

Kitāb-e-Muqaddas

*Tauret, Tārīkhī Sahāif,
Sahāif-e-Hikmat-o-Zabūr,
Sahāif-e-Anbiyā aur Injīl*

Asal Ibrānī, Arāmī aur Yūnānī Matan se
Naya Urdū Tarjumā

Urdu Geo Version

The Old and New Testament in Modern Urdu
Translated from the Original Hebrew, Aramaic and Greek
Urdu Geo Version (Roman script)

© 2021 Urdu Geo Version
www.urdugeooverion.com

This work is licensed under a Creative Commons Attribution
- NonCommercial - NoDerivatives 4.0 International Public License.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

For permissions & requests regarding printing & further formats
contact info@urdugeooverion.com.

Fahrist-e-kutub

Tauret

Paidāish	1	Gintī	250
Khurūj	102	Istisnā	324
Ahbār	190		

Tārīkhī Sahāif

Yashua	403	2 Salātīn	717
Quzāt	455	1 Tawārīkh	787
Rūt	508	2 Tawārīkh	846
1 Samuel	516	Azrā	924
2 Samuel	586	Nahmiyāh	946
1 Salātīn	647	Āstar	978

Sahāif-e-Hikmat aur Zabūr

Ayyūb	997	Wāiz	1270
Zabūr	1057	Ġhazalul-ġhazalāt	1288
Amsāl	1218		

Sahāif-e-Anbiyā

Yasāyāh	1301	Yūnus	1748
Yarmiyyāh	1417	Mikāh	1753
Nohā	1547	Nāhūm	1764
Hizqiyel	1560	Habaqqūq	1769
Dānyāl	1672	Safaniyyāh	1775
Hosea	1705	Hajjī	1781
Yoel	1723	Zakariyyāh	1785
Āmūs	1730	Malākī	1804
Abadiyyāh	1745		

Injīl-e-Muqaddas

Mattī	1813	1 Tīmuthiyus	2302
Marqus	1890	2 Tīmuthiyus	2312
Lūqā	1939	Titus	2319
Yūhannā	2023	Filemon	2324
Āmāl	2084	Ibrāniyyon	2326
Romiyyon	2162	Yāqūb	2352
1 Kurinthyon	2197	1 Patras	2361
2 Kurinthyon	2229	2 Patras	2371
Galatiyyon	2251	1 Yūhannā	2377
Ifisiyyon	2263	2 Yūhannā	2386
Filippiyyon	2274	3 Yūhannā	2388
Kulussiyon	2283	Yahūdāh	2390
1 Thissalunīkiyyon	2291	Mukāshafā	2393
2 Thissalunīkiyyon	2298		

Harf-e-Āgāz

Azīz qārī! Āp ke hāth meñ kitāb-e-muqaddas kā nayā urdū tarjumā hai. Yih ilāhī kitāb insān ke lie Allāh T’ālā kā kalām hai. Is meñ insān ke sāth Allāh kī muhabbat aur us ke lie us kī marzī aur manshā kā izhār hai.

Kitāb-e-muqaddas purāne aur nae ahadnāme kā majmuā hai. Purānā ahadnāmā Tauret, tārīkhī sahāyf, hikmat aur zabūr ke sahāyf, aur anbiyā ke sahāyf par mushtamil hai. Nayā ahadnāmā injil-e-muqaddas kā pāk kalām hai.

Purāne ahadnāme kī asal zabān Ibrānī aur Arāmī aur nae ahadnāme kī Yūnānī hai. Zer-e-nazar matan in zabānoñ kā barāh-e-rāst tarjumā hai. mutarjim ne har mumkin koshish kī hai ki asal zabānoñ kā sahīh sahīh mafhūm adā kare.

Pāk kalām ke tamām mutarjimīn ko do sawāloñ kā sāmna hai: pahlā yih ki asal matan kā sahīh sahīh tarjumā kiyā jāe. Dūsra yih ki jis zabān meñ tarjumā karnā maqsūd ho us kī khūbsūrtī aur chāshnī bhī barqarār rahe aur pāk matan ke sāth wafādārī bhī muta’assir na ho. Chunāñche har mutarjim ko faisla karnā hotā hai ki kahān tak wuh lafz balafz tarjumā kare aur kahān tak urdū zabān kī sihhat, khūbsūrtī aur chāshnī ko madd-e-nazar rakhte hue qadre āzādānā tarjumā kare. muḳhtalif tarjumoñ meñ jo bāz auqāt thoṛā-bahut farq nazar ātā hai us kā yihī sabab hai ki ek mutarjim asal alfāz kā ziyādā pāband rahā hai jabki dūsre ne mafhūm ko adā karne meñ urdū zabān kī riāyat karke qadre āzād tariqe se matlab ko adā karne kī koshish kī hai. Is tarjume meñ jahān tak ho sakā asal zabān

ke qarīb rahne kī koshish kī gaī hai. Yād rahe ki surḡhiyān aur unwānāt matan kā hissā nahīn haiñ. Un ko mahz qārī kī sahūlat kī ḡhātīr diyā gayā hai.

Chūnki asal zabānoñ meñ anbiyā ke lie izzat ke wuh alqāb istemāl nahīn kie gae jin kā āj kal riwāj hai, is lie ilhāmī matan ke ehtirām ko malhūz-e-ḡhātīr rakhte hue tarjume meñ alqāb kā izāfā karne se gurez kiyā gayā hai.

Kitāb-e-muqaddas meñ mazkūr jawāhirāt kā tarjumā jadīd sāinsī tahqīqāt ke mutābiq kiyā gayā hai.

Chūnki waqt ke sāth sāth nāp-tol kī miqdāren qadre badal gāin is lie tarjume meñ un kī adāegī meñ ḡhās mushkil pesh āī.

Jahān rūh kā lafz sigā-e-muzakkar meñ adā kiyā gayā hai wahān us se murād Rūhul-quds yānī Ḳhudā kā Rūh hai. Jab wuh aur mānoñ meñ mustāmal hai tab māmūl ke mutābiq sigā-e-muannas istemāl huā hai.

Injīl-e-muqaddas meñ baptismā dene kā luḡwī matlab ḡotā denā hai. Jis shaḡhs ko baptismā diyā jātā hai use pānī meñ ḡotā diyā jātā hai.

Bārī tālā ke fazl se injīl-e-muqaddas ke kāī urdū tarjume dastyāb haiñ. In sab kā maqsad yihī hai ki asal zabān kā mafhūm adā kiyā jāe. In kā āpas meñ muqābalā nahīn hai balki muḡhtalif tarjumoñ kā ek dūsre ke sāth muwāzanā karne se aslī zabān ke mafhūm kī gahrāī aur wus’at sāmne ātī hai aur yūn muḡhtlif tarjume mil kar kalām-e-muqaddas kī pūrī tafhīm meñ muawin sābit hote haiñ.

Allāh kare ki yih tarjumā bhī us ke zindā kalām kā matlab aur maqsad aur us kī wus’at aur gahrāī ko ziyādā safāī se samajhne meñ madad kā bāis bane.

Tauret

Asal Ibrānī Matan se
Naya Urdū Tarjumā

Paidāish

Duniyā kī Taḥliq kā Pahlā

Din: Raushnī

1 Ibtidā meñ Allāh ne āsmān aur zamīn ko banāyā. ²Abhī tak zamīn wīrān aur ḡhālī thī. Wuh gahre pānī se ḡhakī huī thī jis ke ūpar andherā hī andherā thā. Allāh kā Rūh pānī ke ūpar mandlā rahā thā.

³Phir Allāh ne kahā, “Raushnī ho jāe” to raushnī paidā ho gaī. ⁴Allāh ne dekhā ki raushnī achchhī hai, aur us ne raushnī ko tārikī se alag kar diyā. ⁵Allāh ne raushnī ko dīn kā nām diyā aur tārikī ko rāt kā. Shām huī, phir subah. Yoñ pahlā dīn guzar gayā.

Dūsra Din: Āsmān

⁶Allāh ne kahā, “Pānī ke darmiyān ek aisā gumbad paidā ho jāe jis se

nichlā pānī ūpar ke pānī se alag ho jāe.” ⁷Aisā hī huā. Allāh ne ek aisā gumbad banāyā jis se nichlā pānī ūpar ke pānī se alag ho gayā. ⁸Allāh ne gumbad ko āsmān kā nām diyā. Shām huī, phir subah. Yoñ dūsra dīn guzar gayā.

Tisra Din: Ḳhushk Zamīn

aur Paude

⁹Allāh ne kahā, “Jo pānī āsmān ke nīche hai wuh ek jagah jamā ho jāe tāki dūsra taraf ḡhushk jagah nazar āe.” Aisā hī huā. ¹⁰Allāh ne ḡhushk jagah ko zamīn kā nām diyā aur jamāshudā pānī ko samundar kā. Aur Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹¹Phir us ne kahā, “Zamīn hariyāwal paidā kare, aise paude jo bīj rakhte hoñ aur aise daraḡht jin ke phal apnī apnī qism ke bīj

rakhte hoñ.” Aisā hī huā. ¹²Zamīn ne hariyāwal paidā kī, aise paude jo apnī apnī qism ke bīj rakhte aur aise darakht jin ke phal apnī apnī qism ke bīj rakhte the. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹³Shām huī, phir subah. Yoñ tīsra din guzar gayā.

Chauthā Din: Sūraj, Chānd aur Sitāre

¹⁴Allāh ne kahā, “Āsmān par raushniyān paidā ho jāēñ tāki din aur rāt meñ imtiyāz ho aur isī tarah muḡhtalif mausamoñ, dīnoñ aur sāloñ meñ bhī. ¹⁵Āsmān kī yih raushniyān duniyā ko raushan karen.” Aisā hī huā. ¹⁶Allāh ne do baṛī raushniyān banāīñ, sūraj jo baṛā thā din par hukūmat karne ko aur chānd jo chhoṭā thā rāt par. In ke alāwā us ne sitāroñ ko bhī banāyā. ¹⁷Us ne unheñ āsmān par rakhā tāki wuh duniyā ko raushan karen, ¹⁸din aur rāt par hukūmat karen aur raushnī aur tārīkī meñ imtiyāz paidā karen. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹⁹Shām huī, phir subah. Yoñ chauthā din guzar gayā.

Pāñchwān Din: Pānī aur Hawā ke Jāndār

²⁰Allāh ne kahā, “Pānī ābī jāndāroñ se bhar jāe aur fizā meñ parinde urte phireñ.” ²¹Allāh ne baṛe baṛe samundarī jānwar banāe, pānī kī tamām digar maḡhlūqāt aur har qism ke par rakhne wāle jāndār bhī banāe. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ²²Us ne unheñ barkat dī aur kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Samundar tum se bhar jāe. Isī tarah parinde zamīn par tādād meñ baṛh jāēñ.” ²³Shām huī, phir subah. Yoñ pāñchwān din guzar gayā.

Chhaṭā Din: Zamīn par Chalne Wāle Jānwar aur Insān

²⁴Allāh ne kahā, “Zamīn har qism ke jāndār paidā kare: maweshī, reṅgne wāle aur janglī jānwar.” Aisā hī huā. ²⁵Allāh ne har qism ke maweshī, reṅgne wāle aur janglī jānwar banāe. Us ne dekhā ki yih achchhā hai.

²⁶Allāh ne kahā, “Āo ab ham insān ko apnī sūrat par banāēñ, wuh ham se mushābahat rakhe. Wuh tamām jānwaroñ par hukūmat kare, samundar kī

machhliyon par, hawā ke parindon par, maweshiyon par, jangli jānwaron par aur zamīn par ke tamām reṅgne wāle jāndāron par.”

²⁷Yon Allāh ne insān ko apnī sūrat par banāyā, Allāh kī sūrat par. Us ne unheñ mard aur aurat banāyā.

²⁸Allāh ne unheñ barkat dī aur kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Duniyā tum se bhar jāe aur tum us par iḡhtiyār rakho. Samundar kī machhliyon, hawā ke parindon aur zamīn par ke tamām reṅgne wāle jāndāron par hukūmat karo.”

²⁹Allāh ne un se mazīd kahā, “Tamām bījdār paude aur phaldār daraḡht tumhāre hī haiñ. Maiñ unheñ tum ko khāne ke lie detā hūñ. ³⁰Is tarah maiñ tamām jānwaron ko khāne ke lie hariyālī detā hūñ. Jis meñ bhī jān hai wuh yih khā saktā hai, ḡhāh wuh zamīn par chalne-phirne wālā jānwar, hawā kā parindā yā zamīn par reṅgne wālā kyon na ho.” Aisā hī huā. ³¹Allāh ne sab par nazar kī to dekhā ki wuh bahut achchhā ban gayā hai. Shām huī, phir subah. Chhaṭā din guzar gayā.

Sātwañ Din: Ārām

2 Yon āsmān-o-zamīn aur un kī tamām chizon kī taḡhliḡ mukammal huī. ²Sātweñ din Allāh kā sārā kām takmīl ko pahuñchā. Is se fāriḡh ho kar us ne ārām kiyā. ³Allāh ne sātweñ din ko barkat dī aur use maḡhsūs-o-muḡaddas kiyā. Kyonki us dīn us ne apne tamām taḡhliḡi kām se fāriḡh ho kar ārām kiyā.

Ādam aur Hawwā

⁴Yih āsmān-o-zamīn kī taḡhliḡ kā bayān hai. Jab Rab Ḳhudā ne āsmān-o-zamīn ko banāyā ⁵to shurū meñ jhāriyāñ aur paude nahīñ uḡte the. Wajah yih thī ki Allāh ne bārish kā intazām nahīñ kiyā thā. Aur abhī insān bhī paidā nahīñ huā thā ki zamīn kī khetibāri kartā. ⁶Is kī bajāe zamīn meñ se dhund uṡh kar us kī pūrī satah ko tar kartī thī. ⁷Phir Rab Ḳhudā ne zamīn se miṡṡī le kar insān ko tashkīl diyā aur us ke nathnon meñ zindagi kā dam phūñkā to wuh jīti jān huā.

⁸Rab Ḳhudā ne mashriḡ meñ Mulk-e-Adan meñ ek bāḡh lagāyā. Us meñ us ne us ādmī ko rakhā

jise us ne banāyā thā. ⁹Rab Ẹhudā ke hukm par zamīn meñ se tarah tarah ke daraḡht phūṡ nikle, aise daraḡht jo deḡhne meñ dilkash aur khāne ke lie achchhe the. Bāḡh ke bīch meñ do daraḡht the. Ek kā phal zindagī baḡhshtā thā jabki dūstre kā phal achchhe aur bure kī pahchān dilātā thā. ¹⁰Adan meñ se ek dariyā nikal kar bāḡh kī ābpāshī kartā thā. Wahān se bah kar wuh chār shāḡhoñ meñ taqsim huā. ¹¹⁻¹²Pahlī shāḡh kā nām Fīsūn hai. Wuh Mulk-e-Hawilā ko ghere hue bahtī hai jahān ḡhālis sonā, gūgal kā gūnd aur aqīq-e-ahmar^a pāe jāte haiñ. ¹³Dūsri kā nām Jaihūn hai jo Kūsh ko ghere hue bahtī hai. ¹⁴Tisri kā nām Dijlā hai jo Asūr ke mashriḡ ko jāti hai aur chauthī kā nām Furāt hai.

¹⁵Rab Ẹhudā ne pahle ādmī ko Bāḡh-e-Adan meñ rakhā tāki wuh us kī bāḡhbānī aur hifāzat kare. ¹⁶Lekin Rab Ẹhudā ne use āḡāh kiyā, “Tujhe har daraḡht kā phal khāne kī ijāzat hai. ¹⁷Lekin jis daraḡht kā phal achchhe aur bure kī pahchān dilātā hai us kā phal

khānā manā hai. Agar use khāe to yaqīnan mareḡā.”

¹⁸Rab Ẹhudā ne kahā, “Achchhā nahīn kī ādmī akelā rahe. Main us ke lie ek munāsib madadḡar banātā hūñ.”

¹⁹Rab Ẹhudā ne miṡṡi se zamīn par chalne-phirne wāle jānwar aur hawā ke parinde banāe the. Ab wuh unheñ ādmī ke pās le āyā tāki mālūm ho jāe kī wuh un ke kyā kyā nām rakheḡā. Yoñ har jānwar ko Ādam kī taraf se nām mil gayā. ²⁰Ādmī ne tamām maweshiyōñ, parindōñ aur zamīn par phirne wāle jāndārōñ ke nām rakhe. Lekin use apne lie koī munāsib madadḡar na milā.

²¹Tab Rab Ẹhudā ne use sulā diyā. Jab wuh gahrī nīnd so rahā thā to us ne us kī pasliyōñ meñ se ek nikāl kar us kī jagah gosht bhar diyā. ²²Pasli se us ne aurat banāi aur use ādmī ke pās le āyā. ²³Use dekh kar wuh pukār uṡhā, “Wāh! Yih to mujh jaisī hī hai, merī haḡḡiyōñ meñ se haḡḡi aur mere gosht meñ se gosht hai. Is kā nām Nārī rakhā jāe kyonki wuh nar se nikālī ḡai hai.” ²⁴Is lie mard apne

^acarnelian

mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai, aur wuh donoñ ek ho jāte haiñ. ²⁵Donoñ, ādmī aur aurat nange the, lekin yih un ke lie sharm kā bāis nahīn thā.

Gunāh kā Āghāz

3 Sānp zamīn par chalne-phirne wāle un tamām jānwaroñ se zyādā chālāk thā jin ko Rab Ḳhudā ne banāyā thā. Us ne aurat se pūchhā, “Kyā Allāh ne wāqāī kahā ki bāgh ke kisī bhī daraḳht kā phal na khānā?” ²Aurat ne jawāb diyā, “Hargiz nahīn. Ham bāgh kā har phal khā sakte haiñ, ³sirf us daraḳht ke phal se gurez karnā hai jo bāgh ke bīch meñ hai. Allāh ne kahā ki us kā phal na khāo balki use chhūnā bhī nahīn, warnā tum yaqīnan mar jāoge.” ⁴Sānp ne aurat se kahā, “Tum hargiz na maroge, ⁵balki Allāh jāntā hai ki jab tum us kā phal khāoge to tumhārī āñkheñ khul jāeñgī aur tum Allāh kī mānind ho jāoge, tum jo bhī achchhā aur burā hai use jān loge.”

⁶Aurat ne daraḳht par ḡhaur kiyā ki khāne ke lie achchhā aur deḳhne meñ bhī dilkash hai. Sab se dildareb bāt yih ki us se samajh

hāsil ho saktī hai! Yih soch kar us ne us kā phal le kar use khāyā. Phir us ne apne shauhar ko bhī de diyā, kyonki wuh us ke sāth thā. Us ne bhī khā liyā. ⁷Lekin khāte hī un kī āñkheñ khul gaīn aur un ko mālūm huā ki ham nange haiñ. Chunāñche unhoñ ne anjir ke patte sī kar lungiyān banā liñ.

⁸Shām ke waqt jab ṭhandī hawā chalne lagī to unhoñ ne Rab Ḳhudā ko bāgh meñ chalte phirte sunā. Wuh ḍar ke māre daraḳhtoñ ke pīchhe chhup gae. ⁹Rab Ḳhudā ne pukār kar kahā, “Ādam, tū kahāñ hai?” ¹⁰Ādam ne jawāb diyā, “Main ne tujhe bāgh meñ chalte hue sunā to ḍar gayā, kyonki main nangā hūñ. Is lie main chhup gayā.” ¹¹Us ne pūchhā, “Kis ne tujhe batāyā ki tū nangā hai? Kyā tū ne us daraḳht kā phal khāyā hai jise khāne se main ne manā kiyā thā?” ¹²Ādam ne kahā, “Jo aurat tū ne mere sāth rahne ke lie dī hai us ne mujhe phal diyā. Is lie main ne khā liyā.” ¹³Ab Rab Ḳhudā aurat se muḳhātīb huā, “Tū ne yih kyon kiyā?” Aurat ne jawāb diyā, “Sānp ne mujhe bahkāyā to main ne khāyā.”

¹⁴Rab Ḳhudā ne sānp se kahā, “Chūnki tū ne yih kiyā, is lie

tū tamām maweshiyon aur jangli jānwaron meñ lānati hai. Tū umr-bhar peṭ ke bal reñgegā aur ḵhāk chāṭegā. ¹⁵Main tere aur aurat ke darmiyān dushmanī paidā karūnga. Us kī aulād terī aulād kī dushman hogī. Wuh tere sar ko kuchal ḍālegī jabki tū us kī eṛī par kāṭegā.”

¹⁶Phir Rab Ḵhudā aurat se muḵhātib huā aur kahā, “Jab tū ummīd se hogī to main terī taklīf ko bahut baṛhāūngā. Jab tere bachche hoñge to tū shadīd dard kā shikār hogī. Tū apne shauhar kī tamannā karegī lekin wuh tujh par hukūmat karegā.” ¹⁷Ādam se us ne kahā, “Tū ne apnī bīwī kī bāt mānī aur us daraḵht kā phal khāyā jise khāne se main ne manā kiya thā. Is lie tere sabab se zamīn par lānat hai. Us se ḵhurāk hāsīl karne ke lie tujhe umr-bhar mehnat-mashaqqat karnī paregī. ¹⁸Tere lie wuh ḵhārdār paude aur ūñṭkaṭāre paidā karegī, hālāñki tū us se apnī ḵhurāk bhī hāsīl karegā. ¹⁹Pasīnā bahā bahā kar tujhe roṭī kamāne ke lie bhāg-daur karnī paregī. Aur yih silsilā maut tak jāri rahegā. Tū mehnat karte karte dubārā zamīn meñ laṭjāegā, kyōñki tū usī se liyā

gayā hai. Tū ḵhāk hai aur dubārā ḵhāk meñ mil jāegā.”

²⁰Ādam ne apnī bīwī kā nām Hawwā yānī Zindagī rakhā, kyōñki bād meñ wuh tamām zindon kī mān bangāī. ²¹Rab Ḵhudā ne Ādam aur us kī bīwī ke lie khālōn se libās banā kar unheñ pahnāyā. ²²Us ne kahā, “Insān hamārī mānind ho gayā hai, wuh achchhe aur bure kā ilm rakhtā hai. Ab aisā na ho ki wuh hāth baṛhā kar zindagī baḵshne wāle daraḵht ke phal se le aur us se khā kar hameshā tak zindā rahe.” ²³Is lie Rab Ḵhudā ne use Bāgh-e-Adan se nikāl kar us zamīn kī khetībārī karne kī zimmedārī dī jis meñ se use liyā gayā thā. ²⁴Insān ko ḵhārij karne ke bād us ne Bāgh-e-Adan ke mashriq meñ karūbī farishte khare kie aur sāth sāth ek ātishī talwār rakhī jo idhar-udhar ghūmtī thī tāki us rāste kī hifāzat kare jo zindagī baḵshne wāle daraḵht tak pahunchātā thā.

Qābil aur Hābil

4 Ādam Hawwā se hambistar huā to un kā pahlā beṭā Qābil paidā huā. Hawwā ne kahā, “Rab kī madad se main ne ek mard

hāsil kiyā hai.” ²Bād meñ Qābīl kā bhāi Hābīl paidā huā. Hābīl bher-bakriyon kā charwāhā ban gayā jabki Qābīl khetibārī karne lagā.

Pahlā Qatl

³Kuchh der ke bād Qābīl ne Rab ko apnī faslon meñ se kuchh pesh kiyā. ⁴Hābīl ne bhī nazarānā pesh kiyā, lekin us ne apnī bher-bakriyon ke kuchh pahlaūthe un kī charbī samet chaṛhāe. Hābīl kā nazarānā Rab ko pasand āyā, ⁵magar Qābīl kā nazarānā manzūr na huā. Yih dekh kar Qābīl bare ḡhusse meñ ā gayā, aur us kā muñh bigaṛ gayā. ⁶Rab ne pūchhā, “Tū ḡhusse meñ kyon ā gayā hai? Terā muñh kyon laṭkā huā hai? ⁷Kyā agar tū achchhī niyat rakhtā hai to apnī nazar uṭhā kar merī taraf nahīn dekh sakegā? Lekin agar achchhī niyat nahīn rakhtā to khabardār! Gunāh darwāze par dabkā baiṭhā hai aur tujhe chāhtā hai. Lekin terā farz hai ki us par ḡhālib āe.”

⁸Ek din Qābīl ne apne bhāi se kahā, “Āo, ham bāhar khule maidān meñ chaleñ.” Aur jab wuh khule maidān meñ the to Qābīl ne

apne bhāi Hābīl par hamlā karke use mār dālā.

⁹Tab Rab ne Qābīl se pūchhā, “Terā bhāi Hābīl kahān hai?” Qābīl ne jawāb diyā, “Mujhe kyā patā! Kyā apne bhāi kī dekh-bhāl karnā merī zimmedārī hai?” ¹⁰Rab ne kahā, “Tū ne kyā kiyā hai? Tere bhāi kā kḥūn zamīn meñ se pukār kar mujh se fariyād kar rahā hai. ¹¹Is lie tujh par lānat hai aur zamīn ne tujhe radd kiyā hai, kyonki zamīn ko muñh khol kar tere hāth se qatl kie hue bhāi kā kḥūn pīnā paṛā. ¹²Ab se jab tū khetibārī karegā to zamīn apnī paidāwār dene se inkār karegī. Tū mafrūr ho kar mārā mārā phiregā.” ¹³Qābīl ne kahā, “Merī sazā nihāyat saḡht hai. Maiñ ise bardāsht nahīn kar pāūngā. ¹⁴Āj tū mujhe zamīn kī satah se bhagā rahā hai aur mujhe tere huzūr se bhī chhup jānā hai. Maiñ mafrūr kī haisiyat se mārā mārā phirtā rahūngā, is lie jis ko bhī patā chalegā ki maiñ kahān hūñ wuh mujhe qatl kar dālegā.” ¹⁵Lekin Rab ne us se kahā, “Hargiz nahīn. Jo Qābīl ko qatl kare us se sāt gunā badlā liyā jāegā.” Phir Rab ne us par ek nishān lagāyā tāki jo bhī Qābīl ko dekhe wuh use qatl na

kar de. ¹⁶Is ke bād Qābīl Rab ke huzūr se chalā gayā aur Adan ke mashriq kī taraf Nod ke ilāqe mein jā basā.

Qābīl kā Ḳhāndān

¹⁷Qābīl kī bīwī hāmīlā huī. Beṭā paidā huā jis kā nām Hanūk rakhā gayā. Qābīl ne ek shahr tāmīr kiya aur apne beṭe kī ḳhushī mein us kā nām Hanūk rakhā. ¹⁸Hanūk kā beṭā Īrād thā, Īrād kā beṭā Mahūyāel, Mahūyāel kā beṭā Matūsāel aur Matūsāel kā beṭā Lamak thā. ¹⁹Lamak kī do bīwiyañ thīñ, Adā aur Zillā. ²⁰Adā kā beṭā Yābal thā. Us kī nasl ke log ḳhaimoñ mein rahte aur maweshī pālthe the. ²¹Yābal kā bhāī Yūbal thā. Us kī nasl ke log sarod^a aur bānsrī bajāte the. ²²Zillā ke bhī beṭā paidā huā jis kā nām Tūbal-qābīl thā. Wuh lohār thā. Us kī nasl ke log pītal aur lohe kī chīzeñ banāte the. Tūbal-qābīl kī bahan kā nām Nāmā thā. ²³Ek dīn Lamak ne apnī bīwiyoñ se kahā, “Adā aur Zillā, merī bāt suno! Lamak kī bīwiyo, mere alfāz par ḡhaur karo!

²⁴Ek ādmī ne mujhe zaḳhmī kiya to main ne use mār ḍālā. Ek laṛke ne mere choṭ lagāi to main ne use qatl kar diya. Jo Qābīl ko qatl kare us se sāt gunā badlā liya jāegā, lekin jo Lamak ko qatl kare us se satattar gunā badlā liya jāegā.”

Set aur Anūs

²⁵Ādam aur Hawwā kā ek aur beṭā paidā huā. Hawwā ne us kā nām Set rakh kar kahā, “Allāh ne mujhe Hābīl kī jagah jise Qābīl ne qatl kiya ek aur beṭā baḳhshā hai.” ²⁶Set ke hāñ bhī beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Anūs rakhā.

Un dīnoñ mein log Rab kā nām le kar ibādat karne lage.

Ādam se Nūh tak kā Nasabnāmā

5 Zail mein Ādam kā nasabnāmā darj hai.

Jab Allāh ne insān ko ḳhalaq kiya to us ne use apnī sūrat par banāya. ²Us ne unheñ mard aur aurat paidā kiya. Aur jis dīn us ne unheñ ḳhalaq kiya us ne unheñ barkat de kar un kā nām Ādam yañi Insān rakhā.

^aLafzī tarjumā: chang. Chūñki yih sāz barr-e-saḡhīr mein kam hī istemāl hotā hai,

is lie mutarjamīn ne is kī jagah lafz ‘sarod’ istemāl kiya hai.

³Ādam kī umr 130 sāl thī jab us kā beṭā Set paidā huā. Set sūrat ke lihāz se apne bāp kī mānind thā, wuh us se mushābahat rakhtā thā. ⁴Set kī paidāish ke bād Ādam mazīd 800 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ⁵Wuh 930 sāl kī umr meñ faut huā.

⁶Set 105 sāl kā thā jab us kā beṭā Anūs paidā huā. ⁷Is ke bād wuh mazīd 807 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ⁸Wuh 912 sāl kī umr meñ faut huā.

⁹Anūs 90 baras kā thā jab us kā beṭā Qīnān paidā huā. ¹⁰Is ke bād wuh mazīd 815 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ¹¹Wuh 905 sāl kī umr meñ faut huā.

¹²Qīnān 70 sāl kā thā jab us kā beṭā Mahalalel paidā huā. ¹³Is ke bād wuh mazīd 840 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ¹⁴Wuh 910 sāl kī umr meñ faut huā.

¹⁵Mahalalel 65 sāl kā thā jab us kā beṭā Yārid paidā huā. ¹⁶Is ke bād wuh mazīd 830 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ¹⁷Wuh 895 sāl kī umr meñ faut huā.

¹⁸Yārid 162 sāl kā thā jab us kā beṭā Hanūk paidā huā. ¹⁹Is ke bād wuh mazīd 800 sāl zindā rahā. Us

ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ²⁰Wuh 962 sāl kī umr meñ faut huā.

²¹Hanūk 65 sāl kā thā jab us kā beṭā Matūsilah paidā huā. ²²Is ke bād wuh mazīd 300 sāl Allāh ke sāth chaltā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ²³Wuh kul 365 sāl duniyā meñ rahā. ²⁴Hanūk Allāh ke sāth sāth chaltā thā. 365 sāl kī umr meñ wuh ghāyb huā, kyonki Allāh ne use uthā liyā.

²⁵Matūsilah 187 sāl kā thā jab us kā beṭā Lamak paidā huā. ²⁶Wuh mazīd 782 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe aur beṭiyān bhī paidā hue. ²⁷Wuh 969 sāl kī umr meñ faut huā.

²⁸Lamak 182 sāl kā thā jab us kā beṭā paidā huā. ²⁹Us ne us kā nām Nūh yāni Tasallī rakhā, kyonki us ne us ke bāre meñ kahā, “Hamārā khetibārī kā kām nihāyat taklīfdeh hai, is lie ki Allāh ne zamīn par lānat bhejī hai. Lekin ab ham beṭe kī mārīfat tasallī pāenge.” ³⁰Is ke bād wuh mazīd 595 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ³¹Wuh 777 sāl kī umr meñ faut huā.

³²Nūh 500 sāl kā thā jab us ke beṭe Sim, Hām aur Yāfat paidā hue.

Logoñ kī Ziyādatiyan

6 Duniyā meñ logoñ kī tādād baṛhne lagī. Un ke hāñ beṭiyan paidā huīñ. ²Tab āsmānī hastiyan ne dekhā ki banī nau insān kī beṭiyan kḥūbsūrat haiñ, aur unhoñ ne un meñ se kuchh chun kar un se shādī kī. ³Phir Rab ne kahā, “Merī rūh hameshā ke lie insān meñ na rahe kyonki wuh fānī maḥhlūq hai. Ab se wuh 120 sāl se zyādā zindā nahīñ rahegā.” ⁴Un dinoñ meñ aur bād meñ bhī duniyā meñ dewqāmat afrād the jo insānī auratoñ aur un āsmānī hastiyan kī shādiyan se paidā hue the. Yih dewqāmat afrād qadīm zamāne ke mashhūr sūrmā the.

⁵Rab ne dekhā ki insān nihāyat bigaṛ gayā hai, ki us ke tamām kḥayālāt lagātār burāi kī taraf māyl rahte haiñ. ⁶Wuh pachhtāyā ki main ne insān ko banā kar duniyā meñ rakh diyā hai, aur use saḥt dukh huā. ⁷Us ne kahā, “Go main hī ne insān ko kḥalaq kiya main use rū-e-zamīn par se miṭā dālūngā. Main na sirf logoñ ko balki zamīn par chalne-phirne aur reñgne wāle

jānwaroñ aur hawā ke parindoñ ko bhī halāk kar dūngā, kyonki main pachhtātā huñ ki main ne un ko banāyā.”

Barē Sailāb ke lie Nūh

kī Taiyāriyan

⁸Sirf Nūh par Rab kī nazar-e-karm thī. ⁹Yih us kī zindagi kā bayān hai.

Nūh rāstbāz thā. Us zamāne ke logoñ meñ sirf wuhī bequsūr thā. Wuh Allāh ke sāth sāth chaltā thā. ¹⁰Nūh ke tīn beṭe the, Sim, Hām aur Yāfat. ¹¹Lekin duniyā Allāh kī nazar meñ bigaṛī huī aur zulm-o-tashaddud se bharī huī thī. ¹²Jahāñ bhī Allāh dekhtā duniyā kḥarāb thī, kyonki tamām jāndāroñ ne zamīn par apnī rawish ko bigaṛ diyā thā.

¹³Tab Allāh ne Nūh se kahā, “Main ne tamām jāndāroñ ko khatm karne kā faisla kiya hai, kyonki un ke sabab se pūrī duniyā zulm-o-tashaddud se bhar gai hai. Chunāñche main un ko zamīn samet tabāh kar dūngā. ¹⁴Ab apne lie saro^a kī lakaṛī kī kashtī banā le. Us meñ kamre hoñ aur use andar aur bāhar tārkol lagā. ¹⁵Us

^aIbrānī lafz matrūk hai. Shāyad is kā matlab saro yā deodār kī lakaṛī ho.

kī lambāi 450 fuṭ, chauṛāi 75 fuṭ aur ūnchāi 45 fuṭ ho. ¹⁶Kashtī kī chhat ko yoñ banānā ki us ke nīche 18 inch khulā rahe. Ek taraf darwāzā ho, aur us kī tīn manzileñ hoñ. ¹⁷Main pāñi kā itnā baṛā sailāb lāūngā ki wuh zamīn ke tamām jāndāroñ ko halāk kar ḍālegā. Zamīn par sab kuchh fanā ho jāegā. ¹⁸Lekin tere sāth main ahd bāndhūngā jis ke taht tū apne beṭoñ, apñi bīwī aur bahuoñ ke sāth kashtī meñ jāegā. ¹⁹Har qism ke jānwar kā ek nar aur ek mādā bhī apne sāth kashtī meñ le jānā tāki wuh tere sāth jīte bacheñ. ²⁰Har qism ke par rakhne wāle jānwar aur har qism ke zamīn par phirne yā reñgne wāle jānwar do do ho kar tere pās āeñge tāki jīte bach jāeñ. ²¹Jo bhī ḡhurāk darkār hai use apne aur un ke lie jamā karke kashtī meñ mahfūz kar lenā.”

²²Nūh ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Allāh ne use batāyā.

Sailāb kā Aghāz

7 Phir Rab ne Nūh se kahā, “Apne gharāne samet kashtī meñ dāḡhil ho jā, kyoñki is daur ke logoñ meñ se main ne sirf tujhe

rāstbāz pāyā hai. ²Har qism ke pāk jānwaroñ meñ se sāt sāt nar-o-mādā ke joṛe jabki nāpāk jānwaroñ meñ se nar-o-mādā kā sirf ek ek joṛā sāth le jānā. ³Isī tarah har qism ke par rakhne wāloñ meñ se sāt sāt nar-o-mādā ke joṛe bhī sāth le jānā tāki un kī nasleñ bachī raheñ. ⁴Ek hafte ke bād main chālīs din aur chālīs rāt mutawātir bārish barsāūngā. Is se main tamām jāndāroñ ko rū-e-zamīn par se miṭā ḍālūngā, agarche main hī ne unheñ banāyā hai.”

⁵Nūh ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hukm diyā thā. ⁶Wuh 600 sāl kā thā jab yih tūfāñi sailāb zamīn par āyā.

⁷Tūfāñi sailāb se bachne ke lie Nūh apne beṭoñ, apñi bīwī aur bahuoñ ke sāth kashtī meñ sawār huā. ⁸Zamīn par phirne wāle pāk aur nāpāk jānwar, par rakhne wāle aur tamām reñgne wāle jānwar bhī āe. ⁹Nar-o-mādā kī sūrat meñ do do ho kar wuh Nūh ke pās ā kar kashtī meñ sawār hue. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Allāh ne Nūh ko hukm diyā thā. ¹⁰Ek hafte ke bād tūfāñi sailāb zamīn par ā gayā.

¹¹Yih sab kuchh us waqt huā jab Nūh 600 sāl kā thā. Dūsre mahīne

ke 17weñ din zamīn kī gahrāiyōñ meñ se tamām chashme phūṭ nikle aur āsmān par pānī ke darīche khul gae. ¹²Chālīs din aur chālīs rāt tak mūsłādhār bārish hoti rahī. ¹³Jab bārish shurū huī to Nūh, us ke beṭe Sim, Hām aur Yāfat, us kī bīwī aur bahueñ kashtī meñ sawār ho chuke the. ¹⁴Un ke sāth har qism ke janglī jānwar, maweshī, reñgne aur par rakhne wāle jānwar the. ¹⁵Har qism ke jāndār do do ho kar Nūh ke pās ā kar kashtī meñ sawār ho chuke the. ¹⁶Nar-o-mādā āe the. Sab kuchh waisā hī huā thā jaisā Allāh ne Nūh ko hukm diyā thā. Phir Rab ne darwāze ko band kar diyā.

¹⁷Chālīs din tak tūfānī sailāb jāri rahā. Pānī chaḥḥā to us ne kashtī ko zamīn par se uṭhā liyā. ¹⁸Pānī zor pakaṛ kar bahut baṛh gayā, aur kashtī us par tairne lagī. ¹⁹Āḥhirkār pānī itnā zyādā ho gayā ki tamām ūñche pahār bhī us meñ chhup gae. ²⁰Balki sab se ūñchī choṭī par pānī kī gahrāi 20 fuṭ thī. ²¹Zamīn par rahne wālī har maḥlūq halāk huī. Parinde, maweshī, janglī jānwar, tamām jāndār jin se zamīn bhari huī thī aur insān, sab kuchh mar gayā.

²²Zamīn par har jāndār maḥlūq halāk huī. ²³Yōñ har maḥlūq ko rū-e-zamīn par se miṭā diyā gayā. Insān, zamīn par phirne aur reñgne wāle jānwar aur parinde, sab kuchh khatm kar diyā gayā. Sirf Nūh aur kashtī meñ sawār us ke sāthī bach gae.

²⁴Sailāb ḍeṛh sau din tak zamīn par ghālib rahā.

Sailāb kā Ikhtitām

8 Lekin Allāh ko Nūh aur tamām jānwar yād rahe jo kashtī meñ the. Us ne hawā chalā di jis se pānī kam hone lagā. ²Zamīn ke chashme aur āsmān par ke pānī ke darīche band ho gae. Aur bārish ruk gai. ³Pānī ghattā gayā. 150 din ke bād wuh kāfī kam ho gayā thā. ⁴Sātweñ mahīne ke 17weñ din kashtī Arārāt ke ek pahār par ṭik gai. ⁵Dasweñ mahīne ke pahle din pānī itnā kam ho gayā thā ki pahārōñ kī choṭiyāñ nazar āne lagi thiñ.

⁶⁻⁷Chālīs din ke bād Nūh ne kashtī kī khiṛkī khol kar ek kawwā chhor diyā, aur wuh uṛ kar chalā gayā. Lekin jab tak zamīn par pānī thā wuh ātā jātā rahā. ⁸Phir Nūh ne ek

kabūtar chhoṛ diyā tāki patā chale ki zamīn pānī se nikal āi hai yā nahīn. ⁹Lekin kabūtar ko kahiñ bhī baiṭhne kī jagah na mili, kyonki ab tak pūrī zamīn par pānī hī pānī thā. Wuh kashtī aur Nūh ke pās wāpas ā gayā, aur Nūh ne apnā hāth baṛhāyā aur kabūtar ko pakaṛ kar apne pās kashtī meñ rakh liyā.

¹⁰Us ne ek haftā aur intazār karke kabūtar ko dubārā chhoṛ diyā. ¹¹Shām ke waqt wuh lauṭ āyā. Is dafā us kī choñch meñ zaitūn kā tāzā pattā thā. Tab Nūh ko mālūm huā ki zamīn pānī se nikal āi hai.

¹²Us ne mazīd ek hafte ke bād kabūtar ko chhoṛ diyā. Is dafā wuh wāpas na āyā.

¹³Jab Nūh 601 sāl kā thā to pahle mahīne ke pahle din zamīn kī satah par pānī khatm ho gayā. Tab Nūh ne kashtī kī chhat khol dī aur dekhā ki zamīn kī satah par pānī nahīn hai. ¹⁴Dūsre mahīne ke 27wen din zamīn bilkul kḥushk ho gai.

¹⁵Phir Allāh ne Nūh se kahā, ¹⁶“Apnī bīwī, beṭoñ aur bahuoñ ke sāth kashtī se nikal ā. ¹⁷Jitne bhī jānwar sāth haiñ unheñ nikāl de, kḥāh parinde hoñ, kḥāh zamīn par phirne yā reñgne wāle jānwar. Wuh duniyā meñ phail jāeñ, nasl

baṛhāeñ aur tādād meñ baṛhte jāeñ.” ¹⁸Chunāñche Nūh apne beṭoñ, apnī bīwī aur bahuoñ samet nikal āyā. ¹⁹Tamām jānwar aur parinde bhī apnī apnī qism ke gurohoñ meñ kashtī se nikle.

²⁰Us waqt Nūh ne Rab ke lie qurbāngāh banāi. Us ne tamām phirne aur uṛne wāle pāk jānwaroñ meñ se kuchh chun kar unheñ zabah kiyā aur qurbāngāh par pūrī tarah jalā diyā. ²¹Yih qurbāniyāñ dekh kar Rab kḥush huā aur apne dil meñ kahā, “Ab se main kabhī zamīn par insān kī wajah se lānat nahīn bhejūngā, kyonki us kā dil bachpan hī se burāi kī taraf māyl hai. Ab se main kabhī is tarah tamām jān rakhne wālī maḥlūqāt ko rū-e-zamīn par se nahīn miṭāūngā. ²²Duniyā ke muqarrarā auqāt jāri raheñge. Bij bone aur fasal kāṭne kā waqt, ṭhand aur tapish, garmiyoñ aur sardiyoñ kā mausam, din aur rāt, yih sab kuchh duniyā ke Aḥīr tak qāym rahegā.”

Allāh kā Nūh ke sāth Ahd

9 Phir Allāh ne Nūh aur us ke beṭoñ ko barkat de kar kahā,

“Phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Duniyā tum se bhar jāe ²zamīn par phirne aur reñgne wāle jānwar, parinde aur machhliyān sab tum se ḍareñge. Unheñ tumhāre iḡhtiyār meñ kar diyā gayā hai. ³Jis tarah main ne tumhāre khāne ke lie paudoñ kī paidāwār muqarrar kī hai usī tarah ab se tumheñ har qism ke jānwar khāne kī ijāzat bhī hai. ⁴Lekin ḡhabardār! Aisā gosht na khānā jis meñ ḡhūn hai, kyonki ḡhūn meñ us kī jān hai.

⁵Kisī kī jān lenā manā hai. Jo aisā karegā use apnī jān denī paṛegī, ḡhāh wuh insān ho yā haiwān. Main ḡhud is kā mutālabā karūnga. ⁶Jo bhī kisī kā ḡhūn bahāe us kā ḡhūn bhī bahāyā jāegā. Kyonki Allāh ne insān ko apnī sūrat par banāyā hai.

⁷Ab phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Duniyā meñ phail jāo.”

⁸Tab Allāh ne Nūh aur us ke beṭoñ se kahā, ⁹“Ab main tumhāre aur tumhārī aulād ke sāth ahd qāym kartā hūn. ¹⁰Yih ahd un tamām jānwaroñ ke sāth bhī hogā jo kashtī meñ se nikle haiñ yānī parindoñ, maweshiyōñ aur zamīn par ke tamām jānwaroñ ke sāth.

¹¹Main tumhāre sāth ahd bāndh

kar wādā kartā hūn ki ab se aisā kabhī nahīn hogā ki zamīn kī tamām zindagī sailāb se ḡhatm kar dī jāegī. Ab se aisā sailāb kabhī nahīn āegā jo pūrī zamīn ko tabāh kar de. ¹²Is abādī ahd kā nishān jo main tumhāre aur tamām jāndāroñ ke sāth qāym kar rahā hūn yih hai ki ¹³main apnī kamān bādaloñ meñ rakhtā hūn. Wuh mere duniyā ke sāth ahd kā nishān hogā. ¹⁴Jab kabhī mere kahne par āsmān par bādāl chhā jāeñge aur qaus-e-quzah un meñ se nazar āegī ¹⁵to main yih ahd yād karūnga jo tumhāre aur tamām jāndāroñ ke sāth kiya gayā hai. Ab kabhī bhī aisā sailāb nahīn āegā jo tamām zindagī ko halāk kar de. ¹⁶Qaus-e-quzah nazar āegī to main use dekh kar us dāymī ahd ko yād karūnga jo mere aur duniyā kī tamām jāndār maḡhlūqāt ke darmiyān hai. ¹⁷Yih us ahd kā nishān hai jo main ne duniyā ke tamām jāndāroñ ke sāth kiya hai.”

Nūh ke Beṭe

¹⁸Nūh ke jo beṭe us ke sāth kashtī se nikle Sim, Hām aur Yāfat the. Hām

Kanān kā bāp thā. ¹⁹Duniyā-bhar ke tamām log in tīnoṅ kī aulād haiṅ.

²⁰Nūh kisān thā. Shurū meṅ us ne angūr kā bāgh lagāyā. ²¹Angūr se mai banā kar us ne itnī pī lī ki wuh nashe meṅ dhut apne ḍere meṅ nangā paṛā rahā. ²²Kanān ke bāp Hām ne use yon̄ paṛā huā dekhā to bāhar jā kar apne donoṅ bhāiyoṅ ko us ke bāre meṅ batāyā. ²³Yīh sun kar Sim aur Yāfat ne apne kandhoṅ par kapṛā rakhā. Phir wuh ultē chalte hue ḍere meṅ dākḥil hue aur kapṛā apne bāp par ḍāl diyā. Un ke muṅh dūsṛī taraf muṛe rahe tāki bāp kī barahnagī nazar na āe.

²⁴Jab Nūh hosh meṅ āyā to us ko patā chalā ki sab se chhoṭe beṭe ne kyā kiyā hai. ²⁵Us ne kahā, “Kanān par lānat! Wuh apne bhāiyoṅ kā zalīltarīn ghulām hogā.

²⁶Mubārak ho Rab jo Sim kā Khudā hai. Kanān Sim kā ghulām ho. ²⁷Allāh kare ki Yāfat kī hudūd baḥh jāeṅ. Yāfat Sim ke ḍeroṅ meṅ rahe aur Kanān us kā ghulām ho.”

²⁸Sailāb ke bād Nūh mazīd 350 sāl zindā rahā. ²⁹Wuh 950 sāl kī umr meṅ faut huā.

Nūh kī Aulād

10 Yīh Nūh ke beṭoṅ Sim, Hām aur Yāfat kā nasabnāmā hai. Un ke beṭe sailāb ke bād paidā hue.

Yāfat kī Nasil

²Yāfat ke beṭe Jumar, Mājūj, Mādī, Yāwān, Tūbal, Masak aur Tīrās the. ³Jumar ke beṭe Ashkanāz, Rīfat aur Tujarmā the. ⁴Yāwān ke beṭe Ilisā aur Tarsīs the. Kittī aur Dodānī bhī us kī aulād haiṅ. ⁵Wuh un qaumoṅ ke ābā-o-ajdād haiṅ jo sāhilī ilāqoṅ aur jazīroṅ meṅ phail gāiṅ. Yīh Yāfat kī aulād haiṅ jo apne apne qabīle aur mulk meṅ rahte hue apnī apnī zabān bolte haiṅ.

Hām kī Nasil

⁶Hām ke beṭe Kūsh, Misr, Fūt aur Kanān the. ⁷Kūsh ke beṭe Sibā, Hawilā, Sabtā, Rāmā aur Sabtakā the. Rāmā ke beṭe Sabā aur Dadān the.

⁸Kūsh kā ek aur beṭā banām Namrūd thā. Wuh duniyā meṅ pahlā zabardast hākim thā. ⁹Rab ke nazdik wuh zabardast shikārī thā. Is lie āj bhī kisī achchhe shikārī ke bāre meṅ kahā jātā hai, “Wuh

Namrūd kī mānind hai jo Rab ke nazdik zabardast shikārī thā.” ¹⁰Us kī saltanat ke pahle markaz Mulk-e-Sinār meñ Bābal, Arak, Akkād aur Kalnā ke shahr the. ¹¹Us mulk se nikal kar wuh Asūr chalā gayā jahān us ne Nīnwā, Rahobot-ir, Kalah ¹²aur Rasan ke shahr tāmīr kie. Baṛā shahr Rasan Nīnwā aur Kalah ke darmiyān wāqe hai.

¹³Misr in qaumoñ kā bāp thā: Lūdī, Anāmī, Lihābī, Naftūhī, ¹⁴Fatrūsī, Kaslūhī (jin se Filistī nikle) aur Kaftūrī.

¹⁵Kanān kā pahlauṭhā Saidā thā. Kanān zail kī qaumoñ kā bāp bhī thā: Hittī ¹⁶Yabūsī, Amorī, Jirjāsī, ¹⁷Hiwwī, Arqī, Sīnī, ¹⁸Arwādī, Samārī aur Hamātī. Bād meñ Kanānī qabīle itne phail gae ¹⁹ki un kī hudūd shimāl meñ Saidā se junūb kī taraf Jirār se ho kar Ghazzā tak aur wahān se mashriq kī taraf Sadūm, Amūrā, Admā aur Zaboīm se ho kar lasā tak thīn.

²⁰Yih sab Hām kī aulād haiñ, jo un ke apne apne qabīle, apnī apnī zabān, apne apne mulk aur apnī apnī qaum ke mutābiq darj haiñ.

Sim kī Nasl

²¹Sim Yāfat kā baṛā bhāī thā. Us ke bhī beṭe paidā hue. Sim tamām banī Ibar kā bāp hai.

²²Sim ke beṭe Ailām, Asūr, Arfaksad, Lūd aur Arām the.

²³Arām ke beṭe Ūz, Hūl, Jatar aur Mas the.

²⁴Arfaksad kā beṭā Silah aur Silah kā beṭā Ibar thā.

²⁵Ibar ke hān do beṭe paidā hue. Ek kā nām Falaj yānī Taqsim thā, kyonki un aiyām meñ duniyā taqsim huī. Falaj ke bhāī kā nām Yuqtān thā.

²⁶Yuqtān ke beṭe Almūdād, Salaf, Hasarmāwat, Irākḥ, ²⁷Hadūrām, Ūzāl, Diqlā, ²⁸Ūbāl, Abīmāel, Sabā, ²⁹Ofir, Hawilā aur Yūbāb the. Yih sab Yuqtān ke beṭe the. ³⁰Wuh Mesā se le kar Safār aur mashriqī pahārī ilāqe tak ābād the.

³¹Yih sab Sim kī aulād haiñ, jo apne apne qabīle, apnī apnī zabān, apne apne mulk aur apnī apnī qaum ke mutābiq darj haiñ.

³²Yih sab Nūh ke beṭoñ ke qabīle haiñ, jo apnī nasloñ aur qaumoñ ke mutābiq darj kie gae haiñ. Sailāb ke bād tamām qaumeñ inhiñ se nikal kar rū-e-zamīn par phail gaiñ.

Bābal kā Burj

11 Us waqt tak pūrī duniyā ke log ek hī zabān bolte the. ²Mashriq kī taraf barhte barhte wuh Sinār ke ek maidān meñ pahuñch kar wahāñ ābād hue. ³Tab wuh ek dūsre se kahne lage, “Āo, ham miṭṭī se inṭeñ banā kar unheñ āg meñ kḥūb pakāeñ.” Unhoñ ne tāmīrī kām ke lie patthar kī jagah inṭeñ aur masāle kī jagah tārkol istemāl kiyā. ⁴Phir wuh kahne lage, “Āo, ham apne lie shahr banā leñ jis meñ aisā burj ho jo āsmān tak pahuñch jāe phir hamārā nām qāym rahegā aur ham rū-e-zamīn par bikhar jāne se bach jāenge.”

⁵Lekin Rab us shahr aur burj ko dekḥne ke lie utar āyā jise log banā rahe the. ⁶Rab ne kahā, “Yih log ek hī qaum haiñ aur ek hī zabān bolte haiñ. Aur yih sirf us kā āghāz hai jo wuh karnā chāhte haiñ. Ab se jo bhī wuh mil kar karnā chāheñge us se unheñ rokā nahīñ jā sakegā. ⁷Is lie āo, ham duniyā meñ utar kar un kī zabān ko darham-barham kar deñ tāki wuh ek dūsre kī bāt samajh na pāeñ.”

⁸Is tarīqe se Rab ne unheñ tamām rū-e-zamīn par muntashir

kar diyā, aur shahr kī tāmīr ruk gai. ⁹Is lie shahr kā nām Bābal yāñi Abtarī ṭhahrā, kyonki Rab ne wahāñ tamām logoñ kī zabān ko darham-barham karke unheñ tamām rū-e-zamīn par muntashir kar diyā.

Sim se Abrām tak kā Nasabnāmā

¹⁰Yih Sim kā nasabnāmā hai:

Sim 100 sāl kā thā jab us kā beṭā Arfaksad paidā huā. Yih sailāb ke do sāl bād huā. ¹¹Is ke bād wuh mazīd 500 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue.

¹²Arfaksad 35 sāl kā thā jab Silah paidā huā. ¹³Is ke bād wuh mazīd 403 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue.

¹⁴Silah 30 sāl kā thā jab Ibar paidā huā. ¹⁵Is ke bād wuh mazīd 403 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue.

¹⁶Ibar 34 sāl kā thā jab Falaj paidā huā. ¹⁷Is ke bād wuh mazīd 430 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue.

¹⁸Falaj 30 sāl kā thā jab Raū paidā huā. ¹⁹Is ke bād wuh mazīd 209 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue.

²⁰Raū 32 sāl kā thā jab Sarūj paidā huā. ²¹Is ke bād wuh mazīd 207 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²²Sarūj 30 sāl kā thā jab Nahūr paidā huā. ²³Is ke bād wuh mazīd 200 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁴Nahūr 29 sāl kā thā jab Tārah paidā huā. ²⁵Is ke bād wuh mazīd 119 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁶Tārah 70 sāl kā thā jab us ke beṭe Abrām, Nahūr aur Hārān paidā hue.

²⁷Yih Tārah kā nasabnāmā hai: Abrām, Nahūr aur Hārān Tārah ke beṭe the. Lūt Hārān kā beṭā thā. ²⁸Apne bāp Tārah kī zindagī meñ hī Hārān Kasdiyōñ ke Ūr meñ intaqāl kar gayā jahān wuh paidā bhī huā thā.

²⁹Bāqī donoñ beṭōñ kī shādī huī. Abrām kī bīwī kā nām Sāray thā aur Nahūr kī bīwī kā nām Milkāh. Milkāh Hārān kī beṭī thī, aur us kī ek bahan banām Iskā thī. ³⁰Sāray bāñjh thī, is lie us ke bachche nahīn the.

³¹Tārah Kasdiyōñ ke Ūr se rawānā ho kar Mulk-e-Kanān kī taraf safr karne lagā. Us ke sāth us

kā beṭā Abrām, us kā potā Lūt yānī Hārān kā beṭā aur us kī bahū Sāray the. Jab wuh Hārān pahuñche to wahān ābād ho gae. ³²Tārah 205 sāl kā thā jab us ne Hārān meñ wafāt pāī.

Abrām kī Bulāhaṭ

12 Rab ne Abrām se kahā, “Apne watan, apne rishtedāroñ aur apne bāp ke ghar ko chhoṛ kar us mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhāūngā. ²Main tujh se ek baṛī qaum banāūngā, tujhe barkat dūngā aur tere nām ko bahut baṛhāūngā. Tū dūstroñ ke lie barkat kā bāis hogā. ³Jo tujhe barkat denge unheñ main bhī barkat dūngā. Jo tujh par lānat karegā us par main bhī lānat karūngā. Duniyā kī tamām qaumeñ tujh se barkat pāeñgī.”

⁴Abrām ne Rab kī sunī aur Hārān se rawānā huā. Lūt us ke sāth thā. Us waqt Abrām 75 sāl kā thā. ⁵Us ke sāth us kī bīwī Sāray aur us kā bhatijā Lūt the. Wuh apne naukar-chākaroñ samet apnī pūrī milkiyat bhī sāth le gayā jo us ne Hārān meñ hāsil kī thī. Chalthe chalte wuh Kanān pahuñche. ⁶Abrām us mulk

meñ se guzar kar Sikam ke maqām par ṭahar gayā jahān Morih ke balūt kā daraḡht thā. Us zamāne meñ mulk meñ Kanānī qaumeñ ābād thīn.

⁷Wahān Rab Abrām par zāhir huā aur us se kahā, “Maiñ terī aulād ko yih mulk dūngā.” Is lie us ne wahān Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāi jahān wuh us par zāhir huā thā. ⁸Wahān se wuh us pahārī ilāqe kī taraf gayā jo Baitel ke mashriq meñ hai. Wahān us ne apnā khaimā lagāyā. Maḡhrib meñ Baitel thā aur mashriq meñ Aī. Is jagah par bhī us ne Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāi aur Rab kā nām le kar ibādat kī.

⁹Phir Abrām dubārā rawānā ho kar junūb ke Dasht-e-Najab kī taraf chal paṛā.

Abrām Misr Meñ

¹⁰Un dinon meñ Mulk-e-Kanān meñ kāl paṛā. Kāl itnā saḡht thā ki Abrām us se bachne kī khātir kuchh der ke lie Misr meñ jā basā, lekin pardesī kī haisiyat se. ¹¹Jab wuh Misr kī sarhad ke qarīb āe to us ne apnī bīwī Sāray se kahā, “Maiñ jāntā hūn ki tū kitnī khūbsūrat

hai. ¹²Misrī tujhe dekheñge, phir kaheñge, ‘Yih is kā shauhar hai.’ Natīje meñ wuh mujhe mār ḍāleñge aur tujhe zindā chhoṛeñge. ¹³Is lie logon se yih kahte rahnā ki maiñ Abrām kī bahan hūn. Phir mere sāth achchhā sulūk kiyā jāegā aur merī jān tere sabab se bach jāegī.”

¹⁴Jab Abrām Misr pahuñchā to wāqā Misriyon ne dekhā ki Sāray nihāyat hī khūbsūrat hai. ¹⁵Aur jab Firaun ke afsarān ne use dekhā to unhoñ ne Firaun ke sāmne Sāray kī tārif kī. Ākhirkār use mahal meñ pahuñchāyā gayā. ¹⁶Firaun ne Sāray kī khātir Abrām par ehsān karke use bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, gadhe-gadhiyāñ, naukar-chākar aur ūñṭ die.

¹⁷Lekin Rab ne Sāray ke sabab se Firaun aur us ke gharāne meñ saḡht qism ke amrāz phailāe. ¹⁸Ākhirkār Firaun ne Abrām ko bulā kar kahā, “Tū ne mere sāth kyā kiyā? Tū ne mujhe kyon nahīn batāyā ki Sāray terī bīwī hai? ¹⁹Tū ne kyon kahā ki wuh merī bahan hai? Is dhoke kī binā par maiñ ne use ghar meñ rakh liyā tāki us se shādī karūn. Dekh, terī bīwī hāzir hai. Ise le kar yahān se nikal jā!”

²⁰Phir Firaun ne apne sipāhiyon ko hukm diyā, aur unhoñ ne Abrām, us kī biwī aur pūrī milkiyat ko ruḵsat karke mulk se rawānā kar diyā.

Abrām aur Lūt Alag Ho Jāte Haiñ

13 Abrām apnī biwī, Lūt aur tamām jāyḍād ko sāth le kar Misr se niklā aur Kanān ke junūbī ilāqe Dasht-e-Najab meñ wāpas āyā.

²Abrām nihāyat daulatmand ho gayā thā. Us ke pās bahut-se maweshī aur sonā-chāndī thī.

³Wahāñ se jagah bajagah chalte hue wuh āḵhirkār Baitel se ho kar us maqām tak pahunch gayā jahāñ us ne shurū meñ apnā ḍerā lagāyā thā aur jo Baitel aur Ai ke darmiyān thā.

⁴Wahāñ jahāñ us ne qurbāngāh banāī thī us ne Rab kā nām le kar us kī ibādat kī.

⁵Lūt ke pās bhī bahut-sī bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail aur ḵhaime the.

⁶Natijā yih niklā kī āḵhirkār wuh mil kar na rah sake, kyonki itnī jagah nahīñ thī kī donoñ ke rewaṛ ek hī jagah par char sakeñ. ⁷Abrām aur Lūt ke charwāhe āpas meñ jhagaṛne lage. (Us zamāne meñ

Kanānī aur Farizzī bhī mulk meñ ābād the.) ⁸Tab Abrām ne Lūt se bāt kī, “Aisā nahīñ honā chāhie kī tere aur mere darmiyān jhagaṛā ho yā tere charwāhoñ aur mere charwāhoñ ke darmiyān. Ham to bhāī haiñ. ⁹Kyā zarūrat hai kī ham mil kar raheñ jabki tū āsānī se is mulk kī kisī aur jagah rah saktā hai. Behtar hai kī tū mujh se alag ho kar kahīñ aur rahe. Agar tū bāeñ hāth jāe to main dāeñ hāth jāūñgā, aur agar tū dāeñ hāth jāe to main bāeñ hāth jāūñgā.”

¹⁰Lūt ne apnī nazar uṭhā kar dekhā kī Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe meñ Zuḡhar tak pānī kī kasrat hai. Wuh Rab ke bāḡh yā Mulk-e-Misr kī mānind thā, kyonki us waqt Rab ne Sadūm aur Amūrā ko tabāh nahīñ kiya thā. ¹¹Chunāñche Lūt ne Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe ko chun liyā aur mashriq kī taraf jā basā. Yoñ donoñ rishtedār ek dūse se judā ho gae. ¹²Abrām Mulk-e-Kanān meñ rahā jabki Lūt Yardan ke ilāqe ke shahroñ ke darmiyān ābād ho gayā. Wahāñ us ne apne ḵhaime Sadūm ke qarīb lagā die. ¹³Lekin Sadūm ke bāshinde nihāyat sharīr the, aur un ke Rab ke ḵhilāf gunāh nihāyat makrūh the.

Rab kā Abrām ke sāth**Dubārā Wādā**

¹⁴Lūt Abrām se judā huā to Rab ne Abrām se kahā, “Apnī nazar uṭhā kar chāroṅ taraf yānī shimāl, junūb, mashriq aur maḡhrib kī taraf dekh. ¹⁵Jo bhī zamīn tujhe nazar āe use main tujhe aur terī aulād ko hameshā ke lie detā hūn. ¹⁶Main terī aulād ko kḥāk kī tarah beshumār hone dūngā. Jis tarah kḥāk ke zarre gine nahīn jā sakte usī tarah terī aulād bhī ginī nahīn jā sakegī. ¹⁷Chunāñche uṭh kar is mulk kī har jagah chal-phir, kyōñki main ise tujhe detā hūn.”

¹⁸Abrām rawānā huā. Chalthe chalte us ne apne ḍere Habrūn ke qarīb Mamre ke daraḡhtoṅ ke pās lagāe. Wahān us ne Rab kī tazīm meṅ qurbāngāh banāi.

Abrām Lūt ko Chhuṛātā Hai

14 Kanān meṅ jang huī. Bairūn-e-mulk ke chār bādshāhoṅ ne Kanān ke pāñch bādshāhoṅ se jang kī. Bairūn-e-mulk ke bādshāh yih the: Sinār se Amrāfil, Illāsar se Aryūk, Ailām se Kidarlāumar aur Joyim se Tidāl. ²Kanān ke bādshāh yih the: Sadūm

se Birā, Amūrā se Birshā, Admā se Siniyāb, Zaboīm se Shimebar aur Bālā yānī Zuḡhar kā bādshāh.

³Kanān ke in pāñch bādshāhoṅ kā ittahād huā thā aur wuh Wādī-e-Siddīm meṅ jamā hue the. (Ab Siddīm nahīn hai, kyōñki us kī jagah Bahirā-e-Murdār ā gayā hai). ⁴Kidarlāumar ne bārah sāl tak un par hukūmat kī thī, lekin terhweṅ sāl wuh bāḡhī ho gae the.

⁵Ab ek sāl ke bād Kidarlāumar aur us ke ittahādī apnī faujōṅ ke sāth āe. Pahle unhoṅ ne Astārāt-qarnaim meṅ Rafāiyōṅ ko, Hām meṅ Zūziyōṅ ko, Sawī-qiriyatāym meṅ Aimiyoṅ ko ⁶aur Horiyoṅ ko un ke pahārī ilāqe Saīr meṅ shikast dī. Yoṅ wuh El-fārān tak pahuñch gae jo registān ke kināre par hai. ⁷Phir wuh wāpas āe aur Ain-misfāt yānī Qādis pahuñche. Unhoṅ ne Amāliqiyōṅ ke pūre ilāqe ko tabāh kar diyā aur Hassūn-tamr meṅ ābād Amoriyoṅ ko bhī shikast dī.

⁸Us waqt Sadūm, Amūrā, Admā, Zaboīm aur Bālā yānī Zuḡhar ke bādshāh un se laṛne ke lie Siddīm kī Wādī meṅ jamā hue. ⁹In pāñch bādshāhoṅ ne Ailām ke bādshāh Kidarlāumar, Joyim ke bādshāh Tidāl, Sinār ke bādshāh Amrāfil

aur Illāsar ke bādshāh Aryūk kā muqābalā kiyā. ¹⁰Is wādī meñ tārkol ke muta'addid garhe the. Jab bāghī bādshāh shikast khā kar bhāgne lage to Sadūm aur Amūrā ke bādshāh in garhoñ meñ gir gae jabki bāqī tīn bādshāh bach kar pahārī ilāqe meñ farār hue. ¹¹Fathmand bādshāh Sadūm aur Amūrā kā tamām māl tamām khāne wālī chīzoñ samet lūṭ kar wāpas chal die. ¹²Abrām kā bhatijā Lūt Sadūm meñ rahtā thā, is lie wuh use bhī us kī milkiyat samet chhīn kar sāth le gae.

¹³Lekin ek ādmī ne jo bach niklā thā Ibrānī mard Abrām ke pās ā kar use sab kuchh batā diyā. Us waqt wuh Mamre ke daraḳhton ke pās ābād thā. Mamre Amorī thā. Wuh aur us ke bhāī Iskāl aur Āner Abrām ke ittaḥādī the. ¹⁴Jab Abrām ko patā chalā ki bhatije ko giriftār kar liyā gayā hai to us ne apne ghar meñ paidā hue tamām jangāzmūdā ḡhulāmoñ ko jamā karke Dān tak dushman kā tāqqub kiyā. Us ke sāth 318 afrād the. ¹⁵Wahāñ us ne apne bandoñ ko gurohoñ meñ taqsim karke rāt ke waqt dushman par hamlā kiyā. Dushman shikast khā kar bhāg

gayā aur Abrām ne Damishq ke shimāl meñ wāqe Ḳhūbā tak us kā tāqqub kiyā. ¹⁶Wuh un se lūṭā huā tamām māl wāpas le āyā. Lūt, us kī jāyḍād, aurateñ aur bāqī qaidī bhī dushman ke qabze se bach nikle.

Malik-e-sidq, Sālīm kā Bādshāh

¹⁷Jab Abrām Kīdarlāumar aur us ke ittaḥādiyoñ par fatah pāne ke bād wāpas pahuñchā to Sadūm kā bādshāh us se milne ke lie Wādī-e-Sawī meñ āyā. (Ise ājkal Bādshāh kī Wādī kahā jātā hai). ¹⁸Sālīm kā bādshāh Malik-e-sidq bhī wahāñ pahuñchā. Wuh apne sāth roṭī aur mai le āyā. Malik-e-sidq Allāh T'ālā kā imām thā. ¹⁹Us ne Abrām ko barkat de kar kahā, “Abrām par Allāh T'ālā kī barkat ho, jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai. ²⁰Allāh T'ālā mubārak ho jis ne tere dushmanoñ ko tere hāth meñ kar diyā hai.” Abrām ne use tamām māl kā daswāñ hissā diyā.

²¹Sadūm ke bādshāh ne Abrām se kahā, “Mujhe mere log wāpas kar deñ aur bāqī chīzeñ apne pās rakh leñ.” ²²Lekin Abrām ne us se kahā, “Main ne Rab se qasam khāī hai, Allāh T'ālā se jo āsmān-

o-zamīn kā Khāliq hai ²³ki main us meñ se kuchh nahīn lūngā jo āp kā hai, chāhe wuh dhāgā yā jūti kā tasmā hī kyon na ho. Aisā na ho ki āp kaheñ, ‘Main ne Abrām ko daulatmand banā diyā hai.’ ²⁴Siwāe us khāne ke jo mere ādmiyon ne rāste meñ khāyā hai main kuchh qabūl nahīn karūnga. Lekin mere ittahādī Āner, Iskāl aur Mamre zarūr apnā apnā hissā leñ.”

Abrām ke sāth Rab kā Ahd

15 Is ke bād Rab royā meñ Abrām se hamkalām huā, “Abrām, mat ḍar. Main hī terī sipar hūñ, main hī terā bahut baṛā ajr hūñ.”

²Lekin Abrām ne etarāz kiya, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū mujhe kyā degā jabki abhī tak mere hāñ koī bachchā nahīn hai aur Iliyazar Damishqī merī mīrās pāegā. ³Tū ne mujhe aulād nahīn baḥshī, is lie mere gharāne kā naukar merā wāris hogā.” ⁴Tab Abrām ko Allāh se ek aur kalām milā. “Yih ādmī Iliyazar terā wāris nahīn hogā balki terā apnā hī beṭā terā wāris hogā.”

⁵Rab ne use bāhar le jā kar kahā, “Āsmān ki taraf dekh aur sitāron ko

ginane kī koshish kar. Terī aulād itnī hī beshumār hogī.”

⁶Abrām ne Rab par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.

⁷Phir Rab ne us se kahā, “Main Rab hūñ jo tujhe Kasdiyon ke Ūr se yahāñ le āyā tāki tujhe yih mulk mīrās meñ de dūñ.” ⁸Abrām ne pūchhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, main kis tarah jānūñ ki is mulk par qabzā karūnga?” ⁹Jawāb meñ Rab ne kahā, “Mere huzūr ek tīnsālā gāy, ek tīnsālā bakrī aur ek tīnsālā menḍhā le ā. Ek qumrī aur ek kabūtar kā bachchā bhī le ānā.” ¹⁰Abrām ne aisā hī kiya aur phir har ek jānwar ko do hisson meñ kāt kar un ko ek dūse ke āmne-sāmne rakh diyā. Lekin parindon ko us ne sālīm rahne diyā. ¹¹Shikārī parinde un par utarne lage, lekin Abrām unheñ bhagātā rahā.

¹²Jab sūraj ḍūbne lagā to Abrām par gahrī nīnd tāri huī. Us par dahshat aur andherā hī andherā chhā gayā. ¹³Phir Rab ne us se kahā, “Jāñ le ki terī aulād aise mulk meñ rahegi jo us kā nahīn hogā. Wahāñ wuh ajnabī aur ḡhulām hogī, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiya jāegā. ¹⁴Lekin

main us qaum kī adālat karūnga jis ne use ghulām banāyā hogā. Is ke bād wuh baṛī daulat pā kar us mulk se nikleṅge. ¹⁵Tū khud umrrasidā ho kar salāmatī ke sāth intaqāl karke apne bāpdādā se jā milegā aur dafnāyā jāegā. ¹⁶Terī aulād kī chauthī pusht ghairwatan se wāpas āegī, kyonki us waqt tak main Amoriyon ko bardāsh karūnga. Lekin ākhirkār un ke gunāh itne sangīn ho jāenge ki main unheñ Mulk-e-Kanān se nikāl dūngā.”

¹⁷Sūraj ghurūb huā. Andherā chhā gayā. Achānak ek dhuāndār tanūr aur ek bhaṛaktī huī mashāl nazar āī aur jānwaron ke do do tukron ke bīch meñ se guzare.

¹⁸Us waqt Rab ne Abrām ke sāth ahd kiya. Us ne kahā, “Main yih mulk Misr kī sarhad se Furāt tak terī aulād ko dūngā, ¹⁹agarche abhī tak is meñ Qīnī, Qanizzī, Kadmūnī, ²⁰Hittī, Farizzī, Rafāī, ²¹Amorī, Kanānī, Jirjāsī aur Yabūsi ābād haiñ.”

Hājirā aur Ismāil

16

Ab tak Abrām kī biwī Sāray ke koī bachchā nahīn huā

thā. Lekin unhoñ ne ek Misrī laundī rakhī thī jis kā nām Hājirā thā, ²aur ek din Sāray ne Abrām se kahā, “Rab ne mujhe bachche paidā karne se mahrūm rakhā hai, is lie merī laundī ke sāth hambistar hoñ. Shāyad mujhe us kī mārifat bachchā mil jāe.”

Abrām ne Sāray kī bāt mān lī. ³Chunānche Sāray ne apnī Misrī laundī Hājirā ko apne shauhar Abrām ko de diyā tāki wuh us kī biwī ban jāe us waqt Abrām ko Kanān meñ baste hue das sāl ho gae the. ⁴Abrām Hājirā se hambistar huā to wuh ummīd se ho gaī. Jab Hājirā ko yih mālūm huā to wuh apnī mālīkan ko haqīr jānane lagī. ⁵Tab Sāray ne Abrām se kahā, “Jo zulm mujh par kiya jā rahā hai wuh āp hī par āe. Main ne khud ise āp ke bāzuon meñ de diyā thā. Ab jab ise mālūm huā hai ki ummīd se hai to mujhe haqīr jānane lagī hai. Rab mere aur āp ke darmiyān faisla kare.” ⁶Abrām ne jawāb diyā, “Dekho, yih tumhārī laundī hai aur tumhāre ikhtiyār meñ hai. Jo tumhārā jī chāhe us ke sāth karo.”

Is par Sāray us se itnā burā sulūk karne lagī ki Hājirā farār ho gaī.

⁷Rab ke farishte ko Hājirā registān

ke us chashme ke qarīb milī jo Shūr ke rāste par hai. ⁸Us ne kahā, “Sāray kī launḍī Hājirā, tū kahān se ā rahī hai aur kahān jā rahī hai?” Hājirā ne jawāb diyā, “Main apnī mālikan Sāray se farār ho rahī hūn.” ⁹Rab ke farishte ne us se kahā, “Apnī mālikan ke pās wāpas chalī jā aur us ke tābe rah. ¹⁰Main terī aulād itnī barhāūngā ki use ginā nahīn jā sakegā.” ¹¹Rab ke farishte ne mazīd kahā, “Tū ummīd se hai. Ek beṭā paidā hogā. Us kā nām Ismāīl yānī ‘Allāh Suntā Hai’ rakh, kyonki Rab ne musibat meñ terī āwāz sunī. ¹²Wuh janglī gadhe kī mānind hogā. Us kā hāth har ek ke ḳhilāf aur har ek kā hāth us ke ḳhilāf hogā. To bhī wuh apne tamām bhāiyoñ ke sāmne ābād rahegā.”

¹³Rab ke us ke sāth bāt karne ke bād Hājirā ne us kā nām Attā-el-roī yānī ‘Tū Ek Mābūd Hai Jo Mujhe Dekhtā Hai’ rakhā. Us ne kahā, “Kyā main ne wāqai us ke pīchhe dekhā hai jis ne mujhe dekhā hai?”

¹⁴Is lie us jagah ke kuen kā nām ‘Bair-lahī-roī’ yānī ‘Us Zindā Hastī kā Kuān Jo Mujhe Dekhtā Hai’ par gayā. Wuh Qādis aur Barad ke darmiyān wāqe hai.

¹⁵Hājirā wāpas gai, aur us ke beṭā paidā huā. Abrām ne us kā nām Ismāīl rakhā. ¹⁶Us waqt Abrām 86 sāl kā thā.

Ahd kā Nishān: Ḳhatnā

17 Jab Abrām 99 sāl kā thā to Rab us par zāhir huā. Us ne kahā, “Main Allāh Qādir-e-mutlaq hūn. Mere huzūr chaltā rah aur be’ilzām ho. ²Main tere sāth apnā ahd bāndhūngā aur terī aulād ko bahut hī zyādā barhā dūngā.”

³Abrām muñh ke bal gir gayā, aur Allāh ne us se kahā, ⁴“Merā tere sāth ahd hai ki tū bahut qaumoñ kā bāp hogā. ⁵Ab se tū Abrām yānī ‘Azīm Bāp’ nahīn kahlāegā balki terā nām Ibrāhīm yānī ‘Bahut Qaumoñ kā Bāp’ hogā. Kyonki main ne tujhe bahut qaumoñ kā bāp banā diyā hai. ⁶Main tujhe bahut hī zyādā aulād baḳhsh dūngā, itnī ki qaumeñ baneñgī. Tujh se bādshāh bhī nikleñge. ⁷Main apnā ahd tere aur terī aulād ke sāth nasl-dar-nasl qāym karūngā, ek abadī ahd jis ke mutābiq main terā aur terī aulād kā Ḳhudā hūngā. ⁸Tū is waqt Mulk-e-Kanān meñ pardesī hai, lekin main

is pūre mulk ko tujhe aur terī aulād ko detā hūn. Yih hameshā tak un kā hī rahegā, aur main un kā Ḳhudā hūngā.”

⁹Allāh ne Ibrāhīm se yih bhī kahā, “Tujhe aur terī aulād ko nasl-dar-nasl mere ahd kī sharāyt pūrī karnī haiñ. ¹⁰Is kī ek shart yih hai ki har ek mard kā ḳhatnā kiya jāe ¹¹apnā ḳhatnā karāo. Yih hamāre āpas ke ahd kā zāhirī nishān hogā. ¹²Lāzim hai ki tū aur terī aulād nasl-dar-nasl apne har ek beṭe kā āṭhweñ dīn ḳhatnā karwāeñ. Yih usūl us par bhī lāgū hai jo tere ghar meñ rahtā hai lekin tujh se rishtā nahīn rakhtā, chāhe wuh ghar meñ paidā huā ho yā kisī ajnabī se ḳharidā gayā ho. ¹³Ghar ke har ek mard kā ḳhatnā karnā lāzim hai, ḳhāh wuh ghar meñ paidā huā ho yā kisī ajnabī se ḳharidā gayā ho. Yih is bāt kā nishān hogā ki merā tere sāth ahd hameshā tak qāym rahegā. ¹⁴Jis mard kā ḳhatnā na kiya gayā use us kī qaum meñ se miṭāyā jāegā, kyōñki us ne mere ahd kī sharāyt pūrī na kiñ.”

¹⁵Allāh ne Ibrāhīm se yih bhī kahā, “Apnī bīwī Sāray kā nām bhī badal denā. Ab se us kā nām Sāray nahīn balki Sārā yānī

Shahzādī hogā. ¹⁶Main use barkat baḳhshūngā aur tujhe us kī mārifat beṭā dūngā. Main use yahān tak barkat dūngā ki us se qaumeñ balki qaumeñ ke bādshāh nikleñge.”

¹⁷Ibrāhīm muñh ke bal gir gayā. Lekin dīl hī dīl meñ wuh hañs paṛā aur sochā, “Yih kis tarah ho saktā hai? Main to 100 sāl kā hūn. Aise ādmī ke hān bachchā kis tarah paidā ho saktā hai? Aur Sārā jaisī umrrasidā aurat ke bachchā kis tarah paidā ho saktā hai? Us kī umr to 90 sāl hai.” ¹⁸Us ne Allāh se kahā, “Hāñ, Ismāīl hī tere sāmne jītā rahe.”

¹⁹Allāh ne kahā, “Nahīn, terī bīwī Sārā ke hān beṭā paidā hogā. Tū us kā nām Is’hāq yānī ‘Wuh Hañstā Hai’ rakhnā. Main us ke aur us kī aulād ke sāth abadī ahd bāndhūngā. ²⁰Main Ismāīl ke silsile meñ bhī terī darḳhāst pūrī karūngā. Main use bhī barkat de kar phalne-phūlne dūngā aur us kī aulād bahut hī zyādā baṛhā dūngā. Wuh bārah ra’ison kā bāp hogā, aur main us kī mārifat ek baṛī qaum banāūngā. ²¹Lekin merā ahd Is’hāq ke sāth hogā, jo ain ek sāl ke bād Sārā ke hān paidā hogā.”

²²Allāh kī Ibrāhīm ke sāth bāt khatm huī, aur wuh us ke pās se āsmān par chalā gayā.

²³Usī din Ibrāhīm ne Allāh kā hukm pūrā kiya. Us ne ghar ke har ek mard kā khatnā karwāyā, apne bete Ismāīl kā bhī aur un kā bhī jo us ke ghar mein rahte lekin us se rishtā nahīn rakhte the, chāhe wuh us ke ghar mein paidā hue the yā kharīde gae the. ²⁴Ibrāhīm 99 sāl kā thā jab us kā khatnā huā, ²⁵jabki us kā betā Ismāīl 13 sāl kā thā. ²⁶Donoñ kā khatnā usī din huā. ²⁷Sāth sāth gharāne ke tamām bāqī mardoñ kā khatnā bhī huā, bashamūl un ke jin kā Ibrāhīm ke sāth rishtā nahīn thā, chāhe wuh ghar mein paidā hue yā kisī ajnabi se kharīde gae the.

Mamre mein Ibrāhīm ke Tīn Mehmān

18 Ek din Rab Mamre ke daraḳhton ke pās Ibrāhīm par zāhir huā. Ibrāhīm apne khaime ke darwāze par baiṭhā thā. Din kī garmī urūj par thī. ²Achānak us ne dekhā ki tīn mard mere sāmne khare haiñ. Unheñ deḳhte hī wuh khaime se un se milne ke lie

daurā aur muñh ke bal gir kar sijdā kiya. ³Us ne kahā, “Mere āqā, agar mujh par āp ke karm kī nazar hai to āge na baṛheñ balki kuchh der apne bande ke ghar ṭhahreñ. ⁴Agar ijāzat ho to main kuchh pāñ le āūñ tāki āp apne pāñw dho kar daraḳht ke sāye mein ārām kar sakeñ. ⁵Sāth sāth main āp ke lie thoṛā-bahut khānā bhī le āūñ tāki āp taqwiyyat pā kar āge baṛh sakeñ. Mujhe yih karne deñ, kyonki āp apne kḥādīm ke ghar ā gae haiñ.” Unhoñ ne kahā, “Ṭhīk hai. Jo kuchh tū ne kahā hai wuh kar.”

⁶Ibrāhīm khaime kī taraf daur kar Sārā ke pās āyā aur kahā, “Jaldī karo! 16 kilogrām behtarīn maidā le aur use gūndh kar roṭiyāñ banā.” ⁷Phir wuh bhāg kar bailoñ ke pās pahunchā. Un mein se us ne ek moṭā-tāzā bachhrā chun liyā jis kā gosht narm thā aur use apne naukar ko diyā jis ne jaldī se use taiyār kiya. ⁸Jab khānā taiyār thā to Ibrāhīm ne use le kar lassī aur dūdh ke sāth apne mehmānoñ ke āge rakh diyā. Wuh khāne lage aur Ibrāhīm un ke sāmne daraḳht ke sāye mein kharā rahā.

⁹Unhoñ ne pūchhā, “Terī biwī Sārā kahāñ hai?” Us ne jawāb diyā,

“Khaime meñ.” ¹⁰Rab ne kahā,
 “Ain ek sāl ke bād main wāpas
 āūngā to terī bīwī Sārā ke beṭā
 hogā.”

Sārā yih bāteñ sun rahī thī,
 kyonki wuh us ke pīchhe khaime
 ke darwāze ke pās thī. ¹¹Donon
 miyāñ-bīwī būṛhe ho chuke the
 aur Sārā us umr se guzar chukī thī
 jis meñ auraton ke bachche paidā
 hote haiñ. ¹²Is lie Sārā andar hī
 andar hañs paṛī aur sochā, “Yih
 kaise ho saktā hai? Kyā jab main
 buṛhāpe ke bāis ghise-phāṭe libās
 kī mānind hūñ to jawānī ke joban
 kā lutf uṭhāūñ? Aur merā shauhar
 bhī būṛhā hai.”

¹³Rab ne Ibrāhīm se pūchhā,
 “Sārā kyon hañs rahī hai? Wuh
 kyon kah rahī hai, ‘Kyā wāqai mere
 hāñ bachchā paidā hogā jabki main
 itnī umrrasīdā hūñ?’” ¹⁴Kyā Rab ke
 lie koī kām nāmumkin hai? Ek sāl
 ke bād muqarrarā waqt par main
 wāpas āūngā to Sārā ke beṭā hogā.”
¹⁵Sārā ḍar gāi. Us ne jhūṭ bol kar
 inkār kiya, “Main nahīñ hañs rahī
 thī.”

Rab ne kahā, “Nahīñ, tū zarūr
 hañs rahī thī.”

Ibrāhīm Sadūm ke lie

Minnat Kartā Hai

¹⁶Phir mehmān uṭh kar rawānā
 hue aur niche wādī meñ Sadūm kī
 taraf dekhne lage. Ibrāhīm unheñ
 ruḥsat karne ke lie sāth sāth chal
 rahā thā. ¹⁷Rab ne dil meñ kahā,
 “Main Ibrāhīm se wuh kām kyon
 chhupāe rakhūñ jo main karne ke
 lie jā rahā hūñ?” ¹⁸Isī se to ek baṛī
 aur tāqatwar qaum niklegī aur isī
 se main duniyā kī tamām qaumon
 ko barkat dūngā. ¹⁹Usī ko main ne
 chun liyā hai tāki wuh apnī aulād
 aur apne bād ke gharāne ko hukm
 de ki wuh Rab kī rāh par chal
 kar rāst aur munsifānā kām kareñ.
 Kyonki agar wuh aisā kareñ to Rab
 Ibrāhīm ke sāth apnā wādā pūrā
 karegā.”

²⁰Phir Rab ne kahā, “Sadūm aur
 Amūrā kī badī ke bāis logoñ kī āheñ
 buland ho rahī haiñ, kyonki un
 se bahut sangīn gunāh sarzad ho
 rahe haiñ. ²¹Main utar kar un ke
 pās jā rahā hūñ tāki dekhūñ ki yih
 ilzām wāqai sach haiñ jo mujh tak
 pahuñche haiñ. Agar aisā nahīñ
 hai to main yih jānanā chāhtā hūñ.”

²²Dūsre do ādmī Sadūm kī taraf
 āge nikle jabki Rab kuchh der ke

lie wahān ṭhahrā rahā aur Ibrāhīm us ke sāmne khaṛā rahā. ²³Phir us ne qarīb ā kar us se bāt kī, “Kyā tū rāstbāzon ko bhī sharīron ke sāth tabāh kar degā? ²⁴Ho saktā hai ki shahr meñ 50 rāstbāz hoñ. Kyā tū phir bhī shahr ko barbād kar degā aur use un 50 ke sabab se muāf nahīn karegā? ²⁵Yih kaise ho saktā hai ki tū bequsūron ko sharīron ke sāth halāk kar de? Yih to nāmumkin hai ki tū nek aur sharīr logoñ se ek jaisā sulūk kare. Kyā lāzim nahīn ki pūrī duniyā kā munsif insāf kare?”

²⁶Rab ne jawāb diyā, “Agar mujhe shahr meñ 50 rāstbāz mil jāen to un ke sabab se tamām ko muāf kar dūngā.”

²⁷Ibrāhīm ne kahā, “Main muāfi chāhtā hūn ki main ne Rab se bāt karne kī jurrat kī hai agarche main khāk aur rākh hī hūn. ²⁸Lekin ho saktā hai ki sirf 45 rāstbāz us meñ hoñ. Kyā tū phir bhī un pāñch logoñ kī kamī ke sabab se pūre shahr ko tabāh karegā?” Us ne kahā, “Agar mujhe 45 bhī mil jāen to use barbād nahīn karūngā.”

²⁹Ibrāhīm ne apnī bāt jāri rakhī, “Aur agar sirf 40 nek log hoñ to?”

Rab ne kahā, “Main un 40 ke sabab se unheñ chhoṛ dūngā.”

³⁰Ibrāhīm ne kahā, “Rab ghussā na kare ki main ek dafā aur bāt karūn. Shāyad wahān sirf 30 hoñ.” Us ne jawāb diyā, “Phir bhī unheñ chhoṛ dūngā.”

³¹Ibrāhīm ne kahā, “Main muāfi chāhtā hūn ki main ne Rab se bāt karne kī jurrat kī hai. Agar sirf 20 pāe jāen?” Rab ne kahā, “Main 20 ke sabab se shahr ko barbād karne se bāz rahūngā.”

³²Ibrāhīm ne ek ākhiri dafā bāt kī, “Rab ghussā na kare agar main ek aur bār bāt karūn. Shāyad us meñ sirf 10 pāe jāen.” Rab ne kahā, “Main use un 10 logoñ ke sabab se bhī barbād nahīn karūngā.”

³³In bāton ke bād Rab chalā gayā aur Ibrāhīm apne ghar ko lauṭ āyā.

Sadūm aur Amūrā kī Tabāhi

19 Shām ke waqt yih do farishte Sadūm pahuñche. Lūt shahr ke darwāze par baiṭhā thā. Jab us ne unheñ dekhā to khare ho kar un se milne gayā aur muñh ke bal gir kar sijdā kiyā. ²Us ne kahā, “Sāhibo, apne bande ke ghar tashrif lāen tāki apne pāñw

dho kar rāt ko ṭhahreñ aur phir kal subah-sawere uṭh kar apnā safr jāri rakheñ.” Unhoñ ne kahā, “Koī bāt nahiñ, ham chauk meñ rāt guzāreñge.” ³Lekin Lūt ne unheñ bahut majbūr kiya, aur āḥhirkār wuh us ke sāth us ke ghar āe. Us ne un ke lie khānā pakāyā aur beḥamīrī roṭī banāī. Phir unhoñ ne khānā khāyā.

⁴Wuh abhī sone ke lie leṭe nahiñ the ki shahr ke jāwānoñ se le kar būṛhoñ tak tamām mardoñ ne Lūt ke ghar ko gher liyā. ⁵Unhoñ ne āwāz de kar Lūt se kahā, “Wuh ādmī kahāñ haiñ jo rāt ke waqt tere pās āe? Un ko bāhar le ā tāki ham un ke sāth harāmکاری karen.”

⁶Lūt un se milne bāhar gayā. Us ne apne pīchhe darwāzā band kar liyā ⁷aur kahā, “Mere bhāiyo, aisā mat karo, aisī badkāri na karo. ⁸Dekho, merī do kuñwārī beṭiyāñ haiñ. Unheñ main tumhāre pās bāhar le ātā hūñ. Phir jo jī chāhe un ke sāth karo. Lekin in ādmiyoñ ko chhoṛ do, kyonki wuh mere mehmān haiñ.”

⁹Unhoñ ne kahā, “Rāste se haṭ jā! Dekho, yih shaḥs jab hamāre pās āyā thā to ajnabī thā, aur ab yih ham par hākim bananā chāhtā

hai. Ab tere sāth un se zyādā burā sulūk karenge.” Wuh use majbūr karte karte darwāze ko toṛne ke lie āge baṛhe. ¹⁰Lekin ain waqt par andar ke ādmī Lūt ko pakāṛ kar andar le āe, phir darwāzā dubārā band kar diyā. ¹¹Unhoñ ne chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak bāhar ke tamām ādmiyoñ ko andhā kar diyā, aur wuh darwāze ko ḍhūñḍte ḍhūñḍte thak gae.

¹²Donoñ ādmiyoñ ne Lūt se kahā, “Kyā terā koī aur rishtedār is shahr meñ rahtā hai, masalan koī dāmād yā beṭā-beṭī? Sab ko sāth le kar yahāñ se chalā jā, ¹³kyonki ham yih maqām tabāh karne ko haiñ. Is ke bāshindoñ kī badī ke bāis logoñ kī āheñ buland ho kar Rab ke huzūr pahuñch gai haiñ, is lie us ne hamēñ is ko tabāh karne ke lie bhejā hai.”

¹⁴Lūt ghar se niklā aur apne dāmādoñ se bāt kī jin kā us kī beṭiyoñ ke sāth rishtā ho chukā thā. Us ne kahā, “Jaldī karo, is jagah se niklo, kyonki Rab is shahr ko tabāh karne ko hai.” Lekin us ke dāmādoñ ne ise mazāq hī samjhā.

¹⁵Jab pau phaṭne lagī to donoñ ādmiyoñ ne Lūt ko bahut samjhāyā aur kahā, “Jaldī kar! Apnī bīwī

aur donoñ beṭiyon ko sāth le kar chalā jā, warnā jab shahr ko sazā dī jāegī to tū bhī halāk ho jāegā.” ¹⁶To bhī wuh jhijaktā rahā. Ākhirkār donoñ ne Lūt, us kī bīwī aur beṭiyon ke hāth pakar kar unheñ shahr ke bāhar tak pahuñchā diyā, kyonki Rab ko Lūt par tars ātā thā.

¹⁷Jyon hī wuh unheñ bāhar le āe un meñ se ek ne kahā, “Apnī jān bachā kar chalā jā. Pīchhe muṛ kar na deḡhnā. Maidān meñ kahīn na ṭhaharnā balki pahāron meñ panāh lenā, warnā tū halāk ho jāegā.”

¹⁸Lekin Lūt ne un se kahā, “Nahīn mere āqā, aisā na ho. ¹⁹Tere bande ko terī nazar-e-karm hāsil huī hai aur tū ne merī jān bachāne meñ bahut mehrbānī kar dikhāi hai. Lekin main pahāron meñ panāh nahīn le saktā. Wahān pahuñchne se pahle yih musibat mujh par ān paṛegī aur main halāk ho jāūngā. ²⁰Dekh, qarīb hī ek chhoṭā qasbā hai. Wuh itnā nazdik hai kī main us taraf hijrat kar saktā hūñ. Mujhe wahān panāh lene de. Wuh chhoṭā hī hai, nā? Phir merī jān bachegī.”

²¹Us ne kahā, “Chalo, ṭhīk hai. Terī yih darkhāst bhī manzūr hai. Main yih qasbā tabāh nahīn

karūngā. ²²Lekin bhāg kar wahān panāh le, kyonki jab tak tū wahān pahuñch na jāe main kuchh nahīn kar saktā.” Is lie qasbe kā nām Zuḡhar yānī Chhoṭā hai.

²³Jab Lūt Zuḡhar pahuñchā to sūraj niklā huā thā. ²⁴Tab Rab ne āsmān se Sadūm aur Amūrā par gandhak aur āg barsāi. ²⁵Yon us ne us pūre maidān ko us ke shahron, bāshindon aur tamām hariyālī samet tabāh kar diyā. ²⁶Lekin farār hote waqt Lūt kī bīwī ne pīchhe muṛ kar dekhā to wuh fauran namak kā satūn ban gaī.

²⁷Ibrāhīm subah-sawere uṭh kar us jagah wāpas āyā jahān wuh kal Rab ke sāmne kharā huā thā. ²⁸Jab us ne nīche Sadūm, Amūrā aur pūrī wādī kī taraf nazar kī to wahān se bhaṭṭe kā-sā dhuān uṭh rahā thā.

²⁹Yon Allāh ne Ibrāhīm ko yād kiya jab us ne us maidān ke shahr tabāh kie. Kyonki wuh unheñ tabāh karne se pahle Lūt ko jo un meñ ābād thā wahān se nikāl lāyā.

Lūt aur Us kī Beṭiyān

³⁰Lūt aur us kī beṭiyān zyādā der tak Zuḡhar meñ na ṭhahre. Wuh rawānā ho kar pahāron meñ ābād

hue, kyonki Lūt Zughar meñ rahne se ãartā thā. Wahāñ unhoñ ne ek ghār ko apnā ghar banā liyā.

³¹Ek din baṛī beṭī ne chhoṭī se kahā, “Abbū būrhā hai aur yahāñ koī mard hai nahīñ jis ke zariye hamāre bachche paidā ho sakeñ.

³²Āo, ham Abbū ko mai pilāeñ. Jab wuh nashe meñ dhut ho to ham us ke sāth hambistar ho kar apne lie aulād paidā karen tāki hamārī nasl qāym rahe.”

³³Us rāt unhoñ ne apne bāp ko mai pilāi. Jab wuh nashe meñ thā to baṛī beṭī andar jā kar us ke sāth hambistar huī. Chūñki Lūt hosh meñ nahīñ thā is lie use kuchh bhī mālūm na huā. ³⁴Agle din baṛī bahan ne chhoṭī bahan se kahā, “Pichhlī rāt main Abbū se hambistar huī. Āo, āj rāt ko ham use dubārā mai pilāeñ. Jab wuh nashe meñ dhut ho to tum us ke sāth hambistar ho kar apne lie aulād paidā karnā tāki hamārī nasl qāym rahe.” ³⁵Chunāñche unhoñ ne us rāt bhī apne bāp ko mai pilāi. Jab wuh nashe meñ thā to chhoṭī beṭī uṭh kar us ke sāth hambistar huī. Is bār bhī wuh hosh meñ nahīñ thā, is lie use kuchh bhī mālūm na huā.

³⁶Yon Lūt kī beṭiyāñ apne bāp se ummīd se huīñ. ³⁷Baṛī beṭī ke hāñ beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Moāb rakhā. Us se Moābī nikle haiñ. ³⁸Chhoṭī beṭī ke hāñ bhī beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Bin-ammī rakhā. Us se Ammonī nikle haiñ.

Ibrāhīm aur Abīmalik

20 Ibrāhīm wahāñ se junūb kī taraf Dasht-e-Najab meñ chalā gayā aur Qādis aur Shūr ke darmiyāñ jā basā. Kuchh der ke lie wuh Jirār meñ ṭahrā, lekin ajnabī kī haisiyat se. ²Wahāñ us ne logoñ ko batāyā, “Sārā merī bahan hai.” Is lie Jirār ke bādshāh Abīmalik ne kisī ko bhijwā diyā ki use mahal meñ le āe.

³Lekin rāt ke waqt Allāh ḳhāb meñ Abīmalik par zāhir huā aur kahā, “Maut tere sar par kharī hai, kyonki jo aurat tū apne ghar le āyā hai wuh shādīshudā hai.”

⁴Asal meñ Abīmalik abhī tak Sārā ke qarīb nahīñ gayā thā. Us ne kahā, “Mere āqā, kyā tū ek bequsūr qaum ko bhī halāk karegā? ⁵Kyā Ibrāhīm ne mujh se nahīñ kahā thā ki Sārā merī bahan hai? Aur

Sārā ne us kī hān meñ hān milāi. Merī nīyat achchhī thī aur main ne ghalat kām nahīn kiyā.” ⁶Allāh ne kahā, “Hān, main jāntā hūn ki is meñ terī nīyat achchhī thī. Is lie main ne tujhe merā gunāh karne aur use chhūne se rok diyā. ⁷Ab us aurat ko us ke shauhar ko wāpas kar de, kyonki wuh nabī hai aur tere lie duā karegā. Phir tū nahīn maregā. Lekin agar tū use wāpas nahīn karegā to jān le ki terī aur tere logon kī maut yaqīnī hai.”

⁸Abīmalik ne subah-sawere uṭh kar apne tamām kārindon ko yih sab kuchh batāyā. Yih sun kar un par dahshat chhā gai. ⁹Phir Abīmalik ne Ibrāhīm ko bulā kar kahā, “Āp ne hamāre sāth kyā kiya hai? Main ne āp ke sāth kyā ghalat kām kiya ki āp ne mujhe aur merī saltanat ko itne sangīn jurm meñ phaṁsā diyā hai? Jo sulūk āp ne hamāre sāth kar dikhāyā hai wuh kisi bhī shaḁhs ke sāth nahīn karnā chāhie. ¹⁰Āp ne yih kyon kiya?”

¹¹Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Main ne apne dil meñ kahā ki yahān ke log Allāh kā ḁhauf nahīn rakhte hoñge, is lie wuh merī bīwī ko hāsīl karne ke lie mujhe qatl kar deñge. ¹²Haqīqat meñ wuh merī

bahan bhī hai. Wuh mere bāp kī beṭī hai agarche us kī aur merī mān farq haiñ. Yon main us se shādī kar sakā. ¹³Phir jab Allāh ne hone diyā ki main apne bāp ke gharāne se nikal kar idhar-udhar phirūn to main ne apnī bīwī se kahā, ‘Mujh par yih mehrbānī kar ki jahān bhī ham jāen mere bāre meñ kah denā ki wuh merā bhāī hai.’”

¹⁴Phir Abīmalik ne Ibrāhīm ko bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, ghulām aur launḁiyāñ de kar us kī bīwī Sārā ko use wāpas kar diyā. ¹⁵Us ne kahā, “Merā mulk āp ke lie khulā hai. Jahān jī chāhe us meñ jā baseñ.” ¹⁶Sārā se us ne kahā, “Main āp ke bhāī ko chāñdī ke hazār sikke detā hūn. Is se āp aur āp ke logon ke sāmne āp ke sāth kie gae nārawā sulūk kā izālā ho aur āp ko bequsūr qarār diyā jāe.”

¹⁷⁻¹⁸Tab Ibrāhīm ne Allāh se duā kī aur Allāh ne Abīmalik, us kī bīwī aur us kī launḁiyon ko shafā dī, kyonki Rab ne Abīmalik ke gharāne kī tamām auraton ko Sārā ke sabab se bāñjh banā diyā thā. Lekin ab un ke hān dubārā bachche paidā hone lage.

Is'hāq kī Paidāish

21 Tab Rab ne Sārā ke sāth waisā hī kiyā jaisā us ne farmāyā thā. Jo wādā us ne Sārā ke bāre meñ kiyā thā use us ne pūrā kiyā. ²Wuh hāmīlā huī aur beṭā paidā huā. Ain us waqt būrhe Ibrāhīm ke hāñ beṭā paidā huā jo Allāh ne muqarrar karke use batāyā thā.

³Ibrāhīm ne apne is beṭe kā nām Is'hāq yāñī 'Wuh Hañstā Hai' rakhā. ⁴Jab Is'hāq āṭh din kā thā to Ibrāhīm ne us kā ḡhatnā karāyā, jis tarah Allāh ne use hukm diyā thā. ⁵Jab Is'hāq paidā huā us waqt Ibrāhīm 100 sāl kā thā. ⁶Sārā ne kahā, "Allāh ne mujhe hañsāyā, aur har koī jo mere bāre meñ yih sunegā hañsegā. ⁷Is se pahle kaun Ibrāhīm se yih kahne kī jurrat kar saktā thā ki Sārā apne bachchoñ ko dūdh pilāegī? Aur ab mere hāñ beṭā paidā huā hai, agarche Ibrāhīm būrḡhā ho gayā hai."

⁸Is'hāq baṛā hotā gayā. Jab us kā dūdh chhurāyā gayā to Ibrāhīm ne us ke lie baṛī ziyāfat kī.

Ibrāhīm Hājirā aur Ismāīl

ko Nikāl Detā Hai

⁹Ek din Sārā ne dekhā ki Misrī launḡī Hājirā kā beṭā Ismāīl Is'hāq kā mazāq uṛā rahā hai. ¹⁰Us ne Ibrāhīm se kahā, "Is launḡī aur us ke beṭe ko ghar se nikāl deñ, kyōñki wuh mere beṭe Is'hāq ke sāth mīrās nahīñ pāegā."

¹¹Ibrāhīm ko yih bāt bahut burī lagī. Āḡhir Ismāīl bhī us kā beṭā thā. ¹²Lekin Allāh ne us se kahā, "Jo bāt Sārā ne apnī launḡī aur us ke beṭe ke bāre meñ kahī hai wuh tujhe burī na lage. Sārā kī bāt māñ le, kyōñki terī nasl Is'hāq hī se qāym rahegī. ¹³Lekin main Ismāīl se bhī ek qaum banāūngā, kyōñki wuh terā beṭā hai."

¹⁴Ibrāhīm subah-sawere uṭhā. Us ne roṭī aur pāñī kī mashk Hājirā ke kandhoñ par rakh kar use laṛke ke sāth ghar se nikāl diyā. Hājirā chalte chalte Bair-sabā ke registān meñ idhar-udhar phirne lagī. ¹⁵Phir pāñī ḡhatm ho gayā. Hājirā laṛke ko kisi jhārī ke nīche chhoṛ kar ¹⁶koī 300 fuṭ dūr baiṭh gaī. Kyōñki us ne dil meñ kahā, "Main use marte nahīñ dekh saktī." Wuh wahāñ baiṭh kar rone lagī.

¹⁷Lekin Allāh ne beṭe kī rotī hūi āwāz sun lī. Allāh ke farishte ne āsmān par se pukār kar Hājirā se bāt kī, “Hājirā, kyā bāt hai? Mat ḍar, kyonki Allāh ne laṛke kā jo wahān paṛā hai ronā sun liyā hai. ¹⁸Uṭh, laṛke ko uṭhā kar us kā hāth thām le, kyonki main us se ek baṛī qaum banāūngā.”

¹⁹Phir Allāh ne Hājirā kī ānkhen khol dīn, aur us kī nazar ek kuen par paṛī. Wuh wahān gaī aur mashk ko pānī se bhar kar laṛke ko pilāyā.

²⁰Allāh laṛke ke sāth thā. Wuh jawān huā aur tīrandāz ban kar bayābān meñ rahne lagā. ²¹Jab wuh Fārān ke registān meñ rahtā thā to us kī mān ne use ek Misri aurat se byāh diyā.

Abīmalik ke sāth Ahd

²²Un dīnoñ meñ Abīmalik aur us ke sipāhsālār Fīkul ne Ibrāhīm se kahā, “Jo kuchh bhī āp karte haiñ Allāh āp ke sāth hai. ²³Ab mujh se Allāh kī qasam khāen ki āp mujhe aur merī āl-o-aulād ko dhokā nahīn deñge. Mujh par aur is mulk par jis meñ āp pardesī haiñ wuhī

mehrbānī karen jo main ne āp par kī hai.”

²⁴Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Main qasam khātā hūn.” ²⁵Phir us ne Abīmalik se shikāyat karte hue kahā, “Āp ke bandoñ ne hamāre ek kuen par qabzā kar liyā hai.” ²⁶Abīmalik ne kahā, “Mujhe nahīn mālūm ki kis ne aisā kiyā hai. Āp ne bhī mujhe nahīn batāyā. Āj main pahlī dafā yih bāt sun rahā hūn.”

²⁷Tab Ibrāhīm ne Abīmalik ko bheṛ-bakriyān aur gāy-bail die, aur donoñ ne ek dūsre ke sāth ahd bāndhā. ²⁸Phir Ibrāhīm ne bheṛ ke sāt mādā bachchoñ ko alag kar liyā. ²⁹Abīmalik ne pūchhā, “Āp ne yih kyon kiyā?” ³⁰Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Bheṛ ke in sāt bachchoñ ko mujh se le leñ. Yih is ke gawāh hoñ ki main ne is kuen ko khodā hai.”

³¹Is lie us jagah kā nām Bair-sabā yānī ‘Qasam kā Kuān’ rakhā gayā, kyonki wahān un donoñ mardoñ ne qasam khāi.

³²Yon unhoñ ne Bair-sabā meñ ek dūsre se ahd bāndhā. Phir Abīmalik aur Fīkul Filistiyon ke mulk wāpas chale gae. ³³Is ke bād Ibrāhīm ne Bair-sabā meñ jhāu kā daraḡht lagāyā. Wahān us ne Rab kā nām le kar us kī ibādat kī jo abadi

Ḳhudā hai. ³⁴Ibrāhīm bahut arse tak Filistiyoṅ ke mulk meṅ ābād rahā, lekin ajnabī kī haisiyat se.

Ibrāhīm kī Āzmāish

22 Kuchh arse ke bād Allāh ne Ibrāhīm ko āzmāyā. Us ne us se kahā, “Ibrāhīm!” Us ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūn.” ²Allāh ne kahā, “Apne iklaute beṭe Is’hāq ko jise tū pyār kartā hai sāth le kar Moriyāh ke ilāqe meṅ chalā jā. Wahān main tujhe ek pahār dikhāūngā. Us par apne beṭe ko qurbān kar de. Use zabah karke qurbāngāh par jalā denā.”

³Subah-sawere Ibrāhīm uṭhā aur apne gadhe par zīn kasā. Us ne apne sāth do naukaroṅ aur apne beṭe Is’hāq ko liyā. Phir wuh qurbānī ko jalāne ke lie lakaṛī kāt kar us jagah kī taraf rawānā huā jo Allāh ne use batāī thī. ⁴Safr karte karte tīsre dīn qurbānī kī jagah Ibrāhīm ko dūr se nazar āī. ⁵Us ne naukaroṅ se kahā, “Yahān gadhe ke pās ṭhahro. Main laṛke ke sāth wahān jā kar parastish karūnga. Phir ham tumhāre pās wāpas ā jāēnge.”

⁶Ibrāhīm ne qurbānī ko jalāne ke lie lakaṛiyān Is’hāq ke kandhoṅ par rakh dīn aur Ḳhud chhurī aur āg jalāne ke lie angāroṅ kā bartan uṭhāyā. Donoṅ chal die. ⁷Is’hāq bolā, “Abbū!” Ibrāhīm ne kahā, “Jī beṭā.” “Abbū, āg aur lakaṛiyān to hamāre pās haiṅ, lekin qurbānī ke lie bheṛ yā bakrī kahān hai?” ⁸Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Allāh Ḳhud qurbānī ke lie jānwar muhaiyā karegā, beṭā.” Wuh āge baṛh gae.

⁹Chalte chalte wuh us maqām par pahuṅche jo Allāh ne us par zāhir kiya thā. Ibrāhīm ne wahān qurbāngāh banāī aur us par lakaṛiyān tartib se rakh dīn. Phir us ne Is’hāq ko bāndh kar lakaṛiyōṅ par rakh diyā ¹⁰aur chhurī pakaṛ lī tāki apne beṭe ko zabah kare. ¹¹Ain usī waqt Rab ke farishte ne āsmān par se use āwāz dī, “Ibrāhīm, Ibrāhīm!” Ibrāhīm ne kahā, “Jī, main hāzir hūn.” ¹²Farishte ne kahā, “Apne beṭe par hāth na chalā, na us ke sāth kuchh kar. Ab main ne jān liyā hai ki tū Allāh kā Ḳhauf rakhtā hai, kyonki tū apne iklaute beṭe ko bhī mujhe dene ke lie taiyār hai.”

¹³Achānak Ibrāhīm ko ek menḍhā nazar āyā jis ke sīng gunjān jhāriyon meñ phaṁse hue the. Ibrāhīm ne use zabah karke apne beṭe kī jagah qurbānī ke taur par jalā diyā. ¹⁴Us ne us maqām kā nām “Rab muhaiyā kartā hai” rakhā. Is lie āj tak kahā jātā hai, “Rab ke pahār par muhaiyā kiyā jātā hai.”

¹⁵Rab ke farishte ne ek bār phir āsmān par se pukār kar us se bāt kī. ¹⁶“Rab kā farmān hai, merī zāt kī qasam, chūnki tū ne yih kiya aur apne iklaute beṭe ko mujhe pesh karne ke lie taiyār thā ¹⁷is lie main tujhe barkat dūngā aur terī aulād ko āsmān ke sitāron aur sāhil kī ret kī tarah beshumār hone dūngā. Terī aulād apne dushmanon ke shahron ke darwāzon par qabzā karegi. ¹⁸Chūnki tū ne merī suni is lie terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāeñgi.”

¹⁹Is ke bād Ibrāhīm apne naukaron ke pās wāpas āyā, aur wuh mil kar Bair-sabā lauṭe. Wahān Ibrāhīm ābād rahā.

²⁰In wāqiyāt ke bād Ibrāhīm ko ittalā mili, “Āp ke bhāi Nahūr kī bīwī Milkāh ke hān bhī beṭe paidā hue haiñ. ²¹Us ke pahlaṭhe Ūz ke

bād Būz, Qamuel (Arām kā bāp), ²²Kasad, Hazū, Fildās, Idlāf aur Batuel paidā hue haiñ.” ²³Milkāh aur Nahūr ke hān yih āṭh beṭe paidā hue. (Batuel Ribqā kā bāp thā). ²⁴Nahūr kī haram kā nām Rūmā thā. Us ke hān bhī beṭe paidā hue jin ke nām Tibakh, Jāham, Taḥhas aur Mākā haiñ.

Sārā kī Wafāt

23 Sārā 127 sāl kī umr meñ Habrūn meñ intaqāl kar gai. ²Us zamāne meñ Habrūn kā nām Qiriyat-arbā thā, aur wuh Mulk-e-Kanān meñ thā. Ibrāhīm ne us ke pās ā kar mātām kiya. ³Phir wuh janāze ke pās se uṭhā aur Hittiyon se bāt kī. Us ne kahā, ⁴“Main āp ke darmiyān pardesī aur ghairshahrī kī haisiyat se rahtā hūñ. Mujhe qabr ke lie zamīn becheñ tāki apnī bīwī ko apne ghar se le jā kar dafn kar sakūñ.” ⁵⁻⁶Hittiyon ne jawāb diyā, “Hamāre āqā, hamārī bāt sunēñ! Āp hamāre darmiyān Allāh ke ra’is haiñ. Apnī bīwī ko hamārī behtarīn qabr meñ dafn karen. Ham meñ se koī nahīn jo āp se apnī qabr kā inkār karegā.”

⁷Ibrāhīm uṭhā aur mulk ke bāshindoñ yānī Hittiyon ke sāmne tāziman jhuk gayā. ⁸Us ne kahā, “Agar āp is ke lie taiyār haiñ ki main apnī bīwī ko apne ghar se le jā kar dafn karūñ to Suhar ke beṭe Ifron se merī sifārish karen ⁹ki wuh mujhe Makfilā kā ghār bech de. Wuh us kā hai aur us ke khet ke kināre par hai. Main us kī pūrī qīmat dene ke lie taiyār hūñ tāki āp ke darmiyān rahte hue mere pās qabr bhī ho.”

¹⁰Ifron Hittiyon kī jamāt meñ maujūd thā. Ibrāhīm kī darḡhāst par us ne un tamām Hittiyon ke sāmne jo shahr ke darwāze par jamā the jawāb diyā, ¹¹“Nahīñ, mere āqā! Merī bāt sunēñ. Main āp ko yih khet aur us meñ maujūd ghār de detā hūñ. Sab jo hāzir haiñ mere gawāh haiñ, main yih āp ko detā hūñ. Apnī bīwī ko wahāñ dafn kar deñ.”

¹²Ibrāhīm dubārā mulk ke bāshindoñ ke sāmne adaban jhuk gayā. ¹³Us ne sab ke sāmne Ifron se kahā, “Mehrbānī karke merī bāt par ghaur karen. Main khet kī pūrī qīmat adā karūnga. Use qabūl karen tāki wahāñ apnī bīwī ko dafn

kar sakūñ.” ¹⁴⁻¹⁵Ifron ne jawāb diyā, “Mere āqā, sunēñ. Is zamīn kī qīmat sirf 400 chāñdī ke sikke hai.^a Āp ke aur mere darmiyān yih kyā hai? Apnī bīwī ko dafn kar deñ.”

¹⁶Ibrāhīm ne Ifron kī matlūbā qīmat māñ lī aur sab ke sāmne chāñdī ke 400 sikke tol kar Ifron ko de die. Is ke lie us ne us waqt ke rāy j bāt istemāl kie. ¹⁷Chunāñche Makfilā meñ Ifron kī zamīn Ibrāhīm kī milkiyat ho gai. Yih zamīn Mamre ke mashriq meñ thī. Us meñ khet, khet kā ghār aur khet kī hudūd meñ maujūd tamām daraḡht shāmil the. ¹⁸Hittiyon kī pūrī jamāt ne jo shahr ke darwāze par jamā thī zamīn ke intaqāl kī tasdīq kī. ¹⁹Phir Ibrāhīm ne apnī bīwī Sārā ko Mulk-e-Kanān ke us ghār meñ dafn kiyā jo Mamre yānī Habrūn ke mashriq meñ wāqe Makfilā ke khet meñ thā. ²⁰Is tariqe se yih khet aur us kā ghār Hittiyon se Ibrāhīm ke nām par muntaqil kar diyā gayā tāki us ke pās qabr ho.

^aTaqriban sārhe chār kilogrām chāñdī.

Is'hāq aur Ribqā

24 Ibrāhīm ab bahut būrḥā ho gayā thā. Rab ne use har lihāz se barkat dī thī. ²Ek din us ne apne ghar ke sab se buzurg naukar se jo us kī jāyḍād kā pūrā intazām chalātā thā bāt kī. “Qasam ke lie apnā hāth merī rān ke nīche rakho. ³Rab kī qasam khāo jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhudā hai ki tum in Kanāniyon meñ se jin ke darmiyān main rahtā hūñ mere beṭe ke lie bīwī nahīñ lāoge ⁴balki mere watan meñ mere rishtedāron ke pās jāoge aur unḥīñ meñ se mere beṭe ke lie bīwī lāoge.” ⁵Us ke naukar ne kahā, “Shāyad wuh aurat mere sāth yahān ānā na chāhe. Kyā main is sūrat meñ āp ke beṭe ko us watan meñ wāpas le jāūñ jis se āp nikle haiñ?” ⁶Ibrāhīm ne kahā, “Ḳhabardār! Use hargiz wāpas na le jānā. ⁷Rab jo āsmān kā Ḳhudā hai apnā farishtā tumḥare āge bhejegā, is lie tum wahān mere beṭe ke lie bīwī chunane meñ zarūr kāmyāb hoge. Kyonki wuhī mujhe mere bāp ke ghar aur mere watan se yahān le āyā hai, aur usī ne qasam khā kar mujh se wādā kiyā hai ki main Kanān kā yih mulk terī aulād

ko dūngā. ⁸Agar wahān kī aurat yahān ānā na chāhe to phir tum apnī qasam se āzād hoge. Lekin kisī sūrat meñ bhī mere beṭe ko wahān wāpas na le jānā.”

⁹Ibrāhīm ke naukar ne apnā hāth us kī rān ke nīche rakh kar qasam khāi ki main sab kuchh aisā hī karūngā. ¹⁰Phir wuh apne āqā ke das ūñṭon par qimti tohfe lād kar Masoputāmiyā kī taraf rawānā huā. Chalthe chalthe wuh Nahūr ke shahr pahuñch gayā.

¹¹Us ne ūñṭon ko shahr ke bāhar kuen ke pās biṭhāyā. Shām kā waqt thā jab aurateñ kuen ke pās ā kar pānī bhartī thīñ. ¹²Phir us ne duā kī, “Ai Rab mere āqā Ibrāhīm ke Ḳhudā, mujhe āj kāmyābī baḳhsh aur mere āqā Ibrāhīm par mehrbānī kar. ¹³Ab main is chashme par khaṛā hūñ, aur shahr kī beṭiyāñ pānī bharne ke lie ā rahī haiñ. ¹⁴Main un meñ se kisī se kahūngā, ‘Zarā apnā ghaṛā nīche karke mujhe pānī pilāeñ.’ Agar wuh jawāb de, ‘Pī leñ, main āp ke ūñṭon ko bhī pānī pilā detī hūñ,’ to wuh wuhī hogī jise tū ne apne ḳhādim Is'hāq ke lie chun rakhā hai. Agar aisā huā to main jāñ lūngā ki tū ne mere āqā par mehrbānī kī hai.”

¹⁵Wuh abhī duā kar hī rahā thā ki Ribqā shahr se nikal āi. Us ke kandhe par gharā thā. Wuh Batuel kī beṭī thī. (Batuel Ibrāhīm ke bhāi Nahūr kī biwi Milkāh kā beṭā thā.) ¹⁶Ribqā nihāyat kḥūbsūrat jawān larḳī thī, aur wuh kuñwārī bhī thī. Wuh chashme tak utrī, apnā gharā bharā aur phir wāpas ūpar āi.

¹⁷Ibrāhīm kā naukār dauṛ kar us se milā. Us ne kahā, “Zarā mujhe apne gharē se thoṛā-sā pānī pilāen.” ¹⁸Ribqā ne kahā, “Janāb, pī len.” Jaldī se us ne apne gharē ko kandhe par se utār kar hāth meñ pakaṛā tāki wuh pī sake. ¹⁹Jab wuh pīne se fāriḡ huā to Ribqā ne kahā, “Maiñ āp ke ūñṭon ke lie bhī pānī le āti hūñ. Wuh bhī pūre taur par apnī pyās bujhāen.” ²⁰Jaldī se us ne apne gharē kā pānī hauz meñ unḍel diyā aur phir bhāḡ kar kueñ se itnā pānī lāti rahī ki tamām ūñṭon kī pyās bujh gai.

²¹Itne meñ Ibrāhīm kā ādmī kḥāmoshī se use dekhtā rahā, kyonki wuh jānanā chāhtā thā ki kyā Rab mujhe safr kī kāmyābī baḡshegā yā nahīñ. ²²Ūñṭ pānī pīne se fāriḡ hue to us ne Ribqā ko sone kī ek nath aur do kangan

die. Nath kā taqrīban 6 grām thā aur kanganon kā 120 grām.

²³Us ne pūchhā, “Āp kis kī beṭī haiñ? Kyā us ke hān itnī jagah hai ki ham wahān rāt guzār sakeñ?”

²⁴Ribqā ne jawāb diyā, “Merā bāp Batuel hai. Wuh Nahūr aur Milkāh kā beṭā hai. ²⁵Hamāre pās bhūsā aur chārā hai. Rāt guzārne ke lie bhī kāfī jagah hai.” ²⁶Yih sun kar Ibrāhīm ke naukār ne Rab ko sijdā kiya. ²⁷Us ne kahā, “Mere āqā Ibrāhīm ke Kḥudā kī tamjīd ho jis ke karm aur wafādārī ne mere āqā ko nahīñ chhoṛā. Rab ne mujhe sīdhā mere mālik ke rishtedāron tak pahuñchāyā hai.”

²⁸Larḳī bhāḡ kar apnī māñ ke ghar chalī gai. Wahān us ne sab kuchh batā diyā jo huā thā. ²⁹⁻³⁰Jab Ribqā ke bhāi Lāban ne nath aur bahan kī kalāiyon meñ kanganon ko dekhā aur wuh sab kuchh sunā jo Ibrāhīm ke naukār ne Ribqā ko batāyā thā to wuh fauran kueñ kī taraf dauṛā.

Ibrāhīm kā naukār ab tak ūñṭon samet wahān kharā thā. ³¹Lāban ne kahā, “Rab ke mubārak bande, mere sāth āen. Āp yahān shahr ke bāhar kyon kharē haiñ? Maiñ ne apne ghar meñ āp ke lie sab kuchh

taiyār kiyā hai. Āp ke ūñṭoñ ke lie bhī kāfī jagah hai.” ³²Wuh naukar ko le kar ghar pahuñchā. Ūñṭoñ se sāmān utārā gayā, aur un ko bhūsā aur chārā diyā gayā. Pānī bhī lāyā gayā tāki Ibrāhīm kā naukar aur us ke ādmī apne pānw dhoen.

³³Lekin jab khānā ā gayā to Ibrāhīm ke naukar ne kahā, “Is se pahle ki main khānā khāūñ lāzim hai ki apnā muāmalā pesh karūñ.” Lāban ne kahā, “Batāen apnī bāt.” ³⁴Us ne kahā, “Main Ibrāhīm kā naukar hūñ. ³⁵Rab ne mere āqā ko bahut barkat dī hai. Wuh bahut amīr ban gayā hai. Rab ne use kasrat se bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, sonā-chāñdī, ghulām aur laundiyāñ, ūñṭ aur gadhe diē haiñ. ³⁶Jab mere mālik kī bīwī būṛhī ho gāi thī to us ke beṭā paidā huā thā. Ibrāhīm ne use apnī pūrī milkiyat de dī hai. ³⁷Lekin mere āqā ne mujh se kahā, ‘Qasam khāo ki tum in Kanāniyōñ meñ se jin ke darmiyāñ main rahtā hūñ mere beṭe ke lie bīwī nahīñ lāoge ³⁸balki mere bāp ke gharāne aur mere rishtedāroñ ke pās jā kar us ke lie bīwī lāoge.’ ³⁹Main ne apne mālik se kahā, ‘Shāyad wuh aurat mere sāth ānā na chāhe.’ ⁴⁰Us

ne kahā, ‘Rab jis ke sāmne main chaltā rahā hūñ apne farishte ko tumhāre sāth bhejegā aur tumheñ kāmyābī baḥshshegā. Tumheñ zarūr mere rishtedāroñ aur mere bāp ke gharāne se mere beṭe ke lie bīwī milegī. ⁴¹Lekin agar tum mere rishtedāroñ ke pās jāo aur wuh inkār karen to phir tum apnī qasam se āzād hoge.’ ⁴²Āj jab main kueñ ke pās āyā to main ne duā kī, ‘Ai Rab, mere āqā ke Ḳhudā, agar terī marzī ho to mujhe is mishan meñ kāmyābī baḥshsh jis ke lie main yahāñ āyā hūñ. ⁴³Ab main is kueñ ke pās khaṛā hūñ. Jab koī jawān aurat shahr se nikal kar yahāñ āe to main us se kahūngā, “Zarā mujhe apne ghaṛe se thoṛā-sā pānī pilāen.” ⁴⁴Agar wuh kahe, “Pī leñ, main āp ke ūñṭoñ ke lie bhī pānī le āūngī” to is kā matlab yih ho ki tū ne use mere āqā ke beṭe ke lie chun liyā hai ki us kī bīwī ban jāe.’

⁴⁵Main abhī dil meñ yih duā kar rahā thā ki Ribqā shahr se nikal āi. Us ke kandhe par ghaṛā thā. Wuh chashme tak utrī aur apnā ghaṛā bhar liyā. Main ne us se kahā, ‘Zarā mujhe pānī pilāen.’ ⁴⁶Jawāb meñ us ne jaldī se apne ghaṛe ko kandhe par se utār kar kahā, ‘Pī leñ,

main āp ke ūñṭoñ ko bhī pānī pilāti hūñ.' Main ne pānī piyā, aur us ne ūñṭoñ ko bhī pānī pilāyā. ⁴⁷Phir main ne us se pūchhā, 'Āp kis kī beṭī haiñ?' Us ne jawāb diyā, 'Merā bāp Batuel hai. Wuh Nahūr aur Milkāh kā beṭā hai.' Phir main ne us kī nāk meñ nath aur us kī kalāiyon meñ kangan pahnā die. ⁴⁸Tab main ne Rab ko sijdā karke apne āqā Ibrāhīm ke Ḳhudā kī tamjīd kī jis ne mujhe sīdhā mere mālik kī bhatijī tak pahuñchāyā tāki wuh Is'hāq kī bīwī ban jāe.

⁴⁹Ab mujhe batāeñ, kyā āp mere āqā par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār karnā chāhte haiñ? Agar aisā hai to Ribqā kī Is'hāq ke sāth shādī qabūl kareñ. Agar āp muttafiq nahīñ haiñ to mujhe batāeñ tāki main koī aur qadam uṭhā sakūñ."

⁵⁰Lāban aur Batuel ne jawāb diyā, "Yih bāt Rab kī taraf se hai, is lie ham kisī tarah bhī inkār nahīñ kar sakte. ⁵¹Ribqā āp ke sāmne hai. Use le jāeñ. Wuh āp ke mālik ke beṭe kī bīwī ban jāe jis tarah Rab ne farmāyā hai." ⁵²Yih sun kar Ibrāhīm ke naukar ne Rab ko sijdā kiya. ⁵³Phir us ne sone aur chāñdī ke zewarāt aur mahange malbūsāt

apne sāmān meñ se nikāl kar Ribqā ko die. Ribqā ke bhāī aur māñ ko bhī qimti tohfe mile.

⁵⁴Is ke bād us ne apne hamsafron ke sāth shām kā khānā khāyā. Wuh rāt ko wahīñ ṭhahre. Agle din jab uṭhe to naukar ne kahā, "Ab hamen ijāzat deñ tāki apne āqā ke pās lauṭ jāeñ." ⁵⁵Ribqā ke bhāī aur māñ ne kahā, "Ribqā kuchh din aur hamāre hāñ ṭhahre. Phir āp jāeñ." ⁵⁶Lekin us ne un se kahā, "Ab der na kareñ, kyonki Rab ne mujhe mere mishan meñ kāmyābī baḳhshī hai. Mujhe ijāzat deñ tāki apne mālik ke pās wāpas jāūñ." ⁵⁷Unhoñ ne kahā, "Chaleñ, ham laṛkī ko bulā kar usī se pūchh lete haiñ."

⁵⁸Unhoñ ne Ribqā ko bulā kar us se pūchhā, "Kyā tū abhī is ādmī ke sāth jānā chāhtī hai?" Us ne kahā, "Jī, main jānā chāhtī hūñ." ⁵⁹Chunāñche unhoñ ne apnī bahan Ribqā, us kī dāyā, Ibrāhīm ke naukar aur us ke hamsafron ko ruḳhsat kar diyā. ⁶⁰Pahle unhoñ ne Ribqā ko barkat de kar kahā, "Hamārī bahan, Allāh kare ki tū karorōñ kī māñ bane. Terī aulād apne dushmanon ke shahron ke darwāzon par qabzā kare." ⁶¹Phir Ribqā aur us kī naukarāniyāñ uṭh

kar ūñṭon par sawār huīn aur Ibrāhīm ke naukar ke pīchhe ho liñ. Chunāñche naukar unheñ sāth le kar rawānā ho gayā.

⁶²Us waqt Is'hāq mulk ke junūbī hisse, Dasht-e-Najab meñ rahtā thā. Wuh Bair-lahī-roī se āyā thā.

⁶³Ek shām wuh nikal kar khule maidān meñ apnī sochoñ meñ magan ṭahal rahā thā ki achānak ūñṭ us kī taraf āte hue nazar āe.

⁶⁴Jab Ribqā ne apnī nazar uṭhā kar Is'hāq ko dekhā to us ne ūñṭ se utar kar ⁶⁵naukar se pūchhā, “Wuh ādmī kaun hai jo maidān meñ ham se milne ā rahā hai?” Naukar ne kahā, “Merā mālīk hai.” Yih sun kar Ribqā ne chādar le kar apne chehre ko ḍhāñp liyā.

⁶⁶Naukar ne Is'hāq ko sab kuchh batā diyā jo us ne kiyā thā. ⁶⁷Phir Is'hāq Ribqā ko apnī māñ Sārā ke ḍere meñ le gayā. Us ne us se shādī kī, aur wuh us kī bīwī ban gayā. Is'hāq ke dil meñ us ke lie bahut muhabbat paidā huī. Yoñ use apnī māñ kī maut ke bād sukūn milā.

Ibrāhīm kī Mazīd Aulād

25 Ibrāhīm ne ek aur shādī kī. Nāī bīwī kā nām

Qatūrā thā. ²Qatūrā ke chhih beṭe paidā hue, Zimrān, Yuqsān, Midān, Midiyān, Isbāq aur Sūkh. ³Yuqsān ke do beṭe the, Sabā aur Dadān. Asūrī, Latūsī aur Lūmī Dadān kī aulād haiñ. ⁴Midiyān ke beṭe Aifā, Ifar, Hanūk, Abidā aur Ilda'ā the. Yih sab Qatūrā kī aulād the.

⁵Ibrāhīm ne apnī sārī milkīyat Is'hāq ko de dī. ⁶Apnī maut se pahle us ne apnī dūsri bīwīyon ke beṭon ko tohfe de kar apne beṭe se dūr mashriq kī taraf bhej diyā.

Ibrāhīm kī Wafāt

⁷⁻⁸Ibrāhīm 175 sāl kī umr meñ faut huā. Ghaz wuh bahut umrrasidā aur zindagi se āsūdā ho kar intaqāl karke apne bāpdādā se jā milā. ⁹⁻¹⁰Us ke beṭon Is'hāq aur Ismāīl ne use Makfīlā ke ghār meñ dafn kiyā jo Mamre ke mashriq meñ hai. Yih wuhī ghār thā jise khet samet Hittī ādmī Ifron bin Suhār se kharidā gayā thā. Ibrāhīm aur us kī bīwī Sārā donoñ ko us meñ dafn kiyā gayā.

¹¹Ibrāhīm kī wafāt ke bād Allāh ne Is'hāq ko barkat dī. Us waqt Is'hāq Bair-lahī-roī ke qarīb ābād thā.

Ismāil kī Aulād

¹²Ibrāhīm kā beṭā Ismāil jo Sārā kī Misrī laundī Hājirā ke hān paidā huā us kā nasabnāmā yih hai. ¹³Ismāil ke beṭe bare se le kar chhoṭe tak yih haiñ: Nabāyot, Qīdār, Adbiyel, Mibsām, ¹⁴Mishmā, Dūmā, Massā, ¹⁵Hadad, Taimā, Yatūr, Nafīs aur Qidmā.

¹⁶Yih beṭe bārah qabilon ke bānī ban gae. Aur jahān jahān wuh ābād hue un jaghon kā wuhī nām paṛ gayā. ¹⁷Ismāil 137 sāl kā thā jab wuh kūch karke apne bāpdādā se jā milā. ¹⁸Us kī aulād us ilāqe meñ ābād thī jo Hawilā aur Shūr ke darmiyān hai aur jo Misr ke mashriq meñ Asūr kī taraf hai. Yoñ Ismāil apne tamām bhāiyon ke sāmne hī ābād huā.

Esau aur Yāqūb kī Paidāish

¹⁹Yih Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq kā bayān hai.

²⁰Is'hāq 40 sāl kā thā jab us kī Ribqā se shādī huī. Ribqā Lāban kī bahan aur Arāmī mard Batuel kī beṭī thī. (Batuel Masopotāmiyā kā thā.) ²¹Ribqā ke bachche paidā na hue. Lekin Is'hāq ne apnī bīwī ke lie duā kī to Rab ne us kī sunī, aur

Ribqā ummīd se huī. ²²Us ke peṭ meñ bachche ek dūsre se zorāzmāi karne lage to wuh Rab se pūchhne gai, “Agar yih merī hālat rahegī to phir main yahān tak kyon pahunch gai hūñ?” ²³Rab ne us se kahā, “Tere andar do qaumeñ haiñ. Wuh tujh se nikal kar ek dūsre se alag alag ho jāeñgī. Un meñ se ek zyādā tāqatwar hogī, aur baṛā chhoṭe kī k̄hidmat karegā.”

²⁴Paidāish kā waqt ā gayā to jurwān beṭe paidā hue. ²⁵Pahlā bachchā niklā to surkh-sā thā, aur aisā lag rahā thā ki wuh ghane bālon kā koṭ hī pahne hue hai. Is lie us kā nām Esau yānī ‘Bālon Wālā’ rakhā gayā. ²⁶Is ke bād dūsra bachchā paidā huā. Wuh Esau kī eṛī pakare hue niklā, is lie us kā nām Yāqūb yānī ‘Eṛī Pakarne Wālā’ rakhā gayā. Us waqt Is'hāq 60 sāl kā thā.

²⁷Larke jawān hue. Esau māhir shikārī ban gayā aur khule maidān meñ k̄hush rahtā thā. Us ke muqābale meñ Yāqūb shāystā thā aur dere meñ rahnā pasand kartā thā. ²⁸Is'hāq Esau ko pyār kartā thā, kyonki wuh shikār kā gosht pasand kartā thā. Lekin Ribqā Yāqūb ko pyār kartī thī.

²⁹Ek din Yāqūb sālan pakā rahā thā ki Esau thakāhārā jangal se āyā.

³⁰Us ne kahā, “Mujhe jaldī se lāl sālan, hān isī lāl sālan se kuchh khāne ko do. Main to bedam ho rahā hūn.” (Isī lie bād meñ us kā nām Adom yānī Surkh par gayā.)

³¹Yāqūb ne kahā, “Pahle mujhe pahlauṭhe kā haq bech do.” ³²Esau ne kahā, “Main to bhūk se mar rahā hūn, pahlauṭhe kā haq mere kis kām kā?” ³³Yāqūb ne kahā, “Pahle qasam khā kar mujhe yih haq bech do.” Esau ne qasam khā kar use pahlauṭhe kā haq muntaqil kar diyā.

³⁴Tab Yāqūb ne use kuchh roṭī aur dāl de dī, aur Esau ne khāyā aur piyā. Phir wuh uṭh kar chalā gayā. Yoñ us ne pahlauṭhe ke haq ko haqīr jānā.

Is'hāq aur Ribqā Jirār Meñ

26 Us mulk meñ dubārā kāl parā, jis tarah Ibrāhīm ke dinon meñ bhī par gayā thā. Is'hāq Jirār Shahr gayā jis par Filistiyon ke bādshāh Abīmālik kī hukūmat thī. ²Rab ne Is'hāq par zāhir ho kar kahā, “Misr nā jā balki us mulk meñ bas jo main tujhe dikhātā hūn.

³Us mulk meñ ajnabī rah to main tere sāth hūngā aur tujhe barkat dūngā. Kyoñki main tujhe aur terī aulād ko yih tamām ilāqā dūngā aur wuh wādā pūrā karūnga jo main ne qasam khā kar tere bāp Ibrāhīm se kiya thā. ⁴Main tujhe itnī aulād dūngā jitne āsmān par sitāre haiñ. Aur main yih tamām mulk unheñ de dūngā. Terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāengī. ⁵Main tujhe is lie barkat dūngā ki Ibrāhīm mere tābe rahā aur merī hidāyāt aur ahkām par chaltā rahā.” ⁶Chunānche Is'hāq Jirār meñ ābād ho gayā.

⁷Jab wahāñ ke mardoñ ne Ribqā ke bāre meñ pūchhā to Is'hāq ne kahā, “Yih merī bahan hai.” Wuh unheñ yih batāne se ḍartā thā ki yih merī bīwī hai, kyoñki us ne sochā, “Ribqā nihāyat khūbsūrat hai. Agar unheñ mālūm ho jāe ki Ribqā merī bīwī hai to wuh use hāsīl karne kī khātir mujhe qatl kar deñge.”

⁸Kāfī waqt guzar gayā. Ek din Filistiyon ke bādshāh ne apnī khīrkī meñ se jhānk kar dekhā ki Is'hāq apnī bīwī ko pyār kar rahā hai. ⁹Us ne Is'hāq ko bulā kar kahā, “Wuh to āp kī bīwī hai! Āp ne kyon kahā ki merī bahan hai?” Is'hāq ne

jawāb diyā, “Main ne sochā ki agar main batāūn ki yih merī bīwī hai to log mujhe qatl kar deṅge.”

¹⁰Abīmalik ne kahā, “Āp ne hamāre sāth kaisā sulūk kar dikhāyā! Kitnī āsānī se mere ādmiyon meñ se koī āp kī bīwī se hambistar ho jātā. Is tarah ham āp ke sabab se ek baṛe jurm ke qusūrwar ṭhaharte.” ¹¹Phir Abīmalik ne tamām logon ko hukm diyā, “Jo bhī is mard yā us kī bīwī ko chheṛe use sazā-e-maut di jāegī.”

Is’hāq kā Filistiyon ke sāth Jhagaṛā

¹²Is’hāq ne us ilāqe meñ kāshtkāri kī, aur usī sāl use sau gunā phal milā. Yon Rab ne use barkat di, ¹³aur wuh amīr ho gayā. Us kī daulat baṛhtī gaī, aur wuh nihāyat daulatmand ho gayā. ¹⁴Us ke pās itnī bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur ḡhulām the ki Filistī us se hasad karne lage. ¹⁵Ab aisā huā ki unhon ne un tamām kuon ko miṭṭī se bhar kar band kar diyā jo us ke bāp ke naukaron ne khode the.

¹⁶Āḡhirkār Abīmalik ne Is’hāq se kahā, “Kahīn aur jā kar raheñ, kyonki āp ham se zyādā zorāwar ho gae haiñ.”

¹⁷Chunāñche Is’hāq ne wahān se jā kar Jirār kī Wādī meñ apne ḍere lagāe. ¹⁸Wahān Filistiyon ne Ibrāhīm kī maut ke bād tamām kuon ko miṭṭī se bhar diyā thā. Is’hāq ne un ko dubārā khudwāyā. Us ne un ke wuhī nām rakhe jo us ke bāp ne rakhe the.

¹⁹Is’hāq ke naukaron ko wādī meñ khodte khodte tāzā pānī mil gayā. ²⁰Lekin Jirār ke charwāhe ā kar Is’hāq ke charwāhon se jhagaṛne lage. Unhon ne kahā, “Yih hamārā kuān hai!” Is lie us ne us kuen kā nām Isak yānī Jhagaṛā rakhā. ²¹Is’hāq ke naukaron ne ek aur kuān khod liyā. Lekin us par bhī jhagaṛā huā, is lie us ne us kā nām Sitnā yānī Muḡhālafat rakhā. ²²Wahān se jā kar us ne ek tīsra kuān khudwāyā. Is dafā koī jhagaṛā na huā, is lie us ne us kā nām Rahobot yānī ‘Khulī Jagah’ rakhā. Kyonki us ne kahā, “Rab ne hameñ khulī jagah di hai, aur ab ham mulk meñ phaleñ-phūleṅge.”

²³Wahān se wuh Bair-sabā chalā gayā. ²⁴Usī rāt Rab us par zāhir huā aur kahā, “Main tere bāp Ibrāhīm kā Ḳhudā hūñ. Mat ḍar, kyonki main tere sāth hūñ. Main tujhe barkat dūngā aur tujhe apne

ḡhādim Ibrāhīm kī ḡhātīr bahut aulād dūngā.”

²⁵Wahān Is’hāq ne qurbāngāh banāi aur Rab kā nām le kar ibādāt kī. Wahān us ne apne ḡhaime lagāe aur us ke naukaron ne kuān khod liyā.

Abīmalik ke sāth Ahd

²⁶Ek din Abīmalik, us kā sāthī Aḡhūzat aur us kā sipahsālār Fīkul Jīrār se us ke pās āe. ²⁷Is’hāq ne pūchhā, “Āp kyon mere pās āe haiñ? Āp to mujh se nafrat rakhte haiñ. Kyā āp ne mujhe apne darmiyān se ḡhārij nahīn kiyā thā?” ²⁸Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham ne jān liyā hai ki Rab āp ke sāth hai. Is lie ham ne kahā ki hamārā āp ke sāth ahd honā chāhie. Āie ham qasam khā kar ek dūsre se ahd bāndheñ ²⁹ki āp hameñ nuqsān nahīn pahuñchāenge, kyonki ham ne bhī āp ko nahīn chheṛā balki āp se sirf achchhā sulūk kiyā aur āp ko salāmatī ke sāth ruḡhsat kiyā hai. Aur ab zāhir hai ki Rab ne āp ko barkat dī hai.”

³⁰Is’hāq ne un kī ziyāfat kī, aur unhoñ ne khāyā aur piyā. ³¹Phir subah-sawere uṡh kar unhoñ ne ek

dūsre ke sāmne qasam khāi. Is ke bād Is’hāq ne unheñ ruḡhsat kiyā aur wuh salāmatī se rawānā hue.

³²Usī din Is’hāq ke naukar āe aur use us kueñ ke bāre meñ ittalā dī jo unhoñ ne khodā thā. Unhoñ ne kahā, “Hameñ pānī mil gayā hai.”

³³Us ne kueñ kā nām Sabā yānī ‘Qasam’ rakhā. Āj tak sāth wāle shahr kā nām Bair-sabā hai.

Esau kī Ajnabī Bīwiyañ

³⁴Jab Esau 40 sāl kā thā to us ne do Hittī auraton se shādī kī, Bairī kī beṡī Yahūdīt se aur Ailon kī beṡī Bāsamat se. ³⁵Yīh aurateñ Is’hāq aur Ribqā ke lie baṛe dukh kā bāis banīñ.

Is’hāq Yāqūb ko Barkat Detā Hai

27 Is’hāq būṛhā ho gayā to us kī nazar dhundlā gai. Us ne apne baṛe beṡe ko bulā kar kahā, “Beṡā.” Esau ne jawāb diyā, “Jī, main hāzīr hūñ.” ²Is’hāq ne kahā, “Main būṛhā ho gayā hūñ aur ḡhudā jāne kab mar jāūñ. ³Is lie apnā tīr kamān le kar jangal meñ nikal jā aur mere lie kisī jānwar kā shikār kar. ⁴Use taiyār karke aisā lazīz khānā pakā jo mujhe pasand

hai. Phir use mere pās le ā. Marne se pahle main wuh khānā khā kar tujhe barkat denā chāhtā hūn.”

⁵Ribqā ne Is’hāq kī Esau ke sāth bāthchit sun lī thī. Jab Esau shikār karne ke lie chalā gayā to us ne Yāqūb se kahā, ⁶“Abhī abhī main ne tumhāre abbū ko Esau se yih bāt karte hue sunā ki ⁷‘Mere lie kisi jānwar kā shikār karke le ā. Use taiyār karke mere lie laziz khānā pakā. Marne se pahle main yih khānā khā kar tujhe Rab ke sāmne barkat denā chāhtā hūn.’ ⁸Ab suno, mere beṭe! Jo kuchh main batātī hūn wuh karo. ⁹Jā kar rewaṛ meñ se bakriyon ke do achchhe achchhe bachche chun lo. Phir main wuhī laziz khānā pakāūngī jo tumhāre abbū ko pasand hai. ¹⁰Tum yih khānā us ke pās le jāoge to wuh use khā kar marne se pahle tumheñ barkat degā.”

¹¹Lekin Yāqūb ne etarāz kiya, “Āp jāntī haiñ ki Esau ke jism par ghane bāl haiñ jabki mere bāl kam haiñ. ¹²Kahīñ mujhe chhūne se mere bāp ko patā na chal jāe ki main use fareb de rahā hūn. Phir mujh par barkat nahīñ balki lānat āegī.” ¹³Us kī māñ ne kahā, “Tum par āne wālī lānat mujh par āe, beṭā. Bas merī

bāt māñ lo. Jāo aur bakriyon ke wuh bachche le āo.”

¹⁴Chunāñche wuh gayā aur unheñ apnī māñ ke pās le āyā. Ribqā ne aisā laziz khānā pakāyā jo Yāqūb ke bāp ko pasand thā. ¹⁵Esau ke ḳhās mauqon ke lie achchhe libās Ribqā ke pās ghar meñ the. Us ne un meñ se behtarīñ libās chun kar apne chhoṭe beṭe ko pahnā diya. ¹⁶Sāth sāth us ne bakriyon kī khāleñ us ke hāthoñ aur gardan par jahāñ bāl na the lapeṭ diñ. ¹⁷Phir us ne apne beṭe Yāqūb ko roṭī aur wuh laziz khānā diya jo us ne pakāyā thā.

¹⁸Yāqūb ne apne bāp ke pās jā kar kahā, “Abbū jī.” Is’hāq ne kahā, “Jī, beṭā. Tū kaun hai?” ¹⁹Us ne kahā, “Main āp kā pahlauthā Esau hūn. Main ne wuh kiya hai jo āp ne mujhe kahā thā. Ab zarā uṭheñ aur baiṭh kar mere shikār kā khānā khāeñ tāki āp bād meñ mujhe barkat deñ.” ²⁰Is’hāq ne pūchhā, “Beṭā, tujhe yih shikār itnī jaldī kis tarah mil gayā?” Us ne jawāb diya, “Rab āp ke Ḳhudā ne use mere sāmne se guzarne diya.”

²¹Is’hāq ne kahā, “Beṭā, mere qarīb ā tāki main tujhe chhū lūñ ki tū wāqai merā beṭā Esau hai

ki nahīn.” ²²Yāqūb apne bāp ke nazdik āyā. Is’hāq ne use chhū kar kahā, “Terī āwāz to Yāqūb kī hai lekin tere hāth Esau ke haiñ.” ²³Yon us ne fareb khāyā. Chūnki Yāqūb ke hāth Esau ke hāth kī mānind the is lie us ne use barkat dī. ²⁴To bhī us ne dubārā pūchhā, “Kyā tū wāqāī merā beṭā Esau hai?” Yāqūb ne jawāb diyā, “Jī, main wuhī hūñ.” ²⁵Ākhirkār Is’hāq ne kahā, “Shikār kā khānā mere pās le ā, beṭā. Use khāne ke bād main tujhe barkat dūngā.” Yāqūb khānā aur mai le āyā. Is’hāq ne khāyā aur piyā, ²⁶phir kahā, “Beṭā, mere pās ā aur mujhe bosā de.” ²⁷Yāqūb ne pās ā kar use bosā diyā. Is’hāq ne us ke libās ko sūngh kar use barkat dī. Us ne kahā,

“Mere beṭe kī khushbū us khule maidān kī khushbū kī mānind hai jise Rab ne barkat dī hai. ²⁸Allāh tujhe āsmān kī os aur zamīn kī zarkhezi de. Wuh tujhe kasrat kā anāj aur angūr kā ras de. ²⁹Qaumeñ terī khidmat karen, aur ummateñ tere sāmne jhuk jāen. Apne bhāiyon kā hukmrān ban, aur terī mān kī aulād tere sāmne ghuṭne ṭeke. Jo tujh par lānat kare wuh

khud lānatī ho aur jo tujhe barkat de wuh khud barkat pāe.”

Esau Bhī Barkat Māngtā Hai

³⁰Is’hāq kī barkat ke bād Yāqūb abhī ruḁhsat hī huā thā ki us kā bhāī Esau shikār karke wāpas āyā.

³¹Wuh bhī laziz khānā pakā kar use apne bāp ke pās le āyā. Us ne kahā, “Abbū jī, uṭheñ aur mere shikār kā khānā khāen tāki āp mujhe barkat den.” ³²Is’hāq ne pūchhā, “Tū kaun hai?” Us ne jawāb diyā, “Main āp kā barā beṭā Esau hūñ.”

³³Is’hāq ghabrā kar shiddat se kānpne lagā. Us ne pūchhā, “Phir wuh kaun thā jo kisī jānwar kā shikār karke mere pās le āyā? Tere āne se zarā pahle main ne us shikār kā khānā khā kar us shaḁhs ko barkat dī. Ab wuh barkat usī par rahegi.”

³⁴Yih sun kar Esau zordār aur talḁh chīḁheñ mārne lagā. “Abbū, mujhe bhī barkat den,” us ne kahā.

³⁵Lekin Is’hāq ne jawāb diyā, “Tere bhāī ne ā kar mujhe fareb diyā. Us ne terī barkat tujh se chhīn lī hai.”

³⁶Esau ne kahā, “Us kā nām Yāqūb ṭhīk hī rakhā gayā hai, kyonki ab us ne mujhe dūsri bār dhokā diyā hai.

Pahle us ne pahlauṭhe kā haq mujh se chhīn liyā aur ab merī barkat bhī zabardastī le lī. Kyā āp ne mere lie koī barkat mahfūz nahiñ rakhī?”

³⁷Lekin Is’hāq ne kahā, “Main ne use terā hukmrān aur us ke tamām bhāiyōn ko us ke kḥādim banā diyā hai. Main ne use anāj aur angūr kā ras muhaiyā kiyā hai. Ab mujhe batā beṭā, kyā kuchh rah gayā hai jo main tujhe dūn?” ³⁸Lekin Esau kḥāmosh na huā balki kahā, “Abbū, kyā āp ke pās wāqai sirf yihī barkat thī? Abbū, mujhe bhī barkat deñ.” Wuh zār-o-qatār rone lagā.

³⁹Phir Is’hāq ne kahā, “Tū zamīn kī zarkḥezī aur āsmān kī os se mahrūm rahegā. ⁴⁰Tū sirf apnī talwār ke sahāre zindā rahegā aur apne bhāi kī kḥidmat karegā. Lekin ek dīn tū bechain ho kar us kā juā apnī gardan par se utār phaiñkegā.”

Yāqūb kī Hijrat

⁴¹Bāp kī barkat ke sabab se Esau Yāqūb kā dushman ban gayā. Us ne dil meñ kahā, “Wuh dīn qarīb ā gae haiñ ki Abbū intaqāl kar jāeñge aur ham un kā mātām kareñge. Phir main apne bhāi ko mār ḍālūngā.”

⁴²Ribqā ko apne baṛe beṭe Esau kā yih irādā mālūm huā. Us ne Yāqūb ko bulā kar kahā, “Tumhārā bhāi badlā lenā chāhtā hai. Wuh tumheñ qatl karne kā irādā rakhtā hai. ⁴³Beṭā, ab merī suno, yahāñ se hijrat kar jāo. Hārān Shahr meñ mere bhāi Lāban ke pās chale jāo. ⁴⁴Wahāñ kuchh dīn ṭhahre rahnā jab tak tumhāre bhāi kā ḡhussā ṭhanḍā na ho jāe. ⁴⁵Jab us kā ḡhussā ṭhanḍā ho jāegā aur wuh tumhāre us ke sāth kie gae sulūk ko bhūl jāegā, tab main ittalā dūngī ki tum wahāñ se wāpas ā sakte ho. Main kyon ek hī dīn meñ tum donoñ se mahrūm ho jāūñ?”

⁴⁶Phir Ribqā ne Is’hāq se bāt kī, “Main Esau kī bīwiyoñ ke sabab se apnī zindagī se tang hūñ. Agar Yāqūb bhī is mulk kī auratoñ meñ se kisī se shādī kare to behtar hai ki main pahle hī mar jāūñ.”

28 Is’hāq ne Yāqūb ko bulā kar use barkat dī aur kahā, “Lāzim hai ki tū kisī Kanānī aurat se shādī na kare. ²Ab sīdhe Masoputāmiyā meñ apne nānā Batuel ke ghar jā aur wahāñ apne māmūñ Lāban kī laṛkiyoñ meñ se kisī ek se shādī kar. ³Allāh Qādir-e-mutlaq tujhe barkat de kar phalne-

phūlne de aur tujhe itnī aulād de ki tū bahut sārī qaumoñ kā bāp bane. ⁴Wuh tujhe aur terī aulād ko Ibrāhīm kī barkat de jise us ne yih mulk diyā jis meñ tū mehmān ke taur par rahtā hai. Yih mulk tumhāre qabze meñ āe.” ⁵Yon Is’hāq ne Yāqūb ko Masopotāmiyā meñ Lāban ke ghar bhejā. Lāban Arāmī mard Batuel kā beṭā aur Ribqā kā bhāi thā.

Esau Ek aur Shādī Kartā Hai

⁶Esau ko patā chalā ki Is’hāq ne Yāqūb ko barkat de kar Masopotāmiyā bhej diyā hai tāki wahāñ shādī kare. Use yih bhī mālūm huā ki Is’hāq ne use Kanānī aurat se shādī karne se manā kiyā hai ⁷aur ki Yāqūb apne mān-bāp kī sun kar Masopotāmiyā chalā gayā hai. ⁸Esau samajh gayā ki Kanānī aurateñ mere bāp ko manzūr nahīñ haiñ. ⁹Is lie wuh Ibrāhīm ke beṭe Ismāīl ke pās gayā aur us kī beṭī Mahalat se shādī kī. Wuh Nabāyot kī bahan thī. Yon us kī bīwiyon meñ izāfā huā.

Baitel meñ Yāqūb kā Ḳhāb

¹⁰Yāqūb Bair-sabā se Hārān kī taraf rawānā huā. ¹¹Jab sūraj ghurūb huā to wuh rāt guzārne ke lie ruk gayā aur wahāñ ke pattharon meñ se ek ko le kar use apne sirhāne rakhā aur so gayā.

¹²Jab wuh so rahā thā to ḳhāb meñ ek sirhī dekhī jo zamīn se āsmān tak pahuñchtī thī. Farishte us par chaṛhte aur utarte nazar āte the. ¹³Rab us ke ūpar khaṛā thā. Us ne kahā, “Main Rab Ibrāhīm aur Is’hāq kā Ḳhudā hūñ. Main tujhe aur terī aulād ko yih zamīn dūngā jis par tū leṭā hai. ¹⁴Terī aulād zamīn par ḳhāk kī tarah beshumār hogī, aur tū chāron taraf phail jāegā. Duniyā kī tamām qaumeñ tere aur terī aulād ke wasīle se barkat pāengī. ¹⁵Main tere sāth hūngā, tujhe mahfūz rakhūngā aur āḳhirkār tujhe is mulk meñ wāpas lāūngā. Mumkin hī nahīñ ki main tere sāth apnā wādā pūrā karne se pahle tujhe chhoṛ dūñ.”

¹⁶Tab Yāqūb jāg uthā. Us ne kahā, “Yaqīnan Rab yahāñ hāzīr hai, aur mujhe mālūm nahīñ thā.”

¹⁷Wuh ḍar gayā aur kahā, “Yih kitnā ḳhaufnāk maqām hai. Yih to Allāh

hī kā ghar aur āsmān kā darwāzā hai.”

¹⁸Yāqūb subah-sawere uṭhā. Us ne wuh patthar liyā jo us ne apne sirhāne rakhā thā aur use satūn kī tarah khaṛā kiyā. Phir us ne us par zaitūn kā tel unḍel diyā. ¹⁹Us ne maqām kā nām Baitel yānī ‘Allāh kā Ghar’ rakhā. (Pahle sāth wāle shahr kā nām Lūz thā.) ²⁰Us ne qasam khā kar kahā, “Agar Rab mere sāth ho, safr par merī hifāzat kare, mujhe khānā aur kapṛā muhaiyā kare ²¹aur main salāmatī se apne bāp ke ghar wāpas pahuñchūn to phir wuh merā Ḳhudā hogā. ²²Jahān yih patthar satūn ke taur par khaṛā hai wahān Allāh kā ghar hogā, aur jo bhī tū mujhe degā us kā daswān hissā tujhe diyā karūnga.”

Yāqūb Lāban ke Ghar

Pahuñchtā Hai

29 Yāqūb ne apnā safr jāri rakhā aur chalte chalte mashriqī qaumoñ ke mulk meñ pahuñch gayā. ²Wahān us ne khet meñ kuān dekhā jis ke irdgird bheṛ-bakriyoñ ke tīn rewaṛ jamā the. Rewaṛoñ ko kueñ kā pānī pilāyā

jānā thā, lekin us ke muñh par baṛā patthar paṛā thā. ³Wahān pānī pilāne kā yih tariqā thā ki pahle charwāhe tamām rewaṛoñ kā intazār karte aur phir patthar ko luṛhkā kar muñh se haṭā dete the. Pānī pilāne ke bād wuh patthar ko dubārā muñh par rakh dete the.

⁴Yāqūb ne charwāhoñ se pūchhā, “Mere bhāiyo, āp kahān ke haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Hārān ke.” ⁵Us ne pūchhā, “Kyā āp Nahūr ke pote Lāban ko jānte haiñ?” Unhoñ ne kahā, “Jī hāñ.” ⁶Us ne pūchhā, “Kyā wuh ḳhairiyat se hai?” Unhoñ ne kahā, “Jī, wuh ḳhairiyat se hai. Dekho, udhar us kī beṭī Rāḳhil rewaṛ le kar ā rahī hai.” ⁷Yāqūb ne kahā, “Abhī to shām tak bahut waqt bāqī hai. Rewaṛoñ ko jamā karne kā waqt to nahiñ hai. Āp kyoñ unheñ pānī pilā kar dubārā charne nahiñ dete?” ⁸Unhoñ ne jawāb diyā, “Pahle zarūrī hai ki tamām rewaṛ yahān pahuñcheñ. Tab hī patthar ko luṛhkā kar ek taraf haṭāyā jāegā aur ham rewaṛoñ ko pānī pilāenge.”

⁹Yāqūb abhī un se bāt kar hī rahā thā ki Rāḳhil apne bāp kā rewaṛ le kar ā pahuñchī, kyoñki bheṛ-bakriyoñ ko charānā us kā kām thā.

¹⁰Jab Yāqūb ne Rākḥil ko māmūn Lāban ke rewaṛ ke sāth āte dekhā to us ne kueñ ke pās jā kar patthar ko luṛhkā kar muñh se haṭā diyā aur bheṛ-bakriyoñ ko pānī pilāyā.

¹¹Phir us ne use bosā diyā aur ḳhūb rone lagā. ¹²Us ne kahā, “Main āp ke abbū kī bahan Ribqā kā beṭā hūñ.” Yih sun kar Rākḥil ne bhāg kar apne abbū ko ittālā dī.

¹³Jab Lāban ne sunā kī merā bhānjā Yāqūb āyā hai to wuh daur kar us se milne gayā aur use gale lagā kar apne ghar le āyā. Yāqūb ne use sab kuchh batā diyā jo huā thā.

¹⁴Lāban ne kahā, “Āp wāqai mere rishtedār haiñ.” Yāqūb ne wahāñ ek pūrā mahinā guzārā.

Apnī Bīwiyōñ ke lie Yāqūb kī Mehnat-Mashaqqat

¹⁵Phir Lāban Yāqūb se kahne lagā, “Beshak āp mere rishtedār haiñ, lekin āp ko mere lie kām karne ke badle meñ kuchh milnā chāhie. Main āp ko kitne paise dūñ?”

¹⁶Lāban kī do beṭiyāñ thiñ. Baṛī kā nām Liyāh thā aur chhoṭī kā Rākḥil.

¹⁷Liyāh kī āñkheñ chundhī thiñ jabki Rākḥil har tarah se ḳhūbsūrat thī. ¹⁸Yāqūb ko Rākḥil se muhabbat

thī, is lie us ne kahā, “Agar mujhe āp kī chhoṭī beṭī Rākḥil mil jāe to āp ke lie sāt sāl kām karūnga.” ¹⁹Lāban ne kahā, “Kisī aur ādmī kī nisbat mujhe yih zyādā pasand hai kī āp hī se us kī shādi karāūñ.”

²⁰Pas Yāqūb ne Rākḥil ko pāne ke lie sāt sāl tak kām kiyā. Lekin use aisā lagā jaisā do ek din hī guzare hoñ kyonki wuh Rākḥil ko shiddat se pyār kartā thā. ²¹Is ke bād us ne Lāban se kahā, “Muddat pūrī ho gaī hai. Ab mujhe apnī beṭī se shādi karne deñ.” ²²Lāban ne us maqām ke tamām logoñ ko dāwat de kar shādi kī ziyāfat kī. ²³Lekin us rāt wuh Rākḥil kī bajāe Liyāh ko Yāqūb ke pās le āyā, aur Yāqūb usī se hambistar huā. ²⁴(Lāban ne Liyāh ko apnī launḍī Zilfā de dī thī tāki wuh us kī ḳhidmat kare.)

²⁵Jab subah huī to Yāqūb ne dekhā kī Liyāh hī mere pās hai. Us ne Lāban ke pās jā kar kahā, “Yih āp ne mere sāth kyā kiyā hai? Kyā main ne Rākḥil ke lie kām nahīñ kiyā? Āp ne mujhe dhokā kyon diyā?” ²⁶Lāban ne jawāb diyā, “Yahāñ dastūr nahīñ hai kī chhoṭī beṭī kī shādi baṛī se pahle kar dī jāe. ²⁷Ek hafte ke bād shādi kī rusūmāt pūrī ho jāeñgi. Us waqt tak sabar

kareñ. Phir main āp ko Rākḥil bhī de dūngā. Shart yih hai ki āp mazid sāt sāl mere lie kām kareñ.”

²⁸Yāqūb mān gayā. Chunāñche jab ek hafte ke bād shādī kī rusūmāt pūrī huīñ to Lāban ne apnī beṭī Rākḥil kī shādī bhī us ke sāth kar dī. ²⁹(Lāban ne Rākḥil ko apnī laundī Bilhāh de dī tāki wuh us kī khidmat kare.) ³⁰Yāqūb Rākḥil se bhī hambistar huā. Wuh Liyāh kī nisbat use zyādā pyār kartā thā. Phir us ne Rākḥil ke ewaz sāt sāl aur Lāban kī khidmat kī.

Yāqūb ke Bachche

³¹Jab Rab ne dekhā ki Liyāh se nafrat kī jāti hai to us ne use aulād dī jabki Rākḥil ke hāñ bachche paidā na hue.

³²Liyāh hāmīlā huī aur us ke beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Rab ne merī musibat dekhī hai aur ab merā shauhar mujhe pyār karegā.” Us ne us kā nām Rūbin yāñī ‘Dekho Ek Beṭā’ rakhā.

³³Wuh dubārā hāmīlā huī. Ek aur beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Rab ne sunā ki mujh se nafrat kī jāti hai, is lie us ne mujhe yih bhī diyā hai.”

Us ne us kā nām Shamāūn yāñī ‘Rab ne Sunā Hai’ rakhā.

³⁴Wuh ek aur dafā hāmīlā huī. Tīsrā beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Ab ākhirkār shauhar ke sāth merā bandhan mazbūt ho jāegā, kyōñki main ne us ke lie tīn beṭōñ ko janm diyā hai.” Us ne us kā nām Lāwī yāñī Bandhan rakhā.

³⁵Wuh ek bār phir hāmīlā huī. Chauthā beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Is dafā main Rab kī tamjīd karūngī.” Us ne us kā nām Yahūdāh yāñī Tamjīd rakhā. Is ke bād us se aur bachche paidā na hue.

30 Lekin Rākḥil beaulād hī rahī, is lie wuh apnī bahan se hasad karne lagī. Us ne Yāqūb se kahā, “Mujhe bhī aulād deñ warnā main mar jāūngī.” ²Yāqūb ko ghussā āyā. Us ne kahā, “Kyā main Allāh hūñ jis ne tujhe aulād se mahrūm rakhā hai?” ³Rākḥil ne kahā, “Yahāñ merī laundī Bilhāh hai. Us ke sāth hambistar hoñ tāki wuh mere lie bachche ko janm de aur main us kī mārīfat māñ ban jāūñ.”

⁴Yōñ us ne apne shauhar ko Bilhāh dī, aur wuh us se hambistar huā. ⁵Bilhāh hāmīlā huī aur beṭā paidā huā. ⁶Rākḥil ne kahā, “Allāh

ne mere haq meñ faislā diyā hai. Us ne merī duā sun kar mujhe beṭā de diyā hai.” Us ne us kā nām Dān yānī ‘Kisī ke Haq meñ Faislā Karne Wālā’ rakhā.

⁷Bilhāh dubārā hāmīlā huī aur ek aur beṭā paidā huā. ⁸Rākhlil ne kahā, “Main ne apnī bahan se saḡht kushtī larī hai, lekin jīt gaī hūñ.” Us ne us kā nām Naftālī yānī ‘Kushtī meñ Mujh se jītā Gayā’ rakhā.

⁹Jab Liyāh ne dekhā ki mere aur bachche paidā nahīn ho rahe to us ne Yāqūb ko apnī launḡī Zilfā de dī tāki wuh bhī us kī bīwī ho. ¹⁰Zilfā ke bhī ek beṭā paidā huā. ¹¹Liyāh ne kahā, “Main kitnī ḡhushḡismat hūñ!” Chunāñche us ne us kā nām Jad yānī ḡhushḡismatī rakhā.

¹²Phir Zilfā ke dūsrā beṭā paidā huā. ¹³Liyāh ne kahā, “Main kitnī mubāarak hūñ. Ab ḡhawātīn mujhe mubāarak kaheḡī.” Us ne us kā nām Āshar yānī Mubāarak rakhā.

¹⁴Ek dīn anāj kī fasal kī kaṭāī ho rahī thī ki Rūbin bāhar nikal kar khetoñ meñ chalā gayā. wahāñ use mardumgayāh^a mil gae. Wuh unheñ apnī māñ Liyāh ke pās le

āyā. Yih dekh kar Rākhlil ne Liyāh se kahā, “Mujhe zarā apne beṭe ke mardumgayāh meñ se kuchh de do.” ¹⁵Liyāh ne jawāb diyā, “Kyā yihī kāfī nahīn ki tum ne mere shauhar ko mujh se chhīn liyā hai? Ab mere beṭe ke mardumgayāh ko bhī chhīnanā chāhtī ho.” Rākhlil ne kahā, “Agar tum mujhe apne beṭe ke mardumgayāh meñ se do to āj rāt Yāqūb ke sāth so saktī ho.”

¹⁶Shām ko Yāqūb khetoñ se wāpas ā rahā thā ki Liyāh āge se us se milne ko gaī aur kahā, “Āj rāt āp ko mere sāth sonā hai, kyonki main ne apne beṭe ke mardumgayāh ke ewaz āp ko ujrat par liyā hai.” Chunāñche Yāqūb ne Liyāh ke pās rāt guzārī.

¹⁷Us waqt Allāh ne Liyāh kī duā sunī aur wuh hāmīlā huī. Us ke pāñchwāñ beṭā paidā huā. ¹⁸Liyāh ne kahā, “Allāh ne mujhe is kā ajr diyā hai ki main ne apne shauhar ko apnī launḡī dī.” Us ne us kā nām Ishkār yānī Ajr rakhā.

¹⁹Is ke bād wuh ek aur dafā hāmīlā huī. Us ke chhaṭā beṭā paidā huā. ²⁰Us ne kahā, “Allāh ne

^aEk paudā jis ke bāre meñ ḡhayāl kiyā jātā thā ki use khā kar bāñjh aurat bhī bachche ko janm degī.

mujhe ek achchhā-ḡhāsā tohfā diyā hai. Ab merā ḡhāwind mere sāth rahegā, kyonki mujh se us ke chhih beṭe paidā hue haiñ.” Us ne us kā nām Zabūlūn yānī Rihāish rakhā.

²¹Is ke bād beṭī paidā huī. Us ne us kā nām Dīnā rakhā.

²²Phir Allāh ne Rāḡhil ko bhī yād kiyā. Us ne us kī duā sun kar use aulād baḡhshī. ²³Wuh hāmīlā huī aur ek beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Mujhe beṭā atā karne se Allāh ne merī izzat bahāl kar dī hai. ²⁴Rab mujhe ek aur beṭā de.” Us ne us kā nām Yūsuf yānī ‘Wuh aur De’ rakhā.

Yāqūb kā Lāban ke sāth Saudā

²⁵Yūsuf kī paidāish ke bād Yāqūb ne Lāban se kahā, “Ab mujhe ijāzat deñ ki main apne watan aur ghar ko wāpas jāūñ. ²⁶Mujhe mere bāl-bachche deñ jin ke ewaz main ne āp kī ḡhidmat kī hai. Phir main chālā jāūngā. Āp to ḡhud jānte haiñ ki main ne kitnī mehnat ke sāth āp ke lie kām kiyā hai.”

²⁷Lekin Lāban ne kahā, “Mujh par mehrbānī karen aur yihīñ raheñ. Mujhe ḡhaibdānī se patā chālā hai ki Rab ne mujhe āp ke sabab se barkat dī hai. ²⁸Apnī ujrat

ḡhud muqarrar karen to main wuhī diyā karūngā.”

²⁹Yāqūb ne kahā, “Āp jānte haiñ ki main ne kis tarah āp ke lie kām kiyā, ki mere wasile se āp ke maweshī kitne baḡh gae haiñ. ³⁰Jo thoṛā-bahut mere āne se pahle āp ke pās thā wuh ab bahut zyādā baḡh gayā hai. Rab ne mere kām se āp ko bahut barkat dī hai. Ab wuh waqt ā gayā hai ki main apne ghar ke lie kuchh karūñ.”

³¹Lāban ne kahā, “Main āp ko kyā dūñ?” Yāqūb ne kahā, “Mujhe kuchh na deñ. Main is shart par āp kī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl jāri rakhūngā ki ³²āj main āp ke rewaṛ meñ se guzar kar un tamām bheṛon ko alag kar lūngā jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hoñ yā jo safed na hoñ. Isī tarah main un tamām bakriyon ko bhī alag kar lūngā jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hoñ. Yihī merī ujrat hogī. ³³Āindā jin bakriyon ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hoñge yā jin bheṛon kā rang safed nahīñ hogā wuh merā ajr hoñgī. Jab kabhī āp un kā muāynā karenge to āp mālūm kar sakeñge ki main diyānatdār rahā hūñ. Kyonki mere jānwaron ke rang se hī zāhir hogā ki

main ne āp kā kuchh churāyā nahīn hai.” ³⁴Lāban ne kahā, “Ṭhik hai. Aisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.”

³⁵Usī dīn Lāban ne un bakroñ ko alag kar liyā jin ke jism par dhāriyāñ yā dhabbe the aur un tamām bakriyōñ ko jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe the. Jis ke bhī jism par safed nishān thā use us ne alag kar liyā. Isī tarah us ne un tamām bheṛōñ ko bhī alag kar liyā jo pūre taur par safed na the. Phir Lāban ne unheñ apne beṭōñ ke sapurd kar diyā ³⁶jo un ke sāth Yāqūb se itnā dūr chale gae ki un ke darmiyān tīn dīn kā fāsīlā thā. Tab Yāqūb Lāban kī bāqī bheṛ-bakriyōñ kī dekh-bhāl kartā gayā.

³⁷Yāqūb ne safedā, bādām aur chanār kī harī harī shākheñ le kar un se kuchh chhilkā yōñ utār diyā ki us par safed dhāriyāñ nazar āīñ. ³⁸Us ne unheñ bheṛ-bakriyōñ ke sāmne un hauzōñ meñ gār diyā jahāñ wuh pānī pīte the, kyonki wahāñ yih jānwar mast ho kar milāp karte the. ³⁹Jab wuh in shākhoñ ke sāmne milāp karte to jo bachche paidā hote un ke jism par chhoṭe aur baṛe dhabbe aur dhāriyāñ hotī thīñ. ⁴⁰Phir Yāqūb ne bheṛ ke bachchoñ ko alag karke

apne rewaṛōñ ko Lāban ke un jānwarōñ ke sāmne charne diyā jin ke jism par dhāriyāñ thīñ aur jo safed na the. Yōñ us ne apne zātī rewaṛōñ ko alag kar liyā aur unheñ Lāban ke rewaṛ ke sāth charne na diyā.

⁴¹Lekin us ne yih shākheñ sirf us waqt hauzōñ meñ khaṛī kīñ jab tāqatwar jānwar mast ho kar milāp karte the. ⁴²Kamzor jānwarōñ ke sāth us ne aisā na kiyā. Isī tarah Lāban ko kamzor jānwar aur Yāqūb ko tāqatwar jānwar mil gae. ⁴³Yōñ Yāqūb bahut amīr ban gayā. Us ke pās bahut-se rewaṛ, ghulām aur launḍiyāñ, ūñṭ aur gadhe the.

Yāqūb kī Hijrat

31 Ek dīn Yāqūb ko patā chalā ki Lāban ke beṭe mere bāre meñ kah rahe haiñ, “Yāqūb ne hamāre abbū se sab kuchh chhīn liyā hai. Us ne yih tamām daulat hamāre bāp kī milkiyat se hāsīl kī hai.” ²Yāqūb ne yih bhī dekhā ki Lāban kā mere sāth rawaiyā pahle kī nisbat bigaṛ gayā hai. ³Phir Rab ne us se kahā, “Apne bāp ke mulk aur apne rishtedāroñ ke pās wāpas chalā jā. Main tere sāth hūngā.”

⁴Us waqt Yāqūb khule maidān meñ apne rewarōñ ke pās thā. Us ne wahāñ se Rāḡhil aur Liyāh ko bulā kar ⁵un se kahā, “Main ne dekh liyā hai ki āp ke bāp kā mere sāth rawaiyā pahle kī nisbat bigaṛ gayā hai. Lekin mere bāp kā Ḳhudā mere sāth rahā hai. ⁶Āp donoñ jāntī haiñ ki main ne āp ke abbū ke lie kitnī jāñfishānī se kām kiya hai. ⁷Lekin wuh mujhe fareb detā rahā aur merī ujrat das bār badlī. Tāham Allāh ne use mujhe nuqsān pahuñchāne na diyā. ⁸Jab māmūñ Lāban kahte the, ‘Jin jānwarōñ ke jism par dhabbe hoñ wuhī āp ko ujrat ke taur par mileñge’ to tamām bheṛ-bakriyōñ ke aise bachche paidā hue jin ke jismon par dhabbe hī the. Jab unhoñ ne kahā, ‘Jin jānwarōñ ke jism par dhāriyāñ hoñgī wuhī āp ko ujrat ke taur par mileñge’ to tamām bheṛ-bakriyōñ ke aise bachche paidā hue jin ke jismon par dhāriyāñ hī thīñ. ⁹Yōñ Allāh ne āp ke abbū ke maweshī chhīn kar mujhe de die haiñ. ¹⁰Ab aisā huā ki haiwānoñ kī mastī ke mausam meñ main ne ek ḡhāb dekhā. Us meñ jo menḡhe aur bakre bheṛ-bakriyōñ se milāp kar rahe the un

ke jism par baṛe aur chhoṭe dhabbe aur dhāriyāñ thīñ. ¹¹Us ḡhāb meñ Allāh ke farishte ne mujh se bāt kī, ‘Yāqūb!’ Main ne kahā, ‘Jī, main hāzir hūñ.’ ¹²Farishte ne kahā, ‘Apnī nazar uṭhā kar us par ḡhaur kar jo ho rahā hai. Wuh tamām menḡhe aur bakre jo bheṛ-bakriyōñ se milāp kar rahe haiñ un ke jism par baṛe aur chhoṭe dhabbe aur dhāriyāñ haiñ. Main yih ḡhud karwā rahā hūñ, kyonki main ne wuh sab kuchh dekh liyā hai jo Lāban ne tere sāth kiya hai. ¹³Main wuh Ḳhudā hūñ jo Baitel meñ tujh par zāhir huā thā, us jagah jahāñ tū ne satūn par tel unḡel kar use mere lie maḡhsūs kiya aur mere huzūr qasam khāi thī. Ab uṭh aur rawānā ho kar apne watan wāpas chalā jā.”

¹⁴Rāḡhil aur Liyāh ne jawāb meñ Yāqūb se kahā, “Ab hameñ apne bāp kī mīrās se kuchh milne kī ummīd nahīñ rahī. ¹⁵Us kā hamāre sāth ajnabī kā-sā sulūk hai. Pahle us ne hameñ bech diya, aur ab us ne wuh sāre paise khā bhī lie haiñ. ¹⁶Chunāñche jo bhī daulat Allāh ne hamāre bāp se chhīn lī hai wuh hamārī aur hamāre bachchoñ kī hī hai. Ab jo kuchh bhī Allāh ne āp ko batāyā hai wuh karen.”

¹⁷Tab Yāqūb ne uṭh kar apne bāl-bachchoṅ ko ūṇṭoṅ par biṭhāyā ¹⁸aur apne tamām maweshī aur Masopotāmiyā se hāsil kiya huā tamām sāmān le kar Mulk-e-Kanān meṅ apne bāp ke hān jāne ke lie rawānā huā. ¹⁹Us waqt Lāban apnī bheṛ-bakriyoṅ kī pashm katarne ko gayā huā thā. Us kī ḡhairmaujūdagi meṅ Rākḥil ne apne bāp ke but churā lie.

²⁰Yāqūb ne Lāban ko fareb de kar use ittalā na dī ki main jā rahā hūn ²¹balki apnī sārī milkiyat sameṭ kar farār huā. Dariyā-e-Furāt ko pār karke wuh Jiliyād ke pahārī ilāqe kī taraf safr karne lagā.

Lāban Yāqūb kā Tāqqub Kartā Hai

²²Tīn dīn guzar gae. Phir Lāban ko batāyā gayā ki Yāqūb bhāg gayā hai. ²³Apne rishtedāroṅ ko sāth le kar us ne us kā tāqqub kiya. Sāt dīn chalte chalte us ne Yāqūb ko ā liya jab wuh Jiliyād ke pahārī ilāqe meṅ pahuñch gayā thā. ²⁴Lekin us rāt Allāh ne ḡhāb meṅ Lāban ke pās ā kar us se kahā, “Ḳhabardār! Yāqūb ko burā-bhalā na kahnā.”

²⁵Jab Lāban us ke pās pahuñchā to Yāqūb ne Jiliyād ke pahārī ilāqe

meṅ apne ḡhaime lagāe hue the. Lāban ne bhī apne rishtedāroṅ ke sāth wahiṅ apne ḡhaime lagāe.

²⁶Us ne Yāqūb se kahā, “Yih āp ne kyā kiya hai? Āp mujhe dhokā de kar merī beṭiyōṅ ko kyoṅ jangī qaidiyōṅ kī tarah hānk lāe haiṅ?”

²⁷Āp kyoṅ mujhe fareb de kar ḡhāmoshī se bhāg āe haiṅ? Agar āp mujhe ittalā dete to main āp ko ḡhushī ḡhushī daf aur sarod ke sāth gāte bajāte ruḡhsat kartā. ²⁸Āp ne mujhe apne nawāse-nawāsiyoṅ aur beṭiyōṅ ko bosā dene kā mauqā bhī na diya. Āp kī yih harkat baṛī ahmaqānā thī. ²⁹Main āp ko bahut nuqsān pahuñchā saktā hūn. Lekin pichhlī rāt āp ke abbū ke Ḳhudā ne mujh se kahā, ‘Ḳhabardār! Yāqūb ko burā-bhalā na kahnā.’ ³⁰Ṭhīk hai, āp is lie chale gae ki apne bāp ke ghar wāpas jāne ke baṛe ārzūmand the. Lekin yih āp ne kyā kiya hai ki mere but churā lāe haiṅ?”

³¹Yāqūb ne jawāb diya, “Mujhe ḡar thā ki āp apnī beṭiyōṅ ko mujh se chhīn leṅge. ³²Lekin agar āp ko yahān kisī ke pās apne but mil jāeṅ to use sazā-e-maut dī jāe hamāre rishtedāroṅ kī maujūdagi meṅ mālūm kareṅ ki mere pās āp

kī koī chīz hai ki nahīn. Agar hai to use le leñ.” Yāqūb ko mālūm nahīn thā ki Rākḥil ne butoñ ko churāyā hai.

³³Lāban Yāqūb ke kḥaime meñ dākḥil huā aur ḍhūñḍne lagā. Wahān se nikal kar wuh Liyāh ke kḥaime meñ aur donoñ launḍiyon ke kḥaime meñ gayā. Lekin us ke but kahīn nazar na āe. Ākḥir meñ wuh Rākḥil ke kḥaime meñ dākḥil huā. ³⁴Rākḥil butoñ ko ūñtoñ kī ek kāthī ke nīche chhupā kar us par baiṭh gai thī. Lāban ṭaṭol ṭaṭol kar pūre kḥaime meñ se guzarā lekin but na mile. ³⁵Rākḥil ne apne bāp se kahā, “Abbū, mujh se nārāz na honā ki main āp ke sāmne kharī nahīn ho saktī. Main aiyām-e-māhwārī ke sabab se uṭh nahīn saktī.” Lāban use chhoṛ kar ḍhūñḍtā rahā, lekin kuchh na milā.

³⁶Phir Yāqūb ko ḡhussā āyā aur wuh Lāban se jhagarne lagā. Us ne pūchhā, “Mujh se kyā jurm sarzad huā hai? Main ne kyā gunāh kiyā hai ki āp itnī tundī se mere tāqqub ke lie nikle haiñ? ³⁷Āp ne ṭaṭol ṭaṭol kar mere sāre sāmān kī

talāshī lī hai. To āp kā kyā niklā hai? Use yahān apne aur mere rishtedāroñ ke sāmne rakheñ. Phir wuh faislā karen ki ham meñ se kaun haq par hai. ³⁸Main bīs sāl tak āp ke sāth rahā hūñ. Us daurān āp kī bheṛ-bakriyān bachchoñ se mahrūm nahīn rahīn balki main ne āp kā ek menḍhā bhī nahīn khāyā. ³⁹Jab bhī koī bheṛ yā bakrī kisī janglī jānwar ne phāṛ ḍālī to main use āp ke pās na lāyā balki mujhe kḥud us kā nuqsān bharnā paṛā. Āp kā taqāzā thā ki main kḥud chorī hue māl kā ewazānā dūñ, kḥāh wuh din ke waqt chorī huā yā rāt ko. ⁴⁰Main din kī shadīd garmī ke bāis pighal gayā aur rāt kī shadīd sardī ke bāis jam gayā. Kām itnā saḥt thā ki main nīnd se mahrūm rahā. ⁴¹Pūre bīs sāl isī hālat meñ guzar gae. Chaudah sāl main ne āp kī beṭiyon ke ewaz kām kiyā aur chhih sāl āp kī bheṛ-bakriyon ke lie. Us daurān āp ne das bār merī tanḡhāh badal dī. ⁴²Agar mere bāp Is’hāq kā Kḥudā aur mere dādā Ibrāhīm kā mābūd^a mere sāth na hotā to āp mujhe zarūr khālī hāth ruḡhsat

^aLafzī tarjumā: dahshat yānī Is’hāq kā wuh Kḥudā jis se insān dahshat khātā hai.

karte. Lekin Allāh ne merī musībat aur merī saḡht mehnat-mashaqqat dekhī hai, is lie us ne kal rāt ko mere haq meñ faislā diyā.”

Yāqūb aur Lāban ke darmiyān Ahd

⁴³Tab Lāban ne Yāqūb se kahā, “Yīh beṭiyān to merī beṭiyān haiñ, aur in ke bachche mere bachche haiñ. Yīh bheṛ-bakriyān bhī merī hī haiñ. Lekin ab main apnī beṭiyon aur un ke bachchon ke lie kuchh nahiñ kar saktā. ⁴⁴Is lie āo, ham ek dūsre ke sāth ahd bāndheñ. Is ke lie ham yahān pattharon kā ḍher lagāeñ jo ahd kī gawāhī detā rahe.”

⁴⁵Chunāñche Yāqūb ne ek patthar le kar use satūn ke taur par kharā kiya. ⁴⁶Us ne apne rishtedāron se kahā, “Kuchh patthar jamā karen.” Unhon ne patthar jamā karke ḍher lagā diyā. Phir unhon ne us ḍher ke pās baiṭh kar khānā khāyā. ⁴⁷Lāban ne us kā nām Yajr-shāhdūthā rakhā jabki Yāqūb ne Jal-ed rakhā. Donon nāmon kā matlab ‘Gawāhī kā Ḍher’ hai yānī wuh ḍher jo gawāhī detā hai. ⁴⁸Lāban ne kahā, “Āj ham donoñ ke darmiyān yīh ḍher ahd kī gawāhī detā hai.” Is lie us kā

nām Jal-ed rakhā gayā. ⁴⁹Us kā ek aur nām Misfāh yānī ‘Pahredāron kā Mīnār’ bhī rakhā gayā. Kyonki Lāban ne kahā, “Rab ham par pahrā de jab ham ek dūsre se alag ho jāenge. ⁵⁰Merī beṭiyon se burā sulūk na karnā, na un ke alāwā kisī aur se shādī karnā. Agar mujhe patā bhī na chale lekin zarūr yād rakheñ ki Allāh mere aur āp ke sāmne gawāh hai. ⁵¹Yahān yīh ḍher hai jo main ne lagā diyā hai aur yahān yīh satūn bhī hai. ⁵²Yīh ḍher aur satūn donoñ is ke gawāh haiñ ki na main yahān se guzar kar āp ko nuqsān pahuñchāūngā aur na āp yahān se guzar kar mujhe nuqsān pahuñchāenge. ⁵³Ibrāhīm, Nahūr aur un ke bāp kā Ḳhudā ham donoñ ke darmiyān faislā kare agar aisā koī muāmalā ho.” Jawāb meñ Yāqūb ne Is’hāq ke mābūd kī qasam khāi ki main yīh ahd kabhī nahiñ toṛūngā. ⁵⁴Us ne pahār par ek jānwar qurbānī ke taur par chaṛhāyā aur apne rishtedāron ko khānā khāne kī dāwat dī. Unhon ne khānā khā kar wahīñ pahār par rāt guzarī.

⁵⁵Agle din subah-sawere Lāban ne apne nawāse-nawāsiyon aur beṭiyon ko bosā de kar unheñ

barkat dī. Phir wuh apne ghar wāpas chalā gayā.

Yāqūb Esau se Milne ke lie

Taiyār Ho Jātā Hai

32 Yāqūb ne bhī apnā safr jāri rakhā. Rāste meñ Allāh ke farishte us se mile. ²Unheñ dekh kar us ne kahā, “Yih Allāh kī lashkargāh hai.” Us ne us maqām kā nām Mahanāym yāni ‘Do Lashkargāheñ’ rakhā.

³Yāqūb ne apne bhāi Esau ke pās apne āge āge qāsīd bheje. Esau Saīr yāni Adom ke mulk meñ ābād thā. ⁴Unheñ Esau ko batānā thā, “Āp kā kḥādim Yāqūb āp ko ittalā detā hai ki main pades meñ jā kar ab tak Lāban kā mehmān rahā hūn. ⁵Wahāñ mujhe bail, gadhe, bheṛ-bakriyāñ, ghulām aur laundiyāñ hāsīl hue haiñ. Ab main apne mālik ko ittalā de rahā hūn ki wāpas ā gayā hūn aur āp kī nazar-e-karm kā khāhishmand hūn.”

⁶Jab qāsīd wāpas āe to unhoñ ne kahā, “Ham āp ke bhāi Esau ke pās gae. Aur wuh 400 ādmī sāth le kar āp se milne ā rahā hai.”

⁷Yāqūb ghabrā kar bahut pareshān huā. Us ne apne sāth ke

tamām logoñ, bheṛ-bakriyoñ, gāy-bailoñ aur ūñtoñ ko do gurohoñ meñ taqsīm kiyā. ⁸Khayāl yih thā ki agar Esau ā kar ek guroh par hamlā kare to bāqī guroh shāyad bach jāe ⁹phir Yāqūb ne duā kī, “Ai mere dādā Ibrāhīm aur mere bāp Is’hāq ke Kḥudā, merī duā sun! Ai Rab, tū ne kḥud mujhe batāyā, ‘Apne mulk aur rishtedāroñ ke pās wāpas jā, aur main tujhe kāmyābī dūngā.’ ¹⁰Main us tamām mehrbānī aur wafādārī ke lāyq nahīñ jo tū ne apne kḥādim ko dikhāi hai. Jab main ne Lāban ke pās jāte waqt Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā to mere pās sirf yih lāthī thī, aur ab mere pās yih do guroh haiñ. ¹¹Mujhe apne bhāi Esau se bachā, kyonki mujhe ḍar hai ki wuh mujh par hamlā karke bāl-bachchoñ samet sab kuchh tabāh kar degā. ¹²Tū ne kḥud kahā thā, ‘Main tujhe kāmyābī dūngā aur terī aulād itnī baṛhāūngā ki wuh samundar kī ret kī mānind beshumār hogī.”

¹³Yāqūb ne wahāñ rāt guzārī. Phir us ne apne māl meñ se Esau ke lie tohfe chun lie: ¹⁴200 bakriyāñ, 20 bakre, 200 bhereñ, 20 menḍhe, ¹⁵30 dūdh dene wālī ūñṭniyāñ bachchoñ samet, 40 gāēñ,

10 bail, 20 gadhiyān aur 10 gadhe.

¹⁶Us ne unheñ muḡhtalif rewaṛoñ meñ taqsim karke apne muḡhtalif naukaroñ ke sapurd kiyā aur un se kahā, “Mere āge āge chalo lekin har rewaṛ ke darmiyān fāsīlā rakho.”

¹⁷Jo naukar pahle rewaṛ le kar āge niklā us se Yāqūb ne kahā, “Merā bhāi Esau tum se milegā aur pūchhegā, ‘Tumhārā mālik kaun hai? Tum kahān jā rahe ho? Tumhāre sāmne ke jānwar kis ke haiñ?’ ¹⁸Jawāb meñ tumheñ kahnā hai, ‘Yih āp ke ḡhādīm Yāqūb ke haiñ. Yih tohfā haiñ jo wuh apne mālik Esau ko bhej rahe haiñ. Yāqūb hamāre pīchhe pīchhe ā rahe haiñ.”

¹⁹Yāqūb ne yihī hukm har ek naukar ko diyā jise rewaṛ le kar us ke āge āge jānā thā. Us ne kahā, “Jab tum Esau se miloge to us se yihī kahnā hai. ²⁰Tumheñ yih bhī zarūr kahnā hai, āp ke ḡhādīm Yāqūb hamāre pīchhe ā rahe haiñ.” Kyoñki Yāqūb ne sochā, main in tohfoñ se us ke sāth sulah karūnga. Phir jab us se mulāqāt hogī to shāyad wuh mujhe qabūl kar le. ²¹Yoñ us ne yih tohfe apne āge āge bhej die. Lekin us ne ḡhud ḡhaimāgāh meñ rāt guzārī.

Yāqūb ki Kushti

²²Us rāt wuh uṭhā aur apnī do bīwiyoñ, do launḡiyoñ aur gyārah beṭoñ ko le kar Dariyā-e-Yabboq ko wahān se pār kiyā jahān kam gahrāi thī. ²³Phir us ne apnā sārā sāmān bhī wahān bhej diyā. ²⁴Lekin wuh ḡhud akelā hī pīchhe rah gayā.

Us waqt ek ādmī āyā aur pau phaṭne tak us se kushti laṛtā rahā. ²⁵Jab us ne dekhā ki main Yāqūb par ḡhālib nahīn ā rahā to us ne us ke kūlhe ko chhuā, aur us kā joṛ nikal gayā. ²⁶Ādmī ne kahā, “Mujhe jāne de, kyoñki pau phaṭne wālī hai.”

Yāqūb ne kahā, “Pahle mujhe barkat deñ, phir hī āp ko jāne dūngā.” ²⁷Ādmī ne pūchhā, “Terā kyā nām hai?” Us ne jawāb diyā, “Yāqūb.” ²⁸Ādmī ne kahā, “Ab se terā nām Yāqūb nahīn balki Isrāil yānī ‘Wuh Allāh se Laṛtā Hai’ hogā. Kyoñki tū Allāh aur ādmiyoñ ke sāth laṛ kar ḡhālib āyā hai.”

²⁹Yāqūb ne kahā, “Mujhe apnā nām batāeñ.” Us ne kahā, “Tū kyoñ merā nām jānanā chāhtā hai?” Phir us ne Yāqūb ko barkat dī.

³⁰Yāqūb ne kahā, “Main ne Allāh ko rūbarū dekhā to bhī bach gayā

hūn.” Is lie us ne us maqām kā nām Faniyel rakhā. ³¹Yāqūb wahān se chalā to sūraj tulū ho rahā thā. Wuh kūlhe ke sabab se langarātā rahā.

³²Yihī wajah hai ki āj bhī Isrāīl kī aulād kūlhe ke joṛ par kī nas ko nahīn khāte, kyonki Yāqūb kī isi nas ko chhuā gayā thā.

Yāqūb Esau se Miltā Hai

33 Phir Esau un kī taraf ātā huā nazar āyā. Us ke sāth 400 ādmī the. Unheñ dekh kar Yāqūb ne bachchoñ ko bāñṭ kar Liyāh, Rākḥil aur donoñ launḍiyon ke hawāle kar diyā. ²Us ne donoñ launḍiyon ko un ke bachchoñ samet āge chalne diyā. Phir Liyāh us ke bachchoñ samet aur ākḥir meñ Rākḥil aur Yūsuf āe. ³Yāqūb kḥud sab se āge Esau se milne gayā. Chalte chalte wuh sāt dafā zamīn tak jhukā. ⁴Lekin Esau dauṛ kar us se milne āyā aur use gale lagā kar bosā diyā. Donoñ ro paṛe.

⁵Phir Esau ne auraton aur bachchoñ ko dekhā. Us ne pūchhā, “Tumhāre sāth yih log kaun haiñ?” Yāqūb ne kahā, “Yih āp ke kḥādim ke bachche haiñ jo Allāh ne apne karm se nawāze haiñ.”

⁶Donoñ launḍiyāñ apne bachchoñ samet ā kar us ke sāmne jhuk gaiñ. ⁷Phir Liyāh apne bachchoñ ke sāth āī aur ākḥir meñ Yūsuf aur Rākḥil ā kar jhuk gae.

⁸Esau ne pūchhā, “Jis jānwaron ke baṛe ghol se merī mulāqāt hūi us se kyā murād hai?” Yāqūb ne jawāb diyā, “Yih tohfā hai tāki āp kā kḥādim āp kī nazar meñ maqbūl ho.” ⁹Lekin Esau ne kahā, “Mere bhāī, mere pās bahut kuchh hai. Yih apne pās hī rakho.” ¹⁰Yāqūb ne kahā, “Nahīn jī, agar mujh par āp ke karm kī nazar hai to mere is tohfe ko zarūr qabūl farmāeñ. Kyonki jab main ne āp kā chehrā dekhā to wuh mere lie Allāh ke chehre kī mānind thā, āp ne mere sāth is qadar achchhā sulūk kiyā hai. ¹¹Mehrbānī karke yih tohfā qabūl karen jo main āp ke lie lāyā hūñ. Kyonki Allāh ne mujh par apne karm kā izhār kiyā hai, aur mere pās bahut kuchh hai.”

Yāqūb isrār kartā rahā to ākḥirkār Esau ne use qabūl kar liyā. Phir Esau kahne lagā, ¹²“Āo, ham rawānā ho jāeñ. Main tumhāre āge āge chalūngā.” ¹³Yāqūb ne jawāb diyā, “Mere mālik, āp jānte haiñ ki mere bachche nāzūk haiñ.

Mere pās bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur un ke dūdh pīne wāle bachche bhī haiñ. Agar main unheñ ek din ke lie bhī had se zyādā hānkūn to wuh mar jāenge. ¹⁴Mere mālik, mehrbānī karke mere āge āge jāen. Main ārām se usī raftār se āp ke pīchhe pīchhe chaltā rahūngā jis raftār se mere maweshī aur mere bachche chal sakeñge. Yoñ ham āhistā chalte hue āp ke pās Saīr pahuñcheñge.” ¹⁵Esau ne kahā, “Kyā main apne ādmiyoñ meñ se kuchh āp ke pās chhoṛ dūñ?” Lekin Yāqūb ne kahā, “Kyā zarūrat hai? Sab se aham bāt yih hai ki āp ne mujhe qabūl kar liyā hai.”

¹⁶Us din Esau Saīr ke lie aur ¹⁷Yāqūb Sukkāṭ ke lie rawānā huā. Wahāñ us ne apne lie makān banā liyā aur apne maweshiyoñ ke lie jhoñpriyāñ. Is lie us maqām kā nām Sukkāṭ yānī Jhoñpriyāñ par gayā.

¹⁸Phir Yāqūb chalte chalte salāmatī se Sikam Shahr pahuñchā. Yoñ us kā Masoputāmiyā se Mulk-e-Kanān tak kā safr iḡhtitām tak pahuñch gayā. Us ne apne ḡhaime shahr ke sāmne lagāe. ¹⁹Us ke ḡhaime Hamor kī aulād kī zamīn par lage the. Us ne yih

zamīn chāndī ke 100 sikkoñ ke badle ḡharīd lī. ²⁰Wahāñ us ne qurbāngāh banāi jis kā nām us ne ‘El Ḳhudā-e-Isrāīl’ rakhā.

Dīnā kī Ismatdari

34 Ek din Yāqūb aur Liyāh kī beṭī Dīnā Kanānī auratoñ se milne ke lie ghar se niklī. ²Shahr meñ ek ādmī banām Sikam rahtā thā. Us kā wālid Hamor us ilāqe kā hukmrān thā aur Hiwwī qaum se tālluq rakhtā thā. Jab Sikam ne Dīnā ko dekhā to us ne use pakaṛ kar us kī ismatdari kī. ³Lekin us kā dil Dīnā se lag gayā. Wuh us se muhabbat karne lagā aur pyār se us se bāteñ kartā rahā. ⁴Us ne apne bāp se kahā, “Is laṛkī ke sāth merī shādī karā deñ.”

⁵Jab Yāqūb ne apnī beṭī kī ismatdari kī ḡhabar sunī to us ke beṭe maweshiyoñ ke sāth khule maidān meñ the. Is lie wuh un ke wāpas āne tak ḡhāmosh rahā.

⁶Sikam kā bāp Hamor shahr se nikal kar Yāqūb se bāt karne ke lie āyā. ⁷Jab Yāqūb ke beṭoñ ko Dīnā kī ismatdari kī ḡhabar milī to un ke dil ranjish aur ḡhusse se bhar gae ki Sikam ne Yāqūb kī beṭī kī ismatdari

se Isrāil kī itnī be'izzatī kī hai. Wuh sīdhe khule maidān se wāpas āe.

⁸Hamor ne Yāqūb se kahā, “Mere beṭe kā dil āp kī beṭī se lag gayā hai. Mehrbānī karke us kī shādī mere beṭe ke sāth kar deñ. ⁹Hamāre sāth rishtā bāndheñ, hamāre beṭe-beṭiyōñ ke sāth shādiyāñ karāeñ.

¹⁰Phir āp hamāre sāth is mulk meñ rah sakeñge aur pūrā mulk āp ke lie khulā hogā. Āp jahāñ bhī chāheñ ābād ho sakeñge, tijārat kar sakeñge aur zamīn kharīd sakeñge.” ¹¹Sikam ne kḥud bhī Dīnā ke bāp aur bhāiyōñ se minnat kī, “Agar merī yih darḥāst manzūr ho to main jo kuchh āp kahañge adā kar dūngā. ¹²Jitnā bhī mahr aur tohfe āp muqarrar karen main de dūngā. Sirf merī yih kḥāhish pūrī karen ki yih laṛkī mere aqd meñ ā jāe.”

¹³Lekin Dīnā kī ismatdarī ke sabab se Yāqūb ke beṭōñ ne Sikam aur us ke bāp Hamor se chālākī karke ¹⁴kahā, “Ham aisā nahīn kar sakte. Ham apnī bahan kī shādī kisī aise ādmī se nahīn karā sakte jis kā kḥatnā nahīn huā. Is se hamārī be'izzatī hotī hai. ¹⁵Ham sirf is shart par rāzī hoñge ki āp apne tamām laṛkoñ aur mardoñ kā

kḥatnā karwāne se hamārī mānind ho jāeñ. ¹⁶Phir āp ke beṭe-beṭiyōñ ke sāth hamārī shādiyāñ ho sakeñgī aur ham āp ke sāth ek qaum ban jāeñge. ¹⁷Lekin agar āp kḥatnā karāne ke lie taiyār nahīn haiñ to ham apnī bahan ko le kar chale jāeñge.”

¹⁸Yih bāteñ Hamor aur us ke beṭe Sikam ko achchhī lagīñ. ¹⁹Naujawān Sikam ne fauran un par amal kiyā, kyonki wuh Dīnā ko bahut pasand kartā thā. Sikam apne kḥāndān meñ sab se muazzaz thā. ²⁰Hamor apne beṭe Sikam ke sāth shahr ke darwāze par gayā jahāñ shahr ke faisle kie jāte the. Wahāñ unhoñ ne bāqī shahriyōñ se bāt kī. ²¹“Yih ādmī ham se jhagaṛne wāle nahīn haiñ, is lie kyon na wuh is mulk meñ hamāre sāth raheñ aur hamāre darmiyāñ tijārat karen? Hamāre mulk meñ un ke lie bhī kāfī jagah hai. Āo, ham un kī beṭiyōñ aur beṭōñ se shādiyāñ karen. ²²Lekin yih ādmī sirf is shart par hamāre darmiyāñ rahne aur ek hī qaum banane ke lie taiyār haiñ ki ham un kī tarah apne tamām laṛkoñ aur mardoñ kā kḥatnā karāeñ. ²³Agar ham aisā karen to un ke tamām maweshī

aur sārā māl hamārā hī hogā. Chunānche āo, ham muttafiq ho kar faislā kar leñ tāki wuh hamāre darmiyān raheñ.”

²⁴Sikam ke shahrī Hamor aur Sikam ke mashware par rāzī hue. Tamām laṛkoñ aur mardoñ kā khatnā karāyā gayā. ²⁵Tin din ke bād jab khatne ke sabab se logon kī hālat burī thī to Dīnā ke do bhāi Shamāun aur Lāwī apnī talwāreñ le kar shahr meñ dākhil hue. Kisī ko shak tak nahīñ thā ki kyā kuchh hogā. Andar jā kar unhoñ ne bachchoñ se le kar būṛhoñ tak tamām mardoñ ko qatl kar diyā ²⁶jīn meñ Hamor aur us kā beṭā Sikam bhī shāmil the. Phir wuh Dīnā ko Sikam ke ghar se le kar chale gae.

²⁷Is qatl-e-ām ke bād Yāqūb ke bāqī beṭe shahr par ṭuṭ paṛe aur use lūṭ liyā. Yoñ unhoñ ne apnī bahan kī ismatdarī kā badlā liyā. ²⁸Wuh bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, gadhe aur shahr ke andar aur bāhar kā sab kuchh le kar chalte bane. ²⁹Unhoñ ne sāre māl par qabzā kiya, auratoñ aur bachchoñ ko qaidī banā liyā aur tamām gharoñ kā sāmān bhī le gae.

³⁰Phir Yāqūb ne Shamāun aur Lāwī se kahā, “Tum ne mujhe

musibat meñ ḍāl diyā hai. Ab Kanānī, Farizzī aur mulk ke bāqī bāshindoñ meñ merī badnāmī huī hai. Mere sāth kam ādmī haiñ. Agar dūse mil kar ham par hamlā kareñ to hamāre pūre kḥāndān kā satyānās ho jāegā.” ³¹Lekin unhoñ ne kahā, “Kyā yih ṭhīk thā ki us ne hamārī bahan ke sāth kasbī kā-sā sulūk kiya?”

Baitel meñ Yāqūb par

Allāh kī Barkat

35 Allāh ne Yāqūb se kahā, “Uṭh, Baitel jā kar wahāñ ābād ho. Wahīñ Allāh ke lie jo tujh par zāhir huā jab tū apne bhāi Esau se bhāg rahā thā qurbāngāh banā.” ²Chunānche Yāqūb ne apne ghar wāloñ aur bāqī sāre sāthiyon se kahā, “Jo bhī ajnabī but āp ke pās haiñ unheñ phaiñk deñ. Apne āp ko pāk-sāf karke apne kapṛe badleñ, ³kyonki hameñ yih jagah chhoṛ kar Baitel jānā hai. Wahāñ main us Kḥudā ke lie qurbāngāh banāūngā jis ne musibat ke waqt merī duā sunī. Jahāñ bhī main gayā wahāñ wuh mere sāth rahā hai.” ⁴Yih sun kar unhoñ ne Yāqūb ko tamām but de die jo un ke pās

the aur tamām bāliyān jo unhoñ ne tawīz ke taur par kānoñ meñ pahan rakhī thiñ. Us ne sab kuchh Sikam ke qarīb balūt ke darakht ke niche zamīn meñ dabā diyā. ⁵Phir wuh rawānā hue. Irdgird ke shahroñ par Allāh kī taraf se itnā shadīd khauf chhā gayā ki unhoñ ne Yāqūb aur us ke beṭoñ kā tāqqub na kiya.

⁶Chalte chalte Yāqūb apne logoñ samet Lūz pahuñch gayā jo Mulk-e-Kanān meñ thā. Āj Lūz kā nām Baitel hai. ⁷Yāqūb ne wahāñ qurbāngāh banā kar maqām kā nām Baitel yānī ‘Allāh kā Ghar’ rakhā. Kyoñki wahāñ Allāh ne apne āp ko us par zāhir kiya thā jab wuh apne bhāi se farār ho rahā thā.

⁸Wahāñ Ribqā kī dāyā Daborā mar gai. Wuh Baitel ke junūb meñ balūt ke darakht ke niche dafn huī, is lie us kā nām Allon-bakūt yānī ‘Rone kā Balūt kā Darakht’ rakhā gayā.

⁹Allāh Yāqūb par ek dafā aur zāhir huā aur use barkat dī. Yih Masopotāmiyā se wāpas āne par dūsri bār huā. ¹⁰Allāh ne us se kahā, “Ab se terā nām Yāqūb nahīn balki Isrāīl hogā.” Yoñ us ne us kā nayā nām Isrāīl rakhā. ¹¹Allāh ne yih bhī us se kahā, “Main

Allāh Qādir-e-mutlaq hūñ. Phal-phūl aur tādād meñ barhtā jā. Ek qaum nahīn balki bahut-sī qaumeñ tujh se nikleñgī. Terī aulād meñ bādshāh bhī shāmil hoñge. ¹²Main tujhe wuhī mulk dūngā jo Ibrāhīm aur Is’hāq ko diyā hai. Aur tere bād use terī aulād ko dūngā.”

¹³Phir Allāh wahāñ se āsmān par chalā gayā. ¹⁴Jahāñ Allāh Yāqūb se hamkalām huā thā wahāñ us ne patthar kā satūn kharā kiya aur us par mai aur tel unḍel kar use maḥsūs kiya. ¹⁵Us ne jagah kā nām Baitel rakhā.

Rākhil kī Maut

¹⁶Phir Yāqūb apne ghar wāloñ ke sāth Baitel ko chhoṛ kar Ifrātā kī taraf chal paṛā. Rākhil ummīd se thī, aur rāste meñ bachche kī paidāish kā waqt ā gayā. Bachchā barī mushkil se paidā huā. ¹⁷Jab dard-e-zah urūj ko pahuñch gayā to dāi ne us se kahā, “Mat ḍaro, kyoñki ek aur beṭā hai.” ¹⁸Lekin wuh dam toṛne wālī thī, aur marte marte us ne us kā nām Bin-ūnī yānī ‘Meri Musibat kā Beṭā’ rakhā. Lekin us ke bāp ne us kā nām Binyamīn yānī ‘Dahne Hāth yā Kḥushqismati

kā Beṭā' rakhā. ¹⁹Rākḥil faut huī, aur wuh Ifrātā ke rāste meñ dafn huī. Ājkal Ifrātā ko Bait-laham kahā jātā hai. ²⁰Yāqūb ne us kī qabr par patthar kā satūn kharā kiyā. Wuh āj tak Rākḥil kī qabr kī nishāndihī kartā hai.

²¹Wahāñ se Yāqūb ne apnā safr jāri rakhā aur Mijdal-idar kī parli taraf apne khaime lagāe. ²²Jab wuh wahāñ ṭhahre the to Rūbin Yāqūb kī haram Bilhāh se hambistar huā. Yāqūb ko mālūm ho gayā.

Yāqūb ke Beṭe

Yāqūb ke bārah beṭe the. ²³Liyāh ke beṭe yih the: us kā sab se baṛā beṭā Rūbin, phir Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār aur Zabūlūn. ²⁴Rākḥil ke do beṭe the, Yūsuf aur Binyamīn. ²⁵Rākḥil kī laundī Bilhāh ke do beṭe the, Dān aur Naftālī. ²⁶Liyāh kī laundī Zilfā ke do beṭe the, Jad aur Āshar. Yāqūb ke yih beṭe Masoputāmiyā meñ paidā hue.

Is'hāq kī Maut

²⁷Phir Yāqūb apne bāp Is'hāq ke pās pahuñch gayā jo Habrūn ke qarīb Mamre meñ ajnabī kī haisiyat se

rahtā thā. (Us waqt Habrūn kā nām Qiriyat-arbā thā.) Wahāñ Is'hāq aur us se pahle Ibrāhīm rahā karte the. ²⁸⁻²⁹Is'hāq 180 sāl kā thā jab wuh umrrasidā aur zindagī se āsūdā ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us ke beṭe Esau aur Yāqūb ne use dafn kiyā.

Esau kī Aulād

36 Yih Esau kī aulād kā nasabnāmā hai (Esau ko Adom bhī kahā jātā hai):

²Esau ne tīn Kanānī auratoñ se shādī kī: Hittī ādmī Ailon kī beṭī Adā se, Anā kī beṭī Uhlībāmā se jo Hīwwī ādmī Sibaon kī nawāsī thī ³aur Ismāil kī beṭī Bāsamat se jo Nabāyot kī bahan thī. ⁴Adā kā ek beṭā Ilifaz aur Bāsamat kā ek beṭā Raūel paidā huā. ⁵Uhlībāmā ke tīn beṭe paidā hue, Yaūs, Yālām aur Qorah. Esau ke yih tamām beṭe Mulk-e-Kanān meñ paidā hue.

⁶Bād meñ Esau dūsre mulk meñ chalā gayā. Us ne apnī bīwiyoñ, beṭe-beṭiyoñ aur ghar ke rahne wāloñ ko apne tamām maweshiyoñ aur Mulk-e-Kanān meñ hāsīl kie hue māl samet apne sāth liyā. ⁷Wuh is wajah se chalā gayā ki

donon bhāiyon ke pās itne rewar the ki charāne kī jagah kam paṛ gai.

⁸Chunānche Esau pahārī ilāqe Saīr meñ ābād huā. Esau kā dūsrā nām Adom hai.

⁹Yih Esau yānī Saīr ke pahārī ilāqe meñ ābād Adomiyon kā nasabnāmā hai: ¹⁰Esau kī bīwī Adā kā ek beṭā Ilifaz thā jabki us kī bīwī Bāsamāt kā ek beṭā Raūel thā.

¹¹Ilifaz ke beṭe Temān, Omar, Safo, Jātām, Qanaz ¹²aur Amāliq the. Amāliq Ilifaz kī haram Timnā kā beṭā thā. Yih sab Esau kī bīwī Adā kī aulād meñ shāmīl the. ¹³Raūel ke beṭe Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā the. Yih sab Esau kī bīwī Bāsamāt kī aulād meñ shāmīl the. ¹⁴Esau kī bīwī Uhlībāmā jo Anā kī beṭī aur Sibaon kī nawāsī thī ke tīn beṭe Yaūs, Yālām aur Qorah the.

¹⁵Esau se muḥhtalif qabīlon ke sardār nikle. Us ke pahlauṭhe Ilifaz se yih qabāyli sardār nikle: Temān, Omar, Safo, Qanaz, ¹⁶Qorah, Jātām aur Amāliq. Yih sab Esau kī bīwī Adā kī aulād the. ¹⁷Esau ke beṭe Raūel se yih qabāyli sardār nikle: Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā. Yih sab Esau kī bīwī Bāsamāt kī aulād the. ¹⁸Esau kī bīwī Uhlībāmā yānī Anā kī beṭī se yih qabāyli

sardār nikle: Yaūs, Yālām aur Qorah. ¹⁹Yih tamām sardār Esau kī aulād haiñ.

Saīr kī Aulād

²⁰Mulk-e-Adom ke kuchh bāshinde Horī ādmī Saīr kī aulād the. Un ke nām Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, ²¹Dison, Esar aur Dīsān the. Saīr ke yih beṭe Mulk-e-Adom meñ Horī qabīlon ke sardār the.

²²Lotān Horī aur Hemām kā bāp thā. (Timnā Lotān kī bahan thī.) ²³Sobal ke beṭe Alwān, Mānahat, Aibāl, Safo aur Onām the. ²⁴Sibaon ke beṭe Aiyāh aur Anā the. Isī Anā ko garm chashme mile jab wuh bayābān meñ apne bāp ke gadhe charā rahā thā. ²⁵Anā kā ek beṭā Dison aur ek beṭī Uhlībāmā thī. ²⁶Dison ke chār beṭe Hamdān, Ishbān, Yitrān aur Kirān the. ²⁷Esar ke tīn beṭe Bilhān, Zāwān aur Aqān the. ²⁸Dīsān ke do beṭe Ūz aur Arān the.

²⁹⁻³⁰Yihī yānī Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, Dison, Esar aur Dīsān Saīr ke mulk meñ Horī qabāyl ke sardār the.

Adom ke Bādshāh

³¹Is se pahle ki Isrāīliyon kā koi bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād digare Mulk-e-Adom mein hukumat karte the:

³²Bālā bin Bor jo Dinhabā Shahr kā thā Mulk-e-Adom kā pahlā bādshāh thā.

³³Us ki maut par Yūbāb bin Zārah jo Busrā Shahr kā thā.

³⁴Us ki maut par Hushām jo Temāniyon ke mulk kā thā.

³⁵Us ki maut par Hadad bin Bidad jis ne Mulk-e-Moāb mein Midiyāniyon ko shikast di. Wuh Awīt kā thā.

³⁶Us ki maut par Samlā jo Masriqā kā thā.

³⁷Us ki maut par Sāul jo Dariyā-e-Furāt par Rahobot Shahr kā thā.

³⁸Us ki maut par Bāl-hanān bin Akbor.

³⁹Us ki maut par Hadad jo Fāu Shahr kā thā. (Bīwī kā nām Mahetabel bint Matrid bint Mezāhāb thā.)

⁴⁰⁻⁴³Esau se Adomī qabilon ke yih sardār nikle: Timnā, Alwah, Yatet, Uhlibāmā, Ailā, Fīnon, Qanaz, Temān, Mibsār, Majdiyel aur Irām. Adom ke sardaron ki yih fahrist un

ki maurūsī zamīn ki ābādiyon aur qabilon ke mutābiq hī bayān ki gāi hai. Esau un kā bāp hai.

Yūsuf ke Khāb

37 Yāqūb Mulk-e-Kanān mein rahtā thā jahān pahle us kā bāp bhī pardesī thā. ²Yih Yāqūb ke khāndān kā bayān hai.

Us waqt Yāqūb kā beṭā Yūsuf 17 sāl kā thā. Wuh apne bhāiyan yānī Bilhāh aur Zilfā ke beṭon ke sāth bheṛ-bakriyon ki dekh-bhāl kartā thā. Yūsuf apne bāp ko apne bhāiyan ki burī harkaton ki ittālā diyā kartā thā.

³Yāqūb Yūsuf ko apne tamām beṭon ki nisbat zyādā pyār kartā thā. Wajah yih thī ki wuh tab paidā huā jab bāp būṛhā thā. Is lie Yāqūb ne us ke lie ek khās rangdār libās banwāyā. ⁴Jab us ke bhāiyan ne dekhā ki hamārā bāp Yūsuf ko ham se zyādā pyār kartā hai to wuh us se nafrat karne lage aur adab se us se bāt nahīn karte the.

⁵Ek rāt Yūsuf ne khāb dekhā. Jab us ne apne bhāiyan ko khāb sunāyā to wuh us se aur bhī nafrat karne lage. ⁶Us ne kahā, “Sunō, main ne khāb dekhā. ⁷Ham sab khet mein

pūle bāndh rahe the ki merā pūlā kharā ho gayā. Āp ke pūle mere pūle ke irdgird jamā ho kar us ke sāmne jhuk gae.” ⁸Us ke bhāiyōn ne kahā, “Achchhā, tū bādshāh ban kar ham par hukūmat karegā?” Us ke khāboñ aur us kī bātoñ ke sabab se un kī us se nafrat mazīd baṛh gai.

⁹Kuchh der ke bād Yūsuf ne ek aur khāb dekhā. Us ne apne bhāiyōn se kahā, “Main ne ek aur khāb dekhā hai. Us meñ sūraj, chānd aur gyārah sitāre mere sāmne jhuk gae.” ¹⁰Us ne yih khāb apne bāp ko bhī sunāyā to us ne use dāntā. Us ne kahā, “Yih kaisā khāb hai jo tū ne dekhā! Yih kaisī bāt hai ki main, terī māñ aur tere bhāī ā kar tere sāmne zamīn tak jhuk jāen?” ¹¹Natiye meñ us ke bhāī us se bahut hasad karne lage. Lekin us ke bāp ne dil meñ yih bāt mahfūz rakhī.

Yūsuf ko Bechā Jātā Hai

¹²Ek din jab Yūsuf ke bhāī apne bāp ke rewaṛ charāne ke lie Sikam tak pahuñch gae the ¹³to Yāqūb ne Yūsuf se kahā, “Tere bhāī Sikam meñ rewaṛoñ ko charā rahe haiñ. Ā, main tujhe un ke pās bhej detā hūñ.” Yūsuf ne jawāb diyā, “Thīk

hai.” ¹⁴Yāqūb ne kahā, “Jā kar mālūm kar ki tere bhāī aur un ke sāth ke rewaṛ khairiyat se haiñ ki nahīñ. Phir wāpas ā kar mujhe batā denā.” Chunāñche us ke bāp ne use Wādī-e-Habrūn se bhej diyā, aur Yūsuf Sikam pahuñch gayā.

¹⁵Wahāñ wuh idhar-udhar phirtā rahā. Ākhirkār ek ādmī us se milā aur pūchhā, “Āp kyā dhūnd rahe haiñ?” ¹⁶Yūsuf ne jawāb diyā, “Main apne bhāiyōn ko talāsh kar rahā hūñ. Mujhe batāen ki wuh apne jānwaroñ ko kahāñ charā rahe haiñ.” ¹⁷Ādmī ne kahā, “Wuh yahāñ se chale gae haiñ. Main ne unheñ yih kahte sunā ki āo, ham Dūtain jāen.” Yih sun kar Yūsuf apne bhāiyōn ke pīchhe Dūtain chalā gayā. Wahāñ use wuh mil gae.

¹⁸Jab Yūsuf abhī dūr se nazar āyā to us ke bhāiyōn ne us ke pahuñchne se pahle use qatl karne kā mansūbā banāyā. ¹⁹Unhoñ ne kahā, “Dekho, khāb dekhne wālā ā rahā hai. ²⁰Āo, ham use mār dālen aur us kī lāsh kisī gaṛhe meñ phaiñk den. Ham kacheñge ki kisī wahshī jānwar ne use phār khāyā hai. Phir patā chalegā ki us ke khāboñ kī kyā haqīqat hai.”

²¹Jab Rūbin ne un kī bāteñ sunīñ to us ne Yūsuf ko bachāne kī koshish kī. Us ne kahā, “Nahīñ, ham use qatl na karen. ²²Us kā ḵhūn na karnā. Beshak use is garḥe meñ phaiñk deñ jo registān meñ hai, lekin use hāth na lagāeñ.” Us ne yih is lie kahā ki wuh use bachā kar bāp ke pās wāpas pahuñchānā chāhtā thā.

²³Jyoñ hī Yūsuf apne bhāiyōñ ke pās pahuñchā unhoñ ne us kā rangdār libās utār kar ²⁴Yūsuf ko garḥe meñ phaiñk diyā. Garḥā ḵhālī thā, us meñ pānī nahīñ thā. ²⁵Phir wuh roṭī khāne ke lie baiṭh gae. Achānak Ismāīliyoñ kā ek qāfilā nazar āyā. Wuh Jiliyād se Misr jā rahe the, aur un ke ūñṭ qimti masāloñ yānī lādan, balsān aur mur se lade hue the. ²⁶Tab Yahūdāh ne apne bhāiyōñ se kahā, “Hameñ kyā fāyda hai agar apne bhāi ko qatl karke us ke ḵhūn ko chhupā deñ? ²⁷Āo, ham use in Ismāīliyoñ ke hāth faroḵht kar deñ. Phir koī zarūrat nahīñ hogī ki ham use hāth lagāeñ. Āḵhir wuh hamārā bhāi hai.”

Us ke bhāi rāzī hue. ²⁸Chunāñche jab Midiyānī tājir wahāñ se guzare to bhāiyōñ ne Yūsuf ko khīñch kar garḥe se nikālā

aur chāñdī ke 20 sikkoñ ke ewaz bech ḍālā. Ismāīlī use le kar Misr chale gae.

²⁹Us waqt Rūbin maujūd nahīñ thā. Jab wuh garḥe ke pās wāpas āyā to Yūsuf us meñ nahīñ thā. Yih dekh kar us ne pareshānī meñ apne kapṛe phāṛ ḍāle. ³⁰Wuh apne bhāiyōñ ke pās wāpas gayā aur kahā, “Laṛkā nahīñ hai. Ab main kis tarah Abbū ke pās jāūñ?” ³¹Tab unhoñ ne bakrā zabah karke Yūsuf kā libās us ke ḵhūn meñ ḍuboyā, ³²phir rangdār libās is ḵhabar ke sāth apne bāp ko bhijwā diyā ki “Hameñ yih milā hai. Ise ḡhaur se dekheñ. Yih āp ke beṭe kā libās to nahīñ?”

³³Yāqūb ne use pahchān liyā aur kahā, “Beshak usī kā hai. Kisī wahshī jānwar ne use phāṛ khāyā hai. Yaqīnan Yūsuf ko phāṛ diyā gayā hai.” ³⁴Yāqūb ne ḡham ke māre apne kapṛe phāṛe aur apnī kamr se ṭāṭ oṛh kar baṛī der tak apne beṭe ke lie mātām kartā rahā. ³⁵Us ke tamām beṭe-beṭiyāñ use tasallī dene āe, lekin us ne tasallī pāne se inkār kiyā aur kahā, “Main Pātāl meñ utarte hue bhī apne beṭe ke lie mātām karūñga.” Is hālat meñ wuh apne beṭe ke lie rotā rahā.

³⁶Itne meñ Midiyānī Misr pahunch kar Yūsuf ko bech chuke the. Misr ke bādshāh Firaun ke ek ālā afsar Fūtīfār ne use kharīd liyā. Fūtīfār bādshāh ke muhāfizōn par muqarrar thā.

Yahūdāh aur Tamr

38 Un dinon meñ Yahūdāh apne bhāiyon ko chhoṛ kar ek ādmī ke pās rahne lagā jis kā nām Hirā thā aur jo Adullām Shahr se thā. ²Wahān Yahūdāh kī mulāqāt ek Kanānī aurat se huī jis ke bāp kā nām Sua thā. Us ne us se shādī kī. ³Beṭā paidā huā jis kā nām Yahūdāh ne Er rakhā. ⁴Ek aur beṭā paidā huā jis kā nām biwī ne Onān rakhā. ⁵Us ke tīsrā beṭā bhī paidā huā. Us ne us kā nām Selā rakhā. Yahūdāh qazīb meñ thā jab wuh paidā huā.

⁶Yahūdāh ne apne baṛe beṭe Er kī shādī ek laṛkī se karāī jis kā nām Tamr thā. ⁷Rab ke nazdik Er sharīr thā, is lie us ne use halāk kar diyā. ⁸Is par Yahūdāh ne Er ke chhoṭe bhāī Onān se kahā, “Apne baṛe bhāī kī bewā ke pās jāo aur us se shādī karo tākī tumhāre bhāī kī nasl qāym rahe.” ⁹Onān ne aisā kiyā, lekin wuh jāntā thā ki

jo bhī bachche paidā hoṅge wuh qānūn ke mutābiq mere baṛe bhāī ke hoṅge. Is lie jab bhī wuh Tamr se hambistar hotā to nutfā ko zamīn par girā detā, kyonki wuh nahīn chāhtā thā ki merī mārīfat mere bhāī ke bachche paidā hoñ. ¹⁰Yih bāt Rab ko burī lagī, aur us ne use bhī sazā-e-maut di. ¹¹Tab Yahūdāh ne apnī bahū Tamr se kahā, “Apne bāp ke ghar wāpas chalī jāo aur us waqt tak bewā raho jab tak merā beṭā Selā baṛā na ho jāe.” Us ne yih is lie kahā ki use ḍar thā ki kahīn Selā bhī apne bhāiyon kī tarah mar na jāe chunānche Tamr apne maīke chalī gaī.

¹²Kāfī dinon ke bād Yahūdāh kī biwī jo Sua kī beṭī thī mar gaī. Mātam kā waqt guzar gayā to Yahūdāh apne Adullāmī dost Hirā ke sāth Timnat gayā jahān Yahūdāh kī bheṛon kī pashm katrī jā rahī thī. ¹³Tamr ko batāyā gayā, “Ap kā susar apnī bheṛon kī pashm katarne ke lie Timnat jā rahā hai.” ¹⁴Yih sun kar Tamr ne bewā ke kapṛe utār kar ām kapṛe pahan lie. Phir wuh apnā muñh chādar se lapet kar Ainīm Shahr ke darwāze par baiṭh gaī jo Timnat ke rāste meñ thā. Tamr ne yih harkat is lie kī ki Yahūdāh kā

beṭā Selā ab bāligh ho chukā thā to bhī us kī us ke sāth shādī nahīn kī gai thī.

¹⁵Jab Yahūdāh wahān se guzarā to us ne use dekh kar sochā ki yih kasbī hai, kyonki us ne apnā muñh chhupāyā huā thā. ¹⁶Wuh rāste se haṭ kar us ke pās gayā aur kahā, “Zarā mujhe apne hān āne deñ.” (Us ne nahīn pahchānā ki yih merī bahū hai.) Tamr ne kahā, “Āp mujhe kyā deñge?” ¹⁷Us ne jawāb diyā, “Main āp ko bakrī kā bachchā bhej dūngā.” Tamr ne kahā, “Ṭhik hai, lekin use bhejne tak mujhe zamānat deñ.” ¹⁸Us ne pūchhā, “Main āp ko kyā dūñ?” Tamr ne kahā, “Apnī muhr aur use gale meñ laṭkāne kī ḍorī. Wuh lāṭhī bhī deñ jo āp pakare hue haiñ.” Chunāñche Yahūdāh use yih chīzeñ de kar us ke sāth hambistar huā. Natīje meñ Tamr ummīd se huī. ¹⁹Phir Tamr uṭh kar apne ghar wāpas chalī gai. Us ne apnī chādar utār kar dubārā bewā ke kapre pahan lie.

²⁰Yahūdāh ne apne dost Hīrā Adullāmī ke hāth bakrī kā bachchā bhej diyā tāki wuh chīzeñ wāpas mil jāeñ jo us ne zamānat ke taur par dī thin. Lekin Hīrā ko patā na chalā ki aurat kahān hai. ²¹Us

ne Ainīm ke bāshindoñ se pūchhā, “Wuh kasbī kahān hai jo yahān sarak par baiṭhī thī?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahān aisī koī kasbī nahīn thī.”

²²Us ne Yahūdāh ke pās wāpas jā kar kahā, “Wuh mujhe nahīn milī balki wahān ke rahne wāloñ ne kahā ki yahān koī aisī kasbī thī nahīn.” ²³Yahūdāh ne kahā, “Phir wuh zamānat kī chīzeñ apne pās hī rakhe. Use chhoṛ do warnā log hamārā mazāq uṛāeñge. Ham ne to pūrī koshish kī ki use bakrī kā bachchā mil jāe, lekin khoj lagāne ke bāwujūd āp ko patā na chalā ki wuh kahān hai.”

²⁴Tīn māh ke bād Yahūdāh ko ittalā dī gai, “Āp kī bahū Tamr ne zinā kiyā hai, aur ab wuh hāmīlā hai.” Yahūdāh ne hukm diyā, “Use bāhar lā kar jalā do.” ²⁵Tamr ko jalāne ke lie bāhar lāyā gayā to us ne apne susar ko khabar bhej dī, “Yih chīzeñ dekheñ. Yih us ādmī kī haiñ jis kī mārifat main ummīd se huñ. Patā kareñ ki yih muhr, us kī ḍorī aur yih lāṭhī kis kī haiñ.”

²⁶Yahūdāh ne unheñ pahchān liyā. Us ne kahā, “Main nahīn balki yih aurat haq par hai, kyonki main ne us kī apne beṭe Selā se shādī nahīn

karāi.” Lekin bād meñ Yahūdāh kabhī bhī Tamr se hambistar na huā.

²⁷Jab janm dene kā waqt āyā to mālūm huā ki jurwāñ bachche haiñ. ²⁸Ek bachche kā hāth niklā to dāi ne use pakaṛ kar us meñ surḳh dhāgā bāndh diyā aur kahā, “Yih pahle paidā huā.” ²⁹Lekin us ne apnā hāth wāpas khīnch liyā, aur us kā bhāi pahle paidā huā. Yih dekh kar dāi bol uṭhī, “Tū kis tarah phūṭ niklā hai!” Us ne us kā nām Fāras yāñi Phūṭ rakhā. ³⁰Phir us kā bhāi paidā huā jis ke hāth meñ surḳh dhāgā bandhā huā thā. Us kā nām Zārah yāñi Chamak rakhā gayā.

Yūsuf aur Fūtifār kī Bīwī

39 Ismāīliyon ne Yūsuf ko Misr le jā kar bech diyā thā. Misr ke bādshāh ke ek ālā afsar banām Fūtifār ne use ḳharīd liyā. Wuh shāhī muhāfizōñ kā kaptān thā. ²Rab Yūsuf ke sāth thā. Jo bhī kām wuh kartā us meñ kāmyāb rahtā. Wuh apne Misrī mālīk ke ghar meñ rahtā thā ³jis ne dekhā ki Rab Yūsuf ke sāth hai aur use har kām meñ kāmyābī detā hai. ⁴Chunāñche Yūsuf ko mālīk kī ḳhās

mehrbānī hāsīl huī, aur Fūtifār ne use apnā zātī naukar banā liyā. Us ne use apne gharāne ke intazām par muqarrar kiyā aur apnī pūrī milkiyat us ke sapurd kar dī. ⁵Jis waqt se Fūtifār ne apne gharāne kā intazām aur pūrī milkiyat Yūsuf ke sapurd kī us waqt se Rab ne Fūtifār ko Yūsuf ke sabab se barkat dī. Us kī barkat Fūtifār kī har chīz par thī, ḳhāh ghar meñ thī yā khet meñ. ⁶Fūtifār ne apnī har chīz Yūsuf ke hāth meñ chhoṛ dī. Aur chūñki Yūsuf sab kuchh achchhī tarah chalātā thā is lie Fūtifār ko khānā khāne ke siwā kisī bhī muāmale kī fikr nahīn thī.

Yūsuf nihāyat ḳhūbsūrat ādmī thā. ⁷Kuchh der ke bād us ke mālīk kī bīwī kī āñkh us par lagī. Us ne us se kahā, “Mere sāth hambistar ho!” ⁸Yūsuf inkār karke kahne lagā, “Mere mālīk ko mere sabab se kisī muāmale kī fikr nahīn hai. Unhoñ ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. ⁹Ghar ke intazām par un kā iḳhtiyār mere iḳhtiyār se zyādā nahīn hai. Āp ke siwā unhoñ ne koī bhī chīz mujh se bāz nahīn rakhī. To phir main kis tarah itnā ḳhalat kām karūñ? Main kis tarah Allāh kā gunāh karūñ?”

¹⁰Mālik kī bīwī roz baroz Yūsuf ke pīchhe paṛī rahī ki mere sāth hambistar ho. Lekin wuh hameshā inkār kartā rahā.

¹¹Ek din wuh kām karne ke lie ghar meñ gayā. Ghar meñ aur koī naukar nahīn thā. ¹²Fūtīfār kī bīwī ne Yūsuf kā libās pakaṛ kar kahā, “Mere sāth hambistar ho!” Yūsuf bhāg kar bāhar chalā gayā lekin us kā libās pīchhe aurat ke hāth meñ hī rah gayā. ¹³Jab mālik kī bīwī ne dekhā ki wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā hai ¹⁴to us ne ghar ke naukaron ko bulā kar kahā, “Yih dekho! Mere mālik is Ibrānī ko hamāre pās le āe haiñ tāki wuh hamēñ zalil kare. Wuh merī ismatdarī karne ke lie mere kamre meñ ā gayā, lekin main ūñchī āwāz se chīkhne lagī. ¹⁵Jab main madad ke lie ūñchī āwāz se chīkhne lagī to wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā.” ¹⁶Us ne mālik ke āne tak Yūsuf kā libās apne pās rakhā. ¹⁷Jab wuh ghar wāpas āyā to us ne use yihī kahānī sunāi, “Yih Ibrānī ghulām jo āp le āe haiñ merī tazlīl ke lie mere pās āyā. ¹⁸Lekin jab main madad ke lie chīkhne lagī to wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā.”

Yūsuf Qaidkhāne Meñ

¹⁹Yih sun kar Fūtīfār baṛe ghusse meñ ā gayā. ²⁰Us ne Yūsuf ko giriftār karke us jel meñ ḍāl diyā jahāñ bādshāh ke qaidī rakhe jāte the. Wahīn wuh rahā. ²¹Lekin Rab Yūsuf ke sāth thā. Us ne us par mehrbānī kī aur use qaidkhāne ke dāroḡhe kī nazar meñ maqbūl kiyā. ²²Yūsuf yahān tak maqbūl huā ki dāroḡhe ne tamām qaidiyon ko us ke sapurd karke use pūrā intazām chalāne kī zimmedārī dī. ²³Dāroḡhe ko kisī bhī muāmale kī jise us ne Yūsuf ke sapurd kiyā thā fikr na rahī, kyonki Rab Yūsuf ke sāth thā aur use har kām meñ kāmyābī baḡhshī.

Qaidiyon ke Khāb

40 Kuchh der ke bād yon huā ki Misr ke bādshāh ke sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ne apne mālik kā gunāh kiya. ²Firaun ko donoñ afsaron par ghussā ā gayā. ³Us ne unheñ us qaidkhāne meñ ḍāl diyā jo shāhī muhāfizon ke kaptān ke sapurd thā aur jis meñ Yūsuf thā. ⁴Muhāfizon ke kaptān ne unheñ Yūsuf ke hawāle kiya tāki

wuh un kī khidmat kare. Wahān wuh kāfī der tak rahe.

⁵Ek rāt bādshāh ke sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ne khāb dekhā. Donoñ kā khāb farq farq thā, aur un kā matlab bhī farq farq thā. ⁶Jab Yūsuf subah ke waqt un ke pās āyā to wuh dabe hue nazar āe. ⁷Us ne un se pūchhā, “Āj āp kyon itne pareshān haiñ?” ⁸Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham donoñ ne khāb dekhā hai, aur koī nahīñ jo hamēñ un kā matlab batāe.” Yūsuf ne kahā, “Khāboñ kī tābīr to Allāh kā kām hai. Zarā mujhe apne khāb to sunāēñ.”

⁹Sardār sāqī ne shurū kiyā, “Maiñ ne khāb meñ apne sāmne angūr kī bel dekhī. ¹⁰Us kī tīn shākhēñ thīñ. Us ke patte lage, koñpleñ phūṭ niklīñ aur angūr pak gae. ¹¹Mere hāth meñ bādshāh kā pyālā thā, aur maiñ ne angūroñ ko toṛ kar yoñ bhīñch diyā ki un kā ras bādshāh ke pyāle meñ ā gayā. Phir maiñ ne pyālā bādshāh ko pesh kiyā.”

¹²Yūsuf ne kahā, “Tīn shākhōñ se murād tīn din haiñ. ¹³Tīn din ke bād Firaun āp ko bahāl kar legā. Āp ko pahlī zimmedārī wāpas mil jāegī. Āp pahle kī tarah sardār sāqī kī haisiyat se bādshāh kā pyālā

sañbhāleñge. ¹⁴Lekin jab āp bahāl ho jāēñ to merā khayāl karen. Mehrbānī karke bādshāh ke sāmne merā zikr karen tāki maiñ yahān se rihā ho jāūñ. ¹⁵Kyonki mujhe Ibrāniyoñ ke mulk se iḡhwākarke yahān lāyā gayā hai, aur yahān bhī mujh se koī aisi ḡhalti nahīñ huī ki mujhe is gaṛhe meñ phaiñkā jātā.”

¹⁶Jab shāhī bekarī ke inchārj ne dekhā ki sardār sāqī ke khāb kā achchhā matlab niklā to us ne Yūsuf se kahā, “Merā khāb bhī sunēñ. Maiñ ne sar par tīn ṭokriyāñ uṭhā rakhī thīñ jo bekarī kī chizoñ se bhari huī thīñ. ¹⁷Sab se ūpar wālī ṭokrī meñ wuh tamām chīzeñ thīñ jo bādshāh kī mez ke lie banāī jāti haiñ. Lekin parinde ā kar unheñ khā rahe the.”

¹⁸Yūsuf ne kahā, “Tīn ṭokriyoñ se murād tīn din haiñ. ¹⁹Tīn din ke bād hī Firaun āp ko qaidkhāne se nikāl kar daraḡht se laṭkā degā. Parinde āp kī lāsh ko khā jāeñge.”

²⁰Tīn din ke bād bādshāh kī sālگیرah thī. Us ne apne tamām afsaroñ kī ziyāfat kī. Is mauqe par us ne sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ko jel se nikāl kar apne huzūr lāne kā hukm diyā. ²¹Sardār sāqī ko pahle wālī zimmedārī

sauṇp dī gaī, ²²lekin bekarī ke inchārj ko sazā-e-maut de kar daraḥt se laṭkā diyā gayā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Yūsuf ne kahā thā.

²³Lekin sardār sāqī ne Yūsuf kā ḥayāl na kiyā balki use bhūl hī gayā.

Bādshāh ke Ḳhāb

41 Do sāl guzar gae ki ek rāt bādshāh ne ḳhāb dekhā. Wuh Dariyā-e-Nīl ke kināre kharā thā. ²Achānak dariyā meṇ se sāt ḳhūbsūrat aur moṭī gāeṇ nikal kar sarkanḍoṇ meṇ charne lagīṇ. ³Un ke bād sāt aur gāeṇ nikal āīṇ. Lekin wuh badsūrat aur dublī-patli thīṇ. Wuh dariyā ke kināre dūsri gāyoṇ ke pās kharī ho kar ⁴pahlī sāt ḳhūbsūrat aur moṭī moṭī gāyoṇ ko khā gaīṇ. Is ke bād Misr kā bādshāh jāg uṭhā. ⁵Phir wuh dubārā so gayā. Is dafā us ne ek aur ḳhāb dekhā. Anāj ke ek paude par sāt moṭī moṭī aur achchhī achchhī bāleṇ lagī thīṇ. ⁶Phir sāt aur bāleṇ phūṭ niklīṇ jo dublī-patli aur mashriqī hawā se jhulsī huī thīṇ. ⁷Anāj kī sāt dublī-patli bāloṇ ne sāt moṭī aur ḳhūbsūrat bāloṇ ko nigal liyā. Phir

Firaun jāg uṭhā to mālūm huā ki main ne ḳhāb hī dekhā hai.

⁸Subah huī to wuh pareshān thā, is lie us ne Misr ke tamām jādūgaroṇ aur ālimoṇ ko bulāyā. Us ne unheṇ apne ḳhāb sunāe, lekin koī bhī un kī tābir na kar sakā.

⁹Phir sardār sāqī ne Firaun se kahā, “Āj mujhe apnī ḳhataēṇ yād ātī haiṇ. ¹⁰Ek din Firaun apne ḳhādimoṇ se nārāz hue. Huzūr ne mujhe aur bekarī ke inchārj ko qaidḳhāne meṇ ḍalwā diyā jis par shāhī muhāfizoṇ kā kaptān muqarrar thā. ¹¹Ek hī rāt meṇ ham donoṇ ne muḳhtalif ḳhāb dekhe jin kā matlab farq farq thā. ¹²Wahāṇ jel meṇ ek Ibrānī naujawān thā. Wuh muhāfizoṇ ke kaptān kā ḡhulām thā. Ham ne use apne ḳhāb sunāe to us ne hameṇ un kā matlab batā diyā. ¹³Aur jo kuchh bhī us ne batāyā sab kuchh waisā hī huā. Mujhe apnī zimmedārī wāpas mil gai jabki bekarī ke inchārj ko sazā-e-maut de kar daraḥt se laṭkā diyā gayā.”

¹⁴Yih sun kar Firaun ne Yūsuf ko bulāyā, aur use jaldī se qaidḳhāne se lāyā gayā. Us ne shew karwā kar apne kapre badle aur sidhe bādshāh ke huzūr pahuṇchā.

¹⁵Bādshāh ne kahā, “Main ne khab dekhā hai, aur yahān koī nahīn jo us kī tābīr kar sake. Lekin sunā hai ki tū khab ko sun kar us kā matlab batā saktā hai.” ¹⁶Yūsuf ne jawāb diyā, “Yih mere ikhtiyār mein nahīn hai. Lekin Allāh hī bādshāh ko salāmatī kā paighām degā.”

¹⁷Firaun ne Yūsuf ko apne khab sunāe, “Main khab mein Dariyā-e-Nīl ke kināre kharā thā. ¹⁸Achānak dariyā mein se sāt moṭī moṭī aur khabūsūrat gāen nikal kar sarkanḍon mein charne lagīn. ¹⁹Is ke bād sāt aur gāen niklīn. Wuh nihāyat badsūrat aur dublī-patlī thīn. Main ne itnī badsūrat gāen Misr mein kahīn bhī nahīn dekhīn. ²⁰Dublī aur badsūrat gāen pahle moṭī gāyon ko khā gaīn. ²¹Aur nigalne ke bād bhī mālūm nahīn hotā thā ki unhon ne moṭī gāyon ko khāyā hai. Wuh pahle kī tarah badsūrat hī thīn. Is ke bād main jāg uṭhā. ²²Phir main ne ek aur khab dekhā. Sāt moṭī aur achchhī bālen ek hī paude par lagī thīn. ²³Is ke bād sāt aur bālen niklīn jo kharāb, dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī thīn. ²⁴Sāt dublī-patlī bālen sāt achchhī bālon ko nigal gaīn. Main ne yih sab kuchh apne

jādūgaron ko batāyā, lekin wuh is kī tābīr na kar sake.”

²⁵Yūsuf ne bādshāh se kahā, “Donon khabon kā ek hī matlab hai. In se Allāh ne huzūr par zāhir kiya hai ki wuh kyā kuchh karne ko hai. ²⁶Sāt achchhī gāyon se murād sāt sāl haiṅ. Isī tarah sāt achchhī bālon se murād bhī sāt sāl haiṅ. Donon khab ek hī bāt bayān karte haiṅ. ²⁷Jo sāt dublī aur badsūrat gāen bād mein nikleṅ un se murād sāt aur sāl haiṅ. Yihī sāt dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī bālon kā matlab bhī hai. Wuh ek hī bāt bayān kartī haiṅ ki sāt sāl tak kāl paṛegā. ²⁸Yih wuhī bāt hai jo main ne huzūr se kahī ki Allāh ne huzūr par zāhir kiya hai ki wuh kyā karegā. ²⁹Sāt sāl āenge jin ke daurān Misr ke pūre mulk mein kasrat se paidāwār hogī. ³⁰Us ke bād sāt sāl kāl paṛegā. Kāl itnā shadīd hogā ki log bhūl jāenge ki pahle itnī kasrat thī. Kyonki kāl mulk ko tabāh kar degā. ³¹Kāl kī shiddat ke bāis achchhe sālon kī kasrat yād hī nahīn rahegī. ³²Huzūr ko is lie ek hī paighām do muḥtalif khabon kī sūrat mein milā ki Allāh is kā pakkā irādā rakhtā hai, aur wuh jald hī is par amal karegā.

³³Ab bādshāh kisī samajhdār aur dānishmand ādmī ko Mulk-e-Misr kā intazām sauñpeñ. ³⁴Is ke alāwā wuh aise ādmī muqarrar karen̄ jo sāt achchhe sālon̄ ke daurān har fasal kā pāñchwāñ hissā leñ. ³⁵Wuh un achchhe sālon̄ ke daurān ḡhurāk jamā karen̄. Bādshāh unheñ iḡhtiyār deñ ki wuh shahron̄ meñ godām banā kar anāj ko mahfūz kar leñ. ³⁶Yih ḡhurāk kāl ke un sāt sālon̄ ke lie maḡhsūs kī jāe jo Misr meñ āne wāle haiñ. Yoñ mulk tabāh nahīñ hogā.”

Yūsuf ko Misr par Hākim Muqarrar Kiyā Jātā Hai

³⁷Yih mansūbā bādshāh aur us ke afsarān ko achchhā lagā. ³⁸Us ne un se kahā, “Hameñ is kām ke lie Yūsuf se zyādā lāyq ādmī nahīñ milegā. Us meñ Allāh kī rūh hai.” ³⁹Bādshāh ne Yūsuf se kahā, “Allāh ne yih sab kuchh tujh par zāhir kiyā hai, is lie koī bhī tujh se zyādā samajhdār aur dānishmand nahīñ hai. ⁴⁰Maiñ tujhe apne mahal par muqarrar kartā hūñ. Merī tamām riāyā tere tābe rahegī. Terā iḡhtiyār sirf mere iḡhtiyār se kam hogā.

⁴¹Ab maiñ tujhe pūre Mulk-e-Misr par hākim muqarrar kartā hūñ.”

⁴²Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utārī jis se muhr lagātā thā aur use Yūsuf kī unglī meñ pahnā diyā. Us ne use katān kā bārīk libās pahnāyā aur us ke gale meñ sone kā gulūband pahnā diyā. ⁴³Phir us ne use apne dūsre rath meñ sawār kiyā aur log us ke āge āge pukārte rahe, “Ghuṭne ṭeko! Ghuṭne ṭeko!”

Yoñ Yūsuf pūre Misr kā hākim banā. ⁴⁴Firaun ne us se kahā, “Maiñ to bādshāh hūñ, lekin terī ijāzat ke baḡhair pūre mulk meñ koī bhī apnā hāth yā pāñw nahīñ hilāegā.” ⁴⁵⁻⁴⁶Us ne Yūsuf kā Misrī nām Sāfanat-fāneh rakhā aur On ke pujārī Fotīfirā kī beṭī Āsanat ke sāth us kī shādī karāī.

Yūsuf 30 sāl kā thā jab wuh Misr ke bādshāh Firaun kī ḡhidmat karne lagā. Us ne Firaun ke huzūr se nikal kar Misr kā daurā kiyā.

⁴⁷Sāt achchhe sālon̄ ke daurān mulk meñ nihāyat achchhī fasleñ ugīñ. ⁴⁸Yūsuf ne tamām ḡhurāk jamā karke shahron̄ meñ mahfūz kar lī. Har shahr meñ us ne irdgird ke khetoñ kī paidāwār mahfūz rakhī. ⁴⁹Jamāshudā anāj samundar kī ret kī mānind bakasrat thā. Itnā

anāj thā ki Yūsuf ne āḡhirkār us ki paimāish karnā chhoṛ diyā.

⁵⁰Kāl se pahle Yūsuf aur Āsanat ke do beṭe paidā hue. ⁵¹Us ne pahle kā nām Manassī yānī ‘Jo Bhulā Detā Hai’ rakhā. Kyoṅki us ne kahā, “Allāh ne merī musibat aur mere bāp kā gharānā merī yāddāsht se nikāl diyā hai.” ⁵²Dūsre kā nām us ne Ifrāīm yānī ‘Dugnā Phaldār’ rakhā. Kyoṅki us ne kahā, “Allāh ne mujhe merī musibat ke mulk meṅ phalne-phūlne diyā hai.”

⁵³Sāt achchhe sāl jin meṅ kasrat kī fasleṅ ugīṅ guzar gae. ⁵⁴Phir kāl ke sāt sāl shurū hue jis tarah Yūsuf ne kahā thā. Tamām dīgar mamālik meṅ bhī kāl paṛ gayā, lekin Misr meṅ wāfir ḡhurāk pāi jāti thī. ⁵⁵Jab kāl ne tamām Misr meṅ zor pakaṛā to log chīḡh kar khāne ke lie bādshāh se minnat karne lage. Tab Firaun ne un se kahā, “Yūsuf ke pās jāo. Jo kuchh wuh tumheṅ batāegā wuhī karo.” ⁵⁶Jab kāl pūrī duniyā meṅ phail gayā to Yūsuf ne anāj ke godām khol kar Misriyoṅ ko anāj bech diyā. Kyoṅki kāl ke bāis mulk ke hālāt bahut ḡharāb ho gae the. ⁵⁷Tamām mamālik se bhī log anāj ḡharīdne

ke lie Yūsuf ke pās āe, kyoṅki pūrī duniyā saḡht kāl kī girift meṅ thī.

Yūsuf ke Bhāi Misr Meṅ

42 Jab Yāqūb ko mālūm huā ki Misr meṅ anāj hai to us ne apne beṭoṅ se kahā, “Tum kyoṅ ek dūsre kā muṅh takte ho? ²Sunā hai ki Misr meṅ anāj hai. Wahāṅ jā kar hamāre lie kuchh ḡharīd lāo tāki ham bhūke na mareṅ.”

³Tab Yūsuf ke das bhāi anāj ḡharīdne ke lie Misr gae. ⁴Lekin Yāqūb ne Yūsuf ke sage bhāi Binyamīn ko sāth na bhejā, kyoṅki us ne kahā, “Aisā na ho ki use jānī nuqsān pahuṅche.” ⁵Yoṅ Yāqūb ke beṭe bahut sāre aur logoṅ ke sāth Misr gae. Kyoṅki Mulk-e-Kanān bhī kāl kī girift meṅ thā.

⁶Yūsuf Misr ke hākim kī haisiyat se logoṅ ko anāj bechtā thā, is lie us ke bhāi ā kar us ke sāmne muṅh ke bal jhuk gae. ⁷Jab Yūsuf ne apne bhāiyoṅ ko dekhā to us ne unheṅ pahchān liyā lekin aisā kiyā jaisā un se nāwāqif ho aur saḡhti se un se bāt kī, “Tum kahāṅ se āe ho?” Unhoṅ ne jawāb diyā, “Ham Mulk-e-Kanān se anāj ḡharīdne ke lie āe haiṅ.” ⁸Go Yūsuf ne apne bhāiyoṅ

ko pahchān liyā, lekin unhoñ ne use na pahchānā. ⁹Use wuh kḥāb yād āe jo us ne un ke bāre meñ dekhe the. Us ne kahā, “Tum jāsūs ho. Tum yih dekhne āe ho ki hamārā mulk kin kin jaghoñ par ḡhaimahfūz hai.”

¹⁰Unhoñ ne kahā, “Janāb, hargiz nahīn. Āp ke ḡhulām ḡhallā kḥarīdne āe haiñ. ¹¹Ham sab ek hī mard ke beṭe haiñ. Āp ke kḥādīm sharīf log haiñ, jāsūs nahīn haiñ.” ¹²Lekin Yūsuf ne isrār kiya, “Nahīn, tum dekhne āe ho ki hamārā mulk kin kin jaghoñ par ḡhaimahfūz hai.”

¹³Unhoñ ne arz kī, “Āp ke kḥādīm kul bārah bhāi haiñ. Ham ek hī ādmī ke beṭe haiñ jo Kanān meñ rahtā hai. Sab se chhoṭā bhāi is waqt hamāre bāp ke pās hai jabki ek mar gayā hai.” ¹⁴Lekin Yūsuf ne apnā ilzām dohrāyā, “Aisā hī hai jaisā main ne kahā hai ki tum jāsūs ho. ¹⁵Main tumhārī bāteñ jāñch lūngā. Firaun kī hayāt kī qasam, pahle tumhārā sab se chhoṭā bhāi āe, warnā tum is jagah se kabhī nahīn jā sakoge. ¹⁶Ek bhāi ko use lāne ke lie bhej do. Bāqī sab yahān giriftār raheñge. Phir patā chalegā ki tumhārī bāteñ sach haiñ

ki nahīn. Agar nahīn to Firaun kī hayāt kī qasam, is kā matlab yih hogā ki tum jāsūs ho.”

¹⁷Yih kah kar Yūsuf ne unheñ tīn din ke lie qaidkḥāne meñ ḡāl diyā. ¹⁸Tīsre din us ne un se kahā, “Main Allāh kā kḥauf māntā hūñ, is lie tum ko ek shart par jītā chhoṛūngā. ¹⁹Agar tum wāqāi sharīf log ho to aisā karo ki tum meñ se ek yahān qaidkḥāne meñ rahe jabki bāqī sab anāj le kar apne bhūke ghar waloñ ke pās wāpas jāeñ. ²⁰Lekin lāzim hai ki tum apne sab se chhoṭe bhāi ko mere pās le āo. Sirf is se tumhārī bāteñ sach sābit hoñgī aur tum maut se bach jāoge.”

Yūsuf ke bhāi rāzī ho gae. ²¹Wuh āpas meñ kahne lage, “Beshak yih hamāre apne bhāi par zulm kī sazā hai. Jab wuh iltijā kar rahā thā ki mujh par rahm kareñ to ham ne us kī baṛī musibat dekh kar bhī us kī na sunī. Is lie yih musibat ham par ā gai hai.” ²²Aur Rūbīn ne kahā, “Kyā main ne nahīn kahā thā ki laṛke par zulm mat karo, lekin tum ne merī ek na mānī. Ab us kī maut kā hisāb-kitāb kiya jā rahā hai.”

²³Unheñ mālūm nahīn thā ki Yūsuf hamārī bāteñ samajh saktā hai, kyonki wuh mutarjim kī

mārifat un se bāt kartā thā. ²⁴Yih bāteñ sun kar wuh unheñ chhoṛ kar rone lagā. Phir wuh sañbhal kar wāpas āyā. Us ne Shamāūn ko chun kar use un ke sāmne hī bāndh liyā.

Yūsuf ke Bhāi Kanān

Wāpas Jāte Haiñ

²⁵Yūsuf ne hukm diyā ki mulāzim un kī boriyāñ anāj se bhar kar har ek bhāi ke paise us kī borī meñ wāpas rakh deñ aur unheñ safr ke lie khānā bhī deñ. Unhoñ ne aisā hī kiyā. ²⁶Phir Yūsuf ke bhāi apne gadhoñ par anāj lād kar rawānā ho gae.

²⁷Jab wuh rāt ke lie kisī jagah par ṭahre to ek bhāi ne apne gadhe ke lie chārā nikālne kī ḡharz se apnī borī kholī to dekhā ki borī ke muñh meñ us ke paise paṛe haiñ. ²⁸Us ne apne bhāiyoñ se kahā, “Mere paise wāpas kar die gae haiñ! Wuh merī borī meñ haiñ.” Yih dekh kar un ke hosh uṛ gae. Kāñpte hue wuh ek dūsre ko deḡhne aur kahne lage, “Yih kyā hai jo Allāh ne hamāre sāth kiyā hai?”

²⁹Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke pās pahunch kar unhoñ ne use

sab kuchh sunāyā jo un ke sāth huā thā. Unhoñ ne kahā, ³⁰“Us mulk ke mālik ne baṛī saḡhti se hamāre sāth bāt kī. Us ne hamēñ jāsūs qarār diyā. ³¹Lekin ham ne us se kahā, ‘Ham jāsūs nahīñ balki sharīf log haiñ. ³²Ham bārah bhāi haiñ, ek hī bāp ke beṭe. Ek to mar gayā jabki sab se chhoṭā bhāi is waqt Kanān meñ bāp ke pās hai.’ ³³Phir us mulk ke mālik ne ham se kahā, ‘Is se mujhe patā chalegā ki tum sharīf log ho ki ek bhāi ko mere pās chhoṛ do aur apne bhūke ghar wāloñ ke lie ḡhurāk le kar chale jāo. ³⁴Lekin apne sab se chhoṭe bhāi ko mere pās le āo tāki mujhe mālūm ho jāe ki tum jāsūs nahīñ balki sharīf log ho. Phir maiñ tum ko tumhārā bhāi wāpas kar dūngā aur tum is mulk meñ āzādī se tijārat kar sakoge.”

³⁵Unhoñ ne apnī boriyoñ se anāj nikāl diyā to dekhā ki har ek kī borī meñ us ke paise kī thailī rakhī huī hai. Yih paise dekh kar wuh ḡhud aur un kā bāp ḍar gae. ³⁶Un ke bāp ne un se kahā, “Tum ne mujhe mere bachchoñ se mahrūm kar diyā hai. Yūsuf nahīñ rahā, Shamāūn bhī nahīñ rahā aur ab tum Binyamīn ko bhī mujh se chhīnanā chāhte ho. Sab

kuchh mere khilāf hai.” ³⁷Phir Rūbin bol uṭhā, “Agar main use salāmatī se āp ke pās wāpas na pahuñchāūn to āp mere do beṭon ko sazā-e-maut de sakte haiñ. Use mere sapurd karen to main use wāpas le āūngā.” ³⁸Lekin Yāqūb ne kahā, “Merā beṭā tumhāre sāth jāne kā nahīñ. Kyonki us kā bhāi mar gayā hai aur wuh akelā hī rah gayā hai. Agar us ko rāste mein jāni nuqsān pahuñche to tum mujh būṛhe ko gham ke māre Pātāl mein pahuñchāoge.”

Binyamīn ke Hamrāh Dūsrā Safr

43 Kāl ne zor pakaṛā. ²Jab Misr se lāyā gayā anāj khatm ho gayā to Yāqūb ne kahā, “Ab wāpas jā kar hamāre lie kuchh aur ghallā kharīd lāo.” ³Lekin Yahūdāh ne kahā, “Us mard ne sakṭī se kahā thā, ‘Tum sirf is sūrat mein mere pās ā sakte ho ki tumhārā bhāi sāth ho.’” ⁴Agar āp hamāre bhāi ko sāth bhejen to phir ham jā kar āp ke lie ghallā kharīdenge ⁵warnā nahīñ. Kyonki us ādmī ne kahā thā ki ham sirf is sūrat mein us ke pās ā sakte haiñ ki hamārā bhāi sāth ho.” ⁶Yāqūb

ne kahā, “Tum ne use kyon batāyā ki hamārā ek aur bhāi bhī hai? Is se tum ne mujhe baṛī musibat mein ḍāl diyā hai.” ⁷Unhon ne jawāb diyā, “Wuh ādmī hamāre aur hamāre khāndān ke bāre mein pūchhtā rahā, ‘Kyā tumhārā bāp ab tak zindā hai? Kyā tumhārā koī aur bhāi hai?’ Phir hameñ jawāb denā paṛā. Hameñ kyā patā thā ki wuh hameñ apne bhāi ko sāth lāne ko kahegā.” ⁸Phir Yahūdāh ne bāp se kahā, “Laṛke ko mere sāth bhej den to ham abhī rawānā ho jāenge. Warnā āp, hamāre bachche balki ham sab bhūkoñ mar jāenge.” ⁹Main khud us kā zāmin hūngā. Āp mujhe us kī jān kā zimmedār ṭaharā sakte haiñ. Agar main use salāmatī se wāpas na pahuñchāūn to phir main zindagī ke ākhir tak qusūrwar ṭaharūngā. ¹⁰Jitnī der tak ham jhijakte rahe haiñ utnī der mein to ham do dafā Misr jā kar wāpas ā sakte the.”

¹¹Tab un ke bāp Isrāil ne kahā, “Agar aur koī sūrat nahīñ to is mulk kī behtarīn paidāwar mein se kuchh tohfe ke taur par le kar us ādmī ko de do yānī kuchh balsān, shahd, lādan, mur, pistā aur bādām. ¹²Apne sāth dugnī

raqam le kar jāo, kyonki tumheñ wuh paise wāpas karne haiñ jo tumhārī boriyoñ meñ rakhe gae the. Shāyad kisī se ġhaltī hui ho. ¹³Apne bhāi ko le kar sidhe wāpas pahuñchnā. ¹⁴Allāh Qādir-e-mutlaq kare ki yih ādmī tum par rahm karke Binyamīn aur tumhāre dūsre bhāi ko wāpas bheje. Jahāñ tak merā tālluq hai, agar mujhe apne bachchoñ se mahrūm honā hai to aisā hī ho.”

¹⁵Chunāñche wuh tohfe, dugnī raqam aur Binyamīn ko sāth le kar chal paṛe. Misr pahuñch kar wuh Yūsuf ke sāmne hāzir hue. ¹⁶Jab Yūsuf ne Binyamīn ko un ke sāth dekhā to us ne apne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, “In ādmiyoñ ko mere ghar le jāo tāki wuh dopahar kā khānā mere sāth khāeñ. Jānwar ko zabah karke khānā taiyār karo.”

¹⁷Mulāzim ne aisā hī kiya aur bhāiyoñ ko Yūsuf ke ghar le gayā. ¹⁸Jab unheñ us ke ghar pahuñchāyā jā rahā thā to wuh ḍar kar sochne lage, “Hameñ un paison ke sabab se yahāñ lāyā jā rahā hai jo pahli dafā hamārī boriyoñ meñ wāpas kie gae the. Wuh ham par achānak hamlā

karke hamāre gadhe chhīn leñge aur hameñ ġhulām banā leñge.”

¹⁹Is lie ghar ke darwāze par pahuñch kar unhoñ ne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, ²⁰“Janāb-e-ālī, hamārī bāt sun lijie. Is se pahle ham anāj kharīdne ke lie yahāñ āe the. ²¹Lekin jab ham yahāñ se rawānā ho kar rāste meñ rāt ke lie ṭhahre to ham ne apnī boriyāñ khol kar dekhā ki har borī ke muñh meñ hamāre paison kī pūrī raqam paṛī hai. Ham yih paise wāpas le āe haiñ. ²²Nīz, ham mazīd kḥurāk kharīdne ke lie aur paise le āe haiñ. Kḥudā jāne kis ne hamāre yih paise hamārī boriyoñ meñ rakh die.”

²³Mulāzim ne kahā, “Fikr na kareñ. Mat ḍareñ. Āp ke aur āp ke bāp ke Kḥudā ne āp ke lie āp kī boriyoñ meñ yih kḥazānā rakhā hogā. Baharhāl mujhe āp ke paise mil gae haiñ.”

Mulāzim Shamāun ko un ke pās bāhar le āyā. ²⁴Phir us ne bhāiyoñ ko Yūsuf ke ghar meñ le jā kar unheñ pāñw dhone ke lie pānī aur gadhoñ ko chārā diyā. ²⁵Unhoñ ne apne tohfe taiyār rakhe, kyonki unheñ batāyā gayā, “Yūsuf dopahar kā khānā āp ke sāth hī khāegā.”

²⁶Jab Yūsuf ghar pahuñchā to wuh apne tohfe le kar us ke sāmne āe aur muñh ke bal jhuk gae. ²⁷Us ne un se khairiyat dariyāft kī aur phir kahā, “Tum ne apne būrhe bāp kā zikr kiyā. Kyā wuh thik haiñ? Kyā wuh ab tak zindā haiñ?”

²⁸Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, āp ke khādīm hamāre bāp ab tak zindā haiñ.” Wuh dubārā muñh ke bal jhuk gae.

²⁹Jab Yūsuf ne apne sage bhāi Binyamīn ko dekhā to us ne kahā, “Kyā yih tumhārā sab se chhoṭā bhāi hai jis kā tum ne zikr kiyā thā? Beṭā, Allāh kī nazar-e-karm tum par ho.” ³⁰Yūsuf apne bhāi ko dekh kar itnā muta’assir huā ki wuh rone ko thā, is lie wuh jaldī se wahāñ se nikal kar apne sone ke kamre meñ gayā aur ro paṛā. ³¹Phir wuh apnā muñh dho kar wāpas āyā. Apne āp par qābū pā kar us ne hukm diyā ki naukar khānā le āeñ.

³²Naukaroñ ne Yūsuf ke lie khāne kā alag intazām kiyā aur bhāiyōñ ke lie alag. Misriyōñ ke lie bhī khāne kā alag intazām thā, kyonki Ibrāniyōñ ke sāth khānā khānā un kī nazar meñ qābil-e-nafrat thā. ³³Bhāiyōñ ko un kī umr kī tartīb ke mutābiq Yūsuf ke sāmne biṭhāyā

gayā. Yih dekh kar bhāi nihāyat hairān hue. ³⁴Naukaroñ ne unheñ Yūsuf kī mez par se khānā le kar khilāyā. Lekin Binyamīn ko dūstroñ kī nisbat pāñch gunā zyādā milā. Yoñ unhoñ ne Yūsuf ke sāth jī bhar kar khāyā aur piyā.

Gumshudā Pyālā

44 Yūsuf ne ghar par muqarrar mulāzim ko hukm diyā, “Un mardoñ kī boriyāñ khurāk se itnī bhar denā jitnī wuh uṭhā kar le jā sakeñ. Har ek ke paise us kī apnī borī ke muñh meñ rakh denā. ²Sab se chhoṭe bhāi kī borī meñ na sirf paise balki mere chāndī ke pyāle ko bhī rakh denā.” Mulāzim ne aisā hī kiyā.

³Aglī subah jab pau phaṭne lagī to bhāiyōñ ko un ke gadhoñ samet ruḥsat kar diyā gayā. ⁴Wuh abhī shahr se nikal kar dūr nahiñ gae the ki Yūsuf ne apne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, “Jaldī karo. Un ādmiyōñ kā tāqqub karo. Un ke pās pahuñch kar yih pūchhnā, ‘Āp ne hamārī bhalāi ke jawāb meñ ghalat kām kyon kiyā hai? ⁵Āp ne mere mālik kā chāndī kā pyālā kyon churāyā hai? Us se wuh na

sirf pīte haiñ balki use ghaibdāñi ke lie bhī istemāl karte haiñ. Āp ek nihāyat sangīn jurm ke murtakib hue haiñ.”

⁶Jab mulāzim bhāiyōñ ke pās pahuñchā to us ne un se yihī bāteñ kīñ. ⁷Jawāb meñ unhoñ ne kahā, “Hamāre mālīk aisī bāteñ kyon karte haiñ? Kabhī nahīñ ho saktā ki āp ke khādīm aisā karen. ⁸Āp to jānte haiñ ki ham Mulk-e-Kanān se wuh paise wāpas le āe jo hamārī boriyōñ meñ the. To phir ham kyon āp ke mālīk ke ghar se chāñdī yā sonā churāenge? ⁹Agar wuh āp ke khādīmoñ meñ se kisī ke pās mil jāe to use mār ḍālā jāe aur bāqī sab āp ke ghulām banen.”

¹⁰Mulāzim ne kahā, “Ṭhīk hai aisā hī hogā. Lekin sirf wuhī merā ghulām banegā jis ne pyālā churāyā hai. Bāqī sab āzād haiñ.” ¹¹Unhoñ ne jaldī se apnī boriyāñ utār kar zamīn par rakh diñ. Har ek ne apnī borī khol dī. ¹²Mulāzim boriyōñ kī talāshī lene lagā. Wuh baṛe bhāi se shurū karke ākhirkār sab se chhoṭe bhāi tak pahuñch gayā. Aur wahāñ Binyamīn kī borī meñ se pyālā niklā. ¹³Bhāiyōñ ne yih dekh kar pareshāñī meñ apne libās phār

lie. Wuh apne gadhoñ ko dubārā lād kar shahr wāpas ā gae.

¹⁴Jab Yahūdāh aur us ke bhāi Yūsuf ke ghar pahuñche to wuh abhī wahīñ thā. Wuh us ke sāmne muñh ke bal gir gae. ¹⁵Yūsuf ne kahā, “Yih tum ne kyā kiyā hai? Kyā tum nahīñ jānte ki mujh jaisā ādmī ghaib kā ilm rakhtā hai?” ¹⁶Yahūdāh ne kahā, “Janāb-e-ālī, ham kyā kaheñ? Ab ham apne difā meñ kyā kaheñ? Allāh hī ne hamen qusūrwar ṭhahrāyā hai. Ab ham sab āp ke ghulām haiñ, na sirf wuh jis ke pās se pyālā mil gayā.” ¹⁷Yūsuf ne kahā, “Allāh na kare ki mainī aisā karūñ, balki sirf wuhī merā ghulām hogā jis ke pās pyālā thā. Bāqī sab salāmātī se apne bāp ke pās wāpas chale jāen.”

Yahūdāh Binyamīn kī Sifārish Kartā Hai

¹⁸Lekin Yahūdāh ne Yūsuf ke qarīb ā kar kahā, “Mere mālīk, mehrbāñī karke apne bande ko ek bāt karne kī ijāzat deñ. Mujh par ghussā na karen agarche āp Mīsr ke bādshāh jaise haiñ. ¹⁹Janāb-e-ālī, āp ne ham se pūchhā, ‘Kyā tumhārā bāp yā koī aur bhāi hai?’ ²⁰Ham ne jawāb

diyā, ‘Hamārā bāp hai. Wuh būṛhā hai. Hamārā ek chhoṭā bhāi bhī hai jo us waqt paidā huā jab hamārā bāp umrrasidā thā. Us laṛke kā bhāi mar chukā hai. Us kī mān ke sirf yih do beṭe paidā hue. Ab wuh akelā hī rah gayā hai. Us kā bāp use shiddat se pyār kartā hai.’²¹ Janāb-e-ālī, āp ne hamēn batāyā, ‘Use yahān le āo tāki main kḥud use dekh sakūn.’²² Ham ne jawāb diyā, ‘Yih laṛkā apne bāp ko chhoṛ nahīn saktā, warnā us kā bāp mar jāegā.’²³ Phir āp ne kahā, ‘Tum sirf is sūrat meṁ mere pās ā sakoge ki tumhārā sab se chhoṭā bhāi tumhāre sāth ho.’²⁴ Jab ham apne bāp ke pās wāpas pahuñche to ham ne unheṁ sab kuchh batāyā jo āp ne kahā thā.²⁵ Phir unhoṁ ne ham se kahā, ‘Misr lauṭ kar kuchh gḥallā kḥarid lāo.’²⁶ Ham ne jawāb diyā, ‘Ham jā nahīn sakte. Ham sirf is sūrat meṁ us mard ke pās jā sakte haiṁ ki hamārā sab se chhoṭā bhāi sāth ho. Ham tab hī jā sakte haiṁ jab wuh bhī hamāre sāth chale.’²⁷ Hamāre bāp ne ham se kahā, ‘Tum jānte ho ki merī bīwī Rākḥil se mere do beṭe paidā hue.’²⁸ Pahlā mujhe chhoṛ chukā hai. Kisī janglī jānwar ne use phār khāyā hogā, kyōnki usī waqt

se main ne use nahīn dekhā.²⁹ Agar is ko bhī mujh se le jāne kī wajah se jānī nuqsān pahuñche to tum mujh būṛhe ko gḥam ke māre Pātāl meṁ pahuñchāoge.”

³⁰⁻³¹ Yahūdāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Janāb-e-ālī, ab agar main apne bāp ke pās jāūn aur wuh dekheṁ ki laṛkā mere sāth nahīn hai to wuh dam toṛ deṅge. Un kī zindagī is qadar laṛke kī zindagī par munhasir hai aur wuh itne būṛhe haiṁ ki ham aisī harkat se unheṁ qabr tak pahuñchā deṅge.³² Na sirf yih balki main ne bāp se kahā, ‘Main kḥud is kā zāmin hūngā. Agar main ise salāmatī se wāpas na pahuñchāūn to phir main zindagī ke ākḥir tak qusūrwar ṭhahrūngā.’³³ Ab apne kḥādim kī guzārish sunēn. Main yahān rah kar is laṛke kī jagah ghulām ban jātā hūn, aur wuh dūse bhāiyōn ke sāth wāpas chalā jāe³⁴ agar laṛkā mere sāth na huā to main kis tarah apne bāp ko muñh dikhā saktā hūn? Main bardāsht nahīn kar sakūngā ki wuh is musibat meṁ muṭtalā ho jāēn.”

Yūsuf Apne Āp ko Zāhir Kartā Hai

45 Yih sun kar Yūsuf apne āp par qābū na rakh sakā. Us ne ūnchī āwāz se hukm diyā ki tamām mulāzim kamre se nikal jāen. Koī aur shaḥs kamre meñ nahīn thā jab Yūsuf ne apne bhāiyoñ ko batāyā ki wuh kaun hai. ²Wuh itne zor se ro parā ki Misriyoñ ne us kī āwāz sunī aur Firaun ke gharāne ko patā chal gayā. ³Yūsuf ne apne bhāiyoñ se kahā, “Main Yūsuf hūñ. Kyā merā bāp ab tak zindā hai?”

Lekin us ke bhāi yih sun kar itne ghabrā gae ki wuh jawāb na de sake.

⁴Phir Yūsuf ne kahā, “Mere qarīb āo.” Wuh qarīb āe to us ne kahā, “Main tumhārā bhāi Yūsuf hūñ jise tum ne bech kar Misr bhijwāyā. ⁵Ab merī bāt suno. Na ghabrāo aur na apne āp ko ilzām do ki ham ne Yūsuf ko bech diyā. Asal meñ Allāh ne ḳhud mujhe tumhāre āge yahān bhej diyā tāki ham sab bache raheñ. ⁶Yih kāl kā dūsra sāl hai. Pāñch aur sāl ke daurān na hal chalegā, na fasal ḳaṭegī. ⁷Allāh ne mujhe tumhāre āge bhejā tāki duniyā meñ

tumhārā ek bachā-khuchā hissā mahfūz rahe aur tumhāri jān ek baṛī maḳhlasī kī mārīfat chhūṭ jāe. ⁸Chunāñche tum ne mujhe yahān nahīn bhejā balki Allāh ne. Us ne mujhe Firaun kā bāp, us ke pūre gharāne kā mālik aur Misr kā hākim banā diyā hai. ⁹Ab jaldī se mere bāp ke pās wāpas jā kar un se kaho, ‘Āp kā beṭā Yūsuf āp ko ittalā detā hai ki Allāh ne mujhe Misr kā mālik banā diyā hai. Mere pās ā jāeñ, der na kareñ. ¹⁰Āp Jushan ke ilāqe meñ rah sakte haiñ. Wahān āp mere qarīb hoñge, āp, āp kī āl-o-aulād, gāy-bail, bheṛ-bakriyāñ aur jo kuchh bhī āp kā hai. ¹¹Wahān main āp kī zarūriyāt pūrī karūnga, kyonki kāl ko abhī pāñch sāl aur lageñge. Warnā āp, āp ke ghar wāle aur jo bhī āp ke haiñ bad-hāl ho jāeñge.’ ¹²Tum ḳhud aur merā bhāi Binyamīn dekh sakte ho ki main Yūsuf hī hūñ jo tumhāre sāth bāt kar rahā hūñ. ¹³Mere bāp ko Misr meñ mere asar-o-rasūḳh ke bāre meñ ittalā do. Unheñ sab kuchh batāo jo tum ne dekhā hai. Phir jald hī mere bāp ko yahān le āo.”

¹⁴Yih kah kar wuh apne bhāi Binyamīn ko gale lagā kar ro parā. Binyamīn bhī us ke gale lag kar

rone lagā. ¹⁵Phir Yūsuf ne rote hue apne har ek bhāi ko bosā diyā. Is ke bād us ke bhāi us ke sāth bāteñ karne lage.

¹⁶Jab yih khabar bādshāh ke mahal tak pahuñchī ki Yūsuf ke bhāi āe haiñ to Firaun aur us ke tamām afsarān khush hue. ¹⁷Us ne Yūsuf se kahā, “Apne bhāiyōñ ko batā ki apne jānwarōñ par ghallā lād kar Mulk-e-Kanān wāpas chale jāō. ¹⁸Wahāñ apne bāp aur khandānōñ ko le kar mere pās ā jāō. Maiñ tum ko Misr kī sab se achchhī zamīn de dūngā, aur tum is mulk kī behtarīn paidāwār khā sakoge. ¹⁹Unheñ yih hidāyat bhī de ki apne bāl-bachchoñ ke lie Misr se gārīyāñ le jāō aur apne bāp ko bhī biṭhā kar yahāñ le āō. ²⁰Apne māl kī zyādā fikr na karo, kyoñki tumheñ Mulk-e-Misr kā behtarīn māl milegā.”

²¹Yūsuf ke bhāiyōñ ne aisā hī kiyā. Yūsuf ne unheñ bādshāh ke hukm ke mutābiq gārīyāñ aur safr ke lie khurāk dī. ²²Us ne har ek bhāi ko kaprōñ kā ek joṛā bhī diyā. Lekin Binyamīn ko us ne chāñdī ke 300 sikke aur pāñch joṛe die. ²³Us ne apne bāp ko das gadhe bhijwā die jo Misr ke behtarīn māl se lade hue

the aur das gadhiyāñ jo anāj, roṭī aur bāp ke safr ke lie khāne se ladī huī thiñ. ²⁴Yoñ us ne apne bhāiyōñ ko ruḥsat karke kahā, “Rāste meñ jhagaṛā na karnā.”

²⁵Wuh Misr se rawānā ho kar Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke pās pahuñche. ²⁶Unhoñ ne us se kahā, “Yūsuf zindā hai! Wuh pūre Misr kā hākim hai.” Lekin Yāqūb hakkā-bakkā rah gayā, kyoñki use yaqīn na āyā. ²⁷Tāham unhoñ ne use sab kuchh batāyā jo Yūsuf ne un se kahā thā, aur us ne khud wuh gārīyāñ dekhīñ jo Yūsuf ne use Misr le jāne ke lie bhijwā dī thiñ. Phir Yāqūb kī jān meñ jāñ ā gaī, ²⁸aur us ne kahā, “Merā beṭā Yūsuf zindā hai! Yihī kāfī hai. Marne se pahle maiñ jā kar us se milūngā.”

Yāqūb Misr Jātā Hai

46 Yāqūb sab kuchh le kar rawānā huā aur Bair-sabā pahuñchā. Wahāñ us ne apne bāp Is’hāq ke Khudā ke huzūr qurbāniyāñ chaḥhāīñ. ²Rāt ko Allāh royā meñ us se hamkalām huā. Us ne kahā, “Yāqūb, Yāqūb!” Yāqūb ne jawāb diyā, “Jī, maiñ hāzir hūñ.” ³Allāh ne kahā, “Maiñ

Allāh hūn, tere bāp Is'hāq kā Ḳhudā. Misr jāne se mat ḍar, kyonki wahān main tujh se ek baṛī qaum banāūngā. ⁴Main tere sāth Misr jāūngā aur tujhe is mulk meṁ wāpas bhī le āūngā. Jab tū maregā to Yūsuf ḳhud terī ānkheṁ band karegā."

⁵Is ke bād Yāqūb Bair-sabā se rawānā huā. Us ke beṭon ne use aur apne bāl-bachchoṁ ko un gāriyon meṁ biṭhā diyā jo Misr ke bādshāh ne bhijwāi thīn. ⁶Yon Yāqūb aur us kī tamām aulād apne maweshī aur Kanān meṁ hāsīl kiya huā māl le kar Misr chale gae. ⁷Yāqūb ke beṭe-beṭiyān, pote-potiyān aur bāqī aulād sab sāth gae.

⁸Isrāīl kī aulād ke nām jo Misr chalī gāi yih haiṁ:

Yāqūb ke pahlauṭhe Rūbin ⁹ke beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the. ¹⁰Shamāūn ke beṭe āshruel, Yamīn, Uhad, Yakīn, Suhār aur Sāūl the. (Sāūl Kanānī aurat kā bachchā thā.) ¹¹Lāwī ke beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ¹²Yahūdāh ke beṭe Er, Onān, Selā, Fāras aur Zārah the. (Er aur Onān Kanān meṁ mar chuke the.) Fāras ke do beṭe Hasron aur Hamūl the. ¹³Ishkār ke beṭe Tolā, Fuwwā, Yob

aur Simron the. ¹⁴Zabūlūn ke beṭe sard, Ailon aur Yahliyel the. ¹⁵In beṭon kī mān Liyāh thī, aur wuh Masoputāmiyā meṁ paidā hue. In ke alāwā Dīnā us kī beṭī thī. Kul 33 mard Liyāh kī aulād the.

¹⁶Jad ke beṭe Sifyān, Hajji, Sūnī, Isbūn, Erī, Arūdī aur Areli the. ¹⁷Āshar ke beṭe Yimnā, Iswāh, Iswī aur Bariyā the. Āshar kī beṭī Sirah thī, aur Bariyā ke do beṭe the, Hibar aur Malkiyel. ¹⁸Kul 16 afrād Zilfā kī aulād the jise Lāban ne apnī beṭī Liyāh ko diyā thā.

¹⁹Rākḥil ke beṭe Yūsuf aur Binyamīn the. ²⁰Yūsuf ke do beṭe Manassī aur Ifrāīm Misr meṁ paidā hue. Un kī mān On ke pujārī Fotīfirā kī beṭī Āsanat thī. ²¹Binyamīn ke beṭe Bālā, Bakar, Ashbel, Jirā, Nāmān, Iḳhī, Ros, Muffīm, Huffīm aur Ard the. ²²Kul 14 mard Rākḥil kī aulād the.

²³Dān kā beṭā Hushīm thā. ²⁴Naftālī ke beṭe Yahsiyel, Jūnī, Yīsar aur Sillīm the. ²⁵Kul 7 mard Bilhāh kī aulād the jise Lāban ne apnī beṭī Rākḥil ko diyā thā.

²⁶Yāqūb kī aulād ke 66 afrād us ke sāth Misr chale gae. Is tādād meṁ beṭon kī biwiyaṁ shāmil nahīn thīn. ²⁷Jab ham Yāqūb, Yūsuf aur us ke

do beṭe in meñ shāmil karte haiñ to Yāqūb ke gharāne ke 70 afrād Misr gae.

Yāqūb aur Us kā Ḳhāndān

Misr Meñ

²⁸Yāqūb ne Yahūdāh ko apne āge Yūsuf ke pās bhejā tāki wuh Jushan meñ un se mile. Jab wuh wahāñ pahuñche ²⁹to Yūsuf apne rath par sawār ho kar apne bāp se milne ke lie Jushan gayā. Use dekh kar wuh us ke gale lag kar kāfī der rotā rahā. ³⁰Yāqūb ne Yūsuf se kahā, “Ab main marne ke lie taiyār hūñ, kyonki main ne ḳhud dekhā hai ki tū zindā hai.”

³¹Phir Yūsuf ne apne bhāiyōñ aur apne bāp ke ḳhāndān ke bāqī afrād se kahā, “Zarūrī hai ki main jā kar bādshāh ko ittalā dūñ ki mere bhāi aur mere bāp kā pūrā ḳhāndān jo Kanān ke rahne wāle haiñ mere pās ā gae haiñ. ³²Main us se kahūngā, ‘Yih ādmī bheṭ-bakriyōñ ke charwāhe haiñ. Wuh maweshī pālte haiñ, is lie apnī bheṭ-bakriyāñ, gāy-bail aur bāqī sārā māl apne sāth le āe haiñ.’ ³³Bādshāh tumheñ bulā kar pūchhegā ki tum kyā kām karte

ho? ³⁴Phir tum ko jawāb denā hai, ‘Āp ke ḳhādim bachpan se maweshī pālte āe haiñ. Yih hamāre bāpdādā kā peshā thā aur hamārā bhī hai.’ Agar tum yih kaho to tumheñ Jushan meñ rahne kī ijāzat milegī. Kyonki bheṭ-bakriyōñ ke charwāhe Misriyōñ kī nazar meñ qābil-e-nafrat haiñ.”

47 Yūsuf Firaun ke pās gayā aur use ittalā de kar kahā, “Merā bāp aur bhāi apnī bheṭ-bakriyōñ, gāy-bailōñ aur sāre māl samet Mulk-e-Kanān se ā kar Jushan meñ ṭahre hue haiñ.” ²Us ne apne bhāiyōñ meñ se pāñch ko chun kar Firaun ke sāmne pesh kiyā. ³Firaun ne bhāiyōñ se pūchhā, “Tum kyā kām karte ho?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ke ḳhādim bheṭ-bakriyōñ ke charwāhe haiñ. Yih hamāre bāpdādā kā peshā thā aur hamārā bhī hai. ⁴Ham yahāñ āe haiñ tāki kuchh der ajnabī kī haisiyat se āp ke pās ṭahreñ, kyonki kāl ne Kanān meñ bahut zor pakaṛā hai. Wahāñ āp ke ḳhādimoñ ke jānwarōñ ke lie charāgāheñ ḳhatm ho gai haiñ. Is lie hameñ Jushan meñ rahne kī ijāzat deñ.”

⁵Bādshāh ne Yūsuf se kahā, “Terā bāp aur bhāi tere pās ā gae haiñ. ⁶Mulk-e-Misr tere sāmne khulā hai. Unheñ behtarīn jagah par ābād kar. Wuh Jushan meñ raheñ. Aur agar un meñ se kuchh haiñ jo khās qābiliyat rakhte haiñ to unheñ mere maweshiyon kī nigahdāsht par rakh.”

⁷Phir Yūsuf apne bāp Yāqūb ko le āyā aur Firaun ke sāmne pesh kiya. Yāqūb ne bādshāh ko barkat di. ⁸Bādshāh ne us se pūchhā, “Tumhārī umr kyā hai?” ⁹Yāqūb ne jawāb diyā, “Main 130 sāl se is duniyā kā mehmān hūñ. Merī zindagī muḳhtasar aur taklīfdeh thī, aur mere bāpdādā mujh se zyādā umrāsīdā hue the jab wuh is duniyā ke mehmān the.” ¹⁰Yih kah kar Yāqūb Firaun ko dubārā barkat de kar chalā gayā.

¹¹Phir Yūsuf ne apne bāp aur bhāiyon ko Misr meñ ābād kiya. Us ne unheñ Rāmsīs ke ilāqe meñ behtarīn zamīn di jis tarah bādshāh ne hukm diyā thā. ¹²Yūsuf apne bāp ke pūre gharāne ko khurāk muhaiyā kartā rahā. Har khāndān ko us ke bachchoñ kī tādād ke mutābiq khurāk milti rahi.

Kāl kā Saḳht Asar

¹³Kāl itnā saḳht thā ki kahīn bhī roṭī nahīn milti thī. Misr aur Kanān meñ log niḍhāl ho gae.

¹⁴Misr aur Kanān ke tamām paise anāj kharīdne ke lie sarf ho gae. Yūsuf unheñ jamā karke Firaun ke mahal meñ le āyā. ¹⁵Jab Misr aur Kanān ke paise khatm ho gae to Misriyon ne Yūsuf ke pās ā kar kahā, “Hameñ roṭī deñ! Ham āp ke sāmne kyon mareñ? Hamāre paise khatm ho gae haiñ.” ¹⁶Yūsuf ne jawāb diyā, “Agar āp ke paise khatm haiñ to mujhe apne maweshī deñ. Main un ke ewaz roṭī detā hūñ.” ¹⁷Chunāñche wuh apne ghoṛe, bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur gadhe Yūsuf ke pās le āe. In ke ewaz us ne unheñ khurāk di. Us sāl us ne unheñ un ke tamām maweshiyon ke ewaz khurāk muhaiyā kī.

¹⁸Agle sāl wuh dubārā us ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Janāb-e-ālī, ham yih bāt āp se nahīn chhupā sakte ki ab ham sirf apne āp aur apnī zamīn ko āp ko de sakte haiñ. Hamāre paise to khatm haiñ aur āp hamāre maweshī bhī le chuke haiñ. ¹⁹Ham kyon āp kī āñkhoñ ke sāmne mar jāeñ? Hamārī zamīn

kyon tabāh ho jāe? Hameñ roṭi den to ham aur hamārī zamīn bādshāh kī hogī. Ham Firaun ke ḡhulām hoñge. Hameñ bij den tāki ham jīte bacheñ aur zamīn tabāh na ho jāe.”

²⁰Chunāñche Yūsuf ne Firaun ke lie Misr kī pūrī zamīn ḡharīd lī. Kāl kī saḡhtī ke sabab se tamām Misriyon ne apne khet bech die. Is tariqe se pūrā mulk Firaun kī milkiyat meñ ā gayā. ²¹Yūsuf ne Misr ke ek sire se dūsre sire tak ke logon ko shahron meñ muntaqil kar diyā. ²²Sirf pujāriyon kī zamīn āzād rahī. Unheñ apnī zamīn bechne kī zarūrat hī nahiñ thī, kyonki unheñ Firaun se itnā wazīfā miltā thā ki guzārā ho jātā thā.

²³Yūsuf ne logon se kahā, “Ġhaur se suneñ. Āj main ne āp ko aur āp kī zamīn ko bādshāh ke lie ḡharīd liyā hai. Ab yih bij le kar apne kheton meñ bonā. ²⁴Āp ko Firaun ko fasal kā pāñchwāñ hissā denā hai. Bāqī paidāwār āp kī hogī. Āp is se bij bo sakte haiñ, aur yih āp ke aur āp ke ḡharānon aur bachchon ke khāne ke lie hogā.” ²⁵Unhon ne jawāb diyā, “Āp ne hameñ bachāyā hai. Hamāre mālik ham par mehrbānī karen to ham Firaun ke ḡhulām banenge.”

²⁶Is tarah Yūsuf ne Misr meñ yih qānūn nāfiz kiyā ki har fasal kā pāñchwāñ hissā bādshāh kā hai. Yih qānūn āj tak jāri hai. Sirf pujāriyon kī zamīn bādshāh kī milkiyat meñ na āi.

Yāqūb kī Āḡhiri Guzārish

²⁷Isrāīlī Misr meñ Jushan ke ilāqe meñ ābād hue. Wahāñ unheñ zamīn milī, aur wuh phale-phūle aur tādād meñ bahut baḡh gae.

²⁸Yāqūb 17 sāl Misr meñ rahā. Wuh 147 sāl kā thā jab faut huā. ²⁹Jab marne kā waqt qarīb āyā to us ne Yūsuf ko bulā kar kahā, “Mehrbānī karke apnā hāth merī rān ke niche rakh kar qasam khā ki tū mujh par shafqat aur wafādārī kā is tarah izhār karegā ki mujhe Misr meñ dafn nahiñ karegā. ³⁰Jab main mar kar apne bāpdādā se jā milūngā to mujhe Misr se le jā kar mere bāpdādā kī qabr meñ dafnānā.” Yūsuf ne jawāb diyā, “Ṭhik hai.” ³¹Yāqūb ne kahā, “Qasam khā ki tū aisā hī karegā.” Yūsuf ne qasam khāi. Tab Isrāīl ne apne bistar ke sirhāne par Allāh ko sijdā kiyā.

Yāqūb Ifrāim aur Manassī**ko Barkat Detā Hai**

48 Kuchh der ke bād Yūsuf ko ittalā dī gāi ki āp kā bāp bīmār hai. Wuh apne do beṭon Manassī aur Ifrāim ko sāth le kar Yāqūb se milne gayā.

²Yāqūb ko batāyā gayā, “Āp kā beṭā ā gayā hai” to wuh apne āp ko sañbhāl kar apne bistar par baiṭh gayā. ³Us ne Yūsuf se kahā, “Jab main Kanānī shahr Lūz meñ thā to Allāh Qādir-e-mutlaq mujh par zāhir huā. Us ne mujhe barkat de kar ⁴kahā, ‘Main tujhe phalne-phūlne dūngā aur terī aulād baṛhā dūngā balki tujh se bahut-sī qaumeñ nikalne dūngā. Aur main terī aulād ko yih mulk hameshā ke lie de dūngā.’ ⁵Ab merī bāt sun. Main chāhtā hūn ki tere beṭe jo mere āne se pahle Misr meñ paidā hue mere beṭe hoñ. Ifrāim aur Manassī Rūbin aur Shamāun ke barābar hī mere beṭe hoñ. ⁶Agar in ke bād tere hān aur beṭe paidā ho jāen to wuh mere beṭe nahīn balki tere ṭhahreñge. Jo mīrās wuh pāenḡe wuh unheñ Ifrāim aur Manassī kī mīrās meñ se mileḡi. ⁷Main yih terī māñ Rākḥil ke sabab

se kar rahā hūn jo Masoputāmiyā se wāpasī ke waqt Kanān meñ Ifrātā ke qarīb mar gāi. Main ne use wahīn rāste meñ dafn kiyā.” (Āj Ifrātā ko Bait-laham kahā jātā hai.)

⁸Phir Yāqūb ne Yūsuf ke beṭon par nazar ḍāl kar pūchhā, “Yih kaun haiñ?” ⁹Yūsuf ne jawāb diyā, “Yih mere beṭe haiñ jo Allāh ne mujhe yahān Misr meñ die.” Yāqūb ne kahā, “Unheñ mere qarīb le ā tāki main unheñ barkat dūn.” ¹⁰Būṛhā hone ke sabab se Yāqūb kī āñkheñ kamzor thīñ. Wuh achchhī tarah dekh nahīn saktā thā. Yūsuf apne beṭon ko Yāqūb ke pās le āyā to us ne unheñ bosā de kar gale lagāyā ¹¹aur Yūsuf se kahā, “Mujhe tawaqqo hī nahīn thī ki main kabhī terā chehrā dekhūngā, aur ab Allāh ne mujhe tere beṭon ko dekhne kā mauqā bhī diyā hai.”

¹²Phir Yūsuf unheñ Yāqūb kī god meñ se le kar ḡhud us ke sāmne muñh ke bal jhuk gayā. ¹³Yūsuf ne Ifrāim ko Yāqūb ke bāen hāth rakhā aur Manassī ko us ke dāen hāth. ¹⁴Lekin Yāqūb ne apnā dahnā hāth bāin taraf baṛhā kar Ifrāim ke sar par rakhā agarche wuh chhoṭā thā. Is tarah us ne apnā bāyān hāth dāin taraf baṛhā kar Manassī ke sar

par rakhā jo baṛā thā. ¹⁵Phir us ne Yūsuf ko us ke beṭoñ kī mārīfat barkat dī, “Allāh jis ke huzūr mere bāpdādā Ibrāhīm aur Is’hāq chalte rahe aur jo shurū se āj tak merā charwāhā rahā hai inheñ barkat de. ¹⁶Jis farishte ne ewazānā de kar mujhe har nuqsān se bachāyā hai wuh inheñ barkat de. Allāh kare ki in meñ merā nām aur mere bāpdādā Ibrāhīm aur Is’hāq ke nām jīte raheñ. Duniyā meñ in kī aulād kī tādād bahut baṛh jāe.”

¹⁷Jab Yūsuf ne dekhā ki bāp ne apnā dahnā hāth chhoṭe beṭe Ifrāīm ke sar par rakhā hai to yih use burā lagā, is lie us ne bāp kā hāth pakaṛā tāki use Ifrāīm ke sar par se uṭhā kar Manassī ke sar par rakhe. ¹⁸Us ne kahā, “Abbū, aise nahīñ. Dūsrā laṛkā baṛā hai. Usī par apnā dahnā hāth rakheñ.” ¹⁹Lekin bāp ne inkār karke kahā, “Mujhe patā hai beṭā, mujhe patā hai. Wuh bhī ek baṛī qaum banegā. Phir bhī us kā chhoṭā bhāī us se baṛā hogā aur us se qaumoñ kī baṛī tādād niklegī.”

²⁰Us din us ne donoñ beṭoñ ko barkat de kar kahā, “Isrāīlī tumhārā nām le kar barkat diyā kareñge. Jab wuh barkat deñge to kahañge,

‘Allāh āp ke sāth waisā kare jaisā us ne Ifrāīm aur Manassī ke sāth kiya hai.’” Is tarah Yāqūb ne Ifrāīm ko Manassī se baṛā banā diyā. ²¹Yūsuf se us ne kahā, “Main to marne wālā hūñ, lekin Allāh tumhāre sāth hogā aur tumheñ tumhāre bāpdādā ke mulk meñ wāpas le jāegā. ²²Ek bāt meñ main tujhe tere bhāiyoñ par tarjih detā hūñ, main tujhe Kanān meñ wuh qit’ā detā hūñ jo main ne apnī talwār aur kamān se Amoriyoñ se chhīnā thā.”

Yāqūb Apne Beṭoñ ko Barkat Detā Hai

49 Yāqūb ne apne beṭoñ ko bulā kar kahā, “Mere pās jamā ho jāo tāki main tumheñ batāūñ ki mustaqbil meñ tumhāre sāth kyā kyā hogā. ²Ai Yāqūb ke beṭo, ikatṭhe ho kar suno, apne bāp Isrāīl kī bātoñ par ḡhaur karo.

³**Rūbīn**, tum mere pahlauṭhe ho, mere zor aur merī tāqat kā pahlā phal. Tum izzat aur quwwat ke lihāz se bartar ho. ⁴Lekin chūñki tum beqābū sailāb kī māmīnd ho is lie tumhārī awwal haisiyat jāti rahe. Kyonki tum ne merī haram

se hambistar ho kar apne bāp ki behurmatī kī hai.

⁵**Shamāūn** aur **Lāwī** donoñ bhāiyoñ kī talwārēñ zulm-o-tashaddud ke hathiyār rahe haiñ. ⁶Merī jān na un kī majlis meñ shāmil aur na un kī jamāt meñ dākḥil ho, kyonki unhoñ ne ġhusse meñ ā kar dūsroñ ko qatl kiya hai, unhoñ ne apnī marzī se bailoñ kī koñcheñ kāṭī haiñ. ⁷Un ke ġhusse par lānat ho jo itnā zabardast hai aur un ke taish par jo itnā saḥt hai. Main unheñ Yāqūb ke mulk meñ titar-bitar karūṅga, unheñ Isrāil meñ muntashir kar dūṅgā.

⁸**Yahūdāh**, tumhāre bhāi tumhārī tārif kareṅge. Tum apne dushmanoñ kī gardan pakare rahoge, aur tumhāre bāp ke beṭe tumhāre sāmne jhuk jāeṅge. ⁹Yahūdāh sherbabar kā bachchā hai. Mere beṭe, tum abhī abhī shikār mār kar wāpas āe ho. Yahūdāh sherbabar balki shernī kī tarah dabak kar baiṭh jātā hai. Kaun use chheṛne kī jurrat karegā? ¹⁰Shāhī asā Yahūdāh se dūr nahīñ hogā balki shāhī iḳhtiyār us waqt tak us kī aulād ke pās rahegā jab tak wuh hākīm na āe jis ke tābe qaumeñ raheṅgī. ¹¹Wuh apnā

jawān gadhā angūr kī bel se aur apnī gadhī kā bachchā behtarīn angūr kī bel se bāndhegā. Wuh apnā libās mai meñ aur apnā kaprā angūr ke ḳhūn meñ dhoegā. ¹²Us kī āñkheñ mai se zyādā gadlī aur us ke dānt dūdh se zyādā safed hoṅge.

¹³**Zabūlūn** sāhil par ābād hogā jahāñ baharī jahāz hoṅge. Us kī had Saidā tak hogī.

¹⁴**Ishkār** tāqatwar gadhā hai jo apne zīn ke do boroñ ke darmiyān baiṭhā hai. ¹⁵Jab wuh dekhegā ki us kī āramgāh achchhī aur us kā mulk ḳhushnumā hai to wuh bojh uṭhāne ke lie taiyār ho jāegā aur ujrat ke baḡhair kām karne ke lie majbūr kiya jāegā.

¹⁶**Dān** apnī qaum kā insāf karegā agarche wuh Isrāil ke qabīloñ meñ se ek hī hai. ¹⁷Dān saṛak ke sānp aur rāste ke afai kī mānind hogā. Wuh ghoṛe kī eṛiyoñ ko kāṭegā to us kā sawār pīchhe gir jāegā.

¹⁸Ai Rab, main terī hī najāt ke intazār meñ hūñ!

¹⁹**Jad** par dākuoñ kā jatthā hamlā karegā, lekin wuh palaṭ kar usī par hamlā kar degā.

²⁰**Āshar** ko ġhizāiyat wālī ḳhurāk hāsīl hogī. Wuh lazīz shāhī khānā muhaiyā karegā.

²¹**Naftālī** āzād chhoṛī huī hirnī hai. Wuh khūbsūrat bāteñ kartā hai.^a

²²**Yūsuf** phaldār bel hai. Wuh chashme par lagī huī phaldār bel hai jis kī shākheñ dīwār par chaṛh gaī haiñ. ²³Tirandāzoñ ne us par tīr chalā kar use tang kiyā aur us ke pīchhe paṛ gae. ²⁴Lekin us kī kamān mazbūt rahī, aur us ke bāzū Yāqūb ke zorāwar Kḥudā ke sabab se tāqatwar rahe, us charwāhe ke sabab se jo Isrāīl kā Zabardast Sūrmā hai. ²⁵Kyonki tere bāp kā Kḥudā terī madad kartā hai, Allāh Qādir-e-mutlaq tujhe āsmān kī barkat, zamīn kī gahrāiyōñ kī barkat aur aulād kī barkat detā hai. ²⁶Tere bāp kī barkat qadīm pahāroñ aur abādī pahāriyōñ kī marḡhūb chīzoñ se zyādā azīm hai. Yih tamām barkat Yūsuf ke sar par ho, us shakhs ke chāñd par jo apne bhāiyōñ par shahzādā hai.

²⁷**Binyamīn** phāṛne wālā bheṛiyā hai. Subah wuh apnā shikār khā jātā aur rāt ko apnā lūṭā huā māl taqsim kar detā hai.”

²⁸Yih Isrāīl ke kul bārah qabīle haiñ. Aur yih wuh kuchh hai jo un

ke bāp ne un se barkat dete waqt kahā. Us ne har ek ko us kī apnī barkat dī.

Yāqūb kā Intaqāl

²⁹Phir Yāqūb ne apne beṭoñ ko hukm diyā, “Ab main kūch karke apne bāpdādā se jā milūngā. Mujhe mere bāpdādā ke sāth us ḡhār meñ dafnānā jo Hittī ādmī Ifron ke khet meñ hai. ³⁰Yānī us ḡhār meñ jo Mulk-e-Kanān meñ Mamre ke mashriq meñ Makfilā ke khet meñ hai. Ibrāhīm ne use khet samet apne logoñ ko dafnāne ke lie Ifron Hittī se kharīd liyā thā. ³¹Wahān Ibrāhīm aur us kī bīwī Sārā dafnāe gae. Wahān Is’hāq aur us kī bīwī Ribqā dafnāe gae aur wahān main ne Liyāh ko dafn kiyā. ³²Wuh khet aur us kā ḡhār Hittiyōñ se kharīdā gayā thā.”

³³In hidāyāt ke bād Yāqūb ne apne pāñw bistar par sameṭ lie aur dam chhoṛ kar apne bāpdādā se jā milā.

Yāqūb ko Dafn Kiyā Jātā Hai

50 Yūsuf apne bāp ke chehre se lipaṭ gayā. Us ne

^aYā khūbsūrat bachche paidā kartī hai.

rote hue use bosā diyā. ²Us ke mulāzimon meñ se kuchh dāktar the. Us ne unheñ hidāyat dī ki mere bāp Isrāil kī lāsh ko hanūt karen tākī wuh gal na jāe. Unhoñ ne aisā hī kiyā. ³Is meñ 40 din lag gae. Ām taur par hanūt karne ke lie itne hī din lagte haiñ. Misriyon ne 70 din tak Yāqūb kā mātām kiyā.

⁴Jab mātām kā waqt khatm huā to Yūsuf ne bādshāh ke darbāriyon se kahā, “Mehrbānī karke yih khabar bādshāh tak pahuñchā deñ ⁵ki mere bāp ne mujhe qasam dilā kar kahā thā, ‘Main marne wālā hūñ. Mujhe us qabr meñ dafn karnā jo main ne Mulk-e-Kanān meñ apne lie banwāi.’ Ab mujhe ijāzat deñ ki main wahāñ jāūñ aur apne bāp ko dafn karke wāpas āūñ.” ⁶Firaun ne jawāb diyā, “Jā, apne bāp ko dafn kar jis tarah us ne tujhe qasam dilāi thī.”

⁷Chunāñche Yūsuf apne bāp ko dafnāne ke lie Kanān rawānā huā. Bādshāh ke tamām mulāzim, mahal ke buzurg aur pūre Misr ke buzurg us ke sāth the. ⁸Yūsuf ke gharāne ke afrād, us ke bhāi aur us ke bāp ke gharāne ke log bhī sāth gae. Sirf un ke bachche, un kī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail Jushan meñ

rahe. ⁹Rath aur ghurṣawār bhī sāth gae. Sab mil kar baṛā lashkar ban gae.

¹⁰Jab wuh Yardan ke qarīb Atad ke khaliyān par pahuñche to unhoñ ne nihāyat dilsoz nohā kiyā. Wahāñ Yūsuf ne sāt din tak apne bāp kā mātām kiyā. ¹¹Jab maqāmī Kanāniyon ne Atad ke khaliyān par mātām kā yih nazārā dekhā to unhoñ ne kahā, “Yih to mātām kā bahut baṛā intazām hai jo Misrī karwā rahe haiñ.” Is lie us jagah kā nām Abīl-misrīm yāni ‘Misriyon kā Mātām’ par gayā. ¹²Yon Yāqūb ke beṭon ne apne bāp kā hukm pūrā kiyā. ¹³Unhoñ ne use Mulk-e-Kanān meñ le jā kar Makfilā ke khet ke ghār meñ dafn kiyā jo Mamre ke mashriq meñ hai. Yih wuhī khet hai jo Ibrāhīm ne Ifron Hitti se apne logoñ ko dafnāne ke lie kharidā thā.

¹⁴Is ke bād Yūsuf, us ke bhāi aur baqī tamām log jo janāze ke lie sāth gae the Misr ko laut āe.

Yūsuf Apne Bhāiyoñ ko Tasalli Detā Hai

¹⁵Jab Yāqūb intaqāl kar gayā to Yūsuf ke bhāi ḍar gae. Unhoñ

ne kahā, “Ḳhatrā hai ki ab Yūsuf hamārā tāqqub karke us ḡhalat kām kā badlā le jo ham ne us ke sāth kiyā thā. Phir kyā hogā?” ¹⁶Yih soch kar unhoñ ne Yūsuf ko ḡhabar bhejī, “Āp ke bāp ne marne se peshtar hidāyat dī ¹⁷ki Yūsuf ko batānā, ‘Apne bhāiyoñ ke us ḡhalat kām ko muāf kar denā jo unhoñ ne tumhāre sāth kiyā.’ Ab hamen jo āp ke bāp ke Ḳhudā ke pairokār haiñ muāf kar den.”

Yih ḡhabar sun kar Yūsuf ro paṛā. ¹⁸Phir us ke bhāī ḡhud āe aur us ke sāmne gir gae. Unhoñ ne kahā, “Ham āp ke ḡhādīm haiñ.” ¹⁹Lekin Yūsuf ne kahā, “Mat ḍaro. Kyā main Allāh kī jagah hūñ? Hargiz nahīñ! ²⁰Tum ne mujhe nuqsān pahuñchāne kā irādā kiyā thā, lekin Allāh ne us se bhalāī paidā kī. Aur ab is kā maqsad pūrā ho rahā hai. Bahut-se log maut se bach rahe haiñ. ²¹Chunāñche ab ḍarne kī zarūrat nahīñ hai. Main tumheñ aur tumhāre bachchoñ ko ḡhurāk muhaiyā kartā rahūñgā.”

Yoñ Yūsuf ne unheñ tasalli dī aur un se narmī se bāt kī.

Yūsuf kā Intaqāl

²²Yūsuf apne bāp ke ḡhāndān samet Misr meñ rahā. Wuh 110 sāl zindā rahā. ²³Maut se pahle us ne na sirf Ifrāīm ke bachchoñ ko balki us ke potoñ ko bhī dekhā. Manassī ke beṭe Makīr ke bachche bhī us kī maujūdagī meñ paidā ho kar us kī god meñ rakhe gae.^a

²⁴Phir ek waqt āyā ki Yūsuf ne apne bhāiyoñ se kahā, “Main marne wālā hūñ. Lekin Allāh zarūr āp kī dekh-bhāl karke āp ko is mulk se us mulk meñ le jāegā jis kā us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se qasam khā kar wādā kiyā hai.” ²⁵Phir Yūsuf ne Isrāīliyoñ ko qasam dilā kar kahā, “Allāh yaqīnan tumhārī dekh-bhāl karke wahāñ le jāegā. Us waqt merī haḍḍiyoñ ko bhī uṭhā kar sāth le jānā.”

²⁶Phir Yūsuf faut ho gayā. Wuh 110 sāl kā thā. Use hanūt karke Misr meñ ek tābūt meñ rakhā gayā.

^aḠhālīban is kā matlab yih hai ki us ne unheñ lepālāk banāyā.

Khurūj

Yāqūb kā Ḳhāndān Misr Meñ

1 Zail meñ un beṭoñ ke nām haiñ jo apne bāp Yāqūb aur apne ḳhāndānoñ samet Misr meñ āe the: ²Rūbin, Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, ³Ishkār, Zabūlūn, Binyamīn, ⁴Dān, Naftālī, Jad aur Āshar. ⁵Us waqt Yāqūb kī aulād kī tādād 70 thī. Yūsuf to pahle hī Misr ā chukā thā.

⁶Misr meñ rahte hue bahut din guzar gae. Itne meñ Yūsuf, us ke tamām bhāī aur us nasl ke tamām log mar gae. ⁷Isrāīlī phale-phūle aur tādād meñ bahut baṛh gae. Natije meñ wuh nihāyat hī tāqatwar ho gae. Pūrā mulk un se bhar gayā.

Isrāīliyoñ ko Dabāyā Jātā Hai

⁸Hote hote ek nayā bādshāh taḳht-nashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif

thā. ⁹Us ne apne logoñ se kahā, “Isrāīliyoñ ko dekho. Wuh tādād aur tāqat meñ ham se baṛh gae haiñ. ¹⁰Āo, ham hikmat se kām leñ, warnā wuh mazīd baṛh jāenge. Aisā na ho ki wuh kisī jang ke mauqe par dushman kā sāth de kar ham se laṛeñ aur mulk ko chhoṛ jāeñ.”

¹¹Chunāñche Misriyoñ ne Isrāīliyoñ par nigarān muqarrar kie tāki begār meñ un se kām karwā kar unheñ dabāte raheñ. Us waqt unhoñ ne pitom aur Rāmsīs ke shahr tāmīr kie. In shahroñ meñ Firaun Bādshāh ke baṛe baṛe godām the. ¹²Lekin jitnā Isrāīliyoñ ko dabāyā gayā utnā hī wuh tādād meñ baṛhte aur phailte gae. Āḳhirkār Misrī un se dahshat khāne lage, ¹³aur wuh

baṛī berahmī se un se kām karwāte rahe. ¹⁴Isrāīliyoñ kâ guzārâ nihāyat mushkil ho gayā. Unheñ gārâ taiyār karke inṭeñ banānā aur khetoñ meñ muḵhtalif qism ke kām karnā paṛe. Is meñ Misrī un se baṛī berahmī se pesh āte rahe.

Dāiyān Allāh kī Rāh par Chalti Haiñ

¹⁵Isrāīliyoñ kī do dāiyān thiñ jin ke nām Sifrā aur Fuā the. Misr ke bādshāh ne un se kahā, ¹⁶“Jab Ibrānī aurateñ tumheñ madad ke lie bulāeñ to ḵhabardār raho. Agar laṛkā paidā ho to use jān se mār do, agar laṛkī ho to use jītā chhoṛ do.” ¹⁷Lekin dāiyān Allāh kâ ḵhauf māntī thiñ. Unhoñ ne Misr ke bādshāh kâ hukm na mānā balki laṛkoñ ko bhī jīne diyā.

¹⁸Tab Misr ke bādshāh ne unheñ dubārā bulā kar pūchhā, “Tum ne yih kyoñ kiyā? Tum laṛkoñ ko kyoñ jītā chhoṛ detī ho?” ¹⁹Unhoñ ne jawāb diyā, “Ibrānī aurateñ Misrī auratoñ se zyādā mazbūt haiñ. Bachche hamāre pahuñchne se pahle hī paidā ho jāte haiñ.”

²⁰Chunāñche Allāh ne dāiyoñ ko barkat dī, aur Isrāīli qaum tādād

meñ baṛh kar bahut tāqatwar ho gai. ²¹Aur chūñki dāiyān Allāh kâ ḵhauf māntī thiñ is lie us ne unheñ aulād de kar un ke ḵhāndānoñ ko qāym rakhā.

²²Āḵhirkār bādshāh ne apne tamām hamwatanon se bāt kī, “Jab bhī Ibrāniyoñ ke laṛke paidā hoñ to unheñ Dariyā-e-Nīl meñ phaiñk denā. Sirf laṛkiyoñ ko zindā rahne do.”

Mūsā kī Paidāish aur Bachāo

2 Un dinoñ meñ Lāwī ke ek ādmī ne apne hī qabīle kī ek aurat se shādī kī. ²Aurat hāmīlā huī aur bachchā paidā huā. Māñ ne dekhā ki laṛkā ḵhūbsūrat hai, is lie us ne use tīn māt tak chhupāe rakhā. ³Jab wuh use aur zyādā na chhupā sakī to us ne ābī narsal se ṭokrī banā kar us par tārkol chaṛhāyā. Phir us ne bachche ko ṭokrī meñ rakh kar ṭokrī ko Dariyā-e-Nīl ke kināre par uge hue sarkāñdoñ meñ rakh diyā. ⁴Bachche kī bahan kuchh fāsile par khaṛī deḵhtī rahī ki us kâ kyā banegā.

⁵Us waqt Firaun kī beṭī nahāne ke lie dariyā par āī. Us kī

naukarāniyān dariyā ke kināre ṭahalne lagīn. Tab us ne sarkandōn meñ ṭokri dekhī aur apnī laundī ko use lāne bhejā. ⁶Use kholā to chhoṭā laṛkā dikhāi diyā jo ro rahā thā. Firaun kī beṭī ko us par tars āyā. Us ne kahā, “Yih koī Ibrānī bachchā hai.”

⁷Ab bachche kī bahan Firaun kī beṭī ke pās gai aur pūchhā, “Kyā main bachche ko dūdh pilāne ke lie koī Ibrānī aurat ḍhūnḍ lāūn?” ⁸Firaun kī beṭī ne kahā, “Hān, jāo.” Laṛkī chalī gai aur bachche kī sagī mān ko le kar wāpas āi. ⁹Firaun kī beṭī ne mān se kahā, “Bachche ko le jāo aur use mere lie dūdh pilāyā karo. Main tumheñ is kā muāwazā dūngī.” Chunānche bachche kī mān ne use dūdh pilāne ke lie le liyā.

¹⁰Jab bachchā baṛā huā to us kī mān use Firaun kī beṭī ke pās le gai, aur wuh us kā beṭā ban gayā. Firaun kī beṭī ne us kā nām Mūsā yānī ‘Nikālā Gayā’ rakh kar kahā, “Main use pānī se nikāl lāi hūn.”

Mūsā Farār Hotā Hai

¹¹Jab Mūsā jawān huā to ek din wuh ghar se nikal kar apne logon ke

pās gayā jo jabrī kām meñ masrūf the. Mūsā ne dekhā ki ek Misrī mere ek Ibrānī bhāi ko mār rahā hai. ¹²Mūsā ne chāron taraf nazar daurāi. Jab mālūm huā ki koī nahīn dekh rahā to us ne Misrī ko jān se mār diyā aur use ret meñ chhupā diyā.

¹³Agle din bhī Mūsā ghar se niklā. Is dafā do Ibrānī mard āpas meñ laṛ rahe the. Jo ḡhaltī par thā us se Mūsā ne pūchhā, “Tum apne bhāi ko kyon mār rahe ho?” ¹⁴Ādmī ne jawāb diyā, “Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai? Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte haiñ jis tarah Misrī ko mār ḍālā thā?” Tab Mūsā ḍar gayā. Us ne sochā, “Hāy, merā bhed khul gayā hai!”

¹⁵Bādshāh ko bhī patā lagā to us ne Mūsā ko marwāne kī koshish kī. Lekin Mūsā Midiyān ke mulk ko bhāg gayā. Wahān wuh ek kuen ke pās baiṭh gayā. ¹⁶Midiyān meñ ek imām thā jis kī sāt beṭiyān thiñ. Yih laṛkiyān apnī bheṛ-bakriyon ko pānī pilāne ke lie kuen par āīn aur pānī nikāl kar hauz bharne lagīn. ¹⁷Lekin kuchh charwāhon ne ā kar unheñ bhagā diyā. Yih dekh kar Mūsā uṭhā aur laṛkiyon

ko charwāhoṅ se bachā kar un ke rewaṛ ko pānī pilāyā.

¹⁸Jab laṛkiyāṅ apne bāp Raūel ke pās wāpas āiṅ to bāp ne pūchhā, “Āj tum itnī jaldī se kyon wāpas ā gai ho?” ¹⁹Laṛkiyon ne jawāb diyā, “Ek Misrī ādmī ne hamēṅ charwāhoṅ se bachāyā. Na sirf yih balki us ne hamāre lie pānī bhī nikāl kar rewaṛ ko pilā diyā.” ²⁰Raūel ne kahā, “Wuh ādmī kahāṅ hai? Tum use kyon chhoṛ kar āi ho? Use bulāo tāki wuh hamāre sāth khānā khāe.”

²¹Mūsā Raūel ke ghar meṅ ṭaharne ke lie rāzī ho gayā. Bād meṅ us kī shādī Raūel kī beṭī Saffūrā se huī. ²²Saffūrā ke beṭā paidā huā to Mūsā ne kahā, “Is kā nām Jairsom yānī ‘Ajnabī Mulk meṅ Pardesī’ ho, kyonki main ajnabī mulk meṅ pardesī hūṅ.”

²³Kāfī arsā guzar gayā. Itne meṅ Misr kā bādshāh intaqāl kar gayā. Isrāīlī apnī ghulāmī tale karāhte aur madad ke lie pukārte rahe, aur un kī chīkheṅ Allāh tak pahuṅch gain. ²⁴Allāh ne un kī āheṅ sunīṅ aur us ahd ko yād kiyā jo us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. ²⁵Allāh Isrāīliyon kī hālat dekh kar un kā ḵhayāl karne lagā.

Jaltī Huī Jhārī

3 Mūsā apne susar Yitro kī bheṛ-bakriyon kī nigahbānī kartā thā. (Midiyān kā imām Raūel Yitro bhī kahlātā thā.) Ek din Mūsā rewaṛ ko registān kī parli jānib le gayā aur chalte chalte Allāh ke pahār Horib yānī Sīnā tak pahuṅch gayā. ²Wahāṅ Rab kā farishtā āg ke shole meṅ us par zāhir huā. Yih sholā ek jhārī meṅ bhaṛak rahā thā. Mūsā ne dekhā ki jhārī jal rahī hai lekin bhasm nahīṅ ho rahī. ³Mūsā ne sochā, “Yih to ajīb bāt hai. Kyā wajah hai ki jaltī huī jhārī bhasm nahīṅ ho rahī? Main zarā wahāṅ jā kar yih hairatangez manzar dekhūṅ.”

⁴Jab Rab ne dekhā ki Mūsā jhārī ko dekhne ā rahā hai to us ne use jhārī meṅ se pukārā, “Mūsā, Mūsā!” Mūsā ne kahā, “Jī, main hāzir hūṅ.” ⁵Rab ne kahā, “Is se zyādā qarīb na ānā. Apnī jūtiyāṅ utār, kyonki tū muqaddas zamīn par khaṛā hai. ⁶Main tere bāp kā Ḵhudā, Ibrāhīm kā Ḵhudā, Is’hāq kā Ḵhudā aur Yāqūb kā Ḵhudā hūṅ.” Yih sun kar Mūsā ne apnā munh ḍhāṅk liyā, kyonki wuh Allāh ko dekhne se ḍarā.

⁷Rab ne kahā, “Main ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur ghulāmī meñ un kī chīkheñ sunī haiñ, aur main un ke dukhoñ ko khūb jāntā hūñ. ⁸Ab main unheñ Misriyoñ ke qābū se bachāne ke lie utar āyā hūñ. Main unheñ Misr se nikāl kar ek achchhe wasī mulk meñ le jāūngā, ek aise mulk meñ jahāñ dūdh aur shahd kī kasrat hai, go is waqt Kanānī, Hittī, Amorī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī us meñ rahte haiñ. ⁹Isrāiliyoñ kī chīkheñ mujh tak pahuñchī haiñ. Main ne dekhā hai ki Misrī un par kis tarah kā zulm dhā rahe haiñ. ¹⁰Chunāñche ab jā. Main tujhe Firaun ke pās bhejtā hūñ, kyonki tujhe merī qaum Isrāil ko Misr se nikāl kar lānā hai.”

¹¹Lekin Mūsā ne Allāh se kahā, “Main kaun hūñ ki Firaun ke pās jā kar Isrāiliyoñ ko Misr se nikāl lāūñ?” ¹²Allāh ne kahā, “Main to tere sāth hūngā. Aur is kā sabūt ki main tujhe bhej rahā hūñ yih hogā ki logoñ ke Misr se nikalne ke bād tum yahāñ ā kar is pahār par merī ibādat karoge.”

¹³Lekin Mūsā ne etarāz kiya, “Agar main Isrāiliyoñ ke pās jā kar unheñ batāūñ ki tumhāre bāpdādā

ke Khudā ne mujhe tumhāre pās bhejā hai to wuh pūchheñge, ‘Us kā nām kyā hai?’ Phir main un ko kyā jawāb dūñ?”

¹⁴Allāh ne kahā, “Main jo hūñ so main hūñ. Un se kahnā, ‘Main hūñ ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. ¹⁵Rab jo tumhāre bāpdādā kā Khudā, Ibrāhīm kā Khudā, Is’hāq kā Khudā aur Yāqūb kā Khudā hai usī ne mujhe tumhāre pās bhejā hai.’ Yih abad tak merā nām rahegā. Log yihī nām le kar mujhe nasl-dar-nasl yād karenge.

¹⁶Ab jā aur Isrāil ke buzurgoñ ko jamā karke un ko batā de ki Rab tumhāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kā Khudā mujh par zāhir huā hai. Wuh farmātā hai, ‘Main ne khūb dekh liyā hai ki Misr meñ tumhāre sāth kyā sulūk ho rahā hai. ¹⁷Is lie main ne faisla kiya hai ki tumheñ Misr kī musibat se nikāl kar Kanāniyoñ, Hittiyon, Amoriyoñ, Farizziyon, Hiwwiyon aur Yabusiyoñ ke mulk meñ le jāūñ, aise mulk meñ jahāñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.’ ¹⁸Buzurg terī sunenge. Phir un ke sāth Misr ke bādshāh ke pās jā kar us se kahnā, ‘Rab Ibrāniyoñ kā Khudā ham par zāhir huā hai. Is lie hameñ ijāzat

deñ ki ham tīn din kā safr karke registān meñ Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāniyāñ chaḥḥaēñ.

¹⁹Lekin mujhe mālūm hai ki Misr kā bādshāh sirf is sūrat meñ tumheñ jāne degā ki koī zabardastī tumheñ le jāe. ²⁰Is lie main apnī qudrat zāhir karke apne mojizon kī mārīfat Misriyon ko mārūnga. Phir wuh tumheñ jāne degā. ²¹Us waqt main Misriyon ke dilon ko tumhāre lie narm kar dūngā. Tumheñ ḵhālī hāth nahīñ jānā paṛegā. ²²Tamām Ibrānī aurateñ apnī Misrī paṛosanoñ aur apne ghar meñ rahne wālī Misrī auraton se chāñdī aur sone ke zewarāt aur nafīs kapṛe māng kar apne bachchoñ ko pahnāēngī. Yoñ Misriyon ko lūṭ liyā jāegā.”

4 Mūsā ne etarāz kiyā, “Lekin Isrāīlī na merī bāt kā yaqīn kareñge, na merī suneñge. Wuh to kahañge, ‘Rab tum par zāhir nahīñ huā.’” ²Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Tū ne hāth meñ kyā pakaṛā huā hai?” Mūsā ne kahā, “Lāṭhī.” ³Rab ne kahā, “Use zamīn par ḍāl de.” Mūsā ne aisā kiyā to lāṭhī sānp ban gaī, aur Mūsā ḍar kar bhāgā. ⁴Rab ne kahā, “Ab sānp kī dum ko

pakaṛ le.” Mūsā ne aisā kiyā to sānp phir lāṭhī ban gayā.

⁵Rab ne kahā, “Yih dekh kar logon ko yaqīn āegā ki Rab jo un ke bāpdādā kā Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hai tujh par zāhir huā hai. ⁶Ab apnā hāth apne libās meñ ḍāl de.” Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth nikālā to wuh barf kī mānind safed ho gayā thā. Korh jaisi bīmārī lag gaī thī. ⁷Tab Rab ne kahā, “Ab apnā hāth dubārā apne libās meñ ḍāl.” Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth dubārā nikālā to wuh phir sehhatmand thā.

⁸Rab ne kahā, “Agar logon ko pahlā mojizā dekh kar yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to shāyad unheñ dūsrā mojizā dekh kar yaqīn āe. ⁹Agar unheñ phir bhī yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to Dariyā-e-Nīl se kuchh pānī nikāl kar use ḵhushk zamīn par unḍel de. Yih pānī zamīn par girte hī ḵhūn ban jāegā.”

¹⁰Lekin Mūsā ne kahā, “Mere āqā, main māzarat chāhtā hūñ, main achchhī tarah bāt nahīñ kar saktā balki main kabhī bhī yih liyāqat nahīñ rakhtā thā. Is waqt bhī jab main tujh se bāt kar rahā

hūn merī yihī hālat hai. Main ruk ruk kar boltā hūn.” ¹¹Rab ne kahā, “Kis ne insān kā muñh banāyā? Kaun ek ko gūngā aur dūsre ko bahrā banā detā hai? Kaun ek ko dekhne kī qābiliyat detā hai aur dūsre ko is se mahrum rakhtā hai? Kyā main jo Rab hūn yih sab kuchh nahīn kartā? ¹²Ab jā! Tere bolte waqt main k̄hud tere sāth hūngā aur tujhe wuh kuchh sikhāūngā jo tujhe kahnā hai.”

¹³Lekin Mūsā ne iltijā kī, “Mere āqā, mehrbānī karke kisī aur ko bhej de.”

¹⁴Tab Rab Mūsā se saḡht k̄hafā huā. Us ne kahā, “Kyā terā Lāwī bhāi Hārūn aise kām ke lie hāzir nahīn hai? Main jāntā hūn ki wuh achchhī tarah bol saktā hai. Dekh, wuh tujh se milne ke lie nikal chukā hai. Tujhe dekh kar wuh nihāyat k̄hush hogā. ¹⁵Use wuh kuchh batā jo use kahnā hai. Tumhāre bolte waqt main tere aur us ke sāth hūngā aur tumheñ wuh kuchh sikhāūngā jo tumheñ karnā hogā. ¹⁶Hārūn terī jagah qaum se bāt karegā jabki tū merī tarah use wuh kuchh batāegā jo use kahnā hai. ¹⁷Lekin yih lāṭhī bhī sāth le jānā, kyonki isī ke zariye tū yih mojize karegā.”

Mūsā Misr ko Lauṭ Jātā Hai

¹⁸Phir Mūsā apne susar Yitro ke ghar wāpas chalā gayā. Us ne kahā, “Mujhe zarā apne azīzōñ ke pās wāpas jāne den jo Misr meñ haiñ. Main mālūm karnā chāhtā hūn ki wuh abhī tak zindā haiñ ki nahīn.” Yitro ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, salāmatī se jāēñ.” ¹⁹Mūsā abhī Midiyān meñ thā ki Rab ne us se kahā, “Misr ko wāpas chalā jā, kyonki jo ādmī tujhe qatl karnā chāhte the wuh mar gae haiñ.” ²⁰Chunāñche Mūsā apnī bīwī aur beṭōñ ko gadhe par sawār karke Misr ko lauṭne lagā. Allāh kī lāṭhī us ke hāth meñ thī.

²¹Rab ne us se yih bhī kahā, “Misr jā kar Firaun ke sāmne wuh tamām mojize dikhā jin kā main ne tujhe iḡhtiyār diyā hai. Lekin mere kahne par wuh arā rahegā. Wuh Isrāīliyoñ ko jāne kī ijāzat nahīn degā. ²²Us waqt Firaun ko batā denā, ‘Rab farmātā hai ki Isrāīl merā pahlauṭhā hai. ²³Main tujhe batā chukā hūn ki mere beṭe ko jāne de tāki wuh merī ibādat kare. Agar tū mere beṭe ko jāne se manā kare to main tere pahlauṭhe ko jān se mār dūngā.”

²⁴Ek din jab Mūsā apne ḵhāndān ke sāth rāste meñ kisī sarāy meñ ṭhahrā huā thā to Rab ne us par hamlā karke use mār dene kī koshish kī. ²⁵Yih dekh kar Saffūrā ne ek tez patthar se apne beṭe kā ḵhatnā kiya aur kāṭe hue hisse se Mūsā ke pair chhue. Us ne kahā, “Yaqīnan tum mere ḵhūnī dūlhā ho.” ²⁶Tab Allāh ne Mūsā ko chhoṛ diyā. Saffūrā ne use ḵhatne ke bāis hī ‘Ḵhūnī Dūlhā’ kahā thā.

²⁷Rab ne Hārūn se bhī bāt kī, “Registān meñ Mūsā se milne jā.” Hārūn chal paṛā aur Allāh ke pahār ke pās Mūsā se milā. Us ne use bosā diyā. ²⁸Mūsā ne Hārūn ko sab kuchh sunā diyā jo Rab ne use kahne ke lie bhejā thā. Us ne use un mojizoñ ke bāre meñ bhī batāyā jo use dikhāne the.

²⁹Phir donoñ mil kar Misr gae. Wahāñ pahuñch kar unhoñ ne Isrāil ke tamām buzurgoñ ko jamā kiya. ³⁰Hārūn ne unheñ wuh tamām bāteñ sunāin jo Rab ne Mūsā ko batāi thin. Us ne mazkūrā mojize bhī logoñ ke sāmne dikhāe. ³¹Phir unheñ yaqīn āyā. Aur jab unhoñ ne sunā ki Rab ko tumhārā ḵhayāl hai aur wuh

tumhārī musibat se āgāh hai to unhoñ ne Rab ko sijdā kiya.

Mūsā aur Hārūn Firaun ke Darbār Meñ

5 Phir Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhoñ ne kahā, “Rab Isrāil kā Ḵhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko registān meñ jāne de tāki wuh mere lie id manāeñ.’” ²Firaun ne jawāb diyā, “Yih Rab kaun hai? Main kyon us kā hukm mān kar Isrāiliyoñ ko jāne dūn? Na main Rab ko jāntā hūn, na Isrāiliyoñ ko jāne dūngā.”

³Hārūn aur Mūsā ne kahā, “Ibrāniyoñ kā Ḵhudā ham par zāhir huā hai. Is lie mehrbānī karke hameñ ijāzat deñ ki registān meñ tīn din kā safr karke Rab apne Ḵhudā ke huzūr qurbāniyāñ pesh karen. Kahiñ wuh hameñ kisī bīmārī yā talwār se na māre.”

⁴Lekin Misr ke bādshāh ne inkār kiya, “Mūsā aur Hārūn, tum logoñ ko kām se kyon rok rahe ho? Jāo, jo kām ham ne tum ko diyā hai us par lag jāo! ⁵Isrāilī waise bhī tādād meñ bahut baṛh gae haiñ, aur tum unheñ kām karne se rok rahe ho.”

Jawāb meñ Firaun k̥ā Saḡht Dabāw

⁶Usī din Firaun ne Misrī nigarānoñ aur un ke taht ke Isrāīlī nigarānoñ ko hukm diyā, ⁷“Ab se Isrāīliyoñ ko inṭeñ banāne ke lie bhūsā mat denā, balki wuh ḡhud jā kar bhūsā jamā karen. ⁸To bhī wuh utnī hī inṭeñ banāeñ jitnī pahle banāte the. Wuh sust ho gae haiñ aur isī lie chīḡh rahe haiñ ki hameñ jāne deñ tāki apne ḡhudā ko qurbāniyāñ pesh karen. ⁹Un se aur zyādā saḡht kām karāo, unheñ kām meñ lagāe rakho. Un ke pās itnā waqt hī na ho ki wuh jhūṭī bātoñ par dhyān deñ.”

¹⁰Misrī nigarān aur un ke taht ke Isrāīlī nigarānoñ ne logoñ ke pās jā kar un se kahā, “Firaun k̥ā hukm hai ki tumheñ bhūsā na diyā jāe. ¹¹Is lie ḡhud jāo aur bhūsā ḡhūṇḡ kar jamā karo. Lekin ḡhabardār! Utnī hī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the.”

¹²Yih sun kar Isrāīlī bhūsā jamā karne ke lie pūre mulk meñ phail gae. ¹³Misrī nigarān yih kah kar un par dabāw ḡalte rahe ki utnī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the. ¹⁴Jo Isrāīlī nigarān unhoñ ne muqarrar kie the unheñ wuh pīṭte aur kahte rahe, “Tum ne kal aur āj utnī inṭeñ

kyoñ nahīñ banwāīñ jitnī pahle banwāte the?”

¹⁵Phir Isrāīlī nigarān Firaun ke pās gae. Unhoñ ne shikāyat karke kahā, “Āp apne ḡhādimoñ ke sāth aisā sulūk kyoñ kar rahe haiñ? ¹⁶Hameñ bhūsā nahīñ diyā jā rahā aur sāth sāth yih kahā gayā hai ki utnī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the. Natije meñ hameñ mārā-pīṭā bhī jā rahā hai hālāñki aisā karne meñ āp ke apne log ḡhalti par haiñ.”

¹⁷Firaun ne jawāb diyā, “Tum log sust ho, tum kām karnā nahīñ chāhte. Is lie tum yih jagah chhoṛnā aur Rab ko qurbāniyāñ pesh karnā chāhte ho. ¹⁸Ab jāo, kām karo. Tumheñ bhūsā nahīñ diyā jāegā, lekin ḡhabardār! Utnī hī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the.”

¹⁹Jab Isrāīlī nigarānoñ ko batāyā gayā ki inṭoñ kī matlūbā tāḡād kam na karo to wuh samajh gae ki ham phaṅs gae haiñ. ²⁰Firaun ke mahal se nikal kar un kī mulāqāt Mūsā aur Hārūn se huī jo un ke intazār meñ the. ²¹Unhoñ ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Rab ḡhud āp kī adālat kare. Kyoñki āp ke sabab se Firaun aur us ke mulāzimoñ ko ham se ḡhin āṭī hai. Āp ne unheñ hameñ mār dene k̥ā mauqā de diyā hai.”

Mūsā kī Shikāyat aur Rab kā Jawāb

²²Yih sun kar Mūsā Rab ke pās wāpas āyā aur kahā, “Ai āqā, tū ne is qaum se aisā burā sulūk kyon kiyā? Kyā tū ne isī maqsad se mujhe yahān bhejā hai? ²³Jab se main ne Firaun ke pās jā kar use terī marzī batāī hai wuh Isrāīlī qaum se burā sulūk kar rahā hai. Aur tū ne ab tak unheñ bachāne kā koī qadam nahīn uṭhāyā.”

6 Rab ne jawāb diyā, “Ab tū dekhegā ki main Firaun ke sāth kyā kuchh kartā hūñ. Merī azīm qudrat kā tajrabā karke wuh mere logoñ ko jāne degā balki unheñ jāne par majbūr karegā.”

²Allāh ne Mūsā se yih bhī kahā, “Main Rab hūñ. ³Main Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb par zāhir huā. Wuh mere nām Allāh Qādir-e-mutlaq^a se wāqif hue, lekin main ne un par apne nām RabIbrānī meñ yahwe. kā inkishāf nahīn kiyā. ⁴Main ne un se ahd karke wādā kiyā ki unheñ Mulk-e-Kanān dūngā jis meñ wuh ajnabī ke taur par rahte the. ⁵Ab main ne sunā hai ki Isrāīlī kis tarah Misriyoñ kī ḡhulāmī meñ karāh rahe haiñ, aur main ne apnā

ahd yād kiyā hai. ⁶Chunāñche Isrāīliyoñ ko batānā, ‘Main Rab hūñ. Main tumheñ Misriyoñ ke jue se āzād karūngā aur un kī ḡhulāmī se bachāūngā. Main baṛī qudrat ke sāth tumheñ chhuṛāūngā aur un kī adālat karūngā. ⁷Main tumheñ apnī qaum banāūngā aur tumhārā Ḳhudā hūngā. Tab tum jān loge ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ jis ne tumheñ Misriyoñ ke jue se āzād kar diyā hai. ⁸Main tumheñ us mulk meñ le jāūngā jis kā wādā main ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā hai. Wuh mulk tumhārī apnī milkiyat hogā. Main Rab hūñ.”

⁹Mūsā ne yih sab kuchh Isrāīliyoñ ko batā diyā, lekin unhoñ ne us kī bāt na mānī, kyonki wuh saḡht kām ke bāis himmat hār gae the. ¹⁰Tab Rab ne Mūsā se kahā, ¹¹“Jā, Mīsr ke bādshāh Firaun ko batā denā ki Isrāīliyoñ ko apne mulk se jāne de.” ¹²Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Isrāīlī merī bāt sunanā nahīn chāhte to Firaun kyon merī bāt māne jabki main ruk ruk kar boltā hūñ?”

^aIbrānī meñ El-shadaī.

¹³Lekin Rab ne Mūsā aur Hārūn ko hukm diyā, “Isrāīliyon aur Misr ke bādshāh Firaun se bāt karke Isrāīliyon ko Misr se nikālo.”

Mūsā aur Hārūn ke Ābā-o-Ajdād

¹⁴Isrāīl ke ābāi gharānoṅ ke sarbarāh yih the: Isrāīl ke pahlaūthe Rūbin ke chār beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the. In se Rūbin kī chār shāḵheṅ niklīn.

¹⁵Shamāūn ke pānch beṭe Yamuel, Yamīn, Uhad, Yakīn, Suhār aur Sāūl the. (Sāūl Kanānī aurat kā bachchā thā.) In se Shamāūn kī pānch shāḵheṅ niklīn.

¹⁶Lāwī ke tīn beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. (Lāwī 137 sāl kī umr meṅ faut huā.)

¹⁷Jairson ke do beṭe Libnī aur Simāi the. In se Jairson kī do shāḵheṅ niklīn. ¹⁸Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the. (Qihāt 133 sāl kī umr meṅ faut huā.) ¹⁹Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the. In sab se Lāwī kī muḵhtalif shāḵheṅ niklīn.

²⁰Amrām ne apnī phūphī Yūkabid se shādī kī. Un ke do beṭe Hārūn aur Mūsā paidā hue.

(Amrām 137 sāl kī umr meṅ faut huā.) ²¹Izhār ke tīn beṭe Qorah, Nafaj aur Zikrī the. ²²Uzziyel ke tīn beṭe Misāel, Ilsafan aur Sitrī the.

²³Hārūn ne Ilisibā se shādī kī. (Ilisibā Ammīnadāb kī beṭī aur Nahson kī bahan thī.) Un ke chār beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the. ²⁴Qorah ke tīn beṭe Assīr, Ilqānā aur Abiyāsaf the. Un se Qorahiyon kī tīn shāḵheṅ niklīn. ²⁵Hārūn ke beṭe Iliyazar ne Fūtiyel kī ek beṭī se shādī kī. Un kā ek beṭā Fīnhās thā.

Yih sab Lāwī ke ābāi gharānoṅ ke sarbarāh the.

²⁶Rab ne Amrām ke do beṭon Hārūn aur Mūsā ko hukm diyā ki merī qaum ko us ke ḵhāndānoṅ kī tartīb ke mutābiq Misr se nikālo. ²⁷Inhiṅ do ādmīyon ne Misr ke bādshāh Firaun se bāt kī ki Isrāīliyon ko Misr se jāne de.

Rab Dubārā Mūsā se Ham- kalām Hotā Hai

²⁸Misr meṅ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁹“Main Rab hūn. Misr ke bādshāh ko wuh sab kuchh batā denā jo main tujhe batātā hūn.” ³⁰Mūsā ne etarāz kiya, “Main to ruk ruk kar

boltā hūn. Firaun kis tarah merī bāt mānegā.”

7 Lekin Rab ne kahā, “Dekh, mere kahne par tū Firaun ke lie Allāh kī haisiyat rakhegā aur terā bhāī Hārūn terā paighambar hogā. ²Jo bhī hukm main tujhe dūngā use tū Hārūn ko batā de. Phir wuh sab kuchh Firaun ko batāe tāki wuh Isrāīliyon ko apne mulk se jāne de. ³Lekin main Firaun ko aṛ jāne dūngā. Agarche main Misr mein bahut-se nishānon aur mojizon se apnī qudrat kā muzāharā karūngā ⁴to bhī Firaun tumhārī nahīn sunegā. Tab Misriyon par merā hāth bhārī ho jāegā, aur main un ko saḳht sazā de kar apnī qaum Isrāīl ko ḳhāndānon kī tartīb ke mutābiq Misr se nikāl lāūngā. ⁵Jab main Misr ke ḳhilāf apnī qudrat kā izhār karke Isrāīliyon ko wahān se nikālūngā to Misrī jān leṅge ki main Rab hūn.”

⁶Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne unheṅ hukm diya. ⁷Firaun se bāt karte waqt Mūsā 80 sāl kā aur Hārūn 83 sāl kā thā.

Mūsā kī Lāṭhī Sānp Ban Jātī Hai

⁸Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ⁹“Jab Firaun tumheṅ mojizā dikhāne ko kahegā to Mūsā Hārūn se kahe ki apnī lāṭhī zamīn par ḍāl de. Is par wuh sānp ban jāegī.”

¹⁰Mūsā aur Hārūn ne Firaun ke pās jā kar aisā hī kiya. Hārūn ne apnī lāṭhī Firaun aur us ke ohdedāron ke sāmne ḍāl di to wuh sānp ban gai. ¹¹Yih dekh kar Firaun ne apne ālimon aur jādūgaron ko bulāyā. Jādūgaron ne bhī apne jādū se aisā hī kiya. ¹²Har ek ne apnī lāṭhī zamīn par phainkī to wuh sānp ban gai. Lekin Hārūn kī lāṭhī ne un kī lāṭhiyon ko nigal liya.

¹³Tāham Firaun is se muta’assir na huā. Us ne Mūsā aur Hārūn kī bāt sunane se inkār kiya. Waisā hī huā jaisā Rab ne kahā thā.

Pānī Ḳhūn mein Badal Jātā Hai

¹⁴Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun aṛ gaya hai. Wuh merī qaum ko Misr chhoṛne se roktā hai. ¹⁵Kal subah-sawere jab wuh Dariyā-e-Nīl par āegā to us se milne ke lie dariyā ke kināre par khare ho jānā. Us lāṭhī ko thāme rakhnā jo sānp ban gai thi. ¹⁶Jab wuh

wahān pahuñche to us se kahnā, ‘Rab Ibrāniyoñ ke K̥hudā ne mujhe āp ko yih batāne ke lie bhejā hai ki merī qaum ko merī ibādat karne ke lie registān meñ jāne de. Lekin āp ne abhī tak us kī nahīn sunī. ¹⁷Chunāñche ab āp jān leñge ki wuh Rab hai. Main is lāṭhī ko jo mere hāth meñ hai le kar Dariyā-e-Nīl ke pānī ko mārūnga. Phir wuh k̥hūn meñ badal jāegā. ¹⁸Dariyā-e-Nīl kī machhliyañ mar jāeñgī, dariyā se badbū uṭhegī aur Misrī dariyā kā pānī nahīn pī sakeñge.”

¹⁹Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ko batā denā ki wuh apnī lāṭhī le kar apnā hāth un tamām jaghoñ kī taraf baṛhāe jahān pānī jamā hotā hai. Tab Misr kī tamām nadiyoñ, nahroñ, johaṛoñ aur tālāboñ kā pānī k̥hūn meñ badal jāegā. Pūre mulk meñ k̥hūn hī k̥hūn hogā, yahān tak ki lakaṛī aur patthar ke bartanoñ kā pānī bhī k̥hūn meñ badal jāegā.”

²⁰Chunāñche Mūsā aur Hārūn ne Firaun aur us ke ohdedāroñ ke sāmne apnī lāṭhī uṭhā kar Dariyā-e-Nīl ke pānī par mārī. Is par dariyā kā sārā pānī k̥hūn meñ badal gayā. ²¹Dariyā kī machhliyañ mar gaīñ, aur us se itnī badbū uṭhne lagī ki

Misrī us kā pānī na pī sake. Misr meñ chāroñ taraf k̥hūn hī k̥hūn thā.

²²Lekin jādūgaroñ ne bhī apne jādū ke zariye aisā hī kiyā. Is lie Firaun aṛ gayā aur Mūsā aur Hārūn kī bāt na mānī. Waisā hī huā jaisā Rab ne kahā thā. ²³Firaun palaṭ kar apne ghar wāpas chalā gayā. Use us kī parwā nahīn thī jo Mūsā aur Hārūn ne kiyā thā. ²⁴Lekin Misrī dariyā se pānī na pī sake, aur unhoñ ne pīne kā pānī hāsīl karne ke lie dariyā ke kināre kināre gaṛhe khode. ²⁵Pānī ke badal jāne ke bād sāt din guzar gae.

Meñḍak

8 Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā kar use batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko merī ibādat karne ke lie jāne de, ²warnā main pūre Misr ko meñḍakoñ se sazā dūngā. ³Dariyā-e-Nīl meñḍakoñ se itnā bhar jāegā ki wuh dariyā se nikal kar tere mahal, tere sone ke kamre aur tere bistar meñ jā ghuseñge. Wuh tere ohdedāroñ aur terī riāyā ke gharoñ meñ āeñge balki tere tanūroñ aur āṭā gūndhne ke bartanoñ meñ bhī phudakte phireñge. ⁴Meñḍak

tujh par, terī qaum par aur tere ohdedāroṅ par chaṛh jāēnge.”

⁵Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ko batā denā ki wuh apnī lāṭhī ko hāth meṅ le kar use dariyāoṅ, nahroṅ aur joharoṅ ke ūpar uṭhāe tāki meṅḍak bāhar nikal kar Misr ke mulk meṅ phail jāēn.” ⁶Hārūn ne Mulk-e-Misr ke pānī ke ūpar apnī lāṭhī uṭhāi to meṅḍakoṅ ke ḡhol pānī se nikal kar pūre mulk par chhā gae. ⁷Lekin jādūgaroṅ ne bhī apne jādū se aisā hī kiyā. Wuh bhī dariyā se meṅḍak nikāl lāe.

⁸Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Rab se duā karo ki wuh mujh se aur merī qaum se meṅḍakoṅ ko dūr kare. Phir main tumhārī qaum ko jāne dūngā tāki wuh Rab ko qurbāniyāṅ pesh karen.”

⁹Mūsā ne jawāb diyā, “Wuh waqt muqarrar karen jab main āp ke ohdedāroṅ aur āp kī qaum ke lie duā karūn. Phir jo meṅḍak āp ke pās aur āp ke gharoṅ meṅ haiṅ usī waqt khatm ho jāēnge. Meṅḍak sirf dariyā meṅ pāe jāēnge.”

¹⁰Firaun ne kahā, “Ṭhik hai, kal unheṅ khatm karo.” Mūsā ne kahā, “Jaisā āp kahte haiṅ waisā hī hogā. Is tarah āp ko mālūm hogā ki

hamāre Khudā kī mānind koī nahīn hai. ¹¹Meṅḍak āp, āp ke gharoṅ, āp ke ohdedāroṅ aur āp kī qaum ko chhoṛ kar sirf dariyā meṅ rah jāēnge.”

¹²Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās se chale gae. Aur Mūsā ne Rab se minnat kī ki wuh meṅḍakoṅ ke wuh ḡhol dūr kare jo us ne Firaun ke kḡhilāf bheje the. ¹³Rab ne us kī duā sunī. Gharoṅ, sahnoṅ aur khetoṅ meṅ meṅḍak mar gae. ¹⁴Logoṅ ne unheṅ jamā karke un ke dher lagā die. Un kī badbū pūre mulk meṅ phail gai.

¹⁵Lekin jab Firaun ne dekhā ki maslā hal ho gayā hai to wuh phir akaṛ gayā aur un kī na sunī. Yoṅ Rab kī bāt durust nikli.

Jueṅ

¹⁶Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn se kahnā ki wuh apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko māre. Jab wuh aisā karegā to pūre Misr kī gard juoṅ meṅ badal jāēgi.”

¹⁷Unhoṅ ne aisā hī kiyā. Hārūn ne apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko mārā to pūre mulk kī gard juoṅ meṅ badal gai. Un ke ḡhol jānwaroṅ aur ādmiyoṅ par chhā

gae. ¹⁸Jādūgaroñ ne bhī apne jādū se aisā karne kī koshish kī, lekin wuh gard se jueñ na banā sake. Jueñ ādmiyoñ aur jānwaroñ par chhā gañ. ¹⁹Jādūgaroñ ne Firaun se kahā, “Allāh kī qudrat ne yih kiyā hai.” Lekin Firaun ne un kī na sunī. Yoñ Rab kī bāt durust niklī.

Kāṭne Wālī Makkhiyāñ

²⁰Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Jab Firaun subah-sawere dariyā par jāe to tū us ke rāste meñ khaṛā ho jānā. Use kahnā ki Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. ²¹Warnā main tere aur tere ohdedāroñ ke pās, terī qaum ke pās aur tere gharoñ meñ kāṭne wālī makkhiyāñ bhej dūngā. Misriyoñ ke ghar makkhiyoñ se bhar jāeñge balki jis zamīn par wuh khaṛe haiñ wuh bhī makkhiyoñ se ḍhāñki jāegī. ²²Lekin us waqt main apnī qaum ke sāth jo Jushan meñ rahtī hai farq sulūk karūnga. Wahāñ ek bhī kāṭne wālī makkhī nahīñ hogī. Is tarah tujhe patā lagegā ki is mulk meñ main hī Rab hūñ. ²³Main apnī qaum aur terī qaum meñ imtiyāz karūnga. Kal hī merī qudrat kā izhār hogā.”

²⁴Rab ne aisā hī kiyā. Kāṭne wālī makkhiyoñ ke ḡhol Firaun ke mahal, us ke ohdedāroñ ke gharoñ aur pūre Mīsr meñ phail gae. Mulk kā satyānās ho gayā.

²⁵Phir Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Chalo, isī mulk meñ apne K̥hudā ko qurbāniyāñ pesh karo.” ²⁶Lekin Mūsā ne kahā, “Yih munāsib nahīñ hai. Jo qurbāniyāñ ham Rab apne K̥hudā ko pesh kareñge wuh Misriyoñ kī nazar meñ ghinaunī haiñ. Agar ham yahāñ aisā kareñ to kyā wuh hameñ sangsār nahīñ kareñge? ²⁷Is lie lāzim hai ki ham tīn dīn kā safr karke registān meñ hī Rab apne K̥hudā ko qurbāniyāñ pesh kareñ jis tarah us ne hameñ hukm bhī diyā hai.”

²⁸Firaun ne jawāb diyā, “Ṭhik hai, main tumheñ jāne dūngā tāki tum registān meñ Rab apne K̥hudā ko qurbāniyāñ pesh karo. Lekin tumheñ zyādā dūr nahīñ jānā hai. Aur mere lie bhī duā karnā.”

²⁹Mūsā ne kahā, “Ṭhik, main jāte hī Rab se duā karūnga. Kal hī makkhiyāñ Firaun, us ke ohdedāroñ aur us kī qaum se dūr ho jāeñgī. Lekin hameñ dubārā fareb na denā balki hameñ jāne

denā tāki ham Rab ko qurbāniyān pesh kar sakeñ.”

³⁰Phir Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā aur Rab se duā kī.

³¹Rab ne Mūsā kī duā sunī. Kāṭne wālī makkhiyān Firaun, us ke ohdedāron aur us kī qaum se dūr ho gain. Ek bhī makkhī na rahī.

³²Lekin Firaun phir akaṛ gayā. Us ne Isrāīliyon ko jāne na diyā.

Maweshiyon mein Wabā

9 Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā kar use batā ki Rab Ibrāniyon kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ.’ ²Agar āp inkār karen aur unheñ rokte raheñ ³to Rab apnī qudrat kā izhār karke āp ke maweshiyon mein bhayānak wabā phailā degā jo āp ke ghoṛon, gadhoñ, ūnṭon, gāy-bailon, bherbakriyon aur menḍhon mein phail jāegī. ⁴Lekin Rab Isrāīl aur Misr ke maweshiyon mein imtiyāz karegā. Isrāīliyon kā ek bhī jānwar nahīn maregā. ⁵Rab ne faislā kar liyā hai ki wuh kal hī aisā karegā.”

⁶Agle din Rab ne aisā hī kiyā. Misr ke tamām maweshī mar gae. Lekin Isrāīliyon kā ek bhī jānwar na

marā. ⁷Firaun ne kuchh logoñ ko un ke pās bhej diyā to patā chalā ki ek bhī jānwar nahīn marā. Tāham Firaun aṛā rahā. Us ne Isrāīliyon ko jāne na diyā.

Phore-Phuñsiyān

⁸Phir Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Apnī muṭṭhiyān kisī bhaṭṭī kī rākh se bhar kar Firaun ke pās jāo. Phir Mūsā Firaun ke sāmne yih rākh hawā mein uṛā de. ⁹Yih rākh bārik dhūl kā bādāl ban jāegī jo pūre mulk par chhā jāegā. Us ke asar se logoñ aur jānwaron ke jismon par phore-phuñsiyān phūṭ nikleñge.”

¹⁰Mūsā aur Hārūn ne aisā hī kiyā. Wuh kisī bhaṭṭī se rākh le kar Firaun ke sāmne khare ho gae. Mūsā ne rākh ko hawā mein uṛā diyā to insānon aur jānwaron ke jismon par phore-phuñsiyān nikal āe. ¹¹Is martabā jādugar Mūsā ke sāmne khare bhī na ho sake kyonki un ke jismon par bhī phore nikal āe the. Tamām Misriyon kā yihī hāl thā. ¹²Lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā, is lie us ne Mūsā aur Hārūn kī na sunī. Yon waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā.

Ole

¹³Is ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Subah-sawere uṭh aur Firaun ke sāmne khare ho kar use batā ki Rab Ibrāniyon kā K̥hudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. ¹⁴Warnā main apnī tamām āfateñ tujh par, tere ohdedāron par aur terī qaum par āne dūngā. Phir tū jān legā ki tamām duniyā meñ mujh jaisā koī nahīn hai. ¹⁵Agar main chāhtā to apnī qudrat se aisī wabā phailā saktā ki tujhe aur terī qaum ko duniyā se miṭā diyā jātā. ¹⁶Lekin main ne tujhe is lie barpā kiyā hai ki tujh par apnī qudrat kā izhār karūn aur yon tamām duniyā meñ mere nām kā prachār kiyā jāe. ¹⁷Tū abhī tak apne āp ko sarfarāz karke merī qaum ke k̥hilāf hai aur unheñ jāne nahīn detā. ¹⁸Is lie kal main isī waqt bhayānak qism ke oloñ kā tūfān bhej dūngā. Misrī qaum kī ibtidā se le kar āj tak Misr meñ oloñ kā aisā tūfān kabhī nahīn āyā hogā. ¹⁹Apne bandoñ ko abhī bhejnā tāki wuh tere maweshiyon ko aur kheton meñ pare tere māl ko lā kar mahfūz kar leñ. Kyonki jo bhī khule maidān meñ rahegā wuh

oloñ se mar jāegā, k̥hāh insān ho yā haiwān.”

²⁰Firaun ke kuchh ohdedār Rab kā paighām sun kar ḍar gae aur bhāg kar apne jānwaron aur ghulāmon ko gharon meñ le āe. ²¹Lekin dūson ne Rab ke paighām kī parwā na kī. Un ke jānwar aur ghulām bāhar khule maidān meñ rahe.

²²Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf barhā de. Phir Misr ke tamām insānon, jānwaron aur kheton ke paudoñ par ole pareñge.” ²³Mūsā ne apnī lāṭhī āsmān kī taraf uṭhāi to Rab ne ek zabardast tūfān bhej diyā. Ole pare, bijli giri aur bādāl garajte rahe. ²⁴Ole parte rahe aur bijli chamaktī rahī. Misrī qaum kī ibtidā se le kar ab tak aise k̥hatarnāk ole kabhī nahīn pare the. ²⁵Insānon se le kar haiwānon tak kheton meñ sab kuchh barbād ho gayā. Oloñ ne kheton meñ tamām paude aur daraḥt bhī toṛ die. ²⁶Wuh sirf Jushan ke ilāqe meñ na pare jahān Isrāilī ābād the.

²⁷Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulāyā. Us ne kahā, “Is martabā main ne gunāh kiyā hai. Rab haq par hai. Mujh se aur merī

qaum se ḡhaltī huī hai. ²⁸Ole aur Allāh kī garajī āwāzeñ had se zyādā haiñ. Rab se duā karo tāki ole ruk jāeñ. Ab maiñ tumheñ jāne dūngā. Ab se tumheñ yahāñ rahnā nahīñ paṛegā.”

²⁹Mūsā ne Firaun se kahā, “Maiñ shahr se nikal kar donoñ hāth Rab kī taraf uṭhā kar duā karūnga. Phir garaj aur ole ruk jāenge aur āp jān leñge ki pūrī duniyā Rab kī hai. ³⁰Lekin maiñ jāntā hūñ ki āp aur āp ke ohdedār abhī tak Rab Ḳhudā kā ḵhauf nahīñ mānte.”

³¹Us waqt san ke phūl nikal chuke the aur jau kī bāleñ lag gāi thīñ. Is lie yih fasleñ tabāh ho gāiñ. ³²Lekin gehūñ aur ek aur qism kī gandum jo bād meñ paktī hai barbād na huī.

³³Mūsā Firaun ko chhoṛ kar shahr se niklā. Us ne Rab kī taraf apne hāth uṭhāe to garaj, ole aur bārish kā tūfān ruk gayā. ³⁴Jab Firaun ne dekhā ki tūfān ḵatm ho gayā hai to wuh aur us ke ohdedār dubārā gunāh karke akaṛ gae. ³⁵Firaun aṛā rahā aur Isrāīliyoñ ko jāne na diyā. Waisā hī huā jisā Rab ne Mūsā se kahā thā.

Ṭiḍḍiyān

10 Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā, kyonki maiñ ne us kā aur us ke darbāriyoñ kā dil saḡht kar diyā hai tāki un ke darmiyān apne mojizoñ aur apnī qudrat kā izhār kar sakūñ ²aur tum apne beṭe-beṭiyoñ aur pote-potiyoñ ko sunā sako ki maiñ ne Misriyoñ ke sāth kyā sulūk kiyā hai aur un ke darmiyān kis tarah ke mojize karke apnī qudrat kā izhār kiyā hai. Yoñ tum jān loge ki maiñ Rab hūñ.”

³Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhoñ ne us se kahā, “Rab Ibrāniyoñ ke Ḳhudā kā farmān hai, ‘Tū kab tak mere sāmne hathiyār ḍālne se inkār karegā? Merī qaum ko merī ibādat karne ke lie jāne de, ⁴warnā maiñ kal tere mulk meñ ṭiḍḍiyān lāūngā. ⁵Un ke ḡhol zamīn par yoñ chhā jāenge ki zamīn nazar hī nahīñ āegī. Jo kuchh oloñ ne tabāh nahīñ kiyā use wuh chaṭ kar jāengī. Bache hue daraḡhtoñ ke patte bhī ḵatm ho jāenge. ⁶Tere mahal, tere ohdedāroñ aur bāqī logoñ ke ghar un se bhar jāenge. Jab se Misri is mulk meñ ābād hue haiñ tum ne kabhī ṭiḍḍiyoñ kā aisā saḡht hamlā nahīñ dekhā hogā.”

Yih kah kar Mūsā palat kar wahān se chalā gayā.

⁷Is par darbāriyon ne Firaun se bāt kī, “Ham kab tak is mard ke jāl meñ phanse raheñ? Isrāīliyon ko Rab apne K̥hudā kī ibādat karne ke lie jāne deñ. Kyā āp ko abhī tak mālūm nahiñ ki Misr barbād ho gayā hai?”

⁸Tab Mūsā aur Hārūn ko Firaun ke pās bulāyā gayā. Us ne un se kahā, “Jāo, apne K̥hudā kī ibādat karo. Lekin yih batāo ki kaun kaun sāth jāegā?” ⁹Mūsā ne jawāb diyā, “Hamāre jawān aur būrhe sāth jāenge. Ham apne beṭe-beṭiyan, bheṛ-bakriyan aur gāy-bailon ko bhī sāth le kar jāenge. Ham sab ke sab jāenge, kyonki hamen Rab kī Īd manāni hai.”

¹⁰Firaun ne tanzan kahā, “Ṭhik hai, jāo aur Rab tumhāre sāth ho. Nahīn, main kis tarah tum sab ko bāl-bachchon samet jāne de saktā hūn? Tum ne koī burā mansūbā banāyā hai. ¹¹Nahīn, sirf mard jā kar Rab kī ibādat kar sakte haiñ. Tum ne to yihī darḥāst kī thī.” Tab Mūsā aur Hārūn ko Firaun ke sāmne se nikāl diyā gayā.

¹²Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Misr par apnā hāth uṭhā tāki

ṭiḍḍiyān ā kar Misr kī sarzamīn par phail jāen. Jo kuchh bhī kheton meñ oloñ se bach gayā hai use wuh khā jāengī.”

¹³Mūsā ne apnī lāṭhī Misr par uṭhāi to Rab ne mashriq se āndhī chalāi jo sārā dīn aur sārī rāt chaltī rahī aur aglī subah tak Misr meñ ṭiḍḍiyān pahunchāiñ. ¹⁴Beshumār ṭiḍḍiyān pūre mulk par hamlā karke har jagah baiṭh gaiñ. Is se pahle yā bād meñ kabhī bhī ṭiḍḍiyan kā itnā saḥt hamlā na huā thā. ¹⁵Unhon ne zamīn ko yon dḥānk liyā ki wuh kālī nazar āne lagī. Jo kuchh bhī oloñ se bach gayā thā chāhe kheton ke paude yā daraḥton ke phal the unhon ne khā liyā. Misr meñ ek bhī daraḥt yā paudā na rahā jis ke patte bach gae hon.

¹⁶Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko jaldī se bulwāyā. Us ne kahā, “Main ne tumhāre K̥hudā kā aur tumhārā gunāh kiyā hai. ¹⁷Ab ek aur martabā merā gunāh muāf karo aur Rab apne K̥hudā se duā karo tāki maut kī yih hālat mujh se dūr ho jāe.”

¹⁸Mūsā ne mahal se nikal kar Rab se duā kī. ¹⁹Jawāb meñ Rab ne hawā kā ruḥ badal diyā. Us ne

maḡhrib se tez āndhī chalāi jis ne ṭiḍḍiyoṅ ko uṛā kar Bahr-e-Qulzum meṅ ḍāl diyā. Misr meṅ ek bhī ṭiḍḍī na rahī. ²⁰Lekin Rab ne hone diyā ki Firaun phir aṛ gayā. Us ne Isrāīliyoṅ ko jāne na diyā.

Andherā

²¹Is ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf uṭhā to Misr par andherā chhā jāegā. Itnā andherā hogā ki bandā use chhū sakegā.” ²²Mūsā ne apnā hāth āsmān kī taraf uṭhāyā to tīn dīn tak Misr par gahrā andherā chhāyā rahā. ²³Tīn dīn tak log na ek dūsre ko dekh sake, na kahīn jā sake. Lekin jahān Isrāīlī rahte the wahān raushnī thī.

²⁴Tab Firaun ne Mūsā ko phir bulwāyā aur kahā, “Jāo, Rab kī ibādat karo! Tum apne sāth bāl-bachchoṅ ko bhī le jā sakte ho. Sirf apnī bheṛ-bakriyāṅ aur gāy-bail pīchhe chhoṛ denā.” ²⁵Mūsā ne jawāb diyā, “Kyā āp hī hamen qurbāniyoṅ ke lie jānwar denge tāki unheṅ Rab apne Ḳhudā ko pesh karen? ²⁶Yaqīnan nahīn. Is lie lāzim hai ki ham apne jānwaroṅ ko sāth le kar jāen. Ek khur bhī pīchhe

nahīn chhoṛā jāegā, kyonki abhī tak hamen mālūm nahīn ki Rab kī ibādat ke lie kin kin jānwaroṅ kī zarūrat hogī. Yih us waqt hī patā chalegā jab ham manzil-e-maqsūd par pahuñcheṅge. Is lie zarūri hai ki ham sab ko apne sāth le kar jāen.”

²⁷Lekin Rab kī marzī ke mutābiq Firaun aṛ gayā. Us ne unheṅ jāne na diyā. ²⁸Us ne Mūsā se kahā, “Dafā ho jā. Ḳhabardār! Phir kabhī apnī shakl na dikhānā, warnā tujhe maut ke hawāle kar diyā jāegā.” ²⁹Mūsā ne kahā, “Ṭhīk hai, āp kī marzī. Main phir kabhī āp ke sāmne nahīn āūṅgā.”

Āḳhirī Sazā kā Elān

11 Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Ab main Firaun aur Misr par āḳhirī āfat lāne ko huñ. Is ke bād wuh tumheṅ jāne degā balki tumheṅ zabardastī nikāl degā. ²Isrāīliyoṅ ko batā denā ki har mard apne paṛosī aur har aurat apnī paṛosan se sone-chāndī kī chīzen māṅg le.” ³(Rab ne Misriyoṅ ke dil Isrāīliyoṅ kī taraf māyl kar die the. Wuh Firaun ke ohdedāroṅ samet

ḡhāskar Mūsā kī baṛī izzat karte the.)

⁴Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Āj ādhī rāt ke waqt main Misr mein se guzarūnga. ⁵Tab bādshāh ke pahlaūthe se le kar chakkī pīsne wālī naukarānī ke pahlaūthe tak Misriyon kā har pahlaūthā mar jāegā. Chaupāiyon ke pahlaūthe bhī mar jāenge. ⁶Misr kī sarzamīn par aisā ronā pītṇā hogā ki na māzī mein kabhī huā, na mustaqbil mein kabhī hogā. ⁷Lekin Isrāīlī aur un ke jānwar bache raheṅge. Kuttā bhī un par nahīn bhaunkegā. Is tarah tum jān loge ki Rab Isrāīliyon kī nisbat Misriyon se farq sulūk kartā hai.” ⁸Mūsā ne yih kuchh Firaun ko batāyā phir kahā, “Us waqt āp ke tamām ohdedār ā kar mere sāmne jhuk jāenge aur minnat kareṅge, ‘Apne pairokāron ke sāth chale jāen.’ Tab main chalā hī jāūngā.” Yih kah kar Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā. Wuh baṛe ḡhusse mein thā.

⁹Rab ne Mūsā se kahā thā, “Firaun tumhārī nahīn sunegā. Kyonki lāzim hai ki main Misr mein apnī qudrat kā mazīd izhār karūn.” ¹⁰Go Mūsā aur Hārūn ne Firaun ke sāmne yih tamām mojize dikhāe,

lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā, is lie us ne Isrāīliyon ko mulk chhoṛne na diyā.

Fasah kī Īd

12 Phir Rab ne Misr mein Mūsā aur Hārūn se kahā, ²“Ab se yih mahīnā tumhāre lie sāl kā pahlā mahīnā ho.” ³Isrāīl kī pūrī jamāt ko batānā ki is mahīne ke dasweṅ dīn har ḡhāndān kā sarparast apne ḡharāne ke lie lelā yānī bheṛ yā bakrī kā bachchā hāsīl kare. ⁴Agar ḡharāne ke afrād pūrā jānwar khāne ke lie kam hoṅ to wuh apne sab se qarībī paṛosī ke sāth mil kar lelā hāsīl kareṅ. Itne log us mein se khāen ki sab ke lie kāfī ho aur pūrā jānwar khāyā jāe. ⁵Is ke lie ek sāl kā nar bachchā chun lenā jis mein nuqs na ho. Wuh bheṛ yā bakrī kā bachchā ho saktā hai.

⁶Mahīne ke 14weṅ dīn tak us kī dekh-bhāl karo. Us dīn tamām Isrāīlī sūraj ke ḡhurūb hote waqt apne lele zabah kareṅ. ⁷Har ḡhāndān apne jānwar kā kuchh ḡhūn jamā karke use us ḡhar ke darwāze kī chaukhaṭ par lagāe jahān lelā khāyā jāegā. Yih ḡhūn chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur

dāēn bāēn ke bāzuon par lagāyā jāe. ⁸Lāzim hai ki log jānwar ko bhūn kar usī rāt khāēn. Sāth hī wuh karwā sāg-pāt aur beḵhamīrī roṭiyān bhī khāēn. ⁹Lele kā gosht kachchā na khānā, na use pānī meñ ubālñā balki pūre jānwar ko sar, pairoñ aur andarūnī hissoñ samet āg par bhūnanā. ¹⁰Lāzim hai ki pūrā gosht usī rāt khāyā jāe. Agar kuchh subah tak bach jāe to use jalānā hai. ¹¹Khānā khāte waqt aisā libās pahnanā jaise tum safr par jā rahe ho. Apne jūte pahne rakhnā aur hāth meñ safr ke lie lāṭhī lie hue tum use jaldī jaldī khānā. Rab ke Fasah kī Īd yoñ manānā.

¹²Main āj rāt Misr meñ se guzarūnga aur har pahlauṭhe ko jān se mār dūngā, ḵāh insān kā ho yā haiwān kā. Yoñ main jo Rab hūn Misr ke tamām dewatāon kī adālat karūnga. ¹³Lekin tumhāre gharoñ par lagā huā ḵhūn tumhārā ḵhās nishān hogā. Jis jis ghar ke darwāze par main wuh ḵhūn dekhūngā use chhoṛtā jāūngā. Jab main Misr par hamlā karūnga to mohlak wabā tum tak nahīn pahuñchegī. ¹⁴Āj kī rāt ko hameshā yād rakhnā. Ise nasl-dar-nasl aur har sāl Rab kī ḵhās īd ke taur par manānā.

Beḵhamīrī Roṭī kī Īd

¹⁵Sāt din tak beḵhamīrī roṭī khānā hai. Pahle din apne gharoñ se tamām ḵhamīr nikāl denā. Agar koī in sāt dinoñ ke daurān ḵhamīr khāe to use qaum meñ se miṭāyā jāe. ¹⁶Is īd ke pahle aur āḵhīrī din muqaddas ijtīmā mun'aqīd karnā. In tamām dinoñ ke daurān kām na karnā. Sirf ek kām kī ijāzat hai aur wuh hai apnā khānā taiyār karnā. ¹⁷Beḵhamīrī Roṭī kī Īd manānā lāzim hai, kyonki us din main tumhāre muta'addid ḵhāndānoñ ko Misr se nikāl lāyā. Is lie yih din nasl-dar-nasl har sāl yād rakhnā. ¹⁸Pahle mahīne ke 14weñ din kī shām se le kar 21weñ din kī shām tak sirf beḵhamīrī roṭī khānā. ¹⁹Sāt din tak tumhāre gharoñ meñ ḵhamīr na pāyā jāe. Jo bhī is daurān ḵhamīr khāe use Isrāīl kī jamāt meñ se miṭāyā jāe, ḵāh wuh Isrāīlī shahrī ho yā ajnabī. ²⁰Gharz, is īd ke daurān ḵhamīr na khānā. Jahān bhī tum rahte ho wahān beḵhamīrī roṭī hī khānā hai.

Pahlauṭhoñ kī Halākat

²¹Phir Mūsā ne tamām Isrāīlī buzurgoñ ko bulā kar un se kahā,

“Jāo, apne k̄hāndānoṅ ke lie bheṛ yā bakrī ke bachche chun kar unheṅ Fasah kī Īd ke lie zabah karo. ²²Zūfe kā guchchhā le kar use k̄hūn se bhare hue bāsan meṅ ḍubo denā. Phir use le kar k̄hūn ko chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeṅ bāeṅ ke bāzuoṅ par lagā denā. Subah tak koī apne ghar se na nikle. ²³Jab Rab Misriyoṅ ko mār ḍālne ke lie mulk meṅ se guzaregā to wuh chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeṅ bāeṅ ke bāzuoṅ par lagā huā k̄hūn dekh kar un gharoṅ ko chhoṛ degā. Wuh halāk karne wāle farishte ko ijāzat nahīn degā ki wuh tumhāre gharoṅ meṅ jā kar tumheṅ halāk kare.

²⁴Tum apnī aulād samet hameshā in hidāyāt par amal karnā. ²⁵Yih rasm us waqt bhī adā karnā jab tum us mulk meṅ pahuñchoge jo Rab tumheṅ degā. ²⁶Aur jab tumhāre bachche tum se pūchheṅ ki ham yih īd kyon manāte haiṅ ²⁷to un se kaho, ‘Yih Fasah kī qurbānī hai jo ham Rab ko pesh karte haiṅ. Kyonki jab Rab Misriyoṅ ko halāk kar rahā thā to us ne hamāre gharoṅ ko chhoṛ diyā thā.’”

Yih sun kar Isrāīliyoṅ ne Allāh ko sijdā kiya. ²⁸Phir unhoṅ ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā aur Hārūn ko batāyā thā.

²⁹Ādhī rāt ko Rab ne bādshāh ke pahlauṭhe se le kar jel ke qaidī ke pahlauṭhe tak Misriyoṅ ke tamām pahlauṭhoṅ ko jān se mār diyā. Chaupāiyoṅ ke pahlauṭhe bhī mar gae. ³⁰Us rāt Misr ke har ghar meṅ koī na koī mar gayā. Firaun, us ke ohdedār aur Misr ke tamām log jāg uṭhe aur zor zor se rone aur chīkhne lage.

Isrāīliyoṅ kī Hijrat

³¹Abhī rāt thī ki Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Ab tum aur bāqī Isrāīlī merī qaum meṅ se nikal jāo. Apnī darḱhāst ke mutābiq Rab kī ibādat karo. ³²Jis tarah tum chāhte ho apnī bheṛ-bakriyoṅ ko bhī apne sāth le jāo. Aur mujhe bhī barkat denā.” ³³Bāqī Misriyoṅ ne bhī Isrāīliyoṅ par zor de kar kahā, “Jaldī jaldī mulk se nikal jāo, warnā ham sab mar jāenge.”

³⁴Isrāīliyoṅ ke gūndhe hue āṭe meṅ k̄hamīr nahīn thā. Unhoṅ ne use gūndhne ke bartanoṅ meṅ rakh

kar apne kapron meñ lapet liyā aur safr karte waqt apne kandhon par rakh liyā. ³⁵Isrāīlī Mūsā kī hidāyat par amal karke apne Misrī paṛosiyon ke pās gae aur un se kapre aur sone-chāndī kī chīzeñ māngīñ. ³⁶Rab ne Misriyon ke dilon ko Isrāīliyon kī taraf māyl kar diyā thā, is lie unhoñ ne un kī har darḳhāst pūrī kī. Yon Isrāīliyon ne Misriyon ko lūṭ liyā.

³⁷Isrāīlī Rāmsīs se rawānā ho kar Sukkāṭ pahuñch gae. Auraton aur bachchoñ ko chhoṛ kar un ke 6 lākh mard the. ³⁸Wuh apne bheṛ-bakriyon aur gāy-bailon ke baṛe baṛe rewaṛ bhī sāth le gae. Bahut-se aise log bhī un ke sāth nikle jo Isrāīlī nahīñ the. ³⁹Rāste meñ unhoñ ne us beḳhamīrī āṭe se roṭiyāñ banāīñ jo wuh sāth le kar nikle the. Āṭe meñ is lie ḳhamīr nahīñ thā ki unheñ itnī jaldī se Misr se nikāl diyā gayā thā ki khānā taiyār karne kā waqt hī na milā thā.

⁴⁰Isrāīlī 430 sāl tak Misr meñ rahe the. ⁴¹430 sāl ke ain bād, usī din Rab ke yih tamām ḳhāndān Misr se nikle. ⁴²Us ḳhās rāt Rab ne ḳhud pahrā diyā tāki Isrāīlī Misr se nikal sakeñ. Is lie tamām Isrāīliyon ke lie lāzim hai ki wuh nasl-dar-nasl is rāt

Rab kī tāzīm meñ jāgte raheñ, wuh bhī aur un ke bād kī aulād bhī.

Fasah kī Īd kī Hidāyat

⁴³Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Fasah kī Īd ke yih usūl haiñ:

Kisī bhī pardesī ko Fasah kī Īd kā khānā khāne kī ijāzat nahīñ hai. ⁴⁴Agar tum ne kisi ḡhulām ko ḳharid kar us kā ḳhatnā kiyā hai to wuh Fasah kā khānā khā saktā hai. ⁴⁵Lekin ḡhairshahrī yā mazdūr ko Fasah kā khānā khāne kī ijāzat nahīñ hai. ⁴⁶Yih khānā ek hī ghar ke andar khānā hai. Na gosht ghar se bāhar le jānā, na lele ki kisi haḳḍī ko toṛnā. ⁴⁷Lāzim hai ki Isrāīl kī pūrī jamāt yih īd manāe. ⁴⁸Agar koī pardesī tumhāre sāth rahtā hai jo Fasah kī Īd meñ shirkat karnā chāhe to lāzim hai ki pahle us ke gharāne ke har mard kā ḳhatnā kiyā jāe. Tab wuh Isrāīlī kī tarah khāne meñ sharīk ho saktā hai. Lekin jis kā ḳhatnā na huā use Fasah kā khānā khāne kī ijāzat nahīñ hai. ⁴⁹Yihī usūl har ek par lāgū hogā, ḳhāh wuh Isrāīlī ho yā pardesī.”

⁵⁰Tamām Isrāīliyon ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā thā. ⁵¹Usī din Rab tamām

Isrāīliyoṇ ko k̄hāndānoṇ kī tartīb ke mutābiq Misr se nikāl lāyā.

Yih Īd Najāt kī Yād Dilāti Hai

13 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoṇ ke har pahlauṭhe ko mere lie maḵhsūs-o-muqaddas karnā hai. Har pahlā nar bachchā merā hī hai, k̄hāh insān kā ho yā haiwān kā.” ³Phir Mūsā ne logoṇ se kahā, “Is din ko yād rakho jab tum Rab kī azīm qudrat ke bāis Misr kī ghulāmī se nikle. Is din koī chīz na khānā jis meṇ k̄hamīr ho. ⁴Āj hī abīb ke mahīne^a meṇ tum Misr se rawānā ho rahe ho. ⁵Rab ne tumhāre bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā hai ki wuh tum ko Kanānī, Hittī, Amorī, Hiwwī aur Yabūsī qaumoṇ kā mulk degā, ek aisā mulk jis meṇ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Jab Rab tumheṇ us mulk meṇ pahuṇchā degā to lāzim hai ki tum isī mahīne meṇ yih rasm manāo. ⁶Sāt din beḵhamīrī roṭī khāo. Sātweṇ din Rab kī tāzīm meṇ īd manāo. ⁷Sāt din k̄hamīrī roṭī na khānā. Kahīn bhī k̄hamīr na pāyā jāe. Pūre mulk meṇ k̄hamīr kā nām-o-nishān tak na ho.

⁸Us din apne beṭe se yih kaho, ‘Main yih īd us kām kī k̄hushī meṇ manātā hūn jo Rab ne mere lie kiyā jab main Misr se niklā.’ ⁹Yih īd tumhāre hāth yā peshānī par nishān kī mānind ho jo tumheṇ yād dilāe ki Rab kī shariat ko tumhāre hoṇṭoṇ par rahnā hai. Kyonki Rab tumheṇ apnī azīm qudrat se Misr se nikāl lāyā. ¹⁰Is din kī yād har sāl ṭhīk waqt par manānā.

Pahlauṭhoṇ kī Maḵhsūsiyat

¹¹Rab tumheṇ Kanāniyoṇ ke us mulk meṇ le jāegā jis kā wādā us ne qasam khā kar tum aur tumhāre bāpdādā se kiyā hai. ¹²Lāzim hai ki wahān pahuṇch kar tum apne tamām pahlauṭhoṇ ko Rab ke lie maḵhsūs karo. Tumhāre maweshiyoṇ ke tamām pahlauṭhe bhī Rab kī milkiyat haiṇ. ¹³Agar tum apnā pahlauṭhā gadhā k̄hud rakhnā chāho to Rab ko us ke badle bheṛ yā bakrī kā bachchā pesh karo. Lekin agar tum use rakhnā nahīn chāhte to us kī gardan tor ḍālo. Lekin insān ke pahlauṭhoṇ ke lie har sūrat meṇ ewazī denā hai.

^aMārch tā Aprail.

¹⁴Āne wāle dinon meñ jab tumhārā beṭā pūchhe ki is kā kyā matlab hai to use jawāb denā, ‘Rab apnī azīm qudrat se hamen Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā. ¹⁵Jab Firaun ne akār kar hamen jāne na diyā to Rab ne Misr ke tamām insānon aur haiwānon ke pahlaūthon ko mār ḍālā. Is wajah se main apne jānwaron kā har pahlā bachchā Rab ko qurbān kartā aur apne har pahlaūthe ke lie ewazī detā hūn’. ¹⁶Yih dastūr tumhāre hāth aur peshānī par nishān kī mānind ho jo tumhen yād dilāe ki Rab hamen apnī qudrat se Misr se nikāl lāyā.”

Misr se Nikalne kā Rāstā

¹⁷Jab Firaun ne Isrāīlī qaum ko jāne diyā to Allāh unhen Filistiyon ke ilāqe meñ se guzarne wāle rāste se le kar na gayā, agarche us par chalte hue wuh jald hī Mulk-e-Kanān pahuñch jāte. Balki Rab ne kahā, “Agar us rāste par chaleñge to unhen dūsron se laṛnā paṛegā. Aisā na ho ki wuh is wajah se apnā irādā badal kar Misr lauṭ jāen.” ¹⁸Is lie Allāh unhen dūsre rāste se le kar gayā, aur wuh registān ke rāste se Bahr-e-Qulzum kī taraf baṛhe.

Misr se nikalte waqt mard musallah the. ¹⁹Mūsā Yūsuf kā tābūt bhī apne sāth le gayā, kyonki Yūsuf ne Isrāīliyon ko qasam dilā kar kahā thā, “Allāh yaqīnan tumhārī dekh-bhāl karke wahān le jāegā. Us waqt merī haḍḍiyon ko bhī uṭhā kar sāth le jānā.”

²⁰Isrāīliyon ne Sukkāṭ ko chhor kar Etām meñ apne khaime lagāe. Etām registān ke kināre par thā. ²¹Rab un ke āge āge chaltā gayā, din ke waqt bādal ke satūn meñ tāki unhen rāste kā patā lage aur rāt ke waqt āg ke satūn meñ tāki unhen raushnī mile. Yoñ wuh din aur rāt safr kar sakte the. ²²Din ke waqt bādal kā satūn aur rāt ke waqt āg kā satūn un ke sāmne rahā. Wuh kabhī bhī apnī jagah se na haṭā.

Isrāīl Samundar meñ se Guzartā Hai

14 Tab Rab ne Mūsā se kahā, ²⁴“Isrāīliyon ko kah denā ki wuh pīchhe muṛ kar Mijḍāl aur samundar ke bīch yānī Fī-haḥḥīrot ke nazḍik ruk jāen. Wuh Bāl-safon ke muqābil sāhil par apne khaime lagāen. ³Yih dekh kar Firaun samjhegā ki Isrāīlī rāstā bhūl kar

āwārā phir rahe haiñ aur ki registān ne chāroñ taraf unheñ gher rakhā hai. ⁴Phir main Firaun ko dubārā aṛ jāne dūngā, aur wuh Isrāīliyoñ kā pīchhā karegā. Lekin main Firaun aur us kī pūrī fauj par apnā jalāl zāhir karūngā. Misrī jān leñge ki main hī Rab hūñ.” Isrāīliyoñ ne aisā hī kiya.

⁵Jab Misr ke bādshāh ko ittalā dī gai ki Isrāīlī hijrat kar gae haiñ to us ne aur us ke darbāriyoñ ne apnā khayāl badal kar kahā, “Ham ne kyā kiya hai? Ham ne unheñ jāne diyā hai, aur ab ham un kī k̥hidmat se mahrūm ho gae haiñ.” ⁶Chunāñche bādshāh ne apnā jāngī rath taiyār karwāyā aur apnī fauj ko le kar niklā. ⁷Wuh 600 behtarīn qism ke rath aur Misr ke bāqī tamām rathoñ ko sāth le gayā. Tamām rathoñ par afsarān muqarrar the. ⁸Rab ne Misr ke bādshāh Firaun ko dubārā aṛ jāne diyā thā, is lie jab Isrāīlī baṛe ik̥htiyār ke sāth nikal rahe the to wuh un kā tāqqub karne lagā. ⁹Isrāīliyoñ kā pīchhā karte karte Firaun ke tamām ghore, rath, sawār aur faujī un ke qarīb pahunchē. Isrāīlī Bahr-e-Qulzum ke sāhil par Bāl-safon ke muqābil

Fī-haḥhīrot ke nazdik k̥haime lagā chuke the.

¹⁰Jab Isrāīliyoñ ne Firaun aur us kī fauj ko apnī taraf baṛhte dekhā to wuh saḥt ghabrā gae aur madad ke lie Rab ke sāmne chīkhne-chillāne lage. ¹¹Unhoñ ne Mūsā se kahā, “Kyā Misr meñ qabroñ kī kamī thī ki āp hameñ registān meñ le āe haiñ? Hameñ Misr se nikāl kar āp ne hamāre sāth kyā kiya hai? ¹²Kyā ham ne Misr meñ āp se darḥhāst nahīñ kī thī ki mehrbānī karke hameñ chhoṛ deñ, hameñ Misriyoñ kī k̥hidmat karne deñ? Yahāñ ā kar registān meñ mar jāne kī nisbat behtar hotā ki ham Misriyoñ ke ghulām rahte.”

¹³Lekin Mūsā ne jāwāb diyā, “Mat ghabrāo. Ārām se khāṛe raho aur dekho ki Rab tumheñ āj kis tarah bachāegā. Āj ke bād tum in Misriyoñ ko phir kabhī nahīñ dekhoge. ¹⁴Rab tumhāre lie laṛegā. Tumheñ bas, chup rahnā hai.”

¹⁵Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Tū mere sāmne kyon chīkh rahā hai? Isrāīliyoñ ko āge baṛhne kā hukm de. ¹⁶Apnī lāthī ko pakaṛ kar use samundar ke ūpar ūthā to wuh do hissoñ meñ baṭ jāegā. Isrāīlī k̥hushk zamīn par samundar meñ

se guzareṅge. ¹⁷Main Misriyon ko aṛe rahne dūṅgā tāki wuh Isrāīliyon kā pīchhā kareṅ. Phir main Firaun, us kī sārī fauj, us ke rathoṅ aur us ke sawāroṅ par apnā jalāl zāhir karūṅga. ¹⁸Jab main Firaun, us ke rathoṅ aur us ke sawāroṅ par apnā jalāl zāhir karūṅga to Misrī jān leṅge ki main hī Rab hūṅ.”

¹⁹Allāh kā farishtā Isrāīlī lashkar ke āge āge chal rahā thā. Ab wuh wahān se haṭ kar un ke pīchhe kharā ho gayā. Bādal kā satūn bhī logoṅ ke āge se haṭ kar un ke pīchhe jā kharā huā. ²⁰Is tarah bādal Misriyon aur Isrāīliyon ke lashkaroṅ ke darmiyān ā gayā. Pūrī rāt Misriyon kī taraf andherā hī andherā thā jabki Isrāīliyon kī taraf raushnī thī. Is lie Misrī pūrī rāt ke daurān Isrāīliyon ke qarīb na ā sake.

²¹Mūsā ne apnā hāth samundar ke ūpar uṭhāyā to Rab ne mashriq se tez āndhī chalāi. Āndhī tamām rāt chaltī rahī. Us ne samundar ko pīchhe haṭā kar us kī tah khushk kar dī. Samundar do hissoṅ meṅ baṭ gayā ²²to Isrāīlī samundar meṅ se khushk zamīn par chalte hue guzar gae. Un ke dāīn aur bāīn taraf pānī dīwār kī tarah kharā rahā.

²³Jab Misriyon ko patā chalā to Firaun ke tamām ghore, rath aur ghurṣawār bhī un ke pīchhe pīchhe samundar meṅ chale gae. ²⁴Subah-sawere hī Rab ne bādal aur āg ke satūn se Misr kī fauj par nigāh kī aur us meṅ abtarī paidā kar dī. ²⁵Un ke rathoṅ ke pahie nikal gae to un par qābū pānā mushkil ho gayā. Misriyon ne kahā, “Āo, ham Isrāīliyon se bhāg jāeṅ, kyonki Rab un ke sāth hai. Wuhī Misr kā muqābalā kar rahā hai.”

²⁶Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth samundar ke ūpar uṭhā. Phir pānī wāpas ā kar Misriyon, un ke rathoṅ aur ghurṣawāroṅ ko ḍubo degā.” ²⁷Mūsā ne apnā hāth samundar ke ūpar uṭhāyā to dīn nikalte waqt pānī māmūl ke mutābiq bahne lagā, aur jis taraf Misrī bhāg rahe the wahān pānī hī pānī thā. Yoṅ Rab ne unheṅ samundar meṅ bahā kar gharq kar diyā. ²⁸Pānī wāpas ā gayā. Us ne rathoṅ aur ghurṣawāroṅ ko ḍhānk liyā. Firaun kī pūrī fauj jo Isrāīliyon kā tāqqub kar rahī thī ḍub kar tabāh ho gaī. Un meṅ se ek bhī na bachā.

²⁹Lekin Isrāīlī khushk zamīn par samundar meṅ se guzare. Un ke

dāīn aur bāīn taraf pānī dīwār kī tarah khaṛā rahā.

³⁰Us din Rab ne Isrāīliyon ko Misriyon se bachāyā. Misriyon kī lāsheñ unheñ sāhil par nazar āīñ.

³¹Jab Isrāīliyon ne Rab kī yih azīm qudrat dekhī jo us ne Misriyon par zāhir kī thī to Rab kā k̄hauf un par chhā gayā. Wuh us par aur us ke k̄hādīm Mūsā par etamād karne lage.

Mūsā kā Gīt

15 Tab Mūsā aur Isrāīliyon ne Rab ke lie yih gīt gayā,

“Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, kyonki wuh nihāyat azīm hai. Ghoṛe aur us ke sawār ko us ne samundar meñ paṭakh diyā hai.

²Rab merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai. Wuhī merā K̄hudā hai, aur main us kī tārif karūnga. Wuhī mere bāp kā K̄hudā hai, aur main us kī tāzīm karūnga.

³Rab sūrmā hai, Rab us kā nām hai.

⁴Firaun ke rathon aur fauj ko us ne samundar meñ paṭakh diyā to

bādshāh ke behtarīn afsarān Bahr-e-Qulzum meñ dūb gae.

⁵Gahre pānī ne unheñ dhānk liyā, aur wuh patthar kī tarah samundar kī tah tak utar gae.

⁶Ai Rab, tere dahne hāth kā jalāl baṛī qudrat se zāhir hotā hai. Ai Rab, terā dahnā hāth dushman ko chaknāchūr kar detā hai.

⁷Jo tere k̄hilāf uṭh khaṛe hote haiñ unheñ tū apnī azmat kā izhār karke zamīn par paṭakh detā hai. Terā ghazab un par ān partā hai to wuh āg meñ bhūse kī tarah jal jāte haiñ.

⁸Tū ne ghusse meñ ā kar phūnk mārī to pānī d̄her kī sūrat meñ jamā ho gayā. Bahtā pānī thos dīwār ban gayā, samundar gahrāi tak jam gayā.

⁹Dushman ne dīng mār kar kahā, ‘Main un kā pīchhā karke unheñ pakaṛ lūngā, main un kā lūṭā huā māl taqsīm karūnga. Merī lālchī jān un se ser ho jāegī, main apnī talwār khīnch kar unheñ halāk karūnga.’

¹⁰Lekin tū ne un par phūnk mārī to samundar ne unheñ dhānk liyā, aur wuh sīse kī tarah zordār maujon meñ dūb gae.

¹¹Ai Rab, kaun-sā mābūd terī mānind hai? Kaun terī tarah jalālī aur quddūs hai? Kaun terī tarah hairatangez kām kartā aur azīm mojize dikhātā hai? Koī bhī nahīn.

¹²Tū ne apnā dahnā hāth uṭhāyā to zamīn hamāre dushmanon ko nigal gai.

¹³Apnī shafqat se tū ne ewazānā de kar apnī qaum ko chhuṭkārā diyā aur us kī rāhnumāī kī hai, apnī qudrat se tū ne use apnī muqaddas sukūnatgāh tak pahuñchāyā hai.

¹⁴Yih sun kar dīgar qaumeñ kāñp uṭhīn, Filistī ḍar ke māre pech-o-tāb khāne lage.

¹⁵Adom ke ra'īs saham gae. Moāb ke rāhnumāon par kapkapī tāri ho gai, aur Kanān ke tamām bāshinde himmat hār gae.

¹⁶Dahshat aur khauf un par chhā gayā. Terī azīm qudrat ke bāis wuh patthar kī tarah jam gae. Ai Rab, wuh na hile jab tak terī qaum guzar na gai. Wuh behis-o-harkat rahe jab tak terī kharidī huī qaum guzar na gai.

¹⁷Ai Rab, tū apne logon ko le kar paudon kī tarah apne maurūsi pahār par lagāegā, us jagah par jo tū ne apnī sukūnat ke lie chun li hai,

jahān tū ne apne hāthon se apnā maqdis taiyār kiya hai.

¹⁸Rab abad tak Bādshāh hai!"

¹⁹Jab Firaun ke ghoṛe, rath aur ghuṛsawār samundar meñ chale gae to Rab ne unheñ samundar ke pānī se ḍhānk liyā. Lekin Isrāīlī khusk zamīn par samundar meñ se guzar gae. ²⁰Tab Hārūn kī bahan Mariyam jo nabiya thī ne daf liyā, aur bāqī tamām aurateñ bhī daf le kar us ke pichhe ho liñ. Sab gāne aur nāchne lagiñ. Mariyam ne yih gā kar un kī rāhnumāī kī,

²¹"Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, kyonki wuh nihāyat azīm hai. Ghoṛe aur us ke sawār ko us ne samundar meñ paṭaḱh diyā hai."

Mārā aur Elim ke Chashme

²²Mūsā ke kahne par Isrāīlī Bahr-e-Qulzum se rawānā ho kar Dasht-e-Shūr meñ chale gae. Wahān wuh tīn din tak safr karte rahe. Is daurān unheñ pānī na milā.

²³Ākhirkār wuh Mārā pahuñche jahān pānī dastyāb thā. Lekin wuh karwā thā, is lie maqām kā nām Mārā yānī Karwāhaṭ par gayā.

²⁴Yih dekh kar log Mūsā ke khalāf

buṛbuṛā kar kahne lage, “Ham kyā pieñ?” ²⁵Mūsā ne madad ke lie Rab se iltijā kī to us ne use lakaṛī kā ek ṭukṛā dikhāyā. Jab Mūsā ne yih lakaṛī pānī meñ ḍālī to pānī kī karwāhaṭ khatm ho gaī.

Mārā meñ Rab ne apnī qaum ko qawānīn die. Wahān us ne unheñ āzmāyā bhī. ²⁶Us ne kahā, “Ġhaur se Rab apne K̥hudā kī āwāz suno! Jo kuchh us kī nazar meñ durust hai wuhī karo. Us ke ahkām par dhyān do aur us kī tamām hidāyāt par amal karo. Phir main tum par wuh bīmāriyān nahiñ lāūngā jo Misriyōn par lāyā thā, kyonki main Rab hūn jo tujhe shafā detā hūn.” ²⁷Phir Isrāīlī rawānā ho kar Elim pahuñche jahān 12 chashme aur khajūr ke 70 daraḳht the. Wahān unhoñ ne pānī ke qarīb apne khaime lagāe.

Man aur Baṭereñ

16 Is ke bād Isrāīl kī pūri jamāt Elim se safr karke Sīn ke registān meñ pahuñchī jo Elim aur Sīnā ke darmiyan hai. Wuh Misr se nikalne ke bād dūsre mahīne ke 15weñ din pahuñche. ²Registān meñ tamām

log phir Mūsā aur Hārūn ke k̥hilāf buṛbuṛāne lage. ³Unhoñ ne kahā, “Kāsh Rab hameñ Misr meñ hī mār ḍāltā! Wahān ham kam az kam jī bhar kar gosht aur roṭī to khā sakte the. Āp hameñ sirf is lie registān meñ le āe haiñ ki ham sab bhūke mar jāeñ.”

⁴Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Main āsmān se tumhāre lie roṭī barsāūngā. Har roz log bāhar jā kar usī din kī zarūrat ke mutābiq khānā jamā karen. Is se main unheñ āzmā kar dekhūngā ki āyā wuh merī sunte haiñ ki nahiñ. ⁵Har roz wuh sirf utnā khānā jamā karen jitnā ki ek din ke lie kāfī ho. Lekin chhaṭe din jab wuh khānā taiyār karenge to wuh agle din ke lie bhī kāfī hogā.”

⁶Mūsā aur Hārūn ne Isrāīliyōn se kahā, “Āj shām ko tum jān loge ki Rab hī tumheñ Misr se nikāl lāyā hai. ⁷Aur kal subah tum Rab kā jalāl dekhoge. Us ne tumhāri shikāyateñ sun lī haiñ, kyonki asal meñ tum hamāre k̥hilāf nahiñ balki Rab ke k̥hilāf buṛbuṛā rahe ho. ⁸Phir bhī Rab tum ko shām ke waqt gosht aur subah ke waqt wāfir roṭī degā, kyonki us ne tumhāri shikāyateñ sun lī haiñ. Tumhāri shikāyateñ

hamāre k̄hilāf nahīn balki Rab ke k̄hilāf haiñ.”

⁹Mūsā ne Hārūn se kahā, “Isrāīliyoñ ko batānā, ‘Rab ke sāmne hāzir ho jāo, kyonki us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ.”

¹⁰Jab Hārūn pūrī jamāt ke sāmne bāt karne lagā to logoñ ne palat kar registān kī taraf dekhā. Wahāñ Rab kā jalāl bādāl meñ zāhir huā.

¹¹Rab ne Mūsā se kahā, ¹²“Maiñ ne Isrāīliyoñ kī shikāyat sun lī hai. Unheñ batā, ‘Āj jab sūraj ghurūb hone lagegā to tum gosht khāoge aur kal subah peṭ bhar kar roṭī. Phir tum jān loge ki maiñ Rab tumhārā K̄hudā hūñ.”

¹³Usī shām baṭeron ke ḡhol āe jo pūrī k̄haimāgāh par chhā gae. Aur aglī subah k̄haime ke chāroñ taraf os paṛī thī. ¹⁴Jab os sūkh gai to barf ke gāloñ jaise patle dāne pāle kī tarah zamīn par paṛe the. ¹⁵Jab Isrāīliyoñ ne use dekhā to ek dūsre se pūchhne lage, “Man hū?” Yānī “Yih kyā hai?” Kyonki wuh nahīn jānte the ki yih kyā chīz hai. Mūsā ne un ko samjhāyā, “Yih wuh roṭī hai jo Rab ne tumheñ khāne ke lie dī hai. ¹⁶Rab kā hukm hai ki har ek utnā jamā kare jitnā us ke k̄hāndān

ko zarūrat ho. Apne k̄hāndān ke har fard ke lie do liṭar jamā karo.”

¹⁷Isrāīliyoñ ne aisā hī kiyā. Bāz ne zyādā aur bāz ne kam jamā kiyā. ¹⁸Lekin jab use nāpā gayā to har ek ādmī ke lie kāfī thā. Jis ne zyādā jamā kiyā thā us ke pās kuchh na bachā. Lekin jis ne kam jamā kiyā thā us ke pās bhī kāfī thā. ¹⁹Mūsā ne hukm diyā, “Agle din ke lie khānā na bachānā.”

²⁰Lekin logoñ ne Mūsā kī bāt na mānī balki bāz ne khānā bachā liyā. Lekin aglī subah mālūm huā ki bache hue khāne meñ kīṛe paṛ gae haiñ aur us se bahut badbū ā rahī hai. Yih sun kar Mūsā un se nārāz huā.

²¹Har subah har koī utnā jamā kar letā jitnī use zarūrat hotī thī. Jab dhūp tez hotī to jo kuchh zamīn par rah jātā wuh pighal kar k̄hatm ho jātā thā.

²²Chhaṭe din jab log yih k̄hurāk jamā karte to wuh miqdār meñ dugnī hotī thī yānī har fard ke lie chār liṭar. Jab jamāt ke buzurgoñ ne Mūsā ke pās ā kar use ittālā dī ²³to us ne un se kahā, “Rab kā farmān hai ki kal ārām kā din hai, muqaddas Sabat kā din jo Allāh kī tāzīm meñ manānā hai. Āj tum jo

tanūr meñ pakānā chāhte ho pakā lo aur jo ubālnā chāhte ho ubāl lo. Jo bach jāe use kal ke lie mahfūz rakho.”

²⁴Logon ne Mūsā ke hukm ke mutābiq agle din ke lie khānā mahfūz kar liyā to na khāne se badbū āī, na us meñ kīre paṛe. ²⁵Mūsā ne kahā, “Āj yihī bachā huā khānā khāo, kyonki āj Sabat kā din hai, Rab kī tāzīm meñ ārām kā din. Āj tumheñ registān meñ kuchh nahīn milegā. ²⁶Chhih din ke daurān yih k̄hurāk jamā karnā hai, lekin sātwañ din ārām kā din hai. Us din zamīn par khāne ke lie kuchh nahīn hogā.”

²⁷To bhī kuchh log hafte ko khānā jamā karne ke lie nikle, lekin unheñ kuchh na milā. ²⁸Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Tum log kab tak mere ahkām aur hidāyāt par amal karne se inkār karoge? ²⁹Dekho, Rab ne tumhāre lie muqarrar kiyā hai ki Sabat kā din ārām kā din hai. Is lie wuh tumheñ jume ko do din ke lie k̄hurāk detā hai. Hafte ko sab ko apne k̄haimon meñ rahnā hai. Koī bhī apne ghar se bāhar na nikle.”

³⁰Chunāñche log Sabat ke din ārām karte the.

³¹Isrāīliyon ne is k̄hurāk kā nām ‘man’ rakhā. Us ke dāne dhanie kī mānind safed the, aur us kā zāyqā shahd se bane kek kī mānind thā.

³²Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Do liṭar man ek martabān meñ rakh kar use āne wālī naslon ke lie mahfūz rakhnā. Phir wuh dekh sakeñge ki main tumheñ kyā khānā khilātā rahā jab tumheñ Misr se nikāl lāyā.’” ³³Mūsā ne Hārūn se kahā, “Ek martabān lo aur use do liṭar man se bhar kar Rab ke sāmne rakho tāki wuh āne wālī naslon ke lie mahfūz rahe.” ³⁴Hārūn ne aisā hī kiyā. Us ne man ke is martabān ko ahd ke sandūq ke sāmne rakhā tāki wuh mahfūz rahe.

³⁵Isrāīliyon ko 40 sāl tak man miltā rahā. Wuh us waqt tak man khāte rahe jab tak registān se nikal kar Kanān kī sarhad par na pahuñche. ³⁶(Jo paimānā Isrāīli man ke lie istemāl karte the wuh do liṭar kā ek bartan thā jis kā nām Omar thā.)

Chaṭṭān se Pānī

17 Phir Isrāīl kī pūrī jamāt Sīn ke registān se niklī. Rab jis tarah hukm detā rahā wuh ek

jagah se dūsri jagah safr karte rahe. Rafīdīm meñ unhoñ ne khaime lagāe. Wahāñ pīne ke lie pāni na milā. ²Is lie wuh Mūsā ke sāth yih kah kar jhagaṛne lage, “Hameñ pīne ke lie pāni do.” Mūsā ne jawāb diyā, “Tum mujh se kyon jhagaṛ rahe ho? Rab ko kyon āzmā rahe ho?” ³Lekin log bahut pyāse the. Wuh Mūsā ke kḥilāf burburāne se bāz na āe balki kahā, “Āp hameñ Misr se kyon lāe haiñ? Kyā is lie ki ham apne bachchoñ aur rewaroñ samet pyāse mar jāeñ?”

⁴Tab Mūsā ne Rab ke huzūr fariyād kī, “Main in logoñ ke sāth kyā karūñ? Hālāt zarā bhī aur bigaṛ jāeñ to wuh mujhe sangsār kar deñge.” ⁵Rab ne Mūsā se kahā, “Kuchh buzurg sāth le kar logoñ ke āge āge chal. Wuh lāṭhī bhī sāth le jā jis se tū ne Dariyā-e-Nīl ko mārā thā. ⁶Main Horib yāni Sīnā Pahār kī ek chaṭṭān par tere sāmne khaṛā hūngā. Lāṭhī se chaṭṭān ko mārñā to us se pāni niklegā aur log pī sakeñge.”

Mūsā ne Isrāīl ke buzurgoñ ke sāmne aisā hī kiyā. ⁷Us ne us jagah kā nām Massā aur Marībā yāni ‘Āzmānā aur Jhagaṛnā’ rakhā, kyonki wahāñ Isrāīlī burburāe aur

yih pūchh kar Rab ko āzmāyā ki kyā Rab hamāre darmiyān hai ki nahīñ?

Amāliqiyon kī Shikast

⁸Rafīdīm wuh jagah bhī thī jahāñ Amāliqī Isrāīliyon se laṛne āe.

⁹Mūsā ne Yashua se kahā, “Laṛne ke qābil ādmiyon ko chun lo aur nikal kar Amāliqiyon kā muqābalā karo. Kal main Allāh kī lāṭhī pakare hue pahār kī choṭī par khaṛā ho jāūngā.”

¹⁰Yashua Mūsā kī hidāyat ke mutābiq Amāliqiyon se laṛne gayā jabki Mūsā, Hārūn aur Hūr pahār kī choṭī par chaṛh gae. ¹¹Aur yon huā ki jab Mūsā ke hāth uṭhāe hue the to Isrāīlī jitte rahe, aur jab wuh niche the to Amāliqī jitte rahe. ¹²Kuchh der ke bād Mūsā ke bāzū thak gae. Is lie Hārūn aur Hūr ek chaṭṭān le āe tāki wuh us par baiṭh jāe. Phir unhoñ ne us ke dāñ aur bāñ taraf khaṛe ho kar us ke bāzuoñ ko ūpar uṭhāe rakhā. Sūraj ke ghurūb hone tak unhoñ ne yon Mūsā kī madad kī. ¹³Is tarah Yashua ne Amāliqiyon se laṛte laṛte unheñ shikast di.

¹⁴Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Yih wāqiyā yādgārī ke lie kitāb meñ likh le. Lāzim hai ki yih sab

kuchh Yashua kī yād meñ rahe, kyonki main duniyā se Amāliqiyon kā nām-o-nishān miṭā dūngā.” ¹⁵Us waqt Mūsā ne qurbāngāh banā kar us kā nām ‘Rab Merā Jhaṇḍā Hai’ rakhā. ¹⁶Us ne kahā, “Rab ke taḡht ke k̄hilāf hāth uṭhāyā gayā hai, is lie Rab kī Amāliqiyon se hameshā tak jang rahegī.”

Yitro se Mulāqāt

18 Mūsā kā susar Yitro ab tak Midiyān meñ imām thā. Jab us ne sab kuchh sunā jo Allāh ne Mūsā aur apnī qaum ke lie kiyā hai, ki wuh unheñ Misr se nikāl lāyā hai ²to wuh Mūsā ke pās āyā. Wuh us kī bīwī Saffūrā ko apne sāth lāyā, kyonki Mūsā ne use apne beṭon samet maike bhej diyā thā. ³Yitro Mūsā ke donoñ beṭon ko bhī sāth lāyā. Pahle beṭe kā nām Jairsom yānī ‘Ajnabī Mulk meñ Pardesi’ thā, kyonki jab wuh paidā huā to Mūsā ne kahā thā, “Main ajnabī mulk meñ pardesi hūn.” ⁴Dūsre beṭe kā nām Iliyazar yānī ‘Merā K̄hudā Madadgār Hai’ thā, kyonki jab wuh paidā huā to Mūsā ne kahā thā, “Mere bāp ke

K̄hudā ne merī madad karke mujhe Firaun kī talwār se bachāyā hai.”

⁵Yitro Mūsā kī bīwī aur beṭe sāth le kar us waqt Mūsā ke pās pahunchā jab us ne registān meñ Allāh ke pahār yānī Sīnā ke qarīb k̄haimā lagāyā huā thā. ⁶Us ne Mūsā ko paighām bhejā thā, “Main, āp kā susar Yitro āp kī bīwī aur do beṭon ko sāth le kar āp ke pās ā rahā hūn.”

⁷Mūsā apne susar ke istaqbāl ke lie bāhar niklā, us ke sāmne jhukā aur use bosā diyā. Donoñ ne ek dūsre kā hāl pūchhā, phir k̄haima meñ chale gae. ⁸Mūsā ne Yitro ko tafsīl se batāyā ki Rab ne Isrāīliyon kī k̄hātir Firaun aur Misriyon ke sāth kyā kuchh kiyā hai. Us ne rāste meñ pesh āī tamām mushkilāt kā zikr bhī kiyā ki Rab ne hamen kis tarah un se bachāyā hai.

⁹Yitro un sāre achchhe kāmōn ke bāre meñ sun kar k̄hush huā jo Rab ne Isrāīliyon ke lie kie the jab us ne unheñ Misriyon ke hāth se bachāyā thā. ¹⁰Us ne kahā, “Rab kī tamjīd ho jis ne āp ko Misriyon aur Firaun ke qabze se najāt dilāī hai. Usī ne qaum ko ghulāmī se chhuṛāyā hai! ¹¹Ab main ne jān liyā hai ki Rab tamām mābūdōn

se azīm hai, kyonki us ne yih sab kuchh un logoñ ke sāth kiyā jinhon ne apne ġhurūr meñ Isrāīliyoñ ke sāth burā sulūk kiyā thā.” ¹²Phir Yitro ne Allāh ko bhasm hone wālī qurbānī aur dīgar kaī qurbāniyāñ pesh kiñ. Tab Hārūn aur tamām buzurg Mūsā ke susar Yitro ke sāth Allāh ke huzūr khānā khāne baiṭhe.

70 Buzurgoñ ko Muqarrar

Kiyā Jātā Hai

¹³Agle din Mūsā logoñ kā insāf karne ke lie baiṭh gayā. Un kī tādād itnī zyādā thī ki wuh subah se le kar shām tak Mūsā ke sāmne khare rahe. ¹⁴Jab Yitro ne yih sab kuchh dekhā to us ne pūchhā, “Yih kyā hai jo āp logoñ ke sāth kar rahe haiñ? Sārā din wuh āp ko ghere rahte aur āp un kī adālat karte rahte haiñ. Āp yih sab kuchh akele hī kyon kar rahe haiñ?”

¹⁵Mūsā ne jawāb diyā, “Log mere pās ā kar Allāh kī marzī mālūm karte haiñ. ¹⁶Jab kabhī koī tanāzā yā jhagarā hotā hai to donoñ pārtiyāñ mere pās ātī haiñ. Maiñ faislā karke unheñ Allāh ke ahkām aur hidāyāt batātā hūñ.”

¹⁷Mūsā ke susar ne us se kahā, “Āp kā tarīqā achchhā nahīñ hai. ¹⁸Kām itnā wasī hai ki āp use akele nahīñ sañbhāl sakte. Is se āp aur wuh log jo āp ke pās āte haiñ burī tarah thak jāte haiñ. ¹⁹Merī bāt sunen! Maiñ āp ko ek mashwarā detā hūñ. Allāh us meñ āp kī madad kare. Lāzim hai ki āp Allāh ke sāmne qaum ke numāindā raheñ aur un ke muāmalāt us ke sāmne pesh kareñ. ²⁰Yih bhī zarūrī hai ki āp unheñ Allāh ke ahkām aur hidāyāt sikhāen, ki wuh kis tarah zindagī guzāren aur kyā kyā kareñ. ²¹Lekin sāth sāth qaum meñ se qābil-e-etamād ādmī chuneñ. Wuh aise log hoñ jo Allāh kā khauf mānte hoñ, rāstdil hoñ aur rishwat se nafrat karte hoñ. Unheñ hazār hazār, sau sau, pachās pachās aur das das ādmiyoñ par muqarrar kareñ. ²²Un ādmiyoñ kī zimmedārī yih hogī ki wuh har waqt logoñ kā insāf kareñ. Agar koī bahut hī pechidā muāmalā ho to wuh faisle ke lie āp ke pās aen, lekin dīgar muāmaloñ kā faislā wuh kḥud kareñ. Yoñ wuh kām meñ āp kā hāth baṭāenge aur āp kā bojh halkā ho jāegā.

²³Agar merā yih mashwarā Allāh kī marzī ke mutābiq ho aur āp aisā karen to āp apnī zimmedārī nibhā sakeṅge aur yih tamām log insāf ke milne par salāmatī ke sāth apne apne ghar jā sakeṅge.”

²⁴Mūsā ne apne susar kā mashwarā mān liyā aur aisā hī kiyā. ²⁵Us ne Isrāīliyon meṁ se qābil-e-etamād ādmī chune aur unheṁ hazār hazār, sau sau, pachās pachās aur das das ādmiyon par muqarrar kiyā. ²⁶Yih mard qāzī ban kar mustaqil taur par logoṁ kā insāf karne lage. Āsān masloṁ kā faislā wuh k̥hud karte aur mushkil muāmaloṁ ko Mūsā ke pās le āte the.

²⁷Kuchh arse bād Mūsā ne apne susar ko ruḥsat kiyā to Yitro apne watan wāpas chalā gayā.

Koh-e-Sinā

19 Isrāīliyon ko Misr se safr karte hue do mahīne ho gae the. Tisre mahīne ke pahle hī din wuh Sinā ke registān meṁ pahuṅche. ²Us din wuh Rafidīm ko chhoṛ kar Dasht-e-Sinā meṁ ā pahuṅche. Wahān unhoṁ ne

registān meṁ pahār ke qarīb ḍere ḍāle.

³Tab Mūsā pahār par chaṛh kar Allāh ke pās gayā. Allāh ne pahār par se Mūsā ko pukār kar kahā, “Yāqūb ke gharāne banī Isrāīl ko batā, ⁴“Tum ne dekhā hai ki main ne Misriyon ke sāth kyā kuchh kiyā, aur ki main tum ko uqāb ke paron par uṭhā kar yahān apne pās lāyā hūn. ⁵Chunāṅche agar tum merī suno aur mere ahd ke mutābiq chalo to phir tamām qaumoṁ meṁ se merī k̥hās milkiyat hoge. Go pūrī duniyā merī hī hai, ⁶lekin tum mere lie maḥsūs imāmoṁ kī bādshāhī aur muqaddas qaum hoge.’ Ab jā kar yih sārī bāteṁ Isrāīliyon ko batā.”

⁷Mūsā ne pahār se utar kar aur qaum ke buzurgoṁ ko bulā kar unheṁ wuh tamām bāteṁ batāin jo kahne ke lie Rab ne use hukm diyā thā. ⁸Jawāb meṁ pūrī qaum ne mil kar kahā, “Ham Rab kī har bāt pūrī karenge jo us ne farmāi hai.” Mūsā ne pahār par lauṭ kar Rab ko qaum kā jawāb batāyā. ⁹Jab wuh pahuṅchā to Rab ne Mūsā se kahā, “Main ghane bādal meṁ tere pās āūṅgā tāki log mujhe tujh se hamkalām hote hue suneṁ. Phir

wuh hameshā tujh par bharosā rakheṅge.” Tab Mūsā ne Rab ko wuh tamām bāteṅ batāīn jo logoṅ ne kī thiṅ.

¹⁰Rab ne Mūsā se kahā, “Ab logoṅ ke pās lauṭ kar āj aur kal unheṅ mere lie maḥsūs-o-muqaddas kar. Wuh apne libās dho kar ¹¹tisre din ke lie taiyār ho jāeṅ, kyonki us din Rab logoṅ ke deḳhte deḳhte Koh-e-Sīnā par utregā. ¹²Logoṅ kī hifāzat ke lie chāroṅ taraf pahār kī haddeṅ muqarrar kar. Unheṅ ḳhabardār kar ki hudūd ko pār na karo. Na pahār par chaṛho, na us ke dāman ko chhuo. Jo bhī use chhue wuh zarūr mārā jāe. ¹³Aur use hāth se chhū kar nahiṅ mārṅ hai balki pattharoṅ yā tiroṅ se. Ḳhāh insān ho yā haiwān, wuh zindā nahiṅ rah saktā. Jab tak narsingā der tak phūnkā na jāe us waqt tak logoṅ ko pahār par chaṛhne kī ijāzat nahiṅ hai.”

¹⁴Mūsā ne pahār se utar kar logoṅ ko Allāh ke lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā. Unhoṅ ne apne libās bhī dhoe. ¹⁵Us ne un se kahā, “Tisre din ke lie taiyār ho jāo. Mard auratoṅ se hambistar na hoṅ.”

¹⁶Tisre din subah pahār par ghanā bādāl chhā gayā. Bijli

chamakne lagī, bādāl garajne lagā aur narsinge kī nihāyat zordār āwāz sunāi dī. Ḳhaimāgāh meṅ log laraz uṭhe. ¹⁷Tab Mūsā logoṅ ko Allāh se milne ke lie ḳhaimāgāh se bāhar pahār kī taraf le gayā, aur wuh pahār ke dāman meṅ khare hue. ¹⁸Sīnā Pahār dhueṅ se ḍhakā huā thā, kyonki Rab āg meṅ us par utar āyā. Pahār se dhuān is tarah uṭh rahā thā jaise kisī bhaṭṭe se uṭhtā hai. Pūrā pahār shiddat se larazne lagā. ¹⁹Narsinge kī āwāz tez se teztar hotī gaī. Mūsā bolne lagā aur Allāh use ūnchī āwāz meṅ jāwāb detā rahā.

²⁰Rab Sīnā Pahār kī choṭī par utrā aur Mūsā ko ūpar āne ke lie kahā. Mūsā ūpar chaṛhā. ²¹Rab ne Mūsā se kahā, “Fauran niche utar kar logoṅ ko ḳhabardār kar ki wuh mujhe deḳhne ke lie pahār kī hudūd meṅ zabardastī dāḳhil na hoṅ. Agar wuh aisā kareṅ to bahut-se halāk ho jāeṅge. ²²Imām bhī jo Rab ke huzūr āte haiṅ apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas kareṅ, warnā merā ḡhazab un par ṭuṭ paregā.”

²³Lekin Mūsā ne Rab se kahā, “Log pahār par nahiṅ ā sakte, kyonki tū ne ḳhud hī hamen

ḳhabardār kiyā ki ham pahār kī haddeñ muqarrar karke use maḳhsūs-o-muqaddas karen.”

²⁴Rab ne jawāb diyā, “To bhī utar jā aur Hārūn ko sāth le kar wāpas ā. Lekin imāmoñ aur logoñ ko mat āne de. Agar wuh zabardastī mere pās āeñ to merā ḡhazab un par tūṭ paṛegā.”

²⁵Mūsā ne logoñ ke pās utar kar unheñ yih bāteñ batā diñ.

Das Ahkām

20 Tab Allāh ne yih tamām bāteñ farmāiñ, ²“Main Rab terā Ḳhudā hūñ jo tujhe Mulk-e-Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ³Mere siwā kisī aur mābūd kī parastish na karnā. ⁴Apne lie but na banānā. Kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā, chāhe wuh āsmān meñ, zamīn par yā samundar meñ ho. ⁵Na butoñ kī parastish, na un kī ḳhidmat karnā, kyonki main terā Rab ḡhayūr Ḳhudā hūñ. Jo mujh se nafrat karte haiñ unheñ main tīsri aur chauthi pusht tak sazā dūngā. ⁶Lekin jo mujh se muhabbat rakhte aur mere ahkām pūre karte haiñ un par main hazār pushtoñ tak mehrbānī karūngā.

⁷Rab apne Ḳhudā kā nām bemaqsad yā ḡhalat maqsad ke lie istemāl na karnā. Jo bhī aisā kartā hai use Rab sazā die baḡhair nahīn chhoregā.

⁸Sabat ke dīn kā ḳhayāl rakhnā. Use is tarah manānā ki wuh maḳhsūs-o-muqaddas ho. ⁹Hafta ke pahle chhih dīn apnā kām-kāj kar, ¹⁰lekin sātwañ dīn Rab tere Ḳhudā kā ārām kā dīn hai. Us dīn kisī tarah kā kām na karnā. Na tū, na terā beṭā, na terī beṭī, na terā naukar, na terī naukarānī aur na tere maweshī. Jo pardesī tere darmiyān rahtā hai wuh bhī kām na kare. ¹¹Kyonki Rab ne pahle chhih dīn meñ āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai banāyā lekin sātweñ dīn ārām kiyā. Is lie Rab ne Sabat ke dīn ko barkat de kar muqarrar kiyā ki wuh maḳhsūs aur muqaddas ho.

¹²Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā. Phir tū us mulk meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai der tak jītā rahegā.

¹³Qatl na karnā.

¹⁴Zinā na karnā.

¹⁵Chorī na karnā.

¹⁶Apne paṛosī ke bāre meñ jhūṭī gawāhī na denā.

¹⁷Apne paṛosī ke ghar kā lālach na karnā. Na us kī bīwī kā, na us ke naukar kā, na us kī naukarānī kā, na us ke bail aur na us ke gadhe kā balki us kī kisi bhī chīz kā lālach na karnā.”

Log Ghabrā Jāte Haiñ

¹⁸Jab bāqī tamām logoñ ne bādāl kī garaj aur narsingē kī āwāz sunī aur bijli kī chamak aur pahār se uṭhte hue dhueñ ko dekhā to wuh khauf ke māre kāñpne lage aur pahār se dūr khaṛe ho gae. ¹⁹Unhoñ ne Mūsā se kahā, “Āp hī ham se bāt karen to ham suneñge. Lekin Allāh ko ham se bāt na karne deñ warnā ham mar jāeñge.”

²⁰Lekin Mūsā ne un se kahā, “Mat ḍaro, kyonki Rab tumheñ jāñchne ke lie āyā hai, tāki us kā khauf tumhārī āñkhoñ ke sāmne rahe aur tum gunāh na karo.” ²¹Log dūr hī rahe jabki Mūsā us gahrī tārīkī ke qarīb gayā jahāñ Allāh thā.

²²Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Isrāīliyoñ ko batā, “Tum ne kḥud dekhā ki maiñ ne āsmān par se tumhāre sāth bāteñ kī haiñ.

²³Chunāñche merī parastish ke sāth sāth apne lie sone yā chāñdī

ke but na banāo. ²⁴Mere lie miṭṭī kī qurbāngāh banā kar us par apnī bheṛ-bakriyoñ aur gāy-bailoñ kī bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaṛhānā. Maiñ tujhe wuh jagheñ dikhāūngā jahāñ mere nām kī tāzīm meñ qurbāniyāñ pesh karnī haiñ. Aisī tamām jaghoñ par maiñ tere pās ā kar tujhe barkat dūngā.

²⁵Agar tū mere lie qurbāngāh banāne kī kḥātīr patthar istemāl karnā chāhe to tarāshe hue patthar istemāl na karnā. Kyonki tū tarāshne ke lie istemāl hone wāle auzār se us kī behurmatī karegā. ²⁶Qurbāngāh ko sirḥiyoñ ke baḡhair banānā hai tāki us par chaṛhne se tere libās ke nīche se terā nangāpan nazar na āe.’

21 Isrāīliyoñ ko yih ahkām batā,

Ibrānī Ġhulām ke Huqūq

²Agar tū Ibrānī Ġhulām kḥarīde to wuh chhih sāl terā Ġhulām rahe. Is ke bād lāzim hai ki use āzād kar diyā jāe. Āzād hone ke lie use paise dene kī zarūrat nahiñ hogī.

³Agar Ġhulām Ġhairshādishudā hālat meñ mālik ke ghar āyā ho

to wuh āzād ho kar akelā hī chalā jāe. Agar wuh shādīshudā hālat meñ āyā ho to lāzim hai ki wuh apnī bīwī samet āzād ho kar jāe. ⁴Agar mālik ne ghulām kī shādī karāi aur bachche paidā hue haiñ to us kī bīwī aur bachche mālik kī milkiyat hoñge. Chhih sāl ke bād jab ghulām āzād ho kar jāe to us kī bīwī aur bachche mālik hī ke pās raheñ.

⁵Agar ghulām kahe, “Main apne mālik aur apne bīwī bachchoñ se muhabbat rakhtā hūñ, main āzād nahīñ honā chāhtā” ⁶to ghulām kā mālik use Allāh ke sāmne lāe. Wuh use darwāze yā us kī chaukhaṭ ke pās le jāe aur sutālī yāñi tez auzār se us ke kām kī lau chhed de. Tab wuh zindagī-bhar us kā ghulām banā rahegā.

⁷Agar koī apnī beṭī ko ghulamī meñ bech ḍāle to us ke lie āzādī milne kī sharāyt mard se farq haiñ. ⁸Agar us ke mālik ne use muntakhab kiyā ki wuh us kī bīwī ban jāe, lekin bād meñ wuh use pasand na āe to lāzim hai ki wuh munāsib muāwazā le kar use us ke rishtedāroñ ko wāpas kar de. Use aurat ko ghairmulkiyoñ ke hāth bechne kā iḥtiyār nahīñ hai,

kyonki us ne us ke sāth bewafā sulūk kiyā hai.

⁹Agar laundī kā mālik us kī apne beṭe ke sāth shādī karāe to aurat ko beṭī ke huqūq hāsil hoñge.

¹⁰Agar mālik ne us se shādī karke bād meñ dūsri aurat se bhī shādī kī to lāzim hai ki wuh pahlī ko bhī khānā aur kapṛe detā rahe. Is ke alāwā us ke sāth hambistar hone kā farz bhī adā karnā hai. ¹¹Agar wuh yih tīn farāyz adā na kare to use aurat ko āzād karnā paregā. Is sūrat meñ use muft āzād karnā hogā.

Zaḳhmī Karne kī Sazā

¹²Jo kisi ko jāñ-būjh kar itnā saḥt mārta ho ki wuh mar jāe to use zarūr sazā-e-maut denā hai.

¹³Lekin agar us ne use jāñ-būjh kar na mārā balki yih ittafāq se huā aur Allāh ne yih hone diyā, to mārne wālā ek aisī jagah panāh le saktā hai jo main muqarrar karūnga. Wahāñ use qatl kie jāne kī ijāzat nahīñ hogī. ¹⁴Lekin jo didā-dānistā aur chālākī se kisi ko mār ḍāltā hai use merī qurbāngāh se bhī chhīn kar sazā-e-maut denā hai.

¹⁵Jo apne bāp yā apnī mān ko mārta pītā hai use sazā-e-maut dī jāe.

¹⁶Jis ne kisī ko iḡhwākar liyā hai use sazā-e-maut dī jāe, chāhe wuh use ḡhulām banā kar bech chukā ho yā use ab tak apne pās rakhā huā ho.

¹⁷Jo apne bāp yā mān par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.

¹⁸Ho saktā hai ki ādmī jhagareñ aur ek shakhs dūsre ko patthar yā mukke se itnā zaḡhmī kar de ki go wuh bach jāe wuh bistar se uṭh na saktā ho. ¹⁹Agar bād meñ mariz yahān tak shafā pāe ki dubārā uṭh kar lāṭhī ke sahāre chal-phir sake to choṭ pahuñchāne wāle ko sazā nahīn milegī. Use sirf us waqt ke lie muāwazā denā paṛegā jab tak mariz paise na kamā sake. Sāth hī use us kā pūrā ilāj karwānā hai.

²⁰Jo apne ḡhulām yā laundī ko lāṭhī se yon māre ki wuh mar jāe use sazā dī jāe. ²¹Lekin agar ḡhulām yā laundī piṭāi ke bād ek yā do dīn zindā rahe to mālik ko sazā na dī jāe. Kyonki jo raqam us ne us ke lie dī thī us kā nuqsān use ḡhud uṭhānā paṛegā.

²²Ho saktā hai ki log āpas meñ laṛ rahe hon aur laṛte laṛte kisī

hāmīlā aurat se yon ṭakrā jāeñ ki us kā bachchā zāe ho jāe. Agar koī aur nuqsān na huā ho to zarb pahuñchāne wāle ko jurmānā denā paṛegā. Aurat kā shauhar yih jurmānā muqarrar kare, aur adālat meñ is kī tasdīq ho.

²³Lekin agar us aurat ko aur nuqsān bhī pahuñchā ho to phir zarb pahuñchāne wāle ko is usūl ke mutābiq sazā dī jāe ki jān ke badle jān, ²⁴ānkh ke badle ānkh, dānt ke badle dānt, hāth ke badle hāth, pānw ke badle pānw, ²⁵jalne ke zaḡhm ke badle jalne kā zaḡhm, mār ke badle mār, kāṭ ke badle kāṭ.

²⁶Agar koī mālik apne ḡhulām kī ānkh par yon māre ki wuh zāe ho jāe to use ḡhulām ko ānkh ke badle āzād karnā paṛegā, chāhe ḡhulām mard ho yā aurat. ²⁷Agar mālik ke piṭne se ḡhulām kā dānt ṭuṭ jāe to use ḡhulām ko dānt ke badle āzād karnā paṛegā, chāhe ḡhulām mard ho yā aurat.

Nuqsān kā Muāwazā

²⁸Agar koī bail kisī mard yā aurat ko aisā māre ki wuh mar jāe to us bail ko sangsār kiyā jāe. Us kā gosht khāne kī ijāzat nahīn hai. Is

sūrat meñ bail ke mālīk ko sazā na dī jāe. ²⁹Lekin ho saktā hai ki mālīk ko pahle āgāh kiyā gayā thā ki bail logoñ ko mārta hai, to bhī us ne bail ko khulā chhoṛā thā jis ke natije meñ us ne kisī ko mār ḍālā. Aisī sūrat meñ na sirf bail ko balki us ke mālīk ko bhī sangsār karnā hai. ³⁰Lekin agar faislā kiyā jāe ki wuh apnī jān kā fidyā de to jitnā muāwazā bhī muqarrar kiyā jāe use denā paṛegā.

³¹Sazā meñ koī farq nahīñ hai, chāhe beṭe ko mārā jāe yā beṭī ko. ³²Lekin agar bail kisī ḡhulām yā laundī ko mār de to us kā mālīk ḡhulām ke mālīk ko chāñdī ke 30 sikke de aur bail ko sangsār kiyā jāe.

³³Ho saktā hai ki kisī ne apne hauz ko khulā rahne diyā yā hauz banāne ke lie gaṛhā khod kar use khulā rahne diyā aur koī bail yā gadhā us meñ gir kar mar gayā. ³⁴Aisī sūrat meñ hauz kā mālīk murdā jānwar ke lie paise de. Wuh jānwar ke mālīk ko us kī pūrī qīmat adā kare aur murdā jānwar k̄hud le.

³⁵Agar kisī kā bail kisī dūsre ke bail ko aise māre ki wuh mar jāe to donoñ mālīk zindā bail ko bech kar

us ke paise āpas meñ barābar bāñt leñ. Isī tarah wuh murdā bail ko bhī barābar taqsim karen. ³⁶Lekin ho saktā hai ki mālīk ko mālūm thā ki merā bail dūsre jānwaroñ par hamlā kartā hai, is ke bāwujūd us ne use āzād chhoṛ diyā thā. Aisī sūrat meñ use murdā bail ke ewaz us ke mālīk ko nayā bail denā paṛegā, aur wuh murdā bail k̄hud le.

Milkiyat kī Hifāzat

22 Jis ne koī bail yā bheṛ chorī karke use zabah kiyā yā bech ḍālā hai use har chorī ke bail ke ewaz pāñch bail aur har chorī kī bheṛ ke ewaz chār bheṛeñ wāpas karnā hai.

²Ho saktā hai ki koī chor naqb lagā rahā ho aur log use pakar kar yahāñ tak mārte pīṭte raheñ ki wuh mar jāe. Agar rāt ke waqt aisā huā ho to wuh us ke k̄hūn ke zimmedār nahīñ ṭahar sakte. ³Lekin agar sūraj ke tulū hone ke bād aisā huā ho to jis ne use mārā wuh qātil ṭahregā.

Chor ko har churāi huī chīz kā ewazānā denā hai. Agar us ke pās dene ke lie kuchh na ho to use

ghulām banā kar bechnā hai. Jo paise use bechne ke ewaz milēn wuh churāī huī chīzoñ ke badle meñ die jāēñ.

⁴Agar chorī kā jānwar chor ke pās zindā pāyā jāe to use har jānwar ke ewaz do dene paṛēnge, chāhe wuh bail, bheṛ, bakrī yā gadhā ho.

⁵Ho saktā hai ki koī apne maweshī ko apne khet yā angūr ke bāgh meñ chhoṛ kar charne de aur hote hote wuh kisī dūse ke khet yā angūr ke bāgh meñ jā kar charne lage. Aisī sūrat meñ lāzim hai ki maweshī kā mālik nuqsān ke ewaz apne angūr ke bāgh aur khet kī behtarīn paidāwār meñ se de.

⁶Ho saktā hai ki kisī ne āg jalāī ho aur wuh kāñṭedār jhāriyoñ ke zariye paṛosī ke khet tak phail kar us ke anāj ke pūloñ ko, us kī pakī huī fasal ko yā khet kī kisī aur paidāwār ko barbād kar de. Aisī sūrat meñ jis ne āg jalāī ho use us kī pūrī qīmat adā karnī hai.

⁷Ho saktā hai ki kisī ne kuchh paise yā koī aur māl apne kisī wāqifkār ke sapurd kar diyā ho tāki wuh use mahfūz rakhe. Agar yih chīzeñ us ke ghar se chorī ho jāēñ aur bād meñ chor ko pakaṛā jāe to chor ko us kī dugnī qīmat adā karnī

paṛegī. ⁸Lekin agar chor pakaṛā na jāe to lāzim hai ki us ghar kā mālik jis ke sapurd yih chīzeñ kī gāī thiñ Allāh ke huzūr khaṛā ho tāki mālūm kiyā jāe ki us ne khud yih māl chorī kiyā hai yā nahīñ.

⁹Ho saktā hai ki do logoñ kā āpas meñ jhagaṛā ho, aur donoñ kisī chīz ke bāre meñ dāwā karte hoñ ki yih merī hai. Agar koī qīmtī chīz ho masalan bail, gadhā, bheṛ, bakrī, kapṛe yā koī khoī huī chīz to muāmālā Allāh ke huzūr lāyā jāe. Jise Allāh qusūrwār qarār de use dūse ko zer-e-bahs chīz kī dugnī qīmat adā karnī hai.

¹⁰Ho saktā hai ki kisī ne apnā koī gadhā, bail, bheṛ, bakrī yā koī aur jānwar kisī wāqifkār ke sapurd kar diyā tāki wuh use mahfūz rakhe. Wahāñ jānwar mar jāe yā zaḥmī ho jāe, yā koī us par qabzā karke use us waqt le jāe jab koī na dekh rahā ho. ¹¹Yih muāmālā yoñ hal kiyā jāe ki jis ke sapurd jānwar kiyā gayā thā wuh Rab ke huzūr qasam khā kar kahe ki main ne apne wāqifkār ke jānwar ke lālach meñ yih kām nahīñ kiyā. Jānwar ke mālik ko yih qabūl karnā paṛegā, aur dūse ko is ke badle kuchh nahīñ denā hogā. ¹²Lekin agar wāqāī jānwar ko

chorī kiyā gayā hai to jis ke sapurd jānwar kiyā gayā thā use us kī qīmat adā karnī paṛegī. ¹³Agar kisī janglī jānwar ne use phāṛ ḍālā ho to wuh sabūt ke taur par phārī huī lāsh ko le āe. Phir use us kī qīmat adā nahīn karnī paṛegī.

¹⁴Ho saktā hai ki koī apne wāqifkār se ijāzat le kar us kā jānwar istemāl kare. Agar jānwar ko mālik kī ghairmaujūdagī meñ choṭ lage yā wuh mar jāe to us shaḥs ko jis ke pās jānwar us waqt thā us kā muāwazā denā paṛegā. ¹⁵Lekin agar jānwar kā mālik us waqt sāth thā to dūsre ko muāwazā dene kī zarūrat nahīn hogī. Agar us ne jānwar ko kirāe par liyā ho to us kā nuqsān kirāe se pūrā ho jāegā.

Laṛkī ko Warg̣halāne kā Jurm

¹⁶Agar kisī kuñwārī kī mangnī nahīn huī aur koī mard use warg̣halā kar us se hambistar ho jāe to wuh mahr de kar us se shādī kare. ¹⁷Lekin agar laṛkī kā bāp us kī us mard ke sāth shādī karne se inkār kare, is sūrat meñ bhī mard ko kuñwārī ke lie muqarrarā raqam denī paṛegī.

Sazā-e-Maut ke Lāyq Jarāym

¹⁸Jādūgarnī ko jīne na denā.

¹⁹Jo shaḥs kisī jānwar ke sāth jinsī tālluqāt rakhtā ho use sazā-e-maut dī jāe.

²⁰Jo na sirf Rab ko qurbāniyān pesh kare balki dīgar mābūdoñ ko bhī use qaum se nikāl kar halāk kiyā jāe.

Kamzoroñ kī Hifāzat ke lie Ahkām

²¹Jo padesī tere mulk meñ mehmān hai use na dabānā aur na us se burā sulūk karnā, kyonki tum bhī Mīsr meñ padesī the.

²²Kisī bewā yā yatīm se burā sulūk na karnā. ²³Agar tū aisā kare aur wuh chillā kar mujh se fariyād karen to main zarūr un kī sunūngā. ²⁴Main baṛe ghusse meñ ā kar tumheñ talwār se mār ḍālūngā. Phir tumhārī biwiyañ khud bewāeñ aur tumhāre bachche khud yatīm ban jāenge.

²⁵Agar tū ne merī qaum ke kisī gharīb ko qarz diyā hai to us se sūd na lenā.

²⁶Agar tujhe kisī se us kī chādar girwī ke taur par milī ho to use sūraj ḍūbne se pahle hī wāpas kar denā hai, ²⁷kyonki isī ko wuh sone

ke lie istemāl kartā hai. Warnā wuh kyā chiz orh kar soegā? Agar tū chādar wāpas na kare aur wuh shaḥs chillā kar mujh se fariyād kare to main us kī sunūngā, kyonki main mehrbān hūn.

Allāh se Mutālliḡ Farāyz

²⁸Allāh ko na kosnā, na apnī qaum ke kisī sardār par lānat karnā.

²⁹Mujhe waqt par apne khet aur kolhuon kī paidāwār meñ se nazarāne pesh karnā. Apne pahlauṭhe mujhe denā. ³⁰Apne bailon, bheṛon aur bakriyon ke pahlauṭhon ko bhī mujhe denā. Jānwar kā pahlauṭhā pahle sāt dīn apnī mān ke sāth rahe. Āṭhweñ dīn wuh mujhe diyā jāe.

³¹Apne āp ko mere lie maḥsūs-o-muqaddas rakhnā. Is lie aise jānwar kā gosht mat khānā jise kisī janglī jānwar ne phāṛ ḍālā hai. Aise gosht ko kutton ko khāne denā.

Adālat meñ Insāf aur Dūsron se Muhabbat

23 Ḡhalat afwāheñ na phailānā. Kisī sharīr ādmī kā sāth de kar jhūṭī gawāhī denā manā hai. ²Agar aksariyat ḡhalat

kām kar rahī ho to us ke pīchhe na ho lenā. Adālat meñ gawāhī dete waqt aksariyat ke sāth mil kar aisī bāt na karnā jis se ḡhalat faislā kiyā jāe. ³Lekin adālat meñ kisī ḡharīb kī tarafdārī bhī na karnā.

⁴Agar tujhe tere dushman kā bail yā gadhā āwārā phirtā huā nazar āe to use har sūrat meñ wāpas kar denā. ⁵Agar tujh se nafrat karne wāle kā gadhā bojh tale gir gayā ho aur tujhe patā lage to use na chhoṛnā balki zarūr us kī madad karnā.

⁶Adālat meñ ḡharīb ke huqūq na mārñā. ⁷Aise muāmale se dūr rahnā jis meñ log jhūṭ bolte haiñ. Jo begunāh aur haq par hai use sazā-e-maut na denā, kyonki main qusūrwar ko haq bajānib nahīn ṭahraūngā. ⁸Rishwat na lenā, kyonki rishwat deḡhne wāle ko andhā kar detī hai aur us kī bāt banane nahīn detī jo haq par hai.

⁹Jo pardesī tere mulk meñ mehmān hai us par dabāw na ḍālnā. Tum aise logon kī hālat se ḡhūb wāqif ho, kyonki tum ḡhud Mīsr meñ pardesī rahe ho.

Sabat k̄ā Sāl aur Sabat

¹⁰Chhih sāl tak apnī zamīn meñ bīj bo kar us kī paidāwār jamā karnā. ¹¹Lekin sātweñ sāl zamīn ko istemāl na karnā balki use paṛe rahne denā. Jo kuchh bhī uge wuh qaum ke gharīb log khāeñ. Jo un se bach jāe use janglī jānwar khāeñ. Apne angūr aur zaitūn ke bāghoñ ke sāth bhī aisā hī karnā hai.

¹²Chhih din apnā kām-kāj karnā, lekin sātweñ din ārām karnā. Phir terā bail aur terā gadhā bhī ārām kar sakeñge, terī laundī k̄ā beṭā aur tere sāth rahne wālā pardesī bhī tāzādām ho jāeñge.

¹³Jo bhī hidāyat main ne dī hai us par amal kar. Dīgar m̄abūdōñ kī parastish na karnā. Main tere muñh se un ke nāmōñ tak k̄ā zikr na sunūñ.

Tīn K̄hās Īden

¹⁴Sāl meñ tīn dafā merī tāzīm meñ īd manānā. ¹⁵Pahle, Beḡhamirī Roṭī kī Īd manānā. Abīb ke mahīne^a meñ sāt din tak terī roṭī meñ k̄hamīr na ho jis tarah main ne hukm diyā hai, kyonki is mahīne meñ tū Mīsr se niklā. In dinōñ

meñ koī mere huzūr khālī hāth na āe. ¹⁶Dūsre, Faslkāṭāi kī Īd us waqt manānā jab tū apne khet meñ boī huī pahli fasal k̄āṭegā. Tīsre, Jamā Karne kī Īd fasal kī kaṭāi ke iḡhtitām^b par manānā hai jab tū ne angūr aur bāqī bāghoñ ke phal jamā kie hoñge. ¹⁷Yoñ tere tamām mard tīn martabā Rab Qādir-e-mutlaq ke huzūr hāzir huā karen.

¹⁸Jab tū kisī jānwar ko zabah karke qurbānī ke taur par pesh kare to us ke khūn ke sāth aisī roṭī pesh na karnā jis meñ k̄hamīr ho. Aur jo jānwar tū merī īdoñ par chaṛhāe un kī charbī aglī subah tak bāqī na rahe.

¹⁹Apnī zamīn kī pahli paidāwār k̄ā behtarīn hissā Rab apne K̄hudā ke ghar meñ lānā.

Bheṛ yā bakrī ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ na pakānā.

Rab k̄ā Farishtā Rāhnumāi Karegā

²⁰Main tere āge āge farishtā bhejtā hūñ jo rāste meñ terī hifāzat karegā aur tujhe us jagah tak le jāegā jo main ne tere lie taiyār kī hai. ²¹Us kī maujūdagi meñ ehtiyāt baratnā. Us kī sunanā, aur us kī khilāfwarzī

^aMārch tā Aprail.

^bSitambar tā Aktūbar.

na karnā. Agar tū sarkash ho jāe to wuh tujhe muāf nahīn karegā, kyonki merā nām us meñ hāzīr hogā. ²²Lekin agar tū us kī sune aur sab kuchh kare jo main tujhe batātā hūn to main tere dushmanon kā dushman aur tere muḥālifoñ kā muḥālif hūngā.

²³Kyonki merā farishtā tere āge āge chalegā aur tujhe Mulk-e-Kanān tak pahuñchā degā jahān Amori, Hitti, Farizzī, Kanānī, Hiwwī aur Yabūsi ābād haiñ. Tab main unheñ rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. ²⁴Un ke mābūdoñ ko sijdā na karnā, na un kī ḵhidmat karnā. Un ke rasm-o-riwāj bhī na apnānā balki un ke buton ko tabāh kar denā. Jin satūnon ke sāmne wuh ibādat karte haiñ un ko bhī ṭukre ṭukre kar ḍālnā. ²⁵Rab apne Ḳhudā kī ḵhidmat karnā. Phir main terī ḵhurāk aur pānī ko barkat de kar tamām bīmāriyāñ tujh se dūr karūngā. ²⁶Phir tere mulk meñ na kisi kā bachchā zāe hogā, na koī bāñjh hogī. Sāth hī main tujhe tawīl zindagi atā karūngā.

²⁷Main tere āge āge dahshat phailāūngā. Jahān bhī tū jāegā wahāñ main tamām qaumon meñ abtarī paidā karūngā. Mere sabab

se tere sāre dushman palat kar bhāg jāenge. ²⁸Main tere āge zambūr bhej dūngā jo Hiwwī, Kanānī aur Hitti ko mulk chhoṛne par majbūr karengē. ²⁹Lekin jab tū wahāñ pahuñchegā to main unheñ ek hī sāl meñ mulk se nahīn nikālūngā. Warnā pūrā mulk wīrān ho jāegā aur janglī jānwar phail kar tere lie nuqsān kā bāis ban jāenge. ³⁰Is lie main tere pahuñchne par mulk ke bāshindon ko thoṛā thoṛā karke nikāltā jāūngā. Itne meñ terī tādād baḥegī aur tū raftā raftā mulk par qabzā kar sakegā.

³¹Main terī sarhaddeñ muqarrar karūngā. Bahr-e-Qulzum ek had hogī aur Filistiyon kā samundar dūsri, junūb kā registān ek hogī aur Dariyā-e-Furāt dūsri. Main mulk ke bāshindon ko tere qabze meñ kar dūngā, aur tū unheñ apne āge āge mulk se dūr kartā jāegā. ³²Lāzim hai ki tū un ke sāth yā un ke mābūdoñ ke sāth ahd na bāndhe. ³³Un kā tere mulk meñ rahnā manā hai, warnā tū un ke sabab se merā gunāh karegā. Agar tū un ke mābūdoñ kī ibādat karegā to yih tere lie phandā ban jāegā.”

Rab Isrāīl se Ahd Bāndhtā Hai

24 Rab ne Mūsā se kahā, “Tū, Hārūn, Nadab, Abīhū aur Isrāīl ke 70 buzurg mere pās ūpar āēn. Kuchh fāsile par khaṛe ho kar mujhe sijdā karo. ²Sirf tū akelā hī mere qarīb ā, dūsre dūr raheñ. Aur qaum ke bāqī log tere sāth pahār par na chaṛheñ.”

³Tab Mūsā ne qaum ke pās jā kar Rab kī tamām bāteñ aur ahkām pesh kie. Jawāb meñ sab ne mil kar kahā, “Ham Rab kī in tamām bāton par amal kareñge.”

⁴Tab Mūsā ne Rab kī tamām bāteñ likh liñ. Agle din wuh subah-sawere uṭhā aur pahār ke pās gayā. Us ke dāman meñ us ne qurbāngāh banāi. Sāth hī us ne Isrāīl ke har ek qabīle ke lie ek ek patthar kā satūn khaṛā kiya. ⁵Phir us ne kuchh Isrāīli naujawānoñ ko qurbānī pesh karne ke lie bulāyā tāki wuh Rab kī tāzīm meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ chaṛhāēñ aur jawān bailoñ ko salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karen. ⁶Mūsā ne qurbāniyoñ kā k̥hūn jamā kiya. Us kā ādhā hissā us ne bāsanon meñ ḍāl diyā aur ādhā hissā qurbāngāh par chhiṛak diyā.

⁷Phir us ne wuh kitāb lī jis meñ Rab ke sāth ahd kī tamām sharāyt darj thiñ aur use qaum ko paṛh kar sunāyā. Jawāb meñ unhoñ ne kahā, “Ham Rab kī in tamām bāton par amal kareñge. Ham us kī sunēnge.” ⁸Is par Mūsā ne bāsanon meñ se k̥hūn le kar use logoñ par chhiṛkā aur kahā, “Yih k̥hūn us ahd kī tasdiq kartā hai jo Rab ne tumhāre sāth kiya hai aur jo us kī tamām bāton par mabnī hai.”

⁹Is ke bād Mūsā, Hārūn, Nadab, Abīhū aur Isrāīl ke 70 buzurg Sīnā Pahār par chaṛhe. ¹⁰Wahāñ unhoñ ne Isrāīl ke K̥hudā ko dekhā. Lagtā thā ki us ke pāñwoñ ke nīche sang-e-lājaward kā-sā taḥtā thā. Wuh āsmān kī mānind sāf-o-shaffāf thā. ¹¹Agarche Isrāīl ke rāhnumāoñ ne yih sab kuchh dekhā to bhī Rab ne unheñ halāk na kiya, balki wuh Allāh ko deḥte rahe aur us ke huzūr ahd kā khānā khāte aur pīte rahe.

Patthar kī Taḥtiyāñ

¹²Pahār se utarne ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Mere pās pahār par ā kar kuchh der ke lie ṭhahre rahnā. Main tujhe patthar kī taḥtiyāñ

dūngā jin par main ne apnī shariyat aur ahkām likhe haiñ aur jo Isrāīl kī tālīm-o-tarbiyat ke lie zarūrī haiñ.”

¹³Mūsā apne madadgār Yashua ke sāth chal parā aur Allāh ke pahār par chaṛh gayā. ¹⁴Pahle us ne buzurgoñ se kahā, “Hamārī wāpasī ke intazār meñ yahāñ ṭhahre raho. Hārūn aur Hūr tumhāre pās raheñge. Koī bhī muāmalā ho to log unhīn ke pās jāeñ.”

Mūsā Rab se Miltā Hai

¹⁵Jab Mūsā chaṛhne lagā to pahār par bādāl chhā gayā. ¹⁶Rab kā jalāl Koh-e-Sīnā par utar āyā. Chhih dīn tak bādāl us par chhāyā rahā. Sātweñ dīn Rab ne bādāl meñ se Mūsā ko bulāyā. ¹⁷Rab kā jalāl Isrāīliyoñ ko bhī nazar ātā thā. Unheñ yon lagā jaisā ki pahār kī choṭī par tez āg bhaṛak rahī ho. ¹⁸Chaṛhte chaṛhte Mūsā bādāl meñ dākḥil huā. Wahāñ wuh chālīs dīn aur chālīs rāt rahā.

Mulāqāt kā Khaimā Banāne

ke lie Hadie

25 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ ko batā ki wuh hadiye lā kar mujhe uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karen. Lekin sirf un se hadiye qabūl karo jo dilī khushī se deñ. ³Un se yih chīzeñ hadiye ke taur par qabūl karo: sonā, chāñdī, pītal; ⁴nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, ⁵menḍhoñ kī surkh rangī huī khāleñ, taḥhas^a kī khāleñ, kīkar kī lakaṛī, ⁶shamādān ke lie zaitūn kā tel, masah karne ke lie tel aur khushbūdār baḥhūr ke lie masāle, ⁷aqīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse meñ jāre jāeñge. ⁸In chīzoñ se log mere lie maqdis banāeñ tāki main un ke darmiyān rahūñ. ⁹Main tujhe maqdis aur us ke tamām sāmān kā namūnā dikhāūngā, kyonki tumheñ sab kuchh ain usī ke mutābiq banānā hai.

^a Ghālīban is matrūk Ibrānī lafz se murād koī samundarī jānwar hai.

Ahd kā Sandūq

¹⁰⁻¹²Log kīkar kī lakaṛī kā sandūq banāēn. Us kī lambāi paune chār fuṭ ho jabki us kī chauṛāi aur ūnchāi sawā do do fuṭ ho. Pūre sandūq par andar aur bāhar se k̥hālis sonā chaṛhānā. Ūpar kī satah ke irdgird sone kī jhālar lagānā. Sandūq ko uṭhāne ke lie sone ke chār kaṛe ḍhāl kar unheñ sandūq ke chārpāiyon par lagānā. Donon taraf do do kaṛe hoñ. ¹³Phir kīkar kī do lakaṛiyāñ sandūq ko uṭhāne ke lie taiyār karnā. Un par sonā chaṛhā kar ¹⁴un ko donon taraf ke kaṛon meñ ḍālnā tāki un se sandūq ko uṭhāyā jāe. ¹⁵Yih lakaṛiyāñ sandūq ke in kaṛon meñ paṛi raheñ. Unheñ kabhi bhi dūr na kiya jāe. ¹⁶Sandūq meñ shariyat kī wuh do takhtiyāñ rakhnā jo main tujhe dūngā.

¹⁷Sandūq kā ḍhaknā k̥hālis sone kā banānā. Us kī lambāi paune chār fuṭ aur chauṛāi sawā do fuṭ ho. Us kā nām kaffāre kā ḍhaknā hai. ¹⁸⁻¹⁹Sone se ghar kar do karūbi farishte banāe jāen jo ḍhakne ke donon siron par khaṛe hoñ. Yih do farishte aur ḍhaknā ek hi ṭukre se banāne haiñ. ²⁰Farishton ke par yon ūpar kī taraf phaile hue hoñ ki

wuh ḍhakne ko panāh deñ. Un ke muñh ek dūsre kī taraf kie hue hoñ, aur wuh ḍhakne kī taraf dekheñ.

²¹ḍhakne ko sandūq par lagā, aur sandūq meñ shariyat kī wuh do takhtiyāñ rakh jo main tujhe dūngā. ²²Wahāñ ḍhakne ke ūpar donon farishton ke darmiyāñ se main apne āp ko tujh par zāhir karke tujh se hamkalām hūngā aur tujhe Isrāīliyon ke lie tamām ahkām dūngā.

Maḥsūs Roṭiyon kī Mez

²³Kīkar kī lakaṛī kī mez banānā. Us kī lambāi tīn fuṭ, chauṛāi ḍeṛh fuṭ aur ūnchāi sawā do fuṭ ho. ²⁴Us par k̥hālis sonā chaṛhānā, aur us ke irdgird sone kī jhālar lagānā. ²⁵Mez kī ūpar kī satah par chaukhaṭā lagānā jis kī ūnchāi tīn inch ho aur jis par sone kī jhālar lagī ho. ²⁶Sone ke chār kaṛe ḍhāl kar unheñ chāron konoñ par lagānā jahāñ mez ke pāe lage haiñ. ²⁷Yih kaṛe mez kī satah par lage chaukhaṭe ke nīche lagāe jāen. Un meñ wuh lakaṛiyāñ ḍālni haiñ jin se mez ko uṭhāyā jāegā. ²⁸Yih lakaṛiyāñ bhi kīkar kī hoñ aur un par sonā chaṛhāyā jāe. Un se mez ko uṭhānā hai.

²⁹Us ke thāl, pyāle, martabān aur mai kī nazareñ pesh karne ke bartan k̄hālīs sone se banānā hai.

³⁰Mez par wuh roṭiyān har waqt mere huzūr parī raheñ jo mere lie maḵhsūs haiñ.

Shamādān

³¹K̄hālīs sone kā shamādān bhī banānā. Us kā pāyā aur ḍanḍī ghar kar banānā hai. Us kī pyāliyān jo phūloñ aur kaliyoñ kī shakl kī hoñgī pāe aur ḍanḍī ke sāth ek hī ṭukrā hoñ. ³²Ḍanḍī se dāñ aur bāñ taraf tīn tīn shāḵheñ nikleñ. ³³Har shāḵh par tīn pyāliyān lagī hoñ jo bādām kī kaliyoñ aur phūloñ kī shakl kī hoñ. ³⁴Shamādān kī ḍanḍī par bhī is qism kī pyāliyān lagī hoñ, lekin tādād meñ chār. ³⁵In meñ se tīn pyāliyān dāeñ bāeñ kī chhīh shāḵhoñ ke nīche lagī hoñ. Wuh yoñ lagī hoñ ki har pyāli se do shāḵheñ nikleñ. ³⁶Shāḵheñ aur pyāliyān balki pūrā shamādān k̄hālīs sone ke ek hī ṭukre se ghar kar banānā hai.

³⁷Shamādān ke lie sāt charāgh banā kar unheñ yoñ shāḵhoñ par rakhnā ki wuh sāmne kī jagah raushan kareñ. ³⁸Battī katarne

kī qainchiyān aur jalte koele ke lie chhoṭe bartan bhī k̄hālīs sone se banāe jāeñ. ³⁹Shamādān aur us sāre sāmān ke lie pūre 34 kilogrām k̄hālīs sonā istemāl kiyā jāe. ⁴⁰Ḡhaur kar ki sab kuchh ain us namūne ke mutābiq banāyā jāe jo main tujhe yahān pahār par dikhātā hūñ.

Mulāqāt kā K̄haimā

26 Muqaddas k̄haime ke lie das parde banānā. Un ke lie bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl karnā. Pardoñ meñ kisī māhir kārīgar ke kaṛhāi ke kām se karūbī farishtoñ kā ḍizāyn banwānā. ²Har parde kī lambāi 42 fuṭ aur chauṛāi 6 fuṭ ho. ³Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūsre ke sāth joṛe jāeñ aur isi tarah bāqī pāñch bhī. Yoñ do baṛe ṭukre ban jāenge. ⁴Donoñ ṭukroñ ko ek dūsre ke sāth milāne ke lie nīle dhāge ke halqe banānā. Yīh halqe har ṭukre ke 42 fuṭ wāle ek kināre par lagāe jāeñ, ⁵ek ṭukre ke hāshie par 50 halqe aur dūsre par bhī utne hī halqe. In do hāshiyōñ ke halqe ek dūsre ke āmne-sāmne hoñ. ⁶Phir sone kī 50 hukeñ banā

kar un se āmne-sāmne ke halqe ek dūsre ke sāth milānā. Yoñ donoñ tukṛe juṛ kar k̥haime kā kām deṅge.

⁷Bakrī ke bāloñ se bhī 11 parde banānā jinheñ kapṛe wāle k̥haime ke ūpar rakhā jāe. ⁸Har parde ki lambāi 45 fuṭ aur chauṛāi 6 fuṭ ho. ⁹Pāñch pardon ke lambe hāshie ek dūsre ke sāth joṛe jāeñ aur isī tarah bāqī chhih bhī. In chhih pardon ke chhaṭe parde ko ek dafā tah karnā. Yih sāmne wāle hisse se laṭke.

¹⁰Bakrī ke bāl ke in donoñ tukṛon ko bhī milānā hai. Is ke lie har tukṛe ke 45 fuṭ wāle ek kināre par pachās pachās halqe lagānā. ¹¹Phir pītal ki 50 huken banā kar un se donoñ hisse milānā. ¹²Jab bakriyon ke bāloñ kā yih k̥haimā kapṛe ke k̥haime ke ūpar lagāyā jāegā to ādhā pardā bāqī rahegā. Wuh k̥haime ki pichhlī taraf laṭkā rahe. ¹³K̥haime ke dāiñ aur bāiñ taraf bakrī ke bāloñ kā k̥haimā kapṛe ke k̥haime ki nisbat ḍeṛh ḍeṛh fuṭ lambā hogā. Yoñ wuh donoñ taraf laṭke hue kapṛe ke k̥haime ko mahfūz rakhegā.

¹⁴Ek dūsre ke ūpar ke in donoñ k̥haimon ki hifāzat ke lie do ghilāf banāne haiñ. Bakrī ke bāloñ ke k̥haime par mendhoñ ki surk̥h

rangī huī khāleñ joṛ kar rakhī jāeñ aur un par taḥhas ki khāleñ milā kar rakhī jāeñ.

¹⁵Kīkar ki lakaṛi ke taḥhte banānā jo khaṛe kie jāeñ tāki k̥haime ki dīwāron kā kām deñ. ¹⁶Har taḥhte ki ūñchāi 15 fuṭ ho aur chauṛāi sawā do fuṭ. ¹⁷Har taḥhte ke nīche do do chūleñ hoñ. Yih chūleñ har taḥhte ko us ke pāiyon ke sāth joṛeñgi tāki taḥhtā khaṛā rahe. ¹⁸K̥haime ki junūbi dīwār ke lie 20 taḥhton ki zarūrat hai ¹⁹aur sāth hī chāñdī ke 40 pāiyon ki. Un par taḥhte khaṛe kie jāeṅge. Har taḥhte ke nīche do pāe hoṅge, aur har pāe meñ ek chūl lagegi. ²⁰Isī tarah k̥haime ki shimāli dīwār ke lie bhī 20 taḥhton ki zarūrat hai ²¹aur sāth hī chāñdī ke 40 pāiyon ki. Wuh bhī taḥhton ko khaṛā karne ke lie haiñ. Har taḥhte ke nīche do pāe hoṅge. ²²K̥haime ki pichhlī yāni maḡhribi dīwār ke lie chhih taḥhte banānā. ²³Is dīwār ko shimāli aur junūbi dīwāron ke sāth joṛne ke lie kone wāle do taḥhte banānā. ²⁴In do taḥhton meñ nīche se le kar ūpar tak konā ho tāki ek se shimāli dīwār maḡhribi dīwār ke sāth juṛ jāe aur dūsre se junūbi dīwār maḡhribi dīwār ke sāth. In ke ūpar ke sire kaṛon se mazbūt kie

jāēn. ²⁵Yōn pichhle yānī maḡhribī taḡhtoñ kī pūrī tādād 8 hogī aur in ke lie chāndī ke pāiyōñ kī tādād 16, har taḡhte ke nīche do do pāe hoñge.

²⁶⁻²⁷Is ke alāwā kīkar kī lakaṛī ke shahtīr banānā, tīnoñ dīwāroñ ke lie pāñch pāñch shahtīr. Wuh har dīwār ke taḡhtoñ par yōñ lagāe jāēn ki wuh unheñ ek dūsre ke sāth milāēn. ²⁸Darmiyānī shahtīr dīwār kī ādhī ūñchāī par dīwār ke ek sire se dūsre sire tak lagāyā jāe. ²⁹Shahtīroñ ko taḡhtoñ ke sāth lagāne ke lie sone ke kaṛe banā kar taḡhtoñ meñ lagānā. Tamām taḡhtoñ aur shahtīroñ par sonā chaṛhānā.

³⁰Pūre muqaddas ḡhaime ko usī namūne ke mutābiq banānā jo main tujhe pahār par dikhātā hūñ.

Muqaddas ḡhaime ke Parde

³¹Ab ek aur pardā banānā. Is ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāḡā istemāl karnā. Us par bhī kisī māhir kārīgar ke kaṛhāī ke kām se karūbī farishtoñ kā ḡizāyn banwānā. ³²Ise sone kī hukoñ se kīkar kī lakaṛī ke chār satūnoñ se laṭkānā. In

satūnoñ par sonā chaṛhāyā jāe aur wuh chāndī ke pāiyōñ par kaṛe hoñ. ³³Yīh pardā Muqaddas Kamre ko Muqaddastarīn Kamre se alag kareḡā jis meñ ahd kā sandūq paṛā raheḡā. Parde ko laṭkāne ke bād us ke pīchhe Muqaddastarīn Kamre meñ ahd kā sandūq rakhnā. ³⁴Phir ahd ke sandūq par kaffāre kā ḡhaknā rakhnā.

³⁵Jis mez par mere lie maḡhsūs kī gaī roṭiyāñ paṛī rahtī hain wuh parde ke bāhar Muqaddas Kamre meñ shimāl kī taraf rakhi jāe. Us ke muqābil junūb kī taraf shamādān rakhā jāe.

³⁶Phir ḡhaime ke darwāze ke lie bhī pardā banāyā jāe. Is ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāḡā istemāl kiya jāe. Is par kaṛhāī kā kām kiya jāe.

³⁷Is parde ko sone kī hukoñ se kīkar kī lakaṛī ke pāñch satūnoñ se laṭkānā. In satūnoñ par bhī sonā chaṛhāyā jāe, aur wuh pītal ke pāiyōñ par kaṛe hoñ.

Jānwaroñ ko Chaṛhāne kī Qurbāngāh

27 Kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banānā. Us kī

ūnchāi sārhe chār fuṭ ho jabki us kī lambāi aur chauṛāi sārhe sāt sāt fuṭ ho. ²Us ke ūpar chāroṅ konoṅ meṅ se ek ek siṅg nikle. Siṅg aur qurbāṅgāh ek hī ṭukre ke hoṅ. Sab par pītal chaṛhānā. ³Us kā tamām sāz-o-sāmān aur bartan bhī pītal ke hoṅ yāni rākh ko uṭhā kar le jāne kī bālṭiyān, belche, kāṅṭe, jalte hue koele ke lie bartan aur chhiṛkāw ke kaṭore.

⁴Qurbāṅgāh ko uṭhāne ke lie pītal kā janglā banānā jo ūpar se khulā ho. Jangle ke chāroṅ konoṅ par kaṛe lagāe jāen. ⁵Qurbāṅgāh kī ādhī ūnchāi par kinārā lagānā, aur qurbāṅgāh ko jangle meṅ is kināre tak rakhā jāe. ⁶Use uṭhāne ke lie kīkar kī do lakaṛiyān banānā jin par pītal chaṛhānā hai. ⁷Un ko qurbāṅgāh ke donoṅ taraf ke kaṛoṅ meṅ ḍāl denā.

⁸Pūrī qurbāṅgāh lakaṛī kī ho, lekin andar se khokhlī ho. Use ain us namūne ke mutābiq banānā jo main tujhe pahāṛ par dikhātā hūn.

Ḳhaime kā Sahan

⁹Muqaddas ḳhaime ke lie sahan banānā. Us kī chārdiwārī bārik katān ke kapre se banāi jāe.

Chārdiwārī kī lambāi junūb kī taraf 150 fuṭ ho. ¹⁰Kapre ko chāndī kī hukoṅ aur paṭṭiyōṅ se lakaṛī ke 20 khamboṅ ke sāth lagāyā jāe. Har khambā pītal ke pāe par khaṛā ho. ¹¹Chārdiwārī shimāl kī taraf bhī isī kī mānind ho. ¹²Ḳhaime ke pīchhe maḡhrib kī taraf chārdiwārī kī chauṛāi 75 fuṭ ho aur kaprā lakaṛī ke 10 khamboṅ ke sāth lagāyā jāe. Yih khambe bhī pītal ke pāiyōṅ par khaṛe hoṅ.

¹³Sāmne, mashriq kī taraf jahān se sūraj tulū hotā hai chārdiwārī kī chauṛāi bhī 75 fuṭ ho. ¹⁴⁻¹⁵Yahān chārdiwārī kā darwāzā ho. Kaprā darwāze ke dāin taraf sārhe 22 fuṭ chauṛā ho aur us ke bāin taraf bhī utnā hī chauṛā. Use donoṅ taraf tīn tīn lakaṛī ke khamboṅ ke sāth lagāyā jāe jo pītal ke pāiyōṅ par khaṛe hoṅ. ¹⁶Darwāze kā pardā 30 fuṭ chauṛā banānā. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se banāyā jāe, aur us par kaṛhāi kā kām ho. Yih kaprā lakaṛī ke chār khamboṅ ke sāth lagāyā jāe. Wuh bhī pītal ke pāiyōṅ par khaṛe hoṅ.

¹⁷Tamām khambe pītal ke pāiyōṅ par khaṛe hoṅ aur kaprā chāndī kī hukoṅ aur paṭṭiyōṅ se har khambe

ke sāth lagāyā jāe. ¹⁸Chārdiwārī kī lambāī 150 fuṭ, chaurāī 75 fuṭ aur ūnchāī sārhe 7 fuṭ ho. Khamboñ ke tamām pāe pītal ke hoñ. ¹⁹Jo bhī sāz-o-sāmān muqaddas khaime meñ istemāl kiya jātā hai wuh sab pītal kā ho. Khaime aur chārdiwārī kī mekheñ bhī pītal kī hoñ.

Shamādān kā Tel

²⁰Isrāīliyon ko hukm denā kī wuh tere pās kūṭe hue zaitūnoñ kā khalis tel lāeñ tākī Muqaddas Kamre ke shamādān ke charāgh mutawātir jalte raheñ. ²¹Hārūn aur us ke beṭe shamādān ko mulāqāt ke khaime ke Muqaddas Kamre meñ rakheñ, us parde ke sāmne jis ke pichhe ahd kā sandūq hai. Us meñ wuh tel ḍalte raheñ tākī wuh Rab ke sāmne shām se le kar subah tak jaltā rahe. Isrāīliyon kā yih usūl abad tak qāym rahe.

Imāmoñ ke Libās

28 Apne bhāī Hārūn aur us ke beṭoñ Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar ko bulā. Maiñ ne unheñ Isrāīliyon meñ se chun liyā hai tākī wuh imāmoñ kī haisiyat se merī khidmat kareñ.

²Apne bhāī Hārūn ke lie muqaddas libās banwānā jo purwaqār aur shāndār hoñ. ³Libās banāne kī zimmedārī un tamām logoñ ko denā jo aise kāmōñ meñ māhir haiñ aur jin ko maiñ ne hikmat kī rūh se bhar diyā hai. Kyonkī jab Hārūn ko maḥsūs kiya jāegā aur wuh muqaddas khaime kī khidmat saranjām degā to use in kaproñ kī zarūrat hogī.

⁴Us ke lie yih libās banāne haiñ: sīne kā kīsā, bālāposh, choḡhā, bunā huā zerjāmā, pagaṛī aur kamarband. Yih kapre apne bhāī Hārūn aur us ke beṭoñ ke lie banwāne haiñ tākī wuh imām ke taur par khidmat kar sakeñ. ⁵In kaproñ ke lie sonā aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl kiya jāe.

Hārūn kā Bālāposh

⁶Bālāposh ko bhī sone aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se banānā hai. Us par kisī māhir kārīgar se karḥāī kā kām karwāyā jāe. ⁷Us kī do paṭṭiyāñ hoñ jo kandhoñ par rakh kar sāmne aur pichhe

se bālāposh ke sāth lagī hoñ. ⁸Is ke alāwā ek paṭkā bunanā hai jis se bālāposh ko bāndhā jāe aur jo bālāposh ke sāth ek ṭukṛā ho. Us ke lie bhī sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārik katān istemāl kiyā jāe.

⁹Phir aqīq-e-ahmar ke do patthar chun kar un par Isrāīl ke bārah beṭoñ ke nām kandā karnā. ¹⁰Har jauhar par chhih chhih nām un kī paidāish kī tartīb ke mutābiq kandā kie jāeñ. ¹¹Yih nām us tarah jauharoñ par kandā kie jāeñ jis tarah muhr kandā kī jāti hai. Phir donoñ jauhar sone ke ḳhānoñ meñ jaṛ kar ¹²bālāposh kī do paṭṭiyon par aise lagānā ki kandhoñ par ā jāeñ. Jab Hārūn mere huzūr āegā to jauharoñ par ke yih nām us ke kandhoñ par hoñge aur mujhe Isrāīliyon kī yād dilāeñge.

¹³Sone ke ḳhāne banānā ¹⁴aur ḳhālis sone kī do zanjireñ jo ḍorī kī tarah gundhī huī hoñ. Phir in do zanjiron ko sone ke ḳhānoñ ke sāth lagānā.

Sīne kā Kīsā

¹⁵Sīne ke lie kīsā banānā. Us meñ wuh qur'e paṛe raheñ jin kī mārifat merī marzī mālūm kī jāegī. Māhir kārīgar use unhīñ chīzoñ se banāe jin se Hārūn kā bālāposh banāyā gayā hai yānī sone aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se. ¹⁶Jab kapṛe ko ek dafā tah kiyā gayā ho to kīse kī lambāi aur chaurāi nau nau inch ho.

¹⁷Us par chār qatāroñ meñ jawāhar jaṛnā. Har qatār meñ tīn tīn jauhar hoñ. Pahlī qatār

meñ lāl,^a zabarjad^b aur zumurrad.¹⁸ Dūsri meñ fīrozā, sang-e-lājaward^c aur hajrul-qamar.^d ¹⁹Tisri meñ zarqon,^e aqīq^f aur yāqūt-e-arḡhawānī.^g ²⁰Chauthi meñ pukhrāj,^h aqīq-e-ahmarⁱ aur yashab.^j Har jauhar sone ke ḡhāne meñ jaṛā huā ho. ²¹Yih bārah jawāhar Isrāil ke bārah qabīlōñ kī numāindagī karte haiñ. Ek ek jauhar par ek qabīle kā nām kandā kiyā jāe. Yih nām us tarah kandā kie jāeñ jis tarah muhr kandā kī jāti hai.

²²Sīne ke kīse par ḡhālis sone kī do zanjīreñ lagānā jo ḡorī kī tarah gundhī huī hoñ. ²³Unheñ lagāne ke lie do kaṛe banā kar kīse ke ūpar ke do konoñ par lagānā. ²⁴Ab donoñ zanjīreñ un do kaṛoñ se lagānā. ²⁵Un ke dūsre sire bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyōñ ke do ḡhānoñ ke sāth joṛ denā, phir sāmne kī taraf lagānā. ²⁶Kīse ke nichle do konoñ par bhī sone

ke do kaṛe lagānā. Wuh andar, bālāposh kī taraf lage hoñ. ²⁷Ab do aur kaṛe banā kar bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyōñ par lagānā. Yih bhī sāmne kī taraf lage hoñ lekin niche, bālāposh ke paṭke ke ūpar hī. ²⁸Sīne ke kīse ke nichle kaṛe nīlī ḡorī se bālāposh ke in nichle kaṛoñ ke sāth bāndhe jāeñ. Yoñ kīsā paṭke ke ūpar achchhī tarah sīne ke sāth lagā rahegā.

²⁹Jab bhī Hārūn maqdis meñ dākḡhil ho kar Rab ke huzūr āegā wuh Isrāilī qabīlōñ ke nām apne dil par sīne ke kīse kī sūrat meñ sāth le jāegā. Yoñ wuh qaum kī yād dilātā rahegā.

³⁰Sīne ke kīse meñ donoñ qur'e banām Ūrīm aur Tummīm rakhe jāeñ. Wuh bhī maqdis meñ Rab ke sāmne āte waqt Hārūn ke dil par hoñ. Yoñ jab Hārūn Rab ke huzūr hogā to Rab kī marzī pūchhne kā wasīlā hameshā us ke dil par hogā.

^aYā ek qism kā surḡh aqīq. Yād rahe kī chūñkī qadīm zamāne ke aksar jawāharāt ke nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

^bperidot

^clapis lazuli

^dmoonstone

^ehyacinth

^fagate

^gamethyst

^htopas

ⁱcarnelian

^jjasper

Hārūn kā Choḡhā

³¹Choḡhā bhī bunanā. Wuh pūrī tarah nīle dhāge se banāyā jāe. Choḡhe ko bālāposh se pahle pahnā jāe. ³²Us ke garebān ko bune hue kālar se mazbūt kiya jāe tāki wuh na phaṭe. ³³Nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge se anār banā kar unheñ choḡhe ke dāman meñ lagā denā. Un ke darmiyan sone kī ghanṭiyāñ lagānā. ³⁴Dāman meñ anār aur ghanṭiyāñ bārī bārī lagānā.

³⁵Hārūn k̄hidmat karte waqt hameshā choḡhā pahne. Jab wuh maqdis meñ Rab ke huzūr āegā aur wahāñ se niklegā to ghanṭiyāñ sunāi deṅgī. Phir wuh nahīn maregā.

Māthe par Chhoṭī Tak̄hti,

Zerjāmā aur Pagaṛī

³⁶K̄hālīs sone kī tak̄hti banā kar us par yih alfāz kandā karnā, ‘Rab ke lie Maḡhsūs-o-Muqaddas.’ Yih alfāz yon kandā kie jāen jis tarah muhr kandā kī jāti hai. ³⁷Use nīli ḍorī se pagaṛī ke sāmne wāle hisse se lagāyā jāe ³⁸tāki wuh Hārūn ke māthe par paṛī rahe. Jab bhī wuh maqdis meñ jāe to yih tak̄hti sāth

ho. Jab Isrāīlī apne nazarāne lā kar Rab ke lie maḡhsūs karen lekin kisī ḡhaltī ke bāis qusūrwar hon to un kā yih qusūr Hārūn par muntaqil hogā. Is lie yih tak̄hti har waqt us ke māthe par ho tāki Rab Isrāīliyon ko qabūl kar le.

³⁹Zerjāme ko bārik katān se bunanā aur is tarah pagaṛī bhī. Phir kamarband banānā. Us par karhāi kā kām kiya jāe.

Bāqī Libās

⁴⁰Hārūn ke beṭon ke lie bhī zerjāme, kamarband aur pagaṛiyāñ banānā tāki wuh purwaqār aur shāndār nazar āen. ⁴¹Yih sab apne bhāi Hārūn aur us ke beṭon ko pahnānā. Un ke saron par tel unḍel kar unheñ masah karnā. Yon unheñ un ke ohde par muqarrar karke merī k̄hidmat ke lie maḡhsūs karnā.

⁴²Un ke lie katān ke pājāme bhī banānā tāki wuh zerjāme ke niche nange na hon. Un kī lambāi kamr se rān tak ho. ⁴³Jab bhī Hārūn aur us ke beṭe mulāqāt ke k̄haimē meñ dāk̄hil hon to unheñ yih pājāme pahnane haiñ. Isī tarah jab unheñ Muqaddas Kamre meñ k̄hidmat

karne ke lie qurbāngāh ke pās ānā hotā hai to wuh yih pahneñ, warnā wuh qusūrwar ṭahar kar mar jāeñge. Yih Hārūn aur us kī aulād ke lie ek abadī usūl hai.

Imāmoñ kī Maḵsūsiyat

29 Imāmoñ ko maqdis meñ merī ḵhidmat ke lie maḵsūs karne kā yih tariqā hai:

Ek jawān bail aur do beaiḥ menḍhe chun lenā. ²Behtarīn maide se tīn qism kī chīzeñ pakānā jin meñ ḵhamīr na ho. Pahle, sādā roṭī. Dūsre, roṭī jis meñ tel ḍālā gayā ho. Tīsre, roṭī jis par tel lagāyā gayā ho. ³Yih chīzeñ ṭokrī meñ rakh kar jawān bail aur do menḍhoñ ke sāth Rab ko pesh karnā. ⁴Phir Hārūn aur us ke beṭoñ ko mulāqāt ke ḵhaima ke darwāze par lā kar ḡhusl karānā. ⁵Is ke bād zerjāmā, choḡhā, bālāposh aur sīne kā kīsā le kar Hārūn ko pahnānā. Bālāposh ko us ke mahārat se bune hue paṭke ke zariye bāndhnā. ⁶Us ke sar par pagaṛī bāndh kar us par sone kī muqaddas taḵhti lagānā. ⁷Hārūn ke sar par masah kā tel unḍel kar use masah karnā.

⁸Phir us ke beṭoñ ko āge lā kar zerjāmā pahnānā. ⁹Un ke pagaṛiyāñ aur kamarband bāndhnā. Yoñ tū Hārūn aur us ke beṭoñ ko un ke mansab par muqarrar karnā. Sirf wuh aur un kī aulād hameshā tak maqdis meñ merī ḵhidmat karte raheñ.

¹⁰Bail ko mulāqāt ke ḵhaima ke sāmne lānā. Hārūn aur us ke beṭe us ke sar par apne hāth rakheñ. ¹¹Use ḵhaima ke darwāze ke sāmne Rab ke huzūr zabah karnā. ¹²Bail ke ḵhūn meñ se kuchh le kar apnī ungli se qurbāngāh ke siñgoñ par lagānā aur bāqī ḵhūn qurbāngāh ke pāe par unḍel denā. ¹³Antaṛiyoñ par kī tamām charbī, joṛkalejī aur donoñ gurde un kī charbī samet le kar qurbāngāh par jalā denā. ¹⁴Lekin bail ke gosht, khāl aur antaṛiyoñ ke gobar ko ḵhaimāgāh ke bāhar jalā denā. Yih gunāh kī qurbānī hai.

¹⁵Is ke bād pahle menḍhe ko le ānā. Hārūn aur us ke beṭe apne hāth menḍhe ke sar par rakheñ. ¹⁶Use zabah karke us kā ḵhūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛaknā. ¹⁷Menḍhe ko ṭukṛe ṭukṛe karke us kī antaṛiyoñ aur pinḍliyoñ ko dhonā. Phir unheñ

sar aur bāqī ṭukroṇ ke sāth milā kar ¹⁸pūre menḍhe ko qurbāngāh par jalā denā. Jalne wālī yih qurbānī Rab ke lie bhasm hone wālī qurbānī hai, aur us kī k̥hushbū Rab ko pasand hai.

¹⁹Ab dūsre menḍhe ko le ānā. Hārūn aur us ke beṭe apne hāth menḍhe ke sar par rakheṇ. ²⁰Us ko zabah karnā. Us ke k̥hūn meṇ se kuchh le kar Hārūn aur us ke beṭoṇ ke dahne kān kī lau par lagānā. Isī tarah k̥hūn ko un ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoṇ par bhī lagānā. Bāqī k̥hūn qurbāngāh ke chār pahluoṇ par chhiṛaknā. ²¹Jo k̥hūn qurbāngāh par paṛā hai us meṇ se kuchh le kar aur masah ke tel ke sāth milā kar Hārūn aur us ke kaproṇ par chhiṛaknā. Isī tarah us ke beṭoṇ aur un ke kaproṇ par bhī chhiṛaknā. Yoṇ wuh aur us ke beṭe k̥hidmat ke lie maḥsūs-o-muqaddas ho jāeṅge.

²²Is menḍhe kā k̥hās maqṣad yih hai ki Hārūn aur us ke beṭoṇ ko maqdis meṇ k̥hidmat karne kā iḡhtiyār aur ohdā diyā jāe. Menḍhe kī charbī, dum, antariyoṇ par kī sārī charbī, joṛkalejī, donoṇ gurde un kī charbī samet aur dahnī rān alag karnī hai. ²³Us ṭokrī meṇ se

jo Rab ke huzūr yānī k̥haime ke darwāze par paṛī hai ek sādā roṭī, ek roṭī jis meṇ tel ḍālā gayā ho aur ek roṭī jis par tel lagāyā gayā ho nikālñā. ²⁴Menḍhe se alag kī gaī chīzeṇ aur beḡhamīrī roṭī kī ṭokrī kī yih chīzeṇ le kar Hārūn aur us ke beṭoṇ ke hāthoṇ meṇ denā, aur wuh unheṇ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāeṇ. ²⁵Phir yih chīzeṇ un se wāpas le kar bhasm hone wālī qurbānī ke sāth qurbāngāh par jalā denā. Yih Rab ke lie jalne wālī qurbānī hai, aur us kī k̥hushbū Rab ko pasand hai.

²⁶Ab us menḍhe kā Sīnā lenā jis kī mārifat Hārūn ko imām-e-āzam kā iḡhtiyār diyā jātā hai. Sīne ko bhī hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilānā. Yih Sīnā qurbānī kā terā hissā hogā. ²⁷Yoṇ tujhe Hārūn aur us ke beṭoṇ kī maḥsūsiyat ke lie mustāmal menḍhe ke ṭukre maḥsūs-o-muqaddas karne haiñ. Us ke sīne ko Rab ke sāmne hilāne wālī qurbānī ke taur par hilāyā jāe aur us kī rān ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par uṭhāyā jāe. ²⁸Hārūn aur us kī aulād ko Isrāīliyoṇ kī taraf se hameshā tak yih milne kā haq hai. Jab bhī Isrāīlī Rab ko apnī

salāmati kī qurbāniyān pesh karen to imāmon ko yih do ṭukṛe mileṅge.

²⁹Jab Hārūn faut ho jāegā to us ke muqaddas libās us kī aulād meñ se us mard ko dene haiñ jise masah karke Hārūn kī jagah muqarrar kiya jāegā. ³⁰Jo beṭā us kī jagah muqarrar kiya jāegā aur maqdis meñ k̄hidmat karne ke lie mulāqāt ke k̄haime meñ āegā wuh yih libās sāt din tak pahne rahe.

³¹Jo menḍhā Hārūn aur us ke beṭon kī maḥsūsiyat ke lie zabah kiya gayā hai use muqaddas jagah par ubālnā hai. ³²Phir Hārūn aur us ke beṭe mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par menḍhe kā gosht aur ṭokrī kī beḥamīrī roṭiyān khāen. ³³Wuh yih chīzen khāen jin se unheñ gunāhon kā kaffārā aur imām kā ohdā milā hai. Lekin koī aur yih na khāe, kyonki yih maḥsūs-o-muqaddas haiñ. ³⁴Aur agar agli subah tak is gosht yā roṭī meñ se kuchh bach jāe to use jalāyā jāe. Use khānā manā hai, kyonki wuh muqaddas hai.

³⁵Jab tū Hārūn aur us ke beṭon ko imām muqarrar karegā to ain merī hidāyat par amal karnā. Yih taqrīb sāt din tak manāi jāe. ³⁶Is ke daurān gunāh kī qurbānī ke taur

par rozānā ek jawān bail zabah karnā. Is se tū qurbāngāh kā kaffārā de kar use har tarah kī nāpākī se pāk karegā. Is ke alāwā us par masah kā tel unḍelnā. Is se wuh mere lie maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā. ³⁷Sāt din tak qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf karnā aur use tel se maḥsūs-o-muqaddas karnā. Phir qurbāngāh nihāyat muqaddas hogī. Jo bhī use chhuegā wuh bhī maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā.

Rozmarrā kī Qurbāniyān

³⁸Rozānā ek ek sāl ke do bheṛ ke nar bachche qurbāngāh par jalā denā, ³⁹ek ko subah ke waqt, dūse ko sūraj ke ghurūb hone ke ain bād. ⁴⁰Pahle jānwar ke sāth ḍerh kilogrām behtarīn maidā pesh kiya jāe jo kūṭe hue zaitūnon ke ek liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. Mai kī nazar ke taur par ek liṭar mai bhī qurbāngāh par unḍelnā. ⁴¹Dūse jānwar ke sāth bhī ghallā aur mai kī yih do nazaren pesh kī jāen. Aisi qurbānī kī k̄hushbū Rab ko pasand hai.

⁴²Lāzim hai ki āne wālī tamām nasleñ bhasm hone wālī yih

qurbānī bāqāydaḡī se muqaddas k̄haime ke darwāze par Rab ke huzūr chaḡhāēñ. Wahāñ main̄ tum se milā karūṅga aur tum se hamkalām hūṅgā. ⁴³Wahāñ main̄ Isrāīliyoñ se bhī milā karūṅga, aur wuh jagah mere jalāl se maḡhsūs-o-muqaddas ho jāegī. ⁴⁴Yoñ main̄ mulāqāt ke k̄haime aur qurbāṅgāh ko maḡhsūs karūṅga aur Hārūn aur us ke beṭoñ ko maḡhsūs karūṅga tāki wuh imāmoñ kī haisiyat se merī k̄hidmat karen̄.

⁴⁵Tab main̄ Isrāīliyoñ ke darmiyān rahūṅgā aur un kā K̄hudā hūṅgā. ⁴⁶Wuh jān leṅge ki main̄ Rab un kā K̄hudā hūñ, ki main̄ unheñ Mīsr se nikāl lāyā tāki un ke darmiyān sukūnat karūñ. Main̄ Rab un kā K̄hudā hūñ.

Baḡhūr Jalāne kī Qurbāṅgāh

30 Kīkar kī lakaṛī kī qurbāṅgāh banānā jis par baḡhūr jalāyā jāe. ²Wuh ḡeṛh fuṭ lambī, itnī hī chauṛī aur tīn fuṭ ūñchī ho. Us ke chāroñ konoñ meñ se sīṅg nikleñ jo qurbāṅgāh ke sāth ek hī ṭukṛe se banāe gae hoñ. ³Us kī ūpar kī satah, us ke chār pahluoñ aur us ke sīṅgoñ par k̄hālīs sonā

chaḡhānā. Ūpar kī satah ke irdgird sone kī jhālār ho. ⁴Sone ke do kaṛe banā kar inheñ us jhālār ke niche ek dūsre ke muqābil pahluoñ par lagānā. In kaṛoñ meñ qurbāṅgāh ko uṭhāne kī lakaṛiyāñ ḡālī jāeṅgī. ⁵Yih lakaṛiyāñ kīkar kī hoñ, aur un par bhī sonā chaḡhānā.

⁶Is qurbāṅgāh ko k̄haime ke Muqaddas Kamre meñ us parde ke sāmne rakhnā jis ke pīchhe ahd kā sandūq aur us kā ḡhaknā hoṅge, wuh ḡhaknā jahāñ main̄ tujh se milā karūṅga. ⁷Jab Hārūn har subah shamādān ke charāḡh taiyār kare us waqt wuh us par k̄hushbūdār baḡhūr jalāe. ⁸Sūraj ke ḡhurūb hone ke bād bhī jab wuh dubārā charāḡhoñ kī dekh-bhāl kareḡā to wuh sāth sāth baḡhūr jalāe. Yoñ Rab ke sāmne baḡhūr mutawātir jaltā rahe. Lāzim hai kī bād kī nasleñ bhī is usūl par qāym raheñ.

⁹Is qurbāṅgāh par sirf jāyz baḡhūr istemāl kiyā jāe. Is par na to jānwaroñ kī qurbāniyāñ chaḡhāī jāeñ, na ḡhallā yā mai kī nazareñ pesh kī jāeñ. ¹⁰Hārūn sāl meñ ek dafā us kā kaffārā de kar use pāk kare. Is ke lie wuh kaffāre ke dīn us qurbānī kā kuchh k̄hūn sīṅgoñ

par lagāe. Yih usūl bhī abad tak qāym rahe. Yih qurbāngāh Rab ke lie nihāyat muqaddas hai.”

Mardumshumārī ke Paise

¹¹Rab ne Mūsā se kahā, ¹²“Jab bhī tū Isrāīliyon kī mardumshumārī kare to lāzim hai ki jin kā shumār kiyā gayā ho wuh Rab ko apnī jān kā fidyā den tāki un men wabā na phaile. ¹³Jis jis kā shumār kiyā gayā ho wuh chāndī ke ādhe sikke ke barābar raqam uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de. Sikke kā wazn maqdis ke sikkoñ ke barābar ho. Yānī chāndī ke sikke kā wazn 11 grām ho, is lie chhih grām chāndī denī hai. ¹⁴Jis kī bhī umr 20 sāl yā is se zāyd ho wuh Rab ko yih raqam uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de. ¹⁵Amīr aur ḡharīb donoñ itnā hī den, kyonki yihī nazarānā Rab ko pesh karne se tumhārī jān kā kaffārā diyā jātā hai. ¹⁶Kaffāre kī yih raqam mulāqāt ke khaime kī kḡhidmat ke lie istemāl karnā. Phir yih nazarānā Rab ko yād dilātā rahegā ki tumhārī jānoñ kā kaffārā diyā gayā hai.”

Dhone kā Hauz

¹⁷Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸“Pītal kā ḡhānchā banānā jis par pītal kā hauz banā kar rakhnā hai. Yih hauz dhone ke lie hai. Use sahan men mulāqāt ke khaime aur jānwaroñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh ke darmiyān rakh kar pānī se bhar denā. ¹⁹Hārūn aur us ke beṭe apne hāth-pānw dhone ke lie us kā pānī istemāl karen. ²⁰Mulāqāt ke khaime men dākḡhil hone se pahle hī wuh apne āp ko dhoen warnā wuh mar jāenge. Isī tarah jab bhī wuh khaime ke bāhar kī qurbāngāh par jānwaroñ kī qurbāniyāñ chaṛhāen ²¹to lāzim hai ki pahle hāth-pānw dho len, warnā wuh mar jāenge. Yih usūl Hārūn aur us kī aulād ke lie hameshā tak qāym rahe.”

Masah kā Tel

²²Rab ne Mūsā se kahā, ²³“Masah ke tel ke lie umdā qism ke masāle istemāl karnā. 6 kilogrām āb-e-mur, 3 kilogrām kḡhushbūdār dārchīnī, 3 kilogrām kḡhushbūdār bed ²⁴aur 6 kilogrām tejpāt. Yih chīzen maqdis ke bātoñ ke hisāb se tol kar chār liṭar zaitūn ke tel

meñ ḍālnā. ²⁵Sab kuchh milā kar k̥hushbūdār tel taiyār karnā. Wuh muqaddas hai aur sirf us waqt istemāl kiyā jāe jab koī chīz yā shakhs mere lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁶Yihī tel le kar mulāqāt kā k̥haimā aur us kā sārā sāmān masah karnā yānī k̥haimā, ahd kā sandūq, ²⁷mez aur us kā sāmān, shamādān aur us kā sāmān, baḥhūr jalāne kī qurbāngāh, ²⁸jānwaron ko chaḥhāne kī qurbāngāh aur us kā sāmān, dhone kā hauz aur us kā ḍhānchā. ²⁹Yon tū yih tamām chīzeñ maḥsūs-o-muqaddas karegā. Is se wuh nihāyat muqaddas ho jāeṅgī. Jo bhī unheñ chhuegā wuh muqaddas ho jāegā.

³⁰Hārūn aur us ke beṭon ko bhī is tel se masah karnā tākī wuh muqaddas ho kar mere lie imām kā kām saranjām de sakeñ. ³¹Isrāīliyon ko kah de ki yih tel hameshā tak mere lie maḥsūs-o-muqaddas hai. ³²Is lie ise apne lie istemāl na karnā aur na is tarkīb se apne lie tel banānā. Yih tel maḥsūs-o-muqaddas hai aur

tumheñ bhī ise yon ṭhahrānā hai. ³³Jo is tarkīb se ām istemāl ke lie tel banātā hai yā kisī ām shakhs par lagātā hai use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

Baḥhūr kī Qurbānī

³⁴Rab ne Mūsā se kahā, “Baḥhūr is tarkīb se banānā hai: mastakī, onikā,^a birijā aur k̥hālis lubān barābar ke hisson meñ ³⁵milā kar k̥hushbūdār baḥhūr banānā. Itarsāz kā yih kām namkīn, k̥hālis aur muqaddas ho. ³⁶Is meñ se kuchh pīs kar pauḍar banānā aur mulāqāt ke k̥haime meñ ahd ke sandūq ke sāmne ḍālnā jahāñ main tujh se milā karūnga.

Is baḥhūr ko muqaddastarīn ṭhahrānā. ³⁷Isī tarkīb ke mutābiq apne lie baḥhūr na banānā. Is Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas ṭhahrānā hai. ³⁸Jo bhī apne zātī istemāl ke lie is qism kā baḥhūr banāe use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

Bazliyel aur Uhliyāb

31 Phir Rab ne Mūsā se kahā, ²“Main ne Yahūdāh ke

^aonycha (unguis odoratus)

qabīle ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ko chun liyā hai tāki wuh muqaddas khaime kī tāmīr meñ rāhnumāi kare. ³Main ne use ilāhī Rūh se māmūr karke hikmat, samajh aur tāmīr ke har kām ke lie darkār ilm de diyā hai. ⁴Wuh naqshe banā kar un ke mutābiq sone, chāndī aur pītal kī chīzeñ banā saktā hai. ⁵Wuh jawāhar ko kāt kar jaṛne kī qābīliyat rakhtā hai. Wuh lakaṛī ko tarāsh kar us se muḳhtalif chīzeñ banā saktā hai. Wuh bahut sāre aur kāmōñ meñ bhī mahārat rakhtā hai.

⁶Sāth hī main ne Dān ke qabīle ke Uhliyāb bin Akhīsamak ko muqarrar kiyā hai tāki wuh har kām meñ us kī madad kare. Is ke alāwā main ne tamām samajhdār kārīgarōñ ko mahārat dī hai tāki wuh sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banā sakeñ jo main ne tujhe dī haiñ. ⁷Yānī mulāqāt kā khaīmā, kaffāre ke ḍhakne samet ahd kā sandūq aur khaime kā sārā dūsrā sāmān, ⁸mez aur us kā sāmān, khalīs sone kā shamādān aur us kā sāmān, baḳhūr jalāne kī qurbāngāh, ⁹jānwarōñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh aur us kā sāmān, dhōne kā hauz us ḍhāñche samet jis

par wuh rakhā jātā hai, ¹⁰wuh libās jo Hārūn aur us ke beṭe maqdis meñ kḥidmat karne ke lie pahante haiñ, ¹¹masah kā tel aur maqdis ke lie kḥushbūdār baḳhūr. Yih sab kuchh wuh waise hī banāeñ jaise main ne tujhe hukm diyā hai.”

Sabat Yānī Hafte kā Din

¹²Rab ne Mūsā se kahā, ¹³“Isrāīliyoñ ko batā ki har Sabat kā din zarūr manāo. Kyōñki Sabat kā din ek numāyān nishān hai jis se jān liyā jāegā ki main Rab hūñ jo tumheñ maḳhsūs-o-muqaddas kartā hūñ. Aur yih nishān mere aur tumhāre darmiyān nasl-dar-nasl qāym rahegā. ¹⁴Sabat kā din zarūr manānā, kyōñki wuh tumhāre lie maḳhsūs-o-muqaddas hai. Jo bhī us kī behurmatī kare wuh zarūr jān se mārā jāe. Jo bhī is din kām kare use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ¹⁵Chhih din kām karnā, lekin sātwañ din ārām kā din hai. Wuh Rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hai.

¹⁶Isrāīliyoñ ko hāl meñ aur mustaqbil meñ Sabat kā din abadī ahd samajh kar manānā hai. ¹⁷Wuh mere aur Isrāīliyoñ ke darmiyān

abadī nishān hogā. Kyonki Rab ne chhih din ke daurān āsmān-o-zamīn ko banāyā jabki sātweñ din us ne āram kiyā aur tazīdam ho gayā.”

Rab Shariāt kī Taḥṭtiyān Detā Hai

¹⁸Yih sab kuchh Mūsā ko batāne ke bād Rab ne use Sīnā Pahār par shariāt kī do taḥṭtiyān diñ. Allāh ne ḳhud patthar kī in taḥṭtiyoñ par tamām bāteñ likhī thīñ.

Sone kā Bachhrā

32 Pahār ke dāman meñ log Mūsā ke intazār meñ rahe, lekin bahut der ho gai. Ek din wuh Hārūn ke gird jamā ho kar kahne lage, “Āeñ, hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāi karen. Kyonki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hamen Misr se nikāl lāyā.”

²Jawāb meñ Hārūn ne kahā, “Āp kī biwiyāñ, beṭe aur beṭiyāñ apnī sone kī bāliyāñ utār kar mere pās le āeñ.” ³Sab log apnī bāliyāñ utār utār kar Hārūn ke pās le āe ⁴to us ne yih zewarāt le kar bachhrā ḍhāl diyā. Bachhre ko dekh kar log

bol uṭhe, “Ai Isrāīl, yih tere dewatā haiñ jo tujhe Misr se nikāl lāe.”

⁵Jab Hārūn ne yih dekhā to us ne bachhre ke sāmne qurbāngāh banā kar elān kiyā, “Kal ham Rab kī tazīm meñ id manāenge.” ⁶Agle din log subah-sawere uṭhe aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmāti kī qurbāniyāñ chaṛhāñ. Wuh khāne-pīne ke lie baiṭh gae aur phir uṭh kar rangraliyoñ meñ apne dil bahlāne lage.

Mūsā Apnī Qaum kī

Shafā’at Kartā Hai

⁷Us waqt Rab ne Mūsā se kahā, “Pahār se utar jā. Tere log jinheñ tū Misr se nikāl lāyā baṛī sharāraten kar rahe haiñ. ⁸Wuh kitnī jaldī se us rāste se haṭ gae haiñ jis par chalne ke lie main ne unheñ hukm diyā thā. Unhoñ ne apne lie ḍhālā huā bachhrā banā kar use sijdā kiyā hai. Unhoñ ne use qurbāniyāñ pesh karke kahā hai, ‘Ai Isrāīl, yih tere dewatā haiñ. Yihī tujhe Misr se nikāl lāe haiñ.’” ⁹Allāh ne Mūsā se kahā, “Main ne dekhā hai ki yih qaum baṛī haṭdharm hai. ¹⁰Ab mujhe rokne kī koshish na kar. Main un par apnā ḡhazab unḍel

kar un ko rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. Un kī jagah main tujh se ek baṛī qaum banā dūngā.”

¹¹Lekin Mūsā ne kahā, “Ai Rab, tū apnī qaum par apnā ḡhussā kyon utārnā chāhtā hai? Tū ḡhud apnī azīm qudrat se use Misr se nikāl lāyā hai. ¹²Misrī kyon kaheñ, ‘Rab Isrāīliyon ko sirf is bure maqsad se hamāre mulk se nikāl le gayā hai ki unheñ pahārī ilāqe meñ mār ḍāle aur yon unheñ rū-e-zamīn par se miṭāe’? Apnā ḡhussā ṭhandā hone de aur apnī qaum ke sāth burā sulūk karne se bāz rah. ¹³Yād rakh ki tū ne apne ḡhādimoñ Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se apnī hī qasam khā kar kahā thā, ‘Main tumhārī aulād kī tādād yon baṛhāūngā ki wuh āsmān ke sitāron ke barābar ho jāegī. Main unheñ wuh mulk dūngā jis kā wādā main ne kiya hai, aur wuh use hameshā ke lie mīrās meñ pāenge.”

¹⁴Mūsā ke kahne par Rab ne wuh nahīn kiya jis kā elān us ne kar diya thā balki wuh apnī qaum se burā sulūk karne se bāz rahā.

Butparastī ke Natāyj

¹⁵Mūsā muṛ kar pahār se utrā. Us ke hāthoñ meñ shariat kī donoñ takhtiyān thiñ. Un par āge pīchhe likhā gayā thā. ¹⁶Allāh ne ḡhud takhtiyon ko banā kar un par apne ahkām kandā kie the.

¹⁷Utarte utarte Yashua ne logoñ kā shor sunā aur Mūsā se kahā, “Ḳhaimāgāh meñ jang kā shor mach rahā hai!” ¹⁸Mūsā ne jawāb diya, “Na to yih fathmandoñ ke nāre haiñ, na shikast khāe huon kī chīkh-pukār. Mujhe gāne wāloñ kī āwāz sunāi de rahī hai.”

¹⁹Jab wuh ḡhaimāgāh ke nazdik pahuñchā to us ne logoñ ko sone ke bachhre ke sāmne nāchte hue dekhā. Baṛe ḡhusse meñ ā kar us ne takhtiyon ko zamīn par paṭakh diya, aur wuh ṭukre ṭukre ho kar pahār ke dāman meñ gir gaiñ. ²⁰Mūsā ne Isrāīliyon ke banāe hue bachhre ko jalā diya. Jo kuchh bach gayā use us ne pīs pīs kar paḍar banā ḍālā aur paḍar pānī par chhīrak kar Isrāīliyon ko pilā diya.

²¹Us ne Hārūn se pūchhā, “In logoñ ne tumhāre sāth kyā kiya ki tum ne unheñ aise baṛe gunāh meñ

phaṅsā diyā?” ²²Hārūn ne kahā, “Mere āqā. Ġhusse na hoñ. Āp k̄hud jānte haiñ ki yih log badī par tule rahte haiñ. ²³Unhoñ ne mujh se kahā, ‘Hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāī kareñ. Kyoñki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.’ ²⁴Is lie main ne un ko batāyā, ‘Jis ke pās sone ke zewarāt haiñ wuh unheñ utār lāe.’ Jo kuchh unhoñ ne mujhe diyā use main ne āg meñ phaiñk diyā to hote hote sone kā yih bachhṛā nikal āyā.”

²⁵Mūsā ne dekhā ki log beqābū ho gae haiñ. Kyoñki Hārūn ne unheñ belagām chhoṛ diyā thā, aur yoñ wuh Isrāīl ke dushmanoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gae the. ²⁶Mūsā k̄haimāgāh ke darwāze par khaṛe ho kar bolā, “Jo bhī Rab kā bandā hai wuh mere pās āe.” Jawāb meñ Lāwī ke qabile ke tamām log us ke pās jamā ho gae. ²⁷Phir Mūsā ne un se kahā, “Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai, ‘Har ek apnī talwār le kar k̄haimāgāh meñ se guzare. Ek sire ke darwāze se shurū karke dūsre sire ke darwāze tak chalte chalte har milne wāle ko jān se mār do, chāhe wuh tumhārā bhāī,

dost yā rishtedār hī kyoñ na ho. Phir muṛ kar mārte mārte pahle darwāze par wāpas ā jāo.”

²⁸Lāwīyoñ ne Mūsā ki hidāyat par amal kiyā to us dīn taqṛīban 3,000 mard halāk hue. ²⁹Yih dekh kar Mūsā ne Lāwīyoñ se kahā, “Āj apne āp ko maqdis meñ Rab kī k̄hidmat karne ke lie maḥsūs-o-muqaddas karo, kyoñki tum apne beṭoñ aur bhāīyoñ ke k̄hilāf laṛne ke lie taiyār the. Is lie Rab tum ko āj barkat degā.”

³⁰Agle dīn Mūsā ne Isrāīliyoñ se bāt kī, “Tum ne nihāyat sangīn gunāh kiyā hai. To bhī main ab Rab ke pās pahāṛ par jā rahā hūñ. Shāyad main tumhāre gunāh kā kaffārā de sakūñ.”

³¹Chunāñche Mūsā ne Rab ke pās wāpas jā kar kahā, “Hāy, is qaum ne nihāyat sangīn gunāh kiyā hai. Unhoñ ne apne lie sone kā dewatā banā liyā. ³²Mehrbānī karke unheñ muāf kar. Lekin agar tū unheñ muāf na kare to phir mujhe bhī apnī us kitāb meñ se miṭā de jis meñ tū ne apne logoñ ke nām darj kie haiñ.” ³³Rab ne jawāb diyā, “Main sirf us ko apnī kitāb meñ se miṭātā hūñ jo merā gunāh kartā hai. ³⁴Ab jā, logoñ ko us jagah le

chal jis kâ zikr main ne kiya hai. Merâ farishtâ tere âge âge chalegâ. Lekin jab sazâ kâ muqarrarâ din âegâ tab main unheñ sazâ dūngâ.”

³⁵Phir Rab ne Isrâiliyon ke darmiyân wabâ phailne dî, is lie ki unhoñ ne us bachhre kî pūjâ kî thî jo Hârûn ne banâyâ thâ.

33 Rab ne Mūsâ se kahâ, “Is jagah se rawânâ ho jâ. Un logoñ ko le kar jin ko tû Misr se nikâl lâya hai us mulk ko jâ jis kâ wādâ main ne Ibrâhîm, Is’hâq aur Yâqûb se kiya hai. Unhiñ se main ne qasam khâ kar kahâ thâ, ‘Main yih mulk tumhârî aulâd ko dūngâ.’

²Main tere âge âge farishtâ bhej kar Kanâni, Amori, Hitti, Farizzî, Hiwwî aur Yabûsî aqwâm ko us mulk se nikâl dūngâ. ³Uṭh, us mulk ko jâ jahân dūdh aur shahd kî kasrat hai. Lekin main sâth nahîñ jâūngâ. Tum itne haṭdharm ho ki agar main sâth jâūn to ḵhatrâ hai ki tumheñ wahân pahuñchne se pahle hî barbâd kar dūn.”

⁴Jab Isrâiliyon ne yih sakht alfâz sune to wuh mâtam karne lage. Kisî ne bhî apne zewar na pahne, ⁵kyoñki Rab ne Mūsâ se kahâ thâ, “Isrâiliyon ko batâ ki tum haṭdharm ho. Agar main ek lamhâ bhî

tumhâre sâth chalūn to ḵhatrâ hai ki main tumheñ tabâh kar dūn. Ab apne zewarât utâr ḍâlo. Phir main faislâ karūnga ki tumhâre sâth kyâ kiya jâe.”

⁶In alfâz par Isrâiliyon ne Horib yâni Sînâ Pahâr par apne zewar utâr die.

Mulâqât kâ Ḵhaimâ

⁷Us waqt Mūsâ ne ḵhaimâ le kar use kuchh fâsile par ḵhaimâgâh ke bâhar lagâ diyâ. Us ne us kâ nâm ‘mulâqât kâ ḵhaimâ’ rakhâ. Jo bhî Rab kî marzî dariyâft karnâ châhtâ wuh ḵhaimâgâh se nikal kar wahân jâtâ. ⁸Jab bhî Mūsâ ḵhaimâgâh se nikal kar wahân jâtâ to tamâm log apne ḵhaimoñ ke darwâzoñ par ḵhare ho kar Mūsâ ke pîchhe deḳhne lagte. Us ke mulâqât ke ḵhaime meñ ojal hone tak wuh use deḳhte rahte.

⁹Mūsâ ke ḵhaime meñ dâḳhil hone par bâdal kâ satûn utar kar ḵhaime ke darwâze par ṭhahar jâtâ. Jitnî der tak Rab Mūsâ se bâteñ kartâ utnî der tak wuh wahân ṭhahrâ rahtâ. ¹⁰Jab Isrâili mulâqât ke ḵhaime ke darwâze par bâdal kâ satûn deḳhte to wuh apne apne

khaimē ke darwāze par khaṛe ho kar sijdā karte. ¹¹Rab Mūsā se rūbarū bāteñ kartā thā, aise shakhs kī tarah jo apne dost se bāteñ kartā hai. Is ke bād Mūsā nikal kar khaimāgāh ko wāpas chalā jātā. Lekin us kā jawān madadgār Yashua bin Nūn khaimē ko nahīn chhoṛtā thā.

Mūsā Rab kā Jalāl Deḡhtā Hai

¹²Mūsā ne Rab se kahā, “Dekh, tū mujh se kahtā āyā hai ki is qaum ko Kanān le chal. Lekin tū mere sāth kis ko bhejegā? Tū ne ab tak yih bāt mujhe nahīn batāī hālāñki tū ne kahā hai, ‘Main tujhe banām jāntā hūn, tujhe merā karm hāsīl huā hai.’ ¹³Agar mujhe wāqāī terā karm hāsīl hai to mujhe apne rāste dikhā tāki main tujhe jān lūn aur terā karm mujhe hāsīl hotā rahe. Is bāt kā khayāl rakh ki yih qaum terī hī ummat hai.”

¹⁴Rab ne jawāb diyā, “Main khud tere sāth chalūngā aur tujhe ārām dūngā.” ¹⁵Mūsā ne kahā, “Agar tū khud sāth nahīn chalegā to phir hameñ yahān se rawānā na karnā. ¹⁶Agar tū hamāre sāth na jāe to kis tarah patā chalegā ki mujhe aur

terī qaum ko terā karm hāsīl huā hai? Ham sirf isī wajah se duniyā kī dīgar qaumoñ se alag aur mumtāz haiñ.”

¹⁷Rab ne Mūsā se kahā, “Main terī yih darḡhāst bhī pūrī karūngā, kyonki tujhe merā karm hāsīl huā hai aur main tujhe banām jāntā hūn.”

¹⁸Phir Mūsā bolā, “Barāh-e-karm mujhe apnā jalāl dikhā.” ¹⁹Rab ne jawāb diyā, “Main apnī pūrī bhalāī tere sāmne se guzarne dūngā aur tere sāmne hī apne nām Rab kā elān karūngā. Main jis par mehrbān honā chāhūn us par mehrbān hotā hūn, aur jis par rahm karnā chāhūn us par rahm kartā hūn. ²⁰Lekin tū merā chehrā nahīn dekh saktā, kyonki jo bhī merā chehrā dekhe wuh zindā nahīn rah saktā.” ²¹Phir Rab ne farmāyā, “Dekh, mere pās ek jagah hai. Wahān kī chaṭṭān par khaṛā ho jā. ²²Jab merā jalāl wahān se guzaregā to main tujhe chaṭṭān ke ek shigāf meñ rakhūngā aur apnā hāth tere ūpar phailāūngā tāki tū mere guzarne ke daurān mahfūz rahe. ²³Is ke bād main apnā hāth haṭāūngā aur tū mere pīchhe dekh

sakegā. Lekin merā chehrā dekhā nahīn jā saktā.”

Patthar kī Nai Takhtiyān

34 Rab ne Mūsā se kahā, “Apne lie patthar kī do takhtiyān tarāsh le jo pahlī do kī mānind hoñ. Phir main un par wuh alfāz likhūngā jo pahlī takhtiyon par likhe the jinheñ tū ne paṭaḥh diyā thā. ²Subah tak taiyār ho kar Sīnā Pahār par chaṛhnā. Choṭī par mere sāmne khaṛā ho jā. ³Tere sāth koī bhī na āe balki pūre pahār par koī aur shaḥs nazar na āe, yahān tak ki bheṛ-bakriyān aur gāy-bail bhī pahār ke dāman meñ na chareñ.”

⁴Chunāñche Mūsā ne do takhtiyān tarāsh līn jo pahlī kī mānind thīñ. Phir wuh subah-sawere uṭh kar Sīnā Pahār par chaṛh gayā jis tarah Rab ne use hukm diyā thā. Us ke hāthoñ meñ patthar kī donoñ takhtiyān thīñ. ⁵Jab wuh choṭī par pahuñchā to Rab bādal meñ utar āyā aur us ke pās khaṛe ho kar apne nām Rab kā elān kiyā. ⁶Mūsā ke sāmne se guzarte hue us ne pukārā, “Rab, Rab, rahīm aur mehrbān Ḳhudā.

Tahammul, shafqat aur wafā se bharpūr. ⁷Wuh hazāroñ par apnī shafqat qāym rakhtā aur logoñ kā qusūr, nāfarmānī aur gunāh muāf kartā hai. Lekin wuh har ek ko us kī munāsib sazā bhī detā hai. Jab wālidain gunāh kareñ to un kī aulād ko bhī tīsri aur chauthī pusht tak sazā ke natāyṛ bhugatne paṛeñge.”

⁸Mūsā ne jaldī se jhuk kar sijdā kiyā. ⁹Us ne kahā, “Ai Rab, agar mujh par terā karm ho to hamāre sāth chal. Beshak yih qaum haṭdharm hai, to bhī hamārā qusūr aur gunāh muāf kar aur baḥsh de ki ham dubārā tere hī ban jāeñ.”

¹⁰Tab Rab ne kahā, “Main tumhāre sāth ahd bāndhūngā. Terī qaum ke sāmne hī main aise mojize karūnga jo ab tak duniyā-bhar kī kisī bhī qaum meñ nahīn kie gae. Pūrī qaum jis ke darmiyān tū rahtā hai Rab kā kām dekheḡ aur us se ḍar jāeḡ jo main tere sāth karūnga. ¹¹Jo ahkām main āj detā hūn un par amal kartā rah. Main Amorī, Kanānī, Hittī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī aqwām ko tere āge āge mulk se nikāl dūngā. ¹²Ḳhabardār, jo us mulk meñ rahte haiñ jahān tū jā rahā hai un se ahd na bāndhnā.

Warnā wuh tere darmiyān rahte hue tujhe gunāhoñ meñ phānsāte raheñge. ¹³Un kī qurbāngāheñ dhā denā, un ke butoñ ke satūn ṭukre ṭukre kar denā aur un kī dewī Yasīrat ke khambe kāt ḍālnā.

¹⁴Kisī aur mābūd kī parastish na karnā, kyoñki Rab kā nām ḡhayūr hai, Allāh ḡhairatmand hai.

¹⁵K̄habardār, us mulk ke bāshindoñ se ahd na karnā, kyoñki tere darmiyān rahte hue bhī wuh apne mābūdoñ kī pairawī karke zinā kareñge aur unheñ qurbāniyāñ chaṛhāeñge. Ākhirkār wuh tujhe bhī apnī qurbāniyoñ meñ shirkat kī dāwat deñge. ¹⁶K̄hatrā hai ki tū un kī beṭiyoñ kā apne beṭoñ ke sāth rishtā bāndhe. Phir jab yih apne mābūdoñ kī pairawī karke zinā kareñgī to un ke sabab se tere beṭe bhī un kī pairawī karne lageñge.

¹⁷Apne lie dewatā na ḍhālnā.

Sālānā Īden

¹⁸Beḡhamīrī Roṭī kī Īd manānā. Abīb ke mahīne^a meñ sāt din tak terī roṭī meñ k̄hamīr na ho jis tarah main ne hukm diyā hai. Kyoñki is mahīne meñ tū Misr se niklā.

¹⁹Har pahlauṭhā merā hai. Tere māl maweshiyoñ kā har pahlauṭhā merā hai, chāhe bachhrā ho yā lelā.

²⁰Lekin pahlauṭhe gadhe ke ewaz bheṛ denā. Agar yih mumkin na ho to us kī gardan toṛ ḍālnā. Apne pahlauṭhe beṭoñ ke lie bhī ewazī denā. Koī mere pās k̄hālī hāth na āe.

²¹Chhih din kām-kāj karnā, lekin sātweñ din ārām karnā. K̄hāh hal chalānā ho yā fasal kātñi ho to bhī sātweñ din ārām karnā.

²²Gandum kī Fasal kī Kaṭāī kī Īd^b us waqt manānā jab tū gehūñ kī pahlī fasal kāṭegā. Angūr aur Phal Jamā Karne kī Īd Isrāīlī sāl ke ikhtitām par manānī hai. ²³Lāzim hai ki tere tamām mard sāl meñ tīn martabā Rab Qādir-e-mutlaq ke sāmne jo Isrāīl kā K̄hudā hai hāzir hoñ. ²⁴Main tere āge āge qaumoñ ko mulk se nikāl dūngā aur terī sarhaddeñ baṛhātā jāūngā. Phir jab tū sāl meñ tīn martabā Rab apne K̄hudā ke huzūr āegā to koī bhī tere mulk kā lālach nahīn karegā.

²⁵Jab tū kisī jānwar ko zabah karke qurbānī ke taur par pesh kartā hai to us ke k̄hūn ke sāth aisī

^aMārch tā Aprail.

^bSitambar tā Aktūbar.

roṭī pesh na karnā jis meñ khamīr ho. Īd-e-Fasah kī qurbānī se agli subah tak kuchh bāqī na rahe.

²⁶Apnī zamīn kī pahli paidāwār meñ se behtarīn hissā Rab apne kḥudā ke ghar meñ le ānā.

Bakrī yā bheṛ ke bachche ko us kī mān ke dūdh meñ na pakānā.”

Mūsā ke Chehre par Chamak

²⁷Rab ne Mūsā se kahā, “Yih tamām bāteñ likh le, kyonki yih us ahd kī buniyād haiñ jo main ne tere aur Isrāīl ke sāth bāndhā hai.”

²⁸Mūsā chālīs din aur chālīs rāt wahīn Rab ke huzūr rahā. Is daurān na us ne kuchh khāyā na piyā. Us ne patthar kī taḥṭiyon par ahd ke das ahkām likhe.

²⁹Is ke bād Mūsā shariāt kī donoñ taḥṭiyon ko hāth meñ lie hue Sīnā Pahār se utrā. Us ke chehre kī jild chamak rahī thī, kyonki us ne Rab se bāt kī thī. Lekin use kḥud is kā ilm nahīn thā. ³⁰Jab Hārūn aur tamām Isrāīliyon ne dekhā ki Mūsā kā chehrā chamak rahā hai to wuh us ke pās āne se ḍar gae. ³¹Lekin us ne unheñ bulāyā to Hārūn aur jamāt ke tamām sardār us ke pās āe, aur us ne un se bāt kī. ³²Bād

meñ bāqī Isrāīlī bhī āe, aur Mūsā ne unheñ tamām ahkām sunāe jo Rab ne use Koh-e-Sīnā par die the.

³³Yih sab kuchh kahne ke bād Mūsā ne apne chehre par niqāb ḍāl liyā. ³⁴Jab bhī wuh Rab se bāt karne ke lie mulāqāt ke kḥaime meñ jātā to niqāb ko kḥaime se nikalte waqt tak utār letā. Aur jab wuh nikal kar Isrāīliyon ko Rab se mile hue ahkām sunātā ³⁵to wuh deḡhte ki us ke chehre kī jild chamak rahī hai. Is ke bād Mūsā dubārā niqāb ko apne chehre par ḍāl letā, aur wuh us waqt tak chehre par rahtā jab tak Mūsā Rab se bāt karne ke lie mulāqāt ke kḥaime meñ na jātā thā.

Sabat kā Din

35 Mūsā ne Isrāīl kī pūrī jamāt ko ikaṭṭhā karke kahā, “Rab ne tum ko yih hukm die haiñ: ²Chhih din kām-kāj kiyā jāe, lekin sātwañ din maḡhsūs-o-muqaddas ho. Wuh Rab ke lie ārām kā Sabat hai. Jo bhī is din kām kare use sazā-e-maut dī jāe. ³Hafta ke din apne tamām gharon meñ āg tak na jalānā.”

Mulāqāt ke K̄haime ke lie Sāmān

⁴Mūsā ne Isrāīl kī pūrī jamāt se kahā, “Rab ne hidāyat dī hai ⁵kī jo kuchh tumhāre pās hai us meñ se hadiye lā kar Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. Jo bhī dili k̄hushī se denā chāhe wuh in chīzoñ meñ se kuchh de: sonā, chāndī, pītal; ⁶nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā, bārik katān, bakrī ke bāl, ⁷menḍhoñ kī surk̄h rangī huī khāleñ, tak̄has kī khāleñ, kīkar kī lakaṛī, ⁸shamādān ke lie zaitūn kā tel, masah karne ke lie tel aur k̄hushbūdār baḁhūr ke lie masāle, ⁹aqīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse meñ jaṛe jāēnge.

¹⁰Tum meñ se jitne māhir kārīgar haiñ wuh ā kar wuh kuchh banāēñ jo Rab ne farmāyā ¹¹yānī k̄haimā aur wuh ḡhilāf jo us ke ūpar lagāe jāēnge, hukeñ, dīwāroñ ke tak̄hte, shahtīr, satūn aur pāe, ¹²ahd kā sandūq, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ, us ke kaffāre kā ḁhaknā, Muqaddastarīn Kamre ke darwāze kā pardā, ¹³maḁhsūs roṭiyōñ kī mez, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ, us kā sārā sāmān

aur roṭiyāñ, ¹⁴shamādān aur us par rakhne ke charāḡh us ke sāmān samet, shamādān ke lie tel, ¹⁵baḁhūr jalāne kī qurbāngāh, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ, masah kā tel, k̄hushbūdār baḁhūr, muqaddas k̄haime ke darwāze kā pardā, ¹⁶jānwarōñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh, us kā pītal kā janglā, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ aur bāqī sārā sāmān, dhone kā hauz aur wuh ḁhāñchā jis par hauz rakhā jātā hai, ¹⁷chārdīwārī ke parde un ke khamboñ aur pāiyōñ samet, sahan ke darwāze kā pardā, ¹⁸k̄haime aur chārdīwārī kī meḁheñ aur rasse, ¹⁹aur wuh muqaddas libās jo Hārūn aur us ke beṭe maqdis meñ k̄hidmat karne ke lie pahante haiñ.”

²⁰Yih sun kar Isrāīl kī pūrī jamāt Mūsā ke pās se chalī gaī. ²¹Aur jo jo dili k̄hushī se denā chāhtā thā wuh mulāqāt ke k̄haime, us ke sāmān yā imāmoñ ke kaproñ ke lie koī hadiyā le kar wāpas āyā. ²²Rab ke hadiye ke lie mard aur k̄hawātīn dili k̄hushī se apne sone ke zewarāt masalan jaṛāū pineñ, bāliyāñ aur chhalle le āe. ²³Jis jis ke pās darkār chīzoñ meñ se kuchh thā wuh use Mūsā ke pās le āyā

yānī nīle, qirmizī aur arḡhawānī rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, menḡhoñ kī surkḥ rangī huī khāleñ aur taḡhas kī khāleñ. ²⁴Chāñdī, pītal aur kīkar kī lakaṛī bhī hadiye ke taur par lāī gaī. ²⁵Aur jitnī aurateñ kātne meñ māhir thīñ wuh apnī kātī huī chīzeñ le āīñ yānī nīle, qirmizī aur arḡhawānī rang kā dhāgā aur bārīk katān. ²⁶Isī tarah jo jo aurat bakrī ke bāl kātne meñ māhir thī aur dilī ḡhushī se maqdis ke lie kām karnā chāhtī thī wuh yih kāt kar le āī. ²⁷Sardār aqīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar le āe jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse ke lie darkār the. ²⁸Wuh shamādān, masah ke tel aur ḡhushbūdār baḡhūr ke lie masāle aur zaitūn kā tel bhī le āe.

²⁹Yoñ Isrāīl ke tamām mard aur ḡhawātīn jo dilī ḡhushī se Rab ko kuchh denā chāhte the us sāre kām ke lie hadiye le āe jo Rab ne Mūsā kī mārīfat karne ko kahā thā.

Bazliyel aur Uhliyāb

³⁰Phir Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā, “Rab ne Yahūdāh ke qabīle ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ko chun liyā hai. ³¹Us ne use ilāhī Rūh se

māmūr karke hikmat, samajh aur tāmīr ke har kām ke lie darkār ilm de diyā hai. ³²Wuh naqshe banā kar un ke mutābiq sone, chāñdī aur pītal kī chīzeñ banā saktā hai. ³³Wuh jawāhar ko kāt kar jaṛne kī qābīliyat rakhtā hai. Wuh lakaṛī ko tarāsh kar us se muḡhtalif chīzeñ banā saktā hai. Wuh bahut sāre aur kāmōñ meñ bhī mahārat rakhtā hai. ³⁴Sāth hī Rab ne use aur Dān ke qabīle ke Uhliyāb bin Akḡhisamak ko dūsroñ ko sikhāne kī qābīliyat bhī dī hai. ³⁵Us ne unheñ wuh mahārat aur hikmat dī hai jo har kām ke lie darkār hai yānī kārīgarī ke har kām ke lie, kaḡhāī ke kām ke lie, nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kapṛā banāne ke lie aur bunāī ke kām ke lie. Wuh māhir kārīgar haiñ aur naqshe bhī banā sakte haiñ.

36 Lāzim hai kī Bazliyel, Uhliyāb aur bāqī kārīgar jīn ko Rab ne maqdis kī tāmīr ke lie hikmat aur samajh dī hai sab kuchh ain un hidāyāt ke mutābiq banāeñ jo Rab ne dī haiñ.”

Isrāīlī Dīlī K̄hushī se Dete Haiñ

²Mūsā ne Bazliyel aur Uhliyāb ko bulāyā. Sāth hī us ne har us kārīgar ko bhī bulāyā jise Rab ne maqdis kī tāmīr ke lie hikmat aur mahārat dī thī aur jo k̄hushī se ānā aur yih kām karnā chāhtā thā. ³Unheñ Mūsā se tamām hadiye mile jo Isrāīlī maqdis kī tāmīr ke lie lāe the.

Is ke bād bhī log roz baroz subah ke waqt hadiye lāte rahe. ⁴Āk̄hirkār tamām kārīgar jo maqdis banāne ke kām meñ lage the apnā kām chhoṛ kar Mūsā ke pās āe. ⁵Unhoñ ne kahā, “Log had se zyādā lā rahe haiñ. Jis kām kā hukm Rab ne diyā hai us ke lie itne sāmān kī zarūrat nahīn hai.” ⁶Tab Mūsā ne pūrī k̄haimāgāh meñ elān karwā diyā ki koī mard yā aurat maqdis kī tāmīr ke lie ab kuchh na lāe.

Yon unheñ mazīd chīzeñ lāne se rokā gayā, ⁷kyonki kām ke lie sāmān zarūrat se zyādā ho gayā thā.

Mulāqāt kā K̄haimā

⁸Jo kārīgar mahārat rakhte the unhoñ ne k̄haime ko banāyā. Unhoñ ne bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī dhāge se das parde banāe. Pardoñ par kisi

māhir kārīgar ke kaṛhāī ke kām se karūbī farishtoñ kā ḍizāyn banāyā gayā. ⁹Har parde kī lambāī 42 fuṭ aur chauṛāī 6 fuṭ thī. ¹⁰Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūse ke sāth joṛe gae aur isī tarah bāqī pāñch bhī. Yon do baṛe ṭukṛe ban gae. ¹¹Donoñ ṭukṛoñ ko ek dūse ke sāth milāne ke lie unhoñ ne nīle dhāge ke halqe banāe. Yih halqe har ṭukṛe ke 42 fuṭ wāle ek kināre par lagāe gae. ¹²Ek ṭukṛe ke hāshie par 50 halqe aur dūse par bhī utne hī halqe. In do hāshiyon ke halqe ek dūse ke āmne-sāmne the. ¹³Phir Bazliyel ne sone kī 50 huken banā kar un se āmne-sāmne ke halqon ko ek dūse ke sāth milāyā. Yon donoñ ṭukṛoñ ke joṛne se k̄haimā ban gayā.

¹⁴Us ne bakrī ke bāloñ se bhī 11 parde banāe jinheñ kapṛe wāle k̄haime ke ūpar rakhnā thā. ¹⁵Har parde kī lambāī 45 fuṭ aur chauṛāī 6 fuṭ thī. ¹⁶Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūse ke sāth joṛe gae aur is tarah bāqī chhih bhī. ¹⁷In donoñ ṭukṛoñ ko milāne ke lie us ne har ṭukṛe ke 45 fuṭ wāle ek kināre par pachās pachās halqe lagāe. ¹⁸Phir pītal kī 50 huken banā kar us ne donoñ hisse milāe.

¹⁹Ek dūsre ke ūpar ke donoñ k̄haimoñ kī hifāzat ke lie Bazliyel ne do aur ghilāf banāe. Bakrī ke bāloñ ke k̄haime par rakhne ke lie us ne menḍhoñ kī surk̄h rangī huī khāleñ joṛ dīñ aur us ke ūpar rakhne ke lie taḁhas kī khāleñ milāiñ.

²⁰Is ke bād us ne kīkar kī lakaṛī ke taḁhte banāe jo k̄haime kī dīwāroñ kā kām dete the. ²¹Har taḁhte kī ūñchāi 15 fuṭ thī aur chauṛāi sawā do fuṭ. ²²Har taḁhte ke nīche do do chūleñ thīñ. In chūloñ se har taḁhte ko us ke pāiyōñ ke sāth joṛā jātā thā tāki taḁhtā khaṛā rahe. ²³K̄haime kī junūbī dīwār ke lie 20 taḁhte banāe gae ²⁴aur sāth hī chāñdī ke 40 pāe bhī jin par taḁhte khaṛe kie jāte the. Har taḁhte ke nīche do pāe the, aur har pāe meñ ek chūl lagti thī. ²⁵Isī tarah k̄haime kī shimālī dīwār ke lie bhī 20 taḁhte banāe gae ²⁶aur sāth hī chāñdī ke 40 pāe jo taḁhtoñ ko khaṛā karne ke lie the. Har taḁhte ke nīche do pāe the. ²⁷K̄haime kī pichhli yāñi maḁhribī dīwār ke lie chhih taḁhte banāe gae. ²⁸Is dīwār ko shimālī aur junūbī dīwāroñ ke sāth joṛne ke lie kone wāle do taḁhte banāe gae. ²⁹In do taḁhtoñ meñ nīche

se le kar ūpar tak konā thā tāki ek se shimālī dīwār maḁhribī dīwār ke sāth juṛ jāe aur dūsre se junūbī dīwār maḁhribī dīwār ke sāth. In ke ūpar ke sire kaṛoñ se mazbūt kie gae. ³⁰Yōñ pichhle yāñi maḁhribī taḁhtoñ kī pūrī tādād 8 thī aur in ke lie chāñdī ke pāiyōñ kī tādād 16, har taḁhte ke nīche do pāe.

³¹⁻³²Phir Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī ke shahtīr banāe, tīnoñ dīwāroñ ke lie pāñch pāñch shahtīr. Wuh har dīwār ke taḁhtoñ par yōñ lagāne ke lie the ki un se taḁhte ek dūsre ke sāth milāe jāeñ. ³³Darmiyāñi shahtīr yōñ banāyā gayā ki wuh dīwār kī ādhī ūñchāi par dīwār ke ek sire se dūsre sire tak lag saktā thā. ³⁴Us ne tamām taḁhtoñ aur shahtīroñ par sonā chaṛhāyā. Shahtīroñ ko taḁhtoñ ke sāth lagāne ke lie us ne sone ke kaṛe banāe jo taḁhtoñ meñ lagāne the.

Muqaddas K̄haime ke Parde

³⁵Ab Bazliyel ne ek aur pardā banāyā. Us ke lie bhī bārik katān aur nīle, arḁhawāñi aur qirmizi rang kā dhāgā istemāl huā. Us par bhī kisī māhir kārīgar ke kaṛhāi ke

kām se karūbī farishton kâ ñizāyn banāyā gayā. ³⁶Phir us ne parde ko laṭkāne ke lie kīkar kī lakaṛī ke chār satūn, sone kī huken aur chāñdī ke chār pāe banāe. Satūnoñ par sonā chaṛhāyā gayā.

³⁷Bazliyel ne k̄haime ke darwāze ke lie bhī pardā banāyā. Wuh bhī bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge se banāyā gayā, aur us par kaṛhāī kâ kām kiyā gayā. ³⁸Is parde ko laṭkāne ke lie us ne sone kī huken aur kīkar kī lakaṛī ke pāñch satūn banāe. Satūnoñ ke ūpar ke siroñ aur paṭṭiyoñ par sonā chaṛhāyā gayā jabki un ke pāe pital ke the.

Ahd kâ Sandūq

37 Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kâ sandūq banāyā. Us kī lambāī paune chār fuṭ thī jabki us kī chauṛāī aur ūñchāī sawā do do fuṭ thī. ²Us ne pūre sandūq par andar aur bāhar se k̄hālis sonā chaṛhāyā. Ūpar kī satah ke irdgird us ne sone kī jhālar lagāī. ³Sandūq ko uṭhāne ke lie us ne sone ke chār kaṛe dhāl kar unheñ sandūq ke chārpāiyoñ par lagāyā. Donoñ taraf do do kaṛe the. ⁴Phir us ne kīkar

kī do lakaṛiyan sandūq ko uṭhāne ke lie taiyār kīn aur un par sonā chaṛhāyā. ⁵Us ne in lakaṛiyoñ ko donoñ taraf ke kaṛoñ meñ ḍāl diyā tāki un se sandūq ko uṭhāyā jā sake.

⁶Bazliyel ne sandūq kâ dhaknā k̄hālis sone kâ banāyā. Us kī lambāī paune chār fuṭ aur chauṛāī sawā do fuṭ thī. ⁷⁻⁸Phir us ne do karūbī farishte sone se ghaṛ kar banāe jo dhakne ke donoñ siroñ par khaṛe the. Yih do farishte aur dhaknā ek hī ṭukre se banāe gae. ⁹Farishton ke par yoñ ūpar kī taraf phaile hue the kī wuh dhakne ko panāh dete the. Un ke muñh ek dūsre kī taraf kie hue the, aur wuh dhakne kī taraf deḡhte the.

Maḡhsūs Roṭiyoñ kī Mez

¹⁰Is ke bād Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī mez banāī. Us kī lambāī tīn fuṭ, chauṛāī ḍeṛh fuṭ aur ūñchāī sawā do fuṭ thī. ¹¹Us ne us par k̄hālis sonā chaṛhā kar us ke irdgird sone kī jhālar lagāī. ¹²Mez kī ūpar kī satah par us ne chaukhaṭā bhī lagāyā jis kī ūñchāī tīn inch thī aur jis par sone kī jhālar lagī thī. ¹³Ab us ne sone ke chār kaṛe dhāl kar unheñ chāroñ konoñ par

lagāyā jahān mez ke pāe lage the. ¹⁴Yih karē mez kī satah par lage chaukhaṭe ke nīche lagāe gae. Un meñ wuh lakaṛiyān ḍālñi thīñ jin se mez ko uṭhānā thā. ¹⁵Bazliyel ne yih lakaṛiyān bhī kīkar se banāñ aur un par sonā chaṛhāyā.

¹⁶Ākhirkāṛ us ne kḥālis sone ke wuh thāl, pyāle, mai kī nazareñ pesh karne ke bartan aur martabān banāe jo us par rakhe jāte the.

Shamādān

¹⁷Phir Bazliyel ne kḥālis sone kā shamādān banāyā. Us kā pāyā aur ḍandī ghaṛ kar banāe gae. Us kī pyāliyān jo phūloñ aur kaliyoñ kī shakl kī thīñ pāe aur ḍandī ke sāth ek hī ṭukṛā thīñ. ¹⁸Ḍandī se dāñ aur bāñ taraf tīn tīn shākheñ nikaltī thīñ. ¹⁹Har shākḥ par tīn pyāliyān lagī thīñ jo bādām kī kaliyoñ aur phūloñ kī shakl kī thīñ. ²⁰Shamādān kī ḍandī par bhī is qism kī pyāliyān lagī thīñ, lekin tāḍād meñ chār. ²¹In meñ se tīn pyāliyān dāeñ bāeñ kī chhih shākhoñ ke nīche lagī thīñ. Wuh yoñ lagī thīñ ki har pyāli se do shākheñ nikaltī thīñ. ²²Shākheñ aur pyāliyān balki pūrā shamādān

kḥālis sone ke ek hī ṭukṛe se ghaṛ kar banāyā gayā.

²³Bazliyel ne shamādān ke lie kḥālis sone ke sāt charāgh banāe. Us ne battī katarne kī qainchiyān aur jalte koele ke lie chhoṭe bartan bhī kḥālis sone se banāe.

²⁴Shamādān aur us ke tamām sāmān ke lie pūre 34 kilogrām kḥālis sonā istemāl huā.

Baḥhūr Jalāne kī Qurbāngāh

²⁵Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banāi jo baḥhūr jalāne ke lie thī. Wuh ḍeṛḥ fuṭ lambī, itnī hī chauṛī aur tīn fuṭ ūñchī thī. Us ke chār konoñ meñ se siñg nikalte the jo qurbāngāh ke sāth ek hī ṭukṛe se banāe gae the. ²⁶Us kī ūpar kī satah, us ke chār pahluoñ aur us ke siñgoñ par kḥālis sonā chaṛhāyā gayā. Ūpar kī satah ke irdgird Bazliyel ne sone kī jhālar banāi. ²⁷Sone ke do karē banā kar us ne unheñ is jhālar ke nīche ek dūse ke muqābil pahluoñ par lagāyā. In karoñ meñ qurbāngāh ko uṭhāne kī lakaṛiyān ḍālī gain. ²⁸Yih lakaṛiyān kīkar kī thīñ, aur un par bhī sonā chaṛhāyā gayā.

²⁹Bazliyel ne masah karne k̥a muqaddas tel aur k̥hushbūdār k̥hālīs baḥhūr bhī banāyā. Yih itarsāz k̥a kām thā.

Jānwarōn ko Pesh Karne

kī Qurbāngāh

38 Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī ek aur qurbāngāh banāi jo bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie thī. Us kī ūnchāi sārhe chār fuṭ, us kī lambāi aur chauṛāi sārhe sāt sāt fuṭ thī. ²Us ke ūpar chāroṇ konoṇ meṇ se siṅg nikalte the. Siṅg aur qurbāngāh ek hī ṭukre ke the, aur us par pītal chaṛhāyā gayā. ³Us k̥a tamām s̥āz-o-sāmān aur bartan bhī pītal ke the yānī rākh ko uṭhā kar le jāne kī bālṭiyān, belche, kāñṭe, jalte hue koele ke lie bartan aur chhiṛkāw ke kaṭore.

⁴Qurbāngāh ko uṭhāne ke lie us ne pītal k̥a janglā banāyā. Wuh ūpar se khulā thā aur yon banāyā gayā ki jab qurbāngāh us meṇ rakhī jāe to wuh us kināre tak pahuñche jo qurbāngāh kī ādhī ūnchāi par lagī thī. ⁵Us ne qurbāngāh ko uṭhāne ke lie chār kaṛe banā kar unheṇ jangle ke chār konoṇ par lagāyā. ⁶Phir us ne kīkar kī do

lakaṛiyān banā kar un par pītal chaṛhāyā ⁷aur qurbāngāh ke donoṇ taraf lage in kaṛon meṇ dāl diṇ. Yon use uṭhāyā jā saktā thā. Qurbāngāh lakaṛī kī thī lekin khokhlī thī.

⁸Bazliyel ne dhone k̥a hauz aur us k̥a ḍhānchā bhī pītal se banāyā. Us k̥a pītal un auraton ke āinoṇ se milā thā jo mulāqāt ke k̥haima ke darwāze par k̥hidmat kartī thin.

K̥haima k̥a Sahan

⁹Phir Bazliyel ne sahan banāyā. Us kī chārdiwāri bārik katān ke kapre se banāi gai. Chārdiwāri kī lambāi junūb kī taraf 150 fuṭ thī. ¹⁰Kapre ko lagāne ke lie chāndī kī huken, paṭṭiyān, lakaṛī ke khambe aur un ke pāe banāe gae. ¹¹Chārdiwāri shimāl kī taraf bhī isī tarah banāi gai. ¹²K̥haima ke pīchhe maḡhrib kī taraf chārdiwāri kī chauṛāi 75 fuṭ thī. Kapre ke alāwā us ke lie 10 khambe, 10 pāe aur kaprā lagāne ke lie chāndī kī huken aur paṭṭiyān banāi gain. ¹³Sāmne, mashriq kī taraf jahān se sūraj tulū hotā hai chārdiwāri kī chauṛāi bhī 75 fuṭ thī. ¹⁴⁻¹⁵Kapṛā darwāze ke dāin taraf sārhe 22 fuṭ chauṛā thā aur us ke bāin taraf bhī utnā hī chauṛā.

Use donoñ taraf tin tin khamboñ ke sāth lagāyā gayā jo pītal ke pāiyōñ par khaṛe the. ¹⁶Chārdīwārī ke tamām pardoñ ke lie bārik katān istemāl huā. ¹⁷Khambe pītal ke pāiyōñ par khaṛe the, aur parde chāndī kī hukoñ aur paṭṭiyōñ se khamboñ ke sāth lage the. Khamboñ ke ūpar ke siron par chāndī chaṛhāī gāī thī. Sahan ke tamām khamboñ par chāndī kī paṭṭiyāñ lagī thiñ.

¹⁸Chārdīwārī ke darwāze kā pardā nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se banāyā gayā, aur us par kaṛhāī kā kām kiya gayā. Wuh 30 fuṭ chauṛā aur chārdīwārī ke dūse pardoñ kī tarah sārhe sāt fuṭ ūñchā thā. ¹⁹Us ke chār khambe aur pītal ke chār pāe the. Us kī huken aur paṭṭiyāñ chāndī kī thiñ, aur khamboñ ke ūpar ke siron par chāndī chaṛhāī gāī thī. ²⁰Khāime aur chārdīwārī kī tamām mekheñ pītal kī thiñ.

Khāime kā Tāmīrī Sāmān

²¹Zail meñ us sāmān kī fahrist hai jo maqdis kī tāmīr ke lie istemāl huā. Mūsā ke hukm par imām-e-āzam Hārūn ke beṭe Itamar ne Lāwiyōñ

kī mārīfat yih fahrist taiyār kī. ²²(Yahūdāh ke qabīle ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ne wuh sab kuchh banāyā jo Rab ne Mūsā ko batāyā thā. ²³Us ke sāth Dān ke qabīle kā Uhliyāb bin Aḳhīsamak thā jo kāriḡarī ke har kām aur kaṛhāī ke kām meñ māhir thā. Wuh nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārik katān se kapṛā banāne meñ bhī māhir thā.)

²⁴Us sone kā wazn jo logoñ ke hadiyōñ se jamā huā aur maqdis kī tāmīr ke lie istemāl huā taqriban 1,000 kilogrām thā. (Use maqdis ke bāṭoñ ke hisāb se tolā gayā.)

²⁵Tāmīr ke lie chāndī jo mardumshumārī ke hisāb se wasūl huī, us kā wazn taqriban 3,430 kilogrām thā. (Use bhī maqdis ke bāṭoñ ke hisāb se tolā gayā.)

²⁶Jin mardoñ kī umr 20 sāl yā is se zāyd thī unheñ chāndī kā ādhā ādhā sikkā denā paṛā. Mardoñ kī kul tādād 6,03,550 thī. ²⁷Chūnki dīwāroñ ke taḳhtoñ ke pāe aur Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke satūnoñ ke pāe chāndī ke the is lie taqriban pūrī chāndī in 100 pāiyōñ ke lie sarf huī. ²⁸Taqriban 30 kilogrām chāndī bach gāī. Is se chārdīwārī ke khamboñ kī huken

aur paṭṭiyān banāi gaīn, aur yih khamboṅ ke ūpar ke siron par bhi chaṛhāi gai.

²⁹Jo pītal hadiyon se jamā huā us kā wazn taqriban 2,425 kilogrām thā. ³⁰Khaima ke darwāze ke pāe, jānwaron ko chaṛhāne kī qurbāngāh, us kā janglā, bartan aur sāz-o-sāmān, ³¹chārdiwārī ke pāe, sahan ke darwāze ke pāe aur khaime aur chārdiwārī kī tamām mekheṅ isī se banāi gaīn.

Hārūn kā Bālāposh

39 Bazliyēl kī hidāyat par kārīgaron ne nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā le kar maqdis meṅ k̄hidmat ke lie libās banāe. Unhoṅ ne Hārūn ke muqaddas kapre un hidāyāt ke ain mutābiq banāe jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ²Unhoṅ ne imām-e-āzam kā bālāposh banāne ke lie sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl kiya. ³Unhoṅ ne sone ko kūṭ kūṭ kar warq banāyā aur phir use kāt kar dhāge banāe. Jab nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kaprā banāyā gayā to sone kā yih dhāgā

mahārat se kaṛhāi ke kām meṅ istemāl huā. ⁴Unhoṅ ne bālāposh ke lie do paṭṭiyān banāin aur unheṅ bālāposh ke kandhon par rakh kar sāmne aur pīchhe se bālāposh ke sāth lagāin. ⁵Paṭkā bhi banāyā gayā jis se bālāposh ko bāndhā jātā thā. Is ke lie bhī sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl huā. Yih un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ⁶Phir unhoṅ ne aqīq-e-ahmar ke do patthar chun lie aur unheṅ sone ke k̄hānon meṅ jaṛ kar un par Isrāīl ke bārah beṭon ke nām kandā kie. Yih nām jauharon par us tarah kandā kie gae jis tarah muhr kandā kī jāti hai. ⁷Unhoṅ ne pattharon ko bālāposh kī do paṭṭiyon par yon lagāyā ki wuh Hārūn ke kandhon par Rab ko Isrāīliyon kī yād dilāte raheṅ. Yih sab kuchh Rab kī dī gai hidāyāt ke ain mutābiq huā.

Sīne kā Kīsā

⁸Is ke bād unhoṅ ne sīne kā kīsā banāyā. Yih māhir kārīgar kā kām thā aur unhiṅ chizon se banā jin se Hārūn kā bālāposh bhī banā thā yānī sone aur nīle,

arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se. ⁹Jab kapre ko ek dafā tah kiyā gayā to kīse kī lambāī aur chauṛāī nau nau inch thī. ¹⁰Unhoṅ ne us par chār qatāroṅ meṅ jawāhar jaṛe. Har qatār meṅ tīn tīn jauhar the. Pahle qatār meṅ lāl, zabarjad aur zumurrad. ¹¹Dūsre meṅ firozā, sang-e-lājaward aur hajrul-qamar. ¹²Tisre meṅ zarqon, aqīq aur yāqūt-e-arḡhawānī. ¹³Chauthī meṅ pukhrāj, aqīq-e-ahmar aur yashab. Har jauhar sone ke kḥāne meṅ jaṛā huā thā. ¹⁴Yih bārah jawāhar Isrāīl ke bārah qabīloṅ kī numāindagi karte the. Ek ek jauhar par ek qabīle kā nām kandā kiyā gayā, aur yih nām us tarah kandā kie gae jis tarah muhr kandā kī jāti hai.

¹⁵Ab unhoṅ ne sīne ke kīse ke lie kḥālīs sone kī do zanjīreṅ banāī jo ḍorī kī tarah gundhī huī thīn. ¹⁶Sāth sāth unhoṅ ne sone ke do kḥāne aur do kaṛe bhī banāe. Unhoṅ ne yih kaṛe kīse ke ūpar ke do konoṅ par lagāe. ¹⁷Phir donoṅ zanjīreṅ un do kaṛoṅ ke sāth lagāī gāīn. ¹⁸Un ke dūsre sire bālāposh kī kandhoṅ wālī paṭṭiyōṅ ke do kḥānoṅ ke sāth joṛ die gae. Phir sāmne kī taraf lagāe gae. ¹⁹Unhoṅ

ne kīse ke nichle do konoṅ par bhī sone ke do kaṛe lagāe. Wuh andar, bālāposh kī taraf lage the. ²⁰Ab unhoṅ ne do aur kaṛe banā kar bālāposh kī kandhoṅ wālī paṭṭiyōṅ par lagāe. Yih bhī sāmne kī taraf lage the lekin niche, bālāposh ke paṭke ke ūpar hī. ²¹Unhoṅ ne sīne ke kīse ke nichle kaṛe nīlī ḍorī se bālāposh ke in nichle kaṛoṅ ke sāth bāndhe. Yoṅ kīsā paṭke ke ūpar achchhī tarah sīne ke sāth lagā rahā. Yih un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Hārūn kā Choḡhā

²²Phir kārīgaroṅ ne choḡhā bunā. Wuh pūrī tarah nīle dhāge se banāyā gayā. Choḡhe ko bālāposh se pahle pahnanā thā. ²³Us ke garebān ko bune hue kālar se mazbūt kiyā gayā tāki wuh na phaṭe. ²⁴Unhoṅ ne nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge se anār banā kar unheṅ choḡhe ke dāman meṅ lagā diyā. ²⁵Un ke darmiyān kḥālīs sone kī ghanṭiyān lagāī gāīn. ²⁶Dāman meṅ anār aur ghanṭiyān bārī bārī lagāī gāīn. Lāzim thā ki Hārūn kḥidmat karne ke lie

hameshā yih choġhā pahne. Rab ne Mūsā ko yihī hukm diyā thā.

Ḳhidmat ke lie Dīgar Libās

²⁷Kārīgaron ne Hārūn aur us ke beṭon ke lie bārīk katān ke zerjāme banāe. Yih bunane wāle kām thā. ²⁸Sāth sāth unhoṇ ne bārīk katān kī pagaṛiyān aur bārīk katān ke pājāme banāe. ²⁹Kamarband ko bārīk katān aur nīle, arġhawānī aur qirmizī rang ke dhāge se banāyā gayā. Kaṛhāi karne wālon ne is par kām kiyā. Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

³⁰Unhoṇ ne muqaddas tāj yānī ḳhālīs sone kī taḡhtī banāi aur us par yih alfāz kandā kie, ‘Rab ke lie Maḡhsūs-o-Muqaddas.’ ³¹Phir unhoṇ ne ise nīlī ḍorī se pagaṛī ke sāmne wāle hisse se lagā diyā. Yih bhī un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Sārā Sāmān Mūsā ko Dīkhāyā

Jātā Hai

³²Āḡhirkār maqdis kām mukammal huā. Isrāīliyon ne sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā thā jo Rab ne Mūsā ko dī

thīn. ³³Wuh maqdis kī tamām chīzeṇ Mūsā ke pās le āe yānī muqaddas ḳhaimā aur us kā sārā sāmān, us kī huken, dīwāron ke taḡhte, shahtīr, satūn aur pāe, ³⁴ḳhaime par menḍhoṇ kī surḳh rangī huī khālon kā ġhilāf aur taḡhas kī khālon kā ġhilāf, Muqaddastarīn Kamre ke darwāze kā pardā, ³⁵ahd kā sandūq jis meṇ sharīat kī taḡhtiyān rakhnī thīn, use uṭhāne kī lakaṛiyān aur us kā ḍhaknā, ³⁶maḡhsūs roṭiyon kī mez, us kā sārā sāmān aur roṭiyān, ³⁷ḳhālīs sone kā shamādān aur us par rakhne ke charāġh us ke sāre sāmān samet, shamādān ke lie tel, ³⁸baḡhūr jalāne kī sone kī qurbāngāh, masah kā tel, ḳhushbūdār baḡhūr, muqaddas ḳhaime ke darwāze kā pardā, ³⁹jānwāron ko chaṛhāne kī pītal kī qurbāngāh, us kā pītal kā janglā, use uṭhāne kī lakaṛiyān aur bāqī sārā sāmān, dhone kā hauz aur wuh ḍhānchā jis par hauz rakhnā thā, ⁴⁰chārdīwārī ke parde un ke khamboṇ aur pāiyon samet, sahan ke darwāze kā pardā, chārdīwārī ke rasse aur meḡheṇ, mulāqāt ke ḳhaime meṇ ḳhidmat karne kā bāqī sārā sāmān ⁴¹aur maqdis meṇ

ḵhidmat karne ke wuh muqaddas libās jo Hārūn aur us ke beṭoṇ ko pahnane the.

⁴²Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā thā jo Rab ne Mūsā ko dī thiṇ. ⁴³Mūsā ne tamām chīzoṇ kā muāynā kiya aur mālūm kiya ki unhoṇ ne sab kuchh Rab kī hidāyāt ke mutābiq banāyā thā. Tab us ne unheṇ barkat dī.

Maqdis ko Khaṛā Karne kī Hidāyāt

40 Phir Rab ne Mūsā se kahā, ²“Pahle mahīne kī pahlī tāriḵh ko mulāqāt kā ḵhaimā khaṛā karnā. ³Ahd kā sandūq jis meṇ shariāt kī taḵhtiyāṇ haiṇ Muqaddastarīn Kamre meṇ rakh kar us ke darwāze kā pardā lagānā. ⁴Is ke bād maḵsūs roṭiyōṇ kī mez Muqaddas Kamre meṇ lā kar us par tamām zarūrī sāmān rakhnā. Us kamre meṇ shamādān bhī le ānā aur us par us ke charāḡh rakhnā. ⁵Baḵhūr kī sone kī qurbāngāh us parde ke sāmne rakhnā jis ke pīchhe ahd kā sandūq hai. Phir ḵhaime meṇ dāḵhil hone ke darwāze par pardā lagānā. ⁶Jānwarōṇ ko chaṛhāne kī qurbāngāh sahan meṇ ḵhaime

ke darwāze ke sāmne rakhī jāe. ⁷Ḵhaime aur is qurbāngāh ke darmiyān dhone kā hauz rakh kar us meṇ pānī ḍālnā. ⁸Sahan kī chārdiwārī khaṛī karke us ke darwāze kā pardā lagānā.

⁹Phir masah kā tel le kar use ḵhaime aur us ke sāre sāmān par chhiṛak denā. Yoṇ tū use mere lie maḵsūs karegā aur wuh muqaddas hogā. ¹⁰Phir jānwarōṇ ko chaṛhāne kī qurbāngāh aur us ke sāmān par masah kā tel chhiṛaknā. Yoṇ tū use mere lie maḵsūs karegā aur wuh nihāyat muqaddas hogā. ¹¹Isī tarah hauz aur us ḍhānche ko bhī maḵsūs karnā jis par hauz rakhā gayā hai.

¹²Hārūn aur us ke beṭoṇ ko mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par lā kar ḡhush karānā. ¹³Phir Hārūn ko muqaddas libās pahnānā aur use masah karke mere lie maḵsūs-o-muqaddas karnā tāki imām ke taur par merī ḵhidmat kare. ¹⁴Us ke beṭoṇ ko lā kar unheṇ zerjāme pahnā denā. ¹⁵Unheṇ un ke wālīd kī tarah masah karnā tāki wuh bhī imāmoṇ ke taur par merī ḵhidmat kareṇ. Jab unheṇ masah kiya jāegā to wuh aur bād meṇ un kī

aulād hameshā tak maqdis meñ is
k̄hidmat ke lie maḵsūs hoñge.”

Maqdis ko Kharā Kiyā Jātā Hai

¹⁶Mūsā ne sab kuchh Rab kī hidāyat ke mutābiq kiyā. ¹⁷Pahle mahīne kī pahli tārīkh ko muqaddas k̄haimā kharā kiyā gayā. Unheñ Misr se nikle pūrā ek sāl ho gayā thā. ¹⁸Mūsā ne dīwār ke takhton ko un ke pāiyon par kharā karke un ke sāth shahtir lagāe. Isī tarah us ne satūnon ko bhī kharā kiyā. ¹⁹Us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq dīwaron par kapre kā k̄haimā lagāyā aur us par dūsre ḡhilāf rakhe.

²⁰Us ne shariat kī donon takhtiyān le kar ahd ke sandūq meñ rakh diñ, uṭhāne ke lie lakariyān sandūq ke karon meñ dāl diñ aur kaffāre kā q̄haknā us par lagā diyā.

²¹Phir us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq sandūq ko Muqaddastarin Kamre meñ rakh kar us ke darwāze kā pardā lagā diyā. Yon ahd ke sandūq par pardā parā rahā.

²²Mūsā ne maḵsūs roṭiyon kī mez Muqaddas Kamre ke shimāli hisse meñ us parde ke sāmne rakh dī jis ke pīchhe ahd kā sandūq thā. ²³Us

ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq Rab ke lie maḵsūs kī huī roṭiyān mez par rakhīñ. ²⁴Usī kamre ke junūbi hisse meñ us ne shamādān ko mez ke muqābil rakh diyā. ²⁵Us par us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq Rab ke sāmne charāḡh rakh die. ²⁶Us ne baḵhūr kī sone kī qurbāngāh bhī usī kamre meñ rakhī, us parde ke bilkul sāmne jis ke pīchhe ahd kā sandūq thā. ²⁷Us ne us par Rab kī hidāyat ke ain mutābiq k̄hushbūdār baḵhūr jalāyā.

²⁸Phir us ne k̄haimē kā darwāzā lagā diyā. ²⁹Bāhar jā kar us ne jānwaron ko chaṛhāne kī qurbāngāh k̄haimē ke darwāze ke sāmne rakh dī. Us par us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhallā kī nazareñ chaṛhāīñ.

³⁰Us ne dhone ke hauz ko k̄haimē aur us qurbāngāh ke darmiyān rakh kar us meñ pānī dāl diyā.

³¹Mūsā, Hārūn aur us ke beṭe use apne hāth-pānw dhone ke lie istemāl karte the. ³²Jab bhī wuh mulāqāt ke k̄haimē meñ dāk̄hil hote yā jānwaron ko chaṛhāne kī qurbāngāh ke pās āte to Rab kī

hidāyat ke ain mutābiq pahle ḡhusl karte.

³³Ākhir meñ Mūsā ne ḵhaimā, qurbāngāh aur chārdīwārī kharī karke sahan ke darwāze kā pardā lagā diyā. Yon Mūsā ne maqdis kī tāmīr mukammal kī.

Ḵhaime meñ Rab kā Jalāl

³⁴Phir mulāqāt ke ḵhaime par bādal chhā gayā aur maqdis Rab ke jalāl se bhar gayā. ³⁵Mūsā ḵhaime meñ dākḥil na ho sakā, kyonki bādal us

par ṭhahrā huā thā aur maqdis Rab ke jalāl se bhar gayā thā.

³⁶Tamām safr ke daurān jab bhī maqdis ke ūpar se bādal uṭhtā to Isrāīlī safr ke lie taiyār ho jāte.

³⁷Agar wuh na uṭhtā to wuh us waqt tak ṭhahre rahte jab tak bādal uṭh na jātā. ³⁸Din ke waqt bādal maqdis ke ūpar ṭhahrā rahtā aur rāt ke waqt wuh tamām Isrāīliyon ko āg kī sūrat meñ nazar ātā thā. Yih silsilā pūre safr ke daurān jāri rahā.

Ahbār

Bhasm Hone Wālī Qurbānī

1 Rab ne mulāqāt ke khaime meñ se Mūsā ko bulā kar kahā² ki Isrāīliyon ko ittalā de,

“Agar tum meñ se koī Rab ko qurbānī pesh karnā chāhe to wuh apne gāy-bailon yā bheṛ-bakriyon meñ se jānwar chun le.

³Agar wuh apne gāy-bailon meñ se bhasm hone wālī qurbānī chaḥhānā chāhe to wuh beaib bail chun kar use mulāqāt ke khaime ke darwāze par pesh kare tāki Rab use qabūl kare. ⁴Qurbānī pesh karne wālā apnā hāth jānwar ke sar par rakhe to yih qurbānī maqbūl ho kar us kā kaffārā degī. ⁵Qurbānī pesh karne wālā bail ko wahāñ Rab ke sāmne zabah kare. Phir Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā kḥūn Rab ko pesh karke use

darwāze par kī qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛkeñ. ⁶Is ke bād qurbānī pesh karne wālā khāl utār kar jānwar ke ṭukṛe ṭukṛe kare.

⁷Imām qurbāngāh par āg lagā kar us par tartīb se lakaṛiyāñ chuneñ.

⁸Us par wuh jānwar ke ṭukṛe sar aur charbī samet rakheñ. ⁹Lāzim hai ki qurbānī pesh karne wālā pahle jānwar kī antaṛiyāñ aur pinḍliyañ dhoe, phir imām pūre jānwar ko qurbāngāh par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī kḥushbū Rab ko pasand hai.

¹⁰Agar bhasm hone wālī qurbānī bheṛ-bakriyon meñ se chunī jāe to wuh beaib nar ho. ¹¹Pesh karne wālā use Rab ke sāmne qurbāngāh kī shimālī simt meñ zabah kare. Phir Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā kḥūn qurbāngāh ke chār

pahluon par chhiṛkeñ. ¹²Is ke bād pesh karne wālā jānwar ke ṭukṛe ṭukṛe kare aur imām yih ṭukṛe sar aur charbī samet qurbāngāh kī jaltī huī lakaṛiyon par tartīb se rakhe. ¹³Lāzim hai ki qurbānī pesh karne wālā pahle jānwar kī antariyān aur pinḍliyān dhoe, phir imām pūre jānwar ko Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

¹⁴Agar bhasm hone wālī qurbānī parindā ho to wuh qumrī yā jawān kabūtar ho. ¹⁵Imām use qurbāngāh ke pās le āe aur us kā sar maroṛ kar qurbāngāh par jalā de. Wuh us kā khūn yon nikalne de ki wuh qurbāngāh kī ek taraf se niche ṭapke. ¹⁶Wuh us kā poṭā aur jo us meñ hai dūr karke qurbāngāh kī mashriqī simt meñ phaiñk de, wahān jahān rākh phaiñkī jāti hai. ¹⁷Use pesh karte waqt imām us ke par pakaṛ kar parinde ko phāṛ dāle, lekin yon ki wuh bilkul ṭukṛe ṭukṛe na ho jāe. Phir imām use qurbāngāh par jaltī huī lakaṛiyon par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

Ġhallā kī Nazar

2 Agar koī Rab ko Ġhallā kī nazar pesh karnā chāhe to wuh is ke lie behtarīn maidā istemāl kare. Us par wuh zaitūn kā tel unḍele aur lubān rakh kar ²use Hārūn ke beṭon ke pās le āe jo imām haiñ. Imām tel se milāyā gayā muṭṭhī-bhar maidā aur tamām lubān le kar qurbāngāh par jalā de. Yih yādgār kā hissā hai, aur us kī khushbū Rab ko pasand hai. ³Bāqī maidā aur tel Hārūn aur us ke beṭon kā hissā hai. Wuh Rab kī jalne wālī qurbānion meñ se ek nihāyat muqaddas hissā hai.

⁴Agar yih qurbānī tanūr meñ pakāi huī roṭī ho to us meñ khamīr na ho. Is kī do qismeñ ho saktī haiñ, roṭiyān jo behtarīn maide aur tel se banī huī hon aur roṭiyān jin par tel lagāyā gayā ho.

⁵Agar yih qurbānī tawe par pakāi huī roṭī ho to wuh behtarīn maide aur tel kī ho. Us meñ khamīr na ho. ⁶Chūñki wuh Ġhallā kī nazar hai is lie roṭī ko ṭukṛe ṭukṛe karnā aur us par tel ḍālnā.

⁷Agar yih qurbānī kaṛāhī meñ pakāi huī roṭī ho to wuh behtarīn maide aur tel kī ho.

⁸Agar tū in chīzoñ kī banī huī ḡhallā kī nazar Rab ke huzūr lānā chāhe to use imām ko pesh karnā. Wuhī use qurbāngāh ke pās le āe. ⁹Phir imām yādgār kā hissā alag karke use qurbāngāh par jalā de. Aisī qurbānī kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ¹⁰Qurbānī kā bāqī hissā Hārūn aur us ke beṭoñ ke lie hai. Wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyoñ meñ se ek nihāyat muqaddas hissā hai.

¹¹ḡhallā kī jitnī nazareñ tum Rab ko pesh karte ho un meñ ḡhamīr na ho, kyonki lāzim hai ki tum Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karte waqt na ḡhamīr, na shahd jalāo. ¹²Yih chīzeñ fasal ke pahle phaloñ ke sāth Rab ko pesh kī jā saktī haiñ, lekin unheñ qurbāngāh par na jalāyā jāe, kyonki wahāñ Rab ko un kī ḡhushbū pasand nahīñ hai. ¹³ḡhallā kī har nazar meñ namak ho, kyonki namak us ahd kī numāindagi kartā hai jo tere Ḳhudā ne tere sāth bāndhā hai. Tujhe har qurbānī meñ namak dālnā hai.

¹⁴Agar tū ḡhallā kī nazar ke lie fasal ke pahle phal pesh karnā chāhe to kuchlī huī kachchī bāliyañ bhūn kar pesh karnā. ¹⁵Chūñki wuh ḡhallā kī nazar hai is lie us

par tel unḡelnā aur lubān rakhnā. ¹⁶Kuchle hue dānoñ aur tel kā jo hissā Rab kā hai yāñi yādgār kā hissā use imām tamām lubān ke sāth jalā de. Yih nazar Rab ke lie jalne wālī qurbānī hai.

Salāmatī kī Qurbānī

3 Agar koī Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karne ke lie ḡyā yā bail chaḡhānā chāhe to wuh jāñwar beaib ho. ²Wuh apnā hāth jāñwar ke sar par rakh kar use mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par zabah kare. Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā ḡhūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ³⁻⁴Pesh karne wālā antaṛiyoñ par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ⁵Phir Hārūn ke beṭe yih sab kuchh bhasm hone wālī qurbānī ke sāth qurbāngāh kī lakaṛiyoñ par jalā deñ. Yih jalne wālī qurbānī hai, aur is kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ⁶Agar salāmatī kī qurbānī ke lie bheṛ-bakriyoñ meñ se jāñwar

chunā jāe to wuh beaib nar yā mādā ho.

⁷Agar wuh bheṛ kā bachchā chaṛhānā chāhe to wuh use Rab ke sāmne le āe. ⁸Wuh apnā hāth us ke sar par rakh kar use mulāqāt ke khaime ke sāmne zabah kare. Hārūn ke beṭe us kā kḥūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛkeṇ. ⁹⁻¹⁰Pesh karne wālā charbī, pūrī dum, antariyon par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chizon ko gurdon ke sāth hī alag karnā hai. ¹¹Imām yih sab kuchh Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Yih kḥurāk jalne wālī qurbānī hai.

¹²Agar salāmātī kī qurbānī bakrī kī ho ¹³to pesh karne wālā us par hāth rakh kar use mulāqāt ke khaime ke sāmne zabah kare. Hārūn ke beṭe jānwar kā kḥūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛkeṇ. ¹⁴⁻¹⁵Pesh karne wālā antariyon par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chizon ko gurdon

ke sāth hī alag karnā hai. ¹⁶Imām yih sab kuchh Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Yih kḥurāk jalne wālī qurbānī hai, aur is kī kḥushbū Rab ko pasand hai.

Sārī charbī Rab kī hai. ¹⁷Tumhāre lie kḥūn yā charbī khānā manā hai. Yih na sirf tumhāre lie manā hai balki tumhārī aulād ke lie bhī, na sirf yahān balki har jagah jahān tum rahte ho.”

Gunāh kī Qurbānī

4 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā ki jo bhī ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm ko toṛe wuh yih kare:

Imām ke lie Gunāh kī Qurbānī

³Agar imām-e-āzam gunāh kare aur natije meṇ pūrī qaum qusūrwār ṭhahre to phir wuh Rab ko ek beaib jawān bail le kar gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ⁴Wuh jawān bail ko mulāqāt ke khaime ke darwāze ke pās le āe aur apnā hāth us ke sar par rakh kar use Rab ke sāmne zabah kare. ⁵Phir wuh jānwar ke kḥūn meṇ se kuchh le kar khaime meṇ jāe.

⁶Wahān wuh apnī unglī us meñ ḍāl kar use sāt bār Rab ke sāmne yānī Muqaddastarīn Kamre ke parde par chhiṛke. ⁷Phir wuh ḵhaime ke andar kī us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par ḵhūn lagāe jis par baḵhūr jalāyā jātā hai. Bāqī ḵhūn wuh bāhar ḵhaime ke darwāze par kī us qurbāngāh ke pāe par unḍele jis par jānwar jalāe jāte haiñ. ⁸Jawān bail kī sārī charbī, antariyoñ par kī sārī charbī, ⁹gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ¹⁰Yih bilkul usī tarah kiya jāe jis tarah us bail ke sāth kiya gayā jo salāmati kī qurbānī ke lie pesh kiya jātā hai. Imām yih sab kuchh us qurbāngāh par jalā de jis par jānwar jalāe jāte haiñ. ¹¹Lekin wuh us kī khāl, us kā sārā gosht, sar aur pinḍliyañ, antariyañ aur un kā gobar ¹²ḵhaimāgāh ke bāhar le jāe. Yih chizeñ us pāk jagah par jahān qurbāniyoñ kī rākh phaiñkī jātī hai lakariyoñ par rakh kar jalā denī haiñ.

Qaum ke lie Gunāh kī Qurbānī

¹³Agar Isrāil kī pūrī jamāt ne ḡhairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kiya hai aur jamāt ko mālūm nahīn thā to bhī wuh qusūrwar hai. ¹⁴Jab logoñ ko patā lage ki ham ne gunāh kiya hai to jamāt mulāqāt ke ḵhaime ke pās ek jawān bail le āe aur use gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ¹⁵Jamāt ke buzurg Rab ke sāmne apne hāth us ke sar par rakheñ, aur wuh wahīn zabah kiya jāe. ¹⁶Phir imām-e-āzam jānwar ke ḵhūn meñ se kuchh le kar mulāqāt ke ḵhaime meñ jāe. ¹⁷Wahān wuh apnī unglī us meñ ḍāl kar use sāt bār Rab ke sāmne yānī Muqaddastarīn Kamre ke parde par chhiṛke. ¹⁸Phir wuh ḵhaime ke andar kī us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par ḵhūn lagāe jis par baḵhūr jalāyā jātā hai. Bāqī ḵhūn wuh bāhar ḵhaime ke darwāze kī us qurbāngāh ke pāe par unḍele jis par jānwar jalāe jāte haiñ. ¹⁹Is ke bād wuh us kī tamām charbī nikāl kar qurbāngāh par jalā de. ²⁰Us bail ke sāth wuh sab kuchh kare jo use apne zātī ḡhairirādī gunāh ke lie karnā hotā hai. Yoñ wuh logoñ

kā kaffārā degā aur unheñ muāfi mil jāegī. ²¹Ākhir meñ wuh bail ko kḥaimāgāh ke bāhar le jā kar us tarah jalā de jis tarah use apne lie bail ko jalā denā hotā hai. Yih jamāt kā gunāh dūr karne kī qurbānī hai.

Qaum ke Rāhnumā ke lie

Gunāh kī Qurbānī

²²Agar koī sardār ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kare aur yon qusūrwar ṭhahre to ²³jab bhī use patā lage ki mujh se gunāh huā hai to wuh qurbānī ke lie ek beaib bakrā le āe. ²⁴Wuh apnā hāth bakre ke sar par rakh kar use wahāñ zabah kare jahāñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ zabah kī jāti haiñ. Yih gunāh kī qurbānī hai. ²⁵Imām apnī ungli kḥūn meñ ḍāl kar use us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī kḥūn wuh qurbāngāh ke pāe par unḍele. ²⁶Phir wuh us kī sārī charbī qurbāngāh par us tarah jalā de jis tarah wuh salāmatī kī qurbāniyon kī charbī jalā detā hai. Yon imām us ādmi kā kaffārā degā aur use muāfi hāsīl ho jāegī.

Ām Logoñ ke lie Gunāh kī Qurbānī

²⁷Agar koī ām shakhs ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kare aur yon qusūrwar ṭhahre to ²⁸jab bhī use patā lage ki mujh se gunāh huā hai to wuh qurbānī ke lie ek beaib bakrī le āe. ²⁹Wuh apnā hāth bakrī ke sar par rakh kar use wahāñ zabah kare jahāñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ zabah kī jāti haiñ. ³⁰Imām apnī ungli kḥūn meñ ḍāl kar use us qurbāngāh ke chāron sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī kḥūn wuh qurbāngāh ke pāe par unḍele. ³¹Phir wuh us kī sārī charbī us tarah nikāle jis tarah wuh salāmatī kī qurbāniyon kī charbī nikāltā hai. Is ke bād wuh use qurbāngāh par jalā de. Aisī qurbānī kī kḥushbū Rab ko pasand hai. Yon imām us ādmi kā kaffārā degā aur use muāfi hāsīl ho jāegī.

³²Agar wuh gunāh kī qurbānī ke lie bheṛ kā bachchā lānā chāhe to wuh beaib mādā ho. ³³Wuh apnā hāth us ke sar par rakh kar use wahāñ zabah kare jahāñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ zabah kī jāti haiñ. ³⁴Imām apnī ungli kḥūn meñ ḍāl kar use us qurbāngāh ke

chāroṇ sīṅgoṇ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiṇ. Bāqī kḥūn wuh qurbāṅgāh ke pāe par unḍele. ³⁵Phir wuh us kī tamām charbī us tarah nikāle jis tarah salāmatī kī qurbānī ke lie zabah kie gae jawān menḍhe kī charbī nikālī jāti hai. Is ke bād imām charbī ko qurbāṅgāh par un qurbāniyoṇ samet jalā de jo Rab ke lie jalāi jāti haiṇ. Yoṇ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī.

Gunāh kī Qurbāniyoṇ ke bāre meṇ Kḥās Hidāyāt

5 Ho saktā hai ki kisī ne yoṇ gunāh kiyā ki us ne koī jurm dekhā yā wuh us ke bāre meṇ kuchh jāntā hai. To bhī jab gawāhoṇ ko qasam ke lie bulāyā jātā hai to wuh gawāhī dene ke lie sāmne nahīn ātā. Is sūrat meṇ wuh qusūrwar ṭhahartā hai.

²Ho saktā hai ki kisī ne ḡhairirādi taur par kisī nāpāk chīz ko chhū liyā hai, kḥāh wuh kisī jangli jānwar, maweshī yā reṅgne wāle jānwar kī lāsh kyoṇ na ho. Is sūrat meṇ wuh nāpāk hai aur qusūrwar ṭhahartā hai.

³Ho saktā hai ki kisī ne ḡhairirādi taur par kisī shaḡhs kī nāpākī ko chhū liyā hai yānī us kī koī aisi chīz jis se wuh nāpāk ho gayā hai. Jab use mālūm ho jātā hai to wuh qusūrwar ṭhahartā hai.

⁴Ho saktā hai ki kisī ne beparwāi se kuchh karne kī qasam khāi hai, chāhe wuh achchhā kām thā yā ḡhalat. Jab wuh jān letā hai ki us ne kyā kiyā hai to wuh qusūrwar ṭhahartā hai.

⁵Jo is tarah ke kisī gunāh kī binā par qusūrwar ho, lāzim hai ki wuh apnā gunāh taslim kare. ⁶Phir wuh gunāh kī qurbānī ke taur par ek bheṛ yā bakrī pesh kare. Yoṇ imām us kā kaffārā degā.

⁷Agar qusūrwar shaḡhs ḡhurbat ke bāis bheṛ yā bakrī na de sake to wuh Rab ko do qumriyān yā do jawān kabūtar pesh kare, ek gunāh kī qurbānī ke lie aur ek bhasm hone wālī qurbānī ke lie. ⁸Wuh unheṇ imām ke pās le āe. Imām pahle gunāh kī qurbānī ke lie parindā pesh kare. Wuh us kī gardan maroṛ ḍāle lekin aise ki sar judā na ho jāe. ⁹Phir wuh us ke kḥūn meṇ se kuchh qurbāṅgāh ke ek pahlū par chhiṛke. Bāqī kḥūn wuh yoṇ nikalne de ki wuh qurbāṅgāh ke pāe par ṭapke.

Yih gunāh kī qurbānī hai. ¹⁰Phir imām dūsre parinde ko qawāyd ke mutābiq bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī.

¹¹Agar wuh shaḵhs ḡhurbat ke bāis do qumriyāñ yā do jawān kabūtar bhī na de sake to phir wuh gunāh kī qurbānī ke lie ḍerh kilogrām behtarīn maidā pesh kare. Wuh us par na tel unḍele, na lubān rakhe, kyonki yih ḡhallā kī nazar nahīñ balki gunāh kī qurbānī hai. ¹²Wuh use imām ke pās le āe jo yādgār kā hissā yāñi muṭṭhī-bhar un qurbāniyoñ ke sāth jalā de jo Rab ke lie jalāi jāti haiñ. Yih gunāh kī qurbānī hai. ¹³Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī. Ḡhallā kī nazar kī tarah bāqī maidā imām kā hissā hai.”

Qusūr kī Qurbānī

¹⁴Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁵“Agar kisi ne be’imānī karke ḡhairirādī taur par Rab kī maḵsūs aur muqaddas chīzoñ ke silsile meñ gunāh kiyā ho, aisā shaḵhs qusūr kī qurbānī ke taur par Rab ko beaib aur qīmat ke

lihāz se munāsib menḍhā yā bakrā pesh kare. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. ¹⁶Jitnā nuqsān maqdis ko huā hai utnā hī wuh de. Is ke alāwā wuh mazīd 20 fisad adā kare. Wuh use imām ko de de aur imām jānwar ko qusūr kī qurbānī ke taur par pesh karke us kā kaffārā de. Yoñ use muāfi mil jāegī.

¹⁷Agar koī ḡhairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisi hukm se tajāwuz kare to wuh qusūrwar hai, aur wuh us kā zimmedār ṭhahregā.

¹⁸Wuh qusūr kī qurbānī ke taur par imām ke pās ek beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḍhā le āe. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. Phir imām yih qurbānī us gunāh ke lie chaḥhāe jo qusūrwar shaḵhs ne ḡhairirādī taur par kiyā hai. Yoñ use muāfi mil jāegī. ¹⁹Yih qusūr kī qurbānī hai, kyonki wuh Rab kā gunāh karke qusūrwar ṭhahrā hai.”

6 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Ho saktā hai kisi ne gunāh karke be’imānī kī hai, masalan us ne apne paṛosī kī koī chīz wāpas nahīñ kī jo us ke sapurd kī gāi thī yā jo use girwī ke taur par milī thī, yā us ne us kī koī chīz chorī kī, yā us ne kisi

se koī chīz chhīn lī, ³yā us ne kisi kī gumshudā chīz ke bāre meñ jhūṭ bolā jab use mil gaī, yā us ne qasam khā kar jhūṭ bolā hai, yā is tarah kā koī aur gunāh kiyā hai. ⁴Agar wuh is tarah kā gunāh karke qusūr wār ṭhahre to lāzim hai ki wuh wuhī chīz wāpas kare jo us ne chorī kī yā chhīn lī yā jo us ke sapurd kī gaī yā jo gumshudā ho kar us ke pās ā gaī hai ⁵yā jis ke bāre meñ us ne qasam khā kar jhūṭ bolā hai. Wuh us kā utnā hī wāpas karke 20 fīsad zyādā de. Aur wuh yih sab kuchh us din wāpas kare jab wuh apnī qusūr kī qurbānī pesh kartā hai. ⁶Qusūr kī qurbānī ke taur par wuh ek beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḍhā imām ke pās le āe aur Rab ko pesh kare. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. ⁷Phir imām Rab ke sāmne us kā kaffārā degā to use muāfi mil jāegī.”

Bhasm Hone Wālī Qurbānī

⁸Rab ne Mūsā se kahā, ⁹“Hārūn aur us ke beṭoñ ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke bāre meñ zail kī hidāyāt denā: Bhasm hone wālī qurbānī pūrī rāt subah tak

qurbāngāh kī us jagah par rahe jahāñ āg jaltī hai. Āg ko bujhne na denā. ¹⁰Subah ko imām katān kā libās aur katān kā pājāmā pahan kar qurbānī se bachī huī rākh qurbāngāh ke pās zamīn par ḍāle. ¹¹Phir wuh apne kapṛe badal kar rākh ko ḡhaimāgāh ke bāhar kisi pāk jagah par chhoṛ āe. ¹²Qurbāngāh par āg jaltī rahe. Wuh kabhī bhī na bujhe. Har subah imām lakaṛiyāñ chun kar us par bhasm hone wālī qurbānī tartīb se rakhe aur us par salāmatī kī qurbānī kī charbī jalā de. ¹³Āg hameshā jaltī rahe. Wuh kabhī na bujhne pāe.

Ġhallā kī Nazar

¹⁴Ġhallā kī nazar ke bāre meñ hidāyāt yih haiñ: Hārūn ke beṭe use qurbāngāh ke sāmne Rab ko pesh karen. ¹⁵Phir imām yādgār kā hissā yānī tel se milāyā gayā muṭṭhi-bhar behtarīn maidā aur qurbānī kā tamām lubān le kar qurbāngāh par jalā de. Is kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ¹⁶Hārūn aur us ke beṭe qurbānī kā bāqī hissā khā leñ. Lekin wuh use muqaddas jagah par yānī mulāqāt ke ḡhaime kī

chārdiwārī ke andar khāēñ, aur us meñ khamīr na ho. ¹⁷Use pakāne ke lie us meñ khamīr na ḍālā jāe. Main ne jalne wālī qurbāniyon meñ se yih hissā un ke lie muqarrar kiya hai. Yih gunāh kī qurbānī aur qusūr kī qurbānī kī tarah nihāyat muqaddas hai. ¹⁸Hārūn kī aulād ke tamām mard use khāēñ. Yih usūl abad tak qāym rahe. Jo bhī use chhugā wuh maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā.”

¹⁹Rab ne Mūsā se kahā, ²⁰“Jab Hārūn aur us ke beṭon ko imām kī zimmedārī uṭhāne ke lie maḥsūs karke tel se masah kiya jāegā to wuh ḍeṛh kilogrām behtarīn maidā pesh karen. Us kā ādhā hissā subah ko aur ādhā hissā shām ke waqt pesh kiya jāe. Wuh ḡhallā kī yih nazar rozānā pesh karen. ²¹Use tel ke sāth milā kar tawe par pakānā hai. Phir use ṭukṛe ṭukṛe karke ḡhallā kī nazar ke taur par pesh karnā. Us kī kḥushbū Rab ko pasand hai. ²²Yih qurbānī hameshā Hārūn kī nasl kā wuh ādmī pesh kare jise masah karke imām-e-āzam kā ohdā diyā gayā hai, aur wuh use pūre taur par Rab ke lie jalā de. ²³Imām kī ḡhallā

kī nazar hameshā pūre taur par jalānā. Use na khānā.”

Gunāh kī Qurbānī

²⁴Rab ne Mūsā se kahā, ²⁵“Hārūn aur us ke beṭon ko gunāh kī qurbānī ke bāre meñ zail kī hidāyat denā: Gunāh kī qurbānī ko Rab ke sāmne wahīñ zabah karnā hai jahāñ bhasm hone wālī qurbānī zabah kī jātī hai. Wuh nihāyat muqaddas hai. ²⁶Use pesh karne wālā imām use muqaddas jagah par yānī mulāqāt ke kḥaime kī chārdiwārī ke andar khāe. ²⁷Jo bhī is qurbānī ke gosht ko chhū letā hai wuh maḥsūs-o-muqaddas ho jātā hai. Agar qurbānī ke kḥun ke chhīñṭe kisī libās par paṛ jāēñ to use muqaddas jagah par dhonā hai. ²⁸Agar gosht ko hanḍiyā meñ pakāyā gayā ho to us bartan ko bād meñ toṛ denā hai. Agar us ke lie pīṭal kā bartan istemāl kiya gayā ho to use kḥub māñjh kar pānī se sāf karnā. ²⁹Imāmon ke kḥāndānon meñ se tamām mard use khā sakte haiñ. Yih khānā nihāyat muqaddas hai. ³⁰Lekin gunāh kī har wuh qurbānī khāi na jāe jis kā kḥun mulāqāt ke kḥaime meñ is lie lāyā

gayā hai ki maqdis meñ kisi kâ kaffārā diyā jāe. Use jalānā hai.

Qusūr kī Qurbānī

7 Qusūr kī qurbānī jo nihāyat muqaddas hai us ke bāre meñ hidāyāt yih haiñ:

²Qusūr kī qurbānī wahīñ zabah karnī hai jahāñ bhasm hone wālī qurbānī zabah kī jāti hai. Us kâ khūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛkā jāe. ³Us kī tamām charbī nikāl kar qurbāngāh par chaṛhānī hai yānī us kī dum, antariyon par kī charbī, ⁴gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī. In chizon ko gurdon ke sāth hī alag karnā hai. ⁵Imām yih sab kuchh Rab ko qurbāngāh par jalne wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Yih qusūr kī qurbānī hai. ⁶Imāmon ke khāndānon meñ se tamām mard use khā sakte haiñ. Lekin use muqaddas jagah par khāyā jāe. Yih nihāyat muqaddas hai.

⁷Gunāh aur qusūr kī qurbānī ke lie ek hī usūl hai, jo imām qurbānī ko pesh karke kaffārā detā hai us ko us kâ gosht miltā hai. ⁸Is tarah jo imām kisi jānwar ko bhasm hone

wālī qurbānī ke taur par chaṛhātā hai usī ko jānwar kī khāl milti hai. ⁹Aur isī tarah tanūr meñ, kaṛāhī meñ yā tawe par pakāi gai ghallā kī har nazar us imām ko milti hai jis ne use pesh kiya hai. ¹⁰Lekin Hārūn ke tamām beṭon ko ghallā kī bāqī nazaren barābar barābar milti raheñ, khāh un meñ tel milāyā gayā ho yā wuh khushk hoñ.

Salāmātī kī Qurbānī

¹¹Salāmātī kī qurbānī jo Rab ko pesh kī jāti hai us ke bāre meñ zail kī hidāyāt haiñ:

¹²Agar koī is qurbānī se apnī shukrguzārī kâ izhār karnā chāhe to wuh jānwar ke sāth beḥāmīrī roṭī jis meñ tel ḍālā gayā ho, beḥāmīrī roṭī jis par tel lagāyā gayā ho aur roṭī jis meñ behtarīn maidā aur tel milāyā gayā ho pesh kare. ¹³Is ke alāwā wuh khamīrī roṭī bhī pesh kare. ¹⁴Pesh karne wālā qurbānī kī har chīz kâ ek hissā uṭhā kar Rab ke lie maḥsūs kare. Yih us imām kâ hissā hai jo jānwar kâ khūn qurbāngāh par chhiṛaktā hai. ¹⁵Gosht usī din khāyā jāe jab jānwar ko zabah kiya gayā ho. Aglī

subah tak kuchh nahīn bachnā chāhie.

¹⁶Is qurbānī kā gosht sirf is sūrat meñ agle din khāyā jā saktā hai jab kisī ne mannāt mān kar yā apnī khushī se use pesh kiya hai. ¹⁷Agar kuchh gosht tīsre din tak bach jāe to use jalānā hai. ¹⁸Agar use tīsre din bhī khāyā jāe to Rab yih qurbānī qabūl nahīn karegā. Us kā koī faydā nahīn hogā balki use nāpāk qarār diya jāegā. Jo bhī us se khāegā wuh qusūrwar thahregā. ¹⁹Agar yih gosht kisī nāpāk chīz se lag jāe to use nahīn khānā hai balki use jalāyā jāe. Agar gosht pāk hai to har shakhs jo khud pāk hai use khā saktā hai. ²⁰Lekin agar nāpāk shakhs Rab ko pesh kī gāi salāmatī kī qurbānī kā yih gosht khāe to use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai. ²¹Ho saktā hai ki kisī ne kisī nāpāk chīz ko chhū liya hai chāhe wuh nāpāk shakhs, jānwar yā koī aur ghinaunī aur nāpāk chīz ho. Agar aisā shakhs Rab ko pesh kī gāi salāmatī kī qurbānī kā gosht khāe to use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

Charbī aur Khūn Khānā Manā Hai

²²Rab ne Mūsā se kahā,
²³“Isrāīliyon ko batā denā ki gāy-bail aur bheṛ-bakriyon kī charbī khānā tumhāre lie manā hai.
²⁴Tum fitrī taur par mare hue jānwaron aur phāre hue jānwaron kī charbī dīgar kāmōn ke lie istemāl kar sakte ho, lekin use khānā manā hai. ²⁵Jo bhī us charbī meñ se khāe jo jalā kar Rab ko pesh kī jāti hai use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai. ²⁶Jahān bhī tum rahte ho wahān parindon yā dīgar jānwaron kā khūn khānā manā hai. ²⁷Jo bhī khūn khāe use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe.”

Qurbāniyon meñ se Imām kā Hissā

²⁸Rab ne Mūsā se kahā,
²⁹“Isrāīliyon ko batānā ki jo Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh kare wuh Rab ke lie ek hissā maḥsūs kare. ³⁰Wuh jalne wālī yih qurbānī apne hāthon se Rab ko pesh kare. Is ke lie wuh jānwar kī charbī aur Sīnā Rab ke sāmne pesh kare. Sīnā hilāne wālī qurbānī ho. ³¹Imām charbī ko qurbāngāh par jalā de jabki Sīnā Hārūn aur us ke beṭon

kā hissā hai. ³²Qurbānī kī dahnī rān imām ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par dī jāe. ³³Wuh us imām kā hissā hai jo salāmatī kī qurbānī kā khūn aur charbī chaḥḥātā hai.

³⁴Isrāīliyon kī salāmatī kī qurbāniyon meñ se main ne hilāne wālā Sīnā aur uṭhāne wālī rān imāmon ko dī hai. Yih chīzeñ hameshā ke lie Isrāīliyon kī taraf se imāmon kā haq haiñ.”

³⁵Yih us dīn jalne wālī qurbāniyon meñ se Hārūn aur us ke beṭon kā hissā ban gaīñ jab unheñ maqdis meñ Rab kī khidmat meñ pesh kiyā gayā. ³⁶Rab ne us dīn jab unheñ tel se masah kiyā gayā hukm diyā thā ki Isrāīli yih hissā hameshā imāmon ko diyā karen.

³⁷Ġharz yih hidāyāt tamām qurbāniyon ke bāre meñ haiñ yāñi bhasm hone wālī qurbānī, ḡhallā kī nazar, gunāh kī qurbānī, qusūr kī qurbānī, imām ko maqdis meñ khidmat ke lie maḥsūs karne kī qurbānī aur salāmatī kī qurbānī ke bāre meñ. ³⁸Rab ne Mūsā ko yih hidāyāt Sīnā Pahār par dīñ, us dīn jab us ne Isrāīliyon ko hukm diyā ki wuh Dasht-e-Sīnā meñ Rab ko apnī qurbāniyāñ pesh karen.

Hārūn aur Us ke Beṭon

kī Maḥsūsiyat

8 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Hārūn aur us ke beṭon ko mere huzūr le ānā. Nīz imāmon ke libās, masah kā tel, gunāh kī qurbānī ke lie jawān bail, do menḍhe aur beḥamīrī roṭiyon kī ṭokrī le ānā. ³Phir pūrī jamāt ko khaime ke darwāze par jamā karnā.”

⁴Mūsā ne aisā hī kiya. Jab pūrī jamāt ikaṭṭhī ho gaī to ⁵us ne un se kahā, “Ab main wuh kuchh kartā hūñ jis kā hukm Rab ne diyā hai.” ⁶Mūsā ne Hārūn aur us ke beṭon ko sāmne lā kar ḡhush karāyā. ⁷Us ne Hārūn ko katān kā zerjāmā pahnā kar kamarband lapetā. Phir us ne choḡhā pahnāyā jis par us ne bālāposh ko mahārat se bune hue paṭke se bāndhā. ⁸Is ke bād us ne sīne kā kīsā lagā kar us meñ donoñ qur’e banām Ūrīm aur Tummīm rakhe. ⁹Phir us ne Hārūn ke sar par pagaṛī rakhi jis ke sāmne wāle hisse par us ne muqaddas tāj yāñi sone kī taḥṭī lagā dī. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁰Is ke bād Mūsā ne masah ke tel se maqdis ko aur jo kuchh us

meñ thā masah karke use maḵsūs-o-muqaddas kiyā. ¹¹Us ne yih tel sāt bār jānwar charḥāne kī qurbāngāh aur us ke sāmān par chhiṛak diyā. Isī tarah us ne sāt bār dhone ke hauz aur us ḍhānche par tel chhiṛak diyā jis par hauz rakhā huā thā. Yoñ yih chīzeñ maḵsūs-o-muqaddas huiñ. ¹²Us ne Hārūn ke sar par masah kā tel unḍel kar use masah kiyā. Yoñ wuh maḵsūs-o-muqaddas huā.

¹³Phir Mūsā ne Hārūn ke beṭoñ ko sāmne lā kar unheñ zerjāme pahnāe, kamarband lapete aur un ke saroñ par pagaṛiyāñ bāndhīñ. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁴Ab Mūsā ne gunāh kī qurbānī ke lie jawān bail ko pesh kiyā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth us ke sar par rakhe. ¹⁵Mūsā ne use zabah karke us ke ḵhūn meñ se kuchh le kar apnī ungli se qurbāngāh ke siñgoñ par lagā diyā tāki wuh gunāhoñ se pāk ho jāe. Bāqī ḵhūn us ne qurbāngāh ke pāe par unḍel diyā. Yoñ us ne use maḵsūs-o-muqaddas karke us kā kaffārā diyā. ¹⁶Mūsā ne antaṛiyon par kī tamām charbī, joṛkaleji aur donoñ gurde un kī charbī samet le

kar qurbāngāh par jalā die. ¹⁷Lekin bail kī khāl, gosht aur antaṛiyon ke gobar ko us ne ḵhaimāgāh ke bāhar le jā kar jalā diyā. Sab kuchh us hukm ke mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁸Is ke bād us ne bhasm hone wālī qurbānī ke lie pahlā menḍhā pesh kiyā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth us ke sar par rakh die. ¹⁹Mūsā ne use zabah karke us kā ḵhūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛak diyā. ²⁰Us ne menḍhe ko ṭukṛe ṭukṛe karke sar, ṭukṛe aur charbī jalā di. ²¹Us ne antaṛiyāñ aur pinḍliyāñ pānī se sāf karke pūre menḍhe ko qurbāngāh par jalā diyā. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā. Rab ke lie jalne wālī yih qurbānī bhasm hone wālī qurbānī thī, aur us kī ḵhushbū Rab ko pasand thī.

²²Is ke bād Mūsā ne dūsre menḍhe ko pesh kiyā. Is qurbānī kā maqsad imāmoñ ko maqdis meñ ḵhidmat ke lie maḵsūs karnā thā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth menḍhe ke sar par rakh die. ²³Mūsā ne use zabah karke us ke ḵhūn meñ se kuchh le kar Hārūn ke dahne kān kī lau par aur us

ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoṅ par lagāyā. ²⁴Yihī us ne Hārūn ke beṭoṅ ke sāth bhī kiya. Us ne unheṅ sāmne lā kar un ke dahne kān kī lau par aur un ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoṅ par kḥūn lagāyā. Bāqī kḥūn us ne qurbāngāh ke chār pahluoṅ par chhīrak diyā. ²⁵Us ne menḍhe kī charbī, dum, antariyoṅ par kī sārī charbī, joṛkalejī, donoṅ gurde un kī charbī samet aur dahnī rān alag kī. ²⁶Phir wuh Rab ke sāmne paṛī bekhamīrī roṭiyōṅ kī ṭokrī meṅ se ek sādā roṭī, ek roṭī jis meṅ tel ḍālā gayā thā aur ek roṭī jis par tel lagāyā gayā thā le kar charbī aur rān par rakh dī. ²⁷Us ne yih sab kuchh Hārūn aur us ke beṭoṅ ke hāthoṅ par rakh kar use hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kiya. ²⁸Phir us ne yih chīzeṅ un se wāpas le kar qurbāngāh par jalā dīṅ jis par pahle bhasm hone wālī qurbānī rakhī gai thī. Rab ke lie jalne wālī yih qurbānī imāmoṅ ko maḥsūs karne ke lie chaṛhāī gai, aur us kī kḥushbū Rab ko pasand thī.

²⁹Mūsā ne Sinā bhī liya aur use hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāyā. Yih maḥsūsiyat

ke menḍhe meṅ se Mūsā kā hissā thā. Mūsā ne is meṅ bhī sab kuchh Rab ke hukm ke ain mutābiq kiya.

³⁰Phir us ne masah ke tel aur qurbāngāh par ke kḥūn meṅ se kuchh le kar Hārūn, us ke beṭoṅ aur un ke kapṛoṅ par chhīrak diyā. Yoṅ us ne unheṅ aur un ke kapṛoṅ ko maḥsūs-o-muqaddas kiya.

³¹Mūsā ne un se kahā, “Gosht ko mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par ubāl kar use un roṭiyōṅ ke sāth khānā jo maḥsūsiyat kī qurbāniyoṅ kī ṭokrī meṅ paṛī haiṅ. Kyonki Rab ne mujhe yihī hukm diyā hai. ³²Gosht aur roṭiyōṅ kā baqāyā jalā denā. ³³Sāt dīn tak mulāqāt ke kḥaime ke darwāze meṅ se na nikalnā, kyonki maqdis meṅ kḥidmat ke lie tumhārī maḥsūsiyat ke itne hī dīn haiṅ. ³⁴Jo kuchh āj huā hai wuh Rab ke hukm ke mutābiq huā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ³⁵Tumheṅ sāt rāt aur dīn tak kḥaime ke darwāze ke andar rahnā hai. Rab kī is hidāyat ko māno warnā tum mar jāoge, kyonki yih hukm mujhe Rab kī taraf se diyā gayā hai.”

³⁶Hārūn aur us ke beṭoṅ ne un tamām hidāyāt par amal kiya jo Rab ne Mūsā kī mārīfat unheṅ dī thīṅ.

Hārūn Qurbāniyān Chaḥhātā Hai

9 Maḵsūsiyat ke sāt din ke bād Mūsā ne āthweñ din Hārūn, us ke beṭoñ aur Isrāīl ke buzurgoñ ko bulāyā. ²Us ne Hārūn se kahā, “Ek beaib bachhṛā aur ek beaib menḍhā chun kar Rab ko pesh kar. Bachhṛā gunāh kī qurbānī ke lie aur menḍhā bhasm hone wālī qurbānī ke lie ho. ³Phir Isrāīliyoñ ko kah denā ki gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā jabki bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek beaib yaksālā bachhṛā aur ek beaib yaksālā bheṛ kā bachchā pesh karo. ⁴Sāth hī salāmatī kī qurbānī ke lie ek bail aur ek menḍhā chuno. Tel ke sāth milāi huī ḡhallā kī nazar bhī le kar sab kuchh Rab ko pesh karo. Kyoñki āj hī Rab tum par zāhir hogā.”

⁵Isrāīli Mūsā kī matlūbā tamām chīzeñ mulāqāt ke ḡhaime ke sāmne le āe. Pūrī jamāt qarīb ā kar Rab ke sāmne khaṛī ho gai. ⁶Mūsā ne un se kahā, “Tumheñ wuhī karnā hai jis kā hukm Rab ne tumheñ diyā hai. Kyoñki āj hī Rab kā jalāl tum par zāhir hogā.”

⁷Phir us ne Hārūn se kahā, “Qurbāngāh ke pās jā kar gunāh

kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī chaḥhā kar apnā aur apnī qaum kā kaffārā denā. Rab ke hukm ke mutābiq qaum ke lie bhī qurbānī pesh karnā tāki us kā kaffārā diyā jāe.”

⁸Hārūn qurbāngāh ke pās āyā. Us ne bachhṛe ko zabah kiyā. Yih us ke lie gunāh kī qurbānī thā. ⁹Us ke beṭe bachhṛe kā ḡhūn us ke pās le āe. Us ne apnī ungli ḡhūn meñ ḍubo kar use qurbāngāh ke sīngoñ par lagāyā. Bāqī ḡhūn ko us ne qurbāngāh ke pāe par unḍel diyā. ¹⁰Phir us ne us kī charbī, gurdoñ aur joṛkalejī ko qurbāngāh par jalā diyā. Jaise Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā waise hī Hārūn ne kiyā. ¹¹Bachhṛe kā gosht aur khāl us ne ḡhaimāgāh ke bāhar le jā kar jalā dī.

¹²Is ke bād Hārūn ne bhasm hone wālī qurbānī ko zabah kiyā. Us ke beṭoñ ne use us kā ḡhūn diyā, aur us ne use qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛak diyā. ¹³Unhoñ ne use qurbānī ke muḡhtalif ṭuḡṛe sar samet die, aur us ne unheñ qurbāngāh par jalā diyā. ¹⁴Phir us ne us kī antariyān aur pinḍliyān dho kar bhasm hone wālī qurbānī kī bāqī chīzoñ par rakh kar jalā diñ.

¹⁵Ab Hārūn ne qaum ke lie qurbānī chaḥhāi. Us ne gunāh kī qurbānī ke lie bakrā zabah karke use pahli qurbānī kī tarah chaḥhāyā. ¹⁶Us ne bhasm hone wālī qurbānī bhī qawāyd ke mutābiq chaḥhāi. ¹⁷Us ne ḡhallā kī nazar pesh kī aur us meñ se muṭṭhī-bhar qurbāngāh par jalā diyā. Yih ḡhallā kī us nazar ke alāwā thī jo subah ko bhasm hone wālī qurbānī ke sāth chaḥhāi gāi thī. ¹⁸Phir us ne salāmatī kī qurbānī ke lie bail aur menḍhe ko zabah kiyā. Yih bhī qaum ke lie thī. Us ke beṭon ne use jānwaron kā khūn diyā, aur us ne use qurbāngāh ke chār pahluon par chhīrak diyā. ¹⁹Lekin unhoñ ne bail aur menḍhe ko charbī, dum, antariyon par kī charbī aur joṛkalejī nikāl kar ²⁰sīne ke ṭukron par rakh diyā. Hārūn ne charbī kā hissā qurbāngāh par jalā diyā. ²¹Sīne ke ṭukre aur dahñī rāneñ us ne hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāñ. Us ne sab kuchh Mūsā ke hukm ke mutābiq hī kiyā.

²²Tamām qurbāniyāñ pesh karne ke bād Hārūn ne apne hāth uṭhā kar qaum ko barkat dī. Phir wuh qurbāngāh se utar kar ²³Mūsā ke sāth mulāqāt ke khaime meñ

dākhil huā. Jab donoñ bāhar āe to unhoñ ne qaum ko barkat dī. Tab Rab kā jalāl pūrī qaum par zāhir huā. ²⁴Rab ke huzūr se āg nikal kar qurbāngāh par utrī aur bhasm hone wālī qurbānī aur charbī ke ṭukre bhasm kar die. Yih dekh kar log khushī ke nāre mārne lage aur muñh ke bal gir gae.

Nadab aur Abihū kā Gunāh

10 Hārūn ke beṭe Nadab aur Abihū ne apne apne baḥhūrdān le kar un meñ jalte hue koele ḍāle. Un par baḥhūr ḍāl kar wuh Rab ke sāmne āe tāki use pesh kareñ. Lekin yih āg nājāyz thī. Rab ne yih pesh karne kā hukm nahīñ diyā thā. ²Achānak Rab ke huzūr se āg niklī jis ne unheñ bhasm kar diyā. Wahīñ Rab ke sāmne wuh mar gae.

³Mūsā ne Hārūn se kahā, “Ab wuhī huā hai jo Rab ne farmāyā thā ki jo mere qarīb haiñ un se main apnī quddūsiyat zāhir karūnga, main tamām qaum ke sāmne hī apne jalāl kā izhār karūnga.”

Hārūn khāmosh rahā. ⁴Mūsā ne Hārūn ke chachā Uzziyel ke beṭon Mīsael aur Ilsafan ko bulā

kar kahā, “Idhar āo aur apne rishtedāron ko maqdis ke sāmne se uṭhā kar kḥaimāgāh ke bāhar le jāo.” ⁵Wuh āe aur Mūsā ke hukm ke ain mutābiq unheñ un ke zerjāmon samet uṭhā kar kḥaimāgāh ke bāhar le gae.

⁶Mūsā ne Hārūn aur us ke dīgar beṭon Iliyazar aur Itamar se kahā, “Mātam kā izhār na karo. Na apne bāl bikharne do, na apne kapṛe phāro. Warnā tum mar jāoge aur Rab pūrī jamāt se nārāz ho jāegā. Lekin tumhāre rishtedār aur bāqī tamām Isrāīlī zarūr in kā mātām karen jīn ko Rab ne āg se halāk kar diyā hai. ⁷Mulāqāt ke kḥaime ke darwāze ke bāhar na niklo warnā tum mar jāoge, kyonki tumheñ Rab ke tel se masah kiyā gayā hai.” Chunāñche unhoñ ne aisā hī kiyā.

Imāmon ke lie Hidāyāt

⁸Rab ne Hārūn se kahā, ⁹“Jab bhī tujhe yā tere beṭon ko mulāqāt ke kḥaime meñ dākḥil honā hai to mai yā koī aur nashā-āwar chīz pīnā manā hai, warnā tum mar jāoge. Yih usūl āne wālī naslon ke lie bhī abad tak anmiṭ hai. ¹⁰Yih bhī lāzim hai ki tum muqaddas

aur ghairmuqaddas chīzon meñ, pāk aur nāpāk chīzon meñ imtiyāz karo. ¹¹Tumheñ Isrāīliyon ko tamām pābandiyāñ sikhāñi haiñ jo maiñ ne tumheñ Mūsā kī mārīfat batāī haiñ.”

¹²Mūsā ne Hārūn aur us ke bache hue beṭon Iliyazar aur Itamar se kahā, “Ġhallā kī nazar kā jo hissā Rab ke sāmne jalāyā nahīñ jātā use apne lie le kar beḥamirī roṭī pakānā aur qurbāngāh ke pās hī khānā. Kyonki wuh nihāyat muqaddas hai. ¹³Use muqaddas jagah par khānā, kyonki wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyon meñ se tumhāre aur tumhāre beṭon kā hissā hai. Kyonki mujhe is kā hukm diyā gayā hai. ¹⁴Jo Sīnā hilāne wālī qurbānī aur dahnī rān uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kī gai hai, wuh tum aur tumhāre beṭe-beṭiyāñ khā sakte haiñ. Unheñ muqaddas jagah par khānā hai. Isrāīliyon kī salāmātī kī qurbāniyon meñ se yih ṭukṛe tumhārā hissā haiñ. ¹⁵Lekin pahle imām rān aur sīne ko jalne wālī qurbāniyon kī charbī ke sāth pesh karen. Wuh unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāen. Rab farmātā hai

ki yih ʔukre abad tak tumhāre aur tumhāre beʔon kā hissā haiṅ.”

¹⁶Mūsā ne dariyāʔt kiyā ki us bakre ke gosht kā kyā huā jo gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāyā gayā thā. Use patā chalā ki wuh bhī jal gayā thā. Yih sun kar use Hārūn ke beʔon Iliyazar aur Itamar par ǧhussā āyā. Us ne pūchhā,
¹⁷“Tum ne gunāh kī qurbānī kā gosht kyon nahīn khāyā? Tumheṅ use muqaddas jagah par khānā thā. Yih ek nihāyat muqaddas hissā hai jo Rab ne tumheṅ diyā tāki tum jamāt kā qusūr dūr karke Rab ke sāmne logoṅ kā kaffārā do.
¹⁸Chūṅki is bakre kā ǧhūn maqdis meṅ na lāyā gayā is lie tumheṅ us kā gosht maqdis meṅ khānā thā jis tarah maiṅ ne tumheṅ hukm diyā thā.”

¹⁹Hārūn ne Mūsā ko jawāb de kar kahā, “Dekheṅ, āj logoṅ ne apne lie gunāh kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī Rab ko pesh kī hai jabki mujh par yih āfat guzarī hai. Agar maiṅ āj gunāh kī qurbānī se khātā to kyā yih Rab ko achchhā lagtā?” ²⁰Yih bāt Mūsā ko achchhī lagī.

Pāk aur Nāpāk Jānwar

11 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā ki tumheṅ zamīn par rahne wāle jānwaroṅ meṅ se zail ke jānwaroṅ ko khāne kī ijāzat hai: ³Jin ke khur yā pānw bilkul chire hue haiṅ aur jo jugālī karte haiṅ unheṅ khāne kī ijāzat hai. ⁴⁻⁶Ūṅṭ, bijjū yā ǧhargosh khānā manā hai. Wuh tumhāre lie nāpāk haiṅ, kyonki wuh jugālī to karte haiṅ lekin un ke khur yā pānw chire hue nahīn haiṅ. ⁷Suar na khānā. Wuh tumhāre lie nāpāk hai, kyonki us ke khur to chire hue haiṅ lekin wuh jugālī nahīn kartā. ⁸Na un kā gosht khānā, na un kī lāshoṅ ko chhūnā. Wuh tumhāre lie nāpāk haiṅ.

⁹Samundarī aur dariyāī jānwar khāne ke lie jāyz haiṅ agar un ke par aur chhilke hoṅ. ¹⁰Lekin jin ke par yā chhilke nahīn haiṅ wuh sab tumhāre lie makrūh haiṅ, ǧhāh wuh baṛī tāḍād meṅ mil kar rahte haiṅ yā nahīn. ¹¹Is lie un kā gosht khānā manā hai, aur un kī lāshoṅ se bhī ǧhin khānā hai. ¹²Pānī meṅ rahne wāle tamām jānwar jin ke par yā chhilke na hoṅ tumhāre lie makrūh haiṅ.

¹³Zail ke parinde tumhāre lie qābil-e-ghin hoñ. Inheñ khānā manā hai, kyoñki wuh makrūh haiñ: uqāb, darhiyal giddh, kālā giddh, ¹⁴lāl chīl, har qism kī kālī chīl, ¹⁵har qism kā kawwā, ¹⁶uqābī ullū, chhoṭe kām wālā ullū, baṛe kām wālā ullū, har qism kā bāz, ¹⁷chhoṭā ullū, qūq, chinghārne wālā ullū, ¹⁸safed ullū, dashtī ullū, Misrī giddh, ¹⁹laqlaq, har qism kā būtimār, hudhud aur chamgādaṛ.^a

²⁰Tamām par rakhne wāle kīre jo chār pānwoñ par chalte haiñ tumhāre lie makrūh haiñ, ²¹siwāe un ke jin kī ṭāngoñ ke do hisse haiñ aur jo phudakte haiñ. Un ko tum khā sakte ho. ²²Is nāte se tum muḥtalif qism ke ṭiḍḍe khā sakte ho. ²³Bāqī sab par rakhne wāle kīre jo chār pānwoñ par chalte haiñ tumhāre lie makrūh haiñ.

²⁴⁻²⁸Jo bhī zail ke jānwaroñ kī lāsheñ chhue wuh shām tak nāpāk rahegā: (a) khur rakhne wāle tamām jānwar siwāe un ke jin ke khur yā pānw pūre taur par chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ, (b) tamām jānwar jo apne chār

panjoñ par chalte haiñ. Yih jānwar tumhāre lie nāpāk haiñ, aur jo bhī un kī lāsheñ uṭhāe yā chhue lāzim hai ki wuh apne kapṛe dho le. Is ke bāwujūd bhī wuh shām tak nāpāk rahegā.

²⁹⁻³⁰Zamīn par reñgne wāle jānwaroñ meñ se chhachhūndar, muḥtalif qism ke chūhe aur muḥtalif qism kī chhipkliyāñ tumhāre lie nāpāk haiñ. ³¹Jo bhī unheñ aur un kī lāsheñ chhū letā hai wuh shām tak nāpāk rahegā. ³²Agar un meñ se kisī kī lāsh kisī chīz par gir paṛe to wuh bhī nāpāk ho jāegī. Is se koī farq nahiñ partā ki wuh lakaṛī, kapṛe, chamṛe yā ṭāṭ kī banī ho, na is se koī farq partā hai ki wuh kis kām ke lie istemāl kī jāti hai. Use har sūrat meñ pānī meñ ḍubonā hai. To bhī wuh shām tak nāpāk rahegī. ³³Agar aisī lāsh miṭṭī ke bartan meñ gir jāe to jo kuchh bhī us meñ hai nāpāk ho jāegā aur tumheñ us bartan ko toṛnā hai. ³⁴Har khāne wālī chīz jis par aise bartan kā pānī ḍālā gayā hai nāpāk hai. Isī tarah us bartan se niklī huī har pīne wālī chīz nāpāk

^aYād rahe ki qadīm zamāne ke in parindoñ ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab

badal gayā hai, is lie un kā muḥtalif tarjumā ho saktā hai.

hai. ³⁵Jis par bhī aisī lāsh gir paṛe wuh nāpāk ho jātā hai. Agar wuh tanūr yā chūlhe par gir paṛe to un ko toṛ denā hai. Wuh nāpāk haiñ aur tumhāre lie nāpāk raheñge. ³⁶Lekin jis chashme yā hauz meñ aisī lāsh gire wuh pāk rahtā hai. Sirf wuh jo lāsh ko chhū letā hai nāpāk ho jātā hai. ³⁷Agar aisī lāsh bījoñ par gir paṛe jin ko abhī bonā hai to wuh pāk rahte haiñ. ³⁸Lekin agar bījoñ par pāñī ḍālā gayā ho aur phir lāsh un par gir paṛe to wuh nāpāk haiñ.

³⁹Agar aisā jānwar jise khāne kī ijāzat hai mar jāe to jo bhī us kī lāsh chhue shām tak nāpāk rahegā. ⁴⁰Jo us meñ se kuchh khāe yā use uṭhā kar le jāe use apne kapṛoñ ko dhonā hai. To bhī wuh shām tak nāpāk rahegā.

⁴¹Har jānwar jo zamīn par reñgtā hai qābil-e-ghin hai. Use khānā manā hai, ⁴²chāhe wuh apne peṭ par chāhe chār yā is se zāyḍ pāñwoñ par chaltā ho. ⁴³In tamām reñgne wāloñ se apne āp ko ghin kā bāis aur nāpāk na banānā, ⁴⁴kyoñki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. Lāzim hai ki tum apne āp ko maḳhsūs-o-muqaddas rakho, kyoñki main quddūs hūñ. Apne āp

ko zamīn par reñgne wāle tamām jānwaroñ se nāpāk na banānā.

⁴⁵Main Rab hūñ. Main tumheñ Misr se nikāl lāyā hūñ tāki tumhārā Ḳhudā banūñ. Lihāzā muqaddas raho, kyoñki main quddūs hūñ.

⁴⁶Zamīn par chalne wāle jānwaroñ, parindoñ, ābī jānwaroñ aur zamīn par reñgne wāle jānwaroñ ke bāre meñ shar'a yihī hai. ⁴⁷Lāzim hai ki tum nāpāk aur pāk meñ imtiyāz karo, aise jānwaroñ meñ jo khāne ke lie jāyḍ haiñ aur aisoñ meñ jo nājāyḍ haiñ.”

Bachche kī Paidāish ke bād

Māñ par Pābandiyāñ

12 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ ko batā ki jab kisī aurat ke laṛkā paidā ho to wuh māhwārī ke aiyām kī tarah sāt din tak nāpāk rahegī. ³Āṭhweñ din laṛke kā ḳhatnā karwānā hai. ⁴Phir māñ mazīd 33 din intazār kare. Is ke bād us kī wuh nāpākī dūr ho jāegī jo ḳhūn bahne se paidā hūī hai. Is daurān wuh koī maḳhsūs aur muqaddas chīz na chhue, na maqdis ke pās jāe.

⁵Agar us ke laṛkī paidā ho jāe to wuh māhwārī ke aiyām kī tarah

nāpāk hai. Yih nāpākī 14 dīn tak rahegī. Phir wuh mazid 66 dīn intazār kare. Is ke bād us kī wuh nāpākī dūr ho jāegī jo k̄hūn bahne se paidā huī hai.

⁶Jab laṛke yā laṛkī ke silsile meñ yih dīn guzar jāeñ to wuh mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par imām ko zail kī chīzeñ de: bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek yaksālā bheṛ kā bachchā aur gunāh kī qurbānī ke lie ek jawān kabūtar yā qumrī. ⁷Imām yih jānwar Rab ko pesh karke us kā kaffārā de. Phir k̄hūn bahne ke bāis paidā hone wālī nāpākī dūr ho jāegī. Usūl ek hī hai, chāhe laṛkā ho yā laṛkī.

⁸Agar wuh ghurbaṭ ke bāis bheṛ kā bachchā na de sake to phir wuh do qumriyāñ yā do jawān kabūtar le āe, ek bhasm hone wālī qurbānī ke lie aur dūsra gunāh kī qurbānī ke lie. Yoñ imām us kā kaffārā de aur wuh pāk ho jāegī.”

Jildī Bīmāriyāñ

13 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²“Agar kisī kī jild meñ sūjan yā papaṛī yā safed dāgh ho aur k̄hatrā hai ki wabāi jildī bīmārī ho to use imāmon yāñi

Hārūn yā us ke beṭoñ ke pās le ānā hai. ³Imām us jagah kā muāynā kare. Agar us ke bāl safed ho gae hoñ aur wuh jild meñ dhañsī huī ho to wabāi bīmārī hai. Jab imām ko yih mālūm ho to wuh use nāpāk qarār de. ⁴Lekin ho saktā hai ki jild kī jagah safed to hai lekin jild meñ dhañsī huī nahīñ hai, na us ke bāl safed hue haiñ. Is sūrat meñ imām us shaḳhs ko sāt dīn ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵Sātweñ dīn imām dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe ki muta’assirā jagah waisī hī hai aur phailī nahīñ to wuh use mazid sāt dīn alahdagī meñ rakhe. ⁶Sātweñ dīn wuh ek aur martabā us kā muāynā kare. Agar us jagah kā rang dubārā sehhatmand jild ke rang kī mānind ho rahā ho aur phailī na ho to wuh use pāk qarār de. Is kā matlab hai ki yih marz ām papaṛī se zyādā nahīñ hai. Mariz apne kapṛe dho le to wuh pāk ho jāegā. ⁷Lekin agar is ke bād muta’assirā jagah phailne lage to wuh dubārā apne āp ko imām ko dikhāe. ⁸Imām us kā muāynā kare. Agar jagah wāqāi phail gai ho to imām use nāpāk qarār de, kyonki yih wabāi jildī marz hai.

⁹Agar kisī ke jism par wabāi jildī marz nazar āe to use imām ke pās lāyā jāe. ¹⁰Imām us kā muāynā kare. Agar muta’assirā jild meñ safed sūjan ho, us ke bāl bhī safed ho gae hoñ, aur us meñ kachchā gosht maujūd ho ¹¹to is kā matlab hai ki wabāi jildī bīmārī purānī hai. Imām us shaḵhs ko sāt din ke lie alahdagī meñ rakh kar intazār na kare balki use fauran nāpāk qarār de, kyonki yih us kī nāpākī kā sabūt hai. ¹²Lekin agar bīmārī jaldī se phail gāi ho, yahān tak ki sar se le kar pānwoñ tak pūrī jild muta’assir huī ho ¹³to imām yih dekh kar mariz ko pāk qarār de. Chūnki pūrī jild safed ho gāi hai is lie wuh pāk hai. ¹⁴Lekin jab bhī kahīn kachchā gosht nazar āe us waqt wuh nāpāk ho jātā hai. ¹⁵Imām yih dekh kar mariz ko nāpāk qarār de. Kachchā gosht har sūrat meñ nāpāk hai, kyonki is kā matlab hai ki wabāi jildī bīmārī lag gāi hai. ¹⁶Agar kachche gosht kā yih zaḵhm bhar jāe aur muta’assirā jagah kī jild safed ho jāe to mariz imām ke pās jāe. ¹⁷Agar imām dekhe ki wāqāi aisā hī huā hai aur muta’assirā jild safed ho gāi hai to wuh use pāk qarār de.

¹⁸Agar kisī kī jild par phoṛā ho lekin wuh ṭhīk ho jāe ¹⁹aur us kī jagah safed sūjan yā surḵhī-māyl safed dāgh nazar āe to mariz apne āp ko imām ko dikhāe. ²⁰Agar wuh us kā muāynā karke dekhe ki muta’assirā jagah jild ke andar dhañsī huī hai aur us ke bāl safed ho gae haiñ to wuh mariz ko nāpāk qarār de. Kyonki is kā matlab hai ki jahān pahle phoṛā thā wahān wabāi jildī bīmārī paidā ho gāi hai. ²¹Lekin agar imām dekhe ki muta’assirā jagah ke bāl safed nahīn haiñ, wuh jild meñ dhañsī huī nazar nahīn ātī aur us kā rang dubārā sehhatmand jild kī mānind ho rahā hai to wuh use sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ²²Agar is daurān bīmārī mazīd phail jāe to imām mariz ko nāpāk qarār de, kyonki is kā matlab hai ki wabāi jildī bīmārī lag gāi hai. ²³Lekin agar dāgh na phaile to is kā matlab hai ki yih sirf us bhare hue zaḵhm kā nishān hai jo phoṛe se paidā huā thā. Imām mariz ko pāk qarār de.

²⁴Agar kisī kī jild par jalne kā zaḵhm lag jāe aur muta’assirā jagah par surḵhī-māyl safed dāgh yā safed dāgh paidā ho jāe ²⁵to imām muta’assirā jagah kā muāynā kare.

Agar mālūm ho jāe ki muta'assirā jagah ke bāl safed ho gae haiñ aur wuh jild meñ dhañsī huī hai to is kā matlab hai ki choṭ kī jagah par wabāi jildī marz lag gayā hai. Imām use nāpāk qarār de, kyonki wabāi jildī bimārī lag gaī hai. ²⁶Lekin agar imām ne mālūm kiya hai ki dāgh meñ bāl safed nahīn haiñ, wuh jild meñ dhañsā huā nazar nahīn ātā aur us kā rang sehhatmand jild kī mānind ho rahā hai to wuh mariz ko sāt din tak alahdagī meñ rakhe. ²⁷Agar wuh sātweñ din mālūm kare ki muta'assirā jagah phail gaī hai to wuh use nāpāk qarār de. Kyonki is kā matlab hai ki wabāi jildī bimārī lag gaī hai. ²⁸Lekin agar dāgh phailā huā nazar nahīn ātā aur muta'assirā jild kā rang sehhatmand jild ke rang kī mānind ho gayā hai to is kā matlab hai ki yih sirf us bhare hue zaḥm kā nishān hai jo jalne se paidā huā thā. Imām mariz ko pāk qarār de.

²⁹Agar kisi ke sar yā dāḥī kī jild meñ nishān nazar āe ³⁰to imām muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar wuh dhañsī huī nazar āe aur us ke bāl rang ke lihāz se chamakte hue sone kī mānind aur bārīk hoñ to imām mariz ko nāpāk qarār de.

Is kā matlab hai ki aisi wabāi jildī bimārī sar yā dāḥī kī jild par lag gaī hai jo kḥārish paidā kartī hai. ³¹Lekin agar imām ne mālūm kiya ki muta'assirā jagah jild meñ dhañsī huī nazar nahīn ātī agarche us ke bāloñ kā rang badal gayā hai to wuh use sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ³²Sātweñ din imām jild kī muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar wuh phailī huī nazar nahīn ātī aur us ke bāloñ kā rang chamakdār sone kī mānind nahīn hai, sāth hī wuh jagah jild meñ dhañsī huī bhī dikhāi nahīn detī, ³³to mariz apne bāl mundwāe. Sirf wuh bāl rah jāeñ jo muta'assirā jagah se nikalte haiñ. Imām mariz ko mazid sāt din alahdagī meñ rakhe. ³⁴Sātweñ din wuh us kā muāynā kare. Agar muta'assirā jagah nahīn phailī aur wuh jild meñ dhañsī huī nazar nahīn ātī to imām use pāk qarār de. Wuh apne kapṛe dho le to wuh pāk ho jāegā. ³⁵Lekin agar is ke bād jild kī muta'assirā jagah phailnā shurū ho jāe ³⁶to imām dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh jagah wāqai phailī huī nazar āe to mariz nāpāk hai, chāhe muta'assirā jagah ke bāloñ kā rang chamakte sone kī mānind ho yā na ho. ³⁷Lekin agar

us ke kḥayāl meñ muta'assirā jagah phaili huī nazar nahīn ātī balki us meñ se kāle rang ke bāl nikal rahe haiñ to is kā matlab hai ki marīz kī sehhat bahāl ho gai hai. Imām use pāk qarār de.

³⁸Agar kisī mard yā aurat kī jild par safed dāgh paidā ho jāeñ ³⁹to imām un kā muāynā kare. Agar un kā safed rang halkā-sā ho to yih sirf bezarar papaṛī hai. Marīz pāk hai.

⁴⁰⁻⁴¹Agar kisī mard kā sar mātḥe kī taraf yā pīchhe kī taraf ganjā hai to wuh pāk hai. ⁴²Lekin agar us jagah jahān wuh ganjā hai surkḥī-māyl safed dāgh ho to is kā matlab hai ki wahān wabāi jildī bīmārī lag gai hai. ⁴³Imām us kā muāynā kare. Agar ganjī jagah par surkḥī-māyl safed sūjan ho jo wabāi jildī bīmārī kī mānind nazar āe ⁴⁴to marīz ko wabāi jildī bīmārī lag gai hai. Imām use nāpāk qarār de.

Nāpāk Marīz kā Sulūk

⁴⁵Wabāi jildī bīmārī kā marīz phaṭe kapṛe pahne. Us ke bāl bikhre raheñ. Wuh apnī mūñchhoñ ko kisī kapṛe se chhupāe aur pukārtā rahe, 'nāpāk, nāpāk.' ⁴⁶Jis waqt tak wabāi jildī bīmārī lagī rahe wuh nāpāk

hai. Wuh is daurān kḥaimāgāh ke bāhar jā kar tanhāi meñ rahe.

Phaphūndī se Nīpaṭne kā Tariqā

⁴⁷Ho saktā hai ki ūn yā katān ke kisī libās par phaphūndī lag gai hai, ⁴⁸yā ki phaphūndī ūn yā katān ke kisī kapṛe ke ṭukṛe yā kisī chamṛe yā chamṛe kī kisī chīz par lag gai hai. ⁴⁹Agar phaphūndī kā rang harā yā lāl-sā ho to wuh phailne wālī phaphūndī hai, aur lāzim hai ki use imām ko dikhāyā jāe. ⁵⁰Imām us kā muāynā karke use sāt dīn ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵¹Sātweñ dīn wuh dubārā us kā muāynā kare. Agar phaphūndī phail gai ho to is kā matlab hai ki wuh nuqsāndeh hai. Muta'assirā chīz nāpāk hai. ⁵²Imām use jalā de, kyoñki yih phaphūndī nuqsāndeh hai. Lāzim hai ki use jalā diyā jāe. ⁵³Lekin agar in sāt dīnoñ ke bād phaphūndī phaili huī nazar nahīn ātī ⁵⁴to imām hukm de ki muta'assirā chīz ko dhulwāyā jāe. Phir wuh use mazīd sāt dīn ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵⁵Is ke bād wuh dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh mālūm kare ki phaphūndī to phaili huī nazar nahīn ātī lekin us kā rang waise

kā waisā hai to wuh nāpāk hai. Use jalā denā, chāhe phaphūndī muta'assirā chīz ke sāmne wāle hisse yā pichhle hisse meñ lagī ho. ⁵⁶Lekin agar mālūm ho jāe ki phaphūndī kā rang māñd par gayā hai to imām kapre yā chamre meñ se muta'assirā jagah phār kar nikāl de. ⁵⁷To bhī ho saktā hai ki phaphūndī dubārā usī kapre yā chamre par nazar āe. Is kā matlab hai ki wuh phail rahī hai aur use jalā denā lāzim hai. ⁵⁸Lekin agar phaphūndī dhone ke bād ghāyab ho jāe to use ek aur dafā dhonā hai. Phir muta'assirā chīz pāk hogī.

⁵⁹Isī tarah phaphūndī se nipaṭnā hai, chāhe wuh ūn yā katān ke kisī libās ko lag gāi ho, chāhe ūn yā katān ke kisī ṭukre yā chamre ki kisī chīz ko lag gāi ho. Inhīn usūlon ke taht faislā karnā hai ki muta'assirā chīz pāk hai yā nāpāk.”

Wabāi Jildī Bīmārī ke Marīz

kī Shafā par Qurbānī

14 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Agar koī shakhs jildī bīmārī se shafā pāe aur use pāk-sāf karānā hai to use imām ke pās lāyā jāe ³jo khaimāgāh ke bāhar

jā kar us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe ki marīz kī sehhat wāqāi bahāl ho gāi hai ⁴to imām us ke lie do zindā aur pāk parinde, deodār kī lakaṛī, qirmizī rang kā dhāgā aur zūfā mangwāe. ⁵Imām ke hukm par parindon meñ se ek ko tāzā pānī se bhare hue miṭṭī ke bartan ke ūpar zabah kiyā jāe. ⁶Imām zindā parinde ko deodār kī lakaṛī, qirmizī rang ke dhāge aur zūfā ke sāth zabah kie gae parinde ke us khūn meñ ḍubo de jo miṭṭī ke bartan ke pānī meñ ā gayā hai. ⁷Wuh pānī se milāyā huā khūn sāt bār pāk hone wāle shakhs par chhīrak kar use pāk qarār de, phir zindā parinde ko khule maidān meñ chhoṛ de. ⁸Jo apne āp ko pāk-sāf karā rahā hai wuh apne kapre dhoe, apne tamām bāl mundwāe aur nahā le. Is ke bād wuh pāk hai. Ab wuh khaimāgāh meñ dākhl ho saktā hai agarche wuh mazīd sāt din apne ḍere meñ nahīn jā saktā. ⁹Sātweñ din wuh dubārā apne sar ke bāl, apnī dāḥī, apne abrū aur bāqī tamām bāl mundwāe. Wuh apne kapre dhoe aur nahā le. Tab wuh pāk hai.

¹⁰Āṭhweñ din wuh do bheṛ ke nar bachche aur ek yaksālā bheṛ chun le jo beaib hon. Sāth hī

wuh ḡhallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāyā gayā sārhe 4 kilogrām behtarīn maidā aur 300 mililīṭar tel le. ¹¹Phir jis imām ne use pāk qarār diyā wuh use in qurbāniyōn samet mulāqāt ke khaime ke darwāze par Rab ko pesh kare. ¹²Bheṛ kā ek nar bachchā aur 300 mililīṭar tel qusūr kī qurbānī ke lie hai. Imām unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. ¹³Phir wuh bheṛ ke is bachche ko khaime ke darwāze par zabah kare jahān gunāh kī qurbāniyān aur bhasm hone wālī qurbāniyān zabah kī jāti haiñ. Gunāh kī qurbāniyōn kī tarah qusūr kī yih qurbānī imām kā hissā hai aur nihāyat muqaddas hai. ¹⁴Imām kḡhūn meñ se kuchh le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagāe. ¹⁵Ab wuh 300 mililīṭar tel meñ se kuchh le kar apne bāeñ hāth kī hathelī par ḡāle. ¹⁶Apne dahne hāth ke angūṭhe ke sāth wālī ungli is tel meñ ḡubo kar wuh use sāt bār Rab ke sāmne chhiṛke. ¹⁷Wuh apnī hathelī par ke tel meñ se kuchh aur le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par

lagā de yānī un jaghoñ par jahān wuh qusūr kī qurbānī kā kḡhūn lagā chukā hai. ¹⁸Imām apnī hathelī par kā bāqī tel pāk hone wāle ke sar par ḡāl kar Rab ke sāmne us kā kaffārā de.

¹⁹Is ke bād imām gunāh kī qurbānī chaṛhā kar pāk hone wāle kā kaffārā de. Ākhir meñ wuh bhasm hone wālī qurbānī kā jānwar zabah kare. ²⁰Wuh use ḡhallā kī nazar ke sāth qurbāngāh par chaṛhā kar us kā kaffārā de. Tab wuh pāk hai.

²¹Agar shafāyāb shakhs ḡhurbat ke bāis yih qurbāniyān nahīn chaṛhā saktā to phir wuh qusūr kī qurbānī ke lie bheṛ kā sirf ek nar bachchā le āe. Kāfī hai ki kaffārā dene ke lie yihī Rab ke sāmne hilāyā jāe. Sāth sāth ḡhallā kī nazar ke lie ḡeṛh kilogrām behtarīn maidā tel ke sāth milā kar pesh kiyā jāe aur 300 mililīṭar tel. ²²Is ke alāwā wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar pesh kare, ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie. ²³Āṭhweñ din wuh unheñ mulāqāt ke khaime ke darwāze par imām ke pās aur Rab ke sāmne le āe tāki wuh pāk-sāf ho jāe. ²⁴Imām

bheṛ ke bachche ko 300 milīlīṭar tel samet le kar hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. ²⁵Wuh qusūr kī qurbānī ke lie bheṛ ke bachche ko zabah kare aur us ke ḳhūn meñ se kuchh le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagāe. ²⁶Ab wuh 300 milīlīṭar tel meñ se kuchh apne bāeñ hāth kī hathelī par ḍāle ²⁷aur apne dahne hāth ke angūṭhe ke sāth wālī unglī is tel meñ ḍubo kar use sāt bār Rab ke sāmne chhiṛak de. ²⁸Wuh apnī hathelī par ke tel meñ se kuchh aur le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagā de yāñi un jaghoñ par jahāñ wuh qusūr kī qurbānī kā ḳhūn lagā chukā hai. ²⁹Apnī hathelī par kā bāqī tel wuh pāk hone wāle ke sar par ḍāl de tākī Rab ke sāmne us kā kaffārā de. ³⁰Is ke bād wuh shafāyāb shakhs kī gunjāish ke mutābiq do qumriyāñ yā do jawān kabūtar chaṛhāe, ³¹ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie. Sāth hī wuh ḡhallā kī nazar pesh kare. Yoñ imām Rab ke sāmne us kā kaffārā detā hai. ³²Yih usūl

aise shakhs ke lie hai jo wabāi jildī bīmārī se shafā pā gayā hai lekin apnī ḡhurbat ke bāis pāk ho jāne ke lie pūri qurbānī pesh nahīn kar saktā.”

Gharoñ meñ Phaphūndī

³³Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ³⁴“Jab tum Mulk-e-Kanān meñ dākḥil hoge jo main tumheñ dūngā to wahāñ aise makān hoñge jin meñ main ne phaphūndī phailne dī hai. ³⁵Aise ghar kā mālik jā kar imām ko batāe kī main ne apne ghar meñ phaphūndī jaisī koī chīz dekhī hai. ³⁶Tab imām hukm de kī ghar kā muāynā karne se pahle ghar kā pūrā sāmān nikālā jāe. Warnā agar ghar ko nāpāk qarār diyā jāe to sāmān ko bhī nāpāk qarār diyā jāegā. Is ke bād imām andar jā kar makān kā muāynā kare. ³⁷Wuh dīwāroñ ke sāth lagī huī phaphūndī kā muāynā kare. Agar muta’assirā jagheñ harī yā lāl-sī hoñ aur dīwār ke andar dhañsī huī nazar āeñ ³⁸to phir imām ghar se nikal kar sāt dīn ke lie tālā lagāe. ³⁹Sātweñ dīn wuh wāpas ā kar makān kā muāynā kare. Agar phaphūndī phailī huī nazar āe

⁴⁰to wuh hukm de ki muta'assirā pattharon ko nikāl kar ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phainkā jāe. ⁴¹Niz wuh hukm de ki andar kī dīwāron ko kuredā jāe aur kuredī huī miṭṭī ko ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phainkā jāe. ⁴²Phir log nae patthar lagā kar ghar ko nae gāre se platar karen. ⁴³Lekin agar is ke bāwujūd phaphūndī dubārā paidā ho jāe ⁴⁴to imām ā kar dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe ki phaphūndī ghar meñ phail gai hai to is kā matlab hai ki phaphūndī nuqsāndeh hai, is lie ghar nāpāk hai. ⁴⁵Lāzim hai ki use pūre taur par ḍhā diyā jāe aur sab kuchh yānī us ke patthar, lakaṛī aur platar ko ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phainkā jāe.

⁴⁶Agar imām ne kisī ghar kā muāynā karke tālā lagā diyā hai aur phir bhī koī us ghar meñ dākḥil ho jāe to wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁴⁷Jo aise ghar meñ soe yā khānā khāe lāzim hai ki wuh apne kapṛe dho le. ⁴⁸Lekin agar ghar ko nae sire se platar karne ke bād imām ā kar us kā dubārā muāynā kare aur dekhe ki phaphūndī dubārā nahīn niklī to is kā matlab hai ki phaphūndī khatm ho gai hai. Wuh

use pāk qarār de. ⁴⁹Use gunāh se pāk-sāf karāne ke lie wuh do parinde, deodār kī lakaṛī, qirmizī rang kā dhāgā aur zūfā le le. ⁵⁰Wuh parindon meñ se ek ko tāzā pānī se bhare hue miṭṭī ke bartan ke ūpar zabah kare. ⁵¹Is ke bād wuh deodār kī lakaṛī, zūfā, qirmizī rang kā dhāgā aur zindā parindā le kar us tāzā pānī meñ ḍubo de jis ke sāth zabah kie hue parinde kā khūn milāyā gayā hai aur is pānī ko sāt bār ghar par chhīrak de. ⁵²In chīzon se wuh ghar ko gunāh se pāk-sāf kartā hai. ⁵³Ākhir meñ wuh zindā parinde ko ābādī ke bāhar khule maidān meñ chhoṛ de. Yon wuh ghar kā kaffārā degā, aur wuh pāk-sāf ho jāegā.

⁵⁴⁻⁵⁶Lāzim hai ki har qism kī wabāī bīmārī se aise niṭṭo jaise bayān kiyā gayā hai, chāhe wuh wabāī jildī bīmāriyān hon (masalan kḥārish, sūjan, papaṛī yā safed daḡh), chāhe kapṛon yā gharon meñ phaphūndī ho. ⁵⁷In usūlon ke taht faislā karnā hai ki koī shaḥs yā chīz pāk hai yā nāpāk.”

Mardoñ kī Nāpākī

15 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā ki agar kisī mard ko jaryān kā marz ho to wuh kḥārij hone wāle māe ke sabab se nāpāk hai, ³chāhe māe bahtā rahtā ho yā ruk gayā ho. ⁴Jis chīz par bhī marīz leṭtā yā baiṭhā hai wuh nāpāk hai. ⁵⁻⁶Jo bhī us ke leṭne kī jagah ko chhue yā us ke baiṭhne kī jagah par baiṭh jāe wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁷Isī tarah jo bhī aise marīz ko chhue wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁸Agar marīz kisī pāk shaḥs par thūke to yihī kuchh karnā hai aur wuh shaḥs shām tak nāpāk rahegā. ⁹Jab aisā marīz kisī jānwar par sawār hotā hai to har chīz jis par wuh baiṭh jātā hai nāpāk hai. ¹⁰Jo bhī aisī chīz chhue yā use uṭhā kar le jāe wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹¹Jis kisī ko bhī marīz apne hāth dhoe baḡhair chhue wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹²Miṭṭī kā jo bartan aisā marīz chhue use toṛ

diyā jāe. Lakaṛī kā jo bartan wuh chhue use kḥūb dhoyā jāe.

¹³Jise is marz se shafā milī hai wuh sāt din intazār kare. Is ke bād wuh tāzā pānī se apne kapṛe dho kar nahā le. Phir wuh pāk ho jāegā. ¹⁴Āṭhweñ din wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par Rab ke sāmne imām ko de. ¹⁵Imām un meñ se ek ko gunāh kī qurbānī ke taur par aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhāe. Yoñ wuh Rab ke sāmne us kā kaffārā degā.

¹⁶Agar kisī mard kā nutfā kḥārij ho jāe to wuh apne pūre jism ko dho le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹⁷Har kapṛā yā chamṛā jis se nutfā lag gayā ho use dhonā hai. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā. ¹⁸Agar mard aur aurat ke hambistar hone par nutfā kḥārij ho jāe to lāzim hai ki donoñ nahā leñ. Wuh shām tak nāpāk raheṅge.

Auratoñ kī Nāpākī

¹⁹Māhwārī ke waqt aurat sāt din tak nāpāk hai. Jo bhī use chhue wuh shām tak nāpāk rahegā. ²⁰Is daurān jis chīz par bhī wuh leṭti yā

baiṭhtī hai wuh nāpāk hai. ²¹⁻²³Jo bhī us ke leṭne kī jagah ko chhue yā us ke baiṭhne kī jagah par baiṭh jāe wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ²⁴Agar mard aurat se hambistar ho aur usī waqt māhwārī ke dīn shurū ho jāen to mard ḵhūn lagne ke bāis sāt dīn tak nāpāk rahegā. Jis chīz par bhī wuh leṭtā hai wuh nāpāk ho jāegī.

²⁵Agar kisī aurat ko māhwārī ke dīn chhoṛ kar kisī aur waqt kaī dīnoṅ tak ḵhūn āe yā ḵhūn māhwārī ke dīnoṅ ke bād bhī jāri rahe to wuh māhwārī ke dīnoṅ kī tarah us waqt tak nāpāk rahegī jab tak ḵhūn ruk na jāe. ²⁶Jis chīz par bhī wuh leṭtī yā baiṭhtī hai wuh nāpāk hai. ²⁷Jo bhī aisī chīz ko chhue wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ²⁸Ḵhūn ke ruk jāne par aurat mazīd sāt dīn intazār kare. Phir wuh pāk hogī. ²⁹Āṭhweṅ dīn wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par imām ke pās āe. ³⁰Imām un meṅ se ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie chaṛhāe.

Yon wuh Rab ke sāmne us kī nāpākī kā kaffārā degā.

³¹Lāzim hai kī Isrāīliyon ko aisī chīzoṅ se dūr rakhā jāe jin se wuh nāpāk ho jāen. Warnā merā wuh maqdis jo un ke darmiyān hai un se nāpāk ho jāegā aur wuh halāk ho jāenge.

³²Lāzim hai kī is qism ke muāmaloṅ se aise niptō jaise bayān kiyā gayā hai. Is meṅ wuh mard shāmil hai jo jaryān kā mariz hai aur wuh jo nutfā ḵhārij hone ke bāis nāpāk hai. ³³Is meṅ wuh aurat bhī shāmil hai jis ke māhwārī ke aiyām haiṅ aur wuh mard jo nāpāk aurat se hambistar ho jātā hai.”

Yaum-e-Kaffārā

16 Jab Hārūn ke do beṭe Rab ke qarīb ā kar halāk hue to is ke bād Rab Mūsā se hamkalām huā. ²Us ne kahā,

“Apne bhāī Hārūn ko batānā kī wuh sirf muqarrarā waqt par parde ke pīchhe Muqaddastarīn Kamre meṅ dāḵhil ho kar ahd ke sandūq ke ḍhakne ke sāmne khaṛā ho jāe, warnā wuh mar jāegā. Kyonki main ḵhud us ḍhakne ke ūpar bādal kī sūrat meṅ zāhir hotā hūn. ³Aur

jab bhī wuh dākḥil ho to gunāh kī qurbānī ke lie ek jawān bail aur bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek menḍhā pesh kare. ⁴Pahle wuh nahā kar imām ke katān ke muqaddas kapṛe pahan le yānī zerjāmā, us ke nīche pājāmā, phir kamarband aur pagārī. ⁵Isrāīl kī jamāt Hārūn ko gunāh kī qurbānī ke lie do bakre aur bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek menḍhā de.

⁶Pahle Hārūn apne aur apne gharāne ke lie jawān bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāe. ⁷Phir wuh donoṅ bakroṅ ko mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par Rab ke sāmne le āe. ⁸Wahān wuh qurā ḍāl kar ek ko Rab ke lie chune aur dūsre ko azāzel ke lie. ⁹Jo bakrā Rab ke lie hai use wuh gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ¹⁰Dūsra bakrā jo qur'e ke zariye azāzel ke lie chunā gayā use zindā hālat meṅ Rab ke sāmne khaṛā kiyā jāe tāki wuh jamāt kā kaffārā de. Wahān se use registān meṅ azāzel ke pās bhejā jāe.

¹¹Lekin pahle Hārūn jawān bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhā kar apnā aur apne gharāne kā kaffārā de. Use zabah karne ke bād ¹²wuh baḥhūr kī qurbāngāh

se jalte hue koeloṅ se bharā huā bartan le kar apnī donoṅ muṭṭhiyān bārik kḥushbūdār baḥhūr se bhar le aur Muqaddastarīn Kamre meṅ dākḥil ho jāe. ¹³Wahān wuh Rab ke huzūr baḥhūr ko jalte hue koeloṅ par ḍāl de. Is se paidā hone wālā dhuān ahd ke sandūq kā ḍhaknā chhupā degā tāki Hārūn mar na jāe. ¹⁴Ab wuh jawān bail ke kḥūn meṅ se kuchh le kar apnī ungḷī se ḍhakne ke sāmne wāle hisse par chhiṛke, phir kuchh apnī ungḷī se sāt bār us ke sāmne zamīn par chhiṛke. ¹⁵Is ke bād wuh us bakre ko zabah kare jo qaum ke lie gunāh kī qurbānī hai. Wuh us kā kḥūn Muqaddastarīn Kamre meṅ le āe aur use bail ke kḥūn kī tarah ahd ke sandūq ke ḍhakne par aur sāt bār us ke sāmne zamīn par chhiṛke. ¹⁶Yon wuh Muqaddastarīn Kamre kā kaffārā degā jo Isrāīliyon kī nāpākiyon aur tamām gunāhoṅ se muta'assir hotā rahtā hai. Is se wuh mulāqāt ke pūre kḥaime kā bhī kaffārā degā jo kḥaimāgāh ke darmiyān hone ke bāis Isrāīliyon kī nāpākiyon se muta'assir hotā rahtā hai.

¹⁷Jitnā waqt Hārūn apnā, apne gharāne kā aur Isrāīl kī pūri

jamāt kā kaffārā dene ke lie Muqaddastarīn Kamre meñ rahegā is daurān kisī dūse ko mulāqāt ke khaime meñ ṭaharne kī ijāzat nahiñ hai. ¹⁸Phir wuh Muqaddastarīn Kamre se nikal kar khaime meñ Rab ke sāmne paṛī qurbāngāh kā kaffārā de. Wuh bail aur bakre ke kḥūn meñ se kuchh le kar use qurbāngāh ke chāroñ sīngoñ par lagāe. ¹⁹Kuchh kḥūn wuh apnī ungli se sāt bār us par chhīrak de. Yoñ wuh use Isrāīliyoñ kī nāpākiyoñ se pāk karke maḥsūs-o-muqaddas karegā.

²⁰Muqaddastarīn Kamre, mulāqāt ke khaime aur qurbāngāh kā kaffārā dene ke bād Hārūn zindā bakre ko sāmne lāe. ²¹Wuh apne donoñ hāth us ke sar par rakhe aur Isrāīliyoñ ke tamām qusūr yāñi un ke tamām jarāym aur gunāhoñ kā iqrār karke unheñ bakre ke sar par ḍāl de. Phir wuh use registān meñ bhej de. Is ke lie wuh bakre ko ek ādmī ke sapurd kare jise yih zimmedārī dī gai hai. ²²Bakrā apne āp par un kā tamām qusūr uṭhā kar kisī wīrān jagah meñ le jāegā. Wahāñ sāth wālā ādmī use chhoṛ ae.

²³Is ke bād Hārūn mulāqāt ke khaime meñ jāe aur katān ke wuh kapṛe jo us ne Muqaddastarīn Kamre meñ dākḥil hone se peshtar pahan lie the utār kar wahīñ chhoṛ de. ²⁴Wuh muqaddas jagah par nahā kar apnī kḥidmat ke ām kapṛe pahan le. Phir wuh bāhar ā kar apne aur apnī qaum ke lie bhasm hone wālī qurbānī pesh kare tāki apnā aur apnī qaum kā kaffārā de. ²⁵Is ke alāwā wuh gunāh kī qurbānī kī charbī qurbāngāh par jalā de.

²⁶Jo ādmī azāzel ke lie bakre ko registān meñ chhoṛ āyā hai wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Is ke bād wuh kḥaimāgāh meñ ā saktā hai.

²⁷Jis bail aur bakre ko gunāh kī qurbānī ke lie pesh kiyā gayā aur jin kā kḥūn kaffārā dene ke lie Muqaddastarīn Kamre meñ lāyā gayā, lāzim hai ki un kī khāleñ, gosht aur gobar kḥaimāgāh ke bāhar jalā diyā jāe. ²⁸Yih chīzeñ jalāne wālā bād meñ apne kapṛe dho kar nahā le. Phir wuh kḥaimāgāh meñ ā saktā hai.

²⁹Lāzim hai ki sātweñ mahīne ke dasweñ din Isrāīlī aur un ke darmiyān rahne wāle pardesī apnī jān ko dukh deñ aur kām na karen.

Yih usūl tumhāre lie abad tak qāym rahe. ³⁰Is din tumhārā kaffārā diyā jāegā tāki tumheñ pāk kiyā jāe. Tab tum Rab ke sāmne apne tamām gunāhoñ se pāk ṭhahroge. ³¹Pūrā din ārām karo aur apnī jān ko dukh do. Yih usūl abad tak qāym rahe.

³²Is din imām-e-āzam tumhārā kaffārā de, wuh imām jise us ke bāp kī jagah masah kiyā gayā aur iḡhtiyār diyā gayā hai. Wuh katān ke muqaddas kapre pahan kar ³³Muqaddastarīn Kamre, mulāqāt ke ḡhaime, qurbāngāh, imāmoñ aur jamāt ke tamām logoñ kā kaffārā de. ³⁴Lāzim hai ki sāl meñ ek dafā Isrāīliyoñ ke tamām gunāhoñ kā kaffārā diyā jāe. Yih usūl tumhāre lie abad tak qāym rahe.”

Sab kuchh waise hī kiyā gayā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā ṭhā.

Qurbānī Chaḡhāne kā Maqām

17 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Hārūn, us ke beṭoñ aur tamām Isrāīliyoñ ko hidāyat denā ³⁻⁴ki jo bhī Isrāīlī apnī gāy yā bheṛ-bakrī mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par Rab ko qurbānī ke taur

par pesh na kare balki ḡhaimāgāh ke andar yā bāhar kisī aur jagah par zabah kare wuh ḡhūn bahāne kā qusūrwar ṭhahregā. Us ne ḡhūn bahāyā hai, aur lāzim hai ki use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ⁵Is hidāyat kā maqsad yih hai ki Isrāīlī ab se apnī qurbāniyāñ khule maidān meñ zabah na karen balki Rab ko pesh karen. Wuh apne jānwaroñ ko mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par imām ke pās lā kar unheñ Rab ko salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karen. ⁶Imām un kā ḡhūn mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par kī qurbāngāh par chhiṛke aur un kī charbī us par jalā de. Aisī qurbānī kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ⁷Ab se Isrāīlī apnī qurbāniyāñ un bakroñ ke dewatāoñ ko pesh na karen jin kī pairawī karke unhoñ ne zinā kiyā hai. Yih un ke lie aur un ke bād āne wālī nasloñ ke lie ek dāymī usūl hai.

⁸Lāzim hai ki har Isrāīlī aur tumhāre darmiyān rahne wālā pardesī apnī bhasm hone wālī qurbānī yā koī aur qurbānī ⁹mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par lā kar Rab ko pesh kare. Warnā use us kī qaum meñ se miṭāyā jāegā.

Ḳhūn Khānā Manā Hai

¹⁰Ḳhūn khānā bilkul manā hai. Jo bhī Isrāīlī yā tumhāre darmiyān rahne wālā pardesī ḳhūn khāe main us ke ḳhilāf ho jāūṅgā aur use us kī qaum meñ se miṭā ḍālūṅgā. ¹¹Kyōṅki har maḳhlūq ke ḳhūn meñ us kī jān hai. Main ne use tumheñ de diyā hai tāki wuh qurbāṅgāh par tumhārā kaffārā de. Kyōṅki ḳhūn hī us jān ke zariye jo us meñ hai tumhārā kaffārā detā hai. ¹²Is lie main kahtā hūñ ki na koī Isrāīlī na koī pardesī ḳhūn khāe.

¹³Agar koī bhī Isrāīlī yā pardesī kisī jānwar yā parinde kā shikār karke pakare jise khāne kī ijāzat hai to wuh use zabah karne ke bād us kā pūrā ḳhūn zamīn par bahne de aur ḳhūn par miṭṭī ḍāle. ¹⁴Kyōṅki har maḳhlūq kā ḳhūn us kī jān hai. Is lie main ne Isrāīliyon ko kahā hai ki kisī bhī maḳhlūq kā ḳhūn na khāo. Har maḳhlūq kā ḳhūn us kī jān hai, aur jo bhī use khāe use qaum meñ se miṭā denā hai.

¹⁵Agar koī bhī Isrāīlī yā pardesī aise jānwar kā gosht khāe jo fitrī taur par mar gayā yā jise janglī jānwaroñ ne phār ḍālā ho to wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh

shām tak nāpāk rahegā. ¹⁶Jo aisā nahīn kartā use apne qusūr kī sazā bhugatnī paregi.”

Nājāyz Jinsī Tālluqāt

18 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ³Misriyon kī tarah zindagī na guzārṇā jin meñ tum rahte the. Mulk-e-Kanān ke logoñ kī tarah bhī zindagī na guzārṇā jin ke pās main tumheñ le jā rahā hūñ. Un ke rasm-o-riwāj na apnānā. ⁴Mere hī ahkām par amal karo aur merī hidāyāt ke mutābiq chalo. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁵Merī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq chalnā, kyōṅki jo yōñ karegā wuh jītā rahegā. Main Rab hūñ.

⁶Tum meñ se koī bhī apnī qarībī rishtedār se hambistar na ho. Main Rab hūñ.

⁷Apnī mān se hambistar na honā, warnā tere bāp kī behurmatī ho jāegī. Wuh terī mān hai, is lie us se hambistar na honā.

⁸Apne bāp kī kisī bhī bīwī se hambistar na honā, warnā tere bāp kī behurmatī ho jāegī.

⁹Apnī bahan se hambistar na honā, chāhe wuh tere bāp yā terī mān kī beṭī ho, chāhe wuh tere hī ghar meñ yā kahīn aur paidā hui ho.

¹⁰Apnī potī yā nawāsī se hambistar na honā, warnā terī apnī behurmatī ho jāegī.

¹¹Apne bāp kī bīwī kī beṭī se hambistar na honā. Wuh terī bahan hai.

¹²Apnī phūphī se hambistar na honā. Wuh tere bāp kī qarībī rishtedār hai.

¹³Apnī khālā se hambistar na honā. Wuh terī mān kī qarībī rishtedār hai.

¹⁴Apne bāp ke bhāī kī bīwī se hambistar na honā, warnā tere bāp ke bhāī kī behurmatī ho jāegī. Us kī bīwī terī chachī hai.

¹⁵Apnī bahū se hambistar na honā. Wuh tere beṭe kī bīwī hai.

¹⁶Apnī bhābī se hambistar na honā, warnā tere bhāī kī behurmatī ho jāegī.

¹⁷Agar terā jinsī tālluq kisī aurat se ho to us kī beṭī, potī yā nawāsī se hambistar honā manā hai, kyonki wuh us kī qarībī rishtedār haiñ. Aisā karnā baṛī sharmnāk harkat hai.

¹⁸Apnī bīwī ke jīte-jī us kī bahan se shādī na karnā.

¹⁹Kisī aurat se us kī māhwārī ke dinoñ meñ hambistar na honā. Is daurān wuh nāpāk hai.

²⁰Kisī dūsre mard kī bīwī se hambistar na honā, warnā tū apne āp ko nāpāk karegā.

²¹Apne kisī bhī bachche ko Malik Dewatā ko qurbānī ke taur par pesh karke jalā denā manā hai. Aisī harkat se tū apne Kḥudā ke nām ko dāgh lagāegā. Maiñ Rab hūn.

²²Mard dūsre mard ke sāth jinsī tālluqāt na rakhe. Aisī harkat qābil-e-ghin hai.

²³Kisī jānwar se jinsī tālluqāt na rakhnā, warnā tū nāpāk ho jāegā. Auratoñ ke lie bhī aisā karnā manā hai. Yih baṛī sharmnāk harkat hai.

²⁴Aisī harkatoñ se apne āp ko nāpāk na karnā. Kyonki jo qaumeñ maiñ tumhāre āge mulk se nikālūngā wuh isī tarah nāpāk hotī rahīñ. ²⁵Mulk kḥud bhī nāpāk huā. Is lie maiñ ne use us ke qusūr ke sabab se sazā dī, aur natīje meñ us ne apne bāshindoñ ko ugal diyā. ²⁶Lekin tum merī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq chalo. Na desī aur na pardesī aisī koī ghinaunī harkat karen. ²⁷Kyonki yih tamām

qābil-e-ghin bāteñ un se huññ jo tum se pahle is mulk meñ rahte the. Yoñ mulk nāpāk huā. ²⁸Lihāzā agar tum bhī mulk ko nāpāk karoge to wuh tumheñ isī tarah ugal degā jis tarah us ne tum se pahle maujūd qaumoñ ko ugal diyā. ²⁹Jo bhī mazkūrā ghinaunī harkatoñ meñ se ek kare use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ³⁰Mere ahkām ke mutābiq chalte raho aur aise qābil-e-ghin rasm-o-riwāj na apnānā jo tumhāre āne se pahle rāyñ the. In se apne āp ko nāpāk na karnā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā huñ.”

Muqaddas Qaum ke lie Hidāyāt

19 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ kī pūrī jamāt ko batānā kī muqaddas raho, kyonki maiñ Rab tumhārā Ḳhudā quddūs huñ.

³Tum meñ se har ek apne māñ-bāp kī izzat kare. Hafte ke dīn kām na karnā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā huñ. ⁴Na butoñ kī taraf rujū karnā, na apne lie dewatā ḡhālnā. Maiñ hī Rab tumhārā Ḳhudā huñ.

⁵Jab tum Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karte ho to use yoñ chaṛhāo ki tum manzūr ho jāo. ⁶Us

kā gosht usī dīn yā agle dīn khāyā jāe. Jo bhī tīsre dīn tak bach jātā hai use jalānā hai. ⁷Agar koī use tīsre dīn khāe to use ilm honā chāhie ki yih qurbānī nāpāk hai aur Rab ko pasand nahīñ hai. ⁸Aise shaḡhs ko apne qusūr kī sazā uṭhānī paregī, kyonki us ne us chīz kī muqaddas hālat khatm kī hai jo Rab ke lie maḡhsūs kī gāī thī. Use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe.

⁹Kaṭāī ke waqt apnī fasal pūre taur par na kāṭnā balki khet ke kināroñ par kuchh chhoṛ denā. Is tarah jo kuchh kaṭāī karte waqt khet meñ bach jāe use chhoṛnā. ¹⁰Angūr ke bāḡhoñ meñ bhī jo kuchh angūr toṛte waqt bach jāe use chhoṛ denā. Jo angūr zamīn par gir jāeñ unheñ uṭhā kar na le jānā. Unheñ ḡhariboñ aur pardesiyoñ ke lie chhoṛ denā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā huñ.

¹¹Chorī na karnā, jhūṭ na bolnā, ek dūsre ko dhokā na denā.

¹²Mere nām kī qasam khā kar dhokā na denā, warnā tum mere nām ko dāḡh lagāoge. Maiñ Rab huñ.

¹³Ek dūsre ko na dabānā aur na lūṭnā. Kisi kī mazdūrī usī dīn kī

shām tak de denā aur use aglī subah tak roke na rakhnā.

¹⁴Bahre ko na kosnā, na andhe ke rāste meñ koī chīz rakhnā jis se wuh ṭhokar khāe. Is meñ bhī apne Ḳhudā kā ḵhauf mānanā. Main Rab hūñ.

¹⁵Adālat meñ kisī kī haqtalfī na karnā. Faislā karte waqt kisī kī bhī jānībdārī na karnā, chāhe wuh ḡharīb yā asar-o-rasūkh wālā ho. Insāf se apne paṛosī kī adālat kar.

¹⁶Apnī qaum meñ idhar-udhar phirte hue kisī par buhtān na lagānā. Koī bhī aisā kām na karnā jis se kisī kī jān ḵhatre meñ paṛ jāe. Main Rab hūñ.

¹⁷Dil meñ apne bhāī se nafrat na karnā. Agar kisī kī sarzanish karnī hai to rūbarū karnā, warnā tū us ke sabab se qusūrwar ṭhahregā.

¹⁸Intaqām na lenā. Apnī qaum ke kisī shaḵhs par der tak terā ḡhussā na rahe balki apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai. Main Rab hūñ.

¹⁹Merī hidāyāt par amal karo. Do muḵhtalif qism ke jānwaroñ ko milāp na karne denā. Apne khet meñ do qism ke bīj na bonā. Aisā

kapṛā na pahnanā jo do muḵhtalif qism ke dhāgoñ kā bunā huā ho.

²⁰Agar koī ādmī kisī laundī se jis kī mangnī kisī aur se ho chukī ho hambistar ho jāe aur laundī ko ab tak na paṛosī se na waise hī āzād kiya gayā ho to munāsib sazā dī jāe. Lekin unheñ sazā-e-maut na dī jāe, kyonki use ab tak āzād nahīñ kiya gayā. ²¹Qusūrwar ādmī mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par ek menḡhā le āe tāki wuh Rab ko qusūr kī qurbānī ke taur par pesh kiya jāe. ²²Imām is qurbānī se Rab ke sāmne us ke gunāh kā kaffārā de. Yoñ us kā gunāh muāf kiya jāegā. ²³Jab Mulk-e-Kanān meñ dāḡhil hone ke bād tum phaldār daraḡht lagāoge to pahle tīn sāl un kā phal na khānā balki use mamnū^a samajhnā. ²⁴Chauthē sāl un kā tamām phal ḵhushī ke muqaddas nazarāne ke taur par Rab ke lie maḡhsūs kiya jāe. ²⁵Pāñchweñ sāl tum un kā phal khā sakte ho. Yoñ tumhārī fasal baṛhāī jāegī. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

²⁶Aisā gosht na khānā jis meñ ḵhūn ho. Fāl yā shugūn na nikālñā.

^aLafzī tarjumā: nāmaḡhtūn.

²⁷Apne sar ke bāl gol shakl meñ na kaṭwānā, na apnī dāṛhī ko tarāshnā. ²⁸Apne āp ko murdoñ ke sabab se kāṭ kar zaḥmī na karnā, na apnī jild par nuqūsh gudwānā. Main Rab hūñ.

²⁹Apnī beṭī ko kasbī na banānā, warnā us kī muqaddas hālat jāti rahegi aur mulk zinākārī ke bāis harāmkarī se bhar jāegā.

³⁰Haṭe ke din ārām karnā aur mere maqdis kā ehtirām karnā. Main Rab hūñ.

³¹Aise logoñ ke pās na jānā jo murdoñ se rābitā karte haiñ, na ghaibdānoñ kī taraf rujū karnā, warnā tum un se nāpāk ho jāoge. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

³²Būṛhe logoñ ke sāmne uṭh kar khaṛā ho jānā, buzurgoñ kī izzat karnā aur apne Ḳhudā kā ehtirām karnā. Main Rab hūñ.

³³Jo pardesī tumhāre mulk meñ tumhāre darmiyān rahtā hai use na dabānā. ³⁴Us ke sāth aisā sulūk kar jaisā apne hamwatanon ke sāth kartā hai. Jis tarah tū apne āp se muhabbat rakhtā hai usī tarah us se bhī muhabbat rakhnā. Yād rahe ki tum Ḳhud Misr meñ pardesī the. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

³⁵Nāinsāfī na karnā. Na adālat meñ, na lambāi nāpte waqt, na tolte waqt aur na kisī chīz kī miqdār nāpte waqt. ³⁶Sahīh tarāzū, sahīh bāṭ aur sahīh paimānā istemāl karnā. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā hūñ.

³⁷Merī tamām hidāyāt aur tamām ahkām māno aur un par amal karo. Main Rab hūñ.”

Jarāym kī Sazāen

20 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā ki tum meñ se jo bhī apne bachche ko Malik Dewatā ko qurbānī ke taur par pesh kare use sazā-e-maut denī hai. Is meñ koī farq nahīñ ki wuh Isrāīlī hai yā pardesī. Jamāt ke log use sangsār karen. ³Main Ḳhud aise shaḫs ke ḳhilāf ho jāūngā aur use us kī qaum meñ se miṭā ḍālūngā. Kyoñki apne bachchoñ ko Malik ko pesh karne se us ne mere maqdis ko nāpāk kiya aur mere nām ko dāgh lagāyā hai. ⁴Agar jamāt ke log apnī āñkheñ band karke aise shaḫs kī harkateñ nazarandāz karen aur use sazā-e-maut na den ⁵to phir main Ḳhud

aise shaḵhs aur us ke gharāne ke ḵhilāf kharā ho jāūngā. Maiñ use aur un tamām logoñ ko qaum meñ se miṭā ḍālūngā jinhoñ ne us ke pīchhe lag kar Malik Dewatā ko sijdā karne se zinā kiya hai.

⁶Jo shaḵhs murdoñ se rābitā karne aur ghaibdānī karne wāloñ kī taraf rujū kartā hai maiñ us ke ḵhilāf ho jāūngā. Un kī pairawī karne se wuh zinā kartā hai. Maiñ use us kī qaum meñ se miṭā ḍālūngā. ⁷Apne āp ko mere lie maḵsūs-o-muqaddas rakho, kyonki maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁸Merī hidāyāt māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ jo tumheñ maḵsūs-o-muqaddas kartā hūñ.

⁹Jis ne bhī apne bāp yā māñ par lānat bhejī hai use sazā-e-maut dī jāe. Is harkat se wuh apnī maut kā ḵhud zimmedār hai.

¹⁰Agar kisī mard ne kisī kī bīwī ke sāth zinā kiya hai to donoñ ko sazā-e-maut denī hai.

¹¹Jo mard apne bāp kī bīwī se hambistar huā hai us ne apne bāp kī behurmatī kī hai. Donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹²Agar koī mard apnī bahū se hambistar huā hai to donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Jo kuchh unhoñ ne kiya hai wuh nihāyat sharmnāk hai. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹³Agar koī mard kisī dūsre mard se jinsī tālluqāt rakhe to donoñ ko is ghinaunī harkat ke bāis sazā-e-maut denī hai. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹⁴Agar koī ādmī apnī bīwī ke alāwā us kī māñ se bhī shādī kare to yih ek nihāyat sharmnāk bāt hai. Donoñ ko jalā denā hai tāki tumhāre darmiyān koī aisi ḵhabīs bāt na rahe.

¹⁵Jo mard kisī jānwar se jinsī tālluqāt rakhe use sazā-e-maut denā hai. Us jānwar ko bhī mār diyā jāe. ¹⁶Jo aurat kisī jānwar se jinsī tālluqāt rakhe use sazā-e-maut denī hai. Us jānwar ko bhī mār diyā jāe. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹⁷Jis mard ne apnī bahan se shādī kī hai us ne sharmnāk harkat kī hai, chāhe wuh bāp kī beṭī ho yā māñ kī. Unheñ Isrāīlī qaum kī nazonoñ se miṭāyā jāe. Aise shaḵhs ne apnī bahan kī behurmatī kī hai.

Is lie use k̄hud apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛeṅge.

¹⁸Agar koī mard māhwārī ke aiyām meñ kisī aurat se hambistar huā hai to donoñ ko un kī qaum meñ se miṭānā hai. Kyonki donoñ ne aurat ke k̄hūn ke mambā se pardā uṭhāyā hai.

¹⁹Apnī k̄hālā yā phūphī se hambistar na honā. Kyonki jo aisā kartā hai wuh apnī qarībī rishtedār kī behurmatī kartā hai. Donoñ ko apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛeṅge.

²⁰Jo apnī chachī yā tāi se hambistar huā hai us ne apne chachā yā tāyā kī behurmatī kī hai. Donoñ ko apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛeṅge. Wuh beaulād mareṅge.

²¹Jis ne apnī bhābī se shādī kī hai us ne ek najis harkat kī hai. Us ne apne bhāi kī behurmatī kī hai. Wuh beaulād raheṅge.

²²Merī tamām hidāyāt aur ahkām ko māno aur un par amal karo. Warnā jis mulk meñ main tumheñ le jā rahā hūn wuh tumheñ ugal degā. ²³Un qaumoñ ke rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagī na guzārnā jinheñ main tumhāre āge se nikāl dūngā. Mujhe is sabab

se un se ghin āne lagī ki wuh yih sab kuchh karte the. ²⁴Lekin tum se main ne kahā, ‘Tum hī un kī zamīn par qabzā karoge. Main hī use tumheñ de dūngā, aisā mulk jis meñ kasrat kā dūdh aur shahd hai.’ Main Rab tumhārā K̄hudā hūn, jis ne tum ko dīgar qaumoñ meñ se chun kar alag kar diyā hai. ²⁵Is lie lāzim hai ki tum zamīn par chalne wāle jānwaroñ aur parindoñ meñ pāk aur nāpāk kā imtiyāz karo. Apne āp ko nāpāk jānwar khāne se qābil-e-ghin na banānā, chāhe wuh zamīn par chalte yā reṅgte haiñ, chāhe hawā meñ uṛte haiñ. Main hī ne unheñ tumhāre lie nāpāk qarār diyā hai. ²⁶Tumheñ mere lie maḥsūs-o-muqaddas honā hai, kyonki main quddūs hūn, aur main ne tumheñ dīgar qaumoñ meñ se chun kar apne lie alag kar liyā hai.

²⁷Tum meñ se jo murdoñ se rābitā yā ḡhaibdānī kartā hai use sazā-e-maut denī hai, k̄hāh aurat ho yā mard. Unheñ sangsār karnā. Wuh apnī maut ke k̄hud zimmedār haiñ.”

Imāmoñ ke lie Hidāyāt

21 Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ke beṭoñ ko jo imām haiñ batā denā ki imām apne āp ko kisi Isrāīlī kī lāsh ke qarīb jāne se nāpāk na kare.² siwāe apne qarībī rishtedāroñ ke yānī māñ, bāp, beṭā, beṭī, bhāī³ aur jo ḡhairshādīshudā bahan us ke ghar meñ rahtī hai.⁴ Wuh apnī qaum meñ kisi aur ke bāis apne āp ko nāpāk na kare, warnā us kī muqaddas hālat jāti rahegī.

⁵Imām apne sar ko na muñḍwāeñ. Wuh na apnī dārḥī ko tarāsheñ aur na kāṭne se apne āp ko zaḡhmī kareñ.

⁶Wuh apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas raheñ aur apne Ḳhudā ke nām ko dāḡh na lagāeñ. Chūñki wuh Rab ko jalne wālī qurbāniyāñ yānī apne Ḳhudā kī roṭī pesh karte haiñ is lie lāzim hai ki wuh muqaddas raheñ.

⁷Imām zinākār aurat, mandir kī kasbī yā talāqyāftā aurat se shādī na kareñ, kyonki wuh apne Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas haiñ.

⁸Imām ko muqaddas samajhnā, kyonki wuh tere Ḳhudā kī roṭī ko qurbāngāh par chaṛhātā hai. Wuh

tere lie muqaddas ṭhahre kyonki main Rab quddūs hūñ. Main hī tumheñ muqaddas kartā hūñ.

⁹Kisi imām kī jo beṭī zinākārī se apnī muqaddas hālat ko ḡhatm kar detī hai wuh apne bāp kī muqaddas hālat ko bhī ḡhatm kar detī hai. Use jalā diyā jāe.

¹⁰Imām-e-āzam ke sar par masah kā tel unḍelā gayā hai aur use imām-e-āzam ke muqaddas kapṛe pahne kā iḡhtiyār diyā gayā hai. Is lie wuh ranj ke ālam meñ apne bāloñ ko bikharne na de, na kabhī apne kapṛoñ ko phāṛe. ¹¹Wuh kisi lāsh ke qarīb na jāe, chāhe wuh us ke bāp yā māñ kī lāsh kyon na ho, warnā wuh nāpāk ho jāegā.

¹²Jab tak koī lāsh us ke ghar meñ paṛī rahe wuh maqdis ko chhoṛ kar apne ghar na jāe, warnā wuh maqdis ko nāpāk karegā. Kyonki use us ke Ḳhudā ke tel se maḡhsūs kiyā gayā hai. Main Rab hūñ.

¹³Imām-e-āzam ko sirf kuñwārī se shādī kī ijāzat hai. ¹⁴Wuh bewā, talāqyāftā aurat, mandir kī kasbī yā zinākār aurat se shādī na kare balki sirf apne qabile kī kuñwārī se, ¹⁵warnā us kī aulād maḡhsūs-o-muqaddas nahīñ hogī. Kyonki

main Rab hūn jo use apne lie maḵhsūs-o-muqaddas kartā hūn.”

¹⁶Rab ne Mūsā se yih bhī kahā,
¹⁷“Hārūn ko batānā ki terī aulād meñ se koī bhī jis ke jism meñ nuqs ho mere huzūr ā kar apne Ḳhudā kī roṭī na chaṛhāe. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī aṭal hai. ¹⁸Kyonki koī bhī mazīr mere huzūr na āe, na andhā, na langarā, na wuh jis kī nāk chirī huī ho yā jis ke kisī azu meñ kamī beshī ho, ¹⁹na wuh jis kā pānw yā hāth ṭūṭā huā ho, ²⁰na kubarā, na baunā, na wuh jis kī ānkh meñ nuqs ho yā jise wabāi jildī bīmārī ho yā jis ke ḵhusye kuchle hue hoñ. ²¹Hārūn Imām kī koī bhī aulād jis ke jism meñ nuqs ho mere huzūr ā kar Rab ko jalne wālī qurbāniyāñ pesh na kare. Chūñki us meñ nuqs hai is lie wuh mere huzūr ā kar apne Ḳhudā kī roṭī na chaṛhāe. ²²Use Allāh kī muqaddas balkī muqaddastarīn qurbāniyoñ meñ se bhī imāmoñ kā hissā khāne kī ijāzat hai. ²³Lekin chūñki us meñ nuqs hai is lie wuh Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke parde ke qarīb na jāe, na qurbāngāh ke pās āe. Warnā wuh merī muqaddas chīzoñ ko nāpāk karegā. Kyonki

main Rab hūn jo unheñ apne lie maḵhsūs-o-muqaddas kartā hūn.”

²⁴Mūsā ne yih hidāyāt Hārūn, us ke beṭoñ aur tamām Isrāīliyoñ ko diñ.

Qurbānī kā Gosht Khāne

kī Hidāyāt

22 Rab ne Mūsā se kahā,
²“Hārūn aur us ke beṭoñ ko batānā ki Isrāīliyoñ kī un qurbāniyoñ kā ehtirām karo jo tum ne mere lie maḵhsūs-o-muqaddas kī haiñ, warnā tum mere nām ko dāgh lagāoge. Main Rab hūn. ³Jo imām nāpāk hone ke bāwujūd un qurbāniyoñ ke pās ā jāe jo Isrāīliyoñ ne mere lie maḵhsūs-o-muqaddas kī haiñ use mere sāmne se miṭānā hai. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī aṭal hai. Main Rab hūn.

⁴Hārūn kī aulād meñ se jo bhī wabāi jildī bīmārī yā jaryān kā marīz ho use muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khāne kī ijāzat nahiñ hai. Pahle wuh pāk ho jāe. Jo aisī koī bhī chīz chhue jo lāsh se nāpāk ho gai ho yā aise ādmī ko chhue jis kā nutfā niklā ho wuh nāpāk ho jātā hai.

⁵Wuh nāpāk reṅgne wāle jānwar yā nāpāk shaḵhs ko chhūne se bhī nāpāk ho jātā hai, ḵhāh wuh kisi bhī sabab se nāpāk kyon na huā ho. ⁶Jo aisī koī bhī chīz chhue wuh shām tak nāpāk rahegā. Is ke alāwā lāzim hai ki wuh muqaddas qurbāniyon meṅ se apnā hissā khāne se pahle nahā le. ⁷Sūraj ke ḡhurūb hone par wuh pāk hogā aur muqaddas qurbāniyon meṅ se apnā hissā khā sakegā. Kyonki wuh us kī rozī haiṅ. ⁸Imām aise jānwaroṅ kā gosht na khāe jo fitrī taur par mar gae yā jinheṅ janglī jānwaroṅ ne phār ḍālā ho, warnā wuh nāpāk ho jāegā. Maiṅ Rab hūṅ.

⁹Imām merī hidāyāt ke mutābiq chaleṅ, warnā wuh qusūrwar ban jāeṅge aur muqaddas chīzoṅ kī behurmatī karne ke sabab se mar jāeṅge. Maiṅ Rab hūṅ jo unheṅ apne lie maḵhsūs-o-muqaddas kartā hūṅ.

¹⁰Sirf imām ke ḵhāndān ke afrād muqaddas qurbāniyon meṅ se khā sakte haiṅ. Ḡhairshahrī yā mazdūr ko ijāzat nahīṅ hai. ¹¹Lekin imām kā ḡhulām yā launḍī us meṅ se khā sakte haiṅ, chāhe unheṅ ḵharidā gayā ho yā wuh us ke ghar meṅ

paidā hue hoṅ. ¹²Agar imām kī beṭī ne kisī aise shaḵhs se shādī kī hai jo imām nahīṅ hai to use muqaddas qurbāniyon meṅ se khāne kī ijāzat nahīṅ hai. ¹³Lekin ho saktā hai ki wuh bewā yā talāqyāftā ho aur us ke bachche na hoṅ. Jab wuh apne bāp ke ghar lauṭ kar wahāṅ aise rahegī jaise apnī jawānī meṅ to wuh apne bāp ke us khāne meṅ se khā saktī hai jo qurbāniyon meṅ se bāp kā hissā hai. Lekin jo imām ke ḵhāndān kā fard nahīṅ hai use khāne kī ijāzat nahīṅ hai.

¹⁴Jis shaḵhs ne nādānistā taur par muqaddas qurbāniyon meṅ se imām ke hisse se kuchh khāyā hai wuh imām ko sab kuchh wāpas karne ke alāwā 20 fīsad zyādā de. ¹⁵Imām Rab ko pesh kī huī qurbāniyon kī muqaddas hālat yon ḵhatm na karen ¹⁶ki wuh dūsre Isrāīliyon ko yih muqaddas chīzeṅ khāne deṅ. Aisī harkat se wuh un ko baṛā qusūrwar banā deṅge. Maiṅ Rab hūṅ jo unheṅ apne lie maḵhsūs-o-muqaddas kartā hūṅ.”

Jānwarōn kī Qurbāniyōn ke bāre meñ Hidāyāt

¹⁷Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸“Hārūn, us ke beṭōñ aur Isrāīliyōñ ko batānā ki agar tum meñ se koī Isrāīlī yā pardeśī Rab ko bhasm hone wālī qurbānī pesh karnā chāhe to tariq-e-kār meñ koī farq nahīñ hai, chāhe wuh yih mannat mān kar yā waise hī dili k̄hushī se kar rahā ho. ¹⁹Is ke lie lāzīm hai ki tum ek beaib bail, menḍhā yā bakrā pesh karo. Phir hī use qabūl kiya jāegā. ²⁰Qurbānī ke lie kabhī bhī aisā jānwar pesh na karnā jis meñ nuqs ho, warnā tum us ke bāis manzūr nahīñ hoge. ²¹Agar koī Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karnā chāhe to tariq-e-kār meñ koī farq nahīñ hai, chāhe wuh yih mannat mān kar yā waise hī dili k̄hushī se kar rahā ho. Is ke lie lāzīm hai ki wuh gāy-bailon yā bheṛ-bakriyōñ meñ se beaib jānwar chune. Phir use qabūl kiya jāegā. ²²Rab ko aise jānwar pesh na karnā jo andhe hoñ, jin ke āzā ṭūṭe yā kaṭe hue hoñ, jin ko rasaulī ho yā jinheñ wabāi jildī bīmārī lag gaī ho. Rab ko unheñ jalne wālī qurbānī ke taur par qurbāngāh par pesh na karnā.

²³Lekin jis gāy-bail yā bheṛ-bakrī ke kisī azu meñ kamī beshī ho use pesh kiya jā saktā hai. Shart yih hai ki pesh karne wālā use waise hī dili k̄hushī se chaṛhāe. Agar wuh use apnī mannat mān kar pesh kare to wuh qabūl nahīñ kiya jāegā. ²⁴Rab ko aisā jānwar pesh na karnā jis ke k̄husye kuchle, toṛe yā kaṭe hue hoñ. Apne mulk meñ jānwarōn ko is tarah k̄hasī na banānā, ²⁵na aise jānwar kisī ghairmulkī se k̄harīd kar apne K̄hudā kī roṭī ke taur par pesh karnā. Tum aise jānwarōn ke bāis manzūr nahīñ hoge, kyōñki un meñ k̄harābī aur nuqs hai.”

²⁶Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ²⁷“Jab kisī gāy, bheṛ yā bakrī kā bachchā paidā hotā hai to lāzīm hai ki wuh pahle sāt din apnī mān ke pās rahe. Āṭhweñ din se pahle Rab use jalne wālī qurbānī ke taur par qabūl nahīñ karegā. ²⁸Kisī gāy, bheṛ yā bakrī ke bachche ko us kī mān samet ek hī din zabah na karnā. ²⁹Jab tum Rab ko salāmatī kī koī qurbānī chaṛhānā chāhte ho to use yoñ pesh karnā ki tum manzūr ho jāo. ³⁰Aglī subah tak kuchh bachā na rahe balki use usī din khānā hai. Main Rab hūñ.

³¹Mere ahkām māno aur un par amal karo. Main Rab hūn. ³²Mere nām ko dāgh na lagānā. Lāzim hai ki mujhe Isrāīliyon ke darmiyān quddūs mānā jāe. Main Rab hūn jo tumheñ apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūn. ³³Main tumheñ Misr se nikāl lāyā hūn tāki tumhārā Ḳhudā hūn. Main Rab hūn.”

23 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā ki yih merī, Rab kī idēñ haiñ jin par tumheñ logoñ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karnā hai.

Sabat kā Din

³Haftē meñ chhih din kām karnā, lekin sātwañ din har tarah se ārām kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ kām na karnā. Yih din Rab ke lie maḥsūs Sabat hai.

Fasah kī Īd aur Beḳhamīrī Roṭī kī Īd

⁴Yih Rab kī idēñ haiñ jin par tumheñ logoñ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karnā hai.

⁵Fasah kī Īd pahle mahīne ke chaudhweñ din shurū hotī hai. Us

din sūraj ke ḡhurūb hone par Rab kī ḳhushī manāī jāe. ⁶Agle din Rab kī yād meñ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd shurū hotī hai. Sāt din tak tumhārī roṭī meñ ḳhamīr na ho. ⁷In sāt dinoñ ke pahle din muqaddas ijtīmā ho aur log apnā har kām chhoṛēñ. ⁸In sāt dinoñ meñ rozānā Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karo. Sātweñ din bhī muqaddas ijtīmā ho aur log apnā har kām chhoṛēñ.”

Pahle Pūle kī Īd

⁹Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰“Isrāīliyon ko batānā ki jab tum us mulk meñ dāḳhil hoge jo main tumheñ dūngā aur wahāñ anāj kī fasal kāṭoge to tumheñ imām ko pahlā pūlā denā hai. ¹¹Itwār ko imām yih pūlā Rab ke sāmne hilāe tāki tum manzūr ho jāo. ¹²Us din bheṛ kā ek yaksālā beaib bachchā bhī Rab ko pesh karnā. Use qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhānā. ¹³Sāth hī ḡhallā kī nazar ke lie tel se milāyā gayā 3 kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karnā. Jalne wālī yih qurbānī Rab ko pasand hai. Is ke alāwā mai kī nazar ke lie ek liṭar mai bhī pesh karnā. ¹⁴Pahle yih sab kuchh karo,

phir hī tumheñ naī fasal ke anāj se khāne kī ijāzat hogī, kḥāh wuh bhunā huā ho, kḥāh kachchā yā roṭī kī sūrat meñ pakāyā gayā ho. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ aisā hī karnā hai. Yih usūl abad tak qāym rahe.

Haftoñ kī Īd Yānī Pantikust

¹⁵Jis din tum ne anāj kā pūlā pesh kiya us din se pūre sāt hafte gino.

¹⁶Pachāsweñ din yānī sātweñ Itwār ko Rab ko nae anāj kī qurbānī chaḥhānā. ¹⁷Har gharāne kī taraf se Rab ko hilāne wālī qurbānī ke taur par do roṭiyāñ pesh kī jāeñ. Har roṭī ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā istemāl kiya jāe. Un meñ kḥamīr ḍāl kar pakānā hai. Yih fasal kī pahlī paidāwār kī qurbānī haiñ. ¹⁸In roṭiyōñ ke sāth ek jawān bail, do menḍhe aur bheṛ ke sāt beaib aur yaksālā bachche pesh karo. Unheñ Rab ke huzūr bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaḥhānā. Is ke alāwā ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar bhī pesh karnī hai. Jalne wālī is qurbānī kī kḥushbū Rab ko pasand hai. ¹⁹Phir gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā aur salāmatī kī qurbānī ke lie do

yaksālā bheṛ ke bachche chaḥhāo.

²⁰Imām bheṛ ke yih do bachche mazkūrā roṭiyōñ samet hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. Yih Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas haiñ aur qurbāniyōñ meñ se imām kā hissā haiñ. ²¹Usī din logōñ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karo. Koī bhī kām na karnā. Yih usūl abad tak qāym rahe, aur ise har jagah mānanā hai.

²²Kaṭāī ke waqt apnī fasal pūre taur par na kātñā balki khet ke kināroñ par kuchh chhoṛ denā. Is tarah jo kuchh kaṭāī karte waqt khet meñ bach jāe use chhoṛnā. Bachā huā anāj ḡharīboñ aur pardesiyoñ ke lie chhoṛ denā. Main Rab tumhārā Kḥudā hūñ.”

Nae Sāl kī Īd

²³Rab ne Mūsā se kahā,

²⁴“Isrāīliyoñ ko batānā kī sātweñ mahīne kā pahlā din ārām kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho jis par yād dilāne ke lie narsingā phūñkā jāe. ²⁵Koī bhī kām na karnā. Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karnā.”

Kaffārā kā Din

²⁶Rab ne Mūsā se kahā, ²⁷“Sātweñ mahīne kā daswāñ din Kaffārā kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho. Apnī jān ko dukh denā aur Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karnā.

²⁸Us din kām na karnā, kyonki yih Kaffārā kā din hai, jab Rab tumhāre Ḳhudā ke sāmne tumhārā kaffārā diyā jātā hai. ²⁹Jo us din apnī jān ko dukh nahīñ detā use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ³⁰Jo us din kām kartā hai use main us kī qaum meñ se nikāl kar halāk karūñga. ³¹Koī bhī kām na karnā. Yih usūl abad tak qāym rahe, aur ise har jagah mānanā hai. ³²Yih din ārām kā ḳhās din hai jis meñ tumheñ apnī jān ko dukh denā hai. Ise mahīne ke naweñ din kī shām se le kar agli shām tak manānā.”

Jhoñpriyoñ kī Īd

³³Rab ne Mūsā se kahā, ³⁴“Isrāīliyoñ ko batānā ki sātweñ mahīne ke pandrahweñ din Jhoñpriyoñ kī Īd shurū hotī hai. Is kā daurāniyā sāt din hai. ³⁵Pahle din muqaddas ijtīmā ho. Is din koī kām na karnā. ³⁶In sāt dinon ke daurān Rab ko jalne wālī

qurbāniyāñ pesh karnā. Āṭhweñ din muqaddas ijtīmā ho. Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karo. Is ḳhās ijtīmā ke din bhī kām nahīñ karnā hai.

³⁷Yih Rab kī ideñ haiñ jin par tumheñ muqaddas ijtīmā karnā hai tāki Rab ko rozmarā kī matlūbā jalne wālī qurbāniyāñ aur mai kī nazareñ pesh kī jāeñ yāñi bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ḡhallā kī nazareñ, zabah kī qurbāniyāñ aur mai kī nazareñ. ³⁸Yih qurbāniyāñ un qurbāniyoñ ke alāwā haiñ jo Sabat ke din chaḥḥāī jātī haiñ aur jo tum ne hadiye ke taur par yā mannat mān kar yā apnī dili ḳhushī se pesh kī haiñ.

³⁹Chunāñche sātweñ mahīne ke pandrahweñ din fasal kī kaṭāī ke iḳhtitām par Rab kī yih īd yāñi Jhoñpriyoñ kī Īd manāo. Ise sāt din manānā. Pahlā aur āḳhiriñ din ārām ke din haiñ. ⁴⁰Pahle din apne lie daraḳhton ke behtarīn phal, khajūr kī ḍāliyañ aur ghane daraḳhton aur safedā kī shāḳheñ toṛnā. Sāt din tak Rab apne Ḳhudā ke sāmne ḳhushī manāo. ⁴¹Har sāl sātweñ mahīne meñ Rab kī ḳhushī meñ yih īd manānā. Yih usūl abad tak qāym rahe. ⁴²Īd ke hafte

ke daurān jhoṇṇṇiyoṇ meṇ rahnā. Tamām mulk meṇ ābād Isrāīlī aisā karen. ⁴³Phir tumhārī aulād jānegī ki Isrāīliyoṇ ko Misr se nikālte waqt main ne unheṇ jhoṇṇṇiyoṇ meṇ basāyā. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūn.”

⁴⁴Mūsā ne Isrāīliyoṇ ko Rab kī idōn ke bāre meṇ yih bāteṇ batāin.

Rab ke sāmne Shamādān

aur Roṭiyān

24 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoṇ ko hukm de ki wuh tere pās kūṭe hue zaitūnoṇ kā ḳhālis tel le āeṇ tāki Muqaddas Kamre ke shamādān ke charāgh mutawātir jalte raheṇ. ³Hārūn unheṇ musalsal, shām se le kar subah tak Rab ke huzūr saṇbhāle yānī wahān jahān wuh Muqaddastarīn Kamre ke parde ke sāmne paṛe haiṇ, us parde ke sāmne jis ke pīchhe ahd kā sandūq hai. Yih usūl abad tak qāym rahe. ⁴Wuh ḳhālis sone ke shamādān par lage charāghoṇ kī dekh-bhāl yoṇ kare ki yih hameshā Rab ke sāmne jalte raheṇ.

⁵Bārah roṭiyān pakānā. Har roṭi ke lie 3 kilogrām behtarīn

maidā istemāl kiya jāe. ⁶Unheṇ do qatāroṇ meṇ Rab ke sāmne ḳhālis sone kī mez par rakhnā. ⁷Har qatār par ḳhālis lubān ḍālnā. Yih lubān roṭi ke lie yādgārī kī qurbānī hai jise bād meṇ Rab ke lie jalānā hai. ⁸Har hafte ko Rab ke sāmne tāzā roṭiyān isī tartīb se mez par rakhnī haiṇ. Yih Isrāīliyoṇ ke lie abadī ahd kī lāzimī shart hai. ⁹Mez kī roṭiyān Hārūn aur us ke beṭoṇ kā hissā haiṇ, aur wuh unheṇ muqaddas jagah par khāeṇ, kyonki wuh jalne wālī qurbāniyoṇ kā muqaddastarīn hissā haiṇ. Yih abad tak un kā haq rahegā.”

Allāh kī Tauhīn, Ḳhūnrezī aur

Zaḳhmī Karne kī Sazāeṇ

¹⁰⁻¹¹Ḳhaimāgāh meṇ ek ādmī thā jis kā bāp Misrī aur mān Isrāīlī thī. Mān kā nām Salūmīt thā. Wuh dibrī kī beṭi aur Dān ke qabīle kī thī. Ek dīn yih ādmī ḳhaimāgāh meṇ kisī Isrāīlī se jhagāṛne lagā. Laṛte laṛte us ne Rab ke nām par kufr bak kar us par lānat bhejī. Yih sun kar log use Mūsā ke pās le āe. ¹²Wahān unhoṇ ne use pahre meṇ biṭhā kar Rab kī hidāyat kā intazār kiya.

¹³Tab Rab ne Mūsā se kahā,
¹⁴“Lānat karne wāle ko ḵhaimāgāh
 ke bāhar le jāo. Jinhoñ ne us kī
 yih bāteñ sunī haiñ wuh sab apne
 hāth us ke sar par rakheñ. Phir pūrī
 jamāt use sangsār kare. ¹⁵Isrāīliyoñ
 se kahnā kī jo bhī apne Ḵhudā
 par lānat bheje use apne qusūr ke
 natije bardāsht karne paṛenge. ¹⁶Jo
 bhī Rab ke nām par kufr bake use
 sazā-e-maut dī jāe. Pūrī jamāt use
 sangsār kare. Jis ne Rab ke nām par
 kufr bakā ho use zarūr sazā-e-maut
 denī hai, ḵhāh desī ho yā pardesī.

¹⁷Jis ne kisī ko mār ḍālā hai use
 sazā-e-maut dī jāe. ¹⁸Jis ne kisī ke
 jānwar ko mār ḍālā hai wuh us kā
 muāwazā de. Jān ke badle jān dī
 jāe. ¹⁹Agar kisī ne kisī ko zaḵmī
 kar diyā hai to wuhī kuchh us ke
 sāth kiyā jāe jo us ne dūsre ke sāth
 kiyā hai. ²⁰Agar dūsre kī koī haḍḍī
 ṭuṭ jāe to us kī wuhī haḍḍī toṛī jāe.
 Agar dūsre kī āñkh zāe ho jāe to
 us kī āñkh zāe kar dī jāe. Agar
 dūsre kā dānt ṭuṭ jāe to us kā wuhī
 dānt toṛā jāe. Jo bhī zaḵm us ne
 dūsre ko pahuñchāyā wuhī zaḵm
 use pahuñchāyā jāe. ²¹Jis ne kisī
 jānwar ko mār ḍālā hai wuh us kā
 muāwazā de, lekin jis ne kisī insān
 ko mār diyā hai use sazā-e-maut

denī hai. ²²Desī aur pardesī ke lie
 tumhārā ek hī qānūn ho. Main Rab
 tumhārā Ḵhudā hūñ.”

²³Phir Mūsā ne Isrāīliyoñ se bāt
 kī, aur unhoñ ne Rab par lānat
 bhejne wāle ko ḵhaimāgāh se bāhar
 le jā kar use sangsār kiyā. Unhoñ
 ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā
 ko hukm diyā thā.

Zamīn ke lie Sabat kā Sāl

25 Rab ne Sīnā Pahār par
 Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ
 ko batānā kī jab tum us mulk meñ
 dāḵhil hoge jo main tumheñ dūngā
 to lāzim hai kī Rab kī tāzīm meñ
 zamīn ek sāl ārām kare. ³Chhih
 sāl ke daurān apne khetoñ meñ
 bij bonā, apne angūr ke bāghoñ kī
 kāñṭ-chhāñṭ karnā aur un kī fasleñ
 jamā karnā. ⁴Lekin sātwañ sāl
 zamīn ke lie ārām kā sāl hai, Rab kī
 tāzīm meñ Sabat kā sāl. Us sāl na
 apne khetoñ meñ bij bonā, na apne
 angūr ke bāghoñ kī kāñṭ-chhāñṭ
 karnā. ⁵Jo anāj ḵhud baḵhud ugtā
 hai us kī kaṭāī na karnā aur jo angūr
 us sāl lagte haiñ un ko toṛ kar jamā
 na karnā, kyonki zamīn ko ek sāl
 ke lie ārām karnā hai. ⁶Albattā
 jo bhī yih zamīn ārām ke sāl meñ

paidā karegī us se tum apnī rozānā kī zarūriyāt pūrī kar sakte ho yānī tū, tere ghulām aur laundiyān, tere mazdūr, tere ghairshahrī, tere sāth rahne wāle pardesī, ⁷tere maweshī aur terī zamīn par rahne wāle janglī jānwar. Jo kuchh bhī yih zamīn paidā kartī hai wuh khāyā jā saktā hai.

Bahālī kā Sāl

⁸Sāt Sabat ke sāl yānī 49 sāl ke bād ek aur kām karnā hai. ⁹Pachāsweñ sāl ke sātweñ mahīne ke dasweñ din yānī Kaffārā ke din apne mulk kī har jagah narsingā bajānā. ¹⁰Pachāswāñ sāl maḥsūs-o-muqaddas karo aur pūre mulk meñ elān karo ki tamām bāshindon ko āzād kar diyā jāe. Yih bahālī kā sāl ho jis meñ har shaḥs ko us kī milkiyat wāpas kī jāe aur har ghulām ko āzād kiyā jāe tāki wuh apne rishtedāron ke pās wāpas jā sake. ¹¹Yih pachāswāñ sāl bahālī kā sāl ho, is lie na apne khetoñ meñ bij bonā, na ḡhud baḡhud ugne wāle anāj kī kaṭāi karnā, aur na angūr toṛ kar jamā karnā. ¹²Kyonki yih bahālī kā sāl hai jo tumhāre lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Rozānā

utnī hī paidāwār lenā ki ek din kī zarūriyāt pūrī ho jāeñ. ¹³Bahālī ke sāl meñ har shaḥs ko us kī milkiyat wāpas kī jāe.

¹⁴Chunāñche jab kabhī tum apne kisī hamwatan bhāi ko zamīn bechte yā us se ḡharīdte ho to us se nājāyz fāydā na uṭhānā. ¹⁵Zamīn kī qīmat is hisāb se muqarrar kī jāe ki wuh agle bahālī ke sāl tak kitne sāl fasleñ paidā karegī. ¹⁶Agar bahut sāl rah gae hon to us kī qīmat zyādā hogī, aur agar kam sāl rah gae hon to us kī qīmat kam hogī. Kyonki un faslon kī tādād bik rahī hai jo zamīn agle bahālī ke sāl tak paidā kar saktī hai.

¹⁷Apne hamwatan se nājāyz fāydā na uṭhānā balki Rab apne Ḥudā kā ḡhauf mānanā, kyonki main Rab tumhārā Ḥudā hūñ.

¹⁸Merī hidāyāt par amal karnā aur mere ahkām ko mān kar un ke mutābiq chalnā. Tab tum apne mulk meñ mahfūz rahoge. ¹⁹Zamīn apnī pūrī paidāwār degī, tum ser ho jāoge aur mahfūz rahoge. ²⁰Ho saktā hai koī pūchhe, ‘Ham sātweñ sāl meñ kyā khāenge jabki ham bij nahīn boenge aur fasal nahīn kāteenge?’ ²¹Jawāb yih hai ki main chhaṭe sāl meñ zamīn ko itnī barkat

dūngā ki us sāl kī paidāwār tīn sāl ke lie kāfī hogī. ²²Jab tum āṭhwen sāl bij bo'oge to tumhāre pās chhaṭe sāl ki itnī paidāwār bāqī hogī ki tum fasal kī kaṭāi tak guzārā kar sakoge.

Maurūsī Zamīn ke Huqūq

²³Koī zamīn bhī hameshā ke lie na bechī jāe, kyonki mulk kī tamām zamīn merī hī hai. Tum mere huzūr sirf pardesī aur ḡhairshahrī ho. ²⁴Mulk meñ jahān bhī zamīn bik jāe wahān maurūsī mālik kā yih haq mānā jāe ki wuh apnī zamīn wāpas ḡharīd saktā hai.

²⁵Agar terā koī hamwatan bhāi ḡharīb ho kar apnī kuchh zamīn bechne par majbūr ho jāe to lāzīm hai ki us kā sab se qarībī rishtedār use wāpas ḡharīd le. ²⁶Ho saktā hai ki aise shaḡhs kā koī qarībī rishtedār na ho jo us kī zamīn wāpas ḡharīd sake, lekin wuh ḡhud kuchh der ke bād itne paise jamā kartā hai ki wuh apnī zamīn wāpas ḡharīd saktā hai. ²⁷Is sūrāt meñ wuh hisāb kare ki ḡharīdne wāle ke lie agle bahālī ke sāl tak kitne sāl rah gae haiñ. Jitnā nuqsān ḡharīdne wāle ko zamīn ko bahālī ke sāl se pahle wāpas dene se

pahuñchegā utne hī paise use dene haiñ. ²⁸Lekin agar us ke pās itne paise na hoñ to zamīn agle bahālī ke sāl tak ḡharīdne wāle ke hāth meñ rahegī. Phir use maurūsī mālik ko wāpas diyā jāegā.

²⁹Agar kisī kā ghar fasildār shahr meñ hai to jab wuh use bechegā to apnā ghar wāpas ḡharīdne kā haq sirf ek sāl tak rahegā. ³⁰Agar pahlā mālik use pahle sāl ke andar andar na ḡharīde to wuh hameshā ke lie ḡharīdne wāle kī maurūsī milkiyat ban jāegā. Wuh bahālī ke sāl meñ bhī wāpas nahīñ kiyā jāegā.

³¹Lekin jo ghar aisī ābādī meñ hai jis kī fasīl na ho wuh dehāt meñ shumār kiyā jātā hai. Us ke maurūsī mālik ko haq hāsīl hai ki har waqt apnā ghar wāpas ḡharīd sake. Bahālī ke sāl meñ is ghar ko lāziman wāpas kar denā hai.

³²Lekin Lāwiyōñ ko yih haq hāsīl hai ki wuh apne wuh ghar har waqt ḡharīd sakte haiñ jo un ke lie muqarrar kie hue shahroñ meñ haiñ. ³³Agar aisā ghar kisī Lāwī ke hāth faroḡht kiyā jāe aur wāpas na ḡharīdā jāe to use lāziman bahālī ke sāl meñ wāpas karnā hai. Kyonki Lāwī ke jo ghar un ke muqarrarā shahroñ meñ hote

hain wuh Isrāīliyon meñ un kī maurūsī milkiyat hain. ³⁴Lekin jo zamīneñ shahron ke irdgird maweshī charāne ke lie muqarrar hain unheñ bechne kī ijāzat nahīn hai. Wuh un kī dāymī milkiyat hain.

Ġharībōñ ke lie Qarzā

³⁵Agar terā koī hamwatan bhāi ġharīb ho jāe aur guzārā na kar sake to us kī madad kar. Us tarah us kī madad karnā jis tarah pardesī yā ġhairshahrī kī madad karnī hotī hai tāki wuh tere sāth rahte hue zindagī guzār sake. ³⁶Us se kisī tarah kā sūd na lenā balki apne Ḳhudā kā ḳhauf mānanā tāki terā bhāi tere sāth zindagī guzār sake. ³⁷Agar wuh terā qarzdar ho to us se sūd na lenā. Isī tarah ḳhurāk bechte waqt us se nafā na lenā. ³⁸Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. Main tumheñ is lie Misr se nikāl lāyā ki tumheñ Mulk-e-Kanān dūñ aur tumhārā Ḳhudā hūñ.

Isrāīlī Ġhulāmōñ ke Huqūq

³⁹Agar terā koī Isrāīlī bhāi ġharīb ho kar apne āp ko tere hāth bech dāle to us se ġhulām kā-sā kām

na karānā. ⁴⁰Us ke sāth mazdūr yā ġhairshahrī kā-sā sulūk karnā. Wuh tere lie bahālī ke sāl tak kām kare. ⁴¹Phir wuh aur us ke bāl-bachche āzād ho kar apne rishtedāron aur maurūsī zamīn ke pās wāpas jāeñ. ⁴²Chūñki Isrāīlī mere ḳhādīm hain jinheñ main Misr se nikāl lāyā is lie unheñ ġhulāmī meñ na bechā jāe. ⁴³Aise logon par saḳhti se hukmrānī na karnā balki apne Ḳhudā kā ḳhauf mānanā.

⁴⁴Tum paṛosī mamālik se apne lie ġhulām aur laundīyāñ hāsīl kar sakte ho. ⁴⁵Jo pardesī ġhairshahrī ke taur par tumhāre mulk meñ ābād hain unheñ bhī tum ḳharīd sakte ho. Un meñ wuh bhī shāmil hain jo tumhāre mulk meñ paidā hue hain. Wuhī tumhārī milkiyat ban kar ⁴⁶tumhāre beṭon kī mīrās meñ ā jāeñ aur wuhī hameshā tumhāre ġhulām raheñ. Lekin apne hamwatan bhāiyon par saḳht hukmrānī na karnā.

⁴⁷Agar tere mulk meñ rahne wālā koī pardesī yā ġhairshahrī amīr ho jāe jabki terā koī hamwatan bhāi ġharīb ho kar apne āp ko us pardesī yā ġhairshahrī yā us ke ḳhāndān ke kisī fard ko bech dāle ⁴⁸to bik

jāne ke bād use āzādī kharīdne kâ haq hâsil hai. Koī bhāī, ⁴⁹chachā, tāyā, chachā yā tāyā kâ beṭā yā koī aur qarībī rishtedār use wāpas kharīd saktā hai. Wuh kḥud bhī apnī āzādī kharīd saktā hai agar us ke pās paise kāfī hoñ. ⁵⁰Is sūrat meñ wuh apne mālīk se mil kar wuh sāl gine jo us ke kharīdne se le kar agle bahālī ke sāl tak bāqī haiñ. Us kī āzādī ke paise us qīmat par mabnī hoñ jo mazdūr ko itne sālōñ ke lie die jāte haiñ. ⁵¹⁻⁵²Jitne sāl bāqī rah gae haiñ un ke mutābiq us kī bik jāne kī qīmat meñ se paise wāpas kar die jāēñ. ⁵³Us ke sāth sāl basāl mazdūr kâ-sā sulūk kiyā jāe. Us kâ mālīk us par saḡht hukmrāñi na kare. ⁵⁴Agar wuh is tarah ke kisī tarīqe se āzād na ho jāe to use aur us ke bachchoñ ko har hālat meñ agle bahālī ke sāl meñ āzād kar denā hai, ⁵⁵kyoñki Isrāīlī mere hī kḥādīm haiñ. Wuh mere hī kḥādīm haiñ jinheñ main Misr se nikāl lāyā. Main Rab tumhārā Kḥudā hūñ.

Farmāñbardāri kâ Ajr

26 Apne lie but na banānā. Na apne lie dewatā ke mujassame yā patthar ke maḡhsūs

kie hue satūñ khaṛe karnā, na sijdā karne ke lie apne mulk meñ aise patthar rakhnā jin meñ dewatā kī taswīr kandā kī gāi ho. Main Rab tumhārā Kḥudā hūñ. ²Sabat kâ din manānā aur mere maqdis kī tazīm karnā. Main Rab hūñ.

³Agar tum merī hidāyāt par chalo aur mere ahkām mān kar un par amal karo ⁴to main waqt par bārish bhejūngā, zamīn apnī paidāwār degī aur daraḡht apne apne phal lāeñge. ⁵Kasrat ke bāis anāj kī fasal kī kaṭāi angūr toṛte waqt tak jāri rahegī aur angūr kī fasal us waqt tak toṛī jāegī jab tak bij bone kâ mausam āegā. Itnī kḥurāk milegī ki tum kabhī bhūke nahīn hoge. Aur tum apne mulk meñ mahfūz rahoge.

⁶Main mulk ko amn-o-amān baḡhshūngā. Tum ārām se leṭ jāoge, kyoñki kisī kḥatre se ḍarne kī zarūrat nahīn hogī. Main wahshī jānwar mulk se dūr kar dūngā, aur wuh talwār kī qatl-o-ḡhārat se bachā rahegā. ⁷Tum apne dushmanoñ par ḡhālīb ā kar un kâ tāqqub karoge, aur wuh tumhārī talwār se māre jāeñge. ⁸Tumhāre pāñch ādmī sau dushmanoñ kâ pīchhā kareñge, aur tumhāre sau

ādmī un ke das hazār ādmiyoñ ko bhagā deñge. Tumhāre dushman tumhārī talwār se māre jāeñge.

⁹Merī nazar-e-karm tum par hogī. Maiñ tumhārī aulād kī tādād baṛhāuñgā aur tumhāre sāth apnā ahd qāym rakhūñgā. ¹⁰Ek sāl itnī fasal hogī ki jab aglī fasal kī kaṭāī hogī to nae anāj ke lie jagah banāne kī kḥātir purāne anāj ko phaiñk denā paṛegā. ¹¹Maiñ tumhāre darmiyān apnā maskan qāym karūñgā aur tum se ghin nahīñ khāuñgā. ¹²Maiñ tum meñ phirūñgā, aur tum merī qaum hoge.

¹³Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā tāki tumhārī ghulāmī kī hālat khatm ho jāe. Maiñ ne tumhāre jue ko toṛ dālā, aur ab tum āzād aur sīdhe ho kar chal sakte ho.

Farmāñbardār na Hone kī Sazā

¹⁴Lekin agar tum merī nahīñ sunoge aur in tamām ahkām par nahīñ chaloge, ¹⁵agar tum merī hidāyāt ko radd karke mere ahkām se ghin khāoge aur un par amal na karke merā ahd toṛoge ¹⁶to maiñ jawāb meñ tum par achānak

dahshat tāri kar dūñgā. Jism ko khatm karne wālī bīmāriyoñ aur bukhār se tumhārī āñkheñ zāe ho jāeñgī aur tumhārī jāñ chhin jāegī. Jab tum bij bo'oge to befāyda, kyoñki dushman us kī fasal khā jāegā. ¹⁷Maiñ tumhāre kḥilāf ho jāūñgā, is lie tum apne dushmanoñ ke hāth se shikast khāoge. Tum se nafrat rakhne wāle tum par hukūmat kareñge. Us waqt bhī jab koī tumhārā tāqqub nahīñ karegā tum bhāg jāoge.

¹⁸Agar tum is ke bād bhī merī na suno to maiñ tumhāre gunāhoñ ke sabab se tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūñgā. ¹⁹Maiñ tumhārā saḥkt ghurūr kḥāk meñ milā dūñgā. Tumhāre ūpar āsmān lohe jaisā aur tumhāre nīche zamīn pītal jaisī hogī. ²⁰Jitnī bhī mehnat karoge wuh befāyda hogī, kyoñki tumhāre khetoñ meñ fasleñ nahīñ pakeñgī aur tumhāre daraḥkt phal nahīñ lāeñge.

²¹Agar tum phir bhī merī muḥhālafat karoge aur merī nahīñ sunoge to maiñ in gunāhoñ ke jawāb meñ tumheñ is se bhī sāt gunā zyādā sazā dūñgā. ²²Maiñ tumhāre kḥilāf janglī jāñwar bhej dūñgā jo tumhāre bachchoñ

ko phār khāēnge aur tumhāre maweshī barbād kar deṅge. Ākhir meñ tumhārī tādād itnī kam ho jāegī ki tumhārī saṛakeñ wīrān ho jāēngī.

²³Agar tum phir bhī merī tarbiyat qabūl na karo balki mere muḥhālīf raho ²⁴to main khud tumhāre khilāf ho jāūngā. In gunāhoñ ke jawāb meñ main tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²⁵Main tum par talwār chalā kar is kā badlā lūngā ki tum ne mere ahd ko toṛā hai. Jab tum apnī hifāzat ke lie shahroñ meñ bhāg kar jamā hoge to main tumhāre darmiyān wabāi bīmāriyāñ phailāūngā aur tumheñ dushmanoñ ke hāth meñ de dūngā. ²⁶Anāj ki itnī kamī hogī ki das aurateñ tumhārī pūrī roṭī ek hī tanūr meñ pakā sakeṅgī, aur wuh use baṛī ehtiyāt se tol tol kar taqṣīm kareṅgī. Tum khā kar bhī bhūke rahoge.

²⁷Agar tum phir bhī merī nahīn sunoge balki mere muḥhālīf rahoge ²⁸to merā ghussā bhaṛkegā aur main tumhāre khilāf ho kar tumhāre gunāhoñ ke jawāb meñ tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²⁹Tum musībat ke bāis apne beṭe-beṭiyōñ kā

gosht khāoge. ³⁰Main tumhārī ūñchī jaghoñ ki qurbāngāheñ aur tumhārī baḥhūr ki qurbāngāheñ barbād kar dūngā. Main tumhārī lāshoñ ke dher tumhāre bejān butoñ par lagāūngā aur tum se ghin khāūngā. ³¹Main tumhāre shahroñ ko khaṇḍarāt meñ badal kar tumhāre mandiroñ ko barbād karūngā. Tumhārī qurbāniyōñ ki khushbū mujhe pasand nahīn āegī. ³²Main tumhāre mulk kā satyānās yōñ karūngā ki jo dushman us meñ ābād ho jāēnge un ke roṅṅte khare ho jāēnge. ³³Main tumheñ muḥhtalīf mamālik meñ muntashir kar dūngā, lekin wahāñ bhī apnī talwār ko hāth meñ lie tumhārā pīchhā karūngā. Tumhārī zamīn wīrān hogī aur tumhāre shahr khaṇḍarāt ban jāēnge. ³⁴Us waqt jab tum apne dushmanoñ ke mulk meñ rahoge tumhārī zamīn wīrān hālat meñ ārām ke wuh sāl manā sakegī jin se wuh mahrūm rahī hai. ³⁵Un tamām dinoñ meñ jab wuh barbād rahegī use wuh ārām milegā jo use na milā jab tum mulk meñ rahte the.

³⁶Tum meñ se jo bach kar apne dushmanoñ ke mamālik meñ raheṅge un ke diloñ par main

dahshat tārī karūnga. Wuh hawā ke jhoṅkoṅ se girne wāle patte kī āwāz se chaunk kar bhāg jāēnge. Wuh farār hoṅge goyā koī hāth meṅ talwār lie un kā tāqqub kar rahā ho. Aur wuh gir kar mar jāēnge hālānki koī un kā pīchhā nahīn kar rahā hogā. ³⁷Wuh ek dūsre se ṭakrā kar laṭkhaṛāēnge goyā koī talwār le kar un ke pīchhe chal rahā ho hālānki koī nahīn hai. Chunānche tum apne dushmanoṅ kā sāmānā nahīn kar sakoge. ³⁸Tum dīgar qaumoṅ meṅ muntashir ho kar halāk ho jāoge, aur tumhāre dushmanoṅ kī zamīn tumheṅ harāp kar legī.

³⁹Tum meṅ se bāqī log apne aur apne bāpdādā ke qusūr ke bāis apne dushmanoṅ ke mamālik meṅ gal saṛ jāēnge. ⁴⁰Lekin ek waqt āegā ki wuh apne aur apne bāpdādā kā qusūr mān leṅge. Wuh mere sāth apnī bewafāi aur wuh muḥhālāfat taslīm kareṅge ⁴¹jis ke sabab se main un ke ḳhilāf huā aur unheṅ un ke dushmanoṅ ke mulk meṅ dhakel diyā thā. Pahle un kā ḳhatnā sirf zāhirī taur par huā thā, lekin ab un kā dil ājiz ho jāegā aur wuh apne qusūr kī qīmat adā kareṅge. ⁴²Phir main Ibrāhīm ke sāth apnā ahd, Is'hāq ke sāth apnā

ahd aur Yāqūb ke sāth apnā ahd yād karūnga. Main Mulk-e-Kanān bhī yād karūnga. ⁴³Lekin pahle wuh zamīn ko chhoṛēnge tāki wuh un kī ḡhairmaujūdagi meṅ wīrān ho kar ārām ke sāl manāe. Yoṅ Isrāīli apne qusūr ke natije bhugteṅge, is sabab se ki unhoṅ ne mere ahkām radd kie aur merī hidāyāt se ghīn khāi. ⁴⁴Is ke bāwujūd bhī main unheṅ dushmanoṅ ke mulk meṅ chhoṛ kar radd nahīn karūnga, na yahān tak un se ghīn khāūngā ki wuh bilkul tabāh ho jāeṅ. Kyōnki main un ke sāth apnā ahd nahīn toṛne kā. Main Rab un kā Ḳhudā hūn. ⁴⁵Main un kī ḳhātir un ke bāpdādā ke sāth bandhā huā ahd yād karūnga, un logoṅ ke sāth ahd jinheṅ main dūsri qaumoṅ ke deḳhte deḳhte Misr se nikāl lāyā tāki un kā Ḳhudā hūn. Main Rab hūn.”

⁴⁶Rab ne Mūsā ko Isrāīliyoṅ ke lie yih tamām hidāyāt aur ahkām Sīnā Pahār par die.

Maḳhsūs kī Huī Chīzoṅ kī Wāpasī

27 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoṅ ko batānā ki agar kisī ne mannāt mān kar kisī ko Rab ke lie maḳhsūs kiyā ho to wuh

use zail kī raqam de kar āzād kar saktā hai (mustāmal sikke maqdis ke sikkoñ ke barābar hoñ): ³us ādmī ke lie jis kī umr 20 aur 60 sāl ke darmiyān hai chāñdī ke 50 sikke, ⁴isī umr kī aurat ke lie chāñdī ke 30 sikke, ⁵us laṛke ke lie jis kī umr 5 aur 20 sāl ke darmiyān ho chāñdī ke 20 sikke, isī umr kī laṛkī ke lie chāñdī ke 10 sikke, ⁶ek māh se le kar 5 sāl tak ke laṛke ke lie chāñdī ke 5 sikke, isī umr kī laṛkī ke lie chāñdī ke 3 sikke, ⁷sāṭh sāl se bare ādmī ke lie chāñdī ke 15 sikke aur isī umr kī aurat ke lie chāñdī ke 10 sikke.

⁸Agar mannat mānane wālā muqarrarā raqam adā na kar sake to wuh maḥsūs kie hue shaḥs ko imām ke pās le āe. Phir imām aisi raqam muqarrar kare jo mannat mānane wālā adā kar sake.

⁹Agar kisī ne mannat mān kar aisā jānwar maḥsūs kiyā jo Rab kī qurbāniyoñ ke lie istemāl ho saktā hai to aisā jānwar maḥsūs-o-muqaddas ho jātā hai. ¹⁰Wuh use badal nahīn saktā. Na wuh achchhe jānwar kī jagah nāqis, na nāqis jānwar kī jagah achchhā jānwar de. Agar wuh ek jānwar

dūsre kī jagah de to donoñ maḥsūs-o-muqaddas ho jāte haiñ.

¹¹Agar kisī ne mannat mān kar koī nāpāk jānwar maḥsūs kiyā jo Rab kī qurbāniyoñ ke lie istemāl nahīn ho saktā to wuh us ko imām ke pās le āe. ¹²Imām us kī raqam us kī achchhī aur burī siftoñ kā lihāz karke muqarrar kare. Is muqarrarā qīmat meñ kamī beshī nahīn ho saktī. ¹³Agar mannat mānane wālā use wāpas ḡharīdnā chāhe to wuh muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad adā kare.

¹⁴Agar koī apnā ghar Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kare to imām us kī achchhī aur burī siftoñ kā lihāz karke us kī raqam muqarrar kare. Is muqarrarā qīmat meñ kamī beshī nahīn ho saktī. ¹⁵Agar ghar ko maḥsūs karne wālā use wāpas ḡharīdnā chāhe to wuh muqarrarā raqam jamā 20 fīsad adā kare.

¹⁶Agar koī apnī maurūsī zamīn meñ se kuchh Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kare to us kī qīmat us bij kī miqdār ke mutābiq muqarrar kī jāe jo us meñ bonā hotā hai. Jis khet meñ 135 kilogrām jau kā bij boyā jāe us kī qīmat chāñdī ke 50 sikke hogī. ¹⁷Shart yih hai ki

wuh apnī zamīn bahālī ke sāl ke ain bād maḥsūs kare. Phir us kī yihī qīmat muqarrar kī jāe. ¹⁸Agar zamīn kā mālīk use bahālī ke sāl ke kuchh der bād maḥsūs kare to imām agle bahālī ke sāl tak rahne wāle sālon ke mutābiq zamīn kī qīmat muqarrar kare. Jitne kam sāl bāqī haiñ utnī kam us kī qīmat hogī. ¹⁹Agar maḥsūs karne wālā apnī zamīn wāpas ḡharīdnā chāhe to wuh muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad adā kare. ²⁰Agar maḥsūs karne wālā apnī zamīn ko Rab se wāpas ḡharīde baḡhair use kisī aur ko beche to use wāpas ḡharīdne kā haq ḡhatm ho jāegā. ²¹Agle bahālī ke sāl yih zamīn maḥsūs-o-muqaddas rahegī aur Rab kī dāymī milkiyat ho jāegī. Chunāñche wuh imām kī milkiyat hogī.

²²Agar koī apnā maurūsī khet nahīn balki apnā ḡharīdā huā khet Rab ke lie maḥsūs kare ²³to imām agle bahālī ke sāl tak rahne wāle sālon kā lihāz karke us kī qīmat muqarrar kare. Khet kā mālīk usī dīn us ke paise adā kare. Yih paise Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hoñge. ²⁴Bahālī ke sāl meñ yih khet us shaḡhs ke pās wāpas āegā jis ne use bechā thā.

²⁵Wāpas ḡharīdne ke lie mustāmal sikke maqdis ke sikkon ke barābar hoñ. Us ke chāñdī ke sikkon kā wazn 11 grām hai.

²⁶Lekin koī bhī kisī maweshī kā pahlauṭhā Rab ke lie maḥsūs nahīn kar saktā. Wuh to pahle se Rab ke lie maḥsūs hai. Is meñ koī farq nahīn kī wuh gāy, bail yā bheṛ ho. ²⁷Agar us ne koī nāpāk jānwar maḥsūs kiyā ho to wuh use muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad ke lie wāpas ḡharīd saktā hai. Agar wuh use wāpas na ḡharīde to wuh muqarrarā qīmat ke lie bechā jāe.

²⁸Lekin agar kisī ne apnī milkiyat meñ se kuchh ḡhairmashrūt taur par Rab ke lie maḥsūs kiyā hai to use bechā yā wāpas nahīn ḡharīdā jā saktā, ḡhāh wuh insān, jānwar yā zamīn ho. Jo is tarah maḥsūs kiyā gayā ho wuh Rab ke lie nihāyat muqaddas hai. ²⁹Isī tarah jis shaḡhs ko tabāhī ke lie maḥsūs kiyā gayā hai us kā fidyā nahīn diyā jā saktā. Lāzim hai kī use sazā-e-maut dī jāe.

³⁰Har fasal kā daswāñ hissā Rab kā hai, chāhe wuh anāj ho yā phal. Wuh Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai. ³¹Agar koī apnī fasal kā daswāñ hissā chhuṛānā

chāhtā hai to wuh is ke lie us kī muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad de. ³²Isī tarah gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ kā daswāñ hissā bhī Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai, har daswāñ jānwar jo gallābān ke ḍaṇḍe ke nīche se guzaregā. ³³Yih jānwar chunane se pahle un kā muāynā na kiyā jāe ki kaun-se jānwar achchhe yā kamzor haiñ.

Yih bhī na karnā ki dasweñ hisse ke kisī jānwar ke badle koī aur jānwar diyā jāe. Agar phir bhī use badlā jāe to donoñ jānwar Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hoñge. Aur unheñ wāpas ḵharidā nahīñ jā saktā.”

³⁴Yih wuh ahkām haiñ jo Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā ko Isrāīliyoñ ke lie die.

Gintī

Isrāīliyoñ kī Pahli Mardumshumārī

1 Isrāīliyoñ ko Misr se nikle hue ek sāl se zyādā arsā guzar gayā thā. Ab tak wuh Dasht-e-Sīnā meñ the. Dūsre sāl ke dūsre mahīne ke pahle din Rab mulāqāt ke khaime meñ Mūsā se hamkalām huā. Us ne kahā,

²“Tū aur Hārūn tamām Isrāīliyoñ kī mardumshumārī kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq karnā. Un tamām mardoñ kī fahrist banānā ³jo kam az kam bis sāl ke aur jang laṛne ke qābil hoñ. ⁴Is meñ har qabīle ke ek kḥāndān kā sarparast tumhārī madad kare. ⁵Yih un ke nām haiñ: Rūbin ke qabīle se Ilīsūr bin Shadiyūr,

⁶Shamāun ke qabīle se Salūmiyel bin Sūrīshaddī,

⁷Yahūdāh ke qabīle se Nahson bin Ammīnadāb,

⁸Ishkār ke qabīle se Nataniyel bin Zuḡhar,

⁹Zabūlūn ke qabīle se Iliyāb bin Helon,

¹⁰Yūsuf ke beṭe Ifrāīm ke qabīle se Ilisamā bin Ammihūd, Yūsuf ke beṭe Manassī ke qabīle se jamliyel bin Fadāhsūr,

¹¹Binyamīn ke qabīle se Abidān bin Jidāunī,

¹²Dān ke qabīle se Aḡhiyazar bin Ammīshaddī,

¹³Āshar ke qabīle se Fajiyel bin Akrān,

¹⁴Jad ke qabīle se Iliyāsaf bin Daūel,

¹⁵Naftālī ke qabīle se Aḡhīrā bin Enān.”

¹⁶Yihī mard jamāt se is kām ke lie bulāe gae. Wuh apne qabīlōn ke rāhnumā aur kunboñ ke sarparast the. ¹⁷In kī madad se Mūsā aur Hārūn ne ¹⁸usī din pūrī jamāt ko ikatṭhā kiyā. Har Isrāīlī mard jo kam az kam 20 sāl kā thā rajistar meñ darj kiyā gayā. Rajistar kī tartīb un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq thī.

¹⁹Sab kuchh waisā hī kiyā gayā jaisā Rab ne hukm diyā thā. Mūsā ne Sīnā ke registān meñ logon kī mardumshumārī kī. Natijā yih niklā:

²⁰⁻²¹Rūbin ke qabīle ke 46,500 mard,

²²⁻²³Shamāūn ke qabīle ke 59,300 mard,

²⁴⁻²⁵Jad ke qabīle ke 45,650 mard,

²⁶⁻²⁷Yahūdāh ke qabīle ke 74,600 mard,

²⁸⁻²⁹Ishkār ke qabīle ke 54,400 mard,

³⁰⁻³¹Zabūlūn ke qabīle ke 57,400 mard,

³²⁻³³Yūsuf ke beṭe Ifrāīm ke qabīle ke 40,500 mard,

³⁴⁻³⁵Yūsuf ke beṭe Manassī ke qabīle ke 32,200 mard,

³⁶⁻³⁷Binyamīn ke qabīle ke 35,400 mard,

³⁸⁻³⁹Dān ke qabīle ke 62,700 mard,

⁴⁰⁻⁴¹Āshar ke qabīle ke 41,500 mard,

⁴²⁻⁴³Naftālī ke qabīle ke 53,400 mard.

⁴⁴Mūsā, Hārūn aur qabīlōn ke bārah rāhnumāon ne in tamām ādmiyon ko ginā. ⁴⁵⁻⁴⁶Un kī pūrī tādād 6,03,550 thī.

⁴⁷Lekin Lāwiyon kī mardumshumārī na huī, ⁴⁸kyonki Rab ne Mūsā se kahā thā, ⁴⁹“Isrāīliyon kī mardumshumārī meñ Lāwiyon ko shāmil na karnā. ⁵⁰Is ke bajāe unheñ shariāt kī sukūnatgāh aur us kā sārā sāmān sañbhālne kī zimmedārī denā. Wuh safr karte waqt yih khaimā aur us kā sārā sāmān uṭhā kar le jāeñ, us kī khidmat ke lie hāzir raheñ aur rukte waqt use apne khaimon se ghere rakheñ. ⁵¹Rawānā hote waqt wuhī khaima ko sameṭeñ aur rukte waqt wuhī use lagāeñ. Agar koī aur us ke qarīb āe to use sazā-e-maut dī jāegī. ⁵²Bāqī Isrāīlī khaimāgāh meñ apne apne daste ke mutābiq aur apne apne alam ke irdgird apne khaima lagāeñ. ⁵³Lekin Lāwī apne khaimon se shariāt kī sukūnatgāh ko gher leñ tāki merā ghazab kisi

ghalat shaḵhs ke nazdīk āne se Isrāīliyoṅ kī jamāt par nāzil na ho jāe. Yoṅ Lāwiyoṅ ko shariāt ki sukūnatgāh ko saṁbhālnā hai.”

⁵⁴Isrāīliyoṅ ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

Ḳhaimāgāh meṅ Qabiloṅ kī Tartīb

2 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā ²ki Isrāīlī apne ḵhaime kuchh fāsile par mulāqāt ke ḵhaime ke irdgird lagāeṅ. Har ek apne apne alam aur apne apne ābāi gharāne ke nishān ke sāth ḵhaimāzan ho.

³In hidāyāt ke mutābiq maqdis ke mashriq meṅ Yahūdāh kā alam thā jis ke irdgird tīn daste ḵhaimāzan the. Pahle, Yahūdāh kā qabilā jis kā kamānḍar Nahson bin Ammīnadāb thā, ⁴aur jis ke lashkar ke 74,600 faujī the. ⁵Dūsre, Ishkār kā qabilā jis kā kamānḍar Nataniyel bin Zuḡhar thā, ⁶aur jis ke lashkar ke 54,400 faujī the. ⁷Tisre, Zabulūn kā qabilā jis kā kamānḍar Iliyāb bin Helon thā ⁸aur jis ke lashkar ke 57,400 faujī the. ⁹Tīnoṅ qabiloṅ ke faujiyoṅ kī kul tādād 1,86,400 thī. Rawānā hote waqt yih āge chalte the.

¹⁰Maqdis ke junūb meṅ Rūbin kā alam thā jis ke irdgird tīn daste ḵhaimāzan the. Pahle, Rūbin kā qabilā jis kā kamānḍar Ilisūr bin Shadiyūr thā, ¹¹aur jis ke 46,500 faujī the. ¹²Dūsre, Shamāun kā qabilā jis kā kamānḍar Salūmiyel bin Sūrīshaddī thā, ¹³aur jis ke 59,300 faujī the. ¹⁴Tisre, Jad kā qabilā jis kā kamānḍar Iliyāsaf bin Daūel thā, ¹⁵aur jis ke 45,650 faujī the. ¹⁶Tīnoṅ qabiloṅ ke faujiyoṅ kī kul tādād 1,51,450 thī. Rawānā hote waqt yih mashriqī qabiloṅ ke pīchhe chalte the.

¹⁷In junūbī qabiloṅ ke bād Lāwī mulāqāt kā ḵhaimā uṭhā kar qabiloṅ ke ain bīch meṅ chalte the. Qabile us tartīb se rawānā hote the jis tartīb se wuh apne ḵhaime lagāte the. Har qabilā apne alam ke pīchhe chaltā thā.

¹⁸Maqdis ke maḡhrib meṅ Ifrāīm kā alam thā jis ke irdgird tīn daste ḵhaimāzan the. Pahle, Ifrāīm kā qabilā jis kā kamānḍar Ilisamā bin Ammīhūd thā, ¹⁹aur jis ke 40,500 faujī the. ²⁰Dūsre, Manassī kā qabilā jis kā kamānḍar jamliyel bin Fadāhsūr thā, ²¹aur jis ke 32,200 faujī the. ²²Tisre, Binyamīn kā qabilā jis kā kamānḍar Abidān bin

Jidāūnī thā, ²³aur jis ke 35,400 fauji the. ²⁴Tīnoñ qabīloñ ke faujiyoñ kī kul tādād 1,08,100 thī. Rawānā hote waqt yih junūbī qabīloñ ke pīchhe chalte the.

²⁵Maqdis ke shimāl meñ Dān kā alam thā jis ke irdgird tīn daste khaimāzan the. Pahle, Dān kā qabīlā jis kā kamānḍar Aḵhiyazar bin Ammīshaddī thā, ²⁶aur jis ke 62,700 fauji the. ²⁷Dūsre, Āshar kā qabīlā jis kā kamānḍar Fajiyel bin Akrān thā, ²⁸aur jis ke 41,500 fauji the. ²⁹Tīsre, Naftālī kā qabīlā jis kā kamānḍar Aḵhīrā bin Enān thā, ³⁰aur jis ke 53,400 fauji the. ³¹Tīnoñ qabīloñ kī kul tādād 1,57,600 thī. Wuh āḵhir meñ apnā alam uṭhā kar rawānā hote the.

³²Pūrī khaimāgāh ke faujiyoñ kī kul tādād 6,03,550 thī. ³³Sirf Lāwī is tādād meñ shāmīl nahīn the, kyonki Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā ki un kī bhartī na kī jāe.

³⁴Yoñ Isrāīliyoñ ne sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq kiyā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. Un ke mutābiq hī wuh apne jhāḍoñ ke irdgird apne khaime lagāte the aur un ke mutābiq hī apne kunboñ aur ābāi gharānoñ ke sāth rawānā hote the.

Hārūn ke Beṭe

3 Yih Hārūn aur Mūsā ke khāndān kā bayān hai. Us waqt kā zikr hai jab Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā se bāt kī. ²Hārūn ke chār beṭe the. Baṛā beṭā Nadab thā, phir Abihū, Iliyazar aur Itamar. ³Yih imām the jin ko masah karke is khidmat kā iḵtiyār diyā gayā thā. ⁴Lekin Nadab aur Abihū us waqt mar gae jab unhoñ ne Dasht-e-Sīnā meñ Rab ke huzūr nājāyẓ āg pesh kī. Chūnki wuh beaulād the is lie Hārūn ke jīte-jī sirf Iliyazar aur Itamar imām kī khidmat saranjām dete the.

Lāwīyoñ kī Maqdis meñ

Zimmedāri

⁵Rab ne Mūsā se kahā, ⁶“Lāwī ke qabīle ko lā kar Hārūn kī khidmat karne kī zimmedāri de. ⁷Unheñ us ke lie aur pūrī jamāt ke lie mulāqāt ke khaime kī khidmat sañbhālṇā hai. ⁸Wuh mulāqāt ke khaime kā sāmān sañbhāleñ aur tamām Isrāīliyoñ ke lie maqdis ke farāyẓ adā karen. ⁹Tamām Isrāīliyoñ meñ se sirf Lāwīyoñ ko Hārūn aur us ke beṭoñ kī khidmat ke lie muqarrar kar. ¹⁰Lekin sirf Hārūn aur us

ke beṭoṇ ko imām kī haisiyat hāsil hai. Jo bhī bāqiyōṇ meṇ se un kī zimmedāriyān uṭhāne kī koshish karegā use sazā-e-maut dī jāegī.”

¹¹Rab ne Mūsā se yih bhī kahā,
¹²“Main ne Isrāīliyoṇ meṇ se Lāwiyōṇ ko chun liyā hai. Wuh tamām Isrāīlī pahlauṭhoṇ ke ewaz mere lie maḵsūs haiṇ, ¹³kyoṇki tamām pahlauṭhe mere hī haiṇ. Jis din main ne Misr meṇ tamām pahlauṭhoṇ ko mār diyā us dīn main ne Isrāīl ke pahlauṭhoṇ ko apne lie maḵsūs kiyā, ḵhāh wuh insān ke the yā haiwān ke. Wuh mere hī haiṇ. Main Rab hūṇ.”

Lāwiyōṇ kī Mardumshumārī

¹⁴Rab ne Sinā ke registān meṇ Mūsā se kahā, ¹⁵“Lāwiyōṇ ko gīn kar un ke ābāi gharānoṇ aur kunboṇ ke mutābiq rajisṭar meṇ darj karnā. Har beṭe ko gīnanā hai jo ek māh yā is se zāyd kā hai.”
¹⁶Mūsā ne aisā hī kiyā.

¹⁷Lāwī ke tīn beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ¹⁸Jairson ke do kunbe us ke beṭoṇ Libnī aur Simāi ke nām rakhte the. ¹⁹Qihāt ke chār kunbe us ke beṭoṇ Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ke nām

rakhte the. ²⁰Mirārī ke do kunbe us ke beṭoṇ Mahli aur Mūshī ke nām rakhte the. Ġharz Lāwī ke qabīle ke kunbe us ke potōṇ ke nām rakhte the.

²¹Jairson ke do kunboṇ banām Libnī aur Simāi ²²ke 7,500 mard the jo ek māh yā is se zāyd ke the. ²³Unheṇ apne ḵhaime maḡhrib meṇ maqdis ke pīchhe lagāne the. ²⁴Un kā rāhnumā Iliyāsaf bin Lāel thā, ²⁵aur wuh ḵhaime ko saṇbhālte the yānī us kī poshisheṇ, ḵhaime ke darwāze kā pardā, ²⁶ḵhaime aur qurbāngāh kī chārdiwārī ke parde, chārdiwārī ke darwāze kā pardā aur tamām rasse. In chīzoṇ se mutālliḡ sārī ḵhidmat un kī zimmedārī thī.

²⁷Qihāt ke chār kunboṇ banām Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ²⁸ke 8,600 mard the jo ek māh yā is se zāyd ke the aur jin ko maqdis kī ḵhidmat karnī thī. ²⁹Unheṇ apne ḡdere maqdis ke junūb meṇ ḡālne the. ³⁰Un kā rāhnumā Ilīsafan bin Uzziyel thā, ³¹aur wuh yih chīzeṇ saṇbhālte the: ahd kā sandūq, mez, shamādān, qurbāngāheṇ, wuh bartan aur sāz-o-sāmān jo maqdis meṇ istemāl hotā thā aur Muqaddastarīn Kamre kā pardā. In

chīzoñ se mutālliḡ sārī ḡhidmat un kī zimmedārī thī. ³²Hārūn Imām kā beṭā Iliyazar Lāwiyōñ ke tamām rāhnumāōñ par muḡarrar thā. Wuh un tamām logōñ kā inchārj thā jo maḡdis kī dekh-bhāl karte the.

³³Mirārī ke do kunboñ banām Mahlī aur Mūshī ³⁴ke 6,200 mard the jo ek māh yā is se zāyd ke the. ³⁵Un kā rāhnumā Sūriyel bin Abīḡhail thā. Unheñ apne ḡdere maḡdis ke shimāl meñ ḡālne the, ³⁶aur wuh yih chīzeñ sañbhālthe the: ḡhaime ke taḡhte, us ke shahtir, khambe, pāe aur is tarah kā sārā sāmān. In chīzoñ se mutālliḡ sārī ḡhidmat un kī zimmedārī thī. ³⁷Wuh chārdīwārī ke khambe, pāe, meḡheñ aur rasse bhī sañbhālthe the.

³⁸Mūsā, Hārūn aur un ke beṭōñ ko apne ḡdere mashriḡ meñ maḡdis ke sāmne ḡālne the. Un kī zimmedārī maḡdis meñ banī Isrāīl ke lie ḡhidmat karnā thī. Un ke alāwā jo bhī maḡdis meñ dāḡhil hone kī koshish kartā use sazā-e-maut denī thī.

³⁹Un Lāwī mardoñ kī kul tādād jo ek māh yā is se zāyd ke the 22,000 thī. Rab ke kahne par Mūsā

aur Hārūn ne unheñ kunboñ ke mutābiḡ gin kar rajisṭar meñ darj kiyā.

Lāwī ke Qabile ke Mard

Pahlauṭhoñ ke Ewazī Haiñ

⁴⁰Rab ne Mūsā se kahā, “Tamām Isrāīlī pahlauṭhoñ ko ginanā jo ek māh yā is se zāyd ke haiñ aur un ke nām rajisṭar meñ darj karnā.

⁴¹Un tamām pahlauṭhoñ kī jagah Lāwiyōñ ko mere lie maḡhsūs karnā. Isī tarah Isrāīliyoñ ke maweshiyōñ ke pahlauṭhoñ kī jagah Lāwiyōñ ke maweshī mere lie maḡhsūs karnā. Main Rab hūñ.”

⁴²Mūsā ne aisā hī kiya jaisā Rab ne use hukm diyā. Us ne tamām Isrāīlī pahlauṭhe ⁴³jo ek māh yā is se zāyd ke the gin lie. Un kī kul tādād 22,273 thī.

⁴⁴Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁵“Mujhe tamām Isrāīlī pahlauṭhoñ kī jagah Lāwiyōñ ko pesh karnā. Isī tarah mujhe Isrāīliyoñ ke maweshiyōñ kī jagah Lāwiyōñ ke maweshī pesh karnā. Lāwī mere hī haiñ. Main Rab hūñ. ⁴⁶Lāwiyōñ kī nisbat bāḡī Isrāīliyoñ ke 273 pahlauṭhe zyādā haiñ. Un meñ se ⁴⁷har ek ke ewaz chāñdī ke pāñch sikke le jo maḡdis

ke wazn ke mutābiq hoñ (fī sikkā taqriban 11 grām). ⁴⁸Yih paise Hārūn aur us ke beṭoñ ko denā.”

⁴⁹Mūsā ne aisā hī kiya. ⁵⁰Yoñ us ne chāñdī ke 1,365 sikke (taqriban 16 kilogrām) jamā karke ⁵¹Hārūn aur us ke beṭoñ ko die, jis tarah Rab ne use hukm diyā thā.

Qihātiyoñ kī Zimmedāriyāñ

4 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²“Lāwī ke qabile meñ se Qihātiyoñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq karnā. ³Un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke khaime meñ khidmat karne ke lie ā sakte haiñ. ⁴Qihātiyoñ kī khidmat Muqaddastarīn Kamre kī dekh-bhāl hai.

⁵Jab khaime ko safr ke lie sameṭnā hai to Hārūn aur us ke beṭe dākhlil ho kar Muqaddastarīn Kamre kā pardā utāreñ aur use shariat ke sandūq par dāl deñ. ⁶Is par wuh takhas kī khāloñ kā ghilāf aur ākhir meñ pūrī tarah nīle rang kā kaprā bichhāeñ. Is ke bād

wuh sandūq ko uṭhāne kī lakaṛiyāñ lagāeñ.

⁷Wuh us mez par bhī nīle rang kā kaprā bichhāeñ jis par Rab ko roṭī pesh kī jāti hai. Us par thāl, pyāle, mai kī nazareñ pesh karne ke bartan aur martabān rakhe jāeñ. Jo roṭī hameshā mez par hotī hai wuh bhī us par rahe. ⁸Hārūn aur us ke beṭe in tamām chizoñ par qirmizi rang kā kaprā bichhā kar ākhir meñ un ke ūpar takhas kī khāloñ kā ghilāf dāleñ. Is ke bād wuh mez ko uṭhāne kī lakaṛiyāñ lagāeñ.

⁹Wuh shamādān aur us ke sāmān par yānī us ke charaḡh, battī katarne kī qainchiyoñ, jalte koele ke chhoṭe bartanoñ aur tel ke bartanoñ par nīle rang kā kaprā rakheñ. ¹⁰Yih sab kuchh wuh takhas kī khāloñ ke ghilāf meñ lapeṭeñ aur use uṭhā kar le jāne ke lie ek chaukhaṭe par rakheñ.

¹¹Wuh baḡhūr jalāne kī sone kī qurbāngāh par bhī nīle rang kā kaprā bichhā kar us par takhas kī khāloñ kā ghilāf dāleñ aur phir use uṭhāne kī lakaṛiyāñ lagāeñ. ¹²Wuh sārā sāmān jo Muqaddas Kamre meñ istemāl hotā hai le kar nīle rang ke kapre meñ lapeṭeñ, us par takhas kī khāloñ kā ghilāf dāleñ

aur use uṭhā kar le jāne ke lie ek chaukhaṭe par rakheñ.

¹³Phir wuh jānwaroñ ko jalāne kī qurbāngāh ko rākh se sāf karke us par arghawānī rang kā kaprā bichhāeñ. ¹⁴Us par wuh qurbāngāh kī khidmat ke lie sārā zarūrī sāmān rakheñ yānī chhiṛkāw ke kaṭore, jalte hue koele ke bartan, belche aur kāñṭe. Is sāmān par wuh taḥhas kī khāloñ kā ghilāf ḍāl kar qurbāngāh ko uṭhāne kī lakariyāñ lagāeñ.

¹⁵Safr ke lie rawānā hote waqt yih sab kuchh uṭhā kar le jānā Qihātiyoñ kī zimmedārī hai. Lekin lāzim hai ki pahle Hārūn aur us ke beṭe yih tamām muqaddas chīzeñ ḍhāñpeñ. Qihāti in meñ se koī bhī chīz na chhueñ warnā mar jāeñge.

¹⁶Hārūn Imām kā beṭā Iliyazar pūre muqaddas khaime aur us ke sāmān kā inchārj ho. Is meñ charāghoñ kā tel, baḥhūr, ghallā kī rozānā nazar aur masah kā tel bhī shāmil hai.”

¹⁷Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ¹⁸“Khabardār raho ki Qihāt ke kunbe Lāwī ke qabīle meñ se miṭne na pāeñ. ¹⁹Chunāñche jab wuh muqaddastarīn chīzoñ ke pās aeñ to Hārūn aur us ke beṭe har ek

ko us sāmān ke pās le jāeñ jo use uṭhā kar le jānā hai tāki wuh na mareñ balki jīte raheñ. ²⁰Qihāti ek lamhe ke lie bhī muqaddas chīzeñ dekhne ke lie andar na jāeñ, warnā wuh mar jāeñge.”

Jairsoniyoñ kī Zimmedārīyāñ

²¹Phir Rab ne Mūsā se kahā, ²²“Jairson kī aulād kī mardumshumārī bhī un ke ābāi gharānoñ aur kunboñ ke mutābiq karnā. ²³Un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke khaime meñ khidmat ke lie ā sakte haiñ. ²⁴Wuh yih chīzeñ uṭhā kar le jāne ke zimmedār haiñ: ²⁵mulāqāt kā khaīmā, us kī chhat, chhat par rakhī huī taḥhas kī khāl kī poshish, khaime ke darwāze kā pardā, ²⁶khaime aur qurbāngāh kī chārdiwārī ke parde, chārdiwārī ke darwāze kā pardā, us ke rasse aur use lagāne kā bāqī sāmān. Wuh un tamām kāmōñ ke zimmedār haiñ jo in chīzoñ se munsalik haiñ. ²⁷Jairsoniyoñ kī pūrī khidmat Hārūn aur us ke beṭoñ kī hidāyāt ke mutābiq ho. Khabardār raho ki wuh sab kuchh

ain hidāyāt ke mutābiq uṭhā kar le jāēn. ²⁸Yih sab mulāqāt ke khaime meñ Jairsoniyōñ kī zimmedāriyāñ haiñ. Is kām meñ Hārūn Imām kā beṭā Itamar un par muqarrar hai.”

Mirāriyōñ kī Zimmedāriyāñ

²⁹Rab ne kahā, “Mirārī kī aulād kī mardumshumārī bhī un ke ābāi gharānoñ aur kunboñ ke mutābiq karnā. ³⁰Un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke khaime meñ kḥidmat ke lie ā sakte haiñ. ³¹Wuh mulāqāt ke khaime kī yih chīzeñ uṭhā kar le jāne ke zimmedār haiñ: dīwār ke takhte, shahtir, khambe aur pāe, ³²phir khaime kī chārdīwārī ke khambe, pāe, mekheñ, rasse aur yih chīzeñ lagāne kā sāmān. Har ek ko tafsīl se batānā ki wuh kyā kyā uṭhā kar le jāe. ³³Yih sab kuchh Mirārīyōñ kī mulāqāt ke khaime meñ zimmedāriyōñ meñ shāmil hai. Is kām meñ Hārūn Imām kā beṭā Itamar un par muqarrar ho.”

Lāwiyoñ kī Mardumshumārī

³⁴Mūsā, Hārūn aur jamāt ke rāhnumāoñ ne Qihātiyōñ kī

mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq kī. ³⁵⁻³⁷Unhoñ ne un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj kiya jo 30 se le kar 50 sāl ke the aur jo mulāqāt ke khaime meñ kḥidmat kar sakte the. Un kī kul tādād 2,750 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā kī mārīfat farmāyā thā. ³⁸⁻⁴¹Phir Jairsoniyōñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq huī. Kḥidmat ke lāyq mardoñ kī kul tādād 2,630 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā ke zariye farmāyā thā. ⁴²⁻⁴⁵Phir Mirārīyōñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq huī. Kḥidmat ke lāyq mardoñ kī kul tādād 3,200 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā ke zariye farmāyā thā. ⁴⁶⁻⁴⁸Lāwiyoñ ke un mardoñ kī kul tādād 8,580 thī jinheñ mulāqāt ke khaime meñ kḥidmat karnā aur safr karte waqt use uṭhā kar le jānā thā.

⁴⁹Mūsā ne Rab ke hukm ke mutābiq har ek ko us kī apnī apnī zimmedārī saunpī aur use batāyā ki use kyā kyā uṭhā kar le jānā hai.

Yoñ un kī mardumshumārī Rab ke us hukm ke ain mutābiq kī gai jo us ne Mūsā kī mārifat diyā thā.

Nāpāk Log Ḳhaimāgāh meñ

Nahīn Rah Sakte

5 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon ko hukm de ki har us shaḵhs ko ḵhaimāgāh se bāhar kar do jis ko wabāi jildī bīmārī hai, jis ke zaḵhmoñ se māe nikaltā rahtā hai yā jo kisī lāsh ko chhūne se nāpāk hai. ³Ḳhāh mard ho yā aurat, sab ko ḵhaimāgāh ke bāhar bhej denā tāki wuh ḵhaimāgāh ko nāpāk na kareñ jahān main tumhāre darmiyān sukūnat kartā hūñ.” ⁴Isrāīliyon ne waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā ko kahā thā. Unhoñ ne Rab ke hukm ke ain mutābiq is tarah ke tamām logon ko ḵhaimāgāh se bāhar kar diyā.

Ġhalat Kām kā Muāwazā

⁵Rab ne Mūsā se kahā, ⁶“Isrāīliyon ko hidāyat denā ki jo bhī kisī se Ġhalat sulūk kare wuh mere sāth bewafāi kartā hai aur qusūrwar hai, ḵhāh mard ho yā aurat. ⁷Lāzim hai ki wuh apnā gunāh taslīm kare aur us kā pūrā muāwazā de balki

muta’assirā shaḵhs kā nuqsān pūrā karne ke alāwā 20 fīsad zyādā de. ⁸Lekin agar wuh shaḵhs jis kā qusūr kiya gayā thā mar chukā ho aur us kā koī wāris na ho jo yih muāwazā wasūl kar sake to phir use Rab ko denā hai. Imām ko yih muāwazā us menḍhe ke alāwā milegā jo qusūrwar apne kaffārā ke lie degā. ⁹⁻¹⁰Niz imām ko Isrāīliyon kī qurbāniyon meñ se wuh kuchh milnā hai jo uṭhāne wālī qurbānī ke taur par use diyā jātā hai. Yih hissā sirf imāmoñ ko hī milnā hai.”

Zinā ke Shak par Allāh kā Faislā

¹¹Rab ne Mūsā se kahā, ¹²“Isrāīliyon ko batānā, ho saktā hai ki koī shādīshudā aurat bhaṭak kar apne shauhar se bewafā ho jāe aur ¹³kisī aur se hambistar ho kar nāpāk ho jāe. Us ke shauhar ne use nahīn dekhā, kyonki yih poshīdagī meñ huā hai aur na kisī ne use pakaṛā, na is kā koī gawāh hai. ¹⁴Agar shauhar ko apnī biwī kī wafādārī par shak ho aur wuh Ġhairat khāne lage, lekin yaqīn se nahīn kah saktā ki merī biwī qusūrwar hai ki nahīn ¹⁵to wuh apnī biwī ko imām ke pās le āe.

Sāth sāth wuh apnī bīwī ke lie qurbānī ke taur par jau kā ḍeṛh kilogrām behtarīn maidā le āe. Is par na tel unḍelā jāe, na baḥhūr ḍālā jāe, kyonki ḡhallā kī yih nazar ḡhairat kī nazar hai jis kā maqsad hai ki poshīdā qusūr zāhir ho jāe.

¹⁶Imām aurat ko qarīb āne de aur Rab ke sāmne khaṛā kare. ¹⁷Wuh miṭṭī kā bartan muqaddas pānī se bhar kar us meñ maqdis ke farsh kī kuchh ḡhāk ḍāle. ¹⁸Phir wuh aurat ko Rab ko pesh karke us ke bāl khulwāe aur us ke hāthoñ par maide kī nazar rakhe. Imām ke apne hāth meñ kaṛwe pānī kā wuh bartan ho jo lānat kā bāis hai.

¹⁹Phir wuh aurat ko qasam khilā kar kahe, ‘Agar koī aur ādmī āp se hambistar nahīn huā hai aur āp nāpāk nahīn huī haiñ to is kaṛwe pānī kī lānat kā āp par koī asar na ho. ²⁰Lekin agar āp bhaṭak kar apne shauhar se bewafā ho gaī haiñ aur kisī aur se hambistar ho kar nāpāk ho gaī haiñ ²¹to Rab āp ko āp kī qaum ke sāmne lānatī banāe. Āp bāñjh ho jāeñ aur āp kā peṭ phūl jāe. ²²Jab lānat kā yih pānī āp ke peṭ meñ utre to āp bāñjh ho jāeñ aur āp kā peṭ phūl jāe.’ Is par aurat kahe, ‘Āmīn, aisā hī ho.’

²³Phir imām yih lānat likh kar kāḡhaz ko bartan ke pānī meñ yon dho de ki us par likhī huī bāteñ pānī meñ ghul jāeñ. ²⁴Bād meñ wuh aurat ko yih pānī pilāe tāki wuh us ke jism meñ jā kar use lānat pahuñchāe. ²⁵Lekin pahle imām us ke hāthoñ meñ se ḡhairat kī qurbānī le kar use ḡhallā kī nazar ke taur par Rab ke sāmne hilāe aur phir qurbāngāh ke pās le āe. ²⁶Us par wuh muṭṭhī-bhar yādgārī kī qurbānī ke taur par jalāe. Is ke bād wuh aurat ko pānī pilāe. ²⁷Agar wuh apne shauhar se bewafā thī aur nāpāk ho gaī hai to wuh bāñjh ho jāegī, us kā peṭ phūl jāegā aur wuh apnī qaum ke sāmne lānatī ṭhahregī. ²⁸Lekin agar wuh pāk-sāf hai to use sazā nahīn dī jāegī aur wuh bachche janm dene ke qābil rahegī.

²⁹⁻³⁰Chunāñche aisā hī karnā hai jab shauhar ḡhairat khāe aur use apnī bīwī par zinā kā shak ho. Bīwī ko qurbāngāh ke sāmne khaṛā kiyā jāe aur imām yih sab kuchh kare. ³¹Is sūrat meñ shauhar bequsūr ṭhahregā, lekin agar us kī bīwī ne wāqāi zinā kiyā ho to use apne gunāh ke natīje bardāsht karne pareñge.”

Jo Apne Āp ko Maḵsūs Karte Haiñ

6 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon̄ ko hidāyat denā ki agar koī ādmī yā aurat mannat mān kar apne āp ko ek muqarrarā waqt ke lie Rab ke lie maḵsūs kare ³to wuh mai yā koī aur nashā-āwar chīz na pie. Na wuh angūr yā kisi aur chīz kā sirkā pie, na angūr kā ras. Wuh angūr yā kishmish na khāe. ⁴Jab tak wuh maḵsūs hai wuh angūr kī koī bhī paidāwār na khāe, yahān tak ki angūr ke bij yā chhilke bhī na khāe. ⁵Jab tak wuh apnī mannat ke mutābiq maḵsūs hai wuh apne bāl na kaṭwāe. Jitnī der ke lie us ne apne āp ko Rab ke lie maḵsūs kiyā hai utnī der tak wuh muqaddas hai. Is lie wuh apne bāl baṛhne de. ⁶Jab tak wuh maḵsūs hai wuh kisi lāsh ke qarīb na jāe, ⁷chāhe wuh us ke bāp, mān, bhāi yā bahan kī lāsh kyon̄ na ho. Kyon̄ki is se wuh nāpāk ho jāegā jabki abhī tak us kī maḵsūsiyat lambe bālon̄ kī sūrat meñ nazar ātī hai. ⁸Wuh apnī maḵsūsiyat ke daurān Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hai.

⁹Agar koī achānak mar jāe jab maḵsūs shaḵhs us ke qarīb ho

to us ke maḵsūs bāl nāpāk ho jāenge. Aisi sūrat meñ lāzim hai ki wuh apne āp ko pāk-sāf karke sātweñ din apne sar ko munḍwāe. ¹⁰Āṭhweñ din wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par āe aur imām ko de. ¹¹Imām in meñ se ek ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāe aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par. Yon̄ wuh us ke lie kaffārā degā jo lāsh ke qarīb hone se nāpāk ho gayā hai. Usī din wuh apne sar ko dubārā maḵsūs kare ¹²aur apne āp ko muqarrarā waqt ke lie dubārā Rab ke lie maḵsūs kare. Wuh qusūr kī qurbānī ke taur par ek sāl kā bheṛ kā bachchā pesh kare. Jitne din us ne pahle maḵsūsiyat kī hālat meñ guzāre haiñ wuh shumār nahīn kie jā sakte kyon̄ki wuh maḵsūsiyat kī hālat meñ nāpāk ho gayā thā. Wuh dubārā pahle din se shurū kare.

¹³Sharīat ke mutābiq jab maḵsūs shaḵhs kā muqarrarā waqt guzar gayā ho to pahle use mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par lāyā jāe. ¹⁴Wahān wuh Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie bheṛ kā ek beaib yaksālā nar bachchā, gunāh kī qurbānī ke lie

ek beaib yaksālā bher aur salāmatī kī qurbānī ke lie ek beaib menḍhā pesh kare. ¹⁵Is ke alāwā wuh ek ṭokrī meñ beḥamirī roṭiyāñ jin meñ behtarīn maidā aur tel milāyā gayā ho aur beḥamirī roṭiyāñ jin par tel lagāyā gayā ho mutālliqā ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar ke sāth ¹⁶Rab ko pesh kare. Pahle imām gunāh kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī Rab ke huzūr chaṛhāe. ¹⁷Phir wuh menḍhe ko beḥamirī roṭiyon ke sāth salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh kare. Imām ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar bhī chaṛhāe. ¹⁸Is daurān maḥsūs shaḥs mulāqāt ke ḵhaimē par apne maḥsūs kie gae sar ko munḍwā kar tamām bāl salāmatī kī qurbānī kī āg meñ phaiñke.

¹⁹Phir imām menḍhe kā ek pakā huā shānā aur ṭokrī meñ se donoñ qismon kī ek ek roṭī le kar maḥsūs shaḥs ke hāthoñ par rakhe. ²⁰Is ke bād wuh yih chīzeñ wāpas le kar unheñ hilāne kī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. Yih ek muqaddas qurbānī hai jo imām kā hissā hai. Salāmatī kī qurbānī kā hilāyā huā Sīnā aur uṭhāi huī rān bhī imām kā hissā haiñ. Qurbānī

ke iḵtitām par maḥsūs kie hue shaḥs ko mai pīne kī ijāzat hai.

²¹Jo apne āp ko Rab ke lie maḥsūs kartā hai wuh aisā hī kare. Lāzim hai ki wuh in hidāyāt ke mutābiq tamām qurbāniyāñ pesh kare. Agar gunjāish ho to wuh aur bhī pesh kar saktā hai. Baharhāl lāzim hai ki wuh apnī mannāt aur yih hidāyāt pūrī kare.”

Imām kī Barkat

²²Rab ne Mūsā se kahā, ²³“Hārūn aur us ke beṭoñ ko batā denā ki wuh Isrāīliyon ko yon barkat deñ,

²⁴“Rab tujhe barkat de aur terī hifāzat kare.

²⁵Rab apne chehre kā mehrbān nūr tujh par chamkāe aur tujh par rahm kare.

²⁶Rab kī nazar-e-karm tujh par ho, aur wuh tujhe salāmatī baḥshe.’

²⁷Yon wuh merā nām le kar Isrāīliyon ko barkat deñ. Phir main unheñ barkat dūngā.”

Maqdis kī Maḥsūsiyat ke Hadie

7 Jis din maqdis mukammal huā usī din Mūsā ne use maḥsūs-o-muqaddas kiya. Is ke lie us

ne khaime, us ke tamām sāmān, qurbāngāh aur us ke tamām sāmān par tel chhīrkā. ²⁻³Phir qabilōn ke bārah sardār maqdis ke lie hadiye le kar āe. Yih wuhī rāhnumā the jinhoñ ne mardumshumārī ke waqt Mūsā kī madad kī thī. Unhoñ ne chhat wālī chhih bail gāriyān aur bārah bail khaime ke sāmne Rab ko pesh kie, do do sardāron kī taraf se ek bailgārī aur har ek sardār kī taraf se ek bail.

⁴Rab ne Mūsā se kahā, ⁵“Yih tohfe qabūl karke mulāqāt ke khaime ke kām ke lie istemāl kar. Unheñ Lāwiyōn meñ un kī k̄hidmat kī zarūrat ke mutābiq taqsim karnā.” ⁶Chunāñche Mūsā ne bail gāriyān aur bail Lāwiyōn ko de die. ⁷Us ne do bail gāriyān chār bailōn samet Jairsoniyōn ko ⁸aur chār bail gāriyān āth bailōn samet Mirāriyōn ko diñ. Mirārī Hārūn Imām ke beṭe Itamar ke taht k̄hidmat karte the. ⁹Lekin Mūsā ne Qihātiyōn ko na bail gāriyān aur na bail die. Wajah yih thī ki jo muqaddas chizeñ un ke sapurd thiñ wuh un ko kandhoñ par uṭhā kar le jānī thiñ.

¹⁰Bārah sardār qurbāngāh kī maḥsūsīyat ke mauqe par bhī

hadiye le āe. Unhoñ ne apne hadiye qurbāngāh ke sāmne pesh kie.

¹¹Rab ne Mūsā se kahā, “Sardār bārah din ke daurān bārī bārī apne hadiye pesh karen.” ¹²Pahle din Yahūdāh ke sardār Nahson bin Amminadāb kī bārī thī. Us ke hadiye yih the: ¹³chāñdī kā thāl jis kā wazn ḍeṛh kilogrām thā aur chhīrkāw kā chāñdī kā kaṭorā jis kā wazn 800 grām thā. Donoñ ghallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāe gae behtarīn maide se bhare hue the.

¹⁴In ke alāwā Nahson ne yih chizeñ pesh kiñ: sone kā pyālā jis kā wazn 110 grām thā aur jo baḥhūr se bharā huā thā, ¹⁵ek jawān bail, ek menḍhā, bhasm hone wālī qurbānī ke lie bheṛ kā ek yaksālā bachchā, ¹⁶gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā ¹⁷aur salāmatī kī qurbānī ke lie do bail, pāñch menḍhe, pāñch bakre aur bheṛ ke pāñch yaksālā bachche.

¹⁸⁻²³Agle gyārah din bāqī sardār bhī yihī hadiye maqdis ke pās le āe. Dūsre din Ishkār ke sardār Nataniyel bin Zuḡhar kī bārī thī, ²⁴⁻²⁹tisre din Zabūlūn ke sardār Iliyāb bin Helon kī, ³⁰⁻⁴⁷chauthe din Rūbin ke sardār Ilisūr bin Shadiyūr kī, pāñchweñ din Shamāun ke

sardār Salūmiyel bin Sūrīshaddī kī, chhaṭe din Jad ke sardār Iliyāsaf bin Daūel kī, ⁴⁸⁻⁵³sātweñ din Ifrāīm ke sardār Ilisamā bin Ammihūd kī, ⁵⁴⁻⁷¹āṭhweñ din Manassī ke sardār jamliyel bin Fadāhsūr kī, naweñ din Binyamīn ke sardār Abidān bin Jidāūnī kī, dasweñ din Dān ke sardār Aqhiyazar bin Ammishaddī kī, ⁷²⁻⁸³gyārhwēñ din Āshar ke sardār Fajiyel bin Akrān kī aur bārhwēñ din Naftālī ke sardār Aqhirā bin Enān kī bārī thī.

⁸⁴Isrāīl ke in sardāroñ ne mil kar qurbāngāh kī maḥsūsīyat ke lie chāñdī ke 12 thāl, chhiṛkāw ke chāñdī ke 12 kaṭore aur sone ke 12 pyāle pesh kie. ⁸⁵Har thāl kā wazn ḍeṛh kilogrām aur chhiṛkāw ke har kaṭore kā wazn 800 grām thā. In chīzoñ kā kul wazn taqriban 28 kilogrām thā. ⁸⁶Baḥhūr se bhare hue sone ke pyāloñ kā kul wazn taqriban ḍeṛh kilogrām thā (fī pyālā 110 grām). ⁸⁷Sardāroñ ne mil kar bhasm hone wālī qurbānī ke lie 12 jawān bail, 12 menḍhe aur bheṛ ke 12 yaksālā bachche un kī ḡhallā kī nazarōñ samet pesh kie. Gunāh kī qurbānī ke lie unhoñ ne 12 bakre pesh kie ⁸⁸aur salāmatī kī qurbānī ke lie 24 bail, 60 menḍhe,

60 bakre aur bheṛ ke 60 yaksālā bachche. In tamām jānwarōñ ko qurbāngāh kī maḥsūsīyat ke mauqe par chaṛhāyā gayā.

⁸⁹Jab Mūsā mulāqāt ke khaime meñ Rab ke sāth bāt karne ke lie dākhlil hotā thā to wuh Rab kī āwāz ahd ke sandūq ke ḍhakne par se yānī do karūbī farishtoñ ke darmiyān se suntā thā.

Shamādān par Charāḡh

8 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Hārūn ko batānā, “Tujhe sāt charāḡhoñ ko shamādān par yōñ rakhnā hai ki wuh shamādān kā sāmne wālā hissā raushan karen.”

³Hārūn ne aisā hī kiyā. Jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā usī tarah us ne charāḡhoñ ko rakh diyā tāki wuh sāmne wālā hissā raushan karen. ⁴Shamādān pāe se le kar ūpar kī kaliyōñ tak sone ke ek ḡhaṛe hue ṭukṛe kā banā huā thā. Mūsā ne use us namūne ke ain mutābiq banwāyā jo Rab ne use dikhāyā thā.

Lāwiyōñ kī Maḥsūsīyat

⁵Rab ne Mūsā se kahā, ⁶“Lāwiyōñ ko dīgar Isrāīliyōñ se alag karke pāk-sāf karnā. ⁷Is ke lie gunāh

se pāk karne wālā pānī un par chhīrak kar unheñ hukm denā ki apne jism ke pūre bāl munḍwāo aur apne kapre dho'o. Yon wuh pāk-sāf ho jāenge. ⁸Phir wuh ek jawān bail chuneñ aur sāth kī ḡhallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā leñ. Tū ḡhud bhī ek jawān bail chun. Wuh gunāh kī qurbānī ke lie hogā.

⁹Is ke bād Lāwiyon ko mulāqāt ke ḡhaime ke sāmne khaṛā karke Isrāīl kī pūri jamāt ko wahān jamā karnā. ¹⁰Jab Lāwī Rab ke sāmne khaṛe hoñ to bāqī Isrāīlī un ke saron par apne hāth rakheñ. ¹¹Phir Hārūn Lāwiyon ko Rab ke sāmne pesh kare. Unheñ Isrāīliyon kī taraf se hilāi huī qurbānī kī haisiyat se pesh kiya jāe tāki wuh Rab kī ḡhidmat kar sakeñ. ¹²Phir Lāwī apne hāth donoñ bailon ke saron par rakheñ. Ek bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par aur dūse ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhāo tāki Lāwiyon kā kaffārā diyā jāe.

¹³Lāwiyon ko is tarīqe se Hārūn aur us ke beṭon ke sāmne khaṛā karke Rab ko hilāi huī qurbānī ke taur par pesh karnā hai. ¹⁴Unheñ bāqī Isrāīliyon se alag karne se wuh merā hissā baneṅge. ¹⁵Is ke bād

hī wuh mulāqāt ke ḡhaime meñ ā kar ḡhidmat kareñ, kyonki ab wuh ḡhidmat karne ke lāyq haiñ. Unheñ pāk-sāf karke hilāi huī qurbānī ke taur par pesh karne kā sabab yih hai ¹⁶ki Lāwī Isrāīliyon meñ se wuh haiñ jo mujhe pūre taur par die gae haiñ. Maiñ ne unheñ Isrāīliyon ke tamām pahlauṭhon kī jagah le liya hai. ¹⁷Kyonki Isrāīl meñ har pahlauṭhā merā hai, ḡhāh wuh insān kā ho yā haiwān kā. Us din jab maiñ ne Misriyon ke pahlauṭhon ko mār diyā maiñ ne Isrāīl ke pahlauṭhon ko apne lie maḡhsūs-o-muḡaddas kiya. ¹⁸Is silsile meñ maiñ ne Lāwiyon ko Isrāīliyon ke tamām pahlauṭhon kī jagah le kar ¹⁹unheñ Hārūn aur us ke beṭon ko diyā hai. Wuh mulāqāt ke ḡhaime meñ Isrāīliyon kī ḡhidmat kareñ aur un ke lie kaffārā kā intazām qāym rakheñ tāki jab Isrāīlī maqdis ke qarīb āeñ to un ko wabā se mārā na jāe."

²⁰Mūsā, Hārūn aur Isrāīliyon kī pūri jamāt ne ehtiyāt se Rab kī Lāwiyon ke bāre meñ hidāyāt par amal kiya. ²¹Lāwiyon ne apne āp ko gunāhoñ se pāk-sāf karke apne kapron ko dhoya. Phir Hārūn ne unheñ Rab ke sāmne hilāi huī

qurbānī ke taur par pesh kiya aur un kā kaffārā diya tāki wuh pāk ho jāen. ²²Is ke bād Lāwī mulāqāt ke khaime mein āe tāki Hārūn aur us ke beṭon ke taht kḥidmat karen. Yon sab kuchh waisā hī kiya gayā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diya thā.

²³Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ²⁴“Lāwī 25 sāl kī umr mein mulāqāt ke khaime mein apnī kḥidmat shurū karen ²⁵aur 50 sāl kī umr mein riṭāyar ho jāen. ²⁶Is ke bād wuh mulāqāt ke khaime mein apne bhāiyon kī madad kar sakte hain, lekin kḥud kḥidmat nahīn kar sakte. Tujhe Lāwiyon ko in hidāyāt ke mutābiq un kī apnī apnī zimmedāriyān denī hain.”

Registān mein Īd-e-Fasah

9 Isrāīliyon ko Misr se nikle ek sāl ho gayā thā. Dūsre sāl ke pahle mahīne mein Rab ne Dasht-e-Sīnā mein Mūsā se bāt kī.

²“Lāzim hai ki Isrāīlī Īd-e-Fasah ko muqarrarā waqt par manāen, ³yāni is mahīne ke chaudhwein din, sūraj ke ghurūb hone ke ain bād. Use tamām qawāyd ke mutābiq manānā.” ⁴Chunānche Mūsā ne

Isrāīliyon se kahā ki wuh Īd-e-Fasah manāen, ⁵aur unhoṅ ne aisā hī kiya. Unhoṅ ne Īd-e-Fasah ko pahle mahīne ke chaudhwein din sūraj ke ghurūb hone ke ain bād manāyā. Unhoṅ ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diya thā.

⁶Lekin kuchh ādmī nāpāk the, kyonki unhoṅ ne lāsh chhū lī thī. Is wajah se wuh us din Īd-e-Fasah na manā sake. Wuh Mūsā aur Hārūn ke pās ā kar ⁷kahne lage, “Ham ne lāsh chhū lī hai, is lie nāpāk hain. Lekin hamen is sabab se Īd-e-Fasah ko manāne se kyon rokā jāe? Ham bhī muqarrarā waqt par bāqī Isrāīliyon ke sāth Rab kī qurbānī pesh karnā chāhte hain.” ⁸Mūsā ne jawāb diya, “Yahān mere intazār mein khare raho. Main mālūm kartā hūn ki Rab tumhāre bāre mein kyā hukm detā hai.”

⁹Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰“Isrāīliyon ko batā denā ki agar tum yā tumhārī aulād mein se koī Īd-e-Fasah ke daurān lāsh chhūne se nāpāk ho yā kisī dūr-darāz ilāqe mein safr kar rahā ho, to bhī wuh id manā saktā hai. ¹¹Aisā shaḥs use ain ek māt ke bād manā kar lele ke sāth beḥāmīrī roṭī aur karwā sāg-

pāt khāe. ¹²Khāne meñ se kuchh bhī aglī subah tak bāqī na rahe. Jānwar kī koī bhī haḍḍī na toṛnā. Manāne wālā Īd-e-Fasah ke pūre farāyz adā kare. ¹³Lekin jo pāk hone aur safr na karne ke bāwujūd bhī Īd-e-Fasah ko na manāe use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe, kyonki us ne muqarrarā waqt par Rab ko qurbānī pesh nahīn kī. Us shaḡhs ko apne gunāh kā natijā bhugatnā paṛegā. ¹⁴Agar koī pardesī tumhāre darmiyān rahte hue Rab ke sāmne Īd-e-Fasah manānā chāhe to use ijāzat hai. Shart yih hai kī wuh pūre farāyz adā kare. Pardesī aur desī ke lie Īd-e-Fasah manāne ke farāyz ek jaise haiñ.”

Mulāqāt ke Ḳhaime par

Bādal kā Satūn

¹⁵Jis din shariāt ke muqaddas ḡhaime ko kharā kiyā gayā us dīn bādal ā kar us par chhā gayā. Rāt ke waqt bādal āg kī sūrat meñ nazar āyā. ¹⁶Is ke bād yihī sūrat-e-hāl rahī kī bādal us par chhāyā rahtā aur rāt ke daurān āg kī sūrat meñ nazar ātā. ¹⁷Jab bhī bādal ḡhaime par se uṭhtā Isrāīlī rawānā ho jāte. Jahāñ bhī bādal utar jātā wahāñ Isrāīlī

apne ḡere ḡalte. ¹⁸Isrāīlī Rab ke hukm par rawānā hote aur us ke hukm par ḡere ḡalte. Jab tak bādal maqdis par chhāyā rahtā us waqt tak wuh wahīñ ṭhaharte. ¹⁹Kabhī kabhī bādal baṛī der tak ḡhaime par ṭahrā rahtā. Tab Isrāīlī Rab kā hukm mān kar rawānā na hote. ²⁰Kabhī kabhī bādal sirf do chār din ke lie ḡhaime par ṭahartā. Phir wuh Rab ke hukm ke mutābiq hī ṭhaharte aur rawānā hote the. ²¹Kabhī kabhī bādal sirf shām se le kar subah tak ḡhaime par ṭahartā. Jab wuh subah ke waqt uṭhtā to Isrāīlī bhī rawānā hote the. Jab bhī bādal uṭhtā wuh bhī rawānā ho jāte. ²²Jab tak bādal muqaddas ḡhaime par chhāyā rahtā us waqt tak Isrāīlī rawānā na hote, chāhe wuh do din, ek māh, ek sāl yā is se zyādā arsā maqdis par chhāyā rahtā. Lekin jab wuh uṭhtā to Isrāīlī bhī rawānā ho jāte. ²³Wuh Rab ke hukm par ḡhaime lagāte aur us ke hukm par rawānā hote the. Wuh waisā hī karte the jaisā Rab Mūsā kī mārifat farmātā thā.

10 Rab ne Mūsā se kahā,
²⁴“Chāñdī ke do bigul ghar kar banwā le. Unheñ jamāt ko jamā karne aur qabilon ko rawānā karne

ke lie istemāl kar. ³Jab donoñ ko der tak bajāyā jāe to pūrī jamāt mulāqāt ke khaime ke darwāze par ā kar tere sāmne jamā ho jāe. ⁴Lekin agar ek hī bajāyā jāe to sirf kunboñ ke buzurg tere sāmne jamā ho jāeñ. ⁵Agar un kī āwāz sirf thoṛī der ke lie sunāi de to maqdis ke mashriq meñ maujūd qabīle rawānā ho jāeñ. ⁶Phir jab un kī āwāz dūsri bār thoṛī der ke lie sunāi de to maqdis ke junūb meñ maujūd qabīle rawānā ho jāeñ. Jab un kī āwāz thoṛī der ke lie sunāi de to yih rawānā hone kā elān hogā. ⁷Is ke muqābale meñ jab un kī āwāz der tak sunāi de to yih is bāt kā elān hogā ki jamāt jamā ho jāe.

⁸Bigul bajāne kī zimmedārī Hārūn ke beṭoñ yānī imāmoñ ko dī jāe. Yih tumhāre aur āne wālī nasloñ ke lie dāymī usūl ho. ⁹Un kī āwāz us waqt bhī thoṛī der ke lie sunā do jab tum apne mulk meñ kisi zālīm dushman se jang laṛne ke lie nikloge. Tab Rab tumhārā Kḥudā tumheñ yād karke dushman se bachāegā.

¹⁰Isī tarah un kī āwāz maqdis meñ kḥushī ke mauqoñ par sunāi de yānī muqarrarā idoñ aur Nae Chānd kī Īdoñ par. In

mauqoñ par wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaṛhāte waqt bajāe jāeñ. Phir tumhārā Kḥudā tumheñ yād karegā. Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ.”

Sīnā Pahār se Rawānagī

¹¹Isrāīliyoñ ko Misr se nikle ek sāl se zāyd arsā ho chukā thā. Dūsre mahīne ke bisweñ din bādal mulāqāt ke khaime par se uṭhā. ¹²Phir Isrāīlī muqarrarā tartīb ke mutābiq Dasht-e-Sīnā se rawānā hue. Chalthe chalthe bādal Fārān ke registān meñ utar āyā.

¹³Us waqt wuh pahlī dafā us tartīb se rawānā hue jo Rab ne Mūsā kī mārīfat muqarrar kī thī. ¹⁴Pahle Yahūdāh ke qabīle ke tīn daste apne alam ke taht chal paṛe. Tīnoñ kā kamānḍar Nahson bin Amminadāb thā. ¹⁵Sāth chalne wāle qabīle Ishkār kā kamānḍar Nataniyel bin Zuḡhar thā. ¹⁶Zabūlūn kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamānḍar Iliyāb bin Helon thā. ¹⁷Is ke bād mulāqāt kā kḥaimā utārā gayā. Jairsonī aur Mirārī use uṭhā kar chal die. ¹⁸In Lāwīyoñ ke bād Rūbin ke qabīle ke tīn daste apne

alam ke taht chalne lage. Tīnoñ kā kamāṇḍar Ilīsūr bin Shadiyūr thā. ¹⁹Sāth chalne wāle qabīle Shamāun kā kamāṇḍar Salūmiyel bin Sūrishaddī thā. ²⁰Jad kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamāṇḍar Iliyāsaf bin Daūel thā. ²¹Phir Lāwiyon meñ se Qihātī maqdis kā sāmān uṭhā kar rawānā hue. Lāzim thā ki un ke aglī manzil par pahuñchne tak mulāqāt kā kḥaimā lagā diyā gayā ho. ²²Is ke bād Ifrāim ke qabīle ke tīn daste apne alam ke taht chal die. Un kā kamāṇḍar Ilisamā bin Ammihūd thā. ²³Ifrāim ke sāth chalne wāle qabīle Manassī kā kamāṇḍar jamliyel bin Fadāhsūr thā. ²⁴Binyamīn kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamāṇḍar Abidān bin Jidāunī thā. ²⁵Ākhir meñ Dān ke tīn daste aqbī muhāfiz ke taur par apne alam ke taht rawānā hue. Un kā kamāṇḍar Aḥhiyazar bin Ammishaddī thā. ²⁶Dān ke sāth chalne wāle qabīle Āshar kā kamāṇḍar Fajiyel bin Akrān thā. ²⁷Naftālī kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamāṇḍar Aḥhīrā bin Enān thā. ²⁸Isrāīlī isī tartīb se rawānā hue.

Mūsā Hobāb ko sāth Chalne par Majbūr Kartā Hai

²⁹Mūsā ne apne Midiyānī susar Raūel yānī Yitro ke beṭe Hobāb se kahā, “Ham us jagah ke lie rawānā ho rahe haiñ jis kā wādā Rab ne ham se kiyā hai. Hamāre sāth chalen! Ham āp par ehsān karenge, kyonki Rab ne Isrāīl par ehsān karne kā wādā kiyā hai.” ³⁰Lekin Hobāb ne jawāb diyā, “Main sāth nahiñ jāūngā balki apne mulk aur rishtedāron ke pās wāpas chalā jāūngā.” ³¹Mūsā ne kahā, “Mehrbānī karke hamen na chhoen. Kyonki āp hī jānte haiñ ki ham registān meñ kahāñ kahāñ apne dere ḍāl sakte haiñ. Āp registān meñ hamen rāstā dikhā sakte haiñ. ³²Agar āp hamāre sāth jāen to ham āp ko us ehsān meñ sharīk karenge jo Rab ham par karegā.”

Ahd ke Sandūq kā Safr

³³Chunāñche unhoñ ne Rab ke pahār se rawānā ho kar tīn din safr kiyā. Is daurān Rab kā ahd kā sandūq un ke āge āge chalā tāki un ke lie ārām karne kī jagah mālūm kare. ³⁴Jab kabhī wuh rawānā hote

to Rab kā bādāl din ke waqt un ke ūpar rahtā. ³⁵Sandūq ke rawānā hote waqt Mūsā kahtā, “Ai Rab, uṭh. Tere dushman titar-bitar ho jāēn. Tujh se nafrat karne wāle tere sāmne se farār ho jāēn.” ³⁶Aur jab bhī wuh ruk jātā to Mūsā kahtā, “Ai Rab, Isrāīl ke hazāron kḥāndānon ke pās wāpas ā.”

Taberā meñ Rab kī Āg

11 Ek dīn log kḥūb shikāyat karne lage. Jab yih shikāyateñ Rab tak pahuñchīñ to use ḡhussā āyā aur us kī āg un ke darmiyān bharāk uṭhī. Jalte jalte us ne kḥaimāgāh kā ek kinārā bhasm kar diyā. ²Log madad ke lie Mūsā ke pās ā kar chillāne lage to us ne Rab se duā kī, aur āg bujh gai. ³Us maqām kā nām Taberā yānī Jalnā paṛ gayā, kyonki Rab kī āg un ke darmiyān jal uṭhī thī.

Mūsā 70 Rāhnumā Chuntā Hai

⁴Isrāīliyon ke sāth jo ajnabī safr kar rahe the wuh gosht khāne kī shadīd ārzū karne lage. Tab Isrāīlī bhī ro paṛe aur kahne lage, “Kaun hamēñ gosht khilāegā? ⁵Misr meñ ham machhlī muft khā sakte the. Hāy,

wahāñ ke khīre, tarbūz, gandane, pyāz aur lahsan kitne achchhe the! ⁶Lekin ab to hamārī jāñ sūkh gai hai. Yahāñ bas man hī man nazar ātā rahtā hai.”

⁷Man dhanie ke dānon kī mānind thā, aur us kā rang gūgal ke gūnd kī mānind thā. ⁸⁻⁹Rāt ke waqt wuh kḥaimāgāh meñ os ke sāth zamīn par girtā thā. Subah ke waqt log idhar-udhar ḡhūmte-phirte hue use jamā karte the. Phir wuh use chakkī meñ pīs kar yā ukhlī meñ kūt kar ubālte yā roṭī banāte the. Us kā zāyqā aisī roṭī kā-sā thā jis meñ zaitūn kā tel dālā gayā ho.

¹⁰Tamām kḥāndān apne apne kḥaime ke darwāze par rone lage to Rab ko shadīd ḡhussā āyā. Un kā shor Mūsā ko bhī bahut burā lagā. ¹¹Us ne Rab se pūchhā, “Tū ne apne kḥādīm ke sāth itnā burā sulūk kyon kiyā? Main ne kis kām se tujhe itnā nārāz kiyā ki tū ne in tamām logoñ kā bojh mujh par dāl diyā? ¹²Kyā main ne hāmīlā ho kar is pūrī qaum ko janm diyā ki tū mujh se kahtā hai, ‘Ise us tarah uṭhā kar le chalnā jis tarah āyā shīrkḥār bachche ko uṭhā kar har jagah sāth lie phirti hai. Isī tarah ise us mulk meñ le jānā jis kā wādā main ne

qasam khā kar in ke bāpdādā se kiyā hai.’ ¹³Ai Allāh, main in tamām logoñ ko kahān se gosht muhaiyā karūn? Wuh mere sāmne rote rahte haiñ ki hameñ khāne ke lie gosht do. ¹⁴Main akelā in tamām logoñ kī zimmedārī nahīn uṭhā saktā. Yih bojھ mere lie had se zyādā bhārī hai. ¹⁵Agar tū is par isrār kare to phir behtar hai ki abhī mujhe mār de tāki main apnī tabāhī na dekhūn.”

¹⁶Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Mere pās Isrāīl ke 70 buzurg jamā kar. Sirf aise log chun jin ke bāre meñ tujhe mālūm hai ki wuh logoñ ke buzurg aur nigahbān haiñ. Unheñ mulāqāt ke khaime ke pās le ā. Wahān wuh tere sāth khaṛe ho jāeñ, ¹⁷to main utar kar tere sāth hamkalām hūngā. Us waqt main us Rūh meñ se kuchh lūngā jo main ne tujh par nāzil kiyā thā aur use un par nāzil karūngā. Tab wuh qaum kā bojھ uṭhāne meñ terī madad kareñge aur tū is meñ akelā nahīn rahegā. ¹⁸Logoñ ko batānā, ‘Apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karo, kyonki kal tum gosht khāoge. Rab ne tumhārī sunī jab tum ro paṛe ki kaun hameñ gosht khilāegā, Mīsr meñ hamārī hālat behtar thī. Ab

Rab tumheñ gosht muhaiyā karegā aur tum use khāoge. ¹⁹Tum use na sirf ek, do yā pāñch din khāoge balki 10 yā 20 din se bhī zyādā arse tak. ²⁰Tum ek pūrā mahinā kḥūb gosht khāoge, yahān tak ki wuh tumhārī nāk se niklegā aur tumheñ us se ghin āegī. Aur yih is sabab se hogā ki tum ne Rab ko jo tumhāre darmiyān hai radd kiyā aur rote rote us ke sāmne kahā ki ham kyon Mīsr se nikle.”

²¹Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Agar qaum ke paidal chalne wāle gine jāeñ to chhih lākh haiñ. Tū kis tarah hameñ ek māh tak gosht muhaiyā karegā? ²²Kyā gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ ko itnī miqdār meñ zabah kiyā jā saktā hai ki kāfī ho? Agar samundar kī tamām machhliyān un ke lie pakaṛī jāeñ to kyā kāfī hoñgī?”

²³Rab ne kahā, “Kyā Rab kā iḥtiyār kam hai? Ab tū kḥud dekh legā ki merī bāteñ durust haiñ ki nahīn.”

²⁴Chunāñche Mūsā ne wahān se nikal kar logoñ ko Rab kī yih bāteñ batāīn. Us ne un ke buzurgoñ meñ se 70 ko chun kar unheñ mulāqāt ke khaime ke irdgird khaṛā kar diyā. ²⁵Tab Rab bādal meñ utar kar Mūsā

se hamkalām huā. Jo Rūh us ne Mūsā par nāzil kiyā thā us meñ se us ne kuchh le kar un 70 buzurgoñ par nāzil kiyā. Jab Rūh un par āyā to wuh nabuwat karne lage. Lekin aisā phir kabhī na huā.

²⁶Ab aisā huā ki in sattu buzurgoñ meñ se do khaimāgāh meñ rah gae the. Un ke nām Ildād aur medād the. Unheñ chunā to gayā thā lekin wuh mulāqāt ke khaima ke pās nahīn āe the. Is ke bāwujūd Rūh un par bhī nāzil huā aur wuh khaimāgāh meñ nabuwat karne lage. ²⁷Ek naujawān bhāg kar Mūsā ke pās āyā aur kahā, “Ildād aur medād khaimāgāh meñ hī nabuwat kar rahe haiñ.”

²⁸Yashua bin Nūn jo jawānī se Mūsā kā madadgār thā bol uṭhā, “Mūsā mere āqā, unheñ rok deñ!”

²⁹Lekin Mūsā ne jawāb diyā, “Kyā tū merī khātir ghairat khā rahā hai? Kāsh Rab ke tamām log nabī hote aur wuh un sab par apnā Rūh nāzil kartā!” ³⁰Phir Mūsā aur Isrāīl ke buzurg khaimāgāh meñ wāpas āe.

³¹Tab Rab kī taraf se zordār hawā chalne lagī jis ne samundar ko pār karne wāle baṭeron ke ghol dhakel kar khaimāgāh ke irdgird zamīn

par phaiñk die. Un ke ghol tīn fuṭ ūñche aur khaimāgāh ke chāron taraf 30 kilomītar tak parē rahe.

³²Us pūre din aur rāt aur agle pūre din log nikal kar baṭereñ jamā karte rahe. Har ek ne kam az kam das baṛī ṭokriyāñ bhar liñ. Phir unhoñ ne un kā gosht khaima ke irdgird zamīn par phailā diyā tāki wuh khushk ho jāe.

³³Lekin gosht ke pahle ṭukre abhī muñh meñ the ki Rab kā ghazab un par ān parā, aur us ne un meñ saṅht wabā phailne dī. ³⁴Chunāñche maqām kā nām Qabrot-hattāwā yāñi ‘Lālach kī Qabreñ’ rakhā gayā, kyonki wahāñ unhoñ ne un logoñ ko dafn kiyā jo gosht ke lālach meñ ā gae the.

³⁵Is ke bād Isrāīlī Qabrot-hattāwā se rawānā ho kar Hasīrāt pahuñch gae. Wahāñ wuh khaimāzan hue.

Mariyam aur Hārūn kī Muḥālafat

12 Ek din Mariyam aur Hārūn Mūsā ke khilāf bāteñ karne lage. Wajah yih thī ki us ne Kūsh kī ek aurat se shādī kī thī.

²Unhoñ ne pūchhā, “Kyā Rab sirf Mūsā kī mārifat bāt kartā hai? Kyā

us ne ham se bhī bāt nahiñ kī?” Rab ne un kī yih bāteñ sunīñ.

³Lekin Mūsā nihāyat halīm thā. Duniyā meñ us jaisā halīm koī nahiñ thā. ⁴Achānak Rab Mūsā, Hārūn aur Mariyam se muḵhātīb huā, “Tum tīnoñ bāhar nikal kar mulāqāt ke ḵhaime ke pās āo.”

Tīnoñ wahāñ pahuñche. ⁵Tab Rab bādal ke satūn meñ utar kar mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par khaṛā huā. Us ne Hārūn aur Mariyam ko bulāyā to donoñ āe. ⁶Us ne kahā, “Merī bāt suno. Jab tumhāre darmiyān nabī hotā hai to main apne āp ko royā meñ us par zāhir kartā hūñ yā ḵhāb meñ us se muḵhātīb hotā hūñ. ⁷Lekin mere ḵhādīm Mūsā kī aur bāt hai. Use main ne apne pūre gharāne par muqarrar kiyā hai. ⁸Us se main rūbarū hamkalām hotā hūñ. Us se main muammoñ ke zariye nahiñ balki sāf sāf bāt kartā hūñ. Wuh Rab kī sūrat dekhtā hai. To phir tum mere ḵhādīm ke ḵhilāf bāteñ karne se kyon na ḍare?”

⁹Rab kā ḡhazab un par ān paṛā, aur wuh chalā gayā. ¹⁰Jab bādal kā satūn ḵhaime se dūr huā to Mariyam kī jild barf kī mānind safed thī. Wuh koṛh kā shikār ho

gai thī. Hārūn us kī taraf muṛā to us kī hālat dekhī ¹¹aur Mūsā se kahā, “Mere āqā, mehrbānī karke hameñ is gunāh kī sazā na deñ jo hamārī hamāqat ke bāis sarzad huā hai. ¹²Mariyam ko is hālat meñ na chhoṛeñ. Wuh to aise bachche kī mānind hai jo murdā paidā huā ho, jis ke jism kā ādhā hissā gal chukā ho.”

¹³Tab Mūsā ne pukār kar Rab se kahā, “Ai Allāh, mehrbānī karke use shafā de.” ¹⁴Rab ne jawāb meñ Mūsā se kahā, “Agar Mariyam kā bāp us ke muñh par thūktā to kyā wuh pūre hafte tak sharm mahsūs na kartī? Use ek hafte ke lie ḵhaimāgāh ke bāhar band rakh. Is ke bād use wāpas lāyā jā saktā hai.”

¹⁵Chunāñche Mariyam ko ek hafte ke lie ḵhaimāgāh ke bāhar band rakhā gayā. Log us waqt tak safr ke lie rawānā na hue jab tak use wāpas na lāyā gayā. ¹⁶Jab wuh wāpas āi to Isrāīlī Hasīrāt se rawānā ho kar Fārān ke registān meñ ḵhaimāzan hue.

Mulk-e-Kanān meñ Isrāīlī Jāsūs

13 Phir Rab ne Mūsā se kahā,

²“Kuchh ādmī Mulk-e-

Kanān kā jāyzā lene ke lie bhej de, kyonki main use Isrāīliyon ko dene ko hūn. Har qabile meñ se ek rāhnumā ko chun kar bhej de.”

³Mūsā ne Rab ke kahne par unheñ Dasht-e-Fārān se bhejā. Sab Isrāīlī rāhnumā the. ⁴Un ke nām yih haiñ: Rūbin ke qabile se Sammua bin Zakkūr,

⁵Shamāūn ke qabile se Sāfat bin Horī,

⁶Yahūdāh ke qabile se Kālib bin Yafunnā,

⁷Ishkār ke qabile se Ijāl bin Yūsuf,

⁸Ifraīm ke qabile se Hosea bin Nūn,

⁹Binyamīn ke qabile se Faltī bin Rafū,

¹⁰Zabūlūn ke qabile se Jaddiyel bin Sodī,

¹¹Yūsuf ke beṭe Manassī ke qabile se Jiddī bin Sūsī,

¹²Dān ke qabile se Ammiyel bin Jamallī,

¹³Āshar ke qabile se Satūr bin Mikāel,

¹⁴Naftālī ke qabile se Naḥhbī bin Wufsi,

¹⁵Jad ke qabile se Jiyuel bin Mākī.

¹⁶Mūsā ne inhīn bārah ādmiyon ko mulk kā jāyzā lene ke lie bhejā.

Us ne Hosea kā nām Yashua yānī ‘Rab Najāt Hai’ meñ badal diyā.

¹⁷Unheñ ruḥsat karne se pahle us ne kahā, “Dasht-e-Najab se guzar kar pahārī ilāqe tak pahuñcho.

¹⁸Mālūm karo ki yih kis tarah kā mulk hai aur us ke bāshinde kaise haiñ. Kyā wuh tāqatwar haiñ yā kamzor, tādād meñ kam haiñ yā zyādā?

¹⁹Jis mulk meñ wuh baste haiñ kyā wuh achchhā hai ki nahīn? Wuh kis qism ke shahron meñ rahte haiñ? Kyā un kī chārdiwāriyān haiñ ki nahīn?

²⁰Mulk kī zamīn zarḥhez hai yā banjar? Us meñ daraḥt haiñ ki nahīn? Aur jurrat karke mulk kā kuchh phal chun kar le āo.” Us waqt pahle angūr pak gae the.

²¹Chunāñche in ādmiyon ne safr karke Dasht-e-Sīn se Rahob tak mulk kā jāyzā liyā. Rahob Labo-hamāt ke qarīb hai. ²²Wuh Dasht-e-Najab se guzar kar Habrūn pahuñche jahān Anāq ke beṭe Aḥīmān, Sīsī aur Talmī rahte the. (Habrūn ko Misr ke shahr Zuan se sāt sāl pahle tāmīr kiya gayā thā.) ²³Jab wuh Wādī-e-Iskāl tak pahuñche to unhoñ ne ek ḍālī kāt lī jis par angūr kā guchchhā lagā huā thā. Do ādmiyon ne yih

angūr, kuchh anār aur kuchh anjīr lāthī par laṭkāe aur use uṭhā kar chal paṛe. ²⁴Us jagah kā nām us guchchhe ke sabab se jo Isrāīliyon ne wahān se kāṭ liyā Iskāl yānī Guchchhā rakhā gayā.

²⁵Chālīs din tak mulk kā khoj lagāte lagāte wuh lauṭ āe. ²⁶Wuh Mūsā, Hārūn aur Isrāīl kī pūrī jamāt ke pās āe jo Dasht-e-Fārān meñ Qādis kī jagah par intazār kar rahe the. Wahān unhoñ ne sab kuchh batāyā jo unhoñ ne mālūm kiyā thā aur unheñ wuh phal dikhāe jo le kar āe the. ²⁷Unhoñ ne Mūsā ko riport dī, “Ham us mulk meñ gae jahān āp ne hameñ bhejā thā. Wāqai us mulk meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Yahān hamāre pās us ke kuchh phal bhī haiñ. ²⁸Lekin us ke bāshinde tāqatwar haiñ. Un ke shahron kī fasīleñ haiñ, aur wuh nihāyat baṛe haiñ. Ham ne wahān Anāq kī aulād bhī dekhī. ²⁹Amāliqī Dasht-e-Najab meñ rahte haiñ jabki Hittī, Yabūsī aur Amorī pahārī ilāqe meñ ābād haiñ. Kanānī sāhilī ilāqe aur Dariyā-e-Yardan ke kināre kināre baste haiñ.”

³⁰Kālīb ne Mūsā ke sāmne jamāshudā logoñ ko ishārā kiyā ki

wuh ḵhāmosh ho jāeñ. Phir us ne kahā, “Āeñ, ham mulk meñ dāḵhil ho jāeñ aur us par qabzā kar leñ, kyonki ham yaqīnan yih karne ke qābil haiñ.” ³¹Lekin dūsre ādmiyon ne jo us ke sāth mulk ko deḵhne gae the kahā, “Ham un logoñ par hamlā nahīn kar sakte, kyonki wuh ham se tāqatwar haiñ.” ³²Unhoñ ne Isrāīliyon ke darmiyān us mulk ke bāre meñ ḡhalat afwāheñ phailāñ jis kī taftish unhoñ ne kī thī. Unhoñ ne kahā, “Jis mulk meñ se ham guzare tāki us kā jāyzā leñ wuh apne bāshindoñ ko haṛap kar letā hai. Jo bhī us meñ rahtā hai nihāyat darāzqad hai. ³³Ham ne wahān dewqāmat afrād bhī dekhe. (Anāq ke beṭe dewqāmat ke afrād kī aulād the.) Un ke sāmne ham apne āp ko ṭiḍḍī jaisā mahsūs kar rahe the, aur ham un kī nazar meñ aise the bhī.”

Log Kanān meñ Dāḵhil

Nahīn Honā Chāhte

14 Us rāt tamām log chīḵhen mār mār kar rote rahe.

²Sab Mūsā aur Hārūn ke ḵhilāf buṛbuṛāne lage. Pūrī jamāt ne un se kahā, “Kāsh ham Misr yā is registān meñ mar gae hote! ³Rab

hameñ kyoñ us mulk meñ le jā rahā hai? Kyā is lie ki dushman hameñ talwār se qatl kare aur hamāre bāl-bachchoñ ko lūṭ le? Kyā behtar nahīñ hogā ki ham Misr wāpas jāeñ?” ⁴Unhoñ ne ek dūsre se kahā, “Āo, ham rāhnumā chun kar Misr wāpas chale jāeñ.”

⁵Tab Mūsā aur Hārūn pūrī jamāt ke sāmne muñh ke bal gire. ⁶Lekin Yashua bin Nūn aur Kālib bin Yafunnā bāqī das jāsūsoñ se farq the. Pareshānī ke ālam meñ unhoñ ne apne kapre phāṛ kar ⁷pūrī jamāt se kahā, “Jis mulk meñ se ham guzare aur jis kī taftīsh ham ne kī wuh nihāyat hī achchhā hai. ⁸Agar Rab ham se khush hai to wuh zarūr hameñ us mulk meñ le jāegā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Wuh hameñ zarūr yih mulk degā. ⁹Rab se baḡhāwat mat karnā. Us mulk ke rahne wāloñ se na ḍareñ. Ham unheñ haṛap kar jāenge. Un kī panāh un se jāti rahī hai jabki Rab hamāre sāth hai. Chunāñche un se mat ḍareñ.”

¹⁰Yih sun kar pūrī jamāt unheñ sangsār karne ke lie taiyār huī. Lekin achānak Rab kā jalāl mulāqāt ke khaime par zāhir huā, aur tamām Isrāīliyon ne use dekhā.

¹¹Rab ne Mūsā se kahā, “Yih log mujhe kab tak haqīr jāneñge? Wuh kab tak mujh par imān rakhne se inkār kareñge agarche main ne un ke darmiyān itne mojize kie haiñ? ¹²Main unheñ wabā se mār ḍālūngā aur unheñ rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. Un kī jagah main tujh se ek qaum banāūngā jo un se baṛī aur tāqatwar hogī.”

¹³Lekin Mūsā ne Rab se kahā, “Phir Misrī yih sun leñge! Kyoñki tū ne apnī qudrat se in logoñ ko Misr se nikāl kar yahāñ tak pahuñchāyā hai. ¹⁴Misrī yih bāt Kanān ke bāshindoñ ko batāenge. Yih log pahle se sun chuke haiñ ki Rab is qaum ke sāth hai, ki tujhe rūbarū dekhā jātā hai, ki terā bādal un ke ūpar ṭhahrā rahtā hai, aur ki tū dīn ke waqt bādal ke satūn meñ aur rāt ko āg ke satūn meñ in ke āge āge chaltā hai. ¹⁵Agar tū ek dam is pūrī qaum ko tabāh kar ḍāle to bāqī qaumeñ yih sun kar kahañgī, ¹⁶‘Rab in logoñ ko us mulk meñ le jāne ke qābil nahīñ thā jis kā wādā us ne un se qasam khā kar kiyā thā. Isī lie us ne unheñ registān meñ halāk kar diyā.’ ¹⁷Ai Rab, ab apnī qudrat yoñ zāhir kar jis tarah tū ne farmāyā hai. Kyoñki tū ne

kahā, ¹⁸‘Rab tahammul aur shafqat se bharpūr hai. Wuh gunāh aur nāfarmānī muāf kartā hai, lekin har ek ko us kī munāsib sazā bhī detā hai. Jab wālīdāin gunāh karen to un kī aulād ko bhī tīsri aur chauthī pusht tak sazā ke natāyij bhugatne paṛenge.’ ¹⁹In logoṅ kā qusūr apnī azīm shafqat ke mutābiq muāf kar. Unheṅ us tarah muāf kar jis tarah tū unheṅ Misr se nikalte waqt ab tak muāf kartā rahā hai.”

²⁰Rab ne jawāb diyā, “Tere kahne par main ne unheṅ muāf kar diyā hai. ²¹Is ke bāwujūd merī hayāt kī qasam aur mere jalāl kī qasam jo pūrī duniyā ko māmūr kartā hai, ²²in logoṅ meṅ se koī bhī us mulk meṅ dākḥil nahīn hogā. Unhoṅ ne merā jalāl aur mere mojize dekhe haiṅ jo main ne Misr aur registān meṅ kar dikhāe haiṅ. To bhī unhoṅ ne das dafā mujhe āzmāyā aur merī na sunī. ²³Un meṅ se ek bhī us mulk ko nahīn dekhegā jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Jis ne bhī mujhe haqīr jānā hai wuh kabhī use nahīn dekhegā. ²⁴Sirf merā kḥādīm Kālib muḥhtalif hai. Us kī rūh farq hai. Wuh pūre dil se merī pairawī kartā hai, is lie main use us mulk

meṅ le jāūngā jis meṅ us ne safr kiyā hai. Us kī aulād mulk mīrās meṅ pāegī. ²⁵Lekin filhāl Amālīqī aur Kanānī us kī wādiyoṅ meṅ ābād raheṅge. Chunānche kal muṛ kar wāpas chalo. Registān meṅ Bahre-Qulzum kī taraf rawānā ho jāo.”

²⁶Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²⁷“Yih sharīr jamāt kab tak mere kḥilāf buṛbuṛātī rahegī? Un ke gile-shikwe mujh tak pahuñch gae haiṅ. ²⁸Is lie unheṅ batāo, ‘Rab farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tumhāre sāth wuhī kuchh karūnga jo tum ne mere sāmne kahā hai. ²⁹Tum is registān meṅ mar kar yihīn paṛe rahoge, har ek jo 20 sāl yā is se zāyd kā hai, jo mardumshumārī meṅ ginā gayā aur jo mere kḥilāf buṛbuṛāyā. ³⁰Go main ne hāth uṭhā kar qasam khāi thī ki main tujhe us meṅ basāūngā tum meṅ se koī bhī us mulk meṅ dākḥil nahīn hogā. Sirf Kālib bin Yafunnā aur Yashua bin Nūn dākḥil hoṅge. ³¹Tum ne kahā thā ki dushman hamāre bachchoṅ ko lūṭ leṅge. Lekin unhīn ko main us mulk meṅ le jāūngā jise tum ne radd kiyā hai. ³²Lekin tum kḥud dākḥil nahīn hoge. Tumhārī lāsheṅ is registān

meñ paṛī raheṅgī. ³³Tumhāre bachche 40 sāl tak yahān registān meñ gallābān hoṅge. Unheñ tumhārī bewafāī ke sabab se us waqt tak taklīf uṭhānī paṛegī jab tak tum meñ se ākhirī shaḵhs mar na gayā ho. ³⁴Tum ne chālīs din ke daurān us mulk kā jāyzā liyā. Ab tumheñ chālīs sāl tak apne gunāhoñ kā natījā bhugatnā paṛegā. Tab tumheñ patā chalegā ki is kā kyā matlab hai ki main tumhārī muḵhālafat kartā hūn. ³⁵Main, Rab ne yih bāt farmāī hai. Main yaqīnan yih sab kuchh us sārī sharīr jamāt ke sāth karūṅga jis ne mil kar merī muḵhālafat kī hai. Isī registān meñ wuh ḵhatm ho jāeṅge, yihīn mar jāeṅge.”

³⁶⁻³⁷Jin ādmiyoñ ko Mūsā ne mulk kā jāyzā lene ke lie bhejā thā, Rab ne unheñ fauran mohlak wabā se mār ḍālā, kyonki un ke ḡhalat afwāheñ phailāne se pūrī jamāt buṛbuṛāne lagī thī. ³⁸Sirf Yashua bin Nūn aur Kālīb bin Yafunnā zindā rahe.

³⁹Jab Mūsā ne Rab kī yih bāteñ Isrāīliyoñ ko batāīn to wuh ḵhūb mātām karne lage. ⁴⁰Agī subah-sawere wuh uṭhe aur yih kahte hue ūnche pahārī ilāqe ke lie rawānā

hue ki ham se ḡhaltī huī hai, lekin ab ham hāzir haiñ aur us jagah kī taraf jā rahe haiñ jis kā zikr Rab ne kiya hai.

⁴¹Lekin Mūsā ne kahā, “Tum kyon Rab kī ḵhilāfwarzī kar rahe ho? Tum kāmyāb nahīn hoge. ⁴²Wahān na jāo, kyonki Rab tumhāre sāth nahīn hai. Tum dushmanoñ ke hāthoñ shikast khāoge, ⁴³kyonki wahān Amāliqī aur Kanānī tumhārā sāmna kareṅge. Chūnki tum ne apnā muñh Rab se pher liyā hai is lie wuh tumhāre sāth nahīn hogā, aur dushman tumheñ talwār se mār ḍālegā.”

⁴⁴To bhī wuh apne ḡhurūr meñ jurrat karke ūnche pahārī ilāqe kī taraf baṛhe, hālānki na Mūsā aur na ahd ke sandūq hī ne ḵhaimāgāh ko chhoṛā. ⁴⁵Phir us pahārī ilāqe meñ rahne wāle Amāliqī aur Kanānī un par ān paṛe aur unheñ mārte mārte Hurmā tak titar-bitar kar diya.

Kanān meñ Qurbāniyān

Pesh Karne kā Tariqā

15 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dāḡhil hoge

jo main tumheñ dūngā ³⁻⁴to jalne wālī qurbāniyāñ yon pesh karnā:

Agar tum apne gāy-bailon yā bheṛ-bakriyon meñ se aisī qurbānī pesh karnā chāho jis kī khushbū Rab ko pasand ho to sāth sāth ḍeṛh kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karo jo ek liṭar zaitūn ke tel ke sāth milāyā gayā ho. Is meñ koī farq nahīn ki yih bhasm hone wālī qurbānī, mannat kī qurbānī, dili khushī kī qurbānī yā kisī id kī qurbānī ho.

⁵Har bheṛ ko pesh karte waqt ek liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh karnā. ⁶Jab menḍhā qurbān kiya jāe to 3 kilogrām behtarīn maidā bhī sāth pesh karnā jo sawā liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. ⁷Sawā liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh ki jāe. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand āegī.

⁸Agar tū Rab ko bhasm hone wālī qurbānī, mannat kī qurbānī yā salāmatī kī qurbānī ke taur par jawān bail pesh karnā chāhe ⁹to us ke sāth sārhe 4 kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karnā jo do liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. ¹⁰Do liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh ki jāe. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

¹¹Lāzim hai ki jab bhī kisī gāy, bail, bheṛ, menḍhe, bakrī yā bakre ko chaṛhāyā jāe to aisā hī kiya jāe.

¹²Agar ek se zāyd jānwaron ko qurbān karnā hai to har ek ke lie muqarrarā ḡhallā aur mai kī nazareñ bhī sāth hī pesh ki jāeñ.

¹³Lāzim hai ki har desī Isrāīlī jalne wālī qurbāniyāñ pesh karte waqt aisā hī kare. Phir un kī khushbū Rab ko pasand āegī. ¹⁴Yih bhī lāzim hai ki Isrāīl meñ ārizī yā mustaqil taur par rahne wāle pardesī in usūlon ke mutābiq apnī qurbāniyāñ chaṛhāeñ. Phir un kī khushbū Rab ko pasand āegī. ¹⁵Mulk-e-Kanān meñ rahne wāle tamām logon ke lie pābandiyāñ ek jaisi haiñ, khāh wuh desī hoñ yā pardesī, kyonki Rab kī nazar meñ pardesī tumhāre barābar hai. Yih tumhāre aur tumhārī aulād ke lie dāymī usūl hai. ¹⁶Tumhāre aur tumhāre sāth rahne wāle pardesī ke lie ek hī shariāt hai.”

Fasal ke lie Shukrguzārī

kī Qurbānī

¹⁷Rab ne Mūsā se kahā,

¹⁸“Isrāīliyon ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhlil hoge jis meñ

main̄ tumheñ le jā rahā hūñ ¹⁹aur wahāñ kī paidāwār khāoge to pahle us kā ek hissā uṭhāne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh karnā. ²⁰Fasal ke pahle kḥālis āṭe meñ se mere lie ek roṭī banā kar uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. Wuh gāhne kī jagah kī taraf se Rab ke lie uṭhāne wālī qurbānī hogī. ²¹Apnī fasal ke pahle kḥālis āṭe meñ se yih qurbānī pesh kiyā karo. Yih usūl hameshā tak lāgū rahe.

Nādānistā Gunāhoñ ke

lie Qurbāniyāñ

²²Ho saktā hai kī ḡhairirādī taur par tum se ḡhaltī huī hai aur tum ne un ahkām par pūre taur par amal nahīñ kiyā jo Rab Mūsā ko de chukā hai ²³yā jo wuh āne wālī nasloñ ko degā. ²⁴Agar jamāt is bāt se nāwāqif thī aur ḡhairirādī taur par us se ḡhaltī huī to phir pūrī jamāt ek jawān bail bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Sāth hī wuh muqarrarā ḡhallā aur mai kī nazareñ bhī pesh kare. Is kī kḥushbū Rab ko pasand hogī. Is ke alāwā jamāt gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā pesh kare. ²⁵Imām Isrāil kī pūrī jamāt kā kaffārā de

to unheñ muāfī milegī, kyonki un kā gunāh ḡhairirādī thā aur unhoñ ne Rab ko bhasm hone wālī qurbānī aur gunāh kī qurbānī pesh kī hai. ²⁶Isrāiliyōñ kī pūrī jamāt ko pardesiyōñ samet muāfī milegī, kyonki gunāh ḡhairirādī thā.

²⁷Agar sirf ek shaḡhs se ḡhairirādī taur par gunāh huā ho to gunāh kī qurbānī ke lie wuh ek yaksālā bakrī pesh kare. ²⁸Imām Rab ke sāmne us shaḡhs kā kaffārā de. Jab kaffārā de diyā gayā to use muāfī hāsil hogī. ²⁹Yihī usūl pardesī par bhī lāgū hai. Agar us se ḡhairirādī taur par gunāh huā ho to wuh muāfī hāsil karne ke lie wuhī kuchh kare jo Isrāili ko karnā hotā hai.

Dānistā Gunāhoñ ke lie

Sazā-e-Maut

³⁰Lekin agar koī desī yā pardesī jāñ-būjh kar gunāh kartā hai to aisā shaḡhs Rab kī ihānat kartā hai, is lie lāzim hai kī use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ³¹Us ne Rab kā kalām haqīr jāñ kar us ke ahkām toṛ ḍāle haiñ, is lie use zarūr qaum meñ se miṭāyā jāe. Wuh apne gunāh kā zimmedār hai.”

³²Jab Isrāīlī registān meñ se guzar rahe the to ek ādmī ko pakaṛā gayā jo hafte ke din lakaṛiyāñ jamā kar rahā thā. ³³Jinhoñ ne use pakaṛā thā wuh use Mūsā, Hārūn aur pūrī jamāt ke pās le āe. ³⁴Chūñki sāf mālūm nahīñ thā ki us ke sāth kyā kiyā jāe is lie unhoñ ne use giriftār kar liyā.

³⁵Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Is ādmī ko zarūr sazā-e-maut dī jāe. Pūrī jamāt use khaimāgāh ke bāhar le jā kar sangsār kare.” ³⁶Chunāñche jamāt ne use khaimāgāh ke bāhar le jā kar sangsār kiyā, jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

Ahkām kī Yād Dilāne

Wāle Phundne

³⁷Rab ne Mūsā se kahā, ³⁸“Isrāīliyoñ ko batānā ki tum aur tumhāre bād kī nasleñ apne libās ke kināroñ par phundne lagāeñ. Har phundnā ek qirmizī ḍorī se libās ke sāth lagā ho. ³⁹In phundnoñ ko dekh kar tumheñ Rab ke tamām ahkām yād raheñge aur tum un par amal karoge. Phir tum apne diloñ aur āñkhoñ kī ḡhalat khāhishoñ ke pīchhe nahīñ paṛoge

balki zinākārī se dūr rahoge. ⁴⁰Phir tum mere ahkām ko yād karke un par amal karoge aur apne Ḳhudā ke sāmne maḵsūs-o-muqaddas rahoge. ⁴¹Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā tāki tumhārā Ḳhudā hūñ. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.”

Qorah, Dātan aur Abīrām

kī Sarkashī

16 ¹⁻²Ek din Qorah bin Izhār Mūsā ke khilāf uṭhā. Wuh Lāwī ke qabīle kā Qihātī thā. Us ke sāth Rūbin ke qabīle ke tīn ādmī the, Iliyāb ke beṭe Dātan aur Abīrām aur On bin Palat. Un ke sāth 250 aur ādmī bhī the jo jamāt ke sardār aur asar-o-rasūkh wāle the, aur jo kaunsal ke lie chune gae the. ³Wuh mil kar Mūsā aur Hārūn ke pās ā kar kahne lage, “Āp ham se ziyādatī kar rahe haiñ. Pūrī jamāt maḵsūs-o-muqaddas hai, aur Rab us ke darmiyāñ hai. To phir āp apne āp ko kyoñ Rab kī jamāt se baḥ kar samajhte haiñ?”

⁴Yih sun kar Mūsā muñh ke bal girā. ⁵Phir us ne Qorah aur us ke tamām sāthiyoñ se kahā, “Kal subah Rab zāhir karegā ki kaun

us kā bandā aur kaun maḵhsūs-o-muqaddas hai. Usī ko wuh apne pās āne degā. ⁶Ai Qorah, kal apne tamām sāthiyon ke sāth baḵhūrdān le kar ⁷Rab ke sāmne un meñ angāre aur baḵhūr ḍālo. Jis ādmī ko Rab chunegā wuh maḵhsūs-o-muqaddas hogā. Ab tum Lāwī ḵhud ziyādatī kar rahe ho.”

⁸Mūsā ne Qorah se bāt jāri rakhī, “Ai Lāwī kī aulād, suno! ⁹Kyā tumhārī nazar meñ yih koī chhoṭī bāt hai ki Rab tumheñ Isrāīlī jamāt ke bāqī logoñ se alag karke apne qarīb le āyā tāki tum Rab ke maqdis meñ aur jamāt ke sāmne khaṛe ho kar un kī ḵhidmat karo? ¹⁰Wuh tujhe aur tere sāthī Lāwiyon ko apne qarīb lāyā hai. Lekin ab tum imām kā ohdā bhī apnānā chāhte ho. ¹¹Apne sāthiyon se mil kar tū ne Hārūn kī nahīn balki Rab kī muḵhālafat kī hai. Kyonki Hārūn kaun hai ki tum us ke ḵhilāf burḃurāo?”

¹²Phir Mūsā ne Iliyāb ke beṭon Dātan aur Abīrām ko bulāyā. Lekin unhoñ ne kahā, “Ham nahīn āeñge. ¹³Āp hameñ ek aise mulk se nikāl lāe haiñ jahān dūdh aur shahd kī kasrat hai tāki ham registān meñ halāk ho jāeñ. Kyā yih kāfī nahīn

hai? Kyā ab āp ham par hukūmat bhī karnā chāhte haiñ? ¹⁴Na āp ne hameñ aise mulk meñ pahuñchāyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai, na hameñ khetoñ aur angūr ke bāghon ke wāris banāyā hai. Kyā āp in ādmiyon kī āñkheñ nikāl ḍāleñge? Nahīn, ham hargiz nahīn āeñge.”

¹⁵Tab Mūsā nihāyat ḡhusse huā. Us ne Rab se kahā, “Un kī qurbānī ko qabūl na kar. Maiñ ne ek gadhā tak un se nahīn liyā, na maiñ ne un meñ se kisī se burā sulūk kiyā hai.”

¹⁶Qorah se us ne kahā, “Kal tum aur tumhāre sāthī Rab ke sāmne hāzir ho jāo. Hārūn bhī āegā. ¹⁷Har ek apnā baḵhūrdān le kar use Rab ko pesh kare.” ¹⁸Chunāñche har ādmī ne apnā baḵhūrdān le kar us meñ angāre aur baḵhūr ḍāl diyā. Phir sab Mūsā aur Hārūn ke sāth mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par khaṛe hue. ¹⁹Qorah ne pūri jamāt ko darwāze par Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā kiyā thā.

Achānak pūri jamāt par Rab kā jalāl zāhir huā. ²⁰Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²¹“Is jamāt se alag ho jāo tāki maiñ ise fauran halāk kar dūñ.” ²²Mūsā aur Hārūn munh ke bal gire aur bol uṭhe, “Ai Allāh,

tū tamām jānoñ kā Ḳhudā hai. Kyā terā ḡhazab ek hī ādmī ke gunāñ ke sabab se pūrī jamāt par ān paṛegā?”

²³Tab Rab ne Mūsā se kahā,
²⁴“Jamāt ko batā de ki Qorah, Dātan aur Abīrām ke ḍeron se dūr ho jāo.” ²⁵Mūsā uṭh kar Dātan aur Abīrām ke pās gayā, aur Isrāīl ke buzurg us ke pīchhe chale. ²⁶Us ne jamāt ko āgāh kiyā, “In sharīron ke ḡhaimoñ se dūr ho jāo! Jo kuchh bhī un ke pās hai use na chhuo, warnā tum bhī un ke sāth tabāh ho jāoge jab wuh apne gunāhoñ ke bāis halāk hoñge.” ²⁷Tab bāqī log Qorah, Dātan aur Abīrām ke ḍeron se dūr ho gae.

Dātan aur Abīrām apne bāl-bachchoñ samet apne ḡhaimoñ se nikal kar bāhar khāṛe the. ²⁸Mūsā ne kahā, “Ab tumheñ patā chalegā ki Rab ne mujhe yih sab kuchh karne ke lie bhejā hai. Maiñ apnī nahīñ balki us kī marzī pūrī kar rahā hūñ. ²⁹Agar yih log dūsroñ kī tarah tabāī maut mareñ to phir Rab ne mujhe nahīñ bhejā. ³⁰Lekin agar Rab aisā kām kare jo pahle kabhī nahīñ huā aur zamīn apnā muñh khol kar unheñ aur un kā pūrā māl haṛap kar le aur unheñ jīte-jī dafnā de to is kā matlab hogā

ki in ādmiyoñ ne Rab ko haqīr jānā hai.”

³¹Yih bāt kahte hī un ke niche kī zamīn phaṭ gaī. ³²Us ne apnā muñh khol kar unheñ, un ke ḡhāndānoñ ko, Qorah ke tamām logoñ ko aur un kā sārā sāmān haṛap kar liyā. ³³Wuh apnī pūrī milkiyat samet jīte-jī dafn ho gae. Zamīn un ke ūpar wāpas ā gaī. Yoñ unheñ jamāt se nikālā gayā aur wuh halāk ho gae. ³⁴Un kī chīḡheñ sun kar un ke irdgird khāṛe tamām Isrāīlī bhāḡ uṭhe, kyoñki unhoñ ne sochā, “Aisā na ho ki zamīn hamēñ bhī nigal le.”

³⁵Usī lamhe Rab kī taraf se āḡ utar āī aur un 250 ādmiyoñ ko bhasm kar diyā jo baḡhūr pesh kar rahe the. ³⁶Rab ne Mūsā se kahā,
³⁷“Hārūn Imām ke beṭe Iliyazar ko ittalā de ki wuh baḡhūrdānoñ ko rākh meñ se nikāl kar rakhe. Un ke angāre wuh dūr phaiñke. Baḡhūrdānoñ ko rakhne kā sabab yih hai ki ab wuh maḡhsūs-o-muqaddas haiñ. ³⁸Log un ādmiyoñ ke yih baḡhūrdān le leñ jo apne gunāñ ke bāis jāñ bahaq ho gae. Wuh unheñ kūṭ kar un se chādareñ banāeñ aur unheñ jalne wālī qurbāniyoñ kī qurbāngāh par chaṛhāeñ. Kyoñki wuh Rab ko pesh

kie gae haiñ, is lie wuh maḵhsūs-o-muqaddas haiñ. Yoñ wuh Isrāīliyoñ ke lie ek nishān raheñge.”

³⁹Chunāñche Iliyazar Imām ne pītal ke yih baḵhūrdān jamā kie jo bhasm kie hue ādmiyoñ ne Rab ko pesh kie the. Phir logoñ ne unheñ kūt kar un se chādareñ banāñ aur unheñ qurbāngāh par chaḥhā diyā.

⁴⁰Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat batāyā thā. Maqsad yih thā ki baḵhūrdān Isrāīliyoñ ko yād dilāte raheñ ki sirf Hārūn kī aulād hī ko Rab ke sāmne ā kar baḵhūr jalāne kī ijāzat hai. Agar koī aur aisā kare to us kā hāl Qorah aur us ke sāthiyoñ kā-sā hogā.

⁴¹Agle din Isrāīl kī pūrī jamāt Mūsā aur Hārūn ke ḵhilāf buḥbūḥāne lagī. Unhoñ ne kahā, “Āp ne Rab kī qaum ko mār dālā hai.” ⁴²Lekin jab wuh Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā hue aur mulāqāt ke ḵhaime kā ruḵh kiyā to achānak us par bādāl chhā gayā aur Rab kā jalāl zāhir huā. ⁴³Phir Mūsā aur Hārūn mulāqāt ke ḵhaime ke sāmne āe, ⁴⁴aur Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁵“Is jamāt se nikal jao tāki main ise fauran halāk kar dūñ.” Yih sun kar donoñ muñh ke

bal gire. ⁴⁶Mūsā ne Hārūn se kahā, “Apnā baḵhūrdān le kar us meñ qurbāngāh ke angāre aur baḵhūr ḍāleñ. Phir bhāg kar jamāt ke pās chale jāeñ tāki un kā kaffārā deñ. Jaldī kareñ, kyonki Rab kā ḡhazab un par tūt paḥā hai. Wabā phailne lagī hai.”

⁴⁷Hārūn ne aisā hī kiyā. Wuh dauḥ kar jamāt ke bīch meñ gayā. Logoñ meñ wabā shurū ho chukī thī, lekin Hārūn ne Rab ko baḵhūr pesh karke un kā kaffārā diyā.

⁴⁸Wuh zindoñ aur murdoñ ke bīch meñ khaḥā huā to wabā ruk gai. ⁴⁹To bhī 14,700 afrād wabā se mar gae. Is meñ wuh shāmīl nahīñ haiñ jo Qorah ke sabab se mar gae the.

⁵⁰Jab wabā ruk gai to Hārūn Mūsā ke pās wāpas āyā jo ab tak mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par khaḥā thā.

Hārūn kī Lāṭhī se Koñpleñ

Nikaltī Haiñ

17 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ se bāt karke un se 12 lāṭhiyāñ mangwā le, har qabile ke sardār se ek lāṭhī. Har lāṭhī par us ke mālik kā nām likhnā. ³Lāwī kī lāṭhī par Hārūn kā nām

likhnā, kyonki har qabīle ke sardār ke lie ek lāṭhī hogī. ⁴Phir un ko mulāqāt ke khaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne rakh jahān merī tum se mulāqāt hotī hai. ⁵Jis ādmī ko main ne chun liyā hai us kī lāṭhī se koñpleñ phūṭ nikleñgī. Is tarah main tumhāre khalāf Isrāīliyon kī burburāhaṭ khatm kar dūngā.”

⁶Chunāñche Mūsā ne Isrāīliyon se bāt kī, aur qabīloñ ke har sardār ne use apnī lāṭhī dī. In 12 lāṭhiyon meñ Hārūn kī lāṭhī bhī shāmil thī. ⁷Mūsā ne unheñ mulāqāt ke khaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne rakhā. ⁸Agle din jab wuh mulāqāt ke khaime meñ dākhil huā to us ne dekhā kī Lāwī ke qabīle ke sardār Hārūn kī lāṭhī se na sirf koñpleñ phūṭ niklī haiñ balki phūl aur pake hue bādām bhī lage haiñ.

⁹Mūsā tamām lāṭhiyāñ Rab ke sāmne se bāhar lā kar Isrāīliyon ke pās le āyā, aur unhoñ ne un kā muāynā kiyā. Phir har ek ne apnī apnī lāṭhī wāpas le lī. ¹⁰Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn kī lāṭhī ahd ke sandūq ke sāmne rakh de. Yih bāghī Isrāīliyon ko yād dilāegī kī wuh apnā burburānā band karen, warnā halāk ho jāenge.”

¹¹Mūsā ne aisā hī kiyā. ¹²Lekin Isrāīliyon ne Mūsā se kahā, “Hāy, ham mar jāenge. Hāy, ham halāk ho jāenge, ham sab halāk ho jāenge. ¹³Jo bhī Rab ke maqdis ke qarīb āe wuh mar jāegā. Kyā ham sab hī halāk ho jāenge?”

Imāmoñ aur Lāwiyon kī Zimmedāriyāñ

18 Rab ne Hārūn se kahā, “Maqdis terī, tere beṭoñ aur Lāwī ke qabīle kī zimmedārī hai. Agar is meñ koī ghaltī ho jāe to tum qusūrwar ṭhahroge. Isī tarah imāmoñ kī kḥidmat sirf terī aur tere beṭoñ kī zimmedārī hai. Agar is meñ koī ghaltī ho jāe to tū aur tere beṭe qusūrwar ṭhahreñge. ²Apne qabīle Lāwī ke bāqī ādmiyon ko bhī mere qarīb āne de. Wuh tere sāth mil kar yon hissā leñ kī wuh terī aur tere beṭoñ kī kḥidmat karen jab tum khaime ke sāmne apnī zimmedāriyāñ nibhāoge. ³Terī kḥidmat aur khaime meñ kḥidmat un kī zimmedārī hai. Lekin wuh khaime ke maḥsūs-o-muqaddas sāmān aur qurbāngāh ke qarīb na jāen, warnā na sirf wuh balki tū bhī halāk ho jāegā. ⁴Yon wuh tere sāth

mil kar mulāqāt ke khaime ke pūre kām meñ hissā leñ. Lekin kisī aur ko aisā karne kī ijāzat nahīñ hai. ⁵Sirf tū aur tere beṭe maqdis aur qurbāngāh kī dekh-bhāl karen tāki merā ghazab dubārā Isrāīliyon par na bharke. ⁶Main hī ne Isrāīliyon meñ se tere bhāiyon yāñī Lāwiyon ko chun kar tujhe tohfe ke taur par diyā hai. Wuh Rab ke lie maḥsūs haiñ tāki khaime meñ kḥidmat karen. ⁷Lekin sirf tū aur tere beṭe imām kī kḥidmat saranjām deñ. Main tumheñ imām kā ohdā tohfe ke taur par detā hūñ. Koī aur qurbāngāh aur muqaddas chizon ke nazdik na āe, warnā use sazā-e-maut di jāe.”

Imāmon kā Hissā

⁸Rab ne Hārūn se kahā, “Main ne kḥud muqarrar kiya hai ki tamām uṭhāne wālī qurbāniyāñ terā hissā hon. Yih hameshā tak qurbāniyon meñ se terā aur terī aulād kā hissā haiñ. ⁹Tumheñ muqaddastarīn qurbāniyon kā wuh hissā milnā hai jo jalāyā nahīñ jātā. Hāñ, tujhe aur tere beṭon ko wuhī hissā milnā hai, kḥāh wuh mujhe ghallā kī nazareñ, gunāh kī qurbāniyāñ yā

qusūr kī qurbāniyāñ pesh karen. ¹⁰Use muqaddas jagah par khānā. Har mard use khā saktā hai. Kḥayāl rakh ki wuh maḥsūs-o-muqaddas hai.

¹¹Main ne muqarrar kiya hai ki tamām hilāne wālī qurbāniyon kā uṭhāyā huā hissā terā hai. Yih hameshā ke lie tere aur tere beṭe-beṭiyon kā hissā hai. Tere gharāne kā har fard use khā saktā hai. Shart yih hai ki wuh pāk ho. ¹²Jab log Rab ko apnī faslon kā pahlā phal pesh karenge to wuh terā hī hissā hogā. Main tujhe zaitūn ke tel, nāī mai aur anāj kā behtarīn hissā detā hūñ. ¹³Faslon kā jo bhī pahlā phal wuh Rab ko pesh karenge wuh terā hī hogā. Tere gharāne kā har pāk fard use khā saktā hai. ¹⁴Isrāīl meñ jo bhī chīz Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kī gaī hai wuh terī hogī. ¹⁵Har insān aur har haiwān kā jo pahlauṭhā Rab ko pesh kiya jātā hai wuh terā hī hai. Lekin lāzim hai ki tū har insān aur har nāpāk jānwar ke pahlauṭhe kā fidiyā de kar use chhuṛāe.

¹⁶Jab wuh ek māh ke haiñ to un ke ewaz chāñdī ke pāñch sikke denā. (Har sikke kā wazn maqdis ke bāṭon ke mutābiq 11 grām

ho.) ¹⁷Lekin gāy-bailon aur bher-bakriyon ke pahle bachchon kā fidyā yānī muāwazā na denā. Wuh maḥsūs-o-muqaddas haiñ. Un kā ḵhūn qurbāngāh par chhiṛak denā aur un kī charbī jalā denā. Aisi qurbānī Rab ko pasand hogī. ¹⁸Un kā gosht waise hī tumhāre lie ho, jaise hilāne wālī qurbānī kā Sīnā aur dahnī rān bhī tumhāre lie haiñ.

¹⁹Muqaddas qurbāniyon meñ se tamām uṭhāne wālī qurbāniyāñ terā aur tere beṭe-beṭiyon kā hissā haiñ. Maiñ ne use hameshā ke lie tujhe diyā hai. Yih namak kā dāymī ahd hai jo maiñ ne tere aur terī aulād ke sāth qāym kiya hai.”

Lāwiyon kā Hissā

²⁰Rab ne Hārūn se kahā, “Tū mīrās meñ zamīn nahīn pāegā. Isrāīl meñ tujhe koī hissā nahīn diyā jāegā, kyonki Isrāīliyon ke darmiyan maiñ hī terā hissā aur terī mīrās hūñ. ²¹Apnī paidāwār kā jo daswān hissā Isrāīlī mujhe dete haiñ wuh maiñ Lāwiyon ko detā hūñ. Yih un kī wirāsat hai, jo unheñ mulāqāt ke ḵhaime meñ ḵhidmat karne ke badle meñ milti hai. ²²Ab se Isrāīlī mulāqāt ke ḵhaime ke

qarīb na āeñ, warnā unheñ apnī ḵhatā kā natijā bardāsht karnā pāregā aur wuh halāk ho jāeñge. ²³Sirf Lāwī mulāqāt ke ḵhaime meñ ḵhidmat karen. Agar is meñ koī ḡhaltī ho jāe to wuhī qusūrwar ṭhahreñge. Yih ek dāymī usūl hai. Unheñ Isrāīl meñ mīrās meñ zamīn nahīn milegī. ²⁴Kyonki maiñ ne unheñ wuhī daswān hissā mīrās ke taur par diyā hai jo Isrāīlī mujhe uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karte haiñ. Is wajah se maiñ ne un ke bāre meñ kahā ki unheñ bāqī Isrāīliyon ke sāth mīrās meñ zamīn nahīn milegī.”

Lāwiyon kā Daswān Hissā

²⁵Rab ne Mūsā se kahā, ²⁶“Lāwiyon ko batānā ki tumheñ Isrāīliyon kī paidāwār kā daswān hissā milegā. Yih Rab kī taraf se tumhāri wirāsat hogī. Lāzim hai ki tum is kā daswān hissā Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. ²⁷Tumhāri yih qurbānī nae anāj yā nae angūr ke ras kī qurbānī ke barābar qarār dī jāegī. ²⁸Is tarah tum bhī Rab ko Isrāīliyon kī paidāwār ke daswān hisse meñ se uṭhāne wālī qurbānī pesh karoge. Rab ke lie yih qurbānī

Hārūn Imām ko denā. ²⁹Jo bhī tumheñ milā hai us meñ se sab se achchhā aur muqaddas hissā Rab ko denā. ³⁰Jab tum is kā sab se achchhā hissā pesh karoge to use nae anāj yā nae angūr ke ras kī qurbānī ke barābar qarār diyā jāegā. ³¹Tum apne gharānoñ samet is kā bāqī hissā kahīn bhī khā sakte ho, kyonki yih mulāqāt ke khaime meñ tumhārī kḥidmat kā ajr hai. ³²Agar tum ne pahle is kā behtarīn hissā pesh kiyā ho to phir ise khāne meñ tumhārā koī qusūr nahīn hogā. Phir Isrāīliyoñ kī maḥsūs-o-muqaddas qurbāniyāñ tum se nāpāk nahīn ho jāeñgī aur tum nahīn maroge.”

Surkh Gāy kī Rākh

19 Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²“Isrāīliyoñ ko batānā kī wuh tumhāre pās surkh rang kī jawān gāy le kar āeñ. Us meñ nuqs na ho aur us par kabhī juā na rakhā gayā ho. ³Tum use Iliyazar Imām ko denā jo use khaime ke bāhar le jāe. Wahāñ use us kī maujūdagi meñ zabah kiyā jāe. ⁴Phir Iliyazar Imām apnī ungli se us ke kḥūn se kuchh le

kar mulāqāt ke khaime ke sāmne wāle hisse kī taraf chhiṛke. ⁵Us kī maujūdagi meñ pūrī kī pūrī gāy ko jalāyā jāe. Us kī khāl, gosht, kḥūn aur antariyoñ kā gobar bhī jalāyā jāe. ⁶Phir wuh deodār kī lakaṛī, zūfā aur qirmizī rang kā dhāgā le kar use jaltī huī gāy par phaiñke. ⁷Is ke bād wuh apne kaproñ ko dho kar nahā le. Phir wuh kḥaimāgāh meñ ā saktā hai lekin shām tak nāpāk rahegā.

⁸Jis ādmī ne gāy ko jalāyā wuh bhī apne kaproñ ko dho kar nahā le. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā.

⁹Ek dūsra ādmī jo pāk hai gāy kī rākh ikaṭṭhī karke kḥaimāgāh ke bāhar kisī pāk jagah par ḍāl de. Wahāñ Isrāīl kī jamāt use nāpākī dūr karne kā pānī taiyār karne ke lie mahfūz rakhe. Yih gunāh se pāk karne ke lie istemāl hogā. ¹⁰Jis ādmī ne rākh ikaṭṭhī kī hai wuh bhī apne kaproñ ko dho le. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā. Yih Isrāīliyoñ aur un ke darmiyān rahne wāle pardesiyoñ ke lie dāymī usūl ho.

Lāsh Chhūne se Pāk Ho**Jāne kâ Tariqā**

¹¹Jo bhī lāsh chhue wuh sāt din tak nāpāk rahegā. ¹²Tisre aur sātweñ din wuh apne āp par nāpākī dūr karne kâ pānī chhiṛak kar pāk-sāf ho jāe. Is ke bād hī wuh pāk hogā. Lekin agar wuh in donoñ dinon meñ apne āp ko yoñ pāk na kare to nāpāk rahegā. ¹³Jo bhī lāsh chhū kar apne āp ko yoñ pāk nahīñ kartā wuh Rab ke maqdis ko nāpāk kartā hai. Lāzim hai ki use Isrāil meñ se miṭāyā jāe. Chūñki nāpākī dūr karne kâ pānī us par chhiṛkâ nahīñ gayā is lie wuh nāpāk rahegā.

¹⁴Agar koī ḍere meñ mar jāe to jo bhī us waqt us meñ maujūd ho yā dākḥil ho jāe wuh sāt din tak nāpāk rahegā. ¹⁵Har khulā bartan jo ḍhakne se band na kiyā gayā ho wuh bhī nāpāk hogā. ¹⁶Isī tarah jo khule maidān meñ lāsh chhue wuh bhī sāt din tak nāpāk rahegā, kḥāh wuh talwār se yā tabaī maut marā ho. Jo insān kī koī haḍḍī yā qabr chhue wuh bhī sāt din tak nāpāk rahegā.

¹⁷Nāpākī dūr karne ke lie us surkh rang kī gāy kī rākh meñ se kuchh lenā jo gunāh dūr karne ke

lie jalāī gāī thī. Use bartan meñ ḍāl kar tāzā pānī meñ milānā. ¹⁸Phir koī pāk ādmī kuchh zūfā le aur use us pānī meñ ḍubo kar mare hue shaḥs ke kḥaime, us ke sāmān aur un logoñ par chhiṛke jo us ke marte waqt wahāñ the. Isī tarah wuh pānī us shaḥs par bhī chhiṛke jis ne tabaī yā ghairtabaī maut mare hue shaḥs ko, kisī insān kī haḍḍī ko yā koī qabr chhūī ho. ¹⁹Pāk ādmī yih pānī tisre aur sātweñ din nāpāk shaḥs par chhiṛke. Sātweñ din wuh use pāk kare. Jise pāk kiyā jā rahā hai wuh apne kapṛe dho kar nahā le to wuh usī shām pāk hogā.

²⁰Lekin jo nāpāk shaḥs apne āp ko pāk nahīñ kartā use jamāt meñ se miṭānā hai, kyoñki us ne Rab kâ maqdis nāpāk kar diyā hai. Nāpākī dūr karne kâ pānī us par nahīñ chhiṛkâ gayā, is lie wuh nāpāk rahā hai. ²¹Yih un ke lie dāymī usūl hai. Jis ādmī ne nāpākī dūr karne kâ pānī chhiṛkâ hai wuh bhī apne kapṛe dhoe. Balki jis ne bhī yih pānī chhuā hai shām tak nāpāk rahegā. ²²Aur nāpāk shaḥs jo bhī chīz chhue wuh nāpāk ho jātī hai. Na sirf yih balki jo bād meñ yih nāpāk chīz chhue wuh bhī shām tak nāpāk rahegā.”

Chaṭṭān se Pānī

20 Pahle mahīne meñ Isrāīl kī pūrī jamāt Dasht-e-Sīn meñ pahuñch kar Qādis meñ rahne lagī. Wahān Mariyam ne wafāt pāi aur wahīn use dafnāyā gayā.

²Qādis meñ pānī dastyāb nahīn thā, is lie log Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā hue. ³Wuh Mūsā se yih kah kar jhagaṛne lage, “Kāsh ham apne bhāīyon ke sāth Rab ke sāmne mar gae hote! ⁴Āp Rab kī jamāt ko kyon is registān meñ le āe? Kyā is lie ki ham yahān apne maweshiyon samet mar jāen? ⁵Āp hameñ Misr se nikāl kar us nākhusghawār jagah par kyon le āe haiñ? Yahān na to anāj, na anjīr, angūr yā anār dastyāb haiñ. Pānī bhī nahīn hai!”

⁶Mūsā aur Hārūn logon ko chhoṛ kar mulāqāt ke khaime ke darwāze par gae aur muñh ke bal gire. Tab Rab kā jalāl un par zāhir huā. ⁷Rab ne Mūsā se kahā, ⁸“Ahd ke sandūq ke sāmne paṛī lāṭhī pakar Hārūn ke sāth jamāt ko ikaṭṭhā kar. Un ke sāmne chaṭṭān se bāt karo to wuh apnā pānī degī. Yon tū chaṭṭān meñ se jamāt ke lie pānī

nikāl kar unheñ un ke maweshiyon samet pānī pilāegā.”

⁹Mūsā ne aisā hī kiya. Us ne ahd ke sandūq ke sāmne paṛī lāṭhī uṭhāi ¹⁰aur Hārūn ke sāth jamāt ko chaṭṭān ke sāmne ikaṭṭhā kiya. Mūsā ne un se kahā, “Ai baḡhawāt karne wālo, suno! Kyā ham is chaṭṭān meñ se tumhāre lie pānī nikālen?” ¹¹Us ne lāṭhī ko uṭhā kar chaṭṭān ko do martabā mārā to bahut-sā pānī phūṭ niklā. Jamāt aur un ke maweshiyon ne kḥūb pānī piyā.

¹²Lekin Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Tumhārā mujh par itnā imān nahīn thā ki merī quddūsiyat ko Isrāīliyon ke sāmne qāym rakhte. Is lie tum us jamāt ko us mulk meñ nahīn le jāoge jo main unheñ dūngā.”

¹³Yih wāqiyā Marībā yānī ‘Jhagaṛnā’ ke pānī par huā. Wahān Isrāīliyon ne Rab se jhagaṛā kiya, aur wahān us ne un par zāhir kiya ki wuh quddūs hai.

Adom Isrāīl ko Guzarne

Nahīn Deta

¹⁴Qādis se Mūsā ne Adom ke bādshāh ko ittalā bhejī, “Āp ke

bhāi Isrāil kī taraf se ek guzārish hai. Āp ko un tamām musibaton ke bāre meñ ilm hai jo ham par ān paṛi haiñ. ¹⁵Hamāre bāpdādā Misr gae the aur wahāñ ham bahut arse tak rahe. Misriyon ne hamāre bāpdādā aur ham se burā sulūk kiya. ¹⁶Lekin jab ham ne chillā kar Rab se minnat kī to us ne hamārī sunī aur farishtā bhej kar hamen Misr se nikāl lāyā. Ab ham yahāñ Qādis Shahr meñ haiñ jo āp kī sarhad par hai. ¹⁷Mehrbānī karke hamen apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham kisī khet yā angūr ke bāgh meñ nahīñ jāenge, na kisi kuen kā pāñi pienge. Ham shāhrāh par hī raheñge. Āp ke mulk meñ se guzarte hue ham us se na dāñ aur na bāñ taraf haṭenge.”

¹⁸Lekin Adomiyon ne jawāb diyā, “Yahāñ se na guzarnā, warnā ham nikal kar āp se laṛenge.” ¹⁹Isrāil ne dubārā khabar bhejī, “Ham shāhrāh par rahte hue guzareñge. Agar hamen yā hamāre jānwaron ko pāñi kī zarūrat huī to paise de kar kharīd leñge. Ham paidal hī guzarnā chāhte haiñ, aur kuchh nahīñ chāhte.”

²⁰Lekin Adomiyon ne dubārā inkār kiya. Sāth hī unhoñ ne un

ke sāth laṛne ke lie ek baṛī aur tāqatwar fauj bhejī.

²¹Chūñki Adom ne unheñ guzarne kī ijāzat na dī is lie Isrāili muṛ kar dūsre rāste se chale gae.

Hārūn kī Wafāt

²²Isrāil kī pūrī jamāt Qādis se rawānā ho kar Hor Pahār ke pās pahunchī. ²³Yih pahār Adom kī sarhad par wāqe thā. Wahāñ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²⁴“Hārūn ab kūch karke apne bāpdādā se jā milegā. Wuh us mulk meñ dākhl nahīñ hogā jo main Isrāiliyon ko dūngā, kyonki tum donoñ ne Marībā ke pāñi par mere hukm kī khlāfwarzī kī. ²⁵Hārūn aur us ke beṭe Iliyazar ko le kar Hor Pahār par chaṛh jā. ²⁶Hārūn ke kapṛe utār kar us ke beṭe Iliyazar ko pahnā denā. Phir Hārūn kūch karke apne bāpdādā se jā milegā.”

²⁷Mūsā ne aisā hī kiya jaisā Rab ne kahā. Tīnoñ pūrī jamāt ke dekhte dekhte Hor Pahār par chaṛh gae. ²⁸Mūsā ne Hārūn ke kapṛe utarwā kar us ke beṭe Iliyazar ko pahnā die. Phir Hārūn wahāñ pahār kī choṭī par faut huā, aur Mūsā aur Iliyazar niche utar gae.

²⁹Jab pūrī jamāt ko mālūm huā ki Hārūn intaqāl kar gayā hai to sab ne 30 din tak us ke lie mātām kiyā.

Kanānī Mulk-e-Arād par Fatah

21 Dasht-e-Najab ke Kanānī mulk Arād ke bādshāh ko khabar milī ki Isrāīlī Athārīm kī taraf baḥh rahe haiñ. Us ne un par hamlā kiyā aur kaī ek ko pakar kar qaid kar liyā. ²Tab Isrāīliyon ne Rab ke sāmne mannat mān kar kahā, “Agar tū hameñ un par fatah degā to ham unheñ un ke shahroñ samet tabāh kar deḡe.” ³Rab ne un kī sunī aur Kanāniyon par fatah baḡhshī. Isrāīliyon ne unheñ un ke shahroñ samet pūrī tarah tabāh kar diyā. Is lie us jagah kā nām Hurmā yānī Tabāhī par gayā.

Pital kā Sānp

⁴Hor Pahār se rawānā ho kar wuh Bahr-e-Qulzum kī taraf chal die tāki Adom ke mulk meñ se guzarnā na paṛe. Lekin chalte chalte log besabar ho gae. ⁵Wuh Rab aur Mūsā ke kḡhilāf bāteñ karne lage, “Āp hameñ Misr se nikāl kar registān meñ marne ke lie kyoñ le āe haiñ? Yahān na roṭī dastyāb hai

na pānī. Hameñ is ghaṭiyā qism kī kḡhurāk se ghin āti hai.”

⁶Tab Rab ne un ke darmiyān zahrile sānp bhej die jin ke kātne se bahut-se log mar gae. ⁷Phir log Mūsā ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Ham ne Rab aur āp ke kḡhilāf bāteñ karte hue gunāh kiyā. Hamārī sifārish karen ki Rab ham se sānp dūr kar de.”

Mūsā ne un ke lie duā kī ⁸to Rab ne Mūsā se kahā, “Ek sānp banā kar use khambe se laṭkā de. Jo bhī ḡasā gayā ho wuh use dekh kar bach jāegā.” ⁹Chunāñche Mūsā ne pītal kā ek sānp banāyā aur khambā khaṛā karke sānp ko us se laṭkā diyā. Aur aisā huā ki jise bhī ḡasā gayā thā wuh pītal ke sānp par nazar karke bach gayā.

Moāb kī Taraf Safr

¹⁰Isrāīlī rawānā hue aur Obot meñ apne kḡhaime lagāe. ¹¹Phir wahān se kūch karke Aiye-abārīm meñ ḡere ḡāle, us registān meñ jo mashriq kī taraf Moāb ke sāmne hai. ¹²Wahān se rawānā ho kar wuh Wādī-e-Zirad meñ kḡhaimāzan hue. ¹³Jab Wādī-e-Zirad se rawānā hue to Dariyā-e-Arnon ke parle yānī

junūbī kināre par khaimāzan hue. Yih dariyā registān meñ hai aur Amoriyoñ ke ilāqe se nikaltā hai. Yih Amoriyoñ aur Moābiyoñ ke darmiyān kī sarhad hai. ¹⁴Is kā zikr kitāb ‘Rab kī Jangeñ’ meñ bhī hai,

“Wāheb jo Sūfā meñ hai, Dariyā-e-Arnon kī wādiyāñ ¹⁵aur wādiyoñ kā wuh dhalān jo Ār Shahr tak jātā hai aur Moāb kī sarhad par wāqe hai.”

¹⁶Wahāñ se wuh bair yāñī ‘Kuāñ’ pahuñche. Yih wuhī bair hai jahāñ Rab ne Mūsā se kahā, “Logoñ ko ikaṭṭhā kar to main unheñ pāñī dūngā.” ¹⁷Us waqt Isrāīliyoñ ne yih gīt gāyā,

“Ai kueñ, phūṭ nikal! Us ke bāre meñ gīt gāo,

¹⁸us kueñ ke bāre meñ jise sardāroñ ne khodā, jise qaum ke rāhnumāoñ ne asā-e-shāhī aur apñī lāṭhiyoñ se khodā.”

Phir wuh registān se Mattanā ko gae. ¹⁹Mattanā se Nahliyel ko aur Nahliyel se Bāmāt ko. ²⁰Bāmāt se wuh Moābiyoñ ke ilāqe kī us wādī meñ pahuñche jo Pisgā Pahār ke dāman meñ hai. Is pahār kī choṭī se Wādī-e-Yardan kā junūbī hissā Yashimon khūb nazar ātā hai.

Sihon aur Oj kī Shikast

²¹Isrāīl ne Amoriyoñ ke bādshāh Sihon ko ittalā bhejī, ²²“Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham sīdhe sīdhe guzar jāeñge. Na ham koī khet yā angūr kā bāgh chhereñge, na kisī kueñ kā pāñī pieñge. Ham āp ke mulk meñ se sīdhe guzarte hue shāhrāh par hī raheñge.” ²³Lekin Sihon ne unheñ guzarne na diyā balki apñī fauj jamā karke Isrāīl se laṛne ke lie registān meñ chal paṛā. Yahaz pahuñch kar us ne Isrāīliyoñ se jang kī. ²⁴Lekin Isrāīliyoñ ne use qatl kiyā aur Dariyā-e-Arnon se le kar Dariyā-e-Yabboq tak yāñī Ammoniyōñ kī sarhad tak us ke mulk par qabzā kar liyā. Wuh is se āge na jā sake kyoñki Ammoniyōñ ne apñī sarhad kī hisārbandī kar rakhī thī. ²⁵Isrāīlī tamām Amorī shahroñ par qabzā karke un meñ rahne lage. Un meñ Hasbon aur us ke irdgird kī ābādiyāñ shāmil thīñ.

²⁶Hasbon Amorī bādshāh Sihon kā dārul-hukūmat thā. Us ne Moāb ke pichhle bādshāh se laṛ kar us se yih ilāqā Dariyā-e-Arnon tak chhīn liyā thā. ²⁷Us wāqiye kā zikr shāyri meñ yoñ kiyā gayā hai,

“Hasbon ke pās ā kar use az sar-e-nau tāmīr karo, Sihon ke shahr ko az sar-e-nau qāym karo.

²⁸Hasbon se āg niklī, Sihon ke shahr se sholā bhaṛkā. Us ne Moāb ke shahr Ār ko jalā diyā, Arnon kī bulandiyōn ke mālikōn ko bhasm kiyā.

²⁹Ai Moāb, tujh par afsos! Ai Kamos Dewatā kī qaum, tū halāk huī hai. Kamos ne apne beṭōn ko mafrūr aur apnī beṭiyōn ko Amorī bādshāh Sihon kī qaidī banā diyā hai.

³⁰Lekin jab ham ne Amoriyōn par tīr chalāe to Hasbon kā ilāqā Dībon tak barbād huā. Ham ne Nufah tak sab kuchh tabāh kiyā, wuh Nufah jis kā ilāqā Mīdabā tak hai.”

³¹Yōn Isrāīl Amoriyōn ke mulk meñ ābād huā. ³²Wahān se Mūsā ne apne jāsūs Yāzer Shahr bheje. Wahān bhī Amorī rahte the. Isrāīliyōn ne Yāzer aur us ke irdgird ke shahroñ par bhī qabzā kiyā aur wahān ke Amoriyōn ko nikāl diyā.

³³Is ke bād wuh muṛ kar Basan kī taraf baṛhe. Tab Basan kā bādshāh Oj apnī tamām fauj le kar un se laṛne ke lie shahr Idraī āyā. ³⁴Us waqt Rab ne Mūsā se kahā, “Oj se na ḍarnā. Main use, us kī tamām

fauj aur us kā mulk tere hawāle kar chukā hūn. Us ke sāth wuhī sulūk kar jo tū ne Amoriyōn ke bādshāh Sihon ke sāth kiyā, jis kā dārul-hukūmat Hasbon thā.” ³⁵Isrāīliyōn ne Oj, us ke beṭōn aur tamām fauj ko halāk kar diyā. Koī bhī na bachā. Phir unhoñ ne Basan ke mulk par qabzā kar liyā.

Balaq Bilām ko Isrāīl par Lānat

Bheje ke lie Bulātā Hai

22 Is ke bād Isrāīlī Moāb ke maidānoñ meñ pahuñch kar Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke āmne-sāmne khaimāzan hue.

²Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ko mālūm huā ki Isrāīliyōn ne Amoriyōn ke sāth kyā kuchh kiyā hai. ³Moābiyōn ne yih bhī dekhā ki Isrāīlī bahut zyādā haiñ, is lie un par dahshat chhā gai. ⁴Unhoñ ne Midiyāniyōn ke buzurgoñ se bāt kī, “Ab yih hujūm us tarah hamāre irdgird kā ilāqā chaṭ kar jāegā jis tarah bail maidān kī ghās chaṭ kar jātā hai.”

⁵Tab Balaq ne apne qāsīd Fator Shahr ko bheje jo Dariyā-e-Furāt par wāqe thā aur jahān Bilām bin

Baor apne watan meñ rahtā thā. Qāsid use bulāne ke lie us ke pās pahunchē aur use Balaq kā paighām sunāyā, “Ek qaum Misr se nikal āi hai jo rū-e-zamīn par chhā kar mere qarīb hī ābād huī hai. ⁶Is lie āēñ aur in logoñ par lānat bhejeñ, kyonki wuh mujh se zyādā tāqatwar haiñ. Phir shāyad main unheñ shikast de kar mulk se bhagā sakūñ. Kyonki main jāntā hūñ ki jinheñ āp barkat dete haiñ unheñ barkat milti hai aur jin par āp lānat bhejte haiñ un par lānat āti hai.”

⁷Yih paighām le kar Moāb aur Midiyān ke buzurg rawānā hue. Un ke pās inām ke paise the. Bilām ke pās pahunch kar unhoñ ne use Balaq kā paighām sunāyā. ⁸Bilām ne kahā, “Rāt yahāñ guzāreñ. Kal main āp ko batā dūngā ki Rab is ke bāre meñ kyā farmātā hai.” Chunāñche Moābī sardār us ke pās ṭhahar gae.

⁹Rāt ke waqt Allāh Bilām par zāhir huā. Us ne pūchhā, “Yih ādmī kaun haiñ jo tere pās āe haiñ?” ¹⁰Bilām ne jawāb diyā, “Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ne mujhe paighām bhejā hai, ¹¹‘Jo qaum Misr se nikal āi hai wuh rū-e-zamīn par chhā gāi hai. Is lie āēñ aur mere lie

un par lānat bhejeñ. Phir shāyad main un se laṛ kar unheñ bhagā dene meñ kāmyāb ho jāūñ.’” ¹²Rab ne Bilām se kahā, “Un ke sāth na jānā. Tujhe un par lānat bhejne kī ijāzat nahīñ hai, kyonki un par merī barkat hai.”

¹³Agli subah Bilām jāg uṭhā to us ne Balaq ke sardāroñ se kahā, “Apne watan wāpas chale jāeñ, kyonki Rab ne mujhe āp ke sāth jāne kī ijāzat nahīñ di.” ¹⁴Chunāñche Moābī sardār ḵālī hāth Balaq ke pās wāpas āe. Unhoñ ne kahā, “Bilām hamāre sāth āne se inkār kartā hai.” ¹⁵Tab Balaq ne aur sardār bheje jo pahle wāloñ kī nisbat tādād aur ohde ke lihāz se zyādā the. ¹⁶Wuh Bilām ke pās jā kar kahne lage, “Balaq bin Safor kahte haiñ ki koī bhī bāt āp ko mere pās āne se na roke, ¹⁷kyonki main āp ko baṛā inām dūngā. Āp jo bhī kaheñge main karne ke lie taiyār hūñ. Āēñ to sahī aur mere lie un logoñ par lānat bhejeñ.”

¹⁸Lekin Bilām ne jawāb diyā, “Agar Balaq apne mahal ko chāñdi aur sone se bhar kar bhī mujhe de to bhī main Rab apne Ḵhudā ke farmān kī ḵhilāfwarzī nahīñ kar saktā, ḵhāh bāt chhoṭī ho yā

baṛī. ¹⁹Āp dūsre sardāroṅ kī tarah rāt yahān guzāreṅ. Itne meṅ main̄ mālūm karūṅga ki Rab mujhe mazid kyā kuchh batātā hai.”

²⁰Us rāt Allāh Bilām par zāhir huā aur kahā, “Chūṅki yih ādmī tujhe bulāne āe haiṅ is lie un ke sāth chalā jā. Lekin sirf wuhī kuchh karnā jo main̄ tujhe batāūṅgā.”

Bilām kī Gadhī

²¹Subah ko Bilām ne uṭh kar apnī gadhī par zīn kasā aur Moābī sardāroṅ ke sāth chal paṛā. ²²Lekin Allāh nihāyat ḡhusse huā ki wuh jā rahā hai, is lie us kā farishtā us kā muqābalā karne ke lie rāste meṅ khaṛā ho gayā. Bilām apnī gadhī par sawār thā aur us ke do naukar us ke sāth chal rahe the. ²³Jab gadhī ne dekhā ki Rab kā farishtā apne hāth meṅ talwār thāme hue rāste meṅ khaṛā hai to wuh rāste se haṭ kar khet meṅ chalne lagī. Bilām use mārte mārte rāste par wāpas le āyā.

²⁴Phir wuh angūr ke do bāḡhoṅ ke darmiyān se guzarne lage. Rāstā tang thā, kyōṅki wuh donoṅ taraf bāḡhoṅ kī chārdiwārī se band thā. Ab Rab kā farishtā wahān

khaṛā huā. ²⁵Gadhī yih dekh kar chārdiwārī ke sāth sāth chalne lagī, aur Bilām kā pānw kuchlā gayā. Us ne use dubārā mārā.

²⁶Rab kā farishtā āge niklā aur tīsri martabā rāste meṅ khaṛā ho gayā. Ab rāste se haṭ jāne kī koī gunjāish nahīn thī, na dāīn taraf aur na bāīn taraf. ²⁷Jab gadhī ne Rab kā farishtā dekhā to wuh leṭ gai. Bilām ko ḡhussā ā gayā, aur us ne use apnī lāṭhī se ḡhūb mārā.

²⁸Tab Rab ne gadhī ko bolne diyā, aur us ne Bilām se kahā, “Main̄ ne āp se kyā ḡhalat sulūk kiyā hai ki āp mujhe ab tīsri dafā piṭ rahe haiṅ?” ²⁹Bilām ne jawāb diyā, “Tū ne mujhe bewuqūf banāyā hai! Kāsh mere hāth meṅ talwār hoti to main̄ abhī tujhe zabah kar detā!” ³⁰Gadhī ne Bilām se kahā, “Kyā main̄ āp kī gadhī nahīn hūṅ jis par āp āj tak sawār hote rahe haiṅ? Kyā mujhe kabhī aisā karne kī ādat thī?” Us ne kahā, “Nahīn.”

³¹Phir Rab ne Bilām kī āṅkhen kholīṅ aur us ne Rab ke farishte ko dekhā jo ab tak hāth meṅ talwār thāme hue rāste meṅ khaṛā thā. Bilām ne muṅh ke bal gir kar sijdā kiyā. ³²Rab ke farishte ne pūchhā, “Tū ne tīn bār apnī gadhī ko kyōṅ

pīṭā? Main tere muqābale meñ āyā hūñ, kyonki jis taraf tū baṛh rahā hai us kā anjām burā hai. ³³Gadhī tīn martabā mujhe dekh kar merī taraf se haṭ gaī. Agar wuh na haṭtī to tū us waqt halāk ho gayā hotā agarche main gadhī ko chhoṛ detā.”

³⁴Bilām ne Rab ke farishte se kahā, “Main ne gunāh kiya hai. Mujhe mālūm nahīn thā ki tū mere muqābale meñ rāste meñ khaṛā hai. Lekin agar merā safr tujhe burā lage to main ab wāpas chalā jāūngā.” ³⁵Rab ke farishte ne kahā, “In ādmiyon ke sāth apnā safr jāri rakh. Lekin sirf wuhī kuchh kahnā jo main tujhe batāūngā.” Chunāñche Bilām ne Balaq ke sardāron ke sāth apnā safr jāri rakhā.

³⁶Jab Balaq ko khabar milī ki Bilām ā rahā hai to wuh us se milne ke lie Moāb ke us shahr tak gayā jo Moāb kī sarhad Dariyā-e-Arnon par wāqe hai. ³⁷Us ne Bilām se kahā, “Kyā main ne āp ko italā nahīn bhejī thī ki āp zarūr āen? Āp kyon nahīn āe? Kyā āp ne sochā ki main āp ko munāsib inām nahīn de pāūngā?” ³⁸Bilām ne jawāb diyā, “Baharhāl ab main pahuñch gayā hūñ. Lekin main sirf wuhī kuchh

kah saktā hūñ jo Allāh ne pahle hī mere munh meñ ḍāl diyā hai.”

³⁹Phir Bilām Balaq ke sāth Qiriyat-husāt gayā. ⁴⁰Wahāñ Balaq ne gāy-bail aur bheṛ-bakriyāñ qurbān karke un ke gosht meñ se Bilām aur us ke sāth wāle sardāron ko de diyā. ⁴¹Aglī subah Balaq Bilām ko sāth le kar ek ūñchī jagah par chaṛh gayā jis kā nām Bāmot-bāl thā. Wahāñ se Isrāīlī kḥaimāgāh kā kinārā nazar ātā thā.

Bilām kī Pahlī Barkat

23 Bilām ne kahā, “Yahāñ mere lie sāt qurbāngāheñ banāen. Sāth sāth mere lie sāt bail aur sāt menḍhe taiyār kar rakheñ.” ²Balaq ne aisā hī kiya, aur donoñ ne mil kar har qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā chaṛhāyā. ³Phir Bilām ne Balaq se kahā, “Yahāñ apnī qurbānī ke pās khaṛe raheñ. Main kuchh fāsile par jātā hūñ, shāyad Rab mujh se milne āe. Jo kuchh wuh mujh par zāhir kare main āp ko batā dūngā.”

Yih kah kar wuh ek ūñche maqām par chalā gayā jo hariyālī se bilkul mahrūm thā. ⁴Wahāñ Allāh Bilām se milā. Bilām ne

kahā, “Main ne sāt qurbāngāheñ taiyār karke har qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā hai.” ⁵Tab Rab ne use Balaq ke lie paighām diyā aur kahā, “Balaq ke pās wāpas jā aur use yih paighām sunā.” ⁶Bilām Balaq ke pās wāpas āyā jo ab tak Moābī sardāroñ ke sāth apnī qurbānī ke pās kharā thā. ⁷Bilām bol uṭhā,

“Balaq mujhe Arām se yahāñ lāyā hai, Moābī bādshāh ne mujhe mashriqī pahāroñ se bulā kar kahā, ‘Āo, Yāqūb par mere lie lānat bhejo. Āo, Isrāīl ko badduā do.’

⁸Main kis tarah un par lānat bhejūñ jin par Allāh ne lānat nahīñ bheji? Main kis tarah unheñ badduā dūñ jinheñ Rab ne badduā nahīñ dī?

⁹Main unheñ chaṭṭānoñ kī choṭī se dekhtā hūñ, pahāriyoñ se un kā mushāhadā kartā hūñ. Wāqai yih ek aisī qaum hai jo dūsroñ se alag rahtī hai. Yih apne āp ko dūsri qaumoñ se mumtāz samajhtī hai.

¹⁰Kaun Yāqūb kī aulād ko gīn saktā hai jo gard kī mānind beshumār hai. Kaun Isrāīliyoñ kā chauthā hissā bhī gīn saktā hai? Rab kare ki main rāstbāzoñ kī maut

marūñ, ki merā anjām un ke anjām jaisā achchhā ho.”

¹¹Balaq ne Bilām se kahā, “Āp ne mere sāth kyā kiyā hai? Main āp ko apne dushmanoñ par lānat bhejne ke lie lāyā aur āp ne unheñ achchhī-ḵhāsī barkat dī hai.” ¹²Bilām ne jawāb diyā, “Kyā lāzim nahīñ ki main wuhī kuchh bolūñ jo Rab ne batāne ko kahā hai?”

Bilām kī Dūsri Barkat

¹³Phir Balaq ne us se kahā, “Āeñ, ham ek aur jagah jāeñ jahāñ se āp Isrāīlī qaum ko dekh sakeñge, go un kī ḵhaimāgāh kā sirf kinārā hī nazar āegā. Āp sab ko nahīñ dekh sakeñge. Wahīñ se un par mere lie lānat bhejeñ.” ¹⁴Yih kah kar wuh us ke sāth Pīsgā kī choṭī par chaṛh kar Pahredāroñ ke Maidān tak pahuñch gayā. Wahāñ bhī us ne sāt qurbāngāheñ banā kar har ek par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā. ¹⁵Bilām ne Balaq se kahā, “Yahāñ apnī qurbāngāh ke pās kharā raheñ. Main kuchh fāsile par jā kar Rab se milūngā.”

¹⁶Rab Bilām se milā. Us ne use Balaq ke lie paighām diyā aur kahā, “Balaq ke pās wāpas jā aur use yih

paighām sunā de.” ¹⁷Wuh wāpas chalā gayā. Balaq ab tak apne sardāron ke sāth apnī qurbānī ke pās kharā thā. Us ne us se pūchhā, “Rab ne kyā kahā?” ¹⁸Bilām ne kahā, “Ai Balaq, uṭho aur suno. Ai Safor ke beṭe, merī bāt par ghaur karo.

¹⁹Allāh ādmī nahīn jo jhūṭ boltā hai. Wuh insān nahīn jo koī faisla karke bād meñ pachhtāe. Kyā wuh kabhī apnī bāt par amal nahīn kartā? Kyā wuh kabhī apnī bāt pūrī nahīn kartā?

²⁰Mujhe barkat dene ko kahā gayā hai. Us ne barkat dī hai aur main yih barkat rok nahīn saktā.

²¹Yāqūb ke gharāne meñ kharābī nazar nahīn ātī, Isrāīl meñ dukh dikhāī nahīn detā. Rab us kā Kḥudā us ke sāth hai, aur qaum bādshāh kī kḥushī meñ nāre lagātī hai.

²²Allāh unheñ Misr se nikāl lāyā, aur unheñ janglī bail kī tāqat hāsīl hai.

²³Yāqūb ke gharāne ke kḥilāf jādūgarī nākām hai, Isrāīl ke kḥilāf gḥaibdānī befāydā hai. Ab Yāqūb ke gharāne se kahā jāegā, ‘Allāh ne kaisā kām kiya hai!’

²⁴Isrāīlī qaum shernī kī tarah uṭhtī aur sherbabar kī tarah kharī

ho jātī hai. Jab tak wuh apnā shikār na khā le wuh ārām nahīn kartā, jab tak wuh māre hue logoñ kā kḥūn na pī le wuh nahīn leṭtā.”

²⁵Yih sun kar Balaq ne kahā, “Agar āp un par lānat bhejne se inkār karen, kam az kam unheñ barkat to na den.” ²⁶Bilām ne jawāb diyā, “Kyā main ne āp ko nahīn batāyā thā ki jo kuchh bhī Rab kahegā main wuhī karūnga?”

Bilām kī Tisrī Barkat

²⁷Tab Balaq ne Bilām se kahā, “Aeñ, main āp ko ek aur jagah le jāūn. Shāyad Allāh rāzī ho jāe ki āp mere lie wahān se un par lānat bhejeñ.”

²⁸Wuh us ke sāth Faḡhūr Pahār par charḡ gayā. Us kī choṭī se Yarden kī Wādī kā junūbī hissā Yashimon dikhāī diyā. ²⁹Bilām ne us se kahā, “Mere lie yahān sāt qurbāngāheñ banā kar sāt bail aur sāt menḍhe taiyār kar rakheñ.” ³⁰Balaq ne aisā hī kiya. Us ne har ek qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiya.

24 Ab Bilām ko us bāt kā pūrā yaqīn ho gayā ki Rab ko pasand hai ki main Isrāīliyon ko barkat dūn. Is lie us ne is martabā pahle kī tarah jādūgarī kā

tariqā istemāl na kiyā balki sidhā registān kī taraf ruḵh kiyā ²jahān Isrāīl apne apne qabilōn kī tartīb se ḵhaimāzan thā. Yih dekh kar Allāh kā Rūh us par nāzil huā, ³aur wuh bol uṭhā,

“Bilām bin Baor kā paighām suno, us ke paighām par ḡhaur karo jo sāf sāf deḡhtā hai, ⁴us kā paighām jo Allāh kī bāteṅ sun letā hai, Qādir-e-mutlaq kī royā ko dekh letā hai aur zamīn par gir kar poshidā bāteṅ deḡhtā hai.

⁵Ai Yāqūb, tere ḵhaime kitne shāndār haiṅ! Ai Isrāīl, tere ghar kitne achchhe haiṅ!

⁶Wuh dūr tak phaili hui wādiyon kī mānind, nahar ke kināre lage bāḡhoṅ kī mānind, Rab ke lagāe hue ūd ke daraḡhtoṅ kī mānind, pānī ke kināre lage deodār ke daraḡhtoṅ kī mānind haiṅ.

⁷Un kī bālṭiyōṅ se pānī chhalaktā rahegā, un ke bīj ko kasrat kā pānī milegā. Un kā bādshāh Ajāj se zyādā tāqatwar hogā, aur un kī saltanat sarfarāz hogī.

⁸Allāh unheṅ Misr se nikāl lāyā, aur unheṅ janglī bail kī-sī tāqat hāsīl hai. Wuh muḡhālīf qaumoṅ ko haṛap karke un kī haḡḡdiyāṅ chūr

chūr kar dete haiṅ, wuh apne tīr chalā kar unheṅ mār ḡālte haiṅ.

⁹Isrāīl sherbabar yā shernī kī mānind hai. Jab wuh dabak kar baiṭh jāe to koī bhī use chheṛne kī jurrat nahīṅ kartā. Jo tujhe barkat de use barkat mile, aur jo tujh par lānat bheje us par lānat āe.”

¹⁰Yih sun kar Balaq āpe se bāhar huā. Us ne tālī bajā kar apnī hiqārat kā izhār kiyā aur kahā, “Main ne tujhe is lie bulāyā thā ki tū mere dushmanōṅ par lānat bheje. Ab tū ne unheṅ tīnoṅ bār barkat hī dī hai. ¹¹Ab dafā ho jā! Apne ghar wāpas bhāḡ jā! Main ne kahā thā ki baṛā inām dūḡgā. Lekin Rab ne tujhe inām pāne se rok diyā hai.”

¹²Bilām ne jawāb diyā, “Kyā main ne un logoṅ ko jinheṅ āp ne mujhe bulāne ke lie bhejā thā nahīṅ batāyā thā ¹³ki agar Balaq apne mahal ko chāṅḡdī aur sone se bhar kar bhī mujhe de de to bhī main Rab kī kisi bāt kī ḡhilāfwarzī nahīṅ kar saktā, ḡhāh merī niyat achchhī ho yā burī. Main sirf wuh kuchh kar saktā hūṅ jo Allāh farmātā hai. ¹⁴Ab main apne watan wāpas chalā jātā hūṅ. Lekin pahle main āp ko batā detā hūṅ ki āḡhirkār yih

qaum āp kī qaum ke sāth kyā kuchh karegī.”

Bilām kī Chauthī Barkat

¹⁵Wuh bol uṭhā,

“Bilām bin Baor kā paighām suno, us kā paighām jo sāf sāf dekhtā hai,

¹⁶us kā paighām jo Allāh kī bāteñ sun letā aur Allāh T’ālā kī marzī ko jāntā hai, jo Qādir-e-mutlaq kī royā ko dekh letā aur zamīn par gir kar poshidā bāteñ dekhtā hai.

¹⁷Jise main dekh rahā hūñ wuh is waqt nahīn hai. Jo mujhe nazar ā rahā hai wuh qarīb nahīn hai. Yāqūb ke gharāne se sitārā niklegā, aur Isrāīl se asā-e-shāhī uṭhegā jo Moāb ke māthoñ aur Set ke tamām beṭoñ kī khopaṛiyōñ ko pāsh pāsh karegā.

¹⁸Adom us ke qabze meñ āegā, us kā dushman Saīr us kī milkiyat banegā jabki Isrāīl kī tāqat barhtī jāegī.

¹⁹Yāqūb ke gharāne se ek hukmrān niklegā jo shahr ke bache huoñ ko halāk kar degā.”

Bilām ke Ākhirī Paighām

²⁰Phir Bilām ne Amāliq ko dekhā aur kahā,

“Amāliq qaumoñ meñ awwal thā, lekin ākhirkār wuh khatm ho jāegā.”

²¹Phir us ne Qīniyōñ ko dekhā aur kahā,

“Terī sukūnatgāh mustahkam hai, terā chaṭṭān meñ banā ghoñslā mazbūt hai.

²²Lekin tū tabāh ho jāegā jab Asūr tujhe giriftār karegā.”

²³Ek aur dafā us ne bāt kī,

“Hāy, kaun zindā rah saktā hai jab Allāh yōñ karegā?”

²⁴Kittīm ke sāhil se baharī jahāz āenge jo Asūr aur Ibar ko zalīl kareñge, lekin wuh khud bhī halāk ho jāenge.”

²⁵Phir Bilām uṭh kar apne ghar wāpas chalā gayā. Balaq bhī wahāñ se chalā gayā.

Moāb Isrāīliyoñ kī Āzmāish

Kartā Hai

25 Jab Isrāīlī Shittīm meñ rah rahe the to Isrāīlī mard Moābī auratoñ se zinākārī karne lage. ²Yih aisā huā ki Moābī auratoñ apne dewatāoñ

ko qurbāniyān pesh karte waqt Isrāīliyon ko sharīk hone kī dāwat dene lagīn. Isrāīlī dāwat qabūl karke qurbāniyon se khāne aur dewatāon ko sijdā karne lage. ³Is tarīqe se Isrāīlī Moābī dewatā banām Bāl-faḡhūr kī pūjā karne lage, aur Rab kā ḡhazab un par ān paṛā. ⁴Us ne Mūsā se kahā, “Is qaum ke tamām rāhnumāon ko sazā-e-maut de kar sūraj kī raushnī meñ Rab ke sāmne laṭkā, warnā Rab kā Isrāīliyon par se ḡhazab nahīn ṭalegā.” ⁵Chunāñche Mūsā ne Isrāīl ke qāziyon se kahā, “Lāzim hai ki tum meñ se har ek apne un ādmiyon ko jān se mār de jo Bāl-faḡhūr Dewatā kī pūjā meñ sharīk hue haiñ.”

⁶Mūsā aur Isrāīl kī pūrī jamāt mulāqāt ke khaime ke darwāze par jamā ho kar rone lage. Ittifāq se usī waqt ek ādmī wahān se guzarā jo ek Midiyānī aurat ko apne ghar le jā rahā thā. ⁷Yih dekh kar Hārūn kā potā Fīnhās bin Iliyazar jamāt se niklā aur nezā pakaṛ kar ⁸us Isrāīlī ke pīchhe chal paṛā. Wuh aurat samet apne khaime meñ dākḡhil huā to Fīnhās ne un ke pīchhe pīchhe jā kar nezā itne zor se mārā ki wuh donoñ meñ se guzar gayā. Us waqt

wabā phailne lagī thī, lekin Fīnhās ke is amal se wuh ruk gaī. ⁹To bhī 24,000 afrād mar chuke the.

¹⁰Rab ne Mūsā se kahā, ¹¹“Hārūn ke pote Fīnhās bin Iliyazar ne Isrāīliyon par merā ḡhussā ṭhanḡā kar diyā hai. Merī ḡhairat apnā kar wuh Isrāīl meñ dīgar mābūdoñ kī pūjā ko bardāsht na kar sakā. Is lie merī ḡhairat ne Isrāīliyon ko nest-o-nābūd nahīn kiyā. ¹²Lihāzā use batā denā ki main us ke sāth salāmātī kā ahd qāym kartā hūñ. ¹³Is ahd ke taht use aur us kī aulād ko abad tak imām kā ohdā hāsīl rahegā, kyonki apne Kḡhudā kī kḡhātīr ḡhairat khā kar us ne Isrāīliyon kā kaffārā diyā.”

¹⁴Jis ādmī ko Midiyānī aurat ke sāth mār diyā gayā us kā nām Zīmri bin Salū thā, aur wuh Shamāūn ke qabile ke ek ābāi gharāne kā sarparast thā. ¹⁵Midiyānī aurat kā nām Kazbī thā, aur wuh Sūr kī beṭī thī jo Midiyāniyon ke ek ābāi gharāne kā sarparast thā.

¹⁶Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁷“Midiyāniyon ko dushman qarār de kar unheñ mār ḡālnā. ¹⁸Kyonki unhoñ ne apnī chālākiyon se tumhāre sāth dushman kā-sā sulūk kiyā, unhoñ ne tumheñ Bāl-

fağhūr kī pūjā karne par uksāyā aur tumheñ apnī bahan Midiyānī sardār kī beṭī Kazbī ke zariye jise wabā phailte waqt mār diyā gayā bahkāyā.”

Dūsri Mardumshumārī

26 Wabā ke bād Rab ne Mūsā aur Hārūn ke beṭe Ilyazar se kahā,

²“Pūrī Isrāīlī jamāt kī mardumshumārī un ke ābāi gharānoñ ke mutābiq karnā. Un tamām mardoñ ko ginanā jo 20 sāl yā is se zāyde ke haiñ aur jo jang larne ke qābil haiñ.”

³⁻⁴Mūsā aur Ilyazar ne Isrāīliyoñ ko batāyā ki Rab ne unheñ kyā hukm diyā hai. Chunāñche unhoñ ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ Yarihū ke sāmne, lekin Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par mardumshumārī kī. Yih wuh Isrāīlī ādmī the jo Misr se nikle the.

⁵⁻⁷Isrāīl ke pahlaūthe Rūbin ke qabīle ke 43,730 mard the. Qabīle ke chār kunbe Hanūkī, Falluwī, Hasronī aur Karmī Rūbin ke beṭoñ Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī se nikle hue the. ⁸Rūbin kā beṭā

Fallū Iliyāb kā bāp thā ⁹jis ke beṭe Namuel, Dātan aur Abīrām the.

Dātan aur Abīrām wuhī log the jinheñ jamāt ne chunā thā aur jinhoñ ne Qorah ke guroh samet Mūsā aur Hārūn se jhagaṛte hue khud Rab se jhagaṛā kiya. ¹⁰Us waqt zamīn ne apnā muñh khol kar unheñ Qorah samet haṛap kar liyā thā. Us ke 250 sāthī bhī mar gae the jab āg ne unheñ bhasm kar diyā. Yoñ wuh sab Isrāīl ke lie ibratangez misāl ban gae the. ¹¹Lekin Qorah kī pūrī nasl miṭāi nahiñ gai thī.

¹²⁻¹⁴Shamāūn ke qabīle ke 22,200 mard the. Qabīle ke pāñch kunbe Namuelī, Yamīnī, Yakīnī, Zārhi aur Sāūlī Shamāūn ke beṭoñ Namuel, Yamīn, Yakīn, Zārah aur Sāūl se nikle hue the.

¹⁵⁻¹⁸Jad ke qabīle ke 40,500 mard the. Qabīle ke sāt kunbe Safonī, Hajjī, Sūnī, Uznī, Erī, Arūdī aur Arelī Jad ke beṭoñ Safon, Hajjī, Sūnī, Uznī, Erī, Arūd aur Arelī se nikle hue the.

¹⁹⁻²²Yahūdāh ke qabīle ke 76,500 mard the. Yahūdāh ke do beṭe Er aur Onān Misr āne se pahle Kanān meñ mar gae the. Qabīle ke tīn kunbe Selānī, Fārsī aur Zārhi

Yahūdāh ke beṭoṇ Selā, Fāras aur Zārah se nikle hue the.

Fāras ke do beṭoṇ Hasron aur Hamūl se do kunbe Hasronī aur hamūli nikle hue the. ²³⁻²⁵Ishkār ke qabīle ke 64,300 mard the. Qabīle ke chār kunbe Tolaī, Fuwwī, Yasūbi aur Simronī Ishkār ke beṭoṇ Tolā, Fuwwā, Yasūb aur Simron se nikle hue the.

²⁶⁻²⁷Zabūlūn ke qabīle ke 60,500 mard the. Qabīle ke tīn kunbe Sardī, Ailonī aur Yahliyelī Zabūlūn ke beṭoṇ sard, Ailon aur Yahliyel se nikle hue the.

²⁸Yūsuf ke do beṭoṇ Manassī aur Ifrāīm ke alag alag qabīle bane.

²⁹⁻³⁴Manassī ke qabīle ke 52,700 mard the. Qabīle ke āṭh kunbe Makīrī, Jiliyādī, Iyazrī, Ḳhalqī, Asriyelī, Sikmī, Samīdāī aur Hifrī the. Makīrī Manassī ke beṭe Makīr se jabki Jiliyādī Makīr ke beṭe Jiliyād se nikle hue the. Bāqī kunbe Jiliyād ke chhih beṭoṇ Iyazar, Ḳhalaq, Asriyel, Sikam, Samīdā aur Hifar se nikle hue the.

Hifar Silāfihād kā bāp thā. Silāfihād kā koī beṭā nahīn balki pāñch beṭiyān Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā thīn.

³⁵⁻³⁷Ifrāīm ke qabīle ke 32,500 mard the. Qabīle ke chār kunbe Sūtalhī, Bakrī, Tahnī aur Īrānī the. Pahle tīn kunbe Ifrāīm ke beṭoṇ Sūtalāh, Bakar aur Tahan se jabki Īrānī Sūtalāh ke beṭe Īrān se nikle hue the.

³⁸⁻⁴¹Binyamīn ke qabīle ke 45,600 mard the. Qabīle ke sāt kunbe Bālāī, Ashbelī, Aḳhīrāmī, Sūfāmī, Hūfāmī, Ardī aur Nāmānī the. Pahle pāñch kunbe Binyamīn ke beṭoṇ Bālā, Ashbel, Aḳhīrām, Sūfām aur Hūfām se jabki Ardī aur Nāmānī Bālā ke beṭoṇ se nikle hue the.

⁴²⁻⁴³Dān ke qabīle ke 64,400 mard the. Sab Dān ke beṭe Sūhām se nikle hue the, is lie Sūhāmī kahlāte the.

⁴⁴⁻⁴⁷Āshar ke qabīle ke 53,400 mard the. Qabīle ke pāñch kunbe Yimnī, Iswī, Barī'ī, Hibarī aur Malkiyelī the. Pahle tīn kunbe Āshar ke beṭoṇ Yimnā, Iswī aur Bariyā se jabki bāqī Bariyā ke beṭoṇ Hibar aur Malkiyel se nikle hue the. Āshar kī ek beṭī banām Sirah bhī thī.

⁴⁸⁻⁵⁰Naftālī ke qabīle ke 45,400 mard the. Qabīle ke chār kunbe Yahsiyelī, Jūnī, Yisrī aur Sillimī

Naftālī ke beṭoṇ Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sillīm se nikle hue the.

⁵¹Isrāīlī mardoṇ kī kul tādād 6,01,730 thī.

⁵²Rab ne Mūsā se kahā, ⁵³“Jab Mulk-e-Kanān ko taqṣīm kiyā jāegā to zamīn in kī tādād ke mutābiq denā hai. ⁵⁴Barē qabīloṇ ko chhoṭe kī nisbat zyādā zamīn dī jāe. Har qabīle kā ilāqā us kī tādād se mutābiqat rakhe. ⁵⁵⁻⁵⁶Qurā dālne se faislā kiyā jāe ki har qabīle ko kahān zamīn milegī. Lekin har qabīle ke ilāqe kā raqbā is par mabnī ho ki qabīle ke kitne afrād haiṅ.”

⁵⁷Lāwī ke qabīle ke tīn kunbe Jairsonī, Qihātī aur Mirārī Lāwī ke beṭoṇ Jairson, Qihāt aur Mirārī se nikle hue the. ⁵⁸Is ke alāwā Libnī, Hibrūnī, Mahlī, Mūshī aur Korhī bhī Lāwī ke kunbe the. Qihāt Amrām kā bāp thā. ⁵⁹Amrām ne Lāwī aurat Yūkabid se shādī kī jo Misr meṅ paidā huī thī. Un ke do beṭe Hārūn aur Mūsā aur ek beṭī Mariyam paidā hue. ⁶⁰Hārūn ke beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the. ⁶¹Lekin Nadab aur Abīhū Rab ko baḥhūr kī nājāyz qurbānī pesh karne ke bāis mar gae. ⁶²Lāwīyoṇ ke mardoṇ kī kul

tādād 23,000 thī. In meṅ wuh sab shāmil the jo ek māh yā is se zāyd ke the. Unheṅ dūsre Isrāīliyoṇ se alag ginā gayā, kyonki unheṅ Isrāīl meṅ mīrās meṅ zamīn nahīn milnī thī.

⁶³Yōn Mūsā aur Iliyazar ne Moāb ke maidānī ilāqe meṅ Yarihū ke sāmne lekin Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Isrāīliyoṇ kī mardumshumārī kī. ⁶⁴Logoṇ ko ginte ginte unheṅ mālūm huā ki jo log Dasht-e-Sīn meṅ Mūsā aur Hārūn kī pahli mardumshumārī meṅ gine gae the wuh sab mar chuke haiṅ. ⁶⁵Rab ne kahā thā ki wuh sab ke sab registān meṅ mar jāeṅge, aur aisā hī huā thā. Sirf Kālīb bin Yafunnā aur Yashua bin Nūn zindā rahe.

Silāfihād kī Beṭiyān

27 Silāfihād kī pāñch beṭiyān Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā thīn. Silāfihād Yūsuf ke beṭe Manassī ke kunbe kā thā. Us kā pūrā nām Silāfihād bin Hifar bin Jiliyād bin Makīr bin Manassī bin Yūsuf thā. ²Silāfihād kī beṭiyān mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par ā kar Mūsā, Iliyazar Imām aur pūrī jamāt ke sāmne

khaṛī huīn. Unhoñ ne kahā, ³“Hamārā bāp registān meñ faut huā. Lekin wuh Qorah ke un sāthiyon meñ se nahiñ thā jo Rab ke ḳhilāf muttahid hue the. Wuh is sabab se na marā balki apne zāti gunāh ke bāis. Jab wuh mar gayā to us kā koī beṭā nahiñ thā. ⁴Kyā yih ṭhīk hai ki hamāre ḳhāndān meñ beṭā na hone ke bāis hamen zāmīn na mile aur hamāre bāp kā nām-o-nishān miṭjāe? Hamen bhī hamāre bāp ke digar rishtedāron ke sāth zāmīn deñ.”

⁵Mūsā ne un kā muāmalā Rab ke sāmne pesh kiya ⁶to Rab ne us se kahā, ⁷“Jo bāt Silāfihād kī beṭiyān kar rahī haiñ wuh durust hai. Unheñ zarūr un ke bāp ke rishtedāron ke sāth zāmīn milnī chāhie. Unheñ bāp kā wirsā mil jāe. ⁸Isrāīliyōn ko bhī batānā ki jab bhī koī ādmī mar jāe jis kā beṭā na ho to us kī beṭī ko us kī mīrās mil jāe. ⁹Agar us kī beṭī bhī na ho to us ke bhāiyōn ko us kī mīrās mil jāe. ¹⁰Agar us ke bhāi bhī na hon to us ke bāp ke bhāiyōn ko us kī mīrās mil jāe. ¹¹Agar yih bhī na hon to us ke sab se qarībī rishtedār ko us kī mīrās mil jāe. Wuh us kī zāti milkiyat hogī. Yih usūl Isrāīliyōn ke

lie qānūnī haisiyat rakhtā hai. Wuh ise waisā māneñ jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā hai.”

Yashua ko Mūsā kā Jānashīn

Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹²Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Abārīm ke pahārī silsile ke is pahār par chaṛh kar us mulk par nigāh ḍāl jo main Isrāīliyōn ko dūngā. ¹³Use deḳhne ke bād tū bhī apne bhāi Hārūn kī tarah kūch karke apne bāpdādā se jā milegā, ¹⁴kyōnki tum donoñ ne Dasht-e-Sīn meñ mere hukm kī ḳhilāfwarzī kī. Us waqt jab pūrī jamāt ne Maribā meñ mere ḳhilāf gilā-shikwā kiya to tū ne chaṭṭān se pānī nikālte waqt logoñ ke sāmne merī quddūsiyat qāym na rakhī.” (Maribā Dasht-e-Sīn ke Qādis meñ chashmā hai).

¹⁵Mūsā ne Rab se kahā, ¹⁶“Ai Rab, tamām jānoñ ke Ḳhudā, jamāt par kisī ādmī ko muqarrar kar ¹⁷jo un ke āge āge jang ke lie nikle aur un ke āge āge wāpas ā jāe, jo unheñ bāhar le jāe aur wāpas le āe. Warnā Rab kī jamāt un bheṛon kī mānind hogī jin kā koī charwāhā na ho.”

¹⁸Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Yashua bin Nūn ko chun le

jis meñ merā Rūh hai, aur apnā hāth us par rakh. ¹⁹Use Iliyazar Imām aur pūrī jamāt ke sāmne kharā karke un ke rūbarū hī use rāhnumāi kī zimmedārī de. ²⁰Apne iḡhtiyār meñ se kuchh use de tāki Isrāil kī pūrī jamāt us kī itā’at kare. ²¹Rab kī marzī jānane ke lie wuh Iliyazar Imām ke sāmne kharā hogā to Iliyazar Rab ke sāmne Ūrīm aur Tummīm istemāl karke us kī marzī dariyāft karegā. Usī ke hukm par Yashua aur Isrāil kī pūrī jamāt ḡhaimāgāh se nikleṅge aur wāpas āeṅge.”

²²Mūsā ne aisā hī kiyā. Us ne Yashua ko chun kar Iliyazar aur pūrī jamāt ke sāmne kharā kiyā. ²³Phir us ne us par apne hāth rakh kar use rāhnumāi kī zimmedārī sauñpī jis tarah Rab ne use batāyā thā.

Rozmarrā kī Qurbāniyān

28 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyon ko batānā, ḡhayāl rakho ki tum muqarrarā auqāt par mujhe jalne wālī qurbāniyān pesh karo. Yih merī roṭī haiñ aur in kī ḡhushbū mujhe

pasand hai. ³Rab ko jalne wālī yih qurbāni pesh karnā:

Rozānā bheṛ ke do yaksālā bachche jo beaib hoñ pūre taur par jalā denā. ⁴Ek ko subah ke waqt pesh karnā aur dūsre ko sūraj ke ḡḡbne ke ain bād. ⁵Bheṛ ke bachche ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kī jāe yāñi ḡeṛh kilogrām behtarīn maidā jo ek liṭar zaitūn ke kūt kar nikāle hue tel ke sāth milāyā gayā ho. ⁶Yih rozmarrā kī qurbāni hai jo pūre taur par jalāi jāti hai aur pahlī dafā Sīnā Pahār par chaṛhāi gaī. Is jalne wālī qurbāni kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ⁷⁻⁸Sāth hī ek liṭar sharāb bhī nazar ke taur par qurbāngāh par ḡālī jāe. Subah aur shām kī yih qurbāniyān donoñ hī is tarīqe se pesh kī jāeñ.

Sabat Yāñi Hafte kī Qurbāni

⁹Sabat ke din bheṛ ke do aur bachche chaṛhānā. Wuh bhī beaib aur ek sāl ke hoñ. Sāth hī mai aur ḡhallā kī nazareñ bhī pesh kī jāeñ. ḡhallā kī nazar ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā tel ke sāth milāyā jāe. ¹⁰Bhasm hone wālī yih qurbāni har hafte ke din pesh karnī hai. Yih

rozmarā kī qurbāniyōn ke alāwā hai.

Har Māh ke Pahle Din kī Qurbānī

¹¹Har māh ke shurū meñ Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche pesh karnā. Sab baḡhair nuqs ke hoñ. ¹²Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar pesh karnā jis ke lie tel meñ milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ¹³aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. Bhasm hone wālī yih qurbāniyāñ Rab ko pasand haiñ. ¹⁴In qurbāniyōn ke sāth mai kī nazar bhī qurbāngāh par ḍālnā yāñi har bail ke sāth do liṭar, har menḍhe ke sāth sawā liṭar aur bheṛ ke har bachche ke sāth ek liṭar mai pesh karnā. Yih qurbānī sāl meñ har mahīne ke pahle din ke mauqe par pesh karnī hai. ¹⁵Is qurbānī aur rozmarā kī qurbāniyōn ke alāwā Rab ko ek bakrā gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā.

Fasah kī Qurbāniyāñ

¹⁶Pahle mahīne ke chaudhweñ din Fasah kī Īd manāī jāe. ¹⁷Agle din pūre hafte kī wuh Īd shurū hotī hai jis ke daurān tumheñ sirf beḡhamīrī roṭī khāñi hai. ¹⁸Pahle din kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. ¹⁹Rab ke huzūr bhasm hone wālī qurbānī ke taur par do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche pesh karnā. Sab baḡhair nuqs ke hoñ. ²⁰Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ²¹aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ²²Gunāh kī qurbānī ke taur par ek bakrā bhī pesh karnā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ²³⁻²⁴In tamām qurbāniyōn ko Īd ke daurān har roz pesh karnā. Yih rozmarā kī bhasm hone wālī qurbāniyōn ke alāwā haiñ. Is khurāk kī khushbū Rab ko pasand hai. ²⁵Sātweñ din kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā.

Fasal kī Kaṭāi kī Īd kī Qurbāniyān

²⁶Fasal kī Kaṭāi ke Pahle Din kī Īd par jab tum Rab ko apnī fasal kī pahli paidāwār pesh karte ho to kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. ²⁷⁻²⁹Us din do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche qurbāngāh par pūre taur par jalā denā. Is ke sāth ḡhallā aur mai kī wuhī nazareñ pesh karnā jo Fasah kī Īd par bhī pesh kī jātī haiñ. ³⁰Is ke alāwā Rab ko ek bakrā gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhānā.

³¹Yih tamām qurbāniyān rozmarā kī bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur un ke sāth wālī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. Wuh beaib hoñ.

Nae Sāl kī Īd kī Qurbāniyān

29 Sātweñ mäh ke pandrah-
weñ din bhī kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Us din narsinge phūñke jāen. ²Rab ko bhasm hone wālī qurbānī pesh kī jāe jis kī ḡhushbū use pasand ho yāñi ek jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ³Har jānwar ke sāth ḡhallā

kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiya jāe. Bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, menḍhe ke sāth 3 kilogrām ⁴aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ⁵Ek bakrā bhī gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ⁶Yih qurbāniyān rozānā aur har mäh ke pahle din kī qurbāniyoñ aur un ke sāth kī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. In kī ḡhushbū Rab ko pasand hai.

Kaffārā ke Din kī Qurbāniyān

⁷Sātweñ mahīne ke dasweñ din muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Us din kām na karnā aur apnī jān ko dukh denā. ⁸⁻¹¹Rab ko wuhī qurbāniyān pesh karnā jo isī mahīne ke pahle din pesh kī jātī haiñ. Sirf ek farq hai, us din ek nahīñ balki do bakre gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kie jāen tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. Aisī qurbāniyān Rab ko pasand haiñ.

Jhonpṛiyoñ kī Īd kī Qurbāniyān

¹²Sātweñ mahīne ke pandrahweñ din bhī kām na karnā balki

muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Sāt din tak Rab kī tazīm meñ id manānā. ¹³Id ke pahle din Rab ko 13 jawān bail, 2 menḍhe aur 14 bheṛ ke yaksālā bachche bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karnā. In kī khushbū use pasand hai. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ¹⁴Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel se milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ¹⁵aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ¹⁶Is ke alāwā ek bakrā bhī gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā. Yih qurbāniyān rozānā kī bhasm hone wālī qurbāniyon aur un ke sāth wālī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. ¹⁷⁻³⁴Id ke bāqī chhih din yihī qurbāniyān pesh karnī haiñ. Lekin har dīn ek bail kam ho yānī dūsre dīn 12, tīsre dīn 11, chauthe dīn 10, pānchweñ dīn 9, chhaṭe dīn 8 aur sātweñ dīn 7 bail. Har dīn gunāh kī qurbānī ke lie bakrā aur māmūl kī rozānā kī qurbāniyān bhī pesh karnā. ³⁵Id ke āṭhweñ dīn kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. ³⁶Rab ko ek jawān

bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karnā. In kī khushbū Rab ko pasand hai. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ³⁷⁻³⁸Sāth hī wuh tamām qurbāniyān bhī pesh karnā jo pahle dīn pesh kī jāti haiñ. ³⁹Yih sab wuhī qurbāniyān haiñ jo tumheñ Rab ko apnī idoñ par pesh karnī haiñ. Yih un tamām qurbāniyon ke alāwā haiñ jo tum dilī khushī se yā mannat mān kar dete ho, chāhe wuh bhasm hone wālī, ḡhallā kī, mai kī yā salāmatī kī qurbāniyān kyon na hoñ.”

⁴⁰Mūsā ne Rab kī yih tamām hidāyāt Isrāīliyon ko batā diñ.

Mannat Mānane ke Qawāyd

30 Phir Mūsā ne qabīloñ ke sardāroñ se kahā, “Rab farmātā hai,

²agar koī ādmī Rab ko kuchh dene kī mannat māne yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāe to wuh apnī bāt par qāym rah kar use pūrā kare.

³Agar koī jawān aurat jo ab tak apne bāp ke ghar meñ rahti hai Rab ko kuchh dene kī mannat māne yā kisī chīz se parhez karne kī qasam

khāe ⁴to lāzim hai ki wuh apnī mannāt yā qasam kī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā bāp us ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ⁵Lekin agar us kā bāp yih sun kar use aisā karne se manā kare to us kī mannāt yā qasam mansūkh hai, aur wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā, kyonki us ke bāp ne use manā kiya hai.

⁶Ho saktā hai ki kisī ghairshādīshudā aurat ne mannāt mānī yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāi, chāhe us ne dānistā taur par yā besochē-samjhe aisā kiya. Is ke bād us aurat ne shādī kar lī. ⁷Shādīshudā hālat meñ bhī lāzim hai ki wuh apnī mannāt yā qasam kī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā shauhar is ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ⁸Lekin agar us kā shauhar yih sun kar use aisā karne se manā kare to us kī mannāt yā qasam mansūkh hai, aur wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā. ⁹Agar kisī bewā yā talāqshudā aurat ne mannāt mānī yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāi to lāzim hai ki wuh apnī har bāt pūrī kare.

¹⁰Agar kisī shādīshudā aurat ne mannāt mānī yā kisī chīz se parhez

karne kī qasam khāi ¹¹to lāzim hai ki wuh apnī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā shauhar us ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ¹²Lekin agar us kā shauhar use aisā karne se manā kare to us kī mannāt yā qasam mansūkh hai. Wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā, kyonki us ke shauhar ne use manā kiya hai. ¹³Chāhe biwī ne kuchh dene kī mannāt mānī ho yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāi ho, us ke shauhar ko us kī tasdīq yā use mansūkh karne kā iḥtiyār hai. ¹⁴Agar us ne apnī biwī kī mannāt yā qasam ke bāre meñ sun liyā aur agle dīn tak etarāz na kiya to lāzim hai ki us kī biwī apnī har bāt pūrī kare. Shauhar ne agle dīn tak etarāz na karne se apnī biwī kī bāt kī tasdīq kī hai. ¹⁵Agar wuh is ke bād yih mannāt yā qasam mansūkh kare to use is qusūr ke natāyāj bhugatne pareñge.”

¹⁶Rab ne Mūsā ko yih hidāyāt dīn. Yih aisī auraton kī mannaton yā qasmon ke usūl haiñ jo ghairshādīshudā hālat meñ apne bāp ke ghar meñ rahtī haiñ yā jo shādīshudā haiñ.

Midiyāniyon se Jang

31 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Midiyāniyon se Isrāīliyon kā badlā le. Is ke bād tū kūch karke apne bāpdādā se jā milegā.”

³Chunānche Mūsā ne Isrāīliyon se kahā, “Hathiyāron se apne kuchh ādmiyon ko les karo tāki wuh Midiyān se jang karke Rab kā badlā leñ. ⁴Har qabīle ke 1,000 mard jang laṛne ke lie bhejo.”

⁵Chunānche har qabīle ke 1,000 musallah mard yānī kul 12,000 ādmī chune gae. ⁶Tab Mūsā ne unheñ jang laṛne ke lie bhej diyā. Us ne Iliyazar Imām ke beṭe Fīnhās ko bhī un ke sāth bhejā jis ke pās maqdis kī kuchh chīzeñ aur elān karne ke bigul the. ⁷Unhoñ ne Rab ke hukm ke mutābiq Midiyāniyon se jang kī aur tamām ādmiyon ko maut ke ghāṭ utār diyā. ⁸In meñ Midiyāniyon ke pāñch bādshāh Iwī, Raqam, Sūr, Hūr aur Rabā the. Bilām bin Baor ko bhī jān se mār diyā gayā.

⁹Isrāīliyon ne Midiyānī auraton aur bachchoñ ko giriftār karke un ke tamām gāy-bail, bheṛ-bakriyāñ aur māl lūṭ liyā. ¹⁰Unhoñ

ne un kī tamām ābādiyon ko ḵhaimāgāhoñ samet jalā kar rākh kar diyā. ¹¹⁻¹²Phir wuh tamām lūṭā huā māl qaidiyon aur jānwaron samet Mūsā, Iliyazar Imām aur Isrāīl kī pūrī jamāt ke pās le āe jo ḵhaimāgāh meñ intazār kar rahe the. Abhī tak wuh Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke sāmne ṭhahre hue the. ¹³Mūsā, Iliyazar aur jamāt ke tamām sardār un kā istaqbāl karne ke lie ḵhaimāgāh se nikle.

¹⁴Unheñ dekh kar Mūsā ko hazār hazār aur sau sau afrād par muqarrar afsarān par ghussā āyā. ¹⁵Us ne kahā, “Āp ne tamām auraton ko kyon bachāe rakhā? ¹⁶Unhiñ ne Bilām ke mashware par Faḡhūr meñ Isrāīliyon ko Rab se dūr kar diyā thā. Unhiñ ke sabab se Rab kī wabā us ke logon meñ phail gai. ¹⁷Chunānche ab tamām laṛkon ko jān se mār do. Un tamām auraton ko bhī maut ke ghāṭ utārnā jo kuñwāriyāñ nahīñ haiñ. ¹⁸Lekin tamām kuñwāriyon ko bachāe rakhnā. ¹⁹Jis ne bhī kisi ko mār diyā yā kisi lāsh ko chhuā hai wuh sāt din tak ḵhaimāgāh ke bāhar rahe. Tisre aur sātweñ din

apne āp ko apne qaidiyōñ samet gunāh se pāk-sāf karnā. ²⁰Har libās aur har chīz ko pāk-sāf karnā jo chamṛe, bakriyōñ ke bāloñ yā lakaṛī kī ho.”

²¹Phir Iliyazar Imām ne jang se wāpas āne wāle mardoñ se kahā, “Jo shariāt Rab ne Mūsā ko dī us ke mutābiq ²²⁻²³jo bhī chīz jal nahīñ jāti use āg meñ se guzār denā tāki pāk-sāf ho jāe. Us meñ sonā, chāndī, pītal, lohā, ṭīn aur sisā shāmil hai. Phir us par nāpākī dūr karne kā pāñī chhīraknā. Bāqī tamām chīzeñ pāñī meñ se guzār denā tāki wuh pāk-sāf ho jāeñ. ²⁴Sātweñ dīn apne libās ko dhonā to tum pāk-sāf ho kar ḡhaimāgāh meñ dākḡhil ho sakte ho.”

Lūṭe Hue Māl kī Taqṣīm

²⁵Rab ne Mūsā se kahā, ²⁶“Tamām qaidiyōñ aur lūṭe hue jānwaroñ ko gīn. Is meñ Iliyazar Imām aur qabāyilī kunboñ ke sarparast terī madad karen. ²⁷Sārā māl do barābar ke hissoñ meñ taqṣīm karnā, ek hissā faujiyōñ ke lie aur dūsṛā bāqī jamāt ke lie ho. ²⁸Faujiyōñ ke hisse ke pāñch pāñch sau qaidiyōñ meñ se ek ek nikāl

kar Rab ko denā. Isī tarah pāñch pāñch sau bailoñ, gadhoñ, bheṛoñ aur bakriyōñ meñ se ek ek nikāl kar Rab ko denā. ²⁹Unheñ Iliyazar Imām ko denā tāki wuh unheñ Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kare. ³⁰Bāqī jamāt ke hisse ke pachās pachās qaidiyōñ meñ se ek ek nikāl kar Rab ko denā, isī tarah pachās pachās bailoñ, gadhoñ, bheṛoñ aur bakriyōñ yā dūsre jānwaroñ meñ se bhī ek ek nikāl kar Rab ko denā. Unheñ un Lāwiyōñ ko denā jo Rab ke maqdis ko sañbhālṭe haiñ.”

³¹Mūsā aur Iliyazar ne aisā hī kiyā. ³²⁻³⁴Unhoñ ne 6,75,000 bheṛ-bakriyāñ, 72,000 gāy-bail aur 61,000 gadhe gīne. ³⁵In ke alāwā 32,000 qaidī kunwāriyāñ bhī thīñ. ³⁶⁻⁴⁰Faujiyōñ ko tamām chīzoñ kā ādhā hissā mil gayā yāñī 3,37,500 bheṛ-bakriyāñ, 36,000 gāy-bail, 30,500 gadhe aur 16,000 qaidī kunwāriyāñ. In meñ se unhoñ ne 675 bheṛ-bakriyāñ, 72 gāy-bail, 61 gadhe aur 32 laṛkiyāñ Rab ko diñ. ⁴¹Mūsā ne Rab kā yih hissā Iliyazar Imām ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de diyā, jis tarah Rab ne hukm diyā thā. ⁴²⁻⁴⁷Bāqī jamāt ko bhī lūṭe hue māl kā ādhā hissā

mil gayā. Mūsā ne pachās pachās qaidiyon aur jānwaron mein se ek ek nikāl kar un Lāwiyon ko de diyā jo Rab kā maqdis sañbhālte the. Us ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hukm diyā thā.

⁴⁸Phir wuh afsar Mūsā ke pās āe jo lashkar ke hazār hazār aur sau sau ādmiyon par muqarrar the. ⁴⁹Unhon ne us se kahā, “Āp ke khādimon ne un faujiyon ko gin liyā hai jin par wuh muqarrar haiñ, aur hameñ patā chal gayā ki ek bhī kam nahīñ huā. ⁵⁰Is lie ham Rab ko sone kā tamām zewar qurbān karnā chāhte haiñ jo hameñ fatah pāne par milā thā masalan sone ke bāzūband, kangan, muhr lagāne kī angūṭhiyāñ, bāliyāñ aur hār. Yih sab kuchh ham Rab ko pesh karnā chāhte haiñ tāki Rab ke sāmne hamārā kaffārā ho jāe.”

⁵¹Mūsā aur Iliyazar Imām ne sone kī tamām chīzeñ un se le liñ. ⁵²Jo chīzeñ unhon ne afsarān ke lūṭe hue māl mein se Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kiñ un kā pūrā wazn taqribān 190 kilogrām thā. ⁵³Sirf afsarān ne aisā kiyā. Bāqī faujiyon ne apnā lūṭ kā māl apne lie rakh liyā. ⁵⁴Mūsā aur Iliyazar afsarān kā yih sonā

mulāqāt ke khaime mein le āe tāki wuh Rab ko us kī qaum kī yād dilātā rahe.

Dariyā-e-Yardan ke Mashriqī

Kināre par Ābād Qabile

32 Rūbin aur Jad ke qabilon ke pās bahut-se maweshī the. Jab unhon ne dekhā ki Yāzer aur Jiliyād kā ilāqā maweshī pālne ke lie achchhā hai ²to unhon ne Mūsā, Iliyazar Imām aur jamāt ke rāhnumāon ke pās ā kar kahā, ³⁻⁴“Jis ilāqe ko Rab ne Isrāil kī jamāt ke āge āge shikast dī hai wuh maweshī pālne ke lie achchhā hai. Atārāt, Dībon, Yāzer, Nimrā, Hasbon, Iliyālī, Sabām, Nabū aur Baūn jo is mein shāmil haiñ hamāre kām āeñge, kyōñki āp ke khādimon ke pās maweshī haiñ. ⁵Agar āp kī nazar-e-karm ham par ho to hameñ yih ilāqā diyā jāe. Yih hamārī milkiyat ban jāe aur hameñ Dariyā-e-Yardan ko pār karne par majbūr na kiyā jāe.”

⁶Mūsā ne Jad aur Rūbin ke afrād se kahā, “Kyā tum yahāñ pichhe rah kar apne bhāiyon ko chhoṛnā chāhte ho jab wuh jang lāne ke lie āge nikleñge? ⁷Us waqt jab Isrāilī

Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dākḥil hone wāle haiñ jo Rab ne unheñ diyā hai to tum kyon un kī hauslāshiknī kar rahe ho? ⁸Tumhāre bāpdādā ne bhī yihī kuchh kiya jab main ne unheñ Qādis-barnīa se mulk ke bāre meñ mālūmāt hāsil karne ke lie bhejā. ⁹Iskāl kī Wādī meñ pahuñch kar mulk kī taftīsh karne ke bād unhoñ ne Isrāīliyoñ kī hauslāshiknī kī tāki wuh us mulk meñ dākḥil na hoñ jo Rab ne unheñ diyā thā. ¹⁰Us din Rab ne ġhusse meñ ā kar qasam khāi, ¹¹‘Un ādmiyoñ meñ se jo Mīsr se nikal āe haiñ koī us mulk ko nahīñ dekhegā jis kā wādā main ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiya thā. Kyonki unhoñ ne pūrī wafādārī se merī pairawī na kī. Sirf wuh jin kī umr us waqt 20 sāl se kam hai dākḥil hoñge. ¹²Buzurgoñ meñ se sirf Kālib bin Yafunnā Qanizzī aur Yashua bin Nūn mulk meñ dākḥil hoñge, is lie ki unhoñ ne pūrī wafādārī se merī pairawī kī.’ ¹³Us waqt Rab kā ġhazab un par ān parā, aur unheñ 40 sāl tak registān meñ māre māre phirnā parā, jab tak ki wuh tamām nasl khatm na ho gai jis ne us ke nazdik ġhalat kām kiya thā.

¹⁴Ab tum gunāhgāroñ kī aulād apne bāpdādā kī jagah khare ho kar Rab kā Isrāīl par ġhussā mazīd baṛhā rahe ho. ¹⁵Agar tum us kī pairawī se haṭoge to wuh dubārā in logoñ ko registān meñ rahne degā, aur tum in kī halākat kā bāis banoge.”

¹⁶Is ke bād Rūbin aur Jad ke afrād dubārā Mūsā ke pās āe aur kahā, “Ham yahāñ filhāl apne maweshī ke lie bāre aur apne bāl-bachchoñ ke lie shahr banānā chāhte haiñ. ¹⁷Is ke bād ham musallah ho kar Isrāīliyoñ ke āge āge chaleñge aur har ek ko us kī apnī jagah tak pahuñchāeñge. Itne meñ hamāre bāl-bachche hamāre shahroñ kī fasiloñ ke andar mulk ke muḥhālīf bāshindoñ se mahfūz raheñge. ¹⁸Ham us waqt tak apne gharoñ ko nahīñ laṭeñge jab tak har Isrāīlī ko us kī maurūsī zamīn na mil jāe. ¹⁹Dūsre, ham kḥud un ke sāth Dariyā-e-Yardan ke maġhrib meñ mirās meñ kuchh nahīñ pāeñge, kyonki hamen apnī maurūsī zamīn Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par mil chukī hai.”

²⁰Yih sun kar Mūsā ne kahā, “Agar tum aisā hī karoge to thīk hai. Phir Rab ke sāmne jang ke lie taiyār ho jāo ²¹aur sab hathiyār

bāndh kar Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār karo. Us waqt tak na lauṭo jab tak Rab ne apne tamām dushmanon ko apne āge se nikāl na diyā ho. ²²Phir jab mulk par Rab kā qabzā ho gayā hogā to tum lauṭ sakoge. Tab tum ne Rab aur apne hamwatan bhāiyon ke lie apne farāyz adā kar die honge, aur yih ilāqā Rab ke sāmne tumhārā maurūsī haq hogā. ²³Lekin agar tum aisā na karo to phir tum Rab hī kā gunāh karoge. Yaqīn jāno tumheñ apne gunāh kī sazā milegī. ²⁴Ab apne bāl-bachchon ke lie shahr aur apne maweshiyon ke lie bāre banā lo. Lekin apne wāde ko zarūr pūrā karnā.”

²⁵Jad aur Rūbin ke afrād ne Mūsā se kahā, “Ham āp ke kḥādim haiñ, ham apne āqā ke hukm ke mutābiq hī kareñge. ²⁶Hamāre bāl-bachche aur maweshī yihīñ Jiliyād ke shahron meñ raheñge. ²⁷Lekin āp ke kḥādim musallah ho kar dariyā ko pār kareñge aur Rab ke sāmne jang kareñge. Ham sab kuchh waisā hī kareñge jaisā hamāre āqā ne hamen hukm diyā hai.”

²⁸Tab Mūsā ne Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabāyli

kunbon ke sarparaston ko hidāyat dī, ²⁹“Lāzim hai ki Jad aur Rūbin ke mard musallah ho kar tumhāre sāth hī Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār kareñ aur mulk par qabzā kareñ. Agar wuh aisā kareñ to unheñ mīrās meñ Jiliyād kā ilāqā do. ³⁰Lekin agar wuh aisā na kareñ to phir unheñ Mulk-e-Kanān hī meñ tumhāre sāth maurūsī zamīn mile.”

³¹Jad aur Rūbin ke afrād ne isrār kiya, “Āp ke kḥādim sab kuchh kareñge jo Rab ne kahā hai. ³²Ham musallah ho kar Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār kareñge aur Kanān ke mulk meñ dākhil honge, agarche hamārī maurūsī zamīn Yardan ke mashriqī kināre par hogī.”

³³Tab Mūsā ne Jad, Rūbin aur Manassī ke ādhe qabīle ko yih ilāqā diyā. Us meñ wuh pūrā mulk shāmil thā jis par pahle Amoriyon kā bādshāh Sīhon aur Basan kā bādshāh Oj hukūmat karte the. In shikastkḥurdā mamālik ke dehāton samet tamām shahr un ke hawāle kie gae.

³⁴Jad ke qabīle ne Dībon, Atārāt, Aroir, ³⁵Atārāt-shofān, Yāzer, Yugbahā, ³⁶Bait-nimrā aur Bait-

hārān ke shahron ko dubārā tāmīr kiyā. Unhoñ ne un kī fasileñ banāñ aur apne maweshiyon ke lie bāre bhī. ³⁷Rūbin ke qabīle ne Hasbon, Iliyālī, Qiriyatāym, ³⁸Nabū, Bāl-maūn aur Sibmāh dubārā tāmīr kie. Nabū aur Bāl-maūn ke nām badal gae. Kyonki unhoñ ne un shahron ko nae nām die jo unhoñ ne dubārā tāmīr kie.

³⁹Manassī ke beṭe Makīr kī aulād ne Jiliyād jā kar us par qabzā kar liyā aur us ke tamām Amorī bāshindon ko nikāl diyā. ⁴⁰Chunāñche Mūsā ne makiriyon ko Jiliyād kī sarzamīn de dī, aur wuh wahāñ ābād hue. ⁴¹Manassī ke ek ādmī banām Yāir ne us ilāqe meñ kuchh bastiyon par qabzā karke unheñ Hawwot-yāir yānī ‘Yāir kī Bastiyān’ kā nām diyā. ⁴²Isī tarah us qabīle ke ek aur ādmī banām Nūbah ne jā kar Qanāt aur us ke dehāton par qabzā kar liyā. Us ne shahr kā nām Nūbah rakhā.

Isrāil ke Safr ke Marhale

33 Zail meñ un jaghoñ ke nām haiñ jahāñ jahāñ Isrāilī qabīle apne daston ke mutābiq Mūsā aur Hārūn kī rāhnumāi meñ

Misr se nikal kar khaimāzan hue the. ²Rab ke hukm par Mūsā ne har jagah kā nām qalamband kiyā jahāñ unhoñ ne apne khaima lagāe the. Un jaghoñ ke nām yih haiñ:

³Pahle mahīne ke pandrahweñ din Isrāilī Rāmsīs se rawānā hue. Yānī Fasah ke din ke bād ke din wuh bāre ikhtiyār ke sāth tamām Misriyon ke dekhte dekhte chale gae. ⁴Misrī us waqt apne pahlauñon ko dafn kar rahe the, kyonki Rab ne pahlauñon ko mār kar un ke dewatāon kī adālat kī thī.

⁵Rāmsīs se Isrāilī Sukkāt pahuñch gae jahāñ unhoñ ne pahlī martabā apne ḍere lagāe. ⁶Wahāñ se wuh Etām pahuñche jo registān ke kināre par wāqe hai. ⁷Etām se wuh wāpas muṛ kar Fī-haḥhīrot kī taraf baṛhe jo Bāl-safon ke mashriq meñ hai. Wuh Mijdāl ke qarīb khaimāzan hue. ⁸Phir wuh Fī-haḥhīrot se kūch karke samundar meñ se guzar gae. Is ke bād wuh tīn din Etām ke registān meñ safr karte karte Mārā pahuñch gae aur wahāñ apne khaima lagāe. ⁹Mārā se wuh Elim chale gae jahāñ 12 chashme aur khajūr ke 70 daraḥt the. Wahāñ ṭhaharne ke bād ¹⁰wuh Bahr-e-Qulzum ke sāhil par

ḵhaimāzan hue, ¹¹phir Dasht-e-Sīn meñ pahuñch gae.

¹²Un ke agle marhale yih the: Dufqā, ¹³⁻³⁷Alūs, Rafidīm jahān pīne kā pānī dastyāb na thā, Dasht-e-Sīnā, Qabrot-hattāwā, Hasīrāt, Ritmā, Rimmon-fāras, Libnā, Rissā, Qahilātā, Sāfar Pahār, Harādā, Maqhīlot, Tahat, Tārah, Mitaqā, Hashmūnā, Mausīrot, Banī-yāqān, Hor-hajjidjād, Yutbātā, Abrūnā, Asyūnjābar, Dasht-e-Sīn meñ wāqe Qādis aur Hor Pahār jo Adom kī sarhad par wāqe hai.

³⁸Wahān Rab ne Hārūn Imām ko hukm diyā ki wuh Hor Pahār par chaḥ jāe. Wahīn wuh pāñchweñ māh ke pahle din faut huā. Isrāīliyoñ ko Mīsr se nikle 40 sāl guzar chuke the. ³⁹Us waqt Hārūn 123 sāl kā thā.

⁴⁰Un dinoñ meñ Arād ke Kanānī bādshāh ne sunā ki Isrāīlī mere mulk kī taraf baḥ rahe haiñ. Wuh Kanān ke junūb meñ hukūmat kartā thā.

⁴¹⁻⁴⁷Hor Pahār se rawānā ho kar Isrāīlī zail kī jaghoñ par ṭahre: Zalmūnā, Fūnon, Obot, Aiye-abārīm jo Moāb ke ilāqe meñ thā, Dībon-jad, Almūn-diblātāym aur

Nabū ke qarīb wāqe Abārīm kā pahārī ilāqā. ⁴⁸Wahān se unhoñ ne Yardan kī Wādī meñ utar kar Moāb ke maidānī ilāqe meñ apne ḍere lagāe. Ab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarīhū Shahr ke sāmne the. ⁴⁹Un ke ḵhaime Bait-yasīmot se le kar Abil-shittīm tak lage the.

Tamām Kanānī Bāshindoñ ko

Nikālne kā Hukm

⁵⁰Wahān Rab ne Mūsā se kahā, ⁵¹“Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke Mulk-e-Kanān meñ dāḵhil hoge ⁵²to lāzim hai ki tum tamām bāshindoñ ko nikāl do. Un ke tarāshe aur ḍhāle hue butoñ ko toḍ ḍālo aur un kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko tabāh karo. ⁵³Mulk par qabzā karke us meñ ābād ho jāo, kyonki main ne yih mulk tumheñ de diyā hai. Yih merī taraf se tumhārī maurūsī milkiyat hai. ⁵⁴Mulk ko muḵhtalīf qabīloñ aur ḵhāndānoñ meñ qurā ḍāl kar taqsīm karnā. Har ḵhāndān ke afrād kī tādād kā lihāz rakhnā. Baḍe ḵhāndān ko nisbatan zyādā zamīn denā aur chhoṭe ḵhāndān ko nisbatan kam

zamīn. ⁵⁵Lekin agar tum mulk ke bāshindoñ ko nahīn nikāloge to bache hue tumhārī āñkhoñ meñ kḥār aur tumhāre pahluoñ meñ kāñṭe ban kar tumheñ us mulk meñ tang karenge jis meñ tum ābād hoge. ⁵⁶Phir main tumhāre sāth wuh kuchh karūnga jo un ke sāth karnā chāhtā hūn.”

Mulk-e-Kanān kī Sarhaddeñ

34 Rab ne Mūsā se kahā, ²“Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhil hoge jo main tumheñ mīrās meñ dūngā to us kī sarhaddeñ yih hoñgī:

³Us kī junūbī sarhad Dasht-e-Sīn meñ Adom kī sarhad ke sāth sāth chalegī. Mashriq meñ wuh Bahīrā-e-Murdār ke junūbī sāhil se shurū hogī, phir in jaghoñ se ho kar maḡhrib kī taraf guzaregī: ⁴Darrā-e-Aqrabbīm ke junūb meñ se, Dasht-e-Sīn meñ se, Qādis-barnīa ke junūb meñ se Hasar-addār aur Azmūn meñ se. ⁵Wahān se wuh muḡ kar Mīsr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Mīsr ke sāth sāth Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchegī. ⁶Us kī maḡhribī sarhad Bahīrā-e-Rūm kā sāhil hogā. ⁷Us kī shimālī

sarhad Bahīrā-e-Rūm se le kar in jaghoñ se ho kar mashriq kī taraf guzaregī: Hor Pahār, ⁸Labo-hamāt, Sīdād, ⁹Zifrūn aur Hasar-enān. Hasar-enān shimālī sarhad kā sab se mashriqī maqām hogā. ¹⁰Us kī mashriqī sarhad shimāl meñ Hasar-enān se shurū hogī. Phir wuh in jaghoñ se ho kar junūb kī taraf guzaregī: Sifām, ¹¹Riblā jo Ain ke mashriq meñ hai aur Kinnarat yānī Galīl kī Jhīl ke mashriq meñ wāqe pahārī ilāqā. ¹²Is ke bād wuh Dariyā-e-Yardan ke kināre kināre guzartī huī Bahīrā-e-Murdār tak pahuñchegī. Yih tumhāre mulk kī sarhaddeñ hoñgī.”

¹³Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā, “Yih wuhī mulk hai jise tumheñ qurā ḍāl kar taqsīm karnā hai. Rab ne hukm diyā hai ki use bāqī sārhe nau qabīloñ ko denā hai. ¹⁴Kyonki aḡhāī qabīloñ ke kḥāndānoñ ko un kī mīrās mil chukī hai yānī Rūbin aur Jad ke pūre qabīle aur Manassī ke ādhe qabīle ko. ¹⁵Unheñ yahān, Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Yarihū ke sāmne zamīn mil chukī hai.”

Mulk Taqsīm Karne ke**Zimmedār Ādmī**

¹⁶Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁷“Iliyazar Imām aur Yashua bin Nūn logon ke lie mulk taqsīm karen. ¹⁸Har qabile ke ek ek rāhnumā ko bhī chunanā tāki wuh taqsīm karne meñ madad kare. Jin ko tumheñ chunanā hai un ke nām yih haiñ:

¹⁹Yahūdāh ke qabile kā Kālib bin Yafunnā,

²⁰Shamāūn ke qabile kā Samuel bin Ammihūd,

²¹Binyamīn ke qabile kā Ilidād bin Kislōn,

²²Dān ke qabile kā Buqqī bin Yuglī,

²³Manassī ke qabile kā Hanniyel bin Afūd,

²⁴Ifrāīm ke qabile kā Qamuel bin Siftān,

²⁵Zabūlūn ke qabile kā Ilīsafan bin Farnāk,

²⁶Ishkār ke qabile kā Faltiyel bin Azzān,

²⁷Āshar ke qabile kā Aḥhīhūd bin Shalūmī,

²⁸Naftālī ke qabile kā Fidāhel bin Ammihūd.”

²⁹Rab ne inhīn ādmiyon ko mulk ko Isrāīliyon meñ taqsīm karne kī zimmedārī dī.

Lāwiyon ke lie Shahr

35 Isrāīlī ab tak Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke sāmne the. Wahān Rab ne Mūsā se kahā,

²“Isrāīliyon ko batā de ki wuh Lāwiyon ko apnī milī huī zamīnon meñ se rahne ke lie shahr deñ. Unheñ shahron ke irdgird maweshī charāne kī zamīn bhī mile. ³Phir Lāwiyon ke pās rahne ke lie shahr aur apne jānwar charāne ke lie zamīn hogī. ⁴Charāne ke lie zamīn shahr ke irdgird hogī, aur chāron taraf kā fāsīlā fasilon se 1,500 fuṭ ho. ⁵Charāne kī yih zamīn murabbā shakl kī hogī jis ke har pahlū kā fāsīlā 3,000 fuṭ ho. Shahr is murabbā shakl ke bīch meñ ho. Yih raqbā shahr ke bāshindon ke lie ho tāki wuh apne maweshī charā sakeñ.

Ġhairirādī Khūnrezī ke**lie Panāh ke Shahr**

⁶⁻⁷Lāwiyōn ko kul 48 shahr denā. In meñ se chhih panāh ke shahr muqarrar karnā. Un meñ aise log panāh le sakeñge jin ke hāthoñ ġhairirādī taur par koī halāk huā ho. ⁸Har qabīlā Lāwiyōn ko apne ilāqe ke raqbe ke mutābiq shahr de. Jis qabile kā ilāqā baṛā hai use Lāwiyōn ko zyādā shahr dene haiñ jabki jis qabile kā ilāqā chhoṭā hai wuh Lāwiyōn ko kam shahr de.”

⁹Phir Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰“Isrāīliyon ko batānā ki Dariyā-e-Yardan ko pār karne ke bād ¹¹kuchh panāh ke shahr muqarrar karnā. Un meñ wuh shaḡhs panāh le sakegā jis ke hāthoñ ġhairirādī taur par koī halāk huā ho. ¹²Wahāñ wuh intaqām lene wāle se panāh le sakegā aur jamāt kī adālat ke sāmne khare hone se pahle mārā nahīñ jā sakegā. ¹³Is ke lie chhih shahr chun lo. ¹⁴Tīn Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ aur tīn Mulk-e-Kanān meñ hoñ. ¹⁵Yih chhih shahr har kisī ko panāh deñge, chāhe wuh Isrāīli, padesī yā un ke darmiyān rahne wālā ġhairshahrī ho. Jis se bhī ġhairirādī taur par koī halāk

huā ho wuh wahāñ panāh le saktā hai.

¹⁶⁻¹⁸Agar kisī ne kisī ko jāñ-būjh kar lohe, patthar yā lakaṛī kī kisī chīz se mār ḡālā ho wuh qātil hai aur use sazā-e-maut denī hai. ¹⁹Maqtūl kā sab se qarībī rishtedār use talāsh karke mār de. ²⁰⁻²¹Kyonki jo nafrat yā dushmanī ke bāis jāñ-būjh kar kisī ko yōñ dhakkā de, us par koī chīz phaiñk de yā use mukkā māre ki wuh mar jāe wuh qātil hai aur use sazā-e-maut denī hai.

²²Lekin wuh qātil nahīñ hai jis se dushmanī ke bāis nahīñ balki ittafāq se aur ġhairirādī taur par koī halāk huā ho, chāhe us ne use dhakkā diyā, koī chīz us par phaiñk dī ²³yā koī patthar us par girne diyā. ²⁴Agar aisā huā to lāzim hai ki jamāt in hidāyāt ke mutābiq us ke aur intaqām lene wāle ke darmiyān faisla kare. ²⁵Agar mulzim bequsūr hai to jamāt us kī hifāzat karke use panāh ke us shahr meñ wāpas le jāe jis meñ us ne panāh lī hai. Wahāñ wuh muqaddas tel se masah kie gae imām-e-āzam kī maut tak rahe. ²⁶Lekin agar yih shaḡhs is se pahle panāh ke shahr se nikle to wuh mahfūz nahīñ hogā. ²⁷Agar us

kā intaqām lene wāle se sāmna ho jāe to intaqām lene wāle ko use mār ḍālne kī ijāzat hogī. Agar wuh aisā kare to bequsūr rahegā. ²⁸Panāh lene wālā imām-e-āzam kī wafāt tak panāh ke shahr meñ rahe. Is ke bād hī wuh apne ghar wāpas jā saktā hai. ²⁹Yih usūl dāymī haiñ. Jahāñ bhī tum rahte ho tumheñ hameshā in par amal karnā hai.

³⁰Jis par qatl kā ilzām lagāyā gayā ho use sirf is sūrat meñ sazā-e-maut dī jā saktī hai ki kam az kam do gawāh hoñ. Ek gawāh kāfī nahīñ hai.

³¹Qātil ko zarūr sazā-e-maut denā. Ḳhāh wuh is se bachne ke lie koī bhī muāwazā de use āzād na chhoṛnā balki sazā-e-maut denā. ³²Us shaḵhs se bhī paise qabūl na karnā jis se ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho aur jo is sabab se panāh ke shahr meñ rah rahā hai. Use ijāzat nahīñ ki wuh paise de kar panāh kā shahr chhoṛe aur apne ghar wāpas chalā jāe. Lāzim hai ki wuh is ke lie imām-e-āzam kī wafāt kā intazār kare.

³³Jis mulk meñ tum rahte ho us kī muqaddas hālat ko nāpāk na karnā. Jab kisī ko us meñ qatl kiya jāe to wuh nāpāk ho jātā hai. Jab is

tarah ḵhūn bahtā hai to mulk kī muqaddas hālat sirf us shaḵhs ke ḵhūn bahne se bahāl ho jātī hai jis ne yih ḵhūn bahāyā hai. Yāñ mulk kā sirf qātil kī maut se hī kaffārā diyā jā saktā hai. ³⁴Us mulk ko nāpāk na karnā jis meñ tum ābād ho aur jis meñ main sukūnat kartā hūñ. Kyonki main Rab hūñ jo Isrāīliyon ke darmiyān sukūnat kartā hūñ.”

Ek Qabile kī Maurūsī Zamīn Shādi se Dūsre Qabile meñ Muntaqil

Nahīñ Ho Saktī

36 Ek din Jiliyād bin Makīr bin Manassī bin Yūsuf ke kunbe se nikle hue ābāi gharānoñ ke sarparast Mūsā aur un sardāroñ ke pās āe jo dīgar ābāi gharānoñ ke sarparast the. ²Unhoñ ne kahā, “Rab ne āp ko hukm diyā thā ki āp qurā ḍāl kar mulk ko Isrāīliyon meñ taqsim karen. Us waqt us ne yih bhī kahā thā ki hamāre bhāi Silāfihād kī beṭiyon ko us kī maurūsī zamīn milnī hai. ³Agar wuh Isrāīl ke kisī aur qabile ke mardoñ se shādi karen to phir yih zamīn jo hamāre qabile kā maurūsī hissā hai us qabile kā maurūsī hissā

banegī aur ham us se mahrūm ho jāenge. Phir hamārā qabāyli ilāqā chhoṭā ho jāegā. ⁴Aur agar ham yih zamīn wāpas bhī kharīden to bhī wuh agle bahālī ke sāl meñ dūsre qabīle ko wāpas chalī jāegī jis meñ in auraton ne shādī kī hai. Is tarah wuh hameshā ke lie hamāre hāth se nikal jāegī.”

⁵Mūsā ne Rab ke hukm par Isrāīliyon ko batāyā, “Jiliyād ke mard haq bajānib haiñ. ⁶Is lie Rab kī hidāyat yih hai ki Silāfihād kī beṭiyon ko har ādmī se shādī karne kī ijāzat hai, lekin sirf is sūrat meñ ki wuh un ke apne qabīle kā ho. ⁷Is tarah ek qabīle kī maurūsī zamīn kisī dūsre qabīle meñ muntaqil nahīn hogī. Lāzim hai ki har qabīle kā pūrā ilāqā usī ke pās rahe.

⁸Jo bhī beṭī mīrās meñ zamīn pātī hai us ke lie lāzim hai ki wuh apne

hī qabīle ke kisī mard se shādī kare tāki us kī zamīn qabīle ke pās hī rahe. ⁹Ek qabīle kī maurūsī zamīn kisī dūsre qabīle ko muntaqil karne kī ijāzat nahīn hai. Lāzim hai ki har qabīle kā pūrā maurūsī ilāqā usī ke pās rahe.”

¹⁰⁻¹¹Silāfihād kī beṭiyon Mahlāh, Tirzā, Hujlāh, Milkāh aur Nūsāh ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā. Unhon ne apne chachāzād bhāiyon se shādī kī. ¹²Chūñki wuh bhī Manassī ke qabīle ke the is lie yih maurūsī zamīn Silāfihād ke qabīle ke pās rahī.

¹³Rab ne yih ahkām aur hidāyāt Isrāīliyon ko Mūsā kī mārīfat dīñ jab wuh Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke sāmne khaimāzan the.

Istisnā

Mūsā Isrāīliyon se Muḵhātīb

Hotā Hai

1 Is kitāb meñ wuh bāteñ darj haiñ jo Mūsā ne tamām Isrāīliyon se kahīñ jab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par bayābān meñ the. Wuh Yardan kī Wādī meñ Sūf ke qarīb the. Ek taraf Fārān Shahr thā aur dūsri taraf Tofal, Lāban, Hasīrāt aur Dīzahab ke shahr the. ²Agar Adom ke pahārī ilāqe se ho kar jāeñ to Horib yānī Sīnā Pahār se Qādis-barnīa tak kā safr 11 dīn meñ tay kiyā jā saktā hai.

³Isrāīliyon ko Misr se nīkle 40 sāl ho gae the. Is sāl ke gyārhwēñ māh ke pahle dīn Mūsā ne unheñ sab kuchh batāyā jo Rab ne use unheñ batāne ko kahā thā. ⁴Us waqt wuh Amoriyon ke bādshāh

Sihon ko shikast de chukā thā jis kā dārul-hukūmat Hasbon thā. Basan ke bādshāh Oj par bhī fatah hāsīl ho chukī thī jis kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the.

⁵Wahāñ, Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par jo Moāb ke ilāqe meñ thā Mūsā Allāh kī shariāt kī tashrīh karne lagā. Us ne kahā,

⁶Jab tum Horib yānī Sīnā Pahār ke pās the to Rab hamāre Ḳhudā ne ham se kahā, “Tum kāfī der se yahāñ ṭahre hue ho. ⁷Ab is jagah ko chhoṛ kar āge Mulk-e-Kanān kī taraf baṛho. Amoriyon ke pahārī ilāqe aur un ke paṛos kī qaumoñ ke pās jāo jo Yardan ke maidānī ilāqe meñ ābād haiñ. Pahārī ilāqe meñ, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ, junūb ke Dasht-e-Najab meñ, sāhili ilāqe meñ, Mulk-e-Kanān

meñ aur Lubnān meñ Dariyā-e-Furāt tak chale jāō. ⁸Main ne tumheñ yih mulk de diyā hai. Ab jā kar us par qabzā kar lo. Kyonki Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se wādā kiyā thā ki main yih mulk tumheñ aur tumhārī aulād ko dūngā.”

Rāhnumā Muqarrar Kie Gae

⁹Us waqt main ne tum se kahā, “Main akelā tumhārī rāhnumāi karne kī zimmedārī nahīn uṭhā saktā. ¹⁰Rab tumhāre Ḳhudā ne tumhārī tādād itnī baṛhā dī hai ki āj tum āsmān ke sitāroñ kī mānind beshumār ho. ¹¹Aur Rab tumhāre bāpdādā kā Ḳhudā kare ki tumhārī tādād mazīd hazār gunā baṛh jāe. Wuh tumheñ wuh barkat de jis kā wādā us ne kiyā hai. ¹²Lekin main akelā hī tumhārā bojh uṭhāne aur jhagaṛoñ ko niptāne kī zimmedārī nahīn uṭhā saktā. ¹³Is lie apne har qabīle meñ se kuchh aise dānishmand aur samajhdār ādmī chun lo jin kī liyāqat ko log mānte haiñ. Phir main unheñ tum par muqarrar karūnga.”

¹⁴Yih bāt tumheñ pasand āi. ¹⁵Tum ne apne meñ se aise rāhnumā chun lie jo dānishmand the aur jin kī liyāqat ko log mānte the. Phir main ne unheñ hazār hazār, sau sau aur pachās pachās mardoñ par muqarrar kiyā. Yon wuh qabiloñ ke nigahbān ban gae. ¹⁶Us waqt main ne un qāziyoñ se kahā, “Adālat karte waqt har ek kī bāt ḡhaur se sun kar ḡhairjānibdār faisle karnā, chāhe do Isrāīlī fariq ek dūse se jhagaṛā kar rahe hoñ yā muāmalā kisī Isrāīlī aur pardesī ke darmiyān ho. ¹⁷Adālat karte waqt jānibdārī na karnā. Chhoṭe aur baṛe kī bāt sun kar donoñ ke sāth ek jaisā sulūk karnā. Kisī se mat ḍarnā, kyonki Allāh hī ne tumheñ adālat karne kī zimmedārī dī hai. Agar kisī muāmale meñ faislā karnā tumhāre lie mushkil ho to use mujhe pesh karo. Phir main hī us kā faislā karūnga.” ¹⁸Us waqt main ne tumheñ sab kuchh batāyā jo tumheñ karnā thā.

Mulk-e-Kanān meñ Jāsūs

¹⁹Ham ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hameñ kahā thā. Ham Horib se rawānā ho kar Amoriyoñ ke pahāṛī

ilāqe kī taraf baṛhe. Safr karte karte ham us wasī aur haulnāk registān meñ se guzar gae jise tum ne dekh liyā hai. Ākhirkār ham Qādis-barniā pahuñch gae. ²⁰Wahān main ne tum se kahā, “Tum Amoriyon ke pahārī ilāqe tak pahuñch gae ho jo Rab hamārā Ḳhudā hameñ dene wālā hai. ²¹Dekh, Rab tere Ḳhudā ne tujhe yih mulk de diyā hai. Ab jā kar us par qabzā kar le jis tarah Rab tere bāpdādā ke Ḳhudā ne tujhe batāyā hai. Mat ḍarnā aur bedil na ho jānā!”

²²Lekin tum sab mere pās āe aur kahā, “Kyon na ham jāne se pahle kuchh ādmī bhejen jo mulk ke hālāt dariyāft karen aur wāpas ā kar hameñ us rāste ke bāre meñ batāen jis par hameñ jānā hai aur un shahron ke bāre meñ ittalā den jin ke pās ham pahuñcheñge.” ²³Yih bāt mujhe pasand āi. Main ne is kām ke lie har qabīle ke ek ādmī ko chun kar bhej diyā. ²⁴Jab yih bārah ādmī pahārī ilāqe meñ jā kar Wādī-e-Iskāl meñ pahuñche to us kī taftish kī. ²⁵Phir wuh mulk kā kuchh phal le kar lauṭ āe aur hameñ mulk ke bāre meñ ittalā de kar kahā, “Jo mulk Rab hamārā

Ḳhudā hameñ dene wālā hai wuh achchhā hai.”

²⁶Lekin tum jānā nahīn chāhte the balki sarkashī karke Rab apne Ḳhudā kā hukm na mānā. ²⁷Tum ne apne khaimon meñ buṛbuṛāte hue kahā, “Rab ham se nafrat rakhtā hai. Wuh hameñ Misr se nikāl lāyā hai tāki hameñ Amoriyon ke hāthon halāk karwāe. ²⁸Ham kahān jāen? Hamāre bhāiyan ne hameñ bedil kar diyā hai. Wuh kahte haiñ, ‘Wahān ke log ham se tāqatwar aur darāzqad haiñ. Un ke baṛe baṛe shahron kī fasīlen āsmān se bāten kartī haiñ. Wahān ham ne Anāq kī aulād bhī dekhī jo dewqāmat haiñ.”

²⁹Main ne kahā, “Na ghabrāo aur na un se khauf khāo. ³⁰Rab tumhārā Ḳhudā tumhāre āge āge chaltā huā tumhāre lie laṛegā. Tum khud dekh chuke ho ki wuh kis tarah Misr ³¹aur registān meñ tumhāre lie laṛā. Yahān bhī wuh aisā hī karegā. Tū khud gawāh hai ki bayābān meñ pūre safr ke daurān Rab tujhe yon uṭhāe phirā jis tarah bāp apne beṭe ko uṭhāe phirtā hai. Is tarah chalte chalte tum yahān tak pahuñch gae.” ³²Is ke bāwujūd tum ne Rab

apne ẖhudā par bharosā na rakhā.
³³Tum ne yih bāt nazarandāz kī ki wuh safr ke daurān rāt ke waqt āg aur din ke waqt bādāl kī sūrat meñ tumhāre āge āge chaltā rahā tāki tumhāre lie ẖhaime lagāne kī jagheñ mālūm kare aur tumheñ rāstā dikhāe.

³⁴Jab Rab ne tumhārī yih bāteñ sunīñ to use ghussā āyā aur us ne qasam khā kar kahā, ³⁵“Is sharīr nasl kā ek mard bhī us achchhe mulk ko nahīñ dekhegā agarche maiñ ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se wādā kiyā thā ki maiñ use unheñ dūngā. ³⁶Sirf Kālib bin Yafunnā use dekhegā. Maiñ use aur us kī aulād ko wuh mulk dūngā jis meñ us ne safr kiyā hai, kyonki us ne pūre taur par Rab kī pairawī kī.”

³⁷Tumhārī wajah se Rab mujh se bhī nārāz huā aur kahā, “Tū bhī us meñ dākhl nahīñ hogā. ³⁸Lekin terā madadgār Yashua bin Nūn dākhl hogā. Us kī hauslā-afzāi kar, kyonki wuh mulk par qabzā karne meñ Isrāil kī rāhnumāi karegā.”
³⁹Tum se Rab ne kahā, “Tumhāre bachche jo abhī achchhe aur bure meñ imtiyāz nahīñ kar sakte, wuhī mulk meñ dākhl hoñge, wuhī bachche jin ke bāre meñ tum ne

kahā ki dushman unheñ Mulk-e-Kanān meñ chhīn leñge. Unheñ maiñ mulk dūngā, aur wuh us par qabzā kareñge. ⁴⁰Lekin tum ẖhud āge na barho. Pichhe muṛ kar dubārā registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf safr karo.”

⁴¹Tab tum ne kahā, “Ham ne Rab kā gunāh kiyā hai. Ab ham mulk meñ jā kar laṛeñge, jis tarah Rab hamāre ẖhudā ne hameñ hukm diyā hai.” Chunāñche yih sochte hue ki us pahārī ilāqe par hamlā karnā āsān hogā, har ek musallah huā. ⁴²Lekin Rab ne mujh se kahā, “Unheñ batānā ki wahāñ jang karne ke lie na jāo, kyonki maiñ tumhāre sāth nahīñ hūngā. Tum apne dushmanoñ ke hāthoñ shikast khāoge.”

⁴³Maiñ ne tumheñ yih batāyā, lekin tum ne merī na sunī. Tum ne sarkashī karke Rab kā hukm na mānā balki maḡhrūr ho kar pahārī ilāqe meñ dākhl hue. ⁴⁴Wahāñ ke Amorī bāshinde tumhārā sāmnā karne nikle. Wuh shahd kī makkhiyoñ ke ghol kī tarah tum par tūt paṛe aur tumhārā tāqqub karke tumheñ Sair se Hurmā tak mārte gae.

⁴⁵Tab tum wāpas ā kar Rab ke sāmne zār-o-qatār rone lage. Lekin us ne tawajjuh na dī balki tumheñ nazarandāz kiyā. ⁴⁶Is ke bād tum bahut dinoñ tak Qādis-barnīa meñ rahe.

Registān meñ Dubārā Safr

2 Phir jis tarah Rab ne mujhe hukm diyā thā ham pichhe muṛ kar registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf safr karne lage. Kāfī der tak ham Saīr yānī Adom ke pahārī ilāqe ke kināre kināre phirte rahe.

²Ek din Rab ne mujh se kahā,
³“Tum bahut der se is pahārī ilāqe ke kināre kināre phir rahe ho. Ab shimāl kī taraf safr karo. ⁴Qaum ko batānā, agle dinoñ meñ tum Saīr ke mulk meñ se guzaroge jahān tumhāre bhāī Esau kī aulād ābād hai. Wuh tum se ḍareñge. To bhī baṛī ehtiyāt se guzarnā. ⁵Un ke sāth jang na chheṛnā, kyonki main un ke mulk kā ek murabbā fuṭ bhī nahīn dūngā. Main ne Saīr kā pahārī ilāqā Esau aur us kī aulād ko diyā hai. ⁶Lāzim hai ki tum khāne aur pīne kī tamām zarūriyāt paisa de kar ḡharido.”

⁷Jo bhī kām tū ne kiya hai Rab ne us par barkat dī hai. Is wasī registān meñ pūre safr ke daurān us ne terī nigahbānī kī. In 40 sālon ke daurān Rab terā Ḳhudā tere sāth thā, aur terī tamām zarūriyāt pūri hotī rahīn.

⁸Chunāñche ham Saīr ko chhoṛ kar jahān hamāre bhāī Esau kī aulād ābād thī dūse rāste se āge nikle. Ham ne wuh rāstā chhoṛ diyā jo Ailāt aur Asyūn-jābar ke shahron se Bahīrā-e-Murdār tak pahuñchātā hai aur Moāb ke bayābān kī taraf baṛhne lage. ⁹Wahān Rab ne mujh se kahā, “Moāb ke bāshindoñ kī muḡhālafat na karnā aur na un ke sāth jang chheṛnā, kyonki main un ke mulk kā koī bhī hissā tujhe nahīn dūngā. Main ne Ār Shahr ko Lūt kī aulād ko diyā hai.”

¹⁰Pahle Aimī wahān rahte the jo Anāq kī aulād kī tarah tāqatwar, darāzqad aur tādād meñ zyādā the. ¹¹Anāq kī aulād kī tarah wuh Rafāiyoñ meñ shumār kie jāte the, lekin Moābī unheñ Aimī kahte the.

¹²Isī tarah qadīm zamāne meñ Horī Saīr meñ ābād the, lekin Esau kī aulād ne unheñ wahān se nikāl diyā thā. Jis tarah Isrāīliyoñ ne

bād meñ us mulk meñ kiyā jo Rab ne unheñ diyā thā usī tarah Esau kī aulād baṛhte baṛhte Horiyoñ ko tabāh karke un kī jagah ābād hue the.

¹³Rab ne kahā, “Ab jā kar Wādī-e-Zirad ko ubūr karo.” Ham ne aisā hī kiyā. ¹⁴Hameñ Qādis-barnīa se rawānā hue 38 sāl ho gae the. Ab wuh tamām ādmī mar chuke the jo us waqt jang karne ke qābil the. Waisā hī huā thā jaisā Rab ne qasam khā kar kahā thā. ¹⁵Rab kī muḵhālafat ke bāis āḵhirkār ḵhaimāgāh meñ us nasl kā ek mard bhī na rahā. ¹⁶Jab wuh sab mar gae the ¹⁷tab Rab ne mujh se kahā, ¹⁸“Āj tumheñ Ār Shahr se ho kar Moāb ke ilāqe meñ se guzarnā hai. ¹⁹Phir tum Ammoniyoñ ke ilāqe tak pahunchoge. Un kī bhī muḵhālafat na karnā, aur na un ke sāth jang chheṛnā, kyonki main un ke mulk kā koī bhī hissā tumheñ nahīn dūngā. Main ne yih mulk Lūt kī aulād ko diyā hai.”

²⁰Haqīqat meñ Ammoniyoñ kā mulk bhī Rafāiyoñ kā mulk samjhā jātā thā jo qadīm zamāne meñ wahān ābād the. Ammonī unheñ zamzumī kahte the, ²¹aur wuh dewqāmat the, tāqatwar aur tādād

meñ zyādā. Wuh Anāq kī aulād jaise darāzqad the. Jab Ammonī mulk meñ āe to Rab ne Rafāiyoñ ko un ke āge āge tabāh kar diyā. Chunāñche Ammonī baṛhte baṛhte unheñ nikālte gae aur un kī jagah ābād hue, ²²bilkul usī tarah jis tarah Rab ne Esau kī aulād ke āge āge Horiyoñ ko tabāh kar diyā thā jab wuh Sair ke mulk meñ āe the. Wahān bhī wuh baṛhte baṛhte Horiyoñ ko nikālte gae aur un kī jagah ābād hue. ²³Isī tarah ek aur qadīm qaum banām Awwī ko bhī us ke mulk se nikālā gayā. Awwī Ġhazzā tak ābād the, lekin jab Kaftūrī Kaftūr yānī Krete se āe to unhoñ ne unheñ tabāh kar diyā aur un kī jagah ābād ho gae.

Sihon Bādshāh se Jang

²⁴Rab ne Mūsā se kahā, “Ab jā kar Wādī-e-Arnon ko ubūr karo. Yoñ samjho ki main Hasbon ke Amori bādshāh Sihon ko us ke mulk samet tumhāre hawāle kar chukā hūñ. Us par qabzā karnā shurū karo aur us ke sāth jang karne kā mauqā dhūndo. ²⁵Isī din se main tamām qaumoñ meñ tumhāre bāre meñ dahshat aur

khauḥ paidā karūṅga. Wuh tumhāri khabar sun kar khauf ke māre thartharāeṅgi aur kāṅpeṅgi.”

²⁶Main ne Dasht-e-Qadīmāt se Hasbon ke bādshāh Sihon ke pās qāsid bheje. Merā paighām nafrat aur muḥālafat se khālī thā. Wuh yih thā, ²⁷“Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham shāhrāh par hī raheṅge aur us se na bāiñ, na dāiñ taraf haṭeṅge. ²⁸Ham khāne aur pīne kī tamām zarūriyāt ke lie munāsib paise deṅge. Hameñ paidal apne mulk meñ se guzarne deñ, ²⁹jis tarah Saīr ke bāshindon Esau kī aulād aur Ār ke rahne wāle Moābiyon ne hameñ guzarne diyā. Kyonki hamārī manzil Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ hai, wuh mulk jo Rab hamārā Kḥudā hameñ dene wālā hai.”

³⁰Lekin Hasbon ke bādshāh Sihon ne hameñ guzarne na diyā, kyonki Rab tumhāre Kḥudā ne use belachak aur hamārī bāt se inkār karne par āmadā kar diyā thā tāki Sihon hamāre qābū meñ ā jāe. Aur bād meñ aisā hī huā. ³¹Rab ne mujh se kahā, “Yon samajh le ki main Sihon aur us ke mulk ko tere hawāle karne lagā hūñ. Ab nikal kar us par qabzā karnā shurū karo.”

³²Jab Sihon apnī sārī fauj le kar hamārā muqābalā karne ke lie Yahaz āyā ³³to Rab hamāre Kḥudā ne hameñ pūrī fatah baḥshī. Ham ne Sihon, us ke beṭon aur pūrī qaum ko shikast dī. ³⁴Us waqt ham ne us ke tamām shahron par qabzā kar liyā aur un ke tamām mardoñ, auraton aur bachchon ko mār ḍālā. Koī bhī na bachā. ³⁵Ham ne sirf maweshī aur shahron kā lūṭā huā māl apne lie bachāe rakhā.

³⁶Wādī-e-Arnon ke kināre par wāqe Aroir se le kar Jiliyād tak har shahr ko shikast mānanī paṛī. Is meñ wuh shahr bhī shāmil thā jo Wādī-e-Arnon meñ thā. Rab hamāre Kḥudā ne un sab ko hamāre hawāle kar diyā. ³⁷Lekin tum ne Ammoniyon kā mulk chhor diyā aur na Dariyā-e-Yabboq ke irdgird ke ilāqe, na us ke pahārī ilāqe ke shahron ko chheṛā, kyonki Rab hamāre Kḥudā ne aisā karne se tumheñ manā kiyā thā.

Basan ke Bādshāh Oj kī Shikast

3 Is ke bād ham shimāl meñ Basan kī taraf barh gae. Basan kā bādshāh Oj apnī tamām fauj ke sāth nikal kar hamārā muqābalā

karne ke lie Idraī āyā. ²Rab ne mujh se kahā, “Us se mat ḍar. Main use, us kī pūrī fauj aur us kā mulk tere hawāle kar chukā hūn. Us ke sāth wuh kuchh kar jo tū ne Amori bādshāh Sihon ke sāth kiya jo Hasbon mein hukumat kartā thā.”

³Aisā hī huā. Rab hamāre Ḳhudā kī madad se ham ne Basan ke bādshāh Oj aur us kī tamām qaum ko shikast dī. Ham ne sab ko halāk kar diya. Koī bhī na bachā. ⁴Usī waqt ham ne us ke tamām shahron par qabzā kar liya. Ham ne kul 60 shahron par yānī Arjūb ke sāre ilāqe par qabzā kiya jis par Oj kī hukumat thī. ⁵In tamām shahron kī hifāzat ūnchī ūnchī fasilon aur kunde wāle darwāzon se kī gāi thī. Dehāt mein bahut-sī aisi ābādiyān bhī mil gāin jin kī fasilein nahin thin. ⁶Ham ne un ke sāth wuh kuchh kiya jo ham ne Hasbon ke bādshāh Sihon ke ilāqe ke sāth kiya thā. Ham ne sab kuchh Rab ke hawāle karke har shahr ko aur tamām mardon, auraton aur bachchon ko halāk kar ḍālā. ⁷Ham ne sirf tamām maweshī aur shahron kā lūṭā huā māl apne lie bachāe rakhā.

⁸Yon ham ne us waqt Amoriyon ke in do bādshāhon se Dariyā-e-Yardan kā mashriqī ilāqā Wādī-e-Arnon se le kar Harmūn Pahār tak chhin liya. ⁹(Saidā ke bāshinde Harmūn ko Siryūn kahte hain jabki Amoriyon ne us kā nām Sanir rakhā.) ¹⁰Ham ne Oj Bādshāh ke pūre ilāqe par qabzā kar liya. Is mein maidān-e-murtafā ke tamām shahr shāmil the, nīz Salkā aur Idraī tak Jiliyād aur Basan ke pūre ilāqe.

¹¹Bādshāh Oj dewqāmat qābile Rafāi kā ākhiri mard thā. Us kā lohe kā tābūt 13 se zāyd fuṭ lambā aur chhih fuṭ chauṛā thā aur āj tak Ammoniyan ke shahr Rabbā mein dekhā jā saktā hai.

Yardan ke Mashriq mein

Mulk kī Taqsim

¹²Jab ham ne Dariyā-e-Yardan ke mashriqī ilāqe par qabzā kiya to main ne Rūbin aur Jad ke qabilon ko us kā junūbī hissā shahron samet diya. Is ilāqe kī junūbī sarhad Dariyā-e-Arnon par wāqe shahr Aroir hai jabki shimāl mein is mein Jiliyād ke pahārī ilāqe kā ādhā hissā bhī shāmil hai. ¹³Jiliyād

kā shimālī hissā aur Basan kā mulk main ne Manassī ke ādhe qabile ko diyā.

(Basan meñ Arjūb kā ilāqā hai jahāñ pahle Oj Bādshāh kī hukūmat thī aur jo Rafāiyōñ yāñi Dewqāmat Afrād kā Mulk kahlātā thā. ¹⁴Manassī ke qabile ke ek ādmī banām Yāir ne Arjūb par Jasūriyōñ aur Mākātiyōñ kī sarhad tak qabzā kar liyā thā. Us ne is ilāqe kī bastiyōñ ko apnā nām diyā. Āj tak yihī nām Hawwot-yāir yāñi Yāir kī Bastiyāñ chaltā hai).

¹⁵Main ne Jiliyād kā shimālī hissā Manassī ke kunbe Makīr ko diyā ¹⁶lekin Jiliyād kā junūbī hissā Rūbin aur Jad ke qabilōñ ko diyā. Is hisse kī ek sarhad junūb meñ Wādī-e-Arnon ke bīch meñ se guzartī hai jabki dūsri sarhad Dariyā-e-Yabboq hai jis ke pār Ammoniōñ kī hukūmat hai. ¹⁷Us kī maḡhribī sarhad Dariyā-e-Yardan hai yāñi Kinnarat (Galīl) kī Jhil se le kar Bahīrā-e-Murdār tak jo Pīsgā ke pahārī silsile ke dāman meñ hai.

¹⁸Us waqt main ne Rūbin, Jad aur Manassī ke qabilōñ se kahā, “Rab tumhāre Ḳhudā ne tumheñ mīrās meñ yih mulk de diyā hai. Lekin shart yih hai ki tumhāre tamām

jang karne ke qābil mard musallah ho kar tumhāre Isrāīlī bhāiyōñ ke āge āge Dariyā-e-Yardan ko pār karen. ¹⁹Sirf tumhārī aurateñ aur bachche pīchhe rah kar un shahroñ meñ intazār kar sakte haiñ jo main ne tumhāre lie muqarrar kie haiñ. Tum apne maweshiyōñ ko bhī pīchhe chhoṛ sakte ho, kyonki mujhe patā hai ki tumhāre bahut zyādā jānwar haiñ. ²⁰Apne bhāiyōñ ke sāth chalte hue un kī madad karte raho. Jab Rab tumhārā Ḳhudā unheñ Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ wāqe mulk degā aur wuh tumhārī tarah ārām aur sukūn se wahāñ ābād ho jāeñge tab tum apne mulk meñ wāpas jā sakte ho.”

Mūsā ko Yardan Pār Karne

kī Ijāzat Nahīn Miltī

²¹Sāth sāth main ne Yashua se kahā, “Tū ne apnī āñkhoñ se sab kuchh dekh liyā hai jo Rab tumhāre Ḳhudā ne in donoñ bādshāhoñ Sīhon aur Oj se kiyā. Wuh yihī kuchh har us bādshāh ke sāth karegā jis ke mulk par tū dariyā ko pār karke hamlā karegā. ²²Un se na ḍaro. Tumhārā Ḳhudā Ḳhud tumhāre lie jang karegā.”

²³Us waqt main ne Rab se iltijā karke kahā, ²⁴“Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū apne khādīm ko apnī azmat aur qudrat dikhāne lagā hai. Kyā āsmān yā zamīn par koī aur Khudā hai jo terī tarah ke azīm kām kar saktā hai? Hargiz nahīn! ²⁵Mehrbānī karke mujhe bhī Dariyā-e-Yardan ko pār karke us achchhe mulk yānī us behtarīn pahārī ilāqe ko Lubnān tak dekhne kī ijāzat de.”

²⁶Lekin tumhāre sabab se Rab mujh se nārāz thā. Us ne merī na sunī balki kahā, “Bas kar! Āindā mere sāth is kā zikr na karnā. ²⁷Pisgā kī choṭī par chaṛh kar chāroṅ taraf nazar dauṛā. Wahān se ghaur se dekh, kyonki tū khud Dariyā-e-Yardan ko ubūr nahīn karegā. ²⁸Apnī jagah Yashua ko muqarrar kar. Us kī hauslā-afzāi kar aur use mazbūt kar, kyonki wuhī is qaum ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meṅ le jāegā aur qabīloṅ meṅ us mulk ko taqsim karegā jise tū pahār se dekhegā.”

²⁹Chunāñche ham Bait-faḡhūr ke qarīb wādī meṅ ṭhahre.

Farmānbardāri kī Ashadd Zarūrat

4 Ai Isrāīl, ab wuh tamām ahkām dhyān se sun le jo main tumheṅ sikhātā hūn. Un par amal karo tāki tum zindā raho aur jā kar us mulk par qabzā karo jo Rab tumhāre bāpdādā kā Khudā tumheṅ dene wālā hai. ²Jo ahkām main tumheṅ sikhātā hūn un meṅ na kisi bāt kā izāfā karo aur na un se koī bāt nikālo. Rab apne Khudā ke tamām ahkām par amal karo jo main ne tumheṅ die haiṅ. ³Tum ne khud dekhā hai ki Rab ne Bāl-faḡhūr se kyā kuchh kiyā. Wahān Rab tere Khudā ne har ek ko halāk kar ḡalā jis ne Faḡhūr ke Bāl Dewatā kī pūjā kī. ⁴Lekin tum meṅ se jitne Rab apne Khudā ke sāth lipṭe rahe wuh sab āj tak zindā haiṅ.

⁵Main ne tumheṅ tamām ahkām yoṅ sikhā die haiṅ jis tarah Rab mere Khudā ne mujhe batāyā. Kyonki lāzim hai ki tum us mulk meṅ in ke tābe raho jis par tum qabzā karne wāle ho. ⁶Inheṅ māno aur in par amal karo to dūsri qaumoṅ ko tumhāri dānishmandī aur samajh nazar āegī. Phir wuh in tamām ahkām ke bāre meṅ sun kar kahengī, “Wāh, yih azīm qaum

kaisī dānishmand aur samajhdār hai!” ⁷Kaun-sī azīm qaum ke mābūd itne qarīb haiñ jitnā hamārā Ḳhudā hamāre qarīb hai? Jab bhī ham madad ke lie pukārte haiñ to Rab hamārā Ḳhudā maujūd hotā hai. ⁸Kaun-sī azīm qaum ke pās aise munsifānā ahkām aur hidāyāt haiñ jaise main āj tumheñ pūrī shariat sunā kar pesh kar rahā hūñ?

⁹Lekin ḳhabardār, ehtiyāt karnā aur wuh tamām bāteñ na bhūlnā jo terī āñkhoñ ne dekhī haiñ. Wuh umr-bhar tere dil meñ se miṭ na jāeñ balki unheñ apne bachchoñ aur pote-potiyōñ ko bhī batāte rahnā. ¹⁰Wuh dīn yād kar jab tū Horib yānī Sīnā Pahār par Rab apne Ḳhudā ke sāmne hāzir thā aur us ne mujhe batāyā, “Qaum ko yahāñ mere pās jamā kar tāki main un se bāt karūñ aur wuh umr-bhar merā ḳhauf māneñ aur apne bachchoñ ko merī bāteñ sikhāte raheñ.”

¹¹Us waqt tum qarīb ā kar pahār ke dāman meñ khare hue. Wuh jal rahā thā, aur us kī āg āsmān tak bhaṛak rahī thī jabki kāle bādaloñ aur gahre andhere ne use nazonoñ se chhupā diyā. ¹²Phir Rab āg meñ se tum se hamkalām huā. Tum ne us kī bāteñ sunīñ lekin us kī

koī shakl na dekhī. Sirf us kī āwāz sunāi dī. ¹³Us ne tumhāre lie apne ahd yānī un 10 ahkām kā elān kiya aur hukm diya ki in par amal karo. Phir us ne unheñ patthar kī do taḳhtiyōñ par likh diya. ¹⁴Rab ne mujhe hidāyat kī, “Unheñ wuh tamām ahkām sikhā jin ke mutābiq unheñ chalnā hogā jab wuh Dariyā-e-Yardan ko pār karke Kanān par qabzā karenge.”

Butparastī ke bāre meñ Āgāhī

¹⁵Jab Rab Horib yānī Sīnā Pahār par tum se hamkalām huā to tum ne us kī koī shakl na dekhī. Chunāñche ḳhabardār raho ¹⁶ki tum ḡhalat kām karke apne lie kisī bhī shakl kā but na banāo. Na mard, aurat, ¹⁷zamīn par chalne wāle jānwar, parinde, ¹⁸reñgne wāle jānwar yā machhli kā but banāo. ¹⁹Jab tū āsmān kī taraf nazar uṭhā kar āsmān kā pūrā lashkar dekhe to sūraj, chāñd aur sitāroñ kī parastish aur ḳhidmat karne kī āzmāish meñ na pārnā. Rab tere Ḳhudā ne in chīzoñ ko bāqī tamām qaumoñ ko atā kiya hai, ²⁰lekin tumheñ us ne Mīsr ke bhaṛakte bhaṭṭe se nikālā hai tāki

tum us kī apnī qaum aur us kī mīrās ban jāo. Aur āj aisā hī huā hai.

²¹Tumhāre sabab se Rab ne mujh se nārāz ho kar qasam khāī ki tū Dariyā-e-Yardan ko pār karke us achchhe mulk meñ dākhil nahīn hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ dene wālā hai. ²²Mainī yihīn isī mulk meñ mar jāūngā aur Dariyā-e-Yardan ko pār nahīn karūngā. Lekin tum dariyā ko pār karke us behtarīn mulk par qabzā karoge. ²³Har sūrat meñ wuh ahd yād rakhnā jo Rab tumhāre Ḳhudā ne tumhāre sāth bāndhā hai. Apne lie kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā. Yih Rab kā hukm hai, ²⁴kyoñki Rab terā Ḳhudā bhasm kar dene wālī āg hai, wuh ghayūr Ḳhudā hai.

²⁵Tum mulk meñ jā kar wahān rahoge. Tumhāre bachche aur pote-nawāse us meñ paidā ho jāenge. Jab is tarah bahut waqt guzar jāegā to khatrā hai ki tum ghalat kām karke kisī chīz kī mūrāt banāo. Aisā kabhī na karnā. Yih Rab tumhāre Ḳhudā kī nazar meñ burā hai aur use ghussā dilāegā. ²⁶Āj āsmān aur zamīn mere gawāh haiñ ki agar tum aisā karo to jaldi se us mulk meñ se miṭ jāoge jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār

karke qabzā karoge. Tum der tak wahān jīte nahīn rahoge balki pūre taur par halāk ho jāoge. ²⁷Rab tumheñ mulk se nikāl kar muḳhtalif qaumoñ meñ muntashir kar degā, aur wahān sirf thoṛe hī afrād bache raheñge. ²⁸Wahān tum insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke butoñ kī kḥidmat karoge, jo na dekh sakte, na sun sakte, na khā sakte aur na sūñgh sakte haiñ.

²⁹Wahīn tū Rab apne Ḳhudā ko talāsh karegā, aur agar use pūre dīl-o-jān se dhūnde to wuh tujhe mil bhī jāegā. ³⁰Jab tū is taklif meñ muḃtalā hogā aur yih sārā kuchh tujh par se guzaregā phir ākḥirkār Rab apne Ḳhudā kī taraf rujū karke us kī sunegā. ³¹Kyoñki Rab terā Ḳhudā rahīm Ḳhudā hai. Wuh tujhe na tark karegā aur na barbād karegā. Wuh us ahd ko nahīn bhūlegā jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā se bāndhā thā.

Rab hī Hamārā Ḳhudā Hai

³²Duniyā meñ insān kī taḳhlīq se le kar āj tak māzī kī taftīsh kar. Āsmān ke ek sire se dūsre sire tak khoj lagā. Kyā is se pahle kabhī

is tarah kâ moġizānā kām huā hai? Kyā kisī ne is se pahle is qism ke azīm kām kī khabar sunī hai? ³³Tū ne āg meñ se boltī huī Allāh kī āwāz sunī to bhī jītā bachā! Kyā kisī aur qaum ke sāth aisā huā hai? ³⁴Kyā kisī aur mābūd ne kabhī jurrat kī hai ki Rab kī tarah pūrī qaum ko ek mulk se nikāl kar apnī milkiyat banāyā ho? Us ne aisā hī tumhāre sāth kiyā. Us ne tumhāre dekhte dekhte Misriyon ko āzmāyā, unheñ baṛe mojize dikhāe, un ke sāth jang kī, apnī baṛī qudrat aur iḡhtiyār kâ izhār kiyā aur haulnāk kāmōñ se un par ġhālīb ā gayā.

³⁵Tujhe yih sab kuchh dikhāyā gayā tāki tū jāñ le kī Rab Kḡhudā hai. Us ke siwā koī aur nahīñ hai. ³⁶Us ne tujhe nasīhat dene ke lie āsmāñ se apnī āwāz sunāī. Zamīñ par us ne tujhe apnī azīm āg dikhāī jis meñ se tū ne us kī bāteñ sunīñ. ³⁷Use tere bāpdādā se pyār thā, aur us ne tujhe jo un kī aulād haiñ chun liyā. Is lie wuh kḡhud hāzir ho kar apnī azīm qudrat se tujhe Misr se nikāl lāyā. ³⁸Us ne tere āge se tujh se zyādā baṛī aur tāqatwar qaumeñ nikāl dīñ tāki tujhe un kâ mulk mīrās meñ mil jāe. Āj aisā hī ho rahā hai.

³⁹Chunāñche āj jāñ le aur zahan meñ rakh kī Rab āsmāñ aur zamīñ kâ Kḡhudā hai. Koī aur mābūd nahīñ hai. ⁴⁰Us ke ahkām par amal kar jo main tujhe āj sunā rahā hūñ. Phir tū aur terī aulād kāmīyāb hoñge, aur tū der tak us mulk meñ jītā rahegā jo Rab tujhe hameshā ke lie de rahā hai.

Yardan ke Mashriq meñ

Panāh ke Shahr

⁴¹Yih kah kar Mūsā ne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ panāh ke tīñ shahr chun lie. ⁴²Un meñ wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis ne dushmanī kī binā par nahīñ balki ġhairirādī taur par kisī ko jāñ se mār diyā thā. Aise shahr meñ panāh lene ke sabab se use badle meñ qatl nahīñ kiyā jā saktā thā. ⁴³Is ke lie Rūbin ke qabile ke lie maidān-e-murtafā kâ shahr Basar, Jad ke qabile ke lie Jiliyād kâ shahr Rāmāt aur Manassī ke qabile ke lie Basan kâ shahr Jaulāñ chunā gayā.

Shariat kâ Peshlafz

⁴⁴Darj-e-zail wuh shariat hai jo Mūsā ne Isrāīliyon ko pesh kī. ⁴⁵Mūsā ne yih ahkām aur hidāyāt

us waqt pesh kīn jab wuh Misr se nikal kar ⁴⁶Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par the. Bait-faḡhūr un ke muqābil thā, aur wuh Amori bādshāh Sīhon ke mulk meñ kḡhaimāzan the. Sīhon kī rihāish Hasbon meñ thī aur use Isrāīliyon se shikast huī thī jab wuh Mūsā kī rāhnumāī meñ Misr se nikal āe the. ⁴⁷Us ke mulk par qabzā karke unhoñ ne Basan ke mulk par bhī fatah pāī thī jis kā bādshāh Oj thā. In donoñ Amori bādshāhoñ kā yih pūrā ilāqā un ke hāth meñ ā gayā thā. Yih ilāqā Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. ⁴⁸Us kī junūbī sarhad Dariyā-e-Arnon ke kināre par wāqe shahr Aroir thī jabki us kī shimālī sarhad Siryūn yānī Harmūn Pahār thī. ⁴⁹Dariyā-e-Yardan kā pūrā mashriqī kinārā Pīsgā ke pahārī silsile ke dāman meñ wāqe Bahīrā-e-Murdār tak us meñ shāmil thā.

Das Ahkām

5 Mūsā ne tamām Isrāīliyon ko jamā karke kahā,

Ai Isrāīl, dhyan se wuh hidāyat aur ahkām sun jo main tumheñ aj pesh kar rahā hūn. Unheñ

sīkho aur baḡī ehtiyāt se un par amal karo. ²Rab hamāre Kḡhudā ne Horib yānī Sinā Pahār par hamāre sāth ahd bāndhā. ³Us ne yih ahd hamāre bāpdādā ke sāth nahīn balki hamāre hī sāth bāndhā hai, jo āj is jagah par zindā haiñ. ⁴Rab pahār par āg meñ se rūbarū ho kar tum se hamkalām huā. ⁵Us waqt main tumhāre aur Rab ke darmiyān khaḡā huā tāki tumheñ Rab kī bāteñ sunāūñ. Kyonki tum āg se ḡarte the aur is lie pahār par na chaḡhe. Us waqt Rab ne kahā,

⁶“Main Rab terā Kḡhudā hūn jo tujhe Mulk-e-Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ⁷Mere siwā kisī aur mābūd kī parastish na karnā.

⁸Apne lie but na banānā. Kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā, chāhe wuh āsmān meñ, zamīn par yā samundar meñ ho. ⁹Na butoñ kī parastish, na un kī kḡhidmat karnā, kyonki main terā Rab ḡhayūr Kḡhudā hūn. Jo mujh se nafrat karte haiñ unheñ main tīsī aur chauthī pusht tak sazā dūngā. ¹⁰Lekin jo mujh se muhabbat rakhte aur mere ahkām pūre karte haiñ un par main hazār pushtoñ tak mehrbānī karūngā.

¹¹Rab apne Ḳhudā kā nām bemaqsad yā ḡhalat maqsad ke lie istemāl na karnā. Jo bhī aisā kartā hai use Rab sazā die baḡhair nahīn chhoṛegā.

¹²Sabat ke din kā ḡhayāl rakhnā. Use is tarah manānā ki wuh maḡhsūs-o-muqaddas ho, usī tarah jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. ¹³Haftē ke pahle chhih din apnā kām-kāj kar, ¹⁴lekin sātwañ din Rab tere Ḳhudā kā ārām kā din hai. Us din kisī tarah kā kām na karnā. Na tū, na terā beṭā, na terī beṭī, na terā naukār, na terī naukārānī, na terā bail, na terā gadhā, na terā koī aur maweshī. Jo pardesī tere darmiyān rahtā hai wuh bhī kām na kare. Tere naukār aur terī naukārānī ko terī tarah ārām kā mauqā milnā hai. ¹⁵Yād rakhnā ki tū Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab terā Ḳhudā hī tujhe barī qudrat aur iḡhtiyār se wahāñ se nikāl lāyā. Is lie us ne tujhe hukm diyā hai ki Sabat kā din manānā.

¹⁶Apne bāp aur apnī mān ki izzat karnā jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. Phir tū us mulk meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai ḡhushhāl hogā aur der tak jītā rahegā.

¹⁷Qatl na karnā.

¹⁸Zinā na karnā.

¹⁹Chorī na karnā.

²⁰Apne paṛosī ke bāre meñ jhūṭī gawāhī na denā.

²¹Apne paṛosī ki bīwī kā lālach na karnā. Na us ke ghar kā, na us ki zamīn kā, na us ke naukār kā, na us ki naukārānī kā, na us ke bail aur na us ke gadhe kā balki us ki kisī bhī chīz kā lālach na karnā.”

²²Rab ne tum sab ko yih ahkām die jab tum Sīnā Pahār ke dāman meñ jamā the. Wahāñ tum ne āḡ, bādāl aur gahre andhere meñ se us ki zordār āwāz sunī. Yihī kuchh us ne kahā aur bas. Phir us ne unheñ patthar ki do taḡhtiyōñ par likh kar mujhe de diyā.

Log Rab se Ḍarte Haiñ

²³Jab tum ne tārīkī se yih āwāz sunī aur pahār ki jaltī huī hālat dekhī to tumhāre qabīloñ ke rāhnumā aur buzurg mere pās āe. ²⁴Unhoñ ne kahā, “Rab hamāre Ḳhudā ne ham par apnā jalāl aur azmat zāhir ki hai. Āj ham ne āḡ meñ se us ki āwāz sunī hai. Ham ne dekh liyā hai ki jab Allāh insān se hamkalām hotā hai to zarūrī nahīn ki wuh

mar jāe. ²⁵Lekin ab ham kyon apnī jān khatre meñ dāleñ? Agar ham mazīd Rab apne K̄hudā kī āwāz suneñ to yih baṛī āg hamen bhasm kar degī aur ham apnī jān se hāth dho baiṭheñge. ²⁶Kyonki fānī insānon meñ se kaun hamārī tarah zindā K̄hudā ko āg meñ se bāteñ karte hue sun kar zindā rahā hai? Koī bhī nahīn! ²⁷Āp hī qarīb jā kar un tamām bātoñ ko suneñ jo Rab hamārā K̄hudā hamen batānā chāhtā hai. Phir lauṭ kar hamen wuh bāteñ sunāeñ. Ham unheñ sunenge aur un par amal karenge.”

²⁸Jab Rab ne yih sunā to us ne mujh se kahā, “Main ne in logoñ kī yih bāteñ sun lī haiñ. Wuh ṭhik kahte haiñ. ²⁹Kāsh un kī soch hameshā aisī hī ho! Kāsh wuh hameshā isī tarah merā k̄hauf māneñ aur mere ahkām par amal karen! Agar wuh aisā karenge to wuh aur un kī aulād hameshā kāmyāb raheñge. ³⁰Jā, unheñ batā de ki apne k̄haimoñ meñ lauṭ jāo. ³¹Lekin tū yahān mere pās rah tāki main tujhe tamām qawānīn aur ahkām de dūn. Un ko logoñ ko sikhānā tāki wuh us mulk meñ un ke mutābiq chalen jo main unheñ dūngā.”

³²Chunāñche ehtiyāt se un ahkām par amal karo jo Rab tumhāre K̄hudā ne tumheñ die haiñ. Un se na dāin taraf haṭo na bāin taraf. ³³Hameshā us rāh par chalte raho jo Rab tumhāre K̄hudā ne tumheñ batāi hai. Phir tum kāmyāb hoge aur us mulk meñ der tak jīte rahoge jis par tum qabzā karoge.

Sab se Baṛā Hukm

6 Yih wuh tamām ahkām haiñ jo Rab tumhāre K̄hudā ne mujhe tumheñ sikhāne ke lie kahā. Us mulk meñ in par amal karnā jis meñ tum jāne wāle ho tāki us par qabzā karo. ²Umr-bhar tū, tere bachche aur pote-nawāse Rab apne K̄hudā kā k̄hauf māneñ aur us ke un tamām ahkām par chalen jo main tujhe de rahā hūñ. Tab tū der tak jītā rahegā. ³Ai Isrāīl, yih merī bāteñ sun aur baṛī ehtiyāt se in par amal kar! Phir Rab tere K̄hudā kā wādā pūrā ho jāegā ki tū kāmyāb rahegā aur terī tādād us mulk meñ k̄hūb baṛhtī jāegī jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.

⁴Sun ai Isrāīl! Rab hamārā K̄hudā ek hī Rab hai. ⁵Rab apne K̄hudā

se apne pūre dil, apnī pūrī jān aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā. ⁶Jo ahkām mainī tujhe āj batā rahā hūn unheñ apne dil par naqsh kar. ⁷Unheñ apne bachchoñ ke zahannashīn karā. Yihī bāteñ har waqt aur har jagah tere laboñ par hoñ kḥāh tū ghar meñ baiṭhā yā rāste par chaltā ho, leṭā ho yā khaṛā ho. ⁸Unheñ nishān ke taur par aur yāddihānī ke lie apne bāzuoñ aur māthe par lagā. ⁹Unheñ apne gharoñ kī chaukhaṭoñ aur apne shahroñ ke darwāzoñ par likh.

¹⁰Rab tere Ḳhudā kā wādā pūrā hogā jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ke sāth kiyā ki mainī tujhe Kanān meñ le jāūngā. Jo baṛe aur shāndār shahr us meñ haiñ tū ne kḥud nahīn banāe. ¹¹Jo makān us meñ haiñ wuh aisī achchhī chīzoñ se bhare hue haiñ jo tū ne un meñ nahīn rakhīñ. Jo kueñ us meñ haiñ un ko tū ne nahīn khodā. Jo angūr aur zaitūn ke bāgh us meñ haiñ unheñ tū ne nahīn lagāyā. Yih haqīqat yād rakh. Jab tū us mulk meñ kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā ¹²to kḥabardār! Rab ko na bhūlnā jo tujhe Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā.

¹³Rab apne Ḳhudā kā kḥauf mānanā. Sirf usī kī ibādat karnā aur usī kā nām le kar qasam khānā. ¹⁴Digar mābūdoñ kī pairawī na karnā. Is meñ tamām paṛosī aqwām ke dewatā bhī shāmil haiñ. ¹⁵Warnā Rab tere Ḳhudā kā ghazab tujh par nāzil ho kar tujhe mulk meñ se miṭā ḍālegā. Kyonki wuh ghayūr Ḳhudā hai aur tere darmiyān hī rahtā hai.

¹⁶Rab apne Ḳhudā ko us tarah na āzmānā jis tarah tum ne Massā meñ kiyā thā. ¹⁷Dhyān se Rab apne Ḳhudā ke ahkām ke mutābiq chalo, un tamām hidāyāt aur qawānīn par jo us ne tujhe die haiñ. ¹⁸Jo kuchh Rab kī nazar meñ durust aur achchhā hai wuh kar. Phir tū kāmyāb rahegā, tū jā kar us achchhe mulk par qabzā karegā jis kā wādā Rab ne tere bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā. ¹⁹Tab Rab kī bāt pūrī ho jāegī ki tū apne dushmanoñ ko apne āge āge nikāl degā.

²⁰Āne wāle dinoñ meñ tere bachche pūchheñge, “Rab hamāre Ḳhudā ne āp ko in tamām ahkām par amal karne ko kyon kahā?” ²¹Phir unheñ jawāb denā, “Ham Misr ke bādshāh Firaun ke ghulām

the, lekin Rab hamen̄ baṛī qudrat kâ izhâr karke Misr se nikâl lâyâ. ²²Hamâre deḡhte deḡhte us ne baṛe baṛe nishân aur mojize kie aur Misr, Firaun aur us ke pûre gharâne par haulnâk musîbaten̄ bhejîn. ²³Us waqt wuh hamen̄ wahân se nikâl lâyâ tâki hamen̄ le kar wuh mulk de jis kâ wādâ us ne qasam khâ kar hamâre bāpdādâ ke sâth kiyâ thâ. ²⁴Rab hamâre Ḳhudâ hī ne hamen̄ kahâ ki in tamâm ahkâm ke mutâbiq chalo aur Rab apne Ḳhudâ kâ ḡhauf māno. Kyon̄ki agar ham aisâ karen̄ to phir ham hameshâ kâmyâb aur zindâ raheṅge. Aur âj tak aisâ hī rahâ hai. ²⁵Agar ham Rab apne Ḳhudâ ke huzûr rah kar ehtiyât se un tamâm bâton̄ par amal kareṅge jo us ne hamen̄ karne ko kahī haiñ to wuh hamen̄ râstbâz qarâr degâ.”

Dûsrī Kanānī Qaumon̄ ko

Nikālñā Hai

7 Rab terâ Ḳhudâ tujhe us mulk meñ le jâegâ jis par tû jâ kar qabzâ karegâ. Wuh tere sāmne se bahut-sī qaumeñ bhagâ degâ. Go yih sât qaumeñ yānī Hittī, Jirjāsī, Amorī, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur

Yabūsī tādād aur tāqat ke lihâz se tujh se baṛī hoṅgī ²to bhī Rab terâ Ḳhudâ unheñ tere hawâle karegâ. Jab tû unheñ shikast degâ to un sab ko us ke lie maḡhsûs karke halâk kar denâ hai. Na un ke sâth ahd bāndhnâ aur na un par rahm karnâ. ³Un meñ se kisī se shādī na karnâ. Na apnī beṭiyon̄ kâ rishtâ un ke beṭon̄ ko denâ, na apne beṭon̄ kâ rishtâ un kī beṭiyon̄ se karnâ. ⁴Warnâ wuh tumhâre bachchon̄ ko merī pairawī se dūr kareṅge aur wuh merī nahīñ balki un ke dewatâon̄ kī ḡhidmat kareṅge. Tab Rab kâ ḡhazab tum par nâzil ho kar jaldī se tumheñ halâk kar degâ. ⁵Is lie un kī qurbāṅgâheñ ḡhâ denâ. Jin pattharon̄ kī wuh pûjâ karte haiñ unheñ chaknâchûr kar denâ, un ke Yasīrat Dewī ke khambe kâṭ ḡālñâ aur un ke but jalâ denâ.

⁶Kyon̄ki tû Rab apne Ḳhudâ ke lie maḡhsûs-o-muqaddas hai. Us ne duniyâ kī tamâm qaumon̄ meñ se tujhe chun kar apnī qaum aur ḡhâs milkiyat banâyâ. ⁷Rab ne kyon̄ tumhâre sâth tâlluq qâyim kiyâ aur tumheñ chun liyâ? Kyâ is wajah se ki tum tādād meñ dīgar qaumon̄ kī nisbat zyādâ the? Hargiz nahīñ! Tum to bahut kam

the. ⁸Balki wajah yih thī ki Rab ne tumheñ pyār kiyā aur wuh wādā pūrā kiyā jo us ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā ke sāth kiyā thā. Isī lie wuh fidyā de kar tumheñ baṛī qudrat se Misr kī ḡhulāmī aur us mulk ke bādshāh ke hāth se bachā lāyā. ⁹Chunāñche jān le ki sirf Rab terā Ḳhudā hī Ḳhudā hai. Wuh wafādār Ḳhudā hai. Jo us se muhabbat rakhte aur us ke ahkām par amal karte haiñ un ke sāth wuh apnā ahd qāym rakhegā aur un par hazār pushtoñ tak mehrbānī karegā. ¹⁰Lekin us se nafrat karne wāloñ ko wuh un ke rūbarū munāsib sazā de kar barbād karegā. Hāñ, jo us se nafrat karte haiñ, un ke rūbarū wuh munāsib sazā degā aur jhijkegā nahīñ.

¹¹Chunāñche dhyān se un tamām ahkām par amal kar jo main āj tujhe de rahā hūñ tāki tū un ke mutābiq zindagī guzāre. ¹²Agar tū un par tawajjuh de aur ehtiyāt se un par chale to phir Rab terā Ḳhudā tere sāth apnā ahd qāym rakhegā aur tujh par mehrbānī karegā, bilkul us wāde ke mutābiq jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā thā. ¹³Wuh tujhe pyār karegā aur tujhe us mulk meñ

barkat degā jo tujhe dene kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā thā. Tujhe bahut aulād baḡhshne ke alāwā wuh tere khetoñ ko barkat degā, aur tujhe kasrat kā anāj, angūr aur zaitūn hāsil hogā. Wuh tere rewaṛoñ ko bhī barkat degā, aur tere gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ kī tādād baṛhti jāegī. ¹⁴Tujhe dīgar tamām qaumoñ kī nisbat kahiñ zyādā barkat milegī. Na tujh meñ aur na tere maweshiyoñ meñ bāñjhpan pāyā jāegā. ¹⁵Rab har bīmārī ko tujh se dūr rakhegā. Wuh tujh meñ wuh ḡhatarnāk wabāeñ phailne nahīñ degā jin se tū Misr meñ wāqif huā balki unheñ un meñ phailāegā jo tujh se nafrat rakhte haiñ.

¹⁶Jo bhī qaumeñ Rab terā Ḳhudā tere hāth meñ kar degā unheñ tabāh karnā lāzim hai. Un par rahm kī nigāh se na deḡhnā, na un ke dewatāoñ kī ḡhidmat karnā, warnā tū phañs jāegā.

¹⁷Go terā dil kahe, “Yih qaumeñ ham se tāqatwar haiñ. Ham kis tarah inheñ nikāl sakte haiñ?” ¹⁸To bhī un se na ḡar. Wuhī kuchh zahan meñ rakh jo Rab tere Ḳhudā ne Firaun aur pūre Misr ke sāth kiyā. ¹⁹Kyōñki tū ne apnī āñkhoñ

se Rab apne Ḳhudā kī wuh barī āzmāne wālī musibateñ aur mojize, us kā wuh azīm iḳhtiyār aur qudrat dekhī jis se wuh tujhe wahāñ se nikāl lāyā. Wuhī kuchh Rab terā Ḳhudā un qaumoñ ke sāth bhī karegā jin se tū is waqt ḍartā hai. ²⁰Na sirf yih balki Rab terā Ḳhudā un ke darmiyān zambūr bhī bhejega tāki wuh bhī tabāh ho jāeñ jo pahle hamloñ se bach kar chhup gae hain. ²¹Un se dahshat na khā, kyonki Rab terā Ḳhudā tere darmiyān hai. Wuh azīm Ḳhudā hai jis se sab ḳhauf khāte hain. ²²Wuh raftā raftā un qaumoñ ko tere āge se bhagā degā. Tū unheñ ek dam ḳhatm nahiñ kar sakegā, warnā janglī jānwar tezi se baṛh kar tujhe nuqsān pahuchāeñge.

²³Rab terā Ḳhudā unheñ tere hawāle kar degā. Wuh un meñ itnī saḳht afrā-tafrī paidā karegā ki wuh barbād ho jāeñge. ²⁴Wuh un ke bādshāhoñ ko bhī tere qābū meñ kar degā, aur tū un kā nām-o-nishān miṭā degā. Koī bhī terā sāmna nahiñ kar sakegā balki tū un sab ko barbād kar degā.

²⁵Un ke dewatāoñ ke mujassame jalā denā. Jo chāñdī aur sonā un par chaṛhāyā huā hai us kā lālach

na karnā. Use na lenā warnā tū phañs jāegā. Kyonki in chīzoñ se Rab tere Ḳhudā ko ghin āti hai. ²⁶Is tarah kī makruh chīz apne ghar meñ na lānā, warnā tujhe bhī us ke sāth alag karke barbād kiya jāegā. Tere dil meñ us se shadīd nafrat aur ghin ho, kyonki use pūre taur par barbād karne ke lie maḳhsūs kiya gayā hai.

Rab ko na Bhūlnā

8 Ehtiyāt se un tamām ahkām par amal karo jo main āj tujhe de rahā hūñ. Kyonki aisā karne se tum jīte rahoge, tādād meñ baṛhoge aur jā kar us mulk par qabzā karoge jis kā wādā Rab ne tumhāre bāpdādā se qasam khā kar kiya thā.

²Wuh pūrā waqt yād rakh jab Rab terā Ḳhudā registān meñ 40 sāl tak terī rāhnumāi kartā rahā tāki tujhe ājiz karke āzmāe aur mālūm kare ki kyā tū us ke ahkām par chalegā ki nahiñ. ³Us ne tujhe ājiz karke bhūke hone diyā, phir tujhe man khilāyā jis se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. Kyonki wuh tujhe sikhānā chāhtā thā ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir

nahīn hotī balki har us bāt par jo Rab ke muñh se nikalti hai.

⁴In 40 sāloñ ke daurān tere kapre na ghise na phaṭe, na tere pāñw sūje. ⁵Chunāñche dil meñ jān le ki jis tarah bāp apne beṭe kī tarbiyat kartā hai usī tarah Rab hamārā Ḳhudā hamārī tarbiyat kartā hai.

⁶Rab apne Ḳhudā ke ahkām par amal karke us kī rāhoñ par chal aur us kā ḵhauf mān. ⁷Kyonki wuh tujhe ek behtarīn mulk meñ le jā rahā hai jis meñ nahreñ aur aise chashme haiñ jo pahāriyoñ aur wādiyoñ kī zamīn se phūṭ nikalte haiñ. ⁸Us kī paidāwār anāj, jau, angūr, anjīr, anār, zaitūn aur shahd hai. ⁹Us meñ roṭī kī kamī nahīn hogī, aur tū kisī chīz se mahrūm nahīn rahegā. Us ke pattharoñ meñ lohā pāyā jātā hai, aur khudāi se tū us kī pahāriyoñ se tāñbā hāsil kar sakegā.

¹⁰Jab tū kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā to phir Rab apne Ḳhudā kī tamjīd karnā jis ne tujhe yih shāndār mulk diyā hai. ¹¹Ḳhabardār, Rab apne Ḳhudā ko na bhūl aur us ke un ahkām par amal karne se gurez na kar jo main āj tujhe de rahā hūñ. ¹²Kyonki jab tū kasrat kā khānā khā kar ser ho

jāegā, tū shāndār ghar banā kar un meñ rahegā ¹³aur tere rewar, sone-chāñdī aur bāqī tamām māl meñ izāfā hogā ¹⁴to kahīn tū maḡhrūr ho kar Rab apne Ḳhudā ko bhūl na jāe jo tujhe Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ¹⁵Jab tū us wasī aur haulnāk registān meñ safr kar rahā thā jis meñ zahrīle sānp aur bichchhū the to wuhī terī rāhnumāi kartā rahā. Pāñī se mahrūm us ilāqe meñ wuhī saḡht patthar meñ se pāñī nikāl lāyā. ¹⁶Registān meñ wuhī tujhe man khilātā rahā, jis se tere bāpdādā wāqif na the. In mushkilāt se wuh tujhe ājiz karke āzmātā rahā tāki āḡhirkār tū kāmyāb ho jāe.

¹⁷Jab tujhe kāmyābī hāsil hogī to yih na kahnā ki main ne apnī hī quwwat aur tāqat se yih sab kuchh hāsil kiya hai. ¹⁸Balki Rab apne Ḳhudā ko yād karnā jis ne tujhe daulat hāsil karne kī qābiliyat dī hai. Kyonki wuh āj bhī usī ahd par qāym hai jo us ne tere bāpdādā se kiya thā.

¹⁹Rab apne Ḳhudā ko na bhūlnā, aur na dīgar mābūdoñ ke piche par kar unheñ sijdā aur un kī ḡhidmat karnā. Warnā main ḡhud gawāh hūñ ki tum yaqīnan halāk ho jāoge. ²⁰Agar tum Rab apne Ḳhudā

kī itā'at nahīn karoge to phir wuh tumheñ un qaumoñ kī tarah tabāh kar degā jo tum se pahle is mulk meñ rahti thīn.

Mulk Milne kā Sabab Isrāīl

kī Rāstī Nahīn Hai

9 Sun ai Isrāīl! Āj tū Dariyā-e-Yardan ko pār karne wālā hai. Dūsri taraf tū aisī qaumoñ ko bhagā degā jo tujh se baṛī aur tāqatwar haiñ aur jin ke shāndār shahroñ kī fasileñ āsmān se bāteñ kartī haiñ. ²Wahāñ Anāqī baste haiñ jo tāqatwar aur darāzqad haiñ. Tū ḳhud jāntā hai ki un ke bāre meñ kahā jātā hai, “Kaun Anāqiyon kā sāmna kar saktā hai?” ³Lekin āj jān le ki Rab terā Ḳhudā tere āge āge chalte hue unheñ bhasm kar dene wālī āg kī tarah halāk karegā. Wuh tere āge āge un par qābū pāegā, aur tū unheñ nikāl kar jaldī miṭā degā, jis tarah Rab ne wādā kiya hai.

⁴Jab Rab terā Ḳhudā unheñ tere sāmne se nikāl degā to tū yih na kahnā, “Main rāstbāz hūñ, isī lie Rab mujhe lāyq samajh kar yahāñ lāyā aur yih mulk mīrās meñ de diya hai.” Yih bāt hargiz durust nahīn hai. Rab un qaumoñ ko

un kī ḡhalat harkatoñ kī wajah se tere sāmne se nikāl degā. ⁵Tū apnī rāstbāzī aur diyānatdārī kī binā par us mulk par qabzā nahīn karegā balki Rab unheñ un kī sharīr harkatoñ ke bāis tere sāmne se nikāl degā. Dūsre, jo wādā us ne tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ke sāth qasam khā kar kiya thā use pūrā honā hai.

⁶Chunāñche jān le ki Rab terā Ḳhudā tujhe terī rāstī ke bāis yih achchhā mulk nahīn de rahā. Haqīqat to yih hai ki tū haṭdharm qaum hai.

Sone kā Bachhṛā

⁷Yād rakh aur kabhī na bhūl ki tū ne registān meñ Rab apne Ḳhudā ko kis tarah nārāz kiya. Misr se nikalte waqt se le kar yahāñ pahuñchne tak tum Rab se sarkash rahe ho. ⁸Ḳhāskar Horib yānī Sīnā ke dāman meñ tum ne Rab ko itnā ḡhussā dilāyā ki wuh tumheñ halāk karne ko thā. ⁹Us waqt main pahār par chaṛh gayā thā tāki patthar kī taḳhtiyāñ yānī us ahd kī taḳhtiyāñ mil jāeñ jo Rab ne tumhāre sāth bāndhā thā. Kuchh

khāe-pie baḡhair main 40 din aur rāt wahān rahā.

¹⁰⁻¹¹Jo kuchh Rab ne āg meñ se kahā thā jab tum pahār ke dāman meñ jamā the wuhī kuchh us ne apnī ungli se donoñ takhtiyōñ par likh kar mujhe diyā. ¹²Us ne mujh se kahā, “Fauran yahān se utar jā. Terī qaum jise tū Mīsr se nikāl lāyā bigaṛ gaī hai. Wuh kitnī jaldī se mere ahkām se haṭ gae haiñ. Unhoñ ne apne lie but ḡhāl liyā hai. ¹³Main ne jān liyā hai ki yih qaum kitnī ziddī hai. ¹⁴Ab mujhe chhoṛ de tāki main unheñ tabāh karke un kā nām-o-nishān duniyā meñ se miṭā ḡālūñ. Un kī jagah main tujh se ek qaum banā lūngā jo un se baṛī aur tāqatwar hogī.”

¹⁵Main muṛ kar pahār se utrā jo ab tak bhaṛak rahā thā. Mere hāthoñ meñ ahd kī donoñ takhtiyāñ thiñ. ¹⁶Tumheñ deḡhte hī mujhe mālūm huā ki tum ne Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā hai. Tum ne apne lie bachhṛe kā but ḡhāl liyā thā. Tum kitnī jaldī se Rab kī muqarrarā rāh se haṭ gae the.

¹⁷Tab main ne tumhāre deḡhte deḡhte donoñ takhtiyōñ ko zamīn par paṭakh kar ṭukṛe ṭukṛe kar diyā.

¹⁸Ek aur bār main Rab ke sāmne

muñh ke bal girā. Main ne na kuchh khāyā, na kuchh piyā. 40 din aur rāt main tumhāre tamām gunāhoñ ke bāis isī hālat meñ rahā. Kyōñki jo kuchh tum ne kiya thā wuh Rab ko nihāyat burā lagā, is lie wuh ḡhazabnāk ho gayā thā. ¹⁹Wuh tum se itnā nārāz thā ki main bahut ḡar gayā. Yōñ lag rahā thā ki wuh tumheñ halāk kar degā. Lekin is bār bhī us ne merī sun lī. ²⁰Main ne Hārūn ke lie bhī duā kī, kyōñki Rab us se bhī nihāyat nārāz thā aur use halāk kar denā chāhtā thā.

²¹Jo bachhṛā tum ne gunāh karke banāyā thā use main ne jalā diyā, phīr jo kuchh bāqī rah gayā use kuchal diyā aur pīs pīs kar pauḡar banā diyā. Yih pauḡar main ne us chashme meñ phaiñk diyā jo pahār par se bah rahā thā.

²²Tum ne Rab ko Taberā, Massā aur Qabrot-hattāwā meñ bhī ḡhussā dilāyā. ²³Qādis-barniā meñ bhī aisā hī huā. Wahān se Rab ne tumheñ bhej kar kahā thā, “Jāo, us mulk par qabzā karo jo main ne tumheñ de diyā hai.” Lekin tum ne sarkash ho kar Rab apne Ḳhudā ke hukm kī ḡhilāfwarzī kī. Tum ne us par etamād na kiya, na us kī sunī. ²⁴Jab se main tumheñ jāntā

hūn tumhārā Rab ke sāth rawaiyā bāghiyānā hī rahā hai.

²⁵Main 40 din aur rāt Rab ke sāmne zamīn par muñh ke bal rahā, kyonki Rab ne kahā thā ki wuh tumheñ halāk kar degā.

²⁶Main ne us se minnat karke kahā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, apnī qaum ko tabāh na kar. Wuh to terī hī milkiyat hai jise tū ne fidyā de kar apnī azīm qudrat se bachāyā aur bare iḡhtiyār ke sāth Misr se nikāl lāyā. ²⁷Apne ḡhādimoñ Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ko yād kar, aur is qaum kī zid, sharīr harkatoñ aur gunāh par tawajjuh na de. ²⁸Warnā Misrī kacheñge, ‘Rab unheñ us mulk meñ lāne ke qābil nahīn thā jis kā wādā us ne kiyā thā, balki wuh un se nafrat kartā thā. Hāñ, wuh unheñ halāk karne ke lie registān meñ le āyā.’ ²⁹Wuh to terī qaum haiñ, terī milkiyat jise tū apnī azīm qudrat aur iḡhtiyār se Misr se nikāl lāyā.”

Mūsā ko Nai Taḡhtiyāñ Milti Haiñ

10 Us waqt Rab ne mujh se kahā, “Patthar kī do aur taḡhtiyāñ tarāshnā jo pahli taḡhtiyōñ kī mānind hoñ. Unheñ

le kar mere pās pahār par chaḡh ā. Lakaḡrī kā sandūq bhī banānā.

²Phir main in taḡhtiyōñ par dubārā wuhī bāteñ likhūñgā jo main un taḡhtiyōñ par likh chukā thā jo tū ne toḡ ḡālīñ. Tumheñ unheñ sandūq meñ mahfūz rakhnā hai.”

³Main ne kīkar kī lakaḡrī kā sandūq banwāyā aur do taḡhtiyāñ tarāshīñ jo pahli taḡhtiyōñ kī mānind thiñ. Phir main donoñ taḡhtiyāñ le kar pahār par chaḡh gayā. ⁴Rab ne un taḡhtiyōñ par dubārā wuh das ahkām likh die jo wuh pahli taḡhtiyōñ par likh chukā thā. (Unhīñ ahkām kā elān us ne pahār par āg meñ se kiyā thā jab tum us ke dāman meñ jamā the.) Phir us ne yih taḡhtiyāñ mere sapurd kiñ. ⁵Main lauḡ kar utrā aur taḡhtiyōñ ko us sandūq meñ rakhā jo main ne banāyā thā. Wahāñ wuh ab tak haiñ. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab ne hukm diyā thā.

Imāmoñ aur Lāwiyōñ kī Ḡhidmat

⁶(Is ke bād Isrāīlī Banī-yāqān ke kuōñ se rawānā ho kar mausīrā pahuñche. Wahāñ Hārūn faut huā. Use dafn karne ke bād us kā beḡā Iliyazar us kī jagah imām banā.

⁷Phir wuh āge safr karte karte Judjūdā, phir Yutbātā pahuñche jahān nahreñ haiñ.

⁸Un dinoñ meñ Rab ne Lāwī ke qabile ko alag karke use Rab ke ahd ke sandūq ko uṭhā kar le jāne, Rab ke huzūr ḵhidmat karne aur us ke nām se barkat dene kī zimmedārī dī. Āj tak yih un kī zimmedārī rahī hai. ⁹Is wajah se Lāwiyōñ ko dīgar qabilōñ kī tarah na hissā na mīrās milī. Rab terā Ḵhudā ḵhud un kī mīrās hai. Us ne ḵhud unheñ yih farmāyā hai.)

¹⁰Jab main ne dūsri martabā 40 din aur rāt pahār par guzāre to Rab ne is dafā bhī merī sunī aur tujhe halāk na karne par āmadā huā. ¹¹Us ne kahā, “Jā, qaum kī rāhnumāi kar tāki wuh jā kar us mulk par qabzā kareñ jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā.”

Rab kā Ḵhauf

¹²Ai Isrāil, ab merī bāt sun! Rab terā Ḵhudā tujh se kyā taqāzā kartā hai? Sirf yih ki tū us kā Ḵhauf māne, us kī tamām rāhoñ par chale, use pyār kare, apne pūre dil-o-jān se us kī ḵhidmat kare ¹³aur us ke tamām

ahkām par amal kare. Āj main unheñ tujhe terī behtarī ke lie de rahā hūñ.

¹⁴Pūrā āsmān, zamīn aur jo kuchh us par hai, sab kā mālik Rab terā Ḵhudā hai. ¹⁵To bhī us ne tere bāpdādā par hī apnī ḵhās shafqat kā izhār karke un se muhabbat kī. Aur us ne tumheñ chun kar dūsri tamām qaumoñ par tarjīh dī jaisā ki āj zāhir hai. ¹⁶Ḵhatnā us kī qaum kā nishān hai, lekin dhyān rakho ki wuh na sirf zāhiri balki bātinī bhī ho. Āindā aṛ na jāo.

¹⁷Kyonki Rab tumhārā Ḵhudā ḵhudāoñ kā Ḵhudā aur rabboñ kā Rab hai. Wuh azīm aur zorāwar Ḵhudā hai jis se sab Ḵhauf khāte haiñ. Wuh jānibdārī nahīñ kartā aur rishwat nahīñ letā. ¹⁸Wuh yatimoñ aur bewāoñ kā insāf kartā hai. Wuh pardesī se pyār kartā aur use Ḵhurāk aur poshāk muhaiyā kartā hai. ¹⁹Tum bhī un ke sāth muhabbat se pesh āo, kyonki tum bhī Mīsr meñ pardesī the.

²⁰Rab apne Ḵhudā kā Ḵhauf mān aur us kī ḵhidmat kar. Us se līptā rah aur usī ke nām kī qasam khā.

²¹Wuhī terā faḵhr hai. Wuh terā Ḵhudā hai jis ne wuh tamām azīm aur ḍarāune kām kie jo tū ne ḵhud

dekhe. ²²Jab tere bāpdādā Misr gae the to 70 afrād the. Aur ab Rab tere Ḳhudā ne tujhe sitāroṅ kī mānind beshumār banā diyā hai.

Rab se Muhabbat Rakh aur

Us kī Sun

11 Rab apne Ḳhudā se pyār kar aur hameshā us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzār. ²Āj jān lo ki tumhāre bachchoṅ ne nahīn balki tumhīn ne Rab apne Ḳhudā se tarbiyat pāī. Tum ne us kī azmat, baṛe iḳhtiyār aur qudrat ko dekhā, ³aur tum un mojizon ke gawāh ho jo us ne Misr ke bādshāh Firaun aur us ke pūre mulk ke sāmne kie. ⁴Tum ne dekhā ki Rab ne kis tarah Misrī fauj ko us ke ghoṛoṅ aur rathoṅ samet Bahr-e-Qulzum meṅ ḡharq kar diyā jab wuh tumhārā tāqqub kar rahe the. Us ne unheṅ yoṅ tabāh kiyā ki wuh āj tak bahāl nahīn hue.

⁵Tumhāre bachche nahīn balki tum hī gawāh ho ki yahān pahuñchne se pahle Rab ne registān meṅ tumhārī kis tarah dekh-bhāl kī. ⁶Tum ne us kā Iliyāb ke beṭoṅ Dātan aur Abīrām ke sāth sulūk dekhā jo Rūbin ke qabīle ke

the. Us din zamīn ne ḡhaimāḡāh ke andar muñh khol kar unheṅ un ke ḡharānoṅ, ḡeroṅ aur tamām jāndāroṅ samet haṛap kar liyā.

⁷Tum ne apnī hī āñkhoṅ se Rab ke yih tamām azīm kām dekhe haiṅ. ⁸Chunāñche un tamām ahkām par amal karte raho jo main āj tumheṅ de rahā hūn tāki tumheṅ wuh tāqat hāsil ho jo darkār hogī jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke mulk par qabzā karoge. ⁹Agar tum farmāñbardār raho to der tak us mulk meṅ jīte rahoge jis kā wādā Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā aur jis meṅ dūdh aur shahd kī kasrat hai.

¹⁰Kyonki yih mulk Misr kī mānind nahīn hai jahān se tum nikal āe ho. Wahān ke khetoṅ meṅ tujhe bij bo kar baṛī mehnat se us kī ābpāshī karnī partī thi ¹¹jabki jis mulk par tum qabzā karoge us meṅ pahār aur wādiyān haiṅ jinheṅ sirf bārish kā pānī serāb kartā hai. ¹²Rab terā Ḳhudā ḡhud us mulk kā ḡhayāl rakhtā hai. Rab tere Ḳhudā kī āñkheṅ sāl ke pahle dīn se le kar āḡhir tak mutawātir us par lagī rahtī haiṅ.

¹³Chunāñche un ahkām ke tābe raho jo main āj tumheṅ de rahā

hūn. Rab apne ẖhudā se pyār karo aur apne pūre dīl-o-jān se us kī ẖhidmat karo. ¹⁴Phir wuh ẖharīf aur bahār kī sālānā bārish waqt par bhejegā. Anāj, angūr aur zaitūn kī fasleñ pakeñgī, aur tū unheñ jamā kar legā. ¹⁵Nīz, Allāh terī charāgāhoñ meñ tere rewaroñ ke lie ghās muhaiyā karegā, aur tū khā kar ser ho jāegā.

¹⁶Lekin ẖhabardār, kahiñ tumheñ warghālāyā na jāe. Aisā na ho ki tum Rab kī rāh se haṭ jāo aur dīgar mābūdoñ ko sijdā karke un kī ẖhidmat karo. ¹⁷Warnā Rab kā ghazab tum par ān paregā, aur wuh mulk meñ bārish hone nahīñ degā. Tumhārī fasleñ nahīñ pakeñgī, aur tumheñ jald hī us achchhe mulk meñ se miṭā diyā jāegā jo Rab tumheñ de rahā hai.

¹⁸Chunāñche merī yih bāteñ apne diloñ par naqsh kar lo. Unheñ nishān ke taur par aur yāddihānī ke lie apne hāthoñ aur māthoñ par lagāo. ¹⁹Unheñ apne bachchoñ ko sikhāo. Har jagah aur hameshā un ke bāre meñ bāt karo, ẖhāh tū ghar meñ baiṭhā yā rāste par chaltā ho, leṭā ho yā kharā ho. ²⁰Unheñ apne gharoñ kī chaukhaṭoñ aur apne shahroñ ke darwāzoñ par

likh ²¹tāki jab tak zamīn par āsmān qāym hai tum aur tumhārī aulād us mulk meñ jīte raheñ jis kā wādā Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā.

²²Ehtiyāt se un ahkām kī pairawī karo jo main tumheñ de rahā hūn. Rab apne ẖhudā se pyār karo, us ke tamām ahkām par amal karo aur us ke sāth liṭte raho. ²³Phir wuh tumhāre āge āge yih tamām qaumeñ nikāl degā aur tum aisī qaumoñ kī zamīnoñ par qabzā karoge jo tum se baṭī aur tāqatwar haiñ. ²⁴Tum jahān bhī qadam rakhoge wuh tumhārā hī hogā, junūbī registān se le kar Lubnān tak, Dariyā-e-Furāt se Bahīrā-e-Rūm tak. ²⁵Koī bhī tumhārā sāmān nahīñ kar sakegā. Tum us mulk meñ jahān bhī jāoge wahāñ Rab tumhārā ẖhudā apne wāde ke mutābiq tumhārī dahshat aur ẖhauf paidā kar degā. ²⁶Āj tum ẖhud faislā karo. Kyā tum Rab kī barkat yā us kī lānat pānā chāhte ho? ²⁷Agar tum Rab apne ẖhudā ke un ahkām par amal karo jo main āj tumheñ de rahā hūn to wuh tumheñ barkat degā. ²⁸Lekin agar tum un ke tābe na raho balki merī peshkardā rāh se haṭ kar dīgar

mābūdoñ kī pairawī karo to wuh tum par lānat bhejegā.

²⁹Jab Rab terā Ḳhudā tujhe us mulk meñ le jāegā jis par tū qabzā karegā to lāzim hai ki Garizīm Pahār par chaḥ kar barkat kā elān kare aur Aibāl Pahār par lānat kā. ³⁰Yih do pahār Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ un Kanāniyoñ ke ilāqe meñ wāqe haiñ jo Wādī-e-Yardan meñ ābād haiñ. Wuh maḡhrib kī taraf Jiljāl Shahr ke sāmne Morih ke balūt ke daraḡhton ke nazdik haiñ. ³¹Ab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk par qabzā karne wāle ho jo Rab tumhārā Ḳhudā tumheñ de rahā hai. Jab tum use apnā kar us meñ ābād ho jāoge ³²to ehtiyāt se un tamām ahkām par amal karte raho jo main āj tumheñ de rahā hūñ.

Mulk meñ Rab ke Ahkām

12 Zail meñ wuh ahkām aur qawānīn haiñ jin par tumheñ dhyān se amal karnā hogā jab tum us mulk meñ ābād hoge jo Rab tere bāpdādā kā Ḳhudā tujhe de rahā hai tāki tū us par qabzā kare. Mulk meñ rahte hue umr-bhar un ke tābe raho.

Mulk meñ Ek hī Jagah par Maqdis Ho

²Un tamām jaghoñ ko barbād karo jahāñ wuh qaumeñ jinheñ tumheñ nikālñā hai apne dewatāoñ kī pūjā karti haiñ, ḡhāh wuh ūñche pahāroñ, pahāriyoñ yā ghane daraḡhton ke sāye meñ kyoñ na hoñ. ³Un kī qurbāngāhoñ ko ḡhā denā. Jin pattharoñ kī pūjā wuh karte haiñ unheñ chaknāchūr kar denā. Yasīrat Dewī ke khambe jalā denā. Un ke dewatāoñ ke mujassame kāṭ ḡālñā. ḡharz in jaghoñ se un kā nām-o-nishān miṭ jāe.

⁴Rab apne Ḳhudā kī parastish karne ke lie un ke tarīqe na apnāñā.

⁵Rab tumhārā Ḳhudā qabiloñ meñ se apne nām kī sukūnat ke lie ek jagah chun legā. Ibādat ke lie wahāñ jāyā karo, ⁶aur wahāñ apnī tamām qurbāniyāñ lā kar pesh karo, ḡhāh wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ, paidāwār kā daswāñ hissā, uṭhāne wālī qurbāniyāñ, mannat ke hadiye, ḡhushī se pesh kī gaī qurbāniyāñ yā maweshiyoñ ke pahlauṭhe kyoñ na hoñ. ⁷Wahāñ Rab apne Ḳhudā ke huzūr apne

gharānoñ samet khānā khā kar un kām̄yābiyoñ kī ḡhushī manāo jo tujhe Rab tere Ḳhudā kī barkat ke bāis hāsil huī haiñ.

⁸Us waqt tumheñ wuh nahīñ karnā jo ham karte āe haiñ. Āj tak har koī apnī marzī ke mutābiq ibādat kartā hai, ⁹kyoñki ab tak tum ārām kī us jagah nahīñ pahuñche jo tujhe Rab tere Ḳhudā se mīrās meñ milnī hai. ¹⁰Lekin jald hī tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ ābād ho jāoge jo Rab tumhārā Ḳhudā tumheñ mīrās meñ de rahā hai. Us waqt wuh tumheñ irdgird ke dushmanoñ se bachāe rakhegā, aur tum ārām aur sukūn se zindagī guzār sakoge. ¹¹Tab Rab tumhārā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie ek jagah chun legā, aur tumheñ sab kuchh jo mainī batāūngā wahāñ lā kar pesh karnā hai, ḡhāh wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ, paidāwār kā daswāñ hissā, uṭhāne wālī qurbāniyāñ yā mannat ke ḡhās hadiye kyon na hoñ. ¹²Wahāñ Rab ke sāmne tum, tumhāre beṭe-beṭiyāñ, tumhāre ḡhulām aur laundiyāñ ḡhushī manāeñ. Apne shahroñ meñ ābād Lāwiyoñ ko bhī apnī ḡhushī meñ sharīk karo,

kyoñki un ke pās maurūsī zamīn nahīñ hogī.

¹³Ḳhabardār, apnī bhasm hone wālī qurbāniyāñ har jagah par pesh na karnā ¹⁴balki sirf us jagah par jo Rab qabīloñ meñ se chunegā. Wahīñ sab kuchh yon manā jis tarah mainī tujhe batātā hūñ.

¹⁵Lekin wuh jānwar is meñ shāmil nahīñ haiñ jo tū qurbānī ke taur par pesh nahīñ karnā chāhtā balki sirf khānā chāhtā hai. Aise jānwar tū āzādī se apne tamām shahroñ meñ zabah karke us barkat ke mutābiq khā saktā hai jo Rab tere Ḳhudā ne tujhe dī hai. Aisā gosht hiran aur ḡhazāl ke gosht kī mānind hai yānī pāk aur nāpāk donoñ hī use khā sakte haiñ. ¹⁶Lekin ḡhūn na khānā. Use pānī kī tarah zamīn par unḡel kar zāe kar denā.

¹⁷Jo bhī chīzeñ Rab ke lie maḡhsūs kī gāi haiñ unheñ apne shahroñ meñ na khānā masalan anāj, angūr ke ras aur zaitūn ke tel kā daswāñ hissā, maweshiyoñ ke pahlauṭhe, mannat ke hadiye, ḡhushī se pesh kī gāi qurbāniyāñ aur uṭhāne wālī qurbāniyāñ. ¹⁸Yih chīzeñ sirf Rab ke huzūr khānā yānī us jagah par jise wuh maqdis ke

lie chunegā. Wahīn tū apne beṭe-beṭiyōn, ghulāmon, laundiyōn aur apne qabāylī ilāqe ke Lāwiyōn ke sāth jamā ho kar khushī manā ki Rab ne hamārī mehnat ko barkat dī hai. ¹⁹Apne mulk meñ Lāwiyōn kī zarūriyāt umr-bhar pūrī karne kī fikr rakh.

²⁰Jab Rab terā Ḳhudā apne wāde ke mutābiq terī sarhadden baṛhā degā aur tū gosht khāne kī khāhish rakhegā to jis tarah jī chāhe gosht khā sakegā. ²¹Agar terā ghar us maqdis se dūr ho jise Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā to tū jis tarah jī chāhe apne shahroñ meñ Rab se mile hue maweshiyōn ko zabah karke khā saktā hai. Lekin aisā hī karnā jaisā main ne hukm diyā hai. ²²Aisā gosht hiran aur ghazāl ke gosht kī mānind hai yānī pāk aur nāpāk donoñ hī use khā sakte haiñ. ²³Albattā gosht ke sāth khūn na khānā, kyonki khūn jāndār kī jān hai. Us kī jān gosht ke sāth na khānā. ²⁴Khūn na khānā balki use zamīn par unḍel kar zāe kar denā. ²⁵Use na khānā tāki tujhe aur terī aulād ko kāmyābī hāsil ho, kyonki aisā karne se tū Rab kī nazar meñ sahīh kām karegā.

²⁶Lekin jo chīzeñ Rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas haiñ yā jo tū ne mannat mān kar us ke lie maḳhsūs kī haiñ lāzim hai ki tū unheñ us jagah le jāe jise Rab maqdis ke lie chunegā. ²⁷Wahīn, Rab apne Ḳhudā kī qurbāngāh par apnī bhasm hone wālī qurbāniyāñ gosht aur khūn samet chaḥhā. Zabah kī qurbāniyōn kā khūn qurbāngāh par unḍel denā, lekin un kā gosht tū khā saktā hai.

²⁸Jo bhī hidāyāt main tujhe de rahā hūñ unheñ ehtiyāt se pūrā kar. Phir tū aur terī aulād khushhāl raheñge, kyonki tū wuh kuchh karegā jo Rab tere Ḳhudā kī nazar meñ achchhā aur durust hai.

²⁹Rab terā Ḳhudā un qaumoñ ko miṭā degā jin kī taraf tū baṛh rahā hai. Tū unheñ un ke mulk se nikāltā jāegā aur khud us meñ ābād ho jāegā. ³⁰Lekin khabardār, un ke khatm hone ke bād bhī un ke dewatāoñ ke bāre meñ mālūmāt hāsil na kar, warnā tū phañs jāegā. Mat kahnā ki yih qaumeñ kis tarīqe se apne dewatāoñ kī pūjā kartī haiñ? Ham bhī aisā hī karen. ³¹Aisā mat kar! Yih qaumeñ aise ghinaune tarīqe se pūjā kartī haiñ jin se Rab nafrat kartā hai. Wuh

apne bachchoñ ko bhī jalā kar apne dewatāoñ ko pesh karte haiñ.

³²Kalām kī jo bhī bāt maiñ tumheñ pesh kartā hūñ us ke tābe rah kar us par amal karo. Na kisi bāt kā izāfā karnā, na koī bāt nikālñā.

Dewatāoñ kī Taraf Le Jāne

Wāloñ se Sulūk

13 Tere darmiyān aise log uṭh khare hoñge jo apne āp ko nabī yā khāb dekhne wāle kahañge. Ho saktā hai ki wuh kisī ilāhī nishān yā mojize kā elān karen ²jo wāqāi wujūd meñ āe. Sāth sāth wuh kahañ, “Ā, ham dīgar mābūdōñ kī pūjā karen, ham un kī khidmat karen jin se tū ab tak wāqif nahīñ hai.” ³Aise logoñ kī na sun. Is se Rab tumhārā Ḳhudā tumheñ āzmā kar mālūm kar rahā hai ki kyā tum wāqāi apne pūre dil-o-jān se us se pyār karte ho. ⁴Tumheñ Rab apne Ḳhudā kī pairawī karnā aur usī kā khauf mānanā hai. Us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzāro, us kī suno, us kī khidmat karo, us ke sāth liṭe raho. ⁵Aise nabiyoñ yā khāb dekhne wāloñ ko sazā-e-maut denā, kyoñki wuh tujhe Rab

tumhāre Ḳhudā se baḡhāwat karne par uksānā chāhte haiñ, usī se jis ne fidyā de kar tumheñ Misr kī ḡhulāmī se bachāyā aur wahāñ se nikāl lāyā. Chūñki wuh tujhe us rāh se haṭānā chāhte haiñ jise Rab tere Ḳhudā ne tere lie muqarrar kiyā hai is lie lāzim hai ki unheñ sazā-e-maut dī jāe. Aisi burāi apne darmiyān se miṭā denā.

⁶Ho saktā hai ki terā sagā bhāi, terā beṭā yā beṭī, terī bīwī yā terā qaribī dost tujhe chupke se warḡhalāne kī koshish kare ki ā, ham jā kar dīgar mābūdōñ kī pūjā karen, aise dewatāoñ kī jin se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. ⁷Ḳhāh irdgird kī yā dūr-darāz kī qaumoñ ke dewatā hoñ, khāh duniyā ke ek sire ke yā dūsre sire ke mābūd hoñ, ⁸kisī sūrat meñ apnī razāmandī kā izhār na kar, na us kī sun. Us par rahm na kar. Na use bachāe rakh, na use panāh de ⁹balki use sazā-e-maut de. Aur use sangsār karte waqt pahle terā hāth us par patthar phaiñke, phir hī bāqī tamām log hissā leñ. ¹⁰Use zarūr pattharoñ se sazā-e-maut denā, kyoñki us ne tujhe Rab tere Ḳhudā se dūr karne kī koshish kī, usī se jo

tujhe Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā.

¹¹Phir tamām Isrāīl yih sun kar ḡar jāegā aur āindā tere darmiyān aisi sharīr harkat karne kī jurrat nahīn karegā.

¹²Jab tū un shahron meñ rahne lagegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe de rahā hai to shāyad tujhe ḡhabar mil jāe ¹³kī sharīr log tere darmiyān se ubhar āe haiñ jo apne shahr ke bāshindoñ ko yih kah kar ḡhalat rāh par lāe haiñ kī āo, ham dīgar mābūdoñ kī pūjā karen, aise mābūdoñ kī jin se tum wāqif nahīn ho. ¹⁴Lāzim hai kī tū dariyāft karke is kī taftīsh kare aur ḡhūb mālūm kare kī kyā huā hai. Agar sābit ho jāe kī yih ḡhinaunī bāt wāqāī huī hai ¹⁵to phir lāzim hai kī tū shahr ke tamām bāshindoñ ko halāk kare. Use Rab ke sapurd karke sarāsār tabāh karnā, na sirf us ke log balki us ke maweshī bhī. ¹⁶Shahr kā pūrā māl-e-ḡhanīmat chauk meñ ikatṡṡhā kar. Phir pūre shahr ko us ke māl samet Rab ke lie maḡhsūs karke jalā denā. Use dubārā kabhī na tāmīr kiyā jāe balki us ke khandarāt hameshā tak raheñ.

¹⁷Pūrā shahr Rab ke lie maḡhsūs kiyā gayā hai, is lie us kī koī bhī chīz tere pās na pāī jāe. Sirf is sūrat meñ Rab kā ḡhazab ṡhandā ho jāegā, aur wuh tujh par rahm karke apnī mehrbānī kā izhār karegā aur terī tādād baḡhāegā, jis tarah us ne qasam khā kar tere bāpdādā se wādā kiyā hai. ¹⁸Lekin yih sab kuchh is par mabnī hai kī tū Rab apne Ḳhudā kī sune aur us ke un tamām ahkām par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. Wuhī kuchh kar jo us kī nazar meñ durust hai.

Pāk aur Nāpāk Jānwar

14 Tum Rab apne Ḳhudā ke farzand ho. Apne āp ko murdoñ ke sabab se na zaḡhmī karo, na apne sar ke sāmne wāle bāl munḡwāo. ²Kyonkī tū Rab apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas qaum hai. Duniyā kī tamām qaumoñ meñ se Rab ne tujhe hī chun kar apnī milkiyat banā liyā hai.

³Koī bhī makrūh chīz na khānā.

⁴Tum bail, bheṛ-bakrī, ⁵hiran, ḡhazāl, mrig,^a pahārī bakrī, mahāt,^b ḡhazāl-e-Afrīqā^c aur pahārī bakrī khā sakte ho. ⁶Jin ke khur yā pānw bilkul chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ unheñ khāne kī ijāzat hai. ⁷Ūñṭ, bijjū yā ḡhargosh khānā manā hai. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ, kyonki wuh jugālī to karte haiñ lekin un ke khur yā pānw chire hue nahīñ haiñ. ⁸Suar na khānā. Wuh tumhāre lie nāpāk hai, kyonki us ke khur to chire hue haiñ lekin wuh jugālī nahīñ kartā. Na un kā gosht khānā, na un kī lāshon ko chhūnā.

⁹Pānī meñ rahne wāle jānwar khāne ke lie jāyz haiñ agar un ke par aur chhilke hoñ. ¹⁰Lekin jin ke par yā chhilke nahīñ haiñ wuh tumhāre lie nāpāk haiñ.

¹¹Tum har pāk parindā khā sakte ho. ¹²Lekin zail ke parinde khānā manā hai: uqāb, darhiyal giddh,

kālā giddh, ¹³lāl chīl, kālī chīl, har qism kā giddh, ¹⁴har qism kā kawwā, ¹⁵uqābī ullū, chhoṭe kām wālā ullū, baṛe kām wālā ullū, har qism kā bāz, ¹⁶chhoṭā ullū, chinghārne wālā ullū, safed ullū, ¹⁷dashtī ullū, Misrī giddh, qūq, ¹⁸laqlaq, har qism kā būtimār, hudhud aur chamgādaṛ.^d

¹⁹Tamām par rakhne wāle kīṛe tumhāre lie nāpāk haiñ. Unheñ khānā manā hai. ²⁰Lekin tum har pāk parindā khā sakte ho.

²¹Jo jānwar ḡhud baḡhud mar jāe use na khānā. Tū use apnī ābādī meñ rahne wāle kisī pardeśī ko de yā kisī ajnabī ko bech saktā hai aur wuh use khā saktā hai. Lekin tū use mat khānā, kyonki tū Rab apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas qaum hai.

Bakrī ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ pakānā manā hai.

^aYih hiran ke mushābeh hotā hai lekin fitratān muḡhtalif hotā hai. Is ke sīng khokhle, beshākh aur anjhaṛ hote haiñ. Antelope. Yād rahe kī qadīm zamāne ke in jānwaron ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

^bMahāt: Darāzqad hirnon kī ek nau jis ke sīng chakkardār hote haiñ. Addax.

^cḠhazāl-e-Afrīqā. Chikāron kī tīn iqsām meñ se koī jo apne lambe aur halqādār sīngoñ kī wajah se mumtāz hai. Oryx.

^dYād rahe kī qadīm zamāne ke in parindon ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

Apnī Paidāwār kā Daswān**Hissā Maḥsūs Karnā**

²²Lāzim hai ki tū har sāl apne kheton kī paidāwār kā daswān hissā Rab ke lie alag kare. ²³Is ke lie apnā anāj, angūr kā ras, zaitūn kā tel aur maweshī ke pahlaūthe Rab apne Ḳhudā ke huzūr le ānā yānī us jagah jo wuh apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Wahān yih chīzeṅ qurbān karke khā tāki tū umr-bhar Rab apne Ḳhudā kā ḳhauf mānanā sīkhe.

²⁴Lekin ho saktā hai ki jo jagah Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā wuh tere ghar se had se zyādā dūr ho aur Rab tere Ḳhudā kī barkat ke bāis mazkūrā daswān hissā itnā zyādā ho ki tū use maqdis tak nahīn pahuñchā saktā. ²⁵Is sūrat meṅ use bech kar us ke paise us jagah le jā jo Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. ²⁶Wahān pahuñch kar un paison se jo jī chāhe ḳharīdnā, ḳhāh gāy-bail, bheṛ-bakrī, mai yā mai jaisī koī aur chīz kyon na ho. Phir apne gharāne ke sāth mil kar Rab apne Ḳhudā ke huzūr yih chīzeṅ khānā aur ḳhushī manānā. ²⁷Aise mauqon

par un Lāwiyoṅ kā ḳhayāl rakhnā jo tere qabāylī ilāqe meṅ rahte haiṅ, kyonki unheṅ mirās meṅ zamīn nahīn milegī.

²⁸Har tīsre sāl apnī paidāwār kā daswān hissā apne shahron meṅ jamā karnā. ²⁹Use Lāwiyoṅ ko denā jin ke pās maurūsī zamīn nahīn hai, nīz apne shahron meṅ ābād pardesiyoṅ, yatimoṅ aur bewāon ko denā. Wuh āeṅ aur khānā khā kar ser ho jāeṅ tāki Rab terā Ḳhudā tere har kām meṅ barkat de.

Qarzdāron kī Bahālī kā Sāl

15 Har sāt sāl ke bād ek dūse ke karze muāf kar denā. ²Us waqt jis ne bhī kisī Isrāīlī bhāi ko qarz diyā hai wuh use mansūkh kare. Wuh apne paṛosī yā bhāi ko paise wāpas karne par majbūr na kare, kyonki Rab kī tāzīm meṅ qarz muāf karne ke sāl kā elān kiyā gayā hai. ³Is sāl meṅ tū sirf ḡhairmulkī qarzdāron ko paise wāpas karne par majbūr kar saktā hai. Apne Isrāīlī bhāi ke tamām qarz muāf kar denā.

⁴Tere darmiyān koī bhī ḡharīb nahīn honā chāhie, kyonki jab tū us mulk meṅ rahegā jo Rab terā

Ḳhudā tujhe mirās meñ dene wālā hai to wuh tujhe bahut barkat degā. ⁵Lekin shart yih hai ki tū pūre taur par us kī sune aur ehtiyāt se us ke un tamām ahkām par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. ⁶Phir Rab tumhārā Ḳhudā tujhe apne wāde ke mutābiq barkat degā. Tū kisī bhī qaum se udhār nahīn legā balki bahut-sī qaumon ko udhār degā. Koī bhī qaum tujh par hukūmat nahīn karegī balki tū bahut-sī qaumon par hukūmat karegā.

⁷Jab tū us mulk meñ ābād hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai to apne darmiyān rahne wāle ḡharīb bhāī se saḡht sulūk na karnā, na kanjūs honā. ⁸Khule dil se us kī madad kar. Jitnī use zarūrat hai use udhār ke taur par de. ⁹Ḳhabardār, aisā mat soch ki qarz muāf karne kā sāl qarīb hai, is lie main use kuchh nahīn dūngā. Agar tū aisī sharīr bāt apne dil meñ sochte hue zarūratmand bhāī ko qarz dene se inkār kare aur wuh Rab ke sāmne terī shikāyat kare to tū qusūrwar ṭhahregā. ¹⁰Use zarūr kuchh de balki ḡhushī se de. Phir Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat degā. ¹¹Mulk meñ hameshā

ḡharīb aur zarūratmand log pāe jāenge, is lie main tujhe hukm detā hūñ ki khule dil se apne ḡharīb aur zarūratmand bhāiyon kī madad kar.

Ḡhulāmōn ko Āzād Karne kā Farz

¹²Agar koī Isrāīlī bhāī yā bahan apne āp ko bech kar terā ḡhulām ban jāe to wuh chhih sāl terī ḡhidmat kare. Lekin lāzim hai ki sātweñ sāl use āzād kar diyā jāe. ¹³Āzād karte waqt use ḡhālī hāth fāriḡh na karnā ¹⁴balki apnī bheṛ-bakriyon, anāj, tel aur mai se use faiyāzī se kuchh de, yānī un chīzon meñ se jin se Rab tere Ḳhudā ne tujhe barkat dī hai. ¹⁵Yād rakh ki tū bhī Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab tere Ḳhudā ne fidyā de kar tujhe chhuṛāyā. Isī lie main āj tujhe yih hukm detā hūñ.

¹⁶Lekin mumkin hai ki terā ḡhulām tujhe chhoṛnā na chāhe, kyonki wuh tujh se aur tere ḡhāndān se muhabbat rakhtā hai, aur wuh tere pās rah kar ḡhushhāl hai. ¹⁷Is sūrat meñ use darwāze ke pās le jā aur us ke kān kī lau chaukhaṭ ke sāth lagā kar use sutālī yānī tez auzār se chhed de.

Tab wuh zindagī-bhar terā ḡhulām banā rahegā. Apnī laundī ke sāth bhī aisā hī karnā.

¹⁸Agar ḡhulām tujhe chhih sāl ke bād chhoṛnā chāhe to burā na mānanā. Ākhir agar us kī jagah koī aur wuhī kām tanḡhāh ke lie kartā to tere aḡhrājāt dugne hote. Use āzād karnā to Rab terā Ḳhudā tere har kām meṁ barkat degā.

Jānwarōṁ ke Pahlauṭhe

Maḡhsūs Haiṁ

¹⁹Apnī gāyoṁ aur bheṛ-bakriyoṁ ke nar pahlauṭhe Rab apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs karnā. Na gāy ke pahlauṭhe ko kām ke lie istemāl karnā, na bheṛ ke pahlauṭhe ke bāl katarnā. ²⁰Har sāl aise bachche us jagah le jā jo Rab apne maqdis ke lie chunegā. Wahāṁ unheṁ Rab apne Ḳhudā ke huzūr apne pūre ḡhāndān samet khānā.

²¹Agar aise jānwar meṁ koī ḡharābī ho, wuh andhā yā langarā ho yā us meṁ koī aur nuqs ho to use Rab apne Ḳhudā ke lie qurbān na karnā. ²²Aise jānwar tū ghar meṁ zabah karke khā saktā hai. Wuh hiran aur ḡhazāl kī mānind

haiṁ jinheṁ tū khā to saktā hai lekin qurbānī ke taur par pesh nahīn kar saktā. Pāk aur nāpāk shaḡhs donoṁ use khā sakte haiṁ. ²³Lekin ḡhūn na khānā. Use pānī kī tarah zamīn par unḡel kar zāe kar denā.

Fasah kī Īd

16 Abīb ke mahīne^a meṁ Rab apne Ḳhudā kī tāzīm meṁ Fasah kī Īd manānā, kyoṁki is mahīne meṁ wuh tujhe rāt ke waqt Misr se nikāl lāyā. ²Us jagah jamā ho jā jo Rab apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Use qurbānī ke lie bheṛ-bakriyāṁ yā gāy-bail pesh karnā. ³Gosht ke sāth beḡhamīrī roṭī khānā. Sāt din tak yihī roṭī khā, bilkul usī tarah jis tarah tū ne kiyā jab jaldī jaldī Misr se niklā. Musibat kī yih roṭī is lie khā tāki wuh din tere jīte-jī yād rahe jab tū Misr se rawānā huā. ⁴Lāzim hai kī Īd ke hafte ke daurān tere pūre mulk meṁ ḡhamīr na pāyā jāe.

Jo qurbānī tū Īd ke pahle din kī shām ko pesh kare us kā gosht usī waqt khā le. Aglī subah tak kuchh bāqī na rah jāe. ⁵Fasah kī qurbānī kisī bhī shahr meṁ

^aMārch tā Aprail.

jo Rab terā Ẹhudā tujhe degā na chaṛhānā ⁶balki sirf us jagah jo wuh apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Misr se nikalte waqt kī tarah qurbānī ke jānwar ko sūraj ḍubte waqt zabah kar. ⁷Phir use bhūn kar us jagah khānā jo Rab terā Ẹhudā chunegā. Aglī subah apne ghar wāpas chalā jā. ⁸Īd ke pahle chhih din beḡhamīrī roṭī khātā rah. Sātweñ din kām na karnā balki Rab apne Ẹhudā kī ibādat ke lie jamā ho jānā.

Fasal kī Kaṭāī kī Īd

⁹Jab anāj kī fasal kī kaṭāī shurū hogī to pahle din ke sāt hafte bād ¹⁰fasal kī kaṭāī kī Īd manānā. Rab apne Ẹhudā ko utnā pesh kar jitnā jī chāhe. Wuh us barkat ke mutābiq ho jo us ne tujhe dī hai. ¹¹Is ke lie bhī us jagah jamā ho jā jo Rab apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Wahān us ke huzūr ḡhushī manā. Tere bāl-bachche, tere ḡhulām aur launḍiyān aur tere shahroñ meñ rahne wāle Lāwī, pardesī, yatīm aur bewāen sab terī ḡhushī meñ sharik hoñ. ¹²In ahkām par zarūr amal karnā aur mat bhūlnā ki tū Misr meñ ḡhulām thā.

Jhoñpṛiyon kī Īd

¹³Anāj gāhne aur angūr kā ras nikālne ke bād Jhoñpṛiyon kī Īd manānā jis kā daurāniyā sāt din ho. ¹⁴Īd ke mauqe par ḡhushī manānā. Tere bāl-bachche, tere ḡhulām aur launḍiyān aur tere shahroñ meñ basne wāle Lāwī, pardesī, yatīm aur bewāen sab terī ḡhushī meñ sharik hoñ. ¹⁵Jo jagah Rab terā Ẹhudā maqdis ke lie chunegā wahān us kī tāzīm meñ sāt din tak yih īd manānā. Kyonki Rab terā Ẹhudā terī tamām faslon aur mehnat ko barkat degā, is lie ḡhūb ḡhushī manānā.

¹⁶Isrāīl ke tamām mard sāl meñ tīn martabā us maqdis par hāzīr ho jāen jo Rab terā Ẹhudā chunegā yānī Beḡhamīrī Roṭī kī Īd, Fasal kī Kaṭāī kī Īd aur Jhoñpṛiyon kī Īd par. Koī bhī Rab ke huzūr ḡhālī hāth na āe. ¹⁷Har koī us barkat ke mutābiq de jo Rab tere Ẹhudā ne use dī hai.

Qāzī Muqarrar Karnā

¹⁸Apne apne qabāyli ilāqe meñ qāzī aur nigahbān muqarrar kar. Wuh har us shahr meñ hoñ jo Rab terā Ẹhudā tujhe degā. Wuh insāf se logon kī adālat karen. ¹⁹Na

kisī ke huqūq mārṇā, na jānibdārī dikhānā. Rishwat qabūl na karnā, kyonki rishwat dānishmandon ko andhā kar detī aur rāstbāz kī bāteṁ palaṭ detī hai. ²⁰Sirf aur sirf insāf ke mutābiq chal tākī tū jītā rahe aur us mulk par qabzā kare jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā.

Butparastī kī Sazā

²¹Jahān tū Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāngāh banāegā wahān na Yasīrat Dewī kī pūjā ke lie lakaṛī kā khambā ²²aur na koī aisā patthar khaṛā karnā jis kī pūjā log karte haiṁ. Rab terā Ḳhudā in chīzon se nafrat rakhtā hai.

17 Rab apne Ḳhudā ko nāqis gāy-bail yā bheṛ-bakrī pesh na karnā, kyonki wuh aisī qurbānī se nafrat rakhtā hai.

²Jab tū un shahron meṁ ābād ho jāegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā to ho saktā hai ki tere darmiyān koī mard yā aurat Rab tere Ḳhudā kā ahd toṛ kar wuh kuchh kare jo use burā lage. ³Masalan wuh dīgar mābūdon ko yā sūraj, chāṁd yā sitāron ke pūre lashkar ko sijdā kare, hālāṁki main ne yih manā kiya hai. ⁴Jab bhī tujhe is qism

kī khabar mile to is kā pūrā khoj lagā. Agar bāt durust nikle aur aisī ghinaunī harkat wāqāī Isrāīl meṁ kī gaī ho ⁵to qusūrwar ko shahr ke bāhar le jā kar sangsār kar denā. ⁶Lekin lāzim hai ki pahle kam az kam do yā tīn log gawāhī deṁ ki us ne aisā hī kiya hai. Use sazā-e-maut dene ke lie ek gawāh kāfī nahīṁ. ⁷Pahle gawāh us par patthar phaiṁkeṁ, is ke bād bāqī tamām log use sangsār karen. Yon tū apne darmiyān se burāī miṭā degā.

Maqdis meṁ Ālātārīn Adālat

⁸Agar tere shahr ke qāziyon ke lie kisī muqaddame kā faislā karnā mushkil ho to us maqdis meṁ ā kar apnā muāmalā pesh kar jo Rab terā Ḳhudā chunegā, kḥāh kisī ko qatl kiya gayā ho, use zaḳhmī kar diya gayā ho yā koī aur maslā ho. ⁹Lāwī ke qabīle ke imāmon aur maqdis meṁ kḥidmat karne wāle qāzi ko apnā muqaddamā pesh kar, aur wuh faislā karen. ¹⁰Jo faislā wuh us maqdis meṁ karenge jo Rab chunegā use mānanā paṛegā. Jo bhī hidāyat wuh deṁ us par ehtiyāt se amal kar. ¹¹Sharīat kī jo bhī bāt wuh tujhe sikhāeṁ aur jo bhī faislā

wuh den us par amal kar. Jo kuchh bhī wuh tujhe bataēn us se na dāin aur na bāin taraf murnā.

¹²Jo maqdis meñ Rab tere Ẹhudā kī Ẹhidmat karne wāle qāzī yā imām ko haqir jān kar un kī nahin suntā use sazā-e-maut dī jāe. Yon tū Isrāil se burāi miṭā degā. ¹³Phir tamām log yih sun kar Ẹar jāeñge aur āindā aisī gustāẸhī karne kī jurrat nahin kareñge.

Bādshāh ke bāre meñ Usūl

¹⁴Tū jald hī us mulk meñ dāẸhil hogā jo Rab terā Ẹhudā tujhe dene wālā hai. Jab tū us par qabzā karke us meñ ābād ho jāegā to ho saktā hai ki tū ek din kahe, “Āo ham irdgird kī tamām qaumoñ kī tarah bādshāh muqarrar karen jo ham par hukūmat kare.” ¹⁵Agar tū aisā kare to sirf wuh shaẸhs muqarrar kar jise Rab terā Ẹhudā chunegā. Wuh pardesī na ho balki terā apnā Isrāili bhāi ho. ¹⁶Bādshāh bahut zyādā ghoṛe na rakhe, na apne logoñ ko unheñ Ẹharidne ke lie Misr bheje. Kyonki Rab ne tujh se kahā hai ki kabhī wahāñ wāpas na jānā. ¹⁷Terā bādshāh zyādā bīwiyañ bhī na rakhe, warnā us kā dil Rab se

dūr ho jāegā. Aur wuh had se zyādā sonā-chāndī jamā na kare.

¹⁸TaẸhtnashin hote waqt wuh Lāwī ke qabile ke imāmoñ ke pās paṛi is shariat kī naql likhwāe. ¹⁹Yih kitāb us ke pās mahfūz rahe, aur wuh umr-bhar rozānā ise paṛhtā rahe tāki Rab apne Ẹhudā kā Ẹhauf mānanā sīkhe. Tab wuh shariat kī tamām bātoñ kī pairawī karegā, ²⁰apne āp ko apne Isrāili bhāiyon se zyādā aham nahin samjhegā aur kisī tarah bhī shariat se haṭ kar kām nahin karegā. Natije meñ wuh aur us kī aulād bahut arse tak Isrāil par hukūmat kareñge.

Imāmoñ aur Lāwiyon kā Hissā

18 Isrāil ke har qabile ko mīrās meñ us kā apnā ilāqā milegā siwāe Lāwī ke qabile ke jis meñ imām bhī shāmil hain. Wuh jalne wālī aur digar qurbāniyon meñ se apnā hissā le kar guzārā karen. ²Un ke pās dūstroñ kī tarah maurūsī zamīn nahin hogī balki Rab Ẹhud un kā maurūsī hissā hogā. Yih us ne wādā karke kahā hai.

³Jab bhī kisī bail yā bheṛ ko qurbān kiya jāe to imāmoñ ko us

kā shānā, jabṛe aur ojhaṛī milne kā haq hai. ⁴Apnī faslon kā pahlā phal bhī unheñ denā yānī anāj, mai, zaitūn kā tel aur bheṛon kī pahli katri huī ūn. ⁵Kyonki Rab ne tere tamām qabilon meñ se Lāwī ke qabile ko hī maqdis meñ Rab ke nām meñ k̄hidmat karne ke lie chunā hai. Yih hameshā ke lie un kī aur un kī aulād kī zimmedārī rahegī.

⁶Kuchh Lāwī maqdis ke pās nahīn balki Isrāīl ke muḳhtalif shahron meñ raheñge. Agar un meñ se koī us jagah ānā chāhe jo Rab maqdis ke lie chunegā ⁷to wuh wahāñ ke k̄hidmat karne wāle Lāwiyon kī tarah maqdis meñ Rab apne K̄hudā ke nām meñ k̄hidmat kar saktā hai. ⁸Use qurbāniyon meñ se dūsron ke barābar Lāwiyon kā hissā milnā hai, k̄hāh use k̄hāndānī milkiyat bechne se paise mil gae hon yā nahīñ.

Jādūgarī Manā Hai

⁹Jab tū us mulk meñ dāk̄hil hogā jo Rab terā K̄hudā tujhe de rahā hai to wahāñ kī rahne wālī qaumon ke ghinaune dastūr na apnānā. ¹⁰Tere darmiyān koī bhī apne beṛe yā beṛī

ko qurbānī ke taur par na jalāe. Na koī ḡhaibdānī kare, na fāl yā shugūn nikāle yā jādūgarī kare. ¹¹Isī tarah mantar paṛhnā, hāzirāt karnā, qismat kā hāl batānā yā murdon kī rūhon se rābitā karnā saḳht manā hai. ¹²Jo bhī aisā kare wuh Rab kī nazar meñ qābil-e-ghin hai. Inhīñ makrūh dastūron kī wajah se Rab terā K̄hudā tere āge se un qaumon ko nikāl degā. ¹³Is lie lāzim hai ki tū Rab apne K̄hudā ke sāmne bequsūr rahe.

Nabī kā Wādā

¹⁴Jin qaumon ko tū nikālne wālā hai wuh un kī suntī haiñ jo fāl nikālte aur ḡhaibdānī karte haiñ. Lekin Rab tere K̄hudā ne tujhe aisā karne kī ijāzat nahīñ dī.

¹⁵Rab terā K̄hudā tere wāste tere bhāiyan meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Us kī sunanā. ¹⁶Kyonki Horib yānī Sīnā Pahār par jamā hote waqt tū ne k̄hud Rab apne K̄hudā se darḳhāst kī, “Na maiñ mazīd Rab apne K̄hudā kī āwāz sunanā chāhtā, na yih bharaktī huī āg deḳhnā chāhtā hūñ, warnā mar jāūngā.” ¹⁷Tab Rab ne mujh se kahā, “Jo kuchh wuh kahte

haiñ wuh ṭhīk hai. ¹⁸Āindā main un meñ se tujh jaisā nabī kharā karūnga. Main apne alfāz us ke muñh meñ ḍāl dūngā, aur wuh merī har bāt un tak pahuñchāegā. ¹⁹Jab wuh nabī mere nām meñ kuchh kahe to lāzim hai ki tū us kī sun. Jo nahīñ sunegā us se main khud jawāb talab karūnga. ²⁰Lekin agar koī nabī gustākḥ ho kar mere nām meñ koī bāt kahe jo main ne use batāne ko nahīñ kahā thā to use sazā-e-maut denī hai. Isī tarah us nabī ko bhī halāk kar denā hai jo dīgar mābūdoñ ke nām meñ bāt kare.”

²¹Shāyad tere zahan meñ sawāl ubhar āe ki ham kis tarah mālūm kar sakte haiñ ki koī kalām wāqai Rab kī taraf se hai yā nahīñ. ²²Jawāb yih hai ki agar nabī Rab ke nām meñ kuchh kahe aur wuh pūrā na ho jāe to matlab hai ki nabī kī bāt Rab kī taraf se nahīñ hai balki us ne gustākḥī karke bāt kī hai. Is sūrat meñ us se mat ḍarnā.

Panāh ke Shahr

19 Rab terā Khudā us mulk meñ ābād qaumoñ ko tabāh karegā jo wuh tujhe de rahā

hai. Jab tū unheñ bhagā kar un ke shahroñ aur gharoñ meñ ābād ho jāegā ²⁻³to pūre mulk ko tīn hissoñ meñ taqsīm kar. Har hisse meñ ek markazī shahr muqarrar kar. Un tak pahuñchāne wāle rāste sāf-suthrī rakhnā. In shahroñ meñ har wuh shaḥs panāh le saktā hai jis ke hāth se koī ḡhairirādī taur par halāk huā hai. ⁴Wuh aise shahr meñ jā kar intaqām lene wāloñ se mahfūz rahegā. Shart yih hai ki us ne na qasdan aur na dushmanī ke bāis kiśī ko mār diyā ho.

⁵Masalan do ādmī jangal meñ daraḥt kāt rahe haiñ. Kulhārī chalāte waqt ek kī kulhārī daste se nikal kar us ke sāthī ko lag jāe aur wuh mar jāe. Aisā shaḥs farār ho kar aise shahr meñ panāh le saktā hai tāki bachā rahe. ⁶Is lie zarūrī hai ki aise shahroñ kā fāsila zyādā na ho. Kyonki jab intaqām lene wālā us kā tāqqub karegā to khatrā hai ki wuh taish meñ use pakar kar mār ḍāle, agarche bhāgne wālā bequsūr hai. Jo kuchh us ne kiya wuh dushmanī ke sabab se nahīñ balki ḡhairirādī taur par huā. ⁷Is lie lāzim hai ki tū panāh ke tīn shahr alag kar le.

⁸Bād meñ Rab terā Ḳhudā terī sarhaddeñ mazīd baṛhā degā, kyoñki yihī wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā hai. Apne wāde ke mutābiq wuh tujhe pūrā mulk degā, ⁹albattā shart yih hai ki tū ehtiyāt se un tamām ahkām kī pairawī kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. Dūsre alfāz meñ shart yih hai ki tū Rab apne Ḳhudā ko pyār kare aur hameshā us kī rāhoñ meñ chaltā rahe. Agar tū aisā hī kare aur natījatan Rab kā wādā pūrā ho jāe to lāzim hai ki tū panāh ke tīn aur shahr alag kar le. ¹⁰Warnā tere mulk meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai bequsūr logoñ ko jān se mārā jāegā aur tū Ḳhud zimmedār ṭhahregā.

¹¹Lekin ho saktā hai koī dushmanī ke bāis kisī kī tāk meñ baiṭh jāe aur us par hamlā karke use mār ḍāle. Agar qātil panāh ke kisī shahr meñ bhāg kar panāh le ¹²to us ke shahr ke buzurg ittālā deñ ki use wāpas lāyā jāe. Use intaqām lene wāle ke hawāle kiyā jāe tāki use sazā-e-maut mile. ¹³Us par rahm mat karnā. Lāzim hai ki tū Isrāil meñ se bequsūr kī maut kā dāgh miṭāe tāki tū Ḳhushhāl rahe.

Zamīnoñ kī Hadden

¹⁴Jab tū us mulk meñ rahegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ degā tāki tū us par qabzā kare to zamīn kī wuh haddeñ āge pīchhe na karnā jo tere bāpdādā ne muqarrar kiñ.

Adālat meñ Gawāh

¹⁵Tū kisī ko ek hī gawāh ke kahne par qusūrwar nahīn ṭhahrā saktā. Jo bhī jurm sarzad huā hai, kam az kam do yā tīn gawāhoñ kī zarūrat hai. Warnā tū use qusūrwar nahīn ṭhahrā saktā.

¹⁶Agar jis par ilzām lagāyā gayā hai inkār karke dāwā kare ki gawāh jhūṭ bol rahā hai ¹⁷to donoñ maqdis meñ Rab ke huzūr ā kar Ḳhidmat karne wāle imāmoñ aur qāziyoñ ko apnā muāmalā pesh karen. ¹⁸Qāzī is kā Ḳhūb khoj lagāeñ. Agar bāt durust nikle ki gawāh ne jhūṭ bol kar apne bhāī par ḡhalat ilzām lagāyā hai ¹⁹to us ke sāth wuh kuchh kiyā jāe jo wuh apne bhāī ke lie chāh rahā thā. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. ²⁰Phir tamām bāqī log yih sun kar ḍar jāenge aur āindā tere darmiyān aisī ḡhalat harkat karne kī jurrat nahīn karenge. ²¹Qusūrwar par

rahm na karnā. Usūl yih ho ki jān ke badle jān, ānkh ke badle ānkh, dānt ke badle dānt, hāth ke badle hāth, pānw ke badle pānw.

Jang ke Usūl

20 Jab tū jang ke lie nikal kar dekhtā hai ki dushman tādād meñ zyādā haiñ aur un ke pās ghoṛe aur rath bhī haiñ to mat ḍarnā. Rab terā Ḳhudā jo tujhe Misr se nikāl lāyā ab bhī tere sāth hai. ²Jang ke lie nikalne se pahle imām sāmne āe aur fauj se muḵhātib ho kar ³kahe, “Sun ai Isrāil! Āj tum apne dushman se laṛne jā rahe ho. Un ke sabab se pareshān na ho. Un se na ḵhauf khāo, na ghabrāo, ⁴kyonki Rab tumhārā Ḳhudā ḵhud tumhāre sāth jā kar dushman se laṛegā. Wuhī tumhen fatah baḵshegā.”

⁵Phir nigahbān fauj se muḵhātib hoñ, “Kyā yahān koī hai jis ne hāl meñ apnā nayā ghar mukammal kiyā lekin use maḵhsūs karne kā mauqā na milā? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang ke daurān mārā jāe aur koī aur ghar ko maḵhsūs karke us meñ basne lage. ⁶Kyā koī hai jis ne

angūr kā bāgh lagā kar is waqt us kī pahli fasal ke intazār meñ hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang meñ mārā jāe aur koī aur us kī mangetar se shādi kare.”

⁸Nigahbān kaheñ, “Kyā koī ḵhaufzadā yā pareshān hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe tāki apne sāthiyon ko pareshān na kare.” ⁹Is ke bād faujiyon par afsar muqarrar kie jāeñ.

¹⁰Kisī shahr par hamlā karne se pahle us ke bāshindoñ ko hathiyār ḍāl dene kā mauqā denā. ¹¹Agar wuh mān jāeñ aur apne darwāze khol deñ to wuh tere lie begār meñ kām karke terī ḵhidmat kareñ. ¹²Lekin agar wuh hathiyār ḍālne se inkār kareñ aur jang chhiṛ jāe to shahr kā muhāsarā kar. ¹³Jab Rab terā Ḳhudā tujhe shahr par fatah degā to us ke tamām mardoñ ko halāk kar denā. ¹⁴Tū tamām māl-e-ghanīmat auratoñ, bachchoñ aur maweshiyon samet rakh saktā hai. Dushman kī jo chizeñ Rab ne tere

hawāle kar dī haiñ un sab ko tū istemāl kar saktā hai. ¹⁵Yon un shahron se nipaṭnā jo tere apne mulk se bāhar haiñ.

¹⁶Lekin jo shahr us mulk mein wāqe haiñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās mein de rahā hai, un ke tamām jāndāron ko halāk kar denā. ¹⁷Unheñ Rab ke sapurd karke mukammal taur par halāk karnā, jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. Is mein Hittī, Amori, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī shāmil haiñ. ¹⁸Agar tū aisā na kare to wuh tumheñ Rab tumhāre Ḳhudā kā gunāh karne par uksāeñge. Jo ghinaunī harkateñ wuh apne dewatāon kī pūjā karte waqt karte haiñ unheñ wuh tumheñ bhī sikhāeñge.

¹⁹Shahr kā muhāsarā karte waqt irdgird ke phaldār daraḳhton ko kāt kar tabāh na kar denā ḳhāh barī der bhī ho jāe, warnā tū un kā phal nahīn khā sakegā. Unheñ na kātñā. Kyā daraḳht tere dushman haiñ jin kā muhāsarā karnā hai? Hargiz nahīn! ²⁰Un daraḳhton kī aur bāt hai jo phal nahīn lāte. Unheñ tū kāt kar muhāsare ke lie istemāl kar saktā hai jab tak shahr shikast na khāe.

Nāmālūm Qatl kā Kaffārā

21 Jab tū us mulk mein ābād hogā jo Rab tujhe mīrās mein de rahā hai tāki tū us par qabzā kare to ho saktā hai ki koī lāsh khule maidān mein kahīn paṛī pāī jāe. Agar mālūm na ho ki kis ne use qatl kiyā hai ²to pahle irdgird ke shahron ke buzurg aur qāzī ā kar patā karen ki kaun-sā shahr lāsh ke zyādā qarīb hai. ³Phir us shahr ke buzurg ek jawān gāy chun leñ jo kabhī kām ke lie istemāl nahīn huī. ⁴Wuh use ek aisī wādī mein le jāeñ jis mein na kabhī hal chalāyā gayā, na paude lagāe gae hon. Wādī mein aisī nahar ho jo pūrā sāl bahtī rahe. Wahīn buzurg jawān gāy kī gardan toṛ dāleñ.

⁵Phir Lāwī ke qabīle ke imām qarīb aeñ. Kyonki Rab tumhāre Ḳhudā ne unheñ chun liyā hai tāki wuh ḳhidmat karen, Rab ke nām se barkat deñ aur tamām jhagaṛon aur hamlon kā faislā karen. ⁶Un ke deḳhte deḳhte shahr ke buzurg apne hāth gāy kī lāsh ke ūpar dho leñ. ⁷Sāth sāth wuh kaheñ, “Ham ne is shaḳhs ko qatl nahīn kiyā, na ham ne dekhā ki kis ne yih kiyā. ⁸Ai Rab, apnī qaum Isrāīl kā yih kaffārā

qabūl farmā jise tū ne fidyā de kar chhuṛāyā hai. Apnī qaum Isrāīl ko is bequsūr ke qatl kā qusūrwar na ṭaharā.” Tab maqtūl kā kaffārā diyā jāegā.

⁹Yōn tū aise bequsūr shaḡhs ke qatl kā dāḡh apne darmiyān se miṭā degā. Kyōnki tū ne wuhī kuchh kiyā hogā jo Rab kī nazar meñ durust hai.

Jangī Qaidī Aurat se Shādī

¹⁰Ho saktā hai ki tū apne dushman se jang kare aur Rab tumhārā Ḳhudā tujhe fatah baḡhshe. Jangī qaidiyōn ko jamā karte waqt ¹¹tujhe un meñ se ek ḡhūbsūrat aurat nazar āti hai jis ke sāth terā dil lag jātā hai. Tū us se shādī kar saktā hai. ¹²Use apne ghar meñ le ā. Wahāñ wuh apne sar ke bāloñ ko munḡwāe, apne nāḡhun tarāshe ¹³aur apne wuh kapṛe utāre jo wuh pahne hue thī jab use qaid kiyā gayā. Wuh pūre ek mahīne tak apne wālidain ke lie mātām kare. Phir tū us ke pās jā kar us ke sāth shādī kar saktā hai.

¹⁴Agar wuh tujhe kisī waqt pasand na āe to use jāne de. Wuh wahāñ jāe jahāñ us kā jī chāhe. Tujhe use bechne yā us se laundī

kā-sā sulūk karne kī ijāzat nahīn hai, kyōnki tū ne use majbūr karke us se shādī kī hai.

Pahlauṭhe ke Huqūq

¹⁵Ho saktā hai kisī mard kī do bīwiyañ hoñ. Ek ko wuh pyār kartā hai, dūsri ko nahīn. Donoñ bīwiyañ ke beṭe paidā hue haiñ, lekin jis bīwī se shauhar muhabbat nahīn kartā us kā beṭā sab se pahle paidā huā. ¹⁶Jab bāp apnī milkiyat wasiyat meñ taqsim kartā hai to lāzīm hai ki wuh apne sab se baṛe beṭe kā maurūsī haq pūrā kare. Use pahlauṭhe kā yih haq us bīwī ke beṭe ko muntaqil karne kī ijāzat nahīn jise wuh pyār kartā hai. ¹⁷Use taslim karnā hai ki us bīwī kā beṭā sab se baṛā hai, jis se wuh muhabbat nahīn kartā. Natījatan use us beṭe ko dūsre beṭoñ kī nisbat dugnā hissā denā paṛegā, kyōnki wuh apne bāp kī tāqat kā pahlā izhār hai. Use pahlauṭhe kā haq hāsīl hai.

Sarkash Beṭā

¹⁸Ho saktā hai ki kisī kā beṭā haṭdharm aur sarkash ho. Wuh apne wālidain kī itā’at nahīn kartā

aur un ke tambīh karne aur sazā dene par bhī un kī nahīn suntā. ¹⁹Is sūrat meñ wālidain use pakaṛ kar shahr ke darwāze par le jāēn jahān buzurg jamā hote haiñ. ²⁰Wuh buzurgoñ se kaheñ, “Hamārā beṭā haṭdharm aur sarkash hai. Wuh hamārī itā’t nahīn kartā balki aiyāsh aur sharābī hai.” ²¹Yih sun kar shahr ke tamām mard use sangsār karen. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. Tamām Isrāil yih sun kar ḍar jāegā.

Sazā-e-Maut Pāne Wāle ko

Usī Din Dafnānā Hai

²²Jab tū kisī ko sazā-e-maut de kar us kī lāsh kisī lakaṛī yā daraḳht se laṭkātā hai ²³to use aglī subah tak wahān na chhoṛnā. Har sūrat meñ use usī din dafnā denā, kyonki jise bhī daraḳht se laṭkāyā gayā hai us par Allāh kī lānat hai. Agar use usī din dafnāyā na jāe to tū us mulk ko nāpāk kar degā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai.

Madad Karne ke lie Taiyār Rahnā

22 Agar tujhe kisī hamwatan bhāi kā bail yā bheṛ-bakrī bhaṭkī huī nazar āe to use

nazarandāz na karnā balki mālik ke pās wāpas le jānā. ²Agar mālik kā ghar qarīb na ho yā tujhe mālūm na ho ki mālik kaun hai to jānwar ko apne ghar lā kar us waqt tak sañbhāle rakhnā jab tak ki mālik use ḍhūñḍne na āe. Phir jānwar ko use wāpas kar denā. ³Yihī kuchh kar agar tere hamwatan bhāi kā gadhā bhaṭkā huā nazar āe yā us kā gumshudā kūṭ yā koī aur chīz kahīn nazar āe. Use nazarandāz na karnā.

⁴Agar tū dekhe ki kisī hamwatan kā gadhā yā bail rāste meñ gir gayā hai to use nazarandāz na karnā. Jānwar ko khaṛā karne meñ apne bhāi kī madad kar.

Qudratī Intazām ke taht Rahnā

⁵Aurat ke lie mardoñ ke kapṛe pahnanā manā hai. Isī tarah mard ke lie auratoñ ke kapṛe pahnanā bhī manā hai. Jo aisā kartā hai us se Rab tere Ḳhudā ko ghin ātī hai.

⁶Agar tujhe kahīn rāste meñ, kisī daraḳht meñ yā zamīn par ghoñslā nazar āe aur parindā apne bachchoñ yā aṇḍoñ par baiṭhā huā ho to mān ko bachchoñ samet na pakaṛnā. ⁷Tujhe bachche le jāne

kī ijāzat hai lekin mān ko chhoṛ denā tāki tū ḡhushhāl aur der tak jītā rahe.

⁸Nayā makān tāmīr karte waqt chhat par chāroṅ taraf dīwār banānā. Warnā tū us shaḡhs kī maut kā zimmedār ṭhahregā jo terī chhat par se gir jāe.

⁹Apne angūr ke bāḡh meṅ do qism ke bīj na bonā. Warnā sab kuchh maqdis ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hogā, na sirf wuh fasal jo tum ne angūr ke alāwā lagāi balki angūr bhī.

¹⁰Bail aur gadhe ko joṛ kar hal na chalānā.

¹¹Aise kapṛe na pahnanā jin meṅ bante waqt ūn aur katān milāe gae haiṅ.

¹²Apnī chādar ke chāroṅ konoṅ par phundne lagānā.

Izdiwājī Zindagī kī Hifāzat

¹³Agar koī ādmī shādī karne ke thoṛī der bād apnī bīwī ko pasand na kare ¹⁴aur phir us kī badnāmī karke kahe, “Is aurat se shādī karne ke bād mujhe patā chalā ki wuh kuṅwārī nahīṅ hai” ¹⁵to jawāb meṅ

bīwī ke wālidain shahr ke darwāze par jamā hone wāle buzurgoṅ ke pās sabūt^a le āeṅ ki beṭī shādī se pahle kuṅwārī thī. ¹⁶Bīwī kā bāp buzurgoṅ se kahe, “Maiṅ ne apnī beṭī kī shādī is ādmī se kī hai, lekin yih us se nafrat kartā hai. ¹⁷Ab is ne us kī badnāmī karke kahā hai, ‘Mujhe patā chalā ki tumhārī beṭī kuṅwārī nahīṅ hai.’ Lekin yahān sabūt hai ki merī beṭī kuṅwārī thī.” Phir wālidain shahr ke buzurgoṅ ko mazkūrā kapṛā dikhāeṅ.

¹⁸Tab buzurg us ādmī ko pakāṛ kar sazā deṅ, ¹⁹kyoṅki us ne ek Isrāīlī kuṅwārī kī badnāmī kī hai. Is ke alāwā use jurmāne ke taur par bīwī ke bāp ko chāṅdī ke 100 sikke dene paṛeṅge. Lāzim hai ki wuh shauhar ke farāyz adā kartā rahe. Wuh umr-bhar use talāq nahīṅ de sakegā.

²⁰Lekin agar ādmī kī bāt durust nikle aur sābit na ho sake ki bīwī shādī se pahle kuṅwārī thī ²¹to use bāp ke ghar lāyā jāe. Wahān shahr ke ādmī use sangsār kar deṅ. Kyoṅki apne bāp ke ghar meṅ rahte hue badkārī karne se us ne Isrāīl

^aYānī wuh kapṛā jis par nayā joṛā soyā huā thā.

meñ ek ahmaqānā aur bedīn harkat kī hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. ²²Agar koī ādmī kisī kī bīwī ke sāth zinā kare aur wuh pakare jāen to donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Yoñ tū Isrāil se burāi miṭā degā.

²³Agar ābādī meñ kisī mard kī mulāqāt kisī aisi kuñwārī se ho jis kī kisī aur ke sāth mangnī huī hai aur wuh us ke sāth hambistar ho jāe ²⁴to lāzim hai ki tum donoñ ko shahr ke darwāze ke pās lā kar sangsār karo. Wajah yih hai ki laṛkī ne madad ke lie na pukārā agarche us jagah log ābād the. Mard kā jurm yih thā ki us ne kisī aur kī mangetar kī ismatdari kī hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā.

²⁵Lekin agar mard ḡhairābād jagah meñ kisī aur kī mangetar kī ismatdari kare to sirf usī ko sazā-e-maut dī jāe. ²⁶Laṛkī ko koī sazā na denā, kyonki us ne kuchh nahīn kiya jo maut ke lāyq ho. Ziyādatī karne wāle kī harkat us shaḡhs ke barābar hai jis ne kisī par hamlā karke use qatl kar diya hai. ²⁷Chūñki us ne laṛkī ko wahāñ pāyā jahāñ log nahīn rahte, is lie agarche laṛkī ne madad ke lie pukārā to bhī use koī na bachā sakā.

²⁸Ho saktā hai koī ādmī kisī laṛkī kī ismatdari kare jis kī mangnī nahīn huī hai. Agar unheñ pakarā jāe ²⁹to wuh laṛkī ke bāp ko chāñdī ke 50 sikke de. Lāzim hai ki wuh usī laṛkī se shādi kare, kyonki us ne us kī ismatdari kī hai. Na sirf yih balki wuh umr-bhar use talāq nahīn de saktā.

³⁰Apne bāp kī bīwī se shādi karnā manā hai. Jo koī yih kare wuh apne bāp kī behurmatī kartā hai.

Muqaddas Ijtimā meñ Sharīk

Hone kī Sharāyṭ

23 Jab Isrāilī Rab ke maqdis ke pās jamā hote haiñ to use hāzir hone kī ijāzat nahīn jo kātne yā kuchalne se ḡhojā ban gayā hai. ²Isī tarah wuh bhī muqaddas ijtimā se dūr rahe jo nājāyẓ tālluqāt ke natīje meñ paidā huā hai. Us kī aulād bhī daswīñ pusht tak us meñ nahīn ā saktī.

³Koī bhī Ammonī yā Moābī muqaddas ijtimā meñ sharīk nahīn ho saktā. In qaumoñ kī aulād daswīñ pusht tak bhī is jamāt meñ hāzir nahīn ho saktī, ⁴kyonki jab tum Mīsr se nikal āe to wuh roṭī aur pāñī le kar tum se milne na

āe. Na sirf yih balki unhoñ ne Masoputāmiyā ke shahr Fator meñ jā kar Bilām bin Baor ko paise die tāki wuh tujh par lānat bheje. ⁵Lekin Rab tere ẖhudā ne Bilām kī na sunī balki us kī lānat barkat meñ badal dī. Kyoñki Rab terā ẖhudā tujh se pyār kartā hai. ⁶Umr-bhar kuchh na karnā jis se in qaumoñ kī salāmatī aur ẖhushhālī baṛh jāe.

⁷Lekin Adomiyōñ ko makrūh na samajhnā, kyoñki wuh tumhāre bhāī haiñ. Isī tarah Misriyōñ ko bhī makrūh na samajhnā, kyoñki tū un ke mulk meñ pardesī mehmān thā. ⁸Un kī tīsri nasl ke log Rab ke muqaddas ijtīmā meñ sharīk ho sakte haiñ.

ẖhaimāgāh meñ Nāpāki

⁹Apne dushmanoñ se jang karte waqt apnī lashkargāh meñ har nāpāk chīz se dūr rahnā. ¹⁰Masalan agar koī ādmī rāt ke waqt ehtilām ke bāis nāpāk ho jāe to wuh lashkargāh ke bāhar jā kar shām tak wahāñ ṭhahre. ¹¹Din ḡhalte waqt wuh nahā le to sūraj ḡubne par lashkargāh meñ wāpas ā saktā hai.

¹²Apnī hājat rafā karne ke lie lashkargāh se bāhar koī jagah muqarrar kar. ¹³Jab kisī ko hājat ke lie baiṭhnā ho to wuh is ke lie garhā khode aur bād meñ use miṭṭī se bhar de. Is lie apne sāmān meñ khudāī kā koī ālā rakhnā zarūrī hai.

¹⁴Rab terā ẖhudā terī lashkargāh meñ tere darmiyān hī ghūmtā-phirtā hai tāki tū mahfūz rahe aur dushman tere sāmne shikast khāe. Is lie lāzim hai ki terī lashkargāh us ke lie maḡhsūs-o-muqaddas ho. Aisā na ho ki Allāh wahāñ koī sharṃnāk bāt dekh kar tujh se dūr ho jāe.

Farār Hue ḡhulāmoñ kī

Madad Karnā

¹⁵Agar koī ḡhulām tere pās panāh le to use mālik ko wāpas na karnā. ¹⁶Wuh tere sāth aur tere darmiyān hī rahe, wahāñ jahāñ wuh basnā chāhe, us shahr meñ jo use pasand āe. Use na dabānā.

Mandir meñ Ismatfaroshī

Manā Hai

¹⁷Kisī dewatā kī ẖhidmat meñ ismatfaroshī karnā har Isrāīlī aurat aur mard ke lie manā hai.

¹⁸Mannat mānte waqt na kasbī kâ ajr, na kutte ke paise^a Rab ke maqdis meñ lānā, kyonki Rab tere ẖhudā ko donoñ chīzoñ se ghin hai.

Apne Hamwatanon se Sūd na Lenā

¹⁹Agar koī Isrāīlī bhāi tujh se qarz le to us se sūd na lenā, khāh tū ne use paise, khānā yā koī aur chīz dī ho.

²⁰Apne Isrāīlī bhāi se sūd na le balki sirf padesī se. Phir jab tū mulk par qabzā karke us meñ rahegā to Rab terā ẖhudā tere har kām meñ barkat degā.

Apnī Mannat Pūrī Karnā

²¹Jab tū Rab apne ẖhudā ke huzūr mannat māne to use pūrā karne meñ der na karnā. Rab terā ẖhudā yaqīnan tujh se is kâ mutālabā karegā. Agar tū use pūrā na kare to qusūrwar thahregā. ²²Agar tū mannat mānane se bāz rahe to qusūrwar nahīn thahregā, ²³lekin agar tū apnī dilī khushī se Rab ke huzūr mannat māne to har sūrat meñ use pūrā kar.

^aYaqīn se nahīn kahā jā saktā ki 'kutte ke paise' se kyā murād hai. Ghālīban is ke pīchhe butparastī kâ koī dastūr hai.

Dūsre ke Bāgh meñ se Guzarne kâ Rawaiyā

²⁴Kisī hamwatan ke angūr ke bāgh meñ se guzarte waqt tujhe jitnā jī chāhe us ke angūr khāne kī ijāzat hai. Lekin apne kisī bartan meñ phal jamā na karnā. ²⁵Isī tarah kisī hamwatan ke anāj ke khet meñ se guzarte waqt tujhe apne hāthoñ se anāj kī bāliyan torne kī ijāzat hai. Lekin darāntī istemāl na karnā.

Talāq aur Dubārā Shādi

24 Ho saktā hai koī ādmī kisī aurat se shādi kare lekin bād meñ use pasand na kare, kyonki use bīwī ke bāre meñ kisī sharmnāk bāt kâ patā chal gayā hai. Wuh talāqnāmā likh kar use aurat ko detā aur phir use ghar se wāpas bhej detā hai. ²Is ke bād us aurat kī shādi kisī aur mard se ho jāti hai, ³aur wuh bhī bād meñ use pasand nahīn kartā. Wuh bhī talāqnāmā likh kar use aurat ko detā aur phir use ghar se wāpas bhej detā hai. Khāh dūsra shauhar use wāpas bhej de yā shauhar mar jāe, ⁴aurat ke pahle shauhar ko

us se dubārā shādī karne kī ijāzat nahīn hai, kyonki wuh aurat us ke lie nāpāk hai. Aisi harkat Rab kī nazar meñ qābil-e-ghin hai. Us mulk ko yon gunāhālūdā na karnā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mirās meñ de rahā hai.

Mazīd Hidāyāt

⁵Agar kisī ādmī ne abhī abhī shādī kī ho to tū use bhartī karke jang karne ke lie nahīn bhej saktā. Tū use koī bhī aisi zimmedārī nahīn de saktā, jis se wuh ghar se dūr rahne par majbūr ho jāe. Ek sāl tak wuh aisi zimmedāriyon se barī rahe tāki ghar meñ rah kar apnī biwī ko ḳhush kar sake.

⁶Agar koī tujh se udhār le to zamānat ke taur par us se na us kī chhoṭī chakkī, na us kī baṛī chakkī kā pāṭ lenā, kyonki aisā karne se tū us kī jān legā yānī tū wuh chīz legā jis se us kā guzārā hotā hai.

⁷Agar kisī ādmī ko pakaṛā jāe jis ne apne hamwatan ko aḡhwā karke ḡhulām banā liyā yā bech diyā hai to use sazā-e-maut denā hai. Yon tū apne darmiyān se burāī miṭā degā.

⁸Agar koī wabāī jildī bīmārī tujhe lag jāe to baṛī ehtiyāt se Lāwī

ke qabīle ke imāmon kī tamām hidāyāt par amal karnā. Jo bhī hukm maiñ ne unheñ diyā use pūrā karnā. ⁹Yād kar ki Rab tere Ḳhudā ne Mariyam ke sāth kyā kiya jab tum Misr se nikal kar safr kar rahe the.

Ḡharībōñ ke Huqūq

¹⁰Apne hamwatan ko udhār dete waqt us ke ghar meñ na jānā tāki zamānat kī koī chīz mile ¹¹balki bāhar ṭhahar kar intazār kar ki wuh ḳhud ghar se zamānat kī chīz nikāl kar tujhe de. ¹²Agar wuh itnā zarūratmand ho ki sirf apnī chādar de sake to rāt ke waqt zamānat tere pās na rahe. ¹³Use sūraj ḍubne tak wāpas karnā tāki qarzdār us meñ lipaṭ kar so sake. Phir wuh tujhe barkat degā aur Rab terā Ḳhudā terā yih qadam rāst qarār degā.

¹⁴Zarūratmand mazdūr se ḡhalat fāyda na uṭhānā, chāhe wuh Isrāīlī ho yā pardesī. ¹⁵Use rozānā sūraj ḍubne se pahle pahle us kī mazdūrī de denā, kyonki is se us kā guzārā hotā hai. Kahiñ wuh Rab ke huzūr terī shikāyat na kare aur tū qusūrwar ṭhahre.

¹⁶Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne khud kiya hai.

¹⁷Pardesiyoñ aur yatīmoñ ke huqūq qāym rakhnā. Udhār dete waqt zamānat ke taur par bewā kī chādar na lenā. ¹⁸Yād rakh ki tū bhī Misr meñ ghulām thā aur ki Rab tere Khudā ne fidyā de kar tujhe wahāñ se chhurāyā. Isī wajah se main tujhe yih hukm detā hūñ.

¹⁹Agar tū fasal kī kaṭāī ke waqt ek pūlā bhūl kar khet meñ chhoṛ āe to use lāne ke lie wāpas na jānā. Use pardesiyoñ, yatīmoñ aur bewāoñ ke lie wahīñ chhoṛ denā tāki Rab terā Khudā tere har kām meñ barkat de. ²⁰Jab zaitūn kī fasal pak gaī ho to darakhṭoñ ko mār mār kar ek hī bār un meñ se phal utār. Is ke bād unheñ na chheṛnā. Bachā huā phal pardesiyoñ, yatīmoñ aur bewāoñ ke lie chhoṛ denā. ²¹Isī tarah apne angūr toṛne ke lie ek hī bār bāgh meñ se guzarnā. Is ke bād use na chheṛnā. Bachā huā phal pardesiyoñ, yatīmoñ aur bewāoñ ke lie chhoṛ denā. ²²Yād rakh ki

tū khud Misr meñ ghulām thā. Isī wajah se main tujhe yih hukm detā hūñ.

Koṛe Lagāne kī Munāsib Sazā

25 Agar log apnā ek dūsre ke sāth jhagaṛā khud niptā na sakeñ to wuh apnā muāmalā adālat meñ pesh kareñ. Qāzī faislā kare ki kaun bequsūr hai aur kaun mujrim. ²Agar mujrim ko koṛe lagāne kī sazā denī hai to use qāzī ke sāmne hī muñh ke bal zamīn par liṭānā. Phir use itne koṛe lagāe jāeñ jitnoñ ke wuh lāyq hai. ³Lekin us ko zyādā se zyādā 40 koṛe lagāne haiñ, warnā tere Isrāīlī bhāī kī sar-e-ām be’izzatī ho jāegī.

Bail kā Muñh na Bāndhnā

⁴Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.

Marhūm Bhāī kī Bīwī se

Shādī Karne kā Hukm

⁵Agar koī shādīshudā mard beaulād mar jāe aur us kā sagā bhāī sāth rahe to us kā farz hai ki bewā se shādī kare. Bewā shauhar ke khāndān se haṭ kar kisī aur se

shādī na kare balki sirf apne dewar se. ⁶Pahlā beṭā jo is rishte se paidā hogā pahle shauhar ke beṭe kī haisiyat rakhegā. Yon us kā nām qāym rahegā.

⁷Lekin agar dewar bhābī se shādī karnā na chāhe to bhābī shahr ke darwāze par jamā hone wāle buzurgoṅ ke pās jāe aur un se kahe, “Merā dewar mujh se shādī karne se inkār kartā hai. Wuh apnā farz adā karne ko taiyār nahīn ki apne bhāi kā nām qāym rakhe.” ⁸Phir shahr ke buzurg dewar ko bulā kar use samjhāen. Agar wuh is ke bāwujūd bhī us se shādī karne se inkār kare ⁹to us kī bhābī buzurgoṅ kī maujūdagi meṅ us ke pās jā kar us kī ek chappal utār le. Phir wuh us ke muṅh par thūk kar kahe, “Us ādmī se aisā sulūk kiya jātā hai jo apne bhāi kī nasl qāym rakhne ko taiyār nahīn.” ¹⁰Āindā Isrāīl meṅ dewar kī nasl “Nange Pānw Wāle kī Nasl” kahlāegī.

Jhagaṛe meṅ Nāzebā Harkateṅ

¹¹Agar do ādmī laṛ rahe hoṅ aur ek kī bīwī apne shauhar ko bachāne kī kḥātir muḥālīf ke azu-e-tanāsul ko pakaṛ le ¹²to lāzim hai ki tū aurat

kā hāth kāt ḍāle. Us par rahm na karnā.

Dhokā na Denā

¹³Tolte waqt apne thaile meṅ sahīh wazn ke bāt rakh, aur dhokā dene ke lie halke bāt sāth na rakhnā. ¹⁴Isī tarah apne ghar meṅ anāj kī paimāish karne kā sahīh bartan rakh, aur dhokā dene ke lie chhoṭā bartan sāth na rakhnā. ¹⁵Sahīh wazn ke bāt aur paimāish karne ke sahīh bartan istemāl karnā tāki tū der tak us mulk meṅ jītā rahe jo Rab terā Kḥudā tujhe degā. ¹⁶Kyonki use har dhokebāz se ghin hai.

Amāliqiyon ko Sazā Denā

¹⁷Yād rahe ki Amāliqiyon ne tujh se kyā kuchh kiya jab tum Misr se nikal kar safr kar rahe the. ¹⁸Jab tū thakāhārā thā to wuh tujh par hamlā karke pīchhe pīchhe chalne wāle tamām kamzoroṅ ko jān se mārte rahe. Wuh Allāh kā kḥauf nahīn mānte the. ¹⁹Chunānche jab Rab terā Kḥudā tujhe irdgird ke tamām dushmanon se sukūn degā aur tū us mulk meṅ ābād hogā jo wuh tujhe mīrās meṅ de rahā hai tāki tū us par qabzā kare to

Amāliqiyōñ ko yōñ halāk kar ki duniyā meñ un kā nām-o-nishān na rahe. Yih bāt mat bhūlnā.

Zamīn kī Pahlī Paidāwār

Rab ko Pesh Karnā

26 Jab tū us mulk meñ dākhil hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai aur tū us par qabzā karke us meñ ābād ho jāegā ²to jo bhī fasal tū kātegā us ke pahle phal meñ se kuchh ṭokre meñ rakh kar us jagah le jā jo Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. ³Wahāñ ḵhidmat karne wāle imām se kah, “Āj main Rab apne Ḳhudā ke huzūr elān kartā hūñ ki us mulk meñ pahuñch gayā hūñ jis kā hameñ dene kā wādā Rab ne qasam khā kar hamāre bāpdādā se kiyā thā.”

⁴Tab imām terā ṭokrā le kar use Rab tere Ḳhudā kī qurbāngāh ke sāmne rakh de. ⁵Phir Rab apne Ḳhudā ke huzūr kah, “Merā bāp āwārā phirne wālā Arāmī thā jo apne logoñ ko le kar Misr meñ ābād huā. Wahāñ pahuñchte waqt un kī tādād kam thī, lekin hote hote wuh baṛī aur tāqatwar qaum ban gae. ⁶Lekin Misriyōñ ne hamāre sāth

burā sulūk kiyā aur hameñ dabā kar saḡht ḡhulāmī meñ phaṅsā diyā. ⁷Phir ham ne chillā kar Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā se fariyād kī, aur Rab ne hamārī sunī. Us ne hamārā dukh, hamārī musibat aur dabī huī hālat dekhi ⁸aur baṛe iḡhtiyār aur qudrat kā izhār karke hameñ Misr se nikāl lāyā. Us waqt us ne Misriyōñ meñ dahshat phailā kar baṛe mojize dikhāe. ⁹Wuh hameñ yahāñ le āyā aur yih mulk diyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. ¹⁰Ai Rab, ab main tujhe us zamīn kā pahlā phal pesh kartā hūñ jo tū ne hameñ baḡhshī hai.”

Apnī paidāwār kā ṭokrā Rab apne Ḳhudā ke sāmne rakh kar use sijdā karnā. ¹¹Ḳhushī manānā ki Rab mere Ḳhudā ne mujhe aur mere gharāne ko itnī achchhī chīzoñ se nawāzā hai. Is ḵhushī meñ apne darmiyān rahne wāle Lāwiyoñ aur pardesiyoñ ko bhī shāmil karnā.

Fasal kā Zarūrātmandon

ke lie Hissā

¹²Har tīsre sāl apnī tamām fasloñ kā daswāñ hissā Lāwiyoñ, pardesiyoñ, yatīmoñ aur bewāoñ ko denā tāki wuh tere shahroñ meñ khānā khā

kar ser ho jāēn. ¹³Phir Rab apne Kḥudā se kah, “Main ne waisā hī kiya hai jaisā tū ne mujhe hukm diya. Main ne apne ghar se tere lie maḥsūs-o-muqaddas hissā nikāl kar use Lāwiyōn, pardesiyoṅ, yatimōn aur bewāōn ko diya hai. Main ne sab kuchh terī hidāyāt ke aīn mutābiq kiya hai aur kuchh nahīn bhūlā. ¹⁴Mātam karte waqt main ne is maḥsūs-o-muqaddas hissē se kuchh nahīn khāyā. Main ise uṭhā kar ghar se bāhar lāte waqt nāpāk nahīn thā. Main ne is meṅ se murdoṅ ko bhī kuchh pesh nahīn kiya. Main ne Rab apne Kḥudā kī itā’at karke wuh sab kuchh kiya hai jo tū ne mujhe karne ko farmāyā thā. ¹⁵Chunāñche āsmān par apne maqdis se nigāh karke apnī qaum Isrāīl ko barkat de. Us mulk ko bhī barkat de jis kā wādā tū ne qasam khā kar hamāre bāpdādā se kiya aur jo tū ne hameṅ baḥsh bhī diya hai, us mulk ko jis meṅ dūdh aur shahd kī kasrat hai.”

Tum Rab kī Qaum Ho

¹⁶Āj Rab terā Kḥudā farmātā hai ki in ahkām aur hidāyāt kī pairawī

kar. Pūre dil-o-jān se aur baṛī ehtiyāt se in par amal kar.

¹⁷Āj tū ne elān kiya hai, “Rab merā Kḥudā hai. Main us kī rāhoṅ par chaltā rahūngā, us ke ahkām ke tābe rahūngā aur us kī sunūngā.” ¹⁸Aur āj Rab ne elān kiya hai, “Tū merī qaum aur merī apnī milkiyat hai jis tarah main ne tujh se wādā kiya hai. Ab mere tamām ahkām ke mutābiq zindagī guzār. ¹⁹Jitnī bhī qaumeṅ main ne ḥhalaq kī hain un sab par main tujhe sarfarāz karūngā aur tujhe tārif, shohrat aur izzat atā karūngā. Tū Rab apne Kḥudā ke lie maḥsūs-o-muqaddas qaum hogā jis tarah main ne wādā kiya hai.”

Aibāl Pahār par Qurbāngāh

Banānā Hai

27 Phir Mūsā ne buzurgoṅ se mil kar qaum se kahā, “Tamām hidāyāt ke tābe raho jo main tumheṅ āj de rahā hūn. ²Jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meṅ dāḥhil hoge jo Rab terā Kḥudā tujhe de rahā hai to wahān baṛe patthar khare karke un par safedī kar. ³Un par lafz balafz pūrī shariat likh. Dariyā ko

pār karne ke bād yihī kuchh kar tāki tū us mulk meñ dākḥil ho jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā aur jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Kyoṅki Rab tere bāpdādā ke Ḳhudā ne yih dene kā tujh se wādā kiya hai. ⁴Chunānche Yardan ko pār karke pattharoṅ ko Aibāl Pahār par khaṛā karo aur un par safedī kar.

⁵Wahān Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāngāh banānā. Jo patthar tū us ke lie istemāl kare unheñ lohe ke kisī auzār se na tarāshnā. ⁶Sirf sālim patthar istemāl kar. Qurbāngāh par Rab apne Ḳhudā ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kar. ⁷Salāmatī kī qurbāniyāñ bhī us par chaṛhā. Unheñ wahān Rab apne Ḳhudā ke huzūr khā kar ḡhushī manā. ⁸Wahān khaṛe kie gae pattharoṅ par shariat ke tamām alfāz sāf sāf likhe jāeñ.”

Aibāl Pahār par se Lānat

⁹Phir Mūsā ne Lāwī ke qabīle ke imāmoṅ se mil kar tamām Isrāīliyoṅ se kahā, “Ai Isrāīl, ḡhāmoshī se sun. Ab tū Rab apne Ḳhudā kī qaum ban gayā hai, ¹⁰is lie us kā farmāñbardār rah aur us

ke un ahkām par amal kar jo main tujhe āj de rahā hūñ.”

¹¹Usī din Mūsā ne Isrāīliyoṅ ko hukm de kar kahā, ¹²“Dariyā-e-Yardan ko pār karne ke bād Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār, Yūsuf aur Binyamīn ke qabīle Garizīm Pahār par khaṛe ho jāeñ. Wahān wuh barkat ke alfāz boleñ. ¹³Bāqī qabīle yānī Rūbin, Jad, Āshar, Zabūlūn, Dān aur Naftālī Aibāl Pahār par khaṛe ho kar lānat ke alfāz boleñ.

¹⁴Phir Lāwī tamām logoṅ se muḡhātīb ho kar ūñchī āwāz se kaheñ,

¹⁵“Us par lānat jo but tarāsh kar yā ḡhāl kar chupke se khaṛā kare. Rab ko kārīgar ke hāthoṅ se banī huī aisi chīz se ḡhin hai.”

Jawāb meñ sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁶Phir Lāwī kaheñ, ‘Us par lānat jo apne bāp yā māñ kī tahqīr kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁷“Us par lānat jo apne paṛosī kī zamīn kī hudūd āge pīchhe kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁸“Us par lānat jo kisī andhe kī rāhnumāi karke use ḡhalat rāste par le jāe.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁹‘Us par lānat jo pardesiyon, yatimon yā bewāon ke huqūq qāym na rakhe.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²⁰‘Us par lānat jo apne bāp kī bīwī se hambistar ho jāe, kyonki wuh apne bāp kī behurmatī kartā hai.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²¹‘Us par lānat jo jānwar se jinsi tālluq rakhe.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²²‘Us par lānat jo apnī sagī bahan, apne bāp kī beṭī yā apnī mān kī beṭī se hambistar ho jāe.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²³‘Us par lānat jo apnī sās se hambistar ho jāe.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²⁴‘Us par lānat jo chupke se apne hamwatan ko qatl kar de.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²⁵‘Us par lānat jo paise le kar kisi bequsūr shaḵṣ ko qatl kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

²⁶‘Us par lānat jo is shariāt kī bāteñ qāym na rakhe, na in par amal kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

Farmānbardārī kī Barkateñ

28 Rab terā Ḳhudā tujhe duniyā kī tamām qaumon

par sarfarāz karegā. Shart yih hai ki tū us kī sune aur ehtiyāt se us ke un tamām ahkām par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ.

²Rab apne Ḳhudā kā farmānbardār rah to tujhe har tarah kī barkat hāsil hogī. ³Rab tujhe shahr aur dehāt meñ barkat degā. ⁴Terī aulād

phale phūlegī, terī achchhi-ḳhāsī fasleñ pakeñgī, tere gāy-bailon aur bheṛ-bakriyon ke bachche taraqqi kareñge. ⁵Terā ṭokrā phal se bharā

rahegā, aur āṭā gūndhne kā terā bartan āṭe se ḳhālī nahīn hogā.

⁶Rab tujhe ghar meñ āṭe aur wahān se nikalte waqt barkat degā.

⁷Jab tere dushman tujh par hamlā kareñge to wuh Rab kī madad se shikast khāeñge. Go wuh mil kar tujh par hamlā kareñ to bhī tū unheñ chāroñ taraf muntashir kar degā.

⁸Allāh tere har kām meñ barkat degā. Anāj kī kasrat ke sabab se tere godām bhare raheñge. Rab terā Ḳhudā tujhe us mulk meñ barkat degā jo wuh tujhe dene wālā hai. ⁹Rab apnī qasam ke mutābiq

tujhe apnī maḥsūs-o-muqaddas qaum banāegā agar tū us ke ahkām par amal kare aur us kī rāhoñ par chale. ¹⁰Phir duniyā kī tamām qaumeñ tujh se ḵhauf khāengī, kyonki wuh dekheñgī ki tū Rab kī qaum hai aur us ke nām se kahlātā hai.

¹¹Rab tujhe bahut aulād degā, tere rewarḥ barḥāegā aur tujhe kasrat kī fasleñ degā. Yoñ wuh tujhe us mulk meñ barkat degā jis kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā. ¹²Rab āsmān ke ḵhazānoñ ko khol kar waqt par terī zamīn par bārish barsāegā. Wuh tere har kām meñ barkat degā. Tū bahut-sī qaumoñ ko udhār degā lekin kisī kā bhī qarzdār nahīñ hogā. ¹³Rab tujhe qaumoñ kī dum nahīñ balki un kā sar banāegā. Tū taraqqī kartā jāegā aur zawāl kā shikār nahīñ hogā. Lekin shart yih hai ki tū Rab apne Ḳhudā ke wuh ahkām mān kar un par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. ¹⁴Jo kuchh bhī main ne tujhe karne ko kahā hai us se kisī tarah bhī haṭ kar zindagī na guzārñā. Na dīgar mābūdoñ kī pairawī karnā, na un kī ḵhidmat karnā.

Nāfarmānī kī Lānateñ

¹⁵Lekin agar tū Rab apne Ḳhudā kī na sune aur us ke un tamām ahkām par amal na kare jo main āj tujhe de rahā hūñ to har tarah kī lānat tujh par āegī. ¹⁶Shahr aur dehāt meñ tujh par lānat hogī. ¹⁷Tere ṭokre aur āṭā gūndhne ke tere bartan par lānat hogī. ¹⁸Terī aulād par, tere gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ke bachchoñ par aur tere khetoñ par lānat hogī. ¹⁹Ghar meñ āte aur wahāñ se nikalte waqt tujh par lānat hogī. ²⁰Agar tū ḡhalat kām karke Rab ko chhoṛe to jo kuchh bhī tū kare wuh tujh par lānateñ, pareshāniyāñ aur musībateñ āne degā. Tab terā jaldī se satyānās hogā, aur tū halāk ho jāegā.

²¹Rab tujh meñ wabāi bīmāriyāñ phailāegā jin ke sabab se tujh meñ se koī us mulk meñ zindā nahīñ rahegā jis par tū abhī qabzā karne wālā hai. ²²Rab tujhe mohlak bīmāriyoñ, buḵhār aur sūjan se māregā. Jhulsāne wālī garmī, kāl, patrog aur phaphūndī terī fasleñ ḵhatm karegī. Aisī musībatoñ ke bāis tū tabāh ho jāegā. ²³Tere ūpar āsmān pital jaisā saḡht hogā jabki tere niche zamīn lohe kī mānind

hogī. ²⁴Bārish kī jagah Rab tere mulk par gard aur ret barsāegā jo āsmān se tere mulk par chhā kar tujhe barbād kar degī.

²⁵Jab tū apne dushmanon kā sāmna kare to Rab tujhe shikast dilāegā. Go tū mil kar un kī taraf barhegā to bhī un se bhāg kar chāron taraf muntashir ho jāegā. Duniyā ke tamām mamālik meñ logon ke roñgte khare ho jāenge jab wuh terī musibateñ dekhenge. ²⁶Parinde aur janglī jānwar terī lāshon ko khā jāenge, aur unheñ bhagāne wālā koī nahīn hogā. ²⁷Rab tujhe unhīn phoron se māregā jo Misriyon ko nikle the. Aise jildī amrāz phailenge jin kā ilāj nahīn hai. ²⁸Tū pāgalpan kā shikār ho jāegā, Rab tujhe andhepan aur zahnī abtarī meñ mubtalā kar degā. ²⁹Dopahar ke waqt bhī tū andhe kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar phiregā. Jo kuchh bhī tū kare us meñ nākām rahegā. Roz baroz log tujhe dabāte aur lūṭte raheñge, aur tujhe bachāne wālā koī nahīn hogā.

³⁰Terī mangnī kisī aurat se hogī to koī aur ā kar us kī ismatdari karegā. Tū apne lie ghar banāegā lekin us meñ nahīn rahegā. Tū apne lie angūr kā bāgh lagāegā

lekin us kā phal nahīn khāegā.

³¹Tere dekhte dekhte terā bail zabah kiyā jāegā, lekin tū us kā gosht nahīn khāegā. Terā gadhā tujh se chhīn liyā jāegā aur wāpas nahīn kiyā jāegā. Terī bheṛ-bakriyān dushman ko dī jāengī, aur unheñ chhuṛāne wālā koī nahīn hogā. ³²Tere beṭe-beṭiyon ko kisī dūsri qaum ko diyā jāegā, aur tū kuchh nahīn kar sakegā. Roz baroz tū apne bachchon ke intazār meñ ufaq ko taktā rahegā, lekin dekhte dekhte terī ānkheñ dhundlā jāengi.

³³Ek ajnabī qaum terī zamīn kī paidāwār aur terī mehnat-o-mashaqqat kī kamāī le jāegī. Tujhe umr-bhar zulm aur dabāw bardāsh karnā paregā.

³⁴Jo haulnāk bāteñ terī ānkheñ dekhengi un se tū pāgal ho jāegā.

³⁵Rab tujhe taklifdeh aur lā'ilāj phoron se māregā jo talwe se le kar chāndī tak pūre jism par phail kar tere ghuṭnon aur ṭāngon ko muta'assir kareñge.

³⁶Rab tujhe aur tere muqarrar kie hue bādshāh ko ek aise mulk meñ le jāegā jis se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. Wahān tū digar mābūdon yānī lakaṛī aur patthar ke buton kī kḥidmat karegā. ³⁷Jis

jis qaum meñ Rab tujhe hāñk degā wahāñ tujhe dekh kar logoñ ke roñgte khare ho jāenge aur wuh terā mazāq urāenge. Tū un ke lie ibratangez misāl hogā.

³⁸Tū apne kheton meñ bahut bij bone ke bāwujūd kam hī fasal kātegā, kyonki ṭiḍde use khā jāenge. ³⁹Tū angūr ke bāgh lagā kar un par khūb mehnat karegā lekin na un ke angūr toregā, na un kī mai piegā, kyonki kīre unheñ khā jāenge. ⁴⁰Go tere pūre mulk meñ zaitūn ke daraḥt hoñge to bhī tū un kā tel istemāl nahīn kar sakegā, kyonki zaitūn kharāb ho kar zamīn par gir jāenge.

⁴¹Tere beṭe-beṭiyān to hoñge, lekin tū un se mahrūm ho jāegā. Kyonki unheñ giriftār karke kisi ajnabī mulk meñ le jāyā jāegā. ⁴²Ṭiḍḍiyon ke ḡhol tere mulk ke tamām daraḥton aur faslon par qabzā kar leñge. ⁴³Tere darmiyān rahne wālā pardesī tujh se baṛh kar taraqqī kartā jāegā jabki tujh par zawāl ā jāegā. ⁴⁴Us ke pās tujhe udhār dene ke lie paise hoñge jabki tere pās use udhār dene ko kuchh nahīn hogā. Ākhir meñ wuh sar aur tū dum hogā.

⁴⁵Yih tamām lānateñ tujh par ān pareñgī. Jab tak tū tabāh na ho jāe wuh terā tāqqub kartī raheñgī, kyonki tū ne Rab apne Ḳhudā kī na sunī aur us ke ahkām par amal na kiyā. ⁴⁶Yon yih hameshā tak tere aur terī aulād ke lie ek mojiẓānā aur ibratangez ilāhī nishān raheñgī.

⁴⁷Chūñki tū ne dilī khushī se us waqt Rab apne Ḳhudā kī khidmat na kī jab tere pās sab kuchh thā ⁴⁸is lie tū un dushmanon kī khidmat karegā jinheñ Rab tere khilāf bhejegā. Tū bhūkā, pyāsā, nangā aur har chīz kā hājatmand hogā, aur Rab terī gardan par lohe kā juā rakh kar tujhe mukammal tabāhī tak le jāegā.

⁴⁹Rab tere khilāf ek qaum khare karegā jo dūr se balki duniyā kī intahā se ā kar uqāb kī tarah tujh par jhapattā māregī. Wuh aisi zabān bolegī jis se tū wāqif nahīn hogā. ⁵⁰Wuh saḥt qaum hogī jo na buzurgoñ kā lihāz karegī aur na bachchon par rahm karegī. ⁵¹Wuh tere maweshī aur fasleñ khā jāegī aur tū bhūke mar jāegā. Tū halāk ho jāegā, kyonki tere lie kuchh nahīn bachegā, na anāj, na mai, na tel, na gāy-bailon yā bher-bakriyon ke bachche. ⁵²Dushman

tere mulk ke tamām shahron kā muhāsārā karegā. Āḡhirkār jin ūnchī aur mazbūt fasilon par tū etamād karegā wuh bhī sab gir paṛeṅgī. Dushman us mulk kā koī bhī shahr nahīn chhoṛegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai.

⁵³Jab dushman tere shahron kā muhāsārā karegā to tū un meñ itnā shadīd bhūkā ho jāegā ki apne bachchoñ ko khā legā jo Rab tere Ḳhudā ne tujhe die haiñ. ⁵⁴⁻⁵⁵Muhāsare ke daurān tum meñ se sab se sharīf aur shāyistā ādmī bhī apne bachche ko zabah karke khāegā, kyonki us ke pās koī aur ḡhurāk nahīn hogī. Us kī hālat itnī burī hogī ki wuh use apne sage bhāī, bīwī yā bāqī bachchoñ ke sāth taqṣīm karne ke lie taiyār nahīn hogā. ⁵⁶⁻⁵⁷Tum meñ se sab se sharīf aur shāyistā aurat bhī aisā hī karegī, agarche pahle wuh itnī nāzūk thī ki farsh ko apne talwe se chhūne kī jurrat nahīn kartī thī. Muhāsare ke daurān use itnī shadīd bhūk hogī ki jab us ke bachchā paidā hogā to wuh chhup chhup kar use khāegī. Na sirf yih balki wuh paidāish ke waqt bachche ke sāth ḡhārij huī ālā'ish bhī khāegī aur use apne shauhar yā apne bāqī

bachchoñ meñ bāñṭne ke lie taiyār nahīn hogī. Itnī musibat tujh par muhāsare ke daurān āegī.

⁵⁸Ḡharz ehtiyāt se shariāt kī un tamām bātoñ kī pairawī kar jo is kitāb meñ darj haiñ, aur Rab apne Ḳhudā ke purjalāl aur bārob nām kā ḡhauf mānanā. ⁵⁹Warnā wuh tujh aur terī aulād meñ saḡht aur lā'ilāj amrāz aur aisī dahshatnāk wabāeñ phailāegā jo rokī nahīn jā sakeṅgī. ⁶⁰Jin tamām wabāoñ se tū Misr meñ dahshat khātā thā wuh ab tere darmiyān phail kar tere sāth chimṭī raheṅgī. ⁶¹Na sirf Shariāt kī is Kitāb meñ bayān kī huī bīmāriyāñ aur musibateñ tujh par āeṅgī balki Rab aur bhī tujh par bhejegā, jab tak ki tū halāk na ho jāe.

⁶²Agar tū Rab apne Ḳhudā kī na sune to āḡhirkār tum meñ se bahut kam bache raheṅge, go tum pahle sitāroñ jaise beshumār the. ⁶³Jis tarah pahle Rab ḡhushī se tumheñ kāmyābī detā aur tumhāri tādād baḡhātā thā usī tarah ab wuh tumheñ barbād aur tabāh karne meñ ḡhushī mahsūs karegā. Tumheñ zabardastī us mulk se nikālā jāegā jis par tū is waqt dāḡhil ho kar qabzā karne wālā hai. ⁶⁴Tab Rab tujhe duniyā ke ek sire se le

kar dūsre sire tak tamām qaumoñ meñ muntashir kar degā. Wahān tū dīgar mābūdoñ kī pūjā karegā, aise dewatāoñ kī jin se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the.

⁶⁵Un mamālik meñ bhī na tū ārām-o-sukūn pāegā, na tere pānw jam jāēge. Rab hone degā ki terā dil thartharātā rahegā, terī āñkheñ pareshānī ke bāis dhundlā jāēngī aur terī jān se ummīd kī har kiran jāti rahegī. ⁶⁶Terī jān har waqt khatre meñ hogī aur tū din rāt dahshat khāte hue marne kī tawaqo karegā. ⁶⁷Subah uṭh kar tū kahegā, ‘Kāsh shām ho!’ Aur shām ke waqt, ‘Kāsh subah ho!’ Kyōñki jo kuchh tū dekhegā us se tere dil ko dahshat gher legī.

⁶⁸Rab tujhe jahāzoñ meñ biṭhā kar Misr wāpas le jāegā agarche main ne kahā thā ki tū use dubārā kabhī nahīn dekhegā. Wahān pahūñch kar tum apne dushmanoñ se bāt karke apne āp ko ghulām ke taur par bechne kī koshish karoge, lekin koī bhī tumheñ kharīdnā nahīn chāhegā.”

Moāb meñ Rab ke sāth Nayā Ahd

29 Jab Isrāīlī Moāb meñ the to Rab ne Mūsā ko hukm diyā ki Isrāīliyoñ ke sāth ek aur ahd bāndhe. Yih us ahd ke alāwā thā jo Rab Horib yānī Sīnā par un ke sāth bāndh chukā thā. ²Is silsile meñ Mūsā ne tamām Isrāīliyoñ ko bulā kar kahā, “Tum ne kḥud dekhā ki Rab ne Misr ke bādshāh Firaun, us ke mulāzimoñ aur pūre mulk ke sāth kyā kuchh kiyā. ³Tum ne apnī āñkhoñ se wuh baṛī āzmāisheñ, ilāhī nishān aur mojize dekhe jin ke zariye Rab ne apnī qudrat kā izhār kiyā.

⁴Magar afsos, āj tak Rab ne tumheñ na samajhdār dil atā kiyā, na āñkheñ jo dekh sakeñ yā kān jo sun sakeñ. ⁵Registān meñ main ne 40 sāl tak tumhārī rāhnumāi kī. Is daurān na tumhāre kapṛe phaṭe aur na tumhāre jūte ghise. ⁶Na tumhāre pās roṭī thī, na mai yā mai jaisī koī aur chīz. To bhī Rab ne tumhārī zarūriyāt pūrī kiñ tāki tum sikh lo ki wuhī Rab tumhārā Kḥudā hai.

⁷Phir ham yahān āe to Hasbon kā bādshāh Sīhon aur Basan kā bādshāh Oj nikal kar ham se laṛne

āe. Lekin ham ne unheñ shikast dī.

⁸Un ke mulk par qabzā karke ham ne use Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ko mīrās meñ diyā. ⁹Ab ehtiyāt se is ahd kī tamām sharāyt pūrī karo tāki tum har bāt meñ kāmyāb ho.

¹⁰Is waqt tum sab Rab apne Ḳhudā ke huzūr khare ho, tumhāre qabīloñ ke sardār, tumhāre buzurg, nigahbān, mard, ¹¹aurateñ aur bachche. Tere darmiyān rahne wāle pardesī bhī lakaḥhāroñ se le kar pānī bharne wāloñ tak tere sāth yahān hāzir haiñ. ¹²Tū is lie yahān jamā huā hai ki Rab apne Ḳhudā kā wuh ahd taslīm kare jo wuh āj qasam khā kar tere sāth bāndh rahā hai. ¹³Is se wuh āj is kī tasdiq kar rahā hai ki tū us kī qaum aur wuh terā Ḳhudā hai yānī wuhī bāt jis kā wādā us ne tujh se aur tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se kiyā thā. ¹⁴⁻¹⁵Lekin main yih ahd qasam khā kar na sirf tumhāre sāth jo hāzir ho bāndh rahā hūñ balki tumhārī āne wālī nasloñ ke sāth bhī.

Butparastī kī Sazā

¹⁶Tum Ḳhud jānte ho ki ham Misr meñ kis tarah zindagī guzarte the. Yih bhī tumheñ yād hai ki ham kis tarah muḳhtalif mamālik meñ se guzarte hue yahān tak pahunche. ¹⁷Tum ne un ke nafratangez but dekhe jo lakaḥī, patthar, chāñdī aur sone ke the. ¹⁸Dhyān do ki yahān maujūd koī bhī mard, aurat, kumbā yā qabīlā Rab apne Ḳhudā se haṭ kar dūsri qaumoñ ke dewatāoñ kī pūjā na kare. Aisā na ho ki tumhāre darmiyān koī jaṛ phūṭ kar zahrilā aur kaṛwā phal lāe.

¹⁹Tum sab ne wuh lānateñ sunī haiñ jo Rab nāfarmānoñ par bhejegā. To bhī ho saktā hai ki koī apne āp ko Rab kī barkat kā wāris samajh kar kahe, 'Beshak main apnī ḡhalat rāhoñ se haṭne ke lie taiyār nahīñ hūñ, lekin koī bāt nahīñ. Main mahfūz rahūngā.' Ḳhabardār, aisi harkat se wuh na sirf apne ūpar balki pūre mulk par tabāhī lāegā.^a ²⁰Rab kabhī bhī use muāf karne par āmādā nahīñ hogā balki wuh use apne ḡhazab aur ḡhairat kā nishānā banāegā. Is

^aLafzī tarjumā: Serāb zamīn Ḳhushk zamīn ke sāth tabāh ho jāegī.

kitāb meñ darj tamām lānateñ us par āeñgī, aur Rab duniyā se us kā nām-o-nishān miṭā degā. ²¹Wuh use pūrī jamāt se alag karke us par ahd kī wuh tamām lānateñ lāegā jo Shariāt kī is Kitāb meñ likhī hui haiñ.

²²Mustaqbil meñ tumhārī aulād aur dūr-darāz mamālik se āne wāle musāfir un musibatoñ aur amrāz kā asar dekheñge jin se Rab ne mulk ko tabāh kiyā hogā. ²³Chāroñ taraf zamīn jhulsi hui aur gandhak aur namak se ḍhakī hui nazar āegī. Bij us meñ boyā nahīn jāegā, kyonki kḥudrau padoñ tak kuchh nahīn ugegā. Tumhārā mulk Sadūm, Amūrā, Admā aur Zaboīm kī mānind hogā jin ko Rab ne apne ḡhazab meñ tabāh kiyā. ²⁴Tamām qaumeñ pūchheñgī, ‘Rab ne is mulk ke sāth aisā kyon kiyā? Us ke saḡht ḡhazab kī kyā wajah thi?’ ²⁵Unheñ jawāb milegā, ‘Wajah yih hai ki is mulk ke bāshindoñ ne Rab apne bāpdādā ke Kḥudā kā ahd toṛ diyā jo us ne unheñ Misr se nikālte waqt un se bāndhā thā. ²⁶Unhoñ ne jā kar dīgar mābūdōñ kī kḥidmat kī aur unheñ sijdā kiyā jin se wuh pahle wāqif nahīn the aur jo Rab ne unheñ nahīn die

the. ²⁷Isī lie us kā ḡhazab is mulk par nāzil huā aur wuh us par wuh tamām lānateñ lāyā jin kā zikr is kitāb meñ hai. ²⁸Wuh itnā ḡhusse huā ki us ne unheñ jaṛ se ukhār kar ek ajnabī mulk meñ phaiñk diyā jahāñ wuh āj tak ābād haiñ.’

²⁹Bahut kuchh poshidā hai, aur sirf Rab hamārā Kḥudā us kā ilm rakhtā hai. Lekin us ne ham par apnī shariāt kā inkishāf kar diyā hai. Lāzim hai ki ham aur hamārī aulād us ke farmāñbardār raheñ.

Taubā ke Musbat Natije

30 Main ne tujhe batāyā hai ki tere lie kyā kuchh barkat kā aur kyā kuchh lānat kā bāis hai. Jab Rab terā Kḥudā tujhe terī ḡhalat harkatoñ ke sabab se muḡhtalif qaumoñ meñ muntashir kar degā to tū merī bāteñ māt jāegā. ²Tab tū aur terī aulād Rab apne Kḥudā ke pās wāpas āeñge aur pūre dil-o-jān se us kī sun kar un tamām ahkām par amal kareñge jo main āj tujhe de rahā hūñ. ³Phir Rab terā Kḥudā tujhe bahāl karegā aur tujh par rahm karke tujhe un tamām qaumoñ se nikāl kar jamā karegā jin meñ us

ne tujhe muntashir kar diyā thā. ⁴Hān, Rab terā Ḳhudā tujhe har jagah se jamā karke wāpas lāegā, chāhe tū sab se dūr mulk meñ kyon na paṛā ho. ⁵Wuh tujhe tere bāpdādā ke mulk meñ lāegā, aur tū us par qabzā karegā. Phir wuh tujhe tere bāpdādā se zyādā kāmyābī baḵshegā, aur terī tādād zyādā baḥhāegā.

⁶Ḳhatnā Rab kī qaum kā zāhirī nishān hai. Lekin us waqt Rab terā Ḳhudā tere aur terī aulād kā bātinī Ḳhatnā karegā tāki tū use pūre dil-o-jān se pyār kare aur jītā rahe. ⁷Jo lānateñ Rab terā Ḳhudā tujh par lāyā thā unheñ wuh ab tere dushmanon par āne degā, un par jo tujh se nafrat rakhte aur tujhe izā pahuñchāte haiñ. ⁸Kyonki tū dubārā Rab kī sunegā aur us ke tamām ahkām kī pairawī karegā jo main tujhe āj de rahā hūñ. ⁹Jo kuchh bhī tū karegā us meñ Rab tujhe baṛī kāmyābī baḵshegā, aur tujhe kasrat kī aulād, maweshī aur fasleñ hāsīl hoñgī. Kyonki jis tarah wuh tere bāpdādā ko kāmyābī dene meñ Ḳhushī mahsūs kartā thā usī tarah wuh tujhe bhī kāmyābī dene meñ Ḳhushī mahsūs karegā.

¹⁰Shart sirf yih hai ki tū Rab apne Ḳhudā kī sune, shariat meñ darj us ke ahkām par amal kare aur pūre dil-o-jān se us kī taraf rujū lāe.

¹¹Jo ahkām main āj tujhe de rahā hūñ na wuh had se zyādā mushkil haiñ, na terī pahuñch se bāhar. ¹²Wuh āsmān par nahīñ haiñ ki tū kahe, ‘Kaun āsmān par chaḥ kar hamāre lie yih ahkām nīche le āe tāki ham unheñ sun sakeñ aur un par amal kar sakeñ?’ ¹³Wuh samundar ke pār bhī nahīñ haiñ ki tū kahe, ‘Kaun samundar ko pār karke hamāre lie yih ahkām lāegā tāki ham unheñ sun sakeñ aur un par amal kar sakeñ?’ ¹⁴Kyonki yih kalām tere nihāyat qarīb balki tere muñh aur dil meñ maujūd hai. Chunāñche us par amal karne meñ koī bhī rukāwaṭ nahīñ hai.

Zindagī yā Maut kā Chunāo

¹⁵Dekh, āj main tujhe do rāste pesh kartā hūñ. Ek zindagī aur Ḳhushhālī kī taraf le jātā hai jabki dūsrā maut aur halākat kī taraf. ¹⁶Āj main tujhe hukm detā hūñ ki Rab apne Ḳhudā ko pyār kar, us kī rāhoñ par chal aur us ke ahkām ke tābe rah. Phir tū zindā rah kar

taraqqī karegā, aur Rab terā ẖhudā tujhe us mulk meñ barkat degā jis meñ tū dāḡhil hone wālā hai.

¹⁷Lekin agar terā dil is rāste se haṭ kar nāfarmānī kare to barkat kī tawaqqo na kar. Agar tū āzmāish meñ paṛ kar dīgar mābūdoñ ko sijdā aur un kī ẖhidmat kare ¹⁸to tum zarūr tabāh ho jāoge. Āj main elān kartā hūñ ki is sūrat meñ tum zyādā der tak us mulk meñ ābād nahīn rahoge jis meñ tū Dariyā-e-Yardan ko pār karke dāḡhil hogā tāki us par qabzā kare.

¹⁹Āj āsmān aur zamīn tumhāre ẖhilāf mere gawāh haiñ ki main ne tumheñ zindagī aur barkatoñ kā rāstā aur maut aur lānatoñ kā rāstā pesh kiya hai. Ab zindagī kā rāstā iḡhtiyār kar tāki tū aur terī aulād zindā rahe. ²⁰Rab apne ẖhudā ko pyār kar, us kī sun aur us se liptā rah. Kyoñki wuhī terī zindagī hai aur wuhī karegā ki tū der tak us mulk meñ jītā rahegā jis kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiya thā.”

Yashua ko Mūsā kī Jagah

Muqarrar Kiyā Jātā Hai

31 Mūsā ne jā kar tamām Isrāīliyoñ se mazid kahā,
²“Ab main 120 sāl kā ho chukā hūñ. Merā chalnā-phirnā mushkil ho gayā hai. Aur waise bhī Rab ne mujhe batāyā hai, ‘Tū Dariyā-e-Yardan ko pār nahīn karegā.’ ³Rab terā ẖhudā ẖhud tere āge āge jā kar Yardan ko pār karegā. Wuhī tere āge āge in qaumoñ ko tabāh karegā tāki tū un ke mulk par qabzā kar sake. Dariyā ko pār karte waqt Yashua tere āge chalegā jis tarah Rab ne farmāyā hai. ⁴Rab wahān ke logoñ ko bilkul usī tarah tabāh karegā jis tarah wuh Amoriyoñ ko un ke bādshāhoñ Sihon aur Oj samet tabāh kar chukā hai. ⁵Rab tumheñ un par ḡhālib āne degā. Us waqt tumheñ un ke sāth waisā sulūk karnā hai jaisā main ne tumheñ batāyā hai. ⁶Mazbūt aur diler ho. Un se ẖhauf na khāo, kyoñki Rab terā ẖhudā tere sāth chaltā hai. Wuh tujhe kabhī nahīn chhoregā, tujhe kabhī tark nahīn karegā.”

⁷Is ke bād Mūsā ne tamām Isrāīliyoñ ke sāmne Yashua ko

bulāyā aur us se kahā, “Mazbūt aur diler ho, kyonki tū is qaum ko us mulk meñ le jāegā jis kā wādā Rab ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Lāzim hai ki tū hī use taqsim karke har qabile ko us kā maurūsī ilāqā de. ⁸Rab khud tere āge āge chalte hue tere sāth hogā. Wuh tujhe kabhī nahīn chhoregā, tujhe kabhī nahīn tark karegā. Khāuf na khānā, na ghabrānā.”

Har Sāt Sāl ke bād Shariāt ki

Tilāwat

⁹Mūsā ne yih pūrī shariāt likh kar Isrāil ke tamām buzurgoñ aur Lāwī ke qabile ke un imāmoñ ke sapurd kī jo safr karte waqt ahd kā sandūq uṭhā kar le chalte the. Us ne un se kahā, ¹⁰⁻¹¹“Har sāt sāl ke bād is shariāt kī tilāwat karnā, yānī bahālī ke sāl meñ jab tamām qarz mansūkh kie jāte haiñ. Tilāwat us waqt karnā hai jab Isrāili Jhoñpriyoñ kī Īd ke lie Rab apne Khudā ke sāmne us jagah hāzir hoñge jo wuh maqdis ke lie chunegā. ¹²Tamām logoñ ko mardoñ, auratoñ, bachchoñ aur pardesiyon samet wahān jamā karnā tāki wuh sun kar sīkheñ, Rab

tumhāre Khudā kā khāuf māneñ aur ehtiyāt se is shariat kī bātoñ par amal karen. ¹³Lāzim hai ki un kī aulād jo is shariat se nāwāqif hai ise sune aur sīkhe tāki umr-bhar us mulk meñ Rab tumhāre Khudā kā khāuf māne jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karoge.”

Rab Mūsā ko Ākhiri Hidāyāt

Detā Hai

¹⁴Rab ne Mūsā se kahā, “Ab terī maut qarīb hai. Yashua ko bulā kar us ke sāth mulāqāt ke khaime meñ hāzir ho jā. Wahān main use us kī zimmedāriyāñ sauñpūngā.”

Mūsā aur Yashua ā kar khaime meñ hāzir hue ¹⁵to Rab khaime ke darwāze par bādāl ke satūn meñ zāhir huā. ¹⁶Us ne Mūsā se kahā, “Tū jald hī mar kar apne bāpdādā se jā milegā. Lekin yih qaum mulk meñ dākhil hone par zinā karke us ke ajnabī dewatāoñ kī pairawī karne lag jāegī. Wuh mujhe tark karke wuh ahd toṛ degī jo main ne un ke sāth bāndhā hai. ¹⁷Phir merā ghazab un par bharkegā. Main unheñ chhoṛ kar apnā chehrā un se chhupā lūngā. Tab unheñ kachchā chabā liyā jāegā aur bahut sārī

haibatnāk musībateñ un par āeñgī. Us waqt wuh kahenge, ‘Kyā yih musībateñ is wajah se ham par nahīn āīn ki Rab hamāre sāth nahīn hai?’ ¹⁸Aur aisā hī hogā. Main zarūr apnā chehrā un se chhupāe rakhūngā, kyonki dīgar mābūdōñ ke pīchhe chalne se unhoñ ne ek nihāyat sharīr qadam uṭhāyā hogā.

¹⁹Ab zail kā gīt likh kar Isrāīliyon ko yoñ sikhāo ki wuh zabānī yād rahe aur mere lie un ke ḵhilāf gawāhī diyā kare. ²⁰Kyonki main unheñ us mulk meñ le jā rahā hūñ jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā, us mulk meñ jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Wahāñ itnī ḵhurāk hogī ki un kī bhūk jāti rahegī aur wuh moṭe ho jāenge. Lekin phir wuh dīgar mābūdōñ ke pīchhe lag jāenge aur un kī ḵhidmat karenge. Wuh mujhe radd karenge aur merā ahd toṛenge. ²¹Natīje meñ un par bahut sārī haibatnāk musībateñ āeñgī. Phir yih gīt jo un kī aulād ko yād rahegā un ke ḵhilāf gawāhī degā. Kyonki go main unheñ us mulk meñ le jā rahā hūñ jis kā wādā main ne qasam khā kar un se kiyā thā to bhī main jāntā

hūñ ki wuh ab tak kis tarah kī soch rakhte haiñ.”

²²Mūsā ne usī din yih gīt likh kar Isrāīliyon ko sikhāyā.

²³Phir Rab ne Yashua bin Nūn se kahā, “Mazbūt aur diler ho, kyonki tū Isrāīliyon ko us mulk meñ le jāegā jis kā wādā main ne qasam khā kar un se kiyā thā. Main ḵhud tere sāth hūngā.”

²⁴Jab Mūsā ne pūrī shariāt ko kitāb meñ likh liyā ²⁵to wuh un Lāwiyon se muḵhātīb huā jo safr karte waqt ahd kā sandūq uṭhā kar le jāte the. ²⁶“Shariāt kī yih kitāb le kar Rab apne Ḵhudā ke ahd ke sandūq ke pās rakhnā. Wahāñ wuh paṛī rahe aur tere ḵhilāf gawāhī detī rahe. ²⁷Kyonki main ḵhūb jāntā hūñ ki tū kitnā sarkash aur haṭdharm hai. Merī maujūdagi meñ bhī tum ne kitnī dafā Rab se sarkashī kī. To phir mere marne ke bād tum kyā kuchh nahīn karoge! ²⁸Ab mere sāmne apne qabīlōñ ke tamām buzurgoñ aur nigahbānoñ ko jamā karo tāki wuh ḵhud merī yih bāteñ suneñ aur āsmān aur zamīn un ke ḵhilāf gawāh hoñ. ²⁹Kyonki mujhe mālūm hai ki merī maut ke bād tum zarūr bigar jāoge aur us rāste se haṭ jāoge jis

par chalne kī main ne tumheñ
tākīd kī hai. Āḡhirkār tum par
musibat āegī, kyonkī tum wuh
kuchh karoge jo Rab ko burā lagtā
hai, tum apne hāthoñ ke kām se
use ḡhussā dilāoge.”

³⁰Phir Mūsā ne Isrāīl kī tamām
jamāt ke sāmne yih gīt shurū se le
kar āḡhir tak pesh kiya,

Mūsā kā Gīt

32 Ai āsmān, merī bāt par
ḡhaur kar! Ai zamīn, merā
gīt sun!

²Merī tālīm būndā-bāndī jaisī ho,
merī bāt shabnam kī tarah zamīn
par paṛ jāe. Wuh bārish kī māmīnd
ho jo hariyālī par barastī hai.

³Main Rab kā nām pukārūnga.
Hamāre Ḳhudā kī azmat kī tamjīd
karō!

⁴Wuh Chaṭṭān hai, aur us kā kām
kāmil hai. Us kī tamām rāheñ rāst
haiñ. Wuh wafādār Ḳhudā hai jis
meñ fareb nahīn hai balki jo ādil
aur diyānatdār hai.

⁵Ek ṭeṛhī aur kajrau nasl ne us
kā gunāh kiya. Wuh us ke farzand
nahīn balki dāḡh sābit hue haiñ.

⁶Ai merī ahmaq aur besamajh
qaum, kyā tumhārā Rab se aisā
rawaiyā ṭhīk hai? Wuh to tumhārā
bāp aur Ḳhāliq hai, jis ne tumheñ
banāyā aur qāym kiya.

⁷Qadīm zamāne ko yād karnā,
māzī kī nasloñ par tawajjuh denā.
Apne bāp se pūchhnā to wuh tujhe
batā degā, apne buzurgoñ se patā
karnā to wuh tujhe ittālā deṅge.

⁸Jab Allāh T’ālā ne har qaum ko
us kā apnā apnā maurūsī ilāqā de
kar tamām insānoñ ko muḡhtalif
gurohoñ meñ alag kar diya to us ne
qaumoñ kī sarhaddeñ Isrāīliyoñ kī
tādād ke mutābiq muqarrar kiñ.

⁹Kyonkī Rab kā hissā us kī qaum
hai, Yāqūb ko us ne mīrās meñ pāyā
hai.

¹⁰Yih qaum use registān meñ mil
gaī, wīrān-o-sunsān bayābān meñ
jahān chāroñ taraf haulnāk āwāzeñ
ḡūñjtī thīñ. Us ne use gher kar us kī
dekh-bhāl kī, use apnī āñkh kī putlī
kī tarah bachāe rakhā.

¹¹Jab uqāb apne bachchoñ ko
uṛnā sikhātā hai to wuh unheñ
ḡhoñsle se nikāl kar un ke sāth
uṛtā hai. Agar wuh gir bhī jāeñ to
wuh hāzīr hai aur un ke nīche apne
paroñ ko phailā kar unheñ zamīn se

ṭakrā jāne se bachātā hai. Rab kā Isrāīl ke sāth yihī sulūk thā.

¹²Rab ne akele hī us kī rāhnumāi kī. Kisī ajnabī mābūd ne shirkat na kī.

¹³Us ne use rath par sawār karke mulk kī bulandiyon par se guzarne diyā aur use khet kā phal khilā kar use chaṭṭān se shahd aur saḳht patthar se zaitūn kā tel muhaiyā kiyā.^a

¹⁴Us ne use gāy kī lassī aur bheṛ-bakrī kā dūdh chīdā bheṛ ke bachchon samet khilāyā aur use Basan ke moṭe-tāze menḍhe, bakre aur behtarīn anāj atā kiyā. Us waqt tū ālā angūr kī umdā mai se lutfandoz huā.

¹⁵Lekin jab Yasūrūn^b moṭā ho gayā to wuh dolattiyān jhārne lagā. Jab wuh halaq tak bhar kar tanomand aur farbā huā to us ne apne Ḳhudā aur Ḳhāliq ko radd kiyā, us ne apnī najāt kī Chaṭṭān ko haqīr jānā.

¹⁶Apne ajnabī mābūdōn se unhoñ ne us kī ḡhairat ko josh

dilāyā, apne ghinaune buton se use ḡhussā dilāyā.

¹⁷Unhoñ ne badrūhoñ ko qurbāniyān pesh kīn jo Ḳhudā nahīn haiñ, aise mābūdōn ko jin se na wuh aur na un ke bāpdādā wāqif the, kyonki wuh thoṛī der pahle wujūd meñ āe the.

¹⁸Tū wuh Chaṭṭān bhūl gayā jis ne tujhe paidā kiyā, wuhī Ḳhudā jis ne tujhe janm diyā.

¹⁹Rab ne yih dekh kar unheñ radd kiyā, kyonki wuh apne beṭe-beṭiyon se nārāz thā.

²⁰Us ne kahā, “Main apnā chehrā un se chhupā lūngā. Phir patā lagegā ki mere baḡhair un kā kyā anjām hotā hai. Kyonki wuh sarāsar bigaṛ gae haiñ, un meñ wafādāri pāi nahīn jāti.

²¹Unhoñ ne us kī parastish se jo Ḳhudā nahīn hai merī ḡhairat ko josh dilāyā, apne bekār buton se mujhe ḡhussā dilāyā hai. Chunāñche main ḡhud hī unheñ ḡhairat dilāūngā, ek aisī qaum ke zariye jo haqīqat meñ qaum nahīn hai. Ek nādān qaum ke zariye main unheñ ḡhussā dilāūngā.

^aLafzī tarjumā: chūsne diyā.

^bYānī Isrāīl.

²²Kyonki mere ġhusse se āg bħarak uṭhī hai jo Pātāl kī tah tak pahuñchegī aur zamīn aur us kī paidāwār haṛap karke pahāron kī buniyādoñ ko jalā degī.

²³Main un par musibat par musibat āne dūngā aur apne tamām tīr un par chalāūngā.

²⁴Bhūk ke māre un kī tāqat jāti rahegī, aur wuh buḡhār aur wabāi amrāz kā luqmā banenge. Main un ke ḡhilāf phārne wāle jānwar aur zahrīle sānp bhej dūngā.

²⁵Bāhar talwār unheñ beaulād kar degī, aur ghar meñ dahshat phail jāegī. Shīrḡhār bachche, naujawān laṛke-laṛkiyāñ aur buzurg sab us kī girift meñ ājāenge.

²⁶Mujhe kahnā chāhie thā ki main unheñ chaknāchūr karke insānoñ meñ se un kā nām-onishān miṭā dūngā.

²⁷Lekin andeshā thā ki dushman ġhalat matlab nikāl kar kahe, ‘Ham ḡhud un par ġhālīb āe, is meñ Rab kā hāth nahīn hai.’”

²⁸Kyonki yih qaum besamajh aur hikmat se ḡhālī hai.

²⁹Kāsh wuh dānishmand ho kar yih bāt samjheñ! Kāsh wuh jān leñ ki un kā kyā anjām hai.

³⁰Kyonki dushman kā ek ādmī kis tarah hazār Isrāiliyoñ kā tāqqub kar saktā hai? Us ke do mard kis tarah das hazār Isrāiliyoñ ko bhagā sakte haiñ? Wajah sirf yih hai ki un kī Chaṭṭān ne unheñ dushman ke hāth bech diyā. Rab ne ḡhud unheñ dushman ke qabze meñ kar diyā.

³¹Hamāre dushman ḡhud mānte haiñ ki Isrāil kī Chaṭṭān hamārī chaṭṭān jaisī nahīn hai.

³²Un kī bel to Sadūm kī bel aur Amūrā ke bāġh se hai, un ke angūr zahrīle aur un ke guchchhe karwe haiñ.

³³Un kī mai sānpoñ kā mohlak zahr hai.

³⁴Rab farmātā hai, “Kyā main ne in bātoñ par muhr lagā kar unheñ apne ḡhazāne meñ mahfūz nahīn rakhā?

³⁵Intaqām lenā merā hī kām hai, main hī badlā lūngā. Ek waqt āegā ki un kā pānw phislegā. Kyonki un kī tabāhī kā dīn qarīb hai, un kā anjām jald hī āne wālā hai.”

³⁶Yaqīnan Rab apnī qaum kā insāf karegā. Wuh apne ḵhādimoṅ par tars khāegā jab dekhegā ki un kī tāqat jāti rahī hai aur koī nahīn bachā.

³⁷Us waqt wuh pūchhegā, “Ab un ke dewatā kahān haiṅ, wuh chaṭṭān jis kī panāh unhoṅ ne lī?

³⁸Wuh dewatā kahān haiṅ jinhoṅ ne un ke behtarīn jānwar khāe aur un kī mai kī nazareṅ pī līn. Wuh tumhārī madad ke lie uṭheṅ aur tumheṅ panāh deṅ.

³⁹Ab jān lo ki maiṅ aur sirf maiṅ Ḳhudā hūn. Mere siwā koī aur Ḳhudā nahīn hai. Maiṅ hī halāk kartā aur maiṅ hī zindā kar detā hūn. Maiṅ hī zaḵhmī kartā aur maiṅ hī shafā detā hūn. Koī mere hāth se nahīn bachā saktā.

⁴⁰Main apnā hāth āsmān kī taraf uṭhā kar elān kartā hūn ki merī abadī hayāt kī qasam,

⁴¹jab maiṅ apnī chamaktī hui talwār ko tez karke adālat ke lie pakaṛ lūngā to apne muḵhālifoṅ se intaqām aur apne nafrat karne wāloṅ se badlā lūngā.

⁴²Mere tīr ḵhūn pī pī kar nashe meṅ dhut ho jāenge, merī talwār maqtūloṅ aur qaidiyoṅ ke ḵhūn aur

dushman ke sardāroṅ ke saroṅ se ser ho jāegī.”

⁴³Ai dīgar qaumo, us kī ummat ke sāth ḵhushī manāo! Kyoṅki wuh apne ḵhādimoṅ ke ḵhūn kā intaqām legā. Wuh apne muḵhālifoṅ se badlā le kar apne mulk aur qaum kā kaffārā degā.

⁴⁴Mūsā aur Yashua bin Nūn ne ā kar Isrāīliyoṅ ko yih pūrā gīt sunāyā. ⁴⁵⁻⁴⁶Phir Mūsā ne un se kahā, “Āj maiṅ ne tumheṅ in tamām bātoṅ se āgāh kiyā hai. Lāzim hai ki wuh tumhāre diloṅ meṅ baiṭh jāeṅ. Apnī aulād ko bhī hukm do ki ehtiyāt se is shariāt kī tamām bātoṅ par amal kare. ⁴⁷Yih ḵhālī bāteṅ nahīn balki tumhārī zindagī kā sarchashmā haiṅ. In ke mutābiq chalne ke bāis tum der tak us mulk meṅ jīte rahoge jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karne wāle ho.”

Mūsā kā Nabū Pahār par Intaqāl

⁴⁸Usī din Rab ne Mūsā se kahā,

⁴⁹“Pahārī silsile Abārīm ke pahār Nabū par chaṛh jā jo Yarihū ke sāmne lekin Yardan ke mashriqī

kināre par yānī Moāb ke mulk meñ hai. Wahāñ se Kanān par nazar dāl, us mulk par jo main Isrāīliyon ko de rahā hūñ. ⁵⁰Is ke bād tū wahāñ mar kar apne bāpdādā se jā milegā, bilkul usī tarah jis tarah terā bhāī Hārūn Hor Pahār par mar kar apne bāpdādā se jā milā hai. ⁵¹Kyonki tum donoñ Isrāīliyon ke rūbarū bewafā hue. Jab tum Dasht-e-Sin meñ Qādis ke qarīb the aur Maribā ke chashme par Isrāīliyon ke sāmne khare the to tum ne merī quddūsiyat qāym na rakhī. ⁵²Is sabab se tū wuh mulk sirf dūr se dekhegā jo main Isrāīliyon ko de rahā hūñ. Tū khud us meñ dākhl nahīn hogā.”

Mūsā Qabilon ko Barkat Detā Hai

33 Marne se peshtar mard-e-
Khudā Mūsā ne Isrāīliyon ko barkat de kar ²kahā,

“Rab Sīnā se āyā, Saīr^a se us kā nūr un par tulū huā. Wuh Koh-e-Fārān se raushnī phailā kar ribbot-Qādis se āyā, wuh apne junūbī ilāqe se rawānā ho kar un kī khātir pahārī dhalānon ke pās āyā.

³Yaqīnan wuh qaumon se muhabbat kartā hai, tamām muqaddasīn tere hāth meñ haiñ. Wuh tere pānwoñ ke sāmne jhuk kar tujh se hidāyat pāte haiñ.

⁴Mūsā ne hamen shariāt dī yānī wuh chīz jo Yāqūb kī jamāt kī maurūsī milkiyat hai.

⁵Isrāīl ke rāhnumā apne qabilon samet jamā hue to Rab Yasūrūn^b kā bādshāh ban gayā.

⁶Rūbīn kī Barkat:

Rūbīn mar na jāe balki jītā rahe. Wuh tādād meñ barh jāe.

⁷Yahūdāh kī Barkat:

AI Rab, Yahūdāh kī pukār sun kar use dubārā us kī qaum meñ shāmil kar. Us ke hāth us ke lie laṛen. Muḥhālifoñ kā sāmna karte waqt us kī madad kar.

⁸Lāwī kī Barkat:

Terī marzī mālūm karne ke qur'e banām Ūrim aur Tummīm tere wafādār khādīm Lāwī ke pās hote haiñ. Tū ne use Massā meñ āzmāyā aur Maribā meñ us se laṛā. ⁹Us ne terā kalām sanbhāl kar terā ahd

^a Adom.

^b Isrāīl.

qāym rakhā, yahān tak ki us ne na apne mān-bāp kā, na apne sage bhāiyōn yā bachchoñ kā lihāz kiyā.

¹⁰Wuh Yāqūb ko terī hidāyāt aur Isrāil ko terī shariāt sikhā kar tere sāmne baḥhūr aur terī qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbāniyān chaḥhātā hai.

¹¹Ai Rab, us kī tāqat ko baḥhā kar us ke hāthoñ kā kām pasand kar. Us ke muḥhālifoñ kī kamr toṛ aur us se nafrat rakhne wāloñ ko aisā mār ki āindā kabhī na uṭheñ.

¹²Binyamīn kī Barkat:

Binyamīn Rab ko pyārā hai. Wuh salāmatī se us ke pās rahtā hai, kyonki Rab din rāt use panāh detā hai. Binyamīn us kī pahārī ḍhalānoñ ke darmiyān mahfūz rahtā hai.

¹³Yūsuf kī Barkat:

Rab us kī zamīn ko barkat de. Āsmān se qīmtī oṣ ṭapke aur zamīn ke niche se chashme phūṭ nikleñ.

¹⁴Yūsuf ko sūraj kī behtarīn paidāwār aur har mahīne kā laziztarīn phal hāsil ho.

¹⁵Use qadīm pahāroñ aur abadi wādiyoñ kī behtarīn chīzoñ se nawāzā jāe.

¹⁶Zamīn ke tamām zaḥhīre us ke lie khul jāeñ. Wuh us ko pasand ho jo jaltī huī jhārī meñ sukūnat kartā thā. Yih tamām barkateñ Yūsuf ke sar par ṭahreñ, us ke sar par jo apne bhāiyōn meñ shahzādā hai.

¹⁷Yūsuf sānd ke pahlauṭhe jaisā azīm hai, aur us ke sīng janglī bail ke sīng haiñ jin se wuh duniyā kī intahā tak sab qaumoñ ko māregā. Ifrāīm ke beshumār afrād aise hī haiñ, Manassī ke hazāroñ afrād aise hī haiñ.

¹⁸Zabūlūn aur Ishkār kī Barkat:

Ai Zabūlūn, ghar se nikalte waqt ḥhushī manā. Ai Ishkār, apne ḥhaimoñ meñ rahte hue ḥhush ho.

¹⁹Wuh digar qaumoñ ko apne pahār par āne kī dāwat deṅge aur wahān rāstī kī qurbāniyān pesh kareṅge. Wuh samundar kī kasrat aur samundar kī ret meñ chhupe hue ḥhazānoñ ko jazb kar leṅge.

²⁰Jad kī Barkat:

Mubārak hai wuh jo Jad kā ilāqā wasī kar de. Jad sherbabar kī tarah dabak kar kisī kā bāzū yā sar phār ḍālne ke lie taiyār rahtā hai.

²¹Us ne apne lie sab se achchhī zamīn chun lī, rāhnumā kā hissā

usī ke lie mahfūz rakhā gayā. Jab qaum ke rāhnumā jamā hue to us ne Rab kī rāst marzī pūrī kī aur Isrāīl ke bāre meñ us ke faisle amal meñ lāyā.

²²Dān kī Barkat:

Dān sherbabar kā bachchā hai jo Basan se nikal kar chhalāng lagātā hai.

²³Naftālī kī Barkat:

Naftālī Rab kī manzūrī se ser hai, use us kī pūrī barkat hāsil hai. Wuh Galīl kī Jhīl aur us ke junūb kā ilāqā mīrās meñ pāegā.

²⁴Āshar kī Barkat:

Āshar beṭoñ meñ sab se mubārak hai. Wuh apne bhāiyōñ ko pasand ho. Us ke pās zaitūn kā itnā tel ho ki wuh apne pāñw us meñ ḍubo sake.

²⁵Tere shahroñ ke darwāzoñ ke kunde lohe aur pītal ke hoñ, terī tāqat umr-bhar qāym rahe.

²⁶Yasūrūn ke Ḳhudā kī mānind koī nahīn hai, jo āsmān par sawār ho kar, hān apne jalāl meñ bādaloñ par baiṭh kar terī madad karne ke lie ātā hai.

²⁷Azli Ḳhudā terī panāhgāh hai, wuh apne azlī bāzū tere nīche phailāe rakhtā hai. Wuh dushman ko tere sāmne se bhagā kar use halāk karne ko kahtā hai.

²⁸Chunāñche Isrāīl salāmatī se zindagī guzāregā, Yāqūb kā chashmā alag aur mahfūz rahegā. Us kī zamīn anāj aur angūr kī kasrat paidā karegī, aur us ke ūpar āsmān zamīn par os paṛne degā.

²⁹Ai Isrāīl, tū kitnā mubārak hai. Kaun terī mānind hai, jise Rab ne bachāyā hai. Wuh terī madad kī ḍhāl aur terī shān kī talwār hai. Tere dushman shikast khā kar terī ḡhushāmad karenge, aur tū un kī kamreñ pāñwoñ tale kuchlegā.”

Mūsā kī Wafāt

34 Yīh barkat de kar Mūsā Moāb kā maidānī ilāqā chhoṛ kar Yarihū ke muqābil Nabū Pahār par chaṛh gayā. Nabū Pīsgā ke pahārī silsile kī ek choṭī thā. Wahāñ se Rab ne use wuh pūrā mulk dikhāyā jo wuh Isrāīl ko dene wālā thā yāñī Jiliyād ke ilāqe se le kar Dān ke ilāqe tak, ²Naftālī kā pūrā ilāqā, Ifrāīm aur Manassī kā ilāqā, Yahūdāh kā ilāqā Bahīrā-

e-Rūm tak, ³junūb meñ Dasht-e-Najab aur Khajūr ke Shahr Yarihū kī Wādī se le kar Zuġhar tak. ⁴Rab ne us se kahā, “Yih wuh mulk hai jis kā wādā main ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiya. Main ne un se kahā thā ki un kī aulād ko yih mulk milegā. Tū us meñ dākhil nahīn hogā, lekin main tujhe yahān le āyā hūn tāki tū use apnī ānkhon se dekh sake.”

⁵Is ke bād Rab kā khādim Mūsā wahīn Moāb ke mulk meñ faut huā, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne kahā thā. ⁶Rab ne use Bait-faġhūr kī kisī wādī meñ dafn kiya, lekin āj tak kisī ko bhī mālūm nahīn ki us kī qabr kahān hai.

⁷Apnī wafāt ke waqt Mūsā 120 sāl kā thā. Ākhir tak na us kī ānkhon dhundlāin, na us kī tāqat

kam huī. ⁸Isrāīliyon ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ 30 din tak us kā mātām kiya.

⁹Phir Yashua bin Nūn Mūsā kī jagah kharā huā. Wuh hikmat kī rūh se māmūr thā, kyonki Mūsā ne apne hāth us par rakh die the. Isrāīliyon ne us kī sunī aur wuh kuchh kiya jo Rab ne unheñ Mūsā kī mārifat batāyā thā.

¹⁰Is ke bād Isrāīl meñ Mūsā jaisā nabī kabhī na uṭhā jis se Rab rūbarū bāt kartā thā. ¹¹Kisī aur nabī ne aise ilāhī nishān aur mojize nahīn kie jaise Mūsā ne Firaun Bādshāh, us ke mulāzimon aur pūre mulk ke sāmne kie jab Rab ne use Misr bhejā. ¹²Kisī aur nabī ne is qism kā baṛā iḡhtiyār na dikhāyā, na aise azīm aur haibatnāk kām kie jaise Mūsā ne Isrāīliyon ke sāmne kie.

Tārīkhī Sahāif

Asal Ibrānī aur Arāmī Matan se
Naya Urdū Tarjumā

Yashua

Rab Yashua ko Rāhnumāi kī

Zimmedārī Sauñptā Hai

1 Rab ke kḥādim Mūsā kī maut ke bād Rab Mūsā ke madadgār Yashua bin Nūn se hamkalām huā. Us ne kahā, ²“Merā kḥādim Mūsā faut ho gayā hai. Ab uṭh, is pūrī qaum ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dākḥil ho jā jo main Isrāīliyon ko dene ko hūñ. ³Jis zamīn par bhī tū apnā pāñw rakhegā use main Mūsā ke sāth kie gae wāde ke mutābiq tujhe dūngā. ⁴Tumhāre mulk kī sarhaddeñ yih hoñgī: junūb meñ Najab kā registān, shimāl meñ Lubnān, mashriq meñ Dariyā-e-Furāt aur maḡhrib meñ Bahīrā-e-Rūm. Hittī qaum kā pūrā ilāqā is meñ shāmil hogā. ⁵Tere jīte-jī koi terā sāmna nahīn kar sakegā. Jis

tarah main Mūsā ke sāth thā, usī tarah tere sāth bhī hūngā. Main tujhe kabhī nahīn chhoṛūngā, na tujhe tark karūngā.

⁶Mazbūt aur diler ho, kyonki tū hī is qaum ko mīrās meñ wuh mulk degā jis kā main ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiya thā. ⁷Lekin kḥabardār, mazbūt aur bahut diler ho. Ehtiyāt se us pūrī shariyat par amal kar jo mere kḥādim Mūsā ne tujhe di hai. Us se na dāin aur na bāin taraf haṭnā. Phir jahān kahīn bhī tū jāe kāmyāb hogā. ⁸Jo bāteñ is Shariat kī Kitāb meñ likhī haiñ wuh tere muñh se na haṭeñ. Din rāt un par ḡhaur kartā rah tāki tū ehtiyāt se is kī har bāt par amal kar sake. Phir tū har kām meñ kāmyāb aur kḥushhāl hogā.

⁹Main phir kahtā hūn ki mazbūt aur diler ho. Na ghabrā aur na hauslā hār, kyonki jahān bhī tū jāegā wahān Rab terā Ḳhudā tere sāth rahegā.”

Mulk meñ Dākḥil Hone

kī Taiyāriyān

¹⁰Phir Yashua qaum ke nigahbānoñ se muḳhātib huā, ¹¹“Ḳhaimāgāh meñ har jagah jā kar logoñ ko ittālā deñ ki safr ke lie khāne kā band-o-bast kar leñ. Kyonki tīn din ke bād āp Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk par qabzā karenge jo Rab āp kā Ḳhudā āp ko wirse meñ de rahā hai.”

¹²Phir Yashua Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle se muḳhātib huā, ¹³“Yih bāt yād rakheñ jo Rab ke ḳhādim Mūsā ne āp se kahī thī, ‘Rab tumhārā Ḳhudā tum ko Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par kā yih ilāqā detā hai tāki tum yahān amn-o-amān ke sāth rah sako.’ ¹⁴Ab jab ham Dariyā-e-Yardan ko pār kar rahe haiñ to āp ke bāl-bachche aur maweshī yihīñ rah sakte haiñ. Lekin lāzim hai ki āp ke tamām jang karne ke qābil mard musallah ho

kar apne bhāiyoñ ke āge āge dariyā ko pār karen. Āp ko us waqt tak apne bhāiyoñ kī madad karnā hai ¹⁵jab tak Rab unheñ wuh ārām na de jo āp ko hāsil hai aur wuh us mulk par qabzā na kar leñ jo Rab āp kā Ḳhudā unheñ de rahā hai. Is ke bād hī āp ko apne us ilāqe meñ wāpas jā kar ābād hone kī ijāzat hogī jo Rab ke ḳhādim Mūsā ne āp ko Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par diyā thā.”

¹⁶Unhoñ ne jawāb meñ Yashua se kahā, “Jo bhī hukm āp ne hameñ diyā hai wuh ham māneñge aur jahān bhī hameñ bhejeñge wahān jāeñge. ¹⁷Jis tarah ham Mūsā kī har bāt mānte the usī tarah āp kī bhī har bāt māneñge. Lekin Rab āp kā Ḳhudā usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh Mūsā ke sāth thā. ¹⁸Jo bhī āp ke hukm kī ḳhilāfwarzī karke āp kī wuh tamām bāteñ na māne jo āp farmāeñge use sazā-e-maut dī jāe. Lekin mazbūt aur diler hoñ!”

Yarihū Shahr meñ Isrāīlī Jāsūs

2 Phir Yashua ne chupke se do jāsūsoñ ko Shittīm se bhej diyā jahān Isrāīlī ḳhaimāgāh thī. Us ne un se kahā, “Jā kar mulk kā

jāyzā leñ, khāskar Yarīhū Shahr kā.” Wuh rawānā hue aur chalte chalte ek kasbī ke ghar pahuñche jis kā nām Rāhab thā. Wahāñ wuh rāt ke lie thahar gae. ²Lekin Yarīhū ke bādshāh ko ittalā mili ki āj shām ko kuchh Isrāīlī mard yahāñ pahuñch gae haiñ jo mulk kī jāsūsī karnā chāhte haiñ. ³Yih sun kar bādshāh ne Rāhab ko khabar bheji, “Un ādmiyoñ ko nikāl do jo tumhāre pās ā kar thahre hue haiñ, kyonki yih pūre mulk kī jāsūsī karne ke lie āe haiñ.”

⁴Lekin Rāhab ne donoñ ādmiyoñ ko chhupā rakhā thā. Us ne kahā, “Jī, yih ādmī mere pās āe to the lekin mujhe mālūm nahīñ thā ki kahāñ se āe haiñ. ⁵Jab din dhalne lagā aur shahr ke darwāzoñ ko band karne kā waqt ā gayā to wuh chale gae. Mujhe mālūm nahīñ ki kis taraf gae. Ab jaldī karke un kā pīchhā karen. Ain mumkin hai ki āp unheñ pakaṛ leñ.” ⁶Haqīqat meñ Rāhab ne unheñ chhat par le jā kar wahāñ par paṛe san ke dānthloñ ke niche chhupā diyā thā. ⁷Rāhab kī bāt sun kar bādshāh ke ādmī wahāñ se chale gae aur shahr se nikal kar jāsūsoñ ke tāqqub meñ us rāste par chalne lage jo Dariyā-e-

Yardan ke un kam-gahre maqāmoñ tak le jātā hai jahāñ use paidal ubūr kiyā jā saktā thā. Aur jyoñ hī yih ādmī nikle, shahr kā darwāzā un ke pīchhe band kar diyā gayā.

⁸Jāsūsoñ ke so jāne se pahle Rāhab ne chhat par ā kar ⁹un se kahā, “Maiñ jāntī hūñ ki Rab ne yih mulk āp ko de diyā hai. Āp ke bāre meñ sun kar ham par dahshat chhā gaī hai, aur mulk ke tamām bāshinde himmat hār gae haiñ. ¹⁰Kyonki hameñ khabar mili hai ki āp ke Misr se nikalte waqt Rab ne Bahr-e-Qulzum kā pāñi kis tarah āp ke āge khushk kar diyā. Yih bhī hamāre sunane meñ āyā hai ki āp ne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ rahne wāle do bādshāhoñ Sīhon aur Oj ke sāth kyā kuchh kiyā, ki āp ne unheñ pūrī tarah tabāh kar diyā. ¹¹Yih sun kar hamārī himmat tūt gaī. Āp ke sāmne ham sab hauslā hār gae haiñ, kyonki Rab āp kā Khudā āsmān-o-zamīn kā Khudā hai. ¹²Ab Rab kī qasam khā kar mujh se wādā karen ki āp usī tarah mere khāndān par mehrbānī karenge jis tarah ki maiñ ne āp par kī hai. Aur zamānat ke taur par mujhe koī nishān deñ ¹³ki āp mere māñ-

bāp, mere bahan-bhāiyoñ aur un ke ghar wāloñ ko zindā chhoṛ kar hameñ maut se bachāe rakheñge.”

¹⁴Ādmiyoñ ne kahā, “Ham apñi jānoñ ko zamānat ke taur par pesh karte hain ki āp mahfūz raheñge. Agar āp kisī ko hamāre bāre meñ ittalā na deñ to ham āp se zarūr mehrbānī aur wafādārī se pesh āenge jab Rab hameñ yih mulk atā farmāegā.”

¹⁵Tab Rāhab ne shahr se nikalne meñ un kī madad kī. Chūñki us kā ghar shahr kī chārdiwārī se mulhiq thā is lie ādmī khiṛkī se nikal kar rasse ke zariye bāhar kī zamīn par utar āe. ¹⁶Utarne se pahle Rāhab ne unheñ hidāyat kī, “Pahārī ilāqe kī taraf chale jāeñ. Jo āp kā tāqqub kar rahe hain wuh wahāñ āp ko ḍhūñd nahīñ sakeñge. Tīn din tak yāñi jab tak wuh wāpas na ā jāeñ wahāñ chhupe rahnā. Is ke bād jahāñ jāne kā irādā hai chale jānā.”

¹⁷Ādmiyoñ ne us se kahā, “Jo qasam āp ne hameñ khilāi hai ham zarūr us ke pāband raheñge. Lekin shart yih hai ¹⁸ki āp hamāre is mulk meñ āte waqt qirmizi rang kā yih rassā us khiṛkī ke sāmne bāndh deñ jis meñ se āp ne hameñ utarne diyā hai. Yih bhī lāzim hai ki us

waqt āp ke māñ-bāp, bhāi-bahneñ aur tamām ghar wāle āp ke ghar meñ hoñ. ¹⁹Agar koī āp ke ghar meñ se nikle aur mār diyā jāe to yih hamārā qusūr nahīñ hogā, ham zimmedār nahīñ ṭhahreñge. Lekin agar kisī ko hāth lagāyā jāe jo āp ke ghar ke andar ho to ham hī us kī maut ke zimmedār ṭhahreñge. ²⁰Aur kisī ko hamāre muāmale ke bāre meñ ittalā na denā, warnā ham us qasam se āzād hain jo āp ne hameñ khilāi.”

²¹Rāhab ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, aisā hī ho.” Phir us ne unheñ ruḥsat kiya aur wuh rawānā hue. Aur Rāhab ne apñi khiṛkī ke sāth mazkūrā rassā bāndh diyā.

²²Jāsūs chalte chalte pahārī ilāqe meñ ā gae. Wahāñ wuh tīn din rahe. Itne meñ un kā tāqqub karne wāle pūre rāste kā khoj lagā kar khālī hāth laṭe. ²³Phir donoñ jāsūsoñ ne pahārī ilāqe se utar kar Dariyā-e-Yardan ko pār kiya aur Yashua bin Nūn ke pās ā kar sab kuchh bayān kiya jo un ke sāth huā thā. ²⁴Unhoñ ne kahā, “Yaqīnan Rab ne hameñ pūrā mulk de diyā hai. Hamāre bāre meñ sun kar mulk ke tamām bāshindoñ par dahshat tāri ho gai hai.”

Isrāīlī Dariyā-e-Yardan ko**Ubūr Karte Haiñ**

3 Subah-sawere uṭh kar Yashua aur tamām Isrāīlī Shittīm se rawānā hue. Jab wuh Dariyā-e-Yardan par pahuñche to use ubūr na kiyā balki rāt ke lie kināre par ruk gae. ²Wuh tīn din wahāñ rahe. Phir nigahbānoñ ne ḵhaimāgāh meñ se guzar kar ³logoñ ko hukm diyā, “Jab āp dekheñ ki Lāwī ke qabīle ke imām Rab āp ke Ḳhudā ke ahd kā sandūq uṭhāe hue haiñ to apne apne maqām se rawānā ho kar us ke pīchhe ho leñ. ⁴Phir āp ko patā chalegā ki kahāñ jānā hai, kyonki āp pahle kabhī wahāñ nahīñ gae. Lekin sandūq ke taqriban ek kilomīṭar pīchhe raheñ aur zyādā qarīb na jāeñ.”

⁵Yashua ne logoñ ko batāyā, “Apne āp ko maḵsūs-o-muqaddas kareñ, kyonki kal Rab āp ke darmiyān hairatangez kām karegā.”

⁶Agle din Yashua ne imāmoñ se kahā, “Ahd kā sandūq uṭhā kar logoñ ke āge āge dariyā ko pār kareñ.” Chunāñche imām sandūq ko uṭhā kar āge āge chal die.

⁷Aur Rab ne Yashua se farmāyā, “Main tujhe tamām Isrāīliyoñ ke

sāmne sarfarāz kar dūngā, aur āj hī main yih kām shurū karūnga tāki wuh jān leñ ki jis tarah main Mūsā ke sāth thā usī tarah tere sāth bhī hūñ. ⁸Ahd kā sandūq uṭhāne wāle imāmoñ ko batā denā, ‘Jab āp Dariyā-e-Yardan ke kināre pahuñcheñge to wahāñ pānī meñ ruk jāeñ.”

⁹Yashua ne Isrāīliyoñ se kahā, “Mere pās āeñ aur Rab apne Ḳhudā ke farmān sun leñ. ¹⁰Āj āp jān leñge ki zindā Ḳhudā āp ke darmiyān hai aur ki wuh yaqīnan āp ke āge āge jā kar dūsri qaumoñ ko nikāl degā, ḵhāh wuh Kanānī, Hittī, Hiwwī, Farizzī, Jirjāsī, Amorī yā Yabūsī hoñ. ¹¹Yih yoñ zāhir hogā ki ahd kā yih sandūq jo tamām duniyā ke mālik kā hai āp ke āge āge Dariyā-e-Yardan meñ jāegā. ¹²Ab aisā karen ki har qabīle meñ se ek ek ādmī ko chun leñ tāki bārah afrād jamā ho jāeñ. ¹³Phir imām tamām duniyā ke mālik Rab ke ahd kā sandūq uṭhā kar dariyā meñ jāeñge. Aur jyoñ hī wuh apne pāñw pānī meñ rakheñge to pānī kā bahāw ruk jāegā aur āne wālā pānī ḍher ban kar khaṛā rahegā.”

¹⁴Chunāñche Isrāīlī apne ḵhaimoñ ko sameṭ kar rawānā

hue, aur ahd kâ sandûq uṭhâne wāle imām un ke āge āge chal die.

¹⁵Fasal kī kaṭāi kâ mausam thā, aur dariyā kâ pānī kināron se bāhar ā gayā thā. Lekin jyon hī sandûq ko uṭhâne wāle imāmon ne dariyā ke kināre pahuñch kar pānī meñ qadam rakhā ¹⁶to āne wāle pānī kâ bahāw ruk gayā. Wuh un se dūr ek shahr ke qarīb dher ban gayā jis kâ nām Ādam thā aur jo Zartān ke nazdik hai. Jo pānī dūsri yānī Bahīrā-e-Murdār kī taraf bah rahā thā wuh pūrī tarah utar gayā. Tab Isrāīliyon ne Yarihū Shahr ke muqābil dariyā ko pār kiyā. ¹⁷Rab kâ ahd kâ sandûq uṭhâne wāle imām Dariyā-e-Yardan ke bīch meñ khushk zamīn par khare rahe jabki bāqī log khushk zamīn par se guzar gae. Imām us waqt tak wahān khare rahe jab tak tamām Isrāīliyon ne khushk zamīn par chal kar dariyā ko pār na kar liyā.

Yādgār Patthar

4 Jab pūrī qaum ne Dariyā-e-Yardan ko ubūr kar liyā to Rab Yashua se hamkalām huā, ²“Har qabile meñ se ek ek ādmī ko chun le. ³Phir in bārah ādmiyon ko

hukm de ki jahān imām Dariyā-e-Yardan ke darmiyan khare haiñ wahān se bārah patthar uṭhā kar unheñ us jagah rakh do jahān tum āj rāt thahroge.”

⁴Chunāñche Yashua ne un bārah ādmiyon ko bulāyā jinheñ us ne Isrāīl ke har qabile se chun liyā thā ⁵aur un se kahā, “Rab apne Khudā ke sandûq ke āge āge chal kar dariyā ke darmiyan tak jāeñ. Āp meñ se har ādmī ek ek patthar uṭhā kar apne kandhe par rakhe aur bāhar le jāe. Kul bārah patthar hoñge, Isrāīl ke har qabile ke lie ek. ⁶Yih patthar āp ke darmiyan ek yādgār nishān raheñge. Āindā jab āp ke bachche āp se pūchheñge ki in pattharon kâ kyā matlab hai ⁷to unheñ batānā, ‘Yih hameñ yād dilāte haiñ ki Dariyā-e-Yardan kâ bahāw ruk gayā jab Rab kâ ahd kâ sandûq us meñ se guzarā.’ Yih patthar abad tak Isrāīl ko yād dilāte raheñge ki yahān kyā kuchh huā thā.”

⁸Isrāīliyon ne aisā hī kiyā. Unhon ne Dariyā-e-Yardan ke bīch meñ se apne qabilon kī tādād ke mutābiq bārah patthar uṭhāe, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne Yashua ko farmāyā thā. Phir unhon ne yih

patthar apne sāth le kar us jagah rakh die jahān unheñ rāt ke lie ṭhaharnā thā. ⁹Sāth sāth Yashua ne us jagah bhī bārah patthar khaṛe kie jahān ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām Dariyā-e-Yardan ke darmiyān khaṛe the. Yih patthar āj tak wahān paṛe haiñ. ¹⁰Sandūq ko uṭhāne wāle imām dariyā ke darmiyān khaṛe rahe jab tak logon ne tamām ahkām jo Rab ne Yashua ko die the pūre na kar lie. Yon sab kuchh waisā hī huā jaisā Mūsā ne Yashua ko farmāyā thā.

Log jaldī jaldī dariyā meñ se guzare. ¹¹Jab sab dūsre kināre par the to imām bhī Rab kā sandūq le kar kināre par pahuñche aur dubārā qaum ke āge āge chalne lage. ¹²Aur jis tarah Mūsā ne farmāyā thā, Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ke mard musallah ho kar bāqī Isrāīlī qabilon se pahle dariyā ke dūsre kināre par pahuñch gae the. ¹³Taqriban 40,000 musallah mard us waqt Rab ke sāmne Yarihū ke maidān meñ pahuñch gae tāki wahān jang karen. ¹⁴Us din Rab ne Yashua ko pūrī Isrāīlī qaum ke sāmne sarfarāz

kiyā. Us ke jīte-jī log us kā yon khauf mānte rahe jis tarah pahle Mūsā kā.

¹⁵Phir Rab ne Yashua se kahā, ¹⁶“Ahd kā sandūq uṭhāne wāle imāmon ko dariyā meñ se nikalne kā hukm de.” ¹⁷Yashua ne aisā hī kiyā ¹⁸to jyon hī imām kināre par pahuñch gae pānī dubārā bah kar dariyā ke kināron se bāhar āne lagā.

¹⁹Isrāīliyon ne pahle mahīne ke dasweñ din^a Dariyā-e-Yardan ko ubūr kiyā. Unhon ne apne khaime Yarihū ke mashriq meñ wāqe Jiljāl meñ khaṛe kie. ²⁰Wahān Yashua ne dariyā meñ se chune hue bārah pattharon ko khaṛā kiyā. ²¹Us ne Isrāīliyon se kahā, “Āindā jab āp ke bachche apne apne bāp se pūchheñge ki in pattharon kā kyā matlab hai ²²to unheñ batānā, ‘Yih wuh jagah hai jahān Isrāīlī qaum ne khushk zamīn par Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā.’ ²³Kyonki Rab āp ke Khudā ne us waqt tak āp ke āge āge dariyā kā pānī khushk kar diyā jab tak āp wahān se guzar na gae. Bilkul usī tarah jis tarah Bahr-e-Qulzum ke sāth kiyā thā jab ham us meñ se guzare. ²⁴Us ne yih

^aYānī Aprail meñ.

kām is lie kiyā tāki zamīn kī tamām qaumeñ Allāh kī qudrat ko jān leñ aur āp hameshā Rab apne Ḳhudā kā ḵhauf māneñ.”

5 Yih ḵhabar Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ ābād tamām Amorī bādshāhoñ aur sāhili ilāqe meñ ābād tamām Kanānī bādshāhoñ tak pahuñch gaī ki Rab ne Isrāīliyoñ ke sāmne dariyā ko us waqt tak ḵhushk kar diyā jab tak sab ne pār na kar liyā thā. Tab un kī himmat tūt gaī aur un meñ Isrāīliyoñ kā sāmna karne kī jurrat na rahī.

Jiljāl meñ Ḳhatnā

²Us waqt Rab ne Yashua se kahā, “Patthar kī chhuriyāñ banā kar pahle kī tarah Isrāīliyoñ kā ḵhatnā karwā de.” ³Chunāñche Yashua ne patthar kī chhuriyāñ banā kar ek jagah par Isrāīliyoñ kā ḵhatnā karwāyā jis kā nām bād meñ ‘Ḳhatnā Pahār’ rakhā gayā. ⁴Bāt yih thī ki jo mard Misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the wuh registān meñ chalte chalte mar chuke the. ⁵Misr se rawānā hone wāle in tamām mardoñ kā

ḵhatnā huā thā, lekin jitne laḷkoñ kī paidāish registān meñ huī thī un kā ḵhatnā nahīñ huā thā. ⁶Chūñki Isrāīlī Rab ke tābe nahīñ rahe the is lie us ne qasam khāi thī ki wuh us mulk ko nahīñ dekheñge jis meñ dūdḥ aur shahd kī kasrat hai aur jis kā wādā us ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Natije meñ Isrāīlī fauran mulk meñ dāḵhil na ho sake balki unheñ us waqt tak registān meñ phirnā parā jab tak wuh tamām mard mar na gae jo Misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the. ⁷Un kī jagah Rab ne un ke beṭoñ ko kharā kiyā thā. Yashua ne unhiñ kā ḵhatnā karwāyā. Un kā ḵhatnā is lie huā ki registān meñ safr ke daurān un kā ḵhatnā nahīñ kiyā gayā thā.

⁸Pūrī qaum ke mardoñ kā ḵhatnā hone ke bād wuh us waqt tak ḵhaimāgāh meñ rahe jab tak un ke zaḵhm ṭhīk nahīñ ho gae the. ⁹Aur Rab ne Yashua se kahā, “Āj main ne Misr kī ruswāi tum se dūr kar dī hai.”^a Is lie us jagah kā nām āj tak Jiljāl yāñi Luḷḷkāñā rahā hai.

¹⁰Jab Isrāīlī Yarihū ke maidāñi ilāqe meñ wāqe Jiljāl meñ

^aLafzī tarjumā: luḷḷkā kar dūr kar dī hai.

khaimāzan the to unhoñ ne Fasah kī Īd bhī manāī. Mahīne kā chaudhwāñ din thā, ¹¹aur agle hī din wuh pahlī dafā us mulk kī paidāwār meñ se beḡhamirī roṭī aur anāj ke bhune hue dāne khāne lage. ¹²Us ke bād ke din man kā silsilā khatm huā aur Isrāīliyoñ ke lie yih sahūlat na rahī. Us sāl se wuh Kanān kī paidāwār se khāne lage.

Farishte se Yashua kī Mulāqāt

¹³Ek din Yashua Yarihū Shahr ke qarīb thā. Achānak ek ādmī us ke sāmne kharā nazar āyā jis ke hāth meñ nangī talwār thī. Yashua ne us ke pās jā kar pūchhā, “Kyā āp hamāre sāth yā hamāre dushmanoñ ke sāth haiñ?”

¹⁴Ādmī ne kahā, “Nahīn, main Rab ke lashkar kā sardār hūñ aur abhī abhī tere pās pahuñchā hūñ.”

Yih sun kar Yashua ne gir kar use sijdā kiya aur pūchhā, “Mere āqā apne khādīm ko kyā farmānā chāhte haiñ?”

¹⁵Rab ke lashkar ke sardār ne jawāb meñ kahā, “Apne jūte utār de, kyonki jis jagah par tū kharā hai

wuh muqaddas hai.” Yashua ne aisā hī kiya.

Yarihū kī Tabāhī

6 Un dinon meñ Isrāīliyoñ kī wajah se Yarihū ke darwāze band hī rahe. Na koī bāhar niklā, na koī andar gayā. ²Rab ne Yashua se kahā, “Main ne Yarihū ko us ke bādshāh aur faujī afsaron samet tere hāth meñ kar diya hai. ³Jo Isrāīlī jang ke lie tere sāth nikleñge un ke sāth shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar lagāo aur phir khaimāgāh meñ wāpas ā jāo. Chhīh din tak aisā hī karo. ⁴Sāt imām ek ek narsingā uṭhāe ahd ke sandūq ke āge āge chaleñ. Phir sātweñ din shahr ke gird sāt chakkar lagāo. Sāth sāth imām narsinge bajāte raheñ. ⁵Jab wuh narsingon ko bajāte bajāte lambī-sī phūñk māreñge to phir tamām Isrāīlī bare zor se jang kā nārā lagāeñ. Is par shahr kī fasīl gir jāegī aur tere log har jagah sīdhe shahr meñ dākhl ho sakeñge.”

⁶Yashua bin Nūn ne imāmoñ ko bulā kar un se kahā, “Rab ke ahd kā sandūq uṭhā kar mere sāth chaleñ. Aur sāt imām ek ek narsingā uṭhāe

sandūq ke āge āge chalen.” ⁷Phir us ne bāqī logon se kahā, “Āen, shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar lagāen. Musallah ādmī Rab ke sandūq ke āge āge chalen.”

⁸Sab kuchh Yashua kī hidāyāt ke mutābiq huā. Sāt imām narsinge bajāte hue Rab ke āge āge chale jabki Rab ke ahd kā sandūq un ke pīchhe pīchhe thā. ⁹Musallah ādmiyon meñ se kuchh bajāne wāle imāmon ke āge āge aur kuchh sandūq ke pīchhe pīchhe chalne lage. Itne meñ imām narsinge bajāte rahe. ¹⁰Lekin Yashua ne bāqī logon ko hukm diyā thā ki us dīn jang kā nārā na lagāen. Us ne kahā, “Jab tak main hukm na dūn us waqt tak ek lafz bhī na bolnā. Jab main ishārā dūngā to phir hī khūb nārā lagānā.” ¹¹Isī tarah Rab ke sandūq ne shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar chakkar lagāyā. Phir logon ne khaimāgāh meñ laṭ kar wahān rāt guzārī.

¹²⁻¹³Agle dīn Yashua subah-sawere uṭhā, aur imāmon aur faujiyon ne dūsarī martabā shahr kā chakkar lagāyā. Un kī wuhī tartīb thī. Pahle kuchh musallah ādmī, phir sāt narsinge bajāne wāle imām, phir Rab ke ahd kā sandūq

uṭhāne wāle imām aur ākhir meñ mazīd kuchh musallah ādmī the. Chakkar lagāne ke daurān imām narsinge bajāte rahe. ¹⁴Is dūsre dīn bhī wuh shahr kā chakkar lagā kar khaimāgāh meñ laṭ āe. Unhon ne chhih dīn tak aisā hī kiya.

¹⁵Sātweñ dīn unhon ne subah-sawere uṭh kar shahr kā chakkar yon lagāyā jaise pahle chhih dinon meñ, lekin is dafā unhon ne kul sāt chakkar lagāe. ¹⁶Sātweñ chakkar par imāmon ne narsingon ko bajāte hue lambī-sī phūnk mārī. Tab Yashua ne logon se kahā, “Jang kā nārā lagāen, kyonki Rab ne āp ko yih shahr de diyā hai. ¹⁷Shahr ko aur jo kuchh us meñ hai tabāh karke Rab ke lie maḥsūs karnā hai. Sirf Rāhab kasbī ko un logon samet bachānā hai jo us ke ghar meñ haiñ. Kyonki us ne hamāre un jāsūson ko chhupā diyā jin ko ham ne yahān bhejā thā. ¹⁸Lekin Allāh ke lie maḥsūs chizon ko hāth na lagānā, kyonki agar āp un meñ se kuchh le leñ to apne āp ko tabāh karenge balki Isrāīlī khaimāgāh par bhī tabāhī aur āfat lāenge. ¹⁹Jo kuchh bhī chāndī, sone, pītal yā lohe se banā hai wuh Rab ke lie

maḵsūs hai. Use Rab ke ḵhazāne meñ ḍalnā hai.”

²⁰Jab imāmoñ ne lambī phūñk mārī to Isrāīliyoñ ne jang ke zordār nāre lagāe. Achānak Yarīhū kī fasīl gir gai, aur har shaḵṣ apnī apnī jagah par sīdhā shahr meñ dāḵhil huā. Yoñ shahr Isrāīl ke qabze meñ ā gayā. ²¹Jo kuchh bhī shahr meñ thā use unhoñ ne talwār se mār kar Rab ke lie maḵsūs kiyā, ḵhāh mard yā aurat, jawān yā buzurg, gāy-bail, bheṛ-bakrī yā gadhā thā.

²²Jin do ādmiyoñ ne mulk kī jāsūsī kī thī un se Yashua ne kahā, “Ab apnī qasam kā wādā pūrā karen. Kasbī ke ghar meñ jā kar use aur us ke tamām ghar wāloñ ko nikāl laeñ.” ²³Chunāñche yih jawān ādmī gae aur Rāhab, us ke māñ-bāp, bhāīyoñ aur bāqī rishtedāroñ ko us kī milkiyat samet nikāl kar ḵhaimāgāh se bāhar kahīñ basā diyā. ²⁴Phir unhoñ ne pūre shahr ko aur jo kuchh us meñ thā bhasm kar diyā. Lekin chāñdī, sone, pital aur lohe kā tamām māl unhoñ ne Rab ke ghar ke ḵhazāne meñ ḍāl diyā. ²⁵Yashua ne sirf Rāhab kasbī aur us ke ghar wāloñ ko bachāe rakhā, kyōñki us ne un ādmiyoñ ko chhupā diyā thā jinheñ Yashua

ne Yarīhū bhejā thā. Rāhab āj tak Isrāīliyoñ ke darmiyān rahtī hai.

²⁶Us waqt Yashua ne qasam khāī, “Rab kī lānat us par ho jo Yarīhū kā shahr nae sire se tāmīr karne kī koshish kare. Shahr kī buniyād rakhte waqt wuh apne pahlaūthe se mahrūm ho jāegā, aur us ke darwāzoñ ko khaṛā karte waqt wuh apne sab se chhoṭe beṭe se hāth dho baiṭhegā.”

²⁷Yoñ Rab Yashua ke sāth thā, aur us kī shohrat pūre mulk meñ phail gai.

Akan kā Gunāh

7 Lekin jahāñ tak Rab ke lie maḵsūs chīzoñ kā tālluq thā Isrāīliyoñ ne bewafāī kī. Yahūdāh ke qabīle ke ek ādmī ne un meñ se kuchh apne lie le liyā. Us kā nām Akan bin Karmī bin Zabdī bin Zārah thā. Tab Rab kā ḡhazab Isrāīliyoñ par nāzil huā.

²Yih yoñ zāhir huā ki Yashua ne kuchh ādmiyoñ ko Yarīhū se Aī Shahr ko bhej diyā jo Baitel ke mashriq meñ Bait-āwan ke qarīb hai. Us ne un se kahā, “Us ilāqe meñ jā kar us kī jāsūsī karen.” Chunāñche wuh jā kar aisā hī karne

lage. ³Jab wāpas āe to unhoñ ne Yashua se kahā, “Is kī zarūrāt nahīñ ki tamām log Aī par hamlā karen. Use shikast dene ke lie do yā tīn hazār mard kāfī haiñ. Bāqī logoñ ko na bhejeñ warnā wuh ḡhāhmaḡhāh thak jāeñge, kyonki dushman ke log kam haiñ.”

⁴Chunāñche taqrīban tīn hazār ādmī Aī se laṛne gae. Lekin wuh Aī ke mardoñ se shikast khā kar farār hue, ⁵aur un ke 36 afrād shahid hue. Aī ke ādmiyoñ ne shahr ke darwāze se le kar Shabarīm tak un kā tāqqub karke wahāñ kī ḡhalān par unheñ mār ḡlālā. Tab Isrāīlī saḡht ghabrā gae. Aur un kī himmat jawāb de gai.

⁶Yashua ne ranjish kā izhār karke apne kapṛoñ ko phāṛ diyā aur Rab ke sandūq ke sāmne muñh ke bal gir gayā. Wahāñ wuh shām tak paṛā rahā. Isrāīl ke buzurgoñ ne bhī aisā hī kiya aur apne sar par ḡhāk ḡāl lī. ⁷Yashua ne kahā, “Hāy, ai Rab Qādir-e-mutlaq! Tū ne is qaum ko Dariyā-e-Yardan meñ se guzarne kyon diyā agar terā maqsad sirf yih thā ki hameñ Amoriyoñ ke hawāle karke halāk kare? Kāsh ham dariyā ke mashriqī kināre par rahne ke lie taiyār hote! ⁸Ai Rab, ab main kyā

kahūñ jab Isrāīl apne dushmanoñ ke sāmne se bhāḡ āyā hai? ⁹Kanānī aur mulk kī bāqī qaumeñ yih sun kar hameñ gher leñgī aur hamārā nām-o-nishān miṭā deñgī. Agar aisā hogā to phir tū ḡhud apnā azīm nām qāym rakhne ke lie kyā karegā?”

¹⁰Jawāb meñ Rab ne Yashua se kahā, “Uṭh kar kharā ho jā! Tū kyon muñh ke bal paṛā hai? ¹¹Isrāīl ne gunāh kiya hai. Unhoñ ne mere ahd kī ḡhilāfwarzī kī hai jo main ne un ke sāth bāndhā thā. Unhoñ ne maḡhsūsshudā chizoñ meñ se kuchh le liya hai, aur chori karke chupke se apne sāmān meñ milā liya hai. ¹²Isī lie Isrāīlī apne dushmanoñ ke sāmne qāym nahīñ rah sakte balki piṭh pher kar bhāḡ rahe haiñ. Kyonki is harkat se Isrāīl ne apne āp ko bhī halākat ke lie maḡhsūs kar liya hai. Jab tak tum apne darmiyān se wuh kuchh nikāl kar tabāh na kar lo jo tabāhī ke lie maḡhsūs hai us waqt tak main tumhāre sāth nahīñ hūñgā. ¹³Ab uṭh aur logoñ ko mere lie maḡhsūs-o-muqaddas kar. Unheñ batā denā, ‘Apne āp ko kal ke lie maḡhsūs-o-muqaddas karnā, kyonki Rab jo Isrāīl kā ḡhudā hai farmātā hai ki ai

Isrāīl, tere darmiyān aisā māl hai jo mere lie maḵhsūs hai. Jab tak tum use apne darmiyān se nikāl na do apne dushmanon ke sāmne qāym nahīn rah sakoge.’

¹⁴Kal subah ko har ek qabīlā apne āp ko pesh kare. Rab zāhir karegā ki qusūrwar shakhs kaun-se qabīle kā hai. Phir us qabīle ke kunbe bārī bārī sāmne āen. Jis kunbe ko Rab qusūrwar ṭhahrāegā us ke muḵhtalif ḵhāndān sāmne āen. Aur jis ḵhāndān ko Rab qusūrwar ṭhahrāegā us ke muḵhtalif afrād sāmne āen. ¹⁵Jo Rab ke lie maḵhsūs māl ke sāth pakaṛā jāegā use us kī milkiyat samet jalā denā hai, kyonki us ne Rab ke ahd kī ḵhilāfwarzī karke Isrāīl meṁ sharmnāk kām kiyā hai.”

¹⁶Agle din subah-sawere Yashua ne qabilon ko bārī bārī apne pās āne diyā. Jab Yahūdāh ke qabīle kī bārī āi to Rab ne use qusūrwar ṭhahrāyā. ¹⁷Jab us qabīle ke muḵhtalif kunbe sāmne āe to Rab ne Zārah ke kunbe ko qusūrwar ṭhahrāyā. Jab Zārah ke muḵhtalif ḵhāndān sāmne āe to Rab ne Zabdī kā ḵhāndān qusūrwar ṭhahrāyā. ¹⁸Āḵhirkār Yashua ne us ḵhāndān ko fardan fardan apne pās āne diyā,

aur Akan bin Karmī bin Zabdī bin Zārah pakaṛā gayā. ¹⁹Yashua ne us se kahā, “Beṭā, Rab Isrāīl ke Ḵhudā ko jalāl do aur us kī satāish karo. Mujhe batā do ki tum ne kyā kiyā. Koī bhī bāt mujh se mat chhupānā.”

²⁰Akan ne jawāb diyā, “Wāqai maiṁ ne Rab Isrāīl ke Ḵhudā kā gunāh kiyā hai. ²¹Main ne lūṭe hue māl meṁ se Bābal kā ek shāndār choḡhā, taqrīban sawā do kilogrām chāndī aur ādhe kilogrām se zāyd sone kī īnt le lī thī. Yih chīzen dekh kar maiṁ ne un kā lālach kiyā aur unheṁ le liyā. Ab wuh mere ḵhaime kī zamīn meṁ dabī huī haiṁ. Chāndī ko maiṁ ne bāqī chīzon ke nīche chhupā diyā.”

²²Yih sun kar Yashua ne apne bandoṁ ko Akan ke ḵhaime ke pās bhej diyā. Wuh dauṛ kar wahān pahuṁche to dekhā ki yih māl wāqai ḵhaime kī zamīn meṁ chhupāyā huā hai aur ki chāndī dūsri chīzon ke nīche paṛī hai. ²³Wuh yih sab kuchh ḵhaime se nikāl kar Yashua aur tamām Isrāīliyon ke pās le āe aur Rab ke sāmne rakh diyā. ²⁴Phir Yashua aur tamām Isrāīlī Akan bin Zārah ko pakaṛ kar Wādī-e-Akūr meṁ le gae. Unhoṁ ne chāndī, libās, sone kī īnt,

Akan ke beṭe-beṭiyon, gāy-bailon, gadhon, bheṭ-bakriyon aur us ke khaime gharz us kī pūrī milkiyat ko us wādī meñ pahuñchā diyā.

²⁵Yashua ne kahā, “Tum yih āfat ham par kyon lāe ho? Āj Rab tum par hī āfat lāegā.” Phir pūre Isrāīl ne Akan ko us ke ghar wālon samet sangsār karke jalā diyā. ²⁶Akan ke ūpar unhon ne pattharon kā baṛā ḍher lagā diyā jo āj tak wahāñ maujūd hai. Yihī wajah hai ki āj tak us kā nām Wādī-e-Akūr yānī Āfat kī Wādī rahā hai.

Is ke bād Rab kā saḳht ḡhazab ṭhandā ho gayā.

Aī kī Shikast

8 Phir Rab ne Yashua se kahā, “Mat ḍar aur mat ghabrā balki tamām faujī apne sāth le kar Aī Shahr par hamlā kar. Kyonki main ne Aī ke bādshāh, us kī qaum, us ke shahr aur mulk ko tere hāth meñ kar diyā hai. ²Lāzim hai ki tū Aī aur us ke bādshāh ke sāth wuh kuchh kare jo tū ne Yarihū aur us ke bādshāh ke sāth kiya thā. Lekin is martabā tum us kā māl aur maweshī apne pās rakh sakte ho.

Hamlā karte waqt shahr ke pīchhe ghāt lagā.”

³Chunāñche Yashua pūre lashkar ke sāth Aī par hamlā karne ke lie niklā. Us ne apne sab se achche faujiyon meñ se 30,000 ko chun liyā aur unheñ rāt ke waqt Aī ke khalāf bhej kar ⁴hukm diyā, “Dhyān den ki āp shahr ke pīchhe ghāt lagāen. Sab ke sab shahr ke qarīb hī taiyār raheñ. ⁵Itne meñ main bāqī mardon ke sāth shahr ke qarīb ā jāūngā. Aur jab shahr ke log pahle kī tarah hamāre sāth laṛne ke lie nikleñge to ham un ke āge āge bhāg jāeñge. ⁶Wuh hamāre pīchhe paṛ jāeñge aur yon ham unheñ shahr se dūr le jāeñge, kyonki wuh samjheñge ki ham is dafā bhī pahle kī tarah un se bhāg rahe haiñ. ⁷Phir āp us jagah se nikleñ jahāñ āp ghāt meñ baiṭhe hoñge aur shahr par qabzā kar leñ. Rab āp kā Kḥudā use āp ke hāth meñ kar degā. ⁸Jab shahr āp ke qabze meñ hogā to use jalā denā. Wuhī karen jo Rab ne farmāyā hai. Merī in hidāyāt par dhyān den.”

⁹Yih kah kar Yashua ne unheñ Aī kī taraf bhej diyā. Wuh rawānā ho kar Aī ke maḡhrib meñ ghāt meñ baiṭh gae. Yih jagah Baitel

aur Aī ke darmiyān thī. Lekin Yashua ne yih rāt bāqī logoñ ke sāth k̄haimāgāh meñ guzārī. ¹⁰Agle din subah-sawere Yashua ne ādmiyoñ ko jamā karke un k̄ jāyāzā liyā. Phir wuh Isrāīl ke buzurgoñ ke sāth un ke āge āge Aī kī taraf chal diyā. ¹¹Jo lashkar us ke sāth thā wuh chalte chalte Aī ke sāmne pahuñch gayā. Unhoñ ne shahr ke shimāl meñ apne k̄haime lagāe. Un ke aur shahr ke darmiyān wādī thī.

¹²Jo shahr ke maḡhrib meñ Aī aur Baitel ke darmiyān ghāt lagāe baiṭhe the wuh taqrīban 5,000 mard the. ¹³Yon shahr ke maḡhrib aur shimāl meñ ādmī laṛne ke lie taiyār hue. Rāt ke waqt Yashua wādī meñ pahuñch gayā.

¹⁴Jab Aī ke bādshāh ne shimāl meñ Isrāīliyoñ ko dekhā to us ne jaldī jaldī taiyāriyāñ kiñ. Agle din subah-sawere wuh apne ādmiyoñ ke sāth shahr se niklā tāki Isrāīliyoñ ke sāth laṛe. Yih jagah Wādī-e-Yardan kī taraf thī. Bādshāh ko mālūm na huā ki Isrāīlī shahr ke pīchhe ghāt meñ baiṭhe haiñ. ¹⁵Jab Aī ke mard nikle to Yashua aur us k̄ lashkar shikast k̄ izhār karke registān kī taraf bhāgne lage.

¹⁶Tab Aī ke tamām mardoñ ko Isrāīliyoñ k̄ tāqqub karne ke lie bulāyā gayā, aur Yashua ke pīchhe bhāgte bhāgte wuh shahr se dūr nikal gae. ¹⁷Ek mard bhī Aī yā Baitel meñ na rahā balki sab ke sab Isrāīliyoñ ke pīchhe paṛ gae. Na sirf yih balki unhoñ ne shahr k̄ darwāzā khulā chhoṛ diyā.

¹⁸Phir Rab ne Yashua se kahā, “Jo shamshīr tere hāth meñ hai use Aī ke k̄hilāf uṭhāe rakh, kyonki main yih shahr tere hāth meñ kar dūngā.” Yashua ne aisā hī kiyā, ¹⁹aur jyon hī us ne apnī shamshīr se Aī kī taraf ishārā kiyā ghāt meñ baiṭhe ādmī jaldī se apnī jagah se nikal āe aur dauṛ dauṛ kar shahr par jhapaṭ paṛe. Unhoñ ne us par qabzā karke jaldī se use jalā diyā.

²⁰Jab Aī ke ādmiyoñ ne muṛ kar nazar ḍālī to dekhā ki shahr se dhuen ke bādāl uṭh rahe haiñ. Lekin ab un ke lie bhī bachne k̄ koī rāstā na rahā, kyonki jo Isrāīlī ab tak un ke āge āge registān kī taraf bhāg rahe the wuh achānak muṛ kar tāqqub karne wāloñ par tūt paṛe. ²¹Kyonki jab Yashua aur us ke sāth ke ādmiyoñ ne dekhā ki ghāt meñ baiṭhe Isrāīliyoñ ne shahr par qabzā kar liyā hai aur ki shahr

se dhuān uṭh rahā hai to unhoṅ ne muṛ kar Aī ke ādmiyoṅ par hamlā kar diyā. ²²Sāth sāth shahr meṅ dākḥil hue Isrāīlī shahr se nikal kar pīchhe se un se laṛne lage. Chunāñche Aī ke ādmī bīch meṅ phaṅs gae. Isrāīliyoṅ ne sab ko qatl kar diyā, aur na koī bachā, na koī farār ho sakā. ²³Sirf Aī ke bādshāh ko zindā pakaṛā aur Yashua ke pās lāyā gayā.

²⁴Aī ke mardoṅ kā tāqqub karte karte un sab ko khule maidān aur registān meṅ talwār se mār dene ke bād Isrāīliyoṅ ne Aī Shahr meṅ wāpas ā kar tamām bāshindoṅ ko halāk kar diyā. ²⁵Us dīn Aī ke tamām mard aur aurateṅ māre gae. Kul 12,000 afrād. ²⁶Kyōṅki Yashua ne us waqt tak apnī shamshīr uṭhāe rakhī jab tak Aī ke tamām bāshindoṅ ko halāk na kar diyā gayā. ²⁷Sirf shahr ke maweshī aur lūṭā huā māl bach gayā, kyōṅki is dafā Rab ne hidāyat kī thī ki Isrāīlī use le jā sakte haiṅ.

²⁸Yashua ne Aī ko jalā kar use hameshā ke lie malbe kā ḍher banā diyā. Yih maqām āj tak wirān hai. ²⁹Aī ke bādshāh kī lāsh us ne shām tak daraḥt se laṭkāe rakhī. Phir jab sūraj ḍūbne lagā to Yashua ne apne

logoṅ ko hukm diyā ki bādshāh kī lāsh ko daraḥt se utār deṅ. Tab unhoṅ ne use shahr ke darwāze ke pās phaiṅk kar us par patthar kā baṛā ḍher lagā diyā. Yih ḍher āj tak maujūd hai.

Aibāl Pahār par Ahd kī Tajdīd

³⁰Us waqt Yashua ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tāzīm meṅ Aibāl Pahār par qurbāngāh banāī ³¹jis tarah Rab ke ḳhādīm Mūsā ne Isrāīliyoṅ ko hukm diyā thā. Us ne use Mūsā kī Shariāt kī Kitāb meṅ darj hidāyāt ke mutābiq banāyā. Qurbāngāh ke patthar tarāshe baḡhair lagāe gae. Aur un par lohe kā ālā na chalāyā gayā. Us par unhoṅ ne Rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāṅ pesh kiṅ.

³²Wahāñ Yashua ne Isrāīliyoṅ kī maujūdagi meṅ pattharoṅ par Mūsā kī shariāt dubārā likh dī. ³³Phir buzurgoṅ, nigahbānoṅ aur qāziyoṅ ke sāth mil kar tamām Isrāīlī do gurohoṅ meṅ taqsīm hue. Pardesī bhī un meṅ shāmil the. Ek guroh Garizīm Pahār ke sāmne khaṛā huā aur dūsrā Aibāl Pahār ke sāmne. Donoṅ guroh ek dūstre ke muqābil khaṛe rahe jabki Lāwī

ke qabīle ke imām un ke darmiyān khaṛe hue. Unhoñ ne Rab ke ahd kâ sandūq uṭhā rakhā thā. Sab kuchh un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ke kḥādim Mūsā ne Isrāīliyon ko barkat dene ke lie dī thīn.

³⁴Phir Yashua ne shariāt ki tamām bâton ki tilāwat kī, us ki barakāt bhī aur us ki lānateñ bhī. Sab kuchh us ne waisā hī paṛhā jaisā ki Shariāt ki Kitāb meñ darj thā. ³⁵Jo bhī hukm Mūsā ne diyā thā us kâ ek bhī lafz na rahā jis ki tilāwat Yashua ne tamām Isrāīliyon ki pūrī jamāt ke sāmne na kī ho. Aur sab ne yih bāteñ sunīn. Is meñ aurateñ, bachche aur un ke darmiyān rahne wāle pardesī sab shāmil the.

Jibaūnī Yashua ko Dhokā

Dete Haiñ

9 In bâton ki khabar Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke tamām bādshāhoñ tak pahuñchī, kḥāh wuh pahārī ilāqe, maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe yā sāhili ilāqe meñ Lubnān tak rahte the. Un ki yih qaumeñ thīn: Hittī, Amorī, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī.

²Ab yih Yashua aur Isrāīliyon se laṛne ke lie jamā hue.

³Lekin jab Jibaūn Shahr ke bāshindoñ ko patā chalā ki Yashua ne Yarihū aur Ai ke sāth kyā kiyā hai ⁴to unhoñ ne ek chāl chālī. Apne sāth safr ke lie khānā le kar wuh Yashua ke pās chal paṛe. Un ke gadhoñ par kḥastāhāl boriyān aur mai ki aisī purānī aur ghisi-phaṭī mashkeñ ladī huī thīn jin ki bār bār marammat huī thī. ⁵Mardoñ ne aise purāne jūte pahan rakhe the jin par jagah jagah paiwand lage hue the. Un ke kapṛe bhī ghise-phaṭe the, aur safr ke lie jo roṭī un ke pās thī wuh kḥushk aur ṭukṛe ṭukṛe ho gai thī. ⁶Aisī hālat meñ wuh Yashua ke pās Jiljāl ki khaimāgāh meñ pahuñch gae. Unhoñ ne us se aur bāqī Isrāīlī mardoñ se kahā, “Ham ek dūr-darāz mulk se āe haiñ. Āeñ, hamāre sāth muāhadā karen.”

⁷Lekin Isrāīliyon ne Hiwwiyon se kahā, “Shāyad āp hamāre ilāqe ke bīch meñ kahīn baste haiñ. Agar aisā hai to ham kis tarah āp se muāhadā kar sakte haiñ?”

⁸Wuh Yashua se bole, “Ham āp ki kḥidmat ke lie hāzir haiñ.”

Yashua ne pūchhā, “Āp kaun haiñ aur kahāñ se āe haiñ?”⁹Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ke kḥādīm āp ke Kḥudā ke nām ke bāis ek nihāyat dūr-darāz mulk se āe haiñ. Kyonki us kī kḥabar ham tak pahuñch gaī hai, aur ham ne wuh sab kuchh sun liyā hai jo us ne Mīsr meñ¹⁰ aur Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ rahne wāle do bādshāhoñ ke sāth kiya yāñi Hasbon ke bādshāh Sihon aur Basan ke bādshāh Oj ke sāth jo Astārāt meñ rahtā thā.¹¹Tab hamāre buzurgoñ balki hamāre mulk ke tamām bāshindoñ ne ham se kahā, ‘Safr ke lie khānā le kar un se milne jāeñ. Un se bāt karen kī ham āp kī kḥidmat ke lie hāzir haiñ. Āeñ, hamāre sāth muāhadā karen.’¹²Hamārī yih roṭī abhī garm thī jab ham ise safr ke lie apne sāth le kar āp se milne ke lie apne gharoñ se rawānā hue. Aur ab āp kḥud dekh sakte haiñ kī yih kḥushk aur ṭukre ṭukre ho gaī hai.¹³Aur mai kī in mashkoñ kī ghisī-phaṭī hālat dekheñ. Bharte waqt yih nai aur lachakdār thiñ. Yihī hamāre kaproñ aur jūtoñ kī hālat bhī hai. Safr karte karte yih kḥatm ho gae haiñ.”

¹⁴Isrāīliyoñ ne musāfiroñ kā kuchh khānā liyā. Afsos, unhoñ ne Rab se hidāyat na māngī.¹⁵Phir Yashua ne un ke sāth sulah kā muāhadā kiya aur jamāt ke rāhnumāoñ ne qasam khā kar us kī tasdiq kī. Muāhade meñ Isrāīl ne wādā kiya kī Jibaūniyoñ ko jīne degā.

¹⁶Tīn dīn guzare to Isrāīliyoñ ko patā chalā kī Jibaūnī hamāre qarīb hī aur hamāre ilāqe ke ain bīch meñ rahte haiñ.¹⁷Isrāīlī rawānā hue aur tīsre dīn un ke shahroñ ke pās pahuñche jin ke nām Jibaūn, Kafīrā, Bairot aur Qiriyat-yārīm the.¹⁸Lekin chūñki jamāt ke rāhnumāoñ ne Rab Isrāīl ke Kḥudā kī qasam khā kar un se wādā kiya thā is lie unhoñ ne Jibaūniyoñ ko halāk na kiya. Pūrī jamāt rāhnumāoñ par buṛbuṛāne lagī,¹⁹lekin unhoñ ne jawāb meñ kahā, “Ham ne Rab Isrāīl ke Kḥudā kī qasam khā kar un se wādā kiya, aur ab ham unheñ chheṛ nahīñ sakte.²⁰Chunāñche ham unheñ jīne deñge aur wuh qasam na toṛeñge jo ham ne un ke sāth khāi. Aisā na ho kī Allāh kā ghazab ham par nāzil ho jāe.²¹Unheñ jīne do.” Phir faislā yih huā kī Jibaūnī

lakaṛhāre aur pānī bharne wāle ban kar pūrī jamāt kī kḥidmat karen. Yoñ Isrāīlī rāhnumāon kā un ke sāth wādā qāym rahā.

²²Yashua ne Jibaūniyoñ ko bulā kar kahā, “Tum ne hamen dhokā de kar kyon kahā ki ham āp se nihāyat dūr rahte haiñ hālāñki tum hamāre ilāqe ke bīch meñ hī rahte ho? ²³Chunāñche ab tum par lānat ho. Tum lakaṛhāre aur pānī bharne wāle ban kar hameshā ke lie mere Kḥudā ke ghar kī kḥidmat karoge.”

²⁴Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ke kḥādimoñ ko sāf batāyā gayā thā ki Rab āp ke Kḥudā ne apne kḥādīm Mūsā ko kyā hukm diyā thā, ki use āp ko pūrā mulk denā aur āp ke āge āge tamām bāshindoñ ko halāk karnā hai. Yih sun kar ham bahut ḍar gae ki hamārī jān nahīn bachegī. Isī lie ham ne yih sab kuchh kiyā. ²⁵Ab ham āp ke hāth meñ haiñ. Hamāre sāth wuh kuchh karen jo āp ko achchhā aur ṭhik lagtā hai.”

²⁶Chunāñche Yashua ne unheñ Isrāīliyoñ se bachāyā, aur unhoñ ne Jibaūniyoñ ko halāk na kiyā. ²⁷Usī din us ne Jibaūniyoñ ko lakaṛhāre aur pānī bharne wāle banā diyā tāki wuh jamāt aur Rab kī us qurbāngāh

kī kḥidmat karen jis kā maqām Rab ko abhī chunanā thā. Aur yih log āj tak yihī kuchh karte haiñ.

Amoriyoñ kī Shikast

10 Yarūshalam ke bādshāh Adūnī-sidq ko khabar mili ki Yashua ne Aī par yoñ qabzā karke use mukammal taur par tabāh kar diyā hai jis tarah us ne Yarīhū aur us ke bādshāh ke sāth bhī kiyā thā. Use yih ittalā bhī dī gai ki Jibaūn ke bāshinde Isrāīliyoñ ke sāth sulah kā muāhadā karke un ke darmiyān rah rahe haiñ. ²Yih sun kar wuh aur us kī qaum nihāyat ḍar gae. Kyonki Jibaūn baṛā shahr thā. Wuh ahmiyat ke lihāz se un shahroñ ke barābar thā jin ke bādshāh the, balki wuh Aī Shahr se bhī baṛā thā, aur us ke tamām mard behtarīn faujī the.

³Chunāñche Yarūshalam ke bādshāh Adūnī-sidq ne apne qāsīd Habrūn ke bādshāh Hūhām, Yarmūt ke bādshāh Pīrām, Lakīs ke bādshāh Yafia aur Ijlūn ke bādshāh Dabīr ke pās bhej die. ⁴Paighām yih thā, “Āen aur Jibaūn par hamlā karne meñ merī madad karen, kyonki us ne Yashua aur Isrāīliyoñ

ke sāth sulah kā muāhadā kar liyā hai.” ⁵Yarūshalam, Habrūn, Yarmūt, Lakīs aur Ijlūn ke yih pāñch Amorī bādshāh muttahid hue. Wuh apne tamām faujiyon ko le kar chal paṛe aur Jibaūn kā muhāsarā karke us se jang karne lage.

⁶Us waqt Yashua ne apne khaime Jiljāl meñ lagāe the. Jibaūn ke logoñ ne use paighām bhej diyā, “Apne kḥādimoñ ko tark na karen. Jaldī se hamāre pās ā kar hamen bachāen! Hamārī madad kijie, kyonki pahārī ilāqe ke tamām Amorī bādshāh hamāre kḥilāf muttahid ho gae haiñ.”

⁷Yih sun kar Yashua apnī pūrī fauj ke sāth Jiljāl se niklā aur Jibaūn ke lie rawānā huā. Us ke behtarīn faujī bhī sab us ke sāth the. ⁸Rab ne Yashua se kahā, “Un se mat ḍarnā, kyonki main unheñ tere hāth meñ kar chukā hūñ. Un meñ se ek bhī terā muqābalā nahīn karne pāegā.” ⁹Aur Yashua ne Jiljāl se sārī rāt safr karte karte achānak dushman par hamlā kiyā. ¹⁰Us waqt Rab ne Isrāīliyon ke deḳhte deḳhte dushman meñ abtarī paidā kar dī, aur unhoñ ne Jibaūn ke qarīb dushman ko

zabardast shikast dī. Isrāīlī Bait-haurūn tak pahunchāne wāle rāste par Amoriyon kā tāqqub karte karte unheñ Aziqā aur Maqqedā tak maut ke ghāṭ utārte gae. ¹¹Aur jab Amorī is rāste par Aziqā kī taraf bhāg rahe the to Rab ne āsmān se un par baṛe baṛe ole barsāe jinhoñ ne Isrāīliyon kī nisbat zyādā dushmanoñ ko halāk kar diyā.

¹²Us din jab Rab ne Amoriyon ko Isrāīl ke hāth meñ kar diyā to Yashua ne Isrāīliyon kī maujūdagi meñ Rab se kahā,

“Ai sūraj, Jibaūn ke ūpar ruk jā!

Ai chāñd, Wādī-e-Aiyālon par ṭhahar jā!”

¹³Tab sūraj ruk gayā, aur chāñd ne āge harkat na kī. Jab tak kī Isrāīl ne apne dushmanoñ se pūrā badlā na le liyā us waqt tak wuh ruke rahe. Is bāt kā zikr Yāshar kī Kitāb meñ kiyā gayā hai. Sūraj āsmān ke bīch meñ ruk gayā aur taqrīban ek pūre din ke daurān ghurūb na huā. ¹⁴Yih din munfarid thā. Rab ne insān kī is tarah kī duā na kabhī is se pahle, na kabhī is ke bād sunī. Kyonki Rab kḥud Isrāīl ke lie laṛ rahā thā. ¹⁵Is ke bād Yashua pūre Isrāīl samet Jiljāl kī kḥaimāgāh meñ laṭ āyā.

Pānch Amorī Bādshāhoṅ**kī Giriftārī**

¹⁶Lekin pānchoṅ Amorī bādshāh farār ho kar Maqqedā ke ek ghār meṅ chhup gae the. ¹⁷Yashua ko ittalā dī gāi ¹⁸to us ne kahā, “Kuchh baṛe baṛe patthar luṛhkā kar ghār kā muñh band karnā, aur kuchh ādmī us kī pahrādārī karen. ¹⁹Lekin bāqī log na ruken balki dushmanoṅ kā tāqqub karke pīchhe se unheṅ mārte jāen. Unheṅ dubārā apne shahroṅ meṅ dākḥil hone kā mauqā mat denā, kyonki Rab āp ke Ḳhudā ne unheṅ āp ke hāth meṅ kar diyā hai.” ²⁰Chunānche Yashua aur bāqī Isrāīli unheṅ halāk karte rahe, aur kam hī apne shahroṅ kī fasīl meṅ dākḥil ho sake. ²¹Is ke bād pūrī fauj saḥih-salāmat Yashua ke pās Maqqedā kī lashkargāh meṅ wāpas pahunch gāi.

Ab se kisī meṅ bhī Isrāīliyoṅ ko dhamkī dene kī jurrat na rahī.

²²Phir Yashua ne kahā, “Ġhār ke muñh ko khol kar yih pānch bādshāh mere pās nikāl lāen.”

²³Log ghār ko khol kar Yarūshalam, Habrūn, Yarmūt, Lakīs aur Ijlūn ke bādshāhoṅ ko Yashua ke pās nikāl

lāe. ²⁴Yashua ne Isrāīl ke mardon ko bulā kar apne sāth khaṛe fauji afsaroṅ se kahā, “Idhar ā kar apne pairon ko bādshāhoṅ kī gardanoṅ par rakh deṅ.” Afsaroṅ ne aisā hī kiya. ²⁵Phir Yashua ne un se kahā, “Na ḍaren aur na hauslā hāren. Mazbūt aur diler hoṅ. Rab yihī kuchh un tamām dushmanoṅ ke sāth karegā jin se āp laṛenge.” ²⁶Yih kah kar us ne bādshāhoṅ ko halāk karke un kī lāsheṅ pānch daraḥtoṅ se laṭkā diṅ. Wahān wuh shām tak laṭkī rahiṅ. ²⁷Jab sūraj ḍūbne lagā to logoṅ ne Yashua ke hukm par lāsheṅ utār kar us ghār meṅ phaiṅk diṅ jis meṅ bādshāh chhup gae the. Phir unhoṅ ne ghār ke muñh ko baṛe baṛe pattharoṅ se band kar diyā. Yih patthar āj tak wahān paṛe hue haiṅ.

Mazīd Amorī Shahroṅ par Qabzā

²⁸Us din Maqqedā Yashua ke qabze meṅ ā gayā. Us ne pūre shahr ko talwār se Rab ke lie maḥsūs karke tabāh kar diyā. Bādshāh samet sab halāk hue aur ek bhī na bachā. Shahr ke bādshāh ke sāth us ne wuh sulūk kiya jo us ne Yariḥū ke bādshāh ke sāth kiya thā.

²⁹Phir Yashua ne tamām Isrāīliyoñ ke sāth wahāñ se āge nikal kar Libnā par hamlā kiyā.

³⁰Rab ne us shahr aur us ke bādshāh ko bhī Isrāīl ke hāth meñ kar diyā. Yashua ne talwār se shahr ke tamām bāshindoñ ko halāk kiyā, aur ek bhī na bachā. Bādshāh ke sāth us ne wuhī sulūk kiyā jo us ne Yarihū ke bādshāh ke sāth kiyā thā.

³¹Is ke bād us ne tamām Isrāīliyoñ ke sāth Libnā se āge baṛh kar Lakīs kā muhāsarā kiyā. Jab us ne us par hamlā kiyā ³²to Rab ne yih shahr us ke bādshāh samet Isrāīl ke hāth meñ kar diyā. Dūsre din wuh Yashua ke qabze meñ ā gayā. Shahr ke sāre bāshindoñ ko us ne talwār se halāk kiyā, jis tarah ki us ne Libnā ke sāth bhī kiyā thā. ³³Sāth sāth Yashua ne Jazar ke bādshāh Hūram aur us ke logoñ ko bhī shikast dī jo Lakīs kī madad karne ke lie āe the. Un meñ se ek bhī na bachā.

³⁴Phir Yashua ne tamām Isrāīliyoñ ke sāth Lakīs se āge baṛh kar Ijlūn kā muhāsarā kar liyā. Usī din unhoñ ne us par hamlā karke ³⁵us par qabzā kar liyā. Jis tarah Lakīs ke sāth huā usī tarah Ijlūn ke sāth bhī kiyā gayā yāñi shahr ke

tamām bāshinde talwār se halāk hue.

³⁶Is ke bād Yashua ne tamām Isrāīliyoñ ke sāth Ijlūn se āge baṛh kar Habrūn par hamlā kiyā. ³⁷Shahr par qabzā karke unhoñ ne bādshāh, irdgird kī ābādiyāñ aur bāshinde sab ke sab tah-e-teḡh kar die. Koī na bachā. Ijlūn kī tarah unhoñ ne use pūre taur par tamām bāshindoñ samet Rab ke lie maḡhsūs karke tabāh kar diyā.

³⁸Phir Yashua tamām Isrāīliyoñ ke sāth muṛ kar Dabīr kī taraf baṛh gayā. Us par hamlā karke ³⁹us ne shahr, us ke bādshāh aur irdgird kī ābādiyoñ par qabzā kar liyā. Sab ko nest kar diyā gayā, ek bhī na bachā. Yoñ Dabīr ke sāth wuh kuchh huā jo pahle Habrūn aur Libnā us ke bādshāh samet huā thā.

⁴⁰Is tarah Yashua ne junūbī Kanān ke tamām bādshāhoñ ko shikast de kar un ke pūre mulk par qabzā kar liyā yāñi mulk ke pahārī ilāqe par, junūb ke Dasht-e-Najab par, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe par aur Wādī-e-Yardan ke maḡhrib meñ wāqe pahārī ḡhalānoñ par. Us ne kisī ko bhī bachne na diyā balki har jāndār ko Rab ke lie maḡhsūs karke halāk kar

diyā. Yih sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab Isrāil ke Ḳhudā ne hukm diyā thā.

⁴¹Yashua ne unheñ Qādis-barniā se le kar Ġhazzā tak aur Jushan ke pūre ilāqe se le kar Jibaūn tak shikast dī. ⁴²In tamām bādshāhoñ aur un ke mamālik par Yashua ne ek hī waqt fatah pāi, kyonki Isrāil kā Ḳhudā Isrāil ke lie laṛā.

⁴³Is ke bād Yashua tamām Isrāiliyoñ ke sāth Jiljāl ki ḵhaimāgāh meñ lauṭ āyā.

Shimālī Ittihādiyoñ par Fatah

11 Jab Hasūr ke bādshāh Yābīn ko in wāqiyāt ki ḵhabar mili to us ne Madūn ke bādshāh Yūbāb aur Simron aur Akshāf ke bādshāhoñ ko paighām bheje. ²Is ke alāwā us ne un bādshāhoñ ko paighām bheje jo shimāl meñ the yāñi shimālī pahārī ilāqe meñ, Wādī-e-Yardan ke us hisse meñ jo Kinnarat yāñi Galīl ke junūb meñ hai, maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe meñ, maḡhrib meñ wāqe Nāfat-dor meñ ³aur Kanān ke mashriq aur maḡhrib meñ. Yābīn ne Amoriyoñ, Hittiyōñ, Farizziyōñ, pahārī ilāqe ke Yabūsiyoñ aur

Harmūn Pahār ke dāman meñ wāqe Mulk-e-Misfāh ke Hiwwiyoñ ko bhī paighām bheje.

⁴Chunāñche yih apñi tamām faujōñ ko le kar jang ke lie nikle. Un ke ādmī samundar ke sāhil ki ret ki mānind beshumār the. Un ke pās muta'addid ghoṛe aur rath bhī the. ⁵In tamām bādshāhoñ ne Isrāil se laṛne ke lie muttahid ho kar apne ḵhaime Marūm ke Chashme par lagā die.

⁶Rab ne Yashua se kahā, “Un se mat ḍarnā, kyonki kal isī waqt tak main ne un sab ko halāk karke Isrāil ke hawāle kar diyā hogā. Tujhe un ke ghoṛōñ ki koñchoñ ko kāṭnā aur un ke rathōñ ko jalā denā hai.” ⁷Chunāñche Yashua apne tamām faujiyoñ ko le kar Marūm ke Chashme par āyā aur achānak dushman par hamlā kiyā. ⁸Aur Rab ne dushmanōñ ko Isrāiliyoñ ke hawāle kar diyā. Isrāiliyoñ ne unheñ shikast dī aur un kā tāqqub karte karte shimāl meñ baṛe shahr Saidā aur Misrafāt-māym tak jā pahuñche. Isī tarah unhoñ ne mashriq meñ Wādī-e-Misfāh tak bhī un kā tāqqub kiyā. Āḵhir meñ ek bhī na bachā. ⁹Rab ki hidāyat ke mutābiq Yashua ne dushman ke

ghoṛoṇ kī koñchoṇ ko kaṭwā kar us ke rathoṇ ko jalā diyā.

Shimālī Kanān par Qabzā

¹⁰Phir Yashua wāpas āyā aur Hasūr ko apne qabze meṇ le liyā. Hasūr un tamām bādshāhatoṇ kā sadr maqām thā jinheṇ unhoṇ ne shikast dī thī. Isrāīliyoṇ ne shahr ke bādshāh ko mār diyā ¹¹aur shahr ke har jāndār ko Allāh ke hawāle karke halāk kar diyā. Ek bhī na bachā. Phir Yashua ne shahr ko jalā diyā.

¹²Isī tarah Yashua ne un bāqī bādshāhoṇ ke shahroṇ par bhī qabzā kar liyā jo Isrāīl ke k̄hilāf muttahid ho gae the. Har shahr ko us ne Rab ke k̄hādīm Mūsā ke hukm ke mutābiq tabāh kar diyā. Bādshāhoṇ samet sab kuchh nest kar diyā gayā. ¹³Lekin Yashua ne sirf Hasūr ko jalāyā. Pahāriyoṇ par ke bāqī shahroṇ ko us ne rahne diyā. ¹⁴Lūṭ kā jo bhī māl jānwaroṇ samet un meṇ pāyā gayā use Isrāīliyoṇ ne apne pās rakh liyā. Lekin tamām bāshindoṇ ko unhoṇ ne mār ḍālā aur ek bhī na bachne diyā. ¹⁵Kyonki Rab ne apne k̄hādīm Mūsā ko yihī hukm diyā thā, aur

Yashua ne sab kuchh waise hī kiyā jaise Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

¹⁶Yon Yashua ne pūre Kanān par qabzā kar liyā. Is meṇ pahārī ilāqā, pūrā Dasht-e-Najab, Jushan kā pūrā ilāqā, maḡhrib kā nashebī pahārī ilāqā, Wādī-e-Yardan aur Isrāīl ke pahār un ke dāman kī pahāriyoṇ samet shāmil the. ¹⁷Ab Yashua kī pahuñch junūb meṇ Sair kī taraf baṛhne wāle pahār K̄halaq se le kar Lubnān ke maidānī ilāqe ke shahr Bāl-jad tak thī jo Harmūn Pahār ke dāman meṇ thā. Yashua ne in ilāqoṇ ke tamām bādshāhoṇ ko pakaṛ kar mār ḍālā. ¹⁸Lekin in bādshāhoṇ se jang karne meṇ bahut waqt lagā, ¹⁹kyonki Jibaūn meṇ rahne wāle Hiwwiyoṇ ke alāwā kisī bhī shahr ne Isrāīliyoṇ se sulah na kī. Is lie Isrāīl ko un sab par jang karke hī qabzā karnā paṛā. ²⁰Rab hī ne unheṇ akaṛne diyā thā tāki wuh Isrāīl se jang kareṇ aur un par rahm na kiyā jāe balki unheṇ pūre taur par Rab ke hawāle karke halāk kiyā jāe. Lāzim thā ki unheṇ yoṇ nest-o-nābūd kiyā jāe jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

²¹Us waqt Yashua ne un tamām Anāqiyoṇ ko halāk kar diyā jo

Habrūn, Dabīr, Anāb aur un tamām jaghoñ meñ rahte the jo Yahūdāh aur Isrāīl ke pahārī ilāqe meñ thīn. Us ne un sab ko un ke shahroñ samet Allāh ke hawāle karke tabāh kar diyā. ²²Isrāīl ke pūre ilāqe meñ Anāqiyōñ meñ se ek bhī na bachā. Sirf Ġhazzā, Jāt aur Ashdūd meñ kuchh zindā rahe.

²³Ġharz Yashua ne pūre mulk par yōñ qabzā kiyā jis tarah Rab ne Mūsā ko batāyā thā. Phir us ne use qabīlōñ meñ taqsim karke Isrāīl ko mirās meñ de diyā. Jang khatm huī, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

Mūsā kī Futūhāt kā Kḥulāsā

12 Darj-e-zail Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ un bādshāhoñ kī fahrist hai jinheñ Isrāīliyoñ ne shikast dī thī aur jin ke ilāqe par unhoñ ne qabzā kiyā thā. Yih ilāqā junūb meñ Wādī-e-Arnon se le kar shimāl meñ Harmūn Pahār tak thā, aur us meñ Wādī-e-Yardan kā pūrā mashriqī hissā shāmil thā.

²Pahle kā nām Sīhon thā. Wuh Amoriyoñ kā bādshāh thā aur us kā dārul-hukūmat Hasbon thā.

Aroīr Shahr yānī Wādī-e-Arnon ke darmiyān se le kar Ammoniyōñ kī sarhad Dariyā-e-Yabboq tak sārā ilāqā us kī girift meñ thā. Is meñ Jiliyād kā ādhā hissā bhī shāmil thā. ³Is ke alāwā Sīhon kā qabzā Dariyā-e-Yardan ke pūre mashriqī kināre par Kinnarat yānī Galīl kī Jhīl se le kar Bahīrā-e-Murdār ke pās shahr Bait-yasīmot tak balki us ke junūb meñ pahārī silsile Pīsgā ke dāman tak thā.

⁴Dūsra bādshāh jis ne shikast khāī thī Basan kā bādshāh Oj thā. Wuh Rafāīyoñ ke dewqāmat qabīle meñ se bāqī rah gayā thā, aur us kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the. ⁵Shimāl meñ us kī saltanat kī sarhad Harmūn Pahār thī aur mashriq meñ Salkā Shahr. Basan kā tamām ilāqā Jasūriyoñ aur Mākātiyoñ kī sarhad tak us ke hāth meñ thā aur isī tarah Jiliyād kā shimālī hissā bādshāh Sīhon kī sarhad tak.

⁶Isrāīl ne Rab ke kḥādīm Mūsā kī rāhnumāī meñ in do bādshāhoñ par fatah pāī thī, aur Mūsā ne yih ilāqā Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke sapurd kiyā thā.

Yashua kī Futūhāt kā Ḳhulāsā

⁷Darj-e-zail Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke un bādshāhoṅ kī fahrist hai jinheṅ Isrāīliyoṅ ne Yashua kī rāhnumāī meṅ shikast dī thī aur jin kī saltanat Wādī-e-Lubnān ke shahr Bāl-jad se le kar Saīr kī taraf baḡhne wāle pahār Ḳhalaq tak thī. Bād meṅ Yashua ne yih sārā mulk Isrāīl ke qabiloṅ meṅ taqsim karke unheṅ mīrās meṅ de diyā ⁸yānī pahārī ilāqā, maḡhrib kā nashebi pahārī ilāqā, Yardan kī Wādī, us ke maḡhrib meṅ wāqē pahārī ḡhalāneṅ, Yahūdāh kā registān aur Dasht-e-Najab. Pahle yih sab kuchh Hittiyōṅ, Amoriyoṅ, Kanāniyoṅ, Farizziyoṅ, Hiwwiyoṅ aur Yabūsiyoṅ ke hāth meṅ thā. Zail ke har shahr kā apnā bādshāh thā, aur har ek ne shikast khāi: ⁹Yarīhū, Aī nazd Baitel, ¹⁰Yarūshalam, Habrūn, ¹¹Yarmūt, Lakīs, ¹²Ijlūn, Jazar, ¹³Dabīr, Jidar, ¹⁴Hurmā, Arād, ¹⁵Libnā, Adullām, ¹⁶Maqqedā, Baitel, ¹⁷Taffuah, Hifar, ¹⁸Afiq, Lashsharūn, ¹⁹Madūn, Hasūr, ²⁰Simron-maron, Akshāf, ²¹Tānak, Majiddo, ²²Qādis, Karmil kā Yuqniyām, ²³Nāfat-dor meṅ wāqē

Dor, Jiljāl kā Goim ²⁴aur Tirzā. Bādshāhoṅ kī kul tādād 31 thī.

Kanān ke Bāqī Ilāqoṅ par Qabzā Karne kā Hukm

13 Jab Yashua būḡhā thā to Rab ne us se kahā, “Tū bahut būḡhā ho chukā hai, lekin abhī kāfī kuchh bāqī rah gayā hai jis par qabzā karne kī zarūrat hai. ²⁻³Is meṅ Filistiyōṅ ke tamām ilāqē un ke shāhī shahroṅ Ḡhazzā, Ashdūd, Askqalūn, Jāt aur Aqrūn samet shāmil haiṅ aur isī tarah Jasūr kā ilāqā jis kī junūbī sarhad Wādī-e-Saihūr hai jo Misr ke mashriq meṅ hai aur jis kī shimālī sarhad Aqrūn hai. Use bhī Mulk-e-Kanān kā hissā qarār diyā jātā hai. Awwiyoṅ kā ilāqā bhī ⁴jo junūb meṅ hai ab tak Isrāīl ke qabze meṅ nahīn āyā. Yihī bāt shimāl par bhī sādiq ātī hai. Saidāniyoṅ ke shahr Ma’ārā se le kar Afiq Shahr aur Amoriyoṅ kī sarhad tak sab kuchh ab tak Isrāīl kī hukūmat se bāhar hai. ⁵Is ke alāwā jabliyoṅ kā mulk aur mashriq meṅ pūrā Lubnān Harmūn Pahār ke dāman meṅ Bāl-jad se le kar Labo-hamāt tak bāqī rah gayā hai. ⁶Is meṅ un Saidāniyoṅ kā tamām

ilāqā bhī shāmil hai jo Lubnān ke pahārōn aur Misrafāt-māym ke darmiyān ke pahārī ilāqe meñ ābād haiñ. Isrāīliyon ke baḥte baḥte main khud hī in logon ko un ke sāmne se nikāl dūngā. Lekin lāzim hai ki tū qurā ḍāl kar yih pūrā mulk mere hukm ke mutābiq Isrāīliyon meñ taqsim kare. ⁷Use nau baqī qabilon aur Manassī ke ādhe qabile ko wirāsat meñ de de.”

Yardan ke Mashriq meñ

Mulk kī Taqsim

⁸Rab kā khādīm Mūsā Rūbin, Jad aur Manassī ke baqī ādhe qabile ko Dariyā-e-Yardan kā mashriqī ilāqā de chukā thā. ⁹⁻¹⁰Yon Hasbon ke Amori bādshāh Sihon ke tamām shahr un ke qabze meñ ā gae the yānī junūbī Wādī-e-Arnon ke kināre par shahr Aroir aur usī wādī ke bīch ke shahr se le kar shimāl meñ Ammoniyon kī sarhad tak. Dibon aur Midabā ke darmiyān kā maidān-e-murtafā bhī is meñ shāmil thā ¹¹aur isī tarah Jiliyād, Jasuriyon aur Mākatiyon kā ilāqā, Harmūn kā pahārī ilāqā aur Salkā Shahr tak Basan kā sārā ilāqā bhī.

¹²Pahle yih sārā ilāqā Basan ke bādshāh Oj ke qabze meñ thā jis kī hukumat ke markaz Astārāt aur Idraī the. Rafaiyon ke dewqāmat qabile se sirf Oj baqī rah gayā thā. Mūsā kī rahnumāi ke taht Isrāīliyon ne us ilāqe par fatah pā kar tamām bāshindon ko nikāl diyā thā. ¹³Sirf Jasurī aur Mākātī baqī rah gae the, aur yih āj tak Isrāīliyon ke darmiyān rahte haiñ.

¹⁴Sirf Lāwī ke qabile ko koī zamīn na milī, kyonki un kā maurūsī hissā jalne wālī wuh qurbāniyān haiñ jo Rab Isrāil ke Khudā ke lie chaḥhāī jāti haiñ. Rab ne yihī kuchh Mūsā ko batāyā thā.

Rūbin kā Qabāyli Ilāqā

¹⁵Mūsā ne Rūbin ke qabile ko us ke kunbon ke mutābiq zail kā ilāqā diyā. ¹⁶Wādī-e-Arnon ke kināre par shahr Aroir aur usī wādī ke bīch ke shahr se le kar Midabā ¹⁷aur Hasbon tak. Wahān ke maidān-e-murtafā par wāqe tamām shahr bhī Rūbin ke sapurd kie gae yānī Dibon, Bāmāt-bāl, Bait-bāl-maūn, ¹⁸Yahaz, Qadīmāt, Mifāt, ¹⁹Qiriyatāym, Sibmāh, Zirat-us-sahar jo Bahirā-e-Murdār ke

mashriq meñ wāqe pahārī ilāqe meñ hai, ²⁰Bait-faḡhūr, Pīsgā ke pahārī silsile par maujūd ābādiyān aur Bait-yasīmot. ²¹Maidān-e-murtafā ke tamām shahr Rūbin ke qabīle ko die gae yānī Amoriyon ke bādshāh Sīhon kī pūrī bādshāhī jis kā dārul-hukūmat Hasbon Shahr thā. Mūsā ne Sīhon ko mār ḍālā thā aur us ke sāth pānch Midiyānī ra'īson ko bhī jinheñ Sīhon ne apne mulk meñ muqarrar kiyā thā. In ra'īson ke nām Iwī, Raqam, Sūr, Hūr aur Rabā the. ²²Jin logon ko us waqt mārā gayā un meñ se Bilām bin Baor bhī thā jo ḡhaibdān thā. ²³Rūbin ke qabīle kī maḡhribī sarhad Dariyā-e-Yardan thī. Yihī shahr aur ābādiyān Rūbin ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq dī gaiñ, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīn.

Jad ke Qabīle kā Ilāqā

²⁴Mūsā ne Jad ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq zail kā ilāqā diyā. ²⁵Yāzer kā ilāqā, Jiliyād ke tamām shahr, Ammoniyon kā ādhā hissā Rabbā ke qarīb shahr Aroir tak ²⁶⁻²⁷aur Hasbon ke bādshāh Sīhon kī bādshāhī kā bāqī shimālī hissā yānī Hasbon,

Rāmatul-Misfāh aur Batūnīm ke darmiyān kā ilāqā aur Mahanāym aur Dabīr ke darmiyān kā ilāqā. Is ke alāwā Jad ko Wādī-e-Yardan kā wuh mashriqī hissā bhī mil gayā jo Bait-hāram, Bait-nimrā, Sukkāat aur Safon par mushtamil thā. Yon us kī shimālī sarhad Kinnarat yānī Galīl kī Jhīl kā junūbī kinārā thā. ²⁸Yihī shahr aur ābādiyān Jad ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq dī gaiñ, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīn.

Manassī ke Mashriqī Hisse

kā Ilāqā

²⁹Jo ilāqā Mūsā ne Manassī ke ādhe hisse ko us ke kunbon ke mutābiq diyā thā ³⁰wuh Mahanāym se le kar shimāl meñ Oj Bādshāh kī tamām bādshāhī par mushtamil thā. Us meñ Mulk-e-Basan aur wuh 60 ābādiyān shāmil thin jin par Yāir ne fatah pāī thī. ³¹Jiliyād kā ādhā hissā Oj kī hukūmat ke do marākiz Astārāt aur Idraī samet Makīr bin Manassī kī aulād ko us ke kunbon ke mutābiq diyā gayā. ³²Mūsā ne in maurūsī zamīnon kī taqsim us waqt kī thī jab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Moāb ke maidānī

ilāqe meñ Yarihū Shahr ke muqābil thā.

³³Lekin Lāwī ko Mūsā se koi maurūsī zamīn nahīn milī thī, kyonki Rab Isrāil kā Ḳhudā un kā maurūsī hissā hai jis tarah us ne un se wādā kiyā thā.

Kanān kī Taqsīm

14 Isrāil ke bāqī sārhe nau qabiloñ ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ yānī Mulk-e-Kanān meñ zamīn mil gai. Is ke lie Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabiloñ ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ne ²qurā dāl kar muqarrar kiyā ki har qabile ko kaun kaun-sā ilāqā mil jāe. Yoñ waisā hī huā jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā. ³⁻⁴Mūsā aṛhāi qabiloñ ko un kī maurūsī zamīn Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ de chukā thā, kyonki Yūsuf kī aulād ke do qabile Manassī aur Ifrāim wujūd meñ āe the. Lekin Lāwiyon ko un ke darmiyān zamīn na milī. Isrāiliyon ne Lāwiyon ko zamīn na dī balki unheñ sirf rihāish ke lie shahr aur rewaṛon ke lie charāgāheñ dīn. ⁵Yoñ unhoñ ne zamīn ko unhiñ hidāyāt ke mutābiq

taqsīm kiyā jo Rab ne Mūsā ko dī thiñ.

Kālib Habrūn Pāne kī

Guzārish Kartā Hai

⁶Jilāl meñ Yahūdāh ke qabile ke mard Yashua ke pās āe. Yafunnā Qanizzī kā beṭā Kālib bhī un ke sāth thā. Us ne Yashua se kahā, “Āp ko yād hai ki Rab ne mard-e-Ḳhudā Mūsā se āp ke aur mere bāre meñ kyā kuchh kahā jab ham Qādis-barnīa meñ the. ⁷Main 40 sāl kā thā jab Rab ke ḵhādīm Mūsā ne mujhe Mulk-e-Kanān kā jāyza lene ke lie Qādis-barnīa se bhej diyā. Jab wāpas āyā to main ne Mūsā ko diyānatdārī se sab kuchh batāyā jo dekhā thā. ⁸Afsos ki jo bhāi mere sāth gae the unhoñ ne logon ko ḍarāyā. Lekin main Rab apne Ḳhudā kā wafādār rahā. ⁹Us din Mūsā ne qasam khā kar mujh se wādā kiyā, ‘Jis zamīn par tere pānw chale haiñ wuh hameshā tak terī aur terī aulād kī wirāsat meñ rahegi. Kyonki tū Rab mere Ḳhudā kā wafādār rahā hai.’ ¹⁰Aur ab aisā hī huā hai jis tarah Rab ne wādā kiyā thā. Us ne mujhe ab tak zindā rahne diyā hai. Rab ko Mūsā se yih

bāt kie 45 sāl guzar gae haiñ. Us säre arse meñ ham registān meñ ghūmte-phirte rahe haiñ. Āj maiñ 85 sāl kā hūñ, ¹¹aur ab tak utnā hī tāqatwar hūñ jitnā ki us waqt thā jab maiñ jāsūs thā. Ab tak merī bāhar nikalne aur jang karne kī wuhī quwwat qāym hai. ¹²Ab mujhe wuh pahārī ilāqā de deñ jis kā wādā Rab ne us dīn mujh se kiya thā. Āp ne khud sunā hai ki Anāqī wahāñ baṛe qilāband shahron meñ baste haiñ. Lekin shāyad Rab mere sāth ho aur maiñ unheñ nikāl dūñ jis tarah us ne farmāya hai.”

¹³Tab Yashua ne Kālib bin Yafunnā ko barkat de kar use wirāsat meñ Habrūn de diya. ¹⁴⁻¹⁵Pahle Habrūn Qiriyat-arbā yāni Arbā kā Shahr kahlātā thā. Arbā Anāqiyon kā sab se baṛā ādmī thā. Āj tak yih shahr Kālib kī aulād kī milkiyat rahī hai. Wajah yih hai ki Kālib Rab Isrāil ke Khudā kā wafādār rahā. Phir jang khatm huī, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

Yahūdāh kī Sarhadden

15 Jab Isrāiliyon ne qurā dāl kar mulk ko taqsim kiya to

Yahūdāh ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq Kanān kā junūbī hissā mil gayā. Is ilāqe kī sarhad Mulk-e-Adom aur intahāi junūb meñ Sīn kā registān thā.

²Yahūdāh kī junūbī sarhad Bahīrā-e-Murdār ke junūbī sire se shurū ho kar ³junūb kī taraf chaltī chaltī Darrā-e-Aqrabbīm pahuñch gai. Wahāñ se wuh Sīn kī taraf jāri huī aur Qādis-barnīa ke junūb meñ se āge nikal kar Hasron tak pahuñch gai. Hasron se wuh Addār kī taraf chaṛh gai aur phir Qarqā kī taraf muṛī. ⁴Is ke bād wuh Azmūn se ho kar Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr tak pahuñch gai jis ke sāth sāth chaltī huī wuh samundar par khatm huī. Yih Yahūdāh kī junūbī sarhad thī.

⁵Mashriq meñ us kī sarhad Bahīrā-e-Murdār ke sāth sāth chal kar wahāñ khatm huī jahāñ Dariyā-e-Yardan Bahīrā-e-Murdār meñ bahtā hai.

Yahūdāh kī shimālī sarhad yihīn se shurū ho kar ⁶Bait-hujlāh kī taraf chaṛh gai, phir Bait-arābā ke shimāl meñ se guzar kar Rūbin ke beṛe Bohan ke patthar tak pahuñch gai. ⁷Wahāñ se sarhad Wādī-e-Akūr meñ utar gai aur phir dubārā

Dabīr kī taraf chaṛh gaī. Dabīr se wuh shimāl yānī Jiljāl kī taraf jo Darrā-e-Adummīm ke muqābil hai muṛ gaī. (Yih darrā wādī ke junūb meñ hai.) Yoñ wuh chalti chalti shimālī sarhad Ain-shams aur Ain-rājil tak pahuñch gaī. ⁸Wahāñ se wuh Wādī-e-Bin-hinnūm meñ se guzartī huī Yabūsiyoñ ke shahr Yarūshalam ke junūb meñ se āge nikal gaī aur phir us pahār par chaṛh gaī jo Wādī-e-Bin-hinnūm ke maḡhrib aur Maidān-e-Rafāīm ke shimālī kināre par hai. ⁹Wahāñ sarhad muṛ kar chashmā banām Niftūh kī taraf baṛh gaī aur phir pahārī ilāqe Ifron ke shahroñ ke pās se guzar kar Bālā yānī Qiriyat-yārīm tak pahuñch gaī. ¹⁰Bālā se muṛ kar Yahūdāh kī yih sarhad maḡhrib meñ Saīr ke pahārī ilāqe kī taraf baṛh gaī aur Yārīm Pahār yānī Kaslūn ke shimālī dāman ke sāth sāth chal kar Bait-shams kī taraf utar kar Timnat pahuñch gaī. ¹¹Wahāñ se wuh Aqrūn ke shimāl meñ se guzar gaī aur phir muṛ kar sikkarūn aur Bālā Pahār kī taraf baṛh kar Yabniyel pahuñch gaī. Wahāñ yih shimālī sarhad samundar par ḡhatm huī.

¹²Samundar Mulk-e-Yahūdāh kī maḡhribī sarhad thī. Yihī wuh ilāqā thā jo Yahūdāh ke qabile ko us ke ḡhāndānoñ ke mutābiq mil gayā.

Habrūn aur Dabīr par Fatah

¹³Rab ke hukm ke mutābiq Yashua ne Kālib bin Yafunnā ko us kā hissā Yahūdāh meñ de diyā. Wahāñ use Habrūn Shahr mil gayā. Us waqt us kā nām Qiriyat-arbā thā. (Arbā Anāq kā bāp thā.) ¹⁴Habrūn meñ tīn Anāqī banām Sīsī, Aḡhimān aur Talmī apne gharānoñ samet rahte the. Kālib ne tīnoñ ko Habrūn se nikāl diyā. ¹⁵Phir wuh āge Dabīr ke bāshindoñ se laṛne chalā gayā. Dabīr kā purānā nām Qiriyat-sifar thā. ¹⁶Kālib ne kahā, “Jo Qiriyat-sifar par fatah pā kar qabzā karegā us ke sāth main apnī beṭī Aksā kā rishtā bāndhūngā.” ¹⁷Kālib ke bhāī ḡhutniyel bin Qanaz ne shahr par qabzā kar liyā. Chunāñche Kālib ne us ke sāth apnī beṭī Aksā kī shādī kar dī.

¹⁸Jab Aksā ḡhutniyel ke hāñ jā rahī thī to us ne use ubhārā ki wuh Kālib se koī khet pāne kī darḡhāst kare. Achānak wuh gadhe se utar gaī. Kālib ne pūchhā, “Kyā bāt hai?”

¹⁹Aksā ne jawāb diyā, “Jahez ke lie mujhe ek chīz se nawāzen. Āp ne mujhe Dasht-e-Najab meñ zamīn de dī hai. Ab mujhe chashme bhī de dijie.” Chunānche Kālīb ne use apnī milkiyat meñ se ūpar aur nīche wāle chashme bhī de die.

Yahūdāh ke Qabīle ke Shahr

²⁰Jo maurūsī zamīn Yahūdāh ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq milī ²¹us meñ zail ke shahr shāmil the. Junūb meñ Mulk-e-Adom kī sarhad kī taraf yih shahr the: Qabziyel, Idar, Yajūr, ²²Qīnā, Dīmūnā, Ad’adā, ²³Qādis, Hasūr, Itnān, ²⁴Zif, Talam, Bālot, ²⁵Hasūr-hadattā, Qariyot-hasron yānī Hasūr, ²⁶Amām, Samā, Molādā, ²⁷Hasār-jaddā, Hishmon, Bait-falat, ²⁸Hasār-suāl, Bair-sabā, Bizyotiyāh, ²⁹Bālā, Iyyīm, Azam, ³⁰Iltolad, Kasīl, Hurmā, ³¹Siqlāj, Madmannā, Sansannā, ³²Labāot, Silhīm, Ain aur Rimmon. In shahron kī tādād 29 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jātī thiñ.

³³Mağhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ yih shahr the: Istāl, Sur’ā, Asnā, ³⁴Zanūh, Ain-

jannīm, Taffuah, Ainām, ³⁵Yarmūt, Adullām, Sokā, Azīqā, ³⁶Shāraim, Aditaim aur Jadīrā yānī Jadirataim. In shahron kī tādād 14 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jātī thiñ.

³⁷In ke alāwā yih shahr bhī the: Zanān, Hadāshā, Mijdal-jad, ³⁸Dil’ān, Mīsfāh, Yuqtiyel, ³⁹Lakis, Busqat, Ijlūn, ⁴⁰Kabbūn, Lahmās, Kitlis, ⁴¹Jadīrot, Bait-dajūn, Nāmā aur Maqqedā. In shahron kī tādād 16 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jātī thiñ.

⁴²Is ilāqe meñ yih shahr bhī the: Libnā, Itar, Asan, ⁴³Yiftāh, Asnā, Nasībab, ⁴⁴Qailā, Akzīb aur Maresā. In shahron kī tādād 9 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jātī thiñ.

⁴⁵In ke alāwā yih shahr bhī the: Aqrūn us ke gird-o-nawāh kī ābādiyon aur dehāton samet, ⁴⁶phir Aqrūn se le kar mağhrib kī taraf Ashdūd tak tamām qasbe aur ābādiyān. ⁴⁷Ashdūd khud bhī us ke gird-o-nawāh kī ābādiyon aur dehāton samet is meñ shāmil thā aur isī tarah Ġhazzā us ke gird-o-nawāh kī ābādiyon aur dehāton samet yānī tamām ābādiyān Misr

kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr aur samundar ke sāhil tak.

⁴⁸Pahārī ilāqe ke yih shahr Yahūdāh ke qabīle ke the: Samīr, Yattīr, Sokā, ⁴⁹Dannā, Qiriyat-sannā yānī Dabīr, ⁵⁰Anāb, Istamoh, Anīm, ⁵¹Jushan, Haulūn aur Jīloh. In shahron kī tādād 11 thī, aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyān bhī un ke sāth ginī jāti thīn.

⁵²In ke alāwā yih shahr bhī the: Arāb, Dūmā, Ish‘ān, ⁵³Yanūm, Bait-taffuah, Afīqā, ⁵⁴Humtā, Qiriyat-arbā yānī Habrūn aur Siūr. In shahron kī tādād 9 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us meñ ginī jāti thīn.

⁵⁵In ke alāwā yih shahr bhī the: Maūn, Karmil, Zif, Yūttā, ⁵⁶Yazrael, Yuqdiyām, Zanūh, ⁵⁷Qain, Jibiyā aur Timnat. In shahron kī tādād 10 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁵⁸In ke alāwā yih shahr bhī the: Halhūl, Bait-sūr, Jadūr, ⁵⁹Mārāt, Bait-anot aur Iltaqon. In shahron kī tādād 6 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁶⁰Phir Qiriyat-bāl yānī Qiriyat-yārīm aur Rabbā bhī Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ shāmil the. Har

shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁶¹Registān meñ yih shahr Yahūdāh ke qabīle ke the: Bait-arābā, Middīn, Sakākā, ⁶²Nibsān, Namak kā Shahr aur Ain-jadī. In shahron kī tādād 6 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn.

⁶³Lekin Yahūdāh kā qabīlā Yabūsiyon ko Yarūshalam se nikālne meñ nākām rahā. Is lie un kī aulād āj tak Yahūdāh ke qabīle ke darmiyān rahtī hai.

Ifrāīm aur Manassī kī

Junūbī Sarhad

16 Qurā ḍālne se Yūsuf kī aulād kā ilāqā muqarrar kiyā gayā. Us kī sarhad Yarīhū ke qarīb Dariyā-e-Yardan se shurū hui, shahr ke mashriq meñ chashmon ke pās se guzarī aur registān meñ se chaltī chaltī Baitel ke pahārī ilāqe tak pahuñchī. ²Lūz yānī Baitel se āge nikal kar wuh Arkiyon ke ilāqe meñ Atārāt pahuñchī. ³Wahān se wuh maḡhrib kī taraf utartī utartī Yaflitiyon ke ilāqe meñ dākhlil hui jahān wuh Nashebī Bait-haurūn meñ se guzar kar Jazar ke pichhe

samundar par khatm huī. ⁴Yih us ilāqe kī junūbī sarhad thī jo Yūsuf kī aulād Ifrāīm aur Manassī ke qabīlōn ko wirāsat meñ diyā gayā.

Ifrāīm kā Ilāqā

⁵Ifrāīm ke qabile ko us ke kunboñ ke mutābiq yih ilāqā mil gayā: Us kī junūbī sarhad Atārāt-addār aur Bālāi Bait-haurūn se ho kar ⁶⁻⁸samundar par khatm huī. Us kī shimālī sarhad maḡhrib meñ samundar se shurū huī aur Qānā Nadī ke sāth chaltī chaltī Taffuah tak pahuñchī. Wahān se wuh shimāl kī taraf muḡrī aur Mikmatāh tak pahuñch kar dubārā mashriq kī taraf chalne lagī. Phir wuh Tānat-sailā se ho kar Yānūh pahuñchī. Mashriqī sarhad shimāl meñ Yānūh se shurū huī aur Atārāt se ho kar Dariyā-e-Yardan ke maḡhribī kināre tak utrī aur phir kināre ke sāth junūb kī taraf chaltī chaltī Nārā aur is ke bād Yarihū pahuñchī. Wahān wuh Dariyā-e-Yardan par khatm huī. Yihī Ifrāīm aur us ke kunboñ kī sarhaddeñ thīn.

⁹Is ke alāwā kuchh shahr aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ Ifrāīm ke lie muqarrar kī gaīn jo

Manassī ke ilāqe meñ thīn. ¹⁰Ifrāīm ke mardoñ ne Jazar meñ ābād Kanāniyōn ko na nikālā. Is lie un kī aulād āj tak wahān rahti hai, albattā use begār meñ kām karnā partā hai.

Manassī kā Ilāqā

17 Yūsuf ke pahlauṭhe Manassī kī aulād ko do ilāqe mil gae. Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Makīr ke gharāne ko Jiliyād aur Basan die gae. Makīr Manassī kā pahlauṭhā aur Jiliyād kā bāp thā, aur us kī aulād māhir fauji thī. ²Ab qurā ḍālne se Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ wuh ilāqā muqarrar kiya gayā jahān Manassī ke bāqī beṭōñ kī aulād ko ābād honā thā. In ke chhih kunbe the jin ke nām Abiyazar, Kḡhalaq, Asriyel, Sikam, Hifar aur Samīdā the.

³Silāfihād bin Hifar bin Jiliyād bin Makīr bin Manassī ke beṭe nahīn the balki sirf beṭiyāñ. Un ke nām Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā the. ⁴Yih kḡhawātīn Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qaum ke buzurgoñ ke pās āīn aur kahne lagīn, “Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā ki wuh

hameñ bhī qabāyli ilāqe kā koi hissā de.” Yashua ne Rab kā hukm mān kar na sirf Manassī kī narīnā aulād ko zamīn dī balki unheñ bhī.

⁵Natiye meñ Manassī ke qabile ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ zamīn ke das hisse mil gae aur mashriq meñ Jiliyād aur Basan. ⁶Maḡhrib meñ na sirf Manassī kī narīnā aulād ke ḡhāndānoñ ko zamīn milī balki beṭiyōñ ke ḡhāndānoñ ko bhī. Is ke baraks mashriq meñ Jiliyād kī zamīn sirf narīnā aulād meñ taqsīm kī gai.

⁷Manassī ke qabile ke ilāqe kī sarhad Āshar se shurū huī aur Sikam ke mashriq meñ wāqe Mikmatāh se ho kar junūb kī taraf chaltī huī Ain-taffuah kī ābādī tak pahuñchī. ⁸Taffuah ke gird-o-nawāh kī zamīn Ifrāim kī milkiyat thī, lekin Manassī kī sarhad par ke yih shahr Manassī kī apnī milkiyat the. ⁹Wahāñ se sarhad Qānā Nadi ke junūbī kināre tak utrī. Phir nadi ke sāth chaltī chaltī wuh samundar par ḡhatm huī. Nadi ke junūbī kināre par kuchh shahr Ifrāim kī milkiyat the agarche wuh Manassī ke ilāqe meñ the. ¹⁰Lekin majmūi taur par Manassī kā qabāyli ilāqā Qānā Nadi ke shimāl meñ thā aur

Ifrāim kā ilāqā us ke junūb meñ. Donoñ qabiloñ kā ilāqā maḡhrib meñ samundar par ḡhatm huā. Manassī ke ilāqe ke shimāl meñ Āshar kā qabāyli ilāqā thā aur mashriq meñ Ishkār kā.

¹¹Āshar aur Ishkār ke ilāqoñ ke darj-e-zail shahr Manassī kī milkiyat the: Bait-shān, Ibliyam, Dor yānī Nāfat-dor, Ain-dor, Tānak aur Majiddo un ke gird-o-nawāh kī ābādīyōñ samet. ¹²Lekin Manassī kā qabilā wahāñ ke Kanāniyōñ ko nikāl na sakā balki wuh wahāñ baste rahe. ¹³Bād meñ bhī jab Isrāil kī tāqat baṛh gai to Kanāniyōñ ko nikālā na gayā balki unheñ begār meñ kām karnā paṛā.

Ifrāim aur Manassī Mazīd Zamīn

kā Taqāzā Karte Haiñ

¹⁴Yūsuf ke qabile Ifrāim aur Manassī Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ zamīn pāne ke bād Yashua ke pās āe aur kahne lage, “Āp ne hamāre lie qurā ḡāl kar zamīn kā sirf ek hissā kyoñ muqarrar kiya? Ham to bahut zyādā log haiñ, kyoñki Rab ne hameñ barkat de kar baṛī qaum banāyā hai.”

¹⁵Yashua ne jawāb diyā, “Agar āp itne zyādā haiñ aur āp ke lie Ifrāīm kā pahārī ilāqā kāfī nahīñ hai to phir Farizziyon aur Rafāiyon ke pahārī janglon meñ jāēñ aur unheñ kāt kar kāsht ke qābil banā leñ.”

¹⁶Yūsuf ke qabilon ne kahā, “Pahārī ilāqā hamāre lie kāfī nahīñ hai, aur maidānī ilāqe meñ ābād Kanāniyon ke pās lohe ke rath haiñ, un ke pās bhī jo Wādī-e-Yazrael meñ haiñ aur un ke pās bhī jo Bait-shān aur us ke gird-o-nawāh kī ābādiyon meñ rahte haiñ.”

¹⁷Lekin Yashua ne jawāb meñ kahā, “Āp itnī baṛī aur tāqatwar qaum haiñ ki āp kā ilāqā ek hī hisse par mahdūd nahīñ rahegā ¹⁸balki jangal kā pahārī ilāqā bhī āp kī milkiyat meñ āegā. Us ke janglon ko kāt kar kāsht ke qābil banā leñ to yih tamām ilāqā āp hī kā hogā. Āp bāqī ilāqe par bhī qabzā karke Kanāniyon ko nikāl deñge agarche wuh tāqatwar haiñ aur un ke pās lohe ke rath haiñ.”

Bāqī Sāt Qabilon ko Zamīn

Milti Hai

18 Kanān par ghālib āne ke bād Isrāīl kī pūrī jamāt Sailā Shahr meñ jamā huī. Wahāñ unhoñ ne mulāqāt kā k̄haimā kharā kiyā.

²Ab tak sāt qabilon ko zamīn nahīñ milī thī. ³Yashua ne Isrāīliyon ko samjhā kar kahā, “Āp kitnī der tak sust raheñge? Āp kab tak us mulk par qabzā nahīñ kareñge jo Rab āp ke bāpdādā ke K̄hudā ne āp ko de diyā hai? ⁴Ab har qabile ke tīn tīn ādmiyon ko chun leñ. Unheñ main mulk kā daurā karne ke lie bhej dūngā tāki wuh tamām qabāyli ilāqon kī fahrist taiyār kareñ. Is ke bād wuh mere pās wāpas ā kar ⁵mulk ko sāt ilāqon meñ taqsīm kareñ. Lekin dhyān rakheñ ki junūb meñ Yahūdāh kā ilāqā aur shimāl meñ Ifrāīm aur Manassī kā ilāqā hai. Un kī sarhaddeñ mat chheṛnā! ⁶Wuh ādmī likh leñ ki sāt nae qabāyli ilāqon kī sarhaddeñ kahāñ kahāñ tak haiñ aur phir in kī fahristeñ pesh kareñ. Phir main Rab āp ke K̄hudā ke huzūr muqaddas qurā dāl kar har ek kī zamīn muqarrar

karūnga. ⁷Yād rahe ki Lāwiyon ko koī ilāqā nahīn milnā hai. Un kā hissā yih hai ki wuh Rab ke imām hai. Aur Jad, Rūbin aur Manassī ke ādhe qabīle ko bhī mazīd kuchh nahīn milnā hai, kyonki unheñ Rab ke khādim Mūsā se Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ un kā hissā mil chukā hai.”

⁸Tab wuh ādmī rawānā hone ke lie taiyār hue jinheñ mulk kā daurā karne ke lie chunā gayā thā. Yashua ne unheñ hukm diyā, “Pūre mulk meñ se guzar kar tamām shahron kī fahrist banāen. Jab fahrist mukammal ho jāe to use mere pās le āen. Phir main Sailā meñ Rab ke huzūr āp ke lie qurā ḍāl dūngā.” ⁹Ādmī chale gae aur pūre mulk meñ se guzar kar tamām shahron kī fahrist banā lī. Unhon ne mulk ko sāt hisson meñ taqsim karke tamām tafsīlāt kitāb meñ darj kin aur yih kitāb Sailā kī khaimāgāh meñ Yashua ko de dī. ¹⁰Phir Yashua ne Rab ke huzūr qurā ḍāl kar yih ilāqe bāqī sāt qabilon aur un ke kunbon meñ taqsim kar die.

Binyamīn kā Ilāqā

¹¹Jab qurā ḍālā gayā to Binyamīn ke qabīle aur us ke kunbon ko pahlā hissā mil gayā. Us kī zamīn Yahūdāh aur Yūsuf ke qabilon ke darmiyan thī. ¹²Us kī shimālī sarhad Dariyā-e-Yardan se shurū huī aur Yarihū ke shimāl meñ pahārī ḍhalān par chaḥ kar pahārī ilāqe meñ se maḡrib kī taraf guzarī. Bait-āwan ke bayābān ko pahuñchne par ¹³wuh Lūz yānī Baitel kī taraf baḥ kar shahr ke junūb meñ pahārī ḍhalān par chaltī chaltī āge nikal gai. Wahān se wuh Atārāt-addār aur us pahārī tak pahuñchī jo Nashebī Bait-haurūn ke junūb meñ hai. ¹⁴Phir wuh junūb kī taraf muḥ kar maḡribī sarhad ke taur par Qiriyat-bāl yānī Qiriyat-yārīm ke pās āī jo Yahūdāh ke qabīle kī milkiyat thī. ¹⁵Binyamīn kī junūbī sarhad Qiriyat-yārīm ke maḡribī kināre se shurū ho kar Niftūh chashmā tak pahuñchī. ¹⁶Phir wuh us pahār ke dāman par utar āī jo Wādī-e-Bin-hinnūm ke maḡrib meñ aur Maidān-e-Rafāīm ke shimāl meñ wāqe hai. Is ke bād sarhad Yabūsiyon ke shahr ke junūb meñ

se guzarī aur yoñ Wādī-e-Hinnūm ko pār karke Ain-rājil ke pās āi. ¹⁷Phir wuh shimāl kī taraf muḥ kar Ain-shams ke pās se guzarī aur Darrā-e-Adummīm ke muqābil shahr Jalīlot tak pahuñch kar Rūbin ke beṭe Bohan ke patthar ke pās utar āi. ¹⁸Wahāñ se wuh us ḡhalān ke shimālī ruḡh par se guzarī jo Wādī-e-Yardan ke maḡhribī kināre par hai. Phir wuh wādī meñ utar kar ¹⁹Bait-hujlāh kī shimālī pahārī ḡhalān se guzarī aur Bahīrā-e-Murdār ke shimālī kināre par ḡhatm huī, wahāñ jahāñ Dariyā-e-Yardan us meñ bahtā hai. Yih thī Binyamīn kī junūbī sarhad. ²⁰Us kī mashriqī sarhad Dariyā-e-Yardan thī. Yihī wuh ilāqā thā jo Binyamīn ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq diyā gayā.

²¹Zail ke shahr is ilāqe meñ shāmil the: Yarīhū, Bait-hujlāh, Imaq-qasīs, ²²Bait-arābā, Samraim, Baitel, ²³Awwīm, Fārā, Ufrā, ²⁴Kafarul-ammonī, Ufnī aur Jibā. Yih kul 12 shahr the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thiñ. ²⁵In ke alāwā yih shahr bhī the: Jibaūn, Rāmā, Bairot, ²⁶Misfāh, Kafirā, Mauzā, ²⁷Raqam, Irfael, Tarālā,

²⁸Zilā, Alif, Yabūsiyōñ kā shahr Yarūshalam, Jibiyā aur Qiriyat-yārim. In shahroñ kī tādād 14 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thiñ. Yih tamām shahr Binyamīn aur us ke kunboñ kī milkiyat the.

Shamāūn kā Ilāqā

19 Jab qurā ḡālā gayā to Shamāūn ke qabīle aur us ke kunboñ ko dūsrā hissā mil gayā. Us kī zamīn Yahūdāh ke qabīle ke ilāqe ke darmiyān thī. ²Use yih shahr mil gae: Bair-sabā (Sabā), Molādā, ³Hasār-suāl, Bālā, Azam, ⁴İltolad, Batūl, Hurmā, ⁵Siqlāj, Bait-markabot, Hasār-sūsā, ⁶Bait-labāot aur Sārūhan. In shahroñ kī tādād 13 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thiñ. ⁷In ke alāwā yih chār shahr bhī Shamāūn ke the: Ain, Rimmon, Itar aur Asan. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thiñ. ⁸In shahroñ ke gird-o-nawāh kī tamām ābādiyāñ Bālāt-bair yāñi Najab ke Rāmā tak un ke sāth ginī jāti thiñ. Yih thī Shamāūn aur us ke kunboñ kī milkiyat. ⁹Yih jagheñ is lie

Yahūdāh ke qabīle ke ilāqe se li gaīn ki Yahūdāh kā ilāqā us ke lie bahut zyādā thā. Yihī wajah hai ki Shamāun kā ilāqā Yahūdāh ke bīch meñ hai.

Zabūlūn kā Ilāqā

¹⁰⁻¹²Jab qurā ḍālā gayā to Zabūlūn ke qabīle aur us ke kunboñ ko tistrā hissā mil gayā. Us kī junūbī sarhad Yuqniyām kī nadi se shurū huī aur phir mashriq kī taraf dabāsāt, Mar'alā aur Sārīd se ho kar Kislot-tabūr ke ilāqe tak pahuñchī. Is ke bād wuh muḥ kar mashriqī sarhad ke taur par Dābarat ke pās āī aur chaḥtī chaḥtī Yafia pahuñchī. ¹³Wahān se wuh mazīd mashriq kī taraf baḥtī huī Jāt-hifar, Et-qāzīn aur Rimmon se ho kar Neā ke pās āī. ¹⁴Zabūlūn kī shimālī aur maḡhribī sarhad Hannāton meñ se guzartī guzartī Wādī-e-Iftāhel par khatm huī. ¹⁵Bārah shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet Zabūlūn kī milkiyat meñ āe jin meñ Qattāt, Nahlāl, Simron, Idālā aur Bait-laham shāmil the. ¹⁶Zabūlūn ke qabīle ko yihī kuchh us ke kunboñ ke mutābiq mil gayā.

Ishkār kā Ilāqā

¹⁷Jab qurā ḍālā gayā to Ishkār ke qabīle aur us ke kunboñ ko chauthā hissā mil gayā. ¹⁸Us kā ilāqā Yazrael se le kar shimāl kī taraf phail gayā. Yih shahr us meñ shāmil the: Kasūlot, Shūnīm, ¹⁹Hafāraim, Shiyūn, Anākharat, ²⁰Rabbīt, Qisiyon, Ibaz, ²¹Raimat, Ain-jannīm, Ain-haddā aur Bait-fassīs. ²²Shimāl meñ yih sarhad Tabūr Pahār se shurū huī aur shaḥsūmā aur Bait-shams se ho kar Dariyā-e-Yardan tak utar āī. 16 shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet Ishkār kī milkiyat meñ āe. ²³Use yih pūrā ilāqā us ke kunboñ ke mutābiq mil gayā.

Āshar kā Ilāqā

²⁴Jab qurā ḍālā gayā to Āshar ke qabīle aur us ke kunboñ ko pāñchwān hissā mil gayā. ²⁵Us ke ilāqe meñ yih shahr shāmil the: Kḥilqat, Halī, Batan, Akshāf, ²⁶Alammalik, Am'ād aur Misāl. Us kī sarhad samundar ke sāth sāth chaltī huī Karmil ke pahārī silsile ke dāman meñ se guzarī aur utartī utartī Saihūr-libnāt tak pahuñchī. ²⁷Wahān wuh mashriq meñ Bait-

dajūn kī taraf muṛ kar Zabūlūn ke ilāqe tak pahuñchī aur us kī maḡhribī sarhad ke sāth chaltī chaltī shimāl meñ Wādī-e-Iftāhel tak pahuñchī. Āge baṛhti huī wuh Bait-imaq aur Na'iyel se ho kar shimāl kī taraf muṛī jahān kābūl thā. ²⁸Phir wuh Ibrūn, Rahob, Hammūn aur Qānā se ho kar baṛe shahr Saidā tak pahuñchī. ²⁹Is ke bād Āshar kī sarhad Rāmā kī taraf muṛ kar fasildār shahr Sūr ke pās āī. Wahān wuh Hūsā kī taraf muṛī aur chaltī chaltī Akzīb ke qarīb samundar par khatm huī. ³⁰22 shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet Āshar kī milkiyat meñ āe. In meñ Ummā, Afiq aur Rahob shāmil the. ³¹Āshar ko us ke kunboñ ke mutābiq yihī kuchh milā.

Naftālī kā Ilāqā

³²Jab qurā ḍālā gayā to Naftālī ke qabīle aur us ke kunboñ ko chhaṭā hissā mil gayā. ³³⁻³⁴Junūb meñ us kī sarhad Dariyā-e-Yardan par Laqqūm se shurū huī aur maḡhrib kī taraf chaltī chaltī Yabniyel,

Adāmī-naqb, Ailon-zānanīm aur Halaf se ho kar Aznūt-tabūr tak pahuñchī. Wahān se wuh maḡhribī sarhad kī haisiyat se Huqqoq ke pās āī. Naftālī kī junūbī sarhad Zabūlūn kī shimālī sarhad aur maḡhrib meñ Āshar kī mashriqī sarhad thī. Dariyā-e-Yardan aur Yahūdāh^a Us kī mashriqī sarhad thī. ³⁵Zail ke fasildār shahr Naftālī kī milkiyat meñ āe: Saddīm, Sair, Hammat, Raqqat, Kinnarat, ³⁶Adāmā, Rāmā, Hasūr, ³⁷Qādis, Idraī, Ain-hasūr, ³⁸Irūn, Mijdalel, Hurīm, Bait-anāt aur Bait-shams. Aise 19 shahr the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān bhī us ke sāth ginī jāti thiñ. ³⁹Naftālī ko yihī kuchh us ke kunboñ ke mutābiq milā.

Dān kā Ilāqā

⁴⁰Jab qurā ḍālā gayā to Dān ke qabīle aur us ke kunboñ ko sātwān hissā milā. ⁴¹Us ke ilāqe meñ yih shahr shāmil the: Scurā, Istāl, Īr-shams, ⁴²Sha'alabbīn, Aiyālon, Itlā, ⁴³Ailon, Timnat, Aqrūn, ⁴⁴Iltaqih, Jibbatūn, Bālāt, ⁴⁵Yahūd, Banī-barq, Jāt-rimmon, ⁴⁶Me-yarqūn

^aYahān Yahūdāh kā matlab Mulk-e-Basan ho saktā hai jo Manassī ke ilāqe meñ thā

lekin jis par Yahūdāh ke qabīle ke mard Yāir ne fatah pāi thī.

aur Raqqūn us ilāqe samet jo Yāfā ke muqābil hai. ⁴⁷Afsos, Dān kā qabīlā apne is ilāqe par qabzā karne meñ kāmyāb na huā, is lie us ke mardoñ ne Lasham Shahr par hamlā karke us par fatah pāi aur us ke bāshindoñ ko talwār se mār ḍālā. Phir wuh ḵhud wahāñ ābād hue. Us waqt Lasham Shahr kā nām Dān meñ tabdil huā. (Dān un ke qabīle kā bāp thā). ⁴⁸Lekin Yashua ke zamāne meñ Dān ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq mazkūrā tamām shahr aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ mil gain.

Yashua ko Bhī Zamīn Miltī Hai

⁴⁹Pūre mulk ko taqsīm karne ke bād Isrāīliyoñ ne Yashua bin Nūn ko bhī apne darmiyāñ kuchh maurūsī zamīn de di. ⁵⁰Rab ke hukm par unhoñ ne use Ifrāīm kā shahr Timnat-sirah de diyā. Yashua ne ḵhud is kī darḵhāst kī thī. Wahāñ jā kar us ne shahr ko az sar-e-nau tāmīr kiyā aur us meñ ābād huā.

⁵¹Ġharz yih wuh tamām zamīneñ haiñ jo Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabīloñ ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ne Sailā meñ mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze

par qurā ḍāl kar taqsīm kī thiñ. Yoñ taqsīm karne kā yih kām mukammal huā.

Panāh ke Chhih Shahr

20 Rab ne Yashua se kahā, ²“Isrāīliyoñ ko hukm de ki un hidāyāt ke mutābiq panāh ke shahr chun lo jinheñ main tumheñ Mūsā kī mārifat de chukā hūñ. ³In shahroñ meñ wuh log farār ho sakte haiñ jin se koī ittifaqan yāñi ġhairirādī taur par halāk huā ho. Yih unheñ mare hue shaḵhs ke un rishtedāroñ se panāh deñge jo badlā lenā chāheñge. ⁴Lāzim hai ki aisā shaḵhs panāh ke shahr ke pās pahuñchne par shahr ke darwāze ke pās baiṭhe buzurgoñ ko apnā muāmalā pesh kare. Us kī bāt sun kar buzurg use apne shahr meñ dāḵhil hone kī ijāzat deñ aur use apne darmiyāñ rahne ke lie jagah de deñ. ⁵Ab agar badlā lene wālā us ke pīchhe paṛ kar wahāñ pahuñche to buzurg mulzim ko us ke hāth meñ na deñ, kyonki yih maut ġhairirādī taur par aur nafrat rakhe baġhair huī hai. ⁶Wuh us waqt tak shahr meñ rahe jab tak maqāmī adālat muāmale kā faislā

na kar de. Agar adālat use begunāh qarār de to wuh us waqt ke imām-e-āzam kī maut tak us shahr meñ rahe. Is ke bād use apne us shahr aur ghar ko wāpas jāne kī ijāzat hai jis se wuh farār ho kar āyā hai.”

⁷Isrāīliyon ne panāh ke yih shahr chun lie: Naftālī ke pahārī ilāqe meñ Galīl kā Qādis, Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ Sikam aur Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ Qiriyat-arbā yānī Habrūn. ⁸Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ unhoñ ne Basar ko chun liyā jo Yarihū se kāfī dūr maidān-e-murtafā meñ hai aur Rūbin ke qabīle kī milkiyat hai. Mulk-e-Jiliyād meñ Rāmāt jo Jad ke qabīle kā hai aur Basan meñ Jaulān jo Manassī ke qabīle kā hai chunā gayā.

⁹Yih shahr tamām Isrāīliyon aur Isrāīl meñ rahne wāle ajnabiyon ke lie muqarrar kie gae. Jis se bhī ghairirādī taur par koī halāk huā use in meñ panāh lene kī ijāzat thī. In meñ wuh us waqt tak badlā lene wālon se mahfūz rahtā thā jab tak maqāmī adālat faislā nahīn kar detī thī.

Lāwiyon ke Shahr aur Charāgāheñ

21 Phir Lāwī ke qabīle ke ābāi gharānon ke sarbarāh Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur Isrāīl ke bāqī qabīlon ke ābāi gharānon ke sarbarāhon ke pās āe ²jo us waqt Sailā meñ jamā the. Lāwiyon ne kahā, “Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki hamēñ basne ke lie shahr aur rewaron ko charāne ke lie charāgāheñ di jāēñ.” ³Chunāñche Isrāīliyon ne Rab kī yih bāt mān kar apne ilāqon meñ se shahr aur charāgāheñ alag karke Lāwiyon ko de diñ.

⁴Qurā dālā gayā to Lāwī ke gharāne Qihāt ko us ke kunbon ke mutābiq pahlā hissā mil gayā. Pahle Hārūn ke kunbe ko Yahūdāh, Shamāūn aur Binyamīn ke qabīlon ke 13 shahr die gae. ⁵Bāqī Qihātiyon ko Dān, Ifrāīm aur maḡhribī Manassī ke qabīlon ke 10 shahr mil gae.

⁶Jairson ke gharāne ko Ishkār, Āshar, Naftālī aur Manassī ke qabīlon ke 13 shahr die gae. Yih Manassī kā wuh ilāqā thā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Mulk-e-Basan meñ thā.

⁷Mirārī ke gharāne ko us ke kunboñ ke mutābiq Rūbin, Jad aur Zabūlun ke qabiloñ ke 12 shahr mil gae.

⁸Yon Isrāīliyon ne qurā dāl kar Lāwiyon ko mazkūrā shahr aur un ke gird-o-nawāh kī charāgāheñ de diñ. Waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā.

Qihāt ke Gharāne ke Shahr

⁹⁻¹⁰Qurā dālte waqt Lāwī ke gharāne Qihāt meñ se Hārūn ke kunbe ko pahlā hissā mil gayā. Use Yahūdāh aur Shamāun ke qabiloñ ke yih shahr die gae: ¹¹Pahlā shahr Anāqiyon ke bāp kā shahr Qiriyat-arbā thā jo Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ hai aur jis kā maujūdā nām Habrūn hai. Us kī charāgāheñ bhī dī gaiñ, ¹²lekin Habrūn ke irdgird kī ābādiyāñ aur khet Kālib bin Yafunnā kī milkiyat rahe. ¹³Hārūn ke kunbe kā yih shahr panāh kā shahr bhī thā jis meñ har wuh shaḥṣ panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā. Is ke alāwā Hārūn ke kunbe ko Libnā, ¹⁴Yattir, Istimua, ¹⁵Haulūn, Dabir, ¹⁶Ain, Yüttā aur Bait-shams ke shahr bhī mil gae. Use Yahūdāh aur

Shamāun ke qabiloñ ke kul 9 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ¹⁷⁻¹⁸In ke alāwā Binyamīn ke qabile ke chār shahr us kī milkiyat meñ āe yānī Jibaun, Jibā, Anatot aur Almon. ¹⁹Ḡharz Hārūn ke kunbe ko 13 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ²⁰Lāwī ke qabile ke gharāne Qihāt ke bāqī kunboñ ko qurā dālte waqt Ifrāīm ke qabile ke shahr mil gae. ²¹In meñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā shahr Sikam shāmil thā jis meñ har wuh shaḥṣ panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Jazar, ²²Qibzaim aur Bait-haurūn. In chār shahroñ kī charāgāheñ bhī mil gaiñ. ²³⁻²⁴Dān ke qabile ne bhī unheñ chār shahr un kī charāgāhoñ samet die yānī Iltaqih, Jibbatūn, Aiyālon aur Jāt-rimmon. ²⁵Manassī ke maḡhribī hisse se unheñ do shahr Tānak aur Jāt-rimmon un kī charāgāhoñ samet mil gae. ²⁶Ḡharz Qihāt ke bāqī kunboñ ko kul 10 shahr un kī charāgāhoñ samet mile.

Jairson ke Gharāne ke Shahr

²⁷Lāwī ke qabile ke gharāne Jairson ko Manassī ke mashriqī hisse ke

do shahr un kī charāgāhoṇ samet die gae: Mulk-e-Basan meṇ Jaulān jis meṇ har wuh shaḵhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, aur Ba'istarāh. ²⁸⁻²⁹Ishkār ke qabile ne use chār shahr un kī charāgāhoṇ samet die: Qisiyon, Dābarat, Yarmūt aur Ain-jannīm. ³⁰⁻³¹Isī tarah use Āshar ke qabile ke bhī chār shahr un kī charāgāhoṇ samet die gae: Misāl, Abdon, Ḳhilqat aur Rahob. ³²Naftālī ke qabile ne tīn shahr un kī charāgāhoṇ samet die: Galīl kā Qādis jis meṇ har wuh shaḵhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Hammāt-dor aur Qartān. ³³Ġharz Jairson ke gharāne ko 13 shahr un kī charāgāhoṇ samet mil gae.

Mirārī ke Gharāne ke Shahr

³⁴⁻³⁵Ab rah gayā Lāwī ke qabile kā gharānā Mirārī. Use Zabulūn ke qabile ke chār shahr un kī charāgāhoṇ samet mil gae: Yuqniyām, Qartā, Dimnā aur Nahlāl. ³⁶⁻³⁷Isī tarah use Rūbin ke qabile ke bhī chār shahr un kī charāgāhoṇ samet mil gae: Basar,

Yahaz, Qadīmāt aur Mifāt. ³⁸⁻³⁹Jad ke qabile ne use chār shahr un kī charāgāhoṇ samet die: Mulk-e-Jiliyād kā Rāmāt jis meṇ har wuh shaḵhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Mahanāym, Hasbon aur Yāzer. ⁴⁰Ġharz Mirārī ke gharāne ko kul 12 shahr un kī charāgāhoṇ samet mil gae.

⁴¹Isrāīl ke muḡhtalif ilāqoṇ meṇ jo Lāwiyōṇ ke shahr un kī charāgāhoṇ samet the un kī kul tādād 48 thī. ⁴²Har shahr ke irdgird charāgāheṇ thīṇ.

Allāh ne Apnā Wādā Pūrā Kiyā

⁴³Yōṇ Rab ne Isrāīliyōṇ ko wuh pūrā mulk de diyā jis kā wādā us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā. Wuh us par qabzā karke us meṇ rahne lage. ⁴⁴Aur Rab ne chāroṇ taraf amn-o-amān muhaiyā kiyā jis tarah us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā thā. Usī kī madad se Isrāīlī tamām dushmanoṇ par ḡhālib āe the. ⁴⁵Jo achchhe wāde Rab ne Isrāīl se kie the un meṇ se ek bhī nāmukammal na rahā balki sab ke sab pūre ho gae.

Mashriqī Qabīlōn ko Ghar**Wāpas Jāne kī Ijāzat**

22 Phir Yashua ne Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mardoñ ko apne pās bulā kar ²kahā, “Jo bhī hukm Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko diyā thā use āp ne pūrā kiyā. Aur āp ne merī har bāt mānī hai. ³Āp ne kāfī arse se āj tak apne bhāīyon ko tark nahīn kiyā balki bilkul wuhī kuchh kiyā hai jo Rab kī marzī thī. ⁴Ab Rab āp ke ḡhudā ne āp ke bhāīyon ko mau’ūdā mulk de diyā hai, aur wuh salāmatī ke sāth us meñ rah rahe haiñ. Is lie ab waqt ā gayā hai ki āp apne ghar wāpas chale jāeñ, us mulk meñ jo Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko Dariyā-e-Yardan ke pār de diyā hai. ⁵Lekin ḡhabardār, ehtiyāt se un hidāyāt par chalte raheñ jo Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko de diñ. Rab apne ḡhudā se pyār kareñ, us kī tamām rāhoñ par chaleñ, us ke ahkām māneñ, us ke sāth lipṭe raheñ, aur pūre dil-o-jān se us kī ḡhidmat kareñ.” ⁶Yih kah kar Yashua ne unheñ barkat de kar ruḡhsat kar diyā, aur wuh apne ghar chale gae.

⁷Manassī ke ādhe qabīle ko Mūsā se Mulk-e-Basan meñ zamīn mil gai thī. Dūsre hisse ko Yashua se zamīn mil gai thī, yānī Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ jahān bāqī qabīle ābād hue the. Manassī ke mardoñ ko ruḡhsat karte waqt Yashua ne unheñ barkat de kar ⁸kahā, “Āp baṛī daulat ke sāth apne ghar lauṭ rahe haiñ. Āp ko baṛe rewaṛ, sonā, chāñdī, lohā aur bahut-se kapṛe mil gae haiñ. Jab āp apne ghar pahuñcheñge to māl-e-ḡhanīmat un ke sāth bāñṭeñ jo ghar meñ rah gae haiñ.”

⁹Phir Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mard bāqī Isrāīliyon ko Sailā meñ chhoṛ kar Mulk-e-Jiliyād kī taraf rawānā hue jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ hai. Wahān un ke apne ilāqe the jin meñ un ke qabīle Rab ke us hukm ke mutābiq ābād hue the jo us ne Mūsā kī mārīfat diyā thā.

**Mashriqī Qabīle Qurbān-
gāh Banā Lete Haiñ**

¹⁰Yih mard chalte chalte Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ ek jagah pahuñche jis kā nām Galīlot thā. Wahān yānī Mulk-e-Kanān meñ hī

unhoñ ne ek baṛī aur shāndār qurbāngāh banāi. ¹¹Isrāīliyoñ ko khabar dī gai, “Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ne Kanān kī sarhad par Galilot meñ qurbāngāh banā lī hai. Yih qurbāngāh Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ yānī hamāre hī ilāqe meñ hai!”

¹²Tab Isrāīl kī pūrī jamāt mashriqī qabīloñ se laṛne ke lie Sailā meñ jamā huī. ¹³Lekin pahle unhoñ ne Iliyazar Imām ke beṭe Fīnhās ko Mulk-e-Jiliyād ko bhejā jahāñ Rūbin, Jad aur Manassī kā ādhā qabīlā ābād the. ¹⁴Us ke sāth 10 ādmī yānī har maḡhribī qabīle kā ek numāindā thā. Har ek apne ābāi gharāne aur kunbe kā sarbarāh thā. ¹⁵Jiliyād meñ pahuñch kar unhoñ ne mashriqī qabīloñ se bāt kī. ¹⁶“Rab kī pūrī jamāt āp se pūchhti hai ki āp Isrāīl ke Ḳhudā se bewafā kyon ho gae haiñ? Āp ne Rab se apnā muñh pher kar yih qurbāngāh kyon banāi hai? Is se āp ne Rab se sarkashī kī hai. ¹⁷Kyā yih kāfī nahīn thā ki ham se Faḡhūr ke but kī pūjā karne kā gunāh sarzad huā? Ham to āj tak pūre taur par us gunāh se pāk-sāf nahīn hue go us waqt Rab kī jamāt ko wabā kī sūrat meñ

sazā mil gai thī. ¹⁸To phir āp kyā kar rahe haiñ? Āp dubārā Rab se apnā muñh pher kar dūr ho rahe haiñ. Dekheñ, agar āp āj Rab se sarkashī karen to kal wuh Isrāīl kī pūrī jamāt ke sāth nārāz hogā. ¹⁹Agar āp samajhte haiñ ki āp kā mulk nāpāk hai aur āp is lie us meñ Rab kī k̲hidmat nahīn kar sakte to hamāre pās Rab ke mulk meñ āeñ jahāñ Rab kī sukūnatgāh hai, aur hamārī zamīnoñ meñ sharīk ho jāeñ. Lekin Rab se yā ham se sarkashī mat karnā. Rab hamāre Ḳhudā kī qurbāngāh ke alāwā apne lie koī aur qurbāngāh na banāeñ! ²⁰Kyā Isrāīl kī pūrī jamāt par Allāh kā ḡhazab nāzil na huā jab Akan bin Zārah ne māl-e-ghanīmat meñ se kuchh chorī kiyā jo Rab ke lie maḡhsūs thā? Us ke gunāh kī sazā sirf us tak hī mahdūd na rahī balki aur bhī halāk hue.”

²¹Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mardoñ ne Isrāīlī kunboñ ke sarbarāhoñ ko jawāb diyā, ²²“Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā, hāñ Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā haqīqat jāntā hai, aur Isrāīl bhī yih bāt jān le! Na ham sarkash hue haiñ, na Rab se bewafā. Agar ham jhūṭ boleñ to āj hī hameñ mār

ḍāleñ! ²³Ham ne yih qurbāngāh is lie nahīn banāi ki Rab se dūr ho jāeñ. Ham us par koī bhī qurbānī chaṛhānā nahīn chāhte, na bhasm hone wālī qurbāniyāñ, na ḡhallā kī nazareñ aur na hī salāmātī kī qurbāniyāñ. Agar ham jhūṭ boleñ to Rab ḡhud hamārī adālat kare. ²⁴Haqīqat meñ ham ne yih qurbāngāh is lie tāmīr kī ki ham ḍarte haiñ ki mustaqbil meñ kisi din āp kī aulād hamārī aulād se kahe, ‘Āp kā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke sāth kyā wāstā hai?’ ²⁵Āḡhir Rab ne hamāre aur āp ke darmiyān Dariyā-e-Yardan kī sarhad muqarrar kī hai. Chunāñche āp ko Rab kī ibādat karne kā koī haq nahīñ!’ Aisā karne se āp kī aulād hamārī aulād ko Rab kī ḡhidmat karne se rokegī. ²⁶Yihī wajah hai ki ham ne yih qurbāngāh banāi, bhasm hone wālī qurbāniyāñ yā zabah kī koī aur qurbānī chaṛhāne ke lie nahīñ ²⁷balki āp ko aur āne wālī nasloñ ko is bāt kī yād dilāne ke lie ki hameñ bhī Rab ke ḡhaime meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ aur salāmātī kī qurbāniyāñ chaṛhāne kā haq hai. Yih qurbāngāh hamāre aur āp ke darmiyān gawāh rahegī. Ab āp

kī aulād kabhī bhī hamārī aulād se nahīñ kah sakegī, ‘Āp ko Rab kī jamāt ke huqūq hāsīl nahīñ.’ ²⁸Aur agar wuh kisi waqt yih bāt kare to hamārī aulād kah sakegī, ‘Yih qurbāngāh dekheñ jo Rab kī qurbāngāh kī hūbahū naql hai. Hamāre bāpdādā ne ise banāyā thā, lekin is lie nahīñ ki ham is par bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur zabah kī qurbāniyāñ chaṛhāeñ balki āp ko aur hameñ gawāhī dene ke lie ki hameñ mil kar Rab kī ibādat karne kā haq hai.’ ²⁹Hālāt kabhī bhī yahāñ tak na pahuñcheñ ki ham Rab se sarkashī karke apnā muñh us se pher leñ. Nahīñ, ham ne yih qurbāngāh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ḡhallā kī nazareñ aur zabah kī qurbāniyāñ chaṛhāne ke lie nahīñ banāi. Ham sirf Rab apne Ḳhudā kī sukūnatgāh ke sāmne kī qurbāngāh par hī apnī qurbāniyāñ pesh karnā chāhte haiñ.”

³⁰Jab Fīnhās aur Isrāīlī jamāt ke kunboñ ke sarbarāhoñ ne Jiliyād meñ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile kī yih bāteñ sunīñ to wuh mutma’in hue. ³¹Fīnhās ne un se kahā, “Ab ham jānte haiñ ki Rab āindā bhī hamāre darmiyān rahegā, kyōñki āp us se bewafā

nahīn hue haiñ. Āp ne Isrāīliyon ko Rab kī sazā se bachā liyā hai.”

³²Is ke bād Fīnhās aur bāqī Isrāīlī sardār Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ko Mulk-e-Jiliyād meñ chhoṛ kar Mulk-e-Kanān meñ lauṭ āe. Wahān unhoñ ne sab kuchh batāyā jo huā thā. ³³Bāqī Isrāīliyon ko yih bāt pasand āī, aur wuh Allāh kī tamjīd karke Rūbin aur Jad se jang karne aur un kā ilāqā tabāh karne ke irāde se bāz āe. ³⁴Rūbin aur Jad ke qabilon ne naī qurbāngāh kā nām gawāh rakhā, kyonki unhoñ ne kahā, “Yih qurbāngāh hamāre aur dūsre qabilon ke darmiyān gawāh hai ki Rab hamārā bhī Ḳhudā hai.”

Yashua kī Ākhirī Nasīhateñ

23 Ab Isrāīlī kāfī der se salāmatī se apne mulk meñ rahte the, kyonki Rab ne unheñ irdgird ke dushmanon ke hamloñ se mahfūz rakhā. Jab Yashua bahut būṛhā ho gayā thā ²to us ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ, sardāron, qāziyon aur nigahbānon ko apne pās bulā kar kahā, “Ab main būṛhā ho gayā hūñ. ³Āp ne apnī āñkhoñ se dekhā ki Rab ne

is ilāqe kī tamām qaumon ke sāth kyā kuchh kiya hai. Rab āp ke Ḳhudā hī ne āp ke lie jang kī. ⁴Yād rakheñ ki main ne mashriq meñ Dariyā-e-Yardan se le kar maḡhrib meñ samundar tak sārā mulk āp ke qabilon meñ taqsim kar diya hai. Bahut-sī qaumon par main ne fatah pāī, lekin chand ek ab tak bāqī rah gayā haiñ. ⁵Lekin Rab āp kā Ḳhudā āp ke āge āge chalte hue unheñ bhī nikāl kar bhagā degā. Āp un kī zamīnon par qabzā kar leñge jis tarah Rab āp ke Ḳhudā ne wādā kiya hai.

⁶Ab pūrī himmat se har bāt par amal karen jo Mūsā kī Shariat kī Kitāb meñ likhī huī hai. Na dāin aur na bāin taraf haṭeñ. ⁷Un digar qaumon se rishtā mat bāndhnā jo ab tak mulk meñ bāqī rah gayā haiñ. Un ke buton ke nām apnī zabān par na lānā, na un ke nām le kar qasam khānā. Na un kī khidmat karnā, na unheñ sijdā karnā. ⁸Rab apne Ḳhudā ke sāth yon lipṭe rahnā jis tarah āj tak lipṭe rahe haiñ.

⁹Rab ne āp ke āge āge chal kar baṛī baṛī aur tāqatwar qaumen nikāl di haiñ. Āj tak āp ke sāmne koī nahiñ khaṛā rah sakā. ¹⁰Āp meñ se ek shaḡhs hazār dushmanon

ko bhagā detā hai, kyonki Rab āp kā Ḳhudā ḳhud āp ke lie larṭā hai jis tarah us ne wādā kiya thā.

¹¹Chunānche sanjīdagī se dhyān deñ ki āp Rab apne Ḳhudā se pyār karen, kyonki āp kī zindagī isī par munhasir hai. ¹²Agar āp us se dūr ho kar un dīgar qaumoñ se lipaṭ jāeñ jo ab tak mulk meñ bāqī haiñ aur un ke sāth rishtā bāndheñ

¹³to Rab āp kā Ḳhudā yaqīnan in qaumoñ ko āp ke āge se nahīn nikālegā. Is ke bajāe yih āp ko phaṁsāne ke lie phandā aur jāl baneñge. Yih yaqīnan āp kī pīṭhoñ ke lie koṛe aur āñkhoñ ke lie kāñṭe ban jāeñge. Āḳhir meñ āp us achchhe mulk meñ se miṭ jāeñge jo Rab āp ke Ḳhudā ne āp ko de diya hai.

¹⁴Āj main wahān jā rahā hūn jahān kisī na kisī dīn duniyā ke har shaḳhs ko jānā hotā hai. Lekin āp ne pūre dil-o-jān se jān liyā hai ki jo bhī wādā Rab āp ke Ḳhudā ne āp ke sāth kiya wuh pūrā huā hai. Ek bhī adhūrā nahīn rah gayā. ¹⁵Lekin jis tarah Rab ne har wādā pūrā kiya hai bilkul usī tarah wuh tamām āfateñ āp par nāzil karegā jin ke bāre meñ us ne āp ko ḳhabardār kiya hai agar āp us ke tābe na raheñ. Phir wuh

āp ko us achchhe mulk meñ se miṭā degā jo us ne āp ko de diya hai.

¹⁶Agar āp us ahd ko toṛeñ jo us ne āp ke sāth bāndhā hai aur dīgar mābūdoñ kī pūjā karke unheñ sijdā karen to phir Rab kā pūrā ḡhazab āp par nāzil hogā aur āp jald hī us achchhe mulk meñ se miṭ jāeñge jo us ne āp ko de diya hai.”

Allāh aur Isrāil ke darmiyān

Ahd kī Tajdīd

24 Phir Yashua ne Isrāil ke tamām qabiloñ ko Sikam Shahr meñ jamā kiya. Us ne Isrāil ke buzurgoñ, sardāroñ, qāziyoñ aur nigahbānoñ ko bulāyā, aur wuh mil kar Allāh ke huzūr hāzir hue. ²Phir Yashua Isrāilī qaum se muḳhātib huā. “Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Qadīm zamāne meñ tumhāre bāpdādā Dariyā-e-Furāt ke pār baste aur dīgar mābūdoñ kī pūjā karte the. Ibrāhīm aur Nahūr kā bāp Tārah bhī wahān ābād thā. ³Lekin main tumhāre bāp Ibrāhīm ko wahān se le kar yahān lāyā aur use pūre Mulk-e-Kanān meñ se guzarne diya. Main ne use bahut aulād dī. Main ne use Is’hāq diya ⁴aur Is’hāq ko Yāqūb aur Esau.

Esau ko main ne pahārī ilāqā Saīr atā kiyā, lekin Yāqūb apne beṭon ke sāth Misr chalā gayā.

⁵Bād meñ main ne Mūsā aur Hārūn ko Misr bhej diyā aur mulk par baṛī musībateñ nāzil karke tumheñ wahān se nikāl lāyā. ⁶Chalte chalte tumhāre bāpdādā Bahr-e-Qulzum pahuñch gae. Lekin Misrī apne rathon aur ghuṛsawāron se un kā tāqqub karne lage. ⁷Tumhāre bāpdādā ne madad ke lie Rab ko pukārā, aur main ne un ke aur Misriyon ke darmiyān andherā paidā kiyā. Main samundar un par chaṛhā lāyā, aur wuh us meñ ḡharq ho gae. Tumhāre bāpdādā ne apnī hī āñkhoñ se dekhā ki main ne Misriyon ke sāth kyā kuchh kiyā.

Tum baṛe arse tak registān meñ ghūmte phire. ⁸Āḡhirkār main ne tumheñ un Amoriyon ke mulk meñ pahuñchāyā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ābād the. Go unhoñ ne tum se jang kī, lekin main ne unheñ tumhāre hāth meñ kar diyā. Tumhāre āge āge chal kar main ne unheñ nest-o-nābūd kar diyā, is lie tum un ke mulk par qabzā kar sake. ⁹Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ne bhī Isrāil ke sāth jang chheṛī.

Is maqsad ke taht us ne Bilām bin Baor ko bulāyā tāki wuh tum par lānat bheje. ¹⁰Lekin main Bilām kī bāt mānane ke lie taiyār nahīn thā balki wuh tumheñ barkat dene par majbūr huā. Yoñ main ne tumheñ us ke hāth se mahfūz rakhā.

¹¹Phir tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke Yarīhū ke pās pahuñch gae. Is shahr ke bāshinde aur Amori, Farizzī, Kanānī, Hittī, Jirjāsī, Hiwwī aur Yabūsī tumhāre ḡhilāf laṛte rahe, lekin main ne unheñ tumhāre qabze meñ kar diyā. ¹²Main ne tumhāre āge zambūr bhej die jinhoñ ne Amoriyon ke do bādshāhoñ ko mulk se nikāl diyā.

Yih sab kuchh tumhāri apnī talwār aur kamān se nahīn huā balki mere hī hāth se. ¹³Main ne tumheñ bīj bone ke lie zamīn dī jise taiyār karne ke lie tumheñ mehnat na karnī paṛī. Main ne tumheñ shahr die jo tumheñ tāmīr karne na paṛe. Un meñ rah kar tum angūr aur zaitūn ke aise bāḡhoñ kā phal khāte ho jo tum ne nahīn lagāe the.”

¹⁴Yashua ne bāt jāri rakhte hue kahā, “Chunāñche Rab kā ḡhauf māneñ aur pūrī wafādārī ke sāth

us kī k̄hidmat karen. Un buton ko nikāl phainken jin kī pūjā āp ke bāpdādā Dariyā-e-Furāt ke pār aur Misr meñ karte rahe. Ab Rab hī kī k̄hidmat karen! ¹⁵Lekin agar Rab kī k̄hidmat karnā āp ko burā lage to āj hī faislā karen ki kis kī k̄hidmat karenge, un dewatāon kī jin kī pūjā āp ke bāpdādā ne Dariyā-e-Furāt ke pār kī yā Amoriyon ke dewatāon kī jin ke mulk meñ āp rah rahe hain. Lekin jahān tak merā aur mere k̄hāndān kā tālluq hai ham Rab hī kī k̄hidmat karenge.”

¹⁶Awām ne jawāb diyā, “Aisā kabhī na ho ki ham Rab ko tark karke dīgar mābūdon kī pūjā karen. ¹⁷Rab hamārā K̄hudā hī hamāre bāpdādā ko Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā aur hamārī āñkhoñ ke sāmne aise azīm nishān pesh kie. Jab hameñ bahut qaumon meñ se guzarnā parā to usī ne har waqt hamārī hifāzat kī. ¹⁸Aur Rab hī ne hamāre āge āge chal kar is mulk meñ ābād Amoriyon aur bāqī qaumon ko nikāl diyā. Ham bhī usī kī k̄hidmat karenge, kyonki wuhī hamārā K̄hudā hai!”

¹⁹Yih sun kar Yashua ne kahā, “Āp Rab kī k̄hidmat kar hī nahīn sakte, kyonki wuh quddūs aur

ghayūr K̄hudā hai. Wuh āp kī sarkashī aur gunāhoñ ko muāf nahīn karegā. ²⁰Beshak wuh āp par mehrbānī kartā rahā hai, lekin agar āp Rab ko tark karke ajnabī mābūdon kī pūjā karen to wuh āp ke k̄hilāf ho kar āp par balāen lāegā aur āp ko nest-o-nābūd kar degā.”

²¹Lekin Isrāīliyon ne isrār kiya, “Jī nahīn, ham Rab kī k̄hidmat karenge!” ²²Phir Yashua ne kahā, “Āp k̄hud is ke gawāh hain ki āp ne Rab kī k̄hidmat karne kā faislā kar liyā hai.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī hān, ham is ke gawāh hain!” ²³Yashua ne kahā, “To phir apne darmiyān maujūd buton ko tabāh kar den aur apne dilon ko Rab Isrāīl ke K̄hudā ke tābe rakhen.” ²⁴Awām ne Yashua se kahā, “Ham Rab apne K̄hudā kī k̄hidmat karenge aur usī kī suneñge.”

²⁵Us dīn Yashua ne Isrāīliyon ke lie Rab se ahd bāndhā. Wahān Sikam meñ us ne unheñ ahkām aur qawāyd de kar ²⁶Allāh kī Sharīat kī Kitāb meñ darj kie. Phir us ne ek barā patthar le kar use us balūt ke sāye meñ kharā kiya jo Rab ke maqdis ke pās thā. ²⁷Us ne tamām logon se kahā, “Is patthar ko dekhen! Yih gawāh hai, kyonki

is ne sab kuchh sun liyā hai jo Rab ne hamen batā diyā hai. Agar āp kabhī Allāh kā inkār karen to yih āp ke ḳhilāf gawāhī degā.”

²⁸Phir Yashua ne Isrāīliyon ko fāriḡh kar diyā, aur har ek apne apne qabāyli ilāqe mein chalā gayā.

Yashua aur Iliyazar kā Intaqāl

²⁹Kuchh der ke bād Rab kā ḳhādim Yashua bin Nūn faut huā. Us kī umr 110 sāl thī. ³⁰Use us kī maurūsī zamīn mein dafnāyā gayā, yānī Timnat-sirah mein jo Ifrāīm ke pahārī ilāqe mein jās pahār ke shimāl mein hai.

³¹Jab tak Yashua aur wuh buzurg zindā rahe jinhon ne apnī ānkhon se sab kuchh dekhā thā jo Rab ne Isrāīl ke lie kiya thā us waqt tak Isrāīl Rab kā wafādār rahā.

³²Misr ko chhoṛte waqt Isrāīli Yūsuf kī haḍḍiyān apne sāth lāe the. Ab unhon ne unhen Sikam Shahr kī us zamīn mein dafn kar diyā jo Yāqūb ne Sikam ke bāp Hamor kī aulād se chāndī ke sau sikkon ke badle ḳharīd lī thī. Yih zamīn Yūsuf kī aulād kī wirāsat mein ā gai thī.

³³Iliyazar bin Hārūn bhī faut huā. Use Jibiyā mein dafnāyā gayā. Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā yih shahr us ke beṭe Fīnhās ko diyā gayā thā.

Quzāt

Junūbī Kanān par Mukammal

Qābū Nahīn Pāyā Jātā

1 Yashua kī maut ke bād Isrāīliyon ne Rab se pūchhā, “Kaun-sā qabīlā pahle nikal kar Kanāniyon par hamlā kare?” ²Rab ne jawāb diyā, “Yahūdāh kā qabīlā shurū kare. Maiñ ne mulk ko un ke qabze meñ kar diyā hai.”

³Tab Yahūdāh ke qabīle ne apne bhāiyon Shamāūn ke qabīle se kahā, “Āeñ, hamāre sāth nikleñ tāki ham mil kar Kanāniyon ko us ilāqe se nikāl deñ jo qurā ne Yahūdāh ke qabīle ke lie muqarrar kiyā hai. Is ke badle ham bād meñ āp kī madad kareñge jab āp apne ilāqe par qabzā karne ke lie nikleñge.” Chunāñche Shamāūn ke mard Yahūdāh ke sāth nikle. ⁴Jab Yahūdāh ne dushman par

hamlā kiyā to Rab ne Kanāniyon aur Farizziyon ko us ke qābū meñ kar diyā. Bazaq ke pās unhoñ ne unheñ shikast dī, go un ke kul 10,000 ādmī the.

⁵Wahāñ un kā muqābalā ek bādshāh se huā jis kā nām Adūnī-bazaq thā. Jab us ne dekhā ki Kanānī aur Farizzī hār gae haiñ ⁶to wuh farār huā. Lekin Isrāīliyon ne us kā tāqqub karke use pakaṛ liyā aur us ke hāthoñ aur paioñ ke angūṭhoñ ko kāt liyā. ⁷Tab Adūnī-bazaq ne kahā, “Maiñ ne kḥud sattar bādshāhoñ ke hāthoñ aur paioñ ke angūṭhoñ ko kaṭwāyā, aur unheñ merī mez ke nīche gire hue khāne ke raddī ṭukṛe jamā karne paṛe. Ab Allāh mujhe is kā badlā de rahā hai.” Use Yarūshalām lāyā gayā jahāñ wuh mar gayā.

⁸Yahūdāh ke mardoñ ne Yarūshalam par bhī hamlā kiyā. Us par fatah pā kar unhoñ ne us ke bāshindoñ ko talwār se mār ḍālā aur shahr ko jalā diyā. ⁹Is ke bād wuh āge baṛh kar un Kanāniyoñ se laṛne lage jo pahārī ilāqe, Dasht-e-Najab aur maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ rahte the. ¹⁰Unhoñ ne Habrūn Shahr par hamlā kiya jo pahle Qiriyat-arbā kahlātā thā. Wahāñ unhoñ ne Sīsī, Aḡhimān aur Talmī kī faujoñ ko shikast di. ¹¹Phir wuh āge Dabīr ke bāshindoñ se laṛne chale gae. Dabīr kā purānā nām Qiriyat-sifar thā.

¹²Kālib ne kahā, “Jo Qiriyat-sifar par fatah pā kar qabzā karegā us ke sāth main apnī beṭī Aksā kā rishtā bāndhūngā.” ¹³Kālib ke chhoṭe bhāī Ġhutniyel bin Qanaz ne shahr par qabzā kar liyā. Chunāñche Kālib ne us ke sāth apnī beṭī Aksā kī shādī kar di. ¹⁴Jab Aksā Ġhutniyel ke hāñ jā rahī thī to us ne use ubhārā ki wuh Kālib se koī khet pāne kī darḡhāst kare. Achānak wuh gadhe se utar gai. Kālib ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁵Aksā ne jawāb diyā, “Jahez ke lie mujhe ek chīz se nawāzen. Āp ne mujhe

Dasht-e-Najab meñ zamīn de di hai. Ab mujhe chashme bhī de dijie.” Chunāñche Kālib ne use apnī milkiyat meñ se ūpar aur nīche wāle chashme bhī de die.

¹⁶Jab Yahūdāh kā qabilā Khajūroñ ke Shahr se rawānā huā thā to Qīnī bhī un ke sāth Yahūdāh ke registān meñ āe the. (Qīnī Mūsā ke susar Yitro kī aulād the.) Wahāñ wuh Dasht-e-Najab meñ Arād Shahr ke qarīb dūsre logoñ ke darmiyān hī ābād hue.

¹⁷Yahūdāh kā qabilā apne bhāiyoñ Shamāun ke qabile ke sāth āge baṛhā. Unhoñ ne Kanānī shahr Safat par hamlā kiya aur use Allāh ke lie maḡhsūs karke mukammal taur par tabāh kar diyā. Is lie us kā nām Hurmā yānī Allāh ke Lie Tabāhī paṛā. ¹⁸Phir Yahūdāh ke faujiyoñ ne Ġhazzā, Askqalūn aur Aqrūn ke shahroñ par un ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet fatah pāi. ¹⁹Rab un ke sāth thā, is lie wuh pahārī ilāqe par qabzā kar sake. Lekin wuh samundar ke sāth ke maidānī ilāqe meñ ābād logoñ ko nikāl na sake. Wajah yih thī ki in logoñ ke pās lohe ke rath the. ²⁰Mūsā ke wāde ke mutābiq Kālib ko Habrūn Shahr mil gayā. Us ne

us meñ se Anāq ke tīn beṭoñ ko un ke gharānoñ samet nikāl diyā.

²¹Lekin Binyamīn kā qabīlā Yarūshalam ke rahne wāle Yabūsiyoñ ko nikāl na sakā. Āj tak Yabūsi wahāñ Binyamīniyoñ ke sāth ābād haiñ.

Shimālī Kanān par Mukammal Qābū Nahīñ Pāyā Jātā

²²⁻²³Ifrāīm aur Manassī ke qabīle Baitel par qabzā karne ke lie nikle. (Baitel kā purānā nām Lūz thā.) Jab unhoñ ne apne jāsūsoñ ko shahr kī taftīsh karne ke lie bhejā to Rab un ke sāth thā. ²⁴Un ke jāsūsoñ kī mulāqāt ek ādmī se hui jo shahr se nikal rahā thā. Unhoñ ne us se kahā, “Hameñ shahr meñ dākhil hone kā rāstā dikhāeñ to ham āp par rahm karenge.” ²⁵Us ne unheñ andar jāne kā rāstā dikhāyā, aur unhoñ ne us meñ ghus kar tamām bāshindoñ ko talwār se mār ḍālā siwāe mazkūrā ādmī aur us ke ḳhāndān ke. ²⁶Bād meñ wuh Hittiyoñ ke mulk meñ gayā jahāñ us ne ek shahr tāmīr karke us kā nām Lūz rakhā. Yih nām āj tak rāyḳ hai.

²⁷Lekin Manassī ne har shahr ke bāshinde na nikāle. Bait-shān,

Tānak, Dor, Ibliyām, Majiddo aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ rah gaiñ. Kanānī pūre azm ke sāth un meñ ṭike rahe. ²⁸Bād meñ jab Isrāīl kī tāqat baḥḥ gai to in Kanāniyoñ ko begār meñ kām karnā paṛā. Lekin Isrāīliyoñ ne us waqt bhī unheñ mulk se na nikālā.

²⁹Isī tarah Ifrāīm ke qabīle ne bhī Jazar ke bāshindoñ ko na nikālā, aur yih Kanānī un ke darmiyāñ ābād rahe.

³⁰Zabūlūn ke qabīle ne bhī Qitron aur Nahlāl ke bāshindoñ ko na nikālā balki yih un ke darmiyāñ ābād rahe, albattā unheñ begār meñ kām karnā paṛā.

³¹Āshar ke qabīle ne na akkū ke bāshindoñ ko nikālā, na Saidā, Ahlāb, Akzīb, Hilbā, Afīq yā Rahob ke bāshindoñ ko. ³²Is wajah se Āshar ke log Kanānī bāshindoñ ke darmiyāñ rahne lage.

³³Naftālī ke qabīle ne Bait-shams aur Bait-anāt ke bāshindoñ ko na nikālā balki wuh bhī Kanāniyoñ ke darmiyāñ rahne lage. Lekin Bait-shams aur Bait-anāt ke bāshindoñ ko begār meñ kām karnā paṛā.

³⁴Dān ke qabīle ne maidānī ilāqe par qabzā karne kī koshish to kī, lekin Amoriyoñ ne unheñ āne na

diyâ balki pahārī ilāqe tak mahdūd rakhā. ³⁵Amorī pūre azm ke sāth Haris Pahār, Aiyālon aur Sālbīm meñ ṭike rahe. Lekin jab Ifrāīm aur Manassī kī tāqat barh gai to Amoriyon ko begār meñ kām karnā parā.

³⁶Amoriyon kī sarhad Darrā-e-Aqrabbīm se le kar Silā se pare tak thī.

Rab kā Farishtā Isrāīl ko Malāmat Kartā Hai

2 Rab kā farishtā Jiljāl se chaṛh kar bokīm pahuñchā. Wahān us ne Isrāīliyon se kahā, “Main tumheñ Misr se nikāl kar us mulk meñ lāyā jis kā wādā main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā. Us waqt main ne kahā ki main tumhāre sāth apnā ahd kabhī nahīn torūngā. ²Aur main ne hukm diyā, ‘Is mulk kī qaumoñ ke sāth ahd mat bāndhnā balki un kī qurbāngāhoñ ko girā denā.’ Lekin tum ne merī na sunī. Yih tum ne kyā kiyā? ³Is lie ab main tumheñ batātā hūn ki main unheñ tumhāre āge se nahīn nikālūngā. Wuh tumhāre pahluoñ meñ kāñṭe baneñge, aur un ke

dewatā tumhāre lie phandā bane raheñge.”

⁴Rab ke farishte kī yih bāt sun kar Isrāīlī khūb roe. ⁵Yihī wajah hai ki us jagah kā nām bokīm yānī Rone Wāle par gayā. Phir unhoñ ne wahān Rab ke huzūr qurbāniyān pesh kīn.

Isrāīl Bewafā Ho Jātā Hai

⁶Yashua ke qaum ko ruḵsat karne ke bād har ek qabilā apne ilāqe par qabzā karne ke lie rawānā huā thā. ⁷Jab tak Yashua aur wuh buzurg zindā rahe jinhoñ ne wuh azīm kām dekhe hue the jo Rab ne Isrāīliyon ke lie kie the us waqt tak Isrāīlī Rab kī wafādārī se ḵhidmat karte rahe. ⁸Phir Rab kā ḵhādim Yashua bin Nūn intaqāl kar gayā. Us kī umr 110 sāl thī. ⁹Use Timnat-haris meñ us kī apnī maurūsī zamīn meñ dafnāyā gayā. (Yih shahr Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ jās pahār ke shimāl meñ hai).

¹⁰Jab hamasar Isrāīlī sab mar kar apne bāpdādā se jā mile to naī nasl ubhar āī jo na to Rab ko jāntī, na un kāmōñ se wāqif thī jo Rab ne Isrāīl ke lie kie the. ¹¹Us waqt wuh aisī harkateñ karne lage jo Rab ko

burī lagīn. Unhoñ ne Bāl Dewatā ke butoñ kī pūjā karke ¹²Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko tark kar diyā jo unheñ Misr se nikāl lāyā thā. Wuh gird-o-nawāh kī qaumoñ ke dīgar mābūdoñ ke pīchhe lag gae aur un kī pūjā bhī karne lage. Is se Rab kā ḡhazab un par bhaṛkā, ¹³kyoñki unhoñ ne us kī ḡhidmat chhoṛ kar Bāl Dewatā aur Astārāt Dewi kī pūjā kī. ¹⁴Rab yih dekh kar Isrāīliyoñ se nārāz huā aur unheñ ḡakuoñ ke hawāle kar diyā jinhoñ ne un kā māl lūṭā. Us ne unheñ irdgird ke dushmanoñ ke hāth bech ḡālā, aur wuh un kā muqābalā karne ke qābil na rahe. ¹⁵Jab bhī Isrāīli laṛne ke lie nikle to Rab kā hāth un ke ḡhilāf thā. Natijatan wuh hārte gae jis tarah us ne qasam khā kar farmāyā thā.

Jab wuh is tarah baṛī musībat meñ the ¹⁶to Rab un ke darmiyān qāzī barpā kartā jo unheñ lūṭne wāloñ ke hāth se bachāte. ¹⁷Lekin wuh un kī na sunte balki zinā karke dīgar mābūdoñ ke pīchhe lage aur un kī pūjā karte rahte. Go un ke bāpdādā Rab ke ahkām ke tābe rahe the, lekin wuh ḡhud baṛī jaldī se us rāh se haṭ jāte jis par un ke bāpdādā chale the. ¹⁸Lekin jab bhī

wuh dushman ke zulm aur dabāw tale karāhne lagte to Rab ko un par tars ā jātā, aur wuh kisī qāzī ko barpā kartā aur us kī madad karke unheñ bachātā.

Jitne arse tak qāzī zindā rahtā utnī der tak Isrāīli dushmanoñ ke hāth se mahfūz rahte. ¹⁹Lekin us ke marne par wuh dubārā apnī purānī rāhoñ par chalne lagte, balki jab wuh muṛ kar dīgar mābūdoñ kī pairawī aur pūjā karne lagte to un kī rawish bāpdādā kī rawish se bhī burī hotī. Wuh apnī sharīr harkatoñ aur haṭdharm rāhoñ se bāz āne ke lie taiyār hī na hote. ²⁰Is lie Allāh ko Isrāīl par baṛā ḡhussā āyā. Us ne kahā, “Is qaum ne wuh ahd toṛ diyā hai jo main ne is ke bāpdādā se bāndhā thā. Yih merī nahīn suntī, ²¹is lie main un qaumoñ ko nahīn nikālūngā jo Yashua kī maut se le kar āj tak mulk meñ rah gaī haiñ. Yih qaumeñ is meñ ābād raheñgī, ²²aur main un se Isrāīliyoñ ko āzmā kar dekhūngā ki āyā wuh apne bāpdādā kī tarah Rab kī rāh par chaleñge yā nahīn.”

²³Chunāñche Rab ne in qaumoñ ko na Yashua ke hawāle kiyā, na fauran nikālā balki unheñ mulk meñ hī rahne diyā.

Allāh Isrāīl ko Kanānī Qaumoñ se Āzmātā Hai

3 Rab ne kaī ek qaumoñ ko Mulk-e-Kanān meñ rahne diyā tāki un tamām Isrāīliyoñ ko āzmāe jo khud Kanān kī jangoñ meñ sharik nahiñ hue the. ²Nīz, wuh naī nasl ko jang karnā sikhānā chāhtā thā, kyonki wuh jang karne se nāwāqif thī. Zail kī qaumeñ Kanān meñ rah gai thīñ: ³Filistī un ke pāñch hukmrānoñ samet, tamām Kanānī, Saidānī aur Lubnān ke pahārī ilāqe meñ rahne wāle Hiwwī jo Bāl-harmūn Pahār se le kar Labo-hamāt tak ābād the. ⁴Un se Rab Isrāīliyoñ ko āzmānā chāhtā thā. Wuh dekhnā chāhtā thā ki kyā yih mere un ahkām par amal karte haiñ yā nahiñ jo main ne Mūsā kī mārifat un ke bāpdādā ko die the.

Ġhutniyel Qāzī

⁵Chunāñche Isrāīlī Kanāniyoñ, Hittiyoñ, Amoriyoñ, Farizzioñ, Hiwwiyoñ aur Yabūsiyoñ ke darmiyān hī ābād ho gae. ⁶Na sirf yih balki wuh in qaumoñ se apne beṭe-beṭiyoñ kā rishtā bāndh kar un ke dewatāoñ kī pūjā bhī karne lage. ⁷Isrāīliyoñ ne aisi harkateñ kiñ jo

Rab kī nazar meñ burī thīñ. Rab ko bhūl kar unhoñ ne Bāl Dewatā aur Yasirat Dewī kī khidmat kī.

⁸Tab Rab kā ġhazab un par nāzil huā, aur us ne unheñ Masoputāmiyā ke bādshāh Kūshan-ris'ataim ke hawāle kar diyā. Isrāīlī āṭh sāl tak Kūshan ke ġhulām rahe. ⁹Lekin jab unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā to us ne un ke lie ek najātdahindā barpā kiyā. Kālib ke chhoṭe bhāī Ġhutniyel bin Qanaz ne unheñ dushman ke hāth se bachāyā. ¹⁰Us waqt Ġhutniyel par Rab kā Rūh nāzil huā, aur wuh Isrāīl kā qāzī ban gayā. Jab wuh jang karne ke lie niklā to Rab ne Masoputāmiyā ke bādshāh Kūshan-ris'ataim ko us ke hawāle kar diyā, aur wuh us par ġhālib ā gayā.

¹¹Tab mulk meñ chālis sāl tak amn-o-amān qāym rahā. Lekin jab Ġhutniyel bin Qanaz faut huā ¹²to Isrāīlī dubārā wuh kuchh karne lage jo Rab kī nazar meñ burā thā. Is lie us ne Moāb ke bādshāh Ijlūn ko Isrāīl par ġhālib āne diyā. ¹³Ijlūn ne Ammoniyoñ aur Amāliqiyōñ ke sāth mil kar Isrāīliyoñ se jang kī aur unheñ shikast dī. Us ne Khajūroñ ke Shahr par qabzā kiyā, ¹⁴aur Isrāīl 18 sāl tak us kī ġhulāmī meñ rahā.

Ahūd Qāzī kī Chālākī

¹⁵Isrāīliyon ne dubārā madad ke lie Rab ko pukārā, aur dubārā us ne unheñ najātdahindā atā kiyā yānī Binyamīn ke qabīle kā Ahūd bin Jirā jo bāeñ hāth se kām karne kā ādī thā. Isī shakhs ko Isrāīliyon ne Ijlūn Bādshāh ke pās bhej diyā tāki wuh use kharāj ke paise adā kare. ¹⁶Ahūd ne apne lie ek dodhārī talwār banā lī jo taqriban ḍeṛh fuṭ lambī thī. Jāte waqt us ne use apnī kamr ke dāīn taraf bāndh kar apne libās meñ chhupā liyā. ¹⁷Jab wuh Ijlūn ke darbār meñ pahuñch gayā to us ne Moāb ke bādshāh ko kharāj pesh kiyā. Ijlūn bahut moṭā ādmī thā. ¹⁸Phir Ahūd ne un ādmiyon ko ruḡhsat kar diyā jinhoñ ne us ke sāth kharāj uṭhā kar use darbār tak pahuñchāyā thā. ¹⁹⁻²⁰Ahūd bhī wahān se rawānā huā, lekin Jiljāl ke butoñ ke qarīb wuh muṛ kar Ijlūn ke pās wāpas gayā.

Ijlūn bālākhāne meñ baiṭhā thā jo zyādā ṭhandā thā aur us ke zātī istemāl ke lie maḡhsūs thā. Ahūd ne andar jā kar bādshāh se kahā, “Merī āp ke lie kḡufiyā khabar hai.” Bādshāh ne kahā, “Kḡāmosh!” Bāqī tamām hāzirīn

kamre se chale gae to Ahūd ne kahā, “Jo kḡhabar mere pās āp ke lie hai wuh Allāh kī taraf se hai!” Yīh sun kar Ijlūn kharā hone lagā, ²¹lekin Ahūd ne usī lamhe apne bāeñ hāth se kamr ke dāīn taraf bandhī huī talwār ko pakaṛ kar use miyān se nikālā aur Ijlūn ke peṭ meñ dhañsā diyā. ²²Talwār itnī dhañs gaī ki us kā dastā bhī charbī meñ ḡhāyb ho gayā aur us kī nok ṭāñgoñ meñ se niklī. Talwār ko us meñ chhoṛ kar ²³Ahūd ne kamre ke darwāzoñ ko band karke kunḍī lagāī aur sāth wāle kamre meñ se nikal kar chalā gayā.

²⁴Thoṛī der ke bād bādshāh ke naukaroñ ne ā kar dekhā ki darwāzoñ par kunḍī lagī hai. Unhoñ ne ek dūsre se kahā, “Wuh hājat rafā kar rahe hoñge,” ²⁵is lie kuchh der ke lie ṭhahre. Lekin darwāzā na khulā. Intazār karte karte wuh thak gae. Lekin besūd, bādshāh ne darwāzā na kholā. Ākḡhirkār unhoñ ne chābī ḡhūñḍ kar darwāzoñ ko khol diyā aur dekhā ki mālik kī lāsh farsh par paṛī huī hai.

²⁶Naukaroñ ke jḡhjakne kī wajah se Ahūd bach niklā aur Jiljāl ke butoñ se guzar kar saīrā pahuñch

gayā jahān wuh mahfūz thā.
²⁷Wahān Ifrāīm ke pahārī ilāqe
 meñ us ne narsingā phūnk diyā
 tāki Isrāīlī laṛne ke lie jamā ho
 jāeñ. Wuh ikaṭṭhe hue aur us
 kī rāhnumāī meñ Wādī-e-Yardan
 meñ utar gae. ²⁸Ahūd bolā, “Mere
 pīchhe ho leñ, kyonki Allāh ne āp
 ke dushman Moāb ko āp ke hawāle
 kar diyā hai.” Chunāñche wuh us ke
 pīchhe pīchhe wādī meñ utar gae.
 Pahle unhoñ ne Dariyā-e-Yardan
 ke kam-gahre maqāmoñ par qabzā
 karke kisī ko dariyā pār karne na
 diyā. ²⁹Us waqt unhoñ ne Moāb ke
 10,000 tāqatwar aur jang karne ke
 qābil ādmiyoñ ko mār ḍālā. Ek bhi
 na bachā.

³⁰Us din Isrāīl ne Moāb ko zer kar
 diyā, aur 80 sāl tak mulk meñ amn-
 o-amān qāym rahā.

Shamjar Qāzī

³¹Ahūd ke daur ke bād Isrāīl kā
 ek aur najātdahindā ubhar āyā,
 Shamjar bin Anāt. Us ne bail ke
 āñkus se 600 Filistiyōñ ko mār ḍālā.

Daborā Nabiya aur Lashkar

kā Sardār Baraq

4 Jab Ahūd faut huā to Isrāīlī
 dubārā aisī harkateñ karne
 lage jo Rab ke nazdik burī thiñ.
²⁻³Is lie Rab ne unheñ Kanān ke
 bādshāh Yābīn ke hawāle kar diyā.
 Yābīn kā dārul-hukūmat Hasūr thā,
 aur us ke pās 900 lohe ke rath the.
 Us ke lashkar kā sardār Sīsarā thā
 jo Harūsāt-hagoim meñ rahtā thā.
 Yābīn ne 20 sāl Isrāīliyoñ par bahut
 zulm kiyā, is lie unhoñ ne madad ke
 lie Rab ko pukārā.

⁴Un dinoñ meñ Daborā Nabiya
 Isrāīl kī qāzī thi. Us kā shauhar
 Lafīdot thā, ⁵aur wuh ‘Daborā ke
 Khajūr’ ke pās rahti thi jo Ifrāīm ke
 pahārī ilāqe meñ Rāmā aur Baitel
 ke darmiyān thā. Is daraḳht ke sāye
 meñ wuh Isrāīliyoñ ke muāmalāt
 ke faisle kiyā karti thi. ⁶Ek din
 Daborā ne Baraq bin Abīnūsam ko
 bulāyā. Baraq Naftālī ke qabāyli
 ilāqe ke shahr Qādis meñ rahtā thā.
 Daborā ne Baraq se kahā, “Rab
 Isrāīl kā Ḳhudā āp ko hukm detā
 hai, ‘Naftālī aur Zabūlūn ke qabīloñ
 meñ se 10,000 mardoñ ko jamā
 karke un ke sāth Tabūr Pahār par
 chaḥ jā! ⁷Main Yābīn ke lashkar

ke sardār Sīsarā ko us ke rathoñ aur fauj samet tere qarīb kī Qaison Nadi ke pās khīnch lāūngā. Wahāñ main use tere hāth meñ kar dūngā.”

⁸Baraq ne jawāb diyā, “Main sirf is sūrat meñ jāūngā ki āp bhī sāth jāēñ. Āp ke baḡhair main nahīñ jāūngā.” ⁹Daborā ne kahā, “Ṭhik hai, main zarūr āp ke sāth jāūngī. Lekin is sūrat meñ āp ko Sīsarā par ḡhālib āne kī izzat hāsīl nahīñ hogī balki ek aurat ko. Kyonki Rab Sīsarā ko ek aurat ke hawāle kar degā.”

Chunāñche Daborā Baraq ke sāth Qādis gaī. ¹⁰Wahāñ Baraq ne Zabūlūn aur Naftālī ke qabiloñ ko apne pās bulā liyā. 10,000 ādmī us kī rāhnumāi meñ Tabūr Pahār par chale gae. Daborā bhī sāth gaī.

¹¹Un dinon meñ ek Qīnī banām Hibar ne apnā khaimā Qādis ke qarīb Ailon-zānanīm meñ lagāyā huā thā. Qīnī Mūsā ke sālē Hobāb kī aulād meñ se thā. Lekin Hibar dūsre Qīniyoñ se alag rahtā thā.

¹²Ab Sīsarā ko ittalā dī gaī ki Baraq bin Abīnūsam fauj le kar pahār Tabūr par chaḥ gayā hai.

¹³Yih sun kar wuh Harūsāt-hagoim se rawānā ho kar apne 900 rathoñ

aur bāqī lashkar ke sāth Qaison Nadi par pahunḥ gayā.

¹⁴Tab Daborā ne Baraq se bāt kī, “Hamlā ke lie taiyār ho jāēñ, kyonki Rab ne āj hī Sīsarā ko āp ke qābū meñ kar diyā hai. Rab āp ke āge āge chal rahā hai.” Chunāñche Baraq apne 10,000 ādmiyoñ ke sāth Tabūr Pahār se utar āyā. ¹⁵Jab unhoñ ne dushman par hamlā kiyā to Rab ne Kanāniyoñ ke pūre lashkar meñ rathoñ samet afrā-tafrī paidā kar dī. Sīsarā apne rath se utar kar paidal hī farār ho gayā.

¹⁶Baraq ke ādmiyoñ ne bhāgne wāle faujiyoñ aur un ke rathoñ kā tāqqub karke un ko Harūsāt-hagoim tak mārte gae. Ek bhī na bachā.

Sīsarā kā Anjām

¹⁷Itne meñ Sīsarā paidal chal kar Qīnī ādmī Hibar kī biwī Yāel ke khaime ke pās bhāg āyā thā. Wajah yih thī ki Hasūr ke bādshāh Yābīn ke Hibar ke gharāne ke sāth achchhe tālluqāt the. ¹⁸Yāel khaime se nikal kar Sīsarā se milne gaī. Us ne kahā, “Āēñ mere āqā, andar āēñ aur na ḍareñ.” Chunāñche wuh andar ā kar leṭ

gayā, aur Yāel ne us par kambal dāl diyā.

¹⁹Sīsarā ne kahā, “Mujhe pyās lagī hai, kuchh pānī pilā do.” Yāel ne dūdh kā mashkizā khol kar use pilā diyā aur use dubārā chhupā diyā. ²⁰Sīsarā ne darḡhāst kī, “Darwāze meñ kharī ho jāo! Agar koī āe aur pūchhe ki kyā ḡhaime meñ koī hai to bolo ki nahīn, koī nahīn hai.”

²¹Yih kah kar Sīsarā gahrī nīnd so gayā, kyonki wuh nihāyat thakā huā thā. Tab Yāel ne meḡh aur hathorā pakaḡ liyā aur dabe pānw Sīsarā ke pās jā kar meḡh ko itne zor se us kī kanpaṭī meñ ṭhoṅk diyā ki meḡh zamīn meñ dhañs gai aur wuh mar gayā.

²²Kuchh der ke bād Baraq Sīsarā ke tāqqub meñ wahān se guzarā. Yāel ḡhaime se nikal kar us se milne āī aur bolī, “Āeñ, main āp ko wuh ādmī dikhātī hūn jise āp ḡhūnḡ rahe haiñ.” Baraq us ke sāth ḡhaime meñ dāḡhil huā to kyā dekhā ki Sīsarā kī lāsh zamīn par paṭī hai aur meḡh us kī kanpaṭī meñ se guzar kar zamīn meñ gaḡ gai hai.

²³Us din Allāh ne Kanānī bādshāh Yābīn ko Isrāīliyon ke

sāmne zer kar diyā. ²⁴Is ke bād un kī tāqat barḡtī gai jabki Yābīn kamzor hotā gayā aur āḡhirkār Isrāīliyon ke hāthoñ tabāh ho gayā.

Daborā aur Baraq kā Gīt

5 Fatah ke din Daborā ne Baraq bin Abīnūsam ke sāth yih gīt gayā,

²“Allāh kī sataish ho! Kyonki Isrāīl ke sardāroñ ne rāhnumāī kī, aur awām nikalne ke lie taiyār hue.

³Ai bādshāho, suno! Ai hukmrāno, merī bāt par tawajjuh do! Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngī, Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī madahsarāī karūngī.

⁴Ai Rab, jab tū Sair se nikal āyā aur Adom ke khule maidān se rawānā huā to zamīn kāñp uṭhī aur āsmān se pānī ṭapakne lagā, bādaloñ se bārish barasne lagī.

⁵Koh-e-Sīnā ke Rab ke huzūr pahār hilne lage, Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke sāmne wuh kapkapāne lage.

⁶Shamjar bin Anāt aur Yāel ke dinoñ meñ safr ke pakke aur sīdhe rāste ḡhālī rahe aur musāfir un se

haṭ kar bal khāte hue chhoṭe chhoṭe
rāstoṅ par chal kar apnī manzil tak
pahuñchte the.

⁷Dehāt kī zindagī Sūnī ho gaī.
Gānw meñ rahnā mushkil thā jab
tak main, Daborā jo Isrāīl kī mān
hūn kharī na huī.

⁸Shahr ke darwāzoṅ par jang
chhiṛ gaī jab unhoṅ ne nae
mābūdoṅ ko chun liyā. Us waqt
Isrāīl ke 40,000 mardoṅ ke pās ek
bhī dhāl yā nezā na thā.

⁹Merā dil Isrāīl ke sardāroṅ ke
sāth hai aur un ke sāth jo khushī
se jang ke lie nikle. Rab kī sataish
karo!

¹⁰Ai tum jo safed gadhoṅ par
kapre bichhā kar un par sawār ho,
Allāh kī tamjīd karo! Ai tum jo
paidal chal rahe ho, Allāh kī tārif
karo!

¹¹Suno! Jahān jānwaroṅ ko pānī
pilāyā jātā hai wahān log Rab ke
najātbaḥsh kāmoṅ kī tārif kar
rahe haiṅ, un najātbaḥsh kāmoṅ
kī jo us ne Isrāīl ke dehātiyoṅ kī
khātir kie. Tab Rab ke log shahr ke
darwāzoṅ ke pās utar āe.

¹²Ai Daborā, uṭheñ, uṭheñ!
Uṭheñ, hān uṭheñ aur gīt gāeñ! Ai
Baraq, khare ho jāeñ! Ai Abīnūsam

ke beṭe, apne qaidiyoṅ ko bāndh
kar le jāeñ!

¹³Phir bache hue faujī pahārī
ilāqe se utar kar qaum ke shurafā
ke pās āe, Rab kī qaum sūrmāoṅ ke
sāth mere pās utar āī.

¹⁴Ifrāīm se jis kī jareñ Amāliq
meñ haiṅ wuh utar āe, aur
Binyamīn ke mard un ke pīchhe ho
lie. Makīr se hukmrān aur Zabūlūn
se sipahsālār utar āe.

¹⁵Ishkār ke ra'īs bhī Daborā ke
sāth the, aur us ke faujī Baraq ke
pīchhe ho kar wādī meñ dauṛ āe.
Lekin Rūbin kā qabīlā apne ilāqe
meñ rah kar soch-bichār meñ uljhā
rahā.

¹⁶Tū kyon apne zīn ke do boron
ke darmiyān baiṭhā rahā? Kyā
galloṅ ke darmiyān charwāhoṅ kī
bānsriyoṅ kī āwāzeṅ sunane ke lie?
Rūbin kā qabīlā apne ilāqe meñ rah
kar soch-bichār meñ uljhā rahā.

¹⁷Jiliyād ke gharāne Dariyā-e-
Yardan ke mashriq meñ ṭahre
rahe. Aur Dān kā qabīlā, wuh kyon
baharī jahāzoṅ ke pās rahā? Āshar
kā qabīlā bhī sāhil par baiṭhā rahā,
wuh ārām se apnī bandargāhoṅ ke
pās ṭahrā rahā,

¹⁸Jabki Zabûlûn aur Naftâlî apnî jân par khel kar maidân-e-jang mein â gae.

¹⁹Bâdshâh âe aur laṛe, Kanân ke bâdshâh Majiddo Nadî par Tânak ke pās Isrâîl se laṛe. Lekin wahân se wuh chândî kâ lûṭâ huâ māl wâpas na lâe.

²⁰Âsmân se sitâron ne Sîsarâ par hamlâ kiyâ, apnî âsmânî râhon ko chhoṛ kar wuh us se aur us kî qaum se laṛne âe.

²¹Qaison nadî unheñ uṛâ le gaî, wuh nadî jo qadîm zamâne se bahtî hai. Ai merî jân, mazbûtî se âge chaltî jâ!

²²Us waqt ṭâpon kâ baṛâ shor sunâi diyâ. Dushman ke zabardast ghoṛe sarpâ dauṛ rahe the.

²³Rab ke farishte ne kahâ, ‘Mîroz Shahr par lânat karo, us ke bâshindon par ḳhûb lânat karo! Kyoñki wuh Rab kî madad karne na âe, wuh sûrmâon ke ḳhilâf Rab kî madad karne na âe.’

²⁴Hibar Qîni kî biwî mubâarak hai! Ḳhaimon mein rahne wâlî auraton mein se wuh sab se mubâarak hai!

²⁵Jab Sîsarâ ne pânî mângâ to Yâel ne use dûdh pilâyâ. Shândâr pyâle mein lassî ḍâl kar wuh use us ke pās lâi.

²⁶Lekin phir us ne apne hâth se meḳh aur apne dahne hâth se mazdûron kâ hathoṛâ pakaṛ kar Sîsarâ kâ sar phoṛ diyâ, us kî khopaṛî ṭukṛe ṭukṛe karke us kî kanpaṭî ko chhed diyâ.

²⁷Us ke pânwon mein wuh taṛap uṭhâ. Wuh gir kar wahîn paṛâ rahâ. Hân, wuh us ke pânwon mein gir kar halâk huâ.

²⁸Sîsarâ kî mân ne khiṛkî mein se jhânkâ aur darîche mein se deḳhtî deḳhtî rotî rahî, ‘Us ke rath ke pahuñchne mein itnî der kyon ho rahî hai? Rathon kî âwâz ab tak kyon sunâi nahîn de rahî?’

²⁹Us kî dânishmand ḳhawâtîn use tasallî detî haiñ aur wuh ḳhud un kî bât dohrâtî hai, ³⁰‘Wuh lûṭâ huâ māl âpas mein bânṭ rahe honge. Har mard ke lie ek do laṛkiyân aur Sîsarâ ke lie rangdâr libâs hogâ. Hân, wuh rangdâr libâs aur merî gardan ko sajâne ke lie do nafis rangdâr kapṛe lâ rahe honge.’

³¹Ai Rab, tere tamâm dushman Sîsarâ kî tarah halâk ho jâen! Lekin

jo tujh se pyār karte haiñ wuh pūre zor se tulū hone wāle sūraj ki mānind hoñ.”

Baraq ki is fatah ke bād Isrāīl meñ 40 sāl amn-o-amān qāym rahā.

Midiyānī Isrāīliyon ke Dabāte Haiñ

6 Phir Isrāīlī dubārā wuh kuchh karne lage jo Rab ko burā lagā, aur us ne unheñ sāt sāl tak Midiyāniyon ke hawāle kar diyā. ²Midiyāniyon kā dabāw itnā zyādā baṛh gayā ki Isrāīliyon ne un se panāh lene ke lie pahārī ilāqe meñ shigāf, ḡhār aur gaṛhiyāñ banā liñ. ³Kyonki jab bhī wuh apnī fasleñ lagāte to Midiyānī, Amālīqī aur mashriq ke dīgar faujī un par hamlā karke ⁴mulk ko gher lete aur fasloñ ko Ḡhazzā Shahr tak tabāh karte. Wuh khāne wālī koī bhī chiz nahīñ chhoṛte the, na koī bheṛ, na koī bail, aur na koī gadhā. ⁵Aur jab wuh apne maweshiyon aur kḡhaimon ke sāth pahuñchte to ṭiḍḍiyon ke daloñ ki mānind the. Itne mard aur ūñṭ the ki un ko ginā nahīñ jā saktā thā. Yon wuh mulk par chaṛh āte the tāki use tabāh

kareñ. ⁶Isrāīlī Midiyān ke sabab se itne pasthāl hue ki ākḡhirkār madad ke lie Rab ko pukārne lage.

⁷⁻⁸Tab us ne un meñ ek nabī bhej diyā jis ne kahā, “Rab Isrāīl kā Ḡhudā farmātā hai ki maiñ hī tumheñ Misr ki ḡhulāmī se nikāl lāyā. ⁹Maiñ ne tumheñ Misr ke hāth se aur un tamām zāliron ke hāth se bachā liyā jo tumheñ dabā rahe the. Maiñ unheñ tumhāre āge āge nikāltā gayā aur un ki zamīn tumheñ de dī. ¹⁰Us waqt maiñ ne tumheñ batāyā, ‘Maiñ Rab tumhārā Ḡhudā hūñ. Jin Amoriyon ke mulk meñ tum rah rahe ho un ke dewatāon kā kḡhauf mat mānanā. Lekin tum ne merī na sunī.’”

Rab Jidāun ke Bulātā Hai

¹¹Ek din Rab kā farishtā āyā aur Ufrā meñ balūt ke ek daraḡht ke sāye meñ baiṭh gayā. Yih daraḡht Abiyazar ke kḡhāndān ke ek ādmī kā thā jis kā nām Yuās thā. Wahāñ angūr kā ras nikālne kā hauz thā, aur us meñ Yuās kā beṭā Jidāun chhup kar gandum jḡhār rahā thā, hauz meñ is lie ki gandum Midiyāniyon se mahfūz rahe. ¹²Rab kā farishtā Jidāun par zāhir huā

aur kahā, “Ai zabardast sūrme, Rab tere sāth hai!”

¹³Jidāūn ne jawāb diyā, “Nahīn janāb, agar Rab hamāre sāth ho to yih sab kuchh hamāre sāth kyon ho rahā hai? Us ke wuh tamām mojize āj kahān nazar āte haiñ jin ke bāre mein hamāre bāpdādā hamēñ batāte rahe haiñ? Kyā wuh nahīn kahte the ki Rab hamēñ Misr se nikāl lāyā? Nahīn, janāb. Ab aisā nahīn hai. Ab Rab ne hamēñ tark karke Midiyān ke hawāle kar diyā hai.”

¹⁴Rab ne us kī taraf muḥ kar kahā, “Apnī is tāqat mein jā aur Isrāīl ko Midiyān ke hāth se bachā. Main hī tujhe bhej rahā hūñ.”

¹⁵Lekin Jidāūn ne etarāz kiya, “Ai Rab, main Isrāīl ko kis tarah bachāūñ? Merā ḡhāndān Manassī ke qabīle kā sab se kamzor ḡhāndān hai, aur main apne bāp ke ghar mein sab se chhoṭā hūñ.”

¹⁶Rab ne jawāb diyā, “Main tere sāth hūngā, aur tū Midiyāniyon ko yon māregā jaise ek hī ādmī ko.”

¹⁷Tab Jidāūn ne kahā, “Agar mujh par tere karm kī nazar ho to mujhe koī ilāhī nishān dikhā tāki sābit ho jāe ki wāqāī Rab hī mere sāth bāt kar rahā hai. ¹⁸Main abhī jā

kar qurbānī taiyār kartā hūñ aur phir wāpas ā kar use tujhe pesh karūnga. Us waqt tak rawānā na ho jānā.”

Rab ne kahā, “Ṭhik hai, main terī wāpasī kā intazār karke hī jāūngā.”

¹⁹Jidāūn chalā gayā. Us ne bakrī kā bachchā zabah karke taiyār kiya aur pūre 16 kilogrām maide se beḡhamīrī roṭī banāī. Phir gosht ko ṭokrī mein rakh kar aur us kā shorbā alag bartan mein ḡāl kar wuh sab kuchh Rab ke farishte ke pās lāyā aur use balūt ke sāye mein pesh kiya.

²⁰Rab ke farishte ne kahā, “Gosht aur beḡhamīrī roṭī ko le kar is patthar par rakh de, phir shorbā us par unḡel de.” Jidāūn ne aisā hī kiya. ²¹Rab ke farishte ke hāth mein lāṭhī thī. Ab us ne lāṭhī ke sire se gosht aur beḡhamīrī roṭī ko chhū diyā. Achānak patthar se āḡ bhaṛak uṭhī aur ḡhurāk bhasm ho gaī. Sāth sāth Rab kā farishtā ojhal ho gayā.

²²Phir Jidāūn ko yaqīn āyā ki yih wāqāī Rab kā farishtā thā, aur wuh bol uṭhā, “Ḥay Rab Qādir-e-mutlaq! Mujh par afsos, kyonki main ne Rab ke farishte ko rūbarū dekhā hai.”

²³Lekin Rab us se hamkalām huā aur kahā, “Terī salāmatī ho. Mat ḍar, tū nahīn maregā.”

²⁴Wahīn Jidāun ne Rab ke lie qurbāngāh banāi aur us kā nām ‘Rab Salāmat Hai’ rakhā. Yih āj tak Abiyazar ke khāndān ke shahr Ufrā meñ maujūd hai.

Jidāun Bāl kī Qurbāngāh

Girā Detā Hai

²⁵Usī rāt Rab Jidāun se hamkalām huā, “Apne bāp ke bailoñ meñ se dūsre bail ko jo sāt sāl kā hai chun le. Phir apne bāp kī wuh qurbāngāh girā de jis par Bāl Dewatā ko qurbāniyāñ chaḥhāi jāti haiñ, aur Yasīrat Dewī kā wuh khambā kāt ḍāl jo sāth khaṛā hai.

²⁶Is ke bād usī pahārī qile kī choṭī par Rab apne Khudā ke lie sahīh qurbāngāh banā de. Yasīrat ke khambe kī kaṭī huī lakaṛī aur bail ko us par rakh kar mujhe bhasm hone wālī qurbānī pesh kar.”

²⁷Chunāñche Jidāun ne apne das naukaroñ ko sāth le kar wuh kuchh kiya jis kā hukm Rab ne use diya thā. Lekin wuh apne khāndān aur shahr ke logoñ se ḍartā thā, is lie us

ne yih kām din ke bajāe rāt ke waqt kiya.

²⁸Subah ke waqt jab shahr ke log uṭhe to dekhā ki Bāl kī qurbāngāh ḍhā dī gaī hai aur Yasīrat Dewī kā sāth wālā khambā kāt diya gayā hai. In kī jagah ek naī qurbāngāh banāi gaī hai jis par bail ko chaḥhāya gayā hai. ²⁹Unhoñ ne ek dūsre se pūchhā, “Kis ne yih kiya?” Jab wuh is bāt kī taftīsh karne lage to kisī ne unheñ batāyā ki Jidāun bin Yuās ne yih sab kuchh kiya hai.

³⁰Tab wuh Yuās ke ghar gae aur taqāzā kiya, “Apne beṭe ko ghar se nikāl lāeñ. Lāzim hai ki wuh mar jāe, kyonki us ne Bāl kī qurbāngāh ko girā kar sāth wālā Yasīrat Dewī kā khambā bhī kāt ḍālā hai.”

³¹Lekin Yuās ne un se jo us ke sāmne khaṛe the kahā, “Kyā āp Bāl ke difā meñ laṛnā chāhte haiñ? Jo bhī Bāl ke lie laṛegā use kal subah tak mār diya jāegā. Agar Bāl wāqai Khudā hai to wuh khud apne difā meñ laṛe jab koī us kī qurbāngāh ko ḍhā de.”

³²Chūñki Jidāun ne Bāl kī qurbāngāh girā dī thī is lie us kā nām Yarubbāl yānī ‘Bāl Us se Laṛe’ paṛ gayā.

Jidāun Allāh se Nishān Māngtā Hai

³³Kuchh der ke bād tamām Midiyānī, Amāliqī aur dūsri mashriqī qaumeñ jamā huñ aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke apne ðere Maidān-e-Yazrael meñ lagāe.

³⁴Phir Rab kā Rūh Jidāun par nāzil huā. Us ne narsingā phūnk kar Abiyazar ke kḥāndān ke mardoñ ko apne pīchhe ho lene ke lie bulāyā.

³⁵Sāth sāth us ne apne qāsidoñ ko Manassī ke qabīle aur Āshar, Zabūlūn aur Naftālī ke qabīloñ ke pās bhī bhej diyā. Tab wuh bhī āe aur Jidāun ke mardoñ ke sāth mil kar us ke pīchhe ho lie.

³⁶Jidāun ne Allāh se duā kī, “Agar tū wāqāī Isrāīl ko apne wāde ke mutābiq mere zariye bachānā chāhtā hai ³⁷to mujhe yaqīn dilā. Maiñ rāt ko tāzā katri huī ūn gandum gāhne ke farsh par rakh dūngā. Kal subah agar sirf ūn par os paṛī ho aur irdgird kā sārā farsh kḥushk ho to maiñ jān lūngā ki wāqāī tū apne wāde ke mutābiq Isrāīl ko mere zariye bachāegā.”

³⁸Wuhī kuchh huā jis kī darḥāst Jidāun ne kī thī. Agle dīn jab wuh subah-sawere uṭhā to ūn os se tar

thī. Jab us ne use nichoṛā to itnā pānī thā ki bartan bhar gayā.

³⁹Phir Jidāun ne Allāh se kahā, “Mujh se ḡhusse na ho jānā agar maiñ tujh se ek bār phir darḥāst karūñ. Mujhe ek ākḥirī dafā ūn ke zariye terī marzī jānchne kī ijāzat de. Is dafā ūn kḥushk rahe aur irdgird ke sāre farsh par os paṛī ho.”

⁴⁰Us rāt Allāh ne aisā hī kiyā. Sirf ūn kḥushk rahī jabki irdgird ke sāre farsh par os paṛī thī.

Allāh Jidāun ke Sāthiyoñ**ko Chun Letā Hai**

7 Subah-sawere Yarubbāl yānī Jidāun apne tamām logoñ ko sāth le kar harod chashme ke pās āyā. Wahāñ unhoñ ne apne ðere lagāe. Midiyāniyoñ ne apnī kḥaimāgāh un ke shimāl meñ Morih Pahāṛ ke dāman meñ lagāī huī thī.

²Rab ne Jidāun se kahā, “Tere pās zyādā log haiñ! Maiñ is qism ke baṛe lashkar ko Midiyāniyoñ par fatah nahīñ dūngā, warnā Isrāīlī mere sāmne ḍīngeñ mār kar kahaenge, ‘Ham ne apnī hī tāqat se apne āp ko bachāyā hai!’ ³Is lie lashkargāh meñ elān kar ki jo

ḍar ke māre pareshān ho wuh apne ghar wāpas chalā jāe.” Jidāūn ne yon̄ kiyā to 22,000 mard wāpas chale gae jabki 10,000 Jidāūn ke pās rahe.

⁴Lekin Rab ne dubārā Jidāūn se bāt kī, “Abhī tak zyādā log haiñ! In ke sāth utar kar chashme ke pās jā. Wahān maiñ unheñ jāñch kar un ko muqarrar karūnga jinheñ tere sāth jānā hai.” ⁵Chunāñche Jidāūn apne ādmiyon̄ ke sāth chashme ke pās utar āyā. Rab ne use hukm diyā, “Jo bhī apnā hāth pānī se bhar kar use kutte kī tarah chāṭ le use ek taraf khaṛā kar. Dūsri taraf unheñ khaṛā kar jo ghuṭne ṭek kar pānī pīte haiñ.” ⁶300 ādmiyon̄ ne apnā hāth pānī se bhar kar use chāṭ liyā jabki bāqī sab pīne ke lie jhuk gae.

⁷Phir Rab ne Jidāūn se farmāyā, “Maiñ in 300 chāṭne wāle ādmiyon̄ ke zariye Isrāīl ko bachā kar Midiyāniyon̄ ko tere hawāle kar dūngā. Bāqī tamām mardoñ ko fāriḡh kar. Wuh sab apne apne ghar wāpas chale jāeñ.” ⁸Chunāñche Jidāūn ne bāqī tamām ādmiyon̄ ko fāriḡh kar diyā. Sirf muqarrarā 300 mard rah gae. Ab yih dūsroñ kī kḥurāk aur narsinge apne pās rakh kar jang ke lie taiyār

hue. Us waqt Midiyānī kḥaimāgāh Isrāīliyon̄ ke nīche wādī meñ thī.

Midiyāniyon̄ par Jidāūn kī Fatah

⁹Jab rāt huī to Rab Jidāūn se hamkalām huā, “Uṭh, Midiyānī kḥaimāgāh ke pās utar kar us par hamlā kar, kyon̄ki maiñ use tere hāth meñ de dūngā. ¹⁰Lekin agar tū is se ḍartā hai to pahle apne naukar Fūrāh ke sāth utar kar ¹¹wuh bāteñ sun le jo wahān ke log kah rahe haiñ. Tab un par hamlā karne kī jurrat baḥh jāegī.”

Jidāūn Fūrāh ke sāth kḥaimāgāh ke kināre ke pās utar āyā. ¹²Midiyānī, Amāliqī aur mashriq ke dīgar faujī ṭiḍḍiyon̄ ke dal kī tarah wādī meñ phaile hue the. Un ke ūñṭ sāhil kī ret kī tarah beshumār the. ¹³Jidāūn dabe pāñw dushman ke itne qarīb pahuñch gayā ki un kī bāteñ sun saktā thā. Ain us waqt ek faujī dūsre ko apnā kḥāb sunā rahā thā, “Maiñ ne kḥāb meñ dekhā ki jau kī baḥī roṭī luṛhaktī luṛhaktī hamārī kḥaimāgāh meñ utar āī. Yahān wuh itnī shiddat se kḥaime se ṭakrā gai ki kḥaimā ulāṭ kar zamīnbos ho gayā.” ¹⁴Dūsre ne jawāb diyā, “Is kā sirf yih matlab

ho saktâ hai ki Isrâili mard Jidâun bin Yuâs kî talwâr ghâlib âegî! Allâh use Midiyâniyon aur pûri lashkargâh par fatah degâ.”

¹⁵Khâb aur us kî tâbir sun kar Jidâun ne Allâh ko sijdâ kiya. Phir us ne Isrâili khaimâgâh mein wâpas â kar elân kiya, “Uthên! Rab ne Midiyâni lashkargâh ko tumhare hawâle kar diya hai.” ¹⁶Us ne apne 300 mardon ko sau sau ke tîn gurohon mein taqsim karke har ek ko ek narsingâ aur ek gharâ de diya. Har gharâ mein mashâl thi. ¹⁷⁻¹⁸Us ne hukm diya, “Jo kuchh main karûnga us par ghaur karke wuhî kuchh karen. Pûri khaimâgâh ko gher lein aur ain wuhî kuchh karen jo main karûnga. Jab main apne sau logoñ ke sâth khaimâgâh ke kinâre pahunchûngâ to ham apne narsingon ko bajâ denge. Yih sunte hî âp bhî yihî kuchh karen aur sâth sâth nârâ lagâen, ‘Rab ke lie aur Jidâun ke lie.’”

¹⁹Taqriban âdhî rât ko Jidâun apne sau mardon ke sâth Midiyâni khaimâgâh ke kinâre pahunch gayâ. Thorî der pahle pahredâr badal gae the. Achânak Isrâiliyon ne apne narsingon ko bajâyâ aur apne gharon ko tukre tukre kar

diya. ²⁰Fauran sau sau ke dÛsre do gurohon ne bhî aisâ hî kiya. Apne dahne hâth mein narsingâ aur bâen hâth mein bharaktî mashâl pakar kar wuh nârâ lagâte rahe, “Rab ke lie aur Jidâun ke lie!” ²¹Lekin wuh khaimâgâh mein dâkhil na hue balki wahin us ke irdgird khare rahe. Dushman mein barî afrâ-tafrî mach gai. Chikh-te-chillâte sab bhâg jâne kî koshish karne lage. ²²Jidâun ke 300 âdmî apne narsinge bajâte rahe jabki Rab ne khaimâgâh mein aisî garbar paidâ kî ki log ek dÛsre se larne lage. Âkhirkâr pûrâ lashkar Bait-sittâ, Sarîrât aur Abîl-mahûlâ kî sarhad tak farâr huâ jo Tabbât ke qarib hai.

²³Phir Jidâun ne Naftâlî, Âshar aur pûre Manassî ke mardon ko bulâ liya, aur unhon ne mil kar Midiyâniyon kâ taqqub kiya. ²⁴Us ne apne qâsidon ke zariye Ifrâim ke pûre pahârî ilâqe ke bâshindon ko bhî paighâm bhej diya, “Utar âen aur Midiyâniyon ko bhâg jâne se roken! Bait-bârâ tak un tamâm jaghon par qabzâ kar lein jahân dushman Dariyâ-e-Yardan ko pâ-piyadâ par kar saktâ hai.”

Ifrâimî mân gae. ²⁵Aur unhon ne do Midiyâni sardaron ko pakar kar

un ke sar qalam kar die. Sardāron ke nām Oreb aur ZaeB the, aur jahān unheñ pakaṛā gayā un jaghoñ ke nām ‘Oreb kī Chaṭṭān’ aur ‘ZaeB kā Angūr kā Ras Nikālne Wālā Hauz’ paṛ gayā. Is ke bād wuh dubārā Midiyāniyon kā tāqqub karne lage. Dariyā-e-Yardan ko pār karne par un kī mulāqāt Jidāun se huī, aur unhoñ ne donoñ sardāron ke sar us ke sapurd kar die.

Ifrāim Nārāz Ho Jātā Hai

8 Lekin Ifrāim ke mardoñ ne shikāyat kī, “Āp ne ham se kaisā sulūk kiyā? Āp ne hamen kyon nahīn bulāyā jab Midiyān se laṛne gae.” Aisī bāteñ karte karte unhoñ ne Jidāun ke sāth saḡht bahs kī. ²Lekin Jidāun ne jawāb diyā, “Kyā āp mujh se kahiñ zyādā kāmīyāb na hue? Aur jo angūr fasal jamā karne ke bād Ifrāim ke bāghoñ meñ rah jāte haiñ kyā wuh mere chhoṭe ḡhāndān Abiyazar kī pūrī fasal se zyādā nahīn hote? ³Allāh ne to Midiyān ke sardāron Oreb aur ZaeB ko āp ke hawāle kar diyā. Is kī nisbat mujh se kyā kāmīyābī hāsil huī hai?” Yīh sun kar

Ifrāim ke mardoñ kā ḡhussā ṭhañḡā ho gayā.

Sukkāt aur Fanuel Jidāun kī

Madad Nahīn Karte

⁴Jidāun apne 300 mardoñ samet Dariyā-e-Yardan ko pār kar chukā thā. Dushman kā tāqqub karte karte wuh thak gae the. ⁵Is lie Jidāun ne qarīb ke shahr Sukkāt ke bāshindoñ se guzārish kī, “Mere faujiyon ko kuchh roṭī de deñ. Wuh thak gae haiñ, kyonki ham Midiyānī sardār Zibah aur Zalmunnā kā tāqqub kar rahe haiñ.” ⁶Lekin Sukkāt ke buzurgoñ ne jawāb diyā, “Ham āp ke faujiyon ko roṭī kyon deñ? Kyā āp Zibah aur Zalmunnā ko pakaṛ chuke haiñ ki ham aisā karen?” ⁷Yīh sun kar Jidāun ne kahā, “Jyon hī Rab in do sardāron Zibah aur Zalmunnā ko mere hāth meñ kar degā main tum ko registān kī kāñṭedār jhāriyon aur ūñṭkaṭāron se ḡāh kar tabāh kar dūngā.”

⁸Wuh āge nikal kar Fanuel Shahr pahuñch gayā. Wahāñ bhī us ne roṭī māñgī, lekin Fanuel ke bāshindoñ ne Sukkāt kā-sā jawāb diyā. ⁹Yīh sun kar us ne kahā, “Jab

main salāmatī se wāpas āūngā to tumhārā yih burj girā dūngā!”

Midiyāniyōn par Pūrī Fatah

¹⁰Ab Zibah aur Zalmunnā qarqūr pahuñch gae the. 15,000 afrād un ke sāth rah gae the, kyonki mashriqī ittahādiyōn ke 1,20,000 talwāron se lais faujī halāk ho gae the. ¹¹Jidāun ne Midiyāniyōn ke pīchhe chalte hue khānābadoshon kā wuh rāstā istemāl kiya jo Nūbah aur Yugbahā ke mashriq meñ hai. Is tariqe se us ne un ki lashkargāh par us waqt hamlā kiya jab wuh apne āp ko mahfūz samajh rahe the. ¹²Dushman meñ afrā-tafrī paidā huī aur Zibah aur Zalmunnā farār ho gae. Lekin Jidāun ne un kā tāqqub karte karte unheñ pakaṛ liya.

¹³Is ke bād Jidāun lauṭā. Wuh abhī Haris ke darrā se utar rahā thā ¹⁴ki Sukkāt ke ek jawān ādmī se milā. Jidāun ne use pakaṛ kar majbūr kiya ki wuh shahr ke rāhnumāon aur buzurgoñ ki fahrist likh kar de. ⁷⁷buzurg the. ¹⁵Jidāun un ke pās gayā aur kahā, “Dekho, yih haiñ Zibah aur Zalmunnā! Tum ne inhiñ ki wajah se merā mazāq

urā kar kahā thā ki ham āp ke thakehāre faujiyōn ko roṭī kyon deñ? Kyā āp Zibah aur Zalmunnā ko pakaṛ chuke haiñ ki ham aisā karen?” ¹⁶Phir Jidāun ne shahr ke buzurgoñ ko giriftār karke unheñ kāntedār jhāriyōn aur ūñṭkaṭāron se gāh kar sabaq sikhāyā. ¹⁷Phir wuh Fanuel gayā aur wahāñ kā burj girā kar shahr ke mardoñ ko mār ḍālā.

¹⁸Is ke bād Jidāun Zibah aur Zalmunnā se muḥhātib huā. Us ne pūchhā, “Un ādmiyōn kā hulyā kaisā thā jinheñ tum ne Tabūr Pahār par qatl kiya?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh āp jaise the, har ek shahzādā lag rahā thā.”

¹⁹Jidāun bolā, “Wuh mere sage bhāi the. Rab ki hayāt ki qasam, agar tum un ko zindā chhoṛte to main tumheñ halāk na kartā.”

²⁰Phir wuh apne pahlauṭhe Yatar se muḥhātib ho kar bolā, “In ko mār ḍālo!” Lekin Yatar apnī talwār miyān se nikālne se jhijkā, kyonki wuh abhī bachchā thā aur ḍartā thā. ²¹Tab Zibah aur Zalmunnā ne kahā, “Āp hī hameñ mār deñ! Kyonki jaisā ādmī waisī us ki tāqat!” Jidāun ne khare ho kar unheñ

talwār se mār ḍālā aur un ke ūñṭoñ kī gardanoñ par lage tāwīz utār kar apne pās rakhe.

Jidāūn ke Sabab se Isrāīl But-parastī meñ Ulajh Jātā Hai

²²Isrāīliyoñ ne Jidāūn ke pās ā kar kahā, “Āp ne hameñ Midiyāniyoñ se bachā liyā hai, is lie ham par hukūmat karen, āp, āp ke bād āp kā beṭā aur us ke bād āp kā potā.”

²³Lekin Jidāūn ne jawāb diyā, “Na main āp par hukūmat karūnga, na merā beṭā. Rab hī āp par hukūmat karega. ²⁴Merī sirf ek guzārish hai. Har ek mujhe apne lūṭe hue māl meñ se ek ek bālī de de.” Bāt yih thī ki dushman ke tamām afrād ne sone kī bālīyāñ pahan rakhī thīñ, kyonki wuh Ismāīlī the.

²⁵Isrāīliyoñ ne kahā, “Ham ḡhushī se bālī deñge.” Ek chādar zamīn par bichhā kar har ek ne ek ek bālī us par phaiñk di. ²⁶Sone kī in bālīyoñ kā wazn taqribān 20 kilogrām thā. Is ke alāwā Isrāīliyoñ ne muḡhtalif tāwīz, kān ke āweze, arḡhawānī rang ke shāhī libās aur

ūñṭoñ kī gardanoñ meñ lagī qīmtī zanjireñ bhī de diñ.

²⁷Is sone se Jidāūn ne ek afod^a banā kar use apne ābāi shahr Ufrā meñ kharā kiyā jahāñ wuh us ke aur tamām ḡhāndān ke lie phandā ban gayā. Na sirf yih balki pūrā Isrāīl zinā karke but kī pūjā karne lagā.

²⁸Us waqt Midiyān ne aisi shikast khāi ki bād meñ Isrāīl ke lie ḡhatre kā bāis na rahā. Aur jitnī der Jidāūn zindā rahā yāñī 40 sāl tak mulk meñ amn-o-amān qāym rahā.

²⁹Jang ke bād Jidāūn bin Yuās dubārā Ufrā meñ rahne lagā. ³⁰Us kī bahut-sī bīwiyañ aur 70 beṭe the. ³¹Us kī ek dāshtā bhī thī jo Sikam Shahr meñ rihāishpazīr thī aur jis ke ek beṭā paidā huā. Jidāūn ne beṭe kā nām Abīmālik rakhā. ³²Jidāūn umrrasidā thā jab faut huā. Use Abīazriyoñ ke shahr Ufrā meñ us ke bāp Yuās kī qabr meñ dafnāyā gayā.

³³Jidāūn ke marte hī Isrāīlī dubārā zinā karke Bāl ke butoñ kī pūjā karne lage. Wuh Bāl-barīt ko apnā ḡhās dewatā banā kar ³⁴Rab apne ḡhudā ko bhūl gae jis

^aĀm taur par Ibrānī meñ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie

ḡhurūj 28:4), lekin yahāñ is se murād butparastī kī koī chīz hai.

ne unheñ irdgird ke dushmanoñ se bachâ liyâ thâ. ³⁵Unhoñ ne Yarubbâl yâni Jidâun ke khandân ko bhî us ehsân ke lie koî mehrbânî na dikhâi jo Jidâun ne un par kiya thâ.

Abîmalik Bâdshâh Ban Jâtâ Hai

9 Ek din Yarubbâl yâni Jidâun kâ beṭâ Abîmalik apne māmunoñ aur mān ke bāqî rishtedāroñ se milne ke lie Sikam gayâ. Us ne un se kahâ, ²“Sikam Shahr ke tamām bāshindoñ se pūchheñ, kyâ āp apne āp par Jidâun ke 70 beṭoñ kî hukūmat zyādâ pasand kareñge yâ ek hî shaḥs kî? Yād rahe ki main āp kâ khūnî rishtedār hūn!” ³Abîmalik ke māmunoñ ne Sikam ke tamām bāshindoñ ke sāmne yih bāteñ dohrāiñ. Sikam ke logoñ ne sochâ, “Abîmalik hamārâ bhāi hai” is lie wuh us ke pīchhe lag gae. ⁴Unhoñ ne use Bāl-barît Dewatâ ke mandir se chāndî ke 70 sikke bhî de die.

In paison se Abîmalik ne apne irdgird āwārâ aur badmāsh ādmiyoñ kâ guroh jamâ kiya. ⁵Unheñ apne sâth le kar wuh Ufrâ pahunchâ jahān bāp kâ khandân

rahtâ thâ. Wahān us ne apne tamām bhāiyoñ yāni Jidâun ke 70 beṭoñ ko ek hî patthar par qatl kar diya. Sirf Yūtām jo Jidâun kâ sab se chhoṭâ beṭâ thâ kahîñ chhup kar bach niklâ. ⁶Is ke bād Sikam aur Bait-millo ke tamām log us balūt ke sāye meñ jamâ hue jo Sikam ke satūn ke pās thâ. Wahān unhoñ ne Abîmalik ko apnâ bādshāh muqarrar kiya.

Yūtām kî Abîmalik aur

Sikam par Lānat

⁷Jab Yūtām ko is kî ittālâ milî to wuh Garizîm Pahār kî choṭî par chaḥ gayâ aur ūnchî āwāz se chillâyâ, “Ai Sikam ke bāshindo, suneñ merî bāt! Suneñ agar āp chāhte haiñ ki Allāh āp kî bhî sune. ⁸Ek din daraḥtoñ ne faislâ kiya ki ham par koî bādshāh honâ chāhie. Wuh use chunane aur masah karne ke lie nikle. Pahle unhoñ ne zaitūn ke daraḥt se bāt kî, ‘Hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ⁹Lekin zaitūn ke daraḥt ne jawāb diya, ‘Kyâ main apnâ tel paidâ karne se bāz āūn jis kî Allāh aur insān itnî qadar karte haiñ tāki daraḥtoñ par hukūmat karūn? Hargiz nahîñ!’

¹⁰Is ke bād daraḳhton ne anjir ke daraḳht se bāt kī, ‘Āeñ, hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹¹Lekin anjir ke daraḳht ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā mīthā aur achchhā phal lāne se bāz āūñ tāki daraḳhton par hukūmat karūñ? Hargiz nahīñ!’

¹²Phir daraḳhton ne angūr kī bel se bāt kī, ‘Āeñ, hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹³Lekin angūr kī bel ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā ras paidā karne se bāz āūñ jis se Allāh aur insān ḳhush ho jāte haiñ tāki daraḳhton par hukūmat karūñ? Hargiz nahīñ!’ ¹⁴Āḳhirkār daraḳht kāñṭedār jhārī ke pās āe aur kahā, ‘Āeñ aur hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹⁵Kāñṭedār jhārī ne jawāb diyā, ‘Agar tum wāqāi mujhe masah karke apnā bādshāh banānā chāhte ho to āo aur mere sāye meñ panāh lo. Agar tum aisā nahīñ karnā chāhte to jhārī se āg nikal kar Lubnān ke deodār ke daraḳhton ko bhasm kar de.’”

¹⁶Yūtām ne bāt jāri rakh kar kahā, “Ab mujhe batāeñ, kyā āp ne wafādārī aur sachchāi kā izhār kiyā jab āp ne Abīmālik ko apnā bādshāh banā liyā? Kyā āp ne Jidāun aur us ke ḳhāndān ke sāth achchhā sulūk kiyā? Kyā āp ne

us par shukrguzārī kā wuh izhār kiyā jis ke lāyq wuh thā? ¹⁷Mere bāp ne āp kī ḳhātir jang kī. Āp ko Midiyāniyon se bachāne ke lie us ne apnī jān ḳhatre meñ dāl di. ¹⁸Lekin āj āp Jidāun ke gharāne ke ḳhilāf uṭh khare hue haiñ. Āp ne us ke 70 beṭon ko ek hī patthar par zabah karke us kī laundī ke beṭe Abīmālik ko Sikam kā bādshāh banā liyā hai, aur yih sirf is lie kī wuh āp kā rishtedār hai. ¹⁹Ab sunēñ! Agar āp ne Jidāun aur us ke ḳhāndān ke sāth wafādārī aur sachchāi kā izhār kiyā hai to phir Allāh kare kī Abīmālik āp ke lie ḳhushī kā bāis ho aur āp us ke lie. ²⁰Lekin agar aisā nahīñ thā to Allāh kare kī Abīmālik se āg nikal kar āp sab ko bhasm kar de jo Sikam aur Bait-millo meñ rahte haiñ! Aur āg āp se nikal kar Abīmālik ko bhī bhasm kar de!” ²¹Yih kah kar Yūtām ne bhāg kar bair meñ panāh lī, kyonki wuh apne bhāi Abīmālik se ḳartā thā.

Sikam ke Bāshinde Abīmālik ke ḳhilāf Ho Jāte Haiñ

²²Abīmālik kī Isrāil par hukūmat tīn sāl tak rahī. ²³Lekin phir

Allâh ne ek burī rūh bhej dī jis ne Abīmālik aur Sikam ke bāshindōn meñ nā-ittafāqī paidā kar dī. Natīje meñ Sikam ke logoñ ne baġhāwat kī. ²⁴Yoñ Allâh ne use is kī sazā dī ki us ne apne bhāiyoñ yānī Jidāūn ke 70 beṭoñ ko qatl kiyā thā. Sikam ke bāshindōn ko bhī sazā milī, kyoñki unhoñ ne is meñ Abīmālik kī madad kī thī.

²⁵Us waqt Sikam ke log irdgird kī choṭiyoñ par chaṛh kar Abīmālik kī tāk meñ baiṭh gae. Jo bhī wahān se guzarā use unhoñ ne lūṭ liyā. Is bāt kī khabar Abīmālik tak pahunch gai.

²⁶Un dinoñ meñ ek ādmī apne bhāiyoñ ke sāth Sikam āyā jis kā nām Jāl bin Abad thā. Sikam ke logoñ se us kā achchhā-ḡhāsā tālluq ban gayā, aur wuh us par etibār karne lage. ²⁷Angūr kī fasal pak gai thī. Log shahr se nikle aur apne bāġhoñ meñ angūr toṛ kar un se ras nikālne lage. Phir unhoñ ne apne dewatā ke mandir meñ jashn manāyā. Jab wuh kḡhūb khā-pī rahe the to Abīmālik par lānat karne lage. ²⁸Jāl bin Abad ne kahā, “Sikam kā Abīmālik ke sāth kyā wāstā ki ham us ke tābe raheñ? Wuh to sirf Yarubbāl kā beṭā hai,

jis kā numāindā Zabūl hai. Us kī kḡhidmat mat karnā balki Sikam ke bānī Hamor ke logoñ kī! Ham Abīmālik kī kḡhidmat kyoñ karen? ²⁹Kāsh shahr kā intazām mere hāth meñ hotā! Phir main Abīmālik ko jald hī nikāl detā. Main use chailenḡ detā ki āo, apne faujiyoñ ko jamā karke ham se laṛo!”

Abīmālik Sikam se Laṛtā Hai

³⁰Jāl bin Abad kī bāt sun kar Sikam kā sardār Zabūl baṛe ġhusse meñ ā gayā. ³¹Apne qāsidoñ kī mārifat us ne Abīmālik ko chupke se ittālā dī, “Jāl bin Abad apne bhāiyoñ ke sāth Sikam ā gayā hai jahān wuh pūre shahr ko āp ke kḡhilāf khāṛe ho jāne ke lie uksā rahā hai. ³²Ab aisā karen ki rāt ke waqt apne faujiyoñ samet idhar āen aur khetoñ meñ tāk meñ raheñ. ³³Subah-sawere jab sūraj tulū hogā to shahr par hamlā karen. Jab Jāl apne ādmiyoñ ke sāth āp ke kḡhilāf laṛne āegā to us ke sāth wuh kuchh karen jo āp munāsib samajhte haiñ.” ³⁴Yih sun kar Abīmālik rāt ke waqt apne faujiyoñ samet rawānā huā. Us ne unheñ chār gurohoñ meñ taqsim

kiyā jo Sikam ko gher kar tāk meñ baiṭh gae.

³⁵Subah ke waqt jab Jāl ghar se nikal kar shahr ke darwāze meñ kharā huā to Abīmalik aur us ke faujī apnī chhupne kī jaghoñ se nikal āe. ³⁶Unheñ dekh kar Jāl ne Zabūl se kahā, “Dekho, log pahāroñ kī choṭiyōñ se utar rahe haiñ!” Zabūl ne jawāb diyā, “Nahīñ, nahīñ, jo āp ko ādmī lag rahe haiñ wuh sirf pahāroñ ke sāye haiñ.” ³⁷Lekin Jāl ko tasallī na huī. Wuh dubārā bol uṭhā, “Dekho, log duniyā kī nāf^a se utar rahe haiñ. Aur ek aur guroh rammāloñ ke balūt se ho kar ā rahā hai.” ³⁸Phir Zabūl ne us se kahā, “Ab terī baṛī baṛī bāteñ kahāñ rahiñ? Kyā tū ne nahīñ kahā thā, ‘Abīmalik kaun hai ki ham us ke tābe rahiñ?’ Ab yih log ā gae haiñ jin kā mazāq tū ne uṛāyā. Jā, shahr se nikal kar un se laṛ!”

³⁹Tab Jāl Sikam ke mardoñ ke sāth shahr se niklā aur Abīmalik se laṛne lagā. ⁴⁰Lekin wuh hār gayā, aur Abīmalik ne shahr ke darwāze tak us kā tāqqub kiyā. Bhāgte bhāgte Sikam ke bahut-se afrād rāste meñ gir kar halāk ho

gae. ⁴¹Phir Abīmalik arūmā chalā gayā jabki Zabūl ne pīchhe rah kar Jāl aur us ke bhāiyōñ ko shahr se nikāl diyā.

⁴²Agle din Sikam ke log shahr se nikal kar maidān meñ ānā chāhte the. Jab Abīmalik ko yih khabar mili ⁴³⁻⁴⁴to us ne apnī fauj ko tīn gurohoñ meñ taqsim kiyā. Yih guroh dubārā Sikam ko gher kar ghāt meñ baiṭh gae. Jab log shahr se nikle to Abīmalik apne guroh ke sāth chhupne kī jagah se nikal āyā aur shahr ke darwāze meñ kharā ho gayā. Bāqī do guroh maidān meñ maujūd afrād par ṭuṭ parē aur sab ko halāk kar diyā. ⁴⁵Phir Abīmalik ne shahr par hamlā kiyā. Log pūrā din laṛte rahe, lekin ākḥirkār Abīmalik ne shahr par qabzā karke tamām bāshindoñ ko maut ke ghāt utār diyā. Us ne shahr ko tabāh kiyā aur khandarāt par namak bikher kar us kī hatmī tabāhī zāhir kar dī.

⁴⁶Jab Sikam ke burj ke rahne wāloñ ko yih ittalā mili to wuh El-barīt Dewatā ke mandir ke tahkhāne meñ chhup gae. ⁴⁷Jab Abīmalik ko patā chalā ⁴⁸to wuh apne faujiyōñ samet Zalmon Pahār

^aMatlab ghālīban Koh-e-Garizīm hai.

par chaḥ gayā. Wahān us ne kulhārī se shākh kāt kar apne kandhoñ par rakh lī aur apne faujiyoñ ko hukm diyā, “Jaldī karo! Sab aisā hī karo.” ⁴⁹Faujiyoñ ne bhī shākhēñ kātīñ aur phir Abīmalik ke pīchhe lag kar mandir ke pās wāpas āe. Wahān unhoñ ne tamām lakaṛī tahkhāne kī chhat par jamā karke use jalā diyā. Yoñ Sikam ke burj ke taqriban 1,000 mard-o-ḡhawātīn sab bhasm ho gae.

Abīmalik kī Maut

⁵⁰Wahān se Abīmalik Taibiz ke ḡhilāf baḥ gayā. Us ne shahr kā muhāsarā karke us par qabzā kar liyā. ⁵¹Lekin shahr ke bīch meñ ek mazbūt burj thā. Tamām mard-o-ḡhawātīn us meñ farār hue aur burj ke darwāzoñ par kuñḍī lagā kar chhat par chaḥ gae.

⁵²Abīmalik laṛte laṛte burj ke darwāze ke qarīb pahuñch gayā. Wuh use jalāne kī koshish karne lagā ⁵³to ek aurat ne chakkī kā ūpar kā pāt us ke sar par phaiñk diyā, aur us kī khopaṛī phaṭ gaī. ⁵⁴Jaldī se Abīmalik ne apne silāhbardār ko bulāyā. Us ne kahā, “Apnī talwār khīñch kar mujhe mār do! Warnā

log kaheñge ki ek aurat ne mujhe mār ḡlā.” Chunāñche naujawān ne apnī talwār us ke badan meñ se guzār dī aur wuh mar gayā. ⁵⁵Jab faujiyoñ ne dekhā ki Abīmalik mar gayā hai to wuh apne apne ghar chale gae.

⁵⁶Yoñ Allāh ne Abīmalik ko us badī kā badlā diyā jo us ne apne 70 bhāiyoñ ko qatl karke apne bāp ke ḡhilāf kī thī. ⁵⁷Aur Allāh ne Sikam ke bāshindoñ ko bhī un kī sharīr harkatoñ kī munāsib sazā dī. Yūtām bin Yarubbāl kī lānat pūrī huī.

Tolā aur Yāir

10 Abīmalik kī maut ke bād Tolā bin Fuwwā bin Dodo Isrāīl ko bachāne ke lie uṭhā. Wuh Ishkār ke qabīle se thā aur Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Samīr meñ rihāishpazīr thā. ²Tolā 23 sāl Isrāīl kā qāzī rahā. Phir wuh faut huā aur Samīr meñ dafnāyā gayā.

³Us ke bād Jiliyād kā rahne wālā Yāir qāzī ban gayā. Us ne 22 sāl Isrāīl kī rāhnumāī kī. ⁴Yāir ke 30 beṭe the. Har beṭe kā ek ek gadhā aur Jiliyād meñ ek ek ābādī thī. Āj tak in kā nām ‘Hawwot-yāir’

yānī Yāir kī Bastiyān hai. ⁵Jab Yāir intaqāl kar gayā to use Qāmon men dafnāyā gayā.

Isrāil Dubārā Rab se Dūr

Ho Jātā Hai

⁶Yāir kī maut ke bād Isrāīlī dubārā aisī harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Wuh kaī dewatāon ke pīchhe lag gae jin men Bāl Dewatā, Astārāt Dewī aur Shām, Saidā, Moāb, Ammoniyoñ aur Filistiyon ke dewatā shāmil the. Yoñ wuh Rab kī parastish aur k̄hidmat karne se bāz āe. ⁷Tab us kā ghazab un par nāzil huā, aur us ne unheñ Filistiyon aur Ammoniyoñ ke hawāle kar diyā. ⁸Usī sāl ke daurān in qaumoñ ne Jiliyād men Isrāīliyoñ ke us ilāqe par qabzā kiya jis men purāne zamāne men Amori ābād the aur jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq men thā. Filistī aur Ammonī 18 sāl tak Isrāīliyoñ ko kuchalte aur dabāte rahe. ⁹Na sirf yih balki Ammoniyoñ ne Dariyā-e-Yardan ko pār karke Yahūdāh, Binyamīn aur Ifrāīm ke qabilon par bhī hamlā kiya.

Jab Isrāīlī baṛī musibat men the ¹⁰to āk̄hirkār unhoñ ne madad ke

lie Rab ko pukārā aur iqrār kiya, “Ham ne terā gunāh kiya hai. Apne K̄hudā ko tark karke ham ne Bāl ke buton kī pūjā kī hai.” ¹¹Rab ne jawāb men kahā, “Jab Misrī, Amori, Ammonī, Filistī, ¹²Saidānī, Amāliqī aur Māonī tum par zulm karte the aur tum madad ke lie mujhe pukārne lage to kyā main ne tumheñ na bachāyā? ¹³Is ke bāwujūd tum bār bār mujhe tark karke dīgar mabūdōn kī pūjā karte rahe ho. Is lie ab se main tumhārī madad nahīn karūnga. ¹⁴Jāo, un dewatāon ke sāmne chīk̄hte-chillāte raho jinheñ tum ne chun liya hai! Wuhī tumheñ musibat se nikālēñ.”

¹⁵Lekin Isrāīliyoñ ne Rab se fariyād kī, “Ham se ghaltī huī hai. Jo kuchh bhī tū munāsib samajhtā hai wuh hamāre sāth kar. Lekin tū hī hameñ āj bachā.” ¹⁶Wuh ajnabī mabūdōn ko apne bīch men se nikāl kar Rab kī dubārā k̄hidmat karne lage. Tab wuh Isrāīl kā dukh bardāshat na kar sakā.

Iftāh Qāzī Ban Jātā Hai

¹⁷Un dinon men Ammonī apne faujiyoñ ko jamā karke Jiliyād men

ḵhaimāzan hue. Jawāb meñ Isrāīlī bhī jamā hue aur Misfāh meñ apne ḵhaime lagāe. ¹⁸Jiliyād ke rāhnumāon ne elān kiya, “Hameñ aise ādmī kī zarūrat hai jo hamāre āge chal kar Ammoniyoñ par hamlā kare. Jo koī aisā kare wuh Jiliyād ke tamām bāshindon kā sardār banegā.”

11 Us waqt Jiliyād meñ ek zabardast sūrmā banām Iftāh thā. Bāp kā nām Jiliyād thā jabki mān kasbī thī. ²Lekin bāp kī bīwī ke beṭe bhī the. Jab bālīgh hue to unhoñ ne Iftāh se kahā, “Ham mīrās tere sāth nahīn bāñṭenge, kyonki tū hamārā sagā bhāī nahīn hai.” Unhoñ ne use bhagā diya, ³aur wuh wahān se hijrat karke Mulk-e-Tob meñ jā basā. Wahān kuchh āwārā log us ke pīchhe ho lie jo us ke sāth idhar-udhar ghūmte-phirte rahe.

⁴Jab kuchh der ke bād Ammoni fauj Isrāīl se laṛne āī ⁵to Jiliyād ke buzurg Iftāh ko wāpas lāne ke lie Mulk-e-Tob meñ āe. ⁶Unhoñ ne guzārish kī, “Āeñ, Ammoniyoñ se laṛne meñ hamārī rāhnumāī karen.” ⁷Lekin Iftāh ne etarāz kiya, “Āp is waqt mere pās kyon āe haiñ jab musibat meñ haiñ? Āp hī ne

mujh se nafrat karke mujhe bāp ke ghar se nikāl diya thā.”

⁸Buzurgoñ ne jawāb diya, “Ham is lie āp ke pās wāpas āe haiñ ki āp Ammoniyoñ ke sāth jang meñ hamārī madad karen. Agar āp aisā karen to ham āp ko pūre Jiliyād kā hukmrān banā leñge.” ⁹Iftāh ne pūchhā, “Agar main āp ke sāth Ammoniyoñ ke ḵhilāf laṛūn aur Rab mujhe un par fatah de to kyā āp wāqāī mujhe apnā hukmrān banā leñge?” ¹⁰Unhoñ ne jawāb diya, “Rab hamārā gawāh hai! Wuhī hameñ sazā de agar ham apnā wādā pūrā na karen.”

¹¹Yih sun kar Iftāh Jiliyād ke buzurgoñ ke sāth Misfāh gayā. Wahān logoñ ne use apnā sardār aur fauj kā kamānḍar banā liya. Misfāh meñ us ne Rab ke huzūr wuh tamām bāteñ dohrāīn jin kā faisla us ne buzurgoñ ke sāth kiya thā.

Jang se Gurez Karne kī Koshish

¹²Phir Iftāh ne Ammoni bādshāh ke pās apne qāsidoñ ko bhej kar pūchhā, “Hamārā āp se kyā wāstā ki āp ham se laṛne āe haiñ?”

¹³Bādshāh ne jawāb diya, “Jab

Isrāīli Mīsr se nīkle to unhoñ ne Arnon, Yabboq aur Yardan ke dariyāoñ ke darmiyān kā ilāqā mujh se chhīn liyā. Ab use jhagaṛā kie baḡhair mujhe wāpas kar do.”

¹⁴Phir Iftāh ne apne qāsidoñ ko dubārā Ammonī bādshāh ke pās bhej kar ¹⁵kahā, “Isrāīl ne na to Moābiyoñ se aur na Ammoniyoñ se zamīn chhīnī. ¹⁶Haqīqat yih hai ki jab hamārī qaum Mīsr se nikli to wuh registān meñ se guzar kar Bahr-e-Qulzum aur wahāñ se ho kar Qādis pahuñch gai. ¹⁷Qādis se unhoñ ne Adom ke bādshāh ke pās qāsid bhej kar guzārish kī, ‘Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ.’ Lekin us ne inkār kiyā. Phir Isrāīliyoñ ne Moāb ke bādshāh se darḡhāst kī, lekin us ne bhī apne mulk meñ se guzarne kī ijāzat na dī. Is par hamārī qaum kuchh der ke lie Qādis meñ rahī. ¹⁸Āḡhirkār wuh registān meñ wāpas jā kar Adom aur Moāb ke junūb meñ chalte chalte Moāb ke mashriqī kināre par pahuñchī, wahāñ jahāñ Dariyā-e-Arnon us kī sarhad hai. Lekin wuh Moāb ke ilāqe meñ dāḡhil na hue balki dariyā ke mashriq meñ ḡhaimāzan hue. ¹⁹Wahāñ se Isrāīliyoñ ne Hasbon ke rahne wāle

Amorī bādshāh Sīhon ko paighām bhijwāyā, ‘Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ tāki ham apne mulk meñ dāḡhil ho sakeñ.’ ²⁰Lekin Sīhon ko shak huā. Use yaqīn nahīñ thā ki wuh mulk meñ se guzar kar āge baḡheñge. Us ne na sirf inkār kiyā balki apne faujiyoñ ko jamā karke Yahaz Shahr meñ ḡhaimāzan huā aur Isrāīliyoñ ke sāth laṛne lagā.

²¹Lekin Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne Sīhon aur us ke tamām faujiyoñ ko Isrāīl ke hawāle kar diyā. Unhoñ ne unheñ shikast de kar Amoriyoñ ke pūre mulk par qabzā kar liyā. ²²Yih tamām ilāqā junūb meñ Dariyā-e-Arnon se le kar shimāl meñ Dariyā-e-Yabboq tak aur mashriq ke registān se le kar maḡhrib meñ Dariyā-e-Yardan tak hamāre qabze meñ ā gayā. ²³Dekheñ, Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne apnī qaum ke āge āge Amoriyoñ ko nikāl diyā hai. To phir āp kā is mulk par qabzā karne kā kyā haq hai? ²⁴Āp bhī samajhte haiñ ki jise āp ke dewatā Kamos ne āp ke āge se nikāl diyā hai us ke mulk par qabzā karne kā āp kā haq hai. Isī tarah jise Rab hamāre Ḳhudā ne hamāre āge āge nikāl diyā hai us ke mulk par qabzā karne kā

haq hamārā hai. ²⁵Kyā āp apne āp ko Moābī bādshāh Balaq bin Safor se behtar samajhte haiñ? Us ne to Isrāil se laṛne balki jhagaṛne tak kī himmat na kī. ²⁶Ab Isrāīlī 300 sāl se Hasbon aur Aroīr ke shahron meñ un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet ābād haiñ aur isī tarah Dariyā-e-Arnon ke kināre par ke shahron meñ. Āp ne is daurān in jaghon par qabzā kyon na kiyā? ²⁷Chunāñche maiñ ne āp se ḡhalat sulūk nahīn kiyā balki āp hī mere sāth ḡhalat sulūk kar rahe haiñ. Kyonki mujh se jang chheṛnā ḡhalat hai. Rab jo munsif hai wuhī āj Isrāil aur Ammon ke jhagaṛe kā faislā kare!”

²⁸Lekin Ammonī bādshāh ne Iftāh ke paighām par dhyān na diyā.

Iftāh kī Fatah

²⁹Phir Rab kā Rūh Iftāh par nāzil huā, aur wuh Jiliyād aur Manassī meñ se guzar gayā, phir Jiliyād ke Misfāh ke pās wāpas āyā. Wahāñ se wuh apnī fauj le kar Ammoniyon se laṛne niklā.

³⁰Pahle us ne Rab ke sāmne qasam khāī, “Agar tū mujhe Ammoniyon par fatah de ³¹aur

maiñ sahih-salāmat lauṭūñ to jo kuchh bhī pahle mere ghar ke darwāze se nikal kar mujh se mile wuh tere lie maḡhsūs kiyā jāegā. Maiñ use bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karūñgā.”

³²Phir Iftāh Ammoniyon se laṛne gayā, aur Rab ne use un par fatah dī. ³³Iftāh ne Aroīr meñ dushman ko shikast dī aur isī tarah Minnīt aur Abīl-karāmīm tak mazīd bis shahron par qabzā kar liyā. Yon Isrāil ne Ammon ko zer kar diyā.

Iftāh kī Wāpasī

³⁴Is ke bād Iftāh Misfāh wāpas chalā gayā. Wuh abhī ghar ke qarīb thā ki us kī iklautī beṭī daf bajātī aur nāchti huī ghar se nikal āī. Iftāh kā koī aur beṭā yā beṭī nahīn thī. ³⁵Apnī beṭī ko dekh kar wuh ranj ke māre apne kapṛe phāṛ kar chīḡh uṭhā, “Hāy merī beṭī! Tū ne mujhe ḡhāk meñ dabā kar tabāh kar diyā hai, kyonki maiñ ne Rab ke sāmne aisī qasam khāī hai jo badlī nahīn jā saktī.”

³⁶Beṭī ne kahā, “Abbū, āp ne qasam khā kar Rab se wādā kiyā hai, is lie lāzim hai ki mere sāth wuh kuchh karen jis kī qasam

āp ne khāi hai. Ākhir usī ne āp ko dushman se badlā lene kī kāmīyābī bakḥsh dī hai. ³⁷Lekin merī ek guzārish hai. Mujhe do māh kī muhlat deñ tāki main apnī saheliyon ke sāth pahāron meñ jā kar apnī ḡhairshādīshudā hālat par mātām karūn.”

³⁸Iftāh ne ijāzat dī. Phir beṭī do māh ke lie apnī saheliyon ke sāth pahāron meñ chalī gāi aur apnī ḡhairshādīshudā hālat par mātām kiyā. ³⁹Phir wuh apne bāp ke pās wāpas āi, aur us ne apnī qasam kā wādā pūrā kiyā. Beṭī ḡhairshādīshudā thī.

Us waqt se Isrāil meñ dastūr rāyī hai ⁴⁰ki Isrāil kī jawān auraten sālānā chār din ke lie apne gharon se nikal kar Iftāh kī beṭī kī yād meñ jashn manātī haiñ.

Ifrāim kā Qabilā Iftāh par

Hamlā Kartā Hai

12 Ammoniyon par fatah ke bād Ifrāim ke qabile ke ādmī jamā hue aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke Iftāh ke pās āe jo Safon meñ thā. Unhon ne shikāyat kī, “Āp kyon hamen bulāe baḡhair

Ammoniyon se laṛne gae. Ab ham āp ko āp ke ghar samet jalā deṅge!”

²Iftāh ne etarāz kiyā, “Jab merī aur merī qaum kā Ammoniyon ke sāth saḡht jhagaṛā chhiṛ gayā to main ne āp ko bulāyā, lekin āp ne mujhe un ke hāth se na bachāyā. ³Jab main ne dekhā ki āp madad nahīn kareṅge to apnī jān khatre meñ ḍāl kar āp ke baḡhair hī Ammoniyon se laṛne gayā. Aur Rab ne mujhe un par fatah bakḥshī. Ab mujhe batāen ki āp kyon mere pās ā kar mujh par hamlā karnā chāhte haiñ?”

⁴Ifrāimiyon ne jawāb diyā, “Tum jo Jiliyād meñ rahte ho bas Ifrāim aur Manassī ke qabilon se nikle hue bhagoṛe ho.” Tab Iftāh ne Jiliyād ke mardon ko jamā kiyā aur Ifrāimiyon se laṛ kar unhen shikast dī.

⁵Phir Jiliyādiyon ne Dariyā-e-Yardan ke kam-gahre maqāmon par qabzā kar liyā. Jab koī guzarnā chāhtā to wuh pūchhte, “Kyā āp Ifrāimī haiñ?” Agar wuh inkār kartā ⁶to Jiliyād ke mard kahte, “To phir lafz ‘shibbolet’^a boleñ.” Agar wuh Ifrāimī hotā to is ke bajāe

^aYāni nadī.

“sibbolet” kahtā. Phir Jiliyādi use pakaṛ kar wahīn mār ḍalte. Us waqt kul 42,000 Ifrāimī halāk hue.

⁷Iftāh ne chhih sāl Isrāil kī rāhnumāi kī. Jab faut huā to use Jiliyād ke kisi shahr meñ dafnāyā gayā.

Ibzān, Ailon aur Abdon

⁸Iftāh ke bād Ibzān Isrāil kā qāzī banā. Wuh Bait-laham meñ ābād thā, ⁹aur us ke 30 beṭe aur 30 beṭiyān thīn. Us kī tamām beṭiyān shādīshudā thīn aur is wajah se bāp ke ghar meñ nahīn rahti thīn. Lekin use 30 beṭon ke lie bīwiyañ mil gai thīn, aur sab us ke ghar meñ rahte the. Ibzān ne sāt sāl ke daurān Isrāil kī rāhnumāi kī. ¹⁰Phir wuh intaqāl kar gayā aur Bait-laham meñ dafnāyā gayā.

¹¹Us ke bād Ailon qāzī banā. Wuh Zabūlūn ke qabīle se thā aur 10 sāl ke daurān Isrāil kī rāhnumāi kartā rahā. ¹²Jab wuh kūch kar gayā to use Zabūlūn ke Aiyālon meñ dafn kiyā gayā.

¹³Phir Abdon bin Hillel qāzī banā. Wuh shahr Fir’āton kā thā.

¹⁴Us ke 40 beṭe aur 30 pote the jo 70 gadhoñ par safr kiyā karte the.

Abdon ne āṭh sāl ke daurān Isrāil kī rāhnumāi kī. ¹⁵Phir wuh bhī jān bahaq ho gayā, aur use Amālīqiyon ke pahārī ilāqe ke shahr Fir’āton meñ dafnāyā gayā, jo us waqt Ifrāim kā hissā thā.

Samsūn kī Paidāish kī Peshgoi

13 Phir Isrāili dubārā aisi harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīn. Is lie us ne unheñ Filistiyon ke hawāle kar diyā jo unheñ 40 sāl dabāte rahe. ²Us waqt ek ādmī Sur’ā Shahr meñ rahtā thā jis kā nām Manohā thā. Dān ke qabīle kā yih ādmī beaulād thā, kyonki us kī bīwī bāñjh thī.

³Ek din Rab kā farishtā Manohā kī bīwī par zāhir huā aur kahā, “Go tujh se bachche paidā nahīn ho sakte, ab tū hāmīlā hogī, aur tere beṭā paidā hogā. ⁴Mai yā koī aur nashā-āwar chiz mat pīnā, na koī nāpāk chiz khānā. ⁵Kyonki jo beṭā paidā hogā wuh paidāish se hī Allāh ke lie maḥsūs hogā. Lāzim hai ki us ke bāl kabhī na kāṭe jāeñ. Yihī bachchā Isrāil ko Filistiyon se bachhāne lagegā.”

⁶Bīwī apne shauhar Manohā ke pās gai aur use sab kuchh batāyā,

“Allāh kā ek bandā mere pās āyā. Wuh Allāh kā farishtā lag rahā thā, yahān tak ki main saḡht ghabrā gai. Main ne us se na pūchhā ki wuh kahān se hai, aur ḡhud us ne mujhe apnā nām na batāyā. ⁷Lekin us ne mujhe batāyā, “Tū hāmīlā hogī, aur tere beṭā paidā hogā. Ab mai yā koī aur nashā-āwar chīz mat pīnā, na koī nāpāk chīz khānā. Kyonki beṭā paidāish se hī maut tak Allāh ke lie maḡhsūs hogā.”

⁸Yih sun kar Manohā ne Rab se duā kī, “Ai Rab, barāh-e-karm mard-e-ḡhudā ko dubārā hamāre pās bhej tāki wuh hamēn sikhāe ki ham us beṭe ke sāth kyā karen jo paidā hone wālā hai.” ⁹Allāh ne us kī sunī aur apne farishte ko dubārā us kī bīwī ke pās bhej diyā. Us waqt wuh shauhar ke baḡhair khet meñ thī. ¹⁰Farishte ko dekh kar wuh jaldī se Manohā ke pās āi aur use ittalā dī, “Jo ādmī pichhle dīnoñ meñ mere pās āyā wuh dubārā mujh par zāhir huā hai!”

¹¹Manohā uṭh kar apnī bīwī ke pīchhe pīchhe farishte ke pās āyā. Us ne pūchhā, “Kyā āp wuhī ādmī haiñ jis ne pichhle dīnoñ meñ merī bīwī se bāt kī thī?” Farishte ne jawāb diyā, “Jī, main hī thā.” ¹²Phir

Manohā ne sawāl kiyā, “Jab āp kī peshgoī pūrī ho jāegī to hamēn beṭe ke tarz-e-zindagī aur sulūk ke silsile meñ kin kin bātoñ kā ḡhayāl karnā hai?”

¹³Rab ke farishte ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki terī bīwī un tamām chīzoñ se parhez kare jin kā zikr main ne kiyā. ¹⁴Wuh angūr kī koī bhī paidāwār na khāe. Na wuh mai, na koī aur nashā-āwar chīz pie. Nāpāk chīzeñ khānā bhī manā hai. Wuh merī har hidāyat par amal kare.”

¹⁵Manohā ne Rab ke farishte se guzārish kī, “Mehrbānī karke thoṛī der hamāre pās ṭhahreñ tāki ham bakrī kā bachchā zabah karke āp ke lie khānā taiyār kar sakeñ.” ¹⁶Ab tak Manohā ne yih bāt nahīn pahchānī thī ki mehmān asal meñ Rab kā farishtā hai. Farishte ne jawāb diyā, “ḡhāh tū mujhe roke bhī main kuchh nahīn khāuñgā. Lekin agar tū kuchh karnā chāhe to bakrī kā bachchā Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kar.”

¹⁷Manohā ne us se pūchhā, “Āp kā kyā nām hai? Kyonki jab āp kī yih bāteñ pūrī ho jāengī to ham āp kī izzat karnā chāheñge.”

¹⁸Farishte ne sawâl kiyâ, “Tû merâ nâm kyon jânanâ châhtâ hai? Wuh to terî samajh se bâhar hai.” ¹⁹Phir Manohâ ne ek baṛe patthar par Rab ko bakrî kâ bachchâ aur ghallâ kî nazar pesh kî. Tab Rab ne Manohâ aur us kî biwî ke dekhte dekhte ek hairatangez kâam kiyâ. ²⁰Jab âg ke shole âsmân kî taraf buland hue to Rab kâ farishtâ shole meñ se ûpar chaṛh kar ojhal ho gayâ. Manohâ aur us kî biwî muñh ke bal gir gae.

²¹Jab Rab kâ farishtâ dubârâ Manohâ aur us kî biwî par zâhir na huâ to Manohâ ko samajh âi kî Rab kâ farishtâ hî thâ. ²²Wuh pukâr uṭhâ, “Hây, ham mar jâenge, kyonki ham ne Allâh ko dekhâ hai!” ²³Lekin us kî biwî ne etarâz kiyâ, “Agar Rab hameñ mâr ḍâlnâ châhtâ to wuh hamârî qurbânî qabûl na kartâ. Phir na wuh ham par yih sab kuchh zâhir kartâ, na hameñ aisi bâteñ batâtâ.”

²⁴Kuchh der ke bād Manohâ ke hân beṭâ paidâ huâ. Biwî ne us kâ nâm Samsûn rakhâ. Bachchâ baṛâ hotâ gayâ, aur Rab ne use barkat di. ²⁵Allâh kâ Rûh pahli bâr Mahane-dân meñ jo Sur’â aur Istâl ke darmiyân hai us par nâzil huâ.

Samsûn kî Filistî Aurat se Shâdî

14 Ek din Samsûn Timnat meñ Filistiyon ke pās ṭhahra huâ thâ. Wahân us ne ek Filistî aurat dekhî jo use pasand âi. ²Apne ghar lauṭ kar us ne apne wâlidain ko batâyâ, “Mujhe Timnat kî ek Filistî aurat pasand âi hai. Us ke sâth merâ rishtâ bândhne kî koshish karen.” ³Us ke wâlidain ne jawâb diyâ, “Kyâ âp ke rishtedâron aur qaum meñ koî qâbil-e-qabûl aurat nahîn hai? âp ko nâmaḡhtûn aur bedîn Filistiyon ke pās jâ kar un meñ se koî aurat ḍhûñḍne kî kyâ zarûrat thî?” Lekin Samsûn bazid rahâ, “Usî ke sâth merî shâdî karâen! Wuhî mujhe ṭhik lagti hai.”

⁴Us ke mân-bâp ko mâlûm nahîn thâ ki yih sab kuchh Rab kî taraf se hai jo Filistiyon se laṛne kâ mauqâ talâsh kar rahâ thâ. Kyonki us waqt Filistî Isrâil par hukûmat kar rahe the.

⁵Chunânche Samsûn apne mân-bâp samet Timnat ke lie rawânâ huâ. Jab wuh Timnat ke angûr ke bāghon ke qarib pahuñche to Samsûn apne mân-bâp se alag ho gayâ. Achânak ek jawân sherbabar dahartâ huâ us par ṭuṭ paṛâ. ⁶Tab

Allāh kā Rūh itne zor se Samsūn par nāzil huā ki us ne apne hāthoñ se sher ko yoñ phār dālā, jis tarah ām ādmī bakrī ke chhoṭe bachche ko phār dāltā hai. Lekin us ne apne wālidain ko is ke bāre meñ kuchh na batāyā. ⁷Āge nikal kar wuh Timnat pahuñch gayā. Mazkūrā Filistī aurat se bāt huī aur wuh use ṭhik lagī.

⁸Kuchh der ke bād wuh shādi karne ke lie dubārā Timnat gae. Shahr pahuñchne se pahle Samsūn rāste se haṭ kar sherbabar kī lāsh ko dekhne gayā. Wahāñ kyā dekhṭā hai ki shahd kī makkhiyoñ ne sher ke pinjar meñ apnā chhattā banā liyā hai. ⁹Samsūn ne us meñ hāth dāl kar shahd ko nikāl liyā aur use khāte hue chalā. Jab wuh apne māñ-bāp ke pās pahuñchā to us ne unheñ bhī kuchh diyā, magar yih na batāyā ki kahāñ se mil gayā hai.

¹⁰Timnat pahuñch kar Samsūn kā bāp dulhan ke ḡhāndān se milā jabki Samsūn ne dūlhe kī haisiyat se aisī ziyāfat kī jis tarah us zamāne meñ dastūr thā.

Filistī Samsūn ko Dhokā Dete Haiñ

¹¹Jab dulhan ke ghar wāloñ ko patā chalā ki Samsūn Timnat pahuñch gayā hai to unhoñ ne us ke pās 30 jawān ādmī bhej die ki us ke sāth ḡhushī manāeñ. ¹²Samsūn ne un se kahā, “Maiñ āp se paheli pūchhtā hūñ. Agar āp ziyāfat ke sāt dinoñ ke daurān is kā hal batā sakeñ to maiñ āp ko katān ke 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ de dūngā. ¹³Lekin agar āp mujhe is kā saḡh matlab na batā sakeñ to āp ko mujhe 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ dene pareñge.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Apñi paheli sunāeñ.”

¹⁴Samsūn ne kahā, “Khāne wāle meñ se khānā niklā aur zorāwar meñ se miṭhās.”

Tin din guzar gae. Jawān paheli kā matlab na batā sake. ¹⁵Chauthे दिन unhoñ ne dulhan ke pās jā kar use dhamkī dī, “Apne shauhar ko hameñ paheli kā matlab batāne par uksāo, warnā ham tumheñ tumhāre ḡhāndān samet jalā deñge. Kyā tum logoñ ne hameñ sirf is lie dāwat dī ki hameñ lūṭ lo?”

¹⁶Dulhan Samsūn ke pās gaī aur āñsū bahā bahā kar kahne lagī, “Tū mujhe pyār nahiñ kartā! Haqīqat

meñ tū mujh se nafrat kartā hai. Tū ne merī qaum ke logoñ se paheli pūchhī hai lekin mujhe is kā matlab nahīn batāyā.” Samsūn ne jawāb diyā, “Maiñ ne apne mām-bāp ko bhī is kā matlab nahīn batāyā to tujhe kyon batāūn?” ¹⁷Ziyāfat ke pūre hafte ke daurān dulhan us ke sāmne rotī rahī.

Sātweñ din Samsūn dulhan kī iltijāoñ se itnā tang ā gayā ki us ne use paheli kā hal batā diyā. Tab dulhan ne phurtī se sab kuchh Filistiyon ko sunā diyā. ¹⁸Sūraj ke ghurūb hone se pahle pahle shahr ke mardoñ ne Samsūn ko paheli kā matlab batāyā, “Kyā koī chiz shahd se zyādā mīthī aur sherbabar se zyādā zorāwar hotī hai?” Samsūn ne yih sun kar kahā, “Āp ne merī jawān gāy le kar hal chalāyā hai, warnā āp kabhī bhī paheli kā hal na nikāl sakte.” ¹⁹Phir Rab kā Rūh us par nāzil huā. Us ne Askqalūn Shahr meñ jā kar 30 Filistiyon ko mār ḍālā aur un ke libās le kar un ādmiyon ko de die jinhoñ ne use paheli kā matlab batā diyā thā.

Is ke bād wuh bare ghusse meñ apne mām-bāp ke ghar chalā gayā. ²⁰Lekin us kī bīwī kī shādī Samsūn

ke shahbāle se karāī gai jo 30 jawān Filistiyon meñ se ek thā.

Samsūn Filistiyon se Badlā Letā Hai

15 Kuchh din guzar gae. Jab gandum kī kaṭāī hone lagī to Samsūn bakrī kā bachchā apne sāth le kar apnī bīwī se milne gayā. Susar ke ghar pahuñch kar us ne bīwī ke kamre meñ jāne kī darḡhāst kī. Lekin bāp ne inkār kiyā. ²Us ne kahā, “Yih nahīn ho saktā! Maiñ ne beṭī kī shādī āp ke shahbāle se karā dī hai. Asal meñ mujhe yaqīn ho gayā thā ki ab āp us se saḡht nafrat karte haiñ. Lekin koī bāt nahīn. Us kī chhoṭī bahan se shādī kar leñ. Wuh zyādā ḡhūbsūrat hai.”

³Samsūn bolā, “Is dafā maiñ Filistiyon se ḡhūb badlā lūngā, aur koī nahīn kah sakegā ki maiñ haq par nahīn hūñ.” ⁴Wahāñ se nikal kar us ne 30 lomṛiyon ko pakar liyā. Do do kī dumoñ ko bāndh kar us ne har joṛe kī dumoñ ke sāth mashāl lagā dī ⁵aur phir mashāloñ ko jalā kar lomṛiyon ko Filistiyon ke anāj ke kheton meñ bhagā diyā. Kheton meñ paṛe pūle us anāj samet bhasm hue jo ab tak kātā

nahīn gayā thā. Angūr aur zaitūn ke bāgh bhī tabāh ho gae.

⁶Filistiyon ne dariyāft kiyā ki yih kis kā kām hai. Patā chalā ki Samsūn ne yih sab kuchh kiyā hai, aur ki wajah yih hai ki Timnat meṁ us ke susar ne us kī bīwī ko us se chhīn kar us ke shahbāle ko de diyā hai. Yih sun kar Filistī Timnat gae aur Samsūn ke susar ko us kī beṭī samet pakaṛ kar jalā diyā. ⁷Tab Samsūn ne un se kahā, “Yih tum ne kyā kiyā hai! Jab tak main ne pūrā badlā na liyā main nahīn rukūngā.” ⁸Wuh itne zor se un par ṭuṭ parā ki beshumār Filistī halāk hue. Phir wuh us jagah se utar kar Aitām kī chaṭṭān ke ghār meṁ rahne lagā.

Lahī meṁ Samsūn Filistiyon se Laṛtā Hai

⁹Jawāb meṁ Filistī fauj Yahūdāh ke qabāyilī ilāqe meṁ dākḥil huī. Wahān wuh Lahī Shahr ke pās khaimāzan hue. ¹⁰Yahūdāh ke bāshindon ne pūchhā, “Kyā wajah hai ki āp ham se laṛne āe haiṁ?” Filistiyon ne jawāb diyā, “Ham Samsūn ko pakaṛne āe haiṁ tāki us ke sāth wuh kuchh karen jo us ne hamāre sāth kiyā hai.”

¹¹Tab Yahūdāh ke 3,000 mard Aitām Pahār ke ghār ke pās āe aur Samsūn se kahā, “Yih āp ne hamāre sāth kyā kiyā? Āp ko to patā hai ki Filistī ham par hukūmat karte haiṁ.” Samsūn ne jawāb diyā, “Main ne un ke sāth sirf wuh kuchh kiyā jo unhoṁ ne mere sāth kiyā thā.”

¹²Yahūdāh ke mard bole, “Ham āp ko bāndh kar Filistiyon ke hawāle karne āe haiṁ.” Samsūn ne kahā, “Ṭhīk hai, lekin qasam khāen ki āp khud mujhe qatl nahīn karenge.”

¹³Unhoṁ ne jawāb diyā, “Ham āp ko hargiz qatl nahīn karenge balki āp ko sirf bāndh kar un ke hawāle kar denge.” Chunānche wuh use do tātā tātā rassoṁ se bāndh kar Filistiyon ke pās le gae.

¹⁴Samsūn abhī Lahī se dūr thā ki Filistī nāre lagāte hue us kī taraf daure āe. Tab Rab kā Rūh baṛe zor se us par nāzil huā. Us ke bāzuon se bandhe hue rasse san ke jale hue dhāge jaise kamzor ho gae. Aur wuh pighal kar hāthoṁ se gir gae. ¹⁵Kahīn se gadhe kā tātā jabṛā pakaṛ kar us ne us ke zariye hazār afrād ko mār ḍālā.

¹⁶Us waqt us ne nārā lagāyā, “Gadhe ke jabre se main ne un ke dher lagāe haiñ! Gadhe ke jabre se main ne hazār mardoñ ko mār dālā hai!” ¹⁷Is ke bād us ne gadhe kā yih jabrā phaiñk diyā. Us jagah kā nām Rāmat-lahī yāñī Jabrā Pahārī paṛ gayā.

¹⁸Samsūn ko wahāñ baṛī pyās lagī. Us ne Rab ko pukār kar kahā, “Tū hī ne apne khādīm ke hāth se Isrāil ko yih baṛī najāt dilāi hai. Lekin ab main pyās se mar kar nāmaḡhtūn dushman ke hāth meñ ā jāūngā.” ¹⁹Tab Allāh ne Lahī meñ zamīn ko chhedā, aur gaṛhe se pāñī phūṭ niklā. Samsūn us kā pāñī pī kar dubārā tazīdam ho gayā. Yoñ us chashme kā nām Ain-haqqore yāñī Pukārne Wāle kā chashmā paṛ gayā. Āj bhī wuh Lahī meñ maujūd hai.

²⁰Filistiyon ke daur meñ Samsūn 20 sāl tak Isrāil kā qāzī rahā.

Samsūn Ġhazzā kā Darwāzā

Uṭhā Le Jātā Hai

16 Ek dīn Samsūn Filistī shahr Ġhazzā meñ āyā. Wahāñ wuh ek kasbī ko dekh kar us ke ghar meñ dākhil huā. ²Jab

shahr ke bāshindoñ ko ittalā milī ki Samsūn shahr meñ hai to unhoñ ne kasbī ke ghar ko gher liyā. Sāth sāth wuh rāt ke waqt shahr ke darwāze par tāk meñ rahe. Faislā yih huā, “Rāt ke waqt ham kuchh nahīñ kareñge, jab pau phategī tab use mār dāleñge.”

³Samsūn ab tak kasbī ke ghar meñ so rahā thā. Lekin ādhī rāt ko wuh uṭh kar shahr ke darwāze ke pās gayā aur donoñ kiwāron ko kuñde aur darwāze ke donoñ bāzuon samet ukhār kar apne kandhoñ par rakh liyā. Yoñ chalte chalte wuh sab kuchh us pahārī kī choṭī par le gayā jo Habrūn ke muqābil hai.

Samsūn aur Dalilā

⁴Kuchh der ke bād Samsūn ek aurat kī muhabbat meñ giriftār ho gayā jo Wādī-e-Sūriq meñ rahtī thī. Us kā nām Dalilā thā. ⁵Yih sun kar Filistī sardār us ke pās āe aur kahne lage, “Samsūn ko uksāeñ kī wuh āp ko apñī baṛī tāqat kā bhed batāe. Ham jānanā chāhte haiñ kī ham kis tarah us par ġhālib ā kar use yoñ bāndh sakeñ kī wuh hamāre qabze meñ rahe. Agar āp yih mālūm kar sakeñ

to ham meñ se har ek āp ko chāñdī ke 1,100 sikke degā.”

⁶Chunāñche Dalilā ne Samsūn se sawāl kiyā, “Mujhe apñī baṛī tāqat kā bhed batāeñ. Kyā āp ko kisi aisī chīz se bāndhā jā saktā hai jise āp toṛ nahīñ sakte?” ⁷Samsūn ne jawāb diyā, “Agar mujhe jānwaroñ kī sāt tāzā nasoñ se bāndhā jāe to phir main ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ⁸Filistī sardāroñ ne Dalilā ko sāt tāzā naseñ muhaiyā kar dīñ, aur us ne Samsūn ko un se bāndh liyā. ⁹Kuchh Filistī ādmī sāth wāle kamre meñ chhup gae. Phir Dalilā chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakaṛne āe haiñ!” Yih sun kar Samsūn ne nasoñ ko yon toṛ diyā jis tarah ḍorī tūṭ jāti hai jab āg meñ se guzartī hai. Chunāñche us kī tāqat kā pol na khulā.

¹⁰Dalilā kā muñh laṭak gayā. “Āp ne jhūṭ bol kar mujhe bewuqūf banāyā hai. Ab āeñ, mehrbānī karke mujhe batāeñ ki āp ko kis tarah bāndhā jā saktā hai.”

¹¹Samsūn ne jawāb diyā, “Agar mujhe ġhairistemālshudā rasson se bāndhā jāe to phir hī main ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ¹²Dalilā ne nae rasse le kar use un se bāndh liyā. Is martabā bhī Filistī sāth wāle

kamre meñ chhup gae the. Phir Dalilā chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakaṛne āe haiñ!” Lekin is bār bhī Samsūn ne rasson ko yon toṛ liyā jis tarah ām ādmī ḍorī ko toṛ letā hai.

¹³Dalilā ne shikāyat kī, “Āp bār bār jhūṭ bol kar merā mazāq uṛā rahe haiñ. Ab mujhe batāeñ ki āp ko kis tarah bāndhā jā saktā hai.” Samsūn ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki āp merī sāt zulfoñ ko khaḍḍī ke tāne ke sāth buneñ. Phir hī ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.”

¹⁴Jab Samsūn so rahā thā to Dalilā ne aisā hī kiyā. Us kī sāt zulfoñ ko tāne ke sāth bun kar us ne use shaṭal ke zariye khaḍḍī ke sāth lagāyā. Phir wuh chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakaṛne āe haiñ!” Samsūn jāg uṭhā aur apne bāloñ ko shaṭal samet khaḍḍī se nikāl liyā.

¹⁵Yih dekh kar Dalilā ne muñh phulā kar malāmat kī, “Āp kis tarah dāwā kar sakte haiñ ki mujh se muhabbat rakhte haiñ? Ab āp ne tīn martabā merā mazāq uṛā kar mujhe apñī baṛī tāqat kā bhed nahīñ batāyā.” ¹⁶Roz baroz wuh apñī bātoñ se us kī nāk meñ dam kartī rahī. Ākhirkār Samsūn itnā

tang ā gayā ki us kā jīnā dūbhar ho gayā. ¹⁷Phir us ne use khul kar bāt batāi, “Main paidāish hī se Allāh ke lie maḥsūs hūn, is lie mere bālon ko kabhī nahīn kātā gayā. Agar sar ko munḍwāyā jāe to merī tāqat jāti rahegī aur main har dūsre ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.”

¹⁸Dalīlā ne jān liyā ki ab Samsūn ne mujhe pūrī haqīqat batāi hai. Us ne Filistī sardāron ko ittalā di, “Āo, kyonki is martabā us ne mujhe apne dil kī har bāt batāi hai.” Yih sun kar wuh muqarrarā chāndī apne sāth le kar Dalīlā ke pās āe.

¹⁹Dalīlā ne Samsūn kā sar apnī god meñ rakh kar use sulā diyā. Phir us ne ek ādmī ko bulā kar Samsūn kī sāt zulfoñ ko munḍwāyā. Yoñ wuh use past karne lagī, aur us kī tāqat jāti rahī. ²⁰Phir wuh chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakaṛne āe haiñ!” Samsūn jāg uṭhā aur sochā, “Main pahle kī tarah ab bhī apne āp ko bachā kar bandhan ko toṛ dūngā.” Afsos, use mālūm nahīn thā ki Rab ne use chhoṛ diyā hai. ²¹Filistiyon ne use pakaṛ kar us kī āñkheñ nikāl diñ. Phir wuh use Ġhazzā le gae jahān use pital kī zanjiron se bāndhā gayā. Wahān

wuh qaidḳhāne kī chakkī pīsā kartā thā.

²²Lekin hote hote us ke bāl dubārā baṛhne lage.

Samsūn kā Āḳhiri Intaqām

²³Ek din Filistī sardār baṛā jashn manāne ke lie jamā hue. Unhoñ ne apne dewatā Dajūn ko jānwaron kī bahut-sī qurbāniyāñ pesh karke apnī fatah kī ḳhushī manāi. Wuh bole, “Hamāre dewatā ne hamāre dushman Samsūn ko hamāre hawāle kar diyā hai.” ²⁴Samsūn ko dekh kar awām ne Dajūn kī tamjīd karke kahā, “Hamāre dewatā ne hamāre dushman ko hamāre hawāle kar diyā hai! Jis ne hamāre mulk ko tabāh kiya aur ham meñ se itne logoñ ko mār ḍālā wuh ab hamāre qābū meñ ā gayā hai!” ²⁵Is qism kī bāteñ karte karte un kī ḳhushī kī intahā na rahī. Tab wuh chillāne lage, “Samsūn ko bulāo tāki wuh hamāre dilon ko bahlāe.”

Chunāñche use un kī tafrih ke lie jel se lāyā gayā aur do satūnon ke darmiyāñ khaṛā kar diyā gayā. ²⁶Samsūn us laṛke se muḳhātib huā jo us kā hāth pakaṛ kar us kī rāhnumāi kar rahā thā, “Mujhe

chhat ko uṭhāne wāle satūnoṅ ke pās le jāo tāki main un kā sahārā lūn.” ²⁷Imārat mardoṅ aur auratoṅ se bharī thī. Filistī sardār bhī sab āe hue the. Sirf chhat par Samsūn kā tamāshā dekhne wāle taqriban 3,000 afrād the.

²⁸Phir Samsūn ne duā kī, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mujhe yād kar. Bas ek dafā aur mujhe pahle kī tarah quwwat atā farmā tāki main ek hī wār se Filistiyōṅ se apnī ānkhōṅ kā badlā le sakūn.” ²⁹Yih kah kar Samsūn ne un do markazī satūnoṅ ko pakaṛ liyā jin par chhat kā pūrā wazn thā. Un ke darmiyān khare ho kar us ne pūrī tāqat se zor lagāyā ³⁰aur duā kī, “Mujhe Filistiyōṅ ke sāth marne de!” Achānak satūn hīl gae aur chhat dhaṛām se Filistiyōṅ ke tamām sardāroṅ aur bāqī logoṅ par gir gaī. Is tarah Samsūn ne pahle kī nisbat marte waqt kahīn zyādā Filistiyōṅ ko mār ḍalā.

³¹Samsūn ke bhāi aur bāqī ghar wāle āe aur us kī lāsh ko uṭhā kar us ke bāp Manohā kī qabr ke pās le gae. Wahān yānī Sur’ā aur Istāl

ke darmiyān unhoṅ ne use dafnāyā. Samsūn 20 sāl Isrāīl kā qāzi rahā.

Mikāh kā But

17 Ifrāīm ke pahārī ilāqe mein ek ādmī rahtā thā jis kā nām Mikāh thā. ²Ek din us ne apnī mān se bāt kī, “Āp ke chāndī ke 1,100 sikke chorī ho gae the, na? Us waqt āp ne mere sāmne hī chor par lānat bhejī thī. Ab dekheṅ, wuh paise mere pās haiṅ. Main hī chor hūn.” Yih sun kar mān ne jawāb diyā, “Mere beṭe, Rab tujhe barkat de!” ³Mikāh ne use tamām paise wāpas kar die, aur mān ne elān kiya, “Ab se yih chāndī Rab ke lie maḥsūs ho! Main āp ke lie tarāshā aur ḍhālā huā but banwā kar chāndī āp ko wāpas kar detī hūn.”

⁴Chunānche jab beṭe ne paise wāpas kar die to mān ne us ke 200 sikke sunār ke pās le jā kar lakaṛī kā tarāshā aur ḍhālā huā but banwāyā. Mikāh ne yih but apne ghar mein kharā kiya, ⁵kyonki us kā apnā maqdis thā. Us ne mazīd but aur ek afod^a bhī banwāyā aur phir ek beṭe ko apnā imām banā liyā. ⁶Us

^aĀm taur par Ibrānī mein afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie

Khurūj 28:4), lekin yahān is se murād butparastī ki koī chīz hai.

zamāne meñ Isrāil kā koī bādshāh nahīn thā balki har koī wuhī kuchh kartā jo use durust lagtā thā.

⁷Un dinoñ meñ Lāwī ke qabīle kā ek jawān ādmī Yahūdāh ke qabīle ke shahr Bait-laham meñ ābād thā.

⁸Ab wuh shahr ko chhoṛ kar rihāish kī koī aur jagah talāsh karne lagā. Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ se safr karte karte wuh Mikāh ke ghar pahuñch gayā. ⁹Mikāh ne pūchhā, “Āp kahān se āe haiñ?” Jawān ne jawāb diyā, “Main Lāwī hūñ. Main Yahūdāh ke shahr Bait-laham kā rahne wālā hūñ lekin rihāish kī kisi aur jagah kī talāsh meñ hūñ.”

¹⁰Mikāh bolā, “Yahān mere pās apnā ghar banā kar mere bāp aur imām baneñ. Tab āp ko sāl meñ chāndī ke das sikke aur zarūrat ke mutābiq kapṛe aur ḡhurāk milegē.”

¹¹Lāwī muttafiq huā. Wuh wahān ābād huā, aur Mikāh ne us ke sāth beṭoñ kā-sā sulūk kiya. ¹²Us ne use imām muqarrar karke sochā, ¹³“Ab Rab mujh par mehrbānī karegā, kyonki Lāwī merā imām ban gayā hai.”

Dān kā Qabīlā Zamīn kī

Talāsh Kartā Hai

18 Un dinoñ meñ Isrāil kā bādshāh nahīn thā. Aur ab tak Dān ke qabīle ko apnā koī qabāyilī ilāqā nahīn milā thā, is lie us ke log kahīñ ābād hone kī talāsh meñ rahe. ²Unhoñ ne apne ḡhāndānoñ meñ se Sur‘ā aur Istāl ke pāñch tajrabākār faujiyoñ ko chun kar unheñ mulk kī taftish karne ke lie bhej diyā. Yih mard Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ se guzar kar Mikāh ke ghar ke pās pahuñch gae. Jab wuh wahān rāt ke lie ṭhahre hue the ³to unhoñ ne dekhā ki jawān Lāwī Bait-laham kī bolī boltā hai. Us ke pās jā kar unhoñ ne pūchhā, “Kaun āp ko yahān lāyā hai? Āp yahān kyā karte haiñ? Aur āp kā is ghar meñ rahne kā kyā maqsad hai?” ⁴Lāwī ne unheñ apnī kahānī sunāi, “Mikāh ne mujhe naukari de kar apnā imām banā liyā hai.” ⁵Phir unhoñ ne us se guzārish kī, “Allāh se dariyāft karen ki kyā hamāre safr kā maqsad pūrā ho jāegā yā nahīn?” ⁶Lāwī ne unheñ tasalli dī, “Salāmatī se āge barheñ. Āp ke safr kā maqsad Rab ko qabūl hai, aur wuh āp ke sāth hai.”

⁷Tab yih pānch ādmī āge nikle aur safr karte karte Lais pahuñch gae. Unhoñ ne dekhā ki wahāñ ke log Saidāniyoñ kī tarah pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe haiñ. Koī nahīñ thā jo unheñ dabātā yā un par zulm kartā. Yih bhī mālūm huā ki agar un par hamlā kiya jāe to un kā ittaḥādī shahr Saidā un se itnī dūr hai ki un kī madad nahīñ kar sakegā, aur qarīb koī ittaḥādī nahīñ hai jo un kā sāth de. ⁸Wuh pānch jāsūs Sur’ā aur Istāl wāpas chale gae. Jab wahāñ pahuñche to dūsroñ ne pūchhā, “Safr kaisā rahā?” ⁹Jāsūsoñ ne jawāb meñ kahā, “Āeñ, ham jang ke lie nikleñ! Hamēñ ek behtarīn ilāqā mil gayā hai. Āp kyon jhijak rahe haiñ? Jaldi karen, ham nikleñ aur us mulk par qabzā kar leñ!” ¹⁰Wahāñ ke log befikr haiñ aur hamle kī tawaqqo hī nahīñ karte. Aur zamīn wasī aur zarqhez hai, us meñ kisī bhī chīz kī kamī nahīñ hai. Allāh āp ko wuh mulk dene kā irādā rakhtā hai.”

Dān ke Mard Mikāh kā But Imām Samet Chhīn Lete Haiñ

¹¹Dān ke qabīle ke 600 musallah ādmī Sur’ā aur Istāl se rawānā

hue. ¹²Rāste meñ unhoñ ne apnī lashkargāh Yahūdāh ke shahr Qiriyat-yārīm ke qarīb lagāi. Is lie yih jagah āj tak Mahane-dān yānī Dān kī Khaimāgāh kahlāti hai. ¹³Wahāñ se wuh Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ dākhil hue aur chalte chalte Mikāh ke ghar pahuñch gae.

¹⁴Jin pānch mardoñ ne Lais kī taftīsh kī thī unhoñ ne apne sāthiyoñ se kahā, “Kyā āp ko mālūm hai ki in gharoñ meñ ek afod, ek tarāshā aur ḍhālā huā but aur dīgar kāi but haiñ? Ab soch leñ ki kyā kiya jāe.”

¹⁵Pānchoñ ne Mikāh ke ghar meñ dākhil ho kar jawān Lāwī ko salām kiya ¹⁶jabki bāqī 600 musallah mard geṭ par khare rahe. ¹⁷Jab Lāwī bāhar khare mardoñ ke pās gayā to in pānchoñ ne andar ghus kar tarāshā aur ḍhālā huā but, afod aur bāqī but chhīn lie. ¹⁸Yih dekh kar Lāwī chīkhne lagā, “Kyā kar rahe ho!”

¹⁹Unhoñ ne kahā, “Chup! Koī bāt na karo balki hamāre sāth jā kar hamāre bāp aur imām bano. Hamāre sāth jāoge to pūre qabīle ke imām banoge. Kyā yih ek hī khāndān kī khidmat karne se kahīñ behtar nahīñ hogā?” ²⁰Yih sun

kar imām khush huā. Wuh afod, tarāshā huā but aur bāqī buton ko le kar musāfiron meñ sharīk ho gayā.

²¹Phir Dān ke mard rawānā hue. Un ke bāl-bachche, maweshī aur qīmtī māl-o-matā un ke āge āge thā.

²²Jab Mikāh ko bāt kā patā chalā to wuh apne parosiyaon ko jamā karke un ke pichhe daurā. Itne meñ Dān ke log ghar se dūr nikal chuke the. ²³Jab wuh sāmne nazar āe to Mikāh aur us ke sāthiyaon ne chikh-te-chillāte unheñ rukne ko kahā. Dān ke mardon ne pichhe dekh kar Mikāh se kahā, “Kyā bāt hai? Apne in logon ko bulā kar kyon le āe ho?” ²⁴Mikāh ne jawāb diyā, “Tum logon ne mere buton ko chhīn liyā go main ne unheñ khud banwāyā hai. Mere imām ko bhī sāth le gae ho. Mere pās kuchh nahīn rahā to ab tum pūchhte ho ki kyā bāt hai?”

²⁵Dān ke afrād bole, “Khāmosh! Khabardār, hamāre kuchh log tezmizāj haiñ. Aisā na ho ki wuh ghusse meñ ā kar tum ko tumhāre khāndān samet mār dālen.” ²⁶Yih kah kar unhoñ ne apnā safr jāri rakhā. Mikāh ne jān liyā ki main apne thore ādmiyaon ke sāth un kā muqābalā nahīn kar sakūngā, is

lie wuh muñ kar apne ghar wāpas chalā gayā. ²⁷Us ke but Dān ke qabze meñ rahe, aur imām bhī un meñ tīk gayā.

Lais par Qabzā aur Dān kī Butparastī

Phir wuh Lais ke ilāqe meñ dākhil hue jis ke bāshinde pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe the. Dān ke faujī un par tūt pāre aur sab ko talwār se qatl karke shahr ko bhasm kar diyā. ²⁸Kisī ne bhī un kī madad na kī, kyonki Saidā bahut dūr thā, aur qarīb koī ittahādī nahīn thā jo un kā sāth detā. Yih shahr Bait-rahob kī Wādī meñ thā. Dān ke afrād shahr ko az sar-e-nau tāmīr karke us meñ ābād hue. ²⁹Aur unhoñ ne us kā nām apne qabīle ke bānī ke nām par Dān rakhā. (Dān Isrāīl kā beṭā thā.)

³⁰Wahāñ unhoñ ne tarāshā huā but rakh kar pūjā ke intazām par Yūnatan muqarrar kiyā jo Mūsā ke beṭe Jairsom kī aulād meñ se thā. Jab Yūnatan faut huā to us kī aulād qaum kī jilāwatanī tak Dān ke qabīle meñ yihī khidmat kartī rahī.

³¹Mikāh kā banwāyā huā but tab tak Dān meñ rahā jab tak Allāh kā ghar Sailā meñ thā.

Ek Lāwī kī Apnī Dāshtā

ke sāth Sulah

19 Us zamāne meñ jab Isrāīl kā koī bādshāh nahīn thā ek Lāwī ne apne ghar meñ dāshtā rakhī jo Yahūdāh ke shahr Bait-laham kī rahne wālī thī. Ādmī Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke kisī dūr-darāz kone meñ ābād thā. ²Lekin ek dīn aurat mard se nārāz huī aur maike wāpas chālī gaī. Chār māh ke bād ³Lāwī do gadhe aur apne naukar ko le kar Bait-laham ke lie rawānā huā tāki dāshtā kā ghussā ṭhandā karke use wāpas āne par āmādā kare.

Jab us kī mulāqāt dāshtā se huī to wuh use apne bāp ke ghar meñ le gaī. Use dekh kar susar itnā khush huā ⁴ki us ne use jāne na diyā. Dāmād ko tīn dīn wahān ṭhaharnā parā jis daurān susar ne us kī khūb mehmān-nawāzī kī. ⁵Chauthe dīn Lāwī subah-sawere uṭh kar apnī dāshtā ke sāth rawānā hone kī taiyāriyān karne lagā. Lekin susar use rok kar bolā, “Pahle thoṛā-

bahut khā kar tazīdam ho jāeñ, phir chale jānā.” ⁶Donoñ dubārā khāne-pīne ke lie baiṭh gae.

Susar ne kahā, “Barāh-e-karm ek aur rāt yahān ṭhahar kar apnā dil bahlāeñ.” ⁷Mehmān jāne kī taiyāriyān karne to lagā, lekin susar ne use ek aur rāt ṭhaharne par majbūr kiyā. Chunāñche wuh hār mām kar ruk gayā.

⁸Pāñchweñ dīn ādmī subah-sawere uṭhā aur jāne ke lie taiyār huā. Susar ne zor diyā, “Pahle kuchh khānā khā kar tazīdam ho jāeñ. Āp dopahar ke waqt bhī jā sakte haiñ.” Chunāñche donoñ khāne ke lie baiṭh gae.

⁹Dopahar ke waqt Lāwī apnī bīwī aur naukar ke sāth jāne ke lie uṭhā. Susar etarāz karne lagā, “Ab dekheñ, dīn ḡhalne wālā hai. Rāt ṭhahar kar apnā dil bahlāeñ. Behtar hai ki āp kal subah-sawere hī uṭh kar ghar ke lie rawānā ho jāeñ.” ¹⁰⁻¹¹Lekin ab Lāwī kisī bhī sūrat meñ ek aur rāt ṭhaharnā nahīn chāhtā thā. Wuh apne gadhoñ par zīn kas kar apnī bīwī aur naukar ke sāth rawānā huā.

Chalte chalte dīn ḡhalne lagā. Wuh Yabūs yānī Yarūshalam ke qarīb pahuñch gae the. Shahr

ko dekh kar naukar ne mālīk se kahā, “Āeñ, ham Yabūsiyon ke is shahr meñ jā kar wahāñ rāt guzāreñ.” ¹²Lekin Lāwī ne etarāz kiyā, “Nahīñ, yih ajnabiyon kā shahr hai. Hamēñ aisi jagah rāt nahīñ guzārnā chāhie jo Isrāīlī nahīñ hai. Behtar hai ki ham āge jā kar Jibiyā kī taraf barheñ. ¹³Agar ham jaldī karen to ho saktā hai ki Jibiyā yā us se āge Rāmā tak pahuñch sakeñ. Wahāñ ārām se rāt guzār sakeñge.”

¹⁴Chunāñche wuh āge nikle. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh Binyamīn ke qabile ke shahr Jibiyā ke qarīb pahuñch gae ¹⁵aur rāste se haṭ kar shahr meñ dāḡhil hue. Lekin koī un kī mehmān-nawāzī nahīñ karnā chāhtā thā, is lie wuh shahr ke chauk meñ ruk gae.

¹⁶Phir andhere meñ ek būṛhā ādmī wahāñ se guzarā. Asal meñ wuh Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā rahne wālā thā aur Jibiyā meñ ajnabī thā, kyonki bāqī bāshinde Binyamīnī the. Ab wuh khet meñ apne kām se fāriḡh ho kar shahr meñ wāpas āyā thā. ¹⁷Musāfiroñ ko chauk meñ dekh kar us ne pūchhā, “Āp kahāñ se āe aur kahāñ jā rahe hain?” ¹⁸Lāwī ne jawāb diyā, “Ham

Yahūdāh ke Bait-laham se āe hain aur Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke ek dūr-darāz kone tak safr kar rahe hain. Wahāñ merā ghar hai aur wahīñ se main rawānā ho kar Bait-laham chalā gayā thā. Is waqt main Rab ke ghar jā rahā hūñ. Lekin yahāñ Jibiyā meñ koī nahīñ jo hamārī mehmān-nawāzī karne ke lie taiyār ho, ¹⁹hālāñki hamāre pās khāne kī tamām chīzeñ maujūd hain. Gadhoñ ke lie bhūsā aur chārā hai, aur hamāre lie bhī kāfī roṭī aur mai hai. Hamēñ kisī bhī chīz kī zarūrat nahīñ hai.”

²⁰Būṛhe ne kahā, “Phir main āp ko apne ghar meñ ḡhushāmdīd kahtā hūñ. Agar āp ko koī chīz darkār ho to main use muhaiyā karūñga. Har sūrat meñ chauk meñ rāt mat guzārnā.” ²¹Wuh musāfiroñ ko apne ghar le gayā aur gadhoñ ko chārā khilāyā. Mehmānoñ ne apne pāñw dho kar khānā khāyā aur mai pī.

Jibiyā ke Logoñ kā Jurm

²²Wuh yon khāne kī rifāqat se lutfandoz ho rahe the ki Jibiyā ke kuchh sharīr mard ghar ko gher kar darwāze ko zor se khaṭkhaṭāne

lage. Wuh chillāe, “Us ādmī ko bāhar lā jo tere ghar meñ ṭhahrā huā hai tāki ham us se ziyādatī karen!” ²³Būrḥā ādmī bāhar gayā tāki unheñ samjhāe, “Nahīn, bhāiyo, aisā shaitānī amal mat karnā. Yih ajnabī merā mehmān hai. Aisī sharṁnāk harkat mat karnā! ²⁴Is se pahle main apnī kuñwārī beṭī aur mehmān kī dāshtā ko bāhar le ātā hūñ. Unhīn se ziyādatī karen. Jo jī chāhe un ke sāth karen, lekin ādmī ke sāth aisī sharṁnāk harkat na karen.”

²⁵Lekin bāhar ke mardoñ ne us kī na sunī. Tab Lāwī apnī dāshtā ko pakaṛ kar bāhar le gayā aur us ke pīchhe darwāzā band kar diyā. Shahr ke ādmī pūrī rāt us kī behurmatī karte rahe. Jab pau phatne lagī to unhoñ ne use fāriḡh kar diyā. ²⁶Sūraj ke tulū hone se pahle aurat us ghar ke pās wāpas āī jis meñ shauhar ṭhahrā huā thā. Darwāze tak to wuh pahuñch gai lekin phir gir kar wahīn kī wahīn paṛī rahī.

Jab din chaṛḡh gayā ²⁷to Lāwī jāg uṭhā aur safr karne kī taiyāriyāñ karne lagā. Jab darwāzā kholā to kyā deḡhtā hai kī dāshtā sāmne zamīn par paṛī hai aur hāth dahlīz

par rakhe haiñ. ²⁸Wuh bolā, “Uṭho, ham chalte haiñ.” Lekin dāshtā ne jawāb na diyā. Yih dekh kar ādmī ne use gadhe par lād liyā aur apne ghar chalā gayā.

²⁹Jab pahuñchā to us ne chhurī le kar aurat kī lāsh ko 12 ṭukroñ meñ kāt liyā, phir unheñ Isrāīl kī har jagah bhej diyā. ³⁰Jis ne bhī yih dekhā us ne ghabrā kar kahā, “Aisā jurm hamāre darmiyāñ kabhī nahīn huā. Jab se ham Misr se nikal kar āe haiñ aisī harkat deḡhne meñ nahīn āī. Ab lāzim hai ki ham ḡhaur se socheñ aur ek dūse se mashwarā karke agle qadam ke bāre meñ faislā karen.”

Jibiyā ko Sazā Dene kā Faislā

20 Tamām Isrāīlī ek dil ho kar Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā hue. Shimāl ke Dān se le kar junūb ke Bair-sabā tak sab āe. Dariyā-e-Yardan ke pār Jiliyād se bhī log āe. ²Isrāīlī qabiloñ ke sardār bhī āe. Unhoñ ne mil kar ek baṛī fauj taiyār kī, talwāroñ se lais 4,00,000 mard jamā hue. ³Binyamīniyoñ ko is jamāt ke bāre meñ ittalā milī.

Isrâiliyôn ne pūchhā, “Hameñ batāēñ ki yih haibatnāk jurm kis tarah sarzad huā?” ⁴Maqtūlā ke shauhar ne unheñ apnī kahānī sunāi, “Main apnī dāshtā ke sāth Jibiyā meñ ā ṭhahrā jo Binyamīniyôn ke ilāqe meñ hai. Ham wahāñ rāt guzārnā chāhte the. ⁵Yih dekh kar shahr ke mardoñ ne mere mezbān ke ghar ko gher liyā tāki mujhe qatl karen. Main to bach gayā, lekin merī dāshtā se itnī ziyādatī huī ki wuh mar gai. ⁶Yih dekh kar main ne us kī lāsh ko ṭukṛe ṭukṛe karke yih ṭukṛe Isrāil kī mīrās kī har jagah bhej diē tāki har ek ko mālūm ho jāe ki hamāre mulk meñ kitnā ghinaunā jurm sarzad huā hai. ⁷Is par āp sab yahāñ jamā hue haiñ. Isrāil ke mardo, ab lāzim hai ki āp ek dūsre se mashwarā karke faislā karen ki kyā karnā chāhie.”

⁸Tamām mard ek dil ho kar khare hue. Sab kā faislā thā, “Ham meñ se koī bhī apne ghar wāpas nahīñ jāegā ⁹jab tak Jibiyā ko munāsib sazā na dī jāe. Lāzim hai ki ham fauran shahr par hamlā karen aur is ke lie qurā ḍāl kar Rab se hidāyat leñ. ¹⁰Ham yih faislā bhī karen ki kaun kaun hamārī fauj ke lie khāne-pīne kā band-o-bast

karāegā. Is kām ke lie ham meñ se har daswāñ ādmī kāfī hai. Bāqī sab log sīdhe Jibiyā se laṛne jāēñ tāki us sharmnāk jurm kā munāsib badlā leñ jo Isrāil meñ huā hai.”

¹¹Yōñ tamām Isrāilī muttahid ho kar Jibiyā se laṛne ke lie gae. ¹²Rāste meñ unhoñ ne Binyamīn ke har kunbe ko paighām bhijwāyā, “Āp ke darmiyān ghinaunā jurm huā hai. ¹³Ab Jibiyā ke in sharīr ādmiyōñ ko hamāre hawāle karen tāki ham unheñ sazā-e-maut de kar Isrāil meñ se burāi miṭā deñ.”

Lekin Binyamīnī is ke lie taiyār na hue. ¹⁴Wuh pūre qabāyilī ilāqe se ā kar Jibiyā meñ jamā hue tāki Isrāiliyōñ se laṛēñ. ¹⁵Usī din unhoñ ne apnī fauj kā band-o-bast kiyā. Jibiyā ke 700 tajrabākār faujiyōñ ke alāwā talwāroñ se lais 26,000 afrād the. ¹⁶In faujiyōñ meñ se 700 aise mard bhī the jo apne bāēñ hāth se falāḥhan chalāne kī itnī mahārat rakhte the ki patthar bāl jaise chhoṭe nishāne par bhī lag jātā thā. ¹⁷Dūsri taraf Isrāil ke 4,00,000 faujī khare hue, aur har ek ke pās talwār thī.

¹⁸Pahle Isrāilī Baitel chale gae. Wahāñ unhoñ ne Allāh se dariyāft kiyā, “Kaun-sā qabilā hamāre āge

āge chale jab ham Binyamīniyon par hamlā karen?” Rab ne jawāb diyā, “Yahūdāh sab se āge chale.”

Binyamīn ke khilāf Jang

¹⁹Agle din Isrāīlī rawānā hue aur Jibiyā ke qarīb pahuñch kar apnī lashkargāh lagāi. ²⁰Phir wuh hamlā ke lie nikle aur tartīb se laṛne ke lie khaṛe ho gae. ²¹Yih dekh kar Binyamīnī shahr se nikle aur un par tūt paṛe. Natije meñ 22,000 Isrāīlī shahīd ho gae.

²²⁻²³Isrāīlī Baitel chale gae aur shām tak Rab ke huzūr rote rahe. Unhoñ ne Rab se pūchhā, “Kyā ham dubārā apne Binyamīnī bhāiyan se laṛne jāen?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā karo!” Yih sun kar Isrāīliyan kā hauslā baṛh gayā aur wuh agle din wahin khaṛe ho gae jahāñ pahle din khaṛe hue the. ²⁴Lekin jab wuh shahr ke qarīb pahuñche ²⁵to Binyamīnī pahle kī tarah shahr se nikal kar un par tūt paṛe. Us din talwār se lais 18,000 Isrāīlī shahīd ho gae.

²⁶Phir Isrāīl kā pūrā lashkar Baitel chalā gayā. Wahāñ wuh shām tak Rab ke huzūr rote aur rozā rakhte rahe. Unhoñ ne Rab

ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karke ²⁷us se dariyāft kiyā ki ham kyā karen. (Us waqt Allāh ke ahd kā sandūq Baitel meñ thā ²⁸jahāñ Fīnhās bin Iliyazar bin Hārūn imām thā.) Isrāīliyan ne pūchhā, “Kyā ham ek aur martabā apne Binyamīnī bhāiyan se laṛne jāen yā is se bāz āen?” Rab ne jawāb diyā, “Un par hamlā karo, kyonki kal hī main unhen tumhāre hawāle kar dūngā.”

Binyamīn kā Satyānās

²⁹Is dafā kuchh Isrāīlī Jibiyā ke irdgird ghāt meñ baiṭh gae. ³⁰Bāqī afrād pahle do dinon kī-sī tartīb ke mutābiq laṛne ke lie khaṛe ho gae. ³¹Binyamīnī dubārā shahr se nikal kar un par tūt paṛe. Jo rāste Baitel aur Jibiyā kī taraf le jāte haiñ un par aur khule maidān meñ unhoñ ne taqriban 30 Isrāīliyan ko mār ḍālā. Yon laṛte laṛte wuh shahr se dūr hote gae. ³²Wuh pukāre, “Ab ham unhen pahlī do martabā kī tarah shikast deñge!”

Lekin Isrāīliyan ne mansūbā bāndh liyā thā, “Ham un ke āge āge bhāgte hue unhen shahr se dūr

rāstoñ par khīnch leñge.” ³³Yon wuh bhāgne lage aur Binyamīnī un ke pīchhe paṛ gae. Lekin Bāl-tamr ke qarīb Isrāīlī ruk kar muṛ gae aur un kā sāmnā karne lage. Ab bāqī Isrāīlī jo Jibā ke irdgird aur khule maidān meñ ghāt meñ baiṭhe the apnī chhupne kī jaghoñ se nikal āe. ³⁴Achānak Jibiyā ke Binyamīniyon ko 10,000 behtarīn faujiyon kā sāmnā karnā paṛā, un mardoñ kā jo pūre Isrāīl se chune gae the. Binyamīnī un se kḥūb laṛne lage, lekin un kī āñkheñ abhī is bāt ke lie band thin ki un kā anjām qarīb ā gayā hai. ³⁵Us dīn Isrāīliyon ne Rab kī madad se fatah pā kar talwār se lais 25,100 Binyamīnī faujiyon ko maut ke ghāt utār diyā. ³⁶Tab Binyamīniyon ne jān liyā ki dushman ham par ghālīb ā gae haiñ. Kyonki Isrāīlī fauj ne apne bhāg jāne se unheñ Jibiyā se dūr khīnch liyā thā tāki shahr ke irdgird ghāt meñ baiṭhe mardoñ ko shahr par hamlā karne kā mauqā muhaiyā karen. ³⁷Tab yih mard nikal kar shahr par tūt paṛe aur talwār se tamām bāshindoñ ko mār ḍālā, ³⁸⁻³⁹phir mansūbe ke mutābiq āg lagā kar dhuen kā baṛā bādal paidā kiyā tāki bhāgne

wāle Isrāīliyon ko ishārā mil jāe ki wuh muṛ kar Binyamīniyon kā muqābalā karen.

Us waqt tak Binyamīniyon ne taqriban 30 Isrāīliyon ko mār ḍālā thā, aur un kā kḥayāl thā ki ham unheñ pahle kī tarah shikast de rahe haiñ. ⁴⁰Achānak un ke pīchhe dhuen kā bādal āsmān kī taraf uṭhne lagā. Jab Binyamīniyon ne muṛ kar dekhā ki shahr ke kone kone se dhuāñ nikal rahā hai ⁴¹to Isrāīl ke mard ruk gae aur palaṭ kar un kā sāmnā karne lage.

Binyamīnī saḡht ghabrā gae. Kyonki unhoñ ne jān liyā ki ham tabāh ho gae haiñ. ⁴²⁻⁴³Tab unhoñ ne mashriq ke registān kī taraf farār hone kī koshish kī. Lekin ab wuh mard bhī un kā tāqqub karne lage jinhoñ ne ghāt meñ baiṭh kar Jibiyā par hamlā kiyā thā. Yon Isrāīliyon ne mafrūroñ ko gher kar mār ḍālā. ⁴⁴Us waqt Binyamīn ke 18,000 tajrabākār faujī halāk hue. ⁴⁵Jo bach gae wuh registān kī chaṭṭān Rimmon kī taraf bhāg nikle. Lekin Isrāīliyon ne rāste meñ un ke 5,000 afrād ko maut ke ghāt utār diyā. Is ke bād unhoñ ne jid’om tak un kā tāqqub kiyā. Mazīd 2,000 Binyamīnī halāk hue.

⁴⁶Is tarah Binyamīn ke kul 25,000 talwār se lais aur tajrabākār faujī māre gae.

⁴⁷Sirf 600 mard bach kar Rimmon kī chaṭṭān tak pahunch gae. Wahān wuh chār mahīne tak ṭike rahe.

⁴⁸Tab Isrāīlī tāqqub karne se bāz ā kar Binyamīn ke qabāyli ilāqe meñ wāpas āe. Wahān unhoñ ne jagah bajagah jā kar sab kuchh maut ke ghāṭ utār diyā. Jo bhī unheñ milā wuh talwār kī zad meñ ā gayā, kḥāh insān thā yā haiwān. Sāth sāth unhoñ ne tamām shahroñ ko āg lagā dī.

Binyamīniyoñ ko Auraten

Milti Haiñ

21 Jab Isrāīlī Misfāh meñ jamā hue the to sab ne qasam khā kar kahā thā, “Ham kabhī bhī apnī beṭiyoñ kā kisi Binyamīnī mard ke sāth rishtā nahīn bāndheñge.” ²Ab wuh Baitel chale gae aur shām tak Allāh ke huzūr baiṭhe rahe. Ro ro kar unhoñ ne duā kī, ³“Ai Rab, Isrāīl ke Kḥudā, hamārī qaum kā ek pūrā qabilā miṭ gayā hai! Yih musibat Isrāīl par kyon āi?”

⁴Agle din wuh subah-sawere uṭhe aur qurbāngāh banā kar us par bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaṛhāñ. ⁵Phir wuh ek dūsre se pūchhne lage, “Jab ham Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā hue to hamārī qaum meñ se kaun kaun ijtīmā meñ sharīk na huā?” Kyonki us waqt unhoñ ne qasam khā kar elān kiya thā, “Jis ne yahān Rab ke huzūr āne se inkār kiya use zarūr sazā-e-maut dī jāegī.” ⁶Ab Isrāīliyoñ ko Binyamīniyoñ par afsos huā. Unhoñ ne kahā, “Ek pūrā qabilā miṭ gayā hai. ⁷Ab ham un thoṛe bache-khuche ādmiyoñ ko bīwiyañ kis tarah muhaiyā kar sakte haiñ? Ham ne to Rab ke huzūr qasam khāi hai ki apnī beṭiyoñ kā un ke sāth rishtā nahīn bāndheñge. ⁸Lekin ho saktā hai koī kḥāndān Misfāh ke ijtīmā meñ na āyā ho. Āo, ham patā kareñ.” Mālūm huā ki Yabīs-jiliyād ke bāshinde nahīn āe the. ⁹Yih bāt faujiyoñ ko ginane se patā chalī, kyonki ginte waqt Yabīs-jiliyād kā koī bhī shaḥs fauj meñ nahīn thā.

¹⁰Tab unhoñ ne 12,000 faujiyoñ ko chun kar unheñ hukm diyā, “Yabīs-jiliyād par hamlā karke tamām bāshindoñ ko bāl-bachchoñ

samet mār ḍālo. ¹¹Sirf kuṇwāriyoṇ ko zindā rahne do.”

¹²Faujiyoṇ ne Yabīs meṇ 400 kuṇwāriyāṇ pāiṇ. Wuh unheṇ Sailā le āe jahāṇ Isrāīliyoṇ kā lashkar ṭhahrā huā thā. ¹³Wahāṇ se unhoṇ ne apne qāsidoṇ ko Rimmon kī chaṭṭān ke pās bhej kar Binyamīniyoṇ ke sāth sulah kar lī. ¹⁴Phir Binyamīn ke 600 mard registān se wāpas āe, aur un ke sāth Yabīs-jiliyād kī kuṇwāriyoṇ kī shādī huī. Lekin yih sab ke lie kāfī nahīṇ thiṇ.

¹⁵Isrāīliyoṇ ko Binyamīn par afsos huā, kyonki Rab ne Isrāīl ke qabīloṇ meṇ khalā ḍāl diyā thā. ¹⁶Jamāt ke buzurgoṇ ne dubārā pūchhā, “Hameṇ Binyamīn ke bāqī mardoṇ ke lie kahāṇ se bīwiyaṇ mileṅgi? Un kī tamām aurateṇ to halāk ho gāi haiṇ. ¹⁷Lāzim hai ki unheṇ un kā maurūsī ilāqā wāpas mil jāe. Aisā na ho ki wuh bilkul miṭ jāeṇ. ¹⁸Lekin ham apnī beṭiyoṇ kī un ke sāth shādī nahīṇ karā sakte, kyonki ham ne qasam khā kar elān kiya hai, ‘Jo apnī beṭī kā rishtā Binyamīn ke kisī mard se bāndhegā us par Allāh kī lānat ho.’”

¹⁹Yoṇ sochte sochte unheṇ ākhirkār yih tarkīb sūjhi, “Kuchh

der ke bād yahāṇ Sailā meṇ Rab kī sālānā id manāi jāegī. Sailā Baitel ke shimāl meṇ, Labūnā ke junūb meṇ aur us rāste ke mashriq meṇ hai jo Baitel se Sikam tak le jātā hai. ²⁰Ab Binyamīnī mardoṇ ke lie hamārā mashwarā hai ki id ke dinoṇ meṇ angūr ke bāghoṇ meṇ chhup kar ghāt meṇ baiṭh jāeṇ. ²¹Jab laṛkiyaṇ loknāch ke lie Sailā se nikleṅgi to phir bāghoṇ se nikal kar un par jhapaṭ paṛnā. Har ādmī ek laṛkī ko pakaṛ kar use apne ghar le jāe. ²²Jab un ke bāp aur bhāi hamāre pās ā kar āp kī shikāyat kareṅge to ham un se kaheṅge, ‘Binyamīniyoṇ par tars khāeṇ, kyonki jab ham ne Yabīs par fatah pāi to ham un ke lie kāfī aurateṇ hāsil na kar sake. Āp bequsūr haiṇ, kyonki āp ne unheṇ apnī beṭiyoṇ ko irādatan to nahīṇ diyā.’” ²³Binyamīniyoṇ ne buzurgoṇ kī is hidāyat par amal kiya. Id ke dinoṇ meṇ jab laṛkiyaṇ nāch rahī thiṇ to Binyamīniyoṇ ne utnī pakaṛ liṇ ki un kī kamī pūrī ho gāi. Phir wuh unheṇ apne qabāyli ilāqe meṇ le gae aur shahroṇ ko dubārā tāmir karke un meṇ basne lage. ²⁴Bāqī Isrāīlī bhī wahāṇ se chale gae. Har ek apne qabāyli ilāqe meṇ wāpas

chalā gayā. ²⁵Us zamāne meñ Isrāīl wuhī kuchh kartā jo use munāsib
meñ koī bādshāh nahīn thā. Har ek lagtā thā.

Rūt

Ilimalik Moāb Chalā Jātā Hai

1 ¹⁻²Un dinon jab qāzī qaum kī rāhnumāī kiyā karte the to Isrāīl meñ kāl paṛā. Yahūdāh ke shahr Bait-laham meñ ek Ifrātī ādmī rahtā thā jis kā nām Ilimalik thā. Kāl kī wajah se wuh apnī bīwī Naomī aur apne do beṭon Mahlon aur Kilyon ko le kar Mulk-e-Moāb meñ jā basā.

³Lekin kuchh der ke bād Ilimalik faut ho gayā, aur Naomī apne do beṭon ke sāth akeli rah gai.

⁴Mahlon aur Kilyon ne Moāb kī do auraton se shādī kar lī. Ek kā nām Urfā thā aur dūsri kā Rūt. Lekin taqriban das sāl ke bād ⁵donoñ beṭe bhī jāñ bahaq ho gae. Ab Naomī kā na shauhar aur na beṭe hī rahe the.

Naomī Rūt ke sāth Wāpas

Chalī Jātī Hai

⁶⁻⁷Ek din Naomī ko Mulk-e-Moāb meñ khabar mili ki Rab apnī qaum par rahm karke use dubārā achchhī fasleñ de rahā hai. Tab wuh apne watan Yahūdāh ke lie rawānā huī. Urfā aur Rūt bhī sāth chaliñ.

Jab wuh us rāste par ā gaiñ jo Yahūdāh tak pahuñchātā hai ⁸to Naomī ne apnī bahuon se kahā, “Ab apne māñ-bāp ke ghar wāpas chali jāeñ. Rab āp par utnā rahm kare jitnā āp ne marhūmon aur mujh par kiyā hai. ⁹Wuh āp ko nae ghar aur nae shauhar muhaiyā karke sukūn de.”

Yih kah kar us ne unheñ bosā diyā. Donon ro paṛiñ ¹⁰aur etarāz kiyā, “Hargiz nahīñ, ham āp ke sāth āp kī qaum ke pās jāengi.” ¹¹Lekin

Naomî ne isrâr kiyâ, “Beṭiyo, bas karenî aur apne apne ghar wâpas chalî jâeñ. Ab mere sâth jâne kâ kyâ faydâ? Mujh se to mazîd koî beṭâ paidâ nahîñ hogâ jo âp kâ shauhar ban sake. ¹²Nahîñ beṭiyo, wâpas chalî jâeñ. Main to itnî bûrhi ho chukî hûñ ki dubârâ shâdî nahîñ kar saktî. Aur agar is kî ummîd bhî hotî balki merî shâdî âj rât ko hotî aur mere hân beṭe paidâ hote ¹³to kyâ âp un ke bâlîgh ho jâne tak intazâr kar saktîñ? Kyâ âp us waqt tak kisî aur se shâdî karne se inkâr kartîñ? Nahîñ, beṭiyo. Rab ne apnâ hâth mere khilâf uṭhâyâ hai, to âp is lânat kî zad meñ kyon âeñ?”

¹⁴Tab Urfâ aur Rût dubârâ ro paṛîñ. Urfâ ne apnî sâs ko chûm kar alwidâ kahâ, lekin Rût Naomî ke sâth liptî rahî. ¹⁵Naomî ne use samjhâne kî koshish kî, “Dekheñ, Urfâ apnî qaum aur apne dewatâoñ ke pâs wâpas chalî gaî hai. Ab âp bhî aisâ hî karen.”

¹⁶Lekin Rût ne jawâb diyâ, “Mujhe âp ko chhoṛ kar wâpas jâne par majbûr na kijie. Jahân âp jâeñgî main jâuñgî. Jahân âp raheñgî wahân main bhî rahuñgî.

Âp kî qaum merî qaum aur âp kâ Khudâ merâ Khudâ hai. ¹⁷Jahân âp mareñgî wahîñ main maruñgî aur wahîñ dafn ho jâuñgî. Sirf maut hî mujhe âp se alag kar saktî hai. Agar merâ yih wādâ pūrâ na ho to Allâh mujhe saḡht sazâ de!”

¹⁸Naomî ne jân liyâ ki Rût kâ sâth jâne kâ pakkâ irādâ hai, is lie wuh khâmosh ho gaî aur use samjhâne se bâz âi. ¹⁹Wuh chal paṛîñ aur chalte chalte Bait-laham pahuñch gain. Jab dākhlî huîñ to pûre shahr meñ halchal mach gaî. Aurateñ kahne lagîñ, “Kyâ yih Naomî nahîñ hai?”

²⁰Naomî ne jawâb diyâ, “Ab mujhe Naomî^a mat kahnâ balki Mārâ,^b kyonki Qādir-e-mutlaq ne mujhe saḡht musibat meñ ḍāl diyâ hai. ²¹Yahân se jâte waqt mere hâth bhare hue the, lekin ab Rab mujhe khālî hâth wâpas le âyâ hai. Chunânche mujhe Naomî mat kahnâ. Rab ne khud mere khilâf gawâhî dî hai, Qādir-e-mutlaq ne mujhe is musibat meñ ḍālâ hai.”

²²Jab Naomî apnî Moābî bahû ke sâth Bait-laham pahuñchî to jau kî fasal kî kaṭâi shurû ho chukî thî.

^aKhushgawâr, Khushî wâlî.

^bKarwî.

Rût kī Boaz se Mulāqāt

2 Bait-laham meñ Naomī ke marhūm shauhar kā rishtedār rahtā thā jis kā nām Boaz thā. Wuh asar-o-rasūkh rakhtā thā, aur us kī zamīneñ thiñ.

²Ek din Rût ne apnī sās se kahā, “Main kheton meñ jā kar fasal kī kaṭāi se bachī huī bāleñ chun lūñ. Koī na koī to mujhe is kī ijāzat degā.” Naomī ne jawāb diyā, “Thik hai beṭī, jāeñ.” ³Rût kisi khet meñ gai aur mazdūron ke pichhe pichhe chaltī huī bachī huī bāleñ chunane lagi. Use mālūm na thā ki khet kā mālik susar kā rishtedār Boaz hai.

⁴Itne meñ Boaz Bait-laham se pahunchā. Us ne apne mazdūron se kahā, “Rab āp ke sāth ho.” Unhon ne jawāb diyā, “Aur Rab āp ko bhī barkat de!” ⁵Phir Boaz ne mazdūron ke inchārj se pūchhā, “Us jawān aurat kā mālik kaun hai?” ⁶Admī ne jawāb diyā, “Yih Moābī aurat Naomī ke sāth Mulk-e-Moāb se āi hai. ⁷Is ne mujh se mazdūron ke pichhe chal kar bachī huī bāleñ chunane kī ijāzat lī. Yih thoṛī der jhonpṛī ke sāye meñ ārām karne ke siwā subah se le kar ab tak kām meñ lagi rahī hai.”

⁸Yih sun kar Boaz ne Rût se bāt kī, “Beṭī, merī bāt sunen! Kisi aur khet meñ bachī huī bāleñ chunane ke lie na jāeñ balki yihin merī naukarāniyon ke sāth raheñ. ⁹Khet ke us hisse par dhyān den jāhāñ fasal kī kaṭāi ho rahī hai aur naukarāniyon ke pichhe pichhe chaltī raheñ. Main ne ādmiyon ko āp ko chheṛne se manā kiyā hai. Jab bhī āp ko pyās lage to un bartanon se pānī pīnā jo ādmiyon ne kueñ se bhar rakhe haiñ.”

¹⁰Rût muñh ke bal jhuk gai aur bolī, “Main is lāyq nahīñ ki āp mujh par itnī mehrbānī kareñ. Main to pardesī hūñ. Āp kyon merī qadar karte haiñ?” ¹¹Boaz ne jawāb diyā, “Mujhe wuh kuchh batāyā gayā hai jo āp ne apne shauhar kī wafāt se le kar āj tak apnī sās ke lie kiyā hai. Āp apne mān-bāp aur apne watan ko chhoṛ kar ek qaum meñ basne āi haiñ jise pahle se nahīñ jāntī thiñ. ¹²Āp Rab Isrāil ke Ḳhudā ke paron tale panāh lene āi haiñ. Ab wuh āp ko āp kī nekī kā pūrā ajr de.” ¹³Rût ne kahā, “Mere āqā, Allāh kare ki main āindā bhī āp kī manzūr-e-nazar rahūñ. Go main āp kī naukarāniyon kī haisiyat bhī nahīñ rakhti to bhī āp ne mujh se

shafqat bharī bāteñ karke mujhe tasalli dī hai.”

¹⁴Khāne ke waqt Boaz ne Rūt ko bulā kar kahā, “Idhar ā kar roṭī khāeñ aur apnā nawālā sirke meñ ḍubo deñ.” Rūt us ke mazdūroñ ke sāth baiṭh gai, aur Boaz ne use jau ke bhune hue dāne de die. Rūt ne jī bhar kar khānā khāyā. Phir bhī kuchh bach gayā. ¹⁵Jab wuh kām jāri rakhne ke lie uṭhī to Boaz ne hukm diyā, “Use pūloñ ke darmiyān bhī bāleñ jamā karne do, aur agar wuh aisā kare to us kī be’izzatī mat karnā. ¹⁶Na sirf yih balki kām karte waqt idhar-udhar pūloñ kī kuchh bāleñ zamīn par girne do. Jab wuh unheñ jamā karne āe to use mat jhīrknā!”

¹⁷Rūt ne khet meñ shām tak kām jāri rakhā. Jab us ne bāloñ ko kūṭ liyā to dānoñ ke taqriban 13 kilogrām nikle. ¹⁸Phir wuh sab kuchh uṭhā kar apne ghar wāpas le āi aur sās ko dikhāyā. Sāth sāth us ne use wuh bhune hue dāne bhī die jo dopahar ke khāne se bach gae the. ¹⁹Naomī ne pūchhā, “Āp ne yih sab kuchh kahāñ se jamā kiyā? Batāeñ, āp kahāñ thīñ? Allāh use barkat de jis ne āp kī itnī qadar kī hai!”

Rūt ne kahā, “Jis ādmī ke khet meñ main ne āj kām kiyā us kā nām Boaz hai.” ²⁰Naomī pukār uṭhī, “Rab use barkat de! Wuh to hamārā qarībī rishtedār hai, aur shariat ke mutābiq us kā haq hai ki wuh hamārī madad kare. Ab mujhe mālūm huā hai ki Allāh ham par aur hamāre marhūm shauharoñ par rahm karne se bāz nahīñ āyā!”

²¹Rūt bolī, “Us ne mujh se yih bhī kahā ki kahīñ aur na jānā balki kaṭāi ke iḥtitām tak mere mazdūroñ ke pīchhe pīchhe bāleñ jamā karnā.”

²²Naomī ne jawāb meñ kahā, “Bahut achchhā. Beṭī, aisā hī kareñ. Us kī naukarāniyoñ ke sāth rahne kā yih fāydā hai ki āp mahfūz raheñgī. Kisī aur ke khet meñ jāeñ to ho saktā hai ki koī āp ko tang kare.”

²³Chunāñche Rūt jau aur gandum kī kaṭāi ke pūre mausam meñ Boaz kī naukarāniyoñ ke pās jāti aur bachī huī bāleñ chuntī. Shām ko wuh apnī sās ke ghar wāpas chalī jāti thī.

Rût kī Shādī kī Koshishēn

3 Ek din Naomī Rût se muḵhātīb huī, “Beṭī, main āp ke lie ghar kā band-o-bast karnā chāhtī hūn, aisī jagah jahān āp kī zarūriyāt āindā bhī pūrī hotī raheṅgī. ²Ab dekhēn, jis ādmī kī naukarāniyon ke sāth āp ne bāleñ chunī haiñ wuh hamārā qarībī rishtedār hai. Āj shām ko Boaz gāhne kī jagah par jau phaṭkegā. ³To sun leñ, achchhī tarah nahā kar ḡhushbūdār tel lagā leñ aur apnā sab se ḡhūbsūrat libās pahan leñ. Phir gāhne kī jagah jāēn. Lekin use patā na chale ki āp āī haiñ. Jab wuh khāne-pīne se fāriḡh ho jāēn ⁴to dekh leñ ki Boaz sone ke lie kahān leṭ jātā hai. Phir jab wuh so jāegā to wahān jāēn aur kambal ko us ke pairon se utār kar un ke pās leṭ jāēn. Bāqī jo kuchh karnā hai wuh āp ko usī waqt batāegā.”

⁵Rût ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai. Jo kuchh bhī āp ne kahā hai main karūṅgī.” ⁶Wuh apnī sās kī hidāyat ke mutābiq taiyār huī aur shām ke waqt gāhne kī jagah par pahuñchī. ⁷Wahān Boaz khāne-pīne aur ḡhushī manāne ke bād jau ke ḡher ke pās leṭ kar so gayā. Phir

Rût chupke se us ke pās āī. Us ke pairon se kambal haṭā kar wuh un ke pās leṭ gayā.

⁸Ādhī rāt ko Boaz ghabrā gayā. Ṭaṭol ṭaṭol kar use patā chalā ki pairon ke pās aurat paṛī hai. ⁹Us ne pūchhā, “Kaun hai?” Rût ne jawāb diyā, “Āp kī ḡhādimā Rût. Merī ek guzārish hai. Chūnki āp mere qarībī rishtedār haiñ is lie āp kā haq hai ki merī zarūriyāt pūrī karen. Mehrbānī karke apne libās kā dāman mujh par bichhā kar zāhir karen ki mere sāth shādī karenge.”

¹⁰Boaz bolā, “Beṭī, Rab āp ko barkat de! Ab āp ne apne susrāl se wafādārī kā pahle kī nisbat zyādā izhār kiya hai, kyonki āp jawān ādmiyon ke pīchhe na lagīn, ḡhāh ḡharīb hon yā amīr. ¹¹Beṭī, ab fikr na karen. Main zarūr āp kī yih guzārish pūrī karūnga. Āḡhir tamām maqāmī log jān gae haiñ ki āp sharīf aurat haiñ. ¹²Āp kī bāt sach hai ki main āp kā qarībī rishtedār hūn aur yih merā haq hai ki āp kī zarūriyāt pūrī karūn. Lekin ek aur ādmī hai jis kā āp se zyādā qarībī rishtā hai. ¹³Rāt ke lie yahān ṭhahreñ! Kal main us ādmī se bāt karūnga. Agar wuh āp se

shādī karke rishtedārī kā haq adā karnā chāhe to ṭhīk hai. Agar nahīn to Rab kī qasam, main yih zarūr karūnga. Āp subah ke waqt tak yihīn leṭī raheñ.”

¹⁴Chunāñche Rût Boaz ke pairon ke pās leṭī rahī. Lekin wuh subah muñh andhere uṭh kar chalī gaī tāki koī use pahchān na sake, kyonki Boaz ne kahā thā, “Kisī ko patā na chale ki koī aurat yahān gāhne kī jagah par mere pās āī hai.” ¹⁵Rût ke jāne se pahle Boaz bolā, “Apnī chādar bichhā deñ!” Phir us ne koī bartan chhih dafā jau ke dānon se bhar kar chādar meñ ḍāl diyā aur use Rût ke sar par rakh diyā. Phir wuh shahr meñ wāpas chalā gayā.

¹⁶Jab Rût ghar pahuñchī to sās ne pūchhā, “Beṭī, waqt kaisā rahā?” Rût ne use sab kuchh sunāyā jo Boaz ne jawāb meñ kiya thā. ¹⁷Rût bolī, “Jau ke yih dāne bhī us kī taraf se haiñ. Wuh nahīn chāhtā thā ki main khalī hāth āp ke pās wāpas āūñ.” ¹⁸Yih sun kar Naomī ne Rût ko tasallī dī, “Beṭī, jab tak koī natijā na nikle yahān ṭhahar jāeñ. Ab yih ādmī āram nahīn karegā balki āj hī muāmale kā hal nikālegā.”

4 Boaz shahr ke darwāze ke pās jā kar baiṭh gayā jahān buzurg

faisle kiya karte the. Kuchh der ke bād wuh rishtedār wahān se guzarā jis kā zikr Boaz ne Rût se kiya thā. Boaz us se muḥhātīb huā, “Dost, idhar āeñ. Mere pās baiṭh jāeñ.”

Rishtedār us ke pās baiṭh gayā ²to Boaz ne shahr ke das buzurgoñ ko bhī sāth biṭhāyā. ³Phir us ne rishtedār se bāt kī, “Naomī Mulk-e-Moāb se wāpas ā kar apne shauhar Ilimalik kī zamīn faroḳht karnā chāhtī hai. ⁴Yih zamīn hamāre khandān kā maurūsī hissā hai, is lie main ne munāsib samjhā ki āp ko ittalā dūn tāki āp yih zamīn kharid leñ. Bait-laham ke buzurg aur sāth baiṭhe rāhnumā is ke gawāh hoñge. Lāzim hai ki yih zamīn hamāre khandān kā hissā rahe, is lie batāeñ ki kyā āp ise kharid kar chhuṛāenge? Āp kā sab se qarībī rishtā hai, is lie yih āp hī kā haq hai. Agar āp zamīn kharidnā na chāheñ to yih merā haq banegā.” Rishtedār ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main ise kharid kar chhuṛāūngā.” ⁵Phir Boaz bolā, “Agar āp Naomī se zamīn kharideñ to āp ko us kī Moābī bahū Rût se shādī karnī paṛegī tāki marhūm shauhar kī jagah aulād paidā karen

jo us kâ nām rakh kar yih zamīn sañbhāleñ.”

⁶Yih sun kar rishtedār ne kahā, “Phir main̄ ise kharīdnā nahīn chāhtā, kyonki aisā karne se merī maurūsī zamīn ko nuqsān pahunchegā. Āp hī ise kharīd kar chhuṛāeñ.”

⁷Us zamāne meñ agar aise kisi muāmale meñ koī zamīn kharīdne kâ apnā haq kisī dūsre ko muntaqil karnā chāhtā thā to wuh apnī chappal utār kar use de detā thā. Is tarīqe se faislā qānūnī taur par tay ho jātā thā. ⁸Chunāñche Rût ke zyādā qarībī rishtedār ne apnī chappal utār kar Boaz ko de dī aur kahā, “Āp hī zamīn ko kharīd leñ.”

⁹Tab Boaz ne buzurgoñ aur bāqī logoñ ke sāmne elān kiyā, “Āj āp gawāh haiñ ki main̄ ne Naomī se sab kuchh kharīd liyā hai jo us ke marhūm shauhar Ilīmalik aur us ke do beṭoñ Kilyon aur Mahlon kâ thā.

¹⁰Sāth hī main̄ ne Mahlon kī bewā Moābī aurat Rût se shādī karne kâ wādā kiyā hai tāki Mahlon ke nām se beṭā paidā ho. Yoh marhūm kī maurūsī zamīn kḥāndān se chhin nahīn jāegī, aur us kâ nām hamāre kḥāndān aur Bait-laham

ke bāshindoñ meñ qāym rahegā. Āj āp sab gawāh haiñ!”

¹¹Buzurgoñ aur shahr ke darwāze par baiṭhe dīgar mardoñ ne is kī tasdīq kī, “Ham gawāh haiñ! Rab āp ke ghar meñ āne wālī is aurat ko un barkatoñ se nawāze jin se us ne Rākḥil aur Liyāh ko nawāzā, jin se tamām Isrāīlī nikle. Rab kare ki āp kī daulat aur izzat Ifrātā yānī Bait-laham meñ baṛhtī jāe. ¹²Wuh āp aur āp kī bīwī ko utnī aulād baḥshe jitnī Tamr aur Yahūdāh ke beṭe Fāras ke kḥāndān ko baḥshshī thī.”

¹³Chunāñche Rût Boaz kī bīwī ban gaī. Aur Rab kī marzī se Rût shādī ke bād hāmīlā huī. Jab us ke beṭā huā ¹⁴to Bait-laham kī auratoñ ne Naomī se kahā, “Rab kī tamjīd ho! Āp ko yih bachchā atā karne se us ne aisā shaḥs muhaiyā kiyā hai jo āp kâ kḥāndān sañbhālegā. Allāh kare ki us kī shohrat pūre Isrāīl meñ phail jāe. ¹⁵Us se āp tāzādam ho jāeñgī, aur buṛhāpe meñ wuh āp ko sahārā degā. Kyonki āp kī bahū jo āp ko pyār kartī hai aur jis kī qadar-o-qīmat sāt beṭoñ se baṛh kar hai usī ne use janm diyā hai!”

¹⁶Naomī bachche ko apnī god meñ biṭhā kar use pālne lagī.

¹⁷Paṛosī auratoñ ne us kā nām Obed yānī ẖhidmat karne wālā rakhā. Unhoñ ne kahā, “Naomī ke hāñ beṭā paidā huā hai!”

Obed Dāūd Bādshāh ke bāp Yassī kā bāp thā. ¹⁸Zail meñ Fāras kā

Dāūd tak nasabnāmā hai: Fāras, Hasron, ¹⁹Rām, Ammīnadāb, ²⁰Nahson, Salmon, ²¹Boaz, Obed, ²²Yassī aur Dāūd.

1 Samuel

Hannā Allāh se Bachchā

Māngti Hai

1 Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Rāmātāym-sofīm yānī Rāmā meñ ek Ifrāīmī rahtā thā jis kā nām Ilqānā bin Yarohām bin Ilihū bin Tūkhū bin Sūf thā. ²Ilqānā kī do bīwiyañ thīñ. Ek kā nām Hannā thā aur dūsri kā Faninnā. Faninnā ke bachche the, lekin Hannā beaulād thī.

³Ilqānā har sāl apne khandān samet safr karke Sailā ke maqdis ke pās jātā tāki wahāñ Rabbul-afwāj ke huzūr qurbānī guzarāne aur us kī parastish kare. Un dinon meñ Elī Imām ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās Sailā meñ imām kī kḥidmat anjām dete the. ⁴Har sāl Ilqānā apnī qurbānī pesh karne ke bād qurbānī ke gosht ke ṭukṛe Faninnā

aur us ke beṭe-beṭiyon meñ taqsim kartā. ⁵Hannā ko bhī gosht miltā, lekin jahāñ dūsron ko ek hissā miltā wahāñ use do hisse milte the. Kyonki Ilqānā us se bahut muhabbat rakhtā thā, agarche ab tak Rab kī marzī nahīñ thī ki Hannā ke bachche paidā hon. ⁶Faninnā kī Hannā se dushmanī thī, is lie wuh har sāl Hannā ke bānjhpan kā mazāq urā kar use tang kartī thī. ⁷Sāl basāl aisā hī huā kartā thā. Jab bhī wuh Rab ke maqdis ke pās jāte to Faninnā Hannā ko itnā tang kartī ki wuh us kī bāteñ sun sun kar ro paṛti aur khā-pī na saktī. ⁸Phir Ilqānā pūchhtā, “Hannā, tū kyon ro rahī hai? Tū khānā kyon nahīñ khā rahī? Udās hone kī kyā zarūrat? Maiñ to hūñ. Kyā yih das beṭon se kahīñ behtar nahīñ?”

⁹Ek din jab wuh Sailā meñ the to Hannā khāne-pīne ke bād duā karne ke lie uṭhī. Elī Imām Rab ke maqdis ke darwāze ke pās kursī par baiṭhā thā. ¹⁰Hannā shadīd pareshānī ke ālam meñ phūṭ phūṭ kar rone lagī. Rab se duā karte karte ¹¹us ne qasam khāī, “Ai Rabbul-afwāj, merī burī hālat par nazar ḍāl kar mujhe yād kar! Apnī ḵhādimā ko mat bhūlnā balki beṭā atā farmā! Agar tū aisā kare to main use tujhe wāpas kar dūngī. Ai Rab, us kī pūrī zindagī tere lie maḵsūs hogī! Is kā nishān yih hogā ki us ke bāl kabhī nahiñ kaṭwāe jāenge.”

¹²Hannā baṛī der tak yoñ duā kartī rahī. Elī us ke muñh par ḡhaur karne lagā ¹³to dekhā ki Hannā ke hoñṭ to hīl rahe haiñ lekin āwāz sunāī nahiñ de rahī, kyonki Hannā dil hī dil meñ duā kar rahī thī. Lekin Elī ko aisā lag rahā thā ki wuh nashe meñ dhut hai, ¹⁴is lie us ne use jhīrakte hue kahā, “Tū kab tak nashe meñ dhut rahegī? Mai pīne se bāz ā!”

¹⁵Hannā ne jawāb diyā, “Mere āqā, aisī koī bāt nahiñ hai. Main ne na mai, na koī aur nashā-āwar

chīz chakhī hai. Bāt yih hai ki main baṛī ranjīdā hūñ, is lie Rab ke huzūr apne dil kī āh-o-zārī unḍel dī hai.”^a

¹⁶Yih na samjheñ ki main nikammī aurat hūñ, balki main baṛe ḡham aur aziyat meñ duā kar rahī thī.”

¹⁷Yih sun kar Elī ne jawāb diyā, “Salāmatī se apne ghar chali jā! Isrāīl kā Ḳhudā terī darḡhāst pūrī kare.” ¹⁸Hannā ne kahā, “Apnī ḵhādimā par āp kī nazar-e-karm ho.” Phir us ne jā kar kuchh khāyā, aur us kā chehrā udās na rahā.

Samuel kī Paidāish aur Bachpan

¹⁹Agle din pūrā ḵhāndān subah-sawere uṭhā. Unhoñ ne maqdis meñ jā kar Rab kī parastish kī, phir Rāmā wāpas chale gae jahāñ un kā ghar thā. Aur Rab ne Hannā ko yād karke us kī duā sunī. ²⁰Ilqānā aur Hannā ke beṭā paidā huā. Hannā ne us kā nām Samuel yānī ‘Us kā Nām Allāh Hai’ rakhā, kyonki us ne kahā, “Main ne use Rab se māngā.”

²¹Agle sāl Ilqānā ḵhāndān ke sāth māmūl ke mutābiq Sailā gayā tāki Rab ko sālānā qurbānī pesh kare aur apnī mannāt pūrī kare. ²²Lekin Hannā na gaī. Us ne apne shauhar

^aLafzī tarjumā: apnī jāñ unḍel dī hai.

se kahā, “Jab bachchā dūdh pīnā chhoṛ degā tab hī main use le kar Rab ke huzūr pesh karūngī. Us waqt se wuh hameshā wahīn rahegā.” ²³Ilqānā ne jawāb diyā, “Wuh kuchh kar jo tujhe munāsib lage. Bachche kā dūdh chhuṛāne tak yahān rah. Lekin Rab apnā kalām qāym rakhe.” Chunānche Hannā bachche ke dūdh chhuṛāne tak ghar meñ rahī.

²⁴Jab Samuel ne dūdh pīnā chhoṛ diyā to Hannā use Sailā meñ Rab ke maqdis ke pās le gai, go bachchā abhī chhoṭā thā. Qurbāniyon ke lie us ke pās tīn bail, maide ke taqriban 16 kilogrām aur mai kī mashk thī. ²⁵Bail ko qurbāngāh par chaṛhāne ke bād Ilqānā aur Hannā bachche ko Elī ke pās le gae. ²⁶Hannā ne kahā, “Mere āqā, āp kī hayāt kī qasam, main wuhī aurat hūn jo kuchh sāl pahle yahān āp kī maujūdagī meñ khaṛī duā kar rahī thī. ²⁷Us waqt main ne iltamās kī thī ki Rab mujhe beṭā atā kare, aur Rab ne merī sunī hai. ²⁸Chunānche ab main apnā wādā pūrā karke beṭe ko Rab ko wāpas kar detī hūn. Umr-bhar wuh Rab ke lie maḥsūs hogā.” Tab us ne Rab ke huzūr sijdā kiyā.

Hannā kā Gīt

2 Wahān Hannā ne yih gīt gāyā,
 “Merā dil Rab kī ḡhushī manātā hai, kyonki us ne mujhe quwwat atā kī hai. Merā muñh dilerī se apne dushmanon ke ḡhilāf bāt kartā hai, kyonki main terī najāt ke bāis bāḡh bāḡh hūn.

²Rab jaisā quddūs koī nahīn hai, tere siwā koī nahīn hai. Hamāre Ḳhudā jaisī koī chaṭṭān nahīn hai. ³Ḍīngeñ mārne se bāz āo! Gustāḡh bāteñ mat bako! Kyonki Rab aisā Ḳhudā hai jo sab kuchh jāntā hai, wuh tamām āmāl ko tol kar parakhtā hai. ⁴Ab baṛon kī kamāneñ ṭuṭ gai haiñ jabki girne wāle quwwat se kamarbastā ho gae haiñ. ⁵Jo pahle ser the wuh roṭī milne ke lie mazdūrī karte haiñ jabki jo pahle bhūke the wuh ser ho gae haiñ. Beaulād aurat ke sāt bachche paidā hue haiñ jabki wāfir bachchoñ kī māñ murjhā rahī hai.

⁶Rab ek ko marne detā aur dūsre ko zindā hone detā hai. Wuh ek ko Pātāl meñ utarne detā aur dūsre ko wahān se nikal āne detā hai. ⁷Rab

hī ḡharīb aur amīr banā detā hai, wuhī past kartā aur wuhī sarfarāz kartā hai. ⁸Wuh ḡhāk meñ dabe ādmī ko khaṛā kartā hai aur rākh meñ leṭe zarūratmand ko sarfarāz kartā hai, phir unheñ ra'isoñ ke sāth izzat kī kursī par biṭhā detā hai. Kyoñki duniyā kī buniyādeñ Rab kī haiñ, aur usī ne un par zamīn rakhī hai.

⁹Wuh apne wafādār pairokāroñ ke pāñw mahfūz rakhegā jabki sharīr tārikī meñ chup ho jāenge. Kyoñki insān apnī tāqat se kāmyāb nahīñ hotā. ¹⁰Jo Rab se laṛne kī jurrat karen wuh pāsh pāsh ho jāenge. Rab āsmān se un ke ḡhilāf garaj kar duniyā kī intahā tak sab kī adālat karegā. Wuh apne bādshāh ko taqwiya aur apne masah kie hue ḡhādīm ko quwwat atā karegā.”

¹¹Phir Ilqānā aur Hannā Rāmā meñ apne ghar wāpas chale gae. Lekin un kā beṭā Elī Imām ke pās rahā aur maqdis meñ Rab kī ḡhidmat karne lagā.

Eli ke Beṭoñ kī Bedīn Zindagī

¹²Lekin Elī ke beṭe badmāsh the. Na wuh Rab ko jānte the, ¹³na

imām kī haisiyat se apne farāyz sahih taur par adā karte the. Kyoñki jab bhī koī ādmī apnī qurbānī pesh karke rifāqatī khāne ke lie gosht ubāltā to Elī ke beṭe apne naukar ko wahāñ bhej dete. Yih naukar sihshāḡhā kāñṭā ¹⁴deg meñ ḡāl kar gosht kā har wuh ṭukṛā apne mālikoñ ke pās le jātā jo kāñṭe se lag jātā. Yihī un kā tamām Isrāīliyoñ ke sāth sulūk thā jo Sailā meñ qurbāniyāñ chaṛhāne āte the. ¹⁵Na sirf yih balki kāī bār naukar us waqt bhī ā jātā jab jāñwar kī charbī abhī qurbāngāh par jalāñi hotī thī. Phir wuh taqāzā kartā, “Mujhe imām ke lie kachchā gosht de do! Use ublā gosht manzūr nahīñ balki sirf kachchā gosht, kyoñki wuh use bhūnanā chāhtā hai.” ¹⁶Qurbānī pesh karne wālā etarāz kartā, “Pahle to Rab ke lie charbī jalānā hai, is ke bād hī jo jī chāhe le leñ.” Phir naukar badtamīzī kartā, “Nahīñ, use abhī de do, warnā main zabardastī le lūngā.” ¹⁷In jawān imāmoñ kā yih gunāh Rab kī nazar meñ nihāyat sangīn thā, kyoñki wuh Rab kī qurbāniyāñ haqīr jānte the.

Mān-bāp Samuel se Milne

Āte Haiñ

¹⁸Lekin chhoṭā Samuel Rab ke huzūr khidmat kartā rahā. Use bhī dūse imāmon kī tarah katān kā bālāposh diyā gayā thā. ¹⁹Har sāl jab us kī mān khāwind ke sāth qurbānī pesh karne ke lie Sailā āti to wuh nayā choḡhā sī kar use de detī. ²⁰Aur rawānā hone se pahle Eli Samuel ke mān-bāp ko barkat de kar Ilqānā se kahtā, “Hannā ne Rab se bachchā māng liyā aur jab milā to use Rab ko wāpas kar diyā. Ab Rab āp ko is bachche kī jagah mazid bachche de.” Is ke bād wuh apne ghar chale jāte. ²¹Aur wāqāī, Rab ne Hannā ko mazid tīn beṭe aur do beṭiyān atā kīn. Yih bachche ghar meñ rahe, lekin Samuel Rab ke huzūr khidmat karte karte jawān ho gayā.

Eli ke Beṭe Bāp kī Nahīn Sunte

²²Eli us waqt bahut būrḥā ho chukā thā. Beṭon kā tamām Isrāīl ke sāth burā sulūk us ke kānon tak pahuñch gayā thā, balki yih bhī ki beṭe un auraton se nājāyz tālluqāt rakhte haiñ jo mulāqāt ke khaime ke darwāze par khidmat karti haiñ.

²³Us ne unheñ samjhāyā bhī thā, “Āp aisī harkateñ kyon kar rahe haiñ? Mujhe tamām logon se āp ke sharīr kāmōn kī khabreñ milti rahti haiñ. ²⁴Beṭo, aisā mat karnā! Jo bāteñ āp ke bāre meñ Rab kī qaum meñ phail gai haiñ wuh achchhī nahīn. ²⁵Dekheñ, agar insān kisī dūse insān kā gunāh kare to ho saktā hai Allāh donoñ kā darmiyānī ban kar qusūrwar shakhs par rahm kare. Lekin agar koī Rab kā gunāh kare to phir kaun us kā darmiyānī ban kar use bachāegā?”

Lekin Eli ke beṭon ne bāp kī na sunī, kyonki Rab kī marzī thī ki unheñ sazā-e-maut mil jāe. ²⁶Lekin Samuel un se farq thā. Jitnā wuh baṛā hotā gayā utnī us kī Rab aur insān ke sāmne qabūliyat baṛhti gai.

Eli ke Gharāne ko Sazā

Milne kī Peshgoī

²⁷Ek din ek nabī Eli ke pās āyā aur kahā, “Rab farmātā hai, ‘Kyā jab terā bāp Hārūn aur us kā gharānā Mīsr ke bādshāh ke ḡhulām the to main ne apne āp ko us par zāhir na kiya?’ ²⁸Go Isrāīl ke bārah qabīle the lekin main ne muqarrar

kiyā ki usī ke gharāne ke mard mere imām ban kar qurbāngāh ke sāmne k̄hidmat karen, baḥhūr jalāen aur mere huzūr imām kā bālāposh pahnen. Sāth sāth main ne unhen qurbāngāh par jalne wālī qurbāniyon kā ek hissā milne kā haq de diyā. ²⁹To phir tum log zabah aur ḡhallā ki wuh qurbāniyān haqīr kyon jānte ho jo mujhe hī pesh kī jāti hai aur jo main ne apnī sukūnatgāh ke lie muqarrar kī thin? Eli, tū apne beṭon kā mujh se zyādā ehtirām kartā hai. Tum to merī qaum Isrāil kī har qurbānī ke behtarīn hisse khā khā kar moṭe ho gae ho.’

³⁰Chunānche Rab jo Isrāil kā K̄hudā hai farmātā hai, wādā to main ne kiyā thā ki Lāwī ke qabīle kā terā gharānā hameshā hī imām kī k̄hidmat saranjām degā. Lekin ab main elān kartā hūn ki aisā kabhī nahīn hogā! Kyonki jo merā ehtirām karte hai un kā main ehtirām karūnga, lekin jo mujhe haqīr jānte hai unhen haqīr jānā jāegā. ³¹Is lie sun! Aise din ā rahe hai jab main terī aur tere gharāne kī tāqat yon toṛ dālūngā ki ghar kā koī bhī buzurg nahīn pāyā jāegā. ³²Aur tū maqdis men

musibat dekhegā hālānki main Isrāil ke sāth bhalāi kartā rahūngā. Tere ghar men kabhī bhī buzurg nahīn pāyā jāegā. ³³Main tum men se har ek ko to apnī k̄hidmat se nikāl kar halāk nahīn karūnga jab terī ānkhen dhundlī-sī par jāengī aur terī jān halkān ho jāegī. Lekin terī tamām aulād ḡhairtabāi maut maregī. ³⁴Tere beṭe Hufnī aur Fīnhās dono ek hī din halāk ho jāenge. Is nishān se tujhe yaqīn āegā ki jo kuchh main ne farmāyā hai wuh sach hai.

³⁵Tab main apne lie ek imām kharā karūnga jo wafādār rahegā. Jo bhī merā dil aur merī jān chāhegī wuhī wuh karegā. Main us ke ghar kī mazbūt buniyāden rakhūngā, aur wuh hameshā tak mere masah kie hue k̄hādīm ke huzūr ātā jātā rahegā. ³⁶Us waqt tere ghar ke bache hue tamām afrād us imām ke sāmne jhuk jāenge aur paise aur roṭī māng kar iltamās karenge, ‘Mujhe imām kī koī na koī zimmedārī den tāki roṭī kā ṭukrā mil jāe.’”

Allāh Samuel se Hamkalām

Hotā Hai

3 Chhoṭā Samuel Elī ke zer-e-nigarānī Rab ke huzūr khidmat kartā thā. Un dinon mein Rab kī taraf se bahut kam paighām yā royāen miltī thīn. ²Ek rāt Elī jis kī ānkheñ itnī kamzor ho gāi thīn ki dekhnā taqriban nāmumkin thā māmūl ke mutābiq so gayā thā. ³Samuel bhī leṭ gayā thā. Wuh Rab ke maqdis mein so rahā thā jahān ahd kā sandūq parā thā. Shamādān ab tak Rab ke huzūr jal rahā thā ⁴⁻⁵ki achānak Rab ne āwāz dī, “Samuel!” Samuel ne jawāb diyā, “Jī, main abhī ātā hūn.” Wuh bhāg kar Elī ke pās gayā aur kahā, “Jī janāb, main hāzir hūn. Āp ne mujhe bulāyā?” Elī bolā, “Nahīn, main ne tumheñ nahīn bulāyā. Wāpas jā kar dubārā leṭ jāo.” Chunāñche Samuel dubārā leṭ gayā.

⁶Lekin Rab ne ek bār phir āwāz dī, “Samuel!” Laṛkā dubārā uṭhā aur Elī ke pās jā kar bolā, “Jī janāb, main hāzir hūn. Āp ne mujhe bulāyā?” Elī ne jawāb diyā, “Nahīn beṭā, main ne tumheñ nahīn bulāyā. Dubārā so jāo.”

⁷Us waqt Samuel Rab kī āwāz nahīn pahchān saktā thā, kyonki abhī use Rab kā koī paighām nahīn milā thā. ⁸Chunāñche Rab ne tisrī bār āwāz dī, “Samuel!” Ek aur martabā Samuel uṭh kharā huā aur Elī ke pās jā kar bolā, “Jī janāb, main hāzir hūn. Āp ne mujhe bulāyā?” Yih sun kar Elī ne jān liyā ki Rab Samuel se hamkalām ho rahā hai. ⁹Is lie us ne laṛke ko batāyā, “Ab dubārā leṭ jāo, lekin agli dafā jab āwāz sunāi de to tumheñ kahnā hai, ‘Ai Rab, farmā. Terā khādim sun rahā hai.’”

Samuel ek bār phir apne bistar par leṭ gayā. ¹⁰Rab ā kar wahān kharā huā aur pahle kī tarah pukārā, “Samuel! Samuel!” Laṛke ne jawāb diyā, “Ai Rab, farmā. Terā khādim sun rahā hai.” ¹¹Phir Rab Samuel se hamkalām huā, “Dekh, main Isrāīl mein itnā haulnāk kām karūnga ki jise bhī is kī khabar milegī us ke kān bajne lageñge. ¹²Us waqt main shurū se le kar ākhir tak wuh tamām bāteñ pūrī karūnga jo main ne Elī aur us ke gharāne ke bāre mein kī haiñ. ¹³Main Elī ko āgāh kar chukā hūn ki us kā gharānā hameshā tak merī adālat kā nishānā banā rahegā.

Kyonki go use sâf mālūm thā ki us ke beṭe apnī ḡhalat harkaton se merā ḡhazab apne āp par lāeṅge to bhī us ne unheñ karne diyā aur na rokā. ¹⁴Main ne qasam khāi hai ki Elī ke gharāne kā qusūr na zabah aur na ḡhallā kī kisī qurbānī se dūr kiyā jā saktā hai balki is kā kaffārā kabhī bhī nahīn diyā jā sakegā!”

¹⁵Is ke bād Samuel subah tak apne bistar par leṭā rahā. Phir wuh māmūl ke mutābiq uṭhā aur Rab ke ghar ke darwāze khol die. Wuh Elī ko apnī royā batāne se ḍartā thā, ¹⁶lekin Elī ne use bulā kar kahā, “Samuel, mere beṭe!” Samuel ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūn.” ¹⁷Elī ne pūchhā, “Rab ne tumheñ kyā batāyā hai? Koī bhī bāt mujh se mat chhupānā! Allāh tumheñ saḡht sazā de agar tum ek lafz bhī mujh se poshidā rakho.” ¹⁸Phir Samuel ne use khul kar sab kuchh batā diyā aur ek bāt bhī na chhupāi. Elī ne kahā, “Wuhī Rab hai. Jo kuchh us kī nazar meñ ṭhīk hai use wuh kare.”

¹⁹Samuel jawān hotā gayā, aur Rab us ke sāth thā. Us ne Samuel kī har bāt pūrī hone dī. ²⁰Pūre Isrāil ne Dān se le kar Bair-sabā tak jān liyā ki Rab ne apne nabī Samuel kī tasdīq kī hai. ²¹Agle sālon meñ

bhī Rab Sailā meñ apne kalām se Samuel par zāhir hotā rahā.

4 Yon Samuel kā kalām Sailā se nikal kar pūre Isrāil meñ phail gayā.

Filisti Ahd kā Sandūq

Chhīn Lete Haiñ

Ek din Isrāil kī Filistiyon ke sāth jang chhiṛ gai. Isrāiliyon ne laṛne ke lie nikal kar Aban-azar ke pās apnī lashkargāh lagāi jabki Filistiyon ne Afīq ke pās apne ḍere ḍāle. ²Pahle Filistiyon ne Isrāiliyon par hamlā kiyā. Laṛte laṛte unhon ne Isrāil ko shikast dī. Taqriban 4,000 Isrāili maidān-e-jang meñ halāk hue.

³Fauj lashkargāh meñ wāpas āi to Isrāil ke buzurg sochne lage, “Rab ne Filistiyon ko ham par kyon fatah pāne dī? Āo, ham Rab ke ahd kā sandūq Sailā se le āeñ tāki wuh hamāre sāth chal kar hamēñ dushman se bachāe.”

⁴Chunāñche ahd kā sandūq jis ke ūpar Rabbul-afwāj karūbī farishton ke darmiyān taḡhtnashīn hai Sailā se lāyā gayā. Elī ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī sāth āe. ⁵Jab ahd kā sandūq lashkargāh meñ pahunchā

to Isrāīlī nihāyat khush ho kar buland āwāz se nāre lagāne lage. Itnā shor mach gayā ki zamīn hil gāi.

⁶Yih sun kar Filistī chaunk uthe aur ek dūse se pūchhne lage, “Yih kaisā shor hai jo Isrāīlī lashkargāh mein ho rahā hai?” Jab patā chalā ki Rab ke ahd kā sandūq Isrāīlī lashkargāh mein ā gayā hai ⁷to wuh ghabrā kar chillāe, “Un kā dewatā un kī lashkargāh mein ā gayā hai. Hāy, hamārā satyānās ho gayā hai! Pahle to aisā kabhī nahīn huā hai. ⁸Ham par afsos! Kaun hamen in tāqatwar dewatāon se bachāegā? Kyonki inhiñ ne registān mein Misriyon ko har qism kī balā se mār kar halāk kar diyā thā. ⁹Bhāiyo, ab diler ho aur mardānagī dikhāo, warnā ham usī tarah Ibrāniyon ke ghulām ban jāenge jaise wuh ab tak hamāre ghulām the. Mardānagī dikhā kar laṛo!” ¹⁰Āpas mein aisī bāteñ karte karte Filistī laṛne ke lie nikle aur Isrāīl ko shikast di. Har taraf qatl-e-ām nazar āyā, aur 30,000 piyāde Isrāīlī kām āe. Bāqī sab farār ho kar apne apne gharon mein chhup gae. ¹¹Elī ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī usī din halāk hue, aur Allāh ke

ahd kā sandūq Filistiyon ke qabze mein ā gayā.

Elī kī Maut

¹²Usī din Binyamīn ke qabile kā ek ādmī maidān-e-jang se bhāg kar Sailā pahunch gayā. Us ke kapṛe phate hue the aur sar par khāk thī. ¹³⁻¹⁵Elī saṛak ke kināre apnī kursī par baiṭhā thā. Wuh ab andhā ho chukā thā, kyonki us kī umr 98 sāl thī. Wuh baṛī bechainī se rāste par dhyān de rahā thā tāki jang kī koī tāzā khabar mil jāe, kyonki use is bāt kī baṛī fikr thī ki Allāh kā sandūq lashkargāh mein hai.

Jab wuh ādmī shahr mein dākhl huā aur logon ko sārā mājārā sunāyā to pūrā shahr chillāne lagā. Jab Elī ne shor sunā to us ne pūchhā, “Yih kyā shor hai?” Binyamīnī dauṛ kar Elī ke pās āyā aur bolā, ¹⁶“Main maidān-e-jang se āyā hūñ. Āj hī main wahān se farār huā.” Elī ne pūchhā, “Beṭā, kyā huā?” ¹⁷Qāsid ne jawāb diyā, “Isrāīlī Filistiyon ke sāmne farār hue. Fauj ko har taraf shikast mānanī paṛī, aur āp ke donoṅ beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī māre gae

hain. Afsos, Allāh kā sandūq bhī dushman ke qabze meñ ā gayā hai.”

¹⁸Ahd ke sandūq kā zikr sunte hī Elī apnī kursī par se pīchhe kī taraf gir gayā. Chūñki wuh būrḥā aur bhārī-bharkam thā is lie us kī gardan tūt gaī aur wuh wahīñ maqdis ke darwāze ke pās hī mar gayā. Wuh 40 sāl Isrāīl kā qāzī rahā thā.

Fīnhās kī Bewā kī Maut

¹⁹Us waqt Elī kī bahū yānī Fīnhās kī bīwī kā pāñw bhārī thā aur bachchā paidā hone wālā thā. Jab us ne sunā ki Allāh kā sandūq dushman ke hāth meñ ā gayā hai aur ki susar aur shauhar donoñ mar gae hain to use itnā saḡht sadmā pahuñchā ki wuh shadīd dard-e-zah meñ mubtalā ho gaī. Wuh jhuk gaī, aur bachchā paidā huā. ²⁰Us kī jān nikalne lagī to dāiyon ne us kī hauslā-afzāī karke kahā, “Ḍaro mat! Tumhāre beṭā paidā huā hai.” Lekin māñ ne na jawāb diyā, na bāt par dhyān diyā. ²¹⁻²²Kyonki wuh Allāh ke sandūq ke chhin jāne aur susar aur shauhar kī maut ke bāis nihāyat bedil ho gaī thī. Us ne kahā, “Beṭe kā nām Yakabod yānī ‘Jalāl Kahāñ

Rahā’ hai, kyonki Allāh ke sandūq ke chhin jāne se Allāh kā jalāl Isrāīl se jātā rahā hai.”

Filistiyon meñ Ahd kā Sandūq

5 Filistī Allāh kā sandūq Aban-azar se Ashdūd Shahr meñ le gae. ²Wahāñ unhoñ ne use apne dewatā Dajūn ke mandir meñ but ke qarīb rakh diyā. ³Agle din subah-sawere jab Ashdūd ke bāshinde mandir meñ dāḡhil hue to kyā deḡhte hain ki Dajūn kā mujassamā muñh ke bal Rab ke sandūq ke sāmne hī paṛā hai. Unhoñ ne Dajūn ko uṭhā kar dubārā us kī jagah par khaṛā kiyā. ⁴Lekin agle din jab subah-sawere āe to Dajūn dubārā muñh ke bal Rab ke sandūq ke sāmne paṛā huā thā. Lekin is martabā but kā sar aur hāth tūt kar dahlīz par paṛe the. Sirf dhaṛ rah gayā thā. ⁵Yihī wajah hai ki āj tak Dajūn kā koī bhī pujārī yā mehmān Ashdūd ke mandir kī dahlīz par qadam nahiñ rakhtā.

⁶Phir Rab ne Ashdūd aur gird-o-nawāh ke dehāton par saḡht dabāw ḡāl kar bāshindon ko pareshān kar diyā. Un meñ achānak aziyatnāk phoron kī wabā phail gaī. ⁷Jab

Ashdūd ke logoñ ne is kī wajah jān lī to wuh bole, “Lāzim hai ki Isrāīl ke Ḳhudā kā sandūq hamāre pās na rahe. Kyonki us kā ham par aur hamāre dewatā Dajūn par dabāw nāqābil-e-bardāsht hai.”

⁸Unhoñ ne tamām Filistī hukmrānoñ ko ikaṭṭhā karke pūchhā, “Ham Isrāīl ke Ḳhudā ke sandūq ke sāth kyā karen?”

Unhoñ ne mashwarā diyā, “Use Jāt Shahr meñ le jāen.” ⁹Lekin jab ahd kā sandūq Jāt meñ chhoṛā gayā to Rab kā dabāw us shahr par bhī ā gayā. Baṛī afrā-tafrī paidā huī, kyonki chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak sab ko aziyatnāk phoṛe nikal āe.

¹⁰Tab unhoñ ne ahd kā sandūq āge Aqrūn bhej diyā.

Lekin sandūq abhī pahuñchne wālā thā ki Aqrūn ke bāshinde chīkhne lage, “Wuh Isrāīl ke Ḳhudā kā sandūq hamāre pās lāe haiñ tāki hameñ halāk kar den!”

¹¹Tamām Filistī hukmrānoñ ko dubārā bulāyā gayā, aur aqrūniyoñ ne taqāzā kiya ki sandūq ko shahr se dūr kiya jāe. Wuh bole, “Ise wahāñ wāpas bhejā jāe jahāñ se āyā hai, warnā yih hameñ balki pūrī qaum ko halāk kar ḍālegā.” Kyonki shahr par Rab kā saḡht dabāw hāwī

ho gayā thā. Mohlak wabā ke bāis us meñ khauf-o-hirās kī lahar daur gaī. ¹²Jo marne se bachā use kam az kam phoṛe nikal āe. Chāron taraf logoñ kī chīkh-pukār fizā meñ buland huī.

Ahd kā Sandūq Isrāīl Wāpas

Lāyā Jātā Hai

6 Allāh kā sandūq ab sāt mahīne Filistiyon ke pās rahā thā. ²Ākhirkār unhoñ ne apne tamām pujāriyoñ aur rammāloñ ko bulā kar un se mashwarā kiya, “Ab ham Rab ke sandūq kā kyā karen? Hameñ batāen ki ise kis tarah is ke apne mulk meñ wāpas bhejen.”

³Pujāriyoñ aur rammāloñ ne jawāb diyā, “Agar āp use wāpas bhejen to waise mat bhejnā balki qusūr kī qurbānī sāth bhejnā. Tab āp ko shafā milegī, aur āp jān leñge ki wuh āp ko sazā dene se kyon nahīn bāz āyā.”

⁴Filistiyon ne pūchhā, “Ham use kis qism kī qusūr kī qurbānī bhejen?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Filistiyon ke pāñch hukmrān haiñ, is lie sone ke pāñch phoṛe aur pāñch chūhe banwāen, kyonki āp sab is ek hī

wabā kī zad meñ æe hue haiñ, kḥāh hukmrān hoñ, kḥāh riāyā. ⁵Sone ke yih phoṛe aur mulk ko tabāh karne wāle chūhe banā kar Isrāil ke dewatā kā ehtirām karen. Shāyad wuh yih dekh kar āp, āp ke dewatāon aur mulk ko sazā dene se bāz æe. ⁶Āp kyon purāne zamāne ke Misriyon aur un ke bādshāh kī tarah aṛ jāen? Kyonki us waqt Allāh ne Misriyon ko itnī saḥt musibat meñ ḍāl diyā ki āḥirkār unheñ Isrāiliyon ko jāne denā parā.

⁷Ab bailgārī banā kar us ke āge do gāen joteñ. Aisi gāen hoñ jin ke dūdh pīne wāle bachche hoñ aur jin par ab tak juā na rakhā gayā ho. Gāyon ko bailgārī ke āge joteñ, lekin un ke bachchoñ ko sāth jāne na den balki unheñ kahīn band rakheñ. ⁸Phir Rab kā sandūq bailgārī par rakhā jāe aur us ke sāth ek thailā jis meñ sone kī wuh chīzeñ hoñ jo āp qusūr kī qurbānī ke taur par bhej rahe haiñ. Is ke bād gāyon ko khulā chhoṛ deñ. ⁹Ġhaur karen ki wuh kaun-sā rāstā iḥtiyār karenḡi. Agar Isrāil ke Bait-shams kī taraf chalen to phir mālūm hogā ki Rab ham par yih baṛī musibat lāyā hai. Lekin agar wuh kahīn aur chalen to matlab hogā ki Isrāil

ke dewatā ne hamen sazā nahīn dī balki sab kuchh ittafāq se huā hai.”

¹⁰Filistiyon ne aisā hī kiyā. Unhoñ ne do gāen naī bailgārī meñ jot kar un ke chhoṛe bachchoñ ko kahīn band rakhā. ¹¹Phir unhoñ ne ahd kā sandūq us thaile samet jis meñ sone ke chūhe aur phoṛe the bailgārī par rakhā.

¹²Jab gāyon ko chhoṛ diyā gayā to wuh ḍakrātī ḍakrātī sīdhī Bait-shams ke rāste par ā gāin aur na dāin, na bāin taraf haṭīñ. Filistiyon ke sardār Bait-shams kī sarhad tak un ke pīchhe chale.

¹³Us waqt Bait-shams ke bāshinde nīche wādī meñ gandum kī fasal kāṭ rahe the. Ahd kā sandūq dekh kar wuh nihāyat kḥush hue. ¹⁴Bailgārī ek khet tak pahuñchī jis kā mālīk Bait-shams kā rahne wālā Yashua thā. Wahān wuh ek baṛe patthar ke pās ruk gaī. Logon ne bailgārī kī lakaṛī ṭukṛe ṭukṛe karke use jalā diyā aur gāyon ko zabah karke Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kiyā. ¹⁵Lāwī ke qabile ke kuchh mardon ne Rab ke sandūq ko bailgārī se uṭhā kar sone kī chīzon ke thaile samet patthar par rakh diyā. Us din Bait-shams ke logon ne Rab

ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān pesh kīn.

¹⁶Yih sab kuchh dekhne ke bād Filistī sardār usī din Aqrūn wāpas chale gae. ¹⁷Filistiyōn ne apnā qusūr dūr karne ke lie har ek shahr ke lie sone kā ek phoṛā banā liyā thā yānī Ashdūd, Ġhazzā, Askqalūn, Jāt aur Aqrūn ke lie ek ek phoṛā. ¹⁸Is ke alāwā unhoñ ne har shahr aur us ke gird-o-nawāh kī ābādiyōn ke lie sone kā ek ek chūhā banā liyā thā. Jis baṛe patthar par ahd kā sandūq rakhā gayā wuh āj tak Yashua Bait-shamsī ke khet meñ is bāt kī gawāhī detā hai.

Ahd kā Sandūq Qiriyat-yārīm Meñ

¹⁹Lekin Rab ne Bait-shams ke bāshindoñ ko sazā dī, kyonki un meñ se bāz ne ahd ke sandūq meñ nazar ḍālī thī. Us waqt 70 afrād halāk hue. Rab kī yih saḳht sazā dekh kar Bait-shams ke log mātām karne lage. ²⁰Wuh bole, “Kaun is muqaddas Ḳhudā ke huzūr qāym rah saktā hai? Yih hamāre bas kī bāt nahīn, lekin ham Rab kā sandūq kis ke pās bhejen?” ²¹Ākhir meñ unhoñ ne Qiriyat-yārīm ke bāshindoñ ko paighām

bhejā, “Filistiyōn ne Rab kā sandūq wāpas kar diyā hai. Ab āeñ aur use apne pās le jāeñ!”

7 Yih sun kar Qiriyat-yārīm ke mard āe aur Rab kā sandūq apne shahr meñ le gae. Wahāñ unhoñ ne use Abīnadāb ke ghar meñ rakh diyā jo pahāṛī par thā. Abīnadāb ke beṭe Iliyazar ko maḳhsūs kiya gayā tāki wuh ahd ke sandūq kī pahrādārī kare.

Taubā kī Wajah se Isrāīlī Filistiyōn par Fatah Pāte Haiñ

²Ahd kā sandūq 20 sāl ke tawīl arse tak Qiriyat-yārīm meñ paṛā rahā. Is daurān tamām Isrāīl mātām kartā rahā, kyonki lagtā thā ki Rab ne unheñ tark kar diyā hai. ³Phir Samuel ne tamām Isrāīliyōn se kahā, “Agar āp wāqai Rab ke pās wāpas ānā chāhte haiñ to ajnabī mābūdoñ aur Astārāt Dewī ke but dūr kar deñ. Pūre dīl ke sāth Rab ke tābe ho kar usī kī ḳhidmat karen. Phir hī wuh āp ko Filistiyōn se bachāegā.”

⁴Isrāīliyōn ne us kī bāt mān lī. Wuh Bāl aur Astārāt ke butoñ ko phaiñk kar sirf Rab kī ḳhidmat karne lage. ⁵Tab Samuel ne elān

kiyā, “Pūre Isrāīl ko Misfāh meñ jamā karen to main wahāñ Rab se duā karke āp kī sifārish karūñga.”
 6Chunāñche wuh sab Misfāh meñ jamā hue. Taubā kā izhār karke unhoñ ne kueñ se pāñi nikāl kar Rab ke huzūr unḍel diyā. Sāth sāth unhoñ ne pūrā din rozā rakhā aur iqrār kiyā, “Ham ne Rab kā gunāh kiyā hai.” Wahāñ Misfāh meñ Samuel ne Isrāīliyoñ ke lie kachahrī lagāi.

7Filisti hukmrāñoñ ko patā chalā ki Isrāīl Misfāh meñ jamā hue haiñ to wuh un se laṛne ke lie āe. Yih sun kar Isrāīlī saḡht ghabrā gae
 8aur Samuel se minnat kī, “Duā karte raheñ! Rab hamāre Ḳhudā se iltamās karne se na rukeñ tāki wuh hameñ Filistiyōñ se bachāe.”
 9Tab Samuel ne bheṛ kā dūdh pītā bachchā chun kar Rab ko bhasm hone wālī qurbāñi ke taur par pesh kiyā. Sāth sāth wuh Rab se iltamās kartā rahā.

Aur Rab ne us kī sunī. 10Samuel abhī qurbāñi pesh kar rahā thā ki Filistī wahāñ pahuñch kar Isrāīliyoñ par hamlā karne ke lie taiyār hue. Lekin us din Rab ne zor se kaṛakti huī āwāz se Filistiyōñ ko itnā dahshatzadā kar diyā ki wuh

darham-barham ho gae aur Isrāīlī āsāñi se unheñ shikast de sake.
 11Isrāīliyoñ ne Misfāh se nikal kar Bait-kār ke nīche tak dushman kā tāqqub kiyā. Rāste meñ bahut-se Filistī halāk hue.

12Is fatah kī yād meñ Samuel ne Misfāh aur Shen ke darmiyāñ ek baṛā patthar nasab kar diyā. Us ne patthar kā nām Aban-azar yāñi ‘Madad kā Patthar’ rakhā. Kyōñki us ne kahā, “Yahāñ tak Rab ne hamārī madad kī hai.” 13Is tarah Filistiyōñ ko maḡhlūb kiyā gayā, aur wuh dubārā Isrāīl ke ilāqe meñ na ghuse. Jab tak Samuel jītā rahā Filistiyōñ par Rab kā saḡht dabāw rahā. 14Aur Aqrūn se le kar Jāt tak jītñi Isrāīlī ābādiyāñ Filistiyōñ ke hāth meñ ā gaī thiñ wuh sab un kī zamīñoñ samet dubārā Isrāīl ke qabze meñ ā gaīñ. Amoriyoñ ke sāth bhī sulah ho gaī.

15Samuel apne jīte-jī Isrāīl kā qāzī aur rāhnumā rahā. 16Har sāl wuh Baitel, Jiljāl aur Misfāh kā daurā kartā, kyōñki in tīn jaghoñ par wuh Isrāīliyoñ ke lie kachahrī lagāyā kartā thā. 17Is ke bād wuh dubārā Rāmā apne ghar wāpas ā jātā jahāñ mustaqil kachahrī thī. Wahāñ us

ne Rab ke lie qurbāngāh bhī banāī thī.

Isrāīl Bādshāh kā Taqāzā

Kartā Hai

8 Jab Samuel būrhā huā to us ne apne do beṭoṅ ko Isrāīl ke qāzī muqarrar kiyā. ²Baṛe kā nām Yoel thā aur chhoṭe kā Abiyāh. Donoṅ Bair-sabā meṅ logoṅ kī kachahri lagāte the. ³Lekin wuh bāp ke namūne par nahīn chalte balki rishwat khā kar ḡhalat faisle karte the.

⁴Phir Isrāīl ke buzurg mil kar Samuel ke pās āe, jo Rāmā meṅ thā. ⁵Unhoṅ ne kahā, “Dekheṅ, āp būrhe ho gae haiṅ aur āp ke beṭe āp ke namūne par nahīn chalte. Ab ham par bādshāh muqarrar karen tāki wuh hamārī us tarah rāhnumāī kare jis tarah dīgar aqwām meṅ dastūr hai.”

⁶Jab buzurgoṅ ne rāhnumāī ke lie bādshāh kā taqāzā kiyā to Samuel nihāyat nākhush huā. Chunānche us ne Rab se hidāyat māṅgī. ⁷Rab ne jawāb diyā, “Jo kuchh bhī wuh tujh se māṅgte haiṅ unheṅ de de. Is se wuh tujhe radd nahīn kar rahe balki mujhe, kyōṅki wuh nahīn

chāhte kī main un kā bādshāh rahūṅ. ⁸Jab se main unheṅ Misr se nikāl lāyā wuh mujhe chhoṛ kar dīgar mābūdoṅ kī kḥidmat karte āe haiṅ. Aur ab wuh tujh se bhī yihī sulūk kar rahe haiṅ. ⁹Un kī bāt mān le, lekin sanjīdagī se unheṅ un par hukūmat karne wāle bādshāh ke huqūq se āgāh kar.”

Bādshāh ke Huqūq

¹⁰Samuel ne bādshāh kā taqāzā karne wāloṅ ko sab kuchh kah sunāyā jo Rab ne use batāyā thā.

¹¹Wuh bolā, “Jo bādshāh āp par hukūmat karegā us ke yih huqūq hoṅge: Wuh āp ke beṭoṅ kī bhartī karke unheṅ apne rathoṅ aur ghoṛoṅ ko saṅbhālne kī zimmedārī degā. Unheṅ us ke rathoṅ ke āge āge daurnā paṛegā. ¹²Kuchh us kī fauj ke janral aur kaptān baneṅge, kuchh us ke khetoṅ meṅ hal chalāne aur fasleṅ kātne par majbūr ho jāeṅge, aur bāz ko us ke hathiyār aur rath kā sāmān banānā paṛegā. ¹³Bādshāh āp kī beṭiyōṅ ko āp se chhīn legā tāki wuh us ke lie khānā pakāeṅ, roṭī banāeṅ aur kḥushbū taiyār karen. ¹⁴Wuh āp ke khetoṅ aur āp ke angūr aur zaitūn

ke bāghoñ kā behtarīn hissā chun kar apne mulāzimoñ ko de degā. ¹⁵Bādshāh āp ke anāj aur angūr kā daswān hissā le kar apne afsaroñ aur mulāzimoñ ko de degā. ¹⁶Āp ke naukar-naukarāniyāñ, āp ke moṭe-tāze bail aur gadhe usī ke istemāl meñ āeñge. ¹⁷Wuh āp kī bher-bakriyoñ kā daswān hissā talab karegā, aur āp khud us ke ghulām hoñge.

¹⁸Tab āp pachhtā kar kahēñge, ‘Ham ne bādshāh kā taqāzā kyon kiyā?’ Lekin jab āp Rab ke huzūr chīkhte-chillāte madad chāheñge to wuh āp kī nahīn sunegā.”

¹⁹Lekin logoñ ne Samuel kī bāt na mānī balki kahā, “Nahīn, to bhī ham bādshāh chāhte haiñ, ²⁰kyoñki phir hī ham dīgar qaumoñ kī mānind hoñge. Phir hamārā bādshāh hamārī rāhnumāi karegā aur jang meñ hamāre āge āge chal kar dushman se laṛegā.” ²¹Samuel ne Rab ke huzūr yih bāteñ dohrāīñ. ²²Rab ne jawāb diyā, “Un kā taqāzā pūrā kar, un par bādshāh muqarrar kar!”

Phir Samuel ne Isrāīl ke mardoñ se kahā, “Har ek apne apne shahr wāpas chalā jāe.”

Sāul Bāp kī Gadhiyāñ

Talāsh Kartā Hai

9 Binyamīn ke qabāyli ilāqe meñ ek Binyamīnī banām Qīs rahtā thā jis kā achchhā-khāsā asar-o-rasūkh thā. Bāp kā nām Abiyel bin Saror bin Bakūrat bin Afīkh thā. ²Qīs kā beṭā Sāul jawān aur khūbsūrat thā balki Isrāīl meñ koī aur itnā khūbsūrat nahīn thā. Sāth sāth wuh itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoñ tak āte the.

³Ek din Sāul ke bāp Qīs kī gadhiyāñ gum ho gaīñ. Yih dekh kar us ne apne beṭe Sāul ko hukm diyā, “Naukar ko apne sāth le kar gadhiyoñ ko dhūnd lāeñ.” ⁴Donoñ ādmī Ifrāīm ke pahārī ilāqe aur Salisā ke ilāqe meñ se guzare, lekin besūd. Phir unhoñ ne Sālīm ke ilāqe meñ khoj lagāyā, lekin wahāñ bhī gadhiyāñ na milīñ. Is ke bād wuh Binyamīn ke ilāqe meñ ghūmte phire, lekin befāydā. ⁵Chalte chalte wuh Sūf ke qarīb pahuñch gae. Sāul ne naukar se kahā, “Āo, ham ghar wāpas chaleñ, aisā na ho ki wālid gadhiyoñ kī nahīn balki hamārī fikr karen.”

⁶Lekin naukar ne kahā, “Is shahr meñ ek mard-e-Khudā hai. Log us

kī baṛī izzat karte haiñ, kyonki jo kuchh bhī wuh kahtā hai wuh pūrā ho jātā hai. Kyon na ham us ke pās jāēñ? Shāyad wuh hameñ batāe ki gadhiyon ko kahāñ dhūñḍnā chāhie.”

⁷Sāul ne pūchhā, “Lekin ham use kyā den? Hamārā khānā khatm ho gayā hai, aur hamāre pās us ke lie tohfā nahīñ hai.”

⁸Naukar ne jawāb diyā, “Koī bāt nahīñ, mere pās chāñḍī kā chhoṭā sikkā^a hai. Yih main mard-e-Ḳhudā ko de dūngā tāki batāe ki ham kis taraf dhūñḍēñ.”

⁹⁻¹¹Sāul ne kahā, “Thīk hai, chaleñ.” Wuh shahr kī taraf chal paṛe tāki mard-e-Ḳhudā se bāt karen. Jab pahārī dhalān par shahr kī taraf chaḥ rahe the to kuchh laṛkiyāñ pāñi bharne ke lie niklīñ. Ādmiyon ne un se pūchhā, “Kyā ghaibbīn shahr meñ hai?” (Purāne zamāne meñ nabī ghaibbīn kahlātā thā. Agar koī Allāh se kuchh mālūm karnā chāhtā to kahtā, “Āo, ham ghaibbīn ke pās chaleñ.”)

¹²⁻¹³Laṛkiyon ne jawāb diyā, “Jī, wuh abhī abhī pahuñchā hai,

kyonki shahr ke log āj pahārī par qurbāniyāñ chaḥhā kar īd manā rahe haiñ. Agar jaldī karen to pahārī par chaḥhne se pahle us se mulāqāt ho jāegī. Us waqt tak ziyāfat shurū nahīñ hogī jab tak ghaibbīn pahuñch na jāe. Kyonki use pahle khāne ko barkat denā hai, phir hī mehmānoñ ko khānā khāne kī ijāzat hai. Ab jāēñ, kyonki isī waqt āp us se bāt kar sakte haiñ.”

¹⁴Chunāñche Sāul aur naukar shahr kī taraf baḥhe. Shahr ke darwāze par hī Samuel se mulāqāt ho gaī jo wahāñ se nikal kar qurbāngāh kī pahārī par chaḥhne ko thā.

Samuel Sāul kī Mehmān- nawāzī Kartā Hai

¹⁵Rab Samuel ko ek din pahle paighām de chukā thā, ¹⁶“Kal main isī waqt Mulk-e-Binyamīn kā ek ādmī tere pās bhej dūngā. Use masah karke merī qaum Isrāīl par bādshāh muqarrar kar. Wuh merī qaum ko Filistiyon se bachāegā. Kyonki main ne apnī qaum kī musibat par dhyān diyā hai, aur

^aLafzī tarjumā: chāñḍī ke sikke kī ek chauthāi

madad ke lie us kī chikheñ mujh tak pahunch gaī haiñ.” ¹⁷Ab jab Samuel ne shahr ke darwāze se nikalte hue Sāul ko dekhā to Rab Samuel se hamkalām huā, “Dekh, yihī wuh ādmi hai jis kā zikr main ne kal kiyā thā. Yihī merī qaum par hukūmat karegā.”

¹⁸Wahīn shahr ke darwāze par Sāul Samuel se mukhātib huā, “Mehrbānī karke mujhe batāie ki ghaibbīn kā ghar kahān hai?” ¹⁹Samuel ne jawāb diyā, “Main hī ghaibbīn hūñ. Āeñ, us pahārī par chaleñ jis par ziyāfat ho rahī hai, kyonki āj āp mere mehmān haiñ. Kal main subah-sawere āp ko āp ke dil kī bāt batā dūngā. ²⁰Jahān tak tīn din se gumshudā gadhiyon kā tālluq hai, un kī fikr na karen. Wuh to mil gaī haiñ. Waise āp aur āp ke bāp ke gharāne ko Isrāil kī har qīmtī chīz hāsīl hai.” ²¹Sāul ne pūchhā, “Yih kis tarah? Main to Isrāil ke sab se chhoṭe qabīle Binyamīn kā hūñ, aur merā khāndān qabīle mein sab se chhoṭā hai.”

²²Samuel Sāul ko naukar samet us hāl mein le gayā jis mein ziyāfat ho rahī thī. Taqribān 30 mehmān the, lekin Samuel ne donoñ

ādmion ko sab se izzat kī jagah par biṭhā diyā. ²³Khānsāme ko us ne hukm diyā, “Ab gosht kā wuh ṭukrā le āo jo main ne tumheñ de kar kahā thā ki use alag rakhnā hai.” ²⁴Khānsāme ne qurbānī kī rān lā kar use Sāul ke sāmne rakh diyā. Samuel bolā, “Yih āp ke lie mahfūz rakhā gayā hai. Ab khāeñ, kyonki dūson ko dāwat dete waqt main ne yih gosht āp ke lie aur is mauqe ke lie alag kar liyā thā.” Chunāñche Sāul ne us din Samuel ke sāth khānā khāyā.

²⁵Ziyāfat ke bād wuh pahārī se utar kar shahr wāpas āe, aur Samuel apne ghar kī chhat par Sāul se bātchīt karne lagā. ²⁶Agle din jab pau phatne lagī to Samuel ne nīche se Sāul ko jo chhat par so rahā thā āwāz dī, “Uṭheñ! Main āp ko ruḫsat karūñ.” Sāul jāg uṭhā aur wuh mil kar rawānā hue. ²⁷Jab wuh shahr ke kināre par pahunchē to Samuel ne Sāul se kahā, “Apne naukar ko āge bhejeñ.” Jab naukar chalā gayā to Samuel bolā, “Ṭahar jāeñ, kyonki mujhe āp ko Allāh kā ek paighām sunānā hai.”

Sāul ko Masah Kiyā Jātā Hai

10 Phir Samuel ne kuppī le kar Sāul ke sar par zaitūn kā tel unḍel diyā aur use bosā de kar kahā, “Rab ne āp ko apnī kḥās milkiyat par rāhnumā muqarrar kiyā hai. ²Mere pās se chale jāne ke bād jab āp Binyamīn kī sarhad ke shahr Zilzakh ke qarīb Rākhil kī qabr ke pās se guzareṅge to āp kī mulāqāt do ādmiyon se hogī. Wuh āp se kacheṅge, ‘Jo gadhiyān āp ḍhūṇḍne gae wuh mil gai haiṅ. Aur ab āp ke bāp gadhiyon kī nahīn balki āp kī fikr kar rahe haiṅ. Wuh kah rahe haiṅ ki main kis tarah apne beṭe kā patā karūn?’

³Āp āge jā kar Tabūr ke balūt ke daraḥt ke pās pahunchēṅge. Wahān tīn ādmī āp se mileṅge jo Allāh kī ibādat karne ke lie Baitel jā rahe hoṅge. Ek ke pās tīn chhoṭī bakriyān, dūsre ke pās tīn roṭiyān aur tīsre ke pās mai kī mashk hogī. ⁴Wuh āp ko salām kah kar do roṭiyān deṅge. Un kī yih roṭiyān qabūl karen.

⁵Is ke bād āp Allāh ke Jibiyā jāeṅge jahān Filistiyon kī chaukī hai. Shahr meṅ dākhil hote waqt āp kī mulāqāt nabiyon ke ek julūs se

hogī jo us waqt pahārī kī qurbāngāh se utar rahā hogā. Un ke āge āge sitār, daf, bānsriyān aur sarod bajāne wāle chaleṅge, aur wuh nabuwwat kī hālat meṅ hoṅge. ⁶Rab kā Rūh āp par bhī nāzil hogā, aur āp un ke sāth nabuwwat kareṅge. Us waqt āp farq shaḥs meṅ tabdīl ho jāeṅge.

⁷Jab yih tamām nishān wujud meṅ aeṅge to wuh kuchh karen jo āp ke zahan meṅ ā jāe, kyōnki Allāh āp ke sāth hogā. ⁸Phir mere āge Jiljāl chale jāeṅ. Main bhī āūṅgā aur wahān bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān pesh karūṅga. Lekin āp ko sāt din merā intazār karnā hai. Phir main ā kar āp ko batā dūṅgā ki āge kyā karnā hai.”

⁹Sāul rawānā hone ke lie Samuel ke pās se muṛā to Allāh ne us kā dil tabdīl kar diyā. Jin nishānon kī bhī peshgoī Samuel ne kī thī wuh usī din pūrī huī. ¹⁰Jab Sāul aur us kā naukār Jibiyā pahunchē to wahān un kī mulāqāt mazkūrā nabiyon ke julūs se huī. Allāh kā Rūh Sāul par nāzil huā, aur wuh un ke darmiyān nabuwwat karne lagā. ¹¹Kuchh log wahān the jo bachpan se us se wāqif the. Sāul ko yon nabiyon

ke darmiyān nabuwwat karte hue dekh kar wuh āpas meñ kahne lage, “Qīs ke beṭe ke sāth kyā huā? Kyā Sāūl ko bhī nabiyōñ meñ shumār kiyā jātā hai?” ¹²Ek maqāmī ādmī ne jawāb diyā, “Kaun in kā bāp hai?” Bād meñ yih muhāwarā ban gayā, “Kyā Sāūl ko bhī nabiyōñ meñ shumār kiyā jātā hai?”

¹³Nabuwwat karne ke iḡhtitām par Sāūl pahārī par chaṛh gayā jahāñ qurbāngāh thī. ¹⁴Jab Sāūl naukar samet wahāñ pahuñchā to us ke chachā ne pūchhā, “Āp kahāñ the?” Sāūl ne jawāb diyā, “Ham gumshudā gadhiyōñ ko ḡhūñḡne ke lie nikle the. Lekin jab wuh na miliñ to ham Samuel ke pās gae.” ¹⁵Chachā bolā, “Achchhā? Us ne āp ko kyā batāyā?” ¹⁶Sāūl ne jawāb diyā, “Ḳhair, us ne kahā ki gadhiyāñ mil gaī haiñ.” Lekin jo kuchh Samuel ne bādshāh banane ke bāre meñ batāyā thā us kā zikr us ne na kiyā.

Sāūl Bādshāh Ban Jātā Hai

¹⁷Kuchh der ke bād Samuel ne awām ko bulā kar Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā kiyā. ¹⁸Us ne kahā, “Rab Isrāīl kā Ḳhudā

farmātā hai, ‘Maiñ Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā. Maiñ ne tumheñ Misriyōñ aur un tamām saltanatoñ se bachāyā jo tum par zulm kar rahī thiñ. ¹⁹Lekin go maiñ ne tumheñ tumhārī tamām musibatoñ aur tangiyōñ se chhuṭkāṛā diyā to bhī tum ne apne Ḳhudā ko mustarad kar diyā. Kyonki tum ne isrār kiyā ki ham par bādshāh muqarrar karo! Ab apne apne qabīloñ aur ḡhāndānoñ kī tartīb ke mutābiq Rab ke huzūr khare ho jāo.”

²⁰Yih kah kar Samuel ne tamām qabīloñ ko Rab ke huzūr pesh kiyā. Qurā ḡālā gayā to Binyamīn ke qabīle ko chunā gayā. ²¹Phir Samuel ne Binyamīn ke qabīle ke sāre ḡhāndānoñ ko Rab ke huzūr pesh kiyā. Matrī ke ḡhāndān ko chunā gayā. Yoñ qurā ḡālte ḡālte Sāūl bin Qīs ko chunā gayā. Lekin jab Sāūl ko ḡhūñḡā gayā to wuh ḡhāyb thā.

²²Unhoñ ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā Sāūl yahāñ pahuñch chukā hai?” Rab ne jawāb diyā, “Wuh sāmān ke bīch meñ chhup gayā hai.” ²³Kuchh log dauṛ kar use sāmān meñ se nikāl kar awām ke pās le āe. Jab wuh logoñ meñ khare

huā to itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoñ tak āte the.

²⁴Samuel ne kahā, “Yih ādmī dekho jise Rab ne chun liyā hai. Awām meñ us jaisā koī nahīñ hai!” Tamām log k̄hushī ke māre “Bādshāh zindābād!” Kā nārā lagāte rahe. ²⁵Samuel ne bādshāh ke huqūq tafsīl se sunāe. Us ne sab kuchh kitāb meñ likh diyā aur use Rab ke maqdis meñ mahfūz rakhā. Phir us ne awām ko ruḵsat kar diyā.

²⁶Sāul bhī apne ghar chalā gayā jo Jibiyā meñ thā. Kuchh faujī us ke sāth chale jin ke diloñ ko Allāh ne chhū diyā thā. ²⁷Lekin aise sharīr log bhī the jinhoñ ne us kā mazāq urā kar pūchhā, “Bhalā yih kis tarah hameñ bachā saktā hai?” Wuh use haqīr jānte the aur use tohfe pesh karne ke lie bhī taiyār na hue. Lekin Sāul un kī bāteñ nazarandāz karke k̄hāmosh hī rahā.

Sāul Ammoniyōñ par

Fatah Pātā Hai

11 Kuchh der ke bād Ammonī bādshāh Nāhas ne apnī fauj le kar Yabis-jiliyād kā

muhāsarā kiyā. Yabīs ke tamām afrād ne us se guzārish kī, “Hamāre sāth muāhadā karen to ham āindā āp ke tābe raheñge.” ²Nāhas ne jawāb diyā, “Ṭhik hai, lekin is shart par ki main har ek kī dahnī āñkh nikāl kar tamām Isrāil kī be’izzatī karūñga!” ³Yabīs ke buzurgoñ ne darḵhāst kī, “Hameñ ek hafte kī muhlat dijie tāki ham apne qāsidoñ ko Isrāil kī har jagah bhejen. Agar koī hameñ bachāne ke lie na āe to ham hathiyār dāl kar shahr ko āp ke hawāle kar deñge.”

⁴Qāsīd Sāul ke shahr Jibiyā bhī pahuñch gae. Jab maqāmī logoñ ne un kā paighām sunā to pūrā shahr phūṭ phūṭ kar rone lagā. ⁵Us waqt Sāul apne bailoñ ko khetoñ se wāpas lā rahā thā. Us ne pūchhā, “Kyā huā hai? Log kyon ro rahe haiñ?” Use qāsidoñ kā paighām sunāyā gayā. ⁶Tab Sāul par Allāh kā Rūh nāzil huā, aur use saḡht ḡhussā āyā. ⁷Us ne bailoñ kā joṛā le kar unheñ ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. Phir qāsidoñ ko yih ṭukṛe pakaṛā kar us ne unheñ yih paighām de kar Isrāil kī har jagah bhej diyā, “Jo Sāul aur Samuel ke pīchhe chal kar Ammoniyōñ se laṛne nahīñ jāegā

us ke bail isī tarah ṭukṛe ṭukṛe kar diē jāēnge!”

Yih ḵhabar sun kar logoñ par Rab kī dahshat tāri ho gaī, aur sab ke sab ek dil ho kar Ammoniyon se laṛne ke lie nikle. ⁸Bazaq ke qarīb Sāul ne fauj kā jāyzā liyā. Yahūdāh ke 30,000 afrād the aur bāqī qabilon ke 3,00,000.

⁹Unhon ne Yabīs-jiliyād ke qāsidoñ ko wāpas bhej kar batāyā, “Kal dopahar se pahle pahle āp ko bachā liyā jāegā.” Wahān ke bāshinde yih ḵhabar sun kar bahut ḵhush hue. ¹⁰Unhon ne Ammoniyon ko ittalā dī, “Kal ham hathiyār ḍāl kar shahr ke darwāze khol deṅge. Phir wuh kuchh karen jo āp ko ṭhīk lage.”

¹¹Agle din subah-sawere Sāul ne fauj ko tīn hisson meñ taqsīm kiyā. Sūraj ke tulū hone se pahle pahle unhon ne tīn simton se dushman kī lashkargāh par hamlā kiyā. Dopahar tak unhon ne Ammoniyon ko mār mār kar ḵhatm kar diyā. Jo thore-bahut log bach gae wuh yon titar-bitar ho gae ki do bhī ikatṭhe na rahe.

Sāul kī Dubārā Tasdiq

¹²Fatah ke bād log Samuel ke pās ā kar kahne lage, “Wuh log kahān haiñ jinhon ne etarāz kiyā ki Sāul ham par hukumat kare? Unheñ le āēñ tāki ham unheñ mār deñ.”

¹³Lekin Sāul ne unheñ rok diyā. Us ne kahā, “Nahīñ, āj to ham kisī bhī bhāi ko sazā-e-maut nahīñ deṅge, kyonki is din Rab ne Isrāil ko rihāi baḵshī hai!” ¹⁴Phir Samuel ne elān kiyā, “Āo, ham Jiljāl jā kar dubārā is kī tasdiq karen ki Sāul hamārā bādshāh hai.”

¹⁵Chunāñche tamām logoñ ne Jiljāl jā kar Rab ke huzūr is kī tasdiq kī ki Sāul hamārā bādshāh hai. Is ke bād unhon ne Rab ke huzūr salāmati kī qurbāniyāñ pesh karke baṛā jashn manāyā.

Samuel kī Alwidāi Taqrīr

12 Tab Samuel tamām Isrāil se muḵhātib huā, “Main ne āp kī har bāt mām kar āp par bādshāh muqarrar kiyā hai. ²Ab yihī āp ke āge āge chal kar āp kī rāhnumāi karegā. Main ḵhud būṛhā hūñ, aur mere bāl safed ho gae haiñ jabki mere beṭe āp ke darmiyāñ hī rahte haiñ.

Main jawānī se le kar āj tak āp kī rāhnumāi kartā āyā hūn. ³Ab main hāzīr hūn. Agar mujh se koī ghalti huī hai to Rab aur us ke masah kie hue bādshāh ke sāmne is kī gawāhī den. Kyā main ne kisī kā bail yā gadhā lūṭ liyā? Kyā main ne kisī se ghalat fāyda ūṭhāyā yā kisī par zulm kiyā? Kyā main ne kabhī kisī se rishwat le kar ghalat faisla kiyā hai? Agar aisā huā to mujhe batāen! Phir main sab kuchh wāpas kar dūngā.”

⁴Ijtimā ne jawāb diyā, “Na āp ne ham se ghalat fāyda ūṭhāyā, na ham par zulm kiyā hai. Āp ne kabhī bhī rishwat nahīn li.” ⁵Samuel bolā, “Āj Rab aur us kā masah kiyā huā bādshāh gawāh haiñ ki āp ko mujh par ilzām lagāne kā koī sabab na milā.” Awām ne kahā, “Jī, aisā hī hai.” ⁶Samuel ne bāt jāri rakhī, “Rab kḥud Mūsā aur Hārūn ko Isrāīl ke rāhnumā banā kar āp ke bāpdādā ko Misr se nikāl lāyā. ⁷Ab yahān Rab ke taḥt-e-adālat ke sāmne khare ho jāen to main āp ko un tamām bhalāiyōn kī yād dilāūngā jo Rab ne āp aur āp ke bāpdādā se kī haiñ.

⁸Āp kā bāp Yāqūb Misr āyā. Jab Misrī us kī aulād ko dabāne lage

to unhoñ ne chīkhte-chillāte Rab se madad māngī. Tab us ne Mūsā aur Hārūn ko bhej diyā tāki wuh pūrī qaum ko Misr se nikāl kar yahān is mulk meñ lāen. ⁹Lekin jald hī wuh Rab apne Kḥudā ko bhūl gae. Is lie us ne unheñ dushman ke hawāle kar diyā. Kabhī Hasūr Shahr ke bādshāh kā kamāndār Sīsārā un se laṛā, kabhī Filistī aur kabhī Moāb kā bādshāh. ¹⁰Har dafā āp ke bāpdādā ne chīkhte-chillāte Rab se madad māngī aur iqrār kiyā, ‘Ham ne gunāh kiya hai, kyonki ham ne Rab ko tark karke Bāl aur Astārāt ke butōñ kī pūjā kī hai. Lekin ab hameñ dushmanōñ se bachā! Phir ham sirf terī hī kḥidmat karenge.’ ¹¹Aur har bār Rab ne kisī na kisī ko bhej diyā, kabhī Jidāūn, kabhī Baraq, kabhī Iftāh aur kabhī Samuel ko. Un ādmiyōñ kī mārifat Allāh ne āp ko irdgird ke tamām dushmanōñ se bachāyā, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

¹²Lekin jab Ammonī bādshāh Nāhas āp se laṛne āyā to āp mere pās ā kar taqāzā karne lage ki hamārā apnā bādshāh ho jo ham par hukūmat kare, hālāñki āp jānte the ki Rab hamārā Kḥudā hamārā

Bādshāh hai. ¹³Ab wuh bādshāh dekheñ jise āp māñg rahe the! Rab ne āp kī k̄hāhish pūrī karke use āp par muqarrar kiyā hai.

¹⁴Chunāñche Rab kā k̄hauf māneñ, us kī k̄hidmat kareñ aur us kī sunen. Sarkash ho kar us ke ahkām kī k̄hilāfwarzī mat karnā. Agar āp aur āp kā bādshāh Rab se wafādār raheñge to wuh āp ke sāth hogā.

¹⁵Lekin agar āp us ke tābe na raheñ aur sarkash ho kar us ke ahkām kī k̄hilāfwarzī kareñ to wuh āp kī muḁhālafat karegā, jis tarah us ne āp ke bāpdādā kī bhī muḁhālafat kī.

¹⁶Ab khare ho kar dekheñ ki Rab kyā karne wālā hai. Wuh āp kī āñkhoñ ke sāmne hī barā mojizā karegā. ¹⁷Is waqt gandum kī kaṭāī kā mausam hai. Go in dīnoñ meñ bārish nahīñ hotī, lekin main duā karūñga to Rab garajte bādāl aur bārish bhejega. Tab āp jān leñge ki āp ne bādshāh kā taqāzā karte hue Rab ke nazdīk kitnī burī bāt kī hai.”

¹⁸Samuel ne pukār kar Rab se duā kī, aur us din Rab ne garajte bādāl aur bārish bhej di. Yih dekh kar ijtīmā saḁht ghabrā kar Samuel aur Rab se ḁarne lagā. ¹⁹Sab ne Samuel se iltamās kī, “Rab apne K̄hudā se duā karke hamārī sifārish kareñ

tāki ham mar na jāen. Kyonki bādshāh kā taqāzā karne se ham ne apne gunāhoñ meñ izāfā kiyā hai.”

²⁰Samuel ne logoñ ko tasallī de kar kahā, “Mat ḁareñ. Beshak āp se ḁhaltī huī hai, lekin āindā k̄hayāl rakheñ ki āp Rab se dūr na ho jāen balki pūre dil se us kī k̄hidmat kareñ. ²¹Bemānī butoñ ke pīchhe mat paṛnā. Na wuh fāyde kā bāis haiñ, na āp ko bachā sakte haiñ. Un kī koī haisiyat nahīñ hai. ²²Rab apne azīm nām kī k̄hātir apnī qaum ko nahīñ chhoṛega, kyonki us ne āp ko apnī qaum banāne kā faisla kiyā hai. ²³Jahāñ tak merā tālluq hai, main is meñ Rab kā gunāh nahīñ karūñga ki āp kī sifārish karne se bāz āūñ. Aur āindā bhī main āp ko achchhe aur saḁhī rāste kī tālīm detā rahūñgā. ²⁴Lekin dhyān se Rab kā k̄hauf māneñ aur pūre dil aur wafādārī se us kī k̄hidmat kareñ. Yād rahe ki us ne āp ke lie kitne azīm kām kie haiñ. ²⁵Lekin agar āp ḁhalat kām karne par tule raheñ to āp apne bādshāh samet duniyā meñ se miṭ jāeñge.”

Filistiyon se Jang

13 Sāul 30 sāl kā thā jab takhtnashīn huā. Do sāl hukūmat karne ke bād ²us ne apnī fauj ke lie 3,000 Isrāīlī chun lie. Jang laṛne ke qābil bāqī ādmiyon ko us ne fāriḡh kar diyā. 2,000 faujiyon kī ḡyūṭī Mikmās aur Baitel ke pahārī ilāqe meṅ lagāī gai jahān Sāul khud thā. Bāqī 1,000 afrād Yūnatan ke pās Binyamīn ke shahr Jibiyā meṅ the.

³Ek din Yūnatan ne Jibiyā kī Filistī chaukī par hamlā karke use shikast dī. Jald hī yih khabar dūsre Filistiyon tak pahuñch gai. Sāul ne mulk ke kone kone meṅ qāsid bhej die, aur wuh narsingā bajāte bajāte logon ko Yūnatan kī fatah sunāte gae. ⁴Tamām Isrāīl meṅ khabar phail gai, “Sāul ne Jibiyā kī Filistī chaukī ko tabāh kar diyā hai, aur ab Isrāīl Filistiyon kī khās nafrat kā nishānā ban gayā hai.” Sāul ne tamām mardon ko Filistiyon se laṛne ke lie Jiljāl meṅ bulāyā.

⁵Filistī bhī Isrāīliyon se laṛne ke lie jamā hue. Un ke 30,000 rath, 6,000 ghurṣawār aur sāhil kī ret jaise beshumār piyādā faujī the. Unhon ne Bait-āwan ke mashriq

meṅ Mikmās ke qarīb apne khaime lagāe. ⁶Isrāīliyon ne dekhā ki ham bare khatre meṅ ā gae haiṅ, aur dushman ham par bahut dabāw ḡāl rahā hai to pareshānī ke ālam meṅ kuchh ḡharon aur darāron meṅ aur kuchh pattharon ke darmiyān yā qabron aur hauzon meṅ chhup gae. ⁷Kuchh itne ḡar gae ki wuh Dariyā-e-Yardan ko pār karke Jad aur Jiliyād ke ilāqe meṅ chale gae.

Sāul kī Besabri

Sāul ab tak Jiljāl meṅ thā, lekin jo ādmī us ke sāth rahe the wuh khauf ke māre thartharā rahe the. ⁸Samuel ne Sāul ko hidāyat dī thī ki sāt din merā intazār karen. Lekin sāt din guzar gae. Aur Samuel na āyā. Sāul ke faujī muntashir hone lage ⁹to Sāul ne hukm diyā, “Bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān le āo.” Phir us ne khud qurbāniyān pesh kiṅ.

¹⁰Wuh abhī is kām se fāriḡh hī huā thā ki Samuel pahuñch gayā. Sāul use khushāmdid kahne ke lie niklā. ¹¹Lekin Samuel ne pūchhā, “Āp ne kyā kiyā?”

Sāul ne jawāb diyā, “Log muntashir ho rahe the, aur āp waqt

par na æe. Jab main ne dekhā ki Filistī Mikmās ke qarīb jamā ho rahe haiñ ¹²to main ne sochā, ‘Filistī yahān Jiljāl meñ ā kar mujh par hamlā karne ko haiñ, hālāñki main ne abhī Rab se duā nahīn kī ki wuh ham par mehrbānī kare.’ Is lie main ne jurrat karke ḡhud qurbāniyāñ pesh kiñ.”

¹³Samuel bolā, “Yih kaisī ahmaqānā harkat thī! Āp ne Rab apne ḡhudā kā hukm na mānā. Rab to āp aur āp kī aulād ko hameshā ke lie Isrāīl par muqarrar karnā chāhtā thā. ¹⁴Lekin ab āp kī bādshāhat qāym nahīn rahegī. Chūñki āp ne us kī na sunī is lie Rab ne kisī aur ko chun kar apnī qaum kā rāhnumā muqarrar kiyā hai, ek aise ādmī ko jo us kī soch rakhegā.”

¹⁵Phir Samuel Jiljāl se chalā gayā.

Jang kī Taiyāriyāñ

Bache hue Isrāīlī Sāul ke pīchhe dushman se laṛne gae. Wuh Jiljāl se rawānā ho kar Jibiyā pahuñch gae. Jab Sāul ne wahāñ fauj kā jāyza liyā to bas 600 afrād rah gae the. ¹⁶Sāul, Yūnatan aur un kī fauj Binyamīn ke shahr Jibiyā meñ ṭik gae jabki

Filistī Mikmās ke pās ḡhaimāzan the. ¹⁷Kuchh der ke bād Filistiyon ke tīn daste mulk ko lūṭne ke lie nikle. Ek Suāl ke ilāqe ke shahr Ufrā kī taraf chal parā, ¹⁸dūsra Bait-haurūn kī taraf aur tīsra us pahārī silsile kī taraf jahāñ se Wādī-e-Zaboīm aur registān dekhā jā saktā hai.

¹⁹Un dinon meñ pūre Mulke-Isrāīl meñ lohār nahīn thā, kyonki Filistī nahīn chāhte the ki Isrāīlī talwāreñ yā neze banāeñ. ²⁰Apne haloñ, kudāloñ, kulhāriyon yā darāntiyon ko tez karwāne ke lie tamām Isrāīliyon ko Filistiyon ke pās jānā parṭā thā. ²¹Filistī haloñ, kudāloñ, kāñṭon aur kulhāriyon ko tez karne ke lie aur āñkusoñ kī nok ṭhīk karne ke lie chāñdī ke sikke kī do tihāī lete the. ²²Natije meñ us din Sāul aur Yūnatan ke siwā kisī bhī Isrāīlī ke pās talwār yā nezā nahīn thā.

Yūnatan Filistiyōñ par

Hamḷā Kartā Hai

²³Filistiyōñ ne Mikmās ke darre par qabzā karke wahāñ chaukī qāym kī thī.

14 Ek din Yūnatan ne apne jawān silāhbardār se kahā, “Āo, ham parli taraf jāēñ jahāñ Filistī fauj kī chaukī hai.” Lekin us ne apne bāp ko ittalā na dī.

²Sāul us waqt anār ke daraḡht ke sāye meñ baiṡhā thā jo Jibiyā ke qarīb ke Mijron meñ thā. 600 mard us ke pās the. ³Aḡhiyāh Imām bhī sāth thā jo imām kā bālāposh pahne hue thā. Aḡhiyāh Yakabod ke bhāi Aḡhitūb kā beṡā thā. Us kā dādā Fīnhās aur pardādā Eli thā, jo purāne zamāne meñ Sailā meñ Rab kā imām thā. Kisī ko bhī mālūm na thā ki Yūnatan chalā gayā hai.

⁴⁻⁵Filistī chaukī tak pahunḡhne ke lie Yūnatan ne ek tang rāstā iḡhtiyār kiya jo do kaṡarōñ ke darmiyān se guzartā thā. Pahle kā nām Bosīs thā, aur wuh shimāl meñ Mikmās ke muqābil thā. Dūsre kā nām Sanā thā, aur wuh junūb meñ Jibā ke muqābil thā. ⁶Yūnatan ne apne jawān silāhbardār se kahā, “Āo, ham parli

taraf jāēñ jahāñ in nāmaḡhtūnoñ kī chaukī hai. Shāyad Rab hamārī madad kare, kyoñki us ke nazdīk koī farq nahīñ ki ham zyādā hoñ yā kam.” ⁷Us kā silāhbardār bolā, “Jo kuchh āp ṡhīk samajhte haiñ, wuhī karen. Zarūr jāēñ. Jo kuchh bhī āp kaheṡge, maiñ hāzir hūñ.” ⁸Yūnatan bolā, “ṡhīk hai. Phir ham yoñ dushmanōñ kī taraf baṡhte jāēṡge, ki ham unheñ sāf nazar āēñ. ⁹Agar wuh hameñ dekh kar pukāreñ, ‘Ruk jāo, warnā ham tumheñ mār deṡge!’ To ham apne mansūbe se bāz ā kar un ke pās nahīñ jāēṡge. ¹⁰Lekin agar wuh pukāreñ, ‘Āo, hamāre pās ā jāo!’ To ham zarūr un ke pās chaṡh jāēṡge. Kyoñki yih is kā nishān hogā ki Rab unheñ hamāre qabze meñ kar degā.”

¹¹Chunāñche wuh chalte chalte Filistī chaukī ko nazar āe. Filistī shor machāne lage, “Dekho, Isrāīli apne chhupne ke biloñ se nikal rahe haiñ!” ¹²Chaukī ke faujiyoñ ne donoñ ko chaileñj kiya, “Āo, hamāre pās āo to ham tumheñ sabaq sikhāēṡge.” Yih sun kar Yūnatan ne apne silāhbardār ko āwāz dī, “Āo, mere pīchhe chalo! Rab ne unheñ Isrāīl ke hawāle kar

diyā hai.” ¹³Donoñ apne hāthoñ aur pairon ke bal chaṛhte chaṛhte chaukī tak jā pahuñche. Jab Yūnatan āge āge chal kar Filistiyon ke pās pahuñch gayā to wuh us ke sāmne girte gae. Sāth sāth silāhbardār pīchhe se logon ko mārta gayā.

¹⁴Is pahle hamle ke daurān unhoñ ne taqriban 20 ādmiyon ko mār ḍālā. Un kī lāsheñ ādh ekaṛ zamīn par bikhrī paṛī thīn. ¹⁵Achānak pūrī fauj meñ dahshat phail gai, na sirf lashkargāh balki khule maidān meñ bhī. Chaukī ke mard aur lūṭne wāle daste bhī thartharāne lage. Sāth sāth zalzalā āyā. Rab ne tamām Filistī faujiyon ke dilon meñ dahshat paidā kī.

Rab Filistiyon par Fatah Detā Hai

¹⁶Sāul ke jo pahredār Jibiyā se dushman kī harkaton par ḡhaur kar rahe the unhoñ ne achānak dekhā ki Filistī fauj meñ halchal mach gai hai, afrā-tafrī kabhī is taraf, kabhī us taraf baṛh rahī hai. ¹⁷Sāul ne fauran hukm diyā, “Faujiyon ko gin kar mālūm karo ki kaun chalā gayā hai.” Mālūm huā ki Yūnatan aur us kā silāhbardār maujūd nahīn

haiñ. ¹⁸Sāul ne Aḳhiyāh ko hukm diyā, “Ahd kā sandūq le āen.” Kyoñki wuh un dinon meñ Isrāīlī kaimp meñ thā. ¹⁹Lekin Sāul abhī Aḳhiyāh se bāt kar rahā thā ki Filistī lashkargāh meñ hangāmā aur shor bahut zyādā baṛh gayā. Sāul ne imām se kahā, “Koī bāt nahīn, rahne deñ.” ²⁰Wuh apne 600 afrād ko le kar fauran dushman par ṭūṭ paṛā. Jab un tak pahuñch gae to mālūm huā ki Filistī ek dūsre ko qatl kar rahe haiñ, aur har taraf hangāmā hī hangāmā hai.

²¹Filistiyon ne kāfī Isrāīliyon ko apnī fauj meñ shāmil kar liyā thā. Ab yih log Filistiyon ko chhoṛ kar Sāul aur Yūnatan ke pīchhe ho lie. ²²In ke alāwā jo Isrāīlī Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ idhar-udhar chhup gae the, jab unheñ ḡhabar mili ki Filistī bhāḡ rahe haiñ to wuh bhī un kā tāqqub karne lage. ²³Larṭe larṭe maidān-e-jang Bait-āwan tak phail gayā. Is tarah Rab ne us din Isrāīliyon ko bachā liyā.

Sāul kī Besoche-samjhe Lānat

²⁴Us din Isrāīlī saḡht larāī ke bāis baṛī musibat meñ the. Is lie Sāul ne qasam khā kar kahā, “Us par lānat

jo shām se pahle khānā khāe. Pahle main apne dushman se intaqām lūngā, phir hī sab khā-pī sakte haiñ.” Is wajah se kisī ne roṭī ko hāth tak na lagāyā. ²⁵Pūrī fauj jangal meñ dākḥil huī to wahāñ zamīn par shahd ke chhatte the. ²⁶Tamām log jab un ke pās se guzare to dekhā ki un se shahd ṭapak rahā hai. Lekin kisī ne thoṛā bhī le kar khāne kī jurrat na kī, kyonki sab Sāul kī lānat se ḍarte the.

²⁷Yūnatan ko lānat kā ilm na thā, is lie us ne apnī lāṭhī kā sirā kisī chhatte meñ ḍāl kar use chāṭ liyā. Us kī āñkheñ fauran chamak uṭhīñ, aur wuh tazīdam ho gayā. ²⁸Kisī ne dekh kar Yūnatan ko batāyā, “Āp ke bāp ne fauj se qasam khilā kar elān kiya hai ki us par lānat jo is din kuchh khāe. Isī wajah se ham sab itne niḍhāl ho gae haiñ.” ²⁹Yūnatan ne jawāb diyā, “Mere bāp ne mulk ko musibat meñ ḍāl diyā hai! Dekho, is thoṛe-se shahd ko chakhne se merī āñkheñ kitnī chamak uṭhīñ aur main kitnā tazīdam ho gayā. ³⁰Behtar hotā ki hamāre log dushman se lūṭe hue māl meñ se kuchh na kuchh khā lete. Lekin is hālat meñ ham

Filistiyon ko kis tarah zyādā nuqsān pahunchā sakte haiñ?”

³¹Us din Isrāīlī Filistiyon ko Mīkmās se mār mār kar Aiyālon tak pahunch gae. Lekin shām ke waqt wuh nihāyat niḍhāl ho gae the. ³²Phir wuh lūṭe hue rewaron par tūt paṛe. Unhon ne jaldī jaldī bheṛ-bakriyon, gāy-bailon aur bachhron ko zabah kiya. Bhūk kī shiddat kī wajah se unhon ne ḡhūn ko sahīh taur se nikalne na diyā balki jānwaron ko zamīn par chhoṛ kar gosht ko ḡhūn samet khāne lage.

³³Kisī ne Sāul ko ittālā dī, “Dekheñ, log Rab kā gunāh kar rahe haiñ, kyonki wuh gosht khā rahe haiñ jis meñ ab tak ḡhūn hai.” Yih sun kar Sāul pukār uṭhā, “Āp Rab se wafādār nahīñ rahe!” Phir us ne sāth wāle ādmiyon ko hukm diyā, “Koī barā patthar luṛhkā kar idhar le āeñ! ³⁴Phir tamām ādmiyon ke pās jā kar unheñ batā denā, ‘Apne jānwaron ko mere pās le āeñ tāki unheñ patthar par zabah karke khāeñ. Warnā āp ḡhūnālūdā gosht khā kar Rab kā gunāh karenge.”

Sab mār gae. Us shām wuh Sāul ke pās āe aur apne jānwaron ko patthar par zabah kiya. ³⁵Wahāñ

Sāul ne pahli dafā Rab kī tazīm meñ qurbāngāh banāi.

³⁶Phir us ne elān kiya, “Āen, ham abhī isī rāt Filistiyon kā tāqqub karke un meñ lūṭ-mār kā silsilā jāri rakheñ tāki ek bhī na bache.” Faujiyon ne jawāb diya, “Ṭhik hai, wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage.” Lekin imām bolā, “Pahle ham Allāh se hidāyat leñ.” ³⁷Chunāñche Sāul ne Allāh se pūchhā, “Kyā ham Filistiyon kā tāqqub jāri rakheñ? Kyā tū unheñ Isrāil ke hawāle kar degā?” Lekin is martabā Allāh ne jawāb na diya.

³⁸Yih dekh kar Sāul ne fauj ke tamām rāhnumāon ko bulā kar kahā, “Kisī ne gunāh kiya hai. Mālūm karne kī koshish karen ki kaun qusūrwār hai. ³⁹Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāil kā najātdahindā hai, qusūrwār ko fauran sazā-e-maut di jāegī, khāh wuh merā beṭā Yūnatan kyon na ho.” Lekin sab khāmosh rahe.

⁴⁰Tab Sāul ne dubārā elān kiya, “Pūrī fauj ek taraf kharī ho jāe aur Yūnatan aur main dūsri taraf.” Logon ne jawāb diya, “Jo āp ko munāsib lage wuh karen.” ⁴¹Phir Sāul ne Rab Isrāil ke Khudā se duā

kī, “Ai Rab, hameñ dikhā ki kaun qusūrwār hai!”

Jab qurā ḍālā gayā to Yūnatan aur Sāul ke guroh ko qusūrwār qarār diya gayā aur bāqī fauj ko bequsūr. ⁴²Phir Sāul ne hukm diya, “Ab qurā ḍāl kar patā karen ki main qusūrwār hūñ yā Yūnatan.” Jab qurā ḍālā gayā to Yūnatan qusūrwār ṭaharrā. ⁴³Sāul ne pūchhā, “Batāen, āp ne kyā kiya?” Yūnatan ne jawāb diya, “Main ne sirf thorā-sā shahd chakh liya jo merī lāṭhī ke sire par lagā thā. Lekin main marne ke lie taiyār hūñ.” ⁴⁴Sāul ne kahā, “Yūnatan, Allāh mujhe saḡht sazā de agar main āp ko is ke lie sazā-e-maut na dūñ.” ⁴⁵Lekin faujiyon ne etarāz kiya, “Yih kaisī bāt hai? Yūnatan hī ne apne zabardast hamle se Isrāil ko āj bachā liya hai. Use kis tarah sazā-e-maut di jā saktī hai? Kabhī nahīn! Allāh kī hayāt kī qasam, us kā ek bāl bhī bīkā nahīn hogā, kyonki āj us ne Allāh kī madad se fatah pāi hai.” Yon faujiyon ne Yūnatan ko maut se bachā liya.

⁴⁶Tab Sāul ne Filistiyon kā tāqqub karnā chhoṛ diya aur apne ghar chalā gayā. Filistī bhī apne mulk meñ wāpas chale gae.

Sāul kī Jangeñ

⁴⁷Jab Sāul taḡhtnashīn huā to wuh mulk ke irdgird ke tamām dushmanoñ se laṛā. In meñ Moāb, Ammon, Adom, Zobāh ke bādshāh aur Filistī shāmīl the. Aur jahān bhī jang chhiṛī wahān us ne fatah pāi.

⁴⁸Wuh nihāyat bahādur thā. Us ne Amāliqiyōñ ko bhī shikast dī aur yoñ Isrāil ko un tamām dushmanoñ se bachā liyā jo bār bār mulk kī lūṭ-mār karte the.

Sāul kā Ḳhāndān

⁴⁹Sāul ke tīn beṭe the, Yūnatan, Iswī aur Malkīshua. Us kī baṛī beṭī Mīrab aur chhoṭī beṭī Mīkal thī. ⁵⁰Bīwī kā nām Aḳhīnūsam bint Aḳhīmāz thā. Sāul kī fauj kā kamānḍar Abinair thā, jo Sāul ke chachā Nair kā beṭa thā. ⁵¹Sāul kā bāp Qīs aur Abinair kā bāp Nair sage bhāi the jin kā bāp Abiyel thā.

⁵²Sāul ke jīte-jī Filistiyōñ se saḡht jang jāri rahī. Is lie jab bhī koi bahādur aur laṛne ke qābil ādmī nazar āyā to Sāul ne use apnī fauj meñ bhartī kar liyā.

Tamām Amāliqiyōñ ko Halāk

Karne kā Hukm

15 Ek dīn Samuel ne Sāul ke pās ā kar us se bāt kī, “Rab hī ne mujhe āp ko masah karke Isrāil par muqarrar karne kā hukm diyā thā. Ab Rab kā paighām sun leñ! ²Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main Amāliqiyōñ kā merī qaum ke sāth sulūk nahīn bhūl saktā. Us waqt jab Isrāilī Mīsr se nikal kar Kanān kī taraf safr kar rahe the to Amāliqiyōñ ne rāstā band kar diyā thā. ³Ab waqt ā gayā hai kī tū un par hamlā kare. Sab kuchh tabāh karke mere hawāle kar de. Kuchh bhī bachne na de, balki tamām mardoñ, auratoñ, bachchoñ shīrkhāroñ samet, gāy-bailoñ, bheṛ-bakriyoñ, ūñṭoñ aur gadhoñ ko maut ke ghāṭ utār de.”

⁴Sāul ne apne faujiyoñ ko bulā kar Talāym meñ un kā jāyzā liyā. Kul 2,00,000 piyāde faujī the, nīz Yahūdāh ke 10,000 afrād. ⁵Amāliqiyōñ ke shahr ke pās pahuñch kar Sāul wādī meñ tāk meñ baiṭh gayā. ⁶Lekin pahle us ne Qīniyoñ ko ḡhabar bhejī, “Amāliqiyōñ se alag ho kar un ke pās se chale jāeñ, warnā āp un ke

sāth halāk ho jāenge. Kyoṅki jab Isrāīli Misr se nikal kar registān meṅ safr kar rahe the to āp ne un par mehrbānī kī thī.” Yih khabar milte hī Qīnī Amāliqiyōṅ se alag ho kar chale gae. ⁷Tab Sāūl ne Amāliqiyōṅ par hamlā karke unheṅ Hawilā se le kar Misr kī mashriqī sarhad Shūr tak shikast di. ⁸Pūrī qaum ko talwār se mārā gayā, sirf un kā bādshāh Ajāj zindā pakaṛā gayā. ⁹Sāūl aur us ke faujiyōṅ ne use zindā chhoṛ diyā. Isī tarah sab se achchhī bheṛ-bakriyōṅ, gāy-bailōṅ, moṭe-tāze bachhṛōṅ aur chidā bheṛ ke bachchoṅ ko bhī chhoṛ diyā gayā. Jo bhī achchhā thā bach gayā, kyoṅki Isrāīliyōṅ kā dil nahīn kartā thā ki tandurust aur moṭe-tāze jānwaroṅ ko halāk karen. Unhoṅ ne sirf un tamām kamzor jānwaroṅ ko khatm kiya jin kī qadar-o-qīmat na thī.

Farmānbardārī Qurbāniyōṅ se Aham Hai

¹⁰Phir Rab Samuel se hamkalām huā, ¹¹“Mujhe dukh hai ki main ne Sāūl ko bādshāh banā liyā hai, kyoṅki us ne mujh se dūr ho kar merā hukm nahīn mānā.” Samuel

ko itnā ghussā āyā ki wuh pūrī rāt buland āwāz se Rab se fariyād kartā rahā. ¹²Agle din wuh uṭh kar Sāūl se milne gayā. Kisi ne use batāyā, “Sāūl Karmil chalā gayā. Wahān apne lie yādgār khaṛā karke wuh āge Jiljāl chalā gayā hai.” ¹³Jab Samuel Jiljāl pahuṅchā to Sāūl ne kahā, “Mubārak ho! Main ne Rab kā hukm pūrā kar diyā hai.” ¹⁴Samuel ne pūchhā, “Jānwaroṅ kā yih shor kahān se ā rahā hai? Bheṛ-bakriyān mamayā rahī aur gāy-bail ḍakrā rahe haiṅ.” ¹⁵Sāūl ne jawāb diyā, “Yih Amāliqiyōṅ ke hān se lāe gae haiṅ. Faujiyōṅ ne sab se achchhe gāy-bailōṅ aur bheṛ-bakriyōṅ ko zindā chhoṛ diyā tāki unheṅ Rab āp ke Kḥudā ke huzūr qurbān karen. Lekin ham ne bāqī sab ko Rab ke hawāle karke mār diyā.”

¹⁶Samuel bolā, “Kḥāmosh! Pahle wuh bāt sun leṅ jo Rab ne mujhe pichhlī rāt farmāi.” Sāūl ne jawāb diyā, “Batāeṅ.” ¹⁷Samuel ne kahā, “Jab āp tamām qaum ke rāhnumā ban gae to ehsās-e-kamtari kā shikār the. To bhī Rab ne āp ko masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā. ¹⁸Aur us ne āp ko bhej kar hukm diyā, ‘Jā aur Amāliqiyōṅ

ko pūre taur par halāk karke mere hawāle kar. Us waqt tak in sharīr logon se laṭṭā rah jab tak wuh sab ke sab miṭ na jāen.’ ¹⁹Ab mujhe bataen ki āp ne Rab kī kyon na suni? Āp lūṭe hue māl par kyon ṭuṭ paṛe? Yih to Rab ke nazdik gunāh hai.”

²⁰Sāul ne etarāz kiya, “Lekin main ne zarūr Rab kī sunī. Jis maqsad ke lie Rab ne mujhe bhejā wuh main ne pūrā kar diya hai, kyonki main Amāliq ke bādshāh Ajāj ko giriftār karke yahān le āyā aur bāqī sab ko maut ke ghāṭ utār kar Rab ke hawāle kar diya. ²¹Mere fauji lūṭe hue māl mein se sirf sab se achchhi bheṛ-bakriyān aur gāy-bail chun kar le āe, kyonki wuh unhen yahān Jiljāl mein Rab āp ke Ḳhudā ke huzūr qurbān karnā chāhte the.”

²²Lekin Samuel ne jawāb diya, “Rab ko kyā bāt zyādā pasand hai, āp kī bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān yā yih ki āp us kī sunte hain? Sunanā qurbānī se kahīn behtar aur dhyān denā menḍhe kī charbī se kahīn umdā hai. ²³Sarkashī ghāibdānī ke gunāh ke barābar hai aur ghurūr butparastī ke gunāh se kam nahīn hotā. Āp ne Rab kā hukm radd kiya hai, is lie us ne āp ko radd karke

bādshāh kā ohdā āp se chhīn liya hai.”

²⁴Tab Sāul ne iqrār kiya, “Mujh se gunāh huā hai. Main ne āp kī hidāyat aur Rab ke hukm kī khilāfwarzī kī hai. Main ne logon se ḍar kar un kī bāt mān lī. ²⁵Lekin ab mehrbānī karke mujhe muāf karen aur mere sāth wāpas āen tāki main āp kī maujūdagī mein Rab kī parastish kar sakūn.” ²⁶Lekin Samuel ne jawāb diya, “Main āp ke sāth wāpas nahīn chalūngā. Āp ne Rab kā kalām radd kiya hai, is lie Rab ne āp ko radd karke bādshāh kā ohdā āp se chhīn liya hai.”

²⁷Samuel muṛ kar wahān se chalne lagā, lekin Sāul ne us ke choḡhe kā dāman itne zor se pakar liya ki wuh phaṭ kar us ke hāth mein rah gaya. ²⁸Samuel bolā, “Jis tarah kaprā phaṭ kar āp ke hāth mein rah gaya bilkul usī tarah Rab ne āj hī Isrāil par āp kā iḳhtiyār āp se chhīn kar kisī aur ko de diya hai, aise shakhs ko jo āp se kahīn behtar hai. ²⁹Jo Isrāil kī shān-o-shaukat hai wuh na jhūṭ boltā, na kabhī apnī soch ko badaltā hai, kyonki wuh insān nahīn ki ek bāt kah kar bād mein use badle.”

³⁰Sāul ne dubārā minnat kī, “Beshak main ne gunāh kiya hai. Lekin barāh-e-karm kam az kam merī qaum ke buzurgoñ aur Isrāil ke sāmne to merī izzat karen. Mere sāth wāpas āen tāki main āp kī maujūdagī meñ Rab āp ke Ḳhudā kī parastish kar sakūñ.”

³¹Tab Samuel mān gayā aur Sāul ke sāth dūstroñ ke pās wāpas āyā. Sāul ne Rab kī parastish kī, ³²phir Samuel ne elān kiya, “Amālīq ke bādshāh Ajāj ko mere pās le āo!” Ajāj itmīnān se Samuel ke pās āyā, kyonki us ne sochā, “Beshak maut kā ḵhatrā ṭal gayā hai.” ³³Lekin Samuel bolā, “Terī talwār se beshumār māen apne bachchoñ se mahrūm ho gai haiñ. Ab terī māñ bhī beaulād ho jāegī.” Yih kah kar Samuel ne wahīñ Jiljāl meñ Rab ke huzūr Ajāj ko talwār se ṭukre ṭukre kar diya.

³⁴Phir wuh Rāmā wāpas chalā gayā, aur Sāul apne ghar gayā jo Jibiyā meñ thā. ³⁵Is ke bād Samuel jite-jī Sāul se kabhī na milā, kyonki wuh Sāul kā mātām kartā rahā. Lekin Rab ko dukh thā ki main ne Sāul ko Isrāil par kyon muqarrar kiya.

Nae Bādshāh Dāūd ko Muqarrar

Kiyā Jātā Hai

16 Ek din Rab Samuel se hamkalām huā, “Tū kab tak Sāul kā mātām karegā? Main ne to use radd karke bādshāh kā ohdā us se le liya hai. Ab menḍhe kā siñg zaitūn ke tel se bhar kar Baitlaham chalā jā. Wahāñ ek ādmī se mil jis kā nām Yassī hai. Kyonki main ne us ke beṭoñ meñ se ek ko chun liya hai ki wuh nayā bādshāh ban jāe.” ²Lekin Samuel ne etarāz kiya, “Main kis tarah jā saktā hūñ? Sāul yih sun kar mujhe mār ḍalegā.” Rab ne jawāb diya, “Ek jawān gāy apne sāth le kar logoñ ko batā de ki main ise Rab ke huzūr qurbān karne ke lie āyā hūñ. ³Yassī ko dāwat de ki wuh qurbānī kī ziyāfat meñ sharīk ho jāe. Āge main tujhe batāūngā ki kyā karnā hai. Main tujhe dikhāūngā ki kis beṭe ko mere lie masah karke chun lenā hai.”

⁴Samuel mān gayā. Jab wuh Baitlaham pahuñch gayā to log chaunk uṭhe. Larazte larazte shahr ke buzurg us se milne āe aur pūchhā, “Ḳhairiyat to hai ki āp hamāre pās ā gae haiñ?” ⁵Samuel ne unheñ tasallī de kar kahā, “Ḳhairiyat hai.

Main Rab ke huzūr qurbānī pesh karne ke lie āyā hūn. Apne āp ko Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas karen aur phir mere sāth qurbānī kī ziyāfat mein sharīk ho jāen.” Samuel ne Yassī aur us ke beṭon ko bhī dāwat dī aur unhen apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karne ko kahā.

⁶Jab Yassī apne beṭon samet qurbānī kī ziyāfat ke lie āyā to Samuel kī nazar Iliyāb par paṛī. Us ne sochā, “Beshak yih wuh hai jise Rab masah karke bādshāh banānā chāhtā hai.” ⁷Lekin Rab ne farmāyā, “Is kī shakl-o-sūrat aur lambe qad se muta’assir na ho, kyonki yih mujhe nāmanzūr hai. Main insān kī nazar se nahīn dekhtā. Kyonki insān zāhirī sūrat par ghaur karke faislā kartā hai jabki Rab ko har ek kā dil sāf sāf nazar ātā hai.”

⁸Phir Yassī ne apne dūstre beṭe Abinadāb ko bulā kar Samuel ke sāmne se guzarne diyā. Samuel bolā, “Nahīn, Rab ne ise bhī nahīn chunā.” ⁹Is ke bād Yassī ne tīsre beṭe Sammā ko pesh kiyā. Lekin yih bhī nahīn chunā gayā thā. ¹⁰Yon Yassī ne apne sāt beṭon ko ek ek karke Samuel ke sāmne se

guzarne diyā. In mein se koī Rab kā chunā huā bādshāh na niklā. ¹¹Āḥhirkār Samuel ne pūchhā, “In ke alāwā koī aur beṭā to nahīn hai?” Yassī ne jawāb diyā, “Sab se chhoṭā beṭā abhī bāqī rah gayā hai, lekin wuh bāhar kheton mein bher-bakriyon kī nigarānī kar rahā hai.” Samuel ne kahā, “Use fauran bulā leñ. Us ke āne tak ham khāne ke lie nahīn baiṭheñge.”

¹²Chunāñche Yassī chhoṭe ko bulā kar andar le āyā. Yih beṭā gorā thā. Us kī āñkhen ḡhūbsūrat aur shakl-o-sūrat qābil-e-tārif thī. Rab ne Samuel ko batāyā, “Yihī hai. Uṭh kar ise masah kar.” ¹³Samuel ne tel se bharā huā menḍhe kā siñg le kar use Dāūd ke sar par unḍel diyā. Sab bhāī maujūd the. Usī waqt Rab kā Rūh Dāūd par nāzil huā aur us kī sārī umr us par ṭhahrā rahā. Phir Samuel Rāmā wāpas chalā gayā.

Dāūd Sāul ko Badrūh se Ārām Dilātā Hai

¹⁴Lekin Rab ke Rūh ne Sāul ko chhoṛ diyā thā. Is ke bajāe Rab kī taraf se ek burī rūh use dahshatzadā karne lagī. ¹⁵Ek din Sāul ke mulāzimon ne us se kahā,

“Allāh kī taraf se ek burī rūh āp ke dil meñ dahshat paidā kar rahī hai. ¹⁶Hamārā āqā apne ḡhādimoñ ko hukm de ki wuh kisī ko ḡhūnḡ lāeñ jo sarod bajā sake. Jab bhī Allāh kī taraf se yih burī rūh āp par āe to wuh apnā sāz bajā kar āp ko sukūn dilāegā.”

¹⁷Sāul ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, aisā hī karo. Kisī ko bulā lāo jo sāz bajāne meñ māhir ho.” ¹⁸Ek mulāzim bolā, “Main ne ek ādmī ko dekhā hai jo ḡhūb bajā saktā hai. Wuh Bait-laham ke rahne wāle Yassī kā beṭā hai. Wuh na sirf mahārat se sarod bajā saktā hai balki baṛā jangjū bhī hai. Yih bhī us kī ek ḡhūbī hai ki wuh har mauqe par samajhdārī se bāt kar saktā hai. Aur wuh ḡhūbsūrat bhī hai. Rab us ke sāth hai.”

¹⁹Sāul ne fauran apne qāsidoñ ko Yassī ke pās bhej kar use ittalā dī, “Apne beṭe Dāūd ko jo bheṛ-bakriyoñ ko sañbhāltā hai mere pās bhej denā.” ²⁰Yih sun kar Yassī ne roṭī, mai kā mashkizā aur ek jawān bakrī gadhe par lād kar Dāūd ke hawāle kar dī aur use Sāul ke darbār meñ bhej diyā.

²¹Is tarah Dāūd Sāul kī ḡhidmat meñ hāzir ho gayā. Wuh bādshāh

ko bahut pasand āyā balki Sāul ko itnā pyārā lagā ki use apnā silāhbardār banā liyā. ²²Sāul ne Yassī ko ittalā bhejī, “Dāūd mujhe bahut pasand āyā hai, is lie use mustaqil taur par merī ḡhidmat karne kī ijāzat deñ.” ²³Aur jab bhī burī rūh Sāul par āti to Dāūd apnā sarod bajāne lagtā. Tab Sāul ko sukūn miltā aur burī rūh us par se dūr ho jātī.

Jāti Jālūt

17 Ek din Filistiyon ne apnī fauj ko Yahūdāh ke shahr Sokā ke qarīb jamā kiyā. Wuh Ifas-dammim meñ ḡhaimāzan hue jo Sokā aur Azīqā ke darmiyān hai. ²Jawāb meñ Sāul ne apnī fauj ko bulā kar Wādī-e-Ailā meñ jamā kiyā. Wahāñ Isrāīl ke mard jang ke lie tartīb se khāṛe hue. ³Yon Filistī ek pahārī par khāṛe the aur Isrāīlī dūsri pahārī par. Un ke bich meñ wādī thī.

⁴Phir Filistī safon se Jāt Shahr kā pahalwān nikal kar Isrāīliyon ke sāmne khāṛā huā. Us kā nām Jālūt thā aur wuh 9 fuṭ se zyādā lambā thā. ⁵Us ne hifāzat ke lie pital kī kaī chizeñ pahan rakhī thin: sar

par khod, dhar par zirābaktar jo 57 kilogrām waznī thā ⁶aur pinḍliyon par baktar. Kandhoñ par pītal kī shamshīr laṭkī huī thī. ⁷Jo nezā wuh pakaṛ kar chal rahā thā us kā dastā khaḍḍī ke shahtīr jaisā moṭā aur lambā thā, aur us ke lohe kī nok kā wazn 7 kilogrām se zyādā thā. Jālūt ke āge āge ek ādmī us kī ḍhāl uṭhāe chal rahā thā.

⁸Jālūt Isrāīlī safon ke sāmne ruk kar garjā, “Tum sab kyon laṛne ke lie saf-ārā ho gae ho? Kyā main Filistī nahīn hūn jabki tum sirf Sāul ke naukar-chākar ho? Chalo, ek ādmī ko chun kar use yahān nīche mere pās bhej do. ⁹Agar wuh mujh se laṛ sake aur mujhe mār de to ham tumhāre ḡhulām ban jāenge. Lekin agar main us par ḡhālīb ā kar use mār ḍālūn to tum hamāre ḡhulām ban jāoge. ¹⁰Āj main Isrāīlī safon kī badnāmī karke unheñ chailenḡ kartā hūn ki mujhe ek ādmī do jo mere sāth laṛe.” ¹¹Jālūt kī yih bāteñ sun kar Sāul aur tamām Isrāīlī ghabrā gae. Aur un par dahshat tāri ho gai.

Dāūd Bhāiyon se Milne ke lie

Fauj ke pās Jātā Hai

¹²Us waqt Dāūd kā bāp Yassī kāfī būṛhā ho chukā thā. Us ke kul 8 beṭe the, aur wuh Ifrātā ke ilāqe ke Bait-laham meñ rahtā thā. ¹³Lekin us ke tīn sab se baṛe beṭe Filistiyon se laṛne ke lie Sāul kī fauj meñ bhartī ho gae the. Sab se baṛe kā nām Iliyāb, dūsre kā Abīnadāb aur tīsre kā Sammā thā. ¹⁴⁻¹⁵Dāūd to sab se chhoṭā bhāi thā. Wuh dūsron kī tarah pūrā waqt Sāul ke pās na guzār sakā, kyonki use bāp kī bheṛ-bakriyon ko sañbhālne kī zimmedāri dī gai thī. Is lie wuh ātā jātā rahā. Chunāñche wuh maujūd nahīn thā ¹⁶jab Jālūt 40 din subh-o-shām Isrāīliyon kī safon ke sāmne khaṛe ho kar unheñ chailenḡ kartā rahā.

¹⁷Ek din Yassī ne Dāūd se kahā, “Beṭā, apne bhāiyon ke pās kaimp meñ jā kar un kā patā karo. Bhune hue anāj ke yih 16 kilogrām aur yih das roṭiyāñ apne sāth le kar jaldī jaldī udhar pahuñch jāo. ¹⁸Panīr kī yih das ṭikkīyāñ un ke kaptān ko de denā. Bhāiyon kā hāl mālūm karke un kī koī chīz wāpas le āo tāki mujhe tasallī ho jāe ki wuh ṭhik

hain. ¹⁹Wuh Wādī-e-Ailā meñ Sāul aur Isrāīlī fauj ke sāth Filistiyon se laṛ rahe hain.” ²⁰Agle din subah-sawere Dāūd ne rewaṛ ko kisī aur ke sapurd karke sāmān uṭhāyā aur Yassi kī hidāyat ke mutābiq chalā gayā. Jab wuh kaimp ke pās pahunch gayā to Isrāīlī faujī nāre lagā lagā kar maidān-e-jang ke lie nikal rahe the. ²¹Wuh laṛne ke lie tartīb se khaṛe ho gae. Aur dūsri taraf Filistī safeñ bhī taiyār huñ. ²²Yih dekh kar Dāūd ne apnī chizeñ us ādmī ke pās chhoṛ diñ jo lashkar ke sāmān kī nigarānī kar rahā thā, phir bhāg kar maidān-e-jang meñ bhāiyon se milne chalā gayā.

Wuh abhī un kā hāl pūchh hī rahā thā ²³ki Jāti Jālūt māmūl ke mutābiq Filistiyon kī safon se nikal kar Isrāīliyon ke sāmne wuhī tanz kī bāteñ bakne lagā. Dāūd ne bhī us kī bāteñ sunīñ. ²⁴Jālūt ko dekhte hī Isrāīliyon ke roñgte khaṛe ho gae. Aur wuh bhāg kar ²⁵āpas meñ kahne lage, “Kyā āp ne is ādmī ko hamārī taraf baṛhte hue dekhā? Suneñ ki wuh kis tarah hamārī badnāmī karke hameñ chailenṛ kar rahā hai. Bādshāh ne elān kiya hai ki jo shaṅhs ise mār de use baṛā ajr milegā. Shahzādī se us

kī shādī hogī, aur āindā us ke bāp ke ḳhāndān ko ṭaiks nahiñ denā paregā.”

²⁶Dāūd ne sāth wāle faujiyon se pūchhā, “Kyā kah rahe hain? Us ādmī ko kyā inām milegā jo is Filistī ko mār kar hamārī qaum kī ruswāi dūr karegā? Yih nāmaḳhtūn Filistī kaun hai ki zindā Ḳhudā kī fauj kī badnāmī karke use chailenṛ kare!” ²⁷Logoñ ne dubārā Dāūd ko batāyā ki bādshāh us ādmī ko kyā degā jo Jālūt ko mār dālegā.

²⁸Jab Dāūd ke baṛe bhāi Iliyāb ne Dāūd kī bāteñ sunīñ to use ḡhussā āyā aur wuh use jhiṛakne lagā, “Tū kyon āyā hai? Bayābān meñ apnī chand ek bheṛ-bakriyon ko kis ke pās chhoṛ āyā hai? Main terī shoḳhī aur dil kī sharārat ḳhūb jāntā huñ. Tū sirf jang kā tamāshā deḳhne āyā hai!” ²⁹Dāūd ne pūchhā, “Ab mujh se kyā ḡhalti hui? Main ne to sirf sawāl pūchhā.” ³⁰Wuh us se muṛ kar kisī aur ke pās gayā aur wuhī bāt pūchhne lagā. Wuhī jawāb milā.

Hathiyār kā Chunāo

³¹Dāūd kī yih bāteñ sun kar kisī ne Sāul ko ittalā di. Sāul ne use fauran

bulāyā. ³²Dāūd ne bādshāh se kahā, “Kisī ko is Filistī kī wajah se himmat nahīn hārnā chāhie. Maiñ us se laṛūngā.” ³³Sāūl bolā, “Āp? Āp jaisā laṛkā kis tarah us kā muqābalā kar saktā hai? Āp to abhī bachche se ho jabki wuh tajrabākār jangjū hai jo jawānī se hathiyār istemāl kartā āyā hai.”

³⁴Lekin Dāūd ne isrār kiya, “Maiñ apne bāp kī bheṛ-bakriyon kī nigarānī kartā hūñ. Jab kabhī koī sherbabar yā rīchh rewaṛ kā jānwar chhīn kar bhāg jātā ³⁵to maiñ us ke pīchhe jātā aur use mār mār kar bheṛ ko us ke muñh se chhuṛā letā thā. Agar sher yā rīchh jawāb meñ mujh par hamlā kartā to maiñ us ke sar ke bāloñ ko pakaṛ kar use mār detā thā. ³⁶Is tarah āp ke kḥādim ne kaī sheron aur rīchhon ko mār ḍālā hai. Yih nāmaḥtūn bhī un kī tarah halāk ho jāegā, kyonki us ne zindā Kḥudā kī fauj kī badnāmī karke use chaileñj kiya hai. ³⁷Jis Rab ne mujhe sher aur rīchh ke panje se bachā liyā hai wuh mujhe is Filistī ke hāth se bhī bachāegā.”

Sāūl bolā, “Ṭhīk hai, jāen aur Rab āp ke sāth ho.” ³⁸Us ne Dāūd ko apnā zirābaktar aur pītal kā kḥod pahnāyā. ³⁹Phir Dāūd ne Sāūl kī

talwār bāndh kar chalne kī koshish kī. Lekin use bahut mushkil lag rahā thā. Us ne Sāūl se kahā, “Maiñ yih chīzen pahan kar nahīn laṛ saktā, kyonki maiñ in kā ādī nahīn hūñ.” Unheñ utār kar ⁴⁰us ne nadi se pāñch chikne chikne patthar chun kar unheñ apnī charwāhe kī thailī meñ ḍāl liyā. Phir charwāhe kī apnī lāṭhī aur falāḥhan pakaṛ kar wuh Filistī se laṛne ke lie Isrāīlī safon se niklā.

Dāūd kī Fatah

⁴¹Jālūt Dāūd kī jānib barhā. Dhāl ko uṭhāne wālā us ke āge āge chal rahā thā. ⁴²Us ne hiqāratāmez nazaron se Dāūd kā jāyzā liyā, kyonki wuh gorā aur kḥūbsūrat naujawān thā. ⁴³Wuh garjā, “Kyā maiñ kuttā hūñ ki tū lāṭhī le kar merā muqābalā karne āyā hai?” Apne dewatāon ke nām le kar wuh Dāūd par lānat bhej kar ⁴⁴chillāyā, “Idhar ā tāki maiñ terā gosht parindoñ aur janglī jānwaron ko khilāūñ.”

⁴⁵Dāūd ne jawāb diyā, “Āp talwār, nezā aur shamshīr le kar merā muqābalā karne āe haiñ, lekin maiñ Rabbul-afwāj kā nām le kar ātā hūñ, usī kā nām jo Isrāīlī fauj

kā Ḳhudā hai. Kyonki āp ne usī ko chailenj kiyā hai. ⁴⁶Āj hī Rab āp ko mere hāth mein kar degā, aur main āp kā sar qalam kar dūngā. Isī din main Filistī faujiyon kī lāshein parindon aur janglī jānwaron ko khilā dūngā. Tab tamām duniyā jān legī ki Isrāil kā Ḳhudā hai. ⁴⁷Sab jo yahān maujūd hai jān leñge ki Rab ko hamen bachāne ke lie talwār yā neze kī zarūrat nahīn hotī. Wuh ḳhud hī jang kar rahā hai, aur wuhī āp ko hamāre qabze mein kar degā.”

⁴⁸Jālūt Dāūd par hamlā karne ke lie āge barhā, aur Dāūd bhī us kī taraf dauṛā. ⁴⁹Chalte chalte us ne apnī thailī se patthar nikālā aur use falāḳhan mein rakh kar zor se chalāyā. Patthar uṛtā uṛtā Filistī ke mātھے par jā lagā. Wuh khoparī mein dhañs gayā, aur pahalwān muñh ke bal gir gayā. ⁵⁰⁻⁵¹Yon Dāūd falāḳhan aur patthar se Filistī par ghālīb āyā. Us ke hāth mein talwār nahīn thī. Tab us ne Jālūt kī taraf dauṛ kar usī kī talwār miyān se khīnch kar Filistī kā sar kāt ḳālā.

Jab Filistiyon ne dekhā ki hamārā pahalwān halāk ho gayā hai to wuh bhāg nikle. ⁵²Isrāil aur Yahūdāh ke mard fatah ke nāre lagā lagā kar Filistiyon par ṭūṭ parē. Un

kā tāqqub karte karte wuh Jāt aur Aqrūn ke darwāzon tak pahunch gae. Jo rāstā Shāraim se Jāt aur Aqrūn tak jātā hai us par har taraf Filistiyon kī lāshein nazar āin. ⁵³Phir Isrāiliyon ne wāpas ā kar Filistiyon kī chhoṛī huī lashkargāh ko lūṭ liyā.

⁵⁴Bād mein Dāūd Jālūt kā sar Yarūshalam ko le āyā. Filistī ke hathiyār us ne apne ḳhaime mein rakh lie.

Sāul Dāūd ke Ḳhāndān

kā Patā Kartā Hai

⁵⁵Jab Dāūd Jālūt se lañe gayā to Sāul ne fauj ke kamāñdar Abinair se pūchhā, “Is jawān ādmī kā bāp kaun hai?” Abinair ne jawāb diyā, “Āp kī hayāt kī qasam, mujhe mālūm nahīn.” ⁵⁶Bādshāh bolā, “Phir patā karen!” ⁵⁷Jab Dāūd Filistī kā sar qalam karke wāpas āyā to Abinair use bādshāh ke pās lāyā. Dāūd abhī Jālūt kā sar uṭhāe phir rahā thā. ⁵⁸Sāul ne pūchhā, “Āp kā bāp kaun hai?” Dāūd ne jawāb diyā, “Main Bait-laham ke rahne wāle āp ke ḳhādim Yassī kā beṭā hūn.”

Dāūd aur Yūnatan kī Dostī

18 Is guftgū ke bād Dāūd kī mulāqāt bādshāh ke beṭe Yūnatan se huī. Un meñ fauran gahrī dostī paidā ho gai, aur Yūnatan Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhne lagā. ²Us din se Sāūl ne Dāūd ko apne darbār meñ rakh liyā aur use bāp ke ghar wāpas jāne na diyā. ³Aur Yūnatan ne Dāūd se ahd bāndhā, kyonki wuh Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhtā thā. ⁴Ahd kī tasdīq ke lie Yūnatan ne apnā choḡhā utār kar use apne zirābaktar, talwār, kamān aur peṭī samet Dāūd ko de diyā.

⁵Jahān bhī Sāūl ne Dāūd ko laṛne ke lie bhejā wahān wuh kāmyāb huā. Yih dekh kar Sāūl ne use fauj kā baṛā afsar banā diyā. Yih bāt awām aur Sāūl ke afsaroñ ko pasand āī.

Sāūl Dāūd se Hasad Kartā Hai

⁶Jab Dāūd Filistiyōñ ko shikast dene se wāpas āyā to tamām shahroñ se aurateñ nikal kar Sāūl Bādshāh se milne āīn. Daf aur sāz bajāte hue wuh k̄hushī ke gīt gā gā kar nāchne lagīñ. ⁷Aur nāchte nāchte wuh gāti rahīñ, “Sāūl ne to

hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār.”

⁸Sāūl baṛe ḡhusse meñ ā gayā, kyonki auratoñ kā gīt use nihāyat burā lagā. Us ne sochā, “Un kī nazar meñ Dāūd ne das hazār halāk kie jabki main ne sirf hazār. Ab sirf yih bāt rah gai hai ki use bādshāh muqarrar kiyā jāe.” ⁹Us waqt se Sāūl Dāūd ko shak kī nazar se dekhne lagā. ¹⁰⁻¹¹Agle din Allāh ne dubārā Sāūl par burī rūh āne dī, aur wuh ghar ke andar wajd kī hālat meñ ā gayā. Dāūd māmūl ke mutābiq sāz bajāne lagā tāki bādshāh ko sukūn mile. Sāūl ke hāth meñ nezā thā. Achānak us ne use phaiñk kar Dāūd ko diwār ke sāth chhed ḡalne kī koshish kī. Lekin Dāūd ek taraf haṭ kar bach niklā. Ek aur dafā aisā huā, lekin Dāūd phir bach gayā.

¹²Yih dekh kar Sāūl Dāūd se ḡarne lagā, kyonki us ne jān liyā ki Rab mujhe chhoṛ kar Dāūd kā hāmī ban gayā hai. ¹³Āk̄hirkār us ne Dāūd ko darbār se dūr karke hazār faujiyōñ par muqarrar kar diyā. In ādmiyōñ ke sāth Dāūd muḡhtalif jangoñ ke lie nikaltā rahā. ¹⁴Aur jo kuchh bhī wuh kartā us meñ kāmyāb rahtā, kyonki Rab us ke

sāth thā. ¹⁵Jab Sāul ne dekhā ki Dāūd ko kitnī zyādā kāmyābī hui hai to wuh us se mazīd ḍar gayā. ¹⁶Lekin Isrāīl aur Yahūdāh ke bāqī log Dāūd se bahut muhabbat rakhte the, kyonki wuh har jang mein nikalte waqt se le kar ghar wāpas āte waqt tak un ke āge āge chaltā thā.

Dāūd Sāul kā Dāmād Ban Jātā Hai

¹⁷Ek din Sāul ne Dāūd se bāt kī, “Main apnī baṛī beṭī Mīrab kā rishtā āp ke sāth bāndhnā chāhtā hūn. Lekin pahle sābit karen ki āp achchhe faujī hain, jo Rab kī jangon mein khūb hissā le.” Lekin dil hī dil mein Sāul ne sochā, “Khud to main Dāūd par hāth nahīn uṭhāūngā, behtar hai ki wuh Filistiyon ke hāthon mārā jāe.” ¹⁸Lekin Dāūd ne etarāz kiyā, “Main kaun hūn ki bādshāh kā dāmād banūn? Isrāīl mein to mere khāndān aur ābāi kunbe kī koī haisiyat nahīn.”

¹⁹To bhī shādī kī taiyāriyān kī gāin. Lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to Sāul ne Mīrab kī shādī ek aur ādmī banām Adriyel Mahūlāti se karwā dī.

²⁰Itne mein Sāul kī chhoṭī beṭī Mīkal Dāūd se muhabbat karne lagī. Jab Sāul ko is kī khabar mili to wuh khush huā. ²¹Us ne sochā, “Ab main beṭī kā rishtā us ke sāth bāndh kar use yon phansā dūngā ki wuh Filistiyon se larṭe larṭe mar jāegā.” Dāūd se us ne kahā, “Āj āp ko merā dāmād banane kā dubārā mauqā milegā.”

²²Phir us ne apne mulāzimon ko hukm diyā ki wuh chupke se Dāūd ko batāen, “Sunen, āp bādshāh ko pasand hain, aur us ke tamām afsar bhī āp ko pyār karte hain. Āp zarūr bādshāh kī peshkash qabūl karke us kā dāmād ban jāen.” ²³Lekin Dāūd ne etarāz kiyā, “Kyā āp kī dānist mein bādshāh kā dāmād bananā chhoṭī-sī bāt hai? Main to gharīb ādmī hūn, aur merī koī haisiyat nahīn.”

²⁴Mulāzimon ne bādshāh ke pās wāpas jā kar use Dāūd ke alfāz batāe. ²⁵Sāul ne unhen phir Dāūd ke pās bhej kar use ittalā dī, “Bādshāh mahr ke lie paise nahīn māngtā balki yih ki āp un ke dushmanon se badlā le kar 100 Filistiyon ko qatl kar den. Sabūt ke taur par āp ko un kā khatnā karke jild kā kaṭā huā hissā bādshāh ke

pās lānā paṛegā.” Shart kā maqsad yih thā ki Dāūd Filistiyon ke hāthon mārā jāe.

²⁶Jab Dāūd ko yih khabar mili to use Sāul kī peshkash pasand āi. Muqarrarā waqt se pahle ²⁷us ne apne ādmiyon ke sāth nikal kar 200 Filistiyon ko mār diyā. Lāshon kā khatnā karke wuh jild ke kul 200 tukṛe bādshāh ke pās lāyā tāki bādshāh kā dāmād bane. Yih dekh kar Sāul ne us kī shādī Mīkal se karwā dī.

²⁸Sāul ko mānanā paṛā ki Rab Dāūd ke sāth hai aur ki merī beṭī Mīkal use bahut pyār kartī hai. ²⁹Tab wuh Dāūd se aur bhī ḍarne lagā. Is ke bād wuh jīte-jī Dāūd kā dushman banā rahā. ³⁰Un dinon mein Filistī sardār Isrāil se laṛte rahe. Lekin jab bhī wuh jang ke lie nikle to Dāūd Sāul ke bāqī afsaron kī nisbat zyādā kāmyāb hotā thā. Natīje mein us kī shohrat pūre mulk mein phail gaī.

Yūnatan Dāūd kī Sifārish

Kartā Hai

19 Ab Sāul ne apne beṭe Yūnatan aur tamām mulāzimon ko sāf batāyā ki Dāūd

ko halāk karnā hai. Lekin Dāūd Yūnatan ko bahut pyārā thā, ²is lie us ne use āgāh kiyā, “Merā bāp ap ko mār dene ke mawāqe dhūnd rahā hai. Kal subah khabardār raheñ. Kahiñ chhup kar merā intazār kareñ. ³Phir main apne bāp ke sāth shahr se nikal kar ap ke qarīb se guzarūnga. Wahāñ main un se ap kā muāmalā chheṛ kar mālūm karūnga ki wuh kyā irādā rakhte haiñ. Jo kuchh bhī wuh kaheñge main ap ko batā dūngā.”

⁴Aglī subah jab Yūnatan ne apne bāp se bāt kī to us ne Dāūd kī sifārish karke kahā, “Bādshāh apne kḥādim Dāūd kā gunāh na kareñ, kyonki us ne ap kā gunāh nahīn kiyā balki hameshā ap ke lie fāydāmand rahā hai. ⁵Usī ne apnī jān ko khatre mein ḍāl kar Filistī ko mār ḍālā, aur Rab ne us ke wasīle se tamām Isrāil ko baṛī najāt baḥshī. Us waqt ap kḥud bhī sab kuchh dekh kar kḥush hue. To phir ap gunāh karke us jaise bequsūr ādmī ko kyon bilāwajah marwānā chāhte haiñ?”

⁶Yūnatan kī bāteñ sun kar Sāul mān gayā. Us ne wādā kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam, Dāūd ko mārā nahīn jāegā.” ⁷Bād mein Yūnatan

ne Dāūd ko bulā kar use sab kuchh batāyā, phir use Sāul ke pās lāyā. Tab Dāūd pahle kī tarah bādshāh kī khidmat karne lagā.

Sāul kā Dāūd par Dūsrā Hamlā

⁸Ek bār phir jang chhiṛ gāī, aur Dāūd nikal kar Filistiyon se laṛā. Is dafā bhī us ne unheñ yon shikast dī ki wuh farār ho gae. ⁹Lekin ek din jab Sāul apnā nezā pakare ghar meñ baiṭhā thā to Allāh kī bheji hui burī rūh us par ghālib āī. Us waqt Dāūd sarod bajā rahā thā. ¹⁰Achānak Sāul ne neze ko phaiṅk kar Dāūd ko diwār ke sāth chhed ḍālne kī koshish kī. Lekin wuh ek taraf haṭ gayā aur nezā us ke qarib se guzar kar diwār meñ dhañs gayā. Dāūd bhāg gayā aur us rāt Sāul ke hāth se bach gayā.

¹¹Sāul ne fauran apne ādmiyon ko Dāūd ke ghar ke pās bhej diyā tāki wuh makān kī pahrādārī karke Dāūd ko subah ke waqt qatl kar deñ. Lekin Dāūd kī biwi Mīkal ne us ko āgāh kar diyā, “Āj rāt ko hī yahān se chale jāeñ, warnā āp nahīn bacheñge balki kal subah hī mār die jāeñge.” ¹²Chunāñche Dāūd ghar kī khiṛkī meñ se niklā,

aur Mīkal ne utarne meñ us kī madad kī. Tab Dāūd bhāg kar bach gayā.

¹³Mīkal ne Dāūd kī chārpāi par but rakh kar us ke sar par bakriyon ke bāl lagā die aur bāqī hisse par kambal bichhā diyā. ¹⁴Jab Sāul ke ādmī Dāūd ko pakare ke lie āe to Mīkal ne kahā, “Wuh bīmār hai.” ¹⁵Faujiyon ne Sāul ko ittalā dī to us ne unheñ hukm diyā, “Use chārpāi samet hī mere pās le āo tāki use mār dūñ.”

¹⁶Jab wuh Dāūd ko le jāne ke lie āe to kyā deḳhte haiñ ki us kī chārpāi par but paṛā hai jis ke sar par bakriyon ke bāl lage haiñ. ¹⁷Sāul ne apnī beṭī ko bahut jhiṛkā, “Tū ne mujhe is tarah dhokā de kar mere dushman kī farār hone meñ madad kyon kī? Terī hī wajah se wuh bach gayā.” Mīkal ne jāwāb diyā, “Us ne mujhe dhamkī dī ki main tujhe qatl kar dūngā agar tū farār hone meñ merī madad na kare.”

Dāūd Rāmā meñ Samuel ke pās

¹⁸Is tarah Dāūd bach niklā. Wuh Rāmā meñ Samuel ke pās farār huā aur use sab kuchh sunāyā jo Sāul

ne us ke sāth kiyā thā. Phir donoñ mil kar Nayot chale gae. Wahāñ wuh ṭhahre. ¹⁹Sāul ko ittālā dī gai, “Dāūd Rāmā ke Nayot meñ ṭhahrā huā hai.” ²⁰Us ne fauran apne ādmiyoñ ko use pakaṛne ke lie bhej diyā. Jab wuh pahuñche to dekhā ki nabiyōñ kā pūrā guroh wahāñ nabuwwat kar rahā hai, aur Samuel ḵhud un kī rāhnumāi kar rahā hai. Unheñ deḵhte hī Allāh kā Rūh Sāul ke ādmiyoñ par nāzil huā, aur wuh bhī nabuwwat karne lage. ²¹Sāul ko is bāt kī ḵhabar milī to us ne mazid ādmiyoñ ko Rāmā bhej diyā. Lekin wuh bhī wahāñ pahuñchte hī nabuwwat karne lage. Sāul ne tīsri bār ādmiyoñ ko bhej diyā, lekin yihi kuchh un ke sāth bhī huā.

²²Āḵhir meñ Sāul ḵhud Rāmā ke lie rawānā huā. Chalthe chalthe wuh sīkū ke baṛe hauz par pahuñchā. Wahāñ us ne logoñ se pūchhā, “Dāūd aur Samuel kahāñ haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Rāmā kī ābādī Nayot meñ.”

²³Sāul abhī Nayot nahīñ pahuñchā thā ki Allāh kā Rūh us par bhī nāzil huā, aur wuh nabuwwat karte karte Nayot pahuñch gayā. ²⁴Wahāñ wuh apne kaproñ ko utār kar Samuel

ke sāmne nabuwwat kartā rahā. Nabuwwat karte karte wuh zamīn par leṭ gayā aur wahāñ pūre din aur pūrī rāt paṛā rahā. Isī wajah se yih qaul mashhūr huā, “Kyā Sāul ko bhī nabiyōñ meñ shumār kiyā jātā hai?”

Dāūd aur Yūnatan Ahd

Bāndhte Haiñ

20 Ab Dāūd Rāmā ke Nayot se bhī bhāg gayā. Chupke se wuh Yūnatan ke pās āyā aur pūchhā, “Mujh se kyā ḡhaltī huī hai? Merā kyā qusūr hai? Mujh se āp ke bāp ke ḵhilāf kyā jurm sarzad huā hai ki wuh mujhe qatl karnā chāhte haiñ?”

²Yūnatan ne etarāz kiyā, “Yih kabhī nahīñ ho saktā! Āp nahīñ mareñge. Merā bāp to mujhe hameshā sab kuchh batā detā hai, ḵhāh bāt baṛī ho yā chhoṭī. To phir wuh aisā koī mansūbā mujh se kyoñ chhupāe? Āp kī yih bāt sarāsar ḡhalat hai.”

³Lekin Dāūd ne qasam khā kar isrār kiyā, “Zāhir hai ki āp ko is ke bāre meñ ilm nahīñ. Āp ke bāp ko sāf mālūm hai ki maiñ āp ko pasand hūñ. ‘Wuh to sochte hoñge,

Yūnatan ko is bāt kā ilm na ho, warnā wuh dukh mahsūs karegā.’ Lekin Rab kī aur āp kī jān kī qasam, main̄ baṛe khatre meñ hūñ, aur maut se bachnā mushkil hī hai.”

⁴Yūnatan ne kahā, “Mujhe batāeñ ki main̄ kyā karūñ to main̄ use karūnga.” ⁵Tab Dāūd ne apnā mansūbā pesh kiya. “Kal Nae Chāñd kī Īd hai, aur bādshāh tawaqo kareñge ki main̄ un kī ziyāfat meñ sharik hūñ. Lekin is martabā mujhe parson̄ shām tak bāhar khule maidān meñ chhupā rahne kī ijāzat deñ. ⁶Agar āp ke bāp merā patā kareñ to unheñ kah denā, ‘Dāūd ne baṛe zor se mujh se apne shahr Bait-laham ko jāne kī ijāzat māngī. Use baṛī jaldī thī, kyon̄ki us kā pūrā khandān apnī sālānā qurbānī chaṛhānā chāhtā hai.’ ⁷Agar āp ke bāp jawāb deñ ki thīk hai to phir mālūm hogā ki khatrā ṭal gayā hai. Lekin agar wuh baṛe ḡhusse meñ ā jāeñ to yaqīn jāneñ ki wuh mujhe nuqsān pahuñchāne kā irādā rakhte haiñ. ⁸Barāh-e-karm mujh par mehrbānī karke yād rakheñ ki āp ne Rab ke sāmne apne kḥādim se ahd bāndhā hai. Agar main̄ wāqāi qusūrwar ṭahrūñ to āp kḥud mujhe mār

ḍāleñ. Lekin kisī sūrat meñ bhī mujhe apne bāp ke hawāle na kareñ.”

⁹Yūnatan ne jawāb diyā, “Fikr na kareñ, main̄ kabhī aisā nahīñ karūnga. Jab bhī mujhe ishārā mil jāe ki merā bāp āp ko qatl karne kā irādā rakhtā hai to main̄ zarūr āp ko fauran ittalā dūngā.” ¹⁰Dāūd ne pūchhā, “Agar āp ke bāp ḡhusse meñ jawāb deñ to kaun mujhe khabar pahuñchāega?”

¹¹Yūnatan ne jawāb meñ kahā, “Āeñ ham nikal kar khule maidān meñ jāeñ.” Donoñ nikle ¹²to Yūnatan ne Dāūd se kahā, “Rab Isrāīl ke Kḥudā kī qasam, parson̄ is waqt tak main̄ apne bāp se bāt mālūm kar lūngā. Agar wuh āp ke bāre meñ achchhī soch rakhe aur main̄ āp ko ittalā na dūñ ¹³to Rab mujhe saḡht sazā de. Lekin agar mujhe patā chale ki merā bāp āp ko mār dene par tulā huā hai to main̄ āp ko is kī ittalā bhī dūngā. Is sūrat meñ main̄ āp ko nahīñ rokūngā balki āp ko salāmatī se jāne dūngā. Rab usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh pahle mere bāp ke sāth thā. ¹⁴Lekin darḡhāst hai ki mere jīte-jī mujh par Rab kī-sī mehrbānī kareñ tāki main̄

mar na jāūn. ¹⁵Mere kḥāndān par bhī hameshā tak mehrbānī karen. Wuh kabhī bhī āp kī mehrbānī se mahrūm na ho jāe, us waqt bhī nahīn jab Rab ne āp ke tamām dushmanon ko rū-e-zamīn par se miṭā diyā hogā.”

¹⁶Chunāñche Yūnatan ne Dāūd se ahd bāndh kar kahā, “Rab Dāūd ke dushmanon se badlā le.”

¹⁷Wuh bolā, “Qasam khāen kī āp yih ahd utne pukhtā irāde se qāym rakheñge jitnī āp mujh se muhabbat rakhte haiñ.” Kyonki Yūnatan Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhtā thā.

¹⁸Phir Yūnatan ne apnā mansūbā pesh kiyā. “Kal to Nae Chānd kī Īd hai. Jaldī se patā chalegā kī āp nahīn āe, kyonki āp kī kursī kḥālī rahegi. ¹⁹Is lie parson shām ke waqt khule maidān meñ wahān chale jāen jahān pahle chhup gae the. Patthar ke dher ke qarīb baiṭh jāen. ²⁰Us waqt main ghar se nikal kar tīn tīr patthar ke dher kī taraf chalāūngā goyā meñ kisī chīz ko nishānā banā kar mashq kar rahā hūn. ²¹Phir main laṛke ko tiroñ ko le āne ke lie bhej dūngā. Agar main use batā dūn, ‘Tīr urlī taraf paṛe haiñ, unheñ jā kar le āo’ to āp kḥauf

khāe baḡhair chhupne kī jagah se nikal kar mere pās ā sakeñge. Rab kī hayāt kī qasam, is sūrat meñ koī kḥatrā nahīn hogā. ²²Lekin agar main laṛke ko batā dūn, ‘Tīr parli taraf paṛe haiñ’ to āp ko fauran hijrat karnī paṛegī. Is sūrat meñ Rab kḥud āp ko yahān se bhej rahā hogā. ²³Lekin jo bāteñ ham ne āj āpas meñ kī haiñ Rab kḥud hameshā tak in kā gawāh rahe.”

Sāul kī Dāūd se Alāniyā Dushmanī

²⁴Chunāñche Dāūd khule maidān meñ chhup gayā. Nae chānd kī Īd āi to bādshāh ziyāfat ke lie baiṭh gayā. ²⁵Māmūl ke mutābiq wuh dīwār ke pās baiṭh gayā. Abinair us ke sāth baiṭhā thā aur Yūnatan us ke muqābil. Lekin Dāūd kī jagah kḥālī rahī.

²⁶Us din Sāul ne bāt na chheṛī, kyonki us ne sochā, “Dāūd kisī wajah se nāpāk ho gayā hogā, is lie nahīn āyā.”

²⁷Lekin agle din jab Dāūd kī jagah phir kḥālī rahī to Sāul ne Yūnatan se pūchhā, “Yassī kā beṭā na to kal, na āj ziyāfat meñ sharīk huā hai. Kyā wajah hai?” ²⁸Yūnatan ne jawāb diyā, “Dāūd ne baṛe zor

se mujh se Bait-laham jāne kī ijāzat māṅgī. ²⁹Us ne kahā, ‘Mehrbānī karke mujhe jāne deñ, kyonki merā ḵhāndān ek ḵhās qurbānī chaṛhā rahā hai, aur mere bhāī ne mujhe āne kā hukm diyā hai. Agar āp ko manzūr ho to barāh-e-karm mujhe apne bhāiyon ke pās jāne kī ijāzat deñ.’ Yihī wajah hai ki wuh bādshāh kī ziyāfat meñ sharik nahīn huā.”

³⁰Yih sun kar Sāul āpe se bāhar ho gayā. Wuh garjā, “Harāmzāde! Mujhe ḵhūb mālūm hai ki tū ne Dāūd kā sāth diyā hai. Sharm kī bāt hai, tere lie aur terī mān ke lie. ³¹Jab tak Yassī kā beṭā zindā hai tab tak na tū aur na terī bādshāhat qāym rahegī. Ab jā, use le ā, kyonki use marnā hī hai.”

³²Yūnatan ne kahā, “Kyon? Us ne kyā kiyā jo sazā-e-maut ke lāyq hai?” ³³Jawāb meñ Sāul ne apnā nezā zor se Yūnatan kī taraf phaiñk diyā tāki use mār ḍāle. Yih dekh kar Yūnatan ne jān liyā ki Sāul Dāūd ko qatl karne kā puḵhtā irādā rakhtā hai. ³⁴Baṛe ḡhusse ke ālam meñ wuh khaṛā huā aur chalā gayā. Us din us ne khānā khāne se inkār kiyā. Use bahut dukh thā ki merā

bāp Dāūd kī itnī be’izzatī kar rahā hai.

³⁵Agle din Yūnatan subah ke waqt ghar se nikal kar khule maidān meñ us jagah ā gayā jahān Dāūd se milnā thā. Ek laṛkā us ke sāth thā. ³⁶Us ne laṛke ko hukm diyā, “Chalo, us taraf bhāgnā shurū karo jis taraf main tiron ko chalāūṅgā tāki tujhe mālūm ho ki wuh kahān haiñ.” Chunāñche laṛkā daurne lagā, aur Yūnatan ne tīr itne zor se chalāyā ki wuh us se āge kahīn dūr jā girā. ³⁷Jab laṛkā tīr ke qarīb pahuñch gayā to Yūnatan ne āwāz dī, “Tīr parlī taraf hai. ³⁸Jaldī karo, bhāg kar āge niklo aur na ruko!” Phir laṛkā tīr ko uṭhā kar apne mālik ke pās wāpas ā gayā. ³⁹Wuh nahīn jāntā thā ki is ke pīchhe kyā maqsad hai. Sirf Yūnatan aur Dāūd ko ilm thā.

⁴⁰Phir Yūnatan ne kamān aur tiron ko laṛke ke sapurd karke use hukm diyā, “Jāo, sāmān le kar shahr meñ wāpas chale jāo.” ⁴¹Laṛkā chalā gayā to Dāūd patthar ke ḍher ke junūb se nikal kar Yūnatan ke pās āyā. Tīn martabā wuh Yūnatan ke sāmne muñh ke bal jhuk gayā. Ek dūsre ko chūm kar donoñ ḵhūb roe, ḵhāskar Dāūd.

⁴²Phir Yūnatan bolā, “Salāmatī se jāeñ! Aur kabhī wuh wāde na bhūleñ jo ham ne Rab kī qasam khā kar ek dūsre se kie haiñ. Yih ahd āp ke aur mere aur āp kī aur merī aulād ke darmiyān hameshā qāym rahe. Rab khud hamārā gawāh hai.”

Phir Dāūd rawānā huā, aur Yūnatan shahr ko wāpas chalā gayā.

Dāūd Nob meñ Aḡhīmalik

ke pās Ṭhahartā Hai

21 Dāūd Nob meñ Aḡhīmalik Imām ke pās gayā. Aḡhīmalik kānp̄te hue us se milne ke lie āyā aur pūchhā, “Āp akele kyon āe haiñ? Koī āp ke sāth nahīñ.” ²Dāūd ne jawāb diyā, “Bādshāh ne mujhe ek khās zimmedārī dī hai jis kā zikr tak karnā manā hai. Kisī ko bhī is ke bāre meñ jānanā nahīñ chāhie. Main ne apne ādmiyon ko hukm diyā hai ki fulān fulān jagah par merā intazār kareñ. ³Ab mujhe zarā batāeñ ki khāne ke lie kyā mil saktā hai? Mujhe pāñch roṭiyān de deñ, yā jo kuchh bhī āp ke pās hai.”

⁴Imām ne jawāb diyā, “Mere pās ām roṭī nahīñ hai. Main āp ko sirf Rab ke lie maḡhsūsshudā roṭī de saktā hūñ. Shart yih hai ki āp ke ādmī pichhle dinoñ meñ auraton se hambistar na hue hoñ.” ⁵Dāūd ne use tasallī de kar kahā, “Fikr na kareñ. Pahle kī tarah hamēñ is muhimm ke daurān bhī auraton se dūr rahnā paṛā hai. Mere fauji ām muhimmon ke lie bhī apne āp ko pāk rakhte haiñ, to is dafā wuh kahīñ zyādā pāk-sāf haiñ.”

⁶Phir imām ne Dāūd ko maḡhsūsshudā roṭiyān dīñ yāñi wuh roṭiyān jo mulāqāt ke khaime meñ Rab ke huzūr rakhī jāti thīñ aur usī dīn tāzā roṭiyon se tabdīl hūi thīñ. ⁷Us waqt Sāul ke charwāhoñ kā Adomī inchārj Doeg wahāñ thā. Wuh kisī majbūrī ke bāis Rab ke huzūr ṭhahrā huā thā. Us kī maujūdagī meñ ⁸Dāūd ne Aḡhīmalik se pūchhā, “Kyā āp ke pās koī nezā yā talwār hai? Mujhe bādshāh kī muhimm ke lie itnī jaldī se nikalnā paṛā ki apnī talwār yā koī aur hathiyār sāth lāne ke lie fursat na milī.”

⁹Aḡhīmalik ne jawāb diyā, “Jī hai. Wādī-e-Ailā meñ āp ke hāthoñ māre gae Filisti mard Jālūt kī talwār

mere pās hai. Wuh ek kapre meñ lipṭī mere bālāposh ke pīchhe paṛī hai. Agar āp use apne sāth le jānā chāheñ to le jāeñ. Mere pās koī aur hathiyār nahīñ hai.” Dāūd ne kahā, “Is qism kī talwār kahīñ aur nahīñ miltī. Mujhe de deñ.”

Dāūd Filistī Bādshāh ke pās

¹⁰Usī din Dāūd āge niklā tāki Sāul se bach sake. Isrāīl ko chhoṛ kar wuh Filistī shahr Jāt ke bādshāh Akīs ke pās gayā. ¹¹Lekin Akīs ke mulāzimoñ ne bādshāh ko āgāh kiya, “Kyā yih mulk kā bādshāh Dāūd nahīñ hai? Isī ke bāre meñ Isrāīlī nāch kar gīt gāte haiñ, ‘Sāul ne hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār.’”

¹²Yih sun kar Dāūd ghabrā gayā aur Jāt ke bādshāh Akīs se bahut ḍarne lagā. ¹³Achānak wuh pāgal ādmī kā rūp bhar kar un ke darmiyān ajīb ajīb harkateñ karne lagā. Shahr ke darwāze ke pās jā kar us ne us par betuke-se nishān lagāe aur apnī dāṛhī par rāl ṭapakne dī.

¹⁴Yih dekh kar Akīs ne apne mulāzimoñ ko jhiṛkā, “Tum is ādmī ko mere pās kyon le āe ho? Tum

khud dekh sakte ho ki yih pāgal hai. ¹⁵Kyā mere pās pāgalon kī kamī hai ki tum is ko mere sāmne le āe ho tāki is tarah kī harkateñ kare? Kyā mujhe aise mehmān kī zarūrat hai?”

Adullām ke Ġhār aur Moāb Meñ

22 Is tarah Dāūd Jāt se bach niklā aur Adullām ke ġhār meñ chhup gayā. Jab us ke bhāiyōñ aur bāp ke gharāne ko is kī khabar mili to wuh Bait-laham se ā kar wahāñ us ke sāth jā mile. ²Aur log bhī jaldī se us ke gird jamā ho gae. Aise jo kisi musibat meñ phanse hue the yā apnā qarz adā nahīñ kar sakte the aur aise bhī jin kā dil talḳhī se bharā huā thā. Hote hote Dāūd taqṛīban 400 afrād kā rāhnumā ban gayā.

³Dāūd Adullām se rawānā ho kar Mulk-e-Moāb ke shahr Misfāh chalā gayā. Us ne Moābī bādshāh se guzārish kī, “Mere māl-bāp ko us waqt tak yahāñ panāh deñ jab tak mujhe patā na ho ki Allāh mere lie kyā irādā rakhtā hai.” ⁴Wuh apne māl-bāp ko bādshāh ke pās le āyā, aur wuh utnī der tak wahāñ ṭahare

jitnī der Dāūd apne pahārī qile meñ rahā.

⁵Ek din Jād Nabī ne Dāūd se kahā, “Yahān pahārī qile meñ mat raheñ balki dubārā Yahūdāh ke ilāqe meñ wāpas chale jāeñ.” Dāūd us kī sun kar hārat ke jangal meñ jā basā.

Sāul Nob ke Imāmon se

Badlā Letā Hai

⁶Sāul ko ittalā dī gaī ki Dāūd aur us ke ādmī dubārā Yahūdāh meñ pahuñch gae haiñ. Us waqt Sāul apnā nezā pakaṛe jhāu ke us daraḳht ke sāye meñ baiṭhā thā jo Jibiyā kī pahārī par thā. Sāul ke irdgird us ke mulāzim khaṛe the. ⁷Wuh pukār uṭhā, “Binyamīn ke mardo! Suneñ, kyā Yassī kā beṭā āp sab ko khet aur angūr ke bāgh degā? Kyā wuh fauj meñ āp ko hazār hazār aur sau sau afrād par muqarrar karegā? ⁸Lagṭā hai ki āp is kī ummīd rakhte haiñ, warnā āp yon mere ḳhilāf sāzish na karte. Kyonki āp meñ se kisī ne bhī mujhe yih nahīn batāyā ki mere apne beṭe ne is ādmī ke sāth ahd bāndhā hai. Āp ko merī fikr tak nahīn, warnā mujhe ittalā dete ki Yūnatan ne mere mulāzim Dāūd ko ubhārā

hai ki wuh merī tāk meñ baiṭh jāe. Kyonki āj to aisā hī ho rahā hai.”

⁹Doeg Adomī Sāul ke afsaron ke sāth wahān khaṛā thā. Ab wuh bol uṭhā, “Main ne Yassī ke beṭe ko dekhā hai. Us waqt wuh Nob meñ Aḳhīmalik bin Aḳhītūb se milne āyā. ¹⁰Aḳhīmalik ne Rab se dariyāft kiya ki Dāūd kā aglā qadam kyā ho. Sāth sāth us ne use safr ke lie khānā aur Filistī mard Jālūt kī talwār bhī dī.”

¹¹Bādshāh ne fauran Aḳhīmalik bin Aḳhītūb aur us ke bāp ke pūre ḳhāndān ko bulāyā. Sab Nob meñ imām the. ¹²Jab pahuñche to Sāul bolā, “Aḳhītūb ke beṭe, sunen.” Aḳhīmalik ne jawāb diyā, “Jī mere āqā, hukm.” ¹³Sāul ne ilzām lagā kar kahā, “Āp ne Yassī ke beṭe Dāūd ke sāth mere ḳhilāf sāzisheñ kyon kī haiñ? Batāen, āp ne use roṭī aur talwār kyon dī? Āp ne Allāh se dariyāft kyon kiya ki Dāūd āge kyā kare? Āp hī kī madad se wuh sarkash ho kar merī tāk meñ baiṭh gayā hai, kyonki āj to aisā hī ho rahā hai.”

¹⁴Aḳhīmalik bolā, “Lekin mere āqā, kyā mulāzimon meñ se koī aur āp ke dāmād Dāūd jaisā wafādār sābit huā hai? Wuh to āp ke

muhāfiz daste kā kaptān aur āp ke gharāne kā muazzaz membar hai. ¹⁵Aur yih pahlī bār nahīn thā ki main ne us ke lie Allāh se hidāyat māngī. Is muāmale mein bādshāh mujh aur mere khāndān par ilzām na lagāe. Main ne to kisī sāzish kā zikr tak nahīn sunā.”

¹⁶Lekin bādshāh bolā, “Akhīmalik, tujhe aur tere bāp ke pūre khāndān ko marnā hai.” ¹⁷Us ne sāth khare apne muhāfizon ko hukm diyā, “Jā kar imāmon ko mār do, kyonki yih bhī Dāūd ke itahādī haiñ. Go in ko mālūm thā ki Dāūd mujh se bhāg rahā hai to bhī inhon ne mujhe ittalā na dī.”

Lekin muhāfizon ne Rab ke imāmon ko mār dālne se inkār kiya. ¹⁸Tab bādshāh ne Doeg Adomī ko hukm diyā, “Phir tum hī imāmon ko mār do.” Doeg ne un ke pās jā kar un sab ko qatl kar diyā. Katān kā bālāposh pahnane wāle kul 85 ādmī us din māre gae. ¹⁹Phir us ne jā kar imāmon ke shahr Nob ke tamām bāshindon ko mār dālā. Shahr ke mard, aurateñ, bachche shirkharon samet, gay-bail, gadhe aur bher-bakriyan sab us din halak hue.

²⁰Sirf ek hī shakhs bach gaya, Abiyatar jo Akhīmalik bin Akhītub kā betā thā. Wuh bhāg kar Dāūd ke pās āyā ²¹aur use ittalā dī ki Sāul ne Rab ke imāmon ko qatl kar diyā hai. ²²Dāūd ne kahā, “Us din jab main ne Doeg Adomī ko wahān dekhā to mujhe mālūm thā ki wuh zarūr Sāul ko khabar pahunchāegā. Yih merā hī qusūr hai ki āp ke bāp kā pūrā khāndān halak ho gaya hai. ²³Ab mere sāth raheñ aur mat dareñ. Jo ādmī āp ko qatl karnā chāhtā hai wuh mujhe bhī qatl karnā chāhtā hai. Āp mere sāth rah kar mahfūz raheñge.”

Dāūd Qailā ko Bachātā Hai

23 Ek din Dāūd ko khabar milī ki Filistī Qailā Shahr par hamlā karke gāhne kī jaghon se anāj lūt rahe haiñ. ²Dāūd ne Rab se dariyāft kiya, “Kyā main jā kar Filistiyon par hamlā karūn?” Rab ne jawab diyā, “Jā, Filistiyon par hamlā karke Qailā ko bachā.”

³Lekin Dāūd ke ādmī etarāz karne lage, “Ham pahle se yahan Yahūdāh mein logon kī mukhālafat se darte haiñ. Jab ham Qailā jā kar Filistiyon par hamlā karenge

to phir hamārā kyā banegā?” ⁴Tab Dāūd ne Rab se dubārā hidāyat māṅgī, aur dubārā use yihī jawāb milā, “Qailā ko jā! Maiñ Filistiyon ko tere hawāle kar dūṅgā.”

⁵Chunāñche Dāūd apne ādmiyon ke sāth Qailā chalā gayā. Us ne Filistiyon par hamlā karke unheñ baṛī shikast dī aur un kī bheṛ-bakriyon ko chhīn kar Qailā ke bāshindoñ ko bachāyā. ⁶Wahāñ Qailā meñ Abiyātar Dāūd ke logoñ meñ shāmil huā. Us ke pās imām kā bālāposh thā.

⁷Jab Sāul ko khabar mili ki Dāūd Qailā Shahr meñ ṭhahrā huā hai to us ne sochā, “Allāh ne use mere hawāle kar diyā hai, kyonki ab wuh fasildār shahr meñ jā kar phaṅs gayā hai.” ⁸Wuh apnī pūrī fauj ko jamā karke jang ke lie taiyāriyāñ karne lagā tāki utar kar Qailā kā muhāsarā kare jis meñ Dāūd ab tak ṭhahrā huā thā.

⁹Lekin Dāūd ko patā chalā ki Sāul us ke kḥilāf taiyāriyāñ kar rahā hai. Us ne Abiyātar Imām se kahā, “Imām kā bālāposh le āeñ tāki ham Rab se hidāyat māṅgeñ.” ¹⁰Phir us ne duā kī, “Ai Rab Isrāil ke Kḥudā, mujhe khabar mili hai ki Sāul merī wajah se Qailā par hamlā karke use

barbād karnā chāhtā hai. ¹¹Kyā shahr ke bāshinde mujhe Sāul ke hawāle kar deṅge? Kyā Sāul wāqāi āegā? Ai Rab, Isrāil ke Kḥudā, apne kḥādim ko batā!” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, wuh āegā.” ¹²Phir Dāūd ne mazīd dariyāft kiyā, “Kyā shahr ke buzurg mujhe aur mere logoñ ko Sāul ke hawāle kar deṅge?” Rab ne kahā, “Hāñ, wuh kar deṅge.”

¹³Lihāzā Dāūd apne taqriban 600 ādmiyon ke sāth Qailā se chalā gayā aur idhar-udhar phirne lagā. Jab Sāul ko ittalā mili ki Dāūd Qailā se nikal kar bach gayā hai to wahāñ jāne se bāz āyā.

Yūnatan Dāūd se Miltā Hai

¹⁴Ab Dāūd bayābān ke pahāṛī qilon aur Dasht-e-Zif ke pahāṛī ilāqe meñ rahne lagā. Sāul to musalsal us kā khoj lagātā rahā, lekin Allāh hameshā Dāūd ko Sāul ke hāth se bachātā rahā. ¹⁵Ek din jab Dāūd Horish ke qarīb thā to use ittalā mili ki Sāul āp ko halāk karne ke lie niklā hai. ¹⁶Us waqt Yūnatan ne Dāūd ke pās ā kar us kī hauslā-afzāi kī ki wuh Allāh par bharosā rakhe. ¹⁷Us ne kahā, “Ḍareñ mat. Mere bāp kā hāth āp tak nahīn

pahuñchegā. Ek din āp zarūr Isrāīl ke bādshāh ban jāenge, aur merā rutbā āp ke bād hī āegā. Merā bāp bhī is haqīqat se khūb wāqif hai.” ¹⁸Donoñ ne Rab ke huzūr ahd bāndhā. Phir Yūnatan apne ghar chalā gayā jabki Dāūd wahān Horish meñ thahrā rahā.

Dāūd Zif meñ Bach Jātā Hai

¹⁹Dasht-e-Zif meñ ābād kuchh log Sāūl ke pās ā gae jo us waqt Jibiyā meñ thā. Unhoñ ne kahā, “Ham jānte haiñ ki Dāūd kahān chhup gayā hai. Wuh Horish ke pahārī qiloñ meñ hai, us pahārī par jis kā nām Hakilā hai aur jo Yashimon ke junūb meñ hai. ²⁰Ai bādshāh, jab bhī āp kā dil chāhe āeñ to ham use pakaṛ kar āp ke hawāle kar deñge.” ²¹Sāūl ne jawāb diyā, “Rab āp ko barkat baḥshe ki āp ko mujh par tars āyā hai. ²²Ab wāpas jā kar mazid taiyāriyāñ karen. Patā karen ki wuh kahān ātā jātā hai aur kis ne use wahān dekhā hai. Kyoñki mujhe batāyā gayā hai ki wuh bahut chālāk hai. ²³Har jagah kā khoj lagāeñ jahān wuh chhup jātā hai. Jab āp ko sārī tafsīlāt mālūm hoñ to mere pās āeñ. Phir main āp

ke sāth wahān pahuñchūngā. Agar wuh wāqai wahān kahīñ ho to main use zarūr dhūnd nikālūngā, khāh mujhe pūre Yahūdāh kī chhānbīn kyoñ na karnī paṛe.”

²⁴⁻²⁵Zif ke ādmī wāpas chale gae. Thoṛī der ke bād Sāūl bhī apnī fauj samet wahān ke lie niklā. Us waqt Dāūd aur us ke log Dasht-e-Maūn meñ Yashimon ke junūb meñ the. Jab Dāūd ko ittalā milī ki Sāūl us kā tāqqub kar rahā hai to wuh registān ke mazid junūb meñ chalā gayā, wahān jahān baṛī chaṭṭān nazar ātī hai. Lekin Sāūl ko patā chalā aur wuh fauran registān meñ Dāūd ke pīchhe gayā.

²⁶Chalte chalte Sāūl Dāūd ke qarīb hī pahuñch gayā. Ākhirkār sirf ek pahārī un ke darmiyān rah gai. Sāūl pahārī ke ek dāman meñ thā jabki Dāūd apne logoñ samet dūsre dāman meñ bhāgtā huā bādshāh se bachne kī koshish kar rahā thā. Sāūl abhī unheñ gher kar pakaṛne ko thā ²⁷ki achānak qāsīd Sāūl ke pās pahuñchā jis ne kahā, “Jaldī āeñ! Filistī hamāre mulk meñ ghus āe haiñ.” ²⁸Sāūl ko Dāūd ko chhoṛnā paṛā, aur wuh Filistiyōñ se laṛne gayā. Us

waqt se pahārī kā nām “Alahdagī kī Chaṭṭān” par gayā.

²⁹Dāūd wahān se chalā gayā aur Ain-jadī ke pahārī qilon meñ rahne lagā.

Dāūd Sāul ko Qatl Karne

se Inkār Kartā Hai

24 Jab Sāul Filistiyon kā tāqqub karne se wāpas āyā to use khabar mili ki Dāūd Ain-jadī ke registān meñ hai. ²Wuh tamām Isrāil ke 3,000 chidā faujiyon ko le kar Pahārī Bakriyon kī Chaṭṭānon ke lie rawānā huā tāki Dāūd ko pakaṛ le.

³Chalte chalte wuh bheṛon ke kuchh bāron se guzarne lage. Wahān ek ghār ko dekh kar Sāul andar gayā tāki apnī hājat rafā kare. Ittifāq se Dāūd aur us ke ādmī usī ghār ke pichhle hisse meñ chhupe baiṭhe the. ⁴Dāūd ke ādmiyon ne āhistā se us se kahā, “Rab ne to āp se wādā kiyā thā, ‘Main tere dushman ko tere hawāle kar dūngā, aur tū jo jī chāhe us ke sāth kar sakegā.’ Ab yih waqt ā gayā hai!” Dāūd rengte rengte āge Sāul ke qarīb pahuñch gayā. Chupke se us ne Sāul ke libās ke

kināre kā ṭukrā kāt liyā aur phir wāpas ā gayā. ⁵Lekin jab apne logon ke pās pahuñchā to us kā zamīr use malāmat karne lagā. ⁶Us ne apne ādmiyon se kahā, “Rab na kare ki main apne āqā ke sāth aisā sulūk karke Rab ke masah kie hue bādshāh ko hāth lagāūn. Kyonki Rab ne khud use masah karke chun liyā hai.” ⁷Yih kah kar Dāūd ne un ko samjhāyā aur unheñ Sāul par hamlā karne se rok diyā.

Thoṛī der ke bād Sāul ghār se nikal kar āge chalne lagā. ⁸Jab wuh kuchh fāsile par thā to Dāūd bhī niklā aur pukār uṭhā, “Ai bādshāh salāmat, ai mere āqā!” Sāul ne pichhe dekhā to Dāūd munh ke bal jhuk kar ⁹bolā, “Jab log āp ko batāte haiñ ki Dāūd āp ko nuqsān pahuñchāne par tulā huā hai to āp kyon dhyān dete haiñ? ¹⁰Āj āp apnī ānkhoñ se dekh sakte haiñ ki yih jhūṭ hī jhūṭ hai. Ghār meñ āp Allāh kī marzī se mere qabze meñ ā gae the. Mere logon ne zor diyā ki main āp ko mār dūn, lekin main ne āp ko na chheṛā. Main bolā, ‘Main kabhī bhī bādshāh ko nuqsān nahīn pahuñchāūngā, kyonki Rab ne khud use masah karke chun liyā hai.’ ¹¹Mere bāp, yih dekheñ jo

mere hāth meñ hai! Āp ke libās kā yih ṭukṛā main kāṭ sakā, aur phir bhī main ne āp ko halāk na kiya. Ab jān leñ ki na main āp ko nuqsān pahunchāne kā irādā rakhtā hūñ, na main ne āp kā gunāh kiya hai. Phir bhī āp merā tāqqub karte hue mujhe mār dālne ke darpai haiñ. ¹²Rab khud faislā kare ki kis se ghalti ho rahi hai, āp se yā mujh se. Wuhī āp se merā badlā le. Lekin khud main kabhī āp par hāth nahīn uṭhāūngā. ¹³Qadīm qaul yihī bāt bayān kartā hai, ‘Badkāron se badkāri paidā hotī hai.’ Merī niyat to sāf hai, is lie main kabhī aisā nahīn karūnga. ¹⁴Isrāil kā bādshāh kis ke khilāf nikal āyā hai? Jis kā tāqqub āp kar rahe haiñ us kī to koī haisiyat nahīn. Wuh murdā kuttā yā pissū hī hai. ¹⁵Rab hamārā munsif ho. Wuhī ham donoñ kā faislā kare. Wuh mere muāmale par dhyān de, mere haq meñ bāt kare aur mujhe be’īlzām ṭaharrā kar āp ke hāth se bachāe.”

¹⁶Dāūd khāmosh huā to Sāul ne pūchhā, “Dāūd mere beṭe, kyā āp kī āwāz hai?” Aur wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā. ¹⁷Us ne kahā, “Āp mujh se zyādā rāstbāz haiñ. Āp ne mujh se achchhā sulūk kiya jabki main

āp se burā sulūk kartā rahā hūñ. ¹⁸Āj āp ne mere sāth bhalāi kā sabūt diya, kyonki go Rab ne mujhe āp ke hawāle kar diya thā to bhī āp ne mujhe halāk na kiya. ¹⁹Jab kisī kā dushman us ke qabze meñ ājātā hai to wuh use jāne nahīn detā. Lekin āp ne aisā hī kiya. Rab āp ko us mehrbānī kā ajr de jo āp ne āj mujh par kī hai. ²⁰Ab main jāntā hūñ ki āp zarūr bādshāh ban jāenge, aur ki āp ke zariye Isrāil kī bādshāhī qāym rahegi. ²¹Chunāñche Rab kī qasam khā kar mujh se wādā karen ki na āp merī aulād ko halāk karenge, na mere ābāi gharāne meñ se merā nām miṭā denge.”

²²Dāūd ne qasam khā kar Sāul se wādā kiya. Phir Sāul apne ghar chalā gayā jabki Dāūd ne apne logon ke sāth ek pahārī qile meñ panāh le li.

Samuel kī Maut

25 Un dinon meñ Samuel faut huā. Tamām Isrāil Rāmā meñ janāze ke lie jamā huā. Us kā mātām karte hue unhoñ ne use us kī khāndānī qabr meñ dafn kiya.

Nābāl Dāūd kī Be'izzati Kartā Hai

Un dinon meñ Dāūd Dasht-e-Fārān meñ chalā gayā.

²⁻⁴Maūn meñ Kālib ke kḥāndān kā ek ādmī rahtā thā jis kā nām Nābāl thā. Wuh nihāyat amīr thā. Karmil ke qarīb us kī 3,000 bherēn aur 1,000 bakriyān thīn. Bīwī kā nām Abijel thā. Wuh zahīn bhī thī aur kḥūbsūrat bhī. Us ke muqābale meñ Nābāl saḥtmiẓāj aur kamīnā thā. Ek din Nābāl apnī bheron ke bāl katarne ke lie Karmil āyā.

Jab Dāūd ko khabar milī ⁵to us ne 10 jawānon ko bhej kar kahā, “Karmil jā kar Nābāl se mileñ aur use merā salām deñ. ⁶Use batānā, ‘Allāh āp ko tawil zindagi atā kare. Āp kī, āp ke kḥāndān kī aur āp kī tamām milkiyat kī salāmatī ho. ⁷Sunā hai ki bheron ke bāl katarne kā waqt ā gayā hai. Karmil meñ āp ke charwāhe hameshā hamāre sāth rahe. Us pūre arse meñ na unheñ hamārī taraf se koī nuqsān pahuñchā, na koī chīz chorī huī. ⁸Apne logoñ se kḥud pūchh leñ! Wuh is kī tasdīq karenge. Āj āp kḥushī manā rahe haiñ, is lie mere jawānon par mehrbānī karen. Jo kuchh āp kḥushī se de sakte haiñ

wuh unheñ aur apne beṭe Dāūd ko de deñ.”

⁹Dāūd ke ādmī Nābāl ke pās gae. Use Dāūd kā salām de kar unhoñ ne us kā paighām diyā aur phir jawāb kā intazār kiyā. ¹⁰Lekin Nābāl ne karakht lahje meñ kahā, “Yih Dāūd kaun hai? Kaun hai Yassī kā beṭā? Ājkal bahut-se aise gḥulām haiñ jo apne mālik se bhāge hue haiñ. ¹¹Main apnī roṭī, apnā pānī aur katarne wālon ke lie zabah kiyā gayā gosht le kar aise āwārā phirne wālon ko kyon de dūn? Kyā patā hai ki yih kahān se āe haiñ.”

¹²Dāūd ke ādmī chale gae aur Dāūd ko sab kuchh batā diyā. ¹³Tab Dāūd ne hukm diyā, “Apnī talwāreñ bāndh lo!” Sab ne apnī talwāreñ bāndh līn. Us ne bhī aisā kiyā aur phir 400 afrād ke sāth Karmil ke lie rawānā huā. Bāqī 200 mard sāmān ke pās rahe.

Abijel Dāūd kā Ghussā

Ṭhandā Kartī Hai

¹⁴Itne meñ Nābāl ke ek naukar ne us kī bīwī ko ittalā dī, “Dāūd ne registān meñ se apne qāsidoñ ko Nābāl ke pās bhejā tāki use mubārakbād deñ. Lekin us

ne jawāb meñ garaj kar unheñ gāliyān dī haiñ, ¹⁵hālāñki un logon kā hamāre sāth sulūk hameshā achchhā rahā hai. Ham aksar rewaṛon ko charāne ke lie un ke qarīb phirte rahe, to bhī unhoñ ne hamen kabhī nuqsān na pahuñchāyā, na koī chīz chori kī. ¹⁶Jab bhī ham un ke qarīb the to wuh din rāt chārdiwārī kī tarah hamārī hifāzat karte rahe. ¹⁷Ab soch leñ ki kyā kiyā jāe! Kyonki hamārā mālik aur us ke tamām ghar wāle baṛe khatre meñ haiñ. Wuh kḥud itnā sharīr hai ki us se bāt karne kā koī fāydā nahīñ.”

¹⁸Jitnī jaldī ho sakā Abijel ne kuchh sāmān ikatṭhā kiyā jis meñ 200 roṭiyāñ, mai kī do mashkeñ, khāne ke lie taiyār kī gaī pāñch bheṛen, bhune hue anāj ke sārhe 27 kilogrām, kishmish kī 100 aur anjīr kī 200 ṭikkiyāñ shāmil thīñ. Sab kuchh gadhoñ par lād kar ¹⁹us ne apne naukaron ko hukm diyā, “Mere āge nikal jāo, main tumhāre pīchhe pīchhe āūngī.” Apne shauhar ko us ne kuchh na batāyā. ²⁰Jab Abijel pahār kī āṛ meñ utarne lagī to Dāūd apne ādmiyon samet us kī taraf baṛhte hue nazar āyā. Phir un kī mulāqāt huī. ²¹Dāūd

to abhī tak baṛe ghusse meñ thā, kyonki wuh soch rahā thā, “Is ādmī kī madad karne kā kyā fāydā thā! Ham registān meñ us ke rewaṛon kī hifāzat karte rahe aur us kī koī bhī chīz gum na hone dī. To bhī us ne hamārī nekī ke jawāb meñ hamārī be’izzatī kī hai. ²²Allāh mujhe saḥt sazā de agar main kal subah tak us ke ek ādmī ko bhī zindā chhoṛ dūñ!”

²³⁻²⁴Dāūd ko dekh kar Abijel jaldī se gadhe par se utar kar us ke sāmne muñh ke bal jhuk gaī. Us ne kahā, “Mere āqā, mujhe hī qusūrwar thahrāen. Mehrbānī karke apnī kḥādīmā ko bolne den aur us kī bāt sunen. ²⁵Mere mālik us sharīr ādmī Nābāl par zyādā dhyān na den. Us ke nām kā matlab ahmaq hai aur wuh hai hī ahmaq. Afsos, merī un ādmiyon se mulāqāt nahīñ huī jo āp ne hamāre pās bheje the. ²⁶Lekin Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, Rab ne āp ko apne hāthoñ se badlā lene aur qātil banane se bachāyā hai. Aur Allāh kare ki jo bhī āp se dushmanī rakhte aur āp ko nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ unheñ Nābāl kī-sī sazā mil jāe. ²⁷Ab guzārish hai ki jo barkat hamen mili hai us meñ āp bhī sharik

hoñ. Jo chīzeñ āp kī ḵhādīmā lāi hai unheñ qabūl karke un jawānoñ meñ taq̄sīm kar deñ jo mere āqā ke pīchhe ho lie haiñ. ²⁸Jo bhi ḡhalti huī hai apñi ḵhādīmā ko muāf kījīe. Rab zarūr mere āqā kā gharānā hameshā tak qāym rakhegā, kyonki āp Rab ke dushmanoñ se laṛte haiñ. Wuh āp ko jīte-jī ḡhaltiyāñ karne se bachāe rakhe. ²⁹Jab koī āp kā tāqqub karke āp ko mār dene kī koshish kare to Rab āp kā Ḵhudā āp kī jān jāndāroñ kī thaili meñ mahfūz rakhegā. Lekin āp ke dushmanoñ kī jān wuh falāḵhan ke patthar kī tarah dūr phaiñk kar halāk kar degā. ³⁰Jab Rab apne tamām wāde pūre karke āp ko Isrāil kā bādshāh banā degā ³¹to koī aisi bāt sāmne nahīñ āegī jo ṭhokar kā bāis ho. Mere āqā kā zamīr sāf hogā, kyonki āp badlā le kar qātil nahīñ bane hoñge. Guzārish hai ki jab Rab āp ko kāmyābī de to apñi ḵhādīmā ko bhi yād karen.”

³²Dāūd bahut ḵhush huā. “Rab Isrāil ke Ḵhudā kī tārif ho jis ne āj āp ko mujh se milne ke lie bhej diyā. ³³Āp kī basīrat mubāarak hai! Āp mubāarak haiñ, kyonki āp ne mujhe is din apne hāthoñ se badlā le kar qātil banane se rok diyā hai. ³⁴Rab

Isrāil ke Ḵhudā kī qasam jis ne mujhe āp ko nuqsān pahuñchāne se rok diyā, kal subah Nābāl ke tamām ādmī halāk hote agar āp itnī jaldī se mujh se milne na ātīñ.”

³⁵Dāūd ne Abījel kī peshkardā chīzeñ qabūl karke use ruḵhsat kiyā aur kahā, “Salāmatī se jāeñ. Main ne āp kī sunī aur āp kī bāt manzūr kar li hai.”

Rab Nābāl ko Sazā Detā Hai

³⁶Jab Abījel apne ghar pahuñchī to dekhā ki bahut raunaq hai, kyonki Nābāl bādshāh kī-sī ziyāfat karke ḵhushiyāñ manā rahā thā. Chūñki wuh nashe meñ dhut thā is lie Abījel ne use us waqt kuchh na batāyā.

³⁷Agī subah jab Nābāl hosh meñ ā gayā to Abījel ne use sab kuchh kah sunāyā. Yih sunte hī Nābāl ko daurā paṛ gayā, aur wuh patthar-sā ban gayā. ³⁸Das din ke bād Rab ne use marne diyā. ³⁹Jab Dāūd ko Nābāl kī maut kī ḵhabar mil gāi to wuh pukārā, “Rab kī tārif ho jis ne mere lie Nābāl se laṛ kar merī be’izzatī kā badlā liyā hai. Us kī mehrbānī hai ki main ḡhalat kām karne se bach gayā hūñ jabki Nābāl

kī burāī us ke apne sar par ā gai hai.”

Abijel kī Dāūd se Shādī

Kuchh der ke bād Dāūd ne apne logoñ ko Abijel ke pās bhejā tāki wuh Dāūd kī us ke sāth shādī kī darḡhāst pesh karen. ⁴⁰Chunānche us ke mulāzim Karmil meñ Abijel ke pās jā kar bole, “Dāūd ne hamen shādī kā paighām de kar bhejā hai.” ⁴¹Abijel kharī huī, phir muñh ke bal jhuk kar bolī, “Main un kī ḡhidmat meñ hāzir hūñ. Main apne mālik ke ḡhādimoñ ke pānw dhone tak taiyār hūñ.”

⁴²Wuh jaldī se taiyār huī aur gadhe par baiṡh kar Dāūd ke mulāzimoñ ke sāth rawānā huī. Pāñch naukarāniyāñ us ke sāth chālī gain. Yoñ Abijel Dāūd kī bīwi ban gai.

⁴³Ab Dāūd kī do bīwiyāñ thīñ, kyonki pahle us kī shādī Aḡhinūsam se huī thī jo Yazrael se thī. ⁴⁴Jahāñ tak Sāul kī beṡī Mīkal kā tālluḡ thā Sāul ne use Dāūd se le kar us kī dubārā shādī Faltiyel bin Lais se karwāi thī jo Jallīm kā rahne wālā thā.

Dāūd Sāul ko Dūsri Bār

Bachne Detā Hai

26 Ek din Dasht-e-Zif ke kuchh bāshinde dubārā Jibiyā meñ Sāul ke pās ā gae. Unhoñ ne bādshāh ko batāyā, “Ham jānte haiñ ki Dāūd kahāñ chhup gayā hai. Wuh us pahārī par hai jo Hakīlā kahlātī hai aur Yashimon ke muḡābil hai.” ²Yih sun kar Sāul Isrāil ke 3,000 chidā faujiyoñ ko le kar Dasht-e-Zif meñ gayā tāki Dāūd ko ḡhūnḡ nikāle. ³Hakīlā Pahārī par Yashimon ke muḡābil wuh ruk gae. Jo rāstā pahār par se guzartā hai us ke pās unhoñ ne apnā kaimp lagāyā. Dāūd us waqt registān meñ chhup gayā thā. Jab use ḡhabar milī ki Sāul merā tāqqub kar rahā hai ⁴to us ne apne logoñ ko mālūm karne ke lie bhejā. Unhoñ ne wāpas ā kar use ittalā dī ki bādshāh wāqaī apnī fauj samet registān meñ pahuñch gayā hai. ⁵Yih sun kar Dāūd ḡhud nikal kar chupke se us jagah gayā jahāñ Sāul kā kaimp thā. Us ko mālūm huā ki Sāul aur us kā kamāñḡar Abinair bin Nair kaimp ke ain bīch meñ so rahe haiñ jabki bāḡī ādmī

dāyrā banā kar un ke irdgird so rahe haiñ.

⁶Do mard Dāūd ke sāth the, Aḳhīmalik Hittī aur Abīshai bin Zarūyāh. Zarūyāh Yoāb kā bhāi thā. Dāūd ne pūchhā, “Kaun mere sāth kaimp meñ ghus kar Sāūl ke pās jāegā?” Abīshai ne jawāb diyā, “Main sāth jāūngā.” ⁷Chunāñche donoñ rāt ke waqt kaimp meñ ghus āe. Soe hue faujiyoñ aur Abinair se guzar kar wuh Sāūl tak pahuñch gae jo zamīn par leṭā so rahā thā. Us kā nezā sar ke qarīb zamīn meñ gaṛā huā thā. ⁸Abīshai ne āhistā se Dāūd se kahā, “Āj Allāh ne āp ke dushman ko āp ke qabze meñ kar diyā hai. Agar ijāzat ho to main use us ke apne neze se zamīn ke sāth chhed dūñ. Main use ek hī wār meñ mār dūngā. Dūsre wār kī zarūrat hī nahīn hogī.”

⁹Dāūd bolā, “Na karo! Use mat mārñā, kyonki jo Rab ke masah kie hue ḳhādīm ko hāth lagāe wuh qusūrwar ṭhahregā. ¹⁰Rab kī hayāt kī qasam, Rab ḳhud Sāūl kī maut muqarrar karegā, ḳhāh wuh būṛhā ho kar mar jāe, ḳhāh jang meñ laṛte hue. ¹¹Rab mujhe is se mahfūz rakhe ki main us ke masah kie hue ḳhādīm ko nuqsān pahuñchāūñ.

Nahīn, ham kuchh aur karenge. Us kā nezā aur pānī kī surāhī pakar lo. Āo, ham yih chīzeñ apne sāth le kar yahāñ se nikal jāte haiñ.” ¹²Chunāñche wuh donoñ chīzeñ apne sāth le kar chupke se chale gae. Kaimp meñ kisi ko bhī patā na chalā, koī na jāgā. Sab soe rahe, kyonki Rab ne unheñ gahrī nīnd sulā diyā thā.

¹³Dāūd wādī ko pār karke pahārī par chaṛh gayā. Jab Sāūl se fāsila kāfī thā ¹⁴to Dāūd ne fauj aur Abinair ko ūñchī āwāz se pukār kar kahā, “Āi Abinair, kyā āp mujhe jawāb nahīn denge?” Abinair pukārā, “Āp kaun haiñ ki bādshāh ko is tarah kī ūñchī āwāz den?”

¹⁵Dāūd ne tanzan jawāb diyā, “Kyā āp mard nahīn haiñ? Aur Isrāīl meñ kaun āp jaisā hai? To phir āp ne apne bādshāh kī sahīh hifāzat kyon na kī jab koī use qatl karne ke lie kaimp meñ ghus āyā? ¹⁶Jo āp ne kiyā wuh ṭhīk nahīn hai. Rab kī hayāt kī qasam, āp aur āp ke ādmī sazā-e-maut ke lāyq haiñ, kyonki āp ne apne mālik kī hifāzat na kī, go wuh Rab kā masah kiyā huā bādshāh hai. ḳhud dekh leñ, jo nezā aur pānī kī surāhī bādshāh ke sar ke pās the wuh kahāñ haiñ?”

¹⁷Tab Sāul ne Dāūd kī āwāz pahchān lī. Wuh pukārā, “Mere beṭe Dāūd, kyā āp kī āwāz hai?”

¹⁸Dāūd ne jawāb diyā, “Jī, bādshāh salāmat. Mere āqā, āp merā tāqqub kyon kar rahe haiñ? Main to āp kā khādim hūn. Main ne kyā kiya? Mujh se kyā jurm sarzad huā hai?”

¹⁹Guzārish hai ki merā āqā aur bādshāh apne khādim kī bāt sune. Agar Rab ne āp ko mere khilāf uksāyā ho to wuh merī ghallā kī nazar qabūl kare. Lekin agar insān is ke pichhe haiñ to Rab ke sāmne un par lānat! Apnī harkatoñ se unhoñ ne mujhe merī maurūsi zamīn se nikāl diyā hai aur natije mein main Rab kī qaum mein nahīn rah saktā. Haqīqat mein wuh kah rahe haiñ, ‘Jāo, dīgar mābūdoñ kī pūjā karo!’ ²⁰Aisā na ho ki main watan se aur Rab ke huzūr se dūr mar jāūñ. Isrāīl kā bādshāh pissū ko dhūnd nikālne ke lie kyon nikal āyā hai? Wuh to pahāroñ mein merā shikār titar ke shikār kī tarah kar rahe haiñ.”

²¹Tab Sāul ne iqrār kiya, “Main ne gunāh kiya hai. Dāūd mere beṭe, wāpas aēñ. Ab se main āp ko nuqsān pahuñchāne kī koshish nahīn karūnga, kyonki āj merī jān

āp kī nazar mein qīmtī thī. Main baṛī bewuqūfī kar gayā hūn, aur mujh se baṛī ghaltī hui hai.”

²²Dāūd ne jawāb mein kahā, “Bādshāh kā nezā yahān mere pās hai. Āp kā koī jawān ā kar use le jāe. ²³Rab har us shakhs ko ajr detā hai jo insāf kartā aur wafādār rahtā hai. Āj Rab ne āp ko mere hawāle kar diyā, lekin main ne us ke masah kie hue bādshāh ko hāth lagāne se inkār kiya. ²⁴Aur merī duā hai ki jitnī qīmtī āp kī jān āj merī nazar mein thī, utnī qīmtī merī jān bhī Rab kī nazar mein ho. Wuhī mujhe har musibat se bachāe rakhe.” ²⁵Sāul ne jawāb diyā, “Mere beṭe Dāūd, Rab āp ko barkat de. Āindā āp ko baṛī kāmyābī hāsil hogī.”

Is ke bād Dāūd ne apnī rāh lī aur Sāul apne ghar chalā gayā.

Dāūd Dubārā Akis ke pās

27 Is tajrabe ke bād Dāūd sochne lagā, “Agar main yihīn ṭhahar jāūñ to kisī din Sāul mujhe mār dālegā. Behtar hai ki apnī hifāzat ke lie Filistiyon ke mulk mein chalā jāūñ. Tab Sāul pure Isrāīl mein merā khoj

lagāne se bāz āegā, aur mainī mahfūz rahūngā.” ²Chunāñche wuh apne 600 ādmiyon ko le kar Jāt ke bādshāh Akīs bin Māok ke pās chalā gayā. ³Un ke kḥāndān sāth the. Dāūd kī do bīwiyañ Aḥhīnūsam Yazraelī aur Nābāl kī bewā Abījel Karmilī bhī sāth thīñ. Akīs ne unheñ Jāt Shahr meñ rahne kī ijāzat dī. ⁴Jab Sāūl ko kḥabar mili ki Dāūd ne Jāt meñ panāh li hai to wuh us kā khoj lagāne se bāz āyā.

⁵Ek din Dāūd ne Akīs se bāt kī, “Agar āp kī nazar-e-karm mujh par hai to mujhe dehāt kī kisī ābādī meñ rahne kī ijāzat deñ. Kyā zarūrat hai ki mainī yahāñ āp ke sāth dārul-hukūmat meñ rahūñ?” ⁶Akīs muttafiq huā. Us din us ne use Siqlāj Shahr de diyā. Yih shahr us waqt se Yahūdāh ke bādshāhoñ kī milkiyat meñ rahā hai. ⁷Dāūd ek sāl aur chār mahīne Filistī mulk meñ ṭhahrā rahā.

⁸Siqlāj se Dāūd apne ādmiyon ke sāth muḥtaliḥ jaghoñ par hamlā karne ke lie nikaltā rahā. Kabhī wuh Jasūriyon par dhāwā bolte, kabhī Jirziyon yā Amāliqiyon par. Yih qabīle qadīm zamāne se Yahūdāh ke junūb meñ Shūr aur Misr kī sarhad tak rahte the.

⁹Jab bhī koī maqām Dāūd ke qabze meñ ā jātā to wuh kisī bhī mard yā aurat ko zindā na rahne detā lekin bheṛ-bakriyon, gāy-bailoñ, gadhoñ, ūñṭoñ aur kaproñ ko apne sāth Siqlāj le jātā.

Jab bhī Dāūd kisī hamle se wāpas ā kar bādshāh Akīs se miltā ¹⁰to wuh pūchhtā, “Āj āp ne kis par chhāpā mārā?” Phir Dāūd jawāb detā, “Yahūdāh ke junūbī ilāqe par,” yā “Yarahmiyeliyon ke junūbī ilāqe par,” yā “Qīniyon ke junūbī ilāqe par.” ¹¹Jab bhī Dāūd kisī ābādī par hamlā kartā to wuh tamām bāshindoñ ko maut ke ghāṭ utār detā aur na mard, na aurat ko zindā chhoṛ kar Jāt lātā. Kyonki us ne sochā, “Aisā na ho ki Filistiyon ko patā chale ki mainī asal meñ Isrāīlī ābādiyon par hamlā nahīñ kar rahā.”

Jitnā waqt Dāūd ne Filistī mulk meñ guzārā wuh aisā hī kartā rahā. ¹²Akīs ne Dāūd par pūrā bharosā kiya, kyonki us ne sochā, “Ab Dāūd ko hameshā tak merī kḥidmat meñ rahnā paregā, kyonki aisī harkatoñ se us kī apnī qaum us se saḥt mutanaffir ho gai hai.”

28 Un dinoñ meñ Filistī Isrāīl se laṛne ke lie apnī faujeñ

jamā karne lage. Akīs ne Dāūd se bhī bāt kī, “Tawaqqo hai ki āp apne faujiyon samet mere sāth mil kar jang ke lie nikleñge.”

²Dāūd ne jawāb diyā, “Zarūr. Ab āp khud dekheñge ki āp kā khādim kyā karne ke qābil hai!” Akīs bolā, “Thīk hai. Pūrī jang ke daurān āp mere muhāfiz hoñge.”

Sāul Jādūgarnī kī Taraf

Rujū Kartā Hai

³Us waqt Samuel intaqāl kar chukā thā, aur pūre Isrāīl ne us kā mātām karke use us ke ābāī shahr Rāmā meñ dafnāyā thā.

Un dinoñ meñ Isrāīl meñ murdoñ se rābitā karne wāle aur ghaibdān nahīn the, kyonki Sāul ne unheñ pūre mulk se nikāl diyā thā.

⁴Ab Filistiyon ne apnī lashkargāh Shūnīm ke pās lagāī jabki Sāul ne tamām Isrāīliyon ko jamā karke Jilbua ke pās apnā kaimp lagāyā.

⁵Filistiyon kī baṛī fauj dekh kar wuh saḡht dahshat khāne lagā. ⁶Us ne Rab se hidāyat hāsīl karne kī koshish kī, lekin koī jawāb na milā, na khāb, na muqaddas qurā dālne se aur na nabiyon kī mārīfat. ⁷Tab

Sāul ne apne mulāzimoñ ko hukm diyā, “Mere lie murdoñ se rābitā karne wālī dhūndo tāki main jā kar us se mālūmāt hāsīl kar lūn.” Mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Ain-dor meñ aisī aurat hai.”

⁸Sāul bhes badal kar do ādmiyon ke sāth Ain-dor ke lie rawānā huā.

Rāt ke waqt wuh jādūgarnī ke pās pahunch gayā aur bolā, “Murdoñ se rābitā karke us rūh ko Pātāl se bulā deñ jis kā nām main āp ko batātā hūn.” ⁹Jādūgarnī ne etarāz kiyā, “Kyā āp mujhe marwānā chāhte haiñ? Āp ko patā hai ki Sāul ne tamām ghaibdānoñ aur murdoñ se rābitā karne wāloñ ko mulk meñ se miṭā diyā hai. Āp mujhe kyon phānsānā chāhte haiñ?” ¹⁰Tab Sāul ne kahā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp ko yih karne ke lie sazā nahīn milegī.” ¹¹Aurat ne pūchhā, “Main kis ko bulāūñ?” Sāul ne jawāb diyā, “Samuel ko bulā deñ.”

¹²Jab Samuel aurat ko nazar āyā to wuh chīkh uthī, “Āp ne mujhe kyon dhokā diyā? Āp to Sāul haiñ!” ¹³Sāul ne use tasallī de kar kahā, “Ḍareñ mat. Batāeñ to sahī, kyā dekh rahī haiñ?” Aurat ne jawāb diyā, “Mujhe ek rūh nazar ā rahī hai jo chaḡhtī chaḡhtī zamīn meñ

se nikal kar ā rahī hai.” ¹⁴Sāul ne pūchhā, “Us kī shakl-o-sūrat kaisī hai?” Jādūgarnī ne kahā, “Choḡhe meñ liptā huā būṛhā ādmī hai.”

Yih sun kar Sāul ne jān liyā ki Samuel hī hai. Wuh muñh ke bal zamīn par jhuk gayā. ¹⁵Samuel bolā, “Tū ne mujhe Pātāl se bulwā kar kyon muztarib kar diyā hai?” Sāul ne jawāb diyā, “Main̄ baṛī musibat meñ hūñ. Filistī mujh se laṛ rahe haiñ, aur Allāh ne mujhe tark kar diyā hai. Na wuh nabiyon kī mārīfat mujhe hidāyat detā hai, na ḡhāb ke zariye. Is lie main̄ ne āp ko bulwāyā hai tāki āp mujhe batāen ki main̄ kyā karūñ.”

¹⁶Lekin Samuel ne kahā, “Rab ḡhud hī tujhe chhoṛ kar terā dushman ban gayā hai to phir mujh se dariyāft karne kā kyā fāyda hai?

¹⁷Rab is waqt tere sāth wuh kuchh kar rahā hai jis kī peshgoī us ne merī mārīfat kī thī. Us ne tere hāth se bādshāhī chhīn kar kisī aur yānī Dāūd ko de dī hai. ¹⁸Jab Rab ne tujhe Amālīqiyon par us kā saḡht ḡhazab nāzil karne kā hukm diyā thā to tū ne us kī na sunī. Ab tujhe is kī sazā bhugatnī paregī. ¹⁹Rab tujhe Isrāil samet Filistiyon ke hawāle kar degā. Kal hī tū aur tere

beṛe yahāñ mere pās pahunchenge. Rab terī pūṛī fauj bhī Filistiyon ke qabze meñ kar degā.”

²⁰Yih sun kar Sāul saḡht ghabrā gayā, aur wuh gir kar zamīn par darāz ho gayā. Jism kī pūṛī tāqat ḡhatm ho gaī thī, kyonki us ne pichhle pūre din aur rāt rozā rakhā thā.

²¹Jab jādūgarnī ne Sāul ke pās jā kar dekhā ki us ke roṅṅte khare ho gae haiñ to us ne kahā, “Janāb, main̄ ne āp kā hukm mān kar apnī jān ḡhatre meñ ḡāl dī. ²²Ab zarā merī bhī sunen. Mujhe ijāzat den ki main̄ āp ko kuchh khānā khilāūñ tāki āp taqwīyat pā kar wāpas jā sakeñ.” ²³Lekin Sāul ne inkār kiyā, “Main̄ kuchh nahīñ khāūñgā.” Tab us ke ādmiyon ne aurat ke sāth mil kar use bahut samjhāyā, aur āḡhirkār us ne un kī sunī. Wuh zamīn se uṭh kar chārpāi par baiṭh gayā. ²⁴Jādūgarnī ke pās moṭā-tāzā bachhrā thā. Use us ne jaldī se zabah karwā kar taiyār kiyā. Us ne kuchh āṭā bhī le kar gūndhā aur us se beḡhamirī roṭī banāī. ²⁵Phir us ne khānā Sāul aur us ke mulāzimon ke sāmne rakh diyā, aur unhoñ ne khāyā. Phir wuh usī rāt dubārā rawānā ho gae.

Filistī Dāūd par Shak Karte Haiñ

29 Filistiyon ne apnī faujon ko Afīq ke pās jamā kiya, jabki Isrāīliyon kī lashkargāh Yazrael ke chashme ke pās thī. ²Filistī sardār jang ke lie nikalne lage. Un ke pīchhe sau sau aur hazār hazār sipāhiyon ke guroh ho lie. Ākhir mein Dāūd aur us ke ādmī bhī Akīs ke sāth chalne lage.

³Yih dekh kar Filistī kamāndaron ne pūchhā, “Yih Isrāīlī kyon sāth jā rahe haiñ?” Akīs ne jawāb diya, “Yih Dāūd hai, jo pahle Isrāīlī bādshāh Sāul kā faujī afsar thā aur ab kāfī der se mere sāth hai. Jab se wuh Sāul ko chhoṛ kar mere pās āya hai main ne us mein aib nahīn dekhā.”

⁴Lekin Filistī kamāndar ghusse se bole, “Use us shahr wāpas bhej den jo āp ne us ke lie muqarrar kiya hai! Kahīn aisā na ho ki wuh hamāre sāth nikal kar achānak ham par hī hamlā kar de. Kyā apne mālik se sulah karāne kā koī behtar tarīqā hai ki wuh apne mālik ko hamāre kaṭe hue sar pesh kare?” ⁵Kyā yih wuhī Dāūd nahīn jis ke bāre mein Isrāīlī nāchte hue gāte

the, ‘Sāul ne hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār.’”

⁶Chunāñche Akīs ne Dāūd ko bulā kar kahā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp diyānatdār haiñ, aur merī khāhish thī ki āp Isrāīl se laṛne ke lie mere sāth nikleñ, kyonki jab se āp merī khidmat karne lage haiñ main ne āp mein aib nahīn dekhā. Lekin afsos, āp sardāron ko pasand nahīn haiñ. ⁷Is lie mehrbānī karke salāmatī se laṭ jāen aur kuchh na karen jo unhen burā lage.”

⁸Dāūd ne pūchhā, “Mujh se kyā ghaltī huī hai? Kyā āp ne us din se mujh mein nuqs pāyā hai jab se main āp kī khidmat karne lagā hūñ? Main apne mālik aur bādshāh ke dushmanon se laṛne ke lie kyon nahīn nikal saktā?”

⁹Akīs ne jawāb diya, “Mere nazdik to āp Allāh ke farishte jaise achchhe haiñ. Lekin Filistī kamāndar is bāt par bazid haiñ ki āp Isrāīl se laṛne ke lie hamāre sāth na nikleñ. ¹⁰Chunāñche kal subah-sawere uṭh kar apne ādmiyon ke sāth rawānā ho jānā. Jab din charhe to der na karnā balki jaldī se apne ghar chale jānā.”

¹¹Dāūd aur us ke ādmiyon ne aisā hī kiya. Agle din wuh subah-sawere

uṭh kar Filistī mulk meñ wāpas chale gae jabki Filistī Yazrael ke lie rawānā hue.

Siqḷāj kī Tabāhī aur Dāūd kā Badlā

30 Tisre din jab Dāūd Siqḷāj pahuñchā to dekhā ki shahr kā satyānās ho gayā hai. Un kī ḡhairmaujūdagī meñ Amāliqiyōñ ne Dasht-e-Najab meñ ā kar Siqḷāj par bhī hamlā kiyā thā. Shahr ko jalā kar ²wuh tamām bāshindoñ ko chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak apne sāth le gae the. Lekin koī halāk nahīn huā thā balki wuh sab ko apne sāth le gae the. ³Chunāñche jab Dāūd aur us ke ādmī wāpas āe to dekhā ki shahr bhasm ho gayā hai aur tamām bāl-bachche chhin gae haiñ. ⁴Wuh phūṭ phūṭ kar rone lage, itne roe ki āḡhirkār rone kī sakat hī na rahī. ⁵Dāūd kī do bīwiyoñ Aḡhīnūsam Yazraelī aur Abījel Karmilī ko bhī asīr kar liyā gayā thā.

⁶Dāūd kī jān baṛe ḡhatre meñ ā gai, kyonki us ke mard ḡham ke māre āpas meñ use sangsār karne kī bāteñ karne lage. Kyonki beṭe-beṭiyōñ ke chhin jāne ke bāis sab saḡht ranjīdā the. Lekin Dāūd ne

Rab apne Ḳhudā meñ panāh le kar taqwiyaṭ pāī. ⁷Us ne Abiyātar bin Aḡhīmalik ko hukm diyā, “Qurā ḡālne ke lie imām kā bālāposh le āeñ.” Jab imām bālāposh le āyā ⁸to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main luṭeroñ kā tāqqub karūñ? Kyā main un ko jā lūngā?” Rab ne jawāb diyā, “Un kā tāqqub kar! Tū na sirf unheñ jā legā balki apne logoñ ko bachā bhī legā.” ⁹⁻¹⁰Tab Dāūd apne 600 mardoñ ke sāth rawānā huā. Chalthe chalthe wuh Basor Nadi ke pās pahuñch gae. 200 afrād itne niḡhāl ho gae the ki wuh wahīn ruk gae. Bāqī 400 mard nadi ko pār karke āge baṛhe.

¹¹Rāste meñ unheñ khule maidān meñ ek Misrī ādmī milā aur use Dāūd ke pās lā kar kuchh pānī pilāyā aur kuchh roṭī, ¹²anjīr kī ṭikkī kā ṭuḡṛā aur kishmish kī do ṭikkīyāñ khilāīñ. Tab us kī jān meñ jān ā gai. Use tīn din aur rāt se na khānā, na pānī milā thā. ¹³Dāūd ne pūchhā, “Tumhārā mālik kaun hai, aur tum kahān ke ho?” Us ne jawāb diyā, “Main Misrī ḡhulām hūñ, aur ek Amāliqī merā mālik hai. Jab main safr ke daurān bīmār ho gayā to us ne mujhe yahān chhoṛ diyā. Ab main tīn din se yahān paṛā hūñ.

¹⁴Pahle ham ne Karetiyoñ yānī Filistiyōñ ke junūbī ilāqe aur phir Yahūdāh ke ilāqe par hamlā kiyā thā, khāskar Yahūdāh ke junūbī hisse par jahān Kālīb kī aulād ābād hai. Shahr Siqlāj ko ham ne bhasm kar diyā thā.”

¹⁵Dāūd ne sawāl kiyā, “Kyā tum mujhe batā sakte ho ki yih luṭere kis taraf gae haiñ?” Misrī ne jawāb diyā, “Pahle Allāh kī qasam khā kar wādā karen kī āp mujhe na halāk karenge, na mere mālīk ke hawāle karenge. Phir main āp ko un ke pās le jāūngā.” ¹⁶Chunāñche wuh Dāūd ko Amālīqī luṭeron ke pās le gayā. Jab wahāñ pahuñche to dekhā kī Amālīqī idhar-udhar bikhre hue baṛā jashn manā rahe haiñ. Wuh har taraf khānā khāte aur mai pīte hue nazar ā rahe the, kyonki jo māl unhoñ ne Filistiyōñ aur Yahūdāh ke ilāqe se lūṭ liyā thā wuh bahut zyādā thā.

¹⁷Subah-sawere jab abhī thoṛī raushnī thī Dāūd ne un par hamlā kiyā. Laṛte laṛte agle din kī shām ho gaī. Dushman hār gayā aur sab ke sab halāk hue. Sirf 400 jawān bach gae jo ūñṭoñ par sawār ho kar farār ho gae. ¹⁸Dāūd ne sab kuchh chhuṛā liyā jo Amālīqiyōñ ne lūṭ

liyā thā. Us kī do bīwiyañ bhī sahih-salāmat mil gaīñ. ¹⁹Na bachchā na buzurg, na beṭā na beṭī, na māl yā koī aur lūṭī huī chīz rahī jo Dāūd wāpas na lāyā. ²⁰Amālīqiyōñ ke gāy-bail aur bheṛ-bakriyañ Dāūd kā hissā ban gaīñ, aur us ke logon ne unheñ apne rewaṛon ke āge āge hānk kar kahā, “Yih lūṭe hue māl meñ se Dāūd kā hissā hai.”

Māl-e-Ġhanīmat kī Taqsim

²¹Jab Dāūd apne ādmiyoñ ke sāth wāpas ā rahā thā to jo 200 ādmī niḍhāl hone ke bāis Basor Nadī se āge na jā sake wuh bhī un se ā mile. Dāūd ne salām karke un kā hāl pūchhā. ²²Lekin bāqī ādmiyoñ meñ kuchh sharāratī log buṛbuṛāne lage, “Yih hamāre sāth laṛne ke lie āge na nikle, is lie inheñ lūṭe hue māl kā hissā pāne kā haq nahīñ. Bas wuh apne bāl-bachchoñ ko le kar chale jāen.”

²³Lekin Dāūd ne inkār kiyā. “Nahīñ, mere bhāiyo, aisā mat karnā! Yih sab kuchh Rab kī taraf se hai. Usī ne hameñ mahfūz rakh kar hamlā-āwar luṭeron par fatah baḳhshī. ²⁴To phir ham āp kī bāt kis tarah māneñ? Jo piche rah kar

sāmān kī hifāzat kar rahā thā use bhī utnā hī milegā jitnā ki use jo dushman se laṛne gayā thā. Ham yih sab kuchh barābar barābar taq̄sīm karenge.”

²⁵Us waqt se yih usūl ban gayā. Dāūd ne ise Isrāīlī qānūn kā hissā banā diyā jo āj tak jāri hai. ²⁶Siqlāj wāpas pahuñchne par Dāūd ne lūṭe hue māl kā ek hissā Yahūdāh ke buzurgoñ ke pās bhej diyā jo us ke dost the. Sāth sāth us ne paighām bhejā, “Āp ke lie yih tohfā Rab ke dushmanoñ se lūṭ liyā gayā hai.” ²⁷Yih tohfe us ne zail ke shahroñ meñ bhej die: Baitel, Rāmāt-najab, Yattir, ²⁸Aroir, Sifmot, Istimua, ²⁹⁻³¹Rakal, Hurmā, Bor-asān, Atāq aur Habrūn. Is ke alāwā us ne tohfe Yarahmiyeliyoñ, Qīniyoñ aur bāqī un tamām shahroñ ko bhej die jin meñ wuh kabhī ṭhahrā thā.

Sāul aur Us ke Beṭoñ kā Anjām

31 Itne meñ Filistiyōñ aur Isrāīliyoñ ke darmiyān jang chhiṛ gai thī. Laṛte laṛte Isrāīlī farār hone lage, lekin bahut-se log Jilbua ke pahārī silsile par shahid ho gae.

²Phir Filistī Sāul aur us ke beṭoñ Yūnatan, Abīnadāb aur Malkīshua ke pās jā pahuñche. Tīnoñ beṭe halāk ho gae ³jabki laṛāī Sāul ke irdgird urūj tak pahuñch gai. Phir wuh tīrandāzoñ kā nishānā ban kar burī tarah zaḥmī ho gayā. ⁴Us ne apne silāhbardār ko hukm diyā, “Apnī talwār miyān se khīnch kar mujhe mār ḍāl, warnā yih nāmaḥtūn mujhe chhed kar be’izzat karenge.” Lekin silāhbardār ne inkār kiyā, kyonki wuh bahut ḍarā huā thā. Āḥhir meñ Sāul apnī talwār le kar ḡhud us par gir gayā.

⁵Jab silāhbardār ne dekhā ki merā mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī talwār par gir kar mar gayā. ⁶Yōñ us din Sāul, us ke tīn beṭe, us kā silāhbardār aur us ke tamām ādmī halāk ho gae.

⁷Jab Maidān-e-Yazrael ke pār aur Dariyā-e-Yardan ke pār rahne wāle Isrāīliyoñ ko ḡhabar milī ki Isrāīlī fauj bhāg gai aur Sāul apne beṭoñ samet mārā gayā hai to wuh apne shahroñ ko chhoṛ kar bhāg nikle, aur Filistī chhoṛ hue shahroñ par qabzā karke un meñ basne lage.

⁸Agle din Filistī lāshoñ ko lūṭne ke lie dubārā maidān-e-jang meñ

ā gae. Jab unheñ Jilbua ke pahārī silsile par Sāūl aur us ke tīnoñ beṭe murdā mile ⁹to unhoñ ne Sāūl kā sar kāṭ kar us kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoñ ko apne pūre mulk meñ bhej kar apne butoñ ke mandir meñ aur apnī qaum ko fatah kī ittalā dī. ¹⁰Sāūl kā zirābaktar unhoñ ne Astārāt Dewī ke mandir meñ mahfūz kar liyā aur us kī lāsh ko Bait-shān kī fasīl se laṭkā diyā.

¹¹Jab Yabīs-jiliyād ke bāshindoñ ko khabar milī ki Filistiyon ne Sāūl

kī lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai ¹²to shahr ke tamām laṛne ke qābil ādmī Bait-shān ke lie rawānā hue. Pūrī rāt chalte hue wuh shahr ke pās pahuñch gae. Sāūl aur us ke beṭoñ kī lāshoñ ko fasīl se utār kar wuh unheñ Yabīs ko le gae. Wahāñ unhoñ ne lāshoñ ko bhasm kar diyā ¹³aur bachī huī haḍḍiyon ko shahr meñ jhāū ke daraḥt ke sāye meñ dafnāyā. Unhoñ ne rozā rakh kar pūre hafte tak un kā mātām kiyā.

2 Samuel

Dāūd ko Sāūl aur Yūnatan kī

Maut kī Ḳhabar Miltī Hai

1 Jab Dāūd Amālīqiyōñ ko shikast dene se wāpas āyā to Sāūl Bādshāh mar chukā thā. Wuh abhī do hī dīn Siqlāj meñ ṭhahrā thā ²ki ek ādmī Sāūl kī lashkargāh se pahuñchā. Dukh ke izhār ke lie us ne apne kapṛōñ ko phār kar apne sar par ḳhāk ḍāl rakhī thī. Dāūd ke pās ā kar wuh baṛe ehtirām ke sāth us ke sāmne jhuk gayā. ³Dāūd ne pūchhā, “Āp kahāñ se āe haiñ?” Ādmī ne jawāb diyā, “Main bāl bāl bach kar Isrāīlī lashkargāh se āyā hūñ.” ⁴Dāūd ne pūchhā, “Batāen, hālāt kaise haiñ?” Us ne batāyā, “Hamāre bahut-se ādmī maidān-e-jang meñ kām āe. Bāqī bhāg gae haiñ. Sāūl aur us kā beṭā Yūnatan bhī halāk ho gae haiñ.”

⁵Dāūd ne sawāl kiyā, “Āp ko kaise mālūm huā ki Sāūl aur Yūnatan mar gae haiñ?” ⁶Jawān ne jawāb diyā, “Ittifāq se main Jilbua ke pahārī silsile par se guzar rahā thā. Wahāñ mujhe Sāūl nazar āyā. Wuh neze kā sahārā le kar khaṛā thā. Dushman ke rath aur ghuṛsawār taqrīban use pakaṛne hī wāle the ⁷ki us ne muṛ kar mujhe dekhā aur apne pās bulāyā. Main ne kahā, ‘Jī, main hāzīr hūñ.’ ⁸Us ne pūchhā, ‘Tum kaun ho?’ Main ne jawāb diyā, ‘Main Amālīqī hūñ.’ ⁹Phir us ne mujhe hukm diyā, ‘Āo aur mujhe mār ḍālo! Kyōñki go main zindā hūñ merī jān nikal rahī hai.’ ¹⁰Chunāñche main ne use mār diyā, kyōñki main jāntā thā ki bachne kā koī imkān nahīñ rahā thā. Phir main us kā tāj aur

bāzūband le kar apne mālik ke pās yahān le āyā hūn.”

¹¹Yih sab kuchh sun kar Dāūd aur us ke tamām logoñ ne ġham ke märe apne kapre phār lie. ¹²Shām tak unhoñ ne ro ro kar aur rozā rakh kar Sāūl, us ke beṭe Yūnatan aur Rab ke un bāqī logoñ kā mātām kiyā jo märe gae the.

¹³Dāūd ne us jawān se jo un ki maut kī khabar lāyā thā pūchhā, “Āp kahān ke haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Maiñ Amālīqī hūn jo ajnabī ke taur par āp ke mulk meñ rahtā hūn.” ¹⁴Dāūd bolā, “Āp ne Rab ke masah kie hue bādshāh ko qatl karne kī jurrat kaise kī?” ¹⁵Us ne apne kisī jawān ko bulā kar hukm diyā, “Ise mār ḍālo!” Usī waqt jawān ne Amālīqī ko mār ḍālā. ¹⁶Dāūd ne kahā, “Āp ne apne āp ko kḥud mujrim ṭhahrāyā hai, kyoñki āp ne apne muñh se iqrār kiyā hai ki maiñ ne Rab ke masah kie hue bādshāh ko mār diyā hai.”

Sāūl aur Yūnatan par

Mātām kā Gīt

¹⁷Phir Dāūd ne Sāūl aur Yūnatan par mātām kā gīt gāyā. ¹⁸Us ne hidāyat dī ki Yahūdāh ke tamām

bāshinde yih gīt yād karen. Gīt kā nām ‘Kamān kā Gīt’ hai aur ‘Yāshar kī Kitāb’ meñ darj hai. Gīt yih hai,

¹⁹“Hāy, ai Isrāīl! Terī shān-o-shaukat terī bulandiyon par mārī gai hai. Hāy, tere sūrme kis tarah gir gae haiñ!

²⁰Jāt meñ jā kar yih khabar mat sunānā. Askqalūn kī galiyon meñ is kā elān mat karnā, warnā Filistiyon kī beṭiyān kḥushī manāengī, nāmakhtūnon kī beṭiyān fatah ke nāre lagāengī.

²¹Ai Jilbua ke pahāro! Ai pahārī ḍhalāno! Āindā tum par na os pare, na bārish barse. Kyoñki sūrmāon kī ḍhāl nāpāk ho gai hai. Ab se Sāūl kī ḍhāl tel mal kar istemāl nahīn kī jāegī.

²²Yūnatan kī kamān zabardast thī, Sāūl kī talwār kabhī kḥālī hāth na lauṭī. Un ke hathiyāron se hameshā dushman kā kḥūn ṭapaktā rahā, wuh sūrmāon kī charbī se chamakte rahe.

²³Sāūl aur Yūnatan kitne pyāre aur mehrbān the! Jīte-jī wuh ek dūsre ke qarib rahe, aur ab maut bhī unheñ alag na kar sakī. Wuh uqāb se tez aur sherbabar se tāqatwar the.

²⁴Ai Isrāīl kī ḵhawātīn! Sāūl ke lie ānsū bahāēn. Kyoñki usī ne āp ko qirmizī rang ke shāndār kapṛoñ se mulabbas kiyā, usī ne āp ko sone ke zewarāt se ārāstā kiyā.

²⁵Hāy, hamāre sūrme laṛte laṛte shahīd ho gae haiñ. Hāy ai Isrāīl, Yūnatan murdā hālat meñ terī bulandiyon par paṛā hai.

²⁶Ai Yūnatan mere bhāī, main tere bāre meñ kitnā dukhī hūñ. Tū mujhe kitnā azīz thā. Terī mujh se muhabbat anokhī thī, wuh auratoñ kī muhabbat se bhī anokhī thī.

²⁷Hāy, hāy! Hamāre sūrme kis tarah gir kar shahīd ho gae haiñ. Jang ke hathiyār tabāh ho gae haiñ.”

Dāūd Yahūdāh kā Bādshāh

Ban Jātā Hai

2 Is ke bād Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Yahūdāh ke kisī shahr meñ wāpas chalā jāūñ?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, wāpas jā.” Dāūd ne sawāl kiyā, “Main kis shahr meñ jāūñ?” Rab ne jawāb diyā, “Habrūn meñ.”
²Chunāñche Dāūd apnī do bīwiyon Aḵhīnūsam Yazraelī aur Nābāl kī

bewā Abījel Karmilī ke sāth Habrūn meñ jā basā.

³Dāūd ne apne ādmiyon ko bhī un ke ḵhāndānoñ samet Habrūn aur gird-o-nawāh kī ābādiyon meñ muntaqil kar diyā. ⁴Ek din Yahūdāh ke ādmī Habrūn meñ āe aur Dāūd ko masah karke apnā bādshāh banā liyā.

Jab Dāūd ko ḵhabar mil gai ki Yabīs-jiliyād ke mardoñ ne Sāūl ko dafnā diyā hai ⁵to us ne unheñ paighām bhejā, “Rab āp ko is ke lie barkat de ki āp ne apne mālik Sāūl ko dafn karke us par mehrbānī kī hai. ⁶Jawāb meñ Rab āp par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār kare. Main bhī is nek amal kā ajr dūngā. ⁷Ab mazbūt aur diler hoñ. Āp kā āqā Sāūl to faut huā hai, lekin Yahūdāh ke qabile ne mujhe us kī jagah chun liyā hai.”

Ishbosat Isrāīl kā Bādshāh

Ban Jātā Hai

⁸Itne meñ Sāūl kī fauj ke kamāñdar Abinair bin Nair ne Sāūl ke beṭe Ishbosat ko Mahanāym Shahr meñ le jā kar ⁹bādshāh muqarrar kar diyā. Jiliyād, Yazrael, Āshar, Ifrāīm, Binyamīn aur tamām Isrāīl

us ke qabze meñ rahe. ¹⁰Sirf Yahūdāh kā qabīlā Dāūd ke sāth rahā. Ishbosat 40 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur us kī hukūmat do sāl qāym rahī. ¹¹Dāūd Habrūn meñ Yahūdāh par sārhe sāt sāl hukūmat kartā rahā.

Isrāīl aur Yahūdāh ke darmiyān Jang

¹²Ek din Abinair Ishbosat bin Sāul ke mulāzimoñ ke sāth Mahanāym se nikal kar Jibaūn āyā. ¹³Yih dekh kar Dāūd kī fauj Yoāb bin Zarūyāh kī rāhnumāi meñ un se laṛne ke lie niklī. Donoñ faujon kī mulāqāt Jibaūn ke tālāb par huī. Abinair kī fauj tālāb kī urlī taraf ruk gaī aur Yoāb kī fauj parlī taraf. ¹⁴Abinair ne Yoāb se kahā, “Āo, hamāre chand jawān hamāre sāmne ek dūsre kā muqābalā karen.” Yoāb bolā, “Ṭhīk hai.” ¹⁵Chunāñche har fauj ne bārah jawānoñ ko chun kar muqābale ke lie pesh kiyā. Ishbosat aur Binyamīn ke qabīle ke bārah jawān Dāūd ke bārah jawānoñ ke muqābale meñ khare ho gae. ¹⁶Jab muqābalā shurū huā to har ek ne ek hāth se apne muḥhālīf ke bāloñ ko pakaṛ kar dūsre hāth se apnī talwār

us ke peṭ meñ ghoñp dī. Sab ke sab ek sāth mar gae. Bād meñ Jibaūn kī is jagah kā nām Ḳhilqat-hazzūrīm paṛ gayā.

¹⁷Phir donoñ faujon ke darmiyān nihāyat saḳht laṛāi chhiṛ gaī. Laṛte laṛte Abinair aur us ke mard hār gae. ¹⁸Yoāb ke do bhāi Abīshai aur Asāhel bhī laṛāi meñ hissā le rahe the. Asāhel ḡhazāl kī tarah tez daur saktā thā. ¹⁹Jab Abinair shikast khā kar bhāgne lagā to Asāhel sīdhā us ke pīchhe paṛ gayā aur na dāīñ, na bāīñ taraf haṭā. ²⁰Abinair ne pīchhe dekh kar pūchhā, “Kyā āp hī haiñ, Asāhel?” Us ne jawāb diyā, “Jī, maiñ hī hūñ.” ²¹Abinair bolā, “Dāīñ yā bāīñ taraf haṭ kar kisī aur ko pakaṛeñ! Jawānoñ meñ se kisī se laṛ kar us ke hathiyār aur zirābaktar utāreñ.”

Lekin Asāhel us kā tāqqub karne se bāz na āyā. ²²Abinair ne use āgāh kiyā, “Ḳhabardār. Mere pīchhe se haṭ jāeñ, warnā āp ko mār dene par majbūr ho jāūngā. Phir āp ke bhāi Yoāb ko kis tarah muñh dikhāūngā?” ²³To bhī Asāhel ne pīchhā na chhoṛā. Yih dekh kar Abinair ne apne neze kā dastā itne zor se us ke peṭ meñ ghoñp diyā ki us kā sirā dūsri taraf nikal gayā.

Asāhel wahīn gir kar jān bahaq ho gayā. Jis ne bhī wahān se guzar kar yih dekhā wuh wahīn ruk gayā.

²⁴Lekin Yoāb aur Abīshai Abinair kâ tāqqub karte rahe. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh ek pahārī ke pās pahuñch gae jis kâ nām Ammā thā. Yih Jiyāh ke muqābil us rāste ke pās hai jo musāfir ko Jibaūn se registān meñ pahuñchātā hai. ²⁵Binyamīn ke qabīle ke log wahān pahārī par Abinair ke pīchhe jamā ho kar dubārā laṛne ke lie taiyār ho gae. ²⁶Abinair ne Yoāb ko āwāz di, “Kyā yih zarūrī hai ki ham hameshā tak ek dūsre ko maut ke ghāṭ utārte jāen? Kyā āp ko samajh nahīn āi ki aisī harkateñ sirf talḫhī paidā kartī haiñ? Āp kab apne mardoñ ko hukm deñge ki wuh apne Isrāīlī bhāiyōñ kâ tāqqub karne se bāz āen?”

²⁷Yoāb ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam, agar āp laṛne kâ hukm na dete to mere log āj subah hī apne bhāiyōñ kâ tāqqub karne se bāz ā jāte.” ²⁸Us ne narsingā bajā diyā, aur us ke ādmī ruk kar dūsroñ kâ tāqqub karne se bāz āe. Yoñ laṛāi khatm ho gai.

²⁹Us pūrī rāt ke daurān Abinair aur us ke ādmī chalte gae. Dariyā-

e-Yardan kī Wādī meñ se guzar kar unhoñ ne dariyā ko pār kiyā aur phir gahrī ghāṭī meñ se ho kar Mahanāym pahuñch gae.

³⁰Yoāb bhī Abinair aur us ke logoñ ko chhoṛ kar wāpas chalā gayā. Jab us ne apne ādmiyōñ ko jamā karke ginā to mālūm huā ki Asāhel ke alāwā Dāūd ke 19 ādmī māre gae haiñ. ³¹Is ke muqābale meñ Abinair ke 360 ādmī halāk hue the. Sab Binyamīn ke qabīle ke the. ³²Yoāb aur us ke sāthiyōñ ne Asāhel kī lāsh uṭhā kar use Bait-laham meñ us ke bāp kī qabr meñ dafn kiyā. Phir usī rāt apnā safr jāri rakh kar wuh pau phatṭe waqt Habrūn pahuñch gae.

3 Sāul ke beṭe Ishbosat aur Dāūd ke darmiyān yih jang baṛī der tak jāri rahī. Lekin āhistā āhistā Dāūd zor pakaṛtā gayā jabki Ishbosat kī tāqat kam hotī gai.

Dāūd kâ Kḥandān Habrūn Meñ

²Habrūn meñ Dāūd ke bāz beṭe paidā hue. Pahle kâ nām Amnon thā. Us kī māñ Aḫhīnūsam Yazraelī thī. ³Phir Kiliyāb paidā huā jis kī māñ Nābāl kī bewā Abījel Karmilī thī. Tisrā beṭā Abisālūm thā. Us kī

mān Mākā thī jo Jasūr ke bādshāh Talmī kī beṭī thī. ⁴Chauthe kā nām Adūniyāh thā. Us kī mān Hajjīt thī. Pānchwān beṭā Safatiyāh thā. Us kī mān Abītāl thī. ⁵Chhaṭe kā nām Itriyaṁ thā. Us kī mān Ijlā thī. Yih chhih beṭe Habrūn meṁ paidā hue.

Abinair Ishbosat se Jhagṛtā Hai

⁶Jitnī der tak Ishbosat aur Dāūd ke darmiyān jang rahī, utnī der tak Abinair Sāul ke gharāne kā wafādār rahā.

⁷Lekin ek din Ishbosat Abinair se nārāz huā, kyonki wuh Sāul marhūm kī ek dāshtā se hambistar ho gayā thā. Aurat kā nām Risfā bint Aiyāh thā. Ishbosat ne shikāyat kī, “Āp ne mere bāp kī dāshtā se aisā sulūk kyon kiyā?” ⁸Abinair baṛe ghusse meṁ ā kar garjā, “Kyā main Yahūdāh kā kuttā^a hūn kī āp mujhe aisā rawaiyā dikhāte haiṁ? Āj tak main āp ke bāp ke gharāne aur us ke rishtedāron aur doston ke lie laṛtā rahā hūn. Merī hī wajah se āp ab tak Dāūd ke hāth se bache rahe haiṁ. Kyā yih is kā muāwazā hai? Kyā ek aisī aurat ke sabab se āp mujhe

mujrim ṭhahrā rahe haiṁ? ⁹⁻¹⁰Allāh mujhe saḡht sazā de agar ab se har mumkin koshish na karūn kī Dāūd pūre Isrāil aur Yahūdāh par bādshāh ban jāe, shimāl meṁ Dān se le kar junūb meṁ Bair-sabā tak. Āḡhir Rab ne ḡhud qasam khā kar Dāūd se wādā kiyā hai kī main bādshāhī Sāul ke gharāne se chhīn kar tujhe dūngā.”

¹¹Yih sun kar Ishbosat Abinair se itnā ḡar gayā kī mazīd kuchh kahne kī jurrat jāti rahī.

Abinair ke Dāūd se Muzākarāt

¹²Abinair ne Dāūd ko paighām bhejā, “Mulk kis kā hai? Mere sāth muāhadā kar leṁ to main pūre Isrāil ko āp ke sāth milā dūngā.”

¹³Dāūd ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main āp ke sāth muāhadā kartā hūn. Lekin ek hī shart par, āp Sāul kī beṭī Mīkal ko jo merī bīwī hai mere ghar pahuñchāeṁ, warnā main āp se nahiṁ milūngā.” ¹⁴Dāūd ne Ishbosat ke pās bhī qāsid bhej kar taqāzā kiyā, “Mujhe merī bīwī Mīkal jis se shādi karne ke lie main ne sau Filistiyon ko mārā wāpas kar deṁ.” ¹⁵Ishbosat mān gayā. Us

^aLafzī tarjumā: kutte kā sar

ne hukm diyā ki Mīkal ko us ke maujūdā shauhar Faltiyel bin Lais se le kar Dāūd ko bhejā jāe. ¹⁶Lekin Faltiyel use chhoṛnā nahiñ chāhtā thā. Wuh rote rote Bahūrīm tak apnī bīwī ke pichhe chaltā rahā. Tab Abinair ne us se kahā, “Ab jāo! Wāpas chale jāo!” Tab wuh wāpas chalā.

¹⁷Abinair ne Isrāīl ke buzurgoñ se bhī bāt kī, “Āp to kāfī der se chāhte haiñ ki Dāūd āp kā bādshāh ban jāe. ¹⁸Ab qadam uṭhāne kā waqt ā gayā hai! Kyonki Rab ne Dāūd se wādā kiya hai, ‘Apne kḥādīm Dāūd se main apnī qaum Isrāīl ko Filistiyon aur bāqī tamām dushmanon ke hāth se bachāūngā.’” ¹⁹Yihī bāt Abinair ne Binyamīn ke buzurgoñ ke pās jā kar bhī kī. Is ke bād wuh Habrūn mein Dāūd ke pās āyā tāki us ke sāmne Isrāīl aur Binyamīn ke buzurgoñ kā faislā pesh kare.

²⁰Bīs ādmī Abinair ke sāth Habrūn pahuñch gae. Un kā istaqbāl karke Dāūd ne ziyāfat kī. ²¹Phir Abinair ne Dāūd se kahā, “Ab mujhe ijāzat deñ. Main apne āqā aur bādshāh ke lie tamām Isrāīl ko jamā kar lūngā tāki wuh āp ke sāth ahd bāndh kar āp ko

apnā bādshāh banā leñ. Phir āp us pūre mulk par hukūmat karenge jis tarah āp kā dil chāhtā hai.” Phir Dāūd ne Abinair ko salāmatī se ruḥsat kar diyā.

Abinair ko Qatl Kiyā Jātā Hai

²²Thoṛī der ke bād Yoāb Dāūd ke ādmiyon ke sāth kisī laṛāī se wāpas āyā. Un ke pās bahut-sā lūṭā huā māl thā. Lekin Abinair Habrūn mein Dāūd ke pās nahīn thā, kyonki Dāūd ne use salāmatī se ruḥsat kar diyā thā. ²³Jab Yoāb apne ādmiyon ke sāth shahr mein dākḥil huā to use ittalā dī gai, “Abinair bin Nair bādshāh ke pās thā, aur bādshāh ne use salāmatī se ruḥsat kar diyā hai.” ²⁴Yoāb fauran bādshāh ke pās gayā aur bolā, “Āp ne yih kyā kiya hai? Jab Abinair āp ke pās āyā to āp ne use kyon salāmatī se ruḥsat kiya? Ab use pakaṛne kā mauqā jātā rahā hai. ²⁵Āp to use jānte haiñ. Haqīqat mein wuh is lie āyā ki āp ko manwā kar āp ke āne jāne aur bāqī kāmōñ ke bāre mein mālūmāt hāsīl kare.”

²⁶Yoāb ne darbār se nikal kar qāsidoñ ko Abinair ke pichhe bhej diyā. Wuh abhī safr karte karte

Sīrā ke hauz par se guzar rahā thā ki qāsid us ke pās pahunch gae. Un kī dāwat par wuh un ke sāth wāpas gayā. Lekin bādshāh ko is kā ilm na thā. ²⁷Jab Abinair dubārā Habrūn meñ dākḥil hone lagā to Yoāb shahr ke darwāze meñ us kā istaqbāl karke use ek taraf le gayā jaise wuh us ke sāth koī kḥufiyā bāt karnā chāhtā ho. Lekin achānak us ne apnī talwār ko miyān se khīnch kar Abinair ke peṭ meñ ghoñp diyā. Is tarah Yoāb ne apne bhāī Asāhel kā badlā le kar Abinair ko mār ḍālā.

²⁸Jab Dāūd ko is kī ittālā milī to us ne elān kiyā, “Main Rab ke sāmne qasam khātā hūn ki bequsūr hūn. Merā Abinair kī maut meñ hāth nahīn thā. Is nāte se mujh par aur merī bādshāhī par kabhī bhī ilzām na lagāyā jāe, ²⁹kyonki Yoāb aur us ke bāp kā gharānā qusūrwar haiñ. Rab use aur us ke bāp ke gharāne ko munāsib sazā de. Ab se abad tak us kī har nasl meñ koī na koī ho jise aise zaḥm lag jāen jo bhar na pāen, kisī ko koṛh lag jāe, kisī ko baisākhiyon kī madad se chalnā paṛe, koī ghairtabāī maut mar jāe, yā kisī ko kḥurāk kī musalsal kami rahe.” ³⁰Yon Yoāb aur us ke bhāī Abīshai ne apne bhāī Asāhel kā

badlā liyā. Unhoñ ne Abinair ko is lie qatl kiyā ki us ne Asāhel ko Jibaun ke qarīb laṛte waqt maut ke ghāt utār diyā thā.

Dāūd Abinair kā Mātam Kartā Hai

³¹⁻³²Dāūd ne Yoāb aur us ke sāthiyon ko hukm diyā, “Apne kapṛe phāṛ do aur ṭāṭ oṛh kar Abinair kā mātam karo!” Janāze kā band-o-bast Habrūn meñ kiyā gayā. Dāūd kḥud janāze ke ain pīchhe chalā. Qabr par bādshāh ūñchī āwāz se ro paṛā, aur bāqī sab log bhī rone lage. ³³Phir Dāūd ne Abinair ke bāre meñ mātami gīt gāyā,

³⁴“Hāy, Abinair kyon bedīn kī tarah mārā gayā? Tere hāth bandhe hue na the, tere pāñw zanjiron meñ jakar hue na the. Jis tarah koī shariron ke hāth meñ ā kar mar jātā hai usī tarah tū halāk huā.”

Tab tamām log mazīd roe.

³⁵Dāūd ne janāze ke dīn rozā rakhā. Sab ne minnat kī ki wuh kuchh khāe, lekin us ne qasam khā kar kahā, “Allāh mujhe saḥt sazā de agar main sūraj ke ghurūb hone se pahle roṭī kā ek ṭukṛā bhī khā lūn.”

³⁶Bādshāh kā yih rawaiyā logon ko

bahut pasand āyā. Waise bhī Dāūd kā har amal logon ko pasand ātā thā. ³⁷Yon tamām hāzirin balki tamām Isrāiliyon ne jān liyā ki bādshāh kā Abinair ko qatl karne meñ hāth na thā. ³⁸Dāūd ne apne darbāriyon se kahā, “Kyā āp ko samajh nahīn āi ki āj Isrāil kā baṛā sūrmā faut huā hai? ³⁹Mujhe abhī abhī masah karke bādshāh banāyā gayā hai, is lie merī itnī tāqat nahīn ki Zarūyāh ke in do beṭon Yoāb aur Abishai ko kanṭrol karūn. Rab unheñ un kī is sharir harkat kī munāsib sazā de!”

Ishbosat ko Qatl Kiyā Jātā Hai

4 Jab Sāul ke beṭe Ishbosat ko ittalā milī ki Abinair ko Habrūn meñ qatl kiyā gayā hai to wuh himmat hār gayā, aur tamām Isrāil saḥt ghabrā gayā. ²Ishbosat ke do ādmī the jin ke nām Bānā aur Raikāb the. Jab kabhī Ishbosat ke faujī chhāpā mārne ke lie nikalte to yih do bhāi un par muqarrar the. Un kā bāp Rimmon Binyamīn ke qabāyli ilāqe ke shahr Bairot kā rahne wālā thā. Bairot bhī Binyamīn meñ shumār kiyā jātā hai, ³agarche us ke bāshindon ko

hijrat karke Jittaim meñ basnā paṛā jahān wuh āj tak padesī kī haisiyat se rahte haiñ.

⁴Yūnatan kā ek beṭā zindā rah gayā thā jis kā nām Mifibosat thā. Pāñch sāl kī umr meñ Yazrael se ḥkabar āi thī ki Sāul aur Yūnatan māre gae haiñ. Tab us kī āyā use le kar kahiñ panāh lene ke lie bhāg gai thī. Lekin jaldī kī wajah se Mifibosat gir kar langarā ho gayā thā. Us waqt se us kī donon ṭāngēn maflūj thiñ.

⁵Ek din Rimmon Bairotī ke beṭe Raikāb aur Bānā dopahar ke waqt Ishbosat ke ghar gae. Garmī urūj par thī, is lie Ishbosat ārām kar rahā thā. ⁶⁻⁷Donon ādmī yih bahānā pesh karke ghar ke andarūnī kamre meñ gae ki ham kuchh anāj le jāne ke lie āe haiñ. Jab Ishbosat ke kamre meñ pahuñche to wuh chārpāi par leṭā so rahā thā. Yih dekh kar unhoñ ne us ke peṭ meñ talwār ghoñp dī aur phir us kā sar kāt kar wahān se salāmatī se nikal āe.

Pūrī rāt safr karte karte wuh Dariyā-e-Yardan kī Wādī meñ se guzar kar ⁸Habrūn pahuñch gae. Wahān unhoñ ne Dāūd ko Ishbosat kā sar dikhā kar kahā, “Yih dekheñ,

Sā'ul ke beṭe Ishbosat kā sar. Āp kā dushman Sā'ul bār bār āp ko mār dene kī koshish kartā rahā, lekin āj Rab ne us se aur us kī aulād se āp kā badlā liyā hai."

Dāūd Qātilon ko Sazā Detā Hai

⁹Lekin Dāūd ne jawāb diyā, "Rab kī hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar mujhe har musibat se bachāyā hai, ¹⁰jis ādmī ne mujhe us waqt Siqlāj meñ Sā'ul kī maut kī ittalā dī wuh bhī samajhtā thā ki main Dāūd ko achchhī khabar pahuñchā rahā hūñ. Lekin main ne use pakaṛ kar sazā-e-maut de dī. Yihī thā wuh ajr jo use aisī khabar pahuñchāne ke ewaz milā! ¹¹Ab tum sharīr logon ne is se baṛh kar kiyā. Tum ne bequsūr ādmī ko us ke apne ghar meñ us kī apnī chārpāi par qatl kar diyā hai. To kyā merā farz nahīn ki tum ko is qatl kī sazā de kar tumheñ mulk meñ se miṭā dūñ?"

¹²Dāūd ne donoñ ko mār dene kā hukm diyā. Us ke mulāzimon ne unheñ mār kar un ke hāthon aur pairon ko kātṛ ḍālā aur un kī lāshon ko Habrūn ke tālāb ke qarīb kahīñ laṭkā diyā. Ishbosat ke sar

ko unhoñ ne Abinair kī qabr meñ dafnāyā.

Dāūd Pūre Isrā'īl kā Bādshāh

Ban Jātā Hai

5 Us waqt Isrā'īl ke tamām qabile Habrūn meñ Dāūd ke pās āe aur kahā, "Ham āp hī kī qaum aur āp hī ke rishtedār haiñ. ²Māzī meñ bhī jab Sā'ul bādshāh thā to āp hī faujī muhimmon meñ Isrā'īl kī qiyādat karte rahe. Aur Rab ne āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī qaum Isrā'īl kā charwāhā ban kar us par hukūmat karegā." ³Jab Isrā'īl ke tamām buzurg Habrūn pahuñche to Dāūd Bādshāh ne Rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā, aur unhoñ ne use masah karke Isrā'īl kā bādshāh banā diyā.

⁴Dāūd 30 sāl kī umr meñ bādshāh ban gayā. Us kī hukūmat 40 sāl tak jāri rahī. ⁵Pahle sārhe sāt sāl wuh sirf Yahūdāh kā bādshāh thā aur us kā dārul-hukūmat Habrūn rahā. Bāqī 33 sāl wuh Yarūshalam meñ rah kar Yahūdāh aur Isrā'īl donoñ par hukūmat kartā rahā.

Dāūd Yarūshalam par

Qabzā Kartā Hai

⁶Bādshāh banane ke bād Dāūd apne faujiyon ke sāth Yarūshalam gayā tāki us par hamlā kare. Wahān ab tak Yabūsī ābād the. Dāūd ko dekh kar Yabūsiyon ne us kā mazāq urāyā, “Āp hamāre shahr meñ kabhī dākhil nahīn ho pāenge! Āp ko rokne ke lie hamāre langare aur andhe kāfī haiñ.” Unheñ purā yaqīn thā ki Dāūd shahr meñ kisi bhī tarīqe se nahīn ā sakegā.

⁷To bhī Dāūd ne Siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ⁸Jis din unhoñ ne shahr par hamlā kiyā us ne elān kiyā, “Jo bhī Yabūsiyon par fatah pānā chāhe use pānī kī surang meñ se guzar kar shahr meñ ghusnā paregā tāki un langaron aur andhoñ ko māre jin se merī jān nafrat kartī hai.” Is lie āj tak kahā jātā hai, “Langaron aur andhoñ ko ghar meñ jāne kī ijāzat nahīn.”

⁹Yarūshalam par fatah pāne ke bād Dāūd qile meñ rahne lagā. Us ne use ‘Dāūd kā Shahr’ qarār diyā aur us ke irdgird shahr ko barhāne lagā. Yih tāmīrī kām irdgird ke

chabūtaron se shurū huā aur hote hote qile tak pahunch gayā.

¹⁰Yon Dāūd zor pakaṛtā gayā, kyonki Rabbul-afwāj us ke sāth thā.

Dāūd kī Taraqqī

¹¹Ek din Sūr ke bādshāh Hirām ne Dāūd ke pās wafd bhejā. Barhāi aur rāj bhī sāth the. Un ke pās deodār kī lakaṛī thī, aur unhoñ ne Dāūd ke lie mahal banā diyā. ¹²Yon Dāūd ne jān liyā ki Rab ne mujhe Isrāil kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apnī qaum Isrāil kī khātir sarfarāz kar dī hai.

¹³Habrūn se Yarūshalam meñ muntaqil hone ke bād Dāūd ne mazīd bīwiyon aur dāshtāon se shādi kī. Natīje meñ Yarūshalam meñ us ke kāi beṭe-beṭiyān paidā hue. ¹⁴Jo beṭe wahān paidā hue wuh yih the: Sammua, Sobāb, Nātan, Sulemān, ¹⁵Ibhār, Ilisua, Nafaj, Yafīa, ¹⁶Ilisamā, Ilyadā aur Ilīfalat.

Filistiyon par Fatah

¹⁷Jab Filistiyon ko ittalā milī ki Dāūd ko masah karke Isrāil kā bādshāh banāyā gayā hai to unhoñ ne apne faujiyon ko Isrāil meñ bhej

diyā tāki use pakaṛ leñ. Lekin Dāūd ko patā chal gayā, aur us ne ek pahārī qile meñ panāh le li.

¹⁸Jab Filistī Isrāil meñ pahuñch kar Wādī-e-Rafāim meñ phail gae ¹⁹to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Filistiyon par hamlā karūn? Kyā tū mujhe un par fatah baḥshhegā?” Rab ne jawāb diyā, “Hān, un par hamlā kar! Main unheñ zarūr tere qabze meñ kar dūngā.” ²⁰Chunāñche Dāūd apne faujiyon ko le kar Bāl-parāzīm gayā. Wahān us ne Filistiyon ko shikast di. Bād meñ us ne gawāhī di, “Jitne zor se band ke tūt jāne par pānī us se phūṭ nikaltā hai utne zor se āj Rab mere deḡhte deḡhte dushman kī safon meñ se phūṭ niklā hai.” Chunāñche us jagah kā nām Bāl-parāzīm yānī ‘Phūṭ Nikalne kā Mālik’ paṛ gayā. ²¹Filistī apne but chhoṛ kar bhāg gae. Aur wuh Dāūd aur us ke ādmiyon ke qabze meñ ā gae.

²²Ek bār phir Filistī ā kar Wādī-e-Rafāim meñ phail gae. ²³Jab Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā to us ne jawāb diyā, “Is martabā un kā sāmna mat karnā balki un ke pichhe jā kar bakā ke darakhthon ke sāmne un par hamlā kar. ²⁴Jab un

darakhthon kī choṭiyon se qadmon kī chāp sunāi de to ḡhabardār! Yih is kā ishārā hogā ki Rab ḡhud tere āge āge chal kar Filistiyon ko mārne ke lie nikal āyā hai.”

²⁵Dāūd ne aisā hī kiyā aur natije meñ Filistiyon ko shikast de kar Jibaun se le kar Jazar tak un kā tāqqub kiyā.

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Le Ātā Hai

6 Ek bār phir Dāūd ne Isrāil ke chunidā ādmiyon ko jamā kiyā. 30,000 afrād the. ²Un ke sāth mil kar wuh Yahūdāh ke Bālā pahuñch gayā tāki Allāh kā sandūq uṭhā kar Yarūshalam le jāeñ, wuhī sandūq jis par Rabbul-afwāj ke nām kā ṭhappā lagā hai aur jahān wuh sandūq ke ūpar karūbī farishton ke darmiyān taḡhtnashīn hai. ³⁻⁴Logon ne Allāh ke sandūq ko pahārī par wāqe Abīnadāb ke ghar se nikāl kar ek naī bailgāṛī par rakh diyā, aur Abīnadāb ke do beṭe Uzzā aur Aḡhiyo use Yarūshalam kī taraf le jāne lage. Aḡhiyo gāṛī ke āge āge ⁵aur Dāūd bāqī tamām logon ke sāth pichhe chal rahā thā. Sab Rab ke huzūr pūre zor

se k̄hushī manāne aur gīt gāne lage. Muk̄htalif s̄az bhī bajāe jā rahe the. Fizā sitāroṇ, sarodoṇ, dafon, k̄hanjriyoṇ^a aur jhānjhoṇ kī āwāzoṇ se gūnj ūthī.

⁶Wuh gandum gāhne kī ek jagah par pahuñch gae jis ke mālīk k̄ā nām Nakon thā. Wahān bail achānak beqābū ho gae. Uzzā ne jaldī se Allāh k̄ā sandūq pakaṛ liyā tāki wuh gir na jāe. ⁷Usī lamhe Rab k̄ā ghazab us par nāzil huā, kyōnki us ne Allāh ke sandūq ko chhūne kī jurrat kī thī. Wahīn Allāh ke sandūq ke pās hī Uzzā gir kar halāk ho gayā. ⁸Dāūd ko baṛā ranj huā ki Rab k̄ā ghazab Uzzā par yoṇ tūt paṛā hai. Us waqt se us jagah k̄ā nām Paraz-uzzā yānī ‘Uzzā par Tūt Paṛnā’ hai.

⁹Us dīn Dāūd ko Rab se k̄hauf āyā. Us ne sochā, “Rab k̄ā sandūq kis tarah mere pās pahuñch sakegā?” ¹⁰Chunānche us ne faislā kiyā ki ham Rab k̄ā sandūq Yarūshalam nahīn le jāenge balki use Obed-adom jātī ke ghar meṇ mahfūz rakheṅge. ¹¹Wahān wuh tīn māh tak paṛā rahā.

In tīn mahīnoṇ ke daurān Rab ne Obed-adom aur us ke pūre gharāne ko barkat dī. ¹²Ek dīn Dāūd ko ittalā dī gai, “Jab se Allāh k̄ā sandūq Obed-adom ke ghar meṇ hai us waqt se Rab ne us ke gharāne aur us kī pūrī milkiyat ko barkat dī hai.” Yīh sun kar Dāūd Obed-adom ke ghar gayā aur k̄hushī manāte hue Allāh ke sandūq ko Dāūd ke shahr le āyā. ¹³Chhih qadmoṇ ke bād Dāūd ne Rab k̄ā sandūq ūthāne wāloṇ ko rok kar ek sāṇḍ aur ek moṭā-tāzā bachhṛā qurbān kiyā. ¹⁴Jab julūs āge niklā to Dāūd pūre zor ke sāth Rab ke huzūr nāchne lagā. Wuh katān k̄ā bālāposh pahne hue thā. ¹⁵K̄hushī ke nāre lagā lagā kar aur narsingē phūnk phūnk kar Dāūd aur tamām Isrāīlī Rab k̄ā sandūq Yarūshalam le āe.

¹⁶Rab k̄ā sandūq Dāūd ke shahr meṇ dāk̄hil huā to Dāūd kī bīwī Mīkal bint Sāūl khiṛkī meṇ se julūs ko dekh rahī thī. Jab bādshāh Rab ke huzūr kūdtā aur nāchtā huā nazar āyā to Mīkal ne dil meṇ use haqīr jānā.

^aIbrānī meṇ is se murād jhunjhune jaisā koī s̄az hai.

¹⁷Rab kā sandūq us tambū ke darmiyān meñ rakhā gayā jo Dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. Phir Dāūd ne Rab ke huzūr bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ. ¹⁸Is ke bād us ne qaum ko Rabbul-afwāj ke nām se barkat de kar ¹⁹har Isrāīlī mard aur aurat ko ek roṭī, khajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de dī. Phir tamām log apne apne gharoñ ko wāpas chale gae.

²⁰Dāūd bhī apne ghar lauṭā tāki apne ḡhāndān ko barkat de kar salām kare. Wuh abhī mahal ke andar nahīñ pahuñchā thā ki Mīkal nikal kar us se milne āī. Us ne tanzan kahā, “Wāh jī wāh. Āj Isrāīl kā bādshāh kitnī shān ke sāth logoñ ko nazar āyā hai! Apne logoñ kī launḡiyōñ ke sāmne hī us ne apne kapṛe utār die, bilkul usī tarah jis tarah gañwār karte haiñ.” ²¹Dāūd ne jawāb diyā, “Main Rab hī ke huzūr nāch rahā thā, jis ne āp ke bāp aur us ke ḡhāndān ko tark karke mujhe chun liyā aur Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. Usī kī tazīm meñ main āindā bhī nāchūngā.” ²²Hāñ, main is se bhī zyādā zalīl hone ke lie taiyār hūñ. Jahāñ tak

launḡiyōñ kā tālluq hai, wuh zarūr merī izzat karenḡi.”

²³Jīte-jī Mīkal beaulād rahī.

Rab Dāūd se Abadī Bādshāhī kā Wādā Kartā Hai

7 Dāūd Bādshāh sukūn se apne mahal meñ rahne lagā, kyoñki Rab ne irdgird ke dushmanoñ ko us par hamlā karne se rok diyā thā. ²Ek din Dāūd ne Nātan Nabī se bāt kī, “Dekheñ, main yahāñ deodār ke mahal meñ rahtā hūñ jabki Allāh kā sandūq ab tak tambū meñ paṛā hai. Yīh munāsib nahīñ hai!”

³Nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāī kī, “Jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiñ wuh karen. Rab āp ke sāth hai.”

⁴Lekin usī rāt Rab Nātan se hamkalām huā, ⁵“Mere ḡhādim Dāūd ke pās jā kar use batā de ki Rab farmātā hai, ‘Kyā tū merī rihāish ke lie makān tāmīr karegā? Hargiz nahīñ!’ ⁶Āj tak main kisi makān meñ nahīñ rahā. Jab se main Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā us waqt se main ḡhaime meñ rah kar jagah bajagah phirtā rahā hūñ. ⁷Jis daurān main tamām Isrāīliyoñ ke sāth idhar-udhar

phirtā rahā kyā main ne Isrāīl ke un rāhnumāon se kabhī is nāte se shikāyat kī jinheñ main ne apnī qaum kī gallābānī karne kā hukm diyā thā? Kyā main ne un men se kisī se kahā ki tum ne mere lie deodār kā ghar kyon nahīn banāyā?’

⁸Chunāanche mere khādīm Dāūd ko batā de, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki main hī ne tujhe charāgāh men bheṛon kī gallābānī karne se fāriḡ karke apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. ⁹Jahān bhī tū ne qadam rakhā wahān main tere sāth rahā hūn. Tere dekhte dekhte main ne tere tamām dushmanon ko halāk kar diyā hai. Ab main terā nām sarfarāz kar dūngā, wuh duniyā ke sab se azīm ādmion ke nāmon ke barābar hī hogā. ¹⁰Aur main apnī qaum Isrāīl ke lie ek watan muhaiyā karūnga, paude kī tarah unheñ yon lagā dūngā ki wuh jaṛ pakar kar mahfūz raheṅge aur kabhī bechain nahīn hoṅge. Bedīn qaumen unheñ us tarah nahīn dabāeṅgī jis tarah māzī men kiya kartī thin, ¹¹us waqt se jab main qaum par qāzī muqarrar kartā thā. Main tere dushmanon ko tujh se dūr rakh kar tujhe

amn-o-amān atā karūnga. Āj Rab farmātā hai ki main hī tere lie ghar banāūngā.

¹²Jab tū būrḥā ho kar kūch kar jāegā aur apne bāpdādā ke sāth ārām karegā to main terī jagah tere beṛon men se ek ko taḡht par biṭhā dūngā. Us kī bādshāhī ko main mazbūt banā dūngā. ¹³Wuhī mere nām ke lie ghar tāmīr karegā, aur main us kī bādshāhī kā taḡht abad tak qāym rakhūngā. ¹⁴Main us kā bāp hūngā, aur wuh merā beṭā hogā. Jab kabhī us se ḡhaltī hogī to main use yon chhaṛī se sazā dūngā jis tarah insānī bāp apne beṭe kī tarbiyat kartā hai. ¹⁵Lekin merī nazar-e-karm kabhī us se nahīn haṭegī. Us ke sāth main wuh sulūk nahīn karūnga jo main ne Sāul ke sāth kiya jab use tere sāmne se haṭā diyā. ¹⁶Terā gharānā aur terī bādshāhī hameshā mere huzūr qāym rahegī, terā taḡht hameshā mazbūt rahegā.”

Dāūd kī Shukrguzārī

¹⁷Nātan ne Dāūd ke pās jā kar use sab kuchh sunāyā jo Rab ne use royā men batāyā thā. ¹⁸Tab Dāūd

ahd ke sandūq ke pās gayā aur Rab ke huzūr baiṭh kar duā karne lagā,

“Ai Rab Qādir-e-mutlaq, main kaun hūn aur merā ḵhāndān kyā haisiyat rakhtā hai ki tū ne mujhe yahān tak pahuñchāyā hai? ¹⁹Aur ab ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai, kyonki tū ne apne ḵhādīm ke gharāne ke mustaqbil ke bāre mein bhī wādā kiya hai. Kyā tū ām taur par insān ke sāth aisā sulūk kartā hai? Hargiz nahīn! ²⁰Lekin main mazīd kyā kahūn? Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū to apne ḵhādīm ko jāntā hai. ²¹Tū ne apne farmān kī ḵhātir aur apnī marzī ke mutābiq yih azīm kām karke apne ḵhādīm ko ittalā di hai.

²²Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū kitnā azīm hai! Tujh jaisā koī nahīn hai. Ham ne apne kānoñ se sun liyā hai ki tere siwā koī aur Ḵhudā nahīn hai. ²³Duniyā mein kaun-sī qaum terī ummat Isrāīl kī mānind hai? Tū ne isī ek qaum kā fidyā de kar use ḡhulāmī se chhuṛāyā aur apnī qaum banā liyā. Tū ne Isrāīl ke wāste baṛe aur haibatnāk kām karke apne nām kī shohrat phailā di. Hamēñ Misr se rihā karke tū ne qaumoñ aur un ke dewatāoñ

ko hamāre āge se nikāl diyā. ²⁴Ai Rab, tū Isrāīl ko hameshā ke lie apnī qaum banā kar un kā Ḵhudā ban gayā hai. ²⁵Chunāñche ai Rab Qādir-e-mutlaq, jo bāt tū ne apne ḵhādīm aur us ke gharāne ke bāre mein kī hai use abad tak qāym rakh aur apnā wādā pūrā kar. ²⁶Tab terā nām abad tak mashhūr rahegā aur log taslīm karenge ki Rabbul-afwāj Isrāīl kā Ḵhudā hai. Phir tere ḵhādīm Dāūd kā gharānā bhī tere huzūr qāym rahegā.

²⁷Ai Rabbul-afwāj, Isrāīl ke Ḵhudā, tū ne apne ḵhādīm ke kān ko is bāt ke lie khol diyā hai. Tū hī ne farmāyā, ‘Main tere lie ghar tāmīr karūnga.’ Sirf isī lie tere ḵhādīm ne yoñ tujh se duā karne kī jurrat kī hai. ²⁸Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū hī Ḵhudā hai, aur terī hī bātoñ par etamād kiya jā saktā hai. Tū ne apne ḵhādīm se in achchhī chīzoñ kā wādā kiya hai. ²⁹Ab apne ḵhādīm ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho tāki wuh hameshā tak tere huzūr qāym rahe. Kyonki tū hī ne yih farmāyā hai, aur chūñki tū ai Rab Qādir-e-mutlaq ne barkat di hai is lie tere ḵhādīm kā gharānā abad tak mubārak rahegā.”

Dāūd kī Jangeñ

8 Phir aisā waqt āyā ki Dāūd ne Filistiyōñ ko shikast de kar unheñ apne tābe kar liyā aur hukūmat kī bāgḍor un ke hāthoñ se chhīn li.

²Us ne Moābiyōñ par bhī fatah pāi. Moābī qaidiyōñ kī qatār banā kar us ne unheñ zamīn par liṭā diyā. Phir rassī kā ṭukṛā le kar us ne qatār kā nāp liyā. Jitne log rassī kī lambāi meñ ā gae wuh ek guroh ban gae. Yoñ Dāūd ne logoñ ko gurohoñ meñ taqsīm kiyā. Phir us ne gurohoñ ke tīn hisse banā kar do hissoñ ke sar qalam kie aur ek hisse ko zindā chhoṛ diyā. Lekin jitne qaidī chhūṭ gae wuh Dāūd ke tābe rah kar use ḵharāj dete rahe.

³Dāūd ne shimālī Shām ke shahr Zobāh ke bādshāh Hadadazar bin Rahob ko bhī harā diyā jab Hadadazar Dariyā-e-Furāt par dubārā qābū pāne ke lie nikal āyā thā. ⁴Dāūd ne 1,700 ghuṛsawāroñ aur 20,000 piyādā sipāhiyōñ ko giriftār kar liyā. Rathoñ ke 100 ghoṛoñ ko us ne apne lie mahfūz rakhā, jabki bāqiyōñ kī us ne koñcheñ kāṭ diñ tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeñ.

⁵Jab Damishq ke Arāmī bāshinde Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī madad karne āe to Dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. ⁶Phir us ne Damishq ke ilāqe meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ. Arāmī us ke tābe ho gae aur use ḵharāj dete rahe. Jahāñ bhī Dāūd gayā wahāñ Rab ne use kāmyābī baḵshī. ⁷Sone kī jo ḍhāleñ Hadadazar ke afsaroñ ke pās thiñ unheñ Dāūd Yarūshalam le gayā. ⁸Hadadazar ke do shahroñ Batāh aur Berotī se us ne kasrat kā pītal chhīn liyā.

⁹Jab Hamāt ke bādshāh Tūi ko ittalā mili ki Dāūd ne Hadadazar kī pūrī fauj par fatah pāi hai ¹⁰to us ne apne beṭe Yūrām ko Dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. Yūrām ne Dāūd ko Hadadazar par fatah ke lie mubārakbād di, kyōñki Hadadazar Tūi kā dushman thā, aur un ke darmiyāñ jang rahī thi. Yūrām ne Dāūd ko sone, chāñdī aur pītal ke tohfe bhī pesh kie. ¹¹Dāūd ne yih chīzeñ Rab ke lie maḵhsūs kar diñ. Jahāñ bhī wuh dūsri qaumoñ par ḡhālib āyā wahāñ kī sonā-chāñdī us ne Rab ke lie maḵhsūs kar di. ¹²Yoñ Adom, Moāb, Ammon, Filistiyā, Amāliq aur Zobāh ke bādshāh Hadadazar

bin Rahob kī sonā-chāndī Rab ko pesh kī gai.

¹³Jab Dāūd ne Namak kī Wādī meñ Adomiyon par fatah pāi to us kī shohrat mazīd phail gai. Us jang meñ dushman ke 18,000 afrād halāk hue. ¹⁴Dāūd ne Adom ke pūre mulk meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kīñ, aur tamām Adomī Dāūd ke tābe ho gae. Dāūd jahāñ bhī jātā Rab us kī madad karke use fatah baḥshtā.

Dāūd ke Ālā Afsar

¹⁵Jitnī der Dāūd pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne dhyān diyā ki qaum ke har ek shaḥs ko insāf mil jāe. ¹⁶Yoāb bin Zarūyāh fauj par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḥhīlūd bādshāh kā mushīr-e-ḥās thā. ¹⁷Sadoq bin Aḥhītūb aur Aḥhīmalik bin Abiyātar imām the. Sirāyāh mīrmunshī thā. ¹⁸Bināyāh bin Yahoyadā Dāūd ke ḥās daste banām Karetī-o-Faletī kā kaptān thā. Dāūd ke beṭe imām the.

Dāūd Yūnatan ke Beṭe par Mehrbānī Kartā Hai

9 Ek din Dāūd pūchhne lagā, “Kyā Sāūl ke ḥāndān kā koī fard bach gayā hai? Main Yūnatan kī ḥātīr us par apnī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ.”

²Ek ādmī ko bulāyā gayā jo Sāūl ke gharāne kā mulāzim thā. Us kā nām Zībā thā. Dāūd ne sawāl kiyā, “Kyā āp Zībā haiñ?” Zībā ne jawāb diyā, “Jī, āp kā ḥādīm hāzīr hai.” ³Bādshāh ne dariyāft kiyā, “Kyā Sāūl ke ḥāndān kā koī fard zindā rah gayā hai? Main us par Allāh kī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ.” Zībā ne kahā, “Yūnatan kā ek beṭā ab tak zindā hai. Wuh donoñ ṭāngoñ se maflūj hai.” ⁴Dāūd ne pūchhā, “Wuh kahāñ hai?” Zībā ne jawāb diyā, “Wuh Lo-dibār meñ Makīr bin Ammiyel ke hāñ rahtā hai.” ⁵Dāūd ne use fauran darbār meñ bulā liyā.

⁶Yūnatan ke jis beṭe kā zikr Zībā ne kiyā wuh Mifibosāt thā. Jab use Dāūd ke sāmne lāyā gayā to us ne muñh ke bal jhuk kar us kī izzat kī. Dāūd ne kahā, “Mifibosāt!” Us ne jawāb diyā, “Jī, āp kā ḥādīm hāzīr hai.” ⁷Dāūd bolā, “Ḍaren

mat. Āj main āp ke bāp Yūnatan ke sāth kiya huā wādā pūrā karke āp par apnī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūn. Ab sunēn! Main āp ko āp ke dādā Sāul kī tamām zamīnēn wāpas kar detā hūn. Is ke alāwā main chāhtā hūn ki āp rozānā mere sāth khānā khāyā karēn.”

⁸Mifibosāt ne dubārā jhuk kar bādshāh kī tāzīm kī, “Main kaun hūn ki āp mujh jaise murdā kutte par dhyān de kar aisī mehrbānī farmāēn!” ⁹Dāūd ne Sāul ke purāne mulāzīm Zībā ko bulā kar use hidāyat dī, “Main ne āp ke mālīk ke pote ko Sāul aur us ke kḥāndān kī tamām milkiyat de dī hai. ¹⁰Ab āp kī zimmedārī yih hai ki āp apne beṭon aur naukaron ke sāth us ke kheton ko sañbhālēn tāki us kā kḥāndān zamīnon kī paidāwār se guzārā kar sake. Lekin Mifibosāt kḥud yahān rah kar mere beṭon kī tarah mere sāth khānā khāyā karegā.” (Zībā ke 15 beṭe aur 20 naukar the.)

¹¹Zībā ne jawāb diyā, “Main āp kī kḥidmat meñ hāzīr hūn. Jo bhī hukm āp deṅge main karne ke lie taiyār hūn.” ¹²⁻¹³Us din se Zībā ke gharāne ke tamām afrād Mifibosāt ke mulāzīm ho gae. Mifibosāt

kḥud jo donon tāngon se maflūj thā Yarūshalām meñ rihāishpazīr huā aur rozānā Dāūd Bādshāh ke sāth khānā khātā rahā. Us kā ek chhoṭā beṭā thā jis kā nām Mikā thā.

Ammonī Dāūd kī Be'izzatī

Karte Haiñ

10 Kuchh der ke bād Ammoniyon kā bādshāh faut huā, aur us kā beṭā Hanūn takhtnashīn huā. ²Dāūd ne sochā, “Nāhas ne hameshā mujh par mehrbānī kī thī, is lie ab main bhī us ke beṭe Hanūn par mehrbānī karūngā.” Us ne bāp kī wafāt kā afsos karne ke lie Hanūn ke pās wafd bhejā.

Lekin jab Dāūd ke safir Ammoniyon ke darbār meñ pahunch gae ³to us mulk ke buzurg Hanūn Bādshāh ke kān meñ manfī bātēn bharne lage, “Kyā Dāūd ne in ādmiyon ko wāqai sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke āp ke bāp kā ehtirām karēn? Hargiz nahīn! Yih sirf bahānā hai. Asal meñ yih jāsūs haiñ jo hamāre dārul-hukūmat ke bāre meñ mālūmāt hāsil karnā chāhte haiñ tāki us par qabzā kar sakeñ.” ⁴Chunāñche

Hanūn ne Dāūd ke ādmiyoñ ko pakaṛwā kar un kī dāṛhiyoñ kā ādhā hissā munḍwā diyā aur un ke libās ko kamr se le kar pānwoñ tak kāt kar utarwāyā. Isī hālat meñ bādshāh ne unheñ fāriḡh kar diyā.

⁵Jab Dāūd ko is kī khabar milī to us ne apne qāsidoñ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheñ batāen, “Yarihū meñ us waqt tak ṭhahre raheñ jab tak āp kī dāṛhiyāñ dubārā bahāl na ho jāen.” Kyoñki wuh apnī dāṛhiyoñ kī wajah se barī sharmindagī mahsūs kar rahe the.

Ammoniyon se Jang

⁶Ammoniyon ko kḥūb mālūm thā ki is harkat se ham Dāūd ke dushman ban gae haiñ. Is lie unhoñ ne kirāe par kāi jaghoñ se fauji talab kie. Bait-rahob aur Zobāh ke 20,000 Arāmī piyādā sipāhī, Mākā kā bādshāh 1,000 faujiyoñ samet aur Mulk-e-Tob ke 12,000 sipāhī un kī madad karne āe. ⁷Jab Dāūd ko is kā ilm huā to us ne Yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. ⁸Ammonī apne dārul-hukūmat Rabbā se nikal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī saf-ārā hue

jabki un ke Arāmī ittahādī Zobāh aur Rahob Mulk-e-Tob aur Mākā ke mardoñ samet kuchh fāsile par khule maidān meñ khaṛe ho gae.

⁹Jab Yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donoñ taraf se hamle kā khatrā hai to us ne apnī fauj ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā. Sab se achchhe faujiyoñ ke sāth wuh kḥud Shām ke sipāhiyoñ se laṛne ke lie taiyār huā. ¹⁰Bāqī ādmiyoñ ko us ne apne bhāi Abīshai ke hawāle kar diyā tāki wuh Ammoniyon se laṛen. ¹¹Ek dūse se alag hone se pahle Yoāb ne Abīshai se kahā, “Agar Shām ke fauji mujh par ghālib āne lageñ to mere pās ā kar merī madad karnā. Lekin agar āp Ammoniyon par qābū na pā sakeñ to main ā kar āp kī madad karūnga. ¹²Hauslā rakheñ! Ham dilerī se apnī qaum aur apne kḥudā ke shahron ke lie laṛen. Aur Rab wuh kuchh hone de jo us kī nazar meñ ṭhik hai.”

¹³Yoāb ne apnī fauj ke sāth Shām ke faujiyoñ par hamlā kiya to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. ¹⁴Yih dekh kar Ammonī Abīshai se farār ho kar shahr meñ dākḥil hue. Phir Yoāb Ammoniyon se laṛne se bāz āyā aur Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Shām ke k̄hilāf Jang

¹⁵Jab Shām ke faujiyoñ ko shikast kī be'izzatī kā ehsās huā to wuh dubārā jamā ho gae.

¹⁶Hadadazar ne Dariyā-e-Furāt ke pār Masoputāmiyā meñ ābād Arāmiyoñ ko bulāyā tāki wuh us kī madad karen. Phir sab Hilām pahuñch gae. Hadadazar kī fauj par muqarrar afsar Sobak un kī rāhnumāi kar rahā thā. ¹⁷Jab Dāūd ko k̄habar milī to us ne Isrāīl ke tamām laṛne ke qābil ādmiyoñ ko jamā kiyā aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke Hilām pahuñch gayā. Shām ke fauji saf-ārā ho kar Isrāīliyoñ kā muqābalā karne lage. ¹⁸Lekin unheñ dubārā shikast mān kar farār honā parā. Is dafā un ke 700 rathbānoñ ke alāwā 40,000 piyādā sipāhī halāk hue. Dāūd ne fauj ke kamāṇḍar Sobak ko itnā zaḥmī kar diyā ki wuh maidān-e-jang meñ halāk ho gayā.

¹⁹Jo Arāmī bādshāh pahle Hadadazar ke tābe the unhoñ ne ab hār mān kar Isrāīliyoñ se sulah kar lī aur un ke tābe ho gae. Us waqt se Arāmiyoñ ne Ammoniyoñ kī madad karne kī phir jurrat na kī.

Dāūd aur Bat-sabā

11 Bahār kā mausam ā gayā, wuh waqt jab bādshāh jang ke lie nikalte haiñ. Dāūd Bādshāh ne bhī apne faujiyoñ ko laṛne ke lie bhej diyā. Yoāb kī rāhnumāi meñ us ke afsar aur pūrī fauj Ammoniyoñ se laṛne ke lie rawānā hue. Wuh dushman ko tabāh karke dārul-hukūmat Rabbā kā muhāsarā karne lage. Dāūd k̄hud Yarūshalam meñ rahā.

²Ek din wuh dopahar ke waqt so gayā. Jab shām ke waqt jāg uṭhā to mahal kī chhat par ṭahalne lagā. Achānak us kī nazar ek aurat par paṛī jo apne sahan meñ nahā rahī thī. Aurat nihāyat k̄hūbsūrat thī. ³Dāūd ne kisī ko us ke bāre meñ mālūmāt hāsil karne ke lie bhej diyā. Wāpas ā kar us ne ittalā dī, “Aurat kā nām Bat-sabā hai. Wuh Iliyām kī beṭī aur Ūriyāh Hitti kī biwī hai.” ⁴Tab Dāūd ne qāsidoñ ko Bat-sabā ke pās bhejā tāki use mahal meñ le āeñ. Aurat āī to Dāūd us se hambistar huā. Phir Bat-sabā apne ghar wāpas chalī gaī. (Thoṛī der pahle us ne wuh rasm adā kī thī jis kā taqāzā shariāt māhwārī ke

bād kartī hai tāki aurat dubārā pāk-sāf ho jāe.)

⁵Kuchh der ke bād use mālūm huā ki merā pānw bhārī ho gayā hai. Us ne Dāūd ko ittalā dī, “Merā pānw bhārī ho gayā hai.” ⁶Yih sunte hī Dāūd ne Yoāb ko paighām bhejā, “Ūriyāh Hittī ko mere pās bhej deñ!” Yoāb ne use bhej diyā. ⁷Jab Ūriyāh darbār meñ pahuñchā to Dāūd ne us se Yoāb aur fauj kā hāl mālūm kiyā aur pūchhā ki jang kis tarah chal rahī hai?

⁸Phir us ne Ūriyāh ko batāyā, “Ab apne ghar jāeñ aur pānw dho kar ārām kareñ.” Ūriyāh abhī mahal se dūr nahīn gayā thā ki ek mulāzim ne us ke pīchhe bhāg kar use bādshāh kī taraf se tohfā diyā. ⁹Lekin Ūriyāh apne ghar na gayā balki rāt ke lie bādshāh ke muhāfizoñ ke sāth ṭhahrā rahā jo mahal ke darwāze ke pās sote the.

¹⁰Dāūd ko is bāt kā patā chalā to us ne agle din use dubārā bulāyā. Us ne pūchhā, “Kyā bāt hai? Āp to baṛī dūr se āe haiñ. Āp apne ghar kyon na gae.” ¹¹Ūriyāh ne jawāb diyā, “Ahd kā sandūq aur Isrāil aur Yahūdāh ke faujī jhoñpṛiyoñ meñ rah rahe haiñ. Yoāb aur bādshāh ke afsar bhī khule maidān meñ

ṭhahre hue haiñ to kyā munāsib hai ki main apne ghar jā kar ārām se khāuñ-piyūñ aur apnī bīwī se hambistar ho jāuñ? Hargiz nahīn! Āp kī hayāt kī qasam, main kabhī aisā nahīn karūnga.”

¹²Dāūd ne use kahā, “Ek aur din yahān ṭhahreñ. Kal main āp ko wāpas jāne dūngā.” Chunāñche Ūriyāh ek aur din Yarūshalam meñ ṭhahrā rahā.

¹³Shām ke waqt Dāūd ne use khāne kī dāwat dī. Us ne use itnī mai pilāi ki Ūriyāh nashe meñ dhut ho gayā, lekin is martabā bhī wuh apne ghar na gayā balki dubārā mahal meñ muhāfizoñ ke sāth so gayā.

Dāūd Ūriyāh ko Qatl Karwātā Hai
¹⁴Agle din subah Dāūd ne Yoāb ko khat likh kar Ūriyāh ke hāth bhej diyā. ¹⁵Us meñ likhā thā, “Ūriyāh ko sab se aglī saf meñ kharā kareñ, jahān laṛāi sab se saḡht hotī hai. Phir achānak pīchhe kī taraf haṭ kar use chhoṛ deñ tāki dushman use mār de.”

¹⁶Yih paṛh kar Yoāb ne Ūriyāh ko ek aisi jagah par kharā kiyā jis ke bāre meñ use ilm thā ki dushman

ke sab se zabardast faujī wahāñ laṛte haiñ. ¹⁷Jab Ammoniyoñ ne shahr se nikal kar un par hamlā kiyā to kuchh Isrāīlī shahīd hue. Ūriyāh Hittī bhī un meñ shāmil thā.

¹⁸Yoāb ne laṛāī kī pūrī riport bhej dī. ¹⁹Dāūd ko yih paighām pahuñchāne wāle ko us ne batāyā, “Jab āp bādshāh ko tafsīl se laṛāī kā sārā silsilā sunāenge ²⁰to ho saktā hai wuh ḡhusse ho kar kahe, ‘Āp shahr ke itne qarīb kyon gae. Kyā āp ko mālūm na thā ki dushman fasīl se tīr chalāenge? ²¹Kyā āp ko yād nahiñ ki qadīm zamāne meñ Jidāun ke beṭe Abīmalik ke sāth kyā huā? Taibiz Shahr meñ ek aurat hī ne use mār ḍālā. Aur wajah yih thī ki wuh qile ke itne qarīb ā gayā thā ki aurat dīwār par se chakkī kā ūpar kā pāṭ us par phaiñk sakī. Shahr kī fasīl ke is qadar qarīb laṛne kī kyā zarūrat thī?’ Agar bādshāh āp par aise ilzāmāt lagāen to jawāb meñ bas itnā hī kah denā, ‘Ūriyāh Hittī bhī mārā gayā hai.’”

²²Qāsīd rawānā huā. Jab Yarūshalam pahuñchā to us ne Dāūd ko Yoāb kā pūrā paighām sunā diyā, ²³“Dushman ham se zyādā tāqatwar the. Wuh shahr se nikal kar khule maidān meñ ham

par tūt paṛe. Lekin ham ne un kā sāmna yon kiyā ki wuh pīchhe haṭ gae. Balki ham ne un kā tāqqub shahr ke darwāze tak kiyā. ²⁴Lekin afsos ki phir kuchh tīrandāz ham par fasīl par se tīr barsāne lage. Āp ke kuchh ḡhādīm khet āe aur Ūriyāh Hittī bhī un meñ shāmil hai.” ²⁵Dāūd ne jawāb diyā, “Yoāb ko batā denā ki yih muāmalā āp ko himmat hārne na de. Jang to aisī hī hotī hai. Kabhī koī yahāñ talwār kā luqmā ho jātā hai, kabhī wahāñ. Pūre azm ke sāth shahr se jang jāri rakh kar use tabāh kar den. Yih kah kar Yoāb kī hauslā-afzāī karen.”

²⁶Jab Bat-sabā ko ittalā milī ki Ūriyāh nahiñ rahā to us ne us kā mātām kiyā. ²⁷Mātām kā waqt pūrā huā to Dāūd ne use apne ghar bulā kar us se shādī kar lī. Phir us ke beṭā paidā huā.

Lekin Dāūd kī yih harkat Rab ko nihāyat burī lagī.

Nātan Dāūd ko Mujrim

Ṭhahrātā Hai

12 Rab ne Nātan Nabī ko Dāūd ke pās bhej diyā. Bādshāh ke pās pahuñch kar wuh kahne lagā, “Kisī shahr meñ do

ādmī rahte the. Ek amīr thā, dūsrā gharīb. ²Amīr kī bahut bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail the, ³lekin gharīb ke pās kuchh nahīn thā, sirf bheṛ kī nanhī-sī bachchī jo us ne kharīd rakhī thī. Gharīb us kī parwarish kartā rahā, aur wuh ghar meñ us ke bachchoñ ke sāth sāth baṛī hotī gaī. Wuh us kī plet se khāti, us ke pyāle se pīti aur rāt ko us ke bāzuoñ meñ so jātī. Gharz bheṛ gharīb ke lie beṭī kī-sī haisiyat rakhtī thī. ⁴Ek din amīr ke hāñ mehmān āyā. Jab us ke lie khānā pakānā thā to amīr kā dil nahīn kartā thā ki apne rewaṛ meñ se kisi jānwar ko zabah kare, is lie us ne gharīb ādmī se us kī nanhī-sī bheṛ le kar use mehmān ke lie taiyār kiyā.”

⁵Yih sun kar Dāūd ko baṛā ghussā āyā. Wuh pukārā, “Rab kī hayāt kī qasam, jis ādmī ne yih kiyā wuh sazā-e-maut ke lāyq hai. ⁶Lāzim hai ki wuh bheṛ kī bachchī ke ewaz gharīb ko bheṛ ke chār bachche de. Yihī us kī munāsib sazā hai, kyonki us ne aisī harkat karke gharīb par tars na khāyā.”

⁷Nātan ne Dāūd se kahā, “Āp hī wuh ādmī haiñ! Rab Isrāīl kā Kḥudā farmātā hai, ‘Main ne tujhe

masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā, aur main hī ne tujhe Sāul se mahfūz rakhā. ⁸Sāul kā gharānā us kī bīwioñ samet main ne tujhe de diyā. Hāñ, pūrā Isrāīl aur Yahūdāh bhī tere taht ā gae haiñ. Aur agar yih tere lie kam hotā to main tujhe mazīd dene ke lie bhī taiyār hotā. ⁹Ab mujhe batā ki tū ne merī marzī ko haqīr jān kar aisī harkat kyon kī hai jis se mujhe nafrat hai? Tū ne Ūriyāh Hittī ko qatl karwā ke us kī bīwī ko chhīn liyā hai. Hāñ, tū qātil hai, kyonki tū ne hukm diyā ki Ūriyāh ko Ammonioñ se laṛte laṛte marwānā hai. ¹⁰Chūñki tū ne mujhe haqīr jān kar Ūriyāh Hittī kī bīwī ko us se chhīn liyā is lie āindā talwār tere gharāne se nahīn haṭegī.’

¹¹Rab farmātā hai, ‘Main hone dūngā ki tere apne kḥandān meñ se musibat tujh par āegī. Tere deḳhte deḳhte main terī bīwioñ ko tujh se chhīn kar tere qarīb ke ādmī ke hawāle kar dūngā, aur wuh alāniyā un se hambistar hogā. ¹²Tū ne chupke se gunāh kiyā, lekin jo kuchh main jawāb meñ hone dūngā wuh alāniyā aur pūre Isrāīl ke deḳhte deḳhte hogā.”

¹³Tab Dāūd ne iqrār kiyā, “Maiñ ne Rab kā gunāh kiyā hai.” Nātan ne jawāb diyā, “Rab ne āp ko muāf kar diyā hai aur āp nahīñ mareñge.

¹⁴Lekin is harkat se āp ne Rab ke dushmanon ko kufr bakne kā mauqā farāham kiyā hai, is lie Bat-sabā se hone wālā beṭā mar jāegā.”

¹⁵Tab Nātan apne ghar chalā gayā.

Dāūd kā Beṭā Mar Jātā Hai

Phir Rab ne Bat-sabā ke beṭe ko chhū diyā, aur wuh saṅht bīmār ho gayā. ¹⁶Dāūd ne Allāh se iltamās kī ki bachche ko bachne de. Rozā rakh kar wuh rāt ke waqt nange farsh par sone lagā. ¹⁷Ghar ke buzurg us ke irdgird khare koshish karte rahe ki wuh farsh se uṭh jāe, lekin befāyda. Wuh un ke sāth khāne ke lie bhī taiyār nahīñ thā.

¹⁸Sātweñ dīn beṭā faut ho gayā. Dāūd ke mulāzimon ne use khabar pahuñchāne kī jurrat na kī, kyonki unhoñ ne sochā, “Jab bachchā abhī zindā thā to ham ne use samjhāne kī koshish kī, lekin us ne hamārī ek bhī na sunī. Ab agar bachche kī maut kī khabar deñ to khatrā hai ki wuh koī nuqsāndeh qadam uṭhāe.”

¹⁹Lekin Dāūd ne dekhā ki mulāzim dhīmī āwāz meñ ek dūse se bāt kar rahe haiñ. Us ne pūchhā, “Kyā beṭā mar gayā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, wuh mar gayā hai.”

²⁰Yih sun kar Dāūd farsh par se uṭh gayā. Wuh nahāyā aur jism ko khusbūdār tel se mal kar sáf kapre pahan lie. Phir us ne Rab ke ghar meñ jā kar us kī parastish kī. Is ke bād wuh mahal meñ wāpas gayā aur khānā mangwā kar khāyā. ²¹Us ke mulāzim hairān hue aur bole, “Jab bachchā zindā thā to āp rozā rakh kar rote rahe. Ab bachchā jāñ bahaq ho gayā hai to āp uṭh kar dubārā khānā khā rahe haiñ. Kyā wajah hai?” ²²Dāūd ne jawāb diyā, “Jab tak bachchā zindā thā to maiñ rozā rakh kar rotā rahā. Kḥayāl yih thā ki shāyad Rab mujh par rahm karke use zindā chhoṛ de. ²³Lekin jab wuh kūch kar gayā hai to ab rozā rakhne kā kyā fāyda? Kyā maiñ is se use wāpas lā saktā hūñ? Hargiz nahīñ! Ek dīn maiñ kḥud hī us ke pās pahuñchūngā. Lekin us kā yahāñ mere pās wāpas ānā nāmumkin hai.”

²⁴Phir Dāūd ne apnī bīwī Bat-sabā ke pās jā kar use tasallī dī aur us se hambistar huā. Tab us ke ek

aur beṭā paidā huā. Dāūd ne us kā nām Sulemān yānī Amnpasand rakhā. Yih bachchā Rab ko pyārā thā, ²⁵is lie us ne Nātan Nabī kī mārifat ittalā dī ki us kā nām Yadīdiyāh yānī ‘Rab ko Pyārā’ rakhā jāe.

Rabbā Shahr par Fatah

²⁶Ab tak Yoāb Ammonī dārul-hukūmat Rabbā kā muhāsarā kie hue thā. Phir wuh shahr ke ek hisse banām ‘Shāhī Shahr’ par qabzā karne meñ kāmyāb ho gayā. ²⁷Us ne Dāūd ko ittalā dī, “Maiñ ne Rabbā par hamlā karke us jagah par qabzā kar liyā hai jahāñ pānī dastyāb hai. ²⁸Chunāñche ab fauj ke bāqī afrād ko lā kar kḥud shahr par qabzā kar leñ. Warnā log samjheñge ki maiñ hī shahr kā fāteh hūñ.”

²⁹Chunāñche Dāūd fauj ke bāqī afrād ko le kar Rabbā pahuñchā. Jab shahr par hamlā kiyā to wuh us ke qabze meñ ā gayā. ³⁰Dāūd ne Hanūn Bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar apne sar par rakh liyā. Sone ke is tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us meñ ek beshqīmat jauhar jaṛā huā thā. Dāūd ne shahr

se bahut-sā lūṭā huā māl le kar ³¹us ke bāshindoñ ko ghulām banā liyā. Unheñ patthar kātne kī āriyāñ, lohe kī kudāleñ aur kulhāriyāñ dī gaīñ tāki wuh mazdūrī karen aur bhaṭṭoñ par kām karen. Yihī sulūk bāqī Ammonī shahroñ ke bāshindoñ ke sāth bhī kiyā gayā.

Jang ke ikhtitām par Dāūd pūrī fauj ke sāth Yarūshalam laūṭ āyā.

Tamr kī Ismatdari

13 Dāūd ke beṭe Abīsalūm kī kḥubsūrat bahan thī jis kā nām Tamr thā. Us kā sautelā bhāi Amnon Tamr se shadīd muhabbat karne lagā. ²Wuh Tamr ko itnī shiddat se chāhne lagā ki ranjish ke bāis bīmār ho gayā, kyonki Tamr kuñwārī thī, aur Amnon ko us ke qarīb āne kā koī rāstā nazar na āyā.

³Amnon kā ek dost thā jis kā nām Yūnadab thā. Wuh Dāūd ke bhāi Simā kā beṭā thā aur baṛā zahīn thā. ⁴Us ne Amnon se pūchhā, “Bādshāh ke beṭe, kyā maslā hai? Roz baroz āp zyādā bujhe hue nazar ā rahe haiñ. Kyā āp mujhe nahīñ batāeñge ki bāt kyā hai?” Amnon bolā, “Maiñ Abīsalūm kī bahan Tamr se shadīd muhabbat kartā

hūn.” ⁵Yūnadab ne apne dost ko mashwarā diyā, “Bistar par leṭ jāen aur aisā zāhir karen goyā bīmār haiñ. Jab āp ke wālid āp kā hāl pūchhne āenge to un se darḳhāst karnā, ‘Merī bahan Tamr ā kar mujhe marīzoñ kā khānā khilāe. Wuh mere sāmne khānā taiyār kare tāki main use dekh kar us ke hāth se khānā khāūn.’”

⁶Chunāñche Amnon ne bistar par leṭ kar bīmār hone kā bahānā kiyā. Jab bādshāh us kā hāl pūchhne āyā to Amnon ne guzārish kī, “Merī bahan Tamr mere pās āe aur mere sāmne marīzoñ kā khānā banā kar mujhe apne hāth se khilāe.”

⁷Dāūd ne Tamr ko ittālā dī, “Āp kā bhāi Amnon bīmār hai. Us ke pās jā kar us ke lie marīzoñ kā khānā taiyār karen.” ⁸Tamr ne Amnon ke pās ā kar us kī maujūdagī meñ maidā gūndhā aur khānā taiyār karke pakāyā. Amnon bistar par leṭā use deḳhtā rahā. ⁹Jab khānā pak gayā to Tamr ne use Amnon ke pās lā kar pesh kiyā. Lekin us ne khāne se inkār kar diyā. Us ne hukm diyā, “Tamām naukar kamre se bāhar nikal jāen!” Jab sab chale gae ¹⁰to us ne Tamr se kahā, “Khāne

ko mere sone ke kamre meñ le āen tāki main āp ke hāth se khā sakūn.” Tamr khāne ko le kar sone ke kamre meñ apne bhāi ke pās āi.

¹¹Jab wuh use khānā khilāne lagī to Amnon ne use pakaṛ kar kahā, “Ā merī bahan, mere sāth hambistar ho!” ¹²Wuh pukārī, “Nahīñ, mere bhāi! Merī ismatdarī na karen. Aisā amal Isrāil meñ manā hai. Aisī bedīn harkat mat karnā!” ¹³Aur aisī behurmatī ke bād main kahāñ jāūñ? Jahāñ tak āp kā tālluq hai Isrāil meñ āp kī burī tarah badnāmī ho jāegī, aur sab samjheñge ki āp nihāyat sharīr ādmī haiñ. Āp bādshāh se bāt kyoñ nahīñ karte? Yaqīnan wuh āp ko mujh se shādi karne se nahīñ rokeñge.” ¹⁴Lekin Amnon ne us kī na sunī balki use pakaṛ kar us kī ismatdarī kī.

¹⁵Lekin phir achānak us kī muhabbat saḳht nafrat meñ badal gai. Pahle to wuh Tamr se shadīd muhabbat kartā thā, lekin ab wuh is se baṛh kar us se nafrat karne lagā. Us ne hukm diyā, “Uṭh, dafā ho jā!” ¹⁶Tamr ne iltamās kī, “Hāy, aisā mat karnā. Agar āp mujhe nikāleñge to yih pahle gunāh se zyādā sangīn jurm hogā.” Lekin Amnon us kī sunane ke lie taiyār

na thā. ¹⁷Us ne apne naukar ko bulā kar hukm diyā, “Is aurat ko yahān se nikāl do aur is ke pīchhe darwāzā band karke kunḍī lagāo!” ¹⁸Naukar Tamr ko bāhar le gayā aur phir us ke pīchhe darwāzā band karke kunḍī lagā dī.

Tamr ek lambe bāzuon wālā frāk pahne hue thī. Bādshāh kī tamām kunwārī beṭiyān yihī libās pahnā kartī thīn. ¹⁹Barī ranjish ke ālam meṁ us ne apnā yih libās phāṛ kar apne sar par rākh ḍāl lī. Phir apnā hāth sar par rakh kar wuh chīkhti-chillātī wahān se chalī gaī. ²⁰Jab ghar pahuñch gaī to Abīsalūm ne us se pūchhā, “Merī bahan, kyā Amnon ne āp se ziyādatī kī hai? Ab kḥāmosh ho jāeñ. Wuh to āp kā bhāī hai. Is muāmale ko had se zyādā ahmiyat mat denā.” Us waqt se Tamr akelī hī apne bhāī Abīsalūm ke ghar meṁ rahī.

²¹Jab Dāūd ko is wāqīye kī khabar milī to use saḥt ḡhussā āyā. ²²Abīsalūm ne Amnon se ek bhī bāt na kī. Na us ne us par koī ilzām lagāyā, na koī achchhī bāt kī, kyonki Tamr kī ismatdari kī wajah se wuh apne bhāī se saḥt nafrat karne lagā thā.

Abīsalūm kā Intaqām

²³Do sāl guzar gae. Abīsalūm kī bheṛeñ Ifrāīm ke qarīb ke Bāl-hasūr meṁ lāī gaīn tāki un ke bāl katre jāeñ. Is mauqe par Abīsalūm ne bādshāh ke tamām beṭon ko dāwat dī ki wuh wahān ziyāfat meṁ sharīk hoñ. ²⁴Wuh Dāūd Bādshāh ke pās bhī gayā aur kahā, “In dinoṁ meṁ main apnī bheṛon ke bāl katrā rahā hūñ. Bādshāh aur un ke afsaron ko bhī mere sāth kḥushī manāne kī dāwat hai.”

²⁵Lekin Dāūd ne inkār kiyā, “Nahīn, mere beṭe, ham sab to nahīn ā sakte. Itne log āp ke lie bojh kā bāis ban jāeñge.” Abīsalūm bahut isrār kartā rahā, lekin Dāūd ne dāwat ko qabūl na kiyā balki use barkat de kar ruḥsat karnā chāhtā thā.

²⁶Ākḥirkār Abīsalūm ne darḥāst kī, “Agar āp hamāre sāth jā na sakeñ to phir kam az kam mere bhāī Amnon ko āne deñ.” Bādshāh ne pūchhā, “Kḥāskar Amnon ko kyon?” ²⁷Lekin Abīsalūm itnā zor detā rahā ki Dāūd ne Amnon ko bāqī beṭon samet Bāl-hasūr jāne kī ijāzat de dī.

²⁸Ziyāfat se pahle Abīsalūm ne apne mulāzimon ko hukm diyā, “Suneñ! Jab Amnon mai pī pī kar khush ho jāegā to main āp ko Amnon ko mārne kā hukm dūngā. Phir āp ko use mār dālā hai. Dareñ mat, kyonki main hī ne āp ko yih hukm diyā hai. Mazbūt aur diler hoñ!”

²⁹Mulāzimon ne aisā hī kiya. Unhoñ ne Amnon ko mār dālā. Yih dekh kar bādshāh ke dūsre beṭe uṭh kar apne khachcharon par sawār hue aur bhāg gae. ³⁰Wuh abhī rāste meñ hī the ki afwāh Dāūd tak pahuñchī, “Abīsalūm ne āp ke tamām beṭon ko qatl kar diyā hai. Ek bhī nahīn bachā.”

³¹Bādshāh uṭhā aur apne kapre phar kar farsh par let gayā. Us ke darbārī bhī dukh meñ apne kapre phar phar kar us ke pās khare rahe. ³²Phir Dāūd kā bhatijā Yūnadab bol uṭhā, “Mere āqā, āp na socheñ ki unhoñ ne tamām shahzādon ko mār dālā hai. Sirf Amnon mar gayā hogā, kyonki jab se us ne Tamr ki ismatdarī kī us waqt se Abīsalūm kā yih irādā thā. ³³Lihāzā is khabar ko itnī ahmiyat na deñ ki tamām beṭe halāk hue haiñ. Sirf Amnon mar gayā hogā.”

³⁴Itne meñ Abīsalūm farār ho gayā thā. Phir Yarūshalam kī fasil par khare pahredār ne achānak dekhā ki maḡhrib se logon kā barā guroh shahr kī taraf barh rahā hai. Wuh pahārī ke dāman meñ chale ā rahe the. ³⁵Tab Yūnadab ne bādshāh se kahā, “Lo, bādshāh ke beṭe ā rahe haiñ, jis tarah āp ke khādim ne kahā thā.” ³⁶Wuh abhī apnī bāt khatm kar hī rahā thā ki shahzāde andar āe aur khūb ro parē. Bādshāh aur us ke afsar bhī rone lage.

³⁷Dāūd barī der tak Amnon kā mātām kartā rahā. Lekin Abīsalūm ne farār ho kar Jasūr ke bādshāh Talmī bin Ammihūd ke pās panāh lī jo us kā nānā thā. ³⁸Wahāñ wuh tīn sāl tak rahā. ³⁹Phir ek waqt ā gayā ki Dāūd kā Amnon ke lie dukh dūr ho gayā, aur us kā Abīsalūm par ḡhussā tham gayā.

Yoāb Abīsalūm kī Sifārish

Kartā Hai

14 Yoāb bin Zarūyāh ko mālūm huā ki bādshāh apne beṭe Abīsalūm ko chāhtā hai, ²is lie us ne Taqua se ek dānishmand aurat ko bulāyā. Yoāb

ne use hidāyat dī, “Mātam kā rūp bhareñ jaise āp der se kisī kā mātām kar rahī hoñ. Mātam ke kapre pahan kar khushbūdār tel mat lagānā. ³Bādshāh ke pās jā kar us se bāt karen.” Phir Yoāb ne aurat ko lafz balafz wuh kuchh sikhāyā jo use bādshāh ko batānā thā.

⁴Dāūd ke darbār meñ ā kar aurat ne aundhe muñh jhuk kar iltamās kī, “Ai bādshāh, merī madad karen!” ⁵Dāūd ne dariyāft kiyā, “Kyā maslā hai?” Aurat ne jawāb diyā, “Main bewā hūñ, merā shauhar faut ho gayā hai. ⁶Aur mere do beṭe the. Ek din wuh bāhar khet meñ ek dūsre se ulājh paṛe. Aur chūñki koī maujūd nahīn thā jo donoñ ko alag kartā is lie ek ne dūsre ko mār ḍālā. ⁷Us waqt se pūrā kumbā mere khilāf uṭh kharā huā hai. Wuh taqāzā karte haiñ ki main apne beṭe ko un ke hawāle karūñ. Wuh kahte haiñ, ‘Us ne apne bhāi ko mār diyā hai, is lie ham badle meñ use sazā-e-maut deñge. Is tarah wāris bhī nahīn rahegā.’ Yoñ wuh merī ummīd kī ākhīrī kiran ko khatm karnā chāhte haiñ. Kyonki agar merā yih beṭā bhī mar jāe to mere shauhar kā nām qāym nahīn rahegā, aur

us kā khāndān rū-e-zamīn par se miṭ jāegā.” ⁸Bādshāh ne aurat se kahā, “Apne ghar chali jāeñ aur fikr na karen. Main muāmalā hal kar dūngā.”

⁹Lekin aurat ne guzārish kī, “Ai bādshāh, ḍar hai ki log phir bhī mujhe mujrim thahrāeñge agar mere beṭe ko sazā-e-maut na dī jāe. Āp par to wuh ilzām nahīn lagāeñge.” ¹⁰Dāūd ne isrār kiyā, “Agar koī āp ko tang kare to use mere pās le āeñ. Phir wuh āindā āp ko nahīn satāegā!” ¹¹Aurat ko tasallī na huī. Us ne guzārish kī, “Ai bādshāh, barāh-e-karm Rab apne Kḥudā kī qasam khāeñ ki āp kisī ko bhī maut kā badlā nahīn lene deñge. Warnā nuqsān meñ izāfā hogā aur merā dūsra beṭā bhī halāk ho jāegā.” Dāūd ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp ke beṭe kā ek bāl bhī bikā nahīn hogā.”

¹²Phir aurat asal bāt par ā gai, “Mere āqā, barāh-e-karm apnī khādimā ko ek aur bāt karne kī ijāzat deñ.” Bādshāh bolā, “Karen bāt.” ¹³Tab aurat ne kahā, “Āp khud kyon Allāh kī qaum ke khilāf aisā irādā rakhte haiñ jise āp ne abhī abhī ghalat qarār diyā hai? Āp ne khud farmāyā hai ki yih thik

nahīn, aur yon āp ne apne āp ko hī mujrim ṭhahrāyā hai. Kyonki āp ne apne beṭe ko radd karke use wāpas āne nahīn diyā. ¹⁴Beshak ham sab ko kisī waqt marnā hai. Ham sab zamīn par unḍele gae pānī kī mānind haiñ jise zamīn jazb kar letī hai aur jo dubārā jamā nahīn kiyā jā saktā. Lekin Allāh hamārī zindagī ko bilāwajah miṭā nahīn detā balki aise mansūbe taiyār rakhtā hai jin ke zariye mardūd shaḥs bhī us ke pās wāpas ā sake aur us se dūr na rahe. ¹⁵Ai bādshāh mere āqā, main is waqt is lie āp ke huzūr āī hūñ ki mere log mujhe ḍarāne kī koshish kar rahe haiñ. Main ne sochā, main bādshāh se bāt karne kī jurrat karūngī, shāyad wuh merī sunen ¹⁶aur mujhe us ādmī se bachāen jo mujhe aur mere beṭe ko us maurūsī zamīn se mahrūm rakhnā chāhtā hai jo Allāh ne hameñ de dī hai. ¹⁷Ḳhayāl yih thā ki agar bādshāh muāmalā hal kar deñ to phir mujhe dubārā sukūn milegā, kyonki āp achchhī aur burī bātoñ kā imtiyāz karne meñ Allāh ke farishte jaise haiñ. Rab āp kā Ḳhudā āp ke sāth ho.”

¹⁸Yih sab kuchh sun kar Dāūd bol uṭhā, “Ab mujhe ek bāt batāen.

Is kā sahīh jawāb deñ.” Aurat ne jawāb diyā, “Jī mere āqā, bāt farmāie.” Dāūd ne pūchhā, “Kyā Yoāb ne āp se yih kām karwāyā?” ¹⁹Aurat pukārī, “Bādshāh kī hayāt kī qasam, jo kuchh bhī mere āqā farmāte haiñ wuh nishāne par lag jātā hai, ḳhāh bandā bāin yā dāin taraf haṭne kī koshish kyon na kare. Jī hāñ, āp ke ḳhādim Yoāb ne mujhe āp ke huzūr bhej diyā. Us ne mujhe lafz balafz sab kuchh batāyā jo mujhe āp ko arz karnā thā, ²⁰kyonki wuh āp ko yih bāt barāh-e-rāst nahīn pesh karnā chāhtā thā. Lekin mere āqā ko Allāh ke farishte kī sī hikmat hāsil hai. Jo kuchh bhī mulk meñ wuqū meñ ātā hai us kā āp ko patā chal jātā hai.”

Abīsalūm kī Wāpasī

²¹Dāūd ne Yoāb ko bulā kar us se kahā, “Ṭhīk hai, main āp kī darḳhāst pūrī karūnga. Jāen, mere beṭe Abīsalūm ko wāpas le āen.”

²²Yoāb aundhe muñh jhuk gayā aur bolā, “Rab bādshāh ko barkat de! Mere āqā, āj mujhe mālūm huā hai ki main āp ko manzūr hūñ, kyonki āp ne apne ḳhādim kī darḳhāst ko purā kiyā hai.” ²³Yoāb

rawānā ho kar Jasūr chalā gayā aur wahān se Abīsalūm ko wāpas lāyā. ²⁴Lekin jab wuh Yarūshalam pahuñche to bādshāh ne hukm diyā, “Use apne ghar mein rahne ki ijāzat hai, lekin wuh kabhī mujhe nazar na āe.” Chunāñche Abīsalūm apne ghar mein dubārā rahne lagā, lekin bādshāh se kabhī mulāqāt na ho sakī.

²⁵Pūre Isrāīl mein Abīsalūm jaisā khūbsūrat ādmī nahīn thā. Sab us ki khās tārīf karte the, kyonki sar se le kar pāñwoñ tak us mein koi nuqs nazar nahīn ātā thā. ²⁶Sāl mein wuh ek hī martabā apne bāl kaṭwātā thā, kyonki itne mein us ke bāl had se zyādā waznī ho jāte the. Jab unheñ tolā jātā to un kā wazn taqriban sawā do kilogrām hotā thā. ²⁷Abīsalūm ke tīn beṭe aur ek beṭī thī. Beṭī kā nām Tamr thā aur wuh nihāyat khūbsūrat thī.

²⁸Do sāl guzar gae. Phir bhī Abīsalūm ko bādshāh se milne ki ijāzat na mili. ²⁹Phir us ne Yoāb ko ittalā bheji ki wuh us ki sifārish kare. Lekin Yoāb ne āne se inkār kiya. Abīsalūm ne use dubārā bulāne ki koshish ki, lekin is bār bhī Yoāb us ke pās na āyā. ³⁰Tab Abīsalūm ne apne naukaron ko

hukm diya, “Dekho, Yoāb kā khet mere khet se mulhiq hai, aur us mein jau ki fasal pak rahi hai. Jāo, use āg lagā do!” Naukar gae aur aisā hī kiya.

³¹Jab khet mein āg lag gai to Yoāb bhāg kar Abīsalūm ke pās āyā aur shikāyat ki, “Āp ke naukaron ne mere khet ko āg kyon lagāi hai?” ³²Abīsalūm ne jawāb diya, “Dekheñ, āp nahīn āe jab main ne āp ko bulāyā. Kyonki main chāhtā hūn ki āp bādshāh ke pās jā kar un se pūchheñ ki mujhe Jasūr se kyon lāyā gaya. Behtar hotā ki main wahīn rahtā. Ab bādshāh mujh se mileñ yā agar wuh ab tak mujhe qusūrwar ṭhahrāte haiñ to mujhe sazā-e-maut deñ.”

³³Yoāb ne bādshāh ke pās jā kar use yih paighām pahuñchāyā. Phir Dāūd ne apne beṭe ko bulāyā. Abīsalūm andar āyā aur bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gaya. Phir bādshāh ne Abīsalūm ko bosā diya.

Abīsalūm ki Sāzish

15 Kuchh der ke bād Abīsalūm ne rath aur ghoṛe kharīde aur sāth sāth 50

muhāfiz bhī rakhe jo us ke āge āge daureñ. ²Rozānā wuh subah-sawere uṭh kar shahr ke darwāze par jātā. Jab kabhī koī shakhs is maqsad se shahr meñ dākḥil hotā ki bādshāh us ke kisī muqaddame kā faisla kare to Abīsalūm us se muḥhātib ho kar pūchhtā, “Āp kis shahr se haiñ?” Agar wuh jawāb detā, “Main Isrāīl ke fulān qabīle se hūn,” ³to Abīsalūm kahtā, “Beshak āp is muqaddame ko jīt sakte haiñ, lekin afsos! Bādshāh kā koī bhī bandā is par saḥīh dhyān nahīn degā.” ⁴Phir wuh bāt jāri rakhtā, “Kāsh main hī mulk par ālā qāzī muqarrar kiyā gayā hotā! Phir sab log apne muqaddame mujhe pesh kar sakte aur main un kā saḥīh insāf kar detā.” ⁵Aur agar koī qarīb ā kar Abīsalūm ke sāmne jhukne lagtā to wuh use rok kar us ko gale lagātā aur bosā detā. ⁶Yih us kā un tamām Isrāīliyon ke sāth sulūk thā jo apne muqaddame bādshāh ko pesh karne ke lie āte the. Yon us ne Isrāīliyon ke dilon ko apnī taraf māyl kar liyā.

⁷Yih silsilā chār sāl jāri rahā. Ek din Abīsalūm ne Dāūd se bāt kī, “Mujhe Habrūn jāne kī ijāzat dijie, kyonki main ne Rab se aisī mannat

mānī hai jis ke lie zarūrī hai ki Habrūn jāūn. ⁸Kyonki jab main Jasūr meñ thā to main ne qasam khā kar wādā kiyā thā, ‘Ai Rab, agar tū mujhe Yarūshalam wāpas lāe to main Habrūn meñ terī parastish karūnga.” ⁹Bādshāh ne jawāb diyā, “Ṭhik hai. Salāmatī se jāeñ.”

¹⁰Lekin Habrūn pahuñch kar Abīsalūm ne ḥufiyā taur par apne qāsidoñ ko Isrāīl ke tamām qabāyilī ilāqon meñ bhej diyā. Jahān bhī wuh gae unhoñ ne elān kiyā, “Jyon hī narsinge kī āwāz sunāi de āp sab ko kahnā hai, ‘Abīsalūm Habrūn meñ bādshāh ban gayā hai.” ¹¹Abīsalūm ke sāth 200 mehmān Yarūshalam se Habrūn āe the. Wuh belaus the, aur unheñ is ke bāre meñ ilm hī na thā.

¹²Jab Habrūn meñ qurbāniyān chaḥhāi jā rahī thin to Abīsalūm ne Dāūd ke ek mushīr ko bulāyā jo Jiloh kā rahne wālā thā. Us kā nām Akḥītufal Jilonī thā. Wuh āyā aur Abīsalūm ke sāth mil gayā. Yon Abīsalūm ke pairokāron meñ izāfā hotā gayā aur us kī sāzisheñ zor pakaḥne lagīñ.

Dāūd Yarūshalam se Hijrat**Kartā Hai**

¹³Ek qāsīd ne Dāūd ke pās pahuñch kar use ittalā dī, “Abīsalūm āp ke k̄hilāf uṭh kharā huā hai, aur tamām Isrāīl us ke pīchhe lag gayā hai.” ¹⁴Dāūd ne apne mulāzimoñ se kahā, “Āo, ham fauran hijrat karen, warnā Abīsalūm ke qabze meñ ā jāenge. Jaldi karen tāki ham fauran rawānā ho sakeñ, kyonki wuh koshish karegā ki jitnī jaldī ho sake yahān pahuñche. Agar ham us waqt shahr se nikle na hoñ to wuh ham par āfat lā kar shahr ke bāshindoñ ko mār dālegā.” ¹⁵Bādshāh ke mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Jo bhī faislā hamāre āqā aur bādshāh karen ham hāzir haiñ.”

¹⁶Bādshāh apne pūre k̄hāndān ke sāth rawānā huā. Sirf das dāshtāen mahal ko sañbhālne ke lie pīchhe rah gaīñ. ¹⁷Jab Dāūd apne tamām logoñ ke sāth shahr ke āk̄hiri ghar tak pahuñchā to wuh ruk gayā. ¹⁸Us ne apne tamām pairokāroñ ko āge nikalne diyā, pahle shāhī daste Karetī-o-Faletī ko, phir un 600 jāti ādmiyoñ ko jo us ke sāth Jāt se yahān āe the aur āk̄hir meñ bāqī tamām logoñ ko. ¹⁹Jab Filistī

shahr Jāt kā ādmī Ittī Dāūd ke sāmne se guzarne lagā to bādshāh us se muḁhātīb huā, “Āp hamāre sāth kyon jāen? Nahīñ, wāpas chale jāen aur nae bādshāh ke sāth raheñ. Āp to ḡhairmulkī haiñ aur is lie Isrāīl meñ rahte haiñ ki āp ko jilāwatan kar diyā gayā hai. ²⁰Āp ko yahān āe thoṛī der huī hai, to kyā munāsib hai ki āp ko dubārā merī wajah se kabhī idhar kabhī idhar ḡhūmnā paṛe? Kyā patā hai ki mujhe kahāñ kahāñ jānā paṛe. Is lie wāpas chale jāen, aur apne hamwatanon ko bhī apne sāth le jāen. Rab āp par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār kare.”

²¹Lekin Ittī ne etarāz kiya, “Mere āqā, Rab aur bādshāh kī hayāt kī qasam, maiñ āp ko kabhī nahīñ chhoṛ saktā, k̄hāh mujhe apnī jān bhī qurbān karnī paṛe.” ²²Tab Dāūd mān gayā. “Chalo, phir āge nikleñ!” Chunāñche Ittī apne logoñ aur un ke k̄hāndānoñ ke sāth āge niklā. ²³Āk̄hir meñ Dāūd ne Wādī-e-Qidron ko pār karke registān kī taraf ruḁh kiya. Gird-o-nawāh ke tamām log bādshāh ko us ke pairokāroñ samet rawānā hote hue dekh kar phūṭ phūṭ kar rone lage.

²⁴Sadoq Imām aur tamām Lāwī bhī Dāūd ke sāth shahr se nikal āe the. Lāwī ahd kā sandūq uṭhāe chal rahe the. Ab unhoñ ne use shahr se bāhar zamīn par rakh diyā, aur Abiyātar wahāñ qurbāniyāñ chaṛhāne lagā. Logoñ ke shahr se nikalne ke pūre arse ke daurān wuh qurbāniyāñ chaṛhātā rahā.

²⁵Phir Dāūd Sadoq se muḵhātib huā, “Allāh kā sandūq shahr meñ wāpas le jāeñ. Agar Rab kī nazar-e-karm mujh par huī to wuh kisi din mujhe shahr meñ wāpas lā kar ahd ke sandūq aur us kī sukūnatgāh ko dubārā deḳhne kī ijāzat degā.

²⁶Lekin agar wuh farmāe ki tū mujhe pasand nahīñ hai, to main yih bhī bardāshht karne ke lie taiyār hūñ. Wuh mere sāth wuh kuchh kare jo use munāsib lage.

²⁷Jahāñ tak āp kā tālluq hai, apne beṭe Aḳhīmāz ko sāth le kar saḥīh-salāmat shahr meñ wāpas chale jāeñ. Abiyātar aur us kā beṭā Yūnatan bhī sāth jāeñ. ²⁸Main ḳhud registān meñ Dariyā-e-Yardan kī us jagah ruk jāūngā jahāñ ham āsānī se dariyā ko pār kar sakeñge. Wahāñ āp mujhe Yarūshalam ke hālāt ke bāre meñ paighām bhej

sakte haiñ. Main āp ke intazār meñ rahūngā.”

²⁹Chunāñche Sadoq aur Abiyātar ahd kā sandūq shahr meñ wāpas le jā kar wahīñ rahe. ³⁰Dāūd rote rote Zaitūn ke pahār par chaṛhne lagā. Us kā sar ḍhāñpā huā thā, aur wuh nange pāñw chal rahā thā. Bāqī sab ke sar bhī ḍhāñpe hue the, sab rote rote chaṛhne lage.

³¹Rāste meñ Dāūd ko ittalā dī gai, “Aḳhītufal bhī Abīsalūm ke sāth mil gayā hai.” Yih sun kar Dāūd ne duā kī, “Ai Rab, baḳhsh de ki Aḳhītufal ke mashware nākām ho jāeñ.”

³²Chalte chalte Dāūd pahār kī choṭī par pahuñch gayā jahāñ Allāh kī parastish kī jāti thī. Wahāñ Hūsī Arkī us se milne āyā. Us ke kapṛe phaṭe hue the, aur sar par ḳhāk thī. ³³Dāūd ne us se kahā, “Agar āp mere sāth jāeñ to āp sirf bojh kā bāis baneñge. ³⁴Behtar hai ki āp lauṭ kar shahr meñ jāeñ aur Abīsalūm se kaeñ, ‘Ai bādshāh, main āp kī ḳhidmat meñ hāzir hūñ. Pahle main āp ke bāp kī ḳhidmat kartā thā, aur ab āp hī kī ḳhidmat karūngā.’ Agar āp aisā karen to āp Aḳhītufal ke mashware nākām banāne meñ merī baṛī madad karenge. ³⁵⁻³⁶Āp

akele nahīn hoṅge. Donoṅ imām Sadoq aur Abiyātar bhī Yarūshalam meṅ pīchhe rah gae haiṅ. Darbār meṅ jo bhī mansūbe bāndhe jāēnge wuh unheṅ batāēn. Sadoq kā beṭā Aḳhīmāz aur Abiyātar kā beṭā Yūnatan mujhe har ḳhabar pahuṅchāēnge, kyonki wuh bhī shahr meṅ ṭhahre hue haiṅ.”

³⁷Tab Dāūd kā dost Hūsī wāpas chalā gayā. Wuh us waqt pahuṅch gayā jab Abīsālūm Yarūshalam meṅ dāḳhil ho rahā thā.

Zibā Mifibosat ke bāre meṅ Jhūṭ Boltā Hai

16 Dāūd abhī pahār kī choṭī se kuchh āge nikal gayā thā ki Mifibosat kā mulāzim Zibā us se milne āyā. Us ke pās do gadhe the jin par zīneṅ kasī huī thīn. Un par 200 roṭiyān, kishmish kī 100 ṭikkiyān, 100 tāzā phal aur mai kī ek mashk ladī huī thī. ²Bādshāh ne pūchhā, “Āp in chīzoṅ ke sāth kyā karnā chāhte haiṅ?” Zibā ne jawāb diyā, “Gadhe bādshāh ke ḳhāndān ke lie haiṅ, wuh in par baiṭh kar safr karen. Roṭī aur phal jawānoṅ ke lie haiṅ, aur mai un ke lie jo registān meṅ chalte

chalte thak jāēn.” ³Bādshāh ne sawāl kiyā, “Āp ke purāne mālik kā potā Mifibosat kahān hai?” Zibā ne kahā, “Wuh Yarūshalam meṅ ṭhahrā huā hai. Wuh sochtā hai ki āj Isrāīlī mujhe bādshāh banā deṅge, kyonki main Sāul kā potā hūn.” ⁴Yih sun kar Dāūd bolā, “Āj hī Mifibosat kī tamām milkiyat āp ke nām muntaqil kī jāti hai!” Zibā ne kahā, “Main āp ke sāmne apne ghuṭne ṭektā hūn. Rab kare ki main apne āqā aur bādshāh kā manzūr-e-nazar rahūn.” ⁵Jab Dāūd Bādshāh Bahūrīm ke qarīb pahuṅchā to ek ādmī wahān se nikal kar us par lānateṅ bhejne lagā. Ādmī kā nām Simai bin Jirā thā, aur wuh Sāul kā rishtedār thā.

Simai Dāūd ko Lān-tān Kartā Hai

⁶Wuh Dāūd aur us ke afsaroṅ par patthar bhī phaiṅkne lagā, agarche Dāūd ke bāēn aur dāēn hāth us ke muhāfiz aur behtarīn faujī chal rahe the. ⁷Lānat karte karte Simai chīḳh rahā thā, “Chal, dafā ho jā! Qātil! Badmāsh! ⁸Yih terā hī qusūr thā ki Sāul aur us kā ḳhāndān tabāh hue. Ab Rab tujhe jo Sāul kī jagah taḳhtnashīn ho gayā hai is

kī munāsib sazā de rahā hai. Us ne tere beṭe Abīsalūm ko terī jagah takhtnashīn karke tujhe tabāh kar diyā hai. Qātil ko sahīh muāwazā mil gayā hai!”

⁹Abishai bin Zarūyāh bādshāh se kahne lagā, “Yih kaisā murdā kuttā hai jo mere āqā bādshāh par lānat kare? Mujhe ijāzat deñ, to main jā kar us kā sar qalam kar dūn.”

¹⁰Lekin bādshāh ne use rok diyā, “Merā āp aur āp ke bhāi Yoāb se kyā wāstā? Nahīn, use lānat karne deñ. Ho saktā hai Rab ne use yih karne kā hukm diyā hai. To phir ham kaun haiñ ki use rokeñ.”

¹¹Phir Dāūd tamām afsarōñ se bhī muḥhātib huā, “Jabki merā apnā beṭā mujhe qatl karne kī koshish kar rahā hai to Sāūl kā yih rishtedār aisā kyon na kare? Ise chhoṛ do, kyonki Rab ne ise yih karne kā hukm diyā hai. ¹²Shāyad Rab merī musibat kā lihāz karke Simāi kī lānateñ barkat meñ badal de.”

¹³Dāūd aur us ke logōñ ne safr jārī rakhā. Simāi qarīb kī pahārī ḍhalān par us ke barābar chalte chalte us par lānateñ bhejtā aur patthar aur miṭṭī ke ḍhele phaiñktā rahā. ¹⁴Sab thakemānde Dariyā-e-

Yardan ko pahuñch gae. Wahāñ Dāūd tāzādām ho gayā.

Abīsalūm Yarūshalām Meñ

¹⁵Itne meñ Abīsalūm apne pairokāroñ ke sāth Yarūshalām meñ dāḥhil huā thā. Aḥhītufal bhī un ke sāth mil gayā thā. ¹⁶Thoṛī der ke bād Dāūd kā dost Hūsī Arkī Abīsalūm ke darbār meñ hāzir ho kar pukārā, “Bādshāh zindābād! Bādshāh zindābād!” ¹⁷Yih sun kar Abīsalūm ne us se tanzan kahā, “Yih kaisī wafādārī hai jo āp apne dost Dāūd ko dikhā rahe haiñ? Āp apne dost ke sāth rawānā kyon na hue?” ¹⁸Hūsī ne jawāb diyā, “Nahīn, jis ādmī ko Rab aur tamām Isrāīliyon ne muqarrar kiyā hai, wuhī merā mālik hai, aur usī kī ḥhidmat meñ main hāzir rahūngā. ¹⁹Dūsre, agar kisī kī ḥhidmat karnī hai to kyā Dāūd ke beṭe kī ḥhidmat karnā munāsib nahīn hai? Jis tarah main āp ke bāp kī ḥhidmat kartā rahā hūn usī tarah ab āp kī ḥhidmat karūngā.”

²⁰Phir Abīsalūm Aḥhītufal se muḥhātib huā, “Āge kyā karnā chāhie? Mujhe apnā mashwarā pesh karen.” ²¹Aḥhītufal ne jawāb

diyā, “Āp ke bāp ne apnī kuchh dāshtāon ko mahal sañbhālne ke lie yahān chhoṛ diyā hai. Un ke sāth hambistar ho jāen. Phir tamām Isrāil ko mālūm ho jāegā ki āp ne apne bāp kī aisī be’izzatī kī hai ki sulah kā rāstā band ho gayā hai. Yih dekh kar sab jo āp ke sāth haiñ mazbūt ho jāenge.” ²²Abīsalūm mān gayā, aur mahal kī chhat par us ke lie khaimā lagāyā gayā. Us meñ wuh pūre Isrāil ke dekhte dekhte apne bāp kī dāshtāon se hambistar huā.

²³Us waqt Aḳhītufal kā har mashwarā Allāh ke farmān jaisā mānā jātā thā. Dāūd aur Abīsalūm donoñ yon hī us ke mashwaron kī qadar karte the.

Hūsī aur Aḳhītufal

17 Aḳhītufal ne Abīsalūm ko ek aur mashwarā bhī diyā. “Mujhe ijāzat deñ to main 12,000 faujiyon ke sāth isī rāt Dāūd kā tāqqub karūñ. ²Main us par hamlā karūnga jab wuh thakāmāndā aur bedil hai. Tab wuh ghabrā jāegā, aur us ke tamām faujī bhāg jāenge. Natījatan main sirf bādshāh hī ko mār dūngā ³aur baqī tamām logon

ko āp ke pās wāpas lāūngā. Jo ādmī āp pakaṛnā chāhte haiñ us kī maut par sab wāpas ā jāenge. Aur qaum meñ amn-o-amān qāym ho jāegā.”

⁴Yih mashwarā Abīsalūm aur Isrāil ke tamām buzurgoñ ko pasand āyā. ⁵Tāham Abīsalūm ne kahā, “Pahle ham Hūsī Arkī se bhī mashwarā leñ. Koī use bulā lāe.” ⁶Hūsī āyā to Abīsalūm ne us ke sāmne Aḳhītufal kā mansūbā bayān karke pūchhā, “Āp kā kyā khayāl hai? Kyā hameñ aisā karnā chāhie, yā āp kī koī aur rāy hai?”

⁷Hūsī ne jawāb diyā, “Jo mashwarā Aḳhītufal ne diyā hai wuh is dafā thīk nahīñ. ⁸Āp to apne wālid aur un ke ādmiyon se wāqif haiñ. Wuh sab māhir faujī haiñ. Wuh us rīchhnī kī-sī shiddat se laṛenge jis se us ke bachche chhīn lie gae haiñ. Yih bhī zahan meñ rakhnā chāhie ki āp kā bāp tajrabākār faujī hai. Imkān nahīñ ki wuh rāt ko apne faujiyon ke darmiyān guzāregā. ⁹Ġhālīban wuh is waqt bhī gahrī khāi yā kahīñ aur chhup gayā hai. Ho saktā hai wuh wahān se nikal kar āp ke dastoñ par hamlā kare aur ibtidā hī meñ āp ke thoṛe-bahut afrād mar jāen. Phir afwāh phail jāegī ki

Abīsalūm ke dastoñ meñ qatl-e-ām shurū ho gayā hai. ¹⁰Yih sun kar āp ke tamām afrād ḍar ke māre bedil ho jāeñge, ḵhāh wuh sherbabar jaise bahādur kyoñ na hoñ. Kyoñki tamām Isrāīl jāntā hai ki āp kā bāp behtarīn faujī hai aur ki us ke sāthī bhī diler haiñ.

¹¹Yih pesh-e-nazar rakh kar main āp ko ek aur mashwarā detā hūñ. Shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak laṛne ke qābil tamām Isrāīliyoñ ko bulāeñ. Itne jamā kareñ ki wuh sāhil kī ret kī māmīnd hoñge, aur āp ḵhud un ke āge chal kar laṛne ke lie nikleñ.

¹²Phir ham Dāūd kā khoj lagā kar us par hamlā kareñge. Ham us tarah us par tūt paṛeñge jis tarah os zamīn par girtī hai. Sab ke sab halāk ho jāeñge, aur na wuh aur na us ke ādmī bach pāeñge. ¹³Agar Dāūd kisī shahr meñ panāh le to tamām Isrāīlī fasīl ke sāth rasse lagā kar pūre shahr ko wādī meñ ghasīṭ le jāeñge. Patthar par patthar bāqī nahīñ rahegā!”

¹⁴Abīsalūm aur tamām Isrāīliyoñ ne kahā, “Hūsī kā mashwarā Aḵhītufal ke mashware se behtar hai.” Haqīqat meñ Aḵhītufal kā mashwarā kahiñ behtar thā, lekin

Rab ne use nākām hone diyā tāki Abīsalūm ko musibat meñ ḍāle.

Dāūd ko Abīsalūm kā Mansūbā

Batāyā Jātā Hai

¹⁵Hūsī ne donoñ imāmoñ Sadoq aur Abiyātar ko wuh mansūbā batāyā jo Aḵhītufal ne Abīsalūm aur Isrāīl ke buzurgoñ ko pesh kiyā thā. Sāth sāth us ne unheñ apne mashware ke bāre meñ bhī āgāh kiyā. ¹⁶Us ne kahā, “Ab fauran Dāūd ko ittalā deñ ki kisī sūrat meñ bhī is rāt ko Dariyā-e-Yardan kī us jagah par na guzāreñ jahān log dariyā ko pār karte haiñ. Lāzim hai ki āp āj hī dariyā ko ubūr kar leñ, warnā āp tamām sāthiyoñ samet barbād ho jāeñge.”

¹⁷Yūnatan aur Aḵhīmāz Yarūshalam se bāhar ke chashme Ain-rājil ke pās intazār kar rahe the, kyoñki wuh shahr meñ dāḵhil ho kar kisī ko nazar āne kā ḵhatrā mol nahīñ le sakte the. Ek naukarānī shahr se nikal āī aur unheñ Hūsī kā paighām de diyā tāki wuh āge nikal kar use Dāūd tak pahuñchāeñ. ¹⁸Lekin ek jawān ne unheñ dekhā aur bhāg kar Abīsalūm ko ittalā dī. Donoñ jaldī jaldī wahān se chale

gae aur ek ādmī ke ghar meñ chhup gae jo Bahūrīm meñ rahtā thā. Us ke sahan meñ kuāñ thā. Us meñ wuh utar gae. ¹⁹Ādmī kī bīwī ne kuen ke muñh par kaprā bichhā kar us par anāj ke dāne bikher die tāki kisī ko mālūm na ho ki wahāñ kuāñ hai.

²⁰Abīsalūm ke sipāhī us ghar meñ pahuñche aur aurat se pūchhne lage, “Aḡhīmāz aur Yūnatan kahāñ haiñ?” Aurat ne jawāb diyā, “Wuh āge nikal chuke haiñ, kyonki wuh nadī ko pār karnā chāhte the.” Sipāhī donoñ ādmiyon kā khoj lagāte lagāte thak gae. Āḡhirkār wuh ḡhālī hāth Yarūshalam lauṭ gae.

²¹Jab chale gae to Aḡhīmāz aur Yūnatan kuen se nikal kar sīdhe Dāūd Bādshāh ke pās chale gae tāki use paighām sunāen. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki āp dariyā ko fauran pār karen!” Phir unhoñ ne Dāūd ko Aḡhītufal kā pūrā mansūbā batāyā. ²²Dāūd aur us ke tamām sāthī jald hī rawānā hue aur usī rāt Dariyā-e-Yardan ko ubūr kiya. Pau phatṭe waqt ek bhī pīchhe nahīñ rah gayā thā.

²³Jab Aḡhītufal ne dekhā ki merā mashwarā radd kiya gayā hai to

wuh apne gadhe par zīn kas kar apne watanī shahr wāpas chalā gayā. Wahāñ us ne ghar ke tamām muāmalāt kā band-o-bast kiya, phir jā kar phāñsi le lī. Use us ke bāp kī qabr meñ dafnāyā gayā.

²⁴Jab Dāūd Mahanāym pahuñch gayā to Abīsalūm Isrāīlī fauj ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karne lagā. ²⁵Us ne Amāsā ko fauj par muqarrar kiya thā, kyonki Yoāb to Dāūd ke sāth thā. Amāsā ek Ismāīlī banām Itrā kā beṭā thā. Us kī māñ Abījel bint Nāhas thī, aur wuh Yoāb kī māñ Zarūyāh kī bahan thī. ²⁶Abīsalūm aur us ke sāthiyoñ ne Mulk-e-Jiliyād meñ paṛaw ḡālā.

²⁷Jab Dāūd Mahanāym pahuñchā to tīn ādmiyoñ ne us kā istaqbāl kiya. Sobī bin Nāhas Ammoniyoñ ke dārul-hukūmat Rabbā se, Makīr bin Ammiyel Lo-dibār se aur Barzillī Jiliyādī Rājilīm se āe. ²⁸Tīnoñ ne Dāūd aur us ke logoñ ko bistar, bāsan, miṭṭī ke bartan, gandum, jau, maidā, anāj ke bhune hue dāne, lobiyā, masūr, ²⁹shahd, dahī, bher-bakriyāñ aur gāy ke dūdh kā panīr muhaiyā kiya. Kyonki unhoñ ne sochā, “Yīh log registān meñ chalte chalte zarūr

bhūke, pyāse aur thakemānde ho gae hoñge.”

Jang ke lie Taiyāriyān

18 Dāūd ne apne faujiyon kā muāynā karke hazār hazār aur sau sau afrād par ādmī muqarrar kie. ²Phir us ne unheñ tīn hisson meñ taqsim karke ek hisse par Yoāb ko, dūsre par us ke bhāi Abishai bin Zarūyāh ko aur tīsre par Ittī Jātī ko muqarrar kiyā.

Us ne faujiyon ko batāyā, “Main khud bhī āp ke sāth laṛne ke lie niklūngā.” ³Lekin unhoñ ne etarāz kiyā, “Aisā na karen! Agar hamen bhāgnā bhī paṛe yā hamārā ādhā hissā mārā bhī jāe to Abīsalūm ke faujiyon ke lie itnā koī farq nahīn paṛegā. Wuh āp hī ko pakaṛnā chāhte haiñ, kyonki āp un ke nazdik ham meñ se 10,000 afrād se zyādā aham haiñ. Chunāñche behtar hai ki āp shahr hī meñ raheñ aur wahāñ se hamārī himāyat karen.”

⁴Bādshāh ne jawāb diyā, “Thik hai, jo kuchh āp ko māqūl lagta hai wuhī karūnga.” Wuh shahr ke darwāze par khaṛā huā, aur tamām mard sau sau aur hazār hazār ke

gurohoñ meñ us ke sāmne se guzar kar bāhar nikle. ⁵Yoāb, Abīshai aur Ittī ko us ne hukm diyā, “Merī khātir jawān Abīsalūm se narmī se pesh ānā!” Tamām faujiyon ne tinoñ kamāṇdaron se yih bāt sunī.

Abīsalūm kī Shikast

⁶Dāūd ke log khule maidān meñ Isrāīliyon se laṛne gae. Ifrāīm ke jangal meñ un kī ṭakkar huī, ⁷aur Dāūd ke faujiyon ne muḥhālifoñ ko shikast-e-fāsh dī. Un ke 20,000 afrād halāk hue. ⁸Laṛāi pūre jangal meñ phailti gai. Yih jangal itnā khatar-nāk thā ki us dīn talwār kī nisbat zyādā log us kī zad meñ ā kar halāk ho gae.

⁹Achānak Dāūd ke kuchh faujiyon ko Abīsalūm nazar āyā. Wuh khachchar par sawār balūt ke ek baṛe daraḥt ke sāye meñ se guzarne lagā to us ke bāl daraḥt kī shākhon meñ ulajh gae. Us kā khachchar āge nikal gayā jabki Abīsalūm wahīñ āsmān-o-zamīn ke darmiyān laṭkā rahā. ¹⁰Jin ādmiyon ne yih dekhā un meñ se ek Yoāb ke pās gayā aur ittālā dī, “Main ne Abīsalūm ko dekhā hai. Wuh balūt ke ek daraḥt meñ laṭkā huā hai.”

¹¹Yoāb pukārā, “Kyā āp ne use dekhā? To use wahīn kyon na mār diyā? Phir main āp ko inām ke taur par chāndī ke das sikke aur ek kamarband de detā.” ¹²Lekin ādmī ne etarāz kiya, “Agar āp mujhe chāndī ke hazār sikke bhī dete to bhī main bādshāh ke beṭe ko hāth na lagātā. Hamāre sunte sunte bādshāh ne āp, Abīshai aur Itti ko hukm diyā, ‘Merī khatir Abīsalūm ko nuqsān na pahuñchāen.’” ¹³Aur agar main chupke se bhī use qatl kartā to bhī is kī khabar kisī na kisī waqt bādshāh ke kānon tak pahuñchtī. Kyonki koī bhī bāt bādshāh se poshīdā nahīn rahtī. Agar mujhe is sūrat mein pakaṛā jātā to āp merī himāyat na karte.”

¹⁴Yoāb bolā, “Merā waqt mazīd zāe mat karo.” Us ne tīn neze le kar Abīsalūm ke dil mein ghoñp die jab wuh abhī zindā hālat mein daraḳht se laṭkā huā thā. ¹⁵Phir Yoāb ke das silāhbardāron ne Abīsalūm ko gher kar use halāk kar diyā.

¹⁶Tab Yoāb ne narsingā bajā diyā, aur us ke faujī dūson kā tāqqub karne se bāz ā kar wāpas ā gae. ¹⁷Bāqī Isrāīlī apne apne ghar bhāg gae. Yoāb ke ādmiyon ne Abīsalūm kī lāsh ko ek gahre gaṛhe mein

phaiñk kar us par pattharon kā baṛā dher lagā diyā.

¹⁸Kuchh der pahle Abīsalūm is kḥayāl se Bādshāh kī Wādī mein apnī yād mein ek satūn khaṛā kar chukā thā ki merā koī beṭā nahīn hai jo merā nām qāym rakhe. Āj tak yih ‘Abīsalūm kī Yādgār’ kahlātā hai.

Dād ko Abīsalūm kī Maut

kī Khabar Milti Hai

¹⁹Akḥimāz bin Sadoq ne Yoāb se darḳhāst kī, “Mujhe dauṛ kar bādshāh ko kḥushkhabrī sunāne den ki Rab ne use dushmanon se bachā liya hai.” ²⁰Lekin Yoāb ne inkār kiya, “Jo paighām āp ko bādshāh tak pahuñchānā hai wuh us ke lie kḥushkhabrī nahīn hai, kyonki us kā beṭā mar gayā hai. Kisī aur waqt main zarūr āp ko us ke pās bhej dūngā, lekin āj nahīn.” ²¹Us ne Ethiopiya ke ek ādmī ko hukm diyā, “Jāen aur bādshāh ko batāen.” Ādmī Yoāb ke sāmne aundhe muñh jhuk gaya aur phir dauṛ kar chalā gayā.

²²Lekin Akḥimāz kḥush nahīn thā. Wuh isrār kartā rahā, “Kuchh bhī ho jāe, mehrbānī karke mujhe

us ke pīchhe dauṛne deñ!” Ek aur bār Yoāb ne use rokne kī koshish kī, “Beṭe, āp jāne ke lie kyon̄ tarapte haiñ? Jo khabar pahuñchānī hai us ke lie āp ko inām nahīñ milegā.”²³ Aḳhīmāz ne jawāb diyā, “Koī bāt nahīñ. Kuchh bhī ho jāe, main har sūrat meñ dauṛ kar bādshāh ke pās jānā chāhtā hūñ.” Tab Yoāb ne use jāne diyā. Aḳhīmāz ne Dariyā-e-Yardan ke khule maidān kā rāstā liyā, is lie wuh Ethiopiā ke ādmī se pahle bādshāh ke pās pahuñch gayā.

²⁴Us waqt Dāūd shahr ke bāhar aur andar wāle darwāzoñ ke darmiyān baiṭhā intazār kar rahā thā. Jab pahredār darwāze ke ūpar kī fasīl par chaṛhā to use ek tanhā ādmī nazar āyā jo dauṛtā huā un kī taraf ā rahā thā. ²⁵Pahredār ne āwāz de kar bādshāh ko ittalā dī. Dāūd bolā, “Agar akelā ho to zarūr kḥushkhabrī le kar ā rahā hogā.” Yih ādmī bhāgtā bhāgtā qarīb ā gayā, ²⁶lekin itne meñ pahredār ko ek aur ādmī nazar āyā jo shahr kī taraf dauṛtā huā ā rahā thā. Us ne shahr ke darwāze ke darbān ko āwāz dī, “Ek aur ādmī dauṛtā huā dikhāi de rahā hai. Wuh bhī akelā hī ā rahā hai.” Dāūd ne kahā,

“Wuh bhī achchhī khabar le kar ā rahā hai.” ²⁷Phir pahredār pukārā, “Lagta hai ki pahlā ādmī Aḳhīmāz bin Sadoq hai, kyonki wuhī yon̄ chaltā hai.” Dāūd ko tasalli hui, “Aḳhīmāz achchhā bandā hai. Wuh zarūr achchhī khabar le kar ā rahā hogā.”

²⁸Dūr se Aḳhīmāz ne bādshāh ko āwāz dī, “Bādshāh kī salāmati ho!” Wuh aundhe muñh bādshāh ke sāmne jhuk kar bolā, “Rab āp ke Kḥudā kī tamjīd ho! Us ne āp ko un logoñ se bachā liyā hai jo mere āqā aur bādshāh ke kḥilāf uṭh khare hue the.” ²⁹Dāūd ne pūchhā, “Aur merā beṭā Abīsalūm? Kyā wuh mahfūz hai?” Aḳhīmāz ne jawāb diyā, “Jab Yoāb ne mujhe aur bādshāh ke dūsre kḥādīm ko āp ke pās ruḳhsat kiya to us waqt baṛī afrā-tafrī thī. Mujhe tafsīl se mālūm na huā ki kyā ho rahā hai.” ³⁰Bādshāh ne hukm diyā, “Ek taraf ho kar mere pās khare ho jāeñ!” Aḳhīmāz ne aisā hī kiya.

³¹Phir Ethiopiā kā ādmī pahuñch gayā. Us ne kahā, “Mere bādshāh, merī kḥushkhabrī suneñ! Āj Rab ne āp ko un sab logoñ se najāt dilāi hai jo āp ke kḥilāf uṭh khare hue the.” ³²Bādshāh ne sawāl kiya,

“Aur merā beṭā Abīsalūm? Kyā wuh mahfūz hai?” Ethopiyā ke ādmī ne jawāb diyā, “Mere āqā, jis tarah us ke sāth huā hai, us tarah āp ke tamām dushmanon ke sāth ho jāe, un sab ke sāth jo āp ko nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ!”

³³Yih sun kar bādshāh laraz uṭhā. Shahr ke darwāze ke ūpar kī fasīl par ek kamrā thā. Ab bādshāh rote rote sirhiyon par charhne lagā aur chīkhte-chillāte us kamre meñ chalā gayā, “Hāy mere beṭe Abīsalūm! Mere beṭe, mere beṭe Abīsalūm! Kāsh main hī terī jagah mar jātā. Hāy Abīsalūm, mere beṭe, mere beṭe!”

Yoāb Dāūd ko Samjhātā Hai

19 Yoāb ko ittalā dī gaī, “Bādshāh rote rote Abīsalūm kā mātām kar rahā hai.”

²Jab faujiyon ko khabar milī ki bādshāh apne beṭe kā mātām kar rahā hai to fatah pāne par un kī sārī khushī kāfūr ho gaī. Har taraf mātām aur gham kā samān thā. ³Us dīn Dāūd ke ādmī chorī chorī shahr meñ ghus āe, aise logon kī tarah jo maidān-e-jang se farār hone par

sharmāte hue chupke se shahr meñ ā jāte haiñ.

⁴Bādshāh abhī kamre meñ baiṭhā thā. Apne muñh ko dhānp kar wuh chīkhtā-chillātā rahā, “Hāy mere beṭe Abīsalūm! Hāy Abīsalūm, mere beṭe, mere beṭe!” ⁵Tab Yoāb us ke pās jā kar use samjhāne lagā, “Āj āp ke khādīmon ne na sirf āp kī jān bachāī hai balki āp ke beṭon, beṭiyon, bīwiyon aur dāshtāon kī jān bhī. To bhī āp ne un kā muñh kālā kar diyā hai. ⁶Jo āp se nafrat karte haiñ un se āp muhabbat rakhte haiñ jabki jo āp se pyār karte haiñ un se āp nafrat karte haiñ. Āj āp ne sāf zāhir kar diyā hai ki āp ke kamāndār aur daste āp kī nazar meñ koī haisiyat nahīn rakhte. Hāñ, āj main ne jān liyā hai ki agar Abīsalūm zindā hotā to āp khush hote, khāh ham bāqī tamām log halāk kyon na ho jāte. ⁷Ab uṭh kar bāhar jāen aur apne khādīmon kī hauslā-afzāī karen. Rab kī qasam, agar āp bāhar na nikleñge to rāt tak ek bhī āp ke sāth nahīn rahegā. Phir āp par aīsī musibat āegī jo āp kī jawānī se le kar āj tak āp par nahīn āī hai.”

⁸Tab Dāūd uṭhā aur shahr ke darwāze ke pās utar āyā. Jab

faujiyon ko batāyā gayā ki bādshāh shahr ke darwāze meñ baiṭhā hai to wuh sab us ke sāmne jamā hue. Itne meñ Isrāīlī apne ghar bhāg gae the.

Dāūd Yarūshalam Wāpas Ātā Hai

⁹Isrāīl ke tamām qabilon meñ log āpas meñ bahs-mubāhasā karne lage, “Dāūd Bādshāh ne hamen hamāre dushmanon se bachāyā, aur usī ne hamen Filistiyon ke hāth se āzād kar diyā. Lekin Abīsalūm kī wajāh se wuh mulk se hijrat kar gayā hai. ¹⁰Ab jab Abīsalūm jise ham ne masah karke bādshāh banāyā thā mar gayā hai to āp bādshāh ko wāpas lāne se kyon jhijakte haiñ?”

¹¹Dāūd ne Sadoq aur Abiyātar imāmon kī mārifat Yahūdāh ke buzurgoñ ko ittālā dī, “Yih bāt mujh tak pahuñch gaī hai ki tamām Isrāīl apne bādshāh kā istaqbāl karke use mahal meñ wāpas lānā chāhtā hai. To phir āp kyon der kar rahe haiñ? Kyā āp mujhe wāpas lāne meñ sab se ākhir meñ ānā chāhte haiñ? ¹²Āp mere bhāī, mere qarībī rishtedār haiñ. To phir āp bādshāh ko wāpas lāne meñ ākhir

meñ kyon ā rahe haiñ?” ¹³Aur Abīsalūm ke kamāndār Amāsā ko donoñ imāmon ne Dāūd kā yih paighām pahuñchāyā, “Sunen, āp mere bhatije haiñ, is lie ab se āp hī Yoāb kī jagah merī fauj ke kamāndār honge. Allāh mujhe saṁkht sazā de agar main apnā yih wādā pūrā na karūñ.”

¹⁴Is tarah Dāūd Yahūdāh ke tamām dilon ko jīt sakā, aur sab ke sab us ke pīchhe lag gae. Unhon ne use paighām bhejā, “Wāpas āen, āp bhī aur āp ke tamām log bhī.” ¹⁵Tab Dāūd Yarūshalam wāpas chalne lagā. Jab wuh Dariyā-e-Yardan tak pahuñchā to Yahūdāh ke log Jiljāl meñ āe tāki us se mileñ aur use dariyā ke dūsre kināre tak pahuñchāen.

Dāūd Simāi ko Muāf Kar Detā Hai

¹⁶Binyamīnī shahr Bahūrīm kā Simāi bin Jīrā bhī bhāg kar Yahūdāh ke ādmiyon ke sāth Dāūd se milne āyā. ¹⁷Binyamīn ke qabile ke hazār ādmī us ke sāth the. Sāul kā purānā naukār Zībā bhī apne 15 beṭon aur 20 naukaron samet un meñ shāmil thā. Bādshāh ke Yardan ke kināre tak pahuñchne se

pahle pahle ¹⁸wuh jaldī se dariyā ko ubūr karke us ke pās āe tāki bādshāh ke gharāne ko dariyā ke dūsre kināre tak pahuñchāen aur har tarah se bādshāh ko khush rakhen.

Dāūd dariyā ko pār karne ko thā ki Simai aundhe muñh us ke sāmne gir gayā. ¹⁹Us ne iltamās kī, “Mere āqā, mujhe muāf karen. Jo ziyādātī main ne us din āp se kī jab āp ko Yarūshalam ko chhoṛnā parā wuh yād na karen. Barāh-e-karm yih bāt apne zahan se nikāl deñ. ²⁰Main ne jān liyā hai ki mujh se barā jurm sarzad huā hai, is lie āj main Yūsuf ke gharāne ke tamām afrād se pahle hī apne āqā aur bādshāh ke huzūr ā gayā hūñ.”

²¹Abishai bin Zarūyāh bolā, “Simai sazā-e-maut ke lāyq hai! Us ne Rab ke masah kie hue bādshāh par lānat kī hai.” ²²Lekin Dāūd ne use dāntā, “Merā āp aur āp ke bhāi Yoāb ke sāth kyā wāstā? Aisi bāton se āp is din mere mukhālif ban gae haiñ! Āj to Isrāil meñ kisi ko sazā-e-maut dene kā nahīñ balki khushī kā din hai. Dekhen, is din main dubārā Isrāil kā bādshāh ban gayā hūñ!” ²³Phir bādshāh Simai se

mukhātib huā, “Rab kī qasam, āp nahīñ mareñge.”

Mifibosat Dāūd se Milne Ātā Hai

²⁴Sāul kā potā Mifibosat bhī bādshāh se milne āyā. Us din se jab Dāūd ko Yarūshalam ko chhoṛnā parā āj tak jab wuh salāmatī se wāpas pahuñchā Mifibosat mātām kī hālat meñ rahā thā. Na us ne apne pāñw na apne kapṛe dhoe the, na apnī mūñchhoñ kī kāñt-chhāñt kī thī. ²⁵Jab wuh bādshāh se milne ke lie Yarūshalam se niklā to bādshāh ne us se sawāl kiyā, “Mifibosat, āp mere sāth kyon nahīñ gae the?”

²⁶Us ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, main jāne ke lie taiyār thā, lekin merā naukār Zibā mujhe dhokā de kar akelā hī chalā gayā. Main ne to use batāyā thā, ‘Mere gadhe par zīn kaso tāki main bādshāh ke sāth rawānā ho sakūñ.’ Aur merā jāne kā koī aur wasīlā thā nahīñ, kyonki main donoñ ṭāngoñ se mazīr hūñ. ²⁷Zibā ne mujh par tohmat lagāi hai. Lekin mere āqā aur bādshāh Allāh ke farishte jaise haiñ. Mere sāth wuhī kuchh karen jo āp ko munāsib lage. ²⁸Mere dādā

ke pūre gharāne ko āp halāk kar sakte the, lekin phir bhī āp ne merī izzat karke un mehmānoñ meñ shāmil kar liyā jo rozānā āp kī mez par khānā khāte haiñ. Chunāñche merā kyā haq hai ki main bādshāh se mazid apil karūñ.”

²⁹Bādshāh bolā, “Ab bas karen. Main ne faisla kar liyā hai ki āp kī zamīneñ āp aur Zibā meñ barābar taqsim kī jāeñ.” ³⁰Mifibosath ne jawab diyā, “Wuh sab kuchh le le. Mere lie yihī kāfī hai ki āj mere āqā aur bādshāh salāmatī se apne mahal meñ wāpas ā pahuñche haiñ.”

Dāūd aur Barzillī

³¹Barzillī Jiliyādī Rājilīm se āyā thā tāki bādshāh ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karke use rukhsat kare. ³²Barzillī 80 sāl kā thā. Mahanāym meñ rahte waqt usī ne Dāūd kī mehmān-nawāzī kī thī, kyonki wuh bahut amīr thā. ³³Ab Dāūd ne Barzillī ko dāwat dī, “Mere sāth Yarūshalam jā kar wahāñ raheñ! Main āp kā har tarah se khayāl rakhūngā.”

³⁴Lekin Barzillī ne inkār kiyā, “Merī zindagī ke thoṛe din bāqī

haiñ, main kyon Yarūshalam meñ jā basūñ?” ³⁵Merī umr 80 sāl hai. Na main achchhī aur burī chīzoñ meñ imtiyāz kar saktā, na mujhe khāne-pīne kī chīzoñ kā mazā ātā hai. Gīt gāne wāloñ kī āwāzeñ bhī mujh se sunī nahīñ jātīñ. Nahīñ mere āqā aur bādshāh, agar main āp ke sāth jāūñ to āp ke lie sirf bojh kā bāis hūngā. ³⁶Is kī zarūrat nahīñ ki āp mujhe is qism kā muāwazā deñ. Main bas āp ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karūngā ³⁷aur phir agar ijāzat ho to wāpas chalā jāūngā. Main apne hī shahr meñ marnā chāhtā hūñ, jahāñ mere māñ-bāp kī qabr hai. Lekin merā beṭā Kimhām āp kī khidmat meñ hāzir hai. Wuh āp ke sāth chalā jāe to āp us ke lie wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage.”

³⁸Dāūd ne jawab diyā, “Thīk hai, Kimhām mere sāth jāe. Aur jo kuchh bhī āp chāheñge main us ke lie karūngā. Agar koī kām hai jo main āp ke lie kar saktā hūñ to main hāzir hūñ.”

³⁹Phir Dāūd ne apne sāthiyon samet dariyā ko ubūr kiyā. Barzillī ko bosā de kar us ne use barkat dī. Barzillī apne shahr wāpas chal

paṛā ⁴⁰Jabki Dāūd Jiljāl kī taraf baṛh gayā. Kimhām bhī sāth gayā. Is ke alāwā Yahūdāh ke sab aur Isrāīl ke ādhe log us ke sāth chale.

Isrāīl aur Yahūdāh Āpas meñ Jhagaṛte Haiñ

⁴¹Rāste meñ Isrāīl ke mard bādshāh ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre bhāiyōñ Yahūdāh ke logoñ ne āp ko āp ke gharāne aur faujiyōñ samet chorī chori kyon Dariyā-e-Yardan ke maḡhribī kināre tak pahuñchāyā? Yih ṭhik nahīñ hai.”

⁴²Yahūdāh ke mardoñ ne jawāb diyā, “Bāt yih hai ki ham bādshāh ke qarībī rishtedār haiñ. Āp ko yih dekh kar ḡhussā kyon ā gayā hai? Na ham ne bādshāh kā khānā khāyā, na us se koī tohfā pāyā hai.”

⁴³To bhī Isrāīl ke mardoñ ne etarāz kiya, “Hamāre das qabīle haiñ, is lie hamārā bādshāh kī kḡhidmat karne kā das gunā zyādā haq hai. To phir āp hamēñ haqīr kyon jānte haiñ? Ham ne to pahle apne bādshāh ko wāpas lāne kī bāt kī thī.” Yoñ bahs-mubāhasā jāri rahā, lekin Yahūdāh ke mardoñ kī bāteñ zyādā saḡht thīñ.

Sabā Dāūd ke kḡhilāf Uṭh

Khaṛā Hotā Hai

20 Jhagaṛne wāloñ meñ se ek badmāsh thā jis kā nām Sabā bin Bikrī thā. Wuh Binyamīñ thā. Ab us ne narsingā bajā kar elāñ kiya, “Na hamēñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassī ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, har ek apne ghar wāpas chalā jāe!” ²Tab tamām Isrāīlī Dāūd ko chhoṛ kar Sabā bin Bikrī ke pīchhe lag gae. Sirf Yahūdāh ke mard apne bādshāh ke sāth lipṭe rahe aur use Yardan se le kar Yarūshalam tak pahuñchāyā.

³Jab Dāūd apne mahal meñ dākḡhil huā to us ne un das dāshtāoñ kā band-o-bast karāyā jin ko us ne mahal ko sañbhālne ke lie pīchhe chhoṛ diyā thā. Wuh unheñ ek kḡhās ghar meñ alag rakh kar un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā rahā lekin un se kabhī hambistar na huā. Wuh kahīñ jā na sakīñ, aur unheñ zindagī ke ākḡhirī lamhe tak bewā kī-sī zindagī guzārñī paṛī.

⁴Phir Dāūd ne Amāsā ko hukm diyā, “Yahūdāh ke tamām faujiyōñ ko mere pās bulā lāeñ. Tīn din ke andar andar un ke sāth hāzir

ho jāēn.” ⁵Amāsā rawānā huā. Lekin jab tīn dīn ke bād lauṭ na āyā ⁶to Dāūd Abīshai se muḵhātīb huā, “Āḵhir meñ Sabā bin Bikrī hamēñ Abīsalūm kī nisbat zyādā nuqsān pahuñchāegā. Jaldī karen, mere dastoñ ko le kar us kā tāqqub karen. Aisā na ho ki wuh qilāband shahroñ ko qabze meñ le le aur yoñ hamārā barā nuqsān ho jāe.” ⁷Tab Yoāb ke sipāhī, bādshāh kā dastā Karetī-o-Faletī aur tamām māhir faujī Yarūshalam se nikal kar Sabā bin Bikrī kā tāqqub karne lage.

⁸Jab wuh Jibaūn kī barī chaṭṭāñ ke pās pahuñche to un kī mulāqāt Amāsā se huī jo thoṛī der pahle wahāñ pahuñch gayā thā. Yoāb apnā faujī libās pahne hue thā, aur us par us ne kamr meñ apnī talwār kī peṭī bāndhī huī thī. Ab jab wuh Amāsā se milne gayā to us ne apne bāēñ hāth se talwār ko chorī chorī miyān se nikāl liyā. ⁹Us ne salām karke kahā, “Bhāī, kyā sab ṭhīk hai?” Aur phir apne dahne hāth se Amāsā kī dāṛhī ko yoñ pakaṛ liyā jaise use bosā denā chāhtā ho. ¹⁰Amāsā ne Yoāb ke dūsre hāth meñ talwār par dhyān na diyā, aur achānak Yoāb ne use itne zor se peṭ meñ ghoñp diyā ki us kī antariyāñ

phūṭ kar zamīn par gir gaīñ. Talwār ko dubārā istemāl karne kī zarūrat hī nahīñ thī, kyoñki Amāsā fauran mar gayā.

Phir Yoāb aur Abīshai Sabā kā tāqqub karne ke lie āge barhe. ¹¹Yoāb kā ek faujī Amāsā kī lāsh ke pās khaṛā rahā aur guzarne wāle faujiyoñ ko āwāz detā rahā, “Jo Yoāb aur Dāūd ke sāth hai wuh Yoāb ke pīchhe ho le!” ¹²Lekin jitne wahāñ se guzare wuh Amāsā kā ḵhūñālūdā aur taṛaptā huā jism dekh kar ruk gae. Jab ādmī ne dekhā ki lāsh rukāwaṭ kā bāis ban gaī hai to us ne use rāste se haṭā kar khet meñ ghasiṭ liyā aur us par kapṛā ḍāl diyā. ¹³Lāsh ke ḡhāyb ho jāne par sab log Yoāb ke pīchhe chale gae aur Sabā kā tāqqub karne lage.

¹⁴Itne meñ Sabā pūre Isrāīl se guzarte guzarte shimāl ke shahr Abīl-bait-mākā tak pahuñch gayā thā. Bikrī ke ḵhāndān ke tamām mard bhī us ke pīchhe lag kar wahāñ pahuñch gae the. ¹⁵Tab Yoāb aur us ke faujī wahāñ pahuñch kar shahr kā muhāsarā karne lage. Unhoñ ne shahr kī bāhar wālī diwār ke sāth sāth miṭṭī kā barā todā lagāyā aur us par se

guzar kar andar wālī baṛī dīwār tak pahunch gae. Wahān wuh dīwār kī toṛ phoṛ karne lage tākī wuh gir jāe.

¹⁶Tab shahr kī ek dānishmand aurat ne fasīl se Yoāb ke logoñ ko āwāz dī, “Sunē! Yoāb ko yahān bulā leñ tākī main us se bāt kar sakūñ.” ¹⁷Jab Yoāb dīwār ke pās āyā to aurat ne sawāl kiya, “Kyā āp Yoāb haiñ?” Yoāb ne jawāb diya, “Main hī hūñ.” Aurat ne darḡhāst kī, “Zarā merī bātoñ par dhyān deñ.” Yoāb bolā, “Thīk hai, main sun rahā hūñ.” ¹⁸Phir aurat ne apnī bāt pesh kī, “Purāne zamāne meñ kahā jātā thā ki Abil Shahr se mashwarā lo to bāt banegī. ¹⁹Dekheñ, hamārā shahr Isrāil kā sab se zyādā amnpasand aur wafādār shahr hai. Āp ek aisā shahr tabāh karne kī koshish kar rahe haiñ jo ‘Isrāil kī Mān’ kahlātā hai. Āp Rab kī mirās ko kyon haṛap kar lenā chāhte haiñ?”

²⁰Yoāb ne jawāb diya, “Allāh na kare ki main āp ke shahr ko haṛap yā tabāh karūñ. ²¹Mere āne kā ek aur maqsad hai. Ifrāim ke pahārī ilāqe kā ek ādmī Dāūd Bādshāh ke ḡhilāf uṭh khaṛā huā hai jis kā nām Sabā bin Bikrī hai. Use ḡhūnd rahe haiñ. Use hamāre hawāle karen

to ham shahr ko chhoṛ kar chale jāenge.”

Aurat ne kahā, “Thīk hai, ham dīwār par se us kā sar āp ke pās phaiñk denge.” ²²Us ne Abil-bait-mākā ke bāshindoñ se bāt kī aur apnī hikmat se unheñ qāyl kiya ki aisā hī karnā chāhie. Unhoñ ne Sabā kā sar qalam karke Yoāb ke pās phaiñk diya. Tab Yoāb ne narsingā bajā kar shahr ko chhoṛne kā hukm diya, aur tamām fauji apne apne ghar wāpas chale gae. Yoāb ḡhud Yarūshalam meñ Dāūd Bādshāh ke pās lauṭ gayā.

Dāūd ke Ālā Afsar

²³Yoāb pūrī Isrāīlī fauj par, Bināyāh bin Yahoyadā shāhī daste Karetī-o-Faletī par ²⁴aur Adorām begāriyoñ par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḡhilūd bādshāh kā mushīr-e-ḡhās thā. ²⁵Siwā mīrmunshī thā aur Sadoq aur Abiyātar imām the. ²⁶Irā Yāiri Dāūd kā zātī imām thā.

Sāul ke Jurm kā Kaffārā

21 Dāūd kī hukūmat ke daurān kāl paṛ gayā jo tīn sāl tak jāri rahā. Jab Dāūd ne is kī wajah dariyāft kī to Rab ne jawāb

diyā, “Kāl is lie khatm nahīn ho rahā ki Sāul ne Jibaūniyon ko qatl kiyā thā.”

²Tab bādshāh ne Jibaūniyon ko bulā liyā tāki un se bāt kare. Asal meñ wuh Isrāīlī nahīn balki Amoriyon kā bachā-khuchā hissā the. Mulk-e-Kanān par qabzā karte waqt Isrāīliyon ne qasam khā kar wādā kiyā thā ki ham āp ko halāk nahīn kareñge. Lekin Sāul ne Isrāīl aur Yahūdāh ke lie josh meñ ā kar unheñ halāk karne kī koshish kī thī.

³Dāūd ne Jibaūniyon se pūchhā, “Main us ziyādatī kā kaffārā kis tarah de saktā hūñ jo āp se huī hai? Main āp ke lie kyā karūñ tāki āp dubārā us zamīn ko barkat deñ jo Rab ne hameñ mīrās meñ dī hai?”

⁴Unhoñ ne jawāb diyā, “Jo Sāul ne hamāre aur hamāre khandānoñ ke sāth kiyā hai us kā izālā sone-chāndī se nahīn kiyā jā saktā. Yīh bhī munāsib nahīn ki ham is ke ewaz kisī Isrāīlī ko mār deñ.” Dāūd ne sawāl kiyā, “To phir main āp ke lie kyā karūñ?” ⁵Jibaūniyon ne kahā, “Sāul hī ne hameñ halāk karne kā mansūbā banāyā thā, wuhī hameñ tabāh karnā chāhtā thā tāki ham Isrāīl kī kisī bhī jagah

qāym na rah sakeñ. ⁶Is lie Sāul kī aulād meñ se sāt mardoñ ko hamāre hawāle kar deñ. Ham unheñ Rab ke chune hue bādshāh Sāul ke watani shahr Jibiyā meñ Rab ke pahār par maut ke ghāt utār kar us ke huzūr laṭkā deñ.”

Bādshāh ne jawāb diyā, “Main unheñ āp ke hawāle kar dūngā.” ⁷Yūnatan kā beṭā Mifibosāt Sāul kā potā to thā, lekin bādshāh ne use na chheṛā, kyonki us ne Rab kī qasam khā kar Yūnatan se wādā kiyā thā ki main āp kī aulād ko kabhī nuqsān nahīn pahuñchāūngā. ⁸Chunāñche us ne Sāul kī dāshtā Risfā bint Aiyāh ke do beṭoñ Armoni aur Mifibosāt ko aur is ke alāwā Sāul kī beṭī Mīrab ke pāñch beṭoñ ko chun liyā. Mīrab Barzilli Mahūlāti ke beṭe Adriyel kī bīwī thī. ⁹In sāt ādmiyon ko Dāūd ne Jibaūniyon ke hawāle kar diyā.

Sātoñ ādmiyon ko mazkūrā pahār par lāyā gayā. Wahāñ Jibaūniyon ne unheñ qatl karke Rab ke huzūr laṭkā diyā. Wuh sab ek hī dīn mar gae. Us waqt jau kī fasal kī kaṭāi shurū huī thī.

¹⁰Tab Risfā bint Aiyāh sātoñ lāshoñ ke pās gai aur patthar par apne lie ṭaṭ kā kapṛā bichhā kar

lāshon kī hifāzat karne lagī. Dīn ke waqt wuh parindon ko bhagātī aur rāt ke waqt janglī jānwaron ko lāshon se dūr rakhti rahī. Wuh bahār ke mausam meñ fasal kī kaṭāi ke pahle dinon se le kar us waqt tak wahān ṭaharī rahī jab tak bārish na huī.

¹¹Jab Dāūd ko mālūm huā ki Sāūl kī dāshṭā Risfā ne kyā kiyā hai ¹²⁻¹⁴to wuh Yabīs-jiliyād ke bāshindon ke pās gayā aur un se Sāūl aur us ke beṭe Yūnatan kī haḍḍiyon ko le kar Sāūl ke bāp Qīs kī qabr meñ dafnāyā. (Jab Filistiyon ne Jilbua ke pahārī ilāqe meñ Isrāīliyon ko shikast dī thī to unhon ne Sāūl aur Yūnatan kī lāshon ko Bait-shān ke chauk meñ laṭkā diyā thā. Tab Yabīs-jiliyād ke ādmī chorī chorī wahān ā kar lāshon ko apne pās le gae the.) Dāūd ne Jibiyā meñ ab tak laṭkī sāt lāshon ko bhī utār kar Zilā meñ Qīs kī qabr meñ dafnāyā. Zilā Binyamīn ke qabile kī ābādī hai.

Jab sab kuchh Dāūd ke hukm ke mutābiq kiyā gayā thā to Rab ne mulk ke lie duāen sun līn.

Filistiyon se Jangen

¹⁵Ek aur bār Filistiyon aur Isrāīliyon ke darmiyān jang chhīr gai. Dāūd apnī fauj samet Filistiyon se laṛne ke lie niklā. Jab wuh laṛtā laṛtā niḍhāl ho gayā thā ¹⁶to ek Filistī ne us par hamlā kiyā jis kā nām Ishbī-banob thā. Yih ādmī dewqāmat mard Rafā kī nasl se thā. Us ke pās nāi talwār aur itnā lambā nezā thā ki sirf us kī pital kī nok kā wazn taqrīban sārhe 3 kilogrām thā. ¹⁷Lekin Abīshai bin Zarūyāh daur kar Dāūd kī madad karne āyā aur Filistī ko mār ḍālā. Is ke bād Dāūd ke faujiyon ne qasam khāi, “Āindā āp laṛne ke lie hamāre sāth nahīn nikleṅge. Aisā na ho ki Isrāīl kā charāgh bujh jāe.”

¹⁸Is ke bād Isrāīliyon ko Jūb ke qarīb bhī Filistiyon se laṛnā paṛā. Wahān Sibbakī Hūsātī ne dewqāmat mard Rafā kī aulād meñ se ek ādmī ko mār ḍālā jis kā nām Saf thā.

¹⁹Jūb ke qarīb ek aur laṛāi chhīr gai. Is ke daurān Bait-laham ke Ilhanān bin Yāre-urjīm ne Jāti Jālūt ko maut ke ghāṭ utār diyā. Jālūt kā nezā khaḍḍī ke shahtir jaisā baṛā thā. ²⁰Ek aur dafā Jāt ke pās laṛāi

huī. Filistiyon̄ kā ek faujī jo Rafā kī nasl kā thā bahut lambā thā. Us ke hāthon̄ aur pairon̄ kī chhih chhih ungliyān yānī mil kar 24 ungliyān thiñ. ²¹Jab wuh Isrāīliyon̄ kā mazāq urāne lagā to Dāūd ke bhāī Simā ke betē Yūnatan ne use mār ḍālā. ²²Jāt ke yih dewqāmat mard Rafā kī aulād the, aur wuh Dāūd aur us ke faujiyon̄ ke hāthon̄ halāk hue.

Dāūd kā Gīt

22 Jis din Rab ne Dāūd ko tamām dushmanon̄ aur Sāūl ke hāth se bachāyā us din bādshāh ne gīt gāyā,

²“Rab merī chaṭṭān, merā qilā aur merā najātdahindā hai.

³Merā Ḳhudā merī chaṭṭān hai jis meñ main̄ panāh letā hūñ. Wuh merī ḍhāl, merī najāt kā pahār, merā buland hisār aur merī panāhgāh hai. Tū merā najātdahindā hai jo mujhe zulm-o-tashaddud se bachātā hai.

⁴Main̄ Rab ko pukārtā hūñ, us kī tamjīd ho! Tab wuh mujhe dushmanon̄ se chhuṭkāra detā hai.

⁵Maut kī maujon̄ ne mujhe gher liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par dahshat tāri kī.

⁶Pātāl ke rason̄ ne mujhe jakar liyā, maut ne mere rāste meñ apne phande ḍāl die.

⁷Jab main̄ musibat meñ phāns gayā to main̄ ne Rab ko pukārā. Main̄ ne madad ke lie apne Ḳhudā se fariyād kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī āwāz sunī, merī chīkheñ us ke kān tak pahuñch gaīñ.

⁸Tab zamīn laraz uṭhī aur thartharāne lagī, āsmān kī buniyādeñ Rab ke ḡhazab ke sāmne kānpne aur jhūlne lagīñ.

⁹Us kī nāk se dhuān nikal āyā, us ke muñh se bhasm karne wāle shole aur dahakte koele bhaṛak uṭhe.

¹⁰Āsmān ko jhukā kar wuh nāzil huā. Jab utar āyā to us ke pānwon̄ ke nīche andherā hī andherā thā.

¹¹Wuh karūbī farishte par sawār huā aur uṛ kar hawā ke paron̄ par manḍlāne lagā.

¹²Us ne andhere ko apnī chhupne kī jagah banāyā, bārish ke kāle aur ghane bādal ḵhaime kī tarah apne irdgird lagāe.

¹³Us ke huzūr kī tez raushnī se sholāzan koele phūṭ nikle.

¹⁴Rab āsmān se karakne lagā, Allāh T'ālā kī āwāz gūnj uṭhī.

¹⁵Us ne apne tīr chalā die to dushman titar-bitar ho gae. Us kī bijli idhar-udhar girtī gaī to un meñ halchal mach gaī.

¹⁶Rab ne ḍāntā to samundar kī wāḍiyān zāhir huīn, jab wuh ḡhusse meñ garjā to us ke dam ke jhoñkoñ se zamīn kī buniyādeñ nazar āīn.

¹⁷Bulandiyon par se apnā hāth baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā, gahre pānī meñ se khīnch kar mujhe nikāl lāyā.

¹⁸Us ne mujhe mere zabardast dushman se bachāyā, un se jo mujh se nafrat karte haiñ, jin par main ḡhālib na ā sakā.

¹⁹Jis dīn main musībat meñ phaṇs gayā us dīn unhoñ ne mujh par hamlā kiyā, lekin Rab merā sahārā banā rahā.

²⁰Us ne mujhe tang jagah se nikāl kar chhuṭkārā diyā, kyonki wuh mujh se ḡhush thā.

²¹Rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr detā hai. Mere hāth sāf haiñ, is lie wuh mujhe barkat detā hai.

²²Kyonki main Rab kī rāhoñ par chaltā rahā huñ, main badī karne se apne Ḡhudā se dūr nahiñ huā.

²³Us ke tamām ahkām mere sāmne rahe haiñ, main us ke farmānoñ se nahīn haṭā.

²⁴Us ke sāmne hī main be'ilzām rahā, gunāh karne se bāz rahā huñ.

²⁵Is lie Rab ne mujhe merī rāstbāzī kā ajr diyā, kyonki us kī āñkhoñ ke sāmne hī main pāk-sāf sābit huā.

²⁶Ai Allāh, jo wafādār hai us ke sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk be'ilzām hai.

²⁷Jo pāk hai us ke sāth terā sulūk pāk hai. Lekin jo kajrau hai us ke sāth terā sulūk bhī kajrawī kā hai.

²⁸Tū pasthāloñ ko najāt detā hai, aur terī āñkheñ maḡhrūroñ par lagī rahti haiñ tāki unheñ past karen.

²⁹Ai Rab, tū hī merā charāḡh hai, Rab hī mere andhere ko raushan kartā hai.

³⁰Kyonki tere sāth main fauji daste par hamlā kar saktā, apne

Ḳhudā ke sāth dīwār ko phalāṅg saktā hūn.

³¹Allāh kī rāh kāmīl hai, Rab kā farmān ḳhālis hai. Jo bhī us meṁ panāh le us kī wuh ḍhāl hai.

³²Kyonki Rab ke siwā kaun Ḳhudā hai? Hamāre Ḳhudā ke siwā kaun chaṭṭān hai?

³³Allāh mujhe quwwat se kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko kāmīl kar detā hai.

³⁴Wuh mere pānwoṅ ko hiran kī-sī phurtī atā kartā, mujhe mazbūti se merī bulandiyon par khaṛā kartā hai.

³⁵Wuh mere hāthoṅ ko jang karne kī tarbiyat detā hai. Ab mere bāzū pītal kī kamān ko bhī tān lete haiṅ.

³⁶Ai Rab, tū ne mujhe apnī najāt kī ḍhāl baḳhsh dī hai, terī narmī ne mujhe baṛā banā diyā hai.

³⁷Tū mere qadmoṅ ke lie rāstā banā detā hai, is lie mere ṭaḳhne nahīn ḍagmagāte.

³⁸Main ne apne dushmanoṅ kā tāqqub karke unheṅ kuchal diyā, main bāz na āyā jab tak wuh ḳhatm na ho gae.

³⁹Main ne unheṅ tabāh karke yon pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na

sake balki gir kar mere pānwoṅ tale paṛe rahe.

⁴⁰Kyonki tū ne mujhe jang karne ke lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū ne mere muḳhālifoṅ ko mere sāmne jhukā diyā.

⁴¹Tū ne mere dushmanoṅ ko mere sāmne se bhagā diyā, aur main ne nafrat karne wāloṅ ko tabāh kar diyā.

⁴²Wuh madad ke lie chīḳhte-chillāte rahe, lekin bachāne wālā koī nahīn thā. Wuh Rab ko pukārtē rahe, lekin us ne jawāb na diyā.

⁴³Main ne unheṅ chūr chūr karke gard kī tarah hawā meṅ uṛā diyā. Main ne unheṅ galī meṅ miṭṭī kī tarah pānwoṅ tale raund kar rezā rezā kar diyā.

⁴⁴Tū ne mujhe merī qaum ke jhagaṛoṅ se bachā kar aqwām par merī hukūmat qāym rakhī hai. Jis qaum se main nāwāqif thā wuh merī ḳhidmat kartī hai.

⁴⁵Pardesī dabak kar merī ḳhushāmad karte haiṅ. Jyon hī main bāt kartā hūn to wuh merī sunte haiṅ.

⁴⁶Wuh himmat hār kar kāṅpte hue apne qiloṅ se nikal āte haiṅ.

⁴⁷Rab zindā hai! Merī chaṭṭān kī tamjīd ho! Mere Ḳhudā kī tāzīm ho jo merī najāt kī chaṭṭān hai.

⁴⁸Wuhī Ḳhudā hai jo merā intaqām letā, aqwām ko mere tābe kar detā

⁴⁹aur mujhe mere dushmanon se chhuṭkārā detā hai. Yaqīnan tū mujhe mere muḵhālifoṅ par sarfarāz kartā, mujhe zālīmon se bachāe rakhtā hai.

⁵⁰Ai Rab, is lie main aqwām meṅ terī hamd-o-sanā karūṅga, tere nām kī tārif meṅ gīt gāūṅgā.

⁵¹Kyōṅki Rab apne bādshāh ko baṛī najāt detā hai, wuh apne masah kie hue bādshāh Dāūd aur us kī aulād par hameshā tak mehrbān rahegā.”

Dāūd ke Āḵhiri Alfāz

23 Darj-e-zail Dāūd ke āḵhiri alfāz haiṅ:

“Dāūd bin Yassī kā farmān jise Allāh ne sarfarāz kiyā, jise Yāqūb ke Ḳhudā ne masah karke bādshāh banā diyā thā, aur jis kī tārif Isrāīl ke gīt karte haiṅ,

²Rab ke Rūh ne merī mārīfat bāt kī, us kā farmān merī zabān par thā.

³Isrāīl ke Ḳhudā ne farmāyā, Isrāīl kī Chaṭṭān mujh se hamkalām huī, ‘Jo insāf se hukūmat kartā hai, jo Allāh kā ḵhauf mān kar hukmrānī kartā hai,

⁴wuh subah kī raushnī kī mānind hai, us tulū-e-āftāb kī mānind jab bādāl chhāe nahiṅ hote. Jab us kī kirneṅ bārish ke bād zamīn par paṛti haiṅ to paude phūṭ nikalte haiṅ.’

⁵Yaqīnan merā gharānā mazbūti se Allāh ke sāth hai, kyōṅki us ne mere sāth abādī ahd bāndhā hai, aisā ahd jis kā har pahlū munazzam aur mahfūz hai. Wuh merī najāt takmīl tak pahuṅchāegā aur merī har ārzū pūri karegā.

⁶Lekin bedīn ḵhārdār jhāṛiyōṅ kī mānind haiṅ jo hawā ke jhoṅkoṅ se idhar-udhar bikhar gāi haiṅ. Kāṅṭoṅ kī wajah se koī bhī hāth nahiṅ lagātā.

⁷Log unheṅ lohe ke auzār yā neze ke daste se jamā karke wahiṅ ke wahiṅ jalā dete haiṅ.”

Dāūd ke Sūrmā

⁸Darj-e-zail Dāūd ke sūrmāon kī fahrist hai. Jo tīn afsar Yoāb ke bhāi Abīshai ke ain bād āte the un meñ Yosheb-bashebat Tahkamūnī pahle nambar par ātā thā. Ek bār us ne apne neze se 800 ādmiyon ko mār diyā.

⁹In tīn afsaron meñ se dūsri jagah par Iliyazar bin Dodo bin Aḳhūhī ātā thā. Ek jang meñ jab unhoñ ne Filistiyon ko chailenḳ diyā thā aur Isrāīlī bād meñ pīchhe haṭ gae to Iliyazar Dāūd ke sāth ¹⁰Filistiyon kā muqābalā kartā rahā. Us dīn wuh Filistiyon ko mārte mārte itnā thak gayā ki āḳhirkār talwār uṭhā na sakā balki hāth talwār ke sāth jam gayā. Rab ne us kī mārīfat baṛī fatah baḳhshī. Bāqī daste sirf lāshon ko lūṭne ke lie lauṭ āe.

¹¹Us ke bād tīsri jagah par Sammā bin Ajī-harārī ātā thā. Ek martabā Filistī Lahī ke qarīb masūr ke khet meñ Isrāīl ke ḳhilāf laṭ rahe the. Isrāīlī faujī un ke sāmne bhāgne lage, ¹²lekin Sammā khet ke darmiyān tak baṛh gayā aur wahāñ laṭe laṭe Filistiyon ko shikast dī. Rab ne us kī mārīfat baṛī fatah baḳhshī.

¹³⁻¹⁴Ek aur jang ke daurān Dāūd Adullām ke ḡhār ke pahārī qile meñ thā jabki Filistī fauj ne Wādī-e-Rafāīm meñ apnī lashkargāh lagāi thī. Un ke daston ne Bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. Fasal kā mausam thā. Dāūd ke tīs ālā afsaron meñ se tīn us se milne āe.

¹⁵Dāūd ko shadīd pyās lagī, aur wuh kahne lagā, “Kaun mere lie Bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pānī lāegā?” ¹⁶Yih sun kar tīnon afsar Filistiyon kī lashkargāh par hamlā karke us meñ ghus gae aur laṭe laṭe Bait-laham ke hauz tak pahuñch gae. Us se kuchh pānī bhar kar wuh use Dāūd ke pās le āe. Lekin us ne pīne se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar Rab ko pesh kiyā ¹⁷aur bolā, “Rab na kare ki main yih pānī piyūñ. Agar aisā kartā to un ādmiyon kā ḳhūn pītā jo apnī jān par khel kar pānī lāe haiñ.” Is lie wuh use pīnā nahīñ chāhtā thā. Yih in tīn sūrmāon ke zabardast kāmon kī ek misāl hai.

¹⁸⁻¹⁹Yoāb bin Zarūyāh kā bhāi Abīshai mazkūrā tīn sūrmāon par muqarrar thā. Ek dafā us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār ḍālā. Tīnon kī nisbat us kī dugnī izzat

kī jāti thī, lekin wuh k̄hud un meñ ginā nahīn jāta thā.

²⁰Bināyāh bin Yahoyadā bhī zabardast faujī thā. Wuh Qabziyel kā rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā apnī mardānagī dikhāi. Moāb ke do baṛe sūrmā us ke hāthoñ halāk hue. Ek bār jab bahut barf paṛ gaī to us ne ek hauz meñ utar kar ek sherbabar ko mār ḍālā jo us meñ gir gayā thā. ²¹Ek aur mauqe par us kā wāstā ek dewqāmat Misrī se paṛā. Misrī ke hāth meñ nezā thā jabki us ke pās sirf lāṭhī thī. Lekin Bināyāh ne us par hamlā karke us ke hāth se nezā chhīn liyā aur use us ke apne hathiyār se mār ḍālā.

²²Aisī bahāduri dikhāne kī binā par Bināyāh bin Yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyoñ ke barābar mashhūr huā. ²³Tīs afsaroñ ke dīgar mardoñ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyoñ meñ ginā nahīn jāta thā. Dāūd ne use apne muhāfizoñ par muqarrar kiyā.

²⁴Zail ke ādmī bādshāh ke 30 sūrmāoñ meñ shāmil the.

Yoāb kā bhāi Asāhel, Bait-laham kā Ilhanān bin Dodo, ²⁵Sammā Harodī, Ilīqā Harodī, ²⁶Ḳhalis Faltī, Taqua kā Īrā bin Aqqīs,

²⁷Anatot kā Abiyazar, Mabūnnī Hūsātī, ²⁸Zalmon Aḳhūhī, Mahrī Natūfātī, ²⁹Halib bin Bānā Natūfātī, Binyamīnī shahr Jibiyā kā Ittī bin Rībī, ³⁰Bināyāh Fir'ātonī, Nahle-jās kā Hiddī, ³¹Abī-albon Arbātī, Azmāwat Barhūmī, ³²⁻³³Iliyahbā Sa'ālbūnī, banī Yasin, Yūnatan bin Sammā Harārī, Aḳhiyām bin Sarār-harārī, ³⁴Ilīfalat bin Ahasbī Mākātī, Iliyām bin Aḳhītufal Jilonī, ³⁵Hasro Karmilī, Fārī Arbī, ³⁶Zobāh kā Ijāl bin Nātan, Bānī Jādī, ³⁷Silaq Ammonī, Yoāb bin Zarūyāh kā silāhbardār Nahrī Bairotī, ³⁸Īrā Itrī, Jarīb Itrī ³⁹aur Ūriyāh Hittī. Ādmiyoñ kī kul tādād 37 thī.

Dāūd kī Mardumshumārī

24 Ek bār phir Rab ko Isrāil par ḡhussā āyā, aur us ne Dāūd ko unheñ musibat meñ ḍālne par uksā kar us ke zahan meñ mardumshumārī karne kā ḳhayāl ḍāl diyā.

²Chunāñche Dāūd ne fauj ke kamānḍar Yoāb ko hukm diyā, “Dān se le kar Bair-sabā tak Isrāil ke tamām qabiloñ meñ se guzarte hue jang karne ke qābil mardoñ ko gin leñ tāki mālūm ho jāe ki un kī

kul tādād kyā hai.” ³Lekin Yoāb ne etarāz kiya, “Ai bādshāh mere āqā, kāsh Rab āp kā Ḳhudā āp ke dekhte dekhte faujiyon kī tādād sau gunā baṛhāe. Lekin mere āqā aur bādshāh un kī mardumshumārī kyon karnā chāhte haiñ?” ⁴Lekin bādshāh Yoāb aur fauj ke baṛe afsaron ke etarāzāt ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā. Chunāñche wuh darbār se rawānā ho kar Isrāīl ke mardon kī fahrist taiyār karne lage.

⁵Dariyā-e-Yardan ko ubūr karke unhoñ ne Aroīr aur Wādī-e-Arnon ke bīch ke shahr meñ shurū kiya. Wahāñ se wuh Jad aur Yāzer se ho kar ⁶Jiliyād aur Hittiyon ke mulk ke shahr Qādis tak pahuñche. Phir āge baṛhte baṛhte wuh Dān aur Saidā ke gird-o-nawāh ke ilāqe ⁷aur qilāband shahr Sūr aur Hiwwiyon aur Kanāniyon ke tamām shahron tak pahuñch gae. Āḳhirkār unhoñ ne Yahūdāh ke junūb kī mardumshumārī Bair-sabā tak kī.

⁸Yon pūre mulk meñ safr karte karte wuh 9 mahinon aur 20 dinon ke bād Yarūshalām wāpas āe. ⁹Yoāb ne bādshāh ko mardumshumārī kī pūrī report

pesh kī. Isrāīl meñ talwār chalāne ke qābil 8 lākh afrād the jabki Yahūdāh ke 5 lākh mard the.

¹⁰Lekin ab Dāūd kā zamīr us ko malāmat karne lagā. Us ne Rab se duā kī, “Mujh se sangīn gunāh sarzad huā hai. Ai Rab, ab apne ḳhādīm kā qusūr muāf kar. Mujh se baṛī hamāqat huī hai.”

¹¹Agle din jab Dāūd subah ke waqt uṭhā to us ke ḡhaibbīn Jād Nabī ko Rab kī taraf se paighām mil gayā, ¹²“Dāūd ke pās jā kar use batā denā, ‘Rab tujhe tīn sazāeñ pesh kartā hai. In meñ se ek chun le.’” ¹³Jād Dāūd ke pās gayā aur use Rab kā paighām sunā diyā. Us ne sawāl kiya, “Āp kis sazā ko tarjih dete haiñ? Apne mulk meñ sāt sāl ke daurān kāl? Yā yih kī āp ke dushman āp ko bhagā kar tīn māt tak āp kā tāqqub karte raheñ? Yā yih kī āp ke mulk meñ tīn din tak wabā phail jāe? Dhyān se is ke bāre meñ socheñ tāki main use āp kā jawāb pahuñchā sakūñ jis ne mujhe bhejā hai.”

¹⁴Dāūd ne jawāb diyā, “Hāy, main kyā kahūñ? Main bahut pareshān hūñ. Lekin ādmiyon ke hāth meñ paṛne kī nisbat behtar

hai ki main Rab hī ke hāth meñ paṛ jāūñ, kyonki us kā rahm azīm hai.”

¹⁵Tab Rab ne Isrāil meñ wabā phailne dī. Wuh usī subah shurū huī aur tīn din tak logoñ ko maut ke ghāṭ utārtī gai. Shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak kul 70,000 afrād halāk hue. ¹⁶Lekin jab wabā kā farishtā chalte chalte Yarūshalam tak pahuñch gayā aur us par hāth uṭhāne lagā to Rab ne logoñ kī musibat ko dekh kar tars khāyā aur tabāh karne wāle farishte ko hukm diyā, “Bas kar! Ab bāz ā.” Us waqt Rab kā farishtā wahāñ khaṛā thā jahāñ Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā.

¹⁷Jab Dāūd ne farishte ko logoñ ko mārte hue dekhā to us ne Rab se iltamās kī, “Main hī ne gunāh kiya hai, yih merā hī qusūr hai. In bheṛoñ se kyā ghalti hui hai? Barāh-e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur mere kḥāndān ko sazā de.”

¹⁸Usī din Jād Dāūd ke pās āyā aur us se kahā, “Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah ke pās jā kar us par Rab kī qurbāngāh banā le.” ¹⁹Chunāñche Dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās āyā jis tarah Rab ne Jād kī mārīfat farmāyā thā.

²⁰Jab Araunāh ne bādshāh aur us ke darbāriyoñ ko apnī taraf chaṛhtā huā dekhā to wuh nikal kar bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²¹Us ne pūchhā, “Mere āqā aur bādshāh mere pās kyon ā gae.” Dāūd ne jawāb diyā, “Main āp kī gāhne kī jagah kḥarīdnā chāhtā hūñ tāki Rab ke lie qurbāngāh tāmīr karūñ. Kyonki yih karne se wabā ruk jāegī.”

²²Araunāh ne kahā, “Mere āqā aur bādshāh, jo kuchh āp ko achchhā lage use le kar chaṛhāeñ. Yih bail bhasm hone wālī qurbānī ke lie hāzīr haiñ. Aur anāj ko gāhne aur bailoñ ko jotne kā sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā deñ. ²³Bādshāh salāmat, main kḥushī se āp ko yih sab kuchh de detā hūñ. Duā hai ki āp Rab apne Kḥudā ko pasand āeñ.”

²⁴Lekin bādshāh ne inkār kiya, “Nahīñ, main zarūr har chīz kī pūrī qīmat adā karūñga. Main Rab apne Kḥudā ko aisī koi bhasm hone wālī qurbānī pesh nahīñ karūñga jo mujhe muft meñ mil jāe.”

Chunāñche Dāūd ne bailoñ samet gāhne kī jagah chāñdī ke 50 sikkoñ ke ewaz kḥarīd lī. ²⁵Us ne wahāñ Rab kī tāzīm meñ

qurbāngāh tāmīr karke us par mulk ke lie duā sun kar wabā ko rok
bhasm hone wālī aur salāmatī kī diyā.
qurbāniyāñ chaḥhāññ. Tab Rab ne

1 Salātīn

Adūniyāh kī Sāzish

1 Dāūd Bādshāh bahut būrḥā ho chukā thā. Use hameshā sardī lagtī thī, aur us par mazīd bistar ḍālne se koī fāydā na hotā thā. ²Yih dekh kar mulāzimoñ ne bādshāh se kahā, “Agar ijāzat ho to ham bādshāh ke lie ek naujawān kuñwārī ḍhūṇḍ leñ jo āp kī ḳhidmat meñ hāzir rahe aur āp kī dekh-bhāl kare. Laṛkī āp ke sāth leṭ kar āp ko garm rakhe.” ³Chunāñche wuh pūre mulk meñ kisi ḳhūbsūrat laṛkī kī talāsh karne lage. Ḍhūṇḍte ḍhūṇḍte Abishāg Shūnimī ko chun kar bādshāh ke pās lāyā gayā. ⁴Ab se wuh us kī ḳhidmat meñ hāzir hotī aur us kī dekh-bhāl kartī rahī. Laṛkī nihāyat ḳhūbsūrat thī, lekin bādshāh ne kabhī us se sohbat na kī.

⁵⁻⁶Un dinoñ meñ Adūniyāh bādshāh banane kī sāzish karne lagā. Wuh Dāūd kī bīwī Hajjīt kā beṭā thā. Yoñ wuh Abīsalūm kā sautelā bhāī aur us ke marne par Dāūd kā sab se baṛā beṭā thā. Shakl-o-sūrat ke lihāz se log us kī baṛī tārif kiyā karte the, aur bachpan se us ke bāp ne use kabhī nahīn ḍāntā thā ki tū kyā kar rahā hai. Ab Adūniyāh apne āp ko logoñ ke sāmne pesh karke elān karne lagā, “Maiñ hī bādshāh banūngā.” Is maqsad ke taht us ne apne lie rath aur ghoṛe ḳharīd kar 50 ādmiyoñ ko rakh liyā tāki wuh jahān bhī jāe us ke āge āge chalte raheñ. ⁷Us ne Yoāb bin Zarūyāh aur Abiyātar Imām se bāt kī to wuh us ke sāthī ban kar us kī himāyat karne ke lie taiyār hue. ⁸Lekin Sadoq Imām, Bināyāh bin

Yahoyadā aur Nātan Nabī us ke sāth nahīn the, na Simaī, Re’ī yā Dāūd ke muhāfiz.

⁹Ek din Adūniyāh ne Ain-rājil Chashme ke qarīb kī chaṭṭān Zuhlat ke pās ziyāfat kī. Kāfī bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur moṭe-tāze bachhṛe zabah kie gae. Adūniyāh ne bādshāh ke tamām beṭoṅ aur Yahūdāh ke tamām shāhī afsarōn ko dāwat dī thī. ¹⁰Kuchh logoṅ ko jān-būjh kar is meṅ shāmil nahīn kiya gayā thā. Un meṅ us kā bhāi Sulemān, Nātan Nabī, Bināyāh aur Dāūd ke muhāfiz shāmil the.

Dāūd Sulemān ko Bādshāh

Qarār Detā Hai

¹¹Tab Nātan Sulemān kī mān Bat-sabā se milā aur bolā, “Kyā yih khabar āp tak nahīn pahuṅchī ki Hajjīt ke beṭe Adūniyāh ne apne āp ko bādshāh banā liya hai? Aur hamāre āqā Dāūd ko is kā ilm tak nahīn! ¹²Āp kī aur āp ke beṭe Sulemān kī zindagī baṛe khatre meṅ hai. Is lie lāzim hai ki āp mere mashware par fauran amal karen. ¹³Dāūd Bādshāh ke pās jā kar use batā denā, ‘Ai mere āqā aur bādshāh, kyā āp ne qasam

khā kar mujh se wādā nahīn kiya thā ki terā beṭā Sulemān mere bād takhtnashīn hogā? To phir Adūniyāh kyon bādshāh ban gaya hai?’ ¹⁴Āp kī bādshāh se guftgū abhī khatm nahīn hogī ki main dākhlil ho kar āp kī bāt kī tasdiq karūnga.”

¹⁵Bat-sabā fauran bādshāh ke pās gāi jo sone ke kamre meṅ leṭā huā thā. Us waqt to wuh bahut umrrasidā ho chukā thā, aur Abīshāg us kī dekh-bhāl kar rahī thī. ¹⁶Bat-sabā kamre meṅ dākhlil ho kar bādshāh ke sāmne muṅh ke bal jhuk gāi. Dāūd ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁷Bat-sabā ne kahā, “Mere āqā, āp ne to Rab apne Kḥudā kī qasam khā kar mujh se wādā kiya thā ki terā beṭā Sulemān mere bād takhtnashīn hogā. ¹⁸Lekin ab Adūniyāh bādshāh ban baiṭhā hai aur mere āqā aur bādshāh ko is kā ilm tak nahīn. ¹⁹Us ne ziyāfat ke lie bahut-se gāy-bail, moṭe-tāze bachhṛe aur bheṛ-bakriyān zabah karke tamām shahzādōn ko dāwat dī hai. Abiyātar Imām aur fauj kā kamānḍar Yoāb bhī in meṅ shāmil haiṅ, lekin āp ke kḥādim Sulemān ko dāwat nahīn milī. ²⁰Ai bādshāh mere āqā, is waqt tamām Isrāil kī ānkheṅ āp par

lagī haiñ. Sab āp se yih jānane ke lie tarapte haiñ ki āp ke bād kaun takhtnashīn hogā. ²¹Agar āp ne jald hī qadam na uṭhāyā to āp ke kūch kar jāne ke fauran bād main aur merā beṭā Adūniyāh kā nishānā ban kar mujrim ṭhahreñge.”

²²⁻²³Bat-sabā abhī bādshāh se bāt kar hī rahī thī ki Dāūd ko ittalā dī gai ki Nātan Nabī āp se milne āyā hai. Nabī kamre meñ dākḥil ho kar bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²⁴Phir us ne kahā, “Mere āqā, lagtā hai ki āp is haq meñ haiñ ki Adūniyāh āp ke bād takhtnashīn ho. ²⁵Kyonki āj us ne Ain-rājil jā kar bahut-se gāy-bail, moṭe-tāze bachhṛe aur bheṛ-bakriyon ko zabah kiyā hai. Ziyāfat ke lie us ne tamām shahzādoñ, tamām faujī afsaron aur Abiyātar Imām ko dāwat dī hai. Is waqt wuh us ke sāth khānā khā khā kar aur mai pī pī kar nārā lagā rahe haiñ, ‘Adūniyāh Bādshāh zindābād!’ ²⁶Kuchh logon ko jān-būjh kar dāwat nahīn dī. Un meñ main āp kā ḡhādīm, Sadoq Imām, Bināyāh bin Yahoyadā aur āp kā ḡhādīm Sulemān bhī shāmil haiñ. ²⁷Mere āqā, kyā āp ne wāqai is kā hukm diyā hai? Kyā āp ne apne ḡhādimon ko ittalā die

baḡhair faislā kiyā hai ki yih shaḡhs bādshāh banegā?”

²⁸Jawāb meñ Dāūd ne kahā, “Bat-sabā ko bulāeñ!” Wuh wāpas āi aur bādshāh ke sāmne khaṛī ho gai. ²⁹Bādshāh bolā, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar mujhe har musibat se bachāyā hai, ³⁰āp kā beṭā Sulemān mere bād bādshāh hogā balki āj hī mere takht par baiṭh jāegā. Hāñ, āj hī main wuh wādā pūrā karūñgā jo main ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī qasam khā kar āp se kiyā thā.” ³¹Yih sun kar Bat-sabā aundhe muñh jhuk gai aur kahā, “Merā mālik Dāūd Bādshāh zindābād!”

³²Phir Dāūd ne hukm diyā, “Sadoq Imām, Nātan Nabī aur Bināyāh bin Yahoyadā ko bulā lāeñ.” Tīnoñ āe ³³to bādshāh un se muḡhātīb huā, “Mere beṭe Sulemān ko mere ḡhachchar par biṭhāeñ. Phir mere afsaron ko sāth le kar use Jaihūn Chashme tak pahuñchā deñ. ³⁴Wahāñ Sadoq aur Nātan use masah karke Isrāil kā bādshāh banā deñ. Narsingē ko bajā bajā kar nārā lagānā, ‘Sulemān Bādshāh zindābād!’ ³⁵Is ke bād mere beṭe ke sāth yahāñ wāpas ā jānā. Wuh mahal meñ dākḥil ho kar mere

taḡht par baiṡṡ jāe aur merī jagah hukūmat kare, kyonṡi main ne use Isrāīl aur Yahūdāh kā hukmrān muqarrar kiyā hai.”

³⁶Bināyāh bin Yahoyadā ne jawāb diyā, “Āmīn, aisā hī ho! Rab mere āqā kā Ḳhudā is faisle par apnī barkat de. ³⁷Aur jis tarah Rab āp ke sāth rahā usī tarah wuh Sulemān ke sāth bhī ho, balki wuh us ke taḡht ko āp ke taḡht se kahiṡ zyādā sarbuland kare!” ³⁸Phir Sadoq Imām, Nātan Nabī, Bināyāh bin Yahoyadā aur bādshāh ke muhāfiz Karetiyōṡ aur Faletiyōṡ ne Sulemān ko bādshāh ke ḡhachchar par biṡṡā kar use Jaihūn Chashme tak pahuṡṡṡ diyā. ³⁹Sadoq ke pās tel se bharā menṡṡe kā wuh sīṡṡ thā jo muqaddas ḡhaime meṡ parā rahtā thā. Ab us ne yih tel le kar Sulemān ko masah kiyā. Phir narsingā bajāyā gayā aur log mil kar nārā lagāne lage, “Sulemān Bādshāh zindābād! Sulemān Bādshāh zindābād!” ⁴⁰Tamām log bāṡsrī bajāte aur ḡhushī manāte hue Sulemān ke pīḡṡṡe chalne lage. Jab wuh dubārā Yarūshalam meṡ dāḡṡṡṡ huā to itnā shor thā ki zamīn laraz uṡṡṡ.

Adūniyāh kī Shikast

⁴¹Logōṡ kī yih āwāzeṡ Adūniyāh aur us ke mehmānoṡ tak bhī pahuṡṡṡ gaiṡ. Thorī der pahle wuh khāne se fāriḡṡ hue the. Narsinge kī āwāz sun kar Yoāb chaunk uṡṡā aur pūḡṡṡā, “Yih kyā hai? Shahr se itnā shor kyonṡ sunāī de rahā hai?” ⁴²Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Abiyātar kā beṡā Yūnatan pahuṡṡṡ gayā. Yoāb bolā, “Hamāre pās āeṡ. Āp jaise lāyq ādmī achḡṡṡṡ ḡṡṡṡ le kar ā rahe hoṡṡe.”

⁴³Yūnatan ne jawāb diyā, “Afsos, aisā nahiṡṡ hai. Hamāre āqā Dāūd Bādshāh ne Sulemān ko bādshāh banā diyā hai. ⁴⁴Us ne use Sadoq Imām, Nātan Nabī, Bināyāh bin Yahoyadā aur bādshāh ke muhāfiz Karetiyōṡ aur Faletiyōṡ ke sāth Jaihūn Chashme ke pās bhej diyā hai. Sulemān Bādshāh ke ḡṡṡṡṡṡ par sawār thā. ⁴⁵Jaihūn Chashme ke pās Sadoq Imām aur Nātan Nabī ne use masah karke bādshāh banā diyā. Phir wuh ḡṡṡṡṡṡ manāte hue shahr meṡ wāpas chale gae. Pūre shahr meṡ halchal mach gaiṡ. Yihī wuh shor hai jo āp ko sunāī de rahā hai. ⁴⁶Ab Sulemān taḡht par baiṡṡṡ ḡṡṡṡ hai,

⁴⁷aur darbārī hamāre āqā Dāūd Bādshāh ko mubārakbād dene ke lie us ke pās pahuñch gae haiñ. Wuh kah rahe haiñ, ‘Āp kā Ḳhudā kare ki Sulemān kā nām āp ke nām se bhī zyādā mashhūr ho jāe. Us kā taḡht āp ke taḡht se kahīñ zyādā sarbuland ho.’ Bādshāh ne apne bistar par jhuk kar Allāh kī parastish kī ⁴⁸aur kahā, ‘Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne mere beṭoñ meñ se ek ko merī jagah taḡht par biṭhā diyā hai. Us kā shukr hai ki main apnī āñkhoñ se yih dekh sakā.’”

⁴⁹Yūnatan ke muñh se yih khabar sun kar Adūniyāh ke tamām mehmān ghabrā gae. Sab uṭh kar chāroñ taraf muntashir ho gae. ⁵⁰Adūniyāh Sulemān se khauf khā kar muqaddas khaime ke pās gayā aur qurbāngāh ke sīngoñ se lipaṭ gayā. ⁵¹Kisī ne Sulemān ke pās jā kar use ittalā dī, “Adūniyāh ko Sulemān Bādshāh se khauf hai, is lie wuh qurbāngāh ke sīngoñ se lipṭe hue kah rahā hai, ‘Sulemān Bādshāh pahle qasam khāe ki wuh mujhe maut ke ghāṭ nahīñ utāregā.’” ⁵²Sulemān ne wādā kiyā, “Agar wuh lāyq sābit ho to us kā ek bāl bhī bikā nahīñ hogā. Lekin jab

bhī us meñ badī pāī jāe wuh zarūr maregā.”

⁵³Sulemān ne apne logoñ ko Adūniyāh ke pās bhej diyā tāki wuh use bādshāh ke pās pahuñchāeñ. Adūniyāh āyā aur Sulemān ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. Sulemān bolā, “Apne ghar chale jāo!”

Dāūd kī Ākhirī Hidāyat

2 Jab Dāūd ko mahsūs huā ki kūch kar jāne kā waqt qarīb hai to us ne apne beṭe Sulemān ko hidāyat kī, ²“Ab main wahāñ jā rahā hūñ jahāñ duniyā ke har shaḡhs ko jānā hotā hai. Chunāñche mazbūt hoñ aur mardānagī dikhāeñ. ³Jo kuchh Rab āp kā Ḳhudā āp se chāhtā hai wuh karen aur us kī rāhoñ par chalte raheñ. Allāh kī shariat meñ darj har hukm aur hidāyat par pūre taur par amal karen. Phir jo kuchh bhī karenge aur jahāñ bhī jāenge āp ko kāmyābī nasīb hogī. ⁴Phir Rab mere sāth apnā wādā pūrā karegā. Kyoñki us ne farmāyā hai, ‘Agar terī aulād apne chāl-chalan par dhyān de kar pūre dil-o-jān se merī wafādār

rahe to Isrāīl par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegī.’

⁵Do ek aur bāteñ bhī haiñ. Āp ko ḵhūb mālūm hai ki Yoāb bin Zarūyāh ne mere sāth kaisā sulūk kiyā hai. Isrāīl ke do kamānḍaron Abinair bin Nair aur Amāsā bin Yatar ko us ne qatl kiyā. Jab jang nahīn thī us ne jang kā ḵhūn bahā kar apnī peṭī aur jūton ko bequsūr ḵhūn se ālūdā kar liyā hai. ⁶Us ke sāth wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage. Yoāb būrhā to hai, lekin dhyān deñ ki wuh tabaī maut na mare. ⁷Tāham Barzillī Jiliyādī ke beṭon par mehrbānī karen. Wuh āp kī mez ke mustaqil mehmān raheñ, kyonki unhoñ ne mere sāth bhī aisā hī sulūk kiyā jab main ne āp ke bhāi Abīsalūm kī wajah se Yarūshalam se hijrat kī. ⁸Bahūrīm ke Binyamīnī Simai bin Jirā par bhī dhyān deñ. Jis din main hijrat karte hue Mahanāym se guzar rahā thā to us ne mujh par lānateñ bhejīñ. Lekin merī wāpasī par wuh Dariyā-e-Yardan par mujh se milne āyā aur main ne Rab kī qasam khā kar us se wādā kiyā ki use maut ke ghāṭ nahīn utārūnga. ⁹Lekin āp us kā jurm nazarandāz na karen balki us kī munāsib sazā deñ. Āp dānishmand

haiñ, is lie āp zarūr sazā dene kā koī na koī tariqā ḍhūnḍ nikālengē. Wuh būrhā to hai, lekin dhyān deñ ki wuh tabaī maut na mare.”

¹⁰Phir Dāūd mar kar apne bāpdādā se jā milā. Use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ¹¹Wuh kul 40 sāl tak Isrāīl kā bādshāh rahā, sāt sāl Habrūn meñ aur 33 sāl Yarūshalam meñ. ¹²Sulemān apne bāp Dāūd ke bād takhtnashīn huā. Us kī hukūmat mazbūtī se qāym huī.

Adūniyāh kī Maut

¹³Ek din Dāūd kī bīwī Hajjīt kā beṭā Adūniyāh Sulemān kī māñ Bat-sabā ke pās āyā. Bat-sabā ne pūchhā, “Kyā āp amnpasand irādā rakh kar āe haiñ?” Adūniyāh bolā, “Jī, ¹⁴balki merī āp se guzārish hai.”

Bat-sabā ne jawāb diyā, “To phir batāeñ!” ¹⁵Adūniyāh ne kahā, “Āp to jāntī haiñ ki asal meñ bādshāh banane kā haq merā thā. Aur yih tamām Isrāīl kī tawaqqo bhī thī. Lekin ab to hālāt badal gae haiñ. Merā bhāi bādshāh ban gayā hai, kyonki yihī Rab kī marzī thī. ¹⁶Ab merī āp se darḵhāst

hai. Is se inkār na karen̄.” Bat-sabā bolī, “Batāen̄.” ¹⁷Adūniyāh ne kahā, “Main̄ Abīshāg Shūnīmī se shādī karnā chāhtā hūn. Barāh-e-karm Sulemān Bādshāh ke sāmne merī sifārish karen̄ tāki bāt ban jāe. Agar āp bāt karen̄ to wuh inkār nahīn karegā.” ¹⁸Bat-sabā rāzī huī, “Chaleñ, ṭhīk hai. Main̄ āp kā yih muāmalā bādshāh ko pesh karūngī.”

¹⁹Chunāñche Bat-sabā Sulemān Bādshāh ke pās gai tāki use Adūniyāh kā muāmalā pesh kare. Jab darbār meñ pahuñchī to bādshāh uṭh kar us se milne āyā aur us ke sāmne jhuk gayā. Phir wuh dubārā taḥt par baiṭh gayā aur hukm diyā ki mān ke lie bhī taḥt rakhā jāe. Bādshāh ke dahne hāth baiṭh kar ²⁰us ne apnā muāmalā pesh kiya, “Merī āp se ek chhoṭī-sī guzārish hai. Is se inkār na karen̄.” Bādshāh ne jawāb diyā, “Ammī, batāen̄ apnī bāt, main̄ inkār nahīn karūnga.” ²¹Bat-sabā bolī, “Apne bhāi Adūniyāh ko Abīshāg Shūnīmī se shādī karne deñ.”

²²Yih sun kar Sulemān bharak uṭhā, “Adūniyāh kī Abīshāg se shādī!! Yih kaisī bāt hai jo āp pesh kar rahī haiñ? Agar āp yih chāhtī

haiñ to kyon̄ na barāh-e-rāst taqāzā karen̄ ki Adūniyāh merī jagah taḥt par baiṭh jāe. Āḥhir wuh merā baṛā bhāi hai, aur Abiyātar Imām aur Yoāb bin Zarūyāh bhī us kā sāth de rahe haiñ.” ²³Phir Sulemān Bādshāh ne Rab kī qasam khā kar kahā, “Is darḡhāst se Adūniyāh ne apnī maut par muhr lagāi hai. Allāh mujhe saḡht sazā de agar main̄ use maut ke ghāṭ na utārūn. ²⁴Rab kī qasam jis ne merī tasdīq karke mujhe mere bāp Dāūd ke taḥt par biṭhā diyā aur apne wāde ke mutābiq mere lie ghar tāmīr kiya hai, Adūniyāh ko āj hī marnā hai!”

²⁵Phir Sulemān Bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā ki wuh Adūniyāh ko maut ke ghāṭ utār de. Chunāñche wuh niklā aur use mār ḍālā.

Yoāb aur Abiyātar kī Sazā

²⁶Abiyātar Imām se bādshāh ne kahā, “Ab yahān se chale jāen̄. Anatot meñ apne ghar meñ raheñ aur wahān apnī zamīneñ sañbhālen̄. Go āp sazā-e-maut ke lāyq haiñ to bhī main̄ is waqt āp ko nahīn mār dūngā, kyon̄ki āp mere bāp Dāūd ke sāmne Rab

Qādir-e-mutlaq ke ahd kā sandūq uṭhāe har jagah un ke sāth gae. Āp mere bāp ke tamām taklifdeh aur mushkiltarīn lamhāt meñ sharik rahe haiñ.” ²⁷Yih kah kar Sulemān ne Abiyātar kā Rab ke huzūr imām kī khidmat saranjām dene kā haq mansūkh kar diyā. Yoñ Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo us ne Sailā meñ Elī ke gharāne ke bāre meñ kī thī.

²⁸Yoāb ko jald hī patā chalā ki Adūniyāh aur Abiyātar se kyā kuchh huā hai. Wuh Abīsālūm kī sāzishoñ meñ to sharik nahīñ huā thā lekin bād meñ Adūniyāh kā sāthī ban gayā thā. Is lie ab wuh bhāg kar Rab ke muqaddas khaime meñ dākhlī huā aur qurbāngāh ke sīngoñ ko pakaṛ liyā. ²⁹Sulemān Bādshāh ko ittalā dī gaī, “Yoāb bhāg kar Rab ke muqaddas khaime meñ gayā hai. Ab wuh wahāñ qurbāngāh ke pās khaṛā hai.” Yih sun kar Sulemān ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā, “Jāo, Yoāb ko mār do!”

³⁰Bināyāh Rab ke khaime meñ jā kar Yoāb se mukhātīb huā, “Bādshāh farmātā hai ki khaime se nikal āo!” Lekin Yoāb ne jawāb diyā, “Nahīñ, agar marnā hai to yihīñ marūnga.” Bināyāh bādshāh

ke pās wāpas āyā aur use Yoāb kā jawāb sunāyā. ³¹Tab bādshāh ne hukm diyā, “Chalo, us kī marzī! Use wahīñ mār kar dafn kar do tāki main aur mere bāp kā gharānā un qatloñ ke jawābdeh na ṭhahreñ jo us ne bilāwajah kie haiñ. ³²Rab use un do ādmiyoñ ke qatl kī sazā de jo us se kahīñ zyādā sharīf aur achchhe the yāñī Isrāīlī fauj kā kamānḍar Abinair bin Nair aur Yahūdāh kī fauj kā kamānḍar Amāsā bin Yatar. Yoāb ne donoñ ko talwār se mār ḍālā, hālāñki mere bāp ko is kā ilm nahīñ thā. ³³Yoāb aur us kī aulād hameshā tak in qatloñ ke qusūrwar ṭhahreñ. Lekin Rab Dāūd, us kī aulād, gharāne aur taḡht ko hameshā tak salāmatī atā kare.”

³⁴Tab Bināyāh ne muqaddas khaime meñ jā kar Yoāb ko mār diyā. Use Yahūdāh ke bayābān meñ us kī apnī zamīn meñ dafnā diyā gayā. ³⁵Yoāb kī jagah bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko fauj kā kamānḍar banā diyā. Abiyātar kā ohdā us ne Sadoq Imām ko de diyā.

Simaī kī Maut

³⁶Is ke bād bādshāh ne Simaī ko bulā kar use hukm diyā, “Yahān Yarūshalam meñ apnā ghar banā kar rahnā. Āindā āp ko shahr se nikalne kī ijāzat nahīn hai, kḥāh āp kahiñ bhī jānā chāheñ. ³⁷Yaqīn jāneñ ki jyoñ hī āp shahr ke darwāze se nikal kar Wādī-e-Qidron ko pār kareñge to āp ko mār diyā jāegā. Tab āp kḥud apnī maut ke zimmedār ṭhahreñge.” ³⁸Simaī ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, jo kuchh mere āqā ne farmāyā hai main karūnga.”

Simaī der tak bādshāh ke hukm ke mutābiq Yarūshalam meñ rahā. ³⁹Tīn sāl yoñ hī guzar gae. Lekin ek din us ke do ḡhulām bhāg gae. Chalte chalte wuh Jāt ke bādshāh Akīs bin Mākā ke pās pahunch gae. Kisī ne Simaī ko ittalā dī, “Āp ke ḡhulām Jāt meñ ṭhahre hue haiñ.” ⁴⁰Wuh fauran apne gadhe par zīn kas kar ḡhulāmoñ ko ḡhūñḡne ke lie Jāt meñ Akīs ke pās chalā gayā. Donoñ ḡhulām ab tak wahiñ the to Simaī unheñ pakar kar Yarūshalam wāpas le āyā.

⁴¹Sulemān ko kḥabar milī ki Simaī Jāt jā kar lauṭ āyā hai. ⁴²Tab

us ne use bulā kar pūchhā, “Kyā main ne āp ko āgāh karke nahīn kahā thā ki yaqīn jāneñ ki jyoñ hī āp Yarūshalam se nikleñge āp ko mār diyā jāegā, kḥāh āp kahiñ bhī jānā chāheñ. Aur kyā āp ne jawāb meñ Rab kī qasam khā kar nahīn kahā thā, ‘Ṭhīk hai, main aisā hī karūnga?’” ⁴³Lekin ab āp ne apnī qasam toṛ kar mere hukm kī kḥilāfwarzī kī hai. Yih āp ne kyoñ kiya hai?” ⁴⁴Phir bādshāh ne kahā, “Āp kḥūb jānte haiñ ki āp ne mere bāp Dāūd ke sāth kitnā burā sulūk kiya. Ab Rab āp ko is kī sazā degā. ⁴⁵Lekin Sulemān Bādshāh ko wuh barkat detā rahegā, aur Dāūd kā takṭh Rab ke huzūr abad tak qāym rahegā.”

⁴⁶Phir bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā ki wuh Simaī ko mār de. Bināyāh ne use bāhar le jā kar talwār se mār diyā. Yoñ Sulemān kī Isrāīl par hukūmat mazbūt ho gai.

Sulemān Rab se Hikmat

Māñgtā Hai

3 Sulemān Firaun kī beṭī se shādī karke Misrī bādshāh kā dāmād ban gayā. Shurū meñ us kī

bīwī shahr ke us hisse meñ rahti thī jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā thā. Kyoñki us waqt nayā mahal, Rab kā ghar aur shahr kī fasīl zer-e-tāmīr the.

²Un dinon meñ Rab ke nām kā ghar tāmīr nahīn huā thā, is lie Isrāīlī apnī qurbāniyāñ muḳhtalif ūñchī jaghon par chaṛhāte the. ³Sulemān Rab se pyār kartā thā aur is lie apne bāp Dāūd kī tamām hidāyāt ke mutābiq zindagī guzartā thā. Lekin wuh bhī jānwaron kī apnī qurbāniyāñ aur baḳhūr aise hī maqāmon par Rab ko pesh kartā thā.

⁴Ek din bādshāh Jibaūn gayā aur wahān bhasm hone wālī 1,000 qurbāniyāñ chaṛhāīñ, kyoñki us shahr kī ūñchī jagah qurbāniyāñ chaṛhāne kā sab se aham markaz thī. ⁵Jab wuh wahān ṭhahrā huā thā to Rab ḳhāb meñ us par zāhir huā aur farmāyā, “Terā dil kyā chāhtā hai? Mujhe batā de to main terī ḳhāhish pūrī karūngā.”

⁶Sulemān ne jawāb diyā, “Tū mere bāp Dāūd par baṛī mehrbānī kar chukā hai. Wajah yih thī ki terā ḳhādīm wafādārī, insāf aur ḳhulūdīlī se tere huzūr chaltā rahā. Terī us par mehrbānī āj tak

jārī rahī hai, kyoñki tū ne us kā beṭā us kī jagah taḳhtnashīn kar diyā hai. ⁷Ai Rab mere Ḳhudā, tū ne apne ḳhādīm ko mere bāp Dāūd kī jagah taḳht par biṭhā diyā hai. Lekin main abhī chhoṭā bachchā hūñ jise apnī zimmedāriyāñ sahīh taur par sañbhālne kā tajrabā nahīn huā. ⁸To bhī tere ḳhādīm ko terī chunī huī qaum ke bīch meñ khaṛā kiyā gayā hai, itnī azīm qaum ke darmiyan ki use ginā nahīn jā saktā. ⁹Chunāñche mujhe sunane wālā dil atā farmā tāki main terī qaum kā insāf karūñ aur sahīh aur ḡhalat bāton meñ imtiyāz kar sakūñ. Kyoñki kaun terī is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?”

¹⁰Sulemān kī yih darḳhāst Rab ko pasand āī, ¹¹is lie us ne jawāb diyā, “Main ḳhush hūñ ki tū ne na umr kī darāzī, na daulat aur na apne dushmanon kī halākat balki imtiyāz karne kī salāhiyat māñgī hai tāki sun kar insāf kar sake. ¹²Is lie main terī darḳhāst pūrī karke tujhe itnā dānishmand aur samajhdār banā dūngā ki utnā na mazī meñ koī thā, na mustaqbil meñ kabhī koī hogā. ¹³Balki tujhe wuh kuchh bhī de dūngā jo tū ne nahīn māñgā, yāñī daulat aur

izzat. Tere jīte-jī koī aur bādshāh tere barābar nahīn pāyā jāegā.
¹⁴Agar tū merī rāhoñ par chaltā rahe aur apne bāp Dāūd kī tarah mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāre to phir main terī umr darāz karūnga.”

¹⁵Sulemān jāg uṭhā to mālūm huā ki main ne khāb dekhā hai. Wuh Yarūshalam ko wāpas chalā gayā aur Rab ke ahd ke sandūq ke sāmne kharā huā. Wahān us ne bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ, phir baṛī ziyāfat kī jis meñ tamām darbāri sharik hue.

Do Kasbiyoñ ke Bachche ke bāre meñ Sulemān kā Faislā

¹⁶Ek dīn do kasbiyāñ bādshāh ke pās āīñ. ¹⁷Ek bāt karne lagī, “Mere āqā, ham donoñ ek hī ghar meñ bastī haiñ. Kuchh der pahle is kī maujūdagī meñ ghar meñ mere bachchā paidā huā. ¹⁸Do dīn ke bād is ke bhī bachā huā. Ham akeli hī thiñ, hamāre siwā ghar meñ koi aur nahīn thā. ¹⁹Ek rāt ko merī sāthī kā bachchā mar gayā. Mān ne sote meñ karwaṭeñ badalte badalte apne bachche ko dabā diyā thā.

²⁰Rātoñ rāt ise mālūm huā ki beṭā mar gayā hai. Main abhī gahri nīnd so rahī thī. Yih dekh kar is ne mere bachche ko uṭhāyā aur apne murde beṭe ko merī god meñ rakh diyā. Phir wuh mere beṭe ke sāth so gaī.
²¹Subah ke waqt jab main apne beṭe ko dūdh pilāne ke lie uṭhī to dekhā ki us se jān nikal gaī hai. Lekin jab dīn mazīd chaṛhā aur main ghaur se use dekh sakī to kyā deḳhtī hūñ ki yih wuh bachchā nahīn hai jise main ne janm diyā hai!”

²²Dūsri aurat ne us kī bāt kāt kar kahā, “Hargiz nahīn! Yih jhūṭ hai. Merā beṭā zindā hai aur terā to mar gayā hai.” Pahlī aurat chīkh uṭhī, “Kabhī bhī nahīn! Zindā bachchā merā aur murdā bachchā terā hai.” Aisī bāteñ karte karte donoñ bādshāh ke sāmne jhagaṛtī rahīñ.

²³Phir bādshāh bolā, “Sīdhi-sī bāt yih hai ki donoñ hī dāwā kartī haiñ ki zindā bachchā merā hai aur murdā bachchā dūsri kā hai. ²⁴Ṭhīk hai, phir mere pās talwār le āēñ!” Us ke pās talwār lāī gaī. ²⁵Tab us ne hukm diyā, “Zindā bachche ko barābar ke do hissoñ meñ kāt kar har aurat ko ek ek hissā de deñ.”
²⁶Yih sun kar bachche kī haqīqī

mān ne jis kā dil apne beṭe ke lie tarāptā thā bādshāh se iltamās kī, “Nahīn mere āqā, use mat māreñ! Barāh-e-karm use isī ko de dījie.”

Lekin dūsri aurat bolī, “Thīk hai, use kāt deñ. Agar yih merā nahīn hogā to kam az kam terā bhī nahīn hogā.”

²⁷Yih dekh kar bādshāh ne hukm diyā, “Ruken! Bachche par talwār mat chalāeñ balki use pahlī aurat ko de deñ jo chāhtī hai ki zindā rahe. Wuhī us kī mān hai.” ²⁸Jald hī Sulemān ke is faisle kī khabar pūre mulk meñ phail gāī, aur logon par bādshāh kā khauf chhā gayā, kyonki unhoñ ne jān liyā ki Allāh ne use insāf karne kī kḥās hikmat atā kī hai.

Sulemān ke Sarkārī Afsaron

kī Fahrīst

4 Ab Sulemān pūre Isrāīl par hukūmat kartā thā. ²Yih us ke ālā afsar the:

imām-e-āzam: Azariyāh bin Sadoq,

³mīrmunshī: Sīsā ke beṭe Ilihūrīf aur Aḳhiyāh,

bādshāh kā mushīr-e-kḥās: Yahūsafat bin Aḳhīlūd,

⁴fauj kā kamānḍar: Bināyāh bin Yahoyadā,

imām: Sadoq aur Abiyātar,

⁵zilon par muqarrar afsaron kā sardār: Azariyāh bin Nātan,

bādshāh kā qarībī mushīr: imām Zabūd bin Nātan,

⁶mahal kā inchārj: Aḳhīsar,

begāriyon kā inchārj: Adūnīrām bin Abdā

⁷Sulemān ne Mulk-e-Isrāīl ko bārah zilon meñ taqsim karke har zile par ek afsar muqarrar kiyā thā. In afsaron kī ek zimmedārī yih thī ki darbār kī zarūriyāt pūrī karen. Har afsar ko sāl meñ ek māl kī zarūriyāt pūrī karnī thī. ⁸Darj-e-zail in afsaron aur un ke ilāqon kī fahrīst hai. Bin-hūr: Ifrāīm kā pahārī ilāqā,

⁹Bin-diḡar: Maḡas, Sālbīm, Bait-shams aur Ailon-bait-hanān,

¹⁰Bin-hasad: Arubbot, Sokā aur Hifar kā ilāqā,

¹¹Sulemān kī beṭī Tāfat kā shauhar Bin-abīnadāb: sāhilī shahr Dor kā pahārī ilāqā,

¹²Bānā bin Aḳhīlūd: Tānak, Majiddo aur us Bait-shān kā pūrā ilāqā jo Zartān ke paṛos meñ Yazrael ke nīche wāḡe hai, nīz Bait-

shān se le kar Abīl-mahūlā tak kā
pūrā ilāqā bashamūl Yuqmiyām,

¹³Bin-jabar: Jiliyād meñ Rāmāt
kā ilāqā bashamūl Yāir bin Manassī
kī bastiyāñ, phir Basan meñ Arjūb
kā ilāqā. Is meñ 60 aise fasildār
shahr shāmil the jin ke darwāzon
par pītal ke kundē lage the,

¹⁴Aḡhīnadāb bin Iddū:
Mahanāym,

¹⁵Sulemān kī beṭī Bāsamat kā
shauhar Aḡhīmāz: Naftālī kā
qabāyli ilāqā,

¹⁶Bānā bin Hūsī: Āshar kā
qabāyli ilāqā aur Bālot,

¹⁷Yahūsafat bin Farūh: Ishkār kā
qabāyli ilāqā,

¹⁸Simaī bin Ailā: Binyamīn kā
qabāyli ilāqā,

¹⁹Jabar bin Ūrī Jiliyād kā wuh
ilāqā jis par pahle Amorī bādshāh
Sihon aur Basan ke bādshāh Oj kī
hukūmat thī. Is pūre ilāqe par sirf
yihī ek afsar muqarrar thā.

Sulemān kī Hukūmat kī Azmat

²⁰Us zamāne meñ Isrāīl aur
Yahūdāh ke log sāhil kī ret kī
mānind beshumār the. Logon
ko khāne aur pine kī sab chīzeñ
dastyāb thīñ, aur wuh ḡhush the.

²¹Sulemān Dariyā-e-Furāt se le
kar Filistiyon ke ilāqe aur Misrī
sarhad tak tamām mamālik par
hukūmat kartā thā. Us ke jīte-jī yih
mamālik us ke tābe rahe aur use
ḡharāj dete the.

²²Sulemān ke darbār kī rozānā
zarūriyāt yih thīñ: taqriban 5,000
kilogrām bārīk maidā, taqriban
10,000 kilogrām ām maidā, ²³10
moṭe-tāze bail, charāḡāhon meñ
pale hue 20 ām bail, 100 bheṛ-
bakriyāñ, aur is ke alāwā hiran,
ḡhazāl, mrig aur muḡhtalif qism ke
moṭe-tāze murḡh.

²⁴Jitne mamālik Dariyā-e-Furāt
ke maḡhrib meñ the un sab par
Sulemān kī hukūmat thī, yāñī
Tifsah se le kar ḡhazzā tak. Kisī bhī
paṛosī mulk se us kā jhagaṛā nahīñ
thā, balki sab ke sāth sulah thī. ²⁵Us
ke jīte-jī pūre Yahūdāh aur Isrāīl
meñ sulah-salāmatī rahī. Shimāl
meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-
sabā tak har ek salāmatī se angūr kī
apnī bel aur anjir ke apne darāḡht
ke sāye meñ baiṭh saktā thā.

²⁶Apne rathon ke ḡhoron ke lie
Sulemān ne 4,000 thān banwāe. Us
ke 12,000 ḡhoṛe the. ²⁷Bārah zilon
par muqarrar afsar bāḡyādagī se
Sulemān Bādshāh aur us ke darbār

kī zarūriyāt pūrī karte rahe. Har ek ko sāl meñ ek mäh ke lie sab kuchh muhayiā karnā thā. Un kī mehnat kī wajah se darbār meñ koī kamī na huī. ²⁸Bādshāh kī hidāyat ke mutābiq wuh rathoñ ke ghoṛoñ aur dūsre ghoṛoñ ke lie darkār jau aur bhūsā barāh-e-rāst un ke thānoñ tak pahuñchāte the.

²⁹Allāh ne Sulemān ko bahut zyādā hikmat aur samajh atā kī. Use sāhil kī ret jaisā wasī ilm hāsil huā. ³⁰Us kī hikmat Isrāīl ke mashriq meñ rahne wāle aur Misr ke ālimoñ se kahiñ zyādā thī. ³¹Is lihāz se koī bhī us ke barābar nahīñ thā. Wuh Aitān Izrāhī aur Mahol ke beṭoñ Haimān, Kalkūl aur Dardā par bhī sabqat le gayā thā. Us kī shohrat irdgird ke tamām mamālik meñ phail gāi. ³²Us ne 3,000 kahāwateñ aur 1,005 gīt likh die. ³³Wuh tafsīl se muḵhtalif qism ke paudoñ ke bāre meñ bāt kar saktā thā, Lubnān meñ deodār ke baṛe daraḵht se le kar chhoṭe paude zūfā tak jo dīwār kī darāṛoñ meñ ugtā hai. Wuh mahārat se chaupāiyōñ, parindoñ, reñgne wāle jānwaroñ aur machhliyoñ kī tafsīlāt bhī bayān kar saktā thā. ³⁴Chunāñche tamām mamālik ke

bādshāhoñ ne apne safīroñ ko Sulemān ke pās bhej diyā tāki us kī hikmat suneñ.

Hirām Bādshāh ke sāth Sulemān

kā Muāhadā

5 Sūr kā bādshāh Hirām hameshā Dāūd kā achchhā dost rahā thā. Jab use ḵhabar mili kī Dāūd ke bād Sulemān ko masah karke bādshāh banāyā gayā hai to us ne apne safīroñ ko use mubārakbād dene ke lie bhej diyā. ²Tab Sulemān ne Hirām ko paighām bhejā, ³“Āp jānte haiñ kī mere bāp Dāūd Rab apne Ḵhudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhte the. Lekin yih un ke bas kī bāt nahīñ thī, kyonki un ke jīte-jī irdgird ke mamālik un se jang karte rahe. Go Rab ne Dāūd ko tamām dushmanoñ par fatah baḵshī thī, lekin laṛte laṛte wuh Rab kā ghar na banā sake. ⁴Ab hālāt farq haiñ: Rab mere Ḵhudā ne mujhe pūrā sukūn atā kiyā hai. Chāroñ taraf na koī muḵhālīf nazar ātā hai, na koī ḵhatrā. ⁵Is lie maiñ Rab apne Ḵhudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhtā hūñ. Kyonki mere bāp Dāūd ke jīte-jī Rab ne un se

wādā kiyā thā, “Tere jis beṭe ko main tere bād taḡht par biṭhāūngā wuhī mere nām ke lie ghar banāegā.”
 6Ab guzārish hai ki āp ke lakaṛhāre Lubnān meñ mere lie deodār ke daraḡht kāt deñ. Mere log un ke sāth mil kar kām kareñge. Āp ke logon kī mazdūrī main hī adā karūnga. Jo kuchh bhī āp kahañge main unheñ dūngā. Āp to ḡhūb jānte haiñ ki hamāre hāñ Saidā ke lakaṛhāron jaise māhir nahīñ haiñ.”

7Jab Hīrām ko Sulemān kā paighām milā to wuh bahut ḡhush ho kar bol uṭhā, “Āj Rab kī hamd ho jis ne Dāūd ko is baṛī qaum par hukūmat karne ke lie itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai!”

8Sulemān ko Hīrām ne jawāb bhejā, “Mujhe āp kā paighām mil gayā hai, aur main āp kī zarūr madad karūnga. Deodār aur jūnīpar kī jitnī lakaṛī āp ko chāhie wuh main āp ke pās pahuñchā dūngā. 9Mere log daraḡhton ke tane Lubnān ke pahāṛī ilāqe se nīche sāhil tak lāeñge jahāñ ham un ke beṛe bāndh kar samundar par us jagah pahuñchā deñge jo āp muqarrar kareñge. Wahāñ ham tanoñ ke rasse khol deñge, aur āp

unheñ le jā sakeñge. Muāwaze meñ āp mujhe itnī ḡhurāk muhaiyā kareñ ki mere darbār kī zarūriyāt pūrī ho jāeñ.”

10Chunāñche Hīrām ne Sulemān ko deodār aur jūnīpar kī utnī lakaṛī muhaiyā kī jitnī use zarūrat thī. 11Muāwaze meñ Sulemān use sālānā taqṛiban 32,50,000 kilogrām gandum aur taqṛiban 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel bhejtā rahā. 12Is ke alāwā Sulemān aur Hīrām ne āpas meñ sulah kā muāhadā kiyā. Yoñ Rab ne Sulemān ko hikmat atā kī jis tarah us ne us se wādā kiyā thā.

Rab kā Ghar Banāne kī

Pahli Taiyāriyāñ

13-14Sulemān Bādshāh ne Lubnān meñ yih kām karne ke lie Isrāil meñ se 30,000 ādmiyon kī begār par bhartī kī. Us ne Adūnīrām ko un par muqarrar kiyā. Har māh wuh bāri bāri 10,000 afrād ko Lubnān meñ bhejtā rahā. Yoñ har mazdūr ek māh Lubnān meñ aur do māh ghar meñ rahtā. 15Sulemān ne 80,000 ādmiyon ko kānon meñ lagāyā tāki wuh patthar nikāleñ. 70,000 afrād yih patthar Yarūshalam lāte the. 16Un logon

par 3,300 nigarān muqarrar the. ¹⁷Bādashāh ke hukm par wuh kānoñ se behtarīn patthar ke baṛe baṛe ṭukṛe nikāl lāe aur unheñ tarāsh kar Rab ke ghar kī buniyād ke lie taiyār kiyā. ¹⁸Jabal ke kārīgaroñ ne Sulemān aur Hirām ke kārīgaroñ kī madad kī. Unhoñ ne mil kar patthar ke baṛe baṛe ṭukṛe aur lakaṛī ko tarāsh kar Rab ke ghar kī tāmīr ke lie taiyār kiyā.

Rab ke Ghar kī Tāmīr

6 Sulemān ne apnī hukūmat ke chauthē sāl ke dūsre mahīne Zīb meñ Rab ke ghar kī tāmīr shurū kī. Isrāīl ko Misr se nikle 480 sāl guzar chuke the.

²Imārat kī lambāī 90 fuṭ, chauṛāī 30 fuṭ aur ūñchāī 45 fuṭ thī. ³Sāmne ek barāmdā banāyā gayā jo imārat jitnā chauṛā yānī 30 fuṭ aur āge kī taraf 15 fuṭ lambā thā. ⁴Imārat kī dīwāroñ meñ khiṛkiyāñ thīñ jin par jangle lage the. ⁵Imārat se bāhar ā kar Sulemān ne dāeñ bāeñ kī dīwāroñ aur pichhlī dīwār ke sāth ek ḍhāñchā khaṛā kiyā jis kī tīn manzileñ thīñ aur jis meñ muḳhtalif kamre the. ⁶Nichlī manzil kī andar kī chauṛāī sārhe

7 fuṭ, darmiyānī manzil kī 9 fuṭ aur ūpar kī manzil kī sārhe 10 fuṭ thī. Wajah yih thī ki Rab ke ghar kī bairūnī dīwār kī moṭāī manzil bamanzil kam hotī gaī. Is tariqe se bairūnī ḍhāñche kī dūsri aur tisri manzil ke shahtīroñ ke lie Rab ke ghar kī dīwār meñ sūrākh banāne kī zarūrat nahiñ thī balki unheñ dīwār par hī rakhā gayā. Yānī darmiyānī manzil kī imārat wālī dīwār nichlī kī dīwār kī nisbat kam moṭī aur ūpar wālī manzil kī imārat wālī dīwār darmiyānī manzil kī dīwār kī nisbat kam moṭī thī. Yoñ is ḍhāñche kī chhatoñ ke shahtīroñ ko imārat kī dīwār toṛ kar us meñ lagāne kī zarūrat nahiñ thī balki unheñ imārat kī dīwār par hī rakhā gayā.

⁷Jo patthar Rab ke ghar kī tāmīr ke lie istemāl hue unheñ patthar kī kām ke andar hī tarāsh kar taiyār kiyā gayā. Is lie jab unheñ zer-e-tāmīr imārat ke pās lā kar joṛā gayā to na hathauroñ, na chhainī na lohe ke kisī aur auzār kī āwāz sunāī dī.

⁸Is ḍhāñche meñ dākhil hone ke lie imārat kī dahnī dīwār meñ darwāzā banāyā gayā. Wahāñ se ek sīṛhī parastār ko darmiyānī aur ūpar kī manzil tak pahuñchātī thī.

⁹Yon Sulemān ne imārat ko takmīl tak pahunchāyā. Chhat ko deodār ke shahtīron aur taḥtoñ se banāyā gayā. ¹⁰Jo dhāñchā imārat ke tinon taraf khaṛā kiya gayā use deodār ke shahtīron se imārat kī bāhar wālī dīwār ke sāth joṛā gayā. Us kī tinon manzilon kī ūñchāi sārhe sāt sāt fuṭ thī.

¹¹Ek din Rab Sulemān se hamkalām huā, ¹²“Jahān tak merī sukūnatgāh kā tālluq hai jo tū mere lie banā rahā hai, agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāre to main tere lie wuh kuchh karūnga jis kā wādā main ne tere bāp Dāūd se kiya hai. ¹³Tab main Isrāīl ke darmiyān rahūngā aur apnī qaum ko kabhi tark nahīn karūnga.”

Rab ke Ghar kā Andarūnī Hissā

¹⁴Jab imārat kī dīwāreñ aur chhat mukammal huīñ ¹⁵to andarūnī dīwāron par farsh se le kar chhat tak deodār ke taḥte lagāe gae. Farsh par jūnīpar ke taḥte lagāe gae. ¹⁶Ab tak imārat kā ek hī kamrā thā, lekin ab us ne deodār ke taḥtoñ se farsh se le kar chhat tak dīwār khaṛī karke

pichhle hisse meñ alag kamrā banā diyā jis kī lambāi 30 fuṭ thī. Yih Muqaddastarīn Kamrā ban gayā. ¹⁷Jo hissā sāmne rah gayā use Muqaddas Kamrā muqarrar kiya gayā. Us kī lambāi 60 fuṭ thī. ¹⁸Imārat kī tamām andarūnī dīwāron par deodār ke taḥte yon lage the ki kahīn bhī patthar nazar na āyā. Taḥtoñ par tūnbe aur phūl kandā kie gae the.

¹⁹Pichhle kamre meñ Rab ke ahd kā sandūq rakhnā thā. ²⁰Is kamre kī lambāi 30 fuṭ, chauṛāi 30 fuṭ aur ūñchāi 30 fuṭ thī. Sulemān ne is kī tamām dīwāron aur farsh par ḡhālīs sonā chaṛhāyā. Muqaddastarīn Kamre ke sāmne deodār kī qurbāngāh thī. Us par bhī sonā mandhā gayā ²¹balki imārat ke sāmne wāle kamre kī dīwāron, chhat aur farsh par bhī sonā mandhā gayā. Muqaddastarīn Kamre ke darwāze par sone kī zanjīreñ lagāi gaiñ. ²²Chunāñche imārat kī tamām andarūnī dīwāron, chhat aur farsh par sonā mandhā gayā, aur isī tarah Muqaddastarīn Kamre ke sāmne kī qurbāngāh par bhī.

²³Phir Sulemān ne zaitūn kī lakaṛī se do karūbī farishte banwāe

jinheñ Muqaddastarīn Kamre meñ rakhā gayā. In mujassamoñ kā qad 15 fuṭ thā. ²⁴⁻²⁵Donoñ shakl-o-sūrat meñ ek jaise the. Har ek ke do par the, aur har par kī lambāī sārhe sāt sāt fuṭ thī. Chunāñche ek par ke sire se dūsre par ke sire tak kā fāsīlā 15 fuṭ thā. ²⁶Har ek kā qad 15 fuṭ thā. ²⁷Unheñ Muqaddastarīn Kamre meñ yoñ ek dūsre ke sāth khaṛā kiyā gayā ki har farishte kā ek par dūsre ke par se lagtā jabki dāīñ aur bāīñ taraf har ek kā dūsra par dīwār ke sāth lagtā thā. ²⁸In farishtoñ par bhī sonā mandhā gayā.

²⁹Muqaddas aur muqaddastarīn kamroñ kī dīwāroñ par karūbī farishte, khajūr ke daraḳht aur phūl kandā kie gae. ³⁰Donoñ kamroñ ke farsh par bhī sonā mandhā gayā. ³¹Sulemān ne Muqaddastarīn Kamre kā darwāzā zaitūn kī lakaṛī se banwāyā. Us ke do kiwār the, aur chaukhaṭ kī lakaṛī ke pāñch kone the. ³²Darwāze ke kiwāroñ par karūbī farishte, khajūr ke daraḳht aur phūl kandā kie gae. In kiwāroñ par bhī farishtoñ aur khajūr ke daraḳhtoñ samet sonā mandhā gayā. ³³Sulemān ne imārat meñ dāḳhil hone wāle darwāze ke lie

bhī zaitūn kī lakaṛī se chaukhaṭ banwāī, lekin us kī lakaṛī ke chār kone the. ³⁴Is darwāze ke do kiwār jūnīpar kī lakaṛī ke bane hue the. Donoñ kiwār dīwār tak ghūm sakte the. ³⁵In kiwāroñ par bhī karūbī farishte, khajūr ke daraḳht aur phūl kandā kie gae the. Phir un par sonā yoñ mandhā gayā ki wuh achchhī tarah in bel-būṭoñ ke sāth lag gayā.

³⁶Imārat ke sāmne ek andarūñ sahan banāyā gayā jis kī chārdīwārī yoñ tāmīr huī ki patthar ke har tīn raddoñ ke bād deodār ke shahtīroñ kā ek raddā lagāyā gayā.

³⁷Rab ke ghar kī buniyād Sulemān kī hukūmat ke chauthē sāl ke dūsre mahīne Zīb meñ ḍālī gai, ³⁸aur us kī hukūmat ke gyārhwēñ sāl ke āṭhwēñ mahīne būl meñ imārat mukammal huī. Sab kuchh naqshe ke ain mutābiq banā. Is kām par kul sāt sāl sarf hue.

Sulemān kā Mahal

7 Jo mahal Sulemān ne banwāyā wuh 13 sāl ke bād mukammal huā.

²⁻³Us kī ek imārat kā nām ‘Lubnān kā Jangal’ thā. Imārat kī lambāī 150 fuṭ, chauṛāī 75 fuṭ aur

ūnchāi 45 fuṭ thī. Nichlī manzil ek baṛā hāl thā jis ke deodār kī lakaṛī ke 45 satūn the. Pandrah pandrah satūnoṅ ko tīn qatāroṅ meṅ khaṛā kiyā gayā thā. Satūnoṅ par shahtīr the jin par dūsri manzil ke farsh ke lie deodār ke taḡhte lagāe gae the. Dūsri manzil ke muḡhtalif kamre the, aur chhat bhī deodār kī lakaṛī se banāi gāi thī. ⁴Hāl kī donoṅ lambī dīwāroṅ meṅ tīn tīn khiṛkiyān thīn, aur ek dīwār kī khiṛkiyān dūsri dīwār kī khiṛkiyōṅ ke bilkul muqābil thīn. ⁵In dīwāroṅ ke tīn tīn darwāze bhī ek dūsre ke muqābil the. Un kī chaukhaṭoṅ kī lakaṛī ke chār chār kone the.

⁶Is ke alāwā Sulemān ne satūnoṅ kā hāl banwāyā jis kī lambāi 75 fuṭ aur chauṛāi 45 fuṭ thī. Hāl ke sāmne satūnoṅ kā barāmdā thā. ⁷Us ne dīwān bhī tāmīr kiyā jo Dīwān-e-Adl kahlātā thā. Us meṅ us kā taḡht thā, aur wahān wuh logōṅ kī adālat kartā thā. Dīwān kī chāroṅ dīwāroṅ par farsh se le kar chhat tak deodār ke taḡhte lage hue the.

⁸Dīwān ke pīchhe sahan thā jis meṅ bādshāh kā rihāishī mahal thā. Mahal kā ḡizāyn dīwān jaisā thā. Us kī Misri bīwi Firaun kī beṭī

kā mahal bhī ḡizāyn meṅ dīwān se mutābiqat rakhtā thā.

⁹Yih tamām imāraten buniyādoṅ se le kar chhat tak aur bāhar se le kar baṛe sahan tak ālā qism ke pattharoṅ se banī hui thīn, aise pattharoṅ se jo chāroṅ taraf āri se nāp ke ain mutābiq kāṭe gae the. ¹⁰Buniyādoṅ ke lie umdā qism ke baṛe baṛe patthar istemāl hue. Bāz kī lambāi 12 aur bāz kī 15 fuṭ thī. ¹¹In par ālā qism ke pattharoṅ kī dīwāreṅ khaṛī kī gāin. Dīwāroṅ meṅ deodār ke shahtīr bhī lagāe gae. ¹²Baṛe sahan kī chārdīwāri yōṅ banāi gāi ki pattharoṅ ke har tīn raddoṅ ke bād deodār ke shahtīroṅ kā ek raddā lagāyā gayā thā. Jo andarūnī sahan Rab ke ghar ke irdgird thā us kī chārdīwāri bhī isī tarah hī banāi gāi, aur isī tarah Rab ke ghar ke barāmdē kī dīwāreṅ bhī.

Rab ke Ghar ke sāmne ke

Do Ḳhās Satūn

¹³Phir Sulemān Bādshāh ne Sūr ke ek ādmī ko bulāyā jis kā nām Hirām thā. ¹⁴Us kī mān Isrāīlī qabile Naftālī kī bewā thī jabki us kā bāp Sūr kā rahne wālā aur pītal

kā kārīgar thā. Hirām baṛī hikmat, samajhdārī aur mahārāt se pītal kī har chīz banā saktā thā. Is qism kā kām karne ke lie wuh Sulemān Bādshāh ke pās āyā.

¹⁵Pahle us ne pītal ke do satūn dhāl die. Har satūn kī ūnchāi 27 fuṭ aur gherā 18 fuṭ thā. ¹⁶Phir us ne har satūn ke lie pītal kā bālāi hissā dhāl diyā jis kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ thī. ¹⁷Har bālāi hisse ko ek dūse ke sāth khūbsūratī se milāi gai sāt zanjīron se ārāstā kiyā gayā. ¹⁸⁻²⁰In zanjīron ke ūpar Hirām ne har bālāi hisse ko pītal ke 200 anāron se sajāyā jo do qatāron meñ lagāe gae. Phir bālāi hisse satūnon par lagāe gae. Bālāi hisson kī sosan ke phūl kī-sī shakl thī, aur yih phūl 6 fuṭ ūnche the. ²¹Hirām ne donoñ satūn Rab ke ghar ke barāmdē ke sāmne khare kie. Dahne hāth ke satūn kā nām us ne ‘Yakīn’ aur bāen hāth ke satūn kā nām ‘Boaz’ rakhā. ²²Bālāi hisse sosan-numā the. Chunānche kām mukammal huā.

Pītal kā Hauz

²³Is ke bād Hirām ne pītal kā baṛā gol hauz dhāl diyā jis kā nām

‘Samundar’ rakhā gayā. Us kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ, us kā muñh 15 fuṭ chauṛā aur us kā gherā taqriban 45 fuṭ thā. ²⁴Hauz ke kināre ke nīche tūnboñ kī do qatāren thīn. Fī fuṭ taqriban 6 tūnbe the. Tūnbe aur hauz mil kar dhāle gae the. ²⁵Hauz ko bailon ke 12 mujassamon par rakhā gayā. Tin bailon kā ruḥh shimāl kī taraf, tin kā ruḥh maḡhrib kī taraf, tin kā ruḥh junūb kī taraf aur tin kā ruḥh mashriq kī taraf thā. Un ke pichhle hisse hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhon par paṛā thā. ²⁶Hauz kā kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. Us kī diwār taqriban tin inch moṭī thī, aur hauz meñ pānī ke taqriban 44,000 liṭar samā jāte the.

Pānī ke Bāsan Uṭhāne kī Hathgāriyān

²⁷Phir Hirām ne pānī ke bāsan uṭhāne ke lie pītal kī hathgāriyān banāīn. Har gāṛī kī lambāi 6 fuṭ, chauṛāi 6 fuṭ aur ūnchāi sārhe 4 fuṭ thī. ²⁸Har gāṛī kā ūpar kā hissā sariyon se mazbūt kiyā gayā frem thā. ²⁹Frem ke bairūnī pahlū sherbabaron, bailon aur karūbī

farishton se saje hue the. Sheron aur bailon ke upar aur niche pital ke sehre lage hue the. ³⁰Har gari ke char pahie aur do dhure the. Yih bhi pital ke the. Charon konon par pital ke aise tukre lage the jin par basan rakhe jate the. Yih tukre bhi sehron se saje hue the. ³¹Frem ke andar jis jagah basan ko rakh jata tha wuh gol thi. Us ki unchai derh fut thi, aur us ka muh sawa do fut chauri tha. Us ke bairuni pahl par chizen kand ki gai thin. Gari ka frem gol nahin balki chauras tha. ³²Gari ke frem ke niche mazkura char pahie the jo dhuron se jure the. Dhure frem ke sath hi dhal gae the. Har pahiya sawa do fut chauri tha. ³³Pahie rathon ke pahyon ki manind the. Un ke dhure, kinare, tar aur nabhen sab ke sab pital se dhale gae the. ³⁴Gariyon ke char konon par daste lage the jo frem ke sath mil kar dhale gae the. ³⁵⁻³⁶Har gari ke upar ka kinara nau inch unchi tha. Konon par lage daste aur frem ke pahl har jagah karubi farishton, sherbabaron aur khajur ke darakhton se saje hue the. Charon taraf sehre bhi kanda kie gae. ³⁷Hiram ne dason gariyon

ko ek hi sanche men dhal, is lie sab ek jaisi thin.

³⁸Hiram ne har gari ke lie pital ka basan dhal diya. Har basan 6 fut chauri tha, aur us men 880 litar pani sama jata tha. ³⁹Us ne panich gariyan Rab ke ghar ke den hath aur panich us ke baen hath khari kin. Hauz banam Samundar ko us ne Rab ke ghar ke junub-mashriq men rakh diya.

Us Saman ki Fahrist Jo

Hiram ne Banaya

⁴⁰Hiram ne basan, belche aur chhirkaw ke katore bhi banae. Yon us ne Rab ke ghar men wuh sara kam mukammal kiya jis ke lie Suleman Badshah ne use bulaya tha. Us ne zail ki chizen banain:

⁴¹do satun,

satunon par lage pyalanuma balai hisse,

balai hisson par lagi zanjiron ka dizayn,

⁴²zanjiron ke upar lage anar (fi balai hissā 200 adad),

⁴³10 hathgariyan,

in par ke pani ke 10 basan,

⁴⁴hauz banam Samundar,

ise uṭhāne wāle bail ke 12 mujassame,

⁴⁵bālṭiyān, belche aur chhiṛkāw ke kaṭore.

Yih tamām sāmān jo Hirām ne Sulemān ke hukm par Rab ke ghar ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālīsh kiyā gayā thā. ⁴⁶Bādshāh ne use Wādī-e-Yardan meñ Sukkāṭ aur Zartān ke darmiyān ḍhalwāyā. Wahān ek faundārī thī jahān Hirām ne gāre ke sānche banā kar har chīz ḍhāl dī. ⁴⁷Is sāmān ke lie Sulemān Bādshāh ne itnā zyādā pītal istemāl kiyā ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

Rab ke Ghar ke Andar

Sone kā Sāmān

⁴⁸Rab ke ghar ke andar ke lie Sulemān ne darj-e-zail sāmān banwāyā:

sone kī qurbāngāh,

sone kī wuh mez jis par Rab ke lie maḥsūs roṭiyān paṛī rahtī thīn,

⁴⁹ḵhālīs sone ke 10 shamādān jo Muqaddastarīn Kamre ke sāmne rakhe gae. Pānch darwāze ke dahne hāth aur pānch us ke bāen hāth,

sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,

sone ke charāgh aur battī ko bujhāne ke auzār,

⁵⁰ḵhālīs sone ke bāsan, charāgh ko katarne ke auzār, chhiṛkāw ke kaṭore aur pyāle,

jalte hue koele ke lie ḵhālīs sone ke bartan,

Muqaddastarīn Kamre aur baṛe hāl ke darwāzoñ ke qabze.

⁵¹Rab ke ghar kī takmīl par Sulemān Bādshāh ne wuh sonā-chāndī aur bāqī tamām qīmṭī chīzeñ Rab ke ghar ke ḵhazānoñ meñ rakhwā dīñ jo us ke bāp Dāūd ne Rab ke lie maḥsūs kī thīn.

Ahd kā Sandūq Rab ke Ghar meñ Lāyā Jātā Hai

8 Phir Sulemān ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur qabīloñ aur kunboñ ke tamām sarparastoñ ko apne pās Yarūshalam meñ bulāyā, kyonki Rab ke ahd kā sandūq ab tak Yarūshalam ke us hisse meñ thā jo ‘Dāūd kā Shahr’ yā Siyyūn kahlātā hai. Sulemān chāhtā thā ki qaum ke numāinde hāzir hoñ jab sandūq ko wahān se Rab ke ghar meñ

pahuñchāyā jāe. ²Chunāñche Isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweñ mahīne Itānīm^a meñ Sulemān Bādshāh ke pās Yarūshalam meñ jamā hue. Isī mahīne meñ Jhoñpriyōñ kī Īd manāī jāti thī.

³Jab sab jamā hue to imām Rab ke sandūq ko uṭhā kar ⁴Rab ke ghar meñ lāe. Lāwiyōñ ke sāth mil kar unhoñ ne mulāqāt ke khaime ko bhī us ke tamām muqaddas sāmān samet Rab ke ghar meñ pahuñchāyā. ⁵Wahāñ sandūq ke sāmne Sulemān Bādshāh aur bāqī tamām jamā hue Isrāīliyōñ ne itnī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail qurbān kie ki un kī tādād ginī nahīñ jā saktī thī.

⁶Imāmoñ ne Rab ke ahd kā sandūq pichhle yāñī Muqaddastarīn Kamre meñ lā kar karūbī farishtoñ ke paroñ ke nīche rakh diyā. ⁷Farishtoñ ke par pūre sandūq par us kī uṭhāne kī lakaṛiyōñ samet phaile rahe. ⁸To bhī uṭhāne kī yih lakaṛiyāñ itnī lambī thin ki un ke sire sāmne wāle yāñī Muqaddas Kamre se nazar āte the. Lekin wuh bāhar se dekhe nahīñ jā sakte the. Āj tak wuh

wahīñ maujūd haiñ. ⁹Sandūq meñ sirf patthar kī wuh do taḡhtiyāñ thin jin ko Mūsā ne Horib yāñī Koh-e-Sinā ke dāman meñ us meñ rakh diyā thā, us waqt jab Rab ne Misr se nikle hue Isrāīliyōñ ke sāth ahd bāndhā thā.

¹⁰⁻¹¹Jab imām Muqaddas Kamre se nikal kar sahan meñ āe to Rab kā ghar ek bādāl se bhar gayā. Imām apnī kḡhidmat anjām na de sake, kyoñki Rab kā ghar us ke jalāl ke bādāl se māmūr ho gayā thā. ¹²Yih dekh kar Sulemān ne duā kī, “Rab ne farmāyā hai ki main għhane bādāl ke andhere meñ rahūñgā. ¹³Yaḡīnan main ne tere lie azīm sukūnatgāh banāī hai, ek maḡām jo terī abadī sukūnat ke lāyq hai.”

Rab ke Ghar kī Maḡhsūsiyat par Sulemān kī Taqrīr

¹⁴Phir bādshāh ne muṛ kar Rab ke ghar ke sāmne khaṛī Isrāīl kī pūrī jamāt kī taraf ruḡh kiyā. Us ne unheñ barkat de kar kahā,

¹⁵“Rab Isrāīl ke Kḡhudā kī tārif ho jis ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne mere bāp Dāūd se kiyā thā. Kyoñki us ne farmāyā, ¹⁶‘Jis din

^aSitambar tā Aktūbar

main apnī qaum Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā us din se le kar āj tak main ne kabhī na farmāyā ki Isrāīlī qabīlōn ke kisī shahr meñ mere nām kī tazīm meñ ghar banāyā jāe. Lekin main ne Dāūd ko apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banāyā hai.’

¹⁷Mere bāp Dāūd kī baṛī kḥāhish thī ki Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām kī tazīm meñ ghar banāe. ¹⁸Lekin Rab ne etarāz kiyā, ‘Main kḥush hūñ ki tū mere nām kī tazīm meñ ghar tāmīr karnā chāhtā hai, ¹⁹lekin tū nahīñ balki terā beṭā hī use banāegā.’

²⁰Aur wāqai, Rab ne apnā wādā pūrā kiyā hai. Main Rab ke wāde ke ain mutābiq apne bāp Dāūd kī jagah Isrāīl kā bādshāh ban kar takht par baiṭh gayā hūñ. Aur ab main ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām kī tazīm meñ ghar bhī banāyā hai. ²¹Us meñ main ne us sandūq ke lie maqām taiyār kar rakhā hai jis meñ shariat kī takhtiyāñ parī haiñ, us ahd kī takhtiyāñ jo Rab ne hamāre bāpdādā se Misr se nikālte waqt bāndhā thā.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsīyat par Sulemān kī Duā

²²Phir Sulemān Isrāīl kī pūrī jamāt ke deḳhte deḳhte Rab kī qurbāngāh ke sāmne khaṛā huā. Us ne apne hāth āsmān kī taraf uṭhā kar ²³duā kī,

“Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tujh jaisā koī Ḳhudā nahīñ hai, na āsmān aur na zamīn par. Tū apnā wuh ahd qāym rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī un sab par zāhir kartā hai jo pūre dil se terī rāh par chalte haiñ. ²⁴Tū ne apne kḥādīm Dāūd se kiyā huā wādā pūrā kiyā hai. Jo bāt tū ne apne muñh se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth se āj hī pūrī kī hai. ²⁵Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, ab apnī dūsri bāt bhī pūrī kar jo tū ne apne kḥādīm Dāūd se kī thī. Kyonki tū ne mere bāp se wādā kiya thā, ‘Agar terī aulād terī tarah apne chāl-chalan par dhyān de kar mere huzūr chaltī rahe to Isrāīl par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’ ²⁶Ai Isrāīl ke Ḳhudā, ab barāh-e-karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne kḥādīm mere bāp Dāūd se kiya hai.

²⁷Lekin kyā Allāh wāqai zamīn par sukūnat karegā? Nahīn, tū to bulandtarīn āsmān meñ bhī samā nahīn saktā! To phir yih makān jo main ne banāyā hai kis tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai? ²⁸Ai Rab mere Ḳhudā, to bhī apne ḳhādīm kī duā aur iltijā sun jab main āj tere huzūr pukārte hue iltamās kartā hūn ²⁹ki barāh-e-karm din rāt is imārat kī nigarānī kar! Kyonki yih wuh jagah hai jis ke bāre meñ tū ne ḳhud farmāyā, ‘Yahān merā nām sukūnat karegā.’ Chunāñche apne ḳhādīm kī guzārish sun jo main is maqām kī taraf ruḳh kie hue kartā hūn. ³⁰Jab ham is maqām kī taraf ruḳh karke duā karen to apne ḳhādīm aur apnī qaum kī iltijā sun. Āsmān par apne taḳht se hamārī sun. Aur jab sunegā to hamāre gunāhoñ ko muāf kar!

³¹Agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur use yahān terī qurbāngāh ke sāmne lāyā jāe tāki halaf uṭhā kar wādā kare ki main bequsūr hūn ³²to barāh-e-karm āsmān par se sun kar apne ḳhādimoñ kā insāf kar. Qusūrwar ko mujrim ṭhahrā kar us ke apne sar par wuh kuchh āne de jo us se sarzad huā hai, aur

bequsūr ko be’ilzām qarār de kar us kī rāstbāzi kā badlā de.

³³Ho saktā hai kisī waqt terī qaum Isrāīl terā gunāh kare aur natije meñ dushman ke sāmne shikast khāe. Agar Isrāīlī āḳhirkār tere pās lauṭ āen aur tere nām kī tamjīd karke yahān is ghar meñ tujh se duā aur iltamās karen ³⁴to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apnī qaum Isrāīl kā gunāh muāf karke unheñ dubārā us mulk meñ wāpas lānā jo tū ne un ke bāpdādā ko de diyā thā.

³⁵Ho saktā hai Isrāīlī terā itnā sangīn gunāh karen ki kāl paṛe aur baṛī der tak bārish na barse. Agar wuh āḳhirkār is ghar kī taraf ruḳh karke tere nām kī tamjīd karen aur terī sazā ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṭ āen ³⁶to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apne ḳhādimoñ aur apnī qaum Isrāīl ko muāf kar, kyonki tū hī unheñ achchhī rāh kī tālīm detā hai. Tab us mulk par dubārā bārish barsā de jo tū ne apnī qaum ko mīrās meñ de diyā hai.

³⁷Ho saktā hai Isrāīl meñ kāl paṛ jāe, anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūndī, ṭiḍḍiyon yā kīron se muta’assir ho jāe, yā dushman kisī shahr kā muhāsarā kare. Jo bhī musibat yā bīmārī ho, ³⁸agar koī

Isrāīli yā terī pūrī qaum us kā sabab jān kar apne hāthoñ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur tujh se iltamās kare ³⁹to āsmān par apne taḡht se un kī fariyād sun lenā. Unheñ muāf karke wuh kuchh kar jo zarūrī hai. Har ek ko us kī tamām harkatoñ kā badlā de, kyonki sirf tū hī har insān ke dil ko jāntā hai. ⁴⁰Phir jitnī der wuh us mulk meñ zindagī guzāreñge jo tū ne hamāre bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh terā ḡhauf māneñge.

⁴¹Āindā pardesī bhī tere nām ke sabab se dūr-darāz mamālik se āeñge. Agarche wuh terī qaum Isrāīl ke nahīñ hoñge ⁴²to bhī wuh tere azīm nām, terī baṛī qudrat aur tere zabardast kāmoñ ke bāre meñ sun kar āeñge aur is ghar kī taraf ruḡh karke duā kareñge. ⁴³Tab āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Jo bhī darḡhāst wuh pesh kareñ wuh pūrī karnā tāki duniyā kī tamām aqwām terā nām jān kar terī qaum Isrāīl kī tarah hī terā ḡhauf māneñ aur jān leñ ki jo imārat maiñ ne tāmīr kī hai us par tere hī nām kā ṡhappā lagā hai.

⁴⁴Ho saktā hai terī qaum ke mard terī hidāyat ke mutābiq apne dushman se laṛne ke lie nikleñ.

Agar wuh tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḡh karke duā kareñ jo maiñ ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ⁴⁵to āsmān par se un kī duā aur iltamās sun kar un ke haq meñ insāf qāym rakhnā.

⁴⁶Ho saktā hai wuh terā gunāh kareñ, aisī harkateñ to ham sab se sarzad hotī rahtī haiñ, aur natije meñ tū nārāz ho kar unheñ dushman ke hawāle kar de jo unheñ qaid karke apne kisī dūr-darāz yā qarībī mulk meñ le jāe.

⁴⁷Shāyad wuh jilāwatanī meñ taubā karke dubārā terī taraf rujū kareñ aur tujh se iltamās kareñ, ‘Ham ne gunāh kiyā hai, ham se ḡhaltī huī hai, ham ne bedīn harkateñ kī haiñ.’ ⁴⁸Agar wuh aisā karke dushman ke mulk meñ apne pūre dil-o-jān se dubārā terī taraf rujū kareñ aur terī taraf se bāpdādā ko die gae mulk, tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḡh karke duā kareñ jo maiñ ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ⁴⁹to āsmān par apne taḡht se un kī duā aur iltamās sun lenā. Un ke haq meñ insāf qāym karnā, ⁵⁰aur apnī qaum ke gunāhoñ ko muāf kar denā. Jis bhī jurm se unhoñ ne terā gunāh kiyā hai wuh muāf kar denā. Baḡhsh de ki

unheñ giriftār karne wāle un par rahm karen. ⁵¹Kyonki yih terī hī qaum ke afrād haiñ, terī hī mīrās jise tū Misr ke bharakte bhaṭṭe se nikāl lāyā.

⁵²Ai Allāh, terī ānkheñ merī iltijāon aur terī qaum Isrāīl kī fariyādon ke lie khulī raheñ. Jab bhī wuh madad ke lie tujhe pukāren to un kī sun lenā! ⁵³Kyonki tū, ai Rab Qādir-e-mutlaq ne Isrāīl ko duniyā kī tamām qaumon se alag karke apnī khās milkiyat banā liyā hai. Hamāre bāpdādā ko Misr se nikālte waqt tū ne Mūsā kī mārifat is haqīqat kā elān kiyā.”

Ākhiri Duā aur Barkat

⁵⁴Is duā ke bād Sulemān kharā huā, kyonki duā ke daurān us ne Rab kī qurbāngāh ke sāmne apne ghuṭne ṭeke aur apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe hue the. ⁵⁵Ab wuh Isrāīl kī pūrī jamāt ke sāmne kharā huā aur buland āwāz se use barkat di,

⁵⁶“Rab kī tamjīd ho jis ne apne wāde ke ain mutābiq apnī qaum Isrāīl ko ārām-o-sukūn farāham kiyā hai. Jitne bhī khūbsūrat wāde us ne apne khādim Mūsā kī mārifat kie haiñ wuh sab ke sab pūre ho

gae haiñ. ⁵⁷Jis tarah Rab hamārā Ḳhudā hamāre bāpdādā ke sāth thā usī tarah wuh hamāre sāth bhī rahe. Na wuh hameñ chhoṛe, na tark kare ⁵⁸balki hamāre dilon ko apnī taraf māyl kare tāki ham us kī tamām rāhon par chalen aur un tamām ahkām aur hidāyāt ke tābe raheñ jo us ne hamāre bāpdādā ko di haiñ.

⁵⁹Rab ke huzūr merī yih fariyād din rāt Rab hamāre Ḳhudā ke qarīb rahe tāki wuh merā aur apnī qaum kā insāf qāym rakhe aur hamārī rozānā zarūriyāt pūrī kare. ⁶⁰Tab tamām aqwām jān leñgi ki Rab hī Ḳhudā hai aur ki us ke siwā koī aur mābūd nahiñ hai.

⁶¹Lekin lāzim hai ki āp Rab hamāre Ḳhudā ke pūre dil se wafādār raheñ. Hameshā us kī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq zindagī guzāren, bilkul usī tarah jis tarah āp āj kar rahe haiñ.”

Rab ke Ghar kī Maḵsūsīyat par Jashn

⁶²⁻⁶³Phir bādshāh aur tamām Isrāīl ne Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karke Rab ke ghar ko maḵsūs kiyā. Is silsile meñ Sulemān ne 22,000

gāy-bailoñ aur 1,20,000 bheṛ-bakriyoñ ko salāmāti kī qurbāniyoñ ke taur par zabah kiyā. ⁶⁴Usī din bādshāh ne sahan kā darmiyānī hissā qurbāniyāñ chaṛhāne ke lie maḥsūs kiyā. Wajah yih thī ki pītal kī qurbāngāh itnī qurbāniyāñ pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyonki bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur ḡhallā kī nazarōñ kī tādād bahut zyādā thī. Is ke alāwā salāmāti kī beshumār qurbāniyoñ kī charbī ko bhī jalānā thā.

⁶⁵Īd 14 din tak manāī gāī. Pahle hafte meñ Sulemān aur tamām Isrāīl ne Rab ke ghar kī maḥsūsiyat manāī aur dūsre hafte meñ Jhoñpṛiyoñ kī Īd. Bahut zyādā log sharīk hue. Wuh dūr-darāz ilāqōñ se Yarūshalam āe the, shimāl meñ Labo-hamāt se le kar junūb meñ us wādī tak jo Misr kī sarhad thī. ⁶⁶Do haftōñ ke bād Sulemān ne Isrāīliyoñ ko ruḥsat kiyā. Bādshāh ko barkat de kar wuh apne apne ghar chale gae. Sab shādmān aur dil se ḡhush the ki Rab ne apne ḡhādīm Dāūd aur apnī qaum Isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

Rab Sulemān se Hamkalām

Hotā Hai

9 Chunāñche Sulemān ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmil tak pahuñchāyā. Jo kuchh bhī us ne ṭhān liyā thā wuh pūrā huā. ²Us waqt Rab dubārā us par zāhir huā, us tarah jis tarah wuh Jibaūn meñ us par zāhir huā thā. ³Us ne Sulemān se kahā,

“Jo duā aur iltijā tū ne mere huzūr kī use main ne sun kar is imārat ko jo tū ne banāī hai apne lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us meñ main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. Merī āñkheñ aur dil abad tak wahāñ hāzir raheñge. ⁴Jahāñ tak terā tālluq hai, apne bāp Dāūd kī tarah diyānatdārī aur rāstī se mere huzūr chaltā rah. Kyonki agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā rahe ⁵to main terī Isrāīl par hukumat hameshā tak qāym rakhūngā. Phir merā wuh wādā qāym rahegā jo main ne tere bāp Dāūd se kiya thā ki Isrāīl par terī aulād kī hukumat hameshā tak qāym rahegī.

⁶Lekin ḡhabardār! Agar tū yā terī aulād mujh se dūr ho kar mere die gae ahkām aur hidāyāt ke tābe

na rahe balki dīgar mābūdoñ kī taraf rujū karke un kī ḵhidmat aur parastish kare ⁷to main Isrāīl ko us mulk meñ se miṭā dūngā jo main ne un ko de diyā thā. Na sirf yih balki main is ghar ko bhī radd kar dūngā jo main ne apne nām ke lie maḵhsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us waqt Isrāīl tamām aqwām meñ mazāq aur lān-tān kā nishānā ban jāegā. ⁸Is shāndār ghar kī burī hālat dekh kar yahāñ se guzarne wāle tamām logoñ ke roñgṭe khare ho jāenge, aur wuh apnī hiqārat kā izhār karke pūchheñge, ‘Rab ne is mulk aur is ghar se aisā sulūk kyon kiyā?’ ⁹Tab log jawāb deñge, ‘Is lie ki go Rab un kā Ḳhudā un ke bāpdādā ko Mīsr se nikāl kar yahāñ lāyā to bhī yih log use tark karke dīgar mābūdoñ se chimaṭ gae haiñ. Chūñki wuh un kī parastish aur ḵhidmat karne se bāz na āe is lie Rab ne unheñ is sārī musibat meñ ḍāl diyā hai.’”

Hīrām kī Madad kā Silā

¹⁰Rab ke ghar aur shāhī mahal ko tāmīr karne meñ 20 sāl sarf hue the.

¹¹Us daurān Sūr kā bādshāh Hīrām Sulemān ko deodār aur jūnīpar kī

utnī lakaṛī aur utnā sonā bhejtā rahā jitnā Sulemān chāhtā thā. Jab imārateñ takmīl tak pahuñch gain to Sulemān ne Hīrām ko muāwaze meñ Galīl ke 20 shahr de die. ¹²Lekin jab Hīrām un kā muāynā karne ke lie Sūr se Galīl āyā to wuh use pasand na āe. ¹³Us ne sawāl kiyā, “Mere bhāī, yih kaise shahr haiñ jo āp ne mujhe die haiñ?” Aur us ne us ilāqe kā nām kābūl yāñi ‘Kuchh Bhī Nahīñ’ rakhā. Yih nām āj tak rāyj hai. ¹⁴Bāt yih thī ki Hīrām ne Isrāīl ke bādshāh ko taqrīban 4,000 kilogrām sonā bhejā thā.

Sulemān kī Muḵhtalīf Muhimmāt

¹⁵Sulemān ne apne tāmīrī kām ke lie begārī lagāe. Aise hī logoñ kī madad se us ne na sirf Rab kā ghar, apnā mahal, irdgird ke chabūtare aur Yarūshalam kī fasīl banwāī balki tīnoñ shahr Hasūr, Majiddo aur Jazar ko bhī.

¹⁶Jazar Shahr par Mīsr ke bādshāh Firaun ne hamlā karke qabzā kar liyā thā. Us ke Kanānī bāshindoñ ko qatl karke us ne pūre shahr ko jalā diyā thā. Jab Sulemān kī Firaun kī beṭī se shādī huī to

Misrī bādshāh ne jahez ke taur par use yih ilāqā de diyā. ¹⁷Ab Sulemān ne Jazar kā shahr dubārā tāmīr kiyā. Is ke alāwā us ne Nashebi Bait-haurūn, ¹⁸Bālāt aur registān ke shahr Tadmūr meñ bahut-sā tāmīr kām karāyā.

¹⁹Sulemān ne apne godāmoñ ke lie aur apne rathoñ aur ghoṛoñ ko rakhne ke lie bhī shahr banwāe. Jo kuchh bhī wuh Yarūshalam, Lubnān yā apnī saltanat kī kisi aur jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne banwāyā.

²⁰⁻²¹Jin ādmiyoñ kī Sulemān ne begār par bhartī kī wuh Isrāīlī nahīn the balki Amorī, Hittī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī yānī Kanān ke pahle bāshindoñ kī wuh aulād the jo bāqī rah gae the. Mulk par qabzā karte waqt Isrāīlī in qaumoñ ko pūre taur par miṭā na sake, aur āj tak in kī aulād ko Isrāīl ke lie begār meñ kām karnā partā hai. ²²Lekin Sulemān ne Isrāīliyoñ meñ se kisi ko bhī aise kām karne par majbūr na kiyā balki wuh us ke fauji, sarkārī afsar, fauj ke afsar aur rathoñ ke faujī ban gae. Aur unheñ us ke rathoñ aur ghoṛoñ par muqarrar kiyā gayā. ²³Sulemān ke tāmīrī kām par bhī 550 Isrāīlī

muqarrar the jo ziloñ par muqarrar afsaroñ ke tābe the. Yih log tāmīrī kām karne wāloñ kī nigarānī karte the.

²⁴Jab Firaun kī beṭī Yarūshalam ke purāne hisse banām ‘Dāūd kā Shahr’ se us mahal meñ muntaqil huī jo Sulemān ne us ke lie tāmīr kiyā thā to wuh irdgird ke chabūtare banwāne lagā.

²⁵Sulemān sāl meñ tīn bār Rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kartā thā. Wuh unheñ Rab ke ghar kī us qurbāngāh par chaḥḥātā thā jo us ne Rab ke lie banwāī thī. Sāth sāth wuh baḥḥūr bhī jalātā thā. Yoñ us ne Rab ke ghar ko takmil tak pahuñchāyā.

²⁶Is ke alāwā Sulemān Bādshāh ne baharī jahāzoñ kā beṛā bhī banwāyā. Is kām kā markaz Ailāt ke qarīb shahr Asyūn-jābar thā. Yih bandargāh Mulk-e-Adom meñ Bahr-e-Qulzum ke sāhil par hai.

²⁷Hirām Bādshāh ne use tajrabākār mallāh bheje tāki wuh Sulemān ke ādmiyoñ ke sāth mil kar jahāzoñ ko chalāeñ. ²⁸Unhoñ ne Ofīr tak safr kiyā aur wahāñ se taqrīban 14,000 kilogrām sonā Sulemān ke pās le āe.

**Sabā kī Malikā Sulemān
se Milti Hai**

10 Sulemān kī shohrat Sabā kī malikā tak pahuñch gaī. Jab us ne us ke bāre meñ sunā aur yih bhī ki us ne Rab ke nām ke lie kyā kuchh kiya hai to wuh Sulemān se milne ke lie rawānā hui tāki use mushkil paheliyāñ pesh karke us kī dānishmandī jāñch le. ²Wuh nihāyat baṛe qāfile ke sāth Yarūshalam pahuñchī jis ke ūñṭ balsān, kasrat ke sone aur qīmṭī jawāhar se lade hue the.

Malikā kī Sulemān se mulāqāt huī to us ne us se wuh tamām mushkil sawālāt pūchhe jo us ke zahan meñ the. ³Sulemān us ke har sawāl kā jawāb de sakā. Koī bhī bāt itnī pechidā nahīñ thī ki bādshāh us kā matlab malikā ko batā na saktā. ⁴Sabā kī malikā Sulemān kī wasī hikmat aur us ke nae mahal se bahut muta'assir huī. ⁵Us ne bādshāh kī mezoñ par ke muḳhtalif khāne dekhe aur yih ki us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe jāte the. Us ne bairon kī ḳhidmat, un kī shāndār wardiyon aur sāqiyon par bhī ḡhaur kiya. Jab us ne in bāton ke alāwā bhasm hone wālī wuh

qurbāniyāñ bhī dekhīñ jo Sulemān Rab ke ghar meñ chaṛhātā thā to malikā hakkā-bakkā rah gaī.

⁶Wuh bol uṭhī, “Wāqai, jo kuchh main ne apne mulk meñ āp ke shāhkāron aur hikmat ke bāre meñ sunā thā wuh durust hai. ⁷Jab tak main ne ḳhud ā kar yih sab kuchh apnī āñkhoñ se na dekhā mujhe yaqīn nahīñ ātā thā. Balki haqīqat meñ mujhe āp ke bāre meñ ādhā bhī nahīñ batāyā gayā thā. Āp kī hikmat aur daulat un riporton se kahiñ zyādā hai jo mujh tak pahuñchī thīñ. ⁸Āp ke log kitne mubārak haiñ! Āp ke afsar kitne mubārak haiñ jo musalsal āp ke sāmne khāṛe rahte aur āp kī dānish bhārī bāteñ sunte haiñ! ⁹Rab āp ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne āp ko pasand karke Isrāīl ke taḳht par biṭhāyā hai. Rab Isrāīl se abadī muhabbat rakhtā hai, isī lie us ne āp ko bādshāh banā diyā hai tāki insāf aur rāstbāzī qāym rakheñ.”

¹⁰Phir malikā ne Sulemān ko taqrīban 4,000 kilogrām sonā, bahut zyādā balsān aur jawāhar die. Bād meñ kabhī bhī utnā balsān Isrāīl meñ nahīñ lāyā gayā jitnā us waqt Sabā kī malikā lāī.

¹¹Hirām ke jahāz Ofīr se na sirf sonā lāe balki unhoñ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhar bhī baṛī miqdār meñ Isrāīl tak pahuñchāe. ¹²Jitnī qīmtī lakaṛī un dinoñ meñ darāmad huī utnī āj tak kabhī Yahūdāh meñ nahīñ lāī gaī. Is lakaṛī se bādshāh ne Rab ke ghar aur apne mahal ke lie kaṭahre banwāe. Yih mausiḳāroñ ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl huī.

¹³Sulemān Bādshāh ne apnī taraf se Sabā kī malikā ko bahut-se tohfe die. Niz, jo kuchh bhī malikā chāhtī thī yā us ne māngā wuh use diyā gayā. Phir wuh apne naukar-chākaroñ aur afsaroñ ke hamrah apne watan wāpas chalī gaī.

Sulemān kī Daulat aur Shohrat

¹⁴Jo sonā Sulemān ko sālānā miltā thā us kā wazn taqribān 23,000 kilogrām thā. ¹⁵Is meñ wuh ṭaiks shāmīl nahīñ the jo use saudāgaroñ, tājīroñ, Arab bādshāhoñ aur ziloñ ke afsaroñ se milte the.

¹⁶⁻¹⁷Sulemān Bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī ḍhālēñ banwāīñ. Un par sonā manḍhā gayā. Har baṛī ḍhāl ke lie taqribān 7 kilogrām sonā

istemāl huā aur har chhoṭī ḍhāl ke lie taqribān sārhe 3 kilogrām. Sulemān ne unheñ ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ mahfūz rakhā.

¹⁸In ke alāwā bādshāh ne hāthidānt se ārāstā ek baṛā taḳht banwāyā jis par ḳhālīs sonā chaṛhāyā gayā. ¹⁹⁻²⁰Taḳht kī pusht kā ūpar kā hissā gol thā, aur us ke har bāzū ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. Taḳht kuchh ūñchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sīrhī par chaṛh kar us par baiṭhtā thā. Dāīn aur bāīn taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. Is qism kā taḳht kisī aur saltanat meñ nahīñ pāyā jātā thā.

²¹Sulemān ke tamām pyāle sone ke the, balki ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ tamām bartan ḳhālīs sone ke the. Koī bhī chīz chāndī kī nahīñ thī, kyōñki Sulemān ke zamāne meñ chāndī kī koī qadar nahīñ thī. ²²Bādshāh ke apne baharī jahāz the jo Hirām ke jahāzoñ ke sāth mil kar muḳhtalīf jaghoñ par jāte the. Har tīn sāl ke bād wuh sone-chāndī, hāthidānt, bandaroñ aur moroñ se lade hue wāpas āte the.

²³Sulemān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhoṅ se kahīn zyādā thī. ²⁴Pūrī duniyā us se milne kī koshish kartī rahī tāki wuh hikmat sun le jo Allāh ne us ke dil meṅ ḍāl dī thī. ²⁵Sāl basāl jo bhī Sulemān ke darbār meṅ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. Yon use sone-chāndī ke bartan, qīmṭī libās, hathiyār, balsān, ghoṛe aur ḳhachchar milte rahe.

²⁶Sulemān ke 1,400 rath aur 12,000 ghoṛe the. Kuchh us ne rathoṅ ke lie maḳhsūs kie gae shahroṅ meṅ aur kuchh Yarūshalam meṅ apne pās rakhe. ²⁷Bādshāh kī sargarmiyoṅ ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gaī aur deodār kī qīmṭī lakaṛī Yahūdāh ke maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe kī anjīr-tūt kī sasti lakaṛī jaisī ām ho gaī. ²⁸Bādshāh apne ghoṛe Misr aur que yānī Kilikiyā se darāmad kartā thā. Us ke tājir in jaghoṅ par jā kar unheṅ ḳharīd lāte the. ²⁹Bādshāh ke rath Misr se darāmad hote the. Har rath kī qīmat chāndī ke 600 sikke aur har ghoṛe kī qīmat chāndī ke 150 sikke thī. Sulemān ke tājir yih ghoṛe barāmad karte hue tamām Hittī aur Arāmī bādshāhoṅ tak bhī pahunchāte the.

Sulemān Rab se Dūr Ho Jātā Hai

11 Lekin Sulemān bahut-sī ḡhairmulkī ḳhawātīn se muhabbat kartā thā. Firaun kī beṭī ke alāwā us kī shādī Moābī, Ammonī, Adomī, Saidānī aur Hittī auratoṅ se huī. ²In qaumoṅ ke bāre meṅ Rab ne Isrāīliyoṅ ko hukm diyā thā, “Na tum in ke gharoṅ meṅ jāo aur na yih tumhāre gharoṅ meṅ āeṅ, warnā yih tumhāre dil apne dewatāoṅ kī taraf māyl kar deṅge.” To bhī Sulemān baṛe pyār se apnī in bīwiyoṅ se liptā rahā. ³Us kī shāhī ḳhāndānoṅ se tālluq rakhne wālī 700 bīwiyāṅ aur 300 dāshtāeṅ thiṅ. In auratoṅ ne āḳhirkār us kā dil Rab se dūr kar diyā. ⁴Jab wuh buṛhā ho gayā to unhoṅ ne us kā dil dīgar mābūdoṅ kī taraf māyl kar diyā. Yon wuh buṛhāpe meṅ apne bāp Dāūd kī tarah pūre dil se Rab kā wafādār na rahā ⁵balki Saidāniyoṅ kī dewī Astārāt aur Ammoniyoṅ ke dewatā Milkūm kī pūjā karne lagā. ⁶Ḡharz us ne aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā. Wuh wafādārī na rahi jis se us ke bāp Dāūd ne Rab kī ḳhidmat kī thī.

⁷Yarūshalam ke mashriq meṅ Sulemān ne ek pahārī par do

mandir banāe, ek Moāb ke ghinaune dewatā Kamos ke lie aur ek Ammon ke ghinaune dewatā Malik yānī Milkūm ke lie. ⁸Aise mandir us ne apnī tamām għairmulki bīwiyon ke lie tāmīr kie tāki wuh apne dewatāon ko baḡhūr aur zabah kī qurbāniyān pesh kar sakeñ.

⁹Rab ko Sulemān par baṛā għussā āyā, kyonki wuh Isrāīl ke ẖhudā se dūr ho gayā thā, hālānki Rab us par do bār zāhir huā thā. ¹⁰Go us ne use dīgar mābūdoñ kī pūjā karne se sāf manā kiyā thā to bhī Sulemān ne us kā hukm na mānā. ¹¹Is lie Rab ne us se kahā, “Chūnki tū mere ahd aur ahkām ke mutābiq zindagī nahīn guzārtā, is lie main bādshāhī ko tujh se chhīn kar tere kisī afsar ko dūngā. Yih bāt yaqīnī hai. ¹²Lekin tere bāp Dāūd kī ḡhātīr main yih tere jite-jī nahīn karūnga balki bādshāhī ko tere beṭe hī se chhīnūngā. ¹³Aur main pūrī mamlakat us ke hāth se nahīn lūngā balki apne ḡhādīm Dāūd aur apne chune hue shahr Yarūshalam kī ḡhātīr us ke lie ek qabilā chhoṛ dūngā.”

Sulemān ke Dushman

Hadad aur Razūn

¹⁴Phir Rab ne Adom ke shāhī ḡhāndān meñ se ek ādmī banām Hadad ko barpā kiyā jo Sulemān kā saḡht muḡhālīf ban gayā. ¹⁵Wuh yon Sulemān kā dushman ban gayā ki chand sāl pahle jab Dāūd ne Adom ko shikast dī to us kā fauji kamānḡar Yoāb maidān-e-jang meñ paṛī tamām Isrāīlī lāshon ko dafnāne ke lie Adom āyā. Jahān bhī gayā wahān us ne har Adomī mard ko mār ḡālā. ¹⁶Wuh chhih māh tak apne faujiyon ke sāth har jagah phirā aur tamām Adomī mardoñ ko mārta gayā. ¹⁷Hadad us waqt bach gayā aur apne bāp ke chand ek sarkārī afsaron ke sāth farār ho kar Mīsr meñ panāh le sakā.

¹⁸Rāste meñ unheñ Dasht-e-Fārān ke Mulk-e-Midiyān se guzarnā paṛā. Wahān wuh mazīd kuchh ādmiyon ko jamā kar sake aur safr karte karte Mīsr pahuñch gae. Hadad Mīsr ke bādshāh Firaun ke pās gayā to us ne use ghar, kuchh zamīn aur ḡhurāk muhaiyā kī. ¹⁹Hadad Firaun ko itnā pasand āyā ki us ne us kī shādī apnī bīwī malikā Tahfanīs kī bahan ke sāth

karāi. ²⁰Is bahan ke beṭā paidā huā jis kā nām Janūbat rakhā gayā. Tahfanis ne use shāhī mahal meñ pālā jahān wuh Firaun ke beṭon ke sāth parwān chaṛhā.

²¹Ek din Hadad ko ḵhabar mili ki Dāūd aur us kā kamānḍar Yoāb faut ho gae haiñ. Tab us ne Firaun se ijāzat māngī, “Main apne mulk lauṭ jānā chāhtā hūn, barāh-e-karm mujhe jāne deñ.” ²²Firaun ne etarāz kiya, “Yahān kyā kamī hai ki tum apne mulk wāpas jānā chāhte ho?” Hadad ne jawāb diya, “Main kisī bhī chīz se mahrūm nahīn rahā, lekin phir bhī mujhe jāne dijie.”

²³Allāh ne ek aur ādmī ko bhī Sulemān ke ḵhilāf barpā kiya. Us kā nām Razūn bin Ilyadā thā. Pahle wuh Zobāh ke bādshāh Hadadazar ki ḵhidmat anjām detā thā, lekin ek din us ne apne mālik se bhāg kar ²⁴kuchh ādmiyon ko apne gird jamā kiya aur ḍākuon ke jatthe kā sarghanā ban gayā. Jab Dāūd ne Zobāh ko shikast de di to Razūn apne ādmiyon ke sāth Damishq gayā aur wahān ābād ho kar apnī hukūmat qāym kar li. ²⁵Hote hote wuh pūre Shām kā hukmrān ban gayā. Wuh Isrāīliyon se nafrat kartā

thā aur Sulemān ke jīte-jī Isrāīl kā ḵhās dushman banā rahā. Hadad kī tarah wuh bhī Isrāīl ko tang kartā rahā.

Yarubiyām aur Aḵhiyāh Nabī

²⁶Sulemān kā ek sarkārī afsar bhī us ke ḵhilāf uṭh khaṛā huā. Us kā nām Yarubiyām bin Nabāt thā, aur wuh Ifrāīm ke shahr Saridā kā thā. Us kī mān Saruā bewā thī. ²⁷Jab Yarubiyām bāghī huā to un dinon meñ Sulemān irdgird ke chabūtare aur fasīl kā āḵhiri hissā tāmīr kar rahā thā. ²⁸Us ne dekhā ki Yarubiyām māhir aur mehnatī jawān hai, is lie us ne use Ifrāīm aur Manassī ke qabilon ke tamām begār meñ kām karne wālon par muqarrar kiya.

²⁹Ek din Yarubiyām shahr se nikal rahā thā to us kī mulāqāt Sailā ke nabī Aḵhiyāh se huī. Aḵhiyāh naī chādar oṛhe phir rahā thā. Khule maidān meñ jahān koī aur nazar na āyā ³⁰Aḵhiyāh ne apnī chādar ko pakaṛ kar bārah ṭukron meñ phāṛ liya ³¹aur Yarubiyām se kahā,

“Chādar ke das ṭukre apne pās rakheñ! Kyonki Rab Isrāīl kā Ḵhudā

farmātā hai, ‘Is waqt main Isrāīl kī bādshāhī ko Sulemān se chhīnane wālā hūn. Jab aisā hogā to main us ke das qabīle tere hawāle kar dūngā. ³²Ek hī qabīlā us ke pās rahegā, aur yih bhī sirf us ke bāp Dāūd aur us shahr kī khatīr jise main ne tamām qabīlōn meñ se chun liyā hai. ³³Is tarah main Sulemān ko sazā dūngā, kyonki wuh aur us ke log mujhe tark karke Saidāniyon kī dewī Astārāt kī, Moābiyon ke dewatā Kamos kī aur Ammoniyan ke dewatā Milkūm kī pūjā karne lage haiñ. Wuh merī rāhon par nahīn chalte balki wuhī kuchh karte haiñ jo mujhe bilkul nāpasand hai. Jis tarah Dāūd mere ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā thā us tarah us kā beṭā nahīn kartā.

³⁴Lekin main is waqt pūrī bādshāhī Sulemān ke hāth se nahīn chhīnūngā. Apne kḥādim Dāūd kī khatīr jise main ne chun liyā aur jo mere ahkām aur hidāyāt ke tābe rahā main Sulemān ke jīte-jī yih nahīn karūngā. Wuh kḥud bādshāh rahegā, ³⁵lekin us ke beṭe se main bādshāhī chhīn kar das qabīle tere hawāle kar dūngā. ³⁶Sirf ek qabīlā Sulemān ke beṭe ke sapurd rahegā tāki mere kḥādim

Dāūd kā charāgh hameshā mere huzūr Yarūshalam meñ jaltā rahe, us shahr meñ jo main ne apne nām kī sukūnat ke lie chun liyā hai. ³⁷Lekin tujhe, ai Yarubiyām, main Isrāīl par bādshāh banā dūngā. Jo kuchh bhī terā jī chāhtā hai us par tū hukūmat karegā. ³⁸Us waqt agar tū mere kḥādim Dāūd kī tarah merī har bāt mānegā, merī rāhon par chalegā aur mere ahkām aur hidāyāt ke tābe rah kar wuh kuchh karegā jo mujhe pasand hai to phir main tere sāth rahūngā. Phir main terā shāhī kḥāndān utnā hī qāym-o-dāym kar dūngā jitnā main ne Dāūd kā kiya hai, aur Isrāīl tere hī hawāle rahegā.

³⁹Yon main Sulemān ke gunāh ke bāis Dāūd kī aulād ko sazā dūngā, agarche yih abadī sazā nahīn hogī.”

⁴⁰Is ke bād Sulemān ne Yarubiyām ko marwāne kī koshish kī, lekin Yarubiyām ne farār ho kar Misr ke bādshāh Sisaq ke pās panāh lī. Wahāñ wuh Sulemān kī maut tak rahā.

Sulemān kī Maut

⁴¹Sulemān kī zindagī aur hikmat ke bāre meñ mazīd bāteñ ‘Sulemān

ke Āmāl' kī kitāb meñ bayān kī gaī haiñ. ⁴²Sulemān 40 sāl pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. ⁴³Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiya gayā jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai. Phir us kā beṭā Rahubiyām taḥtnashīn huā.

Shimālī Qabīle Alag Ho Jāte Haiñ

12 Rahubiyām Sikam gayā, kyonki wahāñ tamām Isrāīlī use bādshāh muqarrar karne ke lie jamā ho gae the. ²Yarubiyām bin Nabāt yih ḵhabar sunte hī Misr se jahāñ us ne Sulemān Bādshāh se bhāg kar panāh lī thī Isrāīl wāpas āyā. ³Isrāīliyon ne use bulāyā tāki us ke sāth Sikam jāeñ. Jab pahuñchā to Isrāīl kī pūrī jamāt Yarubiyām ke sāth mil kar Rahubiyām se milne gaī. Unhoñ ne bādshāh se kahā, ⁴"Jo juā āp ke bāp ne ham par ḍāl diyā thā use uṭhānā mushkil thā, aur jo waqt aur paise hameñ bādshāh kī ḵhidmat meñ sarf karne the wuh nāqābil-e-bardāst the. Ab donoñ ko kam kar deñ. Phir ham ḵhushī se āp kī ḵhidmat kareñge."

⁵Rahubiyām ne jawāb diyā, "Mujhe tīn din kī muhlat deñ, phir dubārā mere pās āeñ." Chunāñche log chale gae.

⁶Phir Rahubiyām Bādshāh ne un buzurgoñ se mashwarā kiya jo Sulemān ke jīte-jī bādshāh kī ḵhidmat karte rahe the. Us ne pūchhā, "Āp kā kyā ḵhayāl hai? Maiñ in logon ko kyā jawāb dūñ?"

⁷Buzurgoñ ne jawāb diyā, "Hamārā mashwarā hai ki is waqt un kā ḵhādīm ban kar un kī ḵhidmat kareñ aur unheñ narm jawāb deñ. Agar āp aisā kareñ to wuh hameshā āp ke wafādār ḵhādīm bane raheñge."

⁸Lekin Rahubiyām ne buzurgoñ kā mashwarā radd karke us kī ḵhidmat meñ hāzir un jawānon se mashwarā kiya jo us ke sāth parwān chaṛhe the. ⁹Us ne pūchhā, "Maiñ is qaum ko kyā jawāb dūñ? Yih taqāzā kar rahe haiñ ki maiñ wuh juā halkā kar dūñ jo mere bāp ne un par ḍāl diyā." ¹⁰Jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe the unhoñ ne kahā, "Achchhā, yih log taqāzā kar rahe haiñ ki āp ke bāp kā juā halkā kiya jāe? Unheñ batā denā, 'Merī chhoṭī ungī mere bāp kī kamr se zyādā moṭī hai! ¹¹Beshak jo juā

us ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahān mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahān main āp kī bichchhuoñ se tādīb karūnga.”

¹²Tīn dīn ke bād jab Yarubiyām tamām Isrāīliyoñ ke sāth Rahubiyām kā faislā sunane ke lie wāpas āyā ¹³to bādshāh ne unheñ saḥt jawāb diyā. Buzurgoñ kā mashwarā radd karke ¹⁴us ne unheñ jawānoñ kā jawāb diyā, “Beshak jo juā mere bāp ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahān mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahān main āp kī bichchhuoñ se tādīb karūnga!” ¹⁵Yon Rab kī marzī pūrī huī ki Rahubiyām logoñ kī bāt nahīn mānegā. Kyoñki ab Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo Sailā ke nabī Akhiyāh ne Yarubiyām bin Nabāt ko batāī thī.

¹⁶Jab Isrāīliyoñ ne dekhā ki bādshāh hamārī bāt sunane ke lie taiyār nahīn hai to unhoñ ne us se kahā, “Na hameñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassī ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, sab apne apne ghar wāpas chalen! Ai Dāūd, ab apnā ghar

khud sañbhāl lo!” Yih kah kar wuh sab chale gae.

¹⁷Sirf Yahūdāh ke qabile ke shahroñ meñ rahne wāle Isrāīli Rahubiyām ke taht rahe. ¹⁸Phir Rahubiyām Bādshāh ne begāriyoñ par muqarrar afsar Adūnīrām ko shimālī qabiloñ ke pās bhej diyā, lekin use dekh kar tamām logoñ ne use sangsār kiyā. Tab Rahubiyām jaldī se apne rath par sawār huā aur bhāg kar Yarūshalam pahuñch gayā. ¹⁹Yon Isrāīl ke shimālī qabile Dāūd ke shāhī gharāne se alag ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīn mānte.

²⁰Jab khabar shimālī Isrāīl meñ phailī ki Yarubiyām Misr se wāpas ā gayā hai to logoñ ne qaumī ijlās mun’aqīd karke use bulāyā aur wahān use apnā bādshāh banā liyā. Sirf Yahūdāh kā qabilā Rahubiyām aur us ke gharāne kā wafādār rahā.

Rahubiyām ko Isrāīl se Jang Karne kī Ijāzat Nahīn Miltī

²¹Jab Rahubiyām Yarūshalam pahuñchā to us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabiloñ ke chīdā chīdā faujiyoñ ko Isrāīl se jang karne ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā

hue tāki Rahubiyām bin Sulemān ke lie Isrāīl par dubārā qābū pāēn. ²²Lekin ain us waqt mard-e-Ḳhudā Samāyāh ko Allāh kī taraf se paighām milā, ²³“Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām bin Sulemān, Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām afrād aur bāqī logoñ ko ittālā de, ²⁴“Rab farmātā hai kī apne Isrāīlī bhāiyōñ se jang mat karnā. Har ek apne apne ghar wāpas chalā jāe, kyonki jo kuchh huā hai wuh mere hukm par huā hai.”

Tab wuh Rab kī sun kar apne apne ghar wāpas chale gae.

Yarubiyām ke Sone ke Bachhṛe

²⁵Yarubiyām Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Sikam ko mazbūt karke wahāñ ābād huā. Bād meñ us ne Fanuel Shahr kī bhī qilābandī kī aur wahāñ muntaqil huā. ²⁶Lekin dil meñ andeshā rahā kī kahīñ Isrāīl dubārā Dāūd ke gharāne ke hāth meñ na ā jāe. ²⁷Us ne sochā, “Log bāqāydaḡī se Yarūshalam āte jāte haiñ tāki wahāñ Rab ke ghar meñ apnī qurbāniyāñ pesh karen. Agar yih silsilā torā na jāe to āhistā āhistā un ke dil dubārā Yahūdāh

ke bādshāh Rahubiyām kī taraf māyl ho jāenge. Āḡhirkār wuh mujhe qatl karke Rahubiyām ko apnā bādshāh banā lenge.”

²⁸Apne afsarōñ ke mashware par us ne sone ke do bachhṛe banwāe. Logoñ ke sāmne us ne elān kiyā, “Har qurbānī ke lie Yarūshalam jānā mushkil hai! Ai Isrāīl dekh, yih tere dewatā haiñ jo tujhe Misr se nikāl lāe.” ²⁹Ek but us ne junūbī shahr Baitel meñ khaṛā kiyā aur dūsra shimālī shahr Dān meñ. ³⁰Yōñ Yarubiyām ne Isrāīliyoñ ko gunāh karne par uksāyā. Log Dān tak safr kiyā karte the tāki wahāñ ke but kī pūjā karen.

³¹Is ke alāwā Yarubiyām ne bahut-sī ūñchī jaghoñ par mandir banwāe. Unheñ sañbhālne ke lie us ne aise log muqarrar kie jo Lāwī ke qabile ke nahīñ balki ām log the. ³²Us ne ek nai īd bhī rāyj kī jo Yahūdāh meñ manāne wālī Jhoñpriyoñ kī Īd kī mānind thī. Yih īd āṭhweñ māh^a ke pandrahweñ din manāī jātī thī. Baitel meñ us ne ḡhud qurbāngāh par jā kar apne banwāe hue bachhṛōñ ko qurbāniyāñ pesh kīñ, aur wahīñ us

^a Aktūbar tā Nawambar

ne apne un mandiron ke imāmon ko muqarrar kiyā jo us ne ūnchī jaghoñ par tāmīr kie the.

Nabī Yarubiyām ko Burī Khabar

Pahuñchātā Hai

³³Chunānche Yarubiyām ke muqarrarkardā din yānī āthwen mahīne ke pandrahwen dīn Isrāīliyon ne Baitel meñ id manāī. Tamām mehmānon ke sāmne Yarubiyām qurbāngāh par chaṛh gayā tāki qurbāniyāñ pesh kare.

13 Wuh abhī qurbāngāh ke pās kharā apnī qurbāniyāñ pesh karnā hī chāhtā thā ki ek mard-e-Ḳhudā ān pahuñchā. Rab ne use Yahūdāh se Baitel bhej diyā thā. ²Buland āwāz se wuh qurbāngāh se muḵhātīb huā, “Ai qurbāngāh! Ai qurbāngāh! Rab farmātā hai, ‘Dāūd ke gharāne se beṭā paidā hogā jis kā nām Yūsiyāh hogā. Tujh par wuh un imāmon ko qurbān kar degā jo ūnchī jaghoñ ke mandiron meñ ḵhidmat karte aur yahāñ qurbāniyāñ pesh karne ke lie āte haiñ. Tujh par insānon kī haḍḍiyāñ jalāī jāēngī.” ³Phir mard-e-Ḳhudā ne ilāhī nishān bhī pesh kiyā. Us ne elān kiyā, “Ek nishān

sābit karegā ki Rab merī mārīfat bāt kar rahā hai! Yih qurbāngāh phaṭ jāegī, aur is par maujūd charbī milī rākh zamīn par bikhar jāegī.”

⁴Yarubiyām Bādshāh ab tak qurbāngāh ke pās kharā thā. Jab us ne Baitel kī qurbāngāh ke ḵhilāf mard-e-Ḳhudā kī bāt sunī to wuh hāth se us kī taraf ishārā karke garjā, “Use pakaṛo!” Lekin jyōñ hī bādshāh ne apnā hāth baṛhāyā wuh sūkh gayā, aur wuh use wāpas na khiñch sakā. ⁵Usī lamhe qurbāngāh phaṭ gaī aur us par maujūd rākh zamīn par bikhar gaī. Bilkul wuhī kuchh huā jis kā elān mard-e-Ḳhudā ne Rab kī taraf se kiyā thā.

⁶Tab bādshāh iltamās karne lagā, “Rab apne Ḳhudā kā ḡhussā ṭhandā karke mere lie duā karen tāki merā hāth bahāl ho jāe.” Mard-e-Ḳhudā ne us kī shafā’at kī to Yarubiyām kā hāth fauran bahāl ho gayā.

⁷Tab Yarubiyām Bādshāh ne mard-e-Ḳhudā ko dāwat dī, “Āēñ, mere ghar meñ khānā khā kar tāzādam ho jāēñ. Main āp ko tohfā bhī dūngā.” ⁸Lekin us ne inkār kiyā, “Main āp ke pās nahīñ āūngā, chāhe āp mujhe apnī milkiyat kā ādhā hissā kyoñ na deñ. Main

yahān na roṭī khāūṅgā, na kuchh piyūṅgā. ⁹Kyoṅki Rab ne mujhe hukm diyā hai, ‘Rāste meṅ na kuchh khā aur na kuchh pī. Aur wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis par se tū Baitel pahuñchā hai.’”

¹⁰Yih kah kar wuh farq rāstā iḱhtiyār karke apne ghar ke lie rawānā huā.

Nabī kī Nāfarmānī

¹¹Baitel meṅ ek būrḥā nabī rahtā thā. Jab us ke beṭe us din ghar wāpas āe to unhoṅ ne use sab kuchh kah sunāyā jo mard-e-Ḳhudā ne Baitel meṅ kiya aur Yarubiyām Bādshāh ko batāyā thā. ¹²Bāp ne pūchhā, “Wuh kis taraf gayā?” Beṭoṅ ne use wuh rāstā batāyā jo Yahūdāh ke mard-e-Ḳhudā ne liya thā. ¹³Bāp ne hukm diyā, “Mere gadhe par jaldī se zīn kaso!” Beṭoṅ ne aisā kiya to wuh us par baiṭh kar ¹⁴mard-e-Ḳhudā ko ḍhūñḍne gayā.

Chalte chalte mard-e-Ḳhudā balūt ke daraḱht ke sāye meṅ baiṭhā nazar āyā. Buzurg ne pūchhā, “Kyā āp wuhī mard-e-Ḳhudā haiṅ jo Yahūdāh se Baitel āe the?” Us ne jawāb diyā, “Jī, main wuhī hūṅ.”

¹⁵Buzurg nabī ne use dāwat dī,

“Āeṅ, mere sāth. Main ghar meṅ āp ko kuchh khānā khilātā hūṅ.”

¹⁶Lekin mard-e-Ḳhudā ne inkār kiya, “Nahīṅ, na main āp ke sāth wāpas jā saktā hūṅ, na mujhe yahān khāne-pīne kī ijāzat hai. ¹⁷Kyoṅki Rab ne mujhe hukm diyā, ‘Rāste meṅ na kuchh khā aur na kuchh pī. Aur wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis par se tū Baitel pahuñchā hai.’”

¹⁸Buzurg nabī ne etarāz kiya, “Main bhī āp jaisā nabī hūṅ! Ek farishte ne mujhe Rab kā nayā paighām pahuñchā kar kahā, ‘Use apne sāth ghar le jā kar roṭī khilā aur pānī pilā.’” Buzurg jhūṭ bol rahā thā, ¹⁹lekin mard-e-Ḳhudā us ke sāth wāpas gayā aur us ke ghar meṅ kuchh khāyā aur piyā.

²⁰Wuh abhī wahān baiṭhe khānā khā rahe the ki buzurg par Rab kā kalām nāzil huā. ²¹Us ne buland āwāz se Yahūdāh ke mard-e-Ḳhudā se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tū ne Rab ke kalām kī ḱhilāfwarzī kī hai! Jo hukm Rab tere Ḳhudā ne tujhe diya thā wuh tū ne nazarandāz kiya hai. ²²Go us ne farmāyā thā ki yahān na kuchh khā aur na kuchh pī to bhī tū ne wāpas ā kar yahān roṭī khāi aur pānī piyā hai. Is lie

marte waqt tujhe tere bāpdādā kī qabr meñ dafnāyā nahīñ jāegā.”

²³Khāne ke bād buzurg ke gadhe par zīn kasā gayā aur mard-e-Ḳhudā ko us par biṭhāyā gayā. ²⁴Wuh dubārā rawānā huā to rāste meñ ek sherbabar ne us par hamlā karke use mār ḍālā. Lekin us ne lāsh ko na chheṛā balki wuh wahīñ rāste meñ paṛī rahī jabki gadhā aur sher donoñ hī us ke pās khare rahe.

²⁵Kuchh log wahān se guzare. Jab unhoñ ne lāsh ko rāste meñ paṛe aur sherbabar ko us ke pās khare dekhā to unhoñ ne Baitel jahān buzurg nabī rahtā thā ā kar logoñ ko ittalā dī. ²⁶Jab buzurg ko ḵhabar milī to us ne kahā, “Wuhī mard-e-Ḳhudā hai jis ne Rab ke farmān kī ḵhilāfwarzī kī. Ab wuh kuchh huā hai jo Rab ne use farmāyā thā yānī us ne use sherbabar ke hawāle kar diyā tākī wuh use phāṛ kar mār ḍāle.” ²⁷Buzurg ne apne beṭoñ ko gadhe par zīn kasne kā hukm diyā, ²⁸aur wuh us par baiṭh kar rawānā huā. Jab wahān pahuñchā to dekhā ki lāsh ab tak rāste meñ paṛī hai aur gadhā aur sher donoñ hī us ke pās khare haiñ. Sherbabar ne na lāsh ko chheṛā aur na gadhe ko phāṛā thā.

²⁹Buzurg nabī ne lāsh ko uṭhā kar apne gadhe par rakhā aur use Baitel lāyā tākī us kā mātām karke use wahān dafnāe. ³⁰Us ne lāsh ko apnī ḵhāndānī qabr meñ dafn kiyā, aur logoñ ne “Hāy, mere bhāī” kah kar us kā mātām kiyā. ³¹Janāze ke bād buzurg nabī ne apne beṭoñ se kahā, “Jab main kūch kar jāūngā to mujhe mard-e-Ḳhudā kī qabr meñ dafnānā. Merī haḍḍiyōñ ko us kī haḍḍiyōñ ke pās hī rakheñ. ³²Kyonki jo bāteñ us ne Rab ke hukm par Baitel kī qurbāngāh aur Sāmariya ke shahroñ kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ke bāre meñ kī haiñ wuh yaqīnan pūri ho jāeñgi.”

Yarubiyām Phir Bhi Nāfarmān

Rahtā Hai

³³In wāqiyāt ke bāwujūd Yarubiyām apnī sharīr harkatoñ se bāz na āyā. Ām logoñ ko imām banāne kā silsilā jāri rahā. Jo koī bhī imām banānā chāhtā use wuh ūñchī jaghoñ ke mandiroñ meñ ḵhidmat karne ke lie maḵhsūs kartā thā. ³⁴Yarubiyām ke gharāne ke is sangīn gunāh kī wajah se wuh

ākhirkār tabāh huā aur rū-e-zamīn
par se miṭ gayā.

Yarubiyām ko Ilāhī Sazā Milti Hai

14 Ek din Yarubiyām kā beṭā
Abiyāh bahut bīmār huā.
²Tab Yarubiyām ne apnī bīwī se
kahā, “Jā kar apnā bhes badleñ
tāki koī na pahchāne ki āp merī
bīwī haiñ. Phir Sailā jāeñ. Wahāñ
Aḳhiyāh Nabī rahtā hai jis ne mujhe
ittalā dī thī ki main is qaum kā
bādshāh ban jāūngā. ³Us ke pās das
roṭiyāñ, kuchh biskuṭ aur shahd kā
martabān le jāeñ. Wuh ādmī āp ko
zarūr batā degā ki laṛke ke sāth kyā
ho jāegā.”

⁴Chunāñche Yarubiyām kī bīwī
apnā bhes badal kar rawānā huī aur
chalte chalte Sailā meñ Aḳhiyāh
ke ghar pahuñch gaī. Aḳhiyāh
umrrasidā hone ke bāis dekh nahīñ
saktā thā. ⁵Lekin Rab ne use āgāh
kar diyā, “Yarubiyām kī bīwī tujh
se milne ā rahī hai tāki apne bīmār
beṭe ke bāre meñ mālūmāt hāsīl
kare. Lekin wuh apnā bhes badal
kar āegī tāki use pahchānā na jāe.”
Phir Rab ne nabī ko batāyā ki use
kyā jawāb denā hai.

⁶Jab Aḳhiyāh ne aurat ke qadmoñ
kī āhaṭ sunī to bolā, “Yarubiyām kī
bīwī, andar āeñ! Rūp bharne kī kyā
zarūrat? Mujhe āp ko burī ḳhabar
pahuñchāñ hai. ⁷Jāeñ, Yarubiyām
ko Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī taraf se
paighām deñ, ‘Main ne tujhe logoñ
meñ se chun kar kharā kiyā aur
apnī qaum Isrāīl par bādshāh banā
diyā. ⁸Main ne bādshāhī ko Dāūd
ke gharāne se chhīn kar tujhe de
diyā. Lekin afsos, tū mere ḳhādīm
Dāūd kī tarah zindagī nahīñ guzārtā
jo mere ahkām ke tābe rah kar
pūre dil se merī pairawī kartā rahā
aur hameshā wuh kuchh kartā thā
jo mujhe pasand thā. ⁹Jo tujh se
pahle the un kī nisbat tū ne kahīñ
zyādā badī kī, kyonki tū ne but ḳhāl
kar apne lie dīgar mābūd banāe
haiñ aur yoñ mujhe taish dilāyā.
Chūñki tū ne apnā muñh mujh se
pher liyā ¹⁰is lie main tere ḳhāndān
ko musibat meñ ḳāl dūngā. Isrāīl
meñ main Yarubiyām ke tamām
mardoñ ko halāk kar dūngā, ḳhāh
wuh bachche hoñ yā bālīgh. Jis
tarah gobar ko jhāṛū de kar dūr
kiyā jātā hai usī tarah Yarubiyām
ke gharāne kā nām-o-nishān miṭ
jāegā. ¹¹Tum meñ se jo shahr meñ
mareñge unheñ kutte khā jāeñge,

aur jo khule maidān meñ mareñge unheñ parinde chaṭ kar jāeñge. Kyoñki yih Rab kā farmān hai.”

¹²Phir Aḳhiyāh ne Yarubiyām ki bīwī se kahā, “Āp apne ghar wāpas chalī jāeñ. Jyoñ hī āp shahr meñ dāḳhil hongī laṛkā faut ho jāegā.

¹³Pūrā Isrāīl us kā mātām karke use dafn karegā. Wuh āp ke ḳhāndān kā wāhid fard hogā jise sahīh taur se dafnāyā jāegā. Kyoñki Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne sirf usī meñ kuchh pāyā jo use pasand thā. ¹⁴Rab Isrāīl par ek bādshāh muqarrar karegā jo Yarubiyām ke ḳhāndān ko halāk karegā. Āj hī se yih silsilā shurū ho jāegā. ¹⁵Rab Isrāīl ko bhī sazā degā, kyoñki wuh Yasīrat Dewī ke khambe banā kar un ki pūjā karte haiñ. Chūñki wuh Rab ko taish dilāte rahe haiñ, is lie wuh unheñ māregā, aur wuh pāni meñ sarkanḍe ki tarah hil jāeñge. Rab unheñ is achchhe mulk se ukhār kar Dariyā-e-Furāt ke pār muntashir kar degā. ¹⁶Yon wuh Isrāīl ko un gunāhoñ ke bāis tark karegā jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā hai.”

¹⁷Yarubiyām ki bīwī Tirzā meñ apne ghar wāpas chalī gaī. Aur ghar ke darwāze meñ dāḳhil hote

hī us kā beṭā mar gayā. ¹⁸Tamām Isrāīl ne use dafnā kar us kā mātām kiyā. Sab kuchh waise huā jaise Rab ne apne ḳhādim Aḳhiyāh Nabī ki mārifat farmāyā thā.

Yarubiyām ki Maut

¹⁹Bāqī jo kuchh Yarubiyām ki zindagī ke bāre meñ likhā hai wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl ki Tārīḳh’ ki kitāb meñ darj hai. Us kitāb meñ parhā jā saktā hai ki wuh kis tarah hukūmat kartā thā aur us ne kaun kaun-sī jangeñ kiñ. ²⁰Yarubiyām 22 sāl bādshāh rahā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Nadab taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Rahubiyām

²¹Yahūdāh meñ Rahubiyām bin Sulemān hukūmat kartā thā. Us ki mātām Nāmā Ammonī thi. 41 sāl ki umr meñ wuh taḳhtnashīn huā aur 17 sāl bādshāh rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalām thā, wuh shahr jise Rab ne tamām Isrāīl qabīloñ meñ se chun liyā tāki us meñ apnā nām qāym kare.

²²Lekin Yahūdāh ke bāshinde bhī aisī harkateñ karte the jo Rab ko nāpasand thiñ. Apne gunāhoñ se

wuh use taish dilāte rahe, kyonki un ke yih gunāh un ke bāpdādā ke gunāhoñ se kahīñ zyādā sangīn the. ²³Unhoñ ne bhī ūñchī jaghoñ par mandir banāe. Har ūñchī pahārī par aur har ghane daraḳht ke sāye meñ unhoñ ne maḳhsūs patthar yā Yasīrat Dewī ke khambe khare kie, ²⁴yahāñ tak ki mandiron meñ jismfarosh mard aur auraten the. Ġharz, unhoñ ne un qaumoñ ke tamām ghinaune rasm-o-riwāj apnā lie jin ko Rab ne Isrāīliyoñ ke āge āge nikāl diyā thā.

²⁵Rahubiyām Bādshāh kī hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā karke ²⁶Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām ḳhazāne lūt lie. Sone kī wuh ḍhāleñ bhī chhīñ lī gain jo Sulemān ne banwāi thīñ. ²⁷In kī jagah Rahubiyām ne pital kī ḍhāleñ banwāiñ aur unheñ un muhāfizōñ ke afsaroñ ke sapurd kiya jo shāhī mahal ke darwāze kī pahrādāri karte the. ²⁸Jab bhī bādshāh Rab ke ghar meñ jātā tab muhāfiz yih ḍhāleñ uṭhā kar sāth le jāte. Is ke bād wuh unheñ pahredāroñ ke kamre meñ wāpas le jāte the.

²⁹Bāqī jo kuchh Rahubiyām Bādshāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai. ³⁰Donoñ bādshāhoñ Rahubiyām aur Yarubiyām ke jīte-jī un ke darmiyān jang jāri rahī. ³¹Jab Rahubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. Phir Rahubiyām kā beṭā Abiyāh takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Abiyāh

15 Abiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām bin Nabāt kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²Wuh tīn sāl bādshāh rahā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Us kī māñ Mākā bint Abīsalūm thī. ³Abiyāh se wuhī gunāh sarzad hue jo us ke bāp ne kie the, aur wuh pūre dil se Rab apne Ḳhudā kā wafādār na rahā. Go wuh is meñ apne pardādā Dāūd se farq thā ⁴to bhī Rab us ke Ḳhudā ne Abiyāh kā Yarūshalam meñ charāḡh jalne

diyā. Dāūd kī khātir us ne use jānashīn atā kiyā aur Yarūshalam ko qāym rakhā, ⁵kyonki Dāūd ne wuh kuchh kiyā thā jo Rab ko pasand thā. Jīte-jī wuh Rab ke ahkām ke tābe rahā, siwāe us jurm ke jab us ne Ūriyāh Hitti ke silsile meñ ḡhalat qadam uṭhāe the.

⁶Rahubiyām aur Yarubiyām ke darmiyān kī jang Abiyāh kī hukūmat ke daurān bhī jāri rahī. ⁷Bāqī jo kuchh Abiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁸Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Āsā taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āsā

⁹Āsā Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ke 20weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh ban gayā. ¹⁰Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Mān kā nām Mākā thā, aur wuh Abīsalūm kī beṭī thī. ¹¹Apne pardādā Dāūd kī tarah Āsā bhī wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko

pasand thā. ¹²Us ne un jismfarosh mardoñ aur auratoñ ko nikāl diyā jo mandiroñ meñ nām-nihād khidmat karte the aur un tamām butoñ ko tabāh kar diyā jo us ke bāpdādā ne banāe the. ¹³Aur go us kī mān bādshāh kī mān hone ke bāis bahut asar-o-rasūkh rakhtī thī, tāham Āsā ne yih ohdā khatm kar diyā jab mān ne Yasīrat Dewī kā ghinaunā khambā banwā liyā. Āsā ne yih but kaṭwā kar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. ¹⁴Afsos ki us ne ūnchī jaghoñ ke mandiroñ ko dūr na kiyā. To bhī Āsā jīte-jī pūre dīl se Rab kā wafādār rahā. ¹⁵Sonā-chāndī aur bāqī jitnī chīzeñ us ke bāp aur us ne Rab ke lie maḡhsūs kī thin un sab ko wuh Rab ke ghar meñ lāyā.

¹⁶Yahūdāh ke bādshāh Āsā aur Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke darmiyān zindagī-bhar jang jāri rahī. ¹⁷Ek din Bāshā Bādshāh ne Yahūdāh par hamlā karke Rāmā Shahr kī qilābandī kī. Maqsad yih thā ki na koī Yahūdāh ke mulk meñ dākhil ho sake, na koī wahān se nikal sake. ¹⁸Jawāb meñ Āsā ne Shām ke bādshāh Bin-hadad ke pās wafd bhejā. Bin-hadad kā bāp Tābrimmon bin Hazyūn thā, aur

us kā dārul-hukūmat Damishq thā. Āsā ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke k̄hazānoñ kā tamām bachā huā sonā aur chāndī wafd ke sapurd karke Damishq ke bādshāh ko paighām bhejā, ¹⁹“Merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. Guzārish hai ki āp sone-chāndī kā yih tohfā qabūl karke Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke sāth apnā ahd mansūkh kar deñ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

²⁰Bin-hadad muttafiq huā. Us ne apne faujī afsaroñ ko Isrāīl ke shahroñ par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoñ ne Aiyyūn, Dān, Abīl-bait-mākā, tamām Kinnarat aur Naftālī par qabzā kar liyā. ²¹Jab Bāshā ko is kī k̄habar milī to wuh Rāmā kī qilābandī karne se bāz āyā aur Tirzā wāpas chalā gayā.

²²Phir Āsā Bādshāh ne Yahūdāh ke tamām mardoñ kī bhartī karke unheñ Rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām pattharoñ aur shahtīroñ ko uṭhā kar le jāeñ jin se Bāshā Bādshāh Rāmā kī qilābandī karnā chāhtā thā. Tamām mardoñ ko wahāñ jānā parā, ek ko bhī chhuṭṭī na milī. Is sāmān se Āsā ne Binyamīn ke shahr Jibā aur Misfāh kī qilābandī kī.

²³Bāqī jo kuchh Āsā kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us kī kāmyābiyoñ aur us ke tāmīr kie gae shahroñ kā zikr hai. Buṛhāpe meñ us ke pānwoñ ko bīmārī lag gai. ²⁴Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūsafat us kī jagah takhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Nadab

²⁵Nadab bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke dūstre sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā do sāl thā. ²⁶Us kā tarz-e-zindagī Rab ko pasand nahīn thā, kyonki wuh apne bāp ke namūne par chaltā rahā. Jo badī Yarubiyām ne Isrāīl ko karne par uksāyā thā us se Nadab bhī dūr na huā.

²⁷⁻²⁸Ek din jab Nadab Isrāīlī fauj ke sāth Filistī shahr Jibbatūn kā muhāsarā kie hue thā to Ishkār ke qabile ke Bāshā bin Aḳhiyāh ne us ke k̄hilāf sāzish karke use mār

ḍālā aur ḵhud Isrāīl kā bādshāh ban gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke tīsre sāl meñ huā.

²⁹Taḵht par baiṭhte hī Bāshā ne Yarubiyām ke pūre ḵhāndān ko marwā diyā. Us ne ek ko bhī zindā na chhoṛā. Yon wuh bāt pūrī hui jo Rab ne Sailā ke rahne wāle apne ḵhādīm Aḵhiyāh kī mārifat farmāi thī. ³⁰Kyonki jo gunāh Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā un se us ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā thā.

³¹Bāqī jo kuchh Nadab kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḵh’ kī kitāb meñ darj hai.

Isrāīl kā Bādshāh Bāshā

³²⁻³³Bāshā bin Aḵhiyāh Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke tīsre sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 24 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Tīrzā rahā. Us ke aur Yahūdāh ke bādshāh Āsā ke darmiyān zindagī-bhar jang jāri rahī. ³⁴Lekin wuh bhī aisā kām kartā thā jo Rab ko nāpasand thā, kyonki us ne Yarubiyām ke namūne par chal kar

wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā.

16 Ek din Rab ne Yāhū bin Hanānī ko Bāshā ke pās bhej kar farmāyā, ²“Pahle tū kuchh nahīn thā, lekin main ne tujhe ḵhāk meñ se uṭhā kar apnī qaum Isrāīl kā hukmrān banā diyā. To bhī tū ne Yarubiyām ke namūne par chal kar merī qaum Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā aur mujhe taish dilāyā hai. ³Is lie main tere gharāne ke sāth wuhī kuchh karūnga jo Yarubiyām bin Nabāt ke gharāne ke sāth kiya thā. Bāshā kī pūrī nasl halāk ho jāegī. ⁴Ḳhāndān ke jo afrād shahr meñ mareṅge unheñ kutte khā jāeṅge, aur jo khule maidān meñ mareṅge unheñ parinde chaṭ kar jāeṅge.”

⁵Bāqī jo kuchh Bāshā kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiya aur jo kāmyābiyān use hāsīl huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḵh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁶Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Tīrzā meñ dafn kiya gayā. Phir us kā beṭā Ailā taḵhtnashīn huā. ⁷Rab kī sazā kā jo paighām Hanānī ke beṭe Yāhū Nabī ne Bāshā aur us ke ḵhāndān ko sunāyā us kī do wujūhāt thīn. Pahle, Bāshā

ne Yarubiyām ke kḥāndān kī tarah wuh kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. Dūsre, us ne Yarubiyām ke pūre kḥāndān ko halāk kar diyā thā.

Isrāīl kā Bādshāh Ailā

⁸Ailā bin Bāshā Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 26weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat ke do sāl ke daurān us kā dārul-hukūmat Tīrā rahā. ⁹Ailā kā ek afsar banām Zīmī thā. Zīmī rathoñ ke ādhe hisse par muqarrar thā. Ab wuh bādshāh ke kḥilāf sāzishēn karne lagā. Ek dīn Ailā Tīrā meñ mahal ke inchārj Arzā ke ghar meñ baiṭhā mai pī rahā thā. Jab nashe meñ dhut huā ¹⁰to Zīmī ne andar jā kar use mār dālā. Phir wuh kḥud taḥt par baiṭh gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ huā.

¹¹Taḥt par baiṭhte hī Zīmī ne Bāshā ke pūre kḥāndān ko halāk kar diyā. Us ne kisī bhī mard ko zindā na chhoṛā, kḥāh wuh dūr kā rishtedār thā, kḥāh dost. ¹²Yōñ wuhī kuchh huā jo Rab ne Yāhū Nabī kī mārifat Bāshā ko farmāyā thā. ¹³Kyōñki Bāshā aur us ke beṭe

Ailā se sangīn gunāh sarzad hue the, aur sāth sāth unhoñ ne Isrāīl ko bhī yih karne par uksāyā thā. Apne bātil dewatāoñ se unhoñ ne Rab Isrāīl ke Kḥudā ko taish dilāyā thā.

¹⁴Bāqī jo kuchh Ailā kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai.

Isrāīl kā Bādshāh Zīmī

¹⁵Zīmī Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Lekin Tīrā meñ us kī hukūmat sirf sāt dīn tak qāym rahī. Us waqt Isrāīlī fauj Filistī shahr Jibbatūn kā muhāsarā kar rahī thī. ¹⁶Jab fauj meñ kḥabar phail gaī ki Zīmī ne bādshāh ke kḥilāf sāzish karke use qatl kiyā hai to tamām Isrāīliyoñ ne lashkargāh meñ ā kar usī dīn apne kamānḍar Umī ko bādshāh banā diyā. ¹⁷Tab Umī tamām faujiyoñ ke sāth Jibbatūn ko chhoṛ kar Tīrā kā muhāsarā karne lagā. ¹⁸Jab Zīmī ko patā chalā ki shahr dūsroñ ke qabze meñ ā gayā hai to us ne mahal ke burj meñ jā kar use āg lagāī. Yōñ wuh jal kar mar gayā.

¹⁹Is tarah use bhī munāsib sazā mil gāī, kyonki us ne bhī wuh kuchh kiyā thā jo Rab ko nāpasand thā. Yarubiyām ke namūne par chal kar us ne wuh tamām gunāh kie jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā. ²⁰Jo kuchh Zimrī kī hukūmat ke daurān huā aur jo sāzisheñ us ne kiñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ.

Isrāīl kī Bādshāh Umrī

²¹Zimrī kī maut ke bād Isrāīlī do firqon meñ baṭ gae. Ek firqā Tibnī bin Jīnat ko bādshāh banānā chāhtā thā, dūsrā Umrī ko. ²²Lekin Umrī kī firqā Tibnī ke firqe kī nisbat zyādā tāqatwar niklā. Chunāñche Tibnī mar gayā aur Umrī pūrī qaum par bādshāh ban gayā.

²³Umrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 31weñ sāl meñ Isrāīl kī bādshāh banā. Us kī hukūmat kī daurāniyā 12 sāl thā. Pahle chhih sāl dārul-hukūmat Tirzā rahā. ²⁴Is ke bād us ne ek ādmī banām Samar ko chāñdī ke 6,000 sikke de kar us se Sāmariya Pahārī kharīd lī aur wahāñ apnā nayā dārul-hukūmat

tāmīr kiyā. Pahle mālik Samar kī yād meñ us ne shahr kī nām Sāmariya rakhā.

²⁵Lekin Umrī ne bhī wuhī kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā, balki us ne mazī ke bādshāhon kī nisbat zyādā badī kī. ²⁶Us ne Yarubiyām bin Nabāt ke namūne par chal kar wuh tamām gunāh kie jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā. Natije meñ Isrāīlī Rab apne Kḥudā ko apne bātil dewatāon se taish dilāte rahe.

²⁷Bāqī jo kuchh Umrī kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kī gāī haiñ. ²⁸Jab Umrī mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ dafnāyā gayā. Phir us kī beṭā Aḳhiyab taḳhtnashīn huā.

Isrāīl kī Bādshāh Aḳhiyab

²⁹Aḳhiyab bin Umrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā ke 38weñ sāl meñ Isrāīl kī bādshāh banā. Us kī hukūmat kī daurāniyā 22 sāl thā, aur us kī dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ³⁰Aḳhiyab ne bhī aise kām kie jo Rab ko nāpasand the, balki mazī

ke bādshāhoñ kī nisbat us ke gunāh zyādā sangīn the. ³¹Yarubiyām ke namūne par chalnā us ke lie kāfī nahīn thā balki us ne is se baṛh kar Saidā ke bādshāh Itbāl kī beṭī Īzabil se shādī bhī kī. Natije meñ wuh us ke dewatā Bāl ke sāmne jhuk kar us kī pūjā karne lagā. ³²Sāmariya meñ us ne Bāl kā mandir tāmīr kiyā aur dewatā ke lie qurbāngāh banā kar us meñ rakh diyā. ³³Aḳhiyab ne Yasīrat Dewī kā but bhī banwā diyā. Yoñ us ne apne ghinaune kāmoñ se māzi ke tamām Isrāīlī bādshāhoñ kī nisbat kahīn zyādā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā.

³⁴Aḳhiyab kī hukūmat ke daurān Baitel ke rahne wāle Hiyel ne Yarihū Shahr ko nae sire se tāmīr kiyā. Jab us kī buniyād rakhī gai to us kā sab se baṛā beṭā Abīrām mar gayā, aur jab us ne shahr ke darwāze lagā die to us ke sab se chhoṭe beṭe Sajūb ko apnī jān denī paṛī. Yoñ Rab kī wuh bāt pūri hui jo us ne Yashua bin Nūn kī mārīfat farmāi thī.

Kawwe Iliyās Nabī ko Khānā

Khilāte Haiñ

17 Ek din Iliyās Nabī ne jo Jiliyād ke shahr Tishbī kā thā Aḳhiyab Bādshāh se kahā, “Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī qasam jis kī ḳhidmat main kartā hūñ, āne wāle sāloñ meñ na os, na bārish paṛegī jab tak main na kahūñ.”

²Phir Rab ne Iliyās se kahā, ³“Yahāñ se chalā jā! Mashriq kī taraf safr karke Wādī-e-Karīt meñ chhup jā jis kī nadī Dariyā-e-Yardan meñ bahtī hai. ⁴Pānī tū nadī se pī saktā hai, aur main ne kawwoñ ko tujhe wahāñ khānā khilāne kā hukm diyā hai.” ⁵Iliyās Rab kī sun kar rawānā huā aur Wādī-e-Karīt meñ rahne lagā jis kī nadī Dariyā-e-Yardan meñ bahtī hai. ⁶Subh-o-shām kawwe use roṭī aur gosht pahuñchāte rahe, aur pānī wuh nadī se pītā thā.

Iliyās Sārpāt kī Bewā ke pās

⁷Is pūre arse meñ bārish na hui, is lie nadī āhistā āhistā sūkh gai. Jab us kā pānī bilkul ḳhatm ho gayā ⁸to Rab dubārā Iliyās se hamkalām huā, ⁹“Yahāñ se rawānā ho kar Saidā ke shahr Sārpāt meñ jā bas.

Main ne wahān kī ek bewā ko tujhe khānā khilāne kā hukm diyā hai.”

¹⁰Chunānche Iliyās Sārpāt ke lie rawānā huā.

Safr karte karte wuh shahr ke darwāze ke pās pahuñch gayā. Wahān ek bewā jalāne ke lie lakariyān chun kar jamā kar rahī thī. Use bulā kar Iliyās ne kahā, “Zarā kisī bartan mein pānī bhar kar mujhe thoṛā-sā pilāen.”

¹¹Wuh abhī pānī lāne jā rahī thī ki Iliyās ne us ke pīchhe āwāz de kar kahā, “Mere lie roṭī kā ṭukṛā bhī lānā!” ¹²Yīh sun kar bewā ruk gai aur bolī, “Rab āp ke Ḳhudā kī qasam, mere pās kuchh nahīn hai. Bas, ek bartan mein muṭṭhī-bhar maidā aur dūsre mein thoṛā-sā tel rah gayā hai. Ab main jalāne ke lie chand ek lakariyān chun rahī hūn tāki apne aur apne beṭe ke lie ākhiri khānā pakāūn. Is ke bād hamārī maut yaqīnī hai.”

¹³Iliyās ne use tasallī dī, “Ḍaren mat! Beshak wuh kuchh karen jo āp ne kahā hai. Lekin pahle mere lie chhoṭī-sī roṭī banā kar mere pās le āen. Phir jo bāqī rah gayā ho us se apne aur apne beṭe ke lie roṭī banāen. ¹⁴Kyonki Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Jab tak

Rab bārish barasne na de tab tak maide aur tel ke bartan ḳhālī nahīn hoñge.”

¹⁵⁻¹⁶Aurat ne jā kar waisā hī kiyā jaisā Iliyās ne use kahā thā. Wāqāī maidā aur tel kabhī ḳhatm na huā. Roz baroz Iliyās, bewā aur us ke beṭe ke lie khānā dastyāb rahā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārifat farmāyā thā.

¹⁷Ek din bewā kā beṭā bīmār ho gayā. Us kī tabiyat bahut ḳharāb huī, aur hote hote us kī jān nikal gai. ¹⁸Tab bewā Iliyās se shikāyat karne lagī, “Mard-e-Ḳhudā, merā āp ke sāth kyā wāstā? Āp to sirf is maqsad se yahān āe haiñ ki Rab ko mere gunāh kī yād dilā kar mere beṭe ko mār ḍālen!”

¹⁹Iliyās ne jawāb mein kahā, “Apne beṭe ko mujhe de deñ.” Wuh laṛke ko aurat kī god mein se uṭhā kar chhat par apne kamre mein le gayā aur wahān use chārpāī par rakh kar ²⁰duā karne lagā, “Ai Rab mere Ḳhudā, tū ne is bewā ko jis kā mehmān main hūn aisī musibat mein kyon ḍāl diyā hai? Tū ne us ke beṭe ko marne kyon diyā?” ²¹Wuh tīn bār lāsh par darāz huā aur sāth sāth Rab se iltamās kartā rahā, “Ai Rab mere Ḳhudā, barāh-e-karm

bachche kī jān ko us meñ wāpas āne de!”

²²Rab ne Iliyās kī sunī, aur laṛke kī jān us meñ wāpas āī. ²³Iliyās use uṭhā kar nīche le āyā aur use us kī māñ ko wāpas de kar bolā, “Dekheñ, āp kā beṭā zindā hai!” ²⁴Aurat ne jawāb diyā, “Ab main ne jān liyā hai ki āp Allāh ke paighambar haiñ aur ki jo kuchh āp Rab kī taraf se bolte haiñ wuh sach hai.”

Iliyās Isrāīl Wāpas Jātā Hai

18 Bahut din guzar gae. Phir kāl ke tīsre sāl meñ Rab Iliyās se hamkalām huā, “Ab jā kar apne āp ko Aḳhiyab ke sāmne pesh kar. Main bārish kā silsilā dubārā shurū kar dūngā.”

²Chunāñche Iliyās Aḳhiyab se milne ke lie Isrāīl chalā gayā. Us waqt Sāmariya kāl kī saḳht girift meñ thā, ³is lie Aḳhiyab ne mahal ke inchārj Abadiyāh ko bulāyā. (Abadiyāh Rab kā ḳhauf māntā thā. ⁴Jab Īzābil ne Rab ke tamām nabiyōñ ko qatl karne kī koshish kī thī to Abadiyāh ne 100 nabiyōñ ko do ḡhārōñ meñ chhupā diyā thā. Har ḡhār meñ 50 nabī rahte

the, aur Abadiyāh unheñ khāne-pīne kī chīzeñ pahuñchātā rahtā thā.) ⁵Ab Aḳhiyab ne Abadiyāh ko hukm diyā, “Pūre mulk meñ se guzar kar tamām chashmoñ aur wādiyōñ kā muāynā kareñ. Shāyad kahīñ kuchh ḡhās mil jāe jo ham apne ḡhoṛōñ aur ḳhachcharōñ ko khilā kar unheñ bachā sakeñ. Aisā na ho ki hameñ khāne kī qillat ke bāis kuchh jānwarōñ ko zabah karnā pare.”

⁶Unhoñ ne muqarrar kiyā ki Aḳhiyab kahāñ jāegā aur Abadiyāh kahāñ, phir donoñ ek dūsre se alag ho gae. ⁷Chalte chalte Abadiyāh ko achānak Iliyās us kī taraf āte hue nazar āyā. Jab Abadiyāh ne use pahchānā to wuh muñh ke bal jhuk kar bolā, “Mere āqā Iliyās, kyā āp hī haiñ?”

⁸Iliyās ne jawāb diyā, “Jī, main hī hūñ. Jāeñ, apne mālik ko ittalā deñ ki Iliyās ā gayā hai.”

⁹Abadiyāh ne etarāz kiyā, “Mujh se kyā ḡhaltī huī hai ki āp mujhe Aḳhiyab se marwānā chāhte haiñ?”

¹⁰Rab āp ke Ḳhudā kī qasam, bādshāh ne apne bandoñ ko har qaum aur mulk meñ bhej diyā hai tāki āp ko ḡhūñḡ nikāleñ. Aur jahāñ jawāb milā ki Iliyās yahāñ

nahīn hai wahān logoñ ko qasam khānī paṛī ki ham Iliyās kā khoj lagāne meñ nākām rahe haiñ. ¹¹Aur ab āp chāhte haiñ ki main bādshāh ke pās jā kar use batāūñ ki Iliyās yahān hai? ¹²Ain mumkin hai ki jab main āp ko chhoṛ kar chalā jāūñ to Rab kā Rūh āp ko uṭhā kar kisī nāmālūm jagah le jāe. Agar bādshāh merī yih ittalā sun kar yahān āe aur āp ko na pāe to mujhe mār ḍālegā. Yād rahe ki main jawānī se le kar āj tak Rab kā khauf māntā āyā hūñ. ¹³Kyā mere āqā tak yih khabar nahīn pahuñchī ki jab Īzabil Rab ke nabiyōñ ko qatl kar rahī thī to main ne kyā kiya? Main do ghāroñ meñ pachās pachās nabiyōñ ko chhupā kar unheñ khāne-pīne kī chīzeñ pahuñchātā rahā. ¹⁴Aur ab āp chāhte haiñ ki main Aḳhiyab ke pās jā kar use ittalā dūñ ki Iliyās yahān ā gayā hai? Wuh mujhe zarūr mār ḍālegā.”

¹⁵Iliyās ne kahā, “Rabbul-afwāj kī hayāt kī qasam jis kī kḥidmat main kartā hūñ, āj main apne āp ko zarūr bādshāh ko pesh karūnga.”

¹⁶Tab Abadiyāh chalā gayā aur bādshāh ko Iliyās kī khabar pahuñchāī. Yih sun kar Aḳhiyab Iliyās se milne ke lie āyā.

Kyā Bāl Haqīqī Mābūd Hai yā Rab?

¹⁷Iliyās ko deḳhte hī Aḳhiyab bolā, “Ai Isrāīl ko musibat meñ ḍālne wāle, kyā āp wāpas ā gae haiñ?” ¹⁸Iliyās ne etarāz kiya, “Main to Isrāīl ke lie musibat kā bāis nahīn banā balki āp aur āp ke bāp kā gharānā. Āp Rab ke ahkām chhoṛ kar Bāl ke butoñ ke pichhe lag gae haiñ. ¹⁹Ab main āp ko chailēñj detā hūñ, tamām Isrāīl ko bulā kar Karmil Pahār par jamā karen. Sāth sāth Bāl Dewatā ke 450 nabiyōñ ko aur Īzabil kī mez par sharīk hone wāle Yasīrat Dewī ke 400 nabiyōñ ko bhī bulāen.”

²⁰Aḳhiyab mān gayā. Us ne tamām Isrāīliyoñ aur nabiyōñ ko bulāyā. Jab wuh Karmil Pahār par jamā ho gae ²¹to Iliyās un ke sāmne jā kharā huā aur kahā, “Āp kab tak kabhī is taraf, kabhī us taraf langarāte raheñge?^a Agar Rab Kḥudā hai to sirf usī kī pairawī

^aDekhie āyat 26.

kareñ, lekin agar Bāl wāhid Ḳhudā hai to usī ke pīchhe lag jāeñ.”

Log ḵāmosh rahe. ²²Iliyās ne bāt jāri rakhī, “Rab ke nabiyōñ meñ se sirf main hī bāqī rah gayā hūñ. Dūsri taraf Bāl Dewatā ke yih 450 nabī ḵaṛe haiñ. ²³Ab do bail le āeñ. Bāl ke nabī ek ko pasand kareñ aur phir use ṭukṛe ṭukṛe karke apnī qurbāngāh kī lakaṛiyōñ par rakh deñ. Lekin wuh lakaṛiyōñ ko āg na lagāeñ. Main dūse bail ko taiyār karke apnī qurbāngāh kī lakaṛiyōñ par rakh dūngā. Lekin main bhī unheñ āg nahīñ lagāūngā. ²⁴Phir āp apne dewatā kā nām pukāreñ jabki main Rab kā nām pukārūngā. Jo mābūd qurbānī ko jalā kar jāwāb degā wuhī Ḳhudā hai.” Tamām log bole, “Āp ṭhīk kahte haiñ.”

²⁵Phir Iliyās ne Bāl ke nabiyōñ se kahā, “Shurū kareñ, kyonki āp bahut haiñ. Ek bail ko chun kar use taiyār kareñ. Lekin use āg mat lagānā balki apne dewatā kā nām pukāreñ tāki wuh āg bhej de.” ²⁶Unhoñ ne bailoñ meñ se ek ko chun kar use taiyār kiya, phir Bāl kā nām pukārne lage. Subah se le kar

dopahar tak wuh musalsal chīḵhte-chillāte rahe, “Ai Bāl, hamārī sun!” Sāth sāth wuh us qurbāngāh ke irdgird nāchte rahe^a jo unhoñ ne banāi thī. Lekin na koī āwāz sunāi dī, na kisī ne jāwāb diya.

²⁷Dopahar ke waqt Iliyās un kā mazāq uṛāne lagā, “Zyādā ūñchī āwāz se boleñ! Shāyad wuh sochoñ meñ ḡharq ho yā apnī hājat rafā karne ke lie ek taraf gayā ho. Yih bhī ho saktā hai ki wuh kahīñ safr kar rahā ho. Yā shāyad wuh gahrī nīnd so gayā ho aur use jagāne kī zarūrat hai.”

²⁸Tab wuh mazīd ūñchī āwāz se chīḵhne-chillāne lage. Māmūl ke mutābiq wuh chhuriyōñ aur nezoñ se apne āp ko zaḵmī karne lage, yahāñ tak ki ḵhūn bahne lagā. ²⁹Dopahar guzar gai, aur wuh shām ke us waqt tak wajd meñ rahe jab ḡhallā kī nazar pesh kī jāti hai. Lekin koī āwāz na sunāi dī. Na kisī ne jāwāb diya, na un ke tamāshe par tawajjuh dī.

³⁰Phir Iliyās Isrāīliyōñ se muḵhātīb huā, “Āeñ, sab yahāñ mere pās āeñ!” Sab qarīb āe.

^aLafzī tarjumā: langaṛāte hue nāchte rahe. Ḡhālīban Bāl kī tāzīm meñ ek ḵhās qism kā

raqs. Lihāzā āyat 21 meñ Iliyās kā sawāl, “Āp kab tak . . . langaṛāte raheñge?”

Wahān Rab kī ek qurbāngāh thī jo girāī gāī thī. Ab Iliyās ne wuh dubārā kharī kī. ³¹Us ne Yāqūb se nikle har qabīle ke lie ek ek patthar chun liyā. (Bād meñ Rab ne Yāqūb kā nām Isrāīl rakhā thā.) ³²In bārah pattharon ko le kar Iliyās ne Rab ke nām kī tāzīm meñ qurbāngāh banāī. Is ke irdgird us ne itnā chauṛā gaṛhā khodā ki us meñ taqriban 15 liṭar pānī samā saktā thā. ³³Phir us ne qurbāngāh par lakaṛiyon kā dher lagāyā aur bail ko ṭukṛe ṭukṛe karke lakaṛiyon par rakh diyā. Is ke bād us ne hukm diyā, “Chār ghaṛe pānī se bhar kar qurbānī aur lakaṛiyon par unḍel deñ!” ³⁴Jab unhoñ ne aisā kiya to us ne dubārā aisā karne kā hukm diyā, phir tīsri bār. ³⁵Āḥhirkār itnā pānī thā ki us ne chāron taraf qurbāngāh se ṭapak kar gaṛhe ko bhar diyā.

³⁶Shām ke waqt jab ḡhallā kī nazar pesh kī jāī hai Iliyās ne qurbāngāh ke pās jā kar buland āwāz se duā kī, “Ai Rab, ai Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Ḳhudā, āj logon par zāhir kar ki Isrāīl meñ tū hī Ḳhudā hai aur ki main terā ḡhādim hūñ. Sābit kar ki main ne yih sab kuchh tere hukm ke mutābiq kiya hai. ³⁷Ai Rab, merī duā sun! Merī

sun tāki yih log jān leñ ki tū, ai Rab, Ḳhudā hai aur ki tū hī un ke dilon ko dubārā apnī taraf māyl kar rahā hai.”

³⁸Achānak āsmān se Rab kī āg nāzil huī. Āg ne na sirf qurbānī aur lakaṛī ko bhasm kar diyā balki qurbāngāh ke pattharon aur us ke nīche kī miṭṭī ko bhī. Gaṛhe meñ pānī bhī ek dam sūkh gayā.

³⁹Yih dekh kar Isrāīlī aundhe muñh gir kar pukārne lage, “Rab hī Ḳhudā hai! Rab hī Ḳhudā hai!” ⁴⁰Phir Iliyās ne unheñ hukm diyā, “Bāl ke nabiyon ko pakaṛ leñ. Ek bhī bachne na pāe!” Logon ne unheñ pakaṛ liyā to Iliyās unheñ nīche Wādi-e-Qaison meñ le gayā aur wahān sab ko maut ke ḡhāt utār diyā.

Bārish Hotī Hai

⁴¹Phir Iliyās ne Aḡhiyab se kahā, “Ab jā kar kuchh khāeñ aur pieñ, kyonki muslādhār bārish kā shor sunāi de rahā hai.” ⁴²Chunāñche Aḡhiyab khāne-pīne ke lie chalā gayā jabki Iliyās Karmil Pahār kī choṭī par chaṛh gayā. Wahān us ne jhuk kar apne sar ko donoñ ḡhuṭnon ke bīch meñ chhupā liyā.

⁴³Apne naukar ko us ne hukm diyā,
“Jāo, samundar kī taraf dekho.”

Naukar gayā aur samundar kī taraf dekhā, phir wāpas ā kar Iliyās ko ittalā dī, “Kuchh bhī nazar nahīn ātā.” Lekin Iliyās ne use dubārā dekhne ke lie bhej diyā. Is dafā bhī kuchh mālūm na ho sakā. Sāt bār Iliyās ne naukar ko dekhne ke lie bhejā. ⁴⁴Āḡhirkār jab naukar sātwin dafā gayā to us ne wāpas ā kar ittalā dī, “Ek chhoṭā-sā bādal samundar mein se nikal kar ūpar chah rahā hai. Wuh ādmī ke hāth ke barābar hai.”

Tab Iliyās ne hukm diyā, “Jāo, Aḡhiyab ko ittalā do, ‘Ghoṛōn ko fauran rath mein jot kar ghar chale jāēn, warnā bārish āp ko rok legī.’”

⁴⁵Naukar ittalā dene chalā gayā to jald hī āndhī āī, āsmān par kāle kāle bādal chhā gae aur mūsłādhār bārish barasne lagī. Aḡhiyab jaldī se rath par sawār ho kar Yazrael ke lie rawānā ho gayā. ⁴⁶Us waqt Rab ne Iliyās ko ḡhās tāqat dī. Safr ke lie kamarbastā ho kar wuh Aḡhiyab ke rath ke āge āge dauṛ kar us se pahle Yazrael pahuñch gayā.

Iliyās Bhāg Jātā Hai

19 Aḡhiyab ne Īzabil ko sab kuchh sunāyā jo Iliyās ne kahā thā, yih bhī ki us ne Bāl ke nabiyoñ ko kis tarah talwār se mār diyā thā. ²Tab Īzabil ne qāsid ko Iliyās ke pās bhej kar use ittalā dī, “Dewatā mujhe saḡht sazā deñ agar main kal is waqt tak āp ko un nabiyoñ kī-sī sazā na dūñ.”

³Iliyās saḡht ḡar gayā aur apnī jān bachāne ke lie bhāg gayā. Chalte chalte wuh Yahūdāh ke shahr Bair-sabā tak pahuñch gayā. Wahāñ wuh apne naukar ko chhoṛ kar ⁴āge registān mein jā niklā. Ek din ke safr ke bād wuh sīnk kī jhārī ke pās pahuñch gayā aur us ke sāye mein baiṭh kar duā karne lagā, “Ai Rab, mujhe marne de. Bas ab kāfī hai. Merī jān le le, kyonki main apne bāpdādā se behtar nahīn hūñ.” ⁵Phir wuh jhārī ke sāye mein leṭ kar so gayā.

Achānak ek farishte ne use chhū kar kahā, “Uṭh, khānā khā le!” ⁶Jab us ne apnī āñkheñ kholīñ to dekhā ki sirhāne ke qarīb koeloñ par banāī gāī roṭī aur pānī kī surāhī paṛī hai. Us ne roṭī khāī, pānī piyā aur dubārā so gayā. ⁷Lekin Rab

kā farishtā ek bār phir āyā aur use hāth lagā kar kahā, “Uṭh, khānā khā le, warnā āge kā lambā safr tere bas kī bāt nahīn hogī.”

⁸Tab Iliyās ne uṭh kar dubārā khānā khāyā aur pānī piyā. Is kḥurāk ne use itnī taqwiyaat dī ki wuh chālīs dīn aur chālīs rāt safr karte karte Allāh ke pahār Horib yānī Sīnā tak pahuñch gayā. ⁹Wahān wuh rāt guzārne ke lie ek ghār meñ chalā gayā.

Rab Iliyās kī Hauslā- afzāi Kartā Hai

Ghār meñ Rab us se hamkalām huā. Us ne pūchhā, “Iliyās, tū yahān kyā kar rahā hai?” ¹⁰Iliyās ne jawāb diyā, “Main ne Rab, āsmānī lashkaron ke Kḥudā kī kḥidmat karne kī sirtoṛ koshish kī hai, kyonki Isrāīliyon ne tere ahd ko tark kar diyā hai. Unhon ne terī qurbāngāhon ko girā kar tere nabiyon ko talwār se qatl kar diyā hai. Main akelā hī bachā hūn, aur wuh mujhe bhī mār dālne ke darpai haiñ.”

¹¹Jawāb meñ Rab ne farmāyā, “Ghār se nikal kar pahār par Rab ke sāmne khaṛā ho jā!” Phir Rab

wahān se guzarā. Us ke āge āge baṛī aur zabardast āndhī āī jis ne pahāron ko chīr kar chaṭṭānon ko ṭukre ṭukre kar diyā. Lekin Rab āndhī meñ nahīn thā. ¹²Is ke bād zalzalā āyā, lekin Rab zalzale meñ nahīn thā. ¹³Zalzale ke bād bhaṛaktī huī āg wahān se guzarī, lekin Rab āg meñ bhī nahīn thā. Phir narm hawā kī dhīmī dhīmī āwāz sunāī dī. Yih āwāz sun kar Iliyās ne apne chehre ko chādar se dhāñp liyā aur nikal kar ghār ke muñh par khaṛā ho gayā. Ek āwāz us se muḥhātib huī, “Iliyās, tū yahān kyā kar rahā hai?” ¹⁴Iliyās ne jawāb diyā, “Main ne Rab, āsmānī lashkaron ke Kḥudā kī kḥidmat karne kī sirtoṛ koshish kī hai, kyonki Isrāīliyon ne tere ahd ko tark kar diyā hai. Unhon ne terī qurbāngāhon ko girā kar tere nabiyon ko talwār se qatl kar diyā hai. Main akelā hī bachā hūn, aur wuh mujhe bhī mār dālne ke darpai haiñ.”

¹⁵Rab ne jawāb meñ kahā, “Registān meñ us rāste se ho kar wāpas jā jis ne tujhe yahān pahuñchāyā hai. Phir Damishq chalā jā. Wahān Hazāel ko tel se masah karke Shām kā bādshāh

qarār de. ¹⁶Isī tarah Yāhū bin Nimsī ko masah karke Isrāīl kā bādshāh qarār de aur Abīl-mahūlā ke rahne wāle Ilīshā bin Sāfat ko masah karke apnā jānashīn muqarrar kar. ¹⁷Jo Hazāel kī talwār se bach jāegā use Yāhū mār degā, aur jo Yāhū kī talwār se bach jāegā use Ilīshā mār degā. ¹⁸Lekin main ne apne lie Isrāīl meñ 7,000 afrād ko bachā liyā hai, un tamām logoñ ko jo ab tak na Bāl Dewatā ke sāmne jhuke, na us ke but ko bosā diyā hai.”

Iliyās Ilīshā ko Apnā Jānashīn Muqarrar Kartā Hai

¹⁹Iliyās wahāñ se chalā gayā. Isrāīl meñ wāpas ā kar use Ilīshā bin Sāfat milā jo bailoñ kī bārah joṛiyon kī madad se hal chalā rahā thā. Kḥud wuh bārhwīñ joṛī ke sāth chal rahā thā. Iliyās ne us ke pās ā kar apnī chādar us ke kandhoñ par ḍāl dī aur ruke baḡhair āge nikal gayā.

²⁰Ilīshā fauran apne bailoñ ko chhoṛ kar Iliyās ke pīchhe bhāgā. Us ne kahā, “Pahle mujhe apne māl-bāp ko bosā de kar kḥairbād kahne dījie. Phir main āp ke pīchhe ho lūngā.” Iliyās ne jawāb diyā, “Chaleñ, wāpas jāeñ. Lekin wuh

kuchh yād rahe jo main ne āp ke sāth kiya hai.” ²¹Tab Ilīshā wāpas chalā gayā. Bailoñ kī ek joṛī ko le kar us ne donoñ ko zabah kiya. Hal chalāne kā sāmān us ne gosht pakāne ke lie jalā diyā. Jab gosht taiyār thā to us ne use logoñ meñ taqsim karke unheñ khilā diyā. Is ke bād Ilīshā Iliyās ke pīchhe ho kar us kī kḥidmat karne lagā.

Shām kī Fauj Sāmariya kā Muhāsarā Kartī Hai

20 Ek din Shām ke bādshāh Bin-hadad ne apnī pūrī fauj ko jamā kiya. ³²ittahādī bādshāh bhī apne rathoñ aur ghoṛoñ ko le kar āe. Is baṛī fauj ke sāth Bin-hadad ne Sāmariya kā muhāsarā karke Isrāīl se jang kā elān kiya. ²Us ne apne qāsidoñ ko shahr meñ bhej kar Isrāīl ke bādshāh Akhiyab ko ittalā dī, ³“Ab se āp kā sonā, chāñdī, kḥawātīn aur beṭe mere hī haiñ.” ⁴Isrāīl ke bādshāh ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, āp kī marzī. Main aur jo kuchh merā hai āp kī milkiyat hai.”

⁵Thoṛī der ke bād qāsīd Bin-hadad kī nāī kḥabar le kar āe,

“Main ne āp se sone, chāndī, khawātīn aur beṭoñ kā taqāzā kiyā hai. ‘Ab ghaur karen! Kal is waqt main apne mulāzimoñ ko āp ke pās bhej dūngā, aur wuh āp ke mahal aur āp ke afsaroñ ke gharoñ kī talāshī leñge. Jo kuchh bhī āp ko pyārā hai use wuh le jāeñge.”

⁷Tab Aḳhiyab Bādshāh ne mulk ke tamām buzurgoñ ko bulā kar un se bāt kī, “Dekheñ yih ādmī kitnā burā irādā rakhtā hai. Jab us ne merī khawātīn, beṭoñ, sone aur chāndī kā taqāzā kiyā to main ne inkār na kiyā.” ⁸Buzurgoñ aur bāqī logoñ ne mil kar mashwarā diyā, “Us kī na suneñ, aur jo kuchh wuh māngtā hai us par rāzī na ho jāeñ.” ⁹Chunāñche bādshāh ne qāsidoñ se kahā, “Mere āqā bādshāh ko jawāb denā, jo kuchh āp ne pahlī martabā māng liyā wuh main āp ko dene ke lie taiyār hūñ, lekin yih ākhiri taqāzā main pūrā nahīn kar saktā.”

Jab qāsidoñ ne Bin-hadad ko yih khabar pahuñchāi ¹⁰to us ne Aḳhiyab ko fauran khabar bhej di, “Dewatā mujhe sakht sazā deñ agar main Sāmariya ko nest-o-nābūd na kar dūñ. Itnā bhī nahīn rahegā ki merā har faujī muṭṭhī-bhar khāk apne sāth wāpas le jā sake!” ¹¹Isrāīl

ke bādshāh ne qāsidoñ ko jawāb diyā, “Use batā denā ki jo abhi jang kī taiyāriyāñ kar rahā hai wuh fatah ke nāre na lagāe.”

¹²Jab Bin-hadad ko yih ittālā mili to wuh lashkargāh meñ apne ittahādī bādshāhoñ ke sāth mai pī rahā thā. Us ne apne afsaroñ ko hukm diyā, “Hamlā karne ke lie taiyāriyāñ kar!” Chunāñche wuh shahr par hamlā karne kī taiyāriyāñ karne lage.

Shām kī Fauj se Pahlī Jang

¹³Is daurān ek nabī Aḳhiyab Bādshāh ke pās āyā aur kahā, “Rab farmātā hai, ‘Kyā tujhe dushman kī yih baṛī fauj nazar ā rahī hai? To bhī main ise āj hī tere hawāle kar dūngā. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūñ.”

¹⁴Aḳhiyab ne sawāl kiyā, “Rab yih kis ke wasīle se karegā?” Nabī ne jawāb diyā, “Rab farmātā hai ki ziloñ par muqarrar afsaroñ ke jawān yih fatah pāeñge.” Bādshāh ne mazīd pūchhā, “Larāī meñ kaun pahlā qadam uṭhāe?” Nabī ne kahā, “Tū hī.”

¹⁵Chunāñche Aḳhiyab ne ziloñ par muqarrar afsaroñ ke jawānoñ

ko bulāyā. 232 afrād the. Phir us ne bāqī Isrāīliyon ko jamā kiyā. 7,000 afrād the. ¹⁶⁻¹⁷Dopahar ko wuh laṛne ke lie nikle. Zilon par muqarrar afsaron ke jawān sab se āge the. Bin-hadad aur 32 ittahādī bādshāh lashkargāh meñ baiṭhe nashe meñ dhut mai pī rahe the ki achānak shahr kā jāyā lene ke lie Bin-hadad ke bheje gae sipāhī andar āe aur kahne lage, “Sāmariya se ādmī nikal rahe haiñ.” ¹⁸Bin-hadad ne hukm diyā, “Har sūrat meñ unheñ zindā pakaṛeñ, kḥāh wuh amnpasand irādā rakhte hoñ yā na.”

¹⁹Lekin unheñ yih karne kā mauqā na milā, kyonki Isrāīl ke zilon par muqarrar afsaron aur bāqī faujiyon ne shahr se nikal kar ²⁰fauran un par hamlā kar diyā. Aur jis bhī dushman kā muqābalā huā use mārā gayā. Tab Shām kī pūrī fauj bhāg gai. Isrāīliyon ne un kā tāqqub kiya, lekin Shām kā bādshāh Bin-hadad ghoṛe par sawār ho kar chand ek ghurṣawāron ke sāth bach niklā. ²¹Us waqt Isrāīl kā bādshāh jang ke lie niklā aur ghoṛon aur rathon ko tabāh karke Arāmiyon ko zabardast shikast di.

Shām kī Fauj se Dūsri Jang

²²Bād meñ mazkūrā nabī dubārā Isrāīl ke bādshāh ke pās āyā. Wuh bolā, “Ab mazbūt ho kar baṛe dhyān se socheñ ki āne wāle dinoñ meñ kyā kyā taiyāriyāñ karnī chāhieñ, kyonki agle bahār ke mausam meñ Shām kā bādshāh dubārā āp par hamlā karegā.”

²³Shām ke bādshāh ko bhī mashwarā diyā gayā. Us ke baṛe afsaron ne khayāl pesh kiya, “Isrāīliyon ke dewatā pahāṛī dewatā haiñ, is lie wuh ham par ghālib ā gae haiñ. Lekin agar ham maidānī ilāqe meñ un se laṛeñ to har sūrat meñ jiteñge. ²⁴Lekin hamārā ek aur mashwarā bhī hai. 32 bādshāhoñ ko haṭā kar un kī jagah apne afsaron ko muqarrar kareñ. ²⁵Phir ek naī fauj taiyār kareñ jo tabāhshudā purānī fauj jaisī tāqatwar ho. Us ke utne hī rath aur ghoṛe hoñ jitne pahle the. Phir jab ham maidānī ilāqe meñ un se laṛeñge to un par zarūr ghālib āeñge.”

Bādshāh un kī bāt mān kar taiyāriyāñ karne lagā. ²⁶Jab bahār kā mausam āyā to wuh Shām ke faujiyon ko jamā karke Isrāīl

se larne ke lie Afīq Shahr gayā.

²⁷Isrāīlī fauj bhī larne ke lie jamā huī. Khāne-pīne kī ashyā kā band-o-bast kiyā gayā, aur wuh dushman se larne ke lie nikle. Jab wahān pahuñche to unhoñ ne apne khaimon ko do jaghon par lagāyā. Yih do guroh Shām kī wasī fauj ke muqābale mein bakriyon ke do chhote rewaron jaise lag rahe the, kyonki purā maidān Shām ke faujiyon se bharā thā.

²⁸Phir mard-e-Khudā ne Akhiyab ke pās ā kar kahā, “Rab farmātā hai, ‘Shām ke log khayāl karte hain ki Rab pahārī dewatā hai is lie maidānī ilāqe mein nākām rahegā. Chunāñche main un kī zabardast fauj ko tere hawāle kar dūngā. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūñ.”

²⁹Sāt din tak donoñ faujeñ ek dūse ke muqābil saf-ārā rahīñ. Sātweñ din larāī kā āghāz huā. Isrāīlī is martabā bhī Shām kī fauj par ghālib āe. Us din unhoñ ne un ke ek lākh piyādā faujiyon ko mār diyā. ³⁰Bāqī farār ho kar Afīq Shahr mein ghus gae. Taqriban 27,000 ādmī the. Lekin achānak shahr kī fasīl un par gir gaī, to wuh bhī halāk ho gae.

Akhiyab Shām ke Bādshāh

par Rahm Kartā Hai

Bin-hadad Bādshāh bhī Afīq mein farār huā thā. Ab wuh kabhī is kamre mein, kabhī us mein khisak kar chhupne kī koshish kar rahā thā. ³¹Phir us ke afsaron ne use mashwarā diyā, “Sunā hai ki Isrāīl ke bādshāh narmdil hote hain. Kyon na ham tāt orh kar aur apnī gardanon mein rasse dāl kar Isrāīl ke bādshāh ke pās jāen? Shāyad wuh āp ko zindā chhoṛ de.”

³²Chunāñche Bin-hadad ke afsar tāt orh kar aur apnī gardanon mein rasse dāl kar Isrāīl ke bādshāh ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Āp kā khādim Bin-hadad guzārish kartā hai ki mujhe zindā chhoṛ deñ.” Akhiyab ne sawāl kiyā, “Kyā wuh ab tak zindā hai? Wuh to merā bhāī hai!” ³³Jab Bin-hadad ke afsaron ne jān liyā ki Akhiyab kā rujhān kis taraf hai to unhoñ ne jaldī se is kī tasdīq kī, “Jī, Bin-hadad āp kā bhāī hai!” Akhiyab ne hukm diyā, “Jā kar use bulā laen.”

Tab Bin-hadad nikal āyā, aur Akhiyab ne use apne rath par sawār hone kī dāwat dī. ³⁴Bin-hadad ne Akhiyab se kahā, “Main āp ko wuh

tamām shahr wāpas kar detā hūn jo mere bāp ne āp ke bāp se chhīn lie the. Āp hamāre dārul-hukūmat Damishq meñ tijāratī marākiz bhī qāym kar sakte haiñ, jis tarah mere bāp ne pahle Sāmariya meñ kiya thā.” Aḳhiyab bolā, “Ṭhīk hai. Is ke badle meñ maiñ āp ko rihā kar dūngā.” Unhoñ ne muāhadā kiya, phir Aḳhiyab ne Shām ke bādshāh ko rihā kar diya.

Nabī Aḳhiyab ko Malāmat

Kartā Hai

³⁵Us waqt Rab ne nabiyōñ meñ se ek ko hidāyat kī, “Jā kar apne sāthī ko kah de ki wuh tujhe māre.” Nabī ne aisā kiya, lekin sāthī ne inkār kiya. ³⁶Phir nabī bolā, “Chūñki āp ne Rab kī nahīñ sunī, is lie jyoñ hī āp mujh se chale jāenge sherbabar āp ko phār dālegā.” Aur aisā hī huā. Jab sāthī wahāñ se niklā to sherbabar ne us par hamlā karke use phār dālā.

³⁷Nabī kī mulāqāt kisī aur se hui to us ne us se bhī kahā, “Mehrbānī karke mujhe māreñ!” Us ādmī ne nabī ko mār mār kar zaḥmī kar diya. ³⁸Tab nabī ne apnī āñkhoñ par paṭṭī bāndhī tāki use pahchānā

na jāe, phir rāste ke kināre par Aḳhiyab Bādshāh ke intazār meñ kharā ho gayā.

³⁹Jab bādshāh wahāñ se guzarā to nabī chillā kar us se muḳhātib huā, “Janāb, maiñ maidān-e-jang meñ laṛ rahā thā ki achānak kisī ādmī ne mere pās ā kar apne qaidī ko mere hawāle kar diya. Us ne kahā, ‘Is kī nigarānī karnā. Agar yih kisī bhī wajah se bhāg jāe to āp ko us kī jān ke ewaz apnī jān denī paṛegī yā āp ko ek man chāñdī adā karnī paṛegī.’

⁴⁰Lekin maiñ idhar-udhar masrūf rahā, aur itne meñ qaidī ghāyb ho gayā.” Aḳhiyab Bādshāh ne jawāb diya, “Āp ne ḳhud apne bāre meñ faisla diya hai. Ab āp ko is kā natijā bhugatnā paṛegā.”

⁴¹Phir nabī ne jaldī se paṭṭī ko apnī āñkhoñ par se utār diya, aur bādshāh ne pahchān liya ki yih nabiyōñ meñ se ek hai. ⁴²Nabī ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Maiñ ne muqarrar kiya thā ki Bin-hadad ko mere lie maḳhsūs karke halāk karnā hai, lekin tū ne use rihā kar diya hai. Ab us kī jagah tū hī maregā, aur us kī qaum kī jagah terī qaum ko nuqsān pahuñchegā.’”

⁴³Isrāīl kā bādshāh baṛe ghusse aur badmizājī ke ālam meñ

Sāmariya meñ apne mahal meñ chalā gayā.

Īzabil ke Hāthoñ Nabot kā Qatl

21 Is ke bād ek aur qābil-e-zikr bāt huī. Yazrael meñ Sāmariya ke bādshāh Aḳhiyab kā ek mahal thā. Mahal kī zamīn ke sāth sāth angūr kā bāgh thā. Mālik kā nām Nabot thā. ²Ek din Aḳhiyab ne Nabot se bāt kī, “Angūr kā āp kā bāgh mere mahal ke qarīb hī hai. Use mujhe de deñ, kyonki main us meñ sabziyāñ lagānā chāhtā hūñ. Muāwaze meñ main āp ko us se achchhā angūr kā bāgh de dūngā. Lekin agar āp paise ko tarjīh deñ to āp ko us kī pūrī raqam adā kar dūngā.”

³Lekin Nabot ne jawāb diyā, “Allāh na kare ki main āp ko wuh maurūsī zamīn dūñ jo mere bāpdādā ne mere sapurd kī hai!”

⁴Aḳhiyab bare ghusse meñ apne ghar wāpas chalā gayā. Wuh bezār thā ki Nabot apne bāpdādā kī maurūsī zamīn bechnā nahīn chāhtā. Wuh palang par leṭ gayā aur apnā muñh dīwār kī taraf karke khānā khāne se inkār kiyā. ⁵Us kī bīwī Īzabil us ke pās āī aur

pūchhne lagī, “Kyā bāt hai? Āp kyon itne bezār haiñ ki khānā bhī nahīn khānā chāhte?” ⁶Aḳhiyab ne jawāb diyā, “Yazrael kā rahne wālā Nabot mujhe angūr kā bāgh nahīn denā chāhtā. Go main use paise denā chāhtā thā balki use is kī jagah koī aur bāgh dene ke lie taiyār thā to bhī wuh bazid rahā.”

⁷Īzabil bolī, “Kyā āp Isrāīl ke bādshāh haiñ ki nahīn? Ab uṭheñ! Khāeñ, pieñ aur apnā dil bahlāeñ. Main hī āp ko Nabot Yazraelī kā angūr kā bāgh dilā dūngī.” ⁸Us ne Aḳhiyab ke nām se ḳhutūt likh kar un par bādshāh kī muhr lagāī aur unheñ Nabot ke shahr ke buzurgoñ aur shurafā ko bhej diyā. ⁹Ḳhaton meñ zail kī ḳhabar likhī thī,

“Shahr meñ elān kareñ ki ek din kā rozā rakhā jāe. Jab log us din jamā ho jāenge to Nabot ko logoñ ke sāmne izzat kī kursī par biṭhā deñ. ¹⁰Lekin us ke muqābil do badmāshoñ ko biṭhā denā. Ijtimā ke daurān yih ādmī sab ke sāmne Nabot par ilzām lagāeñ, ‘Is shaḳhs ne Allāh aur bādshāh par lānat bhejī hai! Ham is ke gawāh haiñ.’ Phir use shahr se bāhar le jā kar sangsār kareñ.”

¹¹Yazrael ke buzurgoñ aur shurafā ne aisā hī kiya. ¹²Unhoñ ne roze ke din kā elān kiya. Jab log muqarrarā din jamā hue to Nabot ko logoñ ke sāmne izzat kī kursi par biṭhā diya gayā. ¹³Phir do badmāsh āe aur us ke muqābil baiṭh gae. Ijtimā ke daurān yih ādmī sab ke sāmne Nabot par ilzām lagāne lage, “Is shaḥs ne Allāh aur bādshāh par lānat bhejī hai! Ham is ke gawāh haiñ.” Tab Nabot ko shahr se bāhar le jā kar sangsār kar diya gayā. ¹⁴Phir shahr ke buzurgoñ ne Īzabil ko ittalā di, “Nabot mar gaya hai, use sangsār kiya gayā hai.”

¹⁵Yih ḵhabar milte hī Īzabil ne Aḵhiyab se bāt kī, “Jāeñ, Nabot Yazraeli ke us bāḡh par qabzā karen jo wuh āp ko bechne se inkār kar rahā thā. Ab wuh ādmī zindā nahīn rahā balki mar gaya hai.”

¹⁶Yih sun kar Aḵhiyab fauran Nabot ke angūr ke bāḡh par qabzā karne ke lie rawānā huā.

Iliyās Aḵhiyab ko Sazā Sunātā Hai

¹⁷Tab Rab Iliyās Tishbī se hamkalām huā, ¹⁸“Isrāil ke bādshāh Aḵhiyab se jo Sāmariya meñ rahtā hai milne jā. Is waqt

wuh Nabot ke angūr ke bāḡh meñ hai, kyonki wuh us par qabzā karne ke lie wahāñ pahuñchā hai. ¹⁹Use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki tū ne ek ādmī ko bilāwajah qatl karke us kī milkiyat par qabzā kar liya hai. Rab farmātā hai ki jahāñ kutton ne Nabot kā ḵhūn chātā hai wahāñ wuh terā ḵhūn bhī chāṭenge.”

²⁰Jab Iliyās Aḵhiyab ke pās pahuñchā to bādshāh bolā, “Mere dushman, kyā āp ne mujhe ḡhūṇḡ nikālā hai?” Iliyās ne jawāb diya, “Jī, main ne āp ko ḡhūṇḡ nikālā hai, kyonki āp ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiya hai jo Rab ko nāpasand hai. ²¹Ab sunen Rab kā farmān, ‘Main tujhe yon musibat meñ ḡāl dūṅgā ki terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Main Isrāil meñ se tere ḡhāndān ke har mard ko miṭā dūṅgā, ḡhāh wuh bāligh ho yā bachchā. ²²Tū ne mujhe barā taish dilāyā aur Isrāil ko gunāh karne par uksāyā hai. Is lie merā tere gharāne ke sāth wuhī sulūk hogā jo main ne Yarubiyām bin Nabāt aur Bāshā bin Aḵhiyāh ke sāth kiya hai.’ ²³Īzabil par bhī Rab kī sazā āegī. Rab farmātā hai, ‘Kutte Yazrael kī fasīl ke pās Īzabil ko khā jāenge. ²⁴Aḵhiyab

ke kḥāndān meñ se jo shahr meñ mareñge unheñ kutte khā jāeñge, aur jo khule maidān meñ mareñge unheñ parinde chaṭ kar jāeñge.”

²⁵Aur yih haqīqat hai ki Aḳhiyab jaisā kḥarāb shaḳhs koī nahīn thā. Kyoñki Īzabil ke uksāne par us ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā. ²⁶Sab se ghinaunī bāt yih thī ki wuh butoñ ke pīchhe lagā rahā, bilkul un Amoriyoñ kī tarah jinheñ Rab ne Isrāīl se nikāl diyā thā.

²⁷Jab Aḳhiyab ne Iliyās kī yih bāteñ sunīn to us ne apne kapṛe phāṛ kar ṭāṭ oṛh liyā. Rozā rakh kar wuh ḡhamgīn hālat meñ phirtā rahā. Ṭāṭ us ne sote waqt bhī na utārā. ²⁸Tab Rab dubārā Iliyās Tishbī se hamkalām huā, ²⁹“Kyā tū ne ḡhaur kiyā hai ki Aḳhiyab ne apne āp ko mere sāmne kitnā past kar diyā hai? Chūñki us ne apnī ājizī kā izhār kiyā hai is lie main us ke jīte-jī us ke kḥāndān ko mazkūrā musibat meñ nahīn ḡālūngā balki us waqt jab us kā beṭā taḳht par baiṭhegā.”

Jhūṭe Nabiyōñ aur Mikāyāh kā Muqābalā

22 Tīn sāl tak Shām aur Isrāīl ke darmiyān sulah rahī. ²Tisre sāl Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab se milne gayā. ³Us waqt Isrāīl ke bādshāh ne apne afsarōñ se bāt kī, “Dekheñ, Rāmāt-jiliyād hamārā hī shahr hai. To phir ham kyoñ kuchh nahīn kar rahe? Hameñ use Shām ke bādshāh ke qabze se chhuṛwānā chāhie.” ⁴Us ne Yahūsafat se sawāl kiyā, “Kyā āp mere sāth Rāmāt-jiliyād jāeñge tāki us par qabzā kareñ?” Yahūsafat ne jawāb diyā, “Jī zarūr. Ham to bhāī haiñ. Merī qaum ko apnī qaum aur mere ghoṛōñ ko apne ghoṛe samjheñ! ⁵Lekin mehrbānī karke pahle Rab kī marzī mālūm kar leñ.”

⁶Isrāīl ke bādshāh ne taqribān 400 nabiyōñ ko bulā kar un se pūchhā, “Kyā main Rāmāt-jiliyād par hamlā karūñ yā is irāde se bāz rahūñ?” Nabiyōñ ne jawāb diyā, “Jī kareñ, kyoñki Rab use bādshāh ke hawāle kar degā.”

⁷Lekin Yahūsafat mutma’in na huā. Us ne pūchhā, “Kyā yahāñ Rab kā koī nabī nahīn jis se ham dariyāft

kar sakeñ?” ⁸Isrāīl kā bādshāh bolā, “Hāñ, ek to hai jis ke zariye ham Rab kī marzī mālūm kar sakte haiñ. Lekin main us se nafrat kartā hūñ, kyonki wuh mere bāre meñ kabhī bhī achchhī peshgoī nahīñ kartā. Wuh hameshā burī peshgoiyāñ sunātā hai. Us kā nām Mikāyāh bin Imlā hai.” Yahūsafat ne etarāz kiya, “Bādshāh aisi bāt na kahe!” ⁹Tab Isrāīl ke bādshāh ne kisī mulāzim ko bulā kar hukm diya, “Mikāyāh bin Imlā ko fauran hamāre pās pahuñchā denā!”

¹⁰Akhiyab aur Yahūsafat apne shāhī libās pahne hue Sāmariya ke darwāze ke qarīb apne apne taht par baithe the. Yih aisi khulī jagah thī jahāñ anāj gāhā jātā thā. Tamām 400 nabī wahāñ un ke sāmne apnī peshgoiyāñ pesh kar rahe the. ¹¹Ek nabī banām Sidqiyāh bin Kanānā ne apne lie lohe ke siñg banā kar elān kiya, “Rab farmātā hai ki in siñgon se tū Shām ke faujiyon ko mār mār kar halāk kar degā.” ¹²Dūsre nabī bhī is qism kī peshgoiyāñ kar rahe the, “Rāmāt-jiliyād par hamlā karen, kyonki āp zarūr kāmyāb ho jāeñge. Rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”

¹³Jis mulāzim ko Mikāyāh ko bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne rāste meñ use samjhāyā, “Dekheñ, bāqī tamām nabī mil kar kah rahe haiñ ki bādshāh ko kāmyābī hāsil hogī. Āp bhī aisi hī bāteñ karen, āp bhī fatah kī peshgoī karen!” ¹⁴Lekin Mikāyāh ne etarāz kiya, “Rab kī hayāt kī qasam, main bādshāh ko sirf wuhī kuchh batāūngā jo Rab mujhe farmāegā.”

¹⁵Jab Mikāyāh Akhiyab ke sāmne kharā huā to bādshāh ne pūchhā, “Mikāyāh, kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūñ?” Mikāyāh ne jawāb diya, “Us par hamlā karen, kyonki Rab shahr ko āp ke hawāle karke āp ko kāmyābī bakhshegā.” ¹⁶Bādshāh nārāz huā, “Mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā paregā ki āp qasam khā kar mujhe Rab ke nām meñ sirf wuh kuchh sunāen jo haqīqat hai.”

¹⁷Tab Mikāyāh ne jawāb meñ kahā, “Mujhe tamām Isrāīl gallābān se mahrūm bheṛ-bakriyon kī tarah pahāron par bikhrā huā nazar āyā. Phir Rab mujh se hamkalām huā, ‘In kā koī mālīk nahīñ hai. Har ek salāmātī se apne ghar wāpas chalā jāe.’”

¹⁸Isrāīl ke bādshāh ne Yahūsafat se kahā, “Lo, kyā main ne āp ko nahīn batāyā thā ki yih shakhs hameshā mere bāre mein buri peshgoiyān kartā hai?”

¹⁹Lekin Mikāyāh ne apnī bāt jāri rakhi, “Rab kā farmān sunen! Main ne Rab ko us ke takht par baithe dekhā. Āsmān kī pūrī fauj us ke dāen aur bāen hāth khārī thī.

²⁰Rab ne pūchhā, ‘Kaun Aqhiyab ko Rāmāt-jiliyād par hamlā karne par uksāegā tāki wuh wahān jā kar mar jāe?’ Ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne wuh. ²¹Āqhirkā ek rūh Rab ke sāmne khārī huī aur kahne lagī, ‘Main use uksāūngī.’ ²²Rab ne sawāl kiya, ‘Kis tarah?’ Rūh ne jawāb diyā, ‘Main nikal kar us ke tamām nabiyon par yon qābū pāūngī ki wuh jhūṭ hī boleṅge.’ Rab ne farmāyā, “Tū kāmyāb hogī. Jā aur yon hī kar!” ²³Ai bādshāh, Rab ne āp par āfat lāne kā faisla kar liyā hai, is lie us ne jhūṭī rūh ko āp ke in tamām nabiyon ke munh mein dāl diyā hai.”

²⁴Tab Sidqiyāh bin Kanānā ne āge barh kar Mikāyāh ke munh par thappaṛ mārā aur bolā, “Rab kā Rūh kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh se bāt kare?” ²⁵Mikāyāh

ne jawāb diyā, “Jis din āp kabhī is kamre mein, kabhī us mein khisak kar chhupne kī koshish karenge us din āp ko patā chalegā.”

²⁶Tab Aqhiyab Bādshāh ne hukm diyā, “Mikāyāh ko shahr par muqarrar afsar Amūn aur mere bete Yuās ke pās wāpas bhej do!” ²⁷Unhen batā denā, ‘Is ādmī ko jel mein dāl kar mere sahih-salāmat wāpas āne tak kam se kam roṭī aur pānī diyā karen.’” ²⁸Mikāyāh bolā, “Agar āp sahih-salāmat wāpas āen to matlab hogā ki Rab ne merī mārifat bāt nahīn kī.” Phir wuh sāth khare logoṅ se muḥkātib huā, “Tamām log dhyān den!”

Aqhiyab Rāmāt ke Qarīb

Mar Jātā Hai

²⁹Is ke bād Isrāīl kā bādshāh Aqhiyab aur Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat mil kar Rāmāt-jiliyād par hamlā karne ke lie rawānā hue. ³⁰Jang se pahle Aqhiyab ne Yahūsafat se kahā, “Main apnā bhes badal kar maidān-e-jang mein jāūngā. Lekin āp apnā shāhī libās na utāren.” Chunānche Isrāīl kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang mein āyā. ³¹Shām ke

bādshāh ne rathoñ par muqarrar apne 32 afsaroñ ko hukm diyā thā, “Sirf aur sirf bādshāh par hamlā karen. Kisī aur se mat laṛnā, kḥāh wuh chhoṭā ho yā baṛā.”

³²Jab laṛāi chhiṛ gaī to rathoñ ke afsar Yahūsafat par tūṭ paṛe, kyonki unhoñ ne kahā, “Yaqīnan yihī Isrāīl kā bādshāh hai!” Lekin jab Yahūsafat madad ke lie chillā uṭhā ³³to dushmanoñ ko mālūm huā ki yih Aḳhiyab Bādshāh nahīn hai, aur wuh us kā tāqqub karne se bāz āe. ³⁴Lekin kisī ne kḥās nishānā bāndhe baḡhair apnā tīr chalāyā to wuh Aḳhiyab ko aisī jagah jā lagā jahān zirābaktar kā joṛ thā. Bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “Rath ko moṛ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo! Mujhe choṭ lag gaī hai.” ³⁵Lekin chūnki us pūre dīn shadīd qism kī laṛāi jāri rahī, is lie bādshāh apne rath meñ ṭek lagā kar dushman ke muqābil khaṛā rahā. Kḥūn zaḳhm se rath ke farsh par ṭapaktā rahā, aur shām ke waqt Aḳhiyab mar gayā. ³⁶Jab sūraj ḡhurūb hone lagā to Isrāīli fauj meñ buland āwāz se elān kiyā gayā, “Har ek apne shahr aur apne ilāqe meñ wāpas chalā jāe!”

³⁷Bādshāh kī maut ke bād us kī lāsh ko Sāmariya lā kar dafnāyā gayā. ³⁸Shāhī rath ko Sāmariya ke ek tālāb ke pās lāyā gayā jahān kasbiyoñ kī nahāne kī jagah thī. Wahān use dhoyā gayā. Kutte bhī ā kar kḥūn ko chāṭne lage. Yoñ Rab kā farmān pūrā huā.

³⁹Bāqī jo kuchh Aḳhiyab kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ bādshāh kā tāmīrkardā hāthidānt kā mahal aur wuh shahr bayān kie gae haiñ jin kī qilābandī us ne kī. ⁴⁰Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Aḳhaziyāh taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūsafat

⁴¹Āsā kā beṭā Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ⁴²Us waqt us kī umr 35 sāl thī. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 25 sāl thā. Mān kā nām Azūbā bint Silhī thā. ⁴³Wuh har kām meñ apne bāp Āsā ke namūne par chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Lekin us ne bhī ūnche

maqāmoñ ke mandiron ko khatm na kiyā. Aisi jaghoñ par jānwaron ko qurbān karne aur baḵhūr jalāne kā intazām jāri rahā. ⁴⁴Yahūsafat aur Isrāil ke bādshāh ke darmiyān sulah qāym rahī.

⁴⁵Bāqī jo kuchh Yahūsafat kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us kī kāmyābiyāñ aur jangeñ sab us meñ bayān kī gaī haiñ. ⁴⁶Jo jismfarosh mard aur aurateñ Āsā ke zamāne meñ bach gae the unheñ Yahūsafat ne mulk meñ se miṭā diyā. ⁴⁷Us waqt Mulk-e-Adom kā bādshāh na thā balki Yahūdāh kā ek afsar us par hukmrānī kartā thā.

⁴⁸Yahūsafat ne baharī jahāzon kā beṛā banwāyā tāki wuh tijārat karke Ofīr se sonā lāeñ. Lekin wuh kabhī istemāl na hue balki apnī hī bandargāh Asyūn-jābar meñ tabāh ho gae. ⁴⁹Tabāh hone se pahle Isrāil ke bādshāh Aḵhaziyāh bin Aḵhiyab ne Yahūsafat se darḵhāst

kī thī ki Isrāil ke kuchh log jahāzon par sāth chaleñ. Lekin Yahūsafat ne inkār kiyā thā.

⁵⁰Jab Yahūsafat mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḵhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūrām taḵtnashīn huā.

Isrāil kā Bādshāh Aḵhaziyāh

⁵¹Aḵhiyab kā beṭā Aḵhaziyāh Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat kī hukūmat ke 17weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Wuh do sāl tak Isrāil par hukmrān rahā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā. ⁵²Jo kuchh us ne kiyā wuh Rab ko nāpasand thā, kyonki wuh apne māñ-bāp aur Yarubiyām bin Nabāt ke namūne par chaltā rahā, usī Yarubiyām ke namūne par jis ne Isrāil ko gunāh karne par uksāyā thā. ⁵³Apne bāp kī tarah Bāl Dewatā kī ḵhidmat aur pūjā karne se us ne Rab, Isrāil ke Ḳhudā ko taish dilāyā.

2 Salātīn

Aḳhaziyāh ke lie Iliyās kā Paighām

1 Aḳhiyab kī maut ke bād Moāb kā mulk bāghī ho kar Isrāīl ke tābe na rahā.

²Sāmariya ke shāhī mahal ke bālākhāne kī ek dīwār meñ janglā lagā thā. Ek din Aḳhaziyāh Bādshāh jangle ke sāth lag gayā to wuh tūṭ gayā aur bādshāh zamīn par gir kar bahut zaḳhmī huā. Us ne qāsidoñ ko Filistī shahr Aqrūn bhej kar kahā, “Jā kar Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se patā karen ki merī sehhat bahāl ho jāegī ki nahīn.” ³Tab Rab ke farishte ne Iliyās Tishbī ko hukm diyā, “Uṭh, Sāmariya ke bādshāh ke qāsidoñ se milne jā. Un se pūchh, ‘Āp dariyāft karne ke lie Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon jā rahe haiñ? Kyā Isrāīl meñ koī Ḳhudā nahīn hai?”

⁴Chunāñche Rab farmātā hai ki ai Aḳhaziyāh, jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.”

Iliyās jā kar qāsidoñ se milā. ⁵Us kā paighām sun kar qāsīd bādshāh ke pās wāpas gae. Us ne pūchhā, “Āp itnī jaldī wāpas kyon āe?” ⁶Unhoñ ne jawāb diyā, “Ek ādmī ham se milne āyā jis ne hameñ āp ke pās wāpas bhej kar āp ko yih ḳhabar pahuñchāne ko kahā, ‘Rab farmātā hai ki tū apne bāre meñ dariyāft karne ke lie apne bandoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon bhej rahā hai? Kyā Isrāīl meñ koī Ḳhudā nahīn hai? Chūñki tū ne yih kiya hai is lie jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.”

⁷Aḳhaziyāh ne pūchhā, “Yih kis qism kā ādmī thā jis ne āp se mil kar āp ko yih bāt batāi?” ⁸Unhoñ ne jawāb diyā, “Us ke lambe bāl the, aur kamr meñ chamṛe kī peṭī bandhī huī thī.” Bādshāh bol uṭhā, “Yih to Iliyās Tishbī thā!”

Āsmān se Āg

⁹Fauran us ne ek afsar ko 50 faujiyoñ samet Iliyās ke pās bhej diyā. Jab faujī Iliyās ke pās pahuñche to wuh ek pahārī kī choṭī par baiṭhā thā. Afsar bolā, “Ai mard-e-Ḳhudā, bādshāh kahte haiñ ki nīche utar āeñ!” ¹⁰Iliyās ne jawāb diyā, “Agar main mard-e-Ḳhudā huñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyoñ ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se āg nāzil huī aur afsar ko us ke logon samet bhasm kar diyā. ¹¹Bādshāh ne ek aur afsar ko Iliyās ke pās bhej diyā. Us ke sāth bhī 50 faujī the. Us ke pās pahuñch kar afsar bolā, “Ai mard-e-Ḳhudā, bādshāh kahte haiñ ki fauran utar āeñ.” ¹²Iliyās ne dubārā pukārā, “Agar main mard-e-Ḳhudā huñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyoñ ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se

Allāh kī āg nāzil huī aur afsar ko us ke 50 faujiyoñ samet bhasm kar diyā.

¹³Phir bādshāh ne tīsri bār ek afsar ko 50 faujiyoñ ke sāth Iliyās ke pās bhej diyā. Lekin yih afsar Iliyās ke pās ūpar chaṛḥ āyā aur us ke sāmne ghuṭne ṭek kar iltamās karne lagā, “Ai mard-e-Ḳhudā, merī aur apne in 50 ḳhādimoñ kī jānoñ kī qadar kareñ. ¹⁴Dekheñ, āg ne āsmān se nāzil ho kar pahle do afsaron ko un ke ādmiyoñ samet bhasm kar diyā hai. Lekin barāh-e-karm hamāre sāth aisā na kareñ. Merī jān kī qadar kareñ.”

¹⁵Tab Rab ke farishte ne Iliyās se kahā, “Is se mat ḍarnā balki is ke sāth utar jā!” Chunāñche Iliyās uṭhā aur afsar ke sāth utar kar bādshāh ke pās gayā. ¹⁶Us ne bādshāh se kahā, “Rab farmātā hai, “Tū ne apne qāsidoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se dariyāft karne ke lie kyoñ bhejā? Kyā Isrāil meñ koī Ḳhudā nahīn hai? Chūñki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.”

Aḳhaziyāh kī Maut

¹⁷Waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārīfat farmāyā thā, Aḳhaziyāh mar gayā. Chūnki us kā beṭā nahīn thā is lie us kā bhāi Yahūrām Yahūdāh ke bādshāh Yūrām bin Yahūsafat kī hukūmat ke dūsre sāl meñ takhtnashīn huā. ¹⁸Bāqī jo kuchh Aḳhaziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

Iliyās ko Āsmān par Uṭhā

Liyā Jātā Hai

2 Phir wuh din āyā jab Rab ne Iliyās ko āndhī meñ āsmān par uṭhā liyā. Us din Iliyās aur Ilīshā Jiljāl Shahr se rawānā ho kar safr kar rahe the. ²Rāste meñ Iliyās Ilīshā se kahne lagā, “Yihīn ṭhahar jāēñ, kyonki Rab ne mujhe Baitel bhejā hai.” Lekin Ilīshā ne inkār kiyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Baitel pahuñch gae. ³Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā wuh shahr se nikal kar un se milne āyā. Ilīshā se muḳhātīb ho kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki

āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Ḳhāmosh!” ⁴Dubārā Iliyās apne sāthī se kahne lagā, “Ilīshā, yihīn ṭhahar jāēñ, kyonki Rab ne mujhe Yarihū bhejā hai.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Yarihū pahuñch gae. ⁵Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā us ne bhī Ilīshā ke pās ā kar us se pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Ḳhāmosh!”

⁶Iliyās tīsri bār Ilīshā se kahne lagā, “Yihīn ṭhahar jāēñ, kyonki Rab ne mujhe Dariyā-e-Yardan ke pās bhejā hai.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ āge baṛhe. ⁷Pachās nabī bhī un ke sāth chal paṛe. Jab Iliyās aur Ilīshā Dariyā-e-Yardan ke kināre par pahuñche to dūsre un se kuchh dūr khaṛe ho gae. ⁸Iliyās ne apnī chādar utār kar use lapeṭ liyā aur us ke sāth pānī par mārā. Pānī taqsīm huā, aur donoñ ādmī ḳhushk zamīn par chalte hue

dariyā meñ se guzar gae. ⁹Dūsre kināre par pahuñch kar Iliyās ne Ilīshā se kahā, “Mere āp ke pās se uṭhā lie jāne se pahle mujhe bataēñ ki āp ke lie kyā karūñ?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe āp kī rūh kā dugnā hissā mīrās meñ mile.”^a ¹⁰Iliyās bolā, “Jo darḡhāst āp ne kī hai use pūrā karnā mushkil hai. Agar āp mujhe us waqt dekh sakeñge jab mujhe āp ke pās se uṭhā liyā jāegā to matlab hogā ki āp kī darḡhāst pūrī ho gāi hai, warnā nahīñ.” ¹¹Donoñ āpas meñ bāteñ karte hue chal rahe the ki achānak ek ātishīñ rath nazar āyā jise ātishīñ ghoṛe khīñch rahe the. Rath ne donoñ ko alag kar diyā, aur Iliyās ko āndhī meñ āsmān par uṭhā liyā gayā. ¹²Yih dekh kar Ilīshā chillā uṭhā, “Hāy mere bāp, mere bāp! Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!”

Iliyās Ilīshā kī nazarōñ se ojhal huā to Ilīshā ne gham ke māre apne kapṛōñ ko phāṛ dālā. ¹³Iliyās kī chādar zamīn par gir gāi thī. Ilīshā use uṭhā kar Dariyā-e-Yardan ke pās wāpas chalā. ¹⁴Chādar ko pāñi par mār kar wuh bolā, “Rab aur

Iliyās kā Ḳhudā kahāñ hai?” Pāñi taqīm huā aur wuh bīch meñ se guzar gayā.

¹⁵Yarihū se āe nabī ab tak dariyā ke maḡhribī kināre par khaṛe the. Jab unhoñ ne Ilīshā ko apne pās āte hue dekhā to pukār uṭhe, “Iliyās kī rūh Ilīshā par ṭhahri hui hai!” Wuh us se milne gae aur aundhe muñh us ke sāmne jhuk kar ¹⁶bole, “Hamāre 50 tāqatwar ādmī ḡhidmat ke lie hāzir haiñ. Agar ijāzat ho to ham unheñ bhej deñge tāki wuh āp ke āqā ko talāsh kareñ. Ho saktā hai Rab ke Rūh ne use uṭhā kar kisī pahār yā wādī meñ rakh chhoṛā ho.”

Ilīshā ne manā karne kī koshish kī, “Nahīñ, unheñ mat bhejnā.” ¹⁷Lekin unhoñ ne yahāñ tak isrār kiyā ki āḡhirkār wuh mān gayā aur kahā, “Chalo, unheñ bhej deñ.” Unhoñ ne 50 ādmiyōñ ko bhej diyā jo tīn dīn tak Iliyās kā khoj lagāte rahe. Lekin wuh kahiñ nazar na āyā. ¹⁸Himmat hār kar wuh Yarihū wāpas āe jahāñ Ilīshā ṭhahrā huā thā. Us ne kahā, “Kyā main ne nahīñ kahā thā ki na jāeñ?”

^a Ilīshā pahlauṭhe kā hissā māñg rahā hai jo dūsre wārison kī nisbat dugnā hotā hai.

Ilīshā ke Mojize

¹⁹Ek din Yarīhū ke ādmī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre āqā, āp k̄hud dekh sakte haiñ ki is shahr meñ achchhā guzārā hotā hai. Lekin pānī k̄harāb hai, aur natije meñ bahut dafā bachche māñ ke peṭ meñ hī mar jāte haiñ.”

²⁰Ilīshā ne hukm diyā, “Ek ġhair-istemālshudā bartan meñ namak ḍāl kar use mere pās le āeñ.” Jab bartan us ke pās lāyā gayā ²¹to wuh use le kar shahr se niklā aur chashme ke pās gayā. Wahāñ us ne namak ko pānī meñ ḍāl diyā aur sāth sāth kahā, “Rab farmātā hai ki main ne is pānī ko bahāl kar diyā hai. Ab se yih kabhī maut yā bachchoñ ke zāe hone kā bāis nahīñ banegā.”

²²Usī lamhe pānī bahāl ho gayā. Ilīshā ke kahne ke mutābiq yih āj tak ṭhīk rahā hai.

²³Yarīhū se Ilīshā Baitel ko wāpas chalā gayā. Jab wuh rāste par chalte hue shahr se guzar rahā thā to kuchh laṛke shahr se nikal āe aur us kā mazāq urā kar chillāne lage, “Oe ganje, idhar ā! Oe ganje, idhar ā!” ²⁴Ilīshā muṛ gayā aur un par

nazar ḍāl kar Rab ke nām meñ un par lānat bhejī. Tab do rīchhniyāñ jangal se nikal kar laṛkoñ par ṭūṭ paṛīñ aur kul 42 laṛkoñ ko phār ḍālā.

²⁵Iliyās āge niklā aur chalte chalte Karmil Pahār ke pās āyā. Wahāñ se wāpas ā kar Sāmariya pahuñch gayā.

Isrāīl kā Bādshāh Yūrām

3 Aḳhiyab kā beṭā Yūrām Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ke 18weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ²Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, agarche wuh apne māñ-bāp kī nisbat kuchh behtar thā. Kyonki us ne Bāl Dewatā kā wuh satūn dūr kar diyā jo us ke bāp ne banwāyā thā. ³To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhoñ ke sāth liṭṭā rahā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Wuh kabhī un se dūr na huā.

Moāb ke k̄hilāf Jang

⁴Moāb kā bādshāh Mesā bhereñ rakhtā thā, aur sālānā use bher

ke ek lākh bachche aur ek lākh menḍhe un kī ūn samet Isrāīl ke bādshāh ko kharāj ke taur par adā karne parte the. ⁵Lekin jab Akhiyab faut huā to Moāb kā bādshāh tābe na rahā.

⁶Tab Yūrām Bādshāh ne Sāmariya se nikal kar tamām Isrāīliyon kī bhartī kī. ⁷Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ko ittalā dī, “Moāb kā bādshāh sarkash ho gayā hai. Kyā āp mere sāth us se larne jāenge?” Yahūsafat ne jawāb bhejā, “Jī, main āp ke sāth jāūngā. Ham to bhāī haiñ. Merī qaum ko apnī qaum aur mere ghoṛon ko apne ghoṛe samjheñ. ⁸Ham kis rāste se jāeñ?” Yūrām ne jawāb diyā, “Ham Adom ke registān se ho kar jāenge.”

⁹Chunāanche Isrāīl kā bādshāh Yahūdāh ke bādshāh ke sāth mil kar rawānā huā. Mulk-e-Adom kā bādshāh bhī sāth thā. Apne mansūbe ke mutābiq unhoñ ne registān kā rāstā iḡhtiyār kiya. Lekin chūñki wuh sīdhe nahīñ balki mutabādīl rāste se ho kar gae is lie sāt din ke safr ke bād un ke pās pānī na rahā, na un ke lie, na jānwaron ke lie.

¹⁰Isrāīl kā bādshāh bolā, “Hāy, Rab hamen is lie yahān bulā lāyā hai ki ham tīnon bādshāhon ko Moāb ke hawāle kare.”

¹¹Lekin Yahūsafat ne sawāl kiya, “Kyā yahān Rab kā koī nabī nahīñ hai jis kī mārīfat ham Rab kī marzī jān sakeñ?” Isrāīl ke bādshāh ke kisī afsar ne jawāb diyā, “Ek to hai, Ilīshā bin Sāfat jo Iliyās kā qarībī shāgird thā, wuh us ke hāthon par pānī ḍālne kī kḥidmat anjām diyā kartā thā.” ¹²Yahūsafat bolā, “Rab kā kalām us ke pās hai.” Tīnon bādshāh Ilīshā ke pās gae.

¹³Lekin Ilīshā ne Isrāīl ke bādshāh se kahā, “Merā āp ke sāth kyā wāstā? Agar koī bāt ho to apne mām-bāp ke nabiyon ke pās jāeñ.” Isrāīl ke bādshāh ne jawāb diyā, “Nahīñ, ham is lie yahān āe haiñ ki Rab hī ham tīnon ko yahān bulā lāyā hai tāki hamen Moāb ke hawāle kare.” ¹⁴Ilīshā ne kahā, “Rabbul-afwāj kī hayāt kī qasam jis kī kḥidmat main kartā hūñ, agar Yahūdāh kā bādshāh yahān maujūd na hotā to phir main āp kā lihāz na kartā balki āp kī taraf dekhtā bhī na. Lekin main Yahūsafat kā kḥayāl kartā hūñ, ¹⁵is lie kisī ko bulāen jo sarod bajā sake.”

Koī sarod bajāne lagā to Rab kā hāth Ilishā par ā ṭhahrā, ¹⁶aur us ne elān kiya, “Rab farmātā hai ki is wādī meñ har taraf gaṛhoñ kī khudāi karo. ¹⁷Go tum na hawā aur na bārish dekhoge to bhī wādī pānī se bhar jāegī. Pānī itnā hogā ki tum, tumhāre rewaṛ aur bāqī tamām jānwar pī sakeṅge. ¹⁸Lekin yih Rab ke nazdik kuchh nahīn hai, wuh Moāb ko bhī tumhāre hawāle kar degā. ¹⁹Tum tamām qilāband aur markazī shahroñ par fatah pāoge. Tum mulk ke tamām achchhe daraḳhtoñ ko kāt kar tamām chashmoñ ko band karoge aur tamām achchhe khetoñ ko pattharoñ se ḳharāb karoge.”

²⁰Aglī subah taqribān us waqt jab ḡhallā kī nazar pesh kī jāti hai Mulk-e-Adom kī taraf se sailāb āyā, aur natīje meñ wādī ke tamām gaṛhe pānī se bhar gae.

Moāb par Fatah

²¹Itne meñ tamām Moābiyoñ ko patā chal gayā thā ki tinoñ bādshāh ham se laṛne ā rahe haiñ. Chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak jo bhī apnī talwār chalā saktā thā use bulā kar sarhad kī taraf bhejā gayā. ²²Subah-

sawere jab Moābī laṛne ke lie taiyār hue to tulū-e-āftāb kī surḳh raushnī meñ wādī kā pānī ḳhūn kī tarah surḳh nazar āyā. ²³Moābī chillāne lage, “Yih to ḳhūn hai! Tīnoñ bādshāhoñ ne āpas meñ laṛ kar ek dūsre ko mār diyā hogā. Āo, ham un ko lūṭ leñ!”

²⁴Lekin jab wuh Isrāīlī lashkargāh ke qarīb pahunchē to Isrāīlī un par ṭuṭ paṛe aur unheñ mār kar bhagā diyā. Phir unhoñ ne un ke mulk meñ dāḳhil ho kar Moāb ko shikast dī. ²⁵Chalte chalte unhoñ ne tamām shahroñ ko barbād kiya. Jab bhī wuh kisī achchhe khet se guzare to har sipāhī ne ek patthar us par phainḳ diyā. Yoñ tamām khet pattharoñ se bhar gae. Isrāīliyoñ ne tamām chashmoñ ko bhī band kar diyā aur har achchhe daraḳht ko kāt ḍālā.

Āḳhir meñ sirf Qīr-harāsāt qāym rahā. Lekin falāḳhan chalāne wāle us kā muhāsarā karke us par hamlā karne lage. ²⁶Jab Moāb ke bādshāh ne jān liyā ki main shikast khā rahā hūñ to us ne talwāroñ se lais 700 ādmiyoñ ko apne sāth liyā aur Adom ke bādshāh ke qarīb dushman kā muhāsarā toṛ kar nikalne kī koshish kī,

lekin befāyda. ²⁷Phir us ne apne pahlaūthe ko jise us ke bād bādshāh bananā thā le kar fasīl par apne dewatā ke lie qurbān karke jalā diyā. Tab Isrāīliyon par barā ghazab nāzil huā, aur wuh shahr ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chale gae.

Ilīshā aur Bewā kā Tel

4 Ek din ek bewā Ilīshā ke pās āī jis kā shauhar jab zindā thā nabiyoṅ ke guroh meṅ shāmil thā. Bewā chīkhti-chillātī Ilīshā se mukhātīb huī, “Āp jānte haiṅ ki merā shauhar jo āp kī k̄hidmat kartā thā Allāh kā k̄hauf māntā thā. Ab jab wuh faut ho gayā hai to us kā ek sāhūkār ā kar dhamkī de rahā hai ki agar qarz adā na kiyā gayā to main tere do beṭoṅ ko ghulām banā kar le jāūngā.”

²Ilīshā ne pūchhā, “Main kis tarah āp kī madad karūṅ? Batāeṅ, ghar meṅ āp ke pās kyā hai?” Bewā ne jawāb diyā, “Kuchh nahiṅ, sirf zaitūn ke tel kā chhoṭā-sā bartan.” ³Ilīshā bolā, “Jāeṅ, apnī tamām paṛosanōṅ se k̄hālī bartan māṅeṅ. Lekin dhyān rakheṅ ki thoṛe bartan na hoṅ! ⁴Phir apne beṭoṅ ke sāth

ghar meṅ jā kar darwāze par kunḍī lagāeṅ. Tel kā apnā bartan le kar tamām k̄hālī bartanoṅ meṅ tel unḍeltī jāeṅ. Jab ek bhar jāe to use ek taraf rakh kar dūsre ko bharnā shurū kareṅ.”

⁵Bewā ne jā kar aisā hī kiyā. Wuh apne beṭoṅ ke sāth ghar meṅ gāi aur darwāze par kunḍī lagāi. Beṭe use k̄hālī bartan dete gae aur māṅ un meṅ tel unḍeltī gāi. ⁶Bartanoṅ meṅ tel ḍalte ḍalte sab labālab bhar gae. Māṅ bolī, “Mujhe ek aur bartan de do” to ek laṛke ne jawāb diyā, “Aur koī nahiṅ hai.” Tab tel kā silsilā ruk gayā.

⁷Jab bewā ne mard-e-K̄hudā ke pās jā kar use ittālā dī to Ilīshā ne kahā, “Ab jā kar tel ko bech deṅ aur karze ke paise adā kareṅ. Jo bach jāe use āp aur āp ke beṭe apnī zarūriyāt pūrī karne ke lie istemāl kar sakte haiṅ.”

Ilīshā Shūnīm meṅ Laṛke ko Zindā Kar Detā Hai

⁸Ek din Ilīshā Shūnīm gayā. Wahāṅ ek amīr aurat rahtī thī jis ne zabardastī use apne ghar biṭhā kar khānā khilāyā. Bād meṅ jab kabhī Ilīshā wahāṅ se guzartā to

wuh khāne ke lie us aurat ke ghar ṭhahar jātā. ⁹Ek din aurat ne apne shauhar se bāt kī, “Main ne jān liyā hai ki jo ādmī hamāre hān ātā rahtā hai wuh Allāh kā muqaddas paighambar hai. ¹⁰Kyon na ham us ke lie chhat par chhoṭā-sā kamrā banā kar us meñ chārpāī, mez, kursī aur shamādān rakheñ. Phir jab bhī wuh hamāre pās āe to wuh us meñ ṭhahar saktā hai.”

¹¹Ek din jab Ilīshā āyā to wuh apne kamre meñ jā kar bistar par leṭ gayā. ¹²Us ne apne naukar Jaihāzī se kahā, “Shūnīmī mezbān ko bulā lāo.” Jab wuh ā kar us ke sāmne khaṛī huī ¹³to Ilīshā ne Jaihāzī se kahā, “Use batā denā ki āp ne hamāre lie bahut taklīf uṭhāī hai. Ab ham āp ke lie kyā kuchh karen? Kyā ham bādshāh yā fauj ke kamānḍar se bāt karke āp kī sifārish karen?” Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn, is kī zarūrat nahīn. Main apne hī logoñ ke darmiyān rahti hūñ.”

¹⁴Bād meñ Ilīshā ne Jaihāzī se bāt kī, “Ham us ke lie kyā karen?” Jaihāzī ne jawāb diyā, “Ek bāt to hai. Us kā koī beṭā nahīn, aur us kā shauhar kāfī būṛhā hai.” ¹⁵Ilīshā bolā, “Use wāpas bulāo.” Aurat

wāpas ā kar darwāze meñ khaṛī ho gaī. Ilīshā ne us se kahā, ¹⁶“Agle sāl isī waqt āp kā apnā beṭā āp kī god meñ hogā.” Shūnīmī aurat ne etarāz kiyā, “Nahīn nahīn, mere āqā. Mard-e-Ḳhudā aisi bāteñ karke apnī ḳhādīmā ko jhūṭī tasallī mat deñ.”

¹⁷Lekin aisā hī huā. Kuchh der ke bād aurat kā pānw bhārī ho gayā, aur ain ek sāl ke bād us ke hān beṭā paidā huā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Ilīshā ne kahā thā. ¹⁸Bachchā parwān chaṛhā, aur ek din wuh ghar se nikal kar khet meñ apne bāp ke pās gayā jo fasal kī kaṭāī karne wāloñ ke sāth kām kar rahā thā. ¹⁹Achānak laṛkā chīḳhne lagā, “Hāy merā sar, hāy merā sar!” Bāp ne kisī mulāzīm ko batāyā, “Laṛke ko uṭhā kar māñ ke pās le jāo.” ²⁰Naukar use uṭhā kar le gayā, aur wuh apnī māñ kī god meñ baiṭhā rahā. Lekin dopahar ko wuh mar gayā.

²¹Māñ laṛke kī lāsh ko le kar chhat par chaṛh gaī. Mard-e-Ḳhudā ke kamre meñ jā kar us ne use us ke bistar par liṭā diyā. Phir darwāze ko band karke wuh bāhar niklī ²²aur apne shauhar ko bulwā kar kahā, “Zarā ek naukar aur ek gadhī mere

pās bhej deñ. Mujhe fauran mard-e-Ḳhudā ke pās jānā hai. Main jald hī wāpas ā jāūngī.” ²³Shauhar ne hairān ho kar pūchhā, “Āj us ke pās kyon jānā hai? Na to Nae Chānd kī Īd hai, na Sabat kā din.” Bīwī ne kahā, “Sab ḵhairiyat hai.” ²⁴Gadhī par zīn kas kar us ne naukar ko hukm diyā, “Gadhī ko tez chalā tāki ham jaldī pahuñch jāen. Jab main kahūngī tab hī ruknā hai, warnā nahīn.”

²⁵Chalte chalte wuh Karmil Pahār ke pās pahuñch gae jahān mard-e-Ḳhudā Ilīshā thā. Use dūr se dekh kar Ilīshā Jaihāzī se kahne lagā, “Dekho, Shūnīm kī aurat ā rahī hai! ²⁶Bhāg kar us ke pās jāo aur pūchho ki kyā āp, āp kā shauhar aur bachchā thīk haiñ?” Jaihāzī ne jā kar us kā hāl pūchhā to aurat ne jawāb diyā, “Jī, sab thīk hai.” ²⁷Lekin jyon hī wuh pahār ke pās pahuñch gaī to Ilīshā ke sāmne gir kar us ke pānwoñ se chimaṭ gaī. Yih dekh kar Jaihāzī use haṭāne ke lie qarīb āyā, lekin mard-e-Ḳhudā bolā, “Chhoṛ do! Koī bāt ise bahut taklīf de rahī hai, lekin Rab ne wajah mujh se chhupāe rakhī hai. Us ne mujhe is ke bāre meñ kuchh nahīn batāyā.”

²⁸Phir Shūnīmī aurat bol uṭhī, “Mere āqā, kyā main ne āp se beṭe kī darḵhāst kī thī? Kyā main ne nahīn kahā thā ki mujhe ḡhalat ummīd na dilāen?” ²⁹Tab Ilīshā ne naukar ko hukm diyā, “Jaihāzī, safr ke lie kamarbastā ho kar merī lāṭhī ko le lo aur bhāg kar Shūnīm pahuñcho. Agar rāste meñ kisī se milo to use salām tak na karnā, aur agar koī salām kahe to use jawāb mat denā. Jab wahān pahuñchoge to merī lāṭhī laṛke ke chehre par rakh denā.” ³⁰Lekin mān ne etarāz kiya, “Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, āp ke baḡhair main ghar wāpas nahīn jāūngī.”

Chunāanche Ilīshā bhī uṭhā aur aurat ke pīchhe pīchhe chal parā. ³¹Jaihāzī bhāg bhāg kar un se pahle pahuñch gayā aur lāṭhī ko laṛke ke chehre par rakh diyā. Lekin kuchh na huā. Na koī āwāz sunāī dī, na koī harkat huī. Wuh Ilīshā ke pās wāpas āyā aur bolā, “Laṛkā abhī tak murdā hī hai.”

³²Jab Ilīshā pahuñch gayā to laṛkā ab tak murdā hālat meñ us ke bistar par parā thā. ³³Wuh akelā hī andar gayā aur darwāze par kunḍī lagā kar Rab se duā karne lagā. ³⁴Phir wuh laṛke par leṭ gayā, yon ki us kā

muñh bachche ke muñh se, us ki āñkheñ bachche kī āñkhoñ se aur us ke hāth bachche ke hāthoñ se lag gae. Aur jyoñ hī wuh laṛke par jhuk gayā to us kā jism garm hone lagā. ³⁵Ilīshā khaṛā huā aur ghar meñ idhar-udhar phirne lagā. Phir wuh ek aur martabā laṛke par leṭ gayā. Is dafā laṛke ne sāt bār chhīnkeñ mār kar apnī āñkheñ khol diñ.

³⁶Ilīshā ne Jaiḥāzī ko āwāz de kar kahā, “Shūnīmī aurat ko bulā lāo.” Wuh kamre meñ dākḥil huī to Ilīshā bolā, “Āeñ, apne beṭe ko uṭhā kar le jāeñ.” ³⁷Wuh āī aur Ilīshā ke sāmne aundhe muñh jhuk gaī, phir apne beṭe ko uṭhā kar kamre se bāhar chali gaī.

Ilīshā Zahrīle Sālan ko Khāne ke Qābil Banā Detā Hai

³⁸Ilīshā Jiljāl ko lauṭ āyā. Un dinon meñ mulk kāl kī girift meñ thā. Ek din jab nabiyon kā guroh us ke sāmne baiṭhā thā to us ne apne naukar ko hukm diyā, “Baṛī deg le kar nabiyon ke lie kuchh pakā lo.”

³⁹Ek ādmī bāhar nikal kar khule maidān meñ kaddū ḍhūñḍne gayā. Kahīñ ek bel nazar āī jis par kaddū jaisī koī sabzī lagī thī. In kadduon

se apnī chādar bhar kar wuh wāpas āyā aur unheñ kāt kāt kar deg meñ ḍāl diyā, hālāñki kisī ko bhī mālūm nahīñ thā ki kyā chīz hai.

⁴⁰Sālan pak kar nabiyon meñ taqsim huā. Lekin use chakhte hī wuh chīḡhne lage, “Mard-e-Ḳhudā, sālan meñ zahr hai! Ise khā kar bandā mar jāegā.” Wuh use bilkul na khā sake. ⁴¹Ilīshā ne hukm diyā, “Mujhe kuchh maidā lā kar deñ.” Phir use deg meñ ḍāl kar bolā, “Ab ise logon ko khilā deñ.” Ab khānā khāne ke qābil thā aur unheñ nuqsān na pahunchā sakā.

100 Ādmiyon ke lie Khānā

⁴²Ek aur mauqe par kisī ādmī ne Bāl-salisā se ā kar mard-e-Ḳhudā ko naī fasal ke jau kī 20 roṭiyāñ aur kuchh anāj de diyā. Ilīshā ne Jaiḥāzī ko hukm diyā, “Ise logon ko khilā do.”

⁴³Jaiḥāzī hairān ho kar bolā, “Yih kaise mumkin hai? Yih to 100 ādmiyon ke lie kāfī nahīñ hai.” Lekin Ilīshā ne isrār kiyā, “Ise logon meñ taqsim kar do, kyonki Rab farmātā hai ki wuh jī bhar kar khāenge balki kuchh bach bhī jāegā.”

⁴⁴Aur aisā hī huā. Jab naukar ne ādmiyon meñ khānā taqsim kiyā to unhoñ ne jī bhar kar khāyā, balki kuchh khānā bach bhī gayā. Waisā hī huā jaisā Rab ne farmāyā thā.

Nāmān kī Shafā

5 Us waqt Shām kī fauj kā kamānḍar Nāmān thā. Bādshāh us kī bahut qadar kartā thā, aur dūsre bhī us kī khās izzat karte the, kyonki Rab ne us kī mārīfat Shām ke dushmanon par fatah baḥshī thī. Lekin zabardast fauji hone ke bāwujūd wuh sangīn jildī bimārī kā marīz thā. ²Nāmān ke ghar meñ ek Isrāīlī laḥkī rahtī thī. Kisī waqt jab Shām ke faujiyon ne Isrāīl par chhāpā mārā thā to wuh use giriftār karke yahān le āe the. Ab laḥkī Nāmān kī bīwī kī khidmat kartī thī. ³Ek din us ne apnī mālikan se bāt kī, “Kāsh merā āqā us nabī se milne jātā jo Sāmariya meñ rahtā hai. Wuh use zarūr shafā detā.”

⁴Yih sun kar Nāmān ne bādshāh ke pās jā kar laḥkī kī bāt dohrāī. ⁵Bādshāh bolā, “Zarūr jāeñ aur us nabī se mileñ. Main āp ke hāth Isrāīl ke bādshāh ko sifārishī khat

bhej dūngā.” Chunāñche Nāmān rawānā huā. Us ke pās taqriban 340 kilogrām chāñdī, 68 kilogrām sonā aur 10 qīmtī sūt the. ⁶Jo khat wuh sāth le kar gayā us meñ likhā thā, “Jo ādmī āp ko yih khat pahuñchā rahā hai wuh merā khādim Nāmān hai. Main ne use āp ke pās bhejā hai tāki āp use us kī jildī bimārī se shafā deñ.”

⁷Khat paṛh kar Yūrām ne ranjish ke māre apne kapṛe phāṛe aur pukārā, “Is ādmī ne marīz ko mere pās bhej diyā hai tāki main use shafā dūñ! Kyā main Allāh hūñ ki kisī ko jān se mārūñ yā use zindā karūñ? Ab ghaur kareñ aur dekheñ ki wuh kis tarah mere sāth jhagaṛne kā mauqā ḍhūñḍ rahā hai.”

⁸Jab Ilīshā ko khabar milī ki bādshāh ne ghabrā kar apne kapṛe phāṛ lie haiñ to us ne Yūrām ko paighām bhejā, “Āp ne apne kapṛe kyon phāṛ lie? Ādmī ko mere pās bhej deñ to wuh jān legā ki Isrāīl meñ nabī hai.”

⁹Tab Nāmān apne rath par sawār Ilīshā ke ghar ke darwāze par pahuñch gayā. ¹⁰Ilīshā khud na niklā balki kisī ko bāhar bhej kar ittālā dī, “Jā kar sāt bār Dariyā-e-Yardan meñ nahā leñ. Phir āp ke

jism ko shafā milegī aur āp pāk-sāf ho jāenge.”

¹¹Yih sun kar Nāmān ko ghussā āyā aur wuh yih kah kar chalā gayā, “Main ne sochā ki wuh kam az kam bāhar ā kar mujh se milegā. Honā yih chāhie thā ki wuh mere sāmne khaṛe ho kar Rab apne Ḳhudā kā nām pukārtā aur apnā hāth bīmār jagah ke ūpar hilā hilā kar mujhe shafā detā. ¹²Kyā Damishq ke dariyā Abānā aur Farfar tamām Isrāīlī dariyāon se behtar nahīn hai? Agar nahāne kī zarūrat hai to main kyon na un mein nahā kar pāk-sāf ho jāūn?”

Yon burburāte hue wuh baṛe ghusse mein chalā gayā. ¹³Lekin us ke mulāzimon ne use samjhāne kī koshish kī. “Hamāre āqā, agar nabī āp se kisī mushkil kām kā taqāzā kartā to kyā āp wuh karne ke lie taiyār na hote? Ab jabki us ne sirf yih kahā hai ki nahā kar pāk-sāf ho jāen to āp ko yih zarūr karnā chāhie.” ¹⁴Āḳhirkār Nāmān mān gayā aur Yordan kī Wādī mein utar gayā. Dariyā par pahunch kar us ne sāt bār us mein ḍubkī lagāi aur wāqāi us kā jism larke ke jism jaisā sehhatmand aur pāk-sāf ho gayā.

¹⁵Tab Nāmān apne tamām mulāzimon ke sāth mard-e-Ḳhudā ke pās wāpas gayā. Us ke sāmne khaṛe ho kar us ne kahā, “Ab main jān gayā hūn ki Isrāīl ke Ḳhudā ke siwā pūrī duniyā mein Ḳhudā nahīn hai. Zarā apne ḳhādīm se tohfā qabūl karen.” ¹⁶Lekin Ilīshā ne inkār kiya, “Rab kī hayāt kī qasam jis kī ḳhidmat main kartā hūn, main kuchh nahīn lūngā.” Nāmān isrār kartā rahā, to bhī wuh kuchh lene ke lie taiyār na huā.

¹⁷Āḳhirkār Nāmān mān gayā. Us ne kahā, “Ṭhīk hai, lekin mujhe zarā ek kām karne kī ijāzat den. Main yahān se itnī miṭṭī apne ghar le jānā chāhtā hūn jitnī do ḳhachchar uṭhā kar le jā sakte hai. Kyonki āindā main us par Rab ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān chāḥnā chāhtā hūn. Ab se main kisī aur mābūd ko qurbāniyān pesh nahīn karūnga. ¹⁸Lekin Rab mujhe ek bāt ke lie muāf kare. Jab merā bādshāh pūjā karne ke lie Rimmon ke mandir mein jātā hai to mere bāzū kā sahārā letā hai. Yon mujhe bhī us ke sāth jhuk jānā partā hai jab wuh but ke sāmne aundhe muñh jhuk jātā hai. Rab merī yih harkat muāf kar de.”

¹⁹Ilīshā ne jawāb diyā, “Salāmātī se jāēn.”

Jaihāzī kā Lālach

Nāmān rawānā huā ²⁰to kuchh der ke bād Ilīshā kā naukar Jaihāzī sochne lagā, “Mere āqā ne Shām ke is bande Nāmān par had se zyādā narmdilī kā izhār kiya hai. Chāhie to thā ki wuh us ke tohfe qabūl kar letā. Rab kī hayāt kī qasam, main us ke pīchhe daur kar kuchh na kuchh us se le lūngā.”

²¹Chunāñche Jaihāzī Nāmān ke pīchhe bhāgā. Jab Nāmān ne use dekhā to wuh rath se utar kar Jaihāzī se milne gayā aur pūchhā, “Kyā sab kḥairiyat hai?” ²²Jaihāzī ne jawāb diyā, “Jī, sab kḥairiyat hai. Mere āqā ne mujhe āp ko ittalā dene bhejā hai ki abhī abhī nabiyon ke guroh ke do jawān Ifrāīm ke pahārī ilāqe se mere pās āe haiñ. Mehrbānī karke unheñ 34 kilogrām chāñdī aur do qīmtī sūt de deñ.” ²³Nāmān bolā, “Zarūr, balki 68 kilogrām chāñdī le leñ.” Is bāt par wuh bazid rahā. Us ne 68 kilogrām chāñdī boriyon meñ lapeṭ lī, do sūt chun lie aur sab kuchh apne

do naukaron ko de diyā tāki wuh sāmān Jaihāzī ke āge āge le chaleñ.

²⁴Jab wuh us pahār ke dāman meñ pahunchē jahān Ilīshā rahtā thā to Jaihāzī ne sāmān naukaron se le kar apne ghar meñ rakh chhoṛā, phir donoñ ko ruḥsat kar diyā. ²⁵Phir wuh jā kar Ilīshā ke sāmne khaṛā ho gayā. Ilīshā ne pūchhā, “Jaihāzī, tum kahān se āe ho?” Us ne jawāb diyā, “Main kahīn nahīn gayā thā.”

²⁶Lekin Ilīshā ne etarāz kiya, “Kyā merī rūh tumhāre sāth nahīn thī jab Nāmān apne rath se utar kar tum se milne āyā? Kyā āj chāñdī, kapṛe, zaitūn aur angūr ke bāgh, bheṛ-bakriyān, gāy-bail, naukar aur naukarāniyān hāsīl karne kā waqt thā? ²⁷Ab Nāmān kī jildī bīmārī hameshā tak tumheñ aur tumhārī aulād ko lagī rahegī.”

Jab Jaihāzī kamre se niklā to jildī bīmārī use lag chukī thī. Wuh barf kī tarah safed ho gayā thā.

Kulhārī kā Lohā Pānī kī

Satah par Tairtā Hai

6 Ek dīn kuchh nabī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Jis tang jagah par ham āp ke pās

ā kar ṭhahre haiñ us meñ hamāre lie rahnā mushkil hai. ²Kyoñ na ham Dariyā-e-Yardan par jāeñ aur har ādmī wahāñ se shahtīr le āe tāki ham rahne kī nai jagah banā sakeñ.” Ilishā bolā, “Ṭhik hai, jāeñ.” ³Kisī ne guzārish kī, “Barāh-e-karm hamāre sāth chaleñ.” Nabī rāzī ho kar ⁴un ke sāth rawānā huā.

Dariyā-e-Yardan ke pās pahuñchte hī wuh daraḡht kāṭne lage. ⁵Kāṭte kāṭte achānak kisī kī kulhārī kā lohā pānī meñ gir gayā. Wuh chillā uṭhā, “Hāy mere āqā! Yih merā nahiñ thā, main ne to use kisī se udhār liyā thā.” ⁶Ilishā ne sawāl kiyā, “Lohā kahāñ pānī meñ girā?” Ādmī ne use jagah dikhāi to nabī ne kisī daraḡht se shāḡh kāṭ kar pānī meñ phaiñk di. Achānak lohā pānī kī satah par ā kar tairne lagā. ⁷Ilishā bolā, “Ise pānī se nikāl lo!” Ādmī ne apnā hāth baṛhā kar lohe ko pakaṛ liyā.

Shām ke Jangī Mansūbe Ilishā ke bāis Nākām Rahte Haiñ

⁸Shām aur Isrāīl ke darmiyan jang thī. Jab kabhī bādshāh apne afsaron se mashwarā karke kahtā, “Ham fulāñ fulāñ jagah apni

lashkargāh lagā leñge” ⁹to fauran mard-e-Ḳhudā Isrāīl ke bādshāh ko āgāh kartā, “Fulāñ jagah se mat guzarnā, kyonki Shām ke fauji wahāñ ghāt meñ baiṭhe haiñ.” ¹⁰Tab Isrāīl kā bādshāh apne logon ko mazkūrā jagah par bhejtā aur wahāñ se guzarne se muhtāt rahtā thā. Aisā na sirf ek yā do dafā balki kai martabā huā.

¹¹Āḡhirkār Shām ke bādshāh ne bahut ranjīdā ho kar apne afsaron ko bulāyā aur pūchhā, “Kyā koī mujhe batā saktā hai ki ham meñ se kaun Isrāīl ke bādshāh kā sāth detā hai?” ¹²Kisī afsar ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, ham meñ se koī nahiñ hai. Maslā yih hai ki Isrāīl kā nabī Ilishā Isrāīl ke bādshāh ko wuh bāteñ bhī batā detā hai jo āp apne sone ke kamre meñ bayān karte haiñ.” ¹³Bādshāh ne hukm diyā, “Jāeñ, us kā patā kareñ tāki ham apne faujiyon ko bhej kar use pakaṛ leñ.”

Bādshāh ko ittālā dī gai ki Ilishā Dūtain nāmī shahr meñ hai. ¹⁴Us ne fauran ek baṛī fauj rathon aur ghoron samet wahāñ bhej di. Unhon ne rāt ke waqt pahuñch kar shahr ko gher liyā. ¹⁵Jab Ilishā kā naukar subah-sawere jāg uṭhā aur

ghar se niklā to kyā dekhtā hai ki pūrā shahr ek baṛī fauj se ghirā huā hai jis meñ rath aur ghoṛe bhī shāmil haiñ. Us ne Ilīshā se kahā, “Hāy mere āqā, ham kyā karen?”¹⁶Lekin Ilīshā ne use tasallī dī, “Daro mat! Jo hamāre sāth haiñ wuh un kī nisbat kahīñ zyādā haiñ jo dushman ke sāth haiñ.”¹⁷Phir us ne duā kī, “Ai Rab, naukar kī āñkheñ khol tāki wuh dekh sake.” Rab ne Ilīshā ke naukar kī āñkheñ khol dīñ to us ne dekhā ki pahār par Ilīshā ke irdgird ātishīñ ghoṛe aur rath phaile hue haiñ.

¹⁸Jab dushman Ilīshā kī taraf baṛhne lagā to us ne duā kī, “Ai Rab, in ko andhā kar de!” Rab ne Ilīshā kī sunī aur unheñ andhā kar diyā.¹⁹Phir Ilīshā un ke pās gayā aur kahā, “Yih rāstā sahīh nahīñ. Āp ḡhalat shahr ke pās pahuñch gae haiñ. Mere pīchhe ho leñ to maiñ āp ko us ādmī ke pās pahuñchā dūngā jise āp ḡhūñḡ rahe haiñ.” Yih kah kar wuh unheñ Sāmariya le gayā.

²⁰Jab wuh shahr meñ dākhlil hue to Ilīshā ne duā kī, “Ai Rab, faujiyon kī āñkheñ khol de tāki wuh dekh sakeñ.” Tab Rab ne un kī āñkheñ

khol dīñ, aur unheñ mālūm huā ki ham Sāmariya meñ phañs gae haiñ.

²¹Jab Isrāīl ke bādshāh ne apne dushmanon ko dekhā to us ne Ilīshā se pūchhā, “Mere bāp, kyā maiñ unheñ mār dūñ? Kyā maiñ unheñ mār dūñ?”²²Lekin Ilīshā ne manā kiyā, “Aisā mat karen. Kyā āp apne jangī qaidiyon ko mār dete haiñ? Nahīñ, unheñ khānā khilāeñ, pāñi pilāeñ aur phir un ke mālīk ke pās wāpas bhej deñ.”

²³Chunāñche bādshāh ne un ke lie baṛī ziyāfat kā ehtimām kiyā aur khāne-pīne se fārigh hone par unheñ un ke mālīk ke pās wāpas bhej diyā. Is ke bād Isrāīl par Shām kī taraf se lūṭ-mār ke chhāpe band ho gae.

Sāmariya kā Muhāsarā

²⁴Kuchh der ke bād Shām kā bādshāh Bin-hadad apnī pūrī fauj jamā karke Isrāīl par chaṛh āyā aur Sāmariya kā muhāsarā kiyā. Yih

²⁵Natīje meñ shahr meñ shadīd kāl parā. Ākhir meñ gadhe kā sar chāñdī ke 80 sikkoñ meñ aur kabūtar kī muṭṭhī-bhar bīṭ chāñdī ke 5 sikkoñ meñ miltī thī.

²⁶Ek dīn Isrāīl kā bādshāh Yūrām shahr kī fasīl par sair kar rahā thā to ek aurat ne us se iltamās kī, “Ai mere āqā aur bādshāh, merī madad kijie.” ²⁷Bādshāh ne jawāb diyā, “Agar Rab āp kī madad nahīn kartā to mainī kis tarah āp kī madad karūn? Na mainī gāhne kī jagah jā kar āp ko anāj de saktā hūn, na angūr kā ras nikālne kī jagah jā kar āp ko ras pahuñchā saktā hūn. ²⁸Phir bhī mujhe batāen, maslā kyā hai?” Aurat bolī, “Is aurat ne mujh se kahā thā, ‘Āen, āj āp apne beṭe ko qurbān karen tāki ham use khā leñ, to phir kal ham mere beṭe ko khā leñge.’ ²⁹Chunāñche ham ne mere beṭe ko pakā kar khā liyā. Agle dīn mainī ne us se kahā, ‘Ab apne beṭe ko de deñ tāki use bhī khā leñ.’ Lekin us ne use chhupāe rakhā.”

³⁰Yih sun kar bādshāh ne ranjish ke māre apne kapṛe phāṛ ḍāle. Chūñki wuh abhī tak fasīl par kharā thā is lie sab logoñ ko nazar āyā ki kapṛoñ ke nīche wuh ṭāṭ pahne hue thā. ³¹Us ne pukārā, “Allāh mujhe sakht sazā de agar mainī Ilīshā bin Sāfat kā āj hī sar qalam na karūn!”

³²Us ne ek ādmī ko Ilīshā ke pās bhejā aur khud bhī us ke pīchhe chal parā. Ilīshā us waqt ghar meñ

thā, aur shahr ke buzurg us ke pās baiṭhe the. Bādshāh kā qāsid abhī rāste meñ thā ki Ilīshā buzurgoñ se kahne lagā, “Ab dhyān karen, is qātil bādshāh ne kisī ko merā sar qalam karne ke lie bhej diyā hai. Use andar āne na deñ balki darwāze par kunḍī lagāen. Us ke pīchhe pīchhe us ke mālik ke qadmoñ kī āhaṭ bhī sunāi de rahī hai.”

³³Ilīshā abhī bāt kar hī rahā thā ki qāsid pahuñch gayā aur us ke pīchhe bādshāh bhī. Bādshāh bolā, “Rab hī ne hameñ is musibat meñ phañsā diyā hai. Mainī mazīd us kī madad ke intazār meñ kyoñ rahūn?”

7 Tab Ilīshā bolā, “Rab kā farmān sunen! Rab farmātā hai ki kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bikegā.” ²Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā wuh mard-e-Khudā kī bāt sun kar bol uṭhā, “Yih nāmumkin hai, khāh Rab āsmān ke darīche kyoñ na khol de.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Āp apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā karenge, lekin khud us meñ se kuchh na khāenge.”

Shām ke Faujī Farār Ho Jāte Haiñ

³Shahr se bāhar darwāze ke qarīb koṛh ke chār marīz baiṭhe the. Ab yih ādmī ek dūse se kahne lage, “Ham yahāñ baiṭh kar maut kā intazār kyon karen? ⁴Shahr meñ kāl hai. Agar us meñ jāen to bhūke mar jāenge, lekin yahāñ rahne se bhī koī farq nahīn paṛtā. To kyon na ham Shām kī lashkargāh meñ jā kar apne āp ko un ke hawāle karen. Agar wuh hameñ zindā rahne deñ to achchhā rahegā, aur agar wuh hameñ qatl bhī kar deñ to koī farq nahīn paṛegā. Yahāñ rah kar bhī hameñ marnā hī hai.”

⁵Shām ke dhundalke meñ wuh rawānā hue. Lekin jab lashkargāh ke kināre tak pahuñche to ek bhī ādmī nazar na āyā. ⁶Kyonki Rab ne Shām ke faujiyon ko rathoñ, ghoṛoñ aur ek baṛī fauj kā shor sunā diyā thā. Wuh ek dūse se kahne lage, “Isrāīl ke bādshāh ne Hittī aur Misrī bādshāhoñ ko ujrat par bulāyā tāki wuh ham par hamlā karen!” ⁷Ḍar ke māre wuh shām ke dhundalke meñ farār ho gae the. Un ke khaime, ghoṛe, gadhe balki pūrī lashkargāh pīchhe rah gaī thī

jabki wuh apnī jān bachāne ke lie bhāg gae the.

⁸Jab koṛhī lashkargāh meñ dākhl hue to unhoñ ne ek khaime meñ jā kar jī bhar kar khānā khāyā aur mai pī. Phir unhoñ ne sonā, chāñdī aur kapṛe uṭhā kar kahiñ chhupā die. Wuh wāpas ā kar kisī aur khaime meñ gae aur us kā sāmān jamā karke use bhī chhupā diyā. ⁹Lekin phir wuh āpas meñ kahne lage, “Jo kuchh ham kar rahe haiñ ṭhīk nahīn. Āj kḥushī kā din hai, aur ham yih kḥushkhabrī dūsoñ tak nahīn pahuñchā rahe. Agar ham subah tak intazār karen to qusūrwar ṭhahreñge. Āen, ham fauran wāpas jā kar bādshāh ke gharāne ko ittalā deñ.”

¹⁰Chunāñche wuh shahr ke darwāze ke pās gae aur pahredāroñ ko āwāz de kar unheñ sab kuchh sunāyā, “Ham Shām kī lashkargāh meñ gae to wahāñ na koī dikhāi diyā, na kisī kī āwāz sunāi dī. Ghoṛe aur gadhe bandhe hue the aur khaime tartīb se khaṛe the, lekin ādmī ek bhī maujūd nahīn thā!”

¹¹Darwāze ke pahredāroñ ne āwāz de kar dūsoñ ko khabar pahuñchāi to shahr ke andar bādshāh ke gharāne ko ittalā dī

gaī. ¹²Go rāt kā waqt thā to bhī bādshāh ne uṭh kar apne afsaron ko bulāyā aur kahā, “Maiñ āp ko batātā hūn ki Shām ke faujī kyā kar rahe haiñ. Wuh to kḥūb jānte haiñ ki ham bhūke mar rahe haiñ. Ab wuh apnī lashkargāh ko chhoṛ kar khule maidān meñ chhup gae haiñ, kyonki wuh samajhte haiñ ki Isrāīlī kḥālī lashkargāh ko dekh kar shahr se zarūr nikleṅge aur phir ham unheñ zindā pakāṛ kar shahr meñ dākḥil ho jāenge.”

¹³Lekin ek afsar ne mashwarā diyā, “Behtar hai ki ham chand ek ādmiyon ko pāñch bache hue ghoṛon ke sāth lashkargāh meñ bhejeñ. Agar wuh pakāṛe jāen to koī bāt nahīñ. Kyonki agar wuh yahāñ raheñ to phir bhī unheñ hamāre sāth marnā hī hai.”

¹⁴Chunāñche do rathon ko ghoṛon samet taiyār kiyā gayā, aur bādshāh ne unheñ Shām kī lashkargāh meñ bhej diyā. Rathbānon ko us ne hukm diyā, “Jāen aur patā kareñ ki kyā huā hai.” ¹⁵Wuh rawānā hue aur Shām ke faujiyon ke pīchhe pīchhe chalne lage. Rāste meñ har taraf kapṛe aur sāmān bikhrā paṛā thā, kyonki faujiyon ne bhāgte bhāgte

sab kuchh phaiñk kar rāste meñ chhoṛ diyā thā. Isrāīlī rathsawār Dariyā-e-Yardan tak pahuñche aur phir bādshāh ke pās wāpas ā kar sab kuchh kah sunāyā.

¹⁶Tab Sāmariyā ke bāshinde shahr se nikal āe aur Shām kī lashkargāh meñ jā kar sab kuchh lūṭ liyā. Yon wuh kuchh pūrā huā jo Rab ne farmāyā thā ki sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bikegā.

¹⁷Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā use us ne darwāze kī nigarānī karne ke lie bhej diyā thā. Lekin jab log bāhar nikle to afsar un kī zad meñ ā kar un ke pairon tale kuchlā gayā. Yon waisā hī huā jaisā mard-e-Ḳhudā ne us waqt kahā thā jab bādshāh us ke ghar āyā thā. ¹⁸Kyonki Ilishā ne bādshāh ko batāyā thā, “Kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bikegā.” ¹⁹Afsar ne etarāz kiyā thā, “Yih nāmumkin hai, kḥāh Rab āsmān ke darīche kyon na khol de.” Aur mard-e-Ḳhudā ne jawāb diyā thā, “Āp apnī āñkhoñ se is kā

mushāhadā karenge, lekin khud us meñ se kuchh nahīn khāenge.”

²⁰Ab yih peshgoī pūrī huī, kyonki beqābū logoñ ne use shahr ke darwāze par pānwoñ tale kuchal diyā, aur wuh mar gayā.

Yūrām Bādshāh Shūnīmī Aurat ki Zamīn Wāpas Kar Detā Hai

8 Ek din Ilishā ne us aurat ko jis kā beṭā us ne zindā kiya thā mashwarā diyā, “Apne khāndān ko le kar ārizī taur par bairūn-e-mulk chalī jāen, kyonki Rab ne hukm diyā hai ki mulk meñ sāt sāl tak kāl hogā.” ²Shūnīm kī aurat ne mard-e-Ḳhudā kī bāt mān lī. Apne khāndān ko le kar wuh chalī gayī aur sāt sāl Filistī mulk meñ rahī. ³Sāt sāl guzar gae to wuh us mulk se wāpas āī. Lekin kisī aur ne us ke ghar aur zamīn par qabzā kar rakhā thā, is lie wuh madad ke lie bādshāh ke pās gayī.

⁴Ain us waqt jab wuh darbār meñ pahuñchī to bādshāh mard-e-Ḳhudā Ilishā ke naukar Jaihāzī se guftgū kar rahā thā. Bādshāh ne us se darḵhāst kī thī, “Mujhe wuh tamām baṛe kām sunā do jo Ilishā ne kie haiñ.” ⁵Aur ab jab Jaihāzī

sunā rahā thā ki Ilishā ne murdā laṛke ko kis tarah zindā kar diyā to us kī māñ andar ā kar bādshāh se iltamās karne lagi, “Ghar aur zamīn wāpas milne meñ merī madad kijie.” Use dekh kar Jaihāzī ne bādshāh se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, yih wuhī aurat hai aur yih us kā wuhī beṭā hai jise Ilishā ne zindā kar diyā thā.” ⁶Bādshāh ne aurat se sawāl kiya, “Kyā yih saḥīh hai?” Aurat ne tasdiq meñ use dubārā sab kuchh sunāyā. Tab us ne aurat kā muāmalā kisī darbārī afsar ke sapurd karke hukm diyā, “Dhyān deñ ki ise pūrī milkiyat wāpas mil jāe! Aur jitne paise qabzā karne wālā aurat kī ghairmaujūdagī meñ zamīn kī fasloñ se kamā sakā wuh bhī aurat ko de die jāen.”

Bin-hadad kī Maut kī Peshgoī

⁷Ek din Ilishā Damishq āyā. Us waqt Shām kā bādshāh Bin-hadad bīmār thā. Jab use ittālā milī ki mard-e-Ḳhudā āyā hai ⁸to us ne apne afsar Hazāel ko hukm diyā, “Mard-e-Ḳhudā ke lie tohfā le kar use milne jāen. Wuh Rab se dariyāft kare ki kyā main bīmārī se shafā pāuñgā yā nahīn?”

⁹Hazāel 40 ūñṭon par Damishq kī behtarīn paidāwār lād kar Ilīshā se milne gayā. Us ke pās pahuñch kar wuh us ke sāmne kharā huā aur kahā, “Āp ke beṭe Shām ke bādshāh Bin-hadad ne mujhe āp ke pās bhejā hai. Wuh yih jānanā chāhtā hai ki kyā main apnī bimārī se shafā pāuñgā yā nahīn?”

¹⁰Ilīshā ne jawāb diyā, “Jāen aur use ittalā deñ, ‘Āp zarūr shafā pāeñge.’ Lekin Rab ne mujh par zāhir kiyā hai ki wuh haqīqat mein mar jāegā.” ¹¹Ilīshā khāmosh ho gayā aur ṭikṭikī bāndh kar baṛī der tak use ghūrtā rahā, phir rone lagā. ¹²Hazāel ne pūchhā, “Mere āqā, āp kyon ro rahe haiñ?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe mālūm hai ki āp Isrāīliyon ko kitnā nuqsān pahuñchāeñge. Āp un kī qilāband ābādiyon ko āg lagā kar un ke jawānon ko talwār se qatl kar deñge, un ke chhoṭe bachchon ko zamīn par paṭakh deñge aur un kī hāmīlā auraton ke peṭ chīr dāleñge.” ¹³Hazāel bolā, “Mujh jaise kutte kī kyā haisiyat hai ki itnā baṛā kām karūn?” Ilīshā ne kahā, “Rab ne mujhe dikhā diyā hai ki āp Shām ke bādshāh ban jāeñge.”

¹⁴Is ke bād Hazāel chalā gayā aur apne mālīk ke pās wāpas āyā. Bādshāh ne pūchhā, “Ilīshā ne āp ko kyā batāyā?” Hazāel ne jawāb diyā, “Us ne mujhe yaqīn dilāyā ki āp shafā pāeñge.” ¹⁵Lekin agle din Hazāel ne kambal le kar pānī mein bhigo diyā aur use bādshāh ke muñh par rakh diyā. Bādshāh kā sāns ruk gayā aur wuh mar gayā. Phir Hazāel takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

¹⁶Yahūrām bin Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Yūrām kī hukūmat ke pāñchwen sāl mein Yahūdāh kā bādshāh banā. Shurū mein wuh apne bāp ke sāth hukūmat kartā thā. ¹⁷Yahūrām 32 sāl kī umr mein bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam mein rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. ¹⁸Us kī shādī Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭī se huī thī, aur wuh Isrāīl ke bādshāhon aur khāskar Aḳhiyab ke khāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ¹⁹To bhī wuh apne khādim Dāūd kī khātīr Yahūdāh ko tabāh nahīn karnā chāhtā thā, kyonki us ne Dāūd

se wādā kiyā thā ki terā aur terī aulād kā charāgh hameshā tak jaltā rahegā.

²⁰Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyōn ne baḡhāwat kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muqarrar kiyā. ²¹Tab Yahūrām apne tamām rathōn ko le kar Saīr ke qarīb āyā. Jab jang chhiṛ gai to Adomiyōn ne use aur us ke rathōn par muqarrar afsarōn ko gher liyā. Rāt ko bādshāh gherne wālōn kī safōn ko torne meñ kāmyāb ho gayā, lekin us ke faujī use chhoṛ kar apne apne ghar bhāg gae. ²²Is wajah se Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīn āyā. Usī waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar kḥudmuḡhtār ho gayā.

²³Bāqī jo kuchh Yahūrām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ²⁴Jab Yahūrām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai kḥāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Aḡhaziyāh takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Aḡhaziyāh

²⁵Aḡhaziyāh bin Yahūrām Isrāīl ke bādshāh Yūrām bin Aḡhiyab kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²⁶Wuh 22 sāl kī umr meñ takhtnashīn huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us kī mān Ataliyāh Isrāīl ke bādshāh Umri kī poti thī. ²⁷Aḡhaziyāh bhī Aḡhiyab ke kḥāndān ke bure namūne par chal parā. Aḡhiyab ke gharāne kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wajah yih thī ki us kā rishtā Aḡhiyab ke kḥāndān ke sāth bandh gayā thā. ²⁸Ek din Aḡhaziyāh Bādshāh Yūrām bin Aḡhiyab ke sāth mil kar Rāmāt-jiliyād gayā tāki Shām ke bādshāh Hazāel se laṛe. Jab jang chhiṛ gai to Yūrām Shām ke faujiyōn ke hāthōn zaḡhmī huā ²⁹aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḡhm bhar jāeñ. Jab wuh wahān ṭhahrā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Aḡhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā.

Ilīshā Yāhū ko Masah Kartā Hai

9 Ek dīn Ilīshā nabī ne nabiyon ke guroh meñ se ek ko bulā kar kahā, “Safr ke lie kamarbastā ho kar Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā ho jāeñ. Zaitūn ke tel kī yih kuppī apne sāth le jāeñ. ²Wahān pahunch kar Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī ko talāsh kareñ. Jab us se mulāqāt ho to use us ke sāthiyon se alag karke kisī andarūnī kamre meñ le jāeñ. ³Wahān kuppī le kar Yāhū ke sar par tel unḍel deñ aur kaheñ, ‘Rab farmātā hai ki main tujhe tel se masah karke Isrāil kā bādshāh banā detā hūñ.’ Is ke bād der na kareñ balki fauran darwāze ko khol kar bhāg jāeñ!”

⁴Chunāñche jawān nabī Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā huā. ⁵Jab wahān pahunchā to faujī afsar mil kar baiṭhe hue the. Wuh un ke qarīb gayā aur bolā, “Mere pās kamāñdar ke lie paighām hai.” Yāhū ne sawāl kiya, “Ham meñ se kis ke lie?” Nabī ne jawāb diyā, “Āp hī ke lie.”

⁶Yāhū kharā huā aur us ke sāth ghar meñ gayā. Wahān nabī ne Yāhū ke sar par tel unḍel kar kahā, “Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai,

‘Main ne tujhe masah karke apnī qaum kā bādshāh banā diyā hai. ⁷Tujhe apne mālik Aḳhiyab ke pūre ḳhāndān ko halāk karnā hai. Yon main un nabiyon kā intaqām lūngā jo merī ḳhidmat karte hue shahīd ho gae haiñ. Hāñ, main Rab ke un tamām ḳhādimoñ kā badlā lūngā jinheñ Īzabil ne qatl kiya hai. ⁸Aḳhiyab kā pūrā gharānā tabāh ho jāegā. Main us ke ḳhāndān ke har mard ko halāk kar dūngā, ḳhāh wuh bāligh ho yā bachchā. ⁹Merā Aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth wuhī sulūk hogā jo main ne Yarubiyām bin Nabāt aur Bāshā bin Aḳhiyāh ke ḳhāndānoñ ke sāth kiya. ¹⁰Jahāñ tak Īzabil kā tālluq hai use dafnāyā nahīñ jāegā balki kutte use Yazrael kī zamīn par khā jāenge.” Yih kah kar nabī darwāzā khol kar bhāg gayā.

¹¹Jab Yāhū nikal kar apne sāthī afsaron ke pās wāpas āyā to unhoñ ne pūchhā, “Kyā sab ḳhairiyat hai? Yih dīwānā āp se kyā chāhtā thā?” Yāhū bolā, “Ḳhair, āp to is qism ke logoñ ko jānte haiñ ki kis tarah kī gappeñ hāñkte haiñ.” ¹²Lekin us ke sāthī is jawāb se mutma’in na hue, “Jhūṭ! Sahīh bāt batāeñ.” Phir Yāhū ne unheñ khul kar bāt batāī,

“Ādmī ne kahā, ‘Rab farmātā hai ki mainī ne tujhe masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai.’”

¹³Yih sun kar afsaron ne jaldi jaldi apnī chādaron ko utār kar us ke sāmne sirhiyon par bichhā diyā. Phir wuh narsingā bajā bajā kar nārā lagāne lage, “Yāhū Bādshāh zindābād!”

Yūrām aur Aḡhaziyāh kā Anjām

¹⁴Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī fauran Yūrām Bādshāh ko takht se utārne ke mansūbe bāndhne lagā. Yūrām us waqt pūrī Isrāīlī fauj samet Rāmāt-jiliyād ke qarīb Damishq ke bādshāh Hazāel se laṛ rahā thā. Lekin shahr kā difā karte karte ¹⁵bādshāh Shām ke faujiyon ke hāthoñ zaḡhmī ho gayā thā aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā thā tāki zaḡhm bhar jāen. Ab Yāhū ne apne sāthī afsaron se kahā, “Agar āp wāqāi mere sāth haiñ to kisi ko bhī shahr se nikalne na deñ, warnā ḡhatrā hai ki koī Yazrael jā kar bādshāh ko ittalā de de.” ¹⁶Phir wuh rath par sawār ho kar Yazrael chalā gayā jahāñ Yūrām ārām kar rahā thā. Us waqt Yahūdāh kā bādshāh

Aḡhaziyāh bhī Yūrām se milne ke lie Yazrael āyā huā thā.

¹⁷Jab Yazrael ke burj par khare pahredār ne Yāhū ke ḡhol ko shahr kī taraf āte hue dekhā to us ne bādshāh ko ittalā dī. Yūrām ne hukm diyā, “Ek ghurṣawār ko un kī taraf bhej kar un se mālūm karen ki sab ḡhairiyat hai yā nahīñ.”

¹⁸Ghurṣawār shahr se niklā aur Yāhū ke pās ā kar kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab ḡhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Āen, mere pichhe ho leñ.” Burj par ke pahredār ne bādshāh ko ittalā dī, “Qāsīd un tak pahuñch gayā hai, lekin wuh wāpas nahīñ ā rahā.”

¹⁹Tab bādshāh ne ek aur ghurṣawār ko bhej diyā. Yāhū ke pās pahuñch kar us ne bhī kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab ḡhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Mere pichhe ho leñ.” ²⁰Burj par ke pahredār ne yih dekh kar bādshāh ko ittalā dī, “Hamārā qāsīd un tak pahuñch gayā hai, lekin yih bhī wāpas nahīñ ā rahā. Aisā lagtā hai ki un kā rāhnumā Yāhū bin Nimsī hai, kyonki wuh apne rath ko diwāne kī tarah chalā rahā hai.”

²¹Yūrām ne hukm diyā, “Mere rath ko taiyār karo!” Phir wuh aur Yahūdāh kā bādshāh apne apne rath mein sawār ho kar Yāhū se milne ke lie shahr se nikle. Un kī mulāqāt us bāgh ke pās hui jo Nabot Yazraeli se chhīn liyā gayā thā. ²²Yāhū ko pahchān kar Yūrām ne pūchhā, “Yāhū, kyā sab khairiyat hai?” Yāhū bolā, “Khairiyat kaise ho saktī hai jab terī mān Īzabil kī butparastī aur jādūgarī har taraf phailī hui hai?” ²³Yūrām Bādshāh chillā uṭhā, “Ai Aḳhaziyāh, ghaddārī!” Aur muṛ kar bhāgne lagā.

²⁴Yāhū ne fauran apnī kamān khīnch kar tīr chalāyā jo sidhā Yūrām ke kandhoṅ ke darmiyān yon lagā ki dil mein se guzar gayā. Bādshāh ek dam apne rath mein gir paṛā. ²⁵Yāhū ne apne sāth wāle afsar Bidqar se kahā, “Is kī lāsh uṭhā kar us bāgh mein phaiṅk deṅ jo Nabot Yazraeli se chhīn liyā gayā thā. Kyonki wuh dīn yād karen jab ham donoṅ apne rathoṅ ko is ke bāp Aḳhiyab ke pīchhe chalā rahe the aur Rab ne Aḳhiyab ke bāre mein elān kiya, ²⁶‘Yaqīn jān ki kal Nabot aur us ke beṭoṅ kā qatl mujh se chhupā na rahā. Is kā muāwazā

main tujhe Nabot kī isī zamīn par dūngā.’ Chunānche ab Yūrām ko uṭhā kar us zamīn par phaiṅk deṅ tāki Rab kī bāt pūrī ho jāe.”

²⁷Jab Yahūdāh ke bādshāh Aḳhaziyāh ne yih dekhā to wuh Bait-gān kā rāstā le kar farār ho gayā. Yāhū us kā tāqqub karte hue chillāyā, “Use bhī mār do!” Ibliyām ke qarīb jahān rāstā jūr kī taraf chaṛhtā hai Aḳhaziyāh apne rath mein chalte chalte zaḳhmī huā. Wuh bach to niklā lekin Majiddo pahuṅch kar mar gayā. ²⁸Us ke mulāzim lāsh ko rath par rakh kar Yarūshalam lāe. Wahān use Yarūshalam ke us hisse mein jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai khāndānī qabr mein dafnāyā gayā. ²⁹Aḳhaziyāh Yūrām bin Aḳhiyab kī hukūmat ke 11weṅ sāl mein Yahūdāh kā bādshāh ban gayā thā.

Īzabil kā Anjām

³⁰Is ke bād Yāhū Yazrael chalā gayā. Jab Īzabil ko ittalā mili to us ne apnī āṅkhoṅ mein surmā lagā kar apne bāloṅ ko khūbsūratī se saṅwārā aur phir khiṛkī se bāhar jhāṅkne lagī. ³¹Jab Yāhū mahal ke geṭ mein dākhil huā to Īzabil chillāi, “Ai Zimrī jis ne

apne mālīk ko qatl kar diyā hai, kyā sab k̄hairiyat hai?” ³²Yāhū ne ūpar dekh kar āwāz dī, “Kaun mere sāth hai, kaun?” Do yā tīn k̄hwājāsaraōn ne k̄hīrkī se bāhar dekh kar us par nazar dālī ³³to Yāhū ne unheñ hukm diyā, “Use nīche phaiñk do!”

Tab unhoñ ne malikā ko nīche phaiñk diyā. Wuh itne zor se zamīn par giri ki k̄hūn ke chhīñte dīwār aur ghorōn par paṛ gae. Yāhū aur us ke logon ne apne rathon ko us ke ūpar se guzarne diyā. ³⁴Phir Yāhū mahal meñ dāk̄hil huā aur khāyā aur piyā. Is ke bād us ne hukm diyā, “Koī jāe aur us lānatī aurat ko dafn kare, kyonki wuh bādshāh kī beṭī thī.”

³⁵Lekin jab mulāzim use dafn karne ke lie bāhar nikle to dekhā ki sirf us kī khoparī, hāth aur pānw bāqī rah gae haiñ. ³⁶Yāhū ke pās wāpas jā kar unhoñ ne use āgāh kiyā. Tab us ne kahā, “Ab sab kuchh pūrā huā hai jo Rab ne apne k̄hādīm Iliyās Tishbī kī mārīfat farmāyā thā, ‘Yazrael kī zamīn par kutte Īzabīl kī lāsh khā jāenge. ³⁷Us kī lāsh Yazrael kī zamīn par gobar kī tarah paṛī rahegī tāki koī yaqīn se na kah sake ki wuh kahāñ hai.”

Yāhū Aḳhiyab kī Aulād ko

Halāk Kartā Hai

10 Sāmariya meñ Aḳhiyab ke 70 beṭe the. Ab Yāhū ne k̄hat likh kar Sāmariya bhej die. Yazrael ke afsarōn, shahr ke buzurgoñ aur Aḳhiyab ke beṭon ke sarparaston ko yih k̄hat mil gae. Aur un meñ zail kī k̄habar likhī thī, ²“Āp ke mālīk ke beṭe āp ke pās haiñ. Āp qilāband shahr meñ rahte haiñ, aur āp ke pās hathiyār, rath aur ghoṛe bhī haiñ. Is lie main āp ko chailēñ detā hūñ ki yih k̄hat paṛhte hī ³apne mālīk ke sab se achchhe aur lāyq beṭe ko chun kar use us ke bāp ke taḳht par biṭhā deñ. Phir apne mālīk ke k̄hāndān ke lie laṛeñ!”

⁴Lekin Sāmariya ke buzurg behad saham gae aur āpas meñ kahne lage, “Agar do bādshāh us kā muqābalā na kar sake to ham kyā kar sakte haiñ?” ⁵Is lie mahal ke inchārj, Sāmariya par muqarrar afsar, shahr ke buzurgoñ aur Aḳhiyab ke beṭon ke sarparaston ne Yāhū ko paighām bhejā, “Ham āp ke k̄hādīm haiñ aur jo kuchh āp kaheñge ham karne ke lie taiyār haiñ. Ham kisī ko bādshāh

muqarrar nahīn kareṅge. Jo kuchh āp munāsib samajhte haiṅ wuh kareṅ.”

⁶Yih paṛh kar Yāhū ne ek aur khat likh kar Sāmariya bhejā. Us meṅ likhā thā, “Agar āp wāqai mere sāth haiṅ aur mere tābe rahnā chāhte haiṅ to apne mālik ke beṭoṅ ke saroṅ ko kāt kar kal is waqt tak Yazrael meṅ mere pās le āeṅ.” Kyonki Aḳhiyab ke 70 beṭe Sāmariya ke baṛoṅ ke pās rah kar parwarish pā rahe the. ⁷Jab khat un ke pās pahunch gayā to in ādmiyoṅ ne 70 ke 70 shahzādoṅ ko zabah kar diyā aur un ke saroṅ ko ṭokroṅ meṅ rakh kar Yazrael meṅ Yāhū ke pās bhej diyā.

⁸Ek qāsid ne Yāhū ke pās ā kar ittalā dī, “Wuh bādshāh ke beṭoṅ ke sar le kar āe haiṅ.” Tab Yāhū ne hukm diyā, “Shahr ke darwāze par un ke do dher lagā do aur unheṅ subah tak wahiṅ rahne do.” ⁹Agle din Yāhū subah ke waqt niklā aur darwāze ke pās khare ho kar logoṅ se muḁhātib huā, “Yūrām kī maut ke nāte se āp be’ilzām haiṅ. Maiṅ hī ne apne mālik ke kḥilāf mansūbe bāndh kar use mār dālā. Lekin kis ne in tamām beṭoṅ kā sar qalam kar diyā? ¹⁰Chunāṅche āj jān leṅ ki jo

kuchh bhī Rab ne Aḳhiyab aur us ke kḥāndān ke bāre meṅ farmāyā hai wuh pūrā ho jāegā. Jis kā elān Rab ne apne kḥādim Iliyās kī mārifat kiyā hai wuh us ne kar liyā hai.” ¹¹Is ke bād Yāhū ne Yazrael meṅ rahne wāle Aḳhiyab ke bāqī tamām rishtedāroṅ, baṛe afsaroṅ, qarībī dostoṅ aur pujāriyoṅ ko halāk kar diyā. Ek bhī na bachā.

¹²Phir wuh Sāmariya ke lie rawānā huā. Rāste meṅ jab Bait-iqad-roīm ke qarīb pahunch gayā ¹³to us kī mulāqāt Yahūdāh ke bādshāh Aḳhaziyāh ke chand ek rishtedāroṅ se huī. Yāhū ne pūchhā, “Āp kaun haiṅ?” Unhoṅ ne jawāb diyā, “Ham Aḳhaziyāh ke rishtedār haiṅ aur Sāmariya kā safr kar rahe haiṅ. Wahāṅ ham bādshāh aur malikā ke beṭoṅ se milnā chāhte haiṅ.” ¹⁴Tab Yāhū ne hukm diyā, “Unheṅ zindā pakaṛo!” Unhoṅ ne unheṅ zindā pakaṛ kar Bait-iqad ke hauz ke pās mār dālā. 42 ādmiyoṅ meṅ se ek bhī na bachā.

¹⁵Us jagah ko chhoṛ kar Yāhū āge niklā. Chalthe chalte us kī mulāqāt Yūnadab bin Raikāb se huī jo us se milne ā rahā thā. Yāhū ne salām karke kahā, “Kyā āp kā dil

mere bāre meñ muḵhlis hai jaisā ki merā dil āp ke bāre meñ hai?” Yūnadab ne jawāb diyā, “Jī hāñ.” Yāhū bolā, “Agar aisā hai, to mere sāth hāth milāeñ.” Yūnadab ne us ke sāth hāth milāyā to Yāhū ne use apne rath par sawār hone diyā.

¹⁶Phir Yāhū ne kahā, “Āeñ mere sāth aur merī Rab ke lie jidd-o-jahd dekheñ.” Chunāñche Yūnadab Yāhū ke sāth Sāmariya chalā gayā.

¹⁷Sāmariya pahunch kar Yāhū ne Aḳhiyab ke ḳhāndān ke jītne afrād ab tak bach gae the halāk kar die. Jis tarah Rab ne Iliyās ko farmāyā thā usī tarah Aḳhiyab kā pūrā gharānā miṭ gayā.

Yāhū Bāl ke Tamām Pujāriyoñ ko Qatl Kartā Hai

¹⁸Is ke bād Yāhū ne tamām logon ko jamā karke elān kiyā, “Aḳhiyab ne Bāl Dewatā kī parastish thoṛī kī hai. Main kahīñ zyādā us kī pūjā karūnga! ¹⁹Ab jā kar Bāl ke tamām nabiyon, ḳhidmatguzāron aur pujāriyon ko bulā lāeñ. Ḳhayāl kareñ ki ek bhī dūr na rahe, kyonki main Bāl ko baṛī qurbānī pesh karūnga. Jo bhī āne se inkār kare use sazā-e-maut dī jāegī.”

Is tarah Yāhū ne Bāl ke ḳhidmatguzāron ke lie jāl bichhā diyā tāki wuh us meñ phaṅs kar halāk ho jāeñ. ²⁰⁻²¹Us ne pūre Isrāīl meñ qāsīd bhej kar elān kiyā, “Bāl Dewatā ke lie muqaddas īd manāeñ!” Chunāñche Bāl ke tamām pujāri āe, aur ek bhī ijtimā se dūr na rahā. Itne jamā hue ki Bāl kā mandir ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

²²Yāhū ne īd ke kapron ke inchārj ko hukm diyā, “Bāl ke tamām pujāriyon ko īd ke libās de denā.” Chunāñche sab ko libās die gae. ²³Phir Yāhū aur Yūnadab bin Raikāb Bāl ke mandir meñ dāḳhil hue, aur Yāhū ne Bāl ke ḳhidmatguzāron se kahā, “Dhyān deñ ki yahāñ āp ke sāth Rab kā koī ḳhādim maujūd na ho. Sirf Bāl ke pujāri hone chāhieñ.”

²⁴Donon ādmī sāmne gae tāki zabah kī aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kareñ. Itne meñ Yāhū ke 80 ādmī bāhar mandir ke irdgird khare ho gae. Yāhū ne unheñ hukm de kar kahā thā, “Ḳhabardār! Jo pūjā karne wālon meñ se kisī ko bachne de use sazā-e-maut dī jāegī.”

²⁵Jyon hī Yāhū bhasm hone wālī qurbānī ko chaṛhāne se fārigh huā to us ne apne muhāfizon aur afsaron ko hukm diyā, “Andar jā kar sab ko mār denā. Ek bhī bachne na pāe.” Wuh dākhlil hue aur apnī talwāron ko khiñch kar sab ko mār dālā. Lāshon ko unhon ne bāhar phaink diyā. Phir wuh mandir ke sab se andar wāle kamre meñ gae ²⁶jahān but thā. Use unhon ne nikāl kar jalā diyā ²⁷aur Bāl kā satūn bhī ṭukre ṭukre kar diyā. Bāl kā pūrā mandir dhā diyā gayā, aur wuh jagah baitul-khalā ban gai. Āj tak wuh is ke lie istemāl hotā hai.

Yāhū kī Hukūmat

²⁸Is tarah Yāhū ne Isrāil meñ Bāl Dewatā kī pūjā khatm kar dī. ²⁹To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhon se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām ne Isrāil ko uksāyā thā. Baitel aur Dān meñ qāym sone ke bachhron kī pūjā khatm na huī.

³⁰Ek din Rab ne Yāhū se kahā, “Jo kuchh mujhe pasand hai use tū ne achchhī tarah saranjām diyā hai, kyonki tū ne Aḥhiyab ke gharāne ke sāth sab kuchh kiyā hai jo merī marzī thī. Is wajah

se terī aulād chauthī pusht tak Isrāil par hukūmat kartī rahegi.”

³¹Lekin Yāhū ne pūre dil se Rab Isrāil ke Ḳhudā kī shariat ke mutābiq zindagi na guzārī. Wuh un gunāhon se bāz āne ke lie taiyār nahīn thā jo karne par Yarubiyām ne Isrāil ko uksāyā thā.

³²Yāhū kī hukūmat ke daurān Rab Isrāil kā ilāqā chhoṭā karne lagā. Shām ke bādshāh Hazāel ne Isrāil ke us pūre ilāqe par qabzā kar liyā ³³jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. Jad, Rūbin aur Manassī kā ilāqā Jiliyād Basan se le kar Dariyā-e-Arnon par wāqe Aroir tak Shām ke bādshāh ke hāth meñ ā gayā.

³⁴Bāqī jo kuchh Yāhū kī hukūmat ke daurān huā, jo us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ³⁵⁻³⁶Wuh 28 sāl Sāmariya meñ bādshāh rahā. Wahān wuh dafn bhī huā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahuākḥaz taḥtnashīn huā.

Yahūdāh meñ Ataliyāh kī

Zālīmānā Hukūmat

11 Jab Aḡhaziyāh kī māñ Ataliyāh ko mālūm huā ki merā beṭā mar gayā hai to wuh Aḡhaziyāh kī tamām aulād ko qatl karne lagī. ²Lekin Aḡhaziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Aḡhaziyāh ke chhoṭe beṭe Yuās ko chupke se un shahzādoñ meñ se nikāl liyā jinheñ qatl karnā thā aur use us kī dāyā ke sāth ek sṭor meñ chhupā diyā jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Is tarah wuh bach gayā. ³Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqil kiyā gayā jahāñ wuh us ke sāth un chhih sāloñ ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

Ataliyāh kā Anjām aur Yuās

Bādshāh Ban Jātā Hai

⁴Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā Imām ne sau sau sipāhiyoñ par muqarrar afsaroñ, Kārī nāmī dastoñ aur shāhī muhāfizoñ ko Rab ke ghar meñ bulā liyā. Wahāñ us ne qasam khilā kar un se ahd bāndhā. Phir us ne bādshāh ke beṭe Yuās ko pesh karke ⁵unheñ hidāyat kī,

“Agle Sabat ke din āp meñ se jitne ḡyūṭī par āeñge wuh tīn hissoñ meñ taqsīm ho jāeñ. Ek hissā shāhī mahal par pahrā de, ⁶dūsra Sūr nāmī darwāze par aur tīsra shāhī muhāfizoñ ke pīchhe ke darwāze par. Yoñ āp Rab ke ghar kī hifāzat kareñge. ⁷Dūsre do guroh jo Sabat ke din ḡyūṭī nahīñ karte unheñ Rab ke ghar meñ ā kar Yuās Bādshāh kī pahrādārī karnī hai. ⁸Wuh us ke irdgird dāyrā banā kar apne hathiyāroñ ko pakare rakheñ aur jahāñ bhī wuh jāe use ghare rakheñ. Jo bhī is dāyre meñ ghusne kī koshish kare use mār ḡālnā.”

⁹So sau sipāhiyoñ par muqarrar afsaroñ ne aisā hī kiyā. Agle Sabat ke din wuh sab apne faujiyoñ samet Yahoyadā Imām ke pās āe. Wuh bhī āe jo ḡyūṭī par the aur wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. ¹⁰Imām ne afsaroñ ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur ḡhāleñ diñ jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfūz rakhī huī thiñ. ¹¹Phir muhāfiz hathiyāroñ ko hāth meñ pakare bādshāh ke gird khare ho gae. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyrā Rab ke ghar kī junūbī diwār se le kar us kī shimālī diwār tak phailā huā thā. ¹²Phir Yahoyadā

bādshāh ke beṭe Yuās ko bāhar lāyā aur us ke sar par tāj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yoñ Yuās ko bādshāh banā diyā gayā. Unhoñ ne use masah karke tāliyāñ bajāñ aur buland āwāz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!”

¹³Jab muhāfizoñ aur bāqī logoñ kā shor Ataliyāh tak pahuñchā to wuh Rab ke ghar ke sahan mein un ke pās āi. ¹⁴Wahāñ pahuñch kar wuh kyā dekhtī hai ki nayā bādshāh us satūn ke pās kharā hai jahāñ bādshāh riwāj ke mutābiq kharā hotā hai, aur wuh afsaroñ aur turam bajāne wāloñ se ghirā huā hai. Tamām ummat bhī sāth kharī turam bajā bajā kar khushī manā rahī hai. Ataliyāh ranjish ke māre apne kapṛe phāṛ kar chikh uṭhī, “Ġhaddārī, Ġhaddārī!”

¹⁵Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyoñ par muqarrar un afsaroñ ko bulāyā jin ke sapurd fauj kī gāi thī aur unheñ hukm diyā, “Use bāhar le jāeñ, kyonki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke piche āe use talwār se mār denā.”

¹⁶Wuh Ataliyāh ko pakaṛ kar us

rāste par le gae jis par chalte hue ghoṛe mahal ke pās pahuñchte haiñ. Wahāñ use mār diyā gayā. ¹⁷Phir Yahoyadā ne bādshāh aur qaum ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiyā ki ham Rab kī qaum raheñge. Is ke alāwā bādshāh ne Yahoyadā kī mārifat qaum se bhī ahd bāndhā. ¹⁸Is ke bād ummat ke tamām log Bāl ke mandir par tūt paṛe aur use dhā diyā. Us kī qurbāngāhoñ aur butoñ ko tukṛe tukṛe karke unhoñ ne Bāl ke pujārī Mattān ko qurbāngāhoñ ke sāmne hī mār dālā. Rab ke ghar par pahredār kharē karne ke bād ¹⁹Yahoyadā sau sau faujiyoñ par muqarrar afsaroñ, Kārī nāmī dastoñ, mahal ke muhāfizoñ aur bāqī pūrī ummat ke hamrāh julūs nikāl kar bādshāh ko Rab ke ghar se mahal mein le gayā. Wuh muhāfizoñ ke darwāze se ho kar dākhlil hue. Bādshāh shāhī takht par baiṭh gayā, ²⁰aur tamām ummat khushī manāti rahī. Yoñ Yarūshalām Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko mahal ke pās talwār se mār diyā gayā thā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yuās

²¹Yuās sāt sāl kā thā jab taḡhtnashīn huā. ¹Wuh Isrāīl ke

12 bādshāh Yāhū kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī māñ Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī. ²Jab tak Yahoyadā us kī rāhnumāi kartā thā Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³To bhī ūñchī jaghoñ ke mandir dūr na kie gae. Awām māmūl ke mutābiq wahāñ apnī qurbāniyāñ pesh karte aur baḡhūr jalāte rahe.

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat

Karwātā Hai

⁴Ek dīn Yuās ne imāmoñ ko hukm diyā, “Rab ke lie maḡhsūs jītne bhī paise Rab ke ghar meñ lāe jāte haiñ un sab ko jamā karen, chāhe wuh mardumshumārī ke ṭaiks^a yā kisi mannāt ke zimn meñ die gae hoñ, chāhe razākārānā taur par adā kie gae hoñ. ⁵Yih tamām paise imāmoñ ke sapurd kie jāeñ. In se āp ko jahāñ bhī zarūrat hai Rab ke ghar kī darāroñ kī marammat

karwāñ hai.” ⁶Lekin Yuās kī hukūmat ke 23weñ sāl meñ us ne dekhā kī ab tak Rab ke ghar kī darāroñ kī marammat nahīñ huī. ⁷Tab us ne Yahoyadā aur bāqī imāmoñ ko bulā kar pūchhā, “Āp Rab ke ghar kī marammat kyon nahīñ karā rahe? Ab se āp ko in paison se āp kī apnī zarūriyāt pūri karne kī ijāzat nahīñ balki tamām paise Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl karne haiñ.”

⁸Imām māñ gae kī ab se ham logoñ se hadiyā nahīñ leñge aur kī is ke badle hamēñ Rab ke ghar kī marammat nahīñ karwāñi paṛegī. ⁹Phir Yahoyadā Imām ne ek sandūq le kar us ke ḡhakne meñ sūrāḡh banā diyā. Is sandūq ko us ne qurbāngāh ke pās rakh diyā, us darwāze ke dahnī taraf jis meñ se parastār Rab ke ghar ke sahan meñ dāḡhil hote the. Jab log apne hadiyājāt Rab ke ghar meñ pesh karte to darwāze kī pahrādārī karne wāle imām tamām paison ko sandūq meñ ḡāl dete. ¹⁰Jab kabhī patā chaltā kī sandūq bhar gayā hai to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam āte aur tamām

^aDekhie Ḳhurūj 30:11-16.

paise gin kar thailiyon meñ dāl dete the. ¹¹Phir yih gine hue paise un thekedāron ko die jāte jin ke sapurd Rab ke ghar kī marammat kā kām kiyā gayā thā. In paison se wuh marammat karne wāle kārīgaron kī ujrat adā karte the. In meñ bar̄haī, imārat par kām karne wāle, ¹²rāj aur patthar tarāshne wāle shāmil the. Is ke alāwā unhoñ ne yih paise darāron kī marammat ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue pattharon ke lie bhī istemāl kie. Bāqī jitne aḵhrājāt Rab ke ghar ko bahāl karne ke lie zarūrī the wuh sab in paison se pūre kie gae. ¹³Lekin in hadiyājāt se sone yā chāñdī kī chīzeñ na banwāī gaīñ, na chāñdī ke bāsan, battī katarne ke auzār, chhiṛkāw ke kaṭore yā turam. ¹⁴Yih sirf aur sirf thekedāron ko die gae tāki wuh Rab ke ghar kī marammat kar sakeñ. ¹⁵Thekedāron se hisāb na liyā gayā jab unheñ kārīgaron ko paise dene the, kyōñki wuh qābil-etamād the.

¹⁶Mahz wuh paise jo qusūr aur gunāh kī qurbāniyon ke lie milte the Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl na hue. Wuh imāmon kā hissā rahe.

Ḳharāj Milne par Hazāel Yarūshalam ko Chhoṛtā Hai

¹⁷Un dinoñ meñ Shām ke bādshāh Hazāel ne Jāt par hamlā karke us par qabzā kar liyā. Is ke bād wuh muṛ kar Yarūshalam kī taraf bar̄hne lagā tāki us par bhī hamlā kare. ¹⁸Yih dekh kar Yahūdāh ke bādshāh Yuās ne un tamām hadiyājāt ko ikaṭṭhā kiyā jo us ke bāpdādā Yahūsafat, Yahūrām aur Aḵhaziyāh ne Rab ke ghar ke lie maḵsūs kie the. Us ne wuh bhī jamā kie jo us ne ḵhud Rab ke ghar ke lie maḵsūs kie the. Yih chīzeñ us sāre sone ke sāth milā kar jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḵhazānon meñ thā us ne sab kuchh Hazāel ko bhej diyā. Tab Hazāel Yarūshalam ko chhoṛ kar chalā gayā.

Yuās kī Maut

¹⁹Bāqī jo kuchh Yuās kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā us kā zikr ‘Shāhān-e-Yahūdāh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai. ²⁰Ek dīn us ke afsaron ne us ke ḵhilāf sāzish karke use qatl kar diyā jab wuh Bait-millo ke pās us rāste par thā jo Sillā kī taraf utar jātā

thā. ²¹Qātilon ke nām Yūzabad bin Sim'āt aur Yahūzabad bin Shūmīr the. Yuās ko Yarūshalam ke us hisse mein jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai khāndānī qabr mein dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Amasiyāh takhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Yahuākḥaz

13 Yahuākḥaz bin Yāhū Yahūdāh ke bādshāh Yuās bin Aḥzīyāh kī hukūmat ke 23weñ sāl mein Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 17 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ²Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, kyōnki wuh bhī Yarubiyām bin Nabāt ke bure namūne par chaltā rahā. Us ne wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Us butparastī se wuh kabhī bāz na āyā. ³Is wajah se Rab Isrāīl se bahut nārāz huā, aur wuh Shām ke bādshāh Hazāel aur us ke beṭe Bin-hadad ke wasīle se unheñ bār bār dabātā rahā.

⁴Lekin phir Yahuākḥaz ne Rab kā ḡhazab ṭhandā kiyā, aur Rab ne us kī minnaten sunīñ, kyōnki use mālūm thā ki Shām kā bādshāh

Isrāīl par kitnā zulm kar rahā hai. ⁵Rab ne kisī ko bhej diyā jis ne unheñ Shām ke zulm se āzād karwāyā. Is ke bād wuh pahle kī tarah sukūn ke sāth apne gharon mein rah sakte the. ⁶To bhī wuh un gunāhon se bāz na āe jo karne par Yarubiyām ne unheñ uksāyā thā balki un kī yih butparastī jāri rahī. Yasīrat Dewī kā but bhī Sāmariya se haṭāyā na gayā.

⁷Āḥhir mein Yahuākḥaz ke sirf 50 ghurṣawār, 10 rath aur 10,000 piyādā sipāhī rah gae. Fauj kā bāqī hissā Shām ke bādshāh ne tabāh kar diyā thā. Us ne Isrāīlī faujiyon ko kuchal kar yon urā diyā thā jis tarah dhūl anāj ko gāhte waqt ur jāti hai.

⁸Bāqī jo kuchh Yahuākḥaz kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh 'Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḡh' kī kitāb mein bayān kī gāi haiñ. ⁹Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya mein dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahuās takhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Yahuās

¹⁰Yahuās bin Yahuākhaz Yahūdāh ke bādshāh Yuās kī hukūmat ke 37weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. ¹¹Yahuās kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā balki yih butparastī jāri rahī. ¹²Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai.

¹³Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ shāhī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir Yarubiyām Duwum taḡht par baiṡh gayā.

Bistar-e-Marg par Yahuās kī**Ilīshā se Mulāqāt**

¹⁴Yahuās ke daur-e-hukūmat meñ Ilīshā shadīd bīmār ho gayā. Jab wuh marne ko thā to Isrāīl kā bādshāh Yahuās us se milne gayā. Us ke ūpar jhuk kar wuh ḡhūb ro paṛā aur chillāyā, “Hāy, mere

bāp, mere bāp. Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!” ¹⁵Ilīshā ne use hukm diyā, “Ek kamān aur kuchh tīr le āeñ.” Bādshāh kamān aur tīr Ilīshā ke pās le āyā. ¹⁶Phir Ilīshā bolā, “Kamān ko pakaṛeñ.” Jab bādshāh ne kamān ko pakaṛ liyā to Ilīshā ne apne hāth us ke hāthoñ par rakh diē. ¹⁷Phir us ne hukm diyā, “Mashriqī khīṛkī ko khol deñ.” Bādshāh ne use khol diyā. Ilīshā ne kahā, “Tīr chalāeñ!” Bādshāh ne tīr chalāyā. Ilīshā pukārā, “Yih Rab kā fatah dilāne wālā tīr hai, Shām par fatah kā tīr! Āp Afīq ke pās Shām kī fauj ko mukammal taur par tabāh kar deṅge.”

¹⁸Phir us ne bādshāh ko hukm diyā, “Ab bāqī tīroñ ko pakaṛeñ.” Bādshāh ne unheñ pakaṛ liyā. Phir Ilīshā bolā, “In ko zamīn par paṭaḡh deñ.” Bādshāh ne tīn martabā tīroñ ko zamīn par paṭaḡh diyā aur phir ruk gayā. ¹⁹Yih dekh kar mard-e-ḡhudā ḡhusse ho gayā aur bolā, “Āp ko tīroñ ko pāñch yā chhih martabā zamīn par paṭaḡhnā chāhie thā. Agar aisā karte to Shām kī fauj ko shikast de kar mukammal taur par tabāh kar dete. Lekin ab āp use sirf tīn martabā shikast deṅge.”

²⁰Thoṛī der ke bād Ilīshā faut huā aur use dafn kiya gayā. Un dinoñ meñ Moābī luṭere har sāl mausam-e-bahār ke daurān mulk meñ ghus āte the. ²¹Ek din kisī kā janāzā ho rahā thā to achānak yih luṭere nazar āe. Mātam karne wāle lāsh ko qarīb kī Ilīshā kī qabr meñ phaiñk kar bhāg gae. Lekin jyon hī lāsh Ilīshā kī haḍḍiyon se ṭakrāi us meñ jān ā gai aur wuh ādmi kharā ho gayā.

Ilīshā ke Ākhirī Alfāz Pūre

Ho Jāte Haiñ

²²Yahuākhaz ke jīte-jī Shām kā bādshāh Hazāel Isrāīl ko dabātā rahā. ²³To bhī Rab ko apnī qaum par tars āyā. Us ne un par rahm kiya, kyonki use wuh ahd yād rahā jo us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. Āj tak wuh unheñ tabāh karne yā apne huzūr se khārij karne ke lie taiyār nahīn huā.

²⁴Jab Shām kā bādshāh Hazāel faut huā to us kā beṭā Bin-hadad takhtnashīn huā. ²⁵Tab Yahuās bin Yahuākhaz ne Bin-hadad se wuh Isrāīlī shahr dubārā chhīn lie jin par Bin-hadad ke bāp Hazāel ne qabzā kar liya thā. Tin bār Yahuās

ne Bin-hadad ko shikast de kar Isrāīlī shahr wāpas le lie.

Yahūdāh kā Bādshāh Amasiyāh

14 Amasiyāh bin Yuās Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākhaz ke dūsre sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²Us waqt wuh 25 sāl kā thā. Wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yahuaddān Yarūshalam kī rahne wālī thī. ³Jo kuchh Amasiyāh ne kiya wuh Rab ko pasand thā, agarche wuh utnī wafādārī se Rab kī pairawī nahīn kartā thā jitnī us ke bāp Dāūd ne kī thī. Har kām meñ wuh apne bāp Yuās ke namūne par chalā, ⁴lekin us ne bhī ūñchī jaghoñ ke mandiron ko dūr na kiya. Ām log ab tak wahāñ qurbāniyāñ charhāte aur baḥhūr jalāte rahe.

⁵Jyon hī Amasiyāh ke pāñw mazbūtī se jam gae us ne un afsaron ko sazā-e-maut dī jinhoñ ne bāp ko qatl kar diya thā. ⁶Lekin un ke beṭon ko us ne zindā rahne diya aur yon Mūsawī shariāt ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na

bachchoṇ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne khud kiyā hai.”

⁷Amasiyāh ne Adomiyoṇ ko Namak kī Wādī meṇ shikast dī. Us waqt un ke 10,000 faujī us se larṇe āe the. Jang ke daurān us ne Silā Shahr par qabzā kar liyā aur us kā nām Yuqtiyel rakhā. Yih nām āj tak rāyī hai.

Amasiyāh Isrāīl ke Bādshāh

Yahuās se Lartā Hai

⁸Is fatah ke bād Amasiyāh ne Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz ko paighām bhejā, “Āeñ, ham ek dūsre kā muqābalā karen!” ⁹Lekin Isrāīl ke bādshāh Yahuās ne jawāb diyā, “Lubnān meṇ ek kāñtedār jhārī ne deodār ke ek daraḳht se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’ Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaroṇ ne us ke ūpar se guzar kar use pānwoṇ tale kuchal ḍālā. ¹⁰Mulk-e-Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dil maḡhrūr ho gayā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meṇ rah kar fatah meṇ hāsil huī shohrat kā mazā lene par iktifā karen. Āp

aisī musibat ko kyoṇ dāwat dete haiñ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?”

¹¹Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahiñ thā, is lie Yahuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaṛḥ āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh ke sāth muqābalā huā. ¹²Isrāīl kī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg gayā. ¹³Isrāīl ke bādshāh Yahuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḡhaziyāh ko wahiñ Bait-shams meṇ giriftār kar liyā. Phir wuh Yarūshalam gayā aur shahr kī fasīl Ifrāīm nāmī darwāze se Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāi taqribān 600 fuṭ thī. ¹⁴Jitnā bhī sonā, chāñdī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī mahal ke khazānoṇ meṇ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Lūṭā huā māl aur bāz yarḡhamāloṇ ko le kar wuh Sāmariya wāpas chalā gayā.

Isrāīl ke Bādshāh Yahuās kī Maut

¹⁵Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī

kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai. ¹⁶Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ Isrāīl ke bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yarubiyām Duwum taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh ke Bādshāh

Amasiyāh kī Maut

¹⁷Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḡhaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazid 15 sāl jītā rahā. ¹⁸Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ¹⁹Ek din log Yarūshalam meñ us ke ḡhilāf sāzish karne lage. Āḡhirkār us ne farār ho kar Lakīs meñ panāh lī, lekin sāzish karne wāloñ ne apne logoñ ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahāñ use qatl karne meñ kāmyāb ho gae. ²⁰Us kī lāsh ghoṛe par uṭhā kar Yarūshalam lāī gaī jahāñ use shahr ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā

Shahr’ kahlātā hai ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

²¹Yahūdāh ke tamām logoñ ne Amasiyāh ke beṭe Uzziyāh^a ko bāp ke taḡht par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī ²²jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meñ bahut tāmīrī kām karwāyā.

Isrāīl kā Bādshāh Yarubiyām

Duwum

²³Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās ke 15weñ sāl meñ Yarubiyām bin Yahuās Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ²⁴Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Nabāt ke beṭe Yarubiyām Awwal ne Isrāīl ko uksāyā thā. ²⁵Yarubiyām Duwum Labo-hamāt se le kar Bahīrā-e-Murdār tak un tamām ilāqoñ par dubārā qabzā kar sakā jo pahle

^aYahāñ kāī jaghoñ par Ibrānī meñ Uzziyāh kā dūsra nām Azariyāh mustāmal hai.

Isrāīl ke the. Yoñ wuh wādā pūrā huā jo Rab Isrāīl ke ẖhudā ne apne ẖhādīm Jāt-hifar ke rahne wāle nabī Yūnus bin Amittī kī mārīfat kiyā thā. ²⁶Kyoñki Rab ne Isrāīl kī nihāyat burī hālat par dhyān diyā thā. Use mālūm thā ki chhoṭe bare sab halāk hone wāle haiñ aur ki unheñ chhuṛāne wālā koī nahīñ hai. ²⁷Rab ne kabhī nahīñ kahā thā ki main Isrāīl qaum kā nām-o-nishān miṭā dūngā, is lie us ne unheñ Yarubiyām bin Yahuās ke wasīle se najāt dilāi.

²⁸Bāqī jo kuchh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo jangī kāmyābiyān use hāsīl huīñ un kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ huā hai. Us meñ yih bhī bayān kiyā gayā hai ki us ne kis tarah Damishq aur Hamāt par dubārā qabzā kar liyā. ²⁹Jab Yarubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Zakariyāh taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

15 Uzziyāh bin Amasiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²Us waqt us kī umr 16 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī. ³Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā, ⁴lekin ūñchī jaghoñ ko dūr na kiyā gayā, aur ām log wahāñ apnī qurbāniyāñ chaḥhāte aur baḥhūr jalāte rahe.

⁵Ek din Rab ne bādshāh ko sazā dī ki use koṛh lag gayā. Uzziyāh jīte-jī is bīmārī se shafā na pā sakā, aur use alāhidā ghar meñ rahnā paṛā. Us ke beṭe Yūtām ko mahal par muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

⁶Bāqī jo kuchh Uzziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁷Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ẖhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

Phir us kā beṭā Yūtām taḥtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Zakariyāh

⁸Zakariyāh bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 38weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kā dārul-hukūmat bhī Sāmariya thā, lekin chhih māh ke bād us kī hukūmat khatm ho gai. ⁹Apne bāpdādā kī tarah Zakariyāh kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā. ¹⁰Sallūm bin Yabīs ne us ke kḥilāf sāzish karke use sab ke sāmne qatl kiya. Phir wuh us kī jagah bādshāh ban gayā.

¹¹Bāqī jo kuchh Zakariyāh kī hukūmat ke daurān huā us kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ kiya gayā hai.

¹²Yon Rab kā wuh wādā pūrā huā jo us ne Yāhū se kiya thā, “Terī aulād chauthī pusht tak Isrāīl par hukūmat kartī rahegi.”

Isrāīl kā Bādshāh Sallūm

¹³Sallūm bin Yabīs Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 39weñ sāl meñ

Isrāīl kā bādshāh banā. Wuh Sāmariya meñ rah kar sirf ek māh tak taḥt par baiṭh sakā. ¹⁴Phir Manāhim bin Jādī ne Tīrā se ā kar Sallūm ko Sāmariya meñ qatl kar diya. Is ke bād wuh kḥud taḥt par baiṭh gayā.

¹⁵Bāqī jo kuchh Sallūm kī hukūmat ke daurān huā aur jo sāzisheñ us ne kiñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiya gayā hai.

¹⁶Us waqt Manāhim ne Tīrā se ā kar shahr Tīfah ko us ke tamām bāshindoñ aur gird-o-nawāh ke ilāqe samet tabāh kiya. Wajah yih thī ki us ke bāshinde apne darwāzoñ ko khol kar us ke tābe ho jāne ke lie taiyār nahīñ the. Jawāb meñ Manāhim ne un ko mārā aur tamām hāmīlā auraton ke peṭ chīr dāle.

Isrāīl kā Bādshāh Manāhim

¹⁷Manāhim bin Jādī Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 39weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 10 sāl thā. ¹⁸Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, aur

wuh zindagī-bhar un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

¹⁹⁻²⁰Manāhim ke daur-e-hukūmat meñ Asūr kā bādshāh Pūl yānī Tiglat-pilesar mulk se larne āyā. Manāhim ne use 34,000 kilogrām chāndī de dī tāki wuh us kī hukūmat mazbūt karne meñ madad kare. Tab Asūr kā bādshāh Isrāīl ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chalā gayā. Chāndī ke yih paise Manāhim ne amīr Isrāīliyon se jamā kie. Har ek ko chāndī ke 50 sikke adā karne paṛe.

²¹Bāqī jo kuchh Manāhim kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ²²Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Fiqahiyāh takht par baiṭh gayā.

Isrāīl kā Bādshāh Fiqahiyāh

²³Fiqahiyāh bin Manāhim Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 50wen sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā do sāl thā.

²⁴Fiqahiyāh kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se

bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

²⁵Ek din fauj ke ālā afsar Fiqah bin Ramaliyāh ne us ke kḥilāf sāzish kī. Jiliyād ke 50 ādmiyon ko apne sāth le kar us ne Fiqahiyāh ko Sāmariya ke mahal ke burj meñ mār ḍālā. Us waqt do aur afsar banām Arjūb aur Ariyā bhī us kī zad meñ ā kar mar gae. Is ke bād Fiqah takht par baiṭh gayā.

²⁶Bāqī jo kuchh Fiqahiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiya gayā hai.

Isrāīl kā Bādshāh Fiqah

²⁷Fiqah bin Ramaliyāh Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 52wen sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya meñ rah kar wuh 20 sāl tak hukūmat kartā rahā.

²⁸Fiqah kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

²⁹Fiqah ke daur-e-hukūmat meñ Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ne Isrāīl par hamlā kiya. Zail ke tamām shahr us ke qabze meñ

ā gae: Aiiyūn, Abīl-bait-mākā, Yānūh, Qādis aur Hasūr. Jiliyād aur Galīl ke ilāqe bhī Naftālī ke pūre qabāyli ilāqe samet us kī girift meñ ā gae. Asūr kā bādshāh in tamām jaghoñ meñ ābād logon ko giriftār karke apne mulk Asūr le gayā.

³⁰Ek din Hosea bin Ailā ne Fiqah ke k̄hilāf sāzish karke use maut ke ghāt utār diyā. Phir wuh k̄hud taḡht par baiṡh gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Yūtām bin Uzziyāh kī hukūmat ke 20weñ sāl meñ huā.

³¹Bāqī jo kuchh Fiqah kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai.

Yahūdāh kā Bādshāh Yūtām

³²Uzziyāh kā beṡā Yūtām Isrāīl ke bādshāh Fiqah kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

³³Wuh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yarūsā bint Sadoq thī.

³⁴Wuh apne bāp Uzziyāh kī tarah wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³⁵To bhī ūñchī jaghoñ ke mandir haṡāe na gae. Log

wahāñ apnī qurbāniyāñ chaṡhāne aur baḡhūr jalāne se bāz na āe. Yūtām ne Rab ke ghar kā Bālāi Darwāzā tāmīr kiya.

³⁶Bāqī jo kuchh Yūtām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ qalamband hai. ³⁷Un dinoñ meñ Rab Shām ke bādshāh Razīn aur Fiqah bin Ramaliyāh ko Yahūdāh ke k̄hilāf bhejne lagā tāki us se laṡeñ. ³⁸Jab Yūtām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṡā Āḡhaz taḡht par baiṡh gayā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āḡhaz

16 Āḡhaz bin Yūtām Isrāīl ke bādshāh Fiqah bin Ramaliyāh kī hukūmat ke 17weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

²Us waqt Āḡhaz 20 sāl kā thā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Wuh apne bāp Dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³Kyonki us ne

Isrāīl ke bādshāhoñ kā chāl-chalan apnāyā, yahān tak ki us ne apne beṭe ko qurbānī ke taur par jalā diyā. Yoñ wuh un qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā. ⁴Āḡhaz baḡhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūñche maqāmoñ, pahāriyoñ kī choṭiyoñ aur har ghane daraḡht ke sāye meñ charḡhātā thā.

Āḡhaz Asūr ke Bādshāh se Madad Letā Hai

⁵Ek din Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāīl kā bādshāh Fiqah bīn Ramaliyāh Yarūshalam par hamlā karne ke lie Yahūdāh meñ ghus āe. Unhoñ ne shahr kā muhāsarā to kiyā lekin us par qabzā karne meñ nākām rahe. ⁶Unhīñ dinon meñ Razīn ne Ailāt par dubārā qabzā karke Shām kā hissā banā liyā. Yahūdāh ke logoñ ko wahān se nikāl kar us ne wahān Adomiyoñ ko basā diyā. Yih Adomī āj tak wahān ābād haiñ.

⁷Āḡhaz ne apne qāsidoñ ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ke pās bhej kar use ittālā dī, “Main āp kā ḡhādīm aur beṭā hūñ. Mehrbānī

karke āeñ aur mujhe Shām aur Isrāīl ke bādshāhoñ se bachāeñ jo mujh par hamlā kar rahe haiñ.”

⁸Sāth sāth Āḡhaz ne wuh chāñḡ aur sonā jamā kiyā jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḡhazānoñ meñ thā aur use tohfe ke taur par Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. ⁹Tiglat-pilesar rāzī ho gayā. Us ne Damishq par hamlā karke shahr par qabzā kar liyā aur us ke bāshindoñ ko giriftār karke Qīr ko le gayā. Razīn ko us ne qatl kar diyā.

Āḡhaz Rab ke Ghar kī Behurmatī Kartā Hai

¹⁰Āḡhaz Bādshāh Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar se milne ke lie Damishq gayā. Wahāñ ek qurbāngāh thī jis kā namūnā Āḡhaz ne banā kar Ūriyāh Imām ko bhej diyā. Sāth sāth us ne qizāyn kī tamām tafsīlāt bhī Yarūshalam bhej diñ. ¹¹Jab Ūriyāh ko hidāyāt miliñ to us ne unhīñ ke mutābiq Yarūshalam meñ ek qurbāngāh banāi. Āḡhaz ke Damishq se wāpas āne se pahle pahle use taiyār kar liyā gayā.

¹²Jab bādshāh wāpas āyā to us ne nāi qurbāngāh kā muāynā kiyā.

Phir us kī sīrhī par chaḥ kar ¹³us ne ḵhud qurbāniyān us par pesh kīn. Bhasm hone wālī qurbānī aur ḡhallā kī nazar jalā kar us ne mai kī nazar qurbāngāh par unḍel dī aur salāmati kī qurbāniyon kā ḵhūn us par chhiṛak diyā.

¹⁴Rab ke ghar aur naī qurbāngāh ke darmiyān ab tak pītal kī purānī qurbāngāh thī. Ab Āḵhaz ne use uṭhā kar Rab ke ghar ke sāmne se muntaqil karke naī qurbāngāh ke pīchhe yānī shimāl kī taraf rakhwā diyā. ¹⁵Ūriyāh Imām ko us ne hukm diyā, “Ab se āp ko tamām qurbāniyon ko naī qurbāngāh par pesh karnā hai. In meñ subh-o-shām kī rozānā qurbāniyān bhī shāmil haiñ aur bādshāh aur ummat kī muḵhtalif qurbāniyān bhī, masalan bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhallā aur mai kī nazareñ. Qurbāniyon ke tamām ḵhūn ko bhī sirf naī qurbāngāh par chhiṛaknā hai. Āindā pītal kī purānī qurbāngāh sirf mere zātī istemāl ke lie hogī jab mujhe Allāh se kuchh dariyāft karnā hogā.”

¹⁶Ūriyāh Imām ne waisā hī kiya jaisā bādshāh ne use hukm diyā.

¹⁷Lekin Āḵhaz Bādshāh Rab ke ghar meñ mazīd tabdiliyān bhī

lāyā. Hathgāriyon ke jin fremon par bāsan rakhe jāte the unheñ toṛ kar us ne bāsanon ko dūr kar diyā. Is ke alāwā us ne ‘Samundar’ nāmī baṛe hauz ko pītal ke un bailon se utār diyā jin par wuh shurū se paṛā thā aur use patthar ke ek chabūtare par rakhwā diyā. ¹⁸Us ne Asūr ke bādshāh ko ḵhush rakhne ke lie ek aur kām bhī kiya. Us ne Rab ke ghar se wuh chabūtārā dūr kar diyā jis par bādshāh kā taḵht rakhā jāta thā aur wuh darwāzā band kar diyā jo bādshāh Rab ke ghar meñ dāḵhil hone ke lie istemāl kartā thā.

¹⁹Bāqī jo kuchh Āḵhaz kī hukumat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḵh’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁰Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḵhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Hizqiyāh taḵtnashīn huā.

Isrāil kā Āḵhirī Bādshāh Hosea

17 Hosea bin Ailā Yahūdāh ke bādshāh Āḵhaz kī hukumat ke 12weñ sāl meñ Isrāil

kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 9 sāl thā. ²Hosea kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, lekin Isrāīl ke un bādshāhoṅ kī nisbat jo us se pahle the wuh kuchh behtar thā.

³Ek din Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Tab Hosea shikast mān kar us ke tābe ho gayā. Use Asūr ko kharāj adā karnā parā. ⁴Lekin chand sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. Us ne kharāj kā sālānā silsilā band karke apne safiroṅ ko Misr ke bādshāh so ke pās bhejā tāki us se madad hāsīl kare. Jab Asūr ke bādshāh ko patā chalā to us ne use pakar kar jel meṅ dāl diyā.

Sāmariya kā Anjām

⁵Salmanasar pūre mulk meṅ se guzar kar Sāmariya tak pahunch gayā. Tīn sāl tak use shahr kā muhāsarā karnā parā, ⁶lekin ākhirkār wuh Hosea kī hukūmat ke naweṅ sāl meṅ kāmyāb huā aur shahr par qabzā karke Isrāīliyoṅ ko jilāwatan kar diyā. Unheṅ Asūr lā kar us ne kuchh khalah ke ilāqe meṅ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-

Khābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyoṅ ke shahroṅ meṅ basāe.

⁷Yih sab kuchh is lie huā ki Isrāīliyoṅ ne Rab apne Kḥudā kā gunāh kiyā thā, hālāṅki wuh unheṅ Misrī bādshāh Firaun ke qabze se rihā karke Misr se nikāl lāyā thā. Wuh dīgar mābūdoṅ kī pūjā karte ⁸aur un qaumoṅ ke rasm-o-riwāj kī pairawī karte jin ko Rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. Sāth sāth wuh un rasmoṅ se bhī lipṭe rahe jo Isrāīl ke bādshāhoṅ ne shurū kī thīn. ⁹Isrāīliyoṅ ko Rab apne Kḥudā ke kḥilāf bahut tarkibeṅ sūjhīn jo thīk nahīn thīn. Sab se chhoṭī chaukī se le kar baṛe se baṛe qilāband shahr tak unhoṅ ne apne tamām shahroṅ kī ūnchī jaghoṅ par mandir banāe. ¹⁰Har pahārī kī choṭī par aur har ghane daraḳht ke sāye meṅ unhoṅ ne patthar ke apne dewatāoṅ ke satūn aur Yasīrat Dewī ke khambe khare kie. ¹¹Har ūnchī jagah par wuh baḳhūr jalā dete the, bilkul un aqwām kī tarah jinheṅ Rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. Ġharz Isrāīliyoṅ se bahut-sī aisī sharīr harkateṅ sarzad huīn jin ko dekh kar Rab ko ġhussā āyā. ¹²Wuh butoṅ kī parastish karte

rahe agarche Rab ne is se manā kiyā thā.

¹³Bār bār Rab ne apne nabiyōn aur ghaibbīnōn ko Isrāil aur Yahūdāh ke pās bhejā thā tāki unheñ āgāh karen, “Apnī sharīr rāhoñ se bāz āo. Mere ahkām aur qawāyd ke tābe raho. Us pūrī shariāt kī pairawī karo jo main ne tumhāre bāpdādā ko apne khādimoñ yānī nabiyōn ke wasīle se de dī thī.”

¹⁴Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne bāpdādā kī tarah aṛ gae. Kyōnki wuh bhī Rab apne Khudā par bharosā nahīn karte the. ¹⁵Unhoñ ne us ke ahkām aur us ahd ko radd kiyā jo us ne un ke bāpdādā se bāndhā thā. Jab bhī us ne unheñ kisī bāt se āgāh kiyā to unhoñ ne use haqīr jānā. Bekār butōn kī pairawī karte karte wuh khud bekār ho gae. Wuh gird-onawāh kī qaumoñ ke namūne par chal paṛe hālānki Rab ne is se manā kiyā thā. ¹⁶Rab apne Khudā ke tamām ahkām ko mustarad karke unhoñ ne apne lie bachhōn ke do mujassame dhāl lie aur Yasīrat Dewī kā khambā kharā kar diyā. Wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ke sāmne jhuk gae aur

Bāl Dewatā kī parastish karne lage.

¹⁷Apne beṭe-beṭiyōn ko unhoñ ne apne butōn ke lie qurbān karke jalā diyā. Nujūmiyōn se mashwarā lenā aur jādūgarī karnā ām ho gayā. Gharz unhoñ ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur jo use ghussā dilātā rahā.

¹⁸Tab Rab kā ghazab Isrāil par nāzil huā, aur us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā. Sirf Yahūdāh kā qabīlā mulk meñ bāqī rah gayā.

¹⁹Lekin Yahūdāh ke afrād bhī Rab apne Khudā ke ahkām ke tābe rahne ke lie taiyār nahīn the. Wuh bhī un bure rasm-o-riwāj kī pairawī karte rahe jo Isrāil ne shurū kie the.

²⁰Phir Rab ne pūrī kī pūrī qaum ko radd kar diyā. Unheñ tang karke wuh unheñ luṭerōn ke hawāle kartā rahā, aur ek dīn us ne unheñ bhī apne huzūr se khārij kar diyā.

²¹Rab ne khud Isrāil ke shimālī qabīlōn ko Dāūd ke gharāne se alag kar diyā thā, aur unhoñ ne Yarubiyām bin Nabāt ko apnā bādshāh banā liyā thā. Lekin Yarubiyām ne Isrāil ko ek sangīn gunāh karne par uksā kar Rab kī pairawī karne se dūr kie

rakhā. ²²Isrāīli Yarubiyām ke bure namūne par chalte rahe aur kabhī is se bāz na āe.

²³Yihī wajah hai ki jo kuchh Rab ne apne khādimoñ yānī nabiyōñ kī mārīfat farmāyā thā wuh pūrā huā. Us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā, aur dushman unheñ qaidī banā kar Asūr le gayā jahān wuh āj tak zindagī guzārte haiñ.

Sāmariya meñ Ajnabī Qaumoñ ko Ābād Kiyā Jātā Hai

²⁴Asūr ke bādshāh ne Bābal, Kūtā, Awwā, Hamāt aur Sifarwāym se logoñ ko Isrāīl meñ lā kar Sāmariya ke Isrāīliyoñ se khālī kie gae shahroñ meñ basā diyā. Yih log Sāmariya par qabzā karke us ke shahroñ meñ basne lage. ²⁵Lekin āte waqt wuh Rab kī parastish nahīn karte the, is lie Rab ne un ke darmiyān sherbabar bhej die jinhoñ ne kaī ek ko phār dālā.

²⁶Asūr ke bādshāh ko ittalā di gai, “Jin logoñ ko āp ne jilāwatan karke Sāmariya ke shahroñ meñ basā diyā hai wuh nahīn jānte ki us mulk kā dewatā kin kin bātoñ kā taqāzā kartā hai. Natije meñ us ne un ke darmiyān sherbabar bhej die

haiñ jo unheñ phār rahe haiñ. Aur wajah yihī hai ki wuh us kī sahīh pūjā karne se wāqif nahīn haiñ.”

²⁷Yih sun kar Asūr ke bādshāh ne hukm diyā, “Sāmariya se yahān lāe gae imāmoñ meñ se ek ko chun lo jo apne watan laut kar wahān dubārā ābād ho jāe aur logoñ ko sikhāe ki us mulk kā dewatā apnī pūjā ke lie kin kin bātoñ kā taqāzā kartā hai.”

²⁸Tab ek imām jilāwatanī se wāpas āyā. Baitel meñ ābād ho kar us ne nae bāshindoñ ko sikhāyā ki Rab kī munāsib ibādat kis tarah kī jāti hai. ²⁹Lekin sāth sāth wuh apne zātī dewatāoñ kī pūjā bhī karte rahe. Shahr bashahr har qaum ne apne apne but banā kar un tamām ūñchī jaghoñ ke mandiroñ meñ khare kie jo Sāmariya ke logoñ ne banā chhoṛe the. ³⁰Bābal ke bāshindoñ ne Sukkāt-banāt ke but, Kūtā ke logoñ ne nairgal ke mujassame, Hamāt wāloñ ne Asīmā ke but ³¹aur Awwā ke logoñ ne Nibhāz aur Tartāq ke mujassame khare kie. Sifarwāym ke bāshinde apne bachchoñ ko apne dewatāoñ Adrammalik aur Anammalik ke lie qurbān karke jalā dete the. ³²Ġharz sab Rab

kī parastish ke sāth sāth apne dewatāon kī pūjā bhī karte aur apne logoñ meñ se muḁhtalif qism ke afrād ko chun kar puḁjārī muḁarrar karte the tāki wuh ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko sañbhāleñ. ³³Wuh Rab kī ibādat bhī karte aur sāth sāth apne dewatāon kī un qaumoñ ke riwājoñ ke mutābiq ibādat bhī karte the jin meñ se unheñ yahāñ lāyā gayā thā.

³⁴Yih silsilā āj tak jāri hai. Sāmariya ke bāshinde apne un purāne riwājoñ ke mutābiq zindagī guzārte haiñ aur sirf Rab kī parastish karne ke lie taiyār nahīñ hote. Wuh us kī hidāyāt aur ahkām kī parwā nahīñ karte aur us shariāt kī pairawī nahīñ karte jo Rab ne Yāqūb kī aulād ko dī thī. (Rab ne Yāqūb kā nām Isrāil meñ badal diyā thā.) ³⁵Kyōñki Rab ne Isrāil kī qaum ke sāth ahd bāndh kar use hukm diyā thā,

“Dūsre kisī bhī mābūd kī ibādat mat karnā! Un ke sāmne jhuk kar un kī ḁhidmat mat karnā, na unheñ qurbāniyāñ pesh karnā. ³⁶Sirf Rab kī parastish karo jo baḁrī qudrat aur azīm kām dikhā kar tumheñ Misr se nikāl lāyā. Sirf usī ke sāmne jhuk jāo, sirf usī ko apnī

qurbāniyāñ pesh karo. ³⁷Lāzim hai ki tum dhyān se un tamām hidāyāt, ahkām aur qawāyd kī pairawī karo jo main ne tumhāre lie qalamband kar die haiñ. Kisī aur dewatā kī pūjā mat karnā. ³⁸Wuh ahd mat bhūlnā jo main ne tumhāre sāth bāndh liyā hai, aur dīgar mābūdoñ kī parastish na karo. ³⁹Sirf aur sirf Rab apne ḁhudā kī ibādat karo. Wuhī tumheñ tumhāre tamām dushmanoñ ke hāth se bachā legā.”

⁴⁰Lekin log yih sunane ke lie taiyār nahīñ the balki apne purāne rasm-o-riwāj ke sāth liḁte rahe. ⁴¹Chunāñche Rab kī ibādat ke sāth hī Sāmariya ke nae bāshinde apne butoñ kī pūjā karte rahe. Āj tak un kī aulād yihī kuchh kartī āi hai.

Yahūdāh kā Bādshāh Hizqiyāh

18 Isrāil ke bādshāh Hosea bin Ailā kī hukūmat ke tisre sāl meñ Hizqiyāh bin Āḁhaz Yahūdāh kā bādshāh banā. ²Us waqt us kī umr 25 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Abī bint Zakariyāh thī. ³Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiya jo Rab

ko pasand thā. ⁴Us ne ūnchī jaghoñ ke mandiroñ ko girā diyā, patthar ke un satūnoñ ko ʔukre ʔukre kar diyā jin kī pūjā kī jāti thī aur Yasirat Dewī ke khamboñ ko kāt ʔālā. Pital kā jo sānp Mūsā ne banāyā thā use bhī bādshāh ne ʔukre ʔukre kar diyā, kyonki Isrāīlī un aiyām tak us ke sāmne baḥhūr jalāne āte the. (Sānp Naḥhushtān kahlātā thā.)

⁵Hizqiyāh Rab Isrāīl ke Ḳhudā par bharosā rakhtā thā. Yahūdāh meñ na is se pahle aur na is ke bād aisā bādshāh huā. ⁶Wuh Rab ke sāth liptā rahā aur us kī pairawī karne se kabhī bhī bāz na āyā. Wuh un ahkām par amal kartā rahā jo Rab ne Mūsā ko die the. ⁷Is lie Rab us ke sāth rahā. Jab bhī wuh kisi maqsad ke lie niklā to use kāmyābī hāsil huī.

Chunāñche wuh Asūr kī hukūmat se āzād ho gayā aur us ke tābe na rahā. ⁸Filistiyon ko us ne sab se chhoṭī chaukī se le kar baḥe se baḥe qilāband shahr tak shikast dī aur unheñ mārte mārte Ġhazzā Shahr aur us ke ilāqe tak pahuñch gayā.

Asūrī Isrāīl par Qabzā Karte Haiñ

⁹Hizqiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl meñ aur Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Sāmariya Shahr kā muhāsarā karke ¹⁰wuh tīn sāl ke bād us par qabzā karne meñ kāmyāb huā. Yih Hizqiyāh kī hukūmat ke chhaṭe sāl aur Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ huā. ¹¹Asūr ke bādshāh ne Isrāīliyon ko jilāwatan karke kuchh Ḳhalah ke ilāqe meñ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-Ḳhābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyon ke shahron meñ basāe.

¹²Yih sab kuchh is lie huā ki wuh Rab apne Ḳhudā ke tābe na rahe balki us ke un ke sāth bandhe hue ahd ko toṛ kar un tamām ahkām ke farmāñbardār na rahe jo Rab ke ḳhādim Mūsā ne unheñ die the. Na wuh un kī sunte aur na un par amal karte the.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā

Karte Haiñ

¹³Hizqiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 14weñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Sanherib ne Yahūdāh ke tamām

qilāband shahroñ par dhāwā bol kar un par qabzā kar liyā. ¹⁴Jab Asūr kā bādshāh Lakīs ke ās-pās pahuñchā to Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne use ittalā dī, “Mujh se ġhaltī huī hai. Mujhe chhoṛ deñ to jo kuchh bhī āp mujh se talab karenge main āp ko adā karūnga.”

Tab Sanherib ne Hizqiyāh se chāñdī ke taqriban 10,000 kilogrām aur sone ke taqriban 1,000 kilogrām māñg liyā. ¹⁵Hizqiyāh ne use wuh tamām chāñdī de dī jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke kḥazānoñ meñ paṛī thī. ¹⁶Sone kā taqāzā pūrā karne ke lie us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ aur chaukhaṭoñ par lagā sonā utarwā kar use Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. Yih sonā us ne kḥud darwāzoñ aur chaukhaṭoñ par chaṛḥwāyā thā.

¹⁷Phir bhī Asūr kā bādshāh mutma'in na huā. Us ne apne sab se ālā afsaroñ ko baṛī fauj ke sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā. (Un kī apnī zabān meñ afsaroñ ke ohdoñ ke nām Tartān, Rab-sāris aur Rabshāqī the.) Yarūshalam pahuñch kar wuh us nāle ke pās ruk gae jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste

par hai jo Dhobiyoñ ke Ghāṭ tak le jātā hai.) ¹⁸In tīn Asūrī afsaroñ ne ittalā dī ki bādshāh ham se milne āe, lekin Hizqiyāh ne mahal ke inchārj Iliyāqīm bin Kḥilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-kḥās Yuākh bin Āsaf ko un ke pās bhejā. ¹⁹Rabshāqī ne un ke hāth Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chiz par hai? ²⁰Tum samajhte ho ki kḥālī bāteñ karnā faujī hikmat-e-amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih kaisī bāt hai? Tum kis par etamād kar rahe ho ki mujh se sarkash ho gae ho? ²¹Kyā tum Misr par bharosā karte ho? Wuh to tūtā huā sarkandā hī hai. Jo bhī us par ṭek lagāe us kā hāth wuh chīr kar zaḥmī kar degā. Yihī kuchh un sab ke sāth ho jāegā jo Misr ke bādshāh Firaun par bharosā karen! ²²Shāyad tum kaho, ‘Ham Rab apne Kḥudā par tawakkul karte haiñ.’ Lekin yih kis tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to us kī behurmatī kī hai. Kyoñki us ne ūñchī jaghoñ ke mandiroñ aur qurbāngāhoñ ko dhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne parastish karen.

²³Āo, mere āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo. Main tumheñ 2,000 ghoṛe dūngā basharteki tum un ke lie sawār muhaiyā kar sako. Lekin afsos, tumhāre pās itne ghuṛsawār haiñ hī nahīñ! ²⁴Tum mere āqā Asūr ke bādshāh ke sab se chhoṛe afsar kā bhī muqābalā nahīñ kar sakte. Lihāzā Misr ke rathoñ par bharosā rakhne kā kyā fāydā? ²⁵Shāyad tum samajhte ho ki main Rab kī marzī ke baḡhair hī is jagah par hamlā karne āyā hūñ tāki sab kuchh barbād karūñ. Lekin aisā hargiz nahīñ hai! Rab ne khud mujhe kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise tabāh kar de.”

²⁶Yih sun kar Iliyāqīm bin Khilqiyāh, Shibnāh aur Yuākḥ ne Rabshāqī kī taqrīr meñ daḡhl de kar kahā, “Barāh-e-karm Arāmī zabān meñ apne khādimoñ ke sāth guftgū kījīe, kyonki ham yih achchhī tarah bol lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl na karen, warnā shahr kī fasīl par khaṛe log āp kī bāteñ sun lenge.” ²⁷Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā, “Kyā tum samajhte ho ki mere mālik ne yih paighām sirf tumheñ aur tumhāre mālik ko bhejā hai? Hargiz nahīñ! Wuh chāhte haiñ ki tamām log yih bāteñ sun len.

Kyonki wuh bhī tumhāri tarah apnā fuzlā khāne aur apnā peshāb pine par majbūr ho jāenge.”

²⁸Phir wuh fasīl kī taraf muḥ kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se muḡhātīb huā, “Suno, shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyān do! ²⁹Bādshāh farmāte haiñ ki Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ mere hāth se bachā nahīñ saktā. ³⁰Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hameñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūri bādshāh ke qabze meñ nahīñ āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā. ³¹Hizqiyāh kī bāteñ na māno balki Asūr ke bādshāh kī. Kyonki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjir ke apne daraḡht kā phal khāegā aur apne hauz kā pānī piegā. ³²Phir kuchh der ke bād main tumheñ ek aise mulk meñ le jāūngā jo tumhāre apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj, nāī mai, roṭī aur angūr ke bāḡh, zaitūn ke daraḡht aur shahd hai. Ġharz, maut kī rāh iḡhtiyār

na karnā balki zindagī kī rāh. Hizqiyāh kī mat sunanā. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hamēn bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai.

³³Kyā dīgar aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ? ³⁴Hamāt aur Arfād ke dewatā kahāñ rah gae haiñ? Sifarwāym, Henā aur Iwwā ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisi dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā? ³⁵Nahīñ, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yarūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

³⁶Fasīl par khaṛe log kḥāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kaheñ.

³⁷Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Kḥilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-kḥās Yuākḥ bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phāṛ kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahuñch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

19

Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapṛe phāṛe aur

ṭāṭ kā mātāmī libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā. ²Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shibnāh aur imāmoñ ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab ṭāṭ ke mātāmī libās pahne hue the.

³Nabī ke pās pahuñch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paighām sunāyā, “Āj ham baṛī musibat meñ haiñ. Sazā ke is din Asūriyoñ ne hamārī saḥt be’izzatī kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ mubtalā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is lie nahiñ nikal saktā ki māñ kī tāqat jāti rahī hai.

⁴Lekin shāyad Rab āp ke Kḥudā ne Rabshāqī kī wuh tamām bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Kḥudā kī tauhīn meñ bheji haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Kḥudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵Jab Hizqiyāh ke afsaroñ ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā ⁶to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyoñ se kḥauf mat khā jo Asūri bādshāh ke mulāzimoñ ne merī ihānat karke dī haiñ. ⁷Dekh, main us kā irādā

badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā ki apne hī mulk wāpas chalā jāegā. Wahān main use talwār se marwā dūngā.”

Sanherib kī Dhamkiyān aur

Hizqiyāh kī Duā

⁸Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakīs se rawānā ho kar Libnā par chaṛhāi kar rahā thā.

⁹Phir Sanherib ko ittalā milī, “Ethopiya kā bādshāh Tirhāqā āp se laṛne ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāen, ¹⁰“Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam kabhī Asūri bādshāh ke qabze mein nahīn āegā. ¹¹Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahān bhī gae kyā kuchh kiya hai. Har mulk ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge? ¹²Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan mein Tilassār ke bāshinde bach sake?

Nahīn, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiya. ¹³Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāym Shahr, Henā aur Iwwā ke bādshāh kahān haiñ?”

¹⁴Ḳhat milne par Hizqiyāh ne use paṛh liya aur phir Rab ke ghar ke sahan mein gaya. Ḳhat ko Rab ke sāmne bichhā kar ¹⁵us ne Rab se duā kī,

“Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā jo karūbī farishton ke darmiyan taḳhtnashīn hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Ḳhudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko ḳhalaq kiya hai. ¹⁶Ai Rab, merī sun! Apnī āñkheñ khol kar deḳh! Sanherib kī un bātoñ par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ ki zindā Ḳhudā kī ihānat kare. ¹⁷Ai Rab, yih bāt sach hai ki Asūri bādshāhoñ ne in qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai. ¹⁸Wuh to un ke butoñ ko āg mein phaiñk kar bhasm kar sakte the, kyonki wuh zindā nahīn balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the. ¹⁹Ai Rab hamāre Ḳhudā, ab main tujh se iltamās kartā hūn ki hamēñ Asūri bādshāh ke hāth se bachā tāki

duniyā ke tamām mamālik jān leñ
ki tū ai Rab, wāhid Ḳhudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par

Allāh kā Jawāb

²⁰Phir Yasāyāh bin Āmūs ne
Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab
Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai ki main
ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre
mein terī duā sunī hai. ²¹Ab Rab kā
us ke ḳhilāf farmān sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr
jāntī hai, hān Yarūshalam Beṭī apnā
sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar
se tere pīchhe deḳhtī hai. ²²Kyā tū
nahīn jāntā ki kis ko gāliyān dīn aur
kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīn
mālūm ki tū ne kis ke ḳhilāf āwāz
buland kī hai? Jis kī taraf tū ḡhurūr
kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāīl
kā Quddūs hai!

²³Apne qāsidoñ ke zariye tū ne
Rab kī ihānat kī hai. Tū ḍīngeñ
mār kar kahtā hai, ‘Main apne
beshumār rathoñ se pahāroñ kī
choṭiyōñ aur Lubnān kī intahā tak
chaḥ gayā hūñ. Main deodār ke
baḥe baḥe aur jūnīpar ke behtarīn
daraḳhtoñ ko kāṭ kar Lubnān ke
dūrtarīn konoñ tak, us ke sab se
ghane jangal tak pahuñch gayā

hūñ. ²⁴Main ne ḡhairmulkoñ mein
kueñ khudwā kar un kā pānī pī
liyā hai. Mere talwoñ tale Misr kī
tamām nadiyān ḳhushk ho gain.’

²⁵Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne
nahīn sunā ki baṛī der se main
ne yih sab kuchh muqarrar kiyā?
Qadīm zamāne mein hī main ne
is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab
main ise wujūd mein lāyā. Merī
marzī thī ki tū qilāband shahroñ
ko ḳhāk mein milā kar patthar ke
ḍheroñ mein badal de. ²⁶Isī lie un
ke bāshindoñ kī tāqat jāti rahī, wuh
ghabrāe aur sharmindā hue. Wuh
ghās kī tarah kamzor the, chhat par
ugne wālī us hariyālī kī mānind jo
thoṛī der ke lie phaltī-phūltī to hai,
lekin lū chalte waqt ek dam murjhā
jātī hai. ²⁷Main to tujh se ḳhūb
wāqif hūñ. Mujhe mālūm hai ki tū
kahān ṭhahrā huā hai, aur terā ānā
jānā mujh se poshīdā nahīn rahtā.
Mujhe patā hai ki tū mere ḳhilāf
kitne taish mein ā gayā hai. ²⁸Terā
taish aur ḡhurūr dekh kar main terī
nāk mein nakel aur tere muñh mein
lagām ḍāl kar tujhe us rāste par se
wāpas ghasīṭ le jāūngā jis par se tū
yahān ā pahuñchā hai.

²⁹Ai Hizqiyāh, main is nishān
se tujhe tasallī dilāūngā ki is

sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo kheton meñ khud baḡhud ugegā. Lekin tīsre sāl tum bīj bo kar fasleñ kātoge aur angūr ke bāḡh lagā kar un kā phal khāoge. ³⁰Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaḡ pakaḡ kar phal lāeñge. ³¹Kyonki Yarūshalam se qaum kā baqiyā nikal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj kī ḡhairat yih kuchh saranjām degī.

³²Jahāñ tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dāḡhil nahīñ hogā. Wuh ek tīr tak us meñ nahīñ chalāegā. Na wuh ḡhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasīl ke sāth miṭṭī kā ḡher lagāegā. ³³Jis rāste se bādshāh yahāñ āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is shahr meñ wuh ghusne nahīñ pāegā. Yih Rab kā farmāñ hai. ³⁴Kyonki main apnī aur apne ḡhādīm Dāūd kī ḡhātīr is shahr kā difā karke ise bachāūñgā.”

³⁵Usī rāt Rab kā farishtā nikal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyon ko mār ḡlālā. Jab log subah-sawere uṭhe to

chāron taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āīñ.

³⁶Yih dekh kar Sanherib apne ḡhaime ukhāḡ kar apne mulk wāpas chalā gayā. Nīnwā Shahr pahuñch kar wuh wahāñ ṭahar gayā. ³⁷Ek din jab wuh apne dewatā Nīsrūk ke mandir meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭon Adrammalik aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mul-e-Arārāt meñ panāh lī. Phir us kā beṭā Asarhaddon taḡhtnashīn huā.

Allāh Hizqiyāh ko Shafā Detā Hai

20 Un dinoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyonki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shafā nahīñ pāegā.”

²Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī, ³“Ai Rab, yād kar ki main wafādārī aur ḡhulūsdilī se tere sāmne chaltā rahā hūñ, ki main wuh kuchh kartā āyā hūñ jo tujhe pasand hai.” Phir wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

⁴Itne meñ Yasāyāh chalā gayā thā. Lekin wuh abhī andarūnī sahan se niklā nahīn thā ki use Rab kā kalām milā, ⁵“Merī qaum ke rāhnumā Hizqiyāh ke pās wāpas jā kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Maiñ ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekhe haiñ. Maiñ tujhe shafā dūngā. Parsoñ tū dubārā Rab ke ghar meñ jāegā. ⁶Maiñ terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūngā. Sāth sāth maiñ tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Maiñ apnī aur apne ḳhādīm Dāūd kī ḳhātir shahr kā difā karūngā.”

⁷Phir Yasāyāh ne hukm diyā, “Anjir kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do!” Jab aisā kiyā gayā to Hizqiyāh ko shafā milī. ⁸Pahle Hizqiyāh ne Yasāyāh se pūchhā thā, “Rab mujhe kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki wuh mujhe shafā degā aur ki maiñ parsoñ dubārā Rab ke ghar kī ibādat meñ sharīk hūngā?” ⁹Yasāyāh ne jawāb diyā, “Rab dhūpgharī kā sāyā das darje āge karegā yā das darje pīchhe. Is se āp jān leñge ki wuh apnā wādā purā karegā. Āp kyā chāhte haiñ, kyā sāyā das darje āge chale yā das darje

pīchhe?” ¹⁰Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Yih karwānā ki sāyā das darje āge chale āsān kām hai. Nahīn, wuh das darje pīchhe jāe.”

¹¹Tab Yasāyāh Nabī ne Rab se duā kī, aur Rab ne Āḳhaz kī banāī huī dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe kar diyā.

Hizqiyāh se Sangīn Ġhaltī Hotī Hai

¹²Thorī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī kī ḳhabar sun kar wafd ke hāth ḳhat aur tohfe bheje. ¹³Hizqiyāh ne wafd kā istaqbāl karke use wuh tamām ḳhazāne dikhāe jo zaḳhīrāḳhāne meñ mahfūz rakhe gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne aslāḳhānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke ḳhazānoñ meñ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meñ koī ḳhās chīz na rahī jo us ne unheñ na dikhāī. ¹⁴Tab Yasāyāh Nabī Hizqiyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyoñ ne kyā kahā? Kahān se āe haiñ?” Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se āe haiñ.” ¹⁵Yasāyāh bolā, “Unhoñ ne mahal meñ kyā kuchh

dekhā?” Hizqiyāh ne kahā, “Unhoñ ne mahal meñ sab kuchh dekh liyā hai. Mere k̄hazānoñ meñ koī chīz na rahī jo main ne unheñ nahīn dikhāi.”

¹⁶Tab Yasāyāh ne kahā, “Rab kā farmān sunēñ! ¹⁷Ek din āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīn liyā jāegā. Jitne bhī k̄hazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiñ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīn rahegi. ¹⁸Tere beṭoñ meñ se bhī bāz chhīn lie jāenge, aise jo ab tak paidā nahīn hue. Tab wuh k̄hwājāsarā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal meñ k̄hidmat kareñge.”

¹⁹Hizqiyāh bolā, “Rab kā jo paighām āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhīk hai.” Kyōñki us ne sochā, “Barī bāt yih hai ki mere jīte-jī amn-o-amān hogā.”

Hizqiyāh kī Maut

²⁰Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Wahāñ yih bhī bayān kiya gayā hai ki us ne kis

tarah tālāb banwā kar wuh surang khudwāi jis ke zariye chashme kā pāñī shahr tak pahuñchtā hai. ²¹Jab Hizqiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Manassī taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

21 Manassī 12 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. Us kī māñ Hifsibāh thī. ²Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumoñ ke qābil-e-ghīn rasm-o-riwāj apnā lie jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge se nikāl diyā thā. ³Ūñchī jaghoñ ke jin mandiroñ ko us ke bāp Hizqiyāh ne ḍhā diyā thā unheñ us ne nae sire se tāmīr kiya. Us ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheñ banwāīñ aur Yasīrat Dewī kā khambā kharā kiya, bilkul usī tarah jis tarah Isrāīl ke bādshāh Aḡhiyab ne kiya thā. In ke alāwā wuh sūraj, chāñd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī k̄hidmat kartā thā. ⁴Us ne Rab ke ghar meñ bhī apnī qurbāngāheñ kharī kiñ, hālāñki Rab ne is maqām ke बारे meñ farmāyā thā, “Main

Yarūshalam meñ apnā nām qāym karūnga.” ⁵Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoñ sahnoñ meñ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheñ banwāin. ⁶Yahān tak ki us ne apne beṭe ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jādūgarī aur ghaibdānī karne ke alāwā wuh murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ aur rammāloñ se bhī mashwarā kartā thā.

Ġharz us ne bahut kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. ⁷Yasīrat Dewī kā khambā banwā kar us ne use Rab ke ghar meñ kharā kiyā, hālānki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar aur is shahr Yarūshalam meñ jo main ne tamām Isrāīlī qabīloñ meñ se chun liyā hai main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. ⁸Agar Isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām kī pairawī karen jo Mūsā ne shariat meñ unheñ die to main kabhī nahīn hone dūngā ki Isrāīliyoñ ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo main ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā.” ⁹Lekin log Rab ke tābe na rahe, aur Manassī ne unheñ aise ghalat kām karne par uksāyā jo un qaumoñ se bhī sarzad nahīn hue the jinheñ

Rab ne mulk meñ dākhil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰Aq̄hirkār Rab ne apne q̄hādimoñ yānī nabīyoñ kī mārifat elān kiyā, ¹¹“Yahūdāh ke bādshāh Manassī se qābil-e-ghin gunāh sarzad hue haiñ. Us kī harkateñ mulk meñ Isrāīl se pahle rahne wāle Amoriyoñ kī nisbat kahīn zyādā sharīr haiñ. Apne butoñ se us ne Yahūdāh ke bāshindoñ ko gunāh karne par uksāyā hai. ¹²Chunāñche Rab Isrāīl kā Q̄hudā farmātā hai, ‘Main Yarūshalam aur Yahūdāh par aisī āfat nāzil karūnga ki jise bhī is kī q̄habar milegī us ke kān bajne lageñge. ¹³Main Yarūshalam ko usī nāp se nāpūngā jis se Sāmariya ko nāp chukā hūñ. Main use us tarāzū meñ rakh kar tolūngā jis meñ Aq̄hiyab kā gharānā tol chukā hūñ. Jis tarah bartan safāi karte waqt poñchh kar ulṭe rakhe jāte haiñ usī tarah main Yarūshalam kā safāyā kar dūngā. ¹⁴Us waqt main apnī mirās kā bachā-khuchā hissā bhī tark kar dūngā. Main unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar dūngā jo un kī lūṭ-mār karenge. ¹⁵Aur wajah yihī hogī ki un se aisī harkateñ sarzad huī haiñ jo mujhe nāpasand haiñ. Us din se le kar

jab un ke bāpdādā Misr se nikal āe āj tak wuh mujhe taish dilāte rahe haiñ.”

¹⁶Lekin Manassī ne na sirf Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī aur aise kām karne par uksāyā jo Rab ko nāpasand the balki us ne beshumār bequsūr logoñ ko qatl bhī kiyā. Un ke kḥūn se Yarūshalam ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

¹⁷Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us ke gunāhoñ kā zikr bhī kiyā gayā hai. ¹⁸Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal ke bāgh meñ dafnāyā gayā jo Uzzā kā Bāgh kahlātā hai. Phir us kā beṭā Amūn takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

¹⁹Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Masullimat bint Harūs Yutbā kī rahne wālī thī. ²⁰Apne bāp Manassī kī tarah Amūn aisā ghalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand

thā. ²¹Wuh har tarah se apne bāp ke bure namūne par chal kar un butoñ kī kḥidmat aur pūjā kartā rahā jin kī pūjā us kā bāp kartā āyā thā. ²²Rab apne bāpdādā ke Kḥudā ko us ne tark kiyā, aur wuh us kī rāhoñ par nahīn chaltā thā.

²³Ek din Amūn ke kuchh afsaroñ ne us ke kḥilāf sāzish karke use mahal meñ qatl kar diyā. ²⁴Lekin ummat ne tamām sāzish karne wāloñ ko mār ḍālā aur Amūn ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

²⁵Bāqī jo kuchh Amūn kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ²⁶Use Uzzā ke Bāgh meñ us kī apnī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Yūsiyāh takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yūsiyāh

22 Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. Us kī māñ Yadidā bint Adāyāh Busqat kī rahne wālī thī. ²Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh har bāt meñ apne

bāp Dāūd ke achchhe namūne par chaltā rahā aur us se na dāīn, na bāīn taraf haṭā.

³Apnī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yūsiyāh Bādshāh ne apne mīrmunshī Sāfan bin Asaliyāh bin Masullām ko Rab ke ghar ke pās bhej kar kahā, ⁴“Imām-e-āzam Ḳhilqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki un tamām paisoñ ko gin leñ jo darbānoñ ne logoñ se jamā kie haiñ. ⁵⁻⁶Phir paise un ṭhekedāroñ ko de deñ jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe haiñ tāki wuh kārīgaroñ, tāmīr karne wāloñ aur rājoñ kī ujrat adā kar sakeñ. In paisoñ se wuh darāroñ ko ṭhik karne ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue patthar bhī ḵharīdeñ. ⁷Ṭhekedāroñ ko aḵhrājāt kā hisāb-kitāb dene kī zarūrat nahīñ hai, kyōñki wuh qābil-e-etamād haiñ.”

Rab ke Ghar se Shariat kī

Kitāb Mil Jātī Hai

⁸Jab mīrmunshī Sāfan Ḳhilqiyāh ke pās pahuñchā to imām-e-āzam ne use ek kitāb dikhā kar kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Shariat kī Kitāb milī hai.” Us ne use Sāfan ko de diyā jis ne use paṛh liyā. ⁹Tab

Sāfan bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Ham ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muqarrar ṭhekedāroñ aur bāqī kām karne wāloñ ko de die haiñ.”

¹⁰Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “Ḳhilqiyāh ne mujhe ek kitāb dī hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

¹¹Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapṛe phārlie. ¹²Us ne Ḳhilqiyāh Imām, Aḵhīqām bin Sāfan, Akbor bin Mikāyāh, mīrmunshī Sāfan aur apne ḵhās ḵhādīm Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā, ¹³“Jā kar merī aur qaum balki tamām Yahūdāh kī ḵhātīr Rab se is kitāb meñ darj bātoñ ke bāre meñ dariyāft karen. Rab kā jo ḡhazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat saḵht hai, kyōñki hamāre bāpdādā na kitāb ke farmānoñ ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī hai jo us meñ hamāre lie darj kī gāī haiñ.”

¹⁴Chunāñche Ḳhilqiyāh Imām, Aḵhīqām, Akbor, Sāfan aur Asāyāh Ḳhuldā Nabiyā ko milne gae. Ḳhuldā kā shauhar Sallūm bin Tiqwā bin Ḳharḵhas Rab ke ghar

ke kapṛe sañbhāltā thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meñ rahte the. ¹⁵⁻¹⁶Ḳhuldā ne unheñ jawāb diyā,

“Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheñ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr aur us ke bāshindoñ par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām bāteñ pūrī ho jāeñgi jo Yahūdāh ke bādshāh ne kitāb meñ paṛhī haiñ. ¹⁷Kyonki merī qaum ne mujhe tark karke dīgar mābūdōñ ko qurbāniyāñ pesh kī haiñ aur apne hāthoñ se but banā kar mujhe taish dilāyā hai. Merā ghazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī ḵhatm nahīñ hogā.’

¹⁸Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāeñ jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deñ ki Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī bāteñ sun kar ¹⁹terā dil narm ho gayā hai. Jab tujhe patā chalā ki main ne is maqām aur is ke bāshindoñ ke bāre meñ farmāyā hai ki wuh lānatī aur tabāh ho jāeñge to tū ne apne āp ko Rab ke sāmne past kar diyā. Tū ne ranjīdā ho kar apne kapṛe phāṛ lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar main ne

terī sunī hai. ²⁰Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā milegā to salāmatī se dafn hogā. Jo āfat main shahr par nāzil karūnga wuh tū Ḳhud nahīñ dekhegā.”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use Ḳhuldā kā jawāb sunā diyā.

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

23 Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoñ ko bulā kar ²Rab ke ghar meñ gayā. Sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us ke sāth gae yāñi Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur nabī. Wahāñ pahuñch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gaī jo Rab ke ghar meñ milī thī.

³Phir bādshāh ne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī kareñge, ham pūre dil-o-jān se us ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is kitāb meñ darj ahd kī bāteñ qāym rakheñge.” Pūrī qaum ahd meñ sharīk huī.

Yūsiyāh Butparastī ko

Khatm Kartā Hai

⁴Ab bādshāh ne imām-e-āzam K̄hilqiyāh, dūsre darje par muqarrar imāmon aur darbānon ko hukm diyā, “Rab ke ghar meñ se wuh tamām chīzeñ nikāl deñ jo Bāl Dewatā, Yasīrat Dewī aur āsmān ke pūre lashkar kī pūjā ke lie istemāl huī haiñ.” Phir us ne yih sārā sāmān Yarūshalam ke bāhar Wādī-e-Qidron ke khule maidān meñ jalā diyā aur us kī rākh uṭhā kar Baitel le gayā. ⁵Us ne un butparast pujāriyon ko bhī haṭā diyā jinheñ Yahūdāh ke bādshāhon ne Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke mandiron meñ qurbāniyāñ pesh karne ke lie muqarrar kiyā thā. Yih pujārī na sirf Bāl Dewatā ko apne nazarāne pesh karte the balki sūraj, chāñd, jhurmaṭon aur āsmān ke pūre lashkar ko bhī. ⁶Yasīrat Dewī kā khambā Yūsiyāh ne Rab ke ghar se nikāl kar shahr ke bāhar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. Phir us ne use pīs kar us kī rākh gharīb logon kī qabron par bikher dī. ⁷Rab ke ghar ke pās aise makān the jo jismfarosh mardon aur auraton ke

lie banāe gae the. Un meñ auraten Yasīrat Dewī ke lie kapre bhī buntī thiñ. Ab bādshāh ne un ko bhī girā diyā.

⁸Phir Yūsiyāh tamām imāmon ko Yarūshalam wāpas lāyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shimāl meñ Jibā se le kar junūb meñ Bair-sabā tak ūñchī jaghon ke un tamām mandiron kī behurmatī kī jahāñ imām pahle qurbāniyāñ pesh karte the. Yarūshalam ke us darwāze ke pās bhī do mandir the jo shahr ke sardār Yashua ke nām se mashhūr thā. In ko bhī Yūsiyāh ne ḍhā diyā. (Shahr meñ dāk̄hil hote waqt yih mandir bāññ taraf nazar āte the.) ⁹Jin imāmon ne ūñchī jaghon par k̄hidmat kī thī unheñ Yarūshalam meñ Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karne kī ijāzat nahīñ thī. Lekin wuh bāqī imāmon kī tarah beḷhamīrī roṭī ke lie maḵsūs roṭī khā sakte the. ¹⁰Bin-hinnūm kī Wādī kī qurbāngāh banām Tūfat ko bhī bādshāh ne ḍhā diyā tāki āindā koī bhī apne beṭe yā beṭī ko jalā kar Malik Dewatā ko qurbān na kar sake. ¹¹Ghoṛe ke jo mujassame Yahūdāh ke bādshāhon ne Sūraj Dewatā kī tāzīm meñ khare kie the unheñ bhī Yūsiyāh ne girā

diyā aur un ke rathoñ ko jalā diyā. Yih ghoṛe Rab ke ghar ke sahan meñ darwāze ke sāth khaṛe the, wahāñ jahāñ darbārī afsar banām Nātan-malik kā kamrā thā. ¹²Āḳhaz Bādshāh ne apnī chhat par ek kamrā banāyā thā jis kī chhat par bhī muḳhtalif bādshāhoñ kī banī huī qurbāngāheñ thīñ. Ab Yūsiyāh ne in ko bhī ḍhā diyā aur un do qurbāngāhoñ ko bhī jo Manassī ne Rab ke ghar ke do sahnoñ meñ khaṛī kī thīñ. In ko ṭukṛe ṭukṛe karke us ne malbā Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹³Nīz, bādshāh ne Yarūshalam ke mashriq meñ ūñchī jaghoñ ke mandiroñ kī behurmatī kī. Yih mandir halākat ke pahār ke junūb meñ the, aur Sulemān Bādshāh ne unheñ tāmīr kiyā thā. Us ne unheñ Saidā kī sharmnāk dewī Astārāt, Moāb ke makrūh dewatā Kamos aur Ammon ke qābil-eghin dewatā Milkūm ke lie banāyā thā. ¹⁴Yūsiyāh ne dewatāoñ ke lie maḳhsūs kie gae satūnoñ ko ṭukṛe ṭukṛe karke Yasīrat Dewī ke khambe kaṭwā die aur maqāmāt par insānī haḍḍiyāñ bikher kar un kī behurmatī kī.

Yūsiyāh Baitel aur Sāmariya ke Mandiroñ ko Girā Detā Hai

¹⁵⁻¹⁶Baitel meñ ab tak ūñchī jagah par wuh mandir aur qurbāngāh paṛī thī jo Yarubiyām bin Nabāt ne tāmīr kī thī. Yarubiyām hī ne Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā thā. Jab Yūsiyāh ne dekhā kī jis pahār par qurbāngāh hai us kī ḍhalānoñ par bahut-sī qabreñ haiñ to us ne hukm diyā kī un kī haḍḍiyāñ nikāl kar qurbāngāh par jalā dī jāeñ. Yoñ qurbāngāh kī behurmatī bilkul usī tarah huī jis tarah Rab ne mard-e-Ḳhudā kī mārifat farmāyā thā. Is ke bād Yūsiyāh ne mandir aur qurbāngāh ko girā diyā. Us ne Yasīrat Dewī kā mujassamā kūṭ kūṭ kar āḳhir meñ sab kuchh jalā diyā.

¹⁷Phir Yūsiyāh ko ek aur qabr nazar āī. Us ne shahr ke bāshindoñ se pūchhā, “Yih kis kī qabr hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih Yahūdāh ke us mard-e-Ḳhudā kī qabr hai jis ne Baitel kī qurbāngāh ke bāre meñ ain wuh peshgoī kī thī jo āj āp ke wasīle se pūri huī hai.” ¹⁸Yih sun kar bādshāh ne hukm diyā, “Ise chhoṛ do! Koī bhī is kī haḍḍiyōñ ko na chheṛe.” Chunāñche us kī aur us nabī kī haḍḍiyāñ bach gain jo

Sāmariya se us se milne āyā aur bād meñ us kī qabr meñ dafnāyā gayā thā.

¹⁹Jis tarah Yūsiyāh ne Baitel ke mandir ko tabāh kiyā usī tarah us ne Sāmariya ke tamām shahron ke mandiron ke sāth kiyā. Unheñ ūnchī jaghoñ par banā kar Isrāil ke bādshāhoñ ne Rab ko taish dilāyā thā. ²⁰In mandiron ke pujāriyoñ ko us ne un kī apnī apnī qurbāngāhoñ par sazā-e-maut dī aur phir insānī haḍḍiyāñ un par jalā kar un kī behurmatī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam laūḡ gayā.

Fasah kī Īd Manāi Jāti Hai

²¹Yarūshalam meñ ā kar bādshāh ne hukm diyā, “Pūrī qaum Rab apne Ḳhudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manāe, jis tarah ahd kī kitāb meñ farmāyā gayā hai.” ²²Us zamāne se le kar jab qāzī Isrāil kī rāhnumāi karte the Yūsiyāh ke dinoñ tak Fasah kī Īd is tarah nahīñ manāi gai thī. Isrāil aur Yahūdāh ke bādshāhoñ ke aiyām meñ bhī aisi īd nahīñ manāi gai thī. ²³Yūsiyāh kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ pahli dafā Rab kī tāzīm meñ aisi īd Yarūshalam meñ manāi gai.

Yūsiyāh kī Farmānbardāri

²⁴Yūsiyāh un tamām hidāyāt ke tābe rahā jo shariāt kī us kitāb meñ darj thīñ jo Ḳhilqiyāh Imām ko Rab ke ghar meñ mili thī. Chunāñche us ne murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ, rammāloñ, gharelū butoñ, dūsre butoñ aur bāqī tamām makrūh chīzoñ ko ḵhatm kar diyā.

²⁵Na Yūsiyāh se pahle, na us ke bād us jaisā koī bādshāh huā jis ne us tarah pūre dil, pūrī jān aur pūrī tāqat ke sāth Rab ke pās wāpas ā kar Mūsawī shariāt ke har farmān ke mutābiq zindagī guzāri ho. ²⁶To bhī Rab Yahūdāh par apne ḡhusse se bāz na āyā, kyonki Manassī ne apnī ḡhalat harkatoñ se use had se zyādā taish dilāyā thā. ²⁷Isī lie Rab ne farmāyā, “Jo kuchh main ne Isrāil ke sāth kiyā wuhī kuchh Yahūdāh ke sāth bhī karūñga. Main use apne huzūr se ḵhārij kar dūñgā. Apne chune hue shahr Yarūshalam ko main radd karūñga aur sāth sāth us ghar ko bhī jis ke bāre meñ main ne kahā, ‘Wahāñ merā nām hogā.’”

²⁸Bāqī jo kuchh Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-

Yahūdāh kī Tārīkh' kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

²⁹Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān Misr kā bādshāh Nikoh Firaun Dariyā-e-Furāt ke lie rawānā huā tāki Asūr ke bādshāh se laṛe. Rāste meñ Yūsiyāh us se laṛne ke lie niklā. Lekin jab Majiddo ke qarīb un kā ek dūsre ke sāth muqābalā huā to Nikoh ne use mār diyā. ³⁰Yūsiyāh ke mulāzim us kī lāsh rath par rakh kar Majiddo se Yarūshalam le āe jahān use us kī apnī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir ummat ne us ke beṭe Yahuākḥaz ko masah karke bāp ke taḥt par biṭhā diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuākḥaz

³¹Yahuākḥaz 23 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī mān Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā kī rahne wālī thī. ³²Apne bāpdādā kī tarah wuh bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³³Nikoh Firaun ne Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ use giriftār kar liyā, aur us kī hukūmat khatm huī. Mulk-e-Yahūdāh ko kharāj ke taur par

taqrīban 3,400 kilogrām chāndī aur 34 kilogrām sonā adā karnā parā.

³⁴Yahuākḥaz kī jagah Firaun ne Yūsiyāh ke ek aur beṭe ko taḥt par biṭhāyā. Us ke nām Iliyāqīm ko us ne Yahūyaqīm meñ badal diyā. Yahuākḥaz ko wuh apne sāth Misr le gayā jahān wuh bād meñ marā bhī.

³⁵Matlūbā chāndī aur sone kī raqam adā karne ke lie Yahūyaqīm ne logon se kḥās ṭaiks liyā. Ummat ko apnī daulat ke mutābiq paise dene parē. Is tarīqe se Yahūyaqīm Firaun ko kharāj adā kar sakā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaqīm

³⁶Yahūyaqīm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 11 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Zabūdā bint Fidāyāh Rūmāh kī rahne wālī thī. ³⁷Bāpdādā kī tarah us kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā.

24 Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā kiyā. Natije meñ Yahūyaqīm us ke tābe ho gayā. Lekin tīn sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. ²Tab Rab

ne Bābal, Shām, Moāb aur Ammon se ḍākuoñ ke jatthe bhej die tāki use tabāh karen. Waisā hī huā jis tarah Rab ne apne ḡhādimoñ yānī nabiyōñ kī mārīfat farmāyā thā. ³Yih āfateñ is lie Yahūdāh par āññ ki Rab ne in kā hukm diyā thā. Wuh Manassī ke sangīn gunāhoñ kī wajah se Yahūdāh ko apne huzūr se ḡhārīj karnā chāhtā thā.

⁴Wuh yih haqīqat bhī nazarandāz na kar sakā kī Manassī ne Yarūshalam ko bequsūr logoñ ke ḡhūn se bhar diyā thā. Rab yih muāf karne ke lie taiyār nahīñ thā. ⁵Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁶Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahūyākīn taḡhtnashīn huā. ⁷Us waqt Misr kā bādshāh dubārā apne mulk se nikal na sakā, kyonki Bābal ke bādshāh ne Misr kī sarhad banām Wādī-e-Misr se le kar Dariyā-e-Furāt tak kā sārā ilāqā Misr ke qabze se chhīn liyā thā.

Yahūyākīn kī Hukūmat aur Yarūshalam par Bābal kā Qabzā

⁸Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī māñ Nahushtā bint Ilnātan Yarūshalam kī rahne wālī thī. ⁹Apne bāp kī tarah Yahūyākīn bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

¹⁰Us kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar kī fauj Yarūshalam tak baḡh kar us kā muhāsarā karne lagī. ¹¹Nabūkadnazzar ḡhud shahr ke muhāsare ke daurān pahuñch gayā. ¹²Tab Yahūyākīn ne shikast māñ kar apne āp ko apnī māñ, mulāzimoñ, afsaroñ aur darbāriyōñ samet Bābal ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Bādshāh ne use giriftār kar liyā.

Yih Nabūkadnazzar kī hukūmat ke āṡhweñ sāl meñ huā. ¹³Jis kā elāñ Rab ne pahle kiyā thā wuh ab pūrā huā, Nabūkadnazzar ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām ḡhazāne chhīn lie. Us ne sone kā wuh sārā sāmān bhī lūṡ liyā jo Sulemān ne Rab ke ghar ke lie banwāyā thā. ¹⁴Aur

jitne khāte-pīte log Yarūshalam meñ the un sab ko bādshāh ne jilāwatan kar diyā. Un meñ tamām afsar, faujī, dastkār aur dhātoñ kā kām karne wāle shāmil the, kul 10,000 afrād. Ummat ke sirf gharīb log pīchhe rah gae.

¹⁵Nabūkadnazzar Yahūyākīn ko bhī qaidī banā kar Bābal le gayā aur us kī māñ, bīwiyōñ, darbāriyōñ aur mulk ke tamām asar-o-rasūkh rakhne wāloñ ko bhī. ¹⁶Us ne faujiyōñ ke 7,000 afrād aur 1,000 dastkāroñ aur dhātoñ kā kām karne wāloñ ko jilāwatan karke Bābal meñ basā diyā. Yih sab māhir aur jang karne ke qābil ādmī the. ¹⁷Yarūshalam meñ Bābal ke bādshāh ne Yahūyākīn kī jagah us ke chachā Mattaniyāh ko takht par biṭhā kar us kā nām Sidqiyāh meñ badal diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Sidqiyāh

¹⁸Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī māñ Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī. ¹⁹Yahūyaqīm kī

tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ²⁰Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ se itnā nārāz huā ki ākhīr meñ us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftārī

Ek dīn Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā, ¹is lie **25** Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj ko apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuñchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke naweñ sāl meñ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām dasweñ mahīne ke dasweñ dīn^a shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe. ²Sidqiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl tak Yarūshalam qāym rahā. ³Lekin phir kāl ne shahr meñ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeñ na rahīñ.

Chauthē mahīne ke naweñ dīn^b ⁴Bābal ke faujiyōñ ne fasīl meñ rakhnā ḍāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyōñ samet farār hone meñ kāmyāb huā, agarche

^aYānī 15 Janwarī

^bYānī 18 Julāi.

shahr dushman se ghirā huā thā. Wuh fasīl ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do diwāron ke bīch mein thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage, ⁵lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yarihū ke maidān mein pakaṛ liyā. Us ke faujī us se alag ho kar chāron taraf muntashir ho gae. ⁶Aur wuh khud giriftār ho gayā.

Phir use Riblā mein Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīn Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā gayā. ⁷Sidqiyāh ke deḡhte deḡhte us ke beṡon ko qatl kiyā gayā. Is ke bād faujiyon ne us kī ānkheñ nikāl kar use pīṡal kī zanjiron mein jakaṛ liyā aur Bābal le gae.

Yarūshalam aur Rab ke

Ghar kī Tabāhī

⁸Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl mein bādshāh kā khās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahunchā. Wuh shāhī muhāfizon par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ din^a us ne ā kar ⁹Rab ke ghar, shāhī mahal aur

Yarūshalam ke tamām makānon ko jalā diyā. Har baṛī imārat bhasm ho gai. ¹⁰Us ne apne tamām faujiyon se shahr kī fasīl ko bhī girā diyā. ¹¹Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam aur Yahūdāh mein pīchhe rah gae the. Wuh bhī un mein shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the. ¹²Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqe ke bāz logon ko Mulk-e-Yahūdāh mein chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāghon aur kheton ko sanbhāleñ.

¹³Bābal ke faujiyon ne Rab ke ghar mein jā kar pīṡal ke donon satūnon, pānī ke bāsanon ko uṡhāne wālī hathgāriyon aur Samundar nāmī pīṡal ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pīṡal uṡhā kar Bābal le gae. ¹⁴Wuh Rab ke ghar kī khidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālṡiyāñ, belche, battī katarne ke auzār, bartan aur pīṡal kā bāqī sārā sāmān. ¹⁵Khālis sone aur chāñṡī ke bartan bhī is mein shāmil the yānī jalte hue koele ke bartan aur chhiṛkāw ke kaṡore. Shāhī muhāfizon kā afsar

^aYānī 14 Agast.

sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā.

¹⁶Jab donoñ satūnoñ, Samundar nāmī hauz aur bāsanoñ ko uṭhāne wālī hathgārīyoñ kā pītal tuṛwāyā gayā to wuh itnā waznī thā ki use tolā na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chīzeñ Rab ke ghar ke lie banwāī thiñ. ¹⁷Har satūn kī ūñchāī 27 fuṭ thī. Un ke bālāī hissoñ kī ūñchāī sārhe chār fuṭ thī, aur wuh pītal kī jāli aur anāroñ se saje hue the.

¹⁸Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidīyoñ ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wālā imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānoñ, ¹⁹shahr ke bache huoñ meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyoñ par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke pāñch mushiroñ, ummat kī bhartī karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardoñ ko. ²⁰Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahān Bābal kā bādshāh thā. ²¹Wahān Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

Yoñ Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā.

Jidaliyāh kī Hukūmat

²²Jin logoñ ko Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh meñ pīchhe chhoṛ diyā thā, un par us ne Jidaliyāh bin Aḳhīqām bin Sāfan muqarrar kiyā. ²³Jab fauj ke bache hue afsaroñ aur un ke dastoñ ko ḳhabar milī ki Jidaliyāh ko gawarnar muqarrar kiyā gayā hai to wuh Misfāh meñ us ke pās āe. Afsaroñ ke nām Ismāīl bin Nataniyāh, Yūhanān bin Qarīh, Sirāyāh bin Tanhūmat Natūfāti aur Yāzaniyāh bin Mākāti the. Un ke faujī bhī sāth āe.

²⁴Jidaliyāh ne qasam khā kar un se wādā kiyā, “Bābal ke afsaroñ se mat ḍarnā! Mulk meñ rah kar Bābal ke bādshāh kī ḳhidmat karen to āp kī salāmatī hogī.”

²⁵Lekin us sāl ke sātweñ mahīne meñ Ismāīl bin Nataniyāh bin Ilisamā ne das sāthīyoñ ke sāth Misfāh ā kar dhoke se Jidaliyāh ko qatl kiyā. Ismāīl shāhī nasl kā thā. Jidaliyāh ke alāwā unhoñ ne us ke sāth rahne wāle Yahūdāh aur Bābal ke tamām logoñ ko bhī qatl kiyā. ²⁶Yih dekh kar Yahūdāh ke tamām bāshinde chhoṛ se le kar baṛe tak faujī afsaroñ samet hijrat

karke Misr chale gae. Kyonki wuh Bābal ke intaqām se ɗarte the.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

²⁷Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awīl-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 27weñ din us ne Yahūyākīn ko qaidḡhāne se āzād kar diyā. ²⁸Us ne us se narm bāteñ karke use

izzat kī aisī kursī par biṡhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhoñ kī nisbat zyādā aham thī. ²⁹Yahūyākīn ko qaidiyon ke kapre utārne kī ijāzat mili, aur use zindagī-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se sharīk hone kā sharf hāsil rahā. ³⁰Bādshāh ne muqarrar kiyā ki Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazīfā miltā rahe ki us kī rozmarrā zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

1 Tawārīkh

Ādam se Ibrāhīm tak

kā Nasabnāmā

1 Nūh tak Ādam kī aulād Set, Anūs, ²Qīnān, Mahalalel, Yārid, ³Hanūk, Matūsilah, Lamak, ⁴aur Nūh thī.

Nūh ke tīn beṭe Sim, Hām aur Yāfat the. ⁵Yāfat ke beṭe Jumar, Mājūj, Mādī, Yāwān, Tūbal, Masak aur Tīrās the. ⁶Jumar ke beṭe Ashkanāz, Rifat aur Tujarmā the. ⁷Yāwān ke beṭe Ilīsā aur Tarsīs the. Kittī aur Rodānī bhī us kī aulād haiñ.

⁸Hām ke beṭe Kūsh, Misr, Fūt aur Kanān the. ⁹Kūsh ke beṭe Sibā, Hawilā, Sabtā, Rāmā aur Sabtakā the. Rāmā ke beṭe Sabā aur Dadān the. ¹⁰Namrūd bhī Kūsh kā beṭā thā. Wuh zamīn par pahlā sūrmā thā. ¹¹Misr zail kī qaumoñ kā

bāp thā: Lūdī, Anāmī, Lihābī, Naftūhī, ¹²Fatrūsī, Kaslūhī (jin se Filistī nikle) aur Kaftūrī. ¹³Kanān kā pahlauṭhā Saidā thā. Kanān in qaumoñ kā bāp bhī thā: Hittī ¹⁴Yabūsī, Amorī, Jirjāsī, ¹⁵Hiwwī, Arqī, Sīnī, ¹⁶Arwādī, Samārī aur Hamātī.

¹⁷Sim ke beṭe Ailām, Asūr, Arfaksad, Lūd aur Arām the. Arām ke beṭe Ūz, Hūl, Jatar aur Masak the. ¹⁸Arfaksad kā beṭā Silah aur Silah kā beṭā Ibar thā. ¹⁹Ibar ke do beṭe paidā hue. Ek kā nām Falaj yānī Taqsīm thā, kyonki un aiyām meñ duniyā taqsīm hui. Falaj ke bhāī kā nām Yuqtān thā. ²⁰Yuqtān ke beṭe Almūdād, Salaf, Hasarmāwat, Irākḥ, ²¹Hadūrām, Ūzāl, Diqlā, ²²Ūbāl, Abīmāel, Sabā,

²³Ofir, Hawilā aur Yūbāb the. Yih sab us ke beṭe the.

²⁴Sim kā yih nasabnāmā hai: Sim, Arfaksad, Silah, ²⁵Ibar, Falaj, Raū, ²⁶Sarūj, Nahūr, Tārah ²⁷aur Abrām yāni Ibrāhīm.

Ibrāhīm kā Nasabnāmā

²⁸Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq aur Ismāīl the. ²⁹Un kī darj-e-zail aulād thī:

Ismāīl kā pahlauthā Nabāyot thā. Us ke bāqī beṭe Qīdār, Adbiyel, Mibsām, ³⁰Mishmā, Dūmā, Massā, Hadad, Taimā, ³¹Yatūr, Nafīs aur Qīdmā the. Sab Ismāīl ke hān paidā hue.

³²Ibrāhīm kī dāshtā Qatūrā ke beṭe Zimrān, Yuqsān, Midān, Midiyān, Isbāq aur Sūkh the. Yuqsān ke do beṭe Sabā aur Dadān paidā hue ³³jabki Midiyān ke beṭe Aifā, Ifar, Hanūk, Abidā aur Ilda'ā the. Sab Qatūrā kī aulād the.

³⁴Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq ke do beṭe paidā hue, Esau aur Isrāīl. ³⁵Esau ke beṭe Ilifaz, Raūel, Yaūs, Yālām aur Qorah the. ³⁶Ilifaz ke beṭe Temān, Omar, Safī, Jātām, Qanaz aur Amāliq the. Amāliq kī mān Timnā thī. ³⁷Raūel ke beṭe

Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā the.

Saīr Yāni Adom kā Nasabnāmā

³⁸Saīr ke beṭe Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, Dīson, Esar aur Dīsān the.

³⁹Lotān ke do beṭe Horī aur Homām the. (Timnā Lotān kī bahan thī.)

⁴⁰Sobal ke beṭe Alyān, Mānahat, Aibāl, Safī aur Onām the. Sibaon ke beṭe Aiyāh aur Anā the. ⁴¹Anā ke ek beṭā Dīson paidā huā. Dīson ke chār beṭe Hamrān, Ishbān, Yitrān aur Kirān the. ⁴²Esar ke tīn beṭe Bilhān, Zāwān aur Aqān the. Dīsān ke do beṭe Ūz aur Arān the.

Adom ke Bādshāh

⁴³Is se pahle kī Isrāīliyon kā koī bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād dīgare Mulk-e-Adom mein hukūmat karte the: Bālā bin Baor jo Dinhabā Shahr kā thā.

⁴⁴Us kī maut par Yūbāb bin Zārah jo Busrā Shahr kā thā.

⁴⁵Us kī maut par Hushām jo Temāniyon ke mulk kā thā.

⁴⁶Us kī maut par Hadad bin Bidad jis ne Mulk-e-Moāb mein Midiyāniyon ko shikast dī. Wuh Awīt Shahr kā thā.

⁴⁷Us kī maut par Samlā jo Masriqā Shahr kā thā.

⁴⁸Us kī maut par Sāul jo Dariyā-e-Furāt par Rahobot Shahr kā thā.

⁴⁹Us kī maut par Bāl-hanān bin Akbor.

⁵⁰Us kī maut par Hadad jo Fāū Shahr kā thā. (Bīwī kā nām Mahetabel bint Matrid bint Mezāhāb thā.) ⁵¹Phir Hadad mar gayā.

Adomī qabīlōñ ke sardār Timnā, Alyā, Yatet, ⁵²Uhlībāmā, Ailā, Fīnon, ⁵³Qanaz, Temān, Mibsār, ⁵⁴Majdiyel aur Irām the. Yihī Adom ke sardār the.

Yāqūb Yānī Isrāīl ke Beṭe

2 Isrāīl ke bārah beṭe Rūbin, Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār, Zabūlūn, ²Dān, Yūsuf, Binyamīn, Naftālī, Jad aur Āshar the.

Yahūdāh kā Nasabnāmā

³Yahūdāh kī shādī Kanānī aurat se huī jo Sua kī beṭī thī. Un ke tīn beṭe Er, Onān aur Selā paidā hue. Yahūdāh kā pahlauṭhā Er Rab ke nazdik sharīr thā, is lie us ne use marne diyā. ⁴Yahūdāh ke mazīd do

beṭe us kī bahū Tamr se paidā hue. Un ke nām Fāras aur Zārah the. Yoñ Yahūdāh ke kul pāñch beṭe the.

⁵Fāras ke do beṭe Hasron aur Hamūl the.

⁶Zārah ke pāñch beṭe Zimrī, Aitān, Haimān, Kalkūl aur Dārā the. ⁷Karmī bin Zimrī kā beṭā wuhī Akar yānī Akan thā jis ne us lūṭe hue māl meñ se kuchh liyā jo Rab ke lie maḥsūs thā. ⁸Aitān ke beṭe kā nām Azariyāh thā.

⁹Hasron ke tīn beṭe Yarahmiyel, Rām aur Kalūbī yānī Kālīb the.

Rām kī Aulād

¹⁰Rām ke hāñ Amminadāb aur Amminadāb ke hāñ Yahūdāh ke qabīle kā sardār Nahson paidā huā.

¹¹Nahson Salmon kā aur Salmon Boaz kā bāp thā. ¹²Boaz Obed

kā aur Obed Yassī kā bāp thā.

¹³Barē se le kar chhoṭe tak Yassī ke beṭe Iliyāb, Abīnadāb, Simā,

¹⁴Nataniyel, Raddī, ¹⁵Ozam aur Dāūd the. Kul sāt bhāī the. ¹⁶Un kī

do bahneñ Zarūyāh aur Abījel thiñ. Zarūyāh ke tīn beṭe Abīshai, Yoāb

aur Asāhel the. ¹⁷Abījel ke ek beṭā Amāsā paidā huā. Bāp Yatar Ismāīlī thā.

Kālib kī Aulād

¹⁸Kālib bin Hasron kī bīwī Azūbā ke hān beṭī banām Yariot paidā huī. Yariot ke beṭe Yashar, Sobāb aur Ardūn the. ¹⁹Azūbā ke wafāt pāne par Kālib ne Ifrāt se shādī kī. Un ke beṭā Hūr paidā huā. ²⁰Hūr Ūrī kā aur Ūrī Bazliyel kā bāp thā.

²¹60 sāl kī umr meñ Kālib ke bāp Hasron ne dubārā shādī kī. Bīwī Jiliyād ke bāp Makīr kī beṭī thī. Is rishte se beṭā Sajūb paidā huā. ²²⁻²³Sajūb kā beṭā wuh Yāir thā jis kī Jiliyād ke ilāqe meñ 23 bastiyān banām ‘Yāir kī Bastiyān’ thīn. Lekin bād meñ Jasūr aur Shām ke faujiyon ne un par qabzā kar liyā. Us waqt unheñ Qanāt bhī gird-o-nawāh ke ilāqe samet hāsīl huā. Un dīnoñ meñ kul 60 ābādiyān un ke hāth meñ ā gaiñ. In ke tamām bāshinde Jiliyād ke bāp Makīr kī aulād the. ²⁴Hasron jis kī bīwī Abiyāh thī faut huā to Kālib aur Ifrātā ke hān beṭā Ashhūr paidā huā. Bād meñ Ashhūr Taqua Shahr kā bānī ban gayā.

Yarahmiyel kī Aulād

²⁵Hasron ke pahlauṭhe Yarahmiyel ke beṭe baṛe se le kar chhoṭe

tak Rām, Būnā, Oran, Ozam aur Aḫhiyāh the. ²⁶Yarahmiyel kī dūsri bīwī Atārā kā ek beṭā Onām thā.

²⁷Yarahmiyel ke pahlauṭhe Rām ke beṭe Māz, Yamīn aur Eqar the. ²⁸Onām ke do beṭe Sammī aur Yadā the. Sammī ke do beṭe Nadab aur Abīsūr the. ²⁹Abīsūr kī bīwī Abīḫhail ke do beṭe Aḫhbān aur Molid paidā hue. ³⁰Nadab ke do beṭe Silad aur Affāym the. Silad beaulād mar gayā, ³¹lekin Affāym ke hān beṭā Yisai paidā huā. Yisai Sīsān kā aur Sīsān Aḫhlī kā bāp thā. ³²Sammī ke bhāī Yadā ke do beṭe Yatar aur Yūnatan the. Yatar beaulād mar gayā, ³³lekin Yūnatan ke do beṭe Falat aur Zāzā paidā hue. Sab Yarahmiyel kī aulād the. ³⁴⁻³⁵Sīsān ke beṭe nahīn the balki beṭiyān. Ek beṭī kī shādī us ne apne Misrī ḡhulām Yarḫhā se karwāī. Un ke beṭā Attī paidā huā. ³⁶Attī ke hān Nātan paidā huā aur Nātan ke Zabad, ³⁷Zabad ke Iflāl, Iflāl ke Obed, ³⁸Obed ke Yāhū, Yāhū ke Azariyāh, ³⁹Azariyāh ke Ḳhalis, Ḳhalis ke Iliyāsā, ⁴⁰Iliyāsā ke Sismī, Sismī ke Sallūm, ⁴¹Sallūm ke Yaqamiyāh aur Yaqamiyāh ke Ilisamā.

Kālib kī Aulād kā Ek aur Nasabnāmā

⁴²Zail meñ Yarahmiyel ke bhāi Kālib kī aulād hai: Us kā pahlauṭhā Mesā Zif kā bāp thā aur dūsra beṭā Maresā Habrūn kā bāp. ⁴³Habrūn ke chār beṭe Qorah, Taffuah, Raqam aur Samā the. ⁴⁴Samā ke beṭe Raḥham ke hāñ Yurqiyām paidā huā. Raqam Sammī kā bāp thā, ⁴⁵Sammī Maūn kā aur Maūn Bait-sūr kā.

⁴⁶Kālib kī dāshtā Aifā ke beṭe Hārān, Mauzā aur Jāziz paidā hue. Hārān ke beṭe kā nām Jāziz thā. ⁴⁷Yahdī ke beṭe Rajam, Yūtām, Jesān, Falat, Aifā aur Shāf the.

⁴⁸Kālib kī dūsri dāshtā Mākā ke beṭe Shibar, Tirhanā, ⁴⁹Shāf (Madmannā kā bāp) aur Siwā (Makbenā aur Jibiyā kā bāp) paidā hue. Kālib kī ek beṭi bhī thī jis kā nām Aksā thā. ⁵⁰Sab Kālib kī aulād the.

Ifrātā ke pahlauṭhe Hūr ke beṭe Qiriyat-yārīm kā bāp Sobal, ⁵¹Bait-laham kā bāp Salmā aur Bait-jādir kā bāp Ḳhārif the. ⁵²Qiriyat-yārīm ke bāp Sobal se yih gharāne nikle: Harāī, Mānahat kā ādhā hissā ⁵³aur Qiriyat-yārīm ke ḳhāndān Uttarī,

Fūtī, Sumātī aur Misrāī. In se squarātī aur Istālī nikle haiñ.

⁵⁴Salmā se zail ke gharāne nikle: Bait-laham ke bāshinde, Natūfātī, Atarāt-bait-yoāb, Mānahat kā ādhā hissā, Sur'ī ⁵⁵aur Yābīz meñ ābād munshiyon ke ḳhāndān Tir'ātī, Sim'ātī aur Sūkātī. Yih sab Qīnī the jo Raikābiyon ke bāp Hammat se nikle the.

Dāūd Bādshāh kī Aulād

3 Habrūn meñ Dāūd Bādshāh ke darj-e-zail beṭe paidā hue:

Pahlauṭhā Amnon thā jis kī māñ Aḳhīnūsam Yazraelī thī. Dūsra Dānyāl thā jis kī māñ Abijel Karmilī thī. ²Tisrā Abīsalūm thā. Us kī māñ Mākā thī jo Jasūr ke bādshāh Talmī kī beṭi thī. Chauthā Adūniyāh thā jis kī māñ Hajjīt thī. ³Pāñchwāñ Safatiyāh thā jis kī māñ Abītāl thī. Chhaṭā Itriyām thā jis kī māñ Ijlā thī. ⁴Dāūd ke yih chhih beṭe un sārhe sāt sāloñ ke daurān paidā hue jab Habrūn us kā dārul-hukūmat thā.

Is ke bād wuh Yarūshalam meñ muntaqil huā aur wahāñ mazīd 33 sāl hukūmat kartā rahā. ⁵Us daurān us kī bīwī Bat-sabā bint

Ammiyel ke chār beṭe Simā, Sobāb, Nātan aur Sulemān paidā hue. ⁶Mazīd beṭe bhī paidā hue, Ibhār, Ilisua, Ilifalat, ⁷Naujā, Nafaj, Yafia, ⁸Ilisamā, Ilyadā aur Ilifalat. Kul nau beṭe the. ⁹Tamr un kī bahan thī. In ke alāwā Dāūd kī dāshtāon ke beṭe bhī the.

¹⁰Sulemān ke hān Rahubiyām paidā huā, Rahubiyām ke Abiyāh, Abiyāh ke Āsā, Āsā ke Yahūsafat, ¹¹Yahūsafat ke Yahūrām, Yahūrām ke Aḥhaziyāh, Aḥhaziyāh ke Yuās, ¹²Yuās ke Amasiyāh, Amasiyāh ke Azariyāh yānī Uzziyāh, Uzziyāh ke Yūtām, ¹³Yūtām ke Āḥhaz, Āḥhaz ke Hizqiyāh, Hizqiyāh ke Manassī, ¹⁴Manassī ke Amūn aur Amūn ke Yūsiyāh.

¹⁵Yūsiyāh ke chār beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Yūhanān, Yahūyaqīm, Sidqiyāh aur Sallūm the.

¹⁶Yahūyaqīm Yahūyākīn^a kā aur Yahūyākīn Sidqiyāh kā bāp thā. ¹⁷Yahūyākīn^a ko Bābal meṁ jilāwatan kar diyā gayā. Us ke sāt beṭe Siyālṭiyel, ¹⁸Malkirām, Fidāyāh, Shenāzzar, Yaqamiyāh,

Hūsamā aur Nadabiyāh the. ¹⁹Fidāyāh ke do beṭe Zarubbābal aur Simai the.

Zarubbābal ke do beṭe Masullām aur Hananiyāh the. Ek beṭi banām Salūmīt bhī paidā huī. ²⁰Bāqī pānch beṭon ke nām Hasūbā, Ohal, Barakiyāh, Hasdiyāh aur Yūsab-hasad the.

²¹Hananiyāh ke do beṭe Falatiyāh aur Yasāyāh the. Yasāyāh Rifāyāh kā bāp thā, Rifāyāh Arnān kā, Arnān Abadiyāh kā aur Abadiyāh Sakaniyāh kā.

²²Sakaniyāh ke beṭe kā nām Samāyāh thā. Samāyāh ke chhih beṭe Hattūsh, Ijāl, Barīh, Na'ariyāh aur Sāfat the. ²³Na'ariyāh ke tin beṭe Iliyuainī, Hizqiyāh aur Azrīqām paidā hue.

²⁴Iliyuainī ke sāt beṭe Hūdāwiyāh, Iliyāsib, Filāyāh, Aqqūb, Yūhanān, Dilāyāh aur Anānī the.

Yahūdāh kī Aulād

4 Fāras, Hasron, Karmī, Hūr aur Sobal Yahūdāh kī aulād the.

^aIbrānī meṁ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

²Riyāyāh bin Sobal ke hān Yahat, Yahat ke Aḵhūmī aur Aḵhūmī ke Lāhad paidā huā. Yih squṛātī ḵhāndānoṅ ke bāpdādā the.

³Aitām ke tīn beṭe Yazrael, Ismā aur Idbās the. Un kī bahan kā nām Hazlilfonī thā.

⁴Ifrātā kā pahlauṭhā Hūr Bait-laham kā bāp thā. Us ke do beṭe Jadūr kā bāp Fanuel aur Hūsā kā bāp Azar the.

⁵Taqua ke bāp Ashhūr kī do bīwiyaṅ Hilāh aur Nārā thīn.

⁶Nārā ke beṭe Aḵhūzzām, Hifar, Temnī aur Haḵhastarī the.

⁷Hilāh ke beṭe Zarat, Suhar aur Itnān the.

⁸Kūz ke beṭe Anūb aur Hazzobibā the. Us se Aḵharkḥail bin Harūm ke ḵhāndān bhī nikle.

⁹Yābīz kī apne bhāiyoṅ kī nisbat zyādā izzat thī. Us kī mān ne us kā nām Yābīz yānī ‘Wuh Taklīf Detā Hai’ rakhā, kyonkī us ne kahā, “Paidā hote waqt mujhe baṛī taklīf huī.” ¹⁰Yābīz ne buland āwāz se Isrāīl ke Ḵhudā se iltamās kī, “Kāsh tū mujhe barkat de kar merā ilāqā wasī kar de. Terā hāth mere sāth ho, aur mujhe nuqsān se bachā tākī mujhe taklīf na pahuñche.” Aur Allāh ne us kī sunī.

¹¹Sūḵhā ke bhāī Kalūb Mahīr kā aur Mahīr Istūn kā bāp thā.

¹²Istūn ke beṭe Bait-rafā, Fāsah aur Taḵhinnā the.

Taḵhinnā Nāhas Shahr kā bāp thā jis kī aulād Raikā meṅ ābād hai. ¹³Qanaz ke beṭe Ġhutniyel aur Sirāyāh the. Ġhutniyel ke beṭoṅ ke nām Hatat aur Maūnāti the.

¹⁴Maūnāti Ufrā kā bāp thā.

Sirāyāh Yoāb kā bāp thā jo ‘Wādī-e-Kārīgar’ kā bānī thā. Ābādī kā yih nām is lie paṛ gayā ki us ke bāshinde kārīgar the.

¹⁵Kālīb bin Yafunnā ke beṭe Īrū, Ailā aur Nām the. Ailā kā beṭā Qanaz thā.

¹⁶Yahallalel ke chār beṭe Zīf, Zīfā, Tīriyāh aur Asarel the.

¹⁷⁻¹⁸Azrā ke chār beṭe Yatar, Marad, Ifar aur Yalūn the. Marad kī shādī Misrī bādshāh Firaun kī beṭī Bitiyāh se huī. Us ke tīn bachche Mariyam, Sammī aur Isbāh paidā hue. Isbāh Istimua kā bāp thā. Mard kī dūsṛī bīwī Yahūdāh kī thī, aur us ke tīn beṭe Jadūr kā bāp Yarad, Sokā kā bāp Hibar aur Zanūh kā bāp Yaqūtiyel the.

¹⁹Hūdiyāh kī bīwī Naham kī bahan thī. Us kā ek beṭā Qailā Jarmī

kā bāp aur dūsrā Istimua Mākātī thā.

²⁰Sīmūn ke beṭe Amnon, Rinnā, Bin-hanān aur Tilon the. Yisāi ke beṭe Zohit aur Bin-zohit the.

²¹Selā bin Yahūdāh kī darj-e-zail aulād thī: Lekā kā bāp Er, Maresā kā bāp Lādā, Bait-ashbīa meñ ābād bārīk katān kā kām karne wālon ke ḡhāndān, ²²Yoqīm, Kozībā ke bāshinde, aur Yuās aur Sārāf jo qadīm riwāyat ke mutābiq Moāb par hukmrānī karte the lekin bād meñ Bait-laham wāpas āe. ²³Wuh Natāīm aur Jadīrā meñ rah kar kumhār aur bādshāh ke mulāzim the.

Shamāūn kī Aulād

²⁴Shamāūn ke beṭe Yamuel, Yamīn, Yarīb, Zārah aur Sāūl the. ²⁵Sāūl ke hān Sallūm paidā huā, Sallūm ke Mibsām, Mibsām ke Mishmā, ²⁶Mishmā ke Hammuel, Hammuel ke Zakkūr aur Zakkūr ke Simāi. ²⁷Simāi ke 16 beṭe aur chhih beṭiyān thīn, lekin us ke bhāiyon ke kam bachche paidā hue. Natije meñ Shamāūn kā qabilā Yahūdāh ke qabile kī nisbat chhoṭā rahā.

²⁸Zail ke shahr un ke gird-onawāh kī ābādiyon samet Shamāūn kā qabāyli ilāqā thā: Bair-sabā, Molādā, Hasār-suāl, ²⁹Bilhāh, Azam, Tolad, ³⁰Batuel, Hurmā, Siqlāj, ³¹Bait-markabot, Hasār-sūsīm, Bait-birī aur Shāraim. Dāūd kī hukūmat tak yih qabilā in jaghoñ meñ ābād thā, ³²niz Aitām, Ain, Rimmon, Tokan aur Asan meñ bhī. ³³In pāñch ābādiyon ke gird-onawāh ke dehāt bhī Bāl tak shāmil the. Har maqām ke apne apne tahrīrī nasabnāme the.

³⁴Shamāūn ke ḡhāndānon ke darj-e-zail sarparast the: Misobāb, Yamlik, Yūshā bin Amasiyāh, ³⁵Yoel, Yāhū bin Yūsibiyāh bin Sirāyāh bin Asiyel, ³⁶Iliyauinī, Yāqūbā, Yashūkhāyā, Asāyāh, Adiyel, Yasīmiyel, Bināyāh, ³⁷Zizā bin Shifāi bin Allon bin Yadāyāh bin Simri bin Samāyāh.

³⁸Darj-e-bālā ādmī apne ḡhāndānon ke sarparast the. Un ke ḡhāndān bahut baḡh gae. ³⁹Is lie wuh apne rewaron ko charāne kī jagheñ ḡhūnḡte ḡhūnḡte wādī ke mashriq meñ Jadūr tak phail gae. ⁴⁰Wahān unheñ achchhī aur shādāb charāgāheñ mil gaīn. Ilāqā khulā, pursukūn aur ārāmdeh

bhī thā. Pahle Hām kī kuchh aulād wahān ābād thī, ⁴¹lekin Hizqiyāh Bādshāh ke aiyām meñ Shamāun ke mazkūrā sarparastoñ ne wahān ke rahne wāle Hāmiyoñ aur Maūniyoñ par hamlā kiyā aur un ke tambuon ko tabāh karke sab ko mār diyā. Ek bhī na bachā. Phir wuh ḵhud wahān ābād hue. Ab un ke rewaron ke lie kāfī charāgāheñ thiñ. Āj tak wuh isī ilāqe meñ rahte haiñ.

⁴²Ek din Shamāun ke 500 ādmī Yisāi ke chār beṭon Falatiyāh, Na'ariyāh, Rifāyāh aur Uzziyel kī rāhnumāi meñ Sair ke pahārī ilāqe meñ ghus gae. ⁴³Wahān unhoñ ne un Amāliqiyon ko halāk kar diyā jinhoñ ne bach kar wahān panāh li thī. Phir wuh ḵhud wahān rahne lage. Āj tak wuh wahān ābād haiñ.

Rūbin kī Aulād

5 Isrāil kā pahlauṭhā Rūbin thā. Lekin chūñki us ne apne bāp kī dāshtā se hambistar hone se bāp kī behurmatī kī thī is lie pahlauṭhe kā maurūsi haq us ke bhāi Yūsuf ke beṭon ko diyā gayā. Isī wajah se nasabnāme meñ Rūbin ko pahlauṭhe kī haisiyat se bayān

nahīn kiyā gayā. ²Yahūdāh digar bhāiyoñ kī nisbat zyādā tāqatwar thā, aur us se qaum kā bādshāh niklā. To bhī Yūsuf ko pahlauṭhe kā maurūsi haq hāsīl thā.

³Isrāil ke pahlauṭhe Rūbin ke chār beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the.

⁴Yoel ke hān Samāyāh paidā huā, Samāyāh ke Jūj, Jūj ke Simāi, ⁵Simāi ke Mīkāh, Mīkāh ke Riyāyāh, Riyāyāh ke Bāl aur ⁶Bāl ke Baīrā. Baīrā ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pileasar ne jilāwatan kar diyā. Baīrā Rūbin ke qabīle kā sarparast thā. ⁷Un ke nasabnāme meñ us ke bhāi un ke ḵhāndānon ke mutābiq darj kie gae haiñ, sar-e-fahrist Ya'iyel, phir Zakariyāh ⁸aur Bālā bin Azaz bin Samā bin Yoel.

Rūbin kā qabīlā Aroir se le kar Nabū aur Bāl-maun tak ke ilāqe meñ ābād huā. ⁹Mashriq kī taraf wuh us registān ke kināre tak phail gae jo Dariyā-e-Furāt se shurū hotā hai. Kyonki Jiliyād meñ un ke rewaron kī tādād bahut baḡh gāi thī.

¹⁰Sāul ke aiyām meñ unhoñ ne Hājiriyoñ se laṛ kar unheñ halāk kar diyā aur ḵhud un kī ābādiyoñ meñ rahne lage. Yoñ Jiliyād ke

mashriq kā pūrā ilāqā Rūbin ke qabīle kī milkiyat meñ ā gayā.

Jad kī Aulād

¹¹Jad kā qabīlā Rūbin ke qabīle ke paṛosī mulk Basan meñ Salkā tak ābād thā. ¹²Us kā sarbarāh Yoel thā, phir Sāfam, Yānī aur Sāfat. Wuh sab Basan meñ ābād the. ¹³Un ke bhāi un ke kḥāndānoñ samet Mikāel, Masullām, Sabā, Yūrī, Yākān, Zīa aur Ibar the. ¹⁴Yih sāt ādmī Abīkhail bin Hūrī bin Yārūh bin Jiliyād bin Mikāel bin Yasisī bin Yahdū bin Būz ke beṭe the. ¹⁵Akhī bin Abdiyel bin Jūnī in kḥāndānoñ kā sarparast thā.

¹⁶Jad kā qabīlā Jiliyād aur Basan ke ilāqoñ kī ābādiyoñ meñ ābād thā. Shārūn se le kar sarhad tak kī pūrī charāgāheñ bhī un ke qabze meñ thīn. ¹⁷Yih tamām kḥāndān Yahūdāh ke bādshāh Yūtām aur Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ke zamāne meñ nasabnāme meñ darj kie gae.

Dariyā-e-Yardan ke Mashriq meñ Qabiloñ kī Jang

¹⁸Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke 44,760 faujī the. Sab laṛne

ke qābil aur tajrabākār ādmī the, aise log jo tīr chalā sakte aur dhāl aur talwār se lais the. ¹⁹Unhoñ ne Hājiriyōñ, Yatūr, Nafis aur Nodab se jang kī. ²⁰Laṛte waqt unhoñ ne Allāh se madad ke lie fariyād kī, to us ne un kī sun kar Hājiriyōñ ko un ke ittahādiyoñ samet un ke hawāle kar diyā. ²¹Unhoñ ne un se bahut kuchh lūṭ liyā: 50,000 ūnt, 2,50,000 bheṛ-bakriyāñ aur 2,000 gadhe. Sāth sāth unhoñ ne 1,00,000 logoñ ko qaid bhī kar liyā. ²²Maidān-e-jang meñ beshumār dushman māre gae. Kyonki jang Allāh kī thī. Jab tak Isrāīliyoñ ko Asūr meñ jilāwatan na kar diyā gayā wuh is ilāqe meñ ābād rahe.

Manassī kā Ādhā Qabīlā

²³Manassī kā ādhā qabīlā bahut baṛā thā. Us ke log Basan se le kar Bāl-harmūn aur Sanīryānī Harmūn ke pahārī silsile tak phail gae. ²⁴Un ke kḥāndānī sarparast Ifar, Yisaī, Iliyel, Azriyel, Yarmiyāh, Hūdāwiyaḥ aur Yahdiyel the. Sab māhir faujī, mashhūr ādmī aur kḥāndānī sarbarāh the.

Mashriqī Qabīlōn kī Jilāwatani

²⁵Lekin yih mashriqī qabile apne bāpdādā ke Ḳhudā se bewafā ho gae. Wuh zinā karke mulk ke un aqwām ke dewatāon ke pichhe lag gae jin ko Allāh ne un ke āge se miṭā diyā thā. ²⁶Yih dekh kar Isrāil ke Ḳhudā ne Asūr ke bādshāh Tiglat-pileasar ko un ke ḵhilāf barpā kiyā jis ne Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabile ko jilāwatan kar diyā. Wuh unheñ Ḳhalah, Dariyā-e-Ḳhābūr, Hārā aur Dariyā-e-Jauzān ko le gayā jahāñ wuh āj tak ābād haiñ.

Imām-e-Āzam kī Nasil**(Lāwī kā Qabīlā)**

6 Lāwī ke beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ²Qihāt ke beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the.

³Amrām ke beṭe Hārūn aur Mūsā the. Beṭī kā nām Mariyam thā. Hārūn ke beṭe Nadab, Abihū, Iliyazar aur Itamar the.

⁴Iliyazar ke hāñ Fīnhās paidā huā, Fīnhās ke Abīsua, ⁵Abīsua ke Buqqī, Buqqī ke Uzzi, ⁶Uzzi ke Zarakhiyāh, Zarakhiyāh ke Mirāyot, ⁷Mirāyot ke Amariyāh,

Amariyāh ke Aḵhītūb, ⁸Aḵhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Aḵhīmāz, ⁹Aḵhīmāz ke Azariyāh, Azariyāh ke Yūhanān ¹⁰aur Yūhanān ke Azariyāh. Yihī Azariyāh Rab ke us ghar kā pahlā imām-e-āzam thā jo Sulemān ne Yarūshalam meñ banwāyā thā. ¹¹Us ke hāñ Amariyāh paidā huā, Amariyāh ke Aḵhītūb, ¹²Aḵhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Sallūm, ¹³Sallūm ke Ḳhilqiyāh, Ḳhilqiyāh ke Azariyāh, ¹⁴Azariyāh ke Sirāyāh aur Sirāyāh ke Yahūsadaq. ¹⁵Jab Rab ne Nabūkadnazzar ke hāth se Yarūshalam aur pūre Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā to Yahūsadaq bhī un meñ shāmil thā.

Lāwī kī Aulād

¹⁶Lāwī ke tīn beṭe Jairsom, Qihāt aur Mirārī the. ¹⁷Jairsom ke do beṭe Libnī aur Simai the. ¹⁸Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the. ¹⁹Mirārī ke do beṭe Mahli aur Mūshī the.

Zail meñ Lāwī ke ḵhāndānoñ kī fahrist un ke bāniyoñ ke mutābiq darj hai.

²⁰Jairsom ke hāñ Libnī paidā huā, Libnī ke Yahat, Yahat ke Zimmā,

²¹Zimmā ke Yuākḥ, Yuākḥ ke Iddū, Iddū ke Zārah aur Zārah ke Yatrī.

²²Qihāt ke hān Ammīnadāb paidā huā, Ammīnadāb ke Qorah, Qorah ke Assīr, ²³Assīr ke Ilqānā, Ilqānā ke Abiyāsaf, Abiyāsaf ke Assīr, ²⁴Assīr ke Tahat Tahat ke Ūriyel, Ūriyel ke Uzziyāh aur Uzziyāh ke Sāul. ²⁵Ilqānā ke beṭe Amāsī, Aḫīmōt ²⁶aur Ilqānā the. Ilqānā ke hān Zūfī paidā huā, Zūfī ke Nahat, ²⁷Nahat ke Iliyāb, Iliyāb ke Yarohām, Yarohām ke Ilqānā aur Ilqānā ke Samuel. ²⁸Samuel kā pahlā beṭā Yoel aur dūsarā Abiyāh thā.

²⁹Mirārī ke hān Mahlī paidā huā, Mahlī ke Libnī, Libnī ke Simaī, Simaī ke Uzzā, ³⁰Uzzā ke Simā, Simā ke Hajjiyāh aur Hajjiyāh ke Asāyāh.

Lāwī kī Zimmedāriyān

³¹Jab ahd kā sandūq Yarūshalam meñ lāyā gayā tāki āindā wahān rahe to Dāūd Bādshāh ne kuchh Lāwīyon ko Rab ke ghar meñ gīt gāne kī zimmedārī dī. ³²Is se pahle ki Sulemān ne Rab kā ghar banwāyā yih log apnī ḫidmat mulāqāt ke ḫhaime ke sāmne

saranjām dete the. Wuh sab kuchh muqarrarā hidāyāt ke mutābiq adā karte the. ³³Zail meñ un ke nām un ke beṭon ke nāmon samet darj haiñ.

Qihāt ke ḫhāndān kā Haimān pahlā gulūkār thā. Us kā pūrā nām yih thā: Haimān bin Yoel bin Samuel ³⁴bin Ilqānā bin Yarohām bin Iliyel bin Tūḫḫ ³⁵bin Sūf bin Ilqānā bin Mahat bin Amāsī ³⁶bin Ilqānā bin Yoel bin Azariyāh bin Safaniyāh ³⁷bin Tahat bin Assīr bin Abiyāsaf bin Qorah ³⁸bin Izhār bin Qihāt bin Lāwī bin Isrāil.

³⁹Haimān ke dahne hāth Āsaf kharā hotā thā. Us kā pūrā nām yih thā: Āsaf bin Barakiyāh bin Simā ⁴⁰bin Mīkāel bin Bāsiyāh bin Malkiyāh ⁴¹bin Atnī bin Zārah bin Adāyāh ⁴²bin Aitān bin Zimmā bin Simaī ⁴³bin Yahat bin Jairsom bin Lāwī.

⁴⁴Haimān ke bāen hāth Aitān kharā hotā thā. Wuh Mirārī ke ḫhāndān kā fard thā. Us kā pūrā nām yih thā: Aitān bin Qīsī bin Abdī bin Mallūk ⁴⁵bin Hasbiyāh bin Amasiyāh bin Ḳhilqiyāh ⁴⁶bin Amsī bin Bānī bin Samar ⁴⁷bin Mahlī bin Mūshī bin Mirārī bin Lāwī.

⁴⁸Dūsre Lāwiyōn ko Allāh kī sukūnatgāh meñ bāqīmāndā zimmedāriyāñ dī gaiñ thīñ.

⁴⁹Lekin sirf Hārūn aur us kī aulād bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh karte aur baḥhūr kī qurbāngāh par baḥhūr jalāte the. Wuḥī Muqaddastarīn Kamre meñ har ḵhidmat saranjām dete the. Isrāīl kā kaffārā denā unḥīn kī zimmedārī thī. Wuh sab kuchh ain un hidāyāt ke mutābiq adā karte the jo Allāh ke ḵhādīm Mūsā ne unheñ dī thīñ.

⁵⁰Hārūn ke hāñ Iliyazar paidā huā, Iliyazar ke Fīnhās, Fīnhās ke Abīsua, ⁵¹Abīsua ke Buqqī, Buqqī ke Uzzī, Uzzī ke Zarakhiyāh, ⁵²Zarakhiyāh ke Mirāyot, Mirāyot ke Amariyāh, Amariyāh ke Aḵhītūb, ⁵³Aḵhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Aḵhimāz.

Lāwiyōn kī Ābādiyāñ

⁵⁴Zail meñ wuh ābādiyāñ aur charāgāheñ darj haiñ jo Lāwiyōn ko qurā ḍāl kar dī gaiñ.

Qurā ḍālte waqt pahle Hārūn ke beṭe Qihāt kī aulād ko jagheñ mil gaiñ. ⁵⁵Use Yahūdāh ke qabile se Habrūn Shahr us kī charāgāhoñ

samet mil gayā. ⁵⁶Lekin gird-onawāh ke khet aur dehāt Kālib bin Yafunnā ko die gae. ⁵⁷Habrūn un shahroñ meñ shāmil thā jin meñ har wuh panāh le saktā thā jis ke hāthoñ ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho. Habrūn ke alāwā Hārūn kī aulād ko zail ke maqām un kī charāgāhoñ samet die gae: Libnā, Yattīr, Istimua, ⁵⁸Haulūn, Dabīr, ⁵⁹Asan, aur Bait-shams. ⁶⁰Binyamīn ke qabile se unheñ Jibaūn, Jibā, Alamat aur Anatot un kī charāgāhoñ samet die gae. Is tarah Hārūn ke ḵhāndān ko 13 shahr mil gae.

⁶¹Qihāt ke bāqī ḵhāndānoñ ko Manassī ke maḡhribī hisse ke das shahr mil gae.

⁶²Jairsom kī aulād ko Ishkār, Āshar, Naftālī aur Manassī ke qabiloñ ke 13 shahr die gae. Yih Manassī kā wuh ilāqā thā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Mulk-e-Basan meñ thā.

⁶³Mirārī kī aulād ko Rūbin, Jad aur Zabūlūn ke qabiloñ ke 12 shahr mil gae.

⁶⁴⁻⁶⁵Yōn Isrāīliyoñ ne qurā ḍāl kar Lāwiyōn ko mazkūrā shahr die. Sab Yahūdāh, Shamāūn aur

Binyamīn ke qabāyli ilāqon meñ the.

⁶⁶Qihāt ke chand ek kḥāndānoñ ko Ifrāīm ke qabīle se shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ⁶⁷In meñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā shahr Sikam shāmil thā jis meñ har wuh panāh le saktā thā jis se koi ghairirādī taur par halāk huā hotā thā, phir Jazar, ⁶⁸Yuqmiyām, Bait-haurūn, ⁶⁹Aiyālon aur Jāt-rimmon. ⁷⁰Qihāt ke bāqī kunboñ ko Manassī ke maḡhribī hisse ke do shahr Āner aur Bilām un kī charāgāhoñ samet mil gae.

⁷¹Jairsom kī aulād ko zail ke shahr bhī un kī charāgāhoñ samet mil gae: Manassī ke mashriqī hisse se Jaulān jo Basan meñ hai aur Astārāt. ⁷²Ishkār ke qabīle se Qādis, Dābarat, ⁷³Rāmāt aur Ānīm. ⁷⁴Āshar ke qabīle se Misāl, Abdon, ⁷⁵Huqūq aur Rahob. ⁷⁶Aur Naftālī ke qabīle se Galil kā Qādis, Hammūn aur Qiriyatāym.

⁷⁷Mirārī ke bāqī kḥāndānoñ ko zail ke shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Zabūlūn ke qabīle se Rimmon aur Tabūr. ⁷⁸⁻⁷⁹Rūbin ke qabīle se registān kā Basar, Yahaz, Qadimāt aur Mifāt. (Yih shahr Dariyā-e-Yardan ke mashriq

meñ Yarīhū ke muqābil wāqe haiñ.)

⁸⁰Jad ke qabīle se Jiliyād kā Rāmāt, Mahanāym, ⁸¹Hasbon aur Yāzer.

Ishkār kī Aulād

7 Ishkār ke chār beṭe Tolā, Fuwwā, Yasūb aur Simron the.

²Tolā ke pāñch beṭe Uzzī, Rifāyāh, Yariyel, Yahmī, Ibsām aur Samuel the. Sab apne kḥāndānoñ ke sarparast the. Nasabnāme ke mutābiq Dāūd ke zamāne meñ Tolā ke kḥāndān ke 22,600 afrād jang karne ke qābil the.

³Uzzī kā beṭā Izraḡhiyāh thā jo apne chār bhāiyōñ Mikāel, Abadiyāh, Yoel aur Yissiyāh ke sāth kḥāndānī sarparast thā. ⁴Nasabnāme ke mutābiq un ke 36,000 afrād jang karne ke qābil the. In kī tādād is lie zyādā thī ki Uzzī kī aulād ke bahut bāl-bachche the. ⁵Ishkār ke qabīle ke kḥāndānoñ ke kul 87,000 ādmi jang karne ke qābil the. Sab nasabnāme meñ darj the.

Binyamīn aur Naftālī kī Aulād

⁶Binyamīn ke tīn beṭe Bālā, Bakar aur Yadiyael the. ⁷Bālā ke pāñch beṭe Isbūn, Uzzī, Uzziyel, Yarimot

aur Īrī the. Sab apne ḵhāndānoñ ke sarparast the. Un ke nasabnāme ke mutābiq un ke 22,034 mard jang karne ke qābil the.

⁸Bakar ke 9 beṭe Zamīrā, Yuās, Iliyazar, Iliyuainī, Umri, Yarīmot, Abiyāh, Anatot aur Alamat the. ⁹Un ke nasabnāme meñ un ke sarparast aur 20,200 jang karne ke qābil mard bayān kie gae haiñ.

¹⁰Bilhān bin Yadiyael ke sāt beṭe Yaūs, Binyamīn, Ahūd, Kanānā, Zaitān, Tarsīs aur Aḵhīsahar the.

¹¹Sab apne ḵhāndānoñ ke sarparast the. Un ke 17,200 jang karne ke qābil mard the.

¹²Suffī aur Huffī Īr kī aur Hushī Aḵhīr kī aulād the.

¹³Naftālī ke chār beṭe Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sallūm the. Sab Bilhāh kī aulād the.

Manassī kī Aulād

¹⁴Manassī kī Arāmī dāshtā ke do beṭe Asriyel aur Jiliyād kā bāp Makīr paidā hue. ¹⁵Makīr ne Huffiyon aur Suffiyon kī ek aurat se shādī kī. Bahan kā nām Mākā thā. Makīr ke dūsre beṭe kā nām Silāfihād thā jis ke hān sirf beṭiyān paidā huīñ.

¹⁶Makīr kī bīwī Mākā ke mazīd do beṭe Faras aur Sharas paidā hue. Sharas ke do beṭe Aulām aur Raqam the. ¹⁷Aulām ke beṭe kā nām Bidān thā. Yihī Jiliyād bin Makīr bin Manassī kī aulād the.

¹⁸Jiliyād kī bahan mūlikat ke tīn beṭe Ishhūd, Abiyazar aur Mahlāh the. ¹⁹Samidā ke chār beṭe Aḵhiyān, Sikam, Liqhī aur Aniyām the.

Ifrāīm kī Aulād

²⁰Ifrāīm ke hān Sūtalāh paidā huā, Sūtalāh ke Barad, Barad ke Tahat Tahat ke Iliadā, Iliadā ke Tahat ²¹Tahat ke Zabad aur Zabad ke Sūtalāh.

Ifrāīm ke mazīd do beṭe Azar aur Iliad the. Yih do mard ek dīn Jāt gae tāki wahān ke rewaṛ lūṭ leñ. Lekin maqāmī logoñ ne unheñ pakaṛ kar mār ḍālā. ²²Un kā bāp Ifrāīm kāfī arse tak un kā mātām kartā rahā, aur us ke rishtedār us se milne āe tāki use tasallī deñ. ²³Jab is ke bād us kī bīwī ke beṭā paidā huā to us ne us kā nām Bariyā yānī Musibat rakhā, kyōñki us waqt ḵhāndān musibat meñ ā gayā thā. ²⁴Ifrāīm kī beṭī sairā ne

Bālāi aur Nashebi Bait-haurūn aur Uzzan-sairā ko banwāyā.

²⁵Ifrāīm ke mazīd do beṭe Rafah aur Rasaf the. Rasaf ke hān Tilah paidā huā, Tilah ke Tahan, ²⁶Tahan ke Lādān, Lādān ke Ammihūd, Ammihūd ke Ilisamā, ²⁷Ilisamā ke Nūn, Nūn ke Yashua.

²⁸Ifrāīm kī aulād ke ilāqe meṁ zail ke maqām shāmil the: Baitel gird-o-nawāh kī ābādiyon samet, mashriq meṁ Nārān tak, maḡhrib meṁ Jazar tak gird-o-nawāh kī ābādiyon samet, shimāl meṁ Sikam aur Aiyāh tak gird-o-nawāh kī ābādiyon samet. ²⁹Bait-shān, Tānak, Majiddo aur Dor gird-o-nawāh kī ābādiyon samet Manassī kī aulād kī milkiyat ban gae. In tamām maqāmon meṁ Yūsuf bin Isrāīl kī aulād rahti thī.

Āshar kī Aulād

³⁰Āshar ke chār beṭe Yimnā, Iswāh, Iswī aur Bariyā the. Un kī bahan Sirah thī.

³¹Bariyā ke beṭe Hibar aur Birzāyt kā bāp Malkiyel the.

³²Hibar ke tīn beṭe Yaflit, Shūmīr aur Ḳhūtām the. Un kī bahan Sua thī.

³³Yaflit ke tīn beṭe Fāsak, Bimhāl aur Aswāt the. ³⁴Shūmīr ke chār beṭe Aḡhī, Rūhjā, Hubbā aur Arām the. ³⁵Us ke bhāi Hilam ke chār beṭe Sūfah, Imnā, Salas aur Amal the.

³⁶Sūfah ke 11 beṭe Sūh, Harnafar, Suāl, Bairī, Imrāh,

³⁷Basar, Hūd, Sammā, Silsā, Yitrān aur Bāirā the.

³⁸Yatar ke tīn beṭe Yafunnā, Fisfāh aur Arā the.

³⁹Ullā ke tīn beṭe Araḡh, Hanniyel aur Riziyāh the.

⁴⁰Āshar ke darj-e-bālā tamām afrād apne apne ḡhāndānon ke sarparast the. Sab chidā mard, māhir fauji aur sardāron ke sarbarāh the. Nasabnāme meṁ 26,000 jang karne ke qābil mard darj haiṁ.

Binyamīn kī Aulād

8 Binyamīn ke pānch beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Bālā, Ashbel, Aḡhraḡh, ²Nūhā aur Rafā the.

³Bālā ke beṭe Addār, Jirā, Abihūd, ⁴Abisua, Nāmān, Aḡhūh, ⁵Jirā, Safūfān aur Hūrām the.

⁶⁻⁷Ahūd ke tīn beṭe Nāmān, Aḳhiyāh aur Jirā the. Yih un ḳhāndānoṅ ke sarparast the jo pahle Jibā meṅ rahte the lekin jinheṅ bād meṅ jilāwatan karke Mānahaṭ meṅ basāyā gayā. Uzzā aur Aḳhīhūd kā bāp Jirā unheṅ wahān le kar gayā thā.

⁸⁻⁹Sahraim apnī do bīwiyon Hushīm aur Bārā ko talāq de kar Moāb chalā gayā. Wahān us kī bīwī Hūdas ke sāt beṭe Yūbāb, Zibiyā, Mesā, Malkām, ¹⁰Yaūz, Sakiyāh aur Mirmā paidā hue. Sab bād meṅ apne ḳhāndānoṅ ke sarparast ban gae. ¹¹Pahlī bīwī Hushīm ke do beṭe Abītūb aur Ilfāl paidā hue.

¹²⁻¹⁴Ilfāl ke āṭh beṭe Ibar, Mish'am, Samad, Bariyā, Samā, Aḳhiyo, Shāshaq aur Yarīmot the. Samad Onū, Lūd aur gird-o-nawāh kī ābādiyon kā bānī thā. Bariyā aur Samā Aiyālon ke bāshindoṅ ke sarbarāh the. Unhiṅ ne Jāt ke bāshindoṅ ko nikāl diyā.

¹⁵⁻¹⁶Bariyā ke beṭe Zabadiyāh, Arād, Idar, Mikāel, Isfāh aur Yūḳhā the.

¹⁷Ilfāl ke mazīd beṭe Zabadiyāh, Masullām, hizqī, Hibar, ¹⁸Yismarī, Yizliyāh aur Yūbāb the.

¹⁹⁻²¹Simāi ke beṭe Yaqīm, Zikrī, Zabdī, Iliyainī, Zillatī, Iliyēl, Adāyāh, Birāyāh aur Simrāt the.

²²⁻²⁵Shāshaq ke beṭe Isfān, Ibar, Iliyēl, Abdon, Zikrī, Hanān, Hananiyāh, Ailām, Anatotiyāh, Yafdiyāh aur Fanuel the.

²⁶⁻²⁷Yarohām ke beṭe Samsarī, Shahāriyāh, Ataliyāh, Yārasiyāh, Iliyās aur Zikrī the. ²⁸Yih tamām ḳhāndānī sarparast nasabnāme meṅ darj the aur Yarūshalam meṅ rahte the.

Jibaūn meṅ Sāul kā Ḳhāndān

²⁹Jibaūn kā bāp Ya'iyel Jibaūn meṅ rahtā thā. Us kī bīwī kā nām Mākā thā. ³⁰Barē se le kar chhoṭe tak un ke beṭe Abdon, Sūr, Qīs, Bāl, Nadab, ³¹Jadūr, Aḳhiyo, Zakar ³²aur Miqlot the. Miqlot kā beṭa Simāh thā. Wuh bhī apne rishtedāroṅ ke sāth Yarūshalam meṅ rahte the.

³³Nair Qīs kā bāp thā aur Qīs Sāul kā. Sāul ke chār beṭe Yūnatan, Malkīshua, Abīnadāb aur Ishbāl the.

³⁴Yūnatan Marībāl kā bāp thā aur Marībāl Mikāh kā.

³⁵Mikāh ke chār beṭe Fītūn, Malik, Tārīa aur Aḳhaz the.

³⁶Āḡhaz kā beṭā Yahuaddā thā jis ke tīn beṭe Alamat, Azmāwat aur Zimrī the. Zimrī ke hān Mauzā paidā huā, ³⁷Mauzā ke Bin'ā, Bin'ā ke Rāfā, Rāfā ke Iliyāsā aur Iliyāsā ke Asīl.

³⁸Asīl ke chhih beṭe Azrīqām, Bokirū, Ismāil, Sa'ariyāh, Abadiyāh aur Hanān the. ³⁹Asīl ke bhāi īshaq ke tīn beṭe bare se le kar chhoṭe tak Aulām, Yaūs aur Ilifalat the.

⁴⁰Aulām ke beṭe tajrabākār faujī the jo mahārat se tīr chalā sakte the. Un ke bahut-se beṭe aur pote the, kul 150 afrād. Tamām mazkūrā ādmī un ke ḡhāndānoṅ samet Binyamīn kī aulād the.

Jilāwatanī ke bād Yarūshalam ke Bāshinde

9 Tamām Isrāil Shāhān-e-Isrāil kī Kitāb ke nasabnāmoṅ meṅ darj hai.

Phir Yahūdāh ke bāshindoṅ ko bewafāi ke bāis Bābal meṅ jilāwatan kar diyā gayā. ²Jo log pahle wāpas ā kar dubārā shahroṅ meṅ apnī maurūsī zamīn par rahne lage wuh imām, Lāwī, Rab ke ghar ke ḡhidmatgār aur bāqī chand ek Isrāīlī the. ³Yahūdāh, Binyamīn,

Ifrāīm aur Manassī ke qabīloṅ ke kuchh log Yarūshalam meṅ jā base.

⁴Yahūdāh ke qabīle ke darj-e-zail ḡhāndānī sarparast wahān ābād hue:

Ūtī bin Ammīhūd bin Umrī bin Imrī bin Bānī. Bānī Fāras bin Yahūdāh kī aulād meṅ se thā.

⁵Sailā ke ḡhāndān kā pahlauthā Asāyāh aur us ke beṭe.

⁶Zārah ke ḡhāndān kā yaūel. Yahūdāh ke in ḡhāndānoṅ kī kul tādād 690 thī.

⁷⁻⁸Binyamīn ke qabīle ke darj-e-zail ḡhāndānī sarparast Yarūshalam meṅ ābād hue:

Sallū bin Masullām bin Hūdāwiyāh bin Sanūsāh.

Ibniyāh bin Yarohām.

Ailā bin Uzzī bin Miqrī.

Masullām bin Safatiyāh bin Raūel bin Ibniyāh.

⁹Nasabnāme ke mutābiq Binyamīn ke in ḡhāndānoṅ kī kul tādād 956 thī.

¹⁰Jo imām jilāwatanī se wāpas ā kar Yarūshalam meṅ ābād hue wuh zail meṅ darj haiṅ:

Yadāyāh, Yahūyarīb, Yakīn,

¹¹Allāh ke ghar kā inchārj Azariyāh bin ḡhilqiyāh bin Masullām bin Sadoq bin Mirāyot bin Aḡhītūb,

¹²Adāyāh bin Yarohām bin Fashhūr bin Malkiyāh aur Māsī bin Adiyel bin Yahzirāh bin Masullām bin Masillimit bin Immer. ¹³Imāmon ke in khāndānon kī kul tādād 1,760 thī. Un ke mard Rab ke ghar meñ khidmat saranjām dene ke qābil the.

¹⁴Jo Lāwī jilāwatanī se wāpas ā kar Yarūshalam meñ ābād hue wuh darj-e-zail haiñ:

Mirārī ke khāndān kā Samāyāh bin Hassūb bin Azrīqām bin Hasbiyāh, ¹⁵Baqbaqqar, Haras, Jalāl, Mattaniyāh bin Mīkā bin Zikrī bin Āsaf, ¹⁶Abadiyāh bin Samāyāh bin Jalāl bin Yadūtūn aur Barakiyāh bin Āsā bin Ilqānā. Barakiyāh Natūfātiyon kī ābādiyon kā rahne wālā thā.

¹⁷Zail ke darbān bhī wāpas āe: Sallūm, Aqqūb, Talmūn, Aḡhīmān aur un ke bhāī. Sallūm un kā inchārj thā. ¹⁸Āj tak us kā khāndān Rab ke ghar ke mashriq meñ Shāhī Darwāze kī pahrādārī kartā hai. Yih darbān Lāwiyon ke khaimon ke afrād the. ¹⁹Sallūm bin Qore bin Abiyāsaf bin Qorah apne bhāiyan ke sāth Qorah ke khāndān kā thā. Jis tarah un ke bāpdādā kī zimmedārī Rab kī khaimāgāh meñ

mulāqāt ke khaime ke darwāze kī pahrādārī karnī thī usī tarah un kī zimmedārī maqdis ke darwāze kī pahrādārī karnī thī. ²⁰Qadīm zamāne meñ Fīnhās bin Iliyazar un par muqarrar thā, aur Rab us ke sāth thā. ²¹Bād meñ Zakariyāh bin Masalamiyāh mulāqāt ke khaime ke darwāze kā darbān thā.

²²Kul 212 mardon ko darbān kī zimmedārī dī gāī thī. Un ke nām un kī maqāmī jaghon ke nasabnāme meñ darj the. Dāūd aur Samuel Ġhaibbīn ne un ke bāpdādā ko yih zimmedārī dī thī. ²³Wuh aur un kī aulād pahle Rab ke ghar yānī mulāqāt ke khaime ke darwāzon par pahrādārī karte the. ²⁴Yih darbān Rab ke ghar ke chāron taraf ke darwāzon kī pahrādārī karte the.

²⁵Lāwī ke aksar log Yarūshalam meñ nahīn rahte the balki bārī bārī ek hafte ke lie dehāt se Yarūshalam āte the tākī wahān apnī khidmat saranjām deñ. ²⁶Sīrf darbānon ke chār inchārj musalsal Yarūshalam meñ rahte the. Yih chār Lāwī Allāh ke ghar ke kamron aur khazānon ko bhī sañbhālte ²⁷aur rāt ko bhī Allāh ke ghar ke irdgird guzārte the, kyōnki unhīn ko us kī hifāzat

karnā aur subah ke waqt us ke darwāzoñ ko kholnā thā.

²⁸Bāz darbān ibādat kā sāmān sanbhālthe the. Jab bhī use istemāl ke lie andar aur bād meñ dubārā bāhar lāyā jātā to wuh har chīz ko gin kar chaik karte the. ²⁹Bāz bāqī sāmān aur maqdis meñ maujūd chīzoñ ko sanbhālthe the. Rab ke ghar meñ mustāmal bārik maidā, mai, zaitūn kā tel, baḡhūr aur balsān ke muḡhtalif tel bhī in meñ shāmil the. ³⁰Lekin balsān ke teloñ ko taiyār karnā imāmoñ kī zimmedārī thī. ³¹Qorah ke ḡhāndān kā Lāwī Mattitiyāh jo Sallūm kā pahlaūthā thā qurbānī ke lie mustāmal roṭī banāne kā intazām chalātā thā. ³²Qihāt ke ḡhāndān ke bāz Lāwīyoñ ke hāth meñ wuh roṭiyān banāne kā intazām thā jo har hafte ke din ko Rab ke lie maḡhsūs karke Rab ke ghar ke Muqaddas Kamre kī mez par rakhi jāti thīñ.

³³Mausiqār bhī Lāwī the. Un ke sarbarāh bāqī tamām ḡhidmat meñ hissā nahīñ lete the, kyonki unheñ har waqt apnī hī ḡhidmat saranjām dene ke lie taiyār rahnā partā thā. Is lie wuh Rab ke ghar ke kamroñ meñ rahte the.

³⁴Lāwīyoñ ke yih tamām ḡhāndānī sarparast nasabnāme meñ darj the aur Yarūshalam meñ rahte the.

Jibaūn meñ Sāul ke ḡhāndān

³⁵Jibaūn kā bāp Ya'iyel Jibaūn meñ rahtā thā. Us kī biwī kā nām Mākā thā. ³⁶Baḡe se le kar chhoṭe tak un ke beṭe Abdon, Sūr, Qīs, Bāl, Nair, Nadab, ³⁷Jadūr, Aḡhiyo, Zakariyāh aur Miqlot the. ³⁸Miqlot kā beṭā Simāh thā. Wuh bhī apne bhāīyoñ ke muqābil Yarūshalam meñ rahte the.

³⁹Nair Qīs kā bāp thā aur Qīs Sāul kā. Sāul ke chār beṭe Yūnatan, Malkīshua, Abīnadāb aur Ishbāl the.

⁴⁰Yūnatan Marībbāl kā bāp thā aur Marībbāl Mīkāh kā. ⁴¹Mīkāh ke chār beṭe Fītūn, Malik, Tahrea aur Āḡhaz the. ⁴²Āḡhaz kā beṭā Yārā thā. Yārā ke tīn beṭe Alamat, Azmāwat aur Zimrī the. Zimrī ke hān Mauzā paidā huā, ⁴³Mauzā ke Bin'ā, banā ke Rifāyāh, Rifāyāh ke Iliyāsā aur Iliyāsā ke Asīl.

⁴⁴Asīl ke chhih beṭe Azrīqām, Bokirū, Ismāīl, Sa'ariyāh, Abadiyāh aur Hanān the.

Sāul aur Us ke Beṭoṇ kī Maut

10 Jilbua ke pahārī silsile par Filistiyōṇ aur Isrāīliyoṇ ke darmiyān jang chhiṛ gaī. Laṛte laṛte Isrāīli farār hone lage, lekin bahut log wahīn shahīd ho gae.

²Phir Filistī Sāul aur us ke beṭoṇ Yūnatan, Abīnadāb aur Malkīshua ke pās jā pahuñche. Tinoṇ beṭe halāk ho gae. ³Jabki laṛāī Sāul ke irdgird urūj tak pahuñch gaī. Phir wuh tīrandāzoṇ kā nishānā ban kar zaḥmī ho gayā. ⁴Us ne apne silāhbardār ko hukm diyā, “Apnī talwār miyān se khīnch kar mujhe mār dāl! Warnā yih nāmaḥtūn mujhe be’izzat karenge.” Lekin silāhbardār ne inkār kiyā, kyonki wuh bahut darā huā thā. Āḥhir meṇ Sāul apnī talwār le kar ḡhud us par gir gayā.

⁵Jab silāhbardār ne dekhā ki merā mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī talwār par gir kar mar gayā. ⁶Yoṇ us dīn Sāul, us ke tīn beṭe aur us kā tamām gharānā halāk ho gae. ⁷Jab Maidān-e-Yazrael ke Isrāīliyoṇ ko ḡhabar milī ki Isrāīli fauj bhāg gaī aur Sāul apne beṭoṇ samet mārā gayā hai to wuh apne shahroṇ ko chhoṛ kar bhāg nikle,

aur Filistī chhoṛ hue shahroṇ par qabzā karke un meṇ basne lage.

⁸Agle dīn Filistī lāshoṇ ko lūṭne ke lie dubārā maidān-e-jang meṇ ā gae. Jab unheṇ Jilbua ke pahārī silsile par Sāul aur us ke tīnoṇ beṭe murdā mile ⁹to unhoṇ ne Sāul kā sar kāṭ kar us kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoṇ ko apne pūre mulk meṇ bhej kar apne butoṇ aur apnī qaum ko fatah kī ittalā dī. ¹⁰Sāul kā zirābaktar unhoṇ ne apne dewatāoṇ ke mandir meṇ mahfūz kar liyā aur us ke sar ko Dajūn Dewatā ke mandir meṇ laṭkā diyā.

¹¹Jab Yabīs-jiliyād ke bāshindoṇ ko ḡhabar milī ki Filistiyōṇ ne Sāul kī lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai ¹²to shahr ke tamām laṛne ke qābil ādmī Bait-shān ke lie rawānā hue. Wahān pahuñch kar wuh Sāul aur us ke beṭoṇ kī lāshoṇ ko utār kar Yabīs le gae jahān unhoṇ ne un kī haḍḍiyōṇ ko Yabīs ke baṛe daraḡht ke sāye meṇ dafnāyā. Unhoṇ ne rozā rakh kar pūre hafte tak un kā mātām kiyā.

¹³Sāul ko is lie mārā gayā ki wuh Rab kā wafādār na rahā. Us ne us kī hidāyāt par amal na kiyā, yahān tak ki us ne murdoṇ kī rūh se rābitā karne wālī jādūgarnī se

mashwarā kiyā, ¹⁴hālānki use Rab se dariyāft karnā chāhie thā. Yihī wajah hai ki Rab ne use sazā-e-maut de kar saltanat ko Dāūd bin Yassī ke hawāle kar diyā.

Dāūd Pūre Isrāīl kā Bādshāh

Ban Jātā Hai

11 Us waqt tamām Isrāīl Habrūn meñ Dāūd ke pās āyā aur kahā, “Ham āp hī kī qaum aur āp hī ke rishtedār haiñ. ²Māzī meñ bhī jab Sāūl bādshāh thā to āp hī faujī muhimmoñ meñ Isrāīl kī qiyādat karte rahe. Aur Rab āp ke Khudā ne āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī qaum Isrāīl kā charwāhā ban kar us par hukūmat karegā.”

³Jab Isrāīl ke tamām buzurg Habrūn pahuñche to Dāūd Bādshāh ne Rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā, aur unhoñ ne use masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā. Yoñ Rab kā Samuel kī mārīfat kiyā huā wādā pūrā huā.

Dāūd Yarūshalam par Qabzā Kartā

Hai

⁴Bādshāh banane ke bād Dāūd tamām Isrāīliyoñ ke sāth Yarūshalam gayā tāki us par hamlā

kare. Us zamāne meñ us kā nām Yabūs thā, aur Yabūsī us meñ baste the. ⁵Dāūd ko dekh kar Yabūsīyoñ ne us se kahā, “Āp hamāre shahr meñ kabhī dākhil nahīn ho pāenge!”

To bhī Dāūd ne Siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ⁶Yabūs par hamlā karne se pahle Dāūd ne kahā thā, “Jo bhī Yabūsīyoñ par hamlā karne meñ rāhnumāi kare wuh fauj kā kamāñdar banegā.” Tab Yoāb bin Zarūyāh ne pahle shahr par chaḥhāi kī. Chunāñche use kamāñdar muqarrar kiyā gayā.

⁷Yarūshalam par fatah pāne ke bād Dāūd qile meñ rahne lagā. Us ne use ‘Dāūd kā Shahr’ qarār diyā ⁸aur us ke irdgird shahr ko baḥhāne lagā. Dāūd kā yih tāmīrī kām irdgird ke chabūtaroñ se shurū huā aur chāroñ taraf phailtā gayā jabki Yoāb ne shahr kā bāqī hissā bahāl kar diyā. ⁹Yoñ Dāūd zor pakaṛtā gayā, kyonki Rabbul-afwāj us ke sāth thā.

Dāūd ke Mashhūr Faujī

¹⁰Darj-e-zail Dāūd ke sūrmāoñ kī fahrist hai. Pūre Isrāīl ke sāth

unhoñ ne mazbūtī se us kī bādshāhī kī himāyat karke Dāūd ko Rab ke farmān ke mutābiq apnā bādshāh banā diyā.

¹¹Jo tīn afsar Yoāb ke bhāi Abīshai ke ain bād āte the un meñ Yasūbiyām Hakmūnī pahle nambar par ātā thā. Ek bār us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār diyā. ¹²In tīn afsaron meñ se dūsri jagah par Iliyazar bin Dodo bin Aqhūhī ātā thā. ¹³Yih Fas-dammīm meñ Dāūd ke sāth thā jab Filistī wahān larne ke lie jamā ho gae the. Maidān-e-jang meñ jau kā khet thā, aur larthe larthe Isrāīlī Filistiyon ke sāmne bhāgne lage. ¹⁴Lekin Iliyazar Dāūd ke sāth khet ke bīch meñ Filistiyon kā muqābalā kartā rahā. Filistiyon ko mārte mārte unhoñ ne khet kā difā karke Rab kī madad se barī fatah pāi.

¹⁵⁻¹⁶Ek aur jang ke daurān Dāūd Adullām ke ghār ke pahārī qile meñ thā jabki Filistī fauj ne Wādī-e-Rafāīm meñ apnī lashkargāh lagāi thī. Un ke dastoñ ne Bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. Dāūd ke tīs ālā afsaron meñ se tīn us se milne āe. ¹⁷Dāūd ko shadīd pyās lagī, aur wuh kahne lagā, “Kaun mere lie

Bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pānī lāegā?”

¹⁸Yih sun kar tīnoñ afsar Filistiyon kī lashkargāh par hamlā karke us meñ ghus gae aur larthe larthe Bait-laham ke hauz tak pahuñch gae. Us se kuchh pānī bhar kar wuh use Dāūd ke pās le āe. Lekin us ne pīne se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar Rab ko pesh kiyā ¹⁹aur bolā, “Allāh na kare ki main yih pānī piyūñ. Agar aisā kartā to un ādmiyon kā khūn pītā jo apnī jān par khel kar pānī lāe hain.” Is lie wuh use pīnā nahīñ chāhtā thā. Yih in tīn sūrmāon ke zabardast kāmoñ kī ek misāl hai.

²⁰⁻²¹Yoāb kā bhāi Abīshai mazkūrā tīn sūrmāon par muqarrar thā. Ek dafā us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār ḍālā. Tīnoñ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh khud in meñ ginā nahīñ jātā thā.

²²Bināyāh bin Yahoyadā bhī zabardast faujī thā. Wuh Qabziyel kā rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā apnī mardānagī dikhāi. Moāb ke do barē sūrmā us ke hāthoñ halāk hue. Ek bār jab bahut barf par gai to us ne ek hauz meñ utar

kar ek sherbabar ko mār ḍālā jo us meñ gir gayā thā. ²³Ek aur mauqe par us kā wāstā ek Misrī se paṛā jis kā qad sārhe sāt fuṭ thā. Misrī ke hāth meñ khaḍḍī ke shahtīr jaisā baṛā nezā thā jabki us ke apne pās sirf lāṭhī thī. Lekin Bināyāh ne us par hamlā karke us ke hāth se nezā chhīn liyā aur use us ke apne hathiyār se mār ḍālā. ²⁴Aisī bahāduri dikhāne kī binā par Bināyāh bin Yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyon ke barābar mashhūr huā. ²⁵Tīs afsaron ke dīgar mardoñ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyon meñ ginā nahīn jāta thā. Dāūd ne use apne muhāfizon par muqarrar kiyā.

²⁶Zail ke ādmī bādshāh ke sūrmāon meñ shāmil the.

Yoāb kā bhāi Asāhel, Bait-laham kā Ilhanān bin Dodo, ²⁷Sammot Harorī, Ḳhalis Falūnī, ²⁸Taqua kā Īrā bin Aqqīs, Anatot kā Abiyazar, ²⁹Sibbakī Hūsātī, Īlī Aḳhūhī, ³⁰Mahrī Natūfātī, Halid bin Bānā Natūfātī, ³¹Binyamīnī shahr Jibiyā kā Ittī bin Ribī, Bināyāh Fir'atōnī ³²Nahle-jās kā Hūrī, Abiyel Arbātī, ³³Azmāwat Bahrūmī, Iliyahbā Sa'albūnī, ³⁴Hashīm Jizūnī ke

beṭe, Yūnatan bin Shajā Harārī, ³⁵Aḳhiyām bin Sakār Harārī, Ilīfal bin Ūr, ³⁶Hifar Makīrātī, Aḳhiyāh Falūnī, ³⁷Hasro Karmilī, Nārī bin Azbī, ³⁸Nātan kā bhāi Yoel, Mibḳhār bin Hājirī, ³⁹Silaq Ammonī, Yoāb bin Zarūyāh kā silāhbardār Nahrī Bairotī, ⁴⁰Īrā Itrī, Jarīb Itrī, ⁴¹Ūriyāh Hittī, Zabad bin Aḳhlī, ⁴²Adīnā bin Sīzā (Rūbin ke qabīle kā yih sardār 30 faujiyon par muqarrar thā), ⁴³Hanān bin Mākā, Yūsafat Mitnī, ⁴⁴Uzziyāh Astarātī, Ḳhūtām Aroirī ke beṭe Samā aur Ya'iyel, ⁴⁵Yadiyael bin Simrī, us kā bhāi Yūḳhā Tīsī, ⁴⁶Iliyel Mahāwī, Ilnām ke beṭe Yarībī aur Yūsāwiyāh, Yitmā Moābī, ⁴⁷Iliyel, Obed aur Yāsiyel Mazobāi.

Sāul ke Daur-e-Hukūmat meñ

Dāūd ke Pairokār

12 Zail ke ādmī Siqlāj meñ Dāūd ke sāth mil gae. Us waqt jab wuh Sāul bin Qīs se chhupā rahtā thā. Yih un faujiyon meñ se the jo jang meñ Dāūd ke sāth mil kar laṛte the ²aur behtarīn tīrandāz the, kyonki yih na sirf dahne balki bāeñ hāth se bhī mahārat se tīr aur falāḳhan kā

patthar chalā sakte the. In ādmiyon meñ se darj-e-zail Binyamīn ke qabīle aur Sāul ke ḵhāndān se the.

³Un kā rāhnumā Aḵhiyazar, phir Yuās (donoñ Samā’āh Jibiyātī ke beṭe the), Yaziyel aur Falat (donoñ Azmāwat ke beṭe the), Barākā, Yāhū Anatotī, ⁴Ismāyāh Jibaūnī jo Dāūd ke 30 afsaron kā ek sūrmā aur liḍar thā, Yarmiyāh, Yahziyel, Yūhanān, Yūzabad Jadīrātī, ⁵Iliūzī, Yarīmot, Bāliyāh, Samariyāh aur Safatiyāh Ḳharūfī.

⁶Qorah ke ḵhāndān meñ se Ilqānā, Yissiyāh, Azarel, Yuazar aur Yasūbiyām Dāūd ke sāth the.

⁷In ke alāwā Yarohām Jadūrī ke beṭe Yūilā aur Zabadiyāh bhī the.

⁸Jad ke qabīle se bhī kuchh bahādur aur tajrabākār faujī Sāul se alag ho kar Dāūd ke sāth mil gae jab wuh registān ke qīle meñ thā. Yih mard mahārat se ḍhāl aur nezā istemāl kar sakte the. Un ke chehre sherbabar ke chehron kī mānind the, aur wuh pahārī ilāqe meñ ḡhazālōn kī tarah tez chal sakte the.

⁹Un kā liḍar Azar zail ke das ādmiyon par muqarrar thā: Abadiyāh, Iliyāb, ¹⁰Mismannā, Yarmiyāh, ¹¹Attī, Iliyel, ¹²Yūhanān, Ilzabad, ¹³Yarmiyāh aur Makbannī.

¹⁴Jad ke yih mard sab ālā faujī afsar ban gae. Un meñ se sab se kamzor ādmī sau ām faujiyon kā muqābalā kar saktā thā jabki sab se tāqatwar ādmī hazār kā muqābalā kar saktā thā. ¹⁵Inhīn ne bahār ke mausam meñ Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā, jab wuh kināron se bāhar ā gayā thā, aur mashriq aur maḡhrib kī wādiyon ko band kar rakhā.

¹⁶Binyamīn aur Yahūdāh ke qabīlōn ke kuchh mard Dāūd ke pahārī qīle meñ āe. ¹⁷Dāūd bāhar nikal kar un se milne gayā aur pūchhā, “Kyā āp salāmatī se mere pās āe haiñ? Kyā āp merī madad karnā chāhte haiñ? Agar aisā hai to main āp kā achchhā sāthī rahūngā. Lekin agar āp mujhe dushmanon ke hawāle karne ke lie āe haiñ hālāñki mujh se koī bhī zulm nahīn huā hai to hamāre bāpdādā kā Ḳhudā ise dekh kar āp ko sazā de.”

¹⁸Phir Rūhul-quds 30 afsaron ke rāhnumā Amāsī par nāzil huā, aur us ne kahā, “Ai Dāūd, ham tere hī log haiñ. Ai Yassi ke beṭe, ham tere sāth haiñ. Salāmatī, salāmatī tujhe hāsil ho, aur salāmatī unheñ hāsil ho jo terī madad karte haiñ. Kyonki terā Ḳhudā terī madad karegā.”

Yih sun kar Dāūd ne unheñ qabūl karke apne chhāpāmār dastoñ par muqarrar kiyā.

¹⁹Manassī ke qabile ke kuchh mard bhī Sāul se alag ho kar Dāūd ke pās āe. Us waqt wuh Filistiyon ke sāth mil kar Sāul se laṛne jā rahā thā, lekin bād meñ use maidān-e-jang meñ āne kī ijāzat na mili. Kyonki Filistī sardāron ne āpas meñ mashwarā karne ke bād use yih kah kar wāpas bhej diyā ki khatrā hai ki yih hameñ maidān-e-jang meñ chhoṛ kar apne purāne mālīk Sāul se dubārā mil jāe. Phir ham tabāh ho jāeñge.

²⁰Jab Dāūd Siqlāj wāpas jā rahā thā to Manassī ke qabile ke darj-e-zail afsar Sāul se alag ho kar us ke sāth ho lie: Adnā, Yūzabad, Yadiyael, Mikāel, Yūzabad, Ilihū aur Zillatī. Manassī meñ har ek ko hazār hazār faujiyon par muqarrar kiyā gayā thā. ²¹Unhon ne lūṭne wāle Amālīqī dastoñ ko pakaṛne meñ Dāūd kī madad kī, kyonki wuh sab diler aur qābil faujī the. Sab us kī fauj meñ afsar ban gae.

²²Roz baroz log Dāūd kī madad karne ke lie āte rahe, aur hote hote us kī fauj Allāh kī fauj jaisi baṛī ho gayī.

Habrūn meñ Dāūd kī Fauj

²³Darj-e-zail un tamām faujiyon kī fahrist hai jo Habrūn meñ Dāūd ke pās āe tāki use Sāul kī jagah bādshāh banāeñ, jis tarah Rab ne hukm diyā thā.

²⁴Yahūdāh ke qabile ke dhāl aur neze se lais 6,800 mard the.

²⁵Shamāun ke qabile ke 7,100 tajrabākār faujī the.

²⁶Lāwī ke qabile ke 4,600 mard the. ²⁷Un meñ Hārūn ke kḥāndān kā sarparast Yahoyadā bhī shāmil thā jis ke sāth 3,700 ādmī the. ²⁸Sadoq nāmī ek diler aur jawān faujī bhī shāmil thā. Us ke sāth us ke apne kḥāndān ke 22 afsar the.

²⁹Sāul ke qabile Binyamīn ke bhī 3,000 mard the, lekin is qabile ke aksar faujī ab tak Sāul ke kḥāndān ke sāth lipṭe rahe.

³⁰Ifrāīm ke qabile ke 20,800 faujī the. Sab apne kḥāndānon meñ asar-o-rasūkh rakhne wāle the.

³¹Manassī ke ādhe qabile ke 18,000 mard the. Unheñ Dāūd ko bādshāh banāne ke lie chun liyā gayā thā.

³²Ishkār ke qabile ke 200 afsar apne dastoñ ke sāth the. Yih log

waqt kī zarūrat samajh kar jānte the ki Isrāīl ko kyā karnā hai.

³³Zabūlūn ke qabīle ke 50,000 tajrabākār faujī the. Wuh har hathiyār se lais aur pūrī wafādārī se Dāūd ke lie laṛne ke lie taiyār the.

³⁴Naftālī ke qabīle ke 1,000 afsar the. Un ke taht ḡhāl aur neze se musallah 37,000 ādmī the.

³⁵Dān ke qabīle ke 28,600 mard the jo sab laṛne ke lie musta'id the.

³⁶Āshar ke qabīle ke 40,000 mard the jo sab laṛne ke lie taiyār the.

³⁷Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ābād qabilon Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe hisse ke 1,20,000 mard the. Har ek har qism ke hathiyār se lais thā.

³⁸Sab tartib se Habrūn āe tāki pūre azm ke sāth Dāūd ko pūre Isrāīl kā bādshāh banāen. Bāqī tamām Isrāīlī bhī muttafiq the ki Dāūd hamārā bādshāh ban jāe. ³⁹Yih faujī tīn din tak Dāūd ke pās rahe jis daurān un ke qabāyli bhāi unheñ khāne-pīne kī chīzeñ muhaiyā karte rahe.

⁴⁰Qarīb ke rahne wālon ne bhī is meñ un kī madad kī. Ishkār, Zabūlūn aur Naftālī tak ke log apne gadhoñ, ūñṭon, ḡhachcharon aur bailon par khāne kī chīzeñ

lād kar wahān pahuñche. Maidā, anjir aur kishmish kī ṭikkiyāñ, mai, tel, bail aur bheṛ-bakriyāñ baṛī miqdār meñ Habrūn lāi gaiñ, kyonki tamām Isrāīlī ḡhushī manā rahe the.

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Lānā Chāhtā Hai

13 Dāūd ne tamām afsaron se mashwarā kiyā. Un meñ hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsar shāmil the. ²Phir us ne Isrāīl kī pūrī jamāt se kahā, “Agar āp ko manzūr ho aur Rab hamāre Ḳhudā kī marzī ho to āeñ ham pūre mulk ke Isrāīlī bhāiyon ko dāwat deñ ki ā kar hamāre sāth jamā ho jāeñ. Wuh imām aur Lāwī bhī sharīk hon jo apne apne shahron aur charāgāhon meñ baste haiñ. ³Phir ham apne Ḳhudā ke ahd kā sandūq dubārā apne pās wāpas lāeñ, kyonki Sāul ke daur-e-hukūmat meñ ham us kī fikr nahīn karte the.”

⁴Pūrī jamāt muttafiq huī, kyonki yih mansūbā sab ko durust lagā.

⁵Chunāñche Dāūd ne pūre Isrāīl ko junūb meñ Misr ke Saihūr se le kar shimāl meñ Labo-hamāt tak

bulāyā tāki sab mil kar Allāh ke ahd kā sandūq Qiriyat-yārīm se Yarūshalam le jāēn. ⁶Phir wuh un ke sāth Yahūdāh ke Bālā yānī Qiriyat-yārīm gayā tāki Rab ẖhudā kā sandūq uṭhā kar Yarūshalam le jāēn, wuhī sandūq jis par Rab ke nām kā ṭhappā lagā hai aur jahān wuh sandūq ke ūpar karūbī farishton ke darmiyān taḥtnashīn hai. ⁷Qiriyat-yārīm pahuñch kar logoñ ne Allāh ke sandūq ko Abīnadāb ke ghar se nikāl kar ek naī bailgārī par rakh diyā, aur Uzzā aur Aḵhiyo use Yarūshalam kī taraf le jāne lage. ⁸Dāūd aur tamām Isrāīlī gārī ke pīchhe chal paṛe. Sab Allāh ke huzūr pūre zor se ḥushī manāne lage. Jūnīpar kī lakaṛī ke muḥtalif sāz bhī bajāe jā rahe the. Fizā sitārōn, sarodōn, dafōn, jhāñjhoñ aur turamōn kī āwāzōn se gūñj uṭhī.

⁹Wuh gandum gāhne kī ek jagah par pahuñch gae jis ke mālik kā nām Kaidūn thā. Wahān bail achānak beqābū ho gae. Uzzā ne jaldī se ahd kā sandūq pakaṛ liyā tāki wuh gir na jāe. ¹⁰Usī lamhe Rab kā ḡhazab us par nāzil huā, kyoñki us ne ahd ke sandūq ko chhūne kī jurrat kī thī. Wahiñ Allāh ke huzūr

Uzzā gir kar halāk huā. ¹¹Dāūd ko baṛā ranj huā ki Rab kā ḡhazab Uzzā par yoñ ṭuṭ paṛā hai. Us waqt se us jagah kā nām Paraz-uzzā yānī ‘Uzzā par Ṭuṭ Paṛnā’ hai.

¹²Us din Dāūd ko Allāh se ḥhauf āyā. Us ne sochā, “Main kis tarah Allāh kā sandūq apne pās pahuñchā sakūngā?” ¹³Chunāñche us ne faislā kiyā ki ham ahd kā sandūq Yarūshalam nahīn le jāeñge balki use Obed-adom jāti ke ghar meñ mahfūz rakheñge. ¹⁴Wahān wuh tīn māh tak paṛā rahā. In tīn mahīnoñ ke daurān Rab ne Obed-adom ke gharāne aur us kī pūri milkiyat ko barkat dī.

Dāūd kī Taraqqī

14 Ek din Sūr ke bādshāh Hīrām ne Dāūd ke pās wafd bhejā. Rāj aur baṛhaī bhī sāth the. Un ke pās deodār kī lakaṛī thī tāki Dāūd ke lie mahal banāeñ. ²Yoñ Dāūd ne jān liyā ki Rab ne mujhe Isrāīl kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apnī qaum Isrāīl kī ḡhātīr bahut sarfarāz kar dī hai.

³Yarūshalam meñ jā basne ke bād Dāūd ne mazīd shādiyān kiñ. Natije meñ Yarūshalam meñ us

ke kaī beṭe-beṭiyān paidā hue.
⁴Jo beṭe wahān paidā hue wuh
 yih the: Sammua, Sobāb, Nātan,
 Sulemān, ⁵Ibhār, Ilisua, Ilfalat,
⁶Naujā, Nafaj, Yafia, ⁷Ilisamā, Bāl-
 yadā aur Ilifalat.

Filistiyon par Fatah

⁸Jab Filistiyon ko ittalā milī ki Dāūd
 ko masah karke Isrāīl kā bādshāh
 banāyā gayā hai to unhoñ ne apne
 faujiyon ko Isrāīl meñ bhej diyā tāki
 use pakaṛ leñ. Jab Dāūd ko patā
 chal gayā to wuh un kā muqābalā
 karne ke lie gayā. ⁹Jab Filistī Isrāīl
 meñ pahuñch kar Wādī-e-Rafāīm
 meñ phail gae ¹⁰to Dāūd ne Rab se
 dariyāft kiyā, “Kyā main Filistiyon
 par hamlā karūñ? Kyā tū mujhe
 un par fatah baḥshegā?” Rab ne
 jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā
 kar! Main unheñ tere qabze meñ
 kar dūngā.” ¹¹Chunāñche Dāūd
 apne faujiyon ko le kar Bāl-parāzīm
 gayā. Wahān us ne Filistiyon ko
 shikast di. Bād meñ us ne gawāhi
 di, “Jitne zor se band ke tūt jāne
 par pāñi us se phūṭ nikaltā hai
 utne zor se āj Allāh mere wasīle
 se dushman kī safoñ meñ se phūṭ
 niklā hai.” Chunāñche us jagah

kā nām Bāl-parāzīm yāñi ‘Phūṭ
 Nikalne kā Mālik’ paṛ gayā. ¹²Filistī
 apne dewatāoñ ko chhoṛ kar bhāg
 gae. Aur Dāūd ne unheñ jalā dene
 kā hukm diyā.

¹³Ek bār phir Filistī ā kar Wādī-
 e-Rafāīm meñ phail gae. ¹⁴Is dafā
 jab Dāūd ne Allāh se dariyāft kiyā
 to us ne jawāb diyā, “Is martabā
 un kā sāmnā mat karnā balki un ke
 pīchhe jā kar bakā ke daraḥtoñ ke
 sāmne un par hamlā kar. ¹⁵Jab un
 daraḥtoñ kī choṭiyon se qadmon
 kī chāp sunāi de to ḡhabardār! Yih
 is kā ishārā hogā ki Allāh ḡhud tere
 āge āge chal kar Filistiyon ko mārne
 ke lie nikal āyā hai.” ¹⁶Dāūd ne aisā
 hī kiyā aur natije meñ Filistiyon ko
 shikast de kar Jibaūn se le kar Jazar
 tak un kā tāqqub kiyā.

¹⁷Dāūd kī shohrat tamām
 mamālik meñ phail gaī. Rab ne
 tamām qaumoñ ke diloñ meñ Dāūd
 kā ḡhauf ḡāl diyā.

Yarūshalam meñ Ahd ke Sandūq ke lie Taiyāriyāñ

15 Yarūshalam ke us hisse
 meñ jis kā nām ‘Dāūd kā
 Shahr’ paṛ gayā thā Dāūd ne apne
 lie chand imārateñ banwāñ. Us

ne Allāh ke sandūq ke lie bhī ek jagah taiyār karke wahān k̄haimā lagā diyā. ²Phir us ne hukm diyā, “Siwāe Lāwiyōn ke kisī ko bhī Allāh kā sandūq uṭhāne kī ijāzat nahīn. Kyōnki Rab ne inhīn ko Rab kā sandūq uṭhāne aur hameshā ke lie us kī k̄hidmat karne ke lie chun liyā hai.”

³Is ke bād Dāūd ne tamām Isrāīl ko Yarūshalam bulāyā tāki wuh mil kar Rab kā sandūq us jagah le jāen jo us ne us ke lie taiyār kar rakhī thī. ⁴Bādshāh ne Hārūn aur bāqī Lāwiyōn kī aulād ko bhī bulāyā. ⁵Darj-e-zail un Lāwī sarparastoñ kī fahrist hai jo apne rishtedāroñ ko le kar āe.

Qihāt ke k̄hāndān se Ūriyel 120 mardoñ samet,

⁶Mirārī ke k̄hāndān se Asāyāh 220 mardoñ samet,

⁷Jairsom ke k̄hāndān se Yoel 130 mardoñ samet,

⁸Ilisafan ke k̄hāndān se Samāyāh 200 mardoñ samet,

⁹Habrūn ke k̄hāndān se Iliyel 80 mardoñ samet,

¹⁰Uzziyel ke k̄hāndān se Ammīnadāb 112 mardoñ samet.

¹¹Dāūd ne donoñ imāmoñ Sadoq aur Abiyātar ko mazkūrā chhih

Lāwī sarparastoñ samet apne pās bulā kar ¹²un se kahā, “Āp Lāwiyōn ke sarbarāh haiñ. Lāzim hai ki āp apne qabāyli bhāiyōn ke sāth apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karke Rab Isrāīl ke K̄hudā ke sandūq ko us jagah le jāen jo main ne us ke lie taiyār kar rakhī hai.

¹³Pahlī martabā jab ham ne use yahān lāne kī koshish kī to yih āp Lāwiyōn ke zariye na huā, is lie Rab hamāre K̄hudā kā qahr ham par ṭuṭ parā. Us waqt ham ne us se dariyāft nahīn kiyā thā ki use uṭhā kar le jāne kā kyā munāsib tarīqā hai.” ¹⁴Tab imāmoñ aur Lāwiyōn ne apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karke Rab Isrāīl ke K̄hudā ke sandūq ko Yarūshalam lāne ke lie taiyār kiyā. ¹⁵Phir Lāwī Allāh ke sandūq ko uṭhāne kī lakaṛiyōn se apne kandhoñ par yōn hī rakh kar chal paṛe jis tarah Mūsā ne Rab ke kalām ke mutābiq farmāyā thā.

¹⁶Dāūd ne Lāwī sarbarāhoñ ko yih hukm bhī diyā, “Apne qabile meñ se aise ādmiyōn ko chun leñ jo sāz, sitār, sarod aur jhāñjh bajāte hue k̄hushī ke gīt gāen.”

¹⁷Us zimmedārī ke lie Lāwiyōn ne zail ke ādmiyōn ko muqarrar

kiyā: Haimān bin Yoel, us kā bhāi Āsaf bin Barakiyāh aur Mirārī ke kḥāndān kā Aitān bin Kausāyāh. ¹⁸Dūsre maqām par un ke yih bhāi āe: Zakariyāh, Yāziyel, Samīrāmōt, Yihiyel, Unnī, Iliyāb, Bināyāh, Māsiyāh, Mattitiyāh, Ilifalehū, Miqniyāh, Obed-adom aur Ya'iyel. Yih darbān the. ¹⁹Haimān, Āsaf aur Aitān gulūkār the, aur unheñ pītal ke jhāñjh bajāne kī zimmedārī dī gaī. ²⁰Zakariyāh, Aziyel, Samīrāmōt, Yihiyel, Unnī, Iliyāb, Māsiyāh aur Bināyāh ko alāmūt ke tarz par sitār bajānā thā. ²¹Mattitiyāh, Ilifalehū, Miqniyāh, Obed-adom, Ya'iyel aur Azaziyāh ko Shamīnīt ke tarz par sarod bajāne ke lie chunā gayā.

²²Kananiyāh ne Lāwiyōn kī kwāir kī rāhnumāi kī, kyōnki wuh is meñ māhir thā.

²³⁻²⁴Barakiyāh, Ilqānā, Obed-adom aur Yahiyāh ahd ke sandūq ke darbān the. Sabaniyāh, Yūsafat, Nataniyel, Amāsī, Zakariyāh, Bināyāh aur Iliyazar ko turam bajā kar Allāh ke sandūq ke āge āge chalne kī zimmedārī dī gaī. Sāton imām the.

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Le Ātā Hai

²⁵Phir Dāūd, Isrāīl ke buzurg aur hazār hazār faujiyōn par muqarrar afsar kḥushī manāte hue nikal kar Obed-adom ke ghar gae tāki Rab ke ahd kā sandūq wahāñ se le kar Yarūshalam pahuñchāeñ. ²⁶Jab zāhir huā ki Allāh ahd ke sandūq ko uṭhāne wāle Lāwiyōn kī madad kar rahā hai to sāt jawān sāñḍōñ aur sāt menḍhoñ ko qurbān kiyā gayā. ²⁷Dāūd bārīk katān kā libās pahne hue thā, aur is tarah ahd kā sandūq uṭhāne wāle Lāwī, gulūkār aur kwāir kā liḍar kananiyāh bhī. Is ke alāwā Dāūd katān kā bālāposh pahne hue thā. ²⁸Tamām Isrāīlī kḥushī ke nāre lagā lagā kar, narsinge aur turam phūñk phūñk kar aur jhāñjh, sitār aur sarod bajā bajā kar Rab ke ahd kā sandūq Yarūshalam lāe.

²⁹Rab kā ahd kā sandūq Dāūd ke shahr meñ dākḥil huā to Dāūd kī bīwī Mīkal bint Sāul kḥirḳī meñ se julūs ko dekh rahī thī. Jab bādshāh kūdtā aur nāchtā huā nazar āyā to Mīkal ne use haqīr jānā.

16 Allāh kā sandūq us tambū ke darmiyān meñ rakhā

gayā jo Dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. Phir unhoñ ne Allāh ke huzūr bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ. ²Is ke bād Dāūd ne qaum ko Rab ke nām se barkat de kar ³har Isrāīlī mard aur aurat ko ek roṭī, khajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de dī. ⁴Us ne kuchh Lāwiyōñ ko Rab ke sandūq ke sāmne kḥidmat karne kī zimmedārī dī. Unheñ Rab Isrāīl ke Kḥudā kī tamjīd aur hamd-o-sanā karnī thī. ⁵Un kā sarbarāh Āsaf jhāñjh bajātā thā. Us kā nāyb Zakariyāh thā. Phir Ya'iyel, Samīrāmot, Yihiyel, Mattitiyāh, Iliyāb, Bināyāh, Obed-edom aur Ya'iyel the jo sitār aur sarod bajāte the. ⁶Bināyāh aur Yahziyel Imāmoñ kī zimmedārī Allāh ke ahd ke sandūq ke sāmne turam bajānā thī.

Shukr kā Gīt

⁷Us din Dāūd ne pahlī dafā Āsaf aur us ke sāthī Lāwiyōñ ke hawāle zail kā gīt karke unheñ Rab kī satāish karne kī zimmedārī dī.

⁸“Rab kā shukr karo aur us kā nām pukāro! Aqwām meñ us ke kāmōñ kā elān karo.

⁹Sāz bajā kar us kī madahsarāī karo. Us ke tamām ajāyb ke bāre meñ logoñ ko batāo.

¹⁰Us ke muqaddas nām par faḥhr karo. Rab ke tālib dil se kḥush hoñ.

¹¹Rab aur us kī qudrat kī dariyāft karo, har waqt us ke chehre ke tālib raho.

¹²Jo mojize us ne kie unheñ yād karo. Us ke ilāhī nishān aur us ke muñh ke faisle dohrāte raho.

¹³Tum jo us ke kḥādīm Isrāīl kī aulād aur Yāqūb ke farzand ho, jo us ke barguzidā log ho, tumheñ sab kuchh yād rahe!

¹⁴Wuhī Rab hamārā Kḥudā hai, wuhī pūrī duniyā kī adālat kartā hai.

¹⁵Wuh hameshā apne ahd kā kḥayāl rakhtā hai, us kalām kā jo us ne hazār pushtoñ ke lie farmāyā thā.

¹⁶Yih wuh ahd hai jo us ne Ibrāhīm se bāndhā, wuh wādā jo us ne qasam khā kar Is'hāq se kiyā thā.

¹⁷Us ne use Yāqūb ke lie qāym kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī

guzāre, us ne tasdīq kī ki yih merā Isrāīl se abadī ahd hai.

¹⁸Sāth sāth us ne farmāyā, ‘Maiñ tujhe Mulk-e-Kanān dūngā. Yih teri mīrās kā hissā hogā.’

¹⁹Us waqt wuh tādād meñ kam aur thoṛe hī the balki mulk meñ ajnabī hī the.

²⁰Ab tak wuh muḵhtalif qaumoñ aur saltanatoñ meñ ghūmte-phirte the.

²¹Lekin Allāh ne un par kisī ko zulm karne na diyā, aur un kī ḵhātir us ne bādshāhoñ ko ḍāñṭā,

²²‘Mere masah kie hue ḵhādimoñ ko mat chheṛnā, mere nabiyōñ ko nuqsān mat pahuñchānā.’

²³Ai pūrī duniyā, Rab kī tamjīd meñ gīt gā! Roz baroz us kī najāt kī ḵhushḵhabrī sunā.

²⁴Qaumoñ meñ us kā jalāl aur tamām ummatoñ meñ us ke ajāyb bayān karo.

²⁵Kyonki Rab azīm aur satāish ke bahut lāyq hai. Wuh tamām mābūdoñ se mahīb hai.

²⁶Kyonki dīgar qaumoñ ke tamām mābūd but hī haiñ jabki Rab ne āsmān ko banāyā.

²⁷Us ke huzūr shān-o-shaukat, us kī sukūnatgāh meñ qudrat aur jalāl hai.

²⁸Ai qaumoñ ke qabīlo, Rab kī tamjīd karo, Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo.

²⁹Rab ke nām ko jalāl do. Qurbānī le kar us ke huzūr āo. Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo.

³⁰Pūrī duniyā us ke sāmne laraz uṭhe. Yaqīnan duniyā mazbūtī se qāym hai aur nahīñ ḍagmagāegī.

³¹Āsmān shādmān ho, aur zamīn jashn manāe. Qaumoñ meñ kahā jāe ki Rab Bādshāh hai.

³²Samundar aur jo kuchh us meñ hai ḵhushī se garaj uṭhe, maidān aur jo kuchh us meñ hai bāgh bāgh ho.

³³Phir jangal ke darāḵht Rab ke sāmne shādiyānā bajāenge, kyonki wuh ā rahā hai, wuh zamīn kī adālat karne ā rahā hai.

³⁴Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

³⁵Us se iltamās karo, ‘Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, hameñ bachā! Hameñ jamā karke dīgar qaumoñ ke hāth se chhuṛā. Tab hī ham tere

muqaddas nām kī satāish karenge aur tere qābil-e-tārīf kāmōñ par faḡhr karenge.’

³⁶Azal se abad tak Rab, Isrāil ke Ḳhudā kī hamd ho!”

Tab pūrī qaum ne “Āmīn” aur “Rab kī hamd ho” kahā.

Lāwiyōñ kī Zimmedāriyāñ

³⁷Dāūd ne Āsaf aur us ke sāthī Lāwiyōñ ko Rab ke ahd ke sandūq ke sāmne chhoṛ kar kahā, “Āindā yahāñ bāqāydaḡī se rozānā kī zarūrī ḡhidmat karte jāēñ.”

³⁸Is guroh meñ Obed-adom aur mazid 68 Lāwī shāmil the. Obed-adom bin Yadūtūn aur Hūsā darbān ban gae.

³⁹Lekin Sadoq Imām aur us ke sāthī imāmōñ ko Dāūd ne Rab kī us sukūnatḡāh ke pās chhoṛ diyā jo Jibaūn kī pahārī par thī. ⁴⁰Kyōñki lāzim thā ki wuh wahāñ har subah aur shām ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh karen aur bāqī tamām hidāyāt par amal karen jo Rab kī taraf se Isrāil ke lie shariāt meñ bayān kī gaī haiñ. ⁴¹Dāūd ne Haimān, Yadūtūn aur mazid kuchh chidā Lāwiyōñ ko bhī Jibaūn meñ un ke pās chhoṛ diyā. Wahāñ un

kī ḡhās zimmedārī Rab kī hamd-o-sanā karnā thī, kyōñki us kī shafqat abadī hai. ⁴²Un ke pās turam, jhāñjh aur bāqī aise sāz the jo Allāh kī tārīf meñ gāe jāne wāle ḡitōñ ke sāth bajāe jāte the. Yadūtūn ke beṡōñ ko darbān banāyā gayā.

⁴³Jashn ke bād sab log apne apne ghar chale gae. Dāūd bhī apne ghar lauṡā tāki apne ḡhāndān ko barkat de kar salām kare.

Rab Dāūd ke lie Abadī Bādshāhī kā Wādā Kartā Hai

17 Dāūd Bādshāh salāmāti se apne mahal meñ rahne lagā. Ek din us ne Nātan Nabī se bāt kī, “Dekheñ, main yahāñ deodār ke mahal meñ rahtā hūñ jabki Rab ke ahd kā sandūq ab tak tambū meñ paṛā hai. Yih munāsib nahīñ!” ²Nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāi kī, “Jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiñ wuh karen. Allāh āp ke sāth hai.”

³Lekin usī rāt Allāh Nātan se hamkalām huā, ⁴“Mere ḡhādim Dāūd ke pās jā kar use batā de ki Rab farmātā hai, ‘Tū merī rihāish ke lie makān tāmīr nahīñ kareḡā. ⁵Āj tak main kisī makān meñ nahīñ

rahā. Jab se main Isrāīliyon ko Misr se nikāl lāyā us waqt se main khaime meñ rah kar jagah bajagah phirtā rahā hūn. ⁶Jis daurān main tamām Isrāīliyon ke sāth idhar-udhar phirtā rahā kyā main ne Isrāīl ke un rāhnumāon se kabhi is nāte se shikāyat kī jinheñ main ne apnī qaum kī gallābānī karne kā hukm diyā thā? Kyā main ne un meñ se kisi se kahā ki tum ne mere lie deodār kā ghar kyon nahīn banāyā?’

⁷Chunānche mere khādīm Dāūd ko batā de, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki main hī ne tujhe charāgāh meñ bheṛon kī gallābānī karne se fārigh karke apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. ⁸Jahān bhī tū ne qadam rakhā wahān main tere sāth rahā hūn. Tere dekhte dekhte main ne tere tamām dushmanon ko halāk kar diyā hai. Ab main terā nām sarfarāz kar dūngā, wuh duniyā ke sab se azīm ādmiyon ke nāmon ke barābar hī hogā. ⁹Aur main apnī qaum Isrāīl ke lie ek watan muhaiyā karūnga, paude kī tarah unheñ yon lagā dūngā ki wuh jaṛ pakaṛ kar mahfūz raheñge aur kabhi bechain nahīn hoñge. Bedīn qaumeñ unheñ us

tarah nahīn dabāeñgī jis tarah māzī meñ kiyā kartī thin, ¹⁰us waqt se jab main qaum par qāzī muqarrar kartā thā. Main tere dushmanon ko khāk meñ milā dūngā. Āj main farmātā hūn ki Rab hī tere lie ghar banāegā. ¹¹Jab tū būṛhā ho kar kūch kar jāegā aur apne bāpdādā se jā milegā to main terī jagah tere beṛon meñ se ek ko takht par biṭhā dūngā. Us kī bādshāhī ko main mazbūt banā dūngā. ¹²Wuhī mere lie ghar tāmīr karegā, aur main us kā takht abad tak qāym rakhūngā. ¹³Main us kā bāp hūngā aur wuh merā beṭā hogā. Merī nazar-e-karm Sāul par na rahī, lekin main use tere beṭe se kabhi nahīn haṭāūngā. ¹⁴Main use apne gharāne aur apnī bādshāhī par hameshā qāym rakhūngā, us kā takht hameshā mazbūt rahegā.”

Dāūd kī Shukrguzārī

¹⁵Nātan ne Dāūd ke pās jā kar use sab kuchh sunāyā jo Rab ne use royā meñ batāyā thā. ¹⁶Tab Dāūd ahd ke sandūq ke pās gayā aur Rab ke huzūr baiṭh kar duā karne lagā,

“Ai Rab Khudā, main kaun hūn aur merā khāndān kyā haisiyat

rakhtā hai ki tū ne mujhe yahān tak pahunchāyā hai? ¹⁷Aur ab ai Allāh, tū mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai, kyonki tū ne apne kḥādim ke gharāne ke mustaqbil ke bāre meñ bhī wādā kiyā hai. Ai Rab Kḥudā, tū ne yon mujh par nigāh ḍālī hai goyā ki main koī bahut aham bandā hūn. ¹⁸⁻¹⁹Lekin main mazid kyā kahūn jab tū ne yon apne kḥādim kī izzat kī hai? Ai Rab, tū to apne kḥādim ko jāntā hai. Tū ne apne kḥādim kī kḥātir aur apnī marzi ke mutābiq yih azīm kām karke in azīm wādoñ kī ittālā dī hai.

²⁰Ai Rab, tujh jaisā koī nahīn hai. Ham ne apne kānoñ se sun liyā hai ki tere siwā koī aur Kḥudā nahīn hai. ²¹Duniyā meñ kaun-sī qaum terī ummat Isrāil kī mānind hai? Tū ne isī ek qaum kā fidyā de kar use ghulāmī se chhuṛāyā aur apnī qaum banā liyā. Tū ne Isrāil ke wāste baṛe aur haibatnāk kām karke apne nām kī shohrat phailā dī. Hameñ Mīsr se rihā karke tū ne qaumoñ ko hamāre āge se nikāl diyā. ²²Ai Rab, tū Isrāil ko hameshā ke lie apnī qaum banā kar un kā Kḥudā ban gayā hai.

²³Chunāñche ai Rab, jo bāt tū ne apne kḥādim aur us ke gharāne

ke bāre meñ kī hai use abad tak qāym rakh aur apnā wādā pūrā kar. ²⁴Tab wuh mazbūt rahegā aur terā nām abad tak mashhūr rahegā. Phir log taslīm karenge ki Isrāil kā Kḥudā Rabbul-afwāj wāqai Isrāil kā Kḥudā hai, aur tere kḥādim Dāūd kā gharānā bhī abad tak tere huzūr qāym rahegā. ²⁵Ai mere Kḥudā, tū ne apne kḥādim ke kām ko is bāt ke lie khol diyā hai. Tū hī ne farmāyā, ‘Main tere lie ghar tāmīr karūnga.’ Sirf isī lie tere kḥādim ne yon tujh se duā karne kī jurrat kī hai. ²⁶Ai Rab, tū hī Kḥudā hai. Tū ne apne kḥādim se in achchhī chīzoñ kā wādā kiyā hai. ²⁷Ab tū apne kḥādim ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho gayā hai tāki wuh hameshā tak tere sāmne qāym rahe. Kyonki tū hī ne use barkat dī hai, is lie wuh abad tak mubārak rahegā.”

Dāūd kī Jangeñ

18 Phir aisā waqt āyā ki Dāūd ne Filistiyon ko shikast de kar unheñ apne tābe kar liyā aur Jāt Shahr par gird-o-nawāh kī ābādiyon samet qabzā kar liyā.

²Us ne Moābiyon par bhī fatah pāi, aur wuh us ke tābe ho kar use kharāj dene lage.

³Dāūd ne shimālī Shām ke shahr Zobāh ke bādshāh Hadadazar ko bhī Hamāt ke qarīb harā diyā jab Hadadazar Dariyā-e-Furāt par qābū pāne ke lie nikal āyā thā. ⁴Dāūd ne 1,000 rathoñ, 7,000 ghurṣawaroñ aur 20,000 piyādā sipāhiyon ko giriftār kar liyā. Rathoñ ke 100 ghoṛoñ ko us ne apne lie mahfūz rakhā jabki bāqiyon kī us ne koñcheñ kāt dīñ tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeñ.

⁵Jab Damishq ke Arāmī bāshinde Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī madad karne āe to Dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. ⁶Phir us ne Damishq ke ilāqe meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ. Arāmī us ke tābe ho gae aur use kharāj dete rahe. Jahān bhī Dāūd gayā wahāñ Rab ne use kāmyābī baḥshī. ⁷Sone kī jo ḍhālēñ Hadadazar ke afsaron ke pās thiñ unheñ Dāūd Yarūshalam le gayā. ⁸Hadadazar ke do shahron Kūn aur Tibkhat se us ne kasrat kā pital chhīn liyā. Bād meñ Sulemān ne yih pital Rab ke ghar meñ ‘Samundar’ nāmī pital kā

hauz, satūn aur pital kā muḥhtalif sāmān banāne ke lie istemāl kiyā.

⁹Jab Hamāt ke bādshāh Tūi ko ittalā milī kī Dāūd ne Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī pūrī fauj par fatah pāi hai ¹⁰to us ne apne beṭe Hadūrām ko Dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. Hadūrām ne Dāūd ko Hadadazar par fatah ke lie mubārakbād dī, kyōñki Hadadazar Tūi kā dushman thā, aur un ke darmiyān jang rahī thī. Hadūrām ne Dāūd ko sone, chāñdī aur pital ke bahut-se tohfe bhī pesh kie. ¹¹Dāūd ne yih chīzeñ Rab ke lie maḥsūs kar dīñ. Jahān bhī wuh dūsri qaumoñ par ḡhālib āyā wahāñ kī sonā-chāñdī us ne Rab ke lie maḥsūs kar dī. Yoñ Adom, Moāb, Ammon, Filistiyā aur Amāliq kī sonā-chāñdī Rab ko pesh kī gāi.

¹²Abīshai bin Zarūyāh ne Namak kī Wādī meñ Adomiyon par fatah pā kar 18,000 afrād halāk kar die.

¹³Us ne Adom ke pūre mulk meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ, aur tamām Adomī Dāūd ke tābe ho gae. Dāūd jahān bhī jātā Rab us kī madad karke use fatah baḥshstā.

Dāūd ke Ālā Afsar

¹⁴Jitnī der Dāūd pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne dhyān diyā ki qaum ke har ek shaḡhs ko insāf mil jāe. ¹⁵Yoāb bin Zarūyāh fauj par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḡhilūd bādshāh kā mushīr-e-ḡhās thā. ¹⁶Sadoq bin Aḡhitūb aur Abīmālik bin Abiyātar imām the. Shaushā mīrmunshī thā. ¹⁷Bināyāh bin Yahoyadā Dāūd ke ḡhās daste banām Karetī aur Faletī kā kaptān muqarrar thā. Dāūd ke beṭe ālā afsar the.

Ammoni Dāūd kī Be'izzati

Karte Haiñ

19 Kuchh der ke bād Ammoniyōñ kā bādshāh Nāhas faut huā, aur us kā beṭā taḡhtnashīn huā. ²Dāūd ne sochā, “Nāhas ne hameshā mujh par mehrbānī kī thī, is lie ab main bhī us ke beṭe Hanūn par mehrbānī karūnga.” Us ne bāp kī wafāt kā afsos karne ke lie Hanūn ke pās wafd bhejā.

Lekin jab Dāūd ke safīr Ammoniyōñ ke darbār meñ pahunch gae tāki Hanūn ke sāmne afsos kā izhār karen ³to us mulk

ke buzurg Hanūn Bādshāh ke kān meñ manfī bāteñ bharne lage, “Kyā Dāūd ne in ādmiyōñ ko wāqāī sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke āp ke bāp kā ehtirām karen? Hargiz nahīñ! Yih sirf bahānā hai. Asal meñ yih jāsūs haiñ jo hamāre mulk ke bare meñ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiñ tāki us par qabzā kar sakeñ.” ⁴Chunāñche Hanūn ne Dāūd ke ādmiyōñ ko pakaṛwā kar un kī dārḡhiyāñ munḡwā dīñ aur un ke libās ko kamr se le kar pāñwoñ tak kāṭ kar utarwāyā. Isī hālat meñ bādshāh ne unheñ fārigh kar diyā.

⁵Jab Dāūd ko is kī ḡhabar mili to us ne apne qāsidoñ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheñ batāeñ, “Yarīhū meñ us waqt tak ṡahre raheñ jab tak āp kī dārḡhiyāñ dubārā bahāl na ho jāeñ.” Kyōñki wuh apnī dārḡhiyōñ kī wajah se baṛī sharmindagī mahsūs kar rahe the.

Ammoniyōñ se Jang

⁶Ammoniyōñ ko ḡhūb mālūm thā ki is harkat se ham Dāūd ke dushman ban gae haiñ. Is lie Hanūn aur Ammoniyōñ ne Masoputāmiyā, Arām-mākā aur Zobāh ko chāñdī ke 34,000

kilogrām bhej kar kirāe par rath aur rathsawār mangwāe. ⁷Yon unheñ 32,000 rath un ke sawāron samet mil gae. Mākā kā bādshāh bhī apne dastoñ ke sāth un se muttahid huā. Mīdabā ke qarīb unhoñ ne apnī lashkargāh lagāi. Ammonī bhī apne shahron se nikal kar jang ke lie jamā hue. ⁸Jab Dāūd ko is kā ilm huā to us ne Yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. ⁹Ammonī apne dārul-hukūmat Rabbā se nikal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī saf-ārā hue jabki dūsre mamālik se āe hue bādshāh kuchh fāsile par khule maidān meñ khare ho gae.

¹⁰Jab Yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donoñ taraf se hamle kā khatrā hai to us ne apnī fauj ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā. Sab se achchhe faujiyon ke sāth wuh k̄hud Shām ke sipāhiyon se laṛne ke lie taiyār huā. ¹¹Bāqī ādmiyon ko us ne apne bhāi Abishai ke hawāle kar diyā tāki wuh Ammoniyoñ se laṛeñ. ¹²Ek dūsre se alag hone se pahle Yoāb ne Abishai se kahā, “Agar Shām ke fauji mujh par ghālib āne lageñ to mere pās ā kar merī madad karnā. Lekin agar āp Ammoniyoñ par qābū na pā sakeñ to main ā

kar āp kī madad karūnga. ¹³Hauslā rakheñ! Ham dilerī se apnī qaum aur apne k̄hudā ke shahron ke lie laṛeñ. Aur Rab wuh kuchh hone de jo us kī nazar meñ thīk hai.”

¹⁴Yoāb ne apnī fauj ke sāth Shām ke faujiyon par hamlā kiyā to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. ¹⁵Yih dekh kar Ammonī bhī us ke bhāi Abishai se farār ho kar shahr meñ dākhlil hue. Tab Yoāb Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Shām ke k̄hilāf Jang

¹⁶Jab Shām ke faujiyon ko shikast kī be'izzatī kā ehsās huā to unhoñ ne Dariyā-e-Furāt ke pār Masopotāmiyā meñ ābād Arāmiyon ke pās qāsid bheje tāki wuh bhī laṛne meñ madad kareñ. Hadadazar kā kamānḍar Sofak un par muqarrar huā. ¹⁷Jab Dāūd ko k̄habar mili to us ne Isrāil ke tamām laṛne ke qābil ādmiyon ko jamā kiyā aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke un ke muqābil saf-ārā huā. Jab wuh yon un se laṛne ke lie taiyār huā to Arāmī us kā muqābalā karne lage. ¹⁸Lekin unheñ dubārā shikast mān kar farār honā parā. Is dafā un ke 7,000 rathbānoñ ke alāwā 40,000

piyādā sipāhī halāk hue. Dāūd ne fauj ke kamānḍar Sofak ko bhī mār ḍālā.

¹⁹Jo Arāmī pahle Hadadazar ke tābe the unhoṅ ne ab hār mān kar Isrāīliyoṅ se sulah kar lī aur un ke tābe ho gae. Us waqt se Arāmiyoṅ ne Ammoniyoṅ kī madad karne kī phir jurrat na kī.

Rabbā Shahr par Fatah

20 Bahār kā mausam ā gayā, wuh waqt jab bādshāh jang ke lie nikalte haiṅ. Tab Yoāb ne fauj le kar Ammoniyoṅ kā mulk tabāh kar diyā. Laṛte laṛte wuh Rabbā tak pahuñch gayā aur us kā muhāsarā karne lagā. Lekin Dāūd ḡhud Yarūshalam meṅ rahā. Phir Yoāb ne Rabbā ko bhī shikast de kar ḡhāk meṅ milā diyā. ²Dāūd ne Hanūn Bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar apne sar par rakh liyā. Sone ke is tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us meṅ ek beshqīmat jauhar jaṛā huā thā. Dāūd ne shahr se bahut-sā lūṭā huā māl le kar ³us ke bāshindoṅ ko ḡhulām banā liyā. Unheṅ patthar kātne kī āriyāṅ, lohe kī kudāleṅ aur kulhāriyāṅ dī gaiṅ tāki wuh mazdūri karen. Yihī

sulūk bāqī Ammonī shahroṅ ke bāshindoṅ ke sāth bhī kiya gayā. Jang ke iḡhtitām par Dāūd pūrī fauj ke sāth Yarūshalam lauṭ āyā.

Filistiyōṅ se Jang

⁴Is ke bād Isrāīliyoṅ ko Jazar ke qarīb Filistiyōṅ se laṛnā paṛā. Wahāṅ Sibbakī Hūsātī ne dewqāmat mard Rafā kī aulād meṅ se ek ādmī ko mār ḍālā jis kā nām Saffī thā. Yoṅ Filistiyōṅ ko tābe kar liyā gayā. ⁵Un se ek aur laṛāī ke daurān Ilhanān bin Yāir ne Jātī Jālūt ke bhāī Lahmī ko maut ke ḡhāt utār diyā. Us kā nezā khaḍḍī ke shahtīr jaisā baṛā thā. ⁶Ek aur dafā Jāt ke pās laṛāī huī. Filistiyōṅ kā ek faujī jo Rafā kī nasl kā thā bahut lambā thā. Us ke hāthoṅ aur paioṅ kī chhih chhih ungliyāṅ yānī mil kar 24 ungliyāṅ thiṅ. ⁷Jab wuh Isrāīliyoṅ kā mazāq uṛāne lagā to Dāūd ke bhāī Simā ke beṭe Yūnatan ne use mār ḍālā. ⁸Jāt ke yih dewqāmat mard Rafā kī aulād the, aur wuh Dāūd aur us ke faujiyoṅ ke hāthoṅ halāk hue.

Dāūd kī Mardumshumārī

21 Ek din Iblis Isrāīl ke k̄hilāf uṭh kharā huā aur Dāūd ko Isrāīl kī mardumshumārī karne par uksāyā. ²Dāūd ne Yoāb aur qaum ke buzurgoṅ ko hukm diyā, “Dān se le kar Bair-sabā tak Isrāīl ke tamām qabiloṅ meṅ se guzarte hue jang karne ke qābil mardoṅ ko gin leṅ. Phir wāpas ā kar mujhe ittālā deṅ tāki mālūm ho jāe ki un kī kul tādād kyā hai.”

³Lekin Yoāb ne etarāz kiyā, “Ai bādshāh mere āqā, kāsh Rab apne faujiyoṅ kī tādād sau gunā barhā de. Kyoṅki yih to sab āp ke k̄hādīm haiṅ. Lekin mere āqā un kī mardumshumārī kyoṅ karnā chāhte haiṅ? Isrāīl āp ke sabab se kyoṅ qusūrwār ṭhahre?”

⁴Lekin bādshāh Yoāb ke etarāzāt ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā. Chunāṅche Yoāb darbār se rawānā huā aur pūre Isrāīl meṅ se guzar kar us kī mardumshumārī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam wāpas ā gayā. ⁵Wahān us ne Dāūd ko mardumshumārī kī pūrī riport pesh kī. Isrāīl meṅ 11,00,000 talwār chalāne ke qābil afrād the jabki Yahūdāh ke 4,70,000

mard the. ⁶Hālāṅki Yoāb ne Lāwī aur Binyamīn ke qabiloṅ ko mardumshumārī meṅ shāmil nahīn kiyā thā, kyoṅki use yih kām karne se ghīn āti thī.

⁷Allāh ko Dāūd kī yih harkat burī lagī, is lie us ne Isrāīl ko sazā dī. ⁸Tab Dāūd ne Allāh se duā kī, “Mujh se sangīn gunāh sarzad huā hai. Ab apne k̄hādīm kā qusūr muāf kar. Mujh se baṛī hamāqat huī hai.” ⁹Tab Rab Dāūd ke ḡhaibbīn Jād Nabī se hamkalām huā, ¹⁰“Dāūd ke pās jā kar use batā denā, ‘Rab tujhe tīn sazāeṅ pesh kartā hai. In meṅ se ek chun le.’”

¹¹Jād Dāūd ke pās gayā aur use Rab kā paighām sunā diyā. Us ne sawāl kiyā, “Āp kis sazā ko tarjīh dete haiṅ? ¹²Sāt sāl ke daurān kāl? Yā yih kī āp ke dushman tīn māt tak āp ko talwār se mār mār kar āp kā tāqqub karte raheṅ? Yā yih kī Rab kī talwār Isrāīl meṅ se guzare? Is sūrat meṅ Rab kā farishtā mulk meṅ wabā phailā kar pūre Isrāīl kā satyānās kar degā.”

¹³Dāūd ne jawāb diyā, “Hāy main kyā kahūṅ? Main bahut pareshān hūṅ. Lekin ādmiyoṅ ke hāthoṅ meṅ paṛ jāne kī nisbat behtar hai ki ham Rab hī ke hāthoṅ meṅ paṛ

jāeñ, kyonki us kā rahm nihāyat azīm hai.”

¹⁴Tab Rab ne Isrāil meñ wabā phailne dī. Mulk meñ 70,000 afrād halāk hue. ¹⁵Allāh ne apne farishte ko Yarūshalam ko tabāh karne ke lie bhī bhejā. Lekin farishtā abhī is ke lie taiyār ho rahā thā ki Rab ne logon kī musibat ko dekh kar tars khāyā aur tabāh karne wāle farishte ko hukm diyā, “Bas kar! Ab bāz ā.” Us waqt Rab kā farishtā wahāñ kharā thā jahāñ urnān yānī Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā. ¹⁶Dāūd ne apnī nigāh uṭhā kar Rab ke farishte ko āsmān-o-zamīn ke darmiyān kharē dekhā. Apnī talwār miyān se khiñch kar us ne use Yarūshalam kī taraf barhāyā thā ki Dāūd buzurgoñ samet muñh ke bal gir gayā. Sab ṭaṭ kā libās orhe hue the. ¹⁷Dāūd ne Allāh se iltamās kī, “Main hī ne hukm diyā ki laṛne ke qābil mardoñ ko ginā jāe. Main hī ne gunāh kiya hai, yih merā hī qusūr hai. In bheṛon se kyā ḡhalti huī hai? Ai Rab mere Ḳhudā, barāh-e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur mere ḵhāndān ko sazā de. Apnī qaum se wabā dūr kar!”

¹⁸Phir Rab ke farishte ne Jād kī mārīfat Dāūd ko paighām bhejā,

“Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah ke pās jā kar us par Rab kī qurbāngāh banā le.”

¹⁹Chunāñche Dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās āyā jis tarah Rab ne Jād kī mārīfat farmāyā thā. ²⁰Us waqt Araunāh apne chār beṭon ke sāth gandum gāh rahā thā. Jab us ne pīchhe dekhā to farishtā nazar āyā. Araunāh ke beṭe bhāḡ kar chhup gae. ²¹Itne meñ Dāūd ā pahuñchā. Use deḡhte hī Araunāh gāhne kī jagah ko chhoṛ kar us se milne gayā aur us ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²²Dāūd ne us se kahā, “Mujhe apnī gāhne kī jagah de deñ tāki main yahāñ Rab ke lie qurbāngāh tāmīr karūñ. Kyonki yih karne se wabā ruk jāegī. Mujhe is kī pūrī qīmat batāeñ.”

²³Araunāh ne Dāūd se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, ise le kar wuh kuchh kareñ jo āp ko achchhā lage. Dekheñ, main āp ko apne bailon ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie de detā hūñ. Anāj ko gāhne kā sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā deñ. Merā anāj ḡhallā kī nazar ke lie hāzir hai. Main ḵhushī se āp ko yih sab kuchh de detā hūñ.” ²⁴Lekin Dāūd Bādshāh ne inkār kiya, “Nahīñ, main zarūr

har chīz kī pūrī qīmat adā karūnga. Jo āp kī hai use main le kar Rab ko pesh nahīn karūnga, na main aisi kōi bhasm hone wālī qurbānī chaṛhāūngā jo mujhe muft meñ mil jāe.”

²⁵Chunānche Dāūd ne Araunāh ko us jagah ke lie sone ke 600 sikke de diē. ²⁶Us ne wahāñ Rab kī tazīm meñ qurbāngāh tāmīr karke us par bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaṛhāīñ. Jab us ne Rab se iltamās kī to Rab ne us kī sunī aur jawāb meñ āsmān se bhasm hone wālī qurbānī par āg bhej dī. ²⁷Phir Rab ne maut ke farishte ko hukm diyā, aur us ne apnī talwār ko dubārā miyān meñ ḍāl diyā.

²⁸Yōñ Dāūd ne jāñ liyā ki Rab ne Araunāh Yabūsī kī gahne kī jagah par merī sunī jab main ne yahāñ qurbāniyāñ chaṛhāīñ. ²⁹Us waqt Rab kā wuh muqaddas khaimā jo Mūsā ne registān meñ banwāyā thā Jibaūn kī pahārī par thā. Qurbāniyōñ ko jalāne kī qurbāngāh bhī wahīñ thī. ³⁰Lekin ab Dāūd meñ wahāñ jā kar Rab ke huzūr us kī marzī dariyāft karne kī jurrat na rahī, kyonki Rab ke farishte kī talwār ko dekh kar us

par itnī shadīd dahshat tāri huī ki wuh jā hī nahīn saktā thā. **22** ¹Is lie Dāūd ne faislā kiyā, “Rab hamāre Kḥudā kā ghar gāhne kī is jagah par hogā, aur yahāñ wuh qurbāngāh bhī hogī jis par Isrāīl ke lie bhasm hone wālī qurbānī jalāī jāti hai.”

Dāūd Rab kā Ghar Banāne kī

Taiyāriyāñ Kartā Hai

²Chunānche us ne Isrāīl meñ rahne wāle pardesiyoñ ko bulā kar unheñ Allāh ke ghar ke lie darkār tarāshe hue patthar taiyār karne kī zimmedārī dī. ³Is ke alāwā Dāūd ne darwāzoñ ke kiwāroñ kī kiloñ aur kaṛoñ ke lie lohe ke baṛe ḍher lagāe. Sāth sāth itnā pītal ikaṭṭhā kiyā gayā ki ākhirkār use tolā na jā sakā. ⁴Isī tarah deodār kī bahut zyādā lakaṛī Yarūshalām lāī gai. Saidā aur Sūr ke bāshindoñ ne use Dāūd tak pahuñchāyā. ⁵Yih sāmān jamā karne ke piche Dāūd kā yih khayāl thā, “Merā beṭā Sulemān jawān hai, aur us kā abhī itnā tajrabā nahīñ hai, hālāñki jo ghar Rab ke lie banwānā hai use itnā baṛā aur shāndār hone kī zarūrat hai ki tamām duniyā hakkā-bakkā

rah kar us kī tārīf kare. Is lie main̄ khud jahān tak ho sake use banwāne kī taiyāriyān karūnga.” Yihī wajah thī ki Dāūd ne apnī maut se pahle itnā sāmān jamā karāyā.

Dāūd Sulemān ko Rab kā Ghar

Banwāne kī Zimmedārī Detā Hai

⁶Phir Dāūd ne apne beṭe Sulemān ko bulā kar use Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke lie sukūnatgāh banwāne kī zimmedārī de kar ⁷kahā, “Mere beṭe, main̄ khud Rab apne Ḳhudā ke nām ke lie ghar banānā chāhtā thā. ⁸Lekin mujhe ijāzat nahīn milī, kyonki Rab mujh se hamkalām huā, ‘Tū ne shadīd qism kī jangeñ laṛ kar beshumār logoñ ko mār diyā hai. Nahīn, tū mere nām ke lie ghar tāmīr nahīn karegā, kyonki mere dekhte dekhte tū bahut khūnrezī kā sabab banā hai. ⁹Lekin tere ek beṭā paidā hogā jo amnpasand hogā. Use main̄ amn-o-amān muhaiyā karūnga, use chārōñ taraf ke dushmanōñ se laṛnā nahīn paṛegā. Us kā nām Sulemān hogā, aur us kī hukūmat ke daurān main̄ Isrāīl ko amn-o-amān atā karūnga. ¹⁰Wuhī mere nām ke lie ghar banāegā. Wuh

merā beṭā hogā aur main̄ us kā bāp hūngā. Aur main̄ Isrāīl par us kī bādshāhī kā taḡht hameshā tak qāym rakhūngā.”

¹¹Dāūd ne bāt jāri rakh kar kahā, “Mere beṭe, Rab āp ke sāth ho tāki āp ko kāmyābī hāsīl ho aur āp Rab apne Ḳhudā kā ghar us ke wāde ke mutābiq tāmīr kar sakeñ. ¹²Āp ko Isrāīl par muqarrar karte waqt Rab āp ko hikmat aur samajh atā kare tāki āp Rab apne Ḳhudā kī shariyat par amal kar sakeñ. ¹³Agar āp ehtiyāt se un hidāyāt aur ahkām par amal karen jo Rab ne Mūsā kī mārīfat Isrāīl ko de die to āp ko zarūr kāmyābī hāsīl hogī. Mazbūt aur diler hoñ. Ḍareñ mat aur himmat na hāreñ. ¹⁴Dekheñ, main̄ ne baṛī jidd-o-jahd ke sāth Rab ke ghar ke lie sone ke 34,00,000 kilogrām aur chāndī ke 3,40,00,000 kilogrām taiyār kar rakhe haiñ. Is ke alāwā main̄ ne itnā pītal aur lohā ikatṭhā kiyā ki use tolā nahīn jā saktā, nīz lakaṛī aur patthar kā ḍher lagāyā, agarche āp aur bhī jamā karenge. ¹⁵Āp kī madad karne wāle kāriḡar bahut haiñ. Un meñ patthar ko tarāshne wāle, rāj, baṛhai aur aise kāriḡar shāmil haiñ jo mahārat se har qism kī chīz

banā sakte haiñ, ¹⁶khāh wuh sone, chāñdī, pītal yā lohe kī kyon na ho. Beshumār aise log taiyār khare haiñ. Ab kām shurū karen, aur Rab āp ke sāth ho!”

¹⁷Phir Dāūd ne Isrāīl ke tamām rāhnumāon ko apne beṭe Sulemān kī madad karne kā hukm diyā. ¹⁸Us ne un se kahā, “Rab āp kā Ḳhudā āp ke sāth hai. Us ne āp ko paṛosī qaumoñ se mahfūz rakh kar amn-o-amān atā kiyā hai. Mulk ke bāshindoñ ko us ne mere hawāle kar diyā, aur ab yih mulk Rab aur us kī qaum ke tābe ho gayā hai. ¹⁹Ab dil-o-jān se Rab apne Ḳhudā ke tālib raheñ. Rab apne Ḳhudā ke maqdis kī tāmīr shurū karen tāki āp jaldī se ahd kā sandūq aur muqaddas khaime ke sāmān ko us ghar meñ lā sakeñ jo Rab ke nām kī tāzīm meñ tāmīr hogā.”

23 Jab Dāūd umrrasidā thā to us ne apne beṭe Sulemān ko Isrāīl kā bādshāh banā diyā.

Ḳhidmat ke lie Lāwiyon ke Guroh

²Dāūd ne Isrāīl ke tamām rāhnumāon ko imāmon aur Lāwiyon samet apne pās bulā liyā.

³Tamām un Lāwiyon ko ginā gayā

jin kī umr tīs sāl yā is se zāyd thī. Un kī kul tādād 38,000 thī. ⁴Inheñ Dāūd ne mukhtalif zimmedāriyāñ sauñpiñ. 24,000 afrād Rab ke ghar kī tāmīr ke nigarān, 6,000 afsar aur qāzī, ⁵4,000 darbān aur 4,000 aise mausiḡār ban gae jinheñ Dāūd ke banwāe hue sāzon ko bajā kar Rab kī hamd-o-sanā karnī thī.

⁶Dāūd ne Lāwiyon ko Lāwī ke tīn beṭon Jairson, Qihāt aur Mirārī ke mutābiq tīn gurohon meñ taqsim kiyā.

⁷Jairson ke do beṭe Lādān aur Simaī the. ⁸Lādān ke tīn beṭe Yihiyel, Zaitām aur Yoel the. ⁹Simaī ke tīn beṭe Salūmīt, Haziyeel aur Hārān the. Yih Lādān ke gharānon ke sarbarāh the. ¹⁰⁻¹¹Simaī ke chār beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Yahat, Zizā, Yaūs aur Bariyā the. Chūñki Yaūs aur Bariyā ke kam beṭe the is lie un kī aulād mil kar kḡhidmat ke lihāz se ek hī kḡhāndān aur guroh kī haisiyat rakhtī thī.

¹²Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyeel the.

¹³Amrām ke do beṭe Hārūn aur Mūsā the. Hārūn aur us kī aulād ko alag kiyā gayā tāki wuh hameshā tak muqaddastarīn chizon ko maḡhsūs-o-muqaddas rakheñ, Rab

ke huzūr qurbāniyān pesh karen, us kī k̄hidmat karen aur us ke nām se logoñ ko barkat deñ. ¹⁴Mard-e-Ḳhudā Mūsā ke beṭoñ ko bāqī Lāwiyōñ meñ shumār kiya jātā thā. ¹⁵Mūsā ke do beṭe Jairsom aur Iliyazar the. ¹⁶Jairsom ke pahlaūṭhe kā nām Sabuel thā. ¹⁷Iliyazar kā sirf ek beṭā Rahabiyāh thā. Lekin Rahabiyāh kī beshumār aulād thī. ¹⁸Izhār ke pahlaūṭhe kā nām Salūmīt thā. ¹⁹Habrūn ke chār beṭe bare se le kar chhoṭe tak Yariyāh, Amariyāh, Yahziyel aur Yaqamiyām the. ²⁰Uzziyel kā pahlaūṭhā Mikāh thā. Dūsre kā nām Yissiyāh thā.

²¹Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the. Mahlī ke do beṭe Iliyazar aur Qīs the. ²²Jab Iliyazar faut huā to us kī sirf beṭiyān thīñ. In beṭiyōñ kī shādī Qīs ke beṭoñ yānī chachāzād bhāiyōñ se huī. ²³Mūshī ke tīn beṭe Mahlī, Idar aur Yarīmot the.

²⁴Ġharz yih Lāwī ke qabile ke k̄hāndān aur sarparast the. Har ek ko k̄hāndānī rajistar meñ darj kiya gayā thā. In meñ se jo Rab ke ghar meñ k̄hidmat karte the har ek kī umr kam az kam 20 sāl thī.

²⁵⁻²⁷Kyonki Dāūd ne marne se pahle pahle hukm diyā thā ki jitne Lāwiyōñ kī umr kam az kam 20 sāl hai, wuh k̄hidmat ke lie rajistar meñ darj kie jāeñ. Is nāte se us ne kahā thā,

“Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne apnī qaum ko amn-o-amān atā kiya hai, aur ab wuh hameshā ke lie Yarūshalam meñ sukūnat karegā. Ab se Lāwiyōñ ko mulāqāt kā k̄haimā aur us kā sāmān uṭhā kar jagah bajagah le jāne kī zarūrat nahīñ rahī. ²⁸Ab se wuh imāmoñ kī madad karen jab yih Rab ke ghar meñ k̄hidmat karte haiñ. Wuh sahnoñ aur chhoṭe kamroñ ko sañbhāleñ aur dhyān deñ ki Rab ke ghar ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kī gāī chīzeñ pāk-sāf raheñ. Unheñ Allāh ke ghar meñ kaī aur zimmedāriyān bhī sauñpī jāeñ. ²⁹Zail kī chīzeñ sañbhālnā sirf unhīñ kī zimmedārī hai: maḳhsūs-o-muqaddas kī gāī roṭiyāñ, ḡhallā kī nazarōñ ke lie mustāmal maidā, beḳhamīrī roṭiyāñ pakāne aur gūndhne kā intazām. Lāzim hai ki wuhī tamām lawāzimāt ko achchhī tarah toleñ aur nāpeñ. ³⁰Har subah aur shām ko un ke gulūkār Rab kī hamd-o-sanā karen.

³¹Jab bhī Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyān pesh kī jāen to Lāwī madad karen, k̄hāh Sabat ko, k̄hāh Nae Chānd kī Īd yā kīsī aur id ke mauqe par ho. Lāzim hai ki wuh rozānā muqarrarā tādād ke mutābiq k̄hidmat ke lie hāzir ho jāen.”

³²Is tarah Lāwī pahle mulāqāt ke k̄haime meñ aur bād meñ Rab ke ghar meñ apnī k̄hidmat saranjām dete rahe. Wuh Rab ke ghar kī k̄hidmat meñ apne qabāyilī bhāiyon yānī imāmon kī madad karte the.

K̄hidmat ke lie Imāmon ke Guroh

24 Hārūn kī aulād ko bhī muḳhtalif gurohon meñ taqsim kiya gayā. Hārūn ke chār beṭe Nadab, Abihū, Iliyazar aur Itamar the. ²Nadab aur Abihū apne bāp se pahle mar gae. Aur un ke beṭe nahīn the. Iliyazar aur Itamar imām ban gae. ³Dāūd ne imāmon ko k̄hidmat ke muḳhtalif gurohon meñ taqsim kiya. Sadoq aur Aḳhīmalik ne is meñ Dāūd kī madad kī. (Sadoq Iliyazar kī aulād meñ se aur Aḳhīmalik Itamar kī aulād meñ se thā.) ⁴Iliyazar kī aulād ko 16 gurohon meñ aur

Itamar kī aulād ko 8 gurohon meñ taqsim kiya gayā, kyonki Iliyazar kī aulād ke itne hī zyādā k̄hāndānī sarparast the. ⁵Tamām zimmedāriyān qurā dāl kar in muḳhtalif gurohon meñ taqsim kī gaiñ, kyonki Iliyazar aur Itamar donoñ k̄hāndānon ke bahut sāre aise afsar the jo pahle se maqdis meñ Rab kī k̄hidmat karte the.

⁶Yih zimmedāriyān taqsim karne ke lie Iliyazar aur Itamar kī aulād bārī bārī qurā dālte rahe. Qurā dālte waqt bādshāh, Isrāil ke buzurg, Sadoq Imām, Aḳhīmalik bin Abiyātar aur imāmon aur Lāwiyon ke k̄hāndānī sarparast hāzir the. Mīrmunshī Samāyāh bin Nataniyel ne jo k̄hud Lāwī thā k̄hidmat ke in gurohon kī fahrist zail kī tartīb se likh lī jis tarah wuh qurā dālne se muqarrar kie gae.

⁷1. Yahūyarīb, 2. Yadāyāh,

⁸3. Hārim, 4. Saūrīm,

⁹5. Malkiyāh, 6. Miyāmīn,

¹⁰7. Haqqūz, 8. Abiyāh,

¹¹9. Yashua, 10. Sakaniyāh,

¹²11. Iliyāsib, 12. Yaqīm,

¹³13. K̄huffāh, 14. Yasbiyāb,

¹⁴15. Biljā, 16. Immer,

¹⁵17. K̄hazīr, 18. Fizzīz,

¹⁶19. Fatahiyāh, 20. Yahizqel,

¹⁷21. Yakīn, 22. Jamūl,

¹⁸23. Dilāyāh, 24. Māziyāh.

¹⁹Imāmoñ ko isī tartīb ke mutābiq Rab ke ghar meñ ā kar apnī k̄hidmat saranjām denī thī, un hidāyāt ke mutābiq jo Rab Isrāīl ke K̄hudā ne unheñ un ke bāp Hārūn kī mārīfat dī thiñ.

K̄hidmat ke lie Lāwiyōñ ke Mazīd Guroh

²⁰Zail ke Lāwiyōñ ke mazīd k̄hāndānī sarparast haiñ:

Amrām kī aulād meñ se Sūbāel,
Sūbāel kī aulād meñ se
Yahadiyāh

²¹Rahabiyāh kī aulād meñ se
Yissiyāh sarparast thā,

²²Izhār kī aulād meñ se Salūmīt,
Salūmīt kī aulād meñ se Yahat,

²³Habrūn kī aulād meñ se
baṛe se le kar chhoṭe tak
Yariyāh, Amariyāh, Yahziyel aur
Yaqamiyām,

²⁴Uzziyel kī aulād meñ se Mīkāh,
Mīkāh kī aulād meñ se Samīr,

²⁵Mīkāh kā bhāī Yissiyāh,
Yissiyāh kī aulād meñ se
Zakariyāh,

²⁶Mirārī kī aulād meñ se Mahlī
aur Mūshī,

us ke beṭe Yāziyāh kī aulād,

²⁷Mirārī ke beṭe Yāziyāh kī aulād
meñ se Sūham, Zakkūr aur Ibrī,

²⁸⁻²⁹Mahlī kī aulād meñ se
Iliyazar aur Qīs. Iliyazar beaulād
thā jabki Qīs ke hāñ Yarahmiyel
paidā huā.

³⁰Mūshī kī aulād meñ se Mahlī,
Idar aur Yarīmot bhī Lāwiyōñ ke in
mazīd k̄hāndānī sarparastoñ meñ
shāmil the.

³¹Imāmoñ kī tarah un kī
zimmedāriyāñ bhī qurā-andāzī se
muqarrar kī gaīñ. Is silsile meñ sab
se chhoṭe bhāī ke k̄hāndān ke sāth
aur sab se baṛe bhāī ke k̄hāndān
ke sāth sulūk barābar thā. Is kār-
rawāī ke lie bhī Dāūd Bādshāh,
Sadoq, Aḳhīmālik aur imāmoñ aur
Lāwiyōñ ke k̄hāndānī sarparast
hāzir the.

Rab ke Ghar meñ Mausiqāroñ ke Guroh

25 Dāūd ne fauj ke ālā afsaroñ
ke sāth Āsaf, Haimān
aur Yadūtūn kī aulād ko ek k̄hās
k̄hidmat ke lie alag kar diyā. Unheñ
nabuwwat kī rūh meñ sarod, sitār
aur jhāñjh bajānā thā. Zail ke
ādmiyōñ ko muqarrar kiyā gayā:

²Āsaf ke khāndān se Āsaf ke beṭe Zakkūr, Yūsuf, Nataniyāh aur Asarelāh. Un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh bādshāh kī hidāyāt ke mutābiq nabuwwat kī rūh meñ sāz bajātā thā.

³Yadūtūn ke khāndān se Yadūtūn ke beṭe Jidaliyāh, Zarī, Yasāyāh, Simaī, Hasbiyāh, aur Mattitiyāh. Un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh nabuwwat kī rūh meñ Rab kī hamd-o-sanā karte hue sitār bajātā thā.

⁴Haimān ke khāndān se Haimān ke beṭe Buqqiyāh, Mattaniyāh, Uzziyel, Sabuel, Yarīmot, Hananiyāh, Hanānī, Iliyātā, Jiddāltī, Rūmamti-azar, Yasbiqāshā, Mallūtī, Hautīr aur Mahāziyot. ⁵In sab kā bāp Haimān Dāūd Bādshāh kā ghaibbīn thā. Allāh ne Haimān se wādā kiya thā ki main terī tāqat barhā dūngā, is lie us ne use 14 beṭe aur tīn beṭiyān atā kī thīn.

⁶Yih sab apne apne bāp yānī Āsaf, Yadūtūn aur Haimān kī rāhnumā meñ sāz bajāte the. Jab kabhī Rab ke ghar meñ gīt gāe jāte the to yih mausiḡār sāth sāth jhānjh, sitār aur sarod bajāte the. Wuh apnī khidmat bādshāh kī hidāyāt ke

mutābiq saranjām dete the. ⁷Apne bhāiyōn samet jo Rab kī tāzīm meñ gīt gāte the un kī kul tādād 288 thī. Sab ke sab māhir the. ⁸Un kī mukhtalif zimmedāriyān bhī qurā ke zariye muqarrar kī gain. Is meñ sab ke sāth sulūk ek jaisā thā, khāh jawān the yā būrhe, khāh ustād the yā shāgird.

⁹Qurā dāl kar 24 gurohoñ ko muqarrar kiya gayā. Har guroh ke bārah bārah ādmī the. Yōñ zail ke ādmiyōn ke gurohoñ ne tashkīl pāi:

1. Āsaf ke khāndān kā Yūsuf,

2. Jidaliyāh,

¹⁰3. Zakkūr,

¹¹4. Zarī,

¹²5. Nataniyāh,

¹³6. Buqqiyāh,

¹⁴7. Yasarelāh,

¹⁵8. Yasāyāh,

¹⁶9. Mattaniyāh,

¹⁷10. Simaī,

¹⁸11. Azarel,

¹⁹12. Hasbiyāh,

²⁰13. Sūbāel,

²¹14. Mattitiyāh,

²²15. Yarīmot,

²³16. Hananiyāh,

²⁴17. Yasbiqāshā,

²⁵18. Hanānī,

²⁶19. Mallūtī,

²⁷20. Iliyātā,

²⁸21. Hautīr,

²⁹22. Jiddālti,

³⁰23. Mahāziyot,

³¹24. Rūmamti-azar.

Har guroh meñ rāhnumā ke beṭe aur kuchh rishtedār shāmīl the.

Rab ke Ghar ke Darbān

26 Rab ke ghar ke sahan ke darwāzoñ par pahrādārī karne ke guroh bhī muqarrar kie gae. Un meñ zail ke ādmī shāmīl the:

Qorah ke ḡhāndān kā fard Masalamiyāh bin Qore jo Āsaf kī aulād meñ se thā. ²Masalamiyāh ke sāt beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Zakariyāh, Yadiyael, Zabadiyāh, Yatniyel, ³Ailām, Yūhanān aur Ilihuainī the.

⁴⁻⁵Obed-adom bhī darbān thā. Allāh ne use barkat de kar āṭh beṭe die the. Baṛe se le kar chhoṭe tak un ke nām Samāyāh, Yahūzabad, Yuākḡh, Sakār, Nataniyel, Ammiyel, Ishkār aur Fa'ullati the. ⁶Samāyāh bin Obed-adom ke beṭe ḡhāndānī sarbarāh the, kyonki wuh kāfī asar-o-rasūḡh rakhte the. ⁷Un ke nām utnī, rafāel, Obed aur Ilzabad the.

Samāyāh ke rishtedār Ilihū aur Samakiyāh bhī guroh meñ shāmīl the, kyonki wuh bhī ḡhās haisiyat rakhte the. ⁸Obed-adom se nikle yih tamām ādmī lāyq the. Wuh apne beṭoñ aur rishtedāroñ samet kul 62 afrād the aur sab mahārat se apnī ḡhidmat saranjām dete the.

⁹Masalamiyāh ke beṭe aur rishtedār kul 18 ādmī the. Sab lāyq the.

¹⁰Mirārī ke ḡhāndān kā fard Hūsā ke chār beṭe Simrī, ḡhilqiyāh, Tabaliyāh aur Zakariyāh the. Hūsā ne Simrī ko ḡhidmat ke guroh kā sarbarāh banā diyā thā agarche wuh pahlauṭhā nahīn thā. ¹¹Dūsre beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak ḡhilqiyāh, Tabaliyāh aur Zakariyāh the. Hūsā ke kul 13 beṭe aur rishtedār the.

¹²Darbānoñ ke in gurohoñ meñ ḡhāndānī sarparast aur tamām ādmī shāmīl the. Bāqī Lāwiyōñ kī tarah yih bhī Rab ke ghar meñ apnī ḡhidmat saranjām dete the. ¹³Qurā-andāzī se muqarrar kiyā gayā ki kaun-sā guroh sahan ke kis darwāze kī pahrādārī kare. Is silsile meñ baṛe aur chhoṭe ḡhāndānoñ meñ imtiyāz na kiyā gayā. ¹⁴Yōñ jab qurā ḡlā gayā to Masalamiyāh ke

ḵhāndān kā nām Mashriqī Darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. Zakariyāh bin Masalamiyāh ke ḵhāndān kā nām Shimālī Darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. Zakariyāh apne dānā mashwaron ke lie mashhūr thā. ¹⁵Jab qurā Junūbī Darwāze kī pahrādārī ke lie ḍālā gayā to Obed-adom kā nām niklā. Us ke beṭon ko godām kī pahrādārī karne kī zimmedārī di gai. ¹⁶Jab Maḡhribī Darwāze aur Salakat Darwāze ke lie qurā ḍālā gayā to Suffīm aur Hūsā ke nām nikle. Salakat Darwāzā chaḥne wāle rāste par hai.

Pahrādārī kī ḵhidmat yon bānṭī gai:

¹⁷Rozānā Mashriqī Darwāze par chhih Lāwī pahrā dete the, Shimālī aur Junūbī Darwāzon par chār chār afrād aur godām par do. ¹⁸Rab ke ghar ke sahan ke Maḡhribī Darwāze par chhih Lāwī pahrā dete the, chār rāste par aur do sahan meṅ.

¹⁹Yih sab darbānon ke guroh the. Sab Qorah aur Mirārī ke ḵhāndānon kī aulād the.

Ḵhidmat ke lie Lāwiyon ke Mazīd Guroh

²⁰Dūsre kuchh Lāwī Allāh ke ghar ke ḵhazānon aur Rab ke lie maḵhsūs kī gai chīzeṅ saṅbhālte the.

²¹⁻²²Do bhāi Zaitām aur Yoel Rab ke ghar ke ḵhazānon kī pahrādārī karte the. Wuh Yihiel ke ḵhāndān ke sarparast the aur yon Lādān Jairsonī kī aulād the. ²³Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ke ḵhāndānon kī yih zimmedāriyān thiṅ:

²⁴Sabuel bin Jairsom bin Mūsā ḵhazānon kā nigarān thā.

²⁵Jairsom ke bhāi Iliyazar kā beṭā Rahabiyāh thā. Rahabiyāh kā beṭā Yasāyāh, Yasāyāh kā beṭā Yūrām, Yūrām kā beṭā Zikrī aur Zikrī kā beṭā Salūmīt thā. ²⁶Salūmīt apne bhāiyon ke sāth un muqaddas chīzon ko saṅbhāltā thā jo Dāūd Bādshāh, ḵhāndānī sarparaston, hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsaron aur dūsre ālā afsaron ne Rab ke lie maḵhsūs kī thiṅ. ²⁷Yih chīzeṅ jangoṅ meṅ lūṭe hue māl meṅ se le kar Rab ke ghar ko mazbūt karne ke lie maḵhsūs kī gai thiṅ. ²⁸In meṅ wuh sāmān

bhī shāmil thā jo Samuel Ġhaibbīn, Sāūl bin Qīs, Abinair bin Nair aur Yoāb bin Zarūyāh ne maqdis ke lie maḵhsūs kiyā thā. Salūmīt aur us ke bhāi in tamām chizon ko sañbhālte the.

²⁹Izhār ke ḵhāndān ke afrād yānī kananiyāh aur us ke beṭon ko Rab ke ghar se bāhar kī zimmedāriyān dī gāin. Unheñ nigarānon aur qāziyon kī haisiyat se Isrāil par muqarrar kiyā gayā. ³⁰Habrūn ke ḵhāndān ke afrād yānī Hasbiyāh aur us ke bhāiyan ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke ilāqe ko sañbhālne kī zimmedārī dī gāi. Wahān wuh Rab ke ghar se mutālliḡ kāmōn ke alāwā bādshāh kī ḵhidmat bhī saranjām dete the. In lāyq ādmiyon kī kul tādād 1,700 thī.

³¹Dāūd Bādshāh kī hukūmat ke 40weñ sāl meñ nasabnāme kī tahqīq kī gāi tāki Habrūn ke ḵhāndān ke bāre meñ mālūmāt hāsīl hojāen. Patā chalā ki us ke kái lāyq rukn Jiliyād ke ilāqe ke shahr Yāzer meñ ābād haiñ. Yariyāh un kā sarparast thā. ³²Dāūd Bādshāh ne use Rūbin, Jad aur Manassī ke mashriqī ilāqe ko sañbhālne kī zimmedārī dī. Yariyāh kī is

ḵhidmat meñ us ke ḵhāndān ke mazīd 2,700 afrād bhī shāmil the. Sab lāyq aur apne apne ḵhāndānon ke sarparast the. Us ilāqe meñ wuh Rab ke ghar se mutālliḡ kāmōn ke alāwā bādshāh kī ḵhidmat bhī saranjām dete the.

Fauj ke Guroh

27 Darj-e-zail un ḵhāndānī sarparaston, hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsaron aur sarkārī afsaron kī fahrist hai jo bādshāh ke mulāzim the.

Fauj 12 gurohon par mushtamil thī, aur har guroh ke 24,000 afrād the. Har guroh kī ḡyūṭī sāl meñ ek māh ke lie lagti thī. ²Jo afsar in gurohon par muqarrar the wuh yih the:

Pahlā māh: Yasūbiyām bin Zabdiyel. ³Wuh Fāras ke ḵhāndān kā thā aur us guroh par muqarrar thā jis kī ḡyūṭī pahle mahīne meñ hoti thī.

⁴Dūsra māh: Dodī Aḡhūhī. Us ke guroh ke ālā afsar kā nām Miqlot thā.

⁵Tisra māh: Yahoyadā Imām kā beṭa Bināyāh. ⁶Yih Dāūd ke

behtarīn daste banām ‘Tis’ par muqarrar thā aur khud zabardast faujī thā. Us ke guroh kā ālā afsar us kā beṭā ammīzabad thā.

⁷Chauthā mäh: Yoāb kā bhāi Asāhel. Us kī maut ke bād Asāhel kā beṭā Zabadiyāh us kī jagah muqarrar huā.

⁸Pānchwān mäh: Samhūt Izrākhi.

⁹Chhaṭā mäh: Īrā bin Aqqīs Taqūi.

¹⁰Sātwn mäh: K̄halis Falūni Ifrāimī.

¹¹Āṭhwān mäh: Zārah ke khāndān kā Sibbakī Hūsāti.

¹²Nawān mäh: Binyamīn ke qabilē kā Abiyazar Anatotī.

¹³Daswān mäh: Zārah ke khāndān kā Mahri Natūfāti.

¹⁴Gyārhwān mäh: Ifrāim ke qabilē kā Bināyāh Fir’atonī.

¹⁵Bārhwān mäh: Ghutniyel ke khāndān kā K̄haldī Natūfāti.

Qabilōn ke Sarparast

¹⁶Zail ke ādmī Isrāīlī qabilōn ke sarparast the:

Rūbin kā qabilā: Iliyazar bin Zikri.

Shamāūn kā qabilā: Safatiyāh bin Mākā.

¹⁷Lāwī kā qabilā: Hasbiyāh bin Qamuel. Hārūn ke khāndān kā sarparast Sadoq thā.

¹⁸Yahūdāh kā qabilā: Dāūd kā bhāi Ilīhū.

Ishkār kā qabilā: Umri bin Mikael.

¹⁹Zabūlūn kā qabilā: Ismāyāh bin Abadiyāh.

Naftālī kā qabilā: Yarimot bin Azriyel.

²⁰Ifrāim kā qabilā: Hosea bin Azaziya.

Maḡhribī Manassī kā qabilā: Yoel bin Fidāyāh.

²¹Mashriqī Manassī kā qabilā jo Jiliyād meñ thā: Yiddū bin Zakariyāh.

Binyamīn kā qabilā: Yāsiyel bin Abinair.

²²Dān kā qabilā: Azarel bin Yarohām.

Yih bārah log Isrāīlī qabilōn ke sarbarāh the.

²³Jitne Isrāīlī mardoñ kī umr 20 sāl yā is se kam thī unheñ Dāūd ne shumār nahīn kiya, kyōnki Rab ne us se wādā kiya thā ki main Isrāīliyon ko āsmān par ke sitāron jaisā beshumār banā

dūngā. ²⁴Nīz, Yoāb bin Zarūyāh ne mardumshumārī ko shurū to kiyā lekin use iḡtītām tak nahīn pahuñchāyā thā, kyonki Allāh kā ḡhazab mardumshumārī ke bāis Isrāīl par nāzil huā thā. Natije meñ Dāūd Bādshāh kī tāriḡhī kitāb meñ Isrāīliyon kī kul tādād kabhī nahīn darj huī.

Shāhī Milkiyat ke Inchārj

²⁵Azmāwat bin Adiyel Yarūshalam ke shāhī godāmon kā inchārj thā.

Jo godām dehī ilāqe, bāqī shahron, gānwoñ aur qilon meñ the un ko Yūnatan bin Uzziyāh sañbhāltā thā.

²⁶Azrī bin Kalūb shāhī zamīnon kī kāshtkāri karne wālon par muqarrar thā.

²⁷Simāi Rāmāti angūr ke bāḡhon kī nigarānī kartā jabki Zabdi Shifmi in bāḡhon kī mai ke godāmon kā inchārj thā.

²⁸Bāl-hanān Jadīrī zaitūn aur anjīr-tūt ke un bāḡhon par muqarrar thā jo maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ the. Yuās zaitūn ke tel ke godāmon kī nigarānī kartā thā.

²⁹Shārūn ke maidān meñ charne wāle gāy-bail Sitrī Shārūnī ke zere-nigarānī the jabki Sāfat bin Adlī wādiyon meñ charne wāle gāy-bailon ko sañbhāltā thā. ³⁰Obil Ismāīlī ūñton par muqarrar thā, Yahadiyāh Marūnoti gadhiyon par ³¹aur Yāzīz Hājirī bheḡ-bakriyon par.

Yih sab shāhī milkiyat ke nigarān the.

Bādshāh ke Qarībī Mushīr

³²Dāūd kā samajhdār aur ālim chachā Yūnatan bādshāh kā mushīr thā. Yihiyel bin Hakmūnī bādshāh ke beṡon kī tarbiyat ke lie zimmedār thā. ³³Aḡhītufal Dāūd kā mushīr jabki Hūsī Arkī Dāūd kā dost thā. ³⁴Aḡhītufal ke bād Yahoyadā bin Bināyāh aur Abiyātar bādshāh ke mushīr ban gae. Yoāb shāhī fauj kā kamānḡar thā.

Isrāīl ke Buzurḡon ke sāmne

Dāūd kī Taqrīr

28 Dāūd ne Isrāīl ke tamām buzurḡon ko Yarūshalam bulāyā. In meñ qabilon ke sarparast, faujī ḡiwizhanon par muqarrar afsar, hazār hazār aur

sau sau faujiyon par muqarrar afsar, shāhī milkiyat aur rewaron ke inchārj, bādshāh ke beṭon kī tarbiyat karne wāle afsar, darbārī, mulk ke sūrmā aur bāqī tamām sāhib-e-haisiyat shāmil the.

²Dāūd Bādshāh un ke sāmne khaṛe ho kar un se muḥtātib huā,

“Mere bhāiyo aur merī qaum, merī bāt par dhyān deñ! Kāfi der se main ek aisā makān tāmīr karnā chāhtā thā jis meñ Rab ke ahd kā sandūq mustaqil taur par rakhā jā sake. Āḥhir yih to hamāre Ḳhudā kī chaukī hai. Is maqsad se main taiyāriyāñ karne lagā. ³Lekin phir Allāh mujh se hamkalām huā, ‘Mere nām ke lie makān banānā terā kām nahīñ hai, kyonki tū ne jangjū hote hue bahut ḳhūñ bahāyā hai.’

⁴Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne mere pūre ḳhāndān meñ se mujhe chun kar hameshā ke lie Isrāīl kā bādshāh banā diyā, kyonki us kī marzī thī ki Yahūdāh kā qabilā hukūmat kare. Yahūdāh ke ḳhāndānon meñ se us ne mere bāp ke ḳhāndān ko chun liyā, aur isī ḳhāndān meñ se us ne mujhe pasand karke pūre Isrāīl kā bādshāh banā diyā. ⁵Rab ne mujhe

bahut beṭe atā kie haiñ. Un meñ se us ne muqarrar kiyā ki Sulemān mere bād takht par baiṭh kar Rab kī ummat par hukūmat kare. ⁶Rab ne mujhe batāyā, ‘Terā beṭā Sulemān hī merā ghar aur us ke sahan tāmīr karegā. Kyonki main ne use chun kar farmāyā hai ki wuh merā beṭā hogā aur main us kā bāp hūngā. ⁷Agar wuh āj kī tarah āindā bhī mere ahkām aur hidāyat par amal kartā rahe to main us kī bādshāhī abad tak qāym rakhūngā.’

⁸Ab merī hidāyat par dhyān deñ, pūrā Isrāīl yāñī Rab kī jamāt aur hamārā Ḳhudā is ke gawāh haiñ. Rab apne Ḳhudā ke tamām ahkām ke tābe raheñ! Phir āindā bhī yih achchhā mulk āp kī milkiyat aur hameshā tak āp kī aulād kī maurūsī zamīn rahegā. ⁹Ai Sulemān mere beṭe, apne bāp ke Ḳhudā ko taslīm karke pūre dil-o-jāñ aur ḳhushī se us kī ḳhidmat kareñ. Kyonki Rab tamām dilon kī tahqīq kar letā hai, aur wuh hamāre ḳhayālon ke tamām mansūbon se wāqif hai. Us ke tālib raheñ to āp use pā leñge. Lekin agar āp use tark kareñ to wuh āp ko hameshā ke lie radd kar degā. ¹⁰Yād rahe, Rab ne āp ko is lie chun liyā hai ki āp us ke lie muqaddas

ghar tāmīr karen. Mazbūt rah kar is kām meñ lage raheñ!”

Rab ke Ghar kā Naqshā

¹¹Phir Dāūd ne apne beṭe Sulemān ko Rab ke ghar kā naqshā de diyā jis meñ tamām tafsīlāt darj thīn yānī us ke barāmdē, ḵhazānoñ ke kamre, bālāḵhāne, andarūnī kamre, wuh Muqaddastarīn Kamrā jis meñ ahd ke sandūq ko us ke kaffāre ke ḍhakne samet rakhnā thā, ¹²Rab ke ghar ke sahan, us ke irdgird ke kamre aur wuh kamre jin meñ Rab ke lie maḵsūs kie gae sāmān ko mahfūz rakhnā thā.

Dāūd ne Rūh kī hidāyat se yih pūrā naqshā taiyār kiya thā. ¹³Us ne Rab ke ghar kī ḵhidmat ke lie darkār imāmoñ aur Lāwiyōñ ke gurohoñ ko bhī muqarrar kiya, aur sāth sāth Rab ke ghar meñ bāqī tamām zimmedāriyāñ bhī. Is ke alāwā us ne Rab ke ghar kī ḵhidmat ke lie darkār tamām sāmān kī fahrist bhī taiyār kī thī. ¹⁴Us ne muqarrar kiya ki muḵhtalif chīzoñ ke lie kitnā sonā aur kitnī chāñdī istemāl karnī hai. In meñ zail kī chīzeñ shāmil thīn: ¹⁵sone aur chāñdī ke charāghdān aur un ke

charāgh (muḵhtalif charāghdānoñ ke wazn farq the, kyonki har ek kā wazn us ke maqsad par munhasir thā), ¹⁶sone kī wuh mezeñ jin par Rab ke lie maḵsūs roṭiyāñ rakhnī thīn, chāñdī kī mezeñ, ¹⁷ḵhālīs sone ke kāñṭe, chhiṛkāw ke kaṭore aur surāhī, sone-chāñdī ke pyāle ¹⁸aur baḵhūr jalāne kī qurbāngāh par manḍhā huā ḵhālīs sonā. Dāūd ne Rab ke rath kā naqshā bhī Sulemān ke hawāle kar diyā, yānī un karūbī farishtoñ kā naqshā jo apne paroñ ko phailā kar Rab ke ahd ke sandūq ko ḍhānp dete haiñ.

¹⁹Dāūd ne kahā, “Main ne yih tamām tafsīlāt waise hī qalamband kar dī haiñ jaise Rab ne mujhe hikmat aur samajh atā kī hai.”

²⁰Phir wuh apne beṭe Sulemān se muḵhātīb huā, “Mazbūt aur diler hoñ! Ḍareñ mat aur himmat mat hārnā, kyonki Rab Ḳhudā merā Ḳhudā āp ke sāth hai. Na wuh āp ko chhoregā, na tark karegā balki Rab ke ghar kī takmīl tak āp kī madad kartā rahegā. ²¹Ḳhidmat ke lie muqarrar imāmoñ aur Lāwiyōñ ke guroh bhī āp kā sahārā ban kar Rab ke ghar meñ apnī ḵhidmat saranjām deñge. Tāmīr ke lie jitne bhī māhir kārigaroñ kī zarūrat hai

wuh k̄hidmat ke lie taiyār khare haiñ. Buzurgoñ se le kar am logon tak sab ap ki har hidayat ki tamil karne ke lie musta'id haiñ."

Rab ke Ghar ki Tamir ke lie Nazarane

29 Phir Daud dubara puri jamat se mukhatib hua, "Allah ne mere bete Suleman ko chun kar muqarrar kiyā hai ki wuh agla badshah bane. Lekin wuh abhi jawan aur natajrabakar hai, aur yih tamiri kam bahut wasi hai. Use to yih mahal insan ke lie nahin banana hai balki Rab hamare KHUDA ke lie. ²Main puri janfishani se apne KHUDA ke ghar ki tamir ke lie samān jama kar chuka hun. Is mein sona-chandi, pital, lohā, lakaṛi, aqiq-e-ahmar,^a mukhtalif jare hue jawahar aur pachchikari ke mukhtalif patthar bari miqdār mein shamil haiñ. ³Aur chunki mujh mein apne KHUDA ka ghar banane ke lie bojh hai is lie main ne in chizon ke alawa apne zati khazano se bhi sona aur chandi di hai ⁴yani taqriban 1,00,000 kilogrām khalis sona aur

2,35,000 kilogrām khalis chandi. Main chahata hun ki yih kamron ki diwaron par charhai jae. ⁵Kuchh karigaron ke baqi kamon ke lie bhi istemal ho sakta hai. Ab main ap se puchhta hun, aj kaun meri tarah khushi se Rab ke kam ke lie kuchh dene ko taiyār hai?"

⁶Yih sun kar wahān hazir khandani sarparaston, qabilon ke buzurgoñ, hazar hazar aur sau sau faujiyon par muqarrar afsaron aur badshah ke ala sarkari afsaron ne khushi se kam ke lie hadiye die. ⁷Us din Rab ke ghar ke lie taqriban 1,70,000 kilogrām sona, sone ke 10,000 sikke, 3,40,000 kilogrām chandi, 6,10,000 kilogrām pital aur 34,00,000 kilogrām lohā jama hua. ⁸Jis ke pas jawahar the us ne unhen Yihiel Jirsoni ke hawale kar diya jo khazanchi tha aur jis ne unhen Rab ke ghar ke khazane mein mahfuz kar liya. ⁹Puri qaum is farakhdili ko dekh kar khush hui, kyunki sab ne dili khushi aur faiyazi se apne hadiye Rab ko pesh kie. Daud Badshah bhi nihayat khush hua.

^acarnelian

Dāūd kī Duā

¹⁰Is ke bād Dāūd ne pūrī jamāt ke sāmne Rab kī tamjīd karke kahā,

“Ai Rab hamāre bāp Isrāīl ke Ḳhudā, azal se abad tak terī hamd ho. ¹¹Ai Rab, azmat, qudrat, jalāl aur shān-o-shaukat tere hī haiñ, kyonki jo kuchh bhī āsmān aur zamīn meñ hai wuh terā hī hai. Ai Rab, saltanat tere hāth meñ hai, aur tū tamām chizon par sarfarāz hai. ¹²Daulat aur izzat tujh se miltī hai, aur tū sab par hukmrān hai. Tere hāth meñ tāqat aur qudrat hai, aur har insān ko tū hī tāqatwar aur mazbūt banā saktā hai. ¹³Ai hamāre Ḳhudā, yih dekh kar ham terī satāish aur tere jalālī nām kī tārif karte haiñ.

¹⁴Merī aur merī qaum kī kyā haisiyat hai ki ham itnī faiyāzī se yih chīzeñ de sake? Āḳhir hamārī tamām milkiyat terī taraf se hai. Jo kuchh bhī ham ne tujhe de diyā wuh hameñ tere hāth se milā hai.

¹⁵Apne bāpdādā kī tarah ham bhī tere nazdik pardesī aur ḡhairshahrī haiñ. Duniyā meñ hamārī zindagi sāye kī tarah ārizī hai, aur maut se bachne kī koī ummīd nahiñ. ¹⁶Ai Rab hamāre Ḳhudā, ham ne yih

sārā tāmīrī sāmān is lie ikaṭṭhā kiyā hai ki tere muqaddas nām ke lie ghar banāyā jāe. Lekin haqīqat meñ yih sab kuchh pahle se tere hāth se hāsil huā hai. Yih pahle se terā hī hai. ¹⁷Ai mere Ḳhudā, main jāntā hūñ ki tū insān kā dil jāñch letā hai, ki diyānatdārī tujhe pasand hai. Jo kuchh bhī main ne diyā hai wuh main ne ḡhushī se aur achchhī niyat se diyā hai. Ab mujhe yih dekh kar ḡhushī hai ki yahāñ hāzir terī qaum ne bhī itnī faiyāzī se tujhe hadiye die haiñ.

¹⁸Ai Rab hamāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Ḳhudā, guzārish hai ki tū hameshā tak apnī qaum ke dilon meñ aisī hī tarāp qāym rakh. Atā kar ki un ke dil tere sāth lipṭe raheñ. ¹⁹Mere beṭe Sulemān kī bhī madad kar tāki wuh pūre dil-o-jān se tere ahkām aur hidāyāt par amal kare aur us mahal ko takmīl tak pahuñchā sake jis ke lie main ne taiyāriyāñ kī haiñ.”

²⁰Phir Dāūd ne pūrī jamāt se kahā, “Āeñ, Rab apne Ḳhudā kī satāish karen!” Chunāñche sab Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā kī tamjīd karke Rab aur bādshāh ke sāmne muñh ke bal jhuk gae.

²¹Agle din tamām Isrāīl ke lie bhasm hone wālī bahut-sī qurbāniyān un kī mai kī nazaron samet Rab ko pesh kī gaīn. Is ke lie 1,000 jawān bailon, 1,000 menḍhon aur 1,000 bheṛ ke bachchon ko chaṛhāyā gayā. Sāth sāth zabah kī beshumār qurbāniyān bhī pesh kī gaīn. ²²Us din unhon ne Rab ke huzūr khāte-pīte hue baṛī khushī manāī. Phir unhon ne dubārā is kī tasdīq kī ki Dāūd kā beṭā Sulemān hamārā bādshāh hai. Tel se use masah karke unhon ne use Rab ke huzūr bādshāh aur Sadoq ko imām qarār diyā.

Sulemān kī Zabardast Hukūmat

²³Yon Sulemān apne bāp Dāūd kī jagah Rab ke takht par baiṭh gayā. Use kāmyābī hāsīl huī, aur tamām Isrāīl us ke tābe rahā. ²⁴Tamām ālā afsar, baṛe baṛe faujī aur Dāūd ke bāqī beṭon ne bhī apnī tābedārī kā izhār kiya. ²⁵Isrāīl ke dekhṭe dekhṭe

Rab ne Sulemān ko bahut sarfarāz kiya. Us ne us kī saltanat ko aīsī shān-o-shaukat se nawāzā jo māzī meṅ Isrāīl ke kisi bhī bādshāh ko hāsīl nahīn huī thī.

Dāūd kī Wafāt

²⁶⁻²⁷Dāūd bin Yassī kul 40 sāl tak Isrāīl kā bādshāh rahā, 7 sāl Habrūn meṅ aur 33 sāl Yarūshalam meṅ. ²⁸Wuh bahut umrrasidā aur umr, daulat aur izzat se āsūdā ho kar intaqāl kar gayā. Phir Sulemān takhtnashīn huā.

²⁹Bāqī jo kuchh Dāūd kī hukūmat ke daurān huā wuh tīnon kitābon ‘Samuel Ġhaibbīn kī Tārīkh,’ ‘Nātan Nabī kī Tārīkh’ aur ‘Jād Ġhaibbīn kī Tārīkh’ meṅ darj hai. ³⁰In meṅ us kī hukūmat aur asar-o-rasūkh kī tafsīlāt bayān kī gai haiṅ, nīz wuh kuchh jo us ke sāth, Isrāīl ke sāth aur gird-o-nawāh ke mamālik ke sāth huā.

2 Tawārīkh

Sulemān Rab se Hikmat

Māngtā Hai

1 Sulemān bin Dāūd kī hukūmat mazbūt ho gaī. Rab us kā Ḳhudā us ke sāth thā, aur wuh us kī tāqat barhātā rahā.

²Ek din Sulemān ne tamām Isrāīl ko apne pās bulāyā. Un meñ hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsar, qāzī, tamām buzurg aur kunboñ ke sarparast shāmil the. ³Phir Sulemān un ke sāth Jibaūn kī us pahārī par gayā jahāñ Allāh kā mulāqāt kā ḳhaimā thā, wuhī jo Rab ke ḳhādīm Mūsā ne registān meñ banwāyā thā. ⁴Ahd kā sandūq us meñ nahīn thā, kyonki Dāūd ne use Qiriyat-yārīm se Yarūshalām lā kar ek ḳhaime meñ rakh diyā thā jo us ne wahāñ us ke lie taiyār kar

rakhā thā. ⁵Lekin pītal kī jo qurbāngāh Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ne banāī thī wuh ab tak Jibaūn meñ Rab ke ḳhaime ke sāmne thī. Ab Sulemān aur Isrāīl us ke sāmne jamā hue tāki Rab kī marzī dariyāft karen. ⁶Wahāñ Rab ke huzūr Sulemān ne pītal kī us qurbāngāh par bhasm hone wālī 1,000 qurbāniyāñ chaḥhāñ.

⁷Usī rāt Rab Sulemān par zāhir huā aur farmāyā, “Terā dil kyā chāhtā hai? Mujhe batā de to main terī ḳhāhish pūrī karūnga.” ⁸Sulemān ne jawāb diyā, “Tū mere bāp Dāūd par barī mehrbānī kar chukā hai, aur ab tū ne us kī jagah mujhe taḳht par biṭhā diyā hai. ⁹Tū ne mujhe ek aisī qaum par bādshāh banā diyā hai jo zamīn kī ḳhāk kī tarah beshumār hai. Chunāñche

ai Rab Ḳhudā, wuh wādā pūrā kar jo tū ne mere bāp Dāūd se kiyā hai. ¹⁰Mujhe hikmat aur samajh atā farmā tāki main is qaum kī rāhnumāi kar sakūn. Kyoṅki kaun terī is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?”

¹¹Allāh ne Sulemān se kahā, “Main ḵush hūn kī tū dil se yihī kuchh chāhtā hai. Tū ne na māl-o-daulat, na izzat, na apne dushmanon kī halākat aur na umr kī darāzī balki hikmat aur samajh māṅgī hai tāki merī us qaum kā insāf kar sake jis par main ne tujhe bādshāh banā diyā hai. ¹²Is lie main terī yih darḵhāst pūrī karke tujhe hikmat aur samajh atā karūṅga. Sāth sāth main tujhe utnā māl-o-daulat aur utnī izzat dūṅgā jitnī na māzī meṅ kisī bādshāh ko hāsil thī, na mustaqbil meṅ kabhī kisī ko hāsil hogī.”

¹³Is ke bād Sulemān Jibaun kī us pahārī se utrā jis par mulāqāt kā ḵaimā thā aur Yarūshalam wāpas chalā gayā jahān wuh Isrāil par hukūmat kartā thā.

Sulemān kī Daulat

¹⁴Sulemān ke 1,400 rath aur 12,000 ghoṛe the. Kuchh us ne rathon ke lie maḵsūs kie gae shahron meṅ aur kuchh Yarūshalam meṅ apne pās rakhe. ¹⁵Bādshāh kī sargarmiyon ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gai aur deodār kī qīmī lakaṛī maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe kī anjīr-tūt kī sastī lakaṛī jaisī ām ho gai. ¹⁶Bādshāh apne ghoṛe Misr aur que yānī Kilikiyā se darāmad kartā thā. Us ke tājir in jaghon par jā kar unheṅ ḵharīd lāte the. ¹⁷Bādshāh ke rath Misr se darāmad hote the. Har rath kī qīmat chāndī ke 600 sikke aur har ghoṛe kī qīmat chāndī ke 150 sikke thī. Sulemān ke tājir yih ghoṛe barāmad karte hue tamām Hittī aur Arāmī bādshāhon tak bhī pahuṅchāte the.

Rab ke Ghar kī Tāmīr kī Taiyāriyān

2 Phir Sulemān ne Rab ke lie ghar aur apne lie shāhī mahal banāne kā hukm diyā. ²Is ke lie us ne 1,50,000 ādmiyon kī bhartī kī. 80,000 ko us ne pahārī kānon meṅ lagāyā tāki wuh patthar nikālēn

jabki 70,000 afrād kī zimmedārī yih patthar Yarūshalam lānā thī. In sab par Sulemān ne 3,600 nigarān muqarrar kie. ³Us ne Sūr ke bādshāh Hīrām ko ittalā dī, “Jis tarah āp mere bāp Dāūd ko deodār kī lakaṛī bhejte rahe jab wuh apne lie mahal banā rahe the usī tarah mujhe bhī deodār kī lakaṛī bhejēn. ⁴Main ek ghar tāmīr karke use Rab apne Ḳhudā ke nām ke lie maḵsūs karnā chāhtā hūn. Kyonki hamēn aisī jagah kī zarūrat hai jis meñ us ke huzūr ḳhushbūdār baḳhūr jalāyā jāe, Rab ke lie maḵsūs roṭiyāñ bāqāydaḡī se mez par rakhī jāēn aur ḳhās mauqoñ par bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jāēn yānī har subh-o-shām, Sabat ke din, Nae Chānd kī Īdoñ aur Rab hamāre Ḳhudā kī dīgar muqarrarā īdoñ par. Yih Isrāīl kā dāymī farz hai.

⁵Jis ghar ko main banāne ko hūn wuh nihāyat azīm hogā, kyonki hamārā Ḳhudā dīgar tamām mābūdoñ se kahiñ azīm hai. ⁶Lekin kaun us ke lie aisā ghar banā saktā hai jo us ke lāyq ho? Bulandtarīn āsmān bhī us kī rihāish ke lie chhoṭā hai. To phir merī kyā haisiyat hai ki us ke lie ghar banāūn? Main sirf aisī jagah

banā saktā hūn jis meñ us ke lie qurbāniyāñ chaṛhāi jā sakeñ.

⁷Chunāñche mere pās kisī aise samajhdār kārīgar ko bhej deñ jo mahārat se sone-chāndī, pītal aur lohe kā kām jāntā ho. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā kaprā banāne aur kandākārī kā ustād bhī ho. Aisā shaḳhs Yarūshalam aur Yahūdāh meñ mere un kārīgaroñ kā inchārj bane jinheñ mere bāp Dāūd ne kām par lagāyā hai. ⁸Is ke alāwā mujhe Lubnān se deodār, jūnīpar aur dīgar qīmtī daraḳhtoñ kī lakaṛī bhej deñ. Kyonki main jāntā hūn ki āp ke log umdā qism ke lakaṛhāre haiñ. Mere ādmī āp ke logoñ ke sāth mil kar kām karenge. ⁹Hameñ bahut-sī lakaṛī kī zarūrat hogī, kyonki jo ghar main banānā chāhtā hūn wuh baṛā aur shāndār hogā. ¹⁰Āp ke lakaṛhāroñ ke kām ke muāwaze meñ main 32,75,000 kilogrām gandum, 27,00,000 kilogrām jau, 4,40,000 liṭar mai aur 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel dūngā.”

¹¹Sūr ke bādshāh Hīrām ne ḳhat likh kar Sulemān ko jawāb diyā, “Rab apnī qaum ko pyār kartā hai, is lie us ne āp ko us kā bādshāh

banāyā hai. ¹²Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd ho jis ne āsmān-o-zamīn ko ḳhalaq kiya hai ki us ne Dāūd Bādshāh ko itnā dānishmand beṭā atā kiya hai. Us kī tamjīd ho ki yih aqalmand aur samajhdār beṭā Rab ke lie ghar aur apne lie mahal tāmīr karegā. ¹³Main āp ke pās ek māhir aur samajhdār kārigar ko bhej detā hūn jis kā nām Hīrām-abī hai. ¹⁴Us kī Isrāīlī mān, Dān ke qabīle kī hai jabki us kā bāp Sūr kā hai. Hīrām sone-chāndī, pītal, lohe, patthar aur lakaṛī kī chīzeṅ banāne meṅ mahārat rakhtā hai. Wuh nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā kapṛā aur katān kā bārik kapṛā banā saktā hai. Wuh har qism kī kandākārī meṅ bhī māhir hai. Jo bhī mansūbā use pesh kiya jāe use wuh pāyā-e-takmīl tak pahuñchā saktā hai. Yih ādmī āp ke aur āp ke muazzaz bāp Dāūd ke kārigarōn ke sāth mil kar kām karegā. ¹⁵Chunānche jis gandum, jau, zaitūn ke tel aur mai kā zikr mere āqā ne kiya wuh apne ḳhādimoṅ ko bhej deṅ. ¹⁶Muāwaze meṅ ham āp ke lie darkār daraḳhtoṅ ko Lubnān meṅ kaṭwāenge aur un ke beṛe bāndh kar samundar ke zariye Yāfā Shahr

tak pahuñchā deṅge. Wahān se āp unheṅ Yarūshalam le jā sakeṅge.”

¹⁷Sulemān ne Isrāīl meṅ ābād tamām ḡhairmulkiyōn kī mardumshumārī karwāī. (Us ke bāp Dāūd ne bhī un kī mardumshumārī karwāī thī.) Mālūm huā ki Isrāīl meṅ 1,53,600 ḡhairmulkī rahte haiṅ. ¹⁸In meṅ se us ne 80,000 ko pahārī kānoṅ meṅ lagāyā tāki wuh patthar nikāleṅ jabki 70,000 afrād kī zimmedārī yih patthar Yarūshalam lānā thī. In sab par Sulemān ne 3,600 nigarān muqarrar kie.

Rab ke Ghar kī Tāmīr

3 Sulemān ne Rab ke ghar ko Yarūshalam kī pahārī Moriyāh par tāmīr kiya. Us kā bāp Dāūd yih maqām muqarrar kar chukā thā. Yihīn jahān pahle urnān yānī Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā Rab Dāūd par zāhir huā thā. ²Tāmīr kā yih kām Sulemān kī hukūmat ke chauthe sāl ke dūse mās aur us ke dūse dīn shurū huā.

³Makān kī lambāī 90 fuṭ aur chauṛāī 30 fuṭ thī. ⁴Sāmne ek barāmdā banāyā gayā jo imārat jitnā chauṛā yānī 30 fuṭ aur 30 fuṭ

ūnchā thā. Us kī andarūnī dīwāron par us ne k̄hālīs sonā chaṛhāyā. ⁵Barē hāl kī dīwāron par us ne ūpar se le kar nīche tak jūnīpar kī lakaṛī ke taḥte lagāe, phir taḥton par k̄hālīs sonā mandhwa kar unheñ khajūr ke daraḥton aur zanjiron kī taswiron se ārastā kiyā. ⁶Sulemān ne Rab ke ghar ko jawāhar se bhī sajāyā. Jo sonā istemāl huā wuh parwāym se mangwāyā gayā thā. ⁷Sonā makān, tamām shahtiron, dahlizon, dīwāron aur darwāzon par mandhā gayā. Dīwāron par karūbī farishton kī taswiron bhī kandā kī gaīn.

Muqaddastarīn Kamrā

⁸Imārat kā sab se andarūnī kamrā banām Muqaddastarīn Kamrā imārat jaisā chauṛā yānī 30 fuṭ thā. Us kī lambāi bhī 30 fuṭ thī. Is kamre kī tamām dīwāron par 20,000 kilogrām se zāyd sonā mandhā gayā. ⁹Sone kī kiloñ kā wazn taqriban 600 grām thā. Bālākhānon kī dīwāron par bhī sonā mandhā gayā.

¹⁰Phir Sulemān ne karūbī farishton ke do mujassame banwāe jinheñ Muqaddastarīn Kamre meñ

rakhā gayā. Un par bhī sonā chaṛhāyā gayā. ¹¹⁻¹³Jab donon farishton ko ek dūsre ke sāth Muqaddastarīn Kamre meñ khaṛā kiyā gayā to un ke chār paron kī mil kar lambāi 30 fuṭ thī. Har ek ke do par the, aur har par kī lambāi sārhe sāt sāt fuṭ thī. Unheñ Muqaddastarīn Kamre meñ yon ek dūsre ke sāth khaṛā kiyā gayā ki har farishte kā ek par dūsre ke par se lagtā jabki dāin aur bāin taraf har ek kā dūsra par dīwār ke sāth lagtā thā. Wuh apne pānwon par khaṛe barē hāl kī taraf dekhte the. ¹⁴Muqaddastarīn Kamre ke darwāze par Sulemān ne bārik katān se bunā huā pardā lagwāyā. Wuh nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge se sajā huā thā, aur us par karūbī farishton kī taswiron thīn.

Rab ke Ghar ke Darwāze par Do Satūn

¹⁵Sulemān ne do satūn dhalwā kar Rab ke ghar ke darwāze ke sāmne khaṛe kie. Har ek 27 fuṭ lambā thā, aur har ek par ek bālāi hissā rakhā gayā jis kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ thī. ¹⁶In bālāi hisson ko zanjiron se

sajāyā gayā jin se sau anār laṭke hue the. ¹⁷Donoñ satūnoñ ko Sulemān ne Rab ke ghar ke darwāze ke dāīn aur bāīn taraf kharā kiya. Dahne hāth ke satūn kā nām us ne ‘Yakīn’ aur bāēn hāth ke satūn kā nām ‘Boaz’ rakhā.

Qurbāngāh aur Samundar

Nāmī Hauz

4 Sulemān ne pītal kī ek qurbāngāh bhī banwāi jis kī lambāi 30 fuṭ, chauṛāi 30 fuṭ aur ūnchāi 15 fuṭ thī.

²Is ke bād us ne pītal kā baṛā gol hauz ḍhalwāyā jis kā nām ‘Samundar’ rakhā gayā. Us kī ūnchāi sārhe 7 fuṭ, us kā muñh 15 fuṭ chauṛā aur us kā gherā taqriban 45 fuṭ thā. ³Hauz ke kināre ke niche bailoñ kī do qatāreñ thiñ. Fī fuṭ taqriban 6 bail the. Bail aur hauz mil kar ḍhāle gae the. ⁴Hauz ko bailoñ ke 12 mujassamoñ par rakhā gayā. Tīn bailoñ kā ruḳh shimāl kī taraf, tīn kā ruḳh maḡhrib kī taraf, tīn kā ruḳh junūb kī taraf aur tīn kā ruḳh mashriq kī taraf thā. Un ke pichhle hisse hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhoñ par paṛā thā. ⁵Hauz kā kinārā pyāle balki sosan

ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. Us kī diwār taqriban tīn inch moṭī thī, aur hauz meñ pānī ke taqriban 66,000 liṭar samā jāte the.

⁶Sulemān ne 10 bāsan ḍhalwāe. Pāñch ko Rab ke ghar ke dāēn hāth aur pāñch ko us ke bāēn hāth kharā kiya gayā. In bāsanon meñ gosht ke wuh ṭukre dhoe jāte jinheñ bhasm hone wālī qurbānī ke taur par jalānā thā. Lekin ‘Samundar’ nāmī hauz imāmoñ ke istemāl ke lie thā. Us meñ wuh nahāte the.

Sone ke Shamādān aur Mezen

⁷Sulemān ne sone ke 10 shamādān muqarrarā tafsīlāt ke mutābiq banwā kar Rab ke ghar meñ rakh die, pāñch ko dāīn taraf aur pāñch ko bāīn taraf. ⁸Das mezen bhī banā kar Rab ke ghar meñ rakhī gaiñ, pāñch ko dāīn taraf aur pāñch ko bāīn taraf. In chīzoñ ke alāwā Sulemān ne chhiṛkāw ke sone ke 100 kaṭore banwāe.

Sahan

⁹Phir Sulemān ne wuh andarūnī sahan banwāyā jis meñ sirf imāmoñ ko dāḡhil hone kī ijāzat

thī. Us ne baṛā sahan bhī us ke darwāzoñ samet banwāyā. Darwāzoñ ke kiwāroñ par pītal chaṛhāyā gayā. ¹⁰‘Samundar’ nāmī hauz ko sahan ke junūb-mashriq meñ rakhā gayā.

Us Sāmān kī Fahrist Jo Hīrām ne Taiyār Kiyā

¹¹Hīrām ne bāsan, belche aur chhiṛkāw ke kaṭore bhī banāe. Yoñ us ne Allāh ke ghar meñ wuh sārā kām mukammal kiyā jis ke lie Sulemān Bādshāh ne use bulāyā thā. Us ne zail kī chīzeñ banāñ:

¹²do satūn,
satūnoñ par lage pyālānumā bālāi hisse,
bālāi hissoñ par lagī zanjīroñ kā ḍizāyn,

¹³zanjīroñ ke ūpar lage anār (fī bālāi hissā 200 adad),

¹⁴hathgāṛiyāñ,
in par ke pānī ke bāsan,
¹⁵hauz banām Samundar,
ise uṭhāne wāle bail ke 12 mujassame,

¹⁶bālṭiyāñ, belche, gosht ke kāñṭe.

Tamām sāmān jo Hīrām-abī ne Sulemān ke hukm par Rab ke ghar

ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālīsh kiyā gayā thā. ¹⁷Bādshāh ne use Wādī-e-Yardan meñ Sukkāṭ aur Zartān ke darmiyān ḍhalwāyā. Wahāñ ek faundārī thī jahāñ Hīrām ne gāre se sāñche banā kar har chīz ḍhāl dī. ¹⁸Is sāmān ke lie Sulemān Bādshāh ne itnā zyādā pītal istemāl kiyā ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

Rab ke Ghar ke Andar Sone kā Sāmān

¹⁹Allāh ke ghar ke andar ke lie Sulemān ne darj-e-zail sāmān banwāyā:

sone kī qurbāngāh,
sone kī wuh mezeñ jin par Rab ke lie maḥsūs roṭiyāñ paṛī rahtī thīñ,
²⁰ḵhālīs sone ke wuh shamādān aur charāgh jin ko qawāyd ke mutābiq Muqaddastarīn Kamre ke sāmne jalnā thā,

²¹ḵhālīs sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,
ḵhālīs sone ke charāgh aur battī ko bujhāne ke auzār,

²²charāgh ko katarne ke ḵhālīs sone ke auzār, chhiṛkāw ke ḵhālīs sone ke kaṭore aur pyāle,

jalte hue koele ke lie khalis sone ke bartan,

Muqaddastarīn Kamre aur baṛe hāl ke darwāze.

5 Rab ke ghar kī takmīl par Sulemān ne wuh sonā-chāndī aur bāqī tamām qīmī chīzeñ Rab ke ghar ke kḥazānoñ meñ rakhwā dīñ jo us ke bāp Dāūd ne Allāh ke lie maḥsūs kī thīñ.

Ahd kā Sandūq Rab ke Ghar meñ Lāyā Jātā Hai

²Phīr Sulemān ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur qabīloñ aur kunboñ ke tamām sarparastoñ ko apne pās Yarūshalam meñ bulāyā, kyonkī Rab ke ahd kā sandūq ab tak Yarūshalam ke us hisse meñ thā jo ‘Dāūd kā Shahr’ yā Siyyūn kahlātā hai. Sulemān chāhtā thā ki qaum ke numāinde hāzīr hoñ jab sandūq ko wahāñ se Rab ke ghar meñ pahuñchāyā jāe. ³Chunāñche Isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweñ mahīne^a meñ bādshāh ke pās Yarūshalam meñ jamā hue. Isī mahīne meñ Jhoñpīyoñ kī Īd manāī jāti thī.

⁴Jab sab jamā hue to Lāwī Rab ke sandūq ko uṭhā kar ⁵Rab ke ghar meñ lāe. Imāmoñ ke sāth mil kar unhoñ ne mulāqāt ke kḥaime ko bhī us ke tamām muqaddas sāmān samet Rab ke ghar meñ pahuñchāyā. ⁶Wahāñ sandūq ke sāmne Sulemān Bādshāh aur bāqī tamām jamāshudā Isrāīliyoñ ne itnī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail qurbān kie ki un kī tādād ginī nahīñ jā saktī thī.

⁷Imāmoñ ne Rab ke ahd kā sandūq pichhle yāñī Muqaddastarīn Kamre meñ lā kar karūbī farishtoñ ke paron ke nīche rakh diyā. ⁸Farishtoñ ke par pūre sandūq par us kī uṭhāne kī lakaṛiyoñ samet phaile rahe. ⁹To bhī uṭhāne kī yih lakaṛiyāñ itnī lambī thīñ ki un ke sire sāmne wāle yāñī Muqaddas Kamre se nazar āte the. Lekin wuh bāhar se dekhe nahīñ jā sakte the. Āj tak wuh wahīñ maujūd haiñ. ¹⁰Sandūq meñ sirf patthar kī wuh do taḥṭtiyāñ thīñ jin ko Mūsā ne Horib yāñī Koh-e-Sīnā ke dāman meñ us meñ rakh diyā thā, us waqt jab Rab ne Misr se nikle hue Isrāīliyoñ

^aSitambar tā Aktūbar

ke sāth ahd bāndhā thā. ¹¹Phir imām Muqaddas Kamre se nikal kar sahan meñ āe.

Jitne imām āe the un sab ne apne āp ko pāk-sāf kiyā huā thā, kḥāh us waqt un ke guroh kī Rab ke ghar meñ d̥yūṭī thī yā nahīn. ¹²Lāwiyōñ ke tamām gulūkār bhī hāzīr the. Un ke rāhnumā Āsaf, Haimān aur Yadūtūn apne beṭoñ aur rishtedāroñ samet sab bārīk katān ke libās pahne hue qurbāngāh ke mashriq meñ khare the. Wuh jhāñjh, sitār aur sarod bajā rahe the, jabki un ke sāth 120 imām turam phūñk rahe the. ¹³Gāne wāle aur turam bajāne wāle mil kar Rab kī satāish kar rahe the. Turamoñ, jhāñjhoñ aur bāqī sāzoñ ke sāth unhoñ ne buland āwāz se Rab kī tamjīd meñ gīt gāyā, “Wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadi hai.”

Tab Rab kā ghar ek bādāl se bhar gayā. ¹⁴Imām Rab ke ghar meñ apnī kḥidmat anjām na de sake, kyonki Allāh kā ghar us ke jalāl ke bādāl se māmūr ho gayā thā.

6 Yih dekh kar Sulemān ne duā kī, “Rab ne farmāyā hai ki main ghane bādāl ke andhere meñ rahūngā. ²Main ne tere lie azīm

sukūnatgāh banāi hai, ek maqām jo terī abadi sukūnat ke lāyq hai.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsīyat par Sulemān kī Taqrīr

³Phir bādshāh ne muṛ kar Rab ke ghar ke sāmne kharī Isrāīl kī pūrī jamāt kī taraf ruḥh kiyā. Us ne unheñ barkat de kar kahā,

⁴“Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tārif ho jis ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne mere bāp Dāūd se kiyā thā. Kyonki us ne farmāyā, ⁵‘Jis dīn main apnī qaum ko Mīsr se nikāl lāyā us dīn se le kar āj tak main ne na kabhī farmāyā ki Isrāīlī qabīloñ ke kisī shahr meñ mere nām kī tāzīm meñ ghar banāyā jāe, na kisī ko merī qaum Isrāīl par hukūmat karne ke lie muqarrar kiyā. ⁶Lekin ab main ne Yarūshalām ko apne nām kī sukūnatgāh aur Dāūd ko apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banāyā hai.’

⁷Mere bāp Dāūd kī baṛī kḥāhish thī ki Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meñ ghar banāe. ⁸Lekin Rab ne etarāz kiyā, ‘Main kḥush hūn ki tū mere nām kī tāzīm meñ ghar tāmīr karnā chāhtā hai, ⁹lekin

tū nahīn balki terā beṭā hī use banāegā.’

¹⁰Aur wāqai, Rab ne apnā wādā pūrā kiyā hai. Main Rab ke wāde ke ain mutābiq apne bāp Dāūd kī jagah Isrāil kā bādshāh ban kar takht par baiṭh gayā hūn. Aur ab main ne Rab Isrāil ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meñ ghar bhī banāyā hai. ¹¹Us meñ main ne wuh sandūq rakh diyā hai jis meñ shariāt kī takhtiyān paṛī haiñ, us ahd kī takhtiyān jo Rab ne Isrāiliyon se bāndhā thā.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsīyat par Sulemān kī Duā

¹²Phir Sulemān ne Isrāil kī pūrī jamāt ke dekhte dekhte Rab kī qurbāngāh ke sāmne khare ho kar apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe. ¹³Us ne is mauqe ke lie pital kā ek chabūtarā banwā kar use bairūnī sahan ke bīch meñ rakhwā diyā thā. Chabūtarā sārhe 7 fuṭ lamb, sārhe 7 fuṭ chauṛā aur sārhe 4 fuṭ ūnchā thā. Ab Sulemān us par chaṛh kar pūrī jamāt ke dekhte dekhte jhuk gayā. Apne hāthoñ ko āsmān kī taraf uṭhā kar ¹⁴us ne duā kī,

“Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā, tujh jaisā koī Ḳhudā nahīn hai, na āsmān aur

na zamīn par. Tū apnā wuh ahd qāym rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī un sab par zāhir kartā hai jo pūre dil se terī rāh par chalte haiñ. ¹⁵Tū ne apne ḳhādim Dāūd se kiyā huā wādā pūrā kiyā hai. Jo bāt tū ne apne muñh se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth se āj hī pūrī kī hai. ¹⁶Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā, ab apnī dūsri bāt bhī pūrī kar jo tū ne apne ḳhādim Dāūd se kī thī. Kyonki tū ne mere bāp se wādā kiyā thā, ‘Agar terī aulād terī tarah apne chāl-chalan par dhyān de kar merī shariāt ke mutābiq mere huzūr chaltī rahe to Isrāil par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’ ¹⁷Ai Rab Isrāil ke Ḳhudā, ab barāh-e-karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne ḳhādim Dāūd se kiyā hai.

¹⁸Lekin kyā Allāh wāqai zamīn par insān ke darmiyān sukūnat karegā? Nahīn, tū to bulandtarīn āsmān meñ bhī samā nahīn saktā! To phir yih makān jo main ne banāyā hai kis tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai? ¹⁹Ai Rab mere Ḳhudā, to bhī apne ḳhādim kī duā aur iltijā sun jab main tere huzūr pukarte hue iltamās kartā

hūn ²⁰ki barāh-e-karm din rāt is imārat kī nigarānī kar! Kyoṅki yih wuh jagah hai jis ke bāre meṅ tū ne ḵhud farmāyā, ‘Yahān merā nām sukūnat karegā.’ Chunānche apne ḵhādīm kī guzārish sun jo main is maqām kī taraf ruḵh kie hue kartā hūn. ²¹Jab ham is maqām kī taraf ruḵh karke duā karen to apne ḵhādīm aur apnī qaum kī iltijāeṅ sun. Āsmān par apne taḡht se hamārī sun. Aur jab sunegā to hamāre gunāhoṅ ko muāf kar!

²²Agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur use yahān terī qurbāngāh ke sāmne lāyā jāe tāki halaf uṡhā kar wādā kare ki main bequsūr hūn ²³to barāh-e-karm āsmān par se sun kar apne ḵhādimoṅ kā insāf kar. Qusūrwar ko sazā de kar us ke apne sar par wuh kuchh āne de jo us se sarzad huā hai, aur bequsūr ko be’ilzām qarār de aur us kī rāstbāzī kā badlā de.

²⁴Ho saktā hai kisī waqt terī qaum Isrāīl terā gunāh kare aur natije meṅ dushman ke sāmne shikast khāe. Agar Isrāīlī āḡhirkār tere pās lauṡ āeṅ aur tere nām kī tamjīd karke yahān is ghar meṅ tere huzūr duā aur iltamās karen ²⁵to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apnī

qaum Isrāīl kā gunāh muāf karke unheṅ dubārā us mulk meṅ wāpas lānā jo tū ne unheṅ aur un ke bāpdādā ko de diyā thā.

²⁶Ho saktā hai Isrāīlī terā itnā sangīn gunāh karen ki kāl paṛe aur baṛī der tak bārish na barse. Agar wuh āḡhirkār is ghar kī taraf ruḵh karke tere nām kī tamjīd karen aur terī sazā ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṡ āeṅ ²⁷to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apne ḵhādimoṅ aur apnī qaum Isrāīl ko muāf kar, kyoṅki tū hī unheṅ achchhī rāh kī tālīm detā hai. Tab us mulk par dubārā bārish barsā de jo tū ne apnī qaum ko mīrās meṅ de diyā hai.

²⁸Ho saktā hai Isrāīl meṅ kāl paṛ jāe, anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūndī, ṡiḡḡiyōṅ yā kīṛōṅ se muta’assir ho jāe, yā dushman kisī shahr kā muhāsarā kare. Jo bhī musībat yā bīmārī ho, ²⁹agar koī Isrāīlī yā terī pūri qaum us kā sabab jān kar apne hāthoṅ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur tujh se iltamās kare ³⁰to āsmān par apne taḡht se un kī fariyād sun lenā. Unheṅ muāf karke har ek ko us kī tamām harkatoṅ kā badlā de, kyoṅki sirf tū hī har insān ke dīl ko jāntā hai.

³¹Phir jitnī der wuh us mulk meṅ

zindagī guzāreṅge jo tū ne hamāre bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh terā khauf mān kar terī rāhoṅ par chalte raheṅge.

³²Āindā pardesī bhī tere azīm nām, terī baṛī qudrat aur tere zabardast kāmoṅ ke sabab se āeṅge aur is ghar kī taraf ruḵh karke duā kareṅge. Agarche wuh terī qaum Isrāīl ke nahīn hoṅge ³³to bhī āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Jo bhī darḵhāst wuh pesh kareṅ wuh pūrī karnā tāki duniyā kī tamām aqwām terā nām jān kar terī qaum Isrāīl kī tarah hī terā khauf māneṅ aur jān leṅ ki jo imārat maiṅ ne tāmīr kī hai us par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.

³⁴Ho saktā hai terī qaum ke mard terī hidāyat ke mutābiq apne dushman se laṛne ke lie nikleṅ. Agar wuh tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵh karke duā kareṅ jo maiṅ ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ³⁵to āsmān par se un kī duā aur iltamās sun kar un ke haq meṅ insāf qāym rakhnā.

³⁶Ho saktā hai wuh terā gunāh kareṅ, aisī harkateṅ to ham sab se sarzad hotī rahtī haiṅ, aur natije meṅ tū nārāz ho kar unheṅ dushman ke hawāle kar de jo

unheṅ qaid karke kisī dūr-darāz yā qarībī mulk meṅ le jāe. ³⁷Shāyad wuh jilāwatanī meṅ taubā karke dubārā terī taraf rujū kareṅ aur tujh se iltamās kareṅ, ‘Ham ne gunāh kiyā hai, ham se ḡhaltī huī hai, ham ne bedīn harkateṅ kī haiṅ.’

³⁸Agar wuh aisā karke apnī qaid ke mulk meṅ apne pūre dil-o-jān se dubārā terī taraf rujū kareṅ aur terī taraf se bāpdādā ko die gae mulk, tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵh karke duā kareṅ jo maiṅ ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ³⁹to āsmān par apne taḡht se un kī duā aur iltamās sun lenā. Un ke haq meṅ insāf qāym karnā, aur apnī qaum ke gunāhoṅ ko muāf kar denā. ⁴⁰Ai mere Ḳhudā, terī āṅkheṅ aur tere kān un duāoṅ ke lie khule raheṅ jo is jagah par kī jāti haiṅ.

⁴¹Ai Rab Ḳhudā, uṭh kar apnī āramgāh ke pās ā, tū aur ahd kā sandūq jo terī qudrat kā izhār hai. Ai Rab Ḳhudā, tere imām najāt se mulabbas ho jāeṅ, aur tere imāndār terī bhalāi kī ḡhushī manāeṅ. ⁴²Ai Rab Ḳhudā, apne masah kie hue ḡhādīm ko radd na kar balki us shafqat ko yād kar jo tū ne apne ḡhādīm Dāūd par kī hai.”

Rab ke Ghar kī Maḵsūsiyat par Jashn

7 Sulemān kī is duā ke iḵtitām par āg ne āsmān par se nāzil ho kar bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyon ko bhasm kar diyā. Sāth sāth Rab kā ghar us ke jalāl se yon māmūr huā ²ki imām us meṁ dāḵhil na ho sake. ³Jab Isrāīliyon ne dekhā ki āsmān par se āg nāzil huī hai aur ghar Rab ke jalāl se māmūr ho gayā hai to wuh muñh ke bal jhuk kar Rab kī hamd-o-sanā karke gīt gāne lage, “Wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.”

⁴⁻⁵Phir bādshāh aur tamām qaum ne Rab ke huzūr qurbāniyān pesh karke Allāh ke ghar ko maḵsūs kiyā. Is silsile meṁ Sulemān ne 22,000 gāy-bailon aur 1,20,000 bheṛ-bakriyon ko qurbān kiyā. ⁶Imām aur Lāwī apnī apnī zimmedāriyon ke mutābiq khare the. Lāwī un sāzon ko bajā rahe the jo Dāūd ne Rab kī satāish karne ke lie banwāe the. Sāth sāth wuh hamd kā wuh gīt gā rahe the jo unhoṅ ne Dāūd se sikhā thā, “Us kī shafqat abadī hai.” Lāwiyon ke muqābil imām turam bajā rahe the jabki bāqī tamām log khare the.

⁷Sulemān ne sahan kā darmiyān hissā qurbāniyān chaṛhāne ke lie maḵsūs kiyā. Wajah yih thī ki pital kī qurbāngāh itnī qurbāniyān pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyōnki bhasm hone wālī qurbāniyon aur ḡhallā kī nazon kī tādād bahut zyādā thī. Is ke alāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyon kī charbī ko bhī jalānā thā.

⁸⁻⁹Īd 14 dinon tak manāī gai. Pahle hafte meṁ Sulemān aur tamām Isrāīl ne qurbāngāh kī maḵsūsiyat manāī aur dūsre hafte meṁ Jhonpṛiyan kī Īd. Is īd meṁ bahut zyādā log sharik hue. Wuh dūr-darāz ilāqon se Yarūshalam āe the, shimāl meṁ Labo-hamāt se le kar junūb meṁ us wādī tak jo Mīsr kī sarhad thī. Āḵhirī dīn pūrī jamāt ne iḵtitāmī jashn manāyā. ¹⁰Yih sātweṅ māh ke 23weṅ dīn wuqūpazīr huā. Is ke bād Sulemān ne Isrāīliyon ko ruḵsat kiyā. Sab shādmān aur dil se ḵhush the ki Rab ne Dāūd, Sulemān aur apnī qaum Isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

Rab Sulemān se Hamkalām**Hotā Hai**

¹¹Chunānche Sulemān ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmīl tak pahunchāyā. Jo kuchh bhī us ne thān liyā thā wuh pūrā huā. ¹²Ek rāt Rab us par zāhir huā aur kahā,

“Main ne terī duā ko sun kar tay kar liyā hai ki yih ghar wuh jagah ho jahān tum mujhe qurbāniyān pesh kar sako. ¹³Jab kabhī main bārish kā silsilā rokūn, yā fasleñ kharāb karne ke lie tiddiyān bhejūn yā apnī qaum meñ wabā phailne dūn ¹⁴to agar merī qaum jo mere nām se kahlātī hai apne āp ko past kare aur duā karke mere chehre kī tālib ho aur apnī sharīr rāhoñ se bāz āe to phir main āsmān par se us kī sun kar us ke gunāhoñ ko muāf kar dūngā aur mulk ko bahāl karūngā. ¹⁵Ab se jab bhī yahān duā māngī jāe to merī ānkheñ khulī raheñgī aur mere kān us par dhyān deñge. ¹⁶Kyonki main ne is ghar ko chun kar maḥsūs-o-muqaddas kar rakhā hai tāki merā nām hameshā tak yahān qāym rahe. Merī ānkheñ aur dil hameshā is meñ hāzir raheñge. ¹⁷Jahān tak terā tālluq hai, apne bāp Dāūd

kī tarah mere huzūr chaltā rah. Kyonki agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā rahe ¹⁸to main terī Isrāīl par hukūmat qāym rakhūngā. Phir merā wuh wādā qāym rahegā jo main ne tere bāp Dāūd se ahd bāndh kar kiya thā ki Isrāīl par terī aulād kī hukūmat hameshā tak qāym rahegī.

¹⁹Lekin khabardār! Agar tū mujh se dūr ho kar mere die gae ahkām aur hidāyāt ko tark kare balki dīgar mābūdoñ kī taraf rujū karke un kī kḥidmat aur parastish kare ²⁰to main Isrāīl ko jaṛ se ukhāṛ kar us mulk se nikāl dūngā jo main ne un ko de diya hai. Na sirf yih balki main is ghar ko bhī radd kar dūngā jo main ne apne nām ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us waqt main Isrāīl ko tamām aqwām meñ mazāq aur lān-tān kā nishānā banā dūngā. ²¹Is shāndār ghar kī burī hālat dekh kar yahān se guzarne wāle tamām logoñ ke roñgte khare ho jāeñge, aur wuh pūchheñge, ‘Rab ne is mulk aur is ghar se aisā sulūk kyon kiya?’ ²²Tab log jawāb deñge, ‘Is lie ki go Rab un ke bāpdādā kā Kḥudā unheñ Misr se nikāl kar yahān lāyā to bhī yih log use tark karke dīgar mābūdoñ

se chimaṭ gae haiñ. Chūñki wuh un kī parastish aur k̄hidmat karne se bāz na ãe is lie us ne unheñ is sārī musibat meñ ḍāl diyā hai.”

Sulemān kī Muḥtaliḥ Muhimmāt

8 Rab ke ghar aur shāhī mahal ko tāmīr karne meñ 20 sāl lag gae the. ²Is ke bād Sulemān ne wuh ābādiyāñ nae sire se tāmīr kīñ jo Hirām ne use de dī thiñ. In meñ us ne Isrāīliyon ko basā diyā.

³Ek faujī muhimm ke daurān us ne Hamāt-zobāh par hamlā karke us par qabzā kar liyā. ⁴Is ke alāwā us ne Hamāt ke ilāqe meñ godām ke shahr banāe. Registān ke shahr Tadmūr meñ us ne bahut-sā tāmīrī kām karāyā ⁵⁻⁶aur isī tarah Bālāi aur Nashebī Bait-haurūn aur Bālāt meñ bhī. In shahron ke lie us ne fasīl aur kundu wāle darwāze banwāe. Sulemān ne apne godāmon ke lie aur apne rathon aur ghoron ko rakhne ke lie bhī shahr banwāe.

Jo kuchh bhī wuh Yarūshalam, Lubnān yā apnī saltanat kī kisi aur jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne banwāyā. ⁷⁻⁸Jin ādmiyon kī Sulemān ne begār par bhartī kī wuh Isrāīli nahiñ the balki Hittī,

Amorī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī yāñ Kanān ke pahle bāshindon kī wuh aulād the jo bāqī rah gae the. Mulk par qabzā karte waqt Isrāīli in qaumon ko pūre taur par miṭā na sake, aur āj tak in kī aulād ko Isrāīl ke lie begār meñ kām karnā parṭā hai. ⁹Lekin Sulemān ne Isrāīliyon ko aise kām karne par majbūr na kiyā balki wuh us ke faujī aur rathon ke faujiyon ke afsar ban gae. Aur unheñ rathon aur ghoron par muqarrar kiyā gayā. ¹⁰Sulemān ke tāmīrī kām par bhī 250 Isrāīli muqarrar the jo zilon par muqarrar afsaron ke tābe the. Yih log tāmīrī kām karne wālon kī nigarānī karte the.

¹¹Firaun kī beṭī Yarūshalam ke purāne hisse banām ‘Dāūd kā Shahr’ se us mahal meñ muntaqil huī jo Sulemān ne us ke lie tāmīr kiyā thā, kyonki Sulemān ne kahā, “Lāzim hai ki merī ahliyā Isrāīl ke bādshāh Dāūd ke mahal meñ na rahe. Chūñki Rab kā sandūq yahāñ se guzarā hai, is lie yih jagah muqaddas hai.”

Rab ke Ghar meñ Ḳhidmat**kī Tartīb**

¹²Us waqt se Sulemān Rab ko Rab ke ghar ke baṛe hāl ke sāmne kī qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kartā thā. ¹³Jo kuchh bhī Mūsā ne rozānā kī qurbāniyon ke mutālliḳ farmāyā thā us ke mutābiḳ bādshāh qurbāniyāñ chaṛhātā thā. In meñ wuh qurbāniyāñ bhī shāmil thiñ jo Sabat ke din, Nae Chāñd kī Īd par aur sāl kī tīn baṛī īdoñ par yāñī Fasah kī Īd, Haftoñ kī Īd aur Jhoñpṛiyoñ kī Īd par pesh kī jāti thiñ. ¹⁴Sulemān ne imāmoñ ke muḳhtalif gurohoñ ko wuh zimmedāriyāñ sauñpīñ jo us ke bāp Dāūd ne muqarrar kī thiñ. Lāwiyōñ kī zimmedāriyāñ bhī muqarrar kī gaīñ. Un kī ek zimmedārī Rab kī hamd-o-sanā karne meñ parastāroñ kī rāhnumāi karnī thī. Nīz, unheñ rozānā kī zarūriyāt ke mutābiḳ imāmoñ kī madad karnī thī. Rab ke ghar ke darwāzoñ kī pahrādārī bhī Lāwiyōñ kī ek ḳhidmat thī. Har darwāze par ek alag guroh kī ḍyūṭī lagāi gaī. Yih bhī mard-e-Ḳhudā Dāūd kī hidāyāt ke mutābiḳ huā. ¹⁵Jo bhī hukm Dāūd

ne imāmoñ, Lāwiyōñ aur ḳhazānoñ ke mutālliḳ diyā thā wuh unhoñ ne pūrā kiya.

¹⁶Yōñ Sulemān ke tamām mansūbe Rab ke ghar kī buniyād rakhne se le kar us kī takmil tak pūre hue.

¹⁷Bād meñ Sulemān Asyūn-jābar aur Ailāt gayā. Yih shahr Adom ke sāhil par wāqe the. ¹⁸Wahāñ Hīrām Bādshāh ne apne jahāz aur tajrabākār mallāh bheje tāki wuh Sulemān ke ādmiyoñ ke sāth mil kar jahāzoñ ko chalāeñ. Unhoñ ne Ofīr tak safr kiya aur wahāñ se Sulemān ke lie taqriban 15,000 kilogrām sonā le kar āe.

Sabā kī Malikā Sulemān**se Milti Hai**

9 Sulemān kī shohrat Sabā kī malikā tak pahuñch gaī. Jab us ne us ke bāre meñ sunā to wuh Sulemān se milne ke lie rawānā huī tāki use mushkil paheliyāñ pesh karke us kī dānishmandī jāñch le. Wuh nihāyat baṛe qāfile ke sāth Yarūshalam pahuñchī jis ke ūñṭ balsān, kasrat ke sone aur qīmti jawāhar se lade hue the.

Malikā kī Sulemān se mulāqāt huī to us ne us se wuh tamām mushkil sawālāt pūchhe jo us ke zahan meñ the. ²Sulemān us ke har sawāl kā jawāb de sakā. Koī bhī bāt itnī pechīdā nahīn thī ki wuh us kā matlab malikā ko batā na saktā. ³Sabā kī malikā Sulemān kī hikmat aur us ke nae mahal se bahut muta'assir huī. ⁴Us ne bādshāh kī mezoñ par ke muḡhtalif khāne dekhe aur yih ki us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe jāte the. Us ne bairoñ kī ḡhidmat, un kī shāndār wardiyon aur sāqiyon kī shāndār wardiyon par bhī ḡhaur kiyā. Jab us ne in bātoñ ke alāwā bhasm hone wālī wuh qurbāniyāñ bhī dekhīñ jo Sulemān Rab ke ghar meñ chaṛhātā thā to malikā hakkā-bakkā rah gai.

⁵Wuh bol uṭhī, “Wāqai, jo kuchh main ne apne mulk meñ āp ke shāhkāroñ aur hikmat ke bāre meñ sunā thā wuh durust hai. ⁶Jab tak main ne ḡhud ā kar yih sab kuchh apnī āñkhoñ se na dekhā mujhe yaqīn nahīn ātā thā. Lekin haqīqat meñ mujhe āp kī zabardast hikmat ke bāre meñ ādhā bhī nahīn batāyā gayā thā. Wuh un ripoṛtoñ se kahīñ zyādā hai jo mujh tak pahuñchī

thīñ. ⁷Āp ke log kitne mubārak haiñ! Āp ke afsar kitne mubārak haiñ jo musalsal āp ke sāmne khare rahte aur āp kī dānish bhari bāteñ sunte haiñ! ⁸Rab āp ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne āp ko pasand karke apne taḡht par biṭhāyā tāki Rab apne Ḳhudā kī ḡhātīr hukūmat kareñ. Āp kā Ḳhudā Isrāīl se muhabbat rakhtā hai, aur wuh use abad tak qāym rakhnā chāhtā hai, isī lie us ne āp ko un kā bādshāh banā diyā hai tāki insāf aur rāstbāzī qāym rakheñ.”

⁹Phir malikā ne Sulemān ko taqrīban 4,000 kilogrām sonā, bahut zyādā balsān aur jawāhar de die. Pahle kabhī bhī utnā balsān Isrāīl meñ nahīn lāyā gayā thā jitnā us waqt Sabā kī malikā lāī.

¹⁰Hirām aur Sulemān ke ādmī Ofīr se na sirf sonā lāe balki unhoñ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhar bhī Isrāīl tak pahuñchāe. ¹¹Jitnī qīmtī lakaṛī un dinoñ meñ Yahūdāh meñ darāmad huī utnī pahle kabhī wahāñ lāī nahīñ gai thī. Is lakaṛī se bādshāh ne Rab ke ghar aur apne mahal ke lie sirḡhiyāñ banwāīñ. Yih mausiḡāroñ ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl huī.

¹²Sulemān Bādshāh ne apnī taraf se Sabā kī malikā ko bahut-se tohfe die. Yih un chīzoñ se zyādā the jo malikā apne mulk se us ke pās lāī thī. Jo bhī malikā chāhtī thī yā us ne māngā wuh use diyā gayā. Phir wuh apne naukar-chākaron aur afsaron ke hamrāh apne watan wāpas chālī gayā.

Sulemān kī Daulat aur Shohrat

¹³Jo sonā Sulemān ko sālānā miltā thā us kā wazn taqriban 23,000 kilogrām thā. ¹⁴Is meñ wuh ʔaiks shāmīl nahīn the jo use saudāgaron, tājiron, Arab bādshāhon aur zilon ke afsaron se milte the. Yih use sonā aur chāndī dete the.

¹⁵⁻¹⁶Sulemān Bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī ḍhālēñ banwāīñ. Un par sonā manḍhā gayā. Har baṛī ḍhāl ke lie taqriban 7 kilogrām sonā istemāl huā aur har chhoṭī ḍhāl ke lie sārhe 3 kilogrām. Sulemān ne unheñ ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ mahfūz rakhā.

¹⁷In ke alāwā bādshāh ne hāthidānt se ārāstā ek baṛā taḡht banwāyā jis par ḡhālīs sonā chaṛhāyā gayā. ¹⁸⁻¹⁹Us ke har bāzū

ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. Taḡht kuchh ūñchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sīṛhī par chaṛh kar us par baiṡhtā thā. Dāīñ aur bāīñ taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. Pāñwoñ ke lie sone kī chaukī banāī gayī thī. Is qism kā taḡht kisī aur saltanat meñ nahīñ pāyā jātā thā.

²⁰Sulemān ke tamām pyāle sone ke the, balki ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ tamām bartan ḡhālīs sone ke the. Koī bhī chīz chāndī kī nahīñ thī, kyonki Sulemān ke zamāne meñ chāndī kī koī qadar nahīñ thī. ²¹Bādshāh ke apne bahrī jahāz the jo Hīrām ke bandon ke sāth mil kar muḡhtalīf jaghon par jāte the. Har tīn sāl ke bād wuh sone-chāndī, hāthidānt, bandararon aur moron se lade hue wāpas āte the.

²²Sulemān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhon se kahīñ zyādā thī. ²³Duniyā ke tamām bādshāh us se milne kī koshish karte rahe tāki wuh hikmat sun leñ jo Allāh ne us ke dil meñ ḍāl di thī. ²⁴Sāl basāl jo bhī Sulemān ke darbār meñ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. Yoñ use sone-chāndī ke bartan, qīmī libās, hathiyār,

balsān, ghoṛe aur kḥachchar milte rahe.

²⁵Ghoṛoṅ aur rathoṅ ko rakhne ke lie Sulemān ke 4,000 thān the. Us ke 12,000 ghoṛe the. Kuchh us ne rathoṅ ke lie maḥsūs kie gae shahroṅ meṅ aur kuchh Yarūshalam meṅ apne pās rakhe.

²⁶Sulemān un tamām bādshāhoṅ kā hukmrān thā jo Dariyā-e-Furāt se le kar Filistiyōṅ ke mulk kī Misrī sarhad tak hukūmat karte the. ²⁷Bādshāh kī sargarmiyōṅ ke bāis chāṇdī patthar jaisī ām ho gai aur deodār kī qīmṭī lakaṛī maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe kī anjirtūt kī sastī lakaṛī jaisī ām ho gai. ²⁸Bādshāh ke ghoṛe Misr aur dīgar kāi mulkoṅ se darāmad hote the.

Sulemān kī Maut

²⁹Sulemān kī zindagī ke bāre meṅ mazīd bāteṅ shurū se le kar ākhir tak ‘Nātan Nabī kī Tārīkh,’ Sailā ke rahne wāle nabī Aḥhiyāh kī kitāb ‘Aḥhiyāh kī Nabuwwat’ aur Yarubiyām bin Nabāt se mutālliḳ kitāb ‘Iddū Ġhaibbīn kī Royāeṅ’ meṅ darj haiṅ.

³⁰Sulemān 40 sāl ke daurān pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā. Us

kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. ³¹Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meṅ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Rahubiyām taḥtnashīn huā.

Shimālī Qabīle Alag Ho Jāte Haiṅ

10 Rahubiyām Sikam gayā, kyonki wahān tamām Isrāīlī use bādshāh muqarrar karne ke lie jamā ho gae the. ²Yarubiyām bin Nabāt yih kḥabar sunte hī Misr se jahān us ne Sulemān Bādshāh se bhāg kar panāh lī thī Isrāīl wāpas āyā. ³Isrāīliyoṅ ne use bulāyā tāki us ke sāth Sikam jāeṅ. Jab pahuñchā to Isrāīl kī pūrī jamāt Yarubiyām ke sāth mil kar Rahubiyām se milne gai. Unhoṅ ne bādshāh se kahā, ⁴“Jo juā āp ke bāp ne ham par dāl diyā thā use uṭhānā mushkil thā, aur jo waqt aur paise hameṅ bādshāh kī kḥidmat meṅ sarf karne the wuh nāqābil-e-bardāsht the. Ab donoṅ ko kam kar deṅ. Phir ham kḥushī se āp kī kḥidmat kareṅge.”

⁵Rahubiyām ne jawāb diyā, “Mujhe tīn din kī muhlat deṅ, phir dubārā mere pās āeṅ.” Chunāñche

log chale gae. ⁶Phir Rahubiyām Bādshāh ne un buzurgoṇ se mashwarā kiyā jo Sulemān ke jīte-jī bādshāh kī k̄hidmat karte rahe the. Us ne pūchhā, “Āp kā kyā k̄hayāl hai? Main in logoṇ ko kyā jawāb dūn?” ⁷Buzurgoṇ ne jawāb diyā, “Hamārā mashwarā hai ki is waqt un se mehrbānī se pesh ā kar un se achchhā sulūk karen aur narm jawāb den. Agar āp aisā karen to wuh hameshā āp ke wafādār k̄hādīm bane raheṅge.”

⁸Lekin Rahubiyām ne buzurgoṇ kā mashwarā radd karke us kī k̄hidmat meṅ hāzir un jawānoṇ se mashwarā kiyā jo us ke sāth parwān chaṛhe the. ⁹Us ne pūchhā, “Main is qaum ko kyā jawāb dūn? Yih taqāzā kar rahe haiṅ ki main wuh juā halkā kar dūn jo mere bāp ne un par ḍāl diyā.” ¹⁰Jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe the unhoṇ ne kahā, “Achchhā, yih log taqāzā kar rahe haiṅ ki āp ke bāp kā juā halkā kiyā jāe? Unheṅ batā denā, ‘Merī chhoṭī unglī mere bāp kī kamr se zyādā moṭī hai!’” ¹¹Beshak jo juā us ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhāri hogā. Jahān mere bāp ne

āp ko koṛe lagāe wahān main āp kī bichchhuoṇ se tādīb karūṅga.”

¹²Tin din ke bād jab Yarubiyām tamām Isrāīliyoṇ ke sāth Rahubiyām kā faislā sunane ke lie wāpas āyā ¹³to bādshāh ne unheṅ saḡht jawāb diyā. Buzurgoṇ kā mashwarā radd karke ¹⁴us ne unheṅ jawānoṇ kā jawāb diyā, “Beshak jo juā mere bāp ne āp par ḍāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhāri hogā. Jahān mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahān main āp kī bichchhuoṇ se tādīb karūṅga!” ¹⁵Yōn Rab kī marzī pūrī huī ki Rahubiyām logoṇ kī bāt nahīn mānegā. Kyōnki ab Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo Sailā ke nabī Aḡhiyāh ne Yarubiyām bin Nabāt ko batāi thī.

¹⁶Jab Isrāīliyoṇ ne dekhā ki bādshāh hamārī bāt sunane ke lie taiyār nahīn hai to unhoṇ ne us se kahā, “Na hameṅ Dāūd se mirās meṅ kuchh milegā, na Yassi ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, sab apne apne ghar wāpas chaleṅ! Ai Dāūd, ab apnā ghar k̄hud saṅbhāl lo!” Yih kah kar wuh sab chale gae.

¹⁷Sirf Yahūdāh ke qabile ke shahroṇ meṅ rahne wāle Isrāīli

Rahubiyām ke taht rahe. ¹⁸Phir Rahubiyām Bādshāh ne begāriyon par muqarrar afsar Adūnirām ko shimālī qabilon ke pās bhej diya, lekin use dekh kar logon ne use sangsār kiya. Tab Rahubiyām jaldi se apne rath par sawār huā aur bhāg kar Yarūshalam pahuñch gayā.

¹⁹Yon Isrāil ke shimālī qabile Dāūd ke shāhī gharāne se alag ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīn mānte.

Rahubiyām ko Isrāil se Larne kī Ijāzat Nahīn Milti

11 Jab Rahubiyām Yarūshalam pahuñchā to us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabilon ke chidā chidā faujiyon ko Isrāil se jang karne ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā hue tāki Rahubiyām ke lie Isrāil par dubārā qābū pāen. ²Lekin ain us waqt mard-e-Ḳhudā Samāyāh ko Rab kī taraf se paighām milā, ³“Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām bin Sulemān aur Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām afrād ko ittalā de, ⁴Rab farmātā hai ki apne bhāiyan se jang mat karnā. Har ek apne apne ghar

wāpas chalā jāe, kyonki jo kuchh huā hai wuh mere hukm par huā hai.”

Tab wuh Rab kī sun kar Yarubiyām se larne se bāz āe.

Rahubiyām kī Qilābandi

⁵Rahubiyām kā dārul-hukūmat Yarūshalam rahā. Yahūdāh men us ne zail ke shahron kī qilābandi kī: ⁶Bait-laham, Aitām, Taqua, ⁷Bait-sūr, Sokā, Adullām, ⁸Jāt, Maresā, Zif, ⁹Adūrāim, Lakīs, Azīqā, ¹⁰Sur’ā, Aiyālon aur Habrūn. Yahūdāh aur Binyamīn ke in qilāband shahron ko ¹¹mazbūt karke Rahubiyām ne har shahr par afsar muqarrar kie. Un men us ne ḵhurāk, zaitūn ke tel aur mai kā zaḵhīrā kar liyā ¹²aur sāth sāth un men ḍhālen aur neze bhī rakhe. Is tarah us ne unhen bahut mazbūt banā kar Yahūdāh aur Binyamīn par apnī hukūmat mahfūz kar lī.

Imām aur Lāwī Yahūdāh men Muntaqil Ho Jāte Haiñ

¹³Go imām aur Lāwī tamām Isrāil men bikhre rahte the to bhī unhon ne Rahubiyām kā sāth diya. ¹⁴Apnī charāgāhon aur milkiyat ko chhor

kar wuh Yahūdāh aur Yarūshalam meñ ābād hue, kyonki Yarubiyām aur us ke beṭon ne unheñ imām kī haisiyat se Rab kī k̄hidmat karne se rok diyā thā. ¹⁵Un kī jagah us ne apne zātī imām muqarrar kie jo ūnchī jaghon par ke mandiron ko sañbhālthe hue bakre ke dewatāon aur bachhre ke buton kī k̄hidmat karte the. ¹⁶Lāwiyon kī tarah tamām qabilon ke bahut-se aise log Yahūdāh meñ muntaqil hue jo pūre dil se Rab Isrāil ke K̄hudā ke tālib rahe the. Wuh Yarūshalam āe tāki Rab apne bāpdādā ke K̄hudā ko qurbāniyāñ pesh kar sakeñ. ¹⁷Yahūdāh kī saltanat ne aise logon se taqwiyaṭ pāi. Wuh Rahubiyām bin Sulemān ke lie tīn sāl tak mazbūtī kā sabab the, kyonki tīn sāl tak Yahūdāh Dāūd aur Sulemān ke achchhe namūne par chaltā rahā.

Rahubiyām kā K̄hāndān

¹⁸Rahubiyām kī shādī Mahalat se huī jo Yarimot aur Abikhail kī beṭī thī. Yarimot Dāūd kā beṭā aur Abikhail Iliyāb bin Yassī kī beṭī thī. ¹⁹Mahalat ke tīn beṭe Yaūs, Samariyāh aur Zaham paidā hue. ²⁰Bād meñ Rahubiyām kī Mākā bint

Abīsalūm se shādī huī. Is rishte se chār beṭe Abiyāh, Attī, Zizā aur Salūmīt paidā hue. ²¹Rahubiyām kī 18 bīwiyāñ aur 60 dāshtāen thīñ. In ke kul 28 beṭe aur 60 beṭiyāñ paidā huīñ. Lekin Mākā bint Abīsalūm Rahubiyām ko sab se zyādā pyārī thī. ²²Us ne Mākā ke pahlaūthe Abiyāh ko us ke bhāiyon kā sarbarāh banā diyā aur muqarrar kiya kī yih beṭā mere bād bādshāh banegā. ²³Rahubiyām ne apne beṭon se baṛī samajhdārī ke sāth sulūk kiya, kyonki us ne unheñ alag alag karke Yahūdāh aur Binyamīn ke pūre qabāyilī ilāqe aur tamām qilāband shahron meñ basā diyā. Sāth sāth wuh unheñ kasrat kī k̄hurāk aur bīwiyāñ muhaiyā kartā rahā.

Misr kī Yahūdāh par Fatah

12 Jab Rahubiyām kī saltanat zor pakar kar mazbūt ho gaī to us ne tamām Isrāil samet Rab kī shariāt ko tark kar diyā. ²Un kī Rab se bewafāi kā natijā yih niklā kī Rahubiyām kī hukūmat ke pāñchwen sāl meñ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā kiya. ³Us kī fauj bahut baṛī

thī. 1,200 rathon ke alāwā 60,000 ghuṛsawār aur Libiyā, Sukkiyon ke mulk aur Ethiopiya ke beshumār piyādā sipāhī the. ⁴Yake bād digare Yahūdāh ke qilāband shahron par qabzā karte karte Misrī bādshāh Yarūshalam tak pahuñch gayā.

⁵Tab Samāyāh nabī Rahubiyām aur Yahūdāh ke un buzurgoñ ke pās āyā jinhon ne Sīsaq ke āge āge bhāg kar Yarūshalam meñ panāh lī thī. Us ne un se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tum ne mujhe tark kar diyā hai, is lie ab main tumheñ tark karke Sīsaq ke hawāle kar dūngā.’” ⁶Yih paighām sun kar Rahubiyām aur Yahūdāh ke buzurgoñ ne baṛī inkisārī ke sāth taslīm kiya ki Rab hī ādil hai. ⁷Un kī yih ājizī dekh kar Rab ne Samāyāh se kahā, “Chūñki unhon ne baṛī kḥāksārī se apnā gḥalat rawaiyā taslīm kar liya hai is lie main unheñ tabāh nahīn karūnga balki jald hī unheñ rihā karūnga. Merā gḥazab Sīsaq ke zariye Yarūshalam par nāzil nahīn hogā. ⁸Lekin wuh is qaum ko zarūr apne tābe kar rakhegā. Tab wuh samajh leñge ki merī kḥidmat karne aur digar mamālik ke bādshāhon kī kḥidmat karne meñ kyā farq hai.”

⁹Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā karte waqt Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām kḥazāne lūṭ lie. Sone kī wuh dhāleñ bhī chhīn lī gaīñ jo Sulemān ne banwāī thīñ. ¹⁰In kī jagah Rahubiyām ne pītal kī dhāleñ banwāīñ aur unheñ un muhāfizon ke afsaron ke sapurd kiya jo shāhī mahal ke darwāze kī pahrādārī karte the. ¹¹Jab bhī bādshāh Rab ke ghar meñ jātā tab muhāfiz yih dhāleñ uṭhā kar sāth le jāte. Is ke bād wuh unheñ pahredāron ke kamre meñ wāpas le jāte the.

¹²Chūñki Rahubiyām ne baṛī inkisārī se apnā gḥalat rawaiyā taslīm kiya is lie Rab kā us par gḥazab ṭhandā ho gayā, aur wuh pūre taur par tabāh na huā. Darhaqīqat Yahūdāh meñ ab tak kuchh na kuchh pāyā jātā thā jo achchhā thā.

Rahubiyām kī Maut

¹³Rahubiyām kī saltanat ne dubārā taqwiyaat pāī, aur Yarūshalam meñ rah kar wuh apnī hukūmat jāri rakh sakā. 41 sāl kī umr meñ wuh taḥtnashīn huā thā, aur wuh 17 sāl bādshāh rahā. Us kā dārul-

hukūmat Yarūshalam thā, wuh shahr jise Rab ne tamām Isrāīlī qabīloñ meñ se chun liyā tāki us meñ apnā nām qāym kare. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. ¹⁴Rahubiyām ne achchhī zindagi na guzārī, kyonki wuh pūre dil se Rab kā tālib na rahā thā.

¹⁵Bāqī jo kuchh Rahubiyām kī hukūmat ke daurān shurū se le kar ākhir tak huā us kā Samāyāh nabī aur ghaibbīn Iddū kī tārīkhī kitāb meñ bayān hai. Wahān us ke nasabnāme kā zikr bhī hai. Donoñ bādshāhoñ Rahubiyām aur Yarubiyām ke jīte-jī un ke darmiyān jang jāri rahī. ¹⁶Jab Rahubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Abiyāh takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Abiyāh

13 Abiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām Awwal kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²Wuh tīn sāl bādshāh rahā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Us

kī māñ Mākā bint Ūriyel Jibiyā kī rahne wālī thī.

Ek din Abiyāh aur Yarubiyām ke darmiyān jang chhiṛ gaī. ³4,00,000 tajrabākār faujiyoñ ko jamā karke Abiyāh Yarubiyām se laṛne ke lie niklā. Yarubiyām 8,00,000 tajrabākār faujiyoñ ke sāth us ke muqābil saf-ārā huā. ⁴Phir Abiyāh ne Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke pahār Samraim par chaṛh kar buland āwāz se pukārā,

“Yarubiyām aur tamām Isrāīliyo, merī bāt sunēñ! ⁵Kyā āp ko nahīñ mālūm kī Rab Isrāīl ke Kḥudā ne Dāūd se namak kā abādī ahd bāndh kar use aur us kī aulād ko hameshā ke lie Isrāīl kī saltanat atā kī hai? ⁶To bhī Sulemān bin Dāūd kā mulāzim Yarubiyām bin Nabāt apne mālik ke kḥilāf uṭh kar bāghī ho gayā. ⁷Us ke irdgird kuchh badmāsh jamā hue aur Rahubiyām bin Sulemān kī muḥālafat karne lage. Us waqt wuh jawān aur nātajrabākār thā, is lie un kā sahīb muqābalā na kar sakā.

⁸Aur ab āp wāqai samajhte haiñ ki ham Rab kī bādshāhī par fatah pā sakte haiñ, usī bādshāhī par jo Dāūd kī aulād ke hāth meñ hai. Āp samajhte haiñ ki āp

kī fauj bahut hī barī hai, aur ki sone ke bachhre āp ke sāth haiñ, wuhī but jo Yarubiyām ne āp kī pūjā ke lie taiyār kar rakhe haiñ. ⁹Lekin āp ne Rab ke imāmon yāni Hārūn kī aulād ko Lāwiyon samet mulk se nikāl kar un kī jagah aise pujārī khidmat ke lie muqarrar kie jaise butparast qaumon mein pāe jāte haiñ. Jo bhī chāhtā hai ki use maḥsūs karke imām banāyā jāe use sirf ek jawān bail aur sāt menḍhe pesh karne kī zarūrat hai. Yih in nām-nihād ḡhudāon kā pujārī banane ke lie kāfī hai.

¹⁰Lekin jahān tak hamārā tālluq hai Rab hī hamārā ḡhudā hai. Ham ne use tark nahīn kiya. Sirf Hārūn kī aulād hī hamāre imām haiñ. Sirf yih aur Lāwī Rab kī khidmat karte haiñ. ¹¹Yihī subah-shām use bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhushbūdār baḡhūr pesh karte haiñ. Pāk mez par Rab ke lie maḥsūs roṭiyān rakhnā aur sone ke shamādān ke charāḡh jalānā inhiñ kī zimmedārī rahī hai. ḡharz, ham Rab apne ḡhudā kī hidāyat par amal karte haiñ jabki āp ne use tark kar diya hai. ¹²Chunānche Allāh hamāre sāth hai. Wuhī hamārā rāhnumā hai, aur us ke

imām turam bajā kar āp se laṛne kā elān kareṅge. Isrāīl ke mardo, ḡhabardār! Rab apne bāpdādā ke ḡhudā se mat laṛnā. Yih jang āp jīt hī nahīn sakte!”

¹³Itne mein Yarubiyām ne chupke se kuchh daston ko Yahūdāh kī fauj ke pīchhe bhej diya tāki wahān tak mein baiṭh jāen. Yon us kī fauj kā ek hissā Yahūdāh kī fauj ke sāmne aur dūsrā hissā us ke pīchhe thā. ¹⁴Achānak Yahūdāh ke faujiyon ko patā chalā ki dushman sāmne aur pīchhe se ham par hamlā kar rahā hai. Chīḡhte-chillāte hue unhon ne Rab se madad māṅgī. Imāmon ne apne turam bajāe ¹⁵aur Yahūdāh ke mardon ne jang kā nārā lagāyā. Jab un kī āwāzen buland huīn to Allāh ne Yarubiyām aur tamām Isrāīliyon ko shikast de kar Abiyāh aur Yahūdāh kī fauj ke sāmne se bhagā diya. ¹⁶Isrāīlī farār hue, lekin Allāh ne unhen Yahūdāh ke hawāle kar diya. ¹⁷Abiyāh aur us ke log unhen barā nuqsān pahunchā sake. Isrāīl ke 5,00,000 tajrabākār faujī maidān-e-jang mein māre gae. ¹⁸Us waqt Isrāīl kī barī be’izzati huī jabki Yahūdāh ko taqwiya milī. Kyonki wuh Rab apne bāpdādā ke ḡhudā par bharosā rakhte the.

¹⁹Abiyāh ne Yarubiyām kā tāqqub karte karte us se tīn shahr gird-o-nawāh kī ābādiyon samet chhīn lie, Baitel, Yasānā aur Ifron. ²⁰Abiyāh ke jīte-jī Yarubiyām dubārā taqwiya na pā sakā, aur thoṛī der ke bād Rab ne use mār diyā. ²¹Us ke muqābale meñ Abiyāh kī tāqat barhti gaī. Us kī 14 bīwiyon ke 22 beṭe aur 16 beṭiyān paidā huīn.

²²Bāqī jo kuchh Abiyāh kī hukumat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya aur kahā, wuh Iddū Nabī kī Kitāb meñ bayān kiya gayā hai.

14 Jab Abiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Āsā takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āsā

Āsā kī hukumat ke taht mulk meñ 10 sāl tak amn-o-amān qāym rahā. ²Āsā wuh kuchh kartā rahā jo Rab us ke Ḳhudā ke nazdik achchhā aur ṭhik thā. ³Us ne ajnabī mābūdōn kī qurbāngāhoñ ko ūñchī jaghoñ ke mandiron samet girā kar dewatāoñ

ke lie maḥsūs kie gae satūnoñ ko ṭukre ṭukre kar diya aur Yasirat Dewī ke khambe kāṭ ḍāle. ⁴Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bāshindōn ko hidāyat dī ki wuh Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ke tālib hoñ aur us ke ahkām ke tābe raheñ. ⁵Yahūdāh ke tamām shahron se us ne baḥhūr kī qurbāngāheñ aur ūñchī jaghoñ ke mandir dūr kar die. Chunāñche us kī hukumat ke daurān bādshāhī meñ sukūn rahā.

⁶Amn-o-amān ke in sāloñ ke daurān Āsā Yahūdāh meñ kāi shahron kī qilābandī kar sakā. Jang kā ḳhatrā nahīn thā, kyonki Rab ne use sukūn muhaiyā kiya. ⁷Bādshāh ne Yahūdāh ke bāshindōn se kahā, “Āeñ, ham in shahron kī qilābandī karen! Ham in ke irdgird fasīleñ banā kar unheñ burjoñ, darwāzoñ aur kunḍoñ se mazbūt karen. Kyonki ab tak mulk hamāre hāth meñ hai. Chūñki ham Rab apne Ḳhudā ke tālib rahe haiñ is lie us ne hameñ chāroñ taraf sulah-salāmātī muhaiyā kī hai.” Chunāñche qilābandī kā kām shurū huā balki takmil tak pahunch sakā.

Ethopiya par Fatah

⁸Āsā kī fauj meñ baṛī dhāloñ aur nezoñ se lais Yahūdāh ke 3,00,000 afrād the. Is ke alāwā chhoṭī dhāloñ aur kamānoñ se musallah Binyamīn ke 2,80,000 afrād the. Sab tajrabākār faujī the.

⁹Ek din Ethiopiya ke bādshāh Zārah ne Yahūdāh par hamlā kiyā. Us ke beshumār faujī aur 300 rath the. Baṛhte baṛhte wuh Maresā tak pahuñch gayā. ¹⁰Āsā us kā muqābalā karne ke lie niklā. Wādī-e-Safātā meñ donoñ faujeñ laṛne ke lie saf-ārā huīñ. ¹¹Āsā ne Rab apne Ḳhudā se iltamās kī, “Ai Rab, sirf tū hī bebaseñ ko tāqatwaroñ ke hamloñ se mahfūz rakh saktā hai. Ai Rab hamāre Ḳhudā, hamārī madad kar! Kyoñki ham tujh par bharosā rakhte haiñ. Terā hī nām le kar ham is baṛī fauj kā muqābalā karne ke lie nikle haiñ. Ai Rab, tū hī hamārā Ḳhudā hai. Aisā na hone de ki insān terī marzī kī ḵhilāfwarzī karne meñ kāmyāb ho jāe.”

¹²Tab Rab ne Āsā aur Yahūdāh ke dekhte dekhte dushman ko shikast dī. Ethiopiya ke faujī farār hue, ¹³aur Āsā ne apne faujiyoñ ke sāth Jirār tak un kā tāqqub kiyā.

Dushman ke itne afrād halāk hue ki us kī fauj bād meñ bahāl na ho sakī. Rab Ḳhud aur us kī fauj ne dushman ko tabāh kar diyā thā. Yahūdāh ke mardoñ ne bahut-sā māl lūṭ liyā. ¹⁴Wuh Jirār ke irdgird ke shahroñ par bhī qabzā karne meñ kāmyāb hue, kyoñki maqāmī logoñ meñ Rab kī dahshat phail gai thī. Natīje meñ in shahroñ se bhī bahut-sā māl chhīn liyā gayā. ¹⁵Is muhimm ke daurān unhoñ ne gallābānoñ kī ḵhaimāgāhoñ par bhī hamlā kiyā aur un se kasrat kī bheṛ-bakriyāñ aur ūñṭ lūṭ kar apne sāth Yarūshalam le āe.

Āsā Rab se Ahd kī Tajdīd Kartā Hai

15 Allāh kā Rūh Azariyāh bin Odīd par nāzil huā, ²aur wuh Āsā se milne ke lie niklā aur kahā, “Ai Āsā aur Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām bāshindo, merī bāt suno! Rab tumhāre sāth hai agar tum usī ke sāth raho. Agar tum us ke tālib raho to use pā loge. Lekin jab bhī tum use tark karo to wuh tumhīñ ko tark karegā. ³Lambe arse tak Isrāīlī haqīqī Ḳhudā ke baḡhair zindagī guzārte rahe. Na koī imām thā

jo unheñ Allāh kī rāh sikhātā, na shariāt. ⁴Lekin jab kabhī wuh musibat meñ phañs jāte to dubārā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke pās laut āte. Wuh use talāsh karte aur natije meñ use pā lete. ⁵Us zamāne meñ safr karnā ḡhatarnāk hotā thā, kyonki amn-o-amān kahīn nahīn thā. ⁶Ek qaum dūsri qaum ke sāth aur ek shahr dūsre ke sāth laṛtā rahtā thā. Is ke pīchhe Allāh kā hāth thā. Wuhī unheñ har qism kī musibat meñ ḡaltā rahā. ⁷Lekin jahān tak tumhārā tālluq hai, mazbūt ho aur himmat na hāro. Allāh zarūr tumhārī mehnat kā ajr degā.”

⁸Jab Āsā ne Odīd ke beṭe Azariyāh Nabī kī peshgoī sunī to us kā hauslā baṛh gayā, aur us ne apne pūre ilāqe ke ghinaune butoñ ko dūr kar diyā. Is meñ Yahūdāh aur Binyamīn ke alāwā Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke wuh shahr shāmil the jin par us ne qabzā kar liyā thā. Sāth sāth us ne us qurbāngāh kī marammat karwāi jo Rab ke ghar ke darwāze ke sāmne thī. ⁹Phir us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām logoñ ko Yarūshalam bulāyā. Un Isrāīliyon ko bhī dāwat mili jo Ifrāīm, Manassi

aur Shamāūn ke qabāyli ilāqoñ se muntaqil ho kar Yahūdāh meñ ābād hue the. Kyonki beshumār log yih dekh kar ki Rab Āsā kā Ḳhudā us ke sāth hai Isrāīl se nikal kar Yahūdāh meñ jā base the.

¹⁰Āsā Bādshāh kī hukūmat ke 15weñ sāl aur tīsre mahīne meñ sab Yarūshalam meñ jamā hue. ¹¹Wahān unhoñ ne lūṭe hue māl meñ se Rab ko 700 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyāñ qurbān kar diñ. ¹²Unhoñ ne ahd bāndhā, ‘Ham pūre dil-o-jān se Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ke tālib raheñge. ¹³Aur jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā kā tālib nahīn rahegā use sazā-e-maut dī jāegī, ḡhāh wuh chhoṭā ho yā baṛā, mard ho yā aurat.’ ¹⁴Buland āwāz se unhoñ ne qasam khā kar Rab se apnī wafādārī kā elān kiyā. Sāth sāth turam aur narsinge bajte rahe. ¹⁵Yih ahd tamām Yahūdāh ke lie ḡhushī kā bāis thā, kyonki unhoñ ne pūre dil se qasam khā kar use bāndhā thā. Aur chūnki wuh pūre dil se Ḳhudā ke tālib the is lie wuh use pā bhī sake. Natije meñ Rab ne unheñ chāroñ taraf amn-o-amān muhaiyā kiyā.

¹⁶Āsā kī māñ Mākā bādshāh kī māñ hone ke bāis bahut asar-o-

rasūkh rakhtī thī. Lekin Āsā ne yih ohdā khatm kar diyā jab mān ne Yasīrat Dewī kā ghinaunā khambā banwā liyā. Āsā ne yih but kaṭwā kar ṭukre ṭukre kar diyā aur Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. ¹⁷Afsos ki us ne Isrāil kī ūnchī jaghoñ ke mandiron ko dūr na kiyā. To bhī Āsā apne jite-jī pūre dil se Rab kā wafādār rahā. ¹⁸Sonā-chāndī aur bāqī jitnī chīzeñ us ke bāp aur us ne Rab ke lie maḥsūs kī thiñ un sab ko wuh Rab ke ghar meñ lāyā.

¹⁹Āsā kī hukūmat ke 35weñ sāl tak jang dubārā na chhiṛī.

Shām ke sāth Āsā kā Muāhadā

16 Āsā kī hukūmat ke 36weñ sāl meñ Isrāil ke bādshāh Bāshā ne Yahūdāh par hamlā karke Rāmā Shahr kī qilābandī kī. Maqsad yih thā ki na koī Yahūdāh ke mulk meñ dākhil ho sake, na koī wahāñ se nikal sake.

²Jawāb meñ Āsā ne Shām ke bādshāh Bin-hadad ke pās wafd bhejā jis kā dārul-hukūmat Damishq thā. Us ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke khazānoñ kī sonā-chāndī wafd ke sapurd karke Damishq ke bādshāh ko paighām

bhejā, ³“Merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. Guzārish hai ki āp sone-chāndī kā yih tohfā qabūl karke Isrāil ke bādshāh Bāshā ke sāth apnā ahd mansūkh kar deñ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

⁴Bin-hadad muttafiq huā. Us ne apne faujī afsaron ko Isrāil ke shahron par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoñ ne Ayyūn, Dān, Abīl-māym aur Naftālī ke un tamām shahron par qabzā kar liyā jin meñ shāhī godām the. ⁵Jab Bāshā ko is kī khabar milī to us ne Rāmā kī qilābandī karne se bāz ā kar apnī yih muhimm chhoṛ dī.

⁶Phir Āsā Bādshāh ne Yahūdāh ke tamām mardoñ kī bhartī karke unheñ Rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām pattharon aur shahtiron ko uṭhā kar le jāeñ jin se Bāshā Bādshāh Rāmā kī qilābandī karnā chāhtā thā. Is sāmān se Āsā ne Jibā aur Misfāh shahron kī qilābandī kī.

Āsā ke Ākhirī Sāl aur Maut

⁷Us waqt Hanānī Ġhaibbīn Yahūdāh ke bādshāh Āsā ko milne āyā. Us ne kahā, “Afsos ki āp ne Rab apne Kḥudā par etamād na

kiyā balki Arām ke bādshāh par, kyonki is kā burā natijā niklā hai. Rab Shām ke bādshāh kī fauj ko āp ke hawāle karne ke lie taiyār thā, lekin ab yih mauqā jātā rahā hai. ⁸Kyā āp bhūl gae hain ki Ethiopiya aur Libiya kī kitnī barī fauj āp se laṛne āī thī? Un ke sāth kasrat ke rath aur ghurṣawār bhī the. Lekin us waqt āp ne Rab par etamād kiyā, aur jawāb mein us ne unheñ āp ke hawāle kar diyā. ⁹Rab to apnī nazar pūrī rū-e-zamīn par daurātā rahtā hai tāki un kī taqwīyat kare jo pūrī wafādāri se us se lipṭe rahte hain. Āp kī ahmaqānā harkat kī wajah se āp ko ab se mutawātir jangeñ tang kartī raheñgī.” ¹⁰Yih sun kar Āsā ḡhuse se lāl-pilā ho gayā. Āpe se bāhar ho kar us ne hukm diyā ki nabī ko giriftār karke us ke pāñw kāth mein ṭhoñko. Us waqt se Āsā apnī qaum ke kāi logoñ par zulm karne lagā.

¹¹Bāqī jo kuchh shurū se le kar ākḥir tak Āsā kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb mein bayān kiyā gayā hai. ¹²Hukūmat ke 39weñ sāl mein us ke pāñwoñ ko bīmārī lag gaī. Go us kī burī hālat thī to bhī us ne Rab ko talāsh na kiyā balki

sirf ḍāktaroñ ke pīchhe paṛ gayā. ¹³Hukūmat ke 41weñ sāl mein Āsā mar kar apne bāpdādā se jā milā. ¹⁴Us ne Yarūshalam ke us hisse mein jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai apne lie chaṭṭān mein qabr tarāshī thī. Ab use is mein dafn kiyā gayā. Janāze ke waqt logoñ ne lāsh ko ek palang par liṭā diyā jo balsān ke tel aur muḡhtalif qism ke ḡhushbūdār marhamoñ se ḡhāñpā gayā thā. Phir us ke ehtirām mein lakaṛī kā zabardast ḡher jalāyā gayā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūsafat

17 Āsā ke bād us kā beṭā Yahūsafat takḥtnashīn huā. Us ne Yahūdāh kī tāqat barḡhāī tāki wuh Isrāīl kā muqābalā kar sake. ²Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ mein us ne daste biṭḡhāe. Yahūdāh ke pūre qabāyilī ilāqe mein us ne chaukiyāñ taiyār kar rakḡhīñ aur isī tarah Ifrāīm ke un shahroñ mein bhī jo us ke bāp Āsā ne Isrāīl se chḡhīñ lie the. ³Rab Yahūsafat ke sāth thā, kyonki wuh Dāūd ke namūne par chaltā thā aur Bāl dewatāoñ ke pīchhe na lagā. ⁴Isrāīl ke bādshāhoñ ke baraks wuh apne bāp ke Ḳhudā kā tālib rahā aur us

ke ahkām par amal kartā rahā. ⁵Isi lie Rab ne Yahūdāh par Yahūsafat kī hukūmat ko tāqatwar banā diyā. Log tamām Yahūdāh se ā kar use tohfe dete rahe, aur use baṛī daulat aur izzat mili. ⁶Rab kī rāhoṅ par chalte chalte use baṛā hauslā huā aur natīje meṅ us ne ūnchī jaghoṅ ke mandiroṅ aur Yasīrat Dewī ke khamboṅ ko Yahūdāh se dūr kar diyā.

⁷Apnī hukūmat ke tisre sāl ke daurān Yahūsafat ne apne mulāzimoṅ ko Yahūdāh ke tamām shahroṅ meṅ bhejā tāki wuh logoṅ ko Rab kī shariāt kī tālīm deṅ. In afsaroṅ meṅ Bin-ḵhail, Abadiyāh, Zakariyāh, Nataniyel aur Mikāyāh shāmil the. ⁸Un ke sāth 9 Lāwī banām Samāyāh, Nataniyāh, Zabadiyāh, Asāhel, Samīrāmot, Yahūnatan, Adūniyāh, Tūbiyāh, aur Tūb-adūniyāh the. Imāmoṅ kī taraf se Ilisamā aur Yahūrām sāth gae. ⁹Rab kī Shariāt kī Kitāb apne sāth le kar in ādmiyoṅ ne Yahūdāh meṅ shahr bashahr jā kar logoṅ ko tālīm di.

¹⁰Us waqt Yahūdāh ke paṛosi mamālik par Rab kā ḵhauf chhā gayā, aur unhoṅ ne Yahūsafat se jang karne kī jurrat na kī. ¹¹Ḳharāj

ke taur par use Filistiyōṅ se hadiye aur chāndī miltī thī, jabki Arab use 7,700 menḍhe aur 7,700 bakre diyā karte the. ¹²Yōṅ Yahūsafat kī tāqat baṛhtī gai. Yahūdāh kī kai jaghoṅ par us ne qile aur shāhī godām ke shahr tāmīr kie. ¹³Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shahroṅ meṅ zarūriyāt-e-zindagī ke baṛe zaḵhire jamā kie aur Yarūshalam meṅ tajrabākār faujī rakhe.

¹⁴Yahūsafat kī fauj ko kunboṅ ke mutābiq tartīb diyā gayā thā. Yahūdāh ke qabīle kā kamānḍar Adnā thā. Us ke taht 3,00,000 tajrabākār faujī the. ¹⁵Us ke alāwā Yūhanān thā jis ke taht 2,80,000 afrād the ¹⁶aur Amasiyāh bin Zikrī jis ke taht 2,00,000 afrād the. Amasiyāh ne apne āp ko razākārānā taur par Rab kī ḵhidmat ke lie waqf kar diyā thā. ¹⁷Binyamīn ke qabīle kā kamānḍar Ilyadā thā jo zabardast faujī thā. Us ke taht kamān aur ḡhāloṅ se lais 2,00,000 faujī the. ¹⁸Us ke alāwā Yahūzabad thā jis ke 1,80,000 musallah ādmī the.

¹⁹Sab fauj meṅ bādshāh kī ḵhidmat saranjām dete the. Un meṅ wuh faujī nahīn shumār kie jāte the jinheṅ bādshāh ne pūre

Yahūdāh ke qilāband shahron meñ rakhā huā thā.

Jhūte Nabiyon aur Mikāyāh kā Muqābalā

18 Gharz Yahūsafat ko baṛī daulat aur izzat hāsīl huī. Us ne apne pahlauṭhe kī shādī Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭī se karāī.

²Kuchh sāl ke bād wuh Aḳhiyab se milne ke lie Sāmariya gayā. Isrāīl ke bādshāh ne Yahūsafat aur us ke sāthiyon ke lie bahut-sī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail zabah kie. Phir us ne Yahūsafat ko apne sāth Rāmāt-jiliyād se jang karne par uksāyā. ³Aḳhiyab ne Yahūsafat se sawāl kiyā, “Kyā āp mere sāth Rāmāt-jiliyād jāenge tāki us par qabzā karen?” Us ne jawāb diyā, “Jī zarūr, ham to bhāī haiñ, merī qaum ko apnī qaum samjheñ! Ham āp ke sāth mil kar laṛne ke lie niklenge. ⁴Lekin mehrbānī karke pahle Rab kī marzī mālūm kar leñ.”

⁵Isrāīl ke bādshāh ne 400 nabiyon ko bulā kar un se pūchhā, “Kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūñ?” Nabiyon ne jawāb diyā, “Jī, karen,

kyonki Allāh use bādshāh ke hawāle kar degā.”

⁶Lekin Yahūsafat mutma’in na huā. Us ne pūchhā, “Kyā yahāñ Rab kā koī nabī nahīñ jis se ham dariyāft kar sakeñ?” ⁷Isrāīl kā bādshāh bolā, “Hāñ, ek to hai jis ke zariye ham Rab kī marzī mālūm kar sakte haiñ. Lekin main us se nafrat kartā hūñ, kyonki wuh mere bāre meñ kabhī bhī achchhī peshgoī nahīñ kartā. Wuh hameshā burī peshgoiyāñ sunātā hai. Us kā nām Mikāyāh bin Imlā hai.” Yahūsafat ne etarāz kiyā, “Bādshāh aisī bāt na kahe!” ⁸Tab Isrāīl ke bādshāh ne kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā, “Mikāyāh bin Imlā ko fauran hamāre pās pahuñchā denā!”

⁹Aḳhiyab aur Yahūsafat apne shāhī libās pahne hue Sāmariya ke darwāze ke qarīb apne apne taḳht par baiṭhe the. Yih aisī khulī jagah thī jahāñ anāj gāhā-jātā thā. Tamām 400 nabī wahāñ un ke sāmne apnī peshgoiyāñ pesh kar rahe the. ¹⁰Ek nabī banām Sidqiyāh bin Kanānā ne apne lie lohe ke siñg banā kar elān kiyā, “Rab farmātā hai ki in siñgon se tū Shām ke faujiyon ko mār mār kar halāk kar degā.”

¹¹Dūsre nabī bhī is qism kī peshgoiyān kar rahe the, “Rāmāt-jiliyād par hamlā karen, kyonki āp zarūr kāmyāb ho jāenge. Rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”

¹²Jis mulāzim ko Mikāyāh ko bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne rāste mein use samjhāyā, “Dekhen, bāqī tamām nabī mil kar kah rahe hain ki bādshāh ko kāmyābī hāsil hogī. Āp bhī aisi hī bāteñ karen, āp bhī fatah kī peshgoī karen!” ¹³Lekin Mikāyāh ne etarāz kiya, “Rab kī hayāt kī qasam, main bādshāh ko sirf wuhī kuchh batāūngā jo merā Kḥudā farmāegā.”

¹⁴Jab Mikāyāh Aḳhiyab ke sāmne kharā huā to bādshāh ne pūchhā, “Mikāyāh, kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūn?”

Mikāyāh ne jawāb diyā, “Us par hamlā karen, kyonki unheñ āp ke hawāle kar diyā jāegā, aur āp ko kāmyābī hāsil hogī.” ¹⁵Bādshāh nārāz huā, “Mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā paregā ki āp qasam khā kar mujhe Rab ke nām mein sirf wuh kuchh sunāen jo haqīqat hai.”

¹⁶Tab Mikāyāh ne jawāb mein kahā, “Mujhe tamām Isrāil

gallābān se mahrūm bheḥ-bakriyon kī tarah pahāron par bikhṛā huā nazar āyā. Phir Rab mujh se hamkalām huā, ‘In kā koī mālik nahīn hai. Har ek salāmatī se apne ghar wāpas chalā jāe.’”

¹⁷Isrāil ke bādshāh ne Yahūsafat se kahā, “Lo, kyā main ne āp ko nahīn batāyā thā ki yih shaḳhs hameshā mere bāre mein burī peshgoiyān kartā hai?”

¹⁸Lekin Mikāyāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Rab kā farmān sunen! Main ne Rab ko us ke taḳht par baithe dekhā. Āsmān kī pūrī fauj us ke dāen aur bāen hāth kharī thī.

¹⁹Rab ne pūchhā, ‘Kaun Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab ko Rāmāt-jiliyād par hamlā karne par uksāegā tāki wuh wahān jā kar mar jāe?’ Ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne wuh.

²⁰Āḳhirkār ek rūh Rab ke sāmne kharī huī aur kahne lagī, ‘Main use uksāūngī’. Rab ne sawāl kiya, ‘Kis tarah?’ ²¹Rūh ne jawāb diyā, ‘Main nikal kar us ke tamām nabiyon par yon qābū pāūngī ki wuh jhūṭ hī boleñge.’ Rab ne farmāyā, ‘Tū kāmyāb hogī. Jā aur yon hī kar!’

²²Ai bādshāh, Rab ne āp par āfat lāne kā faislā kar liya hai, is lie us

ne jhūṭī rūh ko āp ke in tamām nabiyōn ke muñh meñ ḍāl diyā hai.”

²³Tab Sidqiyāh bin Kanānā ne āge baṛh kar Mīkāyāh ke muñh par thappaṛ mārā aur bolā, “Rab kā Rūh kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh se bāt kare?” ²⁴Mīkāyāh ne jawāb diyā, “Jis din āp kabhī is kamre meñ, kabhī us meñ khisak kar chhupne kī koshish karenge us din āp ko patā chalegā.”

²⁵Tab Aḳhiyab Bādshāh ne hukm diyā, “Mīkāyāh ko shahr par muqarrar afsar Amūn aur mere beṭe Yuās ke pās wāpas bhej do! ²⁶Unheñ batā denā, ‘Is ādmī ko jel meñ ḍāl kar mere saḥīh-salāmat wāpas āne tak kam se kam roṭī aur pānī diyā karen.’” ²⁷Mīkāyāh bolā, “Agar āp saḥīh-salāmat wāpas āen to matlab hogā ki Rab ne merī mārifat bāt nahīn kī.” Phir wuh sāth khare logoñ se muḳhātib huā, “Tamām log dhyān den!”

Aḳhiyab Rāmāt ke Qarīb

Mar Jātā Hai

²⁸Is ke bād Isrāīl kā bādshāh Aḳhiyab aur Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat mil kar Rāmāt-jiliyād par hamlā karne ke lie rawānā

hue. ²⁹Jang se pahle Aḳhiyab ne Yahūsafat se kahā, “Main apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ jāūngā. Lekin āp apnā shāhī libās na utāren.” Chunānche Isrāīl kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ āyā. ³⁰Shām ke bādshāh ne rathoñ par muqarrar apne afsaroñ ko hukm diyā thā, “Sirf aur sirf bādshāh par hamlā karen. Kisī aur se mat laṛnā, ḳhāh wuh chhoṭā ho yā baṛā.”

³¹Jab laṛāi chhiṛ gai to rathoñ ke afsar Yahūsafat par ṭūṭ paṛe, kyonki unhoñ ne kahā, “Yihī Isrāīl kā bādshāh hai!” Lekin jab Yahūsafat madad ke lie chillā uṭhā to Rab ne us kī sunī. Us ne un kā dhyān Yahūsafat se khīnch liyā, ³²kyonki jab dushmanoñ ko mālūm huā ki yih Aḳhiyab Bādshāh nahīn hai to wuh us kā tāqqub karne se bāz āe. ³³Lekin kisī ne ḳhās nishānā bāndhe baḡhair apnā tīr chalāyā to wuh Aḳhiyab ko aisī jagah jā lagā jahān zirābaktar kā joṛ thā. Bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “Rath ko moṛ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo! Mujhe choṭ lag gai hai.” ³⁴Lekin chūnki us pūre din shadīd qism kī laṛāi jāri rahī, is lie bādshāh apne

rath meñ țek lagā kar dushman ke muqābil kharā rahā. Jab sūraj ġhurūb hone lagā to wuh mar gayā.

19 Lekin Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat sahih-salāmat Yarūshalam aur apne mahal meñ pahuñchā. ²Us waqt Yāhū bin Hanānī jo ġhaibbīn thā use milne ke lie niklā aur bādshāh se kahā, “Kyā yih țhik hai ki āp sharir kī madad karen? Āp kyon un ko pyār karte haiñ jo Rab se nafrat karte haiñ? Yih dekh kar Rab kā ġhazab āp par nāzil huā hai. ³To bhī āp meñ achchhī bāteñ bhī pāi jātī haiñ. Āp ne Yasīrat Dewī ke khamboñ ko mulk se dūr karke Allāh ke tālib hone kā pakkā irādā kar rakhā hai.”

Yahūsafat Qānūnī Kār-rawāi

kī Islāh Kartā Hai

⁴Is ke bād Yahūsafat Yarūshalam meñ rahā. Lekin ek din wuh dubārā niklā. Is bār us ne junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Ifrāim ke pahārī ilāqe tak pūre Yahūdāh kā daurā kiya. Har jagah wuh logoñ ko Rab un ke bāpdādā ke Kḥudā ke pās wāpas lāyā. ⁵Us ne Yahūdāh ke tamām qilāband

shahroñ meñ qāzī bhī muqarrar kie. ⁶Unheñ samjhāte hue us ne kahā, “Apnī rawish par dhyān deñ! Yād rahe ki āp insān ke jawābdeh nahīñ haiñ balki Rab ke. Wuhī āp ke sāth hogā jab āp faisle karenge. ⁷Chunāñche Allāh kā kḥauf mān kar ehtiyāt se logoñ kā insāf karen. Kyonki jahāñ Rab hamārā Kḥudā hai wahāñ be’insāfī, jānibdārī aur rishwatkhori ho hī nahīñ sakti.”

⁸Yarūshalam meñ Yahūsafat ne kuchh Lāwiyōñ, imāmoñ aur kḥāndānī sarparastoñ ko insāf karne kī zimmedārī di. Rab kī shariat se mutālliqli kisī muāmale yā Yarūshalam ke bāshindoñ ke darmiyāñ jhagaṛe kī sūrat meñ unheñ faislā karnā thā. ⁹Yahūsafat ne unheñ samjhāte hue kahā, “Rab kā kḥauf mān kar apnī kḥidmat ko wafādārī aur pūre dil se saranjām deñ. ¹⁰Āp ke bhāi shahroñ se ā kar āp ke sāmne apne jhagaṛe pesh karenge tāki āp un kā faislā karen. Āp ko qatl ke muqaddamoñ kā faislā karnā paṛegā. Aise muāmalāt bhī hoñge jo Rab kī shariat, kisī hukm, hidāyat yā usūl se tālluq rakheñge. Jo bhī ho, lāzim hai ki āp unheñ samjhāen tāki wuh Rab kā gunāh na karen. Warnā us kā

ghazab āp aur āp ke bhāiyōn par nāzil hogā. Agar āp yih karen to āp bequsūr raheṅge. ¹¹Imām-e-āzam Amariyāh Rab kī shariāt se tālluq rakhne wāle muāmalāt kā hatmī faislā karegā. Jo muqaddame bādshāh se tālluq rakhte haiṅ un kā hatmī faislā Yahūdāh ke qabīle kā sarbarāh Zabadiyāh bin Ismāīl karegā. Adālat kā intazām chalāne meṅ Lāwī āp kī madad kareṅge. Ab hauslā rakh kar apnī k̄hidmat saranjām deṅ. Jo bhī sahīh kām karegā us ke sāth Rab hogā.”

Ammoniyoṅ kā Yahūdāh par Hamlā

20 Kuchh der ke bād Moābī, Ammonī aur kuchh Maūnī Yahūsafat se jang karne ke lie nikle. ²Ek qāsīd ne ā kar bādshāh ko ittalā dī, “Mulk-e-Adom se ek baṛī fauj āp se laṛne ke lie ā rahī hai. Wuh Bahīrā-e-Murdār ke dūsre kināre se baṛhtī baṛhtī is waqt Hassūn-tamr pahuṅch chukī hai.” (Hassūn Ain-jadī kā dūsrā nām hai.)

³Yih sun kar Yahūsafat ghabrā gayā. Us ne Rab se rāhnumāi māṅgne kā faislā karke elān kiyā ki tamām Yahūdāh rozā rakhe.

⁴Yahūdāh ke tamām shahroṅ se log Yarūshalam āe tāki mil kar madad ke lie Rab se duā māṅgeṅ. ⁵Wuh Rab ke ghar ke nae sahan meṅ jamā hue aur Yahūsafat ne sāmne ā kar ⁶duā kī,

“Ai Rab, hamāre bāpdādā ke K̄hudā! Tū hī āsmān par takhtnashīn K̄hudā hai, aur tū hī duniyā ke tamām mamālik par hukūmat kartā hai. Tere hāth meṅ qudrat aur tāqat hai. Koī bhī terā muqābalā nahīṅ kar saktā. ⁷Ai hamāre K̄hudā, tū ne is mulk ke purāne bāshindoṅ ko apnī qaum Isrāīl ke āge se nikāl diyā. Ibrāhīm terā dost thā, aur us kī aulād ko tū ne yih mulk hameshā ke lie de diyā. ⁸Is meṅ terī qaum ābād huī. Tere nām kī tāzīm meṅ maqdis banā kar unhoṅ ne kahā, ⁹Jab bhī āfat ham par āe to ham yahāṅ tere huzūr ā sakeṅge, chāhe jang, wabā, kāl yā koī aur sazā ho. Agar ham us waqt is ghar ke sāmne khare ho kar madad ke lie tujhe pukāreṅ to tū hamārī sun kar hameṅ bachāegā, kyonki is imārat par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.”

¹⁰Ab Ammon, Moāb aur pahārī mulk Saīr kī harkatoṅ ko dekh! Jab Isrāīl Misr se niklā to tū ne use in

qaumoñ par hamlā karne aur in ke ilāqe meñ se guzarne kī ijāzat na dī. Isrāīl ko mutabādīl rāstā ikhtiyār karnā parā, kyonki use inheñ halāk karne kī ijāzat na milī. ¹¹Ab dhyān de ki yih badle meñ kyā kar rahe haiñ. Yih hameñ us maurūsī zamīn se nikālnā chāhte haiñ jo tū ne hameñ dī thī. ¹²Ai hamāre Ḳhudā, kyā tū un kī adālat nahīn karegā? Ham to is barī fauj ke muqābale meñ bebas haiñ. Is ke hamle se bachne kā rāstā hameñ nazar nahīn ātā, lekin hamārī ānkheñ madad ke lie tujh par lagī haiñ.”

¹³Yahūdāh ke tamām mard, aurateñ aur bachche wahāñ Rab ke huzūr khare rahe. ¹⁴Tab Rab kā Rūh ek Lāwī banām Yahziyel par nāzil huā jab wuh jamāt ke darmiyān khare thā. Yih ādmī Āsaf ke khāndān kā thā, aur us kā pūrā nām Yahziyel bin Zakariyāh bin Bināyāh bin Ya’iyel bin Mattaniyāh thā. ¹⁵Us ne kahā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke logo, merī bāt sunen! Ai bādshāh, āp bhī is par dhyān den. Rab farmātā hai ki dāro mat, aur is barī fauj ko dekh kar mat ghabrānā. Kyonki yih jang tumhārā nahīn balki merā muāmalā hai. ¹⁶Kal un ke

muqābale ke lie niklo. Us waqt wuh Darrā-e-Sīs se ho kar tumhārī taraf barh rahe hoñge. Tumhārā un se muqābalā us wādī ke sire par hogā jahāñ Yaruēl kā Registān shurū hotā hai. ¹⁷Lekin tumheñ larne kī zarūrat nahīn hogī. Bas dushman ke āmne-sāmne khare ho kar ruk jāo aur dekho ki Rab kis tarah tumheñ chhuṭkārā degā. Lihāzā mat dāro, ai Yahūdāh aur Yarūshalam, aur dahshat mat khāo. Kal un kā sāmna karne ke lie niklo, kyonki Rab tumhare sāth hogā.”

¹⁸Yih sun kar Yahūsafat muñh ke bal jhuk gayā. Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām logoñ ne bhī aundhe muñh jhuk kar Rab kī parastish kī. ¹⁹Phir Qihāt aur Qorah ke khāndānoñ ke kuchh Lāwī khare ho kar buland āwāz se Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd-o-sanā karne lage.

Ammoniyon par Fatah

²⁰Agle dīn subah-sawere Yahūdāh kī fauj Taqua ke Registān ke lie rawānā huī. Nikalte waqt Yahūsafat ne un ke sāmne khare ho kar kahā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke mardo, merī bāt sunen! Rab

apne ẖhudā par bharosā rakheñ to āp qāym raheñge. Us ke nabiyon kī bātoñ kā yaqīn kareñ to āp ko kāmyābī hāsīl hogī.” ²¹Logon se mashwarā karke Yahūsafat ne kuchh mardoñ ko Rab kī tazīm meñ gīt gāne ke lie muqarrar kiyā. Muqaddas libās pahne hue wuh fauj ke āge āge chal kar hamd-o-sanā kā yih gīt gāte rahe, “Rab kī satāish karo, kyonki us kī shafqat abadi hai.”

²²Us waqt Rab hamlā-āwar fauj ke muḡhālifoñ ko kharā kar chukā thā. Ab jab Yahūdāh ke mard hamd ke gīt gāne lage to wuh tāk meñ se nikal kar baḡhti huī fauj par tūt paṛe aur use shikast di. ²³Phir Ammoniyon aur Moābiyon ne mil kar pahārī mulk Saīr ke mardoñ par hamlā kiyā tāki unheñ mukammal taur par ḡhatm kar deñ. Jab yih halāk hue to Ammonī aur Moābī ek dūse ko maut ke ghāṭ utārne lage. ²⁴Yahūdāh ke faujiyon ko is kā ilm nahīn thā. Chalte chalte wuh us maqām tak pahuñch gae jahāñ se registān nazar ātā hai. Wahāñ wuh dushman ko talāsh karne lage, lekin lāsheñ hī lāsheñ zamīn par bikhri nazar āīñ. Ek bhī dushman nahīn bachā thā. ²⁵Yahūsafat aur

us ke logon ke lie sirf dushman ko lūṭne kā kām bāqī rah gayā thā. Kasrat ke jānwar, qism qism kā sāmān, kapṛe aur kaī qīmtī chizeñ thiñ. Itnā sāmān thā ki wuh use ek waqt meñ uṭhā kar apne sāth le jā nahīn sakte the. Sārā māl jamā karne meñ tīn din lage.

²⁶Chauthe din wuh qarīb kī ek wādī meñ jamā hue tāki Rab kī tārif kareñ. Us waqt se wādī kā nām ‘Tārif kī Wādī’ paṛ gayā. ²⁷Is ke bād Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām mard Yahūsafat kī rāhnumāi meñ ḡhushī manāte hue Yarūshalam wāpas āe. Kyonki Rab ne unheñ dushman kī shikast se ḡhushī kā sunahrā mauqā atā kiyā thā. ²⁸Sitār, sarod aur turam bajāte hue wuh Yarūshalam meñ dāḡhil hue aur Rab ke ghar ke pās jā pahuñche. ²⁹Jab irdgird ke mamālik ne sunā ki kis tarah Rab Isrāīl ke dushmanon se laṛā hai to un meñ Allāh kī dahshat phail gai. ³⁰Us waqt se Yahūsafat sukūn se hukūmat kar sakā, kyonki Allāh ne use chāron taraf ke mamālik ke hamloñ se mahfūz rakhā thā.

Yahūsafat ke Ākhiri Sāl aur Maut

³¹Yahūsafat 35 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 25 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Azūbā bint Silhī thī. ³²Wuh apne bāp Āsā ke namūne par chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³³Lekin us ne bhī ūnche maqāmoñ ke mandiroñ ko khatm na kiya, aur logoñ ke dil apne bāpdādā ke Kḥudā kī taraf māyl na hue.

³⁴Bāqī jo kuchh Yahūsafat kī hukūmat ke daurān huā wuh shurū se le kar ākhir tak Yāhū bin Hanānī kī tāriḳh meñ bayān kiya gayā hai. Bād meñ sab kuchh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tāriḳh’ kī kitāb meñ darj kiya gayā.

³⁵Bād meñ Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ne Isrāil ke bādshāh Akhaziyāh se ittahād kiya, go us kā rawaiyā bedīnī kā thā. ³⁶Donoñ ne mil kar tijāratī jahāzoñ kā aisā beṛā banwāyā jo Tarsīs tak pahuñch sake. Jab yih jahāz bandargāh Asyūn-jābar meñ taiyār hue ³⁷to Maresā kā rahne wālā Iliyazar bin Dūdāwāhū ne Yahūsafat ke kḥilāf peshgoī kī, “Chūnki āp Akhaziyāh

ke sāth muttahid ho gae hain is lie Rab āp kā kām tabāh kar degā!” Aur wāqāī, yih jahāz kabhī apnī manzil-e-maqsūd Tarsīs tak pahuñch na sake, kyonki wuh pahle hī ṭukṛe ṭukṛe ho gae.

21 Jab Yahūsafat mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai kḥāndānī qabr meñ dafn kiya gayā. Phir us kā beṛā Yahūrām takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

²Yahūsafat ke bāqī beṛe Azariyāh, Yihiyel, Zakariyāh, Azariyāhū, Mīkāel aur Safatiyāh the.

³Yahūsafat ne unheñ bahut sonā-chāndī aur dīgar qīmī chīzeñ de kar Yahūdāh ke qilāband shahroñ par muqarrar kiya thā. Lekin Yahūrām ko us ne pahlauṭhā hone ke bāis apnā jānashīn banāyā thā. ⁴Bādshāh banane ke bād jab Yahūdāh kī hukūmat mazbūṭī se us ke hāth meñ thī to Yahūrām ne apne tamām bhāiyoñ ko Yahūdāh ke kuchh rāhnumāoñ samet qatl kar diya.

⁵Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. ⁶Us kī shādī Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭī se huī thī, aur wuh Isrāīl ke bādshāhoñ aur ḳhāskar Aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ⁷To bhī wuh Dāūd ke gharāne ko tabāh nahīn karnā chāhtā thā, kyonki us ne Dāūd se ahd bāndh kar wādā kiyā thā ki terā aur terī aulād kā charāḡh hameshā tak jaltā rahegā.

⁸Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyoñ ne baḡhāwat kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muqarrar kiyā. ⁹Tab Yahūrām apne afsaroñ aur tamām rathoñ ko le kar un ke pās pahuñchā. Jab jang chhiṛ gai to Adomiyoñ ne use aur us ke rathoñ par muqarrar afsaroñ ko gher liyā, lekin rāt ko bādshāh gherne wāloñ kī safoñ ko torne meñ kāmyāb ho gayā. ¹⁰To bhī Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīn āyā. Usī waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar ḳhudmuḳhtār ho gayā. Yih sab kuchh is lie huā ki Yahūrām ne Rab apne bāpdādā ke

Ḳhudā ko tark kar diyā thā, ¹¹yahān tak ki us ne Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ kāi ūñchī jaghoñ par mandir banwāe aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko Rab se bewafā ho jāne par uksāyā. Pūre Yahūdāh ko wuh butparastī kī ḡhalat rāh par le āyā.

¹²Tab Yahūrām ko Iliyās Nabī se ḳhat milā jis meñ likhā thā, “Rab āp ke bāp Dāūd kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Tū apne bāp Yahūsafat aur apne dādā Āsā Bādshāh ke achchhe namūne par nahīn chalā ¹³balki Isrāīl ke bādshāhoñ kī ḡhalat rāhoñ par. Bilkul Aḳhiyab ke ḳhāndān kī tarah tū Yarūshalam aur pūre Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī kī rāh par lāyā hai. Aur yih tere lie kāfī nahīn thā, balki tū ne apne sage bhāiyoñ ko bhī jo tujh se behtar the qatl kar diyā. ¹⁴Is lie Rab terī qaum, tere beṭoñ aur terī bīwiyoñ ko terī pūri milkiyat samet baṛī musibat meñ ḡalne ko hai. ¹⁵Tū ḳhud bīmār ho jāegā. Lā’ilāj marz kī zad meñ ā kar tujhe baṛī der tak taklīf hogī. Āḳhirkār terī antariyāñ jism se nikleñgi.”

¹⁶Un dinoñ meñ Rab ne Filistियोñ aur Ethiopiya ke paṛos meñ rahne wāle Arab qabiloñ ko Yahūrām

par hamlā karne kī tahrīk dī.

¹⁷Yahūdāh meñ ghus kar wuh Yarūshalam tak pahuñch gae aur bādshāh ke mahal ko lūṭne meñ kāmyāb hue. Tamām māl-o-asbāb ke alāwā unhoñ ne bādshāh ke beṭoñ aur bīwiyoñ ko bhī chhīn liyā. Sirf sab se chhoṭā beṭā Yahuākḥaz yānī Aḥhaziyāh bach niklā.

¹⁸Is ke bād Rab kā ḡhazab bādshāh par nāzil huā. Use lā'ilāj bīmārī lag gaī jis se us kī antariyāñ muta'assir huīñ. ¹⁹Bādshāh kī hālat bahut ḡharāb hotī gaī. Do sāl ke bād antariyāñ jism se nikal gaīñ. Yahūrām shadīd dard kī hālat meñ kūch kar gayā. Janāze par us kī qaum ne us ke ehtirām meñ lakaṛī kā baṛā ḡher na jalāyā, go unhoñ ne yih us ke bāpdādā ke lie kiyā thā.

²⁰Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā thā. Jab faut huā to kisī ko bhī afsos na huā. Use Yarūshalam Shahr ke us hisse meñ dafn to kiyā gayā jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai, lekin shāhī qabroñ meñ nahīñ.

Yahūdāh kā Bādshāh Aḥhaziyāh

22 Yarūshalam ke bāshindon ne Yahūrām ke sab se chhoṭe beṭe Aḥhaziyāh ko takht par biṭhā diyā. Bāqī tamām beṭoñ ko un luṭeroñ ne qatl kiyā thā jo Araboñ ke sāth shāhī lashkargāh meñ ghus āe the. Yihī wajah thī ki Yahūdāh ke bādshāh Yahūrām kā beṭā Aḥhaziyāh bādshāh banā. ²Wuh 22 sāl kī umr meñ takhtnashīn huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us kī māñ Ataliyāh Isrāīl ke bādshāh Umri kī poti thī. ³Aḥhaziyāh bhī Aḥhiyab ke ḡhāndān ke ḡhalat namūne par chal paṛā, kyonki us kī māñ use bedīn rāhoñ par chalne par ubhārtī rahī. ⁴Bāp kī wafāt par wuh Aḥhiyab ke ḡharāne ke mashware par chalne lagā. Natīje meñ us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Aḡhirkār yihī log us kī halākat kā sabab ban gae.

⁵Inhīñ ke mashware par wuh Isrāīl ke bādshāh Yūrām bin Aḥhiyab ke sāth mil kar Shām ke bādshāh Hazāel se laṛne ke lie niklā. Jab Rāmāt-jiliyād ke qarīb jang chhiṛ gaī to Yūrām Shām ke faujiyoñ ke hāthoñ zaḡhmī huā

⁶aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḡhm bhar jāēn. Jab wuh wahān ṭhahrā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Aḡhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā. ⁷Lekin Allāh kī marzī thī ki yih mulāqāt Aḡhaziyāh kī halākat kā bāis bane. Wahān pahuñch kar wuh Yūrām ke sāth Yāhū bin Nimsī se milne ke lie niklā, wuhī Yāhū jise Rab ne masah karke Aḡhiyab ke ḡhāndān ko nest-o-nābūd karne ke lie maḡhsūs kiyā thā. ⁸Aḡhiyab ke ḡhāndān kī adālat karte karte Yāhū kī mulāqāt Yahūdāh ke kuchh afsarōn aur Aḡhaziyāh ke bāz rishtedāroñ se huī jo Aḡhaziyāh kī ḡhidmat meñ us ke sāth āe the. Inheñ qatl karke ⁹Yāhū Aḡhaziyāh ko ḡhūñḡne lagā. Patā chalā ki wuh Sāmariya Shahr meñ chhup gayā hai. Use Yāhū ke pās lāyā gayā jis ne use qatl kar diyā. To bhī use izzat ke sāth dafn kiyā gayā, kyonki logoñ ne kahā, “Āḡhir wuh Yahūsafat kā potā hai jo pūre dil se Rab kā tālib rahā.” Us waqt Aḡhaziyāh ke ḡhāndān meñ koī na pāyā gayā jo bādshāh kā kām sañbhāl saktā.

Ataliyāh kī Zālīmānā Hukūmat

¹⁰Jab Aḡhaziyāh kī mām Ataliyāh ko mālūm huā ki merā betā mar gayā hai to wuh Yahūdāh ke pūre shāhī ḡhāndān ko qatl karne lagī. ¹¹Lekin Aḡhaziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Aḡhaziyāh ke chhoṛe betē Yuās ko chupke se un shahzādoñ meñ se nikāl liyā jinheñ qatl karnā thā aur use us kī dāyā ke sāth ek sṭor meñ chhupā diyā jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Wahān wuh Ataliyāh kī girift se mahfūz rahā. Yahūsabā Yahoyadā Imām kī bīwī thī. ¹²Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqil kiyā gayā jahān wuh un ke sāth un chhih sāloñ ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

Ataliyāh kā Anjām aur

Yuās kī Hukūmat

23 Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā ne jurrat karke sau sau faujiyoñ par muqarrar pāñch afsarōn se ahd bāndhā. Un ke nām Azariyāh bin Yarohām, Ismāil bin Yūhanān, Azariyāh bin Obed, Māsiyāh bin Adāyāh aur Ilisāfat bin Zikrī the. ²In ādmiyoñ ne chupke se Yahūdāh

ke tamām shahron meñ se guzar kar Lāwiyon aur Isrāīlī kḥāndānon ke sarparaston ko jamā kiyā aur phir un ke sāth mil kar Yarūshalam āe. ³Allāh ke ghar meñ pūrī jamāt ne jawān bādshāh Yuās ke sāth ahd bāndhā.

Yahoyadā un se muḥhātib huā, “Hamāre bādshāh kā beṭā hī ham par hukūmat kare, kyonki Rab ne muqarrar kiyā hai ki Dāūd kī aulād yih zimmedārī sanbhāle. ⁴Chunānche agle Sabat ke din āp imāmon aur Lāwiyon meñ se jitne ḍyūṭī par āenge wuh tin hisson meñ taqsim ho jāen. Ek hissā Rab ke ghar ke darwāzon par pahrā de, ⁵dusrā shāhī mahal par aur tistrā Bunyād nāmī darwāze par. Bāqī sab ādmī Rab ke ghar ke sahnon meñ jamā ho jāen. ⁶Kḥidmat karne wāle imāmon aur Lāwiyon ke siwā koī aur Rab ke ghar meñ dākḥil na ho. Sirf yihī andar jā sakte haiñ, kyonki Rab ne unheñ is kḥidmat ke lie maḥsūs kiyā hai. Lāzim hai ki pūrī qaum Rab kī hidāyāt par amal kare. ⁷Bāqī Lāwī bādshāh ke irdgird dāyrā banā kar apne hathiyāron ko pakaṛe rakheñ aur jahān bhī wuh jāe use ghere rakheñ. Jo bhī Rab ke ghar meñ

ghusne kī koshish kare use mār ḍālnā.”

⁸Lāwī aur Yahūdāh ke in tamām mardon ne aisā hī kiyā. Agle Sabat ke din sab apne bandon samet us ke pās āe, wuh bhī jin kī ḍyūṭī thī aur wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. Kyonki Yahoyadā ne kḥidmat karne wālon meñ se kisī ko bhī jāne kī ijāzat nahiñ dī thī. ⁹Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar afsaron ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur chhoṭī aur baṛī ḍhāleñ dīñ jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfūz rakhī huī thin. ¹⁰Phir us ne faujiyon ko bādshāh ke irdgird kharā kiyā. Har ek apne hathiyār pakaṛe taiyār thā. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyrā Rab ke ghar kī junūbī dīwār se le kar us kī shimālī dīwār tak phailā huā thā. ¹¹Phir wuh Yuās ko bāhar lāe aur us ke sar par tāj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yoñ Yuās ko bādshāh banā diyā gayā. Unhoñ ne use masah kiyā aur buland āwāz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!” ¹²Logon kā shor Ataliyāh tak pahunchā, kyonki sab daur kar jamā ho rahe aur bādshāh kī kḥushī meñ nāre lagā rahe the. Wuh Rab ke ghar ke sahan meñ un ke pās āī

¹³to kyā dekhtī hai ki nayā bādshāh darwāze ke qarīb us satūn ke pās kharā hai jahān bādshāh riwāj ke mutābiq kharā hotā hai, aur wuh afsaron aur turam bajāne wālon se ghirā huā hai. Tamām ummat bhī sāth kharī turam bajā bajā kar khushī manā rahī hai. Sāth sāth gulūkār apne sāz bajā kar hamd ke gīt gāne mein rāhnumāi kar rahe hain. Ataliyāh ranjish ke māre apne kapre phar kar chikh uthī, “Ghaddārī, ghaddārī!”

¹⁴Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar un afsaron ko bulāyā jin ke sapurd fauj kī gāi thī aur unheñ hukm diyā, “Use bāhar le jāen, kyonki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke pichhe āe use talwār se mār denā.” ¹⁵Wuh Ataliyāh ko pakaṛ kar wahān se bāhar le gae aur use Ghoṛon ke Darwāze par mār diyā jo shāhī mahal ke pās thā.

¹⁶Phir Yahoyadā ne qaum aur bādshāh ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiya ki ham Rab kī qaum raheñge. ¹⁷Is ke bād sab Bāl ke mandir par tūt paṛe aur use dhā diyā. Us kī qurbāngāhon aur buton ko tukṛe tukṛe karke unhon ne Bāl

ke pujārī Mattān ko qurbāngāhon ke sāmne hī mār dālā.

¹⁸Yahoyadā ne imāmon aur Lāwiyon ko dubārā Rab ke ghar ko sanbhālne kī zimmedārī dī. Dāūd ne unheñ khidmat ke lie gurohon mein taqsim kiya thā. Us kī hidāyat ke mutābiq unheñ ko khushī manāte aur gīt gāte hue bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karnī thīn, jis tarah Mūsā kī shariāt mein likhā hai. ¹⁹Rab ke ghar ke darwāzon par Yahoyadā ne darban khare kie tāki aise logon ko andar āne se rokā jāe jo kisī bhī wajah se nāpāk hon.

²⁰Phir wuh sau sau faujiyon par muqarrar afsaron, asar-o-rasūkh wālon, qaum ke hukmrānon aur bāqī pūrī ummat ke hamrāh julūs nikāl kar bādshāh ko Bālāi Darwāze se ho kar shāhī mahal mein le gayā. Wahān unhon ne bādshāh ko takht par biṭhā diyā, ²¹aur tamām ummat khushī manāti rahī. Yon Yarūshalam Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko talwār se mār diyā gayā thā.

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat**Karwātā Hai**

24 Yuās 7 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī mān Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī. ²Yahoyadā ke jīte-jī Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³Yahoyadā ne us kī shādī do khawātin se karāi jin ke beṭe-beṭiyān paidā hue.

⁴Kuchh der ke bād Yuās ne Rab ke ghar kī marammat karāne kā faisla kiya. ⁵Imāmon aur Lāwiyon ko apne pās bulā kar us ne unheñ hukm diya, “Yahūdāh ke shahron meñ se guzar kar tamām logon se paise jamā karen tāki āp sāl basāl apne Ḳhudā ke ghar kī marammat karwāen. Ab jā kar jaldī karen.” Lekin Lāwiyon ne baṛī der lagāi.

⁶Tab bādshāh ne imām-e-āzam Yahoyadā ko bulā kar pūchhā, “Āp ne Lāwiyon se mutālabā kyon nahīn kiya ki wuh Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam se Rab ke ghar kī marammat ke paise jamā karen? Yih to koī nāi bāt nahīn hai, kyonki Rab kā khādim Mūsā bhī mulāqāt kā khaimā thīk rakhne ke

lie Isrāīlī jamāt se ṭaiks letā rahā. ⁷Āp ko khud mālūm hai ki us bedīn aurat Ataliyāh ne apne pairokāron ke sāth Rab ke ghar meñ naqb lagā kar Rab ke lie maḥsūs hadiye chhīn lie aur Bāl ke apne buton kī khidmat ke lie istemāl kie the.”

⁸Bādshāh ke hukm par ek sandūq banwāyā gayā jo bāhar, Rab ke ghar ke sahan ke darwāze par rakhā gayā. ⁹Pūre Yahūdāh aur Yarūshalam meñ elān kiya gayā ki Rab ke lie wuh ṭaiks adā kiya jāe jis kā Ḳhudā ke khādim Mūsā ne registān meñ Isrāīliyon se mutālabā kiya thā. ¹⁰Yih sun kar tamām rāhnumā balki pūri qaum khush huī. Apne hadiye Rab ke ghar ke pās lā kar wuh unheñ sandūq meñ ḍālte rahe. Jab kabhī wuh bhar jātā ¹¹to Lāwī use uṭhā kar bādshāh ke afsaron ke pās le jāte. Agar us meñ wāqāi bahut paise hote to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam kā ek afsar ā kar use khālī kar dete. Phir Lāwī use us kī jagah wāpas rakh dete the. Yih silsilā rozānā jāri rahā, aur ākhirkār bahut baṛī raqam ikatṭhī ho gai.

¹²Bādshāh aur Yahoyadā yih paise un thekedāron ko diya karte

the jo Rab ke ghar kī marammat karwāte the. Yih paise patthar tarāshne wāloñ, baṛha'iyon aur un kārīgaron kī ujrat ke lie sarf hue jo lohe aur pital kā kām karte the. ¹³Rab ke ghar kī marammat ke nigarānon ne mehnat se kām kiya, aur un ke zer-e-nigarāni taraqqī hoti gai. Ākhir mein Rab ke ghar kī hālat pahle kī-sī ho gai thi balki unhoñ ne use mazīd mazbūt banā diya. ¹⁴Kām ke ikhtitām par thekedār bāqī paise Yuās Bādshāh aur Yahoyadā ke pās lāe. In se unhoñ ne Rab ke ghar kī k̄hidmat ke lie darkār pyāle, sone aur chāñdi ke bartan aur dīgar kaī chizeñ jo qurbāniyāñ chaṛhāne ke lie istemāl hoti thiñ banwāiñ. Yahoyadā ke jīte-jī Rab ke ghar mein bāqāydaḡi se bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jāti rahīñ.

¹⁵Yahoyadā nihāyat būṛhā ho gayā. 130 sāl kī umr mein wuh faut huā. ¹⁶Use Yarūshalam ke us hisse mein shāhī qabristān mein dafnāyā gayā jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai, kyōñki us ne Isrāīl mein Allāh aur us ke ghar kī achchhī k̄hidmat kī thi.

Yuās Bādshāh Rab ko

Tark Kartā Hai

¹⁷Yahoyadā kī maut ke bād Yahūdāh ke buzurg Yuās ke pās ā kar muñh ke bal jhuk gae. Us waqt se wuh un ke mashwaron par amal karne lagā. ¹⁸Is kā ek natijā yih niklā ki wuh un ke sāth mil kar Rab apne bāp ke K̄hudā ke ghar ko chhoṛ kar Yasīrat Dewi ke khambon aur buton kī pūjā karne lagā. Is gunāh kī wajah se Allāh kā ḡhazab Yahūdāh aur Yarūshalam par nāzil huā. ¹⁹Us ne apne nabiyon ko logon ke pās bhejā tāki wuh unhein samjhā kar Rab ke pās wāpas lāeñ. Lekin koī bhī un kī bāt sunane ke lie taiyār na huā. ²⁰Phir Allāh kā Rūh Yahoyadā Imām ke beṭe Zakariyāh par nāzil huā, aur us ne qaum ke sāmne khare ho kar kahā, "Allāh farmātā hai, 'Tum Rab ke ahkām kī k̄hilāfwarzī kyōñ karte ho? Tumhein kāmyābī hāsīl nahīñ hogī. Chūñki tum ne Rab ko tark kar diya hai is lie us ne tumhein tark kar diya hai.'"

²¹Jawāb mein logon ne Zakariyāh ke k̄hilāf sāzish karke use bādshāh ke hukm par Rab ke ghar ke sahan mein sangsār kar diya. ²²Yon Yuās

Bādshāh ne us mehrbānī kā khayāl na kiya jo Yahoyadā ne us par ki thī balki use nazarandāz karke us ke beṭe ko qatl kiya. Marte waqt Zakariyāh bolā, “Rab dhyān de kar merā badlā le!”

²³Agle sāl ke āghāz meñ Shām ki fauj Yuās se laṛne āi. Yahūdāh meñ ghus kar unhoñ ne Yarūshalam par fatah pāi aur qaum ke tamām buzurgoñ ko mār ḍālā. Sārā lūṭā huā māl Damishq ko bhejā gayā jahān bādshāh thā. ²⁴Agarche Shām ki fauj Yahūdāh ki fauj ki nisbat bahut chhoṭi thī to bhī Rab ne use fatah baḥshī. Chūñki Yahūdāh ne Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko tark kar diya thā is lie Yuās ko Shām ke hāthoñ sazā mili. ²⁵Jang ke daurān Yahūdāh kā bādshāh shadīd zaḥmī huā. Jab dushman ne mulk ko chhoṛ diya to Yuās ke afsaroñ ne us ke ḳhilāf sāzish ki. Yahoyadā Imām ke beṭe ke qatl kā intaqām le kar unhoñ ne use mār ḍālā jab wuh bimār hālat meñ bistar par paṛā thā. Bādshāh ko Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiya gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Lekin shāhi qabristān meñ nahīn dafnāyā gayā.

²⁶Sāzish karne wāloñ ke nām Zabad

aur Yahūzabad the. Pahle ki mān Sim’āt Ammonī thī jabki dūsre ki mān Simrit Moābi thī.

²⁷Yuās ke beṭoñ, us ke ḳhilāf nabiyōñ ke farmānoñ aur Allāh ke ghar ki marammat ke bāre meñ mazīd mālūmāt ‘Shāhān ki Kitāb’ meñ darj haiñ. Yuās ke bād us kā beṭā Amasiyāh taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amasiyāh

25 Amasiyāh 25 sāl ki umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ us ki hukūmat kā daurāniyā 29 sāl thā. Us ki mān Yahuaddān Yarūshalam ki rahne wālī thī. ²Jo kuchh Amasiyāh ne kiya wuh Rab ko pasand thā, lekin wuh pūre dil se Rab ki pairawī nahīn kartā thā. ³Jyōñ hī us ke pānw mazbūti se jam gae us ne un afsaroñ ko sazā-e-maut di jinhoñ ne bāp ko qatl kar diya thā. ⁴Lekin un ke beṭoñ ko us ne zindā rahne diya aur yōñ Mūsawī shariāt ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na di jāe, na bachchoñ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko

sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne k̄hud kiya hai.”

Adom se Jang

⁵Amasiyāh ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabilōn ke tamām mardoñ ko bulā kar unheñ k̄hāndānoñ ke mutābiq tartīb diyā. Us ne hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par afsar muqarrar kie. Jitne bhī mard 20 yā is se zāyd sāl ke the un sab kī bhartī huī. Is tarah 3,00,000 faujī jamā hue. Sab baṛī q̄hālōñ aur nezoñ se lais the. ⁶Is ke alāwā Amasiyāh ne Isrāīl ke 1,00,000 tajrabākār faujiyoñ ko ujrat par bhartī kiya tāki wuh jang meñ madad karen. Unheñ us ne chāñdī ke taqriban 3,400 kilogrām die.

⁷Lekin ek mard-e-Ḳhudā ne Amasiyāh ke pās ā kar use samjhāyā, “Bādshāh salāmat, lāzim hai ki yih Isrāīlī faujī āp ke sāth mil kar laṛne ke lie na nikleñ. Kyōñki Rab un ke sāth nahīñ hai, wuh Ifrāīm ke kisī bhī rahne wāle ke sāth nahīñ hai. ⁸Agar āp un ke sāth mil kar nikleñ tāki mazbūtī se dushman se laṛeñ to Allāh āp ko dushman ke sāmne girā degā.

Kyōñki Allāh ko āp kī madad karne aur āp ko girāne kī qudrat hāsīl hai.” ⁹Amasiyāh ne etarāz kiya, “Lekin main Isrāīliyoñ ko chāñdī ke 3,400 kilogrām adā kar chukā hūñ. In paison kā kyā banegā?” Mard-e-Ḳhudā ne jawāb diyā, “Rab āp ko is se kahīñ zyādā atā kar saktā hai.” ¹⁰Chunāñche Amasiyāh ne Ifrāīm se āe hue tamām faujiyoñ ko fāriḡh karke wāpas bhej diyā, aur wuh Yahūdāh se bahut nārāz hue. Har ek baṛe taish meñ apne apne ghar chalā gayā.

¹¹To bhī Amasiyāh jurrat karke jang ke lie niklā. Apnī fauj ko Namak kī Wādī meñ le jā kar us ne Adomiyōñ par fatah pāī. Un ke 10,000 mard maidān-e-jang meñ māre gae. ¹²Dushman ke mazīd 10,000 ādmiyoñ ko giriftār kar liyā gayā. Yahūdāh ke faujiyoñ ne qaidiyoñ ko ek ūñchī chaṭṭān kī choṭī par le jā kar nīche girā diyā. Is tarah sab pāsh pāsh ho kar halāk hue.

¹³Itne meñ fāriḡh kie gae Isrāīlī faujiyoñ ne Sāmariya aur Bait-haurūn ke bīch meñ wāqe Yahūdāh ke shahroñ par hamlā kiya thā. Laṛte laṛte unhoñ ne 3,000 mardoñ

ko maut ke ghāṭ utār diyā aur bahut-sā māl lūṭ liyā thā.

Amasiyāh kī Butparastī

¹⁴Adomiyoṅ ko shikast dene ke bād Amasiyāh Sair ke bāshindoṅ ke butoṅ ko lūṭ kar apne ghar wāpas lāyā. Wahān us ne unheṅ kharā kiyā aur un ke sāmne aundhe muñh jhuk kar unheṅ qurbāniyān pesh kīn. ¹⁵Yih dekh kar Rab us se bahut nārāz huā. Us ne ek nabī ko us ke pās bhejā jis ne kahā, “Tū in dewatāoṅ kī taraf kyoṅ rujū kar rahā hai? Yih to apnī qaum ko tujh se najāt na dilā sake.” ¹⁶Amasiyāh ne nabī kī bāt kāt kar kahā, “Ham ne kab se tujhe bādshāh kā mushīr banā diyā hai? Ḳhāmosh, warnā tujhe mār diyā jāegā.” Nabī ne ḳhāmosh ho kar itnā hī kahā, “Mujhe mālūm hai ki Allāh ne āp ko āp kī in harkatoṅ kī wajah se aur is lie kī āp ne merā mashwarā qabūl nahīn kiyā tabāh karne kā faislā kar liyā hai.”

Amasiyāh Isrāīl ke Bādshāh

Yuās se Lartā Hai

¹⁷Ek din Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ne apne mushīroṅ se

mashwarā karne ke bād Yuās bin Yahuākḥaz bin Yāhū ko paighām bhejā, “Āeṅ, ham ek dūse kā muqābalā karen!” ¹⁸Lekin Isrāīl ke bādshāh Yuās ne jawāb diyā, “Lubnān meṅ ek kāñṭedār jhāṛī ne deodār ke ek daraḳht se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’ Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaroṅ ne us ke ūpar se guzar kar use pānwoṅ tale kuchal ḍālā. ¹⁹Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dil maḡhrūr ho kar mazīd shohrat hāsil karnā chāhtā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meṅ raheṅ. Āp aisī musībat ko kyoṅ dāwat dete haiṅ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?” ²⁰Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahīn thā. Allāh use aur us kī qaum ko Isrāīliyoṅ ke hawāle karnā chāhtā thā, kyoṅki unhoṅ ne Adomiyoṅ ke dewatāoṅ kī taraf rujū kiyā thā.

²¹Tab Isrāīl kā bādshāh Yuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaṛh āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth muqābalā huā. ²²Isrāīlī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg

gayā. ²³Isrāīl ke bādshāh Yuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḡhaziyāh ko wahīn Bait-shams meñ giriftār kar liyā. Phir wuh use Yarūshalam lāyā aur shahr kī fasīl Ifrāīm nāmī darwāze se le kar Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāī taqriban 600 fuṭ thī. ²⁴Jitnā bhī sonā, chāndī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḡhazānoñ meñ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Us waqt Obed-adom Rab ke ghar ke ḡhazāne sañbhāltā thā. Yuās lūṭā huā māl aur bāz yarḡhamālōñ ko le kar Sāmariya wāpas chalā gayā.

Amasiyāh kī Maut

²⁵Isrāīl ke bādshāh Yuās bin Yahuāḡhaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazīd 15 sāl jītā rahā. ²⁶Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh shurū se le kar āḡhir tak ‘Shāhān-e-Isrāīl-o-Yahūdāh’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁷Jab se wuh Rab kī pairawī karne se bāz āyā us waqt se log Yarūshalam meñ us ke ḡhilāf sāzish karne lage. Āḡhirkār us ne farār ho kar Lakis meñ panāh lī, lekin sāzish

karne wālōñ ne apne logoñ ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahāñ use qatl karne meñ kāmyāb ho gae. ²⁸Us kī lāsh ḡhoṛe par uṭhā kar Yahūdāh ke shahr Yarūshalam lāī gai jahāñ use ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

26 Yahūdāh ke tamām logoñ ne Amasiyāh kī jagah us ke beṭe Uzziyāh ko taḡht par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī ²jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meñ bahut tāmīrī kām karwāyā.

³Uzziyāh 16 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī. ⁴Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā. ⁵Imām-e-āzam Zakariyāh ke jīte-jī Uzziyāh Rab kā tālib rahā, kyonki Zakariyāh use Allāh kā ḡhauf mānane kī tālīm detā rahā. Jab tak bādshāh Rab

kā tālib rahā us waqt tak Allāh use kāmīyābī baḥshtā rahā.

⁶Uzziyāh ne Filistiyōn se jang karke Jāt, Yabnā aur Ashdūd kī fasiloñ ko ḡhā diyā. Dīgar kāi shahroñ ko us ne nae sire se tāmīr kiyā jo Ashdūd ke qarīb aur Filistiyōn ke bāqī ilāqe meñ the. ⁷Lekin Allāh ne na sirf Filistiyōn se larṭe waqt Uzziyāh kī madad kī balki us waqt bhī jab Jūr-bāl meñ rahne wāle Araboñ aur Maūniyōn se jang chhiṛ gāi. ⁸Ammoniyōn ko Uzziyāh ko ḡharāj adā karnā paṛā, aur wuh itnā tāqatwar banā ki us kī shohrat Misr tak phail gāi.

⁹Yarūshalam meñ Uzziyāh ne Kone ke Darwāze, Wādī ke Darwāze aur fasīl ke moṛ par mazbūt burj banwāe. ¹⁰Us ne bayābān meñ bhī burj tāmīr kie aur sāth sāth patthar ke beshumār hauz tarāshe, kyonki maḡhribī Yahūdāh ke nashebi pahārī ilāqe aur maidānī ilāqe meñ us ke baṛe baṛe rewaṛ charte the. Bādshāh ko kāshtkāri kā kām ḡhās pasand thā. Bahut log pahārī ilāqoñ aur zarkḡhez wādiyōn meñ us ke khetoñ aur angūr ke bāḡhoñ kī nigarānī karte the.

¹¹Uzziyāh kī tāqatwar fauj thī. Bādshāh ke ālā afsar Hananiyāh kī

rāhnumāi meñ mīrmunshī Ya'iyel ne afsar Māsiyāh ke sāth fauj kī bharti karke use tartīb diyā thā. ¹²In dastoñ par kunboñ ke 2,600 sarparast muqarrar the. ¹³Fauj 3,07,500 jang larṭne ke qābil mardoñ par mushtamil thī. Jang meñ bādshāh un par pūrā bharosā kar saktā thā. ¹⁴Uzziyāh ne apne tamām faujiyōn ko ḡhāloñ, nezoñ, ḡhodoñ, zirābaktaroñ, kamānoñ aur falāḡhan ke sāmān se musallah kiyā. ¹⁵Aur Yarūshalam ke burjoñ aur fasīl ke konoñ par us ne aisī mashīneñ lagāeñ jo tīr chalā sakti aur baṛe baṛe patthar phaiñk sakti thiñ.

Uzziyāh Maḡhrūr Ho Jātā Hai

ḡharz, Allāh kī madad se Uzziyāh kī shohrat dūr dūr tak phail gāi, aur us kī tāqat baṛhti gāi.

¹⁶Lekin is tāqat ne use maḡhrūr kar diyā, aur natīje meñ wuh ḡhalat rāh par ā gayā. Rab apne ḡhudā kā bewafā ho kar wuh ek din Rab ke ghar meñ ghus gayā tāki baḡhūr kī qurbāngāh par baḡhūr jalāe. ¹⁷Lekin imām-e-āzam Azariyāh Rab ke mazīd 80 bahādur imāmoñ ko apne sāth le kar us ke picḡhe

pīchhe gayā. ¹⁸Unhoñ ne bādshāh Uzziyāh kā sāmna karke kahā, “Munāsib nahīn ki āp Rab ko baḥhūr kī qurbānī pesh karen. Yih Hārūn kī aulād yānī imāmon kī zimmedārī hai jinheñ is ke lie maḥsūs kiyā gayā hai. Maqdis se nikal jāeñ, kyonki āp Allāh se bewafā ho gae hain, aur āp kī yih harkat Rab Ḳhudā ke sāmne izzat kā bāis nahīn banegī.” ¹⁹Uzziyāh baḥhūrdān ko pakare baḥhūr ko pesh karne ko thā ki imāmon kī bāteñ sun kar āg-bagūlā ho gayā. Lekin usī lamhe us ke māthe par koṛh phūṭ niklā. ²⁰Yih dekh kar imām-e-āzam Azariyāh aur dīgar imāmon ne use jaldī se Rab ke ghar se nikāl diyā. Uzziyāh ne ḳhud bhī wahāñ se nikalne kī jaldī kī, kyonki Rab hī ne use sazā dī thī.

²¹Uzziyāh jīte-jī is bīmārī se shafā na pā sakā. Use alāhidā ghar meñ rahnā parā, aur use Rab ke ghar meñ dāḳhil hone kī ijāzat nahīn thī. Us ke beṭe Yūtām ko mahal par muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

²²Bāqī jo kuchh Uzziyāh kī hukūmat ke daurān shurū se le kar āḳhir tak huā wuh Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ne qalamband kiyā

hai. ²³Jab Uzziyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use koṛh kī wajah se dūsre bādshāhoñ ke sāth nahīn dafnāyā gayā balki qarīb ke ek khet meñ jo shāhī ḳhāndān kā thā. Phir us kā beṭa Yūtām taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yūtām

27 Yūtām 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl tak hukūmat kartā rahā. Us kī mān Yarūsā bint Sadoq thī. ²Yūtām ne wuh kuchh kiyā jo Rab ko pasand thā. Wuh apne bāp Uzziyāh ke namūne par chaltā rahā, agarche us ne kabhī bhī bāp kī tarah Rab ke ghar meñ ghūs jāne kī koshish na kī. Lekin ām log apnī ḡhalat rāhoñ se na haṭe.

³Yūtām ne Rab ke ghar kā Bālāi Darwāzā tāmīr kiyā. Ofal Pahārī jis par Rab kā ghar thā us kī dīwār ko us ne bahut jaghoñ par mazbūt banā diyā. ⁴Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ us ne shahr tāmīr kie aur janglī ilāqon meñ qile aur burj banāe. ⁵Jab Ammonī bādshāh ke sāth jang chhiṛ gai to us ne Ammoniyoñ ko

shikast dī. Tīn sāl tak unheñ use sālānā kharāj ke taur par taqriban 3,400 kilogrām chāndī, 16,00,000 kilogrām gandum aur 13,50,000 kilogrām jau adā karnā parā. ⁶Yon Yūtām kī tāqat barhti gaī. Aur wajah yih thī ki wuh sābitqadmī se Rab apne Kḥudā ke huzūr chaltā rahā.

⁷Bāqī jo kuchh Yūtām kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl-o-Yahūdāh’ kī kitāb meñ qalamband hai. Us meñ us kī tamām jangoñ aur bāqī kāmoñ kā zikr hai. ⁸Wuh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. ⁹Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Ākḥaz takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Ākḥaz

28 Ākḥaz 20 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Wuh apne bāp Dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ²Kyonki us ne

Isrāīl ke bādshāhoñ kā chāl-chalan apnāyā. Bāl ke but dhalwā kar ³us ne na sirf Wādī-e-Bin-hinnūm meñ butoñ ko qurbāniyāñ pesh kīñ balki apne beṭoñ ko bhī qurbānī ke taur par jalā diyā. Yon wuh un qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā. ⁴Ākḥaz baḥhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūñche maqāmoñ, pahāriyoñ kī choṭiyoñ aur har ghane daraḥt ke sāye meñ charḥātā thā.

⁵Isī lie Rab us ke Kḥudā ne use Shām ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Shām kī fauj ne use shikast dī aur Yahūdāh ke bahut-se logoñ ko qaidī banā kar Damishq le gaī. Ākḥaz ko Isrāīl ke bādshāh Fiqah bin Ramaliyāh ke hawāle bhī kar diyā gayā jis ne use shadīd nuqsān pahuñchāyā. ⁶Ek hī dīn meñ Yahūdāh ke 1,20,000 tajrabākār faujī shahīd hue. Yih sab kuchh is lie huā ki qaum ne Rab apne bāpdādā ke Kḥudā ko tark kar diyā thā. ⁷Us waqt Ifrāīm ke qabīle ke pahalwān Zikrī ne Ākḥaz ke beṭe Māsiyāh, mahal ke inchārj Azrīqām aur bādshāh ke bād sab se ālā afsar Ilqānā ko mār dālā. ⁸Isrāīliyoñ ne

Yahūdāh kī 2,00,000 aurateñ aur bachche chhīn lie aur kasrat kā māl lūṭ kar Sāmariya le gae.

Isrāīl Qaidiyōñ ko Rihā

Kar Detā Hai

⁹Sāmariya meñ Rab kā ek nabi banām Odid rahtā thā. Jab Isrāīlī faujī maidān-e-jang se wāpas āe to Odid un se milne ke lie niklā. Us ne un se kahā, “Dekheñ, Rab āp ke bāpdādā kā Ḳhudā Yahūdāh se nārāz thā, is lie us ne unheñ āp ke hawāle kar diyā. Lekin āp log taish meñ ā kar un par yōñ ṭuṭ paṛe ki un kā qatl-e-ām āsmān tak pahuñch gayā hai. ¹⁰Lekin yih kāfī nahīn thā. Ab āp Yahūdāh aur Yarūshalam ke bache huon ko apne ghulām banānā chāhte haiñ. Kyā āp samajhte haiñ ki ham un se achchhe haiñ? Nahīn, āp se bhī Rab apne Ḳhudā ke ḵhilāf gunāh sarzad hue haiñ. ¹¹Chunāñche merī bāt sunē! In qaidiyōñ ko wāpas karen jo āp ne apne bhāiyōñ se chhīn lie haiñ. Kyōñki Rab kā sakht ghazab āp par nāzil hone wālā hai.”

¹²Ifrāīm ke qabile ke kuchh sarparastoñ ne bhī faujiyōñ kā

sāmnā kiya. Un ke nām Azariyāh bin Yūhanān, Barakiyāh bin Masillamot, Yahizqiyāh bin Sallūm aur Amāsā bin Ḳhadli the. ¹³Unhoñ ne kahā, “In qaidiyōñ ko yahān mat le āēñ, warnā ham Rab ke sāmne qusūrwar ṭhahreñge. Kyā āp chāhte haiñ ki ham apne gunāhoñ meñ izāfā karen? Hamārā qusūr pahle hī bahut baṛā hai. Hāñ, Rab Isrāīl par sakht ghusse hai.”

¹⁴Tab faujiyōñ ne apne qaidiyōñ ko āzād karke unheñ lūṭe hue māl ke sāth buzurgoñ aur pūrī jamāt ke hawāle kar diyā. ¹⁵Mazkūrā chār ādmiyōñ ne sāmne ā kar qaidiyōñ ko apne pās mahfūz rakhā. Lūṭe hue māl meñ se kapṛe nikāl kar unhoñ ne unheñ un meñ taqsim kiya jo barahnā the. Is ke bād unhoñ ne tamām qaidiyōñ ko kapṛe aur jūte de die, unheñ khānā khilāyā, pānī pilāyā aur un ke zaḵhmoñ kī marham-paṭṭī kī. Jitne thakāwaṭ kī wajah se chal na sakte the unheñ unhoñ ne gadhoñ par biṭhāyā, phir chalte chalte sab ko Khajūr ke Shahr Yarīhū tak pahuñchāyā jahān un ke apne log the. Phir wuh Sāmariya lauṭ āe.

Āḵhaz Asūr ke Bādshāh

se Madad Letā Hai

¹⁶Us waqt Āḵhaz Bādshāh ne Asūr ke bādshāh se iltamās kī, “Hamārī madad karne āēn.” ¹⁷Kyonki Adomī Yahūdāh meñ ghus kar kuchh logon ko giriftār karke apne sāth le gae the. ¹⁸Sāth sāth Filistī maḡhribī Yahūdāh ke nashebī pahārī ilāqe aur junūbī ilāqe meñ ghus āe the aur zail ke shahron par qabzā karke un meñ rahne lage the: Bait-shams, Aiyālon, Jadīrot, nīz Sokā, Timnat aur Jimzū gird-o-nawāh kī ābādiyon samet. ¹⁹Is tarah Rab ne Yahūdāh ko Āḵhaz kī wajah se zer kar diyā, kyonki bādshāh ne Yahūdāh meñ belagām berāhrawī phailne dī aur Rab se apnī bewafāi kā sāf izhār kiyā thā.

²⁰Asūr ke bādshāh Tiglat-pileasar apnī fauj le kar mulk meñ āyā, lekin Āḵhaz kī madad karne ke bajāe us ne use tang kiyā. ²¹Āḵhaz ne Rab ke ghar, shāhī mahal aur apne ālā afsaron ke ḵhazānon ko lūṭ kar sārā māl Asūr ke bādshāh ko bhej diyā, lekin befāyda. Is se use sahīh madad na mili.

²²Go wuh us waqt baṛī musibat meñ thā to bhī Rab se aur dūr ho

gayā. ²³Wuh Shām ke dewatāon ko qurbāniyān pesh karne lagā, kyonki us kā ḵhayāl thā ki inhiñ ne mujhe shikast dī hai. Us ne sochā, “Shām ke dewatā apne bādshāhon kī madad karte haiñ! Ab se main unheñ qurbāniyān pesh karūṅga tāki wuh merī bhī madad karen.” Lekin yih dewatā bādshāh Āḵhaz aur pūrī qaum ke lie tabāhī kā bāis ban gae. ²⁴Āḵhaz ne hukm diyā ki Allāh ke ghar kā sārā sāmān nikāl kar ṭukre ṭukre kar diyā jāe. Phir us ne Rab ke ghar ke darwāzon par tālā lagā diyā. Us kī jagah us ne Yarūshalam ke kone kone meñ qurbāngāheñ khaṛī kar diñ. ²⁵Sāth sāth us ne digar mābūdon ko qurbāniyān pesh karne ke lie Yahūdāh ke har shahr kī ūnchī jaghon par mandir tāmīr kie. Aisī harkaton se wuh Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko taish dilātā rahā.

²⁶Bāqī jo kuchh us kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh shurū se le kar āḵhir tak ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁷Jab Āḵhaz mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam meñ dafn kiyā gayā, lekin shāhī qabristān meñ

nahīn. Phir us kā beṭā Hizqiyāh takhtnashīn huā.

Hizqiyāh Bādshāh Rab ke Ghar ko Dubārā Khol Detā Hai

29 Jab Hizqiyāh Bādshāh banā to us kī umr 25 sāl thī. Yarūshalam meñ rah kar wuh 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Abiyāh bint Zakariyāh thī.

²Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiyā jo Rab ko pasand thā. ³Apnī hukūmat ke pahle sāl ke pahle mahīne meñ us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ ko khol kar un kī marammat karwāi. ⁴Lāwiyoñ aur imāmoñ ko bulā kar us ne unheñ Rab ke ghar ke mashriqī sahan meñ jamā kiyā ⁵aur kahā,

“Ai lāwiyo, merī bāt sunēñ! Apne āp ko k̄hidmat ke lie maḥsūs-o-muqaddas karen, aur Rab apne bāpdādā ke K̄hudā ke ghar ko bhī maḥsūs-o-muqaddas karen. Tamām nāpāk chīzeñ maqdis se nikālēñ! ⁶Hamāre bāpdādā bewafā ho kar wuh kuchh karte gae jo Rab hamāre K̄hudā ko nāpasand thā. Unhoñ ne use chhoṛ diyā, apne muñh ko Rab kī sukūnatgāh se pher kar dūsri taraf chal paṛe. ⁷Rab

ke ghar ke sāmne wāle barāmdē ke darwāzoñ par unhoñ ne tālā lagā kar charāghoñ ko bujhā diyā. Na Isrāil ke K̄hudā ke lie baḥhūr jalāyā jātā, na bhasm hone wālī qurbāniyāñ maqdis meñ pesh kī jātī thīñ. ⁸Isī wajah se Rab kā ghazab Yahūdāh aur Yarūshalam par nāzil huā hai. Hamārī hālat ko dekh kar log ghabrā gae. Un ke roñgte khare ho gae haiñ. Ham dūsroñ ke lie mazāq kā nishānā ban gae haiñ. Āp k̄hud is ke gawāh haiñ. ⁹Hamārī bewafāi kī wajah se hamāre bāp talwār kī zad meñ ā kar māre gae aur hamāre beṭe-beṭiyāñ aur biwiyāñ ham se chhīn lī gāi haiñ. ¹⁰Lekin ab main Rab Isrāil ke K̄hudā ke sāth ahd bāndhnā chāhtā hūñ tāki us kā saḥt qahr ham se ṭal jāe. ¹¹Mere beṭo, ab sustī na dikhāēñ, kyonki Rab ne āp ko chun kar apne k̄hādīm banāyā hai. Āp ko us ke huzūr khare ho kar us kī k̄hidmat karne aur baḥhūr jalāne kī zimmedārī dī gāi hai.”

¹²Phir zail ke Lāwī k̄hidmat ke lie taiyār hue:

Qihāt ke k̄hāndān kā Mahat bin Amāsī aur Yoel bin Azariyāh,

Mirārī ke k̄hāndān kā Qīs bin Abdi aur Azariyāh bin Yahallalel,

Jairson ke ḵhāndān kā Yuāḵh bin Zimmā aur Adan bin Yuāḵh,

¹³Ilisafan ke ḵhāndān kā Simrī aur Ya'iyel,

Āsaf ke ḵhāndān kā Zakariyāh aur Mattaniyāh,

¹⁴Haimān ke ḵhāndān kā Yihiyel aur Simaī,

Yadūtūn ke ḵhāndān kā Samāyāh aur Uzziyel.

¹⁵Bāqī Lāwiyōn ko bulā kar unhoñ ne apne āp ko Rab kī ḵhidmat ke lie maḵsūs-o-muqaddas kiyā. Phir wuh bādshāh ke hukm ke mutābiq Rab ke ghar ko pāk-sāf karne lage. Kām karte karte unhoñ ne is kā ḵhayāl kiyā ki sab kuchh Rab kī hidāyat ke mutābiq ho rahā ho. ¹⁶Imām Rab ke ghar meñ dāḵhil hue aur us meñ se har nāpāk chīz nikāl kar use sahan meñ lāe. Wahāñ se Lāwiyōn ne sab kuchh uṭhā kar shahr se bāhar Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹⁷Rab ke ghar kī quddūsiyat bahāl karne kā kām pahle mahīne ke pahle din shurū huā, aur ek hafte ke bād wuh sāmne wāle barāmdē tak pahuñch gae the. Ek aur haftā pūre ghar ko maḵsūs-o-muqaddas karne meñ lag gayā.

Pahle mahīne ke 16weñ din kām mukammal huā. ¹⁸Hizqiyāh Bādshāh ke pās jā kar unhoñ ne kahā, “Ham ne Rab ke pūre ghar ko pāk-sāf kar diyā hai. Is meñ jānwarōn ko jalāne kī qurbāngāh us ke sāmān samet aur wuh mez jis par Rab ke lie maḵsūs roṭiyāñ rakhī jāti haiñ us ke sāmān samet shāmil hai. ¹⁹Aur jitnī chīzeñ Āḵhaz ne bewafā ban kar apnī hukūmat ke daurān radd kar dī thiñ un sab ko ham ne ṭhīk karke dubārā maḵsūs-o-muqaddas kar diyā hai. Ab wuh Rab kī qurbāngāh ke sāmne paṛi haiñ.”

Rab ke Ghar kī Dubārā

Maḵsūsiyat

²⁰Agle din Hizqiyāh Bādshāh subah-sawere shahr ke tamām buzurgoñ ko bulā kar un ke sāth Rab ke ghar ke pās gayā. ²¹Sāt jawān bail, sāt menḍhe aur bheṛ ke sāt bachche bhasm hone wāli qurbānī ke lie sahan meñ lāe gae. Niz sāt bakre jinheñ gunāh kī qurbānī ke taur par shāhi ḵhāndān, maqdis aur Yahūdāh ke lie pesh karnā thā. Hizqiyāh ne Hārūn kī aulād yāni imāmoñ ko hukm diyā

ki in jānwaroṇ ko Rab kī qurbāṅgāh par chaṛhāeṇ. ²²Pahle bailoṇ ko zabah kiyā gayā. Imāmoṇ ne un kā ḵhūn jamā karke use qurbāṅgāh par chhiṛkā. Is ke bād menḍhoṇ ko zabah kiyā gayā. Is bār bhī imāmoṇ ne un kā ḵhūn qurbāṅgāh par chhiṛkā. Bheṛ ke bachchoṇ ke ḵhūn ke sāth bhī yihī kuchh kiyā gayā. ²³Āḵhir meṇ gunāh kī qurbānī ke lie maḵsūs bakroṇ ko bādshāh aur jamāt ke sāmne lāyā gayā, aur unhoṇ ne apne hāthoṇ ko bakroṇ ke saroṇ par rakh diyā. ²⁴Phir imāmoṇ ne unheṇ zabah karke un kā ḵhūn gunāh kī qurbānī ke taur par qurbāṅgāh par chhiṛkā tāki Isrāīl kā kaffārā diyā jāe. Kyōṇki bādshāh ne hukm diyā thā ki bhasm hone wālī aur gunāh kī qurbānī tamām Isrāīl ke lie pesh kī jāe.

²⁵Hizqiyāh ne Lāwiyōṇ ko jhānjh, sitār aur sarod thamā kar unheṇ Rab ke ghar meṇ khaṛā kiyā. Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq huā jo Rab ne Dāūd Bādshāh, us ke ḡhaibbīn Jād aur Nātan Nabī kī mārīfat dī thīṇ. ²⁶Lāwī un sāzoṇ ke sāth khaṛe ho gae jo Dāūd ne banwāe the, aur imām apne turamoṇ ko thāme un ke sāth

khaṛe hue. ²⁷Phir Hizqiyāh ne hukm diyā ki bhasm hone wālī qurbānī qurbāṅgāh par pesh kī jāe. Jab imām yih kām karne lage to Lāwī Rab kī tārif meṇ gīt gāne lage. Sāth sāth turam aur Dāūd Bādshāh ke banwāe hue sāz bajne lage. ²⁸Tamām jamāt aundhe muṇh jhuk gaī jabki Lāwī gīt gāte aur imām turam bajāte rahe. Yih silsilā is qurbānī kī takmil tak jāri rahā. ²⁹Is ke bād Hizqiyāh aur tamām hāzirīn dubārā muṇh ke bal jhuk gae. ³⁰Bādshāh aur buzurgoṇ ne Lāwiyōṇ ko kahā, “Dāūd aur Āsaf ḡhaibbīn ke zabūr gā kar Rab kī satāish karen.” Chunāṅche Lāwiyōṇ ne baṛī ḵhushī se hamd-o-sanā ke gīt gāe. Wuh bhī aundhe muṇh jhuk gae.

³¹Phir Hizqiyāh logoṇ se muḵhātīb huā, “Āj āp ne apne āp ko Rab ke lie waqf kar diyā hai. Ab wuh kuchh Rab ke ghar ke pās le āeṇ jo āp zabah aur salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karnā chāhte haiṇ.” Tab log zabah aur salāmatī kī apnī qurbāniyāṇ le āe. Nīz, jis kā bhī dil chāhtā thā wuh bhasm hone wālī qurbāniyāṇ lāyā. ³²Is tarah bhasm hone wālī qurbānī ke lie 70 bail, 100 menḍhe aur bheṛ

ke 200 bachche jamā karke Rab ko pesh kie gae. ³³Un ke alāwā 600 bail aur 3,000 bheṛ-bakriyān Rab ke ghar ke lie maḵhsūs kī gaīn. ³⁴Lekin itne jānwarōn kī khālōn ko utārne ke lie imām kam the, is lie Lāwiyōn ko un kī madad karnī paṛī. Is kām ke iḵtitām tak balki jab tak mazīd imām ḵhidmat ke lie taiyār aur pāk nahīn ho gae the Lāwī madad karte rahe. Imāmoṅ kī nisbat zyādā Lāwī pāk-sāf ho gae the, kyonki unhoṅ ne zyādā lagan se apne āp ko Rab ke lie maḵhsūs-o-muqaddas kiya thā. ³⁵Bhasm hone wālī beshumār qurbāniyōn ke alāwā imāmoṅ ne salāmatī kī qurbāniyōn kī charbī bhī jalāī. Sāth sāth unhoṅ ne mai kī nazareṅ pesh kīn.

Yōn Rab ke ghar meṅ ḵhidmat kā nae sire se āghāz huā. ³⁶Hizqiyāh aur pūrī qaum ne ḵhushī manāī ki Allāh ne yih sab kuchh itnī jaldī se hameṅ muhaiyā kiya hai.

Fasah kī Īd ke lie Dāwat

30 Hizqiyāh ne Isrāīl aur Yahūdāh kī har jagah apne qāsidoṅ ko bhej kar logoṅ ko Rab ke ghar meṅ āne kī dāwat dī,

kyonki wuh un ke sāth Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tāzīm meṅ Fasah kī Īd manānā chāhtā thā. Us ne Ifrāīm aur Manassī ke qabīlōn ko bhī dāwatanāme bheje. ²Bādshāh ne apne afsarōn aur Yarūshalam kī pūrī jamāt ke sāth mil kar faislā kiya ki ham yih id dūsre mahīne meṅ manāēnge. ³Ām taur par yih pahle mahīne meṅ manāī jāti thī, lekin us waqt tak ḵhidmat ke lie taiyār imām kāfī nahīn the. Kyonki ab tak sab apne āp ko pāk-sāf na kar sake. Dūsri bāt yih thī ki log itnī jaldī se Yarūshalam meṅ jamā na ho sake. ⁴In bātoṅ ke pesh-e-nazar bādshāh aur tamām hāzirīn is par muttāfiq hue ki Fasah kī Īd multawī kī jāe. ⁵Unhoṅ ne faislā kiya ki ham tamām Isrāīliyōn ko junūb meṅ Bair-sabā se le kar shimāl meṅ Dān tak dāwat deṅge. Sab Yarūshalam āēn tāki ham mil kar Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tāzīm meṅ Fasah kī Īd manāēn. Asal meṅ yih id baṛī der se hidāyāt ke mutābiq nahīn manāī gai thī.

⁶Bādshāh ke hukm par qāsīd Isrāīl aur Yahūdāh meṅ se guzare. Har jagah unhoṅ ne logoṅ ko bādshāh aur us ke afsarōn ke ḵhat pahuñchā die. Ḳhat meṅ likhā thā,

“Ai Isrāīliyo, Rab Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Ḳhudā ke pās wāpas āēn! Phir wuh bhī āp ke pās jo Asūrī bādshāhoṅ ke hāth se bach nikle haiṅ wāpas āegā. ⁷Apne bāpdādā aur bhāiyoṅ kī tarah na baneṅ jo Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā se bewafā ho gae the. Yihī wajah hai ki us ne unheṅ aisi hālat meṅ chhoṛ diyā ki jis ne bhī unheṅ dekhā us ke roṅṅte khare ho gae. Āp ḳhud is ke gawāh haiṅ. ⁸Un kī tarah aṛe na raheṅ balki Rab ke tābe ho jāēn. Us ke maqdis meṅ āēn, jo us ne hameshā ke lie maḳhsūs-omuqaddas kar diyā hai. Rab apne Ḳhudā kī ḳhidmat kareṅ tāki āp us ke saḳht ḡhazab kā nishānā na raheṅ. ⁹Agar āp Rab ke pās laut āēn to jinhoṅ ne āp ke bhāiyoṅ aur un ke bāl-bachchoṅ ko qaid kar liyā hai wuh un par rahm karke unheṅ is mulk meṅ wāpas āne deṅge. Kyonki Rab āp kā Ḳhudā mehrbān aur rahīm hai. Agar āp us ke pās wāpas āēn to wuh apnā muṅh āp se nahīṅ pheregā.”

¹⁰Qāsīd Ifrāīm aur Manassī ke pūre qabāyli ilāqe meṅ se guzare aur har shahr ko yih paighām pahuṅchāyā. Phir chalte chalte wuh Zabūlūn tak pahuṅch gae.

Lekin aksar log un kī bāt sun kar haṅs paṛe aur un kā mazāq uṛāne lage. ¹¹Sirf Āshar, Manassī aur Zabūlūn ke chand ek ādmī farotani kā izhār karke mān gae aur Yarūshalam āe. ¹²Yahūdāh meṅ Allāh ne logoṅ ko tahrīk dī ki unhoṅ ne yakdilī se us hukm par amal kiyā jo bādshāh aur buzurgoṅ ne Rab ke farmān ke mutābiq diyā thā.

Hizqiyāh aur Qaum Fasah kī Īd Manāte Haiṅ

¹³Dūsre mahīne meṅ bahut zyādā log Beḳhamirī Roṭī kī Īd manāne ke lie Yarūshalam pahuṅche. ¹⁴Pahle unhoṅ ne shahr se butoṅ kī tamām qurbāngāhoṅ ko dūr kar diyā. Baḳhūr jalāne kī chhoṭī qurbāngāhoṅ ko bhī unhoṅ ne uṭhā kar Wādī-e-Qidron meṅ phaiṅk diyā. ¹⁵Dūsre mahīne ke 14weṅ dīn Fasah ke leloṅ ko zabah kiyā gayā. Imāmoṅ aur Lāwīyoṅ ne sharmindā ho kar apne āp ko ḳhidmat ke lie pāk-sāf kar rakhā thā, aur ab unhoṅ ne bhasm hone wālī qurbāniyoṅ ko Rab ke ghar meṅ pesh kiyā. ¹⁶Wuh ḳhidmat ke lie yoṅ khare ho gae jis tarah mard-e-Ḳhudā Mūsā kī shariāt meṅ

farmāyā gayā hai. Lāwī qurbāniyon kâ khūn imāmon ke pās lāe jinhon ne use qurbāngāh par chhirkā.

¹⁷Lekin hāzirīn meñ se bahut-se logon ne apne āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīn kiya thā. Un ke lie Lāwīyon ne Fasah ke lelon ko zabah kiya tāki un kī qurbāniyon ko bhī Rab ke lie maḥsūs kiya jā sake. ¹⁸Ḳhāskar Ifrāīm, Manassī, Zabūlūn aur Ishkār ke aksar logon ne apne āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīn kiya thā. Chunānche wuh Fasah ke khāne meñ us hālat meñ sharik na hue jis kâ taqāzā shariāt kartī hai. Lekin Hizqiyāh ne un kī shafāʿat karke duā kī, “Rab jo mehrbān hai har ek ko muāf kare ¹⁹jo pūre dil se Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā kâ tālib rahne kâ irādā rakhtā hai, ḳhāh use maqdis ke lie darkār pākizagī hāsil na bhī ho.” ²⁰Rab ne Hizqiyāh kī duā sun kar logon ko bahāl kar diyā.

²¹Yarūshalam meñ jamāshudā Isrāīliyon ne baṛī ḳhushī se sāt dīn tak Beḳhamīrī Roṭī kī Īd manāī. Har dīn Lāwī aur imām apne sāz bajā kar buland āwāz se Rab kī satāish karte rahe. ²²Lāwīyon ne Rab kī ḳhidmat karte waqt baṛī

samajhdārī dikhāī, aur Hizqiyāh ne is meñ un kī hauslā-afzāī kī.

Pūre hafte ke daurān Isrāīlī Rab ko salāmatī kī qurbāniyān pesh karke qurbānī kâ apnā hissā khāte aur Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā kī tamjīd karte rahe.

²³Is hafte ke bād pūrī jamāt ne faislā kiya kī Īd ko mazīd sāt dīn manāyā jāe. Chunānche unhon ne ḳhushī se ek aur hafte ke daurān Īd manāī. ²⁴Tab Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne jamāt ke lie 1,000 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyān pesh kīn jabki buzurgoñ ne jamāt ke lie 1,000 bail aur 10,000 bheṛ-bakriyān chaḥhāīn. Itne meñ mazīd bahut-se imāmon ne apne āp ko Rab kī ḳhidmat ke lie maḥsūs-omuqaddas kar liya thā.

²⁵Jitne bhī āe the ḳhushī manā rahe the, ḳhāh wuh Yahūdāh ke bāshinde the, ḳhāh imām, Lāwī, Isrāīlī yā Isrāīl aur Yahūdāh meñ rahne wāle pardesī mehmān. ²⁶Yarūshalam meñ baṛī shādmānī thī, kyonki aisī Īd Dāūd Bādshāh ke beṭe Sulemān ke zamāne se le kar us waqt tak Yarūshalam meñ manāī nahīn gai thī.

²⁷Īd ke iḳhtitām par imāmon aur Lāwīyon ne khare ho kar qaum

ko barkat dī. Aur Allāh ne un kī sunī, un kī duā āsmān par us kī muqaddas sukūnatgāh tak pahuñchī.

**Pūre Yahūdāh meñ But-
parasti kā Kḥātmā**

31 Īd ke bād jamāt ke tamām Isrāīliyon ne Yahūdāh ke shahron meñ jā kar patthar ke buton ko ṭukre ṭukre kar diyā, Yasīrat Dewī ke khambon ko kāt ḍālā, ūñchī jaghon ke mandiron ko ḍhā diyā aur ḡhalat qurbāngāhon ko kḥatm kar diyā. Jab tak unhon ne yih kām Yahūdāh, Binyamīn, Ifrāīm aur Manassī ke pūre ilāqon meñ takmīl tak nahīn pahuñchāyā thā unhon ne ārām na kiyā. Is ke bād wuh sab apne apne shahron aur gharon ko chale gae.

Rab ke Ghar meñ Intazām kī Islāh

²Hizqiyāh ne imāmon aur Lāwiyon ko dubārā kḥidmat ke waise hī gurohon meñ taqsīm kiyā jaise pahle the. Un kī zimmedāriyān bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaḥhānā, Rab ke ghar meñ muḡhtalif qism kī kḥidmāt

anjām denā aur hamd-o-sanā ke gīt gānā thīn.

³Jo jānwar bādshāh apnī milkiyat se Rab ke ghar ko detā rahā wuh bhasm hone wālī un qurbāniyon ke lie muqarrar the jin ko Rab kī shariāt ke mutābiq har subah-shām, Sabat ke din, Nae Chānd kī Īd aur dīgar īdon par Rab ke ghar meñ pesh kī jāti thīn.

⁴Hizqiyāh ne Yarūshalam ke bāshindon ko hukm diyā ki apnī milkiyat meñ se imāmon aur Lāwiyon ko kuchh den tāki wuh apnā waqt Rab kī shariāt kī takmīl ke lie waqf kar sakeñ. ⁵Bādshāh kā yih elān sunte hī Isrāīlī farāḡhdilī se ḡhallā, angūr ke ras, zaitūn ke tel, shahd aur kheton kī bāqī paidāwār kā pahlā phal Rab ke ghar meñ lāe. Bahut kuchh ikatṭhā huā, kyōñki logon ne apnī paidāwār kā pūrā daswān hissā wahān pahuñchāyā. ⁶Yahūdāh ke bāqī shahron ke bāshinde bhī sāth rahne wāle Isrāīliyon samet apnī paidāwār kā daswān hissā Rab ke ghar meñ lāe. Jo bhī bail, bheḥ-bakriyān aur bāqī chizeñ unhon ne Rab apne Kḥudā ke lie waqf kī thīn wuh Rab ke ghar meñ pahuñchīn jahān logon ne unheñ baḥe ḍher lagā kar ikatṭhā

kiyā. ⁷Chīzeñ jamā karne kā yih silsilā tīsre mahīne meñ shurū huā aur sātweñ mahīne meñ iḡhtitām ko pahuñchā. ⁸Jab Hizqiyāh aur us ke afsaron ne ā kar dekhā ki kitnī chīzeñ ikaṭṭhi ho gaī haiñ to unhoñ ne Rab aur us kī qaum Isrāīl ko mubāarak kahā.

⁹Jab Hizqiyāh ne imāmoñ aur Lāwiyon se in ḡheron ke bāre meñ pūchhā ¹⁰to Sadoq ke ḡhāndān kā imām-e-āzam Azariyāh ne jawāb diyā, “Jab se log apne hadiye yahāñ le āte haiñ us waqt se ham jī bhar kar khā sakte haiñ balki kāfī kuchh bach bhī jātā hai. Kyoñki Rab ne apnī qaum ko itnī barkat dī hai ki yih sab kuchh bāqī rah gayā hai.”

¹¹Tab Hizqiyāh ne hukm diyā ki Rab ke ghar meñ godām banāe jāeñ. Jab aisā kiyā gayā ¹²to razākārānā hadiye, paidāwār kā daswāñ hissā aur Rab ke lie maḡhsūs kie gae atiyāt un meñ rakhe gae. Kūnaniyāh Lāwī in chīzon kā inchārj banā jabki us kā bhāī Simāi us kā madadgār muqarrar huā. ¹³Imām-e-āzam Azariyāh Rab ke ghar ke pūre intazām kā inchārj thā, is lie Hizqiyāh Bādshāh ne us ke sāth mil kar das nigarān muqarrar

kie jo Kūnaniyāh aur Simāi ke taht ḡhidmat anjām deñ. Un ke nām Yihiel, Azaziyāh, Nahat, Asāhel, Yarīmot, Yūzabad, Iliel, Ismākiyāh, Mahat aur Bināyāh the.

¹⁴Jo Lāwī Mashriqī Darwāze kā darbān thā us kā nām Qore bin Yimnā thā. Ab use Rab ko razākārānā taur par die gae hadiye aur us ke lie maḡhsūs kie gae atiyē taqsim karne kā nigarān banāyā gayā. ¹⁵Adan, Minyamīn, Yashua, Samāyāh, Amariyāh aur Sakaniyāh us ke madadgār the. Un kī zimmedārī Lāwiyon ke shahron meñ rahne wāle imāmoñ ko un kā hissā denā thī. Baḡī wafādārī se wuh ḡhayāl rakhte the ki ḡhidmat ke muḡhtalif gurohoñ ke tamām imāmoñ ko wuh hissā mil jāe jo un kā haq bantā thā, ḡhāh wuh baḡe the yā chhoṭe. ¹⁶Jo apne guroh ke sāth Rab ke ghar meñ ḡhidmat kartā thā use us kā hissā barāh-e-rāst miltā thā. Is silsile meñ Lāwī ke qabile ke jitne mardoñ aur laḡkoñ kī umr tīn sāl yā is se zāyḡ thī un kī fahrist banāī gaī. ¹⁷In fahriston meñ imāmoñ ko un ke kunboñ ke mutābiq darj kiyā gayā. Isī tarah 20 sāl yā is se zāyḡ ke Lāwiyon ko un zimmedārīyon aur ḡhidmat

ke mutābiq jo wuh apne gurohon meñ sañbhālte the fahriston meñ darj kiya gayā. ¹⁸Ḳhāndānon kī aurateñ aur beṭe-beṭiyāñ chhoṭe bachchoñ samet bhī in fahriston meñ darj thiñ. Chūñki un ke mard wafādārī se Rab ke ghar meñ ḳhidmat karte the, is lie yih dīgar afrād bhī maḳhsūs-o-muqaddas samjhe jāte the. ¹⁹Jo imām shahron se bāhar un charāgāhon meñ rahte the jo unheñ Hārūn kī aulād kī haisiyat se milī thiñ unheñ bhī hissā miltā thā. Har shahr ke lie ādmī chune gae jo imāmon ke ḳhāndānon ke mardoñ aur fahrist meñ darj tamām Lāwiyon ko wuh hissā diyā karen jo un kā haq thā.

²⁰Hizqiyāh Bādshāh ne hukm diyā ki pūre Yahūdāh meñ aisā hī kiya jāe. Us kā kām Rab ke nazdik achchhā, munsifānā aur wafādārānā thā. ²¹Jo kuchh us ne Allāh ke ghar meñ intazām dubārā chalāne aur shariyat ko qāym karne ke silsile meñ kiya us ke lie wuh pūre dil se apne Ḳhudā kā tālib rahā. Natīje meñ use kāmyābī hāsīl hui.

Asūrī Yahūdāh meñ Ghus Āte Haiñ

32 Hizqiyāh ne wafādārī se yih tamām mansūbe takmil tak pahuñchāe. Phir ek din Asūr kā bādshāh Sanherib apnī fauj ke sāth Yahūdāh meñ ghush āyā aur qilāband shahron kā muhāsarā karne lagā tāki un par qabzā kare. ²Jab Hizqiyāh ko ittalā milī ki Sanherib ā kar Yarūshalam par hamlā karne kī taiyāriyāñ kar rahā hai ³to us ne apne sarkārī aur faujī afsaron se mashwarā kiya. Ḳhayāl yih pesh kiya gayā ki Yarūshalam Shahr ke bāhar tamām chashmon ko malbe se band kiya jāe. Sab muttafiq ho gae. ⁴Kyonki unhon ne kahā, “Asūr ke bādshāh ko yahāñ ā kar kasrat kā pāñi kyon mile?” Bahut-se ādmī jamā hue aur mil kar chashmon ko malbe se band kar diyā. Unhon ne us zamīndoz nāle kā muñh bhī band kar diyā jis ke zariye pāñi shahr meñ pahuñchtā thā.

⁵Is ke alāwā Hizqiyāh ne baṛī mehnat se fasīl ke ṭūṭe-phūṭe hisson kī marammat karwā kar us par burj banwāe. Fasil ke bāhar us ne ek aur chārdiwārī tāmīr kī jabki Yarūshalam ke us

hisse ke chabūtare mazīd mazbūt karwāe jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Sāth sāth us ne baṛī miqdār meñ hathiyār aur dhāleñ banwāin. ⁶Hizqiyāh ne logon par faujī afsar muqarrar kie.

Phir us ne sab ko darwāze ke sāth wāle chauk par ikaṭṭhā karke un kī hauslā-afzāi kī, ⁷“Mazbūt aur diler hon! Asūr ke bādshāh aur us kī baṛī fauj ko dekh kar mat ḍareñ, kyonki jo tāqat hamāre sāth hai wuh use hāsil nahīn hai. ⁸Asūr ke bādshāh ke lie sirf khākī ādmī laṛ rahe haiñ jabki Rab hamārā Khudā hamāre sāth hai. Wuhī hamārī madad karke hamāre lie laṛegā!” Hizqiyāh Bādshāh ke in alfāz se logon kī baṛī hauslā-afzāi huī.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā

Karte Haiñ

⁹Jab Asūr kā bādshāh Sanherib apnī pūrī fauj ke sāth Lakis kā muhāsarā kar rahā thā to us ne wahāñ se Yarūshalam ko wafd bhejā tāki Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh aur Yahūdāh ke tamām bāshindon ko paighām pahunchāe,

¹⁰“Shāh-e-Asūr Sanherib farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chiz

par hai ki tum muhāsare ke waqt Yarūshalam ko chhoṛnā nahīn chāhte? ¹¹Jab Hizqiyāh kahtā hai, ‘Rab hamārā Khudā hamēñ Asūr ke bādshāh se bachāegā’ to wuh tumheñ ghalat rāh par lā rahā hai. Is kā sirf yih natijā niklegā ki tum bhūke aur pyāse mar jāoge. ¹²Hizqiyāh ne to is Khudā kī behurmatī kī hai. Kyonki us ne us kī ūnchī jaghon ke mandiron aur qurbāngāhon ko dhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki ek hī qurbāngāh ke sāmne parastish karen, ek hī qurbāngāh par qurbāniyāñ chaṛhāeñ. ¹³Kyā tumheñ ilm nahīn ki main aur mere bāpdādā ne digar mamālik kī tamām qaumon ke sāth kyā kuchh kiya? Kyā in qaumon ke dewatā apne mulkon ko mujh se bachāne ke qābil rahe haiñ? Hargiz nahīn! ¹⁴Mere bāpdādā ne in sab ko tabāh kar diya, aur koī bhī dewatā apnī qaum ko mujh se bachā na sakā. To phir tumhārā dewatā tumheñ kis tarah mujh se bachāegā? ¹⁵Hizqiyāh se fareb na khāo! Wuh is tarah tumheñ ghalat rāh par na lāe. Us kī bāt par etamād mat karnā, kyonki ab tak kisī bhī qaum yā saltanat kā dewatā apnī

qaum ko mere yā mere bāpdādā ke qabze se chhuṭkārā na dilā sakā. To phir tumhārā dewatā tumheñ mere qabze se kis tarah bachāegā?”

¹⁶Aisi bāteñ karte karte Sanherib ke afsar Rab Isrāil ke Ḳhudā aur us ke ḳhādim Hizqiyāh par kufr bakte gae.

¹⁷Asūr ke bādshāh ne wafd ke hāth ḳhat bhī bhejā jis meñ us ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī ihānat kī. Ḳhat meñ likhā thā, “Jis tarah dīgar mamālik ke dewatā apnī qaumoñ ko mujh se mahfūz na rakh sake usī tarah Hizqiyāh kā dewatā bhī apnī qaum ko mere qabze se nahīñ bachāegā.”

¹⁸Asūrī afsaroñ ne buland āwāz se Ibrānī zabān meñ bādshāh kā paighām fasīl par ḳhaṛe Yarūshalam ke bāshindoñ tak pahuñchāyā tāki un meñ ḳhauf-o-hirās phail jāe aur yoñ shahr par qabzā karne meñ āsānī ho jāe. ¹⁹In afsaroñ ne Yarūshalam ke Ḳhudā kā yoñ tamasḳhur uṛāyā jaisā wuh duniyā kī dīgar qaumoñ ke dewatāoñ kā uṛāyā karte the, hālāñki dīgar mābūd sirf insānī hāthoñ kī paidāwār the.

Rab Sanherib ko Sazā Detā Hai

²⁰Phir Hizqiyāh Bādshāh aur Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ne chillāte hue āsmān par taḳhtnashīn Ḳhudā se iltamās kī. ²¹Jawāb meñ Rab ne Asūriyoñ kī lashkargāh meñ ek farishtā bhejā jis ne tamām behtarīn faujiyoñ ko afsaroñ aur kamāñḍaroñ samet maut ke ghāṭ utār diyā. Chunāñche Sanherib sharmindā ho kar apne mulk lauṭ gayā. Wahāñ ek din jab wuh apne dewatā ke mandir meñ dāḳhil huā to us ke kuchh beṭoñ ne use talwār se qatl kar diyā.

²²Is tarah Rab ne Hizqiyāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko Shāh-e-Asūr Sanherib se chhuṭkārā dilāyā. Us ne unheñ dūsri qaumoñ ke hamloñ se bhī mahfūz rakhā, aur chāroñ taraf amn-o-amān phail gayā. ²³Beshumār log Yarūshalam āe tāki Rab ko qurbāniyāñ pesh kareñ aur Hizqiyāh Bādshāh ko qīmṭi tohfe deñ. Us waqt se tamām qaumeñ us kā baṛā ehtirām karne lagīñ.

Hizqiyāh ke Āḳhiri Sāl

²⁴Un dinoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat

ā pahuñchī. Tab us ne Rab se duā kī, aur Rab ne us kī sun kar ek ilāhī nishān se is kī tasdīq kī.

²⁵Lekin Hizqiyāh maḡhrūr huā, aur us ne is mehrbānī kā munāsib jawāb na diyā. Natije meñ Rab us se aur Yahūdāh aur Yarūshalam se nārāz huā. ²⁶Phir Hizqiyāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ne pachhtā kar apnā ḡhurūr chhoṛ diyā, is lie Rab kā ḡhazab Hizqiyāh ke jīte-jī un par nāzil na huā.

²⁷Hizqiyāh ko bahut daulat aur izzat hāsil huī, aur us ne apnī sone-chāndī, jawāhar, balsān ke qīmtī tel, dhāloñ aur bāqī qīmtī chīzoñ ke lie kḡhās kḡhazāne banwāe. ²⁸Us ne ḡhallā, angūr kā ras aur zaitūn kā tel mahfūz rakhne ke lie godām tāmīr kie aur apne gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ko rakhne kī bahut-sī jagheñ bhī banwā līñ. ²⁹Us ke gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ meñ izāfā hotā gayā, aur us ne kāi nae shahroñ kī buniyād rakhī, kyonki Allāh ne use nihāyat hī amīr banā diyā thā. ³⁰Hizqiyāh hī ne Jaihūn Chashme kā muñh band karke us kā pānī surang ke zariye maḡhrib kī taraf Yarūshalam ke us hisse meñ pahuñchāyā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Jo bhī kām us ne shurū

kiyā us meñ wuh kāmyāb rahā.

³¹Ek din Bābal ke hukmrānoñ ne us ke pās wafd bhejā tāki us ilāhī nishān ke bāre meñ mālūmāt hāsil kareñ jo Yahūdāh meñ huā thā. Us waqt Allāh ne use akelā chhoṛ diyā tāki us ke dil kī haqīqī hālat jāñch le.

³²Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo nek kām us ne kiyā wuh ‘Āmūs ke Beṭe Yasāyāh Nabī kī Royā’ meñ qalamband hai jo ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. ³³Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use shāhī qabristān kī ek ūñchī jagah par dafnāyā gayā. Jab janāzā niklā to Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindoñ ne us kā ehtirām kiyā. Phir us kā beṭā Manassī taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

33 Manassī 12 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. ²Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumoñ ke qābil-eghin rasm-o-riwāj apnā lie jinheñ

Rab ne Isrāīliyon ke āge se nikāl diyā thā. ³Ūnchī jaghoñ ke jin mandiron ko us ke bāp Hizqiyāh ne dhā diyā thā unheñ us ne nae sire se tāmīr kiyā. Us ne Bāl dewatāon kī qurbāngāheñ banwāin aur Yasīrat Dewī ke khambe khare kie. In ke alāwā wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī khidmat kartā thā. ⁴Us ne Rab ke ghar meñ bhī apnī qurbāngāheñ kharī kīñ, hālāñki Rab ne is maqām ke bāre meñ farmāyā thā, “Yarūshalam meñ merā nām abad tak qāym rahegā.” ⁵Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoñ sahnoñ meñ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheñ banwāin. ⁶Yahāñ tak kī us ne Wādī-e-Bin-hinnūm meñ apne beṭon ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jādūgarī, ghaibdānī aur afsūngarī karne ke alāwā wuh murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ aur rammāloñ se bhī mashwarā kartā thā.

Ġharz us ne bahut kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. ⁷Dewī kā but banwā kar us ne use Allāh ke ghar meñ kharā kiyā, hālāñki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar

aur is shahr Yarūshalam meñ jo main ne tamām Isrāīlī qabilon meñ se chun liyā hai main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. ⁸Agar Isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī karen jo Mūsā ne shariāt meñ unheñ die to main kabhī nahīñ hone dūngā kī Isrāīliyon ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo main ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā.” ⁹Lekin Manassī ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko aise ghalat kām karne par uksāyā jo un qaumoñ se bhī sarzad nahīñ hue the jinheñ Rab ne mulk meñ dākhl hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰Go Rab ne Manassī aur apnī qaum ko samjhāyā, lekin unhoñ ne parwā na kī. ¹¹Tab Rab ne Asūri bādshāh ke kamāndaron ko Yahūdāh par hamlā karne diyā. Unhoñ ne Manassī ko pakaṛ kar us kī nāk meñ nakel dālī aur use pital kī zanjiron meñ jakaṛ kar Bābal le gae. ¹²Jab wuh yon musibat meñ phāñs gayā to Manassī Rab apne Ḳhudā kā ghazab thandā karne kī koshish karne lagā aur apne āp ko apne bāpdādā ke Ḳhudā ke huzūr past kar diyā.

¹³Aur Rab ne us kī iltamās par dhyān de kar us kī sunī. Use Yarūshalam wāpas lā kar us ne us kī hukūmat bahāl kar dī. Tab Manassī ne jān liyā ki Rab hī Ḳhudā hai.

¹⁴Is ke bād us ne ‘Dāūd ke shahr’ kī bairūnī fasīl nae sire se banwāī. Yih fasīl Jaihūn Chashme ke maḡhrib se shurū huī aur Wādī-e-Qidron meñ se guzar kar Machhli ke Darwāze tak pahuñch gai. Is diwār ne Rab ke ghar kī pūrī pahārī banām Ofal kā ihātā kar liyā aur bahut buland thī. Is ke alāwā bādshāh ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahron par faujī afsar muqarrar kie. ¹⁵Us ne ajnabī mabūdon ko but samet Rab ke ghar se nikāl diyā. Jo qurbāngāheñ us ne Rab ke ghar kī pahārī aur bāqī Yarūshalam meñ kharī kī thīñ unheñ bhī us ne dhā kar shahr se bāhar phaiñk diyā. ¹⁶Phir us ne Rab kī qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karke us par salāmatī aur shukrguzārī kī qurbāniyāñ chaḡhāīñ. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bāshindon se kahā ki Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī khidmat karen. ¹⁷Go log is ke bād bhī ūñchī jaghoñ par apnī qurbāniyāñ pesh karte the,

lekin ab se wuh inheñ sirf Rab apne Ḳhudā ko pesh karte the.

¹⁸Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Wahāñ us kī apne Ḳhudā se duā bhī bayān kī gai hai aur wuh bāteñ bhī jo ḡhaibbīnon ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām meñ use batāī thīñ. ¹⁹Ḡhaibbīnon kī kitāb meñ bhī Manassī kī duā bayān kī gai hai aur yih kī Allāh ne kis tarah us kī sunī. Wahāñ us ke tamām gunāhoñ aur bewafāī kā zikr hai, nīz un ūñchī jaghoñ kī fahrist darj hai jahāñ us ne Allāh ke tābe ho jāne se pahle mandir banā kar Yasīrat Dewī ke khambe aur but kharē kie the. ²⁰Jab Manassī mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Amūn taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

²¹Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. ²²Apne bāp Manassī kī tarah wuh aisā ḡhalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. Jo but us ke bāp

ne banwāe the unhiñ kī pūjā wuh kartā aur unhiñ ko qurbāniyāñ pesh kartā thā. ²³Lekin us meñ aur Manassī meñ yih farq thā ki beṭe ne apne āp ko Rab ke sāmne past na kiya balki us kā qusūr mazīd sangīn hotā gayā. ²⁴Ek din Amūn ke kuchh afsarōñ ne us ke k̄hilāf s̄zish karke use mahal meñ qatl kar diya. ²⁵Lekin ummat ne tamām s̄zish karne wāloñ ko mār dālā aur Amūn kī jagah us ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diya.

Yūsiyāh Bādshāh Butparastī

kī Muḫālafat Kartā Hai

34 Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. ²Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh apne bāp Dāūd ke achchhe namūne par chaltā rahā aur us se na dāīñ, na bāīñ taraf haṭā.

³Apnī hukūmat ke āṭhweñ sāl meñ wuh apne bāp Dāūd ke Ḳhudā kī marzī talāsh karne lagā, go us waqt wuh jawān hī thā. Apnī hukūmat ke 12weñ sāl meñ wuh ūñchī jaghoñ ke mandiroñ,

Yasīrat Dewī ke khamboñ aur tamām tarāshe aur dhāle hue butoñ ko pūre mulk se dūr karne lagā. Yoñ tamām Yarūshalam aur Yahūdāh in chīzoñ se pāk-sāf ho gayā. ⁴Bādshāh ke zer-e-nigarānī Bāl dewatāoñ kī qurbāngāhoñ ko dhā diya gayā. Baḫhūr kī jo qurbāngāheñ un ke ūpar thiñ unheñ us ne ṭukre ṭukre kar diya. Yasīrat Dewī ke khamboñ aur tarāshe aur dhāle hue butoñ ko zamīn par paṭaḫ kar us ne unheñ pīs kar un kī qabroñ par bikher diya jinhoñ ne jīte-jī un ko qurbāniyāñ pesh kī thiñ. ⁵Butparast pujāriyoñ kī haḍḍiyoñ ko un kī apnī qurbāngāhoñ par jalāyā gayā. Is tarah se Yūsiyāh ne Yarūshalam aur Yahūdāh ko pāk-sāf kar diya. ⁶⁻⁷Yih us ne na sirf Yahūdāh balki Manassī, Ifrāīm, Shamāūn aur Naftālī tak ke shahroñ meñ irdgird ke khaṇḍarāt samet bhī kiya. Us ne qurbāngāhoñ ko girā kar Yasīrat Dewī ke khamboñ aur butoñ ko ṭukre ṭukre karke chaknāchūr kar diya. Tamām Isrāīl kī baḫhūr kī qurbāngāhoñ ko us ne dhā diya. Is ke bād wuh Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Rab ke Ghar kī Marammat

⁸Apnī hukūmat ke 18wen sāl meñ Yūsiyāh ne Sāfan bin Asaliyāh, Yarūshalam par muqarrar afsar Māsiyāh aur bādshāh ke mushīr-e-ḵhās Yuāḵh bin Yuāḵhaz ko Rab apne Ḳhudā ke ghar ke pās bhejā tāki us kī marammat karwāen. Us waqt mulk aur Rab ke ghar ko pāk-sāf karne kī muhimm jāri thī. ⁹Imām-e-āzam Ḳhilqiyāh ke pās jā kar unhoñ ne use wuh paise die jo Lāwī ke darbānoñ ne Rab ke ghar meñ jamā kie the. Yih hadiye Manassī aur Ifrāim ke bāshindoñ, Isrāil ke tamām bache hue logoñ aur Yahūdāh, Binyamīn aur Yarūshalam ke rahne wāloñ kī taraf se pesh kie gae the.

¹⁰Ab yih paise un ṭhekedāroñ ke hawāle kar die gae jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe the. In paison se ṭhekedāroñ ne un kārigaroñ kī ujrat adā kī jo Rab ke ghar kī marammat karke use mazbūt kar rahe the. ¹¹Kārigaroñ aur tāmīr karne wāloñ ne in paison se tarāshe hue patthar aur shahtīroñ kī lakaṛī bhī ḵharidī. Imāratoñ meñ shahtīroñ ko badalne kī zarūrat thī, kyōñki

Yahūdāh ke bādshāhoñ ne un par dhyān nahīn diyā thā, lihāzā wuh gal gae the. ¹²In ādmiyoñ ne wafādārī se ḵhidmat saranjām dī. Chār Lāwī in kī nigarānī karte the jin meñ Yahat aur Abadiyāh Mirārī ke ḵhāndān ke the jabki Zakariyāh aur Masullām Qihāt ke ḵhāndān ke the. Jitne Lāwī sāz bajāne meñ māhir the ¹³wuh mazdūroñ aur tamām dīgar kārigaroñ par muqarrar the. Kuchh aur Lāwī munshī, nigarān aur darbān the.

Rab ke Ghar meñ Sharīat

kī Kitāb Mil Jāti Hai

¹⁴Jab wuh paise bāhar lāe gae jo Rab ke ghar meñ jamā hue the to Ḳhilqiyāh ko shariyat kī wuh kitāb milī jo Rab ne Mūsā kī mārifat dī thī. ¹⁵Use mīrmunshī Sāfan ko de kar us ne kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Sharīat kī Kitāb milī hai.” ¹⁶Tab Sāfan kitāb ko le kar bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Jo bhī zimmedārī āp ke mulāzimoñ ko dī gai unheñ wuh achchhī tarah pūrā kar rahe haiñ. ¹⁷Unhoñ ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muqarrar ṭhekedāroñ aur bāqī

kām karne wālon ko de die haiñ.”

¹⁸Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “K̄hilqiyāh ne mujhe ek kitāb di hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

¹⁹Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie. ²⁰Us ne K̄hilqiyāh, Aḳhīqām bin Sāfan, Abdon bin Mikāh, mīrmunshī Sāfan aur apne ḳhās ḳhādīm Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā, ²¹“Jā kar merī aur Isrāīl aur Yahūdāh ke bache hue afrād kī ḳhātir Rab se is kitāb meñ darj bāton ke बारे meñ dariyāft karen. Rab kā jo ḡhazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat saḳht hai, kyonki hamāre bāpdādā na Rab ke farmān ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī hai jo kitāb meñ darj kī gai haiñ.”

²²Chunāñche K̄hilqiyāh Bādshāh ke bheje hue chand ādmiyon ke sāth K̄huldā Nabiyā ko milne gayā. K̄huldā kā shauhar Sallūm bin toqahat bin ḳhasrā Rab ke ghar ke kapre sanbhāltā thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meñ rahte the. ²³⁻²⁴K̄huldā ne unheñ jawāb diyā,

“Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheñ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr aur is ke bāshindon par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām lānateñ pūrī ho jāeñgi jo bādshāh ke huzūr paḥī gai kitāb meñ bayān kī gai haiñ. ²⁵Kyonki merī qaum ne mujhe tark karke digar mābūdon ko qurbāniyān pesh kī haiñ aur apne hāthoñ se but banā kar mujhe taish dilāyā hai. Merā ḡhazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī ḳhatm nahīñ hogā.’ ²⁶Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāeñ jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deñ ki Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai, ‘Merī bāteñ sun kar ²⁷terā dil narm ho gayā hai. Jab tujhe patā chalā ki main ne is maqām aur is ke bāshindon ke ḳhilāf bāt kī hai to tū ne apne āp ko Allāh ke sāmne past kar diyā. Tū ne baḥī inkisārī se ranjīdā ho kar apne kapre phār lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar main ne terī sunī hai. ²⁸Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā milegā to salāmatī se dafn hogā. Jo āfat main shahr aur

us ke bāshindon par nāzil karūnga wuh tū ḵhud nahīn dekhegā.”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use Ḵhuldā kā jawāb sunā diyā.

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

²⁹Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoṅ ko bulā kar ³⁰Rab ke ghar meṅ gayā. Sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us ke sāth gae yānī Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur Lāwī. Wahān pahuṅch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gai jo Rab ke ghar meṅ milī thī.

³¹Phir bādshāh ne apne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī karenge, ham pūre dil-o-jān se us ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is kitāb meṅ darj ahd kī bāteṅ qāym rakheṅge.” ³²Yūsiyāh ne mutālabā kiya kī Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām bāshinde ahd meṅ sharīk ho jāeṅ. Us waqt se Yarūshalam ke bāshinde apne bāpdādā ke Ḵhudā ke ahd ke sāth liṭe rahe.

³³Yūsiyāh ne Isrāīl ke pūre mulk se tamām ghinaune butoṅ ko

dūr kar diyā. Isrāīl ke tamām bāshindon ko us ne tākid kī, “Rab apne Ḵhudā kī ḵhidmat karen.” Chunānche Yūsiyāh ke jīte-jī wuh Rab apne bāpdādā kī rāh se dūr na hue.

Yūsiyāh Fasah kī Īd Manātā Hai

35 Phir Yūsiyāh ne Rab kī tāzīm meṅ Fasah kī Īd manāī. Pahle mahīne ke 14weṅ din Fasah kā lelā zabah kiya gayā. ²Bādshāh ne imāmoṅ ko kām par lagā kar un kī hauslā-afzāī kī kī wuh Rab ke ghar meṅ apnī ḵhidmat achchhī tarah anjām deṅ. ³Lāwīyoṅ ko tamām Isrāīliyoṅ ko shariat kī tālīm dene kī zimmedārī dī gai thī, aur sāth sāth unheṅ Rab kī ḵhidmat ke lie maḵsūs kiya gayā thā. Un se Yūsiyāh ne kahā,

“Muqaddas sandūq ko us imārat meṅ rakheṅ jo Isrāīl ke bādshāh Dāūd ke beṭe Sulemān ne tāmīr kiya. Use apne kandhoṅ par uṭhā kar idhar-udhar le jāne kī zarūrat nahīn hai balki ab se apnā waqt Rab apne Ḵhudā aur us kī qaum Isrāīl kī ḵhidmat meṅ sarf karen.

⁴Un ḵhāndānī gurohoṅ ke mutābiq ḵhidmat ke lie taiyār raheṅ jin kī

tartīb Dāūd Bādshāh aur us ke beṭe Sulemān ne likh kar muqarrar kī thī. ⁵Phir maqdis meñ us jagah khare ho jāen jo āp ke ḵhāndānī guroh ke lie muqarrar hai aur un ḵhāndānoñ kī madad karen jo qurbāniyāñ chaḥhāne ke lie āte haiñ aur jin kī ḵhidmat karne kī zimmedārī āp ko dī gai hai. ⁶Apne āp ko ḵhidmat ke lie maḵhsūs karen aur Fasah ke lele zabah karke apne hamwatanon ke lie is tarah taiyār karen jis tarah Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā.”

⁷Id kī ḵhushī meñ Yūsiyāh ne id manāne wāloñ ko apnī milkiyat meñ se 30,000 bheḥ-bakriyon ke bachche die. Yih jānwar Fasah kī qurbānī ke taur par chaḥhāe gae jabki bādshāh kī taraf se 3,000 bail dīgar qurbāniyon ke lie istemāl hue. ⁸Is ke alāwā bādshāh ke afsaron ne bhī apnī ḵhushī se qaum, imāmon aur Lāwiyon ko jānwar die. Allāh ke ghar ke sab se ālā afsaron Ḵhilqiyāh, Zakariyāh aur Yihiyel ne dīgar imāmon ko Fasah kī qurbānī ke lie 2,600 bheḥ-bakriyon ke bachche die, nīz 300 bail. ⁹Isī tarah Lāwiyon ke rāhnumāon ne dīgar Lāwiyon ko Fasah kī qurbānī ke lie 5,000 bheḥ-

bakriyon ke bachche die, nīz 500 bail. Un meñ se tīn bhāi banām Kūnaniyāh, Samāyāh aur Nataniyel the jabki dūsron ke nām Hasbiyāh, Ya’iyel aur Yūzabad the. ¹⁰Jab har ek ḵhidmat ke lie taiyār thā to imām apnī apnī jagah par aur Lāwī apne apne gurohon ke mutābiq khare ho gae jis tarah bādshāh ne hidāyat dī thī. ¹¹Lāwiyon ne Fasah ke lelon ko zabah karke un kī khālen utārīñ jabki imāmon ne Lāwiyon se jānwaron kā ḵhūn le kar qurbāngāh par chhiḥkā. ¹²Jo kuchh bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie muqarrar thā use qaum ke muḵhtalif ḵhāndānon ke lie ek taraf rakh diyā gayā tāki wuh use bād meñ Rab ko qurbānī ke taur par pesh kar sakeñ, jis tarah Mūsā kī shariat meñ likhā hai. Bailon ke sāth bhī aisā hī kiya gayā. ¹³Fasah ke lelon ko hidāyat ke mutābiq āg par bhūnā gayā jabki bāqī gosht ko muḵhtalif qism kī degon meñ ubālā gayā. Jyon hī gosht pak gayā to Lāwiyon ne use jaldī se hāzirīn meñ taqsīm kiya. ¹⁴Is ke bād unhon ne apne aur imāmon ke lie Fasah ke lele taiyār kie, kyonki Hārūn kī aulād yānī imām bhasm hone wālī

qurbāniyoṅ aur charbī ko chaḥḥāne meṅ rāt tak masrūf rahe.

¹⁵Īd ke pūre daurān Āsaf ke ḡhāndān ke gulūkār apnī apnī jagah par khaḥe rahe, jis tarah Dāūd, Āsaf, Haimān aur bādshāh ke ḡhaibbīn Yadūtūn ne hidāyat dī thī. Darbān bhī Rab ke ghar ke darwāzoṅ par musalsal khaḥe rahe. Unheṅ apnī jaghoṅ ko chhoḥne kī zarūrat bhī nahīn thī, kyoṅkī bāqī Lāwīyoṅ ne un ke lie bhī Fasah ke lele taiyār kar rakhe. ¹⁶Yoṅ us din Yūsiyāh ke hukm par qurbāniyoṅ ke pūre intazām ko tartīb diyā gayā tākī āindā Fasah kī Īd manāī jāe aur bhasm hone wālī qurbāniyāṅ Rab kī qurbāngāh par pesh kī jāeṅ.

¹⁷Yarūshalam meṅ jamā hue Isrāīliyoṅ ne Fasah kī Īd aur Beḡhamirī Roṭī kī Īd ek hafte ke daurān manāī. ¹⁸Fasah kī Īd Isrāīl meṅ Samuel Nabī ke zamāne se le kar us waqt tak is tarah nahīn manāī gai thī. Isrāīl ke kisī bhī bādshāh ne use yoṅ nahīn manāyā thā jis tarah Yūsiyāh ne use us waqt imāmoṅ, Lāwīyoṅ, Yarūshalam aur tamām Yahūdāh aur Isrāīl se āe hue logoṅ ke sāth mil kar manāī. ¹⁹Yūsiyāh Bādshāh kī hukūmat ke

18weṅ sāl meṅ pahli dafā Rab kī tāzīm meṅ aisi īd manāī gai.

Yūsiyāh kī Maut

²⁰Rab ke ghar kī bahālī kī takmīl ke bād ek din Misr kā bādshāh Nikoh Dariyā-e-Furāt par ke shahr Karkimis ke lie rawānā huā tākī wahān dushman se laḥe. Lekin rāste meṅ Yūsiyāh us kā muqābalā karne ke lie niklā. ²¹Nikoh ne apne qāsidoṅ ko Yūsiyāh ke pās bhej kar use ittalā dī, “Ai Yahūdāh ke bādshāh, merā āp se kyā wāstā? Is waqt main āp par hamlā karne ke lie nahīn niklā balki us shāhī ḡhāndān par jis ke sāth merā jhagaḥā hai. Allāh ne farmāyā hai ki main jaldī karūn. Wuh to mere sāth hai. Chunāṅche us kā muqābalā karne se bāz āeṅ, warnā wuh āp ko halāk kar degā.”

²²Lekin Yūsiyāh bāz na āyā balki laḥne ke lie taiyār huā. Us ne Nikoh kī bāt na mānī go Allāh ne use us kī mārifat āgāh kiyā thā. Chunāṅche wuh bhes badal kar Firaun se laḥne ke lie Majiddo ke maidān meṅ pahunchā. ²³Jab laḥāī chhiḥ gai to Yūsiyāh tiroṅ se zaḡhmī huā, aur us ne apne mulāzimoṅ ko

hukm diyā, “Mujhe yahān se le jāo, kyōnki main saḡht zaḡhmī ho gayā hūn.” ²⁴Logoñ ne use us ke apne rath par se uṭhā kar us ke ek aur rath meñ rakhā jo use Yarūshalam le gayā. Lekin us ne wafāt pāi, aur use apne bāpdādā ke ḡhāndānī qabristān meñ dafn kiyā gayā. Pūre Yahūdāh aur Yarūshalam ne us kā mātām kiyā.

²⁵Yarmiyāh ne Yūsiyāh kī yād meñ mātāmī gīt likhe, aur āj tak gīt gāne wāle mard-o-ḡhawātīn Yūsiyāh kī yād meñ mātāmī gīt gāte haiñ, yih pakkā dastūr ban gayā hai. Yih gīt ‘Nohā kī Kitāb’ meñ darj haiñ.

²⁶⁻²⁷Bāqī jo kuchh shurū se le kar āḡhir tak Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. Wahān us ke nek kāmoñ kā zikr hai aur yih ki us ne kis tarah shariat ke ahkām par amal kiyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuāḡhaz

36 Ummat ne Yūsiyāh ke beṭe Yahuāḡhaz ko bāp ke taḡht par biṭhā diyā. ²Yahuāḡhaz 23 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur

Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. ³Phir Misr ke bādshāh ne use taḡht se utār diyā, aur Mulk-e-Yahūdāh ko taḡriban 3,400 kilogrām chāñdī aur 34 kilogrām sonā ḡharāj ke taur par adā karnā paṛā. ⁴Misr ke bādshāh ne Yahuāḡhaz ke sage bhāi Iliyāqīm ko Yahūdāh aur Yarūshalam kā nayā bādshāh banā kar us kā nām Yahūyaqīm meñ badal diyā. Yahuāḡhaz ko wuh qaid karke apne sāth Misr le gayā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaqīm

⁵Yahūyaqīm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar wuh 11 sāl tak hukūmat kartā rahā. Us kā chāl-chalan Rab us ke ḡhudā ko nāpasand thā. ⁶Ek dīn Bābal ke Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā kiyā aur Yahūyaqīm ko pītal kī zanjīroñ meñ jakaṛ kar Bābal le gayā. ⁷Nabūkadnazzar Rab ke ghar kī kāi qīmtī chīzeñ bhī chhīn kar apne sāth Bābal le gayā aur wahān apne mandir meñ rakh dīn.

⁸Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī

kitāb meñ darj hai. Wahāñ yih bayān kiyā gayā hai ki us ne kaisī ghinaunī harkateñ kiñ aur ki kyā kuchh us ke sāth huā. Us ke bād us kā beṭā Yahūyākīn taḡhtnashīn huā.

Yahūyākīn kī Hukūmat

⁹Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh aur das dīn thā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ¹⁰Bahār ke mausam meñ Nabūkadnazzar Bādshāh ne hukm diyā ki use giriftār karke Bābal le jāyā jāe. Sāth sāth faujiyon ne Rab ke ghar kī qīmī chīzeñ bhī chhīn kar Bābal pahunchāīn. Yahūyākīn kī jagah Nabūkadnazzar ne Yahūyākīn ke chachā Sidqiyāh ko Yahūdāh aur Yarūshalam kā bādshāh banā diyā.

Sidqiyāh Bādshāh aur Yarūshalam kī Tabāhī

¹¹Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ taḡhtnashīn huā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. ¹²Us kā chāl-chalan Rab us ke Ḳhudā ko nāpasand

thā. Jab Yarmiyāh Nabī ne use Rab kī taraf se āgāh kiyā to us ne apne āp ko nabī ke sāmne past na kiyā. ¹³Sidqiyāh ko Allāh kī qasam khā kar Nabūkadnazzar Bādshāh kā wafādār rahne kā wādā karnā parā. To bhī wuh kuchh der ke bād sarkash ho gayā. Wuh aṛ gayā, aur us kā dīl itnā saḡht ho gayā ki wuh Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī taraf dubārā rujū karne ke lie taiyār nahīn thā.

¹⁴Lekin Yahūdāh ke rāhnumāon, imāmon aur qaum kī bewafāi bhī baṛhtī gāi. Paṛosī qaumon ke ghinaune rasm-o-riwāj apnā kar unhoñ ne Rab ke ghar ko nāpāk kar diyā, go us ne Yarūshalam meñ yih imārat apne lie maḡhsūs kī thī.

¹⁵Bār bār Rab un ke bāpdādā kā Ḳhudā apne paighambaron ko un ke pās bhej kar unheñ samjhātā rahā, kyonki use apnī qaum aur sukūnatgāh par tars ātā thā. ¹⁶Lekin logoñ ne Allāh ke paighambaron kā mazāq uṛāyā, un ke paighām haqīr jāne aur nabiyon ko lān-tān kī. Āḡhirkār Rab kā ḡhazab un par nāzil huā, aur bachne kā koī rāstā na rahā. ¹⁷Us ne Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko un ke ḡhilāf bhejā to dushman Yahūdāh ke

jawānoṅ ko talwār se qatl karne ke lie maqdis meṅ ghusne se bhī na jhijke. Kisī par bhī rahm na kiyā gayā, khāh jawān mard yā jawān khātūn, khāh buzurg yā umrrasidā ho. Rab ne sab ko Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā.

¹⁸Nabūkadnazzar ne Allāh ke ghar kī tamām chīzeṅ chhīn līn, khāh wuh baṛī thiṅ yā chhoṭī. Wuh Rab ke ghar, bādshāh aur us ke ālā aفسaron ke tamām khazāne bhī Bābal le gayā. ¹⁹Faujiyon ne Rab ke ghar aur tamām mahaloṅ ko jalā kar Yarūshalam kī fasīl ko girā diyā. Jitnī bhī qīmtī chīzeṅ rah gai thiṅ wuh tabāh huiṅ. ²⁰Aur jo talwār se bach gae the unheṅ Bābal kā bādshāh qaid karke apne sāth Bābal le gayā. Wahān unheṅ us kī aur us kī aulād kī khidmat karnī paṛī. Un kī yih hālat us waqt tak jāri rahī jab tak Fārsī qaum kī saltanat shurū na huī.

²¹Yon wuh kuchh pūrā huā jis kī peshgoī Rab ne Yarmiyāh Nabī

kī mārīfat kī thī, kyonki zamīn ko ākhirkār Sabat kā wuh āram mil gayā jo bādshāhoṅ ne use nahīn diyā thā. Jis tarah nabī ne kahā thā, ab zamīn 70 sāl tak tabāh aur wīraṅ rahī.

Jilāwatani se Wāpasi

²²Fāras ke bādshāh Khōras kī hukūmat ke pahle sāl meṅ Rab ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī peshgoī us ne Yarmiyāh kī mārīfat kī thī. Us ne Khōras ko zail kā elān karne kī tahrīk dī. Yih elān zabānī aur tahrirī taur par pūrī bādshāhī meṅ kiyā gayā.

²³“Fāras kā bādshāh Khōras farmātā hai, Rab āsmān ke Khudā ne duniyā ke tamām mamālik mere hawāle kar die haiṅ. Us ne mujhe Yahūdāh ke shahr Yarūshalam meṅ us ke lie ghar banāne kī zimmedārī dī hai. Āp meṅ se jitne us kī qaum ke haiṅ Yarūshalam ke lie rawānā ho jāeṅ. Rab āp kā Khudā āp ke sāth ho.”

Azrā

Jilāwatani se Wāpasī

1 Fāras ke bādshāh Ḳhoras kī hukūmat ke pahle sāl meñ Rab ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī peshgoī us ne Yarmiyāh kī mārifat kī thī. Us ne Ḳhoras ko zail kā elān karne kī tahrīk dī. Yih elān zabānī aur tahrīrī taur par pūri bādshāhī meñ kiyā gayā.

²“Fāras kā bādshāh Ḳhoras farmātā hai, Rab āsmān ke Ḳhudā ne duniyā ke tamām mamālik mere hawāle kar die haiñ. Us ne mujhe Yahūdāh ke shahr Yarūshalam meñ us ke lie ghar banāne kī zimmedārī dī hai. ³Āp meñ se jītne us kī qaum ke haiñ Yarūshalam ke lie rawānā ho jāeñ tāki wahāñ Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke lie ghar banāeñ, us Ḳhudā ke lie jo Yarūshalam meñ sukūnat kartā hai. Āp kā Ḳhudā āp

ke sāth ho. ⁴Jahāñ bhī Isrāīlī qaum ke bache hue log rahte haiñ, wahāñ un ke paṛosiyōñ kā farz hai ki wuh sone-chāndī aur māl-maweshī se un kī madad kareñ. Is ke alāwā wuh apnī ḡhushī se Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ke lie hadiye bhī deñ.”

⁵Tab kuchh Isrāīlī rawānā ho kar Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko tāmīr karne kī taiyāriyāñ karne lage. Un meñ Yahūdāh aur Binyamīn ke ḡhāndānī sarparast, imām aur Lāwī shāmil the yāñī jītne logoñ ko Allāh ne tahrīk dī thī.

⁶Un ke tamām paṛosiyōñ ne unheñ sonā-chāndī aur māl-maweshī de kar un kī madad kī. Is ke alāwā unhoñ ne apnī ḡhushī se bhī Rab ke ghar ke lie hadiye die.

⁷Ḳhoras Bādshāh ne wuh chīzeñ wāpas kar dīñ jo Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ Rab ke ghar se lūṭ kar apne dewatā ke mandir meñ rakh dī thiñ. ⁸Unheñ nikāl kar Fāras ke bādshāh ne Mitrādāt ḵhazānchī ke hawāle kar diyā jis ne sab kuchh gin kar Yahūdāh ke buzurg Shesbazzar ko de diyā. ⁹Jo fahrist us ne likhī us meñ zail kī chīzeñ thiñ:

sone ke 30 bāsan,

chāndī ke 1,000 bāsan,

29 chhuriyāñ,

¹⁰sone ke 30 pyāle,

chāndī ke 410 pyāle,

bāqī chīzeñ 1,000 adad.

¹¹Sone aur chāndī kī kul 5,400 chīzeñ thiñ. Shesbazzar yih sab kuchh apne sāth le gayā jab wuh jilāwatanon ke sāth Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā huā.

Wāpas Āe Hue Isrāīliyon kī Fahrist

2 Zail meñ Yahūdāh ke un logon kī fahrist hai jo jilāwatani se wāpas āe. Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar unheñ qaid karke Bābal le gayā thā, lekin ab wuh Yarūshalam aur Yahūdāh ke un shahron meñ phir jā base jahāñ un

ke ḵhāndān pahle rahte the. ²Un ke rāhnumā Zarubbābal, Yashua, Nahmiyāh, Sirāyāh, Rālāyāh, Mardakī, Bilshān, Misfār, Bigwī, Rahūm aur Bānā the. Zail kī fahrist meñ wāpas āe hue ḵhāndānon ke mard bayān kie gae haiñ.

³Parūs kā ḵhāndān: 2,172,

⁴Safatiyāh kā ḵhāndān: 372,

⁵Araḵh kā ḵhāndān: 775,

⁶Pakhat-moāb kā ḵhāndān yānī Yashua aur Yoāb kī aulād: 2,812,

⁷Ailām kā ḵhāndān: 1,254,

⁸Zattū kā ḵhāndān: 945,

⁹Zakkī kā ḵhāndān: 760,

¹⁰Bānī kā ḵhāndān: 642,

¹¹Babī kā ḵhāndān: 623,

¹²Azjād kā ḵhāndān: 1,222,

¹³Adūniqām kā ḵhāndān: 666,

¹⁴Bigwī kā ḵhāndān: 2,056,

¹⁵Adīn kā ḵhāndān: 454,

¹⁶Atīr kā ḵhāndān yānī Hizqiyāh kī aulād: 98,

¹⁷Bazī kā ḵhāndān: 323,

¹⁸Yūrā kā ḵhāndān: 112,

¹⁹Hāshūm kā ḵhāndān: 223,

²⁰Jibbār kā ḵhāndān: 95,

²¹Bait-laham ke bāshinde: 123,

²²Natūfā ke 56 bāshinde,

²³Anatot ke bāshinde: 128,

²⁴Azmāwat ke bāshinde: 42,

²⁵Qiriyat-yārīm, Kafīrā aur Bairot ke bāshinde: 743,

²⁶Rāmā aur Jibā ke bāshinde: 621,

²⁷Mikmās ke bāshinde: 122,

²⁸Baitel aur Aī ke bāshinde: 223,

²⁹Nabū ke bāshinde: 52,

³⁰Majbīs ke bāshinde: 156,

³¹Dūsre Ailām ke bāshinde: 1,254,

³²Hārim ke bāshinde: 320,

³³Lūd, Hādīd aur Onūs ke bāshinde: 725,

³⁴Yarīhū ke bāshinde: 345,

³⁵Sanā'ah ke bāshinde: 3,630.

³⁶Zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.

Yadāyāh kā khāndān jo Yashua kī nasl kā thā: 973,

³⁷Immer kā khāndān: 1,052,

³⁸Fashhūr kā khāndān: 1,247,

³⁹Hārim kā khāndān: 1,017.

⁴⁰Zail ke Lāwī jilāwatanī se wāpas āe. Yashua aur Qadmiyel kā khāndān yānī Hūdāwiyāh kī aulād: 74,

⁴¹Gulūkār: Āsaf ke khāndān ke 128 ādmī,

⁴²Rab ke ghar ke darbān: Sallūm, Atīr, Talmūn, Aqqūb, Khatitā aur Sobī ke khāndānoñ ke 139 ādmī.

⁴³Rab ke ghar ke khidmatgāroñ ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Zihā, Hasūfā, Tabbāot, ⁴⁴Qarūs, Siyāhā, Fadūn, ⁴⁵Libānā, Hajābā, Aqqūb, ⁴⁶Hajāb, Shalmī, Hanān, ⁴⁷Jiddel, Jahar, Riyāyāh, ⁴⁸Razīn, Naqūdā, Jazzām, ⁴⁹Uzzā, Fāsīh, Basī, ⁵⁰Asnā, Maūnīm, Nafūsīm, ⁵¹Baqbūq, Haqūfā, Harhūr, ⁵²Bazlūt, Mahīdā, Harshā, ⁵³Barqūs, Sīsarā, Tāmāh, ⁵⁴Naziyāh aur Khatifā.

⁵⁵Sulemān ke khādimoñ ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Sūtī, Sūfirat, Farūdā, ⁵⁶Yālā, Darqūn, Jiddel, ⁵⁷Safatiyāh, Khatitīl, Fūkirat-zabāym aur Amī.

⁵⁸Rab ke ghar ke khidmatgāroñ aur Sulemān ke khādimoñ ke khāndānoñ meñ se wāpas āe hue mardoñ kī tādād 392 thī. ⁵⁹⁻⁶⁰Wāpas āe hue khāndānoñ Dilāyāh, Tūbiyāh aur Naqūdā ke 652 mard sābit na kar sake ki Isrāīl kī aulād haiñ, go wuh Talmīlah, Tal-harshā, Karūb, Addūn aur Immer ke rahne wāle the.

⁶¹⁻⁶²Habāyāh, Haqqūz aur Barzillī ke khāndānoñ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheñ

Rab ke ghar meñ k̄hidmat karne kī ijāzat na milī. Kyoñki go unhoñ ne nasabnāme meñ apne nām talāsh kie un kā kahīñ zikr na milā, is lie unheñ nāpāk qarār diyā gayā. (Barzillī ke k̄hāndān ke bānī ne Barzillī Jiliyādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā). ⁶³Yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā kī in tīn k̄hāndānoñ ke imām filhāl qurbāniyoñ kā wuh hissā khāne meñ sharik na hoñ jo imāmoñ ke lie muqarrar hai. Jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī Ūrim aur Tummīm nāmī qurā ḍāl kar muāmalā hal kare.

⁶⁴Kul 42,360 Isrāīlī apne watan lauṭ āe, ⁶⁵nīz un ke 7,337 ghulām aur laundiyāñ aur 200 gulūkār jin meñ mard-o-khawātīn shāmil the.

⁶⁶Isrāīliyoñ ke pās 736 ghoṛe, 245 khachchar, ⁶⁷435 ūñṭ aur 6,720 gadhe the.

⁶⁸Jab wuh Yarūshalam meñ Rab ke ghar ke pās pahuñche to kuchh k̄hāndānī sarparastoñ ne apnī k̄hushī se hadiye die tāki Allāh kā ghar nae sire se us jagah tāmīr kiyā jā sake jahāñ pahle thā. ⁶⁹Har ek ne utnā de diyā jitnā de sakā. Us waqt sone ke kul 61,000 sikke, chāñḍī ke

2,800 kilogrām aur imāmoñ ke 100 libās jamā hue.

⁷⁰Imām, Lāwī, gulūkār, Rab ke ghar ke darbān aur k̄hidmatgār, aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāī ābādiyoñ meñ dubārā jā base. Yoñ tamām Isrāīlī dubārā apne apne shahroñ meñ rahne lage.

Nāī Qurbāngāh par Qurbāniyāñ

3 Sātweñ mahīne kī ibtidā meñ pūrī qaum Yarūshalam meñ jamā huī. Us waqt Isrāīlī apnī ābādiyoñ meñ dubārā ābād ho gae the. ²Jamā hone kā maqsad Isrāīl ke K̄hudā kī qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karnā thā tāki mard-e-K̄hudā Mūsā kī shariāt ke mutābiq us par bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jā sakeñ. Chunāñche Yashua bin Yūsadaq aur Zarubbābal bin Siyāltyel kām meñ lag gae. Yashua ke imām bhāiyoñ aur Zarubbābal ke bhāiyoñ ne un kī madad kī. ³Go wuh mulk meñ rahne wālī dīgar qaumoñ se sahme hue the tāham unhoñ ne qurbāngāh ko us kī purānī buniyād par tāmīr kiyā aur subah-shām us par Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh karne lage.

⁴Jhoñpriyon kī Īd unhoñ ne shariyat kī hidāyat ke mutābiq manāi. Us hafte ke har din unhoñ ne bhasm hone wālī utnī qurbāniyāñ chaḥhāñ jitrī zarūrī thiñ.

⁵Us waqt se imām bhasm hone wālī tamām darkār qurbāniyāñ bāqāydaḡī se pesh karne lage, nīz Nae Chāñd kī Īdoñ aur Rab kī bāqī maḥsūs-o-muqaddas īdoñ kī qurbāniyāñ. Qaum apnī ḡhushī se bhī Rab ko qurbāniyāñ pesh kartī thi. ⁶Go Rab ke ghar kī buniyād abhī ḡālī nahīñ gaī thi to bhī Isrāīlī sātweñ mahīne ke pahle din se Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh karne lage. ⁷Phir unhoñ ne rājōñ aur kārigarōñ ko paise de kar kām par lagāyā aur Sūr aur Saidā ke bāshindoñ se deodār kī lakaḡī mangwāi. Yih lakaḡī Lubnān ke pahārī ilāqe se samundar tak lāi gaī aur wahāñ se samundar ke rāste Yāfā pahunchāi gaī. Isrāīliyon ne muāwaze meñ khāne-pīne kī chīzeñ aur zaitūn kā tel de diyā. Fāras ke bādshāh Ḳhoras ne unheñ yih karwāne kī ijāzat di thi.

Rab ke Ghar kī Tāmīr-e-Nau

⁸Jilāwatanī se wāpas āne ke dūse sāl ke dūse mahīne meñ Rab ke ghar kī nae sire se tāmīr shurū huī. Is kām meñ Zarubbābal bin Siyāltiyel, Yashua bin Yūsadaḡ, ḡigar imām aur Lāwī aur watan meñ wāpas āe hue bāqī tamām Isrāīlī sharīk hue. Tāmīrī kām kī nigarānī un Lāwīyon ke zimme lagā di gaī jin kī umr 20 sāl yā is se zāyḡ thi.

⁹Zail ke log mil kar Rab kā ghar banāne wāloñ kī nigarānī karte the: Yashua apne beḡoñ aur bhāiyoñ samet, Qadmiyel aur us ke beḡe jo Hūdāwiyāh kī aulād the aur Hanadād ke ḡhāñdān ke Lāwī.

¹⁰Rab ke ghar kī buniyād rakhte waqt imām apne muqaddas libās pahne hue sāth khare ho gae aur turam bajāne lage. Āsaf ke ḡhāñdān ke Lāwī sāth sāth jhāñjh bajāne aur Rab kī satāish karne lage. Sab kuchh Isrāīl ke bādshāh Dāūd kī hidāyat ke mutābiq huā. ¹¹Wuh hamd-o-sanā ke ḡīt se Rab kī tārif karne lage, “Wuh bhalā hai, aur Isrāīl par us kī shafqat abadi hai!” Jab hāzirīn ne dekhā ki Rab ke ghar kī buniyād rakhī jā rahī hai

to sab Rab kī ḵhushī meñ zordār nāre lagāne lage.

¹²Lekin bahut-se imām, Lāwī aur ḵhāndānī sarparast hāzir the jinhoñ ne Rab kā pahlā ghar dekhā huā thā. Jab un ke deḵhte deḵhte Rab ke nae ghar kī buniyād rakhi gai to wuh buland āwāz se rone lage jabki bāqī bahut sāre log ḵhushī ke nāre lagā rahe the. ¹³Itnā shor thā ki ḵhushī ke nāron aur rone kī āwāzon meñ imtiyāz na kiya jā sakā. Shor dūr dūr tak sunāi diya.

Rab ke Ghar kī Tāmīr

kī Muḵhālafat

4 Yahūdāh aur Binyamīn ke dushmanon ko patā chālā ki watan meñ wāpas āe hue Isrāīlī Rab Isrāīl ke Ḵhudā ke lie ghar tāmīr kar rahe haiñ. ²Zarubbābal aur ḵhāndānī sarparaston ke pās ā kar unhoñ ne darḵhāst kī, “Ham bhī āp ke sāth mil kar Rab ke ghar ko tāmīr karnā chāhte haiñ. Kyoñki jab se Asūr ke bādshāh Asarhaddon ne hamēñ yahāñ lā kar basāyā hai us waqt se ham āp ke Ḵhudā ke tālib rahe aur use qurbāniyāñ pesh karte āe haiñ.” ³Lekin Zarubbābal, Yashua aur Isrāīl ke bāqī ḵhāndānī

sarparaston ne inkār kiya, “Nahiñ, is meñ āp kā hamāre sāth koī wāstā nahiñ. Ham akele hī Rab Isrāīl ke Ḵhudā ke lie ghar banāenge, jis tarah Fāras ke bādshāh Ḵhoras ne hamēñ hukm diya hai.”

⁴Yih sun kar mulk kī dūsri qaumeñ Yahūdāh ke logoñ kī hauslāshiknī aur unheñ ḍarāne kī koshish karne lagīñ tāki wuh imārat banāne se bāz āeñ. ⁵Yahāñ tak ki wuh Fāras ke bādshāh Ḵhoras ke kuchh mushīron ko rishwat de kar kām rokne meñ kāmyāb ho gae. Yoñ Rab ke ghar kī tāmīr Ḵhoras Bādshāh ke daur-e-hukūmat se le kar Dārā Bādshāh kī hukūmat tak rukī rahī.

⁶Bād meñ jab Aḵhaswerus Bādshāh kī hukūmat shurū huī to Isrāīl ke dushmanon ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindon par ilzām lagā kar shikāyatī ḵhat likhā.

⁷Phir Artakhsastā Bādshāh ke daur-e-hukūmat meñ use Yahūdāh ke dushmanon kī taraf se shikāyatī ḵhat bhejā gayā. Ḵhat ke pichhe ḵhāskar Bishlām, Mitradāt aur Tābiyel the. Pahle use Arāmī zabān meñ likhā gayā, aur bād meñ us kā tarjumā huā. ⁸Sāmariya ke gawarnar Rahūm aur us ke

Mīrmunshī Shamsī ne shahanshāh ko khat likh diyā jis meñ unhoñ ne Yarūshalam par ilzāmāt lagāe. Pate meñ likhā thā,

⁹Az: Rahūm Gawarnar aur Mīrmunshī Shamsī, nīz un ke hamk̄hidmat qāzī, safīr aur Tarpal, Sippar, Arak, Bābal aur Sosan yānī Ailām ke mard, ¹⁰nīz bāqī tamām qaumeñ jin ko azīm aur azīz bādshāh Ashūrbānīpāl ne uṭhā kar Sāmariya aur Dariyā-e-Furāt ke bāqīmāndā maḡhribī ilāqe meñ basā diyā thā.

¹¹Khat meñ likhā thā,

“Shahanshāh Artaḡhshastā ke nām,

Az: āp ke k̄hādīm jo Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahte haiñ.

¹²Shahanshāh ko ilm ho ki jo Yahūdī āp ke huzūr se hamāre pās Yarūshalam pahuñche haiñ wuh is waqt us bāḡhī aur sharīr shahr ko nae sire se tāmīr kar rahe haiñ. Wuh fasīl ko bahāl karke buniyādoñ kī marammat kar rahe haiñ. ¹³Shahanshāh ko ilm ho ki agar shahr nae sire se tāmīr ho jāe aur us kī fasīl takmīl tak pahuñche to yih log ṭaiks, k̄harāj aur mahsūl adā karne se inkār kar deñge. Tab bādshāh ko nuqsān

pahuñchegā. ¹⁴Ham to namakharām nahīñ haiñ, na shahanshāh kī tauhīn bardāsht kar sakte haiñ. Is lie ham guzārish karte haiñ ¹⁵ki āp apne bāpdādā kī tāriḡhī dastāwezāt se Yarūshalam ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karen, kyōñki un meñ is bāt kī tasdīq milegī ki yih shahr mazī meñ sarkash rahā. Haqīqat meñ shahr ko isī lie tabāh kiyā gayā ki wuh bādshāhoñ aur sūboñ ko tang kartā rahā aur qadīm zamāne se hī baḡhawāt kā mambā rahā hai. ¹⁶Ġharz ham shahanshāh ko ittalā dete haiñ ki agar Yarūshalam ko dubārā tāmīr kiyā jāe aur us kī fasīl takmīl tak pahuñche to Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe par āp kā qābū jātā rahegā.”

¹⁷Shahanshāh ne jawāb meñ likhā,

“Maiñ yih khat Rahūm Gawarnar, Shamsī Mīrmunshī aur Sāmariya aur Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahne wāle un ke hamk̄hidmat afsaroñ ko likh rahā hūñ.

Āp ko salām! ¹⁸Āp ke khat kā tarjumā merī maujūdagī meñ huā hai aur use mere sāmne paṛhā gayā hai. ¹⁹Mere hukm par Yarūshalam

ke bāre meñ mālūmāt hāsīl kī gāi haiñ. Mālūm huā ki wāqāi yih shahr qadīm zamāne se bādshāhoñ kī muḵhālāfat karke sarkashī aur baḡhāwat kā mambā rahā hai. ²⁰Niz, Yarūshalam tāqatwar bādshāhoñ kā dārul-hukūmat rahā hai. Un kī itnī tāqat thī ki Dariyā-e-Furāt ke pūre maḡhribī ilāqe ko unheñ muḵhtalif qism ke ṭaiks aur ḵharāj adā karnā paṛā. ²¹Chunāñche ab hukm deñ ki yih ādmī shahr kī tāmīr karne se bāz āeñ. Jab tak mainḡ ḵhud hukm na dūn us waqt tak shahr ko nae sire se tāmīr karne kī ijāzat nahīñ hai. ²²Dhyān deñ ki is hukm kī takmīl meñ sustī na kī jāe, aisā na ho ki shahanshāh ko baṛā nuqsān pahuñche.”

²³Jyoñ hī ḵhat kī kāpī Rahūm, Shamsī aur un ke hamḵhidmat afsaroñ ko paṛh kar sunāi gāi to wuh Yarūshalam ke lie rawānā hue aur Yahūdīyoñ ko zabardastī kām jāri rakhne se rok diyā.

²⁴Chunāñche Yarūshalam meñ Allāh ke ghar kā tāmīrī kām ruk gayā, aur wuh Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl tak rukā rahā.

Rab ke Ghar kī Tāmīr Dubārā Shurū Hotī Hai

5 Ek din do nabī banām Hajjī aur Zakariyāh bin Iddū uṭh kar Isrāīl ke Ḳhudā ke nām meñ jo un ke ūpar thā Yahūdāh aur Yarūshalam ke Yahūdīyoñ ke sāmne nabuwwat karne lage. ²Un ke hauslā-afzā alfāz sun kar Zarubbābal bin Siyāltiyel aur Yashua bin Yūsadaq ne faislā kiyā ki ham dubārā Yarūshalam meñ Allāh ke ghar kī tāmīr shurū kareñge. Donoñ nabī is meñ un ke sāth the aur un kī madad karte rahe.

³Lekin jyoñ hī kām shurū huā to Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattani aur Shatar-boznī apne hamḵhidmat afsaroñ samet Yarūshalam pahuñche. Unhoñ ne pūchhā, “Kis ne āp ko yih ghar banāne aur is kā ḡhāñchā takmīl tak pahuñchāne kī ijāzat dī? ⁴Is kām ke lie zimmedār ādmiyoñ ke nām hameñ batāeñ!” ⁵Lekin un kā Ḳhudā Yahūdāh ke buzurgoñ kī nigārānī kar rahā thā, is lie unheñ rokā na gayā. Kyoñki logoñ ne sochā ki pahle Dārā Bādshāh ko ittalā dī jāe. Jab tak wuh faislā na kare us waqt tak kām rokā na jāe.

⁶Phir Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamḡhidmat afsaron ne Dārā Bādshāh ko zail kā khat bhejā,

⁷“Dārā Bādshāh ko dil kī gahrāiyon se salām kahte haiñ! ⁸Shahanshāh ko ilm ho ki sūbā Yahūdāh meñ jā kar ham ne dekhā ki wahāñ azīm Ḳhudā kā ghar banāyā jā rahā hai. Us ke lie baṛe tarāshe hue patthar istemāl ho rahe haiñ aur dīwāron meñ shahtir lagāe jā rahe haiñ. Log baṛī jāñfishānī se kām kar rahe haiñ, aur makān un kī mehnat ke bāis tezi se ban rahā hai. ⁹Ham ne buzurgoñ se pūchhā, ‘Kis ne āp ko yih ghar banāne aur is kā ḡhāñchā takmīl tak pahuñchāne kī ijāzat dī hai?’ ¹⁰Ham ne un ke nām bhī mālūm kie tāki likh kar āp ko bhej sakeñ. ¹¹Unhoñ ne hameñ jawāb diyā,

‘Ham āsmān-o-zamīn ke Ḳhudā ke kḡhādīm haiñ, aur ham us ghar ko az sar-e-nau tāmīr kar rahe haiñ jo bahut sāl pahle yahāñ qāym thā. Isrāīl ke ek azīm bādshāh ne use qadīm zamāne meñ banā kar takmīl tak pahuñchāyā thā. ¹²Lekin hamāre bāpdādā ne āsmān ke Ḳhudā ko taish dilāyā, aur natije

meñ us ne unheñ Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā jis ne Rab ke ghar ko tabāh kar diyā aur qaum ko qaid karke Bābal meñ basā diyā. ¹³Lekin bād meñ jab Ḳhoras bādshāh ban gayā to us ne apnī hukūmat ke pahle sāl meñ hukm diyā ki Allāh ke is ghar ko dubārā tāmīr kiyā jāe. ¹⁴Sāth sāth us ne sone-chāñdī kī wuh chīzeñ wāpas kar dīñ jo Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ Allāh ke ghar se lūṭ kar Bābal ke mandir meñ rakh dī thiñ. Ḳhoras ne yih chīzeñ ek ādmī ke sapurd kar dīñ jis kā nām Shesbazzar thā aur jise us ne Yahūdāh kā gawarnar muqarrar kiyā thā. ¹⁵Us ne use hukm diyā ki sāmān ko Yarūshalam le jāo aur Rab ke ghar ko purānī jagah par az sar-e-nau tāmīr karke yih chīzeñ us meñ mahfūz rakho. ¹⁶Tab Shesbazzar ne Yarūshalam ā kar Allāh ke ghar kī buniyād rakhī. Usī waqt se yih imārat zer-e-tāmīr hai, agarche yih āj tak mukammal nahīñ huī.’

¹⁷Chunāñche agar shahanshāh ko manzūr ho to wuh taftīsh karen ki kyā Bābal ke shāhī daftar meñ koī aisī dastāweez maujūd hai jo is bāt kī tasdīq kare ki Ḳhoras

Bādshāh ne Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko az sar-e-nau tāmīr karne kā hukm diyā. Guzārish hai ki shahanshāh hameñ apnā faislā pahuñchā deñ.”

Dārā Bādshāh Yahūdiyon

kī Madad Kartā Hai

6 Tab Dārā Bādshāh ne hukm diyā ki Bābal ke khazāne ke daftar meñ taftish kī jāe. Is kā khoj lagāte lagāte ²ākhirkā Mādī shahr Ikbatānā ke qile meñ tūmār mil gayā jis meñ likhā thā,

³“Khoras Bādshāh kī hukūmat ke pahle sāl meñ shahanshāh ne hukm diyā ki Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ko us kī purānī jagah par nae sire se tāmīr kiyā jāe tāki wahāñ dubārā qurbāniyāñ pesh kī jā sakeñ. Us kī buniyād rakhne ke bād us kī ūñchāi 90 aur chauṛāi 90 fuṭ ho. ⁴Dīwāron ko yon banāyā jāe ki tarāshe hue pattharon ke har tīn raddon ke bād deodār ke shahtiron kā ek raddā lagāyā jāe. Akhrājāt shāhī khazāne se pūre kie jāeñ. ⁵Niz sone-chāñdī kī jo chīzeñ Nabūkadnazzar Yarūshalam ke is ghar se nikāl kar Bābal lāyā wuh wāpas pahuñchāi jāeñ. Har chīz

Allāh ke ghar meñ us kī apnī jagah par wāpas rakh dī jāe.”

⁶Yih khabar paṛh kar Dārā ne Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattani, Shatar-boznī aur un ke hamkhidmat afsaron ko zail kā jawāb bhej diyā,

“Allāh ke is ghar kī tāmīr meñ mudākhalat mat karnā! ⁷Logon ko kām jāri rakhne deñ. Yahūdiyon kā gawarnar aur un ke buzurg Allāh kā yih ghar us kī purānī jagah par tāmīr karen.

⁸Na sirf yih balki main hukm detā hūñ ki āp is kām meñ buzurgoñ kī madad karen. Tāmīr ke tamām akhrājāt waqt par muhaiyā karen tāki kām na ruke. Yih paise shāhī khazāne yānī Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe se jamā kie gae ṭaikson meñ se adā kie jāeñ. ⁹Roz baroz imāmon ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie darkār tamām chīzeñ muhaiyā karte raheñ, khāh wuh jawān bail, menḍhe, bheṛ ke bachche, gandum, namak, mai yā zaitūn kā tel kyon na māngeñ. Is meñ sustī na karen ¹⁰tāki wuh āsmān ke Kḥudā ko pasandidā qurbāniyāñ pesh karke shahanshāh aur us ke beṭon kī salāmatī ke lie duā kar sakeñ.

¹¹Is ke alāwā main hukm detā hūn ki jo bhī is farmān ki kḥilāfwarzī kare us ke ghar se shahtir nikāl kar kharā kiyā jāe aur use us par maslūb kiyā jāe. Sāth sāth us ke ghar ko malbe kā dher banāyā jāe. ¹²Jis Kḥudā ne wahān apnā nām basāyā hai wuh har bādshāh aur qaum ko halāk kare jo mere is hukm ki kḥilāfwarzī karke Yarūshalam ke ghar ko tabāh karne ki jurrat kare. Main, Dārā ne yih hukm diyā hai. Ise har tarah se pūrā kiyā jāe.”

Rab ke Ghar ki Maḥsūsiyat

¹³Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamkḥidmat afsarōn ne har tarah se Dārā Bādshāh ke hukm ki tāmīl ki. ¹⁴Chunānche Yahūdī buzurg Rab ke ghar par kām jāri rakh sake. Donoṅ nabī Hajji aur Zakariyāh bin Iddū apnī nabuwwatoṅ se un ki hauslā-afzāi karte rahe, aur yon sārā kām Isrāīl ke Kḥudā aur Fāras ke bādshāhoṅ Kḥoras, Dārā aur Artakḥshastā ke hukm ke mutābiq hī mukammal huā.

¹⁵Rab kā ghar Dārā Bādshāh ki hukūmat ke chhaṭe sāl meṅ takmīl tak pahuñchā. Adār ke mahīne kā tīsrā din^a thā. ¹⁶Isrāīliyoṅ ne imāmoṅ, Lāwiyoṅ aur jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoṅ samet baṛī kḥushī se Rab ke Ghar ki Maḥsūsiyat ki Īd manāi. ¹⁷Unhoṅ ne 100 bail, 200 menḍhe aur bher ke 400 bachche qurbān kie. Pūre Isrāīl ke lie gunāh ki qurbānī bhī pesh ki gaī, aur is ke lie fī qabilā ek bakrā yānī mil kar 12 bakre chaṛhāe gae. ¹⁸Phir imāmoṅ aur Lāwiyoṅ ko Rab ke ghar ki kḥidmat ke muḡhtalif gurohoṅ meṅ taqsīm kiyā gayā, jis tarah Mūsā ki shariāt hidāyat deti hai.

Isrāīlī Fasah ki Īd Manāte Haiṅ

¹⁹Pahle mahīne ke 14weṅ din^b jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoṅ ne Fasah ki Īd manāi. ²⁰Tamām imāmoṅ aur Lāwiyoṅ ne apne āp ko pāk-sāf kar rakhā thā. Sab ke sab pāk the. Lāwiyoṅ ne Fasah ke lele jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoṅ, un ke bhāiyoṅ yānī imāmoṅ aur apne lie zabah kie. ²¹Lekin na sirf jilāwatanī se wāpas

^a12 Mārch.

^b21 Aprail.

āe hue Isrāīlī is khāne meñ sharīk hue balki mulk ke wuh tamām log bhī jo Ġhairyahūdī qaumoñ kī nāpāk rāhoñ se alag ho kar un ke sāth Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke tālib hue the. ²²Unhoñ ne sāt din baṛī ḳhushī se Beḳhamīrī Roṭī kī Īd manāī. Rab ne un ke diloñ ko ḳhushī se bhar diyā thā, kyonki us ne Fāras ke bādshāh kā dil un kī taraf māyl kar diyā thā tāki unheñ Isrāīl ke Ḳhudā ke ghar ko tāmīr karne meñ madad mile.

Azrā Imām ko Yarūshalam

Bhejā Jātā Hai

7 In wāqiyāt ke kāfī arse bād ek ādmī banām Azrā Bābal ko chhoṛ kar Yarūshalam āyā. Us waqt Fāras ke bādshāh Artakḥshastā kī hukūmat thī. Ādmī kā pūrā nām Azrā bin Sirāyāh bin Azariyāh bin Ḳhilqiyāh ²bin Sallūm bin Sadoq bin Aḳhītūb ³bin Amariyāh bin Azariyāh bin Mirāyot ⁴bin Zarakhiyāh bin Uzzī bin Buqqī ⁵bin Abīsua bin Fīnhās bin Iliyazar bin Hārūn thā. (Hārūn imām-e-āzam thā.)

⁶Azrā pāk nawishton kā ustād aur us shariāt kā ālim thā jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne Mūsā kī mārifat dī thī. Jab Azrā Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā huā to shahanshāh ne us kī har ḳhāhish pūri kī, kyonki Rab us ke Ḳhudā kā shafīq hāth us par thā. ⁷Kaī Isrāīlī us ke sāth gae. Imām, Lāwī, gulūkār aur Rab ke ghar ke darbān aur ḳhidmatgār bhī un meñ shāmil the. Yih Artakḥshastā Bādshāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ huā. ⁸⁻⁹Qāfilā pahle mahīne ke pahle din^a Bābal se rawānā huā aur pāñchweñ mahīne ke pahle din^b saḥīh-salāmat Yarūshalam pahuñchā, kyonki Allāh kā shafīq hāth Azrā par thā. ¹⁰Wajah yih thī ki Azrā ne apne āp ko Rab kī shariāt kī taftīsh karne, us ke mutābiq zindagī guzārne aur Isrāīliyoñ ko us ke ahkām aur hidāyāt kī tālīm dene ke lie waqf kiyā thā.

Shahanshāh Azrā ko Muḳhtār-nāmā Detā Hai

¹¹Artakḥshastā Bādshāh ne Azrā Imām ko zail kā muḳhtār-nāmā de diyā, usī Azrā ko jo pāk nawishton kā ustād aur un ahkām aur hidāyāt

^a8 Aprail.

^b4 Agast.

kā ālim thā jo Rab ne Isrāil ko dī thiñ. Muḳhtārñame meñ likhā thā,

¹²“Az: Shahanshāh Artakḥshastā

Azrā Imām ko jo āsmān ke Ḳhudā kī shariāt kā ālim hai, salām!

¹³Main hukm detā hūñ ki agar merī saltanat meñ maujūd koī bhī Isrāili āp ke sāth Yarūshalam jā kar wahāñ rahnā chāhe to wuh jā saktā hai. Is meñ imām aur Lāwī bhī shāmil haiñ, ¹⁴shahanshāh aur us ke sāt mushīr āp ko Yahūdāh aur Yarūshalam bhej rahe haiñ tāki āp Allāh kī us shariāt kī raushnī meñ jo āp ke hāth meñ hai Yahūdāh aur Yarūshalam kā hāl jāñch leñ. ¹⁵Jo sonā-chāñdī shahanshāh aur us ke mushīron ne apnī ḳhushī se Yarūshalam meñ sukūnat karne wāle Isrāil ke

Ḳhudā ke lie qurbān kī hai use apne sāth le jāeñ. ¹⁶Niz, jitnī bhī sonā-chāñdī āp ko sūbā Bābal se mil jāegī aur jitne bhī hadiye qaum aur imām apnī ḳhushī se apne Ḳhudā ke ghar ke lie jamā karen unheñ apne sāth le jāeñ. ¹⁷Un paison se bail, menḍhe, bheṛ ke bachche aur un kī qurbāniyon ke lie darkār ḡhallā aur mai kī nazareñ ḳharīd leñ, aur unheñ Yarūshalam meñ apne Ḳhudā ke ghar kī qurbāngāh

par qurbān karen. ¹⁸Jo paise bach jāeñ un ko āp aur āp ke bhāi waise ḳharch kar sakte haiñ jaise āp ko munāsib lage. Shart yih hai ki āp ke Ḳhudā kī marzī ke mutābiq ho. ¹⁹Yarūshalam meñ apne Ḳhudā ko wuh tamām chizeñ pahuñchāeñ jo āp ko Rab ke ghar meñ ḳhidmat ke lie dī jāeñgi. ²⁰Bāqī jo kuchh bhī āp ko apne Ḳhudā ke ghar ke lie ḳharīdnā pāre us ke paise shāhī ḳhazānā adā karegā.

²¹Main, Artakḥshastā Bādshāh Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahne wāle tamām ḳhazānchiyon ko hukm detā hūñ ki har tarah se Azrā Imām kī māli madad karen. Jo bhī āsmān ke Ḳhudā kī shariāt kā yih ustād māñge wuh use diyā jāe. ²²Use 3,400 kilogrām chāñdī, 16,000 kilogrām gandum, 2,200 liṭar mai aur 2,200 liṭar zaitūn kā tel tak denā. Namak use utnā mile jitnā wuh chāhe. ²³Dhyān se sab kuchh muhaiyā karen jo āsmān kā Ḳhudā apne ghar ke lie māñge. Aisā na ho ki shahanshāh aur us ke beṭon kī saltanat us ke ḡhazab kā nishānā ban jāe. ²⁴Niz, āp ko ilm ho ki āp ko Allāh ke is ghar meñ ḳhidmat karne wāle kisī shaḳhs se bhī ḳharāj yā kisī qism kā ṭaiks

lene kī ijāzat nahīn hai, khāh wuh imām, Lāwī, gulūkār, Rab ke ghar kā darbān yā us kā k̄hidmatgār ho.

²⁵Ai Azrā, jo hikmat āp ke K̄hudā ne āp ko atā kī hai us ke mutābiq majis̄treṭ aur qāzī muqarrar karen jo āp kī qaum ke un logoñ kā insāf karen jo Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahte haiñ. Jitne bhī āp ke K̄hudā ke ahkām jānte haiñ wuh is meñ shāmil haiñ. Aur jitne in ahkām se wāqif nahīn haiñ unheñ āp ko tālīm denī hai. ²⁶Jo bhī āp ke K̄hudā kī shariat aur shahanshāh ke qānūn kī k̄hilāfwarzī kare use saḡhtī se sazā dī jāe. Jurm kī sanjīdagī kā lihāz karke use yā to sazā-e-maut dī jāe yā jilāwatan kiyā jāe, us kī milkiyat zabt kī jāe yā use jel meñ ḍālā jāe.”

Azrā kī Satāish

²⁷Rab hamāre bāpdādā ke K̄hudā kī tamjīd ho jis ne shahanshāh ke dil ko Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko shāndār banāne kī tahrīk dī hai. ²⁸Usī ne shahanshāh, us ke mushīroñ aur tamām asar-orasūkh rakhne wāle afsaroñ ke diloñ ko merī taraf māyl kar diyā hai. Chūñki Rab mere K̄hudā kā

shafīq hāth mujh par thā is lie merā hauslā baḡh gayā, aur maiñ ne Isrāīl ke k̄hāndānī sarparastoñ ko apne sāth Isrāīl wāpas jāne ke lie jamā kiyā.

Azrā ke sāth Jilāwatanī se Wāpas Āne Wāloñ kī Fahrist

8 Darj-e-zail un k̄hāndānī sarparastoñ kī fahrist hai jo Artak̄hshastā Bādshāh kī hukūmat ke daurān mere sāth Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā hue. Har k̄hāndān ke mardoñ kī tādād bhī darj hai:

²⁻³Fīnhās ke k̄hāndān kā Jairsom, Itamar ke k̄hāndān kā Dānyāl, Dāūd ke k̄hāndān kā Hattūsh bin Sakaniyāh,

Parūs ke k̄hāndān kā Zakariyāh. 150 mard us ke sāth nasabnāme meñ darj the.

⁴Pakhat-moāb ke k̄hāndān kā Ilīhuainī bin Zarak̄hiyāh 200 mardoñ ke sāth,

⁵Zattū ke k̄hāndān kā Sakaniyāh bin Yahziyel 300 mardoñ ke sāth,

⁶Adīn ke k̄hāndān kā Abad bin Yūnatan 50 mardoñ ke sāth,

⁷Ailām ke k̄hāndān kā Yasāyāh bin Ataliyāh 70 mardoñ ke sāth,

⁸Safatiyāh ke ḵhāndān kā Zabadiyāh bin Mikāel 80 mardoñ ke sāth,

⁹Yoāb ke ḵhāndān kā Abadiyāh bin Yihiyel 218 mardoñ ke sāth,

¹⁰Bānī ke ḵhāndān kā Salūmīt bin Yūsifiyāh 160 mardoñ ke sāth,

¹¹Babī ke ḵhāndān kā Zakariyāh bin Babī 28 mardoñ ke sāth,

¹²Azjād ke ḵhāndān kā Yūhanān bin Haqqātān 110 mardoñ ke sāth,

¹³Adūniqām ke ḵhāndān ke āḵhirī log Ilifalat, Ya'iyel aur Samāyāh 60 mardoñ ke sāth,

¹⁴Bigwī kā ḵhāndān kā Ūtī aur Zabūd 70 mardoñ ke sāth.

¹⁵Main yānī Azrā ne mazkūrā logoñ ko us nahar ke pās jamā kiya jo Ahāwā kī taraf bahtī hai. Wahān ham ḵhaime lagā kar tīn din ṭahre rahe. Is daurān mujhe patā chalā ki go ām log aur imām ā gae haiñ lekin ek bhī Lāwī hāzir nahīn hai. ¹⁶Chunāñche main ne Iliyazar, Ariyel, Samāyāh, Ilnātan, Yarīb, Ilnātan, Nātan, Zakariyāh aur Masullām ko apne pās bulā liyā. Yih sab ḵhāndānī sarparast the jabki shariat ke do ustād banām Yūyarīb aur Ilnātan bhī sāth the. ¹⁷Main ne unheñ Lāwiyoñ kī ābādī

Kāsifiyāh ke buzurg Iddū ke pās bhej kar wuh kuchh batāyā jo unheñ Iddū, us ke bhāiyoñ aur Rab ke ghar ke ḵhidmatgāroñ ko batānā thā tāki wuh hamāre Ḵhudā ke ghar ke lie ḵhidmatgār bhejeñ.

¹⁸Allāh kā shafīq hāth ham par thā, is lie unhoñ ne hameñ Mahlī bin Lāwī bin Isrāil ke ḵhāndān kā samajhdār ādmī Saribiyāh bhej diyā. Saribiyāh apne beṭoñ aur bhāiyoñ ke sāth pahunchā. Kul 18 mard the. ¹⁹In ke alāwā Mirārī ke ḵhāndān ke Hasbiyāh aur Yasāyāh ko bhī un ke beṭoñ aur bhāiyoñ ke sāth hamāre pās bhejā gayā. Kul 20 mard the. ²⁰Un ke sāth Rab ke ghar ke 220 ḵhidmatgār the. In ke tamām nām nasabnāme meñ darj the. Dāūd aur us ke mulāzimoñ ne un ke bāpdādā ko Lāwiyoñ kī ḵhidmat karne kī zimmedārī dī thī.

Yarūshalam ke lie Rawānagī kī Taiyāriyān

²¹Wahīn Ahāwā kī nahar ke pās hī main ne elān kiya ki ham sab rozā rakh kar apne āp ko apne Ḵhudā ke sāmne past karen aur duā karen ki wuh hameñ hamāre bāl-bachchoñ aur sāmān ke sāth salāmatī se

Yarūshalam pahuñchāe. ²²Kyonki hamāre sāth faujī aur ghuṛsawār nahīn the jo hameñ rāste meñ ḍākuon se mahfūz rakhte. Bāt yih thī ki main shahanshāh se yih māngne se sharm mahsūs kar rahā thā, kyonki ham ne use batāyā thā, “Hamāre Ḳhudā kā shafīq hāth har ek par ṭhahartā hai jo us kā tālib rahtā hai. Lekin jo bhī use tark kare us par us kā saḡht ḡhazab nāzil hotā hai.” ²³Chunāñche ham ne rozā rakh kar apne Ḳhudā se iltamās kī ki wuh hamārī hifāzat kare, aur us ne hamārī sunī.

²⁴Phir main ne imāmon ke 12 rāhnumāon ko chun liyā, nīz Saribiyāh, Hasbiyāh aur mazīd 10 Lāwiyon ko. ²⁵Un kī maujūdagī meñ main ne sonā-chāndī aur bāqī tamām sāmān tol liyā jo shahanshāh, us ke mushiron aur afsaron aur wahān ke tamām Isrāiliyon ne hamāre Ḳhudā ke ghar ke lie atā kiyā thā.

²⁶Main ne tol kar zail kā sāmān un ke hawāle kar diyā: taqriban 22,000 kilogrām chāndī, chāndī kā kuchh sāmān jis kā kul wazn takriban 3,400 kilogrām thā, 3,400

kilogrām sonā, ²⁷sone ke 20 pyāle jin kā kul wazn taqriban sārhe 8 kilogrām thā, aur pital ke do pālīsh kie hue pyāle jo sone ke pyālon jaise qīmti the.

²⁸Main ne ādmiyon se kahā, “Āp aur yih tamām chīzeñ Rab ke lie maḡhsūs haiñ. Logon ne apnī ḡhushī se yih sonā-chāndī Rab āp ke bāpdādā ke Ḳhudā ke lie qurbān kī hai. ²⁹Sab kuchh ehtiyāt se mahfūz rakheñ, aur jab āp Yarūshalam pahuñcheñge to ise Rab ke ghar ke ḡhazāne tak pahuñchā kar rāhnumā imāmon, Lāwiyon aur ḡhāndānī sarparaston kī maujūdagī meñ dubārā tolnā.”

³⁰Phir imāmon aur Lāwiyon ne sonā-chāndī aur bāqī sāmān le kar use Yarūshalam meñ hamāre Ḳhudā ke ghar meñ pahuñchāne ke lie mahfūz rakhā.

Yarūshalam tak Safr

³¹Ham pahle mahīne ke 12weñ din^a Ahāwā nahar se Yarūshalam ke lie rawānā hue. Allāh kā shafīq hāth ham par thā, aur us ne hameñ rāste meñ dushmanon aur ḍākuon se mahfūz rakhā. ³²Ham

^a19 Aprail.

Yarūshalam pahuñche to pahle tīn din ārām kiyā. ³³Chauthē din ham ne apne Ḳhudā ke ghar meñ sonā-chāñdī aur bāqī maḥsūs sāmān tol kar imām Marīmōt bin Ūriyāh ke hawāle kar diyā. Us waqt Iliyazar bin Fīnhās aur do Lāwī banām Yūzabad bin Yashua aur Nauadiyāh bin Binnūī us ke sāth the. ³⁴Har chīz ginī aur toli gāi, phir us kā pūrā wazn fahrist meñ darj kiyā gayā.

³⁵Is ke bād jilāwatanī se wāpas āe hue tamām logoñ ne Isrāīl ke Ḳhudā ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kiñ. Is nāte se unhoñ ne pūre Isrāīl ke lie 12 bail, 96 menḍhe, bheṛ ke 77 bachche aur gunāh kī qurbānī ke 12 bakre qurbān kie.

³⁶Musāfiroñ ne Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnaroñ aur hākimoñ ko shahanshāh kī hidāyāt pahuñchāñ. In ko paṛh kar unhoñ ne Isrāīlī qaum aur Allāh ke ghar kī himāyat kī.

Ḡhairyahūdī Bīwiyoñ par Afsos

9 ¹⁻²Kuchh der bād qaum ke rāhnumā mere pās āe aur kahne lage, “Qaum ke ām logoñ, imāmoñ aur Lāwiyoñ ne apne āp ko mulk kī dīgar qaumoñ se alag nahiñ rakhā, go yih ghinaune rasm-o-riwāj ke pairokār haiñ. Un kī auratoñ se shādī karke unhoñ ne apne beṭoñ kī bhī shādī un kī beṭiyoñ se karāi hai. Yoñ Allāh kī muqaddas qaum Kanāniyoñ, Hittiyōñ, Farizziyōñ, Yabūsiyoñ, Ammoniyoñ, Moābiyoñ, Misriyoñ aur Amoriyoñ se ālūdā ho gāi hai. Aur buzurgoñ aur afsaroñ ne is bewafāi meñ pahal kī hai!”

³Yih sun kar main ne ranjīdā ho kar apne kapṛoñ ko phāṛ liyā aur sar aur dāḥī ke bāl noch noch kar nange farsh par baiṭh gayā. ⁴Wahāñ main shām kī qurbānī tak behis-o-harkat baiṭhā rahā. Itne meñ bahut-se log mere irdgird jamā ho gae. Wuh jilāwatanī se wāpas āe hue logoñ kī bewafāi ke bāis thartharā rahe the, kyonki wuh Isrāīl ke Ḳhudā ke jawāb se nihāyat ḵhaufzadā the. ⁵Shām kī qurbānī ke waqt main wahāñ se uṭh kharā huā jahāñ main taubā kī

hālat meñ baiṭhā huā thā. Wuhī phate hue kapre pahne hue mainī ghuṭne ṭek kar jhuk gayā aur apne hāthoñ ko āsmān kī taraf uṭhāe hue Rab apne Ḳhudā se duā karne lagā,

“⁶Ai mere Ḳhudā, mainī nihāyat sharmindā hūñ. Apnā muñh terī taraf uṭhāne kī mujh meñ jurrat nahīñ rahī. Kyoñki hamāre gunāhoñ kā itnā baṛā ḍher lag gayā hai ki wuh ham se ūñchā hai, balki hamārā qusūr āsmān tak pahunch gayā hai. ⁷Hamāre bāpdādā ke zamāne se le kar āj tak hamārā qusūr sanjīdā rahā hai. Isī wajah se ham bār bār pardesī hukmrānoñ ke qabze meñ āe haiñ jinhoñ ne hameñ aur hamāre bādshāhoñ aur imāmoñ ko qatl kiyā, giriftār kiyā, lūṭ liyā aur hamārī behurmatī kī. Balki āj tak hamārī hālat yihī rahī hai.

⁸Lekin is waqt Rab hamāre Ḳhudā ne thoṛī der ke lie ham par mehrbānī kī hai. Hamārī qaum ke bache-khuche hisse ko us ne rihāi de kar apne muqaddas maqām par mahfūz rakhā hai. Yoñ hamāre Ḳhudā ne hamārī āñkhoñ meñ dubārā chamak paidā kī aur hameñ kuchh sukūn muhaiyā kiyā hai, go ham ab tak ḡhulāmī meñ haiñ.

⁹Beshak ham ḡhulām haiñ, to bhī Allāh ne hameñ tark nahīñ kiyā balki Fāras ke bādshāh ko ham par mehrbānī karne kī tahrīk dī hai. Us ne hameñ az sar-e-nau zindagī atā kī hai tāki ham apne Ḳhudā kā ghar dubārā tāmīr aur us ke khandarāt bahāl kar sakeñ. Allāh ne hameñ Yahūdāh aur Yarūshalam meñ ek mahfūz chārdīwārī se gher rakhā hai.

¹⁰Lekin ai hamāre Ḳhudā, ab ham kyā kahanē? Apnī in harkatoñ ke bād ham kyā jawāb deñ? Ham ne tere un ahkām ko nazarandāz kiyā hai ¹¹Jo tū ne apne ḡhādimoñ yāñī nabīyoñ kī mārifat die the.

Tū ne farmāyā, ‘Jis mulk meñ tum dāḡhil ho rahe ho tāki us par qabzā karo wuh us meñ rahne wālī qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj ke sabab se nāpāk hai. Mulk ek sire se dūsre sire tak un kī nāpākī se bhar gayā hai. ¹²Lihāzā apnī beṭīyoñ kī un ke beṭoñ ke sāth shādī mat karwānā, na apne beṭoñ kā un kī beṭīyoñ ke sāth rishtā bāndhnā. Kuchh na karo jis se un kī salāmatī aur kāmyābī baṛhti jāe. Tab hī tum tāqatwar ho kar mulk kī achchhī paidāwār khāoge, aur tumhārī aulād hameshā tak mulk

kī achchhī chīzen wirāsat meñ pāti rahegi.’

¹³Ab ham apnī sharīr harkatoñ aur baṛe qusūr kī sazā bhugat rahe haiñ, go ai Allāh, tū ne hamen itnī saḡht sazā nahīñ dī jitnī hamen milnī chāhie thī. Tū ne hamārā yih bachā-khuchā hissā zindā chhoṛā hai. ¹⁴To kyā yih thīk hai ki ham tere ahkām kī ḡhilāfwarzī karke aisī qaumoñ se rishtā bāndheñ jo is qism kī ḡhinaunī harkaten kartī haiñ? Hargiz nahīñ! Kyā is kā yih natijā nahīñ niklegā ki terā ḡhazab ham par nāzil ho kar sab kuchh tabāh kar degā aur yih bachā-khuchā hissā bhī ḡhatm ho jāegā? ¹⁵Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tū hī ādil hai. Āj ham bache hue hisse kī haisiyat se tere huzūr khare haiñ. Ham qusūrwār haiñ aur tere sāmne qāym nahīñ rah sakte.”

Butparast Bīwiyōñ ko Talāq

10 Jab Azrā is tarah duā kar rahā aur Allāh ke ghar ke sāmne paṛe hue aur rote hue qaum ke qusūr kā iqrār kar rahā thā to us ke irdgird Isrāīlī mardoñ, auratoñ aur bachchoñ kā baṛā hujūm jamā

ho gayā. Wuh bhī phūṭ phūṭ kar rone lage.

²Phir Ailām ke ḡhāndān ke Sakaniyāh bin Yihiyel ne Azrā se kahā,

“Wāqai ham ne paṛosī qaumoñ kī auratoñ se shādī karke apne Ḳhudā se bewafāi kī hai. To bhī ab tak Isrāīl ke lie ummīd kī kiran bāqī hai. ³Āen, ham apne Ḳhudā se ahd bāndh kar wādā karen ki ham un tamām auratoñ ko un ke bachchoñ samet wāpas bhej denge. Jo bhī mashwarā āp aur Allāh ke ahkām kā ḡhauf mānane wāle digar log hamen denge wuh ham karenge. Sab kuchh shariāt ke mutābiq kiya jāe. ⁴Ab uṭheñ! Kyonki yih muāmalā durust karnā āp hī kā farz hai. Ham āp ke sāth haiñ, is lie hauslā rakheñ aur wuh kuchh karen jo zarūrī hai.”

⁵Tab Azrā uṭhā aur rāhnumā imāmoñ, Lāwiyōñ aur tamām qaum ko qasam khilāi ki ham Sakaniyāh ke mashware par amal karenge. ⁶Phir Azrā Allāh ke ghar ke sāmne se chalā gayā aur Yūhanān bin Iliyāsib ke kamre meñ dāḡhil huā. Wahāñ us ne pūrī rāt kuchh khāe-pie baḡhair guzārī. Ab tak wuh jilāwatanī se wāpas āe hue

logoñ kī bewafāi par mātām kar rahā thā.

⁷⁻⁸Sarkārī afsaroñ aur buzurgoñ ne faisla kiyā ki Yarūshalam aur pūre Yahūdāh meñ elān kiyā jāe, “Lāzim hai ki jitne bhī Isrāīlī jilāwatanī se wāpas āe haiñ wuh sab tīn din ke andar andar Yarūshalam meñ jamā ho jāeñ. Jo bhī is daurān hāzir na ho use jilāwatanon kī jamāt se khārij kar diyā jāegā aur us kī tamām milkiyat zabt ho jāegī.”⁹ Tab Yahūdāh aur Binyamīn ke qabīloñ ke tamām ādmī tīn din ke andar andar Yarūshalam pahuñche. Naweñ mahīne ke bīsweñ din^a sab log Allāh ke ghar ke sahan meñ jamā hue. Sab muāmale kī sanjīdagī aur mausam ke sabab se kānp rahe the, kyonki bārish ho rahī thī.

¹⁰Azrā Imām khare ho kar kahne lagā, “Āp Allāh se bewafā ho gae haiñ. Ġhairyahūdī auratoñ se rishtā bāndhne se āp ne Isrāīl ke qusūr meñ izāfā kar diyā hai. ¹¹Ab Rab apne bāpdādā ke Khudā ke huzūr apne gunāhoñ kā iqrār karke us kī marzī pūrī karen. Paṛosī

qaumoñ aur apnī pardesī bīwiyon se alag ho jāeñ.”

¹²Pūrī jamāt ne buland āwāz se jawāb diyā, “Āp thīk kahte haiñ! Lāzim hai ki ham āp kī hidāyat par amal karen. ¹³Lekin yih koī aisā muāmalā nahīn hai jo ek yā do din meñ durust kiyā jā sake. Kyonki ham bahut log haiñ aur ham se sanjīdā gunāh sarzad huā hai. Niz, is waqt barsāt kā mausam hai, aur ham zyādā der tak bāhar nahīn thāhar sakte. ¹⁴Behtar hai ki hamāre buzurg pūrī jamāt kī numāindagī karen. Phir jitne bhī ādmiyon kī Ġhairyahūdī bīwiyāñ haiñ wuh ek muqarrarā din maqāmī buzurgoñ aur qāziyon ko sāth le kar yahāñ āeñ aur muāmalā durust karen. Aur lāzim hai ki yih silsilā us waqt tak jāri rahe jab tak Rab kā ġhazab thandā na ho jāe.”

¹⁵Tamām log muttāfiq hue, sirf Yūnatan bin Asāhel aur Yahziyāh bin Tiqwā ne faisle kī mukhālāfat kī jabki Masullām aur Sabbatī Lāwī un ke haq meñ the. ¹⁶⁻¹⁷To bhī Isrāīliyon ne mansūbe par amal kiyā. Azrā Imām ne chand ek

^a19 Sitambar.

ḵhāndānī sarparastoñ ke nām le kar unheñ yih zimmedārī dī ki jahāñ bhī kisī Yahūdī mard ki Ġhairyahūdī aurat se shādī hūi hai wahāñ wuh pūre muāmale ki tahqīq kareñ. Un kā kām dasweñ mahīne ke pahle din^a shurū huā aur pahle mahīne ke pahle din^b takmīl tak pahuñchā.

¹⁸⁻¹⁹Darj-e-zail un ādmīyoñ ki fahrist hai jinhoñ ne Ġhairyahūdī auratoñ se shādī kī thī. Unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā ki ham apnī bīwiyoñ se alag ho jāenge. Sāth sāth har ek ne qusūr kī qurbānī ke taur par menḍhā qurbān kiyā.

Imāmoñ meñ se qusūrwār:

Yashua bin Yūsadaq aur us ke bhāī Māsiyāh, Iliyazar, Yarīb aur Jidaliyāh,

²⁰Immer ke ḵhāndān kā Hanānī aur Zabadiyāh,

²¹Hārim ke ḵhāndān kā Māsiyāh, Iliyās, Samāyāh, Yihiel aur Uzziyāh,

²²Fashhūr ke ḵhāndān kā Iliyuainī, Māsiyāh, Ismāīl, Nataniyel, Yūzabad aur Iliyāsā.

²³Lāwiyoñ meñ se qusūrwār:

Yūzabad, Simaī, Qilāyāh yānī Qalitā, Fatahiyāh, Yahūdāh aur Iliyazar.

²⁴Gulūkāroñ meñ se qusūrwār:

Iliyāsib.

Rab ke ghar ke darbānoñ meñ se qusūrwār:

Sallūm, Talam aur Ūrī.

²⁵Bāqī qusūrwār Isrāīlī:

Parūs ke ḵhāndān kā Ramiyāh, Yazziyāh, Malkiyāh, Miyāmīn, Iliyazar, Malkiyāh aur Bināyāh.

²⁶Ailām ke ḵhāndān kā Mattaniyāh, Zakariyāh, Yihiel, Abdī, Yarīmot aur Iliyās,

²⁷Zattū ke ḵhāndān kā Iliyuainī, Iliyāsib, Mattaniyāh, Yarīmot, Zabad aur Azizā.

²⁸Babī ke ḵhāndān kā Yūhanān, Hananiyāh, Zabbī aur Atlī.

²⁹Bānī ke ḵhāndān kā Masullām, Mallūk, Adāyāh, Yasūb, Siyāl aur Yarīmot.

³⁰Pakhat-moāb ke ḵhāndān kā Adnā, Kilāl, Bināyāh, Māsiyāh, Mattaniyāh, Bazliyel, Binnūī aur Manassī.

³¹Hārim ke ḵhāndān kā Iliyazar, Yissiyāh, Malkiyāh, Samāyāh,

^a29 Disambar.

^b27 Mārch.

Shamāūn, ³²Binyamīn, Mallūk aur Samariyāh.

³³Hāshūm ke ḵhāndān kā Mattanī, Mattattāh, Zabad, Ilifalat, yaremī, Manassī aur Simaī.

³⁴Bānī ke ḵhāndān kā Mādī, Amrām, Ūel, ³⁵Bināyāh, Badiyāh, Kalūhī, ³⁶Waniyāh, Marīmot, Iliyāsib, ³⁷Mattaniyāh, Mattanī aur Yāsī.

³⁸Binnūī ke ḵhāndān kā Simaī, ³⁹Salamiyāh, Nātan, Adāyāh,

⁴⁰Maknadbī, Sāsī, Sārī, ⁴¹Azarel, Salamiyāh, Samariyāh, ⁴²Sallūm, Amariyāh aur Yūsuf.

⁴³Nabū ke ḵhāndān kā Ya'iyel, Mattitiyāh, Zabad, Zabīnā, Yaddī, Yoel aur Bināyāh.

⁴⁴In tamām ādmiyoṇ kī Ġhairyahūdī auratoṇ se shādī hui thī, aur un ke hān bachche paidā hue the.

Nahmiyāh

Nahmiyāh Yarūshalam ke lie Duā Kartā Hai

1 Zail meñ Nahmiyāh bin
Hakaliyāh kī riport darj hai.

Main Artaḡhshastā Bādshāh kī
hukūmat ke 20weñ sāl Kislew ke
mahīne meñ Sosan ke qile meñ thā
2ki ek din merā bhāi Hanānī mujh
se milne āyā. Us ke sāth Yahūdāh
ke chand ek ādmī the. Main ne
un se pūchhā, “Jo Yahūdī bach
kar jilāwatanī se Yahūdāh wāpas
gae haiñ un kā kyā hāl hai? Aur
Yarūshalam Shahr kā kyā hāl hai?”
3Unhoñ ne jawāb diyā, “Jo Yahūdī
bach kar jilāwatanī se Yahūdāh
wāpas gae haiñ un kā bahut burā
aur zillatāmez hāl hai. Yarūshalam
kī fasil ab tak zamīnbos hai, aur
us ke tamām darwāze rākh ho gae
haiñ.”

4Yih sun kar main baith kar rone
lagā. Kāi din main rozā rakh kar
mātam kartā aur āsmān ke Ḳhudā
se duā kartā rahā,

5“Ai Rab, āsmān ke Ḳhudā, tū
kitnā azīm aur mahīb Ḳhudā hai!
Jo tujhe pyār aur tere ahkām kī
pairawī karte haiñ un ke sāth tū
apnā ahd qāym rakhtā aur un par
mehrbānī kartā hai. 6Merī bāt
sun kar dhyān de ki terā ḡhādīm
kis tarah tujh se iltamās kar rahā
hai. Din rāt main Isrāīliyoñ ke
lie jo tere ḡhādīm haiñ duā kartā
hūñ. Main iqrār kartā hūñ ki ham
ne terā gunāh kiyā hai. Is meñ
main aur mere bāp kā gharānā
bhī shāmil hai. 7Ham ne tere
ḡhilāf nihāyat sharīr qadam uṡhāe
haiñ, kyonki jo ahkām aur hidāyāt
tū ne apne ḡhādīm Mūsā ko di

thīn ham un ke tābe na rahe. ⁸Lekin ab wuh kuchh yād kar jo tū ne apne kḥādim ko farmāyā, ‘Agar tum bewafā ho jāo to main tumheñ muḳhtalif qaumoñ meñ muntashir kar dūngā, ⁹lekin agar tum mere pās wāpas ā kar dubārā mere ahkām ke tābe ho jāo to main tumheñ tumhāre watan meñ wāpas lāūngā, kḥāh tum zamīn kī intahā tak kyon na pahuñch gae ho. Main tumheñ us jagah wāpas lāūngā jise main ne chun liyā hai tāki merā nām wahāñ sukūnat kare.’ ¹⁰Ai Rab, yih log to tere apne kḥādim haiñ, terī apnī qaum jise tū ne apnī azīm qudrat aur qawī hāth se fidyā de kar chhuṛāyā hai. ¹¹Ai Rab, apne kḥādim aur un tamām kḥādimoñ kī iltamās sun jo pūre dil se tere nām kā kḥauf mānte haiñ. Jab terā kḥādim āj shahanshāh ke pās hogā to use kāmyābī atā kar. Baḳhsh de ki wuh mujh par rahm kare.”

Main ne yih is lie kahā ki main shahanshāh kā sāqī thā.

Nahmiyāh ko Yarūshalam Jāne kī Ijāzat Miltī Hai

2 Chār mahīne guzar gae. Nīsān ke mahīne ke ek din jab main

Shahanshāh Artakḥshastā ko mai pilā rahā thā to merī māyūsī use nazar āī. Pahle us ne mujhe kabhī udās nahīn dekhā thā, ²is lie us ne pūchhā, “Āp itne ḡhamgīn kyon dikhāi de rahe haiñ? Āp bīmār to nahīn lagte balki koī bāt āp ke dil ko tang kar rahī hai.”

Main saḳht ghabrā gayā ³aur kahā, “Shahanshāh abad tak jītā rahe! Main kis tarah kḥush ho saktā hūñ? Jis shahr meñ mere bāpdādā ko dafnāyā gayā hai wuh malbe kā ḍher hai, aur us ke darwāze rākh ho gae haiñ.”

⁴Shahanshāh ne pūchhā, “To phir main kis tarah āp kī madad karūñ?” Kḥāmoshī se āsmān ke Kḥudā se duā karke ⁵main ne shahanshāh se kahā, “Agar bāt āp ko manzūr ho aur āp apne kḥādim se kḥush hoñ to phir barāh-e-karm mujhe Yahūdāh ke us shahr bhej dijiye jis meñ mere bāpdādā dafn hue haiñ tāki main use dubārā tāmīr karūñ.”

⁶Us waqt malikā bhī sāth baiṭhī thī. Shahanshāh ne sawāl kiya, “Safr ke lie kitnā waqt darkār hai? Āp kab tak wāpas ā sakte haiñ?” Main ne use batāyā ki main kab tak wāpas āūngā to wuh muttafiq

huā. ⁷Phir main ne guzārish kī,
 “Agar bāt āp ko manzūr ho to mujhe
 Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke
 gawarnaroñ ke lie ḡhat dijie tāki
 wuh mujhe apne ilāqoñ meñ se
 guzarne deñ aur main salāmatī se
 Yahūdāh tak pahuñch sakūñ. ⁸Is
 ke alāwā shāhī janglāt ke nigarān
 Āsaf ke lie ḡhat likhwāeñ tāki wuh
 mujhe lakaṛī de. Jab main Rab ke
 ghar ke sāth wāle qile ke darwāze,
 fasīl aur apnā ghar banāūngā to
 mujhe shahtiroñ kī zarūrat hogī.”
 Allāh kā shafīq hāth mujh par thā,
 is lie shahanshāh ne mujhe yih ḡhat
 de die.

⁹Shahanshāh ne faujī afsar aur
 ghurṣawār bhī mere sāth bheje.
 Yoñ rawānā ho kar main Dariyā-
 e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke
 gawarnaroñ ke pās pahuñchā aur
 unheñ shahanshāh ke ḡhat die.
¹⁰Jab Gawarnar Sanballat Haurūnī
 aur Ammonī afsar Tūbiyāh ko
 mālūm huā ki koī Isrāīliyoñ kī
 bahbūdī ke lie ā gayā hai to wuh
 nihāyat nākḡhush hue.

Nahmiyāh Fasīl kā Muāynā

Kartā Hai

¹¹Safr karte karte main Yarūshalam
 pahuñch gayā. Tīn din ke bād
¹²main rāt ke waqt shahr se niklā.
 Mere sāth chand ek ādmī the, aur
 hamāre pās sirf wuhī jānwar thā jis
 par main sawār thā. Ab tak main
 ne kisi ko bhī us bojḡ ke bāre meñ
 nahīñ batāyā thā jo mere Ḳhudā
 ne mere dil par Yarūshalam ke lie
 ḡāl diyā thā. ¹³Chunāñche main
 andhere meñ Wādī ke Darwāze se
 shahr se niklā aur junūb kī taraf
 Azhdahe ke Chashme se ho kar
 Kachre ke Darwāze tak pahuñchā.
 Har jagah main ne giri hui fasīl aur
 bhasm hue darwāzoñ kā muāynā
 kiya. ¹⁴Phir main shimāl yānī
 Chashme ke Darwāze aur Shāhī
 Tālāb kī taraf baṛḡhā, lekin malbe
 kī kasrat kī wajah se mere jānwar
 ko guzarne kā rāstā na milā, ¹⁵is
 lie main Wādī-e-Qidron meñ se
 guzarā. Ab tak andherā hī andherā
 thā. Wahāñ bhī main fasīl kā
 muāynā kartā gayā. Phir main
 muṛā aur Wādī ke Darwāze meñ se
 dubārā shahr meñ dāḡhil huā.

Fasīl ko Tāmīr Karne kâ Faislâ

¹⁶Yarūshalam ke afsaron ko mālūm nahīn thā ki main kahān gayā aur kyā kar rahā thā. Ab tak main ne na unheñ aur na imāmon yā dīgar un logon ko apne mansūbe se āgāh kiyā thā jinheñ tāmīr kâ yih kām karnā thā. ¹⁷Lekin ab main un se muḥhātib huā, “Āp ko ḵhud hamārī musibat nazar āti hai. Yarūshalam malbe kâ ḍher ban gayā hai, aur us ke darwāze rākh ho gae haiñ. Āeñ, ham fasīl ko nae sire se tāmīr karen tāki ham dūson ke mazāq kâ nishānā na bane raheñ.” ¹⁸Main ne unheñ batāyā ki Allāh kâ shafīq hāth kis tarah mujh par rahā thā aur ki shahanshāh ne mujh se kis qism kâ wādā kiyā thā. Yih sun kar unhoñ ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, āeñ ham tāmīr kâ kām shurū karen!” Chunāñche wuh is achchhe kām meñ lag gae.

¹⁹Jab Sanballat Haurūnī, Ammonī afsar Tūbiyāh aur Jasham Arabī ko is kī ḵhabar milī to unhoñ ne hamārā mazāq uṛā kar hiqāratāmez lahe meñ kahā, “Yih tum log kyā kar rahe ho? Kyā tum shahanshāh se ḡhaddārī karnā chāhte ho?” ²⁰Main ne jawāb diyā,

“Āsmān kâ Ḵhudā hamēñ kāmyābī atā karegā. Ham jo us ke ḵhādim haiñ tāmīr kâ kām shurū karenge. Jahān tak Yarūshalam kâ tālluq hai, na āj aur na mazī meñ āp kâ kabhī koī hissā yā haq thā.”

Fasīl kī Tāmīr-e-Nau

3 Imām-e-āzam Iliyāsib bāqī imāmon ke sāth mil kar tāmīrī kām meñ lag gayā. Unhoñ ne Bher ke Darwāze ko nae sire se banā diyā aur use maḵhsūs karke us ke kiwār lagā die. Unhoñ ne fasīl ke sāth wāle hisse ko bhī Miyā Burj aur Hananel ke Burj tak banā kar maḵhsūs kiyā.

²Yarīhū ke ādmiyon ne fasīl ke agle hisse ko kharā kiyā jabki Zakkūr bin Imrī ne un ke hisse se mulhiq hisse ko tāmīr kiyā.

³Machhlī kâ Darwāzā Sanā’āh ke ḵhāndān kī zimmedārī thī. Use shahtiron se banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭaḵhniyāñ aur kunḍe lagā die.

⁴Agle hisse kī marammat Marīmot bin Ūriyāh bin Haqqūz ne kī. Aglā hissā Masullām bin Barakiyāh bin Mashezabel kī zimmedārī thī.

Sadoq bin Bānā ne agle hisse ko tāmīr kiyā.

⁵Aglā hissā Taqua ke bāshindoñ ne banāyā. Lekin shahr ke baṛe log apne buzurgoñ ke taht kām karne ke lie taiyār na the.

⁶Yasānā kā Darwāzā Yoyadā bin Fāsīh aur Masullām bin Basūdiyāh kī zimmedārī thī. Use shahtīroñ se banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭaḱhniyāñ aur kunḁe lagā die.

⁷Aglā hissā Malatīyāh Jibaūnī aur Yadūn Marūnotī ne khaṛā kiyā. Yih log Jibaūn aur Misfāh ke the, wuhī Misfāh jahāñ Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar kā dārul-hukūmat thā.

⁸Agle hisse kī marammat ek sunār banām Uzziyel bin Harhiyāh ke hāth meñ thī.

Agle hisse par ek itarsāz banām Hananiyāh muqarrar thā. In logoñ ne fasīl kī marammat ‘Moṭī Dīwār’ tak kī.

⁹Agle hisse ko Rifāyāh bin Hūr ne khaṛā kiyā. Yih ādmī zile Yarūshalam ke ādhe hisse kā afsar thā.

¹⁰Yadāyāh bin Harūmaf ne agle hisse kī marammat kī jo us ke ghar ke muqābil thā.

Agle hisse ko Hattūsh bin Hasabniyāh ne tāmīr kiyā.

¹¹Agle hisse ko Tanūroñ ke Burj tak Malkiyāh bin Hārim aur Hassūb bin Pakhat-moāb ne khaṛā kiyā.

¹²Aglā hissā Sallūm bin Hallūhesh kī zimmedārī thī. Yih ādmī zile Yarūshalam ke dūsre ādhe hisse kā afsar thā. Us kī beṭiyon ne us kī madad kī.

¹³Hanūn ne Zanūh ke bāshindoñ samet Wādī ke Darwāze ko tāmīr kiyā. Shahtīroñ se use banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭaḱhniyāñ aur kunḁe lagāe. Is ke alāwā unhoñ ne fasīl ko wahāñ se Kachre ke Darwāze tak khaṛā kiyā. Is hisse kā fāsīlā taqribān 1,500 fuṭ yāñī ādhā kilomīṭar thā.

¹⁴Kachre kā Darwāzā Malkiyāh bin Raikāb kī zimmedārī thī. Yih ādmī zile Bait-karm kā afsar thā. Us ne use banā kar kiwār, chaṭaḱhniyāñ aur kunḁe lagāe.

¹⁵Chashme ke Darwāze kī tāmīr Sallūn bin Kulhozā ke hāth meñ thī jo zile Misfāh kā afsar thā. Us ne darwāze par chhat banā kar us ke kiwār, chaṭaḱhniyāñ aur kunḁe lagā die. Sāth sāth us ne fasīl ke us hisse kī marammat kī jo Shāhī Bāḡh ke pās wāle tālāb se guzartā hai.

Yih wuhī tālāb hai jis meñ pānī nāle ke zariye pahuñchtā hai. Sallūn ne fasīl ko us sīrhī tak tāmīr kiyā jo Yarūshalam ke us hisse se utartī hai jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai.

¹⁶Aglā hissā Nahmiyāh bin Azbuq kī zimmedārī thī jo zile Bait-sūr ke ādhe hisse kā afsar thā. Fasīl kā yih hissā Dāūd Bādshāh ke qabristān ke muqābil thā aur masnūī tālāb aur sūrmāon ke kamron par khatm huā.

¹⁷Zail ke Lāwiyon ne agle hisson ko kharā kiyā: Pahle Rahūm bin Bānī kā hissā thā.

Zile Qailā ke ādhe hisse ke afsar Hasbiyāh ne agle hisse kī marammat kī. ¹⁸Agle hisse ko Lāwiyon ne Binnūī bin Hanadād ke zer-e-nigarānī kharā kiyā jo zile Qailā ke dūsre ādhe hisse par muqarrar thā.

¹⁹Aglā hissā Misfāh ke sardār Azar bin Yashua kī zimmedārī thī. Yih hissā fasīl ke moṛ par thā jahān rāstā aslāhkhāne kī taraf chaṛhtā hai.

²⁰Agle hisse ko Bārūk bin Zabbī ne baṛī mehnat se tāmīr kiyā. Yih hissā fasīl ke moṛ se shurū ho kar imām-e-āzam Iliyāsib ke ghar ke darwāze par khatm huā.

²¹Aglā hissā Marīmot bin Ūriyāh bin Haqqūz kī zimmedārī thī aur Iliyāsib ke ghar ke darwāze se shurū ho kar us ke kone par khatm huā.

²²Zail ke hisse un imāmon ne tāmīr kie jo shahr ke gird-o-nawāh meñ rahte the.

²³Agle hisse kī tāmīr Binyamīn aur Hassūb ke zer-e-nigarānī thī. Yih hissā un ke gharon ke sāmne thā.

Azariyāh bin Māsiyāh bin Ananiyāh ne agle hisse kī marammat kī. Yih hissā us ke ghar ke pās hī thā.

²⁴Aglā hissā Binnūī bin Hanadād kī zimmedārī thī. Yih Azariyāh ke ghar se shurū huā aur muṛte muṛte kone par khatm huā.

²⁵Aglā hissā Fālāl bin Ūzī kī zimmedārī thī. Yih hissā moṛ se shurū huā, aur ūpar kā jo burjshāhī mahal se us jagah nikaltā hai jahān muhāfizon kā sahan hai wuh bhī is meñ shāmil thā.

Aglā hissā Fidāyāh bin Parūs ²⁶aur Ofal Pahārī par rahne wāle Rab ke ghar ke kḥidmatgāron ke zimme thā. Yih hissā Pānī ke Darwāze aur wahān se nikle hue burj par khatm huā.

²⁷Aglā hissā is burj se le kar Ofal Pahārī kī dīwār tak thā. Taqua ke bāshindoñ ne use tāmīr kiya.

²⁸Ghoṛe ke Darwāze se āge imāmoñ ne fasīl kī marammat kī. Har ek ne apne ghar ke sāmne kā hissā kharā kiya.

²⁹Un ke bād Sadoq bin Immer kā hissā āyā. Yih bhī us ke ghar ke muqābil thā.

Aglā hissā Samāyāh bin Sakaniyāh ne kharā kiya. Yih ādmī Mashriqī Darwāze kā pahredār thā.

³⁰Aglā hissā Hananiyāh bin Salamiyāh aur Salaf ke chhaṭe beṭe Hanūn ke zimme thā.

Aglā hissā Masullām bin Barakiyāh ne tāmīr kiya jo us ke ghar ke muqābil thā.

³¹Ek sunār banām Malkiyāh ne agle hisse kī marammat kī. Yih hissā Rab ke ghar ke kḥidmatgāroñ aur tājироñ ke us makān par khatm huā jo Pahre ke Darwāze ke sāmne thā. Fasīl ke kone par wāqe bālākhānā bhī is meñ shāmil thā.

³²Ākhirī hissā Bheṛ ke Darwāze par khatm huā. Sunāroñ aur tājироñ ne use kharā kiya.

Sanballat Yahūdiyoñ kā

Mazāq Uṛātā Hai

4 Jab Sanballat ko patā chalā ki ham fasīl ko dubārā tāmīr kar rahe haiñ to wuh āg-bagūlā ho gayā. Hamārā mazāq uṛā uṛā kar ²us ne apne hamkḥidmat afsaroñ aur Sāmariya ke faujiyoñ kī maujūdagī meñ kahā, “Yih zaif Yahūdī kyā kar rahe haiñ? Kyā yih wāqāī Yarūshalam kī qilābandī karnā chāhte haiñ? Kyā yih samajhte haiñ ki chand ek qurbāniyāñ pesh karke ham fasīl ko āj hī kharā karenge? Wuh in jale hue pattharoñ aur malbe ke is ḍher se kis tarah nāī dīwār banā sakte haiñ?” ³Ammonī afsar Tūbiyāh us ke sāth kharā thā. Wuh bolā, “Unheñ karne do! Dīwār itnī kamzor hogī ki agar lomṛī bhī us par chhalāng lagāe to gir jāegī.”

⁴Ai hamāre Kḥudā, hamārī sun, kyonki log hameñ haqīr jānte haiñ. Jin bātoñ se unhoñ ne hameñ zalīl kiya hai wuh un kī zillat kā bāis ban jāeñ. Baḳhsh de ki log unheñ lūṭ leñ aur unheñ qaid karke jilāwatan kar deñ. ⁵Un kā qusūr nazarandāz na kar balki un ke gunāh tujhe yād raheñ. Kyonki unhoñ ne fasīl ko

tāmīr karne wāloṅ ko zalīl karne se tujhe taish dilāyā hai.

⁶Mukhālāfat ke bāwujūd ham fasīl kī marammat karte rahe, aur hote hote pūrī dīwār kī ādhī ūnchāī kharī huī, kyonki log pūrī lagan se kām kar rahe the.

Dushman ke Hamloṅ kī Mudāfa'at

⁷Jab Sanballat, Tūbiyāh, Araboṅ, Ammoniyōṅ aur Ashdūd ke bāshindoṅ ko ittalā milī kī Yarūshalam kī fasīl kī tāmīr meṅ taraqqī ho rahī hai balki jo hisse ab tak kharē na ho sake the wuh bhī band hone lage haiṅ to wuh baṛe ḡhusse meṅ ā gae. ⁸Sab muttahid ho kar Yarūshalam par hamlā karne aur us meṅ garbaṛ paidā karne kī sāzisheṅ karne lage. ⁹Lekin ham ne apne Kḥudā se iltamās karke pahredār lagāe jo hameṅ din rāt un se bachāe rakheṅ.

¹⁰Us waqt Yahūdāh ke log karāhne lage, “Mazdūroṅ kī tāqat khatm ho rahī hai, aur abhī tak malbe ke baṛe dher bāqī haiṅ. Fasīl ko banānā hamāre bas kī bāt nahīn hai.”

¹¹Dūsri taraf dushman kah rahe the, “Ham achānak un par tūt paṛenge. Un ko us waqt patā chalegā jab ham un ke bīch meṅ hoṅge. Tab ham unheṅ mār deṅge aur kām ruk jāegā.”

¹²Jo Yahūdī un ke qarīb rahte the wuh bār bār hamāre pās ā kar hameṅ ittalā dete rahe, “Dushman chāroṅ taraf se āp par hamlā karne ke lie taiyār kharā hai.”

¹³Tab main ne logoṅ ko fasīl ke pīchhe ek jagah kharā kar diyā jahān dīwār sab se nīchī thī, aur wuh talwāroṅ, nezoṅ aur kamānoṅ se lais apne kḥāndānoṅ ke mutābiq khule maidān meṅ kharē ho gae. ¹⁴Logoṅ kā jāyza le kar main kharā huā aur kahne lagā, “Un se mat daren! Rab ko yād karen jo azīm aur mahīb hai. Zahan meṅ rakheṅ ki ham apne bhāiyōṅ, beṭoṅ beṭiyōṅ, bīwiyoṅ aur gharoṅ ke lie laṛ rahe haiṅ.”

¹⁵Jab hamāre dushmanoṅ ko mālūm huā ki un kī sāzisheṅ kī kḥabar ham tak pahuṅch gaī hai aur ki Allāh ne un ke mansūbe ko nākām hone diyā to ham sab apnī apnī jagah par dubārā tāmīr ke kām meṅ lag gae. ¹⁶Lekin us din se mere jawānoṅ kā sirf ādhā

hissā tāmīrī kām meñ lagā rahā. Bāqī log nezoñ, ḡhāloñ, kamānoñ aur zirābaktar se lais pahrā dete rahe. Afsar Yahūdāh ke un tamām logoñ ke pīchhe khaṛe rahe ¹⁷jo dīwār ko tāmīr kar rahe the. Sāmān uṭhāne wāle ek hāth se hathiyār pakaṛe kām karte the. ¹⁸Aur jo bhī dīwār ko khaṛā kar rahā thā us kī talwār kamr meñ bandhī rahtī thī. Jis ādmī ko turam bajā kar khatre kā elān karnā thā wuh hameshā mere sāth rahā. ¹⁹Main ne shurafā, buzurgoñ aur bāqī logoñ se kahā, “Yih kām bahut hī baṛā aur wasī hai, is lie ham ek dūsre se dūr aur bikhre hue kām kar rahe haiñ. ²⁰Jyon hī āp ko turam kī āwāz sunāi de to bhāḡ kar āwāz kī taraf chale āeñ. Hamārā Ḳhudā hamāre lie laṛegā!”

²¹Ham pau phaṭne se le kar us waqt tak kām meñ masrūf rahte jab tak sitāre nazar na āte, aur har waqt ādmiyoñ kā ādhā hissā neze pakaṛe pahrā detā thā. ²²Us waqt main ne sab ko yih hukm bhī diyā, “Har ādmī apne madadgāroñ ke sāth rāt kā waqt Yarūshalam meñ guzāre. Phir āp rāt ke waqt pahrādārī meñ bhī madad karenge aur din ke waqt tāmīrī kām meñ bhī.” ²³Un tamām

dinoñ ke daurān na main, na mere bhāiyoñ, na mere jawānoñ aur na mere pahredāroñ ne kabhī apne kapṛe utāre. Niz, har ek apnā hathiyār pakaṛe rahā.

Ġharīboñ kā Qarzā Mansūkh

5 Kuchh der bād kuchh mard-o-ḡhawātīn mere pās ā kar apne Yahūdī bhāiyoñ kī shikāyat karne lage. ²Bāz ne kahā, “Hamāre bahut zyādā beṭe-beṭiyāñ haiñ, is lie hameñ mazīd anāj milnā chāhie, warnā ham zindā nahīñ raheñge.” ³Dūsroñ ne shikāyat kī, “Kāl ke daurān hameñ apne khetoñ, angūr ke bāḡhoñ aur gharoñ ko girwī rakhnā paṛā tāki anāj mil jāe.” ⁴Kuchh aur bole, “Hameñ apne khetoñ aur angūr ke bāḡhoñ par bādshāh kā ṭaiks adā karne ke lie udhār lenā paṛā. ⁵Ham bhī dūsroñ kī tarah Yahūdī qaum ke haiñ, aur hamāre bachche un se kam haisiyat nahīñ rakhte. To bhī hameñ apne bachchoñ ko ḡhulāmī meñ bechnā paṛtā hai tāki guzārā ho sake. Hamārī kuchh beṭiyāñ laundiyāñ ban chukī haiñ. Lekin ham ḡhud bebas haiñ, kyonki hamāre khet

aur angūr ke bāgh dūsroñ ke qabze meñ haiñ.”

⁶Un kā wāwailā aur shikāyaten sun kar mujhe baṛā ghussā āyā.

⁷Bahut soch-bichār ke bād main ne shurafā aur afsaroñ par ilzām

lagāyā, “Āp apne hamwatan bhāiyōñ se ghairmunāsib sūd le

rahe haiñ!” Main ne un se nipaṭne ke lie ek baṛī jamāt ikaṭṭhī karke

⁸kahā, “Hamāre kāī hamwatan bhāiyōñ ko Ghairyahūdiyōñ ko

bechā gayā thā. Jahān tak mumkin thā ham ne unheñ wāpas kharid

kar āzād karne kī koshish kī. Aur ab āp khud apne hamwatan bhāiyōñ

ko bech rahe haiñ. Kyā ham ab unheñ dubārā wāpas khariden?”

Wuh khāmosh rahe aur koī jawāb na de sake.

⁹Main ne bāt jāri rakhī, “Āp kā yih sulūk ṭhik nahīñ. Āp ko hamāre

Khudā kā khauf mān kar zindagī guzārñā chāhie tāki ham apne

Ghairyahūdī dushmanoñ kī lāntān kā nishānā na baneñ. ¹⁰Main,

mere bhāiyōñ aur mulāzimoñ ne bhī dūsroñ ko udhār ke taur par

paise aur anāj diyā hai. Lekin āeñ, ham un se sūd na leñ! ¹¹Āj hī apne

qarzdāroñ ko un ke khet, ghar aur angūr aur zaitūn ke bāgh wāpas

kar deñ. Jitnā sūd āp ne lagāyā thā use bhī wāpas kar deñ, khāh

use poison, anāj, tāzā mai yā zaitūn ke tel kī sūrat meñ adā karnā ho.”

¹²Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham use wāpas kar deñge aur āindā un se

kuchh nahīñ māñgeñge. Jo kuchh āp ne kahā wuh ham kareñge.”

Tab main ne imāmoñ ko apne pās bulāyā tāki shurafā aur buzurg un

kī maujūdagi meñ kasm khāeñ kī ham aisā hī kareñge. ¹³Phir main

ne apne libās kī takeñ jhāṛ jhāṛ kar kahā, “Jo bhī apñī qasam toṛe use

Allāh isī tarah jhāṛ kar us ke ghar aur milkiyat se mahrūm kar de!”

Tamām jamāshudā log bole, “Āmīn, aisā hī ho!” Aur Rab kī tārif

karne lage. Sab ne apne wāde pūre kie.

Nahmiyāh kā Achchhā Namūnā

¹⁴Main kul bārah sāl sūbā Yahūdāh kā gawarnar rahā yāñī

Artakhshastā Bādshāh kī hukūmat ke 20weñ sāl se us ke 32weñ sāl tak.

Is pūre arse meñ na main ne aur na mere bhāiyōñ ne wuh āmdanī lī

jo hamāre lie muqarrar kī gai thī. ¹⁵Asal meñ mazī ke gawarnaroñ ne

qaum par baṛā bojh ḍāl diyā thā.

Unhoñ ne riāyā se na sirf roṭī aur mai balki fī din chāñdī ke 40 sikke bhī lie the. Un ke afsaroñ ne bhī ām logoñ se ġhalat fāydā uṭhāyā thā. Lekin chūñki main Allāh kā kḥauf māntā thā, is lie main ne un se aisā sulūk na kiyā. ¹⁶Merī pūrī tāqat fasīl kī takmīl meñ sarf huī, aur mere tamām mulāzīm bhī is kām meñ sharīk rahe. Ham meñ se kisī ne bhī zamīn na kḥarīdī. ¹⁷Main ne kuchh na māñgā hālāñki mujhe rozānā Yahūdāh ke 150 afsaroñ kī mehmān-nawāzī karnī partī thī. Un meñ wuh tamām mehmān shāmil nahīñ haiñ jo gāhe bagāhe paṛosī mamālik se āte rahe. ¹⁸Rozānā ek bail, chhih behtarīn bheṛ-bakriyāñ aur bahut-se parinde mere lie zabah karke taiyār kie jāte, aur das das din ke bād hameñ kā qism kī bahut-sī mai kḥarīdnī partī thī. In aḥhrājāt ke bāwujūd main ne gawarnar ke lie muqarrarā wazīfā na māñgā, kyonki qaum par bojh waise bhī bahut zyādā thā.

¹⁹Ai mere Kḥudā, jo kuchh main ne is qaum ke lie kiyā hai us ke bāis mujh par mehrbānī kar.

Nahmiyāh ke kḥilāf Sāzish

6 Sanballat, Tūbiyāh, Jasham Arabī aur hamāre bāqī dushmanoñ ko patā chalā ki main ne fasīl ko takmīl tak pahuñchāyā hai aur dīwār meñ kahīñ bhī kḥālī jagah nazar nahīñ ātī. Sirf darwāzoñ ke kiwār ab tak lagāe nahīñ gae the. ²Tab Sanballat aur Jasham ne mujhe paighām bhejā, “Ham Wādī-e-Onūs ke shahr Kafīrīm meñ āp se milnā chāhte haiñ.” Lekin mujhe mālūm thā ki wuh mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ. ³Is lie main ne qāsidoñ ke hāth jawāb bhejā, “Main is waqt ek baṛā kām takmīl tak pahuñchā rahā hūñ, is lie main ā nahīñ saktā. Agar main āp se milne āūñ to pūrā kām ruk jāegā.”

⁴Chār dafā unhoñ ne mujhe yihī paighām bhejā aur har bār main ne wuhī jawāb diyā. ⁵Pāñchweñ martabā jab Sanballat ne apne mulāzīm ko mere pās bhejā to us ke hāth meñ ek khulā kḥat thā. ⁶Kḥat meñ likhā thā, “Paṛosī mamālik meñ afwāh phail gai hai ki āp aur bāqī Yahūdī baġhāwat kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ. Jasham ne is bāt kī tasdīq kī hai. Log kahte haiñ ki isi

wajah se āp fasīl banā rahe haiñ. In riportōñ ke mutābiq āp un ke bādshāh baneñge. ⁷Kahā jātā hai ki āp ne nabiyōñ ko muqarrar kiyā hai jo Yarūshalam meñ elān karen ki āp Yahūdāh ke bādshāh haiñ. Beshak aisī afwāheñ shahanshāh tak bhī pahuñcheñgī. Is lie āeñ, ham mil kar ek dūsre se mashwarā karen ki kyā karnā chāhie.”

⁸Main ne use jawāb bhejā, “Jo kuchh āp kah rahe haiñ wuh jhūṭ hī jhūṭ hai. Kuchh nahīñ ho rahā, balki āp ne farzī kahāñī ghaṛ lī hai!” ⁹Asal meñ dushman hamēñ ḍarānā chāhte the. Unhoñ ne sochā, “Agar ham aisī bāteñ kaheñ to wuh himmat hār kar kām se bāz āeñge.” Lekin ab main ne zyādā azm ke sāth kām jārī rakhā.

¹⁰Ek dīn main Samāyāh bin Dilāyāh bin Mahetabel se milne gayā jo tālā lagā kar ghar meñ baiṭhā thā. Us ne mujh se kahā, “Āeñ, ham Allāh ke ghar meñ jamā ho jāeñ aur darwāzoñ ko apne pīchhe band karke kunḍī lagāeñ. Kyōñki log isī rāt āp ko qatl karne ke lie āeñge.”

¹¹Main ne etarāz kiyā, “Kyā yih ṭhīk hai ki mujh jaisā ādmī bhāg jāe? Yā kyā mujh jaisā shakhs jo imām nahīñ hai Rab ke ghar meñ dākḥil ho kar zindā rah saktā hai? Hargiz nahīñ! Main aisā nahīñ karūñga!” ¹²Main ne jān liyā ki Samāyāh kī yih bāt Allāh kī taraf se nahīñ hai. Sanballat aur Tūbiyāh ne use rishwat dī thī, isī lie us ne mere bāre meñ aisī peshgoī kī thī. ¹³Is se wuh mujhe ḍarā kar gunāh karne par uksānā chāhte the tāki wuh merī badnāmī karke mujhe mazāq kā nishānā banā sakeñ.

¹⁴Ai mere Kḥudā, Tūbiyāh aur Sanballat kī yih burī harkateñ mat bhūlnā! Nauadiyāh nabiya aur bāqī un nabiyōñ ko yād rakh jinhoñ ne mujhe ḍarāne kī koshish kī hai.

Fasīl kī Takmīl

¹⁵Fasīl ilūl ke mahīne ke 25weñ din^a yāñī 52 dinoñ meñ mukammal huī. ¹⁶Jab hamāre dushmanoñ ko yih khabar milī to paṛosī mamālik saham gae. Aur wuh ehsās-e-kamtari kā shikār ho gae. Unhoñ ne jān liyā ki Allāh ne kḥud yih kām takmīl tak pahuñchāyā hai.

^a2 Aktūbar.

¹⁷Un 52 dinon ke daurān Yahūdāh ke shurafā Tūbiyāh ko khat bhejte rahe aur us se jawāb milte rahe the. ¹⁸Asal men Yahūdāh ke bahut-se logon ne qasam khā kar us kī madad karne kā wādā kiyā thā. Wajah yih thī ki wuh Sakaniyāh bin Araḡh kā dāmād thā, aur us ke beṭe Yūhanān kī shādī Masullām bin Barakiyāh kī beṭī se huī thī. ¹⁹Tūbiyāh ke yih madadgār mere sāmne us ke nek kāmōn kī tārif karte rahe aur sāth sāth merī har bāt use batāte rahe. Phir Tūbiyāh mujhe khat bhejtā tāki main ḍar kar kām se bāz āūn.

7 Fasīl kī takmīl par main ne darwāzon ke kiwār lagwāe. Phir Rab ke ghar ke darbān, gulūkār aur kḥidmatguzār Lāwī muqarrar kie gae. ²Main ne do ādmiyon ko Yarūshalam ke hukmrān banāyā. Ek merā bhāi Hanānī aur dūsrā qile kā kamānḍar Hananiyāh thā. Hananiyāh ko main ne is lie chun liyā ki wuh wafādār thā aur aksar logon kī nisbat Allāh kā zyādā kḥauf mātā thā. ³Main ne donoñ se kahā, “Yarūshalam ke darwāze dopahar ke waqt jab dhūp kī shiddat hai khule na raheñ, aur pahrā dete

waqt bhī unheñ band karke kuñde lagāeñ. Yarūshalam ke ādmiyon ko pahrādārī ke lie muqarrar karen jin men se kuchh fasīl par aur kuchh apne gharon ke sāmne hī pahrā deñ.”

Jilāwatanī se Wāpas Āe

Huon kī Fahrist

⁴Go Yarūshalam Shahr baṛā aur wasī thā, lekin us men ābādī thoṛī thī. Dhāe gae makān ab tak dubārā tāmīr nahiñ hue the. ⁵Chunāñche mere Kḥudā ne mere dil ko shurafā, afsaron aur awām ko ikatṭhā karne kī tahrīk dī tāki kḥāndānon kī rajistrī taiyār karūn. Is silsile men mujhe ek kitāb mil gāi jis men un logon kī fahrist darj thī jo ham se pahle jilāwatanī se wāpas āe the. Us men likhā thā,

⁶“Zail men Yahūdāh ke un logon kī fahrist hai jo jilāwatanī se wāpas āe. Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar unheñ qaid karke Bābal le gayā thā, lekin ab wuh Yarūshalam aur Yahūdāh ke un shahron men phir jā base jahān pahle rahte the.

⁷Un ke rāhnumā Zarubbābal, Yashua, Nahmiyāh, Azariyāh,

Rāmiyāh, Nahmānī, Mardakī, Bilshān, Misfarat, Bigwī, Nahūm aur Bānā the.

Zail kī fahrist meñ wāpas āe hue kḥāndānoñ ke mard bayān kie gae haiñ.

⁸Parūs kā kḥāndān: 2,172,

⁹Safatiyāh kā kḥāndān: 372,

¹⁰Araḵh kā kḥāndān: 652,

¹¹Pakhat-moāb kā kḥāndān yānī Yashua aur Yoāb kī aulād: 2,818,

¹²Ailām kā kḥāndān: 1,254,

¹³Zattū kā kḥāndān: 845,

¹⁴Zakkī kā kḥāndān: 760,

¹⁵Binnūī kā kḥāndān: 648,

¹⁶Babī kā kḥāndān: 628,

¹⁷Azjād kā kḥāndān: 2,322,

¹⁸Adūniqām kā kḥāndān: 667,

¹⁹Bigwī kā kḥāndān: 2,067,

²⁰Adīn kā kḥāndān: 655,

²¹Atīr kā kḥāndān yānī Hizqiyāh kī aulād: 98,

²²Hāshūm kā kḥāndān: 328,

²³Bazī kā kḥāndān: 324,

²⁴Ḳhārīf kā kḥāndān: 112,

²⁵Jibaūn kā kḥāndān: 95,

²⁶Bait-laham aur Natūfā ke bāshinde: 188,

²⁷Anatot ke bāshinde: 128,

²⁸Bait-azmāwat ke bāshinde: 42,

²⁹Qiriyat-yārīm, Kafīrā aur Bairot ke bāshinde: 743,

³⁰Rāmā aur Jibā ke bāshinde: 621,

³¹Mikmās ke bāshinde: 122,

³²Baitel aur Aī ke bāshinde: 123,

³³Dūsre Nabū ke bāshinde: 52,

³⁴Dūsre Ailām ke bāshinde: 1,254,

³⁵Hārim ke bāshinde: 320,

³⁶Yarīhū ke bāshinde: 345,

³⁷Lūd, Hādīd aur Onūs ke bāshinde: 721,

³⁸Sanā'āh ke bāshinde: 3,930.

³⁹Zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.

Yadāyāh kā kḥāndān jo Yashua kī nasl kā thā: 973,

⁴⁰Immer kā kḥāndān: 1,052,

⁴¹Fashhūr kā kḥāndān: 1,247,

⁴²Hārim kā kḥāndān: 1,017.

⁴³Zail ke Lāwī jilāwatanī se wāpas āe.

Yashua aur Qadmiyel kā kḥāndān yānī Hūdāwiyāh kī aulād: 74,

⁴⁴Gulūkār: Āsaf ke kḥāndān ke 148 ādmī,

⁴⁵Rab ke ghar ke darbān: Sallūm, Atīr, Talmūn, Aqqūb, Ḳhatitā aur Sobī ke kḥāndānoñ ke 138 ādmī.

⁴⁶Rab ke ghar ke kḥidmatgāron ke darj-e-zail kḥāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Zihā, Hasūfā, Tabbāot, ⁴⁷Qarūs, Siyā, Fadūn, ⁴⁸Libānā, Hajābā, Shalmī, ⁴⁹Hanān, Jiddel, Jahar, ⁵⁰Riyāyāh, Razīn, Naqūdā, ⁵¹Jazzām, Uzzā, Fāsīh, ⁵²Basī, Maūnim, Nafūsīm, ⁵³Baqbūq, Haqūfā, Harhūr, ⁵⁴Bazlūt, Mahidā, Harshā, ⁵⁵Barqūs, Sīsarā, Tāmāh, ⁵⁶Naziyāh aur Khatifā.

⁵⁷Sulemān ke kḥādimoṇ ke darj-e-zail kḥāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Sūtī, Sūfirat, Farūdā, ⁵⁸Yālā, Darqūn, Jiddel, ⁵⁹Safatiyāh, Kḥattīl, Fūkirat-zabāym aur Amūn.

⁶⁰Rab ke ghar ke kḥidmatgāroṇ aur Sulemān ke kḥādimoṇ ke kḥāndānoṇ meṇ se wāpas āe hue mardoṇ kī tādād 392 thī.

⁶¹⁻⁶²Wāpas āe hue kḥāndānoṇ meṇ se Dilāyāh, Tūbiyāh aur Naqūdā ke 642 mard sābit na kar sake ki Isrāīl kī aulād haiṇ, go wuh Tal-milah, Tal-harshā, Karūb, Addūn aur Immer ke rahne wāle the.

⁶³⁻⁶⁴Habāyāh, Haqqūz aur Barzillī ke kḥāndānoṇ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheṇ Rab ke ghar meṇ kḥidmat karne kī ijāzat na milī. Kyōṅki go unhoṇ ne

nasabnāme meṇ apne nām talāsh kie lekin un kā kahīn zikr na milā, is lie unheṇ nāpāk qarār diyā gayā. (Barzillī ke kḥāndān ke bānī ne Barzillī Jiliyādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) ⁶⁵Yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā ki in tīn kḥāndānoṇ ke imām filhāl qurbāniyoṇ kā wuh hissā khāne meṇ sharik na hoṇ jo imāmoṇ ke lie muqarrar hai. Jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī Ūrim aur Tummīm nāmī qurā ḍāl kar muāmālā hal kare.

⁶⁶Kul 42,360 Isrāīlī apne watan lauṭ āe, ⁶⁷nīz un ke 7,337 ghulām aur laundīyān aur 245 gulūkār jin meṇ mard-o-khawātīn shāmil the.

⁶⁸Isrāīliyoṇ ke pās 736 ghoṛe, 245 kḥachchar, ⁶⁹435 ūṇṭ aur 6,720 gadhe the.

⁷⁰Kuchh kḥāndānī sarparastoṇ ne Rab ke ghar kī tāmīr-e-nau ke lie apnī kḥushī se hadiye die. Gawarnar ne sone ke 1,000 sikke, 50 kaṭore aur imāmoṇ ke 530 libās die.

⁷¹Kuchh kḥāndānī sarparastoṇ ne kḥazāne meṇ sone ke 20,000 sikke aur chāndī ke 1,200 kilogrām ḍāl die. ⁷²Bāqī logoṇ ne sone ke 20,000

sikke, chāndī ke 1,100 kilogrām aur imāmon ke 67 libās atā kie.

⁷³Imām, Lāwī, Rab ke ghar ke darbān aur k̄hidmatgār, gulūkār aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāi ābādiyon meñ dubārā jā base. Yon tamām Isrāīlī dubārā apne apne shahron meñ rahne lage.”

Azrā Shariāt kī Tilāwat Kartā Hai

Sātweñ mahīne yānī Aktūbar meñ jab Isrāīlī apne apne shahron meñ dubārā ābād ho gae the

8 to sab log mil kar Pānī ke Darwāze ke chauk meñ jamā ho gae. Unhon ne shariāt ke ālim Azrā se darḡhāst kī ki wuh shariāt le āen jo Rab ne Mūsā kī mārifat Isrāīlī qaum ko de di thī. ²Chunāñche Azrā ne hāzirīn ke sāmne shariāt kī tilāwat kī. Sātweñ mahīne kā pahlā din^a thā. Na sirf mard balki aurateñ aur shariāt kī bāteñ samajhne ke qābil tamām bachche bhī jamā hue the. ³Subah-sawere se le kar dopahar tak Azrā Pānī ke Darwāze ke chauk meñ parhtā rahā, aur tamām jamāt dhyān se shariāt kī bāteñ suntī rahī.

⁴Azrā lakaṛī ke ek chabūtare par kharā thā jo k̄hāskar is mauqe ke lie banāyā gayā thā. Us ke dāen hāth Mattitiyāh, Samā, Anāyāh, Ūriyāh, K̄hilqiyāh aur Māsiyāh kharē the. Us ke bāen hāth Fidāyāh, Mīsael, Malkiyāh, Hāshūm, Hasbaddānā, Zakariyāh aur Masullām kharē the.

⁵Chūñki Azrā ūñchī jagah par kharā thā is lie wuh sab ko nazar āyā. Chunāñche jab us ne kitāb ko khol diyā to sab log kharē ho gae. ⁶Azrā ne Rab azīm K̄hudā kī satāish kī, aur sab ne apne hāth uṭhā kar jawāb meñ kahā, “Āmin, āmin.” Phir unhon ne jhuk kar Rab ko sijdā kiyā.

⁷Kuchh Lāwī hāzir the jinhon ne logon ke lie shariāt kī tashrīh kī. Un ke nām Yashua, Bānī, Saribiyāh, Yamīn, Aqqūb, Sabbatī, Hūdiyāh, Māsiyāh, Qalitā, Azariyāh, Yūzabad, Hanān aur Filāyāh the. Hāzirīn ab tak kharē the. ⁸Shariāt kī tilāwat ke sāth sāth mazkūrā Lāwī qadam baqadam us kī tashrīh yon karte gae ki log use achchhī tarah samajh sake.

⁹Shariāt kī bāteñ sun sun kar wuh rone lage. Lekin Nahmiyāh

^a8 Aktūbar.

Gawarnar, shariāt ke ālim Azrā Imām aur shariāt kī tashriḥ karne wāle Lāwiyōn ne unheñ tasallī de kar kahā, “Udās na hoñ aur mat roeñ! Āj Rab āp ke Ḳhudā ke lie maḳhsūs-o-muqaddas id hai. ¹⁰Ab jāeñ, umdā khānā khā kar aur pīne kī mīṭhī chīzeñ pī kar ḳhushī manāeñ. Jo apne lie kuchh taiyār na kar sakeñ unheñ apnī ḳhushī meñ sharīk kareñ. Yih din hamāre Rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hai. Udās na hoñ, kyonki Rab kī ḳhushī āp kī panāhgāh hai.”

¹¹Lāwiyōn ne bhī tamām logoñ ko sukūn dilā kar kahā, “Udās na hoñ, kyonki yih din Rab ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hai.”

¹²Phir sab apne apne ghar chale gae. Wahāñ unhoñ ne baṛī ḳhushī se khā-pī kar jashn manāyā. Sāth sāth unhoñ ne dūsroñ ko bhī apnī ḳhushī meñ sharīk kiyā. Un kī baṛī ḳhushī kā sabab yih thā ki ab unheñ un bātoñ kī samajh āī thī jo unheñ sunāī gāī thīñ.

Jhoñpṛiyōn kī Īd

¹³Agle din^a ḳhāndānī sarparast, imām aur Lāwī dubārā shariāt

ke ālim Azrā ke pās jamā hue tāki shariāt kī mazīd tālīm pāeñ. ¹⁴Jab wuh shariāt kā mutālā’ā kar rahe the to unheñ patā chalā ki Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki Isrāīlī sātweñ mahīne kī id ke daurān jhoñpṛiyōn meñ raheñ. ¹⁵Chunāñche unhoñ ne Yarūshalam aur bāqī tamām shahroñ meñ elān kiyā, “Pahāroñ par se zaitūn, ās,^b khajūr aur bāqī sāyādār daraḳhtoñ kī shāḳheñ toṛ kar apne ghar le jāeñ. Wahāñ un se jhoñpṛiyāñ banāeñ, jis tarah shariāt ne hidāyat dī hai.”

¹⁶Logoñ ne aisā hī kiyā. Wuh gharon se nikle aur daraḳhtoñ kī shāḳheñ toṛ kar le āe. Un se unhoñ ne apne gharon kī chhatoñ par aur sahnoñ meñ jhoñpṛiyāñ banā līñ. Bāz ne apnī jhoñpṛiyōn ko Rab ke ghar ke sahnoñ, Pānī ke Darwāze ke chauk aur Ifrāīm ke Darwāze ke chauk meñ bhī banāyā. ¹⁷Jitne bhī jilāwatanī se wāpas āe the wuh sab jhoñpṛiyāñ banā kar un meñ rahne lage. Yashua bin Nūn ke zamāne se le kar us waqt tak yih id is tarah nahīñ manāī gāī thī. Sab nihāyat hī ḳhush the. ¹⁸Īd ke har din Azrā ne

^a9 Aktūbar.

^bmyrtle

Allāh kī shariāt kī tilāwat kī. Sāt dīn Isrāīliyoñ ne id manāī, aur āṭhwen dīn sab log ijtīmā ke lie ikatṭhe hue, bilkul un hidāyāt ke mutābiq jo shariāt meñ dī gaī haiñ.

Isrāīli Apne Gunāhoñ kā

Iqrār Karte Haiñ

9 Usī mahīne ke 24wen dīn^a Isrāīli rozā rakhne ke lie jamā hue. Tāt ke libās pahne hue aur sar par khāk ḍāl kar wuh Yarūshalam āe. ²Ab wuh tamām Ġhairyahūdiyoñ se alag ho kar un gunāhoñ kā iqrār karne ke lie hāzir hue jo un se aur un ke bāpdādā se sarzad hue the. ³Tīn ghanṭe wuh khare rahe, aur us daurān Rab un ke Ḳhudā kī shariāt kī tilāwat kī gaī. Phir wuh Rab apne Ḳhudā ke sāmne muñh ke bal jhuk kar mazīd tīn ghanṭe apne gunāhoñ kā iqrār karte rahe.

⁴Yashua, Bānī, Qadmiyel, Sabaniyāh, Bunnī, Saribiyāh, Bānī aur Kanānī jo Lāwī the ek chabūtare par khare hue aur buland āwāz se Rab apne Ḳhudā se duā kī.

⁵Phir Yashua, Qadmiyel, Bānī, Hasabniyāh, Saribiyāh, Hūdiyāh, Sabaniyāh aur Fatahiyāh jo Lāwī the bol uṭhe, “Khare ho kar Rab apne Ḳhudā kī jo azal se abad tak hai satāish karen!”

Unhoñ ne duā kī,

“Tere jalālī nām kī tamjīd ho, jo har mubārakbādī aur tārīf se kahīñ baṛh kar hai. ⁶Ai Rab, tū hī wāhid Ḳhudā hai! Tū ne āsmān ko ek sire se dūsre sire tak us ke lashkar samet khalaq kiyā. Zamīn aur jo kuchh us par hai, samundar aur jo kuchh us meñ hai sab kuchh tū hī ne banāyā hai. Tū ne sab ko zindagī baḳhshī hai, aur āsmānī lashkar tujhe sijdā kartā hai.

⁷Tū hī Rab aur wuh Ḳhudā hai jis ne Abrām ko chun liyā aur Kasdiyoñ ke shahr Ūr se bāhar lā kar Ibrāhīm kā nām rakhā. ⁸Tū ne us kā dil wafādār pāyā aur us se ahd bāndh kar wādā kiyā, ‘Main terī aulād ko Kanāniyoñ, Hittiyoñ, Amoriyoñ, Farizziyoñ, Yabūsiyoñ aur Jirjāsiyoñ kā mulk atā karūnga.’ Aur tū apne wāde par pūrā utrā,

^a31 Aktūbar.

kyoñki tū qābil-e-etamād aur ādil hai.

⁹Tū ne hamāre bāpdādā ke Misr meñ bure hāl par dhyān diyā, aur Bahr-e-Qulzum ke kināre par madad ke lie un kī chīkheñ sunīñ.

¹⁰Tū ne ilāhī nishānoñ aur mojizon se Firaun, us ke afsaroñ aur us ke mulk kī qaum ko sazā dī, kyoñki tū jāntā thā ki Misrī hamāre bāpdādā se kaisā gustākhānā sulūk karte rahe haiñ. Yoñ terā nām mashhūr huā aur āj tak yād rahā hai. ¹¹Qaum ke dekhte dekhte tū ne samundar ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā, aur wuh khusk zamīn par chal kar us meñ se guzar sake. Lekin un kā tāqqub karne wāloñ ko tū ne mutalātim pānī meñ phaiñk diyā, aur wuh pattharoñ kī tarah samundar kī gahrāiyōñ meñ dūb gae.

¹²Din ke waqt tū ne bādal ke satūn se aur rāt ke waqt āg ke satūn se apnī qaum kī rāhnumāi kī. Yoñ wuh rāstā andhere meñ bhī raushan rahā jis par unheñ chalnā thā. ¹³Tū Koh-e-Sinā par utar āyā aur āsmān se un se hamkalām huā. Tū ne unheñ sāf hidāyāt aur qābil-e-etamād ahkām die, aise

qawāyd jo achchhe haiñ. ¹⁴Tū ne unheñ Sabat ke din ke bāre meñ āgāh kiyā, us din ke bāre meñ jo tere lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Apne kḥādim Mūsā kī mārifat tū ne unheñ ahkām aur hidāyāt diñ. ¹⁵Jab wuh bhūke the to tū ne unheñ āsmān se roṭī khilāi, aur jab pyāse the to tū ne unheñ chaṭṭān se pānī pilāyā. Tū ne hukm diyā, ‘Jāo, mulk meñ dākḥil ho kar us par qabzā kar lo, kyoñki main ne hāth uṭhā kar qasam khāi hai ki tumheñ yih mulk dūngā.’

¹⁶Afsos, hamāre bāpdādā maḡhrūr aur ziddī ho gae. Wuh tere ahkām ke tābe na rahe. ¹⁷Unhoñ ne terī sunane se inkār kiyā aur wuh mojizāt yād na rakhe jo tū ne un ke darmiyān kie the. Wuh yahāñ tak aṛ gae ki unhoñ ne ek rāhnumā ko muqarrar kiyā jo unheñ Misr kī ḡhulāmī meñ wāpas le jāe. Lekin tū muāf karne wālā Kḥudā hai jo mehrbān aur rahīm, tahammul aur shafqat se bharpūr hai. Tū ne unheñ tark na kiyā, ¹⁸us waqt bhī nahīñ jab unhoñ ne apne lie sone kā bachhṛā ḡhāl kar kahā, ‘Yih terā Kḥudā hai jo tujhe Misr se nikāl lāyā.’ Is qism kā sanjīdā kufr wuh

bakte rahe. ¹⁹Lekin tū bahut rahm dil hai, is lie tū ne unheñ registān meñ na chhoṛā. Din ke waqt bādāl kā satūn un kī rāhnumāi kartā rahā, aur rāt ke waqt āg kā satūn wuh rāstā raushan kartā rahā jis par unheñ chalnā thā. ²⁰Na sirf yih balki tū ne unheñ apnā nek Rūh atā kiyā jo unheñ tālīm de. Jab unheñ bhūk aur pyās thī to tū unheñ man khilāne aur pānī pilāne se bāz na āyā. ²¹Chālīs sāl wuh registān meñ phirte rahe, aur us pūre arse meñ tū un kī zarūriyāt ko pūrā kartā rahā. Unheñ koī bhī kamī nahīn thī. Na un ke kapṛe ghis kar phaṭe aur na un ke pāñw sūje.

²²Tū ne mamālik aur qaumeñ un ke hawāle kar diñ, muḵhtalif ilāqe yake bād digare un ke qabze meñ āe. Yoñ wuh Sīhon Bādshāh ke mulk Hasbon aur Oj Bādshāh ke mulk Basan par fatah pā sake. ²³Un kī aulād terī marzī se āsmān par ke sitāroñ jaisī beshumār huī, aur tū unheñ us mulk meñ lāyā jis kā wādā tū ne un ke bāpdādā se kiyā thā. ²⁴Wuh mulk meñ dākḥil ho kar us ke mālik ban gae. Tū ne Kanān ke bāshindoñ ko un ke āge āge zer kar diyā. Mulk ke bādshāh aur

qaumeñ un ke qabze meñ ā gaiñ, aur wuh apnī marzī ke mutābiq un se nipaṭ sake. ²⁵Qilāband shahr aur zarkḥez zamīneñ terī qaum ke qābū meñ ā gaiñ, nīz har qism kī achchhī chīzoñ se bhare ghar, taiyārshudā hauz, angūr ke bāgh aur kasrat ke zaitūn aur dīgar phaldār daraḥt. Wuh jī bhar kar khānā khā kar moṭe ho gae aur terī barkatoñ se lutfandoz hote rahe.

²⁶Is ke bāwujūd wuh tābe na rahe balki sarkash hue. Unhoñ ne apnā muñh terī shariat se pher liyā. Aur jab tere nabī unheñ samjhā samjhā kar tere pās wāpas lānā chāhte the to unhoñ ne baṛe kufr bak kar unheñ qatl kar diyā. ²⁷Yih dekh kar tū ne unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā jo unheñ tang karte rahe. Jab wuh musibat meñ phañs gae to wuh chīḳheñ mār mār kar tujh se fariyād karne lage. Aur tū ne āsmān par se un kī sunī. Baṛā tars khā kar tū ne un ke pās aise logoñ ko bhej diyā jinhoñ ne unheñ dushmanoñ ke hāth se chhuṛāyā. ²⁸Lekin jyoñ hī Isrāīliyoñ ko sukūn miltā wuh dubārā aisī harkateñ karne lagte jo tujhe nāpasand thīn. Natije meñ

tū unheñ dubārā un ke dushmanoñ ke hāth meñ chhoṛ detā. Jab wuh un kī hukūmat ke taht pisne lagte to wuh ek bār phir chillā chillā kar tujh se iltamās karne lagte. Is bār bhī tū āsmān par se un kī suntā. Hāñ, tū itnā rahm dil hai ki tū unheñ bār bār chhuṭkārā detā rahā!
²⁹Tū unheñ samjhātā rahā tāki wuh dubārā terī shariāt kī taraf rujū karen, lekin wuh maḡhrūr the aur tere ahkām ke tābe na hue. Unhoñ ne terī hidāyāt kī k̄hilāfwarzī kī, hālāñki inhiñ par chalne se insān ko zindagī hāsīl hotī hai. Lekin unhoñ ne parwā na kī balki apnā muñh tujh se pher kar aṛ gae aur sunane ke lie taiyār na hue.

³⁰Un kī harkatoñ ke bāwujūd tū bahut sāloñ tak sabar kartā rahā. Terā Rūh unheñ nabiyoñ ke zariye samjhātā rahā, lekin unhoñ ne dhyān na diyā. Tab tū ne unheñ ḡhairqaumoñ ke hawāle kar diyā. ³¹Tāham terā rahm se bharā dil unheñ tark karke tabāh nahīn karnā chāhtā thā. Tū kitnā mehrbān aur rahīm K̄hudā hai!

³²Ai hamāre K̄hudā, ai azīm, qawī aur mahīb K̄hudā jo apnā ahd aur

apnī shafqat qāym rakhtā hai, is waqt hamārī musibat par dhyān de aur use kam na samajh! Kyōñki hamāre bādshāh, buzurg, imām aur nabī balki hamāre bāpdādā aur pūrī qaum Asūrī bādshāhoñ ke pahle hamloñ se le kar āj tak saḡht musibat bardāsht karte rahe haiñ. ³³Haqīqat to yih hai ki jo bhī musibat ham par āī hai us meñ tū rāst sābit huā hai. Tū wafādār rahā hai, go ham qusūrwar ṭhahre haiñ. ³⁴Hamāre bādshāh aur buzurg, hamāre imām aur bāpdādā, un sab ne terī shariāt kī pairawī na kī. Jo ahkām aur tambīh tū ne unheñ dī us par unhoñ ne dhyān hī na diyā. ³⁵Tū ne unheñ un kī apnī bādshāhī, kasrat kī achchhī chīzoñ aur ek wasī aur zarḡhez mulk se nawāzā thā. To bhī wuh terī k̄hidmat karne ke lie taiyār na the aur apnī ḡhalat rāhoñ se bāz na āe.

³⁶Is kā anjām yih huā hai ki āj ham us mulk meñ ḡhulām haiñ jo tū ne hamāre bāpdādā ko atā kiyā thā tāki wuh us kī paidāwār aur daulat se lutfandoz ho jāeñ. ³⁷Mulk kī wāfir paidāwār un bādshāhoñ tak pahuñchtī hai jinheñ tū ne

hamāre gunāhoñ kī wajah se ham par muqarrar kiyā hai. Ab wuhī ham par aur hamāre maweshiyon par hukūmat karte haiñ. Unhīn kī marzī chaltī hai. Chunāñche ham baṛī musībat meñ phañse haiñ.

Qaum kā Ahdnāmā

³⁸Yīh tamām bāteñ madd-e-nazar rakh kar ham ahd bāndh kar use qalamband kar rahe haiñ. Hamāre buzurg, Lāwī aur imām dastkhat karke ahdnāme par muhr lagā rahe haiñ.”

10 Zail ke logoñ ne dastkhat kie.

Gawarnar Nahmiyāh bin Hakaliyāh, Sidqiyāh, ²Sirāyāh, Azariyāh, Yarmiyāh, ³Fashhūr, Amariyāh, Malkiyāh, ⁴Hattūsh, Sabaniyāh, Mallūk, ⁵Hārim, Marimot, Abadiyāh, ⁶Dānyāl, Jinnatūn, Bārūk, ⁷Masullām, Abiyāh, Miyāmīn, ⁸Māziyāh, Biljī aur Samāyāh. Sirāyāh se le kar Samāyāh tak imām the.

⁹Phir zail ke Lāwiyon ne dastkhat kie.

Yashua bin Azaniyāh, Hanadād ke kḥāndān kā Binnūī, Qadmiyel, ¹⁰un ke bhāī Sabaniyāh, Hūdiyāh,

Qalitā, Filāyāh, Hanān, ¹¹Mīkā, Rahob, Hasbiyāh, ¹²Zakkūr, Saribiyāh, Sabaniyāh, ¹³Hūdiyāh, Bānī aur Banīnū.

¹⁴In ke bād zail ke qaumī buzurgoñ ne dastkhat kie.

Parūs, Pakhat-moāb, Ailām, Zattū, Bānī ¹⁵Bunnī, Azjād, Babī, ¹⁶Adūniyāh, Bigwī, Adīn, ¹⁷Atīr, Hizqiyāh, Azzūr, ¹⁸Hūdiyāh, Hāshūm, Bazī, ¹⁹Ḳhārif, Anatot, Nebī, ²⁰Magfiyās, Masullām, Hizīr ²¹Mashezabel, Sadoq, Yaddū, ²²Falatiyāh, Hanān, Anāyāh, ²³Hosea, Hananiyāh, Hassūb, ²⁴Hallūhesh, Filhā, Sobeq, ²⁵Rahūm, Hasabnāh, Māsiyāh, ²⁶Akhiyāh, Hanān, Anān, ²⁷Mallūk, Hārim aur Bānā.

²⁸Qaum ke bāqī log bhī ahd meñ sharīk hue yāñī bāqī imām, Lāwī, Rab ke ghar ke darbān aur kḥidmatgār, gulūkār, nīz sab jo Ġhairyahūdī qaumoñ se alag ho gae the tāki Rab kī shariyat kī pairawī kareñ. Un kī bīwiyāñ aur wuh beṭe-beṭiyāñ bhī sharīk hue jo ahd ko samajh sakte the. ²⁹Apne buzurg bhāiyon ke sāth mil kar unhoñ ne qasam khā kar wādā kiya, “Ham us shariyat kī pairawī kareñge jo Allāh ne hamen apne kḥādīm Mūsā kī

mārīfat dī hai. Ham ehtiyāt se Rab apne āqā ke tamām ahkām aur hidāyāt par amal karenge.”

³⁰Niz, unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā,

“Ham apne beṭe-beṭiyōñ kī shādī Ġhairyahūdīyōñ se nahīn karāenge.

³¹Jab Ġhairyahūdī hamēñ Sabat ke dīn yā Rab ke lie maḥsūs kīsī aur dīn anāj yā koī aur māl bechne kī koshish karen to ham kuchh nahīn ḵharīdenge.

Har sātweñ sāl ham zamīn kī khetībārī nahīn karenge aur tamām karze mansūḵh karenge.

³²Ham sālānā Rab ke ghar kī ḵhidmat ke lie chāndī kā chhoṭā sikkā^a denge. Is ḵhidmat meñ zail kī chīzeñ shāmil haiñ: ³³Allāh ke lie maḥsūs roṭī, ḡhallā kī nazar aur bhasm hone wālī wuh qurbāniyāñ jo rozānā pesh kī jāti haiñ, Sabat ke dīn, Nae Chānd kī Īd aur bāqī idōñ par pesh kī jāne wālī qurbāniyāñ, ḵhās muqaddas qurbāniyāñ, Isrāīl kā kaffārā dene wālī gunāh kī qurbāniyāñ, aur hamāre Ḵhudā ke ghar kā har kām.

³⁴Ham ne qurā ḍāl kar muqarrar kiyā hai kī imāmoñ, Lāwiyoñ aur bāqī qaum ke kaun kaun-se ḵhāndān sāl meñ kin kin muqarrarā mauqoñ par Rab ke ghar meñ lakaṛī pahuñchāeñ. Yih lakaṛī hamāre Ḵhudā kī qurbāngāh par qurbāniyāñ jalāne ke lie istemāl kī jāegī, jis tarah shariāt meñ likhā hai.

³⁵Ham sālānā apne khetoñ aur darakhṭoñ kā pahlā phal Rab ke ghar meñ pahuñchāenge.

³⁶Jis tarah shariāt meñ darj hai, ham apne pahlauṭhoñ ko Rab ke ghar meñ lā kar Allāh ke lie maḥsūs karenge. Gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ke pahle bachche ham ḵhidmatguzār imāmoñ ko qurbān karne ke lie denge. ³⁷Unheñ ham sāl ke pahle ḡhallā se gūndhā huā āṭā, apne darakhṭoñ kā pahlā phal, apnī nai mai aur zaitūn ke nae tel kā pahlā hissā de kar Rab ke ghar ke godāmoñ meñ pahuñchāenge.

Dehāt meñ ham Lāwiyoñ ko apnī fasloñ kā daswāñ hissā denge, kyonki wuhī dehāt meñ yih hissā jamā karte haiñ. ³⁸Daswāñ hissā

^aChāndī ke taqriban 4 grām.

milte waqt koī imām yānī Hārūn ke ḵhāndān kā koī mard Lāwiyōn ke sāth hogā, aur Lāwī māl kā daswān hissā hamāre Ḵhudā ke ghar ke godāmoñ meñ pahuñchāenge. ³⁹Ām log aur Lāwī wahān ḡhallā, naī mai aur zaitūn kā tel lāenge. In kamroñ meñ maqdis kī ḵhidmat ke lie darkār tamām sāmān mahfūz rakhā jāegā. Is ke alāwā wahān imāmoñ, darbānoñ aur gulūkāroñ ke kamre hoñge.

Ham apne Ḵhudā ke ghar meñ tamām farāyz saranjām dene meñ ḡhaflat nahīn barteñge.”

Yarūshalam aur Yahūdāh ke Bāshinde

11 Qaum ke buzurg Yarūshalam meñ ābād hue the. Faislā kiya gayā ki bāqī logoñ ke har dasweñ ḵhāndān ko muqaddas shahr Yarūshalam meñ basnā hai. Yih ḵhāndān qurā ḡāl kar muqarrar kie gae. Bāqī ḵhāndānoñ ko un kī maqāmi jaghoñ meñ rahne kī ijāzat thī. ²Lekin jitne log apnī ḵhushī se Yarūshalam jā base unheñ dūsroñ ne mubārakbād dī.

³Zail meñ sūbe ke un buzurgoñ kī fahrist hai jo Yarūshalam meñ ābād hue. (Aksar log Yahūdāh ke bāqī shahroñ aur dehāt meñ apnī maurūsī zamīn par baste the. In meñ ām Isrāīlī, imām, Lāwī, Rab ke ghar ke ḵhidmatgār aur Sulemān ke ḵhādimoñ kī aulād shāmil the. ⁴Lekin Yahūdāh aur Binyamīn ke chand ek log Yarūshalam meñ jā base.)

Yahūdāh kā qabīlā:

Fāras ke ḵhāndān kā Atāyāh bin Uzziyāh bin Zakariyāh bin Amariyāh bin Safatiyāh bin Mahalalel,

⁵Silonī ke ḵhāndān kā Māsiyāh bin Bārūk bin Kulhozā bin Hazāyāh bin Adāyāh bin Yūyārīb bin Zakariyāh.

⁶Fāras ke ḵhāndān ke 468 asar-o-rasūḵh rakhne wāle ādmī apne ḵhāndānoñ samet Yarūshalam meñ rihāishpazīr the.

⁷Binyamīn kā qabīlā:

Sallū bin Masullām bin Yoed bin Fidāyāh bin Qaulāyāh bin Māsiyāh bin Ītiyel bin Yasāyāh.

⁸Sallū ke sāth Jabbī aur Sallī the. Kul 928 ādmī the. ⁹In par Yoel bin Zikrī muqarrar thā jabki Yahūdāh

bin Sanūsāh shahr kī intazāmiyā
meñ dūsre nambar par ātā thā.

¹⁰Yarūshalam meñ zail ke imām
rahte the.

Yadāyāh, Yūyārīb, Yakīn
¹¹aur Sirāyāh bin Ḳhilqiyāh bin
Masullām bin Sadoq bin Mirāyot
bin Aḳhītūb. Sirāyāh Allāh ke ghar
kā muntazim thā.

¹²In imāmon ke 822 bhāi Rab ke
ghar meñ ḳhidmat karte the.

Niz, Adāyāh bin Yarohām bin
Filaliyāh bin Amsī bin Zakariyāh
bin Fashhūr bin Malkiyāh. ¹³Us
ke sāth 242 bhāi the jo apne apne
ḳhāndānon ke sarparast the.

In ke alāwā Amashsī bin Azarel
bin Aḳhzī bin Masillamot bin
Immer. ¹⁴Us ke sāth 128 asar-
o-rasūḳh rakhne wāle bhāi the.
Zabdiyel bin Hajjadūlīm un kā
inchārj thā.

¹⁵Zail ke Lāwī Yarūshalam meñ
rihāishpazir the. Samāyāh bin
Hassūb bin Azriqām bin Hasbiyāh
bin Bunnī,

¹⁶niz Sabbatī aur Yūzabad jo
Allāh ke ghar se bāhar ke kām par
muqarrar the,

¹⁷niz shukrguzārī kā rāhnumā
Mattaniyāh bin Mīkā bin Zabdi bin

Āsaf thā jo duā karte waqt hamd-o-
sanā kī rāhnumāi kartā thā,

niz us kā madadgār Mattaniyāh
kā bhāi Baqbūqiyāh,

aur āḳhir meñ Abdā bin Sammua
bin Jalāl bin Yadūtūn.

¹⁸Lāwiyon ke kul 284 mard
muqaddas shahr meñ rahte the.

¹⁹Rab ke ghar ke darbānon ke
darj-e-zail mard Yarūshalam meñ
rahte the.

Aqqūb aur Talmūn apne bhāiyon
samet darwāzon ke pahredār the.
Kul 172 mard the.

²⁰Qaum ke bāqī log, imām aur
Lāwī Yarūshalam se bāhar Yahūdāh
ke dūsre shahron meñ ābād the.
Har ek apnī ābāi zamīn par rahtā
thā.

²¹Rab ke ghar ke ḳhidmatgār Ofal
Pahārī par baste the. Zihā aur Jisfā
un par muqarrar the.

²²Yarūshalam meñ rahne wāle
Lāwiyon kā nigarān Uzzī bin Bānī
bin Hasbiyāh bin Mattaniyāh bin
Mīkā thā. Wuh Āsaf ke ḳhāndān kā
thā, us ḳhāndān kā jis ke gulūkār
Allāh ke ghar meñ ḳhidmat karte
the. ²³Bādshāh ne muqarrar kiya
thā ki Āsaf ke ḳhāndān ke kin kin

ādmīyon ko kis kis din Rab ke ghar
meñ gīt gāne kī k̄hidmat karnī hai.

²⁴Fatahiyāh bin Mashezabel
Isrāīli muāmaloñ meñ Fāras ke
bādshāh kī numāindagī kartā
thā. Wuh Zārah bin Yahūdāh ke
k̄hāndān kā thā.

²⁵Yahūdāh ke qabīle ke afrād zail
ke shahron meñ ābād the.

Qiriyat-arbā, Dībon aur Qabziyel
gird-o-nawāh kī ābādiyon samet,

²⁶Yashua, Molādā, Bait-falat,

²⁷Hasār-suāl, Bair-sabā gird-
o-nawāh kī ābādiyon samet,

²⁸Siqlāj, Makūnāh gird-o-nawāh
kī ābādiyon samet, ²⁹Ain-rimmon,

Sur'ā, Yarmūt, ³⁰Zanūh, Adullām
gird-o-nawāh kī haweliyon samet,

Lakīs gird-o-nawāh ke kheton
samet aur Azīqā gird-o-nawāh kī
ābādiyon samet. Ġharz, wuh junūb
meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ
Wādī-e-Hinnūm tak ābād the.

³¹Binyamīn ke qabīle kī rihāish
zail ke maqāmon meñ thī.

Jibā, Mikmās, Aiyāh, Baitel
gird-o-nawāh kī ābādiyon samet,

³²Anatot, Nob, Ananiyāh, ³³Hasūr,
Rāmā, Jittaim, ³⁴Hādīd, Zaboīm,

Naballāt, ³⁵Lūd, Onūs aur
Kārigaron kī Wādī.

³⁶Lāwī qabīle ke kuchh k̄hāndān
jo pahle Yahūdāh meñ rahte the
ab Binyamīn ke qabāyli ilāqe meñ
ābād hue.

Imāmon aur Lāwiyon kī Fahrist

12 Darj-e-zail un imāmon
aur Lāwiyon kī fahrist hai
jo Zarubbābal bin Siyāltiyel aur
Yashua ke sāth jilāwatanī se wāpas
āe.

Imām:

Sirāyāh, Yarmiyāh, Azrā,

²Amariyāh, Mallūk, Hattūsh,

³Sakaniyāh, Rahūm, Marīmōt,

⁴Iddū, Jinnatūn, Abiyāh,

⁵Miyāmīn, Muadiyāh, Biljā,

⁶Samāyāh, Yūyārib, Yadāyāh,

⁷Sallū, Amūq, K̄hilqiyāh, aur
Yadāyāh. Yih Yashua ke zamāne
meñ imāmon aur un ke bhāiyan ke
rāhnumā the.

⁸Lāwī:

Yashua, Binnūī, Qadmiyel,
Saribiyāh, Yahūdāh aur Mattaniyāh.
Mattaniyāh apne bhāiyan ke sāth
Rab ke ghar meñ hamd-o-sanā
ke gīt gāne meñ rāhnumāi kartā
thā. ⁹Baqbūqiyāh aur Unnī apne
bhāiyan ke sāth ibādat ke daurān
un ke muqābil khāṛe hote the.

¹⁰Imām-e-āzam Yashua kī aulād:
Yashua Yūyaqīm kā bāp thā,
Yūyaqīm Iliyāsib kā, Iliyāsib
Yoyadā kā, ¹¹Yoyadā Yūnatan kā,
Yūnatan Yaddū kā.

¹²Jab Yūyaqīm imām-e-āzam thā
to zail ke imām apne kḥāndānoñ ke
sarparast the.

Sirāyāh ke kḥāndān kā Mirāyāh,
Yarmiyāh ke kḥāndān kā
Hananiyāh,

¹³Azrā ke kḥāndān kā Masullām,
Amariyāh ke kḥāndān kā
Yūhanān,

¹⁴Mallūk ke kḥāndān kā Yūnatan,
Sabaniyāh ke kḥāndān kā Yūsuf,

¹⁵Hārim ke kḥāndān kā Adnā,
Mirāyot ke kḥāndān kā Kḥilqī,

¹⁶Iddū ke kḥāndān kā Zakariyāh,
Jinnatūn ke kḥāndān kā
Masullām,

¹⁷Abiyāh ke kḥāndān kā Zikrī,
Minyamīn ke kḥāndān kā ek
ādmī,

Muadiyāh ke kḥāndān kā Filtī,

¹⁸Biljā ke kḥāndān kā Sammua,
Samāyāh ke kḥāndān kā
Yahūnatan,

¹⁹Yūyārib ke kḥāndān kā Mattanī,
Yadāyāh ke kḥāndān kā Uzzī,

²⁰Sallī ke kḥāndān kā Qallī,
Amūq ke kḥāndān kā Ibar,

²¹Kḥilqiyāh ke kḥāndān kā
Hasbiyāh,
Yadāyāh ke kḥāndān kā
Nataniyel.

²²Jab Iliyāsib, Yoyadā, Yūhanān
aur Yaddū imām-e-āzam the to
Lāwī ke sarparastoñ kī fahrist
taiyār kī gai aur isī tarah Fāras
ke bādshāh Dārā ke zamāne meñ
imāmoñ ke kḥāndānī sarparastoñ
kī fahrist.

²³Lāwī ke kḥāndānī sarparastoñ
ke nām imām-e-āzam Yūhanān bin
Iliyāsib ke zamāne tak tārīkh kī
kitāb meñ darj kie gae.

²⁴⁻²⁵Lāwī ke kḥāndānī sarparast
Hasbiyāh, Saribiyāh, Yashua,
Binnūī aur Qadmiyel kḥidmat ke
un gurohoñ kī rāhnumāī karte
the jo Rab ke ghar meñ hamd-
o-sanā ke gīt gāte the. Un ke
muqābil Mattaniyāh, Baqbūqiyāh
aur Abadiyāh apne gurohoñ ke sāth
khare hote the. Gīt gāte waqt kabhī
yih guroh aur kabhī us ke muqābil
kā guroh gātā thā. Sab kuchh us
tartīb se huā jo mard-e-Kḥudā Dāūd
ne muqarrar kī thī.

Masullām, Talmūn aur Aqqūb
darbān the jo Rab ke ghar ke

darwāzon ke sāth wāqe godāmon kī pahrādārī karte the.

²⁶Yih ādmī imām-e-āzam Yūyaqīm bin Yashua bin Yūsadaq, Nahmiyāh Gawarnar aur shariāt ke ālim Azrā Imām ke zamāne meñ apnī k̄hidmat saranjām dete the.

Fasīl kī Maḵsūsīyat

²⁷Fasīl kī maḵsūsīyat ke lie pūre mulk ke Lāwiyōn ko Yarūshalam bulāyā gayā tāki wuh k̄hushī manāne meñ madad karke hamd-o-sanā ke gīt gāen aur jhānjh, sitār aur sarod bajāen. ²⁸Gulūkār Yarūshalam ke gird-o-nawāh se, Natūfātiyōn ke dehāt, ²⁹Bait-jiljāl aur Jibā aur Azmāwat ke ilāqe se āe. Kyonki gulūkāron ne apnī apnī ābādiyān Yarūshalam ke irdgird banāi thīn. ³⁰Pahle imāmon aur Lāwiyōn ne apne āp ko jashn ke lie pāk-sāf kiya, phir unhon ne ām logon, darwāzon aur fasīl ko bhī pāk-sāf kar diya.

³¹Is ke bād main ne Yahūdāh ke qabile ke buzurgoñ ko fasīl par chaṛhne diya aur gulūkāron ko shukrguzārī ke do baṛe gurohon meñ taqsīm kiya. Pahlā guroh fasīl par chalte chalte junūb meñ

wāqe Kachre ke Darwāze kī taraf baṛh gaya. ³²In gulūkāron ke pīchhe Hūsāyāh Yahūdāh ke ādhe buzurgoñ ke sāth chalā ³³jabki in ke pīchhe Azariyāh, Azrā, Masullām, ³⁴Yahūdāh, Binyamīn, Samāyāh aur Yarmiyāh chale. ³⁵Ākhirī guroh imām the jo turam bajāte rahe. In ke pīchhe zail ke mausiḡār āe: Zakariyāh bin Yūnatan bin Samāyāh bin Mattaniyāh bin Mikāyāh bin Zakkūr bin Āsaf ³⁶aur us ke bhāi Samāyāh, Azarel, Milalī, Jilalī, Māi, Nataniyel, Yahūdāh aur Hanānī. Yih ādmī mard-e-Ḳhudā Dāūd ke sāz bajāte rahe. Shariāt ke ālim Azrā ne julūs kī rāhnumāi kī. ³⁷Chashme ke Darwāze ke pās ā kar wuh sīdhe us sīrhī par chaṛh gae jo Yarūshalam ke us hisse tak pahuñchātī hai jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir Dāūd ke mahal ke pīchhe se guzar kar wuh shahr ke maḡhrib meñ wāqe Pānī ke Darwāze tak pahuñch gae.

³⁸Shukrguzārī kā dūsra guroh fasīl par chalte chalte shimāl meñ wāqe Tanūron ke Burj aur ‘Moṭī Dīwār’ kī taraf baṛh gaya, aur main bāqī logon ke sāth us ke pīchhe ho liya. ³⁹Ham Ifrāīm ke Darwāze, Yasānā ke Darwāze, Machhli ke

Darwāze, Hananel ke Burj, Miyā Burj aur Bheṛ ke Darwāze se ho kar Muhāfizon ke Darwāze tak pahuñch gae jahān ham ruk gae.

⁴⁰Phir shukrguzārī ke donoñ guroh Rab ke ghar ke pās khaṛe ho gae. Main bhī buzurgoñ ke ādhe hisse ⁴¹aur zail ke turam bajāne wāle imāmoñ ke sāth Rab ke ghar ke sahan meñ khaṛā huā: Iliyāqīm, Māsiyāh, Minyamīn, Mikāyāh, Iliyuainī, Zakariyāh aur Hananiyāh. ⁴²Māsiyāh, Samāyāh, Iliyazar, Uzzī, Yūhanān, Malkiyāh, Ailām aur Azar bhī hamāre sāth the. Gulūkār Izraḥhiyāh kī rāhnumāi meñ hamd-o-sanā ke gīt gāte rahe.

⁴³Us din zabah kī baṛī baṛī qurbāniyāñ pesh kī gain, kyonki Allāh ne ham sab ko bāl-bachchoñ samet baṛī ḡhushī dilāi thī. ḡhushiyon kā itnā shor mach gayā ki us kī āwāz dūr-darāz ilāqon tak pahuñch gāi.

Rab ke Ghar ke Godāmoñ

kī Zimmedārī

⁴⁴Us waqt kuchh ādmiyon ko un godāmoñ ke nigarān banāyā gayā jin meñ hadiye, faslon kā pahlā

phal aur paidāwār kā daswān hissā mahfūz rakhā jātā thā. Un meñ shahron kī faslon kā wuh hissā jamā karnā thā jo shariat ne imāmoñ aur Lāwiyon ke lie muqarrar kiya thā. Kyonki Yahūdāh ke bāshinde ḡhidmat karne wāle imāmoñ aur Lāwiyon se ḡhush the ⁴⁵jo apne ḡhudā kī ḡhidmat tahārat ke rasm-o-riwāj samet achchhī tarah anjām dete the. Rab ke ghar ke gulūkār aur darbān bhī Dāūd aur us ke beṭe Sulemān kī hidāyāt ke mutābiq hī ḡhidmat karte the. ⁴⁶Kyonki Dāūd aur Āsaf ke zamāne se hī gulūkaron ke liḡdar Allāh kī hamd-o-sanā ke giton meñ rāhnumāi karte the.

⁴⁷Chunāñche Zarubbābal aur Nahmiyāh ke dinoñ meñ tamām Isrāil Rab ke ghar ke gulūkaron aur darbānoñ kī rozānā zarūriyāt pūri kartā thā. Lāwiyon ko wuh hissā diyā jātā jo un ke lie maḡhsūs thā, aur Lāwī us meñ se imāmoñ ko wuh hissā diyā karte the jo un ke lie maḡhsūs thā.

**Moābiyon aur Ammoniyan
se Alahdagī**

13 Us din qaum ke sāmne Mūsā kī shariyat kī tilawat kī gai. Parhte parhte mālūm huā ki Ammoniyan aur Moābiyan ko kabhi bhī Allāh kī qaum mein sharik hone kī ijāzat nahīn. ²Wajah yih hai ki in qaumon ne Misr se nikalte waqt Isrāiliyan ko khānā khilāne aur pānī pilāne se inkār kiya thā. Na sirf yih balki unhoṅ ne Bilām ko paise die the tāki wuh Isrāīlī qaum par lānat bheje, agarche hamāre Ḳhudā ne lānat ko barkat mein tabdil kiya. ³Jab hāzirīn ne yih hukm sunā to unhoṅ ne tamām Ḡairyahūdīyan ko jamāt se ḳhārij kar diya.

Rab ke Ghar ke Intazām kī Islāh

⁴Is wāqiye se pahle Rab ke ghar ke godāmon par muqarrar imām Iliyāsib ne apne rishtedār Tūbiyāh ⁵ke lie ek baṛā kamrā ḳhālī kar diya thā jis mein pahle ḡhallā kī nazareṅ, baḳhūr aur kuchh ālāt rakhe jāte the. Niz, ḡhallā, naī mai aur zaitūn ke tel kā jo daswān hissā Lāwiyan, gulūkaron aur darbānon ke lie muqarrar thā wuh bhī us

kamre mein rakhā jāta thā aur sāth sāth imāmon ke lie muqarrar hissā bhī. ⁶Us waqt main Yarūshalam mein nahīn thā, kyonki Bābal ke bādshāh Artakhshtā kī hukumat ke 32weṅ sāl mein main us ke darbār mein wāpas ā gayā thā. Kuchh der bād main shahanshāh se ijāzat le kar dubārā Yarūshalam ke lie rawānā huā. ⁷Wahān pahunch kar mujhe patā chalā ki Iliyāsib ne kitnī burī harkat kī hai, ki us ne apne rishtedār Tūbiyāh ke lie Rab ke ghar ke sahan mein kamrā ḳhālī kar diya hai. ⁸Yih bāt mujhe nihāyat hī burī lagī, aur main ne Tūbiyāh kā sārā sāmān kamre se nikāl kar phaink diya. ⁹Phir main ne hukm diya ki kamre nae sire se pāk-sāf kar die jāen. Jab aisā huā to main ne Rab ke ghar kā sāmān, ḡhallā kī nazareṅ aur baḳhūr dubārā wahān rakh diya.

¹⁰Mujhe yih bhī mālūm huā ki Lāwī aur gulūkār Rab ke ghar mein apnī ḳhidmat ko chhoṛ kar apne kheton mein kām kar rahe haiṅ. Wajah yih thī ki unheṅ wuh hissā nahīn mil rahā thā jo un kā haq thā. ¹¹Tab main ne zimmedār afsaron ko jhiṛak kar kahā, “Āp Allāh ke ghar kā intazām itnī

beparwāi se kyon chalā rahe haiñ?”
 Main ne Lāwiyon aur gulūkāron
 ko wāpas bulā kar dubārā un kī
 zimmedāriyon par lagāyā. ¹²Yih
 dekh kar tamām Yahūdāh ḡhallā,
 naī mai aur zaitūn ke tel kā daswāñ
 hissā godāmon meñ lāne lagā.
¹³Godāmon kī nigarānī main ne
 Salamiyāh Imām, Sadoq Munshī
 aur Fidāyāh Lāwī ke sapurd karke
 Hanān bin Zakkūr bin Mattaniyāh
 ko un kā madadgār muqarrar kiyā,
 kyonki chāron ko qābil-e-etamād
 samjhā jātā thā. Unhīn ko imāmon
 aur Lāwiyon meñ un ke muqarrarā
 hisse taqsim karne kī zimmedārī dī
 gai.

¹⁴Ai mere Ḳhudā, is kām ke bāis
 mujhe yād kar! Wuh sab kuchh na
 bhūl jo main ne wafādārī se apne
 Ḳhudā ke ghar aur us ke intazām ke
 lie kiya hai.

Sabat kī Bahālī

¹⁵Us waqt main ne Yahūdāh meñ
 kuchh logon ko dekhā jo Sabat ke
 din angūr kā ras nichor kar mai
 banā rahe the. Dūsre ḡhallā lā
 kar mai, angūr, anjir aur dīgar
 muḡhtalif qism kī paidāwār ke
 sāth gadhon par lād rahe aur

Yarūshalam pahuñchā rahe the.
 Yih sab kuchh Sabat ke din ho rahā
 thā. Main ne unheñ tambīh kī ki
 Sabat ke din ḡhurāk faroḡht na
 karnā. ¹⁶Sūr ke kuchh ādmī bhī
 jo Yarūshalam meñ rahte the Sabat
 ke din machhlī aur dīgar kai chizen
 Yarūshalam meñ lā kar Yahūdāh
 ke logon ko bechte the. ¹⁷Yih dekh
 kar main ne Yahūdāh ke shurafā ko
 ḡāñṭ kar kahā, “Yih kitnī burī bāt
 hai! Āp to Sabat ke din kī behurmatī
 kar rahe haiñ. ¹⁸Jab āp ke bāpdādā
 ne aisā kiya to Allāh yih sārī āfat
 ham par aur is shahr par lāyā. Ab
 āp Sabat ke din kī behurmatī karne
 se Allāh kā Isrāil par ḡhazab mazīd
 baḡhā rahe haiñ.”

¹⁹Main ne hukm diyā ki jume ko
 Yarūshalam ke darwāze shām ke
 us waqt band kie jāen jab darwāze
 sāyon meñ ḡūb jāen, aur ki wuh
 Sabat ke pūre din band raheñ.
 Sabat ke iḡhtitām tak unheñ kholne
 kī ijāzat nahīn thī. Main ne
 apne kuchh logon ko darwāzon par
 kharā bhī kiya tāki koī bhī apnā
 sāmān Sabat ke din shahr meñ na
 lāe. ²⁰Yih dekh kar tājiron aur
 bechne wālon ne kai martabā Sabat
 kī rāt shahr se bāhar guzārī aur
 wahān apnā māl bechne kī koshish

kī. ²¹Tab main ne unheñ tambīh kī, “Āp Sabat kī rāt kyon fasīl ke pās guzārte haiñ? Agar āp dubārā aisā karen to āp ko hawālā-e-pulis kiya jāegā.” Us waqt se wuh Sabat ke din āne se bāz āe. ²²Lāwiyōn ko main ne hukm diyā ki apne āp ko pāk-sāf karke shahr ke darwāzōn kī pahrādārī karen tāki ab se Sabat kā din maḥsūs-o-muqaddas rahe.

Ai mere Ḳhudā, mujhe is nekī ke bāis yād karke apnī azīm shafqat ke mutābiq mujh par mehrbānī kar.

Ḡhairyahūdīyōn se Rishtā

Bāndhnā Manā Hai

²³Us waqt mujhe yih bhī mālūm huā ki bahut-se Yahūdī mardoñ kī shādī Ashdūd, Ammon aur Moāb kī auratoñ se huī hai. ²⁴Un ke ādhe bachche sirf Ashdūd kī zabān ya koi aur ḡhairmulkī zabān bol lete the. Hamārī zabān se wuh nāwāqif hī the. ²⁵Tab main ne unheñ jhīrkā aur un par lānat bhejī. Bāz ek ke bāl noch noch kar main ne un kī piṭāi kī. Main ne unheñ Allāh kī qasam khilāne par majbūr kiya ki ham apne beṭe-beṭiyōn kī shādī ḡhairmulkiyōn se nahīn karāenge. ²⁶Main ne kahā, “Isrāīl ke bādshāh Sulemān ko yād karen. Aisī hī shādīyōn ne use gunāh karne par

uksāyā. Us waqt us ke barābar koī bādshāh nahīn thā. Allāh use pyār kartā thā aur use pūre Isrāīl kā bādshāh banāyā. Lekin use bhī ḡhairmulkī bīwiyōn kī taraf se gunāh karne par uksāyā gayā. ²⁷Ab āp ke bāre meñ bhī yihī kuchh sunanā partā hai! Āp se bhī yihī baṛā gunāh sarzad ho rahā hai. Ḡhairmulkī auratoñ se shādī karne se āp hamāre Ḳhudā se bewafā ho gae haiñ!”

²⁸Imām-e-āzam Iliyāsib ke beṭe Yoyadā ke ek beṭe kī shādī Sanballat Haurūnī kī beṭī se huī thī, is lie main ne beṭe ko Yarūshalam se bhagā diyā.

²⁹Ai mere Ḳhudā, unheñ yād kar, kyonki unhoñ ne imām ke ohde aur imāmoñ aur Lāwiyōn ke ahd kī behurmatī kī hai.

³⁰Chunāñche main ne imāmoñ aur Lāwiyōn ko har ḡhairmulkī chīz se pāk-sāf karke unheñ un kī ḡhidmat aur muḡhtalif zimmedāriyōn ke lie hidāyāt diñ.

³¹Nīz, main ne dhyān diyā ki fasal kī pahlī paidāwār aur qurbāniyōn ko jalāne kī lakaṛī waqt par Rab ke ghar meñ pahuñchāi jāe.

Ai mere Ḳhudā, mujhe yād karke mujh par mehrbānī kar!

Āstar

Akhaswerus Jashn Manātā Hai

1 Akhaswerus Bādshāh kī saltanat Bhārat se le kar Ethiopiā tak 127 sūboñ par mushtamil thī. ²Jin wāqiyāt kā zikr hai wuh us waqt hue jab wuh Sosan Shahr ke qile se hukūmat kartā thā. ³Apnī hukūmat ke tīsre sāl meñ us ne apne tamām buzurgoñ aur afsaroñ kī ziyāfat kī. Fāras aur Mādī ke faujī afsar aur sūboñ ke shurafā aur ra'īs sab sharīk hue. ⁴Shahanshāh ne pūre 180 dīn tak apnī saltanat kī zabardast daulat aur apnī quwwat kī shān-o-shaukat kā muzāharā kiyā.

⁵Is ke bād us ne Sosan ke qile meñ rahne wāle tamām logon kī chhoṭe se le kar baṛe tak ziyāfat kī. Yih jashn sāt dīn tak Shāhī

Bāgh ke sahan meñ manāyā gayā.

⁶Marmar^a ke satūnoñ ke darmiyān katān ke safed aur qirmizī rang ke qīmtī parde laṭkāe gae the, aur wuh safed aur arghawānī rang kī ḍoriyoñ ke zariye satūnoñ meñ lage chāñdī ke chhalloñ ke sāth bandhe hue the. Mehmānoñ ke lie sone aur chāñdī ke sofe pachchikārī ke aise farsh par rakhe hue the jis meñ marmar ke alāwā mazīd tīn qīmtī patthar istemāl hue the. ⁷Mai sone ke pyāloñ meñ pilāi gai. Har pyālā farq aur lāsānī thā, aur bādshāh kī faiyāzī ke mutābiq shāhī mai kī kasrat thī. ⁸Har koī jitnī jī chāhe pī saktā thā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki sāqī mehmānoñ kī har khāhish pūrī karen.

^aLafzī tarjumā: sang-e-jarrāhat, alabaster.

Washti Malikā kī Bartarafī

⁹Is daurān Washti Malikā ne mahal ke andar khawātīn kī ziyāfat kī.

¹⁰Sātweñ din jab bādshāh kā dil mai pī pī kar bahal gayā thā to us ne un sāt khwājāsārāon ko bulāyā jo khās us kī khidmat karte the. Un ke nām Mahūmān, Bizzatā, Khārbūnā, Bigtā, Abagtā, Zitār aur Karkas the. ¹¹Us ne hukm diyā, “Washti Malikā ko shāhī tāj pahnā kar mere huzūr le āo tāki shurafā aur bāqī mehmānon ko us kī khūbsūrati mālūm ho jāe.” Kyonki Washti nihāyat khūbsūrat thī. ¹²Lekin jab khwājāsārā malikā ke pās gae to us ne āne se inkār kar diyā.

Yih sun kar bādshāh āg-bagūlā ho gayā ¹³aur dānāon se bāt kī jo auqāt ke ālim the, kyonki dastūr yih thā ki bādshāh qānūnī muāmaloñ meñ ulamā se mashwarā kare. ¹⁴Ālimon ke nām kārshīnā, sitār, admātā, Tarsīs, maras, marsīnā aur Mamūkān the. Fāras aur Mādī ke yih sāt shurafā āzādī se bādshāh ke huzūr ā sakte the aur saltanat meñ sab se ālā ohdā rakhte the.

¹⁵Akhaswerus ne pūchhā, “Qānūn ke lihāz se Washti Malikā

ke sāth kyā sulūk kiyā jāe? Kyonki us ne khwājāsārāon ke hāth bheje hue shāhī hukm ko nahīn mānā.”

¹⁶Mamūkān ne bādshāh aur dīgar shurafā kī maujūdagī meñ jawāb diyā, “Washti Malikā ne is se na sirf bādshāh kā balki us ke tamām shurafā aur saltanat ke tamām sūbon meñ rahne wālī qaumon kā bhī gunāh kiyā hai.

¹⁷Kyonki jo kuchh us ne kiya hai wuh tamām khawātīn ko mālūm ho jāegā. Phir wuh apne shauharon ko haqīr jān kar kaheñgī, ‘Go bādshāh ne Washti Malikā ko apne huzūr āne kā hukm diyā to bhī us ne us ke huzūr āne se inkār kiya.’ ¹⁸Āj hī Fāras aur Mādī ke shurafā kī bīwiyañ malikā kī yih bāt sun kar apne shauharon se aisā hī sulūk kareñgī. Tab ham zillat aur ghusse ke jāl meñ ulajh jāeñge. ¹⁹Agar bādshāh ko manzūr ho to wuh elān karen ki Washti Malikā ko phir kabhī Akhaswerus Bādshāh ke huzūr āne kī ijāzat nahīn. Aur lāzim hai ki yih elān Fāras aur Mādī ke qawānīn meñ darj kiya jāe tāki use mansūkḥ na kiya jā sake. Phir bādshāh kisī aur ko malikā kā ohdā deñ, aisī aurat ko jo zyādā lāyq ho. ²⁰Jab elān pūrī saltanat meñ

kiyā jāegā to tamām aurateñ apne shauharoñ kī izzat karenḡi, kḥāh wuh chhoṭe hoñ yā baṛe.”

²¹Yih bāt bādshāh aur us ke shurafā ko pasand āi. Mamūkān ke mashware ke mutābiq ²²Akḥaswerus ne saltanat ke tamām sūboñ meñ kḥat bheje. Har sūbe ko us ke apne tarz-e-tahrīr meñ aur har qaum ko us kī apnī zabān meñ kḥat mil gayā ki har mard apne ghar kā sarparast hai aur ki har kḥāndān meñ shauhar kī zabān bolī jāe.

Nai Malikā kī Talāsh

2 Bād meñ jab bādshāh kā ghussā ṭhanḍā ho gayā to malikā use dubārā yād āne lagī. Jo kuchh Washtī ne kiyā thā aur jo faislā us ke bāre meñ huā thā wuh bhī us ke zahan meñ ghūmtā rahā. ²Phir us ke mulāzimoñ ne kḥayāl pesh kiyā, “Kyon na pūrī saltanat meñ shahanshāh ke lie kḥūbsūrat kuñwāriyāñ talāsh kī jāeñ? ³Bādshāh apnī saltanat ke har sūbe meñ afsar muqarrar karen jo yih kḥūbsūrat kuñwāriyāñ chun

kar Sosan ke qile ke zanāñkhāne meñ laeñ. Unheñ zanāñkhāne ke inchārj Haijā kḥwājāsārā kī nigarānī meñ de diyā jāe aur un kī kḥūbsūratī baḥhāne ke lie rang nikhārne kā har zarūrī tariqā istemāl kiyā jāe. ⁴Phir jo laṛkī bādshāh ko sab se zyādā pasand āe wuh Washtī kī jagah malikā ban jāe.”

Yih mansūbā bādshāh ko achchhā lagā, aur us ne aisā hī kiyā.

⁵Us waqt Sosan ke qile meñ Binyamīn ke qabile kā ek Yahūdī rahtā thā jis kā nām Mardakī bin Yāir bin Simāi bin Qīs thā. ⁶Mardakī kā kḥāndān un Isrāīliyoñ meñ shāmil thā jin ko Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn^a ke sāth jilāwatan karke apne sāth le gayā thā. ⁷Mardakī ke chachā kī ek nihāyat kḥūbsūrat beṭī banām Hadassāh thī jo Āstar bhī kahlātī thī. Us ke wālidain ke marne par Mardakī ne use le kar apnī beṭī kī haisiyat se pāl liyā thā.

⁸Jab bādshāh kā hukm sādīr huā to bahut-sī laṛkiyoñ ko Sosan ke qile

^aIbrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai.

meñ lā kar zanānkhāne ke inchārj Haijā ke sapurd kar diyā gayā. Āstar bhī un laṛkiyoñ meñ shāmil thī. ⁹Wuh Haijā ko pasand āi balki use us kī khās mehrbānī hāsīl huī. Khwājāsārā ne jaldī jaldī banāw-singār kā silsilā shurū kiyā, khāne-pīne kā munāsib intazām karwāyā aur shāhī mahal kī sāt chunidā naukarāniyāñ Āstar ke hawāle kar dīñ. Rihāish ke lie Āstar aur us kī laṛkiyoñ ko zanānkhāne ke sab se achchhe kamre die gae.

¹⁰Āstar ne kisī ko nahiñ batāyā thā ki main Yahūdī aurat hūñ, kyonki Mardakī ne use hukm diyā thā ki is ke bāre meñ khāmosh rahe. ¹¹Har dīn Mardakī zanānkhāne ke sahan se guzartā tāki Āstar ke hāl kā patā kare aur yih ki us ke sāth kyā kyā ho rahā hai.

¹²⁻¹³Akhaswerus Bādshāh se milne se pahle har kuñwārī ko bārah mahīnoñ kā muqarrarā banāw-singār karwānā thā, chhih māj mur ke tel se aur chhih māj balsān ke tel aur rang nikhārne ke dīgar tarīqoñ se. Jab use bādshāh ke mahal meñ jānā thā to zanānkhāne kī jo bhī chīz wuh apne sāth lenā chāhtī use dī jāti.

¹⁴Shām ke waqt wuh mahal meñ jāti aur agle dīn use subah ke waqt dūsre zanānkhāne meñ lāyā jātā jahāñ bādshāh kī dāshtāen shāshjaz khwājāsārā kī nigarānī meñ rahtī thiñ. Is ke bād wuh phir kabhī bādshāh ke pās na āti. Use sirf isī sūrat meñ wāpas lāyā jātā ki wuh bādshāh ko khās pasand āti aur wuh us kā nām le kar use bulātā.

Āstar Malikā Ban Jāti Hai

¹⁵Hote hote Āstar bint Abīkhail kī bārī āi. (Abīkhail Mardakī kā chachā thā, aur Mardakī ne us kī beṭī ko lepālāk banā liyā thā.) Jab Āstar se pūchhā gayā ki āp zanānkhāne kī kyā chīzen apne sāth le jānā chāhtī haiñ to us ne sirf wuh kuchh le liyā jo Haijā khwājāsārā ne us ke lie chunā. Aur jis ne bhī use dekhā us ne use sarāhā. ¹⁶Chunāñche use bādshāh kī hukūmat ke sātweñ sāl ke dasweñ mahīne banām tebat meñ Akhaswerus ke pās mahal meñ lāyā gayā.

¹⁷Bādshāh ko Āstar dūsri laṛkiyoñ kī nisbat kahīñ zyādā pyārī lagī. Dīgar tamām kuñwāriyoñ kī

nisbat use us kī ḵhās qabūliyat aur mehrbānī hāsil huī. Chunāñche bādshāh ne us ke sar par tāj rakh kar use Washtī kī jagah malikā banā diyā. ¹⁸Is mauqe kī ḵhushī meñ us ne Āstar ke ezāz meñ baṛī ziyāfat kī. Tamām shurafā aur afsaron ko dāwat dī gayī. Sāth sāth sūbon meñ kuchh ṭaikson kī muāfi kā elān kiyā gayā aur faiyāzī se tohfe taqsim kie gae.

Mardakī Bādshāh ko Bachātā Hai

¹⁹Jab kuñwāriyon ko ek bār phir jamā kiyā gayā to Mardakī shāhī sahan ke darwāze meñ baiṭhā thā.^a ²⁰Āstar ne ab tak kisī ko nahīn batāyā thā ki main Yahūdī hūn, kyonki Mardakī ne yih batāne se manā kiyā thā. Pahle kī tarah jab wuh us ke ghar meñ rahtī thī ab bhī Āstar us kī har bāt māntī thī.

²¹Ek din jab Mardakī shāhī sahan ke darwāze meñ baiṭhā thā to do ḵhwājāsarā banām Bigtān aur Tarsh ḡhusse meñ ā kar Aḵhaswerus ko qatl karne kī sāzishēn karne lage. Donoñ shāhī kamron ke pahredār the.

^aShāhī sahan ke darwāze meñ shāhī intazāmiyā thī, is lie ain mumkin hai ki Mardakī shāhī mulāzim ho.

²²Mardakī ko patā chalā to us ne Āstar ko ḵhabar pahuñchāi jis ne Mardakī kā nām le kar bādshāh ko ittalā dī. ²³Muāmale kī taftish kī gai to durust sābit huā, aur donoñ mulāzimon ko phānsī de dī gayī. Yih wāqiyā bādshāh kī maujūdagi meñ us kitāb meñ darj kiyā gayā jis meñ rozānā us kī hukūmat ke aham wāqiyāt likhe jāte the.

Hāmān Yahūdī Qaum ko Halāk Karnā Chāhtā Hai

3 Kuchh der ke bād bādshāh ne Hāmān bin Hammadātā Ajājī ko sarfarāz karke darbār meñ sab se ālā ohdā diyā. ²Jab kabhī Hāmān ā maujūd hotā to shāhī sahan ke darwāze ke tamām shāhī afsar muñh ke bal jhuk jāte, kyonki bādshāh ne aisā karne kā hukm diyā thā. Lekin Mardakī aisā nahīn kartā thā.

³Yih dekh kar dīgar shāhī mulāzimon ne us se pūchhā, “Āp bādshāh ke hukm kī ḵhilāfwarzī kyon kar rahe haiñ?”

⁴Us ne jawāb diyā, “Main to Yahūdī hūn.” Roz baroz dūsre use

samjhāte rahe, lekin wuh na mānā. Āḡhirkār unhoñ ne Hāmān ko ittalā dī, kyonki wuh deḡhnā chāhte the ki kyā wuh Mardakī kā jawāb qabūl karegā yā nahīñ.

⁵Jab Hāmān ne ḡhud dekhā ki Mardakī mere sāmne muñh ke bal nahīñ jhuktā to wuh āg-bagūlā ho gayā. ⁶Wuh fauran Mardakī ko qatl karne ke mansūbe banāne lagā. Lekin yih us ke lie kāfī nahīñ thā. Chūñki use batāyā gayā thā ki Mardakī Yahūdī hai is lie wuh Fārsī saltanat meñ rahne wāle tamām Yahūdiyoñ ko halāk karne kā rāstā ḡhūñḡne lagā.

⁷Chunāñche Aḡhaswerus Bādshāh kī hukūmat ke 12weñ sāl ke pahle mahīne nīsān^a meñ Hāmān kī maujūdagī meñ qurā ḡlālā gayā. Qurā ḡalne se Hāmān Yahūdiyoñ ko qatl karne kī sab se mubāarak tāriḡh mālūm karnā chāhtā thā. (Qurā ke lie ‘pūr’ kahā jātā thā.) Is tariḡe se 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ din^b niklā. ⁸Tab Hāmān ne bādshāh se bāt kī, “Āp kī saltanat ke tamām sūboñ meñ ek qaum bikhri huī hai jo apne

āp ko ḡgar qaumoñ se alag rakhti hai. Us ke qawānīn dūsri tamām qaumoñ se muḡhtalif haiñ, aur us ke afrād bādshāh ke qawānīn ko nahīñ mānte. Munāsib nahīñ ki bādshāh unheñ bardāsht karen!

⁹Agar bādshāh ko manzūr ho to elān karen ki is qaum ko halāk kar diyā jāe. Tab main shāhī ḡhazānoñ meñ 3,35,000 kilogrām chāñdī jamā karā dūngā.”

¹⁰Bādshāh ne apnī ungli se wuh angūṡhī utāri jo shāhī muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur use Yahūdiyoñ ke dushman Hāmān bin Hammadātā Ajāji ko de kar ¹¹kahā, “Chāñdī aur qaum āp hī kī haiñ, us ke sāth wuh kuchh karen jo āp ko achchhā lage.”

¹²Pahle mahīne ke 13weñ din^c Hāmān ne shāhī muharriron ko bulāyā tāki wuh us kī tamām hidāyāt ke mutābiq ḡhat likh kar bādshāh ke gawarnaroñ, sūboñ ke ḡgar hākimoñ aur tamām qaumoñ ke buzurgoñ ko bhejeñ. Yih ḡhat har qaum ke apne tarz-e-tahrīr aur apnī zabān meñ qalamband hue. Unheñ bādshāh kā nām le kar likhā

^aAprail tā Maī.

^b7 Mārch, 473 q m.

^c17 Aprail.

gayā, phir shāhī angūṭhī kī muhr un par lagāi gayī. Un mein zail kā elān kiyā gayā.

¹³“Ek hī dīn mein tamām Yahūdīyon ko halāk aur pūre taur par tabāh karnā hai, kḥāh chhoṭe hoñ yā baṛe, bachche hoñ yā aurateñ. Sāth sāth un kī milkiyat bhī zabt kar lī jāe.” Is ke lie 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ dīn^a muqarrar kiyā gayā.

Yih elān tezrau qāsidoñ ke zariye saltanat ke tamām sūboñ mein pahuñchāyā gayā ¹⁴tāki us kī tasdiq qānūnī taur par kī jāe aur tamām qaumeñ muqarrarā dīn ke lie taiyār hoñ.

¹⁵Bādshāh ke hukm par qāsīd chal nikle. Yih elān Sosan ke qile mein bhī kiyā gayā. Phir bādshāh aur Hāmān khāne-pīne ke lie baiṭh gae. Lekin pūre shahr mein halchal mach gayī.

Mardakī Āstar se Madad

Māngtā Hai

4 Jab Mardakī ko mālūm huā kī kyā huā hai to us ne ranjish se apne kapron ko phār kar ṭāṭ kā libās pahan liyā aur sar par rākh

ḍāl lī. Phir wuh nikal kar buland āwāz se giryā-o-zārī karte karte shahr mein se guzarā. ²Wuh shāhī sahan ke darwāze tak pahuñch gayā lekin dākḥil na huā, kyonki mātami kapre pahan kar dākḥil hone kī ijāzat nahīn thī. ³Saltanat ke tamām sūboñ mein jahāñ jahāñ bādshāh kā elān pahuñchā wahāñ Yahūdī kḥūb mātam karne aur rozā rakh kar rone aur giryā-o-zārī karne lage. Bahut-se log ṭāṭ kā libās pahan kar rākh mein leṭ gae.

⁴Jab Āstar kī naukarāniyon aur kḥwājāsaraon ne ā kar use ittālā dī to wuh saḥt ghabrā gayī. Us ne Mardakī ko kapre bhej die jo wuh apne mātami kapron ke badle pahan le, lekin us ne unheñ qabūl na kiya. ⁵Tab Āstar ne Hatāk Kḥwājāsarā ko Mardakī ke pās bhejā tāki wuh mālūm kare kī kyā huā hai, Mardakī aisī harkateñ kyon kar rahā hai. (Bādshāh ne Hatāk ko Āstar kī kḥidmat karne kī zimmedārī dī thī.)

⁶Hatāk shāhī sahan ke darwāze se nikal kar Mardakī ke pās āyā jo ab tak sāth wāle chauk mein thā. ⁷Mardakī ne use Hāmān kā pūrā

^a7 Mārch.

mansūbā sunā kar yih bhī batāyā ki Hāmān ne Yahūdiyon ko halāk karne ke lie shāhī k̄hazāne ko kitne paise dene kā wādā kiyā hai. ⁸Is ke alāwā Mardakī ne k̄hwājāsarā ko us shāhī farmān kī k̄apī dī jo Sosan meñ sādīr huā thā aur jis meñ Yahūdiyon ko nest-o-nābūd karne kā elān kiyā gayā thā. Us ne guzārish kī, “Yih elān Āstar ko dikhā kar unheñ tamām hālāt se bāḡhabar kar deñ. Unheñ hidāyat deñ ki bādshāh ke huzūr jāeñ aur us se iltijā karke apnī qaum kī sifārish karen.”

⁹Hatāk wāpas āyā aur Mardakī kī bātoñ kī k̄habar dī. ¹⁰Yih sun kar Āstar ne use dubārā Mardakī ke pās bhejā tāki use batāe, ¹¹“Bādshāh ke tamām mulāzim balki sūboñ ke tamām bāshinde jānte haiñ ki jo bhī bulāe baḡhair mahal ke andarūnī sahan meñ bādshāh ke pās āe use sazā-e-maut dī jāegī, k̄hāh wuh mard ho yā aurat. Wuh sirf is sūrat meñ bach jāegā ki bādshāh sone kā apnā asā us kī taraf baḡhāe. Bāt yih bhī hai ki bādshāh ko mujhe bulāe 30 din ho gae haiñ.”

¹²Āstar kā paighām sun kar ¹³Mardakī ne jawāb wāpas bhejā, “Yih na sochnā ki main shāhī

mahal meñ rahtī hūñ, is lie go dīgar tamām Yahūdī halāk ho jāeñ main bach jāūngī. ¹⁴Agar āp is waqt k̄hāmosh raheñgī to Yahūdī kahīñ aur se rihāī aur chhuṭkārā pā leñge jabki āp aur āp ke bāp kā gharānā halāk ho jāeñge. Kyā patā hai, shāyad āp isi lie malikā ban gāī haiñ ki aise mauqe par Yahūdiyon kī madad karen.”

¹⁵Āstar ne Mardakī ko jawāb bhejā, ¹⁶“Thīk hai, phir jāeñ aur Sosan meñ rahne wāle tamām Yahūdiyon ko jamā karen. Mere lie rozā rakh kar tīn din aur tīn rāt na kuchh khāeñ, na pieñ. Main bhī apnī naukarāniyon ke sāth mil kar rozā rakhūngī. Is ke bād bādshāh ke pās jāūngī, go yih qānūn ke k̄hilāf hai. Agar marnā hai to mar hī jāūngī.”

¹⁷Tab Mardakī chalā gayā aur waisā hī kiyā jaisā Āstar ne use hidāyat kī thī.

Āstar Bādshāh aur Hāmān ko Dāwat Detī Hai

5 Tīse din Āstar Malikā apnā shāhī libās pahne hue mahal ke andarūnī sahan meñ dāḡhil huī. Yih sahan us hāl ke sāmne thā

jis meñ takht lagā thā. Us waqt bādshāh darwāze ke muqābil apne takht par baiṭhā thā. ²Āstar ko sahan meñ kharī dekh kar wuh khush huā aur sone ke shāhī asā ko us kī taraf baṛhā diyā. Tab Āstar qarīb āī aur asā ke sire ko chhū diyā. ³Bādshāh ne us se pūchhā, “Āstar Malikā, kyā bāt hai? Āp kyā chāhtī haiñ? Main use dene ke lie taiyār hūñ, khāh saltanat kā ādhā hissā kyon na ho!”

⁴Āstar ne jawāb diyā, “Main ne āj ke lie ziyāfat kī taiyāriyāñ kī haiñ. Agar bādshāh ko manzūr ho to wuh Hāmān ko apne sāth le kar us meñ shirkat karen.”

⁵Bādshāh ne apne mulāzimon ko hukm diyā, “Jaldī karo! Hāmān ko bulāo tāki ham Āstar kī khāhish pūrī kar sakeñ.” Chunāñche bādshāh aur Hāmān Āstar kī taiyārshudā ziyāfat meñ sharik hue. ⁶Mai pī pī kar bādshāh ne Āstar se pūchhā, “Ab mujhe bataēñ, āp kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī darkhāst pesh karen, kyonki main saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie taiyār hūñ.”

⁷Āstar ne jawāb diyā, “Merī darkhāst aur ārzū yih hai, ⁸agar

bādshāh mujh se khush hoñ aur unheñ merī guzārish aur darkhāst pūrī karnā manzūr ho to wuh kal ek bār phir Hāmān ke sāth ek ziyāfat meñ shirkat karen jo main āp ke lie taiyār karūñ. Phir main bādshāh ko jawāb dūngī.”

Mardakī ko Qatl Karne ke lie

Hāmān kī Taiyāriyāñ

⁹Us din jab Hāmān mahal se niklā to wuh baṛā khush aur zindādīl thā. Lekin phir us kī nazar Mardakī par paṛ gai jo shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā thā. Na wuh kharā huā, na Hāmān ko dekh kar kāñp gayā. Hāmān lāl-pīlā ho gayā, ¹⁰lekin apne āp par qābū rakh kar wuh chalā gayā.

Ghar pahuñch kar wuh apne doston aur apnī biwī Zarish ko apne pās bulā kar ¹¹un ke sāmne apnī zabardast daulat aur muta’addid beṭon par shekhī mārne lagā. Us ne unheñ un sāre mauqon kī fahrist sunāi jin par bādshāh ne us kī izzat kī thī aur faṭṭh kiyā ki bādshāh ne mujhe tamām baqī shurafā aur afsaron se zyādā ūñchā ohdā diyā hai. ¹²Hāmān ne kahā, “Na sirf yih, balki āj Āstar Malikā ne aisi

ziyāfat ki jis meñ bādshāh ke alāwā sirf main hī sharīk thā. Aur mujhe malikā se kal ke lie bhī dāwat mili hai ki bādshāh ke sāth ziyāfat meñ shirkat karūñ. ¹³Lekin jab tak Mardakī Yahūdī shāhī mahāl ke sahan ke darwāze par baiṭhā nazar ātā hai main chain kā sāñs nahīñ lūngā.”

¹⁴Us kī bīwī Zarish aur bāqī azīzōñ ne mashwarā diyā, “Sūli banwāēñ jis kī ūñchāi 75 fuṭ ho. Phir kal subah-sawere bādshāh ke pās jā kar guzārish karen kī Mardakī ko us se laṭkāyā jāe. Is ke bād āp tasallī se bādshāh ke sāth jā kar ziyāfat ke maze le sakte haiñ.” Yih mansūbā Hāmān ko achchhā lagā, aur us ne sūli taiyār karwāi.

Bādshāh Mardakī kī

Izzat Kartā Hai

6 Us rāt bādshāh ko nīnd na āi, is lie us ne hukm diyā ki wuh kitāb lāi jāe jis meñ rozānā hukūmat ke aham wāqiyāt likhe jāte haiñ. Us meñ se paṛhā gayā ²to is kā bhī zikr huā ki Mardakī ne kis tarah bādshāh ko donoñ khwājāsarāoñ Bigtānā aur Tarsh ke hāth se bachāyā thā, ki jab

shāhī kamroñ ke in pahredāroñ ne Aḥsaswerus ko qatl karne kī sāzish kī to Mardakī ne bādshāh ko ittālā dī thī. ³Jab yih wāqiyā paṛhā gayā to bādshāh ne pūchhā, “Is ke ewaz Mardakī ko kyā ezāz diyā gayā?” Mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Kuchh bhī nahīñ diyā gayā.”

⁴Usī lamhe Hāmān mahāl ke bairūnī sahan meñ ā pahunchā thā tāki bādshāh se Mardakī ko us sūli se laṭkāne kī ijāzat māñge jo us ne us ke lie banwāi thī. Bādshāh ne sawāl kiyā, “Bāhar sahan meñ kaun hai?” ⁵Mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Hāmān hai.” Bādshāh ne hukm diyā, “Use andar āne do.”

⁶Hāmān dākhil huā to bādshāh ne us se pūchhā, “Us ādmī ke lie kyā kiyā jāe jis kī bādshāh khās izzat karnā chāhe?” Hāmān ne sochā, “Wuh merī hī bāt kar rahā hai! Kyoñki merī nisbat kaun hai jis kī bādshāh zyādā izzat karnā chāhtā hai?” ⁷Chunāñche us ne jawāb diyā, “Jis ādmī kī bādshāh khās izzat karnā chāheñ ⁸us ke lie shāhī libās chunā jāe jo bādshāh khud pahan chuke hoñ. Ek ghoṛā bhī lāyā jāe jis kā sar shāhī sajāwaṭ se sajā huā ho aur jis par bādshāh khud sawār ho chuke hoñ. ⁹Yih

libās aur ghoṛā bādshāh ke ālātārīn afsarōn meñ se ek ke sapurd kiyā jāe. Wuhī us shaḡhs ko jis kī bādshāh ḡhās izzat karnā chāhte haiñ kapṛe pahnāe aur use ghoṛe par biṭhā kar shahr ke chauk meñ se guzāre. Sāth sāth wuh us ke āge āge chal kar elān kare, ‘Yihī us ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh karnā chāhte haiñ.’”

¹⁰Aḡhaswerus ne Hāmān se kahā, “Phir jaldī karen, Mardakī Yahūdī shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā hai. Shāhī libās aur ghoṛā mangwā kar us ke sāth aisā hī sulūk karen. Jo bhī karne kā mashwarā āp ne diyā wuhī kuchh karen, aur dhyān deñ ki is meñ kisi bhī chīz kī kamī na ho!”

¹¹Hāmān ko aisā hī karnā paṛā. Shāhī libās ko chun kar us ne use Mardakī ko pahnā diyā. Phir use bādshāh ke apne ghoṛe par biṭhā kar us ne use shahr ke chauk meñ se guzārā. Sāth sāth wuh us ke āge āge chal kar elān kartā rahā, “Yihī us shaḡhs ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh karnā chāhtā hai.” ¹²Phir Mardakī shāhī sahan ke darwāze ke pās wāpas āyā.

Lekin Hāmān udās ho kar jaldī se apne ghar chalā gayā. Sharm ke

māre us ne muñh par kapṛā ḡāl liyā thā. ¹³Us ne apnī bīwī Zarish aur apne dostoñ ko sab kuchh sunāyā jo us ke sāth huā thā. Tab us ke mushīroñ aur bīwī ne us se kahā, “Āp kā beṛā ḡharq ho gayā hai, kyonki Mardakī Yahūdī hai aur āp us ke sāmne shikast khāne lage haiñ. Āp us kā muqābalā nahīn kar sakeñge.”

¹⁴Wuh abhī us se bāt kar hī rahe the ki bādshāh ke ḡhwājāsarā pahuñch gae aur use le kar jaldī jaldī Āstar ke pās pahuñchāyā. Ziyāfat taiyār thī.

Hāmān kā Satyānās

7 Chunāñche bādshāh aur Hāmān Āstar Malikā kī ziyāfat meñ sharīk hue. ²Mai pīte waqt bādshāh ne pahle dīn kī tarah ab bhī pūchhā, “Āstar Malikā, ab batāeñ, āp kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī darḡhāst pesh karen, kyonki main saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie taiyār hūñ.”

³Malikā ne jawāb diyā, “Agar bādshāh mujh se ḡhush hoñ aur unheñ merī bāt manzūr ho to merī guzārish pūrī karen ki merī

aur merī qaum kī jān bachī rahe. ⁴Kyonki mujhe aur merī qaum ko un ke hāth bech dālā gayā hai jo hameñ tabāh aur halāk karke nest-o-nābūd karnā chāhte haiñ. Agar ham bik kar ghulām aur laundiyāñ ban jāte to main khāmosh rahtī. Aisi koī musibat bādshāh ko tang karne ke lie kāfī na hotī.”

⁵Yih sun kar Aḡhaswerus ne Āstar se sawāl kiyā, “Kaun aisi harkat karne kī jurrat kartā hai? Wuh kahāñ hai?” ⁶Āstar ne jawāb diyā, “Hamārā dushman aur muḡhālif yih sharīr ādmī Hāmān hai!”

Tab Hāmān bādshāh aur malikā se dahshat khāne lagā. ⁷Bādshāh āg-bagūlā ho kar kharā ho gayā aur mai ko chhoṛ kar mahal ke bāgh meñ ṭahalne lagā. Hāmān pichhe rah kar Āstar se iltijā karne lagā, “Merī jān bachāeñ” kyonki use andāzā ho gayā thā ki bādshāh ne mujhe sazā-e-maut dene kā faisla kar liyā hai.

⁸Jab bādshāh wāpas āyā to kyā dekhtā hai ki Hāmān us sofe par gir gayā hai jis par Āstar ṭek lagāe baiṭhī hai. Bādshāh garjā, “Kyā yih ādmī yihīñ mahal meñ mere huzūr malikā kī ismatdarī karnā chāhtā

hai?” Jyon hi bādshāh ne yih alfāz kahe mulāzimon ne Hāmān ke muñh par kaprā dāl diyā. ⁹Bādshāh kā khwājāsarā Ḳharbūnāh bol uṭhā, “Hāmān ne apne ghar ke qarīb sūli taiyār karwāi hai jis kī ūñchāi 75 fuṭ hai. Wuh Mardakī ke lie banwāi gāi hai, us shaḡhs ke lie jis ne bādshāh kī jān bachāi.” Bādshāh ne hukm diyā, “Hāmān ko us se laṭkā do.”

¹⁰Chunāñche Hāmān ko usī sūli se laṭkā diyā gayā jo us ne Mardakī ke lie banwāi thī. Tab bādshāh kā ghussā ṭhanḍā ho gayā.

Aḡhaswerus Yahūdiyon kī Madad Kartā Hai

8 Usī din Aḡhaswerus ne Āstar Malikā ko Yahūdiyon ke dushman Hāmān kā ghar de diyā. Phir Mardakī ko bādshāh ke sāmne lāyā gayā, kyonki Āstar ne use batā diyā thā ki wuh merā rishtedār hai. ²Bādshāh ne apnī ungli se wuh angūṭhī utārī jo muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur jise us ne Hāmān se wāpas le liyā thā. Ab us ne use Mardakī ke hawāle kar diyā. Us waqt Āstar ne use Hāmān kī milkiyat kā nigarāñ bhī banā diyā.

³Ek bār phir Āstar bādshāh ke sāmne gir gaī aur ro ro kar iltamās karne lagī, “Jo sharīr mansūbā Hāmān Ajājī ne Yahūdīyon ke k̄hilāf bāndh liyā hai use rok deñ.”

⁴Bādshāh ne sone kā apnā asā Āstar kī taraf baṛhāyā, to wuh uṭh kar us ke sāmne kharī ho gaī. ⁵Us ne kahā, “Agar bādshāh ko bāt achchhī aur munāsib lage, agar mujhe un kī mehrbānī hāsīl ho aur wuh mujh se k̄hush hoñ to wuh Hāmān bin Hammadātā Ajājī ke us farmān ko mansūkh karen jis ke mutābiq saltanat ke tamām sūboñ meñ rahne wāle Yahūdīyon ko halāk karnā hai. ⁶Agar merī qaum aur nasl musibat meñ phañs kar halāk ho jāe to main yih kis tarah bardāsht karūngī?”

⁷Tab Aḳhaswerus ne Āstar aur Mardakī Yahūdī se kahā, “Main ne Āstar ko Hāmān kā ghar de diyā. Use k̄hud main ne Yahūdīyon par hamlā karne kī wajah se phañsī dī hai. ⁸Lekin jo bhī farmān bādshāh ke nām meñ sādīr huā hai aur jis par us kī angūṭhī kī muhr lagī hai use mansūkh nahīn kiyā jā saktā. Lekin āp ek aur kām kar sakte haiñ.

Mere nām meñ ek aur farmān jāri karen jis par merī muhr lagī ho. Use apnī tasallī ke mutābiq yoñ likhen ki Yahūdī mahfūz ho jāen.”

⁹Usī waqt bādshāh ke muharrir bulāe gae. Tīsre mahīne sīwān kā 23wān din^a thā. Unhoñ ne Mardakī kī tamām hidāyāt ke mutābiq farmān likh diyā jise Yahūdīyon aur tamām 127 sūboñ ke gawarnarōñ, hākimoñ aur ra’isoñ ko bhejnā thā. Bhārat se le kar Ethiopiya tak yih farmān har sūbe ke apne tarz-e-tahrīr aur har qaum kī apnī zabān meñ qalamband thā. Yahūdī qaum ko bhī us ke apne tarz-e-tahrīr aur us kī apnī zabān meñ farmān mil gayā. ¹⁰Mardakī ne yih farmān bādshāh ke nām meñ likh kar us par shāhī muhr lagāī. Phir us ne use shāhī ḍāk ke tezraftār ghoṛoñ par sawār qāsidoñ ke hawāle kar diyā. Farmān meñ likhā thā,

¹¹“Bādshāh har shahr ke Yahūdīyon ko apne difā ke lie jamā hone kī ijāzat dete haiñ. Agar muḳhtalīf qaumoñ aur sūboñ ke dushman un par hamlā karen to Yahūdīyon ko unhen bāl-bachchoñ samet tabāh karne aur halāk karke

^a25 Jūn.

nest-o-nābūd karne kī ijāzat hai. Niz, wuh un kī milkiyat par qabzā kar sakte haiñ. ¹²Ek hī din yāñ 12weñ mahīne Adār ke 13weñ din^a Yahūdīyon ko bādshāh ke tamām sūboñ meñ yih kuchh karne kī ijāzat hai.”

¹³Har sūbe meñ farmān kī qānūnī tasdīq karnī thī aur har qaum ko is kī khabar pahuñchāñ thī tāki muqarrarā din Yahūdī apne dushmanon se intaqām lene ke lie taiyār hoñ. ¹⁴Bādshāh ke hukm par tezrau qāsīd shāhī dāk ke behtarīn ghoron par sawār ho kar chal paṛe. Farmān kā elān Sosan ke qile meñ bhī huā.

¹⁵Mardakī qirmizī aur safed rang kā shāhī libās, nafis katān aur arghawāñī rang kī chādar aur sar par sone kā baṛā tāj pahne hue mahal se niklā. Tab Sosan ke bāshinde nāre lagā lagā kar khushī manāne lage. ¹⁶Yahūdīyon ke lie āb-o-tāb, khushī-o-shādmāñī aur izzat-o-jalāl kā zamānā shurū huā. ¹⁷Har sūbe aur har shahr meñ jahāñ bhī bādshāh kā nayā farmān pahuñch gayā, wahāñ Yahūdīyon ne khushī ke nāre lagā lagā kar

ek dūstre kī ziyāfat kī aur jashn manāyā. Us waqt dūsrī qaumon ke bahut-se log Yahūdī ban gae. Kyonki un par Yahūdīyon kā khauf chhā gayā thā.

Yahūdī Badlā Lete Haiñ

9 Phir 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ din^b ā gayā jab bādshāh ke farmān par amal karnā thā. Dushmanon ne us din Yahūdīyon par ghālīb āne kī ummīd rakhī thī, lekin ab is ke ulaṭ huā, Yahūdī khud un par ghālīb āe jo un se nafrat rakhte the. ²Saltanat ke tamām sūboñ meñ wuh apne apne shahron meñ jamā hue tāki un par hamlā karen jo unheñ nuqsān pahuñchāñā chāhte the. Koī un kā muqābalā na kar sakā, kyonki dīgar tamām qaumon ke log un se ḍar gae the. ³Sāth sāth sūboñ ke shurafā, gawarnaron, hākimon aur dīgar shāhī afsaron ne Yahūdīyon kī madad kī, kyonki Mardakī kā khauf un par tāri ho gayā thā, ⁴aur darbār meñ us ke ūñche ohde aur us ke baṛhte hue asar-o-rasūkh kī khabar tamām sūboñ meñ phail gāi thī.

^a7 Mārch.

^b7 Mārch.

⁵Us din Yahūdiyoñ ne apne dushmanoñ ko talwār se mār ḍālā aur halāk karke nest-o-nābūd kar diyā. Jo bhī un se nafrat rakhtā thā us ke sāth unhoñ ne jo jī chāhā sulūk kiyā. ⁶Sosan ke qile meñ unhoñ ne 500 ādmiyoñ ko mār ḍālā, ⁷⁻¹⁰nīz Yahūdiyoñ ke dushman Hāmān ke 10 beṭoñ ko bhī. Un ke nām Parshandātā, Dalfūn, Aspātā, Porātā, Adaliyāh, Arīdātā, Parmashtā, Arīsī, Aridī aur Waizātā the. Lekin Yahūdiyoñ ne un kā māl na lūṭā.

¹¹Usī din bādshāh ko ittalā dī gai ki Sosan ke qile meñ kitne afrād halāk hue the. ¹²Tab us ne Āstar Malikā se kahā, “Sirf yahāñ Sosan ke qile meñ Yahūdiyoñ ne Hāmān ke 10 beṭoñ ke alāwā 500 ādmiyoñ ko maut ke ghāṭ utār diyā hai. To phir unhoñ ne dīgar sūboñ meñ kyā kuchh na kiyā hogā! Ab mujhe batāeñ, āp mazīd kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī darḡhāst pesh kareñ, kyoñki wuh pūrī kī jāegī.” ¹³Āstar ne jawāb diyā, “Agar bādshāh ko manzūr ho to Sosan ke Yahūdiyoñ ko ijāzat dī

jāe ki wuh āj kī tarah kal bhī apne dushmanoñ par hamlā kareñ. Aur Hāmān ke 10 beṭoñ kī lāsheñ sūlī se laṭkāī jāeñ.”

¹⁴Bādshāh ne ijāzat dī to Sosan meñ is kā elān kiyā gayā. Tab Hāmān ke 10 beṭoñ ko sūlī se laṭkā diyā gayā, ¹⁵aur agle din yānī mahīne ke 14weñ din^a shahr ke Yahūdī dubārā jamā hue. Is bār unhoñ ne 300 ādmiyoñ ko qatl kiyā. Lekin unhoñ ne kisī kā māl na lūṭā.

¹⁶⁻¹⁷Saltanat ke sūboñ ke bāqī Yahūdī bhī mahīne ke 13weñ din^b apne difā ke lie jamā hue the. Unhoñ ne 75,000 dushmanoñ ko qatl kiyā lekin kisī kā māl na lūṭā thā. Ab wuh dubārā chain kā sāñs le kar ārām se zindagī guzār sakte the. Agle din unhoñ ne ek dūsre kī ziyāfat karke ḡhushī kā baṛā jashn manāyā. ¹⁸Sosan ke Yahūdiyoñ ne mahīne ke 13weñ aur 14weñ din jamā ho kar apne dushmanoñ par hamlā kiyā thā, is lie unhoñ ne 15weñ din ḡhushī kā baṛā jashn manāyā. ¹⁹Yihī wajah hai ki dehāt aur khule shahroñ meñ rahne wāle Yahūdī āj tak 12weñ mahīne ke

^a8 Mārch.

^b7 Mārch.

14weñ din^a jashn manāte hue ek dūsre kī ziyāfat karte aur ek dūsre ko tohfe dete haiñ.

Īd-e-Pūrīm kī Ibtidā

²⁰Jo kuchh us waqt huā thā use Mardakī ne qalamband kar diyā. Sāth sāth us ne Fārsī saltanat ke qarībī aur dūr-darāz ke tamām sūboñ meñ ābād Yahūdīyon ko khat likh die ²¹jin meñ us ne elān kiya, “Ab se sālānā Adār mahīne ke 14weñ aur 15weñ din jashn manānā hai. ²²Khushī manāte hue ek dūsre kī ziyāfat karnā, ek dūsre ko tohfe denā aur gharibon meñ khairāt taqsim karnā, kyonki in dinoñ ke daurān āp ko apne dushmanon se sukūn hāsīl huā hai, āp kā dukh sukh meñ aur āp kā mātām shādmānī meñ badal gayā.”

²³Mardakī kī in hidāyāt ke mutābiq in do dinoñ kā jashn dastūr ban gayā.

²⁴⁻²⁶Īd kā nām ‘Pūrīm’ paṛ gayā, kyonki jab Yahūdīyon kā dushman Hāmān bin Hammadātā Ajājī un sab ko halāk karne kā mansūbā bāndh rahā thā to us ne Yahūdīyon ko mārne kā sab se mubārak din

mālūm karne ke lie qurā banām pūr dāl diyā. Jab Aḥsaswerus ko sab kuchh mālūm huā to us ne hukm diyā ki Hāmān ko wuh sazā dī jāe jis kī taiyāriyān us ne Yahūdīyon ke lie kī thiñ. Tab use us ke beṭon samet phānsī se laṭkāyā gayā.

Chūnki Yahūdī is tajrabe se guzare the aur Mardakī ne hidāyat dī thī ²⁷is lie wuh muttāfiq hue ki ham sālānā isī waqt yih do din ain hidāyāt ke mutābiq manāenge. Yih dastūr na sirf hamārā farz hai, balki hamārī aulād aur un Ghairyahūdīyon kā bhī jo Yahūdī mazhab meñ sharīk ho jāenge. ²⁸Lāzim hai ki jo kuchh huā hai har nasl aur har khāndān use yād karke manātā rahe, khāh wuh kisī bhī sūbe yā shahr meñ kyon na ho. Zarūrī hai ki Yahūdī Pūrīm kī Īd manāne kā dastūr kabhī na bhūleñ, ki us kī yād un kī aulād meñ se kabhī bhī miṭ na jāe.

²⁹Malikā Āstar bint Abīkhail aur Mardakī Yahūdī ne pūre ikhtiyār ke sāth Pūrīm kī Īd ke bāre meñ ek aur khat likh diyā tāki us kī tasdiq ho jāe. ³⁰Yih khat Fārsī saltanat ke 127 sūboñ meñ ābād tamām

^aFarwarī tā Mārch.

Yahūdiyoṅ ko bhejā gayā. Salāmatī kī duā aur apnī wafādārī kā izhār karne ke bād ³¹malikā aur Mardakī ne unheṅ dubārā hidāyat kī, “Jis tarah ham ne farmāyā hai, yih id lāziman muta’ayyin auqāt ke ain mutābiq manānī hai. Ise manāne ke lie yoṅ muttafiq ho jāeṅ jis tarah āp ne apne aur apnī aulād ke lie rozā rakhne aur mātām karne ke din muqarrar kie haiṅ.” ³²Apne is farmān se Āstar ne Pūrīm kī Īd aur use manāne ke qawāyd kī tasdīq kī, aur yih tāriḫī kitāb meṅ darj kiya gayā.

Mardakī Apnī Qaum kā Sahārā Banā Rahtā Hai

10 Bādshāh ne pūrī saltanat ke tamām mamālik par sāhili ilāqoṅ tak ṭaiks lagāyā. ²Us kī tamām zabardast kāmyābiyoṅ kā bayān ‘Shāhān-e-Mādī-o-Fāras kī Tāriḫ’ kī kitāb meṅ kiya gayā hai. Wahān is kā bhī pūrā zikr hai ki us ne Mardakī ko kis ūnche ohde par fāyz kiya thā. ³Mardakī bādshāh ke bād saltanat kā sab se ālā afsar thā. Yahūdiyoṅ meṅ wuh muazzaz thā, aur wuh us kī baṛī qadar karte the, kyonki wuh apnī qaum kī bahbūdī kā tālib rahtā aur tamām Yahūdiyoṅ ke haq meṅ bāt kartā thā.

Sahaif-e-Hikmat aur Zabūr

Asal Ibrānī Matan se
Naya Urdū Tarjumā

Ayyūb

Ayyūb kī Dīndārī

1 Mulk-e-Ūz meñ ek be'ilzām ādmī rahtā thā jis kā nām Ayyūb thā. Wuh sīdhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāi se dūr rahtā thā. ²Us ke sāt beṭe aur tīn beṭiyāñ paidā huīñ. ³Sāth sāth us ke bahut māl-maweshī the: 7,000 bheṛ-bakriyāñ, 3,000 ūñṭ, bailoñ kī 500 joṛiyāñ aur 500 gadhiyāñ. Us ke beshumār naukar-naukarāniyāñ bhī the. Ġharz mashriq ke tamām bāshindoñ meñ is ādmī kī haisiyat sab se baṛī thī.

⁴Us ke beṭoñ kā dastūr thā kī bārī bārī apne gharoñ meñ ziyāfat karen. Is ke lie wuh apnī tīn bahnoñ ko bhī apne sāth khāne aur pīne kī dāwat dete the. ⁵Har

dafā jab ziyāfat ke din iḳhtitām tak pahunchte to Ayyūb apne bachchoñ ko bulā kar unheñ pāk-sāf kar detā aur subah-sawere uṭh kar har ek ke lie bhasm hone wālī ek ek qurbānī pesh kartā. Kyōñki wuh kahtā thā, “Ho saktā hai mere bachchoñ ne gunāh karke dil meñ Allāh par lānat kī ho.” Chunāñche Ayyūb har ziyāfat ke bād aisā hī kartā thā.

Ayyūb ke Kirdār par Ilzām

⁶Ek din farishte^a apne āp ko Rab ke huzūr pesh karne āe. Iblīs bhī un ke darmiyān maujūd thā. ⁷Rab ne Iblīs se pūchhā, “Tū kahāñ se āyā hai?” Iblīs ne jawāb diyā, “Main duniyā meñ idhar-udhar ghūmtā-phirtā rahā.”

^aLafzī tarjumā: Allāh ke farzand.

⁸Rab bolā, “Kyā tū ne mere bande Ayyūb par tawajjuh dī? Duniyā meñ us jaisā koī aur nahīñ. Kyoñki wuh be’īlzām hai, wuh sīdhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāī se dūr rahtā hai.”

⁹Iblīs ne Rab ko jawāb diyā, “Beshak, lekin kyā Ayyūb yon hī Allāh kā khauf māntā hai? ¹⁰Tū ne to us ke, us ke gharāne ke aur us kī tamām milkiyat ke irdgird hifāzati bāṛ lagāī hai. Aur jo kuchh us ke hāth ne kiya us par tū ne barkat dī, natīje meñ us kī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail pūre mulk meñ phail gae haiñ. ¹¹Lekin wuh kyā karegā agar tū apnā hāth zarā baṛhā kar sab kuchh tabāh kare jo use hāsil hai. Tab wuh tere muñh par hī tujh par lānat karegā.”

¹²Rab ne Iblīs se kahā, “Ṭhīk hai, jo kuchh bhī us kā hai wuh tere hāth meñ hai. Lekin us ke badan ko hāth na lagānā.” Iblīs Rab ke huzūr se chalā gayā.

¹³Ek din Ayyūb ke beṛe-beṛiyāñ māmūl ke mutābiq ziyāfat kar rahe the. Wuh baṛe bhāī ke ghar meñ khānā khā rahe aur mai pī rahe the. ¹⁴Achānak ek qāsid Ayyūb ke pās pahuñch kar kahne lagā, “Bail khet meñ hal chalā rahe the aur

gadhiyāñ sāth wālī zamīn par char rahī thīñ ¹⁵ki Sabā ke logoñ ne ham par hamlā karke sab kuchh chhīn liyā. Unhoñ ne tamām mulāzimoñ ko talwār se mār ḍālā, sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁶Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek aur qāsid pahuñchā jis ne ittālā dī, “Allāh kī āg ne āsmān se gir kar āp kī tamām bheṛ-bakriyon aur mulāzimoñ ko bhasm kar diyā. Sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁷Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki tīsrā qāsid pahuñchā. Wuh bolā, “Bābal ke Kasdiyon ne tīn gurohoñ meñ taqsim ho kar hamāre ūñṭoñ par hamlā kiya aur sab kuchh chhīn liyā. Tamām mulāzimoñ ko unhoñ ne talwār se mār ḍālā, sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁸Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki chaauthā qāsid pahuñchā. Us ne kahā, “Āp ke beṛe-beṛiyāñ apne baṛe bhāī ke ghar meñ khānā khā rahe aur mai pī rahe the ¹⁹ki achānak registān kī jānib se ek zordār āndhī āī jo ghar ke chāroñ konoñ se yon ṭakrāī ki wuh jawānoñ par gir parā. Sab ke sab halāk ho

gae. Sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūn.”

²⁰Yih sab kuchh sun kar Ayyūb uṭhā. Apnā libās phār kar us ne apne sar ke bāl munḍwāe. Phir us ne zamīn par gir kar aundhe muñh Rab ko sijdā kiyā. ²¹Wuh bolā, “Main nangi hālat mein mān ke peṭ se niklā aur nangi hālat mein kūch kar jāūngā. Rab ne diyā, Rab ne liyā, Rab kā nām mubārak ho!”

²²Is sāre muāmale mein Ayyūb ne na gunāh kiyā, na Allāh ke bāre mein kufr bakā.

Ayyūb par Bīmārī kā Hamlā

2 Ek din farishte^a dubārā apne āp ko Rab ke huzūr pesh karne āe. Iblīs bhī un ke darmiyān maujūd thā. ²Rab ne Iblīs se pūchhā, “Tū kahān se āyā hai?” Iblīs ne jawāb diyā, “Main duniyā mein idhar-udhar ghūmtā-phirtā rahā.” ³Rab bolā, “Kyā tū ne mere bande Ayyūb par tawajjuh dī? Zamīn par us jaisā koī aur nahīn. Wuh be’ilzām hai, wuh sīdhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāī se dūr rahtā hai. Abhī tak wuh apne be’ilzām kirdār par

qāym hai hālānki tū ne mujhe use bilāwajah tabāh karne par uksāyā.”

⁴Iblīs ne jawāb diyā, “Khāl kā badlā khāl hī hotā hai! Insān apnī jān ko bachāne ke lie apnā sab kuchh de detā hai. ⁵Lekin wuh kyā karegā agar tū apnā hāth zarā baṛhā kar us kā jism^b chhū de? Tab wuh tere muñh par hī tujh par lānat karegā.”

⁶Rab ne Iblīs se kahā, “Ṭhik hai, wuh tere hāth mein hai. Lekin us kī jān ko mat chheṛnā.” ⁷Iblīs Rab ke huzūr se chalā gayā aur Ayyūb ko satāne lagā. Chānd se le kar talwe tak Ayyūb ke pūre jism par badtarīn qism ke phoṛe nikal āe. ⁸Tab Ayyūb rākh mein baiṭh gayā aur ṭhikre se apnī jild ko khurachne lagā.

⁹Us kī bīwī bolī, “Kyā tū ab tak apne be’ilzām kirdār par qāym hai? Allāh par lānat karke dam chhoṛ de!” ¹⁰Lekin us ne jawāb diyā, “Tū ahmaq aurat kī-sī bāteñ kar rahī hai. Allāh kī taraf se bhalāī to ham qabūl karte haiñ, to kyā munāsib nahīn ki us ke hāth se musibat bhī qabūl karen?” Is sāre muāmale mein Ayyūb ne apne muñh se gunāh na kiyā.

^aLafzī tarjumā: Allāh ke farzand.

^bLafzī tarjumā: gosht-post aur haḍḍiyāñ.

Ayyūb ke Tīn Dost

¹¹Ayyūb ke tīn dost the. Un ke nām Ilifaz Temānī, Bildad Sūkhī aur Zūfar Nāmāti the. Jab unheñ ittalā mili ki Ayyūb par yih tamām āfat ā gaī hai to har ek apne ghar se rawānā huā. Unhoñ ne mil kar faisla kiyā ki ikatṭhe afsos karne aur Ayyūb ko tasallī dene jāenge. ¹²Jab unhoñ ne dūr se apnī nazar uṭhā kar Ayyūb ko dekhā to us kī itnī burī hālat thī ki wuh pahchānā nahīñ jātā thā. Tab wuh zār-o-qatār rone lage. Apne kapre phār kar unhoñ ne apne saron par kḥāk ḍālī. ¹³Phir wuh us ke sāth zamīn par baiṭh gae. Sāt din aur sāt rāt wuh isī hālat meñ rahe. Is pūre arse meñ unhoñ ne Ayyūb se ek bhī bāt na kī, kyonki unhoñ ne dekhā ki wuh shadīd dard kā shikār hai.

Ayyūb kī Āh-o-Zāri

3 Tab Ayyūb bol uṭhā aur apne janm dīn par lānat karne lagā.

²Us ne kahā,

³“Wuh dīn miṭ jāe jab main ne janm liyā, wuh rāt jis ne kahā, ‘Peṭ meñ laṛkā paidā huā hai!’ ⁴Wuh dīn andherā hī andherā ho jāe, ek kiran

bhī use raushan na kare. Allāh bhī jo bulandiyon par hai us kā kḥayāl na kare. ⁵Tārikī aur ghanā andherā us par qabzā kare, kāle kāle bādal us par chhāe raheñ, hāñ wuh raushnī se mahrūm ho kar saḥt dahshatzadā ho jāe. ⁶Ghanā andherā us rāt ko chhīn le jab main māñ ke peṭ meñ paidā huā. Use na sāl, na kisī mahīne ke dinon meñ shumār kiyā jāe. ⁷Wuh rāt bāñjh rahe, us meñ kḥushī kā nārā na lagāyā jāe. ⁸Jo dinon par lānat bhejte aur Liwiyātān azhdahe ko tahrīk meñ lāne ke qābil hote haiñ wuhī us rāt par lānat karen. ⁹Us rāt ke dhundalke meñ ṭimṭimāne wāle sitāre bujh jāeñ, fajr kā intazār karnā befāyda hī rahe balki wuh rāt tulū-e-subah kī palakeñ^a bhī na dekhe. ¹⁰Kyonki us ne merī māñ ko mujhe janm dene se na rokā, warnā yih tamām musibat merī āñkhoñ se chhupī rahtī.

¹¹Main paidāish ke waqt kyon mar na gayā, māñ ke peṭ se nikalte waqt jāñ kyon na de dī? ¹²Māñ ke ghuṭnon ne mujhe kḥushāmdīd kyon kahā, us kī chhātīyon ne mujhe dūdh kyon pilāyā? ¹³Agar

^aPalakoñ se murād pahli kirneñ hai.

yih na hotā to is waqt main sukūn se leṭā rahtā, ārām se soyā hotā. ¹⁴Main unhīn ke sāth hotā jo pahle bādshāh aur duniyā ke mushir the, jinhoñ ne khandarāt az sar-e-nau tāmīr kie. ¹⁵Main un ke sāth hotā jo pahle hukmrān the aur apne gharon ko sone-chāndī se bhar lete the. ¹⁶Mujhe zāe ho jāne wāle bachche kī tarah kyon na zamīn meñ dabā diyā gayā? Mujhe us bachche kī tarah kyon na dafnāyā gayā jis ne kabhī raushnī na dekhi? ¹⁷Us jagah bedīn apnī belagām harkaton se bāz āte aur wuh ārām karte haiñ jo tag-o-dau karte karte thak gae the. ¹⁸Wahāñ qaidī itminān se rahte haiñ, unheñ us zālīm kī āwāz nahīn sunanī partī jo unheñ jīte-jī hāñktā rahā. ¹⁹Us jagah chhoṭe aur bare sab barābar hote haiñ, ghulām apne mālik se āzād rahtā hai.

²⁰Allāh musibatzaḍon ko raushnī aur shikastādilon ko zindagī kyon atā kartā hai? ²¹Wuh to maut ke intazār meñ rahte haiñ lekin befāyda. Wuh khod khod kar use yon talāsh karte haiñ jis tarah kisi poshidā khazāne ko. ²²Agar unheñ qabr nasīb ho to wuh bāgh bāgh ho kar jashn manāte haiñ. ²³Allāh us

ko zindā kyon rakhtā jis kī nazon se rāstā ojal ho gayā hai aur jis ke chāron taraf us ne bāṛ lagāi hai. ²⁴Kyonki jab mujhe roṭī khānī hai to hāy hāy kartā hūñ, merī āheñ pānī kī tarah muñh se phūṭ nikaltī haiñ. ²⁵Jis chīz se main ḍartā thā wuh mujh par āi, jis se main khauf khātā thā us se merā wāstā paṛā. ²⁶Na mujhe itminān huā, na sukūn yā ārām balki mujh par bechainī ghālib āi.”

Ilīfāz kā Etirāz: Insān Allāh ke

Huzūr Rāst Nahīn Ṭahar Saktā

4 Yih kuchh sun kar Ilīfāz Temānī ne jawāb diyā,

²“Kyā tujh se bāt karne kā koī fayda hai? Tū to yih bardāsh nahīn kar saktā. Lekin dūsri taraf kaun apne alfāz rok saktā hai? ³Zarā soch le, tū ne khud bahuton ko tarbiyat dī, kāi logon ke thakemande hāthon ko taqwiya dī hai. ⁴Tere alfāz ne ṭhokar khāne wāle ko dubārā kharā kiya, ḍagmagāte hue ghūṭne tū ne mazbūt kie. ⁵Lekin ab jab musibat tujh par ā gāi to tū use bardāsh nahīn kar saktā, ab jab khud us kī zad meñ ā gayā to tere roṅṅṭe kharṭe ho gae haiñ. ⁶Kyā

terā etamād is par munhasir nahīn hai ki tū Allāh kā kḥauf māne, terī ummīd is par nahīn ki tū be'ilzām rāhoṅ par chale?

⁷Soch le, kyā kabhī koī begunāh halāk huā hai? Hargiz nahīn! Jo sīdhī rāh par chalte haiṅ wuh kabhī rū-e-zamīn par se miṭ nahīn gae. ⁸Jahān tak main ne dekhā, jo nāinsāfī kā hal chalāe aur nuqsān kā bij boe wuh is kī fasal kāṭṭā hai. ⁹Aise log Allāh kī ek phūnk se tabāh, us ke qahr ke ek jhoṅke se halāk ho jāte haiṅ. ¹⁰Sherbabar kī dahāreṅ kḥāmosh ho gaīṅ, jawān sher ke dānt jhaṛ gae haiṅ. ¹¹Shikār na milne kī wajah se sher halāk ho jātā aur shernī ke bachche parāgandā ho jāte haiṅ.

¹²Ek bār ek bāt chorī-chhupe mere pās pahuñchī, us ke chand alfāz mere kān tak pahuñch gae.

¹³Rāt ko aisī royāeṅ pesh āīṅ jo us waqt dekhī jāti haiṅ jab insān gahrī nīnd soyā hotā hai. In se main pareshānkun kḥayālāt meṅ mubtalā huā. ¹⁴Mujh par dahshat aur thartharāhaṭ ghālib āī, merī tamām haḍḍiyāṅ laraz uṭhīṅ.

¹⁵Phir mere chehre ke sāmne se hawā kā jhoṅkā guzar gayā aur mere tamām roṅgte kḥare ho gae.

¹⁶Ek hastī mere sāmne kḥarī huī jise main pahchān na sakā, ek shakl merī āṅkhoṅ ke sāmne dikhāī dī. Kḥāmoshī thī, phir ek āwāz ne farmāyā, ¹⁷Kyā insān Allāh ke huzūr rāstbāz ṭhahar saktā hai, kyā insān apne Kḥāliq ke sāmne pāk-sāf ṭhahar saktā hai?' ¹⁸Dekh, Allāh apne kḥādimoṅ par bharosā nahīn kartā, apne farishtoṅ ko wuh ahmaq ṭhahrātā hai. ¹⁹To phir wuh insān par kyon bharosā rakhe jo miṭṭī ke ghar meṅ rahtā, aise makān meṅ jis kī buniyād kḥāk par hī rakhī gaī hai. Use patange kī tarah kuchlā jātā hai. ²⁰Subah ko wuh zindā hai lekin shām tak pāsh pāsh ho jātā, abad tak halāk ho jātā hai, aur koī bhī dhyān nahīn detā. ²¹Us ke kḥaime ke rasse dhīle karo to wuh hikmat hāsil kie baḡhair intaqāl kar jātā hai.

Allāh kī Tādīb Taslīm Kar

5 Beshak āwāz de, lekin kaun jawāb degā? Koī nahīn! Muqaddasīn meṅ se tū kis kī taraf rujū kar saktā hai? ²Kyonki ahmaq kī ranjīdagī use mār ḍāltī, sādālah kī sargarmī use maut ke ghāṭ utār detī hai. ³Main ne kḥud ek ahmaq

ko jaṛ pakaṛte dekhā, lekin main ne fauran hī us ke ghar par lānat bhejī.

⁴Us ke farzand najāt se dūr rahte. Unheñ shahr ke darwāze meñ raundā jātā hai, aur bachāne wālā koī nahīn. ⁵Bhūke us kī fasal khā jāte, kāñṭedār bāroñ meñ mahfūz māl bhī chhīn lete haiñ. Pyāse afrād hāñpte hue us kī daulat ke pīchhe paṛ jāte haiñ. ⁶Kyonki burāi kḥāk se nahīn nikaltī aur dukhdard miṭṭī se nahīn phūṭtā ⁷balki insān kḥud is kā bāis hai, dukhdard us kī wirāsat meñ hī pāyā jātā hai. Yīh itnā yaqīnī hai jitnā yih ki āg kī chingāriyāñ ūpar kī taraf uṛtī haiñ.

⁸Lekin agar main terī jagah hotā to Allāh se dariyāft kartā, use hī apnā muāmalā pesh kartā. ⁹Wuhī itne azīm kām kartā hai ki koī un kī tah tak nahīn pahuñch saktā, itne mojize ki koī unheñ gin nahīn saktā. ¹⁰Wuhī rū-e-zamīn ko bārish atā kartā, khule maidān par pānī barsā detā hai. ¹¹Pasthāloñ ko wuh sarfarāz kartā aur mātām karne wāloñ ko uṭhā kar mahfūz maqām par rakh detā hai. ¹²Wuh chālākoñ ke mansūbe toṛ detā hai tāki un ke hāth nākām raheñ.

¹³Wuh dānishmandoñ ko un kī apnī

chālākī ke phande meñ phaṁsā detā hai to hoshyāroñ kī sāsishen achānak hī khatm ho jātī haiñ.

¹⁴Din ke waqt un par andherā chhā jātā, aur dopahar ke waqt bhī wuh ṭaṭol ṭaṭol kar phirte haiñ. ¹⁵Allāh zarūratmandoñ ko un ke muñh kī talwār aur zabardast ke qabze se bachā letā hai. ¹⁶Yon pasthāloñ ko ummīd dī jātī aur nāinsāfi kā muñh band kiyā jātā hai.

¹⁷Mubārak hai wuh insān jis kī malāmat Allāh kartā hai! Chunāñche Qādir-e-mutlaq kī tāḍīb ko haqīr na jān. ¹⁸Kyonki wuh zaḥmī kartā lekin marham-paṭṭī bhī lagā detā hai, wuh zarb lagātā lekin apne hāthoñ se shafā bhī baḥshtā hai. ¹⁹Wuh tujhe chhih musībatoñ se chhuṛāegā, aur agar is ke bād bhī koī āe to tujhe nuqsān nahīn pahuñchegā. ²⁰Agar kāl paṛe to wuh fidyā de kar tujhe maut se bachāegā, jang meñ tujhe talwār kī zad meñ āne nahīn degā. ²¹Tū zabān ke koṛoñ se mahfūz rahegā, aur jab tabāhī āe to ḍarne kī zarūrat nahīn hogī. ²²Tū tabāhī aur kāl kī hañsī uṛāegā, zamīn ke wahshī jānwaroñ se kḥauf nahīn khāegā. ²³Kyonki terā khule maidān ke pattharoñ ke sāth ahd hogā, is lie us

ke janglī jānwar tere sāth salāmati se zindagī guzāreṅge. ²⁴Tū jān legā ki terā kḥaimā mahfūz hai. Jab tū apne ghar kā muāynā kare to mālūm hogā ki kuchh gum nahīn huā. ²⁵Tū dekhegā ki terī aulād baḥṭti jāegī, tere farzand zamīn par ghās kī tarah phailte jāeṅge. ²⁶Tū waqt par jamāshudā pūlon kī tarah umrrasidā ho kar qabr meṅ utregā.

²⁷Ham ne tahqīq karke mālūm kiyā hai ki aisā hī hai. Chunānche hamārī bāt sun kar use apnā le!”

Ayyūb kā Jawāb: Sābit Karo Ki Mujh se Kyā Ġhalti Huī Hai

6 Tab Ayyūb ne jawāb de kar kahā,
²“Kāsh merī ranjīdagī kā wazn kiyā jā sake aur merī musībat tarāzū meṅ tolī jā sake! ³Kyonki wuh samundar kī ret se zyādā bhārī ho gaī hai. Isī lie merī bāteṅ betukī-sī lag rahī haiṅ. ⁴Kyonki Qādir-e-mutlaq ke tīr mujh meṅ gaṛ gae haiṅ, merī rūh un kā zahr pī rahī hai. Hāñ, Allāh ke haulnāk hamle mere kḥilāf saf-ārā haiṅ. ⁵Kyā janglī gadhā ḍhīnchūn ḍhīnchūn kartā hai jab use ghās dastyāb

ho? Yā kyā bail ḍakrātā hai jab use chārā hāsil ho? ⁶Kyā phikā khānā namak ke baḡhair khāyā jātā, yā ande kī safedi^a meṅ zāyqā hai? ⁷Aisī chīz ko main chhūtā bhī nahīn, aisī kḥurāk se mujhe ghīn hī āti hai.

⁸Kāsh merī guzārish pūrī ho jāe, Allāh merī ārzū pūrī kare! ⁹Kāsh wuh mujhe kuchal dene ke lie taiyār ho jāe, wuh apnā hāth baḥḥā kar mujhe halāk kare. ¹⁰Phir mujhe kam az kam tasallī hotī balki main mustaqil dard ke māre pech-o-tāb khāne ke bāwujūd kḥushī manātā ki main ne quddūs Kḥudā ke farmānoṅ kā inkār nahīn kiyā.

¹¹Merī itnī tāqat nahīn ki mazīd intazār karūn, merā kyā achchhā anjām hai ki sabar karūn? ¹²Kyā main pattharon jaisā tāqatwar hūn? Kyā merā jism pītal jaisā mazbūt hai? ¹³Nahīn, mujh se har sahārā chhīn liyā gayā hai, mere sāth aisā sulūk huā hai ki kāmyābī kā imkān hī nahīn rahā.

¹⁴Jo apne dost par mehrbānī karne se inkār kare wuh Allāh kā kḥauf tark kartā hai. ¹⁵Mere bhāiyoṅ ne wādī kī un nadiyoṅ jaisī

^aYā kḥatmī kā ras.

bewafāi kī hai jo barsāt ke mausam meñ apne kināron se bāhar ā jāti haiñ. ¹⁶Us waqt wuh barf se bhar kar gadlī ho jāti haiñ, ¹⁷lekin urūj tak pahuñchte hī wuh sūkh jāti, taptī garmī meñ ojhal ho jāti haiñ. ¹⁸Tab qāfile apnī rāhoñ se haṭ jāte haiñ tāki pānī mil jāe, lekin befāyda. Wuh registān meñ pahuñch kar tabāh ho jāte haiñ. ¹⁹Taimā ke qāfile is pānī kī talāsh meñ rahte, Sabā ke safr karne wāle tājir us par ummīd rakhte haiñ, ²⁰lekin besūd. Jis par unhoñ ne etamād kiya wuh unheñ māyūs kar detā hai. Jab wahāñ pahuñchte haiñ to sharmindā ho jāte haiñ.

²¹Tum bhī itne hī bekār sābit hue ho. Tum haulnāk bāt dekh kar dahshatzadā ho gae ho. ²²Kyā main ne kahā, ‘Mujhe tohfā de do, apnī daulat meñ se merī khatir rishwat do, ²³mujhe dushman ke hāth se chhuṛāo, fidya de kar zālīm ke qabze se bachāo’?

²⁴Mujhe sāf hidāyat do to main mān kar khamosh ho jāūngā. Mujhe batāo ki kis bāt meñ mujh se ghalti hui hai. ²⁵Sīdhī rāh kī bāteñ kitnī taklīfdeh ho saktī haiñ! Lekin tumhārī malāmat se mujhe kis qism kī tarbiyat hāsil hogī? ²⁶Kyā

tum samajhte ho ki khālī alfāz muāmale ko hal karenge, go tum māyūsī meñ muṭtalā ādmī kī bāt nazarandāz karte ho? ²⁷Kyā tum yatīm ke lie bhī qurā dālte, apne dost ke lie bhī saudābāzi karte ho?

²⁸Lekin ab khud faisla karo, mujh par nazar dāl kar soch lo. Allāh kī qasam, main tumhāre rūbarū jhūṭ nahīñ boltā. ²⁹Apnī ghalti taslīm karo tāki nāinsāfi na ho. Apnī ghalti mān lo, kyōnki ab tak main haq par hūñ. ³⁰Kyā merī zabān jhūṭ bolti hai? Kyā main farebdeh bāteñ pahchān nahīñ saktā?

Allāh Mujhe Kyōñ Nahīñ Chhoṛtā?

7 Insān duniyā meñ saḳht k̄hidmat karne par majbūr hotā hai, jīte-jī wuh mazdūr kī-sī zindagī guzārtā hai. ²Ghulām kī tarah wuh shām ke sāye kā ārzūmand hotā, mazdūr kī tarah mazdūrī ke intazār meñ rahtā hai. ³Mujhe bhī bemānī mahīne aur musibat kī rāteñ nasīb hui haiñ. ⁴Jab bistar par leṭ jātā to sochtā hūñ ki kab uṭh saktā hūñ? Lekin lagtā hai ki rāt kabhī khatm nahīñ hogī, aur main fajr tak bechainī se karwaṭeñ badaltā rahtā hūñ. ⁵Mere

jism kī har jagah kīre aur khurañd phail gae haiñ, merī sukarī hui jild meñ pīp paṛ gaī hai. ⁶Mere din jūlahe kī nāl^a se kahīñ zyādā tezi se guzar gae haiñ. Wuh apne anjām tak pahunch gae haiñ, dhāgā khatm ho gayā hai.

⁷Ai Allāh, khayāl rakh ki merī zindagī dam-bhar kī hī hai! Merī āñkheñ āindā kabhī khushhālī nahīñ dekheñgī. ⁸Jo mujhe is waqt dekhe wuh āindā mujhe nahīñ dekhegā. Tū merī taraf dekhegā, lekin main hūngā nahīñ. ⁹Jis tarah bādāl ojhal ho kar khatm ho jātā hai usī tarah Pātāl meñ utarne wālā wāpas nahīñ ātā. ¹⁰Wuh dubārā apne ghar wāpas nahīñ āegā, aur us kā maqām use nahīñ jāntā.

¹¹Chunāñche main wuh kuchh rok nahīñ saktā jo mere muñh se nikalnā chāhtā hai. Main ranjīdā hālat meñ bāt karūñgā, apne dil kī talkhī kā izhār karke āh-o-zārī karūñgā. ¹²Ai Allāh, kyā main samundar yā samundarī azhdahā hūñ ki tū ne mujhe nazarband kar rakhā hai? ¹³Jab main kahtā hūñ, ‘Merā bistar mujhe tasallī de, sone se merā gham halkā ho

jāe’ ¹⁴to tū mujhe haulnāk khāboñ se himmat hārne detā, royāoñ se mujhe dahshat khilātā hai. ¹⁵Merī itnī burī hālat ho gaī hai ki sochtā hūñ, kāsh koī merā galā ghūñt kar mujhe mār dāle, kāsh main zindā na rahūñ balki dam chhoṛūñ.

¹⁶Main ne zindagī ko radd kar diyā hai, ab main zyādā der tak zindā nahīñ rahūñgā. Mujhe chhoṛ, kyonki mere din dam-bhar ke hī haiñ.

¹⁷Insān kyā hai ki tū us kī itnī qadar kare, us par itnā dhyān de?

¹⁸Wuh itnā aham to nahīñ hai ki tū har subah us kā muāynā kare, har lamhā us kī jāñch-paṛtāl kare.

¹⁹Kyā tū mujhe takne se kabhī nahīñ bāz āegā? Kyā tū mujhe itnā sukūñ bhī nahīñ degā ki pal-bhar ke lie thūk niglūñ? ²⁰Ai insān ke pahredār, agar mujh se ghalti hui bhī to is se main ne terā kyā nuqsāñ kiyā? Tū ne mujhe apne ghazab kā nishāñā kyon banāyā? Main tere lie bojh kyon ban gayā hūñ? ²¹Tū merā jurm muāf kyon nahīñ kartā, merā qusūr darguzar kyon nahīñ kartā? Kyonki jald hī main khāk ho jāūñgā. Agar tū mujhe talāsh

^aYānī shaṭāl.

bhī kare to nahīn milūngā, kyonki main hūngā nahīn.”

Bildad kā Jawāb: Apne

Gunāh se Taubā Kar!

8 Tab Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

²“Tū kab tak is qism kī bāteñ karegā? Kab tak tere muñh se āndhī ke jhonke nikleñge? ³Kyā Allāh insāf kā khūn kar saktā, kyā Qādir-e-mutlaq rāsti ko āge pichhe kar saktā hai? ⁴Tere beṭon ne us kā gunāh kiya hai, is lie us ne unheñ un ke jurm ke qabze meñ chhoṛ diya. ⁵Ab tere lie lāzim hai ki tū Allāh kā tālib ho aur Qādir-e-mutlaq se iltijā kare, ⁶ki tū pāk ho aur sīdhī rāh par chale. Phir wuh ab bhī terī khātir josh meñ ā kar terī rāstbāzī kī sukūnatgāh ko bahāl karegā. ⁷Tab terā mustaqbil nihāyat azīm hogā, khāh terī ibtidāi hālat kitnī past kyon na ho.

⁸Guzashtā nasl se zarā pūchh le, us par dhyān de jo un ke bāpdādā ne tahqīqāt ke bād mālūm kiya. ⁹Kyonki ham khud kal hī paidā hue aur kuchh nahīn jānte, zamīn par hamāre din sāye jaise ārizī haiñ.

¹⁰Lekin yih tujhe tālim de kar bāt

batā sakte haiñ, yih tujhe apne dil meñ jamāshudā ilm pesh kar sakte haiñ. ¹¹Kyā ābī narsal wahāñ ugtā hai jahāñ daldal nahīn? Kyā sarkanḍā wahāñ phaltā-phūltā hai jahāñ pānī nahīn? ¹²Us kī koñpleñ abhī nikal rahī haiñ aur use toṛā nahīn gayā ki agar pānī na mile to bāqī hariyālī se pahle hī sūkh jātā hai. ¹³Yih hai un kā anjām jo Allāh ko bhūl jāte haiñ, isī tarah bedīn kī ummīd jātī rahtī hai. ¹⁴Jis par wuh etamād kartā hai wuh nihāyat hī nāzūk hai, jis par us kā bharosā hai wuh makaṛī ke jāle jaisā kamzor hai. ¹⁵Jab wuh jāle par ṭek lagāe to khaṛā nahīn rahtā, jab use pakaṛ le to qāym nahīn rahtā.

¹⁶Bedīn dhūp meñ shādāb bel kī mānind hai. Us kī koñpleñ chāron taraf phail jātī, ¹⁷us kī jāreñ patthar ke ḍher par chhā kar un meñ ṭik jātī haiñ. ¹⁸Lekin agar use ukhārā jāe to jis jagah pahle ug rahī thī wuh us kā inkār karke kahegī, ‘Main ne tujhe kabhī dekhā bhī nahīn.’ ¹⁹Yih hai us kī rāh kī nām-nihād khushi! Jahāñ pahle thā wahāñ dīgar paude zamīn se phūṭ nikleñge.

²⁰Yaqīnan Allāh be’ilzām ādmī ko mustarad nahīn kartā, yaqīnan wuh sharīr ādmī ke hāth mazbūt

nahīn kartā. ²¹Wuh ek bār phir tujhe aisī k̄hushī baḵshsegā ki tū hañs uṭhegā aur shādmānī ke nāre lagāegā. ²²Jo tujh se nafrat karte haiñ wuh sharm se mulabbas ho jāeñge, aur bedīnoñ ke k̄haime nest-o-nābūd hoñge.”

Ayyūb kā Jawāb: Sālis ke Baḡhair Main Rāstbāz Nahīn Ṭahar Saktā

9 Ayyūb ne jawāb de kar kahā, ²“Main k̄hūb jāntā hūñ ki terī bāt durust hai. Lekin Allāh ke huzūr insān kis tarah rāstbāz ṭahar saktā hai? ³Agar wuh adālat meñ Allāh ke sāth laṛnā chāhe to us ke hazār sawālāt par ek kā bhī jawāb nahīn de sakegā. ⁴Allāh kā dil dānishmand aur us kī qudrat azīm hai. Kaun kabhī us se bahs-mubāhasā karke kāmyāb rahā hai?

⁵Allāh pahāroñ ko khiskā detā hai, aur unheñ patā hī nahīn chaltā. Wuh ḡhusse meñ ā kar unheñ ultā detā hai. ⁶Wuh zamīn ko hilā detā hai to wuh laraz kar apnī jagah se haṭ jātī hai, us ke buniyādī satūn kāñp uṭhte haiñ. ⁷Wuh sūraj ko hukm detā hai to tulū nahīn hotā, sitāroñ par muhr

lagātā hai to un kī chamak-damak band ho jātī hai.

⁸Allāh hī āsmān ko k̄haime kī tarah tān detā, wuhī samundarī azhdahe kī pīṭh ko pāñwoñ tale kuchal detā hai. ⁹Wuhī Dubb-e-Akbar, Jauze, K̄hoshā-e-Parwīn aur junūbī sitāroñ ke jhurmaṭoñ kā K̄hālīq hai. ¹⁰Wuh itne azīm kām kartā hai ki koī un kī tah tak nahīn pahuñch saktā, itne mojize kartā hai ki koī unheñ gīn nahīn saktā. ¹¹Jab wuh mere sāmne se guzare to main use nahīn dekhtā, jab wuh mere qarīb se phire to mujhe mālūm nahīn hotā. ¹²Agar wuh kuchh chhīn le to kaun use rokegā? Kaun us se kahegā, ‘Tū kyā kar rahā hai?’ ¹³Allāh to apnā ḡhazab nāzil karne se bāz nahīn ātā. Us ke rob tale Rahab azhdahe ke madadgār bhī dabak gae.

¹⁴To phir main kis tarah use jawāb dūñ, kis tarah us se bāt karne ke munāsib alfāz chun lūñ? ¹⁵Agar main haq par hotā bhī to apnā difā na kar saktā. Is muḡhālīf se main iltijā karne ke alāwā aur kuchh nahīn kar saktā. ¹⁶Agar wuh merī chīk̄hoñ kā jawāb detā bhī to mujhe yaqīn na ātā ki wuh merī bāt par dhyān degā.

¹⁷Thorī-sī ḡhaltī ke jawāb meñ wuh mujhe pāsh pāsh kartā, bilāwajah mujhe bār bār zaḡhmī kartā hai. ¹⁸Wuh mujhe sāns bhī nahīn lene detā balki karḡwe zahr se ser kar detā hai. ¹⁹Jahān tāqat kī bāt hai to wuhī qawī hai, jahān insāf kī bāt hai to kaun use peshī ke lie bulā saktā hai? ²⁰Go main begunāh hūn to bhī merā apnā muñh mujhe qusūrwar ṡahrāegā, go be'ilzām hūn to bhī wuh mujhe mujrim qarār degā.

²¹Jo kuchh bhī ho, main be'ilzām hūn! Main apnī jān kī parwā hī nahīn kartā, apnī zindagī haqīr jāntā hūn. ²²Ḳhair, ek hī bāt hai, is lie main kahtā hūn, 'Allāh be'ilzām aur bedīn donoñ ko hī halāk kar detā hai.' ²³Jab kabhī achānak koī āfat insān ko maut ke ḡhāt utāre to Allāh begunāh kī pareshānī par hañstā hai. ²⁴Agar koī mulk bedīn ke hawāle kiyā jāe to Allāh us ke qāziyoñ kī āñkheñ band kar detā hai. Agar yih us kī taraf se nahīn to phir kis kī taraf se hai?

²⁵Mere din dauḡne wāle ādmī se kahīn zyādā tezi se bīt gae. Ḳhushī dekhe baḡhair bhāḡ nikle

haiñ. ²⁶Wuh sarkanḡe ke baharī jahāzoñ kī tarah guzar gae haiñ, us uqāb kī tarah jo apne shikār par jhapatṡā mārṡā hai. ²⁷Agar main kahūñ, 'Āo main apnī āheñ bhūl jāūñ, apne chehre kī udāsī dūr karke ḡhushī kā izhār karūñ' ²⁸to phir bhī main un tamām takālīf se ḡartā hūñ jo mujhe bardāsht karnī haiñ. Kyonki main jāntā hūñ ki tū mujhe begunāh nahīn ṡahrātā.

²⁹Jo kuchh bhī ho mujhe qusūrwar hī qarār diyā gayā hai, chunāñche is kā kyā fāydā ki main bemānī tag-o-dau meñ masrūf rahūñ? ³⁰Go main sābun se nahā lūñ aur apne hāth soḡe^a se dho lūñ ³¹tāham tū mujhe garḡhe kī kīchar meñ yoñ dhañsne detā hai ki mujhe apne kapḡoñ se ḡhin āṡi hai.

³²Allāh to mujh jaisā insān nahīn ki main jawāb meñ us se kahūñ, 'Āo ham adālat meñ jā kar ek dūsre kā muqābalā karen.' ³³Kāsh hamāre darmiyān sālīs ho jo ham donoñ par hāth rakhe, ³⁴jo merī piṡh par se Allāh kā ḡanḡā haṡāe tāki us kā ḡhauf mujhe dahshatzadā na kare. ³⁵Tab main Allāh se ḡhauf khāe

^aLafzi matlab: qaliyāb, lāi (lye).

bağhair boltā, kyonki fitrī taur par main aisā nahīn hūn.

Mujhe Apnī Jān se Ghin Ātī Hai

10 Mujhe apnī jān se ghin ātī hai. Main āzādī se āh-o-zārī karūnga, khule taur par apnā dilī gham bayān karūnga. ²Main Allāh se kahūngā ki mujhe mujrim na ṭaharrā balki batā ki terā mujh par kyā ilzām hai. ³Kyā tū zulm karke mujhe radd karne mein khushī mahsūs kartā hai hālānki tere apne hī hāthon ne mujhe banāyā? Sāth sāth tū bedīnon ke mansūbon par apnī manzūrī kā nūr chamkātā hai. Kyā yih tujhe achchhā lagtā hai? ⁴Kyā terī ānkeñ insānī haiñ? Kyā tū sirf insān kī-sī nazar se deḡhtā hai? ⁵Kyā tere dīn aur sāl fānī insān jaise mahdūd haiñ? Hargiz nahīn! ⁶To phir kyā zarūrat hai ki tū mere qusūr kī talāsh aur mere gunāh kī tahqīq kartā rahe? ⁷Tū to jāntā hai ki main bequsūr hūn aur ki tere hāth se koī bachā nahīn saktā.

⁸Tere apne hāthon ne mujhe tashkīl de kar banāyā. Aur ab tū ne muṛ kar mujhe tabāh kar diyā hai. ⁹Zarā is kā khayāl rakh ki tū

ne mujhe miṭṭī se banāyā. Ab tū mujhe dubārā khāk mein tabdīl kar rahā hai. ¹⁰Tū ne khud mujhe dūdh kī tarah unḡel kar panīr kī tarah jamne diyā. ¹¹Tū hī ne mujhe jild aur gosht-post se mulabbas kiya, haḡḡiyon aur nason se taiyār kiya. ¹²Tū hī ne mujhe zindagī aur apnī mehrbānī se nawāzā, aur terī dekh-bhāl ne merī rūh ko mahfūz rakhā.

¹³Lekin ek bāt tū ne apne dil mein chhupāe rakhī, hān mujhe terā irādā mālūm ho gayā hai. ¹⁴Wuh yih hai ki ‘Agar Ayyūb gunāh kare to main us kī pahrādārī karūnga. Main use us ke qusūr se barī nahīn karūnga.’

¹⁵Agar main qusūrwār hūn to mujh par afsos! Aur agar main begunāh bhī hūn tāham main apnā sar uṭhāne kī jurrat nahīn kartā, kyonki main sharm khā khā kar ser ho gayā hūn. Mujhe khūb musibat pilāi gai hai. ¹⁶Aur agar main kharā bhī ho jāūn to tū sherbabar kī tarah merā shikār kartā aur mujh par dubārā apnī mojizānā qudrat kā izhār kartā hai. ¹⁷Tū mere khilāf nae gawāhon ko kharā kartā aur mujh par apne ghazab mein izāfā kartā hai, tere lashkar saf-dar-saf mujh par hamlā karte haiñ. ¹⁸Tū

mujhe merī mān ke peṭ se kyon nikāl lāyā? Behtar hotā ki main usi waqt mar jātā aur kisī ko nazar na ātā. ¹⁹Yon hotā jaisā main kabhī zindā hī na thā, mujhe sidhā mān ke peṭ se qabr meṁ pahuñchāyā jātā. ²⁰Kyā mere dīn thoṛ nahīn haiñ? Mujhe tanhā chhoṛ! Mujh se apnā muñh pher le tāki main chand ek lamhoṅ ke lie ḡhush ho sakūñ, ²¹kyonki jald hī mujhe kūch karke wahāñ jānā hai jahāñ se koī wāpas nahīn ātā, us mulk meṁ jis meṁ tārikī aur ghane sāye rahte haiñ. ²²Wuh mulk andherā hī andherā aur kālā hī kālā hai, us meṁ ghane sāye aur betartībī hai. Wahāñ raushnī bhī andherā hī hai.”

Zūfar kā Jawāb: Taubā Kar

11 Phir Zūfar Nāmātī ne jawāb de kar kahā,

²“Kyā in tamām bātoṅ kā jawāb nahīn denā chāhie? Kyā yih ādmī apnī ḡhālī bātoṅ kī binā par hī rāstbāz ṭhahregā? ³Kyā terī bemānī bāteṅ logoṅ ke muñh yon band kareṅgi ki tū āzādī se lān-tān kartā jāe aur koī tujhe sharmindā na kar sake? ⁴Allāh se tū kahtā hai, ‘Merī

tālīm pāk hai, aur terī nazar meṁ main pāk-sāf hūñ.’

⁵Kāsh Allāh ḡhud tere sāth hamkalām ho, wuh apne hoñtoṅ ko khol kar tujh se bāt kare! ⁶Kāsh wuh tere lie hikmat ke bhed khole, kyonki wuh insān kī samajh ke nazdik mojize se haiñ. Tab tū jān letā ki Allāh tere gunāh kā kāfī hissā darguzar kar rahā hai.

⁷Kyā tū Allāh kā rāz khol saktā hai? Kyā tū Qādir-e-mutlaq ke kāmīl ilm tak pahuñch saktā hai? ⁸Wuh to āsmān se buland hai, chunāñche tū kyā kar saktā hai? Wuh Pātāl se gahrā hai, chunāñche tū kyā jān saktā hai? ⁹Us kī lambāi zamīn se baṛī aur chauṛāi samundar se zyādā hai.

¹⁰Agar wuh kahīñ se guzar kar kisī ko giriftār kare yā adālat meṁ us kā hisāb kare to kaun use rokegā? ¹¹Kyonki wuh farebdeh ādmiyon ko jān letā hai, jab bhī use burāi nazar āe to wuh us par ḡhūb dhyān detā hai. ¹²Aql se ḡhālī ādmī kis tarah samajh pā saktā hai? Yih utnā hī nāmumkin hai jitnā yih kī janglī gadhe se insān paidā ho.

¹³Ai Ayyūb, apnā dīl pūre dhyān se Allāh kī taraf māyl kar aur apne hāth us kī taraf uṭhā! ¹⁴Agar tere

hāth gunāh meñ mulawwas hoñ to use dūr kar aur apne khaime meñ burāi basne na de! ¹⁵Tab tū be'īlzām hālat meñ apnā chehrā uṭhā sakegā, tū mazbūti se khaṛā rahegā aur ḍaregā nahīn. ¹⁶Tū apnā dukh-dard bhūl jāegā, aur wuh sirf guzare sailāb kī tarah yād rahegā. ¹⁷Terī zindagī dopahar kī tarah chamakdār, terī tārīkī subah kī mānind raushan ho jāegī. ¹⁸Chūnki ummīd hogī is lie tū mahfūz hogā aur salāmatī se leṭ jāegā. ¹⁹Tū ārām karegā, aur koi tujhe dahshatzadā nahīn karegā balki bahut log terī nazar-e-ināyat hāsīl karne kī koshish karenge. ²⁰Lekin bedīnoñ kī ānkheñ nākām ho jāeñgī, aur wuh bach nahīn sakeñge. Un kī ummīd māyūskun hogī.”^a

**Ayyūb kā Jawāb: Main Mazāq
kā Nishānā Ban Gayā Hūn**

12 Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

²“Lagtā hai ki tum hī wāhid dānishmand ho, ki hikmat tumhāre sāth hī mar jāegī. ³Lekin mujhe

samajh hai, is nāte se main tum se adnā nahīn hūn. Waise bhī kaun aisī bāteñ nahīn jāntā? ⁴Main to apne dostoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn, main jis kī duāeñ Allāh suntā thā. Hāñ, main jo begunāh aur be'īlzām hūn dūsroñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn! ⁵Jo sukūn se zindagī guzartā hai wuh musibat-zadā ko haqīr jāntā hai. Wuh kahtā hai, ‘Āo, ham use ṭhokar māreñ jis ke pāñw ḍagmagāne lage haiñ.’ ⁶Ghārat-garoñ ke khaimeñ meñ ārām-o-sukūn hai, aur Allāh ko taish dilāne wāle hifāzat se rahte haiñ, go wuh Allāh ke hāth meñ haiñ.

⁷Tāham tum kahte ho ki jāñwaroñ se pūchh le to wuh tujhe sahīh bāt sikhāeñge. Parindoñ se patā kar to wuh tujhe durust jawāb deñge. ⁸Zamīn se bāt kar to wuh tujhe tālīm degī, balki samundar kī machhliyañ bhī tujhe is kā mafhūm sunāeñgī. ⁹In meñ se ek bhī nahīn jo na jāntā ho ki Rab ke hāth ne yih sab kuchh kiya hai. ¹⁰Usī ke hāth meñ har jāñdār kī jāñ, tamām

^aYā un kī wāhid ummīd is meñ hogī ki dam chhoṛeñ.

insānoñ kā dam hai. ¹¹Kān to alfāz kī yoñ jāñch-parṭāl kartā hai jis tarah zabān khānoñ meñ imtiyāz karti hai. ¹²Aur hikmat un meñ pāi jāti hai jo umrrasidā haiñ, samajh muta'addid din guzarne ke bād hī āti hai.

¹³Hikmat aur qudrat Allāh kī hai, wuhī maslahat aur samajh kā mālik hai. ¹⁴Jo kuchh wuh dhā de wuh dubārā tāmīr nahīñ hogā, jise wuh giriftār kare use āzād nahīñ kiya jāegā. ¹⁵Jab wuh pānī roke to kāl parṭā hai, jab use khulā chhoṛe to wuh mulk meñ tabāhī machā detā hai.

¹⁶Us ke pās quwwat aur dānāi hai. Bhaṭakne aur bhaṭkāne wālā donoñ hī us ke hāth meñ haiñ. ¹⁷Mushīron ko wuh nange pāñw apne sāth le jātā hai, qāziyoñ ko ahmaq sābit kartā hai. ¹⁸Wuh bādshāhoñ kā paṭkā khol kar un kī kamroñ meñ rassā bāndhtā hai. ¹⁹Imāmoñ ko wuh nange pāñw apne sāth le jātā hai, mazbūti se khaṛe ādmiyoñ ko tabāh kartā hai. ²⁰Qābil-e-etamād afrād se wuh bolne kī qābiliyat aur buzurgoñ se imtiyāz karne kī liyāqat chhīn letā hai. ²¹Wuh shurafā par apnī hiqārat kā izhār

karke zorāwaroñ kā paṭkā khol detā hai.

²²Wuh andhere ke poshidā bhed khol detā aur gahrī tārīkī ko raushnī meñ lātā hai. ²³Wuh qaumoñ ko baṛā bhī banātā aur tabāh bhī kartā hai, ummatoñ ko muntashir bhī kartā aur un kī qiyādat bhī kartā hai. ²⁴Wuh mulk ke rāhnumāoñ ko aql se mahrūm karke unheñ aise bayābān meñ āwārā phirne detā hai jahāñ rāstā hī nahīñ. ²⁵Tab wuh andhere meñ raushnī ke baḡhair ṭaṭol ṭaṭol kar ghūmte haiñ. Allāh hī unheñ nashe meñ dhut sharābiyoñ kī tarah bhaṭakne detā hai.

13 Yīh sab kuchh main ne apnī āñkhoñ se dekhā, apne kānoñ se sun kar samajh liya hai. ²Ilm ke lihāz se main tumhāre barābar hūñ. Is nāte se main tum se kam nahīñ hūñ. ³Lekin main Qādir-e-mutlaq se hī bāt karnā chāhtā hūñ, Allāh ke sāth hī mubāhasā karne kī ārzū rakhtā hūñ.

⁴Jahāñ tak tumhārā tālluq hai, tum sab farebdeh lep lagāne wāle aur bekār ḍāktar ho. ⁵Kāsh tum sarāsar khāmosh rahte! Aisā karne se tumhārī hikmat kahiñ zyādā

zāhir hotī. ⁶Mubāhase meñ zarā merā mauqif suno, adālat meñ mere bayānāt par ġhaur karo!

⁷Kyā tum Allāh kī k̄hātir kajrau bāteñ pesh karte ho, kyā usī kī k̄hātir jhūṭ bolte ho? ⁸Kyā tum us kī jānibdārī karnā chāhte ho, Allāh ke haq meñ laṛnā chāhte ho? ⁹Soch lo, agar wuh tumhārī jānch kare to kyā tumhārī bāt banegī? Kyā tum use yon dhokā de sakte ho jis tarah insān ko dhokā diyā jātā hai?

¹⁰Agar tum k̄hufiyā taur par bhī jānibdārī dikhāo to wuh tumheñ zarūr saḡht sazā degā. ¹¹Kyā us kā rob tumheñ k̄haufzadā nahīñ karegā? Kyā tum us se saḡht dahshat nahīñ khāoge? ¹²Phir jin kahāwaton kī yād tum dilāte rahte ho wuh rākh kī amsāl sābit hoñgī, patā chalegā ki tumhārī bāteñ miṭṭī ke alfāz haiñ.

¹³K̄hāmosh ho kar mujh se bāz āo! Jo kuchh bhī mere sāth ho jāe, main bāt karnā chāhtā hūñ. ¹⁴Main apne āp ko k̄hatre meñ ḍālne ke lie taiyār hūñ, main apnī jān par khelūñgā. ¹⁵Shāyad wuh mujhe mār ḍāle. Koī bāt nahīñ, kyonki merī ummīd jātī rahī hai. Jo kuchh bhī ho meñ usī ke sāmne apnī rāhon kā difā karūñgā. ¹⁶Aur is

meñ main panāh letā hūñ ki bedīn us ke huzūr āne kī jurrat nahīñ kartā.

¹⁷Dhyān se mere alfāz suno, apne kān mere bayānāt par dharo. ¹⁸Tumheñ patā chalegā ki main ne ehtiyāt aur tartīb se apnā muāmalā taiyār kiya hai. Mujhe sāf mālūm hai ki main haq par hūñ! ¹⁹Agar koī mujhe mujrim sābit kar sake to main chup ho jāūñgā, dam chhoṛne tak k̄hāmosh rahūñgā.

Ayyūb kī Māyūsī meñ Duā

²⁰Ai Allāh, merī sirf do dar-k̄hāsteñ manzūr kar tāki mujhe tujh se chhup jāne kī zarūrat na ho. ²¹Pahle, apnā hāth mujh se dūr kar tāki terā k̄hauf mujhe dahshatzadā na kare. ²²Dūsre, is ke bād mujhe bulā tāki main jawāb dūñ, yā mujhe pahle bolne de aur tū hī is kā jawāb de.

²³Mujh se kitne gunāh aur ġhaltiyāñ huī haiñ? Mujh par merā jurm aur merā gunāh zāhir kar! ²⁴Tū apnā chehrā mujh se chhupāe kyon rakhtā hai? Tū mujhe kyon apnā dushman samajhtā hai? ²⁵Kyā tū hawā ke jhoñkon ke urāe hue patte ko dahshat khilānā chāhtā,

ḡhushk bhūse kā tāqqub karnā chāhtā hai?

²⁶Yih terā hī faislā hai ki main talkh tajraboñ se guzarūñ, terī hī marzī hai ki main apnī jawānī ke gunāhoñ kī sazā pāūñ.^a ²⁷Tū mere pāñwoñ ko kāth meñ ṭhoñk kar merī tamām rāhoñ kī pahrādārī kartā hai. Tū mere har ek naqsh-e-qadam par dhyān detā hai, ²⁸go main mai kī ghīsī-phaṭī mashk aur kīroñ kā ḡharāb kiyā huā libās hūñ.

14 Aurat se paidā huā insān chand ek din zindā rahtā hai, aur us kī zindagī bechainī se bharī rahtī hai. ²Phūl kī tarah wuh chand lamhoñ ke lie phūṭ nikaltā, phir murjhā jātā hai. Sāye kī tarah wuh thoṛī der ke bād ojhal ho jātā aur qāym nahīñ rahtā. ³Kyā tū wāqāi ek aisī maḡhlūq kā itne ḡhaur se muāynā karnā chāhtā hai? Main kaun hūñ ki tū mujhe peshī ke lie apne huzūr lāe?

⁴Kaun nāpāk chīz ko pāk-sāf kar saktā hai? Koī nahīñ! ⁵Insān kī umr to muqarrar huī hai, us ke mahīnoñ kī tādād tujhe mālūm hai, kyonki tū hī ne us ke dinon kī wuh had bāndhī hai jis se āge wuh barh

nahīñ saktā. ⁶Chunāñche apnī nigāh us se pher le aur use chhoṛ de tāki wuh mazdūr kī tarah apne thoṛe dinon se kuchh mazā le sake.

⁷Agar daraḡht ko kāṭā jāe to use thoṛī-bahut ummīd bāqī rahtī hai, kyonki ain mumkin hai ki muḡh se koñpleñ phūṭ nikleñ aur us kī naī shāḡheñ ugṭī jāeñ. ⁸Beshak us kī jareñ purānī ho jāeñ aur us kā muḡh miṭṭī meñ ḡhatm hone lage, ⁹lekin pānī kī ḡhushbū sūñghte hī wuh koñpleñ nikālne lagegā, aur panīrī kī-sī ṭahniyāñ us se phūṭne lageñgī.

¹⁰Lekin insān farq hai. Marte waqt us kī har tarah kī tāqat jāṭī rahtī hai, dam chhoṛte waqt us kā nām-o-nishān tak nahīñ rahtā. ¹¹Wuh us jhīl kī mānind hai jis kā pānī ojhal ho jāe, us nadī kī mānind jo sukaṛ kar ḡhushk ho jāe. ¹²Wafāt pāne wāle kā yihī hāl hai. Wuh leṭ jātā aur kabhī nahīñ uṭhegā. Jab tak āsmān qāym hai na wuh jāg uṭhegā, na use jagāyā jāegā.

¹³Kāsh tū mujhe Pātāl meñ chhupā detā, mujhe wahāñ us waqt tak poshīdā rakhtā jab tak terā qahr ṭhandā na ho jātā! Kāsh tū

^aLafzī tarjumā: mīrās meñ pāūñ.

ek waqt muqarrar kare jab tū merā dubārā khayāl karegā. ¹⁴(Kyonki agar insān mar jāe to kyā wuh dubārā zindā ho jāegā?) Phir main apnī saḡht k̄hidmat ke tamām din bardāsh̄t kartā, us waqt tak intazār kartā jab tak merī sabukdoshī na ho jāti. ¹⁵Tab tū mujhe āwāz detā aur main jawāb detā, tū apne hāthoñ ke kām kā ārzūmand hotā. ¹⁶Us waqt bhī tū mere har qadam kā shumār kartā, lekin na sirf is maqsad se ki mere gunāhoñ par dhyān de. ¹⁷Tū mere jarāym thaile meñ bāndh kar us par muhr lagā detā, merī har ḡhalti ko ḡhāñk detā.

¹⁸Lekin afsos! Jis tarah pahār gir kar chūr chūr ho jātā aur chaṭṭāñ khisak jāti hai, ¹⁹jis tarah bahtā pāñī patthar ko ragaṛ ragaṛ kar k̄hatm kartā aur sailāb miṭṭī ko bahā le jātā hai usī tarah tū insān kī ummīd k̄hāk meñ milā detā hai. ²⁰Tū mukammal taur par us par ḡhālīb ā jātā to wuh kūch kar jātā hai, tū us kā chehrā bigār kar use fāriḡh kar detā hai. ²¹Agar us ke bachchoñ ko sarfarāz kiyā jāe to use patā nahīn chaltā, agar unheñ past kiyā jāe to yih bhī us ke ilm meñ nahīn ātā. ²²Wuh sirf apne hī jism

kā dard mahsūs kartā aur apne lie hī mātām kartā hai.”

Ilīfaz kā Jawāb: Ayyūb

Kufr Bak Rahā Hai

15 Tab Ilīfaz Temāñi ne jawāb de kar kahā,

²“Kyā dānishmand ko jawāb meñ behūdā khayālāt pesh karne chāhieñ? Kyā use apnā peṭ tapṭī mashriqī hawā se bharnā chāhie? ³Kyā munāsib hai ki wuh fuzūl bahs-mubāhasā kare, aisī bāteñ kare jo befāydā haiñ? Hargiz nahīn!

⁴Lekin terā rawaiyā is se kahīñ burā hai. Tū Allāh kā k̄hauf chhoṛ kar us ke huzūr ḡhaur-o-k̄hauz karne kā farz haqīr jāntā hai. ⁵Terā qusūr hī tere muñh ko aisī bāteñ karne kī tahrīk de rahā hai, isī lie tū ne chālākoñ kī zabān apnā lī hai. ⁶Mujhe tujhe qusūrwar ṭhahrāne kī zarūrat hī nahīn, kyonki terā apnā hī muñh tujhe mujrim ṭhahrātā hai, tere apne hī hoñṭ tere k̄hilāf gawāhī dete haiñ.

⁷Kyā tū sab se pahle paidā huā insān hai? Kyā tū ne paharoñ se pahle hī janm liyā? ⁸Jab Allāh kī majlis mun’aqid ho jāe to kyā tū bhī un kī bāteñ suntā hai? Kyā sirf tujhe

hī hikmat hāsil hai? ⁹Tū kyā jāntā hai jo ham nahīn jānte? Tujhe kis bāt kī samajh āī hai jis kā ilm ham nahīn rakhte? ¹⁰Hamāre darmiyān bhī umrrasīdā buzurg haiñ, aise ādmī jo tere wālid se bhī būrhe haiñ.

¹¹Ai Ayyūb, kyā terī nazar meñ Allāh kī tasallī dene wālī bātoñ kī koī ahmiyat nahīn? Kyā tū is kī qadar nahīn kar saktā ki narmī se tujh se bāt kī jā rahī hai? ¹²Tere dil ke jazbāt tujhe yoñ uṛā kar kyoñ le jāeñ, terī āñkheñ kyoñ itnī chamak uṛheñ ¹³ki āḡhirkār tū apnā ḡhussā Allāh par utār kar aisī bāteñ apne muñh se ugal de?

¹⁴Bhalā insān kyā hai ki pāk-sāf ṭhahre? Aurat se paidā hui maḡhlūq kyā hai ki rāstbāz sābit ho? Kuchh bhī nahīn! ¹⁵Allāh to apne muqaddas ḡhādimoñ par bhī bharosā nahīn rakhtā, balki āsmān bhī us kī nazar meñ pāk nahīn hai. ¹⁶To phir wuh insān par bharosā kyoñ rakhe jo qābil-e-ghin aur bigarā huā hai, jo burāī ko pānī kī tarah pī letā hai.

¹⁷Merī bāt sun, main tujhe kuchh sunānā chāhtā hūñ. Main tujhe wuh kuchh bayān karūnga jo mujh par zāhir huā hai, ¹⁸wuh kuchh jo

dānishmandoñ ne pesh kiya aur jo unheñ apne bāpdādā se milā thā. Un se kuchh chhupāyā nahīn gayā thā. ¹⁹(Bāpdādā se murād wuh wāhid log haiñ jinheñ us waqt mulk diyā gayā jab koī bhī pardesī un meñ nahīn phirtā thā.)

²⁰Wuh kahte the, bedīn apne tamām din ḡdar ke māre taraptā rahtā, aur jitne bhī sāl zālim ke lie mahfūz rakhe gae haiñ utne hī sāl wuh pech-o-tāb khātā rahtā hai. ²¹Dahshatnāk āwāzeñ us ke kānoñ meñ ḡññtī rahtī haiñ, aur amn-o-amān ke waqt hī tabāhī machāne wālā us par ṭuṭ parṭā hai. ²²Use andhere se bachne kī ummīd hī nahīn, kyoñki use talwār ke lie taiyār rakhā gayā hai.

²³Wuh mārā mārā phirtā hai, āḡhirkār wuh giddhoñ kī ḡhorāk banegā. Use ḡhud ilm hai ki tārikī kā din qarīb hī hai. ²⁴Tangī aur musibat use dahshat khilātī, hamlā-āwar bādshāh kī tarah us par ḡhālib ātī haiñ. ²⁵Aur wajah kyā hai? Yih ki us ne apnā hāth Allāh ke ḡhilāf uṭhāyā, Qādir-e-mutlaq ke sāmne takabbur dikhāyā hai. ²⁶Apnī moṭī aur mazbūt ḡhāl kī panāh meñ akaṛ kar wuh tezī se Allāh par hamlā kartā hai.

²⁷Go is waqt us kā chehrā charbī se chamaktā aur us kī kamr moṭī hai, ²⁸lekin āindā wuh tabāhshudā shahron meñ basegā, aise makānoñ meñ jo sab ke chhoṛe hue haiñ aur jo jald hī patthar ke dher ban jāenge. ²⁹Wuh amīr nahīñ hogā, us kī daulat qāym nahīñ rahegī, us kī jāyḍād mulk meñ phaili nahīñ rahegī.

³⁰Wuh tārikī se nahīñ bachegā. Sholā us kī koñploñ ko murjhāne degā, aur Allāh use apne muñh kī ek phūñk se urā kar tabāh kar degā. ³¹Wuh dhoke par bharosā na kare, warnā wuh bhaṭak jāegā aur us kā ajr dhokā hī hogā. ³²Waqt se pahle hī use is kā pūrā muāwazā milegā, us kī koñpal kabhī nahīñ phale phūlegī.

³³Wuh angūr kī us bel kī mānind hogā jis kā phal kachchī hālat meñ hī gir jāe, zaitūn ke us daraḥt kī mānind jis ke tamām phūl jhaṛ jāeñ. ³⁴Kyonki bedīnoñ kā jatthā banjar rahegā, aur āg rishwatkhoroñ ke khaīmoñ ko bhasm karegī. ³⁵Un ke pāñw dukhdard se bhāri ho jāte, aur wuh burāi ko janm dete haiñ. Un kā peṭ dhokā hī paidā kartā hai.”

Ayyūb kā Jawāb: Main

Begunāh Hūñ

16 Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

²“Is tarah kī main ne bahut-sī bāteñ sunī haiñ, tumhāri tasalli sirf dukhdard kā bāis hai. ³Kyā tumhāri laffāzī kabhī khatm nahīñ hogī? Tujhe kyā chīz bechain kar rahī hai ki tū mujhe jawāb dene par majbūr hai? ⁴Agar main tumhāri jagah hotā to main bhī tumhāri jaisī bāteñ kar saktā. Phir main bhī tumhāre khalāf puralfāz taqrīreñ pesh karke taubā taubā kah saktā. ⁵Lekin main aisā na kartā. Main tumheñ apnī bātoñ se taqwīyat detā, afsos ke izhār se tumheñ taskīn detā. ⁶Lekin mere sāth aisā sulūk nahīñ ho rahā. Agar main bolūñ to mujhe sukūn nahīñ miltā, agar chup rahūñ to merā dard dūr nahīñ hotā.

⁷Lekin ab Allāh ne mujhe thakā diyā hai, us ne mere pūre gharāne ko tabāh kar diyā hai. ⁸Us ne mujhe sukarne diyā hai, aur yih bāt mere khalāf gawāh ban gaī hai. Merī dubli-patli hālat kharī ho kar mere khalāf gawāhī detī hai. ⁹Allāh kā ghazab mujhe phar rahā hai, wuh

merā dushman aur merā muḵhālīf ban gayā hai jo mere ḵhilāf dānt pīs pīs kar mujhe apnī āṅkhoṅ se chhed rahā hai.^a ¹⁰Log galā phāṛ kar merā mazāq urāte, mere gāl par thappaṛ mār kar merī be'izzatī karte haiṅ. Sab ke sab mere ḵhilāf muttahid ho gae haiṅ. ¹¹Allāh ne mujhe sharīroṅ ke hawāle kar diyā, mujhe bedīnoṅ ke changul meṅ phaṅsā diyā hai. ¹²Main sukūn se zindagī guzār rahā thā ki us ne mujhe pāsh pāsh kar diyā, mujhe gale se pakaṛ kar zamīn par paṭaḵh diyā. Us ne mujhe apnā nishānā banā liyā, ¹³phir us ke tīrandāzoṅ ne mujhe gher liyā. Us ne berahmī se mere gurdoṅ ko chīr ḍālā, merā pit zamīn par unḍel diyā. ¹⁴Bār bār wuh merī qilābandī meṅ raḵhnā ḍāltā rahā, pahalwān kī tarah mujh par hamlā kartā rahā.

¹⁵Main ne ṭāṅke lagā kar apnī jild ke sāth ṭāṭ kā libās joṛ liyā hai, apnī shān-o-shaukat ḵhāk meṅ milāi hai. ¹⁶Ro ro kar merā chehrā sūj gayā hai, merī palakoṅ par ghanā andherā chhā gayā hai. ¹⁷Lekin wajah kyā hai? Mere hāth to zulm

se barī rahe, merī duā pāk-sāf rahī hai. ¹⁸Ai zamīn, mere ḵhūn ko mat ḍhānpnā! Merī āh-o-zāri kabhī ārām kī jagah na pāe balki gūnjti rahe. ¹⁹Ab bhī merā gawāh āsmān par hai, mere haq meṅ gawāhī dene wālā bulandiyōṅ par hai. ²⁰Merī āh-o-zāri merā tarjumān hai, main beḵhābī se Allāh ke intazār meṅ rahtā hūn. ²¹Merī āheṅ Allāh ke sāmne fānī insān ke haq meṅ bāt kareṅgī, us tarah jis tarah koī apne dost ke haq meṅ bāt kare. ²²Kyōṅki thoṛe hī sāloṅ ke bād main us rāste par rawānā ho jāūṅgā jis se wāpas nahīn āūṅgā.

Allāh se Itijā

17 Merī rūh shikastā ho gai, mere dīn bujh gae haiṅ. Qabristān hī mere intazār meṅ hai. ²Mere chāroṅ taraf mazāq hī mazāq sunāi detā, merī āṅkheṅ logōṅ kā haṭḍharm rawaiyā deḵhte deḵhte thak gai haiṅ. ³Ai Allāh, merī zamānat mere apne hāthoṅ se qabūl farmā, kyōṅki aur koī nahīn jo use de. ⁴Un ke zahnoṅ ko tū ne band kar diyā, is lie to un se

^aLafzī tarjumā: apnī āṅkheṅ mere ḵhilāf tez kartā hai.

izzat nahīn pāegā. ⁵Wuh us ādmī kī mānind haiñ jo apne dostoñ ko ziyāfat kī dāwat de, hālāñki us ke apne bachche bhūke mar rahe hoñ.

⁶Allāh ne mujhe mazāq kā yoñ nishānā banāyā hai ki main qaumoñ meñ ibratangez misāl ban gayā hūñ. Mujhe dekhthe hī log mere muñh par thūkte haiñ.

⁷Merī āñkheñ gham khā khā kar dhundlā gai haiñ, mere āzā yahāñ tak sūkh gae ki sāyā hī rah gayā hai. ⁸Yih dekh kar sīdhī rāh par chalne wāloñ ke roñgte khare ho jāte aur begunāh bedīnoñ ke khlāf mushta'il ho jāte haiñ. ⁹Rāstbāz apnī rāh par qāym rahte, aur jin ke hāth pāk haiñ wuh taqwiyyat pāte haiñ. ¹⁰Lekin jahāñ tak tum sab kā tālluq hai, āo dubārā mujh par hamlā karo! Mujhe tum meñ ek bhī dānā ādmī nahīn milegā.

¹¹Mere dīn guzar gae haiñ. Mere wuh mansūbe aur dil kī ārzueñ kḥāk meñ mil gai haiñ ¹²jin se rāt dīn meñ badal gai aur raushnī andhere ko dūr karke qarīb āi thī. ¹³Agar main sirf itnī hī ummīd rakhūñ ki Pātāl merā ghar hogā to yih kaisī ummīd hogī? Agar main apnā bistar tārīki meñ bichhā kar ¹⁴qabr se kahūñ, “Tū merā bāp hai’

aur kīre se, ‘Ai merī ammi, ai merī bahan’ ¹⁵to phir yih kaisī ummīd hogī? Kaun kahegā, ‘Mujhe tere lie ummīd nazar āti hai?’ ¹⁶Tab merī ummīd mere sāth Pātāl meñ utregī, aur ham mil kar kḥāk meñ dhañs jāenge.”

Bildad: Allāh Bedīnoñ ko

Sazā Detā Hai

18 Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

²“Tū kab tak aisī bāteñ karegā? In se bāz ā kar hosh meñ ā! Tab hī ham sahīh bāt kar sakeñge. ³Tū hameñ dāngar jaise ahmaq kyon samajhtā hai? ⁴Go tū āg-bagūlā ho kar apne āp ko phar rahā hai, lekin kyā tere bāis zamīn ko wīrān honā chāhie aur chaṭṭānoñ ko apnī jagah se khisaknā chāhie? Hargiz nahīn!

⁵Yaqīnan bedīn kā charāgh bujh jāegā, us kī āg kā sholā āindā nahīn chamkegā. ⁶Us ke kḥaime meñ raushnī andherā ho jāegī, us ke ūpar kī shamā bujh jāegī. ⁷Us ke lambe qadam ruk ruk kar āge barheñge, aur us kā apnā mansūbā use paṭākḥ degā.

⁸Us ke apne pānw use jāl meñ phaṁsā dete haiñ, wuh dām par hī

chaltā phirtā hai. ⁹Phandā us kī eṛī pakar letā, kamand use jakar letī hai. ¹⁰Use phānsāne kā rassā zamīn meñ chhupā huā hai, rāste meñ phandā bichhā hai.

¹¹Wuh aisi chīzoñ se ghirā rahtā hai jo use qadam baqadam dahshat khilātī aur us kī nāk meñ dam kartī haiñ. ¹²Āfat use harap kar lenā chāhtī hai, tabāhī taiyār kharī hai tākī use girte waqt hī pakar le. ¹³Bīmārī us kī jild ko khā jāti, maut kā pahlauthā us ke āzā ko nigal letā hai. ¹⁴Use us ke khaime kī hifāzat se chhīn liyā jātā aur ghasīṭ kar dahshatoñ ke bādshāh ke sāmne lāyā jātā hai.

¹⁵Us ke khaime meñ āg bastī, us ke ghar par gandhak bikhar jāti hai. ¹⁶Niche us kī jareñ sūkh jāti, ūpar us kī shāḱheñ murjhā jāti haiñ. ¹⁷Zamīn par se us kī yād miṭ jāti hai, kahiñ bhī us kā nām-o-nishān nahīn rahtā.

¹⁸Use raushnī se tārīkī meñ dhakelā jātā, duniyā se bhagā kar kharīj kiyā jātā hai. ¹⁹Qaum meñ us kī na aulād na nasl rahegī, jahān pahle rahtā thā wahān koī nahīn bachegā. ²⁰Us kā anjām dekh kar maḡhrib ke bāshindoñ ke rongṭe kharē ho jāte aur mashriq ke

bāshinde dahshatzadā ho jāte haiñ. ²¹Yihī hai bedīn ke ghar kā anjām, usī ke maqām kā jo Allāh ko nahīn jāntā.”

Ayyūb: Main Jāntā Hūñ Ki Merā Najātdahindā Zindā Hai

19 Tab Ayyūb ne jawāb meñ kahā,

²“Tum kab tak mujh par tashaddud karnā chāhte ho, kab tak mujhe alfāz se ṭukre ṭukre karnā chāhte ho? ³Ab tum ne das bār mujhe malāmat kī hai, tum ne sharm kie baḡhair mere sāth badsulūkī kī hai. ⁴Agar yih bāt sahīh bhī ho ki main ḡhalat rāh par ā gayā hūñ to mujhe hī is kā natijā bhugatnā hai. ⁵Lekin chūñki tum mujh par apnī sabqat dikhānā chāhte aur merī ruswāi mujhe dāntne ke lie istemāl kar rahe ho ⁶to phir jān lo, Allāh ne kḡhud mujhe ḡhalat rāh par lā kar apne dām se gher liyā hai.

⁷Go main chīḱh kar kahūñ, ‘Mujh par zulm ho rahā hai,’ lekin jawāb koī nahīn miltā. Go main madad ke lie pukārūñ, lekin insāf nahīn pātā. ⁸Us ne mere rāste meñ aisi dīwār kharī kar dī ki main guzar

nahīn saktā, us ne merī rāhoṅ par andherā hī chhā jāne diyā hai.

⁹Us ne merī izzat mujh se chhīn kar mere sar se tāj utār diyā hai.

¹⁰Chāroṅ taraf se us ne mujhe dhā diyā to main tabāh huā. Us ne

merī ummīd ko daraḥt kī tarah jar se ukhār diyā hai.

¹¹Us kā qahr mere khilāf bharak uṭhā hai, aur wuh mujhe apne dushmanoṅ meṅ

shumār kartā hai. ¹²Us ke daste mil kar mujh par hamlā karne āe haiṅ.

Unhoṅ ne merī fasīl ke sāth miṭṭī kā ḍher lagāyā hai tāki us meṅ raḥnā

ḍaleṅ. Unhoṅ ne chāroṅ taraf se mere khaime kā muhāsarā kiya hai.

¹³Mere bhāiyōṅ ko us ne mujh se dūr kar diyā, aur mere jānane

wāloṅ ne merā huqqā-pānī band kar diyā hai.

¹⁴Mere rishtedāroṅ ne mujhe tark kar diyā, mere qarībī

dost mujhe bhūl gae haiṅ. ¹⁵Mere dāmangīr aur naukārāniyāṅ mujhe

ajnaabī samajhte haiṅ. Un kī nazar meṅ main ajnaabī hūn.

¹⁶Main apne naukār ko bulātā hūn to wuh jawāb nahīn detā.

Go main apne muṅh se us se iltijā karūn to bhī wuh nahīn

ātā.

¹⁷Merī bīwī merī jān se ghīn khātī hai, mere sage bhāī mujhe makrūh

samajhte haiṅ. ¹⁸Yahān tak ki chhoṭe bachche bhī mujhe haqīr

jānte haiṅ. Agar main uṭhne kī koshish karūn to wuh apnā muṅh

dūsri taraf pher lete haiṅ. ¹⁹Mere dilī dost mujhe karāhiyat kī nigāh

se deḥte haiṅ, jo mujhe pyāre the wuh mere muḥālīf ho gae haiṅ.

²⁰Merī jild sukar kar merī haḍḍiyōṅ ke sāth jā lagī hai. Main maut se bāl

bāl bach gayā hūn.^a

²¹Mere dosto, mujh par tars khāo, mujh par tars khāo. Kyōnki

Allāh hī ke hāth ne mujhe mārā hai.

²²Tum kyōn Allāh kī tarah mere pīchhe par gae ho, kyōn merā gosht

khā khā kar ser nahīn hote?

²³Kāsh merī bāteṅ qalamband ho jāeṅ! Kāsh wuh yādgār par kandā

kī jāeṅ, ²⁴lohe kī chhainī aur sise se hameshā ke lie patthar meṅ naqsh

kī jāeṅ! ²⁵Lekin main jāntā hūn ki merā Chhuṛāne Wālā zindā hai

aur āḥhirkār mere haq meṅ zamīn par kharā ho jāegā,

²⁶go merī jild yōṅ utārī bhī gāi ho. Lekin merī ārzū hai ki jism meṅ hote hue Allāh

^aLafzī tarjumā: ‘Mere dāntōṅ kī jild hī bach gāi hai.’ Matlab mubham-sā hai.

ko dekhūn, ²⁷ki main̄ khud hī use dekhūn, na ki ajnabī balki apnī hī ānkhon se us par nigāh karūn. Is ārzū kī shiddat se merā dil tabāh ho rahā hai.

²⁸Tum kahte ho, ‘Ham kitnī saḡhtī se Ayyūb kā tāqqub karenge’ aur ‘Masle kī jaṛ to usī meñ pinhān hai.’ ²⁹Lekin tumheñ khud talwār se ḍarnā chāhie, kyonki tumhārā ḡhussā talwār kī sazā ke lāyq hai, tumheñ jānanā chāhie ki adālat āne wālī hai.”

Zūfar: Ḡhalat Kām kī Munsifānā

Sazā Dī Jāegi

20 Tab Zūfar Nāmātī ne jawāb de kar kahā,

²“Yaqīnan mere muztarib khayālāt aur wuh ehsāsāt jo mere andar se ubhar rahe haiñ mujhe jawāb dene par majbūr kar rahe haiñ. ³Mujhe aisī nasīhat sunanī paṛī jo merī be’izzatī kā bāis thī, lekin merī samajh mujhe jawāb dene kī tahrīk de rahī hai.

⁴Kyā tujhe mālūm nahīn ki qadīm zamāne se yānī jab se insān ko zamīn par rakhā gayā ⁵sharīr kā fathmand nārā ārizī aur bedīn kī khushī pal-bhar kī sābit huī hai?

⁶Go us kā qad-o-qāmat āsmān tak pahunchē aur us kā sar bādalon ko chhue ⁷tāham wuh apne fuzle kī tarah abad tak tabāh ho jāegā. Jinhon ne use pahle dekhā thā wuh pūchheñge, ‘Ab wuh kahān hai?’

⁸Wuh khāb kī tarah uṛ jātā aur āindā kahīn nahīn pāyā jāegā, use rāt kī royā kī tarah bhulā diyā jātā hai. ⁹Jis ānkh ne use dekhā wuh use āindā kabhī nahīn dekhegī. Us kā ghar dubārā us kā mushāhadā nahīn karegā. ¹⁰Us kī aulād ko ḡharībōñ se bhīk māngnī paregī, us ke apne hāthōñ ko daulat wāpas denī paregī. ¹¹Jawānī kī jis tāqat se us kī haḍḍiyāñ bharī haiñ wuh us ke sāth hī khāk meñ mil jāegī.

¹²Burāī bedīn ke muñh meñ mīthī hai. Wuh use apnī zabān tale chhupāe rakhtā, ¹³use mahfūz rakh kar jāne nahīn detā. ¹⁴Lekin us kī khurāk peṭ meñ ā kar khārāb ho jātī balki sāñp kā zahr ban jātī hai. ¹⁵Jo daulat us ne nigal lī use wuh ugal degā, Allāh hī yih chīzeñ us ke peṭ se khārij karegā. ¹⁶Us ne sāñp kā zahr chūs liyā, aur sāñp hī kī zabān use mār ḍālegī. ¹⁷Wuh nadiyon se lutfandoz nahīn hogā, shahd aur bālāi kī nahron se mazā nahīn legā. ¹⁸Jo kuchh us ne hāsil kiyā

use wuh hazm nahīn karegā balki sab kuchh wāpas karegā. Jo daulat us ne apne kārobār se kamāi us se wuh lutf nahīn uṭhāegā. ¹⁹Kyonki us ne pasthālon par zulm karke unheñ tark kiya hai, us ne aise gharon ko chhīn liya hai jinheñ us ne tāmīr nahīn kiya thā. ²⁰Us ne peṭ meñ kabhī sukūn mahsūs nahīn kiya balki jo kuchh bhī chāhtā thā use bachne nahīn diya. ²¹Jab wuh khānā khātā hai to kuchh nahīn bachtā, is lie us kī kḥushhālī qāym nahīn rahegī. ²²Jyon hī use kasrat kī chīzeñ hāsīl hongī wuh musībāt meñ phaṅs jāegā. Tab dukh-dard kā pūrā zor us par āegā. ²³Kāsh Allāh bedīn kā peṭ bhar kar apnā bhaṛaktā qahr us par nāzil kare, kāsh wuh apnā ḡhazab us par barsāe.

²⁴Go wuh lohe ke hathiyār se bhāg jāe, lekin pītal kā tīr use chīr dālegā. ²⁵Jab wuh use apnī pīṭh se nikāle to tīr kī nok us ke kaleje meñ se niklegī. Use dahshatnāk wāqiyāt pesh āeñge. ²⁶Gahrī tārīkī us ke kḥazānon kī tāk meñ baiṭhī rahegī. Aisī āg jo insānon ne nahīn lagāi use bhasm karegī. Us ke kḥaime ke jitne log bach nikle unheñ wuh khā jāegī. ²⁷Āsmān

use mujrim ṭhahrāegā, zamīn us ke kḥilāf gawāhī dene ke lie kḥaṛī ho jāegī. ²⁸Sailāb us kā ghar uṛā le jāegā, ḡhazab ke dīn shiddat se bahtā huā pānī us par se guzaregā. ²⁹Yih hai wuh ajr jo Allāh bedīnon ko degā, wuh wirāsat jise Allāh ne un ke lie muqarrar kī hai.”

Ayyūb: Bahut Dafā Bedīnon ko Sazā Nahīn Milti

21 Phir Ayyūb ne jawāb meñ kahā, ²“Dhyān se mere alfāz suno! Yihī karne se mujhe tasallī do! ³Jab tak main apnī bāt pesh na karūñ mujhe bardāsh karo, is ke bād agar chāho to merā mazāq uṛāo. ⁴Kyā main kisi insān se ehtijāj kar rahā hūñ? Hargiz nahīn! To phir kyā ajab kī merī rūh itnī tang ā gai hai. ⁵Mujh par nazar dālo to tumhāre roñgte kḥaṛe ho jāeñge aur tum hairānī se apnā hāth muñh par rakhoge.

⁶Jab kabhī mujhe wuh kḥayāl yād ātā hai jo main pesh karnā chāhtā hūñ to main dahshatzadā ho jātā hūñ, mere jism par thartharāḥaṭ tārī ho jātī hai. ⁷Kḥayāl yih hai kī bedīn kyon jīte rahte haiñ? Na sirf

wuh umrrasidā ho jāte balki un kī tāqat barḥtī rahtī hai.

⁸Un ke bachche un ke sāmne qāym ho jāte, un kī aulād un kī ānkhon ke sāmne mazbūt ho jāti hai. ⁹Un ke ghar mahfūz haiñ. Na koī chīz unheñ ḍarātī, na Allāh kī sazā un par nāzil hotī hai. ¹⁰Un kā sānḍ nasl barḥāne meñ kabhī nākām nahīñ hotā, un kī gāy waqt par janm detī, aur us ke bachche kabhī zāe nahīñ hote.

¹¹Wuh apne bachchon ko bāhar khelne ke lie bhejte haiñ to wuh bheṛ-bakriyon ke rewaṛ kī tarah ghar se nikalte haiñ. Un ke laṛke kūdte phāndte nazar āte haiñ. ¹²Wuh daf aur sarod bajā kar gīt gāte aur bānsrī kī surilī āwāz nikāl kar apnā dil bahlāte haiñ. ¹³Un kī zindagī kḥushhāl rahtī hai, wuh har din se pūrā lutf uṭhāte aur ākḥirkār baṛe sukūn se Pātāl meñ utar jāte haiñ.

¹⁴Aur yih wuh log haiñ jo Allāh se kahte haiñ, ‘Ham se dūr ho jā, ham terī rāhon ko jānanā nahīñ chāhte. ¹⁵Qādir-e-mutlaq kaun hai ki ham us kī kḥidmat karen? Us se duā karne se hamen kyā faydā hogā?’ ¹⁶Kyā un kī kḥushhālī un ke apne hāth meñ nahīñ hotī? Kyā

bedīnon ke mansūbe Allāh se dūr nahīñ rahte?

¹⁷Aisā lagtā hai ki bedīnon kā charāgh kabhī nahīñ bujhtā. Kyā un par kabhī musibat āti hai? Kyā Allāh kabhī qahr meñ ā kar un par wuh tabāhī nāzil kartā hai jo un kā munāsib hissā hai? ¹⁸Kyā hawā ke jhoñke kabhī unheñ bhūse kī tarah aur āndhī kabhī unheñ tūṛī kī tarah uṛā le jāti hai? Afsos, aisā nahīñ hotā. ¹⁹Shāyad tum kaho, ‘Allāh unheñ sazā dene ke bajāe un ke bachchon ko sazā degā.’ Lekin main kahtā hūñ ki use bāp ko hī sazā denī chāhie tāki wuh apne gunāhon kā natijā kḥūb jān le. ²⁰Us kī apnī hī ānkheñ us kī tabāhī dekheñ, wuh kḥud Qādir-e-mutlaq ke ḡhazab kā pyālā pī le. ²¹Kyonki jab us kī zindagī ke muqarrarā din iḡhtitām tak pahuñcheñ to use kyā parwā hogī ki mere bād ghar wālon ke sāth kyā hogā.

²²Lekin kaun Allāh ko ilm sikhā saktā hai? Wuh to bulandiyon par rahne wālon kī bhī adālat kartā hai. ²³Ek shakhs wafāt pāte waqt kḥūb tandurust hotā hai. Jīte-jī wuh baṛe sukūn aur itmīnān se zindagī guzār sakā. ²⁴Us ke bartan dūdh se bhare rahe, us kī haḍḍiyon kā gūdā tar-o-

tāzā rahā. ²⁵Dūsrā shakhs shikastā hālat meñ mar jātā hai aur use kabhī k̄hushhālī kā lutf nasīb nahīñ huā. ²⁶Ab donoñ mil kar k̄hāk meñ paṛe rahte haiñ, donoñ kīṛe-makoṛoñ se d̄hāñpe rahte haiñ.

²⁷Suno, mainī tumhāre k̄hayālāt aur un sāzishoñ se wāqif hūñ jin se tum mujh par zulm karnā chāhte ho. ²⁸Kyonki tum kahte ho, ‘Raīs kā ghar kahāñ hai? Wuh k̄haimā kidhar gayā jis meñ bedīn baste the? Wuh apne gunāhoñ ke sabab se hī tabāh ho gae haiñ.’ ²⁹Lekin un se pūchh lo jo idhar-udhar safr karte rahte haiñ. Tumheñ un kī gawāhī taslīm karnī chāhie ³⁰ki āfat ke din sharīr ko sahīh-salāmat chhoṛā jātā hai, ki ghazab ke din use rihāī miltī hai.

³¹Kaun us ke rūbarū us ke chāl-chalan kī malāmat kartā, kaun use us ke ḡhalat kām kā munāsib ajr detā hai? ³²Log us ke janāze meñ sharīk ho kar use qabr tak le jāte haiñ. Us kī qabr par chaukīdār lagāyā jātā hai. ³³Wādī kī miṭṭī ke d̄hele use miṭhe lagte haiñ. Janāze ke pīchhe pīchhe tamām duniyā, us ke āge āge anginat hujūm chaltā hai. ³⁴Chunāñche tum mujhe abas bātoñ se kyon tasallī de rahe ho?

Tumhāre jawāboñ meñ tumhārī bewafāī hī nazar ātī hai.”

Ilifaz: Ayyūb Sharīr Hai

22 Phir Ilifaz Temānī ne jawāb de kar kahā,

²“Kyā Allāh insān se fāyda uṭhā saktā hai? Hargiz nahīñ! Us ke lie dānishmand bhī fāyde kā bāis nahīñ. ³Agar tū rāstbāz ho bhī to kyā wuh is se apne lie nafā uṭhā saktā hai? Hargiz nahīñ! Agar tū be’ilzām zindagī guzāre to kyā use kuchh hāsil hotā hai? ⁴Allāh tujhe terī k̄hudātars zindagī ke sabab se malāmat nahīñ kar rahā. Yih na soch ki wuh isī lie adālat meñ tujh se jawāb talab kar rahā hai. ⁵Nahīñ, wajah terī baṛī badkārī, tere lā-mahdūd gunāh haiñ.

⁶Jab tere bhāiyoñ ne tujh se qarz liyā to tū ne bilāwajah wuh chīzeñ apnā lī hoñgī jo unhoñ ne tujhe zamānat ke taur par dī thiñ, tū ne unheñ un ke kapṛoñ se mahrūm kar diyā hogā. ⁷Tū ne thakemāndoñ ko pānī pilāne se aur bhūke marne wāloñ ko khānā khilāne se inkār kiyā hogā. ⁸Beshak terā rawaiyā is k̄hayāl par mabnī thā ki pūrā mulk tāqatwaroñ

kī milkiyat hai, ki sirf baṛe log us meñ rah sakte haiñ. ⁹Tū ne bewāoñ ko ḵhālī hāth moṛ diyā hogā, yatimoñ kī tāqat pāsh pāsh kī hogī. ¹⁰Isī lie tū phandoñ se ghirā rahtā hai, achānak hī tujhe dahshatnāk wāqiyāt ḍarāte haiñ.

¹¹Yihī wajah hai ki tujh par aisā andherā chhā gayā hai ki tū dekh nahīn saktā, ki sailāb ne tujhe ḍubo diyā hai.

¹²Kyā Allāh āsmān kī bulandiyon par nahīn hotā? Wuh to sitāroñ par nazar ḍāltā hai, ḵhāh wuh kitne hī ūñche kyon na hoñ. ¹³To bhī tū kahtā hai, ‘Allāh kyā jāntā hai? Kyā wuh kāle bādaloñ meñ se dekh kar adālat kar saktā hai? ¹⁴Wuh ghane bādaloñ meñ chhupā rahtā hai, is lie jab wuh āsmān ke gumbad par chaltā hai to use kuchh nazar nahīn ātā.’ ¹⁵Kyā tū us qadīm rāh se bāz nahīn āegā jis par badkār chalte rahe haiñ? ¹⁶Wuh to apne muqarrarā waqt se pahle hī sukaṛ gae. Un kī buniyādeñ sailāb se hī uṛā lī gaiñ. ¹⁷Unhoñ ne Allāh se kahā, ‘Ham se dūr ho jā,’ aur ‘Qādir-e-mutlaq hamāre lie kyā kuchh kar saktā hai?’ ¹⁸Lekin Allāh hī ne un ke gharoñ ko bharpūr ḵhushhālī se nawāzā, go bedīnoñ ke bure

mansūbe us se dūr hī dūr rahte haiñ. ¹⁹Rāstbāz un kī tabāhī dekh kar ḵhush hue, bequsūroñ ne un kī hañsī uṛā kar kahā, ²⁰‘Lo, yih dekho, un kī jāydād kis tarah miṭ gai, un kī daulat kis tarah bhasm ho gai hai!’

²¹Ai Ayyūb, Allāh se sulah karke salāmatī hāsil kar, tab hī tū ḵhushhālī pāegā. ²²Allāh ke munh kī hidāyat apnā le, us ke farmān apne dil meñ mahfūz rakh. ²³Agar tū Qādir-e-mutlaq ke pās wāpas āe to bahāl ho jāegā, aur tere ḵhaime se badī dūr hī rahegi. ²⁴Sone ko ḵhāk ke barābar, Ofīr kā ḵhālīs sonā wādī ke patthar ke barābar samajh le ²⁵to Qādir-e-mutlaq ḵhud terā sonā hogā, wuhī tere lie chāñdī kā ḍher hogā. ²⁶Tab tū Qādir-e-mutlaq se lutfandoz hogā aur Allāh ke huzūr apnā sar uṭhā sakegā. ²⁷Tū us se iltijā karegā to wuh terī sunegā aur tū apnī mannateñ baṛhā sakegā. ²⁸Jo kuchh bhī tū karne kā irādā rakhe us meñ tujhe kāmyābī hogī, terī rāhoñ par raushnī chamkegi. ²⁹Kyonki jo sheḵhī baghārtā hai use Allāh past kartā jabki jo pasthāl hai use wuh najāt detā hai. ³⁰Wuh bequsūr ko chhuṛātā hai, chunāñche agar

tere hāth pāk hoñ to wuh tujhe chhuṛāegā.”

Ayyūb: Kāsh Main Allāh

ko Kahiñ Pātā

23 Ayyūb ne jawāb meñ kahā,
²“Beshak āj merī shikāyat sarkashī kā izhār hai, hālānki main apnī āhoñ par qābū pāne kī koshish kar rahā hūñ.

³Kāsh main use pāne kā ilm rakhūñ tāki us kī sukūnatgāh tak pahuñch sakūñ. ⁴Phir main apnā muāmalā tartībwar us ke sāmne pesh kartā, main apnā muñh dalāyl se bhar letā. ⁵Tab mujhe us ke jawāboñ kā patā chaltā, main us ke bayānāt par ghaur kar saktā. ⁶Kyā wuh apnī azīm quwwat mujh se laṛne par sarf kartā? Hargiz nahīñ! Wuh yaqīnan mujh par tawajjuh detā. ⁷Agar main wahān us ke huzūr ā saktā to diyānatdār ādmī kī tarah us ke sāth muqaddamā laṛtā. Tab main hameshā ke lie apne munsif se bach nikaltā!

⁸Lekin afsos, agar main mashriq kī taraf jāūñ to wuh wahān nahīñ hotā, maḡhrib kī jānib baṛhūñ to wahān bhī nahīñ miltā. ⁹Shimāl main use ḍhūñḍūñ to wuh dikhāi

nahīñ detā, junūb kī taraf ruḳh karūñ to wahān bhī poshīdā rahtā hai. ¹⁰Kyōñki wuh merī rāh ko jāntā hai. Agar wuh merī jāñch-parṭāl kartā to main khalīs sonā sābit hotā. ¹¹Mere qadam us kī rāh meñ rahe haiñ, main rāh se na bāīñ, na dāīñ taraf haṭā balki sīdhā us par chaltā rahā. ¹²Main us ke hoñṭoñ ke farmān se bāz nahīñ āyā balki apne dil meñ hī us ke muñh kī bāteñ mahfūz rakhī haiñ.

¹³Agar wuh faislā kare to kaun use rok saktā hai? Jo kuchh bhī wuh karnā chāhe use amal meñ lātā hai. ¹⁴Jo bhī mansūbā us ne mere lie bāndhā use wuh zarūr pūrā karegā. Aur us ke zahan meñ mazīd bahut-se aise mansūbe haiñ. ¹⁵Isī lie main us ke huzūr dahshatzadā hūñ. Jab bhī main in bātoñ par dhyān dūñ to us se ḍartā hūñ. ¹⁶Allāh ne khud mujhe shikastādīl kiyā, Qādir-e-mutlaq hī ne mujhe dahshat khilāi hai. ¹⁷Kyōñki na main tārīkī se tabāh ho rahā hūñ, na is lie kī ghane andhere ne mere chehre ko ḍhāñp diyā hai.

Zamīn par Kitnī Nāinsāfi**Pāi Jāti Hai**

24 Qādir-e-mutlaq adālat ke auqāt kyon nahiñ muqarrar kartā? Jo use jānte haiñ wuh aise din kyon nahiñ dekhte?

²Bedīn apnī zamīnoñ kī hudūd ko āge pīchhe karte aur dūsroñ ke rewaṛ lūṭ kar apnī charāgāhoñ meñ le jāte haiñ. ³Wuh yatīmoñ kā gadhā hāñk kar le jāte aur is shart par bewā ko qarz dete haiñ ki wuh unheñ zamānat ke taur par apnā bail de. ⁴Wuh zarūratmandoñ ko rāste se haṭāte haiñ, chunāñche mulk ke ḡharīboñ ko sarāsar chhup jānā parṭā hai.

⁵Zarūratmand bayābān meñ janglī gadhoñ kī tarah kām karne ke lie nikalte haiñ. Ḳhurāk kā khoj lagā lagā kar wuh idhar-udhar ghūmte-phirte haiñ balki registān hī unheñ un ke bachchoñ ke lie khānā muhaiyā kartā hai. ⁶Jo khet un ke apne nahiñ haiñ un meñ wuh fasal kāṭte haiñ, aur bedīnoñ ke angūr ke bāḡhoñ meñ jā kar wuh do chār angūr chun lete haiñ jo fasal chunane ke bād bāqī rah gae the. ⁷Kapṛoñ se mahrūm rah kar wuh rāt ko barahnā hālat meñ guzārte

haiñ. Sardī meñ un ke pās kambal tak nahiñ hotā. ⁸Pahāroñ kī bārish se wuh bhīg jāte aur panāhgāh na hone ke bāis pattharoñ ke sāth lipaṭ jāte haiñ.

⁹Bedīn bāp se mahrūm bachche ko māñ kī god se chhīn lete haiñ balki is shart par musībatzadā ko qarz dete haiñ ki wuh unheñ zamānat ke taur par apnā shīrkḥār bachchā de. ¹⁰Ḡharīb barahnā hālat meñ aur kapṛe pahne baḡhair phirte haiñ, wuh bhūke hote hue pūle uṭhāe chalte haiñ. ¹¹Zaitūn ke jo daraḡht bedīnoñ ne saf-dar-saf lagāe the un ke darmiyān ḡharīb zaitūn kā tel nikālte haiñ. Pyāsī hālat meñ wuh sharīroñ ke hauzoñ meñ angūr ko pāñwoñ tale kuchal kar us kā ras nikālte haiñ. ¹²Shahr se marne wāloñ kī āheñ nikaltī haiñ aur zaḡhmī log madad ke lie chīkhte-chillāte haiñ. Is ke bāwujūd Allāh kisī ko bhī mujrim nahiñ ṭhahrātā.

¹³Yih bedīn un meñ se haiñ jo nūr se sarkash ho gae haiñ. Na wuh us kī rāhoñ se wāqif haiñ, na un meñ rahte haiñ. ¹⁴Subah-sawere qātil uṭhtā hai tāki musībatzadā aur zarūratmand ko qatl kare. Rāt ko chor chakkar kāṭtā hai. ¹⁵Zinākār

kī ānkheñ shām ke dhundalke ke intazār meñ rahtī haiñ, yih soch kar ki us waqt main kisi ko nazar nahīñ āūngā. Nikalte waqt wuh apne munh ko dhānp letā hai. ¹⁶Dākū andhere meñ gharoñ meñ naqb lagāte jabki din ke waqt wuh chhup kar apne pīchhe kundī lagā lete haiñ. Nūr ko wuh jānte hī nahīñ. ¹⁷Gahrī tārīkī hī un kī subah hotī hai, kyonki un kī ghane andhere kī dahshatoñ se dostī ho gaī hai.

¹⁸Lekin bedīn pānī kī satah par jhāg haiñ, mulk meñ un kā hissā malaūn hai aur un ke angūr ke bāghoñ kī taraf koī rujū nahīñ kartā. ¹⁹Jis tarah kāl aur jhulastī garmī barf kā pānī chhīn letī haiñ usī tarah Pātāl gunāhgāroñ ko chhīn letā hai. ²⁰Māñ kā rahm unheñ bhūl jātā, kīrā unheñ chūs letā aur un kī yād jātī rahtī hai. Yaqīnan bedīnī lakaṛī kī tarah tūṭ jātī hai. ²¹Bedīn bāñjh aurat par zulm aur bewāoñ se badsulūkī karte haiñ, ²²lekin Allāh zabardastoñ ko apnī qudrat se ghasīṭ kar le jātā hai. Wuh mazbūṭī se khare bhī hoñ to bhī koī yaqīn nahīñ ki zindā raheñge. ²³Allāh unheñ hifāzat se ārām karne detā hai, lekin us kī ānkheñ un kī

rāhoñ kī pahrādārī kartī rahtī haiñ. ²⁴Lamhā-bhar ke lie wuh sarfarāz hote, lekin phir nest-o-nābūd ho jāte haiñ. Unheñ khāk meñ milā kar sab kī tarah jamā kiyā jātā hai, wuh gandum kī kaṭī huī bāloñ kī tarah murjhā jāte haiñ.

²⁵Kyā aisā nahīñ hai? Agar koī muttāfiq nahīñ to wuh sābit kare ki main ghalti par hūñ, wuh dikhāe ki mere dalāyl bātil haiñ.”

Bildad: Allāh ke sāmne Koī

Rāstbāz Nahīñ Ṭahar Saktā

25 Phir Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

²“Allāh kī hukūmat dahshatnāk hai. Wuhī apnī bulandiyōñ par salāmatī qāym rakhtā hai. ³Kyā koī us ke dastoñ kī tādād gin saktā hai? Us kā nūr kis par nahīñ chamaktā? ⁴To phir insān Allāh ke sāmne kis tarah rāstbāz ṭahar saktā hai? Jo aurat se paidā huā wuh kis tarah pāk-sāf sābit ho saktā hai? ⁵Us kī nazar meñ na chāñd purnūr hai, na sitāre pāk haiñ. ⁶To phir insān kis tarah pāk ṭahar saktā hai jo kīrā hī hai? Ādamzād to makoṛā hī hai.”

Ayyūb: Tū ne Mujhe Kitne

Achchhe Mashware Die Haiñ!

26 Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

²“Wāh jī wāh! Tū ne kyā kḥūb use saharā diyā jo bebas hai, kyā kḥūb us bāzū ko mazbūt kar diyā jo betāqat hai! ³Tū ne use kitne achchhe mashware die jo hikmat se mahrūm hai, apnī samajh kī kitnī gahrī bāteñ us par zāhir kī haiñ. ⁴Tū ne kis kī madad se yih kuchh pesh kiyā hai? Kis ne terī rūh meñ wuh bāteñ ḍālīñ jo tere muñh se nikal āi haiñ?

Kaun Allāh kī Azmat kā Andāzā

Lagā Saktā Hai?

⁵Allāh ke sāmne wuh tamām murdā arwāh jo pānī aur us meñ rahne wāloñ ke nīche bastī haiñ ḍar ke māre tarap uṭhti haiñ. ⁶Hāñ, us ke sāmne Pātāl barahnā aur us kī gahrāiyāñ beniqāb haiñ.

⁷Allāh hī ne shimāl ko wīrān-o-sunsān jagah ke ūpar tān liyā, usī ne zamīn ko yon lagā diyā kī wuh kisī chīz se laṭkī huī nahīñ hai. ⁸Us ne apne bādaloñ meñ pānī lapeṭ liyā, lekin wuh bojh tale na phaṭe. ⁹Us ne apnā taḥt nazaron

se chhupā kar apnā bādāl us par chhā jāne diyā. ¹⁰Us ne pānī kī satah par dāyrā banāyā jo raushnī aur andhere ke darmiyān had ban gayā.

¹¹Āsmān ke satūn laraz uṭhe. Us kī dhamkī par wuh dahshatzadā hue. ¹²Apnī qudrat se Allāh ne samundar ko thamā diyā, apnī hikmat se Rahab azhdahe ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. ¹³Us ke Rūh ne āsmān ko sāf kiyā, us ke hāth ne farār hone wāle sānp ko chhed ḍālā. ¹⁴Lekin aise kām us kī rāhoñ ke kināre par hī kie jāte haiñ. Jo kuchh ham us ke bāre meñ sunte haiñ wuh dhīmī dhīmī āwāz se hamāre kān tak pahuñchtā hai. To phir kaun us kī qudrat kī kaṛaktī āwāz samajh saktā hai?”

Main Bequsūr Hūñ

27 Phir Ayyūb ne apnī bāt jāri rakhī,

²“Allāh kī hayāt kī qasam jis ne merā insāf karne se inkār kiyā, Qādir-e-mutlaq kī qasam jis ne merī zindagī talḥ kar dī hai, ³mere jīte-jī, hāñ jab tak Allāh kā dam merī nāk meñ hai ⁴mere hoñṭ jhūṭ nahīñ boleñge, merī zabān dhokā

bayān nahīn karegī. ⁵Main kabhī taslīm nahīn karūnga ki tumhārī bāt durust hai. Main be'ilzām hūn aur marte dam tak is ke ulāṭ nahīn kahūngā. ⁶Main isrār kartā hūn ki rāstbāz hūn aur is se kabhī bāz nahīn āūngā. Merā dil mere kisī bhī din ke bāre meñ mujhe malāmat nahīn kartā.

⁷Allāh kare ki mere dushman ke sāth wuhī sulūk kiyā jāe jo bedīnoñ ke sāth kiyā jāegā, ki mere muḥhālīf kā wuh anjām ho jo badkāroñ ko pesh āegā. ⁸Kyonki us waqt sharīr kī kyā ummīd rahegī jab use is zindagī se munqate kiyā jāegā, jab Allāh us kī jān us se talab karegā? ⁹Kyā Allāh us kī chīkheñ sunegā jab wuh musibat meñ phaṅs kar madad ke lie pukāregā? ¹⁰Yā kyā wuh Qādir-e-mutlaq se lutfandoz hogā aur har waqt Allāh ko pukāregā?

¹¹Ab main tumheñ Allāh kī qudrat ke bāre meñ tālīm dūngā, Qādir-e-mutlaq kā irādā tum se nahīn chhupāūngā. ¹²Dekho, tum sab ne is kā mushāhadā kiyā hai. To phir is qism kī bātil bāteñ kyon karte ho?

Bedīn Zindā Nahīn Rahegā

¹³Bedīn Allāh se kyā ajr pāegā, zālīm ko Qādir-e-mutlaq se mīrās meñ kyā milegā? ¹⁴Go us ke bachche muta'addid hoñ, lekin āḥhirkār wuh talwār kī zad meñ āenge. Us kī aulād bhūkī rahegī. ¹⁵Jo bach jāeñ unheñ mohlak bīmārī se qabr meñ pahuñchāyā jāegā, aur un kī bewāeñ mātām nahīn kar pāeñgī. ¹⁶Beshak wuh ḥhāk kī tarah chāñdī kā ḍher lagāe aur miṭṭī kī tarah nafīs kaproñ kā todā ikaṭṭhā kare, ¹⁷lekin jo kapre wuh jamā kare unheñ rāstbāz pahan legā, aur jo chāñdī wuh ikaṭṭhī kare use bequsūr taqṣīm karegā. ¹⁸Jo ghar bedīn banā le wuh ghoñsle kī mānind hai, us ārizī jhoñpī kī mānind jo chaukīdār apne lie banā letā hai. ¹⁹Wuh amīr hālat meñ so jātā hai, lekin āḥhīrī dafā. Jab apnī āñkheñ khol letā to tamām daulat jāṭī rahī hai. ²⁰Us par haulnāk wāqiyāt kā sailāb ṭuṭ parṭā, use rāt ke waqt āñdhī chhīn letī hai. ²¹Mashriqī lū use uṛā le jāṭī, use uṭhā kar us ke maqām se dūr phaiñk detī hai. ²²Berahmī se wuh us par yoñ jhapatṭā mārṭī rahtī hai ki use bār bār bhāgnā parṭā hai.

²³Wuh tāliyān bajā kar apnī hiqārat kā izhār kartī, apnī jagah se āwāze kastī hai.

Hikmat Kahān Pāi Jātī Hai?

28 Yaqīnan chāndī kī kānen hotī haiñ aur aisī jaghen jahān sonā khālis kiya jātā hai. ²Lohā zamīn se nikālā jātā aur log patthar pighlā kar tānbā banā lete haiñ. ³Insān andhere ko khatm karke zamīn kī gahrī gahrī jaghoñ tak kachchī dhāt kā khoj lagātā hai, khāh wuh kitne andhere mein kyon na ho. ⁴Ek ajnabī qaum surang lagātī hai. Jab rassoñ se laṭke hue kām karte aur insānoñ se dūr kān mein jhūmte haiñ to zamīn par guzarne wāloñ ko un kī yād hī nahīn rahtī. ⁵Zamīn kī satah par khurāk paidā hotī hai jabki us kī gahrāiyān yon tabdil ho jātī haiñ jaise us mein āg lagī ho. ⁶Pattharon se sang-e-lājaward nikālā jātā hai jis mein sone ke zarre bhī pāe jāte haiñ.

⁷Yih aise rāste haiñ jo koī bhī shikārī parindā nahīn jāntā, jo kisi bhī bāz ne nahīn dekhā. ⁸Jangal

ke robdār jānwaroñ mein se koī bhī in rāhoñ par nahīn chalā, kisi bhī sherbabar ne in par qadam nahīn rakhā. ⁹Insān sang-e-chaqmāq par hāth lagā kar pahāroñ ko jar se ultā detā hai. ¹⁰Wuh patthar mein surang lagā kar har qism kī qimti chiz dekh letā ¹¹aur zamīndoz nadiyon ko band karke poshidā chizen raushni mein lātā hai.

¹²Lekin hikmat kahān pāi jāti hai, samajh kahān se milti hai? ¹³Insān us tak jāne wālī rāh nahīn jāntā, kyonki use Mulk-e-hayāt mein pāyā nahīn jātā. ¹⁴Samundar kahtā hai, ‘Hikmat mere pās nahīn hai,’ aur us kī gahrāiyān bayān kartī haiñ, ‘Yahān bhī nahīn hai.’

¹⁵Hikmat ko na khālis sone, na chāndī se kharidā jā saktā hai. ¹⁶Use pāne ke lie na Ofir kā sonā, na beshqīmat aqīq-e-ahmar^a yā sang-e-lājaward^b kāfī haiñ. ¹⁷Sonā aur shishā us kā muqābalā nahīn kar sakte, na wuh sone ke zewarāt ke ewaz mil sakti hai. ¹⁸Us kī nisbat mūngā aur billaur kī kyā qadar hai? Hikmat se bhārī thailī motiyon se kahīn zyādā qimti hai. ¹⁹Ethopiya

^acarnelian

^blapis lazuli

kā zabarjad^a us kā muqābalā nahīn kar saktā, use khālis sone ke lie kharidā nahīn jā saktā.

²⁰Hikmat kahān se āti, samajh kahān se mil sakti hai? ²¹Wuh tamām jāndārōn se poshidā rahti balki parindōn se bhī chhupī rahti hai. ²²Pātāl aur Maut us ke bāre meñ kahte haiñ, ‘Ham ne us ke bāre meñ sirf afwāheñ sunī haiñ.’

²³Lekin Allāh us tak jāne wālī rāh ko jāntā hai, use mālūm hai ki kahān mil sakti hai. ²⁴Kyonki usī ne zamīn kī hudūd tak dekhā, āsmān tale sab kuchh par nazar ḍālī ²⁵tāki hawā kā wazn muqarrar kare aur pānī kī paimāish karke us kī hudūd muta’ayyin kare. ²⁶Usī ne bārish ke lie farmān jāri kiya aur bādāl kī karakti bijli ke lie rāstā taiyār kiya. ²⁷Usī waqt us ne hikmat ko dekh kar us kī jāñch-parṭāl kī. Us ne use qāym bhī kiya aur us kī tah tak tahqīq bhī kī. ²⁸Insān se us ne kahā, ‘Sunō, Allāh kā khauf mānanā hī hikmat aur burāi se dūr rahnā hī samajh hai.’”

Kāsh Merī Zindagi Pahle

kī Tarah Ho

29 Ayyūb ne apnī bāt jāri rakh kar kahā,

²“Kāsh main dubārā māzi ke wuh dīn guzār sakūn jab Allāh merī dekh-bhāl kartā thā, ³jab us kī shamā mere sar ke ūpar chamaktī rahī aur main us kī raushnī kī madad se andhere meñ chaltā thā.

⁴Us waqt merī jawānī urūj par thī aur merā khaimā Allāh ke sāye meñ rahtā thā. ⁵Qādir-e-mutlaq mere sāth thā, aur main apne beṭōn se ghirā rahtā thā. ⁶Kasrat ke bāis mere qadam dahī se dhoe rahte aur chaṭṭān se tel kī nadiyāñ phūṭ kar nikalti thīñ.

⁷Jab kabhī main shahr ke darwāze se nikal kar chauk meñ apnī kursī par baiṭh jātā ⁸to jawān ādmī mujhe dekh kar pichhe haṭ kar chhup jāte, buzurg uṭh kar khare rahte, ⁹ra’is bolne se bāz ā kar muñh par hāth rakhte, ¹⁰shurafā kī āwāz dab jāti aur un kī zabān tālū se chipak jāti thī.

¹¹Jis kān ne merī bāteñ sunīn us ne mujhe mubārak kahā, jis āñkh ne mujhe dekhā us ne mere

^aperidot

haq meñ gawāhī dī. ¹²Kyonki jo musibat meñ ā kar āwāz detā use main bachātā, besahārā yatīm ko chhuṭkāṛā detā thā. ¹³Tabāh hone wāle mujhe barkat dete the. Mere bāis bewāon ke dilon se khushī ke nāre ubhar āte the. ¹⁴Main rāstbāzī se mulabbas aur rāstbāzī mujh se mulabbas rahtī thī, insāf merā choḡhā aur pagaṛī thā.

¹⁵Andhoñ ke lie main āñkheñ, langaṛon ke lie pānw banā rahtā thā. ¹⁶Main ḡharibon kā bāp thā, aur jab kabhī ajnabī ko muqaddamā laṛnā paṛā to main ḡhaur se us ke muāmale kā muāynā kartā thā tāki us kā haq mārā na jāe. ¹⁷Main ne bedīn kā jabṛā toṛ kar us ke dānton meñ se shikār chhuṛāyā.

¹⁸Us waqt merā khayāl thā, ‘Main apne hī ghar meñ wafāt pāuñgā, simurḡh kī tarah apnī zindagī ke dinon meñ izāfā karūñgā. ¹⁹Merī jaṛeñ pānī tak phailī aur merī shākhēñ os se tar raheñgī. ²⁰Merī izzat har waqt tāzā rahegī, aur mere hāth kī kamān ko nāi taqwiyaṭ miltī rahegī.’

²¹Log merī sun kar khāmoshī se mere mashwaron ke intazār meñ rahte the. ²²Mere bāt karne par wuh jawāb meñ kuchh na kahte

balki mere alfāz halkī-sī bündā-bāndī kī tarah un par ṭapakte rahte. ²³Jis tarah insān shiddat se bārish ke intazār meñ rahtā hai usī tarah wuh mere intazār meñ rahte the. Wuh muñh pasār kar bahār kī bārish kī tarah mere alfāz ko jazb kar lete the. ²⁴Jab main un se bāt karte waqt muskurātā to unheñ yaqīn nahīñ ātā thā, merī un par mehrbānī un ke nazdīk nihāyat qīmtī thī. ²⁵Main un kī rāh un ke lie chun kar un kī qiyādat kartā, un ke darmiyān yon bastā thā jis tarah bādshāh apne doston ke darmiyān. Main us kī mānind thā jo mātām karne wālon ko tasallī detā hai.

Mujhe Radd Kiyā Gayā Hai

30 Lekin ab wuh merā mazāq uṛāte haiñ, hālāñki un kī umr mujh se kam hai aur main un ke bāpon ko apnī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl karne wāle kutton ke sāth kām par lagāne ke bhī lāyq nahīñ samajhtā thā. ²Mere lie un ke hāthon kī madad kā kyā fāyda thā? Un kī pūrī tāqat to jāti rahī thī. ³Khurāk kī kamī aur shadīd bhūk ke māre wuh khushk zamīn kī thoṛī-bahut paidāwār

katar katar kar khāte haiñ. Har waqt wuh tabāhī aur wīrānī ke dāman meñ rahte haiñ. ⁴Wuh jhāriyon se khatmī kā phal toṛ kar khāte, jhāriyon^a kī jaṛeñ āg tāpne ke lie ikaṭṭhī karte haiñ. ⁵Unheñ ābādiyon se kharīj kiyā gayā hai, aur log ‘Chor chor’ chillā kar unheñ bhagā dete haiñ. ⁶Unheñ ghāṭiyon kī dhalānon par basnā paṛtā, wuh zamīn ke ghāron meñ aur pattharon ke darmiyān hī rahte haiñ. ⁷Jhāriyon ke darmiyān wuh āwāzeñ dete aur mil kar ūñṭkaṭāron tale dabak jāte haiñ. ⁸In kamīne aur benām logon ko mār mār kar mulk se bhagā diyā gayā hai.

⁹Aur ab main inhīn kā nishānā ban gayā hūñ. Apne gīton meñ wuh merā mazāq uṛāte haiñ, merī burī hālat un ke lie mazhakākhez misāl ban gāi hai. ¹⁰Wuh ghīn khā kar mujh se dūr rahte aur mere muñh par thūkne se nahīn rukte. ¹¹Chūñki Allāh ne merī kamān kī tānt khol kar merī ruswāi kī hai, is lie wuh merī maujūdagi meñ belagām ho gae haiñ. ¹²Mere dahne hāth hujūm kharē ho kar

mujhe ṭhokar khilāte aur merī fasīl ke sāth miṭṭī ke dher lagāte haiñ tāki us meñ rakhnā dāl kar mujhe tabāh karen. ¹³Wuh merī qilābandiyān dhā kar mujhe kḥāk meñ milāne meñ kāmyāb ho jāte haiñ. Kisī aur kī madad darkār hī nahīn. ¹⁴Wuh rakhne meñ dākḥil hote aur jauq-dar-jauq tabāhshudā fasīl meñ se guzar kar āge barḥte haiñ. ¹⁵Haulnāk wāqiyāt mere kḥilāf kharē ho gae haiñ, aur wuh tez hawā kī tarah mere waqār ko uṛā le jā rahe haiñ. Merī salāmatī bādāl kī tarah ojhal ho gāi hai.

¹⁶Aur ab merī jān nikal rahī hai, main musībat ke dinoñ ke qābū meñ ā gayā hūñ. ¹⁷Rāt ko merī haḍḍiyon ko chhedā jātā hai, katarne wālā dard mujhe kabhī nahīn chhoṛtā. ¹⁸Allāh baṛe zor se merā kapṛā pakaṛ kar garebān kī tarah mujhe apnī saḥt girift meñ rakhtā hai. ¹⁹Us ne mujhe kīchaṛ meñ phaiñk diyā hai, aur deḥne meñ main kḥāk aur miṭṭī hī ban gayā hūñ. ²⁰Main tujhe pukārtā, lekin tū jawāb nahīn detā. Main kharā ho jātā, lekin tū mujhe

^aYāni jhāri banām brūm, sīnk qism kī jhāri jis ke phūl zard hote haiñ.

ghūrtā hī rahtā hai. ²¹Tū mere sāth apnā sulūk badal kar mujh par zulm karne lagā, apne hāth ke pūre zor se mujhe satāne lagā hai. ²²Tū mujhe urā kar hawā par sawār hone detā, garajte tūfān meñ ghulne detā hai. ²³Hāñ, ab main jāntā hūn ki tū mujhe maut ke hawāle karegā, us ghar meñ pahuñchāegā jahān ek din tamām jāndār jamā ho jāte hain.

²⁴Yaqīnan main ne kabhī bhī apnā hāth kisī zarūratmand ke k̄hilāf nahīn uṭhāyā jab us ne apnī musibat meñ āwāz dī. ²⁵Balki jab kisī kā burā hāl thā to main hāmdardī se rone lagā, gharībōn kī hālat dekh kar merā dil gham khāne lagā. ²⁶Tāham mujh par musibat āī, agarche main bhalāī kī ummīd rakh saktā thā. Mujh par ghanā andherā chhā gayā, hālāñki main raushnī kī tawaqqo kar saktā thā. ²⁷Mere andar sab kuchh muztarib hai aur kabhī ārām nahīn kar saktā, merā wāstā taklifdeh dinoñ se parṭā hai. ²⁸Main mātami libās meñ phirtā hūn aur koī mujhe tasalli nahīn detā, hālāñki main jamāt meñ khare ho kar madad ke lie āwāz detā hūn. ²⁹Main gīḍarōn kā bhāī aur uqābī ulluon kā sāthī

ban gayā hūn. ³⁰Merī jild kālī ho gai, merī haḍḍiyān taptī garmī ke sabab se jhulas gai hain. ³¹Ab merā sarod sirf mātam karne aur merī bāñsrī sirf rone wāloñ ke lie istemāl hotī hai.

Merī Āk̄hirī Bāt: Main

Begunāh Hūn

31 Main ne apnī āñkhoñ se ahd bāndhā hai. To phir main kis tarah kisī kunwārī par nazar ḍāl saktā hūn? ²Kyonki insān ko āsmān par rahne wāle K̄hudā kī taraf se kyā nasīb hai, use bulandiyon par basne wāle Qādir-e-mutlaq se kyā wirāsat pānā hai? ³Kyā aisā nahīn hai ki nārāst shaḥhs ke lie āfat aur badkār ke lie tabāhī muqarrar hai? ⁴Merī rāheñ to Allāh ko nazar āti hain, wuh merā har qadam gīn letā hai.

⁵Na main kabhī dhoke se chalā, na mere pānwoñ ne kabhī fareb dene ke lie phurtī kī. Agar is meñ zarā bhī shak ho ⁶to Allāh mujhe insāf ke tarāzū meñ tol le, Allāh merī be'ilzām hālat mālūm kare. ⁷Agar mere qadam saḥīh rāh se haṭ gae. Merī āñkheñ mere dil ko ghalat rāh par le gaīn yā mere

hāth dāghdār hue ⁸to phir jo bīj main ne boyā us kī paidāwār koī aur khāe, jo fasleñ main ne lagāñ unheñ ukhārā jāe.

⁹Agar merā dil kisī aurat se nājāyẓ tālluqāt rakhne par uksāyā gayā aur main is maqsad se apne paṛosī ke darwāze par tāk lagāe baiṭhā ¹⁰to phir Allāh kare ki merī bīwī kisī aur ādmī kī gandum pīse, ki koī aur us par jhuk jāe. ¹¹Kyōñki aisī harkat sharmnāk hotī, aisā jurm sazā ke lāyq hotā hai. ¹²Aise gunāh kī āg Pātāl tak sab kuchh bhasm kar detī hai. Agar wuh mujh se sarzad hotā to merī tamām fasal jaṛoñ tak rākh kar detā.

¹³Agar merā naukar-naukarāniyon ke sāth jhagaṛā thā aur main ne un kā haq mārā ¹⁴to main kyā karūñ jab Allāh adālat meñ khaṛā ho jāe? Jab wuh merī pūchh-gachh kare to main use kyā jawāb dūñ? ¹⁵Kyōñki jis ne mujhe merī māñ ke peṭ meñ banāyā us ne unheñ bhī banāyā. Ek hī ne unheñ bhī aur mujhe bhī rahm meñ tashkīl diyā.

¹⁶Kyā main ne pasthāloñ kī zarūriyāt pūri karne se inkār kiyā yā bewā kī āñkhoñ ko bujhne diyā? Hargiz nahīñ! ¹⁷Kyā main ne apnī roṭī akele hī khāi aur yatīm ko

us meñ sharīk na kiyā? ¹⁸Hargiz nahīñ, balki apnī jawāñ se le kar main ne us kā bāp ban kar us kī parwarish kī, apnī paidāish se hī bewā kī rāhnumāi kī. ¹⁹Jab kabhī main ne dekhā ki koī kapṛoñ kī kamī ke bāis halāk ho rahā hai, ki kisī ḡharīb ke pās kambal tak nahīñ ²⁰to main ne use apnī bheṛoñ kī kuchh ūñ dī tāki wuh garm ho sake. Aise log mujhe duā dete the. ²¹Main ne kabhī bhī yatīmoñ ke kḥilāf hāth nahīñ uṭhāyā, us waqt bhī nahīñ jab shahr ke darwāze meñ baiṭhe buzurg mere haq meñ the. ²²Agar aisā na thā to Allāh kare ki merā shānā kandhe se nikal kar gir jāe, ki merā bāzū joṛ se phārā jāe! ²³Aisī harkateñ mere lie nāmumkin thiñ, kyoñki agar main aisā kartā to main Allāh se dahshat khātā rahtā, main us se ḍar ke māre qāym na rah saktā.

²⁴Kyā main ne sone par apnā pūrā bharosā rakhā yā kḥālīs sone se kahā, ‘Tujh par hī merā etamād hai?’ Hargiz nahīñ! ²⁵Kyā main is lie kḥush thā ki merī daulat zyādā hai aur mere hāth ne bahut kuchh hāsil kiya hai? Hargiz nahīñ! ²⁶Kyā sūraj kī chamak-damak aur chāñd kī purwaqār rawish dekh

kar ²⁷mere dil ko kabhī chupke se ḡhalat rāh par lāyā gayā? Kyā main ne kabhī un kā ehtirām kiyā?^a ²⁸Hargiz nahīn, kyonki yih bhī sazā ke lāyq jurm hai. Agar main aisā kartā to bulandiyon par rahne wāle Ḳhudā kā inkār kartā.

²⁹Kyā main kabhī ḡhush huā jab mujh se nafrat karne wālā tabāh huā? Kyā main bāḡh bāḡh huā jab us par musibat āi? Hargiz nahīn! ³⁰Main ne apne muñh ko ijāzat na dī ki gunāh karke us kī jān par lānat bheje. ³¹Balki mere ḡhaime ke ādmiyon ko taslim karnā paṛā, ‘Koī nahīn hai jo Ayyūb ke gosht se ser na huā.’ ³²Ajnabī ko bāhar galī meñ rāt guzārñī nahīn paṛtī thī balki merā darwāzā musāfiron ke lie khulā rahtā thā. ³³Kyā main ne kabhī Ādam kī tarah apnā gunāh chhupā kar apnā qusūr dil meñ poshīdā rakhā, ³⁴is lie ki hujūm se ḡartā aur apne rishtedāron se dahshat khātā thā? Hargiz nahīn! Main ne kabhī bhī aisā kām na kiya jis ke bāis mujhe ḡar ke māre chup rahnā paṛtā aur ghar se nikal nahīn saktā thā.

³⁵Kāsh koī merī sune! Dekho, yahān merī bāt par mere dastḡhat haiñ, ab Qādir-e-mutlaq mujhe jawāb de. Kāsh mere muḡhālīf likh kar mujhe wuh ilzāmāt batāen jo unhoñ ne mujh par lagāe haiñ! ³⁶Agar ilzāmāt kā kāḡhaz miltā to main use uṭhā kar apne kandhe par rakhtā, use pagaṛī kī tarah apne sar par bāndh letā. ³⁷Main Allāh ko apne qadmon kā pūrā hisāb-kitāb de kar ra’īs kī tarah us ke qarīb pahuñchtā.

³⁸Kyā merī zamīn ne madad ke lie pukār kar mujh par ilzām lagāyā hai? Kyā us kī regḡariyān mere sabab se mil kar ro paṛī haiñ? ³⁹Kyā main ne us kī paidāwār ajr die baḡhair khāī, us par mehnat-mashaqqat karne wālon ke lie āhen bharne kā bāis ban gayā? Hargiz nahīn! ⁴⁰Agar main is meñ qusūrwar ṭhahrūn to gandum ke bajāe ḡhārdār jḡariyān aur jau ke bajāe dhatūrā^b uge.” Yoñ Ayyūb kī bāten iḡhtitām ko pahuñch gañ.

Chauthe Sāthī Ilhū kī Taqrīr

32 Tab mazkūrā tīnoñ ādmī Ayyūb ko jawāb dene se

^aLafzī tarjumā: hāth se unheñ bosā diyā.

^bek badbūdār paudā.

bāz āe, kyonki wuh ab tak samajhtā thā ki main rāstbāz hūn. ²Yih dekh kar Ilīhū bin Barakel ḡhusse ho gayā. Būz Shahr ke rahne wāle is ādmī kā kḡhāndān Rām thā. Ek taraf to wuh Ayyūb se kḡhafā thā, kyonki yih apne āp ko Allāh ke sāmne rāstbāz thahrātā thā. ³Dūsri taraf wuh tinoṇ dostoṇ se bhī nārāz thā, kyonki na wuh Ayyūb ko sahīh jawāb de sake, na sābit kar sake ki mujrim hai. ⁴Ilīhū ne ab tak Ayyūb se bāt nahīn kī thī. Jab tak dūsroṇ ne bāt pūrī nahīn kī thī wuh kḡhāmosh rahā, kyonki wuh buzurg the. ⁵Lekin ab jab us ne dekhā ki tinoṇ ādmī mazīd koī jawāb nahīn de sakte to wuh bhāṛak uṭhā ⁶aur jawāb meṇ kahā,

“Main kamumr hūn jabki āp sab umrrasīdā haiṇ, is lie main kuchh sharmilā thā, main āp ko apnī rāy batāne se ḡhartā thā. ⁷Main ne sochā, chalo wuh boleṇ jin ke zyādā din guzare haiṇ, wuh tālīm deṇ jinheṇ muta’addid sāloṇ kā tajrabā hāsīl hai.

⁸Lekin jo rūh insān meṇ hai yānī jo dam Qādir-e-mutlaq ne us meṇ phūnk diyā wuhī insān ko samajh atā kartā hai. ⁹Na sirf būṛhe log dānishmand haiṇ, na sirf wuh insāf

samajhte haiṇ jin ke bāl safed haiṇ. ¹⁰Chunānche main guzārīsh kartā hūn ki zarā merī bāt sunēṇ, mujhe bhī apnī rāy pesh karne dijie.

¹¹Main āp ke alfāz ke intazār meṇ rahā. Jab āp mauzūn jawāb talāsh kar rahe the to main āp kī dānishmand bātoṇ par ḡhaur kartā rahā. ¹²Main ne āp par pūrī tawajjuh dī, lekin āp meṇ se koī Ayyūb ko ḡhalat sābit na kar sakā, koī us ke dalāyl kā munāsib jawāb na de pāyā. ¹³Ab aisā na ho ki āp kaheṇ, ‘Ham ne Ayyūb meṇ hikmat pāī hai, insān use shikast de kar bhagā nahīn saktā balki sirf Allāh hī.’ ¹⁴Kyonki Ayyūb ne apne dalāyl kī tartīb se merā muqābalā nahīn kiya, aur jab main jawāb dūngā to āp kī bāteṇ nahīn dohrāūngā.

¹⁵Āp ghabrā kar jawāb dene se bāz āe haiṇ, ab āp kuchh nahīn kah sakte. ¹⁶Kyā main mazīd intazār karūṇ, go āp kḡhāmosh ho gae haiṇ, āp ruk kar mazīd jawāb nahīn de sakte? ¹⁷Main bhī jawāb dene meṇ hissā lenā chāhtā hūn, main bhī apnī rāy pesh karūngā. ¹⁸Kyonki mere andar se alfāz chhalak rahe haiṇ, merī rūh mere andar mujhe majbūr kar rahī hai.

¹⁹Haqīqat mein main andar se us naī mai kī mānind hūn jo band rakhī gaī ho, main naī mai se bharī huī naī mashkoñ kī tarah phatne ko hūn. ²⁰Mujhe bolnā hai tākī āram pāūn, lāzīm hī hai ki main apne hoñtoñ ko khol kar jawāb dūn. ²¹Yaqīnan na main kisī kī jānibdārī, na kisī kī chāplūsī karūnga. ²²Kyonki main k̄hushāmad kar hī nahīn saktā, warnā merā K̄hāliq mujhe jald hī urā le jāegā.

Allāh Kai Tarīqon se Insān se Hamkalām Hotā Hai

33 Ai Ayyūb, merī taqrīr sunēn, merī tamām bātoñ par kān dhareñ! ²Ab main apnā muñh khol detā hūn, merī zabān bolti hai. ³Mere alfāz sīdhī rāh par chalne wāle dil se ubhar āte haiñ, mere hoñt diyānatdārī se wuh kuchh bayān karte haiñ jo main jāntā hūn. ⁴Allāh ke Rūh ne mujhe banāyā, Qādir-e-mutlaq ke dam ne mujhe zindagī baḡhshī.

⁵Agar āp is qābil hoñ to mujhe jawāb deñ aur apnī bāteñ tartīb se pesh karke merā muqābalā karen. ⁶Allāh kī nazar mein main

to āp ke barābar hūn, mujhe bhī miṭṭī se le kar tashkīl diyā gayā hai. ⁷Chunāñche mujhe āp ke lie dahshat kā bāis nahīn honā chāhie, merī taraf se āp par bhārī bojh nahīn āegā.

⁸Āp ne mere sunte hī kahā balki āp ke alfāz abhī tak mere kānoñ mein gūñj rahe haiñ, ⁹Main pāk hūn, mujh se jurm sarzad nahīn huā, main begunāh hūn, merā koī qusūr nahīn. ¹⁰To bhī Allāh mujh se jhagaṛne ke mawāqe ḡhūñḡtā aur mujhe apnā dushman samajhtā hai. ¹¹Wuh mere pāñwoñ ko kāṭh mein ḡāl kar merī tamām rāhoñ kī pahrādārī kartā hai.

¹²Lekin āp kī yih bāt durust nahīn, kyonki Allāh insān se ālā hai. ¹³Āp us se jhagaṛ kar kyon kahte haiñ, 'Wuh merī kisī bhī bāt kā jawāb nahīn detā'? ¹⁴Shāyad insān ko Allāh nazar na āe, lekin wuh zarūr kabhī is tarīqe, kabhī us tarīqe se us se hamkalām hotā hai.

¹⁵Kabhī wuh k̄hāb yā rāt kī royā mein us se bāt kartā hai. Jab log bistar par leṭ kar gahrī nīnd so jāte haiñ ¹⁶to Allāh un ke kān khol kar apnī nasīhatoñ se unheñ dahshatzadā kar detā hai. ¹⁷Yon wuh insān ko ḡhalat kām karne aur

maḡhrūr hone se bāz rakh kar ¹⁸us kī jān gaṛhe meñ utarne aur Dariyā-e-maut ko ubūr karne se rok detā hai.

¹⁹Kabhī Allāh insān kī bistar par dard ke zariye tarbiyat kartā hai. Tab us kī haḍḍiyon meñ lagātār jang hotī hai. ²⁰Us kī jān ko ḡhurāk se ghin ātī balki use lazīztarīn khāne se bhī nafrat hotī hai. ²¹Us kā gosht-post sukaṛ kar ḡhāyb ho jātā hai jabki jo haḍḍiyān pahle chhupī huī thīn wuh numāyān taur par nazar ātī haiñ. ²²Us kī jān gaṛhe ke qarīb, us kī zindagī halāk karne wālon ke nazdik pahuñchti hai.

²³Lekin agar koī farishtā, hazāron meñ se koī sālis us ke pās ho jo insān ko sīdhī rāh dikhāe ²⁴aur us par tars khā kar kahe, ‘Use gaṛhe meñ utarne se chhuṛā, mujhe fidyā mil gayā hai, ²⁵ab us kā jism jawānī kī nisbat zyādā tar-o-tāzā ho jāe aur wuh dubārā jawānī kī-sī tāqat pāe’ ²⁶to phir wuh shaḡhs Allāh se iltijā karegā, aur Allāh us par mehrbān hogā. Tab wuh baṛī ḡhushī se Allāh kā chehrā taktā rahegā. Isī tarah Allāh insān kī rāstbāzī bahāl kartā hai.

²⁷Aisā shaḡhs logoñ ke sāmne gāegā aur kahegā, ‘Main ne gunāh

karke sīdhī rāh ṭeḡhī-meḡhī kar dī, aur mujhe koī fāydā na huā. ²⁸Lekin us ne fidyā de kar merī jān ko maut ke gaṛhe meñ utarne se chhuṛāyā. Ab merī zindagī nūr se lutfandoz hogī.’

²⁹Allāh insān ke sāth yih sab kuchh do chār martabā kartā hai ³⁰tāki us kī jān gaṛhe se wāpas āe aur wuh zindagī ke nūr se raushan ho jāe.

³¹Ai Ayyūb, dhyān se merī bāt sunen, ḡhāmosh ho jāen tāki main bāt karūñ. ³²Agar āp jawāb meñ kuchh batānā chāhen to batāen. Boleñ, kyonki main āp ko rāstbāz ṭhahrāne kī ārzū rakhtā hūñ. ³³Lekin agar āp kuchh bayān nahīn kar sakte to merī sunen, chup raheñ tāki main āp ko hikmat kī tālīm dūñ.”

Allāh Har Ek ko Munāsib

Ajr Detā Hai

34 Phir Ilīhū ne bāt jāri rakh kar kahā,

²‘Ai dānishmando, mere alfāz sunen! Ai ālimo, mujh par kān dharen! ³Kyonki kān yon alfāz kī jāñch-parṭāl kartā hai jis tarah zabān ḡhurāk ko chakh letī hai.

⁴Āeñ, ham apne lie wuh kuchh chun leñ jo durust hai, āpas meñ jān leñ ki kyā kuchh achchhā hai. ⁵Ayyūb ne kahā hai, ‘Go main begunāh hūñ to bhī Allāh ne mujhe mere huqūq se mahrūm kar rakhā hai. ⁶Jo faislā mere bāre meñ kiyā gayā hai use main jhūṭ qarār detā hūñ. Go main bequsūr hūñ to bhī tīr ne mujhe yon zaḥmī kar diyā ki us kā ilāj mumkin hī nahīñ.’ ⁷Ab mujhe batāeñ, kyā koī Ayyūb jaisā burā hai? Wuh to kufr kī bāteñ pānī kī tarah pīte, ⁸badkāroñ kī sohbat meñ chalte aur bedīnoñ ke sāth apnā waqt guzārte haiñ. ⁹Kyonki wuh dāwā karte haiñ ki Allāh se lutfandoz honā insān ke lie befāyda hai.

¹⁰Chunāñche ai samajhdār mardo, merī bāt sunēñ! Yih kaise ho saktā hai ki Allāh sharīr kām kare? Yih to mumkin hī nahīñ ki Qādir-e-mutlaq nāinsāfi kare. ¹¹Yaqīnan wuh insān ko us ke āmāl kā munāsib ajr de kar us par wuh kuchh lātā hai jis kā taqāzā us kā chāl-chalan kartā hai. ¹²Yaqīnan Allāh bedīn harkateñ nahīñ kartā, Qādir-e-mutlaq insāf kā ḡhūn nahīñ kartā. ¹³Kis ne zamīn ko Allāh ke hawāle kiyā? Kis ne use

pūrī duniyā par iḡhtiyār diyā? Koī nahīñ! ¹⁴Agar wuh kabhī irādā kare ki apnī rūh aur apnā dam insān se wāpas le ¹⁵to tamām log dam chhor kar dubārā ḡhāk ho jāeñge.

¹⁶Ai Ayyūb, agar āp ko samajh hai to sunēñ, merī bātoñ par dhyān deñ. ¹⁷Jo insāf se nafrat kare kyā wuh hukūmat kar saktā hai? Kyā āp use mujrim ṭhahrānā chāhte haiñ jo rāstbāz aur Qādir-e-mutlaq hai, ¹⁸jo bādshāh se kah saktā hai, ‘Ai badmāsh!’ Aur shurafā se, ‘Ai bedīno!’? ¹⁹Wuh to na ra’isoñ kī jānībdārī kartā, na ohdedāroñ ko pasthāloñ par tarjīh detā hai, kyonki sab hī ko us ke hāthoñ ne banāyā hai. ²⁰Wuh pal-bhar meñ, ādhī rāt hī mar jāte haiñ. Shurafā ko hilāyā jātā hai to wuh kūch kar jāte haiñ, tāqatwaroñ ko baḡhair kisī tag-o-dau ke haṭāyā jātā hai.

²¹Kyonki Allāh kī āñkheñ insān kī rāhoñ par lagī rahtī haiñ, ādamzād kā har qadam use nazar ātā hai. ²²Kahīñ itnī tārikī yā ghanā andherā nahīñ hotā ki badkār us meñ chhup sake. ²³Aur Allāh kisī bhī insān ko us waqt se āgāh nahīñ kartā jab use ilāhī taḡht-e-adālat ke sāmne ānā hai. ²⁴Use tahqīqāt kī zarūrat hī nahīñ balki

wuh zorāwarōn ko pāsh pāsh karke dūsroñ ko un kī jagah kharā kar detā hai. ²⁵Wuh to un kī harkatoñ se wāqif hai aur unheñ rāt ke waqt yon tah-o-bālā kar saktā hai ki chūr chūr ho jāeñ. ²⁶Un kī bedīnī ke jawāb meñ wuh unheñ sab kī nazaroñ ke sāmne paṭaḳh detā hai. ²⁷Us kī pairawī se haṭne aur us kī rāhoñ kā lihāz na karne kā yihī natijā hai. ²⁸Kyonki un kī harkatoñ ke bāis pasthāloñ kī chīḳheñ Allāh ke sāmne aur musibatzaḍoñ kī iltijāeñ us ke kān tak pahuñchīñ. ²⁹Lekin agar wuh ḳhāmosh bhī rahe to kaun use mujrim qarār de saktā hai? Agar wuh apne chehre ko chhupāe rakhe to kaun use dekh saktā hai? Wuh to qaum par balki har fard par hukūmat kartā hai ³⁰tāki sharīr hukūmat na kareñ aur qaum phañs na jāe.

³¹Behtar hai ki āp Allāh se kaheñ, ‘Mujhe ḡhalat rāh par lāyā gayā hai, āindā main dubārā burā kām nahīn karūnga. ³²Jo kuchh mujhe nazar nahīn ātā wuh mujhe sikhā, agar mujh se nāinsāfī huī hai to āindā aisā nahīn karūnga.’ ³³Kyā Allāh ko āp ko wuh ajr denā chāhie jo āp kī nazar meñ munāsib hai, go āp ne use radd kar diyā hai?

Lāzim hai ki āp ḳhud hī faislā kareñ, na ki main. Lekin zarā wuh kuchh pesh kareñ jo kuchh āp sahīh samajhte haiñ. ³⁴Samajhdār log balki har dānishmand jo merī bāt sune farmāegā, ³⁵‘Ayyūb ilm ke sāth bāt nahīn kar rahā, us ke alfāz fahm se ḳhālī haiñ. ³⁶Kāsh Ayyūb kī pūrī jāñch-ṭarṭāl kī jāe, kyonki wuh sharīroñ ke-se jawāb pesh kartā, ³⁷wuh apne gunāh meñ izāfā karke hamāre rūbarū apne jurm par shak ḍāltā aur Allāh par muta’addid ilzāmāt lagātā hai.”

Apne Āp ko Rāstbāz Mat Ṭahrānā

35 Phir Ilīhū ne apnī bāt jāri rakhī,

²“Āp kahte haiñ, ‘Main Allāh se zyādā rāstbāz hūñ.’ Kyā āp yih bāt durust samajhte haiñ ³yā yih ki ‘Mujhe kyā fāydā hai, gunāh na karne se mujhe kyā nafā hotā hai?’ ⁴Main āp ko aur sāthī dostoñ ko is kā jawāb batātā hūñ.

⁵Apnī nigāh āsmān kī taraf uṭhāeñ, bulandiyon ke bādaloñ par ḡhaur kareñ. ⁶Agar āp ne gunāh kiyā to Allāh ko kyā nuqsān pahuñchā hai? Go āp se muta’addid jarāym bhī sarzad hue

hoñ tāham wuh muta'assir nahīn hogā. ⁷Rāstbāz zindagī guzārne se āp use kyā de sakte haiñ? Āp ke hāthoñ se Allāh ko kyā hāsil ho saktā hai? Kuchh bhī nahīn! ⁸Āp ke hamjins insān hī āp kī bedīnī se muta'assir hote haiñ, aur ādamzād hī āp kī rāstbāzī se fāyda uṭhāte haiñ.

⁹Jab logoñ par saḡht zulm hotā hai to wuh chīkhte-chillāte aur baṛoñ kī ziyādatī ke bāis madad ke lie āwāz dete haiñ. ¹⁰Lekin koī nahīn kahtā, 'Allāh, merā Ḳhāliq kahān hai? Wuh kahān hai jo rāt ke daurān naḡhme atā kartā, ¹¹jo hamēñ zamīn par chalne wāle jānwaroñ kī nisbat zyādā tālīm detā, hamēñ parindoñ se zyādā dānishmand banātā hai?' ¹²Un kī chīkhoñ ke bāwujūd Allāh jawāb nahīn detā, kyonki wuh ghamandī aur bure haiñ.

¹³Yaqīnan Allāh aisī bātil fariyād nahīn suntā, Qādir-e-mutlaq us par dhyān hī nahīn detā. ¹⁴To phir wuh āp par kyon tawajjuh de jab āp dāwā karte haiñ, 'Main use nahīn dekh saktā,' aur 'Merā muāmalā us ke sāmne hī hai, main ab tak us kā sāmne kar rahā hūn?' ¹⁵Wuh āp kī kyon sune jab āp kahte haiñ, 'Allāh

kā ḡhazab kabhī sazā nahīn detā, use burāi kī parwā hī nahīn?' ¹⁶Jab Ayyūb muñh kholtā hai to bemānī bāteñ nikalti haiñ. Jo muta'addid alfāz wuh pesh kartā hai wuh ilm se ḡhālī haiñ."

Allāh Kitnā Azīm Hai

36 Ilihū ne apnī bāt jāri rakhī, ²"Thoṛī der ke lie sabar karke mujhe is kī tashrīh karne deñ, kyonki mazīd bahut kuchh hai jo Allāh ke haq meñ kahnā hai. ³Main dūr dūr tak phirūnga tāki wuh ilm hāsil karūn jis se mere Ḳhāliq kī rāstī sābit ho jāe. ⁴Yaqīnan jo kuchh main kahūngā wuh farebdeh nahīn hogā. Ek aisā ādmī āp ke sāmne kharā hai jis ne ḡhulūsdilī se apnā ilm hāsil kiya hai.

⁵Go Allāh azīm qudrat kā mālīk hai tāham wuh ḡhulūsdiloñ ko radd nahīn kartā. ⁶Wuh bedīn ko zyādā der tak jīne nahīn detā, lekin musibatzaḡdoñ kā insāf kartā hai. ⁷Wuh apnī āñkhoñ ko rāstbāzoñ se nahīn phertā balki unheñ bādshāhoñ ke sāth taḡhtnashīn karke bulandiyon par sarfarāz kartā hai.

⁸Phir agar unheñ zanjiron meñ jakarā jāe, unheñ musibat ke rassoñ meñ giriftār kiya jāe ⁹to wuh un par zāhir kartā hai ki un se kyā kuchh sarzad huā hai, wuh unheñ un ke jarāym pesh karke unheñ dikhātā hai ki un kā takabbur kā rawaiyā hai. ¹⁰Wuh un ke kānoñ ko tarbiyat ke lie khol kar unheñ hukm detā hai ki apnī nāinsāfi se bāz ā kar wāpas āo. ¹¹Agar wuh mān kar us kī k̄hidmat karne lageñ to phir wuh jīte-jī apne dīn k̄hushhālī meñ aur apne sāl sukūn se guzāreñge. ¹²Lekin agar na māneñ to unheñ Dariyā-e-maut ko ubūr karnā paregā, wuh ilm se mahrūm rah kar mar jāeñge.

¹³Bedīn apnī harkatoñ se apne āp par ilāhī ghazab lāte haiñ. Allāh unheñ bāndh bhī le, lekin wuh madad ke lie nahīn pukārte. ¹⁴Jawānī meñ hī un kī jān nikal jāti, un kī zindagī muqaddas farishton ke hāthoñ k̄hatm ho jāti hai. ¹⁵Lekin Allāh musibat zadā ko us kī musibat ke zariye najāt detā, us par hone wāle zulm kī mārifat us kā k̄an khol detā hai.

¹⁶Wuh āp ko bhī musibat ke munh se nikalne kī tarḡhib dilā kar ek aisi khulī jagah par lānā chāhtā

hai jahān rukāwaṭ nahīn hai, jahān āp kī mez umdā khānoñ se bhārī rahegi. ¹⁷Lekin is waqt āp adālat kā wuh pyālā pī kar ser ho gae haiñ jo bedīnoñ ke nasīb meñ hai, is waqt adālat aur insāf ne āp ko apnī saḡht girift meñ le liya hai. ¹⁸K̄habardār ki yih bāt āp ko kufr bakne par na uksāe, aisā na ho ki tāwān kī baṛī raqam āp ko ḡhalat rāh par le jāe. ¹⁹Kyā āp kī daulat āp kā difā karke āp ko musibat se bachāegi? Yā kyā āp kī sirtor̄ koshisheñ yih saranjām de sakti haiñ? Hargiz nahīn! ²⁰Rāt kī ārzū na kareñ, us waqt kī jab qaumeñ jahān bhī hoñ nest-onābūd ho jāti haiñ. ²¹K̄habardār raheñ ki nāinsāfi kī taraf rujū na kareñ, kyonki āp ko isī lie musibat se āzmāyā jā rahā hai.

²²Allāh apnī qudrat meñ sarfarāz hai. Kaun us jaisā ustād hai? ²³Kis ne muqarrar kiya ki use kis rāh par chalnā hai? Kaun kah saktā hai, “Tū ne ḡhalat kām kiya”? Koī nahīn! ²⁴Us ke kām kī tamjīd karnā na bhūleñ, us sāre kām kī jis kī logoñ ne apne gītoñ meñ hamd-osānā kī hai. ²⁵Har shaḡhs ne yih kām dekh liya, insān ne dūr dūr se us kā mullāhazā kiya hai.

²⁶Allāh azīm hai aur ham use nahīn jānte, us ke sālon kī tādād mālūm nahīn kar sakte.

²⁷Kyonki wuh pānī ke qatre ūpar khīnch kar dhund se bārish nikāl letā hai, ²⁸wuh bārish jo bādāl zamīn par barsā dete aur jis kī bauchhāreñ insān par partī haiñ.

²⁹Kaun samajh saktā hai kī bādāl kis tarah chhā jāte, kī Allāh ke maskan se bijliyañ kis tarah karaktī haiñ? ³⁰Wuh apne irdgird raushnī phailā kar samundar kī jaṛon tak sab kuchh raushan kartā hai.

³¹Yon wuh bādalon se qaumon kī parwarish kartā, unheñ kasrat kī khurāk muhaiyā kartā hai. ³²Wuh apnī muṭṭhiyon ko bādāl kī bijliyon se bhar kar hukm detā hai kī kyā chīz apnā nishānā banāeñ. ³³Us ke bādalon kī garajtī āwāz us ke ghazab kā elān kartī, nāinsāfī par us ke shadīd qahr ko zāhir kartī hai.

37 Yih soch kar merā dil laraz kar apnī jagah se uchhal partā hai. ²Suneñ aur us kī ghazabnāk āwāz par ghaur kareñ, us ghurrātī āwāz par jo us ke muñh se nikalti hai. ³Āsmān tale har maqām par balki zamīn kī intahā tak wuh apnī bijli chamakne detā hai. ⁴Is ke bād karaktī āwāz sunāi

detī, Allāh kī robdār āwāz garaj uṭhti hai. Aur jab us kī āwāz sunāi detī hai to wuh bijliyon ko nahīn roktā.

⁵Allāh anokhe tarīqe se apnī āwāz garajne detā hai. Sāth sāth wuh aise azīm kām kartā hai jo hamārī samajh se bāhar haiñ.

⁶Kyonki wuh barf ko farmātā hai, ‘Zamīn par par jā’ aur mūsłādhār bārish ko, ‘Apnā pūrā zor dikhā.’

⁷Yon wuh har insān ko us ke ghar meñ rahne par majbūr kartā hai tāki sab jān leñ kī Allāh kām meñ masrūf hai. ⁸Tab jangli jānwar bhī apne bhaṭon meñ chhup jāte, apne gharon meñ panāh lete haiñ.

⁹Tūfān apne kamre se nikal ātā, shimālī hawā mulk meñ ṭhand phailā detī hai. ¹⁰Allāh phūnk mārta to pānī jam jātā, us kī satah dūr dūr tak munjamid ho jātī hai.

¹¹Allāh bādalon ko namī se bojhal karke un ke zariye dūr tak apnī bijli chamkātā hai. ¹²Us kī hidāyat par wuh mandlāte hue us kā har hukm takmīl tak pahunchāte haiñ. ¹³Yon wuh unheñ logon kī tarbiyat karne, apnī zamīn ko barkat dene yā apnī shafqat dikhāne ke lie bhej detā hai.

¹⁴Ai Ayyūb, merī is bāt par dhyān deñ, ruk kar Allāh ke azīm kāmōn

par ghaur karen. ¹⁵Kyā āp ko mālūm hai ki Allāh apne kāmoñ ko kaise tartīb detā hai, ki wuh apne bādaloñ se bijli kis tarah chamakne detā hai? ¹⁶Kyā āp bādaloñ kī naql-o-harkat jānte haiñ? Kyā āp ko us ke anokhe kāmoñ kī samajh ātī hai jo kāmīl ilm rakhtā hai? ¹⁷Jab zamīn junūbī lū kī zad meñ ā kar chup ho jātī aur āp ke kapre tapne lagte haiñ ¹⁸to kyā āp Allāh ke sāth mil kar āsmān ko ṭhoñk ṭhoñk kar pītal ke āīne kī mānind saḡht banā sakte haiñ? Hargiz nahīñ!

¹⁹Hameñ batāēñ ki Allāh se kyā kahēñ! Afsos, andhere ke bāis ham apne ḡhayālāt ko tartīb nahīñ de sakte. ²⁰Agar main apnī bāt pesh karūñ to kyā use kuchh mālūm ho jāegā jis kā pahle ilm na thā? Kyā koī bhī kuchh bayān kar saktā hai jo use pahle mālūm na ho? Kabhī nahīñ! ²¹Ek waqt dhūp nazar nahīñ ātī aur bādāl zamīn par sāyā ḡalte haiñ, phir hawā chalne lagtī aur mausam sāf ho jātā hai. ²²Shimāl se sunahrī chamak qarīb ātī aur Allāh robdār shān-o-shaukat se ghīrā huā ā pahuñchtā hai. ²³Ham to Qādir-e-mutlaq tak nahīñ pahuñch sakte. Us kī qudrat ālā aur rāstī zorāwar hai, wuh kabhī insāf kā ḡhūn nahīñ

kartā. ²⁴Is lie ādamzād us se ḡarte aur dīl ke dānishmand us kā ḡhauf mānte haiñ.”

Allāh kā Jawāb

38 Phir Allāh ḡhud Ayyūb se hamkalām huā. Tūfān meñ se us ne use jawāb diyā,

²“Yih kaun hai jo samajh se ḡhālī bāteñ karne se mere mansūbe ke saḡīh matlab par pardā ḡaltā hai? ³Mard kī tarah kamarbastā ho jā! Main tujh se sawāl kartā hūñ, aur tū mujhe tālīm de.

⁴Tū kahāñ thā jab main ne zamīn kī buniyād rakhī? Agar tujhe is kā ilm ho to mujhe batā! ⁵Kis ne us kī lambāī aur chauṛāī muqarrar kī? Kyā tujhe mālūm hai? Kis ne nāp kar us kī paimāish kī? ⁶Us ke satūn kis chīz par lagāe gae. Kis ne us ke kone kā buniyādī patthar rakhā, ⁷us waqt jab subah ke sitāre mil kar shādiyānā bajā rahe, tamām farishte ḡhushī ke nāre lagā rahe the?

⁸Jab samundar rahm se phūṭ niklā to kis ne darwāze band karke us par qābū pāyā? ⁹Us waqt main ne bādaloñ ko us kā libās banāyā aur use ḡhane andhere meñ yon

lapeṭā jis tarah nauzād ko potarōṅ meṅ lapeṭā jāṭā hai. ¹⁰Us kī hudūd muqarrar karke maiṅ ne use rokne ke darwāze aur kunḍe lagāe. ¹¹Maiṅ bolā, “Tujhe yahān tak ānā hai, is se āge na barḥnā, terī robdār lahroṅ ko yihīn ruknā hai.”

¹²Kyā tū ne kabhī subah ko hukm diyā yā use tulū hone kī jagah dikhāi ¹³tāki wuh zamīn ke kināroṅ ko pakaṛ kar bedīnoṅ ko us se jhār de? ¹⁴Us kī raushnī meṅ zamīn yon tashkīl pāṭi hai jis tarah miṭṭī jis par muhr lagāi jāe. Sab kuchh rangdār libās pahne nazar āṭā hai. ¹⁵Tab bedīnoṅ kī raushnī rokī jāṭi, un kā uṭhāyā huā bāzū torā jāṭā hai.

¹⁶Kyā tū samundar ke sarchashmoṅ tak pahuṅch kar us kī gahrāiyōṅ meṅ se guzarā hai? ¹⁷Kyā maut ke darwāze tujh par zāhir hue, tujhe ghane andhere ke darwāze nazar āe haiṅ? ¹⁸Kyā tujhe zamīn ke wasī maidānoṅ kī pūrī samajh āi hai? Mujhe batā agar yih sab kuchh jāntā hai!

¹⁹Raushnī ke mambā tak le jāne wālā rāstā kahān hai? Andhere kī rihāishgāh kahān hai? ²⁰Kyā tū unheṅ un ke maqāmoṅ tak pahuṅchā saktā hai? Kyā tū un ke gharoṅ tak le jāne wālī rāhoṅ se

wāqif hai? ²¹Beshak tū is kā ilm rakhtā hai, kyonki tū us waqt janm le chukā thā jab yih paidā hue. Tū to qadīm zamāne se hī zindā hai!

²²Kyā tū wahān tak pahuṅch gayā hai jahān barf ke zaḥhire jamā hote haiṅ? Kyā tū ne oloṅ ke godāmoṅ ko dekh liyā hai? ²³Maiṅ unheṅ musibat ke waqt ke lie mahfūz rakhtā hūn, aise dinoṅ ke lie jab larāi aur jang chhiṛ jāe. ²⁴Mujhe batā, us jagah tak kis tarah pahuṅchnā hai jahān raushnī taqsim hoti hai, yā us jagah jahān se mashriqī hawā nikal kar zamīn par bikhar jāṭi hai?

²⁵Kis ne mūslādhār bārish ke lie rāstā aur garajte tūfān ke lie rāh banāi ²⁶tāki insān se ḡhālī zamīn aur ḡhairābād registān kī ābpāshī ho jāe, ²⁷tāki wīrān-o-sunsān bayābān kī pyās bujh jāe aur us se hariyālī phūṭ nikle? ²⁸Kyā bārish kā bāp hai? Kaun shabnam ke qatroṅ kā wālid hai?

²⁹Barf kis mān ke peṭ se paidā hui? Jo pālā āsmān se ā kar zamīn par parṭā hai kis ne use janm diyā? ³⁰Jab pānī patthar kī tarah saḡht ho jāe balki gahre samundar kī satah bhī jam jāe to kaun yih saranjām detā hai? ³¹Kyā tū Ḳhoshā-e-Parwīn

ko bāndh saktā yā Jauze kī zanjīron
ko khol saktā hai? ³²Kyā tū karwā
saktā hai ki sitāron ke muḡhtalif
jhurmaṭ un ke muqarrarā auqāt ke
mutābiq nikal āen? Kyā tū Dubb-
e-Akbar kī us ke bachchoñ samet
qiyādat karne ke qābil hai? ³³Kyā
tū āsmān ke qawānīn jāntā yā us
kī zamīn par hukūmat muta'ayyin
kartā hai?

³⁴Kyā jab tū buland āwāz se
bādaloñ ko hukm de to wuh tujh
par mūsłādhār bārish barsāte haiñ?

³⁵Kyā tū bādāl kī bijlī zamīn par
bhej saktā hai? Kyā wuh tere pās ā
kar kahtī hai, 'Main ḡhidmat ke lie
hāzir hūñ'? ³⁶Kis ne Misr ke laqlaq
ko hikmat dī, murḡh ko samajh atā
kī? ³⁷Kis ko itnī dānāi hāsil hai ki
wuh bādaloñ ko gin sake? Kaun
āsmān ke in ghaṛoñ ko us waqt
unḡel saktā hai ³⁸jab miṭṭī ḡhāle
hue lohe kī tarah saḡht ho jāe aur
ḡhele ek dūsre ke sāth chipak jāen?
Koī nahīn!

³⁹Kyā tū hī shernī ke lie shikār
kartā yā sheroñ ko ser kartā hai
⁴⁰jab wuh apnī chhupne kī jaghoñ
meñ dabak jāen yā gunjān jangal
meñ kahīn tāk lagāe baiṭhe hoñ?
⁴¹Kaun kawwe ko ḡhurāk muhaiyā
kartā hai jab us ke bachche bhūk

ke bāis Allāh ko āwāz den aur māre
māre phiren?

39 Kyā tujhe mālūm hai
ki pahārī bakriyoñ ke
bachche kab paidā hote haiñ? Jab
hirnī apnā bachchā janm detī hai
to kyā tū is ko mullāhazā kartā hai?
²Kyā tū wuh mahīne gintā rahtā hai
jab bachche hirnīyoñ ke peṭ meñ
hoñ? Kyā tū jāntā hai ki kis waqt
bachche janm detī haiñ? ³Us din
wuh dabak jāti, bachche nikal āte
aur dard-e-zah ḡhatm ho jātā hai.
⁴Un ke bachche tāqatwar ho kar
khule maidān meñ phalte-phūlte,
phir ek din chale jāte haiñ aur apnī
mān ke pās wāpas nahīn āte.

⁵Kis ne janglī gadhe ko khulā
chhoṛ diyā? Kis ne us ke rasse
khol die? ⁶Main hī ne bayābān
us kā ghar banā diyā, main hī ne
muqarrar kiyā ki banjar zamīn us
kī rihāishgāh ho. ⁷Wuh shahr kā
shor-sharābā dekh kar hañs uṭhtā,
aur use hāñkne wāle kī āwāz sunanī
nahīn partī. ⁸Wuh charne ke
lie pahārī ilāqe meñ idhar-udhar
ḡhūmtā aur hariyālī kā khoj lagātā
rahtā hai.

⁹Kyā janglī bail terī ḡhidmat
karne ke lie taiyār hogā? Kyā wuh
kabhī rāt ko terī charnī ke pās

guzāregā? ¹⁰Kyā tū use bāndh kar hal chalā saktā hai? Kyā wuh wādī meñ tere pīchhe chal kar suhāgā pheregā? ¹¹Kyā tū us kī baṛī tāqat dekh kar us par etamād karegā? Kyā tū apnā saḡht kām us ke sapurd karegā? ¹²Kyā tū bharosā kar saktā hai kī wuh terā anāj jamā karke gāhne kī jagah par le āe? Hargiz nahīn!

¹³Shuturmurgh kḡhushī se apne paroñ ko pharphaṛātā hai. Lekin kyā us kā shāhpar laqlaq yā bāz ke shāhpar kī mānind hai? ¹⁴Wuh to apne anḡ zamīn par akele chhoṛtā hai, aur wuh miṭṭī hī par pakte haiñ. ¹⁵Shuturmurgh ko kḡhayāl tak nahīn ātā kī koī unheñ pāñwoñ tale kuchal saktā yā koī janglī jānwar unheñ raund saktā hai. ¹⁶Lagṭā nahīn kī us ke apne bachche haiñ, kyoñki us kā un ke sāth sulūk itnā saḡht hai. Agar us kī mehnat nākām nikle to use parwā hī nahīn, ¹⁷kyoñki Allāh ne use hikmat se mahrūm rakh kar use samajh se na nawāzā. ¹⁸To bhī wuh itnī tezī se uchhal kar bhāg jātā hai kī ghoṛe aur ghurṣawār kī dauṛ dekh kar hañsne lagṭā hai.

¹⁹Kyā tū ghoṛe ko us kī tāqat de kar us kī gardan ko ayāl se ārāstā

kartā hai? ²⁰Kyā tū hī use ṭiḡḡī kī tarah phalāngne detā hai? Jab wuh zor se apne nathnoñ ko phulā kar āwāz nikāltā hai to kitnā robdār lagṭā hai! ²¹Wuh wādī meñ sum mār mār kar apnī tāqat kī kḡhushī manātā, phir bhāg kar maidān-e-jang meñ ā jātā hai. ²²Wuh kḡhauf kā mazāq uṛātā aur kisī se bhī nahīn ḡartā, talwār ke rūbarū bhī pīchhe nahīn haṭṭā. ²³Us ke ūpar tarkash kḡharḡharātā, nezā aur shamshīr chamaktī hai. ²⁴Wuh baṛā shor machā kar itnī tezī aur josh-o-kḡhurosh se dushman par hamlā kartā hai kī bigul bajte waqt bhī rokā nahīn jātā. ²⁵Jab bhī bigul baje wuh zor se hinhinātā aur dūr hī se maidān-e-jang, kamāñdaroñ kā shor aur jang ke nāre sūñgh letā hai.

²⁶Kyā bāz terī hī hikmat ke zariye hawā meñ uṛ kar apne paroñ ko junūb kī jānib phailā detā hai? ²⁷Kyā uqāb tere hī hukm par bulandiyoñ par mañḡlātā aur ūñchī ūñchī jaghoñ par apnā ghoñslā banā letā hai? ²⁸Wuh chaṭṭān par rahtā, us ke ṭūṭe-phūṭe kināroñ aur qilāband jaghoñ par baserā kartā hai. ²⁹Wahāñ se wuh apne shikār kā khoj lagātā hai, us kī āñkheñ

dūr dūr tak dekhtī haiñ. ³⁰Us ke bachche k̄hūn ke lālach meñ rahte, aur jahāñ bhī lāsh ho wahāñ wuh hāzir hotā hai.”

Ayyūb Rab ko Jawāb

Nahīn De Saktā

40 Rab ne Ayyūb se pūchhā, ²“Kyā malāmat karne wālā adālat meñ Qādir-e-mutlaq se jhagaṛnā chāhtā hai? Allāh kī sarzanish karne wālā use jawāb de!”

³Tab Ayyūb ne jawāb de kar Rab se kahā,

⁴“Main to nālāyq hūñ, main kis tarah tujhe jawāb dūñ? Main apne muñh par hāth rakh kar k̄hāmosh rahūngā. ⁵Ek bār main ne bāt kī aur is ke bād mazīd ek dafā, lekin ab se main jawāb meñ kuchh nahīn kahūngā.”

Allāh kā Jawāb: Kyā Tujhe Merī

Jaisī Quدرات Hāsī Hai?

⁶Tab Allāh tūfān meñ se Ayyūb se hamkalām huā,

⁷“Mard kī tarah kamarbastā ho jā! Main tujh se sawāl karūñ aur

tū mujhe tālīm de. ⁸Kyā tū wāqā merā insāf mansūkh karke mujhe mujrim ṭahranā chāhtā hai tāki k̄hud rāstbāz ṭahre? ⁹Kyā terā bāzū Allāh ke bāzū jaisā zorāwar hai? Kyā terī āwāz us kī āwāz kī tarah karaktī hai. ¹⁰Ā, apne āp ko shān-o-shaukat se ārāstā kar, izzat-o-jalāl se mulabbas ho jā! ¹¹Ba-yak-waqt apnā shadīd qahr muḳhtalīf jaghoñ par nāzil kar, har maḡhrūr ko apnā nishānā banā kar use k̄hāk meñ milā de. ¹²Har mutakabbir par ḡhaur karke use past kar. Jahāñ bhī bedīn ho wahīñ use kuchal de. ¹³Un sab ko miṭṭī meñ chhupā de, unheñ rassoñ meñ jakaṛ kar kisī k̄hufiyā jagah giriftār kar. ¹⁴Tab hī main terī tārif karke māñ jāūngā ki terā dahnā hāth tujhe najāt de saktā hai.

Allāh kī Quدرات aur Hikmat

kī Do Misālen

¹⁵Bahemot^a par ḡhaur kar jise main ne tujhe k̄halaq karte waqt banāyā aur jo bail kī tarah ḡhās khātā hai.

¹⁶Us kī kamr meñ kitnī tāqat, us ke peṭ ke paṭṭhoñ meñ kitnī quwwat hai. ¹⁷Wuh apnī dum ko deodār

^aSāinsdān muttafiq nahīn kī yih kaun-sā jānwar thā.

ke darakht kī tarah laṭakne detā hai, us kī rānoñ kī naseñ mazbūtī se ek dūsri se juṛī huī haiñ. ¹⁸Us kī haḍḍiyāñ pītal ke-se pāyp, lohe ke-se sari'e haiñ. ¹⁹Wuh Allāh ke kāmoñ meñ se awwal hai, us ke Ḳhāliq hī ne use us kī talwār dī. ²⁰Pahāriyāñ use apnī paidāwār pesh kartī, khule maidān ke tamām jānwar wahāñ khelte kūdte haiñ. ²¹Wuh kāñtedār jhāriyoñ ke nīche āram kartā, sarkanḍoñ aur daldal meñ chhupā rahtā hai. ²²Ḳhārdār jhāriyāñ us par sāyā ḍāltī aur nadī ke safedā ke darakht use ghere rakhte haiñ. ²³Jab dariyā sailāb kī sūrat iḳhtiyār kare to wuh nahīñ bhāgtā. Go Dariyā-e-Yardan us ke muñh par phūṭ paṛe to bhī wuh apne āp ko mahfūz samajhtā hai. ²⁴Kyā koī us kī āñkhoñ meñ ungliyāñ ḍāl kar use pakaṛ saktā hai? Agar use phande meñ pakaṛā bhī jāe to kyā koī us kī nāk ko chhed saktā hai? Hargiz nahīñ!

41 Kyā tū Liwiyātān^a azhdahe ko machhlī ke kāñte se pakaṛ saktā yā us kī zabān ko rasse se bāndh saktā hai? ²Kyā tū us

kī nāk chhed kar us meñ se rassā guzār saktā yā us ke jabṛe ko kāñte se chīr saktā hai? ³Kyā wuh kabhī tujh se bār bār rahm māñgegā yā narm narm alfāz se terī ḳhushāmad karegā? ⁴Kyā wuh kabhī tere sāth ahd karegā ki tū use apnā ḡhulām banāe rakhe? Hargiz nahīñ! ⁵Kyā tū parinde kī tarah us ke sāth khel saktā yā use bāndh kar apnī laṛkiyoñ ko de saktā hai tāki wuh us ke sāth khelen? ⁶Kyā saudāgar kabhī us kā saudā kareñge yā use tājiroñ meñ taqsim kareñge? Kabhī nahīñ! ⁷Kyā tū us kī khāl ko bhāloñ se yā us ke sar ko hārpūnoñ se bhar saktā hai? ⁸Ek dafā use hāth lagāyā to yih laṛāi tujhe hameshā yād rahegi, aur tū āindā aisī harkat kabhī nahīñ karegā!

⁹Yaqīnan us par qābū pāne kī har ummīd farebdeh sābit hogī, kyōñki use deḳhte hī insān gir jātā hai. ¹⁰Koī itnā bedhāṛak nahīñ hai ki use mushta'il kare. To phīr kaun merā sāmnā kar saktā hai? ¹¹Kis ne mujhe kuchh diyā hai ki main us kā muāwazā dūñ. Āsmān tale har chīz merī hī hai!

^aSāinsdān muttafiq nahīñ ki yih kaun-sā jānwar thā.

¹²Main tujhe us ke āzā ke bayān se mahrūm nahīn rakhūngā, ki wuh kitnā baṛā, tāqatwar aur ḡhūbsūrat hai. ¹³Kaun us kī khāl^a utār saktā, kaun us ke zirābaktar kī do tahoñ ke andar tak pahuñch saktā hai? ¹⁴Kaun us ke muñh kā darwāzā kholne kī jurrat kare? Us ke haulnāk dānt dekh kar insān ke roñgṭe khare ho jāte haiñ. ¹⁵Us kī pīṭh par ek dūsri se ḡhūb juṛi hui ḡhālon kī qatāreñ hoti haiñ. ¹⁶Wuh itnī mazbūti se ek dūsri se lagī hoti haiñ ki un ke darmiyān se hawā bhī nahīn guzar saktī, ¹⁷balki yon ek dūsri se chimṭi aur liṭi rahti haiñ ki unheñ ek dūsri se alag nahīn kiyā jā saktā.

¹⁸Jab chhīnkeñ māre to bijli chamak uṭhti hai. Us kī āñkheñ tulū-e-subah kī palakoñ kī mānind haiñ. ¹⁹Us ke muñh se mashāleñ aur chingāriyāñ ḡhārij hoti haiñ, ²⁰us ke nathnoñ se dhuāñ yon nikaltā hai jis tarah bharakti aur dahakti āg par rakhī gai deg se. ²¹Jab phūñk māre to koele dahak uṭhte aur us ke muñh se shole nikalte haiñ.

²²Us kī gardan meñ itnī tāqat hai ki jahāñ bhī jāe wahāñ us ke āge āge māyūsi phail jāti hai. ²³Us ke gosht-post kī taheñ ek dūsri se ḡhūb juṛi hui haiñ, wuh ḡhāle hue lohe kī tarah mazbūt aur belachak haiñ. ²⁴Us kā dil patthar jaisā saḡht, chakkī ke nichle pāṭ jaisā mustahkam hai.

²⁵Jab uṭhe to zorāwar ḡar jāte aur dahshat khā kar pīchhe haṭ jāte haiñ. ²⁶Hathiyāroñ kā us par koī asar nahīn hotā, ḡhāh koī talwār, neze, barchhī yā tīr se us par hamlā kyon na kare. ²⁷Wuh lohe ko bhūsā aur pital ko galī saṛi lakaṛi samajhtā hai. ²⁸Tīr use nahīn bhagā sakte, aur agar falāḡhan ke patthar us par chalāo to un kā asar bhūse ke barābar hai. ²⁹Ḍaṇḍā use tinkā-sā lagtā hai, aur wuh shamshīr kā shor-sharābā sun kar hañs uṭhtā hai. ³⁰Us ke peṭ par tez ṭhīkre se lage haiñ, aur jis tarah anāj par gāhne kā ālā chalāyā jātā hai usī tarah wuh kīchaṛ par chaltā hai. ³¹Jab samundar kī gahrāiyon meñ se guzare to pāñi ubalti deg kī tarah khaulne lagtā hai. Wuh marham ke muḡhtalif ajzā ko milā

^aLafzi tarjumā: bairūni libās.

milā kar taiyār karne wāle attār kī tarah samundar ko harkat mein lātā hai. ³²Apne pichhe wuh chamaktā-damaktā rāstā chhoṛtā hai. Tab lagtā hai ki samundar kī gahrāiyon ke safed bāl haiñ. ³³Duniyā mein us jaisā koī maḥlūq nahīñ, aisā banāyā gayā hai ki kabhī na ḍare. ³⁴Jo bhī ālā ho us par wuh hiqārat kī nigāh se dekhtā hai, wuh tamām robdār jānwaron kā bādshāh hai.”

Ayyūb kī Ākhirī Bāt

42 Tab Ayyūb ne jawāb mein Rab se kahā,

²“Main ne jān liyā hai ki tū sab kuchh kar pātā hai, ki terā koī bhī mansūbā rokā nahīñ jā saktā. ³Tū ne farmāyā, ‘Yih kaun hai jo samajh se ḡhālī bāteñ karne se mere mansūbe ke sahīh matlab par pardā ḍāltā hai?’ Yaqīnan main ne aisī bāteñ bayān kīñ jo merī samajh se bāhar haiñ, aisī bāteñ jo itnī anokhī haiñ ki main un kā ilm rakh hī nahīñ saktā. ⁴Tū ne farmāyā, ‘Sun merī bāt to main bolūngā. Main tujh se sawāl kartā hūñ, aur tū mujhe tālīm de.’ ⁵Pahle main ne tere bāre mein sirf sunā thā, lekin ab merī apnī āñkhoñ ne

tujhe dekhā hai. ⁶Is lie main apnī bāteñ mustarad kartā, apne āp par ḡhāk aur rākh ḍāl kar taubā kartā hūñ.”

Ayyūb Apne Doston kī

Shafā’at Kartā Hai

⁷Ayyūb se yih tamām bāteñ kahne ke bād Rab Ilīfaz Temānī se hamkalām huā, “Main tujh se aur tere do doston se ḡhusse hūñ, kyonki go mere bande Ayyūb ne mere bāre mein durust bāteñ kīñ magar tum ne aisā nahīñ kiyā. ⁸Chunāñche ab sāt jāwān bail aur sāt menḍhe le kar mere bande Ayyūb ke pās jāo aur apnī ḡhātir bhasm hone wālī qurbānī pesh karo. Lāzim hai ki Ayyūb tumhārī shafā’at kare, warnā main tumheñ tumhārī hamāqat kā pūrā ajr dūngā. Lekin us kī shafā’at par main tumheñ muāf karūngā, kyonki mere bande Ayyūb ne mere bāre mein wuh kuchh bayān kiyā jo sahīh hai jabki tum ne aisā nahīñ kiyā.”

⁹Ilīfaz Temānī, Bildad Sūḡhī aur Zūfar Nāmāti ne wuh kuchh kiyā jo Rab ne unheñ karne ko kahā thā to Rab ne Ayyūb kī sunī.

¹⁰Aur jab Ayyūb ne dostoñ kī shafā'at kī to Rab ne use itnī barkat dī ki āḡhirkār use pahle kī nisbat dugnī daulat hāsil huī. ¹¹Tab us ke tamām bhāi-bahneñ aur purāne jānane wāle us ke pās āe aur ghar meñ us ke sāth khānā khā kar us āfat par afsos kiyā jo Rab Ayyūb par lāyā thā. Har ek ne use tasallī de kar use ek sikkā aur sone kā ek chhallā de diyā.

¹²Ab se Rab ne Ayyūb ko pahle kī nisbat kahīñ zyādā barkat dī. Use 14,000 bakriyāñ, 6,000 ūñṭ, bailoñ kī 1,000 joṛiyāñ aur 1,000 gadhiyāñ hāsil huīñ. ¹³Nīz, us

ke mazīd sāt beṭe aur tīn beṭiyāñ paidā huīñ. ¹⁴Us ne beṭiyōñ ke yih nām rakhe: pahlī kā nām Yamīmā, dūsri kā Qasiyah aur tisri kā Qaran-happūk. ¹⁵Tamām mulk meñ Ayyūb kī beṭiyōñ jaisī ḡhūbsūrat ḡhawātīn pāi nahīñ jāti thīñ. Ayyūb ne unheñ bhī mīrās meñ milkiyat dī, aisi milkiyat jo un ke bhāiyōñ ke darmiyān hī thī.

¹⁶Ayyūb mazīd 140 sāl zindā rahā, is lie wuh apnī aulād ko chauthī pusht tak dekh sakā. ¹⁷Phir wuh darāz zindagī se āsūdā ho kar intaqāl kar gayā.

Zabūr

Pahlī Kitāb 1-41

Do Rāheñ

1 Mubārak hai wuh jo na bedīnoñ ke mashware par chaltā, na gunāhgāroñ kī rāh par qadam rakhtā, aur na tānāzanoñ ke sāth baiṭtā hai

²balki Rab kī shariyat se lutfandoz hotā aur dīn rāt usī par ḡhaur-o-ḡhauz kartā rahtā hai.

³Wuh nahroñ ke kināre par lage daraḡht kī mānind hai. Waqt par wuh phal lātā, aur us ke patte nahīn murjhāte. Jo kuchh bhī kare us meñ wuh kāmyāb hai.

⁴Bedīnoñ kā yih hāl nahīn hotā. Wuh bhūse kī mānind haiñ jise hawā uṛā le jāti hai.

⁵Is lie bedīn adālat meñ qāym nahīn raheñge, aur gunāhgār kā

rāstbāzoñ kī majlis meñ maqām nahīn hogā.

⁶Kyonki Rab rāstbāzoñ kī rāh kī pahrādārī kartā hai jabki bedīnoñ kī rāh tabāh ho jāegī.

Allāh kā Masīh

2 Aqwām kyon taish meñ ā gai haiñ? Ummateñ kyon bekār sāzisheñ kar rahi haiñ?

²Duniyā ke bādshāh uṭh khare hue, hukmrān Rab aur us ke Masīh ke ḡhilāf jamā ho gae haiñ.

³Wuh kahte haiñ, “Āo, ham un kī zanjīroñ ko toṛ kar āzād ho jāeñ, un ke rassōñ ko dūr tak phaiñk deñ.”

⁴Lekin jo āsmān par taḡhtnashīn hai wuh hañstā hai, Rab un kā mazāq uṛātā hai.

⁵Phir wuh ġhusse se unheñ dānttā, apnā shadīd ġhazab un par nāzil karke unheñ đarātā hai.

⁶Wuh farmātā hai, “Main ne khud apne Bādshāh ko apne muqaddas pahār Siyyūn par muqarrar kiya hai!”

⁷Āo, main Rab kā farmān sunāūn. Us ne mujh se kahā, “Tū merā Beṭā hai, āj main terā Bāp ban gayā hūn.

⁸Mujh se māng to main tujhe mīrās meñ tamām aqwām atā karūnga, duniyā kī intahā tak sab kuchh bakhsh dūngā.

⁹Tū unheñ lohe ke shāhī asā se pāsh pāsh karegā, unheñ miṭṭī ke bartanoñ kī tarah chaknāchūr karegā.”

¹⁰Chunāñche ai bādshāho, samajh se kām lo! Ai duniyā ke hukmrāno, tarbiyat qabūl karo!

¹¹Khauf karte hue Rab kī khidmat karo, larazte hue khushī manāo.

¹²Beṭe ko bosā do, aisā na ho ki wuh ġhusse ho jāe aur tum rāste meñ hī halāk ho jāo. Kyonki wuh ek dam taish meñ ā jātā hai. Mubārak

haiñ wuh sab jo us meñ panāh lete haiñ.

Subah ko Madad ke lie Duā

3 *Dāūd kā zabūr. Us waqt jab use apne beṭe Abīsalūm se bhāgnā parā.*

Ai Rab, mere dushman kitne zyādā haiñ, kitne log mere khilāf uṭh khare hue haiñ!

²Mere bāre meñ bahutere kah rahe haiñ, “Allāh ise chhuṭkārā nahīn degā.” (*Silāh*)^a

³Lekin tū ai Rab, chāroñ taraf merī hifāzat karne wālī ḡhāl hai. Tū merī izzat hai jo mere sar ko uṭhāe rakhtā hai.

⁴Main buland āwāz se Rab ko pukārtā hūn, aur wuh apne muqaddas pahār se merī suntā hai. (*Silāh*)

⁵Main ārām se leṭ kar so gayā, phir jāg uṭhā, kyonki Rab khud mujhe sañbhāle rakhtā hai.

⁶Un hazāroñ se main nahīn ḡartā jo mujhe ghere rakhte haiñ.

⁷Ai Rab, uṭh. Ai mere Khudā, mujhe rihā kar! Kyonki tū ne mere tamām dushmanoñ ke muñh par

^aSilāh ġhālīban gāne bajāne ke bāre meñ koī hidāyat hai. Mufasssīrīn meñ is ke

matlab ke bāre meñ ittafāq-e-rāy nahīn hotī.

thappaṛ mārā, tū ne bedīnoñ ke dāntoñ ko toṛ diyā hai.

⁸Rab ke pās najāt hai. Terī barkat terī qaum par āe. (Silāh)

Shām ko Madad ke lie Duā

4 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai.*

Ai merī rāstī ke Ḳhudā, merī sun jab main tujhe pukārtā hūñ. Ai tū jo musibat meñ merī maḡhlaṣī rahā hai mujh par mehrbānī karke merī iltijā sun!

²Ai ādamzādo, merī izzat kab tak ḡhāk meñ milāī jātī rahegī? Tum kab tak bātil chīzoñ se lipṭe rahoge, kab tak jhūṭ kī talāsh meñ rahoge? (Silāh)

³Jān lo ki Rab ne imāndār ko apne lie alag kar rakhā hai. Rab merī sunegā jab main use pukārūnga.

⁴Ḡhuse meñ āte waqt gunāh mat karnā. Apne bistar par leṭ kar muāmale par soch-bichār karo, lekin dil meñ, ḡhāmoshī se. (Silāh)

⁵Rāstī kī qurbāniyāñ pesh karo, aur Rab par bharosā rakho.

⁶Bahutere shak kar rahe haiñ, “Kaun hamāre hālāt ṭhīk karegā?”

Ai Rab, apne chehre kā nūr ham par chamkā!

⁷Tū ne mere dil ko ḡhushī se bhar diyā hai, aisī ḡhushī se jo un ke pās bhī nahīñ hotī jin ke pās kasrat kā anāj aur angūr hai.

⁸Main ārām se leṭ kar so jātā hūñ, kyonki tū hī ai Rab mujhe hifāzat se basne detā hai.

Hifāzat ke lie Duā

5 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Ise bānsrī ke sāth gānā hai.*

Ai Rab, merī bāteñ sun, merī āhoñ par dhyān de!

²Ai mere Bādshāh, mere Ḳhudā, madad ke lie merī chīḡheñ sun, kyonki main tujh hī se duā kartā hūñ.

³Ai Rab, subah ko tū merī āwāz suntā hai, subah ko main tujhe sab kuchh tartīb se pesh karke jawāb kā intazār karne lagtā hūñ.

⁴Kyonki tū aisā Ḳhudā nahīñ hai jo bedīnī se ḡhush ho. Jo burā hai wuh tere huzūr nahīñ ṭhahar saktā.

⁵Maḡhrūr tere huzūr khare nahīñ ho sakte, badkār se tū nafrat kartā hai.

⁶Jhūṭ bolne wāloṇ ko tū tabāh kartā, ḳhūṇḳhār aur dhokebāz se Rab ghin khātā hai.

⁷Lekin mujh par tū ne baṛī mehrbānī kī hai, is lie main tere ghar meṇ dāḳhil ho saktā, main terā ḳhauf mān kar terī muḳaddas sukūnatgāh ke sāmne sijdā kartā hūṇ.

⁸Ai Rab, apnī rāst rāh par merī rāhnumāi kar tāki mere dushman mujh par ḡhālib na āeṇ. Apnī rāh ko mere āge hamwār kar.

⁹Kyoṇki un ke muṇh se ek bhi qābil-e-etamād bāt nahīn nikaltī. Un kā dil tabāhī se bharā rahtā, un kā galā khulī qabr hai, aur un kī zabān chiknī-chupṛī bāteṇ ugaltī rahti hai.

¹⁰Ai Rab, unheṇ un ke ḡhalat kām kā ajr de. Un kī sāzishēṇ un kī apnī tabāhī kā bāis baneṇ. Unheṇ un ke muta'addid gunāhoṇ ke bāis nikāl kar muntashir kar de, kyoṇki wuh tujh se sarkash ho gae haiṇ.

¹¹Lekin jo tujh meṇ panāh lete haiṇ wuh sab ḳhush hoṇ, wuh abad tak shādiyānā bajāeṇ, kyoṇki tū unheṇ mahfūz rakhtā hai. Tere

nām ko pyār karne wāle terā jashn manāeṇ.

¹²Kyoṇki tū ai Rab, rāstbāz ko barkat detā hai, tū apnī mehrbānī kī ḡhāl se us kī chāroṇ taraf hifāzat kartā hai.

Musibat meṇ Duā

(Taubā kā Pahlā Zabūr)

6 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzon ke sāth gānā hai.*

Ai Rab, ḡhusse meṇ mujhe sazā na de, taish meṇ mujhe tambīh na kar.

²Ai Rab, mujh par rahm kar, kyoṇki main niḡhāl hūṇ. Ai Rab, mujhe shafā de, kyoṇki mere āzā dahshatzadā haiṇ.

³Merī jān nihāyat ḳhaufzadā hai. Ai Rab, tū kab tak der karegā?

⁴Ai Rab, wāpas ā kar merī jān ko bachā. Apnī shafqat kī ḳhātir mujhe chhuṭkāre de.

⁵Kyoṇki murdā tujhe yād nahīn kartā. Pātāl meṇ kaun terī satāish karegā?

⁶Main karāhte karāhte thak gayā hūṇ. Pūrī rāt rone se bistar bhīg gayā hai, mere ānsuoṇ se palang gal gayā hai.

⁷Gham ke märe merī ānkheñ sūj gaī haiñ, mere muḥhālifoñ ke hamloñ se wuh zāe hotī jā rahi haiñ.

⁸Ai badkāro, mujh se dūr ho jāo, kyonki Rab ne merī āh-o-bukā sunī hai.

⁹Rab ne merī iltijāoñ ko sun liyā hai, merī duā Rab ko qabūl hai.

¹⁰Mere tamām dushmanoñ kī ruswāi ho jāegī, aur wuh saḡht ghabrā jāenge. Wuh muḥ kar achānak hī sharmindā ho jāenge.

Insāf ke lie Duā

7 *Dāūd kā wuh mātami gīt jo us ne Kūsh Binyamīnī kī bātoñ par Rab kī tamjīd meñ gāyā.*

Ai Rab mere Ḳhudā, main tujh meñ panāh letā hūñ. Mujhe un sab se bachā kar chhuṭkāre de jo merā tāqquab kar rahe haiñ,

²Warnā wuh sherbabar kī tarah mujhe phār kar ṭukre ṭukre kar deñge, aur bachāne wālā koī nahīñ hogā.

³Ai Rab mere Ḳhudā, agar mujh se yih kuchh sarzad huā aur mere hāth qusūrwar hoñ,

⁴agar main ne us se burā sulūk kiyā jis kā mere sāth jhagaṛā nahīñ thā yā apne dushman ko ḵhāhmaḵhāh lūṭ liyā ho

⁵to phir merā dushman mere pīchhe paṛ kar mujhe pakaṛ le. Wuh merī jān ko miṭṭī meñ kuchal de, merī izzat ko ḵhāk meñ milāe. *(Silāh)*

⁶Ai Rab, uṭh aur apnā ḡhazab diḵhā! Mere dushmanoñ ke taish ke ḵhilāf khaṛā ho jā. Merī madad karne ke lie jāg uṭh. Tū ne ḵhud adālat kā hukm diyā hai.

⁷Aqwām tere irdgird jamā ho jāeñ jab tū un ke ūpar bulandiyon par takhtnashīn ho jāe.

⁸Rab aqwām kī adālat kartā hai. Ai Rab, merī rāstbāzī aur begunāhī kā lihāz karke merā insāf kar.

⁹Ai rāst Ḳhudā, jo dil kī gahrāiyon ko tah tak jāñch letā hai, bedīnoñ kī sharārateñ ḵhatm kar aur rāstbāz ko qāym rakh.

¹⁰Allāh merī ḍhāl hai. Jo dil se sīdhī rāh par chalte haiñ unheñ wuh rihāi detā hai.

¹¹Allāh ādil munsif hai, aisā Ḳhudā jo rozānā logoñ kī sarzanish kartā hai.

¹²Yaqīnan is waqt bhī dushman apnī talwār ko tez kar rahā, apnī kamān ko tār kar nishānā bāndh rahā hai.

¹³Lekin jo mohlak hathiyār aur jalte hue tīr us ne taiyār kar rakhe haiñ un kī zad meñ wuh ḵhud hī ā jāegā.

¹⁴Dekh, burāī kā bij us meñ ug āyā hai. Ab wuh sharārat se hāmīlā ho kar phirtā aur jhūṭ ke bachche janm detā hai.

¹⁵Lekin jo gaṛhā us ne dūsron ko phaṁsāne ke lie khod khod kar taiyār kiya us meñ ḵhud gir paṛā hai.

¹⁶Wuh ḵhud apnī sharārat kī zad meñ āegā, us kā zulm us ke apne sar par nāzil hogā.

¹⁷Main Rab kī satāish karūṅga, kyonki wuh rāst hai. Main Rab T'ālā ke nām kī tārif meñ gīt gāūṅgā.

Maḵhlūqāt kā Tāj

8

Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittit.

Ai Rab hamāre āqā, terā nām pūrī duniyā meñ kitnā shāndār hai! Tū ne āsmān par hī apnā jalāl zāhir kar diyā hai.

²Apne muḵhālifoñ ke jawāb meñ tū ne chhoṭe bachchoñ aur shīrḵhāroñ kī zabān ko taiyār kiya hai tāki wuh terī quwwat se dushman aur kīnāparwar ko ḵhatm karen.

³Jab main tere āsmān kā mulāhazā kartā hūñ jo terī ungliyoñ kā kām hai, chāñd aur sitāroñ par ḡhaur kartā hūñ jin ko tū ne apnī apnī jagah par qāym kiya

⁴to insān kaun hai ki tū use yād kare yā ādamzād ki tū us kā ḵhayāl rakhe?

⁵Tū ne use farishtoñ se kuchh hī kam banāyā,^a tū ne use jalāl aur izzat kā tāj pahnāyā.

⁶Tū ne use apne hāthoñ ke kāmōñ par muqarrar kiya, sab kuchh us ke pāñwoñ ke niche kar diyā,

⁷ḵhāh bheṛ-bakriyāñ hoñ ḵhāh gāy-bail, janglī jānwar,

^aEk aur mumkinā tarjumā: Tū ne use thoṛī der ke lie farishtoñ se kam kar diyā (dekhie Ibrāniyoñ 2:7,9).

⁸parinde, machhliyān yā samundarī rāhoṅ par chalne wāle bāqī tamām jānwar.

⁹Ai Rab hamāre āqā, pūrī duniyā meṅ terā nām kitnā shāndār hai!

Allāh kī Qudrat aur Insāf

9 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Alāmūt-labbīn.*

Ai Rab, main pūre dil se terī satāish karūṅga, tere tamām mojizāt kā bayān karūṅga.

²Main shādmān ho kar terī khushī manāūṅgā. Ai Allāh T'ālā, main tere nām kī tamjīd meṅ gīt gāūṅgā.

³Jab mere dushman pīchhe haṭ jāeṅge to wuh thokar khā kar tere huzūr tabāh ho jāeṅge.

⁴Kyonki tū ne merā insāf kiyā hai, tū taḡht par baiṭh kar rāst munsif sābit huā hai.

⁵Tū ne aqwām ko malāmat karke bedīnoṅ ko halāk kar diyā, un kā nām-o-nishān hameshā ke lie miṭā diyā hai.

⁶Dushman tabāh ho gayā, abad tak malbe kā dher ban gayā hai. Tū ne shahroṅ ko jaṛ se ukhāṛ diyā hai,

aur un kī yād tak bāqī nahīn rahegi.

⁷Lekin Rab hameshā tak taḡhtnashīn rahegā, aur us ne apne taḡht ko adālat karne ke lie khaṛā kiyā hai.

⁸Wuh rāstī se duniyā kī adālat karegā, insāf se ummatoṅ kā faislā karegā.

⁹Rab mazlūmoṅ kī panāhgāh hai, ek qilā jis meṅ wuh musibat ke waqt mahfūz rahte haiṅ.

¹⁰Ai Rab, jo terā nām jānte wuh tujh par bharosā rakhte haiṅ. Kyonki jo tere tālib haiṅ unheṅ tū ne kabhī tark nahīn kiyā.

¹¹Rab kī tamjīd meṅ gīt gāo jo Siyyūn Pahār par taḡhtnashīn hai, ummatoṅ meṅ wuh kuchh sunāo jo us ne kiyā hai.

¹²Kyonki jo maqtūloṅ kā intaqām letā hai wuh musibatzaḡdoṅ kī chīkheṅ nazarandāz nahīn kartā.

¹³Ai Rab, mujh par rahm kar! Merī us taklif par ghaur kar jo nafrat karne wāle mujhe pahuñchā rahe haiṅ. Mujhe maut ke

darwāzon meñ se nikāl kar uṭhā le

¹⁴tāki main Siyyūn Beṭī ke darwāzon meñ terī sataish karke wuh kuchh sunāūñ jo tū ne mere lie kiyā hai, tāki main terī najāt kī khushī manāūñ.

¹⁵Aqwām us garhe meñ khud gir gai haiñ jo unhoñ ne dūstroñ ko pakaṛne ke lie khodā thā. Un ke apne pāñw us jāl meñ phañs gae haiñ jo unhoñ ne dūstroñ ko phañsāne ke lie bichhā diyā thā.

¹⁶Rab ne insāf karke apnā izhār kiyā to bedīn apne hāth ke phande meñ ulajh gayā. (*Higgāyūn kā tarz. Silāh*)

¹⁷Bedīn Pātāl meñ utreñge, jo ummateñ Allāh ko bhūl gai haiñ wuh sab wahāñ jāēngī.

¹⁸Kyonki wuh zarūratmandoñ ko hameshā tak nahīñ bhūlegā, musibatzadoñ kī ummīd abad tak jāti nahīñ rahegi.

¹⁹Ai Rab, uṭh kharā ho tāki insān ghālīb na āe. Baḥsh de ki tere huzūr aqwām kī adālat kī jāe.

²⁰Ai Rab, unheñ dahshatzadā kar tāki aqwām jāñ leñ ki insān hī haiñ.

(*Silāh*)

Insāf ke lie Duā

10 Ai Rab, tū itnā dūr kyon kharā hai? Musibat ke waqt tū apne āp ko poshidā kyon rakhtā hai?

²Bedīn takabbur se musibatzadoñ ke pichhe lag gae haiñ, aur ab bechāre un ke jāloñ meñ ulajhne lage haiñ.

³Kyonki bedīn apnī dili ārzuoñ par shekhī mārta hai, aur nājāyz nafā kamāne wālā lānat karke Rab ko haqīr jāntā hai.

⁴Bedīn ghurūr se phūl kar kahtā hai, “Allāh mujh se jawābtalabī nahīñ karegā.” Us ke tamām khayālāt is bāt par mabnī haiñ ki koī Khudā nahīñ hai.

⁵Jo kuchh bhī kare us meñ wuh kāmyāb hai. Terī adālateñ use bulandiyon meñ kahīñ dūr lagtī haiñ jabki wuh apne tamām muḥhālifoñ ke ḳhilāf phunkārtā hai.

⁶Dil meñ wuh sochtā hai, “Main kabhī nahīñ ḍagmagāūngā, nasl-dar-nasl musibat ke panjoñ se bachā rahūngā.”

⁷Us kā munh lānatoñ, fareb aur zulm se bharā rahtā, us kī zabān

nuqsān aur āfat pahuñchāne ke lie taiyār rahti hai.

⁸Wuh ābādiyon ke qarīb tāk meñ baiṭh kar chupke se begunāhon ko mār ḍāltā hai, us kī āñkhen badqismaton kī ghāt meñ rahti haiñ.

⁹Jangal meñ baiṭhe sherbabar kī tarah tāk meñ rah kar wuh musibatxadā par hamlā karne kā mauqā ḍhūñḍtā hai. Jab use pakaṛ le to use apne jāl meñ ghasīṭ kar le jātā hai.

¹⁰Us ke shikār pāsh pāsh ho kar jhuk jāte haiñ, bechāre us kī zabardast tāqat kī zad meñ ā kar gir jāte haiñ.

¹¹Tab wuh dil meñ kahtā hai, “Allāh bhūl gayā hai, us ne apnā chehrā chhupā liyā hai, use yih kabhī nazar nahīñ āegā.”

¹²Ai Rab, uṭh. Ai Allāh, apnā hāth uṭhā kar nāchāron kī madad kar aur unheñ na bhūl.

¹³Bedīn Allāh kī tahqīr kyon kare, wuh dil meñ kyon kahe, “Allāh mujh se jawāb talab nahīñ karegā”?

¹⁴Ai Allāh, haqīqat meñ tū yih sab kuchh deḡhtā hai. Tū hamārī taklīf aur pareshānī par dhyān de kar munāsib jawāb degā. Nāchār apnā

muāmālā tujh par chhoṛ detā hai, kyonki tū yatimon kā madadgār hai.

¹⁵Sharīr aur bedīn ādmī kā bāzū toṛ de! Us se us kī sharāraton kī jawābtalabī kar tāki us kā pūrā asar miṭ jāe.

¹⁶Rab abad tak Bādshāh hai. Us ke mulk se dīgar aqwām ghāyb ho gai haiñ.

¹⁷Ai Rab, tū ne nāchāron kī ārzū sun li hai. Tū un ke dilon ko mazbūt karegā aur un par dhyān de kar

¹⁸yatimon aur mazlūmon kā insāf karegā tāki āindā koī bhī insān mulk meñ dahshat na phailāe.

Rab par Bharosā

11

Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Main ne Rab meñ panāh li hai. To phir tum kis tarah mujh se kahte ho, “Chal, parinde kī tarah pharpharā kar pahāron meñ bhāg jā”?

²Kyonki dekho, bedīn kamān tān kar tīr ko tānt par lagā chuke haiñ. Ab wuh andhere meñ baiṭh kar is

intazār meñ haiñ ki dil se sīdhī rāh par chalne wāloñ par chalāen.

³Rāstbāz kyā kare? Unhoñ ne to buniyād ko hī tabāh kar diyā hai.

⁴Lekin Rab apnī muqaddas sukūnatgāh meñ hai, Rab kā taḡht āsmān par hai. Wahāñ se wuh deḡhtā hai, wahāñ se us kī āñkheñ ādamzādoñ ko parakhtī haiñ.

⁵Rab rāstbāz ko parakhtā to hai, lekin bedīn aur zālīm se nafrat hī kartā hai.

⁶Bedīnoñ par wuh jalte hue koele aur sholāzan gandhak barsā degā. Jhulasne wālī āñdhī un kā hissā hogī.

⁷Kyōñki Rab rāst hai, aur use insāf pyārā hai. Sirf sīdhī rāh par chalne wāle us kā chehrā dekheñge.

Madad ke lie Duā

12

Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Shamīnī.

Ai Rab, madad farmā! Kyōñki imāndār ḡhatm ho gae haiñ. Diyānatdār insānoñ meñ se miṡ gae haiñ.

²Āpas meñ sab jhūṡ bolte haiñ. Un kī zabān par chiknī-chuprī

bāteñ hotī haiñ jabki dil meñ kuchh aur hī hotā hai.

³Rab tamām chiknī-chuprī aur sheḡhibāz zabānoñ ko kāṡ ḡāle!

⁴Wuh un sab ko miṡ de jo kahte haiñ, “Ham apnī lāyq zabān ke bāis tāqatwar haiñ. Hamāre hoñṡ hameñ sahārā dete haiñ to kaun hamārā mālik hogā? Koī nahīñ!”

⁵Lekin Rab farmātā hai, “Nāchāroñ par tumhāre zulm kī ḡhabar aur zarūratmandoñ kī karāhtī āwāzeñ mere sāmne āī haiñ. Ab main ṡṡh kar unheñ un se chhuṡkāṡ dūngā jo un ke ḡhilāf phunkāṡte haiñ.”

⁶Rab ke farmān pāk haiñ, wuh bhaṡṡī meñ sāt bār sāf kī gai chāñṡ kī mānind ḡhālīs haiñ.

⁷Ai Rab, tū hī unheñ mahfūz rakheḡā, tū hī unheñ abad tak is nasl se bachāe rakheḡā,

⁸go bedīn āzādī se idhar-udhar phirte haiñ, aur insānoñ ke darmiyān kamīnāpan kā rāj hai.

Madad ke lie Duā

13

Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, kab tak? Kyā tū mujhe abad tak bhūlā rahegā? Tū kab tak apnā chehrā mujh se chhupāe rakhegā?

²Merī jān kab tak pareshāniyon meñ mubtalā rahe, merā dil kab tak roz baroz dukh uṭhātā rahe? Merā dushman kab tak mujh par ghālib rahegā?

³Ai Rab mere Ḳhudā, mujh par nazar ḍāl kar merī sun! Merī ānkhon ko raushan kar, warnā main maut kī nīnd so jāūngā.

⁴Tab merā dushman kahegā, “Main us par ghālib ā gayā hūn!” Aur mere muḳhālīf shādiyānā bajāēnge ki main hil gayā hūn.

⁵Lekin main terī shafqat par bharosā rakhtā hūn, merā dil terī najāt dekh kar ḳhushī manāegā.

⁶Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, kyōnki us ne mujh par ehsān kiya hai.

Bedīn kī Hamāqat

14 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ahmaq dil meñ kahtā hai, “Allāh hai hī nahīn!” Aise log badchalan

haiñ, un kī harkateñ qābil-e-ghin haiñ. Ek bhī nahīn hai jo achchhā kām kare.

²Rab ne āsmān se insān par nazar ḍālī tāki dekhe ki kyā koī samajhdār hai? Kyā koī Allāh kā tālib hai?

³Afsos, sab saḥīh rāh se bhaṭak gae. Sab ke sab bigaṛ gae haiñ. Koī nahīn jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīn.

⁴Kyā jo badī karke merī qaum ko roṭī kī tarah khā lete haiñ un meñ se ek ko bhī samajh nahīn ātī? Wuh to Rab ko pukārte hī nahīn.

⁵Tab un par saḳht dahshat chhā gai, kyōnki Allāh rāstbāz kī nasl ke sāth hai.

⁶Tum nāchār ke mansūbon ko ḳhāk meñ milānā chāhte ho, lekin Rab ḳhud us kī panāhgāh hai.

⁷Kāsh Koh-e-Siyyūn se Isrāīl kī najāt nikle! Jab Rab apnī qaum ko bahāl karegā to Yāqūb ḳhushī ke nāre lagāegā, Isrāīl bāgh bāgh hogā.

Kaun Allāh ke Huzūr Qāym**Rah Saktā Hai?**

15 *Dāūd kā zabūr.*

Ai Rab, kaun tere khaime mein thahar saktā hai? Kis ko tere muqaddas pahār par rahne kī ijāzat hai?

²Wuh jis kā chāl-chalan begunāh hai, jo rāstbāz zindagī guzār kar dil se sach boltā hai.

³Aisā shakhs apnī zabān se kisi par tohmat nahīn lagātā. Na wuh apne paṛosī par ziyādatī kartā, na us kī be'izzatī kartā hai.

⁴Wuh mardūd ko haqīr jāntā lekin kḥudātars kī izzat kartā hai. Jo wādā us ne qasam khā kar kiya use pūrā kartā hai, kḥāh use kitnā hī nuqsān kyōn na pahuñche.

⁵Wuh sūd lie baḡhair udhār detā hai aur us kī rishwat qabūl nahīn kartā jo begunāh kā haq mārṇā chāhtā hai. Aisā shakhs kabhī dānwnāṇdol nahīn hogā.

Etamād kī Duā

16 *Dāūd kā ek sunahrā zabūr.*

Ai Allāh, mujhe mahfūz rakh, kyōnki tujh mein main panāh letā hūn.

²Main ne Rab se kahā, “Tū merā āqā hai, tū hī merī kḥushhālī kā wāhid sarchashmā hai.”

³Mulk mein jo muqaddasīn haiñ wuhī mere sūrme haiñ, unhiñ ko main pasand kartā hūn.

⁴Lekin jo dīgar mābūdōn ke pīchhe bhāge rahte haiñ un kī taklīf baṛhtī jāegī. Na main un kī kḥūn kī qurbāniyōn ko pesh karūṅga, na un ke nāmōn kā zikr tak karūṅga.

⁵Ai Rab, tū merī mīrās aur merā hissā hai. Merā nasīb tere hāth mein hai.

⁶Jab qurā ḍālā gayā to mujhe kḥushgawār zamīn mil gāi. Yaqīnan merī mīrās mujhe bahut pasand hai.

⁷Main Rab kī satāish karūṅga jis ne mujhe mashwarā diyā hai. Rāt ko bhī merā dil merī hidāyat kartā hai.

⁸Rab har waqt merī āñkhoñ ke sāmne rahtā hai. Wuh mere dahne hāth rahtā hai, is lie main nahīn ḍagmagāūṅgā.

⁹Is lie merā dil shādmān hai, merī jān kḥushī ke nāre lagātī hai. Hāñ, merā badan pursukūn zindagī guzāregā.

¹⁰Kyonki tū merī jān ko Pātāl meñ nahīn chhoṛegā, aur na apne muqaddas ko galne-saṛne kī naubat tak pahuñchne degā.

¹¹Tū mujhe zindagī kī rāh se āgāh kartā hai. Tere huzūr se bharpūr khushiyāñ, tere dahne hāth se abadī masarrateñ hāsil hotī haiñ.

Begunāh Shaḵhs kī Duā

17 *Dāūd kī duā.*

Ai Rab, insāf ke lie merī fariyād sun, merī āh-o-zārī par dhyān de. Merī duā par ghaur kar, kyonki wuh farebdeh honṭon se nahīn nikaltī.

²Tere huzūr merā insāf kiya jāe, terī āñkheñ un bāton kā mushāhadā karen jo sach haiñ.

³Tū ne mere dil ko jāñch liyā, rāt ko merā muāynā kiya hai. Tū ne mujhe bhaṭṭī meñ ḍāl diyā tāki nāpāk chīzeñ dūr kare, go aisi koi chīz nahīn milī. Kyonki main ne pūrā irādā kar liyā hai ki mere muñh se burī bāt nahīn niklegī.

⁴Jo kuchh bhī dūsre karte haiñ main ne khud tere muñh ke farmān ke tābe rah kar apne āp ko zālīmōn kī rāhon se dūr rakhā hai.

⁵Main qadam baqadam terī rāhon meñ rahā, mere pāñw kabhī na ḍagmagāe.

⁶Ai Allāh, main tujhe pukartā hūñ, kyonki tū merī sunegā. Kān lagā kar merī duā ko sun.

⁷Tū jo apne dahne hāth se unheñ rihāī detā hai jo apne muḥhālifoñ se tujh meñ panāh lete haiñ, mojizānā taur par apnī shafqat kā izhār kar.

⁸Āñkh kī putlī kī tarah merī hifāzat kar, apne paron ke sāye meñ mujhe chhupā le.

⁹Un bedīnoñ se mujhe mahfūz rakh jo mujh par tabāhkun hamle kar rahe haiñ, un dushmanoñ se jo mujhe gher kar mār ḍālne kī koshish kar rahe haiñ.

¹⁰Wuh sarkash ho gae haiñ, un ke muñh ghamand kī bāteñ karte haiñ.

¹¹Jidhar bhī ham qadam uṭhāeñ wahāñ wuh bhī pahuñch jāte haiñ. Ab unhoñ ne hameñ gher liyā hai, wuh ghūr ghūr kar hameñ zamīn par paṭaḥne kā mauqā ḍhūñḍ rahe haiñ.

¹²Wuh us sherbabar kī mānind haiñ jo shikār ko phāṛne ke lie taraptā hai, us jawān sher kī mānind jo tāk meñ baiṭhā hai.

¹³Ai Rab, uṭh aur un kā sāmna kar, unheñ zamīn par paṭaḡh de! Apnī talwār se merī jān ko bedīnoñ se bachā.

¹⁴Ai Rab, apne hāth se mujhe in se chhuṭkāṛā de. Unheñ to is duniyā meñ apnā hissā mil chukā hai. Kyonki tū ne un ke peṭ ko apne māl se bhar diyā, balki un ke beṭe bhī ser ho gae haiñ aur itnā bāqī hai ki wuh apnī aulād ke lie bhī kāfī kuchh chhoṛ jāenge.

¹⁵Lekin mainī khud rāstbāz sābit ho kar tere chehre kā mushāhadā karūnga, mainī jāg kar terī sūrat se ser ho jāūngā.

Dāūd kā Fatah kā Gīt

18 *Rab ke khādīm Dāūd kā zabūr.
Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Dāūd
ne Rab ke lie yih gīt gāyā jab Rab ne use tamām
dushmanoñ aur Sāul se bachāyā. Wuh bolā,*

Ai Rab merī quwwat, mainī tujhe pyār kartā hūñ.

²Rab merī chaṭṭān, merā qilā aur merā najātdahindā hai. Merā Khudā merī chaṭṭān hai jis meñ mainī panāh letā hūñ. Wuh merī dhāl, merī najāt kā pahār, merā buland hisār hai.

³Mainī Rab ko pukārtā hūñ, us kī tamjīd ho! Tab wuh mujhe dushmanoñ se chhuṭkāṛā detā hai.

⁴Maut ke rassoñ ne mujhe gher liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par dahshat tāri kī.

⁵Pātāl ke rassoñ ne mujhe jakar liyā, maut ne mere rāste meñ apne phande ḍāl die.

⁶Jab mainī musibat meñ phañs gayā to mainī ne Rab ko pukāṛā. Mainī ne madad ke lie apne Khudā se fariyād kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī āwāz sunī, merī chīkheñ us ke kān tak pahuñch gaiñ.

⁷Tab zamīn laraz uṭhī aur thartharāne lagī, pahāroñ kī buniyādeñ Rab ke ghazab ke sāmne kānpne aur jhulne lagiñ.

⁸Us kī nāk se dhuāñ nikal āyā, us ke muñh se bhasm karne wāle shole aur dahakte koele bhaṛak uṭhe.

⁹Āsmān ko jhukā kar wuh nāzil huā. Jab utar āyā to us ke pānwōñ ke nīche andherā hī andherā thā.

¹⁰Wuh karūbī farishte par sawār huā aur uṛ kar hawā ke paron par mandlāne lagā.

¹¹Us ne andhere ko apnī chhupne kī jagah banāyā, bārish ke kāle aur ghane bādāl khaime kī tarah apne girdāgird lagāe.

¹²Us ke huzūr kī tez raushnī se us ke bādāl ole aur sholāzan koele le kar nikal āe.

¹³Rab āsmān se karakne lagā, Allāh T'ālā kī āwāz gūnj uṭhī. Tab ole aur sholāzan koele barasne lage.

¹⁴Us ne apne tīr chalāe to dushman titar-bitar ho gae. Us kī tez bijlī idhar-udhar girti gāi to un meñ halchal mach gāi.

¹⁵Ai Rab, tū ne dāntā to samundar kī wādiyāñ zāhir huīñ, jab tū ghusse meñ garjā to tere dam ke jhoñkoñ se zamīn kī buniyādeñ nazar āīñ.

¹⁶Bulandiyon par se apnā hāth baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā, mujhe gahre pānī meñ se khīnch kar nikāl lāyā.

¹⁷Us ne mujhe mere zabardast dushman se bachāyā, un se jo mujh se nafrat karte haiñ, jin par main ghālib na ā sakā.

¹⁸Jis din main musibat meñ phāns gayā us din unhoñ ne mujh par hamlā kiyā, lekin Rab merā sahārā banā rahā.

¹⁹Us ne mujhe tang jagah se nikāl kar chhuṭkārā diyā, kyonki wuh mujh se khush thā.

²⁰Rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr detā hai. Mere hāth sāf haiñ, is lie wuh mujhe barkat detā hai.

²¹Kyonki main Rab kī rāhoñ par chaltā rahā huñ, main badī karne se apne Kḥudā se dūr nahiñ huā.

²²Us ke tamām ahkām mere sāmne rahe haiñ, main ne us ke farmānoñ ko radd nahiñ kiyā.

²³Us ke sāmne hī main be'ilzām rahā, gunāh karne se bāz rahā huñ.

²⁴Is lie Rab ne mujhe merī rāstbāzī kā ajr diyā, kyonki us kī āñkhoñ ke sāmne hī meñ pāk-sāf sābit huā.

²⁵Ai Allāh, jo wafādār hai us ke sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk be'ilzām hai.

²⁶Jo pāk hai us ke sāth terā sulūk pāk hai. Lekin jo kajrau hai us ke sāth terā sulūk bhī kajrawī kā hai.

²⁷Kyōnki tū pasthālon ko najāt detā aur maḡhrūr ānkhon ko past kartā hai.

²⁸Ai Rab, tū hī merā charāḡh jalātā, merā Ḳhudā hī mere andhere ko raushan kartā hai.

²⁹Kyōnki tere sāth main faujī daste par hamlā kar saktā, apne Ḳhudā ke sāth dīwār ko phalāṅg saktā hūn.

³⁰Allāh kī rāh kāmīl hai, Rab kā farmān ḡhālīs hai. Jo bhī us meṁ panāh le us kī wuh ḡhāl hai.

³¹Kyōnki Rab ke siwā kaun Ḳhudā hai? Hamāre Ḳhudā ke siwā kaun chaṭṭān hai?

³²Allāh mujhe quwwat se kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko kāmīl kar detā hai.

³³Wuh mere pānwōn ko hiran kī-sī phurtī atā kartā, mujhe mazbūtī se merī bulandiyōn par kharā kartā hai.

³⁴Wuh mere hāthōn ko jang karne kī tarbiyat detā hai. Ab mere bāzū pīṭal kī kamān ko bhī tān lete hain.

³⁵Ai Rab, tū ne mujhe apnī najāt kī ḡhāl baḡhsh dī hai. Tere dahne hāth ne mujhe qāym rakhā, terī narmī ne mujhe baṛā banā diyā hai.

³⁶Tū mere qadmon ke lie rāstā banā detā hai, is lie mere ṭaḡhne nahīn ḡmagāte.

³⁷Main ne apne dushmanon kā tāqqub karke unheṁ pakaṛ liyā, main bāz na āyā jab tak wuh ḡhatm na ho gae.

³⁸Main ne unheṁ yōn pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na sake balki gir kar mere pānwōn tale paṛe rahe.

³⁹Kyōnki tū ne mujhe jang karne ke lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū ne mere muḡhālifoṁ ko mere sāmne jhukā diyā.

⁴⁰Tū ne mere dushmanon ko mere sāmne se bhagā diyā, aur main ne nafrat karne wālon ko tabāh kar diyā.

⁴¹Wuh madad ke lie chīḡhte-chillāte rahe, lekin bachāne wālā koī nahīn thā. Wuh Rab ko pukārte rahe, lekin us ne jawāb na diyā.

⁴²Main ne unheṁ chūr chūr karke gard kī tarah hawā meṁ uṛā diyā. Main ne unheṁ kachre kī tarah galī meṁ phaiṁk diyā.

⁴³Tū ne mujhe qaum ke jhagaṛon se bachā kar aqwām kā sardār banā diyā hai. Jis qaum se main nāwāqif thā wuh merī ḡhidmat kartī hai.

⁴⁴Jyon hī main̄ bāt kartā hūn to log merī sunte haiñ. Pardesī dabak kar merī k̄hushāmad karte haiñ.

⁴⁵Wuh himmat hār kar kāñpte hue apne qilon se nikal āte haiñ.

⁴⁶Rab zindā hai! Merī chaṭṭān kī tamjīd ho! Merī najāt ke K̄hudā kī tāzīm ho!

⁴⁷Wuhī K̄hudā hai jo merā intaqām letā, aqwām ko mere tābe kar detā

⁴⁸aur mujhe mere dushmanon se chhuṭkārā detā hai. Yaqīnan tū mujhe mere muḥhālifoñ par sarfarāz kartā, mujhe zālīmon se bachāe rakhtā hai.

⁴⁹Ai Rab, is lie main̄ aqwām meñ terī hamd-o-sanā karūnga, tere nām kī tārif meñ gīt gāūngā.

⁵⁰Kyonki Rab apne bādshāh ko baṛī najāt detā hai, wuh apne masah kie hue bādshāh Dāūd aur us kī aulād par hameshā tak mehrbān rahegā.

Maḥlūqāt meñ Allāh kā Jalāl

19 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Āsmān Allāh ke jalāl kā elān karte haiñ, āsmānī gumbad us ke hāthoñ kā kām bayān kartā hai.

²Ek din dūsre ko ittalā detā, ek rāt dūsri ko k̄habar pahuñchātī hai,

³lekin zabān se nahīñ. Go un kī āwāz sunāi nahīñ detī,

⁴to bhī un kī āwāz nikal kar pūrī duniyā meñ sunāi detī, un ke alfāz duniyā kī intahā tak pahuñch jāte haiñ. Wahāñ Allāh ne āftāb ke lie k̄haimā lagāyā hai.

⁵Jis tarah dūlhā apnī k̄hābgāh se nikaltā hai usī tarah sūraj nikal kar pahalwān kī tarah apnī daur daur̄ne par k̄hushī manātā hai.

⁶Āsmān ke ek sire se chaṛh kar us kā chakkar dūsre sire tak lagtā hai. Us kī taptī garmī se koī bhī chīz poshidā nahīñ rahtī.

⁷Rab kī shariāt kāmil hai, us se jān meñ jān ā jātī hai. Rab ke ahkām qābil-e-etamād haiñ, un se sādālah dānishmand ho jātā hai.

⁸Rab kī hidāyāt bā-insāf haiñ, un se dil bāgh bāgh ho jātā hai. Rab ke ahkām pāk haiñ, un se āñkhen chamak uṭhti haiñ.

⁹Rab kā k̄hauf pāk hai aur abad tak qāym rahegā. Rab ke farmān sachche aur sab ke sab rāst haiñ.

¹⁰Wuh sone balki k̄hālīs sone ke d̄her se zyādā marġhūb haiñ. Wuh shahd balki chhatte ke t̄azā shahd se zyādā miṭhe haiñ.

¹¹Un se tere k̄hādīm ko āgāh kiyā jātā hai, un par amal karne se baṛā ajr miltā hai.

¹²Jo k̄hataēñ beḡhabrī meñ sarzad huiñ kaun unheñ jāntā hai? Mere poshīdā gunāhoñ ko muāf kar!

¹³Apne k̄hādīm ko gustākhoñ se mahfūz rakh tāki wuh mujh par hukūmat na karen. Tab main be'īlzām ho kar sangīn gunāh se pāk rahūngā.

¹⁴Ai Rab, baḡhsh de ki mere muñh kī bāteñ aur mere dil kī soch-bichār tujhe pasand āe. Tū hī merī chaṭṭān aur merā chhuṛāne wālā hai.

Fatah ke lie Duā

20 *Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.*

Musibat ke din Rab terī sune, Yāqūb ke K̄hudā kā nām tujhe mahfūz rakhe.

²Wuh maqdis se terī madad bheje, wuh Siyyūn se terā sahārā bane.

³Wuh terī ġhallā kī nazaren yād kare, terī bhasm hone wālī qurbāniyāñ qabūl farmāe. (*Silāh*)

⁴Wuh tere dil kī ārzū pūrī kare, tere tamām mansūboñ ko kāmyābī baḡhshe.

⁵Tab ham terī najāt kī k̄hushī manāenge, ham apne K̄hudā ke nām meñ fatah kā jhandā gāenge. Rab terī tamām guzārīsheñ pūrī kare.

⁶Ab main ne jān liyā hai ki Rab apne masah kie hue bādshāh kī madad kartā hai. Wuh apne muqaddas āsmān se us kī sun kar apne dahne hāth kī qudrat se use chhuṭkārā degā.

⁷Bāz apne rathoñ par, bāz apne ghoṛoñ par faḡhr karte haiñ, lekin ham Rab apne K̄hudā ke nām par faḡhr karenge.

⁸Hamāre dushman jhuk kar gir jāenge, lekin ham uṭh kar mazbūti se khare raheñge.

⁹Ai Rab, hamārī madad farmā! Bādshāh hamārī sune jab ham madad ke lie pukāren.

Bādshāh ke lie Allāh kī Madad

21 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Rab, bādshāh terī quwwat dekh kar shādmān hai, wuh terī najāt kī kitnī baṛī khushī manātā hai.

²Tū ne us kī dilī khāhish pūrī kī aur inkār na kiya jab us kī ārzū ne honṭon par alfāz kā rūp dhārā. (Silāh)

³Kyonki tū achchhi achchhi barkateñ apne sāth le kar us se milne āyā, tū ne use khālis sone kā tāj pahnāyā.

⁴Us ne tujh se zindagī pāne kī ārzū kī to tū ne use umr kī darāzī baḥshī, mazīd itne din kī un kī intahā nahīn.

⁵Terī najāt se use baṛī izzat hāsil huī, tū ne use shān-o-shaukat se ārāstā kiya.

⁶Kyonki tū use abad tak barkat detā, use apne chehre ke huzūr lā kar nihāyat khush kar detā hai.

⁷Kyonki bādshāh Rab par etamād kartā hai, Allāh T'ālā kī shafqat use ḍagmagāne se bachāegī.

⁸Tere dushman tere qabze meñ ā jāenge, jo tujh se nafrat karte haiñ unheñ terā dahnā hāth pakaṛ legā.

⁹Jab tū un par zāhir hogā to wuh bharaktī bhaṭṭī kī-sī musibat meñ phaṅs jāenge. Rab apne ghazab meñ unheñ harap kar legā, aur āg unheñ khā jāegī.

¹⁰Tū un kī aulād ko rū-e-zamīn par se miṭā ḍālegā, insānon meñ un kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

¹¹Go wuh tere khilāf sāzishēn karte haiñ to bhī un ke bure mansūbe nākām raheñge.

¹²Kyonki tū unheñ bhagā kar un ke chehron ko apne tiroñ kā nishānā banā degā.

¹³Ai Rab, uṭh aur apnī qudrat kā izhār kar tāki ham terī qudrat kī tamjīd meñ sāz bajā kar gīt gāeñ.

Rāstbāz kā Dukh

22 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tulū-e-Subah kī Hirnī.*

Ai mere Khudā, ai mere Khudā, tū ne mujhe kyon tark kar diya hai? Main chikh rahā hūn, lekin merī najāt nazar nahīn ātī.

²Ai mere Khudā, din ko main chillātā hūn, lekin tū jawāb nahīn

detā. Rāt ko pukārtā hūn, lekin āram nahīn pātā.

³Lekin tū quddūs hai, tū jo Isrāīl kī madahsarāi par takhtnashīn hotā hai.

⁴Tujh par hamāre bāpdādā ne bharosā rakhā, aur jab bharosā rakhā to tū ne unheñ rihāi dī.

⁵Jab unhoñ ne madad ke lie tujhe pukārā to bachne kā rāstā khul gayā. Jab unhoñ ne tujh par etamād kiya to sharmindā na hue.

⁶Lekin main kīrā hūn, mujhe insān nahīn samjhā jātā. Log meri be'izzatī karte, mujhe haqīr jānte haiñ.

⁷Sab mujhe dekh kar merā mazāq uṛāte haiñ. Wuh muñh banā kar taubā taubā karte aur kahte haiñ,

⁸“Us ne apnā muāmalā Rab ke sapurd kiya hai. Ab Rab hī use bachāe. Wuhī use chhuṭkāre de, kyōnki wuhī us se khush hai.”

⁹Yaqīnan tū mujhe mān ke peṭ se nikāl lāyā. Main abhī mān kā dūdh pitā thā ki tū ne mere dil meñ bharosā paidā kiya.

¹⁰Jyōñ hī main paidā huā mujhe tujh par chhoṛ diyā gayā. Mān ke peṭ se hī tū merā Kḥudā rahā hai.

¹¹Mujh se dūr na rah. Kyōnki musibat ne merā dāman pakāṛ liyā hai, aur koī nahīn jo meri madad kare.

¹²Muta'addid bailoñ ne mujhe gher liyā, Basan ke tāqatwar sāṇḍ chāroñ taraf jamā ho gae haiñ.

¹³Mere kḥilāf unhoñ ne apne muñh khol die haiñ, us dahāṛte hue sherbabar kī tarah jo shikār ko phāṛne ke josh meñ ā gayā hai.

¹⁴Mujhe pānī kī tarah zamīn par uñḍelā gayā hai, meri tamām haḍḍiyāñ alag alag ho gāi haiñ, jism ke andar merā dil mom kī tarah pighal gayā hai.

¹⁵Meri tāqat ṭhīkre kī tarah khushk ho gāi, meri zabān tālū se chipak gāi hai. Hāñ, tū ne mujhe maut kī kḥāk meñ liṭā diyā hai.

¹⁶Kuttoñ ne mujhe gher rakhā, sharīroñ ke jatthe ne merā ihātā kiya hai. Unhoñ ne mere hāthoñ aur pāñwoñ ko chhed ḍālā hai.

¹⁷Main apnī haḍḍiyōñ ko gin saktā hūn. Log ghūr ghūr kar meri musibat se khush hote haiñ.

¹⁸Wuh āpas meñ mere kapṛe bāñt lete aur mere libās par qurā ḍālte haiñ.

¹⁹Lekin tū ai Rab, dūr na rah! Ai merī quwwat, merī madad karne ke lie jaldī kar!

²⁰Merī jān ko talwār se bachā, merī zindagī ko kutte ke panje se chhuṛā.

²¹Sher ke muñh se mujhe maḵhlāsī de, janglī bailoñ ke sīngoñ se rihāi atā kar.

Ai Rab, tū ne merī sunī hai!

²²Main apne bhāiyoñ ke sāmne tere nām kā elān karūnga, jamāt ke darmiyān terī madahsarāi karūnga.

²³Tum jo Rab kā ḵhauf mānte ho, us kī tamjīd karo! Ai Yāqūb kī tamām aulād, us kā ehtirām karo! Ai Isrāīl ke tamām farzando, us se ḵhauf khāo!

²⁴Kyōñki na us ne musibat zadā kā dukh haqīr jānā, na us kī taklīf se ghin khāi. Us ne apnā muñh us se na chhupāyā balki us kī sunī jab wuh madad ke lie chīḵhne-chillāne lagā.

²⁵Ai Ḵhudā, baṛe ijtimā meñ main terī satāish karūnga,

ḵhudātarsoñ ke sāmne apnī mannat pūrī karūnga.

²⁶Nāchār jī bhar kar khāeñge, Rab ke tālib us kī hamd-o-sanā kareñge. Tumhāre dil abad tak zindā raheñ!

²⁷Log duniyā kī intahā tak Rab ko yād karke us kī taraf rujū kareñge. Ġhairaqwām ke tamām ḵhāndān use sijdā kareñge.

²⁸Kyōñki Rab ko hī bādshāhī kā iḵhtiyār hāsil hai, wuhī aqwām par hukūmat kartā hai.

²⁹Duniyā ke tamām baṛe log us ke huzūr khāeñge aur sijdā kareñge. Ḵhāk meñ utarne wāle sab us ke sāmne jhuk jāeñge, wuh sab jo apnī zindagī ko ḵhud qāym nahīñ rakh sakte.

³⁰Us ke farzand us kī ḵhidmat kareñge. Ek āne wālī nasl ko Rab ke bāre meñ sunāyā jāegā.

³¹Hāñ, wuh ā kar us kī rāstī ek qaum ko sunāeñge jo abhī paidā nahīñ huī, kyōñki us ne yih kuchh kiyā hai.

Achchhā Charwāhā

23

Dāūd kā zabūr.

Rab merā charwāhā hai,
mujhe kamī na hogī.

²Wuh mujhe shādāb charāgāhon
meñ charātā aur pursukūn
chashmon ke pās le jātā hai.

³Wuh merī jān ko tāzādam kartā
aur apne nām kī khatir rāstī kī
rāhon par merī qiyādat kartā hai.

⁴Go main tārīktarīn wādī meñ
se guzarūn main musibat se nahīn
ḍarūnga, kyōnki tū mere sāth hai,
terī lāṭhī aur terā asā mujhe tasallī
dete haiñ.

⁵Tū mere dushmanon ke rūbarū
mere sāmne mez bichhā kar mere
sar ko tel se tar-o-tāzā kartā hai.
Merā pyālā terī barkat se chhalak
uṭhtā hai.

⁶Yaqīnan bhalāī aur shafqat
umr-bhar mere sāth sāth raheñgī,
aur main jīte-jī Rab ke ghar meñ
sukūnat karūnga.

Bādshāh kā Istaqbāl

24

Dāūd kā zabūr.

Zamīn aur jo kuchh us par
hai Rab kā hai, duniyā aur us ke
bāshinde usī ke haiñ. ²Kyōnki us ne

zamīn kī buniyād samundaron par
rakhī aur use dariyāon par qāym
kiyā.

³Kis ko Rab ke pahār par chaṛhne
kī ijāzat hai? Kaun us ke muqaddas
maqām meñ kharā ho saktā hai?

⁴Wuh jis ke hāth pāk aur dil sāf
haiñ, jo na fareb kā irādā rakhtā, na
qasam khā kar jhūṭ boltā hai.

⁵Wuh Rab se barkat pāegā, use
apnī najāt ke Kḥudā se rāstī milegī.

⁶Yih hogā un logoñ kā hāl jo
Allāh kī marzī dariyāft karte, jo tere
chehre ke tālib hote haiñ, ai Yāqūb
ke Kḥudā. (*Silāh*)

⁷Ai phāṭako, khul jāo! Ai qadīm
darwāzo, pūre taur par khul jāo tākī
jalāl kā Bādshāh dāḡhil ho jāe.

⁸Jalāl kā Bādshāh kaun hai? Rab
jo qawī aur qādir hai, Rab jo jang
meñ zorāwar hai.

⁹Ai phāṭako, khul jāo! Ai qadīm
darwāzo, pūre taur par khul jāo tākī
jalāl kā Bādshāh dāḡhil ho jāe.

¹⁰Jalāl kā Bādshāh kaun hai?
Rabbul-afwāj, wuhī jalāl kā
Bādshāh hai. (*Silāh*)

Muāfi aur Rāhnumāi ke lie Duā**25***Dāūd kā zabūr.*

Ai Rab, main terā
ārzūmand hūn.

²Ai mere Ḳhudā, tujh par main
bharosā rakhtā hūn. Mujhe
sharmindā na hone de ki mere
dushman mujh par shādiyānā
bajāen.

³Kyonki jo bhī tujh par ummīd
rakhe wuh sharmindā nahīn hogā
jabki jo bilāwajah bewafā hote haiñ
wuhī sharmindā ho jāenge.

⁴Ai Rab, apnī rāheñ mujhe dikhā,
mujhe apne rāstoñ kī tālīm de.

⁵Apnī sachchāi ke mutābiq merī
rāhnumāi kar, mujhe tālīm de.
Kyonki tū merī najāt kā Ḳhudā hai.
Din-bhar main tere intazār meñ
rahtā hūn.

⁶Ai Rab, apnā wuh rahm aur
mehrbānī yād kar jo tū qadīm
zamāne se kartā āyā hai.

⁷Ai Rab, merī jawānī ke gunāhoñ
aur merī bewafā harkatoñ ko yād
na kar balki apnī bhalāi kī ḳhātir
aur apnī shafqat ke mutābiq merā
ḳhayāl rakh.

⁸Rab bhalā aur ādil hai, is lie
wuh gunāhgāroñ ko sahīh rāh par
chalne kī talqīn kartā hai.

⁹Wuh farotanoñ kī insāf kī rāh
par rāhnumāi kartā, halīmoñ ko
apnī rāh kī tālīm detā hai.

¹⁰Jo Rab ke ahd aur ahkām ke
mutābiq zindagī guzāreñ unheñ
Rab mehrbānī aur wafādārī kī
rāhoñ par le chaltā hai.

¹¹Ai Rab, merā qusūr sangīn hai,
lekin apne nām kī ḳhātir use muāf
kar.

¹²Rab kā ḳhauf mānane wālā
kahān hai? Rab ḳhud use us rāh kī
tālīm degā jo use chunanā hai.

¹³Tab wuh ḳhushhāl rahegā, aur
us kī aulād mulk ko mirās meñ
pāegī.

¹⁴Jo Rab kā ḳhauf māneñ unheñ
wuh apne hamrāz banā kar apne
ahd kī tālīm detā hai.

¹⁵Merī āñkheñ Rab ko taktī rahtī
haiñ, kyonki wuhī mere pāñwoñ ko
jāl se nikāl letā hai.

¹⁶Merī taraf māyl ho jā, mujh par
mehrbānī kar! Kyonki main tanhā
aur musibatzaadā hūn.

¹⁷Mere dil kī pareshāniyāñ dūr
kar, mujhe merī takālīf se rihāi de.

¹⁸Merī musībat aur tangī par nazar ḍāl kar merī khatāon ko muāf kar.

¹⁹Dekh, mere dushman kitne zyādā haiñ, wuh kitnā zulm karke mujh se nafrat karte haiñ.

²⁰Merī jān ko mahfūz rakh, mujhe bachā! Mujhe sharmindā na hone de, kyonki main tujh mein panāh letā hūñ.

²¹Begunāhī aur diyānatdārī merī pahrādārī karen, kyonki main tere intazār mein rahtā hūñ.

²²Ai Allāh, fidyā de kar Isrāīl ko us kī tamām takālīf se āzād kar!

Begunāh kā Iqrār aur Iltijā

26 *Dāūd kā zabūr.*

Ai Rab, merā insāf kar, kyonki merā chāl-chalan bequsūr hai. Main ne Rab par bharosā rakhā hai, aur main ḍāñwāñḍol nahīn ho jāūngā.

²Ai Rab, mujhe jāñch le, mujhe āzmā kar dīl kī tah tak merā muāynā kar.

³Kyonki terī shafqat merī āñkhoñ ke sāmne rahī hai, main terī sachchī rāh par chaltā rahā hūñ.

⁴Na main dhokebāzoñ kī majlis mein baiṭhtā, na chālāk logoñ se rifāqat rakhtā hūñ.

⁵Mujhe sharīroñ ke ijtīmāoñ se nafrat hai, bedīnoñ ke sāth main baiṭhtā bhī nahīn.

⁶Ai Rab, main apne hāth dho kar apnī begunāhī kā izhār kartā hūñ. Main terī qurbāngāh ke gird phir kar

⁷buland āwāz se terī hamd-o-sanā kartā, tere tamām mojizāt kā elān kartā hūñ.

⁸Ai Rab, terī sukūnatgāh mujhe pyārī hai, jis jagah terā jalāl ṭhahartā hai wuh mujhe azīz hai.

⁹Merī jān ko mujh se chhīn kar mujhe gunāhgāroñ mein shāmil na kar! Merī zindagī ko miṭā kar mujhe kḥūñkḥāroñ mein shumār na kar,

¹⁰aise logoñ mein jin ke hāth sharmnāk harkatoñ se ālūdā haiñ, jo har waqt rishwat khāte haiñ.

¹¹Kyonki main begunāh zindagī guzārtā hūñ. Fidyā de kar mujhe chhuṭkārā de! Mujh par mehrbānī kar!

¹²Mere pānw hamwār zamīn par qāym ho gae haiñ, aur main ijtimāon mein Rab kī satāish karūnga.

Allāh se Rifāqat

27 *Dāūd kā zabūr.*

Rab merī raushnī aur merī najāt hai, main kis se ḍarūn? Rab merī jān kī panāhgāh hai, main kis se dahshat khāūn?

²Jab sharīr mujh par hamlā karen tāki mujhe harāp kar leñ, jab mere muḥhālīf aur dushman mujh par tūṭ parēñ to wuh ṭhokar khā kar gir jāēnge.

³Go fauj mujhe gher le merā dil ḥauf nahīñ khāegā, go mere ḥhilāf jang chhiṛ jāe merā bharosā qāym rahegā.

⁴Rab se merī ek guzārish hai, main ek hī bāt chāhtā hūñ. Yih ki jīte-jī Rab ke ghar mein rah kar us kī shafqat se lutfandoz ho sakūñ, ki us kī sukūnatgāh mein ṭahar kar mahw-e-ḥyāl rah sakūñ.

⁵Kyonki musibat ke din wuh mujhe apnī sukūnatgāh mein panāh degā, mujhe apne ḥhaime mein

chhupā legā, mujhe uṭhā kar ūñchī chaṭṭān par rakhegā.

⁶Ab main apne dushmanon par sarbuland hūngā, agarche unhon ne mujhe gher rakhā hai. Main us ke ḥhaime mein ḥhushī ke nāre lagā kar qurbāniyāñ pesh karūnga, sāz bajā kar Rab kī madahsarāi karūnga.

⁷Ai Rab, merī āwāz sun jab main tujhe pukārūñ, mujh par mehrbānī karke merī sun.

⁸Merā dil tujhe yād dilātā hai ki tū ne ḥhud farmāyā, “Mere chehre ke tālib raho!” Ai Rab, main tere hī chehre kā tālib rahā hūñ.

⁹Apne chehre ko mujh se chhupāe na rakh, apne ḥhādīm ko ḡhusse se apne huzūr se na nikāl. Kyonki tū hī merā sahārā rahā hai. Ai merī najāt ke Ḥhudā, mujhe na chhoṛ, mujhe tark na kar.

¹⁰Kyonki mere māñ-bāp ne mujhe tark kar diyā hai, lekin Rab mujhe qabūl karke apne ghar mein lāegā.

¹¹Ai Rab, mujhe apnī rāh kī tarbiyat de, hamwār rāste par merī rāhnumāi kar tāki apne dushmanon se mahfūz rahūñ.

¹²Mujhe muḵhālifoñ ke lālach meñ na āne de, kyoñki jhūṭe gawāh mere ḵhilāf uṭh ḵaṛe hue haiñ jo tashaddud karne ke lie taiyār haiñ.

¹³Lekin merā pūrā imān yih hai ki main zindoñ ke mulk meñ rah kar Rab kī bhalāi dekhūngā.

¹⁴Rab ke intazār meñ rah! Mazbūt aur diler ho, aur Rab ke intazār meñ rah!

Madad ke lie Duā aur Jawāb ke lie Shukrguzārī

28 *Dāūd kā zabūr.*

Ai Rab, main tujhe pukārtā hūñ. Ai merī chaṭṭān, ḵhāmoshī se apnā munh mujh se na pher. Kyoñki agar tū chup rahe to main maut ke gaṛhe meñ utarne wāloñ kī mānind ho jāūngā.

²Merī iltijāeñ sun jab main chīḵhte-chillāte tujh se madad māngtā hūñ, jab main apne hāth terī sukūnatgāh ke Muqaddastarīn Kamre kī taraf uṭhātā hūñ.

³Mujhe un bedīnoñ ke sāth ghasīṭ kar sazā na de jo ḡhalat kām karte haiñ, jo apne paṛosiyon se bazāhir dostānā bāteñ karte, lekin dil meñ

un ke ḵhilāf bure mansūbe bāndhte haiñ.

⁴Unheñ un kī harkatoñ aur bure kāmoñ kā badlā de. Jo kuchh un ke hāthoñ se sarzad huā hai us kī pūrī sazā de. Unheñ utnā hī nuqsān pahunchā de jitnā unhoñ ne dūsroñ ko pahunchāyā hai.

⁵Kyoñki na wuh Rab ke āmāl par, na us ke hāthoñ ke kām par tawajjuh dete haiñ. Allāh unheñ ḡhā degā aur dubārā kabhī tāmīr nahīn karegā.

⁶Rab kī tamjīd ho, kyoñki us ne merī iltijā sun lī.

⁷Rab merī quwwat aur merī ḡhāl hai. Us par mere dil ne bharosā rakhā, us se mujhe madad milī hai. Merā dil shādiyānā bajātā hai, main ḡt gā kar us kī satāish kartā hūñ.

⁸Rab apnī qaum kī quwwat aur apne masah kie hue ḵhādīm kā najātbakḥsh qilā hai.

⁹Ai Rab, apnī qaum ko najāt de! Apnī mirās ko barkat de! Un kī gallābānī karke unheñ hameshā tak uṭhāe rakh.

Rab ke Jalāl kī Tamjīd

29

Dāūd kā zabūr.

Ai Allāh ke farzando, Rab kī tamjīd karo! Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo!

²Rab ke nām ko jalāl do. Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo.

³Rab kī āwāz samundar ke ūpar gūnjti hai. Jalāl kā Ḳhudā garajtā hai, Rab gahre pāni ke ūpar garajtā hai.

⁴Rab kī āwāz zordār hai, Rab kī āwāz purjalāl hai.

⁵Rab kī āwāz deodār ke daraḳhton ko toṛ ḍālti hai, Rab Lubnān ke deodār ke daraḳhton ko ṭukṛe ṭukṛe kar detā hai.

⁶Wuh Lubnān ko bachhṛe aur Koh-e-Siryūn^a ko janglī bail ke bachche kī tarah kūdne phāndne detā hai.

⁷Rab kī āwāz āg ke shole bhaṛkā deti hai.

⁸Rab kī āwāz registān ko hilā deti hai, Rab Dasht-e-Qādis ko kānpne detā hai.

⁹Rab kī āwāz sun kar hirnī dard-e-zah meñ muṭtalā ho jāti aur janglon ke patte jhaṛ jāte haiñ.

Lekin us kī sukūnatgāh meñ sab pukārte haiñ, “Jalāl!”

¹⁰Rab sailāb ke ūpar taḳhtnashīn hai, Rab bādshāh kī haisiyat se abad tak taḳhtnashīn hai.

¹¹Rab apnī qaum ko taqwīyat degā, Rab apne logon ko salāmatī kī barkat degā.

Maut se Chhuṭkāre par Shukrguzārī

30

Dāūd kā zabūr. Rab ke ghar kī maḳhsūsiyat ke mauqe par gīt.

Ai Rab, maiñ terī satāish kartā hūñ, kyonki tū ne mujhe gahraiyon meñ se khīnch nikālā. Tū ne mere dushmanon ko mujh par baḡhlein bajāne kā mauqā nahīn diyā.

²Ai Rab mere Ḳhudā, maiñ ne chīḳhte-chillāte hue tujh se madad māñgī, aur tū ne mujhe shafā dī.

³Ai Rab, tū merī jān ko Pātāl se nikāl lāyā, tū ne merī jān ko maut ke gaṛhe meñ utarne se bachāyā hai.

⁴Ai imāndāro, sāz bajā kar Rab kī tārif meñ gīt gāo. Us ke muqaddas nām kī hamd-o-sanā karo.

⁵Kyonki wuh lamhā-bhar ke lie ḡhusse hotā, lekin zindagī-bhar ke

^aSiryūn Harmūn kā dūsrā nām hai.

lie mehrbānī kartā hai. Go shām ko ronā paṛe, lekin subah ko ham khushī manāēnge.

⁶Jab hālāt pursukūn the to main bolā, “Main kabhī nahīn ḍagmagāūngā.”

⁷Ai Rab, jab tū mujh se khush thā to tū ne mujhe mazbūt pahār par rakh diyā. Lekin jab tū ne apnā chehrā mujh se chhupā liyā to main sakht ghabrā gayā.

⁸Ai Rab, main ne tujhe pukārā, hān Ḳhudāwand se main ne iltijā kī,

⁹“Kyā faydā hai agar main halāk ho kar maut ke gaṛhe mein utar jāūn? Kyā khāk terī satāish karegī? Kyā wuh logon ko terī wafādārī ke bāre mein batāegī?

¹⁰Ai Rab, merī sun, mujh par mehrbānī kar. Ai Rab, merī madad karne ke lie ā!”

¹¹Tū ne merā mātām khushī ke nāch mein badal diyā, tū ne mere mātāmī kapṛe utār kar mujhe shādmānī se mulabbas kiyā.

¹²Kyonki tū chāhtā hai ki merī jān khāmosh na ho balki gīt gā kar terī tamjīd kartī rahe. Ai Rab mere Ḳhudā, main ābad tak terī hamd-o-sanā karūnga.

Hifāzat ke lie Duā

31 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Rab, main ne tujh mein panāh li hai. Mujhe kabhī sharmindā na hone de balki apnī rāstī ke mutābiq mujhe bachā!

²Apnā kān merī taraf jhukā, jald hī mujhe chhuṭkāṛā de. Chaṭṭān kā merā burj ho, pahār kā qilā jis mein main panāh le kar najāt pā sakūn.

³Kyonki tū merī chaṭṭān, merā qilā hai, apne nām kī khātir merī rāhnumāī, merī qiyādat kar.

⁴Mujhe us jāl se nikāl de jo mujhe pakaṛne ke lie chupke se bichhāyā gayā hai. Kyonki tū hī merī panāhgāh hai.

⁵Main apnī rūh tere hāthon mein sauṇptā hūn. Ai Rab, ai wafādār Ḳhudā, tū ne fidyā de kar mujhe chhuṛāyā hai!

⁶Main un se nafrat rakhtā hūn jo bekār buton se lipṭe rahte haiṅ. Main to Rab par bharosā rakhtā hūn.

⁷Main bāgh bāgh hūngā aur terī shafqat kī khushī manāūngā, kyonki tū ne merī musibat dekh

kar merī jān kī pareshānī kā khayāl
kiyā hai.

⁸Tū ne mujhe dushman ke
hawāle nahīn kiyā balki mere
pānwoñ ko khule maidān meñ
qāym kar diyā hai.

⁹Ai Rab, mujh par mehrbānī kar,
kyoñki main musibat meñ hūñ.
Ġham ke māre merī āñkheñ sūj gāi
haiñ, merī jān aur jism gal rahe
haiñ.

¹⁰Merī zindagī dukh kī chakkī
meñ pis rahī hai, mere sāl āheñ
bharte bharte zāe ho rahe haiñ.
Mere qusūr kī wajah se merī tāqat
jawāb de gāi, merī haḍḍiyāñ galne-
sarne lagī haiñ.

¹¹Main apne dushmanoñ ke lie
mazāq kā nishānā ban gayā hūñ
balki mere hamsāye bhī mujhe lān-
tān karte, mere jānane wāle mujh
se dahshat khāte haiñ. Galī meñ jo
bhī mujhe dekhe mujh se bhāg jātā
hai.

¹²Main murdoñ kī mānind un kī
yāddāsht se miṭ gayā hūñ, mujhe
ṭhīkre kī tarah phaiñk diyā gayā hai.

¹³Bahutoñ kī afwāheñ mujh tak
pahuñch gāi haiñ, chāroñ taraf se

haulnāk khabreñ mil rahī haiñ.
Wuh mil kar mere kḥilāf sāzishēñ
kar rahe, mujhe qatl karne ke
mansūbe bāndh rahe haiñ.

¹⁴Lekin main ai Rab, tujh par
bharosā rakhtā hūñ. Main kahtā
hūñ, “Tū merā Kḥudā hai!”

¹⁵Merī taqdīr^a tere hāth meñ hai.
Mujhe mere dushmanoñ ke hāth se
bachā, un se jo mere pīchhe paṛ gae
haiñ.

¹⁶Apne chehre kā nūr apne
kḥādim par chamkā, apnī
mehrbānī se mujhe najāt de.

¹⁷Ai Rab, mujhe sharmindā na
hone de, kyoñki main ne tujhe
pukārā hai. Mere bajāe bedīnoñ ke
muñh kāle ho jāeñ, wuh Pātāl meñ
utar kar chup ho jāeñ.

¹⁸Un ke farebdeh hoñṭ band ho
jāeñ, kyoñki wuh takabbur aur
hiqārat se rāstbāz ke kḥilāf kufr
bakte haiñ.

¹⁹Terī bhalāi kitnī azīm hai! Tū
use un ke lie taiyār rakhtā hai jo
terā kḥauf mānte haiñ, use unheñ
dikhātā hai jo insānoñ ke sāmne se
tujh meñ panāh lete haiñ.

^aLafzī tarjumā: mere auqāt.

²⁰Tū unheñ apne chehre kī āṛ meñ logoñ ke hamloñ se chhupā letā, unheñ khaime meñ lā kar ilzāmtarāsh zabānoñ se mahfūz rakhtā hai.

²¹Rab kī tamjīd ho, kyonki jab shahr kā muhāsarā ho rahā thā to us ne mojjizānā taur par mujh par mehrbānī kī.

²²Us waqt main ghabrā kar bolā, “Hāy, main tere huzūr se munqate ho gayā hūñ!” Lekin jab main ne chikhṭe-chillāte hue tujh se madad māngī to tū ne merī iltijā sun lī.

²³Ai Rab ke tamām imāndāro, us se muhabbat rakho! Rab wafādāroñ ko mahfūz rakhtā, lekin maḡhrūroñ ko un ke rawaiye kā pūrā ajr degā.

²⁴Chunāñche mazbūt aur diler ho, tum sab jo Rab ke intazār meñ ho.

Muāfi kī Barkat

(Taubā kā Dūsrā Zabūr)

32

Dāūd kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Mubārak hai wuh jis ke jarāym muāf kie gae. Jis ke gunāh dhāñpe gae haiñ.

²Mubārak hai wuh jis kā gunāh Rab hisāb meñ nahīñ lāegā aur jis kī rūh meñ fareb nahīñ hai.

³Jab main chup rahā to din-bhar āheñ bharne se merī haḍḍiyāñ galne lagīñ.

⁴Kyonki din rāt main tere hāth ke bojh tale pistā rahā, merī tāqat goyā mausam-e-garmā kī jhulastī tapish meñ jātī rahī. (*Silāh*)

⁵Tab main ne tere sāmne apnā gunāh taslīm kiyā, main apnā gunāh chhupāne se bāz āyā. Main bolā, “Main Rab ke sāmne apne jarāym kā iqrār karūñgā.” Tab tū ne mere gunāh ko muāf kar diyā. (*Silāh*)

⁶Is lie tamām imāndār us waqt tujh se duā karen jab tū mil saktā hai. Yaqīnan jab barā sailāb āe to un tak nahīñ pahuñchegā.

⁷Tū merī chhupne kī jagah hai, tū mujhe pareshānī se mahfūz rakhtā, mujhe najāt ke naḡhmoñ se gher letā hai. (*Silāh*)

⁸“Main tujhe tālīm dūngā, tujhe wuh rāh dikhāūñgā jis par tujhe jānā hai. Main tujhe mashwarā de kar terī dekh-bhāl karūñgā.

⁹Nāsamajh ghoṛe yā ḵhachchar kī mānind na ho, jin par qābū pāne ke lie lagām aur dahāne kī zarūrat hai, warnā wuh tere pās nahīn āenge.”

¹⁰Bedīn kī muta’addid pareshā-niyān hotī haiñ, lekin jo Rab par bharosā rakhe use wuh apnī shafqat se ghere rakhtā hai.

¹¹Ai rāstbāzo, Rab kī ḵhushī meñ jashn manāo! Ai tamām diyānatdāro, shādmānī ke nāre lagāo!

Allāh kī Hukūmat aur

Madad kī Tārīf

33 Ai rāstbāzo, Rab kī ḵhushī manāo! Kyōñki munāsib hai ki sīdhī rāh par chalne wāle us kī satāish karen.

²Sarod bajā kar Rab kī hamd-o-sanā karo. Us kī tamjīd meñ das tāron wālā sāz bajāo.

³Us kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, mahārat se sāz bajā kar ḵhushī ke nāre lagāo.

⁴Kyōñki Rab kā kalām sachchā hai, aur wuh har kām wafādārī se kartā hai.

⁵Use rāstbāzī aur insāf pyāre haiñ, duniyā Rab kī shafqat se bhārī huī hai.

⁶Rab ke kahne par āsmān ḵhalaq huā, us ke muñh ke dam se sitāron kā pūrā lashkar wujūd meñ āyā.

⁷Wuh samundar ke pānī kā baṛā ḍher jamā kartā, pānī kī gahrāiyon ko godāmon meñ mahfūz rakhtā hai.

⁸Kul duniyā Rab kā ḵhauf māne, zamīn ke tamām bāshinde us se dahshat khāen.

⁹Kyōñki us ne farmāyā to fauran wujūd meñ āyā, us ne hukm diyā to usī waqt qāym huā.

¹⁰Rab aqwām kā mansūbā nākām hone detā, wuh ummaton ke irādon ko shikast detā hai.

¹¹Lekin Rab kā mansūbā hameshā tak kāmyāb rahtā, us ke dil ke irāde pusht-dar-pusht qāym rahte haiñ.

¹²Mubārak hai wuh qaum jis kā Ḵhudā Rab hai, wuh qaum jise us ne chun kar apnī mīrās banā liyā hai.

¹³Rab āsmān se nazar ḍāl kar tamām insānon kā mulāhazā kartā hai.

¹⁴Apne takht se wuh zamīn ke tamām bāshindon kā muāynā kartā hai.

¹⁵Jis ne un sab ke dilon ko tashkīl diyā wuh un ke tamām kāmōn par dhyān detā hai.

¹⁶Bādshāh kī baṛī fauj use nahīn chhuṛātī, aur sūrme kī baṛī tāqat use nahīn bachātī.

¹⁷Ghoṛā bhī madad nahīn kar saktā. Jo us par ummīd rakhe wuh dhokā khāegā. Us kī baṛī tāqat chhuṭkārā nahīn detī.

¹⁸Yaqīnan Rab kī ānkh un par lagī rahtī hai jo us kā khauf mānte aur us kī mehrbānī ke intazār meñ rahte haiñ,

¹⁹ki wuh un kī jān maut se bachāe aur kāl meñ mahfūz rakhe.

²⁰Hamārī jān Rab ke intazār meñ hai. Wuhī hamārā sahārā, hamārī dhāl hai.

²¹Hamārā dil us meñ khush hai, kyonki ham us ke muqaddas nām par bharosā rakhte haiñ.

²²Ai Rab, terī mehrbānī ham par rahe, kyonki ham tujh par ummīd rakhte haiñ.

Allāh kī Hifāzat

34 *Dāūd kā yih zabūr us waqt se mutālliq hai jab us ne Filistī bādshāh Abīmālik ke sāmne pāgal banane kā rūp bhar liyā. Yih dekh kar bādshāh ne use bhagā diyā. Chale jāne ke bād Dāūd ne yih gīt gāyā.*

Har waqt main Rab kī tamjīd karūnga, us kī hamd-o-sanā hameshā hī mere honṭon par rahegī.

²Merī jān Rab par faḥr karegī. Musibatzaḍā yih sun kar khush ho jāeñ.

³Āo, mere sāth Rab kī tāzīm karo. Āo, ham mil kar us kā nām sarbuland karen.

⁴Main ne Rab ko talāsh kiyā to us ne merī sunī. Jin chizon se main dahshat khā rahā thā un sab se us ne mujhe rihāī dī.

⁵Jin kī ānkhon us par lagī raheñ wuh khushī se chamkeñge, aur un ke muñh sharmindā nahīn hoñge.

⁶Is nāchār ne pukārā to Rab ne us kī sunī, us ne use us kī tamām musibaton se najāt dī.

⁷Jo Rab kā khauf māneñ un ke irdgird us kā farishtā kḥaimāzan ho kar un ko bachāe rakhtā hai.

⁸Rab kī bhalāi kā tajrabā karo. Mubārak hai wuh jo us meñ panāh le.

⁹Ai Rab ke muqaddasīn, us kā khauf māno, kyonki jo us kā khauf māneñ unheñ kamī nahiñ.

¹⁰Jawān sherbabar kabhī zarūratmand aur bhūke hote haiñ, lekin Rab ke tāliboñ ko kisī bhī achchhī chīz kī kamī nahiñ hogī.

¹¹Ai bachcho, āo, merī bāteñ suno! Main tumheñ Rab ke khauf kī tālīm dūngā.

¹²Kaun maze se zindagī guzārñā aur achchhe dīn dekhñā chāhtā hai?

¹³Wuh apnī zabān ko sharīr bāteñ karne se roke aur apne honṭoñ ko jhūṭ bolne se.

¹⁴Wuh burāi se muñh pher kar nek kām kare, sulah-salāmatī kā tālib ho kar us ke pīchhe lagā rahe.

¹⁵Rab kī ānkheñ rāstbāzoñ par lagī rahtī haiñ, aur us ke kān un kī iltijāoñ kī taraf māyl haiñ.

¹⁶Lekin Rab kā chehrā un ke kḥilāf hai jo gḥalat kām karte haiñ. Un kā zamīn par nām-o-nishān tak nahiñ rahegā.

¹⁷Jab rāstbāz fariyād karen to Rab un kī suntā, wuh unheñ un kī tamām musībat se chhuṭkāre detā hai.

¹⁸Rab shikastādiloñ ke qarīb hotā hai, wuh unheñ rihāi detā hai jin kī rūh ko kḥāk meñ kuchlā gayā ho.

¹⁹Rāstbāz kī muta'addid takālīf hotī haiñ, lekin Rab use un sab se bachā letā hai.

²⁰Wuh us kī tamām haḍḍiyōñ kī hifāzat kartā hai, ek bhī nahiñ toṛī jāegī.

²¹Burāi bedīn ko mār ḍālegī, aur jo rāstbāz se nafrat kare use munāsib ajr milegā.

²²Lekin Rab apne kḥādimoñ kī jān kā fidyā degā. Jo bhī us meñ panāh le use sazā nahiñ milegī.

Sharīroñ ke Hamloñ se

Rihāi ke lie Duā

35 *Dāūd kā zabūr.*

Ai Rab, un se jhagaṛ jo mere sāth jhagaṛte haiñ, un se laṛ jo mere sāth laṛte haiñ.

²Lambī aur chhoṭī ḍhāl pakaṛ le aur uṭh kar merī madad karne ā.

³Neze aur barchhī ko nikāl kar unheñ rok de jo merā tāqqub kar

rahe haiñ! Merī jān se farmā,
“Main terī najāt hūñ!”

⁴Jo merī jān ke lie koshāñ haiñ un
kā muñh kālā ho jāe, wuh ruswā ho
jāeñ. Jo mujhe musibat meñ dālne
ke mansūbe bāndh rahe haiñ wuh
pīchhe haṭ kar sharmindā hoñ.

⁵Wuh hawā meñ bhūse kī tarah
uṛ jāeñ jab Rab kā farishtā unheñ
bhagā de.

⁶Un kā rāstā tārik aur phisalnā ho
jab Rab kā farishtā un ke pīchhe paṛ
jāe.

⁷Kyonki unhoñ ne besabab
aur chupke se mere rāste meñ
jāl bichhāyā, bilāwajah mujhe
pakaṛne kā gaṛhā khodā hai.

⁸Is lie tabāhī achānak hī un par ā
paṛe, pahle unheñ patā hī na chale.
Jo jāl unhoñ ne chupke se bichhāyā
us meñ wuh ḳhud ulajh jāeñ, jis
gaṛhe ko unhoñ ne khodā us meñ
wuh ḳhud gir kar tabāh ho jāeñ.

⁹Tab merī jān Rab kī ḳhushī
manāegī aur us kī najāt ke bāis
shādmān hogī.

¹⁰Mere tamām āzā kah uṭheñge,
“Ai Rab, kaun terī mānind hai?
Koī bhī nahīñ! Kyonki tū hī
musibatzaḍā ko zabardast ādmī se
chhuṭkāṛā detā, tū hī nāchār aur

ḡharīb ko lūṭne wāle ke hāth se
bachā letā hai.”

¹¹Zālim gawāh mere ḳhilāf uṭh
khaṛe ho rahe haiñ. Wuh aisi bāton
ke bāre meñ merī pūchh-gachh kar
rahe haiñ jin se main wāqif hī
nahīñ.

¹²Wuh merī nekī ke ewaz mujhe
nuqsān pahuñchā rahe haiñ. Ab
merī jān tan-e-tanhā hai.

¹³Jab wuh bīmār hue to main ne
ṭāṭ oṛh kar aur rozā rakh kar apnī
jān ko dukh diyā. Kāsh merī duā
merī god meñ wāpas āe!

¹⁴Main ne yon mātam kiya jaise
merā koī dost yā bhāī ho. Main
mātamī libās pahan kar yon ḳhāk
meñ jhuk gayā jaise apnī māñ kā
janāzā ho.

¹⁵Lekin jab main ḳhud ṭhokar
khāne lagā to wuh ḳhush ho kar
mere ḳhilāf jamā hue. Wuh mujh
par hamlā karne ke lie ikaṭṭhe hue,
aur mujhe mālūm hī nahīñ thā.
Wuh mujhe phāṛte rahe aur bāz na
āe.

¹⁶Musalsal kufr bak bak kar wuh
merā mazāq uṛāte, mere ḳhilāf
dāñt pīste the.

¹⁷Ai Rab, tū kab tak k̄hāmōshī se dek̄htā rahegā? Merī jān ko un kī tabāhkun harkatoñ se bachā, merī zindagī ko jawān sheroñ se chhuṭkāṛā de.

¹⁸Tab mainī baṛī jamāt meñ terī satāish aur baṛe hujūm meñ terī tāṛīf karūñga.

¹⁹Unheñ mujh par baḡhleñ bajāne na de jo besabab mere dushman haiñ. Unheñ mujh par nāk-bhauñ chaṛhāne na de jo bilāwajah mujh se kīnā rakhte haiñ.

²⁰Kyōñki wuh k̄hair aur salāmatī kī bāteñ nahīñ karte balki un ke k̄hilāf farebdeh mansūbe bāndhte haiñ jo amn aur sukūn se mulk meñ rahte haiñ.

²¹Wuh muñh phāṛ kar kahte haiñ, “Lo jī, ham ne apnī āñkhoñ se us kī harkateñ dekhī haiñ!”

²²Ai Rab, tujhe sab kuchh nazar āyā hai. K̄hāmōsh na rah! Ai Rab, mujh se dūr na ho.

²³Ai Rab mere K̄hudā, jāg uṭh. Mere difā meñ uṭh kar un se laṛ!

²⁴Ai Rab mere K̄hudā, apnī rāstī ke mutābiq merā insāf kar. Unheñ mujh par baḡhleñ bajāne na de.

²⁵Wuh dil meñ na socheñ, “Lo jī, hamārā irādā pūrā huā hai!” Wuh

na boleñ, “Ham ne use haṛap kar liyā hai.”

²⁶Jo merā nuqsān dekh kar k̄hush hue un sab kā muñh kālā ho jāe, wuh sharmindā ho jāeñ. Jo mujhe dabā kar apne āp par faḡhr karte haiñ wuh sharmindagī aur ruswāī se mulabbas ho jāeñ.

²⁷Lekin jo mere insāf ke ārzūmand haiñ wuh k̄hush hoñ aur shādiyānā bajāeñ. Wuh kahañ, “Rab kī baṛī tāṛīf ho, jo apne k̄hādīm kī k̄hairiyat chāhtā hai.”

²⁸Tab merī zabān terī rāstī bayān karegī, wuh sārā din terī tamjīd kartī rahegī.

Allāh kī Mehrbānī kī Tāṛīf

36 *Rab ke k̄hādīm Dāūd kā zabūr.
Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Badkāṛī bedīn ke dil hī meñ us se bāt kartī hai. Us kī āñkhoñ ke sāmne Allāh kā k̄hauf nahīñ hotā,

²kyōñki us kī nazar meñ yih bāt faḡhr kā bāis hai ki use qusūrwar pāyā gayā, ki wuh nafrat kartā hai.

³Us ke muñh se sharārat aur fareb nikaltā hai, wuh samajhdār hone aur nek kām karne se bāz āyā hai.

⁴Apne bistar par bhī wuh sharārat ke mansūbe bāndhtā hai. Wuh mazbūtī se burī rāh par kharā rahtā aur burāi ko mustarad nahīn kartā.

⁵Ai Rab, terī shafqat āsmān tak, terī wafādārī bādalon tak pahuñchtī hai.

⁶Terī rāsti bulandtarīn pahāron kī mānind, terā insāf samundar kī gahrāiyon jaisā hai. Ai Rab, tū insān-o-haiwān kī madad kartā hai.

⁷Ai Allāh, terī shafqat kitnī beshqīmat hai! Ādamzād tere paron ke sāye meñ panāh lete haiñ.

⁸Wuh tere ghar ke umdā khāne se tar-o-tāzā ho jāte haiñ, aur tū unheñ apnī khushiyoñ kī nadī meñ se pilātā hai.

⁹Kyonki zindagī kā sarchashmā tere hī pās hai, aur ham tere nūr meñ rah kar nūr kā mushāhadā karte haiñ.

¹⁰Apnī shafqat un par phailāe rakh jo tujhe jānte haiñ, apnī rāsti un par jo dil se diyānatdār haiñ.

¹¹Maḡhrūron kā pānw mujh tak na pahuñche, bedīnon kā hāth mujhe beghar na banāe.

¹²Dekho, badkār gir gae haiñ! Unheñ zamīn par paṭakh diyā gayā

hai, aur wuh dubārā kabhī nahīn uṭheñge.

Bedīnon kī Bazāhir Ḳhushhālī

37 *Dāūd kā zabūr.*
Sharīron ke bāis bechain na ho jā, badkāron par rashk na kar.

²Kyonki wuh ghās kī tarah jald hī murjhā jāeñge, hariyālī kī tarah jald hī sūkh jāeñge.

³Rab par bharosā rakh kar bhalāi kar, mulk meñ rah kar wafādārī kī parwarish kar.

⁴Rab se lutfandoz ho to jo terā dil chāhe wuh tujhe degā.

⁵Apnī rāh Rab ke sapurd kar. Us par bharosā rakh to wuh tujhe kāmyābī baḡhshegā.

⁶Tab wuh terī rāstbāzī sūraj kī tarah tulū hone degā aur terā insāf dopahar kī raushnī kī tarah chamakne degā.

⁷Rab ke huzūr chup ho kar sabar se us kā intazār kar. Beqarār na ho agar sāzisheñ karne wālā kāmyāb ho.

⁸Ḳhafā hone se bāz ā, ḡhusse ko chhoṛ de. Ranjīdā na ho, warnā burā hī natījā niklegā.

⁹Kyonki sharīr miṭ jāeṅge jabki Rab se ummīd rakhne wāle mulk ko mīrās meṅ pāeṅge.

¹⁰Mazīd thoṛī der sabar kar to bedīn kā nām-o-nishān miṭ jāegā. Tū us kā khoj lagāegā, lekin kaḥīn nahīn pāegā.

¹¹Lekin halīm mulk ko mīrās meṅ pā kar baṛe amn aur sukūn se lutfandoz hoṅge.

¹²Beshak bedīn dānt pīs pīs kar rāstbāz ke ḵhilāf sāzishēn kartā rahe.

¹³Lekin Rab us par hañstā hai, kyonki wuh jāntā hai ki us kā anjām qarīb hī hai.

¹⁴Bedīnoṅ ne talwār ko khīnchā aur kamān ko tān liyā hai tāki nāchāroṅ aur zarūratmandoṅ ko girā deṅ aur sīdhī rāh par chalne wāloṅ ko qatl karen.

¹⁵Lekin un kī talwār un ke apne dil meṅ ghoṅpi jāegī, un kī kamān ṭuṭ jāegī.

¹⁶Rāstbāz ko jo thoṛā-bahut hāsīl hai wuh bahut bedīnoṅ kī daulat se behtar hai.

¹⁷Kyonki bedīnoṅ kā bāzū ṭuṭ jāegā jabki Rab rāstbāzoṅ ko sañbhāltā hai.

¹⁸Rab be'ilzāmoṅ ke dīn jāntā hai, aur un kī maurūsī milkiyat hameshā ke lie qāym rahegī.

¹⁹Musibat ke waqt wuh sharmsār nahīn hoṅge, kāl bhī paṛe to ser hoṅge.

²⁰Lekin bedīn halāk ho jāeṅge, aur Rab ke dushman charāgāhoṅ kī shān kī tarah nest ho jāeṅge, dhuen kī tarah ghāyb ho jāeṅge.

²¹Bedīn qarz letā aur use nahīn utārtā, lekin rāstbāz mehrbān hai aur faiyāzī se detā hai.

²²Kyonki jinheṅ Rab barkat de wuh mulk ko mīrās meṅ pāeṅge, lekin jin par wuh lānat bheje un kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²³Agar kisī ke pānw jam jāeṅ to yih Rab kī taraf se hai. Aise shaḵhs kī rāh ko wuh pasand kartā hai.

²⁴Agar gir bhī jāe to paṛā nahīn rahegā, kyonki Rab us ke hāth kā sahārā banā rahegā.

²⁵Main jāwān thā aur ab būṛhā ho gayā hūn. Lekin main ne kabhī nahīn dekhā ki rāstbāz ko tark kiyā gayā yā us ke bachchoṅ ko bhīk māṅgnī paṛī.

²⁶Wuh hameshā mehrbān aur qarz dene ke lie taiyār hai. Us kī aulād barkat kā bāis hogī.

²⁷Burāi se bāz ā kar bhalāi kar. Tab tū hameshā ke lie mulk meñ ābād rahegā,

²⁸kyonki Rab ko insāf pyārā hai, aur wuh apne imāndāron ko kabhi tark nahin karegā. Wuh abad tak mahfūz raheñge jabki bedīnon ki aulād kā nām-o-nishān tak nahin rahegā.

²⁹Rāstbāz mulk ko mīrās meñ pā kar us meñ hameshā baseñge.

³⁰Rāstbāz kā muñh hikmat bayān kartā aur us ki zabān se insāf nikaltā hai.

³¹Allāh ki shariat us ke dil meñ hai, aur us ke qadam kabhi nahin ḍagmaḡaēñge.

³²Bedīn rāstbāz ki tāk meñ baiṭh kar use mār ḍālne kā mauqā ḍhūñḍtā hai.

³³Lekin Rab rāstbāz ko us ke hāth meñ nahin chhoṛegā, wuh use adālat meñ mujrim nahin ṭhaharne degā.

³⁴Rab ke intazār meñ rah aur us ki rāh par chaltā rah. Tab wuh tujhe sarfarāz karke mulk kā wāris banāegā, aur tū bedīnon ki halākat dekhegā.

³⁵Main ne ek bedīn aur zālīm ādmī ko dekhā jo phalte-phulte

deodār ke daraḡht ki tarah āsmān se bāteñ karne lagā.

³⁶Lekin thoṛi der ke bād jab main dubārā wahān se guzarā to wuh thā nahīn. Main ne us kā khoj lagāyā, lekin kahīn na milā.

³⁷Be'ilzām par dhyān de aur diyānatdār par ḡhaur kar, kyonki āḡhirkār use amn aur sukūn hāsīl hogā.

³⁸Lekin mujrim mil kar tabāh ho jāeñge, aur bedīnon ko āḡhirkār rū-e-zamīn par se miṭāyā jāegā.

³⁹Rāstbāzon ki najāt Rab ki taraf se hai, musibat ke waqt wuhī un kā qilā hai.

⁴⁰Rab hī un ki madad karke unheñ chhuṭkāre degā, wuhī unheñ bedīnon se bachā kar najāt degā. Kyonki unhoñ ne us meñ panāh li hai.

Sazā se Bachne ki Itijā (Taubā kā Tīsrā Zabūr)

38 *Dāūd kā zabūr. Yāddāsh̄t ke lie.*
Ai Rab, apne ḡhazab meñ mujhe sazā na de, qahr meñ mujhe tambīh na kar!

²Kyonki tere tīr mere jism meñ lag gae haiñ, terā hāth mujh par bhāri hai.

³Terī lānat ke bāis merā pūrā jism bīmār hai, mere gunāh ke bāis merī tamām haḍḍiyān galne lagī haiñ.

⁴Kyonki main apne gunāhoñ ke sailāb meñ ḍūb gayā hūñ, wuh nāqābil-e-bardāshṭ bojh ban gae haiñ.

⁵Merī hamāqat ke bāis mere zaḥmōñ se badbū āne lagī, wuh galne lage haiñ.

⁶Main kubaṛā ban kar ḵhāk meñ dab gayā hūñ, pūrā din mātami libās pahne phirtā hūñ.

⁷Merī kamr meñ shadīd sozish hai, pūrā jism bīmār hai.

⁸Main niḍhāl aur pāsh pāsh ho gayā hūñ. Dil ke azāb ke bāis main chīḵhtā-chillātā hūñ.

⁹Ai Rab, merī tamām ārzū tere sāmne hai, merī āheñ tujh se poshīdā nahīñ rahtiñ.

¹⁰Merā dil zor se dhaṛaktā, merī tāqat jawāb de gaī balki merī āñkhoñ kī raushnī bhī jāti rahī hai.

¹¹Mere dost aur sāthī merī musibat dekh kar mujh se gurez karte, mere qarīb ke rishtedār dūr ḵaṛe rahte haiñ.

¹²Mere jānī dushman phande bichhā rahe haiñ, jo mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ wuh

dhamkiyān de rahe aur sārā sārā din farebdeh mansūbe bāndh rahe haiñ.

¹³Aur main? Main to goyā baharā hūñ, main nahīñ suntā. Main gūnge kī mānind hūñ jo apnā muñh nahīñ kholtā.

¹⁴Main aisā shaḵhs ban gayā hūñ jo na suntā, na jawāb meñ etarāz kartā hai.

¹⁵Kyonki ai Rab, main tere intazār meñ hūñ. Ai Rab mere Ḳhudā, tū hī merī sunegā.

¹⁶Main bolā, “Aisā na ho ki wuh merā nuqsān dekh kar baḡhleñ bajāeñ, wuh mere pāñwoñ ke ḍagmagāne par mujhe dabā kar apne āp par faḵhr kareñ.”

¹⁷Kyonki main laṛḵhaṛāne ko hūñ, merī aziyat mutawātir mere sāmne rahti hai.

¹⁸Chunāñche main apnā qusūr taslīm kartā hūñ, main apne gunāh ke bāis ḡhamgīn hūñ.

¹⁹Mere dushman zindā aur tāqatwar haiñ, aur jo bilāwajah mujh se nafrat karte haiñ wuh bahut haiñ.

²⁰Wuh nekī ke badle badī karte haiñ. Wuh is lie mere dushman

haiñ ki main bhalāi ke pīchhe lagā
rahtā hūñ.

²¹Ai Rab, mujhe tark na kar! Ai
Allāh, mujh se dūr na rah!

²²Ai Rab merī najāt, merī madad
karne mein jaldī kar!

Insān ke Fānī Hone ke Pesh-e-Nazar Itijā

39 *Dāūd kā zabūr. Yadūtūn ke lie.
Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Main bolā, “Main apnī rāhoñ par
dhyān dūngā tāki apnī zabān se
gunāh na karūñ. Jab tak bedīn
mere sāmne rahe us waqt tak apne
muñh ko lagām dīe rahūngā.”

²Main chup-chāp ho gayā aur
achchhī chīzoñ se dūr rah kar
khāmosh rahā. Tab merī aziyat
baṛh gai.

³Merā dil pareshānī se tapne
lagā, mere karāhte karāhte mere
andar bechainī kī āg-sī bhaṛak uṭhī.
Tab bāt zabān par ā gai,

⁴“Ai Rab, mujhe merā anjām aur
merī umr kī had dikhā tāki main
jāñ lūñ ki kitnā fānī hūñ.

⁵Dekh, merī zindagī kā
daurāniyā tere sāmne lamhā-bhar
kā hai. Merī pūrī umr tere nazdīk

kuchh bhī nahīñ hai. Har insān
dam-bhar kā hī hai, khāh wuh kitnī
hī mazbūti se khaṛā kyon na ho.
(Silāh)

⁶Jab wuh idhar-udhar ghūme
phire to sāyā hī hai. Us kā shor-
sharābā bātil hai, aur go wuh daulat
jamā karne mein masrūf rahe to bhī
use mālūm nahīñ ki bād mein kis ke
qabze mein āegī.”

⁷Chunāñche ai Rab, main kis ke
intazār mein rahūñ? Tū hī merī
wāhid ummīd hai!

⁸Mere tamām gunāhoñ se mujhe
chhuṭkārā de. Ahmaq ko merī
ruswāi karne na de.

⁹Main khāmosh ho gayā hūñ aur
kabhī apnā muñh nahīñ kholtā,
kyonki yih sab kuchh tere hī hāth
se huā hai.

¹⁰Apnā azāb mujh se dūr kar!
Tere hāth kī zarboñ se main halāk
ho rahā hūñ.

¹¹Jab tū insān ko us ke qusūr kī
munāsib sazā de kar us ko tambīh
kartā hai to us kī khūbsūrati kīṛā
lage kapṛe kī tarah jāti rahti hai.
Har insān dam-bhar kā hī hai.
(Silāh)

¹²Ai Rab, merī duā sun aur madad ke lie merī āhoñ par tawajjuh de. Mere ānsuoñ ko dekh kar kḥāmosh na rah. Kyoñki main tere huzūr rahne wālā pardesī, apne tamām bāpdādā kī tarah tere huzūr basne wālā ḡhairshahri hūñ.

¹³Mujh se bāz ā tāki main kūch karke nest ho jāne se pahle ek bār phir hashshāsh-bashshāsh ho jāūñ.

Shukr aur Darḡhāst

40

Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Main sabar se Rab ke intazār meñ rahā to wuh merī taraf māyl huā aur madad ke lie merī chīkḥoñ par tawajjuh dī.

²Wuh mujhe tabāhī ke garḥe se khīñch lāyā, daldal aur kīchaṛ se nikāl lāyā. Us ne mere pāñwoñ ko chaṭṭān par rakh diyā, aur ab main mazbūtī se chal-phir saktā hūñ.

³Us ne mere muñh meñ nayā gīt ḡāl diyā, hamāre Ḳhudā kī hamd-osana kā gīt ubharne diyā. Bahut-se log yih dekheñge aur kḥauf khā kar Rab par bharosā rakheñge.

⁴Mubārak hai wuh jo Rab par purā bharosā rakhtā hai, jo tang

karne wāloñ aur fareb meñ uljhe huoñ kī taraf ruḡh nahīñ kartā.

⁵Ai Rab mere Ḳhudā, bār bār tū ne hamēñ apne mojize dikhāe, jagah bajagah apne mansūbe wujūd meñ lā kar hamārī madad kī. Tujh jaisā koī nahīñ hai. Tere azīm kām beshumār haiñ, main un kī purī fahrist batā bhī nahīñ saktā.

⁶Tū qurbāniyāñ aur nazareñ nahīñ chāhtā thā, lekin tū ne mere kānoñ ko khol diyā. Tū ne bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur gunāh kī qurbāniyoñ kā taqāzā na kiya.

⁷Phir main bol uṭhā, “Main hāzīr hūñ jis tarah mere bāre meñ kalām-e-muqaddas^a meñ likhā hai.

⁸Ai mere Ḳhudā, main kḥushī se terī marzī purī kartā hūñ, terī shariat mere dil meñ ṭik gai hai.”

⁹Main ne baṛe ijtimā meñ rāstī kī kḥushḡhabrī sunāi hai. Ai Rab, yaqīnan tū jāntā hai ki main ne apne hoñṭoñ ko band na rakhā.

¹⁰Main ne terī rāstī apne dil meñ chhupāe na rakhī balki terī wafādārī aur najāt bayān kī. Main ne baṛe ijtimā meñ terī shafqat aur

^aLafzī tarjumā: kitāb ke tūmār meñ.

sadāqat kī ek bāt bhī poshīdā na rakhī.

¹¹Ai Rab, tū mujhe apne rahm se mahrūm nahīn rakhegā, terī mehrbānī aur wafādārī musalsal merī nigahbānī karengī.

¹²Kyonki beshumār taklifon ne mujhe gher rakhā hai, mere gunāhon ne ākhirkār mujhe ā pakaṛā hai. Ab main nazar bhī nahīn uṭhā saktā. Wuh mere sar ke bālon se zyādā haiñ, is lie main himmat hār gayā hūñ.

¹³Ai Rab, mehrbānī karke mujhe bachā! Ai Rab, merī madad karne mein jaldī kar!

¹⁴Mere jānī dushman sab sharmindā ho jāen, un kī saḡht ruswāi ho jāe. Jo merī musibat dekhne se lutf uṭhāte haiñ wuh pīchhe haṭ jāen, un kā muñh kālā ho jāe.

¹⁵Jo merī musibat dekh kar qahqahā lagāte haiñ wuh sharm ke mārē tabāh ho jāen.

¹⁶Lekin tere tālib shādmān ho kar terī ḡhushī manāen. Jinhen terī najāt pyārī hai wuh hameshā kahan, “Rab azīm hai!”

¹⁷Main nāchār aur zarūratmand hūñ, lekin Rab merā ḡhayāl rakhtā hai. Tū hī merā sahārā aur merā najātdahindā hai. Ai mere Ḳhudā, der na kar!

Mariz kī Duā

41 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Mubārak hai wuh jo pasthāl kā ḡhayāl rakhtā hai. Musibat ke dīn Rab use chhuṭkārā degā.

²Rab us kī hifāzat karke us kī zindagī ko mahfūz rakhegā, wuh mulk mein use barkat de kar use us ke dushmanon ke lālāch ke hawāle nahīn karegā.

³Bīmārī ke waqt Rab us ko bistar par sañbhālegā. Tū us kī sehhat pūrī tarah bahāl karegā.

⁴Main bolā, “Ai Rab, mujh par rahm kar! Mujhe shafā de, kyonki main ne terā hī gunāh kiya hai.”

⁵Mere dushman mere bāre mein ḡhalat bāteñ karke kahte haiñ, “Wuh kab maregā? Us kā nām-onishān kab miṭegā?”

⁶Jab kabhī koī mujh se milne āe to us kā dil jhūṭ boltā hai. Pas-e-pardā wuh aisī nuqsāndeh

mālūmāt jamā kartā hai jinheñ bād meñ bāhar jā kar galiyon meñ phailā sake.

⁷Mujh se nafrat karne wāle sab āpas meñ mere k̄hilāf phusphusāte haiñ. Wuh mere k̄hilāf bure mansūbe bāndh kar kahte haiñ,

⁸“Use mohlak marz lag gayā hai. Wuh kabhī apne bistar par se dubārā nahīn uṭhegā.”

⁹Merā dost bhī mere k̄hilāf uṭh kharā huā hai. Jis par main etamād kartā thā aur jo merī roṭī khātā thā, us ne mujh par lāt uṭhāī hai.

¹⁰Lekin tū ai Rab, mujh par mehrbānī kar! Mujhe dubārā uṭhā kharā kar tāki unheñ un ke sulūk kā badlā de sakūñ.

¹¹Is se main jāntā hūñ ki tū mujh se k̄hush hai ki merā dushman mujh par fatah ke nāre nahīn lagātā.

¹²Tū ne mujhe merī diyānatdārī ke bāis qāym rakhā aur hameshā ke lie apne huzūr kharā kiya hai.

¹³Rab kī hamd ho jo Isrāīl kā K̄hudā hai. Azal se abad tak us kī tamjīd ho. Āmīn, phir āmīn.

Dūsri Kitāb 42-72

Pardes meñ Allāh kā Ārzūmand

42 *Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat kā gīt. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Allāh, jis tarah hirnī nadiyon ke tāzā pānī ke lie taraptī hai usī tarah merī jān tere lie taraptī hai.

²Merī jān K̄hudā, hāñ zindā K̄hudā kī pyāsi hai. Main kab jā kar Allāh kā chehrā dekhūngā?

³Din rāt mere ānsū merī ghizā rahe haiñ. Kyonki pūrā din mujh se kahājātā hai, “Terā K̄hudā kahāñ hai?”

⁴Pahle hālāt yād karke main apne sāmne apne dil kī āh-o-zārī unḍel detā hūñ.^a Kitnā mazā ātā thā jab hamārā julūs nikaltā thā, jab main hujūm ke bīch meñ k̄hushī aur shukrguzārī ke nāre lagāte hue Allāh kī sukūnatgāh kī jānib barhtā jātā thā. Kitnā shor mach jātā thā jab ham jashn manāte hue ghūmte-phirte the.

⁵Ai merī jān, tū ḡham kyon khā rahī hai, bechainī se kyon tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyonki main dubārā us kī satāish karūnga jo merā K̄hudā hai aur

^aLafzī tarjumā: apnī jān unḍel detā hūñ.

mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

⁶Merī jān ḡham ke māre pighal rahī hai. Is lie main tujhe Yardan ke mulk, Harmūn ke pahārī silsile aur Koh-e-Mis'ār se yād kartā hūn.

⁷Jab se tere ābshāron kī āwāz buland hūī to ek sailāb dūsre ko pukārne lagā hai. Terī tamām maujeñ aur lahreñ mujh par se guzar gai haiñ.

⁸Din ke waqt Rab apnī shafqat bhejegā, aur rāt ke waqt us kā gīt mere sāth hogā, main apnī hayāt ke Ḳhudā se duā karūṅga.

⁹Main Allāh apnī chaṭṭān se kahūṅgā, “Tū mujhe kyon bhul gayā hai? Main apne dushman ke zulm ke bāis kyon mātāmī libās pahne phirūn?”

¹⁰Mere dushmanon kī lān-tān se merī haḍḍiyān ṭuṭ rahī haiñ, kyonki pūrā din wuh kahte haiñ, “Terā Ḳhudā kahān hai?”

¹¹Ai merī jān, tū ḡham kyon khā rahī hai, bechainī se kyon tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyonki main dubārā us kī satāish karūṅga jo merā Ḳhudā hai aur

mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

43 Ai Allāh, merā insāf kar! Mere lie ḡhairimāndār qaum se laṛ, mujhe dhokebāz aur sharīr ādmiyon se bachā.

²Kyonki tū merī panāh kā Ḳhudā hai. Tū ne mujhe kyon radd kiyā hai? Main apne dushman ke zulm ke bāis kyon mātāmī libās pahne phirūn?

³Apnī raushnī aur sachchāī ko bhej tāki wuh merī rāhnumāī karke mujhe tere muqaddas pahār aur terī sukūnatgāh ke pās pahuñchāeñ.

⁴Tab main Allāh kī qurbāngāh ke pās āūṅgā, us Ḳhudā ke pās jo merī khushī aur farhat hai. Ai Allāh mere Ḳhudā, wahān main sarod bajā kar terī satāish karūṅga.

⁵Ai merī jān, tū ḡham kyon khā rahī hai, bechainī se kyon tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyonki main dubārā us kī satāish karūṅga jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

**Kyā Allāh ne Apnī Qaum
ko Radd Kiyā Hai?**

44 *Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat
kā gīt. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Allāh, jo kuchh tū ne hamāre bāpdādā ke aiyām meñ yānī qadīm zamāne meñ kiyā wuh ham ne apne kānoñ se un se sunā hai.

²Tū ne khud apne hāth se dīgar qaumoñ ko nikāl kar hamāre bāpdādā ko mulk meñ paude kī tarah lagā diyā. Tū ne khud dīgar ummatoñ ko shikast de kar hamāre bāpdādā ko mulk meñ phalne-phūlne diyā.

³Unhoñ ne apnī hī talwār ke zariye mulk par qabzā nahīn kiyā, apne hī bāzū se fatah nahīn pāi balki tere dahne hāth, tere bāzū aur tere chehre ke nūr ne yih sab kuchh kiyā. Kyoñki wuh tujhe pasand the.

⁴Tū merā Bādshāh, merā Khudā hai. Tere hī hukm par Yāqūb ko madad hāsīl hotī hai.

⁵Terī madad se ham apne dushmanoñ ko zamīn par paṭaḥh dete, terā nām le kar apne muḥhālifoñ ko kuchal dete haiñ.

⁶Kyoñki main apnī kamān par etamād nahīn kartā, aur merī talwār mujhe nahīn bachāegī

⁷balki tū hī hamēñ dushman se bachātā, tū hī unheñ sharmindā hone detā hai jo ham se nafrat karte haiñ.

⁸Pūrā din ham Allāh par faḥhr karte haiñ, aur ham hameshā tak tere nām kī tamjīd karenge. (*Silāh*)

⁹Lekin ab tū ne hamēñ radd kar diyā, hamēñ sharmindā hone diyā hai. Jab hamārī faujeñ laṛne ke lie nikalti haiñ to tū un kā sāth nahīn detā.

¹⁰Tū ne hamēñ dushman ke sāmne paspā hone diyā, aur jo ham se nafrat karte haiñ unhoñ ne hamēñ lūṭ liyā hai.

¹¹Tū ne hamēñ bheṛ-bakriyoñ kī tarah qassāb ke hāth meñ chhoṛ diyā, hamēñ muḥhtalif qaumoñ meñ muntashir kar diyā hai.

¹²Tū ne apnī qaum ko ḥhafīf-sī raqam ke lie bech ḍālā, use faroḥht karne se nafā hāsīl na huā.

¹³Yih terī taraf se huā ki hamāre paṛosī hamēñ ruswā karte, gird-onawāh ke log hamēñ lān-tān karte haiñ.

¹⁴Ham aqwām meñ ibratangez misāl ban gae haiñ. Log hamēñ dekh kar taubā taubā kahte haiñ.

¹⁵Din-bhar merī ruswāi merī ānkhon ke sāmne rahtī hai. Merā chehrā sharmsār hī rahtā hai,

¹⁶kyonki mujhe un kī gāliyān aur kufr sunanā partā hai, dushman aur intaqām lene par tule hue ko bardāsht karnā partā hai.

¹⁷Yih sab kuchh ham par ā gayā hai, hālānki na ham tujhe bhūl gae aur na tere ahd se bewafā hue haiñ.

¹⁸Na hamārā dil bāghī ho gayā, na hamāre qadam terī rāh se bhaṭak gae haiñ.

¹⁹Tāham tū ne hamen chūr chūr karke gīḍarōn ke darmiyān chhoṛ diyā, tū ne hamen gahrī tārīkī meñ ḍūbne diyā hai.

²⁰Agar ham apne Ḳhudā kā nām bhūl kar apne hāth kisī aur mābūd kī taraf uṭhāte

²¹to kyā Allāh ko yih bāt mālūm na ho jāti? Zarūr! Wuh to dil ke rāzon se wāqif hotā hai.

²²Lekin terī ḳhātir hamen din-bhar maut kā sāmna karnā partā hai, log hamen zabah hone wālī bheṛon ke barābar samajhte haiñ.

²³Ai Rab, jāg uṭh. Tū kyon soyā huā hai? Hamen hameshā ke lie

radd na kar balki hamārī madad karne ke lie khaṛā ho jā.

²⁴Tū apnā chehrā ham se poshidā kyon rakhtā hai, hamārī musibat aur ham par hone wāle zulm ko nazarandāz kyon kartā hai?

²⁵Hamārī jān ḳhāk meñ dab gai, hamārā badan miṭṭī se chimaṭ gayā hai.

²⁶Uṭh kar hamārī madad kar! Apnī shafqat kī ḳhātir fidyā de kar hameñ chhuṛā!

Bādshāh kī Shādi

45 *Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat aur muhabbat kā gīt. Tarz: Sosan ke Phūl. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Mere dil se ḳhūbsūrat gīt chhhalak rahā hai, maiñ use bādshāh ko pesh karūnga. Merī zabān māhir kātib ke qalam kī mānind ho!

²Tū ādmiyon meñ sab se ḳhūbsūrat hai! Tere honṭ shafqat se masah kie hue haiñ, is lie Allāh ne tujhe abadi barkat dī hai.

³Ai sūrme, apnī talwār se kamarbastā ho, apnī shān-o-shaukat se mulabbas ho jā!

⁴Ḡhalbā aur kāmyābī hāsil kar. Sachchāi, inkisārī aur rāstī kī ḳhātir

laṛne ke lie nikal ā. Terā dahnā hāth tujhe hairatangez kām dikhāe.

⁵Tere tez tīr bādshāh ke dushmanon ke dilon ko chhed dāleñ. Qaumeñ tere pānwon meñ gir jāeñ.

⁶Ai Allāh, terā taḡht azal se abad tak qāym-o-dāym rahegā, aur insāf kā shāhī asā terī bādshāhī par hukūmat karegā.

⁷Tū ne rāstbāzī se muhabbat aur bedīnī se nafrat kī, is lie Allāh tere Ḳhudā ne tujhe ḡhushī ke tel se masah karke tujhe tere sāthiyon se kahīñ zyādā sarfarāz kar diyā.

⁸Mur, ūd aur amaltās kī beshqīmat ḡhushbū tere tamām kapron se phailti hai. Hāthidānt ke mahalon meñ tārdār mausiḡī terā dil bahlāti hai.

⁹Bādshāhon kī beṡiyāñ tere zewarāt se saḡī phirtī haiñ. Malikā Ofīr kā sonā pahne hue tere dahne hāth kharī hai.

¹⁰Ai beṡī, sun merī bāt! ḡhaur kar aur kān lagā. Apnī qaum aur apne bāp kā ghar bhūl jā.

¹¹Bādshāh tere husn kā ārzūmand hai, kyonki wuh terā āqā hai. Chunāñche jhuk kar us kā ehtirām kar.

¹²Sūr kī beṡī tohfā le kar āegī, qaum ke amīr terī nazar-e-karm hāsīl karne kī koshish kareñge.

¹³Bādshāh kī beṡī kitnī shāndār chizon se ārāstā hai. Us kā libās sone ke dhāgon se bunā huā hai.

¹⁴Use nafīs rangdār kapre pahne bādshāh ke pās lāyā jātā hai. Jo kuñwārī saheliyāñ us ke pīchhe chaltī haiñ unheñ bhī tere sāmne lāyā jātā hai.

¹⁵Log shādmān ho kar aur ḡhushī manāte hue unheñ wahāñ pahuñchāte haiñ, aur wuh shāhī mahal meñ dāḡhil hotī haiñ.

¹⁶Ai bādshāh, tere beṡe tere bāpdādā kī jagah kharē ho jāeñge, aur tū unheñ ra'īs banā kar pūrī duniyā meñ zimmedāriyāñ degā.

¹⁷Pusht-dar-pusht maiñ tere nām kī tamjīd karūñga, is lie qaumeñ hameshā tak terī sataish kareñgī.

Allāh Hamārī Quwwat Hai

46 *Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīḡī ke rāhnumā ke lie. Gīt kā tarz: Kuñwāriyāñ.*

Allāh hamārī panāhgāh aur quwwat hai. Musibat ke waqt wuh

hamārā mazbūt sahārā sābit huā hai.

²Is lie ham khauf nahīn khāenge, go zamīn laraz uṭhe aur pahār jhūm kar samundar kī gahrāiyōn meñ gir jāen,

³go samundar shor machā kar ṭhāṭheñ māre aur pahār us kī dahāron se kānp uṭheñ. (Silāh)

⁴Dariyā kī shākheñ Allāh ke shahr ko khush kartī haiñ, us shahr ko jo Allāh T'ālā kī muqaddas sukūnatgāh hai.

⁵Allāh us ke bīch meñ hai, is lie shahr nahīn ḍagmagāegā. Subah-sawere hī Allāh us kī madad karegā.

⁶Qaumeñ shor machāne, saltanateñ laṛkharāne lagīñ. Allāh ne āwāz dī to zamīn laraz uṭhī.

⁷Rabbul-afwāj hamāre sāth hai, Yāqūb kā Khudā hamārā qilā hai. (Silāh)

⁸Āo, Rab ke azīm kāmōñ par nazar ḍālo! Usī ne zamīn par haulnāk tabāhī nāzil kī hai.

⁹Wuhī duniyā kī intahā tak jangeñ rok detā, wuhī kamān ko toṛ detā, neze ko ṭukṛe ṭukṛe kartā aur ḍhāl ko jalā detā hai.

¹⁰Wuh farmātā hai, “Apnī harkatoñ se bāz āo! Jān lo ki main Khudā hūñ. Main aqwām meñ sarbuland aur duniyā meñ sarfarāz hūngā.”

¹¹Rabbul-afwāj hamāre sāth hai. Yāqūb kā Khudā hamārā qilā hai. (Silāh)

Allāh Tamām Qaumoñ kā

Bādshāh Hai

47 *Qorah kī aulād kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai tamām qaumo, tālī bajāo! Khushī ke nāre lagā kar Allāh kī madahsarāi karo!

²Kyōñki Rab T'ālā purjalāl hai, wuh pūrī duniyā kā azīm Bādshāh hai.

³Us ne qaumoñ ko hamāre taht kar diyā, ummatoñ ko hamāre pānwoñ tale rakh diyā.

⁴Us ne hamāre lie hamārī mīrās ko chun liyā, usī ko jo us ke pyāre bande Yāqūb ke lie faḥhr kā bāis thā. (Silāh)

⁵Allāh ne saūd farmāyā to sāth sāth khushī kā nārā buland huā,

Rab bulandī par chaḥ gayā to sāth
sāth narsingā bajtā rahā.

⁶Madahsarāī karo, Allāh kī
madah-sarāī karo! Madahsarāī
karo, hamāre Bādshāh kī
madahsarāī karo!

⁷Kyonki Allāh pūrī duniyā kā
Bādshāh hai. Hikmat kā gīt gā kar
us kī satāish karo.

⁸Allāh qaumoñ par hukūmat
kartā hai, Allāh apne muqaddas
taḥt par baiṭhā hai.

⁹Dīgar qaumoñ ke shurafā
Ibrāhīm ke Ḳhudā kī qaum ke sāth
jamā ho gae haiñ, kyonki wuh
duniyā ke hukmrānoñ kā mālik hai.
Wuh nihāyat hī sarbuland hai.

Allāh kā Shahr Yarūshalam

48 *Gīt. Qorah kī aulād kā zabūr.*
Rab azīm aur baṛī tārif ke
lāyq hai. Us kā muqaddas pahār
hamāre Ḳhudā ke shahr meñ hai.

²Koh-e-Siyyūn kī bulandī
ḳhūbsūrat hai, pūrī duniyā us
se ḳhush hotī hai. Koh-e-Siyyūn
dūrtarīn shimāl kā ilāhī pahār hī
hai, wuh azīm Bādshāh kā shahr
hai.

³Allāh us ke mahaloñ meñ hai,
wuh us kī panāhgāh sābit huā hai.

⁴Kyonki dekho, bādshāh jamā ho
kar Yarūshalam se laṛne āe.

⁵Lekin use deḳhte hī wuh hairān
hue, wuh dahshat khā kar bhāg gae.

⁶Wahāñ un par kapkapī tāri hui,
aur wuh dard-e-zah meñ mubtalā
aurat kī tarah pech-o-tāb khāne
lage.

⁷Jis tarah mashriqī āndhī Tarsis
ke shāndār jahāzoñ ko ṭukre ṭukre
kar detī hai usī tarah tū ne unheñ
tabāh kar diyā.

⁸Jo kuchh ham ne sunā hai wuh
hamāre deḳhte deḳhte Rabbul-
afwāj hamāre Ḳhudā ke shahr par
sādiq āyā hai, Allāh use abad tak
qāym rakhegā. (*Silāh*)

⁹Ai Allāh, ham ne terī
sukūnatgāh meñ terī shafqat par
ḡhaur-o-ḳhauz kiya hai.

¹⁰Ai Allāh, terā nām is lāyq hai
ki terī tārif duniyā kī intahā tak kī
jāe. Terā dahnā hāth rāstī se bharā
rahtā hai.

¹¹Koh-e-Siyyūn shādmān
ho, Yahūdāh kī beṭiyāñ^a tere

^aYahāñ Yahūdāh kī beṭiyon se murād us ke
shahr bhī ho sakte haiñ.

munsifānā faisloṇ ke bāis kḥushi manāēṇ.

¹²Siyyūn ke irdgird ghūmo-phiro, us kī fasīl ke sāth sāth chal kar us ke burj gin lo.

¹³Us kī qilābandī par kḥūb dhyān do, us ke mahaloṇ kā muāynā karo tāki āne wālī nasl ko sab kuchh sunā sako.

¹⁴Yaqīnan Allāh hamārā Kḥudā hameshā tak aisā hī hai. Wuh abad tak hamārī rāhnumāi karegā.

Amīroṇ kī Shān Sarāb hī Hai

49 *Qorah kī aulād kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai tamām qaumo, suno! Duniyā ke tamām bāshindo, dhyān do!

²Chhoṭe aur baṛe, amīr aur gḥarīb sab tawajjuh deṇ.

³Merā muñh hikmat bayān karegā aur mere dil kā ghaur-o-kḥauz samajh atā karegā.

⁴Main apnā kān ek kahāwat kī taraf jhukāūngā, sarod bajā kar apnī pahelī kā hal batāūngā.

⁵Main kḥauf kyon khāūn jab musibat ke dīn āēṇ aur makkāroṇ kā burā kām mujhe gher le?

⁶Aise log apnī milkiyat par etamād aur apnī baṛī daulat par faḥhr karte haiṇ.

⁷Koī bhī fidyā de kar apne bhāi kī jān ko nahīn chhuṛā saktā. Wuh Allāh ko is qism kā tāwān nahīn de saktā.

⁸Kyonki itnī baṛī raqam denā us ke bas kī bāt nahīn. Āḥhirkār use hameshā ke lie aisī koshishoṇ se bāz ānā paṛegā.

⁹Chunāñche koī bhī hameshā ke lie zindā nahīn rah saktā, āḥhirkār har ek maut ke gaṛhe meṇ utregā.

¹⁰Kyonki har ek dekh saktā hai kī dānishmand bhī wafāt pāte aur ahmaq aur nāsamajh bhī mil kar halāk ho jāte haiṇ. Sab ko apnī daulat dūsroṇ ke lie chhoṛnī paṛtī hai.

¹¹Un kī qabreṇ abad tak un ke ghar banī raheṅgī, pusht-dar-pusht wuh un meṇ base raheṅge, go unheṇ zamīneṇ hāsil thīn jo un ke nām par thīn.

¹²Insān apnī shān-o-shaukat ke bāwujūd qāym nahīn rahtā, use jānwaroṇ kī tarah halāk honā hai.

¹³Yih un sab kī taqdir hai jo apne āp par etamād rakhte haiṇ, aur un

sab kā anjām jo un kī bāteñ pasand karte haiñ. (*Silāh*)

¹⁴Unheñ bheṛ-bakriyoñ kī tarah Pātāl meñ lāyā jāegā, aur maut unheñ charāegī. Kyonki subah ke waqt diyānatdār un par hukūmat kareñge. Tab un kī shakl-o-sūrat ghise-phate kapre kī tarah gal sar jāegī, Pātāl hī un kī rihāishgāh hogā.

¹⁵Lekin Allāh merī jān kā fidyā degā, wuh mujhe pakaṛ kar Pātāl kī girift se chhuṛāegā. (*Silāh*)

¹⁶Mat ghabrā jab koī amīr ho jāe, jab us ke ghar kī shān-o-shaukat baṛhtī jāe.

¹⁷Marte waqt to wuh apne sāth kuchh nahīñ le jāegā, us kī shān-o-shaukat us ke sāth Pātāl meñ nahīñ utregī.

¹⁸Beshak wuh jīte-jī apne āp ko mubārak kahegā, aur dūsre bhī khāte-pīte ādmī kī tārif kareñge.

¹⁹Phir bhī wuh ākhirkār apne bāpdādā kī nasl ke pās utregā, un ke pās jo dubārā kabhī raushnī nahīñ dekheñge.

²⁰Jo insān apnī shān-o-shaukat ke bāwujūd nāsamajh hai, use jānwaroñ kī tarah halāk honā hai.

Sahīh Ibādat

50 *Āsaf kā zabūr.*
Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā bol uṭhā hai, us ne tulū-e-subah se le kar ḡhurūb-e-āftāb tak pūrī duniyā ko bulāyā hai.

²Allāh kā nūr Siyyūn se chamak uṭhā hai, us pahār se jo kāmīl husn kā izhār hai.

³Hamārā Ḳhudā ā rahā hai, wuh ḵhāmosh nahīñ rahegā. Us ke āge āge sab kuchh bhasm ho rahā hai, us ke irdgird tez āndhī chal rahī hai.

⁴Wuh āsmān-o-zamīn ko āwāz detā hai, “Ab main apnī qaum kī adālat karūñga.

⁵Mere imāndāroñ ko mere huzūr jamā karo, unheñ jinhoñ ne qurbāniyāñ pesh karke mere sāth ahd bāndhā hai.”

⁶Āsmān us kī rāstī kā elān kareñge, kyonki Allāh ḵhud insāf karne wālā hai. (*Silāh*)

⁷“Ai merī qaum, sun! Mujhe bāt karne de. Ai Isrāīl, main tere ḵhilāf gawāhī dūñgā. Main Allāh terā Ḳhudā hūñ.

⁸Main tujhe terī zabah kī qurbāniyoñ ke bāis malāmat nahīñ kar rahā. Terī bhasm hone wālī

qurbāniyān to musalsal mere sāmne haiñ.

⁹Na main tere ghar se bail lūngā, na tere bāroñ se bakre.

¹⁰Kyoñki jangal ke tamām jāndār mere hī haiñ, hazāroñ pahāriyoñ par basne wāle jānwar mere hī haiñ.

¹¹Main pahāroñ ke har parinde ko jāntā hūñ, aur jo bhī maidānoñ meñ harkat kartā hai wuh merā hai.

¹²Agar mujhe bhūk lagti to main tujhe na batātā, kyoñki zamīn aur jo kuchh us par hai merā hai.

¹³Kyā tū samajhtā hai ki main sāñdoñ kā gosht khānā yā bakroñ kā khūn pinā chāhtā hūñ?

¹⁴Allāh ko shukrguzārī kī qurbānī pesh kar, aur wuh mannāt pūrī kar jo tū ne Allāh T’ālā ke huzūr mānī hai.

¹⁵Musibat ke din mujhe pukār. Tab main tujhe najāt dūngā aur tū merī tamjīd karegā.”

¹⁶Lekin bedīn se Allāh farmātā hai, “Mere ahkām sunāne aur mere ahd kā zikr karne kā terā kyā haq hai?

¹⁷Tū to tarbiyat se nafrat kartā aur mere farmān kachre kī tarah apne pīchhe phaiñk detā hai.

¹⁸Kisī chor ko dekhte hī tū us kā sāth detā hai, tū zinākāroñ se rifāqat rakhtā hai.

¹⁹Tū apne muñh ko bure kām ke lie istemāl kartā, apnī zabān ko dhokā dene ke lie taiyār rakhtā hai.

²⁰Tū dūstroñ ke pās baiṭh kar apne bhāī ke khilāf boltā hai, apnī hī māñ ke beṭe par tohmat lagātā hai.

²¹Yīh kuchh tū ne kiyā hai, aur main khāmosh rahā. Tab tū samjhā ki main bilkul tujh jaisā hūñ. Lekin main tujhe malāmat karūnga, tere sāmne hī muāmalā tartīb se sunāūngā.

²²Tum jo Allāh ko bhūle hue ho, bāt samajh lo, warnā main tumheñ phār ḍālūngā. Us waqt koī nahīn hogā jo tumheñ bachāe.

²³Jo shukrguzārī kī qurbānī pesh kare wuh merī tāzīm kartā hai. Jo musammam irāde se aisī rāh par chale use main Allāh kī najāt dikhāūngā.”

**Mujh Jaise Gunāhgār par Rahm
Kar! (Taubā kā Chauthā Zabūr)**

51 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yīh gīt us waqt se mutālliq hai jab Dāūd ke Bat-sabā ke sāth zinā karne ke bād Nātan Nabī us ke pās āyā.*

Ai Allāh, apnī shafqat ke mutābiq mujh par mehrbānī kar, apne baṛe rahm ke mutābiq merī sarkashī ke dāgh miṭā de.

²Mujhe dho de tāki merā qusūr dūr ho jāe, jo gunāh mujh se sarzad huā hai us se mujhe pāk kar.

³Kyonki main apnī sarkashī ko māntā hūn, aur merā gunāh hameshā mere sāmne rahtā hai.

⁴Main ne tere, sirf tere hī kḥilāf gunāh kiyā, main ne wuh kuchh kiya jo terī nazar meñ burā hai. Kyonki lāzim hai ki tū bolte waqt rāst ṭhahre aur adālat karte waqt pākizā sābit ho jāe.

⁵Yaqīnan main gunāhālūdā hālat meñ paidā huā. Jyon hī main mān ke peṭ meñ wujūd meñ āyā to gunāhgār thā.

⁶Yaqīnan tū bātin kī sachchāi pasand kartā aur poshīdagī meñ mujhe hikmat kī tālīm detā hai.

⁷Zūfā le kar mujh se gunāh dūr kar tāki pāk-sāf ho jāūn. Mujhe dho de tāki barf se zyādā safed ho jāūn.

⁸Mujhe dubārā kḥushī aur shādmānī sunane de tāki jin haḍḍiyon ko tū ne kuchal diyā wuh shādiyānā bajāen.

⁹Apne chehre ko mere gunāhon se pher le, merā tamām qusūr miṭā de.

¹⁰Ai Allāh, mere andar pāk dil paidā kar, mujh meñ nae sire se sābitqadam rūh qāym kar.

¹¹Mujhe apne huzūr se kḥārij na kar, na apne muqaddas Rūh ko mujh se dūr kar.

¹²Mujhe dubārā apnī najāt kī kḥushī dilā, mujhe musta'id rūh atā karke sañbhāle rakh.

¹³Tab main unheñ terī rāhon kī tālīm dūngā jo tujh se bewafā ho gae haiñ, aur gunāhgār tere pās wāpas āenge.

¹⁴Ai Allāh, merī najāt ke Kḥudā, qatl kā qusūr mujh se dūr karke mujhe bachā. Tab merī zabān terī rāstī kī hamd-o-sanā karegī.

¹⁵Ai Rab, mere hoñṭon ko khol tāki merā munh terī satāish kare.

¹⁶Kyonki tū zabah kī qurbānī nahīn chāhtā, warnā main wuh

pesh kartā. Bhasm hone wālī qurbāniyān tujhe pasand nahīn.

¹⁷Allāh ko manzūr qurbāni shikastā rūh hai. Ai Allāh, tū shikastā aur kuchle hue dil ko haqīr nahīn jānegā.

¹⁸Apnī mehrbānī kā izhār karke Siyyūn ko khushhālī baḥsh, Yarūshalam kī fasīl tāmīr kar.

¹⁹Tab tujhe hamārī sahīh qurbāniyān, hamārī bhasm hone wālī aur mukammal qurbāniyān pasand āengī. Tab terī qurbāngāh par bail chaḥāe jāenge.

Zulm ke Bāwujūd Tasallī

52 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā yih gīt us waqt se mutālliḡ hai jab Doeg Adomī Sāul Bādshāh ke pās gayā aur use batāyā, “Dāūd Aḡhīmalik Imām ke ghar meṅ gayā hai.”*

Ai sūrme, tū apnī badī par kyon faḡhr kartā hai? Allāh kī shafqat din-bhar qāym rahtī hai.

²Ai dhokebāz, terī zabān tez ustre kī tarah chaltī huī tabāhī ke mansūbe bāndhtī hai.

³Tujhe bhalāī kī nisbat burāī zyādā pyārī hai, sach bolne kī nisbat jhūṭ zyādā pasand hai. (Silāh)

⁴Ai farebdeh zabān, tū har tabāhkun bāt se pyār kartī hai.

⁵Lekin Allāh tujhe hameshā ke lie ḡhāk meṅ milāegā. Wuh tujhe mār mār kar tere ḡhaime se nikāl degā, tujhe jaḡ se ukhār kar zindon ke mulk se ḡhārij kar degā. (Silāh)

⁶Rāstbāz yih dekh kar ḡhauf khāenge. Wuh us par haṅs kar kaheṅge,

⁷“Lo, yih wuh ādmī hai jis ne Allāh meṅ panāh na lī balki apnī baḡī daulat par etamād kiyā, jo apne tabāhkun mansūbon se tāqatwar ho gayā thā.”

⁸Lekin main Allāh ke ghar meṅ zaitūn ke phalte-phūlte daraḡht kī mānind hūn. Main hameshā ke lie Allāh kī shafqat par bharosā rakhūṅgā.

⁹Main abad tak us ke lie terī satāish karūṅga jo tū ne kiyā hai. Main tere imāndāron ke sāmne hī tere nām ke intazār meṅ rahūṅgā, kyonki wuh bhalā hai.

Bedīn kī Hamāqat

53 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā gīt. Tarz: Mahalat.*

Ahmaq dil men kahtā hai, “Allāh hai hī nahīn!” Aise log badchalan haiñ, un kī harkateñ qābil-e-ghin haiñ. Ek bhī nahīn hai jo achchhā kām kare.

²Allāh ne āsmān se insān par nazar ḍālī tākī dekhe kī kyā koī samajhdār hai? Kyā koī Allāh kā tālib hai?

³Afsos, sab sahīh rāh se bhaṭak gae. Sab ke sab bigaṛ gae haiñ. Koī nahīn jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīn.

⁴Kyā jo badī karke merī qaum ko roṭī kī tarah khā lete haiñ unheñ samajh nahīn ātī? Wuh to Allāh ko pukārte hī nahīn.

⁵Tab un par saḡht dahshat wahāñ chhā gaī jahāñ pahle dahshat kā sabab nahīn thā. Jinhoñ ne tujhe gher rakhā thā Allāh ne un kī haḍḍiyāñ bikher diñ. Tū ne un ko ruswā kiya, kyonki Allāh ne unheñ radd kiya hai.

⁶Kāsh Koh-e-Siyyūn se Isrāīl kī najāt nikle! Jab Rab apnī qaum ko bahāl karegā to Yāqūb ḡhushī ke nāre lagāegā, Isrāīl bāḡh bāḡh hogā.

Khatre men Phañse Hue

Shakhs kī Iltijā

54 *Dāūd kā zabūr. Hikmat kā yih gīt tārḍār sāzon ke sāth gānā hai. Yih us waqt se mutalliq hai jab Zif ke bāshindon ne Sāūl ke pās jā kar kahā, “Dāūd hamāre pās chhupā huā hai.”*

Ai Allāh, apne nām ke zariye se mujhe chhuṭkāre de! Apnī qudrat ke zariye se merā insāf kar!

²Ai Allāh, merī iltijā sun, mere muñh ke alfāz par dhyan de.

³Kyonki pardesī mere ḡhilāf uṭh khare hue haiñ, zālīm jo Allāh kā lihāz nahīn karte merī jān lene ke darpai haiñ. (Silāh)

⁴Lekin Allāh merā sahārā hai, Rab merī zindagī qāym rakhtā hai.

⁵Wuh mere dushmanoñ kī sharārat un par wāpas lāegā. Chunāñche apnī wafādārī dikhā kar unheñ tabāh kar de!

⁶Main tujhe razākārānā qurbānī pesh karūnga. Ai Rab, main tere nām kī satāish karūnga, kyonki wuh bhalā hai.

⁷Kyonki us ne mujhe sārī musibat se rihāī dī, aur ab main apne dushmanoñ kī shikast dekh kar ḡhush hūngā.

Jhūṭe Bhāiyoṅ par Shikāyat

55 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā yih gīt tārḍār sāzon ke sāth gānā hai.*

Ai Allāh, merī duā par dhyān de, apne āp ko merī iltijā se chhupāe na rakh.

²Mujh par ghaur kar, merī sun. Main bechainī se idhar-udhar ghūmte hue āheṅ bhar rahā hūn.

³Kyonki dushman shor machā rahā, bedīn mujhe tang kar rahā hai. Wuh mujh par āfat lāne par tule hue haiṅ, ghusse meṅ merī muḥlāfat kar rahe haiṅ.

⁴Merā dil mere andar tarap rahā hai, maut kī dahshat mujh par chhā gaī hai.

⁵Ḳhauf aur larzish mujh par tāri huī, haibat mujh par ghālib ā gaī hai.

⁶Main bolā, “Kāsh mere kabūtar ke-se par hoṅ tāki uṛ kar ārām-o-sukūn pā sakūn!

⁷Tab main dūr tak bhāg kar registān meṅ baserā kartā,

⁸main jaldī se kahīṅ panāh letā jahān tez āndhī aur tūfān se mahfūz rahtā.” (*Silāh*)

⁹Ai Rab, un meṅ abtarī paidā kar, un kī zabān meṅ iḳhtilāf ḍāl! Kyonki mujhe shahr meṅ har taraf zulm aur jhagare nazar āte haiṅ.

¹⁰Din rāt wuh fasil par chakkar kātte haiṅ, aur shahr fasād aur ḳharābī se bharā rahtā hai.

¹¹Us ke bīch meṅ tabāhī kī hukūmat hai, aur zulm aur fareb us ke chauk ko nahiṅ chhoṛte.

¹²Agar koī dushman merī ruswāi kartā to qābil-e-bardāsht hotā. Agar mujh se nafrat karne wālā mujhe dabā kar apne āp ko sarfarāz kartā to main us se chhup jātā.

¹³Lekin tū hī ne yih kiya, tū jo mujh jaisā hai, jo merā qarībī dost aur hamrāz hai.

¹⁴Merī tere sāth kitnī achchhī rifāqat thī jab ham hujūm ke sāth Allāh ke ghar kī taraf chalte gae.

¹⁵Maut achānak hī unheṅ apnī girift meṅ le le. Zindā hī wuh Pātāl meṅ utar jāeṅ, kyonki burāi ne un meṅ apnā ghar banā liya hai.

¹⁶Lekin main pukār kar Allāh se madad māngtā hūn, aur Rab mujhe najāt degā.

¹⁷Main har waqt āh-o-zāri kartā aur karāhtā rahtā hūn, ḳhāh subah

ho, k̥hāh dopahar yā shām. Aur wuh merī sunegā.

¹⁸Wuh fidyā de kar merī jān ko un se chhuṛāegā jo mere k̥hilāf laṛ rahe haiñ. Go un kī tādād baṛī hai wuh mujhe ārām-o-sukūn degā.

¹⁹Allāh jo azal se tak̥htnashīn hai merī sun kar unheñ munāsib jawāb degā. (*Silāh*) Kyoñki na wuh tabdīl ho jāenge, na kabhī Allāh kā k̥hauf māneñge.

²⁰Us shaḳhs ne apnā hāth apne dostoñ ke k̥hilāf uṭhāyā, us ne apnā ahd toṛ liyā hai.

²¹Us kī zabān par makkhan kī-sī chiknī-chupṛī bāteñ aur dil meñ jang hai. Us ke tel se zyādā narm alfāz haqīqat meñ khīnchi huī talwāreñ haiñ.

²²Apnā bojh Rab par ḍāl to wuh tujhe sañbhālegā. Wuh rāstbāz ko kabhī ḍagmagāne nahīn degā.

²³Lekin ai Allāh, tū unheñ tabāhī ke gaṛhe meñ utarne degā. K̥hūñkhār aur dhokebāz ādhī umr bhī nahīn pāenge balki jaldī mareñge. Lekin maiñ tujh par bharosā rakhtā hūñ.

Musībat meñ Bharosā

56 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Dūr-darāz Jazīron kā Kabūtar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliq hai jab Filistiyon ne use Jāt meñ pakāṛ liyā.*

Ai Allāh, mujh par mehrbānī kar! Kyoñki log mujhe tang kar rahe haiñ, laṛne wālā din-bhar mujhe satā rahā hai.

²Din-bhar mere dushman mere pīchhe lage haiñ, kyoñki wuh bahut haiñ aur ḡhurūr se mujh se laṛ rahe haiñ.

³Lekin jab k̥hauf mujhe apnī girift meñ le le to maiñ tujh par hī bharosā rakhtā hūñ.

⁴Allāh ke kalām par merā faḳhr hai, Allāh par merā bharosā hai. Maiñ ḍarūñga nahīñ, kyoñki fānī insān mujhe kyā nuqsān pahuñchā saktā hai?

⁵Din-bhar wuh mere alfāz ko toṛ-marōṛ kar ḡhalat mānī nikālte, apne tamām mansūboñ se mujhe zarar pahuñchānā chāhte haiñ.

⁶Wuh hamlā-āwar ho kar tāk meñ baiṭh jāte aur mere har qadam

par ghaur karte haiñ. Kyonki wuh mujhe mār dālne par tule hue haiñ.

⁷Jo aisi sharir harkateñ karte haiñ, kyā unheñ bachnā chāhie? Hargiz nahīñ! Ai Allāh, aqwām ko ghusse meñ khāk meñ milā de.

⁸Jitne bhī din main beghar phirā hūñ un kā tū ne pūrā hisāb rakhā hai. Ai Allāh, mere ānsū apne mashkize meñ dāl le! Kyā wuh pahle se terī kitāb meñ qalamband nahīñ haiñ? Zarūr!

⁹Phir jab main tujhe pukārūnga to mere dushman mujh se bāz āenge. Yih main ne jān liyā hai ki Allāh mere sāth hai!

¹⁰Allāh ke kalām par merā faḥhr hai, Rab ke kalām par merā faḥhr hai.

¹¹Allāh par merā bharosā hai. Main dārūnga nahīñ, kyonki fānī insān mujhe kyā nuqsān pahuñchā saktā hai?

¹²Ai Allāh, tere huzūr main ne mannateñ mānī haiñ, aur ab main tujhe shukrguzārī kī qurbāniyāñ pesh karūnga.

¹³Kyonki tū ne merī jān ko maut se bachāyā aur mere pāñwoñ ko ṭhokar khāne se mahfūz rakhā tāki

zindagī kī raushnī meñ Allāh ke huzūr chalūñ.

Āzmāish meñ Allāh par Etamād

57 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliq hai jab wuh Sāul se bhāg kar ghār meñ chhup gayā.*

Ai Allāh, mujh par mehrbānī kar, mujh par mehrbānī kar! Kyonki merī jān tujh meñ panāh letī hai. Jab tak āfat mujh par se guzar na jāe main tere paroñ ke sāye meñ panāh lūngā.

²Main Allāh T'ālā ko pukārtā hūñ, Allāh se jo merā muāmalā ṭhīk karegā.

³Wuh āsmān se madad bhej kar mujhe chhuṭkāre degā aur un kī ruswāi karegā jo mujhe tang kar rahe haiñ. (Silāh) Allāh apnā karm aur wafādārī bhejega.

⁴Main insān ko harap karne wāle sherbabaroñ ke bich meñ leṭā huā hūñ, un ke darmiyān jin ke dānt neze aur tīr haiñ aur jin kī zabān tez talwār hai.

⁵Ai Allāh, āsmān par sarbuland ho jā! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe!

⁶Unhoñ ne mere qadmoñ ke āge phandā bichhā diyā, aur merī jān kḥāk meñ dab gai hai. Unhoñ ne mere sāmne garhā khod liyā, lekin wuh kḥud us meñ gir gae haiñ. (Silāh)

⁷Ai Allāh, merā dil mazbūt, merā dil sābitqadam hai. Main sāz bajā kar terī madahsarāi karūṅga.

⁸Ai merī jān, jāg uṭh. Ai sitār aur sarod, jāg uṭho! Āo, main tulū-e-subah ko jagāūñ.

⁹Ai Rab, qaumoñ meñ main terī satāish, ummatoñ meñ terī madahsarāi karūṅga.

¹⁰Kyoñki terī azīm shafqat āsmān jitnī buland hai, terī wafādārī bādaloñ tak pahuñchti hai.

¹¹Ai Allāh, āsmān par sarfarāz ho! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe.

Intaqām kī Duā

58

Dāūd kā sunahrā gīt. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na

Kar.

Ai hukmrāno, kyā tum wāqāi munsifānā faislā karte, kyā diyānatdārī se ādamzādoñ kī adālat karte ho?

²Hargiz nahīñ, tum dil meñ badī karte aur mulk meñ apne zālīm hāthoñ ke lie rāstā banāte ho.

³Bedīn paidāish se hī sahīh rāh se dūr ho gae haiñ, jhūṭ bolne wāle māñ ke peṭ se hī bhaṭak gae haiñ.

⁴Wuh sāñp kī tarah zahr ugalte haiñ, us bahre nāg kī tarah jo apne kānoñ ko band kar rakhtā hai

⁵tāki na jādūgar kī āwāz sune, na māhir sapere ke mantar.

⁶Ai Allāh, un ke muñh ke dāñt toṛ ḍāl! Ai Rab, jawān sherbabaroñ ke jabre ko pāsh pāsh kar!

⁷Wuh us pāñī kī tarah zāe ho jāeñ jo bah kar ghāyb ho jātā hai. Un ke chālāe hue tīr beasar raheñ.

⁸Wuh dhūp meñ ghoñge kī mānind hoñ jo chaltā chaltā pighal jātā hai. Un kā anjām us bachche kā-sā ho jo māñ ke peṭ meñ zāe ho kar kabhī sūraj nahīñ dekhegā.

⁹Is se pahle ki tumhārī degeñ kāñṭedār ṭahniyoñ kī āg mahsūs kareñ Allāh un sab ko āñdhī meñ uṛā kar le jāegā.

¹⁰Ākhirkār dushman ko sazā milegī. Yih dekh kar rāstbāz k̄hush hogā, aur wuh apne pānwoñ ko bedīnoñ ke k̄hūn meñ dho legā.

¹¹Tab log kaheñge, “Wāqai rāstbāz ko ajr miltā hai, wāqai Allāh hai jo duniyā meñ logoñ kī adālat kartā hai!”

Dushman ke darmiyān Duā

59 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutallīq hai jab Sāūl ne apne ādmiyoñ ko Dāūd ke ghar kī pahrādārī karne ke lie bhejā tāki jab mauqā mile use qatl karen.*

Ai mere K̄hudā, mujhe mere dushmanoñ se bachā. Un se merī hifāzat kar jo mere k̄hilāf uṭhe haiñ.

²Mujhe badkārōñ se chhuṭkārā de, k̄hūñk̄hārōñ se rihā kar.

³Dekh, wuh merī tāk meñ baiṭhe haiñ. Ai Rab, zabardast ādmī mujh par hamlā-āwar haiñ, hālāñki mujh se na k̄hatā huī na gunāh.

⁴Main bequsūr hūñ, tāham wuh dauṛ dauṛ kar mujh se larne kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ. Chunāñche jāg uṭh, merī madad

karne ā, jo kuchh ho rahā hai us par nazar ḍāl.

⁵Ai Rab, lashkaroñ aur Isrāīl ke K̄hudā, dīgar tamām qaumoñ ko sazā dene ke lie jāg uṭh. Un sab par karm na farmā jo sharīr aur ghaddār haiñ. (*Silāh*)

⁶Har shām ko wuh wāpas ā jāte aur kuttoñ kī tarah bhaunkte hue shahr kī galiyoñ meñ ghūmte-phirte haiñ.

⁷Dekh, un ke muñh se rāl ṭapak rahī hai, un ke hoñṭoñ se talwāreñ nikal rahī haiñ. Kyonki wuh samajhte haiñ, “Kaun sunegā?”

⁸Lekin tū ai Rab, un par hañstā hai, tū tamām qaumoñ kā mazāq urātā hai.

⁹Ai merī quwwat, merī āñkheñ tujh par lagī raheñgī, kyonki Allāh merā qilā hai.

¹⁰Merā K̄hudā apnī mehrbānī ke sāth mujh se milne āegā, Allāh baḥsh degā ki main apne dushmanoñ kī shikast dekh kar k̄hush hūñgā.

¹¹Ai Allāh hamārī ḍhāl, unheñ halāk na kar, warnā merī qaum terā kām bhūl jāegī. Apnī qudrat kā

izhār yon kar ki wuh idhar-udhar
laṛkhaṛā kar gir jāēn.

¹²Jo kuchh bhī un ke muñh se
nikaltā hai wuh gunāh hai, wuh
lānateñ aur jhūṭ hī sunāte haiñ.
Chunāñche unheñ un ke takabbur
ke jāl meñ phaṁsne de.

¹³Ğhusse meñ unheñ tabāh kar!
Unheñ yon tabāh kar ki un kā nām-
o-nishān tak na rahe. Tab log
duniyā kī intahā tak jān leñge ki
Allāh Yāqūb kī aulād par hukūmat
kartā hai. (Silāh)

¹⁴Har shām ko wuh wāpas ā
jāte aur kuttoñ kī tarah bhaunkte
hue shahr kī galiyon meñ ghūmte-
phirte haiñ.

¹⁵Wuh idhar-udhar gasht lagā kar
khāne kī chīzeñ ḡhūñḡte haiñ.
Agar peṭ na bhare to ḡhurrāte rahte
haiñ.

¹⁶Lekin main terī qudrat kī
madahsarāi karūnga, subah ko
ḡhushī ke nāre lagā kar terī shafqat
kī satāish karūnga. Kyoñki tū merā
qilā aur musibat ke waqt merī
panāhgāh hai.

¹⁷Ai merī quwwat, main terī
madahsarāi karūnga, kyoñki Allāh
merā qilā aur merā mehrbān
Ḳhudā hai.

Mardūd Qaum kī Duā

60 *Dāūd kā zabūr. Tarz: Ahd kā
Sosan. Tālīm ke lie yih sunahrā
gīt us waqt se mutālliḡ hai jab Dāūd ne
Masoputāmīyā ke Arāmiyon aur Zobāh ke
Arāmiyon se jang kī. Wāpasī par Yoāb ne
Namak kī Wādī meñ 12,000 Adomiyon ko mār
ḡālā.*

Ai Allāh, tū ne hameñ radd kiyā,
hamārī qilābandī meñ raḡhnā ḡāl
diyā hai. Lekin ab apne ḡhazab se
bāz ā kar hameñ bahāl kar.

²Tū ne zamīn ko aise jhaṭke die ki
us meñ darāreñ paṛ gaiñ. Ab us ke
shigāfon ko shafā de, kyoñki wuh
abhī tak thartharā rahī hai.

³Tū ne apnī qaum ko talḡh
tajraboñ se dochār hone diyā,
hameñ aisī tez mai pilā dī ki ham
ḡagmagāne lage haiñ.

⁴Lekin jo terā ḡhauf mānte haiñ
un ke lie tū ne jhanḡā ḡār diyā jis
ke irdgird wuh jamā ho kar tiron se
panāh le sakte haiñ. (Silāh)

⁵Apne dahne hāth se madad
karke merī sun tāki jo tujhe pyāre
haiñ wuh najāt pāēn.

⁶Allāh ne apne maḡdis meñ
farmāyā hai, “Main fatah manāte
hue Sikam ko taḡsīm karūnga aur

Wādī-e-Sukkāt ko nāp kar bānt
dūngā.

⁷Jiliyād merā hai aur Manassi
merā hai. Ifrāīm merā khod aur
Yahūdāh merā shāhī asā hai.

⁸Moāb merā ghusl kā bartan
hai, aur Adom par main apnā jūtā
phaink dūngā. Ai Filistī mulk,
mujhe dekh kar zordār nāre lagā!”

⁹Kaun mujhe qilāband shahr
mein lāegā? Kaun merī
rāhnumāi karke mujhe Adom tak
pahuñchāegā?

¹⁰Ai Allāh, tū hī yih kar saktā
hai, go tū ne hamēn radd kiyā hai.
Ai Allāh, tū hamārī faujon kā sāth
nahīn detā jab wuh larne ke lie
nikalti haiñ.

¹¹Musibat mein hamēn sahārā de,
kyonki is waqt insānī madad bekār
hai.

¹²Allāh ke sāth ham zabardast
kām karenge, kyonki wuhī hamāre
dushmanon ko kuchal degā.

Dūr se Darkhāst

61 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke
rāhnumā ke lie. Tārdār sāz ke sāth
gānā hai.*

Ai Allāh, merī āh-o-zārī sun, merī
duā par tawajjuh de.

²Main tujhe duniyā kī intahā
se pukār rahā hūn, kyonki merā
dil niḡhāl ho gayā hai. Merī
rāhnumāi karke mujhe us chaṭṭān
par pahuñchā de jo mujh se buland
hai.

³Kyonki tū merī panāhgāh rahā
hai, ek mazbūt burj jis mein main
dushman se mahfūz hūn.

⁴Main hameshā ke lie tere
khaime mein rahnā, tere paron tale
panāh lenā chāhtā hūn. (*Silāh*)

⁵Kyonki ai Allāh, tū ne merī
mannaton par dhyān diyā, tū ne
mujhe wuh mīrās baḡhshī jo un sab
ko miltī hai jo terā khauf mānte
haiñ.

⁶Bādshāh ko umr kī darāzī
baḡhsh de. Wuh pusht-dar-pusht
jitā rahe.

⁷Wuh hameshā tak Allāh ke
huzūr taḡhtnashīn rahe. Shafqat
aur wafādārī us kī hifāzat karen.

⁸Tab main hameshā tak tere nām
kī madahsarāi karūnga, roz baroz
apnī mannateñ pūrī karūnga.

Ḳhāmoshī se Allāh kā Intazār Kar

62 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yadūtūn ke lie.*

Merī jān ḳhāmoshī se Allāh hī ke intazār meñ hai. Usī se mujhe madad miltī hai.

²Wuhī merī chaṭṭān, merī najāt aur merā qilā hai, is lie main zyādā nahīn ḍagmagāūngā.

³Tum kab tak us par hamlā karoge jo pahle hī jhukī huī dīwār kī mānind hai? Tum sab kab tak use qatl karne par tule rahoge jo pahle hī girne wālī chārdīwārī jaisā hai?

⁴Un ke mansūboñ kā ek hī maqsad hai, ki use us ke ūñche ohde se utārēñ. Unheñ jhūṭ se mazā ātā hai. Muñh se wuh barkat dete, lekin andar hī andar lānat karte haiñ. (*Silāh*)

⁵Lekin tū ai merī jān, ḳhāmoshī se Allāh hī ke intazār meñ rah. Kyonki usī se mujhe ummīd hai.

⁶Sirf wuhī merī jān kī chaṭṭān, merī najāt aur merā qilā hai, is lie main nahīn ḍagmagāūngā.

⁷Merī najāt aur izzat Allāh par mabnī hai, wuhī merī mahfūz chaṭṭān hai. Allāh meñ main panāh letā hūñ.

⁸Ai ummat, har waqt us par bharosā rakh! Us ke huzūr apne dil kā ranj-o-alam pānī kī tarah unḍel de. Allāh hī hamārī panāhgāh hai. (*Silāh*)

⁹Insān dam-bhar kā hī hai, aur baṛe log fareb hī haiñ. Agar unheñ tarāzū meñ tolā jāe to mil kar un kā wazn ek phūñk se bhī kam hai.

¹⁰Zulm par etamād na karo, chorī karne par fuzūl ummīd na rakho. Aur agar daulat baṛh jāe to tumhārā dil us se lipaṭ na jāe.

¹¹Allāh ne ek bāt farmāi balki do bār main ne sunī hai ki Allāh hī qādir hai.

¹²Ai Rab, yaqīnan tū mehrbān hai, kyonki tū har ek ko us ke āmāl kā badlā detā hai.

Allāh ke lie Ārzū

63 *Dāūd kā zabūr. Yih us waqt se mutālliq hai jab wuh Yahūdāh ke registān meñ thā.*

Ai Allāh, tū merā Ḳhudā hai jise main ḍhūñḍtā hūñ. Merī jān terī

pyāsi hai, merā pūrā jism tere lie tarastā hai. Main us khushk aur niḡhāl mulk kī mānind hūn jis meṁ pānī nahīn hai.

²Chunānche main maqdis meṁ tujhe dekhne ke intazār meṁ rahā tāki terī qudrat aur jalāl kā mushāhadā karūn.

³Kyonki terī shafqat zindagī se kahīn behtar hai, mere honṭ terī madahsarāi karenge.

⁴Chunānche main jīte-jī terī satāish karūnga, terā nām le kar apne hāth uṭhāūngā.

⁵Merī jān umdā ghizā se ser ho jāegī, merā muṁh khushī ke nāre lagā kar terī hamd-o-sanā karegā.

⁶Bistar par main tujhe yād kartā, pūrī rāt ke daurān tere bāre meṁ sochtā rahtā hūn.

⁷Kyonki tū merī madad karne āyā, aur main tere paron ke sāye meṁ khushī ke nāre lagātā hūn.

⁸Merī jān tere sāth liṭī rahtī, aur terā dahnā hāth mujhe sañbhāltā hai.

⁹Lekin jo merī jān lene par tule hue haiṁ wuh tabāh ho jāenge, wuh zamīn kī gahrāiyon meṁ utar jāenge.

¹⁰Unheṁ talwār ke hawāle kiyā jāegā, aur wuh gīḡarōn kī khurāk ban jāenge.

¹¹Lekin bādshāh Allāh kī khushī manāegā. Jo bhī Allāh kī qasam khātā hai wuh faḡhr karegā, kyonki jhūṭ bolne wālon ke muṁh band ho jāenge.

Shariat ke Poshidā Hamlon

se Hifāzat kī Duā

64 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Allāh, sun jab main apnī āh-o-zārī pesh kartā hūn. Merī zindagī dushman kī dahshat se mahfūz rakh.

²Mujhe badmāshon kī sāzishon se chhupāe rakh, un kī halchal se jo ghalat kām karte haiṁ.

³Wuh apnī zabān ko talwār kī tarah tez karte aur apne zahrīle alfāz ko tiroṁ kī tarah taiyār rakhte haiṁ

⁴tāki tāk meṁ baiṭh kar unheṁ bequsūr par chalāeṁ. Wuh achānak aur bebākī se unheṁ us par barsā dete haiṁ.

⁵Wuh burā kām karne meṁ ek dūse kī hauslā-afzāi karte, ek

dūsre se mashwarā lete haiñ ki ham apne phande kis tarah chhupā kar lagāēñ? Wuh kahte haiñ, “Yih kisi ko bhī nazar nahīñ āēnge.”

⁶Wuh baṛī bārīkī se bure mansūboñ kī taiyāriyāñ karte, phir kahte haiñ, “Chalo, bāt ban gāi hai, mansūbā soch-bichār ke bād taiyār huā hai.” Yaqīnan insān ke bātin aur dil kī tah tak pahuñchnā mushkil hī hai.

⁷Lekin Allāh un par tīr barsāegā, aur achānak hī wuh zaḥmī ho jāēnge.

⁸Wuh apnī hī zabān se ṭhokar khā kar gir jāēnge. Jo bhī unheñ dekhegā wuh “Taubā taubā” kahegā.

⁹Tab tamām log ḡhauf khā kar kahēnge, “Allāh hī ne yih kiyā!” Unheñ samajh āegī ki yih usī kā kām hai.

¹⁰Rāstbāz Allāh kī ḡhushī manā kar us meñ panāh legā, aur jo dil se diyānatdār haiñ wuh sab faḡhr kareñge.

Ruhānī aur Jismānī Barkatoñ ke lie Shukrguzārī

65 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie gīt.*

Ai Allāh, tū hī is lāyq hai ki insān Koh-e-Siyyūn par ḡhāmoshī se tere intazār meñ rahe, terī tamjīd kare aur tere huzūr apnī mannateñ pūrī kare.

²Tū duāoñ ko suntā hai, is lie tamām insān tere huzūr āte haiñ.

³Gunāh mujh par ḡhālib ā gae haiñ, tū hī hamārī sarkash harkatoñ ko muāf kar.

⁴Mubārak hai wuh jise tū chun kar qarīb āne detā hai, jo terī bārgāhoñ meñ bas saktā hai. Baḡhsh de ki ham tere ghar, terī muqaddas sukūnatgāh kī achchhī chīzoñ se ser ho jāēñ.

⁵Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, haibatnāk kāmoñ se apnī rāstī qāym karke hamārī sun! Kyoñki tū zamīn kī tamām hudūd aur dūr-darāz samundaroñ tak sab kī ummīd hai.

⁶Tū apnī qudrat se pahāroñ kī mazbūt buniyādeñ ḡaltā aur quwwat se kamarbastā rahtā hai.

⁷Tū mutalātim samundaron ko thamā detā hai, tū un kī garajti lahron aur ummatoñ kā shor-sharābā khatm kar detā hai.

⁸Duniyā kī intahā ke bāshinde tere nishānāt se khauf khāte haiñ, aur tū tulū-e-subah aur ghurūb-e-āftāb ko khushī manāne detā hai.

⁹Tū zamīn kī dekh-bhāl karke use pānī kī kasrat aur zarqhezi se nawāztā hai, chunāñche Allāh kī nadī pānī se bhārī rahti hai. Zamīn ko yon taiyār karke tū insān ko anāj kī achchhi fasal muhaiyā kartā hai.

¹⁰Tū khet kī reghāriyon ko sharābor karke us ke dheloñ ko hamwār kartā hai. Tū bārish kī bauchhāron se zamīn ko narm karke us kī faslon ko barkat detā hai.

¹¹Tū sāl ko apnī bhalāi kā tāj pahnā detā hai, aur tere naqsh-e-qadam tel kī farāwānī se tapakte haiñ.

¹²Bayābān kī charāgāheñ tel^a kī kasrat se tapakti haiñ, aur pahāriyāñ bharpūr khushī se mulabbas ho jātī haiñ.

¹³Sabzāzār bheṛ-bakriyon se ārāstā haiñ, wādiyāñ anāj se dhakī huī haiñ. Sab khushī ke nāre lagā rahe haiñ, sab gīt gā rahe haiñ!

Allāh kī Mojizānā Madad kī Tārīf

66 *Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Zabūr. Gīt.*

Ai sārī zamīn, khushī ke nāre lagā kar Allāh kī madahsarāi kar!

²Us ke nām ke jalāl kī tamjīd karo, us kī satāish urūj tak le jāo!

³Allāh se kaho, “Tere kām kitne purjalāl haiñ. Terī baṛī qudrat ke sāmne tere dushman dabak kar terī khushāmad karne lagte haiñ.

⁴Tamām duniyā tujhe sijdā kare! Wuh terī tārīf meñ gīt gāe, tere nām kī satāish kare.” (*Silāh*)

⁵Āo, Allāh ke kām dekho! Ādamzād kī khātir us ne kitne purjalāl mojize kie haiñ!

⁶Us ne samundar ko khushk zamīn meñ badal diyā. Jahāñ pahle pānī kā tez bahāw thā wahāñ se log paidal hī guzare. Chunāñche āo, ham us kī khushī manāeñ.

^aLafzi tarjumā: ‘charbi,’ jo farāwānī kā nishān thā.

⁷Apnī qudrat se wuh abad tak hukūmat kartā hai. Us kī ānkheñ qaumoñ par lagī rahtī haiñ tāki sarkash us ke ḵhilāf na uṭheñ. *(Silāh)*

⁸Ai ummato, hamāre Ḳhudā kī hamd karo. Us kī satāish dūr tak sunāi de.

⁹Kyoñki wuh hamārī zindagī qāym rakhtā, hamāre pāñwoñ ko ḍagmagāne nahīñ detā.

¹⁰Kyoñki ai Allāh, tū ne hamēñ āzmāyā. Jis tarah chāñdī ko pighlā kar sāf kiyā jātā hai usī tarah tū ne hamēñ pāk-sāf kar diyā hai.

¹¹Tū ne hamēñ jāl meñ phaṛisā diyā, hamārī kamr par aziyatnāk bojh ḍāl diyā.

¹²Tū ne logoñ ke rathoñ ko hamāre saroñ par se guzarne diyā, aur ham āg aur pāñī kī zad meñ ā gae. Lekin phir tū ne hamēñ musibat se nikāl kar farāwānī kī jagah pahuñchāyā.

¹³Main bhasm hone wālī qurbāniyāñ le kar tere ghar meñ āūngā aur tere huzūr apnī mannateñ pūrī karūnga,

¹⁴wuh mannateñ jo mere muñh ne musibat ke waqt māñī thīñ.

¹⁵Bhasm hone wālī qurbāñī ke taur par main tujhe moṭī-tāzī bheṛēñ aur menḍhoñ kā dhuāñ pesh karūnga, sāth sāth bail aur bakre bhī chaṛhāūngā. *(Silāh)*

¹⁶Ai Allāh kā ḵhauf mānane wālo, āo aur suno! Jo kuchh Allāh ne merī jāñ ke lie kiyā wuh tumheñ sunāūngā.

¹⁷Main ne apne muñh se use pukārā, lekin merī zabān us kī tārif karne ke lie taiyār thī.

¹⁸Agar main dil meñ guñāh kī parwarish kartā to Rab merī na suntā.

¹⁹Lekin yaqīnan Rab ne merī sunī, us ne merī iltijā par tawajjuh dī.

²⁰Allāh kī hamd ho, jis ne na merī duā radd kī, na apnī shafqat mujh se bāz rakhī.

Tamām Qaumeñ Allāh kī Tārif Kareñ

67 *Zabūr. Tārdār sāzon ke sāth gānā hai. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Allāh ham par mehrbāñī kare aur hamēñ barkat de. Wuh apne

chehre kā nūr ham par chamkāe
(*Silāh*)

²tāki zamīn par terī rāh aur
tamām qaumoñ meñ terī najāt
mālūm ho jāe.

³Ai Allāh, qaumeñ terī satāish
kareñ, tamām qaumeñ terī satāish
kareñ.

⁴Ummateñ shādmān ho kar
ḡhushī ke nāre lagāeñ, kyonki tū
insāf se qaumoñ kī adālat karegā
aur zamīn par ummatoñ kī qiyādat
karegā. (*Silāh*)

⁵Ai Allāh, qaumeñ terī satāish
kareñ, tamām qaumeñ terī satāish
kareñ.

⁶Zamīn apnī fasleñ detī hai.
Allāh hamārā Ḳhudā hameñ barkat
de!

⁷Allāh hameñ barkat de, aur
duniyā kī intahāeñ sab us kā ḡhauf
māneñ.

Allāh kī Fatah

68

*Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke
rāhnumā ke lie gīt.*

Allāh uṭhe to us ke dushman
titar-bitar ho jāeñge, us se nafrat

karne wāle us ke sāmne se bhāḡ
jāeñge.

²Wuh dhueñ kī tarah bikhar
jāeñge. Jis tarah mom āḡ ke sāmne
pighal jātā hai usī tarah bedīn Allāh
ke huzūr halāk ho jāeñge.

³Lekin rāstbāz ḡhush-o-ḡhurram
hoñge, wuh Allāh ke huzūr jashn
manā kar phūle na samāeñge.

⁴Allāh kī tāzīm meñ gīt gāo, us ke
nām kī madahsarāī karo! Jo rath
par sawār bayābān meñ se guzar
rahā hai us ke lie rāstā taiyār karo.
Rab us kā nām hai, us ke huzūr
ḡhushī manāo!

⁵Allāh apnī muqaddas
sukūnatgāh meñ yatimoñ kā bāp
aur bewāoñ kā hāmī hai.

⁶Allāh begharoñ ko ḡharoñ meñ
basā detā aur qaidiyoñ ko qaid se
nikāl kar ḡhushhālī atā kartā hai.
Lekin jo sarkash haiñ wuh jhulse
hue mulk meñ raheñge.

⁷Ai Allāh, jab tū apnī qaum ke
āḡe āḡe niklā, jab tū registān meñ
qadam baqadam āḡe baḡhā (*Silāh*)

⁸to zamīn laraz uṭhī aur āsmān
se bārish ṭapakne lagī. Hāñ, Allāh
ke huzūr jo Koh-e-Sinā aur Isrāīl kā
Ḳhudā hai aisā hī huā.

⁹Ai Allāh, tū ne kasrat kī bārish barasne dī. Jab kabhī terā maurūsī mulk niḍhāl huā to tū ne use tāzādām kiyā.

¹⁰Yon terī qaum us meñ ābād huī. Ai Allāh, apnī bhalāī se tū ne use zarūratmandoñ ke lie taiyār kiyā.

¹¹Rab farmān sādīr kartā hai to ḡhushḡhabrī sunāne wālī auraton kā baṛā lashkar nikaltā hai,

¹²“Faujoñ ke bādshāh bhāg rahe haiñ. Wuh bhāg rahe haiñ aur aurateñ lūṭ kā māl taqṣīm kar rahī haiñ.

¹³Tum kyon apne zīn ke do boroñ ke darmiyān baiṭhe rahte ho? Dekho, kabūtar ke paroñ par chāñdī aur us ke shāhparoñ par pīlā sonā chaṛhāyā gayā hai.”

¹⁴Jab Qādir-e-mutlaq ne wahān ke bādshāhoñ ko muntashir kar diyā to Koh-e-Zalmon par barf paṛī.

¹⁵Koh-e-Basan ilāhī pahār hai, Koh-e-Basan kī muta’addid choṭiyāñ haiñ.

¹⁶Ai pahār kī muta’addid choṭiyo, tum us pahār ko kyon rashk kī nigāh se deḡhtī ho jise Allāh ne apnī sukūnatgāh ke lie pasand kiya hai?

Yaqīnan Rab wahāñ hameshā ke lie sukūnat karegā.

¹⁷Allāh ke beshumār rath aur anginat fauji haiñ. Ḳhudāwand un ke darmiyān hai, Sīnā kā Ḳhudā maqdis meñ hai.

¹⁸Tū ne bulandī par chaṛh kar qaidiyoñ kā hujūm giriftār kar liyā, tujhe insānoñ se tohfe mile, un se bhī jo sarkash ho gae the. Yon hī Rab Ḳhudā wahāñ sukūnatpazīr huā.

¹⁹Rab kī tamjīd ho jo roz baroz hamārā bojh uṭhāe chaltā hai. Allāh hamārī najāt hai. (*Silāh*)

²⁰Hamārā Ḳhudā wuh Ḳhudā hai jo hameñ bār bār najāt detā hai, Rab Qādir-e-mutlaq hameñ bār bār maut se bachne ke rāste muhaiyā kartā hai.

²¹Yaqīnan Allāh apne dushmanoñ ke saroñ ko kuchal degā. Jo apne gunāhoñ se bāz nahīñ ātā us kī khopaṛī wuh pāsh pāsh karegā.

²²Rab ne farmāyā, “Main unheñ Basan se wāpas lāūngā, samundar kī gahrāiyoñ se wāpas pahuñchāūngā.

²³Tab tū apne pāñwoñ ko dushman ke ḡhūn meñ dho legā, aur tere kutte use chāṭ leñge.”

²⁴Ai Allāh, tere julūs nazar ā gae haiñ, mere Ḳhudā aur Bādshāh ke julūs maqdis meñ dāḳhil hote hue nazar ā gae haiñ.

²⁵Āge gulūkār, phir sāz bajāne wāle chal rahe haiñ. Un ke āspās kuñwāriyāñ daf bajāte hue phir rahī haiñ.

²⁶“Jamātoñ meñ Allāh kī satāish karo! Jitne bhī Isrāil ke sarchashme se nikle hue ho Rab kī tamjīd karo!”

²⁷Wahāñ sab se chhoṭā bhāi Binyamīn āge chal rahā hai, phir Yahūdāh ke buzurgoñ kā purshor hujūm Zabūlūn aur Naftālī ke buzurgoñ ke sāth chal rahā hai.

²⁸Ai Allāh, apnī qudrat ba-rū-e kār lā! Ai Allāh, jo qudrat tū ne pahle bhī hamārī ḳhātir dikhāi use dubārā dikhā!

²⁹Use Yarūshalam ke ūpar apnī sukūnatgāh se dikhā. Tab bādshāh tere huzūr tohfe lāeñge.

³⁰Sarkandoñ meñ chhupe hue darinde ko malāmat kar! Sāndoñ kā jo ḡhol bachhroñ jaisī qaumoñ meñ rahtā hai use dāñṭ! Unheñ kuchal de jo chāñḍī ko pyār karte haiñ. Un qaumoñ ko muntashir kar jo jang karne se lutfandoz hoti haiñ.

³¹Misr se safīr āeñge, Ethiopiā apne hāth Allāh kī taraf uṭhāegā.

³²Ai duniyā kī saltanato, Allāh kī tāzīm meñ gīt gāo! Rab kī madahsarāi karo (*Silāh*)

³³jo apne rath par sawār ho kar qadīm zamāne ke bulandtarīn āsmānoñ meñ se guzartā hai. Suno us kī āwāz jo zor se garaj rahā hai.

³⁴Allāh kī qudrat ko taslīm karo! Us kī azmat Isrāil par chhāi rahtī aur us kī qudrat āsmān par hai.

³⁵Ai Allāh, tū apne maqdis se zāhir hote waqt kitnā mahīb hai. Isrāil kā Ḳhudā hī qaum ko quwwat aur tāqat atā kartā hai. Allāh kī tamjīd ho!

Āzmāish se Najāt kī Duā

69 *Dāūd kā zabūr. Tarz: Sosan ke Phūl. Mausiqi ke rāhnumā ke lie.*

Ai Allāh, mujhe bachā! Kyonki pāñī mere gale tak pahuñch gayā hai.

²Main gahrī daldal meñ dhañs gayā hūñ, kahiñ pāñw jamāne kī jagah nahīñ miltī. Main pāñī kī gahrāiyōñ meñ ā gayā hūñ, sailāb mujh par ḡhālib ā gayā hai.

³Main̄ chillāte chillāte thak gayā hūn. Merā galā baiṭh gayā hai. Apne Ḳhudā kā intazār karte karte merī ānkhēn dhundlā gaīn.

⁴Jo bilāwajah mujh se kinā rakhte haiñ wuh mere sar ke bāloñ se zyādā haiñ, jo besabab mere dushman haiñ aur mujhe tabāh karnā chāhte haiñ wuh tāqatwar haiñ. Jo kuchh main̄ ne nahīñ lūṭā use mujh se talab kiyā jātā hai.

⁵Ai Allāh, tū merī hamāqat se wāqif hai, merā qusūr tujh se poshidā nahīñ hai.

⁶Ai Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj, jo tere intazār meñ rahte haiñ wuh mere bāis sharmindā na hoñ. Ai Isrāil ke Ḳhudā, mere bāis tere tālib kī ruswāī na ho.

⁷Kyonki terī ḳhātir main̄ sharmindagī bardāsht kar rahā hūn, terī ḳhātir merā chehrā sharmsār hī rahtā hai.

⁸Main̄ apne sage bhāiyoñ ke nazdik ajnabī aur apnī mān̄ ke beṭoñ ke nazdik padesī ban gayā hūn.

⁹Kyonki tere ghar kī ḡhairat mujhe khā gai hai, jo tujhe gāliyañ dete haiñ un kī gāliyañ mujh par ā gai haiñ.

¹⁰Jab main̄ rozā rakh kar rotā thā to log merā mazāq uṛāte the.

¹¹Jab mātami libās pahne phirtā thā to un ke lie ibratangez misāl ban gayā.

¹²Jo buzurg shahr ke darwāze par baiṭhe haiñ wuh mere bāre meñ gappeñ hānkte haiñ. Sharābī mujhe apne tanz bhare gītoñ kā nishānā banāte haiñ.

¹³Lekin ai Rab, merī tujh se duā hai ki main̄ tujhe dubārā manzūr ho jāūñ. Ai Allāh, apnī azīm shafqat ke mutābiq merī sun, apnī yaqīnī najāt ke mutābiq mujhe bachā.

¹⁴Mujhe daldal se nikāl tāki ḡharq na ho jāūñ. Mujhe un se chhuṭkārā de jo mujh se nafrat karte haiñ. Pānī kī gahrāiyoñ se mujhe bachā.

¹⁵Sailāb mujh par ḡhālib na āe, samundar kī gahrāī mujhe haṛap na kar le, garhā mere ūpar apnā muñh band na kar le.

¹⁶Ai Rab, merī sun, kyonki terī shafqat bhalī hai. Apne azīm rahm ke mutābiq merī taraf rujū kar.

¹⁷Apnā chehrā apne ḳhādim se chhupāe na rakh, kyonki main̄ musibat meñ hūn. Jaldī se merī sun!

¹⁸Qarīb ā kar merī jān kā fidyā de, mere dushmanon ke sabab se ewazānā de kar mujhe chhuṛā.

¹⁹Tū merī ruswāī, merī sharmindagī aur tazlīl se wāqif hai. Terī ānkheñ mere tamām dushmanon par lagī rahtī haiñ.

²⁰Un ke tānon se merā dil tūṭ gayā hai, main bīmār paṛ gayā hūñ. Main hamdardī ke intazār meñ rahā, lekin befāydā. Main ne tawaqqo kī ki koī mujhe dilāsā de, lekin ek bhī na milā.

²¹Unhon ne merī kḥurāk meñ kaṛwā zahr milāyā, mujhe sirkā pilāyā jab pyāsā thā.

²²Un kī mez un ke lie phandā aur un ke sāthiyon ke lie jāl ban jāe.

²³Un kī ānkheñ tārīk ho jāeñ tākī wuh dekh na sakeñ. Un kī kamr hameshā tak ḍagmagātī rahe.

²⁴Apnā pūrā ghussā un par utār, terā saḥt ghazab un par ā paṛe.

²⁵Un kī rihāishgāh sunsān ho jāe aur koī un ke kḥaimon meñ ābād na ho,

²⁶kyonki jise tū hī ne sazā dī use wuh satāte haiñ, jise tū hī ne zaḥmī kiya us kā dukh dūson ko sunā kar kḥush hote haiñ.

²⁷Un ke qusūr kā saḥtī se hisāb- kitāb kar, wuh tere sāmne rāstbāz na ṭahreñ.

²⁸Unheñ kitāb-e-hayāt se miṭāyā jāe, un kā nām rāstbāzon kī fahrist meñ darj na ho.

²⁹Hāy, main musibat meñ phaṁsā huā hūñ, mujhe bahut dard hai. Ai Allāh, terī najāt mujhe mahfūz rakhe.

³⁰Main Allāh ke nām kī madahsarāī karūṅga, shukrguzārī se us kī tāzīm karūṅga.

³¹Yīh Rab ko bail yā siṅg aur kḥur rakhne wāle sānḍ se kahīñ zyādā pasand āegā.

³²Halīm Allāh kā kām dekh kar kḥush ho jāeṅge. Ai Allāh ke tālibo, tasallī pāo!

³³Kyonki Rab muhtājon kī suntā aur apne qaidiyon ko haqīr nahīñ jāntā.

³⁴Āsmān-o-zamīn us kī tamjīd kareñ, samundar aur jo kuchh us meñ harkat kartā hai us kī satāish kare.

³⁵Kyonki Allāh Siyyūn ko najāt de kar Yahūdāh ke shahron ko tāmīr karegā, aur us ke kḥādīm un

par qabzā karke un meñ ābād ho jāenge.

³⁶Un kī aulād mulk ko mīrās meñ pāegī, aur us ke nām se muhabbat rakhne wāle us meñ base raheñge.

Dushman se Najāt kī Duā

70 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yāddāsht ke lie.*

Ai Allāh, jaldī se ā kar mujhe bachā! Ai Rab, merī madad karne meñ jaldī kar!

²Mere jānī dushman sharmindā ho jāeñ, un kī saḡht ruswāi ho jāe. Jo merī musibat deḡhne se lutf uṡḡāte haiñ wuh pīchhe ḡṡ jāeñ, un kā muñh kālā ho jāe.

³Jo merī musibat dekh kar qahqahā lagāte haiñ wuh sharm ke māre pusht dikhāeñ.

⁴Lekin tere tālib shādmān ho kar terī ḡhushī manāeñ. Jinheñ terī najāt pyārī hai wuh hameshā kahañ, “Allāh azīm hai!”

⁵Lekin main nāchār aur muṡtāj hūñ. Ai Allāh, jaldī se mere pās ā! Tū hī merā sahārā aur merā najātdahindā hai. Ai Rab, der na kar!

Hifāzat ke lie Duā

71 Ai Rab, main ne tujh meñ panāh lī hai. Mujhe kabhī sharmindā na hone de.

²Apnī rāstī se mujhe bachā kar chhuṡkāre de. Apnā kān merī taraf jhukā kar mujhe najāt de.

³Mere lie chaṡṡān par mahfūz ghar ho jis meñ main har waḡt panāh le sakūñ. Tū ne farmāyā hai ki mujhe najāt degā, kyōñki tū hī merī chaṡṡān aur merā qilā hai.

⁴Ai mere Ḳhudā, mujhe bedīn ke hāth se bachā, us ke qabze se jo be’insāf aur zālīm hai.

⁵Kyōñki tū hī merī ummīd hai. Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū merī jawānī hī se merā bharosā rahā hai.

⁶Paidāish se hī main ne tujh par takiyā kiyā hai, māñ ke peṡ se tū ne mujhe sañbhālā hai. Main hameshā terī hamd-o-sanā karūñga.

⁷Bahutoñ ke nazdīk main badshugūñī hūñ, lekin tū merī mazbūt panāhgāh hai.

⁸Din-bhar merā muñh terī tamjīd aur tāzīm se labrez raṡtā hai.

⁹Buṛhāpe meñ mujhe radd na kar, tāqat ke khatm hone par mujhe tark na kar.

¹⁰Kyonki mere dushman mere bāre meñ bāteñ kar rahe haiñ, jo merī jān kī tāk lagāe baiṭhe haiñ wuh ek dūsre se salāh-mashwarā kar rahe haiñ.

¹¹Wuh kahte haiñ, “Allāh ne use tark kar diyā hai. Us ke pīchhe paṛ kar use pakaṛo, kyonki koī nahīñ jo use bachāe.”

¹²Ai Allāh, mujh se dūr na ho. Ai mere Kḥudā, merī madad karne meñ jaldī kar.

¹³Mere harīf sharmindā ho kar fanā ho jāeñ, jo mujhe nuqsān pahuñchāne ke darpai haiñ wuh lān-tān aur ruswāī tale dab jāeñ.

¹⁴Lekin mainī hameshā tere intazār meñ rahūñgā, hameshā terī satāish kartā rahūñgā.

¹⁵Merā muñh terī rāstī sunātā rahegā, sārā din tere najātbakḥsh kāmōñ kā zikr kartā rahegā, go mainī un kī pūrī tādād gin bhī nahīñ saktā.

¹⁶Mainī Rab Qādir-e-mutlaq ke azīm kām sunāte hue āūñgā, mainī terī, sirf terī hī rāstī yād karūñgā.

¹⁷Ai Allāh, tū merī jawānī se mujhe tālīm detā rahā hai, aur āj tak mainī tere mojizāt kā elān kartā āyā hūñ.

¹⁸Ai Allāh, kḥāh mainī buṛhā ho jāūñ aur mere bāl safed ho jāeñ mujhe tark na kar jab tak mainī āne wālī pusht ke tamām logoñ ko terī quwwat aur qudrat ke bāre meñ batā na lūñ.

¹⁹Ai Allāh, terī rāstī āsmān se bāteñ kartī hai. Ai Allāh, tujh jaisā kaun hai jis ne itne azīm kām kie haiñ?

²⁰Tū ne mujhe muta’addid talḳḥ tajraboñ meñ se guzarne diyā hai, lekin tū mujhe dubārā zindā bhī karegā, tū mujhe zamīn kī gahrāiyōñ meñ se wāpas lāegā.

²¹Merā rutbā baṛhā de, mujhe dubārā tasallī de.

²²Ai mere Kḥudā, mainī sitār bajā kar terī satāish aur terī wafādārī kī tamjīd karūñgā. Ai Isrāīl ke Quddūs, mainī sarod bajā kar terī tārif meñ gīt gāūñgā.

²³Jab mainī terī madahsarāī karūñgā to mere hoñṭ kḥushī ke nāre lagāeñge, aur merī jān jise tū ne fidyā de kar chhuṛāyā hai shādiyānā bajāegī.

²⁴Merī zabān bhī din-bhar terī rāstī bayān karegī, kyonki jo mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte the wuh sharmsār aur ruswā ho gae haiñ.

Salāmatī kā Bādshāh

72 *Sulemān kā zabūr.*

Ai Allāh, bādshāh ko apnā insāf atā kar, bādshāh ke beṭe ko apnī rāstī bakḥsh de

²tāki wuh rāstī se terī qaum aur insāf se tere musibatzaḍoñ kī adālat kare.

³Pahār qaum ko salāmatī aur pahāriyāñ rāstī pahuñchāeñ.

⁴Wuh qaum ke musibatzaḍoñ kā insāf kare aur muhtājōñ kī madad karke zālīmōñ ko kuchal de.

⁵Tab log pusht-dar-pusht terā kḥauf māneñge jab tak sūraj chamke aur chāñd raushnī de.

⁶Wuh kaṭī huī ghās ke khet par barasne wālī bārish kī tarah utar āe, zamīn ko tar karne wālī bauchhāroñ kī tarah nāzil ho jāe.

⁷Us ke daur-e-hukūmat meñ rāstbāz phale phūlegā, aur jab tak chāñd nest na ho jāe salāmatī kā gḥalbā hogā.

⁸Wuh ek samundar se dūsre samundar tak aur Dariyā-e-Furāt se duniyā kī intahā tak hukūmat kare.

⁹Registān ke bāshinde us ke sāmne jhuk jāeñ, us ke dushman kḥāk chāṭeñ.

¹⁰Tarsīs aur sāhilī ilāqōñ ke bādshāh use kḥarāj pahuñchāeñ, Sabā aur Sibā use bāj pesh karen.

¹¹Tamām bādshāh use sijdā karen, sab aqwām us kī kḥidmat karen.

¹²Kyonki jo zarūratmand madad ke lie pukāre use wuh chhuṭkāre degā, jo musibat meñ hai aur jis kī madad koī nahiñ kartā use wuh rihāi degā.

¹³Wuh pasthālōñ aur gḥarībōñ par tars khāegā, muhtājōñ kī jān ko bachāegā.

¹⁴Wuh ewazānā de kar unheñ zulm-o-tashaddud se chhuṛāegā, kyonki un kā kḥūn us kī nazar meñ qimti hai.

¹⁵Bādshāh zindābād! Sabā kā sonā use diyā jāe. Log hameshā us ke lie duā karen, din-bhar us ke lie barkat chāheñ.

¹⁶Mulk meñ anāj kī kasrat ho, pahāron kī choṭiyon par bhī us kī fasleñ lahlahāeñ. Us kā phal Lubnān ke phal jaisā umdā ho, shahron ke bāshinde hariyālī kī tarah phaleñ-phūleñ.

¹⁷Bādshāh kā nām abad tak qāym rahe, jab tak sūraj chamke us kā nām phale-phūle. Tamām aqwām us se barkat pāeñ, aur wuh use mubārak kaheñ.

¹⁸Rab Ḳhudā kī tamjīd ho jo Isrāīl kā Ḳhudā hai. Sirf wuhī mojize kartā hai!

¹⁹Us ke jalālī nām kī abad tak tamjīd ho, pūrī duniyā us ke jalāl se bhar jāe. Āmīn, phir āmīn.

²⁰Yahān Dāūd bin Yassī kī duāeñ ḵhatm hotī haiñ.

Tisrī Kitāb 73-89

Bedīnoñ kī Kāmyābī ke

Bāwujūd Tasallī

73

Āsaf kā zabūr.

Yaqīnan Allāh Isrāīl par mehrbān hai, un par jin ke dil pāk haiñ.

²Lekin main phisalne ko thā, mere qadam laḡhzish khāne ko the.

³Kyonki sheḵhībāzon ko dekh kar main bechain ho gayā, is lie ki bedīn itne ḵhushhāl haiñ.

⁴Marte waqt un ko koī taklīf nahīn hotī, aur un ke jism moṭe-tāze rahte haiñ.

⁵Ām logon ke masāyl se un kā wāstā nahīn paṛtā. Jis dard-o-karab meñ dūsre mubtalā rahte haiñ us se wuh āzād hote haiñ.

⁶Is lie un ke gale meñ takabbur kā hār hai, wuh zulm kā libās pahne phirte haiñ.

⁷Charbī ke bāis un kī ānkheñ ubhar āī haiñ. Un ke dil belagām wahmon kī girift meñ rahte haiñ.

⁸Wuh mazāq uṛā kar burī bāteñ karte haiñ, apne ḡhurūr meñ zulm kī dhamkiyāñ dete haiñ.

⁹Wuh samajhte haiñ ki jo kuchh hamāre muñh se nikaltā hai wuh āsmān se hai, jo bāt hamārī zabān par ā jāti hai wuh pūrī zamīn ke lie ahmiyat rakhti hai.

¹⁰Chunāñche awām un kī taraf rujū hote haiñ, kyonki un ke hān kasrat kā pānī piyā jātā hai.

¹¹Wuh kahte haiñ, “Allāh ko kyā patā hai? Allāh T’ālā ko ilm hī nahīn.”

¹²Dekho, yihī hai bedīnoñ kā hāl. Wuh hameshā sukūn se rahte,

hameshā apnī daulat meñ izāfā karte haiñ.

¹³Yaqīnan main ne befāydā apnā dil pāk rakhā aur abas apne hāth ghalat kām karne se bāz rakhe.

¹⁴Kyonki din-bhar main dard-o-karab meñ mubtalā rahtā hūñ, har subah mujhe sazā dī jātī hai.

¹⁵Agar main kahtā, “Main bhī un kī tarah bolūngā,” to tere farzandon kī nasl se ghaddārī kartā.

¹⁶Main soch-bichār meñ paṛ gayā tāki bāt samjhūñ, lekin sochte sochte thak gayā, aziyat meñ sirf izāfā huā.

¹⁷Tab main Allāh ke maqdis meñ dākḥil ho kar samajh gayā ki un kā anjām kyā hogā.

¹⁸Yaqīnan tū unheñ phisalnī jagah par rakhegā, unheñ fareb meñ phaṅsā kar zamīn par paṭāḥ degā.

¹⁹Achānak hī wuh tabāh ho jāenge, dahshatnāk musibat meñ phaṅs kar mukammal taur par fanā ho jāenge.

²⁰Ai Rab, jis tarah khāb jāg uṭhte waqt ghairhaqīqī sābit hotā hai usī tarah tū uṭhte waqt unheñ wahm qarār de kar haqīr jānegā.

²¹Jab mere dil meñ talḥī paidā huī aur mere bātin meñ saḥt dard thā

²²to main ahmaq thā. Main kuchh nahīn samajhtā thā balki tere sāmne maweshī kī mānind thā.

²³To bhī main hameshā tere sāth liptā rahūngā, kyonki tū merā dahnā hāth thāme rakhtā hai.

²⁴Tū apne mashware se merī qiyādat karke āḥir meñ izzat ke sāth merā khairmaqdam karegā.

²⁵Jab tū mere sāth hai to mujhe āsmān par kyā kamī hogī? Jab tū mere sāth hai to main zamīn kī koī bhī chīz nahīn chāhūngā.

²⁶Khāh merā jism aur merā dil jawāb de jāeñ, lekin Allāh hameshā tak mere dil kī chaṭṭān aur merī mīrās hai.

²⁷Yaqīnan jo tujh se dūr haiñ wuh halāk ho jāenge, jo tujh se bewafā haiñ unheñ tū tabāh kar degā.

²⁸Lekin mere lie Allāh kī qurbat sab kuchh hai. Main ne Rab Qādir-e-mutlaq ko apnī panāhgāh banāyā hai, aur main logoñ ko tere tamām kām sunāūngā.

Rab ke Ghar kī Behurmatī par Afsos

74 *Āsaf kā zabūr. Hikmat kā gīt.*
Ai Allāh, tū ne hamen hameshā ke lie kyon radd kiyā hai? Apnī charāgāh kī bheṛon par terā qahr kyon bhaṛaktā rahtā hai?

²Apnī jamāt ko yād kar jise tū ne qadīm zamāne meñ kharidā aur ewazānā de kar chhuṛāyā tāki terī mirās kā qabilā ho. Koh-e-Siyyūn ko yād kar jis par tū sukūnatpazīr rahā hai.

³Apne qadam in dāymī khandarāt kī taraf baṛhā. Dushman ne maqdis meñ sab kuchh tabāh kar diyā hai.

⁴Tere muḥhālifoñ ne garajte hue terī jalsāgāh meñ apne nishān gār die haiñ.

⁵Unhoñ ne gunjān jangal meñ lakaṛhāron kī tarah apne kulhāre chalāe,

⁶apne kulhāron aur kudālon se us kī tamām kandākārī ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā hai.

⁷Unhoñ ne tere maqdis ko bhasm kar diyā, farsh tak tere nām kī sukūnatgāh kī behurmatī kī hai.

⁸Apne dil meñ wuh bole, “Āo, ham un sab ko kḥāk meñ milāen!”

Unhoñ ne mulk meñ Allāh kī har ibādatgāh nazar-e-ātish kar dī hai.

⁹Ab ham par koī ilāhī nishān zāhir nahīñ hotā. Na koī nabī hamāre pās rah gayā, na koī aur maujūd hai jo jāntā ho ki aise hālāt kab tak raheñge.

¹⁰Ai Allāh, harīf kab tak lān-tān karegā, dushman kab tak tere nām kī takfīr karegā?

¹¹Tū apnā hāth kyon haṭātā, apnā dahnā hāth dūr kyon rakhtā hai? Use apnī chādar se nikāl kar unheñ tabāh kar de!

¹²Allāh qadīm zamāne se merā Bādshāh hai, wuhī duniyā meñ najātbaḥshh kām anjām detā hai.

¹³Tū hī ne apnī qudrat se samundar ko chīr kar pānī meñ azhdahāon ke saron ko toṛ ḍālā.

¹⁴Tū hī ne Liwiyātān ke saron ko chūr chūr karke use janglī jānwaron ko khilā diyā.

¹⁵Ek jagah tū ne chashme aur nadiyāñ phūṭne diñ, dūsri jagah kabhī na sūkhne wāle dariyā sūkhne die.

¹⁶Din bhī terā hai, rāt bhī terī hī hai. Chāñd aur sūraj tere hī hāth se qāym hue.

¹⁷Tū hī ne zamīn kī hudūd muqarrar kīn, tū hī ne garmiyon aur sardiyon ke mausam banāe.

¹⁸Ai Rab, dushman kī lān-tān yād kar. Ḳhayāl kar ki ahmaq qaum tere nām par kufr baktī hai.

¹⁹Apne kabūtar kī jān ko wahshī jānwaron ke hawāle na kar, hameshā tak apne musibatzaadon kī zindagī ko na bhūl.

²⁰Apne ahd kā lihāz kar, kyonki mulk ke tārik kone zulm ke maidānon se bhar gae haiñ.

²¹Hone na de ki mazlūmon ko sharmindā ho kar pīchhe haṭnā paṛe balki baḳhsh de ki musibatzaadā aur ḡharīb tere nām par faḳhr kar sakeñ.

²²Ai Allāh, uṭh kar adālat meñ apne muāmale kā difā kar. Yād rahe ki ahmaq din-bhar tujhe lān-tān kartā hai.

²³Apne dushmanon ke nāre na bhūl balki apne muḳhālifoñ kā musalsal baṛhtā huā shor-sharābā yād kar.

Allāh Maḡhrūron kī Adālat

Kartā Hai

75 *Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na*

Kar.

Ai Allāh, terā shukr ho, terā shukr! Terā nām un ke qarīb hai jo tere mojize bayān karte haiñ.

²Allāh farmātā hai, “Jab merā waqt āegā to main insāf se adālat karūñga.

³Go zamīn apne bāshindon samet ḍagmagāne lage, lekin main hī ne us ke satūnon ko mazbūt kar diyā hai. (*Silāh*)

⁴Sheḳhībāzon se main ne kahā, ‘Ḍīngēñ mat māro,’ aur bedīnon se, ‘Apne āp par faḳhr mat karo.’^a

⁵Na apnī tāqat par sheḳhī māro,^b na akaṛ kar kufr bako.”

⁶Kyonki sarfarāzī na mashriq se, na maḡhrib se aur na bayābān se ātī hai

⁷balki Allāh se jo munsif hai. Wuhī ek ko past kar detā hai aur dūsre ko sarfarāz.

⁸Kyonki Rab ke hāth meñ jhāgdār aur masāledār mai kā pyālā hai jise wuh logon ko pilā detā hai. Yaqīnan

^aLafzī tarjumā: Sīng mat uṭhāo.

^bLafzī matlab: na apnā sīng uṭhāo.

duniyā ke tamām bedīnoñ ko ise āḡhirī qatre tak pīnā hai.

⁹Lekin main hameshā Allāh ke azīm kām sunāūngā, hameshā Yāqūb ke Ḳhudā kī madahsarāī karūnga.

¹⁰Allāh farmātā hai, “Main tamām bedīnoñ kī kamr toṛ dūngā jabki rāstbāz sarfarāz hogā.”^a

Allāh Munsif Hai

76 *Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzon ke sāth gānā hai.*

Allāh Yahūdāh meñ mashhūr hai, us kā nām Isrāīl meñ azīm hai.

²Us ne apnī mānd Sālim^b meñ aur apnā bhaṭ Koh-e-Siyyūn par banā liyā hai.

³Wahān us ne jalte hue tiroñ ko toṛ ḍālā aur ḍhāl, talwār aur jang ke hathiyāroñ ko chūr chūr kar diyā hai. (*Silāh*)

⁴Ai Allāh, tū darāḡhshān hai, tū shikār ke pahāroñ se āyā huā azīmush-shān sūrmā hai.

⁵Bahāduron ko lūṭ liyā gayā hai, wuh maut kī nīnd so gae haiñ. Faujiyoñ meñ se ek bhī hāth nahīn uṭhā saktā.

⁶Ai Yāqūb ke Ḳhudā, tere dāntne par ghoṛe aur rathbān behis-o-harkat ho gae haiñ.

⁷Tū hī mahīb hai. Jab tū jhiṛke to kaun tere huzūr qāym rahegā?

⁸Tū ne āsmān se faisle kā elān kiyā. Zamīn saham kar chup ho gāī

⁹jab Allāh adālat karne ke lie uṭhā, jab wuh tamām musībatzadon ko najāt dene ke lie āyā. (*Silāh*)

¹⁰Kyonki insān kā taish bhī terī tamjīd kā bāis hai. Us ke taish kā āḡhirī natijā terā jalāl hī hai.^c

¹¹Rab apne Ḳhudā ke huzūr mannateñ mān kar unheñ pūrā karo. Jitne bhī us ke irdgird haiñ wuh purjalāl Ḳhudā ke huzūr hadiye lāeñ.

¹²Wuh hukmrānoñ ko shikastā rūh kar detā hai, usī se duniyā ke bādshāh dahshat khāte haiñ.

^aLafzī tarjumā: bedīnoñ ke tamām siñgoñ ko kāt ḍālūngā jabki rāstbāzoñ kā siñg sarfarāz ho jāegā.

^bSālim se murād Yarūshalām hai.

^cLafzī tarjumā: Tū bache hue taish se kamarbastā ho jātā hai.

Allāh ke Azīm Kāmoñ se

Tasallī Milti Hai

77 *Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yadūtūn ke lie.*

Main Allāh se fariyād karke madad ke lie chillātā hūn, main Allāh ko pukārtā hūn ki mujh par dhyān de.

²Apnī musibat meñ main ne Rab ko talāsh kiyā. Rāt ke waqt mere hāth bilānāghā us kī taraf uṭhe rahe. Merī jān ne tasallī pāne se inkār kiyā.

³Main Allāh ko yād kartā hūn to āheñ bharne lagtā hūn, main soch-bichār meñ paṛ jātā hūn to rūh niḍhāl ho jātī hai. (*Silāh*)

⁴Tū merī āñkhoñ ko band hone nahīn detā. Main itnā bechain hūn ki bol bhī nahīn saktā.

⁵Main qadīm zamāne par ghaur kartā hūn, un sāloñ par jo baṛī der hue guzar gae haiñ.

⁶Rāt ko main apnā gīt yād kartā hūn. Merā dil mahw-e-khyāl rahtā aur merī rūh taftīsh kartī rahtī hai.

⁷“Kyā Rab hameshā ke lie radd karegā, kyā āindā hameñ kabhī pasand nahīn karegā?

⁸Kyā us kī shafqat hameshā ke lie jāti rahī hai? Kyā us ke wāde ab se jawāb de gae haiñ?

⁹Kyā Allāh mehrbānī karnā bhūl gayā hai? Kyā us ne ghusse meñ apnā rahm bāz rakhā hai?” (*Silāh*)

¹⁰Main bolā, “Is se mujhe dukh hai ki Allāh T’ālā kā dahnā hāth badal gayā hai.”

¹¹Main Rab ke kām yād karūnga, hāñ qadīm zamāne ke tere mojize yād karūnga.

¹²Jo kuchh tū ne kiya us ke har pahlū par ghaur-o-khawaz karūnga, tere azīm kāmoñ meñ mahw-e-khyāl rahūngā.

¹³Ai Allāh, terī rāh quddūs hai. Kaun-sā mabūd hamāre Kḥudā jaisā azīm hai?

¹⁴Tū hī mojize karne wālā Kḥudā hai. Aqwām ke darmiyān tū ne apnī qudrat kā izhār kiya hai.

¹⁵Baṛī quwwat se tū ne ewazānā de kar apnī qaum, Yāqūb aur Yūsuf kī aulād ko rihā kar diyā hai. (*Silāh*)

¹⁶Ai Allāh, pānī ne tujhe dekhā, pānī ne tujhe dekhā to tarapne lagā, gahrāiyōñ tak larazne lagā.

¹⁷Müslādhār bārish barsī, bādal garaj uṭhe aur tere tīr idhar-udhar chalne lage.

¹⁸Āndhī meñ terī āwāz karākti rahī, duniyā bijliyon se raushan huī, zamīn kāñptī kāñptī uchhal paṛī.

¹⁹Terī rāh samundar meñ se, terā rāstā gahre pānī meñ se guzarā, to bhī tere naqsh-e-qadam kisī ko nazar na āe.

²⁰Mūsā aur Hārūn ke hāth se tū ne rewaṛ kī tarah apnī qaum kī rāhnumāī kī.

Isrāīl kī Tārīkh meñ Ilāhī

Sazā aur Rahm

78 *Āsaf kā zabūr. Hikmat kā gīt.*

Ai merī qaum, merī hidāyat par dhyān de, mere muñh kī bāton par kān lagā.

²Main tamsilon meñ bāt karūnga, qadīm zamāne ke muamme bayān karūnga.

³Jo kuchh ham ne sun liyā aur hameñ mālūm huā hai, jo kuchh hamāre bāpdādā ne hameñ sunāyā hai

⁴use ham un kī aulād se nahīn chhupāenge. Ham āne wālī pusht ko Rab ke qābil-e-tārīf kām batāenge, us kī qudrat aur mojjizāt bayān karenge.

⁵Kyonki us ne Yāqūb kī aulād ko shariat dī, Isrāīl meñ ahkām qāym kie. Us ne farmāyā ki hamāre bāpdādā yih ahkām apnī aulād ko sikhāen

⁶tāki āne wālī pusht bhī unheñ apnāe, wuh bachche jo abhī paidā nahīn hue the. Phir unheñ bhī apne bachchon ko sunānā thā.

⁷Kyonki Allāh kī marzī hai ki is tarah har pusht Allāh par etamād rakh kar us ke azīm kām na bhūle balki us ke ahkām par amal kare.

⁸Wuh nahīn chāhtā ki wuh apne bāpdādā kī mānind hon jo ziddī aur sarkash nasl the, aisī nasl jis kā dil sābitqadam nahīn thā aur jis kī rūh wafādārī se Allāh se liptī na rahī.

⁹Chunāanche Ifrāīm ke mard go kamānon se lais the jang ke waqt farār hue.

¹⁰Wuh Allāh ke ahd ke wafādār na rahe, us kī shariat par amal karne ke lie taiyār nahīn the.

¹¹Jo kuchh us ne kiya thā, jo mojize us ne unheñ dikhāe the, Ifrāīmī wuh sab kuchh bhūl gae.

¹²Mulk-e-Misr ke ilāqe Zuan meñ us ne un ke bāpdādā ke dekhthe dekhthe mojize kie the.

¹³Samundar ko chīr kar us ne unheñ us meñ se guzarne diyā, aur donoñ taraf pānī mazbūt diwār kī tarah kharā rahā.

¹⁴Din ko us ne bādāl ke zariye aur rāt-bhar chamakdār āg se un kī qiyādat kī.

¹⁵Registān meñ us ne pattharon ko chāk karke unheñ samundar kī-sī kasrat kā pānī pilāyā.

¹⁶Us ne hone diyā kī chaṭṭān se nadiyān phūṭ nikleñ aur pānī dariyāoñ kī tarah bahne lage.

¹⁷Lekin wuh us kā gunāh karne se bāz na āe balki registān meñ Allāh T’ālā se sarkash rahe.

¹⁸Jān-būjh kar unhoñ ne Allāh ko āzmā kar wuh ḵhurāk māngī jis kā lālach karte the.

¹⁹Allāh ke ḵhilāf kufr bak kar wuh bole, “Kyā Allāh registān meñ hamāre lie mez bichhā saktā hai?

²⁰Beshak jab us ne chaṭṭān ko mārā to pānī phūṭ niklā aur nadiyān bahne lagiñ. Lekin kyā wuh roṭī bhī de saktā hai, apnī qaum ko gosht bhī muhaiyā kar saktā hai? Yih to nāmumkin hai.”

²¹Yih sun kar Rab taish meñ ā gayā. Yāqūb ke ḵhilāf āg bharak

uṭhī, aur us kā ḡhazab Isrāil par nāzil huā.

²²Kyon? Is lie ki unheñ Allāh par yaqīn nahiñ thā, wuh us kī najāt par bharosā nahiñ rakhte the.

²³Is ke bāwujūd Allāh ne un ke ūpar bādaloñ ko hukm de kar āsmān ke darwāze khol die.

²⁴Us ne khāne ke lie un par man barsāyā, unheñ āsmān se roṭī khilāi.

²⁵Har ek ne farishtoñ kī yih roṭī khāi balki Allāh ne itnā khānā bhejā ki un ke peṭ bhar gae.

²⁶Phir us ne āsmān par mashriqī hawā chalāi aur apnī qudrat se junūbi hawā pahuñchāi.

²⁷Us ne gard kī tarah un par gosht barsāyā, samundar kī ret jaise beshumār parinde un par girne die.

²⁸Ḳhaimāgāh ke bīch meñ hī wuh gir paṛe, un ke gharoñ ke irdgird hī zamīn par ā gire.

²⁹Tab wuh khā khā kar ḵhūb ser ho gae. Kyonki jis kā lālach wuh karte the wuh Allāh ne unheñ muhaiyā kiya thā.

³⁰Lekin un kā lālach abhī pūrā nahiñ huā thā aur gosht abhī un ke muñh meñ thā

³¹ki Allāh kā ḡhazab un par nāzil huā. Qaum ke khāte-pīte log halāk hue, Isrāīl ke jawān kḡhāk meñ mil gae.

³²In tamām bātoñ ke bāwujūd wuh apne gunāhoñ meñ izāfā karte gae aur us ke mojjizāt par imān na lāe.

³³Is lie us ne un ke din nākāmī meñ guzarne die, aur un ke sāl dahshat kī hālat meñ iḡhtitāmpazīr hue.

³⁴Jab kabhī Allāh ne un meñ qatl-o-ḡhārat hone dī to wuh use ḡhūñḡne lage, wuh muṛ kar Allāh ko talāsh karne lage.

³⁵Tab unheñ yād āyā ki Allāh hamārī chaṭṭān, Allāh T'ālā hamārā chhuṛāne wālā hai.

³⁶Lekin wuh muñh se use dhokā dete, zabān se use jhūṭ pesh karte the.

³⁷Na un ke dīl sābitqadmī se us ke sāth lipṭe rahe, na wuh us ke ahd ke wafādār rahe.

³⁸To bhī Allāh rahm dil rahā. Us ne unheñ tabāh na kiyā balki un kā qusūr muāf kartā rahā. Bār bār wuh apne ḡhazab se bāz āyā, bār

bār apnā pūrā qahr un par utārne se gurez kiyā.

³⁹Kyonki use yād rahā ki wuh fānī insān haiñ, hawā kā ek jhoñkā jo guzar kar kabhī wāpas nahīñ ātā.

⁴⁰Registān meñ wuh kitnī dafā us se sarkash hue, kitnī martabā use dukh pahuñchāyā.

⁴¹Bār bār unhoñ ne Allāh ko āzmāyā, bār bār Isrāīl ke Quddūs ko ranjīdā kiyā.

⁴²Unheñ us kī qudrat yād na rahī, wuh din jab us ne fidyā de kar unheñ dushman se chhuṛāyā,

⁴³Wuh din jab us ne Mīsr meñ apne ilāhī nishān dikhāe, Zuan ke ilāqe meñ apne mojize kie.

⁴⁴Us ne un kī nahroñ kā pānī kḡhūn meñ badal diyā, aur wuh apnī nadiyoñ kā pānī pī na sake.

⁴⁵Us ne un ke darmiyān juoñ ke ḡhol bheje jo unheñ khā gaiñ, meñḡak jo un par tabāhī lāe.

⁴⁶Un kī paidāwār us ne jawān ṭīḡḡiyōñ ke hawāle kī, un kī mehnat kā phal bālīḡḡ ṭīḡḡiyōñ ke sapurd kiyā.

⁴⁷Un kī angūr kī beleñ us ne oloñ se, un ke anjīr-tūt ke daraḡht sailāb se tabāh kar die.

⁴⁸Un ke maweshī us ne oloñ ke hawāle kie, un ke rewaṛ bijlī ke sapurd kie.

⁴⁹Us ne un par apnā sholāzan ġhazab nāzil kiya. Qahr, ḡhafagī aur musibat yānī tabāhī lāne wāle farishton kā pūrā dastā un par hamlā-āwar huā.

⁵⁰Us ne apne ġhazab ke lie rāstā taiyār karke unheñ maut se na bachāyā balki mohlak wabā kī zad meñ āne diyā.

⁵¹Misr meñ us ne tamām pahlauṭhoñ ko mār ḡālā aur Hām ke ḡhaimoñ meñ mardānagī kā pahlā phal tamām kar diyā.

⁵²Phir wuh apnī qaum ko bheṛ-bakriyoñ kī tarah Misr se bāhar lā kar registān meñ rewaṛ kī tarah lie phirā.

⁵³Wuh hifāzat se un kī qiyādat kartā rahā. Unheñ koī ḡar nahīñ thā jabki un ke dushman samundar meñ ḡūb gae.

⁵⁴Yoñ Allāh ne unheñ muqaddas mulk tak pahuñchāyā, us pahār tak jise us ke dahne hāth ne hāsil kiya thā.

⁵⁵Un ke āge āge wuh ḡīgar qaumeñ nikāltā gayā. Un kī zamīn us ne taqsim karke Isrāīliyoñ ko

mīrās meñ dī, aur un ke ḡhaimoñ meñ us ne Isrāīlī qabile basāe.

⁵⁶Is ke bāwujūd wuh Allāh T'ālā ko āzmāne se bāz na āe balki us se sarkash hue aur us ke ahkām ke tābe na rahe.

⁵⁷Apne bāpdādā kī tarah wuh ġhaddār ban kar bewafā hue. Wuh ḡhīlī kamān kī tarah nākām ho gae.

⁵⁸Unhoñ ne ūñchī jaghoñ kī ḡhalat qurbāngāhoñ se Allāh ko ḡhussā dilāyā aur apne butoñ se use ranjīdā kiya.

⁵⁹Jab Allāh ko ḡhabar milī to wuh ġhazabnāk huā aur Isrāīl ko mukammal taur par mustarad kar diyā.

⁶⁰Us ne Sailā meñ apnī sukūnatgāh chhoṛ dī, wuh ḡhaimā jis meñ wuh insān ke darmiyān sukūnat kartā thā.

⁶¹Ahd kā sandūq us kī qudrat aur jalāl kā nishān thā, lekin us ne use dushman ke hawāle karke jilāwatanī meñ jāne diyā.

⁶²Apnī qaum ko us ne talwār kī zad meñ āne diyā, kyonki wuh apnī maurūsī milkiyat se nihāyat nārāz thā.

⁶³Qaum ke jawān nazar-e-ātish hue, aur us kī kuñwāriyon ke lie shādī ke gīt gāe na gae.

⁶⁴Us ke imām talwār se qatl hue, aur us kī bewāon ne mātām na kiyā.

⁶⁵Tab Rab jāg uṭhā, us ādmī kī tarah jis kī nīnd uchāt ho gāi ho, us sūrme kī mānind jis se nashe kā asar utar gayā ho.

⁶⁶Us ne apne dushmanon ko mār mār kar bhagā diyā aur unheñ hameshā ke lie sharmindā kar diyā.

⁶⁷Us waqt us ne Yūsuf kā ḵhaimā radd kiyā aur Ifrāīm ke qabile ko na chunā

⁶⁸balki Yahūdāh ke qabile aur Koh-e-Siyyūn ko chun liyā jo use pyārā thā.

⁶⁹Us ne apnā maqdis bulandiyon kī mānind banāyā, zamīn kī mānind jise us ne hameshā ke lie qāym kiyā hai.

⁷⁰Us ne apne ḵhādim Dāūd ko chun kar bheṛ-bakriyon ke bāron se bulāyā.

⁷¹Hañ, us ne use bheṛon^a kī dekh-bhāl se bulāyā tāki wuh us kī

qaum Yāqūb, us kī mīrās Isrāīl kī gallābānī kare.

⁷²Dāūd ne ḵhulūdili se un kī gallābānī kī, baṛī mahārat se us ne un kī rāhnumāi kī.

Jang kī Musibat meñ Qaum kī Duā

79 *Āsaf kā zabūr.*

Ai Allāh, ajnabī qaumeñ terī maurūsī zamīn meñ ghus āi haiñ. Unhoñ ne terī muqaddas sukūnatgāh kī behurmatī karke Yarūshalam ko malbe kā ḍher banā diyā hai.

²Unhoñ ne tere ḵhādimon kī lāsheñ parindon ko aur tere imāndāron kā gosht janglī jānwaron ko khilā diyā hai.

³Yarūshalam ke chāron taraf unhoñ ne ḵhūn kī nadiyāñ bahāiñ, aur koī bāqī na rahā jo murdon ko dafnātā.

⁴Hamāre paṛosiyon ne hamen mazāq kā nishānā banā liyā hai, irdgird kī qaumeñ hamārī hañsī uṛātī aur lān-tān kartī haiñ.

^aIbrānī matan se murād wuh bheṛ hai jo abhī apne bachchon ko dūdh pilāti hai.

⁵Ai Rab, kab tak? Kyā tū hameshā tak ḡhusse hogā? Terī ḡhairat kab tak āg kī tarah bharakti rahegī?

⁶Apnā ḡhazab un aqwām par nāzil kar jo tujhe taslim nahīn kartīn, un saltanaton par jo tere nām ko nahīn pukartīn.

⁷Kyonki unhoṇ ne Yāqūb ko harap karke us kī rihāishgāh tabāh kar dī hai.

⁸Hameṇ un gunāhoṇ ke qusūrwar na ṭhahrā jo hamāre bāpdādā se sarzad hue. Ham par rahm karne meṇ jaldī kar, kyonki ham bahut pasthāl ho gae haiṇ.

⁹Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, hamārī madad kar tāki tere nām ko jalāl mile. Hameṇ bachā, apne nām kī ḡhātir hamāre gunāhoṇ ko muāf kar.

¹⁰Digar aqwām kyon kaheṇ, “Un kā Ḳhudā kahān hai?” Hamāre dekhte dekhte unheṇ dikhā ki tū apne ḡhādimoṇ ke ḡhūn kā badlā letā hai.

¹¹Qaidiyon kī āheṇ tujh tak pahuñchīn, jo marne ko haiṇ unheṇ apnī azīm qudrat se mahfūz rakh.

¹²Ai Rab, jo lān-tān hamāre paṛosiyon ne tujh par barsāi hai

use sāt gunā un ke saron par wāpas lā.

¹³Tab ham jo terī qaum aur terī charāḡāh kī bheṛeṇ haiṇ abad tak terī satāish kareṅge, pusht-dar-pusht terī hamd-o-sanā kareṅge.

Angūr kī Bel kī Bahālī ke lie Duā

80 *Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Ahd ke Sosan.*

Ai Isrāil ke gallābān, ham par dhyān de! Tū jo Yūsuf kī rewar kī tarah rāhnumāi kartā hai, ham par tawajjuh kar! Tū jo karūbī farishton ke darmiyān taḡhtnashīn hai, apnā nūr chamkā!

²Ifrāim, Binyamīn aur Manassī ke sāmne apnī qudrat ko harkat meṇ lā. Hameṇ bachāne ā!

³Ai Allāh, hameṇ bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāeṅge.

⁴Ai Rab, lashkaron ke Ḳhudā, terā ḡhazab kab tak bharaktā rahegā, hālānki terī qaum tujh se iltijā kar rahī hai?

⁵Tū ne unheñ ānsuoñ kī roṭī khilāi aur ānsuoñ kā pyālā kḥūb pilāyā.

⁶Tū ne hameñ paṛosiyon ke jhagaṛon kā nishānā banāyā. Hamāre dushman hamārā mazāq uṛāte haiñ.

⁷Ai lashkaron ke Kḥudā, hameñ bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāeñge.

⁸Angūr kī jo bel Misr meñ ug rahi thī use tū ukhār kar Mulk-e-Kanān lāyā. Tū ne wahān kī aqwām ko bhagā kar yih bel un kī jagah lagāi.

⁹Tū ne us ke lie zamīn taiyār kī to wuh jaṛ pakar kar pūre mulk meñ phail gai.

¹⁰Us kā sāyā pahāron par chhā gayā, aur us kī shākhon ne deodār ke azīm daraḥton ko dhāñk liyā.

¹¹Us kī ṭahniyāñ maḡhrib meñ samundar tak phail gaiñ, us kī ḍaliyāñ mashriq meñ Dariyā-e-Furāt tak pahuñch gaiñ.

¹²Tū ne us kī chārdiwārī kyon girā di? Ab har guzarne wālā us ke angūr toṛ letā hai.

¹³Jangal ke suar use khā khā kar tabāh karte, khule maidān ke jānwar wahān charte haiñ.

¹⁴Ai lashkaron ke Kḥudā, hamārī taraf dubārā rujū farmā! Āsmān se nazar ḍāl kar hālāt par dhyān de. Is bel kī dekh-bhāl kar.

¹⁵Use mahfūz rakh jise tere dahne hāth ne zamīn meñ lagāyā, us beṭe ko jise tū ne apne lie pālā hai.

¹⁶Is waqt wuh kaṭ kar nazar-e-ātish huā hai. Tere chehre kī ḍanṭ-ḍapaṭ se log halāk ho jāte haiñ.

¹⁷Terā hāth apne dahne hāth ke bande ko panāh de, us ādamzād ko jise tū ne apne lie pālā thā.

¹⁸Tab ham tujh se dūr nahīñ ho jāeñge. Baḥsh de ki hamārī jān meñ jān āe to ham terā nām pukāreñge.

¹⁹Ai Rab, lashkaron ke Kḥudā, hameñ bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāeñge.

Haqīqī Ibādat Kyā Hai?

81 *Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittit.*

Allāh hamārī quwwat hai. Us kī khushī meñ shādiyānā bajāo, Yāqūb ke Kḥudā kī tāzīm meñ khushī ke nāre lagāo.

²Gīt gānā shurū karo. Daf bajāo, sarod aur sitār kī surilī āwāz nikālo.

³Nae chānd ke din narsingā phūnko, pūre chānd ke jis dīn hamārī id hoti hai use phūnko.

⁴Kyonki yih Isrāil kā farz hai, yih Yāqūb ke Ḳhudā kā farmān hai.

⁵Jab Yūsuf Misr ke ḳhilāf niklā to Allāh ne ḳhud yih muqarrar kiyā.

Main ne ek zabān sunī, jo main ab tak nahīn jāntā thā,

⁶“Main ne us ke kandhe par se bojh utārā aur us ke hāth bhārī ṭokri uṭhāne se āzād kie.

⁷Musibat meñ tū ne āwāz dī to main ne tujhe bachāyā. Garajte bādāl meñ se main ne tujhe jawāb diyā aur tujhe Maribā ke pānī par āzmāyā. (*Silāh*)

⁸Ai merī qaum, sun, to main tujhe āgāh karūnga. Ai Isrāil, kash tū merī sune!

⁹Tere darmiyān koī aur Ḳhudā na ho, kisī ajnabī mābūd ko sijdā na kar.

¹⁰Main hī Rab terā Ḳhudā hūn jo tujhe Mulk-e-Misr se nikāl lāyā. Apnā muñh ḳhūb khol to main use bhar dūngā.

¹¹Lekin merī qaum ne merī na sunī, Isrāil merī bāt mānane ke lie taiyār na thā.

¹²Chunānche main ne unheñ un ke dilon kī zid ke hawāle kar diyā, aur wuh apne zātī mashwaron ke mutābiq zindagī guzārne lage.

¹³Kash merī qaum sune, Isrāil merī rāhon par chale!

¹⁴Tab main jaldī se us ke dushmanon ko zer kartā, apnā hāth us ke muḳhālifoñ ke ḳhilāf uṭhātā.

¹⁵Tab Rab se nafrat karne wāle dabak kar us kī ḳhushāmad karte, un kī shikast abadī hotī.

¹⁶Lekin Isrāil ko main behtarīn gandum khilātā, main chaṭṭān meñ se shahd nikāl kar use ser kartā.”

Sab se Ālā Munsif

82 *Āsaf kā zabūr.*
Allāh ilāhī majlis meñ kharā hai, mābūdon ke darmiyān wuh adālat kartā hai,

²“Tum kab tak adālat meñ ḡhalat faisle karke bedīnon kī jānibdārī karoge? (*Silāh*)

³Pasthālon aur yatīmon kā insāf karo, musibatzañ aur zarūratmandon ke huqūq qāym rakho.

⁴Pasthāloñ aur gharīboñ ko bachā kar bedīnoñ ke hāth se chhuṛāo.”

⁵Lekin wuh kuchh nahīñ jānte, unheñ samajh hī nahīñ ātī. Wuh tārikī meñ ṭaṭol ṭaṭol kar ghūmte-phirte haiñ jabki zamīn kī tamām buniyādeñ jhūmne lagī haiñ.

⁶Beshak main ne kahā, “Tum Ḳhudā ho, sab Allāh T’ālā ke farzand ho.

⁷Lekin tum fānī insān kī tarah mar jāoge, tum dīgar hukmrānoñ kī tarah gir jāoge.”

⁸Ai Allāh, uṭh kar zamīn kī adālat kar! Kyonki tamām aqwām terī hī maurūsī milkiyat haiñ.

Qaum ke Dushmanoñ

ke ḳhilāf Duā

83 *Gīt. Āsaf kā zabūr.*

Ai Allāh, ḳhāmosh na rah!
Ai Allāh, chup na rah!

²Dekh, tere dushman shor machā rahe haiñ, tujh se nafrat karne wāle apnā sar tere ḳhilāf uṭhā rahe haiñ.

³Terī qaum ke ḳhilāf wuh chālāk mansūbe bāndh rahe haiñ, jo terī

āṛ meñ chhup gae haiñ un ke ḳhilāf sāzisheñ kar rahe haiñ.

⁴Wuh kahte haiñ, “Āo, ham unheñ miṭā deñ tāki qaum nest ho jāe aur Isrāil kā nām-o-nishān bāqī na rahe.”

⁵Kyonki wuh āpas meñ salāh-mashwarā karne ke bād dilī taur par muttahid ho gae haiñ, unhoñ ne tere hī ḳhilāf ahd bāndhā hai.

⁶Un meñ Adom ke ḳhaime, Ismāilī, Moāb, Hājirī,

⁷Jabāl, Ammon, Amāliq, Filistiyā aur Sūr ke bāshinde shāmil ho gae haiñ.

⁸Asūr bhī un meñ sharīk ho kar Lūt kī aulād ko sahārā de rahā hai. (*Silāh*)

⁹Un ke sāth wuhī sulūk kar jo tū ne Midiyāniyoñ se yānī Qaison Nadi par Sīsarā aur Yābīn se kiya.

¹⁰Kyonki wuh Ain-dor ke pās halāk ho kar khet meñ gobar ban gae.

¹¹Un ke shurafā ke sāth wuhī bartāw kar jo tū ne Oreb aur Zaeb se kiya. Un ke tamām sardār Zibah aur Zalmunnā kī mānind ban jāeñ,

¹²jinhoñ ne kahā, “Āo, ham Allāh kī charāgāhoñ par qabzā karen.”

¹³Ai mere Ḳhudā, unheñ lurḥakbūṭī aur hawā meñ urṭe hue bhūse kī mānind banā de.

¹⁴Jis tarah āg pūre jangal meñ phail jāti aur ek hī sholā pahāron ko jhulsā detā hai,

¹⁵usī tarah apnī āndhī se un kā tāqqub kar, apne tūfān se un ko dahshatzadā kar de.

¹⁶Ai Rab, un kā muñh kālā kar tāki wuh terā nām talāsh karen.

¹⁷Wuh hameshā tak sharmindā aur hawāsbākhtā raheñ, wuh sharmsār ho kar halāk ho jāeñ.

¹⁸Tab hī wuh jān leñge ki tū hī jis kā nām Rab hai Allāh T'ālā yānī pūrī duniyā kā mālik hai.

Rab ke Ghar par Ḳhushī

84 *Qorah khāndān kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittit.*

Ai Rabbul-afwāj, terī sukūnatgāh kitnī pyāri hai!

²Merī jān Rab kī bārgāhoñ ke lie taraptī huī niḡhāl hai. Merā dil balki pūrā jism zindā Ḳhudā ko zor se pukār rahā hai.

³Ai Rabbul-afwāj, ai mere Bādshāh aur Ḳhudā, terī qurbāngāhoñ ke pās parinde ko bhī

ghar mil gayā, abābīl ko bhī apne bachchoñ ko pālne kā ghoñslā mil gayā hai.

⁴Mubāarak haiñ wuh jo tere ghar meñ baste haiñ, wuh hameshā hī terī satāish karenge. (*Silāh*)

⁵Mubāarak haiñ wuh jo tujh meñ apnī tāqat pāte, jo dil se terī rāhoñ meñ chalte haiñ.

⁶Wuh Bukā kī ḡhushk wādī^a meñ se guzarte hue use shādāb jagah banā lete haiñ, aur bārisheñ use barkatoñ se ḡhāñp detī haiñ.

⁷Wuh qadam baqadam taqwīyat pāte hue āge barḡhte, sab Koh-e-Siyyūn par Allāh ke sāmne hāzir ho jāte haiñ.

⁸Ai Rab, ai lashkaroñ ke Ḳhudā, merī duā sun! Ai Yāqūb ke Ḳhudā, dhyān de! (*Silāh*)

⁹Ai Allāh, hamārī ḡhāl par karm kī nigāh ḡāl. Apne masah kie hue ḡhādim ke chehre par nazar kar.

¹⁰Terī bārgāhoñ meñ ek din kisī aur jagah par hazār dinoñ se behtar hai. Mujhe apne Ḳhudā ke ghar ke darwāze par hāzir rahnā bedīnoñ

^aYā Rone Wālī yānī Ānsuoñ kī Wādī.

ke gharoñ meñ basne se kahīñ zyādā pasand hai.

¹¹Kyoñki Rab ẖhudā āftāb aur ẖhāl hai, wuhī hameñ fazl aur izzat se nawāztā hai. Jo diyānatdārī se chaleñ unheñ wuh kisī bhī achchhī chīz se mahrūm nahīñ rakhtā.

¹²Ai Rabbul-afwāj, mubārak hai wuh jo tujh par bharosā rakhtā hai!

Nae Sire se Barkat Pāne ke lie Duā

85 *Qorah ki aulād kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Rab, pahle tū ne apne mulk ko pasand kiyā, pahle Yāqūb ko bahāl kiyā.

²Pahle tū ne apnī qaum kā qusūr muāf kiyā, us kā tamām gunāh ẖhāñp diyā. (*Silāh*)

³Jo ġhazab ham par nāzil ho rahā thā us kā silsilā tū ne rok diyā, jo qahr hamāre ẖhilāf bhaṛak rahā thā use chhoṛ diyā.

⁴Ai hamārī najāt ke ẖhudā, hameñ dubārā bahāl kar. Ham se nārāz hone se bāz ā.

⁵Kyā tū hameshā tak ham se ġhusse rahegā? Kyā tū apnā qahr pusht-dar-pusht qāym rakhegā?

⁶Kyā tū dubārā hamārī jān ko tāzādam nahīñ karegā tāki terī qaum tujh se ẖhush ho jāe?

⁷Ai Rab, apnī shafqat ham par zāhir kar, apnī najāt hameñ atā farmā.

⁸Main wuh kuchh sunūngā jo ẖhudā Rab farmāegā. Kyoñki wuh apnī qaum aur apne imāndāroñ se salāmatī kā wādā karegā, albattā lāzim hai ki wuh dubārā hamāqat meñ ulajh na jāeñ.

⁹Yaqīnan us kī najāt un ke qarīb hai jo us kā ẖhauf mānte haiñ tāki jalāl hamāre mulk meñ sukūnat kare.

¹⁰Shafqat aur wafādārī ek dūsre ke gale lag gae haiñ, rāstī aur salāmatī ne ek dūsre ko bosā diyā hai.

¹¹Sachchāi zamīn se phūṭ niklegī aur rāstī āsmān se zamīn par nazar ẖālegī.

¹²Allāh zarūr wuh kuchh degā jo achchhā hai, hamārī zamīn zarūr apnī fasleñ paidā karegī.

¹³Rāstī us ke āge āge chal kar us ke qadmoñ ke lie rāstā taiyār karegī.

Musibat mein Duā

86

Dāūd kī duā.

Ai Rab, apnā kān jhukā kar merī sun, kyonki main musibat zadā aur muhtāj hūn.

²Merī jān ko mahfūz rakh, kyonki main imāndār hūn. Apne khādim ko bachā jo tujh par bharosā rakhtā hai. Tū hī merā Kḥudā hai!

³Ai Rab, mujh par mehrbānī kar, kyonki dīn-bhar main tujhe pukārtā hūn.

⁴Apne khādim kī jān ko khush kar, kyonki main terā ārzūmand hūn.

⁵Kyonki tū ai Rab bhalā hai, tū muāf karne ke lie taiyār hai. Jo bhī tujhe pukārtē haiñ un par tū barī shafqat kartā hai.

⁶Ai Rab, merī duā sun, merī iltijāon par tawajjuh kar.

⁷Musibat ke dīn main tujhe pukārtā hūn, kyonki tū merī suntā hai.

⁸Ai Rab, mabūdōn mein se koi terī mānind nahīn hai. Jo kuchh tū kartā hai koi aur nahīn kar saktā.

⁹Ai Rab, jitnī bhī qaumeñ tū ne banāīñ wuh ā kar tere huzūr sijdā kareñgī aur tere nām ko jalāl deñgī.

¹⁰Kyonki tū hī azīm hai aur mojize kartā hai. Tū hī Kḥudā hai.

¹¹Ai Rab, mujhe apnī rāh sikhā tāki terī wafādārī mein chalūn. Baḥsh de ki main pūre dil se terā kḥauf mānūn.

¹²Ai Rab mere Kḥudā, main pūre dil se terā shukr karūñgā, hameshā tak tere nām kī tāzīm karūñgā.

¹³Kyonki terī mujh par shafqat azīm hai, tū ne merī jān ko Pātāl kī gahrāiyon se chhuṛāyā hai.

¹⁴Ai Allāh, maḡhrūr mere khilāf uṭh kharē hue haiñ, zālīmōñ kā jatthā merī jān lene ke darpai hai. Yih log terā lihāz nahīn karte.

¹⁵Lekin tū, ai Rab, rahīm aur mehrbān Kḥudā hai. Tū tahammul, shafqat aur wafā se bharpūr hai.

¹⁶Merī taraf rujū farmā, mujh par mehrbānī kar! Apne khādim ko apnī quwwat atā kar, apnī khādimā ke beṭe ko bachā.

¹⁷Mujhe apnī mehrbānī kā koi nishān dikhā. Mujh se nafrat karne wāle yih dekh kar sharmindā ho

jāēñ ki tū Rab ne merī madad karke
mujhe tasallī dī hai.

Siyyūn Aqwām kī Mān Hai

87 *Qorah kī aulād kā zabūr. Gīt.*
Us kī buniyād muqaddas
pahāron par rakhī gāi hai.

²Rab Siyyūn ke darwāzon ko
Yāqūb kī digar ābādiyon se kahīñ
zyādā pyār kartā hai.

³Ai Allāh ke shahr, tere bāre
meñ shāndār bāteñ sunāi jāti haiñ.
(*Silāh*)

⁴Rab farmātā hai, “Main Misr aur
Bābal ko un logoñ meñ shumār
karūnga jo mujhe jānte haiñ.”
Filistiyā, Sūr aur Ethiopiya ke bāre
meñ bhī kahā jāegā, “In kī paidāish
yihīñ hui hai.”

⁵Lekin Siyyūn ke bāre meñ kahā
jāegā, “Har ek bāshindā us meñ
paidā huā hai. Allāh T’ālā khud use
qāym rakhegā.”

⁶Jab Rab aqwām ko kitāb meñ
darj karegā to wuh sāth sāth yih bhī
likhegā, “Yih Siyyūn meñ paidā hui
haiñ.” (*Silāh*)

⁷Aur log nāchte hue gāēnge,
“Mere tamām chashme tujh meñ
haiñ.”

Tark Kie Gae Shaḵhs ke lie Duā

88 *Qorah kī aulād kā zabūr. Mausiqī*
ke rāhnumā ke lie. Tarz: Mahalat
Lannot. Haimān Izrāhī kā hikmat kā gīt.

Ai Rab, ai merī najāt ke Ḳhudā,
din rāt main tere huzūr chīḵhtā-
chillātā hūñ.

²Merī duā tere huzūr pahuñche,
apnā kān merī chīḵhoñ kī taraf
jhukā.

³Kyonki merī jān dukh se bharī
hai, aur merī ṭāngeñ qabr meñ laṭkī
huī haiñ.

⁴Mujhe un meñ shumār kiyā jātā
hai jo Pātāl meñ utar rahe haiñ.
Main us mard kī mānind hūñ jis kī
tamām tāqat jāti rahī hai.

⁵Mujhe murdoñ meñ tanhā
chhoṛā gayā hai, qabr meñ un
maqtūloñ kī tarah jin kā tū ab
ḵhayāl nahīñ rakhtā aur jo tere hāth
ke sahāre se munqate ho gae haiñ.

⁶Tū ne mujhe sab se gahre gaṛhe
meñ, tārikhtarīn gahrāiyon meñ ḍāl
diyā hai.

⁷Tere ḡhazab kā pūrā bojh mujh
par ā paṛā hai, tū ne mujhe apnī

tamām maujoñ ke nīche dabā diyā hai. (*Silāh*)

⁸Tū ne mere qarībī dostoñ ko mujh se dūr kar diyā hai, aur ab wuh mujh se ghin khāte haiñ. Main phānsā huā hūñ aur nikal nahīñ saktā.

⁹Merī āñkheñ gham ke māre pazhmurdā ho gai haiñ. Ai Rab, din-bhar main tujhe pukārtā, apne hāth terī taraf uṭhāe rakhtā hūñ.

¹⁰Kyā tū murdoñ ke lie mojize karegā? Kyā Pātāl ke bāshinde uṭh kar terī tamjīd karenge? (*Silāh*)

¹¹Kyā log qabr meñ terī shafqat yā Pātāl meñ terī wafā bayān karenge?

¹²Kyā tārikī meñ tere mojize yā Mulk-e-farāmosh meñ terī rāstī mālūm ho jāegi?

¹³Lekin ai Rab, main madad ke lie tujhe pukārtā hūñ, merī duā subah-sawere tere sāmne ā jāti hai.

¹⁴Ai Rab, tū merī jāñ ko kyon radd kartā, apne chehre ko mujh se poshidā kyon rakhtā hai?

¹⁵Main musibat-zadā aur jawāñi se maut ke qarīb rahā hūñ. Tere dahshatnāk hamle bardāsh tarte

karte main jāñ se hāth dho baiṭhā hūñ.

¹⁶Terā bharaktā qahr mujh par se guzar gayā, tere haulnāk kāmōñ ne mujhe nābūd kar diyā hai.

¹⁷Din-bhar wuh mujhe sailāb kī tarah ghere rakhte haiñ, har taraf se mujh par hamlā-āwar hote haiñ.

¹⁸Tū ne mere dostoñ aur paṛosiyoñ ko mujh se dūr kar rakhā hai. Tārikī hī merī qarībī dost ban gai hai.

Isrāīl kī Musibat aur Dāūd se Wādā

89

Aitān Izrāhī kā hikmat kā gīt.

Main abad tak Rab kī mehrbāniyoñ kī madahsarāī karūñgā, pusht-dar-pusht muñh se terī wafā kā elān karūñgā.

²Kyonki main bolā, “Terī shafqat hameshā tak qāym hai, tū ne apnī wafā kī mazbūt buniyād āsmān par hī rakhī hai.”

³Tū ne farmāyā, “Main ne apne chune hue bande se ahd bāndhā, apne khādīm Dāūd se qasam khā kar wādā kiyā hai,

⁴Main terī nasl ko hameshā tak qāym rakhūñgā, terā taḥt

hameshā tak mazbūt rakhūngā.”
(*Silāh*)

⁵Ai Rab, āsmān tere mojizon
kī satāish kareṅge, muqaddasīn
kī jamāt meṅ hī terī wafādārī kī
tamjīd kareṅge.

⁶Kyoṅki bādaloṅ meṅ kaun Rab
kī mānind hai? Ilāhī hastiyōṅ meṅ
se kaun Rab kī mānind hai?

⁷Jo bhī muqaddasīn kī majlis
meṅ shāmil haiṅ wuh Allāh se
khauf khāte haiṅ. Jo bhī us ke
irdgird hote haiṅ un par us kī azmat
aur rob chhāyā rahtā hai.

⁸Ai Rab, ai lashkaroṅ ke Ḳhudā,
kaun terī mānind hai? Ai Rab, tū
qawī aur apnī wafā se ghirā rahtā
hai.

⁹Tū ṭhāṭheṅ mārte hue samundar
par hukūmat kartā hai. Jab wuh
maujzan ho to tū use thamā detā
hai.

¹⁰Tū ne samundarī azhdahe
Rahab ko kuchal diyā, aur wuh
maqtūl kī mānind ban gayā.
Apne qawī bāzū se tū ne apne
dushmanoṅ ko titar-bitar kar diyā.

¹¹Āsmān-o-zamīn tere hī haiṅ.
Duniyā aur jo kuchh us meṅ hai tū
ne qāym kiyā.

¹²Tū ne shimāl-o-junūb ko
khalaq kiyā. Tabūr aur Harmūn
tere nām kī khushī meṅ nāre lagāte
haiṅ.

¹³Terā bāzū qawī aur terā hāth
tāqatwar hai. Terā dahnā hāth azīm
kāṁ karne ke lie taiyār hai.

¹⁴Rāstī aur insāf tere taḡht kī
buniyād haiṅ. Shafqat aur wafā
tere āge āge chaltī haiṅ.

¹⁵Mubārak hai wuh qaum jo terī
khushī ke nāre lagā sake. Ai
Rab, wuh tere chehre ke nūr meṅ
chaleṅge.

¹⁶Rozānā wuh tere nām kī khushī
manāeṅge aur terī rāstī se sarfarāz
hoṅge.

¹⁷Kyoṅki tū hī un kī tāqat kī shān
hai, aur tū apne karm se hamēṅ
sarfarāz karegā.

¹⁸Kyoṅki hamārī qhāl Rab hī
kī hai, hamārā bādshāh Isrāīl ke
Quddūs hī kā hai.

¹⁹Māzī meṅ tū royā meṅ apne
īmāndāroṅ se hamkalām huā. Us
waqt tū ne farmāyā, “Main ne ek
sūrme ko tāqat se nawāzā hai,
qaum meṅ se ek ko chun kar
sarfarāz kiyā hai.

²⁰Main ne apne khādīm Dāūd ko pā liyā aur use apne muqaddas tel se masah kiyā hai.

²¹Merā hāth use qāym rakhegā, merā bāzū use taqwiyat degā.

²²Dushman us par ghālib nahīn āegā, sharīr use khāk mein nahīn milāenge.

²³Us ke āge āge main us ke dushmanon ko pāsh pāsh karūngā. Jo us se nafrat rakhte haiñ unheñ zamīn par paṭakh dūngā.

²⁴Merī wafā aur merī shafqat us ke sāth raheṅgī, mere nām se wuh sarfarāz hogā.

²⁵Main us ke hāth ko samundar par aur us ke dahne hāth ko dariyāon par hukūmat karne dūngā.

²⁶Wuh mujhe pukār kar kahegā, ‘Tū merā Bāp, merā Khudā aur merī najāt kī Chaṭṭān hai.’

²⁷Main use apnā pahlauṭhā aur duniyā kā sab se ālā bādshāh banāūngā.

²⁸Main use hameshā tak apnī shafqat se nawāztā rahūngā, merā us ke sāth ahd kabhī tamām nahīn hogā.

²⁹Main us kī nasl hameshā tak qāym rakhūngā, jab tak āsmān

qāym hai us kā taḥt qāym rakhūngā.

³⁰Agar us ke beṭe merī shariāt tark karke mere ahkām par amal na karen,

³¹agar wuh mere farmānon kī behurmatī karke merī hidāyat ke mutābiq zindagī na guzāren

³²to main lāṭhī le kar un kī tāḍib karūngā aur mohlak wabāon se un ke gunāhon kī sazā dūngā.

³³Lekin main use apnī shafqat se mahrūm nahīn karūngā, apnī wafā kā inkār nahīn karūngā.

³⁴Na main apne ahd kī behurmatī karūngā, na wuh kuchh tabdīl karūngā jo main ne farmāyā hai.

³⁵Main ne ek bār sadā ke lie apnī quddūsiyat kī qasam khā kar wādā kiyā hai, aur main Dāūd ko kabhī dhokā nahīn dūngā.

³⁶Us kī nasl abad tak qāym raheḡī, us kā taḥt āftāb kī tarah mere sāmne kharā raheḡā.

³⁷Chāṇd kī tarah wuh hameshā tak barqarār raheḡā, aur jo gawāh bādalon mein hai wuh wafādār hai.”
(Silāh)

³⁸Lekin ab tū ne apne masah kie hue khādīm ko ṭhukrā kar radd

kiyā, tū us se ḡhazabnāk ho gayā hai.

³⁹Tū ne apne ḡhādīm kā ahd nāmanzūr kiyā aur us kā tāj ḡhāk meñ milā kar us kī behurmatī kī hai.

⁴⁰Tū ne us kī tamām fasileñ dhā kar us ke qilon ko malbe ke dher banā diyā hai.

⁴¹Jo bhī wahān se guzare wuh use lūṭ letā hai. Wuh apne paṛosiyon ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hai.

⁴²Tū ne us ke muḡhālifoñ kā dahnā hāth sarfarāz kiyā, us ke tamām dushmanon ko ḡhush kar diyā hai.

⁴³Tū ne us kī talwār kī tezī beasar karke use jang meñ fatah pāne se rok diyā hai.

⁴⁴Tū ne us kī shān ḡhatm karke us kā taḡht zamīn par paṭaḡh diyā hai.

⁴⁵Tū ne us kī jawānī ke dīn muḡhtasar karke use ruswāī kī chādar meñ lapeṭā hai. (Silāh)

⁴⁶Ai Rab, kab tak? Kyā tū apne āp ko hameshā tak chhupāe rakheḡā? Kyā terā qahr abad tak āḡ kī tarah bhaṛaktā raheḡā?

⁴⁷Yād rahe ki merī zindagī kitnī muḡhtasar hai, ki tū ne tamām insān kitne fānī ḡhalaq kie haiñ.

⁴⁸Kaun hai jis kā maut se wāstā na paṛe, kaun hai jo hameshā zindā rahe? Kaun apnī jān ko maut ke qabze se bachāe rakh saktā hai? (Silāh)

⁴⁹Ai Rab, terī wuh purānī mehrbāniyāñ kahāñ haiñ jin kā wādā tū ne apnī wafā kī qasam khā kar Dāūd se kiyā?

⁵⁰Ai Rab, apne ḡhādimoñ kī ḡhajālat yād kar. Merā Sīnā muta'addid qaumoñ kī lān-tān se dukhtā hai,

⁵¹kyonki ai Rab, tere dushmanon ne mujhe lān-tān kī, unhoñ ne tere masah kie hue ḡhādīm ko har qadam par lān-tān kī hai!

⁵²Abad tak Rab kī hamd ho! Āmīn, phir āmīn.

Chauthī Kitāb 90-106

Fānī Insān Allāh meñ Panāh Le

90 *Mard-e-ḡhudā Mūsā kī duā.*
Ai Rab, pusht-dar-pusht tū hamārī panāhgāh rahā hai.

²Is se pahle ki pahār paidā hue aur tū zamīn aur duniyā ko wujūd meñ lāyā tū hī thā. Ai Allāh, tū azal se abad tak hai.

³Tū insān ko dubārā ḡhāk hone detā hai. Tū farmātā hai, ‘Ai ādamzādo, dubārā ḡhāk meñ mil jāo!’

⁴Kyoñki terī nazar meñ hazār sāl kal ke guzare hue din ke barābar yā rāt ke ek pahar kī mānind haiñ.

⁵Tū logoñ ko sailāb kī tarah bahā le jātā hai, wuh nīnd aur us ghās kī mānind haiñ jo subah ko phūṭ nikaltī hai.

⁶Wuh subah ko phūṭ nikaltī aur ugtī hai, lekin shām ko murjhā kar sūkh jātī hai.

⁷Kyoñki ham tere ḡhazab se fanā ho jāte aur tere qahr se hawāsbāḡhtā ho jāte haiñ.

⁸Tū ne hamārī ḡhatāoñ ko apne sāmne rakhā, hamāre poshidā gunāhoñ ko apne chehre ke nūr meñ lāyā hai.

⁹Chunāñche hamāre tamām dīn tere qahr ke taht ghaṭte ghaṭte ḡhatm ho jāte haiñ. Jab ham apne sāloñ ke iḡhtitām par pahuñchte haiñ to zindagī sard āh ke barābar hī hotī hai.

¹⁰Hamārī umr 70 sāl yā agar zyādā tāqat ho to 80 sāl tak pahuñchtī hai, aur jo dīn faḡhr kā bāis the wuh bhī taklifdeh aur

bekār haiñ. Jald hī wuh guzar jāte haiñ, aur ham parindoñ kī tarah uṛ kar chale jāte haiñ.

¹¹Kaun tere ḡhazab kī pūrī shiddat jāntā hai? Kaun samajhtā hai ki terā qahr hamārī ḡhudātarsi kī kamī ke mutābiq hī hai?

¹²Chunāñche hameñ hamāre dinoñ kā sahīh hisāb karnā sikhā tāki hamāre dīl dānishmand ho jāeñ.

¹³Ai Rab, dubārā hamārī taraf rujū farmā! Tū kab tak dūr rahegā? Apne ḡhādimoñ par tars khā!

¹⁴Subah ko hameñ apnī shafqat se ser kar! Tab ham zindagī-bhar bāḡh bāḡh hoñge aur ḡhushī manāeñge.

¹⁵Hameñ utne hī dīn ḡhushī dilā jitne tū ne hameñ past kiyā hai, utne hī sāl jitne hameñ dukh sahnā paṛā hai.

¹⁶Apne ḡhādimoñ par apne kām aur un kī aulād par apnī azmat zāhir kar.

¹⁷Rab hamārā ḡhudā hameñ apnī mehrbānī dikhāe. Hamāre hāthoñ kā kām mazbūt kar, hāñ hamāre hāthoñ kā kām mazbūt kar!

Allāh kī Panāh Meñ

91 Jo Allāh T'ālā kī panāh meñ rahe wuh Qādir-e-mutlaq ke sāye meñ sukūnat karegā.

²Main kahūngā, “Ai Rab, tū merī panāh aur merā qilā hai, merā Ḳhudā jis par main bharosā rakhtā hūn.”

³Kyōnki wuh tujhe chīrīmār ke phande aur mohlak marz se chhuṛāegā.

⁴Wuh tujhe apne shāhparon ke nīche ḍhāñp legā, aur tū us ke paron tale panāh le sakegā. Us kī wafādārī terī ḍhāl aur pushtā rahegī.

⁵Rāt kī dahshaton se ḳhauf mat khā, na us tīr se jo dīn ke waqt chale.

⁶Us mohlak marz se dahshat mat khā jo tārikī meñ ghūme phire, na us wabāi bīmārī se jo dopahar ke waqt tabāhī phailāe.

⁷Go tere sāth ḳhaṛe hazār afrād halāk ho jāen aur tere dahne hāth das hazār mar jāen, lekin tū us kī zad meñ nahīn āegā.

⁸Tū apnī āñkhoñ se is kā mulāhazā karegā, tū ḳhud bedīnon kī sazā dekhegā.

⁹Kyōnki tū ne kahā hai, “Rab merī panāhgāh hai,” tū Allāh T'ālā ke sāye meñ chhup gayā hai.

¹⁰Is lie terā kisī balā se wāstā nahīn paṛegā, koī āfat bhī tere ḳhaime ke qarīb phaṭakne nahīn pāegī.

¹¹Kyōnki wuh apne farishton ko har rāh par terī hifāzat karne kā hukm degā,

¹²aur wuh tujhe apne hāthon par uṭhā leñge tāki tere pānwon ko patthar se ṭhes na lage.

¹³Tū sherbabaron aur zahrīle sāñpon par qadam rakhegā, tū jawān sheron aur azhdahāon ko kuchal degā.

¹⁴Rab farmātā hai, “Chūnki wuh mujh se liptā rahtā hai is lie main use bachāūngā. Chūnki wuh merā nām jāntā hai is lie main use mahfūz rakhūngā.

¹⁵Wuh mujhe pukāregā to main us kī sunūngā. Musibat meñ main us ke sāth hūngā. Main use chhuṛā kar us kī izzat karūngā.

¹⁶Main use umr kī darāzī baḥshhūngā aur us par apnī najāt zāhir karūngā.”

Allāh kī Satāish Karne kī Ḳhushī

92

Zabūr. Sabat ke lie gīt.

Rab kā shukr karnā bhalā hai. Ai Allāh T’ālā, tere nām kī madahsarāī karnā bhalā hai.

²Subah ko terī shafqat aur rāt ko terī wafā kā elān karnā bhalā hai,

³Ḳhāskar jab sāth sāth das tāron wālā sāz, sitār aur sarod bajte haiñ.

⁴Kyonki ai Rab, tū ne mujhe apne kāmon se Ḳhush kiyā hai, aur tere hāthon ke kām dekh kar main Ḳhushī ke nāre lagātā hūñ.

⁵Ai Rab, tere kām kitne azīm, tere Ḳhayālāt kitne gahre haiñ.

⁶Nādān yih nahīñ jāntā, ahmaq ko is kī samajh nahīñ ātī.

⁷Go bedīn ghās kī tarah phūṭ nikalte aur badkār sab phalte-phūlte haiñ, lekin āḳhirkār wuh hameshā ke lie halāk ho jāeñge.

⁸Magar tū, ai Rab, abad tak sarbuland rahegā.

⁹Kyonki tere dushman, ai Rab, tere dushman yaqīnan tabāh ho

jāeñge, badkār sab titar-bitar ho jāeñge.

¹⁰Tū ne mujhe janglī bail kī-sī tāqat de kar tāzā tel se masah kiyā hai.

¹¹Merī āñkh apne dushmanon kī shikast se aur mere kān un sharīron ke anjām se lutfandoz hue haiñ jo mere Ḳhilāf uṭh Ḳhaṛe hue haiñ.

¹²Rāstbāz Ḳhajūr ke daraḳht kī tarah phale phūlegā, wuh Lubnān ke deodār ke daraḳht kī tarah baṛhegā.

¹³Jo paude Rab kī sukūnatgāh meñ lagāe gae haiñ wuh hamāre Ḳhudā kī bārgāhon meñ phaleñ-phūleñge.

¹⁴Wuh buṛhāpe meñ bhī phal lāeñge aur tar-o-tāzā aur hare-bhare raheñge.

¹⁵Us waqt bhī wuh elān kareñge, “Rab rāst hai. Wuh merī chaṭṭān hai, aur us meñ nārāstī nahīñ hotī.”

Allāh Abadī Bādshāh Hai

93

Rab Bādshāh hai, wuh jalāl se mulabbas hai. Rab jalāl se mulabbas aur qudrat se kamarbastā hai. Yaqīnan duniyā

mazbūt buniyād par qāym hai, aur wuh nahīn ḍagmagāegī.

²Terā taḥt qadīm zamāne se qāym hai, tū azal se maujūd hai.

³Ai Rab, sailāb garaj uṭhe, sailāb shor machā kar garaj uṭhe, sailāb ṭhāṭheñ mār kar garaj uṭhe.

⁴Lekin ek hai jo gahre pānī ke shor se zyādā zorāwar, jo samundar kī ṭhāṭhoñ se zyādā tāqatwar hai. Rab jo bulandiyōñ par rahtā hai kahīn zyādā azīm hai.

⁵Ai Rab, tere ahkām har tarah se qābil-e-etamād haiñ. Terā ghar hameshā tak quddūsiyat se ārāstā rahegā.

Qaum par Zulm Karne Wāloñ se Rihāi ke lie Duā

94 Ai Rab, ai intaqām lene wāle Ḳhudā! Ai intaqām lene wāle Ḳhudā, apnā nūr chamkā.

²Ai duniyā ke munsif, uṭh kar maḡhrūroñ ko un ke āmāl kī munāsib sazā de.

³Ai Rab, bedīn kab tak, hān kab tak fatah ke nāre lagāeñge?

⁴Wuh kufr kī bāteñ ugalte rahte, tamām badkār sheḳhī mārte rahte haiñ.

⁵Ai Rab, wuh terī qaum ko kuchal rahe, terī maurūsī milkiyat par zulm kar rahe haiñ.

⁶Bewāoñ aur ajnabiyoñ ko wuh maut ke ghāṭ utār rahe, yatīmoñ ko qatl kar rahe haiñ.

⁷Wuh kahte haiñ, “Yih Rab ko nazar nahīn ātā, Yāqūb kā Ḳhudā dhyān hī nahīn detā.”

⁸Ai qaum ke nādāno, dhyān do! Ai ahmaqo, tumheñ kab samajh āegī?

⁹Jis ne kān banāyā, kyā wuh nahīn suntā? Jis ne āñkh ko tashkīl diyā kyā wuh nahīn deḳhtā?

¹⁰Jo aqwām ko tambīh kartā aur insān ko tālīm detā hai kyā wuh sazā nahīn detā?

¹¹Rab insān ke ḵhayālāt jāntā hai, wuh jāntā hai ki wuh dam-bhar ke hī haiñ.

¹²Ai Rab, mubāarak hai wuh jise tū tarbiyat detā hai, jise tū apnī shariāt kī tālīm detā hai

¹³tāki wuh musibat ke dinoñ se ārām pāe aur us waqt tak sukūn se

zindagī guzāre jab tak bedīnoñ ke lie garhā taiyār na ho.

¹⁴Kyonki Rab apnī qaum ko radd nahīn karegā, wuh apnī maurūsi milkiyat ko tark nahīn karegā.

¹⁵Faisle dubārā insāf par mabnī hoñge, aur tamām diyānatdār dil us kī pairawī karenge.

¹⁶Kaun sharīroñ ke sāmne merā difā karegā? Kaun mere lie badkāroñ kā sāmna karegā?

¹⁷Agar Rab merā sahārā na hotā to merī jān jald hī khamoshī ke mulk meñ jā bastī.

¹⁸Ai Rab, jab main bolā, “Merā pāñw ḍagmagāne lagā hai” to terī shafqat ne mujhe sañbhālā.

¹⁹Jab tashwishnāk khayālāt mujhe bechain karne lage to terī tasalliyoñ ne merī jān ko tazīdam kiya.

²⁰Ai Allāh, kyā tabāhī kī hukūmat tere sāth muttahid ho saktī hai, aisi hukūmat jo apne farmānoñ se zulm kartī hai? Hargiz nahīn!

²¹Wuh rāstbāz kī jān lene ke lie āpas meñ mil jāte aur bequsūroñ ko qatīl thahrāte haiñ.

²²Lekin Rab merā qilā ban gayā hai, aur merā Kḥudā merī panāh kī chaṭṭān sābit huā hai.

²³Wuh un kī nāinsāfi un par wāpas āne degā aur un kī sharir harkatoñ ke jawāb meñ unheñ tabāh karegā. Rab hamārā Kḥudā unheñ nest karegā.

Parastish aur Farmānbardārī kī Dāwat

95 Āo, ham shādiyānā bajā kar Rab kī madahsarāi karen, khushī ke nāre lagā kar apnī najāt kī chaṭṭān kī tamjid karen!

²Āo, ham shukrguzārī ke sāth us ke huzūr aeñ, gīt gā kar us kī sataish karen.

³Kyonki Rab azīm Kḥudā aur tamām mābūdoñ par azīm Bādshāh hai.

⁴Us ke hāth meñ zamīn kī gahrāiyān haiñ, aur pahār kī bulandiyān bhī usī kī haiñ.

⁵Samundar us kā hai, kyonki us ne use khalaq kiya. Kḥushkī us kī hai, kyonki us ke hāthoñ ne use tashkīl diya.

⁶Āo ham sijdā karen aur Rab apne Kḥāliq ke sāmne jhuk kar ghuṭne ṭeken.

⁷Kyonki wuh hamārā Ḳhudā hai aur ham us kī charāgāh kī qaum aur us ke hāth kī bhereñ haiñ. Agar tum āj us kī āwāz suno

⁸“To apne dilon ko saḡht na karo jis tarah Marībā meñ huā, jis tarah registān meñ Massā meñ huā.

⁹Wahāñ tumhāre bāpdādā ne mujhe āzmāyā aur jāñchā, hālāñki unhoñ ne mere kām dekh lie the.

¹⁰Chālīs sāl main us nasl se ghin khātā rahā. Main bolā, ‘Un ke dil hameshā sahīh rāh se haṭ jāte haiñ, aur wuh merī rāheñ nahīñ jānte.’

¹¹Apne ḡhazab meñ main ne qasam khāī, ‘Yih kabhī us mulk meñ dāḡhil nahīñ hoñge jahāñ main unheñ sukūn detā.”

Duniyā kā Ḳhāliq aur Munsif

96 Rab kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, ai pūrī duniyā, Rab kī madahsarāī karo.

²Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, us ke nām kī satāish karo, roz baroz us kī najāt kī ḡhushḡhabrī sunāo.

³Qaumoñ meñ us kā jalāl aur tamām ummatoñ meñ us ke ajāyb bayān karo.

⁴Kyonki Rab azīm aur satāish ke bahut lāyq hai. Wuh tamām mābūdoñ se mahīb hai.

⁵Kyonki dīgar qaumoñ ke tamām mābūd but hī haiñ jabki Rab ne āsmān ko banāyā.

⁶Us ke huzūr shān-o-shaukat, us ke maqdis meñ qudrat aur jalāl hai.

⁷Ai qaumoñ ke qabīlo, Rab kī tamjīd karo, Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo.

⁸Rab ke nām ko jalāl do. Qurbānī le kar us kī bārgāhoñ meñ dāḡhil ho jāo.

⁹Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo. Pūrī duniyā us ke sāmne laraz uṭhe.

¹⁰Qaumoñ meñ elān karo, “Rab hī Bādshāh hai! Yaqīnan duniyā mazbūtī se qāym hai aur nahīñ ḡagmagāegī. Wuh insāf se qaumoñ kī adālat karegā.”

¹¹Āsmān ḡhush ho, zamīn jashn manāe! Samundar aur jo kuchh us meñ hai ḡhushī se garaj uṭhe.

¹²Maidān aur jo kuchh us meñ hai bāḡh bāḡh ho. Phir jangal ke darāḡht shādiyānā bajāeñge.

¹³Wuh Rab ke sāmne shādiyānā bajāeñge, kyonki wuh ā rahā hai, wuh duniyā kī adālat karne ā rahā

hai. Wuh insāf se duniyā kī adālat karegā aur apnī sadāqat se aqwām kā faislā karegā.

Allāh kī Saltanat par Ḳhushī

97 Rab Bādshāh hai! Zamīn jashn manāe, sāhilī ilāqe dūr dūr tak Ḳhush hoñ.

²Wuh bādaloñ aur gahre andhere se ghirā rahtā hai, rāstī aur insāf us ke taḳht kī buniyād haiñ.

³Āg us ke āge āge bhaṛak kar chāroñ taraf us ke dushmanoñ ko bhasm kar detī hai.

⁴Us kī ḳarāktī bijliyoñ ne duniyā ko raushan kar diyā to zamīn yih dekh kar pech-o-tāb khāne lagī.

⁵Rab ke āge āge, hāñ pūrī duniyā ke mālik ke āge āge pahār mom kī tarah pighal gae.

⁶Āsmānoñ ne us kī rāstī kā elān kiya, aur tamām qaumoñ ne us kā jalāl dekhā.

⁷Tamām butparast, hāñ sab jo butoñ par faḳhr karte haiñ sharmindā hoñ. Ai tamām mābūdo, use sijdā karo!

⁸Koh-e-Siyyūn sun kar Ḳhush huā. Ai Rab, tere faisloñ ke bāis Yahūdāh kī beṭiyāñ^a bāgh bāgh huñ.

⁹Kyoñki tū ai Rab, pūrī duniyā par sab se ālā hai, tū tamām mābūdoñ se sarbuland hai.

¹⁰Tum jo Rab se muhabbat rakhte ho, burāī se nafrat karo! Rab apne imāndāroñ kī jān ko mahfūz rakhtā hai, wuh unheñ bedīnoñ ke qabze se chhuṛātā hai.

¹¹Rāstbāz ke lie nūr kā aur dil ke diyānatdāroñ ke lie shādmānī kā bij boyā gayā hai.

¹²Ai rāstbāzo, Rab se Ḳhush ho, us ke muqaddas nām kī satāish karo.

Pūrī Duniyā kā Shāhī Munsif

98 Rab kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, kyoñki us ne mojize kie haiñ. Apne dahne hāth aur muqaddas bāzū se us ne najāt dī hai.

²Rab ne apnī najāt kā elān kiya aur apnī rāstī qaumoñ ke rūbarū zāhir kī hai.

^aEk aur mumkinā tarjumā: Yahūdāh kī ābādiyañ.

³Us ne Isrāīl ke lie apnī shafqat aur wafā yād kī hai. Duniyā kī intahāon ne sab hamāre Ḳhudā kī najāt dekhī hai.

⁴Ai pūrī duniyā, nāre lagā kar Rab kī madahsarāī karo! Āpe meñ na samāo aur jashn manā kar hamd ke gīt gāo!

⁵Sarod bajā kar Rab kī madahsarāī karo, sarod aur gīt se us kī satāish karo.

⁶Turam aur narsingā phūnk kar Rab Bādshāh ke huzūr ḡhushī ke nāre lagāo!

⁷Samundar aur jo kuchh us meñ hai, duniyā aur us ke bāshinde ḡhushī se garaj uṭheñ.

⁸Dariyā tāliyāñ bajāeñ, pahār mil kar ḡhushī manāeñ,

⁹wuh Rab ke sāmne ḡhushī manāeñ. Kyonki wuh zamīn kī adālat karne ā rahā hai. Wuh insāf se duniyā kī adālat karegā, rāstī se qaumoñ kā faislā karegā.

Quddūs Ḳhudā

99 Rab Bādshāh hai, aqwām laraz uṭheñ! Wuh karūbī farishton ke darmiyāñ taḡhtnashīn hai, duniyā ḡagmagāe!

²Koh-e-Siyyūn par Rab azīm hai, tamām aqwām par sarbuland hai.

³Wuh tere azīm aur purjalāl nām kī satāish karen, kyonki wuh quddūs hai.

⁴Wuh Bādshāh kī qudrat kī tamjīd karen jo insāf se pyār kartā hai. Ai Allāh, tū hī ne adl qāym kiyā, tū hī ne Yāqūb meñ insāf aur rāstī paidā kī hai.

⁵Rab hamāre Ḳhudā kī tāzīm karo, us ke pāñwoñ kī chaukī ke sāmne sijdā karo, kyonki wuh quddūs hai.

⁶Mūsā aur Hārūn us ke imāmoñ meñ se the. Samuel bhī un meñ se thā jo us kā nām pukārte the. Unhoñ ne Rab ko pukārā, aur us ne un kī sunī.

⁷Wuh bādāl ke satūn meñ se un se hamkalām huā, aur wuh un ahkām aur farmānoñ ke tābe rahe jo us ne unheñ die the.

⁸Ai Rab hamāre Ḳhudā, tū ne un kī sunī. Tū jo Allāh hai unheñ muāf kartā rahā, albattā unheñ un kī burī harkatoñ kī sazā bhī detā rahā.

⁹Rab hamāre Ḳhudā kī tāzīm karo aur us ke muqaddas pahār

par sijdā karo, kyonki Rab hamārā
Ḳhudā quddūs hai.

Allāh kī Satāish Karo!

100 *Shukrguzārī kī qurbānī ke lie
zabūr.*

Ai pūrī duniyā, ḳhushī ke nāre
lagā kar Rab kī madahsarāī karo!

²Ḳhushī se Rab kī ibādat karo,
jashn manāte hue us ke huzūr āo!

³Jān lo kī Rab hī Ḳhudā hai. Usī
ne hameñ ḳhalaq kiya, aur ham
us ke haiñ, us kī qaum aur us kī
charāgāh kī bheñ.

⁴Shukr karte hue us ke darwāzon
meñ dāḳhil ho, satāish karte hue
us kī bārgāhoñ meñ hāzir ho. Us
kā shukr karo, us ke nām kī tamjīd
karo!

⁵Kyonki Rab bhalā hai. Us
kī shafqat abadī hai, aur us kī
wafādārī pusht-dar-pusht qāym
hai.

Bādshāh kī Hukūmat Kaisī

Honī Chāhie?

101 *Dāūd kā zabūr.*
Main shafqat aur insāf
kā gīt gāūngā. Ai Rab, main terī
madahsarāī karūnga.

²Main baṛī ehtiyāt se be'ilzām rāh
par chalūngā. Lekin tū kab mere
pās āegā? Main ḳhulūsdilī se apne
ghar meñ zindagī guzārūnga.

³Main sharārat kī bāt apne sāmne
nahīn rakhtā aur burī harkatoñ se
nafrat kartā hūn. Aisī chīzeñ mere
sāth lipaṭ na jāeñ.

⁴Jhūṭā dil mujh se dūr rahe. Main
burāī ko jānanā hī nahīn chāhtā.

⁵Jo chupke se apne paṛosī par
tohmat lagāe use main ḳhāmosh
karāūngā, jis kī āñkheñ maḡhrūr
aur dil mutakabbir ho use bardāsht
nahīn karūnga.

⁶Merī āñkheñ mulk ke
wafādāroñ par lagī rahtī haiñ tāki
wuh mere sāth raheñ. Jo be'ilzām
rāh par chale wuhī merī ḳhidmat
kare.

⁷Dhokebāz mere ghar meñ na
ṭhahre, jhūṭ bolne wālā merī
maujūdagī meñ qāym na rahe.

⁸Har subah ko main mulk ke
tamām bedīnoñ ko ḳhāmosh
karāūngā tāki tamām badkāroñ ko
Rab ke shahr meñ se miṭāyā jāe.

Siyyūn kī Bahālī ke lie Duā
(Taubā kā Pānchwān Zabūr)

102 Musibat-zadā kī duā, us waqt jab wuh niḍhāl ho kar Rab ke sāmne apnī āh-o-zārī unḍel detā hai.

Ai Rab, merī duā sun! Madad ke lie merī āheñ tere huzūr pahuncheñ.

²Jab main musibat mein hūn to apnā chehrā mujh se chhupāe na rakh balki apnā kān merī taraf jhukā. Jab main pukārūn to jald hī merī sun.

³Kyonki mere din dhuen kī tarah ghāyb ho rahe haiñ, merī haḍḍiyāñ koelon kī tarah dahak rahī haiñ.

⁴Merā dil ghās kī tarah jhulas kar sūkh gayā hai, aur main roṭī khānā bhī bhūl gayā hūn.

⁵Āh-o-zārī karte karte merā jism sukar gayā hai, jild aur haḍḍiyāñ hī rah gaī haiñ.

⁶Main registān mein dashtī ullū aur khaṇḍarāt mein chhoṭe ullū kī mānind hūn.

⁷Main bistar par jāgtā rahtā hūn, chhat par tanhā parinde kī mānind hūn.

⁸Din-bhar mere dushman mujhe lān-tān karte haiñ. Jo merā mazāq

uṛāte haiñ wuh merā nām le kar lānat karte haiñ.

⁹Rākh merī roṭī hai, aur jo kuchh pītā hūn us mein mere ānsū mile hote haiñ.

¹⁰Kyonki mujh par terī lānat aur terā ghazab nāzil huā hai. Tū ne mujhe uṭhā kar zamīn par paṭākḥ diyā hai.

¹¹Mere din shām ke ḍhalne wāle sāye kī mānind haiñ. Main ghās kī tarah sūkh rahā hūn.

¹²Lekin tū ai Rab abad tak takht-nashīn hai, terā nām pusht-dar-pusht qāym rahtā hai.

¹³Ab ā, Koh-e-Siyyūn par rahm kar. Kyonki us par mehrbānī karne kā waqt ā gayā hai, muqarrarā waqt ā gayā hai.

¹⁴Kyonki tere khādimoñ ko us kā ek ek patthar pyārā hai, aur wuh us ke malbe par tars khāte haiñ.

¹⁵Tab hī qaumeñ Rab ke nām se ḍareñgī, aur duniyā ke tamām bādshāh tere jalāl kā kḥauf khāenge.

¹⁶Kyonki Rab Siyyūn ko az sar-e-nau tāmīr karegā, wuh apne pūre jalāl ke sāth zāhir ho jāegā.

¹⁷Muflison kī duā par wuh dhyān degā aur un kī fariyādon ko haqīr nahīn jānegā.

¹⁸Āne wālī nasl ke lie yih qalamband ho jāe tāki jo qaum abhī paidā nahīn huī wuh Rab kī satāish kare.

¹⁹Kyōnki Rab ne apne maqdis kī bulandiyon se jhānkā hai, us ne āsmān se zamīn par nazar ḍālī hai

²⁰tāki qaidiyon kī āh-o-zārī sune aur marne wālon kī zanjīren khole.

²¹Kyōnki us kī marzī hai ki wuh Koh-e-Siyyūn par Rab ke nām kā elān karen aur Yarūshalam mein us kī satāish karen,

²²ki qaumein aur saltanaten mil kar jamā ho jāen aur Rab kī ibādat karen.

²³Rāste mein hī Allāh ne merī tāqat tor kar mere dīn muḵhtasar kar die hai.

²⁴Main bolā, “Ai mere Ḳhudā, mujhe zindon ke mulk se dūr na kar, merī zindagī to adhūrī rah gāi hai. Lekin tere sāl pusht-dar-pusht qāym rahte hai.

²⁵Tū ne qadīm zamāne mein zamīn kī buniyād rakhī, aur tere hī hāthon ne āsmānon ko banāyā.

²⁶Yih to tabāh ho jāenge, lekin tū qāym rahegā. Yih sab kapre kī tarah ghis-phaṭ jāenge. Tū unhein purāne libās kī tarah badal degā, aur wuh jāte raheenge.

²⁷Lekin tū wuhī kā wuhī rahtā hai, aur terī zindagī kabhī ḵhatm nahīn hotī.

²⁸Tere ḵhādimon ke farzand tere huzūr baste raheenge, aur un kī aulād tere sāmne qāym rahegi.”

Rab kī Shafqat kī Satāish

103

Dāūd kā zabūr.

Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Merā rag-o-resḥā us ke quddūs nām kī hamd kare!

²Ai merī jān, Rab kī satāish kar aur jo kuchh us ne tere lie kiya hai use bhūl na jā.

³Kyōnki wuh tere tamām gunāhon ko muāf kartā, tujhe tamām bīmāriyon se shafā detā hai.

⁴Wuh ewazānā de kar terī jān ko maut ke gaṛhe se chhurā letā, tere sar ko apnī shafqat aur rahm t ke tāj se ārāstā kartā hai.

⁵Wuh terī zindagī ko achchhī chizon se ser kartā hai, aur tū dubārā jawān ho kar uqāb kī-sī taqwiyat pātā hai.

⁶Rab tamām mazlūmoñ ke lie rāsti aur insāf qāym kartā hai.

⁷Us ne apnī rāheñ Mūsā par aur apne azīm kām Isrāīliyoñ par zāhir kie.

⁸Rab rahīm aur mehrbān hai, wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai.

⁹Na wuh hameshā dāntā rahegā, na abad tak nārāz rahegā.

¹⁰Na wuh hamārī khatāoñ ke mutābiq sazā detā, na hamāre gunāhoñ kā munāsib ajr detā hai.

¹¹Kyōñki jitnā buland āsmān hai, utnī hī azīm us kī shafqat un par hai jo us kā khauf mānte haiñ.

¹²Jitnī dūr mashriq maġhrib se hai utnā hī us ne hamāre qusūr ham se dūr kar die haiñ.

¹³Jis tarah bāp apne bachchoñ par tars khātā hai usī tarah Rab un par tars khātā hai jo us kā khauf mānte haiñ.

¹⁴Kyōñki wuh hamārī sākht jāntā hai, use yād hai ki ham kḥāk hī haiñ.

¹⁵Insān ke dīn ghās kī māmīnd haiñ, aur wuh janglī phūl kī tarah hī phaltā-phūltā hai.

¹⁶Jab us par se hawā guzare to wuh nahiñ rahtā, aur us ke nām-o-nishān kā bhī patā nahiñ chaltā.

¹⁷Lekin jo Rab kā khauf māneñ un par wuh hameshā tak mehrbānī karegā, wuh apnī rāsti un ke potōñ aur nawāsoñ par bhī zāhir karegā.

¹⁸Shart yih hai ki wuh us ke ahd ke mutābiq zindagī guzareñ aur dhyān se us ke ahkām par amal kareñ.

¹⁹Rab ne āsmān par apnā taḥkt qāym kiya hai, aur us kī bādshāhī sab par hukūmat kartī hai.

²⁰Ai Rab ke farishto, us ke tāqatwar sūrmāo, jo us ke farmān pūre karte ho tāki us kā kalām mānā jāe, Rab kī satāish karo!

²¹Ai tamām lashkaro, tum sab jo us ke kḥādīm ho aur us kī marzī pūrī karte ho, Rab kī satāish karo!

²²Tum sab jinheñ us ne banāyā, Rab kī satāish karo! Us kī saltanat kī har jagah par us kī tamjīd karo. Ai merī jān, Rab kī satāish kar!

Kḥāliq kī Hamd-o-Sanā

104 Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Ai Rab

mere Kḥudā, tū nihāyat hī azīm hai,
tū jāh-o-jalāl se ārāstā hai.

²Terī chādar nūr hai jise tū orḥe
rahtā hai. Tū āsmān ko kḥaime kī
tarah tān kar

³apnā bālākhānā us ke pānī ke
bīch meñ tāmīr kartā hai. Bādal
terā rath hai, aur tū hawā ke paron
par sawār hotā hai.

⁴Tū hawāon ko apne qāsīd aur
āg ke sholon ko apne kḥādīm banā
detā hai.

⁵Tū ne zamīn ko mazbūt bunīyād
par rakhā tākī wuh kabhī na
ḍagmagāe.

⁶Sailāb ne use libās kī tarah
ḍhānp diyā, aur pānī pahāron ke
ūpar hī kharā huā.

⁷Lekin tere ḍāntne par pānī farār
huā, terī garajtī āwāz sun kar wuh
ek dam bhāg gayā.

⁸Tab pahār ūnche hue aur
wādiyān un jaghon par utar āin jo
tū ne un ke lie muqarrar kī thin.

⁹Tū ne ek had bāndhī jis se pānī
baḥ nahīn saktā. Āindā wuh kabhī
pūrī zamīn ko nahīn ḍhānkne kā.

¹⁰Tū wādiyon meñ chashme
phūṭne detā hai, aur wuh pahāron
meñ se bah nikalte haiñ.

¹¹Bahte bahte wuh khule maidān
ke tamām jānwaron ko pānī pilāte

haiñ. Janglī gadhe ā kar apnī pyās
bujhāte haiñ.

¹²Parinde un ke kināron par
baserā karte, aur un kī chahchahātī
āwāzeñ ghane bel-būṭon meñ se
sunāi detī haiñ.

¹³Tū apne bālākhāne se pahāron
ko tar kartā hai, aur zamīn tere
hāth se ser ho kar har tarah kā phal
lātī hai.

¹⁴Tū jānwaron ke lie ghās phūṭne
aur insān ke lie paude ugne detā hai
tākī wuh zamīn kī kāshtkāri karke
roṭī hāsīl kare.

¹⁵Terī mai insān kā dil kḥush
kartī, terā tel us kā chehrā raushan
kar detā, terī roṭī us kā dil mazbūt
kartī hai.

¹⁶Rab ke daraḥt yānī Lubnān
meñ us ke lagāe hue deodār ke
daraḥt serāb rahte haiñ.

¹⁷Parinde un meñ apne ghoṁsle
banā lete haiñ, aur laqlaq jūnīpar
ke daraḥt meñ apnā āshiyānā.

¹⁸Pahāron kī bulandiyon par
pahārī bakron kā rāj hai, chaṭṭānon
meñ bijjū panāh lete haiñ.

¹⁹Tū ne sāl ko mahīnon meñ
taqīm karne ke lie chānd banāyā,
aur sūraj ko ghurūb hone ke auqāt
mālūm haiñ.

²⁰Tū andherā phailne detā hai to din dhal jātā hai aur janglī jānwar harkat meñ ā jāte haiñ.

²¹Jawān sherbabar dahār kar shikār ke pīchhe par jāte aur Allāh se apnī khurāk kā mutālabā karte haiñ.

²²Phir sūraj tulū hone lagtā hai, aur wuh khisak kar apne bhaṭoñ meñ chhup jāte haiñ.

²³Us waqt insān ghar se nikal kar apne kām meñ lag jātā aur shām tak masrūf rahtā hai.

²⁴Ai Rab, tere anginat kām kitne azīm haiñ! Tū ne har ek ko hikmat se banāyā, aur zamīn terī maḥlūqāt se bhārī parī hai.

²⁵Samundar ko dekho, wuh kitnā baṛā aur wasī hai. Us meñ beshumār jāndār haiñ, baṛe bhī aur chhoṭe bhī.

²⁶Us kī satah par jahāz idhar-udhar safr karte haiñ, us kī gahrāiyōñ meñ Liwiyātān phirtā hai, wuh azhdahā jise tū ne us meñ uchhalne kūdne ke lie tashkīl diyā thā.

²⁷Sab tere intazār meñ rahte haiñ ki tū unheñ waqt par khānā muhaiyā kare.

²⁸Tū un meñ khurāk taqsīm kartā hai to wuh use ikaṭṭhā karte haiñ. Tū apnī muṭṭhī kholtā hai to wuh achchhī chīzoñ se ser ho jāte haiñ.

²⁹Jab tū apnā chehrā chhupā letā hai to un ke hawās gum ho jāte haiñ. Jab tū un kā dam nikāl letā hai to wuh nest ho kar dubārā khāk meñ mil jāte haiñ.

³⁰Tū apnā dam bhej detā hai to wuh paidā ho jāte haiñ. Tū hī rū-e-zamīn ko bahāl kartā hai.

³¹Rab kā jalāl abad tak qāym rahe! Rab apne kām kī khushī manāe!

³²Wuh zamīn par nazar dāltā hai to wuh laraz uṭhtī hai. Wuh pahāroñ ko chhū detā hai to wuh dhuāñ chhoṭe haiñ.

³³Main umr-bhar Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, jab tak zindā hūñ apne Khudā kī madahsarāi karūngā.

³⁴Merī bāt use pasand āe! Main Rab se kitnā khush hūñ!

³⁵Gunāhgār zamīn se miṭ jāeñ aur bedīn nest-o-nābūd ho jāeñ. Ai merī jān, Rab kī sataish kar! Rab kī hamd ho!

Māzī meñ Rab kī Najāt kī Hamd

105 Rab kā shukr karo aur
us kā nām pukāro!
Aqwām meñ us ke kāmoñ kā elān
karo.

²Sāz bajā kar us kī madahsarāi
karo. Us ke tamām ajāyb ke bāre
meñ logon ko batāo.

³Us ke muqaddas nām par faḡhr
karo. Rab ke tālib dil se ḡhush hoñ.

⁴Rab aur us kī qudrat kī dariyāft
karo, har waqt us ke chehre ke tālib
raho.

⁵Jo mojize us ne kie unheñ yād
karo. Us ke ilāhī nishān aur us ke
munh ke faisle dohrāte raho.

⁶Tum jo us ke ḡhādīm Ibrāhīm kī
aulād aur Yāqūb ke farzand ho, jo
us ke barguzidā log ho, tumheñ sab
kuchh yād rahe!

⁷Wuhī Rab hamārā Ḡhudā hai,
wuhī pūrī duniyā kī adālat kartā
hai.

⁸Wuh hameshā apne ahd kā
ḡhayāl rakhtā hai, us kalām kā jo
us ne hazār pushton ke lie farmāyā
thā.

⁹Yih wuh ahd hai jo us ne
Ibrāhīm se bāndhā, wuh wādā jo
us ne qasam khā kar Is’hāq se kiyā
thā.

¹⁰Us ne use Yāqūb ke lie qāym
kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī
guzāre, us ne tasdīq kī ki yih merā
Isrāil se abadī ahd hai.

¹¹Sāth sāth us ne farmāyā, “Main
tujhe Mulk-e-Kanān dūngā. Yih terī
mīrās kā hissā hogā.”

¹²Us waqt wuh tādād meñ kam
aur thoṛe hī the balki mulk meñ
ajnaabī hī the.

¹³Ab tak wuh muḡhtalif qaumon
aur saltanaton meñ ḡhūmte-phirte
the.

¹⁴Lekin Allāh ne un par kisī ko
zulm karne na diyā, aur un kī ḡhātīr
us ne bādshāhon ko ḡdāntā,

¹⁵“Mere masah kie hue
ḡhādīmon ko mat chhernā,
mere nabiyon ko nuqsān mat
pahuñchānā.”

¹⁶Phir Allāh ne Mulk-e-Kanān
meñ kāl parne diyā aur ḡhurāk kā
har zaḡhirā ḡhatm kiyā.

¹⁷Lekin us ne un ke āge āge ek
ādmī ko Misr bhejā yāni Yūsuf ko jo
ḡhulām ban kar faroḡht huā.

¹⁸Us ke pāñw aur gardan zanjīron
meñ jakaṛe rahe

¹⁹Jab tak wuh kuchh pūrā na huā jis kī peshgoī Yūsuf ne kī thī, jab tak Rab ke farmān ne us kī tasdīq na kī.

²⁰Tab Misrī bādshāh ne apne bandoñ ko bhej kar use rihāī dī, qaumoñ ke hukmrān ne use āzād kiyā.

²¹Us ne use apne gharāne par nigarān aur apnī tamām milkiyat par hukmrān muqarrar kiyā.

²²Yūsuf ko Firaun ke ra'isoñ ko apnī marzī ke mutābiq chalāne aur Misrī buzurgoñ ko hikmat kī tālīm dene kī zimmedārī bhī dī gai.

²³Phir Yāqūb kā ḡhāndān Misr āyā, aur Isrāīl Hām ke mulk meñ ajnabī kī haisiyat se basne lagā.

²⁴Wahān Allāh ne apnī qaum ko bahut phalne-phūlne diyā, us ne use us ke dushmanoñ se zyādā tāqatwar banā diyā.

²⁵Sāth sāth us ne Misriyoñ kā rawaiyā badal diyā, to wuh us kī qaum Isrāīl se nafrat karke Rab ke ḡhādimoñ se chālākiyān karne lage.

²⁶Tab Allāh ne apne ḡhādim Mūsā aur apne chune hue bande Hārūn ko Misr meñ bhejā.

²⁷Mulk-e-Hām meñ ā kar unhoñ ne un ke darmiyān Allāh ke ilāhī nishān aur mojize dikhāe.

²⁸Allāh ke hukm par Misr par tārikī chhā gai, mulk meñ andherā ho gayā. Lekin unhoñ ne us ke farmān na māne.

²⁹Us ne un kā pānī ḡhūn meñ badal kar un kī machhliyoñ ko marwā diyā.

³⁰Misr ke mulk par meñḡakoñ ke ḡhol chhā gae jo un ke hukmrānoñ ke andarūnī kamroñ tak pahuñch gae.

³¹Allāh ke hukm par Misr ke pūre ilāqe meñ makkhiyoñ aur juoñ ke ḡhol phail gae.

³²Bārish kī bajāe us ne un ke mulk par ole aur dahakte shole barsāe.

³³Us ne un kī angūr kī beleñ aur anjir ke daraḡht tabāh kar die, un ke ilāqe ke daraḡht toṛ ḡāle.

³⁴Us ke hukm par anginat ṭiḡḡiyān apne bachchoñ samet mulk par hamlā-āwar huñ.

³⁵Wuh un ke mulk kī tamām hariyālī aur un ke khetoñ kī tamām paidāwār chaṭ kar gain.

³⁶Phir Allāh ne Misr meñ tamām pahlauṭhoñ ko mār ḡālā, un kī

mardānagī kā pahlā phal tamām huā.

³⁷Is ke bād wuh Isrāil ko chāndī aur sone se nawāz kar Misr se nikāl lāyā. Us waqt us ke qabīlōn meñ ṭhokar khāne wālā ek bhī nahīn thā.

³⁸Misr k̄hush thā jab wuh rawānā hue, kyonki un par Isrāil kī dahshat chhā gai thī.

³⁹Dīn ko Allāh ne un ke ūpar bādāl kambal kī tarah bichhā diyā, rāt ko āg muhaiyā kī tāki raushnī ho.

⁴⁰Jab unhoñ ne k̄hurāk māñgī to us ne unheñ baṭer pahuñchā kar āsmānī roṭī se ser kiyā.

⁴¹Us ne chaṭṭān ko chāk kiyā to pānī phūṭ niklā, aur registān meñ pānī kī nadiyāñ bahne lagīñ.

⁴²Kyonki us ne us muqaddas wāde kā k̄hayāl rakhā jo us ne apne k̄hādīm Ibrāhīm se kiyā thā.

⁴³Chunāñche wuh apnī chunī hui qaum ko Misr se nikāl lāyā, aur wuh k̄hushī aur shādmānī ke nāre lagā kar nikal āe.

⁴⁴Us ne unheñ dīgar aqwām ke mamālik die, aur unhoñ ne dīgar

ummatōn kī mehnat ke phal par qabzā kiyā.

⁴⁵Kyonki wuh chāhtā thā ki wuh us ke ahkām aur hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāreñ. Rab kī hamd ho.

Allāh kā Fazl aur Isrāil kī Sarkashī

106 Rab kī hamd ho! Rab kī shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

²Kaun Rab ke tamām azīm kām sunā saktā, kaun us kī munāsib tamjīd kar saktā hai?

³Mubārak haiñ wuh jo insāf qāym rakhte, jo har waqt rāst kām karte haiñ.

⁴Ai Rab, apnī qaum par mehrbānī karte waqt merā k̄hayāl rakh, najāt dete waqt merī bhī madad kar

⁵tāki main tere chune hue logōn kī k̄hushhālī dekh sakūñ aur terī qaum kī k̄hushī meñ sharīk ho kar terī mīrās ke sāth satāish kar sakūñ.

⁶Ham ne apne bāpdādā kī tarah gunāh kiyā hai, ham se nāinsāfī aur bedīnī sarzad huī hai.

⁷Jab hamāre bāpdādā Misr mein the to unheñ tere mojizon kī samajh na āī aur terī muta'addid mehrbāniyān yād na rahiñ balki wuh samundar yānī Bahr-e-Qulzum par sarkash hue.

⁸To bhī us ne unheñ apne nām kī kḥātir bachāyā, kyonki wuh apnī qudrat kā izhār karnā chāhtā thā.

⁹Us ne Bahr-e-Qulzum ko jhīrkā to wuh kḥushk ho gayā. Us ne unheñ samundar kī gahrāiyon mein se yon guzarne diyā jis tarah registān mein se.

¹⁰Us ne unheñ nafrat karne wāle ke hāth se chhuṛāyā aur ewazānā de kar dushman ke hāth se rihā kiyā.

¹¹Un ke muḥhālīf pānī mein dūb gae. Ek bhī na bachā.

¹²Tab unhoñ ne Allāh ke farmānon par imān lā kar us kī madahsarāī kī.

¹³Lekin jald hī wuh us ke kām bhūl gae. Wuh us kī marzī kā intazār karne ke lie taiyār na the.

¹⁴Registān mein shadīd lālch mein ā kar unhoñ ne wahīn bayābān mein Allāh ko āzmāyā.

¹⁵Tab us ne un kī darḥāst pūrī kī, lekin sāth sāth mohlak wabā bhī un mein phailā dī.

¹⁶Ḳhaimāgāh mein wuh Mūsā aur Rab ke muqaddas imām Hārūn se hasad karne lage.

¹⁷Tab zamīn khul gaī, aur us ne Dātan ko haṛap kar liyā, Abīrām ke jatthe ko apne andar dafn kar liyā.

¹⁸Āg un ke jatthe mein bhaṛak uṭhī, aur bedīn nazar-e-ātish hue.

¹⁹Wuh Koh-e-Horib yānī Sīnā ke dāman mein bachhṛe kā but ḍhāl kar us ke sāmne aundhe muñh ho gae.

²⁰Unhoñ ne Allāh ko jalāl dene ke bajāe ghās khāne wāle bail kī pūjā kī.

²¹Wuh Allāh ko bhūl gae. Hālāñki usī ne unheñ chhuṛāyā thā, usī ne Misr mein azīm kām kie the.

²²Jo mojize Hām ke mulk mein hue aur jo jalālī wāqiyāt Bahr-e-Qulzum par pesh āe the wuh sab Allāh ke hāth se hue the.

²³Chunāñche Allāh ne farmāyā ki main unheñ nest-o-nābūd karūnga.

Lekin us kā chunā huā khādim
Mūsā raḥne meñ kharā ho gayā
tāki us ke ḡhazab ko Isrāīliyon ko
miṭhāne se roke. Sirf is wajah se
Allāh apne irāde se bāz āyā.

²⁴Phir unhoñ ne Kanān ke
khushgawār mulk ko haqīr jānā.
Unheñ yaqīn nahiñ thā ki Allāh
apnā wādā pūrā karegā.

²⁵Wuh apne khaimoñ meñ
burburāne lage aur Rab kī āwāz
sunane ke lie taiyār na hue.

²⁶Tab us ne apnā hāth un ke
khilāf uṭhāyā tāki unheñ wahiñ
registān meñ halāk kare

²⁷aur un kī aulād ko dīgar
aqwām meñ phaiñk kar muḡhtalif
mamālik meñ muntashir kar de.

²⁸Wuh Bāl-faḡhūr Dewatā se lipaṭ
gae aur murdoñ ke lie pesh kī gai
qurbāniyon kā gosht khāne lage.

²⁹Unhoñ ne apnī harkatoñ se Rab
ko taish dilāyā to un meñ mohlak
bīmārī phail gai.

³⁰Lekin Fīnhās ne uṭh kar un kī
adālat kī. Tab wabā ruk gai.

³¹Isi binā par Allāh ne use pusht-
dar-pusht aur abad tak rāstbāz
qarār diyā.

³²Marībā ke chashme par bhī
unhoñ ne Rab ko ḡhussā dilāyā.
Unhiñ ke bāis Mūsā kā burā hāl
huā.

³³Kyonki unhoñ ne us ke dil meñ
itnī talḡhī paidā kī ki us ke muñh se
bejā bāteñ nikliñ.

³⁴Jo dīgar qaumeñ mulk meñ
thiñ unheñ unhoñ ne nest na kiyā,
hālāñki Rab ne unheñ yih karne ko
kahā thā.

³⁵Na sirf yih balki wuh
ḡhairqaumoñ se rishtā bāndh kar
un meñ ghul mil gae aur un ke
rasm-o-riwāj apnā lie.

³⁶Wuh un ke butoñ kī pūjā karne
meñ lag gae. Aur yih un ke lie
phande kā bāis ban gae.

³⁷Wuh apne beṭe-beṭiyon ko
badrūhoñ ke huzūr qurbān karne
se bhī na katrāe.

³⁸Hāñ, unhoñ ne apne beṭe-
beṭiyon ko Kanān ke dewatāoñ ke
huzūr pesh karke un kā māsūm
khūn bahāyā. Is se mulk kī
behurmatī huī.

³⁹Wuh apnī ḡhalat harkatoñ se
nāpāk aur apne zinākārānā kāmoñ
se Allāh se bewafā hue.

⁴⁰Tab Allāh apnī qaum se saḵht nārāz huā, aur use apnī maurūsī milkiyat se ghin āne lagī.

⁴¹Us ne unheñ dīgar qaumoñ ke hawāle kiya, aur jo un se nafrat karte the wuh un par hukūmat karne lage.

⁴²Un ke dushmanoñ ne un par zulm karke un ko apnā mutī banā liya.

⁴³Allāh bār bār unheñ chhuṛātā rahā, hālāñki wuh apne sarkash mansūboñ par tule rahe aur apne qusūr meñ ḍubte gae.

⁴⁴Lekin us ne madad ke lie un kī āheñ sun kar un kī musībat par dhyān diya.

⁴⁵Us ne un ke sāth apnā ahd yād kiya, aur wuh apnī baṛī shafqat ke bāis pachhtāyā.

⁴⁶Us ne hone diya ki jis ne bhī unheñ giriftār kiya us ne un par tars khāyā.

⁴⁷Ai Rab hamāre Ḳhudā, hameñ bachā! Hameñ dīgar qaumoñ se nikāl kar jamā kar. Tab hī ham tere muqaddas nām kī satāish karenge aur tere qābil-e-tārīf kāmoñ par faḵr karenge.

⁴⁸Azal se abad tak Rab, Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd ho. Tamām qaum kahe, “Āmīn! Rab kī hamd ho!”

Pāñchwīn Kitāb 107-15

Najātyāftā kī Shukrguzārī

107 Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

²Rab ke najātyāftā jin ko us ne ewazānā de kar dushman ke qabze se chhuṛāyā hai sab yih kaheñ.

³Us ne unheñ mashriq se maḡhrib tak aur shimāl se junūb tak dīgar mamālik se ikaṭṭhā kiya hai.

⁴Bāz registān meñ saḥīh rāstā bhūl kar wīrān rāste par māre māre phire, aur kahīñ bhī ābādī na milī.

⁵Bhūk aur pyās ke māre un kī jān niḍhāl ho gai.

⁶Tab unhoñ ne apnī musībat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyoñ se chhuṭkāṛā diya.

⁷Us ne unheñ saḥīh rāh par lā kar aisī ābādī tak pahuñchāyā jahān rah sakte the.

⁸Wuh Rab kā shukr karen ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

⁹Kyonki wuh pyāsī jān ko āsūdā kartā aur bhūkī jān ko kasrat kī achchhī chizon se ser kartā hai.

¹⁰Dūsre zanjiron aur musibat meñ jakare hue andhere aur gahri tārīkī meñ baste the,

¹¹kyonki wuh Allāh ke farmānon se sarkash hue the, unhoñ ne Allāh T'ālā kā faisla haqir jānā thā.

¹²Is lie Allāh ne un ke dil ko taklīf meñ muṭtalā karke past kar diyā. Jab wuh ṭhokar khā kar gir gae aur madad karne wālā koī na rahā thā

¹³to unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkāṛā diyā.

¹⁴Wuh unheñ andhere aur gahri tārīkī se nikāl lāyā aur un kī zanjireñ toṛ dālīñ.

¹⁵Wuh Rab kā shukr karen ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

¹⁶Kyonki us ne pītal ke darwāze toṛ dāle, lohe ke kunde ṭukre ṭukre kar die haiñ.

¹⁷Kuchh log ahmaq the, wuh apne sarkash chāl-chalan aur gunāhoñ ke bāis pareshāniyon meñ muṭtalā hue.

¹⁸Unheñ har ḳhurāk se ghin āne lagī, aur wuh maut ke darwāzon ke qarīb pahuñche.

¹⁹Tab unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkāṛā diyā.

²⁰Us ne apnā kalām bhej kar unheñ shafā dī aur unheñ maut ke garhe se bachāyā.

²¹Wuh Rab kā shukr karen ki us ne apnī shafqat aur mojize insān par zāhir kie haiñ.

²²Wuh shukrguzārī kī qurbāniyāñ pesh karen aur ḳhushi ke nāre lagā kar us ke kāmōñ kā charchā karen.

²³Bāz bahri jahāz meñ baiṭh gae aur tijārat ke silsile meñ samundar par safr karte karte dūr-darāz ilāqon tak pahuñche.

²⁴Unhoñ ne Rab ke azīm kām aur samundar kī gahrāiyan meñ us ke mojize dekhe haiñ.

²⁵Kyonki Rab ne hukm diyā to āndhī chālī jo samundar kī maujeñ bulandiyon par lāī.

²⁶Wuh āsmān tak chaṛhīn aur gahrāiyōn tak utriṇ. Pareshānī ke bāis mallāhoṇ kī himmat jawāb de gai.

²⁷Wuh sharāb meṇ dhut ādmī kī tarah laṛkhaṛāte aur ḍagmagāte rahe. Un kī tamām hikmat nākām sābit huī.

²⁸Tab unhoṇ ne apnī musībat meṇ Rab ko pukārā, aur us ne unheṇ tamām pareshāniyōn se chhuṭkāṛā diyā.

²⁹Us ne samundar ko thamā diyā aur kḥāmoshī phail gai, lahreṇ sākit ho gaiṇ.

³⁰Musāfir pursukūn hālāt dekh kar kḥush hue, aur Allāh ne unheṇ manzil-e-maqsūd tak pahuñchāyā.

³¹Wuh Rab kā shukr karen kī us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiṇ.

³²Wuh qaum kī jamāt meṇ us kī tāzīm karen, buzurgoṇ kī majlis meṇ us kī hamd karen.

³³Kaī jaghoṇ par wuh dariyāoṇ ko registān meṇ aur chashmoṇ ko pyāsī zamīn meṇ badal detā hai.

³⁴Bāshindoṇ kī burāī dekh kar wuh zarḳhez zamīn ko kallar ke bayābān meṇ badal detā hai.

³⁵Dūsri jaghoṇ par wuh registān ko jhīl meṇ aur pyāsī zamīn ko chashmoṇ meṇ badal detā hai.

³⁶Wahān wuh bhūkoṇ ko basā detā hai tāki ābādiyān qāym karen.

³⁷Tab wuh khet aur angūr ke bāgh lagāte haiṇ jo kḥūb phal lāte haiṇ.

³⁸Allāh unheṇ barkat detā hai to un kī tādād bahut baṛh jāti hai. Wuh un ke rewaṛoṇ ko bhī kam hone nahīn detā.

³⁹Jab kabhī un kī tādād kam ho jāti aur wuh musībat aur dukh ke bojh tale kḥāk meṇ dab jāte haiṇ

⁴⁰to wuh shurafā par apnī hiqārat unḍel detā aur unheṇ registān meṇ bhagā kar sahīh rāste se dūr phirne detā hai.

⁴¹Lekin muhtāj ko wuh musībat kī daldal se nikāl kar sarfarāz kartā aur us ke kḥāndānoṇ ko bheṛ-bakriyōn kī tarah baṛhā detā hai.

⁴²Sīdhī rāh par chalne wāle yih dekh kar kḥush hoṅge, lekin be'insāf kā muñh band kiyā jāegā.

⁴³Kaun dānishmand hai? Wuh is par dhyān de, wuh Rab kī mehrbāniyōn par ghaur kare.

Jang mein Rab par Ummīd

108

Dāūd kā zabūr. Gīt.

Ai Allāh, merā dil mazbūt hai. Main sāz bajā kar terī madahsarāi karūṅga. Ai merī jān, jāg uṭh.

²Ai sitār aur sarod, jāg uṭho! Main tulū-e-subah ko jagāūṅgā.

³Ai Rab, main qaumoṅ mein terī satāish, ummatoṅ mein terī madahsarāi karūṅga.

⁴Kyonki terī shafqat āsmān se kahīn buland hai, terī wafādāri bādaloṅ tak pahuṅchti hai.

⁵Ai Allāh, āsmān par sarfarāz ho! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe.

⁶Apne dahne hāth se madad karke merī sun tāki jo tujhe pyāre haiṅ najāt pāeṅ.

⁷Allāh ne apne maqdis mein farmāyā hai, “Main fatah manāte hue Sikam ko taqsim karūṅga aur Wādī-e-Sukkāt ko nāp kar bānt dūṅgā.

⁸Jiliyād merā hai aur Manassī merā hai. Ifrāim merā khod aur Yahūdāh merā shāhī asā hai.

⁹Moāb merā ghusl kā bartan hai, aur Adom par main apnā jūtā

phaiṅk dūṅgā. Main Filistī mulk par zordār nāre lagāūṅgā!”

¹⁰Kaun mujhe qilāband shahr mein lāegā? Kaun merī rāhnumāi karke mujhe Adom tak pahuṅchāegā?

¹¹Ai Allāh, tū hī yih kar saktā hai, go tū ne hameṅ radd kiyā hai. Ai Allāh, tū hamārī faujon kā sāth nahīn detā jab wuh laṛne ke lie nikalti haiṅ.

¹²Musibat mein hameṅ sahārā de, kyonki is waqt insānī madad bekār hai.

¹³Allāh ke sāth ham zabardast kām karenge, kyonki wuhī hamāre dushmanon ko kuchal degā.

Berahm Muḫhālif ke sāmne

Allāh se Duā

109

Dāūd kā zabūr. Mausiqi ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh mere faḫhr, ḫhāmosh na rah!

²Kyonki unhoṅ ne apnā bedīn aur farebdeh muṅh mere ḫhilāf khol kar jhūṭī zabān se mere sāth bāt kī hai.

³Wuh mujhe nafrat ke alfāz se gher kar bilāwajah mujh se laṛe haiñ.

⁴Merī muhabbat ke jawāb mein wuh mujh par apnī dushmanī kā izhār karte haiñ. Lekin duā hī merā sahārā hai.

⁵Merī nekī ke ewaz wuh mujhe nuqsān pahuñchāte aur mere pyār ke badle mujh se nafrat karte haiñ.

⁶Ai Allāh, kisī bedīn ko muqarrar kar jo mere dushman ke k̄hilāf gawāhī de, koī muḥhālīf us ke dahne hāth kharā ho jāe jo us par ilzām lagāe.

⁷Muqaddame mein use mujrim ṭhahrāyā jāe. Us kī duāen bhī us ke gunāhoñ mein shumār kī jāen.

⁸Us kī zindagī muḥhtasar ho, koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.

⁹Us kī aulād yatīm aur us kī bīwī bewā ban jāe.

¹⁰Us ke bachche āwārā phiren aur bhik māñgne par majbūr ho jāen. Unheñ un ke tabāhshudā gharoñ se nikal kar idhar-udhar roṭī ḍhūñḍnī pare.

¹¹Jis se us ne qarzā liyā thā wuh us ke tamām māl par qabzā kare,

aur ajnabī us kī mehnat kā phal lūṭ leñ.

¹²Koī na ho jo us par mehrbānī kare yā us ke yatimoñ par rahm kare.

¹³Us kī aulād ko miṭāyā jāe, aglī pusht mein un kā nām-o-nishān tak na rahe.

¹⁴Rab us ke bāpdādā kī nāinsāfi kā lihāz kare, aur wuh us kī mān kī k̄hatā bhī darguzar na kare.

¹⁵Un kā burā kirdār Rab ke sāmne rahe, aur wuh un kī yād rū-e-zamīn par se miṭā ḍāle.

¹⁶Kyonki us ko kabhī mehrbānī karne kā k̄hayāl na āyā balki wuh musibatṣadā, muhtāj aur shikastādil kā tāqqub kartā rahā tākī use mār ḍāle.

¹⁷Use lānat karne kā shauq thā, chunāñche lānat usī par āe! Use barkat denā pasand nahīn thā, chunāñche barkat us se dūr rahe.

¹⁸Us ne lānat chādar kī tarah oṛh lī, chunāñche lānat pānī kī tarah us ke jism mein aur tel kī tarah us kī haḍḍiyon mein sirāyat kar jāe.

¹⁹Wuh kapṛe kī tarah us se liptī rahe, paṭke kī tarah hameshā us se kamarbastā rahe.

²⁰Rab mere muḵhālifoṅ ko aur unheṅ jo mere ḵhilāf burī bāteṅ karte haiṅ yihī sazā de.

²¹Lekin tū ai Rab Qādir-e-mutlaq, apne nām kī ḵhātir mere sāth mehrbānī kā sulūk kar. Mujhe bachā, kyonki terī hī shafqat tasallibāḵsh hai.

²²Kyonki main musībatzadā aur zarūrātmand hūṅ. Merā dil mere andar majrūh hai.

²³Shām ke ḍhalte sāye kī tarah main ḵhatm hone wālā hūṅ. Mujhe ṭiḍḍī kī tarah jhār kar dūr kar diyā gayā hai.

²⁴Rozā rakhte rakhte mere ghuṭne ḍagmagāne lage aur merā jism sūkh gayā hai.

²⁵Main apne dushmanoṅ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūṅ. Mujhe dekh kar wuh sar hilā kar “Taubā taubā” kahte haiṅ.

²⁶Ai Rab mere Ḳhudā, merī madad kar! Apnī shafqat kā izhār karke mujhe chhuṛā!

²⁷Unheṅ patā chale ki yih tere hāth se pesh āyā hai, ki tū Rab hī ne yih sab kuchh kiyā hai.

²⁸Jab wuh lānat karen to mujhe barkat de! Jab wuh mere ḵhilāf uṭheṅ to baḵsh de ki sharmindā

ho jāeṅ jabki terā ḵhādim ḵhush ho.

²⁹Mere muḵhālif ruswāī se mulabbas ho jāeṅ, unheṅ sharmindagī kī chādar oṛhnī paṛe.

³⁰Main zor se Rab kī sataish karūṅga, bahutoṅ ke darmiyān us kī hamd karūṅga.

³¹Kyonki wuh muhtāj ke dahne hāth khaṛā rahtā hai tāki use un se bachāe jo use mujrim ṭhahrāte haiṅ.

Abadī Bādshāh aur Imām

110 *Dāūd kā zabūr.*

Rab ne mere Rab se kahā, “Mere dahne hāth baiṭh, jab tak main tere dushmanoṅ ko tere pānwoṅ kī chaukī na banā dūṅ.”

²Rab Siyyūn se terī saltanat kī sarhadden baṛhā kar kahegā, “Ās-pās ke dushmanoṅ par hukūmat kar!”

³Jis din tū apnī fauj ko khaṛā karegā terī qaum ḵhushī se tere pīchhe ho legī. Tū muqaddas shān-o-shaukat se ārāstā ho kar tulū-e-subah ke bātin se apnī jawānī kī os pāegā.

⁴Rab ne qasam khāi hai aur is se pachhtāegā nahīn, “Tū abad tak imām hai, aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

⁵Rab tere dahne hāth par rahegā aur apne ghazab ke din dīgar bādshāhoñ ko chūr chūr karegā.

⁶Wuh qaumoñ meñ adālat karke maidān ko lāshoñ se bhar degā aur dūr tak saroñ ko pāsh pāsh karegā.

⁷Rāste meñ wuh nadī se pānī pī legā, is lie apnā sar uṭhāe phiregā.

Allāh ke Fazl kī Tamjīd

111 Rab kī hamd ho! Main pūre dil se diyānatdāroñ kī majlis aur jamāt meñ Rab kā shukr karūnga.

²Rab ke kām azīm haiñ. Jo un se lutfandoz hote haiñ wuh un kā ḡhūb mutālā’ā karte haiñ.

³Us kā kām shāndār aur jalālī hai, us kī rāstī abad tak qāym rahtī hai.

⁴Wuh apne mojize yād karātā hai. Rab mehrbān aur rahīm hai.

⁵Jo us kā ḡhauf mānte haiñ unheñ us ne ḡhurāk muhaiyā kī hai. Wuh hameshā tak apne ahd kā ḡhayāl rakhegā.

⁶Us ne apnī qaum ko apne zabardast kāmōñ kā elān karke kahā, “Main tumheñ ḡhairqaumoñ kī mīrās atā karūnga.”

⁷Jo bhī kām us ke hāth karen wuh sachche aur rāst haiñ. Us ke tamām ahkām qābil-e-etamād haiñ.

⁸Wuh azal se abad tak qāym haiñ, aur un par sachchāi aur diyānatdāri se amal karnā hai.

⁹Us ne apnī qaum kā fidyā bhej kar use chhurāyā hai. Us ne farmāyā, “Merā qaum ke sāth ahd abad tak qāym rahe.” Us kā nām quddūs aur purjalāl hai.

¹⁰Hikmat is se shurū hotī hai ki ham Rab kā ḡhauf māneñ. Jo bhī us ke ahkām par amal kare use achchhī samajh hāsil hogī. Us kī hamd hameshā tak qāym rahegī.

Allāh ke ḡhauf kī Tārīf

112 Rab kī hamd ho! Mubārak hai wuh jo Allāh kā ḡhauf māntā aur us ke ahkām se bahut lutfandoz hotā hai.

²Us ke farzand mulk meñ tāqatwar hoñge, aur diyānatdār kī nasl ko barkat milegī.

³Daulat aur khushhālī us ke ghar meñ rahegī, aur us kī rāstbāzī abad tak qāym rahegī.

⁴Andhere meñ chalte waqt diyānatdāroñ par raushnī chamaktī hai. Wuh rāstbāz, mehrbān aur rahīm hai.

⁵Mehrbānī karnā aur qarz denā bābarkat hai. Jo apne muāmalon ko insāf se hal kare wuh achchhā karegā,

⁶kyōnki wuh abad tak nahīn ḍagmaḡægā. Rāstbāz hameshā hī yād rahegā.

⁷Wuh burī khabar milne se nahīn ḍartā. Us kā dil mazbūt hai, aur wuh Rab par bharosā rakhtā hai.

⁸Us kā dil mustahkam hai. Wuh sahmā huā nahīn rahtā, kyōnki wuh jāntā hai ki ek dīn main apne dushmanon kī shikast dekh kar khush hūngā.

⁹Wuh faiyāzī se zarūratmandon meñ khaīrāt bikher detā hai. Us kī rāstbāzī hameshā qāym rahegī, aur use izzat ke sāth sarfarāz kiyā jāegā.

¹⁰Bedīn yīh dekh kar nārāz ho jāegā, wuh dānt pīs pīs kar nest ho jāegā. Jo kuchh bedīn chāhte haiñ wuh jātā rahegā.

Allāh kī Azmat aur Mehrbānī

113 Rab kī hamd ho! Ai Rab ke khādimo, Rab ke nām kī satāish karo, Rab ke nām kī tārif karo.

²Rab ke nām kī ab se abad tak tamjīd ho.

³Tulū-e-subah se ghurūb-e-āftāb tak Rab ke nām kī hamd ho.

⁴Rab tamām aqwām se sarbuland hai, us kā jalāl āsmān se azīm hai.

⁵Kaun Rab hamāre Khudā kī mānīnd hai jo bulandiyon par takhtnashīn hai

⁶aur āsmān-o-zamīn ko dekhne ke lie nīche jhuktā hai?

⁷Pasthāl ko wuh khāk meñ se uṭhā kar pāñwoñ par kharā kartā, muhtāj ko rākḥ se nikāl kar sarfarāz kartā hai.

⁸Wuh use shurafā ke sāth, apnī qaum ke shurafā ke sāth biṭhā detā hai.

⁹Bāñjh ko wuh aulād atā kartā hai tāki wuh ghar meñ khushī se zindagī guzār sake. Rab kī hamd ho!

Misr meñ Allāh ke Mojizāt

114 Jab Isrāīl Misr se rawānā huā aur Yāqūb

kā gharānā ajnabī zabān bolne wālī
qaum se nikal āyā

²to Yahūdāh Allāh kā maqdis ban
gayā aur Isrāīl us kī bādshāhī.

³Yih dekh kar samundar bhāg
gayā aur Dariyā-e-Yardan pīchhe
haṭ gayā.

⁴Pahār menḍhoñ kī tarah kūdne
aur pahāriyāñ jawān bheṛ-bakriyoñ
kī tarah phāndne lagīñ.

⁵Ai samundar, kyā huā ki tū bhāg
gayā hai? Ai Yardan, kyā huā ki tū
pīchhe haṭ gayā hai?

⁶Ai pahāṛo, kyā huā ki tum
menḍhoñ kī tarah kūdne lage ho?
Ai pahāriyo, kyā huā ki tum jawān
bheṛ-bakriyoñ kī tarah phāndne
lagī ho?

⁷Ai zamīn, Rab ke huzūr, Yāqūb
ke Ḳhudā ke huzūr laraz uṭh,

⁸us ke sāmne thartharā jis ne
chaṭṭān ko johaṛ meñ aur saḳht
patthar ko chashme meñ badal
diyā.

Allāh hī kī Hamd Ho

115 Ai Rab, hamārī hī izzat
kī ḳhātir kām na kar
balki is lie ki tere nām ko jalāl mile,

is lie ki tū mehrbān aur wafādār
Ḳhudā hai.

²Digar aqwām kyon kaheñ, “Un
kā Ḳhudā kahāñ hai?”

³Hamārā Ḳhudā to āsmān par
hai, aur jo jī chāhe kartā hai.

⁴Un ke but sone-chāñdī ke haiñ,
insān ke hāth ne unheñ banāyā hai.

⁵Un ke munh haiñ lekin wuh bol
nahīñ sakte. Un kī āñkheñ haiñ
lekin wuh dekh nahīñ sakte.

⁶Un ke kān haiñ lekin wuh sun
nahīñ sakte, un kī nāk hai lekin
wuh sūñgh nahīñ sakte.

⁷Un ke hāth haiñ, lekin wuh chhū
nahīñ sakte. Un ke pāñw haiñ,
lekin wuh chal nahīñ sakte. Un ke
gale se āwāz nahīñ nikaltī.

⁸Jo but banāte haiñ wuh un kī
mānind ho jāeñ, jo un par bharosā
rakhte haiñ wuh un jaise behis-o-
harkat ho jāeñ.

⁹Ai Isrāīl, Rab par bharosā rakh!
Wuhī terā sahārā aur terī ḍhāl hai.

¹⁰Ai Hārūn ke gharāne, Rab par
bharosā rakh! Wuhī terā sahārā aur
terī ḍhāl hai.

¹¹Ai Rab kā ḳhauf mānane wālo,
Rab par bharosā rakho! Wuhī

tumhārā sahārā aur tumhārī ḡhāl hai.

¹²Rab ne hamārā ḡhayāl kiyā hai, aur wuh hameñ barkat degā. Wuh Isrāil ke gharāne ko barkat degā, wuh Hārūn ke gharāne ko barkat degā.

¹³Wuh Rab kā ḡhauf mānane wāloñ ko barkat degā, ḡhāh chhoṭe hoñ yā baṛe.

¹⁴Rab tumhārī tāḡād meñ izāfā kare, tumhārī bhī aur tumhārī aulād kī bhī.

¹⁵Rab jo āsmān-o-zamīn kā ḡhāliq hai tumheñ barkat se mālāmāl kare.

¹⁶Āsmān to Rab kā hai, lekin zamīn ko us ne āḡamzādoñ ko baḡhsh diyā hai.

¹⁷Ai Rab, murde terī satāish nahīn karte, ḡhāmoshī ke mulk meñ utarne wāloñ meñ se koī bhī terī tamjīd nahīn kartā.

¹⁸Lekin ham Rab kī satāish ab se abad tak kareñge. Rab kī hamd ho!

Maut se Najāt par Shukrguzārī

116

Main Rab se muhabbat rakhtā hūñ, kyonki us

ne merī āwāz aur merī iltijā sunī hai.

²Us ne apnā kān merī taraf jhukāyā hai, is lie main umr-bhar use pukārūnga.

³Maut ne mujhe apnī zanjīron meñ jakaṛ liyā, aur Pātāl kī pareshāniyāñ mujh par ḡhālib āñ. Main musibat aur dukh meñ phañs gayā.

⁴Tab main ne Rab kā nām pukārā, “Ai Rab, mehrbānī karke mujhe bachā!”

⁵Rab mehrbān aur rāst hai, hamārā ḡhudā rahīm hai.

⁶Rab sādā logoñ kī hifāzat kartā hai. Jab main pasthāl thā to us ne mujhe bachāyā.

⁷Ai merī jān, apnī ārāmgāh ke pās wāpas ā, kyonki Rab ne tere sāth bhalāi kī hai.

⁸Kyonki ai Rab, tū ne merī jān ko maut se, merī āñkhoñ ko āñsū bahāne se aur mere pāñwoñ ko phisalne se bachāyā hai.

⁹Ab main zindoñ kī zamīn meñ rah kar Rab ke huzūr chalūngā.

¹⁰Main īmān lāyā aur is lie bolā, “Main shadīd musibat meñ phañs gayā hūñ.”

¹¹Main saḡht ghabrā gayā aur bolā, “Tamām insān daroghgo haiñ.”

¹²Jo bhalāiyān Rab ne mere sāth kī haiñ un sab ke ewaz main kyā dūñ?

¹³Main najāt kā pyālā uṭhā kar Rab kā nām pukārūnga.

¹⁴Main Rab ke huzūr us kī sārī qaum ke sāmne hī apnī mannaten pūrī karūnga.

¹⁵Rab kī nigāh meñ us ke imāndāroñ kī maut girāñqadar hai.

¹⁶Ai Rab, yaqīnan main terā ḡhādīm, hān terā ḡhādīm aur terī ḡhādīmā kā beṭā hūñ. Tū ne merī zanjīroñ ko ṭoṛ ḡālā hai.

¹⁷Main tujhe shukrguzārī kī qurbānī pesh karke terā nām pukārūnga.

¹⁸Main Rab ke huzūr us kī sārī qaum ke sāmne hī apnī mannaten pūrī karūnga.

¹⁹Main Rab ke ghar kī bārgāhoñ meñ, ai Yarūshalam tere bīch meñ hī unheñ pūrā karūnga. Rab kī hamd ho.

Tamām Aqwām Allāh kī

Hamd Kareñ

117 Ai tamām aqwām, Rab kī tamjīd karo! Ai tamām ummato, us kī madahsarāi karo!

²Kyonki us kī ham par shafqat azīm hai, aur Rab kī wafādārī abadi hai. Rab kī hamd ho!

Allāh kī Madad par Shukrguzārī

118 Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadi hai.

²Isrāil kahe, “Us kī shafqat abadi hai.”

³Hārūn kā gharānā kahe, “Us kī shafqat abadi hai.”

⁴Rab kā ḡhauf mānane wāle kaheñ, “Us kī shafqat abadi hai.”

⁵Musibat meñ main ne Rab ko pukārā to Rab ne merī sun kar mere pāñwoñ ko khule maidān meñ qāym kar diyā hai.

⁶Rab mere haq meñ hai, is lie main nahiñ ḡarūnga. Insān merā kyā bigāṛ saktā hai?

⁷Rab mere haq meñ hai aur merā sahārā hai, is lie main un kī shikast

dekh kar khush hūngā jo mujh se
nafrat karte haiñ.

⁸Rab meñ panāh lenā insān par
etamād karne se kahīñ behtar hai.

⁹Rab meñ panāh lenā shurafā par
etamād karne se kahīñ behtar hai.

¹⁰Tamām aqwām ne mujhe gher
liyā, lekin main ne Allāh kā nām le
kar unheñ bhagā diyā.

¹¹Unhoñ ne mujhe gher liyā, hāñ
chāroñ taraf se gher liyā, lekin
main ne Allāh kā nām le kar unheñ
bhagā diyā.

¹²Wuh shahd kī makkhiyoñ kī
tarah chāroñ taraf se mujh par
hamlā-āwar hue, lekin kāñtedār
jhāriyoñ kī āg kī tarah jald hī bujh
gae. Main ne Rab kā nām le kar
unheñ bhagā diyā.

¹³Dushman ne mujhe dhakkā de
kar girāne kī koshish kī, lekin Rab
ne merī madad kī.

¹⁴Rab merī quwwat aur merā gīt
hai, wuh merī najāt ban gayā hai.

¹⁵Khushī aur fatah ke nāre
rāstbāzoñ ke khaimoñ meñ gūñjte
haiñ, “Rab kā dahnā hāth zabardast
kām kartā hai!

¹⁶Rab kā dahnā hāth sarfarāz
kartā hai, Rab kā dahnā hāth
zabardast kām kartā hai!”

¹⁷Main nahīñ marūnga balki
zindā rah kar Rab ke kām bayān
karūnga.

¹⁸Go Rab ne merī saḡht tādib kī
hai, us ne mujhe maut ke hawāle
nahīñ kiya.

¹⁹Rāstī ke darwāze mere lie khol
do tāki main un meñ dākhil ho kar
Rab kā shukr karūñ.

²⁰Yih Rab kā darwāzā hai, isī meñ
rāstbāz dākhil hote haiñ.

²¹Main terā shukr kartā hūñ,
kyonki tū ne merī sun kar mujhe
bachāyā hai.

²²Jis patthar ko makān banāne
wāloñ ne radd kiya wuh kone kā
buniyādī patthar ban gayā.

²³Yih Rab ne kiya aur dekhne
meñ kitnā hairatangez hai.

²⁴Isī dīn Rab ne apnī qudrat
dikhāi hai. Āo, ham shādiyānā bajā
kar us kī khushī manāeñ.

²⁵Ai Rab, mehrbānī karke hamēñ
bachā! Ai Rab, mehrbānī karke
kāmyābī atā farmā!

²⁶Mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai. Rab kī sukūnatgāh se ham tumheñ barkat dete haiñ.

²⁷Rab hī Ḳhudā hai, aur us ne hameñ raushnī baḳhshī hai. Āo, id kī qurbānī rassiyoñ se qurbāngāh ke sīngoñ ke sāth bāndho.

²⁸Tū merā Ḳhudā hai, aur main terā shukr kartā hūñ. Ai mere Ḳhudā, main terī tazīm kartā hūñ.

²⁹Rab kī sataish karo, kyonki wuh bhalā hai aur us kī shafqat abadi hai.

Allāh ke Kalām kī Shān

-1-

119 Mubāarak haiñ wuh jin kā chāl-chalan be'ilzām hai, jo Rab kī shariyat ke mutābiq zindagī guzārte haiñ.

²Mubāarak haiñ wuh jo us ke ahkām par amal karte aur pūre dil se us ke tālib rahte haiñ,

³jo badi nahiñ karte balki us kī rāhoñ par chalte haiñ.

⁴Tū ne hameñ apne ahkām die haiñ, aur tū chāhtā hai ki ham har lihāz se un ke tābe raheñ.

⁵Kāsh merī rāheñ itnī puḳhtā hoñ ki main sābitqadmī se tere ahkām par amal karūñ!

⁶Tab main sharmindā nahīñ hūngā, kyonki merī āñkheñ tere tamām ahkām par lagī raheñgī.

⁷Jitnā main tere bā-insāf faislon ke bāre meñ sikhūngā utnā hī diyānatdār dil se terī sataish karūngā.

⁸Tere ahkām par main har waqt amal karūngā. Mujhe pūri tarah tark na kar!

-2-

⁹Naujawān apnī rāh ko kis tarah pāk rakhe? Is tarah ki tere kalām ke mutābiq zindagī guzāre.

¹⁰Main pūre dil se terā tālib rahā hūñ. Mujhe apne ahkām se bhaṭakne na de.

¹¹Main ne terā kalām apne dil meñ mahfūz rakhā hai tāki terā gunāh na karūñ.

¹²Ai Rab, terī hamd ho! Mujhe apne ahkām sikhā.

¹³Apne hoñtoñ se main dūstroñ ko tere muñh kī tamām hidāyāt sunātā hūñ.

¹⁴Main tere ahkām kī rāh se utnā lutfandoz hotā hūn jitnā ki har tarah kī daulat se.

¹⁵Main terī hidāyāt meñ mahw-e-khyāl rahūngā aur terī rāhoñ ko taktā rahūngā.

¹⁶Main tere farmānoñ se lutfandoz hotā hūn aur terā kalām nahīn bhūltā.

-3-

¹⁷Apne khādīm se bhalāi kar tāki main zindā rahūñ aur tere kalām ke mutābiq zindagī guzārūñ.

¹⁸Merī āñkhoñ ko khol tāki terī shariāt ke ajāyb dekhūñ.

¹⁹Duniyā meñ main pardesī hī hūn. Apne ahkām mujh se chhupāe na rakh!

²⁰Merī jān har waqt terī hidāyāt kī ārzū karte karte niḍhāl ho rahī hai.

²¹Tū maḡhrūroñ ko ḍānttā hai. Un par lānat jo tere ahkām se bhaṭak jāte haiñ!

²²Mujhe logoñ kī tauhīn aur tahqīr se rihāi de, kyonki main tere ahkām ke tābe rahā hūn.

²³Go buzurg mere khilāf mansūbe bāndhne ke lie baiṭh gae haiñ, terā khādīm tere ahkām meñ mahw-e-khyāl rahtā hai.

²⁴Tere ahkām se hī main lutf uṭhātā hūn, wuhī mere mushīr haiñ.

-4-

²⁵Merī jān khāk meñ dab gai hai. Apne kalām ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

²⁶Main ne apnī rāheñ bayān kīn to tū ne merī sunī. Mujhe apne ahkām sikhā.

²⁷Mujhe apne ahkām kī rāh samajhne ke qābil banā tāki tere ajāyb meñ mahw-e-khyāl rahūñ.

²⁸Merī jān dukh ke māre niḍhāl ho gai hai. Mujhe apne kalām ke mutābiq taqwiya de.

²⁹Fareb kī rāh mujh se dūr rakh aur mujhe apnī shariāt se nawāz.

³⁰Main ne wafā kī rāh ikhtiyār karke tere āin apne sāmne rakhe haiñ.

³¹Main tere ahkām se liptā rahtā hūn. Ai Rab, mujhe sharmindā na hone de.

³²Main tere farmānoñ kī rāh par daurtā hūn, kyonki tū ne mere dil ko kushādagi baḡhshī hai.

-5-

³³Ai Rab, mujhe apne āin kī rāh sikhā to main umr-bhar un par amal karūnga.

³⁴Mujhe samajh atā kar tāki terī shariyat ke mutābiq zindagī guzārūn aur pūre dil se us ke tābe rahūn.

³⁵Apne ahkām kī rāh par merī rāhnumāi kar, kyonki yihī main pasand kartā hūn.

³⁶Mere dil ko lālch meñ āne na de balki use apne farmānoñ kī taraf māyl kar.

³⁷Merī ānkhon ko bātil chizon se pher le, aur mujhe apnī rāhon par sañbhāl kar merī jān ko tazīdam kar.

³⁸Jo wādā tū ne apne khādīm se kiya wuh pūrā kar tāki log terā khauf māneñ.

³⁹Jis ruswāi se mujhe khauf hai us kā khatrā dūr kar, kyonki tere ahkām achchhe haiñ.

⁴⁰Main terī hidāyat kā shadīd ārzūmand hūn, apnī rāsti se merī jān ko tazīdam kar.

-6-

⁴¹Ai Rab, terī shafqat aur wuh najāt jis kā wādā tū ne kiya hai mujh tak pahunchē

⁴²tāki main be'izzatī karne wāle ko jawāb de sakūn. Kyonki main tere kalām par bharosā rakhtā hūn.

⁴³Mere muñh se sachchāi kā kalām na chhīn, kyonki main tere farmānoñ ke intazār meñ hūn.

⁴⁴Main har waqt terī shariyat kī pairawī karūnga, ab se abad tak us meñ qāym rahūngā.

⁴⁵Main khule maidān meñ chaltā phirūnga, kyonki tere āin kā tālib rakhtā hūn.

⁴⁶Main sharm kie baḡhair bādshāhon ke sāmne tere ahkām bayān karūnga.

⁴⁷Main tere farmānoñ se lutfandoz hotā hūn, wuh mujhe pyāre haiñ.

⁴⁸Main apne hāth tere farmānoñ kī taraf uṭhāūngā, kyonki wuh mujhe pyāre haiñ. Main terī hidāyat meñ mahw-e-khyāl rahūngā.

-7-

⁴⁹Us bāt kā khayāl rakh jo tū ne apne khādīm se kī aur jis se tū ne mujhe ummīd dilāi hai.

⁵⁰Musibat meñ yihī tasalli kā bāis rahā hai ki terā kalām merī jān ko tazīdam kartā hai.

⁵¹Maḡhrūr merā had se zyādā mazāq uṛāte haiñ, lekin main terī shariyat se dūr nahīñ hotā.

⁵²Ai Rab, main tere qadīm farmān yād kartā hūñ to mujhe tasallī milti hai.

⁵³Bedīnoñ ko dekh kar main āg-bagūlā ho jātā hūñ, kyonki unhoñ ne terī shariyat ko tark kiya hai.

⁵⁴Jis ghar mein main pardesi hūñ us mein main tere ahkām ke gīt gātā rahtā hūñ.

⁵⁵Ai Rab, rāt ko main terā nām yād kartā hūñ, terī shariyat par amal kartā rahtā hūñ.

⁵⁶Yih terī baḡhshish hai ki main tere āin kī pairawī kartā hūñ.

-8-

⁵⁷Rab merī mirās hai. Main ne tere farmānoñ par amal karne kā wādā kiya hai.

⁵⁸Main pūre dil se terī shafqat kā tālib rahā hūñ. Apne wāde ke mutābiq mujh par mehrbāni kar.

⁵⁹Main ne apnī rāhoñ par dhyān de kar tere ahkām kī taraf qadam baḡhāe haiñ.

⁶⁰Main nahīñ jhijaktā balki bhāḡ kar tere ahkām par amal karne kī koshish kartā hūñ.

⁶¹Bedīnoñ ke rassoñ ne mujhe jakaṛ liya hai, lekin main terī shariyat nahīñ bhūltā.

⁶²Ādhī rāt ko main jāḡ uṭhtā hūñ tāki tere rāst farmānoñ ke lie terā shukr karūñ.

⁶³Main un sab kā sāthī hūñ jo terā ḡhauf mānte haiñ, un sab kā dost jo terī hidāyāt par amal karte haiñ.

⁶⁴Ai Rab, duniya terī shafqat se māmūr hai. Mujhe apne ahkām sikhā!

-9-

⁶⁵Ai Rab, tū ne apne kalām ke mutābiq apne ḡhādim se bhalāi kī hai.

⁶⁶Mujhe saḡh imtiyāz aur irfān sikhā, kyonki main tere ahkām par imān rakhtā hūñ.

⁶⁷Is se pahle ki mujhe past kiya gayā main āwārā phirtā thā, lekin ab main tere kalām ke tābe rahtā hūñ.

⁶⁸Tū bhalā hai aur bhalāi kartā hai. Mujhe apne āin sikhā!

⁶⁹Maḡhrūroñ ne jhūṭ bol kar mujh par kīchaṛ uchhālī hai, lekin main pūre dil se terī hidāyāt kī farmānbardāri kartā hūñ.

⁷⁰Un ke dil akar kar behis ho gae haiñ, lekin main teri shariat se lutfandoz hota hun.

⁷¹Mere lie achchha tha ki mujhe past kiya gaya, kyunki is tarah main ne tere ahkam sikh lie.

⁷²Jo shariat tere munh se sadir hui hai wuh mujhe sone-chandi ke hazaron sikkon se zyada pasand hai.

-10-

⁷³Tere hathon ne mujhe bana kar mazbut buniyad par rakh diya hai. Mujhe samajh ata farmata taki tere ahkam sikh lun.

⁷⁴Jo tera khauf mante haiñ wuh mujhe dekh kar khush ho jaeñ, kyunki main tere kalām ke intazar mein rahta hun.

⁷⁵Ai Rab, main ne jan liya hai ki tere faisle rast haiñ. Yih bhi teri wafadari ka izhar hai ki tu ne mujhe past kiya hai.

⁷⁶Teri shafqat mujhe tasalli de, jis tarah tu ne apne khadim se wada kiya hai.

⁷⁷Mujh par apne rahm ka izhar kar taki meri jan mein jan ae, kyunki main teri shariat se lutfandoz hota hun.

⁷⁸Jo maghrur mujhe jhut se past kar rahe haiñ wuh sharmindā ho jaeñ. Lekin main tere farmanon mein mahw-e-khyal rahunga.

⁷⁹Kash jo tera khauf mante aur tere ahkam jante haiñ wuh mere pas wapas aen!

⁸⁰Merā dil tere ain ki pairawi karne mein be'ilzam rahe taki meri ruswai na ho jae.

-11-

⁸¹Meri jan teri najat ki arzū karte karte nidhal ho rahi hai, main tere kalām ke intazar mein hun.

⁸²Meri ankhen tere wade ki rah dekhte dekhte dhundla rahi haiñ. Tu mujhe kab tasalli dega?

⁸³Main dhuen mein sukari hui mashk ki manind hun lekin tere farmanon ko nahin bhulta.

⁸⁴Tere khadim ko mazid kitni der intazar karna parega? Tu mera taqqub karne walon ki adalat kab karega?

⁸⁵Jo maghrur teri shariat ke tabe nahin hote unhon ne mujhe phansane ke lie garhe khod lie haiñ.

⁸⁶Tere tamam ahkam purwafa haiñ. Meri madad kar, kyunki wuh

jhūṭ kā sahārā le kar merā tāqqub
kar rahe haiñ.

⁸⁷Wuh mujhe rū-e-zamīn par se
miṭāne ke qarīb hī haiñ, lekin main
ne tere āin ko tark nahīn kiya.

⁸⁸Apnī shafqat kā izhār karke
merī jān ko tāzādām kar tāki
tere muñh ke farmānoñ par amal
karūñ.

-12-

⁸⁹Ai Rab, terā kalām abad tak
āsmān par qāym-o-dāym hai.

⁹⁰Terī wafādārī pusht-dar-pusht
rahti hai. Tū ne zamīn kī buniyād
rakhī, aur wuh wahīn kī wahīn
barqarār rahti hai.

⁹¹Āj tak āsmān-o-zamīn tere
farmānoñ ko pūrā karne ke lie
hāzir rahte haiñ, kyonki tamām
chīzeñ terī k̄hidmat karne ke lie
banāī gai haiñ.

⁹²Agar terī shariyat merī k̄hushī
na hoti to main apnī musibat meñ
halāk ho gayā hotā.

⁹³Main terī hidāyāt kabhī nahīn
bhūlūngā, kyonki unhiñ ke zariye
tū merī jān ko tāzādām kartā hai.

⁹⁴Main terā hī hūñ, mujhe bachā!
Kyonki main tere ahkām kā tālib
rahā hūñ.

⁹⁵Bedīn merī tāk meñ baiṭh
gae haiñ tāki mujhe mār ḍāleñ,
lekin main tere āin par dhyān detā
rahūngā.

⁹⁶Main ne dekhā hai ki har kāmīl
chīz kī had hotī hai, lekin tere
farmān kī koī had nahīn hotī.

-13-

⁹⁷Terī shariyat mujhe kitnī pyārī hai!
Din-bhar main us meñ mahw-e-
k̄hyāl rahtā hūñ.

⁹⁸Terā farmān mujhe mere dush-
manoñ se zyādā dānishmand banā
detā hai, kyonki wuh hameshā tak
merā k̄hazānā hai.

⁹⁹Mujhe apne tamām ustādoñ
se zyādā samajh hāsil hai, kyonki
main tere āin meñ mahw-e-k̄hyāl
rahtā hūñ.

¹⁰⁰Mujhe buzurgoñ se zyādā
samajh hāsil hai, kyonki main
wafādārī se tere ahkām kī pairawī
kartā hūñ.

¹⁰¹Main ne har burī rāh par
qadam rakhne se gurez kiya hai tāki
tere kalām se liptā rahūñ.

¹⁰²Main tere farmānoñ se dūr
nahīn huā, kyonki tū hī ne mujhe
tālīm dī hai.

¹⁰³Terā kalām kitnā lazīz hai, wuh mere muñh meñ shahd se zyādā mīṭhā hai.

¹⁰⁴Tere ahkām se mujhe samajh hāsīl hotī hai, is lie main jhūṭ kī har rāh se nafrat kartā hūñ.

-14-

¹⁰⁵Terā kalām mere pāñwoñ ke lie charāgh hai jo merī rāh ko raushan kartā hai.

¹⁰⁶Main ne qasam khāī hai ki tere rāst farmānoñ kī pairawī karūñga, aur main yih wādā pūrā bhī karūñga.

¹⁰⁷Mujhe bahut past kiyā gayā hai. Ai Rab, apne kalām ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

¹⁰⁸Ai Rab, mere muñh kī razākārānā qurbāniyoñ ko pasand kar aur mujhe apne āin sikhā!

¹⁰⁹Merī jān hameshā khatre meñ hai, lekin main terī shariāt nahīñ bhūltā.

¹¹⁰Bedīnoñ ne mere lie phandā taiyār kar rakhā hai, lekin main tere farmānoñ se nahīñ bhaṭkā.

¹¹¹Tere ahkām merī abadī mīrās ban gae haiñ, kyonki un se merā dil kḥushī se uchhaltā hai.

¹¹²Main ne apnā dil tere ahkām par amal karne kī taraf māyl kiyā hai, kyonki is kā ajr abadī hai.

-15-

¹¹³Main dodiloñ se nafrat lekin terī shariāt se muhabbat kartā hūñ.

¹¹⁴Tū merī panāhgāh aur merī ḡhāl hai, main tere kalām ke intazār meñ rahtā hūñ.

¹¹⁵Ai badkāro, mujh se dūr ho jāo, kyonki main apne Kḥudā ke ahkām se liptā rahūñgā.

¹¹⁶Apne farmān ke mutābiq mujhe sañbhāl tāki zindā rahūñ. Merī ās ṭūṭne na de tāki sharmindā na ho jāūñ.

¹¹⁷Merā sahārā ban tāki bach kar har waqt tere āin kā lihāz rakhūñ.

¹¹⁸Tū un sab ko radd kartā hai jo tere ahkām se bhaṭke phirte haiñ, kyonki un kī dhokebāzī fareb hī hai.

¹¹⁹Tū zamīn ke tamām bedīnoñ ko nāpāk chāñdī se kḥarij kī huī mail kī tarah phaiñk kar nest kar detā hai, is lie tere farmān mujhe pyāre haiñ.

¹²⁰Merā jism tujh se dahshat khā kar thartharātā hai, aur main tere faisloñ se ḡartā hūñ.

-16-

¹²¹Main ne rāst aur bā-insāf kām kiyā hai, chunāñche mujhe un ke hawāle na kar jo mujh par zulm karte haiñ.

¹²²Apne ḵhādīm kī ḵhushhālī kā zāmin ban kar maḡhrūrōñ ko mujh par zulm karne na de.

¹²³Merī āñkheñ terī najāt aur tere rāst wāde kī rāh deḡhte deḡhte rah gaī haiñ.

¹²⁴Apne ḵhādīm se terā sulūk terī shafqat ke mutābiq ho. Mujhe apne ahkām sikhā.

¹²⁵Main terā hī ḵhādīm hūñ. Mujhe fahm atā farmā tāki tere āin kī pūrī samajh āe.

¹²⁶Ab waqt ā gayā hai ki Rab qadam uṭhāe, kyoñki logoñ ne terī shariāt ko toṛ dālā hai.

¹²⁷Is lie main tere ahkām ko sone balki ḵhālīs sone se zyādā pyār kartā hūñ.

¹²⁸Is lie main ehtiyāt se tere tamām āin ke mutābiq zindagī guzārtā hūñ. Main har farebdeh rāh se nafrat kartā hūñ.

-17-

¹²⁹Tere ahkām tājjubangez haiñ, is lie merī jān un par amal karti hai.

¹³⁰Tere kalām kā inkishāf raushnī baḡhshtā aur sādālah ko samajh atā kartā hai.

¹³¹Main tere farmānoñ ke lie itnā pyāsā hūñ ki muñh khol kar hāñp rahā hūñ.

¹³²Merī taraf rujū farmā aur mujh par wuhī mehrbānī kar jo tū un sab par kartā hai jo tere nām se pyār karte haiñ.

¹³³Apne kalām se mere qadam mazbūt kar, kisi bhī gunāh ko mujh par hukūmat na karne de.

¹³⁴Fidyā de kar mujhe insān ke zulm se chhuṭkāre de tāki main tere ahkām ke tābe rahūñ.

¹³⁵Apne chehre kā nūr apne ḵhādīm par chamkā aur mujhe apne ahkām sikhā.

¹³⁶Merī āñkhoñ se āñsuoñ kī nadiyān bah rahī haiñ, kyoñki log terī shariāt ke tābe nahīn rahte.

-18-

¹³⁷Ai Rab, tū rāst hai, aur tere faisle durust haiñ.

¹³⁸Tū ne rāstī aur baṛī wafādārī ke sāth apne farmān jāri kie haiñ.

¹³⁹Merī jān ḡhairat ke bāis tabāh ho gaī hai, kyoñki mere dushman tere farmān bhūl gae haiñ.

¹⁴⁰Terā kalām āzmā kar pāk-sāf sābit huā hai, terā ḡhādīm use pyār kartā hai.

¹⁴¹Mujhe zalil aur haqīr jānā jātā hai, lekin main tere āin nahīn bhūltā.

¹⁴²Terī rāstī abadī hai, aur terī shariyat sachchāi hai.

¹⁴³Musibat aur pareshānī mujh par ḡhālib ā gāi hai, lekin main tere ahkām se lutfandoz hotā hūn.

¹⁴⁴Tere ahkām abad tak rāst hai. Mujhe samajh atā farmā tāki main jītā rahūn.

-19-

¹⁴⁵Main pūre dil se pukārtā hūn, “Ai Rab, merī sun! Main tere āin ke mutābiq zindagī guzārūnga.”

¹⁴⁶Main pukārtā hūn, “Mujhe bachā! Main tere ahkām kī pairawī karūnga.”

¹⁴⁷Pau phaṭne se pahle pahle main uṭh kar madad ke lie pukārtā hūn. Main tere kalām ke intazār mein hūn.

¹⁴⁸Rāt ke waqt hī merī ānkheñ khul jāti hai tāki tere kalām par ḡhaur-o-ḡhauz karūn.

¹⁴⁹Apnī shafqat ke mutābiq merī āwāz sun! Ai Rab, apne farmānoñ

ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁵⁰Jo chālākī se merā tāqqub kar rahe haiñ wuh qarīb pahuñch gae haiñ. Lekin wuh terī shariat se intahāi dūr haiñ.

¹⁵¹Ai Rab, tū qarīb hī hai, aur tere ahkām sachchāi haiñ.

¹⁵²Baṛī der pahle mujhe tere farmānoñ se mālūm huā hai ki tū ne unheñ hameshā ke lie qāym rakhā hai.

-20-

¹⁵³Merī musibat kā ḡhayāl karke mujhe bachā! Kyonki main terī shariat nahīn bhūltā.

¹⁵⁴Adālat mein mere haq mein laṛ kar merā ewazānā de tāki merī jān chhūṭ jāe. Apne wāde ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁵⁵Najāt bedīnoñ se bahut dūr hai, kyonki wuh tere ahkām ke tālib nahīn hote.

¹⁵⁶Ai Rab, tū muta’addid tariqoñ se apne rahm kā izhār kartā hai. Apne āin ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁵⁷Merā tāqqub karne wāloñ aur mere dushmanoñ kī baṛī tādād hai,

lekin main tere ahkām se dūr nahīn huā.

¹⁵⁸Bewafāon ko dekh kar mujhe ghin āti hai, kyonki wuh tere kalām ke mutābiq zindagī nahīn guzārte.

¹⁵⁹Dekh, mujhe tere ahkām se pyār hai. Ai Rab, apnī shafqat ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁶⁰Tere kalām kā lubb-e-lubāb sachchāi hai, tere tamām rāst farmān abad tak qāym haiñ.

-21-

¹⁶¹Sardār bilāwajah merā pichhā karte haiñ, lekin merā dil tere kalām se hī dārtā hai.

¹⁶²Main tere kalām kī khushī us kī tarah manātā hūn jise kasrat kā māl-e-ghanimat mil gayā ho.

¹⁶³Main jhūṭ se nafrat kartā balki ghin khātā hūn, lekin terī shariāt mujhe pyārī hai.

¹⁶⁴Main din mein sāt bār terī satāish kartā hūn, kyonki tere ahkām rāst haiñ.

¹⁶⁵Jinhein shariāt pyārī hai unhein baṛā sukūn hāsil hai, wuh kisi bhī chiz se ṭhokar khā kar nahīn gireñge.

¹⁶⁶Ai Rab, main terī najāt ke intazār mein rahte hue tere ahkām kī pairawī kartā hūn.

¹⁶⁷Merī jān tere farmānon se liṭī rahti hai, wuh use nihāyat pyāre haiñ.

¹⁶⁸Main tere āin aur hidāyāt kī pairawī kartā hūn, kyonki merī tamām rāhein tere sāmne haiñ.

-22-

¹⁶⁹Ai Rab, merī āhein tere sāmne āen, mujhe apne kalām ke mutābiq samajh atā farmā.

¹⁷⁰Merī iltijāen tere sāmne āen, mujhe apne kalām ke mutābiq chhuṛā!

¹⁷¹Mere honṭon se hamd-o-sanā phūṭ nikle, kyonki tū mujhe apne ahkām sikhātā hai.

¹⁷²Merī zabān tere kalām kī madahsarāi kare, kyonki tere tamām farmān rāst haiñ.

¹⁷³Terā hāth merī madad karne ke lie taiyār rahe, kyonki main ne tere ahkām ikhtiyār kie haiñ.

¹⁷⁴Ai Rab, main terī najāt kā ārzūmand hūn, terī shariāt se lutfandoz hotā hūn.

¹⁷⁵Merī jān zindā rahe tāki terī satāish kar sake. Tere āin merī madad karen.

¹⁷⁶Main bhaṭkī huī bheṛ kī tarah āwārā phir rahā hūn. Apne kḥādim ko talāsh kar, kyonki main tere ahkām nahīn bhūltā.

Tohmat Lagāne Wāloṅ se Rihāi ke lie Duā

120 *Ziyārat kā gīt.*

Musibat meṅ main ne Rab ko pukārā, aur us ne merī sunī.

²Ai Rab, merī jān ko jhūṭe honṭoṅ aur farebdeh zabān se bachā.

³Ai farebdeh zabān, wuh tere sāth kiya kare, mazīd tujhe kyā de?

⁴Wuh tujh par jangjū ke tez tīr aur dahakte koele barsāe!

⁵Mujh par afsos! Mujhe ajnabi mulk Masak meṅ, Qīdār ke kḥaimoṅ ke pās rahnā partā hai.

⁶Itni der se amn ke dushmanoṅ ke pās rahne se merī jān tang ā gai hai.

⁷Main to amn chāhtā hūn, lekin jab kabhī bolūn to wuh jang karne par tule hote haiṅ.

Insān kā Wafādār Muhāfiz

121 *Ziyārat kā gīt.*
Main apnī ānkhon ko pahāroṅ kī taraf uṭhātā hūn. Merī madad kahān se āti hai?

²Merī madad Rab se āti hai, jo āsmān-o-zamīn kā Kḥāliq hai.

³Wuh terā pānw phisalne nahīn degā. Terā muhāfiz ūnghne kā nahīn.

⁴Yaqīnan Isrāīl kā muhāfiz na ūnghatā hai, na sotā hai.

⁵Rab terā muhāfiz hai, Rab tere dahne hāth par sāebān hai.

⁶Na dīn ko sūraj, na rāt ko chānd tujhe zarar pahuñchāegā.

⁷Rab tujhe har nuqsān se bachāegā, wuh terī jān ko mahfūz rakhegā.

⁸Rab ab se abad tak tere āne jāne kī pahrādāri karegā.

Yarūshalam par Barkat

122 *Dāūd kā ziyārat kā gīt.*
Main un se kḥush huā jinhoṅ ne mujh se kahā, “Āo, ham Rab ke ghar chalen.”

²Ai Yarūshalam, ab hamāre pānw tere darwāzoṅ meṅ khaṛe haiṅ.

³Yarūshalam Shahr yon banāyā gayā hai ki us ke tamām hisse mazbūtī se ek dūsre ke sāth jure hue haiñ.

⁴Wahāñ qabīle, hāñ Rab ke qabīle hāzīr hote haiñ tāki Rab ke nām kī sataish karen jis tarah Isrāīl ko farmāyā gayā hai.

⁵Kyonki wahāñ taḡht-e-adālat karne ke lie lagāe gae haiñ, wahāñ Dāūd ke gharāne ke taḡht haiñ.

⁶Yarūshalam ke lie salāmatī māñgo! “Jo tujh se pyār karte haiñ wuh sukūn pāen.

⁷Terī fasīl meñ salāmatī aur tere mahalon meñ sukūn ho.”

⁸Apne bhāiyon aur hamsāyon kī ḡhātīr main kahūngā, “Tere andar salāmatī ho!”

⁹Rab hamāre Ḳhudā ke ghar kī ḡhātīr main terī ḡhushhālī kā tālib rahūngā.

Allāh Ham par Mehrbānī Kare

123 *Ziyārat kā gīt.* Main apnī āñkhoñ ko terī taraf uṡhātā hūñ, terī taraf jo āsmān par taḡhtnashīn hai.

²Jis tarah ḡhulām kī āñkheñ apne mālik ke hāth kī taraf aur launḡi kī āñkheñ apnī mālikan ke hāth

kī taraf lagī rahtī haiñ usī tarah hamārī āñkheñ Rab apne Ḳhudā par lagī rahtī haiñ, jab tak wuh ham par mehrbānī na kare.

³Ai Rab, ham par mehrbānī kar, ham par mehrbānī kar! Kyonki ham had se zyādā hiqārat kā nishānā ban gae haiñ.

⁴Sukūn se zindagī guzārne wālon kī lān-tān aur maḡhrūron kī tahqīr se hamārī jān dūbhar ho gāi hai.

Musibat meñ Allāh Hamārā

Sahārā Hai

124 *Dāūd kā ziyārat kā gīt.* Isrāīl kahe, “Agar Rab hamāre sāth na hotā,

²agar Rab hamāre sāth na hotā jab log hamāre ḡhilāf uṡhe

³aur āg-bagūlā ho kar apnā pūrā ḡhussā ham par utārā, to wuh hameñ zindā harāp kar lete.

⁴Phir sailāb ham par ṡuṡ parṡā, nadī kā tez dhārā ham par ḡhālīb ā jātā

⁵aur mutalātim pānī ham par se guzar jātā.”

⁶Rab kī hamd ho jis ne hameñ un ke dānton ke hawāle na kiyā, warnā wuh hameñ phār khāte.

⁷Hamārī jān us chīriyā kī tarah chhūt gai hai jo chīrimār ke phande se nikal kar uṛ gai hai. Phandā tūt gayā hai, aur ham bach nikle haiñ.

⁸Rab kā nām, hāñ usī kā nām hamārā sahārā hai jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai.

Chāroñ Taraf se Qaum kī Hifāzat

125 *Ziyārat kā gīt.*
Jo Rab par bharosā rakhte haiñ wuh Koh-e-Siyyūn kī mānind haiñ jo kabhī nahīñ ḍagmagātā balki abad tak qāym rahtā hai.

²Jis tarah Yarūshalām pahāroñ se ghirā rahtā hai usī tarah Rab apnī qaum ko ab se abad tak chāroñ taraf se mahfūz rakhtā hai.

³Kyonki bedīnoñ kī rāstbāzoñ kī mīrās par hukūmat nahīñ rahegī, aisā na ho ki rāstbāz badkāri karne kī āzmāish meñ paṛ jāeñ.

⁴Ai Rab, un se bhalāi kar jo nek haiñ, jo dil se sīdhī rāh par chalte haiñ.

⁵Lekin jo bhaṭak kar apnī ṭerhī-meṭhī rāhoñ par chalte haiñ unheñ Rab badkāroñ ke sāth ḳhārij kar de. Isrāil kī salāmatī ho!

Rab Apne Qaidiyon ko

Rihāi Detā Hai

126 *Ziyārat kā gīt.*
Jab Rab ne Siyyūn ko bahāl kiyā to aisā lag rahā thā ki ham ḳhāb dekh rahe haiñ.

²Tab hamārā muñh hañsī-ḳhushī se bhar gayā, aur hamārī zabān shādmānī ke nāre lagāne se ruk na sakī. Tab dīgar qaumoñ meñ kahā gayā, “Rab ne un ke lie zabardast kām kiyā hai.”

³Rab ne wāqai hamāre lie zabardast kām kiyā hai. Ham kitne ḳhush the, kitne ḳhush!

⁴Ai Rab, hamēñ bahāl kar. Jis tarah mausam-e-barsāt meñ Dasht-e-Najab ke ḳhushk nāle pānī se bhar jāte haiñ usī tarah hamēñ bahāl kar.

⁵Jo ānsū bahā bahā kar bij boeñ wuh ḳhushī ke nāre lagā kar fasal kāṭeñge.

⁶Wuh rote hue bij bone ke lie nikleñge, lekin jab fasal pak jāe to ḳhushī ke nāre lagā kar pūle uṭhāe apne ghar lauṭeñge.

Allāh hī Hamārā Ghar**Tāmīr Kartā Hai**

127 *Sulemān kā ziyārat kā gīt.*
 Agar Rab ghar ko tāmīr na kare to us par kām karne wālon kī mehnat abas hai. Agar Rab shahr kī pahrādārī na kare to insānī pahredāron kī nigahbānī abas hai.

²Yih bhī abas hai ki tum subah-sawere uṭho aur pūre din mehnat-mashaqqat ke sāth rozī kamā kar rāt gae so jāo. Kyonki jo Allāh ko pyāre haiñ unheñ wuh un kī zarūriyāt un ke sote meñ pūrī kar detā hai.

³Bachche aisī nemat haiñ jo ham mīrās meñ Rab se pāte haiñ, aulād ek ajr hai jo wuhī hamēñ detā hai.

⁴Jawānī meñ paidā hue beṭe sūrme ke hāth meñ tīron kī mānind haiñ.

⁵Mubārak hai wuh ādmī jis kā tarkash un se bharā hai. Jab wuh shahr ke darwāze par apne dushmanon se jhagaṛegā to sharmindā nahīñ hogā.

Jis Ḳhāndān ko Allāh**Barkat Detā Hai**

128 *Ziyārat kā gīt.*
 Mubārak hai wuh jo Rab kā ḵhauf mān kar us kī rāhon par chaltā hai.

²Yaqīnan tū apnī mehnat kā phal khāegā. Mubārak ho, kyonki tū kāmyāb hogā.

³Ghar meñ terī bīwī angūr kī phaldār bel kī mānind hogī, aur tere beṭe mez ke irdgird baiṭh kar zaitūn kī tāzā shāḵhon^a kī mānind honge.

⁴Jo ādmī Rab kā ḵhauf māne use aisī hī barkat milegī.

⁵Rab tujhe Koh-e-Siyyūn se barkat de. Wuh kare ki tū jīte-jī Yarūshalam kī ḵhushhālī dekhe,

⁶ki tū apne potoñ-nawāson ko bhī dekhe. Isrāīl kī salāmatī ho!

Madad ke lie Isrāīl kī Duā

129 *Ziyārat kā gīt.*
 Isrāīl kahe, “Merī jawānī se hī mere dushman bār bār mujh par hamlā-āwar hue haiñ.

^aIs se murād hai paiwandkārī ke lie daraḵht se kāṭī gāī ṭahniyāñ.

²Merī jawānī se hī wuh bār bār mujh par hamlā-āwar hue haiñ. To bhī wuh mujh par ghālib na āe.”

³Hal chalāne wālon ne merī pīṭh par hal chalā kar us par apnī lambī lambī reghāriyāñ banāi haiñ.

⁴Rab rāst hai. Us ne bedīnon ke rasse kāt kar mujhe āzād kar diyā hai.

⁵Allāh kare ki jitne bhī Siyyūn se nafrat rakheñ wuh sharmindā ho kar pīchhe haṭ jāeñ.

⁶Wuh chhatoñ par kī ghās kī mānind hoñ jo sahīh taur par baṛhne se pahle hī murjhā jāti hai

⁷aur jis se na fasal kātne wālā apnā hāth, na pūle bāndhne wālā apnā bāzū bhar sake.

⁸Jo bhī un se guzare wuh na kahe, “Rab tumheñ barkat de.”

Ham Rab kā nām le kar tumheñ barkat dete haiñ!

Barī Musibat se Rihāi kī Duā

(Taubā kā Chhaṭā Zabūr)

130 *Ziyārat kā gīt.*

Ai Rab, main tujhe gahrāiyōñ se pukārtā hūñ.

²Ai Rab, merī āwāz sun! Kān lagā kar merī iltijāoñ par dhyān de!

³Ai Rab, agar tū hamāre gunāhoñ kā hisāb kare to kaun qāym rahegā? Koī bhī nahīñ!

⁴Lekin tujh se muāfī hāsīl hotī hai tāki terā khauf māmā jāe.

⁵Main Rab ke intazār meñ hūñ, merī jān shiddat se intazār kartī hai. Main us ke kalām se ummīd rakhtā hūñ.

⁶Pahredār jis shiddat se pau phaṭne ke intazār meñ rahte haiñ, merī jān us se bhī zyādā shiddat ke sāth, hāñ zyādā shiddat ke sāth Rab kī muntazir rahti hai.

⁷Ai Isrāīl, Rab kī rāh deḡhtā rah! Kyonki Rab ke pās shafqat aur fidyā kā ṭhos band-o-bast hai.

⁸Wuh Isrāīl ke tamām gunāhoñ kā fidyā de kar use najāt degā.

Bachche kā-sā Īmān

131 *Ziyārat kā gīt.*

Ai Rab, na merā dil ghamandī hai, na merī āñkheñ maḡhrūr haiñ. Jo bāteñ itnī azīm aur hairānkun haiñ ki main un se nipaṭ nahīñ saktā unheñ main nahīñ chheṛtā.

²Yaqīnan main ne apnī jān ko rāhat aur sukūn dilāyā hai, aur ab wuh mān kī god meñ baiṭhe chhoṭe bachche kī mānind hai, hān merī jān chhoṭe bachche^a kī mānind hai.

³Ai Isrāīl, ab se abad tak Rab ke intazār meñ rah!

Dāūd kā Gharānā aur Siyyūn par Maqdis

132 *Ziyārat kā gīt.*

Ai Rab, Dāūd kā khayāl rakh, us kī tamām musībatoñ ko yād kar.

²Us ne qasam khā kar Rab se wādā kiyā aur Yāqūb ke qawī Ḳhudā ke huzūr mannat mānī,

³“Na main apne ghar meñ dāḳhil hūngā, na bistar par leṭūngā,

⁴na main apnī āñkhoñ ko sone dūngā, na apne papoṭoñ ko ūnghe dūngā

⁵jab tak Rab ke lie maqām aur Yāqūb ke sūrme ke lie sukūnatgāh na mile.”

⁶Ham ne Ifrātā meñ ahd ke sandūq kī ḳhabar sunī aur yār ke khule maidān meñ use pā liyā.

⁷Āo, ham us kī sukūnatgāh meñ dāḳhil ho kar us ke pānwoñ kī chaukī ke sāmne sijdā karen.

⁸Ai Rab, uṭh kar apnī ārāmgāh ke pās ā, tū aur ahd kā sandūq jo terī qudrat kā izhār hai.

⁹Tere imām rāstī se mulabbas ho jāeñ, aur tere imāndār ḳhushī ke nāre lagāeñ.

¹⁰Ai Allāh, apne ḳhādim Dāūd kī ḳhātir apne masah kie hue bande ke chehre ko radd na kar.

¹¹Rab ne qasam khā kar Dāūd se wādā kiyā hai, aur wuh us se kabhī nahīn phiregā, “Main terī aulād meñ se ek ko tere taḳht par biṭhāūngā.

¹²Agar tere beṭe mere ahd ke wafādār raheñ aur un ahkām kī pairawī karen jo main unheñ sikhāūngā to un ke beṭe bhī hameshā tak tere taḳht par baiṭheñge.”

¹³Kyonki Rab ne Koh-e-Siyyūn ko chun liyā hai, aur wuhī wahān sukūnat karne kā ārzūmand thā.

^aJis bachche ne mān kā dūdh pīnā chhor diyā hai.

¹⁴Us ne farmāyā, “Yih hameshā tak merī āramgāh hai, aur yahān main sukūnat karūnga, kyonki main is kā ārzūmand hūn.

¹⁵Main Siyyūn kī khurāk ko kasrat kī barkat de kar us ke gharibon ko roṭī se ser karūnga.

¹⁶Main us ke imāmon ko najāt se mulabbas karūnga, aur us ke imāndār khushī se zordār nāre lagāenge.

¹⁷Yahān main Dāūd kī tāqat barhā dūngā,^a aur yahān main ne apne masah kie hue khādim ke lie charāgh taiyār kar rakhā hai.

¹⁸Main us ke dushmanon ko sharmindagī se mulabbas karūnga jabki us ke sar kā tāj chamaktā rahegā.”

Bhāiyon kī Yagāngat kī Barkat

133 *Dāūd kā zabūr. Ziyārat kā gīt.*

Jab bhāi mil kar aur yagāngat se rahte haiñ yih kitnā achchhā aur pyārā hai.

²Yih us nafis tel kī mānind hai jo Hārūn Imām ke sar par unḍelā jātā

hai aur ṭapak ṭapak kar us kī dāḥī aur libās ke garebān par ā jātā hai.

³Yih us os kī mānind hai jo Koh-e Harmūn se Siyyūn ke pahāron par parṭī hai. Kyonki Rab ne farmāyā hai, “Wahīn hameshā tak barkat aur zindagī milegī.”

Rab ke Ghar meñ Rāt kī Satāish

134 *Ziyārat kā gīt.*
 Āo, Rab kī satāish karo, ai Rab ke tamām khādimo jo rāt ke waqt Rab ke ghar meñ khare ho.

²Maqdis meñ apne hāth uṭhā kar Rab kī tamjīd karo!

³Rab Siyyūn se tujhe barkat de, āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq tujhe barkat de.

Allāh kī Parastish

135 Rab kī hamd ho! Rab ke nām kī satāish karo! Us kī tamjīd karo, ai Rab ke tamām khādimo,

²jo Rab ke ghar meñ, hamāre Ḳhudā kī bārgāhon meñ khare ho.

³Rab kī hamd karo, kyonki Rab bhalā hai. Us ke nām kī madahsarāi karo, kyonki wuh pyārā hai.

^aLafzī tarjumā: Main Dāūd kā siṅg phūṭne dūngā.

⁴Kyonki Rab ne Yāqūb ko apne lie chun liyā, Isrāīl ko apnī milkiyat banā liyā hai.

⁵Hān, main ne jān liyā hai ki Rab azīm hai, ki hamārā Rab dīgar tamām mābūdoñ se zyādā azīm hai.

⁶Rab jo jī chāhe kartā hai, kḥāh āsmān par ho yā zamīn par, kḥāh samundaron meñ ho yā gahrāiyon meñ kahīn bhī ho.

⁷Wuh zamīn kī intahā se bādāl chaṛhne detā aur bijlī bārish ke lie paidā kartā hai, wuh hawā apne godāmon se nikāl lātā hai.

⁸Misr meñ us ne insān-o-haiwān ke tamām pahlaūthon ko mār ḍālā.

⁹Ai Misr, us ne apne ilāhī nishān aur mojjizāt tere darmiyān hī kie. Tab Firaun aur us ke tamām mulāzim un kā nishānā ban gae.

¹⁰Us ne muta'addid qaumon ko shikast de kar tāqatwar bādshāhon ko maut ke ghāt utār diyā.

¹¹Amoriyon kā bādshāh Sīhon, Basan kā bādshāh Oj aur Mulk-e-Kanān kī tamām saltanaten na rahīn.

¹²Us ne un kā mulk Isrāīl ko de kar farmāyā ki āindā yih merī qaum kī maurūsī milkiyat hogā.

¹³Ai Rab, terā nām abadī hai. Ai Rab, tujhe pusht-dar-pusht yād kiyā jāegā.

¹⁴Kyonki Rab apnī qaum kā insāf karke apne kḥādimon par tars khāegā.

¹⁵Dīgar qaumon ke but sone-chāndī ke haiñ, insān ke hāth ne unheñ banāyā.

¹⁶Un ke muñh haiñ lekin wuh bol nahīn sakte, un kī āñkheñ haiñ lekin wuh dekh nahīn sakte.

¹⁷Un ke kān haiñ lekin wuh sun nahīn sakte, un ke muñh meñ sāñs hī nahīn hotī.

¹⁸Jo but banāte haiñ wuh un kī mānind ho jāeñ, jo un par bharosā rakhte haiñ wuh un jaise behis-o-harkat ho jāeñ.

¹⁹Ai Isrāīl ke gharāne, Rab kī satāish kar. Ai Hārūn ke gharāne, Rab kī tamjīd kar.

²⁰Ai Lāwī ke gharāne, Rab kī hamd-o-sanā kar. Ai Rab kā kḥauf mānane wālo, Rab kī satāish karo.

²¹Siyyūn se Rab kī hamd ho. Us kī hamd ho jo Yarūshalam men sukūnat kartā hai. Rab kī hamd ho!

Takhliq aur Qaum kī Tārīkh

men Allāh ke Mojize

136 Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

²Khudāon ke Khudā kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

³Mālikon ke mālik kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁴Jo akelā hī azīm mojize kartā hai us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁵Jis ne hikmat ke sāth āsmān banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁶Jis ne zamīn ko mazbūtī se pānī ke ūpar lagā diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁷Jis ne āsmān kī raushniyon ko khalaq kiyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁸Jis ne sūraj ko din ke waqt hukūmat karne ke lie banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁹Jis ne chānd aur sitāron ko rāt ke waqt hukūmat karne ke lie banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁰Jis ne Misr men pahlauṭhon ko mār dālā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹¹Jo Isrāil ko Misriyon men se nikāl lāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹²Jis ne us waqt barī tāqat aur qudrat kā izhār kiyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹³Jis ne Bahr-e-Qulzum ko do hisson men taqsīm kar diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁴Jis ne Isrāil ko us ke bīch men se guzarne diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁵Jis ne Firaun aur us kī fauj ko Bahr-e-Qulzum men bahā kar gharq kar diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁶Jis ne registān men apnī qaum kī qiyādat kī us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁷Jis ne barē bādshāhon ko shikast dī us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁸Jis ne tāqatwar bādshāhoñ ko mār ḍālā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

¹⁹Jis ne Amoriyoñ ke bādshāh Sīhon ko maut ke ghāṭ utārā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²⁰Jis ne Basan ke bādshāh Oj ko halāk kar diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²¹Jis ne un kā mulk Isrāil ko mīrās meñ diyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²²Jis ne un kā mulk apne ḵhādīm Isrāil kī maurūsī milkiyat banāyā us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²³Jis ne hamārā ḵhayāl kiyā jab ham ḵhāk meñ dab gae the us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²⁴Jis ne hameñ un ke qabze se chhurāyā jo ham par zulm kar rahe the us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²⁵Jo tamām jāndāroñ ko ḵhurāk muhaiyā kartā hai us kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

²⁶Āsmān ke Ḵhudā kā shukr karo, kyoñki us kī shafqat abadi hai.

Bābal meñ Jilāwatanon kī Āh-o-Zārī

137 Jab Siyyūn kī yād āi to ham Bābal kī nahron ke kināre hī baiṭh kar ro pare.

²Ham ne wahān ke safedā ke darakhton se apne sarod laṭkā die,

³kyoñki jinhoñ ne hameñ giriftār kiyā thā unhoñ ne hameñ wahān gīt gāne ko kahā, aur jo hamārā mazāq uṛāte haiñ unhoñ ne ḵhushī kā mutālabā kiyā, “Hameñ Siyyūn kā koī gīt sunāo!”

⁴Lekin ham ajnabī mulk meñ kis tarah Rab kā gīt gāen?

⁵Ai Yarūshalam, agar main tujhe bhūl jāūñ to merā dahnā hāth sūkh jāe.

⁶Agar main tujhe yād na karūñ aur Yarūshalam ko apnī azīmtarīn ḵhushī se zyādā qīmtī na samjhūñ to merī zabān tālū se chipak jāe.

⁷Ai Rab, wuh kuchh yād kar jo Adomiyoñ ne us din kiyā jab Yarūshalam dushman ke qabze meñ āyā. Us waqt wuh bole, “Use ḍhā do! Bunyādoñ tak use girā do!”

⁸Ai Bābal Beṭī jo tabāh karne par tulī huī hai, mubāarak hai wuh jo

tujhe us kā badlā de jo tū ne hamāre sāth kiyā hai.

⁹Mubārak hai wuh jo tere bachchoñ ko pakar kar patthar par patakh de.

Allāh kī Madad ke lie Shukrguzārī

138 *Dāūd kā zabūr.*
Ai Rab, main pūre dil se terī satāish karūnga, mābūdōñ ke sāmne hī terī tamjīd karūnga.

²Main terī muqaddas sukūnatgāh kī taraf ruḵ karke sijdā karūnga, terī mehrbānī aur wafādārī ke bāis terā shukr karūnga. Kyonki tū ne apne nām aur kalām ko tamām chīzoñ par sarfarāz kiyā hai.

³Jis din main ne tujhe pukārā tū ne merī sun kar merī jān ko barī taqwīyat dī.

⁴Ai Rab, duniyā ke tamām hukmrān tere muñh ke farmān sun kar terā shukr karen.

⁵Wuh Rab kī rāhoñ kī madahsarāi karen, kyonki Rab kā jalāl azīm hai.

⁶Kyonki go Rab bulandiyōñ par hai wuh pasthāl kā ḵhayāl kartā aur maḡhrūroñ ko dūr se hī pahchān letā hai.

⁷Jab kabhī musībat merā dāman nahīn chhoṛtī to tū merī jān ko tāzādām kartā hai, tū apnā dahnā hāth barhā kar mujhe mere dushmanōñ ke taish se bachātā hai.

⁸Rab merī ḵhātir badlā legā. Ai Rab, terī shafqat abadī hai. Unheñ na chhoṛ jin ko tere hāthōñ ne banāyā hai!

Allāh Sab Kuchh Jāntā aur

Har Jagah Maujūd Hai

139 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Rab, tū merā muāynā kartā aur mujhe ḵhūb jāntā hai.

²Merā uṭhnā baiṭhnā tujhe mālūm hai, aur tū dūr se hī merī soch samajhtā hai.

³Tū mujhe jānchtā hai, ḵhāh main rāste meñ hūñ yā āram karūñ. Tū merī tamām rāhoñ se wāqif hai.

⁴Kyonki jab bhī koī bāt merī zabān par āe tū ai Rab pahle hī us kā pūrā ilm rakhtā hai.

⁵Tū mujhe chāroñ taraf se ghere rakhtā hai, terā hāth mere ūpar hī rahtā hai.

⁶Is kā ilm itnā hairānkun aur azīm hai ki main ise samajh nahīn saktā.

⁷Main tere Rūh se kahān bhāg jāūn, tere chehre se kahān farār ho jāūn?

⁸Agar āsmān par chaṛh jāūn to tū wahān maujūd hai, agar utar kar apnā bistar Pātāl meñ bichhāūn to tū wahān bhī hai.

⁹Go main tulū-e-subah ke paron par uṛ kar samundar kī dūrtarīn had par jā basūn,

¹⁰wahān bhī terā hāth merī qiyādat karegā, wahān bhī terā dahnā hāth mujhe thāme rakhegā.

¹¹Agar main kahūn, “Tārīkī mujhe chhupā de, aur mere irdgird kī raushnī rāt meñ badal jāe,” to bhī koī farq nahīn paṛegā.

¹²Tere sāmne tārīkī bhī tārīk nahīn hotī, tere huzūr rāt din kī tarah raushan hotī hai balki raushnī aur andherā ek jaise hote haiñ.

¹³Kyonki tū ne merā bātin banāyā hai, tū ne mujhe mān ke peṭ meñ tashkīl diyā hai.

¹⁴Main terā shukr kartā hūn ki mujhe jalālī aur mojizānā taur se banāyā gayā hai. Tere kām hairatangez haiñ, aur merī jān yih khūb jāntī hai.

¹⁵Merā ḍhāñchā tujh se chhupā nahīn thā jab mujhe poshīdagī meñ banāyā gayā, jab mujhe zamīn kī gahraīyon meñ tashkīl diyā gayā.

¹⁶Terī āñkhoñ ne mujhe us waqt dekhā jab mere jism kī shakl abhī nāmukammal thī. Jitne bhī din mere lie muqarrar the wuh sab terī kitāb meñ us waqt darj the, jab ek bhī nahīn guzarā thā.

¹⁷Ai Allāh, tere khayālāt samajhnā mere lie kitnā mushkil hai! Un kī kul tādād kitnī azīm hai.

¹⁸Agar main unheñ gīn saktā to wuh ret se zyādā hote. Main jāg uṭhtā hūn to tere hī sāth hotā hūn.

¹⁹Ai Allāh, kāsh tū bedīn ko mār ḍāle, ki khūñkhār mujh se dūr ho jāeñ.

²⁰Wuh fareb se terā zikr karte haiñ, hāñ tere muḥhālīf jhūṭ bolte haiñ.

²¹Ai Rab, kyā main un se nafrat na karūn jo tujh se nafrat karte haiñ? Kyā main un se ghīn na khāūn jo tere khīlāf uṭhe haiñ?

²²Yaqīnan main un se saḳht nafrat kartā hūn. Wuh mere dushman ban gae haiñ.

²³Ai Allāh, merā muāynā karke mere dil kā hāl jān le, mujhe jānch kar mere bechain khayālāt ko jān le.

²⁴Main nuqsāndeh rāh par to nahīn chal rahā? Abadī rāh par merī qiyādat kar!

Dushman se Rihāi kī Duā

140 *Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.*

Ai Rab, mujhe sharīron se chhuṛā aur zālīmon se mahfūz rakh.

²Dil meñ wuh bure mansūbe bāndhte, rozānā jang chheṛte haiñ.

³Un kī zabān sāñp kī zabān jaisī tez hai, aur un ke hoñṭon meñ sāñp kā zahr hai. (*Silāh*)

⁴Ai Rab, mujhe bedīn ke hāthon se mahfūz rakh, zālīm se mujhe bachāe rakh, un se jo mere pāñwon ko ṭhokar khilāne ke mansūbe bāndh rahe haiñ.

⁵Maḡhrūron ne mere rāste meñ phandā aur rasse chhupāe haiñ, unhoñ ne jāl bichhā kar rāste ke kināre kināre mujhe pakaṛne ke phande lagāe haiñ. (*Silāh*)

⁶Main Rab se kahtā hūñ, “Tū hī merā Ḳhudā hai, merī iltijāon kī āwāz sun!”

⁷Ai Rab Qādir-e-mutlaq, ai merī qawī najāt! Jang ke din tū apnī ḡhāl se mere sar kī hifāzat kartā hai.

⁸Ai Rab, bedīn kā lālch pūrā na kar. Us kā irādā kāmyāb hone na de, aisā na ho ki yih log sarfarāz ho jāeñ. (*Silāh*)

⁹Unhoñ ne mujhe gher liyā hai, lekin jo āfat un ke hoñṭ mujh par lānā chāhte haiñ wuh un ke apne saron par āe!

¹⁰Dahakte koele un par barsen, aur unheñ āg meñ, athāh gaṛhon meñ phaiñkā jāe tāki āindā kabhī na uṭheñ.

¹¹Tohmat lagāne wālā mulk meñ qāym na rahe, aur burāi zālīm ko mār mār kar us kā pīchhā kare.

¹²Main jāntā hūñ ki Rab adālat meñ musibat-zadā kā difā karegā. Wuhī zarūratmand kā insāf karegā.

¹³Yaqīnan rāstbāz tere nām kī satāish kareñge, aur diyānatdār tere huzūr baseñge.

Hifāzat kī Guzārish

141 *Dāūd kā zabūr.*

Ai Rab, main tujhe pukār rahā hūn, mere pās āne meñ jaldī kar! Jab main tujhe āwāz detā hūn to merī fariyād par dhyān de!

²Merī duā tere huzūr baḥhūr kī qurbānī kī tarah qabūl ho, mere terī taraf uṭhāe hue hāth shām kī ḡhallā kī nazar kī tarah manzūr hoñ.

³Ai Rab, mere muñh par pahrā biṭhā, mere honṭon ke darwāze kī nigahbānī kar.

⁴Mere dil ko ḡhalat bāt kī taraf māyl na hone de, aisā na ho ki main badkāron ke sāth mil kar bure kām meñ mulawwas ho jāūn aur un ke laziz khānon meñ shirkat karūn.

⁵Rāstbāz shafqat se mujhe māre aur mujhe tambīh kare. Merā sar is se inkār nahīn karegā, kyonki yih us ke lie shafābaḥsh tel kī mānind hogā. Lekin main har waqt sharīron kī harkaton ke ḡhilāf duā kartā hūn.

⁶Jab wuh gir kar us chaṭṭān ke hāth meñ āeṅge jo un kā munsif hai to wuh merī bāton par dhyān deṅge, aur unheñ samajh āegī ki wuh kitnī pyārī haiñ.

⁷Ai Allāh, hamārī haḍḍiyān us zamīn kī mānind haiñ jis par kisī ne itne zor se hal chalāyā hai ki ḡhele uṛ kar idhar-udhar bikhar gae haiñ. Hamārī haḍḍiyān Pātāl ke muñh tak bikhar gaī haiñ.

⁸Ai Rab Qādir-e-mutlaq, merī āñkheñ tujh par lagī rahti haiñ, aur main tujh meñ panāh letā hūn. Mujhe maut ke hawāle na kar.

⁹Mujhe us jāl se mahfūz rakh jo unhoñ ne mujhe pakaṛne ke lie bichhāyā hai. Mujhe badkāron ke phandoñ se bachāe rakh.

¹⁰Bedīn mil kar un ke apne jālon meñ ulajh jāeñ jabki main bach kar āge niklūn.

Saḡht Musibat meñ Madad

kī Pukār

142 *Hikmat kā gīt. Duā jo Dāūd ne kī jab wuh ḡhār meñ thā.*

Main madad ke lie chīkhtā-chillātā Rab ko pukārtā hūn, main zordār āwāz se Rab se iltijā kartā hūn.

²Main apnī āh-o-zārī us ke sāmne unḍel detā, apnī tamām musibat us ke huzūr pesh kartā hūn.

³Jab merī rūh mere andar niḡhāl ho jāti hai to tū hī merī rāh jāntā

hai. Jis rāste mein main chaltā hūn us mein logoñ ne phandā chhupāyā hai.

⁴Main dahnī taraf nazar dāl kar dekhtā hūn, lekin koī nahīn hai jo merā khayāl kare. Main bach nahīn saktā, koī nahīn hai jo merī jān kī fikr kare.

⁵Ai Rab, main madad ke lie tujhe pukārtā hūn. Main kahtā hūn, “Tū merī panāhgāh aur zindoñ ke mulk mein merā maurūsī hissā hai.”

⁶Merī chīkhon par dhyān de, kyonki main bahut past ho gayā hūn. Mujhe un se chhuṛā jo merā pīchhā kar rahe haiñ, kyonki main un par qābū nahīn pā saktā.

⁷Merī jān ko qaidkhāne se nikāl lā tākī tere nām kī satāish karūñ. Jab tū mere sāth bhalāi karegā to rāstbāz mere irdgird jamā ho jāenge.

Bachāo aur Qiyādat kī Guzārish (Taubā kā Sātwān Zabūr)

143

Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, merī duā sun, merī iltijāon par dhyān de. Apnī wafādārī aur rāstī kī khātir merī sun!

²Apne khādim ko apnī adālat mein na lā, kyonki tere huzūr koī bhī jāndār rāstbāz nahīn thahar saktā.

³Kyonki dushman ne merī jān kā pīchhā karke use khāk mein kuchal diyā hai. Us ne mujhe un logoñ kī tarah tārīkī mein basā diyā hai jo bare arse se murdā haiñ.

⁴Mere andar merī rūh niḥāl hai, mere andar merā dil dahshat ke māre behis-o-harkat ho gayā hai.

⁵Main qadīm zamāne ke dīn yād kartā aur tere kāmōn par ghaur-o-khauz kartā hūn. Jo kuchh tere hāthōn ne kiya us mein main mahw-e-khyāl rahtā hūn.

⁶Main apne hāth terī taraf uṭhātā hūn, merī jān khushk zamīn kī tarah terī pyāsī hai. (*Silāh*)

⁷Ai Rab, merī sunane mein jaldī kar. Merī jān to khatm hone wālī hai. Apnā chehrā mujh se chhupāe na rakh, warnā main garhe mein utarne wāloñ kī mānind ho jāūngā.

⁸Subah ke waqt mujhe apnī shafqat kī khabar sunā, kyonki main tujh par bharosā rakhtā hūn. Mujhe wuh rāh dikhā jis par mujhe

jānā hai, kyonki main terā hī
ārzūmand hūn.

⁹Ai Rab, mujhe mere
dushmanon se chhuṛā, kyonki
main tujh mein panāh letā hūn.

¹⁰Mujhe apnī marzī pūrī karnā
sikhā, kyonki tū merā Ḳhudā hai.
Terā nek Rūh hamwār zamīn par
merī rāhnumāi kare.

¹¹Ai Rab, apne nām kī ḳhātir
merī jān ko tāzādām kar. Apnī rāstī
se merī jān ko musibat se bachā.

¹²Apnī shafqat se mere
dushmanon ko halāk kar. Jo bhī
mujhe tang kar rahe haiñ unheñ
tabāh kar! Kyonki main terā
ḳhādīm hūn.

Najāt aur Ḳhushhālī kī Duā

144 *Dāūd kā zabūr.*

Rab merī chaṭṭān kī
hamd ho, jo mere hāthon ko laṛne
aur merī ungliyon ko jang karne kī
tarbiyat detā hai.

²Wuh merī shafqat, merā qilā,
merā najātdahindā aur merī ḍhāl
hai. Usī mein main panāh letā hūn,
aur wuhī digar aqwām ko mere tābe
kar detā hai.

³Ai Rab, insān kaun hai ki tū us
kā ḳhayāl rakhe? Ādamzād kaun
hai ki tū us kā lihāz kare?

⁴Insān dam-bhar kā hī hai, us
ke din tezī se guzarne wāle sāye kī
mānind haiñ.

⁵Ai Rab, apne āsmān ko jhukā kar
utar ā! Paharon ko chhū tāki wuh
dhuān chhoṛen.

⁶Bijli bhej kar unheñ muntashir
kar, apne tīr chalā kar unheñ
darham-barham kar.

⁷Apnā hāth bulandiyon se niche
baṛhā aur mujhe chhuṛā kar pānī kī
gahrāiyon aur pardesiyon ke hāth
se bachā,

⁸jin kā muñh jhūṭ boltā aur
dahnā hāth fareb detā hai.

⁹Ai Allāh, main terī tamjīd mein
nayā gīt gāūngā, das tāron kā sitār
bajā kar terī madahsarāi karūnga.

¹⁰Kyonki tū bādshāhon ko najāt
detā aur apne ḳhādīm Dāūd ko
mohlak talwār se bachātā hai.

¹¹Mujhe chhuṛā kar pardesiyon
ke hāth se bachā, jin kā muñh jhūṭ
boltā aur dahnā hāth fareb detā hai.

¹²Hamāre beṭe jawānī mein
phalne-phulne wāle paudon kī

mānind hoñ, hamārī beṭiyān mahal ko sajāne ke lie tarāshe hue kone ke satūn kī mānind hoñ.

¹³Hamāre godām bhare raheñ aur har qism kī ḵhurāk muhaiyā kareñ. Hamārī bheṭ-bakriyān hamāre maidānoñ meñ hazāroñ balki beshumār bachche janm deñ.

¹⁴Hamāre gāy-bail moṭe-tāze hoñ, aur na koī zāe ho jāe, na kisi ko nuqsān pahuñche. Hamāre chaukoñ meñ āh-o-zārī kī āwāz sunāī na de.

¹⁵Mubārak hai wuh qaum jis par yih sab kuchh sādiq ātā hai, mubārak hai wuh qaum jis kā Ḳhudā Rab hai!

Allāh kī Abadī Shafqat

145 *Dāūd kā zabūr. Hamd-o-sanā kā gīt.*

Ai mere Ḳhudā, main terī tazīm karūnga. Ai Bādshāh, main hameshā tak tere nām kī satāish karūnga.

²Rozānā main terī tamjīd karūnga, hameshā tak tere nām kī hamd karūnga.

³Rab azīm aur baṛī tārif ke lāyq hai. Us kī azmat insān kī samajh se bāhar hai.

⁴Ek pusht aglī pusht ke sāmne wuh kuchh sarāhe jo tū ne kiya hai, wuh dūstroñ ko tere zabardast kām sunāeñ.

⁵Main tere shāndār jalāl kī azmat aur tere mojizoñ meñ mahw-e-ḵhyāl rahūngā.

⁶Log tere haibatnāk kāmōñ kī qudrat pesh kareñ, aur main bhī terī azmat bayān karūnga.

⁷Wuh josh se terī baṛī bhalāī ko sarāheñ aur ḵhushī se terī rāsti kī madahsarāī kareñ.

⁸Rab mehrbān aur rahīm hai. Wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai.

⁹Rab sab ke sāth bhalāī kartā hai, wuh apnī tamām maḵhlūqāt par rahm kartā hai.

¹⁰Ai Rab, terī tamām maḵhlūqāt terā shukr kareñ. Tere imāndār terī tamjīd kareñ.

¹¹Wuh terī bādshāhī ke jalāl par faḵhr kareñ aur terī qudrat bayān kareñ

¹²tāki ādamzād tere qawī kāmōñ aur terī bādshāhī kī jalālī shān-o-shaukat se āgāh ho jāeñ.

¹³Terī bādshāhī kī koī intahā nahīn, aur terī saltanat pusht-dar-pusht hameshā tak qāym rahegi.

¹⁴Rab tamām girne wāloñ kā sahārā hai. Jo bhī dab jāe use wuh uṭhā kharā kartā hai.

¹⁵Sab kī āñkheñ tere intazār meñ rahtī haiñ, aur tū har ek ko waqt par us kā khānā muhaiyā kartā hai.

¹⁶Tū apnī muṭṭhī khol kar har jāndār kī ḡhāhish pūrī kartā hai.

¹⁷Rab apnī tamām rāhoñ meñ rāst aur apne tamām kāmoñ meñ wafādār hai.

¹⁸Rab un sab ke qarīb hai jo use pukārte haiñ, jo diyānatdārī se use pukārte haiñ.

¹⁹Jo us kā ḡhauf māneñ un kī ārzū wuh pūrī kartā hai. Wuh un kī fariyādeñ sun kar un kī madad kartā hai.

²⁰Rab un sab ko mahfūz rakhtā hai jo use pyār karte haiñ, lekin bedīnoñ ko wuh halāk kartā hai.

²¹Merā muñh Rab kī tārif bayān kare, tamām maḡhlūqāt hameshā tak us ke muqaddas nām kī satāish karen.

Allāh kī Abadī Wafādārī

146 Rab kī hamd ho! Ai merī jān, Rab kī hamd kar.

²Jīte-jī main Rab kī satāish karūnga, umr-bhar apne ḡhudā kī madahsarāi karūnga.

³Shurafā par bharosā na rakho, na ādamzād par jo najāt nahiñ de saktā.

⁴Jab us kī rūh nikal jāe to wuh dubārā ḡhāk meñ mil jātā hai, usī waqt us ke mansūbe adhūre rah jāte haiñ.

⁵Mubārak hai wuh jis kā sahārā Yāqūb kā ḡhudā hai, jo Rab apne ḡhudā ke intazār meñ rahtā hai.

⁶Kyōñki us ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai banāyā hai. Wuh hameshā tak wafādār hai.

⁷Wuh mazlūmoñ kā insāf kartā aur bhūkoñ ko roṭī khilātā hai. Rab qaidiyōñ ko āzād kartā hai.

⁸Rab andhoñ kī āñkheñ bahāl kartā aur ḡhāk meñ dabe huōñ ko uṭhā kharā kartā hai, Rab rāstbāz ko pyār kartā hai.

⁹Rab pardesiyoñ kī dekh-bhāl kartā, yatīmoñ aur bewāoñ ko qāym rakhtā hai. Lekin wuh bedīnoñ kī rāh ko ṭeṛhā banā kar kāmyāb hone nahiñ detā.

¹⁰Rab abad tak hukūmat karegā. Ai Siyyūn, terā ẖhudā pusht-dar-pusht Bādshāh rahegā. Rab kī hamd ho.

Kāynāt aur Tārīkh meñ

Rab kā Band-o-Bast

147 Rab kī hamd ho! Apne ẖhudā kī madahsarāi karnā kitnā bhalā hai, us kī tamjīd karnā kitnā pyārā aur ẖhūbsūrat hai.

²Rab Yarūshalam ko tāmīr kartā aur Isrāīl ke muntashir jilāwatanon kī jamā kartā hai.

³Wuh dilshikaston ko shafā de kar un ke zaẖmon par marham-panṭi lagātā hai.

⁴Wuh sitāron kī tādād gin letā aur har ek kā nām le kar unheñ bulātā hai.

⁵Hamārā Rab azīm hai, aur us kī qudrat zabardast hai. Us kī hikmat kī koī intahā nahīn.

⁶Rab musibatzaḍon ko uṭhā kharā kartā lekin badkāron ko ẖhāk meñ milā detā hai.

⁷Rab kī tamjīd meñ shukr kā gīt gāo, hamāre ẖhudā kī ẖhushī meñ sarod bajāo.

⁸Kyonki wuh āsmān par bādal chhāne detā, zamīn ko bārish muhaiyā kartā aur pahāron par ghās phūṭne detā hai.

⁹Wuh maweshī ko chārā aur kawwe ke bachchon ko wuh kuchh khilātā hai jo wuh shor machā kar māngte haiñ.

¹⁰Na wuh ghoṛe kī tāqat se lutfandoz hotā, na ādmī kī mazbūt ṭāngon se ẖhush hotā hai.

¹¹Rab unheñ se ẖhush hotā hai jo us kā ẖhauf mānte aur us kī shafqat ke intazār meñ rahte haiñ.

¹²Ai Yarūshalam, Rab kī madahsarāi kar! Ai Siyyūn, apne ẖhudā kī hamd kar!

¹³Kyonki us ne tere darwāzon ke kundu mazbūt karke tere darmiyān basne wālī aulād ko barkat dī hai.

¹⁴Wuhī tere ilāqe meñ amn aur sukūn qāym rakhtā aur tujhe behtarīn gandum se ser kartā hai.

¹⁵Wuh apnā farmān zamīn par bhejtā hai to us kā kalām tezī se pahuñchtā hai.

¹⁶Wuh ūn jaisī barf muhaiyā kartā aur pālā rākh kī tarah chāron taraf bikher detā hai.

¹⁷Wuh apne ole kankaroñ kī tarah zamīn par phaiñk detā hai. Kaun us kī shadīd sardī bardāsh kar saktā hai?

¹⁸Wuh ek bār phir apnā farmān bhejtā hai to barf pighal jātī hai. Wuh apnī hawā chalne detā hai to pānī ṭapakne lagtā hai.

¹⁹Us ne Yāqūb ko apnā kalām sunāyā, Isrāīl par apne ahkām aur āīn zāhir kie haiñ.

²⁰Aisā sulūk us ne kisī aur qaum se nahīñ kiyā. Dīgar aqwām to tere ahkām nahīñ jāntīñ. Rab kī hamd ho!

Āsmān-o-Zamīn par

Allāh kī Tamjīd

148 Rab kī hamd ho! Āsmān se Rab kī satāish karo, bulandiyon par us kī tamjīd karo!

²Ai us ke tamām farishto, us kī hamd karo! Ai us ke tamām lashkaro, us kī tārif karo!

³Ai sūraj aur chāñd, us kī hamd karo! Ai tamām chamakdār sitāro, us kī satāish karo!

⁴Ai bulandtarīn āsmāno aur āsmān ke ūpar ke pānī, us kī hamd karo!

⁵Wuh Rab ke nām kī satāish kareñ, kyonki us ne farmāyā to wuh wujūd meñ āe.

⁶Us ne nāqābil-e-mansūkh farmān jāri karke unheñ hameshā ke lie qāym kiyā hai.

⁷Ai samundar ke azhdahāo aur tamām gahrāiyo, zamīn se Rab kī tamjīd karo!

⁸Ai āg, olo, barf, dhund aur us ke hukm par chalne wālī āñdhiyo, us kī hamd karo!

⁹Ai pahāro aur pahāriyo, phaldār daraḡhto aur tamām deodāro, us kī tārif karo!

¹⁰Ai janglī jānwāro, mawīshiyo, reñgne wālī maḡhlūqāt aur parindo, us kī hamd karo!

¹¹Ai zamīn ke bādshāho aur tamām qaumo, sardāro aur zamīn ke tamām hukmrāno, us kī tamjīd karo!

¹²Ai naujawāno aur kuñwāriyo, buzurgo aur bachcho, us kī hamd karo!

¹³Sab Rab ke nām kī satāish karen, kyonki sirf usī kā nām azīm hai, us kī azmat āsmān-o-zamīn se ālā hai.

¹⁴Us ne apnī qaum ko sarfarāz karke^a apne tamām imāndāron kī shohrat barhāi hai, yānī Isrāīliyon kī shohrat, us qaum kī jo us ke qarīb rahti hai. Rab kī hamd ho!

Siyyūn Rab kī Hamd Kare!

149 Rab kī hamd ho! Rab kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, imāndāron kī jamāt meñ us kī tārif karo.

²Isrāīl apne Ḳhāliq se ḳhush ho, Siyyūn ke farzand apne Bādshāh kī ḳhushī manāen.

³Wuh nāch kar us ke nām kī satāish karen, daf aur sarod se us kī madahsarāi karen.

⁴Kyonki Rab apnī qaum se ḳhush hai. Wuh musibatzaḍon ko apnī najāt kī shān-o-shaukat se ārāstā kartā hai.

⁵Imāndār is shān-o-shaukat ke bāis ḳhushī manāen, wuh apne

bistaron par shādmānī ke nāre lagāen.

⁶Un ke muñh meñ Allāh kī hamd-o-sanā aur un ke hāthon meñ dodhārī talwār ho

⁷tāki digar aqwām se intaqām leñ aur ummatoñ ko sazā deñ.

⁸Wuh un ke bādshāhon ko zanjiron meñ aur un ke shurafā ko beriyon meñ jakar leñge

⁹tāki unheñ wuh sazā deñ jis kā faisla qalamband ho chukā hai. Yih izzat Allāh ke tamām imāndāron ko hāsil hai. Rab kī hamd ho!

Rab kī Hamd-o-Sanā

150 Rab kī hamd ho! Allāh ke maqdis meñ us kī satāish karo. Us kī qudrat ke bane hue āsmānī gumbad meñ us kī tamjīd karo.

²Us ke azīm kāmōñ ke bāis us kī hamd karo. Us kī zabardast azmat ke bāis us kī satāish karo.

³Narsingā phūñk kar us kī hamd karo, sitār aur sarod bajā kar us kī tamjīd karo.

^aLafzī tarjumā: apnī qaum kā sīng buland karke.

⁴Daf aur loknāch se us kī hamd karo. Tārdār sāz aur bāñsrī bajā kar us kī satāish karo.

⁵Jhāñjhoñ kī jhankārtī āwāz se us kī hamd karo, gūñjtī jhāñjh se us kī tārīf karo.

⁶Jis meñ bhī sāñs hai wuh Rab kī satāish kare. Rab kī hamd ho!

Amsāl

Kitāb kā Maqsad

1 *Zail meñ Isrāīl ke bādshāh Sulemān bin Dāūd kī amsāl qalamband haiñ.*

²In se tū hikmat aur tarbiyat hāsil karegā, basīrat ke alfāz samajhne ke qābil ho jāegā, ³aur dānāi dilāne wālī tarbiyat, rāstī, insāf aur diyānatdārī apnāegā. ⁴Yih amsāl sādālah ko hoshyārī aur naujawān ko ilm aur tamīz sikhātī haiñ. ⁵Jo dānā hai wuh sun kar apne ilm meñ izāfā kare, jo samajhdār hai wuh rāhnumāi karne kā fan sikh le. ⁶Tab wuh amsāl aur tamsileñ, dānishmāndon kī bāteñ aur un ke muamme samajh legā.

⁷Hikmat is se shurū hotī hai ki ham Rab kā khauf māneñ. Sirf ahmaq hikmat aur tarbiyat ko haqīr jānte haiñ.

Ġhalat Sāthiyon se Khabardār

⁸Mere beṭe, apne bāp kī tarbiyat ke tābe rah, aur apnī mān kī hidāyat mustarad na kar. ⁹Kyonki yih tere sar par dilkaash sehrā aur tere gale meñ gulūband haiñ. ¹⁰Mere beṭe, jab khatākār tujhe phuslāne kī koshish kareñ to un ke pichhe na ho le. ¹¹Un kī bāt na mān jab wuh kaheñ, “Ā, hamāre sāth chal! Ham tāk meñ baiṭh kar kisī ko qatl kareñ, bilāwajah kisī bequsūr kī ghāt lagāeñ. ¹²Ham unheñ Pātāl kī tarah zindā nigal leñ, unheñ maut ke gaṛhe meñ utarne wālon kī tarah ek dam haṛap kar leñ. ¹³Ham har qism kī qimti chīz hāsil kareñge, apne gharon ko lūṭ ke māl se bhar leñge. ¹⁴Ā, jurrat karke ham meñ sharīk ho jā, ham lūṭ kā tamām māl barābar taqsim kareñge.”

¹⁵Mere beṭe, un ke sāth mat jānā, apnā pāñw un kī rāhoñ par rakhne se rok lenā. ¹⁶Kyonki un ke pāñw ḡhalat kām ke pīchhe daurte, kḥūn bahāne ke lie bhāgte haiñ. ¹⁷Jab chīṛīmār apnā jāl lagā kar us par parindoñ ko phāñsne ke lie roṭi ke ṭukre bikher detā hai to parindoñ kī nazar meñ yih bemaqsad hai. ¹⁸Yih log bhī ek din phañs jāenge. Jab tāk meñ baiṭh jāte haiñ to apne āp ko tabāh karte haiñ, jab dūsroñ kī ghāt lagāte haiñ to apnī hī jān ko nuqsān pahuñchāte haiñ. ¹⁹Yihī un sab kā anjām hai jo nārāwā nafā ke pīchhe bhāgte haiñ. Nājāyz nafā apne mālik kī jān chhīn letā hai.

Hikmat kī Pukār

²⁰Hikmat galī meñ zor se āwāz detī, chaukoñ meñ buland āwāz se pukārtī hai. ²¹Jahāñ sab se zyādā shor-sharābā hai wahāñ wuh chillā chillā kar boltī, shahr ke darwāzoñ par hī apnī taqrīr kartī hai, ²²“Ai sādālah logo, tum kab tak apnī sādālahī se muhabbat rakhoge? Mazāq uṛāne wāle kab tak apne mazāq se lutf uṭhāenge, ahmaq kab tak ilm se nafrat karenge? ²³Āo, merī sarzanish par dhyān do. Tab

maiñ apnī rūh kā chashmā tum par phūṭne dūngī, tumheñ apnī bāteñ sunāūngī.

²⁴Lekin jab maiñ ne āwāz dī to tum ne inkār kiyā, jab maiñ ne apnā hāth tumhārī taraf baṛhāyā to kisī ne bhī tawajjuh na dī. ²⁵Tum ne mere kisī mashware kī parwā na kī, merī malāmat tumhāre nazdik qābil-e-qabūl nahīñ thī. ²⁶Is lie jab tum par āfat āegī to maiñ qahqahā lagāūngī, jab tum haulnāk musibat meñ phañs jāoge to tumhārā mazāq uṛāūngī. ²⁷Us waqt tum par dahshatnāk āndhī ṭuṭ paṛegī, āfat tūfān kī tarah tum par āegī, aur tum musibat aur taklīf ke sailāb meñ ḍub jāoge. ²⁸Tab wuh mujhe āwāz deṅge, lekin maiñ un kī nahīñ sunūngī, wuh mujhe ḍhūndenge par pāenge nahīñ.

²⁹Kyonki wuh ilm se nafrat karke Rab kā kḥauf mānane ke lie taiyār nahīñ the. ³⁰Merā mashwarā unheñ qabūl nahīñ thā balki wuh merī har sarzanish ko haqīr jānte the. ³¹Chunāñche ab wuh apne chāl-chalan kā phal khāeñ, apne mansūboñ kī fasal khā khā kar ser ho jāeñ.

³²Kyonki sahīh rāh se dūr hone kā amal sādālah ko mār dāltā hai, aur ahmaqon kī beparwāi unheñ tabāh kartī hai. ³³Lekin jo merī sune wuh sukūn se basegā, haulnāk musibat use pareshān nahīn karegī.”

Hikmat kī Ahmiyat

2 Mere beṭe, merī bāt qabūl karke mere ahkām apne dil meñ mahfūz rakh. ²Apnā kān hikmat par dhar, apnā dil samajh kī taraf māyl kar. ³Basīrat ke lie āwāz de, chillā kar samajh māng. ⁴Use yon talāsh kar goyā chāñdī ho, us kā yon khoj lagā goyā poshīdā khazānā ho. ⁵Agar tū aisā kare to tujhe Rab ke khauf kī samajh āegī aur Allāh kā irfān hāsil hogā. ⁶Kyonki Rab hī hikmat atā kartā, usī ke muñh se irfān aur samajh nikaltī hai. ⁷Wuh sīdhī rāh par chalne wālon ko kāmyābī farāham kartā aur be'ilzām zindagī guzārne wālon kī dhāl banā rahtā hai. ⁸Kyonki wuh insāf pasandon kī rāhon kī pahrādārī kartā hai. Jahān bhī us ke imāndār chalte haiñ wahāñ wuh un kī hifāzat kartā hai.

⁹Tab tujhe rāstī, insāf, diyānatdārī aur har achchhī rāh kī samajh āegī. ¹⁰Kyonki tere dil meñ hikmat dākhil ho jāegī, aur ilm-o-irfān terī jān ko pyārā ho jāegā. ¹¹Tamīz terī hifāzat aur samajh terī chaukidārī karegī. ¹²Hikmat tujhe ghalat rāh aur kajrau bāteñ karne wāle se bachāe rakhegī. ¹³Aise log sīdhī rāh ko chhoṛ dete haiñ tāki tārik rāston par chaleñ, ¹⁴wuh burī harkateñ karne se khus ho jāte haiñ, ghalat kān kī kajrawī dekh kar jashn manāte haiñ. ¹⁵Un kī rāheñ ṭeṛhī haiñ, aur wuh jahān bhī chaleñ āwārā phirte haiñ.

¹⁶Hikmat tujhe nājāyz aurat se chhuṛātī hai, us ajnabī aurat se jo chikni-chuprī bāteñ kartī, ¹⁷jo apne jīwansāthī ko tark karke apne Kḥudā kā ahd bhūl jātī hai. ¹⁸Kyonki us ke ghar meñ dākhil hone kā anjām maut, us kī rāhon kī manzil-e-maqsūd Pātāl hai. ¹⁹Jo bhī us ke pās jāe wuh wāpas nahīn āegā, wuh zindagībaḥsh rāhon par dubārā nahīn pahuñchegā.

²⁰Chunāñche achchhe logon kī rāh par chal-phir, dhyān de ki tere qadam rāstbāzon ke rāste par raheñ. ²¹Kyonki sīdhī rāh par chalne wāle mulk meñ ābād hoñge,

ākhirkār be'ilzām hī us meñ bāqī raheñge. ²²Lekin bedīn mulk se miṭ jāeñge, aur bewafāoñ ko ukhār kar mulk se kḥārij kar diyā jāegā.

Allāh ke Kḥauf aur Hikmat kī Barkat

3 Mere beṭe, merī hidāyat mat bhūlnā. Mere ahkām tere dil meñ mahfūz raheñ. ²Kyonki inhīn se terī zindagī ke dinoñ aur sāloñ meñ izāfā hogā aur terī kḥushhālī baṛhegī. ³Shafqat aur wafā terā dāman na chhoṛeñ. Unheñ apne gale se bāndhnā, apne dil kī taḥṭī par kandā karnā. ⁴Tab tujhe Allāh aur insān ke sāmne mehrbānī aur qabūliyat hāsil hogī.

⁵Pūre dil se Rab par bharosā rakh, aur apnī aql par takiyā na kar. ⁶Jahāñ bhī tū chale sirf usī ko jān le, phir wuh kḥud terī rāhoñ ko hamwār karegā. ⁷Apne āp ko dānishmand mat samajhnā balki Rab kā kḥauf mān kar burāī se dūr rah. ⁸Is se terā badan sehhat pāegā aur terī haḍḍiyāñ tar-o-tāzā ho jāeñgī. ⁹Apnī milkiyat aur apnī tamām paidāwār ke pahle phal se Rab kā ehtirām kar, ¹⁰phir tere

godām anāj se bhar jāeñge aur tere bartan mai se chhalak uṭheñge.

¹¹Mere beṭe, Rab kī tarbiyat ko radd na kar, jab wuh tujhe ḍāñṭe to ranjīdā na ho. ¹²Kyonki jo Rab ko pyārā hai us kī wuh tāḍib kartā hai, jis tarah bāp us beṭe ko tambīh kartā hai jo use pasand hai.

Haqīqī Daulat

¹³Mubārak hai wuh jo hikmat pātā hai, jise samajh hāsil hotī hai. ¹⁴Kyonki hikmat chāñdī se kahīñ zyādā sūdmand hai, aur us se sone se kahīñ zyādā qīmtī chizeñ hāsil hotī haiñ. ¹⁵Hikmat motiyon se zyādā nafīs hai, tere tamām kḥazāne us kā muqābalā nahīñ kar sakte. ¹⁶Us ke dahne hāth meñ umr kī darāzī aur bāeñ hāth meñ daulat aur izzat hai. ¹⁷Us kī rāheñ kḥushgawār, us ke tamām rāste puramn haiñ. ¹⁸Jo us kā dāman pakaṛ le us ke lie wuh zindagī kā daraḥṭ hai. Mubārak hai wuh jo us se liptā rahe. ¹⁹Rab ne hikmat ke wasīle se hī zamīn kī buniyād rakhī, samajh ke zariye hī āsmān ko mazbūṭī se lagāyā. ²⁰Us ke irfān se hī gahrāiyon kā pānī phūṭ niklā aur

āsmān se shabnam ṭapak kar zamīn par paṛti hai.

²¹Mere beṭe, dānāi aur tamiz apne pās mahfūz rakh aur unheñ apnī nazar se dūr na hone de.

²²Un se terī jān tar-o-tāzā aur terā galā ārāstā rahegā. ²³Tab tū chalte waqt mahfūz rahegā, aur terā pānw ṭhokar nahīn khāegā. ²⁴Tū pānw phailā kar so sakegā, koī sadmā tujhe nahīn pahuñchegā balki tū leṭ kar gahrī nīnd soegā. ²⁵Nāgahāñ āfat se mat ḍarnā, na us tabāhī se jo bedīn par ghālīb āti hai, ²⁶kyoñki Rab par terā etamād hai, wuhī tere pānwoñ ko phañs jāne se mahfūz rakhegā.

Dūsroñ kī Madad Karne kī Nasīhat

²⁷Agar koī zarūratmand ho aur tū us kī madad kar sake to us ke sāth bhalāi karne se inkār na kar.

²⁸Agar tū āj kuchh de sake to apne paṛosī se mat kahnā, “Kal ānā to main āp ko kuchh de dūngā.” ²⁹Jo paṛosī befikr tere sāth rahtā hai us ke khilāf bure mansūbe mat bāndhnā. ³⁰Jis ne tujhe nuqsān nahīn pahuñchāyā adālat meñ us par bebuniyād ilzām na lagānā.

³¹Na zālīm se hasad kar, na us kī koī rāh ikhtiyār kar. ³²Kyoñki burī rāh par chalne wāle se Rab ghin khātā hai jabki sīdhī rāh par chalne wāloñ ko wuh apne rāzoñ se āgāh kartā hai. ³³Bedīn ke ghar par Rab kī lānat āti jabki rāstbāz ke ghar ko wuh barkat detā hai. ³⁴Mazāq uṛāne wāloñ kā wuh mazāq uṛātā, lekin farotanon par mehrbānī kartā hai. ³⁵Dānishmand mīrās meñ izzat pāenge jabki ahmaq ke nasīb meñ sharmindagī hogī.

Bāp kī Nasīhat

4 Ai beṭo, bāp kī nasīhat suno, dhyān do tāki tum sikh kar samajh hāsil kar sako. ²Main tumheñ achchhī tālīm detā hūñ, is lie merī hidāyat ko tark na karo. ³Main abhī apne bāp ke ghar meñ nāzūk laṛkā thā, apnī māñ kā wāhid bachchā, ⁴to mere bāp ne mujhe tālīm de kar kahā,

“Pūre dil se mere alfāz apnā le aur har waqt mere ahkām par amal kar to tū jītā rahegā. ⁵Hikmat hāsil kar, samajh apnā le! Yih chīzeñ mat bhūlnā, mere munh ke alfāz se dūr na honā. ⁶Hikmat tark na kar to wuh tujhe mahfūz rakhegī.

Us se muhabbat rakh to wuh terī dekh-bhāl karegī. ⁷Hikmat is se shurū hotī hai ki tū hikmat apnā le. Samajh hāsil karne ke lie bāqī tamām milkiyat qurbān karne ke lie taiyār ho. ⁸Use azīz rakh to wuh tujhe sarfarāz karegī, use gale lagā to wuh tujhe izzat baḵshsegī. ⁹Tab wuh tere sar ko ḵhūsūrat sehre se ārāstā karegī aur tujhe shāndār tāj se nawāzegī.”

¹⁰Mere beṭe, merī sun! Merī bāteñ apnā le to terī umr darāz hogī. ¹¹Main tujhe hikmat kī rāh par chalne kī hidāyat detā, tujhe sīdhī rāhoñ par phirne detā hūñ. ¹²Jab tū chalegā to tere qadmoñ ko kisī bhī chīz se rokā nahīñ jāegā, aur daurte waqt tū ṭhokar nahīñ khāegā. ¹³Tarbiyat kā dāman thāme rah! Use na chhoṛ balki mahfūz rakh, kyonki wuh terī zindagī hai.

¹⁴Bedīnoñ kī rāh par qadam na rakh, sharīroñ ke rāste par mat jā. ¹⁵Us se gurez kar, us par safr na kar balki us se katrā kar āge nikal jā. ¹⁶Kyonki jab tak un se burā kām sarzad na ho jāe wuh so hī nahīñ sakte, jab tak unhoñ ne kisī ko ṭhokar khilā kar ḵhāk meñ milā na diyā ho wuh nīnd se mahrūm

rahte haiñ. ¹⁷Wuh bedīnī kī roṭī khāte aur zulm kī mai pīte haiñ. ¹⁸Lekin rāstbāz kī rāh tulū-e-subah kī pahli raushnī kī mānind hai jo din ke urūj tak baḥtī rahtī hai. ¹⁹Is ke muqābale meñ bedīn kā rāstā gahrī tārikī kī mānind hai, unheñ patā hī nahīñ chaltā ki kis chīz se ṭhokar khā kar gir gae haiñ.

²⁰Mere beṭe, merī bātoñ par dhyān de, mere alfāz par kān dhar. ²¹Unheñ apnī nazar se ojhal na hone de balki apne dil meñ mahfūz rakh. ²²Kyonki jo yih bāteñ apnāeñ wuh zindagī aur pūre jism ke lie shafā pāte haiñ. ²³Tamām chīzoñ se pahle apne dil kī hifāzat kar, kyonki yihī zindagī kā sarchashmā hai. ²⁴Apne muñh se jhūṭ aur apne hoñṭoñ se kajgoi dūr kar. ²⁵Dhyān de ki terī āñkheñ sīdhā āge kī taraf dekheñ, ki terī nazar us rāste par lagī rahe jo sīdhā hai. ²⁶Apne pāñwoñ kā rāstā chalne ke qābil banā de, dhyān de ki terī rāheñ mazbūt haiñ. ²⁷Na dāñ, na bāñ taraf muṛ balki apne pāñwoñ ko ḡhalat qadam uṭhāne se bāz rakh.

Zinākārī se Khabardār

5 Mere beṭe, merī hikmat par dhyān de, merī samajh kī bātoṅ par kān dhar. ²Phir tū tamiz kā dāman thāme rahegā, aur tere hoṅṭ ilm-o-irfān mahfūz rakheṅge. ³Kyonki zinākār aurat ke hoṅṭoṅ se shahd ṭapaktā hai, us kī bāteṅ tel kī tarah chiknī-chuprī hotī haiṅ. ⁴Lekin anjām meṅ wuh zahr jaisī karṇwī aur dodhārī talwār jaisī tez sābit hotī hai. ⁵Us ke pānw maut kī taraf utarte, us ke qadam Pātāl kī jānib barḥte jāte haiṅ. ⁶Us ke rāste kabhī idhar kabhī idhar phirte haiṅ tāki tū zindagī kī rāh par tawajjuh na de aur us kī āwāragī ko jān na le.

⁷Chunānche mere beṭo, merī suno aur mere muṅh kī bātoṅ se dūr na ho jāo. ⁸Apne rāste us se dūr rakh, us ke ghar ke darwāze ke qarīb bhī na jā. ⁹Aisā na ho ki tū apnī tāqat kisī aur ke lie sarf kare aur apne sāl zālīm ke lie zāe kare. ¹⁰Aisā na ho ki pardesī terī milkiyat se ser ho jāeṅ, ki jo kuchh tū ne mehnat-mashaqqat se hāsīl kiyā wuh kisī aur ke ghar meṅ āe. ¹¹Tab ākhirkār terā badan aur gosht ghul jāeṅge, aur tū āheṅ bhar

bhar kar ¹²kahegā, “Hāy, main ne kyon tarbiyat se nafrat kī, mere dil ne kyon sarzanish ko haqīr jānā? ¹³Hidāyat karne wāloṅ kī main ne na sunī, apne ustādoṅ kī bātoṅ par kān na dharā. ¹⁴Jamāt ke darmiyān hī rahte hue mujh par aisī āfat āī ki main tabāhī ke dahāne tak pahuṅch gayā hūṅ.”

¹⁵Apne hī hauz kā pānī aur apne hī kueṅ se phūṭne wālā pānī pī le. ¹⁶Kyā munāsib hai ki tere chashme galiyoṅ meṅ aur terī nadiyāṅ chaukoṅ meṅ bah nikleṅ? ¹⁷Jo pānī terā apnā hai wuh tujh tak mahdūd rahe, ajnabī us meṅ sharīk na ho jāe. ¹⁸Terā chashmā mubārak ho. Hāṅ, apnī bīwī se khush rah. ¹⁹Wuhī terī manmohan hīrnī aur dilrubā ghazāl^a hai. Usī kā pyār tujhe tar-o-tāzā kare, usī kī muhabbat tujhe hameshā mast rakhe.

²⁰Mere beṭe, tū ajnabī aurat se kyon mast ho jāe, kisī dūsre kī bīwī se kyon lipaṭ jāe? ²¹Khayāl rakh, insān kī rāheṅ Rab ko sāf dikhāī detī haiṅ, jahān bhī wuh chale us par wuh tawajjuh detā hai. ²²Bedīn kī apnī hī harkateṅ

^aLafzī tarjumā: pahārī bakrī.

use phaṁsā detī haiṁ, wuh apne hī guṇāh ke rassōṁ meṁ jakaṛā rahtā hai. ²³Wuh tarbiyat kī kamī ke sabab se halāk ho jāegā, apnī baṛī hamāqat ke bāis ḍagmagāte hue apne anjām ko pahuñchegā.

Zamānat Dene, Kāhili aur

Jhūṭ se Khabardār

6 Mere betē, kyā tū apne paṛosī kā zāmin banā hai? Kyā tū ne hāth milā kar wādā kiyā hai ki mainī kisī dūsre kā zimmedār ṭhahrūnga? ²Kyā tū apne wāde se bandhā huā, apne muñh ke alfāz se phaṁsā huā hai? ³Aisā karne se tū apne paṛosī ke hāth meṁ ā gayā hai, is lie apnī jān ko chhuṛāne ke lie us ke sāmne aundhe muñh ho kar use apnī minnat-samājat se tang kar. ⁴Apnī āñkhoṁ ko sone na de, apne papoṭōṁ ko ūñghne na de jab tak tū is zimmedārī se fāriḡh na ho jāe. ⁵Jis tarah ḡhazāl shikārī ke hāth se aur parindā chiṛimār ke hāth se chhūṭ jātā hai usī tarah sirtoṛ koshish kar tāki terī jān chhūṭ jāe.

⁶Ai kāhil, chiyūñṭī ke pās jā kar us kī rāhoṁ par ḡhaur kar! Us ke namūne se hikmat sīkh le.

⁷Us par na sardār, na afsar yā hukmrān muqarrar hai, ⁸to bhī wuh garmiyoṁ meṁ sardiyoṁ ke lie khāne kā zaḡhirā kar rakhti, fasal ke dinoṁ meṁ khūb khurāk ikatṭhī kartī hai. ⁹Ai kāhil, tū mazīd kab tak soyā rahegā, kab jāg uṭhegā? ¹⁰Tū kahtā hai, “Mujhe thoṛī der sone de, thoṛī der ūñghne de, thoṛī der hāth par hāth dhare baiṭhne de tāki ārām kar sakūṁ.” ¹¹Lekin khabardār, jald hī ḡhurbat rāhzan kī tarah tujh par āegī, muflisī hathiyār se lais ḍākū kī tarah tujh par ṭuṭ paṛegī.

¹²Badmāsh aur kamīnā kis tarah pahchānā jātā hai? Wuh muñh meṁ jhūṭ lie phirtā hai, ¹³apnī āñkhoṁ, pānwoṁ aur ungliyoṁ se ishārā karke tujhe fareb ke jāl meṁ phaṁsāne kī koshish kartā hai. ¹⁴Us ke dil meṁ kajī hai, aur wuh har waqt bure mansūbe bāndhne meṁ lagā rahtā hai. Jahān bhī jāe wahān jhagaṛe chhiṛ jāte haiṁ. ¹⁵Lekin aise shaḡhs par achānak hī āfat āegī. Ek hī lamhe meṁ wuh pāsh pāsh ho jāegā. Tab us kā ilāj nāmumkin hogā.

¹⁶Rab chhih chīzoṁ se nafrat balki sāt chīzoṁ se ḡhin khātā hai,

¹⁷wuh ānkheñ jo ghurūr se dekhti haiñ, wuh zabān jo jhūṭ bolti hai, wuh hāth jo begunāhoñ ko qatl karte haiñ, ¹⁸wuh dil jo bure mansūbe bāndhtā hai, wuh pāñw jo dūsroñ ko nuqsān pahuñchāne ke lie bhāgte haiñ, ¹⁹wuh gawāh jo adālat meñ jhūṭ boltā aur wuh jo bhāiyoñ meñ jhagaṛā paidā kartā hai.

Zinā Karne se Khabardār

²⁰Mere beṭe, apne bāp ke hukm se liptā rah, aur apnī māñ kī hidāyat nazarandāz na kar. ²¹Unheñ yoñ apne dil ke sāth bāndhe rakh ki kabhī dūr na ho jāeñ. Unheñ hār kī tarah apne gale meñ ḍāl le. ²²Chalte waqt wuh terī rāhnumāi karen, ārām karte waqt terī pahrādārī karen, jāgte waqt tujh se hamkalām hoñ. ²³Kyoñki bāp kā hukm charāgh aur māñ kī hidāyat raushnī hai, tarbiyat kī ḍānt-ḍapaṭ zindagībakshsh rāh hai. ²⁴Yoñ tū badkār aurat aur dūsre kī zinākār biwī kī chiknī-chuprī bātoñ se mahfūz rahegā. ²⁵Dil meñ us ke husn kā lālch na kar, aisā na ho ki wuh palak mār mār kar tujhe pakaṛ le. ²⁶Kyoñki go kasbī ādmī ko us ke

paise se mahrūm kartī hai, lekin dūsre kī zinākār biwī us kī qimti jāñ kā shikār kartī hai.

²⁷Kyā insān apnī jholi meñ bharaktī āg yoñ uṭhā kar phir saktā hai ki us ke kapṛe na jaleñ? ²⁸Yā kyā koī dahakte koeloñ par yoñ phir saktā hai ki us ke pāñw jhulas na jāeñ? ²⁹Isī tarah jo kisī dūsre kī biwī se hambistar ho jāe us kā anjām burā hai, jo bhī dūsre kī biwī ko chheṛe use sazā milegī. ³⁰Jo bhūk ke märe apnā peṭ bharne ke lie chorī kare use log had se zyādā haqīr nahīñ jānte, ³¹hālāñki use chorī kie hue māl ko sāt gunā wāpas karnā hai aur us ke ghar kī daulat jāti rahegī. ³²Lekin jo kisī dūsre kī biwī ke sāth zinā kare wuh beaql hai. Jo apnī jāñ ko tabāh karnā chāhe wuhī aisā kartā hai. ³³Us kī piṭāi aur be'izzati kī jāegī, aur us kī sharmindagī kabhī nahīñ miṭegī. ³⁴Kyoñki shauhar ghairat khā kar aur taish meñ ā kar berahmī se badlā legā. ³⁵Na wuh koī muāwazā qabūl karegā, na rishwat legā, khāh kitnī zyādā kyoñ na ho.

Bewafā Bīwī

7 Mere betē, mere alfāz kī pairawī kar, mere ahkām apne andar mahfūz rakh. ²Mere ahkām ke tābe rah to jītā rahegā. Apnī ānhk kī putlī kī tarah merī hidāyat kī hifāzat kar. ³Unheñ apnī ungli ke sāth bāndh, apne dil kī takhtī par kandā kar. ⁴Hikmat se kah, “Tū merī bahan hai,” aur samajh se, “Tū merī qarībī rishtedār hai.” ⁵Yihī tujhe zinākār aurat se mahfūz rakheñgī, dūsre kī us bīwī se jo apnī chiknī-chuprī bātoñ se tujhe phuslāne kī koshish kartī hai.

⁶Ek din main ne apne ghar kī khiṛkī^a meñ se bāhar jhānkā ⁷to kyā dekhtā hūñ ki wahāñ kuchh sādālah naujawān khare haiñ. Un meñ se ek beaql jawān nazar āyā. ⁸Wuh galī meñ se guzar kar zinākār aurat ke kone kī taraf ṭahalne lagā. Chalte chalte wuh us rāste par ā gayā jo aurat ke ghar tak le jātā hai. ⁹Shām kā dhundalkā thā, dīn ḍhalne aur rāt kā andherā chhāne lagā thā. ¹⁰Tab ek aurat kasbī kā libās pahne hue chālākī se us se milne āī. ¹¹Yih aurat itnī belagām

aur khudsar hai ki us ke pāñw us ke ghar meñ nahīñ ṭikte. ¹²Kabhī wuh galī meñ, kabhī chaukoñ meñ hotī hai, har kone par wuh tāk meñ baiṭhī rahtī hai.

¹³Ab us ne naujawān ko pakar kar use bosā diyā. Behayā nazar us par ḍāl kar us ne kahā, ¹⁴“Mujhe salāmātī kī qurbāniyāñ pesh karnī thīñ, aur āj hī main ne apnī mannateñ pūrī kiñ. ¹⁵Is lie main nikal kar tujh se milne āī, main ne terā patā kiyā aur ab tū mujhe mil gayā hai. ¹⁶Main ne apne bistar par Misr ke rangīn kambal bichhāe, ¹⁷us par mur, ūd aur dārchīnī kī khushbū chhiṛkī hai. ¹⁸Āo, ham subah tak muhabbat kā pyālā tah tak pī leñ, ham ishqbāzī se lutfandoz hoñ! ¹⁹Kyonki merā khāwind ghar meñ nahīñ hai, wuh lambe safr ke lie rawānā huā hai. ²⁰Wuh baṭwe meñ paise ḍāl kar chalā gayā hai aur pūre chāñd tak wāpas nahīñ āegā.”

²¹Aisī bāteñ karte karte aurat ne naujawān ko tarḡhīb de kar apnī chiknī-chuprī bātoñ se warḡhalāyā. ²²Naujawān sīdhā us ke pīchhe yon ho liyā jis tarah bail zabah hone ke

^aLafzī tarjumā: ghar kī khiṛkī ke jangle.

lie jātā yā hiran uchhal kar phande meñ phañs jātā hai. ²³Kyonki ek waqt āegā ki tīr us kā dil chīr dālegā. Lekin filhāl us ki hālat us chiṛiyā ki mānind hai jo uṛ kar jāl meñ ā jātī aur khayāl tak nahīn kartī ki merī jān khatre meñ hai.

²⁴Chunānche mere beṭo, merī suno, mere muñh ki bātoñ par dhyān do! ²⁵Terā dil bhaṭak kar us taraf ruḵh na kare jahān zinākār aurat phirtī hai, aisā na ho ki tū āwārā ho kar us ki rāhoñ meñ ulajh jāe. ²⁶Kyonki un ki tādād baṛī hai jinheñ us ne girā kar maut ke ghāt utārā hai, us ne muta’addid logon ko mār dālā hai. ²⁷Us kā ghar Pātāl kā rāstā hai jo logon ko maut ki koṭhāriyon tak pahuñchātā hai.

Hikmat ki Dāwat aur Wādā

8 Suno! Kyā hikmat āwāz nahīn detī? Hān, samajh ūnchī āwāz se elān kartī hai. ²Wuh bulandiyon par kharī hai, us jagah jahān tamām rāste ek dūsre se milte haiñ. ³Shahr ke darwāzon par jahān log nikalte aur dākhlil hote haiñ wahān hikmat zordār āwāz se pukārtī hai,

⁴“Ai mardo, main tumhīn ko pukārtī hūñ, tamām insānon ko āwāz detī hūñ.

⁵Ai sādālaho, hoshyārī sikh lo! Ai ahmaṇo, samajh apnā lo!

⁶Suno, kyonki main sharāfat ki bāteñ kartī hūñ, aur mere hoñt sachchāi pesh karte haiñ.

⁷Merā muñh sach boltā hai, kyonki mere hoñt bedīnī se ghin khāte haiñ.

⁸Jo bhī bāt mere muñh se nikle wuh rāst hai, ek bhī pechdār yā ṭeṛhī nahīn hai.

⁹Samajhdār jāntā hai ki merī bāteñ sab durust haiñ, ilm rakhne wāle ko mālūm hai ki wuh sahīh haiñ.

¹⁰Chāndī ki jagah merī tarbiyat aur khālīs sone ke bajāe ilm-o-irfān apnā lo.

¹¹Kyonki hikmat motiyon se kahīn behtar hai, koī bhī khazānā us kā muqābalā nahīn kar saktā.

¹²Main jo hikmat hūñ hoshyārī ke sāth bastī hūñ, aur main tamīz kā ilm rakhtī hūñ.

¹³Jo Rab kā khauf mātā hai wuh burāi se nafrat kartā hai. Mujhe ghurūr, takabbur, ghalat chāl-chalan aur ṭeṛhī bātoñ se nafrat hai.

¹⁴Mere pās achchhā mashwarā aur kāmīyābī hai. Merā dūsrā nām samajh hai, aur mujhe quwwat hāsīl hai.

¹⁵Mere wasīle se bādshāh saltanat aur hukmrān rāst faisle karte haiñ.

¹⁶Mere zariye ra'īs aur shurafā balki tamām ādil munsif hukūmat karte haiñ.

¹⁷Jo mujhe pyār karte haiñ unheñ main pyār kartī hūñ, aur jo mujhe ḍhūñḍte haiñ wuh mujhe pā lete haiñ.

¹⁸Mere pās izzat-o-daulat, shāndār māl aur rāstī hai.

¹⁹Merā phal sone balki ḡhālīs sone se kahīñ behtar hai, merī paidāwār ḡhālīs chāñdī par sabqat rakhtī hai.

²⁰Main rāstī kī rāh par hī chaltī hūñ, wahīñ jahāñ insāf hai.

²¹Jo mujh se muhabbat rakhte haiñ unheñ main mīrās meñ daulat muhaiyā kartī hūñ. Un ke godām bhare rahte haiñ.

Hikmat kā Taḡhlīq meñ Hissā

²²Jab Rab taḡhlīq kā silsilā amal meñ lāyā to pahle us ne mujhe hī banāyā. Qadīm zamāne meñ

main us ke ḡgar kāmōñ se pahle hī wujūd meñ āī.

²³Mujhe azal se muqarrar kiyā gayā, ibtidā hī se jab duniyā abhī paidā nahīñ hui thī.

²⁴Na samundar kī gahrāiyāñ, na kasrat se phūṭne wāle chashme the jab main ne janm liyā.

²⁵Na pahār apnī apnī jagah par qāym hue the, na pahāriyāñ thīñ jab main paidā hui.

²⁶Us waqt Allāh ne na zamīn, na us ke maidān, aur na duniyā ke pahle ḡhele banāe the.

²⁷Jab us ne āsmān ko us kī jagah par lagāyā aur samundar kī gahrāiyōñ par zamīn kā ilāqā muqarrar kiyā to main sāth thī.

²⁸Jab us ne āsmān par bādaloñ aur gahrāiyōñ meñ sarchashmoñ kā intazām mazbūt kiyā to main sāth thī.

²⁹Jab us ne samundar kī haddeñ muqarrar kiñ aur hukm diyā kī pāñi un se tajāwuz na kare, jab us ne zamīn kī buniyādeñ apnī apnī jagah par rakhiñ

³⁰to main māhir kāriḡar kī haisiyat se us ke sāth thī. Roz baroz main lutf kā bāis thī, har waqt us ke huzūr rangraliyāñ manātī rahī.

³¹Main us kī zamīn kī satah par rangraliyān manātī aur insān se lutfandoz hotī rahī.

³²Chunānche mere beṭo, merī suno, kyonki mubārak haiñ wuh jo merī rāhoñ par chalte haiñ.

³³Merī tarbiyat mān kar dānishmand ban jāo, use nazarandāz mat karnā.

³⁴Mubārak hai wuh jo merī sune, jo roz baroz mere darwāze par chaukas kharā rahe, rozānā merī chaukhaṭ par hāzīr rahe.

³⁵Kyonki jo mujhe pāe wuh zindagī aur Rab kī manzūrī pātā hai.

³⁶Lekin jo mujhe pāne se qāsīr rahe wuh apnī jān par zulm kartā hai, jo bhī mujh se nafrat kare use maut pyārī hai.”

Hikmat kī Ziyāfat

9 Hikmat ne apnā ghar tāmīr karke apne lie sāt satūn tarāsh lie haiñ.

²Apne jānwaroñ ko zabah karne aur apnī mai taiyār karne ke bād us ne apnī mez bichhāī hai. ³Ab us ne apnī naukārāniyoñ ko bhejā hai, aur ḵhud bhī logoñ ko shahr

kī bulandiyoñ se ziyāfat karne kī dāwat detī hai,

⁴“Jo sādālah hai, wuh mere pās āe.” Nāsamajh logoñ se wuh kahtī hai, ⁵“Āo, merī roṭī khāo, wuh mai piyo jo main ne taiyār kar rakhī hai.

⁶Apnī sādālah rāhoñ se bāz āo to jīte rahoge, samajh kī rāh par chal paṛo.”

⁷Jo lān-tān karne wāle ko tālīm de us kī apnī ruswāī ho jāegī, aur jo bedīn ko dānte use nuqsān pahuñchegā. ⁸Lān-tān karne wāle kī malāmat na kar warnā wuh tujh se nafrat karegā. Dānishmand kī malāmat kar to wuh tujh se muhabbat karegā. ⁹Dānishmand ko hidāyat de to us kī hikmat mazīd baṛhegī, rāstbāz ko tālīm de to wuh apne ilm meñ izāfā karegā.

¹⁰Rab kā ḵhauf mānane se hī hikmat shurū hotī hai, quddūs Ḵhudā ko jānane se hī samajh hāsīl hotī hai. ¹¹Mujh se hī terī umr ke dinoñ aur sāloñ meñ izāfā hogā.

¹²Agar tū dānishmand ho to ḵhud is se faydā uṭhāegā, agar lān-tān karne wālā ho to tujhe hī is kā nuqsān jhelnā paṛegā.

Hamāqat Bībī kī Ziyāfat

¹³Hamāqat bibī belagām aur nāsamajh hai, wuh kuchh nahīn jāntī. ¹⁴Us kā ghar shahr kī bulandī par wāqē hai. Darwāze ke pās kursi par baiṭhī ¹⁵wuh guzarne wālon ko jo sīdhī rāh par chalte haiñ ūñchī āwāz se dāwat detī hai, ¹⁶“Jo sādālah hai wuh mere pās āe.”

Jo nāsamajh haiñ un se wuh kahti hai, ¹⁷“Chorī kā pānī mīṭhā aur poshīdagī meñ khāī gaī roṭī laṛīz hotī hai.”

¹⁸Lekin unheñ mālūm nahīn ki hamāqat bibī ke ghar meñ sirf murdoñ kī rūh bastī haiñ, ki us ke mehmān Pātāl kī gahrāiyōñ meñ rahte haiñ.

Sulemān kī Hikmat Bharī Hidāyāt

10 *Zail meñ Sulemān kī amsāl qalamband haiñ.*

Zindagībakḥsh Bāteñ

Dānishmand beṭā apne bāp ko ḳhushī dilātā jabki ahmaq beṭā apnī māñ ko dukh pahuñchātā hai.

²Ḳhazānoñ kā koī fāyda nahīn agar wuh bedīn tarīqoñ se jamā ho gae hoñ, lekin rāstbāzī maut se bachāe rakhti hai.

³Rab rāstbāz ko bhūke marne nahīn detā, lekin bedīnoñ kā lālach rok detā hai.

⁴Ḍhīle hāth ḡhurbat aur mehnatī hāth daulat kī taraf le jāte haiñ.

⁵Jo garmiyōñ meñ fasal jamā kartā hai wuh dānishmand beṭā hai jabki jo fasal kī kaṭāī ke waqt soyā rahtā hai wuh wālīdain ke lie sharm kā bāis hai.

⁶Rāstbāz kā sar barkat ke tāj se ārāstā rahtā hai jabki bedīnoñ ke muñh par zulm kā pardā paṛā rahtā hai.

⁷Log rāstbāz ko yād karke use mubārak kahte haiñ, lekin bedīn kā nām saṛ kar miṭ jāegā.

⁸Jo dil se dānishmand hai wuh ahkām qabūl kartā hai, lekin bakwāsī tabāh ho jāegā.

⁹Jis kā chāl-chalan be’īlzām hai wuh sukūn se zindagī guzārtā hai, lekin jo ṭeṛhā rāstā iḳhtiyār kare use pakaṛā jāegā.

¹⁰Āñkh mārne wālā dukh pahuñchātā hai, aur bakwāsī tabāh ho jāegā.

¹¹Rāstbāz kā muñh zindagī kā sarchashmā hai, lekin bedīn ke muñh par zulm kā pardā paṛā rahtā hai.

¹²Nafrat jhagaṛe chheṛtī rahti jabki muhabbat tamām khatāon par pardā dāl detī hai.

¹³Samajhdār ke honṭon par hikmat pāī jāti hai, lekin nāsamajh sirf ḍaṇḍe kā paighām samajhtā hai.

¹⁴Dānishmand apnā ilm mahfūz rakhte haiṅ, lekin ahmaq kā muñh jald hī tabāhī kī taraf le jātā hai.

¹⁵Amīr kī daulat qilāband shahr hai jis meñ wuh mahfūz hai jabki gharīb kī ghurbat us kī tabāhī kā bāis hai.

¹⁶Jo kuchh rāstbāz kamā letā hai wuh zindagī kā bāis hai, lekin bedīn apnī rozī gunāh karne ke lie istemāl kartā hai.

¹⁷Jo tarbiyat qabūl kare wuh dūstroñ ko zindagī kī rāh par lātā hai, jo nasihat nazarandāz kare wuh dūstroñ ko sahīh rāh se dūr le jātā hai.

¹⁸Jo apnī nafrat chhupāe rakhe wuh jhūṭ boltā hai, jo dūstroñ ke bāre meñ ghalat khabreñ phailāe wuh ahmaq hai.

¹⁹Jahān bahut bāteñ kī jāti haiṅ wahān gunāh bhī ā maujūd hotā

hai, jo apnī zabān ko qābū meñ rakhe wuh dānishmand hai.

²⁰Rāstbāz kī zabān umdā chāndī hai jabki bedīn ke dil kī koī qadar nahīn.

²¹Rāstbāz kī zabān bahutoñ kī parwarish kartī hai,^a lekin ahmaq apnī beaqli ke bāis halāk ho jāte haiṅ.

²²Rab kī barkat daulat kā bāis hai, hamārī apnī mehnat-mashaqqat is meñ izāfā nahīn kartī.

²³Ahmaq ghalat kām se apnā dil bahlātā, lekin samajhdār hikmat se lutfandoz hotā hai.

²⁴Jis chīz se bedīn dahshat khātā hai wuhī us par āegī, lekin rāstbāz kī ārzū pūrī ho jāegī.

²⁵Jab tūfān āte haiṅ to bedīn kā nām-o-nishān miṭ jātā jabki rāstbāz hameshā tak qāym rahtā hai.

²⁶Jis tarah dānt sirke se aur ānkheñ dhueñ se tang ā jāti haiṅ usī tarah wuh tang ā jātā hai jo sust ādmī se kām karwātā hai.

²⁷Jo Rab kā khauf māne us kī zindagī ke dinoñ meñ izāfā hotā hai jabki bedīn kī zindagī waqt se pahle hī khatm ho jāti hai.

^aLafzī tarjumā: Rāstbāz ke honṭ bahutoñ ko charāte haiṅ.

²⁸Rāstbāz ākhirkār khushi manāenge, kyonki un ki ummid bar aegi. Lekin bedinoñ ki ummid jāti rahegi.

²⁹Rab ki rāh be'ilzām shaḥs ke lie panāhgāh, lekin badkār ke lie tabāhi kā bāis hai.

³⁰Rāstbāz kabhi dānwāñdol nahin hogā, lekin bedin mulk mein ābād nahin rahege.

³¹Rāstbāz kā muñh hikmat kā phal lātā rahtā hai, lekin kajgo zabān ko kāt dālā jāegā.

³²Rāstbāz ke honṭ jānte haiñ ki Allāh ko kyā pasand hai, lekin bedin kā muñh ṭeṛhi bāteñ hī jāntā hai.

11 Rab ghalat tarāzū se ghin khātā hai, wuh sahih tarāzū hī se khush hotā hai.

²Jahāñ takabbur hai wahāñ badnāmī bhī qarīb hī rahtī hai, lekin jo halīm hai us ke dāman mein hikmat rahtī hai.

³Sidhi rāh par chalne wālon ki diyānatdāri un ki rāhnumāi karti jabki bewafāon ki namak-harāmī unheñ tabāh karti hai.

⁴Ghazab ke din daulat kā koi fāyda nahin jabki rāstbāzi logon ki jān ko chhuṛāti hai.

⁵Be'ilzām ki rāstbāzi us kā rāstā hamwār banā deti hai jabki bedin ki buri harkateñ use girā deti haiñ.

⁶Sidhi rāh par chalne wālon ki rāstbāzi unheñ chhuṛā deti jabki bewafāon kā lālch unheñ phaṅsā detā hai.

⁷Dam toṛte waqt bedin ki sāri ummid jāti rahtī hai, jis daulat ki tawaqqo us ne ki wuh jāti rahtī hai.

⁸Rāstbāz ki jān musibat se chhūṭ jāti hai, aur us ki jagah bedin phaṅs jātā hai.

⁹Kāfir apne muñh se apne paṛosi ko tabāh kartā hai, lekin rāstbāzon kā ilm unheñ chhuṛātā hai.

¹⁰Jab rāstbāz kāmyāb hon to pūrā shahr jashn manātā hai, jab bedin halāk hon to khushi ke nāre buland ho jāte haiñ.

¹¹Sidhi rāh par chalne wālon ki barkat se shahr taraqqi kartā hai, lekin bedin ke muñh se wuh mismār ho jātā hai.

¹²Nāsamajh ādmi apne paṛosi ko haqir jāntā hai jabki samajhdār ādmi khāmosh rahtā hai.

¹³Tohmat lagāne wālā dūsron ke rāz fāsh kartā hai, lekin qābil-etamād shaḥs wuh bhed poshidā rakhtā hai jo us ke sapurd kiya gayā ho.

¹⁴Jahān qiyādat kī kamī hai wahān qaum kā tanazzul yaqīnī hai, jahān mushīroñ kī kasrat hai wahān qaum fathyāb rahegī.

¹⁵Jo ajnabī kā zāmin ho jāe use yaqīnan nuqsān pahuñchegā, jo zāmin banane se inkār kare wuh mahfūz rahegā.

¹⁶Nek aurat izzat se aur zālīm ādmī daulat se lipṭe rahte haiñ.

¹⁷Shafīq kā achchhā sulūk usī ke lie fāydamand hai jabki zālīm kā burā sulūk usī ke lie nuqsāndeh hai.

¹⁸Jo kuchh bedīn kamātā hai wuh farebdeh hai, lekin jo rāstī kā bīj boe us kā ajr yaqīnī hai.

¹⁹Rāstbāzī kā phal zindagī hai jabki burāī ke pīchhe bhāgne wāle kā anjām maut hai.

²⁰Rab kajdilon se ghin khātā hai, wuh be'īlzām rāh par chalne wālon hī se khush hotā hai.

²¹Yaqīn karo, badkār sazā se nahīñ bachegā jabki rāstbāzon ke farzand chhūṭ jāeñge.

²²Jis tarah suar kī thūthnī meñ sone kā chhallā khaṭaktā hai usī tarah khūsūrat aurat kī betamīzī khaṭaktī hai.

²³Allāh rāstbāzon kī ārzū achchhī chīzon se pūrī kartā hai, lekin us kā

ghazab bedīnon kī ummīd par nāzil hotā hai.

²⁴Ek ādmī kī daulat meñ izāfā hotā hai, go wuh faiyāzdilī se taqsīm kartā hai. Dūsre kī ghurbat meñ izāfā hotā hai, go wuh had se zyādā kanjūs hai.

²⁵Faiyāzdil khushhāl rahegā, jo dūsron ko tar-o-tāzā kare wuh khud tāzādam rahegā.

²⁶Log gandum ke zakhīrā'andoz par lānat bhejte haiñ, lekin jo gandum ko bāzār meñ āne detā hai us ke sar par barkat ātī hai.

²⁷Jo bhalāī kī talāsh meñ rahe wuh Allāh kī manzūrī chāhtā hai, lekin jo burāī kī talāsh meñ rahe wuh khud burāī ke phande meñ phaṅs jāegā.

²⁸Jo apnī daulat par bharosā rakhe wuh gir jāegā, lekin rāstbāz hare-bhare patton kī tarah phaleñ-phūleñge.

²⁹Jo apne ghar meñ garbar paidā kare wuh mīrās meñ hawā hī pāegā. Ahmaq dānishmand kā naukar banegā.

³⁰Rāstbāz kā phal zindagī kā darakht hai, aur dānishmand ādmī jāneñ jittā hai.

³¹Rāstbāz ko zamīn par hī ajr miltā hai. To phir bedīn aur gunāhgār sazā kyon na pāen?

12 Jise ilm-o-irfān pyārā hai use tarbiyat bhī pyārī hai, jise nasihat se nafrat hai wuh beaql hai.

²Rab achchhe ādmī se khush hotā hai jabki wuh sāzish karne wāle ko qusūrwar thahrātā hai.

³Insān bedīnī kī buniyād par qāym nahīn rah saktā jabki rāstbāz kī jareñ ukhārī nahīn jā saktīn.

⁴Sughar bīwī apne shauhar kā tāj hai, lekin jo shauhar kī ruswāī kā bāis hai wuh us kī haḍḍiyon mein sarāhaṭ kī mānind hai.

⁵Rāstbāz ke kḥayālāt munsifānā haiñ jabki bedīnoñ ke mansūbe farebdeh haiñ.

⁶Bedīnoñ ke alfāz logoñ ko qatl karne kī tāk mein rahte haiñ jabki sīdhī rāh par chalne wāloñ kī bāteñ logoñ ko chhuṛā letī haiñ.

⁷Bedīnoñ ko kḥāk mein yon milāyā jātā hai ki un kā nām-o-nishān tak nahīn rahtā, lekin rāstbāz kā ghar qāym rahtā hai.

⁸Kisī kī jitnī aql-o-samajh hai utnā hī log us kī tārif karte haiñ, lekin jis ke zahan mein futūr hai use haqīr jānā jātā hai.

⁹Nichle tabqe kā jo ādmī apnī zimmedāriyāñ adā kartā hai wuh us ādmī se kahīn behtar hai jo naḥhrā baghārtā hai go us ke pās roṭī bhī nahīn hai.

¹⁰Rāstbāz apne maweshī kā bhī kḥayāl kartā hai jabki bedīn kā dil zālīm hī zālīm hai.

¹¹Jo apnī zamīn kī khetībārī kare us ke pās kasrat kā khānā hogā, lekin jo fuzūl chīzoñ ke pīchhe par jāe wuh nāsamajh hai.

¹²Bedīn dūsroñ ko jāl mein phaṅsāne se apnā dil bahlātā hai, lekin rāstbāz kī jaṛ phaldār hotī hai.

¹³Sharīr apnī ghalat bātoñ ke jāl mein ulajh jātā jabki rāstbāz musibat se bach jātā hai.

¹⁴Insān apne muñh ke phal se kḥūb ser ho jātā hai, aur jo kām us ke hāthoñ ne kiya us kā ajr use zarūr milegā.

¹⁵Ahmaq kī nazar mein us kī apnī rāh thīk hai, lekin dānishmand dūsroñ ke mashware par dhyān detā hai.

¹⁶Ahmaq ek dam apnī nārāzī kā izhār kartā hai, lekin dānā apnī badnāmī chhupāe rakhtā hai.

¹⁷Diyānatdār gawāh khule taur par sachchāi bayān kartā hai jabki

jhūṭā gawāh dhokā hī dhokā pesh kartā hai.

¹⁸Gappeñ hāñkne wāle kī bāteñ talwār kī tarah zaḥmī kar detī haiñ jabki dānishmand kī zabān shafā detī hai.

¹⁹Sachche hoñṭ hameshā tak qāym rahte haiñ jabki jhūṭī zabān ek hī lamhe ke bād ḡhatm ho jāti hai.

²⁰Bure mansūbe bāndhne wāle kā dil dhoke se bharā rahtā jabki salāmatī ke mashware dene wāle kā dil ḡhushī se chhalaktā hai.

²¹Koī bhī āfat rāstbāz par nahīñ āegī jabki dukh taklīf bedīnoñ kā dāman kabhī nahīñ chhoṛegī.

²²Rab farebdeh hoñṭoñ se ḡhin khātā hai, lekin jo wafādārī se zindagī guzārte haiñ un se wuh ḡhush hotā hai.

²³Samajhdār apnā ilm chhupāe rakhtā jabki ahmaq apne dil kī hamāqat buland āwāz se sab ko pesh kartā hai.

²⁴Jis ke hāth mehnatī haiñ wuh hukūmat karegā, lekin jis ke hāth ḡhile haiñ use begār meñ kām karnā paṛegā.

²⁵Jis ke dil meñ pareshānī hai wuh dabā rahtā hai, lekin koī bhī achchhī bāt use ḡhushī dilāti hai.

²⁶Rāstbāz apnī charāḡāh mālūm kar letā hai, lekin bedīnoñ kī rāh unheñ āwārā phirne detī hai.

²⁷Ḍhilā ādmī apnā shikār nahīñ pakaṛ saktā jabki mehnatī shaḡhs kasrat kā māl hāsil kar letā hai.

²⁸Rāstī kī rāh meñ zindagī hai, lekin ḡhalat rāh maut tak pahuñchāti hai.

13 Dānishmand beṭā apne bāp kī tarbiyat qabūl kartā hai, lekin tānāzan parwā hī nahīñ kartā agar koī use ḡāñṭe.

²Insān apne muñh ke achchhe phal se ḡhūb ser ho jātā hai, lekin bewafā ke dil meñ zulm kā lālach rahtā hai.

³Jo apnī zabān qābū meñ rakhe wuh apnī zindagī mahfūz rakhtā hai, jo apnī zabān ko belagām chhoṛ de wuh tabāh ho jāegā.

⁴Kāhil ādmī lālach kartā hai, lekin use kuchh nahīñ miltā jabki mehnatī shaḡhs kī ārzū pūrī ho jāti hai.

⁵Rāstbāz jhūṭ se nafrat kartā hai, lekin bedīn sharm aur ruswāi kā bāis hai.

⁶Rāstī be'ilmām kī hifāzat kartī jabki bedīnī gunāhgār ko tabāh kar detī hai.

⁷Kuchh log amīr kā rūp bhar kar phirte haiñ go gharīb haiñ. Dūse gharīb kā rūp bhar kar phirte haiñ go amīrtarīn haiñ.

⁸Kabhī amīr ko apnī jān chhuṛāne ke lie aisā tāwān denā parṭā hai ki tamām daulat jāti rahtī hai, lekin gharīb kī jān is qism kī dhamkī se bachī rahtī hai.

⁹Rāstbāz kī raushnī chamaktī rahtī^a jabki bedīn kā charāgh bujh jātā hai.

¹⁰Maḡhrūron meñ hameshā jhagarā hotā hai jabki dānishmand salāh-mashware ke mutābiq hī chalte haiñ.

¹¹Jaldbāzī se hāsilshudā daulat jald hī khatm ho jāti hai jabki jo raftā raftā apnā māl jamā kare wuh use barḥātā rahegā.

¹²Jo ummīd waqt par pūrī na ho jāe wuh dil ko bīmār kar detī hai, lekin jo ārzū pūrī ho jāe wuh zindagī kā darakht hai.

¹³Jo achchhī hidāyat ko haqīr jāne use nuqsān pahunchegā, lekin jo hukm māne use ajr milegā.

¹⁴Dānishmand kī hidāyat zindagī kā sarchashmā hai jo insān ko

mohlak phandoñ se bachāe rakhtī hai.

¹⁵Achchhī samajh manzūrī atā karti hai, lekin bewafā kī rāh abadi tabāhī kā bāis hai.

¹⁶Zahīn har kām soch-samajhkar kartā, lekin ahmaq tamām nazon kī sāmne hī apnī hamāqat kī numāish kartā hai.

¹⁷Bedīn qāsid musibat meñ phaṅs jātā jabki wafādār qāsid shafā kā bāis hai.

¹⁸Jo tarbiyat kī parwā na kare use ḡhurbat aur sharmindagī hāsil hogī, lekin jo dūse kī nasīhat mān jāe us kā ehtirām kiya jāegā.

¹⁹Jo ārzū pūrī ho jāe wuh dil ko tar-o-tāzā karti hai, lekin ahmaq burāi se dareḡh karne se ghin khātā hai.

²⁰Jo dānishmandoñ ke sāth chale wuh kḡhud dānishmand ho jāegā, lekin jo ahmaqoñ ke sāth chale use nuqsān pahunchegā.

²¹Musibat gunāhgār kā pīchhā karti hai jabki rāstbāzoñ kā ajr kḡhushhālī hai.

²²Nek ādmī ke beṭe aur pote us kī mīrās pāenge, lekin gunāhgār kī

^aLafzī tarjumā: kḡhushī manātī.

daulat rāstbāz ke lie mahfūz rakhi jāegī.

²³Ġharīb kā khet kasrat kī fasleñ muhaiyā kar saktā hai, lekin jahān insāf nahīn wahān sab kuchh chhīn liyā jātā hai.

²⁴Jo apne beṭe ko tambih nahīn kartā wuh us se nafrat kartā hai. Jo us se muhabbat rakhe wuh waqt par us kī tarbiyat kartā hai.

²⁵Rāstbāz jī bhar kar khānā khātā hai, lekin bedīn kā peṭ khalī rahtā hai.

14 Hikmat bibī apnā ghar tāmīr kartī hai, lekin hamāqat bibī apne hī hāthoñ se use ḍhā detī hai.

²Jo sīdhī rāh par chaltā hai wuh Allāh kā khauf māntā hai, lekin jo ḡhalat rāh par chaltā hai wuh use haqīr jāntā hai.

³Ahmaq kī bātoñ se wuh ḍanḍā nikaltā hai jo use us ke takabbur kī sazā detā hai, lekin dānishmand ke hoñt use mahfūz rakhte haiñ.

⁴Jahān bail nahīn wahān charnī khalī rahtī hai, bail kī tāqat hī se kasrat kī fasleñ paidā hotī haiñ.

⁵Wafādār gawāh jhūṭ nahīn boltā, lekin jhūṭe gawāh ke muñh se jhūṭ nikaltā hai.

⁶Tānāzan hikmat ko ḍhūñḍtā hai, lekin befāydā. Samajhdār ke ilm meñ āsānī se izāfā hotā hai.

⁷Ahmaq se dūr rah, kyonki tū us kī bātoñ meñ ilm nahīn pāegā.

⁸Zahīn kī hikmat is meñ hai kī wuh soch-samajhkar apnī rāh par chale, lekin ahmaq kī hamāqat sarāsar dhokā hī hai.

⁹Ahmaq apne qusūr kā mazāq uṛāte haiñ, lekin sīdhī rāh par chalne wāle Rab ko manzūr haiñ.

¹⁰Har dil kī apnī hī talḱhī hotī hai jis se sirf wuhī wāqif hai, aur us kī kḱushī meñ bhī koī aur sharik nahīn ho saktā.

¹¹Bedīn kā ghar tabāh ho jāegā, lekin sīdhī rāh par chalne wāle kā kḱhaimā phale phūlegā.

¹²Aisī rāh bhī hotī hai jo dekhne meñ ṭhīk to lagti hai go us kā anjām maut hai.

¹³Dil hañste waqt bhī ranjīdā ho saktā hai, aur kḱushī ke ikḱtitām par dukh hī bāqī rah jātā hai.

¹⁴Jis kā dil bewafā hai wuh jī bhar kar apne chāl-chalan kā kaṛwā phal khāegā jabki nek ādmī apne āmāl ke miṭhe phal se ser ho jāegā.

¹⁵Sādālah har ek kī bāt māt letā hai jabki zahīn ādmī apnā har qadam soch-samajhkar uṭhātā hai.

¹⁶Dānishmand ḍarte ḍarte ḡhalat kām se dareḡh kartā hai, lekin ahmaq ḡhudetimād hai aur ek dam mushta'il ho jātā hai.

¹⁷Ḡhusilā ādmī ahmaqānā harkateñ kartā hai, aur log sāzishī shaḡhs se nafrat karte haiñ.

¹⁸Sādālah mirās meñ hamāqat pātā hai jabki zahīn ādmī kā sar ilm ke tāj se ārāstā rahtā hai.

¹⁹Sharīroñ ko nekoñ ke sāmne jhuknā paṛegā, aur bedīnoñ ko rāstbāz ke darwāze par aundhe muñh honā paṛegā.

²⁰Ḡharīb ke hamsāye bhī us se nafrat karte haiñ jabki amīr ke beshumār dost hote haiñ.

²¹Jo apne paṛosī ko haqīr jāne wuh gunāh kartā hai. Mubārak hai wuh jo zarūratmand par tars khātā hai.

²²Bure mansūbe bāndhne wāle sab āwārā phirte haiñ. Lekin achchhe mansūbe bāndhne wāle shafqat aur wafā pāeñge.

²³Mehnat-mashaqqat karne meñ hameshā fāyda hotā hai, jabki ḡhālī bāteñ karne se log ḡharīb ho jāte haiñ.

²⁴Dānishmādoñ kā ajr daulat kā tāj hai jabki ahmaqoñ kā ajr hamāqat hī hai.

²⁵Sachchā gawāh jāneñ bachātā hai jabki jhūṭā gawāh farebdeh hai.

²⁶Jo Rab kā ḡhauf māne us ke pās mahfūz qilā hai jis meñ us kī aulād bhī panāh le sakti hai.

²⁷Rab kā ḡhauf zindagī kā sarchashmā hai jo insān ko mohlak phandoñ se bachāe rakhtā hai.

²⁸Jitnī ābādī mulk meñ hai utnī hī bādshāh kī shān-o-shaukat hai. Riāyā kī kamī hukmrān ke tanazzul kā bāis hai.

²⁹Tahammul karne wālā baṛī samajhdārī kā mālīk hai, lekin ḡhusilā ādmī apnī hamāqat kā izhār kartā hai.

³⁰Pursukūn dil jism ko zindagī dilātā jabki hasad haḍḍiyōñ ko galne detā hai.

³¹Jo pasthāl par zulm kare wuh us ke Ḡhālīq kī tahqīr kartā hai jabki jo zarūratmand par tars khāe wuh Allāh kā ehtirām kartā hai.

³²Bedīn kī burāī use ḡhāk meñ milā deti hai, lekin rāstbāz marte waqt bhī Allāh meñ panāh letā hai.

³³Hikmat samajhdār ke dil meñ ārām kartī hai, aur wuh ahmaqoñ ke darmiyān bhī zāhir ho jāti hai.

³⁴Rāstī se har qaum sarfarāz hoti hai jabki gunāh se ummateñ ruswā ho jāti haiñ.

³⁵Bādshāh dānishmand mulāzim se khush hotā hai, lekin sharmnāk kām karne wālā mulāzim us ke ghusse kā nishānā ban jātā hai.

15 Narm jawāb ghussā thanḍā kartā, lekin tursh bāt taish dilāti hai.

²Dānishmandoṅ kī zabān ilm-o-irfān phailāti hai jabki ahmaq kā muñh hamāqat kā zor se ubalne wālā chashmā hai.

³Rab kī ānkheṅ har jagah maujūd haiṅ, wuh bure aur bhale sab par dhyān detī haiṅ.

⁴Narm zabān zindagī kā daraḳht hai jabki farebdeh zabān shikastādil kar detī hai.

⁵Ahmaq apne bāp kī tarbiyat ko haqīr jāntā hai, lekin jo nasīhat māne wuh dānishmand hai.

⁶Rāstbāz ke ghar meṅ baṛā khazānā hotā hai, lekin jo kuchh bedīn hāsīl kartā hai wuh tabāhī kā bāis hai.

⁷Dānishmandoṅ ke hoñt ilm-o-irfān kā bij bikher dete haiṅ, lekin ahmaqoṅ kā dil aisā nahīn kartā.

⁸Rab bedīnoṅ kī qurbānī se ghīn khātā, lekin sīdhī rāh par chalne wāloṅ kī duā se khush hotā hai.

⁹Rab bedīn kī rāh se ghīn khātā, lekin rāstī kā pīchhā karne wāle se pyār kartā hai.

¹⁰Jo saḥīh rāh ko tark kare us kī saḳht tāḍīb kī jāegī, jo nasīhat se nafrat kare wuh mar jāegā.

¹¹Pātāl aur ālam-e-arwāh Rab ko sāf nazar āte haiṅ. To phir insānoṅ ke dil use kyon na sāf dikhāī deṅ?

¹²Tānāzan ko dūsroṅ kī nasīhat pasand nahīn ātī, is lie wuh dānishmandoṅ ke pās nahīn jātā.

¹³Jis kā dil khush hai us kā chehrā khulā rahtā hai, lekin jis kā dil pareshān hai us kī rūh shikastā rahtī hai.

¹⁴Samajhdār kā dil ilm-o-irfān kī talāsh meṅ rahtā, lekin ahmaq hamāqat kī charāgāh meṅ chartā rahtā hai.

¹⁵Musibatḍadā ke tamām din bure haiṅ, lekin jis kā dil khush hai wuh rozānā jashn manātā hai.

¹⁶Jo gharīb Rab kā khauf māntā hai us kā hāl us karorpati se kahīn behtar hai jo baṛī bechainī se zindagī guzartā hai.

¹⁷Jahān muhabbat hai wahān sabzī kā sālan bahut hai, jahān nafrat hai wahān moṭe-tāze bachhre kī ziyāfat bhī befāyḍā hai.

¹⁸Ġhusilā ādmī jhagaṛe chheṛtā rahtā jabki tahammul karne wālā logoñ ke ġhusse ko ṭhandā kar detā hai.

¹⁹Kāhil kā rāstā kāñṭedār bār kī mānind hai, lekin diyānatdāroñ kī rāh pakkī sarak hī hai.

²⁰Dānishmand beṭā apne bāp ke lie ḡhushī kā bāis hai, lekin ahmaq apnī māñ ko haqīr jāntā hai.

²¹Nāsamajh ādmī hamāqat se lutfandoz hotā, lekin samajhdār ādmī sīdhī rāh par chaltā hai.

²²Jahāñ salāh-mashwarā nahīñ hotā wahāñ mansūbe nākām rah jāte haiñ, jahāñ bahut-se mushīr hote haiñ wahāñ kāmyābī hotī hai.

²³Insān mauzūñ jawāb dene se ḡhush ho jātā hai, waqt par munāsib bāt kitnī achchhī hotī hai.

²⁴Zindagī kī rāh chaṛhtī rahtī hai tāki samajhdār us par chalte hue Pātāl meñ utarne se bach jāe.

²⁵Rab mutakabbir kā ghar ḡhā detā, lekin bewā kī zamīn kī hudūd mahfūz rakhtā hai.

²⁶Rab bure mansūboñ se ghīn khātā hai, aur mehrbān alfāz us ke nazdik pāk haiñ.

²⁷Jo nājāyz nafā kamāe wuh apne ghar par āfat lātā hai, lekin jo

rishwat se nafrat rakhe wuh jītā rahegā.

²⁸Rāstbāz kā dil soch-samajhkar jawāb detā hai, lekin bedīn kā muñh zor se ubalne wālā chashmā hai jis se burī bāteñ nikaltī rahtī haiñ.

²⁹Rab bedīnoñ se dūr rahtā, lekin rāstbāz kī duā suntā hai.

³⁰Chamaktī āñkheñ dil ko ḡhushī dilātī haiñ, achchhī ḡhabar pūre jism ko tar-o-tāzā kar detī hai.

³¹Jo zindagībaḡhsh nasīhat par dhyān de wuh dānishmandoñ ke darmiyān hī sukūnat karegā.

³²Jo tarbiyat kī parwā na kare wuh apne āp ko haqīr jāntā hai, lekin jo nasīhat par dhyān de us kī samajh meñ izāfā hotā hai.

³³Rab kā ḡhauf hī wuh tarbiyat hai jis se insān hikmat sīkhtā hai. Pahle farotanī apnā le, kyoñki yihī izzat pāne kā pahlā qadam hai.

16 Insān dil meñ mansūbe bāndhtā hai, lekin zabān kā jawāb Rab kī taraf se ātā hai.

²Insān kī nazar meñ us kī tamām rāheñ pāk-sāf haiñ, lekin Rab hī rūhoñ kī jāñch-paṛṭāl kartā hai.

³Jo kuchh bhī tū karnā chāhe use Rab ke sapurd kar. Tab hī tere mansūbe kāmyāb hoñge.

⁴Rab ne sab kuchh apne hī maqāsīd pūre karne ke lie banāyā hai. Wuh dīn bhī pahle se muqarrar hai jab bedīn par āfat āegī.

⁵Rab har maḡhrūr dil se ghīn khātā hai. Yaqīnan wuh sazā se nahīn bachegā.

⁶Shafqat aur wafādārī gunāh kā kaffārā detī haiñ. Rab kā ḡhauf mānane se insān burāī se dūr rahtā hai.

⁷Agar Rab kisī insān kī rāhoñ se ḡhush ho to wuh us ke dushmanoñ ko bhī us se sulah karāne detā hai.

⁸Insāf se thoṛā-bahut kamānā nāinsāfī se bahut daulat jamā karne se kahīn behtar hai.

⁹Insān apne dil meñ mansūbe bāndhtā rahtā hai, lekin Rab hī muqarrar kartā hai ki wuh āḡhirkār kis rāh par chal paṛe.

¹⁰Bādshāh ke hoñṭ goyā ilāhī faisle pesh karte haiñ, us kā muñh adālat karte waqt bewafā nahīn hotā.

¹¹Rab durust tarāzū kā mālik hai, usī ne tamām bāṭoñ kā intazām qāym kiyā.

¹²Bādshāh bedīnī se ghīn khātā hai, kyoñki us kā taḡht rāstbāzī kī buniyād par mazbūt rahtā hai.

¹³Bādshāh rāstbāz hoñṭoñ se ḡhush hotā aur sāf bāt karne wāle se muhabbat rakhtā hai.

¹⁴Bādshāh kā ḡhussā maut kā peshḡhaimā hai, lekin dānishmand use ṭhandā karne ke tariqe jāntā hai.

¹⁵Jab bādshāh kā chehrā khil uṭhe to matlab zindagī hai. Us kī manzūrī mausam-e-bahār ke tar-o-tāzā karne wāle bādāl kī mānind hai.

¹⁶Hikmat kā husūl sone se kahīn behtar aur samajh pānā chāñdī se kahīn baḡh kar hai.

¹⁷Diyānatdār kī mazbūt rāh bure kām se dūr rahtī hai, jo apnī rāh kī pahrādārī kare wuh apnī jān bachāe rakhtā hai.

¹⁸Tabāhī se pahle ḡhurūr aur girne se pahle takabbur ātā hai.

¹⁹Farotanī se zarūratmāñdoñ ke darmiyān basnā ḡhamandīyoñ ke lūṭe hue māl meñ sharīk hone se kahīn behtar hai.

²⁰Jo kalām par dhyān de wuh ḡhushhāl hogā, mubārak hai wuh jo Rab par bharosā rakhe.

²¹Jo dil se dānishmand hai use samajhdār qarār diyā jātā hai, aur miṭhe alfāz tālīm meñ izāfā karte haiñ.

²²Fahm apne mālik ke lie zindagī kā sarchashmā hai, lekin ahmaq kī apnī hī hamāqat use sazā detī hai.

²³Dānishmand kā dil samajh kī bāteñ zabān par lātā aur tālīm dene meñ hoñtoñ kā sahārā bantā hai.

²⁴Mehrbān alfāz khālis shahd haiñ, wuh jān ke lie shīrīñ aur pūre jism ko tar-o-tāzā kar dete haiñ.

²⁵Aisī rāh bhī hotī hai jo dekhne meñ to thīk lagtī hai go us kā anjām maut hai.

²⁶Mazdūr kā khālī peṭ use kām karne par majbūr kartā, us kī bhūk use hānktī rahtī hai.

²⁷Sharīr kured kured kar ghalat kām nikāl letā, us ke hoñtoñ par jhulsāne wālī āg rahtī hai.

²⁸Kajrau ādmī jhagaṛe chheṛtā rahtā, aur tohmat lagāne wālā dilī dostoñ meñ bhī raḥnā ḍāltā hai.

²⁹Zālim apne paṛosī ko warghalā kar ghalat rāh par le jātā hai.

³⁰Jo ānkh māre wuh ghalat mansūbe bāndh rahā hai, jo apne hoñṭ chabāe wuh ghalat kām karne par tulā huā hai.

³¹Safed bāl ek shāndār tāj haiñ jo rāstbāz zindagī guzārne se hāsīl hote haiñ.

³²Tahammul karne wālā sūrme se sabqat letā hai, jo apne āp ko

qābū meñ rakhe wuh shahr ko shikast dene wāle se bartar hai.

³³Insān to qurā ḍāltā hai, lekin us kā har faislā Rab kī taraf se hai.

17 Jis ghar meñ roṭī kā bāsi tukṛā sukūn ke sāth khāyā jāe wuh us ghar se kahīñ behtar hai jis meñ laṛāi-jhagaṛā hai, khāh us meñ kitnī shāndār ziyāfat kyoñ na ho rahī ho.

²Samajhdār mulāzīm mālik ke us beṭe par qābū pāegā jo sharm kā bāis hai, aur jab bhāiyoñ meñ maurūsī milkiyat taqsīm kī jāe to use bhī hissā milegā.

³Sonā-chāñdī kuṭhālī meñ pighlā kar pāk-sāf kī jātī hai, lekin Rab hī dil kī jāñch-parṭāl kartā hai.

⁴Badkār sharīr hoñtoñ par dhyān aur dhokebāz tabāhkun zabān par tawajjuh detā hai.

⁵Jo gharīb kā mazāq uṛāe wuh us ke Khāliq kī tahqīr kartā hai, jo dūsre kī musibat dekh kar khush ho jāe wuh sazā se nahīñ bachegā.

⁶Pote būrhoñ kā tāj aur wālidain apne bachchoñ ke zewar haiñ.

⁷Ahmaq ke lie baṛī baṛī bāteñ karnā mauzūn nahīñ, lekin sharīf hoñtoñ par fareb kahīñ zyādā ghairmunāsib hai.

⁸Rishwat dene wāle kī nazar meñ rishwat jādū kī mānind hai. Jis darwāze par bhī khaṭkhaṭāe wuh khul jātā hai.

⁹Jo dūsre kī ḡhaltī ko darguzar kare wuh muhabbat ko faroḡh detā hai, lekin jo māzī kī ḡhaltiyāñ dohrātā rahe wuh qarībī doston meñ nifāq paidā kartā hai.

¹⁰Agar samajhdār ko ḡanṭā jāe to wuh kḡhūb sīkh letā hai, lekin agar ahmaq ko sau bār mārā jāe to bhī wuh itnā nahīñ sīkhtā.

¹¹Sharīr sarkashī par tulā rahtā hai, lekin us ke kḡhilāf zālīm qāsīd bhejā jāegā.

¹²Jo ahmaq apnī hamāqat meñ uljhā huā ho us se dareḡh kar, kyonki us se milne se behtar yih hai ki terā us rīchhnī se wāstā paṛe jis ke bachche us se chhīn lie gae hoñ.

¹³Jo bhalāī ke ewaz burāī kare us ke ghar se burāī kabhī dūr nahīñ hogī.

¹⁴Laṛāī-jhagaṛā chheṛnā band meñ raḡhnā ḡālne ke barābar hai. Is se pahle kī muqaddamābāzī shurū ho us se bāz ā.

¹⁵Jo bedīn ko bequsūr aur rāstbāz ko mujrim ṭhahrāe us se Rab ghīn khātā hai.

¹⁶Ahmaq ke hāth meñ paison kā kyā fāydā hai? Kyā wuh hikmat kḡharīd saktā hai jabki us meñ aql nahīñ? Hargiz nahīñ!

¹⁷Paṛosī wuh hai jo har waqt muhabbat rakhtā hai, bhāī wuh hai jo musībat meñ sahārā dene ke lie paidā huā hai.

¹⁸Jo hāth milā kar apne paṛosī kā zāmin hone kā wādā kare wuh nāsamajh hai.

¹⁹Jo laṛāī-jhagaṛe se muhabbat rakhe wuh gunāh se muhabbat rakhtā hai, jo apnā darwāzā had se zyādā baṛā banāe wuh tabāhī ko dākḡhil hone kī dāwat detā hai.

²⁰Jis kā dil ṭeṛhā hai wuh kḡhushhālī nahīñ pāegā, aur jis kī zabān chālāk hai wuh musībat meñ ulajh jāegā.

²¹Jis ke hāñ ahmaq beṭā paidā ho jāe use dukh pahuñchtā hai, aur aql se kḡhālī beṭā bāp ke lie kḡhushī kā bāis nahīñ hotā.

²²Kḡhushbāsh dil pūre jism ko shafā detā hai, lekin shikastā rūh haḡḡḡiyon ko kḡhushk kar detī hai.

²³Bedīn chupke se rishwat le kar insāf kī rāhoñ ko bigāṛ detā hai.

²⁴Samajhdār apnī nazar ke sāmne hikmat rakhtā hai, lekin

ahmaq kī nazareñ duniyā kī intahā tak āwārā phirtī haiñ.

²⁵Ahmaq beṭā bāp ke lie ranj kā bāis aur māñ ke lie talḵhī kā sabab hai.

²⁶Bequsūr par jurmānā lagānā ḡhalat hai, aur sharīf ko us kī diyānatdārī ke sabab se koṛe lagānā burā hai.

²⁷Jo apnī zabān ko qābū meñ rakhe wuh ilm-o-irfān kā mālik hai, jo ṭhanḍe dil se bāt kare wuh samajhdār hai.

²⁸Agar ahmaq ḵhāmosh rahe to wuh bhī dānishmand lagtā hai. Jab tak wuh bāt na kare log use samajhdār qarār dete haiñ.

18 Jo dūsroñ se alag ho jāe wuh apne zātī maqāsīd pūre karnā chāhtā aur samajh kī har bāt par jhagaṛne lagtā hai.

²Ahmaq samajh se lutfandoz nahīñ hotā balki sirf apne dil kī bāteñ dūsroñ par zāhir karne se.

³Jahāñ bedīn āe wahāñ hiqārat bhī ā maujūd hotī, aur jahāñ ruswāī ho wahāñ tānāzanī bhī hotī hai.

⁴Insān ke alfāz gahrā pāñī haiñ, hikmat kā sarchashmā bahtī hui nadī hai.

⁵Bedīn kī jāñibdārī karke rāstbāz kā haq mārñā ḡhalat hai.

⁶Ahmaq ke hoñṭ laṛāī-jhagaṛā paidā karte haiñ, us kā muñh zor se piṭāī kā mutālabā kartā hai.

⁷Ahmaq kā muñh us kī tabāhī kā bāis hai, us ke hoñṭ aisā phandā haiñ jis meñ us kī apnī jāñ ulajh jāti hai.

⁸Tohmat lagāne wāle kī bāteñ lazīz khāne ke luqmoñ kī mānind haiñ, wuh dil kī tah tak utar jāti haiñ.

⁹Jo apne kām meñ zarā bhī ḍhilā ho jāe, use yād rahe ki ḍhilepan kā bhāī tabāhī hai.

¹⁰Rab kā nām mazbūt burj hai jis meñ rāstbāz bhāḡ kar mahfūz rahtā hai.

¹¹Amīr samajhtā hai ki merī daulat merā qilāband shahr aur merī ūñchī chārdiwārī hai jis meñ main mahfūz hūñ.

¹²Tabāh hone se pahle insān kā dil maḡhrūr ho jātā hai, izzat milne se pahle lāzim hai ki wuh farotan ho jāe.

¹³Dūsre kī bāt sunane se pahle jawāb denā hamāqat hai. Jo aisā kare us kī ruswāī ho jāegī.

¹⁴Bīmār hote waqt insān kī rūh jism kī parwarish kartī hai, lekin agar rūh shikastā ho to phir kaun us ko sahārā degā?

¹⁵Samajhdār kā dil ilm apnātā aur dānishmand kā kām irfān kā khoj lagātā rahtā hai.

¹⁶Tohfā rāstā khol kar dene wāle ko baṛoṅ tak pahunchā detā hai.

¹⁷Jo adālat meṅ pahle apnā mauqif pesh kare wuh us waqt tak haq bajānib lagtā hai jab tak dūsrā fariq sāmne ā kar us kī har bāt kī tahqīq na kare.

¹⁸Qurā ḍālne se jhagaṛe khatm ho jāte aur baṛoṅ kā ek dūsre se laṛne kā khatrā dūr ho jātā hai.

¹⁹Jis bhāi ko ek dafā māyūs kar diyā jāe use dubārā jīt lenā qilāband shahr par fatah pāne se zyādā dushwār hai. Jhagaṛe hal karnā burj ke kunde toṛne kī tarah mushkil hai.

²⁰Insān apne muṅh ke phal se ser ho jāegā, wuh apne hoṅṅoṅ kī paidāwār ko jī bhar kar khāegā.

²¹Zabān kā zindagī aur maut par iḳhtiyār hai, jo use pyār kare wuh us kā phal bhī khāegā.

²²Jise biwī milī use achchhī nemat milī, aur use Rab kī manzūri hāsīl huī.

²³Ġharīb minnat karte karte apnā muāmalā pesh kartā hai, lekin amīr kā jawāb saḳht hotā hai.

²⁴Kā dost tujhe tabāh karte haiṅ, lekin aise bhī haiṅ jo tujh se bhāi se zyādā lipṭe rahte haiṅ.

19 Jo Ġharīb be'īlzām zindagī guzāre wuh ṭeṛhī bāteṅ karne wāle ahmaq se kahiṅ behtar hai.

²Agar ilm sāth na ho to sargarmī kā koī fāyda nahīṅ. Jaldbāz Ġhalat rāh par ātā rahtā hai.

³Go insān kī apnī hamāqat use bhaṭkā detī hai to bhī us kā dil Rab se nārāz hotā hai.

⁴Daulatmand ke dostoṅ meṅ izāfā hotā hai, lekin Ġharīb kā ek dost bhī us se alag ho jātā hai.

⁵Jhūṭā gawāh sazā se nahīṅ bachegā, jo jhūṭī gawāhī de us kī jān nahīṅ chhūṭegī.

⁶Muta'addid log baṛe ādmī kī ḳhushāmad karte haiṅ, aur har ek us ādmī kā dost hai jo tohfe detā hai.

⁷Ġharīb ke tamām bhāi us se nafrat karte haiṅ, to phir us ke dost us se kyon dūr na raheṅ. Wuh bāteṅ karte karte un kā pīchhā kartā hai, lekin wuh Ġhāyb ho jāte haiṅ.

⁸Jo hikmat apnā le wuh apnī jān se muhabbat rakhtā hai, jo samajh

kī parwarish kare use kāmyābī hogī.

⁹Jhūṭā gawāh sazā se nahīn bachegā, jhūṭī gawāhī dene wālā tabāh ho jāegā.

¹⁰Ahmaq ke lie aish-o-ishrat se zindagī guzārṇā mauzūn nahīn, lekin ghulām kī hukmrānōn par hukūmat kahīn zyādā ghairmunāsib hai.

¹¹Insān kī hikmat use tahammul sikhātī hai, aur dūsroṅ ke jarāym se darguzar karnā us kā faḡhr hai.

¹²Bādshāh kā taish jawān sherbabar kī dahāroṅ kī mānind hai jabki us kī manzūrī ghās par shabnam kī tarah tar-o-tāzā kartī hai.

¹³Ahmaq beṭā bāp kī tabāhī aur jhagaṛālū bīwī musalsal ṭapakne wālī chhat hai.

¹⁴Maurūsī ghar aur milkiyat bāpdādā kī taraf se miltī hai, lekin samajhdār bīwī Rab kī taraf se hai.

¹⁵Sust hone se insān gahrī nīnd so jātā hai, lekin ḡhilā shakhs bhūke maregā.

¹⁶Jo wafādārī se hukm par amal kare wuh apnī jān mahfūz rakhtā hai, lekin jo apnī rāhoṅ kī parwā na kare wuh mar jāegā.

¹⁷Jo gharīb par mehrbānī kare wuh Rab ko udhār detā hai, wuhī use ajr degā.

¹⁸Jab tak ummīd kī kiran bāqī ho apne beṭe kī tādīb kar, lekin itne josh meṅ na ā ki wuh mar jāe.

¹⁹Jo had se zyādā taish meṅ āe use jurmānā denā paregā. Use bachāne kī koshish mat kar warnā us kā taish aur baṛhegā.

²⁰Achchhā mashwarā apnā aur tarbiyat qabūl kar tāki āindā dānishmand ho.

²¹Insān dīl meṅ muta'addid mansūbe bāndhtā rahtā hai, lekin Rab kā irādā hameshā pūrā ho jātā hai.

²²Insān kā lālach us kī ruswāī kā bāis hai, aur gharīb daroghgo se behtar hai.

²³Rab kā ḡhauf zindagī kā mambā hai. Ḳhudātars ādmī ser ho kar sukūn se so jātā aur musibat se mahfūz rahtā hai.

²⁴Kāhil apnā hāth khāne ke bartan meṅ ḡāl kar use muṅh tak nahīn lā saktā.

²⁵Tānāzan ko mār to sādālah sabaq sikhegā, samajhdār ko ḡānt to us ke ilm meṅ izāfā hogā.

²⁶Jo apne bāp par zulm kare aur apnī mān ko nikāl de wuh wālidain ke lie sharm aur ruswāi kā bāis hai.

²⁷Mere beṭe, tarbiyat par dhyān dene se bāz na ā, warnā tū ilm-o-irfān kī rāh se bhaṭak jāegā.

²⁸Sharīr gawāh insāf kā mazāq urātā hai, aur bedīn kā muñh āfat kī khabreñ phailātā hai.

²⁹Tānāzan ke lie sazā aur ahmaq kī pīṭh ke lie koṛā taiyār hai.

20 Mai tānāzan kā bāp aur sharāb shor-sharābā kī mān hai. Jo yīh pī pī kar ḍagmagāne lage wuh dānishmand nahīn.

²Bādshāh kā qahr jawān sherbabar kī daharōñ kī mānind hai, jo use taish dilāe wuh apnī jān par kheltā hai.

³Laṛāi-jhagaṛe se bāz rahnā izzat kā turrā-e-imtiyāz hai jabki har ahmaq jhagaṛne ke lie taiyār rahtā hai.

⁴Kāhil waqt par hal nahīn chalātā, chunāñche jab wuh fasal pakte waqt apne khet par nigāh kare to kuchh nazar nahīn āegā.

⁵Insān ke dil kā mansūbā gahre pānī kī mānind hai, lekin samajhdār ādmī use nikāl kar amal meñ lātā hai.

⁶Bahut-se log apnī wafādārī par faḡhr karte haiñ, lekin qābil-e-etamād shaḡhs kahāñ pāyā jātā hai?

⁷Jo rāstbāz be'īlzām zindagī guzāre us kī aulād mubārak hai.

⁸Jab bādshāh taḡht-e-adālat par baiṭh jāe to wuh apnī āñkhoñ se sab kuchh chhānbīn kar har ḡhalat bāt ek taraf kar letā hai.

⁹Kaun kah saktā hai, “Main ne apne dil ko pāk-sāf kar rakhā hai, main apne gunāh se pāk ho gayā hūñ?”

¹⁰Ḡhalat bāt aur ḡhalat paimāish, Rab donoñ se ghin khātā hai.

¹¹Laṛke kā kirdār us ke sulūk se mālūm hotā hai. Is se patā chaltā hai ki us kā chāl-chalan pāk aur rāst hai yā nahīn.

¹²Sunane wāle kān aur deḡhne wālī āñkheñ donoñ hī Rab ne banāi haiñ.

¹³Nīnd ko pyār na kar warnā ḡharib ho jāegā. Apnī āñkhoñ ko khulā rakh to jī bhar kar khānā khāegā.

¹⁴Gāhak dukāndār se kahtā hai, “Yīh kaisī nāqīs chīz hai!” Lekin phir jā kar dūsroñ ke sāmne apne saude par sheḡhī mārta hai.

¹⁵Sonā aur kasrat ke motī pāe jā sakte haiñ, lekin samajhdār hoñt un se kahiñ zyādā qīmtī haiñ.

¹⁶Zamānat kā wuh libās wāpas na kar jo kiśi ne pardesī kā zāmin ban kar diyā hai. Agar wuh ajnabī kā zāmin ho to us zamānat par zarūr qabzā kar jo us ne dī thī.

¹⁷Dhoke se hāsīl kī huī roṭī ādmī ko mīṭhī lagti hai, lekin us kā anjām kankaroñ se bharā muñh hai.

¹⁸Mansūbe salāh-mashware se mazbūt ho jāte haiñ, aur jang karne se pahle dūsroñ kī hidāyāt par dhyān de.

¹⁹Agar tū buhtān lagāne wāle ko hamrāz banāe to wuh idhar-udhar phir kar bāt phailāegā. Chunāñche bātūnī se gurez kar.

²⁰Jo apne bāp yā māñ par lānat kare us kā charāgh ghane andhere meñ bujh jāegā.

²¹Jo mīrās shurū meñ baṛī jaldi se mil jāe wuh āḳhir meñ barkat kā bāis nahīñ hogī.

²²Mat kahnā, “Main ḡhalat kām kā intaqām lūngā.” Rab ke intazār meñ rah to wuhī terī madad karegā.

²³Rab jhūṭe bātoñ se ghin khātā hai, aur ḡhalat tarāzū use achchhā nahīñ lagtā.

²⁴Rab har ek ke qadam muqarrar kartā hai. To phir insān kis tarah apnī rāh samajh saktā hai?

²⁵Insān apne lie phandā taiyār kartā hai jab wuh jaldibāzī se mannat māntā aur bād meñ hī mannat ke natāyij par ḡhaur karne lagtā hai.

²⁶Dānishmand bādshāh bedinoñ ko chhān chhān kar uṛā letā hai, hāñ wuh ḡahne kā ālā hī un par se guzarne detā hai.

²⁷Ādamzād kī rūh Rab kā charāgh hai jo insān ke bātin kī tah tak sab kuchh kī tahqīq kartā hai.

²⁸Shafqat aur wafā bādshāh ko mahfūz rakhtī haiñ, shafqat se wuh apnā taḳht mustahkam kar letā hai.

²⁹Naujawānoñ kā faḳhr un kī tāqat aur buzurgoñ kī shān un ke safed bāl haiñ.

³⁰Zaḳhm aur choṭeñ burāī ko dūr kar detī haiñ, zarbeñ bātin kī tah tak sab kuchh sāf kar detī haiñ.

21 Bādshāh kā dil Rab ke hāth meñ nahar kī mānind hai. Wuh jidhar chāhe us kā ruḳh pher detā hai.

²Har ādmī kī rāh us kī apnī nazar meñ ṭhīk lagti hai, lekin Rab hī dilon kī jāñch-paraṭāl kartā hai.

³Rāstbāzī aur insāf karnā Rab ko zabah kī qurbāniyon se kahīn zyādā pasand hai.

⁴Maḡhrūr ānkheñ aur mutakabbir dil jo bedīnoñ kā charāḡh haiñ gunāh haiñ.

⁵Mehnati shaḡhs ke mansūbe nafā kā bāis haiñ, lekin jaldbāzī ḡhurbat tak pahuñchā detī hai.

⁶Farebdeh zabān se jamā kiyā huā ḡhazānā bikhar jāne wālā dhuāñ aur mohlak phandā hai.

⁷Bedīnoñ kā zulm hī unheñ ghasīṭ kar le jātā hai, kyonki wuh insāf karne se inkār karte haiñ.

⁸Qusūrwar kī rāh pechdār hai jabki pāk shaḡhs sīdhī rāh par chaltā hai.

⁹Jhagaṛālū bīwī ke sāth ek hī ghar meñ rahne kī nisbat chhat ke kisi kone meñ guzārā karnā behtar hai.

¹⁰Bedīn ḡhalat kām karne ke lālch meñ rahtā hai aur apne kisi bhī paṛosī par tars nahīn khātā.

¹¹Tānāzan par jurmānā lagā to sādālah sabaq sīkheḡā, dānishmand ko tālim de to us ke ilm meñ izāfā hogā.

¹²Allāh jo rāst hai bedīn ke ghar ko dhyān meñ rakhtā hai, wuhī bedīn ko ḡhāk meñ milā detā hai.

¹³Jo kān meñ ungli ḡāl kar ḡharīb kī madad ke lie chīḡheñ nahīn suntā wuh bhī ek din chīḡheñ māregā, aur us kī bhī sunī nahīn jāegī.

¹⁴Poshidagī meñ silā dene se dūsre kā ḡhussā ṭhandā ho jātā, kisi kī jeb garm karne se us kā saḡht taish dūr ho jātā hai.

¹⁵Jab insāf kiyā jāe to rāstbāz ḡhush ho jātā, lekin badkār dahshat khāne lagtā hai.

¹⁶Jo samajh kī rāh se bhaṭak jāe wuh ek din murdoñ kī jamāt meñ ārām kareḡā.

¹⁷Jo aish-o-ishrat kī zindagī pasand kare wuh ḡharīb ho jāegā, jise mai aur tel pyārā ho wuh amīr nahīn ho jāegā.

¹⁸Jab rāstbāz kā fīdyā denā hai to bedīn ko diyā jāegā, aur diyānatdār kī jagah bewafā ko diyā jāegā.

¹⁹Jhagaṛālū aur tang karne wālī bīwī ke sāth basne kī nisbat registān meñ guzārā karnā behtar hai.

²⁰Dānishmand ke ghar meñ umdā ḡhazānā aur tel hotā hai, lekin ahmaq apnā sārā māl haṛap kar letā hai.

²¹Jo insāf aur shafqat kā tāqqub kartā rahe wuh zindagī, rāstī aur izzat pāegā.

²²Dānishmand ādmī tāqatwar faujiyon ke shahr par hamlā karke wuh qilābandī dhā detā hai jis par un kā pūrā etamād thā.

²³Jo apne muñh aur zabān kī pahrādārī kare wuh apnī jān ko musibat se bachāe rakhtā hai.

²⁴Maḡhrūr aur ghamandī kā nām ‘tānāzan’ hai, har kām wuh behad takabbur ke sāth kartā hai.

²⁵Kāhil kā lālach use maut ke ghāṭ utār detā hai, kyōnki us ke hāth kām karne se inkār karte haiñ.

²⁶Lālchī pūrā dīn lālach kartā rahtā hai, lekin rāstbāz faiyāzdilī se detā hai.

²⁷Bedīnoñ kī qurbānī qābil-e-ghin hai, khāskar jab use bure maqsad se pesh kiyā jāe.

²⁸Jhūṭā gawāh tabāh ho jāegā, lekin jo dūsre kī dhyān se sune us kī bāt hameshā tak qāym rahegī.

²⁹Bedīn ādmī gustākḥ andāz se pesh ātā hai, lekin sīdhī rāh par chalne wālā soch-samajhkar apnī rāh par chaltā hai.

³⁰Kisī kī bhī hikmat, samajh yā mansūbā Rab kā sāmna nahīn kar saktā.

³¹Ghoṛe ko jang ke dīn ke lie taiyār to kiyā jātā hai, lekin fatah Rab ke hāth mein hai.

22 Nēk nām baṛī daulat se qīmī, aur manzūr-e-nazar honā sone-chāndī se behtar hai.

²Amīr aur ḡharīb ek dūsre se milte julte haiñ, Rab un sab kā Khālīq hai.

³Zahīn ādmī khatrā pahle se bhāñp kar chhup jātā hai, jabki sādālah āge baṛh kar us kī lapet mein ā jātā hai.

⁴Farotanī aur Rab kā kḥauf mānane kā phal daulat, ehtirām aur zindagī hai.

⁵Bedīn kī rāh mein kāñṭe aur phande hote haiñ. Jo apnī jān mahfūz rakhnā chāhe wuh un se dūr rahtā hai.

⁶Chhoṭe bachche ko sahīh rāh par chalne kī tarbiyat kar to wuh būṛhā ho kar bhī us se nahīn haṭegā.

⁷Amīr ḡharīb par hukūmat kartā, aur qarzdār qarzkḥāh kā ḡhulām hotā hai.

⁸Jo nāinsāfī kā bij boe wuh āfat kī fasal kāṭegā, tab us kī ziyādatī kī lāṭhī tūṭ jāegī.

⁹Faiyāzdil ko barkat milegī, kyonki wuh pasthāl ko apne khāne meñ sharik kartā hai.

¹⁰Tānāzan ko bhagā de to laṛāi-jhagaṛā ghar se nikal jāegā, tū tū main main aur ek dūsre kī be'izzati karne kā silsilā khatm ho jāegā.

¹¹Jo dil kī pākizagī ko pyār kare aur mehrbān zabān kā mālik ho wuh bādshāh kā dost banegā.

¹²Rab kī ānkheñ ilm-o-irfān kī dekh-bhāl kartī haiñ, lekin wuh bewafā kī bātoñ ko tabāh hone detā hai.

¹³Kāhil kahtā hai, “Galī meñ sher hai, agar bāhar jāūñ to mujhe kisi chauk meñ phāṛ khāegā.”

¹⁴Zinākār aurat kā munh gahrā gaṛhā hai. Jis se Rab nārāz ho wuh us meñ gir jātā hai.

¹⁵Bachche ke dil meñ hamāqat ṭikṭī hai, lekin tarbiyat kī chhaṛī use bhagā detī hai.

¹⁶Ek pasthāl par zulm kartā hai tāki daulat pāe, dūsra amir ko tohfe detā hai lekin gharib ho jātā hai.

Dānishmandoñ kī 30 Kahāwateñ

¹⁷Kān lagā kar dānāoñ kī bātoñ par dhyān de, dil se merī tālīm apnā le! ¹⁸Kyonki achchhā hai ki

tū unheñ apne dil meñ mahfūz rakhe, wuh sab tere hoñtoñ par musta'id raheñ. ¹⁹Āj main tujhe, hāñ tujhe hī tālīm de rahā hūñ tāki terā bharosā Rab par rahe. ²⁰Main ne tere lie 30 kahāwateñ qalamband kī haiñ, aisī bāteñ jo mashwaroñ aur ilm se bharī hūñ haiñ. ²¹Kyonki main tujhe sachchāi kī qābil-e-etamād bāteñ sikhānā chāhtā hūñ tāki tū unheñ qābil-e-etamād jawāb de sake jinhoñ ne tujhe bhejā hai.

-1-

²²Pasthāl ko is lie na lūṭ ki wuh pasthāl hai, musibatzaḍā ko adālat meñ mat kuchalnā. ²³Kyonki Rab kḥud un kā difā karke unheñ lūṭ legā jo unheñ lūṭ rahe haiñ.

-2-

²⁴Ġhusile shaḥs kā dost na ban, na us se zyādā tālluq rakh jo jaldī se āg-bagūlā ho jātā hai. ²⁵Aisā na ho ki tū us kā chāl-chalan apnā kar apnī jān ke lie phandā lagāe.

-3-

²⁶Kabhī hāth milā kar wādā na kar ki main dūsre ke karze kā zāmin

hūngā. ²⁷Qarzdār ke paise wāpas na karne par agar tū bhī paise adā na kar sake to terī chārpāi bhī tere nīche se chhīn li jāegī.

-4-

²⁸Zamīn kī jo hudūd tere bāpdādā ne muqarrar kīn unheñ āge pīchhe mat karnā.

-5-

²⁹Kyā tujhe aisā ādmī nazar ātā hai jo apne kām meñ māhir hai? Wuh nichle tabqe ke logoñ kī k̄hidmat nahīn karegā balki bādshāhoñ kī.

-6-

23 Agar tū kisī hukmrān ke khāne meñ sharīk ho jāe to k̄hūb dhyān de ki tū kis ke huzūr hai. ²Agar tū peṭū ho to apne gale par chhurī rakh. ³Us kī umdā chīzoñ kā lālach mat kar, kyonki yih khānā farebdeh hai.

-7-

⁴Apnī pūrī tāqat amīr banane meñ sarf na kar, apnī hikmat aisī koshishoñ se zāe mat kar. ⁵Ek nazar daulat par dāl to wuh ojhal

ho jāti hai, aur par lagā kar uqāb kī tarah āsmān kī taraf uṛ jāti hai.

-8-

⁶Jalne wāle kī roṭī mat khā, us ke lazīz khānoñ kā lālach na kar. ⁷Kyonki yih gale meñ bāl kī tarah hogā. Wuh tujh se kahegā, “Khāo, piyo!” Lekin us kā dil tere sāth nahīn hai. ⁸Jo luqmā tū ne khā liyā us se tujhe qai āegī, aur terī us se dostānā bāteñ zāe ho jāengī.

-9-

⁹Ahmaq se bāt na kar, kyonki wuh terī dānishmand bāteñ haqīr jānegā.

-10-

¹⁰Zamīn kī jo hudūd qadīm zamāne meñ muqarrar huīn unheñ āge pīchhe mat karnā, aur yatīmoñ ke khetoñ par qabzā na kar. ¹¹Kyonki un kā Chhuṛāne Wālā qawī hai, wuh un ke haq meñ k̄hud tere k̄hilāf laṛegā.

-11-

¹²Apnā dil tarbiyat ke hawāle kar aur apne kām ilm kī bātoñ par lagā.

-12-

¹³Bachche ko tarbiyat se mahrūm na rakh, chhaṛī se use sazā dene se wuh nahīn maregā. ¹⁴Chhaṛī se use sazā de to us kī jān maut se chhūṭ jāegī.

-13-

¹⁵Mere beṭe, agar terā dil dānishmand ho to merā dil bhī ḡhush hogā. ¹⁶Main andar hī andar ḡhushī manāūngā jab tere honṭ diyānatdār bāteñ kareñge.

-14-

¹⁷Terā dil gunāhgāron ki dekh kar kuṛhtā na rahe balki pūre dīn Rab kā ḡhauf rakhne meñ sargarm rahe. ¹⁸Kyonki terī ummīd jāti nahīn rahegī balki terā mustaqbil yaqīnan achchhā hogā.

-15-

¹⁹Mere beṭe, sun kar dānishmand ho jā aur sahīh rāh par apne dil kī rāhnumāi kar. ²⁰Sharābī aur peṭū se dareḡh kar, ²¹kyonki sharābī aur peṭū ḡharīb ho jāeñge, aur kāhili unheñ chīthare pahnāegī.

-16-

²²Apne bāp kī sun jis ne tujhe paidā kiya, aur apnī mān ko haqīr na jān jab būṛhī ho jāe.

²³Sachchāi ḡharīd le aur kabhī faroḡht na kar, us meñ shāmil hikmat, tarbiyat aur samajh apnā le.

²⁴Rāstbāz kā bāp baṛī ḡhushī manātā hai, aur dānishmand beṭe kā wālid us se lutfandoz hotā hai.

²⁵Chunāñche apne mān-bāp ke lie ḡhushī kā bāis ho, aisī zindagī guzār ki terī mān jashn manā sake.

-17-

²⁶Mere beṭe, apnā dil mere hawāle kar, terī āñkheñ merī rāheñ pasand kareñ. ²⁷Kyonki kasbī gahrā ḡarhā aur zinākār aurat tang kuāñ hai, ²⁸ḡḡākū kī tarah wuh tāk lagāe baiṭh kar mardoñ meñ bewafāon kā izāfā karti hai.

-18-

²⁹Kaun āheñ bhartā hai? Kaun hāy hāy kartā aur laṛāi-jhagaṛe meñ mulawwas rahtā hai? Kis ko bilāwajah choṭeñ lagti, kis kī āñkheñ dhundli-sī rahti haiñ? ³⁰Wuh jo rāt gae tak mai pīne aur

masāledār mai se mazā lene meñ masrūf rahtā hai. ³¹Mai ko taktā na rah, k̄hāh us kā surk̄h rang kitnī k̄hūbsūratī se pyāle meñ kyon na chamke, k̄hāh use baṛe maze se kyon na piyā jāe. ³²Anjāmkār wuh tujhe sānp kī tarah kāteḡī, nāḡ kī tarah ḍaseḡī. ³³Terī ānkheñ ajīb-o-ḡharīb manzar dekheḡī aur terā dil betukī bāteñ haklāegā. ³⁴Tū samundar ke bīch meñ leṭne wāle kī mānind hogā, us jaisā jo mastūl par chaṛh kar leṭ gayā ho. ³⁵Tū kaheḡā, “Merī piṭāi huī lekin dard mahsūs na huā, mujhe mārā gayā lekin mālūm na huā. Main kab jāḡ uṭhūḡā tākī dubārā sharāb kī taraf ruḡh kar sakūñ?”

-19-

24 Sharīron se hasad na kar, na un se sohbat rakhne kī ārzū rakh, ²kyonki un kā dil zulm karne par tulā rahtā hai, un ke honṭ dūsron ko dukh pahuñchāte haiñ.

-20-

³Hikmat ghar ko tāmīr kartī, samajh use mazbūt buniyād par khaṛā kar detī, ⁴aur ilm-o-irfān us ke kamron ko beshqīmat aur

manmohan chīzon se bhar detā hai.

-21-

⁵Dānishmand ko tāqat hāsīl hotī aur ilm rakhne wāle kī quwwat baṛhtī rahtī hai, ⁶kyonki jang karne ke lie hidāyat aur fatah pāne ke lie muta’addid mushiron kī zarūrat hotī hai.

-22-

⁷Hikmat itnī buland-o-bālā hai ki ahmaq use pā nahīñ saktā. Jab buzurg shahr ke darwāze meñ faislā karne ke lie jamā hote haiñ to wuh kuchh nahīñ kah saktā.

-23-

⁸Bure mansūbe bāndhne wālā sāzishī kahlātā hai. ⁹Ahmaq kī chālākiyāñ gunāh haiñ, aur log tānāzan se ghin khāte haiñ.

-24-

¹⁰Agar tū musibat ke dīn himmat hār kar ḍhilā ho jāe to terī tāqat jāti raheḡī.

-25-

¹¹Jinheñ maut ke hawāle kiyā jā rahā hai unheñ chhuṛā, jo qasāi kī taraf ḍagmagāte hue jā rahe haiñ unheñ rok de. ¹²Shāyad tū kahe, “Hameñ to is ke bāre meñ ilm nahīn thā.” Lekin yaqīn jān, jo dil kī jāñch-paṛtāl kartā hai wuh bāt samajhtā hai, jo terī jān kī dekh-bhāl kartā hai use mālūm hai. Wuh insān ko us ke āmāl kā badlā detā hai.

-26-

¹³Mere beṭe, shahd khā kyonki wuh achchhā hai, chhatte kā khālis shahd mīṭhā hai. ¹⁴Jān le ki hikmat isī tarah terī jān ke lie mīṭhī hai. Agar tū use pāe to terī ummīd jāti nahīn rahegī balki terā mustaqbil achchhā hogā.

-27-

¹⁵Ai bedīn, rāstbāz ke ghar kī tāk lagāe mat baiṭhnā, us kī rihāishgāh tabāh na kar. ¹⁶Kyonki go rāstbāz sāt bār gir jāe to bhī har bār dubārā uṭh khaṛā hogā jabki bedīn ek bār ṭhokar khā kar musibat meñ phaṁsā rahegā.

-28-

¹⁷Agar terā dushman gir jāe to khush na ho, agar wuh ṭhokar khāe to terā dil jashn na manāe. ¹⁸Aisā na ho ki Rab yih dekh kar terā rawaiyā pasand na kare aur apnā ghussā dushman par utārne se bāz āe.

-29-

¹⁹Badkāroñ ko dekh kar mushta'il na ho jā, bedīnoñ ke bāis kuṛhtā na rah. ²⁰Kyonki sharīroñ kā koī mustaqbil nahīn, bedīnoñ kā charāgh bujh jāegā.

-30-

²¹Mere beṭe, Rab aur bādshāh kā khauf mān, aur sarkashoñ meñ sharīk na ho. ²²Kyonki achānak hī un par āfat āegī, kisī ko patā hī nahīn chalegā jab donoñ un par hamlā karke unheñ tabāh kar deñge.

Dānishmandoñ kī Mazīd

Kahāwateñ

²³Zail meñ dānishmandoñ kī mazīd kahāwateñ qalamband haiñ.

Adālat meñ jānībdārī dikhānā burī bāt hai. ²⁴Jo qusūrwar se kahe,

“Tū bequsūr hai” us par qaumeñ lānat bhejeṅgī, us kī sarzanish ummateñ kareṅgī. ²⁵Lekin jo qusūr wār ko mujrim ṭhahrāe wuh ḵhushhāl hogā, use kasrat kī barkat milegī.

²⁶Sachchā jawāb dost ke bose kī mānind hai.

²⁷Pahle bāhar kā kām mukammal karke apne kheton ko taiyār kar, phir hī apnā ghar tāmīr kar.

²⁸Bilāwajah apne paṛosī ke ḵhilāf gawāhī mat de. Yā kyā tū apne hoñton se dhokā denā chāhtā hai?

²⁹Mat kahnā, “Jis tarah us ne mere sāth kiya usī tarah main us ke sāth karūṅga, main us ke har fel kā munāsib jawāb dūṅgā.”

³⁰Ek dīn main sust aur nāsamajh ādmī ke khet aur angūr ke bāgh meñ se guzarā. ³¹Har jagah kāñtedār jhāriyāñ phailī huī thīñ, ḵhudrau paude pūrī zamīn par chhā gae the. Us kī chārdiwārī bhī gir gai thī. ³²Yīh dekh kar main ne dil se dhyān diyā aur sabaq sikh liyā,

³³agar tū kahe, “Mujhe thoṛī der sone de, thoṛī der uñghne de, thoṛī der hāth par hāth dhare baiṭhne

de tāki main ārām kar sakūñ” ³⁴to ḵhabardār, jald hī ghurbat rāhzan kī tarah tujh par āegī, muflisī hathiyār se lais ḍākū kī tarah tujh par ā paṛegī.

Sulemān kī Mazīd Kahāwateñ

25 *Zail meñ Sulemān kī mazīd kahāwateñ darj hain jinheñ Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ke logon ne jamā kiya.*

²Allāh kā jalāl is meñ zāhir hotā hai ki wuh muāmalā poshidā rakhtā hai, bādshāh kā jalāl is meñ ki wuh muāmale kī tahqīq kartā hai.

³Jitnā āsmān buland aur zamīn gahri hai utnā hī bādshāhon ke dil kā khoj nahīn lagāyā jā saktā.

⁴Chāndī se mail dūr karo to sunār bartan banāne meñ kāmyāb ho jāegā, ⁵bedīn ko bādshāh ke huzūr se dūr karo to us kā taḵht rāstī kī buniyād par qāym rahegā.

⁶Bādshāh ke huzūr apne āp par faḵhr na kar, na izzat kī us jagah par kharā ho jā jo buzurgoñ ke lie maḵhsūs hai. ⁷Is se pahle ki shurafā ke sāmne hī terī be’izzati ho jāe behtar hai ki tū pīchhe kharā

ho jā aur bād meñ koī tujh se kahe,
“Yahān sāmne ā jāen.”

Jo kuchh terī āñkhoñ ne dekhā
use adālat meñ pesh karne meñ
8jaldbāzī na kar, kyonki tū kyā
karegā agar terā paṛosī tere
muāmale ko jhuṭlā kar tujhe
sharmindā kare?

9Adālat meñ apne paṛosī se laṛte
waqt wuh bāt bayān na kar jo kisi
ne poshidagī meñ tere sapurd kī,
10aisā na ho ki sunane wālā terī
be'izzatī kare. Tab terī badnāmī
kabhī nahīn miṭegī.

11Waqt par mauzūn bāt chāñdī ke
bartan meñ sone ke seb kī mānind
hai. 12Dānishmand kī nasīhat
qabūl karne wāle ke lie sone kī
bālī aur khalīs sone ke gulūband kī
mānind hai.

13Qābil-e-etamād qāsid bhejne
wāle ke lie fasal kāṭte waqt barf
kī ṭhañḍak jaisā hai, is tarah wuh
apne mālik kī jān ko tar-o-tāzā kar
detā hai.

14Jo shekhī mār kar tohfoñ kā
wādā kare lekin kuchh na de wuh
un tūfānī bādaloñ kī mānind hai jo
barse baḡhair guzar jāte haiñ.

15Hukmrān ko tahammul se qāyl
kiyā jā saktā, aur narm zabān
haḍḍiyāñ toṛne ke qābil hai.

16Agar shahd mil jāe to zarūrat se
zyādā mat khā, had se zyādā khāne
se tujhe qai āegī.

17Apne paṛosī ke ghar meñ bār
bār jāne se apne qadmoñ ko rok,
warnā wuh tang ā kar tujh se nafrat
karne lagegā.

18Jo apne paṛosī ke khalāf jhūṭī
gawāhī de wuh hathaure, talwār
aur tez tīr jaisā nuqsāndeh hai.

19Musibat ke waqt bewafā
par etibār karnā kharāb dānt
yā ḍagmagāte pāñwoñ kī tarah
taklīfdeh hai.

20Dukhte dil ke lie gīt gānā utnā
hī ḡhairmauzūn hai jitnā sardiyon
ke mausam meñ qamīs utārnā yā
soḍe par sirkā ḍālnā.

21Agar terā dushman bhūkā ho to
use khānā khilā, agar pyāsā ho to
pāñī pilā. 22Kyonki aisā karne se
tū us ke sar par jalte hue koeloñ
kā ḍher lagāegā, aur Rab tujhe ajr
degā.

23Jis tarah kāle bādāl lāne wālī
hawā bārish paidā kartī hai usī
tarah bātūnī kī chupke se kī gāī
bātoñ se logoñ ke muñh bigar jāte
haiñ.

24Jhagaṛālū bīwī ke sāth ek hī
ghar meñ rahne kī nisbat chhat ke

kisī kone meñ guzārā karnā behtar hai.

²⁵Dūr-darāz mulk kī khushkhabrī pyāse gale meñ ṭhandā pānī hai.

²⁶Jo rāstbāz bedīn ke sāmne ḍagmagāne lage, wuh gadlā chashmā aur ālūdā kuān hai.

²⁷Zyādā shahd khānā achchhā nahīn, aur na hī zyādā apnī izzat kī fikr karnā.

²⁸Jo apne āp par qābū na pā sake wuh us shahr kī mānind hai jis kī fasīl dhā dī gāi hai.

26 Ahmaq kī izzat karnā utnā hī ghairmauzūn hai jitnā mausam-e-garmā meñ barf yā fasal kāṭṭe waqt bārish.

²Bilāwajah bhejī huī lānat pharpharātī chīṛiyā yā uṛtī huī abābīl kī tarah ojhal ho kar beasar rah jāti hai.

³Ghoṛe ko chhaṛī se, gadhe ko lagām se aur ahmaq kī pīṭh ko lāṭhī se tarbiyat de.

⁴Jab ahmaq ahmaqānā bāteñ kare to use jawāb na de, warnā tū usī ke barābar ho jāegā.

⁵Jab ahmaq ahmaqānā bāteñ kare to use jawāb de, warnā

wuh apnī nazar meñ dānishmand ṭhahregā.

⁶Jo ahmaq ke hāth paighām bheje wuh us kī mānind hai jo apne pānwoñ par kulhāṛī mār kar apne āp se ziyādātī kartā hai.^a

⁷Ahmaq ke muñh meñ hikmat kī bāt maflūj kī beharkat laṭaktī ṭāngoñ kī tarah bekār hai.

⁸Ahmaq kā ehtirām karnā falākhan ke sāth patthar bāndhne ke barābar hai.

⁹Ahmaq ke muñh meñ hikmat kī bāt nashe meñ dhut sharābī ke hāth meñ kāñṭedār jhāṛī kī mānind hai.

¹⁰Jo ahmaq yā har kisī guzarne wāle ko kām par lagāe wuh sab ko zaḥmī karne wāle tīrandāz kī mānind hai.

¹¹Jo ahmaq apnī hamāqat dohrāe wuh apnī qai ke pās wāpas āne wāle kutte kī mānind hai.

¹²Kyā koī dikhāi detā hai jo apne āp ko dānishmand samajhtā hai? Us kī nisbat ahmaq ke sudharne kī zyādā ummīd hai.

¹³Kāhil kahtā hai, “Rāste meñ sher hai, hān chaukoñ meñ sher phir rahā hai!”

^aLafzī tarjumā: ziyādātī kā pyālā pitā hai.

¹⁴Jis tarah darwāzā qabze par ghūmtā hai usī tarah kāhil apne bistar par karwaṭeñ badaltā hai.

¹⁵Jab kāhil apnā hāth khāne ke bartan meñ ḍāl de to wuh itnā sust hai ki use muñh tak wāpas nahīñ lā saktā.

¹⁶Kāhil apnī nazar meñ hikmat se jawāb dene wāle sāt ādmiyon se kahīñ zyādā dānishmand hai.

¹⁷Jo guzarte waqt dūsroñ ke jhagaṛe meñ mudāḳhalat kare wuh us ādmī kī mānind hai jo kutte ko kānoñ se pakaṛ le.

¹⁸⁻¹⁹Jo apne paṛosī ko fareb de kar bād meñ kahe, “Maiñ sirf mazāq kar rahā thā” wuh us dīwāne kī mānind hai jo logoñ par jalte hue aur mohlak tīr barsātā hai.

²⁰Lakaṛī ke ḳhatm hone par āg bujh jāti hai, tohmat lagāne wāle ke chale jāne par jhagaṛā band ho jāti hai.

²¹Angāroñ meñ koele aur āg meñ lakaṛī ḍāl to āg bhaṛak uṭhegi. Jhagaṛālū ko kahīñ bhī khaṛā kar to log mushta'il ho jāenge.

²²Tohmat lagāne wāle kī bāteñ laziz khāne ke luqmoñ jaisī haiñ, wuh dil kī tah tak utar jāti haiñ.

²³Jalne wāle hoñṭ aur sharīr dil miṭṭi ke us bartan kī mānind haiñ jise chamakdār banāyā gayā ho.

²⁴Nafrat karne wālā apne hoñṭoñ se apnā aslī rūp chhupā letā hai, lekin us kā dil fareb se bharā rahtā hai. ²⁵Jab wuh mehrbān bāteñ kare to us par yaqīn na kar, kyonki us ke dil meñ sāt makrūh bāteñ haiñ. ²⁶Go us kī nafrat filhāl fareb se chhupī rahe, lekin ek din us kā ḡhalat kirdār pūrī jamāt ke sāmne zāhir ho jāegā.

²⁷Jo dūsroñ ko phaṁsāne ke lie gaṛhā khode wuh us meñ ḳhud gir jāegā, jo patthar luṛhkā kar dūsroñ par phaiñknā chāhe us par hī patthar wāpas luṛhak āegā.

²⁸Jhūṭī zabān un se nafrat karti hai jinheñ wuh kuchal deti hai, ḳhushāmad karne wālā muñh tabāhī machā detā hai.

27 Us par sheḳhī na mār jo tū kal karegā, tujhe kyā mālūm ki kal kā din kyā kuchh farāham karegā?

²Terā apnā muñh aur apne hoñṭ terī tārif na karen balki wuh jo tujh se wāqif bhī na ho.

³Patthar bhārī aur ret waznī hai, lekin jo ahmaq tujhe tang kare wuh zyādā nāqābil-e-bardāsht hai.

⁴Ghussā zālim hotā aur taish sailāb kī tarah insān par ā jātā hai, lekin kaun hasad kā muqābalā kar saktā hai?

⁵Khulī malāmat chhupī hui muhabbat se behtar hai.

⁶Pyār karne wāle kī zarben wafā kā sabūt haiñ, lekin nafrat karne wāle ke muta'addid boson se khabardār rah.

⁷Jo ser hai wuh shahd ko bhi pānwoñ tale raund detā hai, lekin bhūke ko karwī chīzeñ bhi mīṭhī lagti haiñ.

⁸Jo ādmī apne ghar se nikal kar mārā mārā phire wuh us parinde kī mānind hai jo apne ghoñsle se bhāg kar kabhī idhar kabhī idhar pharpharātā rahtā hai.

⁹Tel aur baḳhūr dil ko kḥush karte haiñ, lekin dost apne achche mashwaron se kḥushī dilātā hai.

¹⁰Apne doston ko kabhī na chhoṛ, na apne zātī doston ko na apne bāp ke doston ko. Tab tujhe musibat ke din apne bhāi se madad nahīn māngnī paregī. Kyonki qarīb kā paṛosī dūr ke bhāi se behtar hai.

¹¹Mere beṭe, dānishmand ban kar mere dil ko kḥush kar tāki main apne haqīr jānane wāle ko jawāb de sakūñ.

¹²Zahīn ādmī kḥatrā pahle se bhāñp kar chhup jātā hai, jabki sādālah āge baḥ kar us kī lapet meñ ā jātā hai.

¹³Zamānat kā wuh libās wāpas na kar jo kisī ne pardesī kā zāmin ban kar diyā hai. Agar wuh ajnabī aurat kā zāmin ho to us zamānat par zarūr qabzā kar jo us ne di thī.

¹⁴Jo subah-sawere buland āwāz se apne paṛosī ko barkat de us kī barkat lānat ṭhahrāi jāegī.

¹⁵Jhagaṛālū bīwī mūsłādhār bārish ke bāis musalsal ṭapakne wālī chhat kī mānind hai. ¹⁶Use roknā hawā ko rokne yā tel ko pakaṛne ke barābar hai.

¹⁷Lohā lohe ko aur insān insān ke zahan ko tez kartā hai.

¹⁸Jo anjir ke daraḳht kī dekh-bhāl kare wuh us kā phal khāegā, jo apne mālik kī wafādārī se kḥidmat kare us kā ehtirām kiyā jāegā.

¹⁹Jis tarah pānī chehre ko mun'akis kartā hai usī tarah insān kā dil insān ko mun'akis kartā hai.

²⁰Na maut aur na Pātāl kabhī ser hote haiñ, na insān kī āñkheñ.

²¹Sonā aur chāñdī kuṭhālī meñ pighlā kar pāk-sāf kar, lekin insān kā kirdār is se mālūm kar ki log us kī kitnī qadar karte haiñ.

²²Agar ahmaq ko anāj kī tarah okhlī aur mūsāl se kūṭā bhī jāe to bhī us kī hamāqat dūr nahīn ho jāegī.

²³Ehtiyāt se apnī bheṛ-bakriyon kī hālat par dhyān de, apne rewarōn par ḵhūb tawajjuh de.

²⁴Kyonki koī bhī daulat hameshā tak qāym nahīn rahtī, koī bhī tāj nasl-dar-nasl barqarār nahīn rahtā.

²⁵Khule maidān meṅ ghās kāt kar jamā kar tāki nāi ghās ug sake, chārā pahāron se bhī ikaṭṭhā kar.

²⁶Tab tū bheṛon kī ūn se kapṛe banā sakegā, bakron kī faroḳht se khet ḵharīd sakegā, ²⁷aur bakriyān itnā dūdh deṅgī ki tere, tere ḵhāndān aur tere naukar-chākaron ke lie kāfī hogā.

28 Bedīn farār ho jātā hai hālānki tāqqub karne wālā koī nahīn hotā, lekin rāstbāz apne āp ko jawān sherbabar kī tarah mahfūz samajhtā hai.

²Mulk kī ḵhatākārī ke sabab se us kī hukūmat kī yagāngat qāym nahīn rahegī, lekin samajhdār aur dānishmand ādmī use baṛī der tak qāym rakhegā.

³Jo ḡharīb ḡharībōn par zulm kare wuh us mūsālādhār bārish kī

mānind hai jo sailāb lā kar faslon ko tabāh kar detī hai.

⁴Jis ne shariāt ko tark kiya wuh bedīn kī tārif kartā hai, lekin jo shariāt ke tābe rahtā hai wuh us kī muḵhālafat kartā hai.

⁵Sharīr insāf nahīn samajhte, lekin Rab ke tālib sab kuchh samajhte hai.

⁶Be'ilzām zindagī guzārne wālā ḡharīb ṭeṛhī rāhon par chalne wāle amīr se behtar hai.

⁷Jo shariāt kī pairawī kare wuh samajhdār beṭā hai, lekin aiyāshon kā sāthī apne bāp kī be'izzatī kartā hai.

⁸Jo apnī daulat nājāyz sūd se baṛhāe wuh use kisī aur ke lie jamā kar rahā hai, aise shaḡhs ke lie jo ḡharībōn par rahm karegā.

⁹Jo apne kān meṅ ungli ḍāle tāki shariāt kī bāteṅ na sune us kī duāeṅ bhī qābil-e-ghin hai.

¹⁰Jo sīdhī rāh par chalne wālon ko ḡhalat rāh par lāe wuh apne hī gaṛhe meṅ gir jāegā, lekin be'ilzām achchhī mīrās pāeṅge.

¹¹Amīr apne āp ko dānishmand samajhtā hai, lekin jo zarūratmand samajhdār hai wuh us kā aslī kirdār mālūm kar letā hai.

¹²Jab rāstbāz fathyāb hoñ to mulk kī shān-o-shaukat baṛh jāti hai, lekin jab bedīn uṭh khaṛe hoñ to log chhup jāte haiñ.

¹³Jo apne gunāh chhupāe wuh nākām rahegā, lekin jo unheñ taslīm karke tark kare wuh rahm pāegā.

¹⁴Mubāarak hai wuh jo har waqt Rab kā kḥauf māne, lekin jo apnā dil saḡht kare wuh musibat meñ phaṅs jāegā.

¹⁵Pasthāl qaum par hukūmat karne wālā bedīn ghurrāte hue sherbabar aur hamlā-āwar rīchh kī mānind hai.

¹⁶Jahāñ nāsamajh hukmrān hai wahāñ zulm hotā hai, lekin jise gḥalat nafā se nafrat ho us kī umr darāz hogī.

¹⁷Jo kisi ko qatl kare wuh maut tak apne qusūr ke nīche dabā huā mārā mārā phiregā. Aise shaḡhs kā sahārā na ban!

¹⁸Jo be'ilzām zindagī guzāre wuh bachā rahegā, lekin jo ṭeṛhī rāh par chale wuh achānak hī gir jāegā.

¹⁹Jo apnī zamīn kī khetibārī kare wuh jī bhar kar roṭī khāegā, lekin jo fuzūl chīzoñ ke pīchhe paṛ jāe wuh ghurbat se ser ho jāegā.

²⁰Qābil-e-etamād ādmī ko kasrat kī barkateñ hāsīl hoñgī, lekin jo bhāg bhāg kar daulat jamā karne meñ masrūf rahe wuh sazā se nahīñ bachegā.

²¹Jānibdārī burī bāt hai, lekin insān roṭī kā ṭukṛā hāsīl karne ke lie mujrim ban jātā hai.

²²Lālchī bhāg bhāg kar daulat jamā kartā hai, use mālūm hī nahīñ kī is kā anjām ghurbat hī hai.

²³Āḡhirkār nasīhat dene wālā chāplūsī karne wāle se zyādā manzūr hotā hai.

²⁴Jo apne bāp yā mān ko lūṭ kar kahe, “Yih jurm nahīñ hai” wuh mohlak qātil kā sharīk-e-kār hotā hai.

²⁵Lālchī jhagaṛoñ kā mambā rahtā hai, lekin jo Rab par bharosā rakhe wuh kḥushhāl rahegā.

²⁶Jo apne dil par bharosā rakhe wuh bewuqūf hai, lekin jo hikmat kī rāh par chale wuh mahfūz rahegā.

²⁷Gharībōñ ko dene wālā zarūratmand nahīñ hogā, lekin jo apnī āñkheñ band karke unheñ nazarandāz kare us par bahut lānateñ āeñgī.

²⁸Jab bedīn uṭh khaṛe hoñ to log chhup jāte haiñ, lekin jab halāk ho

jāen to rāstbāzon kī tādād baṛh jāti hai.

29 Jo muta'addid nasīhatoñ ke bāwujūd haṭdharm rahe wuh achānak hī barbād ho jāegā, aur shafā kā imkān hī nahīn hogā.

²Jab rāstbāz bahut haiñ to qaum ḵhush hotī, lekin jab bedīn hukūmat kare to qaum āheñ bharti hai.

³Jise hikmat pyārī ho wuh apne bāp ko ḵhushī dilātā hai, lekin kasbiyoñ kā sāthī apnī daulat urā detā hai.

⁴Bādshāh insāf se mulk ko mustahkam kartā, lekin had se zyādā ṭaiks lene se use tabāh kartā hai.

⁵Jo apne paṛosī kī chāplūsī kare wuh us ke qadmoñ ke āge jāl bichhātā hai.

⁶Sharīr jurm karte waqt apne āp ko phaṁsā detā, lekin rāstbāz ḵhushī manā kar shādmān rahtā hai.

⁷Rāstbāz pasthāloñ ke huqūq kā ḵhayāl rakhtā hai, lekin bedīn parwā hī nahīn kartā.

⁸Tānāzan shahr meñ afrā-tafri machā dete jabki dānishmand ḡhussā ṭhandā kar dete haiñ.

⁹Jab dānishmand ādmī adālat meñ ahmaq se laṛe to ahmaq taish meñ ā jātā yā qahqahā lagātā hai, sukūn kā imkān hī nahīn hotā.

¹⁰Ḳhūñḵhār ādmī be'ilzām shaḵhs se nafrat kartā, lekin sīdhī rāh par chalne wālā us kī behtarī chāhtā hai.

¹¹Ahmaq apnā pūrā ḡhussā utārtā, lekin dānishmand use rok kar qābū meñ rakhtā hai.

¹²Jo hukmrān jhūṭ par dhyān de us ke tamām mulāzīm bedīn hoñge.

¹³Jab ḡharīb aur zālīm kī mulāqāt hotī hai to donoñ kī āñkhoñ ko raushan karne wālā Rab hī hai.

¹⁴Jo bādshāh diyānatdārī se zarūratmand kī adālat kare us kā taḡht hameshā tak qāym rahegā.

¹⁵Chhaṛī aur nasīhat hikmat paidā kartī haiñ. Jise belagām chhoṛā jāe wuh apnī māñ ke lie sharmindagī kā bāis hogā.

¹⁶Jab bedīn phaleñ-phūleñ to gunāh bhī phaltā-phūltā hai, lekin rāstbāz un kī shikast ke gawāh hoñge.

¹⁷Apne beṭe kī tarbiyat kar to wuh tujhe sukūn aur ḵhushī dilāegā.

¹⁸Jahāñ royā nahīñ wahāñ qaum belagām ho jāti hai, lekin mubārak hai wuh jo shariāt ke tābe rahtā hai.

¹⁹Naukar sirf alfāz se nahīn sudhartā. Agar wuh bāt samjhe bhī to bhī dhyān nahīn degā.

²⁰Kyā koī dikhāī detā hai jo bāt karne meñ jaldbāz hai? Us kī nisbat ahmaq ke sudharne kī zyādā ummīd hai.

²¹Jo ghulām jawānī se nāz-o-nemat meñ pal kar bigaṛ jāe us kā burā anjām hogā.

²²Ghazabālūd ādmī jhagaṛe chheṛtā rahtā hai, ghusīle shaḵhs se muta'addid gunāh sarzad hote haiñ.

²³Takabbur apne mālik ko past kar degā jabki farotan shaḵhs izzat pāegā.

²⁴Jo chor kā sāthī ho wuh apnī jān se nafrat rakhtā hai. Go us se halaf uṭhāyā jāe ki chorī ke bāre meñ gawāhī de to bhī kuchh nahīn batātā balki halaf kī lānat kī zad meñ ā jātā hai.

²⁵Jo insān se khauf khāe wuh phande meñ phaṅs jāegā, lekin jo Rab kā khauf māne wuh mahfūz rahegā.

²⁶Bahut log hukmrān kī manzūrī ke tālib rahte haiñ, lekin insāf Rab hī kī taraf se miltā hai.

²⁷Rāstbāz badkār se aur bedīn sīdhī rāh par chalne wāle se ghīn khātā hai.

Ajūr kī Kahāwateñ

30 *Zail meñ Ajūr bin Yāqā kī kahāwateñ haiñ. Wuh Massā kā rahne wālā thā. Us ne farmāyā,*

Ai Allāh, main thak gayā hūñ, ai Allāh, main thak gayā hūñ, yih mere bas kī bāt nahīn rahī.

²Yaqīnan main insānoñ meñ sab se zyādā nādān hūñ, mujhe insān kī samajh hāsil nahīñ. ³Na main ne hikmat sikhī, na quddūs Kḥudā ke bāre meñ ilm rakhtā hūñ.

⁴Kaun āsmān par chaṛh kar wāpas utar āyā? Kis ne hawā ko apne hāthoñ meñ jamā kiyā? Kis ne gahre pānī ko chādar meñ lapet liyā? Kis ne zamīn kī hudūd ko apnī apnī jagah par qāym kiyā hai? Us kā nām kyā hai, us ke beṭe kā kyā nām hai? Agar tujhe mālūm ho to mujhe batā!

⁵Allāh kī har bāt āzmūdā hai, jo us meñ panāh le us ke lie wuh dhāl hai.

⁶Us kī bātoñ meñ izāfā mat kar, warnā wuh tujhe dāñtegā aur tū jhūṭā ṭhahregā.

⁷Ai Rab, main tujh se do chīzen māñgtā hūñ, mere marne se pahle in se inkār na kar. ⁸Pahle, daroghgoī aur jhūṭ mujh se dūr rakh. Dūsre, na ghurbat na daulat mujhe de balki utnī hī roṭī jitnī merā haq hai, ⁹aisā na ho ki main daulat ke bāis ser ho kar terā inkār karūñ aur kahūñ, “Rab kaun hai?” Aisā bhī na ho ki main ghurbat ke bāis chorī karke apne Ḳhudā ke nām kī behurmatī karūñ.

¹⁰Mālik ke sāmne mulāzīm par tohmat na lagā, aisā na ho ki wuh tujh par lānat bheje aur tujhe is kā burā natijā bhugatnā paṛe.

¹¹Aisī nasl bhī hai jo apne bāp par lānat kartī aur apnī māñ ko barkat nahīñ detī.

¹²Aisī nasl bhī hai jo apnī nazar meñ pāk-sāf hai, go us kī ghilāzat dūr nahīñ huī.

¹³Aisī nasl bhī hai jis kī āñkheñ baṛe takabbur se deḳhti haiñ, jo apnī palakeñ baṛe ghamand se mārtī hai.

¹⁴Aisī nasl bhī hai jis ke dāñt talwāreñ aur jabṛe chhuriyāñ haiñ tākī duniyā ke musibatzaḍoñ ko khā jāeñ, muāshare ke zarūratmāñdoñ ko haṛap kar leñ.

¹⁵Joñk kī do beṭiyāñ haiñ, chūsne ke do āzā jo chīḳhte rahte haiñ, “Aur do, aur do.”

Tīn chīzen haiñ jo kabhī ser nahīñ hotīñ balki chār haiñ jo kabhī nahīñ kahtīñ, “Ab bas karo, ab kāfī hai,” ¹⁶Pātāl, bāñjh kā rahm, zamīn jis kī pyās kabhī nahīñ bujhtī aur āg jo kabhī nahīñ kahtī, “Ab bas karo, ab kāfī hai.”

¹⁷Jo āñkh bāp kā mazāq uṛāe aur māñ kī hidāyat ko haqīr jāne use wādī ke kawwe apnī choñchoñ se nikāleñge aur giddh ke bachche khā jāeñge.

¹⁸Tīn bāteñ mujhe hairatzadā kartī haiñ balki chār haiñ jin kī mujhe samajh nahīñ ātī, ¹⁹āsmān kī bulandiyōñ par uqāb kī rāh, chaṭṭān par sāñp kī rāh, samundar ke bīch meñ jahāz kī rāh aur wuh rāh jo mard kuñwārī ke sāth chaltā hai.

²⁰Zinākār aurat kī yih rāh hai, wuh khā letī aur phir apnā muñh

poñchh kar kahtī hai, “Mujh se koī ghalti nahīn hui.”

²¹Zamīn tīn chīzoñ se laraz uṭhtī hai balki chār chīzeñ bardāshṭ nahīn kar saktī, ²²wuh ghulām jo bādshāh ban jāe, wuh ahmaq jo jī bhar kar khānā khā sake, ²³wuh nafratangez^a aurat jis kī shādī ho jāe aur wuh naukarānī jo apnī mālikan kī milkīyat par qabzā kare.

²⁴Zamīn kī chār maḥlūqāt nihāyat hī dānishmand haiñ hālāñki chhoṭī haiñ. ²⁵Chiyūñṭiyāñ kamzor nasl haiñ lekin garmiyōñ ke mausam meñ sardiyoñ ke lie ḡhurāk jamā kartī haiñ, ²⁶bijjū kamzor nasl haiñ lekin chaṭṭānoñ meñ hī apne ghar banā lete haiñ, ²⁷ṭiḍḍiyōñ kā bādshāh nahīn hotā tāham sab pare bāndh kar nikaltī haiñ, ²⁸chhipkliyāñ go hāth se pakaṛī jāti haiñ, tāham shāhī mahaloñ meñ pāī jāti haiñ.

²⁹Tīn balki chār jāndār purwaqār andāz meñ chalte haiñ. ³⁰Pahle, sherbabar jo jānwaroñ meñ zorāwar hai aur kisī se bhī pīchhe nahīn haṭṭā, ³¹dūsre, murghā jo akaṛ kar chaltā hai, tīsre, bakrā aur

chauthe apnī fauj ke sāth chalne wālā bādshāh.

³²Agar tū ne maḡhrūr ho kar hamāqat kī yā bure mansūbe bāndhe to apne muñh par hāth rakh kar ḡhāmosh ho jā, ³³kyōñki dūdh bilone se makkhan, nāk ko maroṛne^b se ḡhūn aur kisī ko ḡhussā dilāne se laṛāī-jhagaṛā paidā hotā hai.

Lamuel kī Kahāwateñ

31 *Zail meñ Massā ke bādshāh Lamuel kī kahāwateñ haiñ. Us kī māñ ne use yih tālīm dī,*

²Ai mere beṭe, mere peṭ ke phal, jo merī mannatoñ se paidā huā, main tujhe kyā batāūñ? ³Apnī pūrī tāqat auratoñ par zāe na kar, un par jo bādshāhoñ kī tabāhī kā bāis haiñ.

⁴Ai Lamuel, bādshāhoñ ke lie mai pīnā munāsib nahīn, hukmrānoñ ke lie sharāb kī ārzū rakhnā mauzūñ nahīn. ⁵Aisā na ho ki wuh pī pī kar qawānīn bhūl jāeñ aur tamām mazlūmoñ kā haq māreñ. ⁶Sharāb unheñ pilā jo tabāh hone wāle haiñ, mai unheñ pilā jo ḡham khāte haiñ, ⁷aise hī

^aLafzī tarjumā: jis se nafrat kī jāti hai.

^bLafzī tarjumā: dabāw ḍālne.

pī pī kar apnī ghurbat aur musibat bhūl jāēn.

⁸Apnā muñh un ke lie khol jo bol nahīn sakte, un ke haq meñ jo zarūratmand haiñ. ⁹Apnā muñh khol kar insāf se adālat kar aur musibat zadā aur gharībōn ke huqūq mahfūz rakh.

Sughar Bīwī kī Tārīf

¹⁰Sughar bīwī kaun pā saktā hai? Aisi aurat motiyōn se kahiñ zyādā beshqīmat hai. ¹¹Us par us ke shauhar ko pūrā etamād hai, aur wuh nafā se mahrūm nahīn rahegā. ¹²Umr-bhar wuh use nuqsān nahīn pahuñchāegī balki barkat kā bāis hogī.

¹³Wuh ūn aur san chun kar barī mehnat se dhāgā banā letī hai.

¹⁴Tijārati jahāzoñ kī tarah wuh dūr-darāz ilāqōn se apnī roṭī le ātī hai.

¹⁵Wuh pau phatne se pahle hī jāg uṭhti hai tāki apne ghar wāloñ ke lie khānā aur apnī naukarāniyōn ke lie un kā hissā taiyār kare. ¹⁶Soch-bichār ke bād wuh khet kharīd letī, apne kamāe hue paison se angūr kā bāgh lagā letī hai.

¹⁷Tāqat se kamarbastā ho kar wuh apne bāzuōn ko mazbūt kartī

hai. ¹⁸Wuh mahsūs kartī hai, “Merā kārobār fāydāmand hai,” is lie us kā charāgh rāt ke waqt bhī nahīn bujhtā. ¹⁹Us ke hāth har waqt ūn aur katān kātne meñ masrūf rahte haiñ. ²⁰Wuh apnī muṭṭhī musibat zadoñ aur gharībōn ke lie khol kar un kī madad kartī hai. ²¹Jab barf paṛe to use ghar wāloñ ke bāre meñ kōī ḍar nahīn, kyonki sab garm garm kapṛe pahne hue haiñ. ²²Apne bistar ke lie wuh achchhe kambal banā letī, aur kḥud wuh bārīk katān aur arghawānī rang ke libās pahne phirti hai.

²³Shahr ke darwāze meñ baiṭhe mulk ke buzurg us ke shauhar se kḥūb wāqif haiñ, aur jab kabhī kōī faislā karnā ho to wuh bhī shūrā meñ sharīk hotā hai.

²⁴Bīwī kapṛōn kī silāi karke unheñ farokht kartī hai, saudāgar us ke kamarband kharīd lete haiñ.

²⁵Wuh tāqat aur waqār se mulabbas rahtī aur hañs kar āne wāle dinoñ kā sāmnā kartī hai.

²⁶Wuh hikmat se bāt kartī, aur us kī zabān par shafīq tālīm rahtī hai.

²⁷Wuh sustī kī roṭī nahīn khātī balki apne ghar meñ har muāmale kī dekh-bhāl kartī hai.

²⁸Us ke beṭe khaṛe ho kar use mubāarak kahte haiñ, us kā shauhar bhī us kī tārīf karke kahtā hai,
²⁹“Bahut-sī aurateñ sughaṛ sābit huī haiñ, lekin tū un sab par sabqat rakhtī hai!”

³⁰Dilfarebī, dhokā aur husn pal-bhar kā hai, lekin jo aurat Allāh kā ḵhauf māne wuh qābil-e-tārīf hai.
³¹Use us kī mehnat kā ajr do! Shahr ke darwāzon meñ us ke kām us kī satāish karen!

Wāiz

Har Dunyāwī Chiz Bātil Hai

1 *Zail meñ Wāiz ke alfāz qalamband haiñ, us ke jo Dāūd kā beṭā aur Yarūshalam meñ bādshāh hai,*

²Wāiz farmātā hai, “Bātil hī bātil, bātil hī bātil, sab kuchh bātil hī bātil hai!” ³Sūraj tale jo mehnat-mashaqqat insān kare us kā kyā fāydā hai? Kuchh nahīn! ⁴Ek pusht ātī aur dūsri jāti hai, lekin zamīn hameshā tak qāym rahtī hai. ⁵Sūraj tulū aur ghurūb ho jātā hai, phir sur’at se usī jagah wāpas chalā jātā hai jahān se dubārā tulū hotā hai. ⁶Hawā junūb kī taraf chaltī, phir muṛ kar shimāl kī taraf chalne lagti hai. Yoñ chakkar kāt kāt kar wuh bār bār nuqtā-e-āghāz par wāpas ātī hai. ⁷Tamām dariyā samundar meñ jā milte haiñ, to bhī samundar kī satah wuhī rahtī hai,

kyoñki dariyāoñ kā pānī musalsal un sarchashmoñ ke pās wāpas ātā hai jahān se bah niklā hai. ⁸Insān bāteñ karte karte thak jātā hai aur sahih taur se kuchh bayān nahīn kar saktā. Āñkh kabhī itnā nahīn dekhti ki kahe, “Ab bas karo, kāfi hai.” Kān kabhī itnā nahīn suntā ki aur na sunanā chāhe. ⁹Jo kuchh pesh āyā wuhī dubārā pesh āegā, jo kuchh kiyā gayā wuhī dubārā kiyā jāegā. Sūraj tale koī bhī bāt nāi nahīn. ¹⁰Kyā koī bāt hai jis ke bāre meñ kahā jā sake, “Dekho, yih nāi hai”? Hargiz nahīn, yih bhī ham se bahut der pahle hī maujūd thī. ¹¹Jo pahle zindā the unheñ koī yād nahīn kartā, aur jo āne wāle haiñ unheñ bhī wuh yād nahīn kareñge jo un ke bād āeñge.

Hikmat Hāsil Karnā Bātil Hai

¹²Main jo Wāiz hūn Yarūshalam meñ Isrāil kā bādshāh thā. ¹³Main ne apnī pūrī zahñī tāqat is par lagāi ki jo kuchh āsmān tale kiya jātā hai us kī hikmat ke zariye taftish-o-tahqīq karūn. Yih kām nāgawār hai go Allāh ne ḡhud insān ko is meñ mehnat-mashaqqat karne kī zimmedārī dī hai.

¹⁴Main ne tamām kāmoñ kā mulāhazā kiya jo sūraj tale hote haiñ, to natijā yih niklā ki sab kuchh bātil aur hawā ko pakaṛne ke barābar hai. ¹⁵Jo pechdār hai wuh sīdhā nahīn ho saktā, jis kī kamī hai use ginā nahīn jā saktā.

¹⁶Main ne dil meñ kahā, “Hikmat meñ main ne itnā izāfā kiya aur itnī taraqqī kī ki un sab se sabqat le gayā jo mujh se pahle Yarūshalam par hukūmat karte the. Mere dil ne bahut hikmat aur ilm apnā liyā hai.”

¹⁷Main ne apnī pūrī zahñī tāqat is par lagāi ki hikmat samjhūn, nīz ki mujhe dīwānagī aur hamāqat kī samajh bhī āe. Lekin mujhe mālūm huā ki yih bhī hawā ko pakaṛne ke barābar hai. ¹⁸Kyonki jahān hikmat bahut hai wahān ranjīdagī bhī bahut hai. Jo ilm-o-irfān meñ

izāfā kare, wuh dukh meñ izāfā kartā hai.

Duniyā kī ḡhushiyān Bātil Haiñ

2 Main ne apne āp se kahā, “Ā, ḡhushī ko āzmā kar achchhī chīzoñ kā tajrabā kar!” Lekin yih bhī bātil hī niklā. ²Main bolā, “Hañsnā behūdā hai, aur ḡhushī se kyā hāsil hotā hai?” ³Main ne dil meñ apnā jism mai se tar-o-tāzā karne aur hamāqat apnāne ke tarīqe ḡhūnḡ nikālē. Is ke pīchhe bhī merī hikmat mālūm karne kī koshish thī, kyonki main deḡhnā chāhtā thā ki jab tak insān āsmān tale jītā rahe us ke lie kyā kuchh karnā mufid hai.

⁴Main ne baṛe baṛe kām anjām diē, apne lie makān tāmīr kie, tākistān lagāe, ⁵muta’addid bāḡh aur pārk lagā kar un meñ muḡhtalif qism ke phaldār daraḡht lagāe. ⁶Phalne phūlne wāle jangal kī ābpāshī ke lie main ne tālāb banwāe. ⁷Main ne ḡhulām aur laundiyān ḡharīd liñ. Aise ḡhulām bhī bahut the jo ghar meñ paidā hue the. Mujhe utne gāy-bail aur bheḡ-bakriyān milīñ jitnī mujh se pahle Yarūshalam meñ kisī ko hāsil

na thīn. ⁸Main ne apne lie sonā-chāndī aur bādshāhon aur sūbon ke k̄hazāne jamā kie. Main ne gulūkār mard-o-ḡhawātīn hāsīl kie, sāth sāth kasrat kī aisī chīzeñ jīn se insān apnā dil bahlātā hai.

⁹Yon main ne bahut taraqqī karke un sab par sabqat hāsīl kī jo mujh se pahle Yarūshalam mein the. Aur har kām mein merī hikmat mere dil mein qāym rahī. ¹⁰Jo kuchh bhī merī ānkheñ chāhtī thīn wuh main ne un ke lie muhaiyā kiyā, main ne apne dil se kisī bhī k̄hushī kā inkār na kiyā. Mere dil ne mere har kām se lutf uṭhāyā, aur yih merī tamām mehnat-mashaqqat kā ajr rahā.

¹¹Lekin jab main ne apne hāthon ke tamām kāmōñ kā jāyzā liyā, us mehnat-mashaqqat kā jo main ne kī thī to natijā yihī niklā ki sab kuchh bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai. Sūraj tale kisī bhī kām kā fāydā nahīn hotā.

Sab kā Ek hī Anjām Hai

¹²Phir main hikmat, behūdagī aur hamāqat par ḡhaur karne lagā. Main ne sochā, jo ādmī bādshāh kī wafāt par taḡhtnashīn hogā wuh

kyā karegā? Wuhī kuchh jo pahle bhī kiyā jā chukā hai!

¹³Main ne dekhā ki jis tarah raushnī andhere se behtar hai usī tarah hikmat hamāqat se behtar hai. ¹⁴Dānishmand ke sar mein ānkheñ haiñ jabki ahmaq andhere hī mein chaltā hai. Lekin main ne yih bhī jān liyā ki donoñ kā ek hī anjām hai. ¹⁵Main ne dil mein kahā, “Ahmaq kā-sā anjām merā bhī hogā. To phir itnī zyādā hikmat hāsīl karne kā kyā fāydā hai? Yih bhī bātil hai.” ¹⁶Kyonki ahmaq kī tarah dānishmand kī yād bhī hameshā tak nahīn rahegī. Āne wāle dinoñ mein sab kī yād miṭ jāegī. Ahmaq kī tarah dānishmand ko bhī marnā hī hai!

¹⁷Yon sochte sochte main zindagī se nafrat karne lagā. Jo bhī kām sūraj tale kiyā jātā hai wuh mujhe burā lagā, kyonki sab kuchh bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai. ¹⁸Sūraj tale main ne jo kuchh bhī mehnat-mashaqqat se hāsīl kiyā thā us se mujhe nafrat ho gaī, kyonki mujhe yih sab kuchh us ke lie chhoṛnā hai jo mere bād merī jagah āegā. ¹⁹Aur kyā mālūm ki wuh dānishmand yā ahmaq hogā? Lekin jo bhī ho, wuh un tamām

chīzoñ kā mālīk hogā jo hāsīl karne ke lie main ne sūraj tale apnī pūrī tāqat aur hikmat sarf kī hai. Yih bhī bātīl hai.

²⁰Tab merā dil māyūs ho kar himmat hārne lagā, kyonki jo bhī mehnat-mashaqqat main ne sūraj tale kī thī wuh bekār-sī lagī.

²¹Kyonki khāh insān apnā kām hikmat, ilm aur mahārat se kyon na kare, ākhirkār use sab kuchh kisī ke lie chhoṛnā hai jis ne us ke lie ek unglī bhī nahīn hīlāī. Yih bhī bātīl aur baṛī musibat hai. ²²Kyonki ākhir meñ insān ke lie kyā kuchh qāym rahtā hai, jabki us ne sūraj tale itnī mehnat-mashaqqat aur koshishoñ ke sāth sab kuchh hāsīl kar liyā hai? ²³Us ke tamām din dukh aur ranjīdagī se bhare rahte hain, rāt ko bhī us kā dil āram nahīn pātā. Yih bhī bātīl hī hai.

²⁴Insān ke lie sab se achchhī bāt yih hai ki khāe-pie aur apnī mehnat-mashaqqat ke phal se lutfandoz ho. Lekin main ne yih bhī jān liyā ki Allāh hī yih sab kuchh muhaiyā kartā hai. ²⁵Kyonki us ke baḡhair kaun khā kar khush ho saktā hai? Koī nahīn! ²⁶Jo insān Allāh ko manzūr ho use wuh hikmat, ilm-o-irfān aur khushī atā

kartā hai, lekin gunāhgār ko wuh jamā karne aur zaḡhīrā karne kī zimmedārī detā hai tākī bād meñ yih daulat Allāh ko manzūr shaḡhs ke hawāle kī jāe. Yih bhī bātīl aur hawā ko pakaṛne ke barābar hai.

Har Bāt kā Apnā Waqt Hai

3 Har chīz kī apnī ghaṛī hotī, āsmān tale har muāmale kā apnā waqt hotā hai,

²janm lene aur marne kā,
 paudā lagāne aur ukhāṛne kā,
³mār dene aur shafā dene kā,
 ḡhā dene aur tāmīr karne kā,
⁴rone aur hañsne kā,
 āheñ bharne aur raqs karne kā,
⁵patthar phaiñkne aur patthar jamā karne kā,
 gale milne aur is se bāz rahne kā,
⁶talāsh karne aur kho dene kā,
 mahfūz rakhne aur phaiñkne kā,
⁷phāṛne aur sī kar joṛne kā,
 khāmosh rahne aur bolne kā,
⁸pyār karne aur nafrat karne kā,
 jang laṛne aur salāmatī se zīndagī guzārne kā,

⁹Chunāñche kyā faydā hai ki kām karne wālā mehnat-mashaqqat kare?

¹⁰Main ne wuh taklifdeh kām-kāj dekhā jo Allāh ne insān ke sapurd kiyā tāki wuh us meñ uljhā rahe. ¹¹Us ne har chīz ko yon banāyā hai ki wuh apne waqt ke lie kḥūbsūrat aur munāsib ho. Us ne insān ke dil meñ jāwidānī bhī ḍālī hai, go wuh shurū se le kar ākḥir tak us kām kī tah tak nahīn pahuñch saktā jo Allāh ne kiyā hai.

¹²Main ne jān liyā ki insān ke lie is se behtar kuchh nahīn hai ki wuh kḥush rahe aur jīte-jī zindagī kā mazā le. ¹³Kyonki agar koī khāe-pie aur tamām mehnat-mashaqqat ke sāth sāth kḥushhāl bhī ho to yih Allāh kī baḥshish hai.

¹⁴Mujhe samajh āī ki jo kuchh Allāh kare wuh abad tak qāym rahegā. Us meñ na izāfā ho saktā hai na kamī. Allāh yih sab kuchh is lie kartā hai ki insān us kā kḥauf māne. ¹⁵Jo hāl meñ pesh ā rahā hai wuh māzī meñ pesh ā chukā hai, aur jo mustaqbil meñ pesh āegā wuh bhī pesh ā chukā hai. Hāñ, jo kuchh guzar chukā hai use Allāh dubārā wāpas lātā hai.

Insān Fānī Hai

¹⁶Main ne sūraj tale mazīd dekhā, jahāñ adālat karnī hai wahāñ nāinsāfī hai, jahāñ insāf karnā hai wahāñ bedīnī hai. ¹⁷Lekin main dil meñ bolā, “Allāh rāstbāz aur bedīn donoñ kī adālat karegā, kyonki har muāmale aur kām kā apnā waqt hotā hai.”

¹⁸Main ne yih bhī sochā, “Jahāñ tak insānoñ kā tālluq hai Allāh un kī jāñch-partāl kartā hai tāki unheñ patā chale ki wuh jānwaroñ kī mānind haiñ. ¹⁹Kyonki insān-o-haiwān kā ek hī anjām hai. Donoñ dam chhoṛte, donoñ meñ ek-sā dam hai, is lie insān ko haiwān kī nisbat zyādā fāydā hāsīl nahīn hotā. Sab kuchh bātil hī hai. ²⁰Sab kuchh ek hī jagah chalā jātā hai, sab kuchh kḥāk se banā hai aur sab kuchh dubārā kḥāk meñ mil jāegā. ²¹Kaun yaqīn se kah saktā hai ki insān kī rūh ūpar kī taraf jātī aur haiwān kī rūh nīche zamīn meñ utartī hai?”

²²Ġharz main ne jān liyā ki insān ke lie is se behtar kuchh nahīn hai ki wuh apne kāmōñ meñ kḥush rahe, yihī us ke nasīb meñ hai. Kyonki kaun use wuh deḥne ke

qābil banāegā jo us ke bād pesh āegā? Koī nahīn!

Murdoñ kā Hāl Behtar Hai

4 Main ne ek bār phir nazar dāli to mujhe wuh tamām zulm nazar āyā jo sūraj tale hotā hai. Mazlūmoñ ke ānsū bahte haiñ, aur tasallī dene wālā koī nahīn hotā. Zālīm un se ziyādatī karte haiñ, aur tasallī dene wālā koī nahīn hotā. ²Yih dekh kar main ne murdoñ ko mubārak kahā, hālāñki wuh arse se wafāt pā chuke the. Main ne kahā, “Wuh hāl ke zindā logoñ se kahīn mubārak haiñ. ³Lekin in se zyādā mubārak wuh hai jo ab tak wujūd meñ nahīn āyā, jis ne wuh tamām burāiyāñ nahīn dekhīñ jo sūraj tale hotī haiñ.”

Ġhurbat meñ Sukūn Behtar Hai

⁴Main ne yih bhī dekhā ki sab log is lie mehnat-mashaqqat aur mahārat se kām karte haiñ ki ek dūsre se hasad karte haiñ. Yih bhī bātil aur hawā ko pakaṛne ke barābar hai. ⁵Ek taraf to ahmaq hāth par hāth dhare baiṭhne ke bāis apne āp ko tabāhī tak pahuñchātā hai. ⁶Lekin dūsri taraf agar koī muṭṭhi-bhar

rozi kamā kar sukūn ke sāth zindagī guzār sake to yih is se behtar hai ki donoñ muṭṭhiyāñ sirtoṛ mehnat aur hawā ko pakaṛne kī koshishoñ ke bād hī bhareñ.

Tanhāi kī Nisbat Mīl Kar

Rahnā Behtar Hai

⁷Main ne sūraj tale mazīd kuchh dekhā jo bātil hai. ⁸Ek ādmī akelā hī thā. Na us ke beṭā thā, na bhāi. Wuh behad mehnat-mashaqqat kartā rahā, lekin us kī āñkheñ kabhī apnī daulat se mutma’in na thīñ. Sawāl yih rahā, “Main itnī sirtoṛ koshish kis ke lie kar rahā hūñ? Main apnī jān ko zindagī ke maze lene se kyon mahrūm rakh rahā hūñ?” Yih bhī bātil aur nāgawār muāmalā hai.

⁹Do ek se behtar haiñ, kyonki unheñ apne kām-kāj kā achchhā ajr milegā. ¹⁰Agar ek gir jāe to us kā sāthī use dubārā khaṛā karegā. Lekin us par afsos jo gir jāe aur koī sāthī na ho jo use dubārā khaṛā kare. ¹¹Niz, jab do sardiyōñ ke mausam meñ mīl kar bistar par leṭ jāeñ to wuh garm rahte haiñ. Jo tanhā hai wuh kis tarah garm ho jāegā? ¹²Ek shakhs par qābū pāyā

jā saktā hai jabki do mil kar apnā difā kar sakte haiñ. Tīn laṛiyōñ wālī rassī jaldī se nahīñ ṭūṭī.

Qaum kī Qabūliyat Fuzūl Hai

¹³Jo laṛkā ḡharīb lekin dānishmand hai wuh us buzurg lekin ahmaq bādshāh se kahīñ behtar hai jo tambīh mānane se inkār kare.

¹⁴Kyonki go wuh būṛhe bādshāh kī hukūmat ke daurān ḡhurbat meñ paidā huā thā to bhī wuh jel se nikal kar bādshāh ban gayā. ¹⁵Lekin phir main ne dekhā ki sūraj tale tamām log ek aur laṛke ke pīchhe ho lie jise pahle kī jagah taḡhtnashīn honā thā. ¹⁶Un tamām logoñ kī intahā nahīñ thī jin kī qiyādat wuh kartā thā. To bhī jo bād meñ āeñge wuh us se ḡhush nahīñ hoñge. Yīh bhī bātil aur hawā ko pakaṛne ke barābar hai.

Allāh kā Ḳhauf Mānanā

5 Allāh ke ghar meñ jāte waqt apne qadmoñ kā ḡhayāl rakh aur sunane ke lie taiyār rah. Yīh ahmaqoñ kī qurbāniyoñ se kahīñ behtar hai, kyonki wuh jānte hī nahīñ ki ḡhalat kām kar rahe haiñ.

²Bolne meñ jaldibāzī na kar, terā dil Allāh ke huzūr kuchh bayān karne meñ jaldī na kare. Allāh āsmān par hai jabki tū zamīn par hī hai. Lihāzā behtar hai ki tū kam bāteñ kare. ³Kyonki jis tarah had se zyādā mehnat-mashaqqat se ḡhāb āne lagte haiñ usī tarah bahut bāteñ karne se ādmī kī hamāqat zāhir hotī hai.

⁴Agar tū Allāh ke huzūr mannat māne to use pūrā karne meñ der mat kar. Wuh ahmaqoñ se ḡhush nahīñ hotā, chunāñche apnī mannat pūrī kar. ⁵Mannat na mānanā mannat mān kar use pūrā na karne se behtar hai.

⁶Apne muñh ko ijāzat na de ki wuh tujhe gunāh meñ phaṅsāe, aur Allāh ke paiḡhambar ke sāmne na kah, “Mujh se ḡhairirādi ḡhalti huī hai.” Kyā zarūrat hai ki Allāh terī bāt se nārāz ho kar terī mehnat kā kām tabāh kare?

⁷Jahāñ bahut ḡhāb dekhe jāte haiñ wahāñ fuzūl bāteñ aur beshumār alfāz hote haiñ. Chunāñche Allāh kā ḡhauf mān!

Zālīmōñ kā Zulm

⁸Kyā tujhe sūbe mein aise log nazar āte hain jo gharibon par zulm karte, un kā haq mārtē aur unhein insāf se mahrūm rakhte hain? Tājjub na kar, kyonki ek sarkārī mulāzīm dūsre kī nigahbānī kartā hai, aur un par mazīd mulāzīm muqarrar hote hain. ⁹Chunānche mulk ke lie har lihāz se fāydā is mein hai ki aisā bādshāh us par hukūmat kare jo kāshtkāri kī fikr kartā hai.

Daulat K̄hushhālī kī Zamānat

Nahīn De Saktī

¹⁰Jise paise pyāre hon wuh kabhi mutma'in nahīn hogā, k̄hāh us ke pās kitne hī paise kyon na hon. Jo zardost ho wuh kabhi āsūdā nahīn hogā, k̄hāh us ke pās kitnī hī daulat kyon na ho. Yih bhī bātīl hī hai. ¹¹Jitnā māl mein izāfā ho utnā hī un kī tādād baṛhtī hai jo use khā jāte hain. Us ke mālīk ko us kā kyā fāydā hai siwāe is ke ki wuh use dekh dekh kar mazā le? ¹²Kām-kāj karne wāle kī nīnd mīṭhī hotī hai, k̄hāh us ne kam yā zyādā khānā khāyā ho, lekin amīr kī daulat use sone nahīn detī.

¹³Mujhe sūraj tale ek nihāyat burī bāt nazar āī. Jo daulat kisī ne apne lie mahfūz rakhī wuh us ke lie nuqsān kā bāis ban gāi. ¹⁴Kyonki jab yih daulat kisī musibat ke bāis tabāh ho gāi aur ādmī ke hān beṭā paidā huā to us ke hāth mein kuchh nahīn thā. ¹⁵Mān ke peṭ se nikalte waqt wuh nangā thā, aur isī tarah kūch karke chalā bhī jāegā. Us kī mehnat kā koī phal nahīn hogā jise wuh apne sāth le jā sake.

¹⁶Yih bhī bahut burī bāt hai ki jis tarah insān āyā usī tarah kūch karke chalā bhī jātā hai. Use kyā fāydā huā hai ki us ne hawā ke lie mehnat-mashaqqat kī ho? ¹⁷Jīte-jī wuh har dīn tārīkī mein khānā khāte hue guzārtā, zindagī-bhar wuh baṛī ranjīdagī, bīmārī aur ḡhusse mein mubtalā rahtā hai.

¹⁸Tab main ne jān liyā ki insān ke lie achchhā aur munāsib hai ki wuh jitne dīn Allāh ne use diē hain khāepie aur sūraj tale apnī mehnat-mashaqqat ke phal kā mazā le, kyonki yihī us ke nasīb mein hai. ¹⁹Kyonki jab Allāh kisī shakhs ko māl-o-matā atā karke use is qābil banāe ki us kā mazā le sake, apnā nasīb qabūl kar sake aur mehnat-mashaqqat ke sāth sāth k̄hush bhī

ho sake to yih Allāh kī baḵshish hai. ²⁰Aise shaḵhs ko zindagī ke dinon par ḡhaur-o-ḡhauz karne kā kam hī waqt miltā hai, kyonki Allāh use dil meñ ḡhushī dilā kar masrūf rakhtā hai.

6 Mujhe sūraj tale ek aur buri bāt nazar āī jo insān ko apne bojh tale dabāe rakhti hai.

²Allāh kisī ādmī ko māl-o-matā aur izzat atā kartā hai. Ḡharz us ke pās sab kuchh hai jo us kā dil chāhe. Lekin Allāh use in chīzon se lutf uṭhāne nahīn detā balki koī ajnabī us kā mazā letā hai. Yih bātil aur ek baṛī musibat hai. ³Ho saktā hai ki kisī ādmī ke sau bachche paidā hon aur wuh umrrasidā bhī ho jāe, lekin ḡhāh wuh kitnā būrḡhā kyon na ho jāe, agar apnī ḡhushhālī kā mazā na le sake aur āḡhirkār saḡhī rusūmāt ke sāth dafnāyā na jāe to is kā kyā fāydā? Main kahtā hūn ki us kī nisbat mān ke peṭ meñ zāe ho gae bachche kā hāl behtar hai. ⁴Beshak aise bachche kā ānā bemānī hai, aur wuh andhere meñ hī kūch karke chalā jātā balki us kā nām tak andhere meñ chhupā rahtā hai. ⁵Lekin go us ne na kabhī sūraj dekhā, na use kabhī mālūm huā ki aisī chīz hai tāham

use mazkūrā ādmī se kahīn zyādā ārām-o-sukūn hāsil hai. ⁶Aur agar wuh do hazār sāl tak jītā rahe, lekin apnī ḡhushhālī se lutfandoz na ho sake to kyā fāydā hai? Sab ko to ek hī jagah jānā hai.

⁷Insān kī tamām mehnat-mashaqqat kā yih maqsad hai ki peṭ bhar jāe, to bhī us kī bhūk kabhī nahīn miṭti. ⁸Dānishmand ko kyā hāsil hai jis ke bāis wuh ahmaq se bartar hai? Is kā kyā fāydā hai ki ḡharīb ādmī zindon ke sāth munāsib sulūk karne kā fan sīkh le? ⁹Dūr-darāz chīzon ke ārzūmand rahne kī nisbat behtar yih hai ki insān un chīzon se lutf uṭhāe jo ānkhon ke sāmne hī haiñ. Yih bhī bātil aur hawā ko pakaṛne ke barābar hai.

Allāh kā Muqābalā Koi Nahīn Kar Saktā

¹⁰Jo kuchh bhī pesh ātā hai us kā nām pahle hī rakhā gayā hai, jo bhī insān wujūd meñ ātā hai wuh pahle hī mālūm thā. Koi bhī insān us kā muqābalā nahīn kar saktā jo us se tāqatwar hai. ¹¹Kyonki jitnī bhī bāteñ insān kare utnā hī zyādā

mālūm hogā ki bātil haiñ. Insān ke lie is kā kyā fāydā?

¹²Kis ko mālūm hai ki un thoṛe aur bekār dinon ke daurān jo sāye kī tarah guzar jāte haiñ insān ke lie kyā kuchh fāydamānd hai? Kaun use batā saktā hai ki us ke chale jāne par sūraj tale kyā kuchh pesh āegā?

Achchhā Kyā Hai?

7 Achchhā nām ḡhushbūdār tel se aur maut kā dīn paidāish ke dīn se behtar hai.

²Ziyāfat karne wālon ke ghar meñ jāne kī nisbat mātām karne wālon ke ghar meñ jānā behtar hai, kyonki har insān kā anjām maut hī hai. Jo zindā haiñ wuh is bāt par ḡhūb dhyān deñ. ³Dukh hañsī se behtar hai, utrā huā chehrā dil kī behtarī kā bāis hai. ⁴Dānishmand kā dil mātām karne wālon ke ghar meñ ṭhahartā jabki ahmaq kā dil aish-o-ishrat karne wālon ke ghar meñ ṭik jātā hai.

⁵Ahmaqon ke gīt sunane kī nisbat dānishmand kī jhīṛkiyon par dhyān denā behtar hai. ⁶Ahmaq ke qahqahe degchī tale chaṭaḡhne

wāle kāñṭon kī āg kī mānind haiñ. Yih bhī bātil hī hai.

⁷Nārāwā nafā dānishmand ko ahmaq banā detā, rishwat dil ko bigaṛ detī hai.

⁸Kisī muāmale kā anjām us kī ibtidā se behtar hai, sabar karnā maḡhrūr hone se behtar hai.

⁹Ḡhussā karne meñ jaldī na kar, kyonki ḡhussā ahmaqon kī god meñ hī āram kartā hai.

¹⁰Yih na pūchh kī āj kī nisbat purānā zamānā behtar kyon thā, kyonki yih hikmat kī bāt nahīñ.

¹¹Agar hikmat ke alāwā mīrās meñ milkiyat bhī mil jāe to yih achchhī bāt hai, yih un ke lie sūdmand hai jo sūraj deḡhte haiñ. ¹²Kyonki hikmat paison kī tarah panāh detī hai, lekin hikmat kā ḡhās fāydā yih hai ki wuh apne mālīk kī jān bachāe rakhtī hai.

¹³Allāh ke kām kā mulāhazā kar. Jo kuchh us ne pechdār banāyā kaun use suljhā saktā hai?

¹⁴Ḡhushī ke dīn ḡhush ho, lekin musibat ke dīn ḡhayāl rakh ki Allāh ne yih dīn bhī banāyā aur wuh bhī is lie ki insān apne mustaqbil ke bāre meñ kuchh mālūm na kar sake.

Intahāpasandoñ se Dareḡh Kar

¹⁵Apnī abas zindagī ke daurān mainī ne do bāteñ dekhī haiñ. Ek taraf rāstbāz apnī rāstbāzī ke bāwujūd tabāh ho jātā jabki dūsri taraf bedīn apnī bedīnī ke bāwujūd umrrasidā ho jātā hai. ¹⁶Na had se zyādā rāstbāzī dikhā, na had se zyādā dānishmandī. Apne āp ko tabāh karne kī kyā zarūrat hai? ¹⁷Na had se zyādā bedīnī, na had se zyādā hamāqat dikhā. Muqarrarā waqt se pahle marne kī kyā zarūrat hai? ¹⁸Achchhā hai ki tū yih bāt thāme rakhe aur dūsri bhī na chhoṛe. Jo Allāh kā khauf māne wuh donoñ khatroñ se bach niklegā.

¹⁹Hikmat dānishmand ko shahr ke das hukmrānoñ se zyādā tāqatwar banā detī hai. ²⁰Duniyā meñ koī bhī insān itnā rāstbāz nahīn ki hameshā achchhā kām kare aur kabhī gunāh na kare.

²¹Logoñ kī har bāt par dhyān na de, aisā na ho ki tū naukar kī lānat bhī sun le jo wuh tujh par kartā hai. ²²Kyōñki dil meñ tū jāntā hai ki tū ne kḥud muta'addid bār dūsroñ par lānat bhejī hai.

Kaun Dānishmand Hai?

²³Hikmat ke zariye mainī ne in tamām bātoñ kī jāñch-partāl kī. Mainī bolā, “Mainī dānishmand bananā chāhtā hūñ,” lekin hikmat mujh se dūr rahī. ²⁴Jo kuchh maujūd hai wuh dūr aur nihāyat gahrā hai. Kaun us kī tah tak pahuñch saktā hai? ²⁵Chunāñche mainī ruḡh badal kar pūre dhyān se is kī tahqīq-o-taftish karne lagā ki hikmat aur muḡhtalif bātoñ ke sahīh natāyij kyā haiñ. Nīz, mainī bedīnī kī hamāqat aur behūdagī kī dīwānagī mālūm karnā chāhtā thā.

²⁶Mujhe mālūm huā ki maut se kahīñ talḡh wuh aurat hai jo phandā hai, jis kā dil jāl aur hāth zanjīreñ haiñ. Jo ādmī Allāh ko manzūr ho wuh bach niklegā, lekin gunāhgār us ke jāl meñ ulajh jāegā.

²⁷Wāiz farmātā hai, “Yih sab kuchh mujhe mālūm huā jab mainī ne muḡhtalif bāteñ ek dūsre ke sāth munsalik kīñ tāki sahīh natāyij tak pahuñchūñ. ²⁸Lekin jise mainī ḡhūñḡtā rahā wuh na milā. Hazār afrād meñ se mujhe sirf ek hī

diyānatdār mard milā, lekin ek bhī diyānatdār aurat nahīn.^a

²⁹Mujhe sirf itnā hī mālūm huā ki go Allāh ne insānoṅ ko diyānatdār banāyā, lekin wuh kāi qism kī chālākīyān ḡhūṇḡ nikālte haiṅ.”

8 Kaun dānishmand kī mānind hai? Kaun bātoṅ kī sahīh tashrīh karne kā ilm rakhtā hai? Hikmat insān kā chehrā raushan aur us ke muṅh kā saḡht andāz narm kar deti hai.

Hukmrān kā Ikhtiyār

²Main kahtā hūn, bādshāh ke hukm par chal, kyonki tū ne Allāh ke sāmne halaf uṭhāyā hai. ³Bādshāh ke huzūr se dūr hone meṅ jaldbāzī na kar. Kisī bure muāmale meṅ mubtalā na ho jā, kyonki usī kī marzī chaltī hai. ⁴Bādshāh ke farmān ke pīchhe us kā ikhtiyār hai, is lie kaun us se pūchhe, “Tū kyā kar rahā hai?” ⁵Jo us ke hukm par chale us kā kisī bure muāmale se wāstā nahīn paṛegā, kyonki dānishmand dil munāsib waqt aur insāf kī rāh jāntā hai.

⁶Kyonki har muāmale ke lie munāsib waqt aur insāf kī rāh hotī hai. Lekin musibat insān ko dabāe rakhti hai, ⁷kyonki wuh nahīn jāntā ki mustaqbil kaisā hogā. Koī use yih nahīn batā saktā hai. ⁸Koī bhī insān hawā ko band rakhne ke qābil nahīn.^b Isī tarah kisī ko bhī apnī maut kā din muqarrar karne kā ikhtiyār nahīn. Yih utnā yaqīnī hai jitnā yih ki faujiyoṅ ko jang ke daurān fāriḡh nahīn kiyā jātā aur bedīnī bedīn ko nahīn bachātī.

⁹Main ne yih sab kuchh dekhā jab pūre dil se un tamām bātoṅ par dhyān diyā jo sūraj tale hotī haiṅ, jahān is waqt ek ādmī dūsre ko nuqsān pahuṅchāne kā ikhtiyār rakhtā hai.

Duniyā meṅ Nāinsāfi

¹⁰Phir main ne dekhā ki bedīnoṅ ko izzat ke sāth dafnāyā gayā. Yih log maqdis ke pās āte jāte the! Lekin jo rāstbāz the un kī yād shahr meṅ miṭ gaī. Yih bhī bātil hī hai.

¹¹Mujrimoṅ ko jaldī se sazā nahīn dī jātī, is lie logoṅ ke dil bure kām karne ke mansūboṅ se bhar jāte

^a‘Diyānatdār’ izāfā hai tāki āyat kā jo ḡhālīban matlab hai wuh sāf ho jāe.

^bEk aur mumkinā tarjumā: Koī bhī insān apnī jān ko nikalne se nahīn rok saktā.

haiñ. ¹²Gunāhgār se sau gunāh sarzad hote haiñ, to bhī umrrasidā ho jātā hai.

Beshak main yih bhī jāntā hūñ ki k̄hudātars logon kī k̄hair hogī, un kī jo Allāh ke chehre se ɗarte haiñ. ¹³Bedīn kī k̄hair nahīñ hogī, kyonki wuh Allāh kā k̄hauf nahīñ māntā. Us kī zindagī ke dīn zyādā nahīñ balki sāye jaise ārizī hoñge. ¹⁴To bhī ek aur bāt duniyā meñ pesh ātī hai jo bātil hai, rāstbāzon ko wuh sazā miltī hai jo bedīnon ko milnī chāhie, aur bedīnon ko wuh ajr miltā hai jo rāstbāzon ko milnā chāhie. Yih dekh kar main bolā, “Yih bhī bātil hī hai.”

¹⁵Chunāñche main ne k̄hushī kī tārif kī, kyonki sūraj tale insān ke lie is se behtar kuchh nahīñ hai ki wuh khāe-pie aur k̄hush rahe. Phir mehnat-mashaqqat karte waqt k̄hushī utne hī dīn us ke sāth rahegī jitne Allāh ne sūraj tale us ke lie muqarrar kie haiñ.

Jo Kuchh Allāh Kartā Hai Wuh

Nāqābil-e-Fahm Hai

¹⁶Main ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki hikmat jāñ lūñ aur zamīn par insān kī mehnaton kā

muāynā kar lūñ, aisī mehnateñ ki use dīn rāt nīnd nahīñ ātī. ¹⁷Tab main ne Allāh kā sārā kām dekh kar jāñ liyā ki insān us tamām kām kī tah tak nahīñ pahuñch saktā jo sūraj tale hotā hai. K̄hāh wuh us kī kitnī tahqīq kyon na kare to bhī wuh tah tak nahīñ pahuñch saktā. Ho saktā hai koī dānishmand dāwā kare, “Mujhe is kī pūrī samajh āī hai,” lekin aisā nahīñ hai, wuh tah tak nahīñ pahuñch saktā.

9 In tamām bāton par main ne dil se ġhaur kiyā. In ke muāyne ke bād main ne natījā nikālā ki rāstbāz aur dānishmand aur jo kuchh wuh karen Allāh ke hāth meñ haiñ. K̄hāh muhabbat ho k̄hāh nafrat, is kī bhī samajh insān ko nahīñ ātī, donoñ kī jaṛeñ us se pahle māzī meñ haiñ. ²Sab ke nasīb meñ ek hī anjām hai, rāstbāz aur bedīn ke, nek aur bad ke, pāk aur nāpāk ke, qurbāniyāñ pesh karne wāle ke aur us ke jo kuchh nahīñ pesh kartā. Achche shaḡhs aur gunāhgār kā ek hī anjām hai, halaf uṭhāne wāle aur is se ɗar kar gurez karne wāle kī ek hī manzil hai.

³Sūraj tale har kām kī yihī musibat hai ki har ek ke nasīb meñ ek hī anjām hai. Insān kā

mulāhazā kar. Us kā dil burāi se bharā rahtā balki umr-bhar us ke dil meñ behūdagī rahtī hai. Lekin ākhirkār use murdoñ meñ hī jā milnā hai.

⁴Jo ab tak zindōñ meñ sharīk hai use ummīd hai. Kyoñki zindā kutte kā hāl murdā sher se behtar hai. ⁵Kam az kam jo zindā haiñ wuh jānte haiñ ki ham mareñge. Lekin murde kuchh nahīñ jānte, unheñ mazīd koī ajr nahīñ milnā hai. Un kī yādeñ bhī miṭ jātī haiñ. ⁶Un kī muhabbat, nafrat aur ḡhairat sab kuchh baṛī der se jātī rahī hai. Ab wuh kabhī bhī un kāmoñ meñ hissā nahīñ leñge jo sūraj tale hote haiñ.

Zindagī ke Maze Le!

⁷Chunāñche jā kar apnā khānā ḡhushī ke sāth khā, apnī mai zindādīlī se pī, kyoñki Allāh kāfī der se tere kāmoñ se ḡhush hai. ⁸Tere kapṛe har waqt safed^a hoñ, terā sar tel se mahrūm na rahe. ⁹Apne jīwansāthī ke sāth jo tujhe pyārā hai zindagī ke maze letā rah. Sūraj tale kī bātil zindagī ke jitne din Allāh ne tujhe baḡhsh die haiñ unheñ isī tarah ḡzār!

Kyoñki zindagī meñ aur sūraj tale terī mehnat-mashaqqat meñ yihī kuchh tere nasīb meñ hai. ¹⁰Jis kām ko bhī hāth lagāe use pūre josh-o-ḡhurosh se kar, kyoñki Pātāl meñ jahāñ tū jā rahā hai na koī kāam hai, na mansūbā, na ilm aur na hikmat.

Duniyā meñ Hikmat kī

Qadar Nahīñ kī Jātī

¹¹Main ne sūraj tale mazīd kuchh dekhā. Yaqīnī bāt nahīñ ki muqābale meñ sab se tez dauṛne wālā jit jāe, ki jang meñ pahalwān fatah pāe, ki dānishmand ko ḡhurāk hāsīl ho, ki samajhdār ko daulat mile yā ki ālim manzūrī pāe. Nahīñ, sab kuchh mauqe aur ittafāq par munhasir hotā hai. ¹²Nīz, koī bhī insān nahīñ jāntā ki musibat kā waqt kab us par āegā. Jis tarah machhliyañ zālīm jāl meñ ulajh jātī yā parinde phande meñ phañs jāte haiñ usī tarah insān musibat meñ phañs jātā hai. Musibat achānak hī us par ā jātī hai.

¹³Sūraj tale main ne hikmat kī ek aur misāl dekhī jo mujhe aham lagī.

^aYānī ḡhushī manāne ke kapṛe.

¹⁴Kahīn koī chhoṭā shahr thā jis meñ thoṛe-se afrād baste the. Ek din ek tāqatwar bādshāh us se laṛne āyā. Us ne us kā muhāsarā kiyā aur is maqsad se us ke irdgird baṛe baṛe burj khare kie. ¹⁵Shahr meñ ek ādmī rahtā thā jo dānishmand albattā gharīb thā. Is shakhs ne apnī hikmat se shahr ko bachā liyā. Lekin bād meñ kisī ne bhī gharīb ko yād na kiyā. ¹⁶Yih dekh kar main bolā, “Hikmat tāqat se behtar hai,” lekin gharīb kī hikmat haqīr jānī jātī hai. Koī bhī us kī bātoñ par dhyān nahiñ detā. ¹⁷Dānishmand kī jo bāteñ ārām se sunī jāeñ wuh ahmaqoñ ke darmiyān rahne wāle hukmrān ke zordār elānāt se kahīn behtar haiñ. ¹⁸Hikmat jang ke hathiyāroñ se behtar hai, lekin ek hī gunāhgār bahut kuchh jo achchhā hai tabāh kartā hai.

Mukhtalif Hidāyat

10 Marī huī makkhiyāñ khushbūdār tel kharāb kartī haiñ, aur hikmat aur izzat kī nisbat thoṛī-sī hamāqat kā zyādā asar hotā hai.

²Dānishmand kā dil sahih rāh chun letā hai jabki ahmaq kā dil ghalat rāh par ā jātā hai. ³Rāste par chalte waqt bhī ahmaq samajh se khālī hai, jis se bhī mile use batātā hai ki wuh bewuqūf hai.^a

⁴Agar hukmrān tujh se nārāz ho jāe to apnī jagah mat chhoṛ, kyonki pursukūn rawaiyā baṛī baṛī ghaltiyāñ dūr kar detā hai.

⁵Mujhe sūraj tale ek aisī buri bāt nazar āī jo aksar hukmrānoñ se sarzad hotī hai. ⁶Ahmaq ko baṛe ohdoñ par fāyz kiyā jātā hai jabki amīr chhoṭe ohdoñ par hī rahte haiñ. ⁷Main ne ghulāmoñ ko ghoṛe par sawār aur hukmrānoñ ko ghulāmoñ kī tarah paidal chalte dekhā hai.

⁸Jo garhā khode wuh khud us meñ gir saktā hai, jo dīwār girā de ho saktā hai ki sānp use ḍase. ⁹Jo kān se patthar nikāle use choṭ lag saktī hai, jo lakaṛī chīr ḍāle wuh zaḥmī ho jāne ke khatre meñ hai.

¹⁰Agar kulhārī kund ho aur koī use tez na kare to zyādā tāqat darkār hai. Lihāzā hikmat ko sahih

^aIbrānī zūmānī hai. Dūsrā matlab ‘ki main bewuqūf hūñ’ ho saktā hai.

taur se amal meñ lā, tab hī kāmyābī hāsīl hogī.

¹¹Agar is se pahle ki saperā sāñp par qābū pāe wuh use ḍase to phir saperā hone kā kyā fāydā?

¹²Dānishmand apne muñh ki bātoñ se dūstroñ kī mehrbānī hāsīl kartā hai, lekin ahmaq ke apne hī hoñt use haṛap kar lete haiñ.

¹³Us kā bayān ahmaqānā bātoñ se shurū aur khatarnāk bewuqūfiyoñ se khatm hotā hai. ¹⁴Aisā shakhs bāteñ karne se bāz nahīñ ātā, go insān mustaqbil ke bāre meñ kuchh nahīñ jāntā. Kaun use batā saktā hai ki us ke bād kyā kuchh hogā? ¹⁵Ahmaq kā kām use thakā detā hai, aur wuh shahr kā rāstā bhī nahīñ jāntā.

¹⁶Us mulk par afsos jis kā bādshāh bachchā hai aur jis ke buzurg subah hī ziyāfat karne lagte haiñ. ¹⁷Mubārak hai wuh mulk jis kā bādshāh sharīf hai aur jis ke buzurg nashe meñ dhut nahīñ rahte balki munāsib waqt par aur nazm-o-zabt ke sāth khānā khāte haiñ.

¹⁸Jo sust hai us ke ghar ke shahtīr jhukne lagte haiñ, jis ke hāth ḍhīle haiñ us kī chhat se pānī ṭapakne lagtā hai.

¹⁹Ziyāfat karne se hañsī-khushī aur mai pīne se zindādīlī paidā hotī hai, lekin paisā hī sab kuchh muhaiyā kartā hai.

²⁰Khayālōñ meñ bhī bādshāh par lānat na kar, apne sone ke kamre meñ bhī amīr par lānat na bhej, aisā na ho ki koī parindā tere alfāz le kar us tak pahuñchāe.

Mehnat kā Fāydā

11 Apnī roṭī pānī par phaiñk kar jāne de to muta'addid dinoñ ke bād wuh tujhe phir mil jāegī. ²Apnī milkiyat sāt balki āṭh muḥṭtalif kāmoñ meñ lagā de, kyonki tujhe kyā mālūm ki mulk kis kis musibat se dochār hogā.

³Agar bādal pānī se bhare hoñ to zamīn par bārish zarūr hogī. Daraḳht junūb yā shimāl kī taraf gir jāe to usī taraf paṛā rahegā.

⁴Jo har waqt hawā kā ruḳh dekhtā rahe wuh kabhī bīj nahīñ boegā. Jo bādaloñ ko taktā rahe wuh kabhī fasal kī kaṭāī nahīñ karegā.

⁵Jis tarah na tujhe hawā ke chakkar mālūm haiñ, na yih ki māñ ke peṭ meñ bachchā kis tarah tashkīl pātā hai usī tarah tū Allāh

kā kām nahīn samajh saktā, jo sab kuchh amal meñ lātā hai.

⁶Subah ke waqt apnā bīj bo aur shām ko bhī kām meñ lagā rah, kyonki kyā mālūm ki kis kām meñ kāmīyābī hogī, is meñ, us meñ yā donoñ meñ.

Apnī Jawānī se Lutfandoz Ho

⁷Raushnī kitnī bhalī hai, aur sūraj āñkhoñ ke lie kitnā khushgawār hai. ⁸Jitne bhī sāl insān zindā rahe utne sāl wuh khushbāsh rahe. Sāth sāth use yād rahe ki tārik din bhī āne wāle haiñ, aur ki un kī baṛī tādād hogī. Jo kuchh āne wālā hai wuh bātil hī hai.

⁹Ai naujawān, jab tak tū jawān hai khush rah aur jawānī ke maze letā rah. Jo kuchh terā dil chāhe aur terī āñkhoñ ko pasand āe wuh kar, lekin yād rahe ki jo kuchh bhī tū kare us kā jawāb Allāh tujh se talab karegā. ¹⁰Chunāñche apne dil se ranjīdagī aur apne jism se dukh-dard dūr rakh, kyonki jawānī aur kāle bāl dam-bhar ke hī haiñ.

12 Jawānī meñ hī apne Khāliq ko yād rakh, is se pahle ki musibat ke din āeñ, wuh sāl qarīb āeñ jin ke bāre meñ tū kahegā,

“Yih mujhe pasand nahīn.” ²Use yād rakh is se pahle ki raushnī tere lie khatm ho jāe, sūraj, chāñd aur sitāre andhere ho jāeñ aur bārish ke bād bādāl lauṭ āeñ. ³Use yād rakh, is se pahle ki ghar ke pahredār thartharāne lageñ, tāqatwar ādmī kubaṛe ho jāeñ, gandum pīsne wālī naukarānīyāñ kam hone ke bāis kām karnā chhoṛ deñ aur khiṛkiyoñ meñ se dekhne wālī khawātin dhundlā jāeñ. ⁴Use yād rakh, is se pahle ki galī meñ pahuñchāne wālā darwāzā band ho jāe aur chakkī kī āwāz āhistā ho jāe. Jab chiṛiyāñ chahcahāne lageñgi to tū jāg uṭhegā, lekin tamām gītoñ kī āwāz dabī-sī sunāi degī. ⁵Use yād rakh, is se pahle ki tū ūñchī jaghoñ aur galiyoñ ke khatroñ se ḍarne lage. Go bādām kā phūl khil jāe, ṭīḍḍī bojh tale dab jāe aur karīr kā phūl phūṭ nikle, lekin tū kūch karke apne abadī ghar meñ chalā jāegā, aur mātām karne wāle galiyoñ meñ ghūmte phireñge.

⁶Allāh ko yād rakh, is se pahle ki chāñdī kā rassā ṭuṭ jāe, sone kā bartan ṭukṛe ṭukṛe ho jāe, chashme ke pās ghaṛā pāsh pāsh ho jāe aur kuen kā pānī nikālne wālā pahiyā ṭuṭ kar us meñ gir jāe. ⁷Tab terī

ḡhāk dubārā us ḡhāk meñ mil jāegī jis se nikal āi aur terī rūh us Ḳhudā ke pās lauṭ jāegī jis ne use baḡhshā thā.

⁸Wāiz farmātā hai, “Bātil hī bātil! Sab kuchh bātil hī bātil hai!”

Ḳhātmā

⁹Dānishmand hone ke alāwā Wāiz qaum ko ilm-o-irfān kī tālīm detā rahā. Us ne muta’addid amsāl ko saḡhīh wazn de kar un kī jāñch-paṭtāl kī aur unheñ tartībwar jamā kiyā. ¹⁰Wāiz kī koshish thī ki munāsib alfāz istemāl kare aur diyānatdārī se sachchī bāteñ likhe.

¹¹Dānishmandoñ ke alfāz āñkus kī mānind haiñ, tartīb

se jamāshudā amsāl lakaṛī meñ mazbūtī se ṭhoñkī gaī kīloñ jaisī haiñ. Yih ek hī gallābān kī dī huī haiñ.

¹²Mere beṭe, is ke alāwā ḡhabardār rah. Kitābeñ likhne kā silsilā kabhī ḡhatm nahīñ ho jāegā, aur had se zyādā kutubbīnī se jism thak jātā hai.

¹³Āo, iḡhtitām par ham tamām tālīm ke ḡhulāse par dhyān deñ. Rab kā ḡhauf mān aur us ke aḡkāṁ kī pairawī kar. Yih har insān kā farz hai. ¹⁴Kyoñki Allāh har kām ko ḡhāh wuh chhupā hī ho, ḡhāh burā yā bhalā ho adālat meñ lāegā.

Ghazalul-ghazalāt

Tū Merā Bādshāh Hai

1 *Sulemān kī Ghazalul-ghazalāt.*
²Wuh mujhe apne muñh se bose de, kyonki teri muhabbat mai se kahiñ zyādā rāhatbaḡhsh hai.

³Teri itr kī ḡhushbū kitni manmohan hai, terā nām chhiṛkā gayā mahakdār tel hī hai. Is lie kuñwāriyāñ tujhe pyār karti haiñ.

⁴Ā, mujhe khīñch kar apne sāth le jā! Ā, ham dauṛ kar chale jāeñ! Bādshāh mujhe apne kamron mein le jāe, aur ham bāḡh bāḡh ho kar teri ḡhushī manāeñ. Ham mai kī nisbat tere pyār kī zyādā tārif karen. Munāsib hai ki log tujh se muhabbat karen.

Mujhe Haqir na Jāno

⁵Ai Yarūshalam kī beṭiyo, main siyāhfām lekin manmohan hūñ, main Qidār ke ḡhaimon jaisi, Sulemān ke ḡhaimon ke pardon jaisi ḡhubsūrat hūñ. ⁶Is lie mujhe haqir na jāno ki main siyāhfām hūñ, ki meri jild dhūp se jhulas gai hai. Mere sage bhāi mujh se nārāz the, is lie unhoñ ne mujhe angūr ke bāḡhoñ kī dekh-bhāl karne kī zimmedāri di, angūr ke apne zāti bāḡh kī dekh-bhāl main kar na saki.

Tū Kahāñ Hai?

⁷Ai tū jo meri jān kā pyārā hai, mujhe batā ki bheṛ-bakriyāñ kahāñ charā rahā hai? Tū unheñ dopahar ke waqt kahāñ ārām karne biṭhātā hai? Main kyon niqābposh kī tarah

tere sāthiyon ke rewaron ke pās
ṭhahri rahūn?

⁸Kyā tū nahīn jāntī, tū jo auraton
meñ sab se ḡhūbsūrat hai? Phir
ghar se nikal kar khoj lagā ki merī
bheṛ-bakriyān kis taraf chali gāi
haiñ, apne memnon ko gallābānon
ke ḡhaimon ke pās charā.

Tū Kitnī ḡhūbsūrat Hai

⁹Merī mahbūbā, main tujhe kis
chīz se tashbih dūn? Tū Firaun kā
shāndār rath khīnchne wālī ghoṛī
hai!

¹⁰Tere gāl bāliyon se kitne ārāstā,
terī gardan motī ke gulūband se
kitnī dildareb lagti hai.

¹¹Ham tere lie sone kā aisā hār
banwā leñge jis meñ chāndī ke motī
lage honge.

¹²Jitnī der bādshāh ziyāfat meñ
sharik thā mere bālchhar kī
ḡhushbū chāron taraf phailti rahī.

¹³Merā mahbūb goyā mur kī
ḡhibiyā hai, jo merī chhātiyon ke
darmiyān paṛi rahti hai.

¹⁴Merā mahbūb mere lie mehndī
ke phūlon kā guchchhā hai, jo Ain-

jadī ke angūr ke bāḡhon se lāyā gayā
hai.

¹⁵Merī mahbūbā, tū kitnī
ḡhūbsūrat hai, kitnī hasīn! Terī
āñkheñ kabūtar hī haiñ.

¹⁶Mere mahbūb, tū kitnā
ḡhūbsūrat hai, kitnā dilrubā!
Sāyādār hariyālī hamārā bistar
¹⁷aur deodār ke daraḡht hamāre
ghar ke shahtīr haiñ. Jūnīpar ke
daraḡht taḡhton kā kām dete haiñ.

Tū Lāsānī Hai

2 Main Maidān-e-Shārūn kā
phūl aur wādiyon kī sosan
hūñ.

²Laṛkiyon ke darmiyān merī
mahbūbā kāñṭedār padoñ meñ
sosan kī mānind hai.

³Jawān ādmiyon meñ merā
mahbūb jangal meñ seb ke daraḡht
kī mānind hai. Main us ke sāye
meñ baiṭhne kī kitnī ārzūmand
hūñ, us kā phal mujhe kitnā miṭhā
lagta hai.

Main Ishq ke Māre Bīmār**Ho Gaī Hūn**

⁴Wuh mujhe maikade^a meñ lāyā hai, mere ūpar us kā jhañḍā muhabbat hai.

⁵Kishmish kī ṭikkiyon se mujhe tar-o-tāzā karo, seboñ se mujhe taqwiyaṭ do, kyonki main ishq ke māre bīmār ho gaī hūn.

⁶Us kā bāyāñ bāzū mere sar ke nīche hotā aur dahnā bāzū mujhe gale lagātā hai.

⁷Ai Yarūshalam kī beṭiyo, ġhazāloñ aur khule maidān kī hirniyon kī qasam khāo ki jab tak muhabbat kḥud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Bahār Ā Gaī Hai

⁸Suno, merā mahbūb ā rahā hai. Wuh dekho, wuh pahāron par phalāñgtā aur ṭiloñ par se uchhaltā kūdtā ā rahā hai.

⁹Merā mahbūb ġhazāl yā jawān hiran kī mānind hai. Ab wuh hamāre ghar kī dīwār ke sāmne ruk kar khiṛkiyon meñ se jhāñk rahā, jangle meñ se tak rahā hai.

¹⁰Wuh mujh se kahtā hai, “Ai merī kḥūbsūrat mahbūbā, uṭh kar mere sāth chal!”

¹¹Dekh, sardiyon kā mausam guzar gayā hai, bārisheñ bhī kḥatm ho gaī haiñ.

¹²Zamīn se phūl phūṭ nikle haiñ aur gīt kā waqt ā gayā hai, kabūtaron kī ġhūñ ġhūñ hamāre mulk meñ sunāi deti hai.

¹³Anjir ke daraḥton par pahli fasal kā phal pak rahā hai, aur angūr kī beloñ ke phūl kḥushbū phailā rahe haiñ. Chunāñche ā merī hasīn mahbūbā, uṭh kar ā jā!

¹⁴Ai merī kabūtari, chaṭṭāñ kī darāron meñ chhupī na rah, pahārī pattharon meñ poshidā na rah balki mujhe apnī shakl dikhā, mujhe apnī āwāz sunane de, kyonki terī āwāz shirīñ, terī shakl kḥūbsūrat hai.”

¹⁵Hamāre lie lomṛiyon ko pakar lo, un chhoṭi lomṛiyon ko jo angūr ke bāḡhon ko tabāh karti haiñ. Kyonki hamārī beloñ se phūl phūṭ nikle haiñ.

^aMaikade se murād ġhālībān mahal kā wuh hissā hai jis meñ bādshāh ziyāfat kartā thā.

¹⁶Merā mahbūb merā hī hai, aur main̄ usī kī hūn̄, usī kī jo sosanon̄ meñ chartā hai.

¹⁷Ai mere mahbūb, is se pahle kī shām kī hawā chale aur sāye lambe ho kar farār ho jāen̄ ġhazāl yā jawān hiran kī tarah sanglāḡh pahāron̄ kā ruḡh kar!

Rāt ko Mahbūb kī Ārzū

3 Rāt ko jab main̄ bistar par leṡī thī to main̄ ne use ḡhūnḡā jo merī jān̄ kā pyārā hai, main̄ ne use ḡhūnḡā lekin na pāyā.

²Main̄ bolī, “Ab main̄ uṡh kar shahr meñ ġhūmtī, us kī galiyon̄ aur chaukoñ meñ phir kar use talāsh kartī hūn̄ jo merī jān̄ kā pyārā hai.” Main̄ ḡhūnḡtī rahī lekin wuh na milā.

³Jo chaukidār shahr meñ gasht karte haiñ unhoñ ne mujhe dekhā. Main̄ ne pūchhā, “Kyā āp ne use dekhā hai jo merī jān̄ kā pyārā hai?”

⁴Āge nikalte hī mujhe wuh mil gayā jo merī jān̄ kā pyārā hai. Main̄ ne use pakar liyā. Ab main̄ use nahīn̄ chhoṡūngī jab tak use apnī mān̄ ke ghar meñ na le jāūn̄, us ke kamre meñ na pahuñchāūn̄ jis ne mujhe janm diyā thā.

⁵Ai Yarūshalam kī beṡiyo, ġhazālōñ aur khule maidān kī hirniyoñ kī qasam khāo ki jab tak muhabbat ḡhud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Dūlhā Apne Logoñ ke sāth Ātā Hai

⁶Yih kaun hai jo dhuen̄ ke satūn kī tarah sīdhā hamāre pās chalā ā rahā hai? Us se chāron̄ taraf mur, baḡhūr aur tājir kī tamām ḡhushbuen̄ phail rahī haiñ.

⁷Yih to Sulemān kī pālki hai jo Isrāil ke 60 pahalwānoñ se ghiri hūi hai.

⁸Sab talwār se lais aur tajrabākār faujī haiñ. Har ek ne apnī talwār ko rāt ke haulnāk ḡhatron̄ kā sāmna karne ke lie taiyār kar rakhā hai.

⁹Sulemān Bādshāh ne ḡhud yih pālki Lubnān ke deodār kī lakaṡi se banwāi.

¹⁰Us ne us ke pāe chāndī se, pusht sone se, aur nishast arḡhawānī rang ke kapṡe se banwāi. Yarūshalam kī beṡiyoñ ne baṡe pyār se us kā andarūnī hissā murassākārī se ārāstā kiyā hai.

¹¹Ai Siyyūn kī beṡiyo, nikal āo aur Sulemān Bādshāh ko dekho. Us ke

sar par wuh tāj hai jo us kī māñ
ne us kī shādī ke din us ke sar par
pahnāyā, us din jab us kā dil bāġh
bāġh huā.

Tū Kitnī Hasīn Hai!

4 Merī mahbūbā, tū kitnī
khūbsūrat, kitnī hasīn hai!
Niqāb ke pīchhe terī āñkhoñ kī
jhalak kabūtaron kī mānind hai.
Tere bāl un bakriyon kī mānind
haiñ jo uchhaltī-kūdtī Koh-e-Jiliyād
se utartī haiñ.

²Tere dāñt abhī abhī katrī aur
nahlaī hūi bheṛon jaise safed haiñ.
Har dāñt kā jūṛwāñ hai, ek bhī gum
nahīñ huā.

³Tere hoñṭ qirmizī rang kā ḍorā
haiñ, terā muñh kitnā pyārā hai.
Niqāb ke pīchhe tere gālon kī jhalak
anār ke ṭukṛon kī mānind dikhāī
detī hai.

⁴Terī gardan Dāūd ke burj jaisī
dilrubā hai. Jis tarah is gol aur
mazbūt burj se pahalwānon kī
hazār ḍhaleñ laṭkī haiñ us tarah terī
gardan bhī zewarāt se ārāstā hai.

⁵Terī chhātīyāñ sosanon meñ
charne wāle ġhazāl ke jūṛwāñ
bachchon kī mānind haiñ.

⁶Is se pahle kī shām kī hawā
chale aur sāye lambe ho kar farār
ho jāeñ maiñ mur ke pahār aur
baḥhūr kī pahārī ke pās chalūngā.

⁷Merī mahbūbā, terā husn kāmīl
hai, tujh meñ koī nuqs nahīñ hai.

Dulhan kā Jādū

⁸Ā merī dulhan, Lubnān se mere
sāth ā! Ham Koh-e-Amānā kī choṭī
se, Sanīr aur Harmūn kī choṭiyon
se utreñ, sheron kī māndon aur
chīton ke pahāron se utreñ.

⁹Merī bahan, merī dulhan, tū
ne merā dil churā liyā hai, apnī
āñkhoñ kī ek hī nazar se, apne
gulūband ke ek hī jauhar se tū ne
merā dil churā liyā hai.

¹⁰Merī bahan, merī dulhan, terī
muhabbat kitnī manmohan hai!
Terā pyār mai se kahiñ zyādā
pasandidā hai. Balsān kī koī bhī
khushbū terī mahak kā muqābalā
nahīñ kar saktī.

¹¹Merī dulhan, jis tarah shahd
chhatte se ṭapaktā hai usī tarah
tere hoñṭon se miṭhās ṭapaktī hai.
Dūdh aur shahd terī zabān tale

rahte haiñ. Tere kaproñ kī khushbū sūñgh kar Lubnān kī khushbū yād āti hai.

Dulhan Nafis Bāgh Hai

¹²Merī bahan, merī dulhan, tū ek bāgh hai jis kī chārdiwāri kisī aur ko andar āne nahīñ detī, ek band kiyā gayā chashmā jis par muhr lagī hai.

¹³Bāgh meñ anār ke daraḡht lage haiñ jin par lazīz phal pak rahā hai. Mehndī ke paude bhī ug rahe haiñ.

¹⁴Bālchhar, zāfrān, khushbūdār bed, dārchinī, baḡhūr kī har qism kā daraḡht, mur, ūd aur har qism kā balsān bāgh meñ phaltā-phūltā hai.

¹⁵Tū bāgh kā ubaltā chashmā hai, ek aisā mambā jis kā tāzā pāñi Lubnān se bah kar ātā hai.

¹⁶Ai shimālī hawā, jāg uṡh. Ai junūbī hawā, ā! Mere bāgh meñ se guzar jā tāki wahāñ se chāroñ taraf balsān kī khushbū phail jāe. Merā mahbūb apne bāgh meñ ā kar us ke lazīz phaloñ se khāe.

5 Merī bahan, merī dulhan, ab main apne bāgh meñ dāḡhil ho gayā hūñ. Main ne apnā mur apne balsān samet chun liyā, apnā

chhattā shahd samet khā liyā, apnī mai apne dūdh samet pī li hai. Khāo, mere dosto, khāo aur piyo, muhabbat se sarshār ho jāo!

Rāt ko Mahbūb kī Talāsh

²Main so rahī thī, lekin merā dil bedār rahā. Sun! Merā mahbūb dastak de rahā hai,

“Ai merī bahan, merī sāthī, mere lie darwāzā khol de! Ai merī kabūtārī, merī kāmīl sāthī, merā sar os se tar ho gayā hai, merī zulfeñ rāt kī shabnam se bhīg gāi haiñ.”

³“Main apnā libās utār chukī hūñ, ab main kis tarah use dubārā pahan lūñ? Main apne pāñw dho chukī hūñ, ab main unheñ kis tarah dubārā mailā karūñ?”

⁴Mere mahbūb ne apnā hāth diwār ke sūrāḡh meñ se andar ḡāl diyā. Tab merā dil ṡarap uṡhā.

⁵Main uṡhī tāki apne mahbūb ke lie darwāzā kholūñ. Mere hāth mur se, merī ungliyāñ mur kī khushbū se ṡapak rahī thīñ jab main kunḡī kholne āī.

⁶Main ne apne mahbūb ke lie darwāzā khol diyā, lekin wuh muṛ kar chalā gayā thā. Mujhe saḡht sadmā huā. Main ne use talāsh kiyā lekin na milā. Main ne use āwāz dī, lekin jawāb na milā.

⁷Jo chaukīdār shahr meñ gasht karte haiñ un se merā wāstā parā, unhoñ ne merī piṭāi karke mujhe zaḡhmī kar diyā. Fasīl ke chaukīdāroñ ne merī chādar bhī chhīn lī.

⁸Ai Yarūshalam kī beṭiyo, qasam khāo ki agar merā mahbūb milā to use ittalā dogī, main muhabbat ke mārē bīmār ho gāi hūñ.

⁹Tū jo auratoñ meñ sab se hasīn hai, hameñ batā, tere mahbūb kī kyā ḡhāsiyat hai jo dūsroñ meñ nahīn hai? Terā mahbūb dūsroñ se kis tarah sabqat rakhtā hai ki tū hameñ aisī qasam khilānā chāhti hai?

¹⁰Mere mahbūb kī jild gulābī aur safed hai. Hazāroñ ke sāth us kā muqābalā karo to us kā ālā kirdār numāyāñ taur par nazar āegā.

¹¹Us kā sar ḡhālīs sone kā hai, us ke bāl khajūr ke phūldār

guchchhoñ^a kī mānind aur kawwe kī tarah siyāh haiñ.

¹²Us kī āñkheñ nadiyoñ ke kināre ke kabūtaroñ kī mānind haiñ, jo dūdh meñ nahlāe aur kasrat ke pāñi ke pās baiṭhe haiñ.

¹³Us ke gāl balsān kī kyārī kī mānind, us ke hoñṭ mur se ṭapakte sosan ke phūloñ jaise haiñ.

¹⁴Us ke bāzū sone kī salākheñ haiñ jin meñ pukhrāj^b jaṛe hue haiñ, us kā jism hāthīdānt kā shāhkār hai jis meñ sang-e-lājaward^c ke patthar lage haiñ.

¹⁵Us kī rāneñ marmar ke satūn haiñ jo ḡhālīs sone ke pāiyoñ par lage haiñ. Us kā hulyā Lubnān aur deodār ke daraḡhtoñ jaisā umdā hai.

¹⁶Us kā muñh miṭhās hī hai, ḡharz wuh har lihāz se pasandīdā hai.

Ai Yarūshalam kī beṭiyo, yih hai merā mahbūb, merā dost.

6 Ai tū jo auratoñ meñ sab se ḡhūbsūrat hai, terā mahbūb kidhar chalā gayā hai? Us ne kaun-

^aIbrāñi lafz kā matlab mubham-sā hai.

^btopas

^clapis lazuli

sī simt iḡhtiyār kī tāki ham tere sāth us kā khoj lagāēñ?

²Merā mahbūb yahān se utar kar apne bāġh meñ chalā gayā hai, wuh balsān kī kyāriyoñ ke pās gayā hai tāki bāġhoñ meñ chare aur sosan ke phūl chune.

³Main apne mahbūb kī hī hūñ, aur wuh merā hī hai, wuh jo sosanoñ meñ chartā hai.

Tū Kitnī Ḳhūbsūrat Hai

⁴Merī mahbūbā, tū Tirzā Shahr jaisī hasīn, Yarūshalam jaisī ḡhūbsūrat aur alambardār dastoñ jaisī robdār hai.

⁵Apnī nazaroñ ko mujh se haṭā le, kyoñki wuh mujh meñ uljhan paidā kar rahī haiñ.

Tere bāl un bakriyoñ kī mānind haiñ jo uchhaltī-kūdtī Koh-e-Jiliyād se utartī haiñ.

⁶Tere dānt abhī abhī nahlāī hūi bheṛoñ jaise safed haiñ. Har dānt kā juṛwāñ hai, ek bhī gum nahīñ huā.

⁷Niqāb ke pīchhe tere gāloñ kī jhalak anār ke ṭukroñ kī mānind dikhāi detī hai.

⁸Go bādshāh kī 60 bīwiyañ, 80 dāshtāēñ aur beshumār kunwāriyañ hoñ ⁹lekin merī kabūtārī, merī kāmīl sāthī lāsānī hai. Wuh apnī māñ kī wāhid beṭī hai, jis ne use janm diyā us kī pāk lāḡlī hai. Beṭiyoñ ne use dekh kar use mubārak kahā, rāniyoñ aur dāshtāoñ ne us kī tārif kī,

¹⁰“Yih kaun hai jo tulū-e-subah kī tarah chamak uṭhī, jo chāñd jaisī ḡhūbsūrat, āftāb jaisī pāk aur alambardār dastoñ jaisī robdār hai?”

Mahbūbā ke lie Ārzū

¹¹Main aḡhroṭ ke bāġh meñ utar āyā tāki wādī meñ phūṭne wāle pautoñ kā muāynā karūñ. Main yih bhī mālūm karnā chāhtā thā ki kyā angūr kī koñpleñ nikal āi yā anār ke phūl lag gae haiñ.

¹²Lekin chalte chalte na jāne kyā huā, merī ārzū ne mujhe merī sharīf qaum ke rathoñ ke pās pahuñchāyā.

Mahbūbā kī Dīlkashī

¹³Ai shūlammīt, lauṭ ā, lauṭ ā! Muṛ kar lauṭ ā tāki ham tujh par nazar karen.

Tum shūlammīt ko kyon dekhnā chāhtī ho? Ham lashkargāh kā loknāch dekhnā chāhtī haiñ!

7 Ai ra'īs kī beṭī, jūtoñ meñ chalne kā terā andāz kitnā manmohan hai! Terī ḡhushwazā rāneñ māhir kārīgar ke zewarāt kī mānind haiñ.

²Terī nāf pyālā hai jo mai se kabhī nahīn mahrūm rahtī. Terā jism gandum kā ḡher hai jis kā ihātā sosan ke phūloñ se kiya gayā hai.

³Terī chhātiyāñ ġhazāl ke juṛwāñ bachchoñ kī mānind haiñ.

⁴Terī gardan hāthidānt kā mīnār, terī ānkheñ Hasbon Shahr ke tālāb haiñ, wuh jo Bat-rabbīm ke darwāze ke pās haiñ. Terī nāk Mīnār-e-Lubnān kī mānind hai jis kā muñh Damishq kī taraf hai.

⁵Terā sar Koh-e-Karmil kī mānind hai, tere khule bāl arḡhawān kī tarah qīmtī aur dīlkash haiñ. Bādshāh terī zulfoñ kī zanjīroñ meñ jakaṛā rahtā hai.

Mahbūbā ke lie Ārzū

⁶Ai ḡhushiyoñ se labrez muhabbat, tū kitnī hasīn hai, kitnī dilrubā!

⁷Terā qad-o-qāmat khajūr ke daraḡht sā, terī chhātiyāñ angūr ke guchchhoñ jaisī haiñ.

⁸Main bolā, “Main khajūr ke daraḡht par chaṛh kar us ke phūldār guchchhoñ^a par hāth lagāūngā.” Terī chhātiyāñ angūr ke guchchhoñ kī mānind hoñ, tere sāns kī ḡhushbū seboñ kī ḡhushbū jaisī ho.

⁹Terā muñh behtarīn mai ho, aisī mai jo sīdhī mere mahbūb ke muñh meñ jā kar narmī se hoñtoñ aur dāntoñ meñ se guzar jāe.

Mahbūb ke lie Ārzū

¹⁰Main apne mahbūb kī hī hūñ, aur wuh mujhe chāhtā hai.

¹¹Ā, mere mahbūb, ham shahr se nikal kar dehāt meñ rāt guzāreñ.

¹²Ā, ham subah-sawere angūr ke bāḡhoñ meñ jā kar mālūm karen ki kyā beloñ se koñpleñ nikal āī haiñ aur phūl lage haiñ, ki kyā anār ke daraḡht khil rahe haiñ. Wahāñ main tujh par apnī muhabbat kā izhār karūngī.

^aIbrānī lafz kā matlab mubham-sā hai.

¹³Mardumġayāh^a kī kḡhushbū phail rahī, aur hamāre darwāze par har qism kā laziz phal hai, naī fasal kā bhī aur guzarī kā bhī. Kyonki main ne yih chīzen tere lie, apne mahbūb ke lie mahfūz rakhī haiñ.

Kāsh Ham Akele Hoñ

8 Kāsh tū merā sagā bhāi^b hotā, tab agar bāhar tujh se mulāqāt hotī to main tujhe bosā detī aur koi na hotā jo yih dekh kar mujhe haqīr jāntā.

²Main terī rāhnumāi karke tujhe apnī mān ke ghar meñ le jātī, us ke ghar meñ jis ne mujhe tālīm di. Wahān main tujhe masāledār mai aur apne anāron kā ras pilātī.

³Us kā bāyān bāzū mere sar ke niche hotā aur dāyān bāzū mujhe gale lagātā hai.

⁴Ai Yarūshalam kī beṭiyo, qasam khāo ki jab tak muhabbat kḡhud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Mahbūb kī Ākhirī Bāt

⁵Yih kaun hai jo apne mahbūb kā saharā le kar registān se chaḡhī ā rahī hai?

Seb ke daraḡht tale main ne tujhe jagā diyā, wahān jahān terī mān ne tujhe janm diyā, jahān us ne dard-e-zah meñ mubtalā ho kar tujhe paidā kiyā.

⁶Mujhe muhr kī tarah apne dil par, apne bāzū par lagāe rakh! Kyonki muhabbat maut jaisī tāqatwar, aur us kī sargarmī Pātāl jaisī belachak hai. Wuh dahaktī āḡ, Rab kā bhaḡaktā sholā hai.

⁷Pānī kā baḡā sailāb bhī muhabbat ko bujhā nahīn saktā, baḡe dariyā bhī use bahā kar le jā nahīn sakte. Aur agar koī muhabbat ko pāne ke lie apne ghar kī tamām daulat pesh bhī kare to bhī use jawāb meñ haqīr hī jānā jāegā.

Mahbūbā kī Ākhirī Bāt

⁸Hamārī choṭī bahan kī chhātiyān nahīn haiñ. Ham apnī bahan ke

^aEk paudā jis ke bāre meñ sochā jātā thā ki use khā kar bāñjh aurat bhī bachche ko janm degī.

^bLafzī tarjumā: merā bhāi hotā, jise merī mān ne dūdh pilāyā hotā.

lie kyā karen agar koī us se rishtā bāndhne āe?

⁹Agar wuh dīwār ho to ham us par chāndī kā qilāband intazām banāenge. Agar wuh darwāzā ho to ham use deodār ke takhte se mahfūz rakheṅge.

¹⁰Main dīwār hūn, aur merī chhātiyān mazbūt mīnār haiṅ. Ab main us kī nazar meṅ aisī khatūn ban gāi hūn jise salāmatī hāsīl hūi hai.

Sulemān se Zyādā Daulatmand

¹¹Bāl-hāmūn meṅ Sulemān kā angūr kā bāgh thā. Is bāgh ko us ne pahredārōn ke hawāle kar diyā.

Har ek ko us kī fasal ke lie chāndī ke hazār sikke dene the.

¹²Lekin merā apnā angūr kā bāgh mere sāmne hī maujūd hai. Ai Sulemān, chāndī ke hazār sikke tere lie haiṅ, aur 200 sikke un ke lie jo us kī fasal kī pahrādārī karte haiṅ.

Mujhe hī Pukār

¹³Ai bāgh meṅ basne wālī, mere sāthī terī āwāz par tawajjuh de rahe haiṅ. Mujhe hī apnī āwāz sunane de.

¹⁴Ai mere mahbūb, ġhazāl yā jawān hiran kī tarah balsān ke pahārōn kī jānīb bhāg jā!

Sahaif-e-Anbiyā

Asal Ibrānī aur Arāmī Matan se
Naya Urdū Tarjumā

Yasāyāh

1 Zail meñ wuh royāeñ darj haiñ jo Yasāyāh bin Āmūs ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāre meñ dekhīñ aur jo un sāloñ meñ munkashif huīñ jab Uzziyāh, Yūtām, Āḡhaz aur Hizqiyāh Yahūdāh ke bādshāh the.

Isrāīlī Apne Āqā ko Jānane se Inkār Karte Haiñ

²Ai āsmān, merī bāt sun! Ai zamīn, mere alfāz par kān dhar! Kyonki Rab ne farmāyā hai,

“Jin bachchoñ kī parwarish mainī ne kī hai aur jo mere zer-e-nigarānī parwān charhe haiñ, unhoñ ne mujh se rishtā toṛ liyā hai. ³Bail apne mālik ko jāntā aur gadhā apne āqā kī charnī ko pahchāntā hai, lekin Isrāīl itnā nahīñ jāntā, merī qaum samajh se ḡhālī hai.”

⁴Ai gunāhgār qaum, tujh par afsos! Ai sangīn qusūr meñ phaṅsī huī ummat, tujh par afsos! Sharīr nasl, badchalan bachche! Unhoñ ne Rab ko tark kar diyā hai. Hāñ, unhoñ ne Isrāīl ke Quddūs ko haqīr jān kar radd kiyā, apnā muñh us se pher liyā hai. ⁵Ab tumheñ mazīd kahāñ pītā jāe? Tumhārī zid to mazīd baṛhtī jā rahī hai go pūrā sar zaḡhmī aur pūrā dil bīmār hai. ⁶Chāñd se le kar talwe tak pūrā jism majrūh hai, har jagah choṭeñ, ghāw aur tāzā tāzā zarbeñ lagī haiñ. Aur na unheñ sāf kiyā gayā, na un kī marham-paṭṭī kī gai hai.

⁷Tumhārā mulk wīrān-o-sunsān ho gayā hai, tumhāre shahr bhasm ho gae haiñ. Tumhāre deḡhte deḡhte pardesī tumhāre khetoñ ko lūṭ rahe haiñ, unheñ yon ujāṛ rahe

haiñ jis tarah pardesī hī kar sakte haiñ. ⁸Sirf Yarūshalam hī bāqī rah gayā hai, Siyyūn Beṭī angūr ke bāgh meñ jhoñpī kī tarah akeli rah gai hai. Ab dushman se ghirā huā yih shahr khīre ke khet meñ lage chhappar kī mānind hai. ⁹Agar Rabbul-afwāj ham meñ se chand ek ko zindā na chhoṛtā to ham Sadūm kī tarah miṭ jāte, hamārā Amūrā kī tarah satyānās ho jātā.

¹⁰Ai Sadūm ke sardāro, Rab kā farmān sun lo! Ai Amūrā ke logo, hamāre Ḳhudā kī hidāyat par dhyān do! ¹¹Rab farmātā hai, “Agar tum beshumār qurbāniyāñ pesh karo to mujhe kyā? Maiñ to bhasm hone wāle menḍhoñ aur moṭe-tāze bachhoñ kī charbī se uktā gayā hūñ. Bailoñ, leloñ aur bakroñ kā jo ḳhūn mujhe pesh kiyā jātā hai wuh mujhe pasand nahīñ. ¹²Kis ne tum se taqāzā kiyā ki mere huzūr āte waqt merī bārgāhoñ ko pāñwoñ tale raundo? ¹³Ruk jāo! Apñī bemāñi qurbāniyāñ mat pesh karo! Tumhāre baḳhūr se mujhe ghin ātī hai. Nae Chāñd kī Īd aur Sabat kā din mat manāo, logoñ ko ibādat ke lie jamā na karo! Maiñ tumhāre bedīn ijtīmā bardāsht hī nahīñ kar saktā. ¹⁴Jab tum Nae Chāñd kī

Īd aur bāqī taqrībāt manāte ho to mere dil meñ nafrat paidā hotī hai. Yih mere lie bhārī boj ban gai haiñ jin se maiñ tang ā gayā hūñ.

¹⁵Beshak apne hāthoñ ko duā ke lie uṭhāte jāo, maiñ dhyān nahīñ dūngā. Go tum bahut zyādā namāz bhī paṛho, maiñ tumhārī nahīñ sunūngā, kyonki tumhāre hāth ḳhūnālūdā haiñ. ¹⁶Pahle nahā kar apne āp ko pāk-sāf karo. Apñī sharīr harkatoñ se bāz āo tāki wuh mujhe nazar na āeñ. Apñī ḡhalat rāhoñ ko chhoṛ kar ¹⁷nek kām karnā sīkh lo. Insāf ke tālib raho, mazlūmoñ kā sahārā bano, yatīmoñ kā insāf karo aur bewāoñ ke haq meñ laṛo!”

Allāh Apñī Qaum kī Adālat

Kartā Hai

¹⁸Rab farmātā hai, “Āo ham adālat meñ jā kar ek dūsre se muqaddamā laṛeñ. Agar tumhāre gunāh laḥū-rang ho jāeñ to kyā wuh barf jaise ujle ho jāeñge? Agar wuh qirmizī jaise lāl ho jāeñ to kyā wuh ūn jaise safed ho jāeñge? ¹⁹Agar tum sunane ke lie taiyār ho to mulk kī behtarīn paidāwār se lutfandoz hoge. ²⁰Lekin agar inkār karke

sarkash ho jāo to talwār kī zad meñ ā kar mar jāoge. Is bāt kā yaqīn karo, kyonki Rab ne yih kuchh farmāyā hai.”

²¹Yih kaise ho gayā hai ki jo shahr pahle itnā wafādār thā wuh ab kasbī ban gayā hai? Pahle Yarūshalam insāf se māmūr thā, aur rāstī us meñ sukūnat kartī thī. Lekin ab har taraf qātil hī qātil haiñ! ²²Ai Yarūshalam, terī khalīs chāndī kham chāndī meñ badal gāi hai, terī behtarīn mai meñ pānī milāyā gayā hai. ²³Tere buzurg haṭdharm aur choroñ ke yār haiñ. Yih rishwatkhori sab logoñ ke pīchhe paṛe rahte haiñ tāki chāy-pānī mil jāe. Na wuh parwā karte haiñ ki yatīmoñ ko insāf mile, na bewāoñ kī fariyād un tak pahuñchti hai.

²⁴Is lie Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Zabardast Sūrmā hai farmātā hai, “Āo, main apne mukhālifoñ aur dushmanoñ se intaqām le kar sukūn pāūñ. ²⁵Main tere khalīf hāth uṭhāūngā aur kham chāndī kī tarah tujhe poṭāsh ke sāth pighlā kar tamām mail se pāk-sāf kar dūngā. ²⁶Main tujhe dubārā qadīm zamāne ke-se qāzī aur ibtidā ke-se mushīr atā karūngā. Phir

Yarūshalam dubārā Dārul-insāf aur Wafādār Shahr kahlāegā.”

²⁷Allāh Siyyūn kī adālat karke us kā fidyā degā, jo us meñ taubā kareñge un kā wuh insāf karke unheñ chhuṛāegā. ²⁸Lekin bāghī aur gunāhgār sab ke sab pāsh pāsh ho jāeñge, Rab ko tark karne wāle halāk ho jāeñge.

²⁹Balūt ke jin daraḳhtoñ kī pūjā se tum lutfandoz hote ho un ke bāis tum sharmsār hoge, aur jin bāghoñ ko tum ne apnī butparastī ke lie chun liyā hai un ke bāis tumheñ sharm āegī. ³⁰Tum us balūt ke daraḳht kī mānind hoge jis ke patte murjhā gae hoñ, tumhārī hālat us bāgh kī-sī hogī jis meñ pānī nāyāb ho. ³¹Zabardast ādmī phūs aur us kī ḡhalat harkateñ chingārī jaisī hongī. Donoñ mil kar yon bharak uṭheñge ki koī bhī bujhā nahīn sakegā.

Yarūshalam Abadī Amn-o-Amān kā Markaz Hogā

2 Yasāyāh bin Āmūs ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāre meñ zail kī royā dekhī,

²ākhiri aiyām meñ Rab ke ghar kā pahār mazbūti se qāym hogā.

Sab se baṛā yih pahār digar tamām bulandiyon se kahīn zyādā sarfarāz hogā. Tab tamām qaumeñ jauq-dar-jauq us ke pās pahuñcheṅgī, ³aur beshumār ummateñ ā kar kacheṅgī, “Āo, ham Rab ke pahār par chaṛh kar Yāqūb ke Ḳhudā ke ghar ke pās jāeñ tāki wuh hamen apnī marzī kī tālīm de aur ham us kī rāhon par chalen.”

Kyonki Siyyūn Pahār se Rab kī hidāyat niklegī, aur Yarūshalam se us kā kalām sādīr hogā. ⁴Rab bainul-aqwāmī jhagaṛon ko niptāegā aur beshumār qaumon kā insāf karegā. Tab wuh apnī talwāron ko kūṭ kar phāle banāeṅgī aur apne nezon ko kāñṭ-ḥhāñṭ ke auzār meñ tabdīl kareṅgī. Ab se na ek qaum dūsri par hamlā karegī, na log jang karne kī tarbiyat hāsīl kareṅge.

⁵Ai Yāqūb ke gharāne, āo ham Rab ke nūr meñ chalen!

Allāh kī Haibatnāk Adālat

⁶Ai Allāh, tū ne apnī qaum, Yāqūb ke gharāne ko tark kar diyā hai. Aur kyā ajab! Kyonki wuh mashriqī jādūgarī se bhar gae haiñ. Filistiyon kī tarah hamāre log bhī

qismat kā hāl pūchhte haiñ, wuh pardesiyon ke sāth baḡhalgīr rahte haiñ. ⁷Isrāīl sone-chāñdī se bhar gayā hai, us ke ḡhazānon kī had hī nahīn rahī. Har taraf ḡhoṛe hī ḡhoṛe nazar āte haiñ, aur un ke rath gine nahīn jā sakte. ⁸Lekin sāth sāth un kā mulk buton se bhī bhar gayā hai. Jo chīzeñ un ke hāthon ne banāīñ un ke sāmne wuh jhuk jāte haiñ, jo kuchh un kī ungliyon ne tashkīl diyā use wuh sījdā karte haiñ. ⁹Chunāñche ab unheñ ḡhud jhukāyā jāegā, unheñ past kiyā jāegā. Ai Rab, unheñ muāf na kar!

¹⁰Chaṭṭānon meñ ghush jāo! Ḳhāk meñ chhup jāo! Kyonki Rab kā dahshatangez aur shāñdār jalāl āne ko hai. ¹¹Tab insān kī maḡhrūr āñkhoñ ko nīchā kiyā jāegā, mardoñ kā takabbur ḡhāk meñ milāyā jāegā. Us din sirf Rab hī sarfarāz hogā. ¹²Kyonki Rabbul-afwāj ne ek ḡhās din ṭhahrāyā hai jis meñ sab kuchh jo maḡhrūr, buland yā sarfarāz ho zer kiyā jāegā. ¹³Lubnān meñ deodār ke tamām buland-o-bālā daraḡht, Basan ke kul balūt, ¹⁴tamām ālī pahār aur ūñchī pahārīyāñ, ¹⁵har azīm burj aur qilāband dīwār, ¹⁶samundar kā har azīm tijārati

aur shāndār jahāz zer ho jāegā. ¹⁷Chunānche insān kā ghurūr khāk meñ milāyā jāegā aur mardoñ kā takabbur nīchā kar diyā jāegā. Us din sirf Rab hī sarfarāz hogā, ¹⁸aur but sab ke sab fanā ho jāenge.

¹⁹Jab Rab zamīn ko dahshatzadā karne ke lie uṭh kharā hogā to log miṭṭi ke garhoñ meñ khisak jāenge. Rab kī mahīb aur shāndār tajalli ko dekh kar wuh chaṭṭānoñ ke ghāroñ meñ chhup jāenge. ²⁰Us din insān sone-chāndī ke un butoñ ko phaiñk degā jinheñ us ne sijdā karne ke lie banā liyā thā. Unheñ chūhoñ aur chamgādaṛoñ ke āge phaiñk kar ²¹wuh chaṭṭānoñ ke shigāfoñ aur darāroñ meñ ghus jāenge tāki Rab kī mahīb aur shāndār tajalli se bach jāeñ jab wuh zamīn ko dahshatzadā karne ke lie uṭh kharā hogā. ²²Chunānche insān par etamād karne se bāz āo jis kī zindagi dam-bhar kī hai. Us kī qadar hī kyā hai?

Yahūdāh kī Tabāhī

3 Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj Yarūshalam aur Yahūdāh se sab kuchh chhīnane ko hai jis par log inhisār karte haiñ. Roṭī

kā har luqmā aur pānī kā har qatrā, ²sūrme aur fauji, qāzī aur nabī, qismat kā hāl batāne wāle aur buzurg, ³fauji afsar aur asar-o-rasūkh wāle, mushīr, jādugar aur mantar phūñkne wāle, sab ke sab chhīn lie jāenge. ⁴Main laṛke un par muqarrar karūnga, aur mutalawwinmizāj zālīm un par hukūmat karenge. ⁵Awām ek dūsre par zulm karenge, aur har ek apne paṛosī ko dabāegā. Naujawān buzurgoñ par aur kamīne, izzatdāroñ par hamlā karenge.

⁶Tab koī apne bāp ke ghar meñ apne bhāī ko pakaṛ kar us se kahegā, “Tere pās ab tak chādar hai, is lie ā, hamārā sarbarāh ban jā! Khandarāt ke is ḍher ko sañbhālne kī zimmedārī uṭhā le!”

⁷Lekin wuh chīkh kar inkār karegā, “Nahīn, main tumhārā muālajā kar hī nahīn saktā! Mere ghar meñ na roṭī hai, na chādar. Mujhe awām kā sarbarāh mat banānā!”

⁸Yarūshalam ḍagmagā rahā hai, Yahūdāh dhaṛām se gir gayā hai. Aur wajah yih hai ki wuh apnī bātoñ aur harkatoñ se Rab kī muḫhālafat karte haiñ. Us ke jalālī huzūr

hī meñ wuh sarkashī kā izhār karte haiñ. ⁹Un kī jānibdārī un ke k̄hilāf gawāhī detī hai. Aur wuh Sadūm ke bāshindoñ kī tarah alāniyā apne gunāhoñ par faḵhr karte haiñ, wuh unheñ chhupāne kī koshish hī nahīñ karte. Un par afsos! Wuh to apne āp ko musibat meñ ḍāl rahe haiñ.

¹⁰Rāstbāzoñ ko mubārakbād do, kyoñki wuh apne āmāl ke achchhe phal se lutfandoz hoñge. ¹¹Lekin bedīnoñ par afsos! Un kā anjām burā hogā, kyoñki unheñ ḡhalat kām kī munāsib sazā milegī.

¹²Hāy, merī qaum! Mutalawwin-mizāj tujh par zulm karte aur aurateñ tujh par hukūmat kartī haiñ.

Ai merī qaum, tere rāhnumā tujhe gumrāh kar rahe haiñ, wuh tujhe uljhā kar sahīh rāh se bhaṭkā rahe haiñ.

Rab Apnī Qaum kī Adālat

Kartā Hai

¹³Rab adālat meñ muqaddamā laṛne ke lie khaṛā huā hai, wuh qaumoñ kī adālat karne ke lie uṭhā hai. ¹⁴Rab apnī qaum ke buzurgoñ aur ra'isoñ kā faislā karne ke lie

sāmne ā kar farmātā hai, “Tum hī angūr ke bāḡh meñ charte hue sab kuchh khā gae ho, tumhāre ghar zarūratmandoñ ke lūṭe hue māl se bhare pare haiñ. ¹⁵Yih tum ne kaisī gustākḡhī kar dikḡhāi? Yih merī hī qaum hai jise tum kuchal rahe ho. Tum musibatizadoñ ke chehroñ ko chakkī meñ pīs rahe ho.” Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj yon farmātā hai.

Yarūshalam kī K̄hawātīn kī Adālat

¹⁶Rab ne farmāyā, “Siyyūn kī beṭiyāñ kitnī maḡhrūr haiñ. Jab āñkh mār mār kar chaltī haiñ to apnī gardanoñ ko kitnī shoḡhī se idhar-udhar ghumātī haiñ. Aur jab maṭak maṭak kar qadam uṭḡhātī haiñ to pāñwoñ par bandhe hue ghunḡharū bolte haiñ ṭan ṭan, ṭan ṭan.”

¹⁷Jawāb meñ Rab un ke saroñ par phoṛe paidā karke un ke māthoñ ko ganjā hone degā. ¹⁸Us din Rab un kā tamām singār utār degā: un ke ghunḡharū, sūraj aur chāñd ke zewarāt, ¹⁹āweze, kaṛe, dopaṭṭe, ²⁰sajilī ṭopiyāñ, pāyal, k̄hushbū kī botleñ, tāwīz, ²¹angūṭhiyāñ, nath, ²²shāñdār kapṛe, chādareñ,

baṭwe, ²³āine, nafis libās, sarband aur shāl. ²⁴Ḳhushbū kī bajāe badbū hogī, kamarband ke bajāe rassī, suljhe hue bāloṅ ke bajāe ganjāpan, shāndār libās ke bajāe ṭāṭ, ḳhūbsūrati kī bajāe sharmindagī.

²⁵Hāy, Yarūshalam! Tere mard talwār kī zad meṅ ā kar mareṅge, tere sūrme laṛte laṛte shahīd ho jāeṅge. ²⁶Shahr ke darwāze āheṅ bhar bhar kar mātām kareṅge, Siyyūn Beṭī tanhā rah kar ḳhāk meṅ baiṭh jāegī.

4 Tab sāt aurateṅ ek hī mard se lipaṭ kar kaheṅgī, “Ham se shādī karen! Beshak ham ḳhud hī rozmarā kī zarūriyāt pūrī kareṅgī, ḳhāh khānā ho yā kaprā. Lekin ham āp ke nām se kahlāeṅ tāki hamārī sharmindagī dūr ho jāe.”

Yarūshalam kī Bahālī

²Us din jo kuchh Rab phūṭne degā wuh shāndār aur jalālī hogā, mulk kī paidāwār bache hue Isrāīliyoṅ ke lie faḳhr aur āb-o-tāb kā bāis hogī. ³Tab jo bhī Siyyūn meṅ bāqī rah gae hoṅge wuh muqaddas kahlāeṅge. Yarūshalam ke jin bāshindoṅ ke nām zindoṅ kī fahrist meṅ darj kie

gae haiṅ wuh bach kar muqaddas kahlāeṅge. ⁴Rab Siyyūn kī fuzlā se latpat beṭiyōṅ ko dho kar pāk-sāf karegā, wuh adālat aur tabāhī kī rūh se Yarūshalam kī ḳhūnrezī ke dhabbe dūr kar degā. ⁵Phir Rab hone degā ki din ko bādāl Siyyūn ke pūre pahār aur us par jamā hone wāloṅ par sāyā ḍāle jabki rāt ko dhuān aur dahaktī āg kī chamak-damak us par chhāī rahe. Yoṅ us pūre shāndār ilāqe par sāebān hogā ⁶jo use jhulastī dhūp se mahfūz rakhegā aur tūfān aur bārish se panāh degā.

Bephal Angūr kā Bāgh

5 Āo, main apne mahbūb ke lie gīt gāūṅ, ek gīt jo us ke angūr ke bāgh ke bāre meṅ hai.

Mere pyāre kā bāgh thā. Angūr kā yih bāgh zarkhez pahārī par thā. ²Us ne goḍī karte karte us meṅ se tamām patthar nikāl die, phir behtarīn angūr kī qalameṅ lagāīṅ. Bīch meṅ us ne mīnār kharā kiyā tāki us kī sahīh chaukidārī kar sake. Sāth sāth us ne angūr kā ras nikālne ke lie patthar meṅ hauz tarāsh liyā. Phir wuh pahli fasal kā intazār karne lagā. Baṛī ummīd thī

ki achchhe mīṭhe angūr mileṅge. Lekin afsos! Jab fasal pak gai to chhoṭe aur khaṭṭe angūr hī nikle the.

³“Ai Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindo, ab khud faislā karo ki main us bāgh ke sāth kyā karūn. ⁴Kyā main ne bāgh ke lie har mumkin koshish nahīn kī thī? Kyā munāsib nahīn thā ki main achchhī fasal kī ummīd rakhūn? Kyā wajah hai ki sirf chhoṭe aur khaṭṭe angūr nikle?

⁵Patā hai ki main apne bāgh ke sāth kyā karūṅga? Main us kī kānṭedār bār ko khatm karūṅga aur us kī chārdīwārī girā dūṅgā. Us meṁ jānwar ghus āeṅge aur char kar sab kuchh tabāh kareṅge, sab kuchh pānwoṁ tale raund ḍaleṅge!

⁶Main us kī zamīn banjar banā dūṅgā. Na us kī beloṁ kī kānṭ-chhānṭ hogī, na goḍī kī jāegī. Wahān kānṭedār aur khudrau paude ugeṅge. Na sirf yih balki main bādaloṁ ko bhī us par barasne se rok dūṅgā.”

⁷Suno, Isrāīlī qaum angūr kā bāgh hai jis kā mālik Rabbul-

afwāj hai. Yahūdāh ke log us ke lagāe hue paude haiṁ jin se wuh lutfandoz honā chāhtā hai. Wuh ummīd rakhtā thā ki insāf kī fasal paidā hogī, lekin afsos! Unhoṁ ne ghairqānūnī harkateṁ kīn. Rāstī kī tawaqqo thī, lekin mazlūmoṁ kī chīkheṁ hī sunāi dīn.

Logoṁ kī Ghairqānūnī Harkateṁ

⁸Tum par afsos jo yake bād digare gharon aur kheton ko apnāte jā rahe ho. Āḡhirkār digar tamām logoṁ ko nikalnā paṛegā aur tum mulk meṁ akele hī rahoge. ⁹Rabbul-afwāj ne merī maujūdagi meṁ hī qasam khāi hai, “Yaqīnan yih muta’addid makān wīrān-o-sunsān ho jāeṅge, in baṛe aur ālishān gharon meṁ koī nahīn basegā. ¹⁰Das ekaṛ^a zamīn ke angūron se mai ke sirf 22 liṭar baneṅge, aur bij ke 160 kilogrām se ghallā ke sirf 16 kilogrām paidā hoṅge.”

¹¹Tum par afsos jo subah-sawere uṭh kar sharāb ke pīchhe paṛ jāte aur rāt-bhar mai pī pī kar mast ho jāte ho. ¹²Tumhārī ziyāfaton meṁ

^aLafzī matlab: jitnī zamīn par bailon kī das joṛiyān ek din meṁ hal chalā saktī haiṁ.

kitnī raunaq hotī hai! Tumhāre mehmān mai pī pī kar sarod, sitār, daf aur bānsrī kī surilī āwāzōn se apnā dil bahlāte haiñ. Lekin afsos, tumheñ khayāl tak nahiñ ātā ki Rab kyā kar rahā hai. Jo kuchh Rab ke hāthoñ ho rahā hai us kā tum lihāz hī nahiñ karte. ¹³Isī lie merī qaum jilāwatan ho jāegī, kyonki wuh samajh se khālī hai. Us ke baṛe afsar bhūke mareñge, aur awām pyās ke māre sūkh jāeñge. ¹⁴Pātāl ne apnā muñh phār kar kholā hai tāki qaum kī tamām shān-o-shaukat, shor-sharābā, hangāmā aur shādmān afrād us ke gale meñ utar jāeñ. ¹⁵Insān ko past karke khāk meñ milāyā jāegā, aur maḡhrūr kī āñkheñ nīchi ho jāeñgī.

¹⁶Lekin Rabbul-afwāj kī adālat us kī azmat dikhāegī, aur quddūs Kḡudā kī rāstī zāhir karegī ki wuh quddūs hai. ¹⁷Un dinoñ meñ lele aur moṭī-tāzī bhereñ jilāwatanon ke khandarāt meñ yoñ chareñgī jis tarah apnī charāgāhoñ meñ.

¹⁸Tum par afsos jo apne qusūr ko dhokebāz rasson ke sāth apne pīchhe khīnc̥hte aur apne gunāh ko bailgārī kī tarah apne pīchhe ghasīṭte ho. ¹⁹Tum kahte ho, “Allāh jaldī jaldī apnā kām niṭṭāe tāki ham

is kā muāynā karen. Jo mansūbā Isrāil kā Quddūs rakhtā hai wuh jaldī sāmne āe tāki ham use jān leñ.”

²⁰Tum par afsos jo burāi ko bhulā aur bhalāi ko burā qarār dete ho, jo kahte ho ki tārīkī raushnī aur raushnī tārīkī hai, ki karwāhaṭ mīṭhī aur mīṭhās karwī hai.

²¹Tum par afsos jo apnī nazar meñ dānishmand ho aur apne āp ko hoshyār samajhte ho.

²²Tum par afsos jo mai pīne meñ pahalwān ho aur sharāb milāne meñ apnī bahādurī dikhāte ho.

²³Tum rishwat khā kar mujrimon ko barī karte aur bequsūron ke huqūq mārte ho. ²⁴Ab tumheñ is kī sazā bhugatnī paṛegī. Jis tarah bhūsā āg kī lapet meñ ā kar rākh ho jātā aur sūkhī ghās āg ke shole meñ churmur ho jātī hai usī tarah tum khatm ho jāoge. Tumhārī jāreñ saṛ jāeñgī aur tumhāre phūl gard kī tarah uṛ jāeñge, kyonki tum ne Rabbul-afwāj kī shariat ko radd kiyā hai, tum ne Isrāil ke Quddūs kā farmān haqīr jānā hai.

Asūri Fauj kā Hamlā

²⁵Yihī wajah hai ki Rab kā ghazab us kī qaum par nāzil huā hai, ki us ne apnā hāth barhā kar un par hamlā kiya hai. Pahār laraz rahe aur galiyon mein lāshein kachre kī tarah bikhri hui hain. Tāham us kā ghussā thandā nahin hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

²⁶Wuh ek dūr-darāz qaum ke lie fauji jhandā gār kar use apnī qaum ke khilāf kharā karegā, wuh sīṭi bajā kar use duniyā kī intahā se bulāegā. Wuh dekho, dushman bhāgte hue ā rahe hain! ²⁷Un mein se koi nahin jo thakāmāndā ho yā laṛkharā kar chale. Koi nahin ūnghtā yā soyā huā hai. Kisi kā bhī paṭkā dhilā nahin, kisi kā bhī tasmā ṭuṭā nahin. ²⁸Un ke tīr tez aur kamān tane hue hain. Un ke ghoron ke khur chaqmāq jaise, un ke rathon ke pahie āndhi jaise hain. ²⁹Wuh shernī kī tarah garajte hain balki jawān sherbabar kī tarah dahārtē aur ghurrāte hue apnā shikār chhin kar wahān le jāte hain jahān use koi nahin bachā saktā.

³⁰Us din dushman ghurrāte aur mutalātim samundar kā-sā shor machāte hue Isrāil par ṭuṭ parēnge. Jahān bhī dekho wahān andherā hī andherā aur musibat hī musibat. Bādāl chhā jāne ke sabab se raushni tārīk ho jāegi.

Yasāyāh kī Bulāhaṭ

6 Jis sāl Uzziyāh Bādshāh ne wafāt pāi us sāl main ne Rab ko ālā aur jalālī takht par baithe dekhā. Us ke libās ke dāman se Rab kā ghar bhar gayā. ²Sarāfim farishte us ke ūpar khare the. Har ek ke chhih par the. Do se wuh apne muh ko aur do se apne pānwon ko dhānp lete the jabki do se wuh urte the. ³Buland āwāz se wuh ek dūse ko pukār rahe the, “Quddūs, quddūs, quddūs hai Rabbul-afwāj. Tamām duniyā us ke jalāl se māmūr hai.”

⁴Un kī āwāzon se dahlizeh^a hil gāin aur Rab kā ghar dhuen se bhar gayā. ⁵Main chillā uṭhā, “Mujh par afsos, main barbād ho gayā hūn! Kyonki go mere honṭ nāpāk hain, aur jis qaum ke darmiyan rahtā hūn

^aLafzi matlab: dahlizon mein ghümne wāli darwāzon ki chūlen.

us ke hoñt bhī najis haiñ to bhī main ne apnī āñkhoñ se Bādshāh Rabbul-afwāj ko dekhā hai.”

⁶Tab sarāfim farishton meñ se ek urtā huā mere pās āyā. Us ke hāth meñ damaktā koelā thā jo us ne chimṭe se qurbāngāh se liyā thā. ⁷Is se us ne mere muñh ko chhū kar farmāyā, “Dekh, koele ne tere hoñton ko chhū diyā hai. Ab terā qusūr dūr ho gayā, tere gunāh kā kaffārā diyā gayā hai.”

⁸Phir main ne Rab kī āwāz sunī. Us ne pūchhā, “Main kis ko bhejūñ? Kaun hamārī taraf se jāe?” Main bolā, “Main hāzir hūñ. Mujhe hī bhej de.” ⁹Tab Rab ne farmāyā, “Jā, is qaum ko batā, ‘Apne kānoñ se suno magar kuchh na samajhnā. Apnī āñkhoñ se dekho, magar kuchh na jānanā!’ ¹⁰Is qaum ke dil ko behis kar de, un ke kānoñ aur āñkhoñ ko band kar. Aisā na ho ki wuh apnī āñkhoñ se dekhēñ, apne kānoñ se sunēñ, merī taraf rujū karen aur shafā pāēñ.”

¹¹Main ne sawāl kiyā, “Ai Rab, kab tak?” Us ne jawāb diyā, “Us waqt tak ki mulk ke shahr wirān-o-

sunsān, us ke ghar ghairābād aur us ke khet banjar na hoñ. ¹²Pahle lāzim hai ki Rab logoñ ko dūr dūr tak bhagā de, ki pūrā mulk tan-e-tanhā aur bekas rah jāe. ¹³Agar qaum kā daswāñ hissā mulk meñ bāqī bhī rahe lekin use bhī jalā diyā jāegā. Wuh kisī balūt yā dīgar lambe-chaure daraḳht kī tarah yoñ kaṭ jāegā ki muḍh hī bāqī rahegā. Tāham yih muḍh ek muqaddas bij hogā jis se nae sire se zindagī phūṭ niklegī.”

Allāh Āḳhaz ko Tasallī Detā Hai

7 Jab Āḳhaz bin Yūtām bin Uzziyāh, Yahūdāh kā bādshāh thā to Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāīl kā bādshāh Fiḳah bin Ramaliyāh Yarūshalam ke sāth laṛne ke lie nikle. Lekin wuh shahr par qabzā karne meñ nākām rahe. ²Jab Dāūd ke shāhī gharāne ko ittalā mili ki Shām kī fauj ne Ifrāīm ke ilāqe meñ apnī lashkargāh lagāi hai to Āḳhaz Bādshāh aur us kī qaum laraz uṭhe. Un ke dil āñdhī ke jhoñkoñ se hilne wāle daraḳhton kī tarah thartharāne lage.

³Tab Rab Yasāyāh se hamkalām huā, “Apne beṭe Shayār-yāshūb^a ko apne sāth le kar Āḡhaz Bādshāh se milne ke lie nikal jā. Wuh us nāle ke sire ke pās rukā huā hai jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyoñ ke Ghāṭ tak le jātā hai.)

⁴Use batā ki muhtāt rah kar sukūn kā dāman mat chhoṛ. Mat ḍar. Terā dil Razīn, Shām aur bin Ramaliyāh kā taish dekh kar himmat na hāre. Yih bas jalī huī lakaṛī ke do bache hue ṭukṛe haiñ jo ab tak kuchh dhuāñ chhoṛ rahe haiñ. ⁵Beshak Shām aur Isrāīl ke bādshāhoñ ne tere ḡhilāf bure mansūbe bāndhe haiñ, aur wuh kahte haiñ, ⁶‘Āo ham Yahūdāh par hamlā karen. Ham wahāñ dahshat phailā kar us par fatah pāen aur phir Tābiyel ke beṭe ko us kā bādshāh banāen.’ ⁷Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un kā mansūbā nākām ho jāegā. Bāt nahīñ banegī! ⁸Kyonki Shām kā sar Damishq aur Damishq kā sar mahz Razīn hai. Jahāñ tak Mulk-e-Isrāīl kā tālluq hai, 65 sāl ke andar andar wuh chaknāchūr ho

jāegā, aur qaum nest-o-nābūd ho jāegī. ⁹Isrāīl kā sar Sāmariya aur Sāmariya kā sar mahz Ramaliyāh kā beṭā hai.

Agar imān meñ qāym na raho, to ḡhud qāym nahīñ rahoge.”

Rab Āḡhaz ko Nishān Detā Hai

¹⁰Rab Āḡhaz Bādshāh se ek bār phir hamkalām huā, ¹¹“Is kī tasdīq ke lie Rab apne ḡhudā se koī ilāhī nishān māñg le, ḡhāh āsmān par ho yā Pātāl meñ.”

¹²Lekin Āḡhaz ne inkār kiya, “Nahīñ, maiñ nishān māñg kar Rab ko nahīñ āzmāūngā.”

¹³Tab Yasāyāh ne kahā, “Phir merī bāt suno, ai Dāūd ke ḡhāndān! Kyā yih kāfī nahīñ ki tum insān ko thakā do? Kyā lāzim hai ki Allāh ko bhī thakāne par musir raho?

¹⁴Chalo, phir Rab apnī hī taraf se tumheñ nishān degā. Nishān yih hogā ki kuñwārī ummīd se ho jāegī. Jab beṭā paidā hogā to us kā nām Immānuel^b rakhegī. ¹⁵Jis waqt bachchā itnā baṛā hogā ki ḡhalat kām radd karne aur achchhā kām chunane kā ilm rakhegā us waqt se

^aShayār-yāshūb se murād hai ‘Ek Bachā-khuchā Hissā Wāpas Āegā.’

^bImmānuel se murād hai ‘Allāh Hamāre Sāth Hai.’

bālāi aur shahd khāegā. ¹⁶Kyonki is se pahle ki larḱā ḡhalat kām radd karne aur achchhā kām chunane kā ilm rakhe wuh mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā jis ke donoñ bādshāhoñ se tū dahshat khātā hai.

Yahūdāh Bhī Tabāh Ho Jāegā

¹⁷Rab tujhe bhī tere ābāi kḡhāndān aur qaum samet baṛī musibat meñ dālegā. Kyonki wuh Asūr ke bādshāh ko tumhāre kḡhilāf bhejegā. Us waqt tumheñ aise mushkil dinoñ kā sāmna karnā paṛegā ki Isrāil ke Yahūdāh se alag ho jāne se le kar āj tak nahīñ guzare.”

¹⁸Us din Rab sītī bajā kar dushman ko bulāegā. Kuchh makkhiyoñ ke ḡhol kī tarah Dariyā-e-Nīl kī dūr-darāz shākhon se āenge, aur kuchh shahd kī makkhiyoñ kī tarah Asūr se rawānā ho kar mulk par dhāwā bol denge. ¹⁹Har jagah wuh ṭik jāenge, gahrī ḡhāṭiyoñ aur chaṭṭānoñ kī darāroñ meñ, tamām kāñṭedār jhāriyoñ meñ aur har joḡar ke pās. ²⁰Us din Qādir-e-mutlaq Dariyā-e-Furāt ke parli taraf ek ustrā kirāe par le kar tum par chalāegā. Yānī Asūr ke

bādshāh ke zariye wuh tumhāre sar aur ṭāngoñ ko munḡwāegā. Hāñ, wuh tumhāri dāṛhī-mūñchh kā bhī safāyā karegā.

²¹Us din jo ādmī ek jawān gāy aur do bheṛ-bakriyāñ rakh sake wuh kḡhushqismat hogā. ²²To bhī wuh itnā dūdh denḡi ki wuh bālāi khātā rahegā. Hāñ, jo bhī mulk meñ bāqī rah gayā hogā wuh bālāi aur shahd khāegā.

²³Us din jahān jahān hāl meñ angūr ke hazār paude chāñḡi ke hazār sikkoñ ke lie bikte haiñ wahāñ kāñṭedār jhāriyāñ aur ūñṭkaṭāre hī ugeñge. ²⁴Pūrā mulk kāñṭedār jhāriyoñ aur ūñṭkaṭāroñ ke sabab se itnā janglī hogā ki log tīr aur kamān le kar us meñ shikār khelne ke lie jāenge. ²⁵Jīn bulandiyon par is waqt khetibāṛī kī jāṭī hai wahāñ log kāñṭedār paudoñ aur ūñṭkaṭāroñ kī wajah se jā nahīñ sakeñge. Gāy-bail un par chareñge, aur bheṛ-bakriyāñ sab kuchh pāñwoñ tale raundeñgi.

Jald hī Lūṭ-khasoṭ

8 Rab mujh se hamkalām huā, “Ek baṛā taḡhtā le kar us par sāf alfāz meñ likh de, ‘Jald hī lūṭ-

khasoṭ, sur'at se ḡhāratgarī.”² Main ne Ūriyāh Imām aur Zakariyāh bin Yabarakīyāh kī maujūdagi meñ aisā hī likh diyā, kyonki donoñ motabar gawāh the.

³Us waqt jab main apnī biwi nabiyā ke pās gayā to wuh ummīd se huī. Beṭā paidā huā, aur Rab ne mujhe hukm diyā, “Is kā nām ‘Jald hī Lūṭ-khasoṭ, Sur'at se ḡhāratgarī’ rakh. ⁴Kyonki is se pahle ki laṛkā ‘Abbū’ yā ‘Ammī’ kah sake Damishq kī daulat aur Sāmariya kā māl-o-asbāb chhīn liyā gayā hogā, Asūr ke bādshāh ne sab kuchh lūṭ liyā hogā.”

Shiloḡh kā Pānī Radd Karne

kā Burā Anjām

⁵Ek bār phir Rab mujh se hamkalām huā, ⁶“Yih log Yarūshalam meñ ārām se bahne wāle Shiloḡh nāle kā pānī mustarad karke Razīn aur Fiqah bin Ramaliyāh se ḡhush haiñ. ⁷Is lie Rab un par Dariyā-e-Furāt kā zabardast sailāb lāegā, Asūr kā bādshāh apnī tamām shān-o-shaukat ke sāth un par ṭūṭ paṛegā.

Us kī tamām dariyāī shāḡheñ apne kināron se nikal kar ⁸sailāb kī sūrat meñ Yahūdāh par se guzareñgī. Ai Immānuel, pānī parinde kī tarah apne paron ko phailā kar tere pūre mulk ko ḡhānp legā, aur log gale tak us meñ ḡub jāeñge.”

⁹Ai qaumo, beshak jang ke nāre lagāo. Tum phir bhī chaknāchūr ho jāogī. Ai dūr-darāz mamālik ke tamām bāshindo, dhyān do! Beshak jang ke lie taiyāriyāñ karo. Tum phir bhī pāsh pāsh ho jāoge. Kyonki jang ke lie taiyāriyāñ karne ke bāwujūd bhī tumheñ kuchlā jāegā. ¹⁰Jo bhī mansūbā tum bāndho, bāt nahīñ banegī. Āpas meñ jo bhī faislā karo, tum nākām ho jāoge, kyonki Allāh hamāre sāth hai.^a

Rab Nabī ko Qaum ke bāre meñ Āgāh Kartā Hai

¹¹Jis waqt Rab ne mujhe mazbūṭī se pakaṛ liyā us waqt us ne mujhe is qaum kī rāhoñ par chalne se ḡhabardār kiyā. Us ne farmāyā, ¹²“Har bāt ko sāzish mat samajhnā jo yih qaum sāzish samajhti hai. Jis

^aIbrānī meñ ‘Immānuel’ likhā hai, dekhie 7:14 kā fuṭnoṭ.

se yih log ḍarte haiñ us se na ḍarnā, na dahshat khānā ¹³balki Rabbul-afwāj se ḍaro. Usī se dahshat khāo aur usī ko quddūs māno. ¹⁴Tab wuh Isrāil aur Yahūdāh kā maqdis hogā, ek aisā patthar jo ṭhokar kā bāis banegā, ek chaṭṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī. Yarūshalam ke bāshinde us ke phande aur jāl meñ ulajh jāenge. ¹⁵Un meñ se bahut sāre ṭhokar khāenge. Wuh gir kar pāsh pāsh ho jāenge aur phande meñ phaṁs kar pakare jāenge.”

Rab kā Kalām Shāgirdon ke Hawāle Karnā Hai

¹⁶Mujhe mukāshafe ko lifāfe meñ ḍāl kar mahfūz rakhnā hai, apne shāgirdon ke darmiyān hī Allāh kī hidāyat par muhr lagānī hai. ¹⁷Main khud Rab ke intazār meñ rahūngā jis ne apne chehre ko Yāqūb ke gharāne se chhupā liyā hai. Usī se main ummīd rakhūngā.

¹⁸Ab main hāzir hūñ, main aur wuh bachche jo Allāh ne mujhe die haiñ, ham Isrāil meñ ilāhī aur mojiẓānā nishān haiñ jin se Rabbul-afwāj jo Koh-e-Siyyūn par sukūnat kartā hai logoñ ko āgāh kar rahā hai.

¹⁹Log tumheñ mashwarā dete haiñ, “Jāo, murdon se rābitā karne wālon aur qismat kā hāl batāne wālon se patā karo, un se jo bārik āwāzeñ nikālte aur buṛbuṛāte hue jawāb dete haiñ.” Lekin un se kaho, “Kyā munāsib nahīn ki qaum apne Khudā se mashwarā kare? Ham zindon kī khātir mardon se bāt kyon karen?”

²⁰Allāh kī hidāyat aur mukāshafā kī taraf rujū karo! Jo inkār kare us par subah kī raushnī kabhī nahīn chamkegī. ²¹Aise log māyūs aur fāqākash hālat meñ mulk meñ māre māre phirenge. Aur jab bhūke marne ko hoenge to jhūñhlā kar apne bādshāh aur apne Khudā par lānat karenge. Wuh ūpar āsmān ²²aur nīche zamīn kī taraf dekheñge, lekin jahān bhī nazar pare wahāñ musibat, andherā aur haulnāk tārikī hī dikhāi degī. Unheñ tārikī hī tārikī meñ ḍāl diyā jāegā.

Āne Wāle Masīh kī Raushnī

9 Lekin musibatẓadā tārikī meñ nahīn raheñge. Go pahle Zabūlūn kā ilāqā aur Naftālī kā ilāqā past huā hai, lekin āindā jhīl ke sāth

kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār, Ġhairyahūdiyon kā Galīl sarfarāz hogā.

²Andhere meñ chalne wālī qaum ne ek tez raushnī dekhī, maut ke sāye meñ ḍube hue mulk ke bāshindoñ par raushnī chamkī.

³Tū ne qaum ko baṛhā kar use baṛī ḵhushī dilāi hai. Tere huzūr wuh yon ḵhushī manāte haiñ jis tarah fasal kātte aur lūt kā māl bāñtte waqt manāi jāti hai. ⁴Tū ne apnī qaum ko us din kī tarah chhuṭkārā diyā jab tū ne Midiyān ko shikast di thī. Use dabāne wālā juā ṭuṭ gayā, aur us par zulm karne wāle kī lāthī ṭukre ṭukre ho gaī hai. ⁵Zamīn par zor se māre gae faujī jūte aur ḵhūn meñ latpat faujī wardiyāñ sab hawālā-e-ātish ho kar bhasm ho jāengī.

⁶Kyonki hamāre hāñ bachchā paidā huā, hamēñ beṭā baḵshā gayā hai. Us ke kandhoñ par hukūmat kā iḵhtiyār ṭhahrā rahegā. Wuh Anokhā Mushīr, Qawī Ḵhudā, Abadī Bāp aur Sulah-salāmatī kā Shahzādā kahlāegā. ⁷Us kī hukūmat zor pakartī jāegī, aur amn-o-amān kī intahā nahīn hogī. Wuh Dāūd ke taḵht par baiṭh kar us kī saltanat par hukūmat karegā,

wuh use adl-o-insāf se mazbūt karke ab se abad tak qāym rakhegā. Rabbul-afwāj kī ḡhairat hī ise anjām degī.

Rab kā Ġhazab Nāzil Hogā

⁸Rab ne Yāqūb ke ḵhilāf paighām bhejā, aur wuh Isrāīl par nāzil ho gayā hai. ⁹Isrāīl aur Sāmariya ke tamām bāshinde ise jald hī jāñ jāenge, hālāñki wuh is waqt baṛī sheḵhī mār kar kahte haiñ, ¹⁰“Beshak hamārī īñton kī diwāren gir gaī haiñ, lekin ham unheñ tarāshe hue pattharon se dubārā tāmīr kar lenge. Beshak hamāre anjir-tūt ke daraḵht kaṭ gae haiñ, lekin koī bāt nahīñ, ham un kī jagah deodār ke daraḵht lagā lenge.” ¹¹Lekin Rab Isrāīl ke dushman Razīn ko taqwiyyat de kar us ke ḵhilāf bhejegā balki Isrāīl ke tamām dushmanon ko us par hamlā karne ke lie ubhāregā. ¹²Shām ke faujī mashriq se aur Filistī maḡhrib se muñh phār kar Isrāīl ko haṛap kar lenge. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhanḍā nahīñ hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

¹³Kyonki is ke bāwujūd bhī log sazā dene wāle ke pās wāpas nahīn āēnge aur Rabbul-afwāj ke tālib nahīn hoṅge. ¹⁴Natiye meñ Rab ek hī din meñ Isrāīl kā na sirf sar balki us kī dum bhī kāṭegā, na sirf khajūr kī shāndār shākh balki māmūlī-sā sarkanḍā bhī toṛegā. ¹⁵Buzurg aur asar-o-rasūkh wāle Isrāīl kā sar haiñ jabki jhūṭī tālīm dene wāle nabī us kī dum haiñ. ¹⁶Kyonki qaum ke rāhnumā logoñ ko ḡhalat rāh par le gae haiñ, aur jin kī rāhnumāi wuh kar rahe haiñ un ke dimāḡh meñ futūr ā gayā hai. ¹⁷Is lie Rab na qaum ke jawānoñ se khush hogā, na yatīmoñ aur bewāoñ par rahm karegā. Kyonki sab ke sab bedīn aur sharīr haiñ, har muñh kufr baktā hai. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

¹⁸Kyonki un kī bedīnī kī bharaktī huī āg kāñṭedār jhāriyāñ aur ūñṭkaṭāre bhasm kar detī hai, balki gunjān jangal bhī us kī zad meñ ā kar dhueñ ke kāle bādal chhoṛtā hai. ¹⁹Rabbul-afwāj ke ḡhazab se mulk jhulas jāegā aur us ke bāshinde āg kā luqmā ban jāēnge. Yahān tak ki koī bhī apne bhāi par

tars nahīn khāegā. ²⁰Aur go har ek dāīn taraf muṛ kar sab kuchh harap kar jāe to bhī bhūkā rahegā, go bāīn taraf rukh karke sab kuchh nigal jāe to bhī ser nahīn hogā. Har ek apne paṛosī ko khāegā, ²¹Manassī Ifrāīm ko aur Ifrāīm Manassī ko. Aur donoñ mil kar Yahūdāh par hamlā kareṅge. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

10 Tum par afsos jo ḡhalat qawānīn sādīr karte aur zālīm fatwe dete ho ²tāki ḡharīboñ kā haq māro aur mazlūmoñ ke huqūq pāmāl karo. Bewāēñ tumhārā shikār hotī haiñ, aur tum yatīmoñ ko lūṭ lete ho. ³Lekin adālat ke din tum kyā karoge, jab dūr dūr se zabardast tūfān tum par ān paṛegā to tum madad ke lie kis ke pās bhāgoge aur apnā māl-o-daulat kahān mahfūz rakh chhoṛoge? ⁴Jo jhuk kar qaidī na bane wuh gir kar halāk ho jāegā. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

Asūr kī Bhī Adālat Hogī

⁵Asūr par afsos jo mere ghazab kā ālā hai, jis ke hāth mein mere qahr kī lāṭhī hai. ⁶Main use ek bedīn qaum ke khilāf bhej rahā hūn, ek qaum ke khilāf jo mujhe ghussā dilātī hai. Main ne Asūr ko hukm diyā hai ki use lūṭ kar galī kī kīchar kī tarah pāmāl kar.

⁷Lekin us kā apnā irādā farq hai. Wuh aisī soch nahīn rakhtā balki sab kuchh tabāh karne par tulā huā hai, bahut qaumon ko nest-o-nābūd karne par āmādā hai. ⁸Wuh faḡhr kartā hai, “Mere tamām afsar to bādshāh haiñ. ⁹Phir hamārī futūhāt par ghaur karo. Karkimis, Kalno, Arfād, Hamāt, Damishq aur Sāmariya jaise tamām shahr yake bād digare mere qabze mein ā gae haiñ. ¹⁰Main ne kāi saltanaton par qābū pā liyā hai jin ke but Yarūshalam aur Sāmariya ke buton se kahīn behtar the. ¹¹Sāmariya aur us ke buton ko main barbād kar chukā hūn, aur ab main Yarūshalam aur us ke buton ke sāth bhī aisā hī karūngā!”

¹²Lekin Koh-e-Siyyūn par aur Yarūshalam mein apne tamām maqāsīd pūre karne ke bād Rab

farmāegā, “Main Shāh-e-Asūr ko bhī sazā dūngā, kyōnki us ke maḡhrūr dil se kitnā burā kām ubhar āyā hai, aur us kī ānkhen kitne ghurūr se deḡhti haiñ. ¹³Wuh shekhī mār kar kahtā hai, ‘Main ne apne hī zor-e-bāzū aur hikmat se yih sab kuchh kar liyā hai, kyōnki main samajhdār hūn. Main ne qaumon kī hudūd khatm karke un ke khazānon ko lūṭ liyā aur zabardast sāṇḍ kī tarah un ke bādshāhon ko mār mār kar khāk mein milā diyā hai. ¹⁴Jis tarah koī apnā hāth ghoṅsle mein ḍāl kar ande nikāl letā hai usī tarah main ne qaumon kī daulat chhīn lī hai. Ām ādmī parindon ko bhagā kar un ke chhoṛe hue ande ikatṭhe kar letā hai jabki main ne yihī sulūk duniyā ke tamām mamālik ke sāth kiyā. Jab main unhen apne qabze mein lāyā to ek ne bhī apne paron ko pharpharāne yā choñch khol kar chīñ chīñ karne kī jurrat na kī.”

¹⁵Lekin kyā kulhārī us ke sāmne shekhī baghārtī jo use chalātā hai? Kyā ārī us ke sāmne apne āp par faḡhr kartī jo use istemāl kartā hai? Yih utnā hī nāmumkin hai jitnā yih kī lāṭhī pakaṛne wāle ko ghumāe yā ḍandā ādmī ko uṭhāe.

¹⁶Chunānche Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj Asūr ke moṭe-tāze faujiyoñ meñ ek marz phailā degā jo un ke jismon ko raftā raftā zāe karegā. Asūr kī shān-o-shaukat ke nīche ek bhaṛaktī huī āg lagāī jāegī. ¹⁷Us waqt Isrāīl kā nūr āg aur Isrāīl kā Quddūs sholā ban kar Asūr kī kāñṭedār jhāriyoñ aur ūñṭkaṭāron ko ek hī din meñ bhasm kar degā. ¹⁸Wuh us ke shāndār janglon aur bāghon ko mukammal taur par tabāh kar degā, aur wuh mariz kī tarah ghul ghul kar zāyl ho jāenge. ¹⁹Janglon ke itne kam daraḥt bacheñge ki bachchā bhī unheñ gin kar kitāb meñ darj kar sakegā.

Isrāīl kā Chhoṭā-sā Hissā

Bach Jāegā

²⁰Us din se Isrāīl kā baqiya yāni Yāqūb ke gharāne kā bachā-khuchā hissā us par mazīd inhisār nahīñ karegā jo use mārtā rahā thā, balki wuh pūrī wafādārī se Isrāīl ke Quddūs, Rab par bharosā rakhegā. ²¹Baqiyā wāpas āegā, Yāqūb kā bachā-khuchā hissā qawī Ḳhudā ke huzūr lauṭ āegā. ²²Ai Isrāīl, go tū sāhil par kī ret jaisā beshumār kyon

na ho to bhī sirf ek bachā huā hissā wāpas āegā. Tere barbād hone kā faislā ho chukā hai, aur insāf kā sailāb mulk par āne wālā hai. ²³Kyonki is kā aṭal faislā ho chukā hai ki Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj pūre mulk par halākat lāne ko hai.

²⁴Is lie Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Siyyūn meñ basne wālī merī qaum, Asūr se mat ḍarnā jo lāṭhī se tujhe mārtā hai aur tere ḳhilāf lāṭhī yoñ uṭhātā hai jis tarah pahle Misr kiyā kartā thā. ²⁵Merā tujh par ḡhussā jald hī ṭhanḍā ho jāegā aur merā ḡhazab Asūriyoñ par nāzil ho kar unheñ ḳhatm karegā.” ²⁶Jis tarah Rabbul-afwāj ne Midiyāniyoñ ko mārā jab Jidāun ne Oreb kī chaṭṭān par unheñ shikast dī usī tarah wuh Asūriyoñ ko bhī koṛe se māregā. Aur jis tarah Rab ne apnī lāṭhī Mūsā ke zariye samundar ke ūpar uṭhāī aur natije meñ Misr kī fauj us meñ ḍūb gai bilkul usī tarah wuh Asūriyoñ ke sāth bhī karegā. ²⁷Us din Asūr kā bojh tere kandhon par se utar jāegā, aur us kā juā terī gardan par se dūr ho kar ṭuṭ jāegā.

Yarūshalam kī Taraf Fāteh**kī Taraqqī**

Fāteh ne Yashimon kī taraf se chaṛh kar ²⁸Ayyāt par hamlā kiyā hai. Us ne Mijron meñ se guzar kar Mikmās meñ apnā lashkarī sāmān chhoṛ rakhā hai. ²⁹Darre ko pār karke wuh kahte haiñ, “Āj ham rāt ko Jibā meñ guzāreñge.” Rāmā thartharā rahā aur Sāul kā shahr Jibiyā bhāg gayā hai. ³⁰Ai Jallīm Beṭī, zor se chīkheñ mār! Ai Laisā, dhyān de! Ai Anatot, use jawāb de! ³¹Madmīnā farār ho gayā aur Jebīm ke bāshindon ne dūsri jaghon meñ panāh lī hai. ³²Āj hī fāteh Nob ke pās ruk kar Siyyūn Beṭī ke pahār yāni Koh-e-Yarūshalam ke ūpar hāth hilāegā.^a

³³Dekho, Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj baṛe zor se shākhon ko toṛne wālā hai. Tab ūnche ūnche daraḥt kaṭ kar gir jāeñge, aur jo sarfarāz haiñ unheñ ḳhāk meñ milāyā jāegā. ³⁴Wuh kulhārī le kar ghane jangal ko kāt ḍālegā balki Lubnān bhī zorāwar ke hāthon gir jāegā.

Masīh kī Puramn Saltanat

11 Yassi^b ke muḍh meñ se koñpal phūṭ niklegī, aur us kī bachī huī jaṛon se shākh nikal kar phal lāegī. ²Rab kā Rūh us par ṭhahregā yāni hikmat aur samajh kā Rūh, mashwarat aur quwwat kā Rūh, irfān aur Rab ke ḳhauf kā Rūh. ³Rab kā ḳhauf use azīz hogā. Na wuh dikhāwe kī binā par faislā karegā, na sunī-sunāi bāton kī binā par fatwā degā ⁴balki insāf se bebason kī adālat karegā aur ḡhairjānibdārī se mulk ke musibatzaḍon kā faislā karegā. Apne kalām kī lāṭhī se wuh zamīn ko māregā aur apne muñh kī phūñk se bedīn ko halāk karegā. ⁵Wuh rāstbāzī ke paṭke aur wafādārī ke zerjāme se mulabbas rahegā.

⁶Bheṛiyā us waqt bheṛ ke bachche ke pās ṭhahregā, aur chītā bheṛ ke bachche ke pās ārām karegā. Bachhṛā, jawān sherbabar aur moṭā-tāzā bail mil kar raheñge, aur chhoṭā laṛkā unheñ hāñk kar sañbhālegā. ⁷Gāy rīchh ke sāth charegī, aur un ke bachche ek dūsre ke sāth ārām

^aEk aur mumkinā tarjumā: Āj hī fāteh Nob ke pās ruk kar Koh-e-Yarūshalam ke ūpar hāth hilāegā tāki use baṛā banāe.

^bYassi se murād hazrat Dāūd kī nasl hai. (Yassi hazrat Dāūd kā bāp thā.)

kareṅge. Sherbabar bail kī tarah bhūsā khāegā. ⁸Shīrkhār bachchā nāg kī bānbī ke qarīb khelegā, aur jawān bachchā apnā hāth zahrīle sānp ke bil meṅ ḍālegā.

⁹Mere tamām muqaddas pahār par na ḡhalat aur na tabāhkun kām kiyā jāegā. Kyoṅki mulk Rab ke irfān se yoṅ māmūr hogā jis tarah samundar pānī se bharā rahtā hai. ¹⁰Us din Yassī^a kī jaṛ se phūṭī huī koṅpal ummatoṅ ke lie jhandā hogā. Qaumeṅ us kī tālib hoṅgī, aur us kī sukūnatgāh jalālī hogī.

Rab Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

¹¹Us din Rab ek bār phir apnā hāth baṛhāegā tāki apnī qaum kā wuh bachā-khuchā hissā dubārā hāsīl kare jo Asūr, shimālī aur junūbī Misr, Ethiopiya, Ailām, Bābal, Hamāt aur sāhili ilāqon meṅ muntashir hogā. ¹²Wuh qaumoṅ ke lie jhandā gār kar Isrāīl ke jilāwatanon ko ikatṭhā karegā. Hāñ, wuh Yahūdāh ke bikhre afrād ko duniyā ke chāron konoṅ se lā kar jamā karegā. ¹³Tab Isrāīl kā hasad khatm ho jāegā, aur

Yahūdāh ke dushman nest-o-nābūd ho jāenge. Na Isrāīl Yahūdāh se hasad karegā, na Yahūdāh Isrāīl se dushmanī rakhegā. ¹⁴Phir donoṅ maḡhrib meṅ Filistī mulk par jhapaṭ paṛenge aur mil kar mashriq ke bāshindon ko lūṭ leṅge. Adom aur Moāb un ke qabze meṅ āenge, aur Ammon un ke tābe ho jāegā. ¹⁵Rab Bahr-e-Qulzum ko kḡhushk karegā aur sāth sāth Dariyā-e-Furāt ke ūpar hāth hilā kar us par zordār hawā chalāegā. Tab dariyā sāt aisī nahron meṅ baṭ jāegā jo paidal hī pār kī jā sakeṅgī. ¹⁶Ek aisā rāstā banegā jo Rab ke bache hue afrād ko Asūr se Isrāīl tak pahunṇchāegā, bilkul us rāste kī tarah jis ne Isrāīliyon ko Misr se nikalte waqt Isrāīl tak pahunṇchāyā thā.

Bache Huon kī Hamd-o-Sanā

12 Us din tum gīt gāoge,
 “Ai Rab, main terī sataish karūṅga! Yaqīnan tū mujh se nārāz thā, lekin ab terā ḡhazab mujh par se dūr ho jāe aur tū mujhe tasallī de.

^aYassī se murād hazrat Dāūd kī nasl hai.
 (Yassī hazrat Dāūd kā bāp thā.)

²Allāh merī najāt hai. Us par bharosā rakh kar main dahshat nahīn khāūngā. Kyoṅki Rab Ḳhudā merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai.”

³Tum shādmānī se najāt ke chashmon se pānī bharoge.

⁴Us dīn tum kahoge, “Rab kī satāish karo! Us kā nām le kar use pukāro! Jo kuchh us ne kiya hai duniyā ko batāo, us ke nām kī azmat kā elān karo.

⁵Rab kī tamjīd kā gīt gāo, kyoṅki us ne zabardast kām kiya hai, aur is kā ilm pūrī duniyā tak pahuñche.

⁶Ai Yarūshalam kī rahne wālī, shādiyānā bajā kar ḡhushī ke nāre lagā! Kyoṅki Isrāīl kā Quddūs azīm hai, aur wuh tere darmiyān hī sukūnat kartā hai.”

Bābal ke ḡhilāf Elān

13 Darj-e-zail Bābal ke bāre meñ wuh elān hai jo Yasāyāh bin Āmūs ne royā meñ dekhā.

²Nange pahār par jhanḍā gāṛ do. Unheñ buland āwāz do, hāth hilā kar unheñ shurafā ke darwāzon meñ dāḡhil hone kā hukm do.

³Main ne apne muqaddasīn ko kām par lagā diyā hai, main ne apne sūrmāon ko jo merī azmat kī ḡhushī manāte haiñ bulā liyā hai tāki mere ḡhazab kā ālā-e-kār baneñ.

⁴Suno! Pahāron par baṛe hujūm kā shor mach rahā hai. Suno! Muta’addid mamālik aur jamā hone wālī qaumoñ kā ḡhul-ḡhapārā sunāi de rahā hai. Rabbul-afwāj jang ke lie fauj jamā kar rahā hai.

⁵Us ke faujī dūr-darāz ilāqon balki āsmān kī intahā se ā rahe haiñ. Kyoṅki Rab apne ḡhazab ke ālāt ke sāth ā rahā hai tāki tamām mulk ko barbād kar de.

⁶Wāwailā karo, kyoṅki Rab kā dīn qarīb hī hai, wuh dīn jab Qādir-e-mutlaq kī taraf se tabāhī macheḡī. ⁷Tab tamām hāth behis-o-harkat ho jāeṅge, aur har ek kā dil himmat hār degā. ⁸Dahshat un par chhā jāegī, aur wuh jānkanī aur dard-e-zah kī-sī girift meñ ā kar janm dene wālī aurat kī tarah tarpeṅge. Ek dūsre ko ḡar ke māre ḡhūr ḡhūr kar un ke chehre āḡ kī tarah tamtamā rahe hoṅge.

⁹Dekho, Rab kā berahm dīn ā rahā hai jab us kā qahr aur shadīd ḡhazab nāzil hogā. Us waqt mulk

tabāh ho jāegā aur gunāhgār ko us meñ se miṭā diyā jāegā. ¹⁰Āsmān ke sitāre aur un ke jhurmaṭ nahīn chamkeñge, sūraj tulū hote waqt tārik hī rahegā, aur chānd kī raushni khatm hogī.

¹¹Main duniyā ko us kī badkāri kā ajr aur bedīnoñ ko un ke gunāhoñ kī sazā dūngā, main shokhoñ kā ghamand khatm kar dūngā aur zālīmoñ kā ghurūr khāk meñ milā dūngā. ¹²Log khālis sone se kahīn zyādā nāyāb hoñge, insān Ofir ke qīmtī sone kī nisbat kahīn zyādā kamyāb hogā.

¹³Kyonki āsmān Rabbul-afwāj ke qahr ke sāmne kāñp uṭhegā, us ke shadid ghazab ke nāzil hone par zamīn laraz kar apnī jagah se khisak jāegī. ¹⁴Bābal ke tamām bāshinde shikāri ke sāmne dauṛne wāle ghazāl aur charwāhe se mahrūm bheṛ-bakriyoñ kī tarah idhar-udhar bhāg kar apne mulk aur apnī qaum meñ wāpas āne kī koshish karenge. ¹⁵Jo bhī dushman ke qābū meñ āegā use chhedā jāegā, jise bhī pakaṛā jāegā use talwār se mārā jāegā. ¹⁶Un ke dekhte dekhte dushman un ke bachchoñ ko zamīn par paṭakh

degā aur un ke gharoñ ko lūṭ kar un kī auratoñ kī ismatdari karegā.

¹⁷Main Mādiyoñ ko un par charhā lāūngā, aise logoñ ko jinheñ rishwat se nahīn āzmāyā jā saktā, jo sone-chāndī kī parwā hī nahīn karte. ¹⁸Un ke tīr naujawānoñ ko mār denge. Na wuh shīrkhāroñ par tars khāenge, na bachchoñ par rahm karenge.

Bābal Janglī Jānwaroñ

kā Ghar Ban Jāegā

¹⁹Allāh Bābal ko jo tamām mamālik kā tāj aur Bābliyoñ kā khās faṭhr hai rū-e-zamīn par se miṭā dālegā. Us dīn wuh Sadūm aur Amūrā kī tarah tabāh ho jāegā. ²⁰Āindā use kabhī dubārā basāyā nahīn jāegā, nasl-dar-nasl wuh wīrān hī rahegā. Na Baddū apnā tambū wahān lagāegā, aur na gallābān apne rewaṛ us meñ ṭhahrāegā. ²¹Sirf registān ke jānwar khandarāt meñ jā baseñge. Shahr ke ghar un kī āwāzoñ se gūñj uṭheñge, uqābī ullū wahān ṭhahreñge, aur bakrānumā jin us meñ raqs karenge. ²²Janglī kutte us ke mahalōñ meñ roeñge, aur gīdaṛ aish-o-ishrat ke qasroñ meñ apnī dard bhārī āwāzen

nikālēnge. Bābal kā kḥātmā qarīb hī hai, ab der nahiñ lagegī.

Isrāīli Wāpas Āēnge

14 Kyonki Rab Yāqūb par tars khāegā, wuh dubārā Isrāīliyon ko chun kar unheñ un ke apne mulk meñ basā degā. Pardesi bhī un ke sāth mil jāēnge, wuh Yāqūb ke gharāne se munsalik ho jāēnge. ²Dīgar qaumeñ Isrāīliyon ko le kar un ke watan meñ wāpas pahuñchā deñgī. Tab Isrāīl kā gharānā in pardesiyon ko wirse meñ pāegā, aur yih Rab ke mulk meñ un ke naukar-naukarāniyāñ ban kar un kī kḥidmat kareñge. Jinhoñ ne unheñ jilāwatan kiyā thā unhiñ ko wuh jilāwatan kie rakheñge, jinhoñ ne un par zulm kiyā thā unhiñ par wuh hukūmat kareñge. ³Jis din Rab tujhe musibat, bechainī aur zālīmānā ghulāmī se ārām degā ⁴us din tū Bābal ke bādshāh par tanz kā gīt gāegā,

Bābal par Tanz kā Gīt

“Yih kaisī bāt hai? Zālīm nest-o-nābūd aur us ke hamle kḥatm ho gae haiñ. ⁵Rab ne bedīnoñ kī

lāthī toṛ kar hukmrānoñ kā wuh shāhī asā ṭukṛe ṭukṛe kar diyā hai ⁶jo taish meñ ā kar qaumoñ ko musalsal mārta rahā aur ghusse se un par hukūmat kartā, berahmī se un ke pīchhe parā rahā. ⁷Ab pūrī duniyā ko ārām-o-sukūn hāsīl huā hai, ab har taraf kḥushī ke nāre sunāī de rahe haiñ. ⁸Jūñpar ke daraḥt aur Lubnān ke deodār bhī tere anjām par kḥush ho kar kahte haiñ, ‘Shukr hai! Jab se tū girā diyā gayā koī yahāñ chaḥh kar hamēñ kātne nahiñ ātā.’

⁹Pātāl tere utarne ke bāis hil gayā hai. Tere intazār meñ wuh murdā rūhoñ ko harkat meñ lā rahā hai. Wahāñ duniyā ke tamām ra’is aur aqwām ke tamām bādshāh apne taḥtoñ se khare ho kar terā istaqbāl kareñge. ¹⁰Sab mil kar tujh se kareñge, ‘Ab tū bhī ham jaisā kamzor ho gayā hai, tū bhī hamāre barābar ho gayā hai!’ ¹¹Terī tamām shān-o-shaukat Pātāl meñ utar gai hai, tere sitār kḥāmosh ho gae haiñ. Ab kīre terā gaddā aur keñchwe terā kambal hoñge.

¹²Ai sitārā-e-subah ai Ibn-e-sahar, tū āsmān se kis tarah gir gayā hai! Jis ne dīgar mamālik ko shikast dī thī wuh ab kḥud pāsh

pāsh ho gayā hai. ¹³Dil meñ tū ne kahā, ‘Main āsmān par chaṛh kar apnā taḡht Allāh ke sitāroñ ke ūpar lagā lūngā, main intahāi shimāl meñ us pahār par jahān dewatā jamā hote haiñ taḡhtnashīn hūngā. ¹⁴Main bādaloñ kī bulandiyōñ par chaṛh kar Qādir-e-mutlaq ke bilkul barābar ho jāūngā.’ ¹⁵Lekin tujhe to Pātāl meñ utārā jāegā, us ke sab se gahre garhe meñ girāyā jāegā.

¹⁶Jo bhī tujh par nazar ḍalegā wuh ghaur se dekh kar pūchhegā, ‘Kyā yihī wuh ādmī hai jis ne zamīn ko hilā diyā, jis ke sāmne dīgar mamālik kāñp uṭhe? ¹⁷Kyā isī ne duniyā ko wīrān kar diyā aur us ke shahroñ ko ḍhā kar qaidiyōñ ko ghar wāpas jāne kī ijāzat na di?’

¹⁸Dīgar mamālik ke tamām bādshāh baṛī izzat ke sāth apne apne maqbarōñ meñ paṛe hue haiñ. ¹⁹Lekin tujhe apnī qabr se dūr kisī bekār koñpal kī tarah phaiñk diyā jāegā. Tujhe maqtūloñ se ḍhāñkā jāegā, un se jin ko talwār se chhedā gayā hai, jo pathrile garhoñ meñ utar gae haiñ. Tū pāñwoñ tale raundi hui lāsh jaisā hogā, ²⁰aur tadfīn ke waqt tū dīgar bādshāhoñ se jā nahīñ milegā. Kyoñki tū ne apne mulk ko tabāh

aur apnī qaum ko halāk kar diyā hai. Chunāñche ab se abad tak in bedīnoñ kī aulād kā zikr tak nahīñ kiyā jāegā. ²¹Is ādmī ke beṭoñ ko phāñsī dene kī jagah taiyār karo! Kyoñki un ke bāpdādā kā qusūr itnā sangīn hai ki unheñ marnā hī hai. Aisā na ho ki wuh dubārā uṭh kar duniyā par qabzā kar leñ, ki rū-e-zamīn un ke shahroñ se bhar jāe.”

Rab ke Hāthoñ Bābal kā Anjām

²²Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main un ke ḡhilāf yoñ uṭhūngā ki Bābal kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. Main us kī aulād ko rū-e-zamīn par se miṭā dūngā, aur ek bhī nahīñ bachne kā. ²³Bābal ḡhārpusth kā maskan aur daldal kā ilāqā ban jāegā, kyoñki main ḡhud us meñ tabāhī kā jhāṛū pher dūngā.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Asūri Fauj kī Tabāhī

²⁴Rabbul-afwāj ne qasam khā kar farmāyā hai, “Yaqīnan sab kuchh mere mansūbe ke mutābiq hī hogā, merā irādā zarūr pūrā ho jāegā. ²⁵Main Asūr ko apne mulk meñ chaknāchūr kar dūngā aur use apne pahāroñ par kuchal ḍālūngā.

Tab us kā juā merī qaum par se dūr ho jāegā, aur us kā bojh us ke kandhoṇ par se utar jāegā.” ²⁶Pūri duniyā ke bāre meṇ yih mansūbā aṭal hai, aur Rab apnā hāth tamām qaumoṇ ke ḵhilāf baṛhā chukā hai.

²⁷Rabbul-afwāj ne faislā kar liyā hai, to kaun ise mansūḵh karegā? Us ne apnā hāth baṛhā diyā hai, to kaun use rokegā?

Filistiyoṇ kā Anjām Qarīb Hai

²⁸Zail kā kalām us sāl nāzil huā jab Āḵhaz Bādshāh ne wafāt pāi.

²⁹Ai tamām Filistī mulk, is par ḵhushī mat manā ki hameṇ mārne wālī lāṭhī tūt gaī hai. Kyoṇki sānp kī bachī huī jaṛ se zahrilā sānp phūt niklegā, aur us kā phal sholāfishān uṛanazhdahā hogā. ³⁰Tab zarūratmandonṇ ko charāgāh milegī, aur ḡharīb mahfūz jagah par ārām kareṅge. Lekin terī jaṛ ko main kāl se mār dūngā, aur jo bach jāeṇ unheṇ bhī halāk kar dūngā.

³¹Ai shahr ke darwāze, wāwailā kar! Ai shahr, zor se chīḵheṇ mār! Ai filistiyo, himmat hār kar laṛḵhaṛāte jāo. Kyoṇki shimāl se tumhārī taraf dhuān baṛh rahā hai, aur us kī safon meṇ pichhe rahne

wālā koī nahīn hai. ³²To phir hamāre pās bheje hue qāsidoṇ ko ham kyā jawāb deṇ? Yih ki Rab ne Siyyūn ko qāym rakhā hai, ki us kī qaum ke mazlūm usī meṇ panāh leṅge.

Moāb ke Anjām kā Elān

15 Moāb ke bāre meṇ Rab kā farmān:

Ek hī rāt meṇ Moāb kā shahr Ār tabāh ho gayā hai. Ek hī rāt meṇ Moāb kā shahr Qīr barbād ho gayā hai. ²Ab Dībon ke bāshinde mātām karne ke lie apne mandir aur pahārī qurbāngāhoṇ kī taraf chaṛh rahe haiṇ. Moāb apne shahroṇ Nabū aur Mīdabā par wāwailā kar rahā hai. Har sar munḍā huā aur har dāṛhī kaṭ gaī hai. ³Galiyoṇ meṇ wuh ṭāṭ se mulabbas phir rahe haiṇ, chhatoṇ par aur chaukoṇ meṇ sab ro ro kar āh-o-bukā kar rahe haiṇ. ⁴Hasbon aur Iliyālī madad ke lie pukār rahe haiṇ, aur un kī āwāzeṇ Yahaz tak sunāi de rahī haiṇ. Is lie Moāb ke musallah mard jang ke nāre lagā rahe haiṇ, go wuh andar hī andar kānp rahe haiṇ.

⁵Merā dil Moāb ko dekh kar ro rahā hai. Us ke muhājirīn bhāg kar Zuġhar aur Ijlat-shalishiyāh tak pahuñch rahe haiñ. Log ro ro kar Lūhīt kī taraf chaḥh rahe haiñ, wuh Horonāym tak jāne wāle rāste par chalte hue apnī tabāhī par giryā-o-zārī kar rahe haiñ. ⁶Nimrīm kā pānī sūkh gayā hai, ghās jhulas gai hai, tamām hariyālī khatm ho gai hai, sabzāzāroñ kā nām-o-nishān tak nahīñ rahā. ⁷Is lie log apnā sārā jamāshudā sāmān sameṭ kar Wādī-e-safedā ko ubūr kar rahe haiñ. ⁸Chīkheñ Moāb kī hudūd tak gūñj rahī haiñ, hāy hāy kī āwāzeñ Ijlāym aur Bair-elīm tak sunāi de rahī haiñ. ⁹Lekin go Dīmon kī nahar kḥūn se surkḥ ho gai hai, tāham main us par mazīd musībat lāūngā. Main sherbabar bhejūngā jo un par bhī dhāwā boleñge jo Moāb se bach nikle hoñge aur un par bhī jo mulk meñ pīchhe rah gae hoñge.

Moāb Isrāīliyon se Madad

Māñgeḡā

16 Mulk kā jo hukmrān registān ke pār Silā meñ hai us kī taraf se Siyyūn Beṭī ke pahār par menḍhā bhej do.

²Moāb kī beṭiyāñ ghoñsle se bhagāe hue parindoñ kī tarah Dariyā-e-Arnon ke pāyāb maqāmoñ par idhar-udhar pharpharā rahī haiñ. ³“Hameñ koī mashwarā de, koī faislā pesh kar. Ham par sāyā ḍāl tākī dopahar kī taptī dhūp ham par na paṛe balki rāt jaisā andherā ho. Mafrūroñ ko chhupā de, dushman ko panāhguzīnoñ ke bāre meñ ittalā na de. ⁴Moābī muhājīroñ ko apne pās ṭhaharne de, Moābī mafrūroñ ke lie panāhgāh ho tākī wuh halākū ke hāth se bach jāeñ.”

Lekin zālīm kā anjām āne wālā hai. Tabāhī kā silsilā khatm ho jāegā, aur kuchalne wālā mulk se ghāyb ho jāegā. ⁵Tab Allāh apne fazl se Dāūd ke gharāne ke lie takht qāym karegā. Aur jo us par baiṭhegā wuh wafādārī se hukūmat karegā. Wuh insāf kā tālib rah kar adālat karegā aur rāsti qāym rakhne meñ māhir hogā.

Moāb kī Munāsib Sazā par Afsos

⁶Ham ne Moāb ke takabbur ke bāre meñ sunā hai, kyonki wuh had se zyādā mutakabbir, maġhrūr, ghamandī aur shoḡhchashm hai. Lekin us kī ḍīngeñ abas haiñ.

⁷Is lie Moābī apne āp par āh-o-zārī kar rahe, sab mil kar āheñ bhar rahe haiñ. Wuh sisak sisak kar Qīr-harāsāt kī kishmish kī ṭikkiyāñ yād kar rahe haiñ, un kā nihāyat burā hāl ho gayā hai. ⁸Hasbon ke bāgh murjhā gae. Sibmāh ke angūr khatm ho gae haiñ. Pahle to un kī anokhī beleñ Yāzer balki registān tak phaili huī thīñ, un kī koñpleñ samundar ko bhī pār kartī thīñ. Lekin ab ghairqaum hukmrānoñ ne yih umdā beleñ toṛ dālī haiñ. ⁹Is lie main Yāzer ke sāth mil kar Sibmāh ke angūroñ ke lie āh-o-zārī kar rahā hūñ. Ai Hasbon, ai Iliyālī, tumhārī hālat dekh kar mere behad ānsū bah rahe haiñ. Kyoñki jab tumhārā phal pak gayā aur tumhārī fasal taiyār huī tab jang ke nāre tumhāre ilāqe meñ gūñj uṭhe. ¹⁰Ab khushī-o-shādmānī bāghoñ se ghāyb ho gai hai, angūr ke bāghoñ meñ gīt aur khushī ke nāre band ho gae haiñ. Koī nahīñ rahā jo hauzoñ meñ angūr ko raund kar ras nikāle, kyoñki main ne fasal kī khushiyāñ khatm kar di haiñ.

¹¹Merā dil sarod ke mātāmī sur nikāl kar Moāb ke lie nohā kar rahā hai, merī jāñ Qīr-harāsāt ke lie āheñ bhar rahī hai. ¹²Jab Moāb apnī pahārī qurbāngāh ke sāmne hāzir ho kar sijdā kartā hai to bekār mehnat kartā hai. Jab wuh pūjā karne ke lie apne mandir meñ dākhl hotā hai to faydā koī nahīñ hotā.

¹³Rab ne māzī meñ in bātoñ kā elān kiya. ¹⁴Lekin ab wuh mazīd farmātā hai, “Tīn sāl ke andar andar^a Moāb kī tamām shān-o-shaukat aur dhūmdhām jāti rahegi. Jo thoṛe-bahut bacheñge, wuh nihāyat hī kam hoñge.”

Shām aur Isrāīl kī Tabāhī

17 Damishq Shahr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

“Damishq miṭ jāegā, malbe kā dher hī rah jāegā. ²Aroir ke shahr bhī wīrān-o-sunsān ho jāeñge. Tab rewaṛ hī un kī galiyoñ meñ chareñge aur ārām kareñge. Koī nahīñ hogā jo unheñ bhagāe. ³Isrāīl ke qilāband shahr nest-onābūd ho jāeñge, aur Damishq kī

^aLafzī tarjumā: mazdūr ke-se tīn sāl ke andar andar.

saltanat jāṭī rahegī. Shām ke jo log bach nikleṅge un kā aur Isrāīl kī shān-o-shaukat kā ek hī anjām hogā.” Yīh hai Rabbul-afwāj kā farmān.

⁴“Us dīn Yāqūb kī shān-o-shaukat kam aur us kā moṭā-tāzā jism lāghar hotā jāegā. ⁵Fasal kī kaṭāī kī-sī hālat hogī. Jis tarah kāṭne wālā ek hāth se gandum ke ḍanṭhal ko pakaṛ kar dūsre se bāloṅ ko kāṭtā hai usī tarah Isrāīliyoṅ ko kāṭā jāegā. Aur jis tarah Wādī-e-Rafāīm meṅ ghārīb log fasal kāṭne wāloṅ ke pīchhe pīchhe chal kar bachī huī bāliyoṅ ko chunte haiṅ usī tarah Isrāīl ke bache huṅ ko chunā jāegā. ⁶Tāham kuchh na kuchh bachā rahegā, un do chār zaitūnoṅ kī tarah jo chunte waqt daraḳht kī choṭī par rah jāte haiṅ. Daraḳht ko ḍanḍe se jhārṅe ke bāwujūd kahiṅ na kahiṅ chand ek lage raheṅge.” Yīh hai Rab, Isrāīl ke Ḳhudā kā farmān.

⁷Tab insān apnī nazar apne Ḳhāliq kī taraf uṭhāegā, aur us kī āṅkheṅ Isrāīl ke Quddūs kī taraf dekheṅgī. ⁸Āindā na wuh apne hāthoṅ se banī huī qurbāngāhoṅ ko takegā, na apnī ungliyoṅ se bane hue Yasīrat Dewī ke khamboṅ aur

baḳhūr kī qurbāngāhoṅ par dhyān degā.

⁹Us waqt Isrāīlī apne qilāband shahroṅ ko yon chhoreṅge jis tarah Kanāniyoṅ ne apne jangloṅ aur pahāroṅ kī choṭiyoṅ ko Isrāīliyoṅ ke āge āge chhoṛā thā. Sab kuchh wīrān-o-sunsān hogā. ¹⁰Afsos, tū apnī najāt ke Ḳhudā ko bhūl gayā hai. Tujhe wuh Chaṭṭān yād na rahī jis par tū panāh le saktā hai. Chunāṅche apne pyāre dewatāoṅ ke bāgh lagātā jā, aur un meṅ pardesī angūr kī qalameṅ lagātā jā. ¹¹Shāyad hī wuh lagāte waqt tezī se ugne lageṅ, shāyad hī un ke phūl usī subah khilne lageṅ. To bhī terī mehnat abas hai. Tū kabhī bhī un ke phal se lutfandoz nahiṅ hogā balki mahz bīmārī aur lā’ilāj dard kī fasal kāṭegā.

Dīgar Qaumoṅ ke Bekār Hamle

¹²Beshumār qaumoṅ kā shor-sharābā suno jo tūfānī samundar kī-sī ṭhāṭheṅ mār rahī haiṅ. Ummatoṅ kā ghul-ghapārā suno jo thapeṛe mārṅe wālī maujoṅ kī tarah garaj rahī haiṅ. ¹³Kyōṅki ghairqaumeṅ pahārnumā lahroṅ kī tarah mutalātim haiṅ. Lekin

Rab unheñ dāntegā to wuh dūr dūr bhāg jāēngī. Jis tarah pahāroñ par bhūsā hawā ke jhoñkoñ se uṛ jātā aur luṛhakkbūṭī āndhī meñ chakkar khāne lagti hai usī tarah wuh farār ho jāēngī. ¹⁴Shām ko Isrāil saḡht ghabrā jāegā, lekin pau phatne se pahle pahle us ke dushman mar gae hoñge. Yihī hamēñ lūṭne wāloñ kā nasīb, hamārī ghāratgarī karne wāloñ kā anjām hogā.

Ethiopiā kī Adālat

18 Pharphaṛāte bādbānoñ^a ke mulk par afsos! Ethiopiā par afsos jahāñ Kūsh ke dariyā bahte haiñ, ²aur jo apne qāsidoñ ko ābī narsal kī kashtiyon meñ biṭhā kar samundarī safron par bhejtā hai. Ai tezrau qāsido, lambe qad aur chiknī-chupṛī jild wālī qaum ke pās jāo. Us qaum ke pās pahuñcho jis se dīgar qaumeñ dūr-darāz ilāqon tak ḍartī haiñ, jo zabardastī sab kuchh pāñwoñ tale kuchal detī hai, aur jis kā mulk dariyāon se baṭā huā hai.

³Ai duniyā ke tamām bāshindo, zamīn ke tamām basne wālo! Jab

pahāroñ par jhañḍā gāṛhā jāe to us par dhyān do! Jab narsingā bajayā jāe to us par ghaur karo! ⁴Kyonki Rab mujh se hamkalām huā hai, “Maiñ apnī sukūnatgāh se ḡhāmoshī se dekhtā rahūngā. Lekin merī yih ḡhāmoshī dopahar kī chilchilātī dhūp yā mausam-e-garmā meñ dhund ke bādāl kī mānind hogī.” ⁵Kyonki angūr kī fasal ke pakne se pahle hī Rab apnā hāth baṛhā degā. Phūloñ ke ḡhatm hone par jab angūr pak rahe hoñge wuh koñploñ ko chhurī se kāṭegā, phailti hui shāḡhoñ ko toṛ toṛ kar un kī kāñṭ-chhāñṭ karegā. ⁶Yihī Ethiopiā kī hālat hogī. Us kī lāshoñ ko pahāroñ ke shikārī parindoñ aur janglī jāñwaroñ ke hawāle kiyā jāegā. Mausam-e-garmā ke daurān shikārī parinde unheñ khāte jāēnge, aur sardiyoñ meñ janglī jāñwar lāshoñ se ser ho jāēnge.

⁷Us waqt lambe qad aur chiknī-chupṛī jild wālī yih qaum Rabbul-afwāj ke huzūr tohfā lāegī. Hāñ, jin logoñ se dīgar qaumeñ dūr-darāz ilāqon tak ḍartī haiñ aur jo

^aEk aur mumkinā tarjumā: pharphaṛātī ṭiḍḍiyon.

zabardastī sab kuchh pānwoñ tale kuchal dete haiñ wuh dariyāoñ se baṭe hue apne mulk se ā kar apnā tohfā Siyyūn Pahār par pesh karenge, wahāñ jahāñ Rabbul-afwāj kā nām sukūnat kartā hai.

Misr kī Adālat

19 Misr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Rab tezrau bādāl par sawār ho kar Misr ā rahā hai. Us ke sāmne Misr ke but thartharā rahe haiñ aur Misr kī himmat tūt gaī hai. ²“Maiñ Misriyoñ ko ek dūsre ke sāth laṛne par uksā dūngā. Bhāī bhāī ke sāth, paṛosī paṛosī ke sāth, shahr shahr ke sāth, aur bādshāhī bādshāhī ke sāth jang karenge. ³Misr kī rūh muztarib ho jāegī, aur maiñ un ke mansūboñ ko darham-barham kar dūngā. Go wuh butoñ, murdoñ kī rūhoñ, un se rābitā karne wāloñ aur qismat kā hāl batāne wāloñ se mashwarā karenge, ⁴lekin maiñ unheñ ek zālim mālik ke hawāle kar dūngā, aur ek saḥt bādshāh un par hukūmat karenge.” Yih hai Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān.

⁵Dariyā-e-Nīl kā pānī khatm ho jāegā, wuh bilkul sūkh jāegā.

⁶Misr kī nahroñ se badbū phailegī balki Misr ke nāle ghaṭte ghaṭte khushk ho jāenge. Narsal aur sarkande murjhā jāenge. ⁷Dariyā-e-Nīl ke dahāne tak jitnī bhī hariyālī aur fasleñ kināre par ugtī haiñ wuh sab pazhmurdā ho jāengī aur hawā meñ bikhar kar ghāyb ho jāengī. ⁸Machhere āh-o-zārī karenge, dariyā meñ kāñṭā aur jāl ḍālne wāle ghaṭte jāenge. ⁹San ke reshon se dhāgā banāne wāloñ ko sharm āegī, aur jūlāhoñ kā rang faq par jāegā. ¹⁰Kapṛā banāne wāle saḥt māyūs hoñge, tamām mazdūr dil-bardāshtā hoñge.

¹¹Zuan ke afsar nāsamajh hī haiñ, Firaun ke dānā mushīr use ahmaqānā mashware de rahe haiñ. Tum Misrī bādshāh ke sāmne kis tarah dāwā kar sakte ho, “Maiñ dānishmandoñ ke halqe meñ shāmil aur qadīm bādshāhoñ kā wāris hūñ”? ¹²Ai Firaun, ab tere dānishmand kahāñ haiñ? Wuh mālūm karke tujhe batāen ki Rabbul-afwāj Misr ke sāth kyā kuchh karne kā irādā rakhtā hai. ¹³Zuan ke afsar ahmaq ban baiṭhe haiñ, Memfis ke buzurgoñ

ne dhokā khāyā hai. Us ke qabāyli sardārōn ke fareb se Misr ḍagmagāne lagā hai. ¹⁴Kyōnki Rab ne un meñ abtarī kī rūh ḍāl dī hai. Jis tarah nashe meñ dhut sharābī apnī qai meñ laṛkhaṛātā rahtā hai usī tarah Misr un ke mashwarōn se ḍānwāṇḍol ho gayā hai, ḵhāh wuh kyā kuchh kyon na kare. ¹⁵Us kī koī bāt nahīn bantī, ḵhāh sar ho yā dum, koñpal ho yā tanā.

¹⁶Misrī us din auratoñ jaise kamzor hoñge. Jab Rabbul-afwāj unheñ mārne ke lie apnā hāth uṭhāegā to wuh ghabrā kar kāñp uṭheñge. ¹⁷Mulk-e-Yahūdāh Misriyōn ke lie sharm kā bāis banegā. Jab bhī us kā zikr hogā to wuh dahshat khāeñge, kyōnki unheñ wuh mansūbā yād āegā jo Rab ne un ke ḵhilāf bāndhā hai.

Misr, Asūr aur Isrāīl Mīl

Kar Ibādat Kareñge

¹⁸Us din Misr ke pāñch shahr Kanān kī zabān apnā kar Rabbul-afwāj ke nām par qasam khāeñge. Un meñ se ek ‘Tabāhī kā Shahr’ kahlāegā.^a

¹⁹Us din Mulk-e-Misr ke bīch meñ Rab ke lie qurbāngāh maḵsūs kī jāegī, aur us kī sarhad par Rab kī yād meñ satūn khaṛā kiyā jāegā. ²⁰Yih donoñ Rabbul-afwāj kī huzūrī kī nishāndihī kareñge aur gawāhī deñge ki wuh maujūd hai. Chunāñche jab un par zulm kiyā jāegā to wuh chillā kar us se fariyād kareñge, aur Rab un ke pās najātdahindā bhej degā jo un kī ḵhātir laṛ kar unheñ bachāegā. ²¹Yōn Rab apne āp ko Misriyōn par zāhir karegā. Us din wuh Rab ko jān leñge, aur zabah aur ḡhallā kī qurbāniyāñ chaṛhā kar us kī parastish kareñge. Wuh Rab ke lie mannateñ mān kar un ko pūrā kareñge. ²²Rab Misr ko māregā bhī aur use shafā bhī degā. Misrī Rab kī taraf rujū kareñge to wuh un kī iltijāōn ke jawāb meñ unheñ shafā degā.

²³Us din ek pakkī saṛak Misr ko Asūr ke sāth munsalik kar degī. Asūrī aur Misrī āzādī se ek dūsre ke mulk meñ āeñge, aur donoñ mīl kar Allāh kī ibādat kareñge. ²⁴Us din Isrāīl bhī Misr aur Asūr

^a Ḡhālīban is se murād Sūraj kā Shahr yānī Heliopolis hai.

ke ittahād meñ sharīk ho kar tamām duniyā ke lie barkat kā bāis hogā. ²⁵Kyonki Rabbul-afwāj unheñ barkat de kar farmāegā, “Merī qaum Misr par barkat ho, mere hāthoñ se bane mulk Asūr par merī barkat ho, merī mīrās Isrāil par barkat ho.”

Yasāyāh kī Barahnagī aur Misr aur Ethiopiā kā Anjām

20 Ek dīn Asūrī bādshāh Sarjūn ne apne kamāñdar ko Ashdūd se laṛne bhejā. Jab Asūriyōñ ne us Filistī shahr par hamlā kiyā to wuh un ke qabze meñ ā gayā.

²Tīn sāl pahle Rab Yasāyāh bin Āmūs se hamkalām huā thā, “Jā, tāt kā jo libās tū pahne rahā hai utār. Apne jūtoñ ko bhī utār.” Nabī ne aisā hī kiyā aur isī hālat meñ phirtā rahā thā. ³Jab Ashdūd Asūriyōñ ke qabze meñ ā gayā to Rab ne farmāyā, “Mere khādīm Yasāyāh ko barahnā aur nange pāñw phirte tīn sāl ho gae haiñ. Is se us ne alāmatī taur par is kī nishāndihī kī hai ki Misr aur Ethiopiā kā kyā anjām hogā. ⁴Shāh-e-Asūr Misrī qaidiyōñ

aur Ethiopiā ke jilāwatanon ko isī hālat meñ apne āge āge hāñkegā. Naujawān aur buzurg sab barahnā aur nange pāñw phireñge, wuh kamr se le kar pāñwoñ tak barahnā hoñge. Misr kitnā sharmindā hogā.

⁵Yih dekh kar Filistī dahshat khāeñge. Unheñ sharm āegī, kyonki wuh Ethiopiā se ummīd rakhte aur apne Misrī ittahādī par faḡhr karte the. ⁶Us waqt is sāhili ilāqe ke bāshinde kaheñge, ‘Dekho un logoñ kī hālat jin se ham ummīd rakhte the. Unhīñ ke pās ham bhāg kar āe tāki madad aur Asūrī bādshāh se chhuṭkāṛā mil jāe. Agar un ke sāth aisā huā to ham kis tarah bacheñge.’”

Bābal kī Tabāhī kā Elān

21 Daldal ke ilāqe^a ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Jis tarah Dasht-e-Najab meñ tūfān ke tez jhoñke bār bār ā parte haiñ usī tarah āfat bayābān se āegī, dushman dahshatnāk mulk se ā kar tujh par tūt parēgā. ²Rab ne haulnāk royā meñ mujh par zāhir kiyā hai ki namak-harām aur halākū harkat meñ ā gae haiñ. Ai

^aYānī Bābal.

Ailām chal, Bābal par hamlā kar!
Ai Mādī uṭh, shahr kā muhāsarā
kar! Main hone dūngā ki Bābal ke
mazlūmon kī āheñ band ho jāeñgi.

³Is lie merī kamr shiddat se
larazne lagī hai. Dard-e-zah meñ
mubtalā aurat kī-sī ghabrāhaṭ merī
antaṛiyon ko maroṛ rahī hai. Jo
kuchh main ne sunā hai us se
main taṛap uṭhā hūñ, aur jo kuchh
main ne dekhā hai, us se main
hawāsbākhtā ho gayā hūñ. ⁴Merā
dil dhaṛak rahā hai, kapkapī mujh
par tāri ho gai hai. Pahle shām kā
dhundalkā mujhe pyārā lagtā thā,
lekin ab royā ko dekh kar wuh mere
lie dahshat kā bāis ban gayā hai.

⁵Tāham Bābal meñ log mez
lagā kar qālīn bichhā rahe haiñ.
Beparwāi se wuh khānā khā rahe
aur mai pī rahe haiñ. Ai afsaro,
uṭho! Apnī ḡhāloñ par tel lagā kar
laṛne ke lie taiyār ho jāo!

⁶Rab ne mujhe hukm diyā, “Jā
kar pahredār khaṛā kar de jo tujhe
har nazar āne wālī chīz kī ittalā de.
⁷Jyon hī do ghoṛon wāle rath yā
gadhoñ aur ūñon par sawār ādmī

dikhāi deñ to khabardār! Pahredār
pūrī tawajjuh de.”

⁸Tab pahredār sherbabar kī tarah
pukār uṭhā, “Mere āqā, roz baroz
main pūrī wafādārī se apnī burji
par khaṛā rahā hūñ, aur rāton main
taiyār rah kar yahāñ pahrādārī
kartā āyā hūñ. ⁹Ab wuh dekho!
Do ghoṛon wālā rath ā rahā hai jis
par ādmī sawār hai. Ab wuh jāwāb
meñ kah rahā hai, ‘Bābal gir gayā,
wuh gir gayā hai! Us ke tamām
but chaknāchūr ho kar zamīn par
bikhar gae haiñ.”

¹⁰Ai gāhne kī jagah par kuchli
hui^a merī qaum! Jo kuchh Isrāil
ke Kḡudā, Rabbul-afwāj ne mujhe
farmāyā hai use main ne tumheñ
sunā diyā hai.

Adom kī Hālat: Subah Hone meñ Kitnī Der Hai?

¹¹Adom^b ke bāre meñ Rab kā
farmān: Saīr ke pahārī ilāqe se koī
mujhe āwāz detā hai, “Ai pahredār,
subah hone meñ kitnī der bāqī
hai? Ai pahredār, subah hone meñ
kitnī der bāqī hai?” ¹²Pahredār
jāwāb detā hai, “Subah hone wālī

^aLafzī tarjumā: gāhī gai.

^bIbrānī meñ Dūmā jis kā matlab Adom yā
kḡāmoshī hai.

hai, lekin rāt bhī. Agar āp mazīd pūchhnā chāheñ to dubārā ā kar pūchh leñ.”

Mulk-e-Arab kā Anjām

¹³Mulk-e-Arab^a ke bāre meñ Rab kā farmān: Ai Dadāniyon ke qāfilo, Mulk-e-Arab ke jangal meñ rāt guzāro. ¹⁴Ai Mulk-e-Taimā ke bāshindo, pānī le kar pyāsoñ se milne jāo! Panāhguzinoñ ke pās jā kar unheñ roṭī khilāo! ¹⁵Kyonki wuh talwār se lais dushman se bhāg rahe haiñ, aise logoñ se jo talwār thāme aur kamān tāne un se saḡht laṛāi laṛe haiñ.

¹⁶Kyonki Rab ne mujh se farmāyā, “Ek sāl ke andar andar^b Qīdār kī tamām shān-o-shaukat khatm ho jāegī. ¹⁷Qīdār ke zabardast tīrandāzoñ meñ se thoṛe hī bach pāenge.” Yih Rab, Isrāil ke Ḳhudā kā farmān hai.

Yarūshalam kā Anjām

22 Royā kī Wādī Yarūshalam ke bāre meñ Rab kā farmān:

Kyā huā hai? Sab chhatoñ par kyon chāḡh gae haiñ? ²Har taraf shor-sharābā mach rahā hai, pūrā shahr baḡhleñ bajā rahā hai. Yih kaisī bāt hai? Tere maqtūl na talwār se, na maidān-e-jang meñ mare. ³Kyonki tere tamām līḍar mil kar farār hue aur phir tīr chalāe baḡhair pakaṛe gae. Bāqī jitne log tujh meñ the wuh bhī dūr dūr bhāgnā chāhte the, lekin unheñ bhī qaid kiyā gayā.

⁴Is lie main ne kahā, “Apnā muñh mujh se pher kar mujhe zār zār rone do. Mujhe tasallī dene par bazid na raho jabki merī qaum tabāh ho rahī hai.” ⁵Kyonki Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj royā kī Wādī par haulnāk din lāyā hai. Har taraf ghabrāhaṭ, kuchle hue log aur abtarī nazar ātī hai. Shahr kī chārdīwārī tūṭne lagī hai, pahāroñ meñ chīkheñ gūñj rahī haiñ.

⁶Ailām ke fauji apne tarkash uṭhā kar rathoñ, ādmiyon aur ghoṛoñ ke sāth ā gae haiñ. Qīr ke mard bhī apnī ḡhāleñ ḡhilāf se nikāl kar tujh se laṛne ke lie nikal āe haiñ. ⁷Yarūshalam ke gird-o-nawāh kī

^aYā bayābān.

^bLafzī tarjumā: mazdūr ke-se ek sāl ke andar andar.

behtarīn wādiyān dushman ke rathoñ se bhar gaī haiñ, aur us ke ghurṣawār shahr ke darwāze par hamlā karne ke lie us ke sāmne khaṛe ho gae haiñ. ⁸Jo bhī band-o-bast Yahūdāh ne apne tahaffuz ke lie kar liyā thā wuh khatm ho gayā hai.

Us dīn tum logoñ ne kyā kiyā? Tum ‘Janglaghar’ nāmī silāhkhāne meñ jā kar aslāh kā muāynā karne lage. ⁹⁻¹¹Tum ne un muta’addid darāroñ kā jāyzā liyā jo Dāūd ke shahr kī fasīl meñ paṛ gaī thīñ. Use mazbūt karne ke lie tum ne Yarūshalam ke makānoñ ko gīn kar un meñ se kuchh girā die. Sāth sāth tum ne nichle tālāb kā pānī jamā kiyā. Ūpar ke purāne tālāb se nikalne wālā pānī jamā karne ke lie tum ne andarūnī aur bairūnī fasīl ke darmiyān ek aur tālāb banā liyā. Lekin afsos, tum us kī parwā nahīñ karte jo yih sārā silsilā amal meñ lāyā. Us par tum tawajjuh hī nahīñ dete jis ne baṛī der pahle ise tashkīl diyā thā.

¹²Us waqt Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj ne hukm diyā ki

giryā-o-zārī karo, apne bāloñ ko munḍwā kar tāt kā libās pahan lo. ¹³Lekin kyā huā? Tamām log shādiyānā bajā kar kḥushī manā rahe haiñ. Har taraf bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ko zabah kiyā jā rahā hai. Sab gosht aur mai se lutfandoz ho kar kah rahe haiñ, “Āo, ham khāeñ piēñ, kyonki kal to mar hī jānā hai.”

¹⁴Lekin Rabbul-afwāj ne merī maujūdagī meñ hī zāhir kiyā hai ki yaqīnan yih qusūr tumhāre marte dam tak muāf nahīñ kiyā jāegā.^a Yih Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Rab Shibnāh kī Jagah Iliyāqīm ko Mahal kā Nigarān Muqarrar Karegā

¹⁵Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us nigarān Shibnāh ke pās chal jo mahal kā inchārj hai. Use paighām pahuñchā de, ¹⁶“Tū yahān kyā kar rahā hai? Kis ne tujhe yahān apne lie maqbarā tarāshne kī ijāzat dī? Tū kaun hai ki bulandī par apne lie mazār banwāe, chaṭṭān meñ ārāmgāh

^aLafzī tarjumā: Yaqīnan is qusūr kā kaffārā tumhāre marte dam tak nahīñ diyā jāegā.

khudwāe? ¹⁷Ai mard, khabardār! Rab tujhe zor se dūr dūr tak phainkne wālā hai. Wuh tujhe pakaṛ legā ¹⁸aur maroṛ maroṛ kar geñd kī tarah ek wasī mulk meñ phaink degā. Wahīn tū maregā, wahīn tere shāndār rath paṛe raheñge. Kyonki tū apne mālik ke gharāne ke lie sharm kā bāis banā hai. ¹⁹Main tujhe bartaraf karūnga, aur tū zabardastī apne ohde aur mansab se fāriḡh kar diyā jāegā.

²⁰Us din main apne kḡhādīm Iliyāqīm bin Kḡhilqiyāh ko bulāūngā. ²¹Main use terā hī sarkārī libās aur kamarband pahnā kar terā iḡhtiyār use de dūngā. Us waqt wuh Yahūdāh ke gharāne aur Yarūshalam ke tamām bāshindon kā bāp banegā. ²²Main us ke kandhe par Dāūd ke gharāne kī chābī rakh dūngā. Jo darwāzā wuh kholegā use koī band nahīn kar sakegā, aur jo darwāzā wuh band karegā use koī khol nahīn sakegā. ²³Wuh khūñṭī kī mānind hogā jis ko main zor se ṭhoñk kar mazbūt dīwār meñ lagā dūngā. Us se us

ke bāp ke gharāne ko sharāfat kā ūñchā maqām hāsil hogā.

²⁴Lekin phir ābāi gharāne kā pūrā bojh us ke sāth laṭak jāegā. Tamām aulād aur rishtedār, tamām chhoṭe bartan pyālon se le kar martabānon tak us ke sāth laṭak jāeñge. ²⁵Rabbul-afwāj farmātā hai ki us waqt mazbūt dīwār meñ lagī yih khūñṭī nikal jāegī. Use toṛā jāegā to wuh gir jāegī, aur us ke sāth laṭkā sārā sāmān ṭuṭ jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Sūr aur Saidā kī Tabāhī

23 Sūr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Ai Tarsīs ke umdā jahāzo,^a wāwailā karo! Kyonki Sūr tabāh ho gayā hai, wahān ṭikne kī jagah tak nahīn rahī. Jazirā-e-Qubrus se wāpas āte waqt unheñ ittalā dī gai. ²Ai sāhilī ilāqe meñ basne wālo, āh-o-zārī karo! Ai Saidā ke tājiro, mātām karo! Tere qāsid samundar ko pār karte the, ³wuh gahre pānī par safr karte hue Misr^b kā ḡhallā tujh tak pahuñchāte the, kyonki tū hī Dariyā-e-Nīl kī fasal se nafā

^a‘Tarsīs kā jahāz’ na sirf Mulk-e-Tarsīs ke jahāz ke lie balki har umdā qism ke tijāratī jahāz ke lie istemāl hotā thā. Dekhie āyat 14.

^bIbrānī meñ ‘Saiḡūr’ mustāmāl hai jo Dariyā-e-Nīl kī ek shākh hai.

kamātā thā. Yon tū tamām qaumon
kā tijārati markaz banā.

⁴Lekin ab sharmsār ho, ai Saidā,
kyonki samundar kā qilāband
shahr Sūr kahtā hai, “Hāy, sab
kuchh tabāh ho gayā hai. Ab aisā
lagtā hai ki main ne na kabhī dard-
e-zah meñ muṭtalā ho kar bachche
janm die, na kabhī beṭe-beṭiyān
pāle.”

⁵Jab yih ḵhabar Misr tak
pahuñchegī to wahān ke bāshinde
tarap uṭheṅge.

⁶Chunānche samundar ko pār
karke Tarsīs tak pahuñcho! Ai
sāhili ilāqe ke bāshindo, giryā-o-
zārī karo! ⁷Kyā yih wāqai tumhārā
wuh shahr hai jis kī rangraliyān
mashhūr thiñ, wuh qadīm shahr
jis ke pānw use dūr-darāz ilāqon
tak le gae tāki wahān nai ābādiyān
qāym kare? ⁸Kis ne Sūr ke ḵhilāf
yih mansūbā bāndhā? Yih shahr
to pahle bādshāhon ko taḵht
par biṭhāyā kartā thā, aur us ke
saudāgar ra’is the, us ke tājir
duniyā ke shurafā meñ gine jāte
the. ⁹Rabbul-afwāj ne yih mansūbā
bāndhā tāki tamām shān-o-shaukat

kā ghamand past aur duniyā ke
tamām ohdedār zer ho jāen.

¹⁰Ai Tarsīs Beṭī, ab se apnī zamīn
kī khetibārī kar, un kisānon kī
tarah kāshktārī kar jo Dariyā-e-Nīl
ke kināre apnī fasleñ lagāte haiñ,
kyonki terī bandargāh jāti rahī hai.

¹¹Rab ne apne hāth ko samundar
ke ūpar uṭhā kar mamālik ko hilā
diyā. Us ne hukm diyā hai ki
Kanān^a ke qile barbād ho jāen. ¹²Us
ne farmāyā, “Ai Saidā Beṭī, ab se
terī rangraliyān band raheṅgī. Ai
kuñwārī jis kī ismatdarī huī hai, uṭh
aur samundar ko pār karke Qubrus
meñ panāh le. Lekin wahān bhī tū
ārām nahīn kar pāegī.”

¹³Mulk-e-Bābal par nazar ḍālo.
Yih qaum to nest-o-nābūd ho gai,
us kā mulk janglī jānwaron kā ghar
ban gayā hai. Asūriyon ne burj
banā kar use gher liyā aur us ke
qilon ko ḍhā diyā. Malbe kā ḍher hī
rah gayā hai.

¹⁴Ai Tarsīs ke umdā jahāzo, hāy
hāy karo, kyonki tumhārā qilā
tabāh ho gayā hai!

¹⁵Tab Sūr insān kī yād se utar
jāegā. Lekin 70 sāl yānī ek bādshāh

^aKanān se murād Lubnān yānī qadīm
zamāne kā Phoenicia hai.

kī muddatul-umr ke bād Sūr us tarah bahāl ho jāegā jis tarah gīt meñ kasbī ke bāre meñ gāyā jātā hai,

¹⁶“Ai farāmosh kasbī, chal! Apnā sarod pakaṛ kar galiyon meñ phir! Sarod ko ḡhūb bajā, kā ek gīt gā tāki log tujhe yād karen.”

¹⁷Kyonki 70 sāl ke bād Rab Sūr ko bahāl karegā. Kasbī dubārā paise kamāegī, duniyā ke tamām mamālik us ke gāhak banenge.

¹⁸Lekin jo paise wuh kamāegī wuh Rab ke lie maḡhsūs hoñge. Wuh zaḡhīrā karne ke lie jamā nahīñ hoñge balki Rab ke huzūr ṡaharne wāloñ ko die jāenge tāki jī bhar kar khā sakeñ aur shāñdār kapṛe pahan sakeñ.

Rab Tamām Duniyā kī

Adālat Kartā Hai

24 Dekho, Rab duniyā ko wīrān-o-sunsān kar degā, rū-e-zamīn ko ulaṡ-palaṡ karke us ke bāshindoñ ko muntashir kar degā. ²Kisī ko bhī chhoṛā nahīñ jāegā, ḡhāh imām ho yā ām shaḡhs, mālik yā naukār, mālikān yā naukārānī, bechne wālā yā ḡharidār, udhār lene yā dene wālā,

qarzdār yā qarzḡhāh. ³Zamīn mukammal taur par ujaṛ jāegī, use sarāsār lūṡā jāegā. Rab hī ne yih sab kuchh farmāyā hai. ⁴Zamīn sūkh sūkh kar sukaṛ jāegī, duniyā ḡhushk ho kar murjhā jāegī. Us ke baṛe baṛe log bhī niḡhāl ho jāenge. ⁵Zamīn ke apne bāshindoñ ne us kī behurmatī kī hai, kyonki wuh shariāt ke tābe na rahe balki us ke aḡkām ko tabdīl karke Allāh ke sāth kā abadī ahd toṛ diyā hai.

⁶Isī lie zamīn lānat kā luḡmā ban gaī hai, us par basne wāle apnī sazā bhugat rahe haiñ. Isī lie duniyā ke bāshinde bhasm ho rahe haiñ aur kam hī bāqī rah gae haiñ. ⁷Angūr kā tāzā ras sūkh kar ḡhatm ho rahā, angūr kī beleñ murjhā rahī haiñ. Jo pahle ḡhushbāsh the wuh āheñ bharne lage haiñ. ⁸Dafoñ kī ḡhushkun āwāzeñ band, rangraliyāñ manāne wāloñ kā shor band, sarodoñ ke surile naḡhme band ho gae haiñ. ⁹Ab log gīt gā gā kar mai nahīñ pīte balki sharāb unheñ kaṛwī hī lagti hai. ¹⁰Wīrān-o-sunsān shahr tabāh ho gayā hai, har ghar ke darwāze par kunḡī lagī hai tāki andar ḡhusne wāloñ se mahfūz rahe. ¹¹Galiyon meñ log giryā-o-zārī kar rahe haiñ ki mai

ḵhatm hai. Har ḵhushī dūr ho gai hai, har shādmānī zamīn se ḡhāyb hai. ¹²Shahr meñ malbe ke ḡher hī rah gae haiñ, us ke darwāze ṭukre ṭukre ho gae haiñ.

¹³Kyonki mulk ke darmiyān aur aqwām ke bīch meñ yihī sūrat-e-hāl hogī ki chand ek hī bach pāenge, bilkul un do chār zaitūnoñ kī mānind jo daraḡht ko jhārne ke bāwujūd us par rah jāte haiñ, yā un do chār angūroñ kī tarah jo fasal chunane ke bāwujūd beloñ par lage rahte haiñ. ¹⁴Lekin yih chand ek hī pukār kar ḵhushī ke nāre lagāenge. Maḡhrib se wuh Rab kī azmat kī sataīsh karenge. ¹⁵Chunāñche mashriq meñ Rab ko jalāl do, jazīroñ meñ Isrāil ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm karo. ¹⁶Hameñ duniyā kī intahā se gīt sunāi de rahe haiñ, “Rāst Ḳhudā kī tārif ho!”

Lekin main bol uṡhā, “Hāy, main ghul ghul kar mar rahā hūñ, main ghul ghul kar mar rahā hūñ! Mujh par afsos, kyonki bewafā apnī bewafāi dikhā rahe haiñ, bewafā khule taur par apnī bewafāi dikhā rahe haiñ!” ¹⁷Ai duniyā ke bāshindo, tum dahshatnāk musibat, garhoñ aur phandoñ meñ phañs jāoge. ¹⁸Tab jo haulnāk

āwāzoñ se bhāḡ kar bach jāe wuh garhe meñ gir jāegā, aur jo garhe se nikal jāe wuh phande meñ phañs jāegā. Kyonki āsmān ke dariche khul rahe aur zamīn kī buniyādeñ hil rahī haiñ. ¹⁹Zamīn kaṡak se phaṡ rahī hai. Wuh ḡagmagā rahī, jhūm rahī, ²⁰nashe meñ āe sharābī kī tarah laṡkhaṡā rahī aur kachchī jhoñprī kī tarah jhūl rahī hai. Āḡhirkār wuh apnī bewafāi ke bojh tale itne dhaṡām se giregī ki āindā kabhī nahiñ uṡhne kī.

²¹Us din Rab āsmān ke lashkar aur zamīn ke bādshāhoñ se jawāb talab karegā. ²²Tab wuh giriftār ho kar garhe meñ jamā hoñge, unheñ qaidḡhāne meñ ḡāl kar muta’addid dinoñ ke bād sazā milegī. ²³Us waqt chāñd nādim hogā aur sūraj sharm khāegā, kyonki Rabbul-afwāj Koh-e-Siyyūn par taḡhtnashīn hogā. Wahāñ Yarūshalam meñ wuh baṡrī shāñ-o-shaukat ke sāth apne buzurgoñ ke sāmne hukūmat karegā.

Najāt ke lie Allāh kī Tārif

25 Ai Rab, tū merā Ḳhudā hai, main terī tāzīm aur tere nām kī tārif karūñga. Kyonki tū

ne baṛī wafādārī se anokhā kām karke qadīm zamāne meṁ bandhe hue mansūboṅ ko pūrā kiyā hai.

²Tū ne shahr ko malbe kā ḍher banā kar hamloṅ se mahfūz ābādī ko khaṇḍarāt meṁ tabdil kar diyā. Ġhairmulkiyoṅ kā qilāband mahal yoṅ kḥāk meṁ milāyā gayā ki āindā kabhī shahr nahīn kahlāegā, kabhī az sar-e-nau tāmīr nahīn hogā.

³Yih dekh kar ek zorāwar qaum terī tāzīm karegī, zabardast aqwām ke shahr terā kḥauf māneṅge. ⁴Kyoṅki tū pasthāloṅ ke lie qilā aur musibatxadā ġharīboṅ ke lie panāhgāh sābit huā hai. Terī āṛ meṁ insān tūfān aur garmī kī shiddat se mahfūz rahtā hai. Go zabardastoṅ kī phūṅkeṅ bārish kī bauchhār ⁵yā registān meṁ tapish jaisī kyoṅ na hoṅ, tāham tū ġhairmulkiyoṅ kī garaj ko rok detā hai. Jis tarah bādāl ke sāye se jhulastī garmī jāti rahtī hai, usī tarah zabardastoṅ kī shekḥī ko tū band kar detā hai.

Yarūshalam meṁ Bainul- aqwāmī Ziyāfat

⁶Yihīn Koh-e-Siyyūn par Rabbul-afwāj tamām aqwām kī zabardast

ziyāfat karegā. Behtarīn qism kī qadīm aur sāf-shaffāf mai pī jāegī, umdā aur lazīz tarīn khānā khāyā jāegā.

⁷Isī pahār par wuh tamām ummatoṅ par kā niqāb utāregā aur tamām aqwām par kā pardā haṭā degā. ⁸Maut ilāhī fatah kā luqmā ho kar abad tak nest-o-nābūd rahegī. Tab Rab Qādir-e-mutlaq har chehre ke ānsū poṅchh kar tamām duniyā meṁ se apnī qaum kī ruswāī dūr karegā. Rab hī ne yih sab kuchh farmāyā hai. ⁹Us din log kaheṅge, “Yihī hamārā Kḥudā hai jis kī najāt ke intazār meṁ ham rahe. Yihī hai Rab jis se ham ummīd rakhte rahe. Āo, ham shādiyānā bajā kar us kī najāt kī kḥushī manāēn.”

Rab Moāb ke Qiloṅ ko Ḍhā Degā

¹⁰Rab kā hāth is pahār par ṭhahrā rahegā. Lekin Moāb ko wuh yoṅ raundegā jis tarah bhūsā gobar meṁ milāne ke lie raundā jātā hai. ¹¹Aur go Moāb hāth phailā kar us meṁ tairne kī koshish kare to bhī Rab us kā ġhurūr gobar meṁ dabāe rakhegā, chāhe wuh kitnī mahārat se hāth-pānw mārne kī koshish kyoṅ na kare. ¹²Ai Moāb, wuh terī

buland aur qilāband dīwārōṅ ko
gīrāegā, unheṅ qhā kar qhāk meṅ
milāegā.

Hamārā Qhudā Mazbūt

Chaṭṭān Hai

26 Us din Mulk-e-Yahūdāh
meṅ gīt gāyā jāegā,

“Hamārā shahr mazbūt hai,
kyonki ham Allāh kī najāt dene wālī
chārdiwārī aur pushtoṅ se ghire
hue haiṅ.

²Shahr ke darwāzon ko kholo tākī
rāst qaum dākhil ho, wuh qaum jo
wafādār rahī hai.

³Ai Rab, jis kā irādā mazbūt hai
use tū mahfūz rakhtā hai. Use pūrī
salāmatī hāsīl hai, kyonki wuh tujh
par bharosā rakhtā hai.

⁴Rab par abad tak etamād rakho!
Kyonki Rab Qhudā abadī chaṭṭān
hai.

⁵Wuh bulandiyon par rahne
wālōṅ ko zer aur ūnche shahr ko
nīchā karke qhāk meṅ milā detā
hai.

⁶Zarūratmand aur pasthāl use
pānwoṅ tale kuchal dete haiṅ.”

Duā

⁷Ai Allāh, rāstbāz kī rāh hamwār
hai, kyonki tū us kā rāstā chalne ke
qābil banā detā hai.

⁸Ai Rab, ham tere intazār meṅ
rahte haiṅ, us waqt bhī jab tū
hamārī adālat kartā hai. Ham tere
nām aur terī tamjīd ke ārzūmand
rahte haiṅ.

⁹Rāt ke waqt merī rūh tere lie
taṛaptī, merā dil terā tālib rahtā hai.
Kyonki duniyā ke bāshinde us waqt
insāf kā matlab sikhte haiṅ jab tū
duniyā kī adālat kartā hai.

¹⁰Afsos, jab bedīn par rahm kiyā
jātā hai to wuh insāf kā matlab
nahīn sīkhtā balki insāf ke mulk
meṅ bhī qhalat kām karne se bāz
nahīn rahtā, wahāṅ bhī Rab kī
azmat kā lihāz nahīn kartā.

¹¹Ai Rab, go terā hāth unheṅ
mārne ke lie uṭhā huā hai to bhī
wuh dhyān nahīn dete. Lekin ek
dīn un kī āṅkheṅ khul jāēngī, aur
wuh terī apnī qaum ke lie qhairat ko
dekh kar sharmindā ho jāēnge. Tab
tū apnī bhasm karne wālī āg un par
nāzil karegā.

¹²Ai Rab, tū hamen amn-o-amān muhaiyā kartā hai balki hamārī tamām kāmyābiyān tere hī hāth se hāsīl huī haiñ.

¹³Ai Rab hamāre Ḳhudā, go tere siwā dīgar mālik ham par hukūmat karte āe haiñ to bhī ham tere hī fazl se tere nām ko yād kar pāe.

¹⁴Ab yih log mar gae haiñ aur āindā kabhī zindā nahīn hoñge, un kī rūh kūch kar gai haiñ aur āindā kabhī wāpas nahīn āeñgī. Kyonki tū ne unheñ sazā de kar halāk kar diyā, un kā nām-o-nishān miṭā ḍālā hai.

¹⁵Ai Rab, tū ne apnī qaum ko farogh diyā hai. Tū ne apnī qaum ko baṛā banā kar apne jalāl kā izhār kiyā hai. Tere hāth se us kī sarhaddeñ chāroñ taraf baṛh gai haiñ.

¹⁶Ai Rab, wuh musibat meñ phaṅs kar tujhe talāsh karne lage, terī tādīb ke bāis mantar phūnkne lage.

¹⁷Ai Rab, tere huzūr ham dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī tarah tarapte aur chīkhte-chillāte rahe.

¹⁸Janane kā dard mahsūs karke ham pech-o-tāb khā rahe the. Lekin afsos, hawā hī paidā huī. Na

ham ne mulk ko najāt dī, na duniyā ke nae bāshinde paidā hue.

¹⁹Lekin tere murde dubārā zindā hoñge, un kī lāsheñ ek din jī uṭheñgī. Ai ḳhāk meñ basne wālo, jāg uṭho aur ḳhushī ke nāre lagāo! Kyonki terī os nūroñ kī shabnam hai, aur zamīn murdā rūhoñ ko janm degī.

Rab Isrāīl ke Dushmanoñ se Badlā Legā

²⁰Ai merī qaum, jā aur thoṛī der ke lie apne kamroñ meñ chhup kar kunḍī lagā le. Jab tak Rab kā ḡhazab ṭhandā na ho wahāñ ṭaharī rah. ²¹Kyonki dekh, Rab apnī sukūnatgāh se nikalne ko hai tāki duniyā ke bāshindoñ ko sazā de. Tab zamīn apne āp par bahāyā huā ḳhūn fāsh karegī aur apne maqtūloñ ko mazīd chhupāe nahīn rakhegī.

27 Us din Rab us bhāgne aur pech-o-tāb khāne wāle sāñp ko sazā degā jo Liwiyātān kahlātā hai. Apnī saḳht, azīm aur tāqatwar talwār se wuh samundar ke azhdahe ko mār ḍālegā.

Angūr ke Bāgh kā Nayā Gīt

²Us din kahā jāegā,

“Angūr kā kitnā k̄hūsūrat bāgh hai! Us kī tārīf meñ gīt gāo! ³Main, Rab k̄hud hī use sañbhāltā, use musalsal pānī detā rahtā hūn. Din rāt main us kī pahrādāri kartā hūn tāki koī use nuqsān na pahuñchāe.

⁴Ab merā ghussā thandā ho gayā hai. Lekin agar bāgh meñ ūñtkatāre aur k̄hārdār jhāriyāñ mil jāen to main un se nipaṭ lūngā, main un se jang karke sab ko jalā dūngā. ⁵Lekin agar wuh mān jāen to mere pās ā kar panāh leñ. Wuh mere sāth sulah karen, hāñ mere sāth sulah karen.”

Sazā ke Bāwujūd Isrāil par Rahm

⁶Ek waqt āegā ki Yāqūb jaṛ pakaregā. Isrāil ko phūl lag jāenge, us kī koñpleñ nikleñgī aur duniyā us ke phal se bhar jāegī. ⁷Kyā Rab ne apnī qaum ko yon mārā jis tarah us ne Isrāil ko mārne wāloñ ko mārā hai? Hargiz nahīn! Yā kyā Isrāil ko yon qatl kiyā gayā jis tarah us ke qātīloñ ko qatl kiyā gayā hai? ⁸Nahīn, balki tū ne use ḍarā kar aur bhagā kar us se jawāb talab kiyā, tū ne us ke k̄hilāf mashriq se tez āndhī

bhej kar use apne huzūr se nikāl diyā.

⁹Is tarah Yāqūb ke qusūr kā kaffārā diyā jāegā. Aur jab Isrāil kā gunāh dūr ho jāegā to natije meñ wuh tamām ghālat qurbāngāhoñ ko chūne ke pattharoñ kī tarah chaknāchūr karegā. Na Yasīrat Dewī ke khambe, na baqhūr jalāne kī ghālat qurbāngāheñ kharī raheñgī. ¹⁰Kyonki qilāband shahr tanhā rah gayā hai. Logoñ ne use wīrān chhoṛ kar registān kī tarah tark kar diyā hai. Ab se us meñ bachhre hī chareñge. Wuhī us kī galiyon meñ ārām karke us kī ṭahniyon ko chabā leñge. ¹¹Tab us kī shākhēñ sūkh jāeñgī aur aurateñ unheñ toṛ toṛ kar jalāeñgī. Kyonki yih qaum samajh se k̄hālī hai, lihāzā us kā K̄hāliq us par tars nahīn khāegā, jis ne use tashkīl diyā wuh us par mehrbānī nahīn karegā.

¹²Us din tum Isrāilī ghallā jaise hoge, aur Rab tumhāri bāliyon ko Dariyā-e-Furāt se le kar Mīsr kī shimālī sarhad par wāqe Wādī-e-Mīsr tak kāṭegā. Phir wuh tumheñ gāh kar dānā badānā tamām ghallā ikaṭṭhā karegā. ¹³Us din narsingā buland āwāz se bajegā. Tab Asūr

meñ tabāh hone wāle aur Misr meñ bhagāe hue log wāpas ā kar Yarūshalam ke muqaddas pahār par Rab ko sijdā karenge.

Maḡhrūr Shahr Sāmariya

Murjhāne Wālā Phūl Hai

28 Sāmariya par afsos jo Isrāīlī sharābiyon kā shāndār tāj hai. Us shahr par afsos jo Isrāīl kī shān-o-shaukat thā lekin ab murjhāne wālā phūl hai. Us ābādī par afsos jo nashe meñ dhut logon kī zarḡhez wādī ke ūpar taḡhtnashīn hai. ²Dekho, Rab ek zabardast sūrmā bhejegā jo oloñ ke tūfān, tabāhkun āndhī aur sailāb paidā karne wālī mūsłādhār bārish kī tarah Sāmariya par tūt paregā aur zor se use zamīn par paṭaḡh degā. ³Tab Isrāīlī sharābiyon kā shāndār tāj Sāmariya pāñwoñ tale raundā jāegā. ⁴Tab yih murjhāne wālā phūl jo zarḡhez wādī ke ūpar taḡhtnashīn hai aur us kī shān-o-shaukat ḡhatm ho jāegī. Us kā hāl fasal se pahle pakne wāle anjīr jaisā hogā. Kyonki jyon hī koī use dekhe wuh use toṛ kar harap kar legā.

⁵Us din Rabbul-afwāj ḡhud Isrāīl kā shāndār tāj hogā, wuh apnī

qaum ke bache huon kā jalālī sehrā hogā. ⁶Wuh adālat karne wāle ko insāf kī rūh dilāegā aur shahr ke darwāze par dushman ko pīchhe dhakelne wāloñ ke lie tāqat kā bāis hogā.

Yarūshalam ke Matwāle Nabī

⁷Lekin yih log bhī mai ke asar se ḡagmagā rahe aur sharāb pī pī kar larḡharā rahe haiñ. Imām aur nabī nashe meñ jhūm rahe haiñ. Mai pīne se un ke dimāḡhon meñ ḡhalal ā gayā hai, sharāb pī pī kar wuh chakkar khā rahe haiñ. Royā deḡhte waqt wuh jhūmte, faisle karte waqt jhūlte haiñ. ⁸Tamām mezeñ un kī qai se gandī haiñ, un kī ḡhilāzat har taraf nazar āti hai.

⁹Wuh āpas meñ kahte haiñ, “Yih shaḡhs hamāre sāth is qism kī bāteñ kyon kartā hai? Hamen tālīm dete aur ilāhī paighām kā matlab sunāte waqt wuh hamen jyon samjhātā hai goyā ham chhoṭe bachche hon jin kā dūdh abhī abhī chhuṛāyā gayā ho. ¹⁰Kyonki yih kahtā hai, ‘Saw lāsaw saw lāsaw, qaw lāqaw qaw lāqaw, thoṛā-sā is taraf thoṛā-sā us taraf.’”

¹¹Chunānche ab Allāh haklāte hue honṭon aur ghairzabānon kī mārīfat is qaum se bāt karegā. ¹²Go us ne un se farmāyā thā, “Yih ārām kī jagah hai. Thakemāndon ko ārām do, kyonki yihin wuh sukūn pāenge.” Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahin the. ¹³Is lie āindā Rab un se inhin alfāz se hamkalām hogā, “Saw lāsaw saw lāsaw, qaw lāqaw kaw lāqaw, thoṛā-sā is taraf, thoṛā-sā us taraf.” Kyonki lāzim hai ki wuh chal kar ṭhokar khāen, aur dhaṛām se apnī pusht par gir jāen, ki wuh zaḥmī ho jāen aur phande mein phaṅs kar giriftār ho jāen.

Allāh kā Wāzih Paighām

¹⁴Chunānche ab Rab kā kalām sun lo, ai mazāq uṛāne wālo, jo Yarūshalām mein basne wālī is qaum par hukūmat karte ho. ¹⁵Tum shekhī mār kar kahte ho, “Ham ne maut se ahd bāndhā aur Pātāl se muāhadā kiya hai. Is lie jab sazā kā sailāb ham par se guzare to hamen nuqsān nahin pahunchāegā. Kyonki ham ne jhūṭ mein panāh lī aur dhoke mein chhup gae hain.” ¹⁶Is ke jawāb mein Rab Qādir-e-mutlaq farmātā

hai, “Dekho, main Siyyūn mein ek patthar rakh detā hūn, kone kā ek āzmūdā aur qimti patthar jo mazbūt buniyād par lagā hai. Jo imān lāegā wuh kabhī nahin hilegā. ¹⁷Insāf merā fitā aur rāstī merī sāhul kī ḍorī hogī. In se main sab kuchh parkhūngā.

Ole us jhūṭ kā safāyā karenge jis mein tum ne panāh lī hai, aur sailāb tumhārī chhupne kī jagah uṛā kar apne sāth bahā le jāegā. ¹⁸Tab tumhārā maut ke sāth ahd mansūkḥ ho jāegā, aur tumhārā Pātāl ke sāth muāhadā qāym nahin rahegā. Sazā kā sailāb tum par se guzar kar tumhen pāmāl karegā. ¹⁹Wuh subah basubah aur din rāt guzaregā, aur jab bhī guzaregā to tumhen apne sāth bahā le jāegā. Us waqt log dahshatzadā ho kar kalām kā matlab samjhenge.” ²⁰Chārpāi itnī chhoṭī hogī ki tum pānw phailā kar so nahin sakoge. Bistar kī chauṛāi itnī kam hogī ki tum use lapet kar ārām nahin kar sakoge.

²¹Kyonki Rab uṭh kar yon tum par jhapat paregā jis tarah Parāzīm Pahār ke pās Filistiyon par jhapat parā. Jis tarah Wādī-e-Jibaūn mein Amoriyon par ṭuṭ parā usī tarah wuh tum par ṭuṭ paregā. Aur jo

kām wuh karegā wuh ajīb hogā, jo qadam wuh uṭhāegā wuh māmūl se haṭ kar hogā. ²²Chunānche apnī tānāzanī se bāz āo, warnā tumhārī zanjireñ mazīd zor se kas dī jāēngī. Kyoñki mujhe Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj se paighām milā hai ki tamām duniyā kī tabāhī muta’ayyin hai.

Māhir Kisān kī Tamsīl

²³Ġhaur se merī bāt suno! Dhyān se us par kān dharo jo main kah rahā hūñ! ²⁴Jab kisān khet ko bij bone ke lie taiyār kartā hai to kyā wuh pūrā din hal chalātā rahtā hai? Kyā wuh apnā pūrā waqt zamīn khodne aur ḍhele toṛne meñ sarf kartā hai? ²⁵Hargiz nahīñ! Jab pūre khet kī satah hamwār aur taiyār hai to wuh apnī apnī jagah par siyāh zīrā aur safed zīrā, gandum, bājra aur jo kā bij botā hai. Ākhir meñ wuh kināre par chāre kā bij botā hai. ²⁶Kisān ko kḥūb mālūm hai ki kyā kyā karnā hotā hai, kyoñki us ke Kḥudā ne use tālīm de kar saḥīh tariqā sikhāyā. ²⁷Chunānche siyāh zīrā aur safed zīrā ko anāj kī tarah

gāhā nahīñ jātā. Dāne nikālne ke lie un par waznī chīz nahīñ chalāī jātī balki unheñ ḍanḍe se mārā jātā hai. ²⁸Aur kyā anāj ko gāh gāh kar pīsā jātā hai? Hargiz nahīñ! Kisān use had se zyādā nahīñ gāhtā. Go us ke ghoṛe koī waznī chīz khīnchte hue bāliyoñ par se guzarte haiñ tāki dāne nikleñ tāham kisān dhyān detā hai ki dāne pis na jāēñ. ²⁹Use yih ilm bhī Rabbul-afwāj se milā hai jo zabardast mashwaroñ aur kāmīl hikmat kā mambā hai.

Yarūshalam Kḥabardār Rahe

29 Ai Ariyel, Ariyel,^a tujh par afsos! Ai shahr jis meñ Dāūd kḥaimāzan thā, tujh par afsos! Chalo, sāl basāl apne tahwār manāte raho. ²Lekin main Ariyel ko yoñ gher kar tang karūṅga ki us meñ āh-o-zārī sunāī degī. Tab Yarūshalam mere nazdīk saḥīh mānoñ meñ Ariyel sābit hogā. ³Kyoñki main tujhe har taraf se pushtābandī se gher kar band rakhūṅgā, tere muḥāsare kā pūrā band-o-bast karūṅga. ⁴Tab tū itnā past hogā ki kḥāk meñ se bolegā,

^aMurād hai Yarūshalam. Ariyel kā ek matlab ‘Allāh kā Sherbabar’ aur dūsrā ‘Bhasm Hone Wālī Qurbāniyoñ

kī Qurbāngāh’ hai. Yahāñ donoñ matlab mumkin haiñ.

terī dabī dabī āwāz gard meñ se niklegī. Jis tarah murdā rūh zamīn ke andar se sargoshī kartī hai usī tarah terī dhīmī dhīmī āwāz zamīn meñ se niklegī.

⁵Lekin achānak tere muta'addid dushman bārīk dhūl kī tarah uṛ jāeñge, zālīmōñ kā ḡhol hawā meñ bhūse kī tarah titar-bitar ho jāegā. Kyoñki achānak, ek hī lamhe meñ ⁶Rabbul-afwāj un par ṭūṭ paṛegā. Wuh bijlī kī kaṛaktī āwāzeñ, zalzalā, baṛā shor, tez āñdhī, tūfān aur bhasm karne wālī āg ke shole apne sāth le kar shahr kī madad karne āegā. ⁷Tab Ariyel se laṛne wālī tamām qaumoñ ke ḡhol kḡhāb jaise lageñge. Jo Yarūshalam par hamlā karke us kā muhāsarā kar rahe aur use tang kar rahe the wuh rāt meñ royā jaise ḡhairhaqīqī lageñge. ⁸Tumhāre dushman us bhūke ādmī kī mānind hoñge jo kḡhāb meñ dekḡtā hai ki main khānā khā rahā hūñ, lekin phir jāg kar jān letā hai ki main waise kā waisā bhūkā hūñ. Tumhāre muḡhālīf us pyāse ādmī kī mānind hoñge jo kḡhāb meñ dekḡtā hai ki main pānī pī rahā hūñ, lekin phir jāg kar jān letā hai ki main waise kā waisā niḡhāl aur pyāsā hūñ. Yihī

un tamām bainul-aqwāmī ḡholōñ kā hāl hogā jo Koh-e-Siyyūn se jang kareñge.

Allāh kā Kalām Qaum kī

Samajh se Bāhar Hai

⁹Hairatzadā ho kar hakkā-bakkā rah jāo! Andhe ho kar nābīnā ho jāo! Matwāle ho jāo, lekin mai se nahīñ. Laṛkhaṛāte jāo, lekin sharāb se nahīñ. ¹⁰Kyoñki Rab ne tumheñ gahrī nīnd sulā diyā hai, us ne tumhārī āñkhoñ yāñī nabiyoñ ko band kiyā aur tumhāre saroñ yāñī royā dekḡhne wāloñ par pardā ḡāl diyā hai.

¹¹Is lie jo bhī kalām nāzil huā hai wuh tumhāre lie sar bamuhr kitāb hī hai. Agar use kisī paṛhe-likhe ādmī ko diyā jāe tāki paṛhe to wuh jawāb degā, “Yih paṛhā nahīñ jā saktā, kyoñki is par muhr hai.” ¹²Aur agar use kisī anpaṛh ādmī ko diyā jāe to wuh kahegā, “Main anpaṛh hūñ.”

¹³Rab farmātā hai, “Yih qaum mere huzūr ā kar apnī zabān aur hoñṭoñ se to merā ehtirām kartī hai, lekin us kā dil mujh se dūr hai. Un kī kḡhudātarsī sirf insān hī ke raṭe-raṭāe ahkām par mabnī hai.

¹⁴Is lie āindā bhī merā is qaum ke sāth sulūk hairatangez hogā. Hān, merā sulūk ajīb-o-gharīb hogā. Tab us ke dānishmandon kī dānish jāti rahegī, aur us ke samajhdāron kī samajh ghāyab ho jāegī.”

¹⁵Un par afsos jo apnā mansūbā zamīn kī gahrāiyon mein dabā kar Rab se chhupāne kī koshish karte haiñ, jo tārīkī mein apne kām karke kahte haiñ, “Kaun hameñ dekh legā, kaun hameñ pahchān legā?”

¹⁶Tumhārī kajrawī par lānat! Kyā kumhār ko us ke gāre ke barābar samjhā jātā hai? Kyā banī huī chīz banāne wāle ke bāre mein kahtī hai, “Us ne mujhe nahīn banāyā”? Yā kyā jis ko tashkīl diyā gayā hai wuh tashkīl dene wāle ke bāre mein kahtā hai, “Wuh kuchh nahīn samajhtā”? Hargiz nahīn!

Barī Tabdiliyān Āne Wālī Haiñ

¹⁷Thoṛī hī der ke bād Lubnān kā jangal phalte-phūlte bāgh mein tabdīl hogā jabki phaltā-phūltā bāgh jangal-sā lagegā. ¹⁸Us din bahre kitāb kī tilāwat sunenge, aur andhon kī āñkheñ andhere aur tārīkī mein se nikal kar dekh sakeñgī. ¹⁹Ek bār phir farotan Rab

kī khushī manāenge, aur muhtāj Isrāīl ke Quddūs ke bāis shādiyānā bajāenge. ²⁰Zālīm kā nām-o-nishān nahīn rahegā, tānāzan khatm ho jāenge, aur dūsron kī tāk mein baithne wāle sab ke sab rū-e-zamīn par se miṭ jāenge. ²¹Yihī un kā anjām hogā jo adālat mein dūsron ko qusūrwar thahrāte, shahr ke darwāze mein adālat karne wāle qāzī ko phañsāne kī koshish karte aur jhūṭī gawāhiyon se bequsūr kā haq mārte haiñ.

²²Chunāñche Rab jis ne pahle Ibrāhīm kā bhī fidyā de kar use chhuṛāyā thā Yāqūb ke gharāne se farmātā hai, “Ab se Yāqūb sharmindā nahīn hogā, ab se Isrāīliyon kā rang faq nahīn paṛ jāegā. ²³Jab wuh apne darmiyān apne bachchon ko jo mere hāthon kā kām haiñ dekheñge to wuh mere nām ko muqaddas māneñge. Wuh Yāqūb ke Quddūs ko muqaddas jāneñge aur Isrāīl ke Khudā kā khauf māneñge. ²⁴Us waqt jin kī rūh āwārā hai wuh samajh hāsīl kareñge, aur burburāne wāle tālīm qabūl kareñge.”

Misr ke Wāde Bekār Haiñ

30 Rab farmātā hai, “Ai ziddī bachcho, tum par afsos! Kyoñki tum mere baḡhair mansūbe bāndhte aur mere Rūh ke baḡhair muāhade kar lete ho. Gunāhoñ meñ izāfā karte karte ²tum ne mujh se mashwarā lie baḡhair Misr kī taraf rujū kiyā tākī Firaun kī āṛ meñ panāh lo aur Misr ke sāye meñ hifāzat pāo. ³Lekin ḡhabardār! Firaun kā tahaffuz tumhāre lie sharm kā bāis banegā, Misr ke sāye meñ panāh lene se tumhārī ruswāi ho jāegī. ⁴Kyoñki go us ke afsar Zuan meñ haiñ aur us ke elchī hanīs tak pahuñch gae haiñ ⁵to bhī sab is qaum se sharmindā ho jāeñge, kyoñki is ke sāth muāhadā bekār hogā. Is se na madad aur na fāydā hāsil hogā balki yih sharm aur ḡhajālat kā bāis hī hogī.”

⁶Dasht-e-Najab ke jānwaroñ ke bāre meñ Rab kā farmān:

Yahūdāh ke safīr ek taklīfdeh aur pareshānkun mulk meñ se guzar rahe haiñ jis meñ sherbabar, shernī, zahrīle aur uṛansāñp baste haiñ. Un ke gadhe aur ūñṭ Yahūdāh kī daulat aur ḡhazānoñ se lade hue haiñ, aur wuh sab kuchh Misr

ke pās pahuñchā rahe haiñ, go is qaum kā koī fāydā nahiñ. ⁷Misr kī madad fuzūl hī hai! Is lie maiñ ne Misr kā nām ‘Rahab azhdahā jis kā muñh band kar diyā gayā hai’ rakhā hai.

⁸Ab dūstroñ ke pās jā kar sab kuchh taḡhte par likh. Use kitāb kī sūrat meñ qalamband kar tākī mere alfāz āne wāle dinoñ meñ hameshā tak gawāhī deñ. ⁹Kyoñki yih qaum sarkash hai, yih log dhokebāz bachche haiñ jo Rab kī hidāyāt ko mānane ke lie taiyār hī nahiñ. ¹⁰ḡhaibbīnoñ ko wuh kahte haiñ, “Royā se bāz āo.” Aur royā deḡhne wāloñ ko wuh hukm dete haiñ, “Hameñ sachchī royā mat batānā balki hamārī ḡhushāmad karne wālī bāteñ. Farebdeh royā deḡh kar hamāre āge bayān karo! ¹¹Sahīh rāste se haṭ jāo, sidhī rāh ko chhoṛ do. Hamāre sāmne Isrāīl ke Quddūs kā zikr karne se bāz āo!”

¹²Jawāb meñ Isrāīl kā Quddūs farmātā hai, “Tum ne yih kalām radd karke zulm aur chālākī par bharosā balki pūrā etamād kiyā hai. ¹³Ab yih gunāh tumhāre lie us ūñchī dīwār kī mānind hogā jis meñ darāreñ paṛ gāi haiñ. Darāreñ phailti haiñ aur dīwār baiṭhī jāti

hai. Phir achānak ek hī lamhe mein wuh dhaṛām se zamīnbos ho jāti hai. ¹⁴Wuh ṭukṛe ṭukṛe ho jāti hai, bilkul miṭṭi ke us bartan ki tarah jo berahmī se chaknāchūr kiya jāta hai aur jis kā ek ṭukṛā bhī āg se koele uṭhā kar le jāne yā hauz se thoṛā-bahut pānī nikālne ke qābil nahīn rah jāta.”

Sabar ke sāth Rab par

Bharosā Rakho

¹⁵Rab Qādir-e-mutlaq jo Isrāil kā Quddūs hai farmātā hai, “Wāpas ā kar sukūn pāo, tab hī tumhein najāt milegi. Kḥāmosh rah kar mujh par bharosā rakho, tab hī tumhein taqwiya milegi. Lekin tum is ke lie taiyār hī nahīn the.

¹⁶Chūnki tum jawāb mein bole, ‘Hargiz nahīn, ham apne ghoṛon par sawār ho kar bhāgeenge’ is lie tum bhāg jāoge. Chūnki tum ne kahā, ‘Ham tez ghoṛon par sawār ho kar bach nikleenge’ is lie tumhārā tāqqub karne wāle kahīn zyādā tez hoenge. ¹⁷Tumhāre hazār mard ek hī ādmī ki dhamki par bhāg jāenge. Aur jab dushman ke pānch afrād tumhein dhamkāenge to tum sab ke sab farār ho jāoge. Ākhirkār jo

bachenge wuh pahār ki choṭi par parcham ke ḍaṇḍe ki tarah tanhā rah jāenge, pahārī par jhāṇḍe ki tarah akele hongē.”

¹⁸Lekin Rab tumhein mehrbānī dikhāne ke intazār mein hai, wuh tum par rahm karne ke lie uṭh kharā huā hai. Kyonki Rab insāf kā Kḥudā hai. Mubārak haiin wuh jo us ke intazār mein rahte haiin.

¹⁹Ai Siyyūn ke bāshindo jo Yarūshalam mein rahte ho, āindā tum nahīn ro’oge. Jab tum fariyād karoge to wuh zarūr tum par mehrbānī karegā. Tumhārī sunte hī wuh jawāb degā. ²⁰Go māzi mein Rab ne tumhein tangi ki roṭi khilāi aur zulm kā pānī pilāyā, lekin ab terā ustād chhupā nahīn rahegā balki teri apni hī ānkhein use dekhegi. ²¹Agar dāin yā bāin taraf muṛnā hai to tumhein pīchhe se hidāyat milegi, “Yihī rāstā sahīh hai, isi par chalo!” Tumhāre apne kān yih suneenge. ²²Us waqt tum chāndī aur sone se saje hue apne buton ki behurmati karoge. Tum “Uf, gandī chiz!” Kah kar unhein nāpāk kachre ki tarah bāhar phainkoge.

²³Bij bote waqt Rab tere kheton par bārish bhej kar behtarīn faslein

pakne degā, ghizāiyatbakḥsh
 ḵhurāk muhaiyā karegā. Us din
 terī bheṛ-bakriyān aur gāy-bail
 wasī charāgāhoṅ meṅ chareṅge.
²⁴Khetibārī ke lie mustāmal bailoṅ
 aur gadhoṅ ko chhāj aur doshāḵhe
 ke zariye sāf kī gāi behtarīn ḵhurāk
 milegī. ²⁵Us din jab dushman halāk
 ho jāegā aur us ke burj gir jāeṅge to
 har ūnche pahār se nahreṅ aur har
 bulandī se nāle baheṅge. ²⁶Chānd
 sūraj kī mānind chamkegā jabki
 sūraj kī raushnī sāt gunā zyādā
 tez hogī. Ek din kī raushnī sāt ām
 dinōṅ kī raushnī ke barābar hogī.
 Us din Rab apnī qaum ke zaḵhmoṅ
 par marham-paṭṭī karke use shafā
 degā.

Rab Asūriyoṅ kī Adālat Kartā Hai

²⁷Wuh dekho, Rab kā nām dūr-
 darāz ilāqe se ā rahā hai. Wuh
 ghaiz-o-ghazab se aur baṛe rob ke
 sāth qarīb pahuṅch rahā hai. Us
 ke hoṅṭ qahr se hil rahe haiṅ, us
 kī zabān ke āge āge sab kuchh rākh
 ho rahā hai. ²⁸Us kā dam kināroṅ
 se bāhar āne wālī nadī hai jo sab
 kuchh gale tak ḍubo detī hai. Wuh
 aqwām ko halākat kī chhālne meṅ
 chhān chhān kar un ke muṅh meṅ

dahānā ḍāltā hai tāki wuh bhaṭak
 kar tabāḥkun rāh par āeṅ.

²⁹Lekin tum gīt gāoge, aise gīt
 jaise muqaddas id kī rāt gāe jāte
 haiṅ. Itnī raunaq hogī ki tumhāre
 dil phūle na samāeṅge. Tumhāri
 ḵhushī un zāyrīn kī mānind hogī
 jo bānsrī bajāte hue Rab ke pahār
 par chaṛhte aur Isrāil kī Chaṭṭān ke
 huzūr āte haiṅ.

³⁰Tab Rab apnī bārob āwāz se
 logoṅ par apnī qudrat kā izhār
 karegā. Us kā saḵht ghazab aur
 bhasm karne wālī āg nāzil hogī,
 sāth sāth bārish kī tez bauchhār aur
 oloṅ kā tūfān un par ṭuṭ paṛegā.

³¹Rab kī āwāz Asūr ko pāsh pāsh
 kar degī, us kī lāṭhī use mārte
 rahegī. ³²Aur jyoṅ jyoṅ Rab sazā
 ke laṭh se Asūr ko zarb lagāegā
 tyoṅ tyoṅ daf aur sarod bajēṅge.
 Apne zorāwar bāzū se wuh Asūr
 se laṛegā. ³³Kyōṅki baṛī der se
 wuh garhā taiyār hai jahān Asūri
 bādshāh kī lāsh ko jalānā hai. Use
 gahrā aur chauṛā banāyā gayā hai,
 aur us meṅ lakaṛī kā baṛā dher hai.
 Rab kā dam hī use gandhak kī tarah
 jalāegā.

Misr kī Madad Bekār Hai

31 Un par afsos jo madad ke lie Misr jāte haiñ. Un ki pūrī ummīd ghoṛoñ se hai, aur wuh apne muta'addid rathoñ aur tāqatwar ghurṣawāroñ par etamād rakhte haiñ. Afsos, na wuh Isrāīl ke Quddūs kī taraf nazar uṭhāte, na Rab kī marzī dariyāft karte haiñ. ²Lekin Allāh bhī dānā hai. Wuh tum par āfat lāegā aur apnā farmān mansūkh nahīn karegā balki sharīroñ ke ghar aur un ke muāwinoñ ke kḥilāf uṭh kharā hogā. ³Misrī to Kḥudā nahīn balki insān haiñ. Aur un ke ghoṛe ālam-e-arwāh ke nahīn balki fānī duniyā ke haiñ. Jahān bhī Rab apnā hāth baṛhāe wahān madad karne wāle madad milne wāloñ samet ṭhokar khā kar gir jāte haiñ, sab mil kar halāk ho jāte haiñ.

⁴Rab mujh se hamkalām huā, “Siyyūn par utarte waqt main us jawān sherbabar kī tarah hūngā jo bakrī mār kar us ke ūpar kharā ghurrātā hai. Go muta'addid gallābānoñ ko use bhagāne ke lie bulāyā jāe to bhī wuh un kī chīkḥoñ se dahshat nahīn khātā, na un ke shor-sharābā se ḍar kar

dabak jātā hai. Rabbul-afwāj isī tarah hī Koh-e-Siyyūn par utar kar laṛegā. ⁵Rabbul-afwāj par phailāe hue parinde kī tarah Yarūshalam ko panāh degā, wuh use mahfūz rakh kar chhuṭkārā degā, use sazā dene ke bajāe rihā karegā.”

⁶Ai Isrāīliyo, jis se tum sarkash ho kar itne dūr ho gae ho us ke pās wāpas ā jāo. ⁷Ab tak tum apne hāthoñ se bane hue sone-chāndī ke butoñ kī pūjā karte ho, ab tak tum is gunāh meñ mulawwas ho. Lekin wuh dīn āne wālā hai jab har ek apne butoñ ko radd karegā.

⁸“Asūr talwār kī zad meñ ā kar gir jāegā. Lekin yih kisī mard kī talwār nahīn hogī. Jo talwār Asūr ko khā jāegi wuh fānī insān kī nahīn hogī. Asūr talwār ke āge āge bhāgegā, aur us ke jawānoñ ko begār meñ kām karnā paṛegā. ⁹Us kī chaṭṭān ḍar ke māre jāti rahegi, us ke afsar lashkari jhande ko dekh kar dahshat khāenge.” Yih Rab kā farmān hai jis kī āg Siyyūn meñ bharaktī aur jis kā tanūr Yarūshalam meñ taptā hai.

Rāst Bādshāh kī Āmad

32 Ek bādshāh āne wālā hai jo insāf se hukūmat karegā. Us ke afsar bhī sadāqat se hukmrānī kareṅge. ²Har ek āndhī aur tūfān se panāh degā, har ek registān meṅ nadiyon kī tarah taro-tāzā karegā, har ek taptī dhūp meṅ baṛī chaṭṭān kā-sā sāyā degā.

³Tab dekhne wālon kī ānkhen andhī nahīn raheṅgī, aur sunane wālon ke kān dhyān denge. ⁴Jaldbāzon ke dil samajhdār ho jāeṅge, aur haklon kī zabān rawānī se sāf bāt karegī. ⁵Us waqt na ahmaq sharif kahlāegā, na badmāsh ko mumtāz qarār diyā jāegā. ⁶Kyonki ahmaq hamāqat bayān kartā hai, aur us kā zahan sharīr mansūbe bāndhtā hai. Wuh bedīn harkateṅ karke Rab ke bāre meṅ kufr baktā hai. Bhūke ko wuh bhūkā chhoṛtā aur pyāse ko pānī pīne se roktā hai. ⁷Badmāsh ke tarīq-e-kār sharīr haiṅ. Wuh zarūratmand ko jhūṭ se tabāh karne ke mansūbe bāndhtā rahtā hai, khāh gharīb haq par kyon na ho. ⁸Us ke muqābale meṅ sharif ādmī sharīf mansūbe bāndhtā aur sharif

kām karne meṅ sābitqadam rahtā hai.

Beparwā Zindagī Khatm**Hone Wālī Hai**

⁹Ai beparwā aurato, uṭh kar merī bāt suno! Ai beṭiyo jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho, mere alfāz par dhyān do! ¹⁰Ek sāl aur chand ek dinon ke bād tum jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho kānp uṭhogī. Kyonki angūr kī fasal zāe ho jāegī, aur phal kī fasal pakne nahīn pāegī. ¹¹Ai beparwā aurato, laraz uṭho! Ai beṭiyo jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho, thartharāo! Apne achchhe kapron ko utār kar ṭāṭ ke libās pahan lo. ¹²Apne sīnon ko pīṭ pīṭ kar apne khushgawār khetoṅ aur angūr ke phaldār bāghon par mātām karo. ¹³Merī qaum kī zamīn par āh-o-zārī karo, kyonki us par khārdār jhāṛiyān chhā gaī haiṅ. Rangraliyān manāne wāle shahr ke tamām khushbāsh gharon par gham khāo. ¹⁴Mahal wīrān hogā, raunaqdār shahr sunsān hogā. Qilā aur burj hameshā ke lie ghār baneṅge jahān janglī gadhe apne dil bahlāeṅge aur bheṛ-bakriyān chareṅgī.

Allāh ke Rūh se Bahālī

¹⁵Jab tak Allāh apnā Rūh ham par nāzil na kare us waqt tak hālāt aise hī raheṅge. Lekin phir registān bāgh meṅ tabdīl ho jāegā, aur bāgh ke phaldār daraḳht jangal jaise ghane ho jāeṅge. ¹⁶Tab insāf registān meṅ basegā, aur sadāqat phalte-phūlte bāgh meṅ sukūnat karegī. ¹⁷Insāf kā phal amn-o-amān hogā, aur sadāqat kā asar abadī sukūn aur hifāzat hogī.

¹⁸Merī qaum pursukūn aur mahfūz ābādiyon meṅ basegī, us ke ghar ārāmdeh aur puramn hoṅge. ¹⁹Go jangal tabāh aur shahr zamīnbos kyon na ho, ²⁰lekin tum mubārak ho jo har nadī ke pās bij bo sakoge aur āzādī se apne gāy-bailon aur gadhon ko charā sakoge.

Yā Rab, Madad!

33 Tujh par afsos, jo dūson ko barbād karne ke bāwujūd barbād nahīn huā. Tujh par afsos, jo dūson se bewafā thā, hālānki tere sāth bewafā nahīn huī. Lekin terī bārī bhī āegī. Barbādī kā kām takmil tak pahuñchāne par tū ḳhud barbād ho jāegā. Bewafāi kā kām takmil

tak pahuñchāne par tere sāth bhī bewafāi kī jāegī.

²Ai Rab, ham par mehrbānī kar! Ham tujh se ummīd rakhte haiṅ. Har subah hamārī tāqat ban, musibat ke waqt hamārī rihāi kā bāis ho.

³Terī garaḳtī āwāz sun kar qaumeṅ bhāg jātī haiṅ, tere uṭh ḳharḳ hone par wuh chāron taraf bikhar jātī haiṅ. ⁴Ai qaumo, jo māl tum ne lūṭ liyā wuh dūse chhīn leṅge. Jis tarah ṭiḍḍiyon ke ḡhol faslon par jhapṭ kar sab kuchh chaṭ kar jāte haiṅ usī tarah dūse tumhārī pūrī milkiyat par ṭuṭ paṛeṅge.

⁵Rab sarfarāz hai aur bulandiyon par sukūnat kartā hai. Wuhī Siyyūn ko insāf aur sadāqat se mālāmāl karegā. ⁶Un dinon meṅ wuh terī hifāzat kī zamānat hogā. Tujhe najāt, hikmat aur dānāi kā zaḳhīrā hāsil hogā, aur Rab kā ḳhauf terā ḳhazānā hogā.

Dushman se Dhokā, Rab se Rihāi

⁷Suno, un ke sūrme galiyon meṅ chīḳh rahe haiṅ, amn ke safir talḳh āheṅ bhar rahe haiṅ. ⁸Saṛakeṅ wīrān-o-sunsān haiṅ, aur

musāfir un par nazar hī nahīn āte. Muāhade ko torā gayā hai, logoñ ne us ke gawāhoñ ko radd karke insān ko haqīr jānā hai. ⁹Zamīn khushk ho kar murjhā gāī hai, Lubnān kumlā kar sharmindā ho gayā hai. Shārūn kā maidān beshajar bayābān-sā ban gayā hai, Basan aur Karmīl apne patte jhār rahe haiñ.

¹⁰Lekin Rab farmātā hai, “Ab main uṭh kharā hūngā, ab main sarfarāz ho kar apnī quwwat kā izhār karūngā. ¹¹Tum ummīd se ho, lekin peṭ meñ sūkhī ghās hī hai, aur janm dete waqt bhūsā hī paidā hogā. Jab tum phūnk mārōge to tumhārā dam āg ban kar tumhīn ko rākh kar degā. ¹²Aqwām yoñ bhasm ho jāēngī ki chūnā hī rah jāegā, wuh khārdār jhāriyoñ kī tarah kaṭ kar jal jāēngī. ¹³Ai dūr-darāz ilāqoñ ke bāshindo, wuh kuchh suno jo main ne kiyā hai. Ai qarīb ke basne wālo, merī qudrat jān lo.”

¹⁴Siyyūn meñ gunāhgār ghabrā gae haiñ, bedīn pareshānī ke ālam meñ thartharāte hue chillā rahe haiñ, “Ham meñ se kaun bhasm karne wālī is āg ke sāmne zindā rah saktā hai? Ham meñ se kaun hameshā tak bharakne wālī

is angīṭhī ke qarīb qāym rah saktā hai?” ¹⁵Lekin wuh shaḥs qāym rahegā jo rāst zindagī guzāre aur sachchāī bole, jo ghairqānūnī nafā aur rishwat lene se inkār kare, jo qātilānā sāzishoñ aur ghalat kām se gurez kare. ¹⁶Wuhī bulandiyōñ par basegā aur pahār ke qile meñ mahfūz rahegā. Use roṭī milti rahegī, aur pānī kī kabhī kamī na hogī.

Purjalāl Bādshāh kā Mulk

¹⁷Terī ānkheñ bādshāh aur us kī pūrī khūbsūrati kā mushāhadā karengī, wuh ek wasī aur dūr dūr tak phailā huā mulk dekheñgī. ¹⁸Tab tū guzare hue haulnāk waqt par ghaur-o-khauz karke pūchhegā, “Dushman ke baṛe afsar kidhar haiñ? Ṭaiks lene wālā kahāñ ghāyb huā? Wuh afsar kidhar hai jo burjoñ kā hisāb-kitāb kartā thā?” ¹⁹Āindā tujhe yih gustākḥ qaum nazar nahīn āegī, yih log jo nāqābil-e-fahm zabān bolte aur haklāte hue aisi bāteñ karte haiñ jo samajh meñ nahīn ātīñ.

²⁰Hamārī idoñ ke shahr Siyyūn par nazar dāl! Terī ānkheñ Yarūshalam ko dekheñgī. Us waqt

wuh mahfūz sukūnatgāh hogā, ek k̄haimā jo āindā kabhī nahīn haṭegā, jis kī mek̄heñ kabhī nahīn nikleñgī, aur jis kā ek rassā bhī nahīn ṭūtegā.

²¹Wahāñ Rab hī hamārā zorāwar āqā hogā, aur shahr dariyāoñ kā maqām hogā, aisī chauṛī nadiyōñ kā maqām jin par na chappū wālī kashtī, na shāndār jahāz chalegā.

²²Kyōñki Rab hī hamārā qāzī, Rab hī hamārā sardār aur Rab hī hamārā Bādshāh hai. Wuhī hamen chhuṭkāṛā degā. ²³Dushman kā beṛā gharq hone wālā hai. Bādbān ke rasse dhīle haiñ, aur na wuh mastūl ko mazbūt rakhne, na bādbān ko phailāe rakhne meñ madad dete haiñ. Us waqt kasrat kā lūṭā huā māl baṭegā, balki itnā māl hogā ki langare bhī lūṭne meñ shirkat kareñge. ²⁴Siyyūn kā koī bhī fard nahīn kahegā, “Main kamzor hūñ,” kyōñki us ke bāshindoñ ke gunāh baḳhshe gae hoñge.

Adom par Adālat kā Elān

34 Ai qaumo, qarīb ā kar sun lo! Ai ummato, dhyān do! Duniyā aur jo bhī us meñ hai

kān lagāe, zamīn aur jo kuchh us meñ se phūṭ niklā hai tawajjuh de!

²Kyōñki Rab ko tamām ummatoñ par ghussā ā gayā hai, aur us kā ghazab un ke tamām lashkaroñ par nāzil ho rahā hai. Wuh unheñ

mukammal taur par tabāh karegā, inheñ saffāk ke hawāle karegā.

³Un ke maqtūloñ ko bāhar phaiñkā jāegā, aur lāshoñ kī badbū chāroñ taraf phailegī. Pahar un ke k̄hūn se sharābor hoñge. ⁴Tamām sitāre gal jāeñge, aur āsmān ko tūmār kī tarah lapetā jāegā. Sitāroñ kā pūrā lashkar angūr ke murjhāe hue pattoñ kī tarah jhar jāegā, wuh anjir ke daraḳht kī sūkhī hariyālī kī tarah gir jāegā.

⁵Kyōñki āsmān par merī talwār k̄hūn pī pī kar mast ho gai hai. Dekho, ab wuh Adom par nāzil ho rahī hai tāki us kī adālat kare, us qaum kī jis kī mukammal tabāhī kā faisla main kar chukā hūñ. ⁶Rab kī talwār k̄hūnālūdā ho gai hai, aur us se charbī ṭapaktī hai. Bher-bakriyōñ kā k̄hūn aur mendhoñ ke gurdoñ kī charbī us par lagi hai, kyōñki Rab Busrā Shahr meñ qurbānī kī id aur Mulk-e-Adom meñ qatl-e-ām kā tahwār manāegā. ⁷Us waqt janglī bail un ke sāth

gir jāeṅge, aur bachhre tāqatwar sāṇḍoṅ samet khatm ho jāeṅge. Un kī zamīn khūn se mast aur khāk charbī se sharābor hogī.

⁸Kyōnki wuh din ā gayā hai jab Rab badlā legā, wuh sāl jab wuh Adom se Isrāīl kā intaqām legā. ⁹Adom kī nadiyōṅ meṅ tārkol hī bahegā, aur gandhak zamīn ko dhāṇpegī. Mulk bharaktī huī rāl se bhar jāegā, ¹⁰jis kī āg na din aur na rāt bujhegī balki hameshā tak dhuān chhoṛtī rahegī. Mulk nasl-dar-nasl wīrān-o-sunsān rahegā, yahān tak ki musāfir bhī hameshā tak us meṅ se guzarne se gurez kareṅge. ¹¹Dashtī ullū aur khārpust us par qabzā kareṅge, chinghārne wāle ullū aur kawwe us meṅ baserā kareṅge. Kyōnki Rab fite aur sāhūl se Adom kā pūrā mulk nāp nāp kar ujār aur wīrānī ke hawāle karegā. ¹²Us ke shurafā kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Kuchh nahīn rahegā jo bādshāhī kahlāe, mulk ke tamām ra'īs jāte raheṅge. ¹³Kāṇṭedār paude us ke mahaloṅ par chhā jāeṅge, khudrau paude aur ūṅṭkaṭāre us ke qilāband shahroṅ meṅ phail jāeṅge. Mulk gīdaṛ aur uqābī ullū kā ghar banegā. ¹⁴Wahān registān

ke jānwar janglī kuttoṅ se mileṅge, aur bakrānumā jin ek dūsre se mulāqāt kareṅge. Līlīt nāmī āseb bhī us meṅ ṭahregā, wahān use bhī ārāmgāh milegī. ¹⁵Mādā sānp us ke sāye meṅ bil banā kar us meṅ apne aṇḍe degī aur unheṅ se kar pālegī. Shikārī parinde bhī do do ho kar wahān jamā hoṅge.

¹⁶Rab kī kitāb meṅ parh kar is kī tahqīq karo! Adom meṅ yih tamām chīzeṅ mil jāeṅgī. Mulk ek se bhī mahrūm nahīn rahegā balki sab mil kar us meṅ pāi jāeṅgī. Kyōnki Rab hī ke muṅh ne is kā hukm diyā hai, aur usī kā Rūh inheṅ ikatṭhā karegā. ¹⁷Wuhī sārī zamīn kī paimāish karegā aur phir qurā ḍāl kar mazkūrā jāndāroṅ meṅ taqsim karegā. Tab mulk abad tak un kī milkiyat meṅ āegā, aur wuh nasl-dar-nasl us meṅ ābād hoṅge.

Qaum kī Rihāi

35 Registān aur pyāsī zamīn bāgh bāgh hoṅge, bayābān khushī manā kar khil uṭhegā. Us ke phūl sosan kī tarah ²phūṭ nikleṅge, aur wuh zor se shādiyānā bajā kar khushī ke nāre lagāegā. Use Lubnān kī shān, Karmil aur Shārūn

kā pūrā husn-o-jamāl diyā jāegā.
Log Rab kā jalāl aur hamāre Ḳhudā
kī shān-o-shaukat dekheṅge.

³Niḡhāl hāthoṅ ko taqwiyaṭ do,
ḡānwāṇḡol ghuṭnoṅ ko mazbūt
karo! ⁴Dharakte hue diloṅ se kaho,
“Hauslā rakho, mat ḡaro. Dekho,
tumhārā Ḳhudā intaqām lene ke lie
ā rahā hai. Wuh har ek ko jazā-o-
sazā de kar tumheṅ bachāne ke lie
ā rahā hai.”

⁵Tab andhoṅ kī āṅkhoṅ ko aur
bahroṅ ke kānoṅ ko kholā jāegā.

⁶Langare hiran kī-sī chhalāṅgeṅ
lagāeṅge, aur gūṅge ḡhushī ke nāre
lagāeṅge. Registān meṅ chashme
phūṭ nikleṅge, aur bayābān meṅ se
nadiyāṅ guzareṅgī.

⁷Jhulastī huī ret kī jagah johaṛ
banegā, aur pyāsī zamīn kī jagah
pānī ke sote phūṭ nikleṅge. Jahān
pahle gīḡar ārām karte the wahān
harī ghās, sarkande aur ābī narsal
kī nasho-numā hogī.

⁸Mulk meṅ se shāhrāh guzaregī
jo ‘Shāhrāh-e-Muqaddas’ kahlāegī.
Nāpāk log us par safr nahīn
kareṅge, kyonki wuh saḡīh rāh
par chalne wāloṅ ke lie maḡhsūs

hai. Ahmaq us par bhaṭakne nahīn
pāeṅge.

⁹Us par na sherbabar hogā, na
koī aur wahshī jānwar āegā yā pāyā
jāegā. Sirf wuh us par chaleṅge
jinheṅ Allāh ne ewazānā de kar
chhuṛā liyā hai.

¹⁰Jitnoṅ ko Rab ne fidyā de kar
riḡā kiyā hai wuh wāpas āeṅge aur
gīt gāte hue Siyyūn meṅ dāḡhil
hoṅge. Un ke sar par abādī ḡhushī
kā tāj hogā, aur wuh itne masrūr
aur shādmān hoṅge ki mātam aur
giryā-o-zārī un ke āge āge bhāḡ
jāegī.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā

Karte Haiṅ

36 Hizqiyāh Bādshāh kī
hukūmat ke 14weṅ sāl
meṅ Asūr ke bādshāh Sanherib
ne Yahūdāh ke tamām qilāband
shahroṅ par dhāwā bol kar un par
qabzā kar liyā. ²Phir us ne apne
ālā afsar Rabshāqī ko baṛī fauj ke
sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā.
Yarūshalam pahuṅch kar Rabshāqī
us nāle ke pās ruk gayā jo pānī ko
ūpar wāle tālāb tak pahuṅchātā
hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo

Dhobiyoñ ke Ghāt tak le jātā hai.)
³Yih dekh kar mahal kā inchārj
 Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, mīrmunshī
 Shibnāh aur mushīr-e-ḳhās Yuāḳh
 bin Āsaf shahr se nikal kar us se
 milne āe. ⁴Rabshāqī ne un ke hāth
 Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte
 haiñ, tumhārā bharosā kis chīz
 par hai? ⁵Tum samajhte ho ki
 ḳhālī bāteñ karnā faujī hikmat-e-
 amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih
 kaisī bāt hai? Tum kis par etamād
 kar rahe ho ki mujh se sarkash ho
 gae ho? ⁶Kyā tum Mīsr par bharosā
 karte ho? Wuh to tūtā huā sarkanḍā
 hī hai. Jo bhī us par ṭek lagāe us
 kā hāth wuh chīr kar zaḥmī kar
 degā. Yihī kuchh un sab ke sāth
 ho jāegā jo Mīsr ke bādshāh Firaun
 par bharosā karen! ⁷Shāyad tum
 kaho, ‘Ham Rab apne Ḳhudā par
 tawakkul karte haiñ.’ Lekin yih kis
 tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to
 us kī behurmatī kī hai. Kyoñki us
 ne ūñchī jaghoñ ke mandiroñ aur
 qurbāngāhoñ ko ḍhā kar Yahūdāh
 aur Yarūshalam se kahā hai ki
 sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke
 sāmne parastish karen. ⁸Āo, mere
 āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo.
 Maiñ tumheñ 2,000 ghoṛe dūngā

basharteki tum un ke lie sawār
 muhaiyā kar sako. Lekin afsos,
 tumhāre pās itne ghuṛsawār haiñ
 hī nahīñ! ⁹Tum mere āqā Asūr
 ke bādshāh ke sab se chhoṭe afsar
 kā bhī muqābalā nahīñ kar sakte.
 Lihāzā Mīsr ke rathoñ par bharosā
 rakhne kā kyā fāydā? ¹⁰Shāyad tum
 samajhte ho ki maiñ Rab kī marzī
 ke baḡhair hī is mulk par hamlā
 karne āyā hūñ tāki sab kuchh
 barbād karūñ. Lekin aisā hargiz
 nahīñ hai! Rab ne ḳhud mujhe
 kahā ki is mulk par dhāwā bol kar
 ise tabāh kar de.”

¹¹Yih sun kar Iliyāqīm, Shibnāh
 aur Yuāḳh ne Rabshāqī kī taqrīr
 meñ daḳhl de kar kahā, “Barāh-
 e-karm Arāmī zabān meñ apne
 ḳhādimoñ ke sāth guftgū kijie,
 kyoñki ham yih achchhī tarah bol
 lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl
 na karen, warnā shahr kī fasīl par
 khare log āp kī bāteñ sun leñge.”
¹²Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā,
 “Kyā tum samajhte ho ki mere
 mālik ne yih paighām sirf tumheñ
 aur tumhāre mālik ko bhejā hai?
 Hargiz nahīñ! Wuh chāhte haiñ
 ki tamām log yih bāteñ sun leñ.
 Kyoñki wuh bhī tumhārī tarah apnā

fuzlā khāne aur apnā peshāb pīne par majbūr ho jāenge.”

¹³Phir wuh fasīl kī taraf muṛ kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se muḥhātīb huā, “Sunō! Shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyān do! ¹⁴Bādshāh farmāte haiñ ki Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ bachā nahīñ saktā. ¹⁵Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hameñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūri bādshāh ke qabze meñ nahīñ āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā. ¹⁶Hizqiyāh kī bāteñ na māno balki Asūr ke bādshāh kī. Kyoñki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḥt kā phal khāegā aur apne hauz kā pānī piegā. ¹⁷Phir kuchh der ke bād main tumheñ ek aise mulk meñ le jāūngā jo tumhāre apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj aur naī mai, roṭī aur angūr ke bāgh haiñ. ¹⁸Hizqiyāh kī mat sunanā. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hameñ bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai. Kyā dīgar

aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ? ¹⁹Hamāt aur Arfād ke dewatā kahāñ rah gae haiñ? Sifarwāym ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisi dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā? ²⁰Nahīñ, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yarūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

²¹Fasīl par khare log ḵhāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyoñki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kahnē. ²²Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-ḵhās Yuāḵh bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phar kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahuñch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

37 Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapre phare aur ṭaṭ kā mātāmī libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā. ²Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shibnāh aur imāmoñ

ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab ṭāṭ ke mātāmī libās pahne hue the. ³Nabī ke pās pahuñch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paighām sunāyā, “Āj ham baṛī musībat meñ haiñ. Sazā ke is din Asūriyoñ ne hamārī saḡht be’izzatī kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ muṭtalā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is lie nahīñ nikal saktā ki māñ kī tāqat jāti rahī hai. ⁴Lekin shāyad Rab āp ke Ḳhudā ne Rabshāqī kī wuh bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Ḳhudā kī tauhīn meñ bhejī haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Ḳhudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵Jab Hizqiyāh ke afsaroñ ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā ⁶to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyoñ se ḡhauf mat khā jo Asūri bādshāh ke mulāzimoñ ne merī ihānat karke dī haiñ. ⁷Dekh, main us kā irādā badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā ki apne hī mulk ko wāpas chalā jāegā. Wahāñ main use talwār se marwā dūngā.”

Sanherib kī Dhamkiyāñ aur Hizqiyāh kī Duā

⁸Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakīs se rawānā ho kar Libnā par chaḡhāi kar rahā thā.

⁹Phir Sanherib ko ittalā milī, “Ethopiya kā bādshāh Tirhāqā āp se laṛne ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāeñ, ¹⁰“Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam Asūri bādshāh ke qabze meñ kabhī nahīñ āegā. ¹¹Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahāñ bhī gae kyā kuchh kiyā hai. Har mulk ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge? ¹²Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan meñ Tilassār ke bāshinde bach sake? Nahīñ, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiyā. ¹³Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāym Shahr,

Henā aur Iwwā ke bādshāh kahān haiñ?”

¹⁴Ḳhat milne par Hizqiyāh ne use paṛh liyā aur phir Rab ke ghar ke sahan meñ gayā. Ḳhat ko Rab ke sāmne bichhā kar ¹⁵us ne Rab se duā kī,

¹⁶“Ai Rabbul-afwāj Isrāil ke Ḳhudā jo karūbī farishton ke darmiyān taḳhtnashīn hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Ḳhudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko ḳhalaq kiyā hai. ¹⁷Ai Rab, merī sun! Apnī āñkheñ khol kar deḳh! Sanherib kī un tamām bāton par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ kī zindā Ḳhudā kī ihānat kare. ¹⁸Ai Rab, yih bāt sach hai kī Asūrī bādshāhoñ ne in tamām qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai. ¹⁹Wuh to un ke butoñ ko āg meñ phaiñk kar bhasm kar sakte the, kyonki wuh zindā nahīn balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the. ²⁰Ai Rab hamāre Ḳhudā, ab main tujh se iltamās kartā hūn kī hameñ Asūrī bādshāh ke hāth se bachā tākī duniyā ke tamām mamālik jān leñ kī tū ai Rab, wāhid Ḳhudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par

Allāh kā Jawāb

²¹Phir Yasāyāh bin Āmūs ne Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai kī main ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre meñ terī duā sunī hai. ²²Ab Rab kā us ke ḳhilāf farmān sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr jāntī hai, hān Yarūshalam Beṭī apnā sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se tere pichhe deḳhtī hai. ²³Kyā tū nahīn jāntā kī kis ko gāliyān dīñ aur kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīn mālūm kī tū ne kis ke ḳhilāf āwāz buland kī hai? Jis kī taraf tū ḡhurūr kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāil kā Quddūs hai!

²⁴Apne qāsidoñ ke zariye tū ne Rab kī ihānat kī hai. Tū dīñgeñ mār kar kahtā hai, ‘Main apne beshumār rathoñ se pahāroñ kī choṭiyōñ aur Lubnān kī intahā tak chaṛh gayā hūñ. Main deodār ke baṛe baṛe aur jūnīpar ke behtarīn darāḳhtoñ ko kāt kar Lubnān kī dūrtarīn bulandiyōñ tak, us ke sab se ghane jangal tak pahuñch gayā hūñ. ²⁵Main ne ḡhairmulkoñ meñ kueñ khudwā kar un kā pānī pī

liyā hai. Mere talwoñ tale Misr ki tamām nadiyāñ k̄hushk ho gaññ.’

²⁶Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīñ sunā ki baṛī der se main ne yih sab kuchh muqarrar kiya? Qadīm zamāne meñ hī main ne is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab main ise wujūd meñ lāyā. Merī marzī thī ki tū qilāband shahroñ ko k̄hāk meñ milā kar patthar ke d̄heroñ meñ badal de. ²⁷Isī lie un ke bāshindoñ kī tāqat jāti rahī, wuh ghabrāe aur sharmindā hue. Wuh ghās kī tarah kamzor the, chhat par ugne wālī us hariyālī kī mānind jo thoṛī der ke lie phaltī-phūltī to hai, lekin lū chalte waqt ek dam murjhā jāti hai. ²⁸Main to tujh se k̄hūb wāqif hūñ. Mujhe mālūm hai ki tū kahāñ ṭhahrā huā hai, aur terā ānā jānā mujh se poshidā nahīñ rahtā. Mujhe patā hai ki tū mere k̄hilāf kitne taish meñ ā gayā hai. ²⁹Terā taish aur ghurūr dekh kar main terī nāk meñ nakel aur tere muñh meñ lagām ḍāl kar tujhe us rāste par se wāpas ghasīt le jāūngā jis par se tū yahāñ ā pahuñchā hai.

³⁰Ai Hizqiyāh, main tujhe is nishān se tasallī dilāūngā ki is sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo khetoñ meñ k̄hud

baḥhud ugegā. Lekin tīsre sāl tum bij bo kar fasleñ kātoge aur angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāoge. ³¹Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ pakaṛ kar phal lāenge. ³²Kyonki Yarūshalam se qaum kā baqiya nikal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj kī ghairat yih kuchh saranjām degī.

³³Jahāñ tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dāk̄hil nahīñ hogā. Wuh ek tīr tak us meñ nahīñ chalāegā. Na wuh dhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasīl ke sāth miṭṭī kā d̄her lagāegā. ³⁴Jis rāste se bādshāh yahāñ āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is shahr meñ wuh ghusne nahīñ pāegā. Yih Rab kā farmān hai. ³⁵Kyonki main apnī aur apne k̄hādīm Dāūd kī k̄hātir is shahr kā difā karke use bachāūngā.”

³⁶Usī rāt Rab kā farishtā nikal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyoñ ko mār ḍālā. Jab log subah-sawere uṭhe to chāroñ taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āññ.

³⁷Yih dekh kar Sanherib apne kḥaime ukhār kar apne mulk wāpas chalā gayā. Nīnwā Shahr pahuñch kar wuh wahān ṭhahar gayā. ³⁸Ek din jab wuh apne dewatā Nisrūk ke mandir meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭoñ Adrammalik aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mulk-e-Arārāt meñ panāh lī. Phir us kā beṭā Asarhaddon taḥtnashīn huā.

Allāh Hizqiyāh ko Shafā Detā Hai

38 Un dinoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyonki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shafā nahiñ pāegā.”

²Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī, ³“Ai Rab, yād kar ki main wafādārī aur kḥulūdīlī se tere sāmne chaltā rahā hūñ, ki main wuh kuchh kartā āyā hūñ jo tujhe pasand hai.” Phir wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

⁴Tab Yasāyāh Nabī ko Rab kā kalām milā, ⁵“Hizqiyāh ke pās jā

kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Kḥudā farmātā hai, ‘Main ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekhe haiñ. Main terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūnga. ⁶Sāth sāth main tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Main hī is shahr kā difā karūnga.”

⁷Yih paighām Hizqiyāh ko sunā kar Yasāyāh ne mazīd kahā, “Rab tujhe ek nishān degā jis se tū jān legā ki wuh apnā wādā pūrā karegā. ⁸Mere kahne par Ākḥaz kī banāī huī dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe jāegā.” Aur aisā hī huā. Sāyā das darje pīchhe haṭ gayā.

Shafā Pāne par Hizqiyāh kā Gīt

⁹Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne shafā pāne par zail kā gīt qalamband kiyā,

¹⁰“Main bolā, kyā mujhe zindagī ke urūj par Pātāl ke darwāzoñ meñ dāḳhil honā hai? Bāqīmāndā sāl mujh se chhīn lie gae haiñ.

¹¹Main bolā, āindā main Rab ko zindoñ ke mulk meñ nahiñ dekhūngā. Ab se main Pātāl ke bāshindoñ ke sāth rah kar is duniyā ke logoñ par nazar nahiñ ḍālūngā.

¹²Mere ghar ko gallābānoñ ke kḥaime kī tarah utārā gayā hai, wuh mere ūpar se chhīn liyā gayā hai. Main ne apnī zindagī ko jūlahe kī tarah iḥtitām tak bun liyā hai. Ab us ne mujhe kāt kar tānt ke dhāgoñ se alag kar diyā hai. Ek din ke andar andar tū ne mujhe kḥatm kiyā.

¹³Subah tak main chīkh kar fariyād kartā rahā, lekin us ne sherbabar kī tarah merī tamām haḍḍiyāñ toṛ diñ. Ek din ke andar andar tū ne mujhe kḥatm kiyā.

¹⁴Main bejān ho kar abābīl yā bulbul kī tarah chīñ chīñ karne lagā, ghūñ ghūñ karke kabūtar kī-sī āheñ bharne lagā. Merī āñkheñ niḍhāl ho kar āsmān kī taraf taktī rahīñ. Ai Rab, mujh par zulm ho rahā hai. Merī madad ke lie ā!

¹⁵Lekin main kyā kahūñ? Us ne kḥud mujh se hamkalām ho kar yih kiya hai. Main talḳhiyoñ se maḡhlūb ho kar zindagī ke ākhir tak dabī huī hālat meñ phirūñga.

¹⁶Ai Rab, inhiñ chīzoñ ke sabab se insān zindā rahtā hai, merī rūh kī zindagī bhī inhiñ par mabnī hai. Tū mujhe bahāl karke jīne degā.

¹⁷Yaqīnan yih talḳh tajrabā merī barkat kā bāis ban gayā. Terī muhabbat ne merī jān ko qabr se mahfūz rakhā, tū ne mere tamām gunāhoñ ko apnī pīth ke pīchhe phaiñk diyā hai.

¹⁸Kyonki Pātāl terī hamd-o-sanā nahīñ kartā, aur maut terī satāish meñ gīt nahīñ gātī, zamīn kī gahrāiyoñ meñ utre hue terī wafādārī ke intazār meñ nahīñ rahte.

¹⁹Nahīñ, jo zindā hai wuhī terī tārif kartā, wuhī terī tamjīd kartā hai, jis tarah main āj kar rahā hūñ. Pusht-dar-pusht bāp apne bachchoñ ko terī wafādārī ke bāre meñ batāte haiñ.

²⁰Rab mujhe bachāne ke lie taiyār thā. Āo, ham umr-bhar Rab ke ghar meñ tārḍār sāz bajāeñ.”

Ilāj kā Tarīq-e-Kār

²¹Yasāyāh ne hidāyat dī thī, “Anjir kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do! Tab use shafā milegī.”

²²Pahle Hizqiyāh ne pūchhā thā, “Rab kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki main dubārā Rab ke ghar kī ibādat meñ sharīk hūñgā?”

Hizqiyāh se Sangīn Ġhaltī Hotī Hai

39 Thoṛī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī aur shafā kī khabar sun kar wafd ke hāth khat aur tohfe bheje. ²Hizqiyāh ne khus̄hī se wafd kā istaqbāl karke use wuh tamām k̄hazāne dikhāe jo zak̄hīrāk̄hāne meñ mahfūz rakhe gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne pūrā aslāk̄hānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke k̄hazānoñ meñ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meñ koī k̄hās chīz na rahī jo us ne unheñ na dikhāi.

³Tab Yasāyāh Nabī Hizqiyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyoñ ne kyā kahā? Kahāñ se āe haiñ?” Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se mere pās āe haiñ.” ⁴Yasāyāh bolā, “Unhoñ ne mahal meñ kyā kuchh dekhā?” Hizqiyāh ne kahā, “Unhoñ ne mahal meñ sab kuchh dekh liyā hai. Mere k̄hazānoñ meñ koī chīz na rahī jo main ne unheñ nahīn dikhāi.”

⁵Tab Yasāyāh ne kahā, “Rabbul-afwāj kā farmān sunē! ⁶Ek dīn

āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīn liyā jāegā. Jitne bhī k̄hazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiñ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīn rahegi. ⁷Tere beṭoñ meñ se bhī bāz chhīn lie jāenge, aise jo ab tak paidā nahīn hue. Tab wuh k̄hwājāsārā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal meñ k̄hidmat kareñge.”

⁸Hizqiyāh bolā, “Rab kā jo paīghām āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhīk hai.” Kyonki us ne sochā, “Baṛī bāt yih hai ki mere jīte-jī amn-o-amān hogā.”

Allāh kī Qaum ko Tasallī

40 Tumhārā Rab farmātā hai, “Tasallī do, merī qaum ko tasallī do! ²Narmī se Yarūshalām se bāt karo, buland āwāz se use batāo ki terī ġhulāmī ke dīn pūre ho gae haiñ, terā qusūr muāf ho gayā hai. Kyonki tujhe Rab ke hāth se tamām gunāhoñ kī dugnī sazā mil gāi hai.”

³Ek āwāz pukār rahī hai, “Registān meñ Rab kī rāh taiyār karo! Bayābān meñ hamāre K̄hudā kā rāstā sīdhā banāo. ⁴Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe, zarūrī hai ki

har pahār aur buland jagah maidān ban jāe. Jo ṭeṛhā hai use sīdhā kiyā jāe, jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe. ⁵Tab Allāh kā jalāl zāhir ho jāegā, aur tamām insān mil kar use dekheṅge. Yih Rab ke apne muñh kā farmān hai.”

⁶Ek āwāz ne kahā, “Zor se āwāz de!” Main ne pūchhā, “Main kyā kahūn?” “Yih ki tamām insān ghās hī haiñ, un kī tamām shān-o-shaukat janglī phūl kī mānind hai. ⁷Jab Rab kā sāns un par se guzare to ghās murjhā jātī aur phūl gir jātā hai, kyonki insān ghās hī hai. ⁸Ghās to murjhā jātī aur phūl gir jātā hai, lekin hamāre Ḳhudā kā kalām abad tak qāym rahtā hai.”

⁹Ai Siyyūn, ai ḵhushḵhabrī ke paighambar, bulandiyoñ par chaṛh jā! Ai Yarūshalam, ai ḵhushḵhabrī ke paighambar, zor se āwāz de! Pukār kar kah aur ḵhauf mat khā. Yahūdāh ke shahroñ ko batā, “Wuh dekho, tumhārā Ḳhudā!”

¹⁰Dekho, Rab Qādir-e-mutlaq baṛī qudrat ke sāth ā rahā hai, wuh baṛī tāqat ke sāth hukūmat karegā. Dekho, us kā ajr us ke pās hai, aur us kā inām us ke āge āge chaltā hai. ¹¹Wuh charwāhe kī tarah apne galle kī gallābānī karegā. Wuh bheṛ

ke bachchoñ ko apne bāzuoñ meñ mahfūz rakh kar sīne ke sāth lagāe phiregā aur un kī māoñ ko baṛe dhyān se apne sāth le chalegā.

Allāh kī Nāqābil-e-Bayān Azmat

¹²Kis ne apne hāth se duniyā kā pānī nāp liyā hai? Kis ne apne hāth se āsmān kī paimāish kī hai? Kis ne zamīn kī miṭṭī kī miqdār mālūm kī yā tarāzū se pahāroñ kā kul wazn muta’ayyin kiyā hai? ¹³Kis ne Rab ke Rūh kī tahqīq kar pāi? Kyā us kā koī mushīr hai jo use tālīm de? ¹⁴Kyā use kisī se mashwarā lene kī zarūrat hai tāki use samajh ā kar rāst rāh kī tālīm mil jāe? Hargiz nahīn! Kyā kisī ne kabhī use ilm-o-irfān yā samajhdār zindagī guzārne kā fan sikhāyā hai? Hargiz nahīn!

¹⁵Yaqīnan tamām aqwām Rab ke nazdik bāltī ke ek qatre yā tarāzū meñ gard kī mānind haiñ. Jazīroñ ko wuh ret ke zarroñ kī tarah uṭhā letā hai. ¹⁶Ḳhāh Lubnān ke tamām daraḵht aur jānwar Rab ke lie qurbān kyon na hote to bhī munāsib qurbānī ke lie kāfī na hote. ¹⁷Us ke sāmne tamām aqwām kuchh bhī nahīn haiñ. Us kī nazar meñ wuh hech aur nāchiz haiñ.

¹⁸Allāh kā muwāzanā kis se ho saktā hai? Us kā muqābalā kis taswīr yā mujassame se ho saktā hai? ¹⁹But to yon bantā hai ki pahle dastkār use qhāl detā hai, phir sunār us par sonā chaṛhā kar use chāndī kī zanjiron se sajā detā hai. ²⁰Jo ghurbaṭ ke bāis yih nahīn karwā saktā wuh kam az kam koī aisī lakaṛī chun letā hai jo gal saṛ nahīn jāti. Phir wuh kisī māhir dastkār se but ko yon banwātā hai ki wuh apnī jagah se na hile.

²¹Kyā tum ko mālūm nahīn? Kyā tum ne bāt nahīn sunī? Kyā tumheñ ibtidā se sunāyā nahīn gayā? Kyā tumheñ duniyā ke qiyām se le kar āj tak samajh nahīn āi? ²²Rab rū-e-zamīn ke ūpar bulandiyon par taḳhtnashīn hai jahān se insān ṭiḍḍiyon jaise lagte haiñ. Wuh āsmān ko parde kī tarah tān kar aur har taraf khīnch kar rahne ke qābil khaimā banā detā hai. ²³Wuh sardāron ko nāchīz aur duniyā ke qāziyon ko hech banā detā hai. ²⁴Wuh nae paudoñ kī mānind haiñ jin kī panīrī abhī abhī lagī hai, bīj abhī abhī boe gae haiñ, paudoñ ne abhī abhī jaṛ pakaṛī hai ki Rab un par phūñk mārta hai aur wuh

murjhā jāte haiñ. Tab āndhī unheñ bhūse kī tarah uṛā le jāti hai.

²⁵Quddūs Ḳhudā farmātā hai, “Tum merā muwāzanā kis se karnā chāhte ho? Kaun mere barābar hai?” ²⁶Apnī nazar uṭhā kar āsmān kī taraf dekho. Kis ne yih sab kuchh khalaq kiyā? Wuh jo āsmānī lashkar kī pūrī tādād bāhar lā kar har ek ko nām le kar bulātā hai. Us kī qudrat aur zabardast tāqat itnī azīm hai ki ek bhī dūr nahīn rahtā.

²⁷Ai Yāqūb kī qaum, tū kyon kahti hai ki merī rāh Rab kī nazar se chhupī rahti hai? Ai Isrāīl, tū kyon shikāyat kartā hai ki merā muāmalā mere Ḳhudā ke ilm meñ nahīn ātā?

²⁸Kyā tujhe mālūm nahīn, kyā tū ne nahīn sunā ki Rab lāzawāl Ḳhudā aur duniyā kī intahā tak kā Ḳhāliq hai? Wuh kabhī nahīn thaktā, kabhī niḍhāl nahīn hotā. Koī bhī us kī samajh kī gahrāiyon tak nahīn pahuñch saktā. ²⁹Wuh thakemāndon ko tāzagī aur bebason ko taqwiyaṭ detā hai. ³⁰Go naujawān thak kar niḍhāl ho jāeñ aur jawān ādmī ṭhokar khā kar gir jāeñ, ³¹lekin Rab se ummīd rakhne wāle nai tāqat pāeñge aur uqāb ke-se par phailā

kar bulandiyon tak urenge. Na wuh dauṛte hue thakenge, na chalte hue niḍhāl ho jāenge.

Dushman ke Hamle Rab

hī kī Taraf se Haiñ

41 “Ai jazīro, ḵhāmōsh rah kar merī bāt suno! Aqwām az sar-e-nau taqwīyat pāeñ aur mere huzūr āeñ, phir bāt karen. Āo, ham ek dūsre se mil kar adālat meñ hāzir ho jāeñ!

²Kaun us ādmī ko jagā kar mashriq se lāyā hai jis ke dāman meñ insāf hai? Kaun dīgar qaumoñ ko is shaḵhs ke hawāle karke bādshāhoñ ko ḵhāk meñ milātā hai? Us kī talwār se wuh gard ho jāte haiñ, us kī kamān se log hawā meñ bhūse kī tarah uṛ kar bikhar jāte haiñ. ³Wuh un kā tāqqub karke saḥīh-salāmat āge nikaltā hai, bhāgte hue us ke pāñw rāste ko nahiñ chhūte. ⁴Kis ne yih sab kuchh kiyā, kis ne yih anjām diyā? Usī ne jo ibtidā hī se nasloñ ko bulātā āyā hai. Maiñ, Rab awwal hūñ, aur āḵhir meñ āne wāloñ ke sāth bhī maiñ wuhī hūñ.”

⁵Jazīre yih dekh kar ḍar gae. Duniyā ke dūr-darāz ilāqe kānp

uṭhe haiñ. Wuh qarīb āte hue ⁶ek dūsre ko saḥārā de kar kahte haiñ, “Hauslā rakh!” ⁷Dastkār sunār kī hauslā-afzāi kartā hai, aur jo but kī nāhamwāriyoñ ko hathaure se ṭhīk kartā hai wuh ahran par kām karne wāle kī himmat baḥhātā aur ṭāñke kā muāynā karke kahtā hai, “Ab ṭhīk hai!” Phir mil kar but ko kīloñ se mazbūt karte haiñ tāki hile na.

Mat Ḍarnā, Kyoñki Maiñ

Terā Ḵhudā Hūñ

⁸“Lekin tū mere ḵhādīm Isrāīl, tū farq hai. Ai Yāqūb kī qaum, maiñ ne tujhe chun liyā, aur tū mere dost Ibrāhīm kī aulād hai. ⁹Maiñ tujhe pakaṛ kar duniyā kī intahā se lāyā, us ke dūr-darāz konoñ se bulāyā. Maiñ ne farmāyā, ‘Tū merā ḵhādīm hai.’ Maiñ ne tujhe radd nahīñ kiyā balki tujhe chun liyā hai. ¹⁰Chunāñche mat ḍar, kyoñki maiñ tere sāth hūñ. Dahshat mat khā, kyoñki maiñ terā Ḵhudā hūñ. Maiñ tujhe mazbūt kartā, terī madad kartā, tujhe apne dahne hāth ke insāf se qāym rakhtā hūñ. ¹¹Dekh, jitne bhī tere ḵhilāf taish meñ ā gae haiñ wuh sab sharmindā ho jāenge, un kā muñh kālā ho jāegā.

Tujh se jhagaṛne wāle hech hī sābit ho kar halāk ho jāenge. ¹²Tab tū apne muḵhālifoṇ kā patā karegā lekin un kā nām-o-nishān tak nahīn milegā. Tujh se laṛne wāle ḵhatm hī hoṅge, aisā hī lagegā ki wuh kabhī the nahīn. ¹³Kyonki main Rab terā Ḳhudā hūn. Main tere dahne hāth ko pakaṛ kar tujhe batātā hūn, ‘Mat ḍarnā, main hī terī madad kartā hūn.’

¹⁴Ai kīṛe Yāqūb mat ḍar, ai chhoṭī qaum Isrāīl ḵhauf mat khā. Kyonki main hī terī madad karūṅga, aur jo ewazānā de kar tujhe chhuṛā rahā hai wuh Isrāīl kā Quddūs hai.” Yih hai Rab kā farmān. ¹⁵“Mere hāth se tū gāhne kā nayā aur muta’addid tez nokeṇ rakhne wālā ālā banegā. Tab tū pahāṛoṇ ko gāh kar rezā rezā kar degā, aur pahāṛiyān bhūse kī mānind ho jāengī. ¹⁶Tū unheṇ uhhāl uhhāl kar uṛāegā to hawā unheṇ le jāegī, āndhī unheṇ dūr tak bikher degī. Lekin tū Rab kī ḵhushi manāegā aur Isrāīl ke Quddūs par faḵhr karegā.

Allāh Registān meṇ Pānī

Muhaiyā Kartā Hai

¹⁷Ġharīb aur zarūratmand pānī kī talāsh meṇ haiṇ, lekin befāyda, un kī zabāneṇ pyās ke māre ḵhushk ho gaī haiṇ. Lekin main, Rab un kī sunūṅgā, main jo Isrāīl kā Ḳhudā hūn unheṇ tark nahīn karūṅga. ¹⁸Main banjar bulandiyōṇ par nadiyān jāri karūṅga aur wādiyōṇ meṇ chashme phūṭne dūṅgā. Main registān ko joḥar meṇ aur sūkhī sūkhī zamīn ko pānī ke sotoṇ meṇ badal dūṅgā. ¹⁹Mere hāth se registān meṇ deodār, kīkar, mehndī aur zaitūn ke daraḵht lageṅge, bayābān meṇ jūnīpar, sanobar aur saro ke daraḵht mil kar ugeṅge. ²⁰Main yih is lie karūṅga ki log dhyān de kar jān leṇ ki Rab ke hāth ne yih sab kuchh kiya hai, ki Isrāīl ke Quddūs ne yih paidā kiya hai.”

Dewatā Bekār Haiṇ

²¹Rab jo Yāqūb kā Bādshāh hai farmātā hai, “Āo, adālat meṇ apnā muāmālā pesh karo, apne dalāyl bayān karo. ²²Āo, apne butoṇ ko le āo tāki wuh hameṇ batāeṇ ki kyā kyā pesh ānā hai. Māzī meṇ

kyā kyā huā? Batāo, tāki ham dhyān deñ. Yā hamen mustaqbil kī bāteñ sunāo, ²³wuh kuchh jo āne wāle dinon meñ hogā, tāki hamen mālūm ho jāe ki tum dewatā ho. Kam az kam kuchh na kuchh karo, kḥāh achchhā ho yā burā, tāki ham ghabrā kar ḍar jāeñ. ²⁴Tum to kuchh bhī nahīn ho, aur tumhārā kām bhī bekār hai. Jo tumhen chun letā hai wuh qābil-e-ghin hai.

²⁵Ab main ne shimāl se ek ādmī ko jagā diyā hai, aur wuh merā nām le kar mashriq se ā rahā hai. Yih shakhs hukmrānoñ ko miṭṭī kī tarah kuchal detā hai, unhen gāre ko narm karne wāle kumhār kī tarah raund detā hai. ²⁶Kis ne ibtidā se is kā elān kiyā tāki hamen ilm ho? Kis ne pahle se is kī peshgoī kī tāki ham kaheñ, ‘Us ne bilkul saḥīh kahā hai?’ Koī nahīn thā jis ne pahle se is kā elān karke is kī peshgoī kī. Koī nahīn thā jis ne tumhāre muñh se is ke bāre meñ ek lafz bhī sunā. ²⁷Kis ne Siyyūn ko pahle batā diyā, ‘Wuh dekho, terā saḥārā āne ko hai!’ Main hī ne yih farmāyā, main hī ne Yarūshalam ko kḥushkhabrī kā paighambar atā kiyā.

²⁸Lekin jab main apne irdgird dekhtā hūñ to koī nahīn hai jo mujhe mashwarā de, koī nahīn jo mere sawāl kā jawāb de. ²⁹Dekho, yih sab dhokā hī dhokā haiñ. Un ke kām hech aur un ke ḍhāle hue mujassame kḥālī hawā hī haiñ.

Allāh kā Paighambar Aqwām ke lie Mashāl-e-Rāh Hai

42 Dekho, merā kḥādim jise main qāym rakhtā hūñ, merā barguzidā jo mujhe pasand hai. Main apne Rūh ko us par ḍālūngā, aur wuh aqwām meñ insāf qāym karegā. ²Wuh na to chīkhegā, na chillāegā, galiyoñ meñ us kī āwāz sunāi nahīn degī. ³Na wuh kuchle hue sarkanḍe ko toṛegā, na bujhtī huī battī ko bujhāegā. Wafādārī se wuh insāf qāym karegā. ⁴Aur jab tak us ne duniyā meñ insāf qāym na kar liyā ho tab tak na us kī battī bujhegi, na use kuchlā jāegā. Jazīre us kī hidāyat se ummīd rakheñge.”

⁵Rab Kḥudā ne āsmān ko kḥalaq karke kḥaime kī tarah zamīn ke ūpar tān liyā. Usī ne zamīn ko aur jo kuchh us meñ se phūṭ nikaltā hai tashkil diyā, aur usī ne rū-e-

zamīn par basne aur chalne wālon meñ dam phūnk kar jān dālī. Ab yihī Ḳhudā apne ḳhādīm se farmātā hai, “Main, Rab ne insāf se tujhe bulāyā hai. Main tere hāth ko pakar kar tujhe mahfūz rakhūngā. Kyonki main tujhe qaum kā ahd aur dīgar aqwām kī raushnī banā dūngā ⁷tāki tū andhon kī ānkheñ khole, qaidiyon ko koṭharī se rihā kare aur tārikī kī qaid meñ basne wālon ko chhuṭkāre de. ⁸Main Rab hūñ, yihī merā nām hai! Main bardāsht nahīn karūnga ki jo jalāl mujhe milnā hai wuh kisī aur ko de diyā jāe, ki log buton kī tamjīd karen jabki unheñ merī tamjīd karnī chāhie. ⁹Dekho, jis kī bhī peshgoī main ne kī thī wuh wuqū meñ āyā hai. Ab main nāi bāton kā elān kartā hūñ. Is se pahle ki wuh wujūd meñ aēñ main unheñ tumheñ sunā detā hūñ.”

Rab kī Tamjīd meñ Gīt Gāo!

¹⁰Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, duniyā kī intahā tak us kī madahsarāi karo! Ai samundar ke musāfiro aur jo kuchh us meñ hai, us kī satāish karo! Ai jazīro, apne bāshindon samet us kī tārif karo! ¹¹Bayābān

aur us ke qasbe ḳhushī ke nāre lagāeñ, jin ābādiyon meñ Qīdār bastā hai wuh shādmān hoñ. Silā ke bāshinde bāgh bāgh ho kar paharon kī choṭiyon par zor se shādiyānā bajāeñ. ¹²Sab Rab ko jalāl deñ aur jaziron tak us kī tārif phailāeñ.

¹³Rab sūrme kī tarah laṛne ke lie niklegā, faujī kī tarah josh meñ āegā aur jang ke nāre lagā lagā kar apne dushmanon par ḡhālīb āegā.

¹⁴Wuh farmātā hai, “Main baṛī der se ḳhāmosh rahā hūñ. Main chup rahā aur apne āp ko roktā rahā. Lekin ab main dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī tarah karāhtā hūñ. Merā sāñs phūl jātā aur main betābī se hāñptā rahtā hūñ. ¹⁵Main paharon aur pahariyon ko tabāh karke un kī tamām hariyāli jhulsā dūngā. Dariyā ḳhushk zamīn ban jāeñge, aur johaṛ sūkh jāeñge. ¹⁶Main andhon ko aisī rāhon par le chalūngā jin se wuh wāqif nahīn hoñge, ḡhairmānūs rāston par un kī rāhnumāi karūnga. Un ke āge main andhere ko raushan aur nāhamwār zamīn ko hamwār karūnga. Yih sab kuchh main saranjām dūngā, ek bāt bhī adhūri nahīn rah jāegī.

¹⁷Lekin jo buton par bharosā rakh kar un se kahte haiñ, ‘Tum hamāre dewatā ho’ wuh saḡht sharm khā kar pīchhe haṭ jāenge.

Sazā kā Sabab Andhāpan Hai

¹⁸Ai bahro, suno! Ai andho, nazar uṭhāo tāki dekh sako! ¹⁹Kaun mere ḡhādīm jaisā andhā hai? Kaun mere paighambar jaisā bahrā hai, us jaisā jise main bhej rahā hūñ? Go main ne us ke sāth ahd bāndhā to bhī Rab ke ḡhādīm jaisā andhā aur nābinā koī nahīñ hai. ²⁰Go tū ne bahut kuchh dekhā hai tū ne tawajjuh nahīñ dī, go tere kān har bāt sun lete haiñ tū suntā nahīñ.” ²¹Rab ne apnī rāstī kī ḡhātir apnī shariāt kī azmat aur jalāl ko baṛhāyā hai, kyonki yih us kī marzī thī. ²²Lekin ab us kī qaum ko ḡhārat kiyā gayā, sab kuchh lūṭ liyā gayā hai. Sab ke sab gaṛhon meñ jakare yā jelon meñ chhupāe hue haiñ. Wuh lūṭ kā māl ban gae haiñ, aur koī nahīñ hai jo unheñ bachāe. Unheñ chhīn liyā gayā hai, aur koī nahīñ hai jo kahe, “Unheñ wāpas karo!”

²³Kāsh tum meñ se koī dhyān de, koī āindā ke lie tawajjuh de.

²⁴Soch lo! Kis ne ijāzat dī kī Yāqūb kī aulād ko ḡhārat kiyā jāe? Kis ne Isrāīl ko luṭeron ke hawāle kar diyā? Kyā yih Rab kī taraf se nahīñ huā, jis ke ḡhilāf ham ne gunāh kiyā hai? Log to us kī rāhon par chalnā hī nahīñ chāhte the, wuh us kī shariāt ke tābe rahne ke lie taiyār hī na the. ²⁵Isī wajah se us ne un par apnā saḡht ḡhazab nāzil kiyā, unheñ shadīd jang kī zad meñ āne diyā. Lekin afsos, go āg ne qaum ko gher kar jhulsā diyā tāham use samajh nahīñ āī, go wuh bhasm huī to bhī us ne dīl se sabaq nahīñ sikhā.

Rab Qaum ko Watan meñ

Wāpas Lāegā

43 Lekin ab Rab jis ne tujhe ai Yāqūb ḡhalaq kiyā aur tujhe ai Isrāīl tashkīl diyā farmātā hai, “Ḡhauf mat khā, kyonki main ne ewazānā de kar tujhe chhurāyā hai, main ne terā nām le kar tujhe bulāyā hai, tū merā hī hai. ²Pānī kī gahrāiyon meñ se guzarte waqt main tere sāth hūngā, dariyāon ko pār karte waqt tū nahīñ ḡūbegā. Āg meñ se guzarte waqt na tū jhulas jāegā, na sholon se bhasm ho jāegā.

³Kyonki main Rab terā Ḳhudā hūn, main Isrāīl kā Quddūs aur terā Najātdahindā hūn. Tujhe chhuṛāne ke lie main ewazānā ke taur par Misr detā, terī jagah Ethopiya aur Sibā adā kartā hūn. ⁴Tū merī nazar meñ qīmtī aur azīz hai, tū mujhe pyārā hai, is lie main tere badle meñ log aur terī jān ke ewaz qaumeñ adā kartā hūn.

⁵Chunāñche mat ḍarnā, kyonki main tere sāth hūn. Main terī aulād ko mashriq aur maḡhrib se jamā karke wāpas lāūngā. ⁶Shimāl ko main hukm dūngā, ‘Mujhe do!’ Aur junūb ko, ‘Unheñ mat roknā!’ Mere beṭe-beṭiyon ko duniyā kī intahā se wāpas le āo, ⁷un sab ko jo merā nām rakhte haiñ aur jinheñ main ne apne jalāl kī ḡhātir ḡhalaq kiyā, jinheñ main ne tashkīl de kar banāyā hai.”

⁸Us qaum ko nikāl lāo jo āñkheñ rakhne ke bāwujūd dekh nahīñ saktī, jo kān rakhne ke bāwujūd sun nahīñ saktī. ⁹Tamām ḡhairqaumeñ jamā ho jāeñ, tamām ummateñ ikaṭṭhī ho jāeñ. Un meñ se kaun is kī peshgoī kar saktā, kaun māzī kī bāteñ sunā saktā hai? Wuh apne gawāhoñ ko pesh kareñ jo unheñ durust sābit kareñ, tāki log sun

kar kaheñ, “Un kī bāt bilkul sahīh hai.” ¹⁰Lekin Rab farmātā hai, “Ai Isrāīlī qaum, tum hī mere gawāh ho, tum hī mere ḡhādim ho jise main ne chun liyā tāki tum jān lo, mujh par imān lāo aur pahchān lo ki main hī hūn. Na mujh se pahle koī Ḳhudā wujūd meñ āyā, na mere bād koī āegā. ¹¹Main, sirf main Rab hūn, aur mere siwā koī aur najātdahindā nahīñ hai. ¹²Main hī ne is kā elān karke tumheñ chhuṭkārā diyā, main hī tumheñ apnā kalām pahuñchātā rahā. Aur yih tumhāre darmiyān ke kisī ajnabī mabūd se kabhī nahīñ huā balki sirf mujh hī se. Tum hī mere gawāh ho ki main hī Ḳhudā hūn.” Yih Rab kā farmān hai. ¹³“Azal se main wuhī hūn. Koī nahīñ hai jo mere hāth se chhuṛā sake. Jab main kuchh amal meñ lātā hūn to kaun ise badal saktā hai?”

¹⁴Rab jo tumhārā Chhuṛāne Wālā aur Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, “Tumhārī ḡhātir main Bābal ke ḡhilāf fauj bhej kar tamām kunde tuṛwā dūngā. Tab Bābal kī shādmānī giryā-o-zārī meñ badal jāegī. ¹⁵Main Rab hūn, tumhārā

Quddūs jo Isrāīl kā Ḳhāliq aur tumhārā Bādshāh hai.”

¹⁶Rab farmātā hai, “Main hī ne samundar meñ se guzarne kī rāh aur gahre pānī meñ se rāstā banā diyā. ¹⁷Mere kahne par Misr kī fauj apne sūrmāon, rathon aur ghoron samet laṛne ke lie nikal āi. Ab wuh mil kar samundar kī tah meñ paṛe hue haiñ aur dubārā kabhī nahīñ uṭheñge. Wuh battī kī tarah bujh gae. ¹⁸Lekin māzī kī bāteñ chhoṛ do, jo kuchh guzar gayā hai us par dhyān na do. ¹⁹Kyonki dekho, main ek nayā kām wujūd meñ lā rahā hūñ jo abhī phūṭ nikalne ko hai. Kyā yih tumheñ nazar nahīñ ā rahā? Main registān meñ rāstā aur bayābān meñ nahreñ banā rahā hūñ. ²⁰Janglī jānwar, gīdaṛ aur uqābī ullū merā ehtirām kareñge, kyonki main registān meñ pānī muhaiyā karūñga, bayābān meñ nahreñ banāūñgā tāki apnī barguzidā qaum ko pānī pilāūñ. ²¹Jo qaum main ne apne lie tashkīl dī hai wuh mere kām sunā kar merī tamjīd kare.

Rab Isrāīl ke Gunāhoñ se Tang Ā Gayā Hai

²²Ai Yāqūb kī aulād, ai Isrāīl, bāt yih nahīñ ki tū ne mujh se fariyād kī, ki tū merī marzī dariyāft karne ke lie koshāñ rahā. ²³Kyonki na tū ne mere lie apnī bheṛ-bakriyāñ bhasm kīñ, na apnī zabah kī qurbāniyon se merā ehtirām kiyā. Na main ne ḡhallā kī nazaron se tujh par bojh ḡālā, na baḡhūr kī qurbānī se tang kiyā. ²⁴Tū ne na mere lie qīmtī masālā ḡharīdā, na mujhe apnī qurbāniyon kī charbī se ḡhush kiyā. Is ke baraks tū ne apne gunāhoñ se mujh par bojh ḡālā aur apnī burī harkaton se mujhe tang kiyā. ²⁵Tāham main, hāñ main hī apnī ḡhātir tere jarāym ko miṭā detā aur tere gunāhoñ ko zahan se nikāl detā hūñ.

²⁶Jā, kachahrī meñ mere ḡhilāf muqaddamā dāyr kar! Ā, ham donoñ adālat meñ hāzir ho jāeñ! Apnā muāmalā pesh kar tāki tū bequsūr sābit ho. ²⁷Shurū meñ tere ḡhāndān ke bānī ne gunāh kiyā, aur us waqt se le kar āj tak tere numāinde mujh se bewafā hote āe haiñ. ²⁸Is lie main maqdis ke buzurgoñ ko yon ruswā karūñga ki

un kī muqaddas hālat jāti rahegī, main Yāqūb kī aulād Isrāil ko mukammal tabāhī aur lān-tān ke lie maḥsūs karūnga.

Rab kī Qaum ke lie Nāi Zindagī

44 Lekin ab sun, ai Yāqūb mere ḡhādīm! Merī bāt par tawajjuh de, ai Isrāil jise main ne chun liyā hai. ²Rab jis ne tujhe banāyā aur mān ke peṭ se hī tashkīl de kar terī madad kartā āyā hai wuh farmātā hai, ‘Ai Yāqūb mere ḡhādīm, mat ḡar! Ai Yasūrūn jise main ne chun liyā hai, ḡhauf na khā. ³Kyonki main pyāsī zamīn par pānī ḡālūngā aur ḡhushkī par nadiyān bahne dūngā. Main apnā Rūh terī aulād par nāzil karūnga, apnī barkat tere bachchoṅ ko baḡhshūngā. ⁴Tab wuh pānī ke darmiyān kī hariyālī kī tarah phūṭ nikleṅge, nahroṅ par safedā ke daraḡhtoṅ kī tarah phaleṅ-phūleṅge.’

⁵Ek kahegā, ‘Main Rab kā hūn,’ dūsra Yāqūb kā nām le kar pukāregā aur tīsra apne hāth par ‘Rab kā bandā’ likh kar Isrāil kā ezāzī nām rakhegā.”

⁶Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Bādshāh aur Chhuṛāne Wālā hai farmātā hai, “Main Awwal aur Āḡhir hūn. Mere siwā koī aur Ḳhudā nahīn hai. ⁷Kaun merī mānind hai? Wuh āwāz de kar batāe aur apne dalāyl pesh kare. Wuh tartīb se sab kuchh sunāe jo us qadīm waqt se huā hai jab main ne apnī qaum ko qāym kiyā. Wuh āne wālī bātoṅ kā elān karke batāe ki āindā kyā kuchh pesh āegā.

⁸Ghabrā kar dahshatzadā na ho. Kyā main ne bahut der pahle tujhe ittalā nahīn dī thī ki yih kuchh pesh āegā? Tum ḡhud mere gawāh ho. Kyā mere siwā koī aur Ḳhudā hai? Hargiz nahīn! Aur koī Chaṭṭān nahīn hai, main kisī aur ko nahīn jāntā.”

Ḳhudsāḡhtā Dewatā

⁹But banāne wāle sab hech hī haiṅ, aur jo chīzeṅ unheṅ pyārī lagti haiṅ wuh befāydā haiṅ. Un ke gawāh na dekh aur na jān sakte haiṅ, lihāzā āḡhirkār sharmindā ho jāeṅge.

¹⁰Yih kis tarah ke log haiṅ jo apne lie dewatā banāte aur befāydā but ḡhāl lete haiṅ? ¹¹Un ke tamām sāthī sharmindā ho jāeṅge. Āḡhir

but banāne wāle insān hī to haiñ. Āo, wuh sab jamā ho kar ẖhudā ke huzūr khare ho jāeñ. Kyoñki wuh dahshat khā kar saḡht sharmindā ho jāenge.

¹²Lohār auzār le kar use jalte hue koeloñ meñ istemāl kartā hai. Phir wuh apne hathaure se ṭhoñk ṭhoñk kar but ko tashkīl detā hai. Pūre zor se kām karte karte wuh tāqat ke jawāb dene tak bhūkā ho jātā, pāñi na pīne kī wajah se niḡhāl ho jātā hai. ¹³Jab but ko lakaṛī se banānā hai to kāriḡar fīte se nāp kar pensil se lakaṛī par ḡhākā khiñchtā hai. Parkār bhī kām ā jātā hai. Phir kāriḡar lakaṛī ko chhurī se tarāsh tarāsh kar ādmī kī shakl banātā hai. Yoñ shāndār ādmī kā mujassamā kisi ke ghar meñ lagne ke lie taiyār ho jātā hai.

¹⁴Kāriḡar but banāne ke lie deodār kā daraḡht kāt letā hai. Kabhī kabhī wuh balūt yā kisi aur qism kā daraḡht chun kar use jangal ke dīḡar daraḡhton ke bīch meñ ugne detā hai. Yā wuh sanobar^a kā daraḡht lagātā hai, aur bārish use phalne-phūlne detī

hai. ¹⁵Dhyān do ki insān lakaṛī ko iñdhan ke lie bhī istemāl kartā, kuchh le kar āḡ tāptā, kuchh jalā kar roṭī pakātā hai. Bāqī hisse se wuh but banā kar use sijdā kartā, dewatā kā mujassamā taiyār karke us ke sāmne jhuk jātā hai. ¹⁶Wuh lakaṛī kā ādhā hissā jalā kar us par apnā gosht bhūntā, phir jī bhar kar khānā khātā hai. Sāth sāth wuh āḡ señk kar kahtā hai, “Wāh, āḡ kī garmī kitnī achchhī lag rahī hai, ab garmī mahsūs ho rahī hai.” ¹⁷Lekin bāqī lakaṛī se wuh apne lie dewatā kā but banātā hai jis ke sāmne wuh jhuk kar pūjā kartā hai. Us se wuh iltamās kartā hai, “Mujhe bachā, kyoñki tū merā dewatā hai.”

¹⁸Yīh log kuchh nahīñ jānte, kuchh nahīñ samajhte. Un kī āñkhoñ aur dilon par pardā paṛā hai, is lie na wuh dekh sakte, na samajh sakte haiñ. ¹⁹Wuh is par ḡhaur nahīñ karte, unheñ fahm aur samajh tak nahīñ ki socheñ, “Main ne lakaṛī kā ādhā hissā āḡ meñ jhoñk kar us ke koeloñ par roṭī pakāī aur gosht bhūn liyā. Yīh chīzeñ khāne ke bād main bāqī

^aShāyad Ibrāñī lafz se murād sanobar nahīñ balki laurel ho, ek chhoṭā sadābahār kāfūrī daraḡht.

lakaṛī se qābil-e-ghin but kyon banāūn, lakaṛī ke ṭukṛe ke sāmne kyon jhuk jāūn?” ²⁰Jo yon rākh meñ mulawwas ho jāe us ne dhokā khāyā, us ke dil ne use fareb diyā hai. Wuh apnī jān chhuṛā kar nahīn mān saktā ki jo but main dahne hāth meñ thāme hue hūn wuh jhūṭ hai.

Rab Apnī Qaum ko Āzād Kartā Hai

²¹“Ai Yāqūb kī aulād, ai Isrāīl, yād rakh ki tū merā kḥādīm hai. Main ne tujhe tashkīl diyā, tū merā hī kḥādīm hai. Ai Isrāīl, main tujhe kabhī nahīn bhūlūngā. ²²Main ne tere jarāym aur gunāhoñ ko miṭā ḍālā hai, wuh dhūp meñ dhund yā tez hawā se bikhre bādaloñ kī tarah ojhal ho gae haiñ. Ab mere pās wāpas ā, kyonki main ne ewazānā de kar tujhe chhuṛāyā hai.”

²³Ai āsmān, kḥushī ke nāre lagā, kyonki Rab ne sab kuchh kiyā hai. Ai zamīn kī gahrāiyo, shādiyānā bajāo! Ai pahāṛo aur janglo, apne tamām daraḥtoñ samet kḥushī ke gīt gāo, kyonki Rab ne ewazānā de kar Yāqūb ko chhuṛāyā hai, Isrāīl meñ us ne apnā jalāl zāhir kiyā hai.

²⁴Rab terā Chhuṛāne Wālā jis ne tujhe mān ke peṭ se hī tashkīl diyā farmātā hai, “Main Rab hūn. Main hī sab kuchh wujūd meñ lāyā, main ne akele hī āsmān ko zamīn ke ūpar tān liyā aur zamīn ko bichhāyā. ²⁵Main hī qismat kā hāl batāne wāloñ ke ajīb-o-gharīb nishān nākām hone detā, fāl kholne wāloñ ko ahmaq sābit kartā aur dānāoñ ko pichhe haṭā kar un ke ilm kī hamāqat zāhir kartā hūn. ²⁶Main hī apne kḥādīm kā kalām pūrā hone detā aur apne paighambaroñ kā mansūbā takmīl tak pahuñchātā hūn, main hī Yarūshalam ke bāre meñ farmātā hūn, ‘Wuh dubārā ābād ho jāegā,’ aur Yahūdāh ke shahroñ ke bāre meñ, ‘Wuh nae sire se tāmīr ho jāeñge, main un ke khandarāt dubārā khare karūnga.’ ²⁷Main hī gahre samundar ko hukm detā hūn, ‘Sūkh jā, main terī gahrāiyoñ ko kḥushk kartā hūn.’ ²⁸Aur main hī ne Qhoras ke bāre meñ farmāyā, ‘Yih merā gallābān hai! Yih merī marzī pūrī karke kahegā ki Yarūshalam dubārā tāmīr kiyā jāe, Rab ke ghar kī buniyād nae sire se rakhī jāe.”

Ḳhoras Rab kā Ālā-e-Kār Hai

45 Rab apne masah kie hue ḳhādīm Ḳhoras se farmātā hai, “Main ne tere dahne hāth ko pakaṛ liyā hai, is lie jahān bhī tū jāe wahān qaumeñ tere tābe ho jāeñgī, bādshāhoñ kī tāqat jāti rahegī, darwāze khul jāeñge aur shahr ke darwāze band nahīn raheñge. ²Main ḳhud tere āge āge jā kar qilābandiyon ko zamīnbos kar dūñgā. Main pital ke darwāze ṭukre ṭukre karke tamām kunde turwā dūñgā. ³Main tujhe andhere meñ chhupe ḳhazāne aur poshidā māl-o-daulat atā karūñga tāki tū jān le ki main Rab hūñ jo terā nām le kar tujhe bulātā hai, ki main Isrāīl kā Ḳhudā hūñ. ⁴Go tū mujhe nahīn jāntā thā, lekin apne ḳhādīm Yāqūb kī ḳhātir main ne terā nām le kar tujhe bulāyā, apne barguzidā Isrāīl ke wāste tujhe ezāzī nām se nawāzā hai.

⁵Main hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur Ḳhudā nahīn hai. Go tū mujhe nahīn jāntā thā to bhī main tujhe kamarbastā kartā hūñ ⁶tāki mashriq se maḡhrib tak insān jān leñ ki mere siwā koī aur nahīn hai. Main hī Rab hūñ, aur mere siwā koī

aur nahīn hai. ⁷Main hī raushnī ko tashkīl detā aur andhere ko wujūd meñ lātā hūñ, main hī achchhe aur bure hālāt paidā kartā, main Rab hī yih sab kuchh kartā hūñ. ⁸Ai āsmān, rāstī kī būndā-bāñdī se zamīn ko tar-o-tāzā kar! Ai bādalo, sadāqat barsāo! Zamīn khul kar najāt kā phal lāe aur rāstī kā paudā phūṭne de. Main Rab hī use wujūd meñ lāyā hūñ.”

Apne Ḳhāliq par Ilzām Lagāne**Wāle par Afsos**

⁹Us par afsos jo apne Ḳhāliq se jhagaṛā kartā hai, go wuh miṭṭī ke ṭūṭe-phūṭe bartanoñ kā ṭhīkrā hī hai. Kyā gārā kumhār se pūchhtā hai, “Tū kyā banā rahā hai?” Kyā terī banāi huī koī chīz tere bāre meñ shikāyat kartī hai, “Us kī koī tāqat nahīn”? ¹⁰Us par afsos jo bāp se sawāl kare, “Tū kyon bāp ban rahā hai?” yā aurat se, “Tū kyon bachchā janm de rahī hai?”

¹¹Rab jo Isrāīl kā Quddūs aur use tashkīl dene wālā hai farmātā hai, “Tum kis tarah mere bachchoñ ke bāre meñ merī pūchh-gachh kar sakte ho? Jo kuchh mere hāthoñ ne banāyā us ke bāre meñ tum kaise

mujhe hukm de sakte ho? ¹²Main hī ne zamīn ko banā kar insān ko us par khalāq kiya. Mere apne hāthoñ ne āsmān ko khaime kī tarah us ke ūpar tān liya aur main hī ne us ke sitāroñ ke pūre lashkar ko tartīb diya. ¹³Main hī ne Khoras ko insāf se jagā diya, aur main hī us ke tamām rāste sīdhe banā detā hūñ. Wuh mere shahr ko nae sire se tāmīr karegā aur mere jilāwatanon ko āzād karegā. Aur yih sab kuchh muft meñ hogā, na wuh paise legā, na tohfe.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Rab Wāhid Kḥudā Hai

¹⁴Rab farmātā hai, “Misr kī daulat, Ethiopiya kā tijāratī māl aur Sibā ke darāzqad afrād tere mātāht ho kar terī milkiyat ban jāenge. Wuh tere pichhe chaleñge, zanjīron meñ jakare tere tābe ho jāenge. Tere sāmne jhuk kar wuh iltamās karke kacheñge, ‘Yaqīnan Allāh tere sāth hai. Us ke siwā koī aur Kḥudā hai nahīn.’” ¹⁵Ai Isrāīl ke Kḥudā aur Najātdahindā, yaqīnan tū apne āp ko chhupāe rakhne wālā Kḥudā hai. ¹⁶But banāne wāle sab sharmindā ho jāenge. Un ke muñh

kāle ho jāenge, aur wuh mil kar sharmsār hālat meñ chale jāenge. ¹⁷Lekin Isrāīl ko chhuṭkāre milegā, Rab use abadī najāt degā. Tab tumhārī ruswāi kabhī nahīn hogī, tum hameshā tak sharmindā hone se mahfūz rahoge.

¹⁸Kyonki Rab farmātā hai, “Main hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur nahīn hai! Jo yih farmātā hai wuh Kḥudā hai, jis ne āsmān ko khalāq kiya aur zamīn ko tashkīl de kar mahfūz buniyād par rakhā. Aur zamīn sunsān bayābān na rahī balki us ne use basne ke qābil banā diya tāki jāndār us meñ rah sakeñ. ¹⁹Main ne poshīdagī meñ yā duniyā ke kisī tārik kone se bāt nahīn kī. Main ne Yāqūb kī aulād se yih bhī nahīn kahā, ‘Beshak mujhe talāsh karo, lekin tum mujhe nahīn pāoge.’ nahīn, main Rab hī hūñ, jo insāf bayān kartā, sachchāi kā elān kartā hai.

²⁰Tum jo dīgar aqwām se bach nikle ho āo, jamā ho jāo. Mil kar mere huzūr hāzir ho jāo! Jo lakaṛī ke but uṭhā kar apne sāth lie phirte haiñ wuh kuchh nahīn jānte! Jo dewatā chhuṭkāre nahīn de sakte un se wuh kyon iltijā karte haiñ?

²¹Āo, apnā muāmalā sunāo, apne

dalāyl pesh karo! Beshak pahle ek dūsre se mashwarā karo. Kis ne baṛī der pahle yih kuchh sunāyā thā? Kyā main, Rab ne tawīl arsā pahle is kā elān nahīn kiya thā? Kyōnki mere siwā koī aur Ḳhudā nahīn hai. Main rāst Ḳhudā aur Najātdahindā hūn. Mere siwā koī aur nahīn hai.

²²Ai zamīn kī intahāo, sab merī taraf rujū karke najāt pāo! Kyōnki main hī Ḳhudā hūn, mere siwā koī aur nahīn hai. ²³Main ne apne nām kī qasam khā kar farmāyā hai, aur merā farmān rāst hai, wuh kabhī mansūkh nahīn hogā. Farmān yih hai ki mere sāmne har ghuṭnā jhukegā aur har zabān merī qasam khā kar ²⁴kahegī, ‘Rab hī rāstī aur quwwat kā mambā hai.’”

Jo pahle taish mein ā kar Rab kī muḵhālafat karte the wuh bhī sab sharmindā ho kar us ke huzūr āenge. ²⁵Lekin Isrāīl kī tamām aulād Rab mein rāstbāz ṭahar kar us par faḵhr karegī.

Dewatā Madad Nahīn Kar Sakte

46

Bābal ke dewatā Bel aur Nabū jhuk kar gir gae haiñ, aur lādū jānwar un ke buton ko

uṭhāe phir rahe haiñ. Tumhāre jo but uṭhāe jā sakte haiñ thakehāre jānwaron kā bojh ban gae haiñ. ²Kyōnki donoñ dewatā jhuk kar gir gae haiñ. Wuh bojh banane se bach na sake, aur ab Ḳhud jilāwatanī mein jā rahe haiñ.

³‘Ai Yāqūb ke gharāne, suno! Ai Isrāīl ke gharāne ke bache hue afrād, dhyān do! Mān ke peṭ se hī tum mere lie bojh rahe ho, paidāish se pahle hī main tumhein uṭhāe phir rahā hūn. ⁴Tumhāre būṛhe hone tak main wuhī rahūngā, tumhāre bāl ke safed ho jāne tak tumhein uṭhāe phirūngā. Yih ibtidā se merā hī kām rahā hai, aur āindā bhī main tujhe uṭhāe phirūngā, āindā bhī terā sahārā ban kar tujhe bachāe rakhūngā.

⁵Tum merā muqābalā kis se karoge, mujhe kis ke barābar ṭaharāoge? Tum merā muwāzanā kis se karoge jo merī mānind ho? ⁶Log but banwāne ke lie baṭwe se kasrat kā sonā nikālte aur chāndī tarāzū mein tolte haiñ. Phir wuh sunār ko but banāne kā ṭhekā dete haiñ. Jab taiyār ho jāe to wuh jhuk kar muñh ke bal us kī pūjā karte haiñ. ⁷Wuh use apne kandhon par rakh kar idhar-udhar lie phirte

hain, phir use dubārā us kī jagah par rakh dete hain. Wahān wuh khaṛā rahtā hai aur zarā bhī nahīn hiltā. Log chillā kar us se fariyād karte hain, lekin wuh jawāb nahīn detā, duāgo ko musibat se nahīn bachātā.

⁸Ai bewafā logo, is kā khayāl rakho! Mardānagī dikhā kar sanjidagī se is par dhyān do! ⁹Jo kuchh azal se pesh āyā hai use yād rakho. Kyonki main hī Rab hūn, aur mere siwā koī aur nahīn. Main hī Rab hūn, aur merī mānind koī nahīn.

¹⁰Main ibtidā se anjām kā elān, qadīm zamāne se āne wālī bātoṅ kī peshgoī kartā āyā hūn. Ab main farmātā hūn ki merā mansūbā aṭal hai, main apnī marzī har lihāz se pūrī karūṅga. ¹¹Mashriq se main shikārī parindā bulā rahā hūn, dūr-darāz mulk se ek aisā ādmī jo merā mansūbā pūrā kare. Dhyān do, jo kuchh main ne farmāyā wuh takmīl tak pahuṅchāūṅgā, jo mansūbā main ne bāndhā wuh pūrā karūṅga.

¹²Ai ziddī logo jo rāstī se kahīn dūr ho, merī suno! ¹³Main apnī rāstī qarīb hī lāyā hūn, wuh dūr nahīn hai. Merī najāt ke āne meṅ

der nahīn hogī. Main Siyyūn ko najāt dūṅgā, Isrāīl ko apnī shān-o-shaukat se nawāzūṅgā.

Rab Bābal ko Sazā Degā

47 Ai kuṅwārī Bābal Beṭī, utar jā! Kḥāk meṅ baiṭh jā! Ai Bābliyoṅ kī beṭī, zamīn par baiṭh jā jahān taḥt nahīn hai! Ab se log tujh se nahīn kacheṅge, ‘Ai merī nāz-parwardā, ai merī lādli!’

²Ab chakkī le kar āṭā pīs! Apnā niqāb haṭā, apne libās kā dāman uṭhā, apnī ṭāṅgoṅ ko uriyān karke nadiyān pār kar. ³Terī barahnagī sab par zāhir hogī, sab terī sharmsār hālat dekheṅge. Kyonki main badlā le kar kisī ko nahīn chhoṛūṅgā.”

⁴Jis ne ewazānā de kar hamēn chhuṛāyā hai wuhī yih farmātā hai, wuh jis kā nām Rabbul-afwāj hai aur jo Isrāīl kā Quddūs hai.

⁵‘Ai Bābliyoṅ kī beṭī, chupke se baiṭh jā! Tārīkī meṅ chhup jā! Āindā tū ‘Mamālik kī Malikā’ nahīn kahlāegī.

⁶Jab mujhe apnī qaum par ḡhussā āyā to main ne use yon ruswā kiya ki us kī muqaddas hālat jāṭī rahī, go wuh merā maurūsī

hissā thī. Us waqt main ne unheñ tere hawāle kar diyā, lekin tū ne un par rahm na kiyā balki būṛhoñ kī gardan par bhī apnā bhāri juā rakh diyā. ⁷Tū bolī, ‘Main ābad tak malikā hī rahūngī!’ Tū ne sanjīdagī se dhyān na diyā, na is ke anjām par ḡhaur kiyā.

⁸Ab sun, ai aiyāsh, tū jo apne āp ko mahfūz samajh kar kahtī hai, ‘Main hī hūñ, mere siwā koī aur nahīn hai. Main na kabhī bewā, na kabhī beaulād hūngī.’ ⁹Main farmātā hūñ ki ek hī dīn aur ek hī lamhe meñ tū beaulād bhī banegī aur bewā bhī. Tere sāre zabardast jādūmantar ke bāwujūd yih āfat pūre zor se tujh par āegī.

¹⁰Tū ne apnī badkāri par etamād karke sochā, ‘Koī nahīn mujhe dekhtā.’ Lekin terī ‘hikmat’ aur ‘ilm’ tujhe ḡhalat rāh par lāyā hai. Un kī binā par tū ne dīl meñ kahā, ‘Main hī hūñ, mere siwā koī aur nahīn hai.’ ¹¹Ab tujh par aisī āfat āegī jise tere jādūmantar dūr karne nahīn pāenge, tū aisī musibat meñ phañs jāegī jis se nipaṭ nahīn sakegī. Achānak hī tujh par tabāhī nāzil hogī, aur tū us ke lie taiyār hī nahīn hogī. ¹²Ab khaṛī ho jā, apne jādū-ṭone kā pūrā khazānā khol kar

sab kuchh istemāl meñ lā jo tū ne jawānī se baṛī mehnat-mashaqqat ke sāth apnā liyā hai. Shāyad fāyda ho, shāyad tū logoñ ko ḍarā kar bhagā sake.

¹³Lekin dūsroñ ke beshumār mashware bekār haiñ, unhoñ ne tujhe sirf thakā diyā hai. Ab tere najūmī khare ho jāeñ, jo sitāroñ ko dekh dekh kar har mahīne peshgoiyāñ karte haiñ wuh sāmne ā kar tujhe us se bachāeñ jo tujh par āne wālā hai. ¹⁴Yaqīnan wuh āg meñ jalne wālā bhūsā hī haiñ jo apnī jān ko sholoñ se bachā nahīn sakte. Aur yih koeloñ kī āg nahīn hogī jis ke sāmne insān baiṭh kar āg tāp sake.

¹⁵Yihī un sab kā hāl hai jin par tū ne mehnat kī hai aur jo terī jawānī se tere sāth tijārat karte rahe haiñ. Har ek laṛkhaṛāte hue apnī apnī rāh iḡhtiyār karegā, aur ek bhī nahīn hogā jo tujhe bachāe.

Rab Apne Nām kī ḡhātīr

Isrāīl ko Bachāegā

48 Ai Yāqūb ke gharāne, suno! Tum jo Isrāīl kahlāte aur Yahūdāh ke qabile ke ho, dhyān do! Tum jo Rab ke nām kī qasam

khā kar Isrāīl ke Ḳhudā ko yād karte ho, agarche tumhārī bāt na sachchāī, na insāf par mabnī hai, ḡhaur karo! ²Hān tawajjuh do, tum jo muqaddas shahr ke log kahlāte aur Isrāīl ke Ḳhudā par etamād karte ho, suno ki Allāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai kyā farmātā hai.

³Jo kuchh pesh āyā hai us kā elān main ne baṛī der pahle kiyā. Mere hī muñh se us kī peshgoī sādīr huī, main hī ne us kī ittalā dī. Phir achānak hī main use amal meñ lāyā aur wuh wuqūpazīr huā. ⁴Main jāntā thā ki tū kitnā ziddī hai. Tere gale kī naseñ lohe jaisī belachak aur terī peshānī pītal jaisī saḡht hai. ⁵Yih jān kar main ne baṛī der pahle in bātoñ kī peshgoī kī. Un ke pesh āne se pahle main ne tujhe un kī ḡhabar dī tāki tū dāwā na kar sake, ‘Mere but ne yih kuchh kiyā, mere tarāshe aur ḡhāle gae dewatā ne is kā hukm diyā.’ ⁶Ab jab tū ne yih sun liyā hai to sab kuchh par ḡhaur kar. Tū kyon in bātoñ ko mānane ke lie taiyār nahīn?

Ab se main tujhe naī naī bāteñ batāūngā, aisī poshidā bāteñ jo tujhe ab tak mālūm na thiñ. ⁷Yih kisī qadīm zamāne meñ wujūd meñ nahīn āīn balki abhī abhī āj hī tere

ilm meñ āī haiñ. Kyonki main nahīn chāhtā thā ki tū kahe, ‘Mujhe pahle se is kā ilm thā.’ ⁸Chunāñche na yih bāteñ tere kān tak pahuñchī haiñ, na tū in kā ilm rakhtā hai, balki qadīm zamāne se hī terā kān yih sun nahīn saktā thā. Kyonki main jāntā thā ki tū sarāsar bewafā hai, ki paidāish se hī namak-harām kahlātā hai. ⁹To bhī main apne nām kī ḡhātīr apnā ḡhazab nāzil karne se bāz rahtā, apnī tamjīd kī ḡhātīr apne āp ko tujhe nest-o-nābūd karne se roke rakhtā hūñ. ¹⁰Dekh, main ne tujhe pāk-sāf kar diyā hai, lekin chāñdī ko sāf karne kī kuṭhālī meñ nahīn balki musibat kī bhaṭṭī meñ. Usī meñ main ne tujhe āzmāyā hai. ¹¹Apnī ḡhātīr, hān apnī hī ḡhātīr main yih sab kuchh kartā hūñ, aisā na ho ki mere nām kī behurmatī ho jāe. Kyonki main ijāzat nahīn dūngā ki kisī aur ko wuh jalāl diyā jāe jis kā sirf main haqdār hūñ.

Rab Isrāīl kā Najātdahindā Hai

¹²Ai Yāqūb kī aulād, merī sun! Ai mere barguzīdā Isrāīl, dhyān de! Main hī wuhī hūñ. Main hī awwal-o-ākhir hūñ. ¹³Mere hī hāth ne

zamīn kī buniyād rakhī, mere hī dahne hāth ne āsmān ko khaime kī tarah tān liyā. Jab main āwāz detā hūn to sab mil kar kharē ho jāte haiñ. ¹⁴Āo, sab jamā ho kar suno! Butoñ meñ se kis ne is kī peshgoī kī? Kisī ne nahīñ! Jis ādmī ko Rab pyār kartā hai wuh Bābal ke khlāf us kī marzī pūrī karegā, Bābliyon par us kī quwwat kā izhār karegā. ¹⁵Main, hāñ main hī ne yih farmāyā. Main hī use bulā kar yahāñ lāyā hūn, is lie wuh zarūr kāmyāb hogā. ¹⁶Mere qarīb ā kar suno! Shurū se main ne alāniyā bāt kī, jab se yih pesh āyā main hāzir hūn.”

Aur ab Rab Qādir-e-mutlaq aur us ke Rūh ne mujhe bhejā hai.

¹⁷Rab jo terā Chhuṛāne Wālā aur Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, “Main Rab terā Kḥudā hūn. Main tujhe wuh kuchh sikhātā hūn jo mufīd hai aur tujhe un rāhoñ par chalne detā hūn jin par tujhe chalnā hai. ¹⁸Kāsh tū mere ahkām par dhyān detā! Tab terī salāmatī bahte dariyā jaisī aur terī rāstbāzī samundar kī maujoñ jaisī hotī. ¹⁹Terī aulād ret kī mānind hotī, tere peṭ kā phal ret ke zarroñ jaisā anginat hotā. Is kā imkān hī na

hotā ki terā nām-o-nishān mere sāmne se miṭ jāe.”

²⁰Bābal se nikal jāo! Bābliyon ke bīch meñ se hijrat karo! Kḥushī ke nāre lagā lagā kar elān karo, duniyā kī intahā tak kḥushkḥabī phailāte jāo ki Rab ne ewazānā de kar apne kḥādim Yāqūb ko chhuṛāyā hai. ²¹Unheñ pyās na lagī jab us ne unheñ registān meñ se guzarne diyā. Us ke hukm par patthar meñ se pānī bah niklā. Jab us ne chaṭṭān ko chīr ḍālā to pānī phūṭ niklā.

²²Lekin Rab farmātā hai ki bedīn salāmatī nahīñ pāenge.

Rab kā Paighambar Aqwām

kā Nūr Hai

49 Ai jazīro, suno! Ai dūr-darāz qaumo, dhyān do! Rab ne mujhe paidāish se pahle hī bulāyā, merī māñ ke peṭ se hī mere nām ko yād kartā āyā hai. ²Us ne mere muñh ko tez talwār banā kar mujhe apne hāth ke sāye meñ chhupāe rakhā, mujhe tez tīr banā kar apne tarkash meñ poshidā rakhā hai. ³Wuh mujh se hamkalām huā, “Tū merā kḥādim Isrāīl hai, jis ke zariye main apnā jalāl zāhir karūngā.”

⁴Main to bolā thā, “Merī mehnat-mashaqqat besūd thī, main ne apnī tāqat befāyda aur bemaqsad zāe kar dī hai. Tāham merā haq Allāh ke hāth meñ hai, merā Kḥudā hī mujhe ajr degā.”

⁵Lekin ab Rab mujh se hamkalām huā hai, wuh jo mān ke peṭ se hī mujhe is maqsad se tashkīl detā āyā hai ki main us kī kḥidmat karke Yāqūb kī aulād ko us ke pās wāpas lāūn aur Isrāīl ko us ke huzūr jamā karūn. Rab hī ke huzūr merā ehtirām kiya jāegā, merā Kḥudā hī merī quwwat hogā. ⁶Wuhī farmātā hai, “Tū merī kḥidmat karke na sirf Yāqūb ke qabile bahāl karegā aur unheñ wāpas lāegā jinheñ main ne mahfūz rakhā hai balki tū is se kahīn baṛh kar karegā. Kyonki main tujhe dīgar aqwām kī raushnī banā dūngā tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahunchāe.”

⁷Rab jo Isrāīl kā Chhurāne Wālā aur us kā Quddūs hai us se hamkalām huā hai jise log haqīr jānte haiñ, jis se dīgar aqwām ghīn khāte haiñ aur jo hukmrānoñ kā ghulām hai. Us se Rab farmātā hai, “Tujhe dekhte hī bādshāh khare ho jāenge aur ra’īs muñh ke bal jhuk jāenge. Yih Rab kī kḥatīr hī pesh

āegā jo wafādār hai aur Isrāīl ke Quddūs ke bāis hī wuqūpazīr hogā jis ne tujhe chun liyā hai.”

⁸Rab farmātā hai, “Qabūliyat ke waqt main terī sunūngā, najāt ke dīn terī madad karūngā. Tab main tujhe mahfūz rakh kar muqarrar karūngā ki tū mere aur qaum ke darmiyān ahd bane, ki tū mulk bahāl karke tabāhshudā maurūsī zamīn ko nae sire se taqīm kare, ⁹ki tū qaidiyon ko kahe, ‘Nikal āo’ aur tārikī meñ basne wāloñ ko, ‘Raushnī meñ ā jāo!’ Tab merī bhereñ rāstoñ ke kināre kināre charengī, aur tamām banjar bulandiyon par bhī un kī harī harī charāgāheñ hongī.

¹⁰Na unheñ bhūk satāegī na pyās. Na taptī garmī, na dhūp unheñ jhulsāegī. Kyonki jo un par tars khātā hai wuh un kī qiyādat karke unheñ chashmon ke pās le jāegā.

¹¹Main pahāron ko hamwār rāstoñ meñ tabdīl kar dūngā jabki merī shāhrāheñ ūnchī ho jāengī. ¹²Tab wuh dūr-darāz ilāqon se āenge, kuchh shimāl se, kuchh maḡhrib se, aur kuchh Misr ke junūbī shahr Aswān se bhī.”

¹³Ai āsmān, kḥushī ke nāre lagā! Ai zamīn, bāgh bāgh ho jā!

Ai pahāro, shādmānī ke gīt gāo! Kyonki Rab ne apnī qaum ko tasalli dī hai, use apne musibat zadā logon par tars āyā hai.

Rab Apnī Qaum ko Kabhī

Nahīn Bhūlegā

¹⁴Lekin Siyyūn kahtī hai, “Rab ne mujhe tark kar diyā hai, Qādir-e-mutlaq mujhe bhūl gayā hai.”

¹⁵“Yih kaise ho saktā hai? Kyā mān apne shīrkḥār ko bhūl saktī hai? Jis bachche ko us ne janm diyā, kyā wuh us par tars nahīn khāegī? Shāyad wuh bhūl jāe, lekin main tujhe kabhī nahīn bhūlūngā!

¹⁶Dekh, main ne tujhe apnī donoṁ hatheliyon meṁ kandā kar diyā hai, terī zamīnbos dīwāreṁ hameshā mere sāmne haiṁ.

¹⁷Jo tujhe nae sire se tāmīr karnā chāhte haiṁ wuh dauṛ kar wāpas ā rahe haiṁ jabki jin logon ne tujhe dhā kar tabāh kiya wuh tujh se nikal rahe haiṁ. ¹⁸Ai Siyyūn Beṭī, nazar uṭhā kar chāron taraf dekh! Yih sab jamā ho kar tere pās ā rahe haiṁ. Merī hayāt kī qasam, yih sab tere zewarāt baneṁge jin se tū apne āp ko dulhan kī tarah ārāstā karegī.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁹“Filhāl tere mulk meṁ chāron taraf khaṇḍarāt, ujār aur tabāhī nazar ātī hai, lekin āindā wuh apne bāshindon kī kasrat ke bāis chhoṭā hogā. Aur jinhon ne tujhe harāp kar liyā thā wuh dūr raheṁge.

²⁰Pahle tū beaulād thī, lekin ab tere itne bachche honṁge ki wuh tere pās ā kar kaheṁge, ‘Mere lie jagah kam hai, mujhe aur zamīn deṁ tāki main ārām se zindagī guzār sakūn.’ Tū apne kānon se yih sunegī.

²¹Tab tū hairān ho kar dil meṁ sochegī, ‘Kis ne yih bachche mere lie paidā kie? Main to bachchon se mahrūm aur beaulād thī, mujhe jilāwatan karke haṭāyā gayā thā. Kis ne in ko pālā? Mujhe to tanhā hī chhoṛ diyā gayā thā. To phir yih kahān se ā gae haiṁ.”

²²Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dekh, main dīgar qaumon ko hāth se ishārā de kar un ke sāmne apnā jhaṇḍā gār dūngā. Tab wuh tere beṭon ko uṭhā kar apne bāzuon meṁ wāpas le āeṁge aur terī beṭiyon ko kandhe par biṭhā kar tere pās pahuñchāeṁge.

²³Bādshāh tere bachchon kī dekh-bhāl kareṁge, aur rāniyān un kī dāiyān honṁgi. Wuh muñh ke bal jhuk kar tere pānwon kī kḥāk

chāṭeṅge. Tab tū jān legī ki main hī Rab hūn, ki jo bhī mujh se ummīd rakhe wuh kabhī sharmindā nahīn hogā.”

²⁴Kyā sūrme kā lūṭā huā māl us ke hāth se chhīnā jā saktā hai? Yā kyā zālīm ke qaidī us ke qabze se chhūṭ sakte haiñ? Mushkil hī se.

²⁵Lekin Rab farmātā hai, “Yaqīnan sūrme kā qaidī us ke hāth se chhīn liyā jāegā aur zālīm kā lūṭā huā māl us ke qabze se chhūṭ jāegā. Jo tujh se jhagaṛe us ke sāth main khud jhagaṛūṅgā, main hī tere bachchoñ ko najāt dūṅgā. ²⁶Jinhoñ ne tujh par zulm kiyā unheñ main un kā apnā gosht khilāūṅgā, un kā apnā khūn yon pilāūṅgā ki wuh use nā mai kī tarah pī pī kar mast ho jāeṅge. Tab tamām insān jān leṅge ki main Rab terā Najātdahindā, terā Chhuṛāne Wālā aur Yāqūb kā Zabardast Sūrmā hūn.”

Tum Apne Zāti Gunāhoñ kī

Sazā Bhugat Rahe Ho

50 Rab farmātā hai, “Āo, mujhe wuh talāqnāmā dikhāo jo main ne de kar tumhāri mān ko chhoṛ diyā thā. Wuh kahān hai? Yā mujhe wuh qarẓkhāh

dikhāo jis ke hawāle main ne tumheñ apnā qarẓ utārne ke lie kiyā. Wuh kahān hai? Dekho, tumheñ apne hī gunāhoñ ke sabab se faroẓt kiyā gayā, tumhāre apne hī gunāhoñ ke sabab se tumhāri mān ko fāriḡ kar diyā gayā.

²Jab main āyā to koī nahīn thā. Kyā wajah? Jab main ne āwāz dī to jawāb dene wālā koī nahīn thā. Kyon? Kyā main fidyā de kar tumheñ chhuṛāne ke qābil na thā? Kyā merī itnī tāqat nahīn ki tumheñ bachā sakūn? Merī to ek hī dhamkī se samundar khushk ho jātā aur dariyā registān ban jāte haiñ. Tab un kī machhliyāñ pānī se mahrūm ho kar gal jātī haiñ, aur un kī badbū chāroñ taraf phail jātī hai. ³Main hī āsmān ko tārikī kā jāmā pahnātā, main hī use ṭaṭ ke mātāmī libās meñ lapeṭ detā hūn.”

Rab ke Paighambar kī Ruswāi

⁴Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe shāgird kī-sī zabān atā kī tāki main wuh kalām jān lūn jis se thakāmāndā taqwīyat pāe. Subah basubah wuh mere kān ko jagā detā hai tāki main shāgird kī tarah sun sakūn. ⁵Rab Qādir-e-mutlaq ne

mere kân ko khol diyā, aur na main sarkash huā, na pichhe haṭ gayā. ⁶Main ne mārne wālon ko apnī pīṭh aur bāl nochne wālon ko apne gāl pesh kie. Main ne apnā chehrā un kī gāliyon aur thūk se na chhupāyā.

⁷Lekin Rab Qādir-e-mutlaq merī madad kartā hai, is lie merī ruswāi nahīn hogī. Chunāanche main ne apnā munh chaqmāq kī tarah saṁkht kar liyā hai, kyonki main jāntā hūn ki main sharmindā nahīn ho jāūngā. ⁸Jo mujhe rāst ṭhahrātā hai wuh qarīb hī hai. To phir kaun mere sāth jhagaregā? Āo, ham mil kar adālat meṁ khaṛe ho jāen. Kaun mujh par ilzām lagāne kī jurrat karegā? Wuh ā kar merā sāmna kare! ⁹Rab Qādir-e-mutlaq hī merī madad kartā hai. To phir kaun mujhe mujrim ṭhahrāegā? Yih to sab purāne kapre kī tarah ghis kar phaṭenge, kīre unheṁ khā jāenge.

¹⁰Tum meṁ se kaun Rab kā khauf māntā aur us ke kḥādīm kī suntā hai? Jab use raushnī ke baḡhair andhere meṁ chalnā pāre to wuh Rab ke nām par bharosā rakhe aur apne Kḥudā par inhisār kare.

¹¹Lekin tum bāqī log jo āg lagā kar apne āp ko jalte hue tiron se lais karte ho, apnī hī āg ke sholon meṁ

chale jāo! Kḥud un tiron kī zad meṁ āo jo tum ne dūstiron ke lie jalāe haiṁ! Mere hāth se tumheṁ yihī ajr milegā, tum saṁkht aziyat kā shikār ho kar zamīn par ṭarapte rahoge.

Rab Apnī Qaum ko Tasalli Detā Hai

51 “Tum jo rāstī ke pichhe lage rahte, jo Rab ke tālib ho, merī bāt suno! Us chaṭṭān par dhyān do jis meṁ se tumheṁ tarāsh kar nikālā gayā hai, us kân par ḡhaur karo jis meṁ se tumheṁ khodā gayā hai. ²Yānī apne bāp Ibrāhīm aur apnī mān Sārā par tawajjuh do, jis ne dard-e-zah kī taklīf uṭhā kar tumheṁ janm diyā. Ibrāhīm beaulād thā jab main ne use bulāyā, lekin phir main ne use barkat de kar bahut aulād baḡhshī.”

³Yaqīnan Rab Siyyūn ko tasalli degā. Wuh us ke tamām khandarāt ko tashaffī de kar us ke registān ko Bāḡh-e-Adan meṁ aur us kī banjar zamīn ko Rab ke bāḡh meṁ badal degā. Tab us meṁ kḥushī-o-shādmānī pāī jāegī, har taraf shukrguzārī aur gīton kī āwāzen sunāī denḡī.

⁴“Ai merī qaum, mujh par dhyān de! Ai merī ummat, mujh par

ghaur kar! Kyoñki hidāyat mujh se sādīr hogī, aur merā insāf qaumoñ kī raushnī banegā. ⁵Merī rāstī qarīb hī hai, merī najāt rāste meñ hai, aur merā zorāwar bāzū qaumoñ meñ insāf qāym karegā. Jazīre mujh se ummīd rakheñge, wuh merī qudrat dekhne ke intazār meñ raheñge. ⁶Apnī āñkheñ āsmān kī taraf uṭhāo! Niche zamīn par nazar ḍālo! Āsmān dhueñ kī tarah bikhar jāegā, zamīn purāne kapṛe kī tarah ghise-phategī aur us ke bāshinde machchharoñ kī tarah mar jāeñge. Lekin merī najāt abad tak qāym rahegī, aur merī rāstī kabhī khatm nahīn hogī.

⁷Ai sahīh rāh ko jānane wālo, ai qaum jis ke dil meñ merī shariāt hai, merī bāt suno! Jab log tumhārī be’izzatī karte haiñ to un se mat ḍarnā, jab wuh tumheñ gāliyāñ dete haiñ to mat ghabrānā. ⁸Kyoñki kirm unheñ kapṛe kī tarah khā jāegā, kīṛā unheñ ūn kī tarah hazm karegā. Lekin merī rāstī abad tak qāym rahegī, merī najāt pusht-dar-pusht barqarār rahegī.”

Rab kī Rihāi

⁹Ai Rab ke bāzū, uṭh. Jāg uṭh aur quwwat kā jāmā pahan le! Yoñ amal meñ ā jis tarah qadīm zamāne meñ āyā thā, jab tū ne muta’addid nasloñ pahle Rahab ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā, samundarī azhdahe ko chhed ḍālā. ¹⁰Kyoñki tū hī ne samundar ko kḥushk kiyā, tū hī ne gahrāiyōñ kī tah par rāstā banāyā tāki wuh jinheñ tū ne ewazānā de kar chhuṛāyā thā us meñ se guzar sakeñ.

¹¹Jinheñ Rab ne fidyā de kar chhuṛāyā hai wuh wāpas āeñge. Wuh shādiyānā bajā kar Siyyūn meñ dākhil hoñge, aur har ek kā sar abadī kḥushī ke tāj se ārāstā hogā. Kyoñki kḥushī aur shādmānī un par ghālib ā kar tamām gham aur āh-o-zārī bhagā degī.

¹²“Main, sirf main hī tujhe tasallī detā hūñ. To phir tū fānī insān se kyoñ ḍartī hai, jo ghās kī tarah murjhā kar khatm ho jātā hai? ¹³Tū Rab apne Kḥāliq ko kyoñ bhūl gāi hai, jis ne āsmān ko khaime kī tarah tān liyā aur zamīn kī buniyād rakhī? Jab zālīm tujhe tabāh karne par tulā rahtā hai to tū us ke taish se pūre din kyoñ khauf khātī rahtī

hai? Ab us kā taish kahān rahā?

¹⁴Jo zanjīroṇ meṇ jakaṛā huā hai wuh jald hī āzād ho jāegā. Na wuh mar kar qabr meṇ utregā, na roṭī se mahrūm rahegā. ¹⁵Kyonki main Rab terā Ḳhudā hūn jo samundar ko yon harkat meṇ lātā hai ki wuh mutalātim ho kar garajne lagtā hai. Rabbul-afwāj merā nām hai.

¹⁶Main ne apne alfāz tere munh meṇ dāl kar tujhe apne hāth ke sāye meṇ chhupāe rakhā hai tāki nae sire se āsmān ko tānūn, zamīn kī buniyādeṇ rakhūn aur Siyyūn ko bataūn, “Tū merī qaum hai.”

Ai Yarūshalam, Jāg Uṭh!

¹⁷Ai Yarūshalam, uṭh. Jāg uṭh. Ai shahr jis ne Rab ke hāth se us kā ḡhazab bharā pyālā pī liyā hai, khaṛī ho jā! Ab tū ne laṛkhaṛā dene wāle pyāle ko āḡhirī qatre tak chāt liyā hai. ¹⁸Jitne bhī beṭe tū ne janm die un meṇ se ek bhī nahīn rahā jo terī rāhnumāi kare. Jitne bhī beṭe tū ne pāle un meṇ se ek bhī nahīn jo terā hāth pakaṛ kar tere sāth chale. ¹⁹Tujh par do āfateṇ āīn yānī barbādī-o-tabāhī, kāl aur talwār. Lekin kis ne hamdardī kā

izhār kiyā? Kis ne tujhe tasallī dī?

²⁰Tere beṭe ḡhash khā kar gir gae haiṇ. Har galī meṇ wuh jāl meṇ phanṣe hue ḡhazāl^a kī tarah zamīn par taṛap rahe haiṇ. Kyonki Rab kā ḡhazab un par nāzil huā hai, wuh ilāhī dānt-ḡapaṭ kā nishānā ban gae haiṇ.

²¹Chunānche merī bāt sun, ai musibatzaḡā qaum, ai nashe meṇ matwālī ummat, go tū mai ke asar se nahīn ḡagmagā rahī. ²²Rab terā āqā jo terā Ḳhudā hai aur apnī qaum ke lie laṛtā hai wuh farmātā hai, “Dekh, main ne tere hāth se wuh pyālā dūr kar diyā jo tere laṛkhaṛāne kā sabab banā. Āindā tū merā ḡhazab bharā pyālā nahīn piegī. ²³Ab main ise un ko pakaṛā dūngā jinhoṇ ne tujhe aziyat pahuñchāi hai, jinhoṇ ne tujh se kahā, ‘Aundhe muñh jhuk jā tāki ham tujh par se guzareṇ.’ Us waqt terī pīṭh ḡhāk meṇ dhaṇs kar dūsroṇ ke lie rāstā ban gai thī.”

Zanjīroṇ ko Toṛ!

52 Ai Siyyūn, uṭh, jāg uṭh. Apnī tāqat se mulabbas ho jā! Ai muḡaddas shahr Yarūshalam,

^aḡhazāl-e-Afrīqā, oryx.

apne shāndār kapṛe se ārāstā ho jā! Āindā kabhī bhī ghairmaḳhtūn yā nāpāk shaḳhs tujh meñ dāḳhil nahīn hogā. ²Ai Yarūshalam, apne āp se gard jhār kar khaṛī ho jā aur taḳht par baiṭh jā. Ai giriftār kī huī Siyyūn Beṭī, apnī gardan kī zanjīroñ ko khol kar un se āzād ho jā! ³Kyoñki Rab farmātā hai, “Tumheñ muft meñ bechā gayā, aur ab tumheñ paise die baḡhair chhuṛāyā jāegā.”

⁴Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Qadīm zamāne meñ merī qaum Misr chalī gāi tāki wahāñ pardes meñ rahe. Bād meñ Asūr ne bilāwajah us par zulm kiyā hai.” ⁵Rab farmātā hai, “Ab jo ziyādatī merī qaum se ho rahi hai us kā mere sāth kyā wāstā hai?” Rab farmātā hai, “Merī qaum to muft meñ chhīn lī gāi hai, aur us par hukūmat karne wāle sheḳhī mār kar pūrā din mere nām par kufr bakte haiñ. ⁶Chunāñche merī qaum mere nām ko jān legī, us dīn wuh pahchān legī ki mainī hī wuhī hūñ jo farmātā hai, ‘Mainī hāzir hūñ.’”

⁷Us ke qadam kitne pyāre haiñ jo pahāroñ par chalte hue ḳhushḳhabrī sunātā hai. Kyoñki

wuh amn-o-amān, ḳhushī kā paighām aur najāt kā elān karegā, wuh Siyyūn se kahegā, “Terā Ḳhudā Bādshāh hai!” ⁸Sun! Tere pahredār āwāz buland kar rahe haiñ, wuh mil kar ḳhushī ke nāre lagā rahe haiñ. Kyoñki jab Rab Koh-e-Siyyūn par wāpas āegā to wuh apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā kareñge.

⁹Ai Yarūshalam ke khandarāt, shādiyānā bajāo, ḳhushī ke gīt gāo! Kyoñki Rab ne apnī qaum ko tasallī dī hai, us ne ewazānā de kar Yarūshalam ko chhuṛāyā hai. ¹⁰Rab apnī muqaddas qudrat tamām aqwām par zāhir karegā, duniyā kī intahā tak sab hamāre Ḳhudā kī najāt dekheñge.

¹¹Jāo, chale jāo! Wahāñ se nikal jāo! Kisī bhī nāpāk chīz ko na chhūnā. Jo Rab kā sāmān uṭhāe chal rahe haiñ wuh wahāñ se nikal kar pāk-sāf raheñ. ¹²Lekin lāzim nahīn ki tum bhāḡ kar rawānā ho jāo. Tumheñ achānak farār hone kī zarūrat nahīn hogī, kyoñki Rab tumhāre āge bhī chalegā aur tumhāre piche bhī. Yoñ Isrāīl kā Ḳhudā donoñ taraf se tumhārī hifāzat karegā.

Rab kā Paighambar Hamāre**Gunāhoñ ko Uṭhāegā**

¹³Dekho, merā kḥādim kāmyāb hogā. Wuh sarbuland, mumtāz aur bahut sarfarāz hogā. ¹⁴Tujhe dekh kar bahutoñ ke roṅṅte khaṛe ho gae. Kyoñki us kī shakl itnī kḥarāb thī, us kī sūrat kisī bhī insān se kahīñ zyādā bigarī huī thī. ¹⁵Lekin ab bahut-sī qaumeñ use dekh kar hakkā-bakkā ho jāeṅgī, bādshāh dam baḥhud rah jāeṅge. Kyoñki jo kuchh unheñ nahīñ batāyā gayā use wuh dekheṅge, aur jo kuchh unhoñ ne nahīñ sunā us kī unheñ samajh āegī.

53 Lekin kaun hamāre paighām par imān lāyā? Aur Rab kī qudrat kis par zāhir huī? ²Us ke sāmne wuh koñpal kī tarah phūṭ niklā, us tāzā aur mulāym shigūphe kī tarah jo kḥushk zamīn meñ chhupī huī jaṛ se nikal kar phalne-phūlne lagti hai. Na wuh kḥūbsūrat thā, na shāndār. Ham ne use dekhā to us kī shakl-o-sūrat meñ kuchh nahīñ thā jo hameñ pasand ātā. ³Use haqīr aur mardūd samjhā jātā thā. Dukh aur bīmāriyāñ us kī sāthī rahīñ, aur log yahāñ tak us kī tahqīr karte the ki

use dekh kar apnā muñh pher lete the. Ham us kī kuchh qadar nahīñ karte the.

⁴Lekin us ne hamārī hī bīmāriyāñ uṭhā liñ, hamārā hī dukh bhugat liyā. To bhī ham samjhe ki yih us kī munāsib sazā hai, ki Allāh ne kḥud use mār kar kḥāk meñ milā diyā hai. ⁵Lekin use hamāre hī jarāym ke sabab se chhedā gayā, hamāre hī gunāhoñ kī kḥātir kuchlā gayā. Use sazā mili tāki hameñ salāmatī hāsil ho, aur usī ke zaḥmoñ se hameñ shafā mili. ⁶Ham sab bheṛ-bakriyoñ kī tarah āwārā phir rahe the, har ek ne apnī apnī rāh iḳhtiyār kī. Lekin Rab ne use ham sab ke qusūr kā nishānā banāyā.

⁷Us par zulm huā, lekin us ne sab kuchh bardāshṭ kiyā aur apnā muñh na kholā, us bheṛ kī tarah jise zabah karne ke lie le jāte haiñ. Jis tarah lelā bāl katarne wāloñ ke sāmne kḥāmosh rahtā hai usī tarah us ne apnā muñh na kholā. ⁸Use zulm aur adālat ke hāth se chhīn liyā gayā. Us ke daur ke log—kis ne dhyān diyā ki us kā zindoñ ke mulk se tālluq kaṭ gayā, ki wuh merī qaum ke jurm ke sabab se sazā kā nishānā ban gayā? ⁹Muqarrar yih

huā ki us kī qabr bedīnoñ ke pās ho, ki wuh marte waqt ek amīr ke pās dafnāyā jāe, go na us ne tashaddud kiyā, na us ke muñh meñ fareb thā.

¹⁰Rab hī kī marzī thī ki use kuchle, use dukh pahuñchāe. Lekin jab wuh apnī jān ko qusūr kī qurbānī ke taur par degā to wuh apne farzandoñ ko dekhegā, apne dinoñ meñ izāfā karegā, wuh Rab kī marzī ko pūrā karne meñ kāmyāb hogā. ¹¹Itnī taklīf bardāsh t karne ke bād use phal nazar āegā, aur wuh ser ho jāegā. Apne ilm se merā rāst khādīm bahutoñ kā insāf qāym karegā, kyonki wuh un ke gunāhoñ ko apne ūpar uṭhā kar dūr kar degā.

¹²Is lie main use baṛoñ meñ hissā dūngā, aur wuh zorāwaroñ ke sāth lūṭ kā māl taqīm karegā. Kyonki us ne apnī jān ko maut ke hawāle kar diyā, aur use mujrimoñ meñ shumār kiyā gayā. Hāñ, us ne bahutoñ kā gunāh uṭhā kar dūr kar diyā aur mujrimoñ kī shafā’at kī.

Rab ne Yarūshalam ko Dubārā

Qabūl Kar Liyā Hai

54 Rab farmātā hai, “Ḳhushī ke nāre lagā, tū jo beaulād hai, jo bachche ko janm hī nahīn

de saktī. Buland āwāz se shādiyānā bajā, tū jise paidāish kā dard na huā. Kyonki ab tark kī huī aurat ke bachche shādīshudā aurat ke bachchoñ se zyādā haiñ. ²Apne khaime ko baṛā banā, us ke parde har taraf bichhā! Bachat mat karnā! Khaime ke rasse lambe lambe karke mekheñ mazbūtī se zamīn meñ ṭhoñk de. ³Kyonki tū tezi se dāīñ aur bāīñ taraf phail jāegī, aur terī aulād dīgar qaumoñ par qabzā karke tabāhshudā shahroñ ko az sar-e-nau ābād karegī.

⁴Mat ḍarnā, terī ruswāī nahīn hogī. Sharmsār na ho, terī behurmatī nahīn hogī. Ab tū apnī jawānī kī sharmindagī bhūl jāegī, tere zahan se bewā hone kī zillat utar jāegī. ⁵Kyonki terā Ḳhālīq terā shauhar hai, Rabbul-afwāj us kā nām hai, aur terā Chhuṛāne Wālā Isrāīl kā Quddūs hai, jo pūrī duniyā kā Ḳhudā kahlātā hai.”

⁶Terā Ḳhudā farmātā hai, “Tū matrūkā aur dil se majrūh bīwī kī mānind hai, us aurat kī mānind jis ke shauhar ne use radd kiyā, go us kī shādī us waqt huī jab kuñwārī hī thī. Lekin ab main, Rab ne tujhe bulāyā hai. ⁷Ek hī lamhe ke lie

main ne tujhe tark kiyā, lekin ab baṛe rahm se tujhe jamā karūṅga.
⁸Main ne apne ḡhazab kā pūrā zor tujh par nāzil karke pal-bhar ke lie apnā chehrā tujh se chhupā liyā, lekin ab abadī shafqat se tujh par rahm karūṅga.” Rab terā Chhuṛāne Wālā yih farmātā hai.

⁹“Baṛe sailāb ke bād main ne Nūh se qasam khāi thī ki āindā sailāb kabhī pūrī zamīn par nahīn āegā. Isī tarah ab main qasam khā kar wādā kartā hūn ki āindā na main kabhī tujh se nārāz hūṅgā, na tujhe malāmat karūṅga. ¹⁰Go pahār haṭ jāēn aur pahāriyān jumbish khāēn, lekin merī shafqat tujh par se kabhī nahīn haṭegī, merā salāmatī kā ahd kabhī nahīn hilegā.” Yih Rab kā farmān hai jo tujh par tars khātā hai.

Nayā Shahr Yarūshalam

¹¹“Bechārī beṭī Yarūshalam! Shadīd tūfān tujh par se guzar gae haiṅ, aur koī nahīn hai jo tujhe tasallī de. Dekh, main terī dīwāroṅ ke patthar mazbūt chūne se joṛ dūṅgā aur terī buniyādoṅ ko sang-e-lājawar^a se rakh dūṅgā.

¹²Main terī dīwāroṅ ko yāqūt, tere darwāzoṅ ko āb-e-bahr^b aur terī tamām fasīl ko qīmtī jawāhar se tāmīr karūṅga. ¹³Tere tamām farzand Rab se tālīm pāēnge, aur terī aulād kī salāmatī azīm hogī. ¹⁴Tujhe insāf kī mazbūt buniyād par rakhā jāegā, chunāṅche dūsroṅ ke zulm se dūr rah, kyonki ḍarne kī zarūrat nahīn hogī. Dahshatzadā na ho, kyonki dahshat khāne kā sabab tere qarīb nahīn āegā. ¹⁵Agar koī tujh par hamlā kare bhī to yih merī taraf se nahīn hogā, is lie har hamlā-āwar shikast khāegā.

¹⁶Dekh, main hī us lohār kā Ḳhāliq hūn jo hawā de kar koeloṅ ko dahkā detā hai tāki kām ke lie mauzūn hathiyār banā le. Aur main hī ne tabāh karne wāle ko ḡhalaq kiyā tāki wuh barbādī kā kām anjām de. ¹⁷Chunāṅche jo bhī hathiyār tujh par hamlā karne ke lie taiyār ho jāe wuh nākām hogā, aur jo bhī zabān tujh par ilzām lagāe use tū mujrim sābit karegī. Yihī Rab ke ḡhādimoṅ kā maurūsī hissā hai, main hī un kī rāstbāzī barqarār rakhūṅgā.” Rab ḡhud yih farmātā hai.

^alapis lazuli

^bberyl

Rab ke pās Āo Tāki Zindagī Pāo

55 “Kyā tum pyāse ho? Āo, sab pānī ke pās āo! Kyā tumhāre pās paise nahīn? Idhar āo, saudā kharīd kar khānā khāo. Yahān kī mai aur dūdh muft hai. Āo, use paise die baḡhair kharīdo. ²Us par paise kyon kharach karte ho jo roṭī nahīn hai? Jo ser nahīn kartā us ke lie mehnat-mashaqqat kyon karte ho? Suno, suno merī bāt! Phir tum achchhī kharak khāoge, behtarīn khāne se lutfandoz hoge. ³Kān lagā kar mere pās āo! Suno to jīte rahoge.

Main tumhāre sāth abadī ahd bāndhūngā, tumheñ un anmiṭ mehrbāniyon se nawāzūngā jin kā wādā Dāūd se kiyā thā. ⁴Dekh, main ne muqarrar kiyā ki wuh aqwām ke sāmne merā gawāh ho, ki aqwām kā ra’īs aur hukmrān ho. ⁵Dekh, tū aisī qaum ko bulāegā jise tū nahīn jāntā, aur tujh se nāwāqif qaum Rab tere Kḡudā kī kḡatir tere pās dauṛī chalī āegī. Kyonki jo Isrāīl kā Quddūs hai us ne tujhe shān-o-shaukat atā kī hai.”

Merā Kalām Betāsir Nahīn Rahtā

⁶Abhī Rab ko talāsh karo jabki use pāyā jā saktā hai. Abhī use pukāro jabki wuh qarīb hī hai. ⁷Bedīn apnī burī rāh aur sharīr apne bure kḡayālāt chhoṛe. Wuh Rab ke pās wāpas āe to wuh us par rahm karegā. Wuh hamāre Kḡudā ke pās wāpas āe, kyonki wuh farāḡhdilī se muāf kar detā hai.

⁸Kyonki Rab farmātā hai, “Mere kḡayālāt aur tumhāre kḡayālāt meñ aur merī rāhoñ aur tumhārī rāhoñ meñ baṛā farq hai. ⁹Jitnā āsmān zamīn se ūñchā hai utnī hī merī rāheñ tumhārī rāhoñ aur mere kḡayālāt tumhāre kḡayālāt se buland haiñ.

¹⁰Bārish aur barf par ḡhaur karo! Zamīn par paṛne ke bād yih kḡhālī hāth wāpas nahīn ātī balki zamīn ko yon serāb kartī hai ki paude phūṭne aur phalne-phūlne lagte haiñ balki pakte pakte bij bone wāle ko bij aur bhūke ko roṭī muhaiyā karte haiñ. ¹¹Mere munh se niklā huā kalām bhī aisā hī hai. Wuh kḡhālī hāth wāpas nahīn āegā balki merī marzī pūri karegā aur us meñ kāmyāb hogā jis ke lie main ne use bhejā thā.

¹²Kyonki tum khushī se nikloge, tumheñ salāmātī se lāyā jāegā. Pahār aur pahāriyāñ tumhāre āne par bāgh bāgh ho kar shādiyānā bajāeñgī, aur maidān ke tamām daraḥt tāliyāñ bajāeñge. ¹³Kāñtedār jhārī kī bajāe jūnīpar kā daraḥt ugegā, aur bichchhūbūṭī kī bajāe mehndī phale phūlegī. Yoñ Rab ke nām ko jalāl milegā, aur us kī qudrat kā abadī aur anmiṭ nishān qāym hogā.”

Har Shaḥs Allāh kī Qaum meñ

Shāmīl Ho Saktā Hai

56 Rab farmātā hai, “Insā ko qāym rakho aur wuh kuchh kiyā karo jo rāst hai, kyonki merī najāt qarīb hī hai, aur merī rāstī zāhir hone ko hai. ²Mubārak hai wuh jo yoñ rāstī se lipṭā rahe. Mubārak hai wuh jo Sabat ke din kī behurmatī na kare balki use manāe, jo har bure kām se gurez kare.”

³Jo padesī Rab kā pairokār ho gayā hai wuh na kahe ki beshak Rab mujhe apnī qaum se alag kar rakhegā. Khwājāsārā bhī na soche ki hāy, main sūkhā huā daraḥt hī hūñ!

⁴Kyonki Rab farmātā hai, “Jo khwājāsārā mere Sabat ke din manāeñ, aise qadam uṭhāeñ jo mujhe pasand hon aur mere ahd ke sāth lipṭe raheñ wuh befikr raheñ. ⁵Kyonki main unheñ apne ghar aur us kī chārdiwārī meñ aisī yādgār aur aisā nām atā karūñga jo beṭe-beṭiyāñ milne se kahīñ behtar hogā. Aur jo nām main unheñ dūñgā wuh abadī hogā, wuh kabhī nahīñ miṭne kā.”

⁶Wuh padesī bhī befikr raheñ jo Rab ke pairokār ban kar us kī khidmat karnā chāhte, jo Rab kā nām azīz rakh kar us kī ibādat karte, jo Sabat ke din kī behurmatī nahīñ karte balki use manāte aur jo mere ahd ke sāth lipṭe rahte haiñ. ⁷Kyonki main unheñ apne muqaddas pahār ke pās lā kar apne duā ke ghar meñ khushī dilāūñgā. Jab wuh merī qurbāngāh par apnī bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyāñ chaḥhāeñge to wuh mujhe pasand āeñgī. Kyonki merā ghar tamām qaumoñ ke lie duā kā ghar kahlāegā.”

⁸Rab Qādir-e-mutlaq jo Isrāil kī bikhrī huī qaum jamā kar rahā hai farmātā hai, “Un meñ jo ikaṭṭhe ho

chuke haiñ main aur bhī jamā kar dūṅgā.”

Qaum ke Rāhnumā Sust aur Lālchī Kutte Haiñ

⁹Ai maidān ke tamām haiwāno, āo! Ai jangal ke tamām jānwaro, ā kar khāo! ¹⁰Isrāīl ke pahredār andhe haiñ, sab ke sab kuchh bhī nahīñ jānte. Sab ke sab bahre kutte haiñ jo bhaunk hī nahīñ sakte. Farsh par leṭe hue wuh achchhe achchhe kḥāb deḳhte rahte haiñ. Ūṅghnā unheñ kitnā pasand hai! ¹¹Lekin yih kutte lālchī bhī haiñ aur kabhī ser nahīñ hote, hālānki gallābān kahlāte haiñ. Wuh samajh se kḥālī haiñ, aur har ek apnī apnī rāh par dhyān de kar apne hī nafā kī talāsh meñ rahtā hai. ¹²Har ek āwāz detā hai, “Āo, main mai le ātā hūñ! Āo, ham jī bhar kar sharāb pī leñ. Aur kal bhī āj kī tarah ho balki is se bhī zyādā raunaq ho!”

Rab Bedīnoñ kī Adālat Kartā Hai

57 Rāstbāz halāk ho jātā hai, lekin kisī ko parwā nahīñ. Diyānatdār duniyā se chhīn lie jāte haiñ, lekin koī dhyān nahīñ detā. Koī nahīñ samajhtā ki rāstbāz ko

burāī se bachne ke lie chhīn liyā jātā hai. ²Kyonki us kī manzil-e-maqṣūd salāmatī hai. Sīdhī rāh par chalne wāle marte waqt pāñw phailā kar ārām karte haiñ.

³“Lekin ai jādūgarnī kī aulād, zinākār aur fahhāshī ke bachcho, idhar āo! ⁴Tum kis kā mazāq uṛā rahe ho, kis par zabān chalā kar muñh chīṛāte ho? Tum mujrimoñ aur dhokebāzoñ ke hī bachche ho!

⁵Tum balūt balki har ghane darāḳht ke sāye meñ mastī meñ ā jāte ho, wādiyoñ aur chaṭṭānoñ ke shigāfoñ meñ apne bachchoñ ko zabah karte ho. ⁶Wādiyoñ ke ragaṛe hue patthar terā hissā aur terā muqaddar ban gae haiñ. Kyonki unhīñ ko tū ne mai aur ḡhallā kī nazareñ pesh kiñ. Is ke madd-e-nazar main apnā faislā kyon badlūñ? ⁷Tū ne apnā bistar ūñche pahār par lagāyā, us par chaṛh kar apnī qurbāniyāñ pesh kiñ. ⁸Apne ghar ke darwāze aur chaukhaṭ ke pīchhe tū ne apnī butparastī ke nishān lagāe. Mujhe tark karke tū apnā bistar bichhā kar us par leṭ gāi. Tū ne use itnā baṛā banā diyā ki dūsre bhī us par leṭ sakeñ. Phir tū ne ismatfaroshī ke paise muqarrar kie. Un kī sohbat tujhe

kitnī pyārī thī, un kī barahnagī se tū kitnā lutf uṭhātī thī! ⁹Tū kasrat kā tel aur ḵhushbūdār krīm le kar Malik Dewatā ke pās gai. Tū ne apne qāsidoñ ko dūr dūr balki Pātāl tak bhej diyā. ¹⁰Go tū safr karte karte bahut thak gai to bhī tū ne kabhī na kahā, ‘Fuzūl hai!’ Ab tak tujhe taqwiyat miltī rahī, is lie tū niḍhāl na huī.

¹¹Tujhe kis se itnā ḵhauf-o-hirās thā ki tū ne jhūṭ bol kar na mujhe yād kiyā, na parwā kī? Aisā hī hai nā, tū is lie merā ḵhauf nahīn māntī ki mainḥ ḵhāmosh aur chhupā rahā.

¹²Lekin mainḥ logoñ par terī nām-nihād rāstbāzī aur tere kām zāhir karūnga. Yaqīnan yih tere lie mufid nahīn hoṅge. ¹³Ā, madad ke lie āwāz de! Dekhte haiñ ki tere butoñ kā majmuā tujhe bachā sakegā ki nahīn. Lekin aisā nahīn hogā balki unheñ hawā uṭhā le jāegī, ek phūñk unheñ uṛā degī.

Lekin jo mujh par bharosā rakhe wuh mulk ko mīrās meñ pāegā, muqaddas pahār us kī maurūsī milkiyat banegā.”

Rab Apnī Qaum kī Madad Karegā

¹⁴Allāh farmātā hai, “Rāstā banāo, rāstā banāo! Use sāf-suthrā karke har rukāwaṭ dūr karo tāki merī qaum ā sake.” ¹⁵Kyonki jo azīm aur sarbuland hai, jo abad tak taḵhtnashīn aur jis kā nām Quddūs hai wuh farmātā hai, “Mainḥ na sirf bulandiyon ke maqdis meñ balki shikastāhāl aur farotan rūh ke sāth bhī sukūnat kartā huñ tāki farotan kī rūh aur shikastāhāl ke dil ko naī zindagī baḵshhūn. ¹⁶Kyonki mainḥ hameshā tak un ke sāth nahīn jhagaṛūngā, abad tak nārāz nahīn rahūngā. Warnā un kī rūh mere huzūr niḍhāl ho jāti, un logoñ kī jān jinheñ mainḥ ne ḵhud ḵhalaq kiyā. ¹⁷Mainḥ Isrāīl kā nājāyz manāfe dekh kar taish meñ āyā aur use sazā de kar apnā muñh chhupāe rakhā. To bhī wuh apne dil kī bargashtā rāhoñ par chaltā rahā. ¹⁸Lekin go mainḥ us ke chāl-chalan se wāqif huñ mainḥ use phir bhī shafā dūngā, us kī rāhnumāi karke use dubārā tasallī dūngā. Aur us ke jitne log mātām kar rahe haiñ ¹⁹un ke lie mainḥ hoñṭoñ kā phal paidā karūnga.” Kyonki Rab farmātā hai, “Un kī salāmatī ho jo dūr haiñ aur

un kī jo qarīb haiñ. Maiñ hī unheñ shafā dūngā.”

²⁰Lekin bedīn mutalātim samundar kī mānind haiñ jo tham nahīn saktā aur jis kī lahreñ gand aur kīchaṛ uchhāltī rahtī haiñ. ²¹Merā Ḳhudā farmātā hai, “Bedīn salāmatī nahīn pāenge.

Rab ko Pasandīdā Rozā

58 Galā phāṛ kar āwāz de, ruk ruk kar bāt na kar! Narsingē kī-sī buland āwāz ke sāth merī qaum ko us kī sarkashī sunā, Yāqūb ke gharāne ko us ke gunāhoñ kī fahrist bayān kar. ²Roz baroz wuh merī marzī dariyāft karte haiñ. Hāñ, wuh merī rāhoñ ko jānane ke shauqīn haiñ, us qaum kī mānind jis ne apne Ḳhudā ke ahkām ko tark nahīn kiyā balki rāstbāz hai. Chunāñche wuh mujh se munsifānā faisle māng kar zāhiran Allāh kī qurbat se lutfandoz hote haiñ. ³Wuh shikāyat karte haiñ, ‘Jab ham rozā rakhte haiñ to tū tawajjuh kyoñ nahīn detā? Jab ham apne āp ko ḳhāksār banā kar inkisārī kā izhār karte haiñ to tū dhyān kyoñ nahīn detā?’

Suno! Rozā rakhte waqt tum apnā kārobār māmūl ke mutābiq chalā kar apne mazdūroñ ko dabāe rakhte ho. ⁴Na sirf yih balki tum rozā rakhne ke sāth sāth jhagarṭe aur laṛṭe bhī ho. Tum ek dūsre ko sharārat ke mukke mārne se bhī nahīn chūkte. Yih kaisī bāt hai? Agar tum yoñ rozā rakho to is kī tawāqqo nahīn kar sakte ki tumhārī bāt āsmān tak pahuñche. ⁵Kyā mujhe is qism kā rozā pasand hai? Kyā yih kāfī hai ki bandā apne āp ko kuchh der ke lie ḳhāksār banā kar inkisārī kā izhār kare? Kī wuh apne sar ko ābī narsal kī tarah jhukā kar ṭāṭ aur rākh meñ leṭ jāe? Kyā tum wāqāī samajhte ho ki yih rozā hai, ki aisā waqt Rab ko pasand hai?

⁶Yih kis tarah ho saktā hai? Jo rozā maiñ pasand kartā hūñ wuh farq hai. Haqīqī rozā yih hai ki tū be’insāfī kī zanjiroñ meñ jakarṭe huoñ ko rihā kare, mazlūmoñ kā juā haṭāe, kuchle huoñ ko āzād kare, har jue ko toṛe, ⁷bhūke ko apne khāne meñ sharīk kare, beghar musībatzadā ko panāh de, barahnā ko kapṛe pahnāe aur apne rishtedār kī madad karne se gurez na kare!

⁸Agar tū aisā kare to tū subah kī pahli kirnoñ kī tarah chamak uṭhegā, aur tere zaḥm jald hī bhareñge. Tab terī rāstbāzī tere āge āge chalegī, aur Rab kā jalāl tere pīchhe terī hifāzat karegā. ⁹Tab tū fariyād karegā aur Rab jawāb degā. Jab tū madad ke lie pukāregā to wuh farmāegā, ‘Main hāzīr hūn.’

Apne darmiyān dūstroñ par juā ḍālne, ungliyāñ uṭhāne aur dūstroñ kī badnāmī karne kā silsilā khatm kar! ¹⁰Bhūke ko apnī roṭī de aur mazlūmoñ kī zarūriyāt pūrī kar! Phir terī raushnī andhere meñ chamak uṭhegī aur terī rāt dopahar kī tarah raushan hogī.

¹¹Rab hameshā terī qiyādat karegā, wuh jhulaste hue ilāqoñ meñ bhī terī jān kī zarūriyāt pūrī karegā aur tere āzā ko taqwiyyat degā. Tab tū serāb bāgh kī mānind hogā, us chashme kī mānind jis kā pānī kabhī khatm nahīn hotā. ¹²Tere log qadīm khaṇḍarāt ko nae sire se tāmīr kareñge. Jo buniyādeñ guzarī nasloñ ne rakhī thīñ unheñ tū dubārā rakhegā. Tab tū ‘Rakhne ko Band Karne Wālā’ aur ‘Galiyōñ ko Dubārā Rahne ke Qābil Banāne Wālā’ kahlāegā.

¹³Sabat ke din apne pairon ko kām karne se rok. Mere muqaddas din ke daurān kārobār mat karnā balki use ‘Rāhatbaḥsh’ aur ‘Muazzaz’ qarār de. Us din na māmūl kī rāhoñ par chal, na apne kārobār chalā, na kḥālī gappeñ hāñk. Yoñ tū Sabat kā sahih ehtirām karegā. ¹⁴Tab Rab terī rāhat kā mambā hogā, aur main tujhe rath meñ biṭhā kar mulk kī bulandiyōñ par se guzarne dūngā, tujhe tere bāp Yāqūb kī mīrās meñ se ser karūngā.” Rab ke muñh ne yih farmāyā hai.

Tumhāre Qusūr ne Tumheñ

Rab se Dūr Kar Diyā Hai

59 Yaqīnan Rab kā bāzū chhoṭā nahīn ki wuh bachā na sake, us kā kān bahrā nahīn ki sun na sake. ²Haqīqat meñ tumhāre bure kāmoñ ne tumheñ us se alag kar diyā, tumhāre gunāhoñ ne us kā chehrā tum se chhupāe rakhā, is lie wuh tumhārī nahīn suntā. ³Kyonki tumhāre hāth kḥūnālūdā, tumhārī ungliyāñ gunāh se nāpāk haiñ. Tumhāre hoñṭ jhūṭ bolte aur tumhārī zabān sharīr bāteñ phusphusāti

hai. ⁴Adālat meñ koī munsifānā muqaddamā nahīn chalātā, koī sachche dalāyl pesh nahīn kartā. Log sachchāi se khālī bātoñ par etibār karke jhūṭ bolte haiñ, wuh badkāri se hāmīlā ho kar bedīnī ko janm dete haiñ. ⁵⁻⁶Wuh zahrīle sāñpoñ ke anḍoñ par baiṭh jāte haiñ tāki bachche nikleñ. Jo un ke anḍe khāe wuh mar jātā hai, aur agar un ke anḍe dabāe to zahrīlā sāñp nikal ātā hai. Yih log makaṛī ke jāle tāt lete haiñ, aisā kapṛā jo pahnane ke lie bekār hai. Apne hāthoñ ke banāe hue is kapṛe se wuh apne āp ko ḍhāñp nahīn sakte. Un ke āmāl bure hī haiñ, un ke hāth tashaddud hī karte haiñ. ⁷Jahāñ bhī ḡhalat kām karne kā mauqā mile wahāñ un ke pāñw bhāḡ kar pahuñch jāte haiñ. Wuh bequsūr ko qatl karne ke lie taiyār rahte haiñ. Un ke khayālāt sharīr hī haiñ, apne pīchhe wuh tabāhī-o-barbādī chhoṛ jāte haiñ. ⁸Na wuh salāmatī kī rāh jānte haiñ, na un ke rāstoñ meñ insāf pāyā jātā hai. Kyonki unhoñ ne unheñ ṭerhā-meṛhā banā rakhā hai, aur jo bhī un par chale wuh salāmatī ko nahīn jāntā.

Taubā kī Duā

⁹Isī lie insāf ham se dūr hai, rāstī ham tak pahuñchtī nahīn. Ham raushnī ke intazār meñ rahte haiñ, lekin afsos, andherā hī andherā nazar ātā hai. Ham āb-o-tāb kī ummīd rakhte haiñ, lekin afsos, jahāñ bhī chalte haiñ wahāñ ghanī tārikī chhāī rahtī hai. ¹⁰Ham andhoñ kī tarah dīwār ko hāth se chhū chhū kar rāstā mālūm karte haiñ, āñkhoñ se mahrūm logoñ kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar āḡe baṛhte haiñ. Dopahar ke waqt bhī ham ṭhokar khā khā kar yoñ phirte haiñ jaise dhundalkā ho. Go ham tanāwar logoñ ke darmiyān rahte haiñ, lekin khud murdoñ kī mānind haiñ. ¹¹Ham sab niḡhāl hālat meñ rīchhoñ kī tarah ḡhurrāte, kabūtarōñ kī mānind ḡhūñ ḡhūñ karte haiñ. Ham insāf ke intazār meñ rahte haiñ, lekin besūd. Ham najāt kī ummīd rakhte haiñ, lekin wuh ham se dūr hī rahtī hai.

¹²Kyonki hamāre muta'addid jarāym tere sāmne haiñ, aur hamāre gunāh hamāre khilāf gawāhī dete haiñ. Hamen mutawātir apne jarāym kā ehsās hai, ham apne gunāhoñ se khūb

wāqif haiñ. ¹³Ham mānte haiñ ki Rab se bewafā rahe balki us kā inkār bhī kiyā hai. Ham ne apnā muñh apne Ḳhudā se pher kar zulm aur dhoke kī bāteñ phailāi haiñ. Hamāre dilon meñ jhūṭ kā bij baṛhte baṛhte muñh meñ se niklā. ¹⁴Natiḡe meñ insāf pīchhe haṭ gayā, aur rāstī dūr khaṛī rahti hai. Sachchāi chauk meñ ṭhokar khā kar gir gai hai, aur diyānatdāri dāḡhil hī nahīñ ho sakti. ¹⁵Chunāñche sachchāi kahīñ bhī pāi nahīñ jāti, aur ḡhalat kām se gurez karne wāle ko lūṭā jātā hai.

Rab kā Jawāb

Yih sab kuchh Rab ko nazar āyā, aur wuh nāḡhush thā ki insāf nahīñ hai. ¹⁶Us ne dekhā ki koī nahīñ hai, wuh hairān huā ki mudāḡhalat karne wālā koī nahīñ hai. Tab us ke zorāwar bāzū ne us kī madad kī, aur us kī rāstī ne us ko sahārā diyā. ¹⁷Rāstī ke zirābaktar se mulabbas ho kar us ne sar par najāt kā ḡhod rakhā, intaqām kā libās pahan kar us ne ḡhairat kī chādar oṛh li. ¹⁸Har ek ko wuh us kā munāsib muāwazā degā. Wuh muḡhālifoñ par apnā ḡhazab nāzil karegā aur

dushmanoñ se badlā legā balki jazīroñ ko bhī un kī harkatoñ kā ajr degā. ¹⁹Tab insān maḡhrib meñ Rab ke nām kā ḡhauf māneḡe aur mashriḡ meñ use jalāl deḡe. Kyoñki wuh Rab kī phūñk se chalāe hue zordār sailāb kī tarah un par ṭūṭ paṛegā.

²⁰Rab farmātā hai, “Chhuṛāne Wālā Koh-e-Siyyūn par āegā. Wuh Yāqūb ke un farzandoñ ke pās āegā jo apne gunāhoñ ko chhoṛ kar wāpas āeḡe.”

²¹Rab farmātā hai, “Jahāñ tak merā tālluḡ hai, un ke sāth merā yih ahd hai: Merā Rūh jo tujh par ṭhahrā huā hai aur mere alfāz jo main ne tere muñh meñ ḡāle haiñ wuh ab se abad tak na tere muñh se, na terī aulād ke muñh se aur na terī aulād kī aulād se haṭeḡe.” Yih Rab kā farmān hai.

Aqwām Yarūshalam ke

Nūr ke Pās Āeḡi

60 “Uṭh, khaṛī ho kar chamak uṭh. Kyoñki terā nūr ā gayā hai, aur Rab kā jalāl tujh par tulū huā hai. ²Kyoñki go zamīn par tārikī chhāi huī hai aur aqwām ghane andhere meñ rahti haiñ,

lekin tujh par Rab kā nūr tulū ho rahā hai, aur us kā jalāl tujh par zāhir ho rahā hai. ³Aqwām tere nūr ke pās aur bādshāh us chamaktī-damaktī raushnī ke pās āēnge jo tujh par tulū hogī.

⁴Apnī nazar uṭhā kar chāroṅ taraf dekḥ! Sab ke sab jamā ho kar tere pās ā rahe haiṅ. Tere beṭe dūr dūr se pahuñch rahe haiṅ, aur terī beṭiyōṅ ko god meṅ uṭhā kar qarīb lāyā jā rahā hai. ⁵Us waqt tū yih dekḥ kar chamak uṭhegī. Terā dil ḡhushī ke māre tezī se dhaṛakne lagegā aur kushādā ho jāegā. Kyoṅki samundar ke ḡhazāne tere pās lāe jāēnge, aqwām kī daulat tere pās pahuñchegī. ⁶Ūñṭōṅ kā ḡhol balki Midiyān aur Aifā ke jawān ūñṭ tere mulk ko ḡhāñp deṅge. Wuh sone aur baḡhūr se lade hue aur Rab kī hamd-o-sanā karte hue Mulk-e-Sabā se āēnge. ⁷Qīdār kī tamām bheṛ-bakriyāṅ tere hawāle kī jāēngī, aur Nabāyot ke mendhe terī ḡhidmat ke lie hāzir hoṅge. Unheṅ merī qurbāngāh par chaṛhāyā jāegā aur main unheṅ pasand karūṅga. Yoṅ main apne jalāl ke ghar ko shān-o-shaukat se ārāstā karūṅga.

⁸Yih kaun haiṅ jo bādaloṅ kī tarah aur kābuk ke pās wāpas āne wāle kabūtarōṅ kī mānind uṛ kar ā rahe haiṅ? ⁹Yih Tarsīs ke zabardast baharī jahāz haiṅ jo tere pās pahuñch rahe haiṅ. Kyoṅki jazīre mujh se ummīd rakhte haiṅ. Yih jahāz tere beṭōṅ ko un kī sone-chāndī samet dūr-darāz ilāqōṅ se le kar ā rahe haiṅ. Yoṅ Rab tere ḡhudā ke nām aur Isrāīl ke Quddūs kī tāzīm hogī jis ne tujhe shān-o-shaukat se nawāzā hai.

¹⁰Pardesī terī dīwārēṅ az sar-e-nau tāmīr kareṅge, aur un ke bādshāh terī ḡhidmat kareṅge. Kyoṅki go main ne apne ḡhazab meṅ tujhe sazā dī, lekin ab main apne fazl se tujh par rahm karūṅga. ¹¹Terī fasīl ke darwāze hameshā khule raheṅge. Unheṅ na dīn ko band kiyā jāegā, na rāt ko tākī aqwām kā māl-o-daulat aur un ke giriftār kie gae bādshāhoṅ ko shahr ke andar lāyā jā sake. ¹²Kyoṅki jo qaum yā saltanat terī ḡhidmat karne se inkār kare wuh barbād ho jāegī, use pūre taur par tabāh kiyā jāegā.

¹³Lubnān kī shān-o-shaukat tere sāmne hāzir hogī. Jūnīpar, sanobar aur saro ke daraḡht mil kar tere pās

āeṅge tāki mere maqdis ko ārāstā karen. Yoñ main apne pānwoñ kī chaukī ko jalāl dūṅgā. ¹⁴Tujh par zulm karne wāloñ ke beṭe jhuk jhuk kar tere huzūr āeṅge, terī tahqīr karne wāle tere pānwoñ ke sāmne aundhe muñh ho jāeṅge. Wuh tujhe ‘Rab kā Shahr’ aur ‘Isrāīl ke Quddūs kā Siyyūn’ qarār deṅge. ¹⁵Pahle tujhe tark kiyā gayā thā, log tujh se nafrat rakhte the, aur tujh meñ se koī nahīn guzartā thā. Lekin ab main tujhe abadi faḡhr kā bāis banā dūṅgā, aur tamām nasleñ tujhe dekh kar ḡhush hoṅgī.

¹⁶Tū aqwām kā dūdh piegī, aur bādshāh tujhe dūdh pilāeṅge. Tab tū jān legī ki main Rab terā Najātdahindā hūñ, ki main jo Yāqūb kā Zabardast Sūrmā hūñ terā Chhuṛāne Wālā hūñ.

¹⁷Main tere pītal ko sone meñ, tere lohe ko chāndī meñ, terī lakaṛī ko pītal meñ aur tere patthar ko lohe meñ badlūṅgā. Main salāmatī ko terī muhāfiz aur rāstī ko terī nigarān banāūṅgā. ¹⁸Ab se tere mulk meñ na tashaddud kā zikr hogā, na barbādī-o-tabāhī kā. Ab se terī chārdiwārī ‘Najāt’ aur tere darwāze ‘Hamd-o-Sanā’ kahlāeṅge.

¹⁹Āindā tujhe na din ke waqt sūraj, na rāt ke waqt chānd kī zarūrat hogī, kyoñki Rab hī terī abadi raushnī hogā, terā Ḳhudā hī terī āb-o-tāb hogā. ²⁰Āindā terā sūraj kabhī ḡhurūb nahīn hogā, terā chānd kabhī nahīn ḡhaṭegā. Kyoñki Rab terā abadi nūr hogā, aur mātam ke tere din ḡhatm ho jāeṅge.

²¹Tab terī qaum ke tamām afrād rāstbāz hoṅge, aur mulk hameshā tak un kī milkiyat rahegā. Kyoñki wuh mere hāth se lagāi huī panīrī hoṅge, mere hāth kā kām jis se main apnā jalāl zāhir karūṅga. ²²Tab sab se chhoṭe ḡhāndān kī tādād baḡh kar hazār afrād par mushtamil hogī, sab se kamzor kumbā tāqatwar qaum banegā. Muqarrarā waqt par main, Rab yih sab kuchh tezī se anjām dūṅgā.”

Mātam kā Waqt Ḳhatm Hai

61 Rab Qādir-e-mutlaq kā Rūh mujh par hai, kyoñki Rab ne mujhe tel se masah karke ḡhariboñ ko ḡhushḡhabrī sunāne kā iḡhtiyār diyā hai. Us ne mujhe shikastādiloñ kī marham-paṭṭī karne ke lie aur yih elān karne ke

lie bhejā hai ki qaidiyon ko rihāi milegī aur zanjiron meñ jakare hue āzād ho jāenge, ²ki bahālī kā sāl aur hamāre ẖhudā ke intaqām kā din ā gayā hai. Us ne mujhe bhejā hai ki main tamām mātām karne wālon ko tasallī dūn ³aur Siyyūn ke sogwāron ko dilāsā de kar rākh ke bajāe shāndār tāj, mātām ke bajāe ẖhushī kā tel aur shikastā rūh ke bajāe hamd-o-sanā kā libās muhaiyā karūn.

Tab wuh ‘Rāstī ke Daraḥt’ kahlāenge, aise paude jo Rab ne apnā jalāl zāhir karne ke lie lagāe haiñ. ⁴Wuh qadīm khandarāt ko az sar-e-nau tāmīr karke der se barbād hue maqāmon ko bahāl karenge. Wuh un tabāhshudā shahron ko dubārā qāym karenge jo nasl-dar-nasl wirān-o-sunsān rahe haiñ. ⁵Ghairmulkī khare ho kar tumhārī bheḥ-bakriyon kī gallābānī karenge, padesī tumhāre kheton aur bāghon meñ kām karenge. ⁶Us waqt tum ‘Rab ke Imām’ kahlāoge, log tumheñ ‘Hamāre ẖhudā ke ẖhādīm’ qarār denge.

Tum aqwām kī daulat se lutfandoz hoge, un kī shān-o-shaukat apnā kar us par fakhr karoge. ⁷Tumhārī sharmindagi

nahīn rahegī balki tum izzat kā dugnā hissā pāoge, tumhārī ruswāi nahīn rahegī balki tum shāndār hissā milne ke bāis shādiyānā bajāoge. Kyonki tumheñ watan meñ dugnā hissā milegā, aur abadī ẖhushī tumhārī mīrās hogī.

⁸Kyonki Rab farmātā hai, “Mujhe insāf pasand hai. Main ghāratgarī aur kajrawī se nafrat rakhtā hūn. Main apne logon ko wafādārī se un kā ajr dūngā, main un ke sāth abadī ahd bāndhūngā. ⁹Un kī nasl aqwām meñ aur un kī aulād dīgar ummatoñ meñ mashhūr hogī. Jo bhī unheñ dekhe wuh jān legā ki Rab ne unheñ barkat dī hai.”

¹⁰Main Rab se nihāyat hī shādmān hūn, merī jān apne ẖhudā kī tārif meñ ẖhushī ke gīt gātī hai. Kyonki jis tarah dūlhā apnā sar imām kī-sī pagārī se sajātā aur dulhan apne āp ko apne zewarāt se ārāstā kartī hai usī tarah Allāh ne mujhe najāt kā libās pahnā kar rāstī kī chādar meñ lapetā hai. ¹¹Kyonki jis tarah zamīn apnī hariyālī ko nikalne detī aur bāgh apne bījon ko phūṭne detā hai usī tarah Rab Qādir-e-mutlaq aqwām ke sāmne apnī rāstī aur sataish phūṭne degā.

Yarūshalam kī Bahālī

62 Siyyūn kī khātir mainī khāmosh nahīn rahūngā, Yarūshalam kī khātir tab tak ārām nahīn karūngā jab tak us kī rāstī tulū-e-subah kī tarah na chamke aur us kī najāt mashāl kī tarah na bharke.

²Aqwām terī rāstī dekheṅgī, tamām bādshāh terī shān-o-shaukat kā mushāhadā kareṅge. Us waqt tujhe nayā nām milegā, aisā nām jo Rab kā apnā muṅh muta'ayyin karegā. ³Tū Rab ke hāth meṅ shāndār taj aur apne Khudā ke hāth meṅ shāhī kulāh hogī. ⁴Āindā log tujhe na kabhī 'Matrukā' na tere mulk ko 'Wīrān-o-Sunsān' qarār deṅge balki tū merā Lutf aur terā mulk Byāhī kahlāegā. Kyonki Rab tujh se lutfandoz hogā, aur terā mulk shādīshudā hogā. ⁵Jis tarah jawān ādmī kuṅwārī se shādī kartā hai usī tarah tere farzand tujhe byāh leṅge. Aur jis tarah dūlhā dulhan ke bāis khushī manātā hai usī tarah terā Khudā tere sabab se khushī manāegā.

⁶Ai Yarūshalam, mainī ne terī fasīl par pahredār lagāe hain jo dīn rāt āwāz deṅ. Unheṅ ek lamhe

ke lie bhī khāmosh rahne kī ijāzat nahīn hai. Ai Rab ko yād dīlāne wālo, us waqt tak na khud ārām karo, ⁷na Rab ko ārām karne do jab tak wuh Yarūshalam ko az sar-e-nau qāym na kar le. Jab pūrī duniyā shahr kī tārif karegī tab hī tum sukūn kā sāns le sakte ho. ⁸Rab ne apne dāeṅ hāth aur zorāwar bāzū kī qasam khā kar wādā kiya hai, "Āindā na mainī terā ghallā tere dushmanon ko khilāūngā, na baṛī mehnat se banāī gaī terī mai ko ajnabiyon ko pilāūngā. ⁹Kyonki āindā fasal kī kaṭāī karne wāle hī Rab kī satāish karte hue use khāeṅge, aur angūr chunane wāle hī mere maqdis ke sahnōn meṅ ā kar un kā ras pieṅge."

¹⁰Dākhil ho jāo, shahr ke darwāzon meṅ dākhil ho jāo! Qaum ke lie rāstā taiyār karo! Rāstā banāo, rāstā banāo! Use pattharon se sāf karo! Tamām aqwām ke ūpar jhanḍā gāṛ do!

¹¹Kyonki Rab ne duniyā kī intahā tak elān kiya hai, "Siyyūn Beṭī ko batāo ki dekh, terī najāt āne wālī hai. Dekh, us kā ajr us ke pās hai, us kā inām us ke āge āge chal rahā hai." ¹²Tab wuh 'Muqaddas Qaum' aur 'Wuh Qaum Jise Rab

ne Ewazānā De Kar Chhurāyā Hai' kahlāeṅge. Ai Yarūshalam Beṭī, tū 'Marḡhūn' aur 'Ġhairmatrukā Shahr' kahlāegī.

Allāh Apnī Qaum kī Adālat

Kartā Hai

63 Yih kaun hai jo Adom se ā rahā hai, jo surkḥ surkḥ kapre pahne Busrā Shahr se pahuñch rahā hai? Yih kaun hai jo rob se mulabbas baṛī tāqat ke sāth āge baṛh rahā hai? “Main hī hūn, wuh jo insāf se boltā, jo baṛī qudrat se tujhe bachātā hai.”

²Tere kapre kyon itne lāl haiñ? Lagtā hai ki terā libās hauz meñ angūr kuchalne se surkḥ ho gayā hai.

³“Main angūron ko akelā hī kuchaltā rahā hūn, aqwām meñ se koī mere sāth nahīn thā. Main ne ḡhusse meñ ā kar unheñ kuchlā, taish meñ unheñ raundā. Un ke kḥūn kī chhiñṭeñ mere kapron par paṛ gaiñ, merā sārā libās ālūdā huā. ⁴Kyonki merā dil intaqām lene par tulā huā thā, apnī qaum kā ewazānā dene kā sāl ā gayā thā. ⁵Main ne apne irdgird nazar dauṛāī, lekin koī nahīn thā jo merī madad kartā.

Main hairān thā ki kisī ne bhī merā sāth na diyā. Chunāñche mere apne bāzū ne merī madad kī, aur mere taish ne mujhe sahārā diyā. ⁶Ġhusse meñ ā kar main ne aqwām ko pāmāl kiyā, taish meñ unheñ madhosh karke un kā kḥūn zamīn par girā diyā.”

Rab kī Tamjīd

⁷Main Rab kī mehrbāniyāñ sunāūṅgā, us ke qābil-e-tārīf kāmōñ kī tamjīd karūṅgā. Jo kuchh Rab ne hamāre lie kiyā, jo muta'addid bhalāiyāñ us ne apne rahm aur baṛe fazl se Isrāīl ko dikhāī haiñ un kī sataīsh karūṅgā.

⁸Us ne farmāyā, “Yaqīnan yih merī qaum ke haiñ, aise farzand jo bewafā nahīn hoṅge.” Yih kah kar wuh un kā Najātdahindā ban gayā, ⁹wuh un kī tamām musibat meñ sharīk huā, aur us ke huzūr ke farishte ne unheñ chhuṭkārā diyā. Wuh unheñ pyār kartā, un par tars khātā thā, is lie us ne ewazānā de kar unheñ chhurāyā. Hāñ, qadīm zamāne se āj tak wuh unheñ uṭhāe phirtā rahā.

¹⁰Lekin wuh sarkash hue, unhoñ ne us ke quddūs Rūh ko dukh

pahuñchāyā. Tab wuh muṛ kar un kâ dushman ban gayā. Kḥud wuh un se laṛne lagā.

¹¹Phir us kī qaum ko wuh qadīm zamānā yād āyā jab Mūsā apnī qaum ke darmiyān thā, aur wuh pukār uṭhe, “Wuh kahān hai jo apnī bheṛ-bakriyon ko un ke gallābānon samet samundar meñ se nikāl lāyā? Wuh kahān hai jis ne apne Rūhul-quḍs ko un ke darmiyān nāzil kiya, ¹²jis kī jalālī qudrat Mūsā ke dāeñ hāth hāzir rahī tāki us ko sahārā de? Wuh kahān hai jis ne pānī ko Isrāīliyon ke sāmne taqsim karke apne lie abadī shohrat paidā kī ¹³aur unheñ gahrāiyon meñ se guzarne diyā? Us waqt wuh khule maidān meñ chalne wāle ghoṛe kī tarah ārām se guzare aur kahiñ bhī ṭhokar na khāi. ¹⁴Jis tarah gāy-bail ārām ke lie wādī meñ utarte haiñ usī tarah unheñ Rab ke Rūh se ārām aur sukūn hāsīl huā.”

Isī tarah tū ne apnī qaum kī rāhnumāi kī tāki tere nām ko jalāl mile.

Taubā kī Duā

¹⁵Ai Allāh, āsmān se ham par nazar ḍāl, bulandiyon par apnī muqaddas

aur shāndār sukūnatgāh se dekh! Is waqt terī ghairat aur qudrat kahān hai? Ham terī narmī aur mehrbāniyon se mahrūm rah gae haiñ! ¹⁶Tū to hamārā Bāp hai. Kyoñki Ibrāhīm hameñ nahīñ jāntā aur Isrāīl hameñ nahīñ pahchāntā, lekin tū, Rab hamārā Bāp hai, qadīm zamāne se hī terā nām ‘Hamārā Chhuṛāne Wālā’ hai. ¹⁷Ai Rab, tū hameñ apnī rāhoñ se kyoñ bhaṭakne detā hai? Tū ne hamāre dilon ko itnā saḥt kyoñ kar diyā ki ham terā kḥauf nahīñ mān sakte? Hamārī kḥatīr wāpas ā! Kyoñki ham tere kḥādīm, terī maurūsī milkiyat ke qabīle haiñ. ¹⁸Terā maqḍis thoṛī hī der ke lie terī qaum kī milkiyat rahā, lekin ab hamāre muḥhālifoñ ne use pānwoñ tale raund ḍālā hai. ¹⁹Lagta hai ki ham kabhī terī hukūmat ke taht nahīñ rahe, ki ham par kabhī tere nām kâ ṭhappā nahīñ lagā thā.

64 Kāsh tū āsmān ko phāṛ kar utar āe, ki pahār tere sāmne thartharāeñ. ²Kāsh tū ḍāliyon ko bhaṛkā dene wālī āg yā pānī ko ek dam ubālne wālī ātish kī tarah nāzil ho tāki tere dushman terā nām jān leñ aur qaumeñ tere sāmne laraz uṭheñ! ³Kyoñki qadīm

zamāne meñ jab tū khaufnāk aur ghairmutawaqqe kām kiyā kartā thā to yoñ hī nāzil huā, aur pahār yoñ hī tere sāmne kāñpne lage. ⁴Qadīm zamāne se hī kisī ne tere siwā kisī aur Kḥudā ko na dekhā na sunā hai. Sirf tū hī aisā Kḥudā hai jo un kī madad kartā hai jo tere intazār meñ rahte haiñ.

⁵Tū un se miltā hai jo kḥushī se rāst kām karte, jo terī rāhoñ par chalte hue tujhe yād karte haiñ! Afsos, tū ham se nārāz huā, kyonki ham shurū se terā gunāh karke tujh se bewafā rahe haiñ. To phir ham kis tarah bach jāenge? ⁶Ham sab nāpāk ho gae haiñ, hamāre tamām nām-nihād rāst kām gande chītharōñ kī mānind haiñ. Ham sab pattoñ kī tarah murjhā gae haiñ, aur hamāre gunāh hamen hawā ke jhoñkoñ kī tarah uṛā kar le jā rahe haiñ.

⁷Koī nahīñ jo terā nām pukāre yā tujh se lipaṭne kī koshish kare. Kyonki tū ne apnā chehrā ham se chhupā kar hamen hamāre qusūroñ ke hawāle chhoṛ diyā hai.

⁸Ai Rab, tāham tū hī hamārā Bāp, hamārā kumhār hai. Ham sab miṭṭī hī haiñ jise tere hāth ne tashkīl diyā hai. ⁹Ai Rab, had

se zyādā ham se nārāz na ho! Hamāre gunāh tujhe hameshā tak yād na raheñ. Zarā is kā lihāz kar ki ham sab terī qaum haiñ. ¹⁰Tere muqaddas shahr wīrān ho gae haiñ, yahāñ tak ki Siyyūn bhī bayābān hī hai, Yarūshalam wīrān-o-sunsān hai. ¹¹Hamārā muqaddas aur shāndār ghar jahāñ hamāre bāpdādā terī satāish karte the nazar-e-ātish ho gayā hai, jo kuchh bhī ham azīz rakhte the wuh khaṇḍar ban gayā hai.

¹²Ai Rab, kyā tū in wāqiyāt ke bāwujūd bhī apne āp ko ham se dūr rakhegā? Kyā tū kḥāmosh rah kar hamen had se zyādā past hone degā?

Rab kā Ghazab Qaum par Nāzil Hogā

65 “Jo mere bāre meñ dariyāft nahīñ karte the unheñ main ne mujhe dḥūñḍne kā mauqā diyā. Jo mujhe talāsh nahīñ karte the unheñ main ne mujhe pāne kā mauqā diyā. Main bolā, ‘Main hāzir hūñ, main hāzir hūñ!’ Hālāñki jis qaum se main muḳhātīb huā wuh merā nām nahīñ pukārtī thī.

²Din-bhar main ne apne hāth phailāe rakhe tāki ek sarkash qaum kā istaqbāl karūn, hālānki yih log ḡhalat rāh par chalte aur apne kajrau kḡhayālāt ke pīchhe paṛe rahte haiñ. ³Yih mutawātir aur mere rūbarū hī mujhe nārāz karte haiñ. Kyoñki yih bāḡhoñ meñ qurbāniyāñ chaṛḡhā kar inṡoñ kī qurbāḡāhoñ par baḡḡhūr jalāte haiñ. ⁴Yih qabristān meñ baiṡḡ kar kḡhufiyā ḡḡhāroñ meñ rāt guzāṛte haiñ. Yih suar kā gosht khāte haiñ, un kī deḡoñ meñ qābil-e-ḡhin shorbā hotā hai. ⁵Sāth sāth yih ek dūsre se kahte haiñ, ‘Mujh se dūr raho, qarīb mat ānā! Kyoñki main terī nisbat kahīñ zyādā muqaddas hūñ.’

Is qism ke log merī nāk meñ dhueñ kī mānind haiñ, ek āḡ jo din-bhar jaltī rahtī hai. ⁶Dekho, yih bāt mere sāmne hī qalamband huī hai ki main kḡhāmosh nahīñ rahūḡḡā balki pūrā pūrā ajr dūḡḡā. Main un kī jholī un ke ajr se bhar dūḡḡā.” ⁷Rab farmātā hai, “Unheñ na sirf un ke apne ḡunāhoñ kī sazā mileḡi balki bāpdādā ke ḡunāhoñ kī bhī. Chūñki unhoñ ne pahāroñ par baḡḡhūr kī qurbāniyāñ chaṛḡhā kar merī tahqīr kī is lie main un kī jholī

un kī harkatoñ ke muāwaze se bhar dūḡḡā.”

Maut na Chuno Balki Hayāt!

⁸Rab farmātā hai, “Jab tak angūr meñ thoṛā-sā ras bāqī ho log kahte haiñ, ‘Use zāe mat karnā, kyoñki ab tak us meñ kuchh na kuchh hai jo barkat kā bāis hai.’ Main Isrāil ke sāth bhī aisā hī karūḡḡā. Kyoñki apne kḡḡadimoñ kī kḡḡatir main sab ko nest nahīñ karūḡḡā. ⁹Main Yāqūb aur Yahūdāḡ ko aisī aulād baḡḡhsh dūḡḡā jo mere pahāroñ ko mīrās meñ pāegī. Tab pahār mere barguzidoñ kī milkiyat hoḡḡe, aur mere kḡḡadim un par baseḡḡe. ¹⁰Wādī-e-Shārūn meñ bheṛ-bakriyāñ chareḡḡi, Wādī-e-Akūr meñ ḡāy-bail ārām kareḡḡe. Yih sab kuchh merī us qaum ko dastyāb hogā jo merī tālib raheḡi.

¹¹Lekin tum jo Rab ko tark karke mere muqaddas pahār ko bhūl gae ho, kḡḡhabardār! Go is waqt tum kḡḡhushqismatī ke dewatā Jad ke lie mez bichḡḡāte aur taqdīr ke dewatā Manāt ke lie mai kā bartan bhar dete ho, ¹²lekin tumḡḡārī taqdīr aur hai. Main ne tumḡḡāre lie talwār kī taqdīr muqarrar kī hai. Tum sab

ko qasāi ke sāmne jhuknā paṛegā, kyonki jab main ne tumheñ bulāyā to tum ne jawāb na diyā. Jab main tum se hamkalām huā to tum ne na sunā balki wuh kuchh kiyā jo mujhe burā lagā. Tum ne wuh kuchh iḡhtiyār kiyā jo mujhe nāpasand hai.”

¹³Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Mere ḡhādim khānā khāenge, lekin tum bhūke rahoge. Mere ḡhādim pānī pienge, lekin tum pyāse rahoge. Mere ḡhādim masrūr hoenge, lekin tum sharmsār hoge. ¹⁴Mere ḡhādim ḡhushī ke māre shādiyānā bajāenge, lekin tum ranjīdā ho kar ro paṛoge, tum māyūs ho kar wāwailā karoge. ¹⁵Āḡhirkār tumhārā nām hī mere barguzidoñ ke pās bāqī rahegā, aur wuh bhī sirf lānat ke taur par istemāl hogā. Qasam khāte waqt wuh kaheñge, ‘Rab Qādir-e-mutlaq tumheñ isī tarah qatl kare.’ Lekin mere ḡhādimon kā ek aur nām rakhā jāegā. ¹⁶Mulk meñ jo bhī apne lie barkat māñge yā qasam khāe wuh wafādār ḡhudā kā nām legā. Kyonki guzarī musibaton kī yādeñ miṭjāengī, wuh merī āñkhoñ se chhup jāengī.

Nae Zamāne kā Āḡhāz

¹⁷Kyonki main nayā āsmān aur nāi zamīn ḡhalaq karūñga. Tab guzarī chīzeñ yād nahīñ āengī, un kā ḡhayāl tak nahīñ āegā.

¹⁸Chunāñche ḡhush-o-ḡhurram ho! Jo kuchh main ḡhalaq karūñga us kī hameshā tak ḡhushī manāo! Kyonki dekho, main Yarūshalam ko shādmānī kā bāis aur us ke bāshindoñ ko ḡhushī kā sabab banāūñgā. ¹⁹Main ḡhud bhī Yarūshalam kī ḡhushī manāūñgā aur apnī qaum se lutfandoz hūñgā.

Āindā us meñ ronā aur wāwailā sunāi nahīñ degā. ²⁰Wahāñ koī bhī paidāish ke thoṛe dinoñ bād faut nahīñ hogā, koī bhī waqt se pahle nahīñ maregā. Jo sau sāl kā hogā use jawān samjhā jāegā, aur jo sau sāl kī umr se pahle hī faut ho jāe use malaūn samjhā jāegā.

²¹Log ghar banā kar un meñ baseñge, wuh angūr ke bāḡh lagā kar un kā phal khāenge. ²²Āindā aisā nahīñ hogā ki ghar banāne ke bād koī aur us meñ base, ki bāḡh lagāne ke bād koī aur us kā phal khāe. Kyonki merī qaum kī umr darāḡhtoñ jaisī darāz hogī, aur mere barguzidā apne hāthon

ke kām se lutfandoz hoṅge. ²³Na un kī mehnat-mashaqqat rāyḡān jāegī, na un ke bachche achānak tashaddud kā nishānā ban kar mareṅge. Kyoṅki wuh Rab kī mubārak nasl hoṅge, wuh ḡhud aur un kī aulād bhī. ²⁴Is se pahle ki wuh āwāz deṅ main jawāb dūṅgā, wuh abhī bol rahe hoṅge ki main un kī sunūṅgā.”

²⁵Rab farmātā hai, “Bheriyā aur lelā mil kar chareṅge, sherbabar bail kī tarah bhūsā khāegā, aur sānp kī ḡhurāk ḡhāk hī hogī. Mere pūre muqaddas pahār par na ḡhalat kām kiyā jāegā, na kisī ko nuqsān pahuṅchegā.”

Do Mālīkoṅ kī ḡhidmat Karnā Nāmumkin Hai

66 Rab farmātā hai, “Āsmān merā taḡht hai aur zamīn mere pānwoṅ kī chaukī, to phir wuh ghar kahān hai jo tum mere lie banāoge? Wuh jagah kahān hai jahān main ārām karūṅga?” ²Rab farmātā hai, “Mere hāth ne yih sab kuchh banāyā, tab hī yih sab kuchh wujūd meṅ āyā. Aur main usī kā ḡhayāl rakhtā hūn jo musibat zadā

aur shikastādil hai, jo mere kalām ke sāmne kāṅptā hai.

³Lekin bail ko zabah karne wālā qātil ke barābar aur lele ko qurbān karne wālā kutte kī gardan toṛne wāle ke barābar hai. ḡhallā kī nazar pesh karne wālā suar kā ḡhūn chaḡhāne wāle se behtar nahīn, aur baḡhūr jalāne wālā butparast kī mānind hai. In logoṅ ne apnī ḡhalat rāhoṅ ko iḡhtiyār kiyā hai, aur in kī jān apnī ḡhinaunī chizoṅ se lutfandoz hotī hai. ⁴Jawāb meṅ main bhī un se badsulūkī kī rāh iḡhtiyār karūṅga, main un par wuh kuchh nāzil karūṅga jis se wuh dahshat khāte haiṅ. Kyoṅki jab main ne unheṅ āwāz dī to kisī ne jawāb na diyā, jab main bolā to unhoṅ ne na sunā balki wuhī kuchh karte rahe jo mujhe burā lagā, wuhī karne par tule rahe jo mujhe nāpasand hai.”

Yarūshalam ke sāth ḡhushī Manāo

⁵Ai Rab ke kalām ke sāmne larazne wālo, us kā farmān suno! “Tumhāre apne bhāi tum se nafrat karte aur mere nām ke bāis tumheṅ radd karte haiṅ. Wuh mazāq urā kar kahte haiṅ, ‘Rab apne jalāl kā

izhār kare tāki ham tumhārī khushi kā mushāhadā kar sakeñ.’ Lekin wuh sharmindā ho jāenge.

⁶Suno! Shahr meñ shor-o-ghauḡhā ho rahā hai. Suno! Rab ke ghar se halchal kī āwāz sunāi de rahī hai. Suno! Rab apne dushmanoñ ko un kī munāsib sazā de rahā hai.

⁷Dard-e-zah meñ muḡtalā hone se pahle hī Yarūshalam ne bachchā janm diyā, zachchagī kī izā se pahle hī us ke beṭā paidā huā. ⁸Kis ne kabhī aisī bāt sunī hai? Kis ne kabhī is qism kā muāmalā dekhā hai? Kyā koī mulk ek hī din ke andar andar paidā ho saktā hai? Kyā koī qaum ek hī lamhe meñ janm le saktī hai? Lekin Siyyūn ke sāth aisā hī huā hai. Dard-e-zah abhī shurū hī honā thā ki us ke bachche paidā hue.” ⁹Rab farmātā hai, “Kyā main bachche ko yahāñ tak lāūñ ki wuh māñ ke peṭ se nikalne wālā ho aur phir use janm lene na dūñ? Hargiz nahīñ!” Terā Ḳhudā farmātā hai, “Kyā main jo bachche ko paidā hone detā hūñ bachche ko rok dūñ? Kabhī nahīñ!”

¹⁰“Ai Yarūshalam ko pyār karne wālo, sab us ke sāth khushi manāo! Ai shahr par mātam karne

wālo, sab us ke sāth shādiyānā bajāo! ¹¹Kyonki ab tum us kī tasallī dilāne wālī chhātī se jī bhar kar dūdh piyoge, tum us ke shāndār dūdh kī kasrat se lutfandoz hoge.” ¹²Kyonki Rab farmātā hai, “Main Yarūshalam meñ salāmatī kā dariyā bahne dūngā aur us par aqwām kī shān-o-shaukat kā sailāb āne dūngā. Tab wuh tumheñ apnā dūdh pilā kar uṭhāe phiregī, tumheñ god meñ biṭhā kar pyār karegī. ¹³Main tumheñ māñ kī-sī tasallī dūngā, aur tum Yarūshalam ko dekh kar tasallī pāoge. ¹⁴In bātoñ kā mushāhadā karke tumhārā dil khush hogā aur tum tāzā hariyālī kī tarah phalophūloge.”

Us waqt zāhir ho jāegā ki Rab kā hāth us ke khādimoñ ke sāth hai jabki us ke dushman us ke ghazab kā nishānā baneṅge. ¹⁵Rab āg kī sūrat meñ ā rahā hai, āndhī jaise rathoñ ke sāth nāzil ho rahā hai tāki dahakte koeloñ se apnā ghussā ṭhandā kare aur sholā’afshāñ āg se malāmat kare. ¹⁶Kyonki Rab āg aur apnī talwār ke zariye tamām insānoñ kī adālat karke apne hāth se muta’addid logoñ ko halāk karegā.

¹⁷Rab farmātā hai, “Jo apne āp ko buton ke bāghon ke lie maḥsūs aur pāk-sāf karte haiñ aur darmiyān ke rāhnumā kī pairawī karke suar, chūhe aur dīgar ghinaunī chīzeñ khāte haiñ wuh mil kar halāk ho jāeñge.

Dīgar Aqwām Bhī Rab kī Parastish Kareñgī

¹⁸Chunāñche main jo un ke āmal aur ḵhayālāt se wāqif hūñ tamām aqwām aur alag alag zabāneñ bolne wālon ko jamā karne ke lie nāzil ho rahā hūñ. Tab wuh ā kar mere jalāl kā mushāhadā kareñge. ¹⁹Main un ke darmiyān ilāhī nishān qāym karke bache huon mein se kuchh dīgar aqwām ke pās bhej dūngā. Wuh Tarsīs, Libiyā, tīr chalāne kī māhir qaum Ludiya, Tūbal, Yūnān aur un dūr-darāz jazīron ke pās jāeñge jinhon ne na mere bāre mein sunā, na mere jalāl kā mushāhadā kiyā hai. In aqwām mein wuh mere jalāl kā elān kareñge.

²⁰Phir wuh tamām aqwām mein rahne wāle tumhāre bhāiyon ko ghoron, rathon, gārīyon, ḵhachcharon aur ūnton par sawār

karke Yarūshalam le āeñge. Yahān mere muqaddas pahār par wuh unheñ ḡhallā kī nazar ke taur par pesh kareñge. Kyonki Rab farmātā hai ki jis tarah Isrāīlī apnī ḡhallā kī nazaren pāk bartanon mein rakh kar Rab ke ghar mein le āte haiñ usī tarah wuh tumhāre Isrāīlī bhāiyon ko yahān pesh kareñge. ²¹Un mein se main bāz ko imām aur Lāwī kā ohdā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

²²Rab farmātā hai, “Jitne yaqīn ke sāth merā banāyā huā nayā āsmān aur naī zamīn mere sāmne qāym rahegā utne yaqīn ke sāth tumhārī nasl aur tumhārā nām abad tak qāym rahegā. ²³Us waqt tamām insān mere pās ā kar mujhe sijdā kareñge. Har Nae Chānd aur har Sabat ko wuh bāqāydaḡī se āte raheñge.” Yih Rab kā farmān hai. ²⁴“Tab wuh shahr se nikal kar un kī lāshon par nazar ḡaleñge jo mujh se sarkash hue the. Kyonki na unheñ khāne wāle kīre kabhī mareñge, na unheñ jalāne wālī āḡ kabhī bujhegī. Tamām insān un se ghin khāeñge.”

Yarmiyāh

Rab kā Nabī Yarmiyāh

1 Zail meñ Yarmiyāh bin K̄hilqiyāh ke paighāmāt qalamband kie gae haiñ. (Binyamīn ke qabāyli ilāqe ke shahr Anatot meñ kuchh imām rahte the, aur Yarmiyāh kā wālid un meñ se thā.) ²Rab kā farmān pahli bār Yahūdāh ke bādshāh Yūsiyāh bin Amūn kī hukūmat ke 13weñ sāl meñ Yarmiyāh par nāzil huā, ³aur Yarmiyāh ko yih paighāmāt Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke daur-e-hukūmat se le kar Sidqiyāh bin Yūsiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl ke pāñchweñ mahīne^a tak milte rahe. Us waqt Yarūshalam ke bāshindon ko jilāwatan kar diyā gayā.

Yarmiyāh kī Bulāhaṭ

⁴Ek dīn Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁵“Maiñ tujhe māñ ke peṭ meñ tashkīl dene se pahle hī jāntā thā, terī paidāish se pahle hī maiñ ne tujhe maḥsūs-o-muqaddas karke aqwām ke lie nabī muqarrar kiyā.”

⁶Maiñ ne etarāz kiya, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, afsos! Maiñ terā kalām sunāne kā sahīh ilm nahīñ rakhtā, maiñ to bachchā hī hūñ.” ⁷Lekin Rab ne mujh se farmāyā, “Mat kah ‘Maiñ bachchā hī hūñ.’ Kyoñki jin ke pās bhī maiñ tujhe bhejūngā un ke pās tū jāegā, aur jo kuchh bhī maiñ tujhe sunāne ko kahūngā use tū sunāegā. ⁸Logoñ se mat ḍarnā, kyoñki maiñ tere sāth

^aJulāi tā Agast.

hūn, main tujhe bachāe rakhūngā.”
Yih Rab kā farmān hai.

⁹Phir Rab ne apnā hāth barhā kar mere honṭon ko chhū diyā aur farmāyā, “Dekh, main ne apne alfāz ko tere muñh meñ ḍāl diyā hai. ¹⁰Āj main tujhe qaumon aur saltanaton par muqarrar kar detā hūn. Kahīn tujhe unheñ jaṛ se ukhār kar girā denā, kahīn barbād karke ḍhā denā aur kahīn tāmīr karke paude kī tarah lagā denā hai.”

Bādām kī Shākh aur Ubalti

Deg kī Royā

¹¹Rab kā kalām mujh par nāzil huā, “Ai Yarmiyāh, tujhe kyā nazar ā rahā hai?” Main ne jawāb diyā, “Bādām kī ek shākh, us daraḳht kī jo ‘Deḳhne Wālā’ kahlātā hai.”
¹²Rab ne farmāyā, “Tū ne saḥīh dekhā hai. Is kā matlab hai ki main apne kalām kī dekh-bhāl kar rahā hūn, main dhyān de rahā hūn ki wuh pūrā ho jāe.”

¹³Phir Rab kā kalām dubārā mujh par nāzil huā, “Tujhe kyā nazar ā rahā hai?” Main ne jawāb diyā, “Shimāl meñ deg dikhāi de rahī hai. Jo kuchh us meñ hai wuh ubal rahā hai, aur us kā muñh hamārī taraf

jhukā huā hai.” ¹⁴Tab Rab ne mujh se kahā, “Isī tarah shimāl se mulk ke tamām bāshindon par āfat tūt paṛegī.” ¹⁵Kyonki Rab farmātā hai, “Main shimālī mamālik ke tamām gharānon ko bulā lūngā, aur har ek ā kar apnā taḳht Yarūshalam ke darwāzon ke sāmne hī kharā karegā. Hāñ, wuh us kī pūrī fasīl ko gher kar us par balki Yahūdāh ke tamām shahron par chhāpā māreñge. ¹⁶Yon main apnī qaum par faisle sādīr karke un ke ḡhalat kāmon kī sazā dūngā. Kyonki unhoñ ne mujhe tark karke ajnabī mābūdon ke lie baḳhūr jalāyā aur apne hāthon se bane hue buton ko sijdā kiya hai.

¹⁷Chunāñche kamarbastā ho jā! Uṭh kar unheñ sab kuchh sunā de jo main farmāūngā. Un se dahshat mat khānā, warnā main tujhe un ke sāmne hī dahshatzadā kar dūngā. ¹⁸Dekh, āj main ne tujhe qilāband shahr, lohe ke satūn aur pītal kī chārdiwārī jaisā mazbūt banā diyā hai tāki tū pūre mulk kā sāmna kar sake, ḳhāh Yahūdāh ke bādshāh, afsar, imām yā awām tujh par hamlā kyon na karen. ¹⁹Tujh se laṛne ke bāwujūd wuh tujh par ḡhālib nahīn āeñge, kyonki main

tere sāth hūn, main hī tujhe bachāe rakhūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Allāh kī Jawān Isrāīl ke lie Fikr

2 Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ²“Jā, zor se Yarūshalam ke kān meñ pukār ki Rab farmātā hai, ‘Mujhe terī jawānī kī wafādārī khūb yād hai. Jab terī shādī qarīb āī to tū mujhe kitnā pyār kartī thī, yahān tak ki tū registān meñ bhī jahān khetibārī nāmumkin thī mere pīchhe pīchhe chaltī rahī. ³Us waqt Isrāīl Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas thā, wuh us kī fasal kā pahlā phal thā. Jis ne bhī us meñ se kuchh khāyā wuh mujrim ṭhahrā, aur us par āfat nāzil huī. Yih Rab kā farmān hai.”

Isrāīl ke Bāpdādā ke Gunāh

⁴Ai Yāqūb kī aulād, Rab kā kalām suno! Ai Isrāīl ke tamām gharāno, dhyān do! ⁵Rab farmātā hai, “Tumhāre bāpdādā ne mujh meñ kaun-sī nāinsāfī pāī ki mujh se itne dūr ho gae. Hech butōñ ke pīchhe ho kar wuh khud hech ho gae. ⁶Unhoñ ne pūchhā tak nahīn ki Rab kahān hai jo hamēñ Misr se nikāl lāyā aur registān meñ sahīh

rāh dikhāī, go wuh ilāqā wīrān-o-sunsān thā. Har taraf ghāṭiyōñ, pānī kī saḥt kamī aur tārikī kā sāmna karnā paṛā. Na koī us meñ se guzartā, na koī wahān rahtā hai. ⁷Main to tumheñ bāghoñ se bhare mulk meñ lāyā tāki tum us ke phal aur achchhī paidāwār se lutfandoz ho sako. Lekin tum ne kyā kiyā? Mere mulk meñ dākhil hote hī tum ne use nāpāk kar diyā, aur main apnī maurūsī milkiyat se ghin khāne lagā. ⁸Na imāmoñ ne pūchhā ki Rab kahān hai, na shariat ko amal meñ lāne wāle mujhe jānte the. Qaum ke gallābān mujh se bewafā hue, aur nabī befāyda butōñ ke pīchhe lag kar Bāl Dewatā ke paighāmāt sunāne lage.”

Rab kā Apnī Qaum ke

khilāf Muqaddamā

⁹Rab farmātā hai, “Isī wajah se main āindā bhī adālat meñ tumhāre sāth laṛūngā. Hān, na sirf tumhāre sāth balki tumhārī āne wālī nasloñ ke sāth bhī. ¹⁰Jāo, samundar ko pār karke Jazīrā-e-Qubrus kī taftish karo! Apne qāsidoñ ko Mulk-e-Qidār meñ bhej kar ghaur se dariyāft karo ki kyā

wahān kabhī yahān kā-sā kām huā hai? ¹¹Kyā kisī qaum ne kabhī apne dewatāon ko tabdil kiyā, go wuh haqīqat meñ Ḳhudā nahīn haiñ? Hargiz nahīn! Lekin merī qaum apnī shān-o-shaukat ke Ḳhudā ko chhoṛ kar befāyda buton kī pūjā karne lagī hai.” ¹²Rab farmātā hai, “Ai āsmān, yih dekh kar haibatzaḍā ho jā, tere roṅṅte khare ho jāen, hakkā-bakkā rah jā! ¹³Kyōnki merī qaum se do sangīn jurm sarzad hue haiñ. Ek, unhoñ ne mujhe tark kiyā, go main zindagī ke pānī kā sarchashmā hūñ. Dūsre, unhoñ ne apne zātī hauz banāe haiñ jo darāṛon kī wajah se bhar hī nahīn sakte.

Isrāīl kī Bewafāi ke Natāyij

¹⁴Kyā Isrāīl ibtidā se hī ḡhulām hai? Kyā us ke wālidain ḡhulām the ki wuh ab tak ḡhulām hai? Hargiz nahīn! To phir wuh kyōn dūsron kā lūṭā huā māl ban gayā hai? ¹⁵Jawān sherbabar dahāṛte hue us par ṭuṭ paṛe haiñ, garajte garajte unhoñ ne Mulk-e-Isrāīl ko barbād kar diyā hai. Us ke shahr nazar-e-ātish ho kar wīrān-o-sunsān ho gae haiñ.

¹⁶Sāth sāth Memfis aur Tahfanhīs ke log bhī tere sar ko munḍwā rahe haiñ.

¹⁷Ai Isrāīlī qaum, kyā yih tere ḡhalat kām kā natijā nahīn? Kyōnki tū ne Rab apne Ḳhudā ko us waqt tark kiyā jab wuh terī rāhnumāi kar rahā thā. ¹⁸Ab mujhe batā ki Mīsr ko jā kar Dariyā-e-Nīl kā pānī pīne kā kyā fāyda? Mulk-e-Asūr meñ jā kar Dariyā-e-Furāt kā pānī pīne se kyā hāsīl? ¹⁹Terā ḡhalat kām tujhe sazā de rahā hai, terī bewafā harkateñ hī terī sarzanish kar rahī haiñ. Chunāñche jān le aur dhyān de ki Rab apne Ḳhudā ko chhoṛ kar us kā ḡhauf na mānane kā phal kitnā burā aur karwā hai.” Yih Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān hai.

²⁰Kyōnki shurū se hī tū apne jue aur rassoñ ko toṛ kar kahtī rahī, ‘Main terī ḡhidmat nahīn karūṅgī!’ Tū har bulandī par aur har ghane daraḡht ke sāye meñ leṭ kar ismatfaroshī kartī rahī. ²¹Pahle tū angūr kī maḡhsūs aur qābil-e-etamād nasl kī panīrī thī jise main ne ḡhud zamīn meñ lagāyā. To yih kyā huā ki tū bigaṛ kar janglī^a

^aLafzī tarjumā: ajnabī.

bel ban gai? ²²Ab tere qusūr kā dāgh utar nahīn saktā, khāh tū kitnā khārī soḍā aur sābun kyon na istemāl kare.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²³“Tū kis tarah yih kahne ki jurrat kar sakti hai ki main ne apne ap ko āludā nahīn kiya, main Bāl dewatāon ke pichhe nahīn gai. Wādī mein apni harkaton par to ghaur kar! Jān le ki tujh se kyā kuchh sarzad huā hai. Tū bemaqsad idhar-udhar bhāgne wālī ūṭni hai. ²⁴Balki tū registān mein rahne kī ādi gadhī hī hai jo shahwat ke mārē hānpti hai. Masti ke is ālam mein kaun us par qābū pā saktā hai? Jo bhī us se milnā chāhe use zyādā jidd-o-jahd kī zarūrat nahīn, kyonki masti ke mausam mein wuh har ek ke lie hāzir hai. ²⁵Ai Isrāil, itnā na dauṛ ki tere jūte ghis kar phaṭ jāen aur terā galā khushk ho jāe. Lekin afsos, tū bazid hai, ‘Nahīn, mujhe chhoṛ de! Main ajnabī mābūdon ko pyār karti hūn, aur lāzim hai ki main un ke pichhe bhāgti jāūn.’

²⁶Suno! Isrāīlī qaum ke tamām afrād un ke bādshāhon, afsaron, imāmon aur nabiyon samet sharmindā ho jāenge. Wuh pakare

hue chor kī-sī sharm mahsūs karenge. ²⁷Yih log lakaṛī ke but se kahte hai, ‘Tū merā bāp hai’ aur patthar ke dewatā se, ‘Tū ne mujhe janm diya.’ Lekin go yih meri taraf rujū nahīn karte balki apnā muñh mujh se pher kar chalte hai to bhī jyon hī koī āfat un par ā jāe to yih mujh se iltijā karne lagte hai ki ā kar hamen bachā! ²⁸Ab yih but kahān hai jo tū ne apne lie banāe? Wuhī khare ho kar dikhāen ki tujhe musibat se bachā sakte hai. Ai Yahūdāh, ākhir jitne tere shahr hai utne tere dewatā bhī hai.” ²⁹Rab farmātā hai, “Tum mujh par kyon ilzām lagāte ho? Tum to sab mujh se bewafā ho gae ho. ³⁰Main ne tumhāre bachchon ko sazā di, lekin befāyda. Wuh meri tarbiyat qabūl nahīn karte. Balki tum ne phāṛne wāle sherbabar kī tarah apne nabiyon par ṭuṭ kar unhen talwār se qatl kiya.

³¹Ai maujūdā nasl, Rab ke kalām par dhyān do! Kyā main Isrāil ke lie registān yā tārikhtarīn ilāqe kī mānind thā? Meri qaum kyon kahti hai, ‘Ab ham āzādī se idhar-udhar phir sakte hai, āindā ham tere huzūr nahīn āenge?’ ³²Kyā kuñwārī kabhī apne zewarāt ko bhūl sakti

hai, yā dulhan apnā urūsī libās? Hargiz nahīn! Lekin merī qaum beshumār dinoñ se mujhe bhūl gai hai.

³³Tū ishq ḡhūṇḡne meñ kitnī māhir hai! Badkār aurateñ bhī tujh se bahut kuchh sīkh letī haiñ.

³⁴Tere libās kā dāman begunāh ḡharīboñ ke ḡhūn se ālūdā hai, go tū ne unheñ naqabzanī jaisā ḡhalat kāam karte waqt na pakaṛā. Is sab kuchh ke bāwujūd bhī ³⁵tū bazid hai ki main bequsūr hūñ, Allāh kā mujh par ḡhussā ṡhandā ho gayā hai. Lekin main terī adālat karūṅga, is lie ki tū kahti hai, ‘Mujh se gunāh sarzad nahīn huā.’

³⁶Tū kabhī idhar, kabhī idhar jā kar itnī āsānī se apnā ruḡh kyon badaltī hai? Yaqīn kar ki jis tarah tū apne ittahādī Asūr se māyūs ho kar sharmindā huī hai usī tarah tū nae ittahādī Misr se bhī nādīm ho jāegī. ³⁷Tū us jagah se bhī apne hāthoñ ko sar par rakh kar niklegī. Kyonki Rab ne unheñ radd kiyā hai jin par tū bharosā rakhti hai. Un se tujhe madad hāsīl nahīn hogī.”

Isrāīl kī Rab se Bewafāī

3 Rab farmātā hai, “Agar koī apnī bīwi ko talāq de aur alag hone ke bād bīwī kī kisī aur se shādī ho jāe to kyā pahle shauhar ko us se dubārā shādī karne kī ijāzat hai? Hargiz nahīn, balki aisī harkat se pūre mulk kī behurmatī ho jāti hai. Dekh, yihī terī hālat hai. Tū ne muta’addid āshiqoñ se zinā kiyā hai, aur ab tū mere pās wāpas ānā chāhti hai. Yih kaisī bāt hai?

²Apnī nazar banjar pahāriyoñ kī taraf uṡhā kar deḡh! Kyā koī jagah hai jahāñ zinā karne se terī behurmatī nahīn hui? Registān meñ tanhā baiṡhne wāle Baddū kī tarah tū rāstoñ ke kināre par apne āshiqoñ kī tāk meñ baiṡhī rahī hai. Apnī ismatfaroshī aur badkārī se tū ne mulk kī behurmatī kī hai. ³Isī wajah se bahār meñ barsāt kā mausam rokā gayā aur bārish nahīn paṛī. Lekin afsos, tū kasbī kī-sī peshānī rakhti hai, tū sharm khāne ke lie taiyār hī nahīn. ⁴Is waqt bhī tū chīḡhtī-chillātī āwāz detī hai, ‘Ai mere Bāp, jo merī jawānī se merā dost hai, ⁵kyā tū hameshā tak mere sāth nārāz raheḡā? Kyā terā qahr kabhī

ṭhandā nahīn hogā?’ Yihī tere apne alfāz haiñ, lekin sāth sāth tū ḡhalat kām karne kī har mumkin koshish kartī rahti hai.”

⁶Yūsiyāh Bādshāh kī hukūmat ke daurān Rab mujh se hamkalām huā, “Kyā tū ne wuh kuchh dekhā jo bewafā Isrāīl ne kiya hai? Us ne har bulandī par aur har ghane daraḡht ke sāye meñ zinā kiya hai. ⁷Main ne sochā ki yih sab kuchh karne ke bād wuh mere pās wāpas āegī. Lekin afsos, aisā na huā. Us kī ḡhaddār bahan Yahūdāh bhī in tamām wāqiyāt kī gawāh thī. ⁸Bewafā Isrāīl kī zinākārī nāqābil-e-bardāsht thī, is lie main ne use ghar se nikāl kar talāqnāmā de diyā. Phir bhī main ne dekhā ki us kī ḡhaddār bahan Yahūdāh ne ḡhauf na khāyā balki ḡhud nikal kar zinā karne lagī. ⁹Isrāīl ko is jurm kī sanjīdagī mahsūs na hui balki us ne patthar aur lakaṛī ke butoñ ke sāth zinā karke mulk kī behurmatī kī. ¹⁰Is ke bāwujūd us kī bewafā bahan Yahūdāh pūre dil se nahīn balki sirf zāhiri taur par mere pās wāpas āī.” Yih Rab kā farmān hai.

Mere Pās Lauṭ Ā

¹¹Rab mujh se hamkalām huā, “Bewafā Isrāīl ḡhaddār Yahūdāh kī nisbat zyādā rāstbāz hai. ¹²Jā, shimāl kī taraf dekh kar buland āwāz se elān kar, ‘Ai bewafā Isrāīl, Rab farmātā hai ki wāpas ā! Āindā main ḡhusse se terī taraf nahīn dekhūngā, kyonki main mehrbān hūñ. Main hameshā tak nārāz nahīn rahūngā. Yih Rab kā farmān hai.

¹³Lekin lāzim hai ki tū apnā qusūr taslīm kare. Iqrār kar ki main Rab apne Ḳhudā se sarkash hui. Main idhar-udhar ḡhūm kar har ghane daraḡht ke sāye meñ ajnabī mābūdoñ kī pūjā kartī rahī, main ne Rab kī na sunī.” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁴Rab farmātā hai, “Ai bewafā bachcho, wāpas āo, kyonki main tumhārā mālik hūñ. Main tumheñ har jagah se nikāl kar Siyyūn meñ wāpas lāūngā. Kisī shahr se main ek ko nikāl lāūngā, aur kisī ḡhāndān se do afrād ko.

¹⁵Tab main tumheñ aise gallābānoñ se nawāzūngā jo merī soch rakheñge aur jo samajh aur aql ke sāth tumhārī gallābānī kareñge. ¹⁶Phir tumhārī tādād

bahut barhegī aur tum chāroṇ taraf phail jāoge.” Rab farmātā hai, “Un dinon meṇ Rab ke ahd ke sandūq kā zikr nahīn kiyā jāegā. Na us kā khayāl āegā, na use yād kiyā jāegā. Na us kī kamī mahsūs hogī, na use dubārā banāyā jāegā.

¹⁷Kyonki us waqt Yarūshalam ‘Rab kā Taḥt’ kahlāegā, aur us meṇ tamām aqwām Rab ke nām kī tāzīm meṇ jamā ho jāengī. Tab wuh apne sharīr aur ziddī dilon ke mutābiq zindagī nahīn guzārengī.

¹⁸Tab Yahūdāh kā gharānā Isrāīl ke gharāne ke pās āegā, aur wuh mil kar shimālī mulk se us mulk meṇ wāpas āenge jo main ne tumhāre bāpdādā ko mīrās meṇ diyā thā.

¹⁹Main ne sochā, kāsh main tere sāth beṭon kā-sā sulūk karke tujhe ek ḡhushgawār mulk de sakūn, ek aisi mīrās jo dīgar aqwām kī nisbat kahīn shāndār ho. Main samjhā ki tum mujhe apnā Bāp ṭhahrā kar apnā muṇh mujh se nahīn pheroge.

²⁰Lekin ai Isrāīlī qaum, tū mujh se bewafā rahī hai, bilkul us aurat kī tarah jo apne shauhar se bewafā ho gai hai.” Yih Rab kā farmān hai.

²¹“Suno! Banjar bulandiyon par chīkheṇ aur iltijāeṇ sunāi de rahi haiṇ. Isrāīlī ro rahe haiṇ, is lie

ki wuh ḡhalat rāh iḡhtiyār karke Rab apne Ḳhudā ko bhūl gae haiṇ. ²²Ai bewafā bachcho, wāpas āo tāki main tumhāre bewafā dilon ko shafā de sakūn.”

“Ai Rab, ham hāzir haiṇ. Ham tere pās āte haiṇ, kyonki tū hī Rab hamārā Ḳhudā hai. ²³Wāqai, pahāriyon aur paharon par butparasti kā tamāshā fareb hī hai. Yaqīnan Rab hamārā Ḳhudā Isrāīl kī najāt hai. ²⁴Hamārī jawānī se le kar āj tak sharmnāk dewatā hamāre bāpdādā kī mehnat kā phal khāte āe haiṇ, ḡhāh un kī bheṛ-bakriyāṇ aur gāy-bail the, ḡhāh un ke beṭe-beṭiyāṇ. ²⁵Āo, ham apnī sharm ke bistar par leṭ jāeṇ aur apnī be’izzatī kī razāi meṇ chhup jāeṇ. Kyonki ham ne apne bāpdādā samet Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā hai. Apnī jawānī se le kar āj tak ham ne Rab apne Ḳhudā kī nahīn sunī.”

Taubā Karo

4 Rab farmātā hai, “Ai Isrāīl, agar tū wāpas ānā chāhe to mere pās wāpas ā! Agar tū apne ghinaune buton ko mere huzūr se dūr karke āwārā na

phire ²aur Rab kī hayāt kī qasam khāte waqt diyānatdārī, insāf aur sadāqat se apnā wādā pūrā kare to ghairaqwām mujh se barkat pā kar mujh par faḡhr kareṅgi.”

³Rab Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoṅ se farmātā hai, “Apne dilon kī ghairmustāmal zamīn par hal chalā kar use qābil-e-kāshṭ banāo! Apne bīj kāntēdār jhāriyoṅ meṅ bo kar zāe mat karnā.

⁴Ai Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindo, apne āp ko Rab ke lie maḡhsūs karke apnā ḡhatnā karāo yānī apne dilon kā ḡhatnā karāo, warnā merā qahr tumhāre ḡhalat kāmoṅ ke bāis kabhī na bujhne wālī āg kī tarah tujh par nāzil hogā.

Shimāl se Āfat kā Elān

⁵Yahūdāh meṅ elān karo aur Yarūshalam ko ittalā do, ‘Mulkbhar meṅ narsingā bajāo!’ Galā phār kar chillāo, ‘Ikattṭhe ho jāo! Āo, ham qilāband shahroṅ meṅ panāh leṅ!’ ⁶Jhandā gār do tāki log use dekh kar Siyyūn meṅ panāh leṅ. Mahfūz maqām meṅ bhāḡ jāo aur kahīn na ruko, kyonki main shimāl kī taraf se āfat lā rahā hūn, sab kuchh dhaḡām se gir jāegā.

⁷Sherbabar jangal meṅ apnī chhupne kī jagah se nikal āyā, qaumoṅ ko halāk karne wālā apne maqām se rawānā ho chukā hai tāki tere mulk ko tabāh kare. Tere shahr barbād ho jāenge, aur un meṅ koī nahīn rahegā.

⁸Chunānche ṭaṭ kā libās pahan kar āh-o-zārī karo, kyonki Rab kā saḡht ghazab ab tak ham par nāzil ho rahā hai.”

⁹Rab farmātā hai, “Us din bādshāh aur us ke afsar himmat hāreṅge, imāmoṅ ke roṅṅte khare ho jāenge aur nabī ḡhauf se sun ho kar rah jāenge.”

¹⁰Tab main bol uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū ne is qaum aur Yarūshalam ko kitnā saḡht fareb diyā jab tū ne farmāyā, tumheṅ amn-o-amān hāsil hogā hālānki hamāre galoṅ par talwār phirne ko hai.” ¹¹Us waqt is qaum aur Yarūshalam ko ittalā dī jāegī, “Registān ke banjar ṭiloṅ se sab kuchh jhulsāne wālī lū merī qaum ke pās ā rahī hai. Aur yih gandum ko phaṭak kar bhūse se alag karne wālī mufīd hawā nahīn hogī ¹²balki āndhī jaisī tez hawā merī taraf se āegī. Kyonki ab main un par apne faisle sādīr karūṅga.”

¹³Dekho, dushman tūfānī bādaloṅ kī tarah āge baṛh rahā hai! Us ke rath āndhī jaise, aur us ke ghoṛe uqāb se tez haiṅ. Hāy, ham par afsos! Hamārā anjām ā gayā hai.

¹⁴Ai Yarūshalam, apne dil ko dho kar burāī se sāf kar tāki tujhe chhuṭkārā mile. Tū andar hī andar kab tak apne sharīr mansūbe bāndhtī rahegī?

¹⁵Suno! Dān se burī khabreṅ ā rahī haiṅ, Ifrāīm Pahār se āfat kā paighām pahuṅch rahā hai.

¹⁶Ghairaqwām ko ittālā do aur Yarūshalam ke bāre meṅ elān karo, “Muhāsarā karne wāle fauji dūr-darāz mulk se ā rahe haiṅ! Wuh jang ke nāre lagā lagā kar Yahūdāh ke shahroṅ par tūṭ paṛenge. ¹⁷Tab wuh khetoṅ kī chaukīdārī karne wāloṅ kī tarah Yarūshalam ko gher leṅge. Kyonki yih shahr mujh se sarkash ho gayā hai.” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁸“Yih tere apne hī chāl-chalan aur harkatoṅ kā natījā hai. Hāy, terī bedīnī kā anjām kitnā talḵ aur dilḵharāsh hai!”

Yarmiyāh kā Apnī Qaum ke lie Dukh

¹⁹Hāy, merī taraptī jān, merī taraptī jān! Maiṅ dard ke māre pech-o-tāb khā rahā hūṅ. Hāy, merā dil! Wuh beqābū ho kar dhaṛak rahā hai. Maiṅ kḥāmosh nahīṅ rah saktā, kyonki narsinge kī āwāz aur jang ke nāre mere kān tak pahuṅch gae haiṅ. ²⁰Yake bād dīgare shikastoṅ kī khabreṅ mil rahī haiṅ, chāroṅ taraf mulk kī tabāhī hui hai. Achānak hī mere tambū barbād haiṅ, ek hī lamhe meṅ mere kḥaime kḥatm ho gae haiṅ. ²¹Mujhe kab tak jang kā jhanḍā deḵhnā paṛegā, kab tak narsinge kī āwāz sunanī paṛegī?

²²“Merī qaum ahmaq hai aur mujhe nahīṅ jāntī. Wuh bewuqūf aur nāsamajh bachche haiṅ. Go wuh ḡhalat kān karne meṅ bahut tez haiṅ, lekin bhalāī karnā un kī samajh se bāhar hai.”

²³Maiṅ ne mulk par nazar ḍālī to wirān-o-sunsān thā. Jab āsmān kī taraf dekhā to andherā thā. ²⁴Merī nigāh pahāroṅ par paṛī to thartharā rahe the, tamām pahāriyān hichkole khā rahī thiṅ.

²⁵Kahīṅ koī shakhs nazar na āyā,

tamām parinde bhī uṛ kar jā chuke the. ²⁶Main ne mulk par nazar dauṛāi to kyā dekhtā hūn ki zarḳhez zamīn registān ban gaī hai. Rab aur us ke shadid ḡhazab ke sāmne us ke tamām shahr nest-o-nābūd ho gae haiñ. ²⁷Kyōñki Rab farmātā hai, “Pūrā mulk barbād ho jāegā, agarche main use pūre taur par khatm nahīn karūnga. ²⁸Zamīn mātām karegī aur āsmān tārik ho jāegā, kyōñki main yih farmā chukā hūn, aur merā irādā aṭal hai. Na main yih karne se pachhtāūngā, na is se bāz āūngā.”

²⁹Ghuṛsawāroñ aur tīr chalāne wāloñ kā shor-sharābā sun kar log tamām shahroñ se nikal kar jangloñ aur chaṭṭānoñ meñ khisak jāenge. Tamām shahr wīrān-o-sunsān hoñge, kisī meñ bhī log nahīn baseñge.

³⁰To phir tū kyā kar rahī hai, tū jise khāk meñ milā diyā gayā hai? Ab qirmizī libās aur sone ke zewarāt pahnane kī kyā zarūrat hai? Is waqt apnī āñkhoñ ko surme se sajāne aur apne āp ko ārāstā karne kā koī faydā nahīn. Tere āshiq to tujhe haqīr jānte balki tujhe jān se mārne ke darpai haiñ.

³¹Kyōñki mujhe dard-e-zah meñ

mubtalā aurat kī āwāz, pahlī bār janm dene wālī kī āh-o-zārī sunāi de rahī hai. Siyyūn Beṭī karāh rahī hai, wuh apne hāth phailāe hue kah rahī hai, “Hāy, mujh par afsos! Merī jān qātiloñ ke hāth meñ ā kar nikal rahī hai.”

Ab Muāfi Nāmumkin Hai

5 “Yarūshalam kī galiyoñ meñ ghūmo-phiro! Har jagah kā mulāhazā karke patā karo ki kyā ho rahā hai. Us ke chaukoñ kī taftish bhī karo. Agar tumheñ ek bhī shaḳhs mil jāe jo insāf kare aur diyānatdārī kā tālib rahe to main shahr ko muāf kar dūngā. ²Wuh Rab kī hayāt kī qasam khāte waqt bhī jhūṭ bolte haiñ.”

³Ai Rab, terī āñkheñ diyānatdārī dekhnā chāhtī haiñ. Tū ne unheñ mārā, lekin unheñ dukh na huā. Tū ne unheñ kuchal ḡalā, lekin wuh tarbiyat pāne ke lie taiyār nahīn. Unhoñ ne apne chehre ko patthar se kahīn zyādā saḳht banā kar taubā karne se inkār kiyā hai. ⁴Main ne sochā, “Sirf ḡharīb log aise haiñ. Yih is lie ahmaqānā harkateñ kar rahe haiñ ki Rab kī rāh aur apne Kḡudā kī shariāt

se wāqif nahīn haiñ. ⁵Āo, main buzurgoñ ke pās jā kar un se bāt kartā hūñ. Wuh to zarūr Rab kī rāh aur Allāh kī shariāt ko jānte hoñge.” Lekin afsos, sab ke sab ne apne jue aur rasse toṛ ḍāle haiñ.

⁶Is lie sherbabar jangal se nikal kar un par hamlā karegā, bheṛiyā bayābān se ā kar unheñ barbād karegā, chītā un ke shahroñ ke qarīb tāk meñ baiṭh kar har nikalne wāle ko phāṛ ḍālegā. Kyonki wuh bār bār sarkash hue haiñ, muta’addid dafā unhoñ ne apnī bewafāi kā izhār kiya hai.

⁷“Main tujhe kaise muāf karūñ? Terī aulād ne mujhe tark karke un kī qasam khāi hai jo Ḳhudā nahīn haiñ. Go main ne un kī har zarūrat pūrī kī to bhī unhoñ ne zinā kiya, chakle ke sāmne un kī lambī qatāreñ lagī rahīñ. ⁸Yih log moṭe-tāze ghoṛe haiñ jo mastī meñ ā gae haiñ. Har ek hinhinātā huā apne paṛosī kī biwī ko āñkh mārta hai.” ⁹Rab farmātā hai, “Kyā main jawāb meñ unheñ sazā na dūñ? Kyā main aisi qaum se intaqām na lūñ? ¹⁰Jāo, us ke angūr ke bāghoñ par tūt paṛo aur sab kuchh barbād kar do. Lekin unheñ mukammal taur par khatm mat karnā. Beloñ kī shākhon ko

dūr karo, kyonki wuh Rab ke log nahīn haiñ.”

Rab Apnī Qaum se Jawāb Talab Karegā

¹¹Kyonki Rab farmātā hai, “Isrāil aur Yahūdāh ke bāshinde har tarah se mujh se bewafā rahe haiñ. ¹²Unhoñ ne Rab kā inkār karke kahā hai, wuh kuchh nahīn karegā. Ham par musibat nahīn āegī. Hameñ na talwār, na kāl se nuqsān pahuñchegā. ¹³Nabiyoñ kī kyā haisiyat hai? Wuh to bakwās hī karte haiñ, aur Rab kā kalām un meñ nahīn hai. Balki unhiñ ke sāth aisā kiya jāegā.”

¹⁴Is lie Rab lashkaron kā Ḳhudā farmātā hai, “Ai Yarmiyāh, chūñki log aisi bāteñ kar rahe haiñ is lie tere munh meñ mere alfāz āg ban kar is qaum ko lakaṛī kī tarah bhasm kar denge.” ¹⁵Rab farmātā hai, “Ai Isrāil, main dūr kī qaum ko tere kḥilāf bhejūngā, aisi pukhtā aur qadīm qaum jis kī zabān tū nahīn jāntā aur jis kī bāteñ tū nahīn samajhtā. ¹⁶Un ke tarkash khulī qabreñ haiñ, sab ke sab zabardast sūrme haiñ. ¹⁷Wuh sab kuchh haṛap kar leñge: terī fasleñ,

terī khurāk, tere beṭe-beṭiyān, terī bheṛ-bakriyān, tere gāy-bail, terī angūr kī beleñ aur tere anjir ke daraḥt. Jin qilāband shahron par tum bharosā rakhte ho unheñ wuh talwār se khāk meñ milā deñge.

¹⁸Phir bhī main us waqt tumheñ mukammal taur par barbād nahīn karūnga.” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁹“Ai Yarmiyāh, agar log tujh se pūchheñ, Rab hamāre Ḳhudā ne yih sab kuchh hamāre sāth kyon kiyā? To unheñ batā, tum mujhe tark karke apne watan meñ ajnabī mābūdoñ kī khidmat karte rahe ho, is lie tum watan se dūr mulk meñ ajnabiyoñ kī khidmat karoge.

²⁰Isrāil meñ elān karo aur Yahūdāh ko ittalā do ²¹ki ai bewuqūf aur nāsamajh qaum, suno! Lekin afsos, un kī ānkheñ to haiñ lekin wuh dekh nahīn sakte, un ke kān to haiñ lekin wuh sun nahīn sakte.” ²²Rab farmātā hai, “Kyā tumheñ merā khauf nahīn mānanā chāhie, mere huzūr nahīn kānpnā chāhie? Soch lo! Main hī ne ret se samundar kī sarhad muqarrar kī, ek aisī bār banāi jis par se wuh kabhī nahīn guzar saktā. Go wuh zor se laheñ māre to bhī nākām rahtā hai, go

us kī maujeñ khūb garjeñ to bhī muqarrarā had se āge nahīn baṛh saktīn.

²³Lekin afsos, is qaum kā dil ziddī aur sarkash hai. Yih log saḥīh rāh se haṭ kar apnī hī rāhoñ par chal paṛe haiñ. ²⁴Wuh dil meñ kabhī nahīn kahte, āo, ham Rab apne Ḳhudā kā khauf māneñ. Kyonki wuhī hameñ waqt par khizān aur bahār ke mausam meñ bārish muhaiyā kartā hai, wuhī is kī zamānat detā hai ki hamārī fasleñ bāqāydaḡi se pak jāeñ. ²⁵Ab tumhāre ḡhalat kāmoñ ne tumheñ in nematoñ se mahrūm kar diyā, tumhāre gunāhoñ ne tumheñ in achchhī chizoñ se rok rakhā hai.

²⁶Kyonki merī qaum meñ aise bedīn afrād pāe jāte haiñ jo dūstroñ kī tāk lagāe rahte haiñ. Jis tarah shikārī parinde pakaṛne ke lie jhuk kar chhup jātā hai, usī tarah wuh dūstroñ kī ḡhāt meñ baiṭh jāte haiñ. Wuh phande lagā kar logoñ ko un meñ phaṁsāte haiñ. ²⁷Aur jis tarah shikārī apne pinjre ko chiṛiyoñ se bhar detā hai usī tarah in sharīr logoñ ke ghar fareb se bhare rahte haiñ. Apnī chāloñ se wuh amīr, tāqatwar ²⁸aur moṭe-tāze ho gae haiñ. Un ke ḡhalat kāmoñ kī

had nahiñ rahtī. Wuh insāf karte hī nahiñ. Na wuh yatimoñ kī madad karte haiñ tāki unheñ wuh kuchh mil jāe jo un kā haq hai, na ghariboñ ke huqūq qāym rakhte haiñ.” ²⁹Rab farmātā hai, “Ab mujhe batāo, kyā mujhe unheñ is kī sazā nahiñ denī chāhie? Kyā mujhe is qism kī harkateñ karne wālī qaum se badlā nahiñ lenā chāhie?

³⁰Jo kuchh mulk meñ huā hai wuh haulnāk aur qābil-e-ghin hai. ³¹Kyonki nabī jhūṭī peshgoiyāñ sunāte aur imām apnī hī marzī se hukūmat karte haiñ. Aur merī qaum un kā yih rawaiyā azīz rakhtī hai. Lekin mujhe batāo, jab yih sab kuchh khatm ho jāegā to phir tum kyā karoge?

Yarūshalam Dushmanoñ se Ghirā Huā Hai

6 Ai Binyamīn kī aulād, Yarūshalam se nikal kar kahiñ aur panāh lo! Taqua meñ narsingā phūnko! Bait-karm meñ bhāgne kā aisā ishārā kharā kar jo sab ko nazar āe! Kyonki shimāl se āfat nāzil ho rahī hai, sab kuchh dharām se gir jāegā.

²Siyyūn Beṭī kitnī manmohan aur nāzūk hai. Lekin main use halāk kar dūngā, ³aur charwāhe apne rewaroñ ko le kar us par ṭūṭ paṛeñge. Wuh apne khaimoñ ko us ke irdgird lagā leñge, aur har ek kā rewar char char kar apnā hissā khā jāegā.

⁴Wuh kaheñge, ‘Āo, ham us se laṛne ke lie taiyār ho jāeñ. Āo, ham dopahar ke waqt hamlā karen! Lekin afsos, din dhal rahā hai, aur shām ke sāye lambe hote jā rahe haiñ. ⁵Koī bāt nahiñ, rāt ke waqt hī ham us par chhāpā māreñge, usī waqt ham us ke burjoñ ko girā deñge.”

⁶Rabbul-afwāj farmātā hai, “Daraḳhtoñ ko kāṭo, miṭṭī ke dheroñ se Yarūshalam kā gherāo karo! Shahr ko sazā denī hai, kyonki us meñ zulm hī zulm pāyā jātā hai. ⁷Jis tarah kueñ se tāzā pānī nikaltā rahtā hai usī tarah Yarūshalam kī badī bhī tāzā tāzā us se nikaltī rahtī hai. Zulm-o-tashaddud kī āwāzeñ us meñ gūñjī rahtī haiñ, us kī bīmār hālat aur zaḳhm lagātār mere sāmne rahte haiñ.

⁸Ai Yarūshalam, merī tarbiyat ko qabūl kar, warnā main tang ā kar

tujh se apnā muñh pher lūngā, main tujhe tabāh kar dūngā aur tū ḡhairābād ho jāegī.”

⁹Rabbul-afwāj farmātā hai, “Jis tarah angūr chunane ke bād ḡharīb log tamām bachā-khuchā phal toṛ lete haiñ usī tarah Isrāīl kā bachā-khuchā hissā bhī ehtiyāt se toṛ liyā jāegā. Chunane wāle kī tarah dubārā apne hāth ko angūr kī shākhon par se guzarne de.”

¹⁰Ai Rab, main kis se bāt karūñ, kis ko āgāh karūñ? Kaun sunegā? Dekh, un ke kān nāmaḡhtūñ haiñ, is lie wuh sun hī nahīñ sakte. Rab kā kalām unheñ mazhakāḡhez lagtā hai, wuh unheñ nāpasand hai. ¹¹Is lie main Rab ke ḡhazab se bharā huā hūñ, main use bardāsht karte karte itnā thak gayā hūñ ki use mazīd nahīñ rok saktā.

“Use galiyon meñ khelne wāle bachchon aur jamāshudā naujawānon par nāzil kar, kyonki sab ko giriftār kiyā jāegā, ḡhāh ādmī ho yā aurat, buzurg ho yā umrrasīdā. ¹²Un ke ḡharon ko kheton aur biwiyon samet dūson ke hawāle kiyā jāegā, kyonki main apnā hāth mulk ke bāshindon ke ḡhilāf baṛhāūngā.” Yih Rab kā farmān hai. ¹³“Chhoṭe se le kar

baṛe tak sab ḡhalat nafā ke pīchhe paṛe haiñ, nabī se le kar imām tak sab dhokebāz haiñ. ¹⁴Wuh merī qaum ke zaḡhm par ārizī marham-paṭṭī lagā kar kahte haiñ, ab sab kuchh ṡhīk ho gayā hai, ab salāmatī kā daur ā gayā hai hālāñki salāmatī hai hī nahīñ. ¹⁵Aisā ḡhinaunā rawaiyā un ke lie sharm kā bāis honā chāhie, lekin wuh sharm nahīñ karte balki sarāsar besharm haiñ. Is lie jab sab kuchh gir jāegā to yih log bhī gir jāenge. Jab main in par sazā nāzil karūngā to yih ṡhokar khā kar ḡhāk meñ mil jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

Sahih Raste ki Talash mein Raho

¹⁶Rab farmātā hai, “Rāston ke pās khare ho kar un kā muāynā karo! Qadīm rāhon kī taftish karke patā karo ki un meñ se kaun-sī achchhī hai, phir us par chalo. Tab tumhārī jāñ ko sukūñ milegā. Lekin afsos, tum inkār karke kahte ho, nahīñ, ham yih rāh iḡhtiyār nahīñ karenge! ¹⁷Dekho, main ne tum par pahredār muqarrar kie aur kahā, ‘Jab narsingā phūñkā jāegā to dhyān do!’ Lekin tum ne inkār kiyā, ‘Nahīñ, ham tawajjuh nahīñ denge.’

¹⁸Chunāñche ai qaumo, suno! Ai jamāt, jān le ki un ke sāth kyā kuchh kiya jāegā. ¹⁹Ai zamīn, dhyān de ki main is qaum par kyā āfat nāzil karūnga. Aur yih un ke apne mansūboñ kā phal hogā, kyonki unhoñ ne meri bātoñ par tawajjuh na di balki meri shariat ko radd kar diya. ²⁰Mujhe Sabā ke baḥhūr yā dūr-darāz mamālik ke qīmti masāloñ ki kyā parwā! Tumhāri bhasm hone wālī qurbāniyāñ mujhe pasand nahīñ, tumhāri zabah ki qurbāniyoñ se main lutfandoz nahīñ hotā.” ²¹Rab farmātā hai, “Main is qaum ke rāste meñ aisi rukāwaṭeñ kharī kar dūngā jin se bāp aur beṭā ṭhokar khā kar gir jāeñge. Paṛosi aur dost mil kar halāk ho jāeñge.”

Shimāl se Dushman kā Hamlā

²²Rab farmātā hai, “Shimālī mulk se fauj ā rahī hai, duniyā ki intahā se ek azīm qaum ko jagāyā jā rahā hai. ²³Us ke zālīm aur berahm faujī kamān aur shamshīr se lais haiñ. Suno un kā shor! Mutalātim samundar ki-si āwāz sunāi de rahī hai. Ai Siyyūn Beṭī, wuh ghoṛoñ par

saf-ārā ho kar tujh par hamlā karne ā rahe haiñ.”

²⁴Un ke bāre meñ ittalā pā kar hamāre hāth himmat hār gae haiñ. Ham par ḡhauf tāri ho gayā hai, hameñ dard-e-zah meñ mubtalā aurat kā-sā dard ho rahā hai. ²⁵Shahr se nikal kar khet meñ yā saṛak par mat chalnā, kyonki wahāñ dushman talwār thāme kharā hai, chāroñ taraf dahshat hī dahshat phail gai hai.

²⁶Ai meri qaum, ṭaṭ kā libās pahan kar rākh meñ loṭ-poṭ ho jā. Yoñ mātām kar jis tarah iklaūtā beṭā mar gayā ho. Zor se wāwailā kar, kyonki achānak hī halākū ham par chhāpā māregā.

Yarmiyāh Qaum ko Āzmātā Hai

²⁷Rab mujh se hamkalām huā, “Main ne tujhe dhātoñ ko jāñchne ki zimmedāri di hai, aur meri qaum wuh dhāt hai jis kā chāl-chalan tujhe mālūm karke parakhnā hai.” ²⁸Ai Rab, yih tamām log badtarīn qism ke sarkash haiñ. Tohmat lagānā in ki rozī ban gayā hai. Yih pītal aur lohā hī haiñ, sab ke sab tabāhī kā bāis haiñ. ²⁹Dhaunknī ḡhūb hawā de rahī

hai tāki sīsā āg meñ pighal kar chāndī se alag ho jāe. Lekin afsos, sārī mehnat rāygāñ hai. Sīsā yāñi bedīnoñ ko alag nahīñ kiyā jā saktā, khalīs chāndī bāqī nahīñ rahtī. ³⁰Chunāñche unheñ ‘Raddī Chāndī’ qarār diyā jātā hai, kyonki Rab ne unheñ radd kar diyā hai.

Rab ke Ghar ke bāre meñ Paighām

7 Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ²“Rab ke ghar ke sahan ke darwāze par kharā ho kar elān kar ki ai Yahūdāh ke tamām bāshindo, Rab kā kalām suno! Jitne bhī Rab kī parastish karne ke lie in darwāzoñ meñ dākhil hote haiñ wuh sab tawajjuh deñ! ³Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki apnī zindagī aur chāl-chalan durust karo to main āindā bhī tumheñ is maqām par basne dūngā. ⁴Un ke farebdeh alfāz par etamād mat karo jo kahte haiñ, ‘Yahāñ ham mahfūz haiñ kyonki yih Rab kā ghar, Rab kā ghar, Rab kā ghar hai.’ ⁵Suno, shart to yih hai ki tum apnī zindagī aur chāl-chalan durust karo aur ek dūsre ke sāth insāf kā sulūk karo, ⁶ki tum pardesī, yatīm aur bewā par zulm

na karo, is jagah bequsūr kā kḥūn na bahāo aur ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag kar apne āp ko nuqsān na pahuñchāo. ⁷Agar tum aisā karo to main āindā bhī tumheñ is jagah basne dūngā, us mulk meñ jo main ne tumhare bāpdādā ko hameshā ke lie baḥsh diyā thā.

⁸Lekin afsos, tum farebdeh alfāz par bharosā rakhte ho jo fuzūl hī haiñ. ⁹Tum chor, qātil aur zinākār ho. Niz tum jhūṭī qasam khāte, Bāl Dewatā ke huzūr baḥhūr jalāte aur ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag jāte ho, aise dewatāoñ ke pīchhe jin se tum pahle wāqif nahīñ the. ¹⁰Lekin sāth sāth tum yahāñ mere huzūr bhī āte ho. Jis makān par mere hī nām kā ṭhappā lagā hai usī meñ tum khare ho kar kahte ho, ‘Ham mahfūz haiñ.’ Tum Rab ke ghar meñ ibādat karne ke sāth sāth kis tarah yih tamām ghinaunī harkateñ jāri rakh sakte ho?”

¹¹Rab farmātā hai, “Kyā tumhare nazdik yih makān jis par mere hī nām kā ṭhappā lagā hai dākuoñ kā aḍḍā ban gayā hai? Kḥabardār! Yih sab kuchh mujhe bhī nazar ātā hai. ¹²Sailā Shahr kā chakkar lagāo jahāñ main ne pahle apnā nām basāyā thā. Mālūm karo ki

main ne apnī qaum Isrāīl kī bedīnī ke sabab se us shahr ke sāth kyā kiya.” ¹³Rab farmātā hai, “Tum yih sharīr harkateñ karte rahe, aur main bār bār tum se hamkalām hotā rahā, lekin tum ne merī na sunī. Main tumheñ bulātā rahā, lekin tum jawāb dene ke lie taiyār na hue. ¹⁴Is lie ab main is ghar ke sāth wuh kuchh karūnga jo main ne Sailā ke sāth kiya thā, go is par mere hī nām kā ṭhappā lagā hai, yih wuh makān hai jis par tum etamād rakhte ho aur jise main ne tumheñ aur tumhare bāpdādā ko atā kiya thā. ¹⁵Main tumheñ apne huzūr se nikāl dūngā, bilkul usī tarah jis tarah main ne tumhare tamām bhāiyōñ yānī Isrāīl^a kī aulād ko nikāl diya thā.

Logoñ kī Nāfarmānī

¹⁶Ai Yarmiyāh, is qaum ke lie duā mat kar. Is ke lie na iltijā kar, na minnat. In logoñ kī kḥātir mujhe tang na kar, kyonki main terī nahīn sunūngā. ¹⁷Kyā tujhe wuh kuchh nazar nahīn ā rahā jo yih Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyōñ meñ kar

rahe haiñ? ¹⁸Aur sab is meñ mulawwas haiñ. Bachche lakaṛī chun kar ḍher banāte haiñ, phir bāp use āg lagāte haiñ jabki aurateñ āṭā gūndh gūndh kar āg par āsmān kī malikā nāmī dewī ke lie ṭikkiyāñ pakāti haiñ. Mujhe tang karne ke lie wuh ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazareñ bhī pesh karte haiñ.

¹⁹Lekin haqīqat meñ yih mujhe utnā tang nahīn kar rahe jitnā apne āp ko. Aisi harkatoñ se wuh apnī hī ruswāī kar rahe haiñ.” ²⁰Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Merā qahr aur ḡhazab is maqām par, insān-o-haiwān par, khule maidān ke daraḡhtoñ par aur zamīn kī paidāwār par nāzil hogā. Sab kuchh nazar-e-ātish ho jāegā, aur koī use bujhā nahīn sakegā.”

²¹Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Bhasm hone wālī qurbāniyōñ ko mujhe pesh na karo, balki un kā gosht dīgar qurbāniyōñ samet ḡhud khā lo. ²²Kyonki jis din main tumhare bāpdādā ko Mīsr se nikāl lāyā us din main ne unheñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur dīgar qurbāniyāñ chaḡhāne kā hukm na diya. ²³Main ne unheñ

^aLafzī tarjumā: Ifrāīm.

sirf yih hukm diyā ki merī suno! Tab hī main tumhārā Ḳhudā hūngā aur tum merī qaum hoge. Pūre taur par us rāh par chalte raho jo main tumheñ dikhātā hūñ. Tab hī tumhārī ḵhair hogī. ²⁴Lekin unhoñ ne merī na sunī, na dhyān diyā balki apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzārne lage. Unhoñ ne merī taraf rujū na kiya balki apnā muñh mujh se pher liyā. ²⁵Jab se tumhāre bāpdādā Misr se nikal āe āj tak main roz baroz aur bār bār apne ḵhādimoñ yānī nabiyoñ ko tumhāre pās bhejtā rahā. ²⁶To bhī unhoñ ne na merī sunī, na tawajjuh dī. Wuh bazid rahe balki apne bāpdādā kī nisbat ziyādā bure the.

²⁷Ai Yarmiyāh, tū unheñ yih tamām bāteñ batāegā, lekin wuh terī nahīn suneṅge. Tū unheñ bulāegā, lekin wuh jawāb nahīn deṅge. ²⁸Tab tū unheñ batāegā, ‘Is qaum ne na Rab apne Ḳhudā kī āwāz sunī, na us kī tarbiyat qabūl kī. Diyānatdārī ḵhatm ho kar un ke muñh se miṭ gaī hai.’

Wādī-e-Bin-Hinnūm meñ Qābil-e-Ghin Rusūm

²⁹Apne bāloñ ko kāt kar phaiñk de! Jā, banjar ṭiloñ par mātām kā gīt gā, kyonki yih nasl Rab ke ḡhazab kā nishānā ban gaī hai, aur us ne ise radd karke chhoṛ diyā hai.”

³⁰Kyonki Rab farmātā hai, “Jo kuchh Yahūdāh ke bāshindoñ ne kiya wuh mujhe bahut burā lagta hai. Unhoñ ne apne ghinaune butoñ ko mere nām ke lie maḵhsūs ghar meñ rakh kar us kī behurmatī kī hai. ³¹Sāth sāth unhoñ ne Wādī-e-Bin-hinnūm meñ wāqe Tūfat kī ūñchī jagheñ tāmīr kīñ tāki apne beṭe-beṭiyōñ ko jalā kar qurbān kareñ. Main ne kabhī bhī aisī rasm adā karne kā hukm nahīn diyā balki is kā ḵhayāl mere zahan meñ āyā tak nahīn.

³²Chunāñche Rab kā kalām suno! Wuh dīn āne wāle haiñ jab yih maqām ‘Tūfat’ yā ‘Wādī-e-Bin-hinnūm’ nahīn kahlāegā balki ‘Qatl-o-Ḡhārat kī Wādī.’ Us waqt log Tūfat meñ itnī lāsheñ dafnāeṅge ki āḵhirkār ḵhālī jagah nahīn rahegi. ³³Tab is qaum kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaroñ kī ḵhurāk ban jāeṅgi, aur koī nahīn hogā jo unheñ

bhagā de. ³⁴Main Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyon meñ k̄hushī-o-shādmānī kī āwāzeñ k̄hatm kar dūngā, dūlhā dulhan kī āwāzeñ band ho jāēngī. Kyōñki mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā.”

8 Rab farmātā hai, “Us waqt dushman qabroñ ko khol kar Yahūdāh ke bādshāhoñ, afsaroñ, imāmoñ, nabiyoñ aur Yarūshalam ke ām bāshindoñ kī haḍḍiyoñ ko nikālegā ²aur zamīn par bikher degā. Wahāñ wuh un ke sāmne paṛī raheṅgī jo unheñ pyāre the yānī sūraj, chāñd aur sitāroñ ke tamām lashkar ke sāmne. Kyōñki wuh unhīñ kī k̄hidmat karte, unhīñ ke pīchhe chalte, unhīñ ke tālib rahte, aur unhīñ ko sijdā karte the. Un kī haḍḍiyāñ dubārā na ikatṭhī kī jāēngī, na dafn kī jāēngī balki khet meñ gobar kī tarah bikhri paṛī raheṅgī. ³Aur jahāñ bhī main is sharīr qaum ke bache huoñ ko muntashir karūṅga wahāñ wuh sab kaheṅge ki kāsh ham bhī zindā na raheñ balki mar jāēñ.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Qaum Tabāhkun Rāh se Haṭne ke lie Taiyār Nahīn

⁴“Unheñ batā, Rab farmātā hai ki jab koī gir jātā hai to kyā dubārā uṭhne kī koshish nahīn kartā? Zarūr. Aur jab koī sahīh rāste se dūr ho jātā hai to kyā wuh dubārā wāpas ā jāne kī koshish nahīn kartā? Beshak. ⁵To phir Yarūshalam ke yih log sahīh rāh se bār bār kyon bhaṭak jāte haiñ? Yih fareb ke sāth lipṭe rahte aur wāpas āne se inkār hī karte haiñ. ⁶Main ne dhyān de kar dekhā hai ki yih jhūṭ hī bolte haiñ. Koī bhī pachhtā kar nahīn kahtā, ‘Yih kaisā ḡhalat kām hai jo main ne kiyā!’ Jis tarah jang meñ ghore dushman par ṭūṭ parṭe haiñ usī tarah har ek sīdhā apnī ḡhalat rāh par dauṛtā rahtā hai. ⁷Fizā meñ urne wāle laqlaq par ḡhaur karo jise āne jāne ke muqarrarā auqāt k̄hūb mālūm hote haiñ. Fākhtā, abābil aur bulbul par bhī dhyān do jo sardiyoñ ke mausam meñ kahīñ aur hote haiñ, garmiyoñ ke mausam meñ kahīñ aur. Wuh muqarrarā auqāt se kabhī nahīn haṭte. Lekin afsos, merī qaum Rab kī shariyat nahīn jāntī.

⁸Tum kis tarah kah sakte ho, ‘Ham dānishmand haiñ, kyonki hamāre pās Rab kī shariat hai?’ Haqīqat meñ kātibon ke farebdeh qalam ne ise toṛ-marōṛ kar bayān kiya hai. ⁹Suno, dānishmandon kī ruswāi ho jāegī, wuh dahshatzadā ho kar pakare jāenge. Dekho, Rab kā kalām radd karne ke bād un kī apnī hikmat kahān rahi?

¹⁰Is lie main un kī bīwiyon ko pardesiyon ke hawāle kar dūngā aur un ke kheton ko aise logon ke sapurd jo unheñ nikāl denge. Kyonki chhoṭe se le kar baṛe tak sab ke sab nājāyaz nafā ke pīchhe paṛe haiñ, nabiyon se le kar imāmon tak sab dhokebāz haiñ. ¹¹Wuh merī qaum ke zaḥm par ārizī marham-paṭṭī lagā kar kahte haiñ, ‘Ab sab kuchh ṭhīk ho gayā hai, ab salāmatī kā daur ā gayā hai’ hālāñki salāmatī hai hī nahīñ.

¹²Go aisā ghinaunā rawaiyā un ke lie sharm kā bāis honā chāhie, lekin wuh sharm nahīñ karte balki sarāsar besharm haiñ. Is lie jab sab kuchh gir jāegā to yih log bhī gir jāenge. Jab main in par sazā nāzil karūnga to yih ṭhokar khā kar ḳhāk meñ mil jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

¹³Rab farmātā hai, “Main un kī pūrī fasal chhīn lūngā. Angūr kī bel par ek dānā bhī nahīñ rahegā, anjir ke tamām darakht phal se mahrum ho jāenge balki tamām patte bhī jhaṛ jāenge. Jo kuchh bhī main ne unheñ atā kiya thā wuh un se chhīn liyā jāegā.

¹⁴Tab tum kahoge, ‘Ham yahan kyon baithe raheñ? Āo, ham qilāband shahron meñ panāh le kar wahiñ halāk ho jāen. Ham ne Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiya hai, aur ab ham is kā natijā bhugat rahe haiñ. Kyonki usī ne hamen halākat ke hawāle karke hamen zahrilā pānī pilā diyā hai. ¹⁵Ham salāmatī ke intazār meñ rahe, lekin hālāt ṭhīk na hue. Ham shafā pāne kī ummīd rakhte the, lekin is ke bajāe ham par dahshat chhā gai. ¹⁶Suno! Dushman ke ghoṛe nathne phulā rahe haiñ. Dān se un kā shor ham tak pahuñch rahā hai. Un ke hinhināne se pūrā mulk thartharā rahā hai, kyonki āte waqt yih pūre mulk ko us ke shahron aur bāshindon samet haṛap kar lenge.”

Apnī Qaum par Yarmiyāh kā Nohā

¹⁷Rab farmātā hai, “Main tumhāre k̄hilāf afai bhej dūngā, aise zahrile sānp jin ke k̄hilāf har jādūmantar beasar rahegā. Yih tumhen k̄aṭenge.” ¹⁸Lā’ilāj ḡham mujh par hāwī ho gayā, merā dil niḡhāl ho gayā hai. ¹⁹Suno! Merī qaum dūr-darāz mulk se chīkh chīkh kar madad ke lie āwāz de rahi hai. Log pūchhte haiñ, “Kyā Rab Siyyūn meñ nahīñ hai, kyā Yarūshalam kā Bādshāh ab se wahāñ sukūnat nahīñ kartā?” “Suno, unhoñ ne apne mujassamoñ aur bekār ajnabī butoñ kī pūjā karke mujhe kyon taish dilāyā?”

²⁰Log āhen bhar bhar kar kahte haiñ, “Fasal kaṭ gaī hai, phal chunā gayā hai, lekin ab tak hameñ najāt hāsīl nahīñ huī.”

²¹Merī qaum kī mukammal tabāhī dekh kar merā dil ṭuṭ gayā hai. Main mātam kar rahā hūñ, kyonki us kī hālat itnī burī hai ki mere roṅṅte khare ho gae haiñ. ²²Kyā Jiliyād meñ marham nahīñ? Kyā wahāñ ḡkṭar nahīñ miltā?

Mujhe batāo, merī qaum kā zaḡhm kyon nahīñ bhartā?

9 Kāsh merā sar pānī kā mambā aur merī ānkhen ānsuoñ kā chashmā hoñ tāki main din rāt apnī qaum ke maqtūloñ par āh-o-zārī kar sakūñ.

Dhokebāzoñ kī Qaum

²Kāsh registān meñ kahīñ musāfiroñ ke lie sarāy ho tāki main apnī qaum ko chhoṛ kar wahāñ chalā jāūñ. Kyonki sab zinākār, sab ḡhaddāroñ kā jathā haiñ.

³Rab farmātā hai, “Wuh apnī zabān se jhūṭ ke tīr chalāte haiñ, aur mulk meñ un kī tāqat diyānatdārī par mabnī nahīñ hotī. Niz, wuh badtar hote jā rahe haiñ. Mujhe to wuh jānte hī nahīñ. ⁴Har ek apne paṛosī se k̄habardār rahe, aur apne kisi bhī bhāi par bharosā mat rakhnā. Kyonki har bhāi chālākī karne meñ māhir hai, aur har paṛosī tohmat lagāne par tulā rahtā hai. ⁵Har ek apne paṛosī ko dhokā detā hai, koī bhī sach nahīñ boltā. Unhoñ ne apnī zabān ko jhūṭ bolnā sikhāyā hai, aur ab wuh ḡghalat kām karte karte thak gae haiñ. ⁶Ai Yarmiyāh, tū fareb se

ghirā rahtā hai, aur yih log fareb ke bāis hī mujhe jānane se inkār karte haiñ.”

⁷Is lie Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dekho, main unheñ kham chāñdī kī tarah pighlā kar āzmāungā, kyonki main apnī qaum, apnī beṭī ke sāth aur kyā kar saktā hūñ? ⁸Un kī zabāneñ mohlak tīr haiñ. Un ke muñh paṛosī se sulah-salāmātī kī bāteñ karte haiñ jabki andar hī andar wuh us kī tāk meñ baiṭhe haiñ.” ⁹Rab farmātā hai, “Kyā mujhe unheñ is kī sazā nahīñ denī chāhie? Kyā mujhe aisī qaum se badlā nahīñ lenā chāhie?”

Nohā Karo!

¹⁰Main pahāron ke bāre meñ āh-o-zārī karūnga, bayābān kī charāgāhon par mātām kā gīt gāungā. Kyonki wuh yon tabāh ho gae haiñ ki na koī un meñ se guzartā, na rewāron kī āwāzeñ un meñ sunāī detī haiñ. Parinde aur jānwar sab bhāg kar chale gae haiñ. ¹¹“Yarūshalam ko main malbe kā dher banā dūngā, aur āindā gīdar us meñ jā baseñge. Yahūdāh ke shahron ko main wīrān-o-sunsān

kar dūngā. Ek bhī un meñ nahīñ basegā.”

¹²Kaun itnā dānishmand hai ki yih samajh sake? Kis ko Rab se itnī hidāyat milī hai ki wuh bayān kar sake ki mulk kyon barbād ho gayā hai? Wuh kyon registān jaisā ban gayā hai, itnā wīrān ki us meñ se koī nahīñ guzartā?

¹³Rab ne farmāyā, “Wajah yih hai ki unhoñ ne merī shariat ko tark kiyā, wuh hidāyat jo main ne kḥud unheñ dī thī. Na unhoñ ne merī sunī, na merī shariat kī pairawī kī. ¹⁴Is ke bajāe wuh apne ziddī dilon kī pairawī karke Bāl dewatāon ke pīchhe lag gae haiñ. Unhoñ ne wuhī kuchh kiyā jo un ke bāpdādā ne unheñ sikhāyā thā.”

¹⁵Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai, “Dekho, main is qaum ko karwā khānā khilā kar zahrilā pānī pilā dūngā. ¹⁶Main unheñ aisī qaumon meñ muntashir kar dūngā jin se na wuh aur na un ke bāpdādā wāqif the. Merī talwār us waqt tak un ke pīchhe paṛī rahegi jab tak halāk na ho jāeñ.” ¹⁷Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dhyān de kar giryā karne wālī auraton ko bulāo. Jo janāzon par

wāwailā kartī haiṅ un meṅ se sab se māhir auratoṅ ko bulāo.

¹⁸Wuh jald ā kar ham par āh-o-zārī karen tāki hamārī āṅkhoṅ se āṅsū bah nikleṅ, hamārī palakoṅ se pānī kḥūb ṭapakne lage.

¹⁹Kyonki Siyyūn se giryā kī āwāzeṅ buland ho rahī haiṅ, ‘Hāy, hamāre sāth kaisī ziyādatī huī hai, hamārī kaisī ruswāi huī hai! Ham mulk ko chhoṛne par majbūr haiṅ, kyonki dushman ne hamāre gharoṅ ko dhā diyā hai.”

²⁰Ai aurato, Rab kā paighām suno. Apne kānoṅ ko us kī har bāt par dharo! Apnī beṭiyōṅ ko nohā karne kī tālim do, ek dūsarī ko mātām kā yih gīt sikhāo,

²¹“Maut phalāṅg kar hamārī khiṛkiyōṅ meṅ se ghus āi aur hamāre qiloṅ meṅ dākḥil huī hai. Ab wuh bachchoṅ ko galiyōṅ meṅ se aur naujawānoṅ ko chaukoṅ meṅ se miṭā ḍālne jā rahī hai.”

²²Rab farmātā hai, “Nāsheṅ khetōṅ meṅ gobar kī tarah idhar-udhar bikhri paṛī raheṅgī. Jis tarah kaṭā huā gandum fasal kāṭne wāle ke pīchhe idhar-udhar paṛā rahtā hai usī tarah lāsheṅ idhar-udhar paṛī raheṅgī. Lekin unheṅ ikatṭhā karne wālā koī nahiṅ hogā.”

²³Rab farmātā hai, “Na dānishmand apnī hikmat par faḥhr kare, na zorāwar apne zor par yā amīr apnī daulat par. ²⁴Faḥhr karne wālā faḥhr kare ki use samajh hāsil hai, ki wuh Rab ko jāntā hai aur ki main Rab hūn jo duniyā meṅ mehrbānī, insāf aur rāstī ko amal meṅ lātā hūn. Kyonki yihī chīzeṅ mujhe pasand haiṅ.”

²⁵Rab farmātā hai, “Aisā waqt ā rahā hai jab main un sab ko sazā dūṅgā jin kā sirf jismānī khatnā huā hai. ²⁶In meṅ Misr, Yahūdāh, Adom, Ammon, Moāb aur wuh shāmil haiṅ jo registān ke kināre kināre rahte haiṅ. Kyonki go yih tamām aqwām zāhirī taur par khatnā kī rasm adā kartī haiṅ, lekin un kā khatnā bātini taur par nahiṅ huā. Dhyān do ki Isrāil kī bhī yihī hālat hai.”

But Befāyda Haiṅ

10 Ai Isrāil ke gharāne, Rab kā paighām sun! ²Rab farmātā hai, “Dīgar aqwām kī butparastī mat apnānā. Yih log ilm-e-nujūm se mustaqbil jān lene kī koshish karte karte pareshān ho jāte haiṅ, lekin tum un kī bātoṅ se

pareshān na ho jāo. ³Kyonki dīgar qaumoñ ke rasm-o-riwāj fuzūl hī haiñ. Jangal meñ darakht kaṭ jātā hai, phir kārīgar use apne auzār se tashkīl detā hai. ⁴Log use apnī sonā-chāñdī se sajā kar kiloñ se kahīñ lagā dete haiñ tāki hile na. ⁵But un putloñ kī mānind haiñ jo khīre ke khet meñ khare kie jāte haiñ tāki parindoñ ko bhagā deñ. Na wuh bol sakte, na chal sakte haiñ, is lie log unheñ uṭhā kar apne sāth le jāte haiñ. Un se mat ḍarnā, kyonki na wuh nuqsān kā bāis haiñ, na bhalāi kā.”

⁶Ai Rab, tujh jaisā koī nahīñ hai, tū azīm hai, tere nām kī azmat zordār tarīqe se zāhir hū hai. ⁷Ai aqwām ke Bādshāh, kaun terā khauf nahīñ mānegā? Kyonki tū is lāyq hai. Aqwām ke tamām dānishmandoñ aur un ke tamām mamālik meñ tujh jaisā koī nahīñ hai. ⁸Sab ahmaq aur bewuqūf sābit hue haiñ, kyonki un kī tarbiyat lakaṛī ke bekār butoñ se hāsīl hū hai. ⁹Tarsīs se chāñdī kī chādareñ aur ūfāz se sonā lāyā jātā hai. Un se kārīgar aur sunār but banā dete haiñ jise qirmizī aur arghawānī rang ke kapre pahnāe jāte haiñ. Sab

kuchh māhir ustādoñ ke hāth se banāyā jātā hai.

¹⁰Lekin Rab hī haqīqī Kḥudā hai. Wuhī zindā Kḥudā aur abadī Bādshāh hai. Jab wuh nārāz ho jātā hai to zamīn larazne lagti hai. Aqwām us kā qahr bardāshht nahīñ kar saktīñ.

¹¹Butparastoñ ko batāo ki dewatāoñ ne na āsmān ko banāyā aur na zamīn ko, un kā nām-o-nishān to āsmān-o-zamīn se miṭ jāegā. ¹²Dekho, Allāh hī ne apnī qudrat se zamīn ko kḥalaq kiya, usī ne apnī hikmat se duniyā kī buniyād rakhī, aur usī ne apnī samajh ke mutābiq āsmān ko kḥaime kī tarah tān liyā. ¹³Us ke hukm par āsmān par pānī ke zaḥhire garajne lagte haiñ. Wuh duniyā kī intahā se bādāl chaṛhne detā, bārish ke sāth bijli kaṛakne detā aur apne godāmoñ se hawā nikalne detā hai.

¹⁴Tamām insān ahmaq aur samajh se kḥālī haiñ. Har sunār apne butoñ ke bāis sharmindā huā hai. Us ke but dhokā hī haiñ, un meñ dam nahīñ. ¹⁵Wuh fuzūl aur mazhakākḥez haiñ. Adālat ke waqt wuh nest ho jāenge. ¹⁶Allāh jo Yāqūb kā maurūsī hissā hai in kī

mānind nahīn hai. Wuh sab kā Ḳhāliq hai, aur Isrāīlī qaum us kā maurūsī hissā hai. Rabbul-afwāj hī us kā nām hai.

Āne Wālī Jilāwatani

¹⁷Ai muhāsarāshudā shahr, apnā sāmān sameṭ kar mulk se nikalne kī taiyāriyān kar le. ¹⁸Kyonki Rab farmātā hai, “Is bār main mulk ke bāshindoñ ko bāhar phaiñk dūngā. Main unheñ tang karūnga tāki unheñ pakaṛā jāe.”

¹⁹Hāy, merā beṛā gharq ho gayā hai! Hāy, merā zaḡhm bhar nahīn saktā. Pahle main ne sochā ki yih aisī bimārī hai jise mujhe bardāsht hī karnā hai. ²⁰Lekin ab merā ḡhaimā tabāh ho gayā hai, us ke tamām rasse ṭuṭ gae haiñ. Mere beṭe mere pās se chale gae haiñ, ek bhī nahīn rahā. Koī nahīn hai jo merā ḡhaimā dubārā lagāe, jo us ke parde nae sire se laṭkāe. ²¹Kyonki qaum ke gallābān ahmaq ho gae haiñ, unhoñ ne Rab ko talāsh nahīn kiyā. Is lie wuh kāmyāb nahīn rahe, aur un kā pūrā rewaṛ titar-bitar ho gayā hai.

²²Suno! Ek ḡhabar pahuñch rahī hai, shimālī mulk se shor-

o-ḡhaughā sunāi de rahā hai. Yahūdāh ke shahr us kī zad meñ ā kar barbād ho jāenge. Āindā gīdaṛ hī un meñ baseñge.

²³Ai Rab, main ne jān liyā hai ki insān kī rāh us ke apne hāth meñ nahīn hotī. Apnī marzī se na wuh chaltā, na qadam uṭhātā hai. ²⁴Ai Rab, merī tambīh kar, lekin munāsib had tak. Taish meñ ā kar merī tambīh na kar, warnā main bhasm ho jāūngā. ²⁵Apnā ḡhazab un aqwām par nāzil kar jo tujhe nahīn jāntīñ, un ummatoñ par jo terā nām le kar tujhe nahīn pukārtīñ. Kyonki unhoñ ne Yāqūb ko haṛap kar liyā hai. Unhoñ ne use mukammal taur par nigal kar us kī charāḡāh ko tabāh kar diyā hai.

Qaum kī Ahdshiknī

11 Rab Yarmiyāh se ham-kalām huā, ²“Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ se kah ki us ahd kī sharāyt par dhyān do jo main ne tumhāre sāth bāndhā thā. ³Rab jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki us par lānat jo us ahd kī sharāyt pūrī na kare ⁴jo main ne tumhāre bāpdādā se bāndhā thā jab unheñ Mīsr se nikāl lāyā, us

maqām se jo lohā pighlāne wālī bhaṭṭī kī mānind thā. Us waqt main bolā, ‘Merī suno aur mere har hukm par amal karo to tum merī qaum hoge aur main tumhārā Ḳhudā hūngā. ⁵Phir main wuh wādā pūrā karūnga jo main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiya thā, main tumheñ wuh mulk dūngā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.’ Āj tum usī mulk meñ rah rahe ho.”

Main, Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Ai Rab, āmīn, aisā hī ho!”

⁶Tab Rab ne mujhe hukm diyā ki Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyoñ meñ phir kar yih tamām bāteñ sunā de. Elān kar, “Ahd kī sharāyt par dhyān de kar un par amal karo. ⁷Tumhāre bāpdādā ko Misr se nikālte waqt main ne unheñ āgāh kiya ki merī suno. Āj tak main bār bār yihī bāt dohrātā rahā, ⁸lekin unhoñ ne na merī sunī, na dhyān diyā balki har ek apne sharīr dīl kī zid ke mutābiq zindagī guzārtā rahā. Ahd kī jin bātoñ par main ne unheñ amal karne kā hukm diyā thā un par unhoñ ne amal na kiya. Natīje meñ main un par wuh tamām lānateñ lāyā jo ahd meñ bayān kī gāi haiñ.”

⁹Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ne mere Ḳhilāf sāzish kī hai. ¹⁰Un se wuhī gunāh sarzad hue haiñ jo un ke bāpdādā ne kie the. Kyoñki yih bhī merī bāteñ sunane ke lie taiyār nahīn haiñ, yih bhī ajnabī mābūdoñ ke pīchhe ho lie haiñ tāki un kī Ḳhidmat karen. Isrāīl aur Yahūdāh ne mil kar wuh ahd toṛā hai jo main ne un ke bāpdādā se bāndhā thā.

¹¹Is lie Rab farmātā hai ki main un par aisī āfat nāzil karūnga jis se wuh bach nahīn sakeñge. Tab wuh madad ke lie mujh se fariyād karenge, lekin main un kī nahīn sunūngā. ¹²Phir Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshinde apne shahroñ se nikal kar chīḲhte-chillāte un dewatāoñ se minnat karenge jin ke sāmne baḲhūr jalāte rahe haiñ. Lekin ab jab wuh musibat meñ muḡtalā hoñge to yih unheñ nahīn bachāeñge. ¹³Ai Yahūdāh, tere dewatā tere shahroñ jaise beshumār ho gae haiñ. Sharḡnāk dewatā Bāl ke lie baḲhūr jalāne kī itnī qurbāngāheñ Ḳhaṛī kī gāi haiñ jitnī Yarūshalam meñ galiyāñ hotī haiñ. ¹⁴Ai Yarmiyāh, is qaum ke lie duā mat karnā! Is

ke lie na minnat kar, na samājat. Kyonki jab āfat un par āegī aur wuh chillā kar mujh se fariyād karenge to main un kī nahīn sunūngā.

¹⁵Merī pyārī qaum mere ghar mein kyon hāzir hotī hai? Wuh to apnī beshumār sāzishon se bāz hī nahīn ātī. Kyā āne wālī āfat qurbānī kā muqaddas gosht pesh karne se ruk jāegī? Agar aisā hotā to tū khushī manā saktī.

¹⁶Rab ne terā nām ‘Zaitūn kā Phaltā-Phūltā Daraḳht Jis kā Ḳhūbsūrat Phal Hai’ rakhā, lekin ab wuh zabardast āndhī kā shor machā kar daraḳht ko āg lagāegā. Tab us kī tamām ḍāliyan bhasm ho jāengī. ¹⁷Ai Isrāīl aur Yahūdāh, Rabbul-afwāj ne ḳhud tumhein zamīn mein lagāyā. Lekin ab us ne tum par āfat lāne kā faislā kiya hai. Kyon? Tumhāre ḡhalat kām kī wajah se, aur is lie ki tum ne Bāl Dewatā ko baḳhūr kī qurbāniyan pesh karke mujhe taish dilāyā hai.”

Yarmiyāh ke lie Jān kā Ḳhatrā

¹⁸Rab ne mujhe ittalā dī to mujhe mālūm huā. Hān, us waqt tū hī ne mujhe un ke mansūbon se āgāh kiya. ¹⁹Pahle main us bhūle-

bhāle bheḳ ke bachche kī mānind thā jise qasāī ke pās lāyā jā rahā ho. Mujhe kyā patā thā ki yih mere ḳhilāf sāzishen kar rahe hain. Āpas mein wuh kah rahe the, “Āo, ham daraḳht ko phal samet ḳhatm karen, āo ham use zindon ke mulk mein se miṭāen tāki us kā nām-onishān tak yād na rahe.”

²⁰Ai Rabbul-afwāj, tū ādil munsif hai jo logon ke sab se gahre ḳhayālāt aur rāz jānch letā hai. Ab baḳhsh de ki main apnī ānkhon se wuh intaqām dekhūn jo tū mere muḳhālifon se legā. Kyonki main ne apnā muāmalā tere hī sapurd kar diya hai.

²¹Rab farmātā hai, “Anatot ke ādmī tujhe qatl karnā chāhte hain. Wuh kahte hain, ‘Rab kā nām le kar nabuwwat mat karnā, warnā tū hamāre hāthon mār diya jāegā.’”

²²Chūnki yih log aisī bāten karte hain is lie Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main unhen sazā dūngā! Un ke jawān ādmī talwār se aur un ke beṭe-beṭiyan kāl se halāk ho jāenge.

²³Un mein se ek bhī nahīn bachegā. Kyonki jis sāl un kī sazā nāzil hogī, us waqt main Anatot ke ādmiyon par saḳht āfat lāūngā.”

Bedīnoñ ko Itnī Kāmyābī Kyoñ**Hāsil Hotī Hai?**

12 Ai Rab, tū hameshā haq par hai, lihāzā adālat meñ tujh se shikāyat karne kā kyā fāydā? Tāham main apnā muāmalā tujhe pesh karnā chāhtā hūn. Bedīnoñ ko itnī kāmyābī kyoñ hāsil hotī hai? Ġhaddār itne sukūn se zindagī kyoñ guzārte haiñ? ²Tū ne unheñ zamīn meñ lagā diyā, aur ab wuh jaṛ pakar kar ḡhūb ugne lage balki phal bhī lā rahe haiñ. Go terā nām un kī zabān par rahtā hai, lekin un kā dil tujh se dūr hai. ³Lekin ai Rab, tū mujhe jāntā hai. Tū merā mulāhazā karke mere dil ko parakhtā rahtā hai. Guzārish hai ki tū unheñ bheṛoñ kī tarah ghasīṭ kar zabah karne ke lie le jā. Unheñ qatl-o-ḡhārat ke dīn ke lie maḡhsūs kar!

⁴Mulk kab tak kāl kī girift meñ rahegā? Khetoñ meñ hariyālī kab tak murjhāī huī nazar āegī? Bāshindoñ kī burāī ke bāis jānwar aur parinde ḡhāyb ho gae haiñ. Kyoñki log kahte haiñ, “Allāh ko nahīn mālūm ki hamāre sāth kyā ho jāegā.”

⁵Rab mujh se hamkalām huā, “Paidal chalne wāloñ se daur kā

muqābalā karnā tujhe thakā detā hai, to phir tū kis tarah ghoṛoñ kā muqābalā karegā? Tū apne āp ko sirf wahān mahfūz samajhtā hai jahān chāroñ taraf amn-o-amān phailā huā hai, to phir tū Dariyā-e-Yardan ke gunjān jangal se kis tarah niptegā? ⁶Kyoñki tere sage bhāī, hān tere bāp kā ghar bhī tujh se bewafā ho gayā hai. Yih bhī buland āwāz se tere pichhe tujhe gāliyān dete haiñ. Un par etamād mat karnā, ḡhāh wuh tere sāth achchhī bāteñ kyoñ na karen.

Allāh Apne Mulk par**Mātam Kartā Hai**

⁷Main ne apne ghar Isrāīl ko tark kar diyā hai. Jo merī maurūsī milkiyat thī use main ne radd kiya hai. Main ne apne laḡht-e-jigar ko us ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā hai. ⁸Kyoñki merī qaum jo merī maurūsī milkiyat hai mere sāth burā sulūk kartī hai. Jangal meñ sherbabar kī tarah wuh mere ḡhilāf dahārṭī hai, is lie main us se nafrat kartā hūn. ⁹Ab merī maurūsī milkiyat us rangīn shikārī parinde kī māmīnd hai jise dīgar shikārī parindoñ ne gher rakhā hai.

Jāo, tamām darindoñ ko ikatṭhā karo tāki wuh ā kar use khā jāeñ. ¹⁰Muta'addid gallābānoñ ne mere angūr ke bāgh ko kharāb kar diyā hai. Mere pyāre khet ko unhoñ ne pānwoñ tale raund kar registān meñ badal diyā hai. ¹¹Ab wuh banjar zamīn ban kar ujār hālat meñ mere sāmne mātām kartā hai. Pūrā mulk wīrān-o-sunsān hai, lekin koī parwā nahīn kartā.

¹²Tabāhkun faujī bayābān kī banjar bulandiyōñ par se utar kar qarīb pahuñch rahe haiñ. Kyōñki Rab kī talwār mulk ke ek sire se dūsre sire tak sab kuchh khā jāegī. Koī bhī nahīn bachegā.

¹³Is qaum ne gandum kā bij boyā, lekin kāñṭoñ kī fasal pak gai. Kḥūb mehnat-mashaqqat karne ke bāwujūd bhī kuchh hāsīl na huā, kyōñki Rab kā saḡht ghazab qaum par nāzil ho rahā hai. Chunāñche ab ruswāī kī fasal kāṭo!"

Allāh kā Paṛosī Mamālīk

ke lie Paighām

¹⁴Rab farmātā hai, "Main un tamām sharīr paṛosī mamālīk ko jaṛ se ukhār dūngā jo merī qaum Isrāīl kī milkiyat ko chhinane

kī koshish kar rahe haiñ, wuh milkiyat jo main ne kḥud unheñ mīrās meñ dī thī. Sāth sāth main Yahūdāh ko bhī jaṛ se un ke darmiyān se nikāl dūngā. ¹⁵Lekin bād meñ main un par tars khā kar har ek ko phir us kī apnī maurūsī zamīn aur apne mulk meñ pahuñchā dūngā. ¹⁶Pahle un dīgar qaumoñ ne merī qaum ko Bāl Dewatā kī qasam khāne kā tarz sikhāyā. Lekin ab agar wuh merī qaum kī rāheñ achchhī tarah sikh kar mere hī nām aur merī hī hayāt kī qasam khāeñ to merī qaum ke darmiyān rah kar az sar-e-nau qāym ho jāeñgī. ¹⁷Lekin jo qaum merī nahīn sunegī use main hatmī taur par jaṛ se ukhār kar nest kar dūngā." Yih Rab kā farmān hai.

Gali Saṛī Lañgoṭī

13 Rab mujh se hamkalām huā, "Jā, katān kī lañgoṭī kharīd kar use bāndh le. Lekin wuh bhīg na jāe." ²Main ne aisā hī kiya. Lañgoṭī kharīd kar main ne use bāndh liyā. ³Tab Rab kā kalām dubārā mujh par nāzil huā, ⁴"Ab wuh lañgoṭī le jo tū ne kharīd kar bāndh lī hai. Dariyā-e-Furāt ke

pās jā kar use kisī chaṭṭān kī darār meñ chhupā de.” ⁵Chunāñche main rawānā ho kar Dariyā-e-Furāt ke kināre pahuñch gayā. Wahāñ main ne lañgoṭī ko kahīñ chhupā diyā jis tarah Rab ne hukm diyā thā. ⁶Bahut din guzar gae. Phir Rab mujh se ek bār phir hamkalām huā, “Uṭh, Dariyā-e-Furāt ke pās jā kar wuh lañgoṭī nikāl lā jo main ne tujhe wahāñ chhupāne ko kahā thā.” ⁷Chunāñche main rawānā ho kar Dariyā-e-Furāt ke pās pahuñch gayā. Wahāñ main ne khod kar lañgoṭī ko us jagah se nikāl liyā jahāñ main ne use chhupā diyā thā. Lekin afsos, wuh gal saṛ gaī thī, bilkul bekār ho gaī thī.

⁸Tab Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁹“Jis tarah yih kaprā zamīn meñ dab kar gal saṛ gayā usī tarah main Yahūdāh aur Yarūshalam kā baṛā ghamandḍ kḥāk meñ milā dūngā. ¹⁰Yih kḥarāb log merī bāteñ sunane ke lie taiyār nahīñ balki apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. Ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag kar yih unhīñ kī kḥidmat aur pūjā karte haiñ. Lekin in kā anjām lañgoṭī kī mānind hī hogā. Yih bekār ho jāenge. ¹¹Kyonki jis tarah lañgoṭī

ādmī kī kamr ke sāth liptī rahti hai usī tarah main ne pūre Isrāīl aur pūre Yahūdāh ko apne sāth lipaṭne kā mauqā farāham kiyā tāki wuh merī qaum aur merī shohrat, tārif aur izzat kā bāis ban jāeñ. Lekin afsos, wuh sunane ke lie taiyār nahīñ the.” Yih Rab kā farmān hai.

Mai ke Ghare Bhare Hue Haiñ

¹²“Unheñ batā de ki Rab Isrāīl kā Kḥudā farmātā hai, ‘Har ghar ke mai se bharnā hai.’ Wuh jawāb meñ kaheñge, ‘Ham to kḥud jānte haiñ ki har ghar ke mai se bharnā hai.’ ¹³Tab unheñ is kā matlab batā. ‘Rab farmātā hai ki is mulk ke tamām bāshinde ghar haiñ jinheñ main mai se bhar dūngā. Dāūd ke taḳht par baiṭhne wāle bādshāh, imām, nabī aur Yarūshalam ke tamām rahne wāle sab ke sab bhar bhar kar nashe meñ dhut ho jāenge. ¹⁴Tab main unheñ ek dūse ke sāth ṭakrā dūngā, aur bāp beṭoñ ke sāth mil kar ṭukre ṭukre ho jāenge. Na main tars khāūngā, na un par rahm karūnga balki hamdardī dikhāe baḡhair unheñ tabāh karūnga.” Yih Rab kā farmān hai.

Qaid kī Haibatnāk Hālat

¹⁵Dhyān se suno! Maḡhrūr na ho, kyonki Rab ne ḡhud farmāyā hai.

¹⁶Is se pahle ki tārikī phail jāe aur tumhāre pānw dhundlepan meñ pahāron ke sāth ṭhokar khāeñ, Rab apne Ḳhudā ko jalāl do! Kyonki us waqt go tum raushnī ke intazār meñ rahoge, lekin Allāh andhere ko mazid baḡhāegā, gahrī tārikī tum par chhā jāegī. ¹⁷Lekin agar tum na suno to main tumhāre takabbur ko dekh kar poshidagī meñ giriyā-o-zārī karūnga. Main zār zār ro'ūngā, merī āñkhoñ se āñsū zor se ṭapkeñge, kyonki dushman Rab ke rewaḡ ko pakaḡ kar jilāwatan kar degā.

¹⁸Bādshāh aur us kī māñ ko ittalā de, “Apne taḡhton se utar kar zamīn par baiṭh jāo, kyonki tumhārī shāñ kā tāj tumhāre saron se gir gayā hai.” ¹⁹Dasht-e-Najab ke shahr band kie jāeñge, aur unheñ kholne wālā koī nahīñ hogā. Pūre Yahūdāh ko jilāwatan kar diyā jāegā, ek bhī nahīñ bachegā.

²⁰Ai Yarūshalam, apnī nazar uṭhā kar unheñ dekh jo shimāl se ā rahe haiñ. Ab wuh rewaḡ kahāñ rahā jo tere sapurd kiya gayā, terī shāndār

bheḡ-bakriyāñ kidhar haiñ? ²¹Tū us din kyā kahegī jab Rab unheñ tujh par muqarrar karegā jinheñ tū ne apne qarībī dost banāyā thā? Janm dene wālī aurat kā-sā dard tujh par ḡhālib āegā. ²²Aur agar tere dil meñ sawāl ubhar āe ki mere sāth yih kyon ho rahā hai to sun! Yih tere sangīn gunāhoñ kī wajah se ho rahā hai. Inhiñ kī wajah se tere kapḡe utāre gae haiñ aur terī ismatdarī huī hai.

²³Kyā kālā ādmī apnī jild kā rang yā chītā apnī khāl ke dhabbe badal saktā hai? Hargiz nahīñ! Tum bhī badal nahīñ sakte. Tum ḡhalat kām ke itne ādī ho gae ho ki sahīh kām kar hī nahīñ sakte.

²⁴“Jis tarah bhūsā registān kī tez hawā meñ uḡ kar titar-bitar ho jātā hai usī tarah main tere bāshindoñ ko muntashir kar dūngā.” ²⁵Rab farmātā hai, “Yihī terā anjām hogā, main ne ḡhud muqarrar kiya hai ki tujhe yih ajr milnā hai. Kyonki tū ne mujhe bhūl kar jhūṭ par bharosā rakhā hai. ²⁶Main ḡhud tere kapḡe utārūnga tāki terī barahnagī sab ko nazar āe. ²⁷Main ne pahārī aur maidānī ilāqon meñ terī ghinaunī harkaton par ḡhūb dhyān diyā hai. Terī zinākārī, terā

mastānā hinhinānā, terī besharm ismatfaroshī, sab kuchh mujhe nazar ātā hai. Ai Yarūshalam, tujh par afsos! Tū pāk-sāf ho jāne ke lie taiyār nahīn. Mazīd kitnī der lagegi?”

Kāl ke Daurān Rab kā Paighām

14 Kāl ke daurān Rab Yarmiyāh se hamkalām huā,

²“Yahūdāh mātām kar rahā hai, us ke darwāzoṅ kī hālat qābil-e-rahm hai. Log sogwār hālat meṅ farsh par baiṭhe haiṅ, aur Yarūshalam kī chīkheṅ āsmān tak buland ho rahī haiṅ. ³Amīr apne naukaroṅ ko pānī bharne bhejte haiṅ, lekin hauzoṅ ke pās pahuñch kar patā chaltā hai ki pānī nahīn hai, is lie wuh kḥālī hāth wāpas ā jāte haiṅ. Sharmindagi aur nadāmat ke māre wuh apne saroṅ ko ḍhāñp lete haiṅ. ⁴Bārish na hone kī wajah se zamīn meṅ darāreṅ par gai haiṅ. Kheton meṅ kām karne wāle bhī sharm ke māre apne saroṅ ko ḍhāñp lete haiṅ. ⁵Ghās nahīn hai, is lie hirnī apne naumaulūd bachche ko chhoṛ detī hai. ⁶Janglī gadhe banjar ṭilon par

khare gīdaṛon kī tarah hāñpte haiṅ. Hariyālī na milne kī wajah se wuh bejān ho rahe haiṅ.”

⁷Ai Rab, hamāre gunāh hamāre kḥilāf gawāhī de rahe haiṅ. To bhī apne nām kī kḥātir ham par rahm kar. Ham mānte haiṅ ki burī tarah bewafā ho gae haiṅ, ham ne terā hī gunāh kiyā hai. ⁸Ai Allāh, tū Isrāīl kī ummīd hai, tū hī musibat ke waqt use chhuṭkārā detā hai. To phir hamāre sāth terā sulūk mulk meṅ ajnabī kā-sā kyon hai? Tū rāt ko kabhī idhar kabhī idhar ṭaharne wāle musāfir jaisā kyon hai? ⁹Tū kyon us ādmī kī mānind hai jo achānak dam baḥhud ho jātā hai, us sūrme kī mānind jo bebas ho kar bachā nahīn saktā. Ai Rab, tū to hamāre darmiyān hī rahtā hai, aur ham par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. Hamēṅ tark na kar!

Is Qaum ke lie Duā Mat Karnā

¹⁰Lekin Rab is qaum ke bāre meṅ farmātā hai, “Yih log āwārā phirne ke shauqīn haiṅ, yih apne pānwoṅ ko rok hī nahīn sakte. Main un se nākhush hūn. Ab mujhe un ke gḥalat kām yād raheṅge, ab main un ke gunāhon kī sazā dūngā.”

¹¹Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Is qaum kī bahbūdī ke lie duā mat karnā. ¹²Go yih rozā bhī rakheñ to bhī main in kī iltijāon par dhyān nahīn dūngā. Go yih bhasm hone wālī aur ḡhallā kī qurbāniyāñ pesh bhī karen to bhī main in se ḡhush nahīn hūngā balki inheñ kāl, talwār aur bīmāriyon se nest-onābūd kar dūngā.”

¹³Yih sun kar main ne etarāz kiya, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, nabī inheñ batāte āe haiñ, ‘Na qatl-o-ḡhārat kā ḡhatrā hogā, na kāl paṛegā balki main yihīñ tumhāre lie amn-o-amān kā pakkā band-o-bast kar lūngā.”

¹⁴Rab ne jawāb diyā, “Nabī merā nām le kar jhūṭī peshgoiyāñ bayān kar rahe haiñ. Main ne na unheñ bhejā, na unheñ koī zimmedārī dī aur na un se hamkalām huā. Yih tumheñ jhūṭī royāeñ, fuzūl peshgoiyāñ aur apne dil ke wahm sunāte rahe haiñ.” ¹⁵Chunāñche Rab farmātā hai, “Yih nabī talwār aur kāl kī zad meñ ā kar mar jāeñge. Kyonki go main ne unheñ nahīn bhejā to bhī yih mere nām meñ nabuwwat karke kahte haiñ ki mulk meñ na qatl-o-ḡhārat kā ḡhatrā hogā, na kāl paṛegā. ¹⁶Aur

jin logoñ ko wuh apnī nabuwwaten sunāte rahe haiñ wuh talwār aur kāl kā shikār ban jāeñge, un kī lāsheñ Yarūshalam kī galiyon meñ phaiñk dī jāeñgī. Unheñ dafnāne wālā koī nahīn hogā, na un ko, na un kī bīwiyon ko aur na un ke beṭe-beṭiyon ko. Yon main un par un kī apnī badkāri nāzil karūngā.

Ai Rab, Hameñ Muāf Kar!

¹⁷Ai Yarmiyāh, unheñ yih kalām sunā, ‘Din rāt mere āñsū bah rahe haiñ. Wuh ruk nahīn sakte, kyonki merī qaum, merī kuñwārī beṭī ko gahrī choṭ lag gaī hai, aisā zaḡhm jo bhar nahīn saktā. ¹⁸Dehāt meñ jā kar mujhe wuh sab nazar āte haiñ jo talwār se qatl kie gae haiñ. Jab main shahr meñ wāpas ātā hūñ to chāron taraf kāl ke bure asarāt dikhāi dete haiñ. Nabī aur imām mulk meñ māre māre phir rahe haiñ, aur unheñ mālūm nahīn ki kyā karen.”

¹⁹Ai Rab, kyā tū ne Yahūdāh ko sarāsar radd kiya hai? Kyā tujhe Siyyūn se itnī ḡhin ātī hai? Tū ne hameñ itnī bār kyon mārā ki hamārā ilāj nāmumkin ho gayā hai? Ham amn-o-amān ke intazār meñ

rahe, lekin hālāt ṭhīk na hue. Ham shafā pāne kī ummīd rakhte the, lekin is ke bajāe ham par dahshat chhā gai.

²⁰Ai Rab, ham apnī bedīnī aur apne bāpdādā kā qusūr taslīm karte haiñ. Ham ne terā hī gunāh kiya hai. ²¹Apne nām kī khātir hamēñ haqīr na jān, apne jalālī taḥt kī behurmatī hone na de! Hamāre sāth apnā ahd yād kar, use mansūkh na kar. ²²Kyā dīgar aqwām ke dewatāon meñ se koī hai jo bārish barsā sake? Yā kyā āsmān khud hī bārishēñ zamīn par bhej detā hai? Hargiz nahīñ, balki tū hī yih sab kuchh kartā hai, ai Rab hamāre Khudā. Isī lie ham tujh par ummīd rakhte haiñ. Tū hī ne yih sārā intazām qāym kiya hai.

Sazā Zarūr Āegī, Kyōñki

Der Ho Gai Hai

15 Phir Rab mujh se hamkalām huā, “Ab se merā dil is qaum kī taraf māyl nahīñ hogā, khāh Mūsā aur Samuel mere sāmne ā kar un kī shafā’at kyon na karen. Unheñ mere huzūr se nikāl de, wuh chale jāen! ²Agar wuh tujh se pūchheñ, ‘Ham kidhar

jāen?’ To unheñ jawāb de, ‘Rab farmātā hai ki jise marnā hai wuh mare, jise talwār kī zad meñ ānā hai wuh talwār kā luqmā bane, jise bhūke marnā hai wuh bhūke mare, jise qaid meñ jānā hai wuh qaid ho jāe.’” ³Rab farmātā hai, “Main unheñ chār qism kī sazā dūngā. Ek, talwār unheñ qatl karegī. Dūsre, kutte un kī lāsheñ ghasīṭ kar le jāenge. Tīsre aur chauthē, parinde aur darinde unheñ khā khā kar khatm kar denge. ⁴Jab main apnī qaum se nipaṭ lūngā to duniyā ke tamām mamālik us kī hālat dekh kar kāñp uṭheñge. Un ke roñgte khare ho jāenge jab wuh Yahūdāh ke bādshāh Manassī bin Hizqiyāh kī un sharīr harkaton kā anjām dekheñge jo us ne Yarūshalam meñ kī haiñ.

⁵Ai Yarūshalam, kaun tujh par tars khāegā, kaun hamdardī kā izhār karegā? Kaun tere ghar ā kar terā hāl pūchhegā?” ⁶Rab farmātā hai, “Tū ne mujhe radd kiya, apnā muñh mujh se pher liya hai. Ab main apnā hāth tere khilāf baṛhā kar tujhe tabāh kar dūngā. Kyōñki main hamdardī dikhāte dikhāte tang ā gayā hūñ.

⁷Jis tarah gandum ko hawā meñ uchhāl kar bhūse se alag kiyā jātā hai usī tarah main unheñ mulk ke darwāzon ke sāmne phatkūngā. Chūnki merī qaum ne apne ghalat rāston ko tark na kiyā is lie main use beaulād banā kar barbād kar dūngā. ⁸Us kī bewāen samundar kī ret jaisī beshumār hongī. Dopahar ke waqt hī main naujawānon kī māon par tabāhī nāzil karūngā, achānak hī un par pech-o-tāb aur dahshat chhā jāegī. ⁹Sāt bachchon kī mān niḍhāl ho kar jān se hāth dho baiṭhegī. Din ke waqt hī us kā sūraj dūb jāegā, us kā faḥr aur izzat jāti rahegī. Jo log bach jāenge unheñ main dushman ke āge āge talwār se mār ḍālūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yarmiyāh Rab se Shikāyat

Kartā Hai

¹⁰Ai merī mān, mujh par afsos! Afsos ki tū ne mujh jaise shakhs ko janm diyā jis ke sāth pūrā mulk jhagaṛtā aur laṛtā hai. Go main ne na udhār diyā na liyā to bhī sab mujh par lānat karte haiñ. ¹¹Rab ne jawāb diyā, “Yaqīnan main tujhe mazbūt karke apnā achchhā

maqsad pūrā karūngā. Yaqīnan main hone dūngā ki musibat ke waqt dushman tujh se minnat kare.

¹²Kyonki koī us lohe ko tor nahīn sakegā jo shimāl se āegā, hān lohe aur pital kā wuh sariyā torā nahīn jāegā. ¹³Main tere khazāne dushman ko muft meñ dūngā. Tujhe tamām gunāhon kā ajr milegā jab wuh pūre mulk meñ terī daulat lūṭne āegā. ¹⁴Tab main tujhe dushman ke zariye ek mulk meñ pahuñchā dūngā jis se tū nāwāqif hai. Kyonki mere ghazab kī bharaktī āg tujhe bhasm kar degī.”

¹⁵Ai Rab, tū sab kuchh jāntā hai. Mujhe yād kar, merā khayāl kar, tāqqub karne wālon se merā intaqām le! Unheñ yahān tak bardāshht na kar ki āḥhirkār merā safāyā ho jāe. Ise dhyān meñ rakh ki merī ruswāi terī hī khātir ho rahī hai. ¹⁶Ai Rab, lashkaron ke Ḳhudā, jab bhī terā kalām mujh par nāzil huā to main ne use hazm kiyā, aur merā dil us se khush-o-khurram huā. Kyonki mujh par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. ¹⁷Jab digar log rangraliyon meñ apne dil bahlāte the to main kabhī un ke sāth na baiṭhā, kabhī un kī bāton se

lutfandoz na huā. Nahīn, terā hāth mujh par thā, is lie main dūsron se dūr hī baiṭhā rahā. Kyoṅki tū ne mere dil ko qaum par qahr se bhar diyā thā. ¹⁸Kyā wajah hai ki merā dard kabhī khatm nahīn hotā, ki merā zaḥm lā'ilāj hai aur kabhī nahīn bhartā? Tū mere lie farebdeh chashmā ban gayā hai, aisī nadi jis ke pānī par etamād nahīn kiyā jā saktā.

¹⁹Rab jawāb meṅ farmātā hai, “Agar tū mere pās wāpas āe to main tujhe wāpas āne dūngā, aur tū dubārā mere sāmne hāzir ho sakegā. Aur agar tū fuzūl bāteṅ na kare balki mere lāyq alfāz bole to merā tarjumān hogā. Lāzim hai ki log terī taraf rujū karen, lekin khabardār, kabhī un kī taraf rujū na kar!” ²⁰Rab farmātā hai, “Main tujhe pītal kī mazbūt diwār banā dūngā tāki tū is qaum kā sāmna kar sake. Yih tujh se laṛeṅge lekin tujh par ghālib nahīn āeṅge, kyoṅki main tere sāth hūn, main terī madad karke tujhe bachāe rakhūngā. ²¹Main tujhe bedīnoṅ ke

hāth se bachāūngā aur fidyā de kar zālīmōn kī girift se chhuṛāūngā.”

Yarmiyāh ko Shādī Karne

kī Ijāzat Nahīn

16 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Is maqām meṅ na terī shādī ho, na tere beṭe-beṭiyān paidā ho jāēn.” ³Kyoṅki Rab yahān paidā hone wāle beṭe-beṭiyōṅ aur un ke mān-bāp ke bāre meṅ farmātā hai, ⁴“Wuh mohlak bimāriyōṅ se mar kar khetōṅ meṅ gobar kī tarah paṛe raheṅge. Na koī un par mātām karegā, na unheṅ dafnāegā, kyoṅki wuh talwār aur kāl se halāk ho jāeṅge, aur un kī lāsheṅ parindoṅ aur darindoṅ kī khurāk ban jāeṅgī.”

⁵Rab farmātā hai, “Aise ghar meṅ mat jānā jis meṅ koī faut ho gayā hai.^a Us meṅ na mātām karne ke lie, na afsos karne ke lie dākḥil honā. Kyoṅki ab se main is qaum par apnī salāmatī, mehrbānī aur rahm kā izhār nahīn karūngā.” Yih Rab kā farmān hai. ⁶“Is mulk ke bāshinde mar jāeṅge, khāh baṛe hoṅ yā chhoṭe. Aur

^aLafzī tarjumā: jis meṅ janāze kā khānā khilāyā jā rahā hai.

na koī unheñ dafnāegā, na mātām karegā. Koī nahiñ hogā jo gham ke märe apnī jild ko kāṭe yā apne sar ko mundwāe. ⁷Kisī kā bāp yā māñ bhī intaqāl kar jāe to bhī log mātām karne wāle ghar meñ nahiñ jāeñge, na tasallī dene ke lie janāze ke khāne-pīne meñ sharik hoñge. ⁸Aise ghar meñ bhī dākhl na honā jahāñ log ziyāfat kar rahe haiñ. Un ke sāth khāne-pīne ke lie mat baiṭhnā.” ⁹Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Tumhāre jīte-jī, hāñ tumhāre dekhte dekhte main yahāñ ḳhushī-o-shādmānī kī āwāzeñ band kar dūngā. Ab se dūlhā dulhan kī āwāzeñ ḳhāmosh ho jāeñgī.

¹⁰Jab tū is qaum ko yih sab kuchh batāegā to log pūchheñge, ‘Rab itnī baṛī āfat ham par lāne par kyon tulā huā hai? Ham se kyā jurm huā hai? Ham ne Rab apne Ḳhudā kā kyā gunāh kiya hai?’ ¹¹Unheñ jawāb de, ‘Wajah yih hai ki tumhāre bāpdādā ne mujhe tark kar diya. Wuh merī shariāt ke tābe na rahe balki mujhe chhoṛ kar ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag gae aur unhiñ kī ḳhidmat aur pūjā karne lage. ¹²Lekin tum apne bāpdādā kī nisbat kahiñ zyādā ghalat kām

karte ho. Dekho, merī koī nahiñ suntā balki har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzartā hai. ¹³Is lie main tumheñ is mulk se nikāl kar ek aise mulk meñ phaiñk dūngā jis se na tum aur na tumhāre bāpdādā wāqif the. Wahāñ tum din rāt ajnabī mābūdoñ kī ḳhidmat karoge, kyonki us waqt main tum par rahm nahiñ karūngā.”

Jilāwatani se Wāpasi

¹⁴Lekin Rab yih bhī farmātā hai, “Aisā waqt āne wālā hai ki log qasam khāte waqt nahiñ kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyon ko Mīsr se nikāl lāyā.’ ¹⁵Is ke bajāe wuh kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyon ko shimālī mulk aur un dīgar mamālik se nikāl lāyā jin meñ us ne unheñ muntashir kar diya thā.’ Kyonki main unheñ us mulk meñ wāpas lāūngā jo main ne un ke bāpdādā ko diya thā.”

Āne Wālī Sazā

¹⁶Lekin maujūdā hāl ke bāre meñ Rab farmātā hai, “Main bahut-se mähigīr bhej dūngā jo jāl dāl kar unheñ pakaṛeñge. Is ke bād main muta’addid shikāri bhej dūngā jo

un kā tāqqub karke unheñ har jagah pakareñge, ḵhāh wuh kisī pahār yā ṭile par chhup gae hoñ, ḵhāh chaṭṭānoñ kī kisī darār meñ. ¹⁷Kyoñki un kī tamām harkateñ mujhe nazar ātī haiñ. Mere sāmne wuh chhup nahīñ sakte, aur un kā qusūr mere sāmne poshīdā nahīñ hai. ¹⁸Ab main unheñ un ke gunāhoñ kī dugnī sazā dūngā, kyoñki unhoñ ne apne murdār butoñ aur ghinaunī chīzoñ se merī maurūsī zamīn ko bhar kar mere mulk kī behurmatī kī hai.”

Yarmiyāh kā Rab par Etamād

¹⁹Ai Rab, tū merī quwwat aur merā qilā hai, musibat ke dīn main tujh meñ panāh letā hūñ. Duniyā kī intahā se aqwām tere pās ā kar kaheñgī, “Hamāre bāpdādā ko mīrās meñ jhūṭ hī milā, aise bekār but jo un kī madad na kar sake. ²⁰Insān kis tarah apne lie Ḵhudā banā saktā hai? Us ke but to Ḵhudā nahīñ haiñ.”

²¹Rab farmātā hai, “Chunāñche is bār main unheñ sahīh pahchān atā karūñga. Wuh merī quwwat aur tāqat ko pahchān leñge, aur wuh jān leñge ki merā nām Rab hai.

Yahūdāh kā Gunāh aur Us kī Sazā

17 Ai Yahūdāh ke logo, tumhārā gunāh tumhārī zindagiyoñ kā anmiṭ hissā ban gayā hai. Use hire kī nok rakhne wāle lohe ke āle se tumhāre diloñ kī takhtiyon aur tumhārī qurbāngāhoñ ke sīngoñ par kandā kiyā gayā hai. ²Na sirf tum balki tumhāre bachche bhī apnī qurbāngāhoñ aur asirat dewī ke khamboñ ko yād karte haiñ, ḵhāh wuh ghane daraḵtoñ ke sāye meñ yā ūñchī jaghoñ par kyoñ na hoñ. ³Ai mere pahār jo dehāt se ghīrā huā hai, tere pūre mulk par gunāh kā asar hai, is lie main hone dūngā ki sab kuchh lūṭ liyā jāegā. Terā māl, tere ḵhazāne aur terī ūñchī jaghoñ kī qurbāngāheñ sab chhīn lī jāeñgī.

⁴Apne qusūr ke sabab se tujhe apnī maurūsī milkiyat chhoṛnī paregī, wuh milkiyat jo tujhe merī taraf se milī thī. Main tujhe tere dushmanoñ kā ḡhulām banā dūngā, aur tū ek nāmālūm mulk meñ basegā. Kyoñki tum logoñ ne mujhe taish dilāyā hai, aur ab tum par merā ḡhazab kabhī na bujhne wālī āg ki tarah bhaṛaktā rahegā.”

Mukhtalif Farmān

⁵Rab farmātā hai, “Us par lānat jis kā dil Rab se dūr ho kar sirf insān aur usī kī tāqat par bharosā rakhtā hai. ⁶Wuh registān meñ jhārī kī mānind hogā, use kisī bhī achchhī chīz kā tajrabā nahīn hogā balki wuh bayābān ke aise pathrile aur kallar wāle ilāqon meñ basegā jahān koī aur nahīn rahtā. ⁷Lekin mubāarak hai wuh jo Rab par bharosā rakhtā hai, jis kā etamād usī par hai. ⁸Wuh pānī ke kināre par lage us daraḡht kī mānind hai jis kī jareñ nahar tak phailī hū haiñ. Jhulsāne wālī garmī bhī āe to use ḡar nahīn, balki us ke patte hare-bhare rahte haiñ. Kāl bhī pāre to wuh pareshān nahīn hotā balki waqt par phal lātā rahtā hai.

⁹Dil had se zyādā farebdeh hai, aur us kā ilāj nāmumkin hai. Kaun us kā sahīh ilm rakhtā hai? ¹⁰Main, Rab hī dil kī taftīsh kartā hūñ. Main har ek kī bātīnī hālat jāñch kar use us ke chāl-chalan aur amal kā munāsib ajr detā hūñ.

¹¹Jis shaḡhs ne ḡhalat tarīqe se daulat jamā kī hai wuh us tītar kī mānind hai jo kisī dūsre ke andon par baiṡh jātā hai. Kyonki zindagi

ke urūj par use sab kuchh chhoṛnā paregā, aur āḡhirkār us kī hamāqat sab par zāhir ho jāegī.”

¹²Hamārā maqdis Allāh kā jalālī taḡht hai jo azal se azīm hai. ¹³Ai Rab, tū hī Isrāil kī ummīd hai. Tujhe tark karne wāle sab sharmindā ho jāenge. Tujh se dūr hone wāle ḡhāk meñ milāe jāenge, kyonki unhoñ ne Rab ko chhoṛ diyā hai jo zindagi ke pānī kā sarchashmā hai.

Madad ke lie Yarmiyāh

kī Darḡhāst

¹⁴Ai Rab, tū hī mujhe shafā de to mujhe shafā milegī. Tū hī mujhe bachā to main bachūngā. Kyonki tū hī merā faḡhr hai. ¹⁵Log mujh se pūchhte rahte haiñ, “Rab kā jo kalām tū ne pesh kiya wuh kahān hai? Use pūrā hone de!” ¹⁶Mainne to isrār nahīn kiya thā ki tere pīchhe gallābānī karūñ, na mainne kabhī ḡhāhish rakhī ki musibat kā dīn āe. Tū hī yih sab kuchh jāntā hai; jo bhī bāt mere muñh se niklī hai wuh tere sāmne hai. ¹⁷Ab mere lie dahshat kā bāis na ban! Musibat ke dīn main tujh meñ hī panāh letā hūñ. ¹⁸Merā tāqqub karne

wāle sharmindā ho jāēn, lekin merī ruswāi na ho. Un par dahshat chhā jāe, lekin maiñ is se bachā rahūñ. Un par musibat kā din nāzil kar, un ko do bār kuchal kar kḥāk meñ milā de.

Sabat kā Din Manāo

¹⁹Rab mujh se hamkalām huā, “Shahr ke Awāmī Darwāze meñ khaṛā ho jā, jise Yahūdāh ke bādshāh istemāl karte haiñ jab shahr meñ āte aur us se nikalte haiñ. Isī tarah Yarūshalam ke dīgar darwāzoñ meñ bhī khaṛā ho jā. ²⁰Wahāñ logoñ se kah, ‘Ai darwāzoñ meñ se guzarne wālo, Rab kā kalām suno! Ai Yahūdāh ke bādshāho aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindo, merī taraf kān lagāo!

²¹Rab farmātā hai ki apñī jān khatre meñ na ḍālo balki dhyān do ki tum Sabat ke din māl-o-asbāb shahr meñ na lāo aur use uṭhā kar shahr ke darwāzoñ meñ dākḥil na ho. ²²Na Sabat ke din bojh uṭhā kar apne ghar se kahīñ aur le jāo, na koī aur kām karo, balki use is tarah manānā ki maḥsūs-o-muqaddas ho. Maiñ ne tumhāre

bāpdādā ko yih karne kā hukm diyā thā, ²³lekin unhoñ ne merī na sunī, na tawajjuh dī balki apne mauqif par aṛe rahe aur na merī sunī, na merī tarbiyat qabūl kī.

²⁴Rab farmātā hai ki agar tum wāqāī merī suno aur Sabat ke din apñā māl-o-asbāb is shahr meñ na lāo balki ārām karne se yih din maḥsūs-o-muqaddas māno ²⁵to phir āindā bhī Dāūd kī nasl ke bādshāh aur sardār is shahr ke darwāzoñ meñ se guzareñge. Tab wuh ghoṛoñ aur rathoñ par sawār ho kar apne afsaroñ aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ke sāth shahr meñ āte jāte raheñge. Agar tum Sabat ko māno to yih shahr hameshā tak ābād rahegā. ²⁶Phir pūre mulk se log yahāñ āeñge. Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke dehāt se, Binyamīn ke qabāyli ilāqe se, maḥgrib ke nashebi pahāṛī ilāqe se, pahāṛī ilāqe se aur Dasht-e-Najab se sab apñī qurbāniyāñ lā kar Rab ke ghar meñ pesh kareñge. Un kī tamām bhasm hone wāli qurbāniyāñ, zabah, ḡhallā, baḥhūr aur salāmatī kī qurbāniyāñ Rab ke ghar meñ chaḥḥāi jāeñgī. ²⁷Lekin agar tum merī na suno aur Sabat kā

din maḵhsūs-o-muqaddas na māno to phir tumheñ saḵht sazā milegī. Agar tum Sabat ke din apnā māl-o-asbāb shahr meñ lāo to main inhiñ darwāzoñ meñ ek na bujhne wālī āg lagā dūngā jo jaltī jaltī Yarūshalam ke mahalon ko bhasm kar degī.”

Allāh Azīm Kumhār Hai

18 Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ²“Uṭh aur kumhār ke ghar meñ jā! Wahāñ main tujh se hamkalām hūngā.” ³Chunāñche main kumhār ke ghar meñ pahuñch gayā. Us waqt wuh chāḵ par kām kar rahā thā. ⁴Lekin miṭṭī kā jo bartan wuh apne hāthoñ se tashkīl de rahā thā wuh ḵharāb ho gayā. Yih dekh kar kumhār ne usī miṭṭī se nayā bartan banā diyā jo use zyādā pasand thā.

⁵Tab Rab mujh se hamkalām huā, ⁶“Ai Isrāīl, kyā main tumhāre sāth waisā sulūk nahīñ kar saktā jaisā kumhār apne bartan se kartā hai? Jis tarah miṭṭī kumhār ke hāth meñ tashkīl pātī hai usī tarah tum mere hāth meñ tashkīl pāte ho.” Yih Rab kā farmān hai. ⁷“Kabhi main elān kartā hūñ ki kisī qaum yā saltanat ko jaṛ se ukhār dūngā, use

girā kar tabāh kar dūngā. ⁸Lekin kāi bār yih qaum apnī ḡhalat rāh ko tark kar detī hai. Is sūrat meñ main pachhtā kar us par wuh āfat nahīñ lātā jo main ne lāne ko kahā thā. ⁹Kabhi main kisī qaum yā saltanat ko panīrī kī tarah lagāne aur tāmīr karne kā elān bhī kartā hūñ. ¹⁰Lekin afsos, kāi dafā yih qaum merī nahīñ suntī balki aisā kām karne lagtī hai jo mujhe nāpasand hai. Is sūrat meñ main pachhtā kar us par wuh mehrbānī nahīñ kartā jis kā elān main ne kiya thā.

¹¹Ab Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ se muḵhātib ho kar kah, ‘Rab farmātā hai ki main tum par āfat lāne kī taiyāriyān kar rahā hūñ, main ne tumhāre ḵhilāf mansūbā bāndh liyā hai. Chunāñche har ek apnī ḡhalat rāh se haṭ kar wāpas āe, har ek apnā chāl-chalan aur apnā rawaiyā durust kare.’ ¹²Lekin afsos, yih etarāz karenge, ‘Dafā karo! Ham apne hī mansūbe jāri rakheñge. Har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq hī zindagī guzāregā.”

Qaum Rab ko Bhūl Gaī Hai

¹³Is lie Rab farmātā hai, “Dīgar aqwām se dariyāft karo ki un mein kabhi aisi bāt sunane mein āī hai. Kuīwārī Isrāīl se nihāyat ghinaunā jurm huā hai! ¹⁴Kyā Lubnān kī pathrīlī choṭiyōn kī barf kabhi pighal kar khatm ho jātī hai? Kyā dūr-darāz chashmon se bahne wālā barfilā pānī kabhi tham jātā hai? ¹⁵Lekin merī qaum mujhe bhūl gaī hai. Yih log bātīl butōn ke sāmne baḥhūr jalāte haiñ, un chīzōn ke sāmne jin ke bāis wuh ṭhokar khā kar qadīm rāhoñ se haṭ gae haiñ aur ab kachche rāstoñ par chal rahe haiñ. ¹⁶Is lie un kā mulk wīrān ho jāegā, ek aisi jagah jise dūsre apne mazāq kā nishānā banāenge. Jo bhī guzare us ke rongṭe khare ho jāenge, wuh afsos se apnā sar hilāegā. ¹⁷Dushman āegā to main apnī qaum ko us ke āge āge muntashir karūnga. Jis tarah gard mashriqī hawā ke tez jhonkoñ se uṛ kar bikhar jātī hai usī tarah wuh titar-bitar ho jāenge. Jab āfat un par nāzil hogī to main un kī taraf rujū nahīn karūnga balki apnā muñh un se pher lūngā.”

Yarmiyāh ke k̄hilāf Sāzish

¹⁸Yih sun kar log āpas mein kahne lage, “Āo, ham Yarmiyāh ke k̄hilāf mansūbe bāndhen, kyonki us kī bāteñ sahīh nahīn haiñ. Na imām shariāt kī hidāyat se, na dānishmand achche mashwarōn se, aur na nabī Allāh ke kalām se mahrūm ho jāegā. Āo, ham zabānī us par hamlā karen aur us kī bātōn par dhyān na deñ, k̄hāh wuh kuchh bhī kyon na kahe.”

¹⁹Ai Rab, mujh par tawajjuh de aur us par ghaur kar jo mere mukhālīf kah rahe haiñ. ²⁰Kyā insān ko nek kām ke badle mein burā kām karnā chāhie? Kyonki unhoñ ne mujhe phānsāne ke lie garhā khod kar taiyār kar rakhā hai. Yād kar ki main ne tere huzūr khare ho kar un ke lie shafā’at kī tāki terā ghazab un par nāzil na ho. ²¹Ab hone de ki un ke bachche bhūke mar jāen aur wuh k̄hud talwār kī zad mein āen. Un kī biwiyañ beaulād aur shauharōn se mahrūm ho jāen. Un ke ādmiyōn ko maut ke ghāṭ utārā jāe, un ke naujawān jang mein larṭe larṭe halāk ho jāen. ²²Achānak un par jangī daste lā tāki un ke gharōn se chīkhoñ kī āwāzen

buland hoñ. Kyoñki unhoñ ne mujhe pakarne ke lie garhā khodā hai, unhoñ ne mere pāñwoñ ko phāñsāne ke lie mere rāste meñ phande chhupā rakhe haiñ.

²³Ai Rab, tū un kī mujhe qatl karne kī tamām sāzishēñ jāntā hai. Un kā qusūr muāf na kar, aur un ke gunāhoñ ko na miṭā balki unheñ hameshā yād kar. Hone de ki wuh ṭhokar khā kar tere sāmne gir jāēñ. Jab terā ḡhazab nāzil hogā to un se bhī nipaṭ le.

Qaum Miṭṭī ke Ṭṭe Hue Bartan kī Mānind Hogī

19 Rab ne hukm diyā, “Kumhār ke pās jā kar miṭṭī kā bartan kharīd le. Phir awām ke kuchh buzurgoñ aur chand ek buzurg imāmoñ ko apne sāth le kar ²shahr se nikal jā. Wādī-e-Bin-hinnūm meñ chalā jā jo shahr ke darwāze banām ‘Ṭhikre kā Darwāzā’ ke sāmne hai. Wahāñ wuh kalām sunā jo main tujhe sunāne ko kahūngā. ³Unheñ batā, ‘Ai Yahūdāh ke bādshāho aur Yarūshalam ke bāshindo, Rab kā kalām suno! Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Kḡudā hai farmātā hai ki main is

maqām par aisī āfat nāzil karūnga ki jise bhī is kī khabar milegī us ke kān bajeñge. ⁴Kyoñki unhoñ ne mujhe tark karke is maqām ko ajnabī mābūdoñ ke hawāle kar diyā hai. Jin butoñ se na un ke bāpdādā aur na Yahūdāh ke bādshāh kabhī wāqif the un ke huzūr unhoñ ne qurbāniyāñ pesh kiñ. Nīz, unhoñ ne is jagah ko bequsūroñ ke kḡhūn se bhar diyā hai. ⁵Unhoñ ne ūñchī jaghoñ par Bāl Dewatā ke lie qurbāngāheñ tāmīr kiñ tāki apne beṭoñ ko un par jalā kar use pesh kareñ. Main ne yih karne kā kabhī hukm nahīñ diyā thā. Na main ne kabhī is kā zikr kiyā, na kabhī mere zahan meñ is kā kḡhayāl tak āyā.

⁶Chunāñche khabardār! Rab farmātā hai ki aisā waqt āne wālā hai jab yih wādī “Tūfat” yā “Bin-hinnūm” nahīñ kahlāegī balki “Wādī-e-qatl-o-ḡhārat.” ⁷Is jagah main Yahūdāh aur Yarūshalam ke mansūbe kḡhāk meñ milā dūngā. Main hone dūngā ki un ke dushman unheñ maut ke ḡhāt utāreñ, ki jo unheñ jān se mārñā chāheñ wuh is meñ kāmyāb ho jāēñ. Tab main un kī lāshoñ ko parindoñ aur darindoñ ko khilā dūngā. ⁸Main is shahr ko haulnāk tariqe se tabāh karūnga.

Tab dūsre use apne mazāq kā nishānā banāenge. Jo bhī guzare us ke roṅṅte khare ho jāenge. Us kī tabāhshudā hālat dekh kar wuh “Taubā taubā” kahegā. ⁹Jab un kā jānī dushman shahr kā muhāsarā karegā to itnā saḥt kāl paregā ki bāshinde apne bachchoṅ aur ek dūsre ko khā jāenge.’

¹⁰Phir sāth wāloṅ kī maujūdagi meṅ miṭṭī ke bartan ko zamīn par paṭakh de. ¹¹Sāth sāth unheṅ batā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki jis tarah miṭṭī kā bartan pāsh pāsh ho gayā hai aur us kī marammat nāmumkin hai usī tarah main is qaum aur shahr ko bhī pāsh pāsh kar dūngā. Us waqt lāshoṅ ko Tūfat meṅ dafnāyā jāegā, kyonki kahīn aur jagah nahīn milegī. ¹²Is shahr aur is ke bāshindoṅ ke sāth main yihī sulūk karūnga. Main is shahr ko Tūfat kī mānind banā dūngā. Yih Rab kā farmān hai. ¹³Yarūshalam ke ghar Yahūdāh ke shāhī mahaloṅ samet Tūfat kī tarah nāpāk ho jāenge. Hān, wuh tamām ghar nāpāk ho jāenge jin kī chhatoṅ par tamām āsmānī lashkar ke lie baḥhūr jalāyā jātā aur ajnabī mābūdoṅ ko mai kī nazareṅ pesh kī jāti thīn.”

¹⁴Is ke bād Yarmiyāh Wādī-e Tūfat se wāpas āyā jahān Rab ne use nabuwat karne ke lie bhejā thā. Phir wuh Rab ke ghar ke sahan meṅ khare ho kar tamām logoṅ se muḥhātib huā, ¹⁵“Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki suno! Main is shahr aur Yahūdāh ke digar shahroṅ par wuh tamām musibat lāne ko hūn jis kā elān main ne kiya hai. Kyonki tum ar gae ho aur merī bāteṅ sunane ke lie taiyār hī nahīn.”

Yarmiyāh Fashhūr Imām se Ṭakrā Jātā Hai

20 Us waqt ek imām Rab ke ghar meṅ thā jis kā nām Fashhūr bin Immer thā. Wuh Rab ke ghar kā ālā afsar thā. Jab Yarmiyāh kī yih peshgoiyān us ke kānoṅ tak pahuṅch gaīn ²to us ne Yarmiyāh Nabī kī piṭāi karwā kar us ke pānw kāṭh meṅ ṭhoṅk die. Yih kāṭh Rab ke ghar se mulhiq shahr ke ūpar wāle darwāze banām Binyamīn meṅ thā.

³Agle dīn Fashhūr ne use āzād kar diya. Tab Yarmiyāh ne us se kahā, “Rab ne āp kā ek nayā nām rakhā hai. Ab se āp kā nām

Fashhūr nahīn hai balki ‘Chāron Taraf Dahshat hī Dahshat.’ ⁴Kyonki Rab farmātā hai, ‘Main hone dūngā ki tū apne lie aur apne tamām doston ke lie dahshat kī alāmat banegā. Kyonki tū apnī ānkhon se apne doston kī qatl-o-ghārat dekhegā. Main Yahūdāh ke tamām bāshindon ko Bābal ke bādshāh ke qabze mein kar dūngā jo bāz ko Mulk-e-Bābal mein le jāegā aur bāz ko maut ke ghāṭ utār degā. ⁵Main is shahr kī sārī daulat dushman ke hawāle kar dūngā, aur wuh is kī tamām paidāwār, qīmtī chīzein aur shāhī khazāne lūṭ kar Mulk-e-Bābal le jāegā. ⁶Ai Fashhūr, tū bhī apne ghar wālon samet Mulk-e-Bābal mein jilāwatan hogā. Wahān tū mar kar dafnāyā jāegā. Aur na sirf tū balki tere wuh sāre dost bhī jinhein tū ne jhūṭī peshgoiyān sunāi haiin.”

Yarmiyāh kī Rab se Shikāyat

⁷Ai Rab, tū ne mujhe manwāyā, aur main mān gayā. Tū mujhe apne qābū mein lā kar mujh par ghālib āyā. Ab main pūrā din mazāq kā nishānā banā rahtā hūn. Har ek merī hañsī urātā rahtā hai. ⁸Kyonki

jab bhī main apnā muñh kholtā hūn to mujhe chillā kar ‘zulm-o-tabāhī’ kā nārā lagānā partā hai. Chunāanche main Rab ke kalām ke bāis pūrā din gāliyon aur mazāq kā nishānā banā rahtā hūn. ⁹Lekin agar main kahūn, “Āindā main na Rab kā zikr karūnga, na us kā nām le kar bolūngā” to phir us kā kalām āg kī tarah mere dil mein bharakne lagtā hai. Aur yih āg merī haḍḍiyon mein band rahtī aur kabhī nahīn nikaltī. Main ise bardāshṭ karte karte thak gayā hūn, yih mere bas kī bāt nahīn rahī. ¹⁰Muta’addid logon kī sargoshiyān mere kānon tak pahuñchtī haiin. Wuh kahte haiin, “Chāron taraf dahshat hī dahshat? Yih kyā kah rahā hai? Us kī rapaṭ likhwāo! Āo, ham us kī ripoṭ karein.” Mere tamām nām-nihād dost is intazār mein haiin ki main phisal jāūn. Wuh kahte haiin, “Shāyad wuh dhokā khā kar phāns jāe aur ham us par ghālib ā kar us se intaqām le sakein.”

¹¹Lekin Rab zabardast sūrme kī tarah mere sāth hai, is lie merā tāqqub karne wāle mujh par ghālib nahīn āenge balki khud thokar khā kar gir jāenge. Un ke muñh kāle ho jāenge, kyonki wuh nākām ho

jāeṅge. Un kī ruswāi hameshā hī yād rahegī aur kabhī nahīn miṭegī. ¹²Ai Rabbul-afwāj, tū rāstbāz kā muāynā karke dil aur zahan ko parakhtā hai. Ab baḳhsh de ki main apnī ānkhon se wuh intaqām dekhūn jo tū mere muḳhālifoṅ se legā. Kyoṅki main ne apnā muāmalā tere hī sapurd kar diyā hai. ¹³Rab kī madahsarāi karo! Rab kī tamjīd karo! Kyoṅki us ne zarūratmand kī jān ko sharīron ke hāth se bachā liyā hai.

Main Kyoṅ Paidā Huā?

¹⁴Us din par lānat jab main paidā huā! Wuh din mubārak na ho jab merī mān ne mujhe janm diyā. ¹⁵Us ādmī par lānat jis ne mere bāp ko baṛī ḳhushī dilā kar ittalā dī ki tere beṭā paidā huā hai! ¹⁶Wuh un shahron kī mānind ho jin ko Rab ne berahmī se ḳhāk meṅ milā diyā. Allāh kare ki subah ke waqt use chīḳheṅ sunāi deṅ aur dopahar ke waqt jang ke nāre. ¹⁷Kyoṅki use mujhe usī waqt mār ḳālnā chāhie thā jab main abhī mān ke peṭ meṅ thā. Phir merī mān merī qabr ban jāti, us kā pānw hameshā tak bhārī rahtā. ¹⁸Main kyoṅ mān ke

peṭ meṅ se niklā? Kyā sirf is lie ki musibat aur ḡham dekhūn aur zindagī ke iḳhtitām tak ruswāi kī zindagī guzārūn?

Bābal kī Fauj Yarūshalam

par Fatah Pāegī

21 Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Fashhūr bin Malkiyāh aur Māsiyāh ke beṭe Safaniyāh Imām ko Yarmiyāh ke pās bhej diyā. Us ke pās pahuṅch kar unhoṅ ne kahā, ²“Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar ham par hamlā kar rahā hai. Shāyad jis tarah Rab ne māzi meṅ kaī bār kiya is dafā bhī hamārī madad karke Nabūkadnazzar ko mojizānā taur par Yarūshalam ko chhoṛne par majbūr kare. Rab se is ke bāre meṅ dariyāft karen.”

Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ³aur us ne donoṅ ādmiyoṅ se kahā, “Sidqiyāh ko batāo ki ⁴Rab jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Beshak shahr se nikal kar Bābal kī muḡasarā karne wālī fauj aur us ke bādshāh se laṛo. Lekin main tumheṅ pīchhe dhakel kar shahr meṅ panāh lene par majbūr karūnga. Wahān us ke

bīch meñ hī tum apne hathiyāroñ samet jamā ho jāoge. ⁵Main̄ khud apnā hāth baṛhā kar baṛī qudrat se tumhāre sāth laṛūngā, main̄ apne ghusse aur taish kā pūrā izhār karūnga, merā saḳht ghazab tum par nāzil hogā. ⁶Shahr ke bāshinde mere hāth se halāk ho jāeñge, khāh insān hoñ yā haiwān. Mohlak wabā unheñ maut ke ghāt utār degī. ⁷Rab farmātā hai, ‘Is ke bād main̄ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko us ke afsaroñ aur bāqī bāshindoñ samet Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar dūngā. Wabā, talwār aur kāl se bachne wāle sab apne jāñī dushman ke qābū meñ ā jāeñge. Tab Nabūkadnazzar berahmī se unheñ talwār se mār degā. Na use un par tars āegā, na wuh hamdardī kā izhār karegā.’

⁸Is qaum ko batā ki Rab farmātā hai, ‘Main̄ tumheñ apnī jāñ ko bachāne kā mauqā farāham kartā hūñ. Is se faydā uṭhāo, warnā tum maroge. ⁹Agar tum talwār, kāl yā wabā se marnā chāho to is shahr meñ raho. Lekin agar tum apnī jāñ

ko bachānā chāho to shahr se nikal kar apne āp ko Bābal kī muhāsarā karne wālī fauj ke hawāle karo. Jo koī yih kare us kī jāñ chhūṭ jāegī.’^a

¹⁰Rab farmātā hai, ‘Main̄ ne aṭal faisla kiyā hai ki is shahr par mehrbānī nahīn karūnga balki ise nuqsān pahuñchāūngā. Ise Shāh-e-Bābal ke hawāle kar diyā jāegā jo ise āg lagā kar tabāh karegā.’

¹¹Yahūdāh ke shāhī khāndān se kah, ‘Rab kā kalām suno! ¹²Ai Dāūd ke gharāne, Rab farmātā hai ki har subah logoñ kā insāf karo. Jise lūṭ liyā gayā ho use zālīm ke hāth se bachāo! Aisā na ho ki merā ghazab tumhārī sharīr harkatoñ kī wajah se tum par nāzil ho kar āg kī tarah bhaṛak uṭhe aur koī na ho jo use bujhā sake.

¹³Rab farmātā hai ki ai Yarūshalam, tū wādī ke ūpar ūñchī chaṭṭān par rah kar faḳhr kartī hai ki kaun ham par hamlā karegā, kaun hamāre gharoñ meñ ghus saktā hai? Lekin ab main̄ khud tujh se nipaṭ lūngā. ¹⁴Rab farmātā hai ki main̄ tumhārī harkatoñ kā pūrā ajr dūngā. Main̄ Yarūshalam ke jangal

^aLafzī tarjumā: Wuh ghanīmat ke taur par apnī jāñ ko bachāegā.

meñ aisi āg lagā dūngā jo irdgird sab kuchh bhasm kar degī.”

Shāhī Mahal Nazar-e-Ātish

Ho Jāegā

22 Rab ne farmāyā, “Shāh-e-Yahūdāh ke mahal ke pās jā kar merā yih kalām sunā, ²‘Ai Yahūdāh ke bādshāh, Rab kā farmān sun! Ai tū jo Dāūd ke taḡht par baiṡhā hai, apne mulāzimoñ aur mahal ke darwāzoñ meñ āne wāle logoñ samet merī bāt par ḡhaur kar! ³Rab farmātā hai ki insāf aur rāsti qāym rakho. Jise lūṡ liyā gayā hai use zālīm ke hāth se chhuṡāo. Pardesī, yatīm aur bewā ko mat dabānā, na un se ziyādatī karnā, aur is jagah bequsūr logoñ kī ḡhūñrezī mat karnā. ⁴Agar tum ehtiyāt se is par amal karo to āindā bhī Dāūd kī nasl ke bādshāh apne afsaroñ aur riāyā ke sāth rathoñ aur ghoṡoñ par sawār ho kar is mahal meñ dāḡhil hoñge. ⁵Lekin agar tum merī in bātoñ kī na suno to mere nām kī qasam! Yih mahal malbe kā ḡher ban jāegā. Yih Rab kā farmān hai.

⁶Kyonki Rab Shāh-e-Yahūdāh ke mahal ke bāre meñ farmātā hai

ki tū Jiliyād jaisā ḡhushgawār aur Lubnān kī choṡī jaisā ḡhūbsūrat thā. Lekin ab main tujhe bayābān meñ badal dūngā, tū ḡhairābād shahr kī mānind ho jāegā. ⁷Main ādmiyoñ ko tujhe tabāh karne ke lie maḡhsūs karke har ek ko hathiyār se lais karūñga, aur wuh deodār ke tere umdā shahtīroñ ko kāt kar āg meñ jhoñk deñge. ⁸Tab muta’addid qaumoñ ke afrād yahāñ se guzar kar pūchheñge ki Rab ne is jaise baṡe shahr ke sāth aisā sulūk kyon kiyā? ⁹Unheñ jawāb diyā jāegā, wajah yih hai ki inhoñ ne Rab apne ḡhudā kā ahd tark karke ajnabī mābūdoñ kī pūjā aur ḡhidmat kī hai.”

Yahuāḡhaz Bādshāh Wāpas

Nahīñ Āegā

¹⁰Is lie giryā-o-zārī na karo ki Yūsiyāh Bādshāh kūch kar gayā hai balki us par mātām karo jise jilāwatan kiyā gayā hai, kyonki wuh kabhī wāpas nahīñ āegā, kabhī apnā watan dubārā nahīñ dekhegā.

¹¹Kyonki Rab Yūsiyāh ke beṡe aur jānashīn Sallūm yānī Yahuāḡhaz ke bāre meñ farmātā hai, “Yahuāḡhaz yahāñ se chalā gayā hai aur kabhī

wāpas nahīn āegā. ¹²Jahān use giriftār karke pahunchāyā gayā hai wahīn wuh wafāt pāegā. Wuh yih mulk dubārā kabhī nahīn dekhegā.

Yahūyaqīm par Ilzām

¹³Yahūyaqīm Bādshāh par afsos jo nājāyz tarīqe se apnā ghar tāmīr kar rahā hai, jo nāinsāfī se us kī dūsri manzil banā rahā hai. Kyonki wuh apne hamwatanon ko muft mein kām karne par majbūr kar rahā hai aur unhein un kī mehnat kā muāwazā nahīn de rahā. ¹⁴Wuh kahtā hai, ‘Main apne lie kushādā mahal banwā lūngā jis kī dūsri manzil par baṛe baṛe kamre honge. Main ghar mein baṛī khiṛkiyān banwā kar diwāron ko deodār kī lakaṛī se ḍhānp dūngā. Is ke bād main use surkh rang se ārāstā karūngā.’ ¹⁵Kyā deodār kī shāndār imāraten banwāne se yih sābit hotā hai ki tū bādshāh hai? Hargiz nahīn! Tere bāp ko bhī khāne-pine kī har chīz muyassar thī, lekin us ne is kā kḥayāl kiyā ki insāf aur rāstī qāym rahe. Natije mein use barkat mili. ¹⁶Us ne tawajjuh dī ki gharibon aur zarūratmandon kā

haq mārā na jāe, isī lie use kāmyābī hāsīl huī.” Rab farmātā hai, “Jo isī tarah zindagī guzāre wuhī mujhe sahīh taur par jāntā hai. ¹⁷Lekin tū farq hai. Terī ānkheñ aur dil nājāyz nafā kamāne par tule rahte haiñ. Na tū bequsūr ko qatl karne se, na zulm karne yā jabran kuchh lene se jhijaktā hai.”

¹⁸Chunānche Rab Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke bāre mein farmātā hai, “Log us par mātām nahīn karenge ki ‘Hāy mere bhāī, hāy merī bahan,’ na wuh ro kar kahunge, ‘Hāy, mere āqā! Hāy, us kī shān jāti rahī hai.’ ¹⁹Is ke bajāe use gadhe kī tarah dafnāyā jāegā. Log use ghasīt kar bāhar Yarūshalam ke darwāzon se kahīn dūr phaiñk denge.

Yahūyākīn Bādshāh ko Dushman ke Hawāle Kiya Jāegā

²⁰Ai Yarūshalam, Lubnān par chaḥ kar zār-o-qatār ro! Basan kī bulandiyon par jā kar chīkheñ mār! Abārīm ke pahāron kī choṭiyon par āh-o-zārī kar! Kyonki tere tamām āshiq^a pāsh pāsh ho gae haiñ. ²¹Main ne tujhe us waqt āgāh kiyā

^a Āshiq se murād Yahūdāh ke ittahādī haiñ.

thā jab tū sukūn se zindagī guzār rahī thī, lekin tū ne kahā, ‘Main nahīn sunūngī.’ Terī jawānī se hī terā yihī rawaiyā rahā. Us waqt se le kar āj tak tū ne merī nahīn sunī. ²²Tere tamām gallābānoṅ ko āndhī urā le jāegī, aur tere āshiq jilāwatan ho jāenge. Tab tū apnī burī harkatoṅ ke bāis sharmindā ho jāegī, kyonki terī kḥūb ruswāi ho jāegī. ²³Beshak is waqt tū Lubnān meṅ rahtī hai aur terā baserā deodār ke daraḳhtoṅ meṅ hai. Lekin jald hī tū āheṅ bhar bhar kar dard-e-zah meṅ muṭtalā ho jāegī, tū janm dene wālī aurat kī tarah pech-o-tāb khāegī.”

²⁴Rab farmātā hai, “Ai Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn bin Yahūyaqīm, merī hayāt kī qasam! Kḥāh tū mere dahne hāth kī muhrdār angūṭhī kyon na hotā to bhī main tujhe utār kar phaiṅk detā.^a ²⁵Main tujhe us jānī dushman ke hawāle karūṅga jis se tū ḍartā hai yānī Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar aur us kī qaum ke hawāle. ²⁶Main tujhe terī mān samet ek ajnabī mulk meṅ phaiṅk

dūṅgā. Jahān tum paidā nahīn hue wahīn wafāt pāoge. ²⁷Tum watan meṅ wāpas āne ke shadīd ārzūmand hoge lekin us meṅ kabhī nahīn lauṭoge.”

²⁸Log etarāz karte haiṅ, “Kyā yih ādmī Yahūyākīn^a wāqai aisā haqīr aur tūṭā-phūṭā bartan hai jo kisī ko bhī pasand nahīn ātā? Use apne bachchoṅ samet kyon zor se nikāl kar kisī nāmālūm mulk meṅ phaiṅk diyā jāegā?”

²⁹Ai mulk, ai mulk, ai mulk! Rab kā paighām sun! ³⁰Rab farmātā hai, “Rajīṣṭar meṅ darj karo ki yih ādmī beaulād hai, ki yih umr-bhar nākām rahegā. Kyonki us ke bachchoṅ meṅ se koī Dāūd ke taḳht par baiṭh kar Yahūdāh kī hukūmat karne meṅ kāmyāb nahīn hogā.”

Rab Qaum ke Sahīh Gallābān

Muqarrar Karegā

23 Rab farmātā hai, “Un gallābānoṅ par afsos jo merī charāgāh kī bheṛoṅ ko tabāh karke muntashir kar rahe haiṅ.” ²Is lie Rab jo Isrāīl kā Kḥudā hai farmātā hai, “Ai merī

^aIbrānī meṅ Yahūyākīn kā mutarādīf Kūniyāh mustāmāl hai.

qaum ko charāne wāle gallābāno, main tumhārī sharīr harkatoṅ kī munāsib sazā dūngā, kyonki tum ne merī bheṛoṅ kī fikr nahīn kī balki unheṅ muntashir karke titar-bitar kar diyā hai.” Rab farmātā hai, “Sunō, main tumhārī sharīr harkatoṅ se nipaṭ lūngā.

³Main khud apne rewaṭ kī bachi huī bheṛoṅ ko jamā karūngā. Jahān bhī main ne unheṅ muntashir kar diyā thā, un tamām mamālik se main unheṅ un kī apnī charāgāh meṅ wāpas lāūngā. Wahān wuh phaleṅ-phūleṅge, aur un kī tādād baṛhtī jāegī. ⁴Main aise gallābānoṅ ko un par muqarrar karūngā jo un kī sahīh gallābānī kareṅge. Āindā na wuh khauf khāeṅge, na ghabrā jāeṅge. Ek bhī gum nahīn ho jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab Sahīh Bādshāh Muqarrar

Karegā

⁵Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai ki main Dāūd ke lie ek rāstbāz Koṅpal phūṭne dūngā, ek aisā bādshāh jo hikmat se hukūmat karegā, jo mulk meṅ insāf aur rāstī qāym rakhegā. ⁶Us ke daur-e-hukūmat meṅ Yahūdāh

ko chhuṭkārā milegā aur Isrāīl mahfūz zindagī guzāregā. Wuh ‘Rab Hamārī Rāstbāzī’ kahlāegā.

⁷Chunāṅche wuh waqt āne wālā hai jab log qasam khāte waqt nahīn kaheṅge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoṅ ko Misr se nikāl lāyā.’ ⁸Is ke bajāe wuh kaheṅge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoṅ ko shimālī mulk aur dīgar un tamām mamālik se nikāl lāyā jin meṅ us ne unheṅ muntashir kar diyā thā.’ Us waqt wuh dubārā apne hī mulk meṅ baseṅge.” Yih Rab kā farmān hai.

Jhūṭe Nabiyōṅ par Yaqīn

Mat Karnā

⁹Jhūṭe nabiyōṅ ko dekh kar merā dil ṭuṭ gayā hai, merī tamām haḍḍiyān laraz rahī haiṅ. Main nashe meṅ dhut ādmī kī mānind hūṅ. Mai se maḡhlūb shaḡhs kī tarah main Rab aur us ke muqaddas alfāz ke sabab se ḍagmagā rahā hūṅ.

¹⁰Yih mulk zinākāroṅ se bharā huā hai, is lie us par Allāh kī lānat hai. Zamīn jhulas gāī hai, bayābān kī charāgāhoṅ kī hariyālī murjhā gāī hai. Nabī ḡhalat rāh

par dauṛ rahe haiñ, aur jis meñ wuh tāqatwar haiñ wuh ṭhīk nahīñ. ¹¹Rab farmātā hai, “Nabī aur imām donoñ hī bedīn haiñ. Main ne apne ghar meñ bhī un kā burā kām pāyā hai. ¹²Is lie jahāñ bhī chalen wuh phisal jāenge, wuh andhere meñ ṭhokar khā kar gir jāenge. Kyonki main muqarrarā waqt par un par āfat lāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

¹³“Main ne dekhā ki Sāmariya ke nabī Bāl ke nām meñ nabuwwat karke merī qaum Isrāīl ko ḡhalat rāh par lāe. Yih qābil-e-ghin hai, ¹⁴lekin jo kuchh mujhe Yarūshalam ke nabiyon meñ nazar ātā hai wuh utnā hī ghinaunā hai. Wuh zinā karte aur jhūṭ ke pairokār haiñ. Sāth sāth wuh badkāron kī hauslā-afzāi bhī karte haiñ, aur natije meñ koī bhī apnī badī se bāz nahīñ ātā. Merī nazar meñ wuh sab Sadūm kī mānind haiñ. Hāñ, Yarūshalam ke bāshinde Amūrā ke barābar haiñ.” ¹⁵Is lie Rab in nabiyon ke bāre meñ farmātā hai, “Main unheñ karwā khānā khilāūngā aur zahrilā pāñi pilāūngā, kyonki Yarūshalam ke nabiyon ne pūre mulk meñ bedīnī phailāi hai.”

¹⁶Rabbul-afwāj farmātā hai, “Nabiyon kī peshgoiyon par dhyān mat denā. Wuh tumheñ fareb de rahe haiñ. Kyonki wuh Rab kā kalām nahīñ sunāte balki mahz apne dil meñ se ubharne wālī royā pesh karte haiñ. ¹⁷Jo mujhe haqīr jānte haiñ unheñ wuh batāte rahte haiñ, ‘Rab farmātā hai ki hālāt sahih-salāmat raheñge.’ Jo apne dilon kī zid ke mutābiq zindagī guzārte haiñ, un sab ko wuh tasallī de kar kahte haiñ, ‘Tum par āfat nahīñ āegī.’ ¹⁸Bāt to yih hai: Kaun Rab kī majlis meñ sharīk huā hai? Wuh dekh le aur uskā farmān sun le! Kis ne tawajjuh de kar merā kalām sun liyā hai?

¹⁹Dekho, Rab kī ḡhazabnāk āndhī chalne lagī hai, us kā tezī se ḡhūmtā huā bagūlā bedīnon ke saron par manḡlā rahā hai. ²⁰Aur Rab kā yih ḡhazab us waqt tak ṭhandā nahīñ hogā jab tak us ke dil kā irādā takmīl tak na pahuñch jāe. Āne wāle dinon meñ tumheñ is kī pūrī samajh āegī.

²¹Yih nabī dauṛ kar apnī bāteñ sunāte rahte haiñ agarche main ne unheñ nahīñ bhejā. Go main un se hamkalām nahīñ huā to bhī yih peshgoiyān karte haiñ. ²²Agar

yih merī majlis meñ sharīk hote to merī qaum ko mere alfāz sunā kar use us ke bure chāl-chalan aur g̃halat harkatoñ se haṭāne kī koshish karte.”

²³Rab farmātā hai, “Kyā main sirf qarīb kā Ḳhudā hūñ? Hargiz nahīñ! Main dūr kā Ḳhudā bhi hūñ. ²⁴Kyā koī merī nazar se g̃hāyb ho saktā hai? Nahīñ, aisī jagah hai nahīñ jahāñ wuh mujh se chhup sake. Āsmān-o-zamīn mujh se māmūr rahte haiñ.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁵“In nabiyoñ kī bāteñ mujh tak pahunch gāi haiñ. Yih merā nām le kar jhūṭ bolte haiñ ki main ne ḳhāb dekhā hai, ḳhāb dekhā hai! ²⁶Yih nabī jhūṭī peshgoiyāñ aur apne dilon ke waswase sunāne se kab bāz āenge? ²⁷Jo ḳhāb wuh ek dūsre ko batāte haiñ un se wuh chāhte haiñ ki merī qaum merā nām yoñ bhūl jāe jis tarah un ke bāpdādā Bāl kī pūjā karne se merā nām bhūl gae the.” ²⁸Rab farmātā hai, “Jis nabī ne ḳhāb dekhā ho wuh beshak apnā ḳhāb bayān kare, lekin jis par merā kalām nāzil huā ho wuh wafādārī se merā kalām sunāe. Bhūse kā gandum se kyā wāstā hai?”

²⁹Rab farmātā hai, “Kyā merā kalām āg kī mānind nahīñ? Kyā wuh hathauṛe kī tarah chaṭṭān ko ṭukṛe ṭukṛe nahīñ kartā?”

³⁰Chunāñche Rab farmātā hai, “Ab main un nabiyoñ se nipaṭ lūngā jo ek dūsre ke paighāmāt churā kar dāwā karte haiñ ki wuh merī taraf se haiñ.” ³¹Rab farmātā hai, “Main un se nipaṭ lūngā jo apne shaḳhsī ḳhayālāt sunā kar dāwā karte haiñ, ‘Yih Rab kā farmān hai.’” ³²Rab farmātā hai, “Main un se nipaṭ lūngā jo jhūṭe ḳhāb sunā kar merī qaum ko apnī dhokebāzī aur sheḳhī kī bātoñ se g̃halat rāh par lāte haiñ, hālāñki main ne unheñ na bhejā, na kuchh kahne ko kahā thā. Un logoñ kā is qaum ke lie koī bhī faydā nahīñ.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab ke lie Tum Bojh kā Bāis Ho

³³“Ai Yarmiyāh, agar is qaum ke ām log yā imām yā nabī tujh se pūchheñ, ‘Āj Rab ne tujh par kalām kā kyā bojh nāzil kiyā hai?’ To jawāb de, ‘Rab farmātā hai ki tum hī mujh par bojh ho! Lekin main tumheñ utār phaiñkūngā.’ ³⁴Aur agar koī nabī, imām yā ām shaḳhs dāwā kare, ‘Rab ne mujh par kalām

kā bojh nāzil kiyā hai' to main use us ke gharāne samet sazā dūngā.

³⁵Is ke bajāe ek dūse se sawāl karo ki 'Rab ne kyā jawāb diyā?' yā 'Rab ne kyā farmāyā?' ³⁶Āindā Rab ke paighām ke lie lafz 'bojh' istemāl na karo, kyonki jo bhī bāt tum karo wuh tumhārā apnā bojh hogī. Kyonki tum zindā Kḥudā ke alfāz ko tor-maror kar bayān karte ho, us kalām ko jo Rabbul-afwāj hamāre Kḥudā ne nāzil kiyā hai. ³⁷Chunāñche āindā nabī se sirf itnā hī pūchho ki 'Rab ne tujhe kyā jawāb diyā?' yā 'Rab ne kyā farmāyā?' ³⁸Lekin agar tum 'Rab kā bojh' kahne par isrār karo to Rab kā jawāb suno! Chūnki tum kahte ho ki 'Mujh par Rab kā bojh nāzil huā hai' go main ne yih manā kiyā thā, ³⁹is lie main tumheñ apnī yād se miṭā kar Yarūshalam samet apne huzūr se dūr phaiñk dūngā, go main ne kḥud yih shahr tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko farāham kiyā thā. ⁴⁰Main tumhārī abadi ruswāi karāūngā, aur tumhārī sharmindagī hameshā tak yād rahegi."

Anjir kī Do Ṭokriyāñ

24 Ek din Rab ne mujhe royā dikhāi. Us waqt Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākin^a bin Yahūyaqīm ko Yahūdāh ke buzurgoñ, kārigaroñ aur lohāroñ samet Bābal meñ jilāwatan kar chukā thā.

Royā meñ main ne dekhā ki anjīroñ se bharī do ṭokriyāñ Rab ke ghar ke sāmne paṛī haiñ. ²Ek ṭokri meñ mausam ke shurū meñ pakne wāle behtarīn anjir the jabki dūsrī meñ kharāb anjir the jo khāe bhī nahīñ jā sakte the.

³Rab ne mujh se sawāl kiyā, "Ai Yarmiyāh, tujhe kyā nazar ātā hai?" Main ne jawāb diyā, "Mujhe anjir nazar āte haiñ. Kuchh behtarīn haiñ jabki dūse itne kharāb haiñ ki unheñ khāyā bhī nahīñ jā saktā."

⁴Tab Rab mujh se hamkalām huā, ⁵"Rab Isrāil kā Kḥudā farmātā hai ki achchhe anjir Yahūdāh ke wuh log haiñ jinheñ main ne jilāwatan karke Mulk-e-Bābal meñ bhejā hai. Unheñ main mehrbānī kī nigāh se dekhtā hūñ. ⁶Kyonki

^aIbrānī meñ Yahūyākin kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

un par main apne karm kā izhār karke unheñ is mulk meñ wāpas lāūngā. Main unheñ girāūngā nahīn balki tāmīr karūnga, unheñ jar se ukhārūngā nahīn balki panīrī kī tarah lagāūngā. ⁷Main unheñ samajhdār dil atā karūnga tāki wuh mujhe jān leñ, wuh pahchān leñ ki main Rab hūñ. Tab wuh merī qaum hoñge aur main un kā Ḳhudā hūngā, kyonki wuh pūre dil se mere pās wāpas āeñge.

⁸Lekin bāqī log un ḳharāb anjīroñ kī mānind haiñ jo khāe nahīn jāte. Un ke sāth main wuh sulūk karūnga jo ḳharāb anjīroñ ke sāth kiya jātā hai. Un meñ Yahūdāh kā bādshāh Sidqiyāh, us ke afsar, Yarūshalam aur Yahūdāh meñ bache hue log aur Misr meñ panāh lene wāle sab shāmil haiñ. ⁹Main hone dūngā ki wuh duniyā ke tamām mamālik ke lie dahshat aur āfat kī alāmat ban jāeñge. Jahān bhī main unheñ muntashir karūnga wahān wuh ibratangez misāl ban jāeñge. Har jagah log un kī be'izzatī, unheñ lān-tān aur un par lānat kareñge. ¹⁰Jab tak wuh us mulk meñ se miṭ na jāeñ jo main ne un ke bāpdādā ko de diya thā us waqt tak main un ke darmiyān

talwār, kāl aur mohlak bīmāriyān bhejtā rahūngā.”

Mulk-e-Bābal meñ 70 Sāl

Rahne kī Peshgoī

25 Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Allāh kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. Usī sāl Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar taḥtnashīn huā thā. Yih kalām Yahūdāh ke tamām bāshindoñ ke bāre meñ thā. ²Chunāñche Yarmiyāh Nabī ne Yarūshalam ke tamām bāshindoñ aur Yahūdāh kī pūrī qaum se muḳhātīb ho kar kahā,

³“23 sāl se Rab kā kalām mujh par nāzil hotā rahā hai yāñi Yūsiyāh bin Amūn kī hukūmat ke terhweñ sāl se le kar āj tak. Bār bār main tumheñ paighāmāt sunātā rahā hūñ, lekin tum ne dhyān nahīn diya. ⁴Mere alāwā Rab dīgar tamām nabiyōñ ko bhī bār bār tumhāre pās bhejtā rahā, lekin tum ne na sunā, na tawajjuh dī, ⁵go mere ḳhādim tumheñ bār bār āgāh karte rahe, ‘Taubā karo! Har ek apnī ḡhalat rāhoñ aur burī harkatoñ se bāz ā kar wāpas āe. Phir tum hameshā tak us mulk meñ rahoge jo Rab ne

tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kiya thā. ⁶Ajñabī mābūdōñ kī pairawī karke un kī k̄hidmat aur pūjā mat karnā! Apne hāthoñ ke banāe hue butoñ se mujhe taish na dilānā, warnā main tumheñ nuqsān pahuñchāūngā.”

⁷Rab farmātā hai, “Afsos! Tum ne merī na sunī balki mujhe apne hāthoñ ke banāe hue butoñ se ghussā dilā kar apne āp ko nuqsān pahuñchāyā.” ⁸Rabbul-afwāj farmātā hai, “Chūñki tum ne mere paighāmāt par dhyān na diyā, ⁹is lie main shimāl kī tamām qaumoñ aur apne k̄hādīm Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko bulā lūngā tāki wuh is mulk, is ke bāshindoñ aur gird-o-nawāh ke mamālik par hamlā karen. Tab yih safhā-e-hastī se yon̄ miṭjāeñge ki logoñ ke roñgte khare ho jāeñge aur wuh un kā mazāq uṛāeñge. Yih ilāqe dāymī khandarāt ban jāeñge. ¹⁰Main un ke darmiyān k̄hushī-o-shādmānī aur dūlhe dulhan kī āwāzeñ band kar dūngā. Chakkiyāñ k̄hāmosh par jāeñgi aur charāgh bujh jāeñge. ¹¹Pūrā mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā, chāroñ taraf malbe ke dher nazar āeñge. Tab tum aur irdgird

kī qaumeñ 70 sāl tak Shāh-e-Bābal kī k̄hidmat karoge.

¹²Lekin 70 sāl ke bād main Shāh-e-Bābal aur us kī qaum ko munāsib sazā dūngā. Main Mulk-e-Bābal ko yon̄ barbād karūnga ki wuh hameshā tak wīrān-o-sunsān rahegā. ¹³Us waqt main us mulk par sab kuchh nāzil karūnga jo main ne us ke bāre meñ farmāyā hai, sab kuchh pūrā ho jāegā jo is kitāb meñ darj hai aur jis kī peshgoī Yarmiyāh ne tamām aqwām ke bāre meñ kī hai. ¹⁴Us waqt unheñ bhī muta’addid qaumoñ aur bare bare bādshāhoñ kī k̄hidmat karnī paregi. Yon̄ main unheñ un kī harkatoñ aur āmāl kā munāsib ajr dūngā.”

Rab ke Ghazab kā Pyālā

¹⁵Rab jo Isrāīl kā K̄hudā hai mujh se hamkalām huā, “Dekh, mere hāth meñ mere ghazab se bharā huā pyālā hai. Ise le kar un tamām qaumoñ ko pilā de jin ke pās main tujhe bhejtā hūñ. ¹⁶Jo bhī qaum yih pie wuh merī talwār ke āge ḍagmagāti hui diwānā ho jāegi.”

¹⁷Chunāñche main ne Rab ke hāth se pyālā le kar use un tamām

aqwām ko pilā diyā jin ke pās Rab ne mujhe bhejā. ¹⁸Pahle Yarūshalam aur Yahūdāh ke shahron ko un ke bādshāhon aur buzurgoṅ samet ḡhazab kā pyālā pīnā paṛā. Tab mulk malbe kā ḡher ban gayā jise dekh kar logon ke rongṭe khare ho gae. Āj tak wuh mazāq aur lānat kā nishānā hai.

¹⁹Phir yake bād digare muta'addid qaumon ko ḡhazab kā pyālā pīnā paṛā. Zail meṅ un kī fahrist hai: Misr kā bādshāh Firaun, us ke darbārī, afsar, pūrī Misrī qaum ²⁰aur mulk meṅ basne wāle ḡhairmulkī, Mulk-e-Ūz ke tamām bādshāh,

Filistī bādshāh aur un ke shahr Askqalūn, Ḡhazzā aur Aqrūn, nīz Filistī shahr Ashdūd kā bachā-khuchā hissā,

²¹Adom, Moāb aur Ammon,

²²Sūr aur Saidā ke tamām bādshāh, Bahīrā-e-Rūm ke sāhili ilāqe,

²³Dadān, Taimā aur Būz ke shahr, wuh qaumeṅ jo registān ke kināre kināre rahtī haiṅ,

²⁴Mulk-e-Arab ke tamām bādshāh, registān meṅ mil kar basne wāle ḡhairmulkiyon ke bādshāh,

²⁵Zimrī, Ailām aur Mādī ke tamām bādshāh,

²⁶shimāl ke dūr-o-nazdik ke tamām bādshāh.

Yake bād digare duniyā ke tamām mamālik ko ḡhazab kā pyālā pīnā paṛā. Ākhir meṅ Sheshak ke bādshāh^a ko bhī yih pyālā pīnā paṛā.

²⁷Phir Rab ne kahā, “Unheṅ batā, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki ḡhazab kā pyālā khūb piyo! Itnā piyo ki nashe meṅ ā kar qai āne lage. Us waqt tak pīte jāo jab tak tum merī talwār ke āge gir kar paṛe na raho.’ ²⁸Agar wuh tere hāth se pyālā na leṅ balki use pīne se inkār karen to unheṅ batā, ‘Rabbul-afwāj khud farmātā hai ki piyo! ²⁹Dekho, jis shahr par mere nām kā ṭhappā lagā hai usī par main āfat lāne lagā hūn. Agar main ne usī se shurū kiyā to phir tum kis tarah bache rahoge? Yaqīnan tumheṅ sazā milegī, kyonki main

^aḠhālīban is se murād Bābal kā bādshāh hai.

ne tay kar liyā hai ki duniyā ke tamām bāshinde talwār kī zad men ā jāen.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Tamām Aqwām kī Adālat

³⁰“Ai Yarmiyāh, unheñ yih tamām peshgoiyāñ sunā kar batā ki Rab bulandiyon se dahāregā. Us kī muqaddas sukūnatgāh se us kī kaṛaktī āwāz niklegī, wuh zor se apnī charāgāh ke khlāf garjegā. Jis tarah angūr kā ras nikālne wāle angūr ko raundte waqt zor se nāre lagāte haiñ usī tarah wuh nāre lagāegā, albattā jang ke nāre. Kyonki wuh duniyā ke tamām bāshindon ke khlāf jang ke nāre lagāegā. ³¹Us kā shor duniyā kī intahā tak gūñjegā, kyonki Rab adālat men aqwām se muqaddamā laṛegā, wuh tamām insānon kā insāf karke shariron ko talwār ke hawāle kar degā.” Yih Rab kā farmān hai. ³²Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dekho, yake bād digare tamām qaumon par āfat nāzil ho rahī hai, zamīn kī intahā se zabardast tūfān ā rahā hai. ³³Us waqt Rab ke māre hue logon kī lāsheñ duniyā ke ek sire se dūsre

sire tak paṛī raheñgī. Na koī un par mātām karegā, na unheñ uṭhā kar dafn karegā. Wuh khet men bikhre gobar kī tarah zamīn par paṛī raheñgī.

³⁴Ai gallābāno, wāwailā karo! Ai rewaṛ ke rāhnumāo, rākh men loṭ-poṭ ho jāo! Kyonki waqt ā gayā hai ki tumheñ zabah kiyā jāe. Tum gir kar nāzūk bartan kī tarah pāsh pāsh ho jāoge. ³⁵Gallābān kahiñ bhī bhāg kar panāh nahīn le sakeñge, rewaṛ ke rāhnumā bach hī nahīn sakeñge. ³⁶Suno! Gallābānon kī chīkheñ aur rewaṛ ke rāhnumāon kī āheñ! Kyonki Rab un kī charāgāh ko tabāh kar rahā hai. ³⁷Pursukūn murghzāron kā satyānās hogā jab Rab kā saṁkṭ ghazab nāzil hogā, ³⁸jab Rab jawān sherbabar kī tarah apnī chhupne kī jagah se nikal kar logon par ṭūṭ paṛegā. Tab zālīm kī tez talwār aur Rab kā shadīd qahr un kā mulk tabāh karegā.”

Rab ke Ghar men Yarmiyāh

kā Paighām

26 Jab Yahūyaqīm bin Yūsiyāh Yahūdāh ke taḁṭṭ par baiṭh gayā to thoṛī der ke bād Rab kā kalām Yarmiyāh par

nāzil huā. ²Rab ne farmāyā, “Ai Yarmiyāh, Rab ke ghar ke sahan meñ kharā ho kar un tamām logoñ se muḥhātib ho jo Rab ke ghar meñ sijdā karne ke lie Yahūdāh ke dīgar shahron se āe haiñ. Unheñ merā pūrā paighām sunā de, ek bāt bhī na chho! ³Shāyad wuh sunen aur har ek apnī burī rāh se bāz ā jāe. Is sūrat meñ main pachhtā kar un par wuh sazā nāzil nahiñ karūnga jis kā mansūbā main ne un ke bure āmāl dekh kar bāndh liyā hai.

⁴Unheñ batā, ‘Rab farmātā hai ki merī suno aur merī us shariāt par amal karo jo main ne tumheñ dī hai. ⁵Niz, nabiyoñ ke paighāmāt par dhyān do. Afsos, go main apne khādimoñ ko bār bār tumhāre pās bhejtā rahā to bhī tum ne un kī na sunī. ⁶Agar tum āindā bhī na suno to main is ghar ko yoñ tabāh karūnga jis tarah main ne Sailā kā maqdis tabāh kiya thā. Main is shahr ko bhī yoñ khāk meñ milā dūngā ki ibratangez misāl ban jāegā. Duniyā kī tamām qaumoñ meñ jab koī apne dushman par lānat bhejnā chāhe to wuh kahegā ki us kā Yarūshalam kā-sā anjām ho.”

Yarmiyāh kī Adālat

⁷Jab Yarmiyāh ne Rab ke ghar meñ Rab ke yih alfāz sunāe to imāmoñ, nabiyoñ aur tamām bāqī logoñ ne ghaur se sunā. ⁸Yarmiyāh ne unheñ sab kuchh pesh kiya jo Rab ne use sunāne ko kahā thā. Lekin jyoñ hī wuh iḥtitām par pahuñch gayā to imām, nabī aur bāqī tamām log use pakaṛ kar chīkhne lage, “Tujhe marnā hī hai! ⁹Tū Rab kā nām le kar kyoñ kah rahā hai ki Rab kā ghar Sailā kī tarah tabāh ho jāegā, aur Yarūshalam malbe kā dher ban kar ghairābād ho jāegā?” Aisi bāteñ kah kar tamām logoñ ne Rab ke ghar meñ Yarmiyāh ko ghere rakhā.

¹⁰Jab Yahūdāh ke buzurgoñ ko is kī khabar milī to wuh shāhī mahal se nikal kar Rab ke ghar ke pās pahuñche. Wahāñ wuh Rab ke ghar ke sahan ke Nae Darwāze meñ baiṭh gae tāki Yarmiyāh kī adālat kareñ. ¹¹Tab imāmoñ aur nabiyoñ ne buzurgoñ aur tamām logoñ ke sāmne Yarmiyāh par ilzām lagāyā, “Lāzim hai ki is ādmī ko sazā-e-maut dī jāe! Kyoñki is ne is shahr Yarūshalam ke khilāf nabuwwat kī

hai. Āp ne apne kānoñ se yih bāt sunī hai.”

¹²Tab Yarmiyāh ne buzurgoñ aur bāqī tamām logoñ se kahā, “Rab ne k̄hud mujhe yahāñ bhejā tāki main Rab ke ghar aur Yarūshalam ke k̄hilāf un tamām bātoñ kī peshgoī karūñ jo āp ne sunī haiñ.

¹³Chunāñche apnī rāhoñ aur āmāl ko durust karen! Rab apne K̄hudā kī suneñ tāki wuh pachhtā kar āp par wuh sazā nāzil na kare jis kā elān us ne kiyā hai. ¹⁴Jahāñ tak merā tālluq hai, main to āp ke hāth meñ hūñ. Mere sāth wuh sulūk karen jo āp ko achchhā aur munāsib lage. ¹⁵Lekin ek bāt jān leñ. Agar āp mujhe sazā-e-maut deñ to āp bequsūr ke qātil ṭhahreñge. Āp aur yih shahr us ke tamām bāshindoñ samet qusūrwar ṭhahreñge. Kyoñki Rab hī ne mujhe āp ke pās bhejā tāki āp ke sāmne hī yih bāteñ karūñ.”

¹⁶Yih sun kar buzurgoñ aur awām ke tamām logoñ ne imāmoñ aur nabiyoñ se kahā, “Yih ādmī sazā-e-maut ke lāyq nahīñ hai! Kyoñki us ne Rab hamāre K̄hudā kā nām le kar ham se bāt kī hai.”

¹⁷Phir mulk ke kuchh buzurg khaṛe ho kar pūrī jamāt se

muḁhātib hue, ¹⁸“Jab Hizqiyāh Yahūdāh kā bādshāh thā to Morashat ke rahne wāle nabī Mīkāh ne nabuwwat karke Yahūdāh ke tamām bāshindoñ se kahā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki Siyyūn par khet kī tarah hal chalāyā jāegā, aur Yarūshalam malbe kā ḁher ban jāegā. Rab ke ghar kī pahārī par gunjān jangal ugegā.’ ¹⁹Kyā Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh yā Yahūdāh ke kisī aur shaḁhs ne Mīkāh ko sazā-e-maut dī? Hargiz nahīñ, balki Hizqiyāh ne Rab kā k̄hauf mān kar us kā ḁhussā ṭhanḁā karne kī koshish kī. Natīje meñ Rab ne pachhtā kar wuh sazā un par nāzil na kī jis kā elān wuh kar chukā thā. Suneñ, agar ham Yarmiyāh ko sazā-e-maut deñ to apne āp par saḁht sazā lāeñge.”

Ūriyāh Nabi kā Qatl

²⁰Un dinoñ meñ ek aur nabī bhī Yarmiyāh kī tarah Rab kā nām le kar nabuwwat kartā thā. Us kā nām Ūriyāh bin Samāyāh thā, aur wuh Qiriyat-yārīm kā rahne wālā thā. Us ne bhī Yarūshalam aur Yahūdāh ke k̄hilāf wuhī peshgoiyāñ sunāñ jo Yarmiyāh sunātā thā.

²¹Jab Yahūyaqīm Bādshāh aur us ke tamām faujī aur sarkārī afsarōn ne us kī bāteñ sunīn to bādshāh ne use mār ḍālne kī koshish kī. Lekin Ūriyāh ko is kī khabar milī, aur wuh ḍar kar bhāg gayā. Chalthe chalte wuh Misr pahuñch gayā. ²²Tab Yahūyaqīm ne Ilnātan bin Akbor aur chand ek ādmiyōn ko wahān bhej diyā. ²³Wahān pahuñch kar wuh Ūriyāh ko pakaṛ kar Yahūyaqīm ke pās wāpas lāe. Bādshāh ke hukm par us kā sar qalam kar diyā gayā aur us kī nāsh ko nichle tabqe ke logon ke qabristān meñ dafnāyā gayā.

²⁴Lekin Yarmiyāh kī jān chhūṭ gai. Use awām ke hawāle na kiyā gayā, go wuh use mār ḍālnā chāhte the, kyonki Aḳhiqām bin Sāfan us ke haq meñ thā.

Jue kī Alāmat

27 Jab Sidqiyāh bin Yūsiyāh Yahūdāh ke taḳht par baiṭh gayā to Rab Yarmiyāh se hamkalām huā. ²Rab ne mujhe farmāyā,

“Apne lie juā aur us ke rasse banā kar use apnī gardan par rakh le! ³Phir Adom, Moāb, Ammon, Sūr aur Saidā ke shāhī safīrōn

ke pās jā jo is waqt Yarūshalam meñ Sidqiyāh Bādshāh ke pās jamā haiñ. ⁴Un ke hāth un ke bādshāhoñ ko paighām bhej, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki ⁵main ne apnā hāth baṛhā kar baṛī qudrat se duniyā ko insān-o-haiwān samet khalāq kiyā hai, aur main hī yih chīzeñ use atā kartā hūn jo merī nazar meñ lāyq hai. ⁶Is waqt main tumhāre tamām mamālik ko apne kḥādim Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke hawāle karūnga. Janglī jānwar tak sab us ke tābe ho jāenge. ⁷Tamām aqwām us kī aur us ke beṭe aur pote kī kḥidmat karenge. Phir ek waqt āegā ki Bābal kī hukūmat kḥatm ho jāegi. Tab muta’addid qaumeñ aur baṛe baṛe bādshāh use apne hī tābe kar lenge. ⁸Lekin is waqt lāzim hai ki har qaum aur saltanat Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī kḥidmat karke us kā juā qabūl kare. Jo inkār kare use main talwār, kāl aur mohlak bīmāriyōn se us waqt tak sazā dūngā jab tak wuh pūre taur par Nabūkadnazzar ke hāth se tabāh na ho jāe. Yih Rab kā farmān hai.

⁹Chunāñche apne nabiyoñ, fālgīrōn, kḥāb deḳhne wāloñ,

qismat kā hāl batāne wāloñ aur jādūgaroñ par dhyān na do jab wuh tumheñ batāte haiñ ki tum Shāh-e-Bābal kī k̄hidmat nahīñ karoge. ¹⁰Kyonki wuh tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ pesh kar rahe haiñ jin kā sirf yih natijā niklegā ki maiñ tumheñ watan se nikāl kar muntashir karūṅga aur tum halāk ho jāoge. ¹¹Lekin jo qaum Shāh-e-Bābal kā juā qabūl karke us kī k̄hidmat kare use maiñ us ke apne mulk meñ rahne dūṅgā, aur wuh us kī khetibārī karke us meñ basegī. Yih Rab kā farmān hai.”

¹²Maiñ ne yihī paighām Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko bhī sunāyā. Maiñ bolā, “Shāh-e-Bābal ke jue ko qabūl karke us kī aur us kī qaum kī k̄hidmat karo to tum zindā rahoge. ¹³Kyā zarūrat hai ki tū apnī qaum samet talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ kī zad meñ ā kar halāk ho jāe? Kyonki Rab ne farmāyā hai ki har qaum jo Shāh-e-Bābal kī k̄hidmat karne se inkār kare us kā yihī anjām hogā. ¹⁴Un nabiyōñ par tawajjuh mat denā jo tum se kahte haiñ, ‘Tum Shāh-e-Bābal kī k̄hidmat nahīñ karoge.’ Un kī yih peshgoī jhūṭ hī hai. ¹⁵Rab farmātā hai, ‘Maiñ ne unheñ nahīñ bhejā

balki wuh merā nām le kar jhūṭī peshgoiyāñ sunā rahe haiñ. Agar tum un kī suno to maiñ tumheñ muntashir kar dūṅgā, aur tum nabuwwat karne wāle un nabiyōñ samet halāk ho jāoge.”

¹⁶Phir maiñ imāmoñ aur pūrī qaum se muḥhātib huā, “Rab farmātā hai, ‘Un nabiyōñ kī na suno jo nabuwwat karke kahte haiñ ki ab Rab ke ghar kā sāmān jald hī Mulk-e-Bābal se wāpas lāyā jāegā. Wuh tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ bayān kar rahe haiñ. ¹⁷Un par tawajjuh mat denā. Bābal ke bādshāh kī k̄hidmat karo to tum zindā rahoge. Yih shahr kyon malbe kā ḍher ban jāe? ¹⁸Agar yih log wāqai nabī hoñ aur inheñ Rab kā kalām milā ho to inheñ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam meñ ab tak bache hue sāmān ke lie duā karnī chāhie. Wuh Rabbul-afwāj se shafā’at karen ki yih chīzeñ Mulk-e-Bābal na le jāī jāeñ balki yihīñ raheñ.

¹⁹⁻²²Ab tak pītal ke satūn, pītal kā hauz banām Samundar, pānī ke bāsan uṭhāne wālī hathgāriyāñ aur is shahr kā bāqī bachā huā sāmān yihīñ maujūd hai. Nabūkadnazzar ne inheñ us waqt apne sāth nahīñ liyā thā jab wuh

Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn^a bin Yahūyaqīm ko Yarūshalām aur Yahūdāh ke tamām shurafā samet jilāwatan karke Mulk-e-Bābal le gayā thā. Lekin Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai in chīzon ke bāre mein farmātā hai ki jitni bhī qīmtī chīzen ab tak Rab ke ghar, shāhī mahal yā Yarūshalām mein kahīn aur bach gāī haiñ wuh bhī Mulk-e-Bābal mein pahuñchāī jāēngī. Wahīñ wuh us waqt tak rahēngī jab tak main un par nazar ḍāl kar unheñ is jagah wāpas na lāūñ. Yih Rab kā farmān hai.”

Hananiyāh Nabī kī Muḵhālafat

28 Usī sāl ke pāñchwen mahīne^b mein Jibaūn kā rahne wālā nabī Hananiyāh bin Azzūr Rab ke ghar mein āyā. Us waqt yānī Sidqiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl mein wuh imāmon aur qaum kī maujūdagi mein mujh se muḵhātīb huā, ²“Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki main Shāh-e-Bābal kā juā toṛ ḍālūngā. ³Do sāl ke andar andar main Rab ke ghar kā

wuh sārā sāmān is jagah wāpas pahuñchāūngā jo Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar yahān se nikāl kar Bābal le gayā thā. ⁴Us waqt main Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn^a bin Yahūyaqīm aur Yahūdāh ke dīgar tamām jilāwatanon ko bhī Bābal se wāpas lāūngā. Kyonki main yaqīnan Shāh-e-Bābal kā juā toṛ ḍālūngā. Yih Rab kā farmān hai.”

⁵Yih sun kar Yarmiyāh ne imāmon aur Rab ke ghar mein khare bāqī parastāron kī maujūdagi mein Hananiyāh nabī se kahā, ⁶“Āmīn! Rab aisā hī kare, wuh terī peshgoī pūrī karke Rab ke ghar kā sāmān aur tamām jilāwatanon ko Bābal se is jagah wāpas lāe. ⁷Lekin us par tawajjuh de jo main terī aur pūrī qaum kī maujūdagi mein bayān kartā hūñ! ⁸Qadīm zamāne se le kar āj tak jitne nabī mujh se aur tujh se pahle ḵhidmat karte āe haiñ unhoñ ne muta’addid mulkon aur baṛī baṛī saltanaton ke bāre mein nabuwwat kī thī ki un par jang, āfat aur mohlak bīmāriyān nāzil

^aIbrānī mein Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

^bJulāī tā Agast.

hoṅgī. ⁹Chunānche khabardār! Jo nabī salāmatī kī peshgoī kare us kī tasdiq us waqt hogī jab us kī peshgoī pūrī ho jāegī. Usī waqt log jān leṅge ki use wāqai Rab kī taraf se bhejā gayā hai.”

¹⁰Tab Hananiyāh ne lakaṛī ke jue ko Yarmiyāh kī gardan par se utār kar use toṛ diyā. ¹¹Tamām logon ke sāmne us ne kahā, “Rab farmātā hai ki do sāl ke andar andar main isī tarah Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kā juā tamām qaumon kī gardan par se utār kar toṛ dālūngā.” Tab Yarmiyāh wahān se chalā gayā.

¹²Is wāqiye ke thoṛī der bād Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ¹³“Jā, Hananiyāh ko batā, ‘Rab farmātā hai ki tū ne lakaṛī kā juā to toṛ diyā hai, lekin us kī jagah tū ne apnī gardan par lohe kā juā rakh liyā hai.’ ¹⁴Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki main ne lohe kā juā in tamām qaumon par rakh diyā hai tāki wuh Nabūkadnazzar kī kḥidmat karen. Aur na sirf yih us kī kḥidmat karenge balki main janglī jānwaron ko bhī us ke hāth mein kar dūngā.”

¹⁵Phir Yarmiyāh ne Hananiyāh se kahā, “Ai Hananiyāh, sun! Go Rab ne tujhe nahīn bhejā to bhī tū ne is qaum ko jhūṭ par bharosā rakhne par āmadā kiya hai. ¹⁶Is lie Rab farmātā hai, ‘Main tujhe rū-e-zamīn par se miṭāne ko hūn. Isī sāl tū mar jāegā, is lie ki tū ne Rab se sarkash hone kā mashwarā diyā hai.”

¹⁷Aur aisā hī huā. Usī sāl ke sātweṅ mahīne^a yāni do mahīne ke bād Hananiyāh nabī kūch kar gayā.

Yarmiyāh Jilāwatanon ko Khat Bhejtā Hai

29 Ek din Yarmiyāh Nabī ne Yarūshalam se ek khat Mulk-e-Bābal bhejā. Yih khat un bache hue buzurgoṅ, imāmon, nabiyoṅ aur bāqī Isrāiliyoṅ ke nām likhā thā jinheṅ Nabūkadnazzar Bādshāh jilāwatan karke Bābal le gayā thā. ²Un mein Yahūyākīn^b Bādshāh, us kī mān aur darbārī, aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke buzurg, kārigar aur lohār shāmil the. ³Yih khat Iliyāsā bin Sāfan aur Jamariyāh bin Kḥilqiyāh ke hāth

^aSitambar tā Aktūbar.

^bIbrānī mein Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

Bābal pahuñchā jinheñ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ne Bābal meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke pās bhejā thā. Khat meñ likhā thā,

⁴“Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai, ‘Ai tamām jilāwatano jinheñ main Yarūshalam se nikāl kar Bābal le gayā hūñ, dhyān se suno!

⁵Bābal meñ ghar banā kar un meñ basne lago. Bāgh lagā kar un kā phal khāo. ⁶Shādī karke beṭe-beṭiyāñ paidā karo. Apne beṭe-beṭiyōñ kī shādī karāo tāki un ke bhī bachche paidā ho jāeñ. Dhyān do ki Mulk-e-Bābal meñ tumhārī tādād kam na ho jāe balki baṛh jāe. ⁷Us shahr kī salāmatī ke tālib raho jis meñ main tumheñ jilāwatan karke le gayā hūñ. Rab se us ke lie duā karo! Kyonki tumhārī salāmatī usī kī salāmatī par munhasir hai.’

⁸Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai, ‘Kḥabardār! Tumhāre darmiyāñ rahne wāle nabī aur qismat kā hāl batāne wāle tumheñ fareb na deñ. Un kḥaboñ par tawajjuh mat denā jo yih dekhte haiñ.’ ⁹Rab farmātā hai, ‘Yih merā nām le kar tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ, go main ne unheñ nahīñ bhejā.’

¹⁰Kyonki Rab farmātā hai, ‘Tumheñ Bābal meñ rahte hue kul 70 sāl guzar jāenge. Lekin is ke bād main tumhārī taraf rujū karūnga, main apnā purfāzl wādā pūrā karke tumheñ wāpas lāūngā.’

¹¹Kyonki Rab farmātā hai, ‘Main un mansūboñ se kḥūb wāqif hūñ jo main ne tumhāre lie bāndhe haiñ. Yih mansūbe tumheñ nuqsān nahīñ pahuñchāenge balki tumhārī salāmatī kā bāis hoñge, tumheñ ummīd dilā kar ek achchhā mustaqbil farāham karenge. ¹²Us waqt tum mujhe pukāroge, tum ā kar mujh se duā karoge to main tumhārī sunūngā. ¹³Tum mujhe talāsh karke pā loge. Kyonki agar tum pūre dil se mujhe dhūñdo ¹⁴to main hone dūngā ki tum mujhe pāo.’ Yih Rab kā farmān hai. ‘Phir main tumheñ bahāl karke un tamām qaumoñ aur maqāmoñ se jamā karūnga jahāñ main ne tumheñ muntashir kar diyā thā. Aur main tumheñ us mulk meñ wāpas lāūngā jis se main ne tumheñ nikāl kar jilāwatan kar diyā thā.’ Yih Rab kā farmān hai.

¹⁵Tumhārā dāwā hai ki Rab ne yahāñ Bābal meñ bhī hamāre lie nabī barpā kie haiñ. ¹⁶⁻¹⁷Lekin

Rab kā jawāb suno! Dāūd ke taḥt par baiṭhne wāle bādshāh aur Yarūshalam mein bache hue tamām bāshindon ke bare mein Rabbul-afwāj farmātā hai, “Tumhare jitne bhāi jilāwatanī se bach gae hain un ke khilāf main talwār, kāl aur mohlak bīmāriyān bhej dūngā. Main unhe gale hue anjiron kī mānind banā dūngā, jo kharāb hone kī wajah se khāe nahin jāenge. ¹⁸Main talwār, kāl aur mohlak bīmāriyon se un kā yon tāqqub karūnga ki duniyā ke tamām mamālik un kī hālat dekh kar ghabrā jāenge. Jis qaum mein bhī main unhe muntashir karūnga wahān logon ke rongte khare ho jāenge. Kisī par lānat bhejte waqt log kaheenge ki use Yahūdāh ke bāshindon kā-sā anjām nasīb ho. Har jagah wuh mazāq aur ruswāī kā nishānā ban jāenge. ¹⁹Kyon? Is lie ki unhon ne merī na sunī, go main apne khādimon yāni nabiyon ke zariye bār bār unhe paighāmāt bhejtā rahā. Lekin tum ne bhī merī na sunī.’ Yih Rab kā farmān hai.

²⁰Ab Rab kā farmān suno, tum sab jo jilāwatan ho chuke ho, jinhe main Yarūshalam se nikāl kar

Bābal bhej chukā hūn. ²¹Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai, ‘Akhīyab bin Qaulāyāh aur Sidqiyāh bin Māsiyāh merā nām le kar tumhe jhūṭī peshgoiyān sunāte hain. Is lie main unhe Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke hāth mein dūngā jo unhe tere dekhte dekhte sazā-e-maut degā. ²²Un kā anjām ibratangez misāl ban jāegā. Kisī par lānat bhejte waqt Yahūdāh ke jilāwatan kaheenge, “Rab tere sāth Sidqiyāh aur Akhiyab kā-sā sulūk kare jinhe Shāh-e-Bābal ne āg mein bhūn liyā!” ²³Kyonki unhon ne Isrāil mein bedīn harkatein kī hain. Apne parosiyon kī biwiyon ke sāth zinā karne ke sāth sāth unhon ne merā nām le kar aise jhūṭe paighām sunāe hain jo main ne unhe sunāne ko nahin kahā thā. Mujhe is kā pūrā ilm hai, aur main is kā gawāh hūn.’ Yih Rab kā farmān hai.”

Samāyāh ke lie Rab kā Paighām

²⁴Rab ne farmāyā, “Bābal ke rahne wāle Samāyāh Naḥhlāmī ko ittālā de, ²⁵Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki tū ne

apnī hī taraf se imām Safaniyāh bin Māsiyāh ko khat bhejā. Dīgar imāmon aur Yarūshalam ke bāqī tamām bāshindon ko bhī is kī kāpiyān mil gain. Khat mein likhā thā,

²⁶“Rab ne āp ko Yahoyadā kī jagah apne ghar kī dekh-bhāl karne kī zimmedārī dī hai. Āp kī zimmedāriyon mein yih bhī shāmil hai ki har dīwāne aur nabuwwat karne wāle ko kāth mein dāl kar us kī gardan mein lohe kī zanjireñ dāleñ. ²⁷To phir āp ne Anatot ke rahne wāle Yarmiyāh ke khlāf qadam kyon nahīn uṭhāyā jo āp ke darmiyān nabuwwat kartā rahtā hai? ²⁸Kyonki us ne hamen jo Bābal mein haiñ khat bhej kar mashwarā diyā hai ki der lagegī, is lie ghar banā kar un mein basne lago, bāgh lagā kar un kā phal khāo.”

²⁹Jab Safaniyāh ko Samāyāh kā khat mil gayā to us ne Yarmiyāh ko sab kuchh sunāyā. ³⁰Tab Yarmiyāh par Rab kā kalām nāzil huā, ³¹“Tamām jilāwatanon ko khat bhej kar likh de, ‘Rab Samāyāh Naḥlāmī ke bāre mein farmātā hai ki go main ne Samāyāh ko nahīn bhejā to bhī us ne tumhen peshgoiyān sunā kar jhūṭ par

bharosā rakhne par āmādā kiya hai. ³²Chunāñche Rab farmātā hai ki main Samāyāh Naḥlāmī ko us kī aulād samet sazā dūngā. Is qaum mein us kī nasl khatm ho jāegī, aur wuh kḥud un achchhī chizon se lutfandoz nahīn hogā jo main apnī qaum ko farāham karūnga. Kyonki us ne Rab se sarkash hone kā mashwarā diyā hai.”

Isrāil aur Yahūdāh Bahāl

Ho Jāenge

30 Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ²“Rab Isrāil kā Kḥudā farmātā hai ki jo bhī paighām main ne tujh par nāzil kie unhen kitāb kī sūrat mein qalamband kar! ³Kyonki Rab farmātā hai ki wuh waqt āne wālā hai jab main apnī qaum Isrāil aur Yahūdāh ko bahāl karke us mulk mein wāpas lāūngā jo main ne un ke bāpdādā ko mīrās mein diyā thā.”

⁴Yih Isrāil aur Yahūdāh ke bāre mein Rab ke farmān haiñ. ⁵“Rab farmātā hai, ‘Kḥaufzadā chīkhen sunāi de rahī haiñ. Amn kā nām-o-nishān tak nahīn balki chāron taraf dahshat hī dahshat phailī hūi hai. ⁶Kyā mard bachche janm de

saktā hai? To phir tamām mard kyon apne hāth kamr par rakh kar dard-e-zah mein mubtalā auraton kī tarah tarap rahe hain? Har ek kā rang faq par gayā hai.

⁷Afsos! Wuh din kitnā haulnāk hogā! Us jaisā koī nahīn hogā. Yāqūb kī aulād ko baṛī musibat pesh āegī, lekin ākhirkār use rihāi milegī. ⁸Rab farmātā hai, ‘Us din main un kī gardan par rakhe jue aur un kī zanjiroṅ ko toṛ ḍālūngā. Tab wuh ghairmulkiyon ke ghulām nahīn raheṅge ⁹balki Rab apne Ḳhudā aur Dāūd kī nasl ke us bādshāh kī khidmat kareṅge jise main barpā karke un par muqarrar karūngā.’

¹⁰Chunānche Rab farmātā hai, ‘Ai Yāqūb mere khādīm, mat ḍar! Ai Isrāīl, dahshat mat khā! Dekh, main tujhe dūr-darāz ilāqon se aur terī aulād ko jilāwatanī se chhuṛā kar wāpas le āūngā. Yāqūb wāpas ā kar sukūn se zindagī guzāregā, aur use pareshān karne wālā koī nahīn hogā.’ ¹¹Kyonki Rab farmātā hai, ‘Main tere sāth hūn, main hī tujhe bachāūngā.

Main un tamām qaumon ko nest-o-nābūd kar dūngā jin mein main ne tujhe muntashir kar diyā hai, lekin tujhe main is tarah safhā-e-hasti se nahīn miṭāūngā. Albattā main munāsib had tak terī tambīh karūngā, kyonki main tujhe sazā die baḡhair nahīn chhoṛ saktā.’

¹²Kyonki Rab farmātā hai, ‘Terā zaḡhm lā’ilāj hai, terī choṭ bhar hī nahīn saktī. ¹³Koī nahīn hai jo tere phoṛ kī tahqīq kare,^a terī choṭ bhar hī nahīn saktī. Koī nahīn hai jo tere haq mein bāt kare, tere phoṛon kā muālajā aur terī shafā mumkin hī nahīn! ¹⁴Tere tamām āshiq^b tujhe bhūl gae hain aur terī parwā hī nahīn karte. Terā qusūr bahut sangīn hai, tujh se beshumār gunāh sarzad hue hain. Isī lie main ne tujhe dushman kī tarah mārā, zālīm kī tarah tambīh dī hai.

¹⁵Ab jab choṭ lag gāī hai aur lā’ilāj dard mahsūs ho rahā hai to tū madad ke lie kyon chīkhtā hai? Yīh main hī ne tere sangīn qusūr aur muta’addid gunāhon kī wajah se tere sāth kiyā hai.

^a Yā jo tere haq mein bāt karke tere phoṛ kā muālajā kare

^b Āshiq se murād Isrāīl ke ittahādī hain.

¹⁶Lekin jo tujhe harāp karen unheñ bhī harāp kiyā jāegā. Tere tamām dushman jilāwatan ho jāenge. Jinhoñ ne tujhe lūṭ liyā unheñ bhī lūṭā jāegā, jinhoñ ne tujhe ghārat kiyā unheñ bhī ghārat kiyā jāegā.’ ¹⁷Kyonki Rab farmātā hai, ‘Main tere zaḥmon ko bhar kar tujhe shafā dūngā, kyonki logoñ ne tujhe mardūd qarār de kar kahā hai ki Siyyūn ko dekho jis kī fikr koī nahīn kartā.’ ¹⁸Rab farmātā hai, ‘Dekho, main Yāqūb ke ḡhaimoñ kī badnasībī ḡhatm karūngā, main Isrāīl ke gharon par tars khāūngā. Tab Yarūshalam ko khandarāt par nae sire se tāmīr kiyā jāegā, aur mahal ko dubārā us kī purānī jagah par kharā kiyā jāegā.

¹⁹Us waqt wahāñ shukrguzārī ke gīt aur ḡhushī manāne wāloñ kī āwāzeñ buland ho jāengī. Aur main dhyān dūngā ki un kī tādād kam na ho jāe balki mazīd baḡh jāe. Unheñ haqīr nahīn samjhā jāegā balki main un kī izzat bahut baḡhā dūngā. ²⁰Un ke bachche qadīm zamāne kī tarah mahfūz zindagī guzāreñge, aur un kī jamāt mazbūti se mere huzūr qāym rahegi. Lekin jitnoñ ne un par zulm kiyā hai unheñ main sazā dūngā.

²¹Un kā hukmrān un kā apnā hamwatan hogā, wuh dubārā un meñ se uṭh kar taḡhtnashīn ho jāegā. Main ḡhud use apne qarīb lāūngā to wuh mere qarīb āegā.’ Kyonki Rab farmātā hai, ‘Sirf wuhī apnī jāñ ḡhatre meñ ḡāl kar mere qarīb āne kī jurrat kar saktā hai jise main ḡhud apne qarīb lāyā hūñ. ²²Us waqt tum merī qaum hoge aur main tumhārā ḡhudā hūngā.’”

²³Dekho, Rab kā ḡhazab zabardast āndhī kī tarah nāzil ho rahā hai. Tez bagūle ke jhoñke bedīnoñ ke saroñ par utar rahe haiñ. ²⁴Aur Rab kā shadīd qahr us waqt tak ṭhandā nahīn hogā jab tak us ne apne dil ke mansūboñ ko takmīl tak nahīn pahuñchāyā. Āne wāle dīnoñ meñ tumheñ is kī sāf samajh āegi.

Jilāwatanon kī Wāpasi

31 Rab farmātā hai, “Us waqt main tamām Isrāīlī gharānoñ kā ḡhudā hūngā, aur wuh merī qaum hoñge.” ²Rab farmātā hai, “Talwār se bache hue logoñ ko registān meñ hī merā faẓl hāsil huā hai, aur Isrāīl apnī ārāmgāh ke pās pahuñch rahā hai.”

³Rab ne dūr se mujh par zāhir ho kar farmāyā, “Main ne tujhe hameshā hī pyār kiya hai, is lie main tujhe baṛī shafqat se apne pās khīnch lāyā hūn. ⁴Ai kunwārī Isrāīl, terī nae sire se tāmīr ho jāegī, kyonki main khud tujhe tāmīr karūnga. Tū dubārā apne dafon se ārastā ho kar khushī manāne wālon ke loknāch ke lie niklegī. ⁵Tū dubārā Sāmariya kī pahāriyon par angūr ke bāgh lagāegī. Aur jo padoñ ko lagāenge wuh khud un ke phal se lutfandoz honge. ⁶Kyonki wuh din āne wālā hai jab Ifrāīm Pahār ke pahredār āwāz de kar kaheṅge, ‘Āo ham Siyyūn ke pās jāen tāki Rab apne Khudā ko sijdā karen.’”

⁷Kyonki Rab farmātā hai, “Yāqūb ko dekh kar khushī manāo! Qaumoñ ke sarbarāh ko dekh kar shādmānī kā nārā māro! Buland āwāz se Allāh kī hamd-o-sanā karke kaho, ‘Ai Rab, apnī qaum ko bachā, Isrāīl ke bache hue hisse ko chhuṭkārā de.’ ⁸Kyonki main unheñ shimālī mulk se wāpas lāūngā, unheñ duniyā kī intahā se jamā karūnga. Andhe aur langaṛe

un meñ shāmil honge, hāmīlā aur janm dene wālī aurateñ bhī sāth chaleṅgī. Un kā baṛā hujūm wāpas āegā. ⁹Aur jab main unheñ wāpas lāūngā to wuh rote hue aur iltijāen karte hue mere pīchhe chaleṅge. Main unheñ nadiyon ke kināre kināre aur aise hamwār rāston par wāpas le chalūngā, jahān ṭhokar khāne kā khatrā nahīn hogā. Kyonki main Isrāīl kā bāp hūn, aur Ifrāīm^a merā pahlauphā hai.

¹⁰Ai qaumo, Rab kā kalām suno! Dūr-darāz jazīron tak elān karo, ‘Jis ne Isrāīl ko muntashir kar diya hai wuh use dubārā jamā karegā aur charwāhe kī-sī fikr rakh kar us kī gallābānī karegā.’ ¹¹Kyonki Rab ne fidya de kar Yāqūb ko bachāyā hai, us ne ewazānā de kar use zorāwar ke hāth se chhuṛāyā hai. ¹²Tab wuh ā kar Siyyūn kī bulandī par khushī ke nāre lagāenge, un ke chehre Rab kī barkaton ko dekh kar chamak uṭheṅge. Kyonki us waqt wuh unheñ anāj, naī mai, zaitūn ke tel aur jawān bheṛ-bakriyon aur gāy-bailon kī kasrat se nawāzegā. Un kī jān serāb bāgh kī tarah sarsabz hogī, aur un kī niḍhāl hālat sañbhal

^aYahān Ifrāīm Isrāīl kā dūsrā nām hai.

jāegī. ¹³Phir kuṇwāriyān kḥushi ke māre loknāch nācheṅgī, jawān aur buzurg ādmī bhī us meṅ hissā leṅge. Yoṅ main un kā mātām kḥushī meṅ badal dūṅgā, main un ke diloṅ se ḡham nikāl kar unheṅ apnī tasallī aur shādmānī se bhar dūṅgā.” ¹⁴Rab farmātā hai, “Main imāmoṅ kī jān ko tar-o-tāzā karūṅga, aur merī qaum merī barkatoṅ se ser ho jāegī.”

¹⁵Rab farmātā hai, “Rāmā meṅ shor mach gayā hai, rone pīṭne aur shadīd mātām kī āwāzeṅ. Rākḥil apne bachchoṅ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīn kar rahī, kyonki wuh halāk ho gae haiṅ.”

¹⁶Lekin Rab farmātā hai, “Rone aur āṅsū bahāne se bāz ā, kyonki tujhe apnī mehnat kā ajr milegā. Yih Rab kā wādā hai ki wuh dushman ke mulk se lauṭ aeṅge. ¹⁷Terā mustaqbil purummīd hogā, kyonki tere bachche apne watan meṅ wāpas aeṅge.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁸“Isrāīl^a kī giryā-o-zārī mujh tak pahuṅch gaī hai. Kyonki wuh kahtā hai, ‘Hāy, tū ne merī saḡht tāḍib kī hai. Merī yoṅ tarbiyat huī hai jis

tarah bachhṛe kī hotī hai jab us kī gardan par pahli bār juā rakhā jātā hai. Ai Rab, mujhe wāpas lā tāki main wāpas āūn, kyonki tū hī Rab merā Kḥudā hai. ¹⁹Mere wāpas āne par mujhe nadāmat mahsūs huī, aur samajh āne par main apnā Sīnā pīṭne lagā. Mujhe sharmindagī aur ruswāī kā shadīd ehsās ho rahā hai, kyonki ab main apnī jawānī ke sharmnāk phal kī fasal kāt rahā hūn.’ ²⁰Lekin Rab farmātā hai ki Isrāīl merā qīmtī beṭā, merā lāḍlā hai. Go main bār bār us ke kḥilāf bāteṅ kartā hūn to bhī use yād kartā rahtā hūn. Is lie merā dil us ke lie taraptā hai, aur lāzim hai ki main us par tars khāūn.

²¹Ai merī qaum, aise nishān khaṛe kar jin se logoṅ ko saḥīh rāste kā patā chale! Us pakkī saṛak par dhyān de jis par tū ne safr kiyā hai. Ai kuṇwārī Isrāīl, wāpas ā, apne in shahroṅ meṅ lauṭ ā! ²²Ai bewafā beṭī, tū kab tak bhaṭaktī phiregī? Rab ne mulk meṅ ek nāī chīz paidā kī hai, yih kī āindā aurat ādmī ke gird rahegī.”

^aLafzī tarjumā: Ifrāīm.

Isrāil aur Yahūdāh Dubārā**Ābād Ho Jāenge**

²³Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Jab main Isrāiliyon ko bahāl karūnga to Mulk-e-Yahūdāh aur us ke shahron ke bāshinde dubārā kahaenge, ‘Ai rāstī ke ghar, ai muqaddas pahār, Rab tujhe barkat de!’ ²⁴Tab Yahūdāh aur us ke shahr dubārā ābād hoenge. Kisān bhī mulk mein baseenge, aur wuh bhī jo apne rewaron ke sāth idhar-udhar phirte hain. ²⁵Kyonki main thakemandon ko nā tāqat dūngā aur ḡhash khāne wālon ko tar-o-tāzā karūnga.”

²⁶Tab main jāg uṭhā aur chāron taraf dekhā. Merī nīnd kitnī mīṭhī rahī thī!

²⁷Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai jab main Isrāil ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne kā bij bo kar insān-o-haiwān kī tādād baṛhā dūngā. ²⁸Pahle main ne baṛe dhyān se unheñ jaṛ se ukhār diyā, girā diyā, ḡhā diyā, hāñ tabāh karke ḡhāk mein milā diyā. Lekin āindā main utne hī dhyān se unheñ tāmīr karūnga, unheñ panīrī kī tarah lagā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai. ²⁹“Us waqt log yih

kahne se bāz āenge ki wālidain ne khaṭṭe angūr khāe, lekin dānt un ke bachchoñ ke khaṭṭe ho gae hain. ³⁰Kyonki ab se khaṭṭe angūr khāne wāle ke apne hī dānt khaṭṭe hoenge. Ab se usī ko sazā-e-maut dī jāegī jo qusūrwar hai.”

Nayā Ahd

³¹Rab farmātā hai, “Aise din ā rahe hain jab main Isrāil ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne ke sāth ek nayā ahd bāndhūngā. ³²Yih us ahd kī mānind nahīn hogā jo main ne un ke bāpdādā ke sāth us din bāndhā thā jab main un kā hāth pakaṛ kar unheñ Mīsr se nikāl lāyā. Kyonki unhoñ ne wuh ahd toṛ diyā, go main un kā mālik thā.” Yih Rab kā farmān hai.

³³“Jo nayā ahd main un dinon ke bād Isrāil ke gharāne ke sāth bāndhūngā us ke taht main apnī shariat un ke andar ḡāl kar un ke dilon par kandā karūnga. Tab main hī un kā Ḳhudā hūngā, aur wuh merī qaum hoenge. ³⁴Us waqt se is kī zarūrat nahīn rahegī ki koī apne paṛosī yā bhāī ko tālīm de kar kahe, ‘Rab ko jān lo.’ Kyonki chhoṭe se le kar baṛe tak sab mujhe jāneenge.

Kyonki main un kā qusūr muāf karūnga aur āindā un ke gunāhoṇ ko yād nahīn karūnga.” Yih Rab kā farmān hai.

³⁵Rab farmātā hai, “Main hī ne muqarrar kiya hai ki din ke waqt sūraj chamke aur rāt ke waqt chānd sitāroṇ samet raushnī de. Main hī samundar ko yon uchhāl detā hūn ki us kī maujeṇ garajne lagti haiṇ. Rabbul-afwāj hī merā nām hai.” ³⁶Rab farmātā hai, “Jab tak yih qudratī usūl mere sāmne qāym raheṅge us waqt tak Isrāīl qaum mere sāmne qāym rahegi. ³⁷Kyā insān āsmān kī paimāish kar saktā hai? Yā kyā wuh zamīn kī buniyādoṇ kī taftish kar saktā hai? Hargiz nahīn! Isī tarah yih mumkin hī nahīn ki main Isrāīl kī pūrī qaum ko us ke gunāhoṇ ke sabab se radd karūn.” Yih Rab kā farmān hai.

Yarūshalam ko Nae Sire se Tāmīr Kiyā Jāegā

³⁸Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai jab Yarūshalam ko Rab ke lie nae sire se tāmīr kiya jāegā. Tab us kī fasīl Hananel ke Burj se le kar Kone ke Darwāze tak taiyār ho jāegi. ³⁹Wahān se shahr kī sarhad

sīdhī Jarīb Pahārī tak pahunchegi, phir joā kī taraf muṛegi. ⁴⁰Us waqt jo wādī lāshoṇ aur bhasm huī charbī kī rākh se nāpāk huī hai wuh pūre taur par Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hogi. Us kī ḍhalānoṇ par ke tamām khet bhī Wādī-e-Qidron tak shāmil hoṅge, balki mashriq meṇ Ghoṛe ke Darwāze ke kone tak sab kuchh muqaddas hogā. Āindā shahr ko na kabhī dubārā jaṛ se ukhārā jāegā, na tabāh kiya jāegā.”

Yarmiyāh Muhāsare ke Daurān

Khet Ḳharīdtā Hai

32 Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh kī hukūmat ke dasweṇ sāl meṇ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā. Us waqt Nabūkadnazzar jo 18 sāl se Bābal kā bādshāh thā ²apnī fauj ke sāth Yarūshalam kā muhāsarā kar rahā thā. Yarmiyāh un dinoṇ meṇ shāhī mahal ke muhāfizōṇ ke sahan meṇ qaid thā. ³Sidqiyāh ne yih kah kar use giriftār kiya thā, “Tū kyon is qism kī peshgoī sunātā hai? Tū kahtā hai, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr ko Shāh-e-Bābal ke hāth meṇ dene wālā hūn. Jab wuh us par qabzā karegā ⁴to Sidqiyāh

Bābal kī fauj se nahīn bachegā. Use Shāh-e-Bābal ke hawāle kar diyā jāegā, aur wuh us ke rūbarū us se bāt karegā, apnī ānkhon se use dekhegā. ⁵Shāh-e-Bābal Sidqiyāh ko Bābal le jāegā, aur wahān wuh us waqt tak rahegā jab tak main use dubārā qabūl na karūn. Rab farmātā hai ki agar tum Bābal kī fauj se laṛo to nākām rahoge.”

⁶Jab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā to Yarmiyāh ne kahā, “Rab mujh se hamkalām huā, ⁷Terā chachāzād bhāi Hanamel bin Sallūm tere pās ā kar kahegā ki Anatot mein merā khet kharīd leñ. Āp sab se qarībī rishtedār haiñ, is lie use kharīdnā āp kā haq balki farz bhī hai tāki zamīn hamāre khandān kī milkiyat rahe.”^a ⁸Aisā hī huā jis tarah Rab ne farmāyā thā. Merā chachāzād bhāi Hanamel shāhī muhāfizon ke sahan mein āyā aur mujh se kahā, ‘Binyamīn ke qabile ke shahr Anatot mein merā khet kharīd leñ. Yih khet kharīdnā āp kā maurūsī haq balki farz bhī hai tāki zamīn hamāre khandān kī milkiyat rahe. Āeñ, use kharīd leñ!’

^aLafzī tarjumā: Ewazānā de kar use chhurānā (tāki khandān kā hissā rahe) āp hī kā haq hai.

Tab main ne jān liyā ki yih wuhī bāt hai jo Rab ne farmāi thī. ⁹Chunāñche main ne apne chachāzād bhāi Hanamel se Anatot kā khet kharīd kar use chāndī ke 17 sikke de die. ¹⁰Main ne intaqālnāmā likh kar us par muhr lagāi, phir chāndī ke sikke tol kar apne bhāi ko de die. Main ne gawāh bhī bulāe the tāki wuh pūrī kār-rawāi kī tasdiq karen. ¹¹⁻¹²Is ke bād main ne muharshudā intaqālnāmā tamām sharāyt aur qawāyd samet Bārūk bin Nairiyāh bin Mahsiyāh ke sapurd kar diyā. Sāth sāth main ne use ek naql bhī dī jis par muhr nahīn lagī thī. Hanamel, intaqālnāme par dastkhat karne wāle gawāh aur sahan mein hāzir bāqī hamwatan sab is ke gawāh the. ¹³Un ke dekhte dekhte main ne Bārūk ko hidāyat dī,

¹⁴‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki muharshudā intaqālnāmā aur us kī naql le kar miṭṭi ke bartan mein ḍāl de tāki lambe arse tak mahfūz raheñ. ¹⁵Kyōñki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki ek waqt

āegā jab is mulk meñ dubārā ghar, khet aur angūr ke bāgh kharīde jāenge.’

Yarmiyāh Allāh kī Tamjīd

Kartā Hai

¹⁶Bārūk bin Nairiyāh ko intaqālnāmā dene ke bād main ne Rab se duā kī,

¹⁷‘Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū ne apnā hāth baḥhā kar baḥī qudrat se āsmān-o-zamīn ko banāyā, tere lie koī bhī kām nāmumkin nahīn. ¹⁸Tū hazāroñ par shafqat kartā aur sāth sāth bachchoñ ko un ke wālidain ke gunāhoñ kī sazā detā hai. Ai azīm aur qādir Kḥudā jis kā nām Rabbul-afwāj hai, ¹⁹tere maqāsīd azīm aur tere kām zabardast haiñ, terī āñkheñ insān kī tamām rāhoñ ko deḡhti rahtī haiñ. Tū har ek ko us ke chāl-chalan aur āmāl kā munāsib ajr detā hai.

²⁰Misr meñ tū ne ilāhī nishān aur mojize dikhāe, aur terā yih silsilā āj tak jāri rahā hai, Isrāīl meñ bhī aur bāqī qaumoñ meñ bhī. Yoñ tere nām ko wuh izzat-o-jalāl milā jo tujhe āj tak hāsīl hai.

²¹Tū ilāhī nishān aur mojize dikhā kar apnī qaum Isrāīl ko Misr se

nikāl lāyā. Tū ne apnā hāth baḥhā kar apnī azīm qudrat Misriyoñ par zāhir kī to un par shadīd dahshat tāri huī. ²²Tab tū ne apnī qaum ko yih mulk baḡhsh diyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat thī aur jis kā wādā tū ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā.

²³Lekin jab hamāre bāpdādā ne mulk meñ dāḡhil ho kar us par qabzā kiyā to unhoñ ne na terī sunī, na terī shariāt ke mutābiq zindagī guzārī. Jo kuchh bhī tū ne unheñ karne ko kahā thā us par unhoñ ne amal na kiyā. Natije meñ tū un par yih āfat lāyā. ²⁴Dushman miṭṭī ke pushte banā kar fasīl ke qarīb pahuñch chukā hai. Ham talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ se itne kamzor ho gae haiñ ki jab Bābal kī fauj shahr par hamlā karegī to wuh us ke qabze meñ āegā. Jo kuchh bhī tū ne farmāyā thā wuh pesh āyā hai. Tū kḥud is kā gawāh hai. ²⁵Lekin ai Rab Qādir-e-mutlaq, kamāl hai ki go shahr ko Bābal kī fauj ke hawāle kiyā jāegā to bhī tū mujh se hamkalām huā hai ki chāñdī de kar khet kharīd le aur gawāhoñ se kār-rawāī kī tasdīq karwā.”

Rab kā Jawāb

²⁶Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ²⁷“Dekh, main Rab aur tamām insānoñ kā Ḳhudā hūn. To phir kyā koī kām hai jo mujh se nahīn ho saktā?” ²⁸Chunānche Rab farmātā hai, “Main is shahr ko Bābal aur us ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar dūngā. Wuh zarūr us par qabzā karegā. ²⁹Bābal ke jo faujī is shahr par hamlā kar rahe haiñ is meñ ghus kar sab kuchh jalā deñge, sab kuchh nazar-e-ātish karenge. Tab wuh tamām ghar rākh ho jāenge jin kī chhatoñ par logoñ ne Bāl Dewatā ke lie baḳhūr jalā kar aur ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazaren pesh karke mujhe taish dilāyā.”

³⁰Rab farmātā hai, “Isrāil aur Yahūdāh ke qabile jawānī se le kar āj tak wuhī kuchh karte āe haiñ jo mujhe nāpasand hai. Apne hāthoñ ke kām se wuh mujhe bār bār ḡhussā dilāte rahe haiñ. ³¹Yarūshalam kī buniyāden ḍālne se le kar āj tak is shahr ne mujhe had se zyādā mushta’il kar diyā hai. Ab lāzim hai ki main use nazaron se dūr kar dūn. ³²Kyonki Isrāil aur Yahūdāh ke bāshindoñ ne apnī buri

harkatoñ se mujhe taish dilāyā hai, ḳhāh bādshāh ho yā mulāzim, ḳhāh imām ho yā nabī, ḳhāh Yahūdāh ho yā Yarūshalam. ³³Unhoñ ne apnā muñh mujh se pher kar merī taraf rujū karne se inkār kiya hai. Go main unheñ bār bār tālim detā rahā to bhī wuh sunane yā merī tarbiyat qabūl karne ke lie taiyār nahīn the. ³⁴Na sirf yih balki jis ghar par mere nām kā ṭhappā lagā hai us meñ unhoñ ne apne ghinaune butoñ ko rakh kar us kī behurmatī kī hai. ³⁵Wādī-e-Bin-hinnūm kī ūñchī jaghoñ par unhoñ ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheñ tāmīr kīñ tākī wahān apne beṭe-beṭiyon ko Malik Dewatā ke lie qurbān karen. Main ne unheñ aisī qābil-e-ghin harkaten karne kā hukm nahīn diyā thā, balki mujhe is kā ḳhayāl tak nahīn āyā. Yoñ unhoñ ne Yahūdāh ko gunāh karne par uksāyā hai.

³⁶Is waqt tum kah rahe ho, ‘Yih shahr zarūr Shāh-e-Bābal ke qabze meñ ā jāegā, kyonki talwār, kāl aur mohlak bīmāriyon ne hameñ kamzor kar diyā hai.’ Lekin ab shahr ke bāre meñ Rab kā farmān suno, jo Isrāil kā Ḳhudā hai!

³⁷Beshak main baṛe taish meñ ā kar shahr ke bāshindoñ ko

muḵhtalif mamālik meñ muntashir kar dūngā, lekin main unheñ un jaghoñ se phir jamā karke wāpas bhī lāūngā tāki wuh dubārā yahāñ sukūn ke sāth rah sakeñ. ³⁸Tab wuh merī qaum hoñge, aur main un kā Ḳhudā hūngā. ³⁹Main hone dūngā ki wuh soch aur chāl-chalan meñ ek ho kar har waqt merā ḳhauf māneñge. Kyonki unheñ mālūm hogā ki aisā karne se hameñ aur hamārī aulād ko barkat milegī.

⁴⁰Main un ke sāth abadī ahd bāndh kar wādā karūnga ki un par shafqat karne se bāz nahiñ āūngā. Sāth sāth main apnā ḳhauf un ke dilon meñ ḍāl dūngā tāki wuh mujh se dūr na ho jāeñ. ⁴¹Unheñ barkat denā mere lie ḳhushī kā bāis hogā, aur main wafādārī aur pūre dil-o-jān se unheñ panīrī kī tarah is mulk meñ dubārā lagā dūngā.”

⁴²Kyonki Rab farmātā hai, “Main hī ne yih baṛī āfat is qaum par nāzil kī, aur main hī unheñ un tamām barkaton se nawāzūngā jin kā wādā main ne kiyā hai. ⁴³Beshak tum is waqt kahte ho, ‘Hāy, hamārā mulk wīrān-o-sunsān hai, us meñ na insān aur na haiwān rah gayā hai, kyonki sab kuchh Bābal ke hawāle kar diyā gayā hai.’ Lekin

main farmātā hūñ ki pūre mulk meñ dubārā khet ḳharīde ⁴⁴aur faroḳht kie jāeñge. Log māmūl ke mutābiq intaqālnāme likh kar un par muhr lagāeñge aur kār-rawāī kī tasdiq ke lie gawāh bulāeñge. Tamām ilāqe yānī Binyamīn ke qabāyilī ilāqe meñ, Yarūshalam ke dehāt meñ, Yahūdāh aur pahārī ilāqe ke shahron meñ, maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe ke shahron meñ aur Dasht-e-Najab ke shahron meñ aisā hī kiyā jāegā. Main ḳhud un kī badnasibī ḳhatm karūnga.” Yih Rab kā farmān hai.

Yarūshalam meñ Dubārā

Ḳhushī Hogī

33 Yarmiyāh ab tak shāhī muhāfizon ke sahan meñ giriftār thā ki Rab ek bār phir us se hamkalām huā, ²“Jo sab kuchh ḳhalaq kartā, tashkīl detā aur qāym rakhtā hai us kā nām Rab hai. Yihī Rab farmātā hai, ³mujhe pukār to main tujhe jawāb meñ aisī azīm aur nāqābil-e-fahm bāteñ bayān karūnga jo tū nahiñ jāntā.

⁴Kyonki Rab jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki tum ne is shahr ke makānon balki chand ek shāhī

makānoñ ko bhī dhā diyā hai tāki un ke pattharoñ aur lakaṛī se fasīl ko mazbūt karo aur shahr ko dushman ke pushtoñ aur talwār se bachāe rakho. ⁵Go tum Bābal kī fauj se laṛnā chāhte ho, lekin shahr ke ghar Isrāīliyoñ kī lāshoñ se bhar jāenge. Kyoñki unhiñ par main apnā ghazab nāzil karūnga. Yarūshalam kī tamām bedinī ke bāis main ne apnā muñh us se chhupā liyā hai.

⁶Lekin bād mein main use shafā de kar us ke zaḥm bharne dūngā, main us ke bāshindoñ ko sehat atā karūngā aur un par kasrat kī salāmatī aur wafādārī zāhir karūngā. ⁷Kyoñki main Yahūdāh aur Isrāīl ko bahāl karke unheñ waise tāmīr karūnga jaise pahle the. ⁸Main unheñ un kī tamām bedinī se pāk-sāf karke un kī tamām sarkashī aur tamām gunāhoñ ko muāf kar dūngā. ⁹Tab Yarūshalam pūrī duniyā mein mere lie musarrat, shohrat, tārif aur jalāl kā bāis banegā. Duniyā ke tamām mamālik merī us par mehrbānī dekh kar muta'assir ho jāenge. Wuh ghabrā kar kāñp uṭheñge jab unheñ patā chalegā ki main ne

Yarūshalam ko kitnī barkat aur sukūn muhaiyā kiyā hai.

¹⁰Tum kahte ho, 'Hamārā shahr wīrān-o-sunsān hai. Us mein na insān, na haiwān rahte haiñ.' Lekin Rab farmātā hai ki Yarūshalam aur Yahūdāh ke dīgar shahroñ kī jo galiyāñ is waqt wīrān aur insān-o-haiwān se ḳhālī haiñ, ¹¹un mein dubārā ḳhushī-o-shādmānī, dūlhe dulhan kī āwāz aur Rab ke ghar mein shukrguzārī kī qurbāniyāñ pahuñchāne wāloñ ke gīt sunāi deñge. Us waqt wuh gāenge, 'Rabbul-afwāj kā shukr karo, kyoñki Rab bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.' Kyoñki main is mulk ko pahle kī tarah bahāl kar dūngā. Yih Rab kā farmān hai.

¹²Rabbul-afwāj farmātā hai ki filhāl yih maqām wīrān aur insān-o-haiwān se ḳhālī hai. Lekin āindā yahāñ aur bāqī tamām shahroñ mein dubārā aisī charāgāheñ hoñgī jahāñ gallābān apne rewaṛoñ ko charāenge. ¹³Tab pūre mulk mein charwāhe apne rewaṛoñ ko ginte aur sañbhālthe hue nazar āenge, ḳhāh pahārī ilāqe ke shahroñ yā maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe mein dekho, ḳhāh Dasht-e-Najab yā Binyamīn ke qabāyilī ilāqe mein

mālūm karo, k̄hāh Yarūshalam ke dehāt yā Yahūdāh ke bāqī shahron meñ dariyāft karo. Yih Rab k̄a farmān hai.

Abadī Ahd k̄a Wādā

¹⁴Rab farmātā hai ki aisā waqt āne wālā hai jab main wuh achchhā wādā pūrā karūnga jo main ne Isrāil ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne se kiya hai. ¹⁵Us waqt main Dāūd kī nasl se ek rāstbāz Koñpal phūṭne dūngā, aur wuhī mulk meñ insāf aur rāstī qāym karegā. ¹⁶Un dinon meñ Yahūdāh ko chhuṭkārā milegā aur Yarūshalam puramn zindagī guzāregā. Tab Yarūshalam ‘Rab hamārī rāstī’ kahlāegā. ¹⁷Kyonki Rab farmātā hai ki Isrāil ke taḥt par baiṭhne wālā hameshā hī Dāūd kī nasl k̄a hogā. ¹⁸Isī tarah Rab ke ghar meñ k̄hidmatguzār imām hameshā hī Lāwī ke qabīle ke hoṅge. Wuhī mutawātir mere huzūr bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhallā aur zabah kī qurbāniyān pesh karenge.”

¹⁹Rab ek bār phir Yarmiyāh se hamkalām huā, ²⁰“Rab farmātā hai ki main ne din aur rāt se ahd

bāndhā hai ki wuh muqarrarā waqt par aur tartībwar guzareñ. Koī is ahd ko toṛ nahiñ saktā. ²¹Isī tarah main ne apne k̄hādim Dāūd se bhī ahd bāndh kar wādā kiya ki Isrāil k̄a bādshāh hameshā usī kī nasl k̄a hogā. Niz, main ne Lāwī ke imāmon se bhī ahd bāndh kar wādā kiya ki Rab ke ghar meñ k̄hidmatguzār imām hameshā Lāwī ke qabīle ke hī hoṅge. Rāt aur din se bandhe hue ahd kī tarah in ahdon ko bhī toṛā nahiñ jā saktā. ²²Main apne k̄hādim Dāūd kī aulād aur apne k̄hidmatguzār Lāwiyon ko sitāron aur samundar kī ret jaisā beshumār banā dūngā.”

²³Rab Yarmiyāh se ek bār phir hamkalām huā, ²⁴“Kyā tujhe logon kī bāteñ mālūm nahiñ huiñ? Yih kah rahe haiñ, ‘Go Rab ne Isrāil aur Yahūdāh ko chun kar apnī qaum banā liya thā, lekin ab us ne donon ko radd kar diya hai.’ Yon wuh merī qaum ko haqir jānte haiñ balki ise ab se qaum hī nahiñ samajhte.”

²⁵Lekin Rab farmātā hai, “Jo ahd main ne din aur rāt se bāndhā hai wuh main nahiñ toṛūngā, na kabhī āsmān-o-zamīn ke muqarrarā usūl mansūkh karūnga. ²⁶Isī tarah yih mumkin hī nahiñ ki main Yāqūb

aur apne k̄hādīm Dāūd kī aulād ko kabhī radd karūn. Nahīn, main hameshā hī Dāūd kī nasl meñ se kisi ko takht par biṭhāūngā tāki wuh Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kī aulād par hukūmat kare, kyonki main unheñ bahāl karke un par tars khāūngā.”

Sidqiyāh Bābal kī Qaid meñ Mar Jāegā

34 Rab us waqt Yarmiyāh se hamkalām huā jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar apnī pūrī fauj le kar Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām shahron par hamlā kar rahā thā. Us ke sāth duniyā ke un tamām mamālik aur qaumoñ kī faujeñ thiñ jinheñ us ne apne tābe kar liyā thā.

²“Rab jo Isrāil kā K̄hudā hai farmātā hai ki Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ke pās jā kar use batā, Rab farmātā hai ki main is shahr Yarūshalam ko Shāh-e-Bābal ke hawāle karne ko hūn, aur wuh ise nazar-e-ātish kar degā. ³Tū bhī us ke hāth se nahīn bachegā balki zarūr pakaṛā jāegā. Tujhe us ke hawāle kiyā jāegā, aur tū Shāh-e-Bābal ko apnī āñkhoñ se

dekhegā, wuh tere rūbarū tujh se bāt karegā. Phir tujhe Bābal jānā paṛegā. ⁴Lekin ai Sidqiyāh Bādshāh, Rab kā yih farmān bhī sun! Rab tere bāre meñ farmātā hai ki tū talwār se nahīn ⁵balki tabaī maut maregā, aur log usī tarah terī tāzim meñ lakaṛī kā baṛā dher banā kar āg lagāenge jis tarah tere bāpdādā ke lie karte āe haiñ. Wuh tujh par bhī mātām kareñge aur kaheñge, ‘Hāy, mere āqā!’ Yih Rab kā farmān hai.”

⁶Yarmiyāh Nabī ne Sidqiyāh Bādshāh ko Yarūshalam meñ yih paighām sunāyā. ⁷Us waqt Bābal kī fauj Yarūshalam, Lakīs aur Aziqā se laṛ rahī thī. Yahūdāh ke tamām qilāband shahron meñ se yihī tīn ab tak qāym rahe the.

Ġhulāmoñ ke sāth Bewafāi

⁸Rab kā kalām ek bār phir Yarmiyāh par nāzil huā. Us waqt Sidqiyāh Bādshāh ne Yarūshalam ke bāshindoñ ke sāth ahd bāndhā thā ki ham apne hamwatan Ġhulāmoñ ko āzād kar deñge. ⁹Har ek ne apne hamwatan Ġhulāmoñ aur launḍiyon ko āzād karne kā wādā kiyā thā, kyonki sab muttafiq

hue the ki ham apne hamwatanon ko ghulāmī meñ nahīn rakheñge.

¹⁰Tamām buzurg aur bāqī tamām log yih karne par rāzī hue the. Yih ahd karne par unhoñ ne apne ghulāmon ko wāqāī āzād kar diyā thā. ¹¹Lekin bād meñ wuh apnā irādā badal kar apne āzād kie hue ghulāmon ko wāpas lāe aur unheñ dubārā apne ghulām banā liyā thā.

¹²Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā.

¹³“Rab jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Jab main tumhāre bāpdādā ko Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā to main ne un se ahd bāndhā. Us kī ek shart yih thī ¹⁴ki jab kisī hamwatan ne apne āp ko bech kar chhih sāl tak terī ḳhidmat kī hai to lāzim hai ki sātweñ sāl tū use āzād kar de. Yih shart tum sab par sādīq ātī hai. Lekin afsos, tumhāre bāpdādā ne na merī sunī, na merī bāt par dhyān diyā. ¹⁵Ab tum ne pachhtā kar wuh kuchh kiyā jo mujhe pasand thā. Har ek ne elān kiyā ki ham apne hamwatan ghulāmon ko āzād kar deñge. Tum us ghar meñ āe jis par mere nām kā ṭhappā lagā hai aur ahd bāndh kar mere huzūr us wāde kī tasdīq kī.

¹⁶Lekin ab tum ne apnā irādā badal

kar mere nām kī behurmatī kī hai. Apne ghulāmon aur laundiyon ko āzād kar dene ke bād har ek unheñ apne pās wāpas lāyā hai. Pahle tum ne unheñ batāyā ki jahāñ jī chāho chale jāo, aur ab tum ne unheñ dubārā ghulām banane par majbūr kiyā hai.’

¹⁷Chunāñche suno jo kuchh Rab farmātā hai! ‘Tum ne merī nahīn sunī, kyonki tum ne apne hamwatan ghulāmon ko āzād nahīn chhoṛā. Is lie ab Rab tumheñ talwār, mohlak bīmāriyon aur kāl ke lie āzād chhoṛ degā. Tumheñ dekh kar duniyā ke tamām mamālik ke roñgte khare ho jāeñge.’ Yih Rab kā farmān hai. ¹⁸⁻¹⁹‘Dekho, Yahūdāh aur Yarūshalam ke buzurgoñ, darbāriyon, imāmon aur awām ne mere sāth ahd bāndhā. Is kī tasdīq karne ke lie wuh ek bachhre ko do hisson meñ taqsim karke un ke darmiyan se guzar gae. To bhī unhoñ ne ahd toṛ kar us kī sharāyt pūrī na kīñ. Chunāñche main hone dūngā ki wuh us bachhre kī mānind ho jāeñ jis ke do hisson meñ se wuh guzar gae haiñ. ²⁰Main unheñ un ke dushmanon ke hawāle kar dūngā, unhīn ke hawāle jo

unheñ jān se mārne ke darpai haiñ. Un kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaroñ kī k̄hurāk ban jāēngī.

²¹Main Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh aur us ke afsaroñ ko un ke dushman ke hawāle kar dūngā, unhiñ ke hawāle jo unheñ jān se mārne par tule hue haiñ. Wuh yaqīnan Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī fauj ke qabze meñ ā jāēnge. Kyoñki go faujī is waqt pīchhe haṭ gae haiñ, ²²lekin mere hukm par wuh wāpas ā kar Yarūshalam par hamlā kareñge. Aur is martabā wuh us par qabzā karke use nazar-e-ātish kar deñge. Main Yahūdāh ke shahroñ ko bhī yon k̄hāk meñ milā dūngā ki koī un meñ nahīñ rah sakegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yarmiyāh Raikābiyoñ ko Āzmātā Hai

35 Jab Yahūyaqīm bin Yūsiyāh abhī Yahūdāh kā bādshāh thā to Rab mujh se hamkalām huā, ²“Raikābī k̄hāndān ke pās jā kar unheñ Rab ke ghar ke sahan ke kisī kamre meñ āne kī dāwat de. Jab wuh āēñ to unheñ mai pilā de.”

³Chunāñche main Yāzaniyāh bin Yarmiyāh bin Habassiniyāh ke pās gayā aur use us ke bhāiyoñ aur tamām beṭoñ yāñī Raikābiyoñ ke pūre gharāne samet ⁴Rab ke ghar meñ lāyā. Ham Hanān ke beṭoñ ke kamre meñ baiṭh gae. Mard-e-K̄hudā Hanān, Yijḍaliyāh kā beṭā thā. Yih kamrā buzurgoñ ke kamre se mulhiq aur Rab ke ghar ke darbān Māsiyāh bin Sallūm ke kamre ke ūpar thā. ⁵Wahāñ main ne mai ke jām aur pyāle Raikābī ādmiyoñ ko pesh karke un se kahā, “Āēñ, kuchh mai pī leñ.”

⁶Lekin unhoñ ne inkār karke kahā, “Ham mai nahīñ pīte, kyoñki hamāre bāp Yūnadab bin Raikāb ne hameñ aur hamārī aulād ko mai pīne se manā kiyā hai. ⁷Us ne hameñ yih hidāyat bhī dī, ‘Na makān tāmīr karnā, na bīj bonā aur na angūr kā bāgh lagānā. Yih chīzeñ kabhī bhī tumhārī milkiyat meñ shāmil na hoñ, kyoñki lāzim hai ki tum hameshā k̄haimoñ meñ zindagī guzāro. Phir tum lambe arse tak us mulk meñ rahoge jis meñ tum mehmān ho.’ ⁸Chunāñche ham apne bāp Yūnadab bin Raikāb kī in tamām hidāyat ke tābe rahte haiñ. Na

ham aur na hamārī bīwiyān yā bachche kabhī mai pīte haiñ.

⁹Ham apnī rihāish ke lie makān nahīn banāte, aur na angūr ke bāgh, na khet yā fasleñ hamārī milkiyat meñ hotī haiñ. ¹⁰Is ke bajāe ham āj tak k̄haimoñ meñ rahte haiñ. Jo bhī hidāyat hamāre bāp Yūnadab ne hameñ dī us par ham pūre utre haiñ. ¹¹Ham sirf ārizī taur par shahr meñ t̄hahre hue haiñ. Kyoñki jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar is mulk meñ ghus āyā to ham bole, ‘Āeñ, ham Yarūshalam Shahr meñ jāeñ tāki Bābal aur Shām kī faujoñ se bach jāeñ.’ Ham sirf isī lie Yarūshalam meñ t̄hahre hue haiñ.”

¹²Tab Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹³“Rabbul-afwāj jo Isrāil kā K̄hudā hai farmātā hai ki Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ke pās jā kar kah, “Tum merī tarbiyat kyoñ qabūl nahīn karte? Tum merī kyoñ nahīn sunte? ¹⁴Yūnadab bin Raikāb par ghaur karo. Us ne apnī aulād ko mai pine se manā kiyā, is lie us kā gharānā āj tak mai nahīn pītā. Yih log apne bāp kī hidāyat ke tābe rahte haiñ. Is ke muqābale meñ tum log kyā kar rahe ho? Go main bār bār tum se

hamkalām huā to bhī tum ne merī nahīn sunī.

¹⁵Bār bār main apne nabiyon ko tumhāre pās bhejtā rahā tāki mere k̄hādim tumheñ āgāh karte raheñ ki har ek apnī burī rāh tark karke wāpas āe! Apnā chāl-chalan durust karo aur ajnabī mābūdoñ kī pairawī karke un kī k̄hidmat mat karo! Phir tum us mulk meñ rahoge jo main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko baḥsh diyā thā. Lekin tum ne na tawajjuh dī, na merī sunī. ¹⁶Yūnadab bin Raikāb kī aulād apne bāp kī hidāyat par pūri utrī hai, lekin is qaum ne merī nahīn sunī.’

¹⁷Is lie Rab jo lashkaron kā aur Isrāil kā K̄hudā hai farmātā hai, ‘Suno! Main Yahūdāh par aur Yarūshalam ke har bāshinde par wuh tamām āfat nāzil karūnga jis kā elān main ne kiya hai. Go main un se hamkalām huā to bhī unhoñ ne na sunī. Main ne unheñ bulāyā, lekin unhoñ ne jawāb na diyā.”

¹⁸Lekin Raikābiyon se Yarmiyāh ne kahā, “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā K̄hudā hai farmātā hai, “Tum apne bāp Yūnadab ke hukm par pūre utar kar us kī har hidāyat aur har hukm par amal karte ho.’ ¹⁹Is lie

Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Yūnadab bin Raikāb kī aulād meñ se hameshā koī na koī hogā jo mere huzūr ḳhidmat karegā.”

Rab ke Ghar meñ Yarmiyāh

kī Kitāb kī Tilāwat

36 Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ²“Tūmār le kar us meñ Isrāīl, Yahūdāh aur bāqī tamām qaumoñ ke bāre meñ wuh tamām paighāmāt qalamband kar jo main ne Yūsiyāh kī hukūmat se le kar āj tak tujh par nāzil kie haiñ. ³Shāyad Yahūdāh ke gharāne meñ har ek apnī burī rāh se bāz ā kar wāpas āe agar us āfat kī pūrī ḳhabar un tak pahuñche jo main is qaum par nāzil karne ko hūñ. Phir main un kī bedīnī aur gunāh ko muāf karūñgā.”

⁴Chunāñche Yarmiyāh ne Bārūk bin Nairiyāh ko bulā kar us se wuh tamām paighāmāt tūmār meñ likhwāe jo Rab ne us par nāzil kie the. ⁵Phir Yarmiyāh ne Bārūk se

kahā, “Mujhe nazarband kiyā gayā hai, is lie main Rab ke ghar meñ nahīñ jā saktā. ⁶Lekin āp to jā sakte haiñ. Roze ke din yih tūmār apne sāth le kar Rab ke ghar meñ jāeñ. Hāzirīn ke sāmne Rab kī un tamām bātoñ ko paṛh kar sunāeñ jo main ne āp se likhwāi haiñ. Sab ko tūmār kī bāteñ sunāeñ, unheñ bhī jo Yahūdāh kī dīgar ābādiyoñ se yahāñ pahuñche haiñ. ⁷Shāyad wuh iltijā karen ki Rab un par rahm kare. Shāyad har ek apnī burī rāh se bāz ā kar wāpas āe. Kyonki jo ḡhazab is qaum par nāzil hone wālā hai aur jis kā elān Rab kar chukā hai wuh bahut saḳht hai.”

⁸Bārūk bin Nairiyāh ne aisā hī kiyā. Yarmiyāh Nabī kī hidāyat ke mutābiq us ne Rab ke ghar meñ tūmār meñ darj Rab ke kalām kī tilāwat kī. ⁹Us waqt log rozā rakhe hue the, kyonki bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke pāñchweñ sāl aur naweñ mahīne^a meñ elān kiyā gayā thā ki Yarūshalam ke bāshinde aur Yahūdāh ke dīgar shahroñ se āe hue tamām log Rab ke huzūr rozā rakheñ. ¹⁰Jab Bārūk ne tūmār

^aNawambar tā Disambar.

kī tilāwat kī to tamām log hāzir the. Us waqt wuh Rab ke ghar meñ shāhī muharrir Sāfan ke beṭe Jamariyāh ke kamre meñ baiṭhā thā. Yih kamrā Rab ke ghar ke ūpar wāle sahan meñ thā, aur sahan kā Nayā Darwāzā wahān se dūr nahīn thā.

¹¹Tūmār meñ darj Rab ke tamām paighāmāt sun kar Jamariyāh bin Sāfan kā beṭā Mīkāyāh ¹²shāhī mahal meñ mīrmunshī ke daftar meñ chalā gayā. Wahān tamām sarkārī afsar baiṭhe the yānī Ilisamā mīrmunshī, Dilāyāh bin Samāyāh, Ilnātan bin Akbor, Jamariyāh bin Sāfan, Sidqiyāh bin Hananiyāh aur bāqī tamām mulāzim. ¹³Mīkāyāh ne unheñ sab kuchh sunāyā jo Bārūk ne tūmār kī tilāwat karke pesh kiyā thā. ¹⁴Tab tamām buzurgoñ ne Yahūdī bin Nataniyāh bin Salamiyāh bin Kūshī ko Bārūk ke pās bhej kar use ittalā dī, “Jis tūmār kī tilāwat āp ne logoñ ke sāmne kī use le kar hamāre pās āeñ.” Chunāñche Bārūk bin Nairiyāh hāth meñ tūmār ko thāme hue un ke pās āyā.

¹⁵Afsaroñ ne kahā, “Zarā baiṭh kar hamāre lie bhī tūmār kī tilāwat kareñ.” Chunāñche Bārūk

ne unheñ sab kuchh paṛh kar sunā diyā. ¹⁶Yarmiyāh kī tamām peshgoiyāñ sunte hī wuh ghabrā gae aur ḍar ke māre ek dūstre

ko dekhne lage. Phir unhoñ ne Bārūk se kahā, “Lāzim hai ki ham bādshāh ko in tamām bātoñ se āgāh karen. ¹⁷Hameñ zarā batāen, āp ne yih tamām bāteñ kis tarah qalamband kīñ? Kyā Yarmiyāh ne sab kuchh zabānī āp ko pesh kiyā?”

¹⁸Bārūk ne jawāb diyā, “Jī, wuh mujhe yih tamām bāteñ sunātā gayā, aur main sab kuchh siyāhī se is tūmār meñ darj kartā gayā.”

¹⁹Yih sun kar afsaroñ ne Bārūk se kahā, “Ab chale jāen, āp aur Yarmiyāh donoñ chhup jāen! Kisi ko bhī patā na chale ki āp kahāñ haiñ.”

Yahūyaqīm Tūmār ko Jalā Detā Hai

²⁰Afsaroñ ne tūmār ko shāhī mīrmunshī Ilisamā ke daftar meñ mahfūz rakh diyā, phir darbār meñ dākhil ho kar bādshāh ko sab kuchh batā diyā. ²¹Bādshāh ne Yahūdī ko tūmār le āne kā hukm diyā. Yahūdī, Ilisamā mīrmunshī ke daftar se tūmār ko le kar bādshāh aur tamām afsaroñ kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

²²Chūnki nawān mahīnā^a thā is lie bādshāh mahal ke us hisse meñ baiṭhā thā jo sardiyoñ ke mausam ke lie banāyā gayā thā. Us ke sāmne paṛī angīṭhī meñ āg jal rahī thī. ²³Jab bhī Yahūdī tīn yā chār kālam paṛhne se fāriḡh huā to bādshāh ne munshī kī chhurī le kar unheñ tūmār se kāt liyā aur āg meñ phaiñk diyā. Yahūdī paṛhtā aur bādshāh kātṭā gayā. Ākhirkār pūrā tūmār rākh ho gayā thā.

²⁴Go bādshāh aur us ke tamām mulāzimoñ ne yih tamām bāteñ sunīn to bhī na wuh ghabrāe, na unhoñ ne pareshān ho kar apne kapṛe phāṛe. ²⁵Aur go Ilnātan, Dilāyāh aur Jamariyāh ne bādshāh se minnat kī ki wuh tūmār ko na jalāe to bhī us ne un kī na mānī ²⁶balki bād meñ Yarahmiyel shāhzādā, Sirāyāh bin Azriyel aur Salamiyāh bin Abdiyel ko bhejā tāki wuh Bārūk munshī aur Yarmiyāh Nabī ko gīrītār karen. Lekin Rab ne unheñ chhupāe rakhā thā.

Allāh kā Kalām Dubārā Qalam-band Kiyā Jātā Hai

²⁷Bādshāh ke tūmār ko jalāne ke bād Rab Yarmiyāh se dubārā hamkalām huā,

²⁸“Nayā tūmār le kar us meñ wuhī tamām paighāmāt qalamband kar jo us tūmār meñ darj the jise Shāh-e-Yahūdāh ne jalā diyā thā. ²⁹Sāth sāth Yahūyaqīm ke bāre meñ elān kar ki Rab farmātā hai, ‘Tū ne tūmār ko jalā kar Yarmiyāh se shikāyat kī ki tū ne is kitāb meñ kyoñ likhā hai ki Shāh-e-Bābal zarūr ā kar is mulk ko tabāh karegā, aur is meñ na insān, na haiwān rahegā?’ ³⁰Chunāñche Yahūdāh ke bādshāh ke bāre meñ Rab kā faislā sun!

Āindā us ke khāndān kā koī bhī fard Dāūd ke taḡht par nahīn baiṭhegā. Yahūyaqīm kī lāsh bāhar phaiñkī jāegī, aur wahān wuh khule maidān meñ paṛī rahegī. Koī bhī use dīn kī taptī garmī yā rāt kī shadīd sardī se bachāe nahīn rakhegā. ³¹Main use us ke bachchoñ aur mulāzimoñ samet un kī bedīnī kā munāsib ajr dūngā. Kyoñki main un par

^aTaqriban Disambar.

aur Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ par wuh tamām āfat nāzil karūnga jis kā elān main kar chukā hūn. Afsos, unhoñ ne merī nahīn sunī.”

³²Chunāñche Yarmiyāh ne nayā tūmār le kar use Bārūk bin Nairiyāh ko de diyā. Phir us ne Bārūk munshī se wuh tamām paighāmāt dubārā likhwāe jo us tūmār mein darj the jise Shāh-e-Yahūdāh Yahūyaqīm ne jalā diyā thā. Un ke alāwā mazīd bahut-se paighāmāt kā izāfā huā.

Misr Sidqiyāh kī Madad

Nahīn Kar Saktā

37 Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn^a bin Yahūyaqīm ko takht se utārne ke bād Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Sidqiyāh bin Yūsiyāh ko takht par biṭhā diyā. ²Lekin na Sidqiyāh, na us ke afsaron yā awām ne un paighāmāt par dhyān diyā jo Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat farmāe the.

³Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Yahūkāl bin Salamiyāh aur imām Safaniyāh bin Māsiyāh ko

Yarmiyāh ke pās bhejā tāki wuh guzārish karen, “Mehrbānī karke Rab hamāre Ḳhudā se hamārī shafā’at karen.”

⁴Yarmiyāh ko ab tak qaid mein ḍālā nahīn gayā thā, is lie wuh āzādī se logoñ mein chal-phir saktā thā. ⁵Us waqt Firaun kī fauj Misr se nikal kar Isrāīl kī taraf baḥ rahī thī. Jab Yarūshalam kā muhāsarā karne wālī Bābal kī fauj ko yih khabar milī to wuh wahān se pīchhe haṭ gai. ⁶Tab Rab Yarmiyāh Nabī se hamkalām huā,

⁷“Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai ki Shāh-e-Yahūdāh ne tumhein merī marzī dariyāft karne bhejā hai. Use jawāb do ki Firaun kī jo fauj tumhārī madad karne ke lie nikal āī hai wuh apne mulk wāpas lauṭne ko hai. ⁸Phir Bābal ke faujī wāpas ā kar Yarūshalam par hamlā karenge. Wuh ise apne qabze mein le kar nazar-e-ātish kar denge. ⁹Kyonki Rab farmātā hai ki yih soch kar dhokā mat khāo ki Bābal kī fauj zarūr hameñ chhoṛ kar chalī jāegī. Aisā kabhī nahīn hogā! ¹⁰Ḳhāh tum hamlā-āwar pūrī

^aIbrānī mein Yahūyākīn kā mutarādif Kūniyāh mustāmal hai.

bābli fauj ko shikast kyon na dete aur sirf zaḥmī ādmī bache rahte to bhī tum nākām rahte, to bhī yih bāz ek ādmī apne ḵhaimon mein se nikal kar Yarūshalam ko nazar-e-ātish karte.”

Yarmiyāh ko Qaid mein

Ḍālā Jātā Hai

¹¹Jab Firaun kī fauj Isrāil kī taraf baḥne lagī to Bābal ke faujī Yarūshalam ko chhoṛ kar pīchhe haṭ gae. ¹²Un dinoñ mein Yarmiyāh Binyamīn ke qabāyilī ilāqe ke lie rawānā huā, kyonki wuh apne rishtedāron ke sāth koī maurūsi milkiyat taqsim karnā chāhtā thā. Lekin jab wuh shahr se nikalte hue ¹³Binyamīn ke Darwāze tak pahunch gayā to pahredāron kā ek afsar use pakaṛ kar kahne lagā, “Tum bhagoṛe ho! Tum Bābal kī fauj ke pās jānā chāhte ho!” Afsar kā nām Iriyāh bin Salamiyāh bin Hananiyāh thā. ¹⁴Yarmiyāh ne etarāz kiyā, “Jhūṭ! Main bhagoṛā nahīn hūn! Main Bābal kī fauj ke pās nahīn jā rahā.” Lekin Iriyāh na mānā balki use giriftār karke sarkārī afsaron ke pās le gayā. ¹⁵Use dekh kar unheñ Yarmiyāh

par ḡhussā āyā, aur wuh us kī piṭāi karā kar use shāhī muharrir Yūnatan ke ghar mein lāe jise unhoñ ne qaidḵhānā banāyā thā. ¹⁶Wahān use ek zamīndoṛ kamre mein ḍāl diyā gayā jo pahle hauz thā aur jis kī chhat mehrābār thī. Wuh muta’addid din us mein band rahā.

¹⁷Ek din Sidqiyāh ne use mahal mein bulāyā. Wahān alahdagī mein us se pūchhā, “Kyā Rab kī taraf se mere lie koī paighām hai?” Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Jī hāñ. Āp ko Shāh-e-Bābal ke hawāle kiyā jāegā.” ¹⁸Tab Yarmiyāh ne Sidqiyāh Bādshāh se apnī bāt jāri rakh kar kahā, “Mujh se kyā jurm huā hai? Main ne āp ke afsaron aur awām kā kyā qusūr kiyā hai ki mujhe jel mein ḍalwā diyā? ¹⁹Āp ke wuh nabī kahān haiñ jinhoñ ne āp ko peshgoī sunāi ki Shāh-e-Bābal na āp par, na is mulk par hamlā karegā? ²⁰Ai mere mālik aur bādshāh, mehrbānī karke merī bāt sunen, merī guzārish pūrī karen! Mujhe Yūnatan muharrir ke ghar mein wāpas na bhejen, warnā main mar jāūngā.”

²¹Tab Sidqiyāh Bādshāh ne hukm diyā ki Yarmiyāh ko shāhī muhāfizon ke sahan mein rakhā

jāe. Us ne yih hidāyat bhī dī ki jab tak shahr meñ roṭī dastyāb ho Yarmiyāh ko nānbāi-galī se har roz ek roṭī miltī rahe. Chunānche Yarmiyāh muhāfizōn ke sahan meñ rahne lagā.

Yarmiyāh ko Sazā-e-Maut

Dene kā Irādā

38 Safatiyāh bin Mattān, Jidaliyāh bin Fashhūr, Yūkal bin Salamiyāh aur Fashhūr bin Malkiyāh ko mālūm huā ki Yarmiyāh tamām logoñ ko batā rahā hai ²ki Rab farmātā hai,

“Agar tum talwār, kāl yā wabā se marnā chāho to is shahr meñ raho. Lekin agar tum apnī jān ko bachānā chāho to shahr se nikal kar apne āp ko Bābal kī fauj ke hawāle karo. Jo koī yih kare us kī jān chhūṭ jāegī.^a ³Kyonki Rab farmātā hai ki Yarūshalam ko zarūr Shāh-e-Bābal kī fauj ke hawāle kiyā jāegā. Wuh yaqīnan us par qabzā karegā.”

⁴Tab mazkūrā afsaroñ ne bādshāh se kahā, “Is ādmī ko sazā-e-maut dīnī chāhie, kyonki yih

shahr meñ bache hue faujiyōn aur bāqī tamām logoñ ko aisī bāten batā rahā hai jin se wuh himmat hār gae haiñ. Yih ādmī qaum kī bahbūdī nahīn chāhtā balki use musibat meñ ḍālne par tulā rahtā hai.”

⁵Sidqiyāh Bādshāh ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, wuh āp ke hāth meñ hai. Main āp ko rok nahīn saktā.” ⁶Tab unhoñ ne Yarmiyāh ko pakaṛ kar Malkiyāh shāhzādā ke hauz meñ ḍāl diyā. Yih hauz shāhī muhāfizōn ke sahan meñ thā. Rassoñ ke zariye unhoñ ne Yarmiyāh ko utār diyā. Hauz meñ pānī nahīn thā balki sirf kīchaṛ, aur Yarmiyāh kīchaṛ meñ dhañs gayā.

⁷Lekin Ethopiyā ke ek darbārī banām Abad-malik ko patā chalā ki Yarmiyāh ke sāth kyā kuchh kiyā jā rahā hai. Jab bādshāh shahr ke darwāze banām Binyamīn meñ kachahrī lagāe baiṭhā thā ⁸to Abad-malik shāhī mahal se nikal kar us ke pās gayā aur kahā, ⁹“Mere āqā aur bādshāh, jo sulūk in ādmiyōn ne Yarmiyāh ke sāth kiya hai wuh nihāyat burā hai. Unhoñ ne use

^aLafzī tarjumā: Wuh ghanīmat ke taur par apnī jān ko bachāegā.

ek hauz meñ phaiñk diyā hai jahāñ wuh bhūkā marne ko hai. Kyoñki shahr meñ roṭī khatm ho gai hai.”

¹⁰Yih sun kar bādshāh ne Abad-malik ko hukm diyā, “Is se pahle ki Yarmiyāh mar jāe yahāñ se 30 ādmiyoñ ko le kar nabī ko hauz se nikāl deñ.” ¹¹Abad-malik ādmiyoñ ko apne sāth le kar shāhī mahal ke godām ke nīche ke ek kamre meñ gayā. Wahāñ se us ne kuchh purāne chīthare aur ghise-phaṭe kapre chun kar unheñ rassoñ ke zariye hauz meñ Yarmiyāh tak utār diyā. ¹²Abad-malik bolā, “Rasse bāndhne se pahle yih purāne chīthare aur ghise-phaṭe kapre baḥhal meñ rakheñ.” Yarmiyāh ne aisā hī kiyā, ¹³to wuh use rassoñ se khīñch kar hauz se nikāl lāe. Is ke bād Yarmiyāh shāhī muhāfizon ke sahan meñ rahā.

Sidqiyāh ko Ākhirī Martabā

Āgāh Kiyā Jātā Hai

¹⁴Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Yarmiyāh ko Rab ke ghar ke tīsre darwāze ke pās bulā kar us se kahā, “Main āp se ek bāt dariyāft karnā chāhtā hūñ. Mujhe is kā sāf jawāb deñ, koī bhī bāt mujh se mat

chhupāeñ.” ¹⁵Yarmiyāh ne etarāz kiyā, “Agar main āp ko sāf jawāb dūñ to āp mujhe mār ḍāleñge. Aur agar main āp ko mashwarā dūñ bhī to āp use qabūl nahīñ kareñge.” ¹⁶Tab Sidqiyāh Bādshāh ne alahdagī meñ qasam khā kar Yarmiyāh se wādā kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne hameñ jāñ dī hai, na main āp ko mār ḍālūngā, na āp ke jāñī dushmanoñ ke hawāle karūngā.”

¹⁷Tab Yarmiyāh bolā, “Rab jo lashkaroñ kā aur Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Apne āp ko Shāh-e-Bābal ke afsarān ke hawāle kar. Phir terī jāñ chhūṭ jāegī aur yih shahr nazar-e-ātish nahīñ ho jāegā. Tū aur terā ḳhāndān jītā rahegā. ¹⁸Dūsri sūrat meñ is shahr ko Bābal ke hawāle kiyā jāegā aur faujī ise nazar-e-ātish kareñge. Tū bhī un ke hāth se nahīñ bachegā.”

¹⁹Lekin Sidqiyāh Bādshāh ne etarāz kiyā, “Mujhe un hamwatanon se ḍar lagtā hai jo ḡhaddārī karke Bābal kī fauj ke pās bhāg gae haiñ. Ho saktā hai ki Bābal ke faujī mujhe un ke hawāle kareñ aur wuh mere sāth badsulūkī kareñ.” ²⁰Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Wuh āp ko un ke hawāle nahīñ

kareñge. Rab kī sun kar wuh kuchh karen jo main ne āp ko batāyā hai. Phir āp kī salāmatī hogī aur āp kī jān chhūṭ jāegī. ²¹Lekin agar āp shahr se nikal kar hathiyār ḍālne ke lie taiyār nahīn haiñ to phir yih paighām suneñ jo Rab ne mujh par zāhir kiya hai! ²²Shāhī mahal meñ jitnī khawātīn bach gāi haiñ un sab ko Shāh-e-Bābal ke afsaron ke pās pahuñchāyā jāegā. Tab yih khawātīn āp ke bāre meñ kaheñgī, ‘Hāy, jin ādmiyon par tū pūrā etamād rakhtā thā wuh fareb de kar tujh par ghālīb ā gae haiñ. Tere pāñw daldal meñ dhañs gae haiñ, lekin yih log ghāyb ho gae haiñ.’ ²³Hāñ, tere tamām bāl-bachchon ko bāhar Bābal kī fauj ke pās lāyā jāegā. Tū khud bhī un ke hāth se nahīn bachegā balki Shāh-e-Bābal tujhe pakaṛ legā. Yih shahr nazar-e-ātish ho jāegā.”

²⁴Phir Sidqiyāh ne Yarmiyāh se kahā, “Khabardār! Kisī ko bhī yih mālūm na ho ki ham ne kyā kyā bāteñ kī haiñ, warnā āp mar jāeñge. ²⁵Jab mere afsaron ko patā chale ki merī āp se guftgū huī hai to wuh āp ke pās ā kar

pūchheñge, “Tum ne bādshāh se kyā bāt kī, aur bādshāh ne tum se kyā kahā? Hameñ sāf jawāb do aur jhūṭ na bolo, warnā ham tumheñ mār ḍāleñge.” ²⁶Jab wuh is tarah kī bāteñ kareñge to unheñ sirf itnā-sā batāeñ, ‘Main bādshāh se minnat kar rahā thā ki wuh mujhe Yūnatan ke ghar meñ wāpas na bhejeñ, warnā main mar jāūñgā.”

²⁷Aisā hī huā. Tamām sarkārī afsar Yarmiyāh ke pās āe aur us se sawāl karne lage. Lekin us ne unheñ sirf wuh kuchh batāyā jo bādshāh ne use kahne ko kahā thā. Tab wuh khāmosh ho gae. Kyonki kisī ne bhī us kī bādshāh se guftgū nahīn sunī thī.

²⁸Is ke bād Yarmiyāh Yarūshalam kī shikast tak shāhī muhāfizon ke sahan meñ qaidī rahā.

Yarūshalam kī Shikast

39 Yarūshalam yon dushman ke hāth meñ āyā: Yahūdāh ke bādshāh ke naweñ sāl aur 10weñ mahīne^a meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar apnī tamām fauj le kar Yarūshalam pahuñchā aur

^aDisambar tā Janwarī.

shahr kâ muhâsarâ karne lagâ.
²Sidqiyāh ke 11weñ sâl ke chauthē mahīne aur nawēñ din^a dushman ne fasīl meñ rakhnâ ḍāl diyā.

³Tab Nabūkadnazzar ke tamām ālā afsar shahr meñ ā kar us ke Darmiyānī Darwāze meñ baiṭh gae. Un meñ yih shāmil the: Nairgal-sarāzar Samgar, Nabū-sar-sakīm jo Rab-sārīs thā, Nairgal-sarāzar jo Rab-māg thā aur Shāh-e-Bābal ke bāqī buzurg.

⁴Unheñ dekh kar Yahūdāh kâ bādshāh Sidqiyāh aur us ke tamām faujī bhāg gae. Rāt ke waqt wuh fasīl ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwārōñ ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf daurṇe lage, ⁵lekin Bābal ke faujiyōñ ne un kâ tāqqub karke Sidqiyāh ko Yarihū ke maidānī ilāqe meñ pakar liyā. Phir use Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke pās lāyā gayā, aur wahīñ us ne Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā. ⁶Sidqiyāh ke deḡhte deḡhte Shāh-e-Bābal ne Riblā meñ us ke beṭōñ ko qatl kiyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke tamām buzurgōñ ko bhī maut ke

ghāṭ utār diyā. ⁷Phir us ne Sidqiyāh kī āñkheñ nikalwā kar use pīṭal kī zanjīrōñ meñ jakaṛ liyā aur Bābal ko le jāne ke lie mahfūz rakhā.

⁸Bābal ke faujiyōñ ne shāhī mahal aur dīgar logōñ ke gharōñ ko jalā kar Yarūshalam kī fasīl ko girā diyā. ⁹Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam aur Yahūdāh meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the.

¹⁰Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqe ke bāz logōñ ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā, aise log jin ke pās kuchh nahīñ thā. Unheñ us ne us waqt angūr ke bāgh aur khet die.

¹¹⁻¹²Nabūkadnazzar Bādshāh ne shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ko hukm diyā, “Yarmiyāh ko apne pās rakheñ. Us kâ ḡhayāl rakheñ. Use nuqsān na pahunchāeñ balki jo bhī darḡhāst wuh kare use pūrā kareñ.”

¹³Chunāñche shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne kisī ko Yarmiyāh ke pās bhejā. Us

^a18 Julāi.

waqt Nabūshazbān jo Rab-sārīs thā, Nairgal-sarāzar jo Rab-māg thā aur Shāh-e-Bābal ke bāqī afsar Nabūzarādān ke pās the. ¹⁴Yarmiyāh ab tak shāhī muhāfizōn ke sahan meñ giriftār thā. Unhoñ ne hukm diyā ki use wahāñ se nikāl kar Jidaliyāh bin Aḫīqām bin Sāfan ke hawāle kar diyā jāe tāki wuh use us ke apne ghar pahuñchā de. Yoñ Yarmiyāh apne logoñ ke darmiyān basne lagā.

Abad-malik ke lie ḲhushḲhabrī

¹⁵Jab Yarmiyāh abhī shāhī muhāfizōn ke sahan meñ giriftār thā to Rab us se hamkalām huā,

¹⁶“Jā kar Ethopiya ke Abad-malik ko batā, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki dekh, main is shahr ke sāth wuh sab kuchh karne ko hūñ jis kā elān main ne kiya thā. Main us par mehrbānī nahīn karūnga balki use nuqsān pahuñchāūngā. Tū apnī āñkhoñ se yih dekhegā. ¹⁷Lekin Rab farmātā hai ki tujhe main us dīn chhuṭkārā dūngā, tujhe un ke hawāle nahīn kiya jāegā jin se

tū ḍartā hai. ¹⁸Main Ḳhud tujhe bachāūngā. Chūñki tū ne mujh par bharosā kiya is lie tū talwār kī zad meñ nahīn āegā balki terī jāñ chhūṭ jāegi.^a Yih Rab kā farmān hai.”

Yarmiyāh ko Āzād Kiyā Jātā Hai

40 Āzād hone ke bād bhī Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. Shāhī muhāfizōn ke afsar Nabūzarādān ne use Rāmā meñ rihā kiya thā. Kyoñki jab Yarūshalam aur bāqī Yahūdāh ke qaidiyōn ko Mulk-e-Bābal meñ le jāne ke lie jamā kiya gayā to mālūm huā ki Yarmiyāh bhī zanjīroñ meñ jakarā huā un meñ shāmil hai. ²Tab Nabūzarādān ne Yarmiyāh ko bulā kar us se kahā, “Rab āp ke Ḳhudā ne elān kiya thā ki is jagah par āfat āegi. ³Aur ab wuh yih āfat usī tarah hī lāyā jis tarah us ne farmāyā thā. Sab kuchh is lie huā ki āp kī qaum Rab kā gunāh kartī rahī aur us kī na sunī. ⁴Lekin āj main wuh zanjīreñ khol detā hūñ jin se āp ke hāth jakare hue haiñ. Āp āzād haiñ. Agar chāheñ to mere sāth Bābal jāeñ. Tab main hī āp kī

^aLafzī tarjumā: Tū ghanīmat ke taur par apnī jāñ ko bachāegā.

nigarānī karūṅga. Bāqī āp kī marzī. Agar yihīn rahnā pasand karenge to yihīn raheñ. Pūre mulk meñ jahāñ bhī jānā chāheñ jāeñ. Koī āp ko nahīn rokegā.”

⁵Yarmiyāh ab tak jhijak rahā thā, is lie Nabūzarādān ne kahā, “Phir Jidaliyāh bin Aḫhiqām bin Sāfan ke pās chale jāeñ! Shāh-e-Bābal ne use sūbā Yahūdāh ke shahron par muqarrar kiya hai. Us ke sāth raheñ. Yā phir jahāñ bhī rahnā pasand karen wahīn raheñ.”

Nabūzarādān ne Yarmiyāh ko kuchh ḡhurāk aur ek tohfā de kar use ruḡhsat kar diya. ⁶Jidaliyāh Misfāh meñ ṡahrā huā thā. Yarmiyāh us ke pās jā kar mulk ke bache hue logoñ ke bīch meñ basne lagā.

Jidaliyāh ko Qatl Karne kī Sāzishēñ

⁷Dehāt meñ ab tak Yahūdāh ke kuchh faujī afsar apne dastoñ samet chhupe rahte the. Jab unheñ ḡhabar milī ki Shāh-e-Bābal ne Jidaliyāh bin Aḫhiqām ko Yahūdāh kā gawarnar banā kar un ḡharib ādmiyoñ aur bāl-bachchoñ par muqarrar kiya hai jo jilāwatan

nahīn hue haiñ ⁸to wuh Misfāh meñ Jidaliyāh ke pās āe. Afsaron ke nām Ismāil bin Nataniyāh, Qarīh ke beṡe Yūhanān aur Yūnatan, Sirāyāh bin Tanhūmat, Īphī Natūfāti ke beṡe aur Yāzaniyāh bin Mākāti the. Un ke faujī bhī sāth āe. ⁹Jidaliyāh bin Aḫhiqām bin Sāfan ne qasam khā kar un se wādā kiya, “Bābal ke tābe ho jāne se mat ḡarnā! MulK meñ ābād ho kar Shāh-e-Bābal kī ḡhidmat karen to āp kī salāmatī hogī. ¹⁰Mainī ḡhud Misfāh meñ ṡahar kar āp kī sifārish karūṅga jab Bābal ke numāinde āenge. Itne meñ angūr, mausam-e-garmā kā phal aur zaitūn kī fasleñ jamā karke apne bartanoñ meñ mahfūz rakheñ. Un shahron meñ ābād raheñ jin par āp ne qabzā kar liya hai.”

¹¹Yahūdāh ke muta’addid bāshinde Moāb, Ammon, Adom aur dīgar paṡosī mamālik meñ hijrat kar gae the. Ab jab unheñ ittalā milī ki Shāh-e-Bābal ne kuchh bache hue logoñ ko Yahūdāh meñ chhoṡ kar Jidaliyāh bin Aḫhiqām bin Sāfan ko gawarnar banā diya hai ¹²to wuh sab Yahūdāh meñ wāpas āe. Jin mamālik meñ bhī wuh muntashir hue the wahāñ se

wuh Misfāh āe tāki Jidaliyāh se mileñ. Us mausam-e-garmā meñ wuh angūr aur bāqī phal kī baṛī fasal jamā kar sake.

¹³Ek din Yūhanān bin Qarīh aur wuh tamām faujī afsar jo ab tak dehāt meñ ṭahre hue the Jidaliyāh se milne āe. ¹⁴Misfāh meñ pahuñch kar wuh Jidaliyāh se kahne lage, “Kyā āp ko nahīn mālūm ki Ammon ke bādshāh Bālīs ne Ismāīl bin Nataniyāh ko āp ko qatl karne ke lie bhejā hai?” Lekin Jidaliyāh bin Aḳhiqām ne un kī bāt kā yaqīn na kiya. ¹⁵Tab Yūhanān bin Qarīh Misfāh āyā aur alahdagī meñ Jidaliyāh se milā. Wuh bolā, “Mujhe Ismāīl bin Nataniyāh ke pās jā kar use mār dene kī ijāzat deñ. Kisi ko bhī patā nahīn chalegā. Kyā zarūrat hai ki wuh āp ko qatl kare? Agar wuh is meñ kāmyāb ho jāe to āp ke pās jamāshudā hamwatan sab ke sab muntashir ho jāeñge aur Yahūdāh kā bachā huā hissā halāk ho jāegā.” ¹⁶Jidaliyāh ne Yūhanān ko dāñṭ kar kahā, “Aisā mat karnā! Jo kuchh āp Ismāīl ke bāre meñ batā rahe haiñ wuh jhūṭ hai.”

Ismāīl Jidaliyāh Gawarnar

ko Qatl Kartā Hai

41 Ismāīl bin Nataniyāh bin Ilīsāmā shāhī nasl kā thā aur pahle Shāh-e-Yahūdāh kā ālā afsar thā. Sātweñ mahīne^a meñ wuh das ādmiyōñ ko apne sāth le kar Misfāh meñ Jidaliyāh se milne āyā. Jab wuh mil kar khānā khā rahe the ²to Ismāīl aur us ke das ādmī achānak uṭhe aur apnī talwāroñ ko khīnch kar Jidaliyāh ko mār dālā. Yoñ Ismāīl ne us ādmī ko qatl kiya jise Bābal ke bādshāh ne sūbā Yahūdāh par muqarrar kiya thā. ³Us ne Misfāh meñ Jidaliyāh ke sāth rahne wāle tamām hamwatanōñ ko bhī qatl kiya aur wahāñ ṭaharne wāle Bābal ke faujiyōñ ko bhī.

⁴Agle din jab kisi ko mālūm nahīn thā ki Jidaliyāh ko qatl kiya gaya hai ⁵to 80 ādmī wahāñ pahuñche jo Sikam, Sailā aur Sāmariya se ā kar Rab ke tabāhshudā ghar meñ us kī parastish karne jā rahe the. Un ke pās ḡhallā aur baḳhūr kī qurbāniyāñ thiñ, aur unhoñ ne ḡham ke māre apnī dārhiyāñ

^aSitambar tā Aktūbar.

mundwā kar apne kapre phār lie aur apnī jild ko zaḡhmī kar diyā thā. ⁶Ismāīl rote rote Misfāh se nikal kar un se milne āyā. Jab wuh un ke pās pahunchā to kahne lagā, “Jidaliyāh bin Aḡhīqām ke pās āo aur dekho ki kyā huā hai!”

⁷Jyon hī wuh shahr meñ dāḡhil hue to Ismāīl aur us ke sāthiyon ne unheñ qatl karke ek hauz meñ phaink diyā. ⁸Sirf das ādmī bach gae jab unhoñ ne Ismāīl se kahā, “Hameñ mat qatl karnā, kyonki hamāre pās gandum, jau aur shahd ke zaḡhire haiñ jo ham ne khule maidān meñ kahīñ chhupā rakhe haiñ.” Yih sun kar us ne unheñ dūstroñ kī tarah na mārā balki zindā chhoṛā.

⁹Jis hauz meñ Ismāīl ne un ādmiyon kī lāsheñ phenk diñ jo us ne Jidliyāh ke māmāle meñ mār ḍāle the use Yahūdāh ke bādshāh Āsā ne banwāyā thā—us waqt jab wuh Isrāīlī bādshāh Bāshā kī wajah se Misfāh ko mazbūt banā rahā thā. Ismāīl ne isī hauz ko maqtūloñ se bhar diyā. ¹⁰Misfāh ke bāqī logon ko us ne qaidī banā liyā. Un meñ Yahūdāh ke bādshāh kī beṭiyāñ aur bāqī wuh tamām log shāmil the jin par shāhī muhāfizon ke

sardār Nabūzarādān ne Jidaliyāh bin Aḡhīqām ko muqarrar kiya thā. Phir Ismāīl un sab ko apne sāth le kar Mulk-e-Ammon ke lie rawānā huā.

¹¹Lekin Yūhanān bin Qarīh aur us ke sāthī afsaron ko ittalā di gai ki Ismāīl se kyā jurm huā hai. ¹²Tab wuh apne tamām faujiyon ko jamā karke Ismāīl se larne ke lie nikle aur us kā tāqqub karte karte use Jibaūn ke joḡar ke pās jā liyā. ¹³Jyon hī Ismāīl ke qaidiyon ne Yūhanān aur us ke afsaron ko dekhā to wuh ḡhush hue. ¹⁴Sab ne Ismāīl ko chhoṛ diyā aur muṛ kar Yūhanān ke pās bhāḡ āe. ¹⁵Ismāīl āṭh sāthiyon samet farār huā aur Yūhanān ke hāth se bach kar Mulk-e-Ammon meñ chalā gayā.

¹⁶Yon Misfāh ke bache hue tamām log Jibaūn meñ Yūhanān aur us ke sāthī afsaron ke zer-e-nigarānī āe. Un meñ wuh tamām faujī, ḡhawātīn, bachche aur darbārī shāmil the jinheñ Ismāīl ne Jidaliyāh ko qatl karne ke bād qaidī banāyā thā. ¹⁷Lekin wuh Misfāh wāpas na gae balki āge chalte chalte Bait-laham ke qarīb ke gānw banām Sarāy-kimhām meñ ruk gae. Wahāñ wuh Misr

ke lie rawānā hone kī taiyāriyān karne lage, ¹⁸kyonki wuh Bābal ke intaqām se ɗarte the, is lie ki Jidalīyāh bin Aḫhiqām ko qatl karne se Ismāil bin Nataniyāh ne us ādmī ko maut ke ghāṭ utārā thā jise Shāh-e-Bābal ne Yahūdāh kā gawarnar muqarrar kiyā thā.

Yarmiyāh Misr na Jāne kā

Mashwarā Detā Hai

42 Yūhanān bin Qarīh, Yazaniyāh bin Hūsāyāh aur ɗigar fauji afsar bāqī tamām logon ke sāth chhoṭe se le kar baṛe tak ²Yarmiyāh Nabī ke pās āe aur kahne lage, “Hamārī minnat qabūl karen aur Rab apne Ẹhudā se hamāre lie duā karen. Āp Ẹhud dekh sakte haiñ ki go ham pahle muta’addid log the, lekin ab thoṛe hī rah gae haiñ. ³Duā karen ki Rab āp kā Ẹhudā hamen dikhāe ki ham kahān jāen aur kyā kuchh karen.”

⁴Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Ṭhik hai, main duā men zarūr Rab āp ke Ẹhudā ko āp kī guzārish pesh karūnga. Aur jo bhī jawāb Rab de wuh main lafz balafz āp ko batā dūngā. Main āp ko kisī bhī bāt se mahrūm nahīn rakhūngā.”

⁵Unhon ne kahā, “Rab hamārā wafādār aur qābil-e-etamād gawāh hai. Agar ham har bāt par amal na karen jo Rab āp kā Ẹhudā āp kī mārifat ham par nāzil karegā to wuhī hamāre Ẹhilāf gawāhī de. ⁶Ẹhāh uskī hidāyat hamen achchhī lage yā burī, ham Rab apne Ẹhudā kī sunenge jis ke pās ham āpko bhej rahe haiñ tāki hamārī salāmati ho. Ham to zarūr Rab apne Ẹhudā kī sunenge.”

⁷Das din guzarne ke bād Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. ⁸Us ne Yūhanān, us ke sāthī afsaron aur bāqī tamām logon ko chhoṭe se le kar baṛe tak apne pās bulā kar ⁹kahā, “Āp ne mujhe Rab Isrāil ke Ẹhudā ke pās bhejā tāki main āp kī guzārish us ke sāmne lāūñ. Ab us kā farmān sunen! ¹⁰Agar tum is mulk men raho to main tumhen nahīn girāūngā balki tāmīr karūnga, tumhen jaṛ se nahīn ukhārūngā balki panīrī kī tarah lagā dūngā. Kyonki mujhe us musibat par afsos hai jis men main ne tumhen muṭtalā kiya hai. ¹¹Is waqt tum Shāh-e-Bābal se ɗarte ho, lekin us se Ẹhauf mat khānā!’ Rab farmātā hai, ‘Us se dahshat na khāo, kyonki main tumhare

sāth hūn aur tumhārī madad karke us ke hāth se chhuṭkārā dūngā.
¹²Main tum par rahm karūnga, is lie wuh bhī tum par rahm karke tumheñ tumhāre mulk meñ wāpas āne degā.

¹³Lekin agar tum Rab apne Ḳhudā kī sunane ke lie taiyār na ho balki kaho ki ham is mulk meñ nahīn raheñge ¹⁴balki Misr jāeñge jahān na jang dekheñge, na jangī narsingē kī āwāz suneñge aur na bhūke raheñge ¹⁵to Rab kā jawāb suno! Ai Yahūdāh ke bache hue logo, Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai ki agar tum Misr meñ jā kar wahān panāh lene par tule hue ho ¹⁶to yaqīn jāno ki jis talwār aur kāl se tum ḍarte ho wuh wahīn Misr meñ tumhārā pīchhā kartā rahegā. Wahān jā kar tum yaqīnan maroge.
¹⁷Jitne bhī Misr jā kar wahān rahne par tule hue hoñ wuh sab talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ kī zad meñ ā kar mar jāeñge. Jis musībat meñ main unheñ ḍāl dūngā us se koī nahīn bachegā.’

¹⁸Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Pahle merā saḡht ḡhazab Yarūshalam ke bāshindoñ par nāzil huā. Agar tum Misr jāo to merā ḡhazab tum par

bhī nāzil hogā. Tumheñ dekh kar logoñ ke roñgte khare ho jāeñge, aur tum un kī lān-tān aur hiqārat kā nishānā banoge. Lānat karne wālā apne dushmanoñ ke lie tumhāre jaisā anjām chāhegā. Jahān tak tumhāre watan kā tālluq hai, tum use āindā kabhī nahīn dekhoge.’

¹⁹Ai Yahūdāh ke bache hue logo, ab Rab āp se hamkalām huā hai. Us kā jawāb sāf hai. Misr ko mat jānā! Yih bāt ḡhūb jān leñ ki āj main ne āp ko āgāh kar diyā hai.
²⁰Apne apne āpko saḡht dhokā diyā hai. Kyonki āp hī ne mujhe Rab apne Ḳhudā ke pās bhej kar kahā, ‘Rab hamāre Ḳhudā se hamāre lie duā karen. Jo bhī wuh farmāe wuh hameñ batāeñ to ham us par amal karenge.’ ²¹Āj main ne yih kiya hai, lekin āp Rab apne Ḳhudā kī sunane ke lie taiyār nahīn haiñ. Jo kuchh bhī us ne mujhe āp ko sunāne ko kahā hai us par āp amal nahīn karnā chāhte. ²²Chunāñche ab jān leñ ki jahān āp jā kar panāh lenā chāhte haiñ wahān āp talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge.”

**Yarmiyāh kī Āgāhī ko Nazar-
andāz Kiyā Jātā Hai**

43 Yarmiyāh khamosh huā. Jo kuchh bhī Rab un ke Kḥudā ne Yarmiyāh ko unheñ sunāne ko kahā thā use us ne un sab tak pahuñchāyā thā. ²Phir Azariyāh bin Hūsāyāh, Yūhanān bin Akḥiqām aur tamām badtamīz ādmī bol uṭhe, “Tum jhūṭ bol rahe ho! Rab hamāre Kḥudā ne tumheñ yih sunāne ko nahiñ bhejā ki Misr ko na jāo, na wahāñ ābād ho jāo. ³Is ke picḥhe Bārūk bin Nairiyāh kā hāth hai. Wuhī tumheñ hamāre kḥilāf uksā rahā hai, kyonki wuh chāhtā hai ki ham Bābliyon ke hāth meñ ā jāeñ tāki wuh hamēñ qatl karen yā jilāwatan karke Mulk-e-Bābal le jāeñ.”

⁴Aisī bāteñ karte karte Yūhanān bin Qarīh, dīgar faujī afsaron aur bāqī tamām logoñ ne Rab kā hukm radd kiyā. Wuh Mulk-e-Yahūdāh meñ na rahe ⁵balki sab Yūhanān aur bāqī tamām faujī afsaron kī rāhnumāi meñ Misr chale gae. Un meñ Yahūdāh ke wuh bache hue sab log shāmil the jo pahle muḥtaliḥ mamālik meñ muntashir hue the, lekin

ab Yahūdāh meñ dubārā ābād hone ke lie wāpas āe the. ⁶Wuh tamām mard, aurateñ aur bachche bādshāh kī beṭiyon samet bhī un meñ shāmil the jinheñ shāhī muḥāfizon ke sardār Nabūzarādān ne Jidalīyāh bin Akḥiqām ke sapurd kiyā thā. Yarmiyāh Nabī aur Bārūk bin Nairiyāh ko bhī sāth jānā paṛā. ⁷Yon wuh Rab kī hidāyat radd karke rawānā hue aur chalte chalte Misrī sarhad ke shahr Tahfanḥis tak pahuñche.

Shāh-e-Bābal ke Misr meñ

Ghus Āne kī Peshgoi

⁸Tahfanḥis meñ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ⁹“Apne hamwatanon ke dekhte dekhte chand-ek baṛe patthar Firaun ke mahl ke darwāze ke qarīb le jā kar gāre kī madad se farsh kī kachchī inṭon meñ dabā de. ¹⁰Phir unheñ batā de, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki main apne kḥādīm Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ko bulā kar yahāñ lāūngā aur us kā taḥt un pattharon ke ūpar kharā karūngā jo main ne Yarmiyāh ke zariye dabāe haiñ. Nabūkadnazzar unhiñ ke

ūpar apnā shāhī tambū lagāegā.
¹¹Kyonki wuh āegā aur Misr par hamlā karke har ek ke sāth wuh kuchh karegā jo us ke nasīb meñ hai. Ek mar jāegā, dūsrā qaid meñ jāegā aur tīsrā talwār kī zad meñ āegā. ¹²⁻¹³Main Misrī dewatāon ke mandiron ko jalā dūngā. Shāh-e-Bābal unheñ rākh karegā. Wuh un ke buton par qabzā karke unheñ apne sāth le jāegā. Jis tarah charwāhā chādar orh letā hai usī tarah wuh Mulk-e-Misr orh legā. Misr āte waqt wuh Sūraj Dewatā ke satūnon ko dhā degā. Hāñ, wuh Misrī dewatāon ke mandir nazar-e-ātish karegā. Tab wuh sahī-salāmat wahāñ se wāpas chalā jāegā.”

Tum Butparastī se Bāz Kyon

Nahīn Āte?

44 Rab kā kalām ek bār phir Yarmiyāh par nāzil huā. Us meñ wuh un tamām hamwatanon se hamkalām huā jo shimālī Misr ke shahron Mijdāl, Tahfanhis aur Memfis aur junūbī Misr banām Patrūs meñ rahte the.

²“Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Tum ne Ḳhud wuh baṛī āfat dekhī jo main Yarūshalam

aur Yahūdāh ke dīgar tamām shahron par lāyā. Āj wuh wīrān-o-sunsān haiñ, aur un meñ koī nahīn bastā. ³Yon unheñ un kī burī harkaton kā ajr milā. Kyonki ajnabī mābūdon ke lie baḳhūr jalā kar un kī ḳhidmat karne se unhoñ ne mujhe taish dilāyā. Aur yih aise dewatā the jin se pahle na wuh, na tum aur na tumhāre bāpdādā wāqif the. ⁴Bār bār main nabiyon ko un ke pās bhejtā rahā, aur bār bār mere ḳhādīm kahte rahe ki aisī ghinaunī harkateñ mat karnā, kyonki mujhe in se nafrat hai! ⁵Lekin unhoñ ne na sunī, na dhyān diyā. Na wuh apnī bedīnī se bāz āe, na ajnabī mābūdon ko baḳhūr jalāne kā silsilā band kiyā.

⁶Tab merā shadīd ḡhazab un par nāzil huā. Mere qahr kī zabardast āg ne Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam kī galiyon meñ phailte phailte unheñ wīrān-o-sunsān kar diyā. Āj tak un kā yihī hāl hai.”

⁷Ab Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Tum apnā satyānās kyon kar rahe ho? Aise qadam uṭhāne se tum Yahūdāh se āe hue mardon aur auraton ko bachchon aur shirḳharon samet halākat kī taraf lā rahe ho. Is sūrat

meñ ek bhī nahīn bachegā. ⁸Mujhe apne hāthoñ ke kām se taish kyon dilāte ho? Yahān Misr meñ panāh le kar tum ajnabī mābūdoñ ke lie baḥhūr kyon jalāte ho? Is se tum apne āp ko nest-o-nābūd kar rahe ho, tum duniyā kī tamām qaumoñ ke lie lānat aur mazāq kā nishānā banoge. ⁹Kyā tumheñ wuh burāiyāñ yād nahīn jo tumhāre bāpdādā, Yahūdāh ke rājā-rāniyoñ aur tum se tumhārī bīwiyōñ samet Mulk-e-Yahūdāh aur Yarūshalam kī galiyoñ meñ sarzad huī haiñ? ¹⁰Āj tak tum ne na inkisārī kā izhār kiya, na merā ḵhauf mānā, aur na merī shariyat ke mutābiq zindagī guzārī. Tum un hidāyāt ke tābe na rahe jo main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kī thiñ.’

¹¹Chunāñche Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Main tum par āfat lāne kā aṭal irādā rakhtā hūñ. Tamām Yahūdāh ḵhatm ho jāegā. ¹²Main Yahūdāh ke us bache hue hisse ko safhā-e-hasti se miṭā dūngā jo Misr meñ jā kar panāh lene par tulā huā thā. Sab Misr meñ halāk ho jāenge, ḵhāh talwār se, ḵhāh kāl se. Chhoṭe se le kar baṛe tak sab ke sab talwār yā kāl kī zad meñ ā kar mar jāenge.

Unheñ dekh kar logoñ ke roñgte khare ho jāenge, aur wuh dūstroñ kī lān-tān aur hiqārat kā nishānā baneñge. Lānat karne wālā apne dushmanoñ ke lie unhīn kā-sā anjām chāhegā. ¹³Jis tarah main ne Yarūshalam ko sazā dī ain usī tarah main Misr meñ āne wāle hamwatanon ko talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ se sazā dūngā. ¹⁴Yahūdāh ke jitne bache hue log yahān Misr meñ panāh lene ke lie āe haiñ wuh sab yihīn halāk ho jāenge. Koī bhī bach kar Mulk-e-Yahūdāh meñ nahīn laṭegā, go tum sab wahān dubārā ābād hone kī shadīd ārzū rakhte ho. Sirf chand ek is meñ kāmyāb ho jāenge.”

Āsmānī Malikā kī Pūjā par Zid

¹⁵Us waqt junūbī Misr meñ rahne wāle Yahūdāh ke tamām mard aur aurateñ ek baṛe ijtīmā ke lie jamā hue the. Mardoñ ko ḵhūb mālūm thā ki hamārī bīwiyāñ ajnabī mābūdoñ ko baḥhūr kī qurbāniyāñ pesh kartī haiñ. Ab unhoñ ne Yarmiyāh se kahā, ¹⁶“Jo bāt āp ne Rab kā nām le kar ham se kī hai wuh ham nahīn mānte. ¹⁷Ham un tamām bātoñ par zarūr

amal kareṅge jo ham ne kahī haiṅ. Ham āsmānī malikā dewī ke lie baḥhūr jalāeṅge aur use mai kī nazareṅ pesh kareṅge. Ham wuhī kuchh kareṅge jo ham, hamāre bāpdādā, hamāre bādshāh aur hamāre buzurg Mulk-e-Yahūdāh aur Yarūshalam kī galiyoṅ meṅ kiyā karte the. Kyōṅki us waqt roṭī kī kasrat thī aur hamārā achchhā hāl thā. Us waqt ham kisī bhī musibat se dochār na hue. ¹⁸Lekin jab se ham āsmānī malikā ko baḥhūr aur mai kī nazareṅ pesh karne se bāz āe haiṅ us waqt se har lihāz se hājatmand rahe haiṅ. Usī waqt se ham talwār aur kāl kī zad meṅ ā kar nest ho rahe haiṅ.” ¹⁹Auratoṅ ne bāt jāri rakh kar kahā, “Kyā āp samajhte haiṅ ki hamāre shauharoṅ ko is kā ilm nahīn thā ki ham āsmānī malikā ko baḥhūr aur mai kī nazareṅ pesh kartī haiṅ, ki ham us kī shakl kī ṭikkīyān banā kar us kī pūjā kartī haiṅ?”

Chand Ek ke Bachne kī Peshgoī

²⁰Yarmiyāh etarāz karne wāle tamām mardoṅ aur auratoṅ se dubārā muḥhātib huā, ²¹“Dekho, Rab ne us baḥhūr par dhyān diyā

jo tum aur tumhāre bāpdādā ne bādshāhoṅ, buzurgoṅ aur awām samet Yahūdāh ke shahroṅ aur Yarūshalam kī galiyoṅ meṅ jalāyā hai. Yih bāt use ḡhūb yād hai. ²²Āḡhirkār ek waqt āyā jab tumhārī sharīr aur ghinaunī harkateṅ qābil-e-bardāsht na rahīṅ, aur Rab ko tumheṅ sazā denī paṛī. Yihī wajah hai ki āj tumhārā mulk wīrān-o-sunsān hai, ki use dekh kar logoṅ ke roṅṅte khare ho jāte haiṅ. Lānat karne wālā apne dushman ke lie aisā hī anjām chāhtā hai. ²³Āfat isī lie tum par āī ki tum ne butoṅ ke lie baḥhūr jalā kar Rab kī na sunī. Na tum ne us kī shariāt ke mutābiq zindagī guzārī, na us kī hidāyāt aur ahkām par amal kiyā. Āj tak mulk kā yihī hāl rahā hai.”

²⁴Phir Yarmiyāh ne tamām logoṅ se auratoṅ samet kahā, “Ai Mīsr meṅ rahne wāle Yahūdāh ke tamām hamwatanos, Rab kā kalām suno! ²⁵Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki tum aur tumhārī bīwīyoṅ ne isrār kiyā hai, ‘Ham zarūr apnī un mannatoṅ ko pūrā kareṅge jo ham ne mānī haiṅ, ham zarūr āsmānī malikā ko baḥhūr aur mai kī nazareṅ pesh kareṅge.’ Aur tum ne apne alfāz

aur apnī harkatoñ se sābit kar diyā hai ki tum sanjīdagī se apne is elān par amal karnā chāhte ho. To thīk hai, apnā wādā aur apnī mannaten pūrī karo!

²⁶Lekin ai Misr mein rahne wāle tamām hamwatano, Rab ke kalām par dhyān do! Rab farmātā hai ki mere azīm nām kī qasam, āindā Misr mein tum mein se koī merā nām le kar qasam nahīn khāegā, koī nahīn kahegā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq kī hayāt kī qasam!’ ²⁷Kyonki main tumhārī nigarānī kar rahā hūn, lekin tum par mehrbānī karne ke lie nahīn balki tumhein nuqsān pahuñchāne ke lie. Misr mein rahne wāle Yahūdāh ke tamām log talwār aur kāl kī zad mein ā jāenge aur piste piste halāk ho jāenge. ²⁸Sirf chand ek dushman kī talwār se bach kar Mulk-e-Yahūdāh wāpas āenge. Tab Yahūdāh ke jitne bache hue log Misr mein panāh lene ke lie āe haiñ wuh sab jān leñge ki kis kī bāt durust niklī hai, merī yā un kī. ²⁹Rab farmātā hai ki main tumhein nishān bhī detā hūn tāki tumhein yaqīn ho jāe ki main tumhare khilāf khālī bāteñ nahīn kar rahā balki tumhein yaqīnan Misr mein sazā dūngā. ³⁰Nishān yih hogā ki jis

tarah main ne Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko us ke jānī dushman Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā usī tarah main Hufṛā Firaun ko bhī us ke jānī dushmanoñ ke hawāle kar dūngā. Yih Rab kā farmān hai.”

Bārūk ke lie Tasalli kā Paighām

45 Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl mein Yarmiyāh Nabī ko Bārūk bin Nairiyāh ke lie Rab kā paighām milā. Us waqt Bārūk Yarmiyāh kī wuh bāteñ ek kitāb mein darj kar rahā thā jo us par nāzil huī thiñ. Yarmiyāh ne kahā, ²“Ai Bārūk, Rab Isrāīl kā Ḳhudā tere bāre mein farmātā hai ³ki tū kahtā hai, ‘Hāy, mujh par afsos! Rab ne mere dard mein izāfā kar diyā hai, ab mujhe ranj-o-alam bhī sahnā partā hai. Main karāhte karāhte thak gayā hūn. Kahiñ bhī ārām-o-sukūn nahīn miltā.’

⁴Ai Bārūk, Rab jawāb mein farmātā hai ki jo kuchh main ne khud tāmīr kiya use main girā dūngā, jo paudā main ne khud lagāyā use jaṛ se ukhāṛ dūngā. Pūre mulk ke sāth aisā hī sulūk karūngā.

⁵To phir tū apne lie kyon̄ barī kām̄yābī hāsīl karne kâ ārzūmand hai? Aisā k̄hayāl chhoṛ de, kyon̄ki main̄ tamām insānoṅ par āfat lā rahā hūn̄. Yih Rab kâ farmān hai. Lekin jahān bhī tū jāe wahān main̄ hone dūngā ki terī jān chhūṭ jāe.”^a

Misr kī Shikast kī Peshgoī

46 Yarmiyāh par muḁhtalif qaumoṅ ke bāre meṅ bhī paighāmāt nāzil hue. Yih zail meṅ darj haiṅ.

²Pahlā paighām Misr ke bāre meṅ hai. Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsīyāh ke chauthē sāl meṅ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Dariyā-e-Furāt par wāqe shahr Karkimis ke pās Misrī fauj ko shikast dī thī. Un dinon̄ meṅ Misrī bādshāh Nikoh Firaun kī fauj ke bāre meṅ Rab kâ kalām nāzil huā,

³“Apnī barī aur chhoṭī dhāleṅ taiyār karke jang ke lie niklo! ⁴Ghoṛon̄ ko rathon̄ meṅ joto! Dīgar ghoṛon̄ par sawār ho jāo! K̄hod pahan kar khare ho jāo! Apne nezon̄ ko raughan se chamkā

kar zirābaktar pahan lo! ⁵Lekin mujhe kyā nazar ā rahā hai? Misrī faujiyon̄ par dahshat tārī hui hai. Wuh pīchhe haṭ rahe haiṅ, un ke sūrmāon̄ ne hathiyār dāl die haiṅ. Wuh bhāg bhāg kar farār ho rahe haiṅ aur pīchhe bhī nahīn dekhte. Rab farmātā hai ki chāron̄ taraf dahshat hī dahshat phail gāi hai. ⁶Na tezī se bhāgne wālā, na zabardast faujī bach saktā hai. Shimāl meṅ Dariyā-e-Furāt ke kināre hī wuh ṭhokar khā kar gir gae haiṅ.

⁷Yih kyā hai jo Dariyā-e-Nīl kī tarah chaṛh rahā hai, jo sailāb ban kar sab kuchh ḡharq kar rahā hai? ⁸Misr Dariyā-e-Nīl kī tarah chaṛh rahā hai, wuhī sailāb ban kar sab kuchh ḡharq kar rahā hai. Wuh kahtā hai, ‘Main̄ chaṛh kar pūrī zamīn ko ḡharq kar dūngā. Main̄ shahron̄ ko un ke bāshindon̄ samet tabāh karūngā.’ ⁹Ai ghoṛo, dushman par ṭuṭ paṛo! Ai ratho, dīwānon̄ kī tarah dauṛo! Ai faujiyo, laṛne ke lie niklo! Ai Ethiopiā aur Libiyā ke sipāhiyo, apnī dhāleṅ pakar kar chalo, ai Ludiya ke tīr

^aLafzī tarjumā: Main̄ tujhe terī jān ḡhanīmat ke taur par baḁshh dūngā.

chalāne wālo, apne kamān tān kar āge baṛho!

¹⁰Lekin āj Qādir-e-mutlaq, Rabbul-afwāj kā hī din hai. Intaqām ke is din wuh apne dushmanon se badlā legā. Us kī talwār unheñ khā khā kar ser ho jāegī, aur un kā khūn pī pī kar us kī pyās bujhegī. Kyonki shimāl meñ Dariyā-e-Furāt ke kināre unheñ Qādir-e-mutlaq, Rabbul-afwāj ko qurbān kiyā jāegā.

¹¹Ai kuñwārī Misr Beṭī, Mulk-e-Jiliyād meñ jā kar apne zaḥmōñ ke lie balsān ḵharīd le. Lekin kyā fāydā? Ḵhāh tū kitnī dawāī kyon na istemāl kare terī choṭeñ bhar hī nahīñ saktīñ! ¹²Terī sharmindagī kī ḵhabar dīgar aqwām meñ phail gai hai, terī chīḵheñ pūrī duniyā meñ gūñj rahī haiñ. Kyonki tere sūrme ek dūsre se ṭhokar khā kar gir gae haiñ.”

Shāh-e-Bābal ke Misr meñ

Ghus Āne kī Peshgoī

¹³Jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar Misr par hamlā karne āyā to

Rab is ke bāre meñ Yarmiyāh se hamkalām huā,

¹⁴“Misrī shahron Mijdāl, Memfis aur Tahfanhīs meñ elān karo, ‘Jang kī taiyāriyāñ karke laṛne ke lie ḵaṛe ho jāo! Kyonki talwār tumhāre ās-pās sab kuchh khā rahī hai.’

¹⁵Ai Misr, tere zabardast sāñḍ^a ko ḵhāk meñ kyon milāyā gayā hai? Wuh ḵharā nahīñ rah saktā, kyonki Rab ne use dabā diyā hai.

¹⁶Us ne muta’addid afrād ko ṭhokar khāne diyā, aur wuh ek dūsre par gir gae. Unhon ne kahā, ‘Āo, ham apnī hī qaum aur apne watan meñ wāpas chale jāeñ jahāñ zālīm kī talwār ham tak nahīñ pahunch saktī.’ ¹⁷Wahāñ wuh pukār uṭhe, ‘Misr kā bādshāh shor to bahut machātā hai lekin is ke pīchhe kuchh bhī nahīñ. Jo sunahrā mauqā use milā wuh jātā rahā hai.”

¹⁸Duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, jo tum par hamlā karne ā rahā hai wuh dūsron se utnā baṛā hai jitnā Tabūr dīgar pahāron se aur Karmil

^aSāñḍ: Misr kā ek dewatā. Ibrānī lafz kā matlab sūrmā bhī ho saktā hai.

samundar se ūnchā hai. ¹⁹Ai Misr ke bāshindo, apnā māl-o-asbāb bāndh kar jilāwatan hone kī taiyāriyān karo. Kyoṅki Memfis mismār ho kar nazar-e-ātish ho jāegā. Us meṅ koī nahīn rahegā.

²⁰Misr ḵhūbsūrat-sī jawān gāy hai, lekin shimāl se mohlak makkhī ā kar us par dhāwā bol rahī hai.

Hān, wuh ā rahī hai. ²¹Misrī fauj ke bhāre ke faujī moṭe-tāze bachhre hain, lekin wuh bhī muṛ kar farār ho jāenge. Ek bhī qāym nahīn rahegā. Kyoṅki āfat kā din un par āne wālā hai, wuh waqt jab unheṅ pūrī sazā milegī.

²²Misr sānp kī tarah phunkārte hue pīchhe haṭ jāegā jab dushman ke faujī pūre zor se us par hamlā karenge, jab wuh lakaṛhāroṅ kī tarah apnī kulhāriyān pakare hue us par ṭūṭ paenge.” ²³Rab farmātā hai, “Tab wuh Misr kā jangal kāt ḍāleṅge, go wuh kitnā ghanā kyon na ho. Kyoṅki un kī tādād ṭīḍḍiyon se zyādā hogī balki wuh anginat hoṅge. ²⁴Misr Beṭī kī be’izzati kī jāegī, use shimālī qaum ke hawāle kiyā jāegā.”

²⁵Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḵhudā hai farmātā hai, “Main Thības Shahr ke dewatā Āmūn, Firaun aur

tamām Misr ko us ke dewatāon aur bādshāhon samet sazā dūngā. Hān, main Firaun aur us par etamād rakhne wāle tamām logon kī adālat karūnga.” ²⁶Rab farmātā hai, “Main unheṅ un ke jānī dushmanon ke hawāle kar dūngā, aur wuh Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar aur us ke afsaron ke qābū meṅ ā jāenge. Lekin bād meṅ Misr pahle kī tarah dubārā ābād ho jāegā.

²⁷Jahān tak terā tālluq hai, ai Yāqūb mere ḵhādim, ḵhauf mat khā! Ai Isrāīl, hauslā mat hār! Dekh, main tujhe dūr-darāz mulk se chhuṭkārā dūngā. Terī aulād ko main us mulk se najāt dūngā jahān use jilāwatan kiyā gayā hai. Phir Yāqūb wāpas ā kar āram-o-sukūn kī zindagī guzāregā. Koī nahīn hogā jo use haibat zadā kare.” ²⁸Rab farmātā hai, “Ai Yāqūb mere ḵhādim, ḵhauf na khā, kyoṅki main tere sāth hūn. Main un tamām qaumon ko nest-o-nābūd kar dūngā jin meṅ main ne tujhe muntashir kar diyā hai, lekin tujhe main is tarah safhā-e-hasti se nahīn miṭāūngā. Albattā main munāsib had tak terī tambīh karūnga, kyoṅki main tujhe sazā die baḡhair nahīn chhoṛ saktā.”

**Filistiyon ko Safhā-e-Hastī
se Miṭāyā Jāegā**

47 Firaun ke Ġhazzā Shahr par hamlā karne se pahle Yarmiyāh Nabī par Filistiyon ke bāre meñ Rab kā kalām nāzil huā,

²“Rab farmātā hai ki shimāl se pānī ā rahā hai jo sailāb ban kar pūre mulk ko ġharq kar degā. Pūrā mulk shahron aur bāshindon samet us meñ ḍūb jāegā. Log chīkh uṭheñge, aur mulk ke tamām bāshinde āh-o-zārī karenge. ³Kyonki sarpā daurte hue ghoṛon kī ṭapeñ sunāi denḡī, dushman ke rathon kā shor aur pahiyon kī gaṛgaṛahaṭ un ke kānon tak pahuñchegī. Bāp ḡhaufzadā ho kar yon sākit ho jāenḡe ki wuh apne bachchon kī madad karne ke lie pichhe bhī dekh nahīn sakeḡe. ⁴Kyonki wuh din āne wālā hai jab tamām Filistiyon ko nest-o-nābūd kiyā jāegā tākī Sūr aur Saidā ke ākhiri madad karne wāle bhī ḡhatm ho jāen. Kyonki Rab Filistiyon ko safhā-e-hastī se miṭāne wālā hai, Jazīrā-e-Krete ke un bache huon ko jo yahān ā kar ābād hue haiñ.

⁵Ġhazzā Beṭī mātām ke ālam meñ apnā sar munḡwāegī, Askqalūn

Shahr mismār ho jāegā. Ai maidānī ilāqe ke bache hue logo, tum kab tak apnī jild ko zaḡhmī karte rahoge? ⁶‘Hāy, ai Rab kī talwār, kyā tū kabhī nahīn ārām kareḡi? Dubārā apne miyān meñ chhup jā! Ḳhāmosh ho kar ārām kar!’ ⁷Lekin tū kis tarah ārām kar sakti hai jab Rab ne iskā hukm diyā hai? Usī ne to muqarrar kiyā hai ki wuh Asqalūn aur sāhili ilāqe par dhāwā bole.”

Moāb ke Anjām kī Peshgoī

48 Moāb ke bāre meñ Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai,

“Nabū Shahr par afsos, kyonki wuh tabāh ho gayā hai. Dushman ne Qiriyatāym kī behurmatī karke us par qabzā kar liyā hai. Chaṭṭān ke qile kī ruswāi ho gai, wuh pāsh pāsh ho gayā hai. ²Ab se koī Moāb kī tārif nahīn kareḡā. Hasbon meñ ādmī us kī shikast kī sāzisheñ karke kah rahe haiñ, āo, ham Moābī qaum ko nest-o-nābūd karen. ‘Ai Madmīn, tū bhī tabāh ho jāegā, talwār tere bhī pichhe paṛ jāegī.’

³Suno! Horonāym se chīkheñ buland ho rahī haiñ. Tabāhī aur

baṛī shikast kā shor mach rahā hai.

⁴Moāb chūr chūr ho gayā hai, us ke bachche zor se chillā rahe haiñ.

⁵Log rote rote Lūhīt kī taraf chaṛh rahe haiñ. Horonāym kī taraf utarte rāste par shikast kī āh-o-zārī sunāi de rahī hai. ⁶Bhāg kar apnī jān bachāo! Registān meñ jhārī^a kī mānind ban jāo.

⁷Chūñki tum Moābiyon ne apnī kāmīyābiyon aur daulat par bharosā rakhā, is lie tum bhī qaid meñ jāoge. Tumhārā dewatā Kamos bhī apne pujāriyon aur buzurgoñ samet jilāwatan ho jāegā. ⁸Tabāh karne wālā har shahr par hamlā karegā, ek bhī nahīn bachegā. Jis tarah Rab ne farmāyā hai, wādī bhī tabāh ho jāegī aur maidān-e-murtafā bhī. ⁹Moāb par namak ḍāl do, kyonki wuh mismār ho jāegā. Us ke shahr wīrān-o-sunsān ho jāeñge, aur un meñ koī nahīn basegā.

¹⁰Us par lānat jo sustī se Rab kā kām kare! Us par lānat jo apnī talwār ko ḡhūn bahāne se rok le! ¹¹Apnī jawānī se le kar āj tak Moāb ārām-o-sukūn kī zindagī guzārtā āyā hai, us mai kī mānind jo

kabhī nahīn chheṛī gaī aur kabhī ek bartan se dūsre meñ unḍeli nahīn gaī. Is lie us kā mazā qāym aur zāyqā behtarīn rahā hai.” ¹²Lekin Rab farmātā hai, “Wuh din āne wālā hai jab main aise ādmiyon ko us ke pās bhejūngā jo mai ko bartanoñ se nikāl kar zāe kar deñge, aur bartanoñ ko ḡhālī karne ke bād pāsh pāsh kar deñge. ¹³Tab Moāb ko apne dewatā Kamos par yon sharm āegī jis tarah Isrāil ko Baitel ke us but par sharm āī jis par wuh bharosā rakhtā thā.

¹⁴Hāy, tum apne āp par kitnā faḡhr karte ho ki ham sūrme aur zabardast jangjū haiñ. ¹⁵Lekin duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai ki Moāb tabāh ho jāegā. Dushman us ke shahroñ par chaṛh āegā aur us ke behtarīn jawān utar kar qatl-o-ḡhārat kī zad meñ ā jāeñge.

Moāb kī Tāqat Tūṭ Gai Hai

¹⁶Moāb kā anjām qarīb hī hai, āfat us par nāzil hone wālī hai. ¹⁷Ai paṛos meñ basne wālo, us par mātām karo! Jitne us kī shohrat jānte ho āh-o-zārī karo. Bolo, ‘Hāy,

^aYā Aroir.

Moāb kā zordār asā-e-shāhī tūt gayā hai, us kī shān-o-shaukat kī alāmat kḥāk meñ milāi gai hai.’

¹⁸Ai Dībon Beṭī, apne shāndār taḥt par se utar kar pyāsī zamīn par baiṭh jā. Kyonki Moāb ko tabāh karne wālā tujh par bhī chaṛh āegā, wuh tere qilāband shahron ko bhī mismār karegā. ¹⁹Ai Aroīr kī rahne wālī, saṛak ke kināre khaṛī ho kar dhyān de! Bhāgne wālon aur apnī jān bachāne wālon se pūchh le ki kyā huā hai. ²⁰Tab tujhe jawāb milegā, ‘Moāb ruswā huā hai, wuh pāsh pāsh ho gayā hai. Buland āwāz se wāwailā karo! Dariyā-e-Arnon ke kināre elān karo ki Moāb kḥatm hai.’

²¹Maidān-e-murtafā par Allāh kī adālat nāzil hui hai. Haulūn, Yahaz, Mifāt, ²²Dibon, Nabū, Bait-diblātāym, ²³Qiriyatāym, Bait-jamūl, Bait-maūn, ²⁴Qariyot aur Busrā, gharz Moāb ke tamām shahron kī adālat hui hai, kḥāh wuh dūr hon yā qarīb.”

²⁵Rab farmātā hai, “Moāb kī tāqat tūt gai hai, us kā bāzū pāsh pāsh ho gayā hai. ²⁶Use mai pilā pilā kar matwālā karo, wuh apnī qai meñ loṭ-poṭ ho kar sab ke lie mazāq kā nishānā ban jāe. Kyonki wuh

maḡhrūr ho kar Rab ke kḥilāf khaṛā ho gayā hai.

²⁷Tum Moābiyon ne Isrāīl ko apne mazāq kā nishānā banāyā thā. Tum yon use gāliyan dete rahe jaise use chorī karte waqt pakaṛā gayā ho. ²⁸Lekin ab tumhārī bārī ā gai hai. Apne shahron ko chhoṛ kar chaṭṭānon meñ jā baso! Kabūtar ban kar tang aur gahrī ghāṭī kī khaṛī chaṛhāiyon par apne ghoṣle banā lo.

²⁹Ham ne Moāb ke takabbur ke bāre meñ sunā hai, kyonki wuh had se zyādā mutakabbir, maḡhrūr, ghamandī, kḥudpasand aur anāparast hai.”

³⁰Rab farmātā hai, “Main us ke takabbur se wāqif hūn. Lekin us kī ḍīngeñ abas haiñ, un ke pīchhe kuchh nahīn hai. ³¹Is lie main Moāb par āh-o-zārī kar rahā, tamām Moāb ke sabab se chillā rahā hūn. Qīr-harāsāt ke bāshindon kā anjām dekh kar main āheñ bhar rahā hūn. ³²Ai Sibmāh kī angūr kī bel, Yāzer kī nisbat main kahīn zyādā tujh par mātām kar rahā hūn. Terī koñpleñ Yāzer tak phailī hui thīn balki samundar ko pār bhī kartī thīn. Lekin ab tabāh karne wālā dushman tere pake hue

angūron aur mausam-e-garmā ke phal par tūt parā hai. ³³Ab k̄hushī-o-shādmānī Moāb ke bāghon aur kheton se jāti rahī hai. Main ne angūr kā ras nikālne kā kām rok diyā hai. Koī k̄hushī ke nāre lagā lagā kar angūr ko pānwon tale nahīn raundtā. Shor to mach rahā hai, lekin k̄hushī ke nāre buland nahīn ho rahe balki jang ke.

³⁴Hasbon mein log madad ke lie pukār rahe haiñ, un kī āwāz Iliyālī aur Yahaz tak sunāi de rahī hai. Isī tarah Zuġhar kī chikheñ Horonāym aur Ijlat-shalishiyāh tak pahuñch gai haiñ. Kyonki Nimrīm kā pānī bhī k̄hushk ho jāegā.” ³⁵Rab farmātā hai, “Moāb mein jo ūñchī jaghon par charh kar apne dewatāon ko baḡhūr aur bāqī qurbāniyān pesh karte haiñ un kā main k̄hātmā kar dūngā.

³⁶Is lie merā dil bānsrī ke mātami sur nikāl kar Moāb aur Qīr-harāsāt ke lie nohā kar rahā hai. Kyonki un kī hāsilshudā daulat jāti rahī hai. ³⁷Har sar ganjā, har dārhi mundwāi gai hai. Har hāth kī jild ko zaḡhmī kar diyā gayā hai, har kamr tāt se mulabbas hai. ³⁸Moāb kī tamām chhaton par aur us ke

chaukon mein āh-o-zārī buland ho rahī hai.”

Kyonki Rab farmātā hai, “Main ne Moāb ko bekār miṭṭi ke bartan kī tarah toṛ dālā hai. ³⁹Hāy, Moāb pāsh pāsh ho gayā hai! Log zār-o-qatār ro rahe haiñ, aur Moāb ne sharm ke māre apnā muñh ḡhānp liyā hai. Wuh mazāq kā nishānā ban gayā hai, use dekh kar tamām paṛosiyon ke roñgte khare ho gae haiñ.”

Moāb Rab ke k̄hilāf Uṭh

Kharā Huā Hai

⁴⁰Rab farmātā hai, “Wuh dekho! Dushman uqāb kī tarah Moāb par jhapatṭā mārta hai. Apne paron ko phailā kar wuh pūre mulk par sāyā dāltā hai. ⁴¹Dushman ne qasbon par qabzā kar liyā hai, qile us ke hāth mein ā gae haiñ. Us din Moābī sūrmāon kā dil dard-e-zah mein mubtalā aurat kī tarah pech-otāb khāegā. ⁴²Kyonki Moābī qaum safhā-e-hastī se miṭ jāegī, is lie ki wuh maġhrūr ho kar Rab ke k̄hilāf kharī ho gai hai.

⁴³Ai Moābī qaum, dahshat, garhā aur phandā tere nasīb mein haiñ.” ⁴⁴Kyonki Rab farmātā hai, “Jo

dahshat se bhāg kar bach jāe wuh garhe meñ gir jāegā, aur jo garhe se nikal jāe wuh phande meñ phañs jāegā. Kyonki main Moāb par us ki adālat kā sāl lāūngā.

⁴⁵Panāhguzin thakehāre Hasbon ke sāye meñ ruk jāte haiñ. Lekin afsos, Hasbon se āg nikal āi hai aur Sihon Bādshāh ke shahr meñ se sholā bharak uṭhā hai jo Moāb ki peshāni ko aur shor machāne wālon ke chāndoñ ko nazar-e-ātish ho karegā. ⁴⁶Ai Moāb, tujh par afsos! Kamos Dewatā ke parastār nest-onābūd haiñ, tere beṭe-beṭiyāñ qaidi ban kar jilāwatan ho gae haiñ.

⁴⁷Lekin āne wāle dinoñ meñ main Moāb ko bahāl karūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yahān Moāb par adālat kā faisla ikhtitām par pahunch gayā hai.

Ammoniyon ki Adalat

49 Ammoniyon ke bare meñ Rab farmātā hai,

“Kyā Isrāil ki koī aulād nahīn, koī wāris nahīn jo Jad ke qabāyli ilāqe meñ rah sake? Malik Dewatā ke parastāron ne us par kyon qabzā kiya hai? Kyā wajah hai ki yih log Jad ke shahron meñ ābād ho gae

haiñ?” ²Chunānche Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai ki mere hukm par Ammonī dārul-hukūmat Rabbā ke khilāf jang ke nāre lagāe jāenge. Tab wuh malbe kā dher ban jāegā, aur gird-onawāh ki ābādiyāñ nazar-e-ātish ho jāengi. Tab Isrāil un par qabzā karegā jinhoñ ne us par qabzā kiya thā.” Yih Rab kā farmān hai.

³“Ai Hasbon, wāwailā kar, kyonki Aī Shahr barbād huā hai. Ai Rabbā ki beṭiyo, madad ke lie chillāo! Ṭaṭ orh kar mātām karo! Bāron ke andar bechainī se idhar-udhar phiro! Kyonki Malik Dewatā apne pujāriyon aur buzurgoñ samet jilāwatan ho jāegā. ⁴Ai bewafā beṭi, tū ghāṭiyon par, pāni se chhalakti apni wādi par kitnā faḥhr karti hai! Tū apne māl-o-daulat par bharosā karke shekhī mārte hai ki ab mujh par koī hamlā nahīn karegā.” ⁵Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main tamām paṛosiyon ki taraf se tujh par dahshat chhā jāne dūngā. Tum sab ko chāron taraf muntashir kar diya jāegā, aur tere panāhguzinoñ ko koī jamā nahīn karegā.

⁶Lekin bād meñ main Ammoniyon ko bahāl karūnga.”
Yih Rab kā farmān hai.

Adom kī Adālat

⁷Rabbul-afwāj Adom ke bāre meñ farmātā hai, “Kyā Temān meñ hikmat kā nām-o-nishān nahīn rahā? Kyā dānishmand sahīh mashwarā nahīn de sakte? Kyā un kī dānāi bekār ho gai hai?

⁸Ai Dadān ke bāshindo, bhāg kar hijrat karo, zamīn ke andar chhup jāo. Kyoñki main Esau kī aulād par āfat nāzil kartā hūn, merī sazā kā dīn qarīb ā gayā hai. ⁹Ai Adom, agar tū angūr kā bāgh hotā aur mazdūr fasal chunane ke lie āte to thoṛā-bahut un ke pīchhe rah jātā. Agar ḍākū rāt ke waqt tujhe lūṭ lete to wuh sirf utnā hī chhīn lete jitnā uṭhā kar le jā sakte haiñ. Lekin terā anjām is se kahīn zyādā burā hogā. ¹⁰Kyoñki main ne Esau ko nangā karke us kī tamām chhupne kī jagheñ ḍhūnḍ nikālī haiñ. Wuh kahīn bhī chhup nahīn sakegā. Us kī aulād, bhāi aur hamsāye halāk ho jāenge, ek bhī bāqī nahīn rahegā. ¹¹Apne yatīmon ko pīchhe chhoṛ de, kyoñki main

un kī jān ko bachāe rakhūngā. Tumhārī bewāen bhī mujh par bharosā rakheñ.”

¹²Rab farmātā hai, “Jinheñ mere ḡhazab kā pyālā pīne kā faislā nahīn sunāyā gayā thā unheñ bhī pīnā paṛā. To phir terī jān kis tarah bachegī? Nahīn, tū yaqīnan sazā kā pyālā pī legā.” ¹³Rab farmātā hai, “Mere nām kī qasam, Busrā Shahr gird-o-nawāh ke tamām shahron samet abadī khandarāt ban jāegā. Use dekh kar logoñ ke roṅṅte khaṛe ho jāenge, aur wuh use lān-tān kareṅge. Lānat karne wālā apne dushman ke lie Busrā hī kā-sā anjām chāhegā.”

¹⁴Main ne Rab kī taraf se paighām sunā hai, “Ek qāsīd ko aqwām ke pās bhejā gayā hai jo unheñ hukm de, ‘Jamā ho kar Adom par hamlā karne ke lie niklo! Us se laṛne ke lie uṭho!’

¹⁵Ab main tujhe chhoṭā banā dūngā, ek aīsī qaum jise dīgar log haqīr jāneṅge. ¹⁶Māzī meñ dūstre tujh se dahshat khāte the, lekin is bāt ne aur tere ḡhurūr ne tujhe fareb diyā hai. Beshak tū chaṭṭānon kī darāron meñ baserā kartā hai, aur pahārī bulandiyān tere qabze meñ haiñ. Lekin kḥāh tū apnā

ghoñslā uqāb kī-sī ūnchī jaghoñ par kyon na banāe to bhī main tujhe wahāñ se utār kar kḥāk meñ milā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁷“Mulk-e-Adom yon barbād ho jāegā ki wahāñ se guzarne wālon ke roñgte khare ho jāenge. Us ke zaḥmoñ ko dekh kar wuh ‘Taubā taubā’ kaheñge.” ¹⁸Rab farmātā hai, “Us kā anjām Sadūm, Amūrā aur un ke paṛosī shahron kī mānind hogā jinheñ Allāh ne ultā kar nest-o-nābūd kar diyā. Wahāñ koī nahīn basegā. ¹⁹Jis tarah sher-babar Yardan ke jangal se nikalkar shādāb charāgāhoñ meñ charne wālī bheṛ-bakriyon par tūt parṭā hai usī tarah main ekdam Adom ko us ke apne mulk se bhagā dūngā. Tab main apne chune hue ādmī ko Adom par muqarrar karūngā. Kyonki kaun mere barābar hai? Kaun mujh se jawāb talab kar saktā hai? Wuh gallābān kahāñ hai jo merā muqābalā kar sake?”

²⁰Chunāñche Adom par Rab kā faisla suno! Temān ke bāshindoñ ke lie us ke mansūbe par dhyān do! Dushman pūre rewaṛ ko sab se nanhe bachchoñ se lekar baṛon tak ghasiṭ kar le jāegā. Uskī charāgāh wīrān-o-sunsān ho jāegi. ²¹Adom

itne dhaṛām se gir jāegā ki zamīn thartharā uṭhegi. Logoñ kī chīkheñ Bahr-e-Qulzum tak sunāi deñgi. ²²Wuh dekho! Dushman uqāb kī tarah uṛ kar Adom par jhapattā mārṭā hai. Wuh apne paroñ ko phailā kar Busrā par sāyā ḍāltā hai. Us din Adomī sūrmāon kā dil dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā.

Damishq kī Adālat

²³Rab Damishq ke bāre meñ farmātā hai, “Hamāt aur Arfād sharmindā ho gae haiñ. Burī kḥabreñ sun kar wuh himmat hār gae haiñ. Pareshānī ne unheñ us mutalātim samundar jaisā bechain kar diyā hai jo tham nahīn saktā. ²⁴Damishq himmat hār kar bhāgne ke lie muṛ gayā hai. Dahshat us par chhā gai hai, aur wuh dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah taṛap rahā hai.

²⁵Hāy, Damishq ko tark kiya gayā hai! Jis mashhūr shahr se merā dil lutfandoz hotā thā wuh wīrān-o-sunsān hai.” ²⁶Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us din us ke jawān ādmī galiyon meñ gir kar rah jāenge, us ke tamām fauji halāk ho

jāeṅge. ²⁷Main Damishq kī fasīl ko āg lagā dūngā jo phailte phailte Bin-hadad Bādshāh ke mahaloṅ ko bhi apnī lapet meṅ le legī.”

Baddū Qabīlōṅ kī Adālat

²⁸Zail meṅ Qīdār aur Hasūr ke Baddū qabīlōṅ ke bāre meṅ kalām darj hai. Bād meṅ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne unheṅ shikast dī. Rab farmātā hai,

“Uṭho! Qīdār par hamlā karo! Mashriq meṅ basne wāle Baddū qabīlōṅ ko tabāh karo! ²⁹Tum un ke khaimoṅ, bheṛ-bakriyoṅ aur ūṇṭoṅ ko chhīn loge, un ke khaimoṅ ke pardoṅ aur bāqī sāmān ko lūṭ loge. Chīkheṅ sunāi dengī, ‘Hāy, chāroṅ taraf dahshat hī dahshat.’”

³⁰Rab farmātā hai, “Ai Hasūr meṅ basne wāle qabīlo, jaldī se bhāg jāo, zamīn kī darāroṅ meṅ chhup jāo! Kyonki Shāh-e-Bābal ne tum par hamlā karne kā faisla karke tumhāre khilāf mansūbā bāndh liyā hai.” ³¹Rab farmātā hai, “Ai Bābal ke faujiyo, uṭh kar us qaum par hamlā karo jo alahdagī meṅ pursukūn aur mahfūz zindagī guzārtī hai, jis ke na darwāze, na kunde haiṅ. ³²Un ke ūṇṭ aur baṛe

baṛe rewaṛ lūṭ kā māl ban jāeṅge. Kyonki main registān ke kināre par rahne wāle in qabīlōṅ ko chāroṅ taraf muntashir kar dūngā. Un par chāroṅ taraf se āfat āegī.” Yih Rab kā farmān hai. ³³“Hasūr hameshā tak wīrān-o-sunsān rahegā, us meṅ koī nahīn basegā. Gīdaṛ hī us meṅ apne ghar banā leṅge.”

Mulk-e-Ailām kī Adālat

³⁴Shāh-e-Yahūdāh Sidqiyāh kī hukūmat ke ibtidāi dinoṅ meṅ Rab Yarmiyāh Nabī se hamkalām huā. Paighām Ailām ke mutālliq thā.

³⁵“Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main Ailām kī kamān ko toṛ dāltā hūn, us hathiyār ko jis par Ailām kī tāqat mabnī hai. ³⁶Āsmān kī chāroṅ simtoṅ se main ailāmiyoṅ ke khilāf tez hawāeṅ chalāūngā jo unheṅ uṛā kar chāroṅ taraf muntashir kar dengī. Koī aisā mulk nahīn hogā jis tak ailāmī jilāwatan nahīn pahuṅcheṅge.’

³⁷Rab farmātā hai, ‘Main Ailām ko us ke jānī dushmanoṅ ke sāmne pāsh pāsh kar dūngā. Main un par āfat lāūngā, merā saḥt qahr un par nāzil hogā. Jab tak wuh nest na hoṅ main talwār ko un ke piche

chalātā rahūngā. ³⁸Tab main Ailām meñ apnā takht kharā karke us ke bādshāh aur buzurgoñ ko tabāh kar dūngā.’ Yih Rab kā farmān hai.

³⁹Lekin Rab yih bhī farmātā hai, ‘Āne wāle dinon meñ main Ailām ko bahāl karūngā.’”

Bābal kī Adālat

50 Mulk-e-Bābal aur us ke dārul-hukūmat Bābal ke bāre meñ Rab kā kalām Yarmiyāh Nabī par nāzil huā,

²“Aqwām ke sāmne elān karo, har jagah ittālā do! Jhandā gār kar kuchh na chhupāo balki sab ko sāf batāo, ‘Bābal Shahr dushman ke qabze meñ ā gayā hai! Bel Dewatā kī behurmatī huī hai, Marduk Dewatā pāsh pāsh ho gayā hai. Bābal ke tamām dewatāon kī behurmatī huī hai, tamām but chaknāchūr ho gae haiñ!’ ³Kyonki shimāl se ek qaum Bābal par chaṛh āī hai jo pūre mulk ko barbād kar degī. Insān aur haiwān sab hijrat kar jāenge, mulk meñ koī nahīn rahegā.”

⁴Rab farmātā hai, “Jab yih waqt āegā to Isrāil aur Yahūdāh ke log mil kar apne watan meñ wāpas

āenge. Tab wuh rote hue Rab apne Ḳhudā ko talāsh karne āenge.

⁵Wuh Siyyūn kā rāstā pūchh pūchh kar apnā ruḵh us taraf kar leñge aur kaheñge, ‘Āo, ham Rab ke sāth lipaṭ jāen, ham us ke sāth abadī ahd bāndh leñ jo kabhī na bhulāyā jāe.’ ⁶Merī qaum kī hālat gumshudā bheṛ-bakriyon kī mānind thī. Kyonki un ke gallābānon ne unheñ ghalat rāh par lā kar farebdeh pahāron par āwārā phirne diyā thā. Yon pahāron par idhar-udhar ghūmte ghūmte wuh apnī āramgāh bhūl gae the. ⁷Jo bhī un ko pāte wuh unheñ pakaṛ kar khā jāte the. Un ke muḵhālīf kahte the, ‘Is meñ hamārā kyā qusūr hai? Unhon ne to Rab kā gunāh kiya hai, go wuh un kī haqīqī charāgāh hai aur un ke bāpdādā us par ummīd rakhte the.’

Bābal se Hijrat Karo!

⁸Ai merī qaum, Mulk-e-Bābal aur us ke dārul-hukūmat se bhāg niklo! Un bakron kī mānind ban jāo jo rewaṛ kī rāhnumāī karte haiñ.

⁹Kyonki main shimālī mulk meñ baṛī qaumon ke ittahād ko Bābal par hamlā karne par ubhārūngā,

jo us ke k̄hilāf saf-ārā ho kar us par qabzā karegā. Dushman ke tīrandāz itne māhir hoṅge ki har tīr nishāne par lag jāegā.” ¹⁰Rab farmātā hai, “Bābal ko yon lūt liyā jāegā ki tamām lūṭne wāle ser ho jāeṅge.

¹¹Ai mere maurūsī hisse ko lūṭne wālo, beshak tum is waqt shādīyānā bajā kar k̄hushī manāte ho. Beshak tum gāhte hue bachhron kī tarah uchhalte-kūḍte aur ghoron kī tarah hinhināte ho. ¹²Lekin āindā tumhārī mān behad sharmindā ho jāegī, jis ne tumheṅ janm diyā wuh ruswā ho jāegī. Āindā Bābal sab se zalīl qaum hogī, wuh k̄hushk aur wīrān registān hī hogī. ¹³Jab Rab kā ghazab un par nāzil hogā to wahān koī ābād nahīn rahegā balki mulk sarāsar wīrān-o-sunsān rahegā. Bābal se guzarne wālon ke roṅṅṭe khare ho jāeṅge, us ke zaḥmōn ko dekh kar sab ‘Taubā taubā’ kaheṅge.

¹⁴Ai tīrandāzo, Bābal Shahr ko gher kar us par tīr barsāo! Tamām tīr istemāl karo, ek bhī bāqī na rahe, kyonki us ne Rab kā gunāh kiya hai. ¹⁵Chāron taraf us ke k̄hilāf jang ke nāre lagāo! Dekho, us ne hathiyār ḍāl die haiṅ. Us ke burj

gir gae. Us kī dīwāreṅ mismār ho gai haiṅ. Rab intaqām le rahā hai, chunāṅche Bābal se k̄hūb badlā lo. Jo sulūk us ne dūsron ke sāth kiya, wuhī us ke sāth karo. ¹⁶Bābal meṅ jo bij bote aur fasal ke waqt darāntī chalāte haiṅ unheṅ rū-e-zamīn par se miṭā do. Us waqt shahr ke pardesī mohlak talwār se bhāḡ kar apne apne watan meṅ wāpas chale jāeṅge.

¹⁷Isrāīlī qaum bikhrī huī bher hai, sher-babaron ne use rewar se alag kar diya hai. Kyonki pahle Shāh-e-Asūr ne ā kar use harap kar liya, phir Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne us kī haḍḍiyon ko chabā liya.” ¹⁸Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā K̄hudā hai farmātā hai, “Pahle main ne Shāh-e-Asūr ko sazā dī, aur ab main Shāh-e-Bābal ko us ke mulk samet wuhī sazā dūṅgā. ¹⁹Lekin Isrāīl ko main us kī apnī charāgāh meṅ wāpas lāūṅgā, aur wuh dubārā Karmil aur Basan kī ḍhalānon par charegā, wuh dubārā Ifrāīm aur Jiliyād ke pahārī ilāqon meṅ ser ho jāegā.” ²⁰Rab farmātā hai, “Un dinon meṅ jo Isrāīl kā qusūr ḍhūṇḍ nikālne kī koshish kare use kuchh nahīn milegā. Yihī Yahūdāh kī hālat bhī

hogī. Us ke gunāh pāe nahīn jāenge, kyonki jin logoṅ ko maini zindā chhoṛūṅgā unheṅ maini muāf kar dūṅgā.”

Allāh Apne Ghar kā Badlā Letā Hai

²¹Rab farmātā hai, “Mul-k-e-Marātāym aur Fiqod ke bāshindon par hamlā karo! Unheṅ mārte mārte safhā-e-hastī se miṭā do! Jo bhī hukm maini ne diyā us par amal karo.

²²Mul-k-e-Bābal meṅ jang kā shor-sharābā suno! Bābal kī haulnāk shikast dekho! ²³Jo pahle tamām duniyā kā hathoṛā thā use toṛ kar ṭukṛe ṭukṛe kar diyā gayā hai. Bābal ko dekh kar logoṅ ko saḳht dhachkā lagtā hai.

²⁴Ai Bābal, tūne apne lie phandā lagā diyā aur tū us meṅ phaṅs bhī gayā—tujhe patā bhī na chalā. Tujhe ḍhūṇḍ nikālā gayā aur tujhe pakṛā bhī gayā. Kyon? Is lie ki tūne Rab kā muqābalā kiyā.” ²⁵Qādir-e-mutlaq jo Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Maini apnā aslākhānā khol kar apnā ḡhazab nāzil karne ke hathiyār nikāl lāyā hūn, kyonki Mul-k-e-Bābal meṅ un kī ashadd zarūrat hai.

²⁶Chāron taraf se Bābal par chaṛh āo! Us ke anāj ke godāmon ko khol kar sāre māl kā ḍher lagāo! Phir sab kuchh nest-o-nābūd karo, kuchh bachā na rahe. ²⁷Us ke tamām bailon ko zabah karo! Sab qasāi kī zad meṅ āen! Un par afsos, kyonki un kā muqarrarā din, un kī sazā kā waqt ā gayā hai.

²⁸Suno! Mul-k-e-Bābal se bache hue panāhguzīn Siyyūn meṅ batā rahe haiṅ ki Rab hamāre Ḳhudā ne kis tarah intaqām liyā. Kyonki ab us ne apne ghar kā badlā liyā hai!

²⁹Bahuton ko bulāo tāki Bābal par hamlā karen! Hān, tamām tīrandāzon ko bulāo. Use gher lo tāki koī na bache. Use us kī harkaton kā munāsib ajr do! Jo burā sulūk us ne dūsron ke sāth kiyā wuhī us ke sāth karo. Kyonki us kā rawaiyā Rab, Isrāil ke Quddūs ke sāth gustākhānā thā. ³⁰Is lie us ke naujawān galiyon meṅ gir kar mar jāenge, us ke tamām faujī us din halāk ho jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

³¹Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai gustākh shahr, maini tujh se nipaṭne wālā hūn. Kyonki wuh din ā gayā hai jab tujhe sazā milnī hai. ³²Tab gustākh shahr

ṭhokar khā kar gir jāegā, aur koī use dubārā kharā nahīn karegā. Main us ke tamām shahron meṁ āg lagā dūngā jo gird-o-nawāh meṁ sab kuchh rākh kar degī.”

Rab Apnī Qaum ko Rihā

Karwātā Hai

³³Rabbul-afwāj farmātā hai, “Isrāīl aur Yahūdāh ke logon par zulm huā hai. Jinhon ne unheṁ asīr karke jilāwatan kiyā hai wuh unheṁ rihā nahīn karnā chāhte, unheṁ jāne nahīn dete. ³⁴Lekin un kā Chhuṛāne Wālā qawī hai, us kā nām Rabbul-afwāj hai. Wuh khūb laṛ kar un kā muāmalā durust karegā tāki zamīn ko ārām-o-sukūn mil jāe. Lekin Bābal ke bāshindon ko wuh thartharāne degā.”

³⁵Rab farmātā hai, “Talwār Bābal kī qaum par ṭuṭ paṛe! Wuh Bābal ke bāshindon, us ke buzurgoṅ aur dānishmandon par ṭuṭ paṛe! ³⁶Talwār us ke qismat kā hāl batāne wālon par ṭuṭ paṛe tāki bewuqūf sābit hon. Talwār us ke sūrmāon par ṭuṭ paṛe tāki un par dahshat chhā jāe. ³⁷Talwār Bābal ke ghoṛon, rathon aur pardesī faujiyon par ṭuṭ paṛe tāki

wuh auraton kī mānind ban jāen. Talwār us ke khazānon par ṭuṭ paṛe tāki wuh chhīn lie jāen. ³⁸Talwār us ke pānī ke zaḥhiron par ṭuṭ paṛe tāki wuh khushk ho jāen. Kyonki Mulk-e-Bābal buton se bharā huā hai, aise buton se jin ke bāis log dīwānon kī tarah phirte haiṅ. ³⁹Ākhir meṁ galiyon meṁ sirf registān ke jānwar aur janglī kutte phireṅge, wahān uqābī ullū baseṅge. Wuh hameshā tak insān kī bastiyon se mahrūm aur nasl-dar-nasl ghairābād rahegā.” ⁴⁰Rab farmātā hai, “Us kī hālat Sadūm aur Amūrā kī-sī hogī jinheṁ main ne paṛos ke shahron samet ultā kar safhā-e-hastī se miṭā diyā. Āindā wahān koī nahīn basegā, koī nahīn ābād hogā.” Yih Rab kā farmān hai.

Shimāl se Dushman Ā Rahā Hai

⁴¹“Dekho, shimāl se fauj ā rahī hai, ek baṛī qaum aur muta’addid bādshāh duniyā kī intahā se rawānā hue haiṅ. ⁴²Us ke zālīm aur berahm faujī kamān aur shamshīr se lais haiṅ. Jab wuh apne ghoṛon par sawār ho kar chalte haiṅ to garajte samundar kā-sā shor barpā hotā hai. Ai Bābal Beṭī, wuh sab saf-

ārā ho kar tujh se laṛne ā rahe haiñ. ⁴³Un kī khabar sunte hī Shāh-e-Bābal himmat hār gayā hai. Kḥaufzadā ho kar wuh dard-e-zah meñ muḡtalā aurat kī tarah tarāpne lagā hai.

⁴⁴Jis tarah sher-babar Yardan ke janglon se nikalkar shādāb charāgāhon meñ charne wālī bheṛ-bakriyon par tūt parṭā hai usī tarah main Bābal ko ekdam us ke apne mulk se bhagā dūngā. Tab main apne chune hue ādmī ko Bābal par muqarrar karūngā. Kyonki kaun mere barābar hai? Kaun mujh se jawāb talab kar saktā hai? Wuh gallābān kahāñ hai jo merā muqābalā kar sake?” ⁴⁵Chunāñche Bābal par Rab kā faislā suno, Mulk-e-Bābal ke lie us ke mansūbe par dhyān do! “Dushman pūre rewaṛ ko sab se nanhe bachchoñ se le kar baṛon tak ghasiṭ kar le jāegā. Us kī charāgāh wīrān-o-sunsān ho jāegī.

⁴⁶Jyon hī nārā buland hogā kī Bābal dushman ke qabze meñ ā gayā hai to zamīn laraz uṭhegī. Tab madad ke lie Bābal kī chīkheñ dīgar mamālik tak gūñjengī.”

Bābal kā Zamānā Khatm Hai

51 Rab farmātā hai, “Main Bābal aur us ke bāshindon ke kḥilāf mohlak āndhī chalāūngā. ²Main Mulk-e-Bābal meñ ghairmulki bhejūngā tāki wuh use anāj kī tarah phaṭak kar tabāh karen. Āfat ke din wuh pūre mulk ko ghere rakheñge. ³Tirandāz ko tir chalāne se roko! Fauji ko zirābaktar pahan kar laṛne ke lie khaṛe hone na do! Un ke naujawānon ko zindā mat chhoṛnā balki fauj ko sarāsar nest-o-nābūd kar denā!

⁴Tab Mulk-e-Bābal meñ har taraf lāsheñ nazar āengī, talwār ke chire hue us kī galiyon meñ paṛe raheñge. ⁵Lekin Rabbul-afwāj ne Isrāil aur Yahūdāh ko akelā^a nahīn chhoṛā, un ke Kḥudā ne unheñ tark nahīn kiya hālāñki Isrāil ke quddūs ke huzūr un ke mulk kā qusūr sangīn hai. ⁶Bābal se bhāg niklo! Dauṛ kar apnī jān bachāo, warnā tumheñ bhī Bābal ke qusūr kā ajr milegā. Kyonki Rab ke intaqām kā waqt ā pahunchā hai, ab Bābal ko munāsib sazā milegī.

^aLafzi tarjumā: randwā.

⁷Bābal Rab ke hāth meñ sone kā pyālā thā jise us ne pūrī duniyā ko pilā diyā. Aqwām us kī mai pī pī kar matwālī ho gaīñ, is lie wuh diwānī ho gaī haiñ. ⁸Lekin ab yih pyālā achānak gir kar tūt gayā hai. Chunāñche Bābal par āh-o-zārī karo! Us ke dard aur taklīf ko dūr karne ke lie balsān le āo, shāyad use shafā mile. ⁹Lekin log kaheñge, ‘Ham Bābal kī madad karnā chāhte the, lekin us ke zaḥm bhar nahīñ sakte. Is lie āo, ham use chhoṛ deñ aur har ek apne apne mulk meñ jā base. Kyonki us kī saḥt adālat ho rahī hai, jitnā āsmān aur bādāl buland haiñ utnī hī saḥt us kī sazā hai.’

¹⁰Rab kī qaum bole, ‘Rab ne hamāre haq meñ laḥkar hameñ bahāl kar diyā hai. Āo, ham Siyyūn meñ wuh kuchh sunāeñ jo Rab hamāre Ḳhudā ne kiyā hai.’

¹¹Tīroñ ko tez karo! Apnā tarkash un se bhar lo! Rab Mādi bādshāhoñ ko harkat meñ lāyā hai, kyonki wuh Bābal ko tabāh karne kā irādā rakhtā hai. Rab intaqām legā, apne ghar kī tabāhī kā badlā legā.

¹²Bābal kī fasīl ke ḵhilāf jang kā jhandā gāṛ do! Shahr ke irdgird pahrādārī kā band-o-bast mazbūt

karo, hāñ mazīd santrī khare karo. Kyonki Rab ne Bābal ke bāshindoñ ke ḵhilāf mansūbā bāndh kar us kā elān kiyā hai, aur ab wuh use pūrā karegā.

¹³Ai Bābal Beṭī, tū gahre pānī ke pās bastī aur nihāyat daulatmand ho gaī hai. Lekin ḵhabardār! Terā anjām qarīb hī hai, terī zindagī kā dhāgā kaṭ gayā hai. ¹⁴Rabbul-afwāj ne apne nām kī qasam khā kar farmāyā hai ki main tujhe dushmanoñ se bhar dūngā, aur wuh ṭiḍḍiyon ke ḡhol kī tarah pūre shahr ko ḍhāñp leñge. Har jagah wuh tujh par fatah ke nāre lagāeñge.

¹⁵Dekho, Allāh hī ne apnī qudrat se zamīn ko ḵhalaq kiyā, usī ne apnī hikmat se duniyā kī buniyād rakhī, aur usī ne apnī samajh ke mutābiq āsmān ko ḵhaime kī tarah tān liyā.

¹⁶Us ke hukm par āsmān par pānī ke zaḥhīre garajne lagte haiñ. Wuh duniyā kī intahā se bādāl chaṛhne detā, bārish ke sāth bijli kaṛakne detā aur apne godāmoñ se hawā nikalne detā hai.

¹⁷Tamām insān ahmaq aur samajh se ḵhālī haiñ. Har sunār apne butoñ ke bāis sharmindā huā hai. Us ke but dhokā hī haiñ, un

meñ dam nahīn. ¹⁸Wuh fuzūl aur mazhakākhez haiñ. Adālat ke waqt wuh nest ho jāenge. ¹⁹Allāh jo Yāqūb kā maurūsī hissā hai in kī mānind nahīn hai. Wuh sab kā Ḳhāliq hai, aur Isrāīlī qaum us kā maurūsī hissā hai. Rabbul-afwāj hī us kā nām hai.

Ab Rab Bābal par Hamlā Karegā

²⁰Ai Bābal, tū merā hathorā, merā jangī hathiyār thā. Tere hī zariye mainē ne qaumoñ ko pāsh pāsh kar diyā, saltanatoñ ko ḳhāk meñ milā diyā. ²¹Tere hī zariye mainē ne ghoṛoñ ko sawāroñ samet aur rathoñ ko rathbānoñ samet pāsh pāsh kar diyā. ²²Tere hī zariye mainē ne mardoñ aur auratoñ, buzurgoñ aur bachchoñ, naujawānoñ aur kuñwāriyoñ ko pārā pārā kar diyā. ²³Tere hī zariye mainē ne gallābān aur us ke rewaṛ, kisān aur us ke bailoñ, gawarnaroñ aur sarkārī mulāzimoñ ko rezā rezā kar diyā.

²⁴Lekin ab mainē Bābal aur us ke tamām bāshindoñ ko un kī Siyyūn ke sāth badsulūki kā pūrā ajr dūngā. Tum apnī āñkhoñ se is ke gawāh hoge.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁵Rab farmātā hai, “Ai Bābal, pahle tū mohlak pahār thā jis ne tamām duniyā kā satyānās kar diyā. Lekin ab mainē tujh se nipaṭ letā hūñ. Mainē apnā hāth tere ḳhilāf baṛhā kar tujhe ūñchī ūñchī chaṭṭānoñ se paṭaḳh dūngā. Āḳhirkār malbe kā jhulsā huā dher hī bāqī rahegā. ²⁶Tū itnā tabāh ho jāegā ki tere patthar na kisi makān ke konoñ ke lie, na kisi buniyād ke lie istemāl ho sakeñge.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁷“Āo, mulk meñ jang kā jhañḍā gār do! Aqwām meñ narsingā phūñk phūñk kar unheñ Bābal ke ḳhilāf laṛne ke lie maḳhsūs karo! Us se laṛne ke lie Arārāt, Minnī aur Ashkanāz kī saltanatoñ ko bulāo! Bābal se laṛne ke lie kamāñḍar muqarrar karo. Ghoṛe bhej do jo ṭiḍḍiyoñ ke haulnāk ḡhol kī tarah us par ṭuṭ paṛeñ. ²⁸Aqwām ko Bābal se laṛne ke lie maḳhsūs karo! Mādī bādshāh apne gawarnaroñ, afsaroñ aur tamām mutī mamālik samet taiyār ho jāeñ. ²⁹Zamīn larazṭī aur thartharātī hai, kyoñki Rab kā mansūbā aṭal hai, wuh Mulke-Bābal ko yoñ tabāh karnā chāhtā hai ki āindā us meñ koī na rahe.

³⁰Bābal ke jangāzmūdā faujī laṛne se bāz ā kar apne qilon meṁ chhup gae haiṁ. Un kī tāqat jāti rahī hai, wuh auraton kī mānind ho gae haiṁ. Ab Bābal ke gharon ko āg lag gai hai, fasīl ke darwāzon ke kunde tūt gae haiṁ. ³¹Yake bād digare qāsīd daur kar Shāh-e-Bābal ko ittālā dete haiṁ, ‘Shahr chāron taraf se dushman ke qabze meṁ hai! ³²Dariyā ko pār karne ke tamām rāste us ke hāth meṁ haiṁ, sarkande kā daldali ilāqā jal rahā hai, aur faujī khauf ke māre behis-o-harkat ho gae haiṁ.”

³³Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Kḥudā hai farmātā hai, “Fasal kī kaṭāi se pahle pahle gāhne kī jagah ke farsh ko dabā dabā kar mazbūt kiyā jātā hai. Yihī Bābal Beṭī kī hālat hai. Fasal kī kaṭāi qarīb ā gai hai, aur thoṛī der ke bād Bābal ko pānwon tale kḥūb dabāyā jāegā.

Rab Bābal se Yarūshalam kā Intaqām Legā

³⁴Siyyūn Beṭī rotī hai, ‘Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne mujhe haṛap kar liyā, chūs liyā, kḥālī bartan kī tarah ek taraf rakh diyā hai. Us ne azhdahe kī tarah mujhe

nigal liyā, apne peṭ ko merī lazīz chīzon se bhar liyā hai. Phir us ne kullī karke mujhe ugal diyā.’

³⁵Lekin ab Siyyūn kī rahne wālī kahe, ‘Jo ziyādatī mere sāth huī wuh Bābal ke sāth kī jāe. Jo qatl-o-ghārat mujh meṁ huī wuh Bābal ke bāshindoṁ meṁ mach jāe.”

³⁶Rab Yarūshalam se farmātā hai, “Dekh, main kḥud tere haq meṁ laṛūngā, main kḥud terā badlā lūngā. Tab uskī jhīl kḥushk ho jāegī, us ke chashme band ho jāenge. ³⁷Bābal malbe kā dher ban jāegā. Gīdaṛ hī us meṁ apnā ghar banā leṅge. Use dekh kar guzarne wālon ke roṅṅte khaṛe ho jāenge, aur wuh ‘Taubā taubā’ kah kar āge nikleṅge. Koī bhī wahān nahīn basegā.

³⁸Is waqt Bābal ke bāshinde sherbabar kī tarah dahāṛ rahe haiṁ, wuh sher ke bachchon kī tarah ghurrā rahe haiṁ. ³⁹Lekin Rab farmātā hai ki wuh abhī mast hoṅge ki main un ke lie ziyāfat taiyār karūnga, ek aisī ziyāfat jis meṁ wuh matwāle ho kar kḥushī ke nāre māreṅge, phir abadī nīnd so jāenge. Us nīnd se wuh kabhī nahīn uṭheṅge. ⁴⁰Main unheṁ bheṛ

ke bachchoñ, menḍhoñ aur bakroñ kī tarah qasāi ke pās le jāūngā.

⁴¹Hāy, Bābal dushman ke qabze meñ ā gayā hai! Jis kī tārif pūrī duniyā kartī thī wuh chhīn liyā gayā hai! Ab use dekh kar qaumoñ ke roṅṅte khare ho jāte haiñ. ⁴²Samundar Bābal par chaṛh āyā hai, us kī garajtī lahroñ ne use ḍhāñp liyā hai. ⁴³Us ke shahr registān ban gae haiñ, ab chāroñ taraf ḡhushk aur wīrān bayābān hī nazar ātā hai. Na koī us meñ rahtā, na us meñ se guzartā hai.

⁴⁴Main Bābal ke dewatā Bel ko sazā de kar us ke muñh se wuh kuchh nikāl dūngā jo us ne haṛap kar liyā thā. Ab se dīgar aqwām jauq-dar-jauq us ke pās nahīñ āeṅgī, kyoñki Bābal kī fasīl bhī gir gaī hai.

⁴⁵Ai merī qaum, Bābal se nikal ā! Har ek apnī jān bachāne ke lie wahāñ se bhāg jāe, kyoñki Rab kā shadīd ḡhazab us par nāzil hone ko hai.

⁴⁶Jab afwāheñ mulk meñ phail jāeñ to himmat mat hārnā, na ḡhauf khānā. Kyoñki har sāl koī aur afwāh phailegī, zulm par zulm aur hukmrān par hukmrān ātā rahegā. ⁴⁷Kyoñki wuh waqt qarīb

hī hai jab main Bābal ke butoñ ko sazā dūngā. Tab pūre mulk kī behurmatī ho jāegī, aur us ke maqtūl us ke bīch meñ gir kar paṛe raheṅge. ⁴⁸Tab āsmān-o-zamīn aur jo kuchh un meñ hai Bābal par shādiyānā bajāeṅge. Kyoñki tabāhkun dushman shimāl se us par hamlā karne ā rahā hai.” Yih Rab kā farmān hai.

⁴⁹“Ai Isrāil ke maqtūlo, Bābal ko bhī girnā hai, jis tarah pūrī duniyā ke maqtūl Bābal ke wāste gir gae haiñ.

⁵⁰Ai talwār se bache hue Isrāīliyo, ruke na raho balki rawānā ho jāo! Dūr-darāz mulk meñ Rab ko yād karo, Yarūshalam kā bhī ḡhayāl karo! ⁵¹Beshak tum kahte ho, ‘Ham sharmindā haiñ, hamārī saḡht ruswāi huī hai, sharm ke māre ham ne apne muñh ko ḍhāñp liyā hai. Kyoñki pardesī Rab ke ghar kī muqaddastarīn jaghoñ meñ ghus āe haiñ.’

⁵²Lekin Rab farmātā hai ki wuh waqt āne wālā hai jab main Bābal ke butoñ ko sazā dūngā. Tab us ke pūre mulk meñ maut ke ḡhāṭ utarne wāloñ kī āheñ sunāi deṅgī. ⁵³ḡhāh Bābal kī tāqat āsmān tak ūñchī kyoñ na ho, ḡhāh wuh

apne buland qile ko kitnā mazbūt kyon na kare to bhī wuh gir jāegā. Main tabāh karne wāle faujī us par chaṛhā lāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁵⁴“Suno! Bābal men chikheñ buland ho rahī haiñ, Mul-e-Bābal dhaṛām se gir paṛā hai. ⁵⁵Kyonki Rab Bābal ko barbād kar rahā, wuh us kā shor-sharābā band kar rahā hai. Dushman kī lahreñ mutalātim samundar kī tarah us par chaṛh rahī haiñ, un kī garajtī āwāz fizā men gūnj rahī hai. ⁵⁶Kyonki tabāhkun dushman Bābal par hamlā karne ā rahā hai. Tab us ke sūrmāon ko pakaṛā jāegā aur un kī kamāneñ tūt jāeñgī. Kyonki Rab intaqām kā Kḥudā hai, wuh har insān ko us kā munāsib ajr degā.”

⁵⁷Duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Main Bābal ke baṛon ko matwālā karūnga, kḥāh wuh buzurg, dānishmand, gawarnar, sarkārī afsar yā faujī kyon na hon. Tab wuh abādī nīnd so jāeñge aur dubārā kabhī nahiñ uṭheñge.”

⁵⁸Rab farmātā hai, “Bābal kī moṭī moṭī fasīl ko kḥāk men milāyā jāegā, aur us ke ūñche ūñche darwāze rākh ho jāeñge. Tab yih

kahāwat Bābal par sādīq āegī, ‘Aqwām kī mehnat-mashaqqat befāydā rahī, jo kuchh unhoñ ne baṛī mushkil se banāyā wuh nazar-e-ātish ho gayā hai.”

Yarmiyāh Apnā Paighām

Bābal Bhejtā Hai

⁵⁹Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ke chauthē sāl men Yarmiyāh Nabī ne yih kalām Sirāyāh bin Nairiyāh bin Mahsiyāh ke sapurd kar diyā jo us waqt bādshāh ke sāth Bābal ke lie rawānā huā. Safr kā pūrā band-o-bast Sirāyāh ke hāth men thā.

⁶⁰Yarmiyāh ne tūmār men Bābal par nāzil hone wālī āfat kī pūrī tafsīl likh dī thī. Us ke Bābal ke bāre men tamām paighāmāt us men qalamband the. ⁶¹Us ne Sirāyāh se kahā, “Bābal pahuñch kar dhyān se tūmār kī tamām bāton kī tilāwat kareñ. ⁶²Tab duā kareñ, ‘Ai Rab, tū ne elān kiya hai ki main Bābal ko yon tabāh karūnga ki āindā na insān, na haiwān us men basegā. Shahr abad tak wīrān-o-sunsān rahegā.’ ⁶³Pūrī kitāb kī tilāwat ke ikhtitām par use patthar ke sāth bāndh leñ, phir Dariyā-e-Furāt men phaiñk kar ⁶⁴boleñ, ‘Jo

āfat main us par nāzil karūngā uski wajah se Bābal kā beṛā is patthar kī tarah ḡharq ho jāegā. Wuh dubārā kabhī nahīn ubhar āegā chāhe wuh kitnī mehnat-mashaqqat kyon na karenī.”

Yarmiyāh ke paighāmāt yahān iḡhtitām par pahuñch gae haiñ.

Shāh-e-Yahūdāh Sidqiyāh kī Hukūmat

52 Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī māñ Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī. ²Yahūyaqīm kī tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindon se itnā nārāz huā ki āḡhir meñ us ne unheñ apne huzūr se ḡhārij kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftārī

Ek din Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā, ⁴is lie Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuñchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke nawen sāl meñ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām daswen mahīne ke daswen din^a shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe. ⁵Sidqiyāh kī hukūmat ke 11wen sāl tak Yarūshalam qāym rahā. ⁶Lekin phir kāl ne shahr meñ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeñ na rahiñ.

Chautha mahīne ke nawen din^b ⁷Bābal ke faujiyon ne fasīl meñ raḡhnā ḡāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyon samet farār hone meñ kāmyāb huā, agarche shahr dushman se ḡhirā huā thā. Wuh fasīl ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāḡh ke sāth mulhiq do dīwāron ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage, ⁸lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yarīhū ke maidān meñ pakaṛ liyā. Us ke fauji us se alag ho kar chāron taraf muntashir ho gae. ⁹Aur wuh ḡhud giriftār ho gayā. Phir use Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīn us ne Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā.

^a15 Janwarī.

^b18 Julāi.

¹⁰Sidqiyāh ke deḡhte deḡhte Shāh-e-Bābal ne Riblā meñ us ke beṭon ko qatl kiya. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke tamām buzurgoñ ko bhī maut ke ghāt utār diyā. ¹¹Phir us ne Sidqiyāh kī āñkheñ nikalwā kar use pītal kī zanjiron meñ jakar liyā aur Bābal le gayā jahāñ wuh jīte-jī rahā.

Yarūshalam aur Rab ke

Ghar kī Tabāhī

¹²Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl meñ bādshāh kā ḡhās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahuñchā. Wuh shāhī muhāfizon par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ din^a us ne ā kar ¹³Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam ke tamām makānon ko jalā diyā. Har baṛī imārat bhasm ho gaī. ¹⁴Us ne apne tamām faujiyon se shahr kī pūrī fasīl ko bhī girā diyā. ¹⁵Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ḡhaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the.

Nabūzarādān bāqīmāndā kāriḡar aur ḡharibon meñ se bhī kuchh Bābal le gayā. ¹⁶Lekin us ne sab se nichle tabqe ke bāz logon ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāḡhon aur kheton ko sanbhāleñ.

¹⁷Bābal ke faujiyon ne Rab ke ghar meñ jā kar pītal ke donon satūnon, pānī ke bāsanon ko uṭhāne wālī hathḡariyon aur Samundar nāmī pītal ke hauz ko tor diyā aur sārā pītal uṭhā kar Bābal le gae. ¹⁸Wuh Rab ke ghar kī ḡhidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālṭiyāñ, belche, battī katarne ke auzār, chhiṛkāw ke kaṭore, pyāle aur pītal kā bāqī sārā sāmān. ¹⁹Ḳhālīs sone aur chāñdī ke bartan bhī is meñ shāmil the yānī bāsan, jalte hue koele ke bartan, chhiṛkāw ke kaṭore, bālṭiyāñ, shamādān, pyāle aur mai kī nazareñ pesh karne ke bartan. Shāhī muhāfizon kā yih afsar sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā. ²⁰Jab donon satūnon, Samundar nāmī hauz, hauz ko uṭhāne wāle pītal ke bailon aur bāsanon ko uṭhāne wālī hathḡariyon kā pītal tuṛwāyā

^a17 Agast.

gayā to wuh itnā waznī thā ki use ke 7weñ sāl meñ Yahūdāh ke 3,023 tolā na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chīzeñ Rab ke ghar ke lie banwāi thiñ. ²¹Har satūn kī ūñchāi 27 fuṭ aur gherā 18 fuṭ thā. Donoñ khokhle the, aur un kī diwāroñ kī moṭāi 3 inch thī. ²²Un ke bālāi hissoñ kī ūñchāi sārhe sāt fuṭ thī, aur wuh pītal kī jāli aur anāroñ se saje hue the. ²³96 anār lage hue the. Jālī ke irdgird kul 100 anār lage the.

²⁴Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidiyon ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wāle imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānoñ, ²⁵shahr ke bache huon meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyon par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke sāt mushīroñ, ummat kī bhartī karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardoñ ko. ²⁶Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahāñ Shāh-e-Bābal thā. ²⁷Wahāñ Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

Yon Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā.

²⁸Nabūkadnazzar ne apnī hukūmat

^a31 Mārch.

afrād, ²⁹18weñ sāl meñ Yarūshalam ke 832 afrād, ³⁰aur 23weñ sāl meñ 745 afrād ko jilāwatan kar diyā. Yih ākhiri log shāhi muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ke zariye Bābal lāe gae. Kul 4,600 afrād jilāwatan hue.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

³¹Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awil-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 25weñ din^a us ne Yahūyākīn ko qaidkhāne se āzād kar diyā.

³²Us ne us ke sāth narm bāteñ karke use izzat kī aisī kursī par biṭhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhoñ kī nisbat zyādā aham thī. ³³Yahūyākīn ko qaidī ke kapṛe utārne kī ijāzat milī, aur use zindagī-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se khānā khāne kā sharf hāsīl rahā. ³⁴Bādshāh ne muqarrar kiyā ki Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazīfā miltā rahe ki us kī rozmarṛā zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

Nohā

Wīrān-o-Sunsān

1 Hāy, afsos! Yarūshalam Beṭi kitnī tanhā baiṭhī hai, go us meñ pahle itnī raunaq thī. Jo pahle aqwām meñ awwal darjā rakhti thī wuh bewā ban gaī hai, jo pahle mamālik kī rānī thī wuh ḡhulāmī meñ ā gaī hai.

²Rāt ko wuh ro ro kar guzārtī hai, us ke ḡāl āñsuoñ se tar rahte haiñ. Āshiqoñ meñ se koī nahīñ rahā jo use tasallī de. Dost sab ke sab bewafā ho kar us ke dushman ban gae haiñ.

³Pahle bhī Yahūdāh Beṭi baṛī musibat meñ phañsi huī thī, pahle bhī use saḡht mazdūrī karnī paṛī. Lekin ab wuh jilāwatan ho kar dīgar aqwām ke bīch meñ rahti hai, ab use kahīñ bhī aisī jagah nahīñ miltī jahāñ sukūn se rah sake. Kyonki

jab wuh baṛī taklif meñ muḡtalā thī to dushman ne us kā tāqqub karke use gher liyā.

⁴Siyyūn kī rāheñ mātamzadā haiñ, kyonki koī id manāne ke lie nahīñ ātā. Shahr ke tamām darwāze wīrān-o-sunsān haiñ. Us ke imām āheñ bhar rahe, us kī kuñwāriyāñ ḡham khā rahī haiñ aur use ḡhud shadīd talḡhī mahsūs ho rahī hai.

⁵Us ke muḡhālīf mālik ban gae. Us ke dushman sukūn se rah rahe haiñ. Kyonki Rab ne shahr ko us ke muta'addid gunāhoñ kā ajr de kar use dukh pahuñchāyā hai. Us ke farzand dushman ke āge āge chal kar jilāwatan ho gae haiñ.

⁶Siyyūn Beṭi kī tamām shān-o-shaukat jāti rahī hai. Us ke buzurg charāḡāh na pāne wāle hiran haiñ

jo thakte thakte shikāriyon ke āge āge bhāgte haiñ.

⁷Ab jab Yarūshalam musibatzaad aur bewatan hai to use wuh qimti chizeñ yād āti haiñ jo use qadīm zamāne se hī hāsīl thiñ. Kyoñki jab us kī qaum dushman ke hāth meñ āi to koī nahīñ thā jo us kī madad kartā balki us ke muḡhālīf tamāshā deḡhne dauṛe āe, wuh us kī tabāhī se ḡhush ho kar hañs paṛe.

⁸Yarūshalam Beṭī se sangīn guñāh sarzad huā hai, isī lie wuh lān-tān kā nishānā ban gaī hai. Jo pahle us kī izzat karte the wuh sab use haqīr jānte haiñ, kyoñki unhoñ ne us kī barahnagī dekhi hai. Ab wuh āheñ bhar bhar kar apnā muñh dūsri taraf pher letī hai.

⁹Go us ke dāman meñ bahut gandagī thī, to bhī us ne apne anjām kā ḡhayāl tak na kiya. Ab wuh dhaṛām se gir gaī hai, aur koī nahīñ hai jo use tasallī de. “Ai Rab, merī musibat kā lihāz kar! Kyoñki dushman sheḡhī mār rahā hai.”

¹⁰Jo kuchh bhī Yarūshalam ko pyārā thā us par dushman ne hāth ḡālā hai. Hattā ki use deḡhnā paṛā ki ḡhairaqwām us ke maqdis meñ dāḡhil ho rahe haiñ, go tū ne aise

logoñ ko apnī jamāt meñ sharīk hone se manā kiya thā.

¹¹Tamām bāshinde āheñ bhar bhar kar roṭī kī talāsh meñ rahte haiñ. Har ek khāne kā koī na koī ṭukṛā pāne ke lie apnī beshqīmat chizeñ bech rahā hai. Zahan meñ ek hī ḡhayāl hai ki apnī jān ko kisi na kisi tarah bachāe. “Ai Rab, mujh par nazar ḡāl kar dhyān de ki merī kitnī tazlīl huī hai.

¹²Ai yahāñ se guzarne wālo, kyā yih sab kuchh tumhāre nazdīk bemānī hai? ḡhaur se soch lo, jo izā mujhe bardāsht karnī paṛti hai kyā wuh kahiñ aur pāī jāti hai? Hargiz nahīñ! Yih Rab kī taraf se hai, usī kā saḡht ḡhazab mujh par nāzil huā hai.

¹³Bulandiyon se us ne merī haḡḡiyon par āḡ nāzil karke unheñ kuchal diya. Us ne mere pāñwoñ ke sāmne jāl bichhā kar mujhe pīchhe haṭā diya. Usī ne mujhe wīrān-o-sunsān karke hameshā ke lie bīmār kar diya.

¹⁴Mere jarāym kā juā bhārī hai. Rab ke hāth ne unheñ ek dūsre ke sāth joṛ kar merī gardan par rakh diya. Ab merī tāqat ḡhatm hai, Rab ne mujhe unhiñ ke hawāle kar diya

jin kā muqābalā main kar hī nahīn saktā.

¹⁵Rab ne mere darmiyān ke tamām sūrmāon ko radd kar diyā, us ne mere k̄hilāf julūs nikalwāyā jo mere jawānon ko pāsh pāsh kare. Hān, Rab ne kuñwārī Yahūdāh Beṭī ko angūr kā ras nikālne ke hauz meñ phaiñk kar kuchal ḍālā.

¹⁶Is lie main ro rahī hūn, merī āñkhoñ se āñsū ṭapakte rahte haiñ. Kyonki qarīb koī nahīn hai jo mujhe tasalli de kar merī jān ko tar-o-tāzā kare. Mere bachche tabāh haiñ, kyonki dushman ghālib ā gayā hai.”

¹⁷Siyyūn Beṭī apne hāth phailāti hai, lekin koī nahīn hai jo use tasalli de. Rab ke hukm par Yāqūb ke paṛosī us ke dushman ban gae haiñ. Yarūshalam un ke darmiyān ghinaunī chīz ban gai hai.

¹⁸“Rab haq bajānib hai, kyonki main us ke kalām se sarkash huī. Ai tamām aqwām, suno! Merī īzā par ghaur karo! Mere naujawān aur kuñwāriyāñ jilāwatan ho gae haiñ.

¹⁹Main ne apne āshiqon ko bulāyā, lekin unhoñ ne bewafā ho kar mujhe tark kar diyā. Ab mere imām aur buzurg apnī jān bachāne

ke lie k̄hurāk ḍhūñḍte ḍhūñḍte shahr meñ halāk ho gae haiñ.

²⁰Ai Rab, merī tangdastī par dhyān de! Bātin meñ main ṭarap rahī hūn, merā dil tezī se dhaṛak rahā hai, is lie ki main itnī zyādā sarkash rahī hūn. Bāhar gali meñ talwār ne mujhe bachchoñ se mahrūm kar diyā, ghar ke andar maut mere pīchhe paṛī hai.

²¹Merī āheñ to logoñ tak pahuñchti haiñ, lekin koī mujhe tasalli dene ke lie nahīn ātā. Is ke bajāe mere tamām dushman merī musibat ke bāre meñ sun kar baḡhleñ bajā rahe haiñ. Wuh k̄hush haiñ ki tū ne mere sāth aisā sulūk kiya hai. Ai Rab, wuh din āne de jis kā elān tū ne kiya hai tāki wuh bhī merī tarah kī musibat meñ phañs jāeñ.

²²Un kī tamām burī harkateñ tere sāmne āeñ. Un se yon nipaṭ le jis tarah tū ne mere gunāhoñ ke jawāb meñ mujh se nipaṭ liya hai. Kyonki āheñ bharte bharte merā dil niḍhāl ho gaya hai.”

**Rab kā Ġhazab Yarūshalam
par Nāzil Huā Hai**

2 Hāy, Rab kā qahr kāle bādaloñ kī tarah Siyyūn Beṭī par chhā gayā hai! Isrāil kī jo shān-o-shaukat pahle āsmān kī tarah buland thī use Allāh ne khāk meñ milā diyā hai. Jab us kā ġhazab nāzil huā to us ne apne ghar kā bhī khayāl na kiyā, go wuh us ke pāñwoñ kī chaukī hai.

²Rab ne berahmī se Yāqūb kī ābādiyoñ ko miṭā ḍālā, qahr meñ Yahūdāh Beṭī ke qiloñ ko ḍhā diyā. Us ne Yahūdāh kī saltanat aur buzurgoñ ko khāk meñ milā kar un kī behurmatī kī hai.

³Ġhazabnāk ho kar us ne Isrāil kī pūrī tāqat khatm kar dī. Phir jab dushman qarīb āyā to us ne apne dahne hāth ko Isrāil kī madad karne se rok liyā. Na sirf yih balki wuh sholāzan āg ban gayā jis ne Yāqūb meñ chāroñ taraf phail kar sab kuchh bhasm kar diyā.

⁴Apnī kamān ko tān kar wuh apne dahne hāth se tīr chalāne ke lie uṭhā. Dushman kī tarah us ne sab kuchh jo manmohan thā maut ke ghāṭ utārā. Siyyūn Beṭī kā khaimā us ke qahr ke bhaṛakte koeloñ se bhar gayā.

⁵Rab ne Isrāil kā dushman-sā ban kar mulk ko us ke mahaloñ aur qiloñ samet tabāh kar diyā hai. Usī ke hāthoñ Yahūdāh Beṭī kī āh-o-zāri meñ izāfā hotā gayā.

⁶Us ne apnī sukūnatgāh ko bāgh kī jhoñpṛī kī tarah girā diyā, usī maqām ko barbād kar diyā jahāñ qaum us se milne ke lie jamā hotī thī. Rab ke hāthoñ yoñ huā ki ab Siyyūn kī idoñ aur Sabatoñ kī yād hī nahīñ rahī. Us ke shadīd qahr ne bādshāh aur imām donoñ ko radd kar diyā hai.

⁷Apnī qurbāngāh aur maqdis ko mustarad karke Rab ne Yarūshalam ke mahaloñ kī dīwāreñ dushman ke hawāle kar diñ. Tab Rab ke ghar meñ bhī id ke din kā-sā shor mach gayā.

⁸Rab ne faislā kiyā ki Siyyūn Beṭī kī fasīl ko girā diyā jāe. Us ne fite se dīwāroñ ko nāp nāp kar apne hāth ko na rokā jab tak sab kuchh tabāh na ho gayā. Tab qilābandī ke pushte aur fasīl mātām karte karte zāe ho gae.

⁹Shahr ke darwāze zamīn meñ dhañs gae. Un ke kunde tūt kar bekār ho gae. Yarūshalam ke bādshāh aur rāhnumā digar aqwām meñ jilāwatan ho gae haiñ.

Ab na shariyat rahi, na Siyyun ke nabiyoñ ko Rab ki royā milti hai.

¹⁰Siyyun Beṭi ke buzurg khamoshi se zamīn par baiṭh gae haiñ. Ṭaṭ ke libās oṛh kar unhoñ ne apne saroñ par kḥāk ḍāl li hai. Yarūshalam ki kunwariyāñ bhi apne saroñ ko jhukāe baiṭhi haiñ.

¹¹Meri āñkheñ ro ro kar thak gai haiñ, shadid dard ne mere dil ko behāl kar diya hai. Kyonki meri qaum nest ho gai hai. Shahr ke chaukoñ meñ bachche pazhmurdā hālat meñ phir rahe haiñ, shirkhār bachche ghash khā rahe haiñ. Yih dekh kar merā kalejā phaṭ rahā hai.

¹²Apni māñ se wuh pūchhte haiñ, “Roṭi aur mai kahāñ hai?” Lekin befāyda. Wuh maut ke ghāṭ utarne wāle zaḥmī ādmiyoñ ki tarah chaukoñ meñ bhūke mar rahe haiñ, un ki jāñ māñ ki god meñ hi nikal rahi hai.

¹³Ai Yarūshalam Beṭi, main kis se terā muwāzanā karke teri hauslā-afzāi karūñ? Ai kunwari Siyyun Beṭi, main kis se terā muqābalā karke tujhe tasalli dūñ? Kyonki tujhe samundar jaisā wasi nuqsān

pahuñchā hai. Kaun tujhe shafā de saktā hai?

¹⁴Tere nabiyoñ ne tujhe jhūṭi aur bekār royāeñ pesh kiñ. Unhoñ ne terā qusūr tujh par zāhir na kiya, hālāñki unheñ karnā chāhie thā tāki tū is sazā se bach jāti. Is ke bajāe unhoñ ne tujhe jhūṭ aur farebdeh paighāmāt sunāe.

¹⁵Ab tere pās se guzarne wāle tāli bajā kar āwāze kaste haiñ. Yarūshalam Beṭi ko dekh kar wuh sar hilāte hue taubā taubā kahte haiñ, “Kyā yih wuh shahr hai jo ‘Takmil-e-Husn’ aur ‘Tamām Duniyā ki Kḥushi’ kahlātā thā?”

¹⁶Tere tamām dushman muñh pasār kar tere kḥilāf bāteñ karte haiñ. Wuh āwāze kaste aur dāñt pīste hue kahte haiñ, “Ham ne use harāp kar liya hai. Lo, wuh din ā gayā hai jis ke intazār meñ ham rahe. Ākḥirkār wuh pahuñch gayā, ākḥirkār ham ne apni āñkhoñ se use dekh liya hai.”

¹⁷Ab Rab ne apni marzi pūri ki hai. Ab us ne sab kuchh pūrā kiya hai jo baṛi der se farmātā āyā hai. Berahmī se us ne tujhe kḥāk meñ milā diya. Usi ne hone diya ki dushman tujh par shādiyāñā

bajātā, ki tere muḵhālifoṅ kī tāqat tujh par ghālib ā gai hai.

¹⁸Logoṅ ke dil Rab ko pukārte haiṅ. Ai Siyyūn Beṭī kī fasīl, tere ānsū din rāt bahte bahte nadī ban jāeṅ. Na is se bāz ā, na apnī āṅkhoṅ ko rone se rukne de!

¹⁹Uṭh, rāt ke har pahar kī ibtidā meṅ āh-o-zārī kar! Apne dil kī har bāt pānī kī tarah Rab ke huzūr unḍel de. Apne hāthoṅ ko us kī taraf uṭhā kar apne bachchoṅ kī jānoṅ ke lie iltijā kar jo is waqt galī galī meṅ bhūke mar rahe haiṅ.

²⁰Ai Rab, dhyān se dekh ki tū ne kis se aisā sulūk kiya hai. Kyā yih aurateṅ apne peṭ kā phal, apne lāḍle bachchoṅ ko khāeṅ? Kyā Rab ke maqdis meṅ hī imām aur nabī ko mār ḍālā jāe?

²¹Larḱoṅ aur buzurgoṅ kī lāsheṅ mil kar galiyoṅ meṅ paṛī haiṅ. Mere jawān larḱe-larḱiyāṅ talwār kī zad meṅ ā kar gir gae haiṅ. Jab terā ghazab nāzil huā to tū ne unheṅ mār ḍālā, berahmī se unheṅ maut ke ghāṭ utār diyā.

²²Jin se maiṅ dahshat khātā thā unheṅ tū ne bulāyā. Jis tarah baṛī idoṅ ke mauqe par hujūm

shahr meṅ jamā hote haiṅ usī tarah dushman chāroṅ taraf se mujh par tūt paṛe. Jab Rab kā ghazab nāzil huā to na koī bachā, na koī bāqī rah gayā. Jinheṅ maiṅ ne pālā aur jo mere zer-e-nigarānī parwān chaṛhe unheṅ dushman ne halāk kar diyā.

Musibat meṅ Rab kī Mehr- bānī par Ummid

3 Hāy, mujhe kitnā dukh uṭhānā paṛā! Aur yih sab kuchh is lie ho rahā hai ki Rab kā ghazab mujh par nāzil huā hai, usī kī lāṭhī mujhe tarbiyat de rahī hai.

²Us ne mujhe hāṅk hāṅk kar tārikī meṅ chalne diyā, kahīṅ bhī raushnī nazar nahīṅ āī.

³Rozānā wuh bār bār apnā hāth mere ḱhilāf uṭhātā rahtā hai.

⁴Us ne mere jism aur jild ko saṛne diyā, merī haḍḍiyōṅ ko toṛ ḍālā.

⁵Mujhe gher kar us ne zahr aur saḱht musibat kī dīwār mere irdgird khaṛī kar dī.

⁶Us ne mujhe tārikī meṅ basāyā. Ab maiṅ un kī mānind hūṅ jo baṛī der se qabr meṅ paṛe haiṅ.

⁷Us ne mujhe pītal kī bhāri zanjīroṅ meṅ jakaṛ kar mere

irdgird aisī dīwārēn khaṛī kiñ jin
se main nikal nahīn saktā.

⁸Ḳhāh main madad ke lie kitnī
chīḱheñ kyon na mārūn wuh merī
iltijāēn apne huzūr pahunchne
nahīn detā.

⁹Jahān bhī main chalnā chāhūn
wahān us ne tarāshe pattharon kī
mazbūt dīwār se mujhe rok liyā.
Mere tamām rāste bhūlbhulayyān
ban gae haiñ.

¹⁰Allāh rīchh kī tarah merī ghāt
meñ baiṭh gayā, sherbabar kī tarah
merī tāk lagāe chhup gayā.

¹¹Us ne mujhe sahīh rāste se
bhaṭkā diyā, phir mujhe phāṛ kar
besahārā chhoṛ diyā.

¹²Apnī kamān ko tāt kar us
ne mujhe apne tīron kā nishānā
banāyā.

¹³Us ke tīron ne mere gurdon ko
chīr ḍālā.

¹⁴Main apnī pūrī qaum ke lie
mazāq kā nishānā ban gayā hūn.
Wuh pūre dīn apne gīton meñ
mujhe lān-tān karte haiñ.

¹⁵Allāh ne mujhe kaṛwe zahr se
ser kiya, mujhe nāgawār talḱhī kā
pyālā pilāyā.

¹⁶Us ne mere dānton ko bajrī
chabāne dī, mujhe kuchal kar ḱhāk
meñ milā diyā.

¹⁷Merī jān se sukūn chhīn liyā
gayā, ab main ḱhushhālī kā mazā
bhūl hī gayā hūn.

¹⁸Chunāñche main bolā, “Merī
shān aur Rab par se merī ummīd
jātī rahī hai.”

¹⁹Merī taklīfdeh aur bewatan
hālat kā ḱhayāl kaṛwe zahr kī
mānind hai.

²⁰To bhī merī jān ko us kī yād ātī
rahti hai, sochte sochte wuh mere
andar dab jātī hai.

²¹Lekin mujhe ek bāt kī ummīd
rahī hai, aur yihī main bār bār
zahan meñ lātā hūn,

²²Rab kī mehrbānī hai ki ham
nest-o-nābūd nahīn hue. Kyonki us
kī shafqat kabhī ḱhatm nahīn hotī

²³balki har subah az sar-e-nau
ham par chamak uṭhti hai. Ai mere
āqā, terī wafādārī azīm hai.

²⁴Merī jān kahti hai, “Rab merā
maurūsī hissā hai, is lie main us ke
intazār meñ rahūngī.”

²⁵Kyonki Rab un par mehrbān
hai jo us par ummīd rakh kar us ke
tālib rahte haiñ.

²⁶Chunāñche achchhā hai ki ham
ḱhāmoshī se Rab kī najāt ke intazār
meñ raheñ.

²⁷Achchhā hai ki insān jawānī meñ Allāh kā juā uṭhāe phire.

²⁸Jab juā us kī gardan par rakhā jāe to wuh chupke se tanhāī meñ baiṭh jāe.

²⁹Wuh khāk meñ aundhe muñh ho jāe, shāyad abhī tak ummīd ho.

³⁰Wuh mārne wāle ko apnā gāl pesh kare, chupke se har tarah kī ruswāī bardāshṭ kare.

³¹Kyonki Rab insān ko hameshā tak radd nahīn kartā.

³²Us kī shafqat itnī azīm hai ki go wuh kabhī insān ko dukh pahuñchāe to bhī wuh ākhirkār us par dubārā rahm kartā hai.

³³Kyonki wuh insān ko dabāne aur ḡham pahuñchāne meñ khushī mahsūs nahīn kartā.

³⁴Mulk meñ tamām qaidiyon ko pāñwon tale kuchlā jā rahā hai.

³⁵Allāh T'ālā ke dekhṭe dekhṭe insān kī haqtalfī kī jā rahī hai,

³⁶adālat meñ logon kā haq mārā jā rahā hai. Lekin Rab ko yih sab kuchh nazar ātā hai.

³⁷Kaun kuchh karwā saktā hai agar Rab ne is kā hukm na diyā ho?

³⁸Āfateñ aur achchhī chīzeñ donon Allāh T'ālā ke farmān par wujūd meñ ātī haiñ.

³⁹To phir insānon meñ se kaun apne gunāhon kī sazā pāne par shikāyat kare?

⁴⁰Āo, ham apne chāl-chalan kā jāyzā leñ, use achchhī tarah jāñch kar Rab ke pās wāpas āeñ.

⁴¹Ham apne dil ko hāthon samet āsmān kī taraf māyl kareñ jahāñ Allāh hai.

⁴²Ham iqrār kareñ, “Ham bewafā ho kar sarkash ho gae haiñ, aur tū ne hameñ muāf nahīn kiyā.

⁴³Tū apne qahr ke parde ke pīchhe chhup kar hamārā tāqqub karne lagā, berahmī se hameñ mārṭā gayā.

⁴⁴Tū bādāl meñ yon chhup gayā hai ki koī bhī duā tujh tak nahīn pahuñch saktī.

⁴⁵Tū ne hameñ aqwām ke darmiyān kūrā-karkaṭ banā diyā.

⁴⁶Hamāre tamām dushman hameñ tāne dete haiñ.

⁴⁷Dahshat aur garhe hamāre nasib meñ haiñ, ham dhaṛām se gir kar tabāh ho gae haiñ.”

⁴⁸Ānsū merī ānkhon se ṭapak ṭapak kar nadiyān ban gae haiñ, main is lie ro rahā hūñ ki merī qaum tabāh ho gai hai.

⁴⁹Mere ānsū ruk nahīn sakte balki us waqt tak jāri rahiñge

⁵⁰jab tak Rab āsmān se jhānk kar mujh par dhyān na de.

⁵¹Apne shahr kī auraton se dushman kā sulūk dekh kar merā dil chhālñi ho rahā hai.

⁵²Jo bilāwajah mere dushman haiñ unhoñ ne parinde kī tarah merā shikār kiyā.

⁵³Unhoñ ne mujhe jān se mārñe ke lie garhe meñ ḍāl kar mujh par patthar phaiñk die.

⁵⁴Sailāb mujh par āyā, aur merā sar pāñi meñ ḍub gayā. Main bolā, “Merī zindagī kā dhāgā kaṭ gayā hai.”

⁵⁵Ai Rab, jab main garhe kī gahrāiyon meñ thā to main ne tere nām ko pukārā.

⁵⁶Main ne iltijā kī, “Apnā kān band na rakh balki merī āheñ aur chīkheñ sun!” Aur tū ne merī sunī.

⁵⁷Jab main ne tujhe pukārā to tū ne qarīb ā kar farmāyā, “Ḳhauf na khā.”

⁵⁸Ai Rab, tū adālat meñ mere haq meñ muqaddamā laṛā, balki tū ne merī jān kā ewazāñā bhī diyā.

⁵⁹Ai Rab, jo zulm mujh par huā wuh tujhe sāf nazar ātā hai. Ab merā insāf kar!

⁶⁰Tū ne un kī tamām kīnāparwarī par tawajjuh dī hai. Jitñi bhī sāzisheñ unhoñ ne mere ḳhilāf kī haiñ un se tū wāqif hai.

⁶¹Ai Rab, un kī lān-tān, un ke mere ḳhilāf tamām mansūbe tere kān tak pahunçh gae haiñ.

⁶²Jo kuchh mere muḳhālif pūrā dīn mere ḳhilāf phusphusāte aur buṛbuṛāte haiñ us se tū ḳhūb āshñā hai.

⁶³Dekh ki yih kyā karte haiñ! Ḳhāh baiṭhe yā khare hoñ, har waqt wuh apne gīton meñ mujhe apne mazāq kā nishāñā banāte haiñ.

⁶⁴Ai Rab, unheñ un kī harkaton kā munāsib ajr de!

⁶⁵Un ke zahnoñ ko kund kar, terī lānat un par ā paṛe!

⁶⁶Un par apnā pūrā ḡhazab nāzil kar! Jab tak wuh tere āsmān ke nīche se ḡhāyb na ho jāeñ un kā tāqqub kartā rah!

Yarūshalam kī Musībat

4 Hāy, sone kī āb-o-tāb na rahī, kḥālīs sonā bhī mānd paṛ gayā hai. Maqdis ke jawāhar tamām galiyon meñ bikhre paṛe haiñ.

²Pahle to Siyyūn ke girānqadar farzand kḥālīs sone jaise qīmtī the, lekin ab wuh goyā miṭṭī ke bartan samjhe jāte haiñ jo ām kumhār ne banāe haiñ.

³Go gīdaṛ bhī apne bachchoñ ko dūdh pilāte haiñ, lekin merī qaum registān meñ rahne wāle uqābī ullū jaisī zālīm ho gai hai.

⁴Shirḥār bachche kī zabān pyās ke māre tālū se chipak gai hai. Chhoṭe bachche bhūk ke māre roṭī māngte haiñ, lekin khilāne wālā koī nahīñ hai.

⁵Jo pahle lazīz khānā khāte the wuh ab galiyon meñ tabāh ho rahe haiñ. Jo pahle arghawānī rang ke shāndār kapṛe pahante the wuh ab kūṛe-karkaṭ meñ loṭ-poṭ ho rahe haiñ.

⁶Merī qaum se Sadūm kī nisbat kahīñ zyādā sangīn gunāh sarzad huā hai. Aur Sadūm kā qusūr itnā sangīn thā ki wuh ek hī lamhe meñ

tabāh huā. Kisī ne bhī mudākhalat na kī.

⁷Siyyūn ke ra'īs kitne shāndār the! Jild barf jaisī nikhrī, dūdh jaisī safed thī. Ruḥsār mūnge kī tarah gulābī, shakl-o-sūrat sang-e-lājaward^a jaisī chamakdār thī.

⁸Lekin ab wuh koele jaise kāle nazar āte haiñ. Jab galiyon meñ ghūmte haiñ to unheñ pahchānā nahīñ jātā. Un kī haḍḍiyon par kī jild sukaṛ kar lakaṛī kī tarah sūkhī huī hai.

⁹Jo talwār se halāk hue un kā hāl un se behtar thā jo bhūke mar gae. Kyoñki kheton se kḥurāk na milne par wuh ghul ghul kar mar gae.

¹⁰Jab merī qaum tabāh huī to itnā saḥt kāl paṛ gayā ki narmdil māon ne bhī apne bachchoñ ko pakā kar khā liyā.

¹¹Rab ne apnā pūrā ḡhazab Siyyūn par nāzil kiyā, use apne shadīd qahr kā nishānā banāyā. Us ne Yarūshalam meñ itnī zabardast āg lagāī ki wuh buniyādon tak bhasm ho gayā.

¹²Ab dushman Yarūshalam ke darwāzon meñ dākḥil hue haiñ,

^alapis lazuli

hālānki duniyā ke tamām bādshāh balki sab log samajhte the ki yih mumkin hī nahīn.

¹³Lekin yih sab kuchh us ke nabiyoñ aur imāmoñ ke sabab se huā jinhoñ ne shahr hī meñ rāstbāzoñ kī khūnrezi kī.

¹⁴Ab yih log andhoñ kī tarah galiyoñ meñ ṭaṭol ṭaṭol kar phirte haiñ. Wuh khūn se itne ālūdā haiñ ki sab log un ke kapṛoñ se lagne se gurez karte haiñ.

¹⁵Unheñ dekh kar log garajte haiñ, “Haṭo, tum nāpāk ho! Bhāg jāo, dafā ho jāo, hameñ hāth mat lagānā!” Phir jab wuh dīgar aqwām meñ jā kar idhar-udhar phirne lagte haiñ to wahān ke log bhī kahte haiñ ki yih mazīd yahān na ṭahreñ.

¹⁶Rab ne khud unheñ muntashir kar diyā, ab se wuh un kā khayāl nahīn karegā. Ab na imāmoñ kī izzat hotī hai, na buzurgoñ par mehrbānī kī jāti hai.

¹⁷Ham chāroñ taraf ānkh dauṛāte rahe, lekin befāyda, koī madad na mili. Dekhte dekhte hamārī nazar dhundlā gaī. Kyōnki ham apne burjoñ par khare ek aisī qaum ke

intazār meñ rahe jo hamārī madad kar hī nahīn saktī thī.

¹⁸Ham apne chaukoñ meñ jā na sake, kyōnki wahān dushman hamārī tāk meñ baiṭhā thā. Hamārā khātma qarīb āyā, hamārā muqarrarā waqt ikhtitāmpazīr huā, hamārā anjām ā pahunchā.

¹⁹Jis tarah āsmān par mandlāne wālā uqāb ek dam shikār par jhapṭ ṭartā hai usī tarah hamārā tāqqub karne wāle ham par ṭūṭ pāre, aur wuh bhī kahīn zyādā tezī se. Wuh pahāroñ par hamāre pīchhe pīchhe bhāge aur registān meñ hamārī ghāt meñ rahe.

²⁰Hamārā bādshāh bhī un ke garhoñ meñ phāns gayā. Jo hamārī jān thā aur jise Rab ne masah karke chun liyā thā use bhī pakaṛ liyā gayā, go ham ne sochā thā ki us ke sāye meñ bas kar aqwām ke darmiyān mahfūz raheñge.

²¹Ai Adom Beṭī, beshak shādiyānā bajā! Beshak Mulk-e-Ūz meñ rah kar khushī manā! Lekin khabardār, Allāh ke ghazab kā pyālā tujhe bhī pilāyā jāegā. Tab tū use pī pī kar mast ho jāegī aur nashe meñ apne kapṛe utār kar barahnā phiregī.

²²Ai Siyyūn Beṭī, terī sazā kā waqt pūrā ho gayā hai. Ab se Rab tujhe qaidī banā kar jilāwatan nahīn karegā. Lekin ai Adom Beṭī, wuh tujhe tere qusūr kā pūrā ajr degā, wuh tere gunāhoṅ par se pardā uṭhā legā.

Ai Rab, Hameṅ Apne Huzūr

Wāpas Lā!

5 Ai Rab, yād kar ki hamāre sāth kyā kuchh huā! Ġhaur kar ki hamārī kaisī ruswāī huī hai.

²Hamārī maurūsī milkiyat pardesiyōṅ ke hawāle kī gaī, hamāre ghar ajnabiyoṅ ke hāth meṅ ā gae haiṅ.

³Ham wālidōṅ se mahrūm ho kar yatīm ho gae haiṅ, hamārī māeṅ bewāoṅ kī tarah ġhairmahfūz haiṅ.

⁴Khāh pīne kā pānī ho yā lakaṛī, har chīz kī pūrī qīmat adā karnī paṛtī hai, hālāṅki yih hamārī apnī hī chīzeṅ thīṅ.

⁵Hamārā tāqqub karne wāle hamāre sar par chaṛh āe haiṅ, aur ham thak gae haiṅ. Kahīn bhī sukūn nahīn miltā.

⁶Ham ne apne āp ko Misr aur Asūr ke hawāle kar diyā tāki roṭī mil jāe aur bhūke na mareṅ.

⁷Hamāre bāpdādā ne gunāh kiyā, lekin wuh kūch kar gae haiṅ. Ab ham hī un kī sazā bhugat rahe haiṅ.

⁸Ġhulām ham par hukūmat karte haiṅ, aur koī nahīn hai jo hameṅ un ke hāth se bachāe.

⁹Ham apnī jān ko khatre meṅ ḍāl kar rozī kamāte haiṅ, kyonki bayābān meṅ talwār hamārī tāk meṅ baiṭhī rahtī hai.

¹⁰Bhūk ke māre hamārī jild tanūr jaisī garm ho kar churmur ho gaī hai.

¹¹Siyyūn meṅ auratoṅ kī ismatdarī, Yahūdāh ke shahroṅ meṅ kuṅwāriyoṅ kī behurmatī huī hai.

¹²Dushman ne ra'isoṅ ko phāṅsī de kar buzurgoṅ kī be'izzati kī hai.

¹³Naujawānoṅ ko chakkī kā pāṭ uṭhāe phirnā hai, laṛke lakaṛī ke bojh tale ḍagmagā kar gir jāte haiṅ.

¹⁴Ab buzurg shahr ke darwāze se aur jawān apne sāzoṅ se bāz rahte haiṅ.

¹⁵Khushī hamāre diloṅ se jāti rahi hai, hamārā loknāch āh-o-zārī meṅ badal gayā hai.

¹⁶Tāj hamāre sar par se gir gayā hai. Ham par afsos, ham se gunāh sarzad huā hai.

¹⁷Isī lie hamārā dil niḍhāl ho gayā, hamārī nazar dhundlā gai hai.

¹⁸Kyonki Koh-e-Siyyūn tabāh huā hai, lomṛiyān us kī galiyon men phirtī haiñ.

¹⁹Ai Rab, terā rāj abadī hai, terā taḡht pusht-dar-pusht qāym rahtā hai.

²⁰Tū hameñ hameshā tak kyon bhūlnā chāhtā hai? Tū ne hameñ itnī der tak kyon tark kie rakhā hai?

²¹Ai Rab, hameñ apne pās wāpas lā tāki ham wāpas ā sakeñ. Hameñ bahāl kar tāki hamārā hāl pahle kī tarah ho.

²²Yā kyā tū ne hameñ hatmī taur par mustarad kar diyā hai? Kyā terā ham par ḡhussā had se zyādā baṛh gayā hai?

Hizqiyel

Allāh ke Rath kī Royā

1 ¹⁻³Jab main yānī imām Hizqiyel bin Būzī tīs sāl kā thā to main Yahūdāh ke jilāwatanon ke sāth Mulk-e-Bābal ke dariyā Kibār ke kināre ṭahrā huā thā. Yahūyākīn Bādshāh ko jilāwatan hue pānch sāl ho gae the. Chauthē mahīne ke pānchweñ din^a āsmān khul gayā aur Allāh ne mujh par muḥtaliḥ royāen zāhir kiñ. Us waqt Rab mujh se hamkalām huā, aur us kā hāth mujh par ā ṭahrā.

⁴Royā meñ main ne zabardast āndhī dekhī jis ne shimāl se ā kar baṛā bādāl mere pās pahuñchāyā. Bādāl meñ chamaktī-damaktī āg nazar āī, aur wuh tez raushnī se ghīrā huā thā. Āg kā markaz

chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā.

⁵Āg meñ chār jāndāron jaise chal rahe the jin kī shakl-o-sūrat insān kī-sī thī. ⁶Lekin har ek ke chār chehre aur chār par the. ⁷Un kī ṭāngeñ insānon jaisī sīdhī thiñ, lekin pānwoñ ke talwe bachhron ke-se khur the. Wuh pālīsh kie hue pītal kī tarah jagmagā rahe the. ⁸Chāron ke chehre aur par the, aur chāron paron ke niche insānī hāth dikhāī die. ⁹Jāndār apne paron se ek dūse ko chhū rahe the. Chalte waqt muṛne kī zarūrat nahīn thī, kyōnki har ek ke chār chehre chāron taraf deḡhte the. Jab kabhī kisī simt jānā hotā to usī simt kā chehrā chal partā. ¹⁰Chāron ke chehre ek jaise the.

^a31 Julāi.

Sāmne kā chehrā insān kā, dāīn taraf kā chehrā sherbabar kā, bāīn taraf kā chehrā bail kā aur pīchhe kā chehrā uqāb kā thā. ¹¹Un ke par ūpar kī taraf phaile hue the. Do par bāēn aur dāēn hāth ke jāndāron se lagte the, aur do par un ke jismoñ ko ḡhānpe rakhte the. ¹²Jahān bhī Allāh kā Rūh jānā chāhtā thā wahān yih jāndār chal parṭe. Unheñ muṛne kī zarūrat nahīn thī, kyonki wuh hameshā apne chāron chehron meñ se ek kā ruḡh iḡhtiyār karte the.

¹³Jāndāron ke bīch meñ aisā lag rahā thā jaise koele dahak rahe hoñ, ki un ke darmiyān mashāleñ idhar-udhar chal rahi hoñ. Jhilmilātī āg meñ se bijli bhī chamak kar nikaltī thī. ¹⁴Jāndār ḡhud itnī tezi se idhar-udhar ḡhūm rahe the ki bādāl kī bijli jaise nazar ā rahe the.

¹⁵Jab main ne ḡhaur se un par nazar ḡālī to dekhā ki har ek jāndār ke pās pahiyā hai jo zamīn ko chhū rahā hai. ¹⁶Lagṭā thā ki chāron pahie pukhrāj^a se bane hue haiñ. Chāron ek jaise the. Har pahie ke andar ek aur pahiyā zāwiyā-e-

qāymā meñ ḡhūm rahā thā, ¹⁷is lie wuh muṛe baḡhair har ruḡh iḡhtiyār kar sakte the. ¹⁸Un ke lambe chakkar ḡhaufnāk the, aur chakkaron kī har jagah par āñkheñ hī āñkheñ thīñ. ¹⁹Jab chār jāndār chalte to chāron pahie bhī sāth chalte, jab jāndār zamīn se urṭe to pahie bhī sāth urṭe the. ²⁰Jahān bhī Allāh kā Rūh jāṭā wahān jāndār bhī jāṭe the. Pahie bhī ur kar sāth sāth chalte the, kyonki jāndāron kī rūh pahiyon meñ thī. ²¹Jab kabhī jāndār chalte to yih bhī chalte, jab ruk jāṭe to yih bhī ruk jāṭe, jab urṭe to yih bhī urṭe. Kyonki jāndāron kī rūh pahiyon meñ thī.

²²Jāndāron ke saron ke ūpar gumbad-sā phailā huā thā jo sāf-shaffāf billaur jaisā lag rahā thā. Use dekh kar insān ḡhabrā jāṭā thā. ²³Chāron jāndār is gumbad ke nīche the, aur har ek apne paron ko phailā kar ek se bāīn taraf ke sāthī aur dūsre se dāīn taraf ke sāthī ko chhū rahā thā. Bāqī do paron se wuh apne jism ko ḡhānpe rakhtā thā. ²⁴Chalte waqt un ke paron kā shor mujh tak pahuñchā. Yoñ lag rahā thā jaise qarīb hī zabardast

^atopas

ābshār bah rahī ho, ki Qādir-e-mutlaq koī bāt farmā rahā ho, yā ki koī lashkar harkat meñ ā gayā ho. Rukte waqt wuh apne paron ko nīche laṭakne dete the.

²⁵Phir gumbad ke ūpar se āwāz sunāī dī, aur jāndāron ne ruk kar apne paron ko laṭakne diyā. ²⁶Main ne dekhā ki un ke saron ke ūpar ke gumbad par sang-e-lājaward^a kā taḳht-sā nazar ā rahā hai jis par koī baiṭhā thā jis kī shakl-o-sūrat insān kī mānind hai. ²⁷Lekin kamr se le kar sar tak wuh chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā, jabki kamr se le kar pānwoñ tak āg kī mānind bhaṛak rahā thā. Tez raushnī us ke irdgird jhilmilā rahī thī. ²⁸Use dekh kar qaus-e-quzah kī wuh āb-o-tāb yād ātī thī jo bārish hote waqt bādāl meñ dikhāī detī hai. Yoñ Rab kā jalāl nazar āyā. Yih deḳhte hī main aundhe muñh gir gayā. Isī hālat meñ koī mujh se bāt karne lagā.

Hizqiyel kī Bulāhaṭ, Tūmār kī Royā

2 Wuh bolā, “Ai ādamzād, khaṛā ho jā! Main tujh se bāt karnā chāhtā hūñ.” ²Jyon hī wuh mujh se hamkalām huā to Rūh ne mujh

meñ ā kar mujhe khaṛā kar diyā. Phir main ne āwāz ko yih kahte hue sunā,

³“Ai ādamzād, main tujhe Isrāīliyon ke pās bhej rahā hūñ, ek aisī sarkash qaum ke pās jis ne mujh se baḡhāwat kī hai. Shurū se le kar āj tak wuh apne bāpdādā samet mujh se bewafā rahe haiñ. ⁴Jin logon ke pās main tujhe bhej rahā hūñ wuh besharm aur ziddī haiñ. Unheñ wuh kuchh sunā de jo Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai. ⁵Ḳhāh yih baḡhī suneñ yā na suneñ, wuh zarūr jān leñge ki hamāre darmiyān nabī barpā huā hai. ⁶Ai ādamzād, un se yā un kī bāton se mat ḍarnā. Go tū kāñṭedār jhāriyon se ghīrā rahegā aur tujhe bichchhuon ke darmiyān basnā paṛegā to bhī ḳhaufzadā na ho. Na un kī bāton se ḳhauf khānā, na un ke rawaiye se dahshat khānā. Kyonki yih qaum sarkash hai. ⁷Ḳhāh yih suneñ yā na suneñ lāzim hai ki tū mere paighāmāt unheñ sunāe. Kyonki wuh baḡhī hī haiñ. ⁸Ai ādamzād, jab main tujh se hamkalām hūngā to dhyān de aur is sarkash qaum kī tarah baḡhāwat

^alapis lazuli

mat karnā. Apne muñh ko khol kar wuh kuchh khā jo main tujhe khilātā hūñ.”

⁹Tab ek hāth merī taraf barhā huā nazar āyā jis meñ tūmār thā.

¹⁰Tūmār ko kholā gayā to main ne dekhā ki us meñ āge bhī aur pichhe bhī mātām aur āh-o-zārī qalamband huī hai.

3 Us ne farmāyā, “Ai ādamzād, jo kuchh tujhe diyā jā rahā hai use khā le! Tūmār ko khā, phir jā kar Isrāīlī qaum se muḥhātib ho jā.”

²Main ne apnā muñh kholā to us ne mujhe tūmār khilāyā. ³Sāth sāth us ne farmāyā, “Ādamzād, jo tūmār main tujhe khilātā hūñ use khā, peṭ bhar kar khā!” Jab main ne use khāyā to shahd kī tarah mīthā lagā.

⁴Tab Allāh mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, ab jā kar Isrāīlī gharāne ko mere paighāmāt sunā de. ⁵Main tujhe aisī qaum ke pās nahīn bhej rahā jis kī ajnabī zabān tujhe samajh na āe balki tujhe Isrāīlī qaum ke pās bhej rahā hūñ. ⁶Beshak aisī bahut-sī qaumeñ haiñ jin kī ajnabī zabāneñ tujhe nahīn ātiñ, lekin un ke pās main tujhe nahīn bhej rahā. Agar main tujhe unhiñ ke pās bhejtā to wuh zarūr terī suntiñ. ⁷Lekin Isrāīlī gharānā

terī sunane ke lie taiyār nahīn hogā, kyonki wuh merī sunane ke lie taiyār hī nahīn. Kyonki pūrī qaum kā māthā saḥt aur dil arā huā hai.

⁸Lekin main ne terā chehrā bhī un ke chehre jaisā saḥt kar diyā, terā māthā bhī un ke mātthe jaisā mazbūt kar diyā hai. ⁹Tū un kā muqābalā kar sakegā, kyonki main ne tere mātthe ko hīre jaisā mazbūt, chaqmāq jaisā pāedār kar diyā hai. Go yih qaum bāghī hai to bhī un se ḵhauf na khā, na un ke sulūk se dahshatzadā ho.”

¹⁰Allāh ne mazīd farmāyā, “Ai ādamzād, merī har bāt par dhyān de kar use zahan meñ biṭhā. ¹¹Ab rawānā ho kar apnī qaum ke un afrād ke pās jā jo Bābal meñ jilāwatan hue haiñ. Unheñ wuh kuchh sunā de jo Rab Qādir-e-mutlaq unheñ batānā chāhtā hai, ḵhāh wuh sunēñ yā na sunēñ.”

¹²Tab Allāh ke Rūh ne mujhe wahāñ se uṭhāyā. Mainne apne pichhe ek girgīrātī āwāz sunī: Mubārak ho Rab kā jalāl apnī jagah se! ¹³Fizā chāroñ jāndāroñ ke shor se gūnj uṭhī jab un ke par ek dūsre se lagne aur un ke pahie ghūmne lage. ¹⁴Allāh kā Rūh mujhe uṭhā kar wahāñ se le

gayā, aur main talkhmizājī aur barī sargarmī se rawānā huā. Kyonki Rab kā hāth zor se mujh par ṭhahrā huā thā. ¹⁵Chalte chalte main Dariyā-e-Kibār kī ābādī tal-abīb mein rahne wāle jilāwatanon ke pās pahuñch gayā. Main un ke darmiyān baiṭh gayā. Sāt din tak merī hālat gumsum rahī.

Merī Qaum ko Āgāh Kar!

¹⁶Sāt din ke bād Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁷“Ai ādamzād, main ne tujhe Isrāīlī qaum par pahredār banāyā, is lie jab bhī tujhe mujh se kalām mile to unhein merī taraf se āgāh kar!

¹⁸Main tere zariye bedīn ko ittalā dūngā ki use marnā hī hai tāki wuh apnī burī rāh se haṭ kar bach jāe. Agar tū use yih paighām na pahuñchāe, na use tambīh kare aur wuh apne qusūr ke bāis mar jāe to main tujhe hī us kī maut kā zimmedār ṭhahrāūngā. ¹⁹Lekin agar wuh terī tambīh par apnī bedīnī aur burī rāh se na haṭe to yih alag bāt hai. Beshak wuh maregā, lekin tū zimmedār nahīn ṭhahregā balki apnī jān ko chhuṛāegā.

²⁰Jab rāstbāz apnī rāstbāzī ko chhoṛ kar burī rāh par ā jāegā to main tujhe use āgāh karne kī zimmedārī dūngā. Agar tū yih karne se bāz rahā to tū hī zimmedār ṭhahregā jab main use ṭhokar khilā kar mār ḍālūngā. Us waqt us ke rāst kām yād nahīn raheṅge balki wuh apne gunāh ke sabab se maregā. Lekin tū hī us kī maut kā zimmedār ṭhahregā. ²¹Lekin agar tū use tambīh kare aur wuh apne gunāh se bāz āe to wuh merī tambīh ko qabūl karne ke bāis bachegā, aur tū bhī apnī jān ko chhuṛāegā.”

²²Wahīn Rab kā hāth dubārā mujh par ā ṭhahrā. Us ne farmāyā, “Uṭh, yahān se nikal kar wādī ke khule maidān mein chalā jā! Wahān main tujh se hamkalām hūngā.”

²³Main uṭhā aur nikal kar wādī ke khule maidān mein chalā gayā. Jab pahuñchā to kyā deḳhtā hūn ki Rab kā jalāl wahān yon maujūd hai jis tarah pahli royā mein Dariyā-e-Kibār ke kināre par thā. Main muñh ke bal gir gayā. ²⁴Tab Allāh ke Rūh ne ā kar mujhe dubārā kharā kiyā aur farmāyā, “Apne ghar mein jā kar apne pichhe kunḍī lagā. ²⁵Ai ādamzād, log tujhe rassiyoñ mein jakaṛ kar band rakheṅge tāki

tū nikal kar dūsron meñ na phir sake. ²⁶Main hone dūngā ki terī zabān tālū se chipak jāe aur tū kḥāmosh rah kar unheñ ḍānt na sake. Kyoñki yih qaum sarkash hai. ²⁷Lekin jab bhī main tujh se hamkalām hūngā to tere muñh ko kholūngā. Tab tū merā kalām sunā kar kahegā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai!’ Tab jo sunane ke lie taiyār ho wuh sune, aur jo taiyār na ho wuh na sune. Kyoñki yih qaum sarkash hai.

Yarūshalam kā Muhāsarā

4 Ai ādamzād, ab ek kachchi īnt le aur use apne sāmne rakh kar us par Yarūshalam Shahr kā naqshā kandā kar. ²Phir yih naqshā shahr kā muhāsarā dikhāne ke lie istemāl kar. Burj aur pushte banā kar gherā ḍāl. Yarūshalam ke bāhar lashkargāh lagā kar shahr ke irdgird qilāshikan mashīneñ taiyār rakh. ³Phir lohe kī pleṭ le kar apne aur shahr ke darmiyān rakh. Is se murād lohe kī dīwār hai. Shahr ko ghūr ghūr kar zāhir kar ki tū us kā muhāsarā kar rahā hai. Is nishān se tū dikhāegā ki Isrāīliyon ke sāth kyā kuchh hone wālā hai.

⁴⁻⁵Is ke bād apne bāeñ pahlū par leṭ kar alāmatī taur par Mulk-e-Isrāīl kī sazā pā. Jitne bhī sāl wuh gunāh karte āe haiñ utne hī din tujhe isī hālat meñ leṭe rahnā hai. Wuh 390 sāl gunāh karte rahe haiñ, is lie tū 390 din un ke gunāhoñ kī sazā pāegā. ⁶Is ke bād apne dāeñ pahlū par leṭ jā aur Mulk-e-Yahūdāh kī sazā pā. Main ne muqarrar kiya hai ki tū 40 din yih kare, kyoñki Yahūdāh 40 sāl gunāh kartā rahā hai. ⁷Ghere hue shahr Yarūshalam ko ghūr ghūr kar apne nange bāzū se use dhamkī de aur us ke kḥilāf peshgoī kar. ⁸Sāth sāth main tujhe rassiyoñ meñ jakar lūngā tāki tū utne din karwaṭeñ badal na sake jitne din terā muhāsarā kiya jāegā.

⁹Ab kuchh gandum, jau, lobiya, masūr, bājra aur yahān mustāmal ghaṭiyā qism kā gandum jamā karke ek hī bartan meñ ḍāl. Bāeñ pahlū par leṭe waqt yānī pūre 390 din inhīn se roṭī banā kar khā. ¹⁰⁻¹¹Fī din tujhe roṭī kā ek pāw khāne aur pānī kā paunā liṭar pine kī ijāzat hai. Yih chīzeñ ehtiyāt se tol kar muqarrarā auqāt par khā aur pī. ¹²Roṭī ko jau kī roṭī kī tarah taiyār karke khā. Īndhan ke lie

insān kā fuzlā istemāl kar. Dhyān de ki sab is ke gawāh hoñ.” ¹³Rab ne farmāyā, “Jab main̄ Isrāīliyon̄ ko dīgar aqwām meñ muntashir karūnga to unheñ nāpāk roṭī khānī paṛegī.”

¹⁴Yih sun kar main̄ bol uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, main̄ kabhī bhī nāpāk nahīn huā. Jawānī se le kar āj tak main̄ ne kabhī aise jānwar kā gosht nahīn khāyā jise zabah nahīn kiya gayā thā yā jise janglī jānwaron̄ ne phāṛā thā. Nāpāk gosht kabhī mere muñh meñ nahīn āyā.”

¹⁵Tab Rab ne jawāb diyā, “Ṭhik hai, roṭī ko banāne ke lie tū insān ke fuzle ke bajāe gobar istemāl kar saktā hai. Main̄ tujhe is kī ijāzat detā hūñ.”

¹⁶Us ne mazīd farmāyā, “Ai ādamzād, main̄ Yarūshalam meñ roṭī kā band-o-bast khatm ho jāne dūngā. Tab log apnā khānā barī ehtiyāt se aur pareshānī meñ tol tol kar khāenge. Wuh pānī kā qatrā qatrā gin kar use larazte hue pienge. ¹⁷Kyonki khāne aur pānī kī qillat hogī. Sab mil kar tabāh ho jāenge, sab apne gunāhon̄ ke sabab se saṛ jāenge.

Yarūshalam ke k̄hilāf Talwār

5 Ai ādamzād, tez talwār le kar apne sar ke bāl aur dāḥī munḍwā. Phir tarāzū meñ bālon̄ ko tol kar tīn hisson̄ meñ taqsim kar. ²Kachchī īnṭ par kandā Yarūshalam ke naqshe ke zariye zāhir kar ki shahr kā muhāsarā khatm ho gayā hai. Phir bālon̄ kī ek tihāi shahr ke naqshe ke bīch meñ jalā de, ek tihāi talwār se mār mār kar shahr ke irdgird zamīn par girne de, aur ek tihāi hawā meñ uṛā kar muntashir kar. Kyonki main̄ isī tarah apnī talwār ko miyān se khiñch kar logon̄ ke pīchhe paṛ jāūngā. ³Lekin bālon̄ meñ se thoṛe thoṛe bachā le aur apnī jholī meñ lapet kar mahfūz rakh. ⁴Phir in meñ se kuchh le aur āg meñ phaiñk kar bhasm kar. Yihī āg Isrāīl ke pūre gharāne meñ phail jāegī.”

⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Yihī Yarūshalam kī hālat hai! Go main̄ ne use dīgar aqwām ke darmiyān rakh kar dīgar mamālik kā markaz banā diyā ⁶to bhī wuh mere ahkām aur hidāyāt se sarkash ho gayā hai. Gird-o-nawāh kī aqwām-o-mamālik kī nisbat us kī harkateñ kahīn zyādā burī haiñ.

Kyonki us ke bāshindon ne mere ahkām ko radd karke meri hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārne se inkār kar diyā hai.” ⁷Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Tumhārī harkateñ irdgird kī qaumoñ kī nisbat kahīn zyādā burī haiñ. Na tum ne meri hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī, na mere ahkām par amal kiyā. Balki tum itne sharāratī the ki gird-o-nawāh kī aqwām ke rasm-o-riwāj se bhī badtar zindagī guzārne lage.” ⁸Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Ai Yarūshalam, ab main khud tujh se nipaṭ lūngā. Dīgar aqwām ke dekhte dekhte main terī adālat karūnga. ⁹Terī ghinaunī butparastī ke sabab se main tere sāth aisā sulūk karūnga jaisā main ne pahle kabhī nahiñ kiyā hai aur āindā bhī kabhī nahiñ karūnga. ¹⁰Tab tere darmiyān bāp apne beṭon ko aur beṭe apne bāp ko khāenge. Main terī adālat yon karūnga ki jitne bacheñge wuh sab hawā meñ uṛ kar chāron taraf muntashir ho jāenge.”

¹¹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, tū ne apne ghinaune buton aur rasm-o-riwāj se mere maqdis kī behurmati

kī hai, is lie main tujhe mundwā kar tabāh kar dūngā. Na main tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga. ¹²Tere bāshindon kī ek tihāi mohlak bīmāriyon aur kāl se shahr meñ halāk ho jāegī. Dūsri tihāi talwār kī zad meñ ā kar shahr ke irdgird mar jāegī. Tisri tihāi ko main hawā meñ uṛā kar muntashir kar dūngā aur phir talwār ko miyān se khīnch kar un kā pichhā karūnga. ¹³Yon merā qahr ṭhandā ho jāegā aur main intaqām le kar apnā ghussā utārūnga. Tab wuh jān leñge ki main, Rab ghairat meñ un se hamkalām huā hūñ.

¹⁴Main tujhe malbe kā ḍher aur irdgird kī aqwām kī lān-tān kā nishānā banā dūngā. Har guzarne wālā terī hālat dekh kar ‘Taubā taubā’ kahegā. ¹⁵Jab merā ghazab tujh par ṭuṭ paṛegā aur main terī sakht adālat aur sarzanish karūnga to us waqt tū paṛos kī aqwām ke lie mazāq aur lānat-malāmat kā nishānā ban jāegā. Terī hālat ko dekh kar un ke roñgte khare ho jāenge aur wuh muhtāt rahne kā sabaq sikheñge. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹⁶Ai Yarūshalam ke bāshindo, main kāl ke mohlak aur tabāhkun

tīr tum par barsāūngā tāki tum halāk ho jāo. Kāl yahān tak zor pakaregā ki khāne kā band-o-bast khatm ho jāegā. ¹⁷Main tumhāre k̄hilāf kāl aur wahshī jānwar bhejūngā tāki tū beaulād ho jāe. Mohlak bīmāriyān aur qatl-o-ghārat tere bīch meñ se guzaregī, aur main tere k̄hilāf talwār chalāūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.”

Bulandiyon par Mazaron ki Adalat

6 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Isrāil ke pahāron kī taraf ruḵ karke un ke k̄hilāf nabuwwat kar. ³Un se kah, ‘Ai Isrāil ke pahāro, Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām suno! Wuh pahāron, pahāriyon, ghāṭiyon aur wādiyon ke bāre meñ farmātā hai ki main tumhāre k̄hilāf talwār chalā kar tumhārī ūnchī jaghon ke mandiron ko tabāh kar dūngā. ⁴Jin qurbāngāhon par tum apne jānwar aur baḵhūr jalāte ho wuh dhā dūngā. Main tere maqtulon ko tere buton ke sāmne hī phaiṅk chhoṛūngā. ⁵Main Isrāiliyon kī lāshon ko un ke buton ke sāmne dāl kar tumhārī haḍḍiyon ko tumhārī

qurbāngāhon ke irdgird bikher dūngā. ⁶Jahān bhī tum ābād ho wahān tumhāre shahr khandarāt ban jāenge aur ūnchī jaghon ke mandir mismār ho jāenge. Kyonki lāzim hai ki jin qurbāngāhon par tum apne jānwar aur baḵhūr jalāte ho wuh k̄hāk meñ milāi jāen, ki tumhāre buton ko pāsh pāsh kiyā jāe, ki tumhārī butparastī kī chizen nest-o-nābūd ho jāen. ⁷Maqtul tumhāre darmiyān gir kar paṛe raenge. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūn.

⁸Lekin main chand ek ko zindā chhoṛūngā. Kyonki jab tumhen dīgar mamālik aur aqwām meñ muntashir kiyā jāegā to kuchh talwār se bache raenge. ⁹Jab yih log qaidī ban kar muḵhtalif mamālik meñ lāe jāenge to unhen merā khayāl āegā. Unhen yād āegā ki mujhe kitnā ḡham khānā paṛā jab un ke zinākār dil mujh se dūr hue aur un kī ānḵhen apne buton se zinā kartī rahīn. Tab wuh yih soch kar ki ham ne kitnā burā kām kiyā aur kitnī makrūh harkaten kī haiñ apne āp se ghin khāenge. ¹⁰Us waqt wuh jān leñge ki main Rab hūn, ki un par yih āfat lāne kā elān

karte waqt main̄ khālī bāteñ nahīñ kar rahā thā.”

¹¹Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujh se farmāyā, “Tāliyāñ bajā kar pāñw zor se zamīn par mār! Sāth sāth yih kah, ‘Isrāīlī qaum kī ghinaunī harkatoñ par afsos! Wuh talwār, kāl aur mohlak bīmāriyon kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge.

¹²Jo dūr hai wuh mohlak wabā se mar jāegā, jo qarīb hai wuh talwār se qatl ho jāegā, aur jo bach jāe wuh bhūke maregā. Yoñ main̄ apnā ghazab un par nāzil karūnga.

¹³Wuh jān leñge ki main̄ Rab hūñ jab un ke maqtūl un ke butoñ ke darmiyān, un kī qurbāngāhoñ ke irdgird, har pahār aur pahār kī choṭī par aur har hare daraḳht aur balūt ke ghane daraḳht ke sāye meñ nazar āeñge. Jahāñ bhī wuh apne butoñ ko khush karne ke lie koshāñ rahe wahāñ un kī lāsheñ pāī jāeñgī.

¹⁴Main̄ apnā hāth un ke khilāf uṭhā kar mulk ko Yahūdāh ke registān se le kar Diblā tak tabāh kar dūngā. Un kī tamām ābādiyāñ wīrān-o-sunsān ho jāeñgī. Tab wuh jān leñge ki main̄ hī Rab hūñ.”

Mulk kā Burā Anjām

7 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq Mulk-e-Isrāīl se farmātā hai ki terā anjām qarīb hī hai! Jahāñ bhī dekho, pūrā mulk tabāh ho jāegā. ³Ab terā satyānās hone wālā hai, main̄ khud apnā ghazab tujh par nāzil karūnga. Main̄ tere chāl-chalan ko parakh parakh kar terī adālat karūnga, terī makrūh harkatoñ kā pūrā ajr dūngā. ⁴Na main̄ tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga balki tujhe tere chāl-chalan kā munāsib ajr dūngā. Kyoñki terī makrūh harkatoñ kā bij tere darmiyān hī ug kar phal lāegā. Tab tum jān loge ki main̄ hī Rab hūñ.”

⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Āfat par āfat hī ā rahī hai. ⁶Terā anjām, hāñ, terā anjām ā rahā hai. Ab wuh uṭh kar tujh par lapak rahā hai. ⁷Ai mulk ke bāshinde, terī fanā pahuñch rahī hai. Ab wuh waqt qarīb hī hai, wuh din jab tere pahāroñ par khushī ke nāroñ ke bajāe afrā-tafrī kā shor machegā. ⁸Ab main̄ jald hī apnā ghazab tujh par nāzil karūnga, jald hī apnā ghussā tujh par utārūnga.

Main tere chāl-chalan ko parakh parakh kar terī adālat karūṅga, terī ghinaunī harkatoṅ kā pūrā ajr dūṅgā. ⁹Na main tujh par tars khāūṅgā, na rahm karūṅga balki tujhe tere chāl-chalan kā munāsib ajr dūṅgā. Kyoṅki terī makrūh harkatoṅ kā bij tere darmiyān hī ug kar phal lāegā. Tab tum jān loge ki main yānī Rab hī zarb lagā rahā hūn.

¹⁰Dekho, mazkūrā din qarīb hī hai! Terī halākat pahuñch rahī hai. Nāinsāfi ke phūl aur shoḳhī kī koñpleñ phūṭ nikli haiñ. ¹¹Logoṅ kā zulm baṛh baṛh kar lāṭhī ban gayā hai jo unheñ un kī bedīnī kī sazā degī. Kuchh nahīñ rahegā, na wuh ḳhud, na un kī daulat, na un kā shor-sharābā, aur na un kī shān-o-shaukat. ¹²Adālat kā din qarīb hī hai. Us waqt jo kuchh ḳharīde wuh ḳhush na ho, aur jo kuchh faroḳht kare wuh ḳham na khāe. Kyoṅki ab in chīzoṅ kā koī fāydā nahīñ, ilāhī ḳhazab sab par nāzil ho rahā hai. ¹³Bechne wāle bach bhī jāeñ to wuh apnā kārobār nahīñ kar sakeṅge. Kyoṅki sab par ilāhī ḳhazab kā faisla aṭal hai aur mansūḳh nahīñ ho saktā. Logoṅ ke gunāhoṅ ke bāis ek jān bhī nahīñ

chhūṭegī. ¹⁴Beshak log bigul bajā kar jang kī taiyāriyān karen, lekin kyā fāydā? Laṛne ke lie koī nahīñ niklegā, kyoṅki sab ke sab mere qahr kā nishānā ban jāeṅge.

¹⁵Bāhar talwār, andar mohlak wabā aur bhūk. Kyoṅki dehāt meñ log talwār kī zad meñ ā jāeṅge, shahr meñ kāl aur mohlak wabā se halāk ho jāeṅge. ¹⁶Jitne bhī bacheṅge wuh pahāroṅ meñ panāh leṅge, ghāṭiyōṅ meñ fāḳhtāoṅ kī tarah ḳhūñ ḳhūñ karke apne gunāhoṅ par āh-o-zārī karenge. ¹⁷Har hāth se tāqat jāti rahegī, har ghuṭnā dāñwāñḍol ho jāegā.

¹⁸Wuh ṭāṭ ke mātami kapre oṛh leṅge, un par kapkapī tāri ho jāegī. Har chehre par sharmindagi nazar āegī, har sar munḍwāyā gayā hogā. ¹⁹Apnī chāñdī ko wuh galiyōṅ meñ phaiñk deṅge, apne sone ko ḳhilāzat samjheṅge. Kyoṅki jab Rab kā ḳhazab un par nāzil hogā to na un kī chāñdī unheñ bachā sakegī, na sonā. Un se na wuh apnī bhūk miṭā sakeṅge, na apne peṭ ko bhar sakeṅge, kyoṅki yihī chīzeñ un ke lie gunāh kā bāis ban gāi thiñ. ²⁰Unhoṅ ne apne ḳhūbsūrat zewarāt par faḳhr karke un se apne ghinaune but aur makrūh

mujassame banāe, is lie main hone dūngā ki wuh apnī daulat se ghin khāenge.

²¹Main yih sab kuchh pardesiyon ke hawāle kar dūngā, aur wuh use lūṭ lenge. Duniyā ke bedīn use chhīn kar us kī behurmatī karenge.

²²Main apnā muñh Isrāīliyon se pher lūngā to ajnabī mere qīmṭī maqām kī behurmatī karenge. Ḍākū us meñ ghus kar use nāpāk karenge. ²³Zanjireñ taiyār kar! Kyonki mulk meñ qatl-o-ghārat ām ho gai hai, shahr zulm-o-tashaddud se bhar gayā hai. ²⁴Main digar aqwām ke sab se sharīr logoñ ko bulāūngā tāki Isrāīliyon ke gharoñ par qabzā karen, main zorāwaroñ kā takabbur khāk meñ milā dūngā. Jo bhī maqām unheñ muqaddas ho us kī behurmatī kī jāegī.

²⁵Jab dahshat un par tāri hogi to wuh amn-o-amān talāsh karenge, lekin befāydā. Amn-o-amān kahīn bhī pāyā nahīn jāegā. ²⁶Āfat par āfat hī un par āegi, yake bād digare burī khabreñ un tak pahuñcheñgi. Wuh nabī se royā milne kī ummīd karenge, lekin befāydā. Na imām unheñ shariyat kī tālīm, na buzurg

unheñ mashwarā de sakenge. ²⁷Bādashāh mātām karegā, ra'īs haibat zadā hogā, aur awām ke hāth thartharāenge. Main un ke chāl-chalan ke mutābiq un se niptūngā, un ke apne hī usuloñ ke mutābiq un kī adālat karūngā. Tab wuh jān lenge ki main hī Rab hūñ."

Rab ke Ghar meñ Butparasti kī Royā

8 Jilāwatanī ke chhaṭe sāl ke chhaṭe mahīne ke pāñchweñ dīn^a main apne ghar meñ baiṭhā thā. Yahūdāh ke buzurg pās hī baiṭhe the. Tab Rab Qādir-e-mutlaq kā hāth mujh par ā ṭahrā. ²Royā meñ main ne kisī ko dekhā jis kī shakl-o-sūrat insān kī mānind thī. Lekin kamr se le kar pāñwoñ tak wuh āg kī mānind bhaṛak rahā thā jabki kamr se le kar sar tak chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā. ³Us ne kuchh āge baṛhā diyā jo hāth-sā lag rahā thā aur mere bāloñ ko pakaṛ liyā. Phir Rūh ne mujhe uṭhāyā aur zamīn aur āsmān ke darmiyān chalte chalte Yarūshalam tak pahuñchāyā. Abhī tak main Allāh kī royā dekh

^a17 Sitambar.

rahā thā. Main Rab ke ghar ke andarūnī sahan ke us darwāze ke pās pahuñch gayā jis kā ruḵh shimāl kī taraf hai. Darwāze ke qarīb ek but parā thā jo Rab ko mushta'il karke ḡhairat dilātā hai.

⁴Wahān Isrāil ke Ḳhudā kā jalāl mujh par usī tarah zāhir huā jis tarah pahle maidān kī royā meñ mujh par zāhir huā thā. ⁵Wuh mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, shimāl kī taraf nazar uṭhā.” Main ne apnī nazar shimāl kī taraf uṭhāi to darwāze ke bāhar qurbāngāh dekhī. Sāth sāth darwāze ke qarīb hī wuh but kharā thā jo Rab ko ḡhairat dilātā hai. ⁶Phir Rab bolā, “Ai ādamzād, kyā tujhe wuh kuchh nazar ātā hai jo Isrāilī qaum yahān kartī hai? Yih log yahān baṛī makrūh harkateñ kar rahe haiñ tāki main apne maqdis se dūr ho jāūñ. Lekin tū in se bhī zyādā makrūh chīzeñ dekhegā.”

⁷Wuh mujhe Rab ke ghar ke bairūnī sahan ke darwāze ke pās le gayā to main ne dīwār meñ sūrāḡh dekhā. ⁸Allāh ne farmāyā, “Ādamzād, is sūrāḡh ko baṛā banā.” Main ne aisā kiyā to dīwār ke pīchhe darwāzā nazar āyā. ⁹Tab us ne farmāyā, “Andar jā kar wuh

sharīr aur ghinaunī harkateñ dekh jo log yahān kar rahe haiñ.”

¹⁰Main darwāze meñ dāḡhil huā to kyā dekhtā hūñ ki dīwāron par chāron taraf butparastī kī taswīreñ kandā huī haiñ. Har qism ke reñgne wāle aur dīgar makrūh jānwar balki Isrāilī qaum ke tamām but un par nazar āe. ¹¹Isrāilī qaum ke 70 buzurg baḡhūrdān pakare un ke sāmne kharē the. Baḡhūrdānon meñ se baḡhūr kā ḡhushbūdār dhuāñ uṭh rahā thā. Yāzaniyāh bin Sāfan bhī buzurgoñ meñ shāmil thā.

¹²Rab mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, kyā tū ne dekhā ki Isrāilī qaum ke buzurg andhere meñ kyā kuchh kar rahe haiñ? Har ek ne apne ghar meñ apne buton ke lie kamrā maḡhsūs kar rakhā hai. Kyoñki wuh samajhte haiñ, ‘Ham Rab ko nazar nahīn āte, us ne hamāre mulk ko tark kar diyā hai.’ ¹³Lekin ā, main tujhe is se bhī zyādā qābil-e-ghin harkateñ dikhātā hūñ.”

¹⁴Wuh mujhe Rab ke ghar ke andarūnī sahan ke shimālī darwāze ke pās le gayā. Wahān aurateñ baiṭhī thīñ jo ro ro kar Tammūz

Dewatā^a kā mātām kar rahī thīn.

¹⁵Rab ne sawāl kiyā, “Ādamzād, kyā tujhe yih nazar ātā hai? Lekin ā, main tujhe is se bhī zyādā qābil-eghin harkateñ dikhātā hūn.”

¹⁶Wuh mujhe Rab ke ghar ke andarūnī sahan meñ le gayā. Rab ke ghar ke darwāze par yānī sāmne wāle barāmde aur qurbāngāh ke darmiyān hī 25 ādmī khare the. Un kā ruḡh Rab ke ghar kī taraf nahīn balki mashriq kī taraf thā, aur wuh sūraj ko sijdā kar rahe the.

¹⁷Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, kyā tujhe yih nazar ātā hai? Aur yih makrūh harkateñ bhī Yahūdāh ke bāshindoñ ke lie kāfī nahīn haiñ balki wuh pūre mulk ko zulm-o-tashaddud se bhar kar mujhe mushta’il karne ke lie koshāñ rahte haiñ. Dekh, ab wuh apnī nākoñ ke sāmne angūr kī bel lahrā kar butparastī kī ek aur rasm adā kar rahe haiñ! ¹⁸Chunāñche main apnā ḡhazab un par nāzil karūnga. Na main un par tars khāūngā, na rahm karūnga. Ḳhāh wuh madad ke lie kitne zor se kyoñ na chīḱheñ main un kī nahīn sunūngā.”

Yarūshalam Tabāh Ho Jāegā

9 Phir main ne Allāh kī buland āwāz sunī, “Yarūshalam kī adālat qarīb ā gaī hai! Āo, har ek apnā tabāhkun hathiyār pakar kar kharā ho jāe!” ²Tab chhih ādmī Rab ke ghar ke shimālī darwāze ke rāste se chale āe. Har ek apnā tabāhkun hathiyār thāme chal rahā thā. Un ke sāth ek aur ādmī thā jis kā libās katān kā thā. Us ke paṭke se kātib kā sāmān laṭkā huā thā. Yih ādmī qarīb ā kar pītal kī qurbāngāh ke pās khare ho gae.

³Isrāīl ke Ḳhudā kā jalāl ab tak karūbī farishtoñ ke ūpar ṭhahrā huā thā. Ab wuh wahāñ se uṛ kar Rab ke ghar kī dahlīz ke pās ruk gayā. Phir Rab katān se mulabbas us mard se hamkalām huā jis ke paṭke se kātib kā sāmān laṭkā huā thā. ⁴Us ne farmāyā, “Jā, Yarūshalam Shahr meñ se guzar kar har ek ke mātthe par nishān lagā de jo bāshindoñ kī tamām makrūh harkatoñ ko dekh kar āh-o-zārī kartā hai.” ⁵Mere sunte sunte Rab ne dīgar ādmiyoñ se kahā, “Pahle ādmī ke pīchhe pīchhe chal

^aTammūz Masopotāmiyā kā ek dewatā thā jis ke pairokār samajhte the ki wuh mausam-e-garmā ke iḱhtitām par hariyāli

ke sāth sāth mar jātā aur mausam-e-bahār meñ dubārā jī uṭhtā hai.

kar logon ko mār dālo! Na kisi par tars khāo, na rahm karo ⁶balki buzurgon ko kuñwāre-kuñwāriyon aur bāl-bachchon samet maut ke ghāt utāro. Sirf unheñ chhoṛnā jin ke māthe par nishān hai. Mere maqdis se shurū karo!”

Chunāñche ādmiyon ne un buzurgon se shurū kiya jo Rab ke ghar ke sāmne khare the. ⁷Phir Rab un se dubārā hamkalām huā, “Rab ke ghar ke sahnon ko maqtulon se bhar kar us kī behurmati karo, phir wahān se nikal jāo!” Wuh nikal gae aur shahr meñ se guzar kar logon ko mār dālne lage. ⁸Rab ke ghar ke sahan meñ sirf mujhe hī zindā chhoṛā gayā thā.

Main aundhe muñh gir kar chikh uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, kyā tū Yarūshalam par apnā ghazab nāzil karke Isrāil ke tamām bache huon ko maut ke ghāt utāregā?” ⁹Rab ne jawāb diyā, “Isrāil aur Yahūdāh ke logon kā qusūr nihāyat hī sangīn hai. Mulk meñ qatl-o-ghārat ām hai, aur shahr nāinsāfi se bhar gayā hai. Kyonki log kahte haiñ, ‘Rab ne mulk ko tark kiya hai, ham use nazar hī nahīñ āte.’ ¹⁰Is

lie na main un par tars khāūngā, na rahm karūnga balki un kī harkaton kī munāsib sazā un ke saron par lāūngā.”

¹¹Phir katān se mulabbas wuh ādmī lauṭ āyā jis ke paṭke se kātib kā sāmān laṭkā huā thā. Us ne ittalā dī, “Jo kuchh tū ne farmāyā wuh main ne pūrā kiya hai.”

10 Main ne us gumbad par nazar dālī jo karūbī farishton ke saron ke ūpar phailī huī thī. Us par sang-e-lājaward^a Kā takht-sā nazar āyā. ²Rab ne katān se mulabbas mard se farmāyā, “Karūbī farishton ke nīche lage pahiyon ke bīch meñ jā. Wahān se do muṭṭhī-bhar koele le kar shahr par bikher de.” Ādmī mere dekhte dekhte farishton ke bīch meñ chalā gayā. ³Us waqt karūbī farishte Rab ke ghar ke junūb meñ khare the, aur andarūnī sahan bādal se bharā huā thā.

⁴Phir Rab kā jalāl jo karūbī farishton ke ūpar ṭhahrā huā thā wahān se uṭh kar Rab ke ghar kī dahliz par ruk gayā. Pūrā makān bādal se bhar gayā balki sahan bhī Rab ke jalāl kī āb-o-tāb se bhar

^alapis lazuli

gayā. ⁵Karūbī farishte apne paroñ ko itne zor se pharphaṛā rahe the ki us kā shor bairūnī sahan tak sunāi de rahā thā. Yoñ lag rahā thā ki Qādir-e-mutlaq Ḳhudā bol rahā hai. ⁶Jab Rab ne katān se mulabbas ādmī ko hukm diyā ki karūbī farishton ke pahiyon ke bīch meñ se jalte hue koele le to wuh un ke darmiyān chal kar ek pahie ke pās khaṛā huā. ⁷Phir karūbī farishton meñ se ek ne apnā hāth baṛhā kar bīch meñ jalne wāle koelon meñ se kuchh le liyā aur ādmī ke hāthon meñ ḍāl diyā. Katān se mulabbas yih ādmī koele le kar chalā gayā.

Rab Apne Ghar ko Chhoṛ Detā Hai

⁸Main ne dekhā ki karūbī farishton ke paroñ ke nīche kuchh hai jo insānī hāth jaisā lag rahā hai. ⁹Har farishte ke pās ek pahiyā thā. Pukhrāj^a jaisī kisī cīz se bane yih chār pahie ¹⁰ek jaise the. Har pahie ke andar ek aur pahiyā zāwiyā-e-qāymā meñ ghūm rahā thā, ¹¹is lie yih muṛe baḡhair har ruḳh iḳhtiyār kar sakte the. Jis taraf ek chal partā us taraf bāqī bhī muṛe baḡhair

chalne lagte. ¹²Farishton ke jismon kī har jagah par āñkheñ hī āñkheñ thiñ. Āñkheñ na sirf sāmne nazar āñ balki un kī pīṭh, hāthon aur paroñ par bhī balki chāron pahiyon par bhī. ¹³To bhī yih pahie hī the, kyonki main ne ḳhud sunā ki un ke lie yihī nām istemāl huā.

¹⁴Har farishte ke chār chehre the. Pahlā chehrā karūbī kā, dūsra ādmī kā, tīsra sherbabar kā aur chauthā uqāb kā chehrā thā. ¹⁵Phir karūbī farishte uṛ gae. Wuhī jāndār the jinheñ main Dariyā-e-Kibār ke kināre dekh chukā thā. ¹⁶Jab farishte harkat meñ ā jāte to pahie bhī chalne lagte, aur jab farishte pharphaṛā kar uṛne lagte to pahie bhī un ke sāth uṛne lagte. ¹⁷Farishton ke rukne par pahie ruk jāte, aur un ke uṛne par yih bhī uṛ jāte, kyonki jāndaron kī rūh un meñ thī.

¹⁸Phir Rab kā jalāl apne ghar kī dahliz se haṭ gayā aur dubārā karūbī farishton ke ūpar ā kar ṭahar gayā. ¹⁹Mere deḳhte deḳhte farishton ne apne paroñ ko phailāyā aur zamīn se uṛ kar pahiyon samet nikal gae.

^atopas

Chalte chalte wuh Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās ruk gae. ẖhudā-e-Isrāīl kā jalāl un ke ūpar ṭaharrā rahā.

²⁰Wuhī jāndār the jinheñ mainī ne Dariyā-e-Kibār ke kināre ẖhudā-e-Isrāīl ke nīche dekhā thā. Mainī ne jān liyā ki yih karūbī farishte haiñ. ²¹Har ek ke chār chehre aur chār par the, aur paroñ ke nīche kuchh nazar āyā jo insānī hāthoñ kī mānind thā. ²²Un ke chehroñ kī shakl-o-sūrat un chehroñ kī mānind thī jo mainī ne Dariyā-e-Kibār ke kināre dekhe the. Chalte waqt har jāndār sīdhā apne kisī ek chehre kā ruḥ iḡhtiyār kartā thā.

Allāh kī Yarūshalam ke Buzurgoñ ke lie Saḡht Sazā

11 Tab Rūh mujhe uṭhā kar Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās le gayā. Wahāñ darwāze par 25 mard khāṛe the. Mainī ne dekhā ki qaum ke do buzurg Yāzaniyāh bin Azzūr aur Falatīyāh bin Bināyāh bhī un meñ shāmil haiñ. ²Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, yih wuhī mard haiñ jo sharīr mansūbe bāndh rahe aur Yarūshalam meñ bure mashware

de rahe haiñ. ³Yih kahte haiñ, ‘Āne wāle dinoñ meñ ghar tāmīr karne kī zarūrat nahīñ. Hamārā shahr to deg hai jabki ham us meñ pakne wālā behtarīn gosht haiñ.’ ⁴Ādamzād, chūñki wuh aisī bāteñ karte haiñ is lie nabuwwat kar! Un ke ḡhilāf nabuwwat kar!”

⁵Tab Rab kā Rūh mujh par ā ṭaharrā, aur us ne mujhe yih pesh karne ko kahā, “Rab farmātā hai, ‘Ai Isrāīlī qaum, tum is qism kī bāteñ karte ho. Mainī to un ḡhayālāt se ḡhūb wāqif hūñ jo tumhāre diloñ se ubharte rahte haiñ. ⁶Tum ne is shahr meñ muta’addid logoñ ko qatl karke us kī galiyoñ ko lāshoñ se bhar diyā hai.’

⁷Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Beshak shahr deg hai, lekin tum us meñ pakne wālā achchhā gosht nahīñ hoge balki wuhī jin ko tum ne us ke darmiyān qatl kiyā hai. Tumheñ mainī is shahr se nikāl dūngā. ⁸Jis talwār se tum ḡarte ho, usī ko mainī tum par nāzil karūngā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ⁹Mainī tumheñ shahr se nikālūngā aur pardesiyōñ ke hawāle karke tumhārī adālat karūngā. ¹⁰Tum talwār kī zad meñ ā kar mar jāoge.

Isrāil kī hudūd par hī main̄ tumhārī adālat karūnga. Tab tum jān loge ki main̄ hī Rab hūn. ¹¹Chunānche na Yarūshalam Shahr tumhāre lie deg hogā, na tum us meñ behtarīn gosht hoge balki main̄ Isrāil kī hudūd hī par tumhārī adālat karūnga. ¹²Tab tum jān loge ki main̄ hī Rab hūn, jis ke ahkām ke mutābiq tum ne zindagī nahīn guzārī. Kyoñki tum ne mere usūloñ kī pairawī nahīn kī balki apnī paṛosī qaumoñ ke usūloñ kī.”

¹³Main̄ abhī is peshgoī kā elān kar rahā thā ki Falatiyāh bin Bināyāh faut huā. Yih dekh kar main̄ muñh ke bal gir gayā aur buland āwāz se chīkh uthā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, kyā tū Isrāil ke bache-khuche hisse ko sarāsar miṭānā chāhtā hai?”

Allāh Isrāil ko Bahāl Karegā

¹⁴Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁵“Ai ādamzād, Yarūshalam ke bāshinde tere bhāiyōñ, tere rishtedāroñ aur Bābal meñ jilāwatan hue tamām Isrāiliyōñ ke bāre meñ kah rahe haiñ, ‘Yih log Rab se kahiñ dūr ho gae haiñ, ab Isrāil hamāre hī qabze meñ hai.’ ¹⁶Jo is qism kī bāteñ karte

haiñ unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jī hāñ, main̄ ne unheñ dūr dūr bhagā diyā, aur ab wuh dīgar qaumoñ ke darmiyān hī rahte haiñ. Main̄ ne ḳhud unheñ muḳhtalif mamālik meñ muntashir kar diyā, aise ilāqoñ meñ jahāñ unheñ maqdis meñ mere huzūr āne kā mauqā thoṛā hī miltā hai. ¹⁷Lekin Rab Qādir-e-mutlaq yih bhī farmātā hai, main̄ tumheñ dīgar qaumoñ meñ se nikāl lūngā, tumheñ un mulkoñ se jamā karūnga jahāñ main̄ ne tumheñ muntashir kar diyā thā. Tab main̄ tumheñ Mulk-e-Isrāil dubārā atā karūnga.

¹⁸Phir wuh yahāñ ā kar tamām makrūh but aur ghinaunī chīzeñ dūr karenge. ¹⁹Us waqt main̄ unheñ ek hī dil baḳhsh kar un meñ naī rūh ḳālūngā. Main̄ un kā sangīn dil nikāl kar unheñ gosht-post kā narm dil atā karūnga. ²⁰Tab wuh mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñge aur dhyān se merī hidāyāt par amal karenge. Wuh merī qaum hoñge, aur main̄ un kā Ḳhudā hūngā. ²¹Lekin jin logoñ ke dil un ke ghinaune butoñ se lipṭe rahte haiñ un ke sar par main̄ un ke ḡhalat kām kā munāsib

ajr lāūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Rab Yarūshalam ko Chhor

Detā Hai

²²Phir karūbī farishtoñ ne apne paron ko phailāyā, un ke pahie harkat meñ ā gae aur ẖhudā-e-Isrāil kā jalāl jo un ke ūpar thā ²³uṭh kar shahr se nikal gayā. Chalte chalte wuh Yarūshalam ke mashriq meñ wāqe pahār par ṭhahar gayā. ²⁴Allāh ke Rūh se dī gāi royā meñ Rūh mujhe uṭhā kar Mulk-e-Bābal ke jilāwatanon ke pās wāpas le gayā. Phir royā khatm huī, ²⁵aur main ne jilāwatanon ko sab kuchh sunāyā jo Rab ne mujhe dikhāyā thā.

Nabī Sāmān Lapeṭ Kar Jilāwatanī

kī Peshgoī Kartā Hai

12 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, tū ek sarkash qaum ke darmiyān rahtā hai. Go un kī ānkheñ haiñ to bhī kuchh nahīñ deḳhte, go un ke kāñ haiñ to bhī kuchh nahīñ sunte. Kyonki yih qaum haṭdharm hai.

³Ai ādamzād, ab apnā sāmān yon lapeṭ le jis tarah tujhe jilāwatan

kiyā jā rahā ho. Phir dīn ke waqt aur un ke deḳhte deḳhte ghar se rawānā ho kar kisī aur jagah chalā jā. Shāyad unheñ samajh āe ki unheñ jilāwatan honā hai, hālāñki yih qaum sarkash hai. ⁴Dīn ke waqt un ke deḳhte deḳhte apnā sāmān ghar se nikāl le, yon jaise tū jilāwatanī ke lie taiyāriyāñ kar rahā ho. Phir shām ke waqt un kī maujūdagi meñ jilāwatan kā-sā kirdār adā karke rawānā ho jā. ⁵Ghar se nikalne ke lie diwār meñ sūrākh banā, phir apnā sārā sāmān us meñ se bāhar le jā. Sab is ke gawāh hoñ. ⁶Un ke deḳhte deḳhte andhere meñ apnā sāmān kandhe par rakh kar wahāñ se nikal jā. Lekin apnā muñh ḡhāñp le tāki tū mulk ko dekh na sake. Lāzim hai ki tū yih sab kuchh kare, kyonki main ne muqarrar kiyā hai ki tū Isrāilī qaum ko āgāh karne kā nishān ban jāe.”

⁷Main ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne mujhe hukm diyā thā. Main ne apnā sāmān yon lapeṭ liyā jaise mujhe jilāwatan kiyā jā rahā ho. Dīn ke waqt main use ghar se bāhar le gayā, shām ko main ne apne hāthoñ se diwār meñ sūrākh banā liyā. Logoñ ke deḳhte deḳhte main

sāmān ko apne kandhe par uṭhā kar wahān se nikal āyā. Utne meñ andherā ho gayā thā.

⁸Subah ke waqt Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁹“Ai ādamzād, is haṭdharm qaum Isrāīl ne tujh se pūchhā ki tū kyā kar rahā hai? ¹⁰Unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is paighām kā tālluq Yarūshalam ke ra’īs aur shahr meñ basne wāle tamām Isrāīliyon se hai.’ ¹¹Unheñ batā, ‘Main tumheñ āgāh karne kā nishān hūñ. Jo kuchh main ne kiya wuh tumhāre sāth ho jāegā. Tum qaidī ban kar jilāwatan ho jāoge. ¹²Jo ra’īs tumhāre darmiyān hai wuh andhere meñ apnā sāmān kandhe par uṭhā kar chalā jāegā. Dīwār meñ sūrākḥ banāyā jāegā tāki wuh nikal sake. Wuh apnā muñh ḡhāñp legā tāki mulk ko na dekh sake. ¹³Lekin main apnā jāl us par ḡāl dūngā, aur wuh mere phande meñ phañs jāegā. Main use Bābal lāūngā jo Bābliyon ke mulk meñ hai, agarche wuh use apnī āñkhoñ se nahīn dekhegā. Wahiñ wuh wafāt pāegā. ¹⁴Jitne bhī mulāzim aur daste us ke irdgird hoñge un sab ko main hawā meñ uṛā kar chāroñ taraf muntashir kar

dūngā. Apnī talwār ko miyān se khīnch kar main un ke pīchhe paṛā rahūngā. ¹⁵Jab main unheñ ḡgar aqwām aur muḡhtalif mamālik meñ muntashir karūnga to wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ. ¹⁶Lekin main un meñ se chand ek ko bachā kar talwār, kāl aur mohlak wabā kī zad meñ nahīn āne dūngā. Kyonki lāzim hai ki jin aqwām meñ bhī wuh jā baseñ wahān wuh apnī makrūh harkateñ bayān karen. Tab yih aqwām bhī jān leñgī ki main hī Rab hūñ.”

Ek aur Nishān: Hizqiyel kā Kāñpnā

¹⁷Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁸“Ai ādamzād, khānā khāte waqt apnī roṭī ko larazte hue khā aur apne pānī ko pareshānī ke māre thartharāte hue pī. ¹⁹Sāth sāth ummat ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Mulk-e-Isrāīl ke shahr Yarūshalam ke bāshinde pareshānī meñ apnā khānā khāeñge aur dahshatzadā hālat meñ apnā pānī pieñge, kyonki un kā mulk tabāh aur har barkat se ḡhālī ho jāegā. Aur sabab us ke bāshindoñ kā zulm-o-tashaddud hogā. ²⁰Jin shahron

meñ log ab tak ābād haiñ wuh barbād ho jāeñge, mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.”

Allāh kā Kalām Jald hī

Pūrā Ho Jāegā

²¹Rab mujh se hamkalām huā, ²²“Ai ādamzād, yih kaisī kahāwat hai jo Mulk-e-Isrāīl meñ ām ho gāi hai? Log kahte haiñ, ‘Jyon jyon din guzarte jāte haiñ tyon tyon har royā ghalat sābit hotī jāti hai.’ ²³Jawāb meñ unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ is kahāwat ko khatm karūnga, āindā yih Isrāīl meñ istemāl nahīñ hogī.’ Unheñ yih bhī batā, ‘Wuh waqt qarīb hī hai jab har royā pūrī ho jāegī. ²⁴Kyonki āindā Isrāīlī qaum meñ na farebdeh royā, na chāplūsī kī peshgoiyāñ pāi jāeñgī. ²⁵Kyonki maiñ Rab hūñ. Jo kuchh maiñ farmātā hūñ wuh wujūd meñ ātā hai. Ai sarkash qaum, der nahīñ hogī balki tumhāre hī aiyām meñ maiñ bāt bhī karūnga aur use pūrā bhī karūnga.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

²⁶Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ²⁷“Ai ādamzād, Isrāīlī qaum

tere bāre meñ kahtī hai, ‘Jo royā yih ādmī dekhtā hai wuh baṛī der ke bād hī pūrī hogī, us kī peshgoiyāñ dūr ke mustaqbil ke bāre meñ haiñ.’ ²⁸Lekin unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jo kuchh bhī maiñ farmātā hūñ us meñ mazīd der nahīñ hogī balki wuh jald hī pūrā hogā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Jhūṭe Nabī Halāk Ho Jāeñge

13 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Isrāīl ke nām-nihād nabiyon ke khlāf nabuwwat kar! Jo nabuwwat karte waqt apne dilon se ubharne wālī bāteñ hī pesh karte haiñ, un se kah, ‘Rab kā farmān suno! ³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un ahmaq nabiyon par afsos jinheñ apnī hī rūh se tahrīk miltī hai aur jo haqīqat meñ royā nahīñ dekhte. ⁴Ai Isrāīl, tere nabī khandarāt meñ gīḍarōñ kī tarah āwārā phir rahe haiñ. ⁵Na koī dīwār ke raḥnon meñ kharā huā, na kisī ne us kī marammat kī tāki Isrāīlī qaum Rab ke us din qāym rah sake jab jang chhiṛ jāegī. ⁶Un kī royāeñ dhokā hī dhokā, un kī peshgoiyāñ jhūṭ

hī jhūṭ haiñ. Wuh kahte haiñ, “Rab farmātā hai” go Rab ne unheñ nahīñ bhejā. Tājjub kī bāt hai ki to bhī wuh tawaqqo karte haiñ ki main un kī peshgoiyāñ pūrī hone dūñ! ⁷Haqīqat meñ tumhārī royāeñ dhokā hī dhokā aur tumhārī peshgoiyāñ jhūṭ hī jhūṭ haiñ. To bhī tum kahte ho, “Rab farmātā hai” hālāñki main ne kuchh nahīñ farmāyā.

⁸Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tumhārī farebdeh bātoñ aur jhūṭī royāoñ kī wajah se tum se nipaṭ lūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai. ⁹Main apnā hāth un nabiyōñ ke kḥilāf barhā dūngā jo dhoke kī royāeñ dekhte aur jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ. Na wuh merī qaum kī majlis meñ sharīk hoñge, na Isrāīlī qaum kī fahrīstoñ meñ darj hoñge. Mulk-e-Isrāīl meñ wuh kabhī dākḥil nahīñ hoñge. Tab tum jāñ loge ki main Rab Qādir-e-mutlaq hūñ. ¹⁰Wuh merī qaum ko ḡhalat rāh par lā kar amn-o-amāñ kā elāñ karte haiñ agarche amn-o-amāñ hai nahīñ. Jab qaum apne lie kachchī-sī dīwār banā letī hai to yih nabī us par safedī pher dete haiñ. ¹¹Lekin ai safedī karne

wālo, kḥabardār! Yih dīwār gir jāegī. Mūslādhār bārish barsegī, ole paṛeñge aur saḡht āñdhī us par ṭūṭ paṛegī. ¹²Tab dīwār gir jāegī, aur log tanzan tum se pūchheñge ki ab wuh safedī kahāñ hai jo tum ne dīwār par pherī thī?

¹³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main taish meñ ā kar dīwār par zabardast āñdhī āne dūngā, ḡhusse meñ us par mūslādhār bārish aur mohlak ole barsā dūngā. ¹⁴Main us dīwār ko ḡhā dūngā jis par tum ne safedī pherī thī, use kḥāk meñ yōñ milā dūngā ki us kī buniyād nazar āegī. Aur jab wuh gir jāegī to tum bhī us kī zad meñ ā kar tabāh ho jāoge. Tab tum jāñ loge ki main hī Rab hūñ. ¹⁵Yōñ main dīwār aur us kī safedī karne wāloñ par apnā ḡhussā utārūngā. Tab main tum se kahūngā ki dīwār bhī kḥatm hai aur us kī safedī karne wāle bhī, ¹⁶yāñī Isrāīl ke wuh nabī jinhoñ ne Yarūshalam ko aisī peshgoiyāñ aur royāeñ sunāñ jin ke mutābiq amn-o-amāñ kā daur qarīb hī hai, hālāñki amn-o-amāñ kā imkāñ hī nahīñ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.’

¹⁷Ai ādamzād, ab apnī qaum kī un beṭiyōñ kā sāmāñ kar jo

nabuwwat karte waqt wuhī bāteñ pesh kartī haiñ jo un ke dilon se ubhar ātī haiñ. Un ke k̄hilāf nabuwwat karke ¹⁸kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un auraton par afsos jo tamām logon ke lie kalāi se bāndhne wāle tawīz sī letī haiñ, jo logon ko phaṁsāne ke lie chhoṭon aur baṛon ke saron ke lie parde banā letī haiñ. Ai aurato, kyā tum wāqai samajhti ho ki merī qaum meñ se bāz ko phaṁs saktī aur bāz ko apne lie zindā chhoṛ saktī ho? ¹⁹Merī qaum ke darmiyān hī tum ne merī behurmatī kī, aur yih sirf chand ek muṭṭhī-bhar jau aur roṭī ke do chār ṭukron ke lie. Afsos, merī qaum jhūṭ sunanā pasand kartī hai. Is se faydā uṭhā kar tum ne use jhūṭ pesh karke unheñ mār ḍālā jinheñ marnā nahīñ thā aur unheñ zindā chhoṛā jinheñ zindā nahīñ rahnā thā.

²⁰Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tumhāre tawizon se nipaṭ lūngā jin ke zariye tum logon ko parindon kī tarah pakaṛ letī ho. Main jādūgarī kī yih chīzeñ tumhāre bāzuoñ se noch kar phāṛ ḍālūngā aur unheñ rihā karūngā jinheñ tum ne parindon

kī tarah pakaṛ liyā hai. ²¹Main tumhāre pardoñ ko phāṛ kar haṭā lūngā aur apnī qaum ko tumhāre hāthoñ se bachā lūngā. Āindā wuh tumhārā shikār nahīñ rahegi. Tab tum jān logī ki main hī Rab hūñ.

²²Tum ne apne jhūṭ se rāstbazon ko dukh pahunchāyā, hālāñki yih dukh merī taraf se nahīñ thā. Sāth sāth tum ne bedīnoñ kī hauslā-afzāi kī ki wuh apnī burī rāhoñ se bāz na āeñ, hālāñki wuh bāz āne se bach jāte. ²³Is lie āindā na tum farebdeh royā dekhogī, na dūsoñ kī qismat kā hāl batāogī. Main apnī qaum ko tumhāre hāthoñ se chhuṭkāṛā dūngā. Tab tum jān logī ki main hī Rab hūñ.”

Allāh Butparasti kā Munāsib

Jawāb Degā

14 Isrāil ke kuchh buzurg mujh se milne āe aur mere sāmne baiṭh gae. ²Tab Rab mujh se hamkalām huā, ³“Ai ādamzād, in ādmiyoñ ke dil apne buton se liṭte rahte haiñ. Jo chīzeñ un ke lie ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ unheñ unhoñ ne apne munh ke sāmne hī rakhā hai. To phir kyā munāsib hai ki main unheñ jawāb

dūn jab wuh mujh se dariyāft karne āte haiñ? ⁴Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, yih log apne butoñ se lipṭe rahte aur wuh chīzeñ apne muñh ke sāmne rakhte haiñ jo ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ. Sāth sāth yih nabī ke pās bhī jāte haiñ tāki mujh se mālūmāt hāsīl karen. Jo bhī Isrāīlī aisā kare use mainī kḥud jo Rab hūñ jawāb dūngā, aisā jawāb jo us ke muta’addid butoñ ke ain mutābiq hogā. ⁵Mainī un se aisā sulūk karūnga tāki Isrāīlī qaum ke dil ko mazbūtī se pakar lūñ. Kyonki apne butoñ kī kḥatir sab ke sab mujh se dūr ho gae haiñ.’

⁶Chunāñche Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki taubā karo! Apne butoñ aur tamām makrūh rasm-o-riwāj se muñh moṛ kar mere pās wāpas ā jāo. ⁷Us ke anjām par dhyān do jo aisā nahīñ karegā, kḥāh wuh Isrāīlī yā Isrāīl meñ rahne wālā pardesī ho. Agar wuh mujh se dūr ho kar apne butoñ se lipaṭ jāe aur wuh chīzeñ apne sāmne rakhe jo ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ to jab wuh nabī kī mārīfat mujh se mālūmāt hāsīl karne kī koshish karegā to mainī, Rab use munāsib jawāb dūngā. ⁸Mainī aise shaḥs kā

sāmna karke us se yoñ nipaṭ lūngā ki wuh dūsroñ ke lie ibratangez misāl ban jāegā. Mainī use yoñ miṭā dūngā ki merī qaum meñ us kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. Tab tum jān loge ki mainī hī Rab hūñ.

⁹Agar kisī nabī ko kuchh sunāne par uksāyā gayā jo merī taraf se nahīñ thā to yih is lie huā ki mainī, Rab ne kḥud use uksāyā. Aise nabī ke kḥilāf mainī apnā hāth uṭhā kar use yoñ tabāh karūnga ki merī qaum meñ us kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. ¹⁰Donoñ ko un ke qusūr kī munāsib sazā milegī, nabī ko bhī aur use bhī jo hidāyat pāne ke lie us ke pās ātā hai. ¹¹Tab Isrāīlī qaum na mujh se dūr ho kar āwārā phiregī, na apne āp ko in tamām gunāhoñ se ālūdā karegī. Wuh merī qaum hoñge, aur mainī un kā Kḥudā hūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Sirf Rāstbāz hī Bache Raheñge

¹²Rab mujh se hamkalām huā, ¹³“Ai ādamzād, farz kar ki koī mulk bewafā ho kar merā gunāh kare, aur mainī kāl ke zariye use sazā de kar us meñ se insān-o-haiwān

miṭā ḏālūn. ¹⁴Ḳhāh mulk meñ Nūh, Dānyāl aur Ayyūb kyoñ na baste to bhī mulk na bachṭā. Yih ādmī apnī rāstbāzī se sirf apnī hī jānoñ ko bachā sakte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁵Yā farz kar ki main mazkūrā mulk meñ wahshī darindoñ ko bhej dūñ jo idhar-udhar phir kar sab ko phār khāeñ. Mulk wirān-o-sunsān ho jāe aur janglī darindoñ kī wajah se koī us meñ se guzarne kī jurrat na kare. ¹⁶Merī hayāt kī qasam, ḳhāh mazkūrā tīn rāstbāz ādmī mulk meñ kyoñ na baste to bhī akele hī bachte. Wuh apne beṭe-beṭiyōñ ko bhī bachā na sakte balki pūrā mulk wirān-o-sunsān hotā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁷Yā farz kar ki main mazkūrā mulk ko jang se tabāh karūñ, main talwār ko hukm dūñ ki mulk meñ se guzar kar insān-o-haiwān ko nest-o-nābūd kar de. ¹⁸Merī hayāt kī qasam, ḳhāh mazkūrā tīn rāstbāz ādmī mulk meñ kyoñ na baste wuh akele hī bachte. Wuh apne beṭe-beṭiyōñ ko bhī bachā na sakte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁹Yā farz kar ki main apnā ḡhussā mulk par utār kar us meñ mohlak

wabā yoñ phailā dūñ ki insān-o-haiwān sab ke sab mar jāeñ. ²⁰Merī hayāt kī qasam, ḳhāh Nūh, Dānyāl aur Ayyūb mulk meñ kyoñ na baste to bhī wuh apne beṭe-beṭiyōñ ko bachā na sakte. Wuh apnī rāstbāzī se sirf apnī hī jānoñ ko bachāte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²¹Ab Yarūshalam ke bāre meñ Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān suno! Yarūshalam kā kitnā burā hāl hogā jab main apnī chār saḳht sazāeñ us par nāzil karūñgā. Kyoñki insān-o-haiwān jang, kāl, wahshī darindoñ aur mohlak wabā kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge.

²²To bhī chand ek bacheñge, kuchh beṭe-beṭiyāñ jilāwatan ho kar Bābal meñ tumhāre pās āeñge. Jab tum un kā burā chāl-chalan aur harkateñ dekhoge to tumheñ tasallī milegī ki har āfat munāsib thī jo main Yarūshalam par lāyā. ²³Un kā chāl-chalan aur harkateñ dekh kar tumheñ tasallī milegī, kyoñki tum jān loge ki jo kuchh bhī main ne Yarūshalam ke sāth kiyā wuh bilāwajah nahiñ thā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Yarūshalam Angūr kī Bel kī**Bekār Lakaṛī Hai**

15 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, angūr kī bel kī lakaṛī kis lihāz se jangal kī dīgar lakaṛīyon se behtar hai? ³Kyā yih kisī kām ā jātī hai? Kyā yih kam az kam khūntīyān banāne ke lie istemāl ho saktī hai jin se chīzeṅ laṭkāī jā sakeṅ? Hargiz nahīn! ⁴Use īndhan ke taur par āg meṅ phaiṅkā jātā hai. Is ke bād jab us ke donoṅ sire bhasm hue haiṅ aur bīch meṅ bhī āg lag gāī hai to kyā wuh kisī kām ā jātī hai? ⁵Āg lagne se pahle bhī bekār thī, to ab wuh kis kām āegī jab us ke donoṅ sire bhasm hue haiṅ balki bīch meṅ bhī āg lag gāī hai?

⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam ke bāshinde angūr kī bel kī lakaṛī jaise haiṅ jinheṅ main jangal ke daraḥtoṅ ke darmiyān se nikāl kar āg meṅ phaiṅk detā hūn. ⁷Kyonki main un ke ḳhilāf uṭh khaṛā hūngā. Go wuh āg se bach nikle haiṅ to bhī āḳhirkār āg hī unheṅ bhasm karegī. Jab main un ke ḳhilāf uṭh khaṛā hūngā to tum jān loge ki main hī Rab hūn. ⁸Pūre mulk ko main wīrān-o-sunsān kar

dūngā, is lie ki wuh bewafā sābit hue haiṅ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Yarūshalam Bewafā Aurat Hai

16 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Yarūshalam ke zahan meṅ us kī makrūh harkatoṅ kī sanjīdagī biṭhā kar ³elān kar ki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Ai Yarūshalam Beṭī, terī nasl Mulk-e-Kanān kī hai, aur wahīn tū paidā huī. Terā bāp Amorī, terī mān Hittī thī. ⁴Paidā hote waqt nāf ke sāth lagī nāl ko kāṭ kar dūr nahīn kiyā gayā. Na tujhe pānī se nahlāyā gayā, na tere jism par namak malā gayā, aur na tujhe kapṛoṅ meṅ lapeṭā gayā. ⁵Na kisī ko itnā tars āyā, na kisī ne tujh par itnā rahm kiyā ki in kāmōṅ meṅ se ek bhī kartā. Is ke bajāe tujhe khule maidān meṅ phaiṅk kar chhoṛ diyā gayā. Kyonki jab tū paidā huī to sab tujhe haqīr jānte the.

⁶Tab main wahān se guzarā. Us waqt tū apne ḳhūn meṅ tarāp rahī thī. Tujhe is hālat meṅ dekh kar main bolā, “Jītī rah!” Hān, tū apne ḳhūn meṅ tarāp rahī thī jab main bolā, “Jītī rah! ⁷Khet meṅ

hariyālī kī tarah phaltī-phūltī jā!” Tab tū phaltī-phūltī huī parwān chaṛhī. Tū nihāyat ḡhūbsūrat ban gaī. Chhātīyān aur bāl deḡhne meṇ pyāre lage. Lekin abhī tak tū nangī aur barahnā thī.

⁸Main dubārā tere pās se guzarā to dekhā ki tū shādī ke qābil ho gaī hai. Main ne apne libās kā dāman tujh par bichhā kar terī barahnagī ko ḡhānp diyā. Main ne qasam khā kar tere sāth ahd bāndhā aur yon terā mālik ban gayā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹Main ne tujhe nahlā kar ḡhūn se sāf kiyā, phir tere jism par tel malā.

¹⁰Main ne tujhe shāndār libās aur chamṛe ke nafis jūte pahnāe, tujhe bārīk katān aur qīmṡī kapṛe se mulabbas kiyā. ¹¹Phir main ne tujhe ḡhūbsūrat zewarāt, chūṛiyon, hār, ¹²nath, bāliyon aur shāndār tāj se sajāyā. ¹³Yon tū sone-chāndī se ārāstā aur bārīk katān, resham aur shāndār kapṛe se mulabbas huī. Terī ḡhurāk behtarīn maide, shahd aur zaitūn ke tel par mushtamil thī. Tū nihāyat hī ḡhūbsūrat huī, aur hote hote malikā ban gaī.’

¹⁴Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tere husn kī shohrat dīgar aqwām meṇ phail gaī, kyōnki main ne

tujhe apnī shān-o-shaukat meṇ yon sharīk kiyā thā ki terā husn kāmīl thā.

¹⁵Lekin tū ne kyā kiyā? Tū ne apne husn par bharosā rakhā. Apnī shohrat se fāydā uṡhā kar tū zinākār ban gaī. Har guzarne wāle ko tū ne apne āp ko pesh kiyā, har ek ko terā husn hāsīl huā. ¹⁶Tū ne apne kuchh shāndār kapṛe le kar apne lie rangdār bistar banāyā aur use ūnchī jaghoṇ par bichhā kar zinā karne lagī. Aisā na māzī meṇ kabhī huā, na āindā kabhī hogā. ¹⁷Tū ne wuhī nafīs zewarāt lie jo main ne tujhe die the aur merī hī sone-chāndī se apne lie mardoṇ ke but ḡhāl kar un se zinā karne lagī. ¹⁸Unheṇ apne shāndār kapṛe pahnā kar tū ne merā hī tel aur baḡhūr unheṇ pesh kiyā.’ ¹⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Jo ḡhurāk yānī behtarīn maidā, zaitūn kā tel aur shahd main ne tujhe diyā thā use tū ne unheṇ pesh kiyā tāki us kī ḡhushbū unheṇ pasand āe.

²⁰Jin beṡe-beṡiyon ko tū ne mere hān janm diyā thā unheṇ tū ne qurbān karke butoṇ ko khilāyā. Kyā tū apnī zinākārī par iktifā na kar sakī? ²¹Kyā zarūrat thī ki mere

bachchoñ ko bhī qatl karke butoñ ke lie jalā de? ²²Tājjub hai ki jab bhī tū aisī makrūh harkateñ aur zinā karti thī to tujhe ek bār bhī jawānī kā k̄hayāl na āyā, yānī wuh waqt jab tū nangī aur barahnā hālat meñ apne k̄hūn meñ tarapti rahī.’

²³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Afsos, tujh par afsos! Apnī bāqī tamām sharāratoñ ke alāwā ²⁴tū ne har chauk meñ butoñ ke lie qurbāngāh tāmīr karke har ek ke sāth zinā karne kī jagah bhī banāī. ²⁵Har galī ke kone meñ tū ne zinā karne kā kamrā banāyā. Apne husn kī behurmatī karke tū apnī ismatfaroshī zoroñ par lāī. Har guzarne wāle ko tū ne apnā badan pesh kiya. ²⁶Pahle tū apne shahwatparast paṛosī Misr ke sāth zinā karne lagī. Jab tū ne apnī ismatfaroshī ko zoroñ par lā kar mujhe mushta’īl kiya ²⁷to main ne apnā hāth tere k̄hilāf baṛhā kar tere ilāqe ko chhoṭā kar diya. Main ne tujhe Filistī beṭiyōñ ke lālach ke hawāle kar diya, un ke hawāle jo tujh se nafrat kartī haiñ aur jin ko tere zinākārānā chāl-chalan par sharm āti hai.

²⁸Ab tak terī shahwat ko taskīn nahīn milī thī, is lie tū Asūriyōñ se

zinā karne lagī. Lekin yih bhī tere lie kāfī na thā. ²⁹Apnī zinākārī meñ izāfā karke tū saudāgaroñ ke mulk Bābal ke pīchhe paṛ gai. Lekin yih bhī terī shahwat ke lie kāfī nahīn thā.’ ³⁰Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Aisī harkateñ karke tū kitnī sargarm huī! Sāf zāhir huā ki tū zabardast kasbī hai. ³¹Jab tū ne har chauk meñ butoñ kī qurbāngāh banāī aur har galī ke kone meñ zinā karne kā kamrā tāmīr kiya to tū ām kasbī se muḳhtalif thī. Kyōñki tū ne apne gāhakoñ se paise lene se inkār kiya. ³²Hāy, tū kaisī badkār biwī hai! Apne shauhar par tū dīgar mardoñ ko tarjīh detī hai. ³³Har kasbī ko fīs milti hai, lekin tū to apne tamām āshiqoñ ko tohfe detī hai tāki wuh har jagah se ā kar tere sāth zinā karen. ³⁴Is meñ tū dīgar kasbiyōñ se farq hai. Kyōñki na gāhak tere pīchhe bhāgte, na wuh terī muhabbat kā muāwazā dete haiñ balki tū k̄hud un ke pīchhe bhāgtī aur unheñ apne sāth zinā karne kā muāwazā detī hai.’

³⁵Ai kasbī, ab Rab kā farmān sun le! ³⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tū ne apne āshiqoñ ko apnī barahnaḡī dikhā kar apnī ismatfaroshī kī, tū ne makrūh

but banā kar un kī pūjā kī, tū ne unheñ apne bachchoñ kā khūn qurbān kiyā hai. ³⁷Is lie main tere tamām āshiqoñ ko ikatṭhā karūnga, un sab ko jinheñ tū pasand āi, unheñ bhī jo tujhe pyāre the aur unheñ bhī jin se tū ne nafrat kī. Main unheñ chāroñ taraf se jamā karke tere khilāf bhejūngā. Tab main un ke sāmne hī tere tamām kapre utārūnga tāki wuh terī pūrī barahnagī dekheñ. ³⁸Main terī adālat karke terī zinākārī aur qātilānā harkatoñ kā faisla karūnga. Merā ghussā aur merī ghairat tujhe khūnrezī kī sazā degī.

³⁹Main tujhe tere āshiqoñ ke hawāle karūnga, aur wuh tere butoñ kī qurbāngāheñ un kamroñ samet dhā deñge jahān tū zinākārī kartī rahī hai. Wuh tere kapre aur shāndār zewarāt utār kar tujhe uriyān aur barahnā chhoṛ deñge. ⁴⁰Wuh tere khilāf julūs nikāleñge aur tujhe sangsār karke talwār se ṭukre ṭukre kar deñge. ⁴¹Tere gharoñ ko jalā kar wuh muta'addid auratoñ ke dekhte dekhte tujhe sazā deñge. Yoñ main terī zinākārī ko rok dūngā, aur āindā tū apne āshiqoñ ko zinā karne ke paise nahīn de sakegī.

⁴²Tab merā ghussā ṭhandā ho jāegā, aur tū merī ghairat kā nishānā nahīn rahegī. Merī nārāzī khatm ho jāegī, aur mujhe dubārā taskīn milegī.' ⁴³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, 'Main tere sar par terī harkatoñ kā pūrā natijā lāūngā, kyonki tujhe jawānī meñ merī madad kī yād na rahī balki tū mujhe in tamām bātoñ se taish dilāti rahī. Bāqī tamām ghinaunī harkateñ tere lie kāfī nahīn thīn balki tū zinā bhī karne lagī.

⁴⁴Tab log yih kahāwat kah kar terā mazāq urāeñge, "Jaisī māñ, waisī beṭī!" ⁴⁵Tū wāqai apnī māñ kī mānind hai, jo apne shauhar aur bachchoñ se saṅht nafrat kartī thī. Tū apnī bahnoñ kī mānind bhī hai, kyonki wuh bhī apne shauharoñ aur bachchoñ se saṅht nafrat kartī thī. Terī māñ Hittī aur terā bāp Amorī thā. ⁴⁶Terī baṛī bahan Sāmariya thī jo apnī beṭiyon ke sāth tere shimāl meñ ābād thī. Aur terī chhoṭī bahan Sadūm thī jo apnī beṭiyon ke sāth tere junūb meñ rahtī thī. ⁴⁷Tū na sirf un ke ghalat namūne par chal paṛī aur un kī-sī makrūh harkateñ karne lagī balki un se kahīn zyādā burā kām karne lagī.' ⁴⁸Rab Qādir-e-mutlaq

farmātā hai, ‘Merī hayāt kī qasam, terī bahan Sadūm aur us kī beṭiyon se kabhī itnā ḡhalat kām sarzad na huā jitnā ki tujh se aur terī beṭiyon se huā hai. ⁴⁹Terī bahan Sadūm kā kyā qusūr thā? Wuh apnī beṭiyon samet mutakabbir thī. Go unheñ ḡhurāk kī kasrat aur ārām-o-sukūn hāsīl thā to bhī wuh musibatzaḡon aur ḡharibon kā sahārā nahīn bantī thīn. ⁵⁰Wuh maḡhrūr thīn aur merī maujūdagi meñ hī ḡhinaunā kām kartī thīn. Isī wajah se main ne unheñ haṭā diyā. Tū ḡhud is kī gawāh hai. ⁵¹Sāmariya par bhī ḡhaur kar. Jitne gunāh tujh se sarzad hue un kā ādhā hissā bhī us se na huā. Apnī bahnon kī nisbat tū ne kahīn zyādā ḡhinaunī harkateñ kī haiñ. Tere muqābale meñ terī bahneñ farishte haiñ. ⁵²Chunāñche ab apnī ḡhajālat ko bardāsht kar. Kyonki apne gunāhon se tū apnī bahnon kī jagah khaṛī ho gai hai. Tū ne un se kahīn zyādā qābil-e-ḡhin kām kie haiñ, aur ab wuh tere muqābale meñ māsūm bachche lagti haiñ. Sharm khā khā kar apnī ruswāi ko bardāsht kar, kyonki tujh se aise sangīn gunāh sarzad hue haiñ ki terī bahneñ rāstbāz hī lagti haiñ.

To Bhī Rab Wafādār Rahegā

⁵³Lekin ek din āegā jab main Sadūm, Sāmariya, tujhe aur tum sab kī beṭiyon ko bahāl karūnga. ⁵⁴Tab tū apnī ruswāi bardāsht kar sakegi aur apne sāre ḡhalat kām par sharm khāegi. Sadūm aur Sāmariya yih dekh kar tasallī pāengi. ⁵⁵Hāñ, terī bahneñ Sadūm aur Sāmariya apnī beṭiyon samet dubārā qāym ho jāengi. Tū bhī apnī beṭiyon samet dubārā qāym ho jāegi.

⁵⁶Pahle tū itnī maḡhrūr thī ki apnī bahan Sadūm kā zikr tak nahīn kartī thī. ⁵⁷Lekin phir terī apnī burāi par raushnī ḡālī gai, aur ab terī tamām paṛosaneñ terā hī mazāq uṛāti haiñ, ḡhāh Adomī hoñ, ḡhāh Filistī. Sab tujhe haqīr jāntī haiñ. ⁵⁸Chunāñche ab tujhe apnī zinākārī aur makrūh harkaton kā natijā bhugatnā paṛegā. Yih Rab kā farmān hai.’

⁵⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Main tujhe munāsib sazā dūngā, kyonki tū ne merā wuh ahd toṛ kar us qasam ko haqīr jānā hai jo main ne tere sāth ahd bāndhte waqt khāi thī. ⁶⁰To bhī main wuh ahd yād karūnga jo main ne terī jawānī

meñ tere sâth bândhâ thâ. Na sirf yih balki main tere sâth abadi ahd qāym karūnga. ⁶¹Tab tujhe wuh ghalat kām yād āegā jo pahle tujh se sarzad huā thā, aur tujhe sharm āegī jab main terī baṛī aur chhoṭī bahnoñ ko le kar tere hawāle karūnga tāki wuh terī beṭiyān ban jāeñ. Lekin yih sab kuchh is wajah se nahīn hogā ki tū ahd ke mutābiq chaltī rahī hai. ⁶²Main kḥud tere sâth apnā ahd qāym karūnga, aur tū jān legī ki main hī Rab hūñ. ⁶³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Jab main tere tamām gunāhoñ ko muāf karūnga tab tujhe un kā kḥayāl ā kar sharmindagī mahsūs hogī, aur tū sharm ke māre gumsum rahegī.’”

Angūr kī Bel aur Uqāb kī Tamsīl

17 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko pahelī pesh kar, tamsīl sunā de. ³Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ek baṛā uqāb uṛ kar Mulk-e-Lubnān meñ āyā. Us ke baṛe baṛe par aur lambe lambe pankh the, us ke ghane aur rangīn bāl-o-par chamak rahe the. Lubnān meñ us ne ek deodār ke daraḳht kī choṭī pakar

lī ⁴aur us kī sab se ūñchī shākh ko toṛ kar tājiron ke mulk meñ le gayā. Wahān us ne use saudāgaroñ ke shahr meñ lagā diyā. ⁵Phir uqāb Isrāīl meñ āyā aur wahān se kuchh bij le kar ek baṛe dariyā ke kināre par zarḳhez zamīn meñ bo diyā. ⁶Tab angūr kī bel phūṭ niklī jo zyādā ūñchī na huī balki chāroñ taraf phailtī gaī. Shākhon kā ruḳh uqāb kī taraf rahā jabki us kī jāreñ zamīn meñ dhañstī gain. Chunāñche achchhī bel ban gaī jo phūṭtī phūṭtī nāī shākhēñ nikāltī gaī.

⁷Lekin phir ek aur baṛā uqāb āyā. Us ke bhī baṛe baṛe par aur ghane ghane bāl-o-par the. Ab main kyā dekḥtā hūñ, bel dūse uqāb kī taraf ruḳh karne lagtī hai. Us kī jāreñ aur shākhēñ us khet meñ na rahīñ jis meñ use lagāyā gayā thā balki wuh dūse uqāb se pānī milne kī ummīd rakh kar usī kī taraf phailne lagī. ⁸Tājjub yih thā ki use achchhī zamīn meñ lagāyā gayā thā, jahān use kasrat kā pānī hāsīl thā. Wahān wuh kḥūb phail kar phal lā saktī thī, wahān wuh zabardast bel ban saktī thī.’

⁹Ab Rab Qādir-e-mutlaq pūchhtā hai, ‘Kyā bel kī nasho-numā jāri

rahegi? Hargiz nahīn! Kyā use jar se ukhār kar phainkā nahīn jāegā? Zarūr! Kyā us kā phal chhīn nahīn liyā jāegā? Beshak balki ākhirkār us kī tātā tātā koṇpleṇ bhī sab kī sab murjhā kar khatm ho jāeṅgī. Tab use jar se ukhārne ke lie na zyādā logoṇ, na tāqat kī zarūrat hogī. ¹⁰Go use lagāyā gayā hai to bhī bel kī nasho-numā jāri nahīn rahegi. Jyoṇ hī mashriqī lū us par chalegi wuh mukammal taur par murjhā jāegi. Jis khet meṇ use lagāyā gayā wahīn wuh khatm ho jāegi.”

¹¹Rab mujh se mazīd hamkalām huā, ¹²“Is sarkash qaum se pūchh, ‘Kyā tujhe is tamsil kī samajh nahīn āi?’ Tab unheṇ is kā matlab samjhā de. ‘Bābal ke bādshāh ne Yarūshalam par hamlā kiya. Wuh us ke bādshāh aur afsaroṇ ko giriftār karke apne mulk meṇ le gayā. ¹³Us ne Yahūdāh ke shāhī khandān meṇ se ek ko chun liyā aur us ke sāth ahd bāndh kar use takht par biṭhā diyā. Nae bādshāh ne Bābal se wafādār rahne kī qasam khāi. Bābal ke bādshāh ne Yahūdāh ke rāhnumāoṇ ko bhī jilāwatan kar diyā ¹⁴tāki Mulk-e-Yahūdāh aur us kā nayā bādshāh kamzor

rah kar sarkash hone ke qābil na baneṇ balki us ke sāth ahd qāym rakh kar kḥud qāym raheṇ. ¹⁵To bhī Yahūdāh kā bādshāh bāghī ho gayā aur apne qāsid Misr bheje tāki wahān se ghoṛe aur fauji mangwāeṇ. Kyā use kāmyābī hāsīl hogī? Kyā jis ne aisī harkateṇ kī haiṇ bach niklegā? Hargiz nahīn! Kyā jis ne ahd toṛ liyā hai wuh bachegā? Hargiz nahīn!

¹⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, us shaḥs ne qasam ke taht Shāh-e-Bābal se ahd bāndhā hai, lekin ab us ne yih qasam haqīr jān kar ahd ko toṛ ḍālā hai. Is lie wuh Bābal meṇ wafāt pāegā, us bādshāh ke mulk meṇ jis ne use takht par biṭhāyā thā. ¹⁷Jab Bābal kī fauj Yarūshalam ke irdgird pushte aur burj banā kar us kā muhāsarā karegi tāki bahutoṇ ko mār ḍāle to Firaun apnī baṛī fauj aur muta’addid faujiyoṇ ko le kar us kī madad karne nahīn āegā. ¹⁸Kyōṇki Yahūdāh ke bādshāh ne ahd ko toṛ kar wuh qasam haqīr jānī hai jis ke taht yih bāndhā gayā. Go us ne Shāh-e-Bābal se hāth milā kar ahd kī tasdiq kī thī to bhī bewafā ho gayā, is lie wuh nahīn bachegā.

¹⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, us ne mere hī ahd ko toṛ ḍālā, merī hī qasam ko haqīr jānā hai. Is lie main ahd torne ke tamām natāyij us ke sar par lāūngā. ²⁰Main us par apnā jāl ḍāl dūngā, use apne phande meñ pakar lūngā. Chūnki wuh mujh se bewafā ho gayā hai is lie main use Bābal le jā kar us kī adālat karūnga. ²¹Us ke behtarīn faujī sab mar jāēnge, aur jitne bach jāēnge wuh chāron taraf muntashir ho jāēnge. Tab tum jān loge ki main, Rab ne yih sab kuchh farmāyā hai.

²²Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ab main kḥud deodār ke daraḥt kī choṭī se narm-o-nāzuk koñpal toṛ kar use ek buland-o-bālā pahār par lagā dūngā. ²³Aur jab main use Isrāil kī bulandiyon par lagā dūngā to us kī shākheñ phūṭ nikleñgī, aur wuh phal lā kar shāndār daraḥt banegā. Har qism ke parinde us meñ baserā kareñge, sab us kī shākhoñ ke sāye meñ panāh leñge. ²⁴Tab mulk ke tamām daraḥt jān leñge ki main Rab hūn. Main hī ūnche daraḥt ko kḥāk meñ milā detā, aur main hī chhoṭe daraḥt ko baṛā banā detā hūn. Main hī sāyādār daraḥt ko sūkhne

detā aur main hī sūkhe daraḥt ko phalne-phūlne detā hūn. Yih merā, Rab kā farmān hai, aur main yih karūnga bhi.”

Har Ek ko Sirf Apne hī

Āmāl kī Sazā Milegī

18 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Tum log Mulk-e-Isrāil ke lie yih kahāwat kyon istemāl karte ho, ‘Wālidain ne khaṭṭe angūr khāe, lekin un ke bachchoñ hī ke dānt khaṭṭe ho gae haiñ.’ ³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, āindā tum yih kahāwat Isrāil meñ istemāl nahīn karoge! ⁴Har insān kī jān merī hī hai, kḥāh bāp kī ho yā beṭe kī. Jis ne gunāh kiya hai sirf usī ko sazā-e-maut milegī.

⁵Lekin us rāstbāz kā muāmalā farq hai jo rāstī aur insāf kī rāh par chalte hue ⁶na ūnchī jaghoñ kī nājāyz qurbāniyāñ khātā, na Isrāilī qaum ke butoñ kī pūjā kartā hai. Na wuh apne paṛosī kī biwī kī behurmatī kartā, na māhwārī ke daurān kisī aurat se hambistar hotā hai. ⁷Wuh kisī par zulm nahīn kartā. Agar koī zamānat de kar us se qarzā le to paise wāpas

milne par wuh zamānat wāpas kar detā hai. Wuh chorī nahīn kartā balki bhūkoñ ko khānā khilātā aur nangoñ ko kapṛe pahnātā hai. ⁸Wuh kisī se bhī sūd nahīn letā. Wuh ḡhalat kām karne se gurez kartā aur jhagaṛne wāloñ kā munsifānā faislā kartā hai. ⁹Wuh mere qawāyd ke mutābiq zindagī guzārtā aur wafādārī se mere ahkām par amal kartā hai. Aisā shaḡhs rāstbāz hai, aur wuh yaqīnan zindā rahegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁰Ab farz karo ki us kā ek zālīm beṭā hai jo qātil hai aur wuh kuchh kartā hai ¹¹jis se us kā bāp gurez kartā thā. Wuh ūnchī jaghoñ kī nājāyz qurbāniyāñ khātā, apne paṛosī kī bīwī kī behurmatī kartā, ¹²ḡhariboñ aur zarūratmandoñ par zulm kartā aur chorī kartā hai. Jab qarzdār qarzā adā kare to wuh use zamānat wāpas nahīn detā. Wuh butoñ kī pūjā balki kaī qism kī makrūh harkateñ kartā hai. ¹³Wuh sūd bhī letā hai. Kyā aisā ādmī zindā rahegā? Hargiz nahīn! In tamām makrūh harkatoñ kī binā par use sazā-e-maut dī jāegī. Wuh ḡhud apne gunāhoñ kā zimmedār ṭhahregā.

¹⁴Lekin farz karo ki is beṭe ke hān beṭā paidā ho jāe. Go beṭā sab kuchh deḡhtā hai jo us ke bāp se sarzad hotā hai to bhī wuh bāp ke ḡhalat namūne par nahīn chaltā. ¹⁵Na wuh ūnchī jaghoñ kī nājāyz qurbāniyāñ khātā, na Isrāīlī qaum ke butoñ kī pūjā kartā hai. Wuh apne paṛosī kī bīwī kī behurmatī nahīn kartā ¹⁶aur kisī par bhī zulm nahīn kartā. Agar koī zamānat de kar us se qarzā le to paise wāpas milne par wuh zamānat lauṭā detā hai. Wuh chorī nahīn kartā balki bhūkoñ ko khānā khilātā aur nangoñ ko kapṛe pahnātā hai. ¹⁷Wuh ḡhalat kām karne se gurez karke sūd nahīn letā. Wuh mere qawāyd ke mutābiq zindagī guzārtā aur mere ahkām par amal kartā hai. Aise shaḡhs ko apne bāp kī sazā nahīn bhugatnī paṛegī. Use sazā-e-maut nahīn milegī, hālāñki us ke bāp ne mazkūrā gunāh kie haiñ. Nahīn, wuh yaqīnan zindā rahegā. ¹⁸Lekin us ke bāp ko zarūr us ke gunāhoñ kī sazā milegī, wuh yaqīnan maregā. Kyonki us ne logoñ par zulm kiyā, apne bhāī se chorī kī aur apnī hī qaum ke darmiyāñ burā kām kiyā.

¹⁹Lekin tum log etarāz karte ho, 'Beṭā bāp ke qusūr meñ kyoñ na sharīk ho? Use bhī bāp kī sazā bhugatnī chāhie.' Jawāb yih hai ki beṭā to rāstbāz aur insāf kī rāh par chaltā rahā hai, wuh ehtiyāt se mere tamām ahkām par amal kartā rahā hai. Is lie lāzim hai ki wuh zindā rahe. ²⁰Jis se gunāh sarzad huā hai sirf use hī marnā hai. Lihāzā na beṭe ko bāp kī sazā bhugatnī paṛegī, na bāp ko beṭe kī. Rāstbāz apnī rāstbāzī kā ajr pāegā, aur bedīn apnī bedīnī kā.

²¹To bhī agar bedīn ādmī apne gunāhoñ ko tark kare aur mere tamām qawāyd ke mutābiq zindagī guzār kar rāstbāzī aur insāf kī rāh par chal paṛe to wuh yaqīnan zindā rahegā, wuh maregā nahīn. ²²Jitne bhī ḡhalat kām us se sarzad hue haiñ un kā hisāb main nahīn lūngā balki us ke rāstbāz chāl-chalan kā lihāz karke use zindā rahne dūngā. ²³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā main bedīn kī halākat dekh kar ḡhush hotā hūñ? Hargiz nahīn, balki main chāhtā hūñ ki wuh apnī burī rāhoñ ko chhoṛ kar zindā rahe.

²⁴Is ke baraks kyā rāstbāz zindā rahegā agar wuh apnī rāstbāz zindagī tark kare aur gunāh karke

wuhī qābil-e-ghin harkateñ karne lage jo bedīn karte haiñ? Hargiz nahīn! Jitnā bhī achchhā kām us ne kiyā us kā main ḡhayāl nahīn karūnga balki us kī bewafāi aur gunāhoñ kā. Unhīn kī wajah se use sazā-e-maut di jāegī.

²⁵Lekin tum log dāwā karte ho ki jo kuchh Rab kartā hai wuh ṭhīk nahīn. Ai Isrāīlī qaum, suno! Yih kaisī bāt hai ki merā amal ṭhīk nahīn? Apne hī āmāl par ḡhaur karo! Wuhī durust nahīn. ²⁶Agar rāstbāz apnī rāstbāz zindagī tark karke gunāh kare to wuh is binā par mar jāegā. Apnī nārāstī kī wajah se hī wuh mar jāegā. ²⁷Is ke baraks agar bedīn apnī bedīn zindagī tark karke rāstī aur insāf kī rāh par chalne lage to wuh apnī jān ko chhuṛāegā. ²⁸Kyoñki agar wuh apnā qusūr taslīm karke apne gunāhoñ se muñh moṛ le to wuh maregā nahīn balki zindā rahegā. ²⁹Lekin Isrāīlī qaum dāwā kartī hai ki jo kuchh Rab kartā hai wuh ṭhīk nahīn. Ai Isrāīlī qaum, yih kaisī bāt hai ki merā amal ṭhīk nahīn? Apne hī āmāl par ḡhaur karo! Wuhī durust nahīn.

³⁰Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīl kī qaum,

main terī adālat karūnga, har ek kâ us ke kâmon ke muwāfiq faislâ karūnga. Chunānche khabardâr! Taubâ karke apnī bewafâ harkaton se muñh phero, warnâ tum gunâh meñ phañs kar gir jāoge. ³¹Apne tamām ghalat kām tark karke nayâ dil aur naī rūh apnâ lo. Ai Isrāīliyo, tum kyon mar jāo? ³²Kyonki main kisi kī maut se khus nahin hotâ. Chunānche taubâ karo, tab hī tum zindâ rahoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kâ farmān hai.

Isrāīli Buzurgon par Mātamī Gīt

19 Ai nabī, Isrāīl ke ra'ison par mātamī gīt gā,

²Terī mān kitnī zabardast shernī thī. Jawān sherbabaron ke darmiyān hī apnâ ghar banâ kar us ne apne bachchon ko pāl liyâ.

³Ek bachche ko us ne khâs tarbiyat dī. Jab barâ huâ to jânwaron ko phārnâ sikh liyâ, balki insān bhī us kī khurāk ban gae.

⁴Is kī khabar digar aqwām tak pahunchī to unhon ne use apne garhe meñ pakar liyâ. Wuh us kī nāk meñ kante dāl kar use Misr meñ ghasit le gae.

⁵Jab shernī ke is bachche par se ummīd jātī rahī to us ne digar bachchon meñ se ek ko chun kar use khâs tarbiyat dī.

⁶Yih bhī tāqatwar ho kar digar sheron meñ ghūmne phirne lagā. Us ne jânwaron ko phārnâ sikh liyâ, balki insān bhī us kī khurāk ban gae.

⁷Un ke qilon ko girâ kar us ne un ke shahron ko khāk meñ milâ diyâ. Us kī daharti āwāz se mulk bāshindon samet khaufzadā ho gayâ.

⁸Tab irdgird ke sūbon meñ basne wālī aqwām us se laṛne āin. Unhon ne apnâ jāl us par dāl diyâ, use apne garhe meñ pakar liyâ.

⁹Wuh us kī gardan meñ patṭā aur nāk meñ kante dāl kar use Shāh-e-Bābal ke pās ghasit le gae. Wahān use qaid meñ dālā gayâ tāki āindā Isrāīl ke paharon par us kī garajti āwāz sunāi na de.

¹⁰Terī mān pānī ke kināre lagāi gai angūr kī-sī bel thī. Bel kasrat ke pānī ke bāis phaldār aur shākhdar thī.

¹¹Us kī shākhen itnī mazbūt thin ki un se shāhī asā ban sakte the. Wuh bāqī paudon se kahin zyādā

ũnchī thī balki us kī shāḵheñ dūr dūr tak nazar ātī thiñ.

¹²Lekin āḵhirkār logon ne taish meñ ā kar use ukhār kar phaiñk diyā. Mashriqī lū ne us kā phal murjhāne diyā. Sab kuchh utārā gayā, lihāzā wuh sūkh gayā aur us kā mazbūt tanā nazar-e-ātish huā.

¹³Ab bel ko registān meñ lagāyā gayā hai, wahāñ jahāñ ḵhushk aur pyāsī zamīn hotī hai.

¹⁴Us ke tane kī ek ṭahñī se āg ne nikal kar us kā phal bhasm kar diyā. Ab koī mazbūt shāḵh nahīñ rahī jis se shāhī asā ban sake.”

Darj-e-bālā gīt mātami hai aur āh-o-zārī karne ke lie istemāl huā hai.

Isrāil kī Musalsal Bewafāi

20 Yahūdāh ke bādshāh Yahū-yākin kī jilāwatanī ke sātweñ sāl meñ Isrāīlī qaum ke kuchh buzurg mere pās āe tāki Rab se kuchh dariyāft karen. Pāñchweñ mahīne kā daswāñ din^a thā. Wuh mere sāmne baiṭh gae. ²Tab Rab mujh se hamkalām huā, ³“Ai

ādamzād, Isrāil ke buzurgoñ ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā tum mujh se dariyāft karne āe ho? Merī hayāt kī qasam, main tumheñ koī jawāb nahīñ dūngā! Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’

⁴Ai ādamzād, kyā tū un kī adālat karne ke lie taiyār hai? Phir un kī adālat kar! Unheñ un ke bāpdādā kī qābil-e-ghin harkaton kā ehsās dilā. ⁵Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Isrāīlī qaum ko chunte waqt main ne apnā hāth uṭhā kar us se qasam khāi. Mulk-e-Misr meñ hī main ne apne āp ko un par zāhir kiya aur qasam khā kar kahā ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁶Yih merā aṭal wādā hai ki main tumheñ Misr se nikāl kar ek mulk meñ pahuñchā dūngā jis kā jāyzā main tumhārī ḵhātir le chukā hūñ. Yih mulk dīgar tamām mamālik se kahīñ zyādā ḵhūbsūrat hai, aur is meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. ⁷Us waqt main ne Isrāīliyon se kahā, “Har ek apne ghinaune buton ko phaiñk de! Misr ke dewatāon se liṭe na raho,

^a14 Agast.

kyoñki un se tum apne āp ko nāpāk kar rahe ho. Main Rab tumhārā Ḳhudā hūn.”

⁸Lekin wuh mujh se bāghī hue aur merī sunane ke lie taiyār na the. Kisī ne bhī apne butoñ ko na phaiñkā balki wuh in ghinaunī chizoñ se lipṭe rahe aur Misrī dewatāoñ ko tark na kiyā. Yih dekh kar main wahīñ Misr meñ apnā ḡhazab un par nāzil karnā chāhtā thā. Usī waqt main apnā ḡhussā un par utārnā chāhtā thā.

⁹Lekin main bāz rahā, kyoñki main nahīñ chāhtā thā ki jin aqwām ke darmiyān Isrāīlī rahte the un ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe. Kyoñki un qaumoñ kī maujūdagī meñ hī main ne apne āp ko Isrāīliyoñ par zāhir karke wādā kiyā thā ki main tumheñ Misr se nikāl lāūngā.

¹⁰Chunāñche main unheñ Misr se nikāl kar registān meñ lāyā.

¹¹Wahāñ main ne unheñ apnī hidāyāt dīñ, wuh ahkām jin kī pairawī karne se insān jītā rahtā hai. ¹²Main ne unheñ Sabat kā dīn bhī atā kiyā. Main chāhtā thā ki ārām kā yih dīn mere un ke sāth ahd kā nishān ho, ki is se log jān leñ

ki main Rab hī unheñ muqaddas banātā hūn.

¹³Lekin registān meñ bhī Isrāīlī mujh se bāghī hue. Unhoñ ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī na guzārī balki mere ahkām ko mustarad kar diyā, hālāñki insān un kī pairawī karne se hī jītā rahtā hai. Unhoñ ne Sabat kī bhī baṛī behurmatī kī. Yih dekh kar main apnā ḡhazab un par nāzil karke unheñ wahīñ registān meñ halāk karnā chāhtā thā. ¹⁴Tāham main bāz rahā, kyoñki main nahīñ chāhtā thā ki un aqwām ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe jin ke deḡhte deḡhte main Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā thā.

¹⁵Chunāñche main ne yih karne ke bajāe apnā hāth uṭhā kar qasam khāī, “Main tumheñ us mulk meñ nahīñ le jāūngā jo main ne tumhare lie muqarrar kiyā thā, hālāñki us meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai aur wuh dīgar tamām mamālik kī nisbat kahīñ zyādā ḡhūbsūrat hai.

¹⁶Kyoñki tum ne merī hidāyāt ko radd karke mere ahkām ke mutābiq zindagī na guzārī balki Sabat ke dīn kī bhī behurmatī kī. Abhī tak tumhare dīl butoñ se lipṭe rahte haiñ.”

¹⁷Lekin ek bār phir main ne un par tars khāyā. Na main ne unheñ tabāh kiya, na pūrī qaum ko registān meñ miṭā diya. ¹⁸Registān meñ hī main ne un ke beṭon ko āgāh kiya, “Apne bāpdādā ke qawāyd ke mutābiq zindagī mat guzārnā. Na un ke ahkām par amal karo, na un ke buton kī pūjā se apne āp ko nāpāk karo. ¹⁹Main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. Merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāro aur ehtiyāt se mere ahkām par amal karo. ²⁰Mere Sabat ke dīn ārām karke unheñ muqaddas māno tāki wuh mere sāth bandhe hue ahd kā nishān raheñ. Tab tum jān loge ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.”

²¹Lekin yih bachche bhī mujh se bāghī hue. Na unhoñ ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī, na ehtiyāt se mere ahkām par amal kiya, hālāñki insān un kī pairawī karne se hī jītā rahtā hai. Unhoñ ne mere Sabat ke dinon kī bhī behurmatī kī. Yih dekh kar main apnā ghussā un par nāzil karke unheñ wahīñ registān meñ tabāh karnā chāhtā thā. ²²Lekin ek bār phir main apne hāth ko rok kar bāz rahā, kyonki main nahīñ chāhtā thā ki un aqwām

ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe jin ke dekhte dekhte main Isrāīliyon ko Misr se nikāl lāyā thā. ²³Chunāñche main ne yih karne ke bajāe apnā hāth uṭhā kar qasam khāi, “Main tumheñ digar aqwām-o-mamālik meñ muntashir karūñga, ²⁴kyonki tum ne mere ahkām kī pairawī nahīñ kī balki merī hidāyāt ko radd kar diya. Go main ne Sabat kā dīn mānane kā hukm diya thā to bhī tum ne ārām ke is dīn kī behurmatī kī. Aur yih bhī kāfī nahīñ thā balki tum apne bāpdādā ke buton ke bhī pichhe lage rahe.”

²⁵Tab main ne unheñ aise ahkām diye jo achchhe nahīñ the, aise hidāyāt jo insān ko jīne nahīñ detīñ. ²⁶Niz, main ne hone diya ki wuh apne pahlauṭhon ko qurbān karke apne āp ko nāpāk karen. Maqsad yih thā ki un ke rongte khare ho jāen aur wuh jān len ki main hī Rab hūñ.’

²⁷Chunāñche ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tumhāre bāpdādā ne is meñ bhī merī takfīr kī ki wuh mujh se bewafā hue. ²⁸Main ne to un se Mulk-e-Isrāīl dene kī qasam khā kar wādā kiya thā. Lekin jyon

hī main unheñ us meñ lāyā to jahān bhī koī ūñchī jagah yā sâyādār daraḡht nazar āyā wahān wuh apne jānwaroñ ko zabah karne, taish dilāne wālī qurbāniyāñ chaḡhāne, ḡhushbūdār baḡhūr jalāne aur mai kī nazareñ pesh karne lage. ²⁹Main ne un kā sāmnā karke kahā, “Yih kis tarah kī ūñchī jagheñ haiñ jahān tum jāte ho?” Āj tak yih qurbāngāheñ Ūñchī Jagheñ kahlāti haiñ.’

³⁰Ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā tum apne bāpdādā kī harkateñ apnā kar apne āp ko nāpāk karnā chāhte ho? Kyā tum bhī un ke ḡhinaune butoñ ke pīchhe lag kar zinā karnā chāhte ho? ³¹Kyonki apne nazarāne pesh karne aur apne bachchoñ ko qurbān karne se tum apne āp ko apne butoñ se ālūdā karte ho. Ai Isrāīlī qaum, āj tak yihī tumhārā rawaiyā hai! To phir main kyā karūñ? Kyā mujhe tumheñ jawāb denā chāhie jab tum mujh se kuchh dariyāft karne ke lie āte ho? Hargiz nahīñ! Merī hayāt kī qasam, main tumheñ jawāb meñ kuchh nahīñ batāūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

Allāh Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

³²Tum kahte ho, “Ham dīgar qaumoñ kī mānind honā chāhte, duniyā ke dūsre mamālik kī tarah lakaḡī aur patthar kī chīzoñ kī ibādat karnā chāhte haiñ.” Go yih ḡhayāl tumhāre zahnoñ meñ ubhar āyā hai, lekin aisā kabhī nahīñ hogā. ³³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main baḡe ḡhusse aur zordār tarīqe se apnī qudrat kā izhār karke tum par hukūmat karūngā. ³⁴Main baḡe ḡhusse aur zordār tarīqe se apnī qudrat kā izhār karke tumheñ un qaumoñ aur mamālik se nikāl kar jamā karūngā jahān tum muntashir ho gae ho. ³⁵Tab main tumheñ aqwām ke registān meñ lā kar tumhāre rūbarū tumhārī adālat karūngā. ³⁶Jis tarah main ne tumhāre bāpdādā kī adālat Misr ke registān meñ kī usī tarah tumhārī bhī adālat karūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ³⁷Jis tarah gallābān bheḡ-bakriyoñ ko apnī lāṡhī ke nīche se guzarne detā hai tāki unheñ ḡin le usī tarah main tumheñ apnī lāṡhī ke nīche se guzarne dūngā aur tumheñ ahd ke bandhan meñ sharīk karūngā. ³⁸Jo

bewafā ho kar mujh se bāghī ho gae haiñ unheñ main tum se dūr kar dūngā tāki tum pāk ho jāo. Agarche main unheñ bhī un dīgar mamālīk se nikāl lāūngā jin meñ wuh rah rahe haiñ to bhī wuh Mulk-e-Isrāīl meñ dākhl nahīn hoñge. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūñ.

³⁹Jahān terā tālluq hai, ai Isrāīlī qaum, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jāo, har ek apne butoñ kī ibādat kartā jāe agar tum merī nahīn sunane ke. Lekin tum apnī qurbāniyoñ aur butoñ kī pūjā se mere muqaddas nām kī be-hurmatī nahīn karoge.

⁴⁰Kyonki Rab farmātā hai ki āindā pūrī Isrāīlī qaum mere muqaddas pahār yānī Isrāīl ke buland pahār Siyyūn par merī k̄hidmat karegī. Wahān main k̄hushī se unheñ qabūl karūnga, aur wahān main tumhārī qurbāniyāñ, tumhāre pahle phal aur tumhāre tamām muqaddas hadiye talab karūnga. ⁴¹Mere tumheñ un aqwām aur mamālīk se nikāl kar jamā karne ke bād jin meñ tum muntashir ho gae ho tum Isrāīl meñ mujhe qurbāniyāñ pesh karoge, aur main un kī k̄hushbū sūngh kar k̄hushī se tumheñ qabūl

karūnga. Yoñ main tumhāre zariye dīgar aqwām par zāhir karūnga ki main quddūs K̄hudā hūñ. ⁴²Tab jab main tumheñ Mulk-e-Isrāīl yānī us mulk meñ lāūngā jis kā wādā main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā to tum jān loge ki main hī Rab hūñ. ⁴³Wahān tumheñ apnā wuh chāl-chalan aur apnī wuh harkateñ yād āengī jin se tum ne apne āp ko nāpāk kar diyā thā, aur tum apne tamām bure āmāl ke bāis apne āp se ghin khāoge. ⁴⁴Ai Isrāīlī qaum, tum jān loge ki main Rab hūñ jab main apne nām kī k̄hātir narmī se tum se pesh āūngā, hālāñki tum apne bure sulūk aur tabāhkun harkatoñ kī wajah se saḡht sazā ke lāyq the. Yīh Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Jangal meñ Āg Lagne kī Tamsīl

⁴⁵Rab mujh se hamkalām huā,
⁴⁶“Ai ādamzād, junūb kī taraf ruḡh karke us ke k̄hilāf nabuwwat kar! Dasht-e-Najab ke jangal ke k̄hilāf nabuwwat karke ⁴⁷use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tujh meñ aisī āg lagāne wālā hūñ jo tere tamām daraḡhtoñ ko bhasm

karegī, kḥāh wuh hare-bhare yā sūkhe hue hoñ. Is āg ke bhaṛakte shole nahīn bujheṅge balki junūb se le kar shimāl tak har chehre ko jhulsā deṅge. ⁴⁸Har ek ko nazar āegā ki yih āg mere, Rab ke hāth ne lagāi hai. Yih bujhegī nahīn.”

⁴⁹Yih sun kar main bolā, “Ai Qādir-e-mutlaq, yih batāne kā kyā fāyda hai? Log pahle se mere bāre meñ kahte haiñ ki yih hameshā nāqābil-e-samajh tamsileñ pesh kartā hai.”

Rab Isrāil ke kḥilāf Talwār

Chālāne ko Hai

21 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Yarūshalam kī taraf ruḥ karke muqaddas jaghoñ aur Mulk-e-Isrāil ke kḥilāf nabuwwat kar! ³Mulk ko batā, ‘Rab farmātā hai ki ab main tujh se nipaṭ lūngā! Apnī talwār miyān se khīnch kar main tere tamām bāshindoñ ko miṭā dūngā, kḥāh rāstbāz hoñ yā bedīn. ⁴Kyonki main rāstbāzoñ ko bedīnoñ samet mār dālūngā, is lie merī talwār miyān se nikal kar junūb se le kar shimāl tak har shaḥs par tūṭ paṛegī. ⁵Tab tamām logoñ ko patā

chalegā ki main, Rab ne apnī talwār ko miyān se khīnch liyā hai. Talwār mārṭī rahegī aur miyān meñ wāpas nahīn āegī.’

⁶Ai ādamzād, āheñ bhar bhar kar yih paighām sunā! Logoñ ke sāmne itnī talkhī se āh-o-zārī kar ki kamr meñ dard hone lage. ⁷Jab wuh tujh se pūchheñ, ‘Āp kyon karāh rahe haiñ?’ To unheñ jawāb de, ‘Mujhe ek haulnāk kḥabar kā ilm hai jo abhī āne wālī hai. Jab yahān pahunchegī to har ek kī himmat tūṭ jāegī aur har hāth behis-o-harkat ho jāegā. Har jān hauslā hāregī aur har ghuṭnā dānwāñdol ho jāegā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is kḥabar kā waqt qarīb ā gayā hai, jo kuchh pesh ānā hai wuh jald hī pesh āegā.”

⁸Rab ek bār phir mujh se hamkalām huā, ⁹“Ai ādamzād, nabuwwat karke logoñ ko batā,

‘Talwār ko ragaṛ ragaṛ kar tez kar diyā gayā hai. ¹⁰Ab wuh qatl-o-ghārat ke lie taiyār hai, bijli kī tarah chamakne lagī hai. Ham yih dekh kar kis tarah kḥush ho sakte haiñ? Ai mere beṭe, tū ne lāṭhī aur har tarbiyat ko haqīr jānā hai.

¹¹Chunāñche talwār ko tez karwāne ke lie bhejā gayā tāki use kḥub

istemāl kiyā jā sake. Ab wuh ragaṛ ragaṛ kar tez kī gai hai, ab wuh qātil ke hāth ke lie taiyār hai.’

¹²Ai ādamzād, chīkh uṭh. Wāwailā kar! Afsos se apnā Sīnā pīt! Talwār merī qaum aur Isrāīl ke buzurgoṇ ke ḵhilāf chalne lagi hai, aur sab us kī zad meṇ ā jāenge. ¹³Kyonki Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jānch-parṭāl kā waqt ā gayā hai, aur lāzim hai ki wuh āe, kyonki tū ne lāṭhī kī tarbiyat ko haqīr jānā hai.

¹⁴Chunānche ai ādamzād, ab tāli bajā kar nabuwwat kar! Talwār ko do balki tīn bār un par ṭuṭne de! Kyonki qatl-o-ghārat kī yih mohlak talwār qabze tak maqtūloṇ meṇ ghoṇpī jāegī. ¹⁵Main ne talwār ko un ke shahroṇ ke har darwāze par khaṛā kar diyā hai tāki āne jāne wāloṇ ko mār dāle, har dil himmat hāre aur muta’addid afrād halāk ho jāen. Afsos! Use bijli kī tarah chamkāyā gayā hai, wuh qatl-o-ghārat ke lie taiyār hai.

¹⁶Ai talwār, dāīn aur bāīn taraf ghūmtī phir, jis taraf bhī tū muṛe us taraf mārṭī jā! ¹⁷Main bhī tāliyān bajā kar apnā ghussā Isrāīl par utārūnga. Yih merā, Rab kā farmān hai.”

Do Rāstoṇ kā Naqshā, Bābal ke zariye Yarūshalam kī Tabāhī

¹⁸Rab kā kalām mujh par nāzil huā,

¹⁹“Ai ādamzād, naqshā banā kar us par wuh do rāste dikhā jo Shāh-e-Bābal kī talwār iḵhtiyār kar saktī hai. Donoṇ rāste ek hī mulk se shurū ho jāen. Jahān yih ek dūsre se alag ho jāte haiṇ wahān do sāyn-borḍ khaṛe kar jo do muḵhtalif shahroṇ ke rāste dikhāen, ²⁰ek Ammoniyōṇ ke shahr Rabbā kā aur dūsrā Yahūdāh ke qilāband shahr Yarūshalam kā.

Yih wuh do rāste haiṇ jo Shāh-e-Bābal kī talwār iḵhtiyār kar saktī hai. ²¹Kyonki jahān yih do rāste ek dūsre se alag ho jāte haiṇ wahān Shāh-e-Bābal ruk kar mālūm karegā ki kaun-sā rāstā iḵhtiyār karnā hai. Wuh tīroṇ ke zariye qurā dālegā, apne butoṇ se ishārā milne kī koshish karegā aur kisī jānwar kī kalejī kā muāynā karegā. ²²Tab use Yarūshalam kā rāstā iḵhtiyār karne kī hidāyat milegī, chunānche wuh apne faujiyōṇ ke sāth Yarūshalam ke pās pahuṇch kar qatl-o-ghārat kā hukm degā. Tab wuh zor se jang ke nāre lagā lagā kar shahr ko pushte se gher leṅge, muhāsare ke

burj tāmīr kareṅge aur darwāzon ko torṇe kī qilāshikan mashīnen kharī kareṅge. ²³Jinhoṅ ne Shāh-e-Bābal se wafādārī kī qasam khāi hai unheṅ yih peshgoī ḡhalat lagegī, lekin wuh unheṅ un ke qusūr kī yād dilā kar unheṅ giriftār karegā.

²⁴Chunāṅche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tum logon ne ḡhud alāniyā taur par bewafā hone se apne qusūr kī yād dilāi hai. Tumhāre tamām āmāl meṅ tumhāre gunāh nazar āte haiṅ. Is lie tum se saḡhti se niptā jāegā.

²⁵Ai Isrāīl ke bigaṛe hue aur bedīn ra’is, ab wuh waqt ā gayā hai jab tujhe hatmī sazā dī jāegī.

²⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki pagaṛī ko utār, tāj ko dūr kar! Ab sab kuchh ulaṭ jāegā. Zalīl ko sarfarāz aur sarfarāz ko zalīl kiyā jāegā.

²⁷Main Yarūshalam ko malbe kā ḡher, malbe kā ḡher, malbe kā ḡher banā dūṅgā. Aur shahr us waqt tak nae sire se tāmīr nahīn kiyā jāegā jab tak wuh na āe jo haqdār hai. Usī ke hawāle main Yarūshalam karūṅgā.’

Ammoni Bhī Talwār kī

Zad meṅ Āeṅge

²⁸Ai ādamzād, Ammoniyon aur un kī lān-tān ke jawāb meṅ nabuwwat kar! Unheṅ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki talwār qatl-o-ḡhārat ke lie miyān se khīnch lī gai hai, use ragaṛ ragaṛ kar tez kiyā gayā hai tāki bijli kī tarah chamakte hue mārtī jāe.

²⁹Tere nabiyon ne tujhe farebdeh royāen aur jhūṭe paighāmāt sunāe haiṅ. Lekin talwār bedīnon kī gardan par nāzil hone wālī hai, kyonki wuh waqt ā gayā hai jab unheṅ hatmī sazā dī jāe.

³⁰Lekin is ke bād apnī talwār ko miyān meṅ wāpas ḡāl, kyonki main tujhe bhī sazā dūṅgā. Jahān tū paidā huā, tere apne watan meṅ main terī adālat karūṅgā.

³¹Main apnā ḡhazab tujh par nāzil karūṅgā, apne qahr kī āḡ tere ḡhilāf bharkāūṅgā. Main tujhe aise wahshī ādmiyon ke hawāle karūṅgā jo tabāh karne kā fan ḡhūb jānte haiṅ. ³²Tū āḡ kā īndhan ban jāegā, terā ḡhūn tere apne mulk meṅ bah jāegā. Āindā tujhe koī yād nahīn karegā. Kyonki yih merā, Rab kā farmān hai.”

Yarūshalam Kḥūnrezi**kā Shahr Hai**

22 Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ²“Ai ādamzād, kyā tū Yarūshalam kī adālat karne ke lie taiyār hai? Kyā tū is qātil shahr par faislā karne ke lie musta'id hai? Phir us par us kī makrūh harkateñ zāhir kar. ³Use batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Yarūshalam Beṭī, terā anjām qarīb hī hai, aur yih terā apnā qusūr hai. Kyoñki tū ne apne darmiyān māsūmoñ kā kḥūn bahāyā aur apne lie but banā kar apne āp ko nāpāk kar diyā hai. ⁴Apnī kḥūnrezi se tū mujrim ban gaī hai, apnī butparastī se nāpāk ho gaī hai. Tū kḥud apnī adālat kā dīn qarīb lāī hai. Isī wajah se terā anjām qarīb ā gayā hai, isī lie main tujhe dīgar aqwām kī lān-tān aur tamām mamālik ke mazāq kā nishānā banā dūngā. ⁵Sab tujh par ṭhaṭṭhā māreñge, kḥāh wuh qarīb hoñ yā dūr. Tere nām par dāgh lag gayā hai, tujh meñ fasād had se zyādā barh gayā hai.

⁶Isrāīl kā jo bhī buzurg tujh meñ rahtā hai wuh apnī pūrī tāqat se

kḥūn bahāne kī koshish kartā hai. ⁷Tere bāshinde apne mām-bāp ko haqīr jānte haiñ. Wuh pardesī par saḡhti karke yatīmoñ aur bewāoñ par zulm karte haiñ. ⁸Jo mujhe muqaddas hai use tū pāñwoñ tale kuchal detī hai. Tū mere Sabat ke dinoñ kī behurmatī bhī kartī hai.

⁹Tujh meñ aise tohmat lagāne wāle haiñ jo kḥūnrezi par tule hue haiñ. Tere bāshinde pahāroñ kī nājāyz qurbāngāhoñ ke pās qurbāniyāñ khāte aur tere darmiyān sharmnāk harkateñ karte haiñ. ¹⁰Beṭā mām se hambistar ho kar bāp kī behurmatī kartā hai, shauhar māmwarī ke daurān bīwī se sohbat karke us se ziyādatī kartā hai. ¹¹Ek apne paṛosī kī bīwī se zinā kartā hai jabki dūsrā apnī bahū kī behurmatī aur tīsrā apnī sagī bahan kī ismatdarī kartā hai. ¹²Tujh meñ aise log haiñ jo rishwat ke ewaz qatl karte haiñ. Sūd qābil-e-qabūl hai, aur log ek dūstre par zulm karke nājāyz nafā kamāte haiñ. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Yarūshalam, tū mujhe sarāsar bhūl gaī hai!

¹³Terā nājāyz nafā aur tere bīch meñ kḥūnrezi dekh kar main ḡhusse meñ tālī bajātā hūñ. ¹⁴Soch

le! Jis din main tujh se niptūngā to kyā terā hauslā qāym aur tere hāth mazbūt raheṅge? Yih merā, Rab kā farmān hai, aur main yih karūnga bhī. ¹⁵Main tujhe dīgar aqwām-o-mamālik meṁ muntashir karke terī nāpākī dūr karūnga. ¹⁶Phir jab dīgar qaumoṁ ke dekhte dekhte terī behurmatī ho jāegī tab tū jān legī ki main hī Rab hūn.”

Isrāīlī Qaum Bhaṭṭī meṁ

Dhāt kā Mail Hai

¹⁷Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ¹⁸“Ai ādamzād, Isrāīlī qaum mere nazdik us mail kī mānind ban gai hai jo chāndī ko khālis karne ke bād bhaṭṭī meṁ bāqī rah jātā hai. Sab ke sab us tānbe, ṭīn, lohe aur sīse kī mānind haiṁ jo bhaṭṭī meṁ rah jātā hai. Wuh kachrā hī haiṁ. ¹⁹Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūnki tum bhaṭṭī meṁ bachā huā mail ho is lie main tumheṁ Yarūshalam meṁ ikatṭhā karke ²⁰bhaṭṭī meṁ phaiṅk dūngā. Jis tarah chāndī, tānbe, lohe, sīse aur ṭīn kī āmezish ko taptī bhaṭṭī meṁ phaiṅkā jātā hai tāki pighal jāe usī tarah main tumheṁ ghusse meṁ ikatṭhā karūnga aur bhaṭṭī meṁ

phaiṅk kar pighlā dūngā. ²¹Main tumheṁ jamā karke āg meṁ phaiṅk dūngā aur baṛe ghusse se hawā de kar tumheṁ pighlā dūngā. ²²Jis tarah chāndī bhaṭṭī meṁ pighal jātī hai usī tarah tum Yarūshalam meṁ pighal jāoge. Tab tum jān loge ki main Rab ne apnā ghazab tum par nāzil kiya hai.”

Pūrī Qaum Qusūrwār Hai

²³Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴“Ai ādamzād, Mulk-e-Isrāīl ko batā, ‘Ghazab ke din tujh par meṁh nahīn barsegā balki tū bārish se mahrūm rahegā.’

²⁵Mulk ke bīch meṁ sāzish karne wāle rāhnumā sherbabar kī mānind haiṁ jo dahārte dahārte apnā shikār phār lete haiṁ. Wuh logoṁ ko haṛap karke un ke khazāne aur qīmtī chīzeṁ chhīn lete aur mulk ke darmiyān hī muta’addid auratoṁ ko bewāen banā dete haiṁ.

²⁶Mulk ke imām merī shariāt se ziyādatī karke un chīzoṁ kī behurmatī karte haiṁ jo mujhe muqaddas haiṁ. Na wuh muqaddas aur ām chīzoṁ meṁ imtiyāz karte, na pāk aur nāpāk ashyā kā farq

sikhâte haiñ. Nîz, wuh mere Sabat ke din apnî âñkhoñ ko band rakhte haiñ tâki us kî behurmatî nazar na âe. Yoñ un ke darmiyân hî meri behurmatî kî jâti hai.

²⁷Mulk ke darmiyân ke buzurg bheṛiyon kî mânind haiñ jo apne shikâr ko phâr phâr kar kḥûn bahâte aur logon ko maut ke ghât utârte haiñ tâki nârawâ nafa kamâeñ.

²⁸Mulk ke nabî farebdeh royâeñ aur jhûṭe paighâmât sunâ kar logon ke bure kâmon par safedî pher dete haiñ tâki un kî ghaltiyân nazar na âeñ. Wuh kahte haiñ, ‘Rab Qâdir-e-mutlaq farmâtâ hai’ hâlânki Rab ne un par kuchh nâzil nahîñ kiyâ hotâ.

²⁹Mulk ke âm log bhî ek dūsre kâ istehsâl karte haiñ. Wuh ḍakait ban kar gharibon aur zarûratmandon par zulm karte aur pardesiyon se badsulûkî karke un kâ haq mârte haiñ.

³⁰Isrâil meñ main aise âdmî kî talâsh meñ rahâ jo mulk ke lie hifâzati chârdiwâri tāmîr kare, jo mere huzûr â kar diwâr ke rakḥne meñ kharâ ho jâe tâki main mulk ko tabâh na karûñ. Lekin mujhe ek bhî na milâ jo is qâbil ho.

³¹Chunânche main apnâ ghazab un

par nâzil karûnga aur unheñ apne saḡht qahr se bhasm karûnga. Tab un ke gḥalat kâmon kâ natijâ un ke apne saron par âegâ. Yih Rab Qâdir-e-mutlaq kâ farmân hai.”

Behayâ Bahneñ Aholâ aur Aholibâ

23 Rab mujh se hamkalâm huâ, ²“Ai âdamzâd, do auraton kî kahânî sun le. Donon ek hî mân kî beṭiyân thîñ. ³Wuh abhî jawân hî thîñ jab Mîsr meñ kasbî ban gâñ. Wahîñ mard donon kuñwâriyon kî chhâtiyân sahlâ kar apnâ dil bahlâte the. ⁴Barî kâ nām Aholâ aur chhoṭî kâ nām Aholibâ thâ. Aholâ Sāmariya aur Aholibâ Yarūshalam hai. Main donon kâ mālîk ban gayâ, aur donon ke beṭe-beṭiyân paidâ hue.

⁵Go main Aholâ kâ mālîk thâ to bhî wuh zinâ karne lagî. Shahwat se bhar kar wuh jangjū Asūriyon ke pîchhe par gâi, aur yihî us ke âshiq ban gae. ⁶Shândâr kapron se mulabbas yih gawarnar aur faujî afsar use baṛe pyâre lage. Sab kḥûbsûrat jawân aur achche ghurṣawâr the. ⁷Asûr ke chidâ chidâ beṭon se us ne zinâ kiyâ. Jis kî bhî use shahwat thî us se aur

us ke butoñ se wuh nāpāk huī.

⁸Lekin us ne jawānī meñ Misriyon ke sāth jo zinākārī shurū huī wuh bhī na chhoṛī. Wuhī log the jo us ke sāth us waqt hambistar hue the jab wuh abhī kuñwārī thī, jinhoñ ne us kī chhātiyāñ sahlā kar apnī gandi kḥāhishāt us se pūrī kī thiñ.

⁹Yih dekh kar main ne use us ke Asūrī āshiqoñ ke hawāle kar diyā, unhiñ ke hawāle jin kī shadid shahwat use thī. ¹⁰Unhiñ se Aholā kī adālat huī. Unhoñ ne us ke kapre utār kar use barahnā kar diyā aur us ke beṭe-beṭiyon ko us se chhīn liyā. Use kḥud unhoñ ne talwār se mār ḍālā. Yoñ wuh dīgar auraton ke lie ibratangez misāl ban gaī.

¹¹Go us kī bahan Aholibā ne yih sab kuchh dekhā to bhī wuh shahwat aur zinākārī ke lihāz se apnī bahan se kahīñ zyādā āge baṛhaī. ¹²Wuh bhī shahwat ke māre Asūriyon ke pīchhe paṛ gaī. Yih kḥūbsūrat jawān sab use pyāre the, kḥāh Asūrī gawarnar yā afsar, kḥāh shāndār kapron se mulabbas faujī yā achchhe ghurṣawār the. ¹³Main ne dekhā ki us ne bhī apne āp ko nāpāk kar diyā. Is meñ donoñ beṭiyāñ ek jaisī thiñ.

¹⁴Lekin Aholibā kī zinākārānā harkateñ kahīñ zyādā burī thiñ. Ek din us ne dīwār par Bābal ke mardoñ kī taswīr dekhī. Taswīr lāl rang se khīñchī huī thī. ¹⁵Mardoñ kī kamr meñ paṭkā aur sar par pagaṛī bandhī huī thī. Wuh Bābal ke un afsaron kī mānind lagte the jo rathon par sawār laṛte haiñ. ¹⁶Mardoñ kī taswīr dekhte hī Aholibā ke dil meñ un ke lie shadid ārzū paidā huī. Chunāñche us ne apne qāsidoñ ko Bābal bhej kar unheñ āne kī dāwat dī. ¹⁷Tab Bābal ke mard us ke pās āe aur us se hambistar hue. Apnī zinākārī se unhoñ ne use nāpāk kar diyā. Lekin un se nāpāk hone ke bād us ne tang ā kar apnā muñh un se pher liyā.

¹⁸Jab us ne khule taur par un se zinā karke apnī barahnaḡī sab par zāhir kī to main ne tang ā kar apnā muñh us se pher liyā, bilkul usī tarah jis tarah main ne apnā muñh us kī bahan se bhī pher liyā thā. ¹⁹Lekin yih bhī us ke lie kāfī na thā balki us ne apnī zinākārī meñ mazid izāfā kiyā. Use jawānī ke din yād āe jab wuh Misr meñ kasbī thī. ²⁰Wuh shahwat ke māre pahle āshiqoñ kī ārzū karne lagī,

un se jo gadhoñ aur ghoṛoñ kī-sī jinsī tāqat rakhte the. ²¹Kyonki tū apnī jawānī kī zinākārī dohrāne kī mutamannī thī. Tū ek bār phir un se hambistar honā chāhtī thī jo Misr meñ terī chhātīyāñ sahlā kar apnā dil bahlāte the.

²²Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Ai Aholibā, main tere āshiqoñ ko tere khlāf kharā karūngā. Jin se tū ne tang ā kar apnā muñh pher liyā thā unheñ main chāroñ taraf se tere khlāf lāūngā. ²³Bābal, Kasdiyoñ, Fiqod, Shoa aur Qoa ke faujī mil kar tujh par tūṭ paṛeñge. Ghuṛsawār Asūri bhī un meñ shāmil hoñge, aise kḥūbsūrat jawān jo sab gawarnar, afsar, rathsawār faujī aur ūñche tabqe ke afrād hoñge. ²⁴Shimāl se wuh rathoñ aur muḥtelif qaumoñ ke muta’addid faujiyoñ samet tujh par hamlā kareñge. Wuh tujhe yoñ gher leñge ki har taraf chhoṭī aur baṛī dhāleñ, har taraf kḥod nazar āeñge. Main tujhe un ke hawāle kar dūngā tāki wuh tujhe sazā de kar apne qawānīn ke mutābiq terī adālat karen. ²⁵Tū merī ghairat kā tajrabā karegī, kyonki yih log gḥusse meñ tujh se nipaṭ leñge. Wuh terī nāk aur kānoñ ko kāt

ḍāleñge aur bache huoñ ko talwār se maut ke ghāt utāreñge. Tere beṭe-beṭiyoñ ko wuh le jāeñge, aur jo kuchh un ke pīchhe rah jāe wuh bhasm ho jāegā. ²⁶Wuh tere libās aur tere zewarāt ko tujh par se utāreñge.

²⁷Yon main terī wuh fahhāshī aur zinākārī rok dūngā jis kā silsilā tū ne Misr meñ shurū kiyā thā. Tab na tū ārzūmand nazaron se in chīzon kī taraf dekhegī, na Misr ko yād karegī. ²⁸Kyonki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tujhe un ke hawāle karne ko hūñ jo tujh se nafrat karte haiñ, un ke hawāle jin se tū ne tang ā kar apnā muñh pher liyā thā. ²⁹Wuh baṛī nafrat se tere sāth pesh āeñge. Jo kuchh tū ne mehnat se kamāyā use wuh chhīn kar tujhe nangī aur barahnā chhoṛeñge. Tab terī zinākārī kā sharmnāk anjām aur terī fahhāshī sab par zāhir ho jāegī. ³⁰Tab tujhe is kā ajr milegā ki tū qaumoñ ke pīchhe paṛ kar zinā kartī rahī, ki tū ne un ke buton kī pūjā karke apne āp ko nāpāk kar diyā hai.

³¹Tū apnī bahan ke namūne par chal paṛī, is lie main tujhe wuhī pyālā pilāūngā jo use pinā paṛā.

³²Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai

ki tujhe apnī bahan kā pyālā pīnā paṛegā jo baṛā aur gahrā hai. Aur tū us waqt tak use pītī rahegī jab tak mazāq aur lān-tān kā nishānā na ban gāi ho. ³³Dahshat aur tabāhī kā pyālā pī pī kar tū madhoshī aur dukh se bhar jāegī. Tū apnī bahan Sāmariya kā yih pyālā ³⁴ākhirī qatre tak pī legī, phir pyāle ko pāsh pāsh karke us ke ṭukṛe chabā legī aur apne sīne ko phār legī.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ³⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tū ne mujhe bhūl kar apnā muñh mujh se pher liyā hai. Ab tujhe apnī fahhāshī aur zinākārī kā natījā bhugatnā paṛegā.”

³⁶Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, kyā tū Aholā aur Aholibā kī adālat karne ke lie taiyār hai? Phir un par un kī makrūh harkateñ zāhir kar. ³⁷Un se do jurm sarzad hue haiñ, zinā aur qatl. Unhoñ ne butoñ se zinā kiyā aur apne bachchoñ ko jalā kar unheñ khilāyā, un bachchoñ ko jo unhoñ ne mere hāñ janm die the. ³⁸Lekin yih un ke lie kāfī nahīn thā. Sāth sāth unhoñ ne merā maqdis nāpāk aur mere Sabat ke dinoñ kī behurmatī kī. ³⁹Kyōñki jab kabhī wuh apne bachchoñ ko apne butoñ

ke huzūr qurbān kartī thiñ usī din wuh mere ghar meñ ā kar us kī behurmatī kartī thiñ. Mere hī ghar meñ wuh aisī harkateñ kartī thiñ.

⁴⁰Yih bhī in do bahnoñ ke lie kāfī nahīn thā balki ādmiyoñ kī talāsh meñ unhoñ ne apne qāsidoñ ko dūr dūr tak bhej diyā. Jab mard pahuñche to tū ne un ke lie nahā kar apnī āñkhoñ meñ surmā lagāyā aur apne zewarāt pahan lie. ⁴¹Phir tū shāndār sofe par baiṭh gāi. Tere sāmne mez thī jis par tū ne mere lie maḥsūs baḥhūr aur tel rakhā thā. ⁴²Registān se Sibā ke muta’addid ādmī lāe gae to shahr meñ shor mach gayā, aur logoñ ne sukūn kā sāñs liyā. Ādmiyoñ ne donoñ bahnoñ ke bāzuoñ meñ kaṛe pahnāe aur un ke saroñ par shāndār tāj rakhe. ⁴³Tab main ne zinākārī se ghisi-phaṭī aurat ke bāre meñ kahā, ‘Ab wuh us ke sāth zinā kareñ, kyōñki wuh zinākār hī hai.’ ⁴⁴Aisā hī huā. Mard un behayā bahnoñ Aholā aur Aholibā se yoñ hambistar hue jis tarah kasbiyoñ se.

⁴⁵Lekin rāstbāz ādmī un kī adālat karke unheñ zinā aur qatl ke mujrim ṭaharrāenge. Kyōñki donoñ bahneñ zinākār aur qātil

hī haiñ. ⁴⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un ke k̄hilāf julūs nikāl kar unheñ dahshat aur lūṭ-mār ke hawāle karo. ⁴⁷Log unheñ sangsār karke talwār se ṭukṛe ṭukṛe karen, wuh un ke beṭe-beṭiyon ko mār ḍaleñ aur un ke gharon ko nazar-e-ātish karen.

⁴⁸Yon main mulk meñ zinākārī khatm karūnga. Is se tamām auraton ko tambih milegī ki wuh tumhāre sharṁnāk namūne par na chaleñ. ⁴⁹Tumheñ zinākārī aur butparastī kī munāsib sazā milegī. Tab tum jān logī ki main Rab Qādir-e-mutlaq hūñ.”

Yarūshalam Āg par Zangālūdā

Deg Hai

24 Yahūyākin Bādshāh kī jilā-watanī ke naweñ sāl meñ Rab kā kalām mujh par nāzil huā. Dasweñ mahīne kā daswāñ din^a thā. Paighām yih thā, ²“Ai ādamzād, isī din kī tāriḳh likh le, kyonki isī din Shāh-e-Bābal Yarūshalam kā muhāsarā karne lagā hai. ³Phir is sarkash qaum Isrāil ko tamsil pesh karke batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āg par deg rakh kar us meñ pānī ḍāl de. ⁴Phir use behtarīn gosht se bhar de. Rān aur shāne ke ṭukṛe, nīz behtarīn haḍḍiyāñ us meñ ḍāl de. ⁵Sirf behtarīn bheṛon kā gosht istemāl kar. Dhyān de ki deg ke nīche āg zor se bhaṛaktī rahe. Gosht ko haḍḍiyon samet k̄hūb pakne de.

⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam par afsos jis meñ itnā k̄hūn bahāyā gayā hai! Yih shahr deg hai jis meñ zang lagā hai, aisā zang jo utartā nahīñ. Ab gosht ke ṭukṛon ko yake bād digare deg se nikāl de. Unheñ kisī tartīb se mat nikālñā balki qurā ḍāle baḡhair nikāl de.

⁷Jo k̄hūn Yarūshalam ne bahāyā wuh ab tak us meñ maujūd hai. Kyonki wuh miṭṭī par na girā jo use jazb kar saktī balki nangī chaṭṭān par. ⁸Main ne k̄hud yih k̄hūn nangī chaṭṭān par bahne diyā tāki wuh chhup na jāe balki merā ḡhazab Yarūshalam par nāzil ho jāe aur main badlā lūñ.

⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam par afsos jis ne itnā

^a15 Janwarī.

ḳhūn bahāyā hai! Main bhī tere nīche lakaṛī kā baṛā ḍher lagāūngā.

¹⁰Ā, lakaṛī kā baṛā ḍher karke āg lagā de. Gosht ko ḳhūb pakā, phir shorbā nikāl kar haḍḍiyoṅ ko bhasm hone de. ¹¹Is ke bād ḳhālī deg ko jalte koelon par rakh de tāki pītal garm ho kar tamtamāne lage aur deg meṅ mail pighal jāe, us kā zang utar jāe.

¹²Lekin befāydā! Itnā zang lagā hai ki wuh āg meṅ bhī nahīn utartā.

¹³Ai Yarūshalam, apnī behayā harkatoṅ se tū ne apne āp ko nāpāk kar diyā hai. Agarche main ḳhud tujhe pāk-sāf karnā chāhtā thā to bhī tū pāk-sāf na huī. Ab tū us waqt tak pāk nahīn hogī jab tak main apnā pūrā ḡhussā tujh par utār na lūn. ¹⁴Mere Rab kā yih farmān pūrā hone wālā hai, aur main dhyān se use amal meṅ lāūngā. Na main tujh par tars khāūngā, na rahm karūngā. Main tere chāl-chalan aur āmāl ke mutābiq terī adālat karūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Biwī kī Wafāt par Hizqiyel

Mātam na Kare

¹⁵Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁶“Ai ādamzād, main tujh se achānak terī ānkh kā tārā chhīn lūngā. Lekin lāzim hai ki tū na āh-o-zārī kare, na ānsū bahāe. ¹⁷Beshak chupke se karāhtā rah, lekin apnī Azizā ke lie alāniyā mātam na kar. Na sar se pagaṛī utār aur na pānwoṅ se jūte. Na dārhī ko ḍhānpnā, na janāze kā khānā khā.”

¹⁸Subah ko main ne qaum ko yih paighām sunāyā, aur shām ko merī biwī intaqāl kar gāi. Aglī subah main ne wuh kuchh kiya jo Rab ne mujhe karne ko kahā thā. ¹⁹Yih dekh kar logoṅ ne mujh se pūchhā, “Āp ke rawaiye kā hamāre sāth kyā tālluq hai? Zarā hamēn batāēn.”

²⁰Main ne jawāb diyā, “Rab ne mujhe ²¹āp Isrāīliyoṅ ko yih paighām sunāne ko kahā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merā ghar tumhāre nazdik panāhgāh hai jis par tum faḳhr karte ho. Lekin yih maqdis jo tumhārī ānkh kā tārā aur jān kā pyārā hai tabāh hone wālā hai. Main us kī behurmatī karne ko hūn. Aur tumhāre jitne beṭe-beṭiyān Yarūshalam meṅ

pīchhe rah gae the wuh sab talwār kī zad meñ ā kar mar jāenge. ²²Tab tum wuh kuchh karoge jo Hizqiyel is waqt kar rahā hai. Na tum apnī dārhiyon ko dhānpoge, na janāze kā khānā khāoge. ²³Na tum sar se pagārī, na pānwon se jūte utāroge. Tumhāre hān na mātām kā shor, na rone kī āwāz sunāi degī balki tum apne gunāhon ke sabab se zāe hote jāoge. Tum chupke se ek dūsre ke sāth baiṭh kar karāhte rahoge. ²⁴Hizqiyel tumhāre lie nishān hai. Jo kuchh wuh is waqt kar rahā hai wuh tum bhī karoge. Tab tum jān loge ki main Rab Qādir-e-mutlaq hūn.”

²⁵Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, yih ghar Isrāīliyon ke nazdik panāhgāh hai jis ke bāre meñ wuh khās khushī mahsūs karte haiñ, jis par wuh faḡhr karte haiñ. Lekin main yih maqdis jo un kī ānkh kā tārā aur jān kā pyārā hai un se chhīn lūngā aur sāth sāth un ke beṭe-beṭiyon ko bhī. Jis dīn yih pesh āegā ²⁶us dīn ek ādmī bach kar tujhe is kī khabar pahunchāegā. ²⁷Usī waqt tū dubārā bol sakegā. Tū gūngā nahīn rahegā balki us se bāteñ karne lagegā. Yoñ

tū Isrāīliyon ke lie nishān hogā. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.”

Ammoniyon kā Mulk Un se Chhīn Liyā Jāegā

25 Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴“Ai ādamzād, Ammoniyon ke mulk kī taraf ruḡh karke un ke kḡhilāf nabuwat kar. ³Unheñ batā,

‘Suno Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām! Wuh farmātā hai ki ai Ammon Beṭī, tū ne kḡhush ho kar qahqahā lagāyā jab mere maqdis kī behurmatī huī, Mulk-e-Isrāīl tabāh huā aur Yahūdāh ke bāshinde jilāwatan hue. ⁴Is lie main tujhe mashriqī qabilon ke hawāle karūnga jo apne ḡere tujh meñ lagā kar pūrī bastiyān qāym kareñge. Wuh terā hī phal khāenge, terā hī dūdh pieñge. ⁵Rabbā shahr ko main ūnṭon kī charāgāh meñ badal dūngā aur Mulk-e-Ammon ko bheṭ-bakriyon kī ārāmgāh banā dūngā. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūn.

⁶Kyonki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū ne tāliyan bajā bajā kar aur pānw zamīn par mār mār kar Isrāīl ke anjām par apnī

dilī k̄hushī kā izhār kiyā. Terī Isrāīl ke lie hiqārat sāf taur par nazar āī. ⁷Is lie main apnā hāth tere k̄hilāf barhā kar tujhe dīgar aqwām ke hawāle kar dūngā tāki wuh tujhe lūṭ leñ. Main tujhe yon miṭā dūngā ki aqwām-o-mamālik meñ terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Tab tū jān legī ki main hī Rab hūn.”

Moāb ke Shahr Tabāh Ho Jāenge

⁸“Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Moāb aur Saīr Isrāīl kā mazāq uṛā kar kahte haiñ, ‘Lo, dekho Yahūdāh ke gharāne kā hāl! Ab wuh bhī bāqī qaumoñ kī tarah ban gayā hai.’ ⁹Is lie main Moāb kī pahārī d̄halānoñ ko un ke shahroñ se mahrūm karūnga. Mulk ke ek sire se dūsre sire tak ek bhī ābādī nahīn rahegī. Go Moābī apne shahroñ Bait-yasīmot, Bāl-maūn aur Qiriyatāym par k̄hās fak̄hr karte haiñ, lekin wuh bhī zamīnbos ho jāenge. ¹⁰Ammon kī tarah main Moāb ko bhī mashriqī qabiloñ ke hawāle karūnga. Āk̄hirkār aqwām meñ Ammoniyoñ kī yād tak nahīn rahegī, ¹¹aur Moāb ko bhī mujh se munāsib sazā milegī. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.”

Allāh Adomiyoñ se Intaqām Legā

¹²“Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yahūdāh se intaqām lene se Adom ne sangīn gunāh kiyā hai. ¹³Is lie main apnā hāth Adom ke k̄hilāf barhā kar us ke insān-o-haiwān ko mār dālūngā, aur wuh talwār se mārē jāenge. Temān se le kar Dadān tak yih mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ¹⁴Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki apnī qaum ke hāthoñ main Adom se badlā lūngā, aur Isrāīl mere ghazab aur qahr ke mutābiq hī Adom se nipat legā. Tab wuh merā intaqām jān leñge.”

Filistiyon kā K̄hātmā

¹⁵“Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Filistiyon ne baṛe zulm ke sāth Yahūdāh se badlā liyā hai. Unhoñ ne us par apnī dilī hiqārat aur dāymī dushmanī kā izhār kiyā aur intaqām le kar use tabāh karne kī koshish kī. ¹⁶Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main apnā hāth Filistiyon ke k̄hilāf barhāne ko hūn. Main in Karetiyon aur sāhili ilāqe ke bache huon ko miṭā dūngā. ¹⁷Main apnā ghazab un par nāzil

karke saḡhtī se un se badlā lūngā. Tab wuh jān leṅge ki main̄ hī Rab hūn.”

Sūr kā Satyānās

26 Yahūyākīn Bādshāh ki jilāwatanī ke 11weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Mahīne kā pahlā din thā. ²“Ai ādamzād, Sūr Beṭī Yarūshalam ki tabāhī dekh kar ḡhush huī hai. Wuh kahtī hai, ‘Lo, aqwām kā darwāzā ṭuṭ gayā hai! Ab main̄ hī is ki zimmedāriyāñ nibhāūṅgī. Ab jab Yarūshalam wīrān hai to main̄ hī farogh̃ pāūṅgī.’

³Jawāb meñ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr, main̄ tujh se nipaṭ lūngā! Main̄ muta’addid qaumoñ ko tere ḡhilāf bhejūṅgā. Samundar ki zabardast maujoñ ki tarah wuh tujh par ṭuṭ paṛeṅgī. ⁴Wuh Sūr Shahr ki fasīl ko ḡhā kar us ke burjoñ ko ḡhāk meñ milā deṅgī. Tab main̄ use itne zor se jhār dūṅgā ki miṭṭī tak nahīn rahegī. ḡhālī chaṭṭān hī nazar āegī. ⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki wuh samundar ke darmiyān aisi jagah rahegī jahān machhere apne jāloñ ko sukhāne ke lie bichhā deṅge.

Dīgar aqwām use lūṭ leṅgī, ⁶aur ḡhushkī par us ki ābādiyāñ talwār ki zad meñ ā jāeṅgī. Tab wuh jān leṅge ki main̄ hī Rab hūn.

⁷Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main̄ Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko tere ḡhilāf bhejūṅgā jo ghoṛe, rath, ghurṣawār aur baṛī fauj le kar shimāl se tujh par hamlā karegā. ⁸ḡhushkī par terī ābādiyoñ ko wuh talwār se tabāh karegā, phir pushte aur burjoñ se tujhe gher legā. Us ke fauji apnī ḡhāleñ uṭhā kar tujh par hamlā kareṅge. ⁹Bādshāh apnī qilāshikan mashīnoñ se terī fasīl ko ḡhā degā aur apne ālāt se tere burjoñ ko girā degā. ¹⁰Jab us ke beshumār ghoṛe chal paṛeṅge to itnī gard uṛ jāegī ki tū us meñ ḡūb jāegī. Jab bādshāh terī fasīl ko toṛ toṛ kar tere darwāzoñ meñ dākḡhil hogā to terī dīwāreñ ghoṛoñ aur rathoñ ke shor se laraz uṭheṅgī. ¹¹Us ke ghoṛoñ ke khur terī tamām galiyoñ ko kuchal deṅge, aur tere bāshinde talwār se mar jāeṅge, tere mazbūt satūn zamīnbos ho jāeṅge. ¹²Dushman terī daulat chhīn leṅge aur terī tijārat kā māl lūṭ leṅge. Wuh terī dīwāroñ ko girā kar terī shāndār imāratoñ ko

mismār kareṅge, phir tere patthar, lakaṛī aur malbā samundar meṁ phaiṅk deṅge. ¹³Main tere gītoṅ kā shor band karūṅga. Āindā tere sarodoṅ kī āwāz sunāi nahīn degī.

¹⁴Main tujhe nangī chaṭṭān meṁ tabdīl karūṅga, aur machhere tujhe apne jāl bichhā kar sukhāne ke lie istemāl kareṅge. Āindā tujhe kabhī dubārā tāmīr nahīn kiyā jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, sāhilī ilāqe kāṅp uṭheṅge jab tū dhaṛām se gir jāegī, jab har taraf zaḥmī logoṅ kī karāhtī āwāzeṅ sunāi deṅgī, har galī meṁ qatl-o-ghārat kā shor machegā. ¹⁶Tab sāhilī ilāqoṅ ke tamām hukmrān apne taḥtoṅ se utar kar apne choḡhe aur shāndār libās utāreṅge. Wuh mātāmī kapṛe pahan kar zamīn par baiṭh jāeṅge aur bār bār laraz uṭheṅge, yahān tak wuh tere anjām par pareshān hoṅge. ¹⁷Tab wuh tujh par mātām karke gīt gāeṅge,

‘Hāy, tū kitne dhaṛām se gir kar tabāh huī hai! Ai sāhilī shahr, ai Sūr Beṭī, pahle tū apne bāshindoṅ samet samundar ke darmiyān rah kar kitnī mashhūr aur tāqatwar thī. Gird-o-nawāh ke tamām bāshinde

tujh se dahshat khāte the. ¹⁸Ab sāhilī ilāqe tere anjām ko dekh kar thartharā rahe haiṅ. Samundar ke jazīre tere ḡhātme kī ḡhabar sun kar dahshatzadā ho gae haiṅ.’

¹⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, main tujhe wīrān-o-sunsān karūṅga. Tū un dīgar shahroṅ kī mānind ban jāegī jo nest-o-nābūd ho gae haiṅ. Main tujh par sailāb lāūṅgā, aur gahrā pānī tujhe ḡhānp degā. ²⁰Main tujhe Pātāl meṁ utarne dūṅgā, aur tū us qaum ke pās pahuṅchegī jo qadīm zamāne se hī wahān bastī hai. Tab tujhe zamīn kī gahrāiyōṅ meṁ rahnā paṛegā, wahān jahān qadīm zamānoṅ ke khaṇḍarāt haiṅ. Tū murdoṅ ke mulk meṁ rahegī aur kabhī zindagī ke mulk meṁ wāpas nahīn āegī, na wahān apnā maqām dubārā hāsil karegī. ²¹Main hone dūṅgā ki terā anjām dahshatnāk hogā, aur tū sarāsar tabāh ho jāegī. Log terā khoj lagāeṅge lekin tujhe kabhī nahīn pāeṅge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Sūr ke Anjām par Mātāmī Gīt

27 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Sūr

Beṭī par mātāmī gīt gā, ³us shahr par jo samundar kī guzargāh par wāqe hai aur muta'addid sāhili qaumoṅ se tijārat kartā hai. Us se kah,

'Rab farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, tū apne āp par bahut faḥhr karke kahti hai ki wāh, merā husn kamāl kā hai. ⁴Aur wāqāī, terā ilāqā samundar ke bīch meṅ hī hai, aur jinhoṅ ne tujhe tāmīr kiya unhoṅ ne tere husn ko takmīl tak pahuñchāyā, ⁵tujhe shāndār bahrī jahāz kī mānind banāyā. Tere taḥte Sanīr meṅ ugne wāle jūnīpar ke daraḥtoṅ se banāe gae. Terā mastūl Lubnān kā deodār kā daraḥt thā. ⁶Tere chappū Basan ke balūt ke daraḥtoṅ se banāe gae. Jabki tere farsh ke lie Qubrus se saro kī lakaṛī lāī gai, phir use hāthidānt se ārāstā kiya gayā. ⁷Nafīs katān kā terā rangdār bādbān Mīsr kā thā. Wuh terā imtiyāzī nishān ban gayā. Tere tirpāloṅ kā qirmizī aur arḡhawānī rang Ilīsā ke sāhili ilāqe se lāyā gayā.

⁸Saidā aur arwad ke mard tere chappū mārte the, Sūr ke apne

hī dānā tere mallāh the. ⁹Jabal^a ke buzurg aur dānishmand ādmī dhyān dete the ki terī darzeṅ band raheṅ. Tamām bahrī jahāz apne mallāhoṅ samet tere pās āyā karte the tāki tere sāth tijārat kareṅ. ¹⁰Fāras, Ludiya aur Libiya ke afrād terī fauj meṅ ḡhidmat karte the. Terī diwāroṅ se laṭkī un kī ḡhāloṅ aur ḡhodoṅ ne terī shān mazīd baṛhā dī. ¹¹Arwad aur Ḳhalak^b ke ādmī terī fasīl kā difā karte the, jammād ke faujī tere burjoṅ meṅ pahrādārī karte the. Terī diwāroṅ se laṭkī huī un kī ḡhāloṅ ne tere husn ko kamāl tak pahuñchā diya.

¹²Tū amīr thī, tujh meṅ māl-o-asbāb kī kasrat kī tijārat kī jāti thī. Is lie Tarsīs tujhe chāndī, lohā, ṭīn aur sīsā de kar tujh se saudā kartā thā. ¹³Yūnān, Tūbal aur Masak tujh se tijārat karte, terā māl ḡharīd kar muāwaze meṅ ḡhulām aur pītal kā sāmān dete the. ¹⁴Bait-tujarmā ke tājir tere māl ke lie tujhe ām ḡhoṛe, faujī ḡhoṛe aur ḡhachchar pahuñchāte the. ¹⁵Dadān ke ādmī tere sāth tijārat karte the, hān muta'addid sāhili ilāqe tere gāhak the. Un

^aBiblos

^bḠhālīban Cilicia.

ke sāth saudābāzī karke tujhe hāthidānt aur ābnūs kī lakaṛī miltī thī. ¹⁶Shām terī paidāwār kī kasrat kī wajah se tere sāth tijārat kartā thā. Muāwaze meñ tujhe firozā, arghawānī rang, rangdār kapṛe, bārīk katān, mūngā aur yāqūt miltā thā. ¹⁷Yahūdāh aur Isrāīl tere gāhak the. Terā māl kharīd kar wuh tujhe Minnīt kā gandum, pannag kī ṭikkīyān, shahd, zaitūn kā tel aur balsān dete the. ¹⁸Damishq terī wāfir paidāwār aur māl kī kasrat kī wajah se tere sāth kārobār kartā thā. Us se tujhe Halbūn kī mai aur sāhar kī ūn miltī thī. ¹⁹Widān aur Yūnān tere gāhak the. Wuh Ūzāl kā ḡhālā huā lohā, dārchīnī aur kalamas kā masālā pahuñchāte the. ²⁰Dadān se tijārat karne se tujhe zīnposh miltī thī. ²¹Arab aur Qīdār ke tamām hukmrān tere gāhak the. Tere māl ke ewaz wuh bheṛ ke bachche, menḡhe aur bakre dete the. ²²Sabā aur Rāmā ke tājir terā māl hāsīl karne ke lie tujhe behtarīn balsān, har qism ke jawāhar aur sonā dete the. ²³Hārān, Kannā, Adan, Sabā, Asūr aur kul Mādī sab tere sāth tijārat karte the. ²⁴Wuh tere pās ā kar tujhe shāndār libās, qirmizī rang

kī chādareñ, rangdār kapṛe aur kambal, nīz mazbūt rasse pesh karte the. ²⁵Tarsīs ke umdā jahāz terā māl muḡhtalif mamālik meñ pahuñchāte the. Yoñ tū jahāz kī mānind samundar ke bīch meñ rah kar daulat aur shān se mālāmāl ho gaī. ²⁶Tere chappū chalāne wāle tujhe dūr dūr tak pahuñchāte haiñ.

Lekin wuh waqt qarīb hai jab mashriq se tez āñdhī ā kar tujhe samundar ke darmiyān hī ṭukṛe ṭukṛe kar degī. ²⁷Jis din tū gir jāegī us din terī tamām milkiyat samundar ke bīch meñ hī ḡub jāegī. Terī daulat, terā saudā, tere mallāh, tere baharī musāfir, terī darzeñ band rakhne wāle, tere tājir, tere tamām faujī aur bāqī jitne bhī tujh par sawār haiñ sab ke sab ḡharq ho jāenge. ²⁸Tere mallāhoñ kī chīḡhtī-chillātī āwāzeñ sun kar sāhili ilāqe kāñp uṭheñge. ²⁹Tamām chappū chalāne wāle, mallāh aur baharī musāfir apne jahāzoñ se utar kar sāhil par khaṛe ho jāenge. ³⁰Wuh zor se ro paṛenge, baṛī talḡhī se giryā-o-zārī karenge. Apne saroñ par ḡhāk ḡāl kar wuh rākh meñ loṭ-poṭ ho jāenge. ³¹Terī hī wajah se wuh apne saroñ ko munḡwā kar ṭāṭ kā libās oṛh leñge, wuh

baṛī bechainī aur talkhī se tujh par mātām karenge. ³²Tab wuh zār-o-qatār ro kar mātām kā gīt gāenge,

“Hāy, kaun samundar se ghire hue Sūr kī tarah khāmosh ho gayā hai?”

³³Jab tijārat kā māl samundar kī chāroṅ taraf se tujh tak pahuñchtā thā to tū muta’addid qaumoṅ ko ser kartī thī. Duniyā ke bādshāh terī daulat aur tijāratī sāmān kī kasrat se amīr hue.

³⁴Afsos! Ab tū pāsh pāsh ho kar samundar kī gahrāiyōṅ meṅ ghāyb ho gāī hai. Terā māl aur tere tamām afrād tere sāth dūb gae haiṅ.

³⁵Sāhilī ilāqōṅ meṅ basne wāle ghabrā gae haiṅ. Un ke bādshāhoṅ ke roṅgte khare ho gae. Un ke chehre pareshān nazar āte haiṅ.

³⁶Digar aqwām ke tājir tujhe dekh kar “Taubā taubā” kahte haiṅ. Terā haulnāk anjām achānak hī ā gayā hai. Ab se tū kabhī nahīn uṭhegi.”

Sūr ke Hukmrān ke lie Paighām

28 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Sūr ke hukmrān ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū maḡhrūr ho gayā hai. Tū kahtā hai ki main Kḡudā hūn, main samundar ke darmiyān hī apne takht-e-ilāhī par baiṭhā hūn. Lekin tū Kḡudā nahīn balki insān hai, go tū apne āp ko Kḡudā-sā samajhtā hai. ³Beshak tū apne āp ko Dānyāl se kahīn zyādā dānishmand samajh kar kahtā hai ki koi bhī bhed mujh se poshīdā nahīn rahtā. ⁴Aur yih haqīqat bhī hai ki tū ne apnī hikmat aur samajh se bahut daulat hāsil kī hai, sone aur chāndī se apne khazānoṅ ko bhar diyā hai. ⁵Baṛī dānishmandī se tū ne tijārat ke zariye apnī daulat baṛhāī. Lekin jītnī terī daulat baṛhtī gāī utnā hī terā ḡhurūr bhī baṛhtā gayā.

⁶Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūñki tū apne āp ko Kḡudā-sā samajhtā hai ⁷is lie main sab se zālīm qaumoṅ ko tere khilāf bhejūngā jo apnī talwāroṅ ko terī khūbsūratī aur hikmat ke khilāf khīñch kar terī shān-o-shaukat kī behurmatī karenḡī. ⁸Wuh tujhe Pātāl meṅ utāreṅḡī. Samundar ke bīch meṅ hī tujhe mār ḡālā jāegā. ⁹Kyā tū us waqt apne qātiloṅ se kaheḡā ki main Kḡudā hūn? Hargiz nahīn! Apne qātiloṅ ke hāth meṅ

hote waqt tū Ḳhudā nahiñ balki insān sābit hogā. ¹⁰Tū ajnabiyon ke hāthoñ nāmaḡhtūn kī-sī wafāt pāegā. Yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

¹¹Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ¹²“Ai ādamzād, Sūr ke bādshāh par mātami gīt gā kar us se kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tujh par kāmiliyat kā ṡhappā thā. Tū hikmat se bharpūr thā, terā husn kamāl kā thā. ¹³Allāh ke Bāgh-e-Adan meñ rah kar tū har qism ke jawāhar se sajā huā thā. Lāl,^a zabarjad,^b hajrul-qamar,^c pukhrāj,^d aqīq-e-ahmar^e aur yashab,^f sang-e-lājaward,^g fīrozā aur zumurrad sab tujhe ārāstā karte the. Sab kuchh sone ke kām se mazīd ḡhūbsūrat banāyā gayā thā. Jis dīn tujhe ḡhalaq kiyā gayā usī dīn yih chīzeñ tere lie taiyār huīñ.

¹⁴Main ne tujhe Allāh ke muqaddas pahār par kharā kiyā thā. Wahāñ tū karūbī farishte

kī haisiyat se apne par phailāe pahrādārī kartā thā, wahāñ tū jalte hue pattharon ke darmiyān hī ḡhūmtā-phirtā rahā.

¹⁵Jis dīn tujhe ḡhalaq kiyā gayā terā chāl-chalan be’īlzām thā, lekin ab tujh meñ nāinsāfi pāi gāi hai.

¹⁶Tijārat meñ kāmyābī kī wajah se tū zulm-o-tashaddud se bhar gayā aur gunāh karne lagā.

Yih dekh kar main ne tujhe Allāh ke pahār par se utār diyā. Main ne tujhe jo pahrādārī karne wālā farishtā thā tabāh karke jalte hue pattharon ke darmiyān se nikāl diyā. ¹⁷Terī ḡhūbsūratī tere lie ḡhurūr kā bāis ban gāi, hāñ terī shān-o-shaukat ne tujhe itnā phulā diyā ki terī hikmat jāti rahī. Isī lie main ne tujhe zamīn par paṡaḡh kar dīgar bādshāhoñ ke sāmne tamāshā banā diyā. ¹⁸Apne beshumār gunāhoñ aur be’insāf tijārat se tū ne apne muqaddas maqāmoñ kī behurmatī kī hai. Jawāb meñ main ne hone diyā

^aYā ek qism kā surḡh aqīq. Yād rahe ki chūñki qadīm zamāne ke aksar jawāharāt ke nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

^bperidot

^cmoonstone

^dtopas

^ecarnelian

^fjasper

^glapis lazuli

ki āg tere darmiyān se nikal kar
tujhe bhasm kare. Main ne tujhe
tamāshā dekhne wāle tamām logon
ke sāmne hī rākh kar diyā. ¹⁹Jitnī
bhī qaumeñ tujhe jāntī thīñ un ke
roñgṭe khare ho gae. Terā haulnāk
anjām achānak hī ā gayā hai. Ab se
tū kabhī nahīñ uṭhegā.”

Saidā ko Sazā Dī Jāegī

²⁰Rab mujh se hamkalām huā,
²¹“Ai ādamzād, Saidā kī taraf ruḥh
karke us ke ḵhilāf nabuwwat kar!
²²Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai
ki ai Saidā, main tujh se nipaṭ
lūngā. Tere darmiyān hī main
apnā jalāl dikhāūngā. Tab wuh
jān leñge ki main hī Rab hūñ,
kyonki main shahr kī adālat karke
apnā muqaddas kirdār un par zāhir
karūnga. ²³Main us meñ mohlak
wabā phailā kar us kī galiyon meñ
ḵhūn bahā dūngā. Use chāron
taraf se talwār gher legī to us meñ
phañse hue log halāk ho jāenge.
Tab wuh jān leñge ki main hī Rab
hūñ.

Isrāil kī Bahālī

²⁴Is waqt Isrāil ke paṛosī use
haqīr jānte haiñ. Ab tak wuh use
chubhne wāle ḵhār aur zaḵhmī
karne wāle kāñte haiñ. Lekin āindā
aisā nahīñ hogā. Tab wuh jān
leñge ki main Rab Qādir-e-mutlaq
hūñ. ²⁵Kyonki Rab Qādir-e-mutlaq
farmātā hai ki dīgar aqwām ke
deḵhte deḵhte main zāhir karūnga
ki main muqaddas hūñ. Kyonki
main Isrāiliyon ko un aqwām meñ
se nikāl kar jamā karūnga jahāñ
main ne unheñ muntashir kar diyā
thā. Tab wuh apne watan meñ jā
baseñge, us mulk meñ jo main ne
apne ḵhādim Yāqūb ko diyā thā.
²⁶Wuh hifāzat se us meñ rah kar
ghar tāmīr kareñge aur angūr ke
bāgh lagāenge. Lekin jo paṛosī
unheñ haqīr jānte the un kī main
adālat karūnga. Tab wuh jān leñge
ki main Rab un kā Ḵhudā hūñ.”

Misr ko Sazā Milegī

29 Yahūyākīn Bādshāh kī
jilāwatanī ke dasweñ sāl
meñ Rab mujh se hamkalām huā.
Dasweñ mahīne kā 11wān din^a thā.
Rab ne farmāyā, ²“Ai ādamzād,

^a7 Janwarī.

Misr ke bādshāh Firaun kī taraf ruḵh karke us ke aur tamām Misr ke ḵhilāf nabuwwat kar!

³Use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Shāh-e-Misr Firaun, main tujh se nipaṭne ko hūn. Beshak tū ek baṛā azhdahā hai jo Dariyā-e-Nīl kī muḵhtalif shāḵhoñ ke bīch meñ leṭā huā kahtā hai ki yih dariyā merā hī hai, main ne ḵhud use banāyā.

⁴Lekin main tere muñh meñ kāñṭe ḍāl kar tujhe dariyā se nikāl lāūngā. Mere kahne par terī nadiyoñ kī tamām machhliyāñ tere chhilkōñ ke sāth lag kar tere sāth pakaṛī jāēngī. ⁵Main tujhe in tamām machhliyoñ samet registān meñ phaiñk chhoṛūngā. Tū khule maidān meñ gir kar paṛā rahegā. Na koī tujhe ikaṭṭhā karegā, na jamā karegā balki main tujhe darindoñ aur parindoñ ko khilā dūngā. ⁶Tab Misr ke tamām bāshinde jān leñge ki main hī Rab hūn.

Tū Isrāīl ke lie sarkanḍe kī kachchī chhaṛī sābit huā hai. ⁷Jab unhoñ ne tujhe pakaṛne kī koshish kī to tū ne ṭukṛe ṭukṛe ho kar un ke kandhe ko zaḵhmī kar diyā. Jab unhoñ ne apnā pūrā wazn tujh

par ḍālā to tū ṭuṭ gayā, aur un kī kamr ḍāñwāñḍol ho gāi. ⁸Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tere ḵhilāf talwār bhejūngā jo mulk meñ se insān-o-haiwān miṭā ḍālegī. ⁹Mulk-e-Misr wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab wuh jāñ leñge ki main hī Rab hūn.

Chūñki tū ne dāwā kiyā, “Dariyā-e-Nīl merā hī hai, main ne ḵhud use banāyā” ¹⁰is lie main tujh se aur terī nadiyoñ se nipaṭ lūngā. Misr meñ har taraf khañḍarāt nazar āēnge. Shimāl meñ Mijdāl se le kar junūbī shahr Aswān balki Ethiopiya kī sarhad tak main Misr ko wīrān-o-sunsān kar dūngā. ¹¹Na insān aur na haiwān kā pāñw us meñ se guzaregā. Chālīs sāl tak us meñ koī nahīñ basegā. ¹²Irdgird ke ḍigar tamām mamālik kī tarah main Misr ko bhī ujāṛūngā, irdgird ke ḍigar tamām shahroñ kī tarah main Misr ke shahr bhī malbe ke ḍher banā dūngā. Chālīs sāl tak un kī yihī hālat rahegī. Sāth sāth main Misriyoñ ko muḵhtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā.

¹³Lekin Rab Qādir-e-mutlaq yih bhī farmātā hai ki chālīs sāl ke bād main Misriyoñ ko un mamālik se

nikāl kar jamā karūnga jahān main ne unheñ muntashir kar diyā thā. ¹⁴Main Misr ko bahāl karke unheñ un ke ābāi watan yāni junūbi Misr meñ wāpas lāūngā. Wahān wuh ek ḡhairaham saltanat qāym kareṅge ¹⁵jo bāqī mamālik kī nisbat chhoṭī hogī. Āindā wuh dīgar qaumoñ par apnā rob nahiñ ḡleṅge. Main ḡhud dhyān dūngā ki wuh āindā itne kamzor raheñ ki dīgar qaumoñ par hukūmat na kar sakeñ. ¹⁶Āindā Isrāil na Misr par bharosā karne aur na us se lipaṭ jāne kī āzmāish meñ paṛegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab Qādir-e-mutlaq hūñ.”

Shāh-e-Bābal ko Misr Milegā

¹⁷Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatani ke 27weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Pahle mahīne kā pahlā dīn^a thā. Us ne farmāyā, ¹⁸“Ai ādamzād, jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Sūr kā muhāsarā kiyā to us kī fauj ko saḡht mehnat karnī paṛī. Har sar ganjā huā, har kandhe kī jild chhīl gaī. Lekin na use aur na us kī fauj ko mehnat kā munāsib ajr milā.

¹⁹Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ko Misr de dūngā. Us kī daulat ko wuh uṭhā kar le jāegā. Apnī fauj ko paise dene ke lie wuh Misr ko lūṭ legā. ²⁰Chūnki Nabūkadnazzar aur us kī fauj ne mere lie ḡhūb mehnat-mashaqqat kī is lie main ne use muāwaze ke taur par Misr de diyā hai. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²¹Jab yih kuchh pesh āegā to main Isrāil ko naī tāqat dūngā. Ai Hizqiyel, us waqt main terā muñh khol dūngā, aur tū dubārā un ke darmiyān bolegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūñ.”

Misr kī Tāqat Khatm Ho Jāegī

30 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, nabuwwat karke yih paighām sunā de,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āh-o-zārī karo! Us dīn par afsos ³jo āne wālā hai. Kyonki Rab kā dīn qarīb hī hai. Us dīn ghane bādal chhā jāeṅge, aur main aqwām kī adālat karūnga. ⁴Misr par talwār nāzil ho kar wahān ke

^a26 Aprail.

bāshindoñ ko mār ḍālegī. Mulk kī daulat chhīn lī jāegī, aur us kī buniyādoñ ko ḍhā diyā jāegā. Yih dekh kar Ethiopiya laraz uṭhegā, ⁵kyoñki us ke log bhī talwār kī zad meñ ā jāeñge. Kaī qaumoñ ke afrād Misriyoñ ke sāth halāk ho jāeñge. Ethiopiya ke, Libiya ke, Ludiya ke, Misr meñ basne wāle tamām ajnabī qaumoñ ke, Kūb ke aur mere ahd kī qaum Isrāīl ke log halāk ho jāeñge. ⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Misr ko sahārā dene wāle sab gir jāeñge, aur jis tāqat par wuh faḡhr kartā hai wuh jāṭī rahegī. Shimāl meñ Mijḍāl se le kar junūbī shahr Aswān tak unheñ talwār mār ḍālegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ⁷Irdgird ke dīgar mamālik kī tarah Misr bhī wīrān-o-sunsān hogā, irdgird ke dīgar shahroñ kī tarah us ke shahr bhī malbe ke ḍher hoñge. ⁸Jab main Misr meñ yoñ āg lagā kar us ke madadgāroñ ko kuchal ḍālūngā to log jān leñge ki main hī Rab hūn.

⁹Ab tak Ethiopiya apne āp ko mahfūz samajhtā hai, lekin us dīn merī taraf se qāsīd nikal kar us mulk ke bāshindoñ ko aisī ḡhabar pahuñchāeñge jis se wuh thartharā uṭheñge. Kyoñki qāsīd kashtiyon

meñ baiṭh kar Dariyā-e-Nīl ke zariye un tak pahuñcheñge aur unheñ ittālā deñge ki Misr tabāh ho gayā hai. Yih sun kar wahān ke log kāñp uṭheñge. Yaqīn karo, yih dīn jald hī āne wālā hai. ¹⁰Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke zariye main Misr kī shān-o-shaukat chhīn lūngā. ¹¹Use fauj samet Misr meñ lāyā jāegā tāki use tabāh kare. Tab aqwām meñ se sab se zālīm yih log apnī talwāroñ ko chalā kar mulk ko maqtūloñ se bhar deñge. ¹²Main Dariyā-e-Nīl kī shāḡhoñ ko ḡhushk karūnga aur Misr ko faroḡht karke sharīr ādmiyoñ ke hawāle kar dūngā. Pardesiyoñ ke zariye main mulk aur jo kuchh bhī us meñ hai tabāh kar dūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Misrī butoñ ko barbād karūnga aur Memfis ke mujassame haṭā dūngā. Misr meñ hukmrān nahīn rahegā, aur main mulk par ḡhauf tāri karūnga. ¹⁴Mere hukm par junūbī Misr barbād aur Zuan nazar-e-ātish hogā. Main Thības kī adālat ¹⁵aur Misrī qile Palūsiyam par apnā ḡhazab nāzil karūnga. Hān, Thības kī shān-o-shaukat

nest-o-nābūd ho jāegī. ¹⁶Main Misr ko nazar-e-ātish karūnga. Tab Palūsiyam dard-e-zah meñ muhtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā, Thības dushman ke qabze meñ āegā aur Memfis musalsal musibat meñ phaṁsā rahegā. ¹⁷Dushman kī talwār Hiliyopulis aur Būbastis ke jawānoñ ko mār ḍālegī jabki bachī huī aurateñ ghulām ban kar jilāwatan ho jāengī. ¹⁸Tahfanhis meñ dīn tārīk ho jāegā jab main wahāñ Misr ke jue ko toṛ dūngā. Wahīñ us kī zabardast tāqat jāti rahegī. Ghanā bādāl shahr par chhā jāegā, aur gird-o-nawāh kī ābādiyāñ qaidī ban kar jilāwatan ho jāengī. ¹⁹Yon main Misr kī adālat karūnga aur wuh jān leṅge ki main hī Rab hūñ.”

²⁰Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke gyārhwēñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Pahle mahīne kā sātwañ dīn^a thā. Us ne farmāyā thā, ²¹“Ai ādamzād, main ne Misrī bādshāh Firaun kā bāzū toṛ ḍālā hai. Shafā pāne ke lie lāzim thā ki bāzū par paṭṭī bāndhī jāe, ki tūṭī huī haḍḍī ke sāth khapachchī bāndhī jāe tāki bāzū mazbūt ho

kar talwār chalāne ke qābil ho jāe. Lekin is qism kā ilāj huā nahīñ.

²²Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Misrī bādshāh Firaun se nipaṭ kar us ke donoñ bāzuoñ ko toṛ ḍālūngā, sehhatmand bāzū ko bhī aur tūṭe hue ko bhī. Tab talwār us ke hāth se gir jāegī ²³aur main Misriyoñ ko muḥhtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā.

²⁴Main Shāh-e-Bābal ke bāzuoñ ko taqwiyat de kar use apnī hī talwār pakaṛā dūngā. Lekin Firaun ke bāzuoñ ko main toṛ ḍālūngā, aur wuh Shāh-e-Bābal ke sāmne marne wāle zaḥmī ādmī kī tarah karāh uṭhegā. ²⁵Shāh-e-Bābal ke bāzuoñ ko main taqwiyat dūngā jabki Firaun ke bāzū behis-o-harkat ho jāenge. Jis waqt main apnī talwār ko Shāh-e-Bābal ko pakaṛā dūngā aur wuh use Misr ke ḥilāf chalāegā us waqt log jān leṅge ki main hī Rab hūñ. ²⁶Hāñ, jis waqt main Misriyoñ ko dīgar aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā us waqt wuh jān leṅge ki main hī Rab hūñ.”

^a29 Aprail.

Misrī Darākht Dharām se Gir Jāegā

31 Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatani ke gyārhwēn sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Tisre mahīne kā pahlā din^a thā. Us ne farmāyā, ²“Ai ādamzād, Misrī bādshāh Firaun aur us kī shān-o-shaukat se kah,

‘Kaun tujh jaisā azīm thā? ³Tū saro kā darākht, Lubnān kā deodār kā darākht thā, jis kī khūbsūrat aur ghanī shākheñ jangal ko sāyā detī thiñ. Wuh itnā barā thā ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal thī. ⁴Pānī kī kasrat ne use itnī taraqqī dī, gahre chashmoñ ne use barā banā diyā. Us kī nadiyāñ tane ke chāroñ taraf bahtī thiñ aur phir āge jā kar khet ke bāqī tamām darākhtoñ ko bhī serāb kartī thiñ. ⁵Chunāñche wuh dīgar darākhtoñ se kahīñ zyādā barā thā. Us kī shākheñ barhtī aur us kī ṭahniyāñ lambī hotī gaīñ. Wāfir pānī ke bāis wuh khūb phailtā gayā. ⁶Tamām parinde apne ghoñsle us kī shākhoñ meñ banāte the. Us kī shākhoñ kī āṛ meñ janglī jānwaroñ ke bachche paidā hote, us ke sāye meñ tamām azīm qaumeñ bastī

thiñ. ⁷Chūñki darākht kī jaṛoñ ko pānī kī kasrat miltī thī is lie us kī lambāi aur shākheñ qābil-e-tārif aur khūbsūrat ban gaīñ. ⁸Bāgh-e-Khudā ke deodār ke darākht us ke barābar nahiñ the. Na jūnīpar kī ṭahniyāñ, na chanār kī shākheñ us kī shākhoñ ke barābar thiñ. Bāgh-e-Khudā meñ koī bhī darākht us kī khūbsūratī kā muqābalā nahiñ kar saktā thā. ⁹Main ne khud use muta’addid ḍāliyāñ muhaiyā karke khūbsūrat banāyā thā. Allāh ke Bāgh-e-Adan ke tamām dīgar darākht us se rashk khāte the.

¹⁰Lekin ab Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jab darākht itnā barā ho gayā ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal ho gai to wuh apne qad par faḡhr karke maḡhrūr ho gayā.

¹¹Yih dekh kar main ne use aqwām ke sab se baṛe hukmrān ke hawāle kar diyā tāki wuh us kī bedīni ke mutābiq us se nipaṭ le. Main ne use nikāl diyā, ¹²to ajnabī aqwām ke sab se zālīm logoñ ne use ṭukṛe ṭukṛe karke zamīn par chhoṛ diyā. Tab us kī shākheñ pahāroñ par aur tamām wādiyoñ meñ gir gaīñ, us kī ṭahniyāñ tūt kar

^a21 Jūn.

mulk kī tamām ghāṭiyōñ meñ paṛī rahīñ. Duniyā kī tamām aqwām us ke sāye meñ se nikal kar wahāñ se chalī gaīñ. ¹³Tamām parinde us ke kaṭe hue tane par baiṭh gae. Tamām janglī jānwar us kī sūkhī huī shākhoñ par leṭ gae. ¹⁴Yih is lie huā ki āindā pānī ke kināre par lagā koī bhī daraḳht itnā baṛā na ho ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal ho jāe aur natijatan wuh apne āp ko dūsroñ se bartar samjhe. Kyōñki sab ke lie maut aur zamīn kī gahrāiyāñ muqarrar haiñ, sab ko Pātāl meñ utar kar murdoñ ke darmiyān basnā hai.

¹⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis waqt yih daraḳht Pātāl meñ utar gayā us dīn main ne gahrāiyōñ ke chashmoñ ko us par mātām karne diyā aur un kī nadiyōñ ko rok diyā tāki pānī itnī kasrat se na bahe. Us kī khātir main ne Lubnān ko mātāmī libās pahnāe. Tab khule maidān ke tamām daraḳht murjhā gae. ¹⁶Wuh itne dharām se gir gayā jab main ne use Pātāl meñ un ke pās utār diyā jo gaṛhe meñ utar chuke the ki dīgar aqwām ko dhachkā lagā.

Lekin Bāgh-e-Adan ke bāqī tamām daraḳhtoñ ko tasalli mili. Kyōñki go Lubnān ke in chidā aur behtarīn daraḳhtoñ ko pānī kī kasrat milti rahi thī tāham yih bhī Pātāl meñ utar gae the. ¹⁷Go yih baṛe daraḳht kī tāqat rahe the aur aqwām ke darmiyān rah kar us ke sāye meñ apnā ghar banā liyā thā to bhī yih baṛe daraḳht ke sāth wahāñ utar gae jahāñ maqtūl un ke intazār meñ the.

¹⁸Ai Misr, azmat aur shān ke lihāz se Bāgh-e-Adan kā kaun-sā daraḳht terā muqābalā kar saktā hai? Lekin tujhe Bāgh-e-Adan ke dīgar daraḳhtoñ ke sāth zamīn kī gahrāiyōñ meñ utārā jāegā. Wahāñ tū nāmaḳhtūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān paṛā rahegā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yihī Firaun aur us kī shān-o-shaukat kā anjām hogā.”

Azhdahe Firaun ko Mārā Jāegā

32 Yahūyākīn Bādshāh ke 12weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. 12weñ mahīne kā pahlā din^a thā. Mujhe yih paighām milā, ²“Ai ādamzād, Misr

^a3 Mārch.

ke bādshāh Firaun par mātāmī gīt
gā kar use batā,

‘Go aqwām ke darmiyān tujhe
jawān sherbabar samjhā jātā hai,
lekin darhaqīqat tū Dariyā-e-Nīl kī
shākhoñ meñ rahne wālā azhdahā
hai jo apnī nadiyoñ ko ubalne detā
aur pānwoñ se pānī ko zor se harkat
meñ lā kar gadlā kar detā hai.

³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai
ki main muta’addid qaumoñ ko
jamā karke tere pās bhejūngā tāki
tujh par jāl dāl kar tujhe pānī se
khīnch nikālēñ. ⁴Tab main tujhe
zor se khushkī par paṭākh dūngā,
khule maidān par hī tujhe phaiñk
chhoṛūngā. Tamām parinde tujh
par baiṭh jāēnge, tamām janglī
jānwar tujhe khā khā kar ser
ho jāēnge. ⁵Terā gosht main
pahāroñ par phaiñk dūngā, terī
lāsh se wādiyoñ ko bhar dūngā.
⁶Tere bahte khūn se main zamīn
ko pahāroñ tak serāb karūnga,
ghāṭiyāñ tujh se bhar jāēngī.

⁷Jis waqt main terī zindagī kī
battī bujhā dūngā us waqt main
āsmān ko ḍhāñp dūngā. Sitāre
tārik ho jāēnge, sūraj bādaloñ meñ
chhup jāegā aur chāñd kī raushnī
nazar nahīñ āegī. ⁸Jo kuchh bhī
āsmān par chamaktā-damaktā hai

use main tere bāis tārik kar dūngā.
Tere pūre mulk par tārikī chhā
jāegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā
farmān hai.

⁹Bahut qaumoñ ke dil ghabrā
jāēnge jab main tere anjām
kī khabar dīgar aqwām tak
pahuñchāūngā, aise mamālik tak
jin se tū nāwāqif hai. ¹⁰Muta’addid
qaumoñ ke sāmne hī main tujh par
talwār chalā dūngā. Yih dekh kar
un par dahshat tāri ho jāegī, aur
un ke bādshāhoñ ke roñgte khare
ho jāēnge. Jis din tū dharām se gir
jāegā us din un par marne kā itnā
khauf chhā jāegā ki wuh bār bār
kāñp uṭheñge.

¹¹Kyonki Rab Qādir-e-mutlaq
farmātā hai ki Shāh-e-Bābal kī
talwār tujh par hamlā karegī. ¹²Terī
shāndār fauj us ke sūrmāoñ kī
talwār se gir kar halāk ho jāegī.
Duniyā ke sab se zālīm ādmī Misr
kā ghurūr aur us kī tamām shān-
o-shaukat khāk meñ milā deñge.
¹³Main wāfir pānī ke pās khare us
ke maweshī ko bhī barbād karūnga.
Āindā yih pānī na insān, na haiwān
ke pānwoñ se gadlā hogā. ¹⁴Rab
Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us
waqt main hone dūngā ki un kā
pānī sāf-shaffāf ho jāe aur nadiyāñ

tel kī tarah bahne lagen. ¹⁵Main Misr ko wīrān-o-sunsān karke har chīz se mahrūm karūnga, main us ke tamām bāshindoñ ko mār dālūngā. Tab wuh jān lenge ki main hī Rab hūn.”

¹⁶Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Lāzim hai ki darj-e-bālā mātāmī gīt ko gāyā jāe. Dīgar aqwām use gāeñ, wuh Misr aur us kī shān-o-shaukat par mātām kā yih gīt zarūr gāeñ.”

Pātāl meñ Dīgar Aqwām Misr ke Intazār meñ Haiñ

¹⁷Yahūyākīn Bādshāh ke 12weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Mahīne kā 15wān din thā. Us ne farmāyā, ¹⁸“Ai ādamzād, Misr kī shān-o-shaukat par wāwailā kar. Use dīgar azīm aqwām ke sāth Pātāl meñ utār de. Use un ke pās pahuñchā de jo pahle garhe meñ pahuñch chuke haiñ. ¹⁹Misr ko batā,

‘Ab terī khūbsūrātī kahān gai? Ab tū is meñ kis kā muqābalā kar saktā hai? Utar jā! Pātāl meñ nāmaḳhtūnoñ ke pās hī parā rah.’ ²⁰Kyonki lāzim hai ki Misrī maqtūloñ ke bīch meñ hī gir kar

halāk ho jāeñ. Talwār un par hamlā karne ke lie khīnchī jā chukī hai. Ab Misr ko us kī tamām shān-o-shaukat ke sāth ghasīṭ kar Pātāl meñ le jāo! ²¹Tab Pātāl meñ baṛe sūrme Misr aur us ke madadgāroñ kā istaqbāl karke kaheñge, ‘Lo, ab yih bhī utar āe haiñ, yih bhī yahān parē nāmaḳhtūnoñ aur maqtūloñ meñ shāmil ho gae haiñ.’

²²Wahān Asūr pahle se apnī pūrī fauj samet parā hai, aur us ke irdgird talwār ke maqtūloñ kī qabreñ haiñ. ²³Asūr ko Pātāl ke sab se gahre garhe meñ qabreñ mil gain, aur irdgird us kī fauj dafn hūī hai. Pahle yih zindoñ ke mulk meñ chāroñ taraf dahshat phailāte the, lekin ab khud talwār se halāk ho gae haiñ.

²⁴Wahān Ailām bhī apnī tamām shān-o-shaukat samet parā hai. Us ke irdgird dafn hue faujī talwār kī zad meñ ā gae the. Ab sab utar kar nāmaḳhtūnoñ meñ shāmil ho gae haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se shadīd dahshat khāte the. Ab wuh bhī Pātāl meñ utre hue dīgar logoñ kī tarah apnī ruswāī bhugat rahe haiñ. ²⁵Ailām kā bistar maqtūloñ ke darmiyān hī bichhāyā gayā hai, aur us ke irdgird us kī

tamām shāndār fauj ko qabren mil gai haiñ. Sab nāmaḡhtūn, sab maqtūl haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se saḡht dahshat khāte the. Ab wuh bhī Pātāl meñ utre hue dīgar logoñ kī tarah apnī ruswāī bhugat rahe haiñ. Unheñ maqtūloñ ke darmiyān hī jagah mil gai hai.

²⁶Wahāñ Masak-tūbal bhī apnī tamām shān-o-shaukat samet paṛā hai. Us ke irdgird dafn hue faujī talwār kī zad meñ ā gae the. Ab sab nāmaḡhtūnoñ meñ shāmil ho gae haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se shadīd dahshat khāte the. ²⁷Aur unheñ un sūrmāoñ ke pās jagah nahīñ milī jo qadīm zamāne meñ nāmaḡhtūnoñ ke darmiyān faut ho kar apne hathiyāroñ ke sāth Pātāl meñ utar āe the aur jin ke saroñ ke nīche talwār rakhī gai. Un kā qusūr un kī haḡḡiyōñ par paṛā rahtā hai, go zindoñ ke mulk meñ log in jangjuoñ se dahshat khāte the.

²⁸Ai Firaun, tū bhī pāsh pāsh ho kar nāmaḡhtūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān paṛā rahegā. ²⁹Adom pahle se apne bādshāhoñ aur ra'isoñ samet wahāñ pahuñch chukā hogā. Go wuh pahle itne tāqatwar the, lekin ab maqtūloñ

meñ shāmil haiñ, un nāmaḡhtūnoñ meñ jo Pātāl meñ utar gae haiñ. ³⁰Is tarah shimāl ke tamām hukmrān aur Saidā ke tamām bāshinde bhī wahāñ ā maujūd hoñge. Wuh bhī maqtūloñ ke sāth Pātāl meñ utar gae haiñ. Go un kī zabardast tāqat logoñ meñ dahshat phailāī thī, lekin ab wuh sharmindā ho gae haiñ, ab wuh nāmaḡhtūn hālat meñ maqtūloñ ke sāth paṛe haiñ. Wuh bhī Pātāl meñ utre hue bāqī logoñ ke sāth apnī ruswāī bhugat rahe haiñ.

³¹Tab Firaun in sab ko dekh kar tasallī pāegā, go us kī tamām shān-o-shaukat Pātāl meñ utar gai hogī. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Firaun aur us kī pūrī fauj talwār kī zad meñ ā jāeñge.

³²Pahle merī marzī thī ki Firaun zindoñ ke mulk meñ ḡhauf-o-hirās phailāe, lekin ab use us kī tamām shān-o-shaukat ke sāth nāmaḡhtūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān rakhā jāegā. Yīh merā Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Hizqiyel Isrāīl kā Pahredār Hai

33 Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴“Ai ādamzād, apne

hamwatanon ko yih paighām pahunchā de,

‘Jab kabhī main kisi mulk meñ jang chheṛtā hūñ to us mulk ke bāshinde apne mardoñ meñ se ek ko chun kar apnā pahredār banā lete haiñ. ³Pahredār kī zimmedārī yih hai ki jyon hī dushman nazar āe tyon hī narsingā bajā kar logon ko āgāh kare. ⁴Us waqt jo narsinge kī āwāz sun kar parwā na kare wuh khud zimmedār thahregā agar dushman us par hamlā karke use qatl kare. ⁵Yih us kā apnā qusūr hogā, kyonki us ne narsinge kī āwāz sunane ke bāwujūd parwā na kī. Lekin agar wuh pahredār kī khabar mān le to apnī jān ko bachāegā.

⁶Ab farz karo ki pahredār dushman ko dekhe lekin na narsingā bajāe, na logon ko āgāh kare. Agar natīje meñ koī qatl ho jāe to wuh apne gunāhon ke bāis hī mar jāegā. Lekin main pahredār ko us kī maut kā zimmedār thahrāūngā.’

⁷Ai ādamzād, main ne tujhe Isrāīlī qaum kī pahrādārī karne kī zimmedārī dī hai. Is lie lāzim hai ki jab bhī main kuchh farmāūñ to tū merī sun kar Isrāīliyon ko merī taraf se āgāh kare. ⁸Agar main

kisī bedīn ko batānā chāhūñ, ‘Tū yaqīnan maregā’ to lāzim hai ki tū use yih sunā kar us kī ghalat rāh se āgāh kare. Agar tū aisā na kare to go bedīn apne gunāhon ke bāis hī maregā tāham main tujhe hī us kī maut kā zimmedār thahrāūngā. ⁹Lekin agar tū use us kī ghalat rāh se āgāh kare aur wuh na māne to wuh apne gunāhon ke bāis maregā, lekin tū ne apnī jān ko bachāyā hogā.

Taubā Karo!

¹⁰Ai ādamzād, Isrāīliyon ko batā, tum āheñ bhar bhar kar kahte ho, ‘Hāy ham apne jarāym aur gunāhon ke bāis gal saṛ kar tabāh ho rahe haiñ. Ham kis tarah jīte raheñ?’ ¹¹Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Merī hayāt kī qasam, main bedīn kī maut se khush nahīñ hotā balki main chāhtā hūñ ki wuh apnī ghalat rāh se haṭ kar zindā rahe. Chunāñche taubā karo! Apnī ghalat rāhon ko tark karke wāpas āo! Ai Isrāīlī qaum, kyā zarūrat hai ki tū mar jāe?’

¹²Ai ādamzād, apne hamwatanon ko batā,

‘Agar rāstbāz ḡhalat kām kare to yih bāt use nahiṇ bachāegī ki pahle rāstbāz thā. Agar wuh gunāh kare to use zindā nahiṇ chhoṛā jāegā. Is ke muqābale meṇ agar bedīn apnī bedīnī se taubā karke wāpas āe to yih bāt us kī tabāhī kā bāis nahiṇ banegī ki pahle bedīn thā.’ ¹³Ho saktā hai main rāstbāz ko batāūn, ‘Tū zindā rahegā.’ Agar wuh yih sun kar samajhne lage, ‘Merī rāstbāzī mujhe har sūrat meṇ bachāegī’ aur natīje meṇ ḡhalat kām kare to main us ke tamām rāst kāmōn kā lihāz nahiṇ karūnga balki us ke ḡhalat kām ke bāis use sazā-e-maut dūngā. ¹⁴Lekin farz karo main kisi bedīn ādmī ko batāūn, ‘Tū yaqīnan maregā.’ Ho saktā hai wuh yih sun kar apne gunāh se taubā karke insāf aur rāstbāzī karne lage. ¹⁵Wuh apne qarzdār ko wuh kuchh wāpas kare jo zamānat ke taur par milā thā, wuh chorī huī chīzen wāpas kar de, wuh zindagībaḡhsh hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāre, ḡharz wuh har bure kām se gurez

kare. Is sūrat meṇ wuh maregā nahiṇ balki zindā hī rahegā. ¹⁶Jo bhī gunāh us se sarzad hue the wuh main yād nahiṇ karūnga. Chūnki us ne bād meṇ wuh kuchh kiya jo munsifānā aur rāst thā is lie wuh yaqīnan zindā rahegā.

¹⁷Tere hamwatan etarāz karte haiṇ ki Rab kā sulūk sahīh nahiṇ hai jabki un kā apnā sulūk sahīh nahiṇ hai. ¹⁸Agar rāstbāz apnā rāst chāl-chalan chhoṛ kar badī karne lage to use sazā-e-maut di jāegī. ¹⁹Is ke muqābale meṇ agar bedīn apnā bedīn chāl-chalan chhoṛ kar wuh kuchh karne lage jo munsifānā aur rāst hai to wuh is binā par zindā rahegā.

²⁰Ai Isrāīliyo, tum dāwā karte ho ki Rab kā sulūk sahīh nahiṇ hai. Lekin aisā hargiz nahiṇ hai! Tumhārī adālat karte waqt main har ek ke chāl-chalan kā ḡhayāl karūnga.”

Yarūshalam par Dushman ke Qabze kī Ḳhabar

²¹Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke 12weṇ sāl meṇ ek ādmī mere pās āyā. 10weṇ mahīne kā pānchwaṇ

din^a thā. Yih ādmī Yarūshalam se bhāg niklā thā. Us ne kahā, “Yarūshalam dushman ke qabze men ā gayā hai!”

²²Ek din pahle Rab kā hāth shām ke waqt mujh par āyā thā, aur agle din jab yih ādmī subah ke waqt pahunchā to Rab ne mere muñh ko khol diyā, aur main dubārā bol sakā.

Bache Hue Isrāīlī Apne Āp par Ġhalat Etamād Karte Haiñ

²³Rab mujh se hamkalām huā,

²⁴“Ai ādamzād, Mulk-e-Isrāīl ke khandarāt men rahne wāle log kah rahe haiñ, ‘Go Ibrāhīm sirf ek ādmī thā to bhī us ne pūre mulk par qabzā kiya. Us kī nisbat ham bahut haiñ, is lie lāzim hai ki hamen yih mulk hāsīl ho.’ ²⁵Unhen batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tum gosht khāte ho jis men khūn hai, tumhāre hān butparastī aur khūnrezī ām hai. To phir mulk kis tarah tumhen hāsīl ho saktā hai? ²⁶Tum apnī talwār par bharosā rakh kar qābil-e-ghin harkaten karte ho, hattā ki har ek apne paṛosī kī biwī se zinā kartā

hai. To phir mulk kis tarah tumhen hāsīl ho saktā hai?’

²⁷Unhen batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, jo Isrāīl ke khandarāt men rahte haiñ wuh talwār kī zad men ā kar halāk ho jāenge, jo bach kar khule maidān men jā base haiñ unhen main darindoñ ko khilā dūngā, aur jinhon ne pahārī qilon aur ghāron men panāh lī hai wuh mohlak bīmāriyon kā shikār ho jāenge. ²⁸Main mulk ko wīrān-o-sunsān kar dūngā. Jis tāqat par wuh faḡhr karte haiñ wuh jāti rahegi. Isrāīl kā pahārī ilāqā bhī itnā tabāh ho jāegā ki log us men se guzarne se gurez karenge. ²⁹Phir jab main mulk ko un kī makrūh harkaton ke bāis wīrān-o-sunsān kar dūngā tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.’

Jilāwatan Isrāīliyon kī Beparwāī

³⁰Ai ādamzād, tere hamwatan apne gharon kī diwāron aur darwāzon ke pās khare ho kar terā zikr karte haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Āo, ham nabī ke pās jā kar wuh paighām sunen jo Rab kī taraf se āyā hai.’

³¹Lekin go in logoñ ke hujūm ā kar

tere paighāmāt sunane ke lie tere sāmne baiṭh jāte haiñ to bhī wuh un par amal nahīn karte. Kyoñki un kī zabān par ishq ke hī gīt haiñ. Unhīn par wuh amal karte haiñ, jabki un kā dil nārāwā nafā ke pīchhe paṛā rahtā hai. ³²Asal meñ wuh terī bāteñ yoñ sunte haiñ jis tarah kisi gulūkār ke gīt jo mahārat se sāz bajā kar surilī āwāz se ishq ke gīt gāe. Go wuh terī bāteñ sun kar khush ho jāte haiñ to bhī un par amal nahīn karte. ³³Lekin yaqīnan ek din āne wālā hai jab wuh jān leñge ki hamāre darmiyān nabī rahā hai.”

Isrāīl ke Beparwā Gallābān

34 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Isrāīl ke gallābānoñ ke khilāf nabuwwat kar! Unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Isrāīl ke gallābānoñ par afsos jo sirf apnī hī fikr karte haiñ. Kyā gallābān ko rewaṛ kī fikr nahīn karnī chāhie? ³Tum bheṛ-bakriyoñ kā dūdh pīte, un kī ūn ke kapṛe pahante aur behtarīn jānwaroñ kā gosht khāte ho. To bhī tum rewaṛ kī dekh-bhāl nahīn karte! ⁴Na tum ne kamzoroñ ko

taqwīyat, na bīmāroñ ko shafā dī yā zaḥmīyoñ kī marham-paṭṭī kī. Na tum āwārā phirne wāloñ ko wāpas lāe, na gumshudā jānwaroñ ko talāsh kiyā balki saḥṭī aur zālīmānā tariqe se un par hukūmat karte rahe. ⁵Gallābān na hone kī wajah se bheṛ-bakriyāñ titar-bitar ho kar darindoñ kā shikār ho gaiñ. ⁶Merī bheṛ-bakriyāñ tamām pahāroñ aur buland jaghoñ par āwārā phirtī rahiñ. Sārī zamīn par wuh muntashir ho gaiñ, aur koī nahīn thā jo unheñ ḍhūṇḍ kar wāpas lātā.

⁷Chunāñche ai gallābāno, Rab kā jawāb suno! ⁸Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, merī bheṛ-bakriyāñ luṭeroñ kā shikār aur tamām darindoñ kī ghizā ban gāi haiñ. Un kī dekh-bhāl karne wālā koī nahīn hai. Mere gallābān mere rewaṛ ko ḍhūṇḍ kar wāpas nahīn lāte balki sirf apnā hī khayāl karte haiñ. ⁹Chunāñche ai gallābāno, Rab kā jawāb suno! ¹⁰Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main gallābānoñ se nipaṭ kar unheñ apnī bheṛ-bakriyoñ ke lie zimmedār ṭhahrāūṅā. Tab main unheñ gallābānī kī zimmedārī se fāriḡh karūṅga tāki sirf apnā hī

ḵhayāl karne kā silsilā ḵhatm ho jāe. Main apnī bheṛ-bakriyon ko un ke muñh se nikāl kar bachāūngā tāki āindā wuh unheñ na khāeñ.

Allāh Achchhā Charwāhā Hai

¹¹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā main ḵhud apnī bheṛ-bakriyon ko ḍhūṇḍ kar wāpas lāūngā, ḵhud un kī dekh-bhāl karūnga. ¹²Jis tarah charwāhā chāron taraf bikhrī huī apnī bheṛ-bakriyon ko ikatṭhā karke un kī dekh-bhāl kartā hai usī tarah main apnī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl karūnga. Main unheñ un tamām maqāmon se nikāl kar bachāūngā jahān unheñ ghane bādalon aur tārikī ke din muntashir kar diyā gayā thā. ¹³Main unheñ dīgar aqwām aur mamālik meñ se nikāl kar jamā karūnga aur unheñ un ke apne mulk meñ wāpas lā kar Isrāil ke pahāron, ghāṭiyon aur tamām ābādiyon meñ charāūngā. ¹⁴Tab main achchhī charāgāhon meñ un kī dekh-bhāl karūnga, aur wuh Isrāil kī bulandiyon par hī chareñgī. Wahān wuh sarsabz maidānon meñ ārām karke Isrāil ke pahāron par behtarīn

ghās chareñgī. ¹⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main ḵhud apnī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl karūnga, ḵhud unheñ biṭhāūngā.

¹⁶Main gumshudā bheṛ-bakriyon kā khoj lagāūngā aur āwārā phirne wālon ko wāpas lāūngā. Main zaḵhmiyon kī marham-paṭṭī karūnga aur kamzoron ko taqwiya dūngā. Lekin moṭe-tāze aur tāqatwar jānwaron ko main ḵhatm karūnga. Main insāf se rewaṛ kī gallābānī karūnga.

¹⁷Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai mere rewaṛ, jahān bheṛon, menḍhon aur bakron ke darmiyān nāinsāfī hai wahān main un kī adālat karūnga. ¹⁸Kyā yih tumhāre lie kāfī nahīn ki tumheñ khāne ke lie charāgāh kā behtarīn hissā aur pīne ke lie sāf-shaffāf pānī mil gayā hai? Tum bāqī charāgāh ko kyon raundte aur bāqī pānī ko pānwon se gadlā karte ho? ¹⁹Merā rewaṛ kyon tum se kuchlī huī ghās khāe aur tumhārā gadlā kiyā huā pānī pie?

²⁰Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jahān moṭī aur dublī bheṛ-bakriyon ke darmiyān nāinsāfī hai wahān main ḵhud faisla karūnga.

²¹Kyonki tum moṭī bheṛon ne

kamzoroñ ko kandhoñ se dhakkā de kar aur siñgoñ se mār mār kar achchhī ghās se bhagā diyā hai. ²²Lekin main apnī bheṛ-bakriyoñ ko tum se bachā lūngā. Āindā unheñ lūṭā nahīñ jāegā balki main kḥud un meñ insāf qāym rakhūngā.

Amn-o-Amān kī Saltanat

²³Main un par ek hī gallābān yānī apne kḥādim Dāūd ko muqarrar karūngā jo unheñ charā kar un kī dekh-bhāl karegā. Wuhī un kā saḥīḥ charwāhā rahegā. ²⁴Main, Rab un kā Kḥudā hūngā aur merā kḥādim Dāūd un ke darmiyān un kā hukmrān hogā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

²⁵Main Isrāīliyoñ ke sāth salāmatī kā ahd bāndh kar darindoñ ko mulk se nikāl dūngā. Phir wuh hifāzat se so sakeṅge, kḥāh registān meñ hoñ yā jangal meñ. ²⁶Main unheñ aur apne pahār ke irdgird ke ilāqe ko barkat dūngā. Main mulk meñ waqt par bārish barsātā rahūngā. Aisī mubārak bārishēñ hoṅgī ²⁷ki mulk ke bāghoñ aur khetoñ meñ zabardast fasleñ pakeṅgī. Log apne mulk meñ mahfūz hoṅge. Phir jab

main un ke jue ko toṛ kar unheñ un se rihāi dūngā jinhoñ ne unheñ ḡhulām banāyā thā tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūñ. ²⁸Āindā na digar aqwām unheñ lūṭeṅgī, na wuh darindoñ kī kḥurāk baneṅge balki wuh hifāzat se apne gharoñ meñ baseṅge. Darāne wālā koī nahīñ hogā. ²⁹Mere hukm par zamīn aisī fasleñ paidā karegī jin kī shohrat dūr dūr tak phailegī. Āindā na wuh bhūke mareṅge, na unheñ digar aqwām kī lāntān sunanī paregī. ³⁰Rab Qādir-e-mutlaq Kḥudā farmātā hai ki us waqt wuh jān leṅge ki main jo Rab un kā Kḥudā hūñ un ke sāth hūñ, ki Isrāīli merī qaum hain. ³¹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tum merā rewaṛ, merī charāgāh kī bheṛ-bakriyāñ ho. Tum mere log, aur main tumhārā Kḥudā hūñ.”

Adom Registān Banegā

35 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Saīr ke pahārī ilāqe kī taraf ruḵh karke us ke kḥilāf nabuwwat kar! ³Use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Saīr ke pahārī ilāqe, ab main tujh se nipaṭ lūngā. Main apnā hāth

tere k̄hilāf uṭhā kar tujhe wīrān-o-sunsān kar dūngā. ⁴Main tere shahron ko malbe ke d̄her banā dūngā, aur tū sarāsar ujaṛ jāegā. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūn.

⁵Tū hameshā Isrāīliyon kā saḡht dushman rahā hai, aur jab un par āfat āi aur un kī sazā urūj tak pahuñchī to tū bhī talwār le kar un par ṭuṭ paṛā. ⁶Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tujhe qatl-o-ghārat ke hawāle karūnga, aur qatl-o-ghārat terā tāqqub kartī rahegi. Chūnki tū ne qatl-o-ghārat karne se nafrat na kī, is lie qatl-o-ghārat tere pīchhe paṛī rahegi. ⁷Main Sair ke pahārī ilāqe ko wīrān-o-sunsān karke wahān ke tamām āne jāne wālon ko miṭā ḍālūngā. ⁸Tere pahārī ilāqe ko main maqtūlon se bhar dūngā. Talwār kī zad mein āne wāle har taraf paṛe raheṅge. Terī pahāriyon, wādiyon aur tamām ghāṭiyan mein lāsheṅ nazar āeṅgi. ⁹Mere hukm par tū abad tak wīrān rahegā, aur tere shahr ghairābād raheṅge. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūn.

¹⁰Tū bolā, “Isrāīl aur Yahūdāh kī donoṅ qaumeṅ apne ilāqon samet merī hī hain! Āo ham un par qabzā

kareṅ.” Tujhe k̄hayāl tak nahīn āyā ki Rab wahān maujūd hai. ¹¹Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tujh se wuhī sulūk karūnga jo tū ne un se kiya jab tū ne ghusse aur hasad ke ālam mein un par apnī pūrī nafrat kā izhār kiya. Lekin unhiṅ par main apne āp ko zāhir karūnga jab main terī adālat karūnga. ¹²Us waqt tū jān legā ki main, Rab ne wuh tamām kufr sun liya hai jo tū ne Isrāīl ke pahāron ke k̄hilāf bakā hai. Kyonki tū ne kahā, “Yih ujaṛ gae hain, ab yih hamāre qabze mein ā gae hain aur ham unheṅ khā sakte hain.” ¹³Tū ne shek̄hī mār mār kar mere k̄hilāf kufr bakā hai, lekin k̄habardār! Main ne in tamām bāton par tawajjuh dī hai. ¹⁴Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū ne k̄hushī manāi ki pūrā mulk wīrān-o-sunsān hai, lekin main tujhe bhī utnā hī wīrān kar dūngā. ¹⁵Tū kitnā k̄hush huā jab Isrāīl kī maurūsī zamīn ujaṛ gai! Ab main tere sāth bhī aisā hī karūnga. Ai Sair ke pahārī ilāqe, tū pūre Adom samet wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūn.’

Isrāil Apne Watan Wāpas Āegā

36 Ai ādamzād, Isrāil ke pahāroṅ ke bāre meṅ nabuwat karke kah,

‘Ai Isrāil ke pahāro, Rab kā kalām suno! ²Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki dushman baḡhleṅ bajā kar kahtā hai ki kyā kḡhūb, Isrāil kī qadīm bulandiyāṅ hamāre qabze meṅ ā gai haiṅ! ³Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki unhoṅ ne tumheṅ ujār diyā, tumheṅ chāroṅ taraf se tang kiyā hai. Natije meṅ tum dīgar aqwām ke qabze meṅ ā gai ho aur log tum par kufr bakne lage haiṅ. ⁴Chunāṅche ai Isrāil ke pahāro, Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām suno!

Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai pahāro aur pahāriyo, ai ghāṭiyo aur wādiyo, ai khandarāt aur insān se kḡhālī shahro, tum gird-o-nawāh kī aqwām ke lie lūṭ-mār aur mazāq kā nishānā ban gae ho.

⁵Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiṅ ne baṛī ḡhairat se in bāqī aqwām kī sarzanish kī hai, kḡhāskar Adom kī. Kyonki wuh merī qaum kā nuqsān dekh kar shādiyānā bajāne lagīṅ aur apnī hiqārat kā izhār karke mere mulk par qabzā kiyā tāki us kī charāḡāh

ko lūṭ leṅ. ⁶Ai pahāro aur pahāriyo, ai ghāṭiyo aur wādiyo, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūṅki dīgar aqwām ne terī itnī ruswāi kī hai is lie maiṅ apnī ḡhairat aur apnā ḡhazab un par nāzil karūṅga. ⁷Main Rab Qādir-e-mutlaq apnā hāth uṭhā kar qasam khātā hūṅ ki gird-o-nawāh kī in aqwām kī bhī ruswāi kī jāegī.

⁸Lekin ai Isrāil ke pahāro, tum par dubārā hariyālī phale phūlegī. Tum nae sire se merī qaum Isrāil ke lie phal lāoge, kyonki wuh jald hī wāpas āne wālī hai. ⁹Main dubārā tumhārī taraf rujū karūṅga, dubārā tum par mehrbānī karūṅga. Tab log nae sire se tum par hal chalā kar bij boenge.

¹⁰Main tum par kī ābādī baṛhā dūṅgā. Kyonki tamām Isrāilī ā kar tumhārī dḡhalānoṅ par apne ghar banā leṅge. Tumhāre shahr dubārā ābād ho jāenge, aur khandarāt kī jagah nae ghar ban jāenge. ¹¹Main tum par basne wāle insān-o-haiwān kī tādād baṛhā dūṅgā, aur wuh baṛh kar phaleṅ-phūleṅge. Main hone dūṅgā ki tumhāre ilāqe meṅ māzī kī tarah ābādī hogī, pahle kī nisbat maiṅ tum par kahīṅ zyādā

mehrbānī karūnga. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūn.

¹²Main apnī qaum Isrāīl ko tumhāre pās pahuñchā dūngā, aur wuh dubārā tumhārī dhalānon par ghūmte phirenge. Wuh tum par qabzā karenge, aur tum un kī maurūsī zamīn hoge. Āindā kabhī tum unheñ un kī aulād se mahrūm nahīn karoge. ¹³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki beshak log tumhāre bāre meñ kahte haiñ ki tum logoñ ko harāp karke apnī qaum ko us kī aulād se mahrūm kar dete ho. ¹⁴Lekin āindā aisā nahīn hogā. Āindā tum na ādmiyon ko harāp karoge, na apnī qaum ko us kī aulād se mahrūm karoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ¹⁵Main khud hone dūngā ki āindā tumheñ dīgar aqwām kī lāntān nahīn sunanī paregī. Āindā tumheñ un kā mazāq bardāsht nahīn karnā paregā, kyonki aisā kabhī hogā nahīn ki tum apnī qaum ke lie thokar kā bāis ho. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Allāh Apnī Qaum ko Nayā Dil aur Nayā Rūh Bakhshegā

¹⁶Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁷“Ai ādamzād, jab Isrāīlī apne mulk meñ ābād the to mulk un ke chāl-chalan aur harkaton se nāpāk huā. Wuh apne bure rawaiye ke bāis merī nazar meñ māhwārī meñ muṭtalā aurat kī tarah nāpāk the. ¹⁸Un ke hāthon log qatl hue, un kī butparastī se mulk nāpāk ho gayā.

Jawāb meñ main ne un par apnā ghazab nāzil kiyā. ¹⁹Main ne unheñ muḥṭtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir karke un ke chāl-chalan aur ghalat kāmon kī munāsib sazā dī. ²⁰Lekin jahān bhī wuh pahuñche wahān unheñ ke sabab se mere muqaddas nām kī behurmatī huī. Kyonki jin se bhī un kī mulāqāt huī unhoñ ne kahā, ‘Go yih Rab kī qaum haiñ to bhī inheñ us ke mulk ko chhoṛnā parā!’ ²¹Yih dekh kar ki jis qaum meñ bhī Isrāīlī jā base wahān unhoñ ne mere muqaddas nām kī behurmatī kī main apne nām kī fikr karne lagā. ²²Is lie Isrāīlī qaum ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jo kuchh main karne wālā hūn wuh main terī khātir nahīn

karūnga balki apne muqaddas nām kī kḥātīr. Kyonki tum ne dīgar aqwām meñ muntashir ho kar us kī behurmatī kī hai. ²³Main zāhir karūnga ki merā azīm nām kitnā muqaddas hai. Tum ne dīgar aqwām ke darmiyān rah kar us kī behurmatī kī hai, lekin main un kī maujūdagī meñ tumhārī madad karke apnā muqaddas kirdār un par zāhir karūnga. Tab wuh jān leñgī ki main hī Rab hūn. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²⁴Main tumheñ dīgar aqwām-o-mamālik se nikāl dūngā aur tumheñ jamā karke tumhāre apne mulk meñ wāpas lāūngā. ²⁵Main tum par sāf pānī chhiṛkūngā to tum pāk-sāf ho jāoge. Hāñ, main tumheñ tamām nāpākiyon aur buton se pāk-sāf kar dūngā.

²⁶Tab main tumheñ nayā dil baḥsh kar tum meñ naī rūh ḍāl dūngā. Main tumhārā sangīn dil nikāl kar tumheñ gosht-post kā narm dil atā karūnga. ²⁷Kyonki main apnā hī Rūh tum meñ ḍāl kar tumheñ is qābil banā dūngā ki tum merī hidāyāt kī pairawī aur mere ahkām par dhyān se amal kar sako. ²⁸Tab tum dubārā us mulk meñ sukūnat karoge jo main ne tumhāre

bāpdādā ko diyā thā. Tum merī qaum hoge, aur main tumhārā Kḥudā hūngā. ²⁹Main kḥud tumheñ tumhārī tamām nāpākī se chhuṛāūngā. Āindā main tumhāre mulk meñ kāl paṛne nahīn dūngā balki anāj ko ugne aur baṛhne kā hukm dūngā. ³⁰Main bāghon aur kheton kī paidāwār baṛhā dūngā tāki āindā tumheñ mulk meñ kāl paṛne ke bāis dīgar qaumon ke tāne sunane na paṛen. ³¹Tab tumhārī burī rāheñ aur ḡhalat harkateñ tumheñ yād āeñgī, aur tum apne gunāhon aur butparastī ke bāis apne āp se ghīn khāoge. ³²Lekin yād rahe ki main yih sab kuchh tumhārī kḥātīr nahīn kar rahā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīlī qaum, sharm karo! Apne chāl-chalan par sharmsār ho!

³³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis dīn main tumheñ tumhāre tamām gunāhon se pāk-sāf karūnga us dīn main tumheñ dubārā tumhāre shahron meñ ābād karūnga. Tab khaṇḍarāt par nae ghar baneñge. ³⁴Go is waqt mulk meñ se guzarne wāle har musāfir ko us kī tabāhshudā hālat nazar ātī hai, lekin us waqt aisā nahīn hogā balki zamīn kī khetibārī kī

jāegī. ³⁵Log yih dekh kar kaheṅge, “Pahle sab kuchh wirān-o-sunsān thā, lekin ab mulk Bāgh-e-Adan ban gayā hai! Pahle us ke shahr zamīnbos the aur un kī jagah malbe ke dher nazar āte the. Lekin ab un kī nae sire se qilābandī ho gāi hai aur log un meṅ ābād haiṅ.” ³⁶Phir irdgird kī jitnī qaumeṅ bach gāi hoṅī wuh jān leṅī ki main, Rab ne nae sire se wuh kuchh tāmīr kiyā hai jo pahle dhā diyā gayā thā, main ne wirān zamīn meṅ dubārā paude lagāe haiṅ. Yih merā, Rab kā farmān hai, aur main yih karūṅga bhī.

³⁷Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ek bār phir main Isrāīlī qaum kī iltijāeṅ sun kar bāshindoṅ kī tādād rewaṛ kī tarah baṛhā dūṅgā. ³⁸Jis tarah māzī meṅ īd ke dīn Yarūshalam meṅ har taraf qurbānī kī bheṛ-bakriyāṅ nazar ātī thiṅ usī tarah mulk ke shahroṅ meṅ dubārā hujūm ke hujūm nazar āeṅge. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūṅ.”

Haḍḍiyoṅ se Bhārī Wādī kī Royā

37 Ek dīn Rab kā hāth mujh par ā ṭhahrā. Rab ne mujhe apne Rūh se bāhar le jā kar

ek khulī wādī ke bīch meṅ kharā kiyā. Wādī haḍḍiyoṅ se bharī thī.

²Us ne mujhe un meṅ se guzarne diyā to main ne dekhā ki wādī kī zamīn par beshumār haḍḍiyan bikhri paṛi haiṅ. Yih haḍḍiyan sarāsar sūkhī hūi thiṅ.

³Rab ne mujh se pūchhā, “Ai ādamzād, kyā yih haḍḍiyan dubārā zindā ho sakti haiṅ?” Main ne jawāb diyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū hī jāntā hai.”

⁴Tab us ne farmāyā, “Nabuwwat karke haḍḍiyoṅ ko batā, ‘Ai sūkhī hūi haḍḍiyo, Rab kā kalām suno!

⁵Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tum meṅ dam ḍālūṅgā to tum dubārā zindā ho jāogī. ⁶Main tum par naseṅ aur gosht chaṛhā kar sab kuchh jild se dhānp dūṅgā. Main tum meṅ dam ḍāl dūṅgā, aur tum zindā ho jāogī. Tab tum jān logī ki main hī Rab hūṅ.”

⁷Main ne aisā hī kiyā. Aur jyon hī main nabuwwat karne lagā to shor mach gayā. Haḍḍiyan kharḥkharāte hue ek dūsri ke sāth juṛ gāiṅ, aur hote hote pūre dhāanche ban gae.

⁸Mere deḥte deḥte naseṅ aur gosht dhānchoṅ par chaṛh gayā aur sab kuchh jild se dhānpā gayā.

Lekin ab tak jismon meñ dam nahin thā.

⁹Phir Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, nabuwwat karke dam se muḵhātib ho jā, ‘Ai dam, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chāron taraf se ā kar maqtūlon par phūnk mār tāki dubārā zindā ho jāen.”

¹⁰Main ne aisā hī kiyā to maqtūlon meñ dam ā gayā, aur wuh zindā ho kar apne pānwoñ par khaṛe ho gae. Ek nihāyat baṛī fauj wujūd meñ ā gaī thī!

¹¹Tab Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, yih haḍḍiyāñ Isrāīlī qaum ke tamām afrād haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Hamārī haḍḍiyāñ sūkh gaī haiñ, hamārī ummīd jāti rahi hai. Ham khatm hī ho gae haiñ!’

¹²Chunāñche nabuwwat karke unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai merī qaum, main tumhārī qabron ko khol dūngā aur tumheñ un meñ se nikāl kar Mulk-e-Isrāīl meñ wāpas lāūngā. ¹³Ai merī qaum, jab main tumhārī qabron ko khol dūngā aur tumheñ un meñ se nikāl lāūngā tab tum jān loge ki main hī Rab hūñ. ¹⁴Main apnā Rūh tum meñ ḍāl dūngā to tum zindā ho jāoge. Phir main tumheñ tumhāre

apne mulk meñ basā dūngā. Tab tum jān loge ki yih merā, Rab kā farmān hai aur main yih karūnga bhī.”

Yahūdāh aur Isrāīl Muttahid

Ho Jāenge

¹⁵Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁶“Ai ādamzād, lakaṛī kā ṭukṛā le kar us par likh de, ‘Junūbī qabilā Yahūdāh aur jitne Isrāīlī qabile us ke sāth muttahid haiñ.’ Phir lakaṛī kā ek aur ṭukṛā le kar us par likh de, ‘Shimālī qabilā Yūsuf yānī Ifrāīm aur jitne Isrāīlī qabile us ke sāth muttahid haiñ.’ ¹⁷Ab lakaṛī ke donoñ ṭukṛe ek dūsre ke sāth yoñ joṛ de ki tere hāth meñ ek ho jāen.

¹⁸Tere hamwatan tujh se pūchheñge, ‘Kyā āp hameñ is kā matlab nahin batāenge?’ ¹⁹Tab unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Yūsuf yānī lakaṛī ke mālik Ifrāīm aur us ke sāth muttahid Isrāīlī qabilon ko le kar Yahūdāh kī lakaṛī ke sāth joṛ dūngā. Mere hāth meñ wuh lakaṛī kā ek hī ṭukṛā ban jāenge.’

²⁰Apne hamwatanon kī maujūdagī meñ lakaṛī ke mazkūrā ṭukṛe hāth meñ thāme rakh ²¹aur

sāth sāth unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki mainī Isrāīliyon ko un qaumon mein se nikāl lāūngā jahān wuh jā base haiñ. Mainī unheñ jamā karke un ke apne mulk mein wāpas lāūngā.

²²Wahīn Isrāīl ke pahāron par mainī unheñ muttahid karke ek hī qaum banā dūngā. Un par ek hī bādshāh hukūmat karegā. Āindā wuh na kabhī do qaumon mein taqsim ho jāenge, na do saltanaton mein.

²³Āindā wuh apne āp ko na apne buton yā bāqī makrūh chizon se nāpāk kareñge, na un gunāhon se jo ab tak karte āe haiñ. Mainī unheñ un tamām maqāmon se nikāl kar chhuṛāūngā jin mein unhon ne gunāh kiya hai. Mainī unheñ pāk-sāf karūngā. Yon wuh merī qaum honge aur mainī un kā Ḳhudā hūngā. ²⁴Merā ḳhādim Dāūd un kā bādshāh hogā, un kā ek hī gallābān hogā. Tab wuh merī hidāyat ke mutābiq zindagī guzāreñge aur dhyān se mere ahkāam par amal kareñge.

²⁵Jo mulk mainī ne apne ḳhādim Yāqūb ko diyā thā aur jis mein tumhāre bāpdādā rahte the us mein Isrāīlī dubārā baseñge. Hāñ, wuh aur un kī aulād hameshā tak

us mein ābād raheñge, aur merā ḳhādim Dāūd abad tak un par hukūmat karegā. ²⁶Tab mainī un ke sāth salāmatī kā ahd bāndhūngā, ek aisā ahd jo hameshā tak qāym rahegā. Mainī unheñ qāym karke un kī tādād barhātā jāūngā, aur merā maqdis abad tak un ke darmiyān rahegā. ²⁷Wuh merī sukūnatgāh ke sāye mein baseñge. Mainī un kā Ḳhudā hūngā, aur wuh merī qaum honge. ²⁸Jab merā maqdis abad tak un ke darmiyān hogā to dīgar aqwām jān leñgī ki mainī hī Rab hūñ, ki Isrāīl ko muqaddas karne wālā mainī hī hūñ.”

Isrāīl kā Dushman Jūj

38 Rab mujh se hamkalām huā, ²“Ai ādamzād, Mulk-e-Mājūj ke hukmrān Jūj kī taraf ruḳh kar jo Masak aur Tūbal kā ālā ra’is hai. Us ke ḳhilāf nabuwwat karke ³kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Masak aur Tūbal ke ālā ra’is Jūj, ab mainī tujh se nipaṭ lūngā. ⁴Mainī tere muñh ko pher dūngā, tere muñh mein kāñṭe ḍāl kar tujhe pūrī fauj samet nikāl dūngā.

Shāndār wardiyon se ārāstā tere tamām ghurṣawār aur faujī apne ghoṛon samet nikal āēnge, go terī baṛī fauj ke mard chhoṭī aur baṛī ḍhāleñ uṭhāe phirenge, aur har ek talwār se lais hogā. ⁵Fāras, Ethopiya aur Libiya ke mard bhī fauj meñ shāmil hoñge. Har ek baṛī ḍhāl aur khod se musallah hogā. ⁶Jumar aur shimāl ke dūr-darāz ilāqe Bait-tujarmā ke tamām daste bhī sāth hoñge. Ghārz us waqt bahut-sī qaumeñ tere sāth nikleñgī. ⁷Chunāñche musta'id ho jā! Jitne lashkar tere irdgird jamā ho gae haiñ un ke sāth mil kar khūb taiyāriyāñ kar! Un ke lie pahrādāri kar.

⁸Muta'addid dinon ke bād tujhe Mulk-e-Isrāil par hamlā karne ke lie bulāyā jāegā jise abhī jang se chhuṭkārā milā hogā aur jis ke jilāwatan dīgar bahut-sī qaumon meñ se wāpas ā gae hoñge. Go Isrāil kā pahārī ilāqā baṛī der se barbād huā hogā, lekin us waqt us ke bāshinde jilāwatanī se wāpas ā kar amn-o-amān se us meñ baseñge.

⁹Tab tū tūfān kī tarah āge baṛhegā, tere daste bādāl kī tarah pūre mulk par chhā jāēnge. Tere

sāth bahut-sī qaumeñ hoñgī. ¹⁰Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us waqt tere zahan meñ bure khayālāt ubhar āēnge aur tū sharīr mansūbe bāndhegā. ¹¹Tū kahegā, “Yih mulk khulā hai, aur us ke bāshinde āram aur sukūn ke sāth rah rahe haiñ. Āo, main un par hamlā karūñ, kyonki wuh apnī hifāzat nahīñ kar sakte. Na un kī chārdiwārī hai, na darwāzā yā kunḍā. ¹²Main Isrāiliyon ko lūṭ lūngā. Jo shahr pahle khandarāt the lekin ab nae sire se ābād hue haiñ un par main tūṭ paṛuñgā. Jo jilāwatan dīgar aqwām se wāpas ā gae haiñ un kī daulat main chhīn lūngā. Kyonki unheñ kāfī māl-maweshī hāsīl hue haiñ, aur ab wuh duniyā ke markaz meñ ā base haiñ.” ¹³Sabā, Dadān aur Tarsīs ke tājir aur buzurg pūchheñge ki kyā tū ne wāqai apne faujiyon ko lūṭ-mār ke lie ikatṭhā kar liyā hai? Kyā tū wāqai sonā-chāñdī, māl-maweshī aur bāqī bahut-sī daulat chhīnanā chāhtā hai?’

¹⁴Ai ādamzād, nabuwat karke Jūj ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us waqt tujhe patā chalegā ki merī qaum Isrāil sukūn se zindagī guzār rahī hai, ¹⁵aur tū

dūr-darāz shimāl ke apne mulk se niklegā. Terī wasī aur tāqatwar fauj meñ muta'addid qaumeñ shāmil hoñgī, aur sab ghoṛoñ par sawār ¹⁶merī qaum Isrāil par dhāwā bol deñge. Wuh us par bādāl kī tarah chhā jāeñge. Ai Jūj, un ākhiri dinoñ meñ main̄ khud tujhe apne mulk par hamlā karne dūngā tāki dīgar aqwām mujhe jān leñ. Kyonki jo kuchh main̄ un ke dekhte dekhte tere sāth karūnga us se merā muqaddas kirdār un par zāhir ho jāegā. ¹⁷Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū wuhī hai jis kā zikr main̄ ne mazī meñ kiya thā. Kyonki mazī meñ mere khādim yānī Isrāil ke nabī kāfī sāloñ se peshgoī karte rahe ki main̄ tujhe Isrāil ke khilāf bhejūngā.

Allāh Khud Jūj ko Tabāh Karegā

¹⁸Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis din Jūj Mulk-e-Isrāil par hamlā karegā us din main̄ āg-bagūlā ho jāūngā. ¹⁹Main̄ farmātā hūn ki us din merī ghairat aur shadīd qahr yon̄ bharak uṭhegā ki yaqīnan Mulk-e-Isrāil meñ zabardast zalzalā āegā. ²⁰Sab mere sāmne thartharā uṭheñge, khāh

machhliyān hoñ yā parinde, khāh zamīn par chalne aur reñgne wāle jānwar hoñ yā insān. Pahār un kī guzargāhoñ samet khāk meñ milāe jāeñge, aur har dīwār gir jāegī.

²¹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main̄ apne tamām pahārī ilāqe meñ Jūj ke khilāf talwār bhejūngā. Tab sab āpas meñ larne lageñge. ²²Main̄ un meñ mohlak bīmāriyān aur qatl-o-ghārat phailā kar un kī adālat karūnga. Sāth sāth main̄ mūsādhār bārish, ole, āg aur gandhak Jūj aur us kī bainul-aqwāmī fauj par barsā dūngā. ²³Yon̄ main̄ apnā azīm aur muqaddas kirdār muta'addid qaumoñ par zāhir karūnga, un ke dekhte dekhte apne āp kā izhār karūnga. Tab wuh jān leñgī ki main̄ hī Rab hūn.'

39 Ai ādamzād, Jūj ke khilāf nabuwwat karke kah,

'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Masak aur Tūbal ke ālā ra'īs Jūj, ab main̄ tujh se nipaṭ lūngā. ²Main̄ terā muñh pher dūngā aur tujhe shimāl ke dūr-darāz ilāqe se ghasiṭ kar Isrāil ke pahāroñ par lāūngā. ³Wahān main̄ tere bāeñ hāth se kamān haṭāūngā aur tere dāeñ hāth se tīr girā dūngā.

⁴Isrāīl ke pahāron par hī tū apne tamām bainul-aqwāmī faujiyon ke sāth halāk ho jāegā. Main tujhe har qism ke shikārī parindon aur darindon ko khilā dūngā. ⁵Kyonki terī lāsh khule maidān meñ gir kar paṛī rahegī. Yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁶Main Mājūj par aur apne āp ko mahfūz samajhne wāle sāhili ilāqon par āg bhejūngā. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn. ⁷Apnī qaum Isrāīl ke darmiyān hī main apnā muqaddas nām zāhir karūnga. Āindā main apne muqaddas nām kī behurmatī bardāsht nahīn karūnga. Tab aqwām jān leñgī ki main Rab aur Isrāīl kā Quddūs hūn. ⁸Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yih sab kuchh hone wālā hai, yih zarūr pesh āegā! Wuhī din hai jis kā zikr main kar chukā hūn.

Jūj aur Us kī Fauj kī Tadfin

⁹Phir Isrāīlī shahron ke bāshinde maidān-e-jang meñ jā kar dushman ke aslāh ko indhan ke lie jamā kareñge. Itnī chhoṭī aur baṛī dhāleñ, kamān, tīr, lāṭhiyāñ aur

neze ikatṭhe ho jāeñge ki sāt sāl tak kisī aur indhan kī zarūrat nahīn hogī. ¹⁰Isrāīliyon ko khule maidān meñ lakaṛī chunane yā jangal meñ daraḳht kātne kī zarūrat nahīn hogī, kyonki wuh yih hathiyār indhan ke taur par istemāl kareñge. Ab wuh unheñ lūteñge jinheñ ne unheñ lūṭ liyā thā, wuh un se māl-maweshī chhīn leñge jinheñ ne un se sab kuchh chhīn liyā thā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹¹Us din main Isrāīl meñ Jūj ke lie qabristān muqarrar karūnga. Yih qabristān Wādī-e-Abārīm^a meñ hogā jo Bahīrā-e-Murdār ke mashriq meñ hai. Jūj ke sāth us kī tamām fauj bhī dafn hogī, is lie musāfir āindā us meñ se nahīn guzar sakeñge. Tab wuh jagah Wādī-e-Hamūn-jūj^b bhī kahlāegī.

¹²Jab Isrāīlī tamām lāsheñ dafnā kar mulk ko pāk-sāf kareñge to sāt mahīne lageñge. ¹³Tamām ummat is kām meñ masrūf rahegī. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis din main duniyā par apnā jalāl zāhir karūnga us din yih un ke lie shohrat kā bāis hogā.

^aYā Guzarne Wālon kī Wādī.

^bJūj ke Fauji Hujūm kī Wādī.

¹⁴Sāt mahīnoñ ke bād kuchh ādmiyoñ ko alag karke kahā jāegā ki pūre mulk meñ se guzar kar mālūm karen ki abhī kahāñ kahāñ lāsheñ paṛī haiñ. Kyoñki lāzim hai ki sab dafn ho jāeñ tāki mulk dubārā pāk-sāf ho jāe. ¹⁵Jahāñ kahīñ koī lāsh nazar āe us jagah kī wuh nishāndihī karenge tāki dafnāne wāle use Wādī-e-Hamūn-jūj meñ le jā kar dafn karen. ¹⁶Yoñ mulk ko pāk-sāf kiyā jāegā. Us waqt se Isrāil ke ek shahr kā nām Hamūnā^a kahlāegā.’

¹⁷Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki har qism ke parinde aur darinde bulā kar kah, ‘Āo, idhar jamā ho jāo! Chāroñ taraf se ā kar Isrāil ke pahārī ilāqe meñ jamā ho jāo! Kyoñki yahāñ main tumhāre lie qurbānī kī zabardast ziyāfat taiyār kar rahā hūñ. Yahāñ tumheñ gosht khāne aur kḥūn pīne kā sunahrā mauqā milegā. ¹⁸Tum sūrmāoñ kā gosht khāoge aur duniyā ke hukmrānoñ kā kḥūn piyoge. Sab Basan ke moṭe-tāze menḍhoñ, bheṛ ke bachchoñ, bakroñ aur bailoñ jaise mazedār hoñge. ¹⁹Kyoñki jo

qurbānī meñ tumhāre lie taiyār kar rahā hūñ us kī charbī tum jī bhar kar khāoge, us kā kḥūn pī pī kar mast ho jāoge. ²⁰Rab farmātā hai ki tum merī mez par baiṭh kar ghoṛoñ aur ghurṣawāroñ, sūrmāoñ aur har qism ke faujiyoñ se ser ho jāoge.’

Rab Apnī Qaum Wāpas Lāegā

²¹Yoñ main dīgar aqwām par apnā jalāl zāhir karūnga. Kyoñki jab main Jūj aur us kī fauj kī adālat karke un se nipaṭ lūngā to tamām aqwām is kī gawāh hoñgī. ²²Tab Isrāilī qaum hameshā ke lie jān legī ki main Rab us kā Kḥudā hūñ. ²³Aur dīgar aqwām jān leñgī ki Isrāilī apne gunāhoñ ke sabab se jilāwatan hue. Wuh jān leñgī ki chūñki Isrāilī mujh se bewafā hue, isī lie main ne apnā muñh un se chhupā kar unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā, isī lie wuh sab talwār kī zad meñ ā kar halāk hue. ²⁴Kyoñki main ne unheñ un kī nāpākī aur jarāym kā munāsib badlā de kar apnā chehrā un se chhupā liyā thā.

²⁵Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ab main

^aHujūm yānī Jūj ke.

Yāqūb kī aulād ko bahāl karke tamām Isrāīlī qaum par tars khāūngā. Ab main̄ baṛī ghairat se apne muqaddas nām kā difā karūngā. ²⁶Jab Isrāīlī sukūn se aur khauf khāe baḡhair apne mulk meñ raheñge to wuh apnī ruswāī aur mere sāth bewafāī kā etarāf kareñge. ²⁷Main̄ unheñ dīgar aqwām aur un ke dushmanon̄ ke mamālik meñ se jamā karke unheñ wāpas lāūngā aur yon̄ un ke zariye apnā muqaddas kirdār muta'addid aqwām par zāhir karūngā. ²⁸Tab wuh jān leñge ki main̄ hī Rab hūñ. Kyoñki unheñ aqwām meñ jilāwatan karne ke bād main̄ unheñ un ke apne hī mulk meñ dubārā jamā karūngā. Ek bhī pīchhe nahīn chhoṛā jāegā. ²⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā main̄ apnā chehrā un se nahīn chhupāūngā. Kyoñki main̄ apnā Rūh Isrāīlī qaum par unḍel dūngā.”

Rab ke Nae Ghar kī Royā

40 Hamārī jilāwatanī ke 25weñ sāl meñ Rab kā hāth mujh par ā ṭaharā aur wuh mujhe Yarūshalam le gayā. Mahīne

kā daswān din^a thā. Us waqt Yarūshalam ko dushman ke qabze meñ āe 14 sāl ho gae the. ²Ilāhī royāon̄ meñ Allāh ne mujhe Mulk-e-Isrāīl ke ek nihāyat buland pahār par pahuñchāyā. Pahār ke junūb meñ mujhe ek shahr-sā nazar āyā. ³Allāh mujhe shahr ke qarīb le gayā to main̄ ne shahr ke darwāze meñ khare ek ādmī ko dekhā jo pītal kā banā huā lag rahā thā. Us ke hāth meñ katān kī rassī aur fitā thā. ⁴Us ne mujh se kahā, “Ai ādamzād, dhyān se dekh, ghaur se sun! Jo kuchh bhī main̄ tujhe dikhāūngā, us par tawajjuh de. Kyoñki tujhe isī lie yahān lāyā gayā hai ki main̄ tujhe yih dikhāūñ. Jo kuchh bhī tū dekhe use Isrāīlī qaum ko sunā de!”

Rab ke Ghar ke Bairūnī Sahan

kā Mashriqī Darwāzā

⁵Main̄ ne dekhā ki Rab ke ghar kā sahan chārdiwārī se ghīrā huā hai. Jo fitā mere rāhnumā ke hāth meñ thā us kī lambāī sārhe 10 fuṭ thī. Is ke zariye us ne chārdiwārī ko nāp liyā. Dīwār kī moṭāī aur ūñchāī donon̄ sārhe das das fuṭ thī.

^a28 Aprail.

⁶Phir merā rāhnumā mashriqī darwāze ke pās pahuñchāne wālī sīrhī par chaṛh kar darwāze kī dahliz par ruk gayā. Jab us ne us kī paimāish kī to us kī gahrāī sārhe 10 fuṭ niklī.

⁷Jab wuh darwāze meñ khaṛā huā to dāīn aur bāīn taraf pahredāron ke tīn tīn kamre nazar āe. Har kamre kī lambāī aur chauṛāī sārhe das das fuṭ thī. Kamron ke darmiyān kī dīwār paune nau fuṭ moṭī thī. In kamron ke bād ek aur dahliz thī jo sārhe 10 fuṭ gahrī thī. Us par se guzar kar ham darwāze se mulhiq ek barāmdē meñ āe jis kā ruḵh Rab ke ghar kī taraf thā. ⁸Mere rāhnumā ne barāmdē kī paimāish kī ⁹to patā chalā ki us kī lambāī 14 fuṭ hai. Darwāze ke satūn-numā bāzū sārhe tīn tīn fuṭ moṭe the. Barāmdē kā ruḵh Rab ke ghar kī taraf thā. ¹⁰Pahredāron ke mazkūrā kamre sab ek jaise baṛe the, aur un ke darmiyān wālī dīwāreñ sab ek jaisī moṭī thiñ.

¹¹Is ke bād us ne darwāze kī guzargāh kī chauṛāī nāpī. Yīh mil milā kar paune 23 fuṭ thī,

albattā jab kiwār khule the to un ke darmiyān kā fāsīlā sārhe 17 fuṭ thā. ¹²Pahredāron ke har kamre ke sāmne ek chhoṭī-sī dīwār thī jis kī ūñchāī 21 inch thī jabki har kamre kī lambāī aur ūñchāī sārhe das das fuṭ thī. ¹³Phir mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo in kamron meñ se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā. Mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai.

¹⁴Sahan meñ darwāze se mulhiq wuh barāmdā thā jis kā ruḵh Rab ke ghar kī taraf thā. Us kī chauṛāī 33 fuṭ thī.^a ¹⁵Jo bāhar se darwāze meñ dāḵhil hotā thā wuh sārhe 87 fuṭ ke bād hī sahan meñ pahuñchtā thā.

¹⁶Pahredāron ke tamām kamron meñ chhoṭī khiṛkiyān thiñ. Kuchh bairūnī dīwār meñ thiñ, kuchh kamron ke darmiyān kī dīwāron meñ. Darwāze ke satūn-numā bāzuon meñ khajūr ke daraḳht munaqqash the.

Rab ke Ghar kā Bairūnī Sahan

¹⁷Phir merā rāhnumā darwāze meñ se guzar kar mujhe Rab ke

^aIbrānī matan meñ is āyat kā matlab ḡhairwāzih hai.

ghar ke bairūnī sahan meñ lāyā. Chārdiwārī ke sāth sāth 30 kamre banāe gae the jin ke sāmne patthar kā farsh thā. ¹⁸Yih farsh chārdiwārī ke sāth sāth thā. Jahān darwāzoñ kī guzargāheñ thīñ wahān farsh un kī diwāroñ se lagtā thā. Jitnā lambā in guzargāhoñ kā wuh hissā thā jo sahan meñ thā utnā hī chauṛā farsh bhī thā. Yih farsh andarūnī sahan kī nisbat nīchā thā.

¹⁹Bairūnī aur andarūnī sahnoñ ke darmiyān bhī darwāzā thā. Yih bairūnī darwāze ke muqābil thā. Jab mere rāhnumā ne donoñ darwāzoñ kā darmiyānī fāsīlā nāpā to mālūm huā ki 175 fuṭ hai.

Bairūnī Sahan kā Shimālī Darwāzā

²⁰Is ke bād us ne chārdiwārī ke shimālī darwāze kī paimāish kī.

²¹Is darwāze meñ bhī dāīn aur bāīn taraf tīn tīn kamre the jo mashriqī darwāze ke kamroñ jitne baṛe the. Us meñ se guzar kar ham wahān bhī darwāze se mulhiq barāmdē meñ āe jis kā ruḵh Rab ke ghar kī taraf thā. Us kī aur us ke satūn-numā bāzuoñ kī lambāi aur chauṛāi utnī hī thī jitnī mashriqī darwāze ke barāmdē

aur us ke satūn-numā bāzuoñ kī thī. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāroñ ke kamroñ meñ se ek kī pichhlī diwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī diwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ²²Darwāze se mulhiq barāmdā, khirkiyān aur kandā kie gae khajūr ke daraḵht usī tarah banāe gae the jis tarah mashriqī darwāze meñ. Bāhar ek sīrhī darwāze tak pahuñchātī thī jis ke sāt qadamche the. Mashriqī darwāze kī tarah shimālī darwāze ke andarūnī sire ke sāth ek barāmdā mulhiq thā jis se ho kar insān sahan meñ pahuñchtā thā.

²³Mashriqī darwāze kī tarah is darwāze ke muqābil bhī andarūnī sahan meñ pahuñchāne wālā darwāzā thā. Donoñ darwāzoñ kā darmiyānī fāsīlā 175 fuṭ thā.

Bairūnī Sahan kā Junūbī Darwāzā

²⁴Is ke bād merā rāhnumā mujhe bāhar le gayā. Chalte chalte ham junūbī chārdiwārī ke pās pahuñche. Wahān bhī darwāzā nazar āyā. Us meñ se guzar

kar ham wahān bhī darwāze se mulhiq barāmdē meñ āe jis kā ruḵh Rab ke ghar kī taraf thā. Yih barāmdā darwāze ke satūn-numā bāzuon samet dīgar darwāzon ke barāmdē jitnā baṛā thā. ²⁵Darwāze aur barāmdē kī khiṛkiyān bhī dīgar khiṛkiyon kī mānind thīn. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab us ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāron ke kamron meñ se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ²⁶Bāhar ek sīṛhī darwāze tak pahuñchātī thī jis ke sāt qadamche the. Dīgar darwāzon kī tarah junūbī darwāze ke andarūnī sire ke sāth barāmdā mulhiq thā jis se ho kar insān sahan meñ pahuñchtā thā. Barāmdē ke donoñ satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḵht kandā kie gae the.

²⁷Is darwāze ke muqābil bhī andarūnī sahan meñ pahuñchāne wālā darwāzā thā. Donoñ darwāzon kā darmiyānī fāsīlā 175 fuṭ thā.

Andarūnī Sahan kā Junūbī

Darwāzā

²⁸Phir merā rāhnumā junūbī darwāze meñ se guzar kar mujhe andarūnī sahan meñ lāyā. Jab us ne wahān kā darwāzā nāpā to mālūm huā ki wuh bairūnī darwāzon kī mānind hai. ²⁹⁻³⁰Pahredāron ke kamre, barāmdā aur us ke satūn-numā bāzū sab paimāish ke hisāb se dīgar darwāzon kī mānind the. Is darwāze aur is ke sāth mulhiq barāmdē meñ bhī khiṛkiyān thīn. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāron ke kamre meñ se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ³¹Lekin us ke barāmdē kā ruḵh bairūnī sahan kī taraf thā. Us meñ pahuñchne ke lie ek sīṛhī banāi gai thī jis ke āṭh qadamche the. Darwāze ke satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḵht kandā kie gae the.

Andarūnī Sahan kā Mashriqī

Darwāzā

³²Is ke bād merā rāhnumā mujhe mashriqī darwāze se ho kar

andarūnī sahan meñ lāyā. Jab us ne yih darwāzā nāpā to mālūm huā ki yih bhī dīgar darwāzōñ jītnā barā hai. ³³Pahredāroñ ke kamre, darwāze ke satūn-numā bāzū aur barāmdā paimāish ke hisāb se dīgar darwāzōñ kī mānind the. Yahāñ bhī darwāze aur barāmdē meñ khiṛkiyāñ lagī thīñ. Guzargāh kī lambāī sārhe 87 fuṭ aur chauṛāī paune 44 fuṭ thī. ³⁴Is darwāze ke barāmdē kā ruḥ bhī bairūnī sahan kī taraf thā. Darwāze ke satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḥt kandā kie gae the. Barāmdē meñ pahuñchne ke lie ek sīrhī banāī gāī thī jis ke āṭh qadamche the.

Andarūnī Sahan kā Shimālī

Darwāzā

³⁵Phir merā rāhnumā mujhe shimālī darwāze ke pās lāyā. Us kī paimāish karne par mālūm huā ki yih bhī dīgar darwāzōñ jītnā barā hai. ³⁶Pahredāroñ ke kamre, satūn-numā bāzū, barāmdā aur dīwāroñ meñ khiṛkiyāñ bhī dūsre darwāzōñ kī mānind thīñ. Guzargāh kī lambāī sārhe 87 fuṭ aur chauṛāī paune 44 fuṭ thī. ³⁷Us ke barāmdē kā

ruḥ bhī bairūnī sahan kī taraf thā. Darwāze ke satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḥt kandā kie gae the. Us meñ pahuñchne ke lie ek sīrhī banāī gāī thī jis ke āṭh qadamche the.

Andarūnī Shimālī Darwāze ke pās Zabāh kā Band-o-Bast

³⁸Andarūnī shimālī darwāze ke barāmdē meñ darwāzā thā jis meñ se guzar kar insān us kamre meñ dāḥhil hotā thā jahāñ un zabāh kie hue jānwarōñ ko dhoyā jātā thā jinheñ bhasm karnā hotā thā. ³⁹Barāmdē meñ chār mezeñ thīñ, kamre ke donoñ taraf do do mezeñ. In mezoñ par un jānwarōñ ko zabāh kiyā jātā thā jo bhasm hone wālī qurbāniyōñ, gunāh kī qurbāniyōñ aur qusūr kī qurbāniyōñ ke lie maḥsūs the. ⁴⁰Is barāmdē se bāhar mazīd chār aisī mezeñ thīñ, do ek taraf aur do dūsri taraf. ⁴¹Mil milā kar āṭh mezeñ thīñ jin par qurbāniyōñ ke jānwar zabāh kie jāte the. Chār barāmdē ke andar aur chār us se bāhar ke sahan meñ thīñ.

⁴²Barāmdē kī chār mezeñ tarāshe hue patthar se banāī gāī thīñ. Har

ek kī lambāi aur chauṛāi sārhe 31 inch aur ūnchāi 21 inch thī. Un par wuh tamām ālāt paṛe the jo jānwaron ko bhasm hone wālī qurbāni aur bāqī qurbāniyon ke lie taiyār karne ke lie darkār the. ⁴³Jānwaron kā gosht in mezon par rakhā jātā thā. Irdgird kī diwāron meñ tīn tīn inch lambī huken lagi thiñ.

⁴⁴Phir ham andarūnī sahan meñ dākḥil hue. Wahān shimālī darwāze ke sāth ek kamrā mulhiq thā jo andarūnī sahan kī taraf khulā thā aur jis kā ruḥ junūb kī taraf thā. Junūbī darwāze ke sāth bhī aisā kamrā thā. Us kā ruḥ shimāl kī taraf thā. ⁴⁵Mere rāhnumā ne mujh se kahā, “Jis kamre kā ruḥ junūb kī taraf hai wuh un imāmon ke lie hai jo Rab ke ghar kī dekh-bhāl karte haiñ, ⁴⁶jabki jis kamre kā ruḥ shimāl kī taraf hai wuh un imāmon ke lie hai jo qurbāngāh kī dekh-bhāl karte haiñ. Tamām imām Sadoq kī aulād haiñ. Lāwī ke qabile meñ se sirf unhiñ ko Rab ke huzūr ā kar us kī khidmat karne kī ijāzat hai.”

Andarūnī Sahan aur Rab kā Ghar

⁴⁷Mere rāhnumā ne andarūnī sahan kī paimāish kī. Us kī lambāi aur chauṛāi paune do do sau fuṭ thī. Qurbāngāh is sahan meñ Rab ke ghar ke sāmne hī thī. ⁴⁸Phir us ne mujhe Rab ke ghar ke barāmdē meñ le jā kar darwāze ke satūn-numā bāzuon kī paimāish kī. Mālūm huā ki yih paune 9 fuṭ moṭe haiñ. Darwāze kī chauṛāi sārhe 24 fuṭ thī jabki dāen bāen kī diwāron kī lambāi sawā pānch pānch fuṭ thī. ⁴⁹Chunānche barāmdē kī pūrī chauṛāi 35 aur lambāi 21 fuṭ thī. Us meñ dākḥil hone ke lie das qadamchoñ wālī sirḥī banāi gai thī. Darwāze ke donoñ satūn-numā bāzuon ke sāth sāth ek ek satūn kharā kiya gayā thā.

41 Is ke bād merā rāhnumā mujhe Rab ke ghar ke pahle kamre yānī ‘Muqaddas Kamrā’ meñ le gayā. Us ne darwāze ke satūn-numā bāzū nāpe to mālūm huā ki sārhe das das fuṭ moṭe haiñ. ²Darwāze kī chauṛāi sārhe 17 fuṭ thī, aur dāen bāen kī diwāren paune nau nau fuṭ lambī thiñ. Kamre kī pūrī lambāi 70 fuṭ aur chauṛāi 35 fuṭ thī.

³Phir wuh āge baḥ kar sab se andarūnī kamre meñ dākḥil huā. Us ne darwāze ke satūn-numā bāzuon kī paimāish kī to mālūm huā kī sārhe tīn tīn fuṭ moṭe haiñ. Darwāze kī chauṛāī sārhe 10 fuṭ thī, aur dāen bāen kī dīwāren sawā bārah bārah fuṭ lambī thīñ. ⁴Andarūnī kamre kī lambāī aur chauṛāī paintis paintis fuṭ thī. Wuh bolā, “Yih Muqaddastarīn Kamrā hai.”

Rab ke Ghar se Mulhiq Kamre

⁵Phir us ne Rab ke ghar kī bairūnī dīwār nāpī. Us kī moṭāī sārhe 10 fuṭ thī. Dīwār ke sāth sāth kamre tāmīr kie gae the. Har kamre kī chauṛāī 7 fuṭ thī. ⁶Kamron kī tīn manzilen thīñ, kul 30 kamre the. Rab ke ghar kī bairūnī dīwār dūsri manzil par pahli manzil kī nisbat kam moṭī aur tīsri manzil par dūsri manzil kī nisbat kam moṭī thī. Natijatan har manzil kā wazn us kī bairūnī dīwār par thā aur zarūrat nahīn thī ki is dīwār meñ shahtīr lagāen. ⁷Chunānche dūsri manzil pahli kī nisbat chauṛī aur tīsri dūsri kī nisbat chauṛī thī. Ek

sīḥī nichlī manzil se dūsri aur tīsri manzil tak pahuñchātī thī.

⁸⁻¹¹In kamron kī bairūnī dīwār paune 9 fuṭ moṭī thī. Jo kamre Rab ke ghar kī shimālī dīwār meñ the un meñ dākḥil hone kā ek darwāzā thā, aur isī tarah junūbī kamron meñ dākḥil hone kā ek darwāzā thā. Main ne dekhā ki Rab kā ghar ek chabūtare par tāmīr huā hai. Is kā jitnā hissā us ke irdgird nazar ātā thā wuh paune 9 fuṭ chauṛā aur sārhe 10 fuṭ ūñchā thā. Rab ke ghar kī bairūnī dīwār se mulhiq kamre is par banāe gae the. Is chabūtare aur imāmon se mustāmal makānon ke darmiyān khulī jagah thī jis kā fāsīlā 35 fuṭ thā. Yih khulī jagah Rab ke ghar ke chāron taraf nazar ātī thī.

Maḡhrib meñ Imārat

¹²Is khulī jagah ke maḡhrib meñ ek imārat thī jo sārhe 157 fuṭ lambī aur sārhe 122 fuṭ chauṛī thī. Us kī dīwāren chāron taraf paune nau nau fuṭ moṭī thīñ.

Rab ke Ghar kī Bairūnī Paimāish

¹³Phir mere rāhnumā ne bāhar se Rab ke ghar kī paimāish kī. Us

kī lambāi 175 fuṭ thī. Rab ke ghar kī pichhli dīwār se maḡhribī imārat tak kā fāsīlā bhī 175 fuṭ thā. ¹⁴Phir us ne Rab ke ghar ke sāmne wālī yānī mashriqī dīwār shimāl aur junūb meñ khulī jagah samet kī paimāish kī. Mālūm huā ki us kā fāsīlā bhī 175 fuṭ hai. ¹⁵Us ne maḡhrib meñ us imārat kī lambāi nāpī jo Rab ke ghar ke pichhe thī. Mālūm huā ki yih bhī donoñ pahluon kī guzargāhoñ samet 175 fuṭ lambī hai.

Rab ke Ghar kā Andarūnī Hissā

Rab ke ghar ke barāmde, Muqaddas Kamre aur Muqaddastarīn Kamre kī dīwāron par ¹⁶farsh se le kar khiṛkiyon tak lakaṛī ke taḡhte lagāe gae the. In khiṛkiyon ko band kiya jā saktā thā.

¹⁷Rab ke ghar kī andarūnī dīwāron par darwāzon ke ūpar tak taswīreñ kandā kī gai thīñ. ¹⁸Khajūr ke daraḡhton aur karūbī farishton kī taswīreñ bārī bārī nazar ātī thīñ. Har farishte ke do chehre the. ¹⁹Insān kā chehrā ek taraf ke daraḡht kī taraf deḡhtā thā jabki sherbabar kā chehrā dūsri taraf ke daraḡht kī taraf deḡhtā

thā. Yih daraḡht aur karūbī pūrī dīwār par bārī bārī munaqqash kie gae the, ²⁰farsh se le kar darwāzon ke ūpar tak. ²¹Muqaddas Kamre meñ dāḡhil hone wāle darwāze ke donoñ bāzū murabbā the.

Lakaṛī kī Qurbāngāh

Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke Sāmne ²²lakaṛī kī qurbāngāh nazar āī. Us kī ūñchāi sawā 5 fuṭ aur chauṛāi sārhe tīn fuṭ thī. Us ke kone, pāyā aur chāron pahlū lakaṛī se bane the. Us ne mujh se kahā, “Yih wuhī mez hai jo Rab ke huzūr rahtī hai.”

Darwāze

²³Muqaddas Kamre meñ dāḡhil hone kā ek darwāzā thā aur Muqaddastarīn Kamre kā ek. ²⁴Har darwāze ke do kiwār the, wuh darmiyān meñ se khulte the. ²⁵Dīwāron kī tarah Muqaddas Kamre ke darwāze par bhī khajūr ke daraḡht aur karūbī farishte kandā kie gae the. Aur barāmde ke bāhar wāle darwāze ke ūpar lakaṛī kī chhoṭī-sī chhat banāi gai thī.

²⁶Barāmde ke donoñ taraf khiṛkiyāñ thīñ, aur dīwāron par

khajūr ke daraḡht kandā kie gae the.

Imāmoñ ke lie Maḡhsūs Kamre

42 Is ke bād ham dubārā bairūnī sahan meñ āe. Merā rāhnumā mujhe Rab ke ghar ke shimāl meñ wāqe ek imārat ke pās le gayā jo Rab ke ghar ke pīchhe yānī maḡhrib meñ wāqe imārat ke muqābil thī. ²Yih imārat 175 fuṭ lambī aur sārhe 87 fuṭ chauṛī thī.

³Us kā ruḡh andarūnī sahan kī us khulī jagah kī taraf thā jo 35 fuṭ chauṛī thī. Dūsra ruḡh bairūnī sahan ke pakke farsh kī taraf thā.

Makān kī tīn manzileñ thīñ. Dūsri manzil pahli kī nisbat kam chauṛī aur tīsri dūsri kī nisbat kam chauṛī thī. ⁴Makān ke shimālī pahlū meñ ek guzargāh thī jo ek sire se dūsre sire tak le jāti thī. Us kī lambāi 175 fuṭ aur chauṛāi sārhe 17 fuṭ thī. Kamroñ ke darwāze sab shimāl kī taraf khulte the. ⁵⁻⁶Dūsri manzil ke kamre pahli manzil kī nisbat kam chauṛe the tāki un ke sāmne ṭairas ho. Isī tarah tīsri manzil ke kamre dūsri kī nisbat kam chauṛe the. Is imārat meñ

sahan kī dūsri imāraton kī tarah satūn nahīñ the.

⁷Kamroñ ke sāmne ek bairūnī dīwār thī jo unheñ bairūnī sahan se alag kartī thī. Us kī lambāi sārhe 87 fuṭ thī, ⁸kyoñki bairūnī sahan kī taraf kamroñ kī mil milā kar lambāi sārhe 87 fuṭ thī agarche pūrī dīwār kī lambāi 175 fuṭ thī. ⁹Bairūnī sahan se is imārat meñ dāḡhil hone ke lie mashriq kī taraf se ānā paṛtā thā. Wahāñ ek darwāzā thā.

¹⁰Rab ke ghar ke junūb meñ us jaisī ek aur imārat thī jo Rab ke ghar ke pīchhe wālī yānī maḡhribī imārat ke muqābil thī. ¹¹Us ke kamroñ ke sāmne bhī mazkūrā shimālī imārat jaisī guzargāh thī. Us kī lambāi aur chauṛāi, dīzāyn aur darwāze, ḡharz sab kuchh shimālī makān kī mānind thā. ¹²Kamroñ ke darwāze junūb kī taraf the, aur un ke sāmne bhī ek hifāzati dīwār thī. Bairūnī sahan se is imārat meñ dāḡhil hone ke lie mashriq se ānā paṛtā thā. Us kā darwāzā bhī guzargāh ke shurū meñ thā.

¹³Us ādmī ne mujh se kahā, “Yih donoñ imārateñ muqaddas haiñ. Jo imām Rab ke huzūr āte haiñ wuh inhīñ meñ muqaddastarīn

qurbāniyān khāte haiñ. Chūñki yih kamre muqaddas haiñ is lie imām in meñ muqaddastarīn qurbāniyān rakheñge, khāh ghallā, gunāh yā qusūr kī qurbāniyān kyon na hoñ. ¹⁴Jo imām maqdis se nikal kar bairūnī sahan meñ jānā chāheñ unheñ in kamron meñ wuh muqaddas libās utār kar chhoṛnā hai jo unhoñ ne Rab kī khidmat karte waqt pahne hue the. Lāzim hai ki wuh pahle apne kapṛe badleñ, phir hī wahāñ jāeñ jahāñ bāqī log jamā hote haiñ.”

Bāhar se Rab ke Ghar kī Chār- dīwārī kī Paimāish

¹⁵Rab ke ghar ke ihāte meñ sab kuchh nāpne ke bād merā rāhnumā mujhe mashriqī darwāze se bāhar le gayā aur bāhar se chārdīwārī kī paimāish karne lagā. ¹⁶⁻²⁰Fīte se pahle mashriqī dīwār nāpī, phir shimālī, junūbī aur maḡhribī dīwār. Har dīwār kī lambāi 875 fuṭ thī. Is chārdīwārī kā maqsad yih thā ki jo kuchh muqaddas hai wuh us se alag kiyā jāe jo muqaddas nahīn hai.

Rab Apne Ghar meñ Wāpas

Ā Jātā Hai

43 Merā rāhnumā mujhe dubārā Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās le gayā. ²Achānak Isrāīl ke Khudā kā jalāl mashriq se ātā huā dikhāi diyā. Zabardast ābshār kā-sā shor sunāi diyā, aur zamīn us ke jalāl se chamak rahī thī. ³Rab mujh par yon zāhir huā jis tarah dīgar royāon meñ, pahle Dariyā-e-Kibār ke kināre aur phir us waqt jab wuh Yarūshalam ko tabāh karne āyā thā.

Main muñh ke bal gir gayā. ⁴Rab kā jalāl mashriqī darwāze meñ se Rab ke ghar meñ dākhl huā. ⁵Phir Allāh kā Rūh mujhe uṭhā kar andarūnī sahan meñ le gayā. Wahāñ main ne dekhā ki pūrā ghar Rab ke jalāl se māmūr hai.

⁶Mere pās khare ādmī kī maujūdagi meñ koī Rab ke ghar meñ se mujh se mukhātib huā,

⁷“Ai ādamzād, yih mere takht aur mere pānwoñ ke talwoñ kā maqām hai. Yihīn main hameshā tak Isrāīliyon ke darmiyan sukūnat karūnga. Āindā na kabhī Isrāīlī aur na un ke bādshāh mere muqaddas nām kī behurmatī karenge. Na

wuh apnī zinākārānā butparastī se, na bādshāhoṇ kī lāshoṇ se mere nām kī behurmatī kareṅge. ⁸Māzī meṇ Isrāīl ke bādshāhoṇ ne apne mahalōṇ ko mere ghar ke sāth hī tāmīr kiyā. Un kī dahlīz merī dahlīz ke sāth aur un ke darwāze kā bāzū mere darwāze ke bāzū ke sāth lagtā thā. Ek hī dīwār unheṇ mujh se alag rakhtī thī. Yoṇ unhoṇ ne apnī makrūh harkatoṇ se mere muqaddas nām kī behurmatī kī, aur jawāb meṇ main ne apne ḡhazab meṇ unheṇ halāk kar diyā. ⁹Lekin ab wuh apnī zinākārānā butparastī aur apne bādshāhoṇ kī lāsheṇ mujh se dūr rakheṅge. Tab main hameshā tak un ke darmiyān sukūnat karūṅga.

¹⁰Ai ādamzād, Isrāīliyoṇ ko is ghar ke bāre meṇ batā de tāki unheṇ apne gunāhoṇ par sharm āe. Wuh dhyān se nae ghar ke naqshe kā mutālā'ā kareṇ. ¹¹Agar unheṇ apnī harkatoṇ par sharm āe to unheṇ ghar kī tafsīlāt bhī dikhā de, yānī us kī tartīb, us ke āne jāne ke rāste aur us kā pūrā intazām tamām qawāyd aur ahkām samet. Sab kuchh un ke sāmne hī likh de tāki wuh us ke pūre intazām ke pāband raheṇ aur us ke tamām

qawāyd kī pairawī kareṇ. ¹²Rab ke ghar ke lie merī hidāyat sun! Is pahār kī choṭī gird-o-nawāh ke tamām ilāqe samet muqaddastarīn jagah hai. Yih ghar ke lie merī hidāyat hai."

Bhasm Hone Wālī Qurbāniyoṇ kī Qurbāngāh

¹³Qurbāngāh yoṇ banāi gai thī ki us kā pāyā nālī se ghīrā huā thā jo 21 inch gahrī aur utnī hī chauṛī thī. Bāhar kī taraf nālī ke kināre par chhoṭī-sī dīwār thī jis kī ūnchāi 9 inch thī. ¹⁴Qurbāngāh ke tīn hisse the. Sab se nichlā hissā sārhe tīn fuṭ ūnchā thā. Is par banā huā hissā 7 fuṭ ūnchā thā, lekin us kī chauṛāi kuchh kam thī, is lie chāroṇ taraf nichle hisse kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā. Is kināre kī chauṛāi 21 inch thī. Tīsrā aur sab se ūpar wālā hissā bhī isī tarah banāyā gayā thā. Wuh dūsre hisse kī nisbat kam chauṛā thā, is lie chāroṇ taraf dūsre hisse kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā. Is kināre kī chauṛāi bhī 21 inch thī. ¹⁵Tīsrē hisse par qurbāniyān jalāi jāti thīn, aur chāroṇ konoṇ par siṅg lage the. Yih hissā bhī 7 fuṭ ūnchā thā. ¹⁶Qurbāngāh kī ūpar

wālī satah murabbā shakl kī thī. Us kī chauṛāī aur lambāī ikkīs ikkīs fuṭ thī. ¹⁷Dūsra hissā bhī murabbā shakl kā thā. Us kī chauṛāī aur lambāī sārhe chaubīs chaubīs fuṭ thī. Us kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā, aur us par 21 inch chauṛī nālī thī, yon ki kināre par chhoṭī-sī dīwār thī jis kī ūnchāī sārhe 10 inch thī. Qurbāngāh par chaṛhne ke lie us ke mashriq meñ sīrhī thī.

Qurbāngāh kī Maḥsūsīyat

¹⁸Phir Rab mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is qurbāngāh ko tāmīr karne ke bād tujhe is par qurbāniyāñ jalā kar ise maḥsūs karnā hai. Sāth sāth is par qurbāniyon kā ḡhūn bhī chhiṛaknā hai. Is silsile meñ merī hidāyāt sun!

¹⁹Sirf Lāwī ke qabile ke un imāmon ko Rab ke ghar meñ mere huzūr ḡhidmat karne kī ijāzat hai jo Sadoq kī aulād haiñ.

Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki unheñ ek jawān bail de tāki wuh use gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kareñ. ²⁰Is bail kā kuchh ḡhūn le kar qurbāngāh ke chāron sīngoñ, nichle hisse ke chāron konoñ aur

irdgird us ke kināre par lagā de. Yon tū qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf karegā. ²¹Is ke bād jawān bail ko maqdis se bāhar kisī muqarrarā jagah par le jā. Wahāñ use jalā denā hai.

²²Agle din ek beaib bakre ko qurbān kar. Yih bhī gunāh kī qurbānī hai, aur is ke zariye qurbāngāh ko pahli qurbānī kī tarah pāk-sāf karnā hai.

²³Pāk-sāf karne ke is silsile kī takmil par ek beaib bail aur ek beaib menḡhe ko chun kar ²⁴Rab ko pesh kar. Imām in jānwaron par namak chhiṛak kar inheñ Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kareñ.

²⁵Lāzim hai ki tū sāt din tak rozānā ek bakrā, ek jawān bail aur ek menḡhā qurbān kare. Sab jānwar beaib hon. ²⁶Sāt dinon kī is kār-rawāī se tum qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf aur maḥsūs karoge. ²⁷Āṭhweñ din se imām bāqāyda qurbāniyāñ shurū kar sakeṅge. Us waqt se wuh tumhāre lie bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaṛhāeṅge. Tab tum mujhe manzūr hoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Rab ke Ghar kā Bairūnī Mashriqī**Darwāzā Band Kiyā Jātā Hai**

44 Merā rāhnumā mujhe dubārā maqdis ke bairūnī mashriqī darwāze ke pās le gayā. Ab wuh band thā. ²Rab ne farmāyā, “Ab se yih darwāzā hameshā tak band rahe. Ise kabhī nahīn kholnā hai. Kisī ko bhī is meñ se dākhil hone kī ijāzat nahīn, kyonki Rab jo Isrāil kā Ḳhudā hai is darwāze meñ se ho kar Rab ke ghar meñ dākhil huā hai. ³Sirf Isrāil ke hukmrān ko is darwāze meñ baiṭhne aur mere huzūr qurbānī kā apnā hissā khāne kī ijāzat hai. Lekin is ke lie wuh darwāze meñ se guzar nahīn sakegā balki bairūnī sahan kī taraf se us meñ dākhil hogā. Wuh darwāze ke sāth mulhiq barāmde se ho kar wahāñ pahunchegā aur isī rāste se wahāñ se niklegā bhī.”

Aksar Lāwiyōn kī Ḳhidmat ko**Mahdūd Kiyā Jātā Hai**

⁴Phir merā rāhnumā mujhe shimālī darwāze meñ se ho kar dubārā andarūnī sahan meñ le gayā. Ham Rab ke ghar ke sāmne pahunchē. Main ne dekhā ki Rab kā ghar Rab ke jalāl se māmūr ho

rahā hai. Main muñh ke bal gir gayā.

⁵Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, dhyān se dekh, ghaur se sun! Rab ke ghar ke bāre meñ un tamām hidāyat par tawajjuh de jo main tujhe batāne wālā hūn. Dhyān de ki kaun kaun us meñ jā sakegā. ⁶Is sarkash qaum Isrāil ko batā,

‘Ai Isrāilī qaum, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tumhārī makrūh harkateñ bahut haiñ, ab bas karo! ⁷Tum pardesiyōn ko mere maqdis meñ lāe ho, aise logōn ko jo bātin aur zāhir meñ nāmaḳhtūn haiñ. Aur yih tum ne us waqt kiyā jab tum mujhe merī ḳhurāk yānī charbī aur ḳhūn pesh kar rahe the. Yōñ tum ne mere ghar kī behurmatī karke apnī ghinaunī harkatoñ se wuh ahd toṛ ḍālā hai jo main ne tumhāre sāth bāndhā thā. ⁸Tum ḳhud mere maqdis meñ ḳhidmat nahīn karnā chāhte the balki tum ne pardesiyōn ko yih zimmedārī dī thī ki wuh tumhārī jagah yih ḳhidmat anjām deñ.

⁹Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā jo bhī ghairmulki andarūnī aur bairūnī taur par nāmaḳhtūn hai use mere maqdis meñ dākhil hone kī

ijāzat nahīn. Is meñ wuh ajnabī bhī shāmīl haiñ jo Isrāīliyoñ ke darmiyān rahte haiñ. ¹⁰Jab Isrāīlī bhaṭak gae aur mujh se dūr ho kar butoñ ke pīchhe lag gae to aksar Lāwī bhī mujh se dūr hue. Ab unheñ apne gunāh kī sazā bhugatnī paṛegī. ¹¹Āindā wuh mere maqdis meñ har qism kī k̄hidmat nahīn kareñge. Unheñ sirf darwāzoñ kī pahrādārī karne aur jānwaroñ ko zabah karne kī ijāzat hogī. In jānwaroñ meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ bhī shāmīl hoñgī aur zabah kī qurbāniyāñ bhī. Lāwī qaum kī k̄hidmat ke lie Rab ke ghar meñ hāzir raheñge, ¹²lekin chūñki wuh apne hamwatanon ke butoñ ke sāmne logoñ kī k̄hidmat karke un ke lie gunāh kā bāis bane rahe is lie main ne apnā hāth uṭhā kar qasam khāi hai ki unheñ is kī sazā bhugatnī paṛegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹³Ab se wuh imām kī haisiyat se mere qarīb ā kar merī k̄hidmat nahīn kareñge, ab se wuh un chīzoñ ke qarīb nahīn āeñge jin ko main ne muqaddastarīn qarār diyā hai. ¹⁴Is ke bajāe main unheñ Rab ke ghar ke nichle darje kī zimmedāriyāñ dūngā.

Imāmoñ ke lie Hidāyāt

¹⁵Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Lāwī kā ek k̄hāndān un meñ shāmīl nahīn hai. Sadoq kā k̄hāndān āindā bhī merī k̄hidmat karegā. Us ke imām us waqt bhī wafādārī se mere maqdis meñ merī k̄hidmat karte rahe jab Isrāīl ke bāqī log mujh se dūr ho gae the. Is lie yih āindā bhī mere huzūr ā kar mujhe qurbāniyoñ kī charbī aur k̄hūn pesh kareñge. ¹⁶Sirf yihī imām mere maqdis meñ dāk̄hil hoñge aur merī mez par merī k̄hidmat karke mere tamām farāyz adā kareñge.

¹⁷Jab bhī imām andarūnī darwāze meñ dāk̄hil hote haiñ to lāzim hai ki wuh katān ke kapṛe pahan leñ. Andarūnī sahan aur Rab ke ghar meñ k̄hidmat karte waqt ūn ke kapṛe pahnanā manā hai. ¹⁸Wuh katān kī pagaṛī aur pājāmā pahneñ, kyonki unheñ pasīnā dilāne wāle kapṛon se gurez karnā hai. ¹⁹Jab bhī imām andarūnī sahan se dubārā bairūnī sahan meñ jānā chāheñ to lāzim hai ki wuh k̄hidmat ke lie mustāmal kapṛon ko utāreñ. Wuh in kapṛon ko muqaddas kamroñ meñ chhor

āen aur ām kapre pahan len, aisā na ho ki muqaddas kapre chhūne se ām logoñ kī jān khatre meñ par jāe.

²⁰Na imām apnā sar munḍwāen, na un ke bāl lambe hoñ balki wuh unheñ kaṭwāte raheñ. ²¹Imām ko andarūnī sahan meñ dākhl hone se pahle mai pīnā manā hai.

²²Imām ko kisī talāqshudā aurat yā bewā se shādī karne kī ijāzat nahīn hai. Wuh sirf Isrāīlī kuñwārī se shādī kare. Sirf us waqt bewā se shādī karne kī ijāzat hai jab marhūm shauhar imām thā.

²³Imām awām ko muqaddas aur ḡhairmuqaddas chīzoñ meñ farq kī tālim deñ. Wuh unheñ nāpāk aur pāk chīzoñ meñ imtiyāz karnā sikhāen. ²⁴Agar tanāzā ho to imām mere ahkām ke mutābiq hī us par faislā karen. Un kā farz hai ki wuh merī muqarrarā īdoñ ko merī hidāyāt aur qawāyd ke mutābiq hī manāen. Wuh merā Sabat kā dīn maḡhsūs-o-muqaddas rakheñ.

²⁵Imām apne āp ko kisī lāsh ke pās jāne se nāpāk na kare. Is kī ijāzat sirf isī sūrat meñ hai ki us ke mān-bāp, bachchoñ, bhāiyōñ yā ḡhairshādīshudā bahnoñ meñ se koī intaqāl kar jāe. ²⁶Agar kabhī

aisā ho to wuh apne āp ko pāk-sāf karne ke bād mazīd sāt dīn intazār kare, ²⁷phir maqdis ke andarūnī sahan meñ jā kar apne lie gunāh kī qurbānī pesh kare. Tab hī wuh dubārā maqdis meñ kḡhidmat kar saktā hai. Yīh Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²⁸Sirf main hī imāmoñ kā maurūsī hissā hūn. Unheñ Isrāīl meñ maurūsī milkiyat mat denā, kyonki main kḡhud un kī maurūsī milkiyat hūn. ²⁹Khāne ke lie imāmoñ ko ḡhallā, gunāh aur qusūr kī qurbāniyāñ mileḡgī, nīz Isrāīl meñ wuh sab kuchh jo Rab ke lie maḡhsūs kiyā jātā hai. ³⁰Imāmoñ ko fasal ke pahle phal kā behtarīn hissā aur tumhāre tamām hadiye mileḡge. Unheñ apne gundhe hue āṭe se bhī hissā denā hai. Tab Allāh kī barkat tere gharāne par ṭhahregī.

³¹Jo parindā yā dīgar jānwar fitrī taur par yā kisī dūsre jānwar ke hamle se mar jāe us kā gosht khānā imām ke lie manā hai.

Isrāīl meñ Rab kā Hissā

45 Jab tum mulk ko qurā ḡāl kar qabīloñ meñ taqsim

karoge to ek hisse ko Rab ke lie maḵhsūs karnā hai. Us zamīn kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chauṛāī 10 kilomīṭar hogī. Pūri zamīn muqaddas hogī.

²Is ḵhitte meñ ek plāṭ Rab ke ghar ke lie maḵhsūs hogā. Us kī lambāī bhī 875 fuṭ hogī aur us kī chauṛāī bhī. Us ke irdgird khulī jagah hogī jis kī chauṛāī sārhe 87 fuṭ hogī.

³Ḵhitte kā ādhā hissā alag kiyā jāe. Us kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chauṛāī 5 kilomīṭar hogī, aur us meñ maqdis yānī muqaddastarīn jagah hogī. ⁴Yih ḵhittā mulk kā muqaddas ilāqā hogā. Wuh un imāmoñ ke lie maḵhsūs hogā jo maqdis meñ us kī ḵhidmat karte haiñ. Us meñ un ke ghar aur maqdis kā maḵhsūs plāṭ hogā.

⁵Ḵhitte kā dūsra hissā un bāqī Lāwiyōñ ko diyā jāegā jo Rab ke ghar meñ ḵhidmat karenge. Yih un kī milkiyat hogī, aur us meñ wuh apnī ābādiyāñ banā sakeñge. Us kī lambāī aur chauṛāī pahle hisse ke barābar hogī.

⁶Muqaddas ḵhitte se mulhiq ek aur ḵhittā hogā jis kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chauṛāī ḍhāī kilomīṭar hogī. Yih ek aise shahr

ke lie maḵhsūs hogā jis meñ koī bhī Isrāīlī rah sakegā.

Hukmrān ke lie Zamīn

⁷Hukmrān ke lie bhī zamīn alag karnī hai. Yih zamīn muqaddas ḵhitte kī mashriqī had se le kar mulk kī mashriqī sarhad tak aur muqaddas ḵhitte kī maḡhribī had se le kar samundar tak hogī. Chunāñche mashriq se maḡhrib tak muqaddas ḵhitte aur hukmrān ke ilāqe kā mil milā kar fāsīlā utnā hai jitnā qabāyilī ilāqoñ kā hai. ⁸Yih ilāqā Mul-k-e-Isrāīl meñ hukmrān kā hissā hogā. Phir wuh āindā merī qaum par zulm nahiñ karegā balki mulk ke bāqī hisse ko Isrāīl ke qabīloñ par chhoṛegā.

Hukmrān ke lie Hidāyāt

⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī ai Isrāīlī hukmrāno, ab bas karo! Apnī ḡhalat harkatoñ se bāz āo. Apnā zulm-o-tashaddud chhoṛ kar insāf aur rāstbāzī qāym karo. Merī qaum ko us kī maurūsī zamīn se bhagāne se bāz āo. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁰Sahīh tarāzū istemāl karo, tumhāre bāṭ aur paimāish ke ālāt

ghalat na hoñ. ¹¹Ġhallā nāpne kā bartan banām Aifā mae nāpne ke bartan banām bat jitnā baṛā ho. Donoñ ke lie kasauṭi ḵhomar hai. Ek ḵhomar 10 Aifā aur 10 bat ke barābar hai. ¹²Tumhāre bāt yoñ hoñ ki 20 jirah 1 misqāl ke barābar aur 60 misqāl 1 mănā ke barābar hoñ.

¹³Darj-e-zail tumhāre bāqāyda hadiye haiñ:

anāj: tumhārī fasal kā 60wāñ hissā,

jau: tumhārī fasal kā 60wāñ hissā,

¹⁴zaitūn kā tel: tumhārī fasal kā 100wāñ hissā (tel ko bat ke hisāb se nāpnā hai. 10 bat 1 ḵhomar aur 1 kor ke barābar hai.),

¹⁵200 bheṛ-bakriyoñ meñ se ek.

Yih chizeñ ġhallā kī nazaron ke lie, bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur salāmatī kī qurbāniyoñ ke lie muqarrar haiñ. Un se qaum kā kaffārā diyā jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁶Lāzim hai ki tamām Isrāīlī yih hadiye mulk ke hukmrān ke hawāle karen. ¹⁷Hukmrān kā farz hogā ki wuh Nae Chānd kī Īdoñ, Sabat ke

dinoñ aur dīgar īdoñ par tamām Isrāīlī qaum ke lie qurbāniyāñ muhaiyā kare. In meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ, gunāh aur salāmatī kī qurbāniyāñ aur ġhallā aur mai kī nazareñ shāmil hoñgi. Yoñ wuh Isrāīl kā kaffārā degā.

Barī Īdoñ par Qurbāniyāñ

¹⁸Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki pahle mahīne^a ke pahle dīn ko ek beaib bail ko qurbān karke maqdis ko pāk-sāf kar. ¹⁹Imām bail kā ḵhūn le kar use Rab ke ghar ke darwāzoñ ke bāzuoñ, qurbāngāh ke darmiyānī hisse ke konoñ aur andarūnī sahan meñ pahuñchāne wāle darwāzoñ ke bāzuoñ par lagā de. ²⁰Yihī amal pahle mahīne ke sātweñ dīn bhī kar tāki un sab kā kaffārā diyā jāe jinhoñ ne ġhairirādī taur par yā beḵhabrī se gunāh kiyā ho. Yoñ tum Rab ke ghar kā kaffārā doge.

²¹Pahle mahīne ke chaudhweñ dīn Fasah kī Īd kā āġhāz ho. Use sāt dīn manāo, aur us ke daurān sirf beḵhamīrī roṭī khāo. ²²Pahle dīn mulk kā hukmrān apne aur tamām qaum ke lie gunāh kī qurbānī ke

^aMārch tā Aprail.

taur par ek bail pesh kare. ²³Niz, wuh id ke sāt din ke daurān rozānā sāt beaib bail aur sāt menḍhe bhasm hone wālī qurbānī ke taur par qurbān kare aur gunāh kī qurbānī ke taur par ek ek bakrā pesh kare. ²⁴Wuh har bail aur har menḍhe ke sāth sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kare. Is ke lie wuh fī jānwar 16 kilogrām maidā aur 4 liṭar tel muhaiyā kare.

²⁵Sātweñ mahīnē^a ke pandrahweñ din Jhoñpriyōñ kī Īd shurū hotī hai. Hukmrān is id par bhī sāt din ke daurān wuhī qurbāniyāñ pesh kare jo Fasah kī Īd ke lie darkār haiñ yāñi gunāh kī qurbāniyāñ, bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ḡhallā kī nazareñ aur tel.

Īdōñ par Hukmrān kī Jāñib se Qurbāniyāñ

46 Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki lāzim hai ki andarūñi sahan meñ pahuñchāne wālā mashriqī darwāzā Itwār se le kar jume tak band rahe. Use sirf Sabat aur Nae Chāñd ke Dīn kholnā hai. ²Us waqt hukmrān bairūñi sahan se ho kar mashriqī

darwāze ke barāmdē meñ dākhlil ho jāe aur us meñ se guzar kar darwāze ke bāzū ke pās kharā ho jāe. Wahāñ se wuh imāmoñ ko us kī bhasm hone wālī aur salāmati kī qurbāniyāñ pesh karte hue dekh sakegā. Darwāze kī dahlīz par wuh sijdā karegā, phir chalā jāegā. Yih darwāzā shām tak khulā rahe. ³Lāzim hai ki bāqī Isrāīlī Sabat aur Nae Chāñd ke Dīn bairūñi sahan meñ ibādat karen. Wuh isī mashriqī darwāze ke pās ā kar mere huzūr aundhe muñh ho jāeñ.

⁴Sabat ke dīn hukmrān chhih beaib bheṛ ke bachche aur ek beaib menḍhā chun kar Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. ⁵Wuh har menḍhe ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kare yāñi 16 kilogrām maidā aur 4 liṭar zaitūn kā tel. Har bheṛ ke bachche ke sāth wuh utnā hī ḡhallā de jitnā jī chāhe. ⁶Nae chāñd ke dīn wuh ek jāwāñ bail, chhih bheṛ ke bachche aur ek menḍhā pesh kare. Sab beaib hoñ. ⁷Jawāñ bail aur menḍhe ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh kī jāe. ḡhallā kī yih nazar 16 kilogrām maide aur 4 liṭar zaitūn ke tel par

^aSitambar tā Aktūbar.

mushtamil ho. Wuh har bheṛ ke bachche ke sāth utnā hī ḡhallā de jitnā jī chāhe.

⁸Hukmrān andarūnī mashriqī darwāze meñ bairūnī sahan se ho kar dākḥil ho, aur wuh isī rāste se nikle bhī. ⁹Jab bāqī Isrāīlī kisī id par Rab ko sijdā karne āeñ to jo shimālī darwāze se bairūnī sahan meñ dākḥil hoñ wuh ibādat ke bād junūbī darwāze se nikleñ, aur jo junūbī darwāze se dākḥil hoñ wuh shimālī darwāze se nikleñ. Koī us darwāze se na nikle jis meñ se wuh dākḥil huā balki muqābil ke darwāze se. ¹⁰Hukmrān us waqt sahan meñ dākḥil ho jab bāqī Isrāīlī dākḥil ho rahe hoñ, aur wuh us waqt rawānā ho jab bāqī Isrāīlī rawānā ho jāeñ.

¹¹Idoñ aur muqarrarā tahwāron par bail aur menḍhe ke sāth ḡhallā kī nazar pesh kī jāe. Ḡhallā kī yih nazar 16 kilogrām maide aur 4 liṭar zaitūn ke tel par mushtamil ho. Hukmrān bheṛ ke bachchoñ ke sāth utnā hī ḡhallā de jitnā jī chāhe.

¹²Jab hukmrān apnī ḡhushī se mujhe qurbānī pesh karnā chāhe ḡhāh bhasm hone wālī yā salāmati kī qurbānī ho, to us ke lie andarūnī darwāze kā mashriqī

darwāzā kholā jāe. Wahāñ wuh apnī qurbānī yoñ pesh kare jis tarah Sabat ke din kartā hai. Us ke nikalne par yih darwāzā band kar diyā jāe.

Rozānā kī Qurbānī

¹³Isrāīl Rab ko har subah ek beaib yaksālā bheṛ kā bachchā pesh kare. Bhasm hone wālī yih qurbānī rozānā chaḥhāī jāe. ¹⁴Sāth sāth ḡhallā kī nazar pesh kī jāe. Is ke lie sawā liṭar zaitūn kā tel ḡhāī kilogrām maide ke sāth milāyā jāe. Ḡhallā kī yih nazar hameshā hī mujhe pesh karnī hai. ¹⁵Lāzim hai ki har subah bheṛ kā bachchā, maidā aur tel mere lie jalāyā jāe.

Hukmrān kī Maurūsī Zamīn

¹⁶Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki agar Isrāīl kā hukmrān apne kisī beṭe ko kuchh maurūsī zamīn de to yih zamīn beṭe kī maurūsī zamīn ban kar us kī aulād kī milkiyat rahegī. ¹⁷Lekin agar hukmrān kuchh maurūsī zamīn apne kisī mulāzim ko de to yih zamīn sirf agle bahālī ke sāl tak mulāzim ke hāth meñ rahegī. Phir yih dubārā hukmrān ke qabze meñ wāpas

āegī. Kyoñki yih maurūsī zamīn mustaqil taur par us kī aur us ke beṭoñ kī milkiyat hai. ¹⁸Hukmrān ko jabran dūsre Isrāīliyoñ kī maurūsī zamīn apnāne kī ijāzat nahīn. Lāzim hai ki jo bhī zamīn wuh apne beṭoñ meñ taqsim kare wuh us kī apnī hī maurūsī zamīn ho. Merī qaum meñ se kisī ko nikāl kar us kī maurūsī zamīn se mahrūm karnā manā hai.”

Rab ke Ghar kā Kichan

¹⁹Is ke bād merā rāhnumā mujhe un kamroñ ke darwāze ke pās le gayā jin kā ruḡh shimāl kī taraf thā aur jo andarūnī sahan ke junūbī darwāze ke qarīb the. Yih imāmoñ ke Muqaddas Kamre haiñ. Us ne mujhe kamroñ ke maḡhribī sire meñ ek jagah dikhā kar ²⁰kahā, “Yahān imām wuh gosht ubāleñge jo gunāh aur qusūr kī qurbāniyoñ meñ se un kā hissā bantā hai. Yahān wuh ḡhallā kī nazar le kar roṭī bhī banāeñge. Qurbāniyoñ meñ se koī bhī chīz bairūnī sahan meñ nahīn lāī jā saktī, aisā na ho ki muqaddas chīzeñ chhūne se ām logoñ kī jān khatre meñ par jāe.”

²¹Phir merā rāhnumā dubārā mere sāth bairūnī sahan meñ ā gayā. Wahān us ne mujhe us ke chār kone dikhāe. Har kone meñ ek sahan thā ²²jis kī lambāī 70 fuṭ aur chauṛāī sārhe 52 fuṭ thī. Har sahan itnā hī baṛā thā ²³aur ek diwār se ghirā huā thā. Diwār ke sāth sāth chūlthe the. ²⁴Mere rāhnumā ne mujhe batāyā, “Yih wuh kichan haiñ jin meñ Rab ke ghar ke kḡhādīm logoñ kī peshkardā qurbāniyāñ ubāleñge.”

Rab ke Ghar meñ se Nikalne

Wālā Dariyā

47 Is ke bād merā rāhnumā mujhe ek bār phir Rab ke ghar ke darwāze ke pās le gayā. Yih darwāzā mashriq meñ thā, kyoñki Rab ke ghar kā ruḡh hī mashriq kī taraf thā. Maiñ ne dekhā ki dahlīz ke nīche se pānī nikal rahā hai. Darwāze se nikal kar wuh pahle Rab ke ghar kī junūbī diwār ke sāth sāth bahtā thā, phir qurbāngāh ke junūb meñ se guzar kar mashriq kī taraf bah niklā. ²Merā rāhnumā mere sāth bairūnī sahan ke shimālī darwāze meñ se niklā. Bāhar chārdiwārī ke

sāth sāth chalte chalte ham bairūnī sahan ke mashriqī darwāze ke pās pahuñch gae. Main ne dekhā ki pānī is darwāze ke junūbī hisse meñ se nikal rahā hai.

³Ham pānī ke kināre kināre chal paṛe. Mere rāhnumā ne apne fite ke sāth ādhā kilomīṭar kā fāsīlā nāpā. Phir us ne mujhe pānī meñ se guzarne ko kahā. Yahān pānī ṭaḥnoñ tak pahuñchtā thā. ⁴Us ne mazīd ādhe kilomīṭar kā fāsīlā nāpā, phir mujhe dubārā pānī meñ se guzarne ko kahā. Ab pānī ghuṭnoñ tak pahuñchā. Jab us ne tīsri martabā ādhā kilomīṭar kā fāsīlā nāp kar mujhe us meñ se guzarne diyā to pānī kamr tak pahuñchā. ⁵Ek āḳhiriṭ dafā us ne ādhe kilomīṭar kā fāsīlā nāpā. Ab main pānī meñ se guzar na sakā. Pānī itnā gahrā thā ki us meñ se guzarne ke lie tairne kī zarūrat thī.

⁶Us ne mujh se pūchhā, “Ai ādamzād, kyā tū ne ḡhaur kiyā hai?” Phir wuh mujhe dariyā ke kināre tak wāpas lāyā.

⁷Jab wāpas āyā to main ne dekhā ki dariyā ke donoñ kināroñ par muta’addid daraḳht lage haiñ. ⁸Wuh bolā, “Yih pānī mashriq kī taraf bah kar Wādī-e-Yardan meñ

pahuñchtā hai. Use pār karke wuh Bahīrā-e-Murdār meñ ā jātā hai. Us ke asar se Bahīrā-e-Murdār kā namkīn pānī pīne ke qābil ho jāegā. ⁹Jahān bhī dariyā bahegā wahān ke beshumār jāndār jīte raheñge. Bahut machhliyāñ hoñgī, aur dariyā Bahīrā-e-Murdār kā namkīn pānī pīne ke qābil banāegā. Jahān se bhī guzaregā wahān sab kuchh phaltā-phūltā rahegā. ¹⁰Ain-jadī se le kar Ain-ajlaim tak us ke kināroñ par machhere khare hoñge. Har taraf un ke jāl sūkhne ke lie phailāe hue nazar āeñge. Dariyā meñ har qism kī machhliyāñ hoñgī, utnī jītñī Bahīrā-e-Rūm meñ pāi jāti haiñ. ¹¹Sirf Bahīrā-e-Murdār ke irdgird kī daldalī jaghoñ aur johaṛoñ kā pānī namkīn rahegā, kyonki wuh namak hāsīl karne ke lie istemāl hogā. ¹²Dariyā ke donoñ kināroñ par har qism ke phaldār daraḳht ugeñge. In daraḳhtoñ ke patte na kabhī murjhāeñge, na kabhī un kā phal ḳhatm hogā. Wuh har mahīne phal lāeñge, is lie ki maqdis kā pānī un kī ābpāshī kartā rahegā. Un kā phal logoñ kī ḳhurāk banegā, aur un ke patte shafā deñge.”

Isrāil kī Sarhaddeñ

¹³Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne farmāyā, “Main tujhe us mulk kī sarhaddeñ batātā hūn jo bārah qabilōn meñ taqsim karnā hai. Yūsuf ko do hisse dene haiñ, bāqī qabilōn ko ek ek hissā. ¹⁴Main ne apnā hāth uṭhā kar qasam khāi thī ki main yih mulk tumhāre bāpdādā ko atā karūnga, is lie tum yih mulk mirās meñ pāoge. Ab use āpas meñ barābar taqsim kar lo.

¹⁵Shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se shurū ho kar mashriq kī taraf Hatlūn, Labo-hamāt aur Sidād ke pās se guzartī hai. ¹⁶Wahān se wuh Berotā aur Sibraim ke pās pahuñchtī hai. (Sibraim Mulk-e-Damishq aur Mulk-e-Hamāt ke darmiyān wāqe hai.) Phir sarhad Hasar-enān Shahr tak āge nikaltī hai jo Haurān kī sarhad par wāqe hai. ¹⁷Ġharz shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se le kar Hasar-enān tak pahuñchtī hai. Damishq aur Hamāt kī sarhaddeñ us ke shimāl meñ haiñ.

¹⁸Mulk kī mashriqī sarhad wahān shurū hotī hai jahān Damishq kā ilāqā Haurān ke pahārī ilāqe se miltā hai. Wahān se sarhad Dariyā-

e-Yardan ke sāth sāth chaltī hūi junūb meñ Bahīrā-e-Rūm ke pās Tamr Shahr tak pahuñchtī hai. Yon Dariyā-e-Yardan Mulk-e-Isrāil kī mashriqī sarhad aur Mulk-e-Jiliyād kī maġhribī sarhad hai.

¹⁹Junūbī sarhad Tamr se shurū ho kar junūb-maġhrib kī taraf chaltī chaltī Marībā-qādis ke chashmon tak pahuñchtī hai. Phir wuh shimāl-maġhrib kī taraf ruḡh karke Mīsr kī sarhad yānī Wādī-e-Mīsr ke sāth sāth Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchtī hai.

²⁰Maġhribī sarhad Bahīrā-e-Rūm hai jo shimāl meñ Labo-hamāt ke muqābil ḵatm hotī hai.

²¹Mulk ko apne qabilōn meñ taqsim karo! ²²Yih tumhārī maurūsī zamīn hogī. Jab tum qurā ḍāl kar use āpas meñ taqsim karo to un ġhairmulkiyon ko bhī zamīn milnī hai jo tumhāre darmiyān rahte aur jin ke bachche yahān paidā hue haiñ. Tumhārā un ke sāth waisā sulūk ho jaisā Isrāīliyon ke sāth. Qurā ḍalte waqt unheñ Isrāīlī qabilōn ke sāth zamīn milnī hai. ²³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis qabile meñ bhī pardesī ābād hon wahān tumheñ unheñ maurūsī zamīn denī hai.

Qabilon meñ Mulk kī Taqsīm

48 ¹⁻⁷Isrāīl kī shimālī sarhad Bahirā-e-Rūm se shurū ho kar mashriq kī taraf Hatlūn, Labo-hamāt aur Hasar-enān ke pās se guzartī hai. Damishq aur Hamāt sarhad ke shimāl meñ haiñ. Har qabile ko mulk kā ek hissā milegā. Har khitte kā ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsrā sirā maḡhribī sarhad hogā. Shimāl se le kar junūb tak qabāyli ilāqon kī yih tartīb hogī: Dān, Āshar, Naftālī, Manassī, Ifrāīm, Rūbin aur Yahūdāh.

Mulk ke bīch meñ Maḡhsūs Ilāqā

⁸Yahūdāh ke junūb meñ wuh ilāqā hogā jo tumheñ mere lie alag karnā hai. Qabāyli ilāqon kī tarah us kā bhī ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsrā sirā maḡhribī sarhad hogā. Shimāl se junūb tak kā fāsila sārhe 12 kilomīṭar hai. Us ke bīch meñ maqdis hai.

⁹Is ilāqe ke darmiyān ek khās khittā hogā. Mashriq se maḡhrib tak us kā fāsila sārhe 12 kilomīṭar hogā jabki shimāl se junūb tak fāsila 10 kilomīṭar hogā. Rab ke lie maḡhsūs is khitte ¹⁰kā ek hissā

imāmon ke lie maḡhsūs hogā. Is hisse kā fāsila mashriq se maḡhrib tak sārhe 12 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak 5 kilomīṭar hogā. Is ke bīch meñ hī Rab kā maqdis hogā. ¹¹Yih muqaddas ilāqā Lāwī ke khāndān Sadoq ke maḡhsūs-o-muqaddas kie gae imāmon ko diyā jāegā. Kyonki jab Isrāīli mujh se bargashtā hue to bāqī Lāwī un ke sāth bhaṭak gae. Lekin Sadoq kā khāndān wafādārī se meri khidmat kartā rahā. ¹²Is lie unheñ mere lie maḡhsūs ilāqe kā muqaddastarīn hissā milegā. Yih Lāwiyon ke khitte ke shimāl meñ hogā. ¹³Imāmon ke junūb meñ bāqī Lāwiyon kā khittā hogā. Mashriq se maḡhrib tak us kā fāsila sārhe 12 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak 5 kilomīṭar hogā.

¹⁴Rab ke lie maḡhsūs yih ilāqā pūre mulk kā behtarīn hissā hai. Us kā koī bhī plāṭ kisī dūse ke hāth meñ dene kī ijāzat nahīñ. Use na bechā jāe, na kisī dūse ko kisī plāṭ ke ewaz meñ diyā jāe. Kyonki yih ilāqā Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hai.

¹⁵Rab ke maqdis ke is khās ilāqe ke junūb meñ ek aur khittā hogā jis kī lambāi sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāi arhāi kilomīṭar hai.

Wuh muqaddas nahīn hai balki ām logon kī rihāish ke lie hogā. Is ke bīch meñ shahr hogā, jis ke irdgird charāgāheñ hoñgī. ¹⁶Yih shahr murabbā shakl kā hogā. Lambāi aur chauṛāi donoñ sawā do do kilomīṭar hogī.

¹⁷Shahr ke chāroñ taraf jānwaron ko charāne kī khulī jagah hogī jis kī chauṛāi 133 mīṭar hogī. ¹⁸Chūñki shahr apne khitte ke bīch meñ hogā is lie mazkūrā khulī jagah ke mashriq meñ ek khittā bāqī rah jāegā jis kā mashriq se shahr tak fāsila 5 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak fāsila aṛhāi kilomīṭar hogā. Shahr ke maḡhrib meñ bhī itnā hī baṛā khittā hogā. In do khitton meñ khetibārī kī jāegī jis kī paidāwār shahr meñ kām karne wālon kī khurāk hogī. ¹⁹Shahr meñ kām karne wāle tamām qabilon ke hoñge. Wuh in kheton kī khetibārī karenge.

²⁰Chunāñche mere lie alag kiya gayā yih pūrā ilāqā murabbā shakl kā hai. Us kī lambāi aur chauṛāi sārhe bārah bārah kilomīṭar hai. Is meñ shahr bhī shāmil hai.

²¹⁻²²Mazkūrā muqaddas khitte meñ maqdis, imāmon aur bāqī Lāwiyon kī zamīneñ haiñ. Us

ke mashriq aur maḡhrib meñ bāqīmāndā zamīn hukmrān kī milkiyat hai. Muqaddas khitte ke mashriq meñ hukmrān kī zamīn mulk kī mashriqī sarhad tak hogī aur muqaddas khitte ke maḡhrib meñ wuh samundar tak hogī. Shimāl se junūb tak wuh muqaddas khitte jitnī chauṛī yāñī sārhe 12 kilomīṭar hogī. Shimāl meñ Yahūdāh kā qabāyli ilāqā hogā aur junūb meñ Binyamīn kā.

Digar Qabilon kī Zamīn

²³⁻²⁷Mulk ke is kḡhas darmiyāñī hisse ke junūb meñ bāqī qabilon ko ek ek ilāqā milegā. Har ilāqe kā ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsra sirā Bahīrā-e-Rūm hogā. Shimāl se le kar junūb tak qabāyli ilāqon kī yih tartīb hogī: Binyamīn, Shamāūn, Ishkār, Zabūlūn aur Jad.

²⁸Jad ke qabile kī junūbī sarhad mulk kī sarhad bhī hai. Wuh Tamr se junūb-maḡhrib meñ Marībā-qādis ke chashmon tak chaltī hai, phir Misr kī sarhad yāñī Wādī-e-Misr ke sāth sāth shimāl-maḡhrib kā ruḡh karke Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchti hai.

²⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yihī tumhārā mulk hogā! Use Isrāīlī qabīlōñ meñ taqsīm karo. Jo kuchh bhī unheñ qurā ḍāl kar mile wuh un kī maurūsī zamīn hogī.

Yarūshalam ke Darwāze

³⁰⁻³⁴Yarūshalam Shahr ke 12 darwāze hoñge. Fasīl kī chāroñ dīwāreñ sawā do do kilomīṭar lambī hoñgī. Har dīwār ke tīn darwāze hoñge, ġharz kul bārah darwāze hoñge. Har ek kā nām kisī qabīle kā nām hogā. Chunāñche

shimāl meñ Rūbin kā darwāzā, Yahūdāh kā darwāzā aur Lāwī kā darwāzā hogā, mashriq meñ Yūsuf kā darwāzā, Binyamīn kā darwāzā aur Dān kā darwāzā hogā, junūb meñ Shamāūn kā darwāzā, Ishkār kā darwāzā aur Zabūlūn kā darwāzā hogā, aur maġhrib meñ Jad kā darwāzā, Āshar kā darwāzā aur Naftālī kā darwāzā hogā. ³⁵Fasīl kī pūrī lambāī 9 kilomīṭar hai.

Tab shahr ‘Yahāñ Rab Hai’ kahlāegā!”

Dānyāl

Dānyāl aur Us ke Dost Shāh-e-Bābal ke Darbār Men

1 Shāh-e-Yahūdāh Yahūyaqīm kī saltanat ke tīsre sāl meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Yarūshalam ā kar us kā muhāsarā kiyā. ²Us waqt Rab ne Yahūyaqīm aur Allāh ke ghar kā kāfī sāmān Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā. Nabūkadnazzar ne yih chīzeñ Mulk-e-Bābal meñ le jā kar apne dewatā ke mandir ke khazāne meñ mahfūz kar diñ.

³Phir us ne apne darbār ke ālā afsar Ashpanāz ko hukm diyā, “Yahūdāh ke shāhī khāndān aur ūñche tabqe ke khāndānoñ kī taftish karo. Un meñ se kuchh aise naujawānoñ ko chun kar le āo ⁴jo beaib, khūbsūrat, hikmat ke har lihāz se samajhdār,

tālīmīyāftā aur samajhne meñ tez hoñ. Gharz yih ādmī shāhī mahāl meñ khidmat karne ke qābil hoñ. Unheñ Bābal kī zabān likhne aur bolne kī tālim do.” ⁵Bādshāh ne muqarrar kiyā ki rozānā unheñ shāhī bāwarchikhāne se kitnā khānā aur mai milnī hai. Tīn sāl kī tarbiyat ke bād unheñ bādshāh kī khidmat ke lie hāzir honā thā.

⁶Jab in naujawānoñ ko chunā gayā to chār ādmī un meñ shāmil the jin ke nām Dānyāl, Hananiyāh, Mīsael aur Azariyāh the. ⁷Darbār ke ālā afsar ne un ke nae nām rakhe. Dānyāl Beltashazzar meñ badal gayā, Hananiyāh Sadrak meñ, Mīsael Mīsak meñ aur Azariyāh Abadnajū meñ.

⁸Lekin Dānyāl ne musammam irādā kar liyā ki main apne āp

ko shāhī khānā khāne aur shāhī mai pīne se nāpāk nahīn karūnga. Us ne darbār ke ālā afsar se in chīzoñ se parhez karne kī ijāzat māngī. ⁹Allāh ne pahle se is afsar kā dil narm kar diyā thā, is lie wuh Dānyāl kā khās lihāz kartā aur us par mehrbānī kartā thā. ¹⁰Lekin Dānyāl kī darḡhāst sun kar us ne jawāb diyā, “Mujhe apne āqā bādshāh se ḡar hai. Unhīn ne muta’ayyin kiyā ki tumheñ kyā kyā khānā aur pīnā hai. Agar unheñ patā chale ki tum dūsre naujawānoñ kī nisbat duble-patle aur kamzor lage to wuh merā sar qalam karenge.” ¹¹Tab Dānyāl ne us nigarān se bāt kī jise darbār ke ālā afsar ne Dānyāl, Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh par muqarrar kiyā thā. Wuh bolā, ¹²“Zarā das din tak apne khādimoñ ko āzmāeñ. Itne meñ hameñ khāne ke lie sirf sāg-pāt aur pīne ke lie pānī dījie. ¹³Is ke bād hamārī sūrat kā muqābalā un dīgar naujawānoñ ke sāth karen jo shāhī khānā khāte haiñ. Phir hī faislā karen ki āindā apne khādimoñ ke sāth kaisā sulūk karenge.”

¹⁴Nigarān mān gayā. Das din tak wuh unheñ sāg-pāt khilā kar aur

pānī pilā kar āzmātā rahā. ¹⁵Das din ke bād kyā deḡhtā hai ki Dānyāl aur us ke tīn dost shāhī khānā khāne wāle dīgar naujawānoñ kī nisbat kahīn zyādā sehhatmand aur moṭe-tāze lag rahe haiñ. ¹⁶Tab nigarān un ke lie muqarrarā shāhī khāne aur mai kā intazām band karke unheñ sirf sāg-pāt khilāne lagā. ¹⁷Allāh ne in chār ādmiyoñ ko adab aur hikmat ke har shobe meñ ilm aur samajh atā kī. Nīz, Dānyāl har qism kī royā aur khāb kī tābīr kar saktā thā.

¹⁸Muqarrarā tīn sāl ke bād darbār ke ālā afsar ne tamām naujawānoñ ko Nabūkadnazzar ke sāmne pesh kiyā. ¹⁹Jab bādshāh ne un se guftgū kī to mālūm huā ki Dānyāl, Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh dūsroñ par sabqat rakhte haiñ. Chunāñche chāroñ bādshāh ke mulāzim ban gae. ²⁰Jab bhī kisī muāmle meñ khās hikmat aur samajh darkār hotī to bādshāh ne dekhā ki yih chār naujawān mashwarā dene meñ pūrī saltanat ke tamām qismat kā hāl batāne wāloñ aur jādūgaroñ se das gunā zyādā qābil haiñ.

²¹Dānyāl Ḳhoras kī hukūmat ke pahle sāl tak shāhī darbār meñ khidmat kartā rahā.

Nabūkadnazzar kā Ḳhāb

2 Apnī hukūmat ke dūsre sāl meñ Nabūkadnazzar ne Ḳhāb dekhā. Ḳhāb itnā haulnāk thā ki wuh ghabrā kar jāg uṭhā. ²Us ne hukm diyā ki tamām qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar, afsūngar aur najūmī mere pās ā kar Ḳhāb kā matlab batāen. Jab wuh hāzir hue ³to bādshāh bolā, “Main ne ek Ḳhāb dekhā hai jo mujhe bahut pareshān kar rahā hai. Ab main us kā matlab jānanā chāhtā hūn.”

⁴Nujūmiyon ne Arāmī zabān meñ jawāb diyā, “Bādshāh salāmat apne Ḳhādimoñ ke sāmne yih Ḳhāb bayān karen to ham us kī tābīr karenge.”

⁵Lekin bādshāh bolā, “Nahīn, tum hī mujhe wuh kuchh batāo aur us kī tābīr karo jo main ne Ḳhāb meñ dekhā. Agar tum yih na kar sako to main hukm dūngā ki tumhen ṭukre ṭukre kar diyā jāe aur tumhare ghar kachre ke dher ho jāen. Yih merā musammam irādā hai. ⁶Lekin agar tum mujhe

wuh kuchh batā kar us kī tābīr karo jo main ne Ḳhāb meñ dekhā to main tumhen achchhe tohfe aur inām dūngā, nīz tumhari Ḳhās izzat karūnga. Ab shurū karo! Mujhe wuh kuchh batāo aur us kī tābīr karo jo main ne Ḳhāb meñ dekhā.”

⁷Ek bār phir unhoñ ne minnat kī, “Bādshāh apne Ḳhādimoñ ke sāmne apnā Ḳhāb batāen to ham zarūr us kī tābīr karenge.”

⁸Bādshāh ne jawāb diyā, “Mujhe sāf patā hai ki tum kyā kar rahe ho! Tum sirf ṭāl-maṭol kar rahe ho, kyonki tum samajh gae ho ki merā irādā pakkā hai. ⁹Agar tum mujhe Ḳhāb na batāo to tum sab ko ek hī sazā dī jāegī. Kyonki tum sab jhūṭ aur ḡhalat bāten pesh karne par muttāfiq ho gae ho, yih ummīd rakhte hue ki hālāt kisī waqt badal jāenge. Mujhe Ḳhāb batāo to mujhe patā chal jāegā ki tum mujhe us kī sahīh tābīr pesh kar sakte ho.”

¹⁰Nujūmiyon ne etarāz kiya, “Duniyā meñ koī bhī insān wuh kuchh nahīn kar pātā jo bādshāh māngte haiñ. Yih kabhī huā bhī nahīn ki kisī bādshāh ne aisī bāt kisī qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar yā najūmī se talab kī, Ḳhāb bādshāh kitnā azīm kyon na thā.

¹¹Jis chīz kā taqāzā bādshāh karte haiñ wuh had se zyādā mushkil hai. Sirf dewatā hī yih bāt bādshāh par zāhir kar sakte haiñ, lekin wuh to insān ke darmiyān rahte nahīñ.”

¹²Yih sun kar bādshāh āg-bagūlā ho gayā. Baṛe ḡhusse meñ us ne hukm diyā ki Bābal ke tamām dānishmandon ko sazā-e-maut dī jāe. ¹³Farmān sādīr huā ki dānishmandon ko mār ḡalnā hai. Chunāñche Dānyāl aur us ke doston ko bhī talāsh kiya gayā tāki unheñ sazā-e-maut deñ.

¹⁴Shāhī muhāfizon kā afsar banām Aryūk abhī dānishmandon ko mār ḡalne ke lie rawānā huā ki Dānyāl baṛī hikmat aur mauqāshanāsī se us se muḡhātib huā. ¹⁵Us ne afsar se pūchhā, “Bādshāh ne itnā saḡht farmān kyon jāri kiya?” Aryūk ne Dānyāl ko sārā muāmālā bayān kiya. ¹⁶Dānyāl fauran bādshāh ke pās gayā aur us se darḡhāst kī, “Zarā mujhe kuchh muhlat dījīe tāki main bādshāh ke ḡhāb kī tābīr kar sakūñ.” ¹⁷Phir wuh apne ghar wāpas gayā aur apne doston Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh ko tamām sūrat-e-hāl sunāī. ¹⁸Wuh bolā, “Āsmān ke Ḳhudā se iltijā karen ki wuh mujh

par rahm kare. Minnat karen ki wuh mere lie bhed khole tāki ham dīgar dānishmandon ke sāth halāk na ho jāeñ.”

¹⁹Rāt ke waqt Dānyāl ne royā dekhī jis meñ us ke lie bhed kholā gayā. Tab us ne āsmān ke Ḳhudā kī hamd-o-sanā kī,

²⁰“Allāh ke nām kī tamjīd azal se abad tak ho. Wuhī hikmat aur quwwat kā mālik hai. ²¹Wuhī auqāt aur zamāne badalne detā hai. Wuhī bādshāhon ko taḡht par biṭhā detā aur unheñ taḡht par se utār detā hai. Wuhī dānishmandon ko dānāī aur samajhdāron ko samajh atā kartā hai. ²²Wuhī gahrī aur poshidā bāteñ zāhir kartā hai. Jo kuchh andhere meñ chhupā rahtā hai us kā ilm wuh rakhtā hai, kyonki wuh raushnī se ḡhirā rahtā hai. ²³Ai mere bāpdādā ke Ḳhudā, main terī hamd-o-sanā kartā hūñ! Tū ne mujhe hikmat aur tāqat atā kī hai. Jo bāt ham ne tujh se māñgī wuh tū ne ham par zāhir kī, kyonki tū ne ham par bādshāh kā ḡhāb zāhir kiya hai.”

²⁴Phir Dānyāl Aryūk ke pās gayā jise bādshāh ne Bābal ke dānishmandon ko sazā-e-maut dene kī zimmedārī dī thī. Us

ne us se darḵhāst kī, “Bābal ke dānishmandon ko maut ke ghāt na utāren, kyonki main bādshāh ke ḵhāb kī tābīr kar saktā hūn. Mujhe bādshāh ke huzūr pahuñchā den to main unhen sab kuchh batā dūngā.”

²⁵Yih sun kar Aryūk bhāg kar Dānyāl ko bādshāh ke huzūr le gayā. Wuh bolā, “Mujhe Yahūdāh ke jilāwatanon mein se ek ādmī mil gayā jo bādshāh ko ḵhāb kā matlab batā saktā hai.” ²⁶Tab Nabūkadnazzar ne Dānyāl se jo Beltashazzar kahlātā thā pūchhā, “Kyā tum mujhe wuh kuchh batā sakte ho jo main ne ḵhāb mein dekhā? Kyā tum us kī tābīr kar sakte ho?”

²⁷Dānyāl ne jawāb diyā, “Jo bhed bādshāh jānanā chāhte hain use kholne kī kunjī kisī bhī dānishmand, jādūgar, qismat kā hāl batāne wāle yā ghaibdān ke pās nahīn hotī. ²⁸Lekin āsmān par ek Ḳhudā hai jo bhedoñ kā matlab insān par zāhir kar detā hai. Usī ne Nabūkadnazzar Bādshāh ko dikhāyā ki āne wāle dinoñ mein kyā kuchh pesh āegā. Sote waqt āp ne ḵhāb mein royā dekhī. ²⁹Ai bādshāh, jab āp palang par leṭe hue

the to āp ke zahan mein āne wāle dinoñ ke bāre mein ḵhayālāt ubhar āe. Tab bhedoñ ko kholne wāle Ḳhudā ne āp par zāhir kiya ki āne wāle dinoñ mein kyā kuchh pesh āegā. ³⁰Is bhed kā matlab mujh par zāhir huā hai, lekin is lie nahīn ki mujhe dīgar tamām dānishmandon se zyādā hikmat hāsīl hai balki is lie ki āp ko bhed kā matlab mālūm ho jāe aur āp samajh sakeñ ki āp ke zahan mein kyā kuchh ubhar āyā hai.

³¹Ai bādshāh, royā mein āp ne apne sāmne ek baṛā aur lambā-tarāngā mujassamā dekhā jo tezi se chamak rahā thā. Shakl-o-sūrat aisī thī ki insān ke rongṭe khare ho jāte the. ³²Sar ḵhālis sone kā thā jabki Sīnā aur bāzū chāndī ke, peṭ aur rān pītal kī ³³aur pinḍliyañ lohe kī thīn. Us ke pānwoñ kā ādhā hissā lohā aur ādhā hissā pakī huī miṭṭī thā. ³⁴Āp is manzar par ghaur hī kar rahe the ki achānak kisī pahārī ḍhalān se patthar kā baṛā ṭukṛā alag huā. Yih baḡhair kisī insānī hāth ke huā. Patthar ne dhaṛām se mujassame ke lohe aur miṭṭī ke pānwoñ par gir kar donoñ ko chūr chūr kar diyā. ³⁵Natiye mein pūrā mujassamā pāsh pāsh ho

gayā. Jitnā bhī lohā, miṭṭī, pītal, chāndī aur sonā thā wuh us bhūse kī mānind ban gayā jo gāhte waqt bāqī rah jātā hai. Hawā ne sab kuchh yon urā diyā ki in chizon kā nām-o-nishān tak na rahā. Lekin jis patthar ne mujassame ko girā diyā wuh zabardast pahār ban kar itnā barh gayā ki pūrī duniyā us se bhar gai.

³⁶Yihī bādshāh kā khāb thā. Ab ham bādshāh ko khāb kā matlab batāte haiñ. ³⁷Ai bādshāh, āp shahanshāh haiñ. Āsmān ke Khudā ne āp ko saltanat, quwwat, tāqat aur izzat se nawāzā hai. ³⁸Us ne insān ko janglī jānwaron aur parindon samet āp hī ke hawāle kar diyā hai. Jahān bhī wuh baste haiñ us ne āp ko hī un par muqarrar kiya hai. Āp hī mazkūrā sone kā sar haiñ. ³⁹Āp ke bād ek aur saltanat qāym ho jāegī, lekin us kī tāqat āp kī saltanat se kam hogī. Phir pītal kī ek tīsri saltanat wujūd meñ āegī jo pūrī duniyā par hukūmat karegī. ⁴⁰Ākhir meñ ek chauthī saltanat āegī jo lohe jaisī tāqatwar hogī. Jis tarah lohā sab kuchh toṛ kar pāsh pāsh kar detā hai usī tarah wuh dīgar sab ko toṛ kar pāsh pāsh karegī. ⁴¹Āp ne

dekhā ki mujassame ke pānwon aur ungliyon meñ kuchh lohā aur kuchh pakī huī miṭṭī thī. Is kā matlab hai, is saltanat ke do alag hisse hoñge. Lekin jis tarah khāb meñ miṭṭī ke sāth lohā milāyā gayā thā usī tarah chauthī saltanat meñ lohe kī kuchh na kuchh tāqat hogī. ⁴²Khāb meñ pānwon kī ungliyon meñ kuchh lohā bhī thā aur kuchh miṭṭī bhī. Is kā matlab hai, chauthī saltanat kā ek hissā tāqatwar aur dūsrā nāzuk hogā. ⁴³Lohe aur miṭṭī kī milāwaṭ kā matlab hai ki go log āpas meñ shādī karne se ek dūse ke sāth muttahid hone kī koshish kareñge to bhī wuh ek dūse se paiwast nahīñ raheñge, bilkul usī tarah jis tarah lohā miṭṭī ke sāth paiwast nahīñ rah saktā.

⁴⁴Jab yih bādshāh hukūmat kareñge, unhīñ dinon meñ āsmān kā Khudā ek bādshāhī qāym karegā jo na kabhī tabāh hogī, na kisī dūsrī qaum ke hāth meñ āegī. Yih bādshāhī in dīgar tamām saltanaton ko pāsh pāsh karke khatm karegī, lekin khud abad tak qāym rahegī. ⁴⁵Yihī khāb meñ us patthar kā matlab hai jis ne baḡhair kisī insānī hāth ke pahārī dhalān se alag ho kar mujassame ke

lohe, pītal, miṭṭī, chāndī aur sone ko pāsh pāsh kar diyā. Is tarīqe se azīm Ḳhudā ne bādshāh par zāhir kiya hai ki mustaqbil mein kyā kuchh pesh āegā. Yih ḳhāb qābil-etamād aur us kī tābīr saḥīh hai.”

⁴⁶Yih sun kar Nabūkadnazzar Bādshāh ne aundhe mein ho kar Dānyāl ko sijdā kiya aur hukm diya ki Dānyāl ko ḡhallā aur baḳhūr kī qurbāniyān pesh kī jāen. ⁴⁷Dānyāl se us ne kahā, “Yaqīnan, tumhārā Ḳhudā ḳhudāon kā Ḳhudā aur bādshāhon kā Mālik hai. Wuh wāqāi bhedon ko kholtā hai, warnā tum yih bhed mere lie khol na pāte.” ⁴⁸Nabūkadnazzar ne Dānyāl ko barā oḥdā aur muta’addid beshqīmat tohfe die. Us ne use pūre sūbā Bābal kā gawarnar banā diya. Sāth sāth Dānyāl Bābal ke tamām dānishmandon par muqarrar huā. ⁴⁹Us kī guzārish par bādshāh ne Sadrak, Mīsak aur Abadnājū ko sūbā Bābal kī intazāmiyā par muqarrar kiya. Dānyāl ḳhud shāhī darbār mein hāzir rahtā thā.

Sone ke But kī Pūjā Karne kā Hukm

3 Ek din Nabūkadnazzar ne sone kā mujassamā banwāyā. Us kī ūnchāi 90 fuṭ aur chaurāi 9 fuṭ thī. Us ne hukm diya ki but ko sūbā Bābal ke maidān banām dūrā mein kharā kiya jāe. ²Phir us ne tamām sūbedāron, gawarnaron, muntazimon, mushīron, ḳhazānchiyon, jajoṅ, majiṣṭreṭon, aur sūbon ke dīgar tamām baṛe baṛe sarkārī mulāzimon ko paighām bhejā ki mujassame kī maḳhsūsiyat ke lie ā kar jamā ho jāo. ³Chunānche sab but kī maḳhsūsiyat ke lie jamā ho gae. Jab sab us ke sāmne kharṛe the ⁴to shāhī naqīb ne buland āwāz se elān kiya,

“Ai muḳhtalif qaumon, ummaton aur zabānon ke logo, suno! Bādshāh farmātā hai, ⁵Jyon hī narsingā, shahnāi, santūr, sarod, ūd, bīn aur dīgar tamām sāz bajeṅge to lāzim hai ki sab aundhe mein ho kar bādshāh ke kharṛe kie gae sone ke but ko sijdā karen. ⁶Jo bhī sijdā na kare use fauran bharaktī bhaṭṭī mein phaiṅkā jāegā.”

⁷Chunānche jyon hī sāz bajne lage to mukhtalif qaumon, ummatoñ aur zabānon ke tamām log muñh ke bal ho kar Nabūkadnazzar ke kharē kie gae but ko sijdā karne lage.

⁸Us waqt kuchh najūmī bādshāh ke pās ā kar Yahūdiyon par ilzām lagāne lage. ⁹Wuh bole, “Bādshāh salāmat abad tak jīte raheñ! ¹⁰Ai bādshāh, āp ne farmāyā, ‘Jyon hī narsingā, shahnāī, santūr, sarod, ūd, bīn aur dīgar tamām sāz bajeñge to lāzim hai ki sab aundhe muñh ho kar bādshāh ke kharē kie gae is sone ke but ko sijdā kareñ. ¹¹Jo bhī sijdā na kare use bharakti bhaṭṭī meñ phaiñkā jāegā.’ ¹²Lekin kuchh Yahūdī ādmī haiñ jo āp kī parwā hī nahīñ karte, hālāñki āp ne unheñ sūbā Bābal kī intazāmiyā par muqarrar kiyā thā. Yih ādmī banām Sadrak, Mīsak aur Abadnajū na āp ke dewatāon kī pūjā karte, na sone ke us but kī parastish karte haiñ jo āp ne kharā kiyā hai.”

¹³Yih sun kar Nabūkadnazzar āpe se bāhar ho gayā. Us ne sidhā Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko bulāyā. Jab pahuñche ¹⁴to bolā, “Ai Sadrak, Mīsak aur Abadnajū,

kyā yih sahih hai ki na tum mere dewatāon kī pūjā karte, na mere kharē kie gae mujassame kī parastish karte ho? ¹⁵Main tumheñ ek ākhiri mauqā detā hūñ. Sāz dubārā bajeñge to tumheñ muñh ke bal ho kar mere banwāe hue mujassame ko sijdā karnā hai. Agar tum aisā na karo to tumheñ sidhā bharakti bhaṭṭī meñ phaiñkā jāegā. Tab kaun-sā Kḥudā tumheñ mere hāth se bachā sakegā?”

¹⁶Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ne jawāb diyā, “Ai Nabūkadnazzar, is muāmale meñ hameñ apnā difā karne kī zarūrat nahīñ hai. ¹⁷Jis Kḥudā kī kḥidmat ham karte haiñ wuh hameñ bachā saktā hai, kḥāh hameñ bharakti bhaṭṭī meñ kyon na phaiñkā jāe. Ai bādshāh, wuh hameñ zarūr āp ke hāth se bachāegā. ¹⁸Lekin agar wuh hameñ na bhī bachāe to bhī āp ko mālūm ho ki na ham āp ke dewatāon kī pūjā kareñge, na āp ke kharē kie gae sone ke mujassame kī parastish kareñge.”

¹⁹Yih sun kar Nabūkadnazzar āg-bagūlā ho gayā. Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke sāmne us kā chehrā bigar gayā aur us ne hukm diyā ki bhaṭṭī ko māmūl kī nisbat sāt

gunā zyādā garm kiyā jāe. ²⁰Phir us ne kahā ki behtarīn faujiyon meñ se chand ek Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko bāndh kar bharakti bhaṭṭi meñ phaink deñ. ²¹Tīnoñ ko bāndh kar bharakti bhaṭṭi meñ phainkā gayā. Un ke choghe, pājāme aur ṭopiyān utārī na gain. ²²Chūnki bādshāh ne bhaṭṭi ko garm karne par khās zor diyā thā is lie āg itnī tez hui ki jo fauji Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko le kar bhaṭṭi ke muñh tak chaṛh gae wuh fauran nazar-e-ātish ho gae. ²³Un ke qaidi bandhī hui hālat meñ sholāzan āg meñ gir gae.

²⁴Achānak Nabūkadnazzar Bādshāh chaunk uṭhā. Us ne uchhal kar apne mushiron se pūchhā, “Ham ne to tīn ādmiyon ko bāndh kar bhaṭṭi meñ phainkwāyā ki nahīn?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Ji, ai bādshāh.” ²⁵Wuh bolā, “To phir yih kyā hai? Mujhe chār ādmi āg meñ idhar-udhar phirte hue nazar ā rahe haiñ. Na wuh bandhe hue haiñ, na unheñ nuqsān pahuñch rahā hai. Chauthā ādmi dewatāon kā beṭā-sā lag rahā hai.”

²⁶Nabūkadnazzar jaltī hui bhaṭṭi ke muñh ke qarīb gayā aur pukārā, “Ai Sadrak, Mīsak aur Abadnajū,

ai Allāh T’ālā ke bando, nikal āo! Idhar āo.” Tab Sadrak, Mīsak aur Abadnajū āg se nikal āe. ²⁷Sūbedār, gawarnar, muntazim aur shāhī mushīr un ke gird jamā hue to dekhā ki āg ne un ke jismon ko nuqsān nahīn pahuñchāyā. Bālon meñ se ek bhī jhulas nahīn gayā thā, na un ke libās āg se muta’assir hue the. Āg aur dhuen kī bū tak nahīn thī.

²⁸Tab Nabūkadnazzar bolā, “Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke Khudā kī tamjīd ho jis ne apne farishte ko bhej kar apne bandoñ ko bachāyā. Unhoñ ne us par bharosā rakh kar bādshāh ke hukm kī nāfarmānī kī. Apne Khudā ke siwā kisī aur kī khidmat yā parastish karne se pahle wuh apnī jān ko dene ke lie taiyār the.

²⁹Chunāñche merā hukm suno! Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke Khudā ke khilāf kufr baknā tamām qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke afrād ke lie saḡht manā hai. Jo bhī aisā kare use ṭukṛe ṭukṛe kar diyā jāegā aur us ke ghar ko kachre kā dher banāyā jāegā. Kyoñki koī bhī dewatā is tarah nahīn bachā saktā.”

³⁰Phir bādshāh ne tīnoñ ādmiyon ko sūbā Bābal meñ sarfarāz kiyā.

Nabūkadnazzar ke Dūsre**Ḳhāb kī Tābīr**

4 Nabūkadnazzar duniyā kī tamām qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke afrād ko zail kā paighām bhejtā hai,

Sab kī salāmatī ho! ²Main ne sab ko un ilāhī nishānāt aur mojiẓāt se āgāh karne kā faislā kiyā hai jo Allāh T’ālā ne mere lie kie haiñ. ³Us ke nishān kitne azīm, us ke mojiẓāt kitne zabardast haiñ! Us kī bādshāhī abādī hai, us kī saltanat nasl-dar-nasl qāym rahtī hai.

⁴Main, Nabūkadnazzar ḳhushī aur sukūn se apne mahal meñ rahtā thā. ⁵Lekin ek dīn main ek ḳhāb dekh kar bahut ghabrā gayā. Main palang par leṭā huā thā ki itnī haulnāk bāteñ aur royāeñ mere sāmne se guzarīñ ki main ḍar gayā. ⁶Tab main ne hukm diyā ki Bābal ke tamām dānishmand mere pās āeñ tāki mere lie ḳhāb kī tābīr kareñ. ⁷Qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar, najūmī aur ḡhaibdān pahuñche to main ne unheñ apnā ḳhāb bayān kiyā, lekin wuh us kī tābīr karne meñ nākām rahe.

⁸Āḳhirkār Dānyāl mere huzūr āyā jis kā nām Beltashazzar rakhā

gayā hai. (Mere dewatā kā nām bel hai.) Dānyāl meñ muqaddas dewatāoñ kī rūh hai. Use bhī main ne apnā ḳhāb sunāyā. ⁹Main bolā, “Ai Beltashazzar, tum jādūgaroñ ke sardār ho, aur main jāntā hūñ ki muqaddas dewatāoñ kī rūh tum meñ hai. Koi bhī bhed tumhāre lie itnā mushkil nahīñ hai ki tum use khol na sako. Ab merā ḳhāb sun kar us kī tābīr karo!

¹⁰Palang par leṭe hue main ne royā meñ dekhā ki duniyā ke bīch meñ nihāyat lambā-sā daraḳht lagā hai. ¹¹Yīh daraḳht itnā ūñchā aur tanāwar hotā gayā ki āḳhirkār us kī choṭī āsmān tak pahuñch gai aur wuh duniyā kī intahā tak nazar āyā. ¹²Us ke patte ḳhūbsūrat the, aur wuh bahut phal lātā thā. Us ke sāye meñ janglī jānwar panāh lete, us kī shāḳhoñ meñ parinde baserā karte the. Har insān-o-haiwān ko us se ḳhurāk miltī thī.

¹³Main abhī daraḳht ko dekh rahā thā ki ek muqaddas farishta āsmān se utar āyā. ¹⁴Us ne baṛe zor se āwāz dī, ‘Daraḳht ko kāṭ ḍālo! Us kī shāḳheñ toṛ do, us ke patte jhār do, us kā phal bikher do! Jānwar us ke sāye meñ se nikal kar bhāg jāeñ, parinde us kī shāḳhoñ se uṛ jāeñ.

¹⁵Lekin us kā muḍḥ jaṛoṇ samet zamīn meṇ rahne do. Use lohe aur pītal kī zanjīroṇ meṇ jakaṛ kar khule maidān kī ghās meṇ chhoṛ do. Wahān use āsmān kī os tar kare, aur jānwaroṇ ke sāth zamīn kī ghās hī us ko nasīb ho. ¹⁶Sāt sāl tak us kā insānī dil jānwar ke dil meṇ badal jāe. ¹⁷Kyoṇki muqaddas farishtoṇ ne fatwā diyā hai ki aisā hī ho tāki insān jān le ki Allāh T’ālā kā iḡhtiyār insānī saltanatoṇ par hai. Wuh apnī hī marzī se logoṇ ko un par muqarrar kartā hai, ḡhāh wuh kitne zalīl kyoṇ na hoṇ.’

¹⁸Main, Nabūkadnazzar ne ḡhāb meṇ yih kuchh dekhā. Ai Beltashazzar, ab mujhe is kī tābīr pesh karo. Merī saltanat ke tamām dānishmand is meṇ nākām rahe haiṇ. Lekin tum yih kar pāoge, kyoṇki tum meṇ muqaddas dewatāoṇ kī rūh hai.”

¹⁹Tab Beltashazzar yānī Dānyāl ke roṅṅte khare ho gae. Aur jo ḡhayālāt ubhar ae un se us par kāfī der tak saḡht dahshat tāri rahī. Āḡhirkār bādshāh bolā, “Ai Beltashazzar, ḡhāb aur us kā matlab tujhe itnā dahshatzadā na kare.” Beltashazzar ne jawāb diyā, “Mere āqā, kāsh ḡhāb kī bāteṇ āp

ke dushmanoṇ aur muḡhālifoṇ ko pesh aeṇ! ²⁰Āp ne ek daraḡht dekhā jo itnā ūnchā aur tanāwar ho gayā ki us kī choṭī āsmān tak pahuñchī aur wuh pūrī duniyā ko nazar āyā. ²¹Us ke patte ḡhūbsūrat the, aur wuh bahut-sā phal lātā thā. Us ke sāye meṇ janglī jānwar panāh lete, us kī shāḡhoṇ meṇ parinde baserā karte the. Har insān-o-haiwān ko us se ḡhurāk miltī thī.

²²Ai bādshāh, āp hī yih daraḡht haiṇ! Āp hī baṛe aur tāqatwar ho gae haiṇ balki āp kī azmat baṛhte baṛhte āsmān se bāteṇ karne lagī, āp kī saltanat duniyā kī intahā tak phail gaī hai. ²³Ai bādshāh, is ke bād āp ne ek muqaddas farishte ko dekhā jo āsmān se utar kar bolā, ‘Daraḡht ko kāṭ ḡālo! Use tabāh karo, lekin us kā muḍḥ jaṛoṇ samet zamīn meṇ rahne do. Use lohe aur pītal kī zanjīroṇ meṇ jakaṛ kar khule maidān kī ghās meṇ chhoṛ do. Wahān use āsmān kī os tar kare, aur jānwaroṇ ke sāth zamīn kī ghās hī us ko nasīb ho. Sāt sāl yoṇ hī guzar jāeṇ.’

²⁴Ai bādshāh, is kā matlab yih hai, Allāh T’ālā ne mere āqā bādshāh ke bāre meṇ faislā kiya hai ²⁵ki āp ko insānī sangat se nikāl

kar bhagāyā jāegā. Tab āp jangli jānwaroñ ke sāth rah kar bailoñ kī tarah ghās chareñge aur āsmān kī os se tar ho jāeñge. Sāt sāl yon hī guzareñge. Phir ākhirkār āp iqrār kareñge kī Allāh T’ālā kā insānī saltanatoñ par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai. ²⁶Lekin ḡhāb meñ yih bhī kahā gayā kī daraḡht ke muḡh ko jaḡoñ samet zamīn meñ chhoḡā jāe. Is kā matlab hai kī āp kī saltanat tāham qāym raheḡī. Jab āp etarāf kareñge kī tamām iḡhtiyār āsmān ke hāth meñ hai to āp ko saltanat wāpas mileḡī. ²⁷Ai bādshāh, ab mehrbānī se merā mashwarā qabūl farmāeñ. Insāf karke aur mazlūmoñ par karm farmā kar apne gunāhoñ ko dūr kareñ. Shāyad aisā karne se āp kī ḡhushhālī qāym rahe.”

²⁸Dānyāl kī har bāt Nabūkadnazzar ko pesh āī. ²⁹Bārah mahīne ke bād bādshāh Bābal meñ apne shāhī mahal kī chhat par ṡahal rahā thā. ³⁰Tab wuh kahne lagā, “Lo, yih azīm shahr dekho jo main ne apnī rihāish ke lie tāmīr kiyā hai! Yih sab kuchh main ne apnī hī zabardast quwwat se banā liyā hai tāki merī shān-o-shaukat mazīd baḡhti jāe.”

³¹Bādshāh yih bāt bol hī rahā thā kī āsmān se āwāz sunāī dī, “Ai Nabūkadnazzar Bādshāh, sun! Saltanat tujh se chhīn lī gāī hai. ³²Tujhe insānī sangat se nikāl kar bhagāyā jāegā, aur tū jangli jānwaroñ ke sāth rah kar bail kī tarah ghās chareḡā. Sāt sāl yon hī guzar jāeñge. Phir ākhirkār tū iqrār kareḡā kī Allāh T’ālā kā insānī saltanatoñ par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai.”

³³Jyon hī āwāz band huī to aisā hī huā. Nabūkadnazzar ko insānī sangat se nikāl kar bhagāyā gayā, aur wuh bailoñ kī tarah ghās charne lagā. Us kā jism āsmān kī os se tar hotā rahā. Hote hote us ke bāl uqāb ke paroñ jitne lambe aur us ke nāḡhun parinde ke changul kī mānind hue. ³⁴Lekin sāt sāl guzarne ke bād main, Nabūkadnazzar apnī āñkhoñ ko āsmān kī taraf uṡhā kar dubārā hosh meñ āyā. Tab main ne Allāh T’ālā kī tamjīd kī, main ne us kī hamd-o-sanā kī jo hameshā tak zindā hai. Us kī hukūmat abadī hai, us kī saltanat nasl-dar-nasl qāym rahti hai. ³⁵Us kī nisbat duniyā ke tamām bāshinde sifar ke barābar

hain. Wuh āsmānī fauj aur duniyā ke bāshindon ke sāth jo jī chāhe kartā hai. Use kuchh karne se koī nahīn rok saktā, koī us se jawāb talab karke pūchh nahīn saktā, “Tū ne kyā kiyā?”

³⁶Jyon hī main dubārā hosh mein āyā to mujhe pahlī shāhī izzat aur shān-o-shaukat bhī az sar-e-nau hāsīl huī. Mere mushīr aur shurafā dubārā mere sāmne hāzīr hue, aur mujhe dubārā takht par biṭhāyā gayā. Pahle kī nisbat merī azmat mein izāfā huā.

³⁷Ab main, Nabūkadnazzar āsmān ke Bādshāh kī hamd-o-sanā kartā hūn. Main usī ko jalāl detā hūn, kyōnki jo kuchh bhī wuh kare wuh sahīh hai. Us kī tamām rāhen munsifānā hain. Jo maḡhrūr ho kar zindagī guzārte hain unhen wuh past karne ke qābil hai.

Belshazzar kī Ziyāfat

5 Ek din Belshazzar Bādshāh apne baṛon ke hazār afrād ke lie zabardast ziyāfat karke un ke sāth mai pīne lagā. ²Nashe mein us ne hukm diyā, “Sone-chāndī ke jo pyāle mere bāp Nabūkadnazzar ne Yarūshalam mein wāqe Allāh ke

ghar se chhīn lie the wuh mere pās le āo tāki main apne baṛon, bīwiyon aur dāshtāon ke sāth un se mai pī lūn.” ³Chunānche Yarūshalam mein wāqe Allāh ke ghar se lūṭe hue pyāle us ke pās lāe gae. Aur sab un se mai pī kar ⁴sone, chāndī, pītal, lohe, lakaṛī aur patthar ke apne buton kī tamjīd karne lage.

⁵Usī lamhe shāhī mahal ke hāl mein insānī hāth kī ungliyān nazar āin jo shamādān ke muqābil diwār ke platar par kuchh likhne lagīn. Jab bādshāh ne hāth ko likhte hue dekhā ⁶to us kā chehrā ḍar ke māre faq ho gayā. Us kī kamr ke joṛ ḍhile paṛ gae. Aur us ke ghuṭne ek dūse se ṭakrāne lage.

⁷Wuh zor se chīkhā, “Jādūgaron, nujūmiyon aur ḡhaibdānon ko bulāo!” Bābal ke dānishmand pahuṅche to wuh bolā, “Jo bhī likhe hue alfāz paṛh kar mujhe un kā matlab batā sake use arḡhawānī rang kā libās pahnāyā jāegā. Us ke gale mein sone kī zanjīr pahnāi jāegī, aur hukūmat mein sirf do log us se baṛe honḡe.”

⁸Bādshāh ke dānishmand qarīb āe, lekin na wuh likhe hue alfāz paṛh sake, na un kā matlab bādshāh ko batā sake. ⁹Tab

Belshazzar Bādshāh nihāyat pareshān huā, aur us kā chehrā mazīd mānd paṛ gayā. Us ke shurafā bhī saḥt pareshān ho gae.

¹⁰Bādshāh aur shurafā kī bāten malikā tak pahuñch gaīn to wuh ziyāfat ke hāl meñ dāḥil huī. Kahne lagī, “Bādshāh abad tak jīte raheñ! Ghabrāne yā mānd paṛne kī kyā zarūrat hai? ¹¹Āp kī bādshāhī meñ ek ādmī hai jis meñ muqaddas dewatāon kī rūh hai. Āp ke bāp ke daur-e-hukūmat meñ sābit huā ki wuh dewatāon kī-sī basīrat, fahm aur hikmat kā mālik hai. Āp ke bāp Nabūkadnazzar Bādshāh ne use qismat kā hāl batāne wālon, jādūgaron, nujūmiyon aur ḡhaibdānon par muqarrar kiya thā, ¹²kyonki us meñ ḡhairmāmūlī zihānat, ilm aur samajh pāī jāti hai. Wuh ḡhābon kī tābir karne aur paheliyān aur pechidā masle hal karne meñ māhir sābit huā hai. Ādmī kā nām Dānyāl hai, go bādshāh ne us kā nām Beltashazzar rakhā thā. Merā mashwarā hai ki āp use bulāen, kyonki wuh āp ko zarūr likhe hue alfāz kā matlab batāegā.”

¹³Yih sun kar bādshāh ne Dānyāl ko fauran bulā liyā. Jab pahuñchā

to bādshāh us se muḥtāib huā, “Kyā tum wuh Dānyāl ho jise mere bāp Nabūkadnazzar Bādshāh Yahūdāh ke jilāwatanon ke sāth Yahūdāh se yahān lāe the? ¹⁴Sunā hai ki dewatāon kī rūh tum meñ hai, ki tum basīrat, fahm aur ḡhairmāmūlī hikmat ke mālik ho. ¹⁵Dānishmandon aur nujūmiyon ko mere sāmne lāyā gayā hai tāki dīwār par likhe hue alfāz paṛh kar mujhe un kā matlab batāen, lekin wuh nākām rahe haiñ. ¹⁶Ab mujhe batāyā gayā ki tum ḡhābon kī tābir aur pechidā maslon ko hal karne meñ māhir ho. Agar tum yih alfāz paṛh kar mujhe in kā matlab batā sako to tumheñ arḡhawānī rang kā libās pahnāyā jāegā. Tumhāre gale meñ sone kī zanjir pahnāī jāegī, aur hukūmat meñ sirf do log tum se baṛe hoñge.”

¹⁷Dānyāl ne jawāb diyā, “Mujhe ajr na deñ, apne tohfe kisī aur ko dijie. Maiñ bādshāh ko yih alfāz aur in kā matlab waise hī batā dūngā. ¹⁸Ai bādshāh, jo saltanat, azmat aur shān-o-shaukat āp ke bāp Nabūkadnazzar ko hāsil thī wuh Allāh T’ālā se milī thī. ¹⁹Usī ne unheñ wuh azmat atā kī thī jis ke bāis tamām qaumon, ummaton aur

zabānoñ ke afrād un se ḍarte aur un ke sāmne kāñpte the. Jise wuh mār ḍālnā chāhte the use mārā gayā, jise wuh zindā chhoṛnā chāhte the wuh zindā rahā. Jise wuh sarfarāz karnā chāhte the wuh sarfarāz huā aur jise past karnā chāhte the wuh past huā. ²⁰Lekin wuh phūl kar had se zyādā maḡhrūr ho gae. Is lie unheñ taḡht se utārā gayā, aur wuh apnī qadar-o-manzilat kho baiṭhe. ²¹Unheñ insānī sangat se nikāl kar bhagāyā gayā, aur un kā dil jānwar ke dil kī mānind ban gayā. Un kā rahan-sahan jangli gadhoñ ke sāth thā, aur wuh bailoñ kī tarah ghās charne lage. Un kā jism āsmān kī os se tar rahtā thā. Yih hālat us waqt tak rahi jab tak ki unhoñ ne iqrār na kiyā ki Allāh T’ālā kā insānī saltanatoñ par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai.

²²Ai Belshazzar Bādshāh, go āp un ke beṭe haiñ aur is bāt kā ilm rakhte haiñ to bhī āp farotan na rahe ²³balki āsmān ke Mālik ke ḡhilāf uṭh khare ho gae haiñ. Āp ne hukm diyā ki us ke ghar ke pyāle āp ke huzūr lāe jāeñ, aur āp ne apne baṛoñ, biwiyōñ aur dāshtāoñ ke sāth unheñ mai pīne

ke lie istemāl kiyā. Sāth sāth āp ne apne dewatāoñ kī tamjīd kī go wuh chāñdī, sone, pītal, lohe, lakaṛī aur patthar ke but hī haiñ. Na wuh dekh sakte, na sun yā samajh sakte haiñ. Lekin jis Ḳhudā ke hāth meñ āp kī jān aur āp kī tamām rāheñ haiñ us kā ehtirām āp ne nahīñ kiyā.

²⁴Isī lie us ne hāth bhej kar diwār par yih alfāz likhwā die. ²⁵Aur likhā yih hai, ‘Mine mine taqel-o-farsīn.’

²⁶‘Mine’ kā matlab ‘ginā huā’ hai. Yānī āp kī saltanat ke dīn gine hue haiñ, Allāh ne unheñ iḡhtitām tak pahuñchāyā hai.

²⁷‘Taqel’ kā matlab ‘tolā huā’ hai. Yānī Allāh ne āp ko tol kar mālūm kiyā hai ki āp kā wazn kam hai.

²⁸‘Farsīn’ kā matlab ‘taqsīm huā’ hai. Yānī āp kī bādshāhī ko Mādiyoñ aur Fārsiyoñ meñ taqsīm kiyā jāegā.”

²⁹Dānyāl ḡhāmosh huā to Belshazzar ne hukm diyā ki use arḡhawānī rang kā libās pahnāyā jāe aur us ke gale meñ sone kī zanjīr pahnāi jāe. Sāth sāth elān kiyā gayā ki ab se hukūmat meñ sirf do ādmī Dānyāl se baṛe haiñ.

³⁰Usī rāt Shāh-e-Bābal Belshazzar ko qatl kiyā gayā, ³¹aur

Dārā Mādī takht par baiṭh gayā. Us kī umr 62 sāl thī.

Dānyāl Sherbabar kī Mānd Meñ

6 Dārā ne saltanat ke tamām sūboñ par 120 sūbedār muta'ayyin karne kā faislā kiyā.

²Un par tīn wazīr muqarrar the jin meñ se ek Dānyāl thā. Gawarnar un ke sāmne jawābdeh the tāki bādshāh ko nuqsān na pahuñche.

³Jald hī patā chalā ki Dānyāl dūsre wazīroñ aur sūbedāroñ par sabqat rakhtā thā, kyonki wuh ḡhairmāmūlī zihānat kā mālik thā. Natijatan bādshāh ne use pūrī saltanat par muqarrar karne kā irādā kiyā. ⁴Jab dīgar wazīroñ aur sūbedāroñ ko yih bāt mālūm hui to wuh Dānyāl par ilzām lagāne kā bahānā ḡhūñḡne lage. Lekin wuh apnī zimmedāriyoñ ko nibhāne meñ itnā qābil-e-etamād thā ki wuh nākām rahe. Kyonki na wuh rishwatkhōr thā, na kisi kām meñ sust.

⁵Āḡhirkār wuh ādmī āpas meñ kahne lage, “Is tarīqe se hameñ Dānyāl par ilzām lagāne kā mauqā nahīn milegā. Lekin ek bāt hai jo ilzām kā bāis ban saktī hai yāni

us ke Ḳhudā kī shariāt.” ⁶“Tab wuh guroh kī sūrat meñ bādshāh ke sāmne hāzir hue aur kahne lage, “Dārā Bādshāh abad tak jīte raheñ! ⁷Saltanat ke tamām wazīr, gawarnar, sūbedār, mushīr aur muntazim āpas meñ mashwarā karke muttafiq hue haiñ ki agle 30 din ke daurān sab ko sirf bādshāh se duā karnī chāhie. Bādshāh ek farmān sādīr kareñ ki jo bhī kisi aur mābūd yā insān se iltijā kare use sheroñ kī mānd meñ phaiñkā jāegā. Dhyān denā chāhie ki sab hī is par amal kareñ. ⁸Ai bādshāh, guzārish hai ki āp yih farmān zarūr sādīr kareñ balki likh kar us kī tasdīq bhī kareñ tāki use tabdil na kiyā jā sake. Tab wuh Mādīyoñ aur Fārsīyoñ ke qawānīn kā hissā ban kar mansūḡh nahīn kiyā jā sakegā.”

⁹Dārā Bādshāh mān gayā. Us ne farmān likhwā kar us kī tasdīq kī.

¹⁰Jab Dānyāl ko mālūm huā ki farmān sādīr huā hai to wuh sīdhā apne ghar meñ chalā gayā. Chhat par ek kamrā thā jis kī khulī khiṛkiyoñ kā ruḡh Yarūshalām kī taraf thā. Is kamre meñ Dānyāl rozānā tīn bār apne ḡhuṭne ṭek kar duā aur apne Ḳhudā kī sataīsh kartā thā. Ab bhī us ne yih silsilā

jārī rakhā. ¹¹Jyōñ hī Dānyāl apne Ḳhudā se duā aur iltijā kar rahā thā to us ke dushmanon ne guroh kī sūrat meñ ghar meñ ghus kar use yih karte hue pāyā.

¹²Tab wuh bādshāh ke pās gae aur use shāhī farmān kī yād dilāi, “Kyā āp ne farmān sādīr nahīn kiyā thā ki agle 30 din ke daurān sab ko sirf bādshāh se duā karnī hai, aur jo kisī aur mābūd yā insān se iltijā kare use sheron kī mānd meñ phainkā jāegā?” Bādshāh ne jawāb diyā, “Jī, yih farmān qāym hai balki Mādiyon aur Fārsiyon ke qawānīn kā hissā hai jo mansūkh nahīn kiyā jā saktā.” ¹³Unhon ne kahā, “Ai bādshāh, Dānyāl jo Yahūdāh ke jilāwatanon meñ se hai na āp kī parwā kartā, na us farmān kī jis kī āp ne likh kar tasdīq kī. Abhī tak wuh rozānā tīn bār apne Ḳhudā se duā kartā hai.”

¹⁴Yih sun kar bādshāh ko baṛī diqqat mahsūs huī. Pūrā dīn wuh sochtā rahā ki main Dānyāl ko kis tarah bachāūñ. Sūraj ke ghurūb hone tak wuh use chhuṛāne ke lie koshān rahā. ¹⁵Lekin ākhīrkār wuh ādmī guroh kī sūrat meñ dubārā bādshāh ke huzūr āe aur kahne lage, “Bādshāh ko yād rahe ki

Mādiyon aur Fārsiyon ke qawānīn ke mutābiq jo bhī farmān bādshāh sādīr kare use tabdīl nahīn kiyā jā saktā.” ¹⁶Chunāñche bādshāh ne hukm diyā ki Dānyāl ko pakāṛ kar sheron kī mānd meñ phainkā jāe. Aisā hī huā. Bādshāh bolā, “Ai Dānyāl, jis Ḳhudā kī ibādat tum bilānāghā karte āe ho wuh tumheñ bachāe.” ¹⁷Phir mānd ke muñh par patthar rakhā gayā, aur bādshāh ne apnī muhr aur apne baṛon kī muhreñ us par lagāīn tāki koī bhī use khol kar Dānyāl kī madad na kare.

¹⁸Is ke bād bādshāh shāhī mahal meñ wāpas chalā gayā aur pūrī rāt rozā rakhe hue guzārī. Na kuchh us kā dīl bahlāne ke lie us ke pās lāyā gayā, na use nīnd āī.

¹⁹Jab pau phaṭne lagī to wuh uṭh kar sheron kī mānd ke pās gayā. ²⁰Us ke qarīb pahuñch kar bādshāh ne ghamgīn āwāz se pukārā, “Ai zindā Ḳhudā ke bande Dānyāl, kyā tumhāre Ḳhudā jis kī tum bilānāghā ibādat karte rahe ho tumheñ sheron se bachā sakā?” ²¹Dānyāl ne jawāb diyā, “Bādshāh abad tak jīte raheñ! ²²Mere Ḳhudā ne apne farishte ko bhej diyā jis ne sheron ke muñh ko band kie

rakhā. Unhoñ ne mujhe koī bhī nuqsān na pahuñchāyā, kyonki Allāh ke sāmne main bequsūr hūñ. Bādshāh salāmat ke ḵhilāf bhī mujh se jurm nahīn huā.”

²³Yih sun kar bādshāh āpe meñ na samāyā. Us ne Dānyāl ko mānd se nikālne kā hukm diyā. Jab use khiñch kar nikālā gayā to mālūm huā ki use koī bhī nuqsān nahīn pahuñchā. Yoñ use Allāh par bharosā rakhne kā ajr milā. ²⁴Lekin jin ādmiyoñ ne Dānyāl par ilzām lagāyā thā un kā burā anjām huā. Bādshāh ke hukm par unheñ un ke bāl-bachchoñ samet sheron kī mānd meñ phaiñkā gayā. Mānd ke farsh par girne se pahle hī sher un par jhapṭ pṛe aur unheñ phāṛ kar un kī haḍḍiyoñ ko chabā liyā.

²⁵Phir Dārā Bādshāh ne saltanat kī tamām qaumoñ, ummatoñ aur ahl-e-zabān ko zail kā paighām bhejā,

“Sab kī salāmatī ho! ²⁶Merā farmān suno! Lāzim hai ki merī saltanat kī har jagah log Dānyāl ke Ḳhudā ke sāmne thartharāeñ aur us kā ḵhauf māneñ. Kyonki wuh zindā Ḳhudā aur abad tak qāym hai. Na kabhī us kī bādshāhī tabāh, na us kī hukūmat ḵhatm

hogī. ²⁷Wuhī bachātā aur najāt detā hai, wuhī āsmān-o-zamīn par ilāhī nishān aur mojize dikhātā hai. Usī ne Dānyāl ko sheron ke qabze se bachāyā.”

²⁸Chunāñche Dānyāl ko Dārā Bādshāh aur Fāras ke bādshāh Ḳhoras ke daur-e-hukūmat meñ bahut kāmyābī hāsīl huī.

Dānyāl kī Pahlī Royā: Chār Jānwar

7 Shāh-e-Bābal Belshazzar kī hukūmat ke pahle sāl meñ Dānyāl ne ḵhāb meñ royā dekhī. Jāg uṭhne par us ne wuh kuchh qalamband kar liyā jo ḵhāb meñ dekhā thā. Zail meñ is kā bayān hai,

²Rāt ke waqt main, Dānyāl ne royā meñ dekhā ki āsmān kī chāroñ hawāeñ zor se baṛe samundar ko mutalātim kar rahī haiñ. ³Phir chār baṛe jānwar samundar se nikal āe jo ek dūsre se muḵhtalif the.

⁴Pahlā jānwar sherbabar jaisā thā, lekin us ke uqāb ke par the. Mere deḳhte hī us ke paroñ ko noch liyā gayā aur use uṭhā kar insān kī tarah pichhle do paioñ par ḵharā kiyā gayā. Use insān kā dil bhī mil gayā.

⁵Dūsra jānwar rīchh jaisā thā. Us kā ek pahlū kharā kiyā gayā thā, aur wuh apne dāntōn meñ tīn pasliyāñ pakare hue thā. Use batāyā gayā, “Uṭh, jī bhar kar gosht khā le!”

⁶Phir main ne tīsre jānwar ko dekhā. Wuh chīte jaisā thā, lekin us ke chār sar the. Use hukūmat karne kā ikhtiyār diyā gayā.

⁷Is ke bād rāt kī royā meñ ek chauthā jānwar nazar āyā jo ḍarāunā, haulnāk aur nihāyat hī tāqatwar thā. Apne lohe ke bare bare dāntōn se wuh sab kuchh khātā aur chūr chūr kartā thā. Jo kuchh bach jātā use wuh pānwōn tale raund detā thā. Yīh jānwar dīgar jānwarōn se muḁhtalif thā. Us ke das sīng the. ⁸Main sīngoñ par ḡhaur hī kar rahā thā ki ek aur chhoṭā-sā sīng un ke darmiyān se nikal āyā. Pahle das sīngoñ meñ se tīn ko noch liyā gayā tāki use jagah mil jāe. Chhoṭe sīng par insānī āñkheñ thīñ, aur us kā muñh baṛī baṛī bāteñ kartā thā.

⁹Main dekh hī rahā thā ki taḁht lagāe gae aur Qadīmūl-aiyām baiṭh gayā. Us kā libās barf jaisā safed aur us ke bāl ḁhālīs ūn kī mānind the. Jis taḁht par wuh baiṭhā thā wuh āg kī tarah bharak rahā

thā, aur us par sholāzan pahie lage the. ¹⁰Us ke sāmne se āg kī nahar bah kar nikal rahī thī. Beshumār hastiyāñ us kī ḁhidmat ke lie kharī thīñ. Log adālat ke lie baiṭh gae. Aur kitābeñ kholī gain.

¹¹Main ne ḡhaur kiyā ki chhoṭā sīng baṛī baṛī bāteñ kar rahā hai. Main deḁhtā rahā to chauthe jānwar ko qatl kiyā gayā. Us kā jism tabāh huā aur bharaktī āg meñ phaiñkā gayā. ¹²Dīgar tīn jānwarōn kī hukūmat un se chhīn lī gāi, lekin unheñ kuchh der ke lie zindā rahne kī ijāzat dī gāi.

¹³Rāt kī royā meñ main ne yīh bhī dekhā ki āsmān ke bādaloñ ke sāth sāth koī ā rahā hai jo Ibn-e-Ādam-sā lag rahā hai. Jab Qadīmūl-aiyām ke qarīb pahuñchā to us ke huzūr lāyā gayā. ¹⁴Use saltanat, izzat aur bādshāhī dī gāi, aur har qaum, ummat aur zabān ke afrād ne us kī parastish kī. Us kī hukūmat abadī hai aur kabhī ḁhatm nahīñ hogī. Us kī bādshāhī kabhī tabāh nahīñ hogī.

¹⁵Main, Dānyāl saḁht pareshān huā, kyonki royā se mujh par dahshat chhā gāi thī. ¹⁶Is lie main ne wahāñ ḁhare kisi ke pās jā kar us se guzārish kī ki wuh

mujhe in tamām bātoñ kā matlab batāe. Us ne mujhe in kā matlab batāyā, ¹⁷“Chār baṛe jānwar chār saltanateñ haiñ jo zamīn se nikal kar qāym ho jāeñgī. ¹⁸Lekin Allāh T’ālā ke muqaddasīn ko haqīqī bādshāhī milegī, wuh bādshāhī jo abad tak hāsīl rahegī.”

¹⁹Main chauthē jānwar ke bāre meñ mazīd jānanā chāhtā thā, us jānwar ke bāre meñ jo dīgar jānwaroñ se itnā muḁhtalīf aur itnā haulnāk thā. Kyonki us ke dānt lohe aur panje pītal ke the, aur wuh sab kuchh khātā aur chūr chūr kartā thā. Jo bach jātā use wuh pāñwoñ tale raund detā thā. ²⁰Main us ke sar ke das sīngoñ aur un meñ se nīkle hue chhoṭe sīng ke bāre meñ bhī mazīd jānanā chāhtā thā. Kyonki chhoṭe sīng ke nikalne par das sīngoñ meñ se tīn nikal kar gir gae. Aur yih sīng baṛh kar sāth wāle sīngoñ se kahīñ baṛā nazar āyā. Us kī āñkheñ thīñ, aur us kā muñh baṛī baṛī bāteñ kartā thā. ²¹Royā meñ main ne dekhā kī chhoṭe sīng ne muqaddasīn se jang karke unheñ shikast dī. ²²Lekin phir Qadīmūl-aiyām ā pahunchā aur Allāh T’ālā ke muqaddasīn ke lie insāf qāym kiyā. Phir wuh waqt

āyā jab muqaddasīn ko bādshāhī hāsīl huī.

²³Jis se main ne royā kā matlab pūchhā thā us ne kahā, “Chauthē jānwar se murād zamīn par ek chauthī bādshāhī hai jo dīgar tamām bādshāhiyoñ se muḁhtalīf hogī. Wuh tamām duniyā ko khā jāegī, use raund kar chūr chūr kar degī. ²⁴Das sīngoñ se murād das bādshāh haiñ jo is bādshāhī se nikal āenge. Un ke bād ek aur bādshāh āegā jo guzare bādshāhoñ se muḁhtalīf hogā aur tīn bādshāhoñ ko ḁhāk meñ milā degā. ²⁵Wuh Allāh T’ālā ke ḁhilāf kufr bakegā, aur muqaddasīn us ke taht piste raheñge, yahāñ tak kī wuh īdoñ ke muqarrarā auqāt aur shariāt ko tabdīl karne kī koshish karegā. Muqaddasīn ko ek arse, do arsoñ aur ādhe arse ke lie us ke hawāle kiyā jāegā.

²⁶Lekin phir log us kī adālat ke lie baiṭh jāenge. Us kī hukūmat us se chhīn lī jāegī, aur wuh mukammal taur par tabāh ho jāegī. ²⁷Tab āsmān tale kī tamām saltanatoñ kī bādshāhat, saltanat aur azmat Allāh T’ālā kī muqaddas qaum ke hawāle kar dī jāegī. Allāh T’ālā kī bādshāhī abadī hogī, aur tamām

hukmrān us kī khidmat karke us ke tābe raheṅge.”

²⁸Mujhe mazīd kuchh nahīn batāyā gayā. Main, Dānyāl in bāton se bahut pareshān huā, aur merā chehrā mānd paṛ gayā, lekin main ne muāmalā apne dil meṅ mahfūz rakhā.

Dānyāl kī Dūsri Royā:

Menḍhā aur Bakrā

8 Belshazzar Bādshāh ke daur e-hukūmat ke tīsre sāl meṅ main, Dānyāl ne ek aur royā dekhī. ²Royā meṅ main sūbā Ailām ke qilāband shahr Sosan kī nahar Ūlāi ke kināre par kharā thā. ³Jab main ne apnī nigāh uṭhāi to kināre par mere sāmne hī ek menḍhā kharā thā. Us ke do baṛe siṅg the jin meṅ se ek zyādā baṛā thā. Lekin wuh dūsre ke bād hī baṛā ho gayā thā. ⁴Merī nazon kī sāmne menḍhā maḡhrib, shimāl aur junūb kī taraf siṅg mārne lagā. Na koī jānwar us kā muqābalā kar sakā, na koī us ke qābū se bachā sakā. Jo jī chāhe kartā thā aur hote hote bahut baṛā ho gayā.

⁵Main us par ḡhaur hī kar rahā thā ki achānak maḡhrib se āte hue

ek bakrā dikhāi diyā. Us kī ānkhoṅ ke darmiyān zabardast siṅg thā, aur wuh zamīn ko chhue baḡhair chal rahā thā. Pūrī duniyā ko ubūr karke ⁶wuh do siṅgon wāle us menḍhe ke pās pahunch gayā jo main ne nahar ke kināre kharā dekhā thā. Baṛe taish meṅ ā kar wuh us par ṭūṭ parā. ⁷Main ne dekhā ki wuh menḍhe ke pahlū se ṭakrā gayā. Baṛe ḡhusse meṅ us ne use yon mārā ki menḍhe ke donoṅ siṅg ṭukṛe ṭukṛe ho gae. Is bebas hālat meṅ menḍhā us kā muqābalā na kar sakā. Bakre ne use zamīn par paṭaḡh kar pānwon tale kuchal diyā. Koī nahīn thā jo menḍhe ko bakre ke qābū se bachāe.

⁸Bakrā nihāyat tāqatwar ho gayā. Lekin tāqat ke urūj par hī us kā baṛā siṅg ṭūṭ gayā, aur us kī jagah mazīd chār zabardast siṅg nikal āe jin kā ruḡh āsmān kī chār simton kī taraf thā. ⁹Un ke ek siṅg meṅ se ek aur siṅg nikal āyā jo ibtidā meṅ chhoṭā thā. Lekin wuh junūb, mashriq aur khūbsūrat mulk Isrāil kī taraf baṛhte baṛhte bahut tāqatwar ho gayā. ¹⁰Phir wuh āsmānī fauj tak baṛh gayā. Wahān us ne kuchh faujiyon aur sitaron ko zamīn par phaiṅk kar pānwon tale kuchal

diyā. ¹¹Wuh barhte barhte āsmānī fauj ke kamāndār tak bhī pahunch gayā aur use un qurbāniyon se mahrūm kar diyā jo use rozānā pesh kī jātī thiñ. Sāth sāth sīng ne us ke maqdis ke maqām ko tabāh kar diyā. ¹²Us kī fauj se rozānā kī qurbāniyon kī behurmatī huī, aur sīng ne sachchāi ko zamīn par paṭakh diyā. Jo kuchh bhī us ne kiya us mein wuh kāmyāb rahā.

¹³Phir main ne do muqaddas hastiyon ko āpas mein bāt karte hue sunā. Ek ne pūchhā, “Is royā mein pesh kie gae hālāt kab tak qāym raheñge, yānī jo kuchh rozānā kī qurbāniyon ke sāth ho rahā hai, yih tabāhkun behurmatī aur yih bāt kī maqdis ko pāmāl kiya jā rahā hai?” ¹⁴Dūsre ne jawāb mein mujhe batāyā, “Hālāt 2,300 shāmon aur subhon tak yon hī raheñge. Is ke bād maqdis ko nae sire se maḥsūs-o-muqaddas kiya jāegā.”

¹⁵Main dekhe hue wāqiyāt ko samajhne kī koshish kar hī rahā thā ki koī mere sāmne kharā huā jo mard jaisā lag rahā thā. ¹⁶Sāth sāth main ne nahar Ūlāi kī taraf se kisi shakhs kī āwāz sunī jis ne kahā, “Ai Jibrāil, is ādmī ko royā kā matlab batā de.” ¹⁷Farishtā mere qarīb āyā

to main saḥt ghabrā kar muñh ke bal gir gayā. Lekin wuh bolā, “Ai ādamzād, jān le ki is royā kā tālluq āḥirī zamāne se hai.”

¹⁸Jab wuh mujh se bāt kar rahā thā to main madhosh hālāt mein muñh ke bal parā rahā. Ab farishte ne mujhe chhū kar pānwon par kharā kiya. ¹⁹Wuh bolā, “Main tujhe samjhā detā hūn ki us āḥirī zamāne mein kyā kuchh pesh āegā jab Allāh kā ḡhazab nāzil hogā. Kyonki royā kā tālluq āḥirī zamāne se hai. ²⁰Do sīngon ke jis mendhe ko tū ne dekhā wuh Mādī aur Fāras ke bādshāhon kī numāindagī kartā hai. ²¹Lambe bālon kā bakrā Yūnān kā bādshāh hai. Us kī āñkhoñ ke darmiyān lagā barā sīng Yūnānī shahanshāhī kā pahlā bādshāh hai. ²²Tū ne dekhā ki yih sīng tūt gayā aur us kī jagah chār sīng nikal āe. Is kā matlab hai ki pahlī bādshāhī se chār aur nikal āengī. Lekin chāron kī tāqat pahlī kī nisbat kam hogī. ²³Un kī hukumat ke āḥirī aiyām mein bewafāon kī badkirdārī urūj tak pahunch gai hogī.

Us waqt ek gustakh aur sāzish kā māhir bādshāh takht par baiṭhegā.

²⁴Wuh bahut tāqatwar ho jāegā,

lekin yih us kī apnī tāqat nahīn hogī. Wuh hairatangez barbādī kā bāis banegā, aur jo kuchh bhī karegā us meñ kāmyāb hogā. Wuh zorāwaroñ aur muqaddas qaum ko tabāh karegā. ²⁵Apnī samajh aur fareb ke zariye wuh kāmyāb rahegā. Tab wuh mutakabbir ho jāegā. Jab log apne āp ko mahfūz samjheñge to wuh unheñ maut ke ghāṭ utāregā. Āḡhirkār wuh hukmrānoñ ke hukmrān ke ḡhilāf bhī uṭhegā. Lekin wuh pāsh pāsh ho jāegā, albattā insānī hāth se nahīn.

²⁶Ai Dānyāl, shāmoñ aur subhoñ ke bāre meñ jo royā tujh par zāhir huī wuh sachchī hai. Lekin filhāl use poshīdā rakh, kyonki yih wāqiyāt abhī pesh nahīn āeñge balki bahut dinon ke guzar jāne ke bād hī.”

²⁷Is ke bād main, Dānyāl niḡhāl ho kar kaī dinon tak bīmār rahā. Phir main uṭhā aur bādshāh kī ḡhidmat meñ dubārā apne farāyz adā karne lagā. Main royā se saḡht pareshān thā, aur koī nahīn thā jo mujhe us kā matlab batā sake.

Dānyāl Apnī Qaum kī Shafāʾat

Kartā Hai

9 Dārā bin Aḡhaswerus Bābal ke taḡht par baiṭh gayā thā. Is Mādī bādshāh ²kī hukūmat ke pahle sāl meñ main, Dānyāl ne pāk nawishton kī tahqīq kī. Main ne ḡhāskar us par ḡhaur kiya jo Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat farmāyā thā. Us ke mutābiq Yarūshalam kī tabāhshudā hālat 70 sāl tak qāym rahegī. ³Chunāñche main ne Rab apne ḡhudā kī taraf rujū kiya tāki apnī duā aur iltijāoñ se us kī marzī dariyāft karūñ. Sāth sāth main ne rozā rakhā, ṭaṭ kā libās oṛh liyā aur apne sar par rākh ḡāl li. ⁴Main ne Rab apne ḡhudā se duā karke iqṛār kiya,

“Ai Rab, tū kitnā azīm aur mahīb ḡhudā hai! Jo bhī tujhe pyār kartā aur tere ahkām ke tābe rahtā hai us ke sāth tū apnā ahd qāym rakhtā aur us par mehrbānī kartā hai. ⁵Lekin ham ne gunāh aur badī kī hai. Ham bedīn aur bāḡhī ho kar tere ahkām aur hidāyāt se bhaṭak gae haiñ. ⁶Ham ne nabiyoñ kī nahīn sunī, hālāñki tere ḡhādim terā nām le kar hamāre bādshāhoñ, buzurgoñ, bāpdādā

balki mulk ke tamām bāshindon se muḵhātib hue. ⁷Ai Rab, tū haq bajānib hai jabki is din ham sab sharmsār haiñ, ḵhāh Yahūdāh, Yarūshalam yā Isrāīl ke hoñ, ḵhāh qarīb yā un tamām dūr-darāz mamālik meñ rahte hoñ jahān tū ne hameñ hamārī bewafāi ke sabab se muntashir kar diyā hai. Kyoñki ham tere hī sāth bewafā rahe haiñ. ⁸Ai Rab, ham apne bādshāhoñ, buzurgoñ aur bāpdādā samet bahut sharmsār haiñ, kyoñki ham ne terā hī gunāh kiyā hai.

⁹Lekin Rab hamārā Ḵhudā rahīm hai aur ḵhushī se muāf kartā hai, go ham us se sarkash hue haiñ. ¹⁰Na ham Rab apne Ḵhudā ke tābe rahe, na us ke un ahkām ke mutābiq zindagī guzārī jo us ne hameñ apne ḵhādimoñ yāñi nabiyon kī mārifat die the. ¹¹Tamām Isrāīl terī shariāt kī ḵhilāfwarzī karke sahīh rāh se bhaṭak gayā hai, koī terī sunane ke lie taiyār nahīñ thā.

Allāh ke ḵhādīm Mūsā ne shariāt meñ qasam khā kar lānateñ bhejī thiñ, aur ab yih lānateñ ham par nāzil huī haiñ, is lie ki ham ne terā gunāh kiyā. ¹²Jo kuchh tū ne hamāre aur hamāre hukmrānoñ ke ḵhilāf farmāyā thā wuh pūrā huā,

aur ham par baṛī āfat āī. Āsmān tale kahīñ bhī aisī musibat nahīñ āī jis tarah Yarūshalam ko pesh āī hai. ¹³Mūsā kī shariāt meñ mazkūr har wuh lānat ham par nāzil huī jo nāfarmānoñ par bhejī gai hai. To bhī na ham ne apne gunāhoñ ko chhoṛā, na terī sachchāi par dhyān diyā, hālāñki is se ham Rab apne Ḵhudā kā ḡhazab ṭhanḍā kar sakte the. ¹⁴Isī lie Rab ham par āfat lāne se na jhijkā. Kyoñki jo kuchh bhī Rab hamārā Ḵhudā kartā hai us meñ wuh haq bajānib hotā hai. Lekin ham ne us kī na sunī.

¹⁵Ai Rab hamāre Ḵhudā, tū baṛī qudrat kā izhār karke apnī qaum ko Mīsr se nikāl lāyā. Yoñ tere nām ko wuh izzat-o-jalāl milā jo āj tak qāym rahā hai. Is ke bāwujūd ham ne gunāh kiyā, ham se bedīn harkateñ sarzad huī haiñ. ¹⁶Ai Rab, tū apne munsifānā kāmoñ meñ wafādār rahā hai! Ab bhī is kā lihāz kar aur apne saḡht ḡhazab ko apne shahr aur muqaddas pahār Yarūshalam se dūr kar! Yarūshalam aur terī qaum gird-o-nawāh kī qaumoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gai hai, go ham mānte haiñ ki yih hamāre gunāhoñ aur hamāre bāpdādā kī ḵhatāoñ kī wajah se ho rahā hai.

¹⁷Ai hamāre Ḳhudā, ab apne ḵhādīm kī duāon aur iltijāon ko sun! Ai Rab, apnī hī ḵhātir apne tabāhshudā maqdis par apne chehre kā mehrbān nūr chamkā. ¹⁸Ai mere Ḳhudā, kān lagā kar merī sun! Apnī ānkheñ khol! Us shahr ke khañḍarāt par nazar kar jis par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. Ham is lie tujh se iltijāen nahīn kar rahe ki ham rāstbāz haiñ balki is lie ki tū nihāyat mehrbān hai. ¹⁹Ai Rab, hamārī sun! Ai Rab, hamen muāf kar! Ai mere Ḳhudā, apnī ḵhātir der na kar, kyonki tere shahr aur qaum par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.”

70 Hafton kā Bhed

²⁰Yon main duā kartā aur apne aur apnī qaum Isrāil ke gunāhoñ kā iqrār kartā gayā. Main ḵhāskar apne Ḳhudā ke muqaddas pahār Yarūshalam ke lie Rab apne Ḳhudā ke huzūr fariyād kar rahā thā.

²¹Main duā kar hī rahā thā ki Jibrāil jise main ne dūsri royā meñ dekhā thā mere pās ā pahuñchā. Rab ke ghar meñ shām kī qurbānī pesh karne kā waqt thā. Main bahut hī thak gayā thā. ²²Us

ne mujhe samjhā kar kahā, “Ai Dānyāl, ab main tujhe samajh aur basirat dene ke lie āyā hūñ. ²³Jyon hī tū duā karne lagā to Allāh ne jawāb diyā, kyonki tū us kī nazar meñ girāñqadar hai. Main tujhe yih jawāb sunāne āyā hūñ. Ab dhyān se royā ko samajh le! ²⁴Terī qaum aur tere muqaddas shahr ke lie 70 hafte muqarrar kie gae haiñ tāki utne meñ jarāym aur gunāhoñ kā silsilā ḵhatm kiyā jāe, qusūr kā kaffārā diyā jāe, abādī rāstī qāym kī jāe, royā aur peshgoī kī tasdiq kī jāe aur muqaddastarīn jagah ko masah karke maḵhsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁵Ab jān le aur samajh le ki Yarūshalam ko dubārā tāmīr karne kā hukm diyā jāegā, lekin mazīd sāt hafte guzareñge, phir hī Allāh ek hukmrān ko is kām ke lie chun kar masah karegā. Tab shahr ko 62 hafton ke andar chaukoñ aur ḵhandaqon samet nae sire se tāmīr kiyā jāegā, go is daurān wuh kāfi musibat se dochār hogā. ²⁶In 62 hafton ke bād Allāh ke masah kie gae bande ko qatl kiyā jāegā, aur us ke pās kuchh bhī nahīn hogā. Us waqt ek aur hukmrān kī qaum ā kar shahr aur maqdis ko tabāh

karegī. Ikhtitām sailāb kī sūrat meñ āegā, aur ākhir tak jang jāri rahegī, aisī tabāhi hogī jis kā faisla ho chukā hai. ²⁷Ek hafte tak yih hukmrān muta'addid logoñ ko ek ahd ke taht rahne par majbūr karegā. Is hafte ke bīch meñ wuh zabah aur ghallā kī qurbāniyoñ kā intazām band karegā aur maqdis ke ek taraf wuh kuchh kharā karegā jo behurmatī aur tabāhi kā bāis hai. Lekin tabāh karne wāle kā khatmā bhī muqarrar kiya gayā hai, aur ākhirkār wuh bhī tabāh ho jāegā.”

Dānyāl kī Ākhirī Royā

10 Fāras ke bādshāh Khoras kī hukūmat ke tīsre sāl meñ Beltashazzar yānī Dānyāl par ek bāt zāhir hui jo yaqīnī hai aur jis kā tālluq ek bārī musibat se hai. Use royā meñ is paighām kī samajh hāsīl hui.

²Un dinoñ meñ main, Dānyāl tīn pūre hafte mātām kar rahā thā.

³Na main ne umdā khānā khāyā, na gosht yā mai mere hoñtoñ tak pahuñchī. Tīn pūre hafte main ne har khusbūdār tel se parhez kiya. ⁴Pahle mahīne ke 24wēñ din^a

main bāre dariyā Dijlā ke kināre par kharā thā. ⁵Main ne nigāh uṭhāi to kyā dekhtā hūñ ki mere sāmne katān se mulabbas ādmī kharā hai jis kī kamr meñ khalīs sone kā paṭkā bandhā huā hai. ⁶Us kā jism pukhrāj^b jaisā thā, us kā chehrā āsmānī bijli kī tarah chamak rahā thā, aur us kī ānkheñ bharaktī mashāloñ kī mānind thīñ. Us ke bāzū aur pāñw pālīsh kie hue pītal kī tarah damak rahe the. Bolte waqt yoñ lag rahā thā ki bārā hujūm shor machā rahā hai.

⁷Sirf main, Dānyāl ne yih royā dekhī. Mere sāthiyoñ ne use na dekhā. To bhī achānak un par itnī dahshat tāri hui ki wuh bhāg kar chhup gae. ⁸Chunāñche main akelā hī rah gayā. Lekin yih azīm royā dekh kar merī sārī tāqat jāti rahī. Mere chehre kā rang māñd paṛ gayā aur main bebas huā. ⁹Phir wuh bolne lagā. Use sunte hī main muñh ke bal gir kar madhosh hālat meñ zamīn par paṛā rahā. ¹⁰Tab ek hāth ne mujhe chhū kar hilāyā. Us kī madad se main apne hāthoñ aur ghutnoñ ke bal ho sakā.

^a23 Aprail.

^btopas

¹¹Wuh ādmī bolā, “Ai Dānyāl, tū Allāh ke nazdik bahut girānqadar hai! Jo bāteñ main tujh se karūnga un par ghaur kar. Khaṛā ho jā, kyonki is waqt mujhe tere hi pās bhejā gayā hai.” Tab main thartharāte hue khaṛā ho gayā.

¹²Us ne apnī bāt jāri rakhi, “Ai Dānyāl, mat ḍarnā! Jab se tū ne samajh hāsīl karne aur apne Kḥudā ke sāmne jhukne kā pūrā irādā kar rakhā hai, usī din se terī sunī gai hai. Main terī duāon ke jawāb meñ ā gayā hūn. ¹³Lekin Fārsī bādshāhi kā sardār 21 din tak mere rāste meñ khaṛā rahā. Phir Mikāel jo Allāh ke sardār farishton meñ se ek hai merī madad karne āyā, aur merī jān Fārsī bādshāhi ke us sardār ke sāth laṛne se chhūt gai. ¹⁴Main tujhe wuh kuchh sunāne ko āyā hūn jo ākhirī dinoñ meñ terī qaum ko pesh āegā. Kyonki royā kā tālluq āne wāle waqt se hai.”

¹⁵Jab wuh mere sāth yih bāteñ kar rahā thā to main kḥāmoshī se niche zamīn kī taraf dekhtā rahā. ¹⁶Phir jo ādmī-sā lag rahā thā us ne mere hoñton ko chhū diyā, aur main muñh khol kar bolne lagā. Main ne apne sāmne khaṛe farishte se kahā, “Ai mere āqā, yih

royā dekh kar main dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāne lagā hūn. Merī tāqat jāti rahī hai. ¹⁷Ai mere āqā, āp kā kḥādim kis tarah āp se bāt kar saktā hai? Merī tāqat to jawāb de gai hai, sāns lenā bhī mushkil ho gayā hai.”

¹⁸Jo ādmī-sā lag rahā thā us ne mujhe ek bār phir chhū kar taqwīyat dī ¹⁹aur bolā, “Ai tū jo Allāh kī nazar meñ girānqadar hai, mat ḍarnā! Terī salāmatī ho. Hauslā rakh, mazbūt ho jā!” Jyon hi us ne mujh se bāt kī mujhe taqwīyat mili, aur main bolā, “Ab mere āqā bāt karen, kyonki āp ne mujhe taqwīyat dī hai.”

²⁰Us ne kahā, “Kyā tū mere āne kā maqsad jāntā hai? Jald hi main dubārā Fāras ke sardār se laṛne chalā jāūngā. Aur us se nipaṭne ke bād Yūnān kā sardār āegā. ²¹Lekin pahle main tere sāmne wuh kuchh bayān kartā hūn jo ‘Sachchāi kī Kitāb’ meñ likhā hai. (In sardaron se laṛne meñ merī madad koī nahīn kartā siwāe tumhāre sardār farishte Mikāel ke.

11 Mādī bādshāh Dārā kī hukūmat ke pahle sāl se hī main Mikāel ke sāth khaṛā rahā

hūn tāki us ko sahārā dūn aur us kī hifāzat karūn.)

Shimālī aur Junūbī Saltanatōn kī Jangeñ

²Ab main tujhe wuh kuchh batātā hūn jo yaqīnan pesh āegā. Fāras meñ mazid tīn bādshāh taḡht par baiṭheñge. Is ke bād ek chauthā ādmī bādshāh banegā jo tamām dūsroñ se kahīn zyādā daulatmand hogā. Jab wuh daulat ke bāis tāqatwar ho jāegā to wuh Yūnānī mamlakat se larne ke lie sab kuchh jamā karegā.

³Phir ek zorāwar bādshāh barpā ho jāegā jo barī quwwat se hukūmat karegā aur jo jī chāhe karegā.

⁴Lekin jyoñ hī wuh barpā ho jāe us kī saltanat ṭukre ṭukre ho kar ek shimālī, ek junūbī, ek maḡhribī aur ek mashriqī hisse meñ taqṣīm ho jāegī. Na yih chār hisse pahli saltanat jitne tāqatwar hoñge, na bādshāh kī aulād taḡht par baiṭhegī, kyoñki us kī saltanat jar se ukhār kar dūsroñ ko dī jāegī.

⁵Junūbī mulk kā bādshāh taqwīyat pāegā, lekin us kā ek afsar kahīn zyādā tāqatwar ho jāegā, us kī hukūmat kahīn zyādā mazbūt hogī.

⁶Chand sāl ke bād donoñ saltanaten muttahid ho jāeñgī. Ahd ko mazbūt karne ke lie junūbī bādshāh kī beṭī kī shādī shimālī bādshāh se karāi jāegī. Lekin na beṭī kāmyāb hogī, na us kā shauhar aur na us kī tāqat qāym rahegī. Un dinoñ meñ use us ke sāthiyoñ, bāp aur shauhar samet dushman ke hawāle kiyā jāegā. ⁷Beṭī kī jagah us kā ek rishtedār kharā ho jāegā jo shimālī bādshāh kī fauj par hamlā karke us ke qile meñ ghus āegā. Wuh un se nipaṭ kar fatah pāegā ⁸aur un ke ḡhāle hue butoñ ko sone-chāñdī kī qimṭī chīzoñ samet chhīn kar Misr le jāegā. Wuh kuchh sāl tak shimālī bādshāh ko nahīn chheregā. ⁹Phir shimālī bādshāh junūbī bādshāh ke mulk meñ ghus āegā, lekin use apne mulk meñ wāpas jānā pāegā. ¹⁰Is ke bād us ke beṭe jang kī taiyāriyān karke barī barī faujeñ jamā karenge. Un meñ se ek junūbī bādshāh kī taraf barh kar sailāb kī tarah junūbī mulk par āegī aur larṭe larṭe us ke qile tak pahuñchegī.

¹¹Phir junūbī bādshāh taish meñ ā kar shimālī bādshāh se larne ke lie niklegā. Shimālī bādshāh jawāb meñ barī fauj kharī karegā,

lekin wuh shikast khā kar ¹²tabāh ho jāegī. Tab junūbī bādshāh kā dil ghurūr se bhar jāegā, aur wuh beshumār afrād ko maut ke ghāt utāregā. To bhī wuh tāqatwar nahīn rahegā. ¹³Kyonki shimālī bādshāh ek aur fauj jamā karegā jo pahli kī nisbat kahīn zyādā barī hogī. Chand sāl ke bād wuh is barī aur hathiyāron se lais fauj ke sāth junūbī bādshāh se larne āegā.

¹⁴Us waqt bahut-se log junūbī bādshāh ke khilāf uṭh khare hoenge. Terī qaum ke bedīn log bhī us ke khilāf khare ho jāenge aur yon royā ko purā karenge. Lekin wuh ṭhokar khā kar gir jāenge. ¹⁵Phir shimālī bādshāh ā kar ek qilāband shahr kā muhāsarā karegā. Wuh pushtā banā kar shahr par qabzā kar legā. Junūb kī faujen use rok nahīn sakeṅgī, un ke behtarīn daste bhī bebas ho kar us kā sāmna nahīn kar sakeṅge. ¹⁶Hamlā-āwar bādshāh jo jī chāhe karegā, aur koi us kā sāmna nahīn kar sakegā.

Us waqt wuh khūbsūrat mulk Isrāil meṅ ṭik jāegā aur use tabāh karne kā iḡhtiyār rakhegā. ¹⁷Tab wuh apnī purī saltanat par qābū pāne kā mansūbā bāndhegā. Is zimn meṅ wuh junūbī bādshāh ke

sāth ahd bāndh kar us se apnī beṭī kī shādī karāegā tāki junūbī mulk ko tabāh kare, lekin befāyda. Mansūbā nākām ho jāegā.

¹⁸Is ke bād wuh sāhili ilāqon kī taraf ruḡh karegā. Un meṅ se wuh bahuton par qabzā bhī karegā, lekin ākhirkār ek hukmrān us ke gustākhnā rawaiye kā khātmā karegā, aur use sharmindā ho kar pīchhe haṭnā paregā. ¹⁹Phir shimālī bādshāh apne mulk ke qilon ke pās wāpas āegā, lekin itne meṅ ṭhokar khā kar gir jāegā. Tab us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²⁰Us kī jagah ek bādshāh barpā ho jāegā jo apne afsar ko shāndār mulk Isrāil meṅ bhejegā tāki wahān se guzar kar logon se ṭaiks le. Lekin thoṛe dinon ke bād wuh tabāh ho jāegā. Na wuh kisī jhagare ke sabab se halāk hogā, na kisi jang meṅ.

Isrāīlī Qaum kā Barā Dushman

²¹Us kī jagah ek qābil-e-mazammat ādmī kharā ho jāegā. Wuh taḡht ke lie muqarrar nahīn huā hogā balki ghairmutawaqqe taur par ā kar sāzishon ke wasīle se bādshāh

banegā. ²²Muḵhālīf faujeñ us par ṭuṭ paṛeñgī, lekin wuh sailāb kī tarah un par ā kar unheñ bahā le jāegā. Wuh aur ahd kā ek ra'īs tabāh ho jāeñge. ²³Kyōñki us ke sāth ahd bāndhne ke bād wuh use fareb degā aur sirf thoṛe hī afrād ke zariye iqtidār hāsīl kar legā. ²⁴Wuh ḡhairmutawaqqe taur par daulatmand sūboñ meñ ghus kar wuh kuchh karegā jo na us ke bāp aur na us ke bāpdādā se kabhī sarzad huā hogā. Lūṭā huā māl aur milkiyat wuh apne logoñ meñ taqsim karegā. Wuh qilāband shahroñ par qabzā karne ke mansūbe bhī bāndhegā, lekin sirf mahdūd arse ke lie.

²⁵Phir wuh himmat bāndh kar aur pūrā zor lagā kar baṛī fauj ke sāth junūbī bādshāh se laṛne jāegā. Jawāb meñ junūbī bādshāh ek baṛī aur nihāyat hī tāqatwar fauj ko laṛne ke lie taiyār karegā. To bhī wuh shimālī bādshāh kā sāmna nahīn kar pāegā, is lie ki us ke ḡhilāf sāzīsheñ kāmyāb ho jāeñgī. ²⁶Us kī roṭī khāne wāle hī use tabāh kareñge. Tab us kī fauj muntashir ho jāegī, aur bahut-se afrād maidān-e-jang meñ khet āeñge.

²⁷Donoñ bādshāh muzākarāt ke lie ek hī mez par baiṭh jāeñge. Wahāñ donoñ jhūṭ bolte hue ek dūsre ko nuqsān pahuñchāne ke lie koshāñ raheñge. Lekin kisī ko kāmyābī hāsīl nahīn hogī, kyōñki muqarrarā āḡhirī waqt abhī nahīn ānā hai. ²⁸Shimālī bādshāh baṛī daulat ke sāth apne mulk meñ wāpas chalā jāegā. Rāste meñ wuh muqaddas ahd kī qaum Isrāīl par dhyān de kar use nuqsān pahuñchāegā, phir apne watan wāpas jāegā.

²⁹Muqarrarā waqt par wuh dubārā junūbī mulk meñ ghus āegā, lekin pahle kī nisbat is bār natijā farq hogā. ³⁰Kyōñki Kittīm ke baharī jahāz us kī muḵhālāfat kareñge, aur wuh hauslā hāregā.

Tab wuh muṛ kar muqaddas ahd kī qaum par apnā pūrā ḡhussā utāregā. Jo muqaddas ahd ko tark kareñge un par wuh mehrbānī karegā. ³¹Us ke faujī ā kar qilāband maqdis kī behurmatī kareñge. Wuh rozānā kī qurbāniyoñ kā intazām band karke tabāhī kā makrūh but kharā kareñge. ³²Jo Yahūdī pahle se ahd kī ḡhilāfwarzī kar rahe hoñge unheñ wuh chiknī-chupṛī bātoñ se murtad ho jāne

par āmādā karegā. Lekin jo log apne K̄hudā ko jānte haiñ wuh mazbūt rah kar us kī muḡhālafat kareñge. ³³Qaum ke samajhdār bahutoñ ko sahih rāh kī tālīm deñge. Lekin kuchh arse ke lie wuh talwār, āg, qaid aur lūt-mār ke bāis ḍāñwāñḍol raheñge. ³⁴Us waqt unheñ thoṛī-bahut madad hāsil to hogī, lekin bahut-se aise log un ke sāth mil jāeñge jo muḡhlis nahīñ hoñge. ³⁵Samajhdāroñ meñ se kuchh ḍāñwāñḍol ho jāeñge tāki logoñ ko āzmā kar āḡhirī waqt tak ḡhālīs aur pāk-sāf kiyā jāe. Kyonki muqarrarā waqt kuchh der ke bād āegā.

³⁶Bādshāh jo jī chāhe karegā. Wuh sarfarāz ho kar apne āp ko tamām mābūdoñ se azīm qarār degā. K̄hudāoñ ke K̄hudā ke ḡhilāf wuh nāqābil-e-bayān kufr bakegā. Use kāmyābī bhī hāsil hogī, lekin sirf us waqt tak jab tak ilāhī ḡhazab ṭhandā na ho jāe. Kyonki jo kuchh muqarrar huā hai use pūrā honā hai. ³⁷Bādshāh na apne bāpdādā ke dewatāoñ kī parwā karegā, na auratoñ ke azīz dewatā kī, na kisi aur kī. Kyonki wuh apne āp ko sab par sarfarāz karegā. ³⁸In dewatāoñ ke bajāe wuh qiloñ ke dewatā kī

pūjā karegā jis se us ke bāpdādā wāqif hī nahīñ the. Wuh sone-chāñdī, jawāharāt aur qīmtī tohfoñ se dewatā kā ehtirām karegā. ³⁹Chunāñche wuh ajnabī mābūd kī madad se mazbūt qiloñ par hamlā karegā. Jo us kī hukūmat māneñ un kī wuh baṛī izzat karegā, inheñ bahutoñ par muqarrar karegā aur un meñ ajr ke taur par zamīn taqṣīm karegā.

⁴⁰Lekin phir āḡhirī waqt āegā. Junūbī bādshāh jang meñ us se ṭakrāegā, to jawāb meñ shimālī bādshāh rath, ḡhuṛsawār aur muta'addid bahrī jahāz le kar us par ṭūṭ paṛegā. Tab wuh bahut-se mulkoñ meñ ḡhus āegā aur sailāb kī tarah sab kuchh ḡharq karke āge baṛhegā. ⁴¹Is daurān wuh ḡhūbsūrat mulk Isrāīl meñ bhī ḡhus āegā. Bahut-se mamālik shikast khāeñge, lekin Adom aur Moāb Ammon ke markazī hisse samet bach jāeñge. ⁴²Us waqt us kā iqtidār bahut-se mamālik par chhā jāegā, Misr bhī nahīñ bachegā. ⁴³Shimālī bādshāh Misr kī sone-chāñdī aur bāqī daulat par qabzā karegā, aur Libiyā aur Ethiopiya bhī us ke naqsh-e-qadam par chaleñge. ⁴⁴Lekin phir mashriq aur shimāl

kī taraf se afwāheñ use sadmā pahuñchāengī, aur wuh baṛe taish meñ ā kar bahutoñ ko tabāh aur halāk karne ke lie niklegā. ⁴⁵Rāste meñ wuh samundar aur ḵhūsūrat muqaddas pahār ke darmiyān apne shāhī ḵhaime lagā legā. Lekin phir us kā anjām āegā, aur koī us kī madad nahīn karegā.

Murde Jī Uṭhte Haiñ

12 Us waqt farishtoñ kā azīm sardār Mīkāel uṭh kharā hogā, wuh jo terī qaum kī shafāʾat kartā hai. Musibat kā aisā waqt hogā ki qaumoñ ke paidā hone se le kar us waqt tak nahīn huā hogā. Lekin sāth sāth terī qaum ko najāt milegī. Jis kā bhī nām Allāh kī kitāb meñ darj hai wuh najāt pāegā. ²Tab ḵhāk meñ soe hue mutaʾaddid log jāg uṭheñge, kuchh abadī zindagī pāne ke lie aur kuchh abadī ruswāī aur ghin kā nishānā banane ke lie. ³Jo samajhdār haiñ wuh āsmān kī āb-o-tāb kī mānind chamkeñge, aur jo bahutoñ ko rāst rāh par lāe haiñ wuh hameshā tak sitāroñ kī tarah jagmagāeñge.

⁴Lekin tū, ai Dānyāl, in bātoñ ko chhupāe rakh! Is kitāb par āḵhiri

waqt tak muhr lagā de! Bahut log idhar-udhar ghūmte phireñge, aur ilm meñ izāfā hotā jāegā.”

Āḵhiri Waqt

⁵Phir maiñ, Dānyāl ne dariyā ke pās do ādmiyoñ ko dekhā. Ek is kināre par kharā thā jabki dūsrā dūse kināre par. ⁶Katān se mulabbas ādmī bahte hue pānī ke ūpar thā. Kināroñ par kharē ādmiyoñ meñ se ek ne us se pūchhā, “In hairatangez bātoñ kī takmīl tak mazīd kitnī der lagegī?”

⁷Katān se mulabbas ādmī ne donoñ hāth āsmān kī taraf uṭhāe aur abad tak zindā Ḳhudā kī qasam khā kar bolā, “Pahle ek arsā, phir do arse, phir ādhā arsā guzaregā. Pahle muqaddas qaum kī tāqat ko pāsh pāsh karne kā silsilā iḵtitām par pahuñchnā hai. Is ke bād hī yih tamām bāteñ takmīl tak pahuñcheñgī.”

⁸Go maiñ ne us kī yih bāt sunī, lekin wuh merī samajh meñ na āī. Chunāñche maiñ ne pūchhā, “Mere āqā, in tamām bātoñ kā kyā anjām hogā?”

⁹Wuh bolā, “Ai Dānyāl, ab chalā jā! Kyonki in bātoñ ko āḵhiri

waqt tak chhupāe rakhnā hai. Us waqt tak in par muhr lagī rahegī. ¹⁰Bahutoñ ko āzmā kar pāk-sāf aur khālis kiyā jāegā. Lekin bedīn bedīn hī raheñge. Koī bhī bedīn yih nahiñ samjhegā, lekin samajhdāroñ ko samajh āegī. ¹¹Jis waqt se rozānā kī qurbānī kā intazām band kiyā jāegā aur tabāhī ke makrūh but ko maqdis men

kharā kiyā jāegā us waqt se 1,290 din guzareñge. ¹²Jo sabar karke 1,335 dinon ke iḡtitām tak qāym rahe wuh mubārak hai!

¹³Jahāñ tak terā tālluq hai, āḡhiri waqt kī taraf baḡhtā chalā jā! Tū ārām karegā aur phir dinon ke iḡtitām par jī uṡh kar apnī mīrās pāegā.”

Hosea

Nabī kā Ḳhāndān Isrāīl

kī Alāmat Hai

1 Zail meñ Rab kā wuh kalām darj hai jo un dinon meñ Hosea bin Bairī par nāzil huā jab Uzziyāh, Yūtām, Āḳhaz aur Hizqiyāh Yahūdāh ke bādshāh aur Yarubiyām bin Yuās Isrāīl kā bādshāh thā.

²Jab Rab pahlī bār Hosea se hamkalām huā to us ne hukm diyā, “Jā, zinākār aurat se shādī kar aur zinākār bachche paidā kar, kyonki mulk Rab kī pairawī chhoṛ kar musalsal zinā kartā rahtā hai.”

³Chunāñche Hosea kī Jumar bint Diblāym se shādī huī. Us kā pāñw bhārī huā, aur beṭā paidā huā. ⁴Tab Rab ne Hosea se kahā, “Us kā nām Yazrael rakhnā. Kyonki jald hī main Yāhū ke ḳhāndān ko Yazrael

meñ us qatl-o-ghārat kī sazā dūngā jo us se sarzad huī. Sāth sāth main Isrāīlī bādshāhī ko bhī ḳhatm karūngā. ⁵Us din main Maidān-e-Yazrael meñ Isrāīl kī kamān ko toṛ ḍālūngā.”

⁶Is ke bād Jumar dubārā ummīd se huī. Is bār beṭī paidā huī. Rab ne Hosea se kahā, “Is kā nām Loruhāmā yānī ‘Jis par Rahm na Huā Ho’ rakhnā, kyonki āindā main Isrāīliyon par rahm nahīn karūngā balki wuh mere rahm se sarāsar mahrūm raheñge.

⁷Lekin Yahūdāh ke bāshindon par main rahm karke unheñ chhuṭkārā dūngā. Main unheñ kamān, talwār, jang ke hathiyāron, ghoṛon yā ghurṣawāron kī mārifat chhuṭkārā nahīn dūngā balki main

jo Rab un kā Ḳhudā hūn ḵhud hī unheñ najāt dūngā.”

⁸Loruhāmā kā dūdh chhuṛāne par Jumar phir hāmīlā huī. Is martabā beṭā paidā huā. ⁹Tab Rab ne farmāyā, “Is kā nām Loammī yānī ‘Merī Qaum Nahīn’ rakhnā. Kyonki tum merī qaum nahīn, aur main tumhārā Ḳhudā nahīn hūngā.

¹⁰Lekin wuh waqt āegā jab Isrāīlī samundar kī ret jaise beshumār hoṅge. Na un kī paimāish kī jā sakegī, na unheñ ginā jā sakegā. Tab jahān un se kahā gayā ki ‘Tum merī qaum nahīn’ wahān wuh ‘Zindā Ḳhudā ke Farzand’ kahlāeṅge. ¹¹Tab Yahūdāh aur Isrāīl ke log muttahid ho jāeṅge aur mil kar ek rāhnumā muqarrar kareṅge. Phir wuh mulk meñ se nikal āeṅge, kyonki Yazrael^a kā dīn azīm hogā!

2 Us waqt apne bhāiyon kā nām Ammī yānī ‘Merī Qaum’ aur apnī bahnoñ kā nām Ruhāmā yānī ‘Jis par Rahm Kiyā Gayā Ho’ rakho.

Isrāīl Bewafā Jumar kī Mānind Hai

²Apnī mān Isrāīl par ilzām lagāo, hān us par ilzām lagāo! Kyonki

na wuh merī bīwī hai, na main us kā shauhar hūn. Wuh apne chehre se aur apnī chhātiyon ke darmiyan se zinākārī ke nishān dūr kare, ³warnā main us ke kapṛe utār kar use us nangī hālat meñ chhoṛūngā jis meñ wuh paidā huī. Main hone dūngā ki wuh registān aur jhulastī zamīn meñ tabdīl ho jāe, ki wuh pyās ke māre mar jāe. ⁴Main us ke bachchoñ par bhī rahm nahīn karūnga, kyonki wuh zinākār bachche haiñ. ⁵Un kī mān ne zinā kiyā, unheñ janm dene wālī ne sharmnāk harkateñ kī haiñ. Wuh bolī, ‘Main apne āshiqon ke pīchhe bhāg jāūngī. Āḵhir merī roṭī, pānī, ūn, katān, tel aur pīne kī chīzeñ wuhī muhaiyā karte haiñ.’

⁶Is lie jahān bhī wuh chalnā chāhe wahān main use kāñṭedār jhāriyon se rok dūngā, main aisi dīwār kharī karūnga ki use rāste kā patā na chale. ⁷Wuh apne āshiqon kā pīchhā karte karte thak jāegī aur kabhī un tak pahuñchegī nahīn, wuh un kā khoj lagātī rahegī lekin unheñ pāegī nahīn. Phir wuh bolegī, ‘Main apne pahle shauhar ke pās wāpas jāūñ, kyonki us waqt

^aYānī Allāh Bij Botā Hai.

merā hāl āj kī nisbat kahīn behtar thā.’⁸ Lekin wuh yih bāt jānane ke lie taiyār nahīn ki use Allāh hī kī taraf se sab kuchh muhaiyā huā hai. Maiñ hī ne use wuh anāj, mai, tel aur kasrat kī sonā-chāñdī de dī jo logoñ ne Bāl Dewatā ko pesh kī. ⁹Is lie maiñ apne anāj aur apne angūr ko fasal kī kaṭāi se pahle pahle wāpas lūngā. Jo ūn aur katān maiñ use detā rahā tāki us kī barahnagī nazar na āe use maiñ us se chhīn lūngā. ¹⁰Us ke āshiqoñ ke deḡhte deḡhte maiñ us ke sāre kapre utārūnga, aur koī use mere hāth se nahīn bachāegā. ¹¹Maiñ us kī tamām ḡhushiyāñ band kar dūngā. Na koī id, na Nae Chāñd kā Tahwār, na Sabat kā din yā bāqī koī muqarrarā jashn manāyā jāegā. ¹²Maiñ us ke angūr aur anjir ke bāḡhoñ ko tabāh karūnga, un chīzoñ ko jin ke bāre meñ us ne kahā, ‘Yih mujhe āshiqoñ kī ḡhidmat karne ke ewaz mil gai haiñ.’ Maiñ yih bāḡh jangal banane dūngā, aur jangli jānwar un kā phal khāenge.

¹³Rab farmātā hai ki maiñ use un dinoñ kī sazā dūngā jab us ne Bāl

ke butoñ ko baḡhūr kī qurbāniyāñ pesh kiñ. Us waqt wuh apne āp ko bāliyoñ aur zewarāt se sajā kar apne āshiqoñ ke pīchhe bhāḡ gai. Mujhe wuh bhūl gai.

Allāh Wafādār Rahtā Hai

¹⁴Chunāñche ab maiñ use manāne kī koshish karūnga, use registān meñ le jā kar us se narmī se bāt karūnga. ¹⁵Phir maiñ use wahāñ se ho kar us ke angūr ke bāḡh wāpas karūnga aur Wādī-e-Akūr^a ko ummīd ke darwāze meñ badal dūngā. Us waqt wuh ḡhushī se mere pīchhe ho kar wahāñ chalegi, bilkul usī tarah jis tarah jawāñi meñ karti thī jab mere pīchhe ho kar Misr se nikal āi.”

¹⁶Rab farmātā hai, “Us din tū mujhe pukārte waqt ‘Ai mere Bāl’^b nahīn kahegi balki ‘Ai mere ḡhāwind.’ ¹⁷Maiñ Bāl dewatāoñ ke nām tere muñh se nikāl dūngā, aur tū āindā un ke nāmoñ kā zikr tak nahīn karegi. ¹⁸Us din maiñ jangli jānwaroñ, parindoñ aur reñgne wāle jāndāroñ ke sāth ahd bāndhūngā tāki wuh Isrāil ko nuqsān na pahunchāen. Kamān

^aYāñi Musibat kī Wādī.

^bBāl kā matlab ‘mālik’ hai.

aur talwār ko toṛ kar main jang
kā khatrā mulk se dūr kar dūngā.
Sab āram-o-sukūn se zindagi
guzāreṅge.

¹⁹Main tere sāth abadī rishtā
bāndhūngā, aisā rishtā jo rāstī,
insāf, faẓl aur rahm par mabnī
hogā. ²⁰Hāñ, jo rishtā main tere
sāth bāndhūngā us kī buniyād
wafādārī hogī. Tab tū Rab ko jān
legī.”

²¹Rab farmātā hai, “Us din main
sunūngā. Main āsmān kī sun kar
bādal paidā karūngā, āsmān zamīn
kī sun kar bārish barsāegā, ²²zamīn
anāj, angūr aur zaitūn kī sun kar
unheñ taqwiya degī, aur yih chīzeñ
Maidān-e-Yazrael^a kī sun kar kasrat
se paidā ho jāeṅgī. ²³Us waqt main
apnī khatir Isrāil kā bij mulk meñ
bo dūngā. ‘Loruhāmā’^b par main
rahm karūngā, aur ‘Loammī’^c se
main kahūngā, ‘Tū merī qaum hai.’
Jawāb meñ wuh boleḡ, ‘Tū merā
Kḥudā hai.”

Jumar kī Tarah Isrāil ko

Wāpas Kḥaridā Jāegā

3 Rab mujh se hamkalām huā,
“Jā, apnī bīwī ko dubārā pyār
kar, hālāñki us kā āshiq hai jis se
us ne zinā kiya hai. Use yon pyār
kar jis tarah Rab Isrāiliyon ko pyār
kartā hai, hālāñki un kā ruḡh dīgar
mābūdoñ kī taraf hai aur unheñ
unhīn kī angūr kī ṭikkīyān pasand
haiñ.”

²Tab main ne chāndī ke 15 sikke
aur jau ke 195 kilogrām de kar use
wāpas kḥarid liyā. ³Main ne us
se kahā, “Ab tujhe baṛe arse tak
mere sāth rahnā hai. Itne meñ na
zinā kar, na kisī ādmī se sohbat
rakh. Main bhī baṛī der tak tujh se
hambistar nahīn hūngā.”

⁴Isrāil kā yihī hāl hogā. Baṛī
der tak na un kā bādshāh hogā, na
rāhnumā, na qurbānī kā intazām,
na yādgār patthar, na imām kā
bālāposh. Un ke pās but tak
bhī nahīn hoṅge. ⁵Is ke bād
Isrāilī wāpas ā kar Rab apne Kḥudā
aur Dāūd apne bādshāh ko talāsh
kareṅge. Ākhirī dinoñ meñ wuh

^aAllāh bij botā hai.

^bJis par Rahm na Huā Ho.

^cMerī Qaum Nahīn.

larazte hue Rab aur us kī bhalāi kī taraf rujū kareṅge.

Imāmon par Rab kā Ilzām

4 Ai Isrāiliyo, Rab kā kalām suno! Kyoṅki Rab kā mulk ke bāshindon se muqaddamā hai. “Ilzām yih hai ki mulk meṅ na wafādāri, na mehrbānī aur na Allāh kā irfān hai. ²Kosnā, jhūṭ bolnā, chorī aur zinā karnā ām ho gayā hai. Roz baroz qatl-o-ghārat kī naī khabreṅ miltī rahtī haiṅ. ³Isī lie mulk meṅ kāl hai aur us ke tamām bāshinde pazhmurdā ho gae haiṅ. Janglī jānwar, parinde aur machhliyaṅ bhī fanā ho rahī haiṅ.

⁴Lekin bilāwajah kiśī par ilzām mat lagānā, na kḥāhmaḥkḥāh kiśī kī tambīh karo! Ai imāmo, main tumhīṅ par ilzām lagātā hūṅ. ⁵Ai imām, din ke waqt tū ṭhokar khā kar giregā, aur rāt ke waqt nabī gir kar tere sāth paṛā rahegā. Main terī mān ko bhī tabāh karūṅga. ⁶Afsos, merī qaum is lie tabāh ho rahī hai ki wuh saḥīḥ ilm nahīṅ rakhtī. Aur kyā ajab jab tum imāmon ne yih ilm radd kar diyā hai. Ab main tumheṅ bhī radd kartā hūṅ. Āindā

tum imām kī kḥidmat adā nahīṅ karoge. Chūṅki tum apne Kḥudā kī shariāt bhūl gae ho is lie main tumhāri aulād ko bhī bhūl jāūṅga.

⁷Imāmon kī tādād jitnī baṛhtī gāi utnā hī wuh merā gunāh karte gae. Unhoṅ ne apnī izzat aisī chīz ke ewaz chhoṛ dī jo ruswāi kā bāis hai. ⁸Merī qaum ke gunāh un kī kḥurāk haiṅ, aur wuh is lālach meṅ rahte haiṅ ki logoṅ kā qusūr mazīd baṛh jāe. ⁹Chunāṅche imāmon aur qaum ke sāth ek jaisā sulūk kiya jāegā. Donoṅ ko main un ke chāl-chalan kī sazā dūṅgā, donoṅ ko un kī harkaton kā ajr dūṅgā. ¹⁰Khānā to wuh khāeṅge lekin ser nahīṅ hoṅge. Zinā bhī karte raheṅge, lekin befāyda. Is se un kī tādād nahīṅ baṛhegi. Kyoṅki unhoṅ ne Rab kā kḥayāl karnā chhoṛ diyā hai.

¹¹Zinā karne aur naī aur purānī mai pīne se logoṅ kī aql jāti rahtī hai. ¹²Merī qaum lakaṛī se dariyāft kartī hai ki kyā karnā hai, aur us kī lāṭhī use hidāyat detī hai. Kyoṅki zinākārī kī rūh ne unheṅ bhaṭkā diyā hai, zinā karte karte wuh apne Kḥudā se kahiṅ dūr ho gae haiṅ. ¹³Wuh pahāron kī choṭiyon par apne jānwaron ko qurbān karte haiṅ aur pahāriyon par chaṛh kar

balūt, safedā yā kisī aur daraḳht ke ḳhushgawār sāye meñ baḳhūr kī qurbāniyāñ pesh karte haiñ. Isī lie tumhārī beṭiyāñ ismatfarosh ban gai haiñ, aur tumhārī bahueñ zinā kartī haiñ. ¹⁴Lekin main unheñ un kī ismatfaroshī aur zinākārī kī sazā kyon dūñ jabki tum mard kasbiyon se sohbat rakhte aur dewatāon kī ḳhidmat meñ ismatfaroshī karne wālī auraton ke sāth qurbāniyāñ chaḥhāte ho? Aisī harkaton se nāsamajh qaum tabāh ho rahī hai.

¹⁵Ai Isrāil, tū ismatfarosh hai, lekin Yahūdāh ḳhabardār rahe ki wuh is jurm meñ mulawwas na ho jāe. Isrāil ke shahron Jiljāl aur Bait-āwan^a kī qurbāngāhon ke pās mat jānā. Aisī jaghon par Rab kā nām le kar us kī hayāt kī qasam khānā manā hai. ¹⁶Isrāil to ziddī gay hai tarah aḥ gayā hai. To phir Rab unheñ kis tarah sabzāzār meñ bheḥ ke bachchoñ kī tarah charā saktā hai?

¹⁷Isrāil^b to buton kā ittahādī hai, use chhoḍ de! ¹⁸Yih log sharāb kī mahfil se fāriḡh ho kar zinākārī

meñ lag jāte haiñ. Wuh nājāyz muhabbat karte karte kabhī nahīñ thakte. Lekin is kā ajr un kī apnī be'izzatī hai. ¹⁹Āndhī unheñ apnī lapet meñ le kar uḥ le jāegī, aur wuh apnī qurbāniyon ke bāis sharmindā ho jāenge.

Isrāil aur Yahūdāh Donon

Qusūrwar Haiñ

5 Ai imāmo, suno merī bāt! Ai Isrāil ke gharāne, tawajjuh de! Ai shāhī ḳhāndān, mere paighām par ḡhaur kar!

Tum par faislā hai, kyonki apnī butparastī se tum ne Misfāh meñ phandā lagā diyā, Tabūr Pahār par jāl bichhā diyā ²aur Shittim meñ garhā khudwā liyā hai. Ḳhabardār! Main tum sab ko sazā dūngā.

³Main to Isrāil ko ḳhūb jāntā hūñ, wuh mujh se chhupā nahīñ rah saktā. Isrāil ab ismatfarosh ban gayā hai, wuh nāpāk hai. ⁴Un kī burī harkateñ unheñ un ke Ḳhudā ke pās wāpas āne nahīñ detīñ. Kyonki un ke andar zinākārī kī rūh hai, aur wuh Rab ko nahīñ jānte.

^aBait-āwan yāni 'Gunāh kā Ghar' se murād Baitel hai.

^bHosea ke Ibrānī matan meñ yahāñ aur muta'addid dīgar āyāt meñ 'Ifraīm'

mustāmal hai jis se murād shimālī Mulk-e-Isrāil hai.

⁵Isrāīl kā takabbur us ke k̄hilāf gawāhī detā hai, aur wuh apne qusūr ke bāis gir jāegā. Yahūdāh bhī us ke sāth gir jāegā.

⁶Tab wuh apnī bheṛ-bakriyon aur gāy-bailon ko le kar Rab ko talāsh karenge, lekin befāydā. Wuh use pā nahīn sakeṅge, kyonki wuh unheṅ chhoṛ kar chalā gayā hai. ⁷Unhon ne Rab se bewafā ho kar nājāyẓ aulād paidā kī hai. Ab nayā chānd unheṅ un kī maurūsī zamīnon samet haṛap kar legā.

Apnī Qaum par Allāh kā Ilzām

⁸Jibiyā meṅ narsingā phūnko, Rāmā meṅ turam bajāo! Bait-āwan meṅ jang ke nāre buland karo. Ai Binyamīn, dushman tere pīchhe paṛ gayā hai! ⁹Jis dīn main saẓā dūngā us dīn Isrāīl wīrān-o-sunsān ho jāegā. Dhyān do ki main ne Isrāīlī qabīlon ke bāre meṅ qābil-e-etamād bāteṅ batāī haiṅ.

¹⁰Yahūdāh ke rāhnumā un jaise ban gae haiṅ jo nājāyẓ taur par apnī zamīn kī hudūd baṛhā dete haiṅ. Jawāb meṅ main apnā ḡhazab mūsīlādhar bārish kī tarah un par nāzil karūṅga. ¹¹Isrāīl par is lie zulm ho rahā hai aur us kā

haq mārājā rahā hai ki wuh bemānī buton ke pīchhe bhāgne par tulā huā hai. ¹²Main Isrāīl ke lie pīp aur Yahūdāh ke lie saṛaḥaṭ kā bāis banūṅgā.

¹³Isrāīl ne apnī bimārī dekhī aur Yahūdāh ne apne nāsūr par ḡhaur kiya. Tab Isrāīl ne Asūr kī taraf ruḷū kiya aur Asūr ke azīm bādshāh ko paighām bhej kar us se madad māṅgī. Lekin wuh tumheṅ shafā nahīn de saktā, wuh tumhare nāsūr kā ilāj nahīn kar saktā.

¹⁴Kyonki main sherbabar kī tarah Isrāīl par ṭūṭ paṛūṅgā aur jawān sherbabar kī tarah Yahūdāh par jhapṭ paṛūṅgā. Main unheṅ phāṛ kar apne sāth ghasiṭ le jāūṅgā, aur koī unheṅ nahīn bachāegā. ¹⁵Phir main apne ghar wāpas jā kar us waqt tak un se dūr rahūṅgā jab tak wuh apnā qusūr taslim karke mere chehre ko talāsh na karen. Kyonki jab wuh musibat meṅ phaṅs jāeṅge tab hī mujhe talāsh karenge.”

6 Us waqt wuh kaheṅge, “Āo, ham Rab ke pās wāpas chaleṅ. Kyonki usī ne hameṅ phāṛā, aur wuhī hameṅ shafā bhī degā. Usī ne hamārī piṭāī kī, aur wuhī hamārī marham-paṭṭī bhī karegā. ²Do dīn ke bād wuh hameṅ nae sire se zindā

karegā aur tisre din hamēñ dubārā uṭhā kharā karegā tāki ham us ke huzūr zindagī guzārēñ. ³Āo, ham use jāñ leñ, ham pūrī jidd-o-jahd ke sāth Rab ko jāñane ke lie koshāñ raheñ. Wuh zarūr ham par zāhir hogā. Yih utnā yaqīnī hai jitnā sūraj kā rozānā tulū honā yaqīnī hai. Jis tarah mausam-e-bahār kī tez bārish zamīn ko serāb kartī hai usī tarah Allāh bhī hamāre pās āegā.”

⁴“Ai Isrāīl, main tere sāth kyā karūñ? Ai Yahūdāh, main tere sāth kyā karūñ? Tumhārī muhabbat subah kī dhund jaisī ārizī hai. Dhūp meñ os kī tarah wuh jald hī kāfur ho jātī hai. ⁵Isī lie main ne apne nabiyōñ kī mārīfat tumheñ paṭakh diyā, apne muñh ke alfāz se tumheñ mār ḍālā hai. Mere insāf kā nūr sūraj kī tarah hī tulū hotā hai. ⁶Kyōñki main qurbānī nahīñ balki rahm pasand kartā hūñ, bhasm hone wālī qurbāniyōñ kī nisbat mujhe yih pasand hai ki tum Allāh ko jāñ lo.

Adālat kī Fasal Pak Gai Hai

⁷Wuh Ādam Shahr meñ ahd tor kar mujh se bewafā ho gae. ⁸Jiliyād Shahr mujrimōñ se bhar gayā

hai, har taraf kḥūn ke dāgh haiñ. ⁹Imāmōñ ke jatthe ḍākuōñ kī mānind ban gae haiñ. Kyōñki wuh Sikam ko pahuñchāne wāle rāste par musāfiroñ kī tāk lagā kar unheñ qatl karte haiñ. Hāñ, wuh sharmnāk harkatoñ se gurez nahīñ karte. ¹⁰Main ne Isrāīl meñ aisī bāteñ dekhī haiñ jin se roñgte kharē ho jāte haiñ. Kyōñki Isrāīl zinā kartā hai, wuh apne āp ko nāpāk kartā hai. ¹¹Lekin Yahūdāh par bhī adālat kī fasal pakne wālī hai.

Jab kabhī main apnī qaum ko **7** bahāl karke ¹Isrāīl ko shafā denā chāhtā hūñ to Isrāīl kā qusūr aur Sāmariya kī burāi sāf zāhir ho jātī hai. Kyōñki fareb denā un kā peshā hī ban gayā hai. Chor gharoñ meñ naqb lagāte jabki bāhar galī meñ ḍākuōñ ke jatthe logoñ ko lūṭ lete haiñ. ²Lekin wuh kḥayāl nahīñ karte ki mujhe un kī tamām burī harkatoñ kī yād rahtī hai. Wuh nahīñ samajhte ki ab wuh apne ḡhalat kāmōñ se ghire rahte haiñ, ki yih gunāh har waqt mujhe nazar āte haiñ. ³Apnī burāi se wuh bādshāh ko kḥush rakhte haiñ, un ke jhūṭ se buzurg lutfandoz hote haiñ. ⁴Sab ke sab

zinākār haiñ. Wuh us tapte tanūr kī mānind haiñ jo itnā garm hai ki nānbāi ko use mazid chheṛne kī zarūrat nahīñ. Agar wuh āṭā gūndh kar us ke khamīr hone tak intazār bhī kare to bhī tanūr itnā garm rahtā hai ki roṭī pak jāegī. ⁵Hamāre bādshāh ke jashn par rāhnumā mai pī pī kar mast ho jāte haiñ, aur wuh kufr bakne wāloñ se hāth milātā hai. ⁶Yih log qarīb ā kar tāk meñ baiṭh jāte haiñ jabki un ke dīl tanūr kī tarah tapte haiñ. Pūrī rāt ko un kā ḡhussā soyā rahtā hai, lekin subah ke waqt wuh bedār ho kar sholāzan āg kī tarah dahakne lagtā hai. ⁷Sab tanūr kī tarah tapte tapte apne rāhnumāoñ ko haṛap kar lete haiñ. Un ke tamām bādshāh gir jāte haiñ, aur ek bhī mujhe nahīñ pukārtā.

⁸Isrāīl dīgar aqwām ke sāth mil kar ek ho gayā hai. Ab wuh us roṭī kī mānind hai jo tawe par sirf ek taraf se pak gai hai, dūsri taraf se kachchī hī hai. ⁹Ḡhairmulkī us kī tāqat khā khā kar use kamzor kar rahe haiñ, lekin abhī tak use patā nahīñ chalā. Us ke bāl safed ho gae haiñ, lekin abhī tak use mālūm nahīñ huā. ¹⁰Isrāīl kā takabbur us ke khalāf gawāhī detā hai. To bhī na

wuh Rab apne Kḡhudā ke pās wāpas ā jātā, na use talāsh kartā hai.

¹¹Isrāīl nāsamajh kabūtar kī mānind hai jise āsānī se warghalāyā jā saktā hai. Pahle wuh Mīsr ko madad ke lie bulātā, phir Asūr ke pās bhāḡ jātā hai. ¹²Lekin jyon hī wuh kabhī idhar kabhī idhar daureṅge to main un par apnā jāl ḡālūṅgā, unheñ urte hue parindoñ kī tarah niche utārūṅga. Main un kī yon tādīb karūṅga jis tarah un kī jamāt ko āgāh kiyā gayā hai.

¹³Un par afsos, kyonki wuh mujh se bhāḡ gae haiñ. Un par tabāhī āe, kyonki wuh mujh se sarkash ho gae haiñ. Main fīdyā de kar unheñ chhuṛānā chāhtā thā, lekin jāwāb meñ wuh mere bāre meñ jhūṭ bolte haiñ. ¹⁴Wuh kḡhulūdīlī se mujh se iltijā nahīñ karte. Wuh bistar par leṭe leṭe 'Hāy hāy' karte aur ḡhallā aur angūr ko hāsīl karne ke lie apne āp ko zaḡhmī karte haiñ. Lekin mujh se wuh dūr rahte haiñ.

¹⁵Main hī ne unheñ tarbiyat dī, main hī ne unheñ taqwiya dī, lekin wuh mere kḡhilāf bure mansūbe bāndhte haiñ. ¹⁶Wuh taubā karke wāpas ā jāte haiñ, lekin mere pās nahīñ, lihāzā wuh ḡhīlī kamāñ jaise bekār ho gae haiñ. Chunāñche un

ke rāhnumā kufr bakne ke sabab se talwār kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge. Is bāt ke bāis wuh Misr meñ mazāq kā nishānā ban jāenge.

Allāh kī Bewafā Qaum par Adālat

8 Narsingā bajāo! Dushman uqāb kī tarah Rab ke ghar par jhapaṭṭā mārne ko hai. Kyoñki logoñ ne mere ahd ko toṛ kar merī shariāt kī ḳhilāfwarzī kī hai. ²Beshak wuh madad ke lie chīḳhte-chillāte haiñ, ‘Ai hamāre Ḳhudā, ham to tujhe jānte haiñ, ham to Isrāīl haiñ.’ ³Lekin haqīqat meñ Isrāīl ne wuh kuchh mustarad kar diyā hai jo achchhā hai. Chunāñche dushman us kā tāqqub kare! ⁴Unhoñ ne merī marzī pūchhe baḡhair apne bādshāh muqarrar kie, merī manzūrī ke baḡhair apne rāhnumāoñ ko chun liyā hai. Apne sone-chāñdī se apne lie but banā kar wuh apnī tabāhī apne sar par lāe haiñ.

⁵Ai Sāmariya, main ne tere bachhṛe ko radd kar diyā hai! Merā ḡhazab tere bāshindoñ par nāzil hone wālā hai, kyoñki wuh pāk-sāf ho jāne ke qābil hī nahīñ! Yih hālat kab tak jāri rahegi? ⁶Ai Isrāīl,

jis bachhṛe kī pūjā tū kartā hai use dastkār hī ne banāyā hai. Sāmariya kā bachhṛā Ḳhudā nahīñ hai balki pāsh pāsh ho jāegā.

⁷Wuh hawā kā bij bo rahe haiñ aur āñdhī kī fasal kāṭenge. Anāj kī fasal taiyār hai, lekin bāliyañ kahīñ nazar nahīñ ātiñ. Is se āṭā milne kā imkāñ hī nahīñ. Aur agar thoṛā-bahut gandum mile bhī to ḡhairmulkī use haṛap kar leñge.

⁸Hāñ, tamām Isrāīl ko haṛap kar liyā gayā hai. Ab wuh qaumoñ meñ aisā bartan ban gayā hai jo koī pasand nahīñ kartā. ⁹Kyoñki us ke log Asūr ke pās chale gae haiñ. Janglī gadhā to akelā rahtā hai, lekin Isrāīl apne āshiq ko tohfe de kar ḳhush rakhne par tulā rahtā hai. ¹⁰Lekin ḳhāh wuh dīgar qaumoñ meñ kitne tohfe kyoñ na taqsim karen ab main unheñ sazā dene ke lie jamā karūñga. Jald hī wuh shahanshāh ke bojh tale pech-o-tāb khāne lageñge. ¹¹Go Isrāīl ne gunāhoñ ko dūr karne ke lie muta’addid qurbāngāheñ tāmīr kīñ, lekin wuh us ke lie gunāh kā bāis ban gāi haiñ. ¹²Ḳhāh main apne ahkām ko Isrāīliyoñ ke lie hazāroñ dafā kyoñ na qalamband kartā, to bhī farq na partā, wuh

samajhte ki yih ahkām ajnabī haiñ, yih ham par lāgū nahīñ hote. ¹³Go wuh mujhe qurbāniyāñ pesh karke un kā gosht khāte haiñ, lekin main, Rab in se khush nahīñ hotā balki un ke gunāhoñ ko yād karke unheñ sazā dūngā. Tab unheñ dubārā Misr jānā paṛegā. ¹⁴Isrāīl ne apne Ḳhāliq ko bhūl kar baṛe mahal banā lie haiñ, aur Yahūdāh ne muta’addid shahroñ ko qilāband banā liyā hai. Lekin main un ke shahroñ par āg nāzil karke un ke mahalōñ ko bhasm kar dūngā.”

Isrāīl kā Anjām

9 Ai Isrāīl, khushī na manā, dīgar aqwām kī tarah shādiyānā mat bajā. Kyōñki tū zinā karte karte apne Ḳhudā se dūr hotā jā rahā hai. Jahāñ bhī log gandum gāhte haiñ wahāñ tū jā kar apnī ismatfaroshī ke paise jamā kartā hai, yihī kuchh tujhe pyārā hai. ²Is lie āindā gandum gāhne aur angūr kā ras nikālne kī jagheñ unheñ khurāk muhaiyā nahīñ kareñgī, aur angūr kī fasal unheñ ras muhaiyā nahīñ karegī.

³Isrāīlī Rab ke mulk meñ nahīñ raheñge balki unheñ Misr wāpas

jānā paṛegā, unheñ Asūr meñ nāpāk chīzeñ khānī paṛeñgī. ⁴Wahāñ wuh Rab ko na mai kī aur na zabah kī qurbāniyāñ pesh kar sakeñge. Un kī roṭī mātām karne wāloñ kī roṭī jaisī hogī yāñi jo bhī use khāe wuh nāpāk ho jāegā. Hāñ, un kā khānā sirf un kī apnī bhūk miṭāne ke lie hogā, aur wuh Rab ke ghar meñ nahīñ āegā. ⁵Us waqt tum idōñ par kyā karoge? Rab ke tahwāroñ ko tum kaise manāoge? ⁶Jo tabāhshudā mulk se nikleñge unheñ Misr ikaṭṭhā karegā, unheñ Memfis dafnāegā. Ḳhudrau paude un kī qīmtī chāñdī par qabzā kareñge, kāñṭedār jhāriyāñ un ke gharoñ par chhā jāeñgī.

⁷Sazā ke dīn ā gae haiñ, hisāb-Kitāb ke dīn pahuñch gae haiñ. Isrāīl yih bāt jāñ le. Tum kahte ho, “Yih nabī ahmaq hai, rūh kā yih bandā pāgal hai.” Kyōñki jitnā sangīn tumhārā gunāh hai utne hī zor se tum merī mukhālāfat karte ho.

⁸Nabī mere Ḳhudā kī taraf se Isrāīl kā pahredār banāyā gayā hai. Lekin jahāñ bhī wuh jāe wahāñ use phāñsāne ke phande lagāe gae haiñ, balki use us ke Ḳhudā ke ghar meñ bhī satāyā jātā hai. ⁹Un se

nihāyat hī kharāb kām sarzad huā hai, aisā sharīr kām jaisā Jibiyā ke bāshindoñ se huā thā. Allāh un kā qusūr yād karke un ke gunāhoñ kī munāsib sazā degā.

Isrāīl Shurū se hī Sharīr Hai

¹⁰Rab farmātā hai, “Jab merā Isrāīl se pahlā wāstā paṛā to registān meñ angūr jaisā lag rahā thā. Tumhāre bāpdādā anjīr ke daraḳht par lage pahle pakne wāle phal jaise nazar āe. Lekin Bāl-faḡhūr ke pās pahuñchte hī unhoñ ne apne āp ko us sharṃnāk but ke lie maḳhsūs kar liyā. Tab wuh apne āshiq jaise makrūh ho gae. ¹¹Ab Isrāīl kī shān-o-shaukat parinde kī tarah uṛ kar ḡhāyb ho jāegī. Āindā na koī ummīd se hogī, na bachchā janegī. ¹²Agar wuh apne bachchoñ ko parwān chaḥne tak pāleñ bhī to bhī main unheñ beaulād kar dūngā. Ek bhī nahīñ rahegā. Un par afsos jab main un se dūr ho jāūngā. ¹³Pahle jab main ne Isrāīl par nazar dālī to wuh Sūr kī mānind shāndār thā, use shādāb jagah par paude kī tarah lagāyā gayā thā. Lekin ab use apnī aulād ko bāhar lā kar qātil ke hawāle karnā paṛegā.”

¹⁴Ai Rab, unheñ de! Kyā de? Hone de ki un ke bachche peṭ meñ zāe ho jāeñ, ki aurateñ dūdh na pilā sakeñ.

¹⁵Rab farmātā hai, “Jab un kī tamām bedīnī Jiljāl meñ zāhir hūi to main ne un se nafrat kī. Un kī burī harkatoñ kī wajah se main unheñ apne ghar se nikāl dūngā. Āindā main unheñ pyār nahīñ karūngā. Un ke tamām rāhnumā sarkash haiñ. ¹⁶Isrāīl ko mārā gayā, logoñ kī jaṛ sūkh gaī hai, aur wuh phal nahīñ lā sakte. Un ke bachche paidā ho bhī jāeñ to main un kī qīmtī aulād ko mār dālūngā.” ¹⁷Merā Kḥudā unheñ radd karegā, is lie ki unhoñ ne us kī nahīñ sunī. Chunāñche unheñ dīgar aqwām meñ māre māre phirnā paṛegā.

Butparastī ke Natāyj

10 Isrāīl angūr kī phaltī-phūltī bel thā jo kāfī phal lātī rahī. Lekin jitnā us kā phal baṛhtā gayā utnā hī wuh butoñ ke lie qurbāngāheñ banātā gayā. Jitnā us kā mulk taraqqī kartā gayā utnā hī wuh dewatāoñ ke maḳhsūs satūnoñ ko sajātā gayā. ²Log dodile haiñ, aur ab unheñ un ke qusūr

kā ajr bhugatnā paṛegā. Rab un kī qurbāngāhoñ ko girā degā, un ke satūnoñ ko mismār karegā. ³Jald hī wuh kaheñge, “Ham is lie bādshāh se mahrūm haiñ ki ham ne Rab kā khauf na mānā. Lekin agar bādshāh hotā bhī to wuh hamāre lie kyā kar saktā?” ⁴Wuh baṛī bāteñ karte, jhūṭī qasmeñ khāte aur khalī ahd bāndhte haiñ. Un kā insāf un zahrīle kḥudrau paudoñ kī mānind hai jo bīj ke lie taiyārshudā zamīn se phūṭ nikalte haiñ.

⁵Sāmariya ke bāshinde pareshān haiñ ki Bait-āwan^a meñ bachhṛe ke but ke sāth kyā kiya jāegā. Us ke parastār us par mātām kareñge, us ke pujārī us kī shān-o-shaukat yād karke wāwailā kareñge, kyonki wuh un se chhin kar pades meñ le jāyā jāegā. ⁶Hāñ, bachhṛe ko Mulk-e-Asūr meñ le jā kar shahanshāh ko kharāj ke taur par pesh kiya jāegā. Isrāil kī ruswāi ho jāegī, wuh apne mansūbe ke bāis sharmindā ho jāegā.

⁷Sāmariya nest-o-nābūd, us kā bādshāh pānī par tairtī huī ṭahnī kī tarah bebas hogā. ⁸Bait-āwan^b

kī wuh ūñchī jagheñ tabāh ho jāeñgī jahāñ Isrāil gunāh kartā rahā hai. Un kī qurbāngāhoñ par kāñṭedār jhāriyāñ aur ūñṭkaṭāre chhā jāeñge. Tab log pahāroñ se kaheñge, “Hameñ chhupā lo!” Aur pahāriyoñ ko “Ham par gir paṛo!”

⁹Rab farmātā hai, “Ai Isrāil, Jibiyā ke wāqiye se le kar āj tak tū gunāh kartā āyā hai, log wahīñ ke wahīñ rah gae haiñ. Kyā munāsib nahīñ ki Jibiyā meñ jang un par ṭuṭ paṛe jo itne sharīr haiñ?” ¹⁰Ab main apnī marzī se un kī tādīb karūñga. Aqwām un ke kḥilāf jamā ho jāeñgī jab unheñ un ke dugne qusūr ke lie zanjīroñ meñ jakaṛ liyā jāegā.

¹¹Isrāil jawān gāy thā jise gandum gāhne kī tarbiyat dī gāi thī aur jo shauq se yih kām kartī thī. Tab main ne us ke kḥūbsūrat gale par juā rakh kar use jot liyā. Yahūdāh ko hal khiñchnā aur Yāqūb^c ko zamīn par suhāgā phernā thā. ¹²Main ne farmāyā, ‘Insāf kā bīj bo kar shafqat kī fasal kāṭo. Jis zamīn par hal kabhī nahīñ chalāyā gayā us par ṭhik tarah hal chalāo! Jab tak Rab ko talāsh karne

^aBait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai.

^bBait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai.

^cYāqūb se murād Isrāil hai.

kā mauqā hai use talāsh karo, aur jab tak wuh ā kar tum par insāf kī bārish na barsāe use ḡhūnḡo.'

¹³Lekin jawāb meñ tum ne hal chalā kar bedīnī kā bīj boyā, tum ne burāi kī fasal kāṭ kar fareb kā phal khāyā hai. Chūñki tū ne apñi rāh aur apne sūrmāoñ kī baṛī tādād par bharosā rakhā hai ¹⁴is lie terī qaum meñ jang kā shor machegā, tere tamām qile ḡhāk meñ milāe jāeñge. Shalman ke Bait-arbel par hamle ke-se hālāt hoñge jis ne us shahr ko zamīnbos karke māoñ ko bachchoñ samet zamīn par paṭaḡh diyā. ¹⁵Ai Baitel ke bāshindo, tumhāre sāth bhī aisā hī kiyā jāegā, kyonki tumhāri badkāri had se zyādā hai. Pau phatṭe hī Isrāil kā bādshāh nest ho jāegā."

Bewafāi ke Bāwujūd Allāh kī Shafqat

11 Rab farmātā hai, "Isrāil abhi laṛkā thā jab main ne use pyār kiyā, jab main ne apne beṭe ko Misr se bulāyā. ²Lekin bād meñ jitnā hī main unheñ bulātā rahā utnā hī wuh mujh se dūr hote gae. Wuh Bāl dewatāoñ ke lie jānwar chaṛhāne, butoñ ke lie

baḡhūr jalāne lage. ³Main ne ḡhud Isrāil ko chalne kī tarbiyat dī, bār bār unheñ god meñ uṭhā kar lie phirā. Lekin wuh na samjhe ki main hī unheñ shafā dene wālā hūñ. ⁴Main unheñ khīñchtā rahā, lekin aise rassoñ se nahīñ jo insān bardāsht na kar sake balki shafqat bhare rassoñ se. Main ne un ke gale par kā juā halkā kar diyā aur narmī se unheñ ḡhurāk khilāi.

⁵Kyā unheñ Mulk-e-Misr wāpas nahīñ jānā paṛegā? Balki Asūr hī un kā bādshāh banegā, is lie ki wuh mere pās wāpas āne ke lie taiyār nahīñ. ⁶Talwār un ke shahroñ meñ ḡhūm ḡhūm kar ḡhaibdānoñ ko halāk karegī aur logoñ ko un ke ḡhalat mashwaroñ ke sabab se khātī jāegī. ⁷Lekin merī qaum mujhe tark karne par tulī huī hai. Jab use ūpar Allāh kī taraf deḡhne ko kahā jāe to us meñ se koī bhī us taraf rujū nahīñ kartā.

⁸Ai Isrāil, main tujhe kis tarah chhoṛ saktā hūñ? Main tujhe kis tarah dushman ke hawāle kar saktā, kis tarah Admā kī tarah dūstroñ ke qabze meñ chhoṛ saktā, kis tarah Zaboīm kī tarah tabāh kar saktā hūñ? Merā irādā sarāsar badal gayā hai, main tujh par

shafqat karne ke lie bechain hūn. ⁹Na main apnā saḡht ḡhazab nāzil karūnga, na dubārā Isrāil ko barbād karūnga. Kyonki main insān nahīn balki Ḳhudā hūn, wuh Quddūs jo tere darmiyān sukūnat kartā hai. Main ḡhazab meñ nahīn āūngā. ¹⁰Us waqt wuh Rab ke pichhe hī chaleṅge. Tab wuh sherbabar kī tarah dahāregā. Aur jab dahāregā to us ke farzand maḡhrib se larazte hue wāpas āeṅge. ¹¹Wuh parindoñ kī tarah pharpharāte hue Misr se āeṅge, thartharāte kabūtaroñ kī tarah Asūr se lauṅge. Phir main unheñ un ke gharoñ meñ basā dūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹²Isrāil ne mujhe jhūṭ se gher liyā, fareb se merā muhāsarā kar liyā hai. Lekin Yahūdāh bhī mazbūtī se Allāh ke sāth nahīn hai balki āwārā phirtā hai, hālāñki quddūs Ḳhudā wafādār hai.”

Sarkashī kī Rām Kahānī

12 Isrāil hawā charne kī koshish kar rahā hai, pūrā din wuh mashriqī lū ke pichhe bhāgtā rahtā hai. Us ke jhūṭ aur

zulm meñ izāfā hotā jā rahā hai. Asūr se ahd bāndhne ke sāth sāth wuh Misr ko bhī zaitūn kā tel bhej detā hai.

²Rab adālat meñ Yahūdāh se bhī laṛegā. Wuh Yāqūb^a ko us ke chāl-chalan kī sazā, us ke āmāl kā munāsib ajr degā. ³Kyonki māñ ke peṭ meñ hī us ne apne bhāi kī eṛī pakaṛ kar use dhokā diyā. Jab bālīḡ huā to Allāh se laṛā ⁴balki farishte se laṛte laṛte us par ḡhālib āyā. Phir us ne rote rote us se iltijā kī ki mujh par rahm kar. Bād meñ Yāqūb ne Allāh ko Baitel meñ pāyā, aur wahāñ Ḳhudā us se hamkalām huā. ⁵Rab jo lashkaroñ kā Ḳhudā hai aur jis kā nām Rab hī hai, us ne farmāyā, ⁶“Apne Ḳhudā ke pās wāpas ā kar rahm aur insāf qāym rakh! Kabhī apne Ḳhudā par ummīd rakhne se bāz na ā.”

⁷Isrāil tājir hai jis ke hāth meñ ḡhalat tarāzū hai aur jise logoñ se nājāyẓ fāydā uṭhāne kā baṛā shauq hai. ⁸Wuh kahtā hai, “Main amīr ho gayā hūn, main ne kasrat kī daulat pāi hai. Koī sābit nahīn kar sakegā ki mujh se yih tamām

^aYāqūb se murād Isrāil hai.

milkiyat hāsīl karne meñ koī qusūr yā gunāh sarzad huā hai.”

⁹“Lekin main, Rab jo Misr se tujhe nikālte waqt āj tak terā Ḳhudā hūn main yih nazarandāz nahīn karūngā. Main tujhe dubārā ḵhaimoñ meñ basne dūngā. Yoñ hogā jis tarah un pahle dinoñ meñ huā jab Isrāīlī merī parastish karne ke lie registān meñ jamā hote the. ¹⁰Main bār bār nabiyon kī mārīfat tum se hamkalām huā, main ne unheñ muta’addid royāēn dikhāīn aur un ke zariye tumheñ tamsīlēñ sunāīn.”

Butparastī kā Ajr Zawāl Hai

¹¹Kyā Jiliyād bedīn hai? Us ke log nākārā hī haiñ! Jiljāl meñ logon ne sānḍ qurbān kie haiñ, is lie un kī qurbāngāheñ malbe ke ḍher ban jāēngī. Wuh bīj bone ke lie taiyārshudā khet ke kināre par lage patthar ke ḍher jaisī banēngī.

¹²Yāqūb ko bhāg kar Mulk-e-Arām meñ panāh lenī paṛī. Wahāñ wuh bīwī milne ke lie mulāzim ban gayā, aurat ke bāis us ne bher-bakriyon kī gallābānī kī. ¹³Lekin bād meñ Rab nabī kī mārīfat Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā aur nabī ke

zariye us kī gallābānī kī. ¹⁴To bhī Isrāīl ne use baṛā taish dilāyā. Ab unheñ un kī qatl-o-ghārat kā ajr bhugatnā paṛegā. Unhoñ ne apne āqā kī tauhīn kī hai, aur ab wuh unheñ munāsib sazā degā.

Allāh kī Taraf se Isrāīl kī Adālat

13 Pahle jab Isrāīl ne bāt kī to log kānp uṭhe, kyōnki Mulk-e-Isrāīl meñ wuh sarfarāz thā. Lekin phir wuh Bāl kī butparastī meñ mulawwas ho kar halāk huā. ²Ab wuh apne gunāhoñ meñ bahut izāfā kar rahe haiñ. Wuh apnī chāñḍī le kar mahārat se but ḍhāl lete haiñ. Phir dastkāron ke hāth se bane in buton ke bāre meñ kahā jātā hai, “Jo bachhṛe ke buton ko chūmnā chāhe wuh kisī insān ko qurbān kare!” ³Is lie wuh subah-sawere kī dhund jaise ārizī aur dhūp meñ jald hī ḵhatm hone wālī os kī mānind hoñge. Wuh gāhte waqt gandum se alag hone wāle bhūse kī mānind hawā meñ uṛ jāēnge, ghar meñ se nikalne wāle dhueñ kī tarah zāe ho jāēnge.

⁴“Lekin main, Rab tujhe Misr se nikālte waqt se le kar āj tak terā Ḳhudā hūn. Tujhe mere siwā kisī

aur ko Kḥudā nahīn jānanā hai. Mere siwā aur koī najātdahindā nahīn hai. ⁵Registān meñ mainī ne terī dekh-bhāl kī, wahān jahān taptī garmī thī. ⁶Wahān unheñ achchhī kḥurāk milī. Lekin jab wuh jī bhar kar khā sake aur ser hue to maḡhrūr ho kar mujhe bhūl gae. ⁷Yih dekh kar mainī un ke lie sherbabar ban gayā hūn. Ab mainī chīte kī tarah rāste ke kināre un kī tāk meñ baiṭhūngā. ⁸Us rīchhni kī tarah jis ke bachchoñ ko chhīn liyā gayā ho mainī un par jhapaṭṭā mār kar un kī antariyon ko phār nikālūngā. Mainī unheñ sherbabar kī tarah haṛap kar lūngā, aur janglī jānwar unheñ ṭukṛe ṭukṛe kar deṅge.

⁹Ai Isrāīl, tū is lie tabāh ho gayā hai ki tū mere kḥilāf hai, us ke kḥilāf jo terī madad kar saktā hai. ¹⁰Ab terā bādshāh kahān hai ki wuh tere tamām shahron meñ ā kar tujhe chhuṭkārā de? Ab tere rāhnumā kidhar haiñ jin se tū ne kahā thā, ‘Mujhe bādshāh aur rāhnumā de de.’ ¹¹Mainī ne ḡhusse meñ tujhe bādshāh de diyā aur ḡhusse meñ use tujh se chhīn bhī liyā.

¹²Isrāīl kā qusūr lapet kar godām meñ rakhā gayā hai, us ke gunāh hisāb-kitāb ke lie mahfūz rakhe gae haiñ. ¹³Dard-e-zah shurū ho gayā hai, lekin wuh nāsamajh bachchā hai. Wuh mān ke pet se nikalnā nahīn chāhtā.

¹⁴Mainī fidyā de kar unheñ Pātāl se kyon rihā karūn? Mainī unheñ Maut kī girift se kyon chhuṛāūn? Ai Maut, tere kāñte kahān rahe? Ai Pātāl, terā ḍanak kahān rahā? Use kām meñ lā, kyonki mainī tars nahīn khāūngā. ¹⁵Kḥāh wuh apne bhāiyon ke darmiyān phaltā-phūltā kyon na ho to bhī Rab kī taraf se mashriqī lū us par chalegī. Aur jab registān se āegī to Isrāīl ke kuen aur chashme kḥushk ho jāeṅge. Har kḥazānā, har qīmtī chīz lūṭ kā māl ban jāegī. ¹⁶Sāmariya ke bāshindon ko un ke qusūr kī sazā bhugatnī paṛegī, kyonki wuh apne Kḥudā se sarkash ho gae haiñ. Dushman unheñ talwār se mār kar un ke bachchoñ ko zamīn par paṭakh degā aur un kī hāmīlā auraton ke pet chīr ḍālegā.”

Rab ke pās Wāpas Āo!

14 Ai Isrāīl, taubā karke Rab apne Ḳhudā ke pās wāpas ā! Kyoṅki terā qusūr tere zawāl kā sabab ban gayā hai. ²Apne gunāhoṅ kā iqrār karte hue Rab ke pās wāpas āo. Us se kaho, “Hamāre tamām gunāhoṅ ko muāf karke hamēn mehrbānī se qabūl farmā tāki ham apne hoṅṭoṅ se terī tārif karke tujhe munāsib qurbānī adā kar sakeṅ. ³Asūr hamēn na bachāe. Āindā na ham ghoṛoṅ par sawār ho jāeṅge, na kaeṅge ki hamāre hāthoṅ kī chīzeṅ hamārā Ḳhudā haiṅ. Kyoṅki tū hī yatīm par rahm kartā hai.”

⁴Tab Rab farmāegā, “Main un kī bewafāi ke asarāt khatm karke unheṅ shafā dūngā, hān main unheṅ khule dil se pyār karūṅga, kyoṅki merā un par ḡhazab ṭhandā ho gayā hai. ⁵Isrāīl ke lie main shabnam kī mānind hūṅgā. Tab wuh sosan kī mānind

phūl nikālegā, Lubnān ke deodār ke daraḳht kī tarah jaṛ pakaregā, ⁶us kī koṅpleṅ phūṭ nikleṅgī, aur shāḳheṅ ban kar phailtī jāeṅgī. Us kī shān zaitūn ke daraḳht kī mānind hogī, us kī ḳhushbū Lubnān ke deodār ke daraḳht kī ḳhushbū kī tarah phail jāegī.

⁷Log dubārā us ke sāye meṅ jā baseṅge. Wahān wuh anāj kī tarah phaleṅ-phūleṅge, angūr ke-se phūl nikāleṅge. Dūsre un kī yon tārif kareṅge jis tarah Lubnān kī umdā mai kī. ⁸Tab Isrāīl kahegā, ‘Merā butoṅ se kyā wāstā?’ Main hī terī sun kar terī dekh-bhāl karūṅga. Main jūnīpar kā sāyādār daraḳht hūṅ, aur tū mujh se hī phal pāegā.”

⁹Kaun dānishmand hai? Wuh samajh le. Kaun sāhib-e-fahm hai? Wuh matlab jān le. Kyoṅki Rab kī rāheṅ durust haiṅ. Rāstbāz un par chalte raheṅge, lekin sarkash un par chalte waqt ṭhokar khā kar gir jāeṅge.

Yoel

1 Zail meñ Rab kâ wuh kalām hai jo Yoel bin fatuel par nāzil huā.

²Ai buzurgo, suno! Ai mulk ke tamām bāshindo, tawajjuh do! Jo kuchh in dinoñ meñ tumheñ pesh āyā hai kyā wuh pahle kabhī tumheñ yā tumhāre bāpdādā ko pesh āyā? ³Apne bachchoñ ko is ke bāre meñ batāo, jo kuchh pesh āyā hai us kī yād nasl-dar-nasl tāzā rahe.

⁴Jo kuchh ṭiḍḍī ke lārwe ne chhoṛ diyā use bāligh ṭiḍḍī khā gaī, jo bāligh ṭiḍḍī chhoṛ gaī use ṭiḍḍī kâ bachchā khā gayā, aur jo ṭiḍḍī kâ bachchā chhoṛ gayā use jawān ṭiḍḍī khā gaī. ⁵Ai nashe meñ dhut logo, jāg uṭho aur ro paṛo! Ai mai pīne wālo, wāwailā karo! Kyonki nai mai tumhāre muñh se chhīn lī gaī

hai. ⁶Ṭiḍḍiyon kī zabardast aur anginat qaum mere mulk par ṭūṭ paṛī hai. Un ke sher ke-se dānt aur shernī kâ-sā jabṛā hai. ⁷Natiḡe meñ mere angūr kī beleñ tabāh, mere anjīr ke daraḡht zāe ho gae haiñ. Ṭiḍḍiyon ne chhāl ko bhī utār liyā, ab shāḡheñ safed safed nazar ātī haiñ.

⁸Āh-o-zārī karo, ṭāṭ se mulabbas us kuñwārī kī tarah giryā karo jis kâ mangetar intaqāl kar gayā ho. ⁹Rab ke ghar meñ ḡhallā aur mai kī nazareñ band ho gaī haiñ. Imām jo Rab ke ḡhādim haiñ mātām kar rahe haiñ. ¹⁰Khet tabāh hue, zamīn jhulas gaī hai. Anāj ḡhatm, angūr ḡhatm, zaitūn ḡhatm.

¹¹Ai kāshtkāro, sharmsār ho jāo! Ai angūr ke bāḡhbāno, āh-o-bukā karo! Kyonki khet kī fasal barbād

ho gaī hai, gandum aur jau kī fasal khatm hī hai. ¹²Angūr kī bel sūkh gaī, anjir kā daraḳht murjhā gayā hai. Anār, khajūr, seb balki phal lāne wāle tamām daraḳht pazhmurdā ho gae haiñ. Insān kī tamām khushī khāk meñ milāi gaī hai.

¹³Ai imāmo, tāt kā libās orh kar mātām karo! Ai qurbāngāh ke khādimo, wāwailā karo! Ai mere Kḥudā ke khādimo, āo, rāt ko bhī tāt orh kar guzāro! Kyonki tumhāre Kḥudā kā ghar ghallā aur mai kī nazaron se mahrūm ho gayā hai. ¹⁴Muqaddas roze kā elān karo. Logon ko khās ijtīmā ke lie bulāo. Buzurgon aur mulk ke tamām bāshindon ko Rab apne Kḥudā ke ghar meñ jamā karke buland āwāz se Rab se iltijā karo.

¹⁵Us din par afsos! Kyonki Rab kā wuh dīn qarīb hī hai jab Qādir-e-mutlaq ham par tabāhī nāzil karegā. ¹⁶Kyā aisā nahīn huā ki hamāre dekhte dekhte ham se khurāk chhīn lī gaī, ki Allāh ke ghar meñ khushī-o-shādmānī band ho gaī hai? ¹⁷Dheloñ meñ chhupe bij jhulas gae haiñ, is lie khālī godām khastāhāl aur anāj ko mahfūz rakhne ke makān tūt phūt

gae haiñ. Un kī zarūrat nahīn rahī, kyonki ghallā sūkh gayā hai. ¹⁸Hāy, maweshī kaisī dardnāk āwāz nikāl rahe haiñ! Gāy-bail pareshānī se idhar-udhar phir rahe haiñ, kyonki kahīn bhī charāgāh nahīn miltī. Bheṛ-bakriyon ko bhī taklif hai.

¹⁹Ai Rab, main tujhe pukārtā hūñ, kyonki khule maidān kī charāgāheñ nazar-e-ātish ho gaī haiñ, tamām daraḳht bhasm ho gae haiñ. ²⁰Janglī jānwar bhī hāñpte hāñpte tere intazār meñ haiñ, kyonki nadiyāñ sūkh gaī haiñ, aur khule maidān kī charāgāheñ nazar-e-ātish ho gaī haiñ.

Rab kā Adālatī Din

2 Koh-e-Siyyūn par narsingā phūñko, mere muqaddas pahār par jang kā nārā lagāo. MulK ke tamām bāshinde laraz uṭheñ, kyonki Rab kā dīn āne wālā hai balki qarīb hī hai. ²Zulmat aur tārīkī kā dīn, ghane bādalon aur ghup andhere kā dīn hogā. Jis tarah pau phatṭe hī raushnī pahāron par phail jāti hai usī tarah ek barī aur tāqatwar qaum ā rahī hai, aisī qaum jaisī na mazī meñ kabhī thī, na mustaqbil meñ kabhī hogī. ³Us

ke āge āge ātish sab kuchh bhasm karti hai, us ke pīchhe pīchhe jhulsāne wālā sholā chaltā hai. Jahān bhī wuh pahuñche wahān mulk wīrān-o-sunsān ho jātā hai, kḥāh wuh Bāgh-e-Adan kyon na hotā. Us se kuchh nahīn bachtā. ⁴Deḳhne meñ wuh ghoṛe jaise lagte haiñ, faujī ghoṛon kī tarah sarpā daurṭe haiñ. ⁵Rathon kā-sā shor machāte hue wuh uchhal uchhal kar pahār kī choṭiyon par se guzarte haiñ. Bhūse ko bhasm karne wālī āg kī chaṭakṭhī āwāz sunāī detī hai jab wuh jang ke lie taiyār baṛī baṛī fauj kī tarah āge baṛhte haiñ. ⁶Unheñ dekh kar qaumeñ ḍar ke māre pech-o-tāb khāne lagṭī haiñ, har chehrā māñd paṛ jātā hai.

⁷Wuh sūrmāon kī tarah hamlā karte, faujiyon kī tarah dīwāron par chhalāng lagāte haiñ. Sab saf bāndh kar āge baṛhte haiñ, ek bhī muqarrarā rāste se nahīn haṭṭā. ⁸Wuh ek dūsre ko dhakkā nahīn dete balki har ek sīdhā apnī rāh par āge baṛhtā hai. Yon safbastā ho kar wuh dushman kī difāi safon meñ se guzar jāte haiñ ⁹aur shahr par jhapatṭā mār kar fasil par chhalāng lagāte haiñ, gharon kī dīwāron par

chaṛh kar chor kī tarah khiṛkiyon meñ se ghus āte haiñ.

¹⁰Un ke āge āge zamīn kāñp uṭṭī, āsmān thartharātā, sūraj aur chāñd tārīk ho jāte aur sitāron kī chamak-damak jāṭī raṭṭī hai. ¹¹Rab ḳhud apnī fauj ke āge āge garajṭā raṭṭā hai. Us kā lashkar nihāyat baṛā hai, aur jo faujī us ke hukm par chalte haiñ wuh tāqatwar haiñ. Kyonki Rab kā dīn azīm aur nihāyat haulnāk hai, kaun use bardāsht kar saktā hai?

Taubā Karke Wāpas Āo

¹²Rab farmātā hai, “Ab bhī tum taubā kar sakte ho. Pūre dil se mere pās wāpas āo! Rozā rakho, āh-o-zārī karo, mātām karo! ¹³Ranjish kā izhār karne ke lie apne kapron ko mat phāṛo balki apne dil ko.”

Rab apne Ḳhudā ke pās wāpas āo, kyonki wuh mehrbān aur rahīm hai. Wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai aur jald hī sazā dene se pachhtātā hai. ¹⁴Kaun jāne, shāyad wuh is bār bhī pachhtā kar apne pīchhe barkat chhoṛ jāe aur tum nae sire se Rab apne Ḳhudā ko ḡhallā aur mai kī nazareñ pesh kar sako.

¹⁵Koh-e-Siyyūn par narsingā phūnko, muqaddas roze kā elān karo, logoñ ko kḥās ijtīmā ke lie bulāo! ¹⁶Logoñ ko jamā karo, phir jamāt ko maḥsūs-o-muqaddas karo. Na sirf buzurgoñ ko balki bachchoñ ko bhī shīrkḥāroñ samet ikaṭṭhā karo. Dūlhā aur dulhan bhī apne apne urūsī kamroñ se nikal kar āeñ. ¹⁷Lāzim hai ki imām jo Allāh ke kḥādīm haiñ Rab ke ghar ke barāmde aur qurbāngāh ke darmiyān khaṛe ho kar āh-o-zārī kareñ. Wuh iqrār kareñ, “Ai Rab, apnī qaum par tars kī nigāh ḍāl! Apnī maurūsī milkiyat ko lāntān kā nishānā banane na de. Aisā na ho ki dīgar aqwām us kā mazāq uṛā kar kaheñ, ‘Un kā Kḥudā kahāñ hai.’”

Rab Apnī Qaum par Rahm Kartā Hai

¹⁸Tab Rab apne mulk ke lie ḡhairat khā kar apnī qaum par tars khāegā. ¹⁹Wuh apnī qaum se wādā karegā, “Main tumheñ itnā anāj, angūr aur zaitūn bhej detā hūñ ki tum ser ho jāoge. Āindā main tumheñ dīgar

aqwām ke mazāq kā nishānā nahīn banāūngā. ²⁰Main shimāl se āe hue dushman ko tum se dūr karke wīrān-o-sunsān mulk meñ bhagā dūngā. Wahāñ us ke agle daste mashriqī samundar meñ aur us ke pichhle daste maḡhribī samundar meñ dūb jāeñge. Tab un kī galī saṛī nāshoñ kī badbū chāroñ taraf phail jāegī.” Kyoñki us^a ne azīm kām kie haiñ.

²¹Ai mulk, mat ḍarnā balki shādiyānā bajā kar kḥushī manā! Kyoñki Rab ne azīm kām kie haiñ.

²²Ai jangli jānwaro, mat ḍarnā, kyoñki khule maidān kī hariyālī dubārā ugne lagī hai. Daraḡht nae sire se phal lā rahe haiñ, anjīr aur angūr kī baṛī fasal pak rahī hai.

²³Ai Siyyūn ke bāshindo, tum bhī shādiyānā bajā kar Rab apne Kḥudā kī kḥushī manāo. Kyoñki wuh apnī rāstī ke mutābiq tum par meñh barsātā, pahle kī tarah kḥizāñ aur bahār kī bārisheñ baḡhsh detā hai. ²⁴Anāj kī kasrat se gāhne kī jagheñ bhar jāeñgī, angūr aur zaitūn kī kasrat se hauz chhalak uṭheñge.

^aḠhālībān ‘us’ se murād Kḥudā hai, lekin dushman bhī ho saktā hai.

²⁵Rab farmātā hai, “Main tumheñ sab kuchh wāpas kar dūngā jo ṭiḍḍiyon kī baṛī fauj ne khā liyā hai. Tumheñ sab kuchh wāpas mil jāegā jo bāligh ṭiḍḍī, ṭiḍḍī ke bachche, jawān ṭiḍḍī aur ṭiḍḍiyon ke lārwoñ ne khā liyā jab main ne unheñ tumhāre k̥hilāf bhejā thā. ²⁶Tum dubārā jī bhar kar khā sakoge. Tab tum Rab apne K̥hudā ke nām kī satāish karoge jis ne tumhārī k̥hātir itne baṛe mojize kie haiñ. Āindā merī qaum kabhī sharmindā na hogī. ²⁷Tab tum jān loge ki main Isrāil ke darmiyān maujūd hūñ, ki main, Rab tumhārā K̥hudā hūñ aur mere siwā aur koī nahīñ hai. Āindā merī qaum kabhī bhī sharmsār nahīñ hogī.

Allāh Apne Rūh kā Wādā Kartā Hai

²⁸Is ke bād main apne Rūh ko tamām insānoñ par unḍel dūngā. Tumhāre beṭe-beṭiyāñ nabuwwat karenge, tumhāre buzurg k̥hāb aur tumhāre naujawān royāeñ dekheñge. ²⁹Un dinoñ meñ main apne Rūh ko k̥hādimoñ aur k̥hādīmāoñ par bhī unḍel

dūngā. ³⁰Main āsmān par mojize dikhāūngā aur zamīn par ilāhī nishān zāhir karūnga, k̥hūn, āg aur dhueñ ke bādal. ³¹Sūraj tārik ho jāegā, chāñd kā rang k̥hūn-sā ho jāegā, aur phir Rab kā azīm aur jalāli din āegā. ³²Us waqt jo bhī Rab kā nām legā najāt pāegā. Kyonki Koh-e-Siyyūn par aur Yarūshalam meñ najāt milegī, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne farmāyā hai. Jin bache huoñ ko Rab ne bulāyā hai unhīñ meñ najāt pāi jāegī.

Dushman kī Sazā

3 Un dinoñ meñ, hāñ us waqt jab main Yahūdāh aur Yarūshalam ko bahāl karūnga ²main tamām dīgar aqwām ko jamā karke Wādī-e-Yahūsafat^a meñ le jāūngā. Wahāñ main apnī qaum aur maurūsī milkiyat kī k̥hātir un se muqaddamā laṛūngā. Kyonki unhoñ ne merī qaum ko dīgar aqwām meñ muntashir karke mere mulk ko āpas meñ taqsim kar liyā, ³qurā ḍāl kar merī qaum ko āpas meñ bāñṭ liyā hai. Unhoñ ne Isrāili laṛkoñ ko kasbiyoñ ke badle meñ de

^aYahūsafat kā matlab: ‘Rab Adālat Kartā Hai.’

diyā aur Isrāīlī laṛkiyoñ ko faroḳht kiyā tāki mai ḳharīd kar pī sakeñ.

⁴Ai Sūr, Saidā aur tamām Filisti ilāqo, merā tum se kyā wāstā? Kyā tum mujh se intaqām lenā yā mujhe sazā denā chāhte ho? Jald hī main tezī se tumhāre sāth wuh kuchh karūṅga jo tum ne dūsroñ ke sāth kiyā hai. ⁵Kyoñki tum ne merī sonā-chāndī aur mere beshqīmat ḳhazāne lūṭ kar apne mandiroñ meñ rakh lie haiñ. ⁶Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko tum ne Yūnāniyoñ ke hāth bech ḳālā tāki wuh apne watan se dūr raheñ.

⁷Lekin main unheñ jagā kar un maqāmoñ se wāpas lāūṅgā jahāñ tum ne unheñ faroḳht kar diyā thā. Sāth sāth main tumhāre sāth wuh kuchh karūṅga jo tum ne un ke sāth kiyā thā. ⁸Rab farmātā hai ki main tumhāre beṭe-beṭiyoñ ko Yahūdāh ke bāshindoñ ke hāth bech ḳālūṅgā, aur wuh unheñ dūr-darāz qaum Sabā ke hawāle karke faroḳht kareṅge.

⁹Buland āwāz se dīgar aqwām meñ elān karo ki jang kī taiyāriyāñ karo. Apne behtarīn faujiyoñ ko ḳharā karo. Larne ke qābil tamām mard ā kar hamlā kareñ.

¹⁰Apne hal kī phāliyoñ ko kūṭ kūṭ

kar talwāreñ banā lo, kāñṭ-chhāñṭ ke auzāroñ ko nezoñ meñ tabdīl karo. Kamzor ādmī bhī kahe, ‘Main sūrmā hūñ!’ ¹¹Ai tamām aqwām, chāroñ taraf se ā kar wādī meñ jamā ho jāo! Jaldī karo.”

Ai Rab, apne sūrmāoñ ko wahāñ utarne de!

¹²“Dīgar aqwām harkat meñ ā kar Wādī-e-Yahūsafat meñ ā jāeñ. Kyoñki wahāñ main taḳht par baiṭh kar irdgird kī tamām aqwām kā faislā karūṅga. ¹³Āo, darāntī chalāo, kyoñki fasal pak gai hai. Āo, angūr ko kuchal do, kyoñki us kā ras nikālne kā hauz bharā huā hai, aur tamām bartan ras se chhalakne lage haiñ. Kyoñki un kī burāi bahut hai.”

¹⁴Faisle kī Wādī meñ hangāmā hī hangāmā hai, kyoñki faisle kī Wādī meñ Rab kā dīn qarīb ā gayā hai. ¹⁵Sūraj aur chāñd tārīk ho jāeṅge, sitāroñ kī chamak-damak jāṭī rahegi. ¹⁶Rab Koh-e-Siyyūn par se dahāregā, Yarūshalam se us kī garaḳṭī āwāz yoñ sunāi degī ki āsmān-o-zamīn laraz uṭheṅge.

Isrāīl kā Jalālī Mustaqbil

Lekin Rab apnī qaum kī panāhgāh aur Isrāīliyon kā qilā hogā. ¹⁷“Tab tum jān loge ki main, Rab tumhārā Ḳhudā hūn aur apne muqaddas pahār Siyyūn par sukūnat kartā hūn. Yarūshalam muqaddas hogā, aur āindā pardesī us men se nahīn guzareṅge.

¹⁸Us dīn har chīz kasrat se dastyāb hogī. Pahārōn se angūr kā ras ṭapkegā, pahārīyon se dūdh kī nadiyān baheṅgī, aur Yahūdāh ke tamām nadī-nāle pānī se bhare raheṅge. Nīz, Rab ke ghar men se

ek chashmā phūṭ niklegā aur bahtā huā Wādī-e-Shittīm kī ābpāshī karegā. ¹⁹Lekin Misr tabāh aur Adom wīrān-o-sunsān ho jāegā, kyonki unhoṅ ne Yahūdāh ke bāshindoṅ par zulm-o-tashaddud kiya, un ke apne hī mulk men bequsūr logoṅ ko qatl kiya hai. ²⁰Lekin Yahūdāh hameshā tak ābād rahegā, Yarūshalam nasl-dar-nasl qāym rahegā. ²¹Jo qatl-o-ghārat un ke darmiyān huī hai us kī sazā main zarūr dūṅgā.”

Rab Koh-e-Siyyūn par sukūnat kartā hai!

Āmūs

Isrāīl ke Paṛosiyoñ kī Adālat

1 Zail meñ Āmūs ke paighāmāt qalamband haiñ. Āmūs Taqua Shahr kā gallābān thā. Zalzale se do sāl pahle us ne Isrāīl ke bāre meñ royā meñ yih kuchh dekhā. Us waqt Uzziyāh Yahūdāh kā aur Yarubiyām bin Yuās Isrāīl kā bādshāh thā.

²Āmūs bolā, “Rab Koh-e-Siyyūn par se dahārtā hai, us kī garajtī āwāz Yarūshalam se sunāi detī hai. Tab gallābānoñ kī charāgāheñ sūkh jātī haiñ aur Karmil kī choṭī par jangal murjhā jātā hai.”

³Rab farmātā hai, “Damishq ke bāshindoñ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie main unheñ sazā die baḡhair nahiñ chhoṛūngā. Kyonki unhoñ ne Jiliyād ko gāhne ke āhni auzār se khūb kūt kar gāh liyā hai. ⁴Chunāñche main Hazāel ke

gharāne par āg nāzil karūnga, aur Bin-hadad ke mahal nazar-e-ātish ho jāeñge. ⁵Main Damishq ke kunde ko toṛ kar Biq’at-āwan aur Bait-adan ke hukmrānoñ ko maut ke ghāt utārūnga. Arām kī qaum jilāwatan ho kar Qīr meñ jā basegi.” Yih Rab kā farmān hai.

⁶Rab farmātā hai, “Ġhazzā ke bāshindoñ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie main unheñ sazā die baḡhair nahiñ chhoṛūngā. Kyonki unhoñ ne pūrī ābādiyoñ ko jilāwatan karke Adom ke hawāle kar diyā hai. ⁷Chunāñche main Ġhazzā kī fasīl par āg nāzil karūnga, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeñge. ⁸Ashdūd aur Askqalūn ke hukmrānoñ ko main mār ḡālūngā, Aqrūn par bhī hamlā karūnga. Tab bache-khuche Filisti

bhī halāk ho jāeṅge.” Yīh Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹Rab farmātā hai, “Sūr ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheṅ sazā die baḡhair nahiṅ chhoṛūṅgā. Kyonki unhoṅ ne barādarānā ahd kā lihāz na kiya balki pūrī ābādiyoṅ ko jilāwatan karke Adom ke hawāle kar diya. ¹⁰Chunāṅche main Sūr kī fasīl par āg nāzil karūṅga, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

¹¹Rab farmātā hai, “Adom ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheṅ sazā die baḡhair nahiṅ chhoṛūṅgā. Kyonki unhoṅ ne apne Isrāīlī bhāiyoṅ ko talwār se mār mār kar un kā tāqqub kiya aur saḡhtī se un par rahm karne se inkār kiya. Un kā qahr bhaṛaktā rahā, un kā taish kabhī ṭhandā na huā. ¹²Chunāṅche main Temān par āg nāzil karūṅga, aur Busrā ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

¹³Rab farmātā hai, “Ammon ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheṅ sazā die baḡhair nahiṅ chhoṛūṅgā. Kyonki apnī sarhaddoṅ ko baṛhāne ke lie

unhoṅ ne Jiliyād kī hāmīlā auratoṅ ke peṭ chīr ḍāle. ¹⁴Chunāṅche main Rabbā kī fasīl ko āg lagā dūṅgā, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. Jang ke us din har taraf faujiyoṅ ke nāre buland ho jāeṅge, tūfān ke us din un par saḡht āndhī tūṭ paṛegī. ¹⁵Un kā bādshāh^a apne afsaroṅ samet qaidī ban kar jilāwatan ho jāegā.” Yīh Rab kā farmān hai.

2 Rab farmātā hai, “Moāb ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheṅ sazā die baḡhair nahiṅ chhoṛūṅgā. Kyonki unhoṅ ne Adom ke bādshāh kī haḍḍiyoṅ ko jalā kar rākh kar diya hai. ²Chunāṅche main Mulk-e-Moāb par āg nāzil karūṅga, aur Qariyot ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. Jang kā shor-sharābā machegā, faujiyoṅ ke nāre buland ho jāeṅge, narsingā phūṅkā jāegā. Tab Moāb halāk ho jāegā. ³Main us ke hukmrān ko us ke tamām afsaroṅ samet halāk kar dūṅgā.” Yīh Rab kā farmān hai.

^aYā Malik Dewatā.

Yahūdāh kī Adālat

⁴Rab farmātā hai, “Yahūdāh ke bāshindoñ ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheñ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūngā. Kyonki unhoñ ne Rab kī shariat ko radd karke us ke ahkām par amal nahīn kiya. Un ke jhūṭe dewatā unheñ ḡhalat rāh par le gae haiñ, wuh dewatā jin kī pairawī un ke bāpdādā bhī karte rahe. ⁵Chunāñche main Yahūdāh par āg nāzil karūnga, aur Yarūshalam ke mahal nazar-e-ātish ho jāenge.”

Isrāil kī Adālat

⁶Rab farmātā hai, “Isrāil ke bāshindoñ ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheñ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūngā. Kyonki wuh sharif logoñ ko paise ke lie bechte aur zarūratmandoñ ko farokht karte haiñ tāki ek joṛī jūtā mil jāe. ⁷Wuh ḡhariboñ ke sar ko zamīn par kuchal dete, musibatzadoñ ko insāf milne se rokte haiñ. Bāp aur beṭā donoñ ek hī kasbī ke pās jā kar mere nām kī behurmatī karte haiñ. ⁸Jab kabhī kisi qurbāngāh ke pās pūjā karne jāte haiñ to aise kaproñ par

ārām karte haiñ jo qarzdāroñ ne zamānat ke taur par die the. Jab kabhī apne dewatā ke mandir meñ jāte to aise paison se mai kharid kar pīte haiñ jo jurmānā ke taur par zarūratmandoñ se mil gae the.

⁹Yih kaisī bāt hai? Main hī ne Amoriyoñ ko un ke āge āge nest kar diya thā, hālāñki wuh deodār ke daraḡhtoñ jaise lambe aur balūt ke daraḡhtoñ jaise tāqatwar the. Main hī ne Amoriyoñ ko jaṛoñ aur phal samet miṭā diya thā. ¹⁰Is se pahle main hī tumheñ Misr se nikāl lāya, main hī ne chālīs sāl tak registān meñ tumhārī rāhnumāi karte karte tumheñ Amoriyoñ ke mulk tak pahuñchāyā tāki us par qabzā karo. ¹¹Main hī ne tumhare beṭoñ meñ se nabī barpā kie, aur main hī ne tumhare naujawānoñ meñ se kuchh chun lie tāki apnī kḡhidmat ke lie maḡhsūs karūn.” Rab farmātā hai, “Ai Isrāiliyo, kyā aisā nahīn thā? ¹²Lekin tum ne mere lie maḡhsūs ādmiyoñ ko mai pilāi aur nabiyōñ ko hukm diya ki nabuwwat mat karo.

¹³Ab main hone dūngā ki tum anāj se kḡhūb ladī huī bailgāṛī kī tarah jḡhulne lagoge. ¹⁴Na tezrau shaḡhs bhāḡ kar bachegā, na

tāqatwar ādmī kuchh kar pāegā. Na sūrmā apnī jān bachāegā, ¹⁵na tīr chalāne wālā qāym rahegā. Koi nahīn bachegā, kḥāh paidal daurṇe wālā ho yā ghoṛe par sawār. ¹⁶Us din sab se bahādur sūrmā bhī hathiyār ḍāl kar nangī hālat meṁ bhāg jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

3 Ai Isrāīliyo, wuh kalām suno jo Rab tumhāre kḥilāf farmātā hai, us pūrī qaum ke kḥilāf jise main Misr se nikāl lāyā thā. ²“Duniyā kī tamām qaumoṁ meṁ se main ne sirf tumhīn ko jān liyā, is lie main tumhīn ko tumhāre tamām gunāhoṁ kī sazā dūngā.”

Nabī kī Zimmedārī

³Kyā do afrād mil kar safr kar sakte haiṁ agar wuh muttafiq na hoṁ? ⁴Kyā sherbabar dahārtā hai agar use shikār na milā ho? Kyā jawān sher apnī mānd meṁ garajtā hai agar us ne kuchh pakaṛā na ho? ⁵Kyā parindā phande meṁ phaṁs jātā hai agar phande ko lagāyā na gayā ho? Yā phandā kuchh phaṁsā saktā hai agar shikār na ho? ⁶Jab shahr meṁ narsingā phūṅkā jātā hai tāki logoṁ ko kisī khatre se āgāh

kare to kyā wuh nahīn ghabrāte? Jab āfat shahr par ātī hai to kyā Rab kī taraf se nahīn hotī?

⁷Yaqīnan jo bhī mansūbā Rab Qādir-e-mutlaq bāndhe us par amal karne se pahle wuh use apne kḥādimoṁ yānī nabiyōṁ par zāhir kartā hai.

⁸Sherbabar dahāṛ uṭhā hai to kaun hai jo ḍar na jāe? Rab Qādir-e-mutlaq bol uṭhā hai to kaun hai jo nabuwwat na kare?

Sāmariya ko Rihāī Nahīn Milegī

⁹Ashdūd aur Misr ke mahaloṁ ko ittalā do, “Sāmariya ke pahāṛoṁ par jamā ho kar us par nazar ḍālo jo kuchh shahr meṁ ho rahā hai. Kitnī baṛī halchal mach gaī hai, kitnā zulm ho rahā hai.” ¹⁰Rab farmātā hai, “Yih log sahīh kām karnā jānte hī nahīn balki zālīm aur tabāhkun tarīqoṁ se apne mahaloṁ meṁ kḥazāne jamā karte haiṁ.”

¹¹Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dushman mulk ko gher kar terī qilābandiyōṁ ko ḍhā degā aur tere mahaloṁ ko lūṭ legā.” ¹²Rab farmātā hai, “Agar charwāhā apnī bheṛ ko sherbabar ke muṁh se nikālne kī koshish kare

to shāyad do pindliyān yā kân kā tukṛā bach jāe. Sāmariya ke Isrāīlī bhī isī tarah hī bach jāēnge, kḥāh wuh is waqt apne shāndār sofon aur kḥūbsūrat gaddiyon par ārām kyon na karen.”

¹³Rab Qādir-e-mutlaq jo āsmānī lashkaron kā Kḥudā hai farmātā hai, “Suno, Yāqūb ke gharāne ke kḥilāf gawāhī do! ¹⁴Jis din main Isrāīl ko us ke gunāhon kī sazā dūngā us din main Baitel kī qurbāngāhon ko mismār karūnga. Tab qurbāngāh ke konoṅ par lage siṅg tūṭ kar zamīn par gir jāēnge. ¹⁵Main sardiyon aur garmiyon ke mausam ke lie tāmīr kie gae gharon ko dḥā dūngā. Hāthidānt se ārāstā imāraten kḥāk meṅ milāi jāēngī, aur jahān is waqt muta’addid makān nazar āte haiṅ wahān kuchh nahīn rahegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Sāmariya kī Zālīm Auraten

4 Ai Koh-e-Sāmariya kī moṭī-tāzī gāyo,^a suno merī bāt! Tum gharībōṅ par zulm kartī aur zarūrātmandon ko kuchal detī, tum

apne shauharon ko kahtī ho, “Jā kar mai le āo, ham aur pīnā chāhtī haiṅ.” ²Rab ne apnī quddūsiyat kī qasam khā kar farmāyā hai, “Wuh din āne wālā hai jab dushman tumheṅ kāṅṭon ke zariye ghasīṭ kar apne sāth le jāegā. Jo bachegā use machhlī ke kāṅṭe se pakaṛā jāegā. ³Har ek ko fasīl ke raḥnon meṅ se sīdhā nikalnā paṛegā, har ek ko Harmūn Pahār kī taraf bhagā diyā jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Isrāīl ko Samjhāyā Nahīn Jā Saktā

⁴“Chalo, Baitel jā kar gunāh karo, Jiljāl jā kar apne gunāhon meṅ izāfā karo! Subah ke waqt apnī qurbāniyon ko chaṛhāo, tisre din āmdanī kā daswān hissā pesh karo. ⁵Kḥamīrī roṭī jalā kar apnī shukrugzārī kā izhār karo, buland āwāz se un qurbāniyon kā elān karo jo tum apnī kḥushī se adā kar rahe ho. Kyonki aisī harkaten tum Isrāīliyon ko bahut pasand haiṅ.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁶Rab farmātā hai, “Main ne kāl paṛne diyā. Har shahr aur ābādī

^aLafzī tarjumā: ‘Basan kī gāyo.’ Basan ek pahārī ilāqā thā jis ke maweshī mashhūr the.

meñ roṭī khatm huī. To bhī tum mere pās wāpas nahīn āe! ⁷Abhī fasal ke pakne tak tīn māh bāqī the ki main ne tumhāre mulk meñ bārishoñ ko rok diyā. Main ne hone diyā ki ek shahr meñ bārish huī jabki sāth wālā shahr us se mahrūm rahā, ek khet bārish se serāb huā jabki dūsrā jhulas gayā. ⁸Jis shahr meñ thoṛā-bahut pānī bāqī thā wahāñ dīgar kai shahroñ ke bāshinde laṛkhaṛāte hue pahuñche, lekin un ke lie kāfī nahīn thā. To bhī tum mere pās wāpas na āe!” Yīh Rab kā farmān hai.

⁹Rab farmātā hai, “Main ne tumhārī fasloñ ko patrog aur phaphūndī se tabāh kar diyā. Jo bhī tumhāre muta’addid angūr, anjīr, zaitūn aur bāqī phal ke bāghoñ meñ ugtā thā use ṭīḍḍiyāñ khā gaīn. To bhī tum mere pās wāpas na āe!”

¹⁰Rab farmātā hai, “Main ne tumhāre darmiyān aisī mohlak bīmārī phailā dī jaisī qadīm zamāne meñ Misr meñ phail gai thī. Tumhāre naujawānoñ ko main ne talwār se mār ḍālā, tumhāre ghoṛe tum se chhīn lie gae. Tumhārī lashkargāhoñ meñ lāshoñ kā tāffun itnā phail gayā ki

tum bahut tang hue. To bhī tum mere pās wāpas na āe.”

¹¹Rab farmātā hai, “Main ne tumhāre darmiyān aisī tabāhī machāī jaisī us din huī jab main ne Sadūm aur Amūrā ko tabāh kiyā.

Tumhārī hālat bilkul us lakaṛī kī mānind thī jo āg se nikāl kar bachāī to gai lekin phir bhī kāfī jhulas gai thī. To bhī tum wāpas na āe. ¹²Chunāñche ai Isrāīl, ab main āindā bhī tere sāth aisā hī karūnga. Aur chūñki main tere sāth aisā karūnga, is lie apne Kḥudā se milne ke lie taiyār ho jā, ai Isrāīl!”

¹³Kyonki Allāh hī pahāroñ ko tashkīl detā, hawā ko kḥalaq kartā aur apne kḥayālāt ko insān par zāhir kartā hai. Wuhī taṛkā aur andherā paidā kartā aur wuhī zamīn kī bulandiyoñ par chaltā hai. Us kā nām ‘Rab, Lashkaroñ kā Kḥudā’ hai.

Mere Pās Lauṭ Āo!

5 Ai Isrāīlī qaum, merī bāt suno, tumhāre bāre meñ mere nohā par dhyān do!

²“Kunwārī Isrāīl gir gai hai aur āindā kabhī nahīn uṭhegī. Use us kī apnī zamīn par paṭaḱh diyā gayā

hai, aur koī use dubārā khaṛā nahīn karegā.”

³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Isrāīl ke jis shahr se 1,000 mard laṛne ke lie nikleṅge us ke sirf 100 afrād wāpas āeṅge. Aur jis shahr se 100 nikleṅge, us ke sirf 10 mard wāpas āeṅge.” ⁴Kyonki Rab Isrāīlī qaum se farmātā hai, “Mujhe talāsh karo to tum jīte rahoge. ⁵Na Baitel ke tālib ho, na Jiljāl ke pās jāo, aur na Bair-sabā ke lie rawānā ho jāo! Kyonki Jiljāl ke bāshinde yaqīnan jilāwatan ho jāeṅge, aur Baitel nest-o-nābūd ho jāegā.”

⁶Rab ko talāsh karo to tum jīte rahoge. Warnā wuh āg kī tarah Yūsuf ke gharāne meṅ se guzar kar Baitel ko bhasm karegā, aur use koī nahīn bujhā sakegā.

Har Taraf Nāinsāfi

⁷Un par afsos jo insāf ko ulaṭ kar zahr meṅ badal dete, jo rāstī ko zamīn par paṭaḅ dete haiṅ!

⁸Allāh Sāt Saheliyon ke Jhumke aur Jauze kā Ḳhāliq hai. Andhere ko wuh subah kī raushnī meṅ aur din ko rāt meṅ badal detā hai. Jo samundar ke pānī ko bulā kar rū-e-zamīn par unḍel detā hai us kā

nām Rab hai! ⁹Achānak hī wuh zorāwaroṅ par āfat lātā hai, aur us ke kahne par qilāband shahr tabāh ho jātā hai.

¹⁰Tum us se nafrat karte ho jo adālat meṅ insāf kare, tumheṅ us se ghin ātī hai jo sach bole.

¹¹Tum gharīboṅ ko kuchal kar un ke anāj par had se zyādā ṭaiks lagāte ho. Is lie go tum ne tarāshe hue pattharoṅ se shāndār ghar banāe haiṅ to bhī un meṅ nahīn rahoge, go tum ne angūr ke phalte-phūlte bāgh lagāe haiṅ to bhī un kī mai se mahzūz nahīn hoge. ¹²Main to tumhāre muta’addid jarāym aur sangīn gunāhoṅ se ḳhūb wāqif hūṅ. Tum rāstbāzoṅ par zulm karte aur rishwat le kar gharīboṅ ko adālat meṅ insāf se mahrūm rakhte ho. ¹³Is lie samajhdār shakhs is waqt ḳhāmosh rahtā hai, waqt itnā hī burā hai.

¹⁴Burāī ko talāsh na karo balki achchhāī ko, tab hī jīte rahoge. Tab hī tumhārā dāwā durust hogā ki Rab jo lashkaroṅ kā Ḳhudā hai hamāre sāth hai. ¹⁵Burāī se nafrat karo aur jo kuchh achchhā hai use pyār karo. Adālatoṅ meṅ insāf qāym rakho, shāyad Rab jo

lashkaron̄ kâ Ḳhudā hai Yūsuf ke bache-khuche hisse par rahm kare.

¹⁶Chunānche Rab jo lashkaron̄ kâ Ḳhudā aur hamārā āqā hai farmātā hai, “Tamām chaukon̄ meñ āh-o-bukā hogī, tamām galiyon̄ meñ log ‘Hāy, hāy’ karenge. Khetibārī karne wālon̄ ko bhī bulāyā jāegā tāki peshāwarānā taur par sog manāne wālon̄ ke sāth giryā-o-zārī karen. ¹⁷Angūr ke tamām bāghon̄ meñ wāwailā machegā, kyon̄ki main̄ ḳhud tumhāre darmiyān se guzarūnga.” Yih Rab kâ farmān hai.

Rab kâ Dīn Haulnāk Hai

¹⁸Un par afsos jo kahte haiñ, “Kāsh Rab kâ dīn ā jāe!” Tumhāre lie Rab ke dīn kâ kyā fāyda hogā? Wuh to tumhāre lie raushnī kâ nahīn balki tārīkī kâ bāis hogā. ¹⁹Tab tum us ādmī kī mānind hoge jo sherbabar se bhāg kar rīchh se ṭakrā jātā hai. Jab ghar meñ panāh le kar hāth se dīwār kâ sahārā letā hai to sāñp use ḍas letā hai. ²⁰Hāñ, Rab kâ dīn tumhāre lie raushnī kâ nahīn balki tārīkī kâ bāis hogā. Aisā andherā hogā ki ummīd kī kiran tak nazar nahīn āegī.

²¹Rab farmātā hai, “Mujhe tumhāre mazhabī tahwāron̄ se nafrat hai, main̄ unheñ haqīr jāntā hūñ. Tumhāre ijtimāon̄ se mujhe ghin ātī hai. ²²Jo bhasm hone wālī aur ḡhallā kī qurbāniyān tum mujhe pesh karte ho unheñ main̄ pasand nahīn kartā, jo moṭe-tāze bail tum mujhe salāmatī kī qurbānī ke taur par chaḥhāte ho un par main̄ nazar bhī nahīn ḍālnā chāhtā. ²³Dafā karo apne gīton̄ kâ shor! Main̄ tumhāre sitāron̄ kī mausiḳī sunanā nahīn chāhtā. ²⁴In chīzon̄ kī bajāe insāf kâ chashmā phūṭ nikle aur rāsti kī kabhī band na hone wālī nahar bah nikle.

²⁵Ai Isrāīl ke gharāne, jab tum registān meñ ghūmte-phirte the to kyā tum ne un 40 sālon̄ ke daurān kabhī mujhe zabah aur ḡhallā kī qurbāniyān pesh kīn? ²⁶Nahīn, us waqt bhī tum apne bādshāh Sakkūt Dewatā aur apne sitāre Kīwān Dewatā ko uṭhāe phirte the, go tum ne apne hāthon̄ se yih but apne lie banā lie the. ²⁷Is lie Rab jis kâ nām lashkaron̄ kâ Ḳhudā hai farmātā hai ki main̄ tumheñ jilāwatan karke Damishq ke pār basā dūngā.”

**Rāhnumāon kī Kḥudetimādī
aur Aiyāshī**

6 Koh-e-Siyyūn ke beparwā bāshindon par afsos! Koh-e-Sāmariya ke bāshindon par afsos jo apne āp ko mahfūz samajhte haiñ. Hāñ, sab se ālā qaum ke un shurfā par afsos jin ke pās Isrāīlī qaum madad ke lie ātī hai. ²Kalnā Shahr ke pās jā kar us par ghaur karo, wahāñ se azīm shahr Hamāt ke pās pahuñcho, phir Filistī mulk ke shahr Jāt ke pās utro. Kyā tum in mamālik se behtar ho? Kyā tumhārā ilāqā in kī nisbat baṛā hai?

³Tum apne āp ko āfat ke din se dūr samajh kar apnī zālīm hukūmat dūsron par jatāte ho.

⁴Tum hāthidānt se ārāstā palangon par sote aur apne shāndār sofon par pāñw phailāte ho. Khāne ke lie tum apne rewaron se achchhe achchhe bheṛ ke bachche aur moṭe-tāze bachhre chun lete ho.

⁵Tum apne sitāron ko bajā bajā kar Dāūd kī tarah muḥtalif qism ke gīt taiyār karte ho. ⁶Mai ko tum baṛe baṛe pyālon se pī lete, behtarīn qism ke tel apne jism par milte ho.

Afsos, tum parwā hī nahīn karte ki Yūsuf kā gharānā tabāh hone wālā hai.

⁷Is lie tum un logon mein se hoge jo pahle qaidī ban kar jilāwatan ho jāenge. Tab tumhārī rangraliyān band ho jāengi, tumhārī āwārāgard aur kāhil zindagī khatm ho jāegi.

⁸Rab jo lashkaron kā Kḥudā hai farmātā hai, “Mujhe Yāqūb kā ghurūr dekh kar ghin ātī hai, us ke mahalon se main mutanaffir hūñ. Main shahr aur jo kuchh us mein hai dushman ke hawāle kar dūngā. Mere nām kī qasam, yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.” ⁹Us waqt agar ek ghar mein das ādmī rah jāen to wuh bhī mar jāenge. ¹⁰Phir jab koī rishtedār āe tāki lāshon ko uṭhā kar dafnāne jāe aur dekhe ki ghar ke kisī kone mein abhī koī chhup kar bach gayā hai to wuh us se pūchhegā, “Kyā āp ke alāwā koī aur bhī bachā hai?” To wuh jawāb degā, “Nahīn, ek bhī nahīn.” Tab rishtedār kahegā, “Chup! Rab ke nām kā zikr mat karnā, aisā na ho ki wuh tujhe bhī maut ke ghāt utāre.”^a

^a‘Aisā na ho ki wuh . . . ghāt utāre’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

¹¹Kyonki Rab ne hukm diyā hai ki shāndār gharon ko ṭukre ṭukre aur chhoṭe gharon ko rezā rezā kiyā jāe.

¹²Kyā ghoṛe chaṭṭānon par sarpā dauṛte hain? Kyā insān bail le kar un par hal chalātā hai? Lekin tum itnī hī ḡhairfitrī harkatein karte ho. Kyonki tum insāf ko zahr mein aur rāstī kā mīṭhā phal kaṛwāhaṭ mein badal dete ho. ¹³Tum Lo-dibār kī fatah par shādiyānā bajā bajā kar faḡhr karte ho, “Ham ne apnī hī tāqat se qarnaim par qabzā kar liyā!” ¹⁴Chunāanche Rab jo lashkaron kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Ai Isrāīlī qaum, main tere ḡhilāf ek qaum ko tahrīk dūngā jo tujhe shimāl ke shahr Labo-hamāt se le kar junūb kī wādī Arābā tak aziyat pahuñchāegī.”

Ṭiḍḍiyon kī Royā

7 Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe royā dikhāī. Main ne dekhā ki Allāh ṭiḍḍiyon ke ḡhol paidā kar rahā hai. Us waqt pahlī ghās kī kaṭāī ho chukī thī, wuh ghās jo bādshāh ke lie muqarrar thī. Ab ghās dubārā ugne lagī thī. ²Tab ṭiḍḍiyān mulk kī pūrī hariyālī par ṭuṭ parīn aur sab kuchh khā gaīn.

Main chillā uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mehrbānī karke muāf kar, warnā Yāqūb kis tarah qāym rahegā? Wuh pahle se itnī chhoṭī qaum hai.” ³Tab Rab pachhtāyā aur farmāyā, “Jo kuchh tū ne dekhā wuh pesh nahīn āegā.”

Āg kī Royā

⁴Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe ek aur royā dikhāī. Main ne dekhā ki Rab Qādir-e-mutlaq āg kī bārish bulā rahā hai tāki mulk par barse. Āg ne samundar kī gahrāiyon ko ḡhushk kar diyā, phir mulk mein phailne lagī. ⁵Tab main chillā uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mehrbānī karke is se bāz ā, warnā Yāqūb kis tarah qāym rahegā? Wuh pahle se itnī chhoṭī qaum hai.” ⁶Tab Rab dubārā pachhtāyā aur farmāyā, “Yih bhī pesh nahīn āegā.”

Sāhul kī Royā

⁷Is ke bād Rab ne mujhe ek tīsri royā dikhāī. Main ne dekhā ki Qādir-e-mutlaq ek aisī dīwār par kharā hai jo sāhul se nāp nāp kar tāmīr kī gai hai. Us ke hāth mein sāhul thā. ⁸Rab ne mujh se pūchhā, “Ai Āmūs, tujhe kyā nazar ātā

hai?” Main ne jawāb diyā, “Sāhūl.” Tab Rab ne farmāyā, “Main apnī qaum Isrāīl ke darmiyān sāhūl lagāne wālā hūn. Āindā main un ke gunāhoñ ko nazarandāz nahīn karūnga balki nāp nāp kar un ko sazā dūngā. ⁹Un bulandiyon kī qurbāngāheñ tabāh ho jāeñgī jahān Is’hāq kī aulād apnī qurbāniyāñ pesh kartī hai. Isrāīl ke maqdis khāk meñ milāe jāeñge, aur main apnī talwār ko pakaṛ kar Yarubiyām ke khāndān par tūt paṛūngā.”

Āmūs ko Isrāīl se Nikalne kā

Hukm Diyā Jātā Hai

¹⁰Yih sun kar Baitel ke imām Amasiyāh ne Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ko ittalā dī, “Āmūs Isrāīl ke darmiyān hī āp ke khilāf sāzishēñ kar rahā hai! Mulk us ke paighām bardāsht nahīn kar saktā, ¹¹kyonki wuh kahtā hai, ‘Yarubiyām talwār kī zad meñ ā kar mar jāegā, aur Isrāīlī qaum yaqīnan qaidī ban kar jilāwatan ho jāegī.’”

¹²Amasiyāh ne Āmūs se kahā, “Ai royā dekhne wāle, yahān se nikal jā! Mulk-e-Yahūdāh meñ bhāg kar wahīñ rozī kamā, wahīñ nabuwwat kar. ¹³Āindā Baitel meñ nabuwwat

mat karnā, kyonki yih bādshāh kā maqdis aur bādshāhī kī markazī ibādatgāh hai.”

¹⁴Āmūs ne jawāb diyā, “Peshā ke lihāz se na main nabī hūn, na kisī nabī kā shāgird balki gallābān aur anjīr-tūt kā bāghbān. ¹⁵To bhī Rab ne mujhe bheṛ-bakriyon kī gallābānī karne se haṭā kar hukm diyā ki merī qaum Isrāīl ke pās jā aur nabuwwat karke use merā kalām pesh kar. ¹⁶Ab Rab kā kalām sun! Tū kahtā hai, ‘Isrāīl ke khilāf nabuwwat mat karnā, Is’hāq kī qaum ke khilāf bāt mat karnā.’ ¹⁷Jawāb meñ Rab farmātā hai, ‘Terī bīwī shahr meñ kasbī banegī, tere beṭe-beṭiyāñ sab talwār se qatl ho jāeñge, terī zamīn nāp kar dūson meñ taqsīm kī jāegī, aur tū khud ek nāpāk mulk meñ wafāt pāegā. Yaqīnan Isrāīlī qaum qaidī ban kar jilāwatan ho jāegī.’”

Pake Phal se Bhari Ṭokri

8 Ek bār phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe royā dikhāi. Main ne pake hue phal se bhari hui ṭokri dekhī. ²Rab ne pūchhā, “Ai Āmūs, tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Pake hue

phal se bharī huī ṭokrī.” Tab Rab ne mujh se farmāyā, “Merī qaum kā anjām pak gayā hai. Ab se main unheñ sazā die baġhair nahīñ chhoṛūngā. ³Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us din mahal meñ gīt sunāi nahīñ deñge balki āh-o-zārī. Chāroñ taraf nāsheñ nazar āeñgī, kyoñki dushman unheñ har jagah phaiñkegā. Kḥāmosh!”

Awām kā Istehsāl

⁴Ai ġharīboñ ko kuchalne wālo, ai zarūratmandoñ ko tabāh karne wālo, suno! ⁵⁻⁶Tum kahte ho, “Nae Chāñd kī Īd kab guzar jāegī, Sabat kā din kab kḥatm hai tāki ham anāj ke godām khol kar ġhallā bech sakeñ? Tab ham paimāish ke bartan chhoṭe aur tarāzū ke bāt halke banāeñge, sāth sāth saude kā bhāw baṛhāeñge. Ham faroḳht karte waqt anāj ke sāth us kā bhūsā bhī milāeñge.” Apne nājāyz tariqoñ se tum thoṛe paisoñ meñ balki ek joṛī jūtoñ ke ewaz ġharīboñ ko kḥarīdte ho.

⁷Rab ne Yāqūb ke faḳhr kī qasam khā kar wādā kiyā hai, “Jo kuchh un se sarzad huā hai use main kabhī nahīñ bhūlūngā. ⁸Unhīñ kī wajah

se zamīn laraz uṭhegī aur us ke tamām bāshinde mātām kareñge. Jis tarah Misr meñ Dariyā-e-Nīl barsāt ke mausam meñ sailābī sūrat iḳhtiyār kar letā hai usī tarah pūrī zamīn uṭhegī. Wuh Nīl kī tarah josh meñ āegī, phir dubārā utar jāegī.”

⁹Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Us din main hone dūngā ki sūraj dopahar ke waqt ġhurūb ho jāe. Din urūj par hī hogā to zamīn par andherā chhā jāegā. ¹⁰Main tumhāre tahwāroñ ko mātām meñ aur tumhāre gītoñ ko āh-o-bukā meñ badal dūngā. Main sab ko ṭāṭ ke mātāmī libās pahnā kar har ek kā sar munḍwāūngā. Log yoñ mātām kareñge jaisā un kā wāhid beṭā kūch kar gayā ho. Anjām kā wuh din kitnā talḳh hogā.”

Allāh Āindā Jawāb Nahīñ Degā

¹¹Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Aise din āne wāle haiñ jab main mulk meñ kāl bhejūngā. Lekin log na roṭī aur na pāñī se balki Allāh kā kalām sunane se mahrūm raheñge.

¹²Log laṛkhaṛāte hue ek samundar se dūsre tak aur shimāl se mashriq

tak phirenge tāki Rab kā kalām mil jāe, lekin besūd.

¹³Us din k̄hūsūrat kuñwāriyān aur jawān mard pyās ke māre behosh ho jāenge. ¹⁴Jo is waqt Sāmariya ke makrūh but kī qasam khāte aur kahte haiñ, ‘Ai Dān, tere dewatā kī hayāt kī qasam’ yā ‘Ai Bair-sabā, tere dewatā kī qasam!’ Wuh us waqt gir jāenge aur dubārā kabhī nahīn uṭheñge.”

Ākhirī Royā: Isrāīl kī Tabāhī

9 Maiñ ne Rab ko qurbāngāh ke pās kharā dekhā. Us ne farmāyā, “Maqdis ke satūnoñ ke bālāi hissoñ ko itne zor se mār ki dahlizeñ laraz uṭheñ aur un ke ṭukre hāzirīn ke saroñ par gir jāeñ. Un meñ se jitne zindā raheñ unheñ maiñ talwār se mār ḍālūngā. Ek bhī bhāg jāne meñ kāmyāb nahīn hogā, ek bhī nahīn bachegā. ²Khāh wuh zamīn meñ khod khod kar Pātāl tak kyoñ na pahuñcheñ to bhī merā hāth unheñ pakaṛ kar wahāñ se wāpas lāegā. Aur k̄hāh wuh āsmān tak kyoñ na chaṛh jāeñ to bhī maiñ unheñ wahāñ se utārūngā. ³Khāh wuh Karmil kī choṭī par kyoñ na chhup jāeñ to bhī

maiñ un kā khoj lagā kar unheñ chhīn lūngā. Go wuh samundar kī tah tak utar kar mujh se poshidā hone kī koshish kyoñ na karen to bhī befāydā hogā, kyoñki maiñ samundarī sānp ko unheñ ḍasne kā hukm dūngā. ⁴Agar un ke dushman unheñ bhagā kar jilāwatan karen to maiñ talwār ko unheñ qatl karne kā hukm dūngā. Maiñ dhyān se un ko taktā rahūngā, lekin barkat dene ke lie nahīn balki nuqsān pahuñchāne ke lie.”

⁵Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj hai. Jab wuh zamīn ko chhū detā hai to wuh laraz uṭhtī aur us ke tamām bāshinde mātām karne lagte haiñ. Tab jis tarah Misr meñ Dariyā-e-Nīl barsāt ke mausam meñ sailāb kī sūrat ikhtiyār kar letā hai usī tarah pūrī zamīn uṭhtī, phir dubārā utar jātī hai. ⁶Wuh āsmān par apnā bālākhānā tāmīr kartā aur zamīn par apne tahk̄hāne kī buniyād ḍāltā hai. Wuh samundar kā pānī bulā kar rū-e-zamīn par unḍel detā hai. Usī kā nām Rab hai!

Tum Dūsroñ se Behtar Nahīñ

⁷Rab farmātā hai, “Ai Isrāīliyo, yih mat samajhnā ki mere nazdik tum Ethopiya ke bāshindoñ se behtar ho. Beshak main Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā, lekin bilkul isī tarah main Filistiyon ko Krete^a se aur Arāmiyon ko Qīr se nikāl lāyā. ⁸Main, Rab Qādir-e-mutlaq dhyān se Isrāīl kī gunāhālūdā bādshāhī par ghaur kar rahā hūñ. Yaqīnan main use rū-e-zamīn par se miṭā dālūngā.”

Tāham Rab farmātā hai, “Main Yāqūb ke gharāne ko sarāsar tabāh nahīñ karūnga. ⁹Mere hukm par Isrāīlī qaum ko tamām aqwām ke darmiyān hī yon hilāyā jāegā jis tarah anāj ko chhālñi meñ hilā hilā kar pāk-sāf kiya jātā hai. Ākhir meñ ek bhī patthar anāj meñ bāqī nahīñ rahegā. ¹⁰Merī qaum ke tamām gunāhgār talwār kī zad meñ ā kar mar jāenge, go wuh is waqt kahte haiñ ki na ham par āfat āegī, na ham us kī zad meñ āenge.

Isrāīl ke lie Naī Ummīd

¹¹Us din main Dāūd ke gire hue ghar ko nae sire se kharā karūnga.

Main us ke rakhoñ ko band aur us ke khandarāt ko bahāl karūnga. Main sab kuchh yon tāmīr karūnga jis tarah qadīm zamāne meñ thā. ¹²Tab Isrāīlī Adom ke bache-khuche hisse aur un tamām qaumon par qabzā kareñge jin par mere nām kā ṭhappā lagā hai.” Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī.

¹³Rab farmātā hai, “Aise din āne wāle haiñ jab fasleñ bahut hī zyādā hongī. Fasal kī kaṭāi ke lie itnā waqt darkār hogā ki ākhirkār hal chalāne wālā kaṭāi karne wāloñ ke pīchhe pīchhe khet ko aglī fasal ke lie taiyār kartā jāegā. Angūr kī fasal bhī aisī hī hogī. Angūr kī kasrat ke bāis un se ras nikālne ke lie itnā waqt lagegā ki ākhirkār bij bone wālā sāth sāth bij bone kā kām shurū karegā. Kasrat ke bāis naī mai pahāron se ṭapkegī aur tamām pahāriyon se bahegi.

¹⁴Us waqt main apnī qaum Isrāīl ko bahāl karūnga. Tab wuh tabāhshudā shahron ko nae sire se tāmīr karke un meñ ābād ho jāenge. Wuh angūr ke bāgh lagā kar un kī mai pieñge, digar phalon ke

^aKrete: Ibrānī Kaftūr.

bāgh lagā kar un kā phal khāenge.
¹⁵Main unhen panīrī kī tarah un ke
apne mulk meñ lagā dūngā. Tab
wuh āindā us mulk se kabhī jaṛ se

nahīn ukhāre jāenge jo main ne
unhen atā kiyā hai.” Yih Rab tere
Ḳhudā kā farmān hai.

Abadiyāh

Rab Adom kī Adālat Karegā

¹ Zail meñ wuh royā qalamband hai jo Abadiyāh ne dekhī. Us meñ wuh kuchh bayān kiyā gayā hai jo Rab Qādir-e-mutlaq ne Adom ke bāre meñ farmāyā.

Ham ne Rab kī taraf se paighām sunā hai, ek qāsid ko aqwām ke pās bhejā gayā hai jo unheñ hukm de, “Uṭho! Āo, ham Adom se laṛne ke lie taiyār ho jāeñ.”

² Rab Adom se farmātā hai, “Main tujhe qaumoñ meñ chhoṭā banā dūngā, aur tujhe bahut haqīr jānā jāegā. ³ Tere dil ke ghurūr ne tujhe fareb diyā hai. Chūnki tū chaṭṭānoñ kī darāroñ meñ aur bulandiyon par rahtā hai is lie tū dil meñ sochtā hai, ‘Kaun mujhe yahāñ se utār degā.’” ⁴ Lekin Rab

farmātā hai, “Ḳhāh tū apnā ghoñslā uqāb kī tarah bulandī par kyon na banāe balki use sitāroñ ke darmiyān lagā le, to bhī main tujhe wahāñ se utār kar ḳhāk meñ milā dūngā.

⁵ Agar ḍākū rāt ke waqt tujhe lūṭ lete to wuh sirf utnā hī chhīn lete jītñā uṭhā kar le jā sakte haiñ. Agar tū angūr kā bāgh hotā aur mazdūr fasal chunane ke lie āte to thoṛā-bahut un ke pichhe rah jātā. Lekin terā anjām is se kahīñ zyādā burā hogā. ⁶ Dushman Esau^a ke kone kone kā khoj lagā lagā kar us ke tamām poshidā ḳhazāne lūṭ legā. ⁷ Tere tamām ittahādī tujhe mulk kī sarhad tak bhagā deñge, tere dost tujhe fareb de kar tujh par ghālib āeñge. Balki terī roṭī khāne wāle

^a Esau se murād Adom hai.

hī tere lie phandā lagāēnge, aur tujhe patā nahīn chālegā.”⁸ Rab farmātā hai, “Us din main Adom ke dānishmandon ko tabāh kar dūngā. Tab Esau ke pahārī ilāqe mein samajh aur aql kā nām-o-nishān nahīn rahegā.”⁹ Ai Temān, tere sūrme bhī sakht dahshat khāēnge, kyōnki us waqt Esau ke pahārī ilāqe mein qatl-o-ghārat ām hogī, koī nahīn bachegā.

¹⁰Tū ne apne bhāī Yāqūb^a par zulm-o-tashaddud kiya, is lie terī kḥūb ruswāī ho jāegī, tujhe yon mīṭāyā jāegā ki āindā terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

¹¹Jab ajnabī faujī Yarūshalam ke darwāzon mein ghos āe to tū fāsile par kharā ho kar un jaisā thā. Jab unhoñ ne tamām māl-o-daulat chhīn liyā, jab unhoñ ne qurā ḍāl kar āpas mein Yarūshalam ko bāñṭ liyā to tū ne un kā hī rawaiyā apnā liyā. ¹²Tujhe tere bhāī kī badqismatī par kḥushī nahīn manānī chāhie thī. Munāsib nahīn thā ki tū Yahūdāh ke bāshindon kī tabāhī par shādiyānā bajātā. Un kī musibat dekh kar tujhe

shekhī nahīn mārñī chāhie thī. ¹³Yīh ṭhīk nahīn thā ki tū us din tabāhshudā shahr mein ghos āyā tāki Yarūshalam kī musibat se lutf uṭhāe aur un kā bachā-khuchā māl lūṭ le. ¹⁴Kitnī burī bāt thī ki tū shahr se nikalne wāle rāston par tāk mein baiṭh gayā tāki wahān se bhāgne wālon ko tabāh kare aur bache huon ko dushman ke hawāle kare. ¹⁵Kyōnki Rab kā din tamām aqwām ke lie qarīb ā gayā hai. Jo sulūk tū ne dūsron ke sāth kiya wuhī sulūk tere sāth kiya jāegā. Terā ghalat kām tere apne hī sar par āegā.

Allāh kī Qaum Najāt Pāegī

¹⁶Pahle tumheñ mere muqaddas pahār par mere ghazab kā pyālā pinā parā, lekin ab tamām digar aqwām use pīṭī raheñgī. Balki wuh use pī pī kar kḥālī kareñgī, unheñ us ke ākḥirī qatre bhī chāṭne pareñge. Phir un kā nām-o-nishān nahīn rahegā, aisā lagegā ki wuh kabhī thīn nahīn.

¹⁷Lekin Koh-e-Siyyūn par najāt hogī, Yarūshalam muqaddas hogā.

^aYāqūb se murād Isrāīl hai.

Tab Yāqūb kā gharānā^a dubārā apnī maurūsī zamīn par qabzā karegā, ¹⁸aur Isrāīlī qaum^b bharaktī āg ban kar Adom ko bhūse kī tarah bhasm karegī. Adom kā ek shaḡhs bhī nahīn bachegā. Kyonki Rab ne yih farmāyā hai.

¹⁹Tab Najab yānī junūb ke bāshinde Adom ke pahārī ilāqe par qabzā kareṅge, aur maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe ke bāshinde Filistiyon kā ilāqā apnā leṅge. Wuh Ifrāīm aur Sāmariya ke

ilāqon par bhī qabzā kareṅge. Jiliyād kā ilāqā Binyamīn ke qabīle kī milkiyat banegā. ²⁰Isrāīl ke jilāwatanon ko Kanāniyon kā mulk shimālī shahr Sārpāt tak hāsil hogā jabki Yarūshalam ke jo bāshinde jilāwatan ho kar sifārād meṅ jā base wuh junūbī ilāqe Najab par qabzā kareṅge. ²¹Najāt dene wāle Koh-e-Siyyūn par ā kar Adom ke pahārī ilāqe par hukūmat kareṅge. Tab Rab hī Bādshāh hogā!”

^aYāqūb kā gharānā se murād Isrāīl hai.

^bLafzī tarjumā: Yāqūb aur Yūsuf ke gharāne.

Yūnus

Yūnus Allāh se Farār Ho Jātā Hai

1 Rab Yūnus bin Amittī se hamkalām huā, ²“Baṛe shahr Nīnwā jā kar us par merī adālat kā elān kar, kyonki un kī burāi mere huzūr tak pahuñch gaī hai.”

³Yūnus rawānā huā, lekin mashriqī shahr Nīnwā ke lie nahīn balki maḡhribī shahr Tarsīs ke lie. Rab ke huzūr se farār hone ke lie wuh Yāfā Shahr pahuñch gayā jahān ek baharī jahāz Tarsīs ko jāne wālā thā. Safr kā kirāyā adā karke Yūnus jahāz meñ baiṭh gayā tāki Rab ke huzūr se bhāḡ nikle.

⁴Lekin Rab ne samundar par zabardast āndhī bhejī. Tūfān itnā shadīd thā ki jahāz ke ṭukre ṭukre hone kā khatrā thā. ⁵Mallāh saham gae. Aur har ek chikḡhtā-chillātā apne dewatā se iltijā karne

lagā. Jahāz ko halkā karne ke lie unhoñ ne sāmān ko samundar meñ phaiñk diyā.

Lekin Yūnus jahāz ke nichle hisse meñ leṭ gayā thā. Ab wuh gahrī nīnd so rahā thā. ⁶Phir kaptān us ke pās āyā aur kahne lagā, “Āp kis tarah so sakte haiñ? Uṭheñ, apne dewatā se iltijā karen! Shāyad wuh ham par dhyān de aur ham halāk na hoñ.”

⁷Mallāh āpas meñ kahne lage, “Āo, ham qurā ḡāl kar mālūm karen ki kaun hamārī musibat kā bāis hai.” Unhoñ ne qurā ḡālā to Yūnus kā nām niklā. ⁸Tab unhoñ ne us se pūchhā, “Hameñ batāen ki yih āfat kis ke qusūr ke bāis ham par nāzil huī hai? Āp kyā karte haiñ, kahān se āe haiñ, kis mulk aur kis qaum se haiñ?”

⁹Yūnus ne jawāb diyā, “Main Ibrānī hūn, aur Rab kā parastār hūn jo āsmān kā Ḳhudā hai. Samundar aur ḳhushkī donoñ usī ne banāe haiñ.” ¹⁰Yūnus ne unheñ yih bhī batāyā ki main Rab ke huzūr se farār ho rahā hūn. Yih sab kuchh sun kar dīgar musāfiroñ par shadīd dahshat tāri huī. Unhoñ ne kahā, “Yih āp ne kyā kiya hai?” ¹¹Itne meñ samundar mazīd mutalātim hotā jā rahā thā. Chunāñche unhoñ ne pūchhā, “Ab ham āp ke sāth kyā karen tāki samundar tham jāe aur hamārā pīchhā chhoṛ de?” ¹²Yūnus ne jawāb diyā, “Mujhe uṭhā kar samundar meñ phaiñk deñ to wuh tham jāegā. Kyoñki main jāntā hūn ki yih baṛā tūfān merī hī wajah se āp par ṭuṭ parā hai.”

¹³Pahle mallāhoñ ne us kā mashwarā na mānā balki chappū mār mār kar sāhil par pahuñchne kī sirtor koshish karte rahe. Lekin befāydā, samundar pahle kī nisbat kahīn zyādā mutalātim ho gayā. ¹⁴Tab wuh buland āwāz se Rab se iltijā karne lage, “Ai Rab, aisā na ho ki ham is ādmī kī zindagī ke sabab se halāk ho jāeñ. Aur jab ham use samundar meñ phaiñkeñge to hameñ begunāh ādmī kī jān lene

ke zimmedār na ṭaharā. Kyoñki jo kuchh ho rahā hai wuh terī hī marzī se ho rahā hai.” ¹⁵Yih kah kar unhoñ ne Yūnus ko uṭhā kar samundar meñ phaiñk diyā. Pānī meñ girte hī samundar ṭhāṭheñ mārne se bāz ā kar tham gayā. ¹⁶Yih dekh kar musāfiroñ par saḳht dahshat chhā gai, aur unhoñ ne Rab ko zabah kī qurbānī pesh kī aur mannateñ māniñ.

¹⁷Lekin Rab ne ek baṛī machhli ko Yūnus ke pās bhejā jis ne use nigal liyā. Yūnus tīn dīn aur tīn rāt machhli ke peṭ meñ rahā.

Yūnus kī Duā

2 Machhli ke peṭ meñ Yūnus ne Rab apne Ḳhudā se zail kī duā kī,

²“Main ne baṛī musībat meñ ā kar Rab se iltijā kī, aur us ne mujhe jawāb diyā. Main ne Pātāl kī gahrāiyōn se chīḳh kar fariyād kī to tū ne merī sunī.

³Tū ne mujhe gahre pānī balki samundar ke bīch meñ hī phaiñk diyā. Pānī ke zordār bahāw ne mujhe gher liyā, terī tamām laheñ aur maujeñ mujh par se guzar gaiñ.

⁴Tab main bolā, ‘Mujhe tere huzūr se k̥hārij kar diyā gayā hai, lekin main tere muqaddas ghar ki taraf taktā rahūngā.’

⁵Pānī mere gale tak pahuñch gayā, samundar kī gahrāiyōñ ne mujhe chhupā liyā. Mere sar se samundarī paude lipaṭ gae.

⁶Pānī meñ utarte utarte main pahāroñ kī buniyādoñ tak pahuñch gayā. Main zamīn meñ dhañs kar ek aise mulk meñ ā gayā jis ke darwāze hameshā ke lie mere pīchhe band ho gae. Lekin ai Rab, mere K̥hudā, tū hī merī jāñ ko gaṛhe se nikāl lāyā!

⁷Jab merī jāñ nikalne lagī to tū, ai Rab mujhe yād āyā, aur merī duā tere muqaddas ghar meñ tere huzūr pahuñchī.

⁸Jo butoñ kī pūjā karte haiñ unhoñ ne Allāh se wafādār rahne kā wādā toṛ diyā hai.

⁹Lekin main shukrguzārī ke gīt gāte hue tujhe qurbānī pesh karūnga. Jo mannat main ne māñī use pūrā karūnga. Rab hī najāt detā hai.”

¹⁰Tab Rab ne machhlī ko hukm diyā ki wuh Yūnus ko k̥hushkī par ugal de.

Yūnus Nīnwā Meñ

3 Rab ek bār phir Yūnus se hamkalām huā, ²“Baṛe shahr Nīnwā jā kar use wuh paighām sunā de jo main tujhe dūngā.”

³Is martabā Yūnus Rab kī sun kar Nīnwā ke lie rawānā huā. Rab ke nazdik Nīnwā aham shahr thā. Us meñ se guzarne ke lie tīn din darkār the. ⁴Pahle din Yūnus shahr meñ dāk̥hil huā aur chalte chalte logoñ ko paighām sunāne lagā, “Ain 40 din ke bād Nīnwā tabāh ho jāegā.”

⁵Yih sun kar Nīnwā ke bāshinde Allāh par imān lāe. Unhoñ ne roze kā elān kiya, aur chhoṭe se le kar baṛe tak sab ṭāṭ oṛh kar mātam karne lage.

⁶Jab Yūnus kā paighām Nīnwā ke bādshāh tak pahuñchā to us ne takht par se utar kar apne shāhī kaproñ ko utār diyā aur ṭāṭ oṛh kar k̥hāk meñ baiṭh gayā. ⁷Us ne shahr meñ elān kiya, “Bādshāh aur us ke shurafā kā farmāñ suno! Kisī ko bhī khāne yā pīne kī ijāzat nahīñ. Gāy-bail aur bher-bakriyōñ samet tamām jāñwar bhī is meñ shāmil haiñ. Na unheñ charne do, na pāñī pīne do. ⁸Lāzim hai ki sab log jāñwaroñ samet ṭāṭ oṛh

leñ. Har ek pūre zor se Allāh se iltijā kare, har ek apnī burī rāhoñ aur apne zulm-o-tashaddud se bāz āe. ⁹Kyā mālūm, shāyad Allāh pachhtāe. Shāyad us kā shadīd ḡhazab ṭal jāe aur ham halāk na hoñ.”

¹⁰Jab Allāh ne un kā yih rawaiyā dekhā, ki wuh wāqai apnī burī rāhoñ se bāz āe to wuh pachhtāyā aur un par wuh āfat na lāyā jis kā elān us ne kiyā thā.

Yūnus Allāh kī Mehrbānī Dekh

Kar Nārāz Ho Jātā Hai

4 Yih bāt Yūnus ko nihāyat burī lagī, aur wuh ḡhusse huā. ²Us ne Rab se duā kī, “Ai Rab, kyā yih wuhī bāt nahīñ jo main ne us waqt kī jab abhī apne watan meñ thā? Isī lie main itnī tezī se bhāḡ kar Tarsīs ke lie rawānā huā thā. Main jāntā thā ki tū mehrbān aur rahīm Ḳhudā hai. Tū tahammul aur shafqat se bharpūr hai aur jald hī sazā dene se pachhtātā hai. ³Ai Rab, ab mujhe jān se mār de! Jīne se behtar yihī hai ki main kūch kar jāūñ.”

⁴Lekin Rab ne jawāb diyā, “Kyā tū ḡhusse hone meñ haq bajānib hai?”

⁵Yūnus shahr se nikal kar us ke mashriq meñ ruk gayā. Wahāñ wuh apne lie jhoñpī banā kar us ke sāye meñ baiṭh gayā. Kyonki wuh dekhñā chāhtā thā ki shahr ke sāth kyā kuchh ho jāegā.

⁶Tab Rab Ḳhudā ne ek bel ko phūṭne diyā jo baṛhte baṛhte Yūnus ke ūpar phail gaī tāki sāyā de kar us kī nārāzī dūr kare. Yih dekh kar Yūnus bahut ḡhush huā. ⁷Lekin agle dīn jab pau phaṭne lagī to Allāh ne ek kīṛā bhejā jis ne bel par hamlā kiyā. Bel jald hī murjhā gaī.

⁸Jab sūraj tulū huā to Allāh ne mashriq se jhulastī lū bhejī. Dhūp itnī shadīd thī ki Yūnus ḡhash khāne lagā. Āḡhirkār wuh marnā hī chāhtā thā. Wuh bolā, “Jīne se behtar yihī hai ki main kūch kar jāūñ.”

⁹Tab Allāh ne us se pūchhā, “Kyā tū bel ke sabab se ḡhusse hone meñ haq bajānib hai?” Yūnus ne jawāb diyā, “Jī hāñ, main marne tak ḡhusse hūñ, aur is meñ main haq bajānib bhī hūñ.”

¹⁰Rab ne jawāb diyā, “Tū is bel par ḡham khātā hai, hālāñki tū ne us ke phalne-phūlne ke lie ek unglī bhī nahīñ hilāī. Yih bel ek rāt meñ paidā huī aur aglī rāt ḡhatm

huī ¹¹ jabki Nīnwā bahut baṛā shahr aur bāēñ hāth meñ imtiyāz nahīñ hai, us meñ 1,20,000 afrād aur kar pāte. Kyā mujhe is baṛe shahr muta'addid jānwar baste haiñ. Aur par ḡham nahīñ khānā chāhie.?”
yih log itne jāhil haiñ ki apne dāēñ

Mikāh

Sāmariya kī Tabāhī

1 Zail meñ Rab kā wuh kalām darj hai jo Mikāh Morashti par Yahūdāh ke bādshāhoñ Yūtām, Ākhaz aur Hizqiyāh ke daur-e-hukūmat meñ nāzil huā. Us ne Sāmariya aur Yarūshalam ke bāre meñ yih bāteñ royā meñ dekhīñ.

² Ai tamām aqwām, suno! Ai zamīn aur jo kuchh us par hai, dhyān do! Rab Qādir-e-mutlaq tumhāre khilāf gawāhī de, Qādir-e-mutlaq apne muqaddas ghar kī taraf se gawāhī de. ³ Kyonki dekho, Rab apnī sukūnatgāh se nikal rahā hai tāki utar kar zamīn kī bulandiyon par chale. ⁴ Us ke pāñwoñ tale pahār pighal jāēnge aur wādiyāñ phaṭ jāēngī, wuh āg ke sāmne pighalne wāle mom yā

ḍhalān par unḍele gae pānī kī mānind hoñge.

⁵ Yih sab kuchh Yāqūb ke jurm, Isrāīlī qaum ke gunāhoñ ke sabab se ho rahā hai. Kaun Yāqūb ke jurm kā zimmedār hai? Sāmariya! Kis ne Yahūdāh ko buland jaghoñ par butparastī karne kī tahrīk dī? Yarūshalam ne!

⁶ Is lie Rab farmātā hai, “Main Sāmariya ko khule maidān meñ malbe kā ḍher banā dūngā, itnī khālī jagah ki log wahāñ angūr ke bāgh lagāēnge. Main us ke patthar wādī meñ phaiñk dūngā, use itne dhaṛām se girā dūngā ki us kī buniyādeñ hī nazar āēngī. ⁷ Us ke tamām but ṭukṛe ṭukṛe ho jāēnge, us kī ismatfaroshī kā pūrā ajr nazar-e-ātish ho jāegā. Main us ke dewatāon ke tamām

mujassamoñ ko tabāh kar dūngā. Kyoñki Sāmariya ne yih tamām chīzeñ apñi ismatfaroshī se hāsīl kī haiñ, aur ab yih sab us se chhīn lī jāēngī aur dīgar ismatfaroshōñ ko muāwaze ke taur par dī jāēngī.”

Apñi Qaum par Mātam

⁸ Is lie main āh-o-zārī karūnga, nange pānw aur barahnā phirūnga, gīdaṛoñ kī tarah wāwailā karūnga, uqābī ullū kī tarah āheñ bharūnga. ⁹ Kyoñki Sāmariya kā zaḥm lā'ilāj hai, aur wuh Mulk-e-Yahūdāh meñ bhī phail gayā hai, wuh merī qaum ke darwāze yāñi Yarūshalam tak pahuñch gayā hai.

¹⁰ Filisti shahr Jāt meñ yih bāt na batāo, unheñ apne ānsū na dikhāo. Bait-lāfrā^a meñ ḳhāk meñ loṭ-poṭ ho jāo. ¹¹ Ai Safīr^b ke rahne wālo, barahnā aur sharmsār ho kar yahāñ se guzar jāo. Zānān^c ke bāshinde nikleñge nahīñ. Bait-ezal^d mātam karegā jab tum se har

sahārā chhīn liyā jāegā. ¹² Mārot^e ke basne wāle apne māl ke lie pech-o-tāb khā rahe haiñ, kyoñki Rab kī taraf se āfat nāzil ho kar Yarūshalam ke darwāze tak pahuñch gai hai.

¹³ Ai Lakīs^f ke bāshindo, ghoṛoñ ko rath meñ jot kar bhāg jāo. Kyoñki ibtidā meñ tum hī Siyyūn Beṭī ke lie gunāh kā bāis ban gae. Tumhīñ meñ wuh jarāym maujūd the jo Isrāīl se sarzad ho rahe haiñ. ¹⁴ Is lie tumheñ tohfe de kar Morashat-jāt^g ko ruḳhsat karnī paregī. Akzīb^h ke ghar Isrāīl ke bādshāhoñ ke lie farebdeh sābit hoñge.

¹⁵ Ai Maresāⁱ ke logo, main hone dūngā ki ek qabzā karne wālā tum par hamlā karegā. Tab Isrāīl kā jalāl Adullām tak pahuñchegā. ¹⁶ Ai Siyyūn Beṭī, apne bāl kaṭwā kar giddh jaisī ganjī ho jā. Apne lāḍle bachchoñ par mātam kar, kyoñki

^a Bait-lāfrā = Ḳhāk kā Ghar.

^b Safīr = Ḳhūbsūrat.

^c Zānān = Nikalne Wālā.

^d Bait-ezal = Sāth Wālā yāñi Sahārā Dene Wālā Ghar.

^e Mārot = Talkhī.

^f Lakis ke qilāband shahr meñ jangī rath rakhe jāte the.

^g 'Morashat' tohfe aur jahez ke lie mustāmal Ibrāñī lafz se miltā jultā hai.

^h Akzīb = Fareb Hai.

ⁱ 'Maresā' fāteh aur qābiz ke lie mustāmal Ibrāñī lafz se miltā jultā hai.

wuh qaidī ban kar tujh se dūr ho jāeṅge.

Qaum par Zulm Karne

Wāloṅ par Afsos

2 Un par afsos jo dūsroṅ ko nuqsān pahuñchāne ke mansūbe bāndhte aur apne bistar par hī sāzisheñ karte haiñ. Pau phatṭe hī wuh uṭh kar unheñ pūrā karte haiñ, kyonki wuh yih karne kā iḡhtiyār rakhte haiñ. ²Jab wuh kisi khet yā makān ke lālach meñ ā jāte haiñ to use chhīn lete haiñ. Wuh logoṅ par zulm karke un ke ghar aur maurūsī milkiyat un se lūṭ lete haiñ.

³Chunāñche Rab farmātā hai, “Maiñ is qaum par āfat kā mansūbā bāndh rahā hūñ, aisā phandā jis meñ se tum apnī gardanoṅ ko nikāl nahīn sakoge. Tab tum sar uṭhā kar nahīn phiroge, kyonki waqt burā hī hogā. ⁴Us din log apne gītoṅ meñ tumhārā mazāq urāeṅge, wuh mātām kā talkh gīt gā kar tumheñ lān-tān kareṅge,

‘Hāy, ham sarāsar tabāh ho gae haiñ! Merī qaum kī maurūsī zamīn dūsroṅ ke hāth meñ ā gaī hai. Wuh kis tarah mujh se chhīn lī gaī hai!

Hamāre kām ke jawāb meñ hamāre khet dūsroṅ meñ taqsim ho rahe haiñ.”

⁵Chunāñche āindā tum meñ se koī nahīn hogā jo Rab kī jamāt meñ qurā ḍāl kar maurūsī zamīn taqsim kare.

⁶Wuh nabuwwat karte haiñ, “Nabuwwat mat karo! Nabuwwat karte waqt insān ko is qism kī bāteñ nahīn sunānī chāhieñ. Yih sahīh nahīn ki hamārī ruswāī ho jāegī.”

⁷Ai Yāqūb ke gharāne, kyā tujhe is tarah kī bāteñ karnī chāhieñ, “Kyā Rab nārāz hai? Kyā wuh aisā kām karegā?”

Rab farmātā hai, “Yih bāt durust hai ki maiñ us se mehrbān bāteñ kartā hūñ jo sahīh rāh par chale.

⁸Lekin kāfī der se merī qaum dushman ban kar uṭh kharī huī hai. Jīn logoṅ kā jang karne se tālluq hī nahīn un se tum chādar tak sab kuchh chhīn lete ho jab wuh apne āp ko mahfūz samajh kar tumhāre pās se guzarte haiñ.

⁹Merī qaum kī auratoṅ ko tum un ke ḡhushnumā gharoṅ se bhagā kar un ke bachchoṅ ko hameshā ke lie merī shāndār barkatoṅ se mahrūm kar dete ho. ¹⁰Ab uṭh kar chale jāo! Āindā tumheñ yahāñ sukūn

hāsil nahīn hogā. Kyonki nāpāki ke sabab se yih maqām aziyatnāk tariqe se tabāh ho jāegā. ¹¹ Haqīqat meñ yih qaum aisā farebdeh nabī chāhti hai jo khālī hāth ā kar^a us se kahe, “Tumheñ kasrat kī mai aur sharāb hāsil hogī!”

Allāh Qaum ko Wāpas Lāegā

¹² Ai Yāqūb kī aulād, ek din main tum sab ko yaqīnan jamā karūnga. Tab main Isrāīl kā bachā huā hissā yon ikatthā karūnga jis tarah bher-bakriyon ko bāre meñ yā rewar ko charāgāh meñ. Mulk meñ chāron taraf hujūmon kā shor machegā. ¹³ Ek rāhnumā un ke āge āge chalegā jo un ke lie rāstā kholegā. Tab wuh shahr ke darwāze ko tor kar us meñ se nikleñge. Un kā bādshāh un ke āge āge chalegā, Rab khud un kī rāhnumāi karegā.”

Rāhnumāon aur Jhūte Nabiyon par Ilāhī Faisla

3 Main bolā, “Ai Yāqūb ke rāhnumāo, ai Isrāīl ke buzurgo, suno! Tumheñ insāf ko jānanā chāhie. ² Lekin jo achchhā

hai us se tum nafrat karte aur jo ghalat hai use pyār karte ho. Tum merī qaum kī khāl utār kar us kā gosht haḍḍiyon se judā kar lete ho. ³ Kyonki tum merī qaum kā gosht khā lete ho. Un kī khāl utār kar tum un kī haḍḍiyon aur gosht ko ṭukre ṭukre karke deg meñ phaiñk dete ho.” ⁴ Tab wuh chillā kar Rab se iltijā kareñge, lekin wuh un kī nahīn sunegā. Un ke ghalat kāmōn ke sabab se wuh apnā chehrā un se chhupā legā.

⁵ Rab farmātā hai, “Ai nabiyon, tum merī qaum ko bhaṭkā rahe ho. Agar tumheñ kuchh khilāyā jāe to tum elān karte ho ki amn-o-amān hogā. Lekin jo tumheñ kuchh na khilāe us par tum jihād kā fatwā dete ho. ⁶ Chunāñche tum par aisī rāt chhā jāegī jis meñ tum royā nahīn dekhoge, aisī tāriki jis meñ tumheñ mustaqbil ke bāre meñ koī bhī bāt nahīn milegī. Nabiyon par sūraj dūb jāegā, un ke chāron taraf andherā hī andherā chhā jāegā. ⁷ Tab royā dekhne wāle sharmsār aur qismat kā hāl batāne wāle sharmindā ho jāeñge.

^a Lafzī tarjumā: jo hawā yāni kuchh nahīn apne sāth le kar āe.

Sharm ke māre wuh apne muñh ko chhupā leñge,^a kyonki Allāh se koī bhī jawāb nahīn milegā.”

⁸ Lekin main̄ khud quwwat se, Rab ke Rūh se aur insāf aur tāqat se bharā huā hūn tāki Yāqūb kī aulād ko us ke jarāym aur Isrāīl ko us ke gunāh sunā sakūn.

⁹ Ai Yāqūb ke rāhnumāo, ai Isrāīl ke buzurgo, suno! Tum insāf se ghin khā kar har sīdhī bāt ko ṭeṛhī banā lete ho. ¹⁰ Tum Siyyūn ko khūnrezī se aur Yarūshalam ko nāinsāfī se tāmīr kar rahe ho.

¹¹ Yarūshalam ke buzurg adālat karte waqt rishwat lete haiñ. Us ke imām tālīm dete haiñ lekin sirf kuchh milne ke lie. Us ke nabī peshgoī sunā dete haiñ lekin sirf paisoñ ke muāwaze meñ. Tāham yih log Rab par inhisār karke kahte haiñ, “Ham par āfat ā hī nahīn saktī, kyonki Rab hamāre darmiyān hai.”

¹² Tumhārī wajah se Siyyūn par hal chalāyā jāegā aur Yarūshalam malbe kā dher ban jāegā. Jis pahār par Rab kā ghar hai us par jangal chhā jāegā.

Yarūshalam Ek Naī Bādshāhī kā Markaz Ban Jāegā

4 Ākhirī aiyām meñ Rab ke ghar kā pahār mazbūti se qāym hogā. Sab se barā yih pahār dīgar tamām bulandiyon se kahīn zyādā sarfarāz hogā. Tab ummateñ jauq-dar-jauq us ke pās pahuñcheñgī, ² aur beshumār qaumeñ ā kar kaheñgī, “Āo, ham Rab ke pahār par chaṛh kar Yāqūb ke Ḳhudā ke ghar ke pās jāeñ tāki wuh hamen apnī marzī kī tālīm de aur ham us kī rāhoñ par chaleñ.”

Kyonki Siyyūn Pahār se Rab kī hidāyat niklegī, aur Yarūshalam se us kā kalām sādīr hogā. ³ Rab bainul-aqwāmī jhagaṛoñ ko niṭṭāegā aur dūr tak kī zorāwar qaumoñ kā insāf karegā. Tab wuh apnī talwāroñ ko kūt kar phāle banāeñgī aur apne nezoñ ko kāñṭ-chhāñṭ ke auzār meñ tabdīl kareñgī. Ab se na ek qaum dūsri par hamlā karegī, na log jang karne kī tarbiyat hāsil kareñge. ⁴ Har ek apnī angūr kī bel aur apne anjīr ke daraḳht ke sāye meñ baiṭh kar ārām karegā. Koī nahīn rahegā jo unheñ achānak dahshatzadā kare.

^a Muñh kā Lafzī tarjumā ‘mūñchheñ’ hai.

Kyonki Rabbul-afwāj ne yih kuchh farmāyā hai.

⁵ Har dūsri qaum apne dewatā kā nām le kar phirti hai, lekin ham hameshā tak Rab apne Ḳhudā kā nām le kar phireṅge.

⁶ Rab farmātā hai, “Us din main langarōṅ ko jamā karūṅga aur unheṅ ikaṭṭhā karūṅga jinheṅ main ne muntashir karke dukh pahuṅchāyā thā. ⁷ Main langarōṅ ko qaum kā bachā huā hissā banā dūṅgā aur jo dūr tak bhaṭak gae the unheṅ tāqatwar ummat meṅ tabdīl karūṅga. Tab Rab un kā Bādshāh ban kar abad tak Siyyūn Pahār par un par hukūmat karegā. ⁸ Jahān tak terā tālluq hai, ai rewar ke burj, ai Siyyūn Beṭi ke pahār, tujhe pahle kī-sī saltanat hāsīl hogī. Yarūshalam Beṭi ko dubārā bādshāhat milegī.”

Yarūshalam Abhī tak

Ḳhatre meṅ Hai

⁹ Ai Yarūshalam Beṭi, is waqt tū itne zor se kyon chīkh rahī hai? Kyā terā koī bādshāh nahīn? Kyā tere mushīr sab ḳhatm ho gae hain ki tū dard-e-zah meṅ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khā rahī hai?

¹⁰ Ai Siyyūn Beṭi, janm dene wālī aurat kī tarah taraptī aur chīkhti jā! Kyonki ab tujhe shahr se nikal kar khule maidān meṅ rahnā paregā, ākhir meṅ tū Bābal tak pahuṅchegī. Lekin wahān Rab tujhe bachāegā, wahān wuh ewazānā de kar tujhe dushman ke hāth se chhuṛāegā.

¹¹ Is waqt to muta’addid qaumen tere ḳhilāf jamā ho gaī hain. Āpas meṅ wuh kah rahī hain, “Āo, Yarūshalam kī behurmatī ho jāe, ham Siyyūn kī hālat dekh kar lutfandoz ho jāeṅ.” ¹² Lekin wuh Rab ke ḳhayālāt ko nahīn jānte, us kā mansūbā nahīn samajhte. Unheṅ mālūm nahīn ki wuh unheṅ gandum ke pūloṅ kī tarah ikaṭṭhā kar rahā hai tāki unheṅ gāh le.

¹³ “Ai Siyyūn Beṭi, uṭh kar gāh le! Kyonki main tujhe lohe ke sīngoṅ aur pītal ke khuroṅ se nawāzūṅgā tāki tū bahut-sī qaumoṅ ko chūr chūr kar sake. Tab main un kā lūṭā huā māl Rab ke lie maḳhsūs karūṅga, un kī daulat pūrī duniyā ke mālik ke hawāle karūṅga.”

Najātdahindā kī Ummīd

5 Ai shahr jis par hamlā ho rahā hai, ab apne āp ko chhuri se zaḥmī kar, kyonki hamārā muhāsarā ho rahā hai. Dushman lāṭhī se Isrāīl ke hukmrān ke gāl par māregā.

²Lekin tū, ai Bait-laham Ifrātā, jo Yahūdāh ke dīgar ḵhāndānoṅ kī nisbat chhoṭā hai, tujh meṅ se wuh niklegā jo Isrāīl kā hukmrān hogā aur jo qadīm zamāne balki azal se sādīr huā hai. ³Lekin jab tak hāmīlā aurat use janm na de, us waqt tak Rab apnī qaum ko dushman ke hawāle chhoṛegā. Lekin phir us ke bhāīyoṅ kā bachā huā hissā Isrāīliyoṅ ke pās wāpas āegā.

⁴Yih hukmrān khare ho kar Rab kī quwwat ke sāth apne rewar kī gallābānī karegā. Use Rab apne Ḳhudā ke nām kā azīm iḵhtiyār hāsīl hogā. Tab qaum salāmatī se basegī, kyonki us kī azmat duniyā kī intahā tak phailegī. ⁵Wuhī salāmatī kā mambā hogā. Jab Asūr kī fauj hamāre mulk meṅ dāḵhil ho kar hamāre mahaloṅ meṅ ghūs āe to ham us ke ḵhilāf sāt charwāhe aur āṭh ra'īs khare karenge ⁶jo

talwār se Mulk-e-Asūr kī gallābānī karenge, hān talwār ko miyān se khīnch kar Namrūd ke mulk par hukūmat karenge. Yon hukmrān hameṅ Asūr se bachāegā jab yih hamāre mulk aur hamārī sarhad meṅ ghūs āegā.

⁷Tab Yāqūb ke jitne log bach kar muta'addid aqwām ke bīch meṅ raheṅge wuh Rab kī bhejī huī os yā hariyālī par paṛne wālī bārish kī māmīnd hoṅge yānī aīsī chīzoṅ kī māmīnd jo na kīsī insān ke intazār meṅ rahtī, na kīsī insān ke hukm par paṛtī hain. ⁸Yāqūb ke jitne log bach kar muta'addid aqwām ke bīch meṅ raheṅge wuh janglī jānwaroṅ ke darmiyān sherbabar aur bheṛ-bakriyoṅ ke bīch meṅ jāwān sher kī māmīnd hoṅge yānī aise jānwar kī māmīnd jo jahān se bhī guzare jānwaroṅ ko raund kar phāṛ letā hai. Us ke hāth se koī bachā nahīn saktā. ⁹Terā hāth tere tamām muḵhālifoṅ par fatah pāegā, tere tamām dushman nest-o-nābūd ho jāeṅge.

Rab Isrāīl ke Butōn ko

Ḳhatm Karegā

¹⁰ Rab farmātā hai, “Us din main tere ghoṛon ko nest aur tere rathon ko nābūd karūnga. ¹¹ Main tere mulk ke shahron ko ḳhāk mein milā kar tere tamām qilon ko girā dūngā. ¹² Terī jādugarī ko main miṭā ḍālūngā, qismat kā hāl batāne wāle tere bīch mein nahīn raheṅge. ¹³ Tere but aur tere maḳhsūs satūnon ko main yon tabāh karūnga ki tū āindā apne hāth kī banāi huī chizon kī pūjā nahīn karegā. ¹⁴ Tere asīrat dewī ke khambe main ukhār kar tere shahron ko mismār karūnga. ¹⁵ Us waqt main baṛe ḡhusse se un qaumon se intaqām lūngā jinhon ne merī nahīn sunī.”

Allāh Isrāīl par Ilzām Lagātā Hai

6 Ai Isrāīl, Rab kā farmān sun, “Adālat mein khare ho kar apnā muāmalā bayān kar! Pahār aur pahāriyān tere gawāh hon, unheñ apnī bāt sunā de.”

² Ai pahāro, ab Rab kā apnī qaum par ilzām suno! Ai duniyā kī qadīm buniyādo, tawajjuh do! Kyonki Rab adālat mein apnī qaum par

ilzām lagā rahā hai, wuh Isrāīl se muqaddamā uṭhā rahā hai.

³ Wuh sawāl kartā hai, “Ai merī qaum, main ne tere sāth kyā ḡhalat sulūk kiyā? Main ne kyā kiyā ki tū itnī thak gai hai? Batā to sahi! ⁴ Haqīqat to yih hai ki main tujhe Mulk-e-Misr se nikāl lāyā, main ne fidyā de kar tujhe ḡhulāmī se rihā kar diyā. Sāth sāth main ne Mūsā, Hārūn aur Mariyam ko bhejā tāki tere āge chal kar terī rāhnumāi kareñ. ⁵ Ai merī qaum, wuh waqt yād kar jab Moāb ke bādshāh Balaq ne Bilām bin Baor ko bulāyā tāki tujh par lānat bheje. Lānat kī bajāe us ne tujhe barkat di! Wuh safr bhī yād kar jab tū Shittīm se rawānā ho kar Jiljāl pahuñchī. Agar tū in tamām bāton par ḡhaur kare to jān legī ki Rab ne kitnī wafādārī aur insāf se tere sāth sulūk kiyā hai.”

⁶ Jab ham Rab ke huzūr āte haiñ tāki Allāh T’ālā ko sijdā kareñ to hameñ apne sāth kyā lānā chāhie? Kyā hameñ yaksālā bachhre us ke huzūr lā kar bhasm karne chāhieñ?

⁷ Kyā Rab hazāron mendhoñ yā tel kī beshumār nadiyon se ḳhush ho jāegā? Kyā mujhe apne pahlauṭhe ko apne jarāym ke ewaz chaṛhānā chāhie, apne jism ke phal ko apne

gunāhoñ ko miṭāne ke lie pesh karnā chāhie? Hargiz nahīn!

⁸ Ai insān, us ne tujhe sāf batāyā hai ki kyā kuchh achchhā hai. Rab tujh se chāhtā hai ki tū insāf qāym rakhe, mehrbānī karne meñ lagā rahe aur farotanī se apne Ḳhudā ke huzūr chaltā rahe.

Yarūshalam ko Bhī Sāmariya kī Sī Sazā Milegī

⁹ Suno! Rab Yarūshalam ko āwāz de rahā hai. Tawajjuh do, kyonki dānishmand us ke nām kā ḳhauf māntā hai. Ai qabile, dhyān do ki kis ne yih muqarrar kiyā hai,

¹⁰ “Ab tak nājāyz nafā kī daulat bedīn ādmī ke ghar meñ jamā ho rahī hai, ab tak log gandum bechte waqt pūrā tol nahīn tolte, un kī ḡhalat paimāish par lānat! ¹¹ Kyā main us ādmī ko barī qarār dūn jo ḡhalat tarāzū istemāl kartā hai aur jis kī thailī meñ halke bāt paṛe rahte haiñ? Hargiz nahīn! ¹² Yarūshalam ke amīr baṛe zālīm haiñ, lekin bāqī bāshinde bhī jhūṭ bolte haiñ, un kī har bāt dhokā hī dhokā hai!

¹³ Is lie main tujhe mār mār kar zaḳhmī karūnga. Main tujhe tere gunāhoñ ke badle meñ tabāh

karūnga. ¹⁴ Tū khānā khāegā lekin ser nahīn hogā balki peṭ ḳhālī rahegā. Tū māl mahfūz rakhne kī koshish karegā, lekin kuchh nahīn bachegā. Kyonki jo kuchh tū bachāne kī koshish karegā use main talwār ke hawāle karūnga. ¹⁵ Tū bīj boegā lekin fasal nahīn kāṭegā, zaitūn kā tel nikālegā lekin use istemāl nahīn karegā, angūr kā ras nikālegā lekin use nahīn piegā. ¹⁶ Tū Isrāīl ke bādshāhoñ Umri aur Aḳhiyab ke namūne par chal paṛā hai, āj tak unhiñ ke mansūboñ kī pairawī kartā āyā hai. Is lie main tujhe tabāhī ke hawāle kar dūngā, tere logoñ ko mazāq kā nishānā banāūngā. Tujhe dīgar aqwām kī lān-tān bardāsht karnī paṛegī.”

Apnī Qaum par Afsos

7 Hāy, mujh par afsos! Main us shaḳhs kī mānind hūn jo fasal ke jamā hone par angūr ke bāḡh meñ se guzar jātā hai tāki bachā huā thoṛā-bahut phal mil jāe, lekin ek guchchhā tak bāqī nahīn. Main us ādmī kī mānind hūn jo anjir kā pahlā phal milne kī ummīd rakhtā hai lekin ek bhī nahīn miltā. ² Mulk meñ se

diyānatdār miṭ gae haiñ, ek bhī imāndār nahīñ rahā. Sab tāk meñ baiṭhe haiñ tāki ek dūsre ko qatl karen, har ek apnā jāl bichhā kar apne bhāi ko pakaṛne kī koshish kartā hai. ³Donoñ hāth ḡhalat kām karne meñ ek jaise māhir haiñ. Hukmrān aur qāzī rishwat khāte, baṛe log mutalawwinmizājī se kabhī yih, kabhī wuh talab karte haiñ. Sab mil kar sāzishēñ karne meñ masrūf rahte haiñ. ⁴Un meñ se sab se sharīf shaḡhs ḡhārdār jhārī kī mānind hai, sab se imāndār ādmī kāñṭedār bāṛ se achchhā nahīñ.

Lekin wuh dīn āne wālā hai jis kā elān tumhāre pahredāroñ ne kiya hai. Tab Allāh tujh se nipaṭ legā, sab kuchh ulaṭ-palaṭ ho jāegā.

⁵Kisī par bhī bharosā mat rakhnā, na apne paṛosī par, na apne dost par. Apnī bīwī se bhī bāt karne se muhtāt raho. ⁶Kyonki beṭā apne bāp kī haisiyat nahīñ māntā, beṭī apnī mān ke ḡhilāf kharī ho jāti aur bahū apnī sās kī muḡhālafat kartī hai. Tumhāre apne hī ghar wāle tumhāre dushman haiñ.

⁷Lekin main ḡhud Rab kī rāh dekhūngā, apnī najāt ke ḡhudā ke

intazār meñ rahūngā. Kyonki merā ḡhudā merī sunegā.

Rab Hamēñ Rihā Karegā

⁸Ai mere dushman, mujhe dekh kar shādiyānā mat bajā! Go main gir gayā hūñ tāham dubārā kharā ho jāūngā, go andhere meñ baiṭhā hūñ tāham Rab merī raushnī hai. ⁹Main ne Rab kā hī gunāh kiya hai, is lie mujhe us kā ḡhazab bhugatnā paṛegā. Kyonki jab tak wuh mere haq meñ muqaddamā laṛ kar merā insāf na kare us waqt tak main us kā qahr bardāsht karūngā. Tab wuh mujhe tārikī se nikāl kar raushnī meñ lāegā, aur main apnī āñkhoñ se us ke insāf aur wafādārī kā mushāhadā karūngā.

¹⁰Merā dushman yih dekh kar sarāsar sharmindā ho jāegā, hālāñki is waqt wuh kah rahā hai, “Rab terā ḡhudā kahāñ hai?” Merī apnī āñkheñ us kī sharmindagī dekhēngī, kyonki us waqt use galī meñ kachre kī tarah pāñwoñ tale raundā jāegā.

¹¹Ai Isrāil, wuh dīn āne wālā hai jab terī diwāreñ nae sire se tāmīr ho jāēngī. Us dīn terī sarhadden wasī ho jāēngī. ¹²Log chāroñ taraf

se tere pās āeṅge. Wuh Asūr se, Misr ke shahron se, Dariyā-e-Furāt ke ilāqe se balki dūr-darāz sāhili aur pahārī ilāqon se bhī āeṅge. ¹³Zamīn apne bāshindoṅ ke bāis wīrān-o-sunsān ho jāegī, āḥhirkār un kī harkaton kā karwā phal nikal āegā.

¹⁴Ai Rab, apnī lāthī se apnī qaum kī gallābānī kar! Kyonki terī mīrās kā yih rewar is waqt jangal meṅ tanhā rahtā hai, hālānki gird-o-nawāh kī zamīn zarḥhez hai. Qadīm zamāne kī tarah unheṅ Basan aur Jiliyād kī shādāb charāgāhoṅ meṅ charne de! ¹⁵Rab farmātā hai, “Misr se nikalte waqt kī tarah main tujhe mojizāt dikhā dūngā.” ¹⁶Yih dekh kar aqwām sharmindā ho jāeṅgī aur apnī tamām tāqat ke bāwujūd kuchh nahīn kar pāeṅgī. Wuh ghabrā kar muṅh par hāth rakheṅgī, un

ke kān bahre ho jāeṅge. ¹⁷Sānp aur reṅgne wāle jānwaron kī tarah wuh ḥḥāk chāṭeṅgī aur thartharāte hue apne qilon se nikal āeṅgī. Wuh ḍar ke māre Rab hamāre Ḳhudā kī taraf rujū kareṅgī, hān tujh se dahshat khāeṅgī.

¹⁸Ai Rab, tujh jaisā Ḳhudā kahān hai? Tū hī gunāhoṅ ko muāf kar detā, tū hī apnī mīrās ke bache huon ke jarāym se darguzar kartā hai. Tū hameshā tak ḡhusse nahīn rahtā balki shafqat pasand kartā hai. ¹⁹Tū dubārā ham par rahm karegā, dubārā hamāre gunāhoṅ ko pānwoṅ tale kuchal kar samundar kī gahrāiyon meṅ phaiṅk degā. ²⁰Tū Yāqūb aur Ibrāhīm kī aulād par apnī wafā aur shafqat dikhā kar wuh wādā pūrā karegā jo tū ne qasam khā kar qadīm zamāne meṅ hamāre bāpdādā se kiyā thā.

Nāhūm

Allāh ke Ġhazab kā Izhār

1 Zail meñ Nīnwā ke bāre meñ wuh kalām qalamband hai jo Allāh ne royā meñ Nāhūm Ilqūshī ko dikhāyā.

²Rab ġhairatmand aur intaqām lene wālā Kḥudā hai. Intaqām lete waqt Rab apnā pūrā ġhussā utārtā hai. Rab apne muḡhālifoñ se badlā letā aur apne dushmanoñ se nārāz rahtā hai.

³Rab tahammul se bharpūr hai, aur us kī qudrat azīm hai. Wuh qusūrwar ko kabhī bhī sazā die baġhair nahīñ chhoṛtā.

Wuh āndhī aur tūfān se ghirā huā chaltā hai, aur bādal us ke pānwoñ tale kī gard hote haiñ.

⁴Wuh samundar ko ḍāñṭtā to wuh sūkh jātā, us ke hukm par

tamām dariyā kḥushk ho jāte haiñ. Tab Basan aur Karmil kī shādāb hariyālī murjhā jātī aur Lubnān ke phūl kumlā jāte haiñ.

⁵Us ke sāmne pahār laraz uṭhte, pahāriyāñ pighal jātī haiñ. Us ke huzūr pūrī zamīn apne bāshindoñ samet laraz uṭhtī hai.

⁶Kaun us kī nārāzī aur us ke shadīd qahr kā sāmna kar saktā hai? Us kā ġhazab āg kī tarah bhaṛak kar zamīn par nāzil hotā hai, us ke āne par patthar phaṭ kar ṭukre ṭukre ho jāte haiñ.

⁷Rab mehrbān hai. Musibat ke din wuh mazbūt qilā hai, aur jo us meñ panāh lete haiñ unheñ wuh jāntā hai.

⁸ Lekin apne dushmanon par wuh sailāb lāegā jo un ke maqām ko gharq karegā. Jahān bhī dushman bhāg jāe wahān us par tārikī chhā jāne degā.

⁹ Rab ke kḥilāf mansūbā bāndhne kā kyā fāydā? Wuh to tumheñ ek dam tabāh kar degā, dūsri bār tum par āfat lāne kī zarūrat hī nahīn hogī.

¹⁰ Kyonki go dushman ghanī aur kḥārdār jhāriyon aur nashe meñ dhut sharābī kī mānind haiñ, lekin wuh jald hī kḥushk bhūse kī tarah bhasm ho jāeñge.

¹¹ Ai Nīnwā, tujh se wuh nikal āyā jis ne Rab ke kḥilāf bure mansūbe bāndhe, jis ne shaitānī mashware die.

¹² Lekin apnī qaum se Rab farmātā hai, “Go dushman tāqatwar aur beshumār kyon na hoñ to bhī unheñ miṭāyā jāegā aur wuh ghāyab ho jāeñge. Beshak main ne tujhe past kar diyā, lekin āindā aisā nahīn karūngā. ¹³ Ab main wuh juā toṛ dālūngā jo unhoñ ne terī gardan par rakh diyā thā, main terī zanjiron ko phār dālūngā.”

¹⁴ Lekin Nīnwā se Rab farmātā hai, “Āindā terī koī aulād qāym

nahīn rahegī jo terā nām rakhe. Jitne bhī but aur mujassame tere mandir meñ paṛe haiñ un sab ko main nest-o-nābūd kar dūngā. Main terī qabr taiyār kar rahā hūñ, kyonki tū kuchh bhī nahīn hai.”

Nīnwā kī Shikast

¹⁵ Wuh dekho, paharon par us ke qadam chal rahe haiñ jo amn-o-amān kī kḥushkhabrī sunātā hai. Ai Yahūdāh, ab apnī ideñ manā, apnī mannateñ pūri kar! Kyonki āindā shaitānī ādmī tujh meñ nahīn ghusegā, wuh sarāsar miṭ gayā hai.

2 Ai Nīnwā, sab kuchh muntashir karne wālā tujh par hamlā karne ā rahā hai, chunāñche qile kī pahrādārī kar! Rāste par dhyān de, kamarbastā ho jā, jahān tak mumkin hai difā kī taiyāriyān kar!

² Go Yāqūb tabāh aur us ke angūron ke bāgh nābūd ho gae haiñ, lekin ab Rab Isrāil kī shān-o-shaukat bahāl karegā.

³ Wuh dekho, Nīnwā par hamlā karne wāle sūrmāon kī dhāleñ surkh haiñ, faujī qirmizī rang kī wardiyān pahne hue haiñ. Dushman ne apne rathon ko taiyār

kar rakhā hai, aur wuh bharakti mashālōn kī tarah chamak rahe haiñ. Sāth sāth sipāhī apne neze lahrā rahe haiñ. ⁴Ab rath galiyon meñ se andhā-dhund guzar rahe haiñ. Chaukoñ meñ wuh idhar-udhar bhāg rahe haiñ. Yoñ lag rahā hai ki bharakti mashālēñ yā bādal kī bijliyañ idhar-udhar chamak rahī haiñ.

⁵Hukmrān apne chidā afsaroñ ko bulā letā hai, aur wuh thokar khā khā kar āge barhte haiñ. Wuh dauṛ kar fasīl ke pās pahuñch jāte, jaldī se hifāzati dhāl kharī karte haiñ. ⁶Phir dariyā ke darwāze khul jāte aur shāhī mahal larḥarāne lagtā hai. ⁷Tab dushman malikā ke kapṛe utār kar use le jāte haiñ. Us kī launḍiyañ chhātī pīṭ pīṭ kar kabūtaroñ kī tarah ghūñ ghūñ karti haiñ. ⁸Nīnwā barī der se achchhe-ḥhāse tālāb kī mānind thā, lekin ab log us se bhāg rahe haiñ. Logoñ ko kahā jātā hai, “Ruk jāo, ruko to sahī!” Lekin koī nahīñ ruktā. Sab sar par pāñw rakh kar shahr se bhāg rahe haiñ, aur koī nahīñ muṛtā.

⁹Āo, Nīnwā kī chāñdī lūṭ lo, us kā sonā chhīn lo! Kyoñki zaḥhīre kī intahā nahīñ, us ke ḥhazānoñ

kī daulat lā-mahdūd hai. ¹⁰Lūṭne wāle kuchh nahīñ chhoṛte. Jald hī shahr ḥhālī aur wīrān-o-sunsān ho jātā hai. Har dil hauslā hār jātā, har ghuṭnā kāñp uṭhtā, har kamr thartharāne lagti aur har chehre kā rang māñd par jātā hai.

¹¹Ab Nīnwā Beṭī kī kyā haisiyat rahī? Pahle wuh sherbabar kī māñd thī, aisī jagah jahāñ jawān sheroñ ko gosht khilāyā jātā, jahāñ sher aur shernī apne bachchoñ samet ṭahalte the. Koī unheñ ḍarā kar bhagā nahīñ saktā thā. ¹²Us waqt sher apne bachchoñ ke lie bahut kuchh phāṛ letā aur apnī sherniyon ke lie bhī galā ghūñṭ kar mār ḍāltā thā. Us kī māñdeñ aur chhupne kī jagheñ phāṛ hue shikār se bharī rahti thiñ.

¹³Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Nīnwā, ab main tujh se nipaṭ letā hūñ. Main tere rathoñ ko nazar-e-ātish kar dūngā, aur tere jawān sher talwār kī zad meñ ā kar mar jāēnge. Main hone dūngā ki āindā tujhe zamīn par kuchh na mile jise phāṛ kar khā sake. Āindā tere qāsidoñ kī āwāz kabhī sunāi nahīñ degī.”

Nīnwā kī Ruswāi

3 Us qātil shahr par afsos jo jhūt aur lūṭe hue māl se bharā huā hai. Wuh lūṭ-mār se kabhī bāz nahīn ātā.

²Suno! Chābuk kī āwāz, chalte hue rathon kā shor! Ghorē sarpā dauṛ rahe, rath bhāg bhāg kar uchhal rahe haiñ. ³Ghurṣawār āge barh rahe, sholāzan talwāreñ aur chamakte neze nazar ā rahe haiñ. Har taraf maqtūl hī maqtūl, beshumār lāshon ke dher parē haiñ. Itnī haiñ ki log thokar khā khā kar un par se guzarte haiñ. ⁴Yih hogā Nīnwā kā anjām, us dildareb kasbī aur jādūgarñ kī jis ne apñī jādūgarī aur ismatfaroshī se aqwām aur ummatoñ ko ghulāmī meñ bech dālā.

⁵Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Nīnwā Beṭī, ab main tujh se nipaṭ letā hūñ. Main terā libās tere sar ke ūpar uṭhāūngā ki terā nangāpan aqwām ko nazar āe aur terā muñh dīgar mamālik ke sāmne kālā ho jāe. ⁶Main tujh par kūṛā-karkaṭ phaiñk kar terī tahqīr karūnga. Tū dūson ke lie tamāshā ban

jāegī. ⁷Tab sab tujhe dekh kar bhāg jāeñge. Wuh kaheñge, ‘Nīnwā tabāh ho gāi hai!’ Ab us par afsos karne wālā kaun rahā? Ab mujhe kahāñ se log mileñge jo tujhe tasallī deñ?”

⁸Kyā tū Thības^a Shahr se behtar hai, jo Dariyā-e-Nīl par wāqe thā? Wuh to pāñī se ghīrā huā thā, aur pāñī hī use hamloñ se mahfūz rakhtā thā. ⁹Ethopiya aur Misr ke fauji us ke lie lā-mahdūd tāqat kā bāis the, Fūt aur Libiyā us ke ittahādī the. ¹⁰To bhī wuh qaidī ban kar jilāwatan huā. Har galī ke kone meñ us ke shīrkḥār bachchoñ ko zamīn par paṭaḥ diyā gayā. Us ke shurafā qurā-andāzī ke zariye taqīm hue, us ke tamām buzurg zanjīroñ meñ jakare gae.

¹¹Ai Nīnwā Beṭī, tū bhī nashe meñ dhut ho jāegī. Tū bhī hawāsbāḥtā ho kar dushman se panāh lene kī koshish karegī. ¹²Tere tamām qile pake phal se lade hue anjīr ke daraḥt haiñ. Jab unheñ hilāyā jāe to anjīr fauran khāne wāle ke muñh meñ gir jāte haiñ. ¹³Lo, tere tamām daste

^aThebes. Ibrānī matan meñ is kā mutarādīf No-āmūn mustāmal hai.

aurateñ ban gae haiñ. Tere mulk ke darwāze dushman ke lie pūre taur par khole gae. Tere kunḍe nazar-e-ātish ho gae haiñ.

¹⁴ Kḥūb pānī jamā kar tāki muḥāsare ke daurān kāfī ho. Apnī qilābandī mazīd mazbūt kar! Gāre ko pānwoñ se latāṛ latāṛ kar īñṭeñ banā le! ¹⁵ Tāham āg tujhe bhasm karegī, talwār tujhe mār ḍālegī, hāñ wuh tujhe ṭiḍḍiyoñ kī tarah khā jāegī. Bachne kā koī imkān nahīñ hogā, kḥāh tū ṭiḍḍiyoñ kī tarah beshumār kyoñ na ho jāe. ¹⁶ Beshak tere tājir sitāroñ jitne lātādād ho gae haiñ, lekin achānak wuh ṭiḍḍiyoñ ke bachchoñ kī tarah apnī keñchli ko utār leñge aur uṛ kar ḡhāyb ho jāeñge. ¹⁷ Tere

darbārī ṭiḍḍiyoñ jaise aur tere afsar ṭiḍḍī daloñ kī mānind haiñ jo sardiyoñ ke mausam meñ dīwāroñ ke sāth chipak jātī lekin dhūp nikalte hī uṛ kar ojhal ho jātī haiñ. Kisi ko bhī patā nahīñ ki wuh kahān chali gaī haiñ.

¹⁸ Ai Asūr ke bādshāh, tere charwāhe gahrī nīnd so rahe, tere shurafā ārām kar rahe haiñ. Terī qaum pahāroñ par muntashir ho gaī hai, aur koī nahīñ jo unheñ dubārā jamā kare. ¹⁹ Terī choṭ bhar hī nahīñ saktī, terā zaḡhm lā'ilāj hai. Jise bhī tere anjām kī khabar mile wuh tālī bajāegā. Kyoñki sab ko terā musalsal zulm-o-tashaddud bardāsht karnā paṛā.

Habaqqūq

Nabī kī Shikāyat: Har

Taraf Nāinsāfi

1 Zail meñ wuh kalām qalamband hai jo Habaqqūq Nabī ko royā dekh kar milā.

²Ai Rab, main mazid kab tak madad ke lie pukārūn? Ab tak tū ne merī nahīn sunī. Main mazid kab tak chīkheñ mār mār kar kahūn ki fasād ho rahā hai? Ab tak tū ne hameñ chhuṭkārā nahīn diyā. ³Tū kyon hone detā hai ki mujhe itnī nāinsāfi dekhni pare? Logoñ ko itnā nuqsān pahuñchāyā jā rahā hai, lekin tū khāmoshī se sab kuchh dekhṭā rahtā hai. Jahān bhī main nazar ḍālūn, wahān zulm-o-tashaddud hī nazar ātā hai, muqaddamābāzī aur jhagare sar uṭhāte haiñ. ⁴Natiye meñ shariat beasar ho gāi hai, aur bā-

insāf faisle kabhī jāri nahīn hote. Bedīnoñ ne rāstbāzoñ ko gher liyā hai, is lie adālat meñ behūdā faisle kie jāte haiñ.

Allāh kā Jawāb

⁵“Dīgar aqwām par nigāh ḍālo, hān un par dhyān do to hakkā-bakkā rah jāoge. Kyonki main tumhāre jīte-jī ek aisā kām karūnga jis kī jab khabar sunoge to tumheñ yaqīn nahīn āegā. ⁶Main Bābliyoñ ko kharā karūnga. Yih zālīm aur talkhṛū qaum pūrī duniyā ko ubūr karke dūsre mamālik par qabzā karegī. ⁷Log us se saḡht dahshat khāenge, har taraf usī ke qawānīn aur azmat mānanī paregī. ⁸Un ke ghore chītoñ se tez haiñ, aur shām ke waqt shikār karne wāle bheṛe bhī un jaise phurṭile nahīn

hote. Wuh sarpā dauṛ kar dūr dūr se āte haiñ. Jis tarah uqāb lāsh par jhapattā mārta hai usī tarah wuh apne shikār par hamlā karte haiñ. ⁹Sab isi maqsad se āte haiñ ki zulm-o-tashaddud karen. Jahāñ bhī jāen wahāñ āge baṛhte jāte haiñ. Ret jaise beshumār qaidi un ke hāth meñ jamā hote haiñ. ¹⁰Wuh dīgar bādshāhoñ kā mazāq uṛāte haiñ, aur dūsroñ ke buzurg un ke tamaskhur kā nishānā ban jāte haiñ. Har qile ko dekh kar wuh hañs uṛhte haiñ. Jald hī wuh un kī diwāroñ ke sāth miṭṭi ke ḍher lagā kar un par qabzā karte haiñ. ¹¹Phir wuh tez hawā kī tarah wahāñ se guzar kar āge baṛh jāte haiñ. Lekin wuh qusūrwar ṭhahreñge, kyonki un kī apnī tāqat un kā Ḳhudā hai.”

Ai Rab, Tū Kyon Ḳhāmosh Rahtā Hai?

¹²Ai Rab, kyā tū qadīm zamāne se hī merā Ḳhudā, merā Quddūs nahīñ hai? Ham nahīñ mareñge. Ai Rab, tū ne unheñ sazā dene ke lie muqarrar kiyā hai. Ai Chaṭṭān, terī marzī hai ki wuh hamārī tarbiyat karen. ¹³Terī āñkheñ bilkul pāk haiñ, is lie tū burā kām bardāsht

nahīñ kar saktā, tū ḳhāmoshī se zulm-o-tashaddud par nazar nahīñ ḍāl saktā. To phir tū in bewafāoñ kī harkatoñ ko kis tarah bardāsht kartā hai? Jab bedīn use haṛap kar letā jo us se kahiñ zyādā rāstbāz hai to tū ḳhāmosh kyon rahtā hai?

¹⁴Tū ne hone diyā hai ki insān se machhliyoñ kā-sā sulūk kiyā jāe, ki use un samundarī jānwaroñ kī tarah pakaṛā jāe, jin kā koī mālik nahīñ. ¹⁵Dushman un sab ko kāñṭe ke zariye pānī se nikāl letā hai, apnā jāl ḍāl kar unheñ pakaṛ letā hai. Jab un kā baṛā ḍher jamā ho jātā hai to wuh ḳhush ho kar shādiyānā bajātā hai. ¹⁶Tab wuh apne jāl ke sāmne baḳhūr jalā kar use jānwar qurbān kartā hai. Kyonki usī ke wasīle se wuh aish-o-ishrat kī zindagī guzār saktā hai.

¹⁷Kyā wuh musalsal apnā jāl ḍāltā aur qaumoñ ko berahmī se maut ke ghāṭ utārtā rahe?

2 Ab main pahrā dene ke lie apnī burjī par chaṛh jāuñgā, qile kī ūñchī jagah par khaṛā ho kar chāroñ taraf deḳhtā rahūñgā. Kyonki main jānanā chāhtā hūñ ki Allāh mujhe kyā kuchh batāegā, ki wuh merī shikāyat kā kyā jāwāb degā.

Rab kā Jawāb

²Rab ne mujhe jawāb diyā, “Jo kuchh tū ne royā meñ dekhā hai use takhtoñ par yon likh de ki har guzarne wālā use rawānī se paṛh sake. ³Kyonki wuh fauran pūrī nahīn ho jāegī balki muqarrarā waqt par ākhirkār zāhir hogī, wuh jhūṭī sābit nahīn hogī. Go der bhī lage to bhī sabar kar. Kyonki āne wālā pahuñchegā, wuh der nahīn karegā.

⁴Maḡhrūr ādmī phulā huā hai aur andar se sīdhī rāh par nahīn chaltā. Lekin rāstbāz imān hī se jītā rahegā. ⁵Yaqīnan mai ek bewafā sāthī hai. Maḡhrūr shaḡhs jītā nahīn rahegā, go wuh apne munh ko Pātāl kī tarah khulā rakhtā aur us kī bhūk maut kī tarah kabhī nahīn miṭṭī, wuh tamām aqwām aur ummateñ apne pās jamā kartā hai.

Bedīnoñ kā Anjām

⁶Lekin yih sab us kā mazāq urā kar use lān-tān karengī. Wuh kaheñgī, ‘Us par afsos jo dūsroñ kī chīzeñ chhīn kar apnī milkiyat meñ izāfā kartā hai, jo qarzdāroñ kī zamānat par qabzā karne se daulatmand ho

gayā hai. Yih kār-rawāī kab tak jāri rahegi?’ ⁷Kyonki achānak hī aise log uṭheñge jo tujhe kāṭeñge, aise log jāg uṭheñge jin ke sāmne tū thartharāne lagegā. Tab tū ḡhud un kā shikār ban jāegā. ⁸Chūnki tū ne dīgar muta’addid aqwām ko lūṭ liyā hai is lie ab bachī huī ummateñ tujhe hī lūṭ leñgī. Kyonki tujh se qatl-o-ḡhārat sarzad huī hai, tū ne dehāt aur shahr par un ke bāshindoñ samet shadīd zulm kiyā hai.

⁹Us par afsos jo nājāyz nafā kamā kar apne ghar par āfat lātā hai, hālānki wuh āfat se bachne ke lie apnā ḡhoñslā bulandiyoñ par banā letā hai. ¹⁰Tere mansūboñ se muta’addid qaumeñ tabāh huī haiñ, lekin yih tere hī gharāne ke lie sharm kā bāis ban gayā hai. Is ḡunāh se tū apne āp par maut kī saza lāyā hai. ¹¹Yaqīnan diwāroñ ke patthar chīḡh kar iltijā kareñge aur lakaṛī ke shahtīr jawāb meñ āh-o-zārī kareñge.

¹²Us par afsos jo shahr ko qatl-o-ḡhārat ke zariye tāmīr kartā, jo ābādī ko nāinsāfī kī buniyād par qāym kartā hai. ¹³Rabbul-afwāj ne muqarrar kiyā hai ki jo kuchh qaumoñ ne baṛī mehnat-

mashaqqat se hāsīl kiyā use nazar-e-ātiśh honā hai, jo kuchh pāne ke lie ummateñ thak jāti haiñ wuh bekār hī hai. ¹⁴ Kyoñki jis tarah samundar pāñi se bharā huā hai, usī tarah duniyā ek din Rab ke jalāl ke irfān se bhar jāegī.

¹⁵ Us par afsos jo apnā pyālā zahrīlī sharāb se bhar kar use apne paṛosiyoñ ko pilā detā hai tāki unheñ nashe meñ lā kar un kī barahnagī se lutfandoz ho jāe. ¹⁶ Lekin ab terī bārī bhī ā gāi hai! Terī shān-o-shaukat khatm ho jāegī, aur terā muñh kālā ho jāegā. Ab khud pī le! Nashe meñ ā kar apne kapṛe utār le. Ghazab kā jo pyālā Rab ke dahne hāth meñ hai wuh tere pās bhī pahuñchegā. tab terī itnī ruswāi ho jāegī ki terī shān kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā.

¹⁷ Jo zulm tū ne Lubnān par kiyā wuh tujh par hī ghālib āegā, jin jānwaroñ ko tū ne wahāñ tabāh kiyā un kī dahshat tujh hī par tāri ho jāegī. Kyoñki tujh se qatl-o-ghārat sarzad huī hai, tū ne dehāt aur shahroñ par un ke bāshindoñ samet shadīd zulm kiyā hai.

¹⁸ But kā kyā fāydā? Ākhir kisī māhir kāriḡar ne use tarāshā yā dhāl liyā hai, aur wuh jhūt hī jhūt kī hidāyat detā hai. Kāriḡar apne hāthoñ ke but par bharosā rakhtā hai, hālāñki wuh bol bhī nahīñ saktā!

¹⁹ Us par afsos jo lakaṛī se kahtā hai, 'Jāg uṭh.' Aur khāmosh patthar se, 'Khaṛā ho jā!' Kyā yih chīzeñ hidāyat de saktī haiñ? Hargiz nahīñ! Un meñ jān hī nahīñ, khāh un par sonā yā chāñdī kyoñ na chaṛhāi gāi ho. ²⁰ Lekin Rab apne muqaddas ghar meñ maujūd hai. Us ke huzūr pūrī duniyā khāmosh rahe."

Habaqqūq kī Duā

3 Zail meñ Habaqqūq Nabī kī duā hai. Ise 'Shigiyūnot' ke tarz par gānā hai.

² Ai Rab, main ne terā paighām sunā hai. Ai Rab, terā kām dekh kar main dār gayā hūñ. Hamāre jīte-jī use wujūd meñ lā, jald hī use ham par zāhir kar. Jab tujhe ham par ghussā āe to apnā rahm yād kar.

³Allāh Temān se ā rahā hai, Quddūs Fārān ke pahārī ilāqe se pahuñch rahā hai. (*Silāh*)^a us kā jalāl pūre āsmān par chhā gayā hai, zamīn us kī hamd-o-sanā se bhari huī hai.

⁴Tab us kī shān sūraj kī tarah chamaktī, us ke hāth se tez kirneñ nikaltī haiñ jin meñ us kī qudrat pinhān hoti hai.

⁵Mohlak bīmārī us ke āge āge phailtī, wabāī marz us ke naqsh-e-qadam par chaltā hai.

⁶Jahān bhī qadam uṭhāe, wahān zamīn hil jātī, jahān bhī nazar ḍāle wahān aqwām laraz uṭhtī haiñ. Tab qadīm pahār phaṭ jāte, purānī pahārīyān dabak jātī haiñ. Us kī rāheñ azal se aisī hī rahī haiñ.

⁷Main ne Kūshān ke ḵhaimoñ ko musibat meñ dekhā, Midiyān ke tambū kānp rahe the.

⁸Ai Rab, kyā tū dariyāoñ aur nadiyoñ se ḡhusse thā? Kyā terā ḡhazab samundar par nāzil huā jab tū apne ghoṛoñ aur fathmand rathoñ par sawār ho kar niklā?

⁹Tū ne apnī kamān ko nikāl liyā, terī lānateñ tīroñ kī tarah barasne lagī haiñ. (*Silāh*) Tū zamīn ko phār kar un jaghoñ par dariyā bahne detā hai.

¹⁰Tujhe dekh kar pahār kānp uṭhte, mūsłādhār bārish barasne lagtī aur pānī kī gahrāiyān garajtī huī apne hāth āsmān kī taraf uṭhātī haiñ.

¹¹Sūraj aur chānd apnī buland rihāishgāh meñ ruk jāte haiñ. Tere chamakte tīroñ ke sāmne wuh mānd par jāte, tere nezoñ kī jhilmilātī raushnī meñ ojhal ho jāte haiñ.

¹²Tū ḡhusse meñ duniyā meñ se guzartā, taish se dīgar aqwām ko mār kar gāh letā hai.

¹³Tū apnī qaum ko rihā karne ke lie niklā, apne masah kie hue ḵhādim kī madad karne āyā hai. Tū ne bedīn kā ghar chhat se le kar buniyād tak girā diyā, ab kuchh nazar nahiñ ātā. (*Silāh*)

¹⁴Us ke apne nezoñ se tū ne us ke sar ko chhed ḍālā. Pahle us ke daste kitnī ḵhushī se ham par ṭuṭ

^aSilāh ḡhālīban gāne bajāne ke bāre meñ koī hidāyat hai. Mufasssīrīn meñ is ke

matlab ke bāre meñ ittafāq-e-rāy nahīn hotī.

paṛe tāki hamēn muntashir karke musibatṣadā ko poshīdagī meñ khā sakeñ! Lekin ab wuh ḵhud bhūse kī tarah hawā meñ uṛ gae haiñ.

¹⁵Tū ne apne ghoṛoñ se samundar ko yoñ kuchal diyā ki gahrā pāñi jhāg nikālne lagā.

Allāh Mujhe Taqwiyaṭ Detā Hai

¹⁶Yih sab kuchh sun kar merā jism laraz uṭhā. Itnā shor thā ki mere dānt bajne lage,^a merī haḍḍiyāñ saṛne lagīñ, mere ghuṭne kāñp uṭhe. Ab main us din ke intazār meñ rahūngā jab āfat us qaum par āegī jo ham par hamlā kar rahī hai.

¹⁷Abhī tak koñpleñ anjir ke daraḵht par nazar nahīñ ātīñ, angūr kī beleñ bephal haiñ. Abhī tak zaitūn ke daraḵht phal se mahrūm haiñ aur kheton meñ fasleñ nahīñ ugtīñ. Bāṛon meñ na bheṛ-bakriyāñ, na maweshī haiñ.

¹⁸Tāham main Rab kī ḵhushī manāūngā, apne najātdahindā Allāh ke bāis shādiyānā bajāūngā.

¹⁹Rab Qādir-e-mutlaq merī quwwat hai. Wuhī mujhe hirnoñ ke-se tezrau pāñw muhaiyā kartā hai, wuhī mujhe bulandiyon par se guzarne detā hai.

Darj-e-bālā gīt mausiḳī ke rāhnumā ke lie hai. Ise mere tarz ke tārdār sāzon ke sāth gānā hai.

^alafzi tarjumā: hoñt hilne lage.

Safaniyāh

1 Zail meñ Rab kā wuh kalām qalamband hai jo Safaniyāh bin Kūshī bin Jidaliyāh bin Amariyāh bin Hizqiyāh par nāzil huā. Us waqt Yūsiyāh bin Amūn Yahūdāh kā bādshāh thā.

²Rab farmātā hai, “Main rū-e-zamīn par se sab kuchh miṭā ḍālūngā, ³insān-o-haiwān, parindoñ, machhliyoñ, ṭhokar khilāne wālī chīzoñ aur bedīnoñ ko. Tab zamīn par insān kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁴“Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindoñ par merī sazā nāzil hogī. Bāl Dewatā kī jitnī bhī butparastī ab tak rah gāi hai use nest-o-nābūd kar dūngā. Na butparast pujāriyoñ kā nām-o-nishān rahegā, ⁵na un kā jo

chhaton par sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karte haiñ, jo Rab kī qasam khāne ke sāth sāth Milkūm Dewatā kī bhī qasam khāte haiñ. ⁶Jo Rab kī pairawī chhoṛ kar na use talāsh karte, na us kī marzī dariyāft karte haiñ wuh sab ke sab tabāh ho jāenge.

⁷Ab Rab Qādir-e-mutlaq ke sāmne khāmosh ho jāo, kyonki Rab kā dīn qarīb hī hai. Rab ne is ke lie zabah kī qurbānī taiyār karke apne mehmānoñ ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai.” ⁸Rab farmātā hai, “Jis dīn main yih qurbānī chaṛhāūngā us dīn buzurgoñ, shahzādoñ aur ajnabī libās pahnane wāloñ ko sazā dūngā. ⁹Us dīn main un par sazā nāzil karūngā jo tawāhhumarastī

ke bāis dahliz par qadam rakhne se gurez karte haiñ, jo apne mālīk ke ghar ko zulm aur fareb se bhar dete haiñ.”

¹⁰Rab farmātā hai, “Us din Machhlī ke Darwāze se zor kī chīkheñ, Nae Shahr se āh-o-zārī aur pahārīyon se karaktī āwāzen sunāi dengī. ¹¹Ai maktīs muhalle ke bāshindo, wāwailā karo, kyonki tumhāre tamām tājir halāk ho jāenge. Wahān ke jitne bhī saudāgar chāndī tolte haiñ wuh nest-o-nābūd ho jāenge.

¹²Tab main charāgh le kar Yarūshalam ke kone kone meñ un kā khoj lagāūngā jo is waqt baṛe āram se baiṭhe haiñ, khāh hālāt kitne bure kyon na hoñ. Main un se nipaṭ lūngā jo sochte haiñ, ‘Rab kuchh nahīn karegā, na achchhā kām aur na burā.’ ¹³Aise logon kā māl lūṭ liyā jāegā, un ke ghar mismār ho jāenge. Wuh nae makān tāmīr to kareñge lekin un meñ raheñge nahīn, angūr ke bāgh lagāenge lekin un kī mai pienge nahīn.”

¹⁴Rab kā azīm dīn qarīb hī hai, wuh baṛī tezī se ham par nāzil ho rahā hai. Suno! Wuh dīn talkh hogā. Hālāt aise hoñge

ki bahādur faujī bhī chīkh kar madad ke lie pukāreñge. ¹⁵Rab kā pūrā ghazab nāzil hogā, aur log pareshānī aur musibat meñ muṭtalā raheñge. Har taraf tabāhī-o-barbādī, har taraf andherā hī andherā, har taraf ghane bādal chhāe raheñge. ¹⁶Us dīn dushman narsingā phūnk kar aur jang ke nāre lagā kar qilāband shahron aur burjon par ṭūṭ paṛegā. ¹⁷Rab farmātā hai, “Chūnki logon ne merā gunāh kiya hai is lie main un ko baṛī musibat meñ uljhā dūngā. Wuh andhon kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar idhar-udhar phireñge, un kā khūn khāk kī tarah girāyā jāegā aur un kī nāsheñ gobar kī tarah zamīn par phainkī jāengī.” ¹⁸Jab Rab kā ghazab nāzil hogā to na un kā sonā, na chāndī unheñ bachā sakegī. Us kī ghairat pūre mulk ko āg kī tarah bhasm kar degī. Wuh mulk ke tamām bāshindon ko halāk karegā, hān un kā anjām haulnāk hogā.

Hosh meñ Āo!

2 Ai behayā qaum, jamā ho kar hāzīrī ke lie kharī ho jā, ²is se pahle kī muqarrarā dīn ā kar tujhe bhūse kī tarah uṛā le jāe.

Aisā na ho ki tum Rab ke saḡht ḡhusse kā nishānā ban jāo, ki Rab kā ḡhazabnāk din tum par nāzil ho jāe.

³ Ai mulk ke tamām farotano, ai us ke ahkām par amal karne wālo, Rab ko talāsh karo! Rāstbāzī ke tālib ho, halīmī ḡhūnḡo. Shāyad tum us din Rab ke ḡhazab se bach jāo.^a

Isrāil ke Dushmanon kā Anjām

⁴ ḡhazzā ko chhoṛ diyā jāegā, Askqalūn wīrān-o-sunsān ho jāegā. Dopahar ke waqt hī Ashdūd ke bāshindoṇ ko nikālā jāegā, Aqrūn ko jaṛ se ukhārā jāegā. ⁵ Krete se āi huī qaum par afsos jo sāhili ilāqe meṇ rahtī hai. Kyoṇki Rab tumhāre bāre meṇ farmātā hai, “Ai Filistiyon kī sarzamīn, ai Mulk-e-Kanān, main tujhe tabāh karūṅga, ek bhī bāqī nahīn raheḡā.” ⁶ Tab yih sāhili ilāqā charāne ke lie istemāl hogā, aur charwāhe us meṇ apnī bheṛ-bakriyon ke lie bāṛe banā leṅge. ⁷ Mulk Yahūdāh ke gharāne ke bache huon ke qabze meṇ āegā, aur wuhī wahān chareṅge, wuhī shām ke waqt Askqalūn ke gharon

meṇ ārām kareṅge. Kyoṇki Rab un kā Ḳhudā un kī dekh-bhāl kareḡā, wuhī unheṇ bahāl kareḡā.

⁸ “Main ne Moābiyon kī lān-tān aur Ammoniyon kī ihānat par ḡhaur kiyā hai. Unhon ne merī qaum kī ruswāi aur us ke mulk ke ḡhilāf baṛī baṛī bāteṇ kī haiṇ.” ⁹ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, Moāb aur Ammon ke ilāqe Sadūm aur Amūrā kī mānind ban jāeṅge. Un meṇ ḡhudrau paude aur namak ke gaṛhe hī pāe jāeṅge, aur wuh abad tak wīrān-o-sunsān raheṅge. Tab merī qaum kā bachā huā hissā unheṇ lūṭ kar un kī zamīn par qabzā kar legā.”

¹⁰ Yihī un ke takabbur kā ajr hogā. Kyoṇki unhon ne Rabbul-afwāj kī qaum ko lān-tān karke qaum ke ḡhilāf baṛī baṛī bāteṇ kī haiṇ. ¹¹ Jab Rab mulk ke tamām dewatāon ko tabāh kareḡā to un ke roṅṅte khare ho jāeṅge. Tamām sāhili ilāqon kī aqwām us ke sāmne jhuk jāeṅgī, har ek apne apne maqām par use sijdā kareḡā.

^a Lafzī tarjumā: chhupe rah sako.

¹²Rab farmātā hai, “Ai Ethiopiya ke bāshindo, merī talwār tumhen bhī mār dālegī.”

¹³Wuh apnā hāth shimāl kī taraf bhī baṛhā kar Asūr ko tabāh karegā. Nīnwā wīrān-o-sunsān ho kar registān jaisā khushk ho jāegā. ¹⁴Shahr ke bīch mein rewar aur digar kā qism ke jānwar ārām karenge. Dashtī ullū aur khārpusht us ke tūṭe-phūṭe satūnoṅ mein baserā karenge, aur janglī jānwaroṅ kī chīkhen khīṛkiyoṅ mein se gūnjeṅgī. Gharoṅ kī dahlizen malbe ke dheroṅ mein chhupī raheṅgī jabki un kī deodār kī lakaṛī har guzarne wāle ko dikhāi degī. ¹⁵Yihī us khushbāsh shahr kā anjām hogā jo pahle itnī hifāzat se bastā thā aur jo dil mein kahtā thā, “Main hī hūn, mere siwā koī aur hai hī nahīn.” Āindā wuh registān hogā, aisi jagah jāhān jānwar hī ārām karenge. Har musāfir “Taubā taubā” kah kar wahān se guzaregā.

Yarūshalam kā Anjām

3 Us sarkash, nāpāk aur zālīm shahr par afsos jo Yarūshalam kahlātā hai. ²Na wuh suntā, na tarbiyat qabūl kartā hai. Na wuh

Rab par bharosā rakhtā, na apne Khudā ke qarīb ātā hai. ³Jo buzurg us ke bīch mein haiṅ wuh dahāṛte hue sherbabar haiṅ. Us ke qāzī shām ke waqt bhūke phirne wāle bheṛīe haiṅ jo tulū-e-subah tak shikār kī ek haḍḍī tak nahīn chhoṛte. ⁴Us ke nabī gustākḥ aur ghaddār haiṅ. Us ke imām maqdis kī behurmatī aur shariāt se ziyādatī karte haiṅ.

⁵Lekin Rab bhī shahr ke bīch mein hai, aur wuh rāst hai, wuh be’insāfī nahīn kartā. Subah basubah wuh apnā insāf qāym rakhtā hai, ham kabhī us se mahrūm nahīn rahte. Lekin bedīn sharm se wāqif hī nahīn hotā.

⁶Rab farmātā hai, “Main ne qaumoṅ ko nest-o-nābūd kar diyā hai. Un ke qile tabāh, un kī galiyān sunsān haiṅ. Ab un mein se koī nahīn guzartā. Un ke shahr itne barbād haiṅ ki koī bhī un mein nahīn rahtā. ⁷Main bolā, ‘Beshak Yarūshalam merā khauf mān kar merī tarbiyat qabūl karegā. Kyonki kyā zarūrat hai ki us kī rihāishgāh miṭ jāe aur merī tamām sazāen us par nāzil ho jāen.’ Lekin us ke bāshinde mazīd josh ke sāth apnī burī harkatoṅ mein lag gae.”

⁸Chunāñche Rab farmātā hai, “Ab mere intazār meñ raho, us din ke intazār meñ jab main shikār karne ke lie uṭhūngā.^a Kyonki main ne aqwām ko jamā karne kā faisla kiyā hai. Main mamālik ko ikatṭhā karke un par apnā ghazab nāzil karūngā. Tab wuh mere saḡht qahr kā nishānā ban jāeñge, pūrī duniyā merī ghairat kī āg se bhasm ho jāegī.

Isrāil ke lie Nai Ummid

⁹Lekin is ke bād main aqwām ke hoñṭon ko pāk-sāf karūngā tāki wuh āindā Rab kā nām le kar ibādat karen, ki wuh shānā bashānā kharī ho kar merī kḥidmat karen.
¹⁰Us waqt mere parastār, merī muntashir huī qaum Ethiopiya ke dariyāon ke pār se bhī ā kar mujhe qurbāniyāñ pesh karegī.

¹¹Ai Siyyūn Beṭī, us dīn tujhe sharmsār nahīñ honā paregā hālāñki tū ne mujh se bewafā ho kar nihāyat bure kām kie haiñ. Kyonki main tere darmiyān se tere mutakabbir shekḥībāzon ko nikālūngā. Āindā tū mere

muqaddas pahār par maḡhrūr nahīñ hogī. ¹²Main tujh meñ sirf qaum ke gharibon aur zaruratmandon ko chhoṛūngā, un sab ko jo Rab ke nām meñ panāh leñge. ¹³Isrāil kā yih bachā huā hissā na ghalat kām karegā, na jhūṭ bolegā. Un kī zabān par fareb nahīñ hogā. Tab wuh bheṛon kī tarah charāgāh meñ chareñge aur ārām kareñge. Unheñ ḍarāne wālā koī nahīñ hogā.”

¹⁴Ai Siyyūn Beṭī, kḥushī ke nāre lagā! Ai Isrāil, kḥushī manā! Ai Yarūshalam Beṭī, shādmān ho, pūre dil se shādiyāñā bajā.
¹⁵Kyonki Rab ne terī sazā miṭā kar tere dushman ko bhagā diyā hai. Rab jo Isrāil kā Bādshāh hai tere darmiyān hī hai. Āindā tujhe kisī nuqsān se ḍarne kī zarurat nahīñ hogī.

¹⁶Us dīn log Yarūshalam se kaheñge, “Ai Siyyūn, mat ḍarnā! Hauslā na hār, tere hāth ḍhile na hoñ. ¹⁷Rab terā Kḥudā tere darmiyān hai, terā pahalwān tujhe najāt degā. Wuh shādmān ho kar terī kḥushī manāegā. Us kī

^aEk aur mumkinā tarjumā: gawāhī dene ke lie.

muhabbat tere qusūr kā zikr hī nahīn karegī balki wuh tujh se intahāi khush ho kar shādiyānā bajāegā.”

¹⁸Rab farmātā hai, “Main īd ko tark karne wāloñ ko tujh se dūr kar dūngā, kyonki wuh terī ruswāi kā bāis the. ¹⁹Main un se bhī nipaṭ lūngā jo tujhe kuchal rahe haiñ. Jo langarātā hai use main bachāūngā, jo muntashir haiñ unheñ jamā

karūnga. Jis mulk meñ bhī un kī ruswāi huī wahān main un kī tārif aur ehtirām karāūngā. ²⁰Us waqt main tumheñ jamā karke watan meñ wāpas lāūngā. Main tumhare dekhate dekhate tumheñ bahāl karūnga aur duniyā kī tamām aqwām meñ tumhārī tārif aur ehtirām karāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Hajjī

Rab ke Ghar ko Dubārā

Banāne kā Hukm

1 Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Hajjī Nabī par Rab kā kalām nāzil huā. Chhaṭe mahīne kā pahlā din^a thā. Kalām meñ Allāh Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel aur imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq se muḵhātīb huā.

²⁻³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Yih qaum kahtī hai, ‘Abhī Rab ke ghar ko dubārā tāmīr karne kā waqt nahīn āyā.’ ⁴ Kyā yih ṭhīk hai ki tum ḵhud lakaṛī se saje hue gharoñ meñ rahte ho jabki merā ghar ab tak malbe kā ḍher hai?” ⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Apne hāl par ḡhaur karo. ⁶ Tum ne bahut bij boyā lekin kam fasal kāṭī hai. Tum khānā

to khāte ho lekin bhūke rahte ho, pānī to pīte ho lekin pyāse rahte ho, kapre to pahante ho lekin sardī lagtī hai. Aur jab koī paise kamā kar unheñ apne baṭwe meñ ḍāltā hai to us meñ sūrāḵh haiñ.”

⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Apne hāl par dhyān de kar us kā saḥīh natījā nikālo! ⁸ Pahāroñ par chaṛḥ kar lakaṛī le āo aur Rab ke ghar kī tāmīr shurū karo. Aisā hī rawaiyā mujhe pasand hogā, aur is tarah hī tum mujhe jalāl doge.” Yih Rab kā farmān hai. ⁹ “Dekho, tum ne bahut barkat pāne kī tawaqqo kī, lekin kyā huā? Kam hī hāsīl huā. Aur jo kuchh tum apne ghar wāpas lāe use mainī ne hawā meñ uṛā diyā. Kyon? Mainī, Rabbul-afwāj tumheñ is kī asal wajah batātā hūñ. Merā

^a29 Agast.

ghar ab tak malbe kâ dher hai jabki tum meñ se har ek apnâ apnâ ghar mazbût karne ke lie bhâg-daur kar rahâ hai. ¹⁰ Isî lie âsmân ne tumheñ os se aur zamîn ne tumheñ faslon se mahrûm kar rakhâ hai. ¹¹ Isî lie mainî ne hukm diyâ ki kheton meñ aur paharon par kâl paṛe, ki mulk kâ anâj, angûr, zaitûn balki zamîn kî har paidâwâr us kî lapeṭ meñ â jâe. Insân-o-haiwân us kî zad meñ â gae hain, aur tumhârî mehnat-mashaqqat zâe ho rahî hai.”

¹² Tab Zarubbâbal bin Siyâltiyel, imâm-e-âzam Yashua bin Yahûsadaq aur qaum ke pûre bache hue hisse ne Rab apne Kḥudâ kî sunî. Jo bhî bāt Rab un ke Kḥudâ ne Hajjî Nabî ko sunâne ko kahâ thâ use unhoñ ne mân liyâ. Rab kâ kḥauf pûrî qaum par târî huâ. ¹³ Tab Rab ne apne paighambar Hajjî kî mârîfat unheñ yih paighâm diyâ, “Rab farmâtâ hai, mainî tumhare sâth hûñ.”

¹⁴⁻¹⁵ Yon Rab ne Yahûdâh ke gawarnar Zarubbâbal bin Siyâltiyel, imâm-e-âzam Yashua bin Yahûsadaq aur qaum ke bache hue hisse ko Rab ke ghar kî tâmîr

karne kî tahrîk dî. Dârâ Bâdshâh kî hukûmat ke dūsre sâl meñ wuh â kar Rabbul-afwâj apne Kḥudâ ke ghar par kâm karne lage. Chhaṭe mahîne kâ 24wân din^a thâ.

Rab kâ Nayâ Ghar Shândâr Hogâ

2 Usî sâl ke sâtweñ mahîne ke 21weñ din^b Hajjî Nabî par Rab kâ kalâm nâzil huâ, ² “Yahûdâh ke gawarnar Zarubbâbal bin Siyâltiyel, imâm-e-âzam Yashua bin Yahûsadaq aur qaum ke bache hue hisse ko batâ denâ,

³ “Tum meñ se kis ko yâd hai ki Rab kâ ghar tabâh hone se pahle kitnâ shândâr thâ? Jo is waqt us kî jagah tâmîr ho rahâ hai wuh tumheñ kaisâ lagtâ hai? Rab ke pahle ghar kî nisbat yih kuchh bhî nahîñ lagtâ. ⁴ Lekin Rab farmâtâ hai ki ai Zarubbâbal, hauslâ rakḥ! Ai imâm-e-âzam Yashua bin Yahûsadaq hauslâ rakḥ! Ai mulk ke tamâm bâshindo, hauslâ rakh kar apnâ kâm jârî rakho. Kyonki Rabbul-afwâj farmâtâ hai ki mainî tumhare sâth hûñ. ⁵ Jo ahd mainî ne Mîsr se nikalte waqt tum se bândhâ thâ wuh qâyim rahegâ. Merâ Rûh

^a21 Sitambar.

^b17 Aktûbar.

tumhāre darmiyān hī rahegā. Ḍaro mat!

⁶Rabbul-afwāj farmātā hai ki thoṛī der ke bād main ek bār phir āsmān-o-zamīn aur bahr-o-barr ko hilā dūngā. ⁷Tab tamām aqwām laraz uṭheṅgī, un ke beshqīmat kḥazāne idhar lāe jāeṅge, aur main is ghar ko apne jalāl se bhar dūngā. ⁸Rabbul-afwāj farmātā hai ki chāndī merī hai aur sonā merā hai. ⁹Nayā ghar purāne ghar se kahīn zyādā shāndār hogā, aur main is jagah ko salāmatī atā karūṅga.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.”

Main Tumheñ Dubārā

Barkat Dūngā

¹⁰Dārā Bādshāh kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Hajji par Rab kā ek aur kalām nāzil huā. Nawēñ mahīne kā 24wāñ din^a thā.

¹¹“Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Imāmoñ se sawāl kar ki shariāt zail ke muāmale ke bāre meñ kyā farmātī hai, ¹²agar koī shakhs maḥsūs-o-muqaddas gosht apnī jholī meñ ḍāl kar kahīn le jāe aur rāste meñ jholī mai, zaitūn ke tel,

roṭī yā mazīd kisī khāne wālī chīz se lag jāe to kyā khāne wālī yih chīz gosht se maḥsūs-o-muqaddas ho jātī hai.”

Hajji ne imāmoñ ko yih sawāl pesh kiya to unhoñ ne jawāb diya, “Nahīn.” ¹³Tab us ne mazīd pūchhā, “Agar koī kisī lāsh ko chhūne se nāpāk ho kar in khāne wālī chīzoñ meñ se kuchh chhue to kyā khāne wālī chīz us se nāpāk ho jātī hai?”

Imāmoñ ne jawāb diya, “Jī hāñ.”

¹⁴Phir Hajji ne kahā, “Rab farmātā hai ki merī nazar meñ is qaum kā yihī hāl hai. Jo kuchh bhī yih karte aur qurbān karte haiñ wuh nāpāk hai.

¹⁵Lekin ab is bāt par dhyān do ki āj se hālāt kaise hoṅge. Rab ke ghar kī nae sire se buniyād rakhne se pahle hālāt kaise the?

¹⁶Jahāñ tum fasal kī 20 boriyoñ kī ummīd rakhte the wahāñ sirf 10 hāsil huīñ. Jahāñ tum angūroñ ko kuchal kar ras ke 100 liṭar kī tawaqqo rakhte the wahāñ sirf 40 liṭar nikle.” ¹⁷Rab farmātā hai, “Terī mehnat-mashaqqat zāe huī, kyonki main ne patrog, phaphūñdī

^a18 Disambar.

aur oloñ se tumhārī paidāwār ko nuqsān pahuñchāyā. To bhī tum ne taubā karke merī taraf rujū na kiya. ¹⁸ Lekin ab tawajjuh do ki tumhārā hāl āj yānī naweñ mahīne ke 24weñ dīn se kaisā hogā. Is dīn Rab ke ghar kī buniyād rakhī gaī, is lie ġhaur karo ¹⁹ ki kyā āindā bhī godām meñ jamāshudā bīj zāe ho jāegā, ki kyā āindā bhī angūr, anjīr, anār aur zaitūn kā phal na hone ke barābar hogā. Kyoñki āj se maiñ tumheñ barkat dūngā.”

Zarubbābal se Allāh kā Wādā

²⁰ Usī dīn Hajjī par Rab kā ek aur kalām nāzil huā, ²¹ “Yahūdāh ke

gawarnar Zarubbābal ko batā de ki maiñ āsmān-o-zamīn ko hilā dūngā. ²² Maiñ shāhī taḡhtoñ ko ulaṭ kar ajnabī saltanatoñ kī tāqat tabāh kar dūngā. Maiñ rathoñ ko un ke rathbānoñ samet ulaṭ dūngā, aur ghoṛe apne sawāroñ samet gir jāeñge. Har ek apne bhāī kī talwār se maregā.” ²³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us dīn maiñ tujhe, apne ḡhādim Zarubbābal bin Siyāltiyel ko le kar muhr kī angūṭhī kī mānind banā dūngā, kyoñki maiñ ne tujhe chun liyā hai.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Zakariyāh

Taubā Karo!

1 Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl aur āṭhweñ mahīne^a meñ Rab kā kalām nabī Zakariyāh bin Barakiyāh bin Iddū par nāzil huā,

²⁻³ “Logoñ se kah ki Rab tumhāre bāpdādā se nihāyat hī nārāz thā. Ab Rabbul-afwāj farmātā hai ki mere pās wāpas āo to main bhī tumhāre pās wāpas āūngā. ⁴ Apne bāpdādā kī mānind na ho jinhoñ ne na merī sunī, na merī taraf tawajjuh dī, go main ne us waqt ke nabiyōñ kī mārifat unheñ āgāh kiyā thā ki apnī burī rāhoñ aur sharīr harkatoñ se bāz āo. ⁵ Ab tumhāre bāpdādā kahāñ haiñ? Aur kyā nabī

abad tak zindā rahte haiñ? Donoñ bahut der huī wafāt pā chuke haiñ.^b

⁶ Lekin tumhāre bāpdādā ke bāre meñ jitnī bhī bāteñ aur faisle main ne apne ḡhādimoñ yānī nabiyōñ kī mārifat farmāe wuh sab pūre hue. Tab unhoñ ne taubā karke iqrār kiyā, ‘Rabbul-afwāj ne hamārī burī rāhoñ aur harkatoñ ke sabab se wuh kuchh kiyā hai jo us ne karne ko kahā thā.’”

Zakariyāh Royā Dekhtā Hai

⁷ Tīn māh ke bād Rab ne nabī Zakariyāh bin Barakiyāh bin Iddū par ek aur kalām nāzil kiyā. Sabāt yānī 11weñ mahīne kā 24wāñ din^c thā.

^a Aktūbar tā Nawambar.

^b ‘Donoñ . . . chuke haiñ’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

^c 15 Farwarī.

Pahli Royā: Ghurṣawār

⁸Us rāt main ne royā meñ ek ādmī ko surkh rang ke ghoṛe par sawār dekhā. Wuh ghāṭī ke darmiyān ugne wālī mehndī kī jhāṛiyōñ ke bīch meñ rukā huā thā. Us ke pīchhe surkh, bhūre aur safed rang ke ghoṛe khare the. Un par bhī ādmī baiṭhe the.^a ⁹Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se main ne pūchhā, “Mere āqā, in ghuṛsawāroñ se kyā murād hai?” Us ne jawāb diyā, “Main tujhe un kā matlab dikhātā hūñ.” ¹⁰Tab mehndī kī jhāṛiyōñ meñ ruke hue ādmī ne jawāb diyā, “Yih wuh haiñ jinheñ Rab ne pūrī duniyā kī gasht karne ke lie bhejā hai.” ¹¹Ab dīgar ghuṛsawār Rab ke us farishte ke pās āe jo mehndī kī jhāṛiyōñ ke darmiyān rukā huā thā. Unhoñ ne ittalā dī, “Ham ne duniyā kī gasht lagāi to mālūm huā ki pūrī duniyā meñ amn-o-amān hai.” ¹²Tab Rab kā farishtā bolā, “Ai Rabbul-afwāj, ab tū 70 sāloñ se Yarūshalam aur Yahūdāh kī ābādiyōñ se nārāz rahā hai. Tū kab tak un par rahm na karegā?”

¹³Jawāb meñ Rab ne mere sāth guftgū karne wāle farishte se narm aur tasallī dene wālī bāteñ kīñ. ¹⁴Farishtā dubārā mujh se mukhātib huā, “Elān kar ki Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main baṛī ghairat se Yarūshalam aur Koh-e-Siyyūn ke lie laṛūngā. ¹⁵Main un dīgar aqwām se nihāyat nārāz hūñ jo is waqt apne āp ko mahfūz samajhtī haiñ. Beshak main apnī qaum se kuchh nārāz thā, lekin in dīgar qaumoñ ne use had se zyādā tabāh kar diyā hai. Yih kabhī bhī merā maqsad nahiñ thā.’ ¹⁶Rab farmātā hai, ‘Ab main dubārā Yarūshalam kī taraf māyl ho kar us par rahm karūngā. Merā ghar nae sire se us meñ tāmīr ho jāegā balki pūre shahr kī paimāish kī jāegī tāki use dubārā tāmīr kiyā jāe.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

¹⁷Mazīd elān kar ki Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Mere shahroñ meñ dubārā kasrat kā māl pāyā jāegā. Rab dubārā Koh-e-Siyyūn ko tasallī degā, dubārā Yarūshalam ko chun legā.”

^a“Un . . . baiṭhe the’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

Dūsri Royā: Sīng aur Kārīgar

¹⁸ Main ne apnī nigāh uṭhāi to kyā dekhtā hūn ki chār sīng mere sāmne haiñ. ¹⁹ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se main ne pūchhā, “In kā kyā matlab hai?” Us ne jawāb diyā, “Yih wuh sīng haiñ jinhoñ ne Yahūdāh aur Isrāil ko Yarūshalam samet muntashir kar diyā thā.”

²⁰ Phir Rab ne mujhe chār kārīgar dikhāe. ²¹ Main ne sawāl kiya, “Yih kyā karne ā rahe haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Mazkūrā sīngoñ ne Yahūdāh ko itne zor se muntashir kar diyā ki ākhirkār ek bhī apnā sar nahīn uṭhā sakā. Lekin ab yih kārīgar un meñ dahshat phailāne āe haiñ. Yih un qaumoñ ke sīngoñ ko kḥāk meñ milā deñge jinhoñ ne un se Yahūdāh ke bāshindoñ ko muntashir kar diyā thā.”

Tisri Royā: Ādmī Yarūshalam**kī Paimāish Kartā Hai**

2 Main ne apnī nazar dubārā uṭhāi to ek ādmī ko dekhā jis ke hāth meñ fītā thā. ² Main ne pūchhā, “Āp kahāñ jā rahe haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Yarūshalam ki

paimāish karne jā rahā hūn. Main mālūm karnā chāhtā hūn ki shahr kī lambāi aur chaurāi kitnī honī chāhie.” ³ Tab wuh farishtā rawānā huā jo ab tak mujh se bāt kar rahā thā. Lekin rāste meñ ek aur farishtā us se milne āyā. ⁴ Is dūsre farishte ne kahā, “Bhāg kar paimāish karne wāle naujawān ko batā de, ‘Insān-o-haiwān kī itnī barī tādād hogī ki āindā Yarūshalam kī fasīl nahīn hogī. ⁵ Rab farmātā hai ki us waqt main āg kī chārdiwārī ban kar us kī hifāzat karūñga, main us ke darmiyān rah kar us kī izzat-o-jalāl kā bāis hūñgā.”

⁶ Rab farmātā hai, “Uṭho, uṭho! Shimālī mulk se bhāg āo. Kyonki main ne kḥud tumheñ chāroñ taraf muntashir kar diyā thā. ⁷ Lekin ab main farmātā hūn ki wahāñ se nikal āo. Siyyūn ke jitne log Bābal^a meñ rahte haiñ wahāñ se bach nikleñ!” ⁸ Kyonki Rabbul-afwāj jis ne mujhe bhejā wuh un qaumoñ ke bāre meñ jinhoñ ne tumheñ lūṭ liyā farmātā hai, “Jo tumheñ chheṛe wuh merī āñkh kī putlī ko chheṛegā. ⁹ Is lie yaqīn karo ki main apnā hāth un ke kḥilāf

^aLafzī tarjumā: Bābal Beṭī.

uṭhāūngā. Un ke apne ḡhulām unheñ lūṭ leñge.”

Tab tum jān loge ki Rabbul-afwāj ne mujhe bhejā hai. ¹⁰ Rab farmātā hai, “Ai Siyyūn Beṭi, kḡhushī ke nāre lagā! Kyoñki main ā rahā hūñ, main tere darmiyān sukūnat karūnga. ¹¹ Us din bahut-sī aqwām mere sāth paiwast ho kar merī qaum kā hissā ban jāeñgi. Main kḡhud tere darmiyān sukūnat karūnga.”

Tab tū jān legī ki Rabbul-afwāj ne mujhe tere pās bhejā hai.

¹² Muqaddas mulk meñ Yahūdāh Rab kī maurūsī zamīn banegā, aur wuh Yarūshalam ko dubārā chun legā. ¹³ Tamām insān Rab ke sāmne kḡhāmosh ho jāeñ, kyoñki wuh uṭh kar apnī muqaddas sukūnatgāh se nikal āyā hai.

Chauthī Royā: Imām-e- Āzam Yashua

3 Is ke bād Rab ne mujhe royā meñ imām-e-āzam Yashua ko dikhāyā. Wuh Rab ke farishte ke sāmne kḡharā thā, aur Iblīs us par ilzām lagāne ke lie us ke dāeñ hāth kḡharā ho gayā thā. ² Rab ne Iblīs se farmāyā, “Ai Iblīs, Rab tujhe

malāmat kartā hai! Rab jis ne Yarūshalam ko chun liyā wuh tujhe ḡāntṭā hai! Yih ādmī to bāl bāl bach gayā hai, us lakaṛī kī tarah jo bḡharaktī āg meñ se chhīn lī gāi hai.”

³ Yashua gande kapṛe pahne hue farishte ke sāmne kḡharā thā. ⁴ Jo afrād sāth kḡharē the unheñ farishte ne hukm diyā, “Us ke maile kapṛe utār do.” Phir Yashua se muḡhātib huā, “Dekh, main ne terā qusūr tujh se dūr kar diyā hai, aur ab main tujhe shāñdār safed kapṛe pahnā detā hūñ.” ⁵ Main ne kahā, “Wuh us ke sar par pāk-sāf pagaṛī bāñdheñ!” Chunāñche unhoñ ne Yashua ke sar par pāk-sāf pagaṛī bāñdh kar use nae kapṛe pahnāe. Rab kā farishtā sāth kḡharā rahā. ⁶ Yashua se us ne baṛī sanjīdagī se kahā,

⁷ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Merī rāhoñ par chal kar mere ahkām par amal kar to tū mere ghar kī rāhnumāi aur us kī bārgāhoñ kī dekh-bhāl karegā. Phir main tere lie yahāñ āne aur hāzirīn meñ kḡharē hone kā rāstā qāym rakhūngā.

⁸ Ai imām-e-āzam Yashua, sun! Tū aur tere sāmne baiṭhe tere imām bhāi mil kar us waqt kī taraf ishārā haiñ jab main apne kḡhādim ko

jo Koṇpal kahlātā hai āne dūngā. ⁹Dekho wuh jauhar jo main ne Yashua ke sāmne rakhā hai. Us ek hī patthar par sāt āṅkheṅ haiṅ. Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main us par katbā kandā karke ek hī din meṅ is mulk kā gunāh miṭā dūngā. ¹⁰Us din tum ek dūstre ko apnī angūr kī bel aur apne anjīr ke daraḳht ke sāye meṅ baiṭhne kī dāwat doge.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.”

Pāñchwīn Royā: Sone kā Shamādān aur Zaitūn ke Daraḳht

4 Jis farishte ne mujh se bāt kī thī wuh ab mere pās wāpas āyā. Us ne mujhe yon jagā diyā jis tarah gahrī nīnd sone wāle ko jagāyā jātā hai. ²Us ne pūchhā, “Tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Ḳhālīs sone kā shamādān jis par tel kā pyālā aur sāt charāḡh haiṅ. Har charāḡh ke sāt muṅh haiṅ. ³Zaitūn ke do daraḳht bhī dikhāi dete haiṅ. Ek daraḳht tel ke pyāle ke dāīn taraf aur dūsrā us ke bāīn taraf hai. ⁴Lekin mere āqā, in chīzon kā matlab kyā hai?”

⁵Farishtā bolā, “Kyā yih tujhe mālūm nahīn?” Main ne jawāb diyā, “Nahīn, mere āqā.”

⁶Farishte ne mujh se kahā, “Zarubbābal ke lie Rab kā yih paighām hai,

‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki tū na apnī tāqat, na apnī quwwat se balki mere Rūh se hī kāmyāb hogā.’

⁷Kyā rāste meṅ baṛā pahār hāyl hai? Zarubbābal ke sāmne wuh hamwār maidān ban jāegā. Aur jab Zarubbābal Rab ke ghar kā āḳhirī patthar lagāegā to hāzīrīn pukār uṭheṅge, ‘Mubārak ho! Mubārak ho.’”

⁸Rab kā kalām ek bār phir mujh par nāzil huā, ⁹“Zarubbābal ke hāthoṅ ne is ghar kī buniyād ḡālī, aur usī ke hāth use takmīl tak pahuñchāenge. Tab tū jān legā ki Rabbul-afwāj ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. ¹⁰Go tāmīr ke āḡhāz meṅ bahut kam nazar ātā hai to bhī us par hīqārat kī nigāh na ḡālo. Kyonki log ḡhushī manāenge jab Zarubbābal ke hāth meṅ sāhūl dekeṅge. (Mazkūrā sāt charāḡh Rab kī āṅkheṅ haiṅ jo pūrī duniyā kī gasht lagātī rahtī haiṅ.)”

¹¹Main ne mazīd pūchhā, “Shamādān ke dāen bāen ke zaitūn

ke do daraḵhton se kyā murād hai?
¹²Yahān sone ke do pāyp bhī nazar
 āte haiñ jin se zaitūn kā sunahrā
 tel bah nikaltā hai. Zaitūn kī jo
 do ṭahniyāñ un ke sāth haiñ un kā
 matlab kyā hai?”

¹³Farishte ne kahā, “Kyā tū yih
 nahīñ jāntā?” Main bolā, “Nahīñ,
 mere āqā.” ¹⁴Tab us ne farmāyā,
 “Yih wuh do masah kie hue ādmī
 haiñ jo pūrī duniyā ke mālik ke
 huzūr khare hote haiñ.”

Chhaṭī Royā: Uṛne Wālā Tūmār

5 Main ne ek bār phir apnī
 nazar uṭhāi to ek uṛtā huā
 tūmār dekhā. ²Farishte ne pūchhā,
 “Tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne
 jawāb diyā, “Ek uṛtā huā tūmār jo
 30 fuṭ lambā aur 15 fuṭ chauṛā hai.”
³Wuh bolā, “Is se murād ek lānat
 hai jo pūre mulk par bhejī jāegī. Is
 tūmār ke ek taraf likhā hai ki har
 chor ko miṭā diyā jāegā aur dūsri
 taraf yih ki jhūṭī qasam khāne wāle
 ko nest kiyā jāegā. ⁴Rabbul-afwāj
 farmātā hai, ‘Main yih bhejūngā
 to chor aur mere nām kī jhūṭī
 qasam khāne wāle ke ghar meñ
 lānat dāḵhil hogī aur us ke bich

meñ rah kar use lakaṛī aur patthar
 samet tabāh kar degī.”

Sātwiñ Royā: Ṭokrī meñ Aurat

⁵Jo farishtā mujh se bāt kar rahā
 thā us ne ā kar mujh se kahā, “Apnī
 nigāh uṭhā kar wuh dekh jo nikal
 kar ā rahā hai.” ⁶Main ne pūchhā,
 “Yih kyā hai?” Us ne jawāb diyā,
 “Yih anāj kī paimāish karne kī ṭokrī
 hai. Yih pūre mulk meñ nazar āti
 hai.” ⁷Ṭokrī par sise kā ḍhaknā
 thā. Ab wuh khul gayā, aur ṭokrī
 meñ baiṭhī huī ek aurat dikhāi di.

⁸Farishtā bolā, “Is aurat se murād
 Bedīnī hai.” Us ne aurat ko dhakkā
 de kar ṭokrī meñ wāpas kar diyā aur
 sise kā ḍhaknā zor se band kar diyā.

⁹Main ne dubārā apnī nazar
 uṭhāi to do auraton ko dekhā. Un
 ke laqlaq ke-se par the, aur uṛte
 waqt hawā un ke sāth thī. Ṭokrī
 ke pās pahuñch kar wuh use uṭhā
 kar āsmān-o-zamīn ke darmiyan le
 gain. ¹⁰Jo farishtā mujh se guftgū
 kar rahā thā us se main ne pūchhā,
 “Aurateñ ṭokrī ko kidhar le jā rahī
 haiñ?” ¹¹Us ne jawāb diyā, “Mul-
 e-Bābal meñ. Wahān wuh us ke
 lie ghar banā deñgi. Jab ghar taiyār

hogā to ʔokrī wahān us kī apnī jagah par rakhī jāegī.”

Chār Rath

6 Main ne phir apnī nigāh uṭhāi to kyā deḡhtā hūn kī chār rath pītal ke do pahāron ke bīch meñ se nikal rahe haiñ. ² Pahle rath ke ghoṛe surḡh, dūse ke siyāh, ³ tisre ke safed aur chauthe ke dhabbedār the. Sab tāqatwar the.

⁴ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se main ne sawāl kiyā, “Mere āqā, in kā kyā matlab hai?” ⁵ Us ne jawāb diyā, “Yih āsmān kī chār rūḥ^a haiñ. Pahle yih pūrī duniyā ke mālik ke huzūr kharī thiñ, lekin ab wahān se nikal rahī haiñ. ⁶ Siyāh ghoṛon kā rath shimālī mulk kī taraf jā rahā hai, safed ghoṛon kā maḡhrib kī taraf, aur dhabbedār ghoṛon kā junūb kī taraf.”

⁷ Yih tāqatwar ghoṛe baṛī betābī se is intazār meñ the kī duniyā kī gasht karen. Phir us ne hukm diyā, “Chalo, duniyā kī gasht karo.” Wuh fauran nikal kar duniyā kī gasht karne lage. ⁸ Farishte ne mujhe āwāz de kar kahā, “Un ghoṛon par ḡhās dhyān do jo shimālī mulk kī

taraf baṛh rahe haiñ. Yih us mulk par merā ḡhussā utāreñge.”

Isrāil kā Āne Wālā Bādshāh

⁹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁰ “Āj hī Yūsiyāh bin Safaniyāh ke ghar meñ jā! Wahān terī mulāqāt Bābal meñ jilāwatan kie hue Isrāīliyon ḡhaldī, Tūbiyāh aur Yadāyāh se hogī jo is waqt wahān pahuñch chuke haiñ. Jo hadiye wuh apne sāth lāe haiñ unheñ qabūl kar. ¹¹ Un kī yih sonā-chāñdī le kar tāj banā le, phir tāj ko imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq ke sar par rakh kar ¹² use batā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki ek ādmī āne wālā hai jis kā nām koñpal hai. Us ke sāye meñ bahut koñpleñ phūṭ nikleñgī, aur wuh Rab kā ghar tāmir kareḡā. ¹³ Hāñ, wuhī Rab kā ghar banāegā aur shān-o-shaukat ke sāth taḡht par baiṭh kar hukūmat kareḡā. Wuh imām kī haisiyat se bhī taḡht par baiṭheḡā, aur donoñ ohdon meñ ittafāq aur salāmatī hogī.’ ¹⁴ Tāj ko Hīlam, Tūbiyāh, Yadāyāh aur Hen bin Safaniyāh kī yād meñ Rab ke ghar meñ mahfūz rakhā jāe.

^aYā hawāen.

¹⁵ Log dūr-darāz ilāqon se ā kar Rab kā ghar tāmīr karne meñ madad kareñge.”

Tab tum jān loge ki Rabbul-afwāj ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. Agar tum dhyān se Rab apne Ḳhudā kī suno to yih sab kuchh pūrā ho jāegā.

Tum Merī Sunane se

Inkār Karte Ho

7 Dārā Bādshāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Rab Zakariyāh se hamkalām huā. Kislew yānī naweñ mahīne kā chauthā din^a thā. ²Us waqt Baitel Shahr ne Sarāzar aur Rajam-malik ko us ke ādmiyon samet Yarūshalam bhejā thā tāki Rab se iltamās kareñ. ³Sāth sāth unheñ Rabbul-afwāj ke ghar ke imāmon ko yih sawāl pesh karnā thā, “Ab ham kāī sāl se pāñchweñ mahīne meñ rozā rakh kar Rab ke ghar kī tabāhī par mātām karte āe haiñ. Kyā lāzim hai ki ham yih dastūr āindā bhī jāri rakheñ?”

⁴Tab mujhe Rabbul-afwāj se jawāb milā, ⁵“Mulk ke tamām bāshindoñ aur imāmon se kah,

‘Beshak tum 70 sāl se pāñchweñ aur sātweñ mahīne meñ rozā rakh kar mātām karte āe ho. Lekin kyā tum ne yih dastūr wāqāī merī ḳhātīr adā kiyā? Hargiz nahīn! ⁶Īdon par bhī tum khāte-pīte waqt sirf apnī hī ḳhātīr ḳhushī manāte ho. ⁷Yih wuhī bāt hai jo main ne mazī meñ bhī nabiyon kī mārīfat tumheñ batāī, us waqt jab Yarūshalam meñ ābādī aur sukūn thā, jab gird-o-nawāh ke shahr Dasht-e-Najab aur maḡhrib ke nashebi pahārī ilāqe tak ābād the.”

⁸Is nāte se Zakariyāh par Rab kā ek aur kalām nāzil huā, ⁹“Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Adālat meñ munsifānā faisle karo, ek dūse par mehrbānī aur rahm karo! ¹⁰Bewāon, yatīmon, ajnabiyon aur ḡharibon par zulm mat karnā. Apne dil meñ ek dūse ke ḳhilāf bure mansūbe na bāndho.’ ¹¹Jab tumhāre bāpdādā ne yih kuchh sunā to wuh is par dhyān dene ke lie taiyār nahīn the balki akār gae. Unhon ne apnā muñh dūsri taraf pher kar apne kānon ko band kie rakhā. ¹²Unhon ne apne dilon ko hīre kī tarah saḳht kar liyā

^a4 Disambar.

tāki shariyat aur wuh bāteñ un par asarandāz na ho sakeñ jo Rabbul-afwāj ne apne Rūh ke wasile se guzashtā nabiyōñ ko batāne ko kahā thā. Tab Rabbul-afwāj kā shadīd ḡhazab un par nāzil huā. ¹³Wuh farmātā hai, ‘Chūñki unhoñ ne merī na sunī is lie main ne faislā kiya ki jab wuh madad ke lie mujh se iltijā karen to main bhī un kī nahīn sunūngā. ¹⁴Main ne unheñ āndhī se urā kar tamām dīgar aqwām meñ muntashir kar diyā, aisī qaumoñ meñ jin se wuh nāwāqif the. Un ke jāne par watan itnā wīrān-o-sunsān huā ki koī na rahā jo us meñ āe yā wahāñ se jāe. Yoñ unhoñ ne us ḡhushgawār mulk ko tabāh kar diyā.”

Ek Nayā Āghāz

8 Ek bār phir Rabbul-afwāj kā kalām mujh par nāzil huā, ²“Rabbul-afwāj farmātā hai ki main baṛī ḡhairat se Siyyūn ke lie laṛ rahā hūñ, baṛe ḡhusse meñ us ke lie jidd-o-jahd kar rahā hūñ. ³Rab farmātā hai ki main Siyyūn ke pās wāpas āūngā, dubārā Yarūshalam ke bīch meñ sukūnat karūngā. Tab Yarūshalam

‘Wafādārī kā Shahr’ aur Rabbul-afwāj kā pahār ‘Koh-e-Muqaddas’ kahlāegā. ⁴Kyoñki Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Buzurg mard-o-ḡhawātīn dubārā Yarūshalam ke chaukoñ meñ baiṭheñge, aur har ek itnā umrrasidā hogā ki use chhaṛī kā sahārā lenā paregā. ⁵Sāth sāth chauk khel-kūd meñ masrūf laṛkoñ-laṛkiyoñ se bhare raheñge.’

⁶Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Shāyad yih us waqt bache hue Isrāīliyoñ ko nāmumkin lage. Lekin kyā aisā kām mere lie jo Rabbul-afwāj hūñ nāmumkin hai? Hargiz nahīñ!’ ⁷Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main apnī qaum ko mashriq aur maḡhrib ke mamālik se bachā kar ⁸wāpas lāūngā, aur wuh Yarūshalam meñ baseñge. Wahāñ wuh merī qaum hoñge aur main wafādārī aur insāf ke sāth un kā Ḳhudā hūngā.’

⁹Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Hauslā rakh kar tāmīrī kām takmīl tak pahuñchāo! Āj bhī tum un bātoñ par etamād kar sakte ho jo nabiyōñ ne Rabbul-afwāj ke ghar kī buniyād ḡalte waqt sunāi thiñ.

¹⁰Yād rahe ki us waqt se pahle na insān aur na haiwān ko mehnat kī mazdūrī milti thi. Āne jāne wāle

kahīn bhī dushman ke hamloñ se mahfūz nahīn the, kyonki main ne har ādmī ko us ke hamsāye kā dushman banā diyā thā.’ ¹¹ Lekin Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Ab se main tum se jo bache hue ho aisā sulūk nahīn karūnga. ¹² Log salāmatī se bīj boenge, angūr kī bel waqt par apnā phal lāegī, khetoñ meñ fasleñ pakeñgī aur āsmān os paṛne degā. Yih tamām chīzeñ main Yahūdāh ke bache huoñ ko mīrās meñ dūngā. ¹³ Ai Yahūdāh aur Isrāīl, pahle tum dīgar aqwām meñ lānat kā nishānā ban gae the, lekin ab jab main tumheñ rihā karūnga to tum barkat kā bāis hoge. Daro mat! Hauslā rakho!’

¹⁴ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Pahle jab tumhāre bāpdādā ne mujhe taish dilāyā to main ne tum par āfat lāne kā musammam irādā kar liyā thā aur kabhī na pachhtāyā. ¹⁵ Lekin ab main Yarūshalam aur Yahūdāh ko barkat denā chāhtā hūñ. Is meñ merā irādā utnā hī pakkā hai jitnā pahle tumheñ nuqsān pahuñchāne meñ pakkā thā. Chunāñche ḍaro mat! ¹⁶ Lekin in bātoñ par dhyān do, ek dūse se sach bāt karo, adālat meñ sachchāi aur salāmatī par mabnī faisle

karo, ¹⁷ apne paṛosī ke khlāf bure mansūbe mat bāndho aur jhūṭī qasam khāne ke shauq se bāz āo. In tamām chīzoñ se main nafrat kartā hūñ.’ Yih Rab kā farmān hai.”

¹⁸ Ek bār phir Rabbul-afwāj kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁹ “Rabbul-afwāj farmātā hai ki āj tak Yahūdāh ke log chauthē, pāñchweñ, sātweñ aur dasweñ mahīne meñ rozā rakh kar mātām karte āe haiñ. Lekin ab se yih auqāt kḥushī-o-shādmānī ke mauqe hoñge jin par jashn manāoge. Lekin sachchāi aur salāmatī ko pyār karo!

²⁰ Rabbul-afwāj farmātā hai ki aisā waqt āegā jab dīgar aqwām aur muta’addid shahroñ ke log yahāñ āenge. ²¹ Ek shahr ke bāshinde dūse shahr meñ jā kar kaheñge, ‘Āo, ham Yarūshalam jā kar Rab se iltamās karen, Rabbul-afwāj kī marzī dariyāft karen. Ham bhī jāenge.’ ²² Hāñ, muta’addid aqwām aur tāqatwar ummateñ Yarūshalam āengī tāki Rabbul-afwāj kī marzī mālūm karen aur us se iltamās karen.

²³ Rabbul-afwāj farmātā hai ki un dinoñ meñ muḥṭtalif aqwām aur ahl-e-zabān ke das ādmī ek

Yahūdī ke dāman ko pakaṛ kar kaeṅge, ‘Hameñ apne sāth chalne deñ, kyonki ham ne sunā hai ki Allāh āp ke sāth hai.’”

Isrāil ke Dushmanon kī Adālat

9 Rab kā kalām Mulk-e-Hadrāk ke ḵhilāf hai, aur wuh Damishq par nāzil hogā. Kyonki insān aur Isrāil ke tamām qabilon kī āñkheñ Rab kī taraf deḵhti haiñ. ²Damishq kī sarhad par wāqe Hamāt balki Sūr aur Saidā bhī is kalām se muta’assir ho jāeṅge, ḵhāh wuh kitne dānishmand kyon na hoñ. ³Beshak Sūr ne apne lie mazbūt qilā banā liyā hai, beshak us ne sone-chāndī ke aise ḍher lagāe haiñ jaise ām taur par galiyon meñ ret yā kachre ke ḍher lagā lie jāte haiñ. ⁴Lekin Rab us par qabzā karke us kī fauj ko samundar meñ phaiñk degā. Tab shahr nazar-e-ātish ho jāegā. ⁵Yih dekh kar Askqalūn ghabrā jāegā aur Ġhazzā tarāp uṭhegā. Aqrūn bhī laraz uṭhegā, kyonki us kī ummīd jāti rahegi. Ġhazzā kā bādshāh halāk aur Askqalūn ḡhairābād ho jāegā. ⁶Ashdūd meñ do naslon ke log

baseṅge. Rab farmātā hai, “Jo kuchh Filistiyon ke lie faḵhr kā bāis hai use maiñ miṭā dūngā. ⁷Maiñ un kī butparastī ḵhatm karūnga. Āindā wuh gosht ko ḵhūn ke sāth aur apnī ghinaunī qurbāniyān nahīn khāeṅge. Tab jo bach jāeṅge mere parastār hoṅge aur Yahūdāh ke ḵhāndānon meñ shāmil ho jāeṅge. Aqrūn ke Filistī yon merī qaum meñ shāmil ho jāeṅge jis tarah qadīm zamāne meñ Yabūsī merī qaum meñ shāmil ho gae. ⁸Maiñ ḵhud apne ghar kī pahrādārī karūnga tāki āindā jo bhī āte yā jāte waqt wahān se guzare us par hamlā na kare, koī bhī zālīm merī qaum ko tang na kare. Ab se maiñ ḵhud us kī dekh-bhāl karūnga.

Nayā Bādshāh Āne Wālā Hai

⁹Ai Siyyūn Beṭī, shādiyānā bajā! Ai Yarūshalam Beṭī, shādmānī ke nāre lagā! Dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai. Wuh rāstbāz aur fathmand hai, wuh halīm hai aur gadhe par, hāñ gadhī ke bachche par sawār hai.

¹⁰Maiñ Ifrāīm se rath aur Yarūshalam se ghoṛe dūr kar

dūngā. Jang kī kamān tūt jāegī. Mau'ūdā bādshāh^a ke kahne par tamām aqwām meñ salāmatī qāym ho jāegī. Us kī hukūmat ek samundar se dūsre tak aur Dariyā-e-Furāt se duniyā kī intahā tak māni jāegī.

Rab Apnī Qaum kī Hifāzat Karegā

¹¹ Ai merī qaum, main ne tere sāth ek ahd bāndhā jis kī tasdiq qurbāniyōn ke khūn se huī, is lie main tere qaidiyōn ko pānī se mahrūm garhe se rihā karūngā. ¹² Ai purummīd qaidiyo, qile ke pās wāpas āo! Kyonki āj hī main elān kartā hūn ki tumhārī har taklif ke ewaz main tumheñ do barkateñ baḡhsh dūngā.

¹³ Yahūdāh merī kamān hai aur Isrāīl mere tīr jo main dushman ke khilāf chalāūngā. Ai Siyyūn Beṭī, main tere beṭōn ko Yūnān ke faujiyōn se laṛne ke lie bhejūngā, main tujhe sūrme kī talwār kī mānind banā dūngā.”

¹⁴ Tab Rab un par zāhir ho kar bijli kī tarah apnā tīr chalāegā. Rab Qādir-e-mutlaq narsingā phūnk kar junūbī āndhiyōn meñ āegā.

¹⁵ Rabbul-afwāj khud Isrāīliyōn ko panāh degā. Tab wuh dushman ko khā khā kar us ke phainke hue pattharon ko khāk meñ milā denge aur khūn ko mai kī tarah pī pī kar shor machāenge. Wuh qurbānī ke khūn se bhare kaṭore kī tarah bhar jāenge, qurbāngāh ke konoñ jaise khūnālūdā ho jāenge.

¹⁶ Us dīn Rab un kā Khudā unheñ jo us kī qaum kā rewar haiñ chhuṭkārā degā. Tab wuh us ke mulk meñ tāj ke jawāhar kī mānind chamak uṭheñge. ¹⁷ Wuh kitne dilkash aur khūbsūrat lageñge! Anāj aur mai kī kasrat se kuñwāre-kuñwāriyāñ phalne-phūlne lageñge.

Rab hī Madad Kar Saktā Hai

10 Bahār ke mausam meñ Rab se bārish māngo. Kyonki wuhī ghane bādāl banātā hai, wuhī bārish barsā kar har ek ko khet kī hariyālī muhaiyā kartā hai. ² Tumhāre gharōn ke but fareb dete, tumhāre ghaibdān jhūṭī royā dekhte aur farebdeh khāb sunāte haiñ. Un kī tasallī abas hai. Isī lie qaum ko bheṛ-bakriyōn kī tarah

^a Lafzī tarjumā: us ke kahne par.

yahān se chalā jānā paṛā. Gallābān nahīn hai, is lie wuh musibat meñ uljhe rahte haiñ.

Rab Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

³Rab farmātā hai, “Merī qaum ke gallābānoñ par merā ḡhazab bhaṛak uṭhā hai, aur jo bakre us kī rāhnumāi kar rahe haiñ unheñ mainī sazā dūngā. Kyonki Rabbul-afwāj apne rewaṛ Yahūdāh ke gharāne kī dekh-bhāl karegā, use jangī ghore jaisā shāndār banā degā. ⁴Yahūdāh se kone kā buniyādī patthar, meḡh, jang kī kamān aur tamām hukmrān nikal āenge. ⁵Sab sūrme kī mānind hoñge jo laṛte waqt dushman ko galī ke kachre meñ kuchal denge. Rabbul-afwāj un ke sāth hogā, is lie wuh laṛ kar ḡhālīb āenge. Muḡhālīf ghurṣawāroñ kī baṛī ruswāi hogī.

⁶Mainī Yahūdāh ke gharāne ko taqwiyaṭ dūngā, Yūsuf ke gharāne ko chhuṭkāṛā dūngā, hāñ un par rahm karke unheñ dubārā watan meñ basā dūngā. Tab un kī hālat se patā nahīn chalegā ki mainī ne kabhī unheñ radd kiyā thā. Kyonki mainī Rab un kā Ḳhudā hūñ, mainī hī un kī sunūngā. ⁷Ifrāim ke afrād

sūrme se ban jāenge, wuh yoñ ḡhush ho jāenge jis tarah dil mai pīne se ḡhush ho jātā hai. Un ke bachche yih dekh kar bāḡh bāḡh ho jāenge, un ke dil Rab kī ḡhushī manāenge.

⁸Mainī sītī bajā kar unheñ jamā karūnga, kyonki mainī ne fidyā de kar unheñ āzād kar diyā hai. Tab wuh pahle kī tarah beshumār ho jāenge. ⁹Mainī unheñ bīj kī tarah muḡhtalīf qaumoñ meñ bo kar muntashir kar dūngā, lekin dūr-darāz ilāqoñ meñ wuh mujhe yād kareñge. Aur ek din wuh apnī aulād samet bach kar wāpas āenge. ¹⁰Mainī unheñ Mīsr se wāpas lāūngā, Asūr se ikatṭhā karūnga. Mainī unheñ Jiliyād aur Lubnān meñ lāūngā, to bhī un ke lie jagah kāfī nahīn hogī. ¹¹Jab wuh musibat ke samundar meñ se guzareñge to Rab maujoñ ko yoñ māregā ki sab kuchh pānī kī gahrāiyoñ tak ḡhushk ho jāegā. Asūr kā faḡhr ḡhāk meñ mil jāegā, aur Mīsr kā shāhī asā dūr ho jāegā. ¹²Mainī apnī qaum ko Rab meñ taqwiyaṭ dūngā, aur wuh us kā hī nām le kar zindagī guzareñge.” Yih Rab kā farmān hai.

Barōn ko Nīchā Kiyā Jāegā

11 Ai Lubnān, apne darwāzon ko khol de tāki tere deodār ke daraḡht nazar-e-ātish ho jāēn.

² Ai jūnīpar ke daraḡhto, wāwailā karo! Kyoṅki deodār ke daraḡht gir gae haiṅ, yih zabardast daraḡht tabāh ho gae haiṅ. Ai Basan ke balūto, āh-o-zārī karo! Jo jangal itnā ghanā thā ki koī us meṅ se guzar na saktā thā use kātā gayā hai.

³ Suno, charwāhe ro rahe haiṅ, kyoṅki un kī shāndār charāgāheṅ barbād ho gaī haiṅ. Suno, jawān sherbabar dahār rahe haiṅ, kyoṅki Wādī-e-Yardan kā gunjān jangal ḡhatm ho gayā hai.

Do Qism ke Gallābān

⁴ Rab merā Ḳhudā mujh se hamkalām huā, “Zabah hone wālī bheḡ-bakriyoṅ kī gallābānī kar!

⁵ Jo unheṅ ḡharid lete wuh unheṅ zabah karte haiṅ aur qusūrwar nahīn ṡhaharte. Aur jo unheṅ bechte wuh kahte haiṅ, ‘Allāh kī hamd ho, mainṅ amīr ho gayā hūn!’

Un ke apne charwāhe un par tars nahīn khāte.

⁶ Is lie Rab farmātā hai ki mainṅ bhī mulk ke bāshindoṅ par tars nahīn khāūṅgā. Mainṅ har ek ko us ke paṛosī aur us ke bādshāh ke hawāle karūṅga. Wuh mulk ko ṡukṛe ṡukṛe kareṅge, aur mainṅ unheṅ un ke hāth se nahīn chhuṛāūṅgā.”

⁷ Chunāṅche mainṅ, Zakariyāh ne saudāgaroṅ ke lie zabah hone wālī bheḡ-bakriyoṅ kī gallābānī kī. Mainṅ ne us kām ke lie do lāṡhiyāṅ liṅ. Ek kā nām ‘Mehrbānī’ aur dūsṛī kā nām ‘Yagāṅgat’ thā. Un ke sāth mainṅ ne rewaḡ kī gallābānī kī. ⁸ Ek hī mahīne meṅ mainṅ ne tīn gallābānoṅ ko miṡā diyā. Lekin jald hī mainṅ bheḡ-bakriyoṅ se tang ā gayā, aur unhoṅ ne mujhe bhī haḡīr jānā.

⁹ Tab mainṅ bolā, “Āindā mainṅ tumhārī gallābānī nahīn karūṅga. Jise marnā hai wuh mare, jise zāe honā hai wuh zāe ho jāe. Aur jo bach jāēṅ wuh ek dūsre kā gosht khāēṅ. Mainṅ zimmedār nahīn hūṅgā!”^a ¹⁰ Mainṅ ne lāṡhī banām

^a‘Mainṅ zimmedār nahīn hūṅgā’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

‘Mehrbānī’ ko toṛ kar zāhir kiyā ki jo ahd main ne tamām aqwām ke sāth bāndhā thā wuh mansūkh hai.

¹¹ Usī din wuh mansūkh huā.

Tab bheṛ-bakriyon ke jo saudāgar mujh par dhyān de rahe the unhoñ ne jān liyā ki yih paiḡhām Rab kī taraf se hai. ¹² Phir main ne un se kahā, “Agar yih āp ko munāsib lage to mujhe mazdūrī ke paise de deñ, warnā rahne deñ.” Unhoñ ne mazdūrī ke lie mujhe chāñdī ke 30 sikke de die.

¹³ Tab Rab ne mujhe hukm diyā, “Ab yih raqam kumhār^a ke sāmne phaiñk de. Kitnī shāndār raqam hai! Yih merī itnī hī qadar karte haiñ.” Main ne chāñdī ke 30 sikke le kar Rab ke ghar meñ kumhār ke sāmne phaiñk die. ¹⁴ Is ke bād main ne dūsri lāṭhī banām ‘Yagāngat’ ko toṛ kar zāhir kiyā ki Yahūdāh aur Isrāil kī akhuwwat mansūkh ho gai hai.

¹⁵ Phir Rab ne mujhe batāyā, “Ab dubārā gallābān kā sāmān le le. Lekin is bār ahmaq charwāhe kā-sā rawaiyā apnā le. ¹⁶ Kyonki main mulk par aisā gallābān muqarrar karūnga jo na halāk hone wālon

kī dekh-bhāl karegā, na chhoṭon ko talāsh karegā, na zaḡhmiyon ko shafā degā, na sehhatmandon ko ḡhurāk muhaiyā karegā. Is ke bajāe wuh behtarīn jānwaron kā gosht khā legā balki itnā zālīm hogā ki un ke khuron ko phāṛ kar toṛegā. ¹⁷ Us bekār charwāhe par afsos jo apne rewaṛ ko chhoṛ detā hai. Talwār us ke bāzū aur dahnī āñkh ko zaḡhmī kare. Us kā bāzū sūkh jāe aur us kī dahnī āñkh andhī ho jāe.”

Allāh Yarūshalam kī

Hifāzat Karegā

12 Zail meñ Rab kā Isrāil ke lie kalām hai. Rab jis ne āsmān ko ḡhaima kī tarah tān kar zamīn kī buniyādeñ rakhīñ aur insān ke andar us kī rūh ko tashkīl diyā wuh farmātā hai,

² “Main Yarūshalam ko gird-onawāh kī qaumon ke lie sharāb kā pyālā banā dūngā jise wuh pī kar laṛkhaṛāne lageñgī. Yahūdāh bhī musibat meñ āegā jab Yarūshalam kā muhāsarā kiyā jāegā. ³ Us dīn duniyā kī tamām aqwām Yarūshalam ke ḡhilāf jamā ho jāeñgī. Tab main Yarūshalam ko

^aYā dhāt dhālne wāle.

ek aisā patthar banāūṅgā jo koī nahīn uṭhā sakegā. Jo bhī use uṭhā kar le jānā chāhe wuh zaḵmī ho jāegā.” ⁴Rab farmātā hai, “Us dīn main̄ tamām ghoṛoṅ meṅ abtarī aur un ke sawāroṅ meṅ dīwānagī paidā karūṅga. Main̄ dīgar aqwām ke tamām ghoṛoṅ ko andhā kar dūṅgā.

Sāth sāth main̄ khulī āṅkhon se Yahūdāh ke gharāne kī dekh-bhāl karūṅga. ⁵Tab Yahūdāh ke ḵhāndān dil meṅ kahaṅge, ‘Yarūshalam ke bāshinde is lie hamāre lie quwwat kā bāis haiṅ ki Rabbul-afwāj un kā Ḵhudā hai.’ ⁶Us dīn main̄ Yahūdāh ke ḵhāndānoṅ ko jalte hue koele banā dūṅgā jo dushman kī sūkhī lakaṛī ko jalā deṅge. Wuh bhaṛaktī huī mashāl hoṅge jo dushman kī pūloṅ ko bhasm karegī. Un ke dāīn aur bāīn taraf jitnī bhī qaumeṅ gird-o-nawāh meṅ rahtī haiṅ wuh sab nazar-e-ātish ho jāeṅgī. Lekin Yarūshalam apnī hī jagah mahfūz rahegā.

⁷Pahle Rab Yahūdāh ke gharoṅ ko bachāegā tāki Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoṅ kī shān-o-shaukat Yahūdāh se baṛī na ho. ⁸Lekin Rab Yarūshalam ke

bāshindoṅ ko bhī panāh degā. Tab un meṅ se kamzor ādmī Dāūd jaisā sūrmā hogā jabki Dāūd kā gharānā Ḵhudā kī mānind, un ke āge chalne wāle Rab ke farishte kī mānind hogā. ⁹Us dīn main̄ Yarūshalam par hamlā-āwar tamām aqwām ko tabāh karne ke lie niklūṅgā.

Yarūshalam kā Mātam

¹⁰Main̄ Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoṅ par mehrbānī aur iltamās kā Rūh unḍelūṅgā. Tab wuh mujh par nazar ḍāleṅge jise unhoṅ ne chhedā hai, aur wuh us ke lie aisā mātam kareṅge jaise apne iklaute beṭe ke lie, us ke lie aisā shadīd ḡham khāeṅge jis tarah apne pahlauṭhe ke lie. ¹¹Us dīn log Yarūshalam meṅ shiddat se mātam kareṅge. Aisā mātam hogā jaisā Maidān-e-Majiddo meṅ Hadad-rimmon par kiya jātā thā. ¹²⁻¹⁴Pūre kā pūrā mulk wāwailā karegā. Tamām ḵhāndān ek dūstre se alag aur tamām aurateṅ dūstroṅ se alag āh-o-bukā kareṅgī. Dāūd kā ḵhāndān, Nātan kā ḵhāndān, Lāwī kā ḵhāndān, Simāi kā ḵhāndān aur

mulk ke bāqī tamām ḵhāndān alag alag mātām kareṅge.

Butparastī aur Jhūṭī Nabuwwat kā Ḵhātmā

13 Us dīn Dāūd ke gharāne aur Yarūshalām ke bāshindoṅ ke lie chashmā kholā jāegā jis ke zariye wuh apne gunāhoṅ aur nāpākī ko dūr kar sakeṅge.”

²Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us dīn main tamām butoṅ ko mulk meṅ se miṭā dūṅgā. Un kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā, aur wuh kisi ko yād nahīn raheṅge.

Nabiyōṅ aur nāpākī kī rūh ko bhī main mulk se dūr karūṅga. ³Is ke bād agar koī nabuwwat kare to us ke apne mān-bāp us se kaheṅge, ‘Tū zindā nahīn rah saktā, kyonki tū ne Rab kā nām le kar jhūṭ bolā hai.’ Jab wuh peshgoiyān sunāegā to us ke apne wālidāin use chhed ḍāleṅge. ⁴Us waqt har nabī ko apnī royā par sharm āegī jab nabuwwat karegā. Wuh nabī kā bāloṅ se banā libās nahīn pahnegā tāki fareb de ⁵balki kahegā, ‘Main nabī nahīn balki kāshktār hūn. Jawānī se hī merā peshā khetibārī rahā hai.’

⁶Agar koī pūchhe, “To phir tere sīne par zaḵhmoṅ ke nishān kis tarah lage? To jawāb degā, main apne dostoṅ ke ghar meṅ zaḵhmi huā.”

Logoṅ kī Jānch-Partāl

⁷Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai talwār, jāg uṭh. Mere gallābān par hamlā kar, us par jo mere qarīb hai. Gallābān ko mār ḍāl tāki bher-bakriyān titar-bitar ho jāeṅ. Main ḵhud apne hāth ko chhoṭoṅ ke ḵhilāf uṭhāūṅgā.” ⁸Rab farmātā hai, “Pūre mulk meṅ logoṅ ke tīn hissoṅ meṅ se do hissoṅ ko miṭāyā jāegā. Do hisse halāk ho jāeṅge aur sirf ek hī hissā bachā rahegā. ⁹Is bache hue hisse ko main āg meṅ ḍāl kar chāndī yā sone kī tarah pāk-sāf karūṅga. Tab wuh merā nām pukāreṅge, aur main un kī sunūṅgā. Main kahūṅgā, ‘Yih merī qaum hai,’ aur wuh kaheṅge, ‘Rab hamārā Ḵhudā hai.’”

Rab Ḵhud Yarūshalām meṅ Bādshāh Hogā

14 Ai Yarūshalām, Rab kā wuh dīn āne wālā hai jab dushman terā māl lūṭ kar tere darmiyān hī use āpas meṅ taqsim

karegā. ²Kyonki main tamām aqwām ko Yarūshalam se laṛne ke lie jamā karūnga. Shahr dushman ke qabze meñ āegā, gharon ko lūṭ liyā jāegā aur auraton kī ismatdari kī jāegī. Shahr ke ādhe bāshinde jilāwatan ho jāenge, lekin bāqī hissā us meñ zindā chhoṛā jāegā.

³Lekin phir Rab ḵhud nikal kar in aqwām se yon laṛegā jis tarah tab laṛtā hai jab kabhī maidān-e-jang meñ ā jātā hai. ⁴Us din us ke pānw Yarūshalam ke mashriq meñ Zaitūn ke pahār par khare hoṅge. Tab pahār phaṭ jāegā. Us kā ek hissā shimāl kī taraf aur dūsra junūb kī taraf khisak jāegā. Bich meñ mashriq se maḡhrib kī taraf ek baṛī wādī paidā ho jāegī. ⁵Tum mere pahāron kī is wādī meñ bhāg kar panāh loge, kyonki yih āzal tak pahuñchāegī. Jis tarah tum Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke aiyām meñ apne āp ko zalzale se bachāne ke lie Yarūshalam se bhāg nikle the usī tarah tum mazkūrā wādī meñ dauṛ āoge. Tab Rab merā Ḵhudā āegā, aur tamām muqaddasīn us ke sāth hoṅge.

⁶Us din na taptī garmī hogī, na sardī yā pālā. ⁷Wuh ek munfarid din hogā jo Rab hī ko mālūm hogā.

Na din hogā aur na rāt balki shām ko bhī raushnī hogī. ⁸Us din Yarūshalam se zindagī kā pānī bah niklegā. Us kī ek shāḵh mashriq ke Bahirā-e-Murdār kī taraf aur dūsra shāḵh maḡhrib ke samundar kī taraf bahegī. Is pānī meñ na garmiyon meñ, na sardiyon meñ kabhī kamī hogī.

⁹Rab pūrī duniyā kā Bādshāh hogā. Us din Rab wāhid Ḵhudā hogā, log sirf usī ke nām kī parastish karenge. ¹⁰Pūrā mulk shimālī shahr Jibā se le kar Yarūshalam ke junūb meñ wāqe shahr Rimmon tak khulā maidān ban jāegā. Sirf Yarūshalam apnī hī ūñchī jagah par rahegā. Us kī purānī hudūd bhī qāym raheṅgī yānī Binyamīn ke Darwāze se le kar purāne darwāze aur Kone ke Darwāze tak, phir Hananel ke Burj se le kar us jagah tak jahān shāhī mai banāī jāti hai. ¹¹Log us meñ baseṅge, aur āindā use kabhī pūrī tabāhī ke lie maḡhsūs nahīn kiyā jāegā. Yarūshalam mahfūz jagah rahegī.

¹²Lekin jo qaumeñ Yarūshalam se laṛne nikleñ un par Rab ek haulnāk bīmārī lāegā. Log abhī khare ho sakeṅge ki un ke jism

saṛ jāēnge. Ānkheñ apne kḥānoñ meñ aur zabān muñh meñ gal jāegī.

¹³ Us din Rab un meñ baṛī abtari paidā karegā. Har ek apne sāthī kā hāth pakaṛ kar us par hamlā karegā. ¹⁴ Yahūdāh bhī Yarūshalam se^a laregā. Tamām paṛosī aqwām kī daulat wahāñ jamā ho jāegī yāñi kasrat kā sonā, chāñdī aur kapṛe.

¹⁵ Na sirf insān mohlak bīmārī kī zad meñ āegā balki jānwar bhī. Ghoṛe, kḥachchar, ūñṭ, gadhe aur bāqī jitne jānwar un lashkargāhoñ meñ hoñge un sab par yihī āfat āegī.

Tamām Aqwām Yarūshalam meñ Īd Manāēngī

¹⁶ To bhī un tamām aqwām ke kuchh log bach jāēnge jinhoñ ne Yarūshalam par hamlā kiya thā. Ab wuh sāl basāl Yarūshalam āte raheñge tāki hamāre Bādshāh Rabbul-afwāj kī parastish karen aur Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāēñ. ¹⁷ Jab kabhī duniyā kī tamām aqwām meñ se koī hamāre Bādshāh Rabbul-afwāj ko sijdā karne ke

lie Yarūshalam na āe to us kā mulk bārish se mahrūm rahegā.

¹⁸ Agar Misrī qaum Yarūshalam na āe aur hissā na le to wuh bārish se mahrūm rahegī. Yoñ Rab un qaumoñ ko sazā degā jo Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāne ke lie Yarūshalam nahīñ āēngī. ¹⁹ Jitnī bhī qaumeñ Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāne ke lie Yarūshalam na āēñ unheñ yihī sazā milegī, kḥāh Misr ho yā koī aur qaum.

²⁰ Us din ghoṛoñ kī ghanṭiyoñ par likhā hogā, “Rab ke lie Maḥsūs-o-Muqaddas.” Aur Rab ke ghar kī degeñ un muqaddas kaṭoroñ ke barābar hoñgī jo qurbāngāh ke sāmne istemāl hote haiñ. ²¹ Hāñ, Yarūshalam aur Yahūdāh meñ maujūd har deg Rabbul-afwāj ke lie maḥsūs-o-muqaddas hogī. Jo bhī qurbāniyāñ pesh karne ke lie Yarūshalam āe wuh unheñ apnī qurbāniyāñ pakāne ke lie istemāl karegā. Us din se Rabbul-afwāj ke ghar meñ koī bhī saudāgar pāyā nahīñ jāegā.

^a Yā meñ.

Malākī

1 Zail meñ Isrāīl ke lie Rab kā wuh kalām hai jo us ne Malākī par nāzil kiya.

²Rab farmātā hai, “Tum mujhe pyāre ho.” Lekin tum kahte ho, “Kis tarah? Terī ham se muhabbat kahāñ zāhir huī hai?”

Suno Rab kā jawāb! “Kyā Esau aur Yāqūb sage bhāī nahīn the? To bhī sirf Yāqūb mujhe pyārā thā ³jabki Esau se main mutanaffir rahā. Us ke pahārī ilāqe Adom ko main ne wīrān-o-sunsān kar diyā, us kī maurūsī zamīn ko registān ke gīḍarōñ ke hawāle kar diyā hai.” ⁴Adomī kahte haiñ, “Go ham chaknāchūr ho gae haiñ to bhī khañḍarāt kī jagah nae ghar banā leñge.” Lekin Rabbul-afwāj farmātā hai, “Beshak tāmīr kā kām karte jāo, lekin main sab kuchh

dubārā ḍhā dūngā. Un kā mulk ‘Bedīnī kā Mulk’ aur un kī qaum ‘Wuh Qaum Jis par Rab kī Abadī Lānat hai’ kahlāegī. ⁵Tum Isrāīlī apnī āñkhoñ se yih dekhoge. Tab tum kahoge, ‘Rab apnī azmat Isrāīl kī sarhaddoñ se bāhar bhī zāhir kartā hai.’”

Imāmoñ par Ilzām

⁶Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai imāmo, beṭā apne bāp kā aur naukar apne mālik kā ehtirām kartā hai. Lekin merā ehtirām kaun kartā hai, go main tumhārā bāp hūñ? Merā khauf kaun māntā hai, go main tumhārā mālik hūñ? Haqīqat yih hai ki tum mere nām ko haqīr jānte ho. Lekin tum etarāz karte ho, ‘Ham kis tarah tere nām ko haqīr jānte haiñ?’ ⁷Is meñ ki tum

merī qurbāngāh par nāpāk kḥurāk rakh dete ho. Tum pūchhte ho, ‘Ham ne tujhe kis bāt meñ nāpāk kiyā hai?’ Is meñ ki tum Rab kī mez ko qābil-e-tahqīr qarār dete ho. ⁸ Kyoñki go andhe jānwaroñ ko qurbān karnā saḥt manā hai, to bhī tum yih bāt nazarandāz karke aise jānwaroñ ko qurbān karte ho. Langarē yā bīmār jānwar chaḥhānā bhī mamnūs hai, to bhī tum kahte ho, ‘Koī bāt nahīn’ aur aise hī jānwaroñ ko pesh karte ho.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Agar wāqāī is kī koī bāt nahīn to apne mulk ke gawarnar ko aise jānwaroñ ko pesh karo. Kyā wuh tum se kḥush hogā? Kyā wuh tumheñ qabūl karegā? Hargiz nahīn! ⁹ Chunāñche ab Allāh se iltamās karo ki ham par mehrbānī kar.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Kḥud soch lo, kyā hamāre hāthoñ se aisī qurbāniyāñ milne par Allāh hameñ qabūl karegā? ¹⁰ Kāsh tum meñ se koī mere ghar ke darwāzoñ ko band kare tāki merī qurbāngāh par befāyda āg na lagā sako! Maiñ tum se kḥush nahīn, aur tumhāre hāthoñ se qurbāniyāñ mujhe bilkul pasand nahīn.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

¹¹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Pūrī duniyā meñ mashriq se maḡhrib tak merā nām azīm hai. Har jagah mere nām ko baḥhūr aur pāk qurbāniyāñ pesh kī jāti haiñ. Kyoñki digar aqwām meñ merā nām azīm hai. ¹² Lekin tum apnī harkatoñ se mere nām kī behurmatī karte ho. Tum kahte ho, ‘Rab kī mez ko nāpāk kiyā jā saktā hai, us kī qurbāniyoñ ko haqīr jānā jā saktā hai.’ ¹³ Tum shikāyat karte ho, ‘Hāy, yih kḥidmat kitnī taklīfdeh hai!’ Aur qurbānī kī āg ko hiqārat kī nazaron se dekhte hue tez karte ho. Har qism kā jānwar pesh kiyā jātā hai, kḥāh wuh zaḥhmī, langarā yā bīmār kyoñ na ho.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Kyā maiñ tumhāre hāthoñ se aisī qurbāniyāñ qabūl kar saktā hūñ? Hargiz nahīn! ¹⁴ Us dhokebāz par lānat jo mannāt mān kar kahe, ‘Maiñ Rab ko apne rewar kā achchhā menḍhā qurbān karūñga’ lekin is ke bajāe nāqis jānwar pesh kare.” Kyoñki Rabbul-afwāj farmātā hai, “Maiñ azīm Bādshāh hūñ, aur aqwām meñ mere nām kā kḥauf mānā jātā hai.

2 Ai imāmo, ab mere faisle par dhyān do!” ² Rabbul-afwāj

farmātā hai, “Merī suno, pūre dil se mere nām kā ehtirām karo, warnā main tum par lānat bhejūngā, main tumhārī barkaton ko lānaton mein tabdil kar dūngā. Balki main yih kar bhī chukā hūn, kyonki tum ne pūre dil se mere nām kā ehtirām nahīn kiya. ³Tumhāre chāl-chalan ke sabab se main tumhārī aulād ko dāntūngā. Main tumhārī id kī qurbāniyon kā gobar tumhāre muñh par phaink dūngā, aur tumheñ us ke samet bāhar phainkā jāegā.”

⁴Rabbul-afwāj farmātā hai, “Tab tum jān loge ki main ne tum par yih faisla kiya hai tāki merā Lāwī ke qabile ke sāth ahd qāym rahe. ⁵Kyonki main ne ahd bāndh kar Lāwiyon se zindagī aur salāmatī kā wādā kiya thā, aur main ne wāde ko pūrā bhī kiya. Us waqt Lāwī merā khauf mānte balki mere nām se dahshat khāte the. ⁶Wuh qābil-e-etamād tālīm dete the, aur un kī zabān par jhūṭ nahīn hotā thā. Wuh salāmatī se aur sīdhī rāh par mere sāth chalte the, aur bahut-se log un ke bāis gunāh se dūr ho gae.

⁷Imāmon kā farz hai ki wuh

sahīh tālīm mahfūz rakheñ, aur logon ko un se hidāyat hāsil karnī chāhie. Kyonki imām Rabbul-afwāj kā paighambar hai. ⁸Lekin tum sahīh rāh se haṭ gae ho. Tumhārī tālīm bahuton ke lie ṭhokar kā bāis ban gāi hai.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Tum ne Lāwiyon ke sāth mere ahd ko kḥāk mein milā diya hai. ⁹Is lie main ne tumheñ tamām qaum ke sāmne zalīl kar diya hai, sab tumheñ haqīr jānte haiñ. Kyonki tum merī rāhon par nahīn rahte balki tālīm dete waqt jānibdārī dikhāte ho.”

Nājāyz Shādiyāñ aur Talāq par Malāmat

¹⁰Kyā ham sab kā ek hī bāp nahīn? Ek hī Kḥudā ne hameñ kḥalaq kiya hai. To phir ham ek dūsre se bewafāi karke apne bāpdādā ke ahd kī behurmatī kyon kar rahe haiñ?

¹¹Yahūdāh bewafā ho gayā hai. Isrāīl aur Yarūshalām mein makrūh harkateñ sarzad huī haiñ, kyonki Yahūdāh ke ādmiyon ne Rab ke ghar kī behurmatī kī hai, us maqdis kī jo Rab ko pyārā hai. Kis tarah? Unhon ne digar aqwām kī

butparast auratoñ se shādī kī hai.^a

¹² Lekin jis ne bhī aisā kiyā hai use Rab jar se Yāqūb ke k̄haimoñ se nikāl phainkegā, k̄hāh wuh Rabbul-afwāj ko kitnī qurbāniyāñ pesh kyon na kare.

¹³ Tum se ek aur k̄hatā bhī sarzad hotī hai. Beshak Rab kī qurbāngāh ko apne ānsuoñ se tar karo, beshak rote aur karāhte raho ki Rab na hamārī qurbāniyoñ par tawajjuh detā, na unheñ k̄hushī se hamāre hāth se qabūl kartā hai. Lekin yih karne se koī farq nahīñ paṛegā.

¹⁴ Tum pūchhte ho, “Kyon?” Is lie ki shādī karte waqt Rab k̄hud gawāh hotā hai. Aur ab tū apnī bīwī se bewafā ho gayā hai, go wuh terī jīwansāthī hai jis se tū ne shādī kā ahd bāndhā thā. ¹⁵ Kyā Rab ne shauhar aur bīwī ko ek nahīñ banāyā, ek jism jis meñ rūh hai? Aur yih ek jism kyā chāhtā hai? Allāh kī taraf se aulād. Chunāñche apnī rūh meñ k̄habardār raho! Apnī bīwī se bewafā na ho jā! ¹⁶ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā K̄hudā hai farmātā hai, “Main talāq se nafrat kartā hūn

aur us se mutanaffir hūn jo zulm se mulabbas hotā hai. Chunāñche apnī rūh meñ k̄habardār rah kar is tarah kā bewafā rawaiyā iḳhtiyār na karo!”

Rab Logoñ kī Adālat Karegā

¹⁷ Tumhārī bātoñ ko sun sun kar Rab thak gayā hai. Tum pūchhte ho, “Ham ne use kis tarah thakā diyā hai?” Is meñ ki tum dāwā karte ho, “Badī karne wālā Rab kī nazar meñ thīk hai, wuh aise logoñ ko pasand kartā hai.” Tum yih bhī kahte ho, “Allāh kahāñ hai? Wuh insāf kyon nahīñ kartā?”

3 Rabbul-afwāj jawāb meñ farmātā hai, “Dekh, main apne paighambar ko bhej detā hūn jo mere āge āge chal kar merā rāstā taiyār karegā. Tab jis Rab ko tum talāsh kar rahe ho wuh achānak apne ghar meñ ā maujūd hogā. Hāñ, ahd kā paighambar jis kī tum shiddat se ārzū karte ho wuh āne wālā hai!”

² Lekin jab wuh āe to kaun yih bardāsht kar sakegā? Kaun qāym rah sakegā jab wuh ham par zāhir

^aLafzī tarjumā: Yahūdāh ne ajnabī mabūdoñ kī beṭiyon se shādī kī hai.

ho jāegā? Wuh to dhāt dhālne wāle kī āg yā dhobī ke tez sābun kī mānind hogā. ³Wuh baiṭh kar chāndī ko pighlā kar pāk-sāf karegā. Jis tarah sone-chāndī ko pighlā kar pāk-sāf kiyā jātā hai usī tarah wuh Lāwī ke qabīle ko pāk-sāf karegā. Tab wuh Rab ko rāst qurbāniyān pesh kareṅge. ⁴Phir Yahūdāh aur Yarūshalam kī qurbāniyān qadīm zamāne kī tarah dubārā Rab ko qabūl hoṅgī.

⁵Rabbul-afwāj farmātā hai, “Maiṅ tumhārī adālat karne ke lie tumhāre pās āūṅgā. Jald hī maiṅ un ke kḥilāf gawāhī dūṅgā jo merā kḥauf nahīn mānte, jo jādūgar aur zinākār haiṅ, jo jhūṭī qasam khāte, mazdūroṅ kā haq mārte, bewāoṅ aur yatīmoṅ par zulm karte aur ajnabiyōṅ kā haq mārte haiṅ.

Tum Allāh ko Dhokā Dete Ho

⁶Maiṅ, Rab tabdil nahīn hotā, lekin tum ab tak Yāqūb kī aulād rahe ho. ⁷Apne bāpdādā ke zamāne se le kar āj tak tum ne mere ahkām se dūr rah kar un par dhyān nahīn diyā. Rabbul-afwāj farmātā hai ki mere pās wāpas āo! Tab maiṅ bhi tumhāre pās wāpas āūṅgā.

Lekin tum etarāz karte ho, ‘Ham kyon wāpas āēṅ, ham se kyā sarzad huā hai?’ ⁸Kyā munāsib hai ki insān Allāh ko ṭhage? Hargiz nahīn! Lekin tum log yihī kuchh kar rahe ho. Tum pūchhte ho, ‘Ham kis tarah tujhe ṭhagte haiṅ?’ Is meṅ ki tum mujhe apnī paidāwār kā daswān hissā nahīn dete. Niz, tum imāmoṅ ko qurbāniyoṅ kā wuh hissā nahīn dete jo un kā haq bantā hai. ⁹Pūrī qaum mujhe ṭhagti rahti hai, is lie maiṅ ne tum par lānat bhejī hai.”

¹⁰Rabbul-afwāj farmātā hai, “Mere ghar ke godām meṅ apnī paidāwār kā pūrā daswān hissā jamā karo tāki is meṅ kḥurāk dastyāb ho. Mujhe is meṅ āzmā kar dekho ki maiṅ apne wāde ko pūrā kartā hūṅ ki nahīn. Kyōṅki maiṅ tum se wādā kartā hūṅ ki jawāb meṅ maiṅ āsmān ke dariche khol kar tum par had se zyādā barkat barsā dūṅgā.” ¹¹Rabbul-afwāj farmātā hai, “Maiṅ kīroṅ ko tumhārī fasloṅ se dūr rakhūṅgā tāki tumhāre khetoṅ kī paidāwār aur tumhāre angūr kḥarāb na ho jāēṅ balki pak jāēṅ. ¹²Tab tumhārā mulk itnā rāhatbakḥsh hogā ki tamām aqwām tumheṅ mubārak

kaheṅgī.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Jis Din Allāh Faislā Karegā

¹³Rab farmātā hai, “Tum mere bāre meṅ kufr bakte ho. Tum kahte ho, ‘Ham kyonkar kufr bakte haiṅ?’

¹⁴Is meṅ ki tum kahte ho, ‘Allāh kī k̄hidmat karnā abas hai. Kyonki Rabbul-afwāj kī hidāyāt par dhyān dene aur muñh laṭkā kar us ke huzūr phirne se hamēṅ kyā fāyda huā hai?’ ¹⁵Chunāñche gustāk̄h logoṅ ko mubārak ho, kyonki bedīn phalte-phūlte aur Allāh ko āzmāne wāle hī bache rahte haiṅ.”

¹⁶Lekin phir Rab kā k̄hauf mānte aur us ke nām kā ehtirām karte haiṅ. ¹⁷Rabbul-afwāj farmātā hai, “Jis din main harkat meṅ āūṅgā us din wuh merī k̄hās milkiyat hoṅge. Main un par yoṅ rahm karūṅga, jis tarah bāp apne us beṭe par tars khātā hai jo us kī k̄hidmat kartā hai. ¹⁸Us waqt tumheṅ rāstbāz aur bedīn kā farq dubārā nazar āegā. Sāf zāhir ho jāegā ki Allāh

kī k̄hidmat karne wāloṅ aur dūstroṅ meṅ kyā farq hai.”

4 Rabbul-afwāj farmātā hai, “Yaqīnan wuh din āne wālā hai jab merā ghazab bharakti bhaṭṭī kī tarah nāzil ho kar har gustāk̄h aur bedīn shakhs ko bhūse kī tarah bhasm kar degā. Wuh jaṛ se le kar shāk̄h tak miṭ jāeṅge.

²Lekin tum par jo mere nām kā k̄hauf mānte ho rāstī kā sūraj tulū hogā, aur us ke paroṅ tale shafā hogī. Tab tum bāhar nikal kar khule chhoṛe hue bachhroṅ kī tarah k̄hushī se kūdte phāṇdte phiroge. ³Jis din main yih kuchh karūṅga us din tum bedīnoṅ ko yoṅ kuchal ḍāloge ki wuh pāñwoṅ tale kī k̄hāk ban jāeṅge.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

⁴“Mere k̄hādīm Mūsā kī shariāt ko yād rakho yānī wuh tamām ahkām aur hidāyāt jo main ne use Horib yānī Sīnā Pahār par Isrāīlī qaum ke lie dī thiṅ. ⁵Rab ke us azīm aur haulnāk din se pahle main tumhare pās Iliyās Nabī ko bhejūṅgā. ⁶Jab wuh āegā to bāp kā dil beṭe aur beṭe kā dil bāp kī taraf māyl karegā tāki main ā kar mulk ko apne lie maḥsūs karke nest-on-nābūd na karūṅ.”

Injīl-e-Muqaddas

Asal Yūnānī Matan se
Naya Urdū Tarjumā

Mattī

Īsā Masīh kā Nasabnāmā

1 Īsā Masīh bin Dāūd bin Ibrāhīm kā nasabnāmā:

²Ibrāhīm Is'hāq kā bāp thā, Is'hāq Yāqūb kā bāp aur Yāqūb Yahūdāh aur us ke bhāiyōn kā bāp.

³Yahūdāh ke do beṭe Fāras aur Zārah the. (Un kī mān Tamr thī.)

Fāras Hasron kā bāp aur Hasron Rām kā bāp thā. ⁴Rām Ammīnadāb kā bāp, Ammīnadāb Nahson kā bāp

aur Nahson Salmon kā bāp thā.

⁵Salmon Boaz kā bāp thā. (Boaz kī mān Rāhab thī.) Boaz Obed kā bāp thā. (Obed kī mān Rūt thī.) Obed Yassī kā bāp aur ⁶Yassī Dāūd Bādshāh kā bāp thā.

Dāūd Sulemān kā bāp thā. (Sulemān kī mān pahle Ūriyyāh

kī bīwī thī.) ⁷Sulemān Rahubiyām kā bāp, Rahubiyām Abiyāh kā bāp aur Abiyāh Āsā kā bāp thā. ⁸Āsā

Yahūsafat kā bāp, Yahūsafat Yūrām kā bāp aur Yūrām Uzziyāh kā bāp thā. ⁹Uzziyāh Yūtām kā bāp, Yūtām Āḡhaz kā bāp aur Āḡhaz Hizqiyāh

kā bāp thā. ¹⁰Hizqiyāh Manassī kā bāp, Manassī Amūn kā bāp

aur Amūn Yūsiyāh kā bāp thā.

¹¹Yūsiyāh Yahūyākīn^a aur us ke bhāiyōn kā bāp thā. (Yīh Bābal kī jilāwatanī ke daurān paidā hue.)

¹²Bābal kī jilāwatanī ke bād Yahūyākīn Siyālṭiyel kā bāp aur Siyālṭiyel Zarubbābal kā bāp thā. ¹³Zarubbābal Abīhūd kā

bāp, Abīhūd Iliyāqīm kā bāp aur Iliyāqīm Āzor kā bāp thā. ¹⁴Āzor

^aYūnānī meṅ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

Sadoq kā bāp, Sadoq Aḵhīm kā bāp aur Aḵhīm Ilīhūd kā bāp thā. ¹⁵Ilīhūd Iliyazar kā bāp, Iliyazar Mattān kā bāp aur Mattān Yāqūb kā bāp thā. ¹⁶Yāqūb Mariyam ke shauhar Yūsuf kā bāp thā. Is Mariyam se Īsā paidā huā, jo Masīh kahlātā hai.

¹⁷Yōn Ibrāhīm se Dāūd tak 14 nasleñ haiñ, Dāūd se Bābal kī jilāwatanī tak 14 nasleñ haiñ aur jilāwatanī se Masīh tak 14 nasleñ haiñ

Īsā Masīh kī Paidāish

¹⁸Īsā Masīh kī paidāish yōñ huī: Us waqt us kī māñ Mariyam kī mangnī Yūsuf ke sāth ho chukī thī kī wuh Rūhul-quds se hāmīlā pāī gai. Abhī un kī shādī nahīñ huī thī. ¹⁹Us kā mangetar Yūsuf rāstbāz thā, wuh alāniyā Mariyam ko badnām nahīñ karnā chāhtā thā. Is lie us ne ḵhāmoshī se yih rishtā torne kā irādā kar liyā. ²⁰Wuh is bāt par abhī ḡhaur-o-fikr kar hī rahā thā kī Rab kā farishtā ḵhāb meñ us par zāhir huā aur farmāyā, “Yūsuf bin Dāūd, Mariyam se shādī karke use apne ghar le āne se mat ḍar, kyonki paidā hone wālā bachchā Rūhul-

quds se hai. ²¹Us ke beṭā hogā aur us kā nām Īsā rakhnā, kyonki wuh apnī qaum ko us ke gunāhoñ se rihāī degā.”

²²Yih sab kuchh is lie huā tākī Rab kī wuh bāt pūrī ho jāe jo us ne apne nabī kī mārīfat farmāī thī, ²³“Dekho ek kunwārī hāmīlā hogī. Us se beṭā paidā hogā aur wuh us kā nām Immānuel rakheṅge.” (Immānuel kā matlab ‘Ḳhudā Hamāre Sāth’ hai.)

²⁴Jab Yūsuf jāg uthā to us ne Rab ke farishte ke farmān ke mutābiq Mariyam se shādī kar lī aur use apne ghar le gayā. ²⁵Lekin jab tak us ke beṭā paidā na huā wuh Mariyam se hambistar na huā. Aur Yūsuf ne bachche kā nām Īsā rakhā.

Mashriq se Majūsī Ālim

2 Īsā Herodes Bādshāh ke zamāne meñ sūbā Yahūdīyā ke shahr Bait-laham meñ paidā huā. Un dinon meñ kuchh majūsī ālim mashriq se ā kar Yarūshalam pahuñch gae. ²Unhoñ ne pūchhā, “Yahūdīyon kā wuh bādshāh kahāñ hai jo hāl hī meñ paidā huā hai? Kyonki ham ne mashriq meñ us kā

sitārā dekhā hai aur ham use sijdā karne āe haiñ.”

³Yih sun kar Herodes Bādshāh pūre Yarūshalam samet ghabrā gayā. ⁴Tamām rāhnumā imāmon aur shariāt ke ulamā ko jamā karke us ne un se dariyāft kiyā ki Masīh kahān paidā hogā.

⁵Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahūdiyā ke shahr Bait-laham mein, kyonki nabī kī mārifat yon likhā hai, ⁶‘Ai Mulk-e-Yahūdiyā mein wāqe Bait-laham, tū Yahūdiyā ke hukmrānoñ mein hargiz sab se chhoṭā nahīn. Kyonki tujh mein se ek hukmrān niklegā jo merī qaum Isrāil kī gallābānī karegā.”

⁷Is par Herodes ne khufiyā taur par majūsī ālimon ko bulā kar tafsīl se pūchhā ki wuh sitārā kis waqt dikhāi diyā thā. ⁸Phir us ne unheñ batāyā, “Bait-laham jāeñ aur tafsīl se bachche kā patā lagāeñ. Jab āp use pā leñ to mujhe ittālā deñ tāki main bhi jā kar use sijdā karūñ.”

⁹Bādshāh ke in alfāz ke bād wuh chale gae. Aur dekho jo sitārā unhoñ ne mashriq mein dekhā thā wuh un ke āge āge chaltā gayā aur chalte chalte us maqām ke ūpar ṭahar gayā jahān bachchā thā.

¹⁰Sitāre ko dekh kar wuh bahut

khush hue. ¹¹Wuh ghar mein dākhil hue aur bachche ko māñ ke sāth dekh kar unhoñ ne aundhe muñh gir kar use sijdā kiyā. Phir apne ḍibbe khol kar use sone, lubān aur mur ke tohfe pesh kie.

¹²Jab rawānagī kā waqt āyā to wuh Yarūshalam se ho kar na gae balki ek aur rāste se apne mulk chale gae. Kyonki unheñ khāb mein āgāh kiyā gayā thā ki Herodes ke pās wāpas na jāo.

Misr kī Jānib Hijrat

¹³Un ke chale jāne ke bād Rab kā farishtā khāb mein Yūsuf par zāhir huā aur kahā, “Uṭh, bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ko hijrat kar jā. Jab tak main tujhe ittālā na dūñ wahīn ṭahrā rah, kyonki Herodes bachche ko talāsh karegā tāki use qatl kare.”

¹⁴Yūsuf uṭhā aur usī rāt bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ke lie rawānā huā. ¹⁵Wahān wuh Herodes ke intaqāl tak rahā. Yon wuh bāt pūrī hui jo Rab ne nabī kī mārifat farmāi thi, “Main ne apne farzand ko Misr se bulāyā.”

Bachchoñ kā Qatl

¹⁶Jab Herodes ko mālūm huā ki majūsī ālimoñ ne mujhe fareb diyā hai to use baṛā taish āyā. Us ne apne faujiyoñ ko Bait-laham bhej kar unheñ hukm diyā ki Bait-laham aur irdgird ke ilāqe ke un tamām laṛkoñ ko qatl karen jin kī umr do sāl tak ho. Kyoñki us ne majūsioñ se bachche kī umr ke bāre meñ yih mālūm kar liyā thā.

¹⁷Yoñ Yarmiyyāh Nabī kī peshgoī pūrī huī, ¹⁸“Rāmā meñ shor mach gayā hai, rone pītne aur shadīd mātām kī āwāzeñ. Rākhlil apne bachchoñ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīn kar rahī, kyoñki wuh halāk ho gae haiñ.”

Misr se Wāpasī

¹⁹Jab Herodes intaqāl kar gayā to Rab kā farishtā kḥāb meñ Yūsuf par zāhir huā jo abhī Misr hī meñ thā. ²⁰Farishte ne use batāyā, “Uṭh, bachche ko us kī māñ samet le kar Mulk-e-Isrāīl wāpas chalā jā, kyoñki jo bachche ko jān se mārne ke darpai the wuh mar gae haiñ.” ²¹Chunāñche Yūsuf uṭhā aur bachche aur us kī māñ ko le kar Mulk-e-Isrāīl meñ lauṭ āyā.

²²Lekin jab us ne sunā ki Arkḥilāus apne bāp Herodes kī jagah Yahūdiyā meñ taḥtnashīn ho gayā hai to wuh wahāñ jāne se ḍar gayā. Phir kḥāb meñ hidāyat pā kar wuh Galīl ke ilāqe ke lie rawānā huā. ²³Wahāñ wuh ek shahr meñ jā basā jis kā nām Nāsarat thā. Yoñ nabioñ kī bāt pūrī huī ki ‘Wuh Nāsari kahlāegā.’

Yahyā Baptismā Dene Wāle

kī Kḥidmat

3 Un dinoñ meñ Yahyā baptismā dene wālā āyā aur Yahūdiyā ke registān meñ elān karne lagā, ²“Taubā karo, kyoñki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gai hai.” ³Yahyā wuhī hai jis ke bāre meñ Yasāyāh Nabī ne farmāyā, ‘Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai, Rab kī rāh taiyār karo! Us ke rāste sīdhe banāo.’

⁴Yahyā ūñṭoñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. Kḥurāk ke taur par wuh ṭiḍḍiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁵Log Yarūshalām, pūre Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe se nikal kar us ke pās āe. ⁶Aur apne gunāhoñ ko

taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁷ Bahut-se Farīsī aur Sadūqī bhī wahāñ āe jahāñ wuh baptismā de rahā thā. Unheñ dekh kar us ne kahā, “Ai zahrīle sāñp ke bachcho! Kis ne tumheñ āne wāle ġhazab se bachne kī hidāyat kī? ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqāi taubā kī hai. ⁹ Yih kḥayāl mat karo ki ham to bach jāenge kyonki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Maiñ tum ko batātā hūñ ki Allāh in pattharon se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ¹⁰ Ab to adālat kī kulhārī daraḡhton kī jaṛon par rakhī huī hai. Har daraḡht jo achchhā phal na lāe kātā aur āg meñ jhoñkā jāegā. ¹¹ Maiñ to tum taubā karne wālon ko pāñī se baptismā detā hūñ, lekin ek āne wālā hai jo mujh se baṛā hai. Maiñ us ke jūton ko uṭhāne ke bhī lāyq nahīñ. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹² Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah bilkul sāf karke anāj ko apne godām

meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisī āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahīñ.”

Īsā kā Baptismā

¹³ Phir Īsā Galīl se Dariyā-e-Yardan ke kināre āyā tāki Yahyā se baptismā le. ¹⁴ Lekin Yahyā ne use rokne kī koshish karke kahā, “Mujhe to āp se baptismā lene kī zarūrat hai, to phir āp mere pās kyon āe haiñ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Ab hone hī de, kyonki munāsib hai ki ham yih karte hue Allāh kī rāst marzī pūrī karen.”^a is par Yahyā mān gayā.

¹⁶ Baptismā lene par Īsā fauran pāñī se niklā. Usī lamhe āsmān khul gayā aur us ne Allāh ke Rūh ko dekhā jo kabūtar kī tarah utar kar us par ṭhahar gayā. ¹⁷ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, is se maiñ kḥush hūñ.”

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

4 Phir Rūhul-quds Īsā ko registān meñ le gayā tāki use Iblis se āzmāyā jāe. ² Chālīs din aur

^a Lafzī tarjumā: ham tamām rāstbāzī pūrī karen.

chālīs rāt rozā rakhne ke bād use āḡhirkār bhūk lagī. ³Phir āzmāne wālā us ke pās ā kar kahne lagā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to in pattharon ko hukm de ki roṭī ban jāen.”

⁴Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīn, kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī balki har us bāt par jo Rab ke munh se nikaltī hai.”

⁵Is par Iblīs ne use muqaddas shahr Yarūshalam le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūnchī jagah par kharā kiya aur kahā, ⁶“Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahān se chhalāng lagā de. Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Wuh terī khātir apne farishton ko hukm degā, aur wuh tujhe apne hāthon par uṭhā leṅge tāki tere pānwoñ ko patthar se ṭhes na lage.’”

⁷Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Ḳhudā ko na āzmānā.’”

⁸Phir Iblīs ne use ek nihāyat ūnche pahār par le jā kar use duniyā ke tamām mamālik aur un kī shān-o-shaukat dikhāi. ⁹Wuh bolā, “Yih sab kuchh main tujhe de

dūngā, shart yih hai ki tū gir kar mujhe sijdā kare.”

¹⁰Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiya aur kahā, “Iblīs, dafā ho jā! Kyonki kalām-e-muqaddas meñ yon likhā hai, ‘Rab apne Ḳhudā ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādat kar.’”

¹¹Is par Iblīs use chhoṛ kar chalā gayā aur farishte ā kar us kī ḡhidmat karne lage.

Galīl meñ Īsā kī Ḳhidmat kā Āghāz

¹²Jab Īsā ko ḡhabar milī ki Yahyā ko jel meñ ḡāl diyā gayā hai to wuh wahān se chalā gayā aur Galīl meñ āyā. ¹³Nāsarāt ko chhoṛ kar wuh jhīl ke kināre par wāqe shahr Kafarnahūm meñ rahne lagā, yānī Zabūlūn aur Naftālī ke ilāqe meñ. ¹⁴Yon Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūri huī,

¹⁵“Zabūlūn kā ilāqā, Naftālī kā ilāqā,

jhīl ke sāth kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār,

ḡhairyahūdiyon kā Galīl:

¹⁶Andhere meñ baiṭhī qaum ne ek tez raushnī dekhī,

maut ke sāye meñ ḡube hue mulk ke bāshindoñ par raushnī chamkī.”

¹⁷Us waqt se Īsā is paighām kī munādī karne lagā, “Taubā karo, kyonki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.”

Īsā Chār Machheroṇ ko Bulātā Hai

¹⁸Ek din jab Īsā Galil kī Jhil ke kināre kināre chal rahā thā to us ne do bhāiyōṇ ko dekhā—Shamāūn jo Patras bhī kahlātā thā aur Andriyās ko. Wuh pānī meṇ jāl ḍāl rahe the, kyonki wuh māhīgīr the. ¹⁹Us ne kahā, “Āo, mere pīchhe ho lo, main tum ko ādamgīr banāūngā.” ²⁰Yih sunte hī wuh apne jāloṇ ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

²¹Āge jā kar Īsā ne do aur bhāiyōṇ ko dekhā, Yāqūb bin Zabdī aur us ke bhāī Yūhannā ko. Wuh kashtī meṇ baiṭhe apne bāp Zabdī ke sāth apne jāloṇ kī marammat kar rahe the. Īsā ne unheṇ bulāyā ²²to wuh fauran kashtī aur apne bāp ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

Īsā Tālīm Detā, Munādī Kartā aur Shafā Detā Hai

²³Aur Īsā Galil ke pūre ilāqe meṇ phirtā rahā. Jahān bhī wuh jātā wuh Yahūdī ibādatkhānoṇ meṇ tālīm detā, bādshāhī kī

khushkhabrī sunātā aur har qism kī bīmārī aur alālat se shafā detā thā.

²⁴Us kī khabar Mulk-e-Shām ke kone kone tak pahuñch gaī, aur log apne tamām marizoṇ ko us ke pās lāne lage. Qism qism kī bīmārīyōṇ tale dabe log, aise jo shadīd dard kā shikār the, badrūhoṇ kī girift meṇ mubtalā, mirgī wāle aur fālījzadā, gharz jo bhī āyā Īsā ne use shafā baḥshī. ²⁵Galil, Dikapulis, Yarūshalam, Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pār ke ilāqe se baṛe baṛe hujūm us ke pīchhe chalte rahe.

Pahārī Wāz

5 Bhīṛ ko dekh kar Īsā pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. Us ke shāgird us ke pās āe ²aur wuh unheṇ yih tālīm dene lagā:

Haqīqī Khushi

³“Mubārak haiṇ wuh jin kī rūh zarūratmand hai, kyonki āsmān kī bādshāhī unhiṇ kī hai.

⁴Mubārak haiṇ wuh jo mātām karte haiṇ, kyonki unheṇ tasallī dī jāegī.

⁵Mubāarak haiñ wuh jo halīm haiñ, kyoñki wuh zamīn wirse meñ pāeñge.

⁶Mubāarak haiñ wuh jinheñ rāstbāzī kī bhūk aur pyās hai, kyoñki wuh ser ho jāeñge.

⁷Mubāarak haiñ wuh jo rahm dil haiñ, kyoñki un par rahm kiyā jāegā.

⁸Mubāarak haiñ wuh jo khālis dil haiñ, kyoñki wuh Allāh ko dekeñge.

⁹Mubāarak haiñ wuh jo sulah karāte haiñ, kyoñki wuh Allāh ke farzand kahlāeñge.

¹⁰Mubāarak haiñ wuh jin ko rāstbāz hone ke sabab se satāyā jātā hai, kyoñki unheñ āsmān kī bādshāhī wirse meñ milegī.

¹¹Mubāarak ho tum jab log merī wajah se tumheñ lān-tān karte, tumheñ satāte aur tumhāre bāre meñ har qism kī burī aur jhūṭī bāt karte haiñ. ¹²Khushī manāo aur bāgh bāgh ho jāo, tum ko āsmān par baṛā ajr milegā. Kyoñki isī tarah unhoñ ne tum se pahle nabiyōn ko bhī izā pahuñchāi thī.

Tum Namak aur Raushnī Ho

¹³Tum duniyā kā namak ho. Lekin agar namak kā zāyqā jātā rahe to phir use kyoñkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? Wuh kisi bhī kām kā nahīn rahā balki bāhar phaiñkā jāegā jahān wuh logoñ ke pāñwoñ tale raundā jāegā.

¹⁴Tum duniyā kī raushnī ho. Pahār par wāqe shahr kī tarah tum ko chhupāyā nahīn jā saktā.

¹⁵Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use bartan ke nīche nahīn rakhtā balki shamādān par rakh detā hai jahān se wuh ghar ke tamām afrād ko raushnī detā hai. ¹⁶Isī tarah tumhārī raushnī bhī logoñ ke sāmne chamke tāki wuh tumhāre nek kām dekh kar tumhāre āsmānī Bāp ko jalāl deñ.

Shariat

¹⁷Yih na samjho ki main Mūsawī shariat aur nabiyōn kī bātoñ ko mansūkh karne āyā hūñ. Mansūkh karne nahīn balki un kī takmil karne āyā hūñ. ¹⁸Main tum ko sach batātā hūñ, jab tak āsmān-o-zamīn qāym raheñge tab tak shariat bhī qāym rahegī—na us kā koī harf, na us kā koī zer yā zabar mansūkh

hogā jab tak sab kuchh pūrā na ho jāe. ¹⁹Jo in sab se chhoṭe ahkām meñ se ek ko bhī mansūkh kare aur logoñ ko aisā karnā sikhāe use āsmān kī bādshāhī meñ sab se chhoṭā qarār diyā jāegā. Is ke muqābale meñ jo in ahkām par amal karke inheñ sikhātā hai use āsmān kī bādshāhī meñ baṛā qarār diyā jāegā. ²⁰Kyonki main tum ko batātā hūñ ki agar tumhārī rāstbāzī shariat ke ulamā aur Farisiyoñ kī rāstbāzī se zyādā nahīñ to tum āsmān kī bādshāhī meñ dākhl hone ke lāyq nahīñ.

Ġhussā

²¹Tum ne sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Qatl na karnā. Aur jo qatl kare use adālat meñ jawāb denā hogā.’ ²²Lekin main tum ko batātā hūñ ki jo bhī apne bhāi par ġhussā kare use adālat meñ jawāb denā hogā. Isī tarah jo apne bhāi ko ‘Ahmaq’ kahe use Yahūdī adālat-e-āliyā meñ jawāb denā hogā. Aur jo us ko ‘Bewuqūf!’ kahe wuh jahannum kī āg meñ phaiñke jāne ke lāyq ṭhahregā. ²³Lihāzā agar tujhe Baitul-muqaddas meñ qurbānī pesh karte waqt yād āe ki

tere bhāi ko tujh se koī shikāyat hai ²⁴to apnī qurbānī ko wahīñ qurbāngāh ke sāmne hī chhoṛ kar apne bhāi ke pās chalā jā. Pahle us se sulah kar aur phir wāpas ā kar Allāh ko apnī qurbānī pesh kar.

²⁵Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to kachahrī meñ dākhl hone se pahle pahle jaldī se jhagaṛā khatm kar. Aisā na ho ki wuh tujhe jaj ke hawāle kare, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur natīje meñ tujh ko jel meñ ḍālā jāe. ²⁶Main tujhe sach batātā hūñ, wahāñ se tū us waqt tak nahīñ nikal pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.

Zinākārī

²⁷Tum ne yih hukm sun liyā hai ki ‘Zinā na karnā.’ ²⁸Lekin main tumheñ batātā hūñ, jo kisī aurat ko burī kḥāhish se dekhṭā hai wuh apne dil meñ us ke sāth zinā kar chukā hai. ²⁹Agar terī dāīñ āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk de. Is se pahle ki tere pūre jism ko jahannum meñ ḍālā jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe. ³⁰Aur agar terā dahnā hāth tujhe gunāh karne par

uksāe to use kāt kar phaiṅk de. Is se pahle ki terā pūrā jism jahannum meṅ jāe behtar yih hai ki terā ek hi azu jātā rahe.

Talāq

³¹ Yih bhī farmāyā gayā hai, ‘Jo bhī apnī bīwī ko talāq de wuh use talāqnāmā likh de.’ ³² Lekin main tum ko batātā hūn ki agar kisī ki bīwī ne zinā na kiya ho to bhī shauhar use talāq de to wuh us se zinā karātā hai. Aur jo talāqshudā aurat se shādī kare wuh zinā kartā hai.

Qasam Mat Khānā

³³ Tum ne yih bhī sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Jhūṭī qasam mat khānā balki jo wāde tū ne Rab se qasam khā kar kie hon unheṅ pūrā karnā.’ ³⁴ Lekin main tumheṅ batātā hūn, qasam bilkul na khānā. Na ‘Āsmān kī qasam’ kyonki āsmān Allāh kā taḥt hai, ³⁵ na ‘Zamīn kī’ kyonki zamīn us ke pānwoṅ kī chaukī hai. ‘Yarūshalam kī qasam’ bhī na khānā kyonki Yarūshalam azīm Bādshāh kā shahr hai. ³⁶ Yahān tak ki apne sar kī qasam bhī na khānā, kyonki tū

apnā ek bāl bhī kālā yā safed nahīn kar saktā. ³⁷ Sirf itnā hī kahnā, ‘Jī hān’ yā ‘Jī nahīn.’ Agar is se zyādā kaho to yih Iblis kī taraf se hai.

Badlā Lenā

³⁸ Tum ne sunā hai ki yih farmāyā gayā hai, ‘Ānkh ke badle ānkh, dānt ke badle dānt.’ ³⁹ Lekin main tum ko batātā hūn ki badkār kā muqābalā mat karnā. Agar koī tere dahne gāl par thappaṛ māre to use dūsrā gāl bhī pesh kar de. ⁴⁰ Agar koī terī qamis lene ke lie tujh par muqaddamā karnā chāhe to use apnī chādar bhī de denā. ⁴¹ Agar koī tujh ko us kā sāmān uṭhā kar ek kilomīṭar jāne par majbūr kare to us ke sāth do kilomīṭar chalā jānā. ⁴² Jo tujh se kuchh mānge use de denā aur jo tujh se qarz lenā chāhe us se inkār na karnā.

Dushman se Muhabbat

⁴³ Tum ne sunā hai ki farmāyā gayā hai, ‘Apne paṛosī se muhabbat rakhnā aur apne dushman se nafrat karnā.’ ⁴⁴ Lekin main tum ko batātā hūn, apne dushmanoṅ se muhabbat rakho aur un ke lie duā karo jo tum ko satāte haiṅ. ⁴⁵ Phir

tum apne āsmānī Bāp ke farzand ṭhahroge, kyonki wuh apnā sūraj sab par tulū hone detā hai, ḳhāh wuh achchhe hon yā bure. Aur wuh sab par bārish barasne detā hai, ḳhāh wuh rāstbāz hon yā nārāst.

⁴⁶ Agar tum sirf unhīn se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to tum ko kyā ajr milegā? Ṭaiks lene wāle bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁷ Aur agar tum sirf apne bhāiyōn ke lie salāmatī kī duā karo to kaun-sī ḳhās bāt karte ho? Ḡhairyahūdī bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁸ Chunāñche waise hī kāmīl ho jaisā tumhārā āsmānī Bāp kāmīl hai.

Ḳhairāt

6 Ḳhabardār! Apne nek kām logoñ ke sāmne dikhāwe ke lie na karo, warnā tum ko apne āsmānī Bāp se koī ajr nahīñ milegā.

² Chunāñche ḳhairāt dete waqt riyākāroñ kī tarah na kar jo ibādatḳhānoñ aur galiyōñ meñ bigul bajā kar is kā elān karte haiñ tāki log un kī izzat karen. Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā hai. ³ Is ke bajāe jab tū ḳhairāt de to tere dāeñ hāth ko patā na chale ki

bāyāñ hāth kyā kar rahā hai. ⁴ Terī ḳhairāt yoñ poshīdagī meñ dī jāe to terā Bāp jo poshīdā bāteñ deḳhtā hai tujhe is kā muāwazā degā.

Duā

⁵ Duā karte waqt riyākāroñ kī tarah na karnā jo ibādatḳhānoñ aur chaukoñ meñ jā kar duā karnā pasand karte haiñ, jahāñ sab unheñ dekh sakeñ. Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā hai. ⁶ Is ke bajāe jab tū duā kartā hai to andar ke kamre meñ jā kar darwāzā band kar aur phir apne Bāp se duā kar jo poshīdagī meñ hai. Phir terā Bāp jo poshīdā bāteñ deḳhtā hai tujhe is kā muāwazā degā.

⁷ Duā karte waqt Ḡhairyahūdiyōñ kī tarah tawīl aur bemānī bāteñ na dohrāte raho. Wuh samajhte haiñ ki hamārī bahut-sī bātoñ ke sabab se hamārī sunī jāegī. ⁸ Un kī mānind na bano, kyonki tumhārā Bāp pahle se tumhārī zarūriyāt se wāqif hai, ⁹ balki yoñ duā kiya karo, Ai hamāre āsmānī Bāp, terā nām muqaddas mānā jāe.

¹⁰ Terī bādshāhī āe.

Terī marzī jis tarah āsmān meñ
pūrī hotī hai zamīn par bhī pūrī ho.

¹¹ Hamārī roz kī roṭī āj hameñ de.

¹² Hamāre gunāhoñ ko muāf kar
jis tarah ham ne unheñ muāf
kiyā^a

jinhoñ ne hamārā gunāh kiyā
hai.

¹³ Aur hameñ āzmāish meñ na
paṛne de

balki hameñ Iblīs se bachāe
rakh.

[Kyoñki bādshāhī, qudrat aur
jalāl abad tak tere hī haiñ.]

¹⁴ Kyoñki jab tum logoñ ke gunāh
muāf karoge to tumhārā āsmānī
Bāp bhī tum ko muāf karegā.

¹⁵ Lekin agar tum unheñ muāf na
karo to tumhārā Bāp bhī tumhāre
gunāh muāf nahīn karegā.

Rozā

¹⁶ Rozā rakhte waqt riyākāroñ kī
tarah muñh laṭkāe na phiro, kyoñki
wuh aisā rūp bharte haiñ tāki logoñ
ko mālūm ho jāe ki wuh rozā se
haiñ. Maiñ tum ko sach batātā hūñ,
jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil
chukā hai. ¹⁷ Aisā mat karnā balki

roze ke waqt apne bāloñ meñ tel
ḍāl aur apnā muñh dho. ¹⁸ Phir
logoñ ko mālūm nahīn hogā ki tū
rozā se hai balki sirf tere Bāp ko jo
poshīdagī meñ hai. Aur terā Bāp jo
poshīdā bāteñ deḡhtā hai tujhe is kā
muāwazā degā.

Āsmān par Ḳhazānā

¹⁹ Is duniyā meñ apne lie ḡhazāne
jamā na karo, jahāñ kīṛā aur zang
unheñ khā jāte aur chor naḡb lagā
kar churā lete haiñ. ²⁰ Is ke bajāe
apne ḡhazāne āsmān par jamā karo
jahāñ kīṛā aur zang unheñ tabāh
nahīn kar sakte, na chor naḡb lagā
kar churā sakte haiñ. ²¹ Kyoñki
jahāñ terā ḡhazānā hai wahiñ terā
dil bhī lagā rahegā.

Jism kī Raushnī

²² Badan kā charāḡh āñkh hai. Agar
terī āñkh ṭhīk ho to phir terā pūrā
badan raushan hogā. ²³ Lekin agar
terī āñkh ḡharāb ho to terā pūrā
badan andherā hī andherā hogā.
Aur agar tere andar kī raushnī tārīkī
ho to yih tārīkī kitnī shadīd hogī!

^aLafzī tarjumā: Hamāre qarz hameñ muāf
kar jis tarah ham ne apne qarzdāroñ ko
muāf kiyā.

Befikr Honā

²⁴ Koī bhī do mālikon kī k̄hidmat nahīn kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā yā ek se lipaṭ kar dūsre ko haqīr jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī k̄hidmat nahīn kar sakte.

²⁵ Is lie main tumheñ batātā hūn, apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie pareshān na raho ki hāy, main kyā khāūn aur kyā piyūn. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, main kyā pahnūn. Kyā zindagī khāne-pīne se aham nahīn hai? Aur kyā jism poshāk se zyādā ahmiyat nahīn rakhtā? ²⁶ Parindon par ghaur karo. Na wuh bij bote, na fasleñ kṛt kar unheñ godām meñ jamā karte haiñ. Tumhārā āsmānī Bāp k̄hud unheñ khānā khilātā hai. Kyā tumhārī un kī nisbat zyādā qadar-o-qīmat nahīn hai? ²⁷ Kyā tum meñ se koī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā bhī izāfā kar saktā hai?

²⁸ Aur tum apne kapron ke lie kyon fikrmand hote ho? Ghaur karo ki sosan ke phul kis tarah ugte haiñ. Na wuh mehnat karte, na kṛtte haiñ. ²⁹ Lekin main

tumheñ batātā hūn ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kapron se mulabbas nahīn thā jaise un meñ se ek. ³⁰ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meñ hai aur kal āg meñ jhoñkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīn karegā?

³¹ Chunāñche pareshānī ke ālam meñ fikr karte karte yih na kahte raho, ‘Ham kyā khāeñ? Ham kyā piēñ? Ham kyā pahneñ?’ ³² Kyonki jo imān nahīn rakhte wuhī in tamām chizon ke pichhe bhāgte rahte haiñ jabki tumhāre āsmānī Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in tamām chizon kī zarūrat hai. ³³ Pahle Allāh kī bādshāhī aur us kī rāstbāzī kī talāsh meñ raho. Phir yih tamām chizen bhī tum ko mil jāeñgī. ³⁴ Is lie kal ke bāre meñ fikr karte karte pareshān na ho kyonki kal kā dīn apne lie āp fikr kar legā. Har dīn kī apnī musibateñ kāfī haiñ.

Auron kā Munsif Banānā

7 Dūsron kī adālat mat karnā, warnā tumhārī adālat bhī kī

jāegī. ²Kyonki jitnī sakṭi se tum dūson kā faislā karte ho utnī sakṭi se tumhārā bhī faislā kiyā jāegā. Aur jis paimāne se tum nāpte ho usī paimāne se tum bhī nāpe jāoge. ³Tū kyon ghaur se apne bhāi kī ānkh meñ parē tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtir nazar nahīn ātā jo terī apnī ānkh meñ hai? ⁴Tū kyonkar apne bhāi se kah saktā hai, ‘Ṭahro, mujhe tumhārī ānkh meñ parā tinkā nikālne do,’ jabki terī apnī ānkh meñ shahtir hai. ⁵Riyākār! Pahle apnī ānkh ke shahtir ko nikāl. Tab hī tujhe bhāi kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

⁶Kuttoñ ko muqaddas khurāk mat khilānā aur suaron ke āge apne moti na phaiñknā. Aisā na ho ki wuh unheñ pānwoñ tale raunden aur muṛ kar tum ko phār ḍaleñ.

Māngte Rahnā

⁷Māngte raho to tum ko diyā jāegā. Dhūñḍte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭe raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ⁸Kyonki jo bhī māngtā hai wuh pātā hai, jo ḍhūñḍtā hai use miltā hai, aur jo

khaṭkhaṭā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ⁹Tum meñ se kaun apne beṭe ko patthar degā agar wuh roṭī mānge? ¹⁰Yā kaun use sānp degā agar wuh machhli mānge? Koī nahīn! ¹¹Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhī chizeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī bāt hai ki tumhārā āsmānī Bāp māngne wāloñ ko achchhī chizeñ degā.

¹²Har bāt meñ dūson ke sāth wuhī sulūk karo jo tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth kareñ. Kyonki yihī shariat aur nabiyoñ kī tālimāt kā lubb-e-lubāb hai.

Tang Darwāzā

¹³Tang darwāze se dākhil ho, kyonki halākat kī taraf le jāne wālā rāstā kushādā aur us kā darwāzā chauṛā hai. Bahut-se log us meñ dākhil ho jāte haiñ. ¹⁴Lekin zindagī kī taraf le jāne wālā rāstā tang hai aur us kā darwāzā chhoṭā. Kam hī log use pāte haiñ.

Har Daraḡht kâ Apnâ Phal**Hotâ Hai**

¹⁵ Jhūṭe nabiyoṅ se ḡhabardâr raho! Go wuh bheṛoṅ kâ bhes badal kar tumhâre pās âte haiṅ, lekin andar se wuh ḡhâratgar bheṛie hote haiṅ. ¹⁶ Un kâ phal dekh kar tum unheṅ pahchân loge. Kyâ ḡhârdâr jhâṛiyoṅ se angûr toṛe jâte haiṅ yâ ûṅṭkaṭâroṅ se anjir? Hargiz nahîṅ. ¹⁷ Isî tarah achchhâ daraḡht achchhâ phal lâṭâ hai aur ḡharâb daraḡht ḡharâb phal. ¹⁸ Na achchhâ daraḡht ḡharâb phal lâ saktâ hai, na ḡharâb daraḡht achchhâ phal. ¹⁹ Jo bhî daraḡht achchhâ phal nahîṅ lâṭâ use kâṭ kar âḡ meṅ jhoṅkâ jâṭâ hai. ²⁰ Yoṅ tum un kâ phal dekh kar unheṅ pahchân loge.

Sirf Asal Pairokâr Dâḡhil Hoṅge

²¹ Jo mujhe ‘Ḳhudâwand, Ḳhudâwand’ kahte haiṅ un meṅ se sab âsmân kî bādshâhî meṅ dâḡhil na hoṅge balki sirf wuh jo mere âsmânî Bâp kî marzî par aml karte haiṅ. ²² Adâlat ke din bahut-se log mujh se kaheṅge, ‘Ai Ḳhudâwand, Ḳhudâwand! Kyâ ham ne tere hî nām meṅ nabuwwat nahîṅ kî, tere hî nām se badrûheṅ nahîṅ nikālîṅ,

tere hî nām se mojize nahîṅ kie?’

²³ Us waqt main un se sâf sâf kah dūṅgâ, ‘Merî kabhî tum se jân pahchân na thî. Ai badkāro! Mere sāmne se chale jāo.’

Do Qism ke Makân

²⁴ Lihâzâ jo bhî merî yih bâteṅ sun kar un par amal kartâ hai wuh us samajhdâr âdmî kî mânind hai jis ne apne makân kî buniyâd chaṭṭân par rakhî. ²⁵ Bârish hone lagî, sailâb âyâ aur ândhî makân ko jhanjhoṛne lagî. Lekin wuh na girâ, kyonki us kî buniyâd chaṭṭân par rakhî gai thî.

²⁶ Lekin jo bhî merî yih bâteṅ sun kar un par amal nahîṅ kartâ wuh us ahmaq kî mânind hai jis ne apnâ makân sahîh buniyâd ḡâle baḡhair ret par tâmîr kiyâ. ²⁷ Jab bârish hone lagî, sailâb âyâ aur ândhî makân ko jhanjhoṛne lagî to yih makân dhaṛâm se gir gayâ.”

Îsâ kâ Iḡhtiyâr

²⁸ Jab Îsâ ne yih bâteṅ ḡhatm kar lîṅ to log us kî tâlîm sun kar hakkâ-bakkâ rah gae. ²⁹ Kyonki wuh un ke ulamâ kî tarah nahîṅ balki iḡhtiyâr ke sâth sikhâṭâ thâ.

Koṛh se Shafā

8 Īsā pahār se utrā to baṛī bhīṛ us ke pīchhe chalne lagī. ²Phir ek ādmī us ke pās āyā jo koṛh kā marīz thā. Muñh ke bal gir kar us ne kahā, “Ḳhudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

³Īsā ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Main chāhtā hūñ, pāk-sāf ho jā.” Is par wuh fauran us bīmārī se pāk-sāf ho gayā. ⁴Īsā ne us se kahā, “Ḳhabardār! Yih bāt kisi ko na batānā balki Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariāt un se kartī hai jinheñ koṛh se shafā mili hai. Yoñ alāniyā tasdiq ho jāegī ki tū wāqāi pāk-sāf ho gayā hai.”

Romī Afsar ke Ġhulām kī Shafā

⁵Jab Īsā Kafarnahūm meñ dākhlil huā to sau faujiyoñ par muqarrar ek afsar us ke pās ā kar us kī minnat karne lagā, ⁶“Ḳhudāwand, merā ġhulām maflūj hālat meñ ghar meñ paṛā hai, aur use shadid dard ho rahā hai.”

⁷Īsā ne us se kahā, “Main ā kar use shafā dūngā.”

⁸Afsar ne jawāb diyā, “Nahīñ Ḳhudāwand, main is lāyq nahīñ ki āp mere ghar jāeñ. Bas yihīñ se hukm kareñ to merā ġhulām shafā pā jāegā. ⁹Kyonki mujhe Ḳhud ālā afsaroñ ke hukm par chalnā partā hai aur mere mātāht bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūñ, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah main apne naukar ko hukm detā hūñ, ‘Yih kar’ to wuh kartā hai.”

¹⁰Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muṛ kar apne pīchhe āne wāloñ se kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ, main ne Isrāil meñ bhī is qism kā imān nahīñ pāyā. ¹¹Main tumheñ batātā hūñ, bahut-se log mashriq aur maġhrib se ā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke sāth āsmān kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharīk hoñge. ¹²Lekin bādshāhī ke asal wārison ko nikāl kar andhere meñ ḍāl diyā jāegā, us jagah jahāñ log rote aur dāñt pīste raheñge.” ¹³Phir Īsā afsar se muḳhātīb huā, “Jā, tere sāth waisā hī ho jaisā terā imān hai.”

Aur afsar ke ġhulām ko usī ghaṛī shafā mil gai.

Bahut se Marīzoṇ kī Shafā

¹⁴ Īsā Patras ke ghar meṇ āyā. Wahān us ne Patras kī sās ko bistar par paṛe dekhā. Use buḡhār thā. ¹⁵ Us ne us kā hāth chhū liyā to buḡhār utar gayā aur wuh uṭh kar us kī ḡhidmat karne lagī.

¹⁶ Shām huī to badrūhoṇ kī girift meṇ paṛe bahut-se logoṇ ko Īsā ke pās lāyā gayā. Us ne badrūhoṇ ko hukm de kar nikāl diyā aur tamām marīzoṇ ko shafā dī. ¹⁷ Yoṇ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūri huī ki “Us ne hamārī kamzoriyān le līn aur hamārī bīmāriyān uṭhā līn.”

Pairawī kī Sanjīdagī

¹⁸ Jab Īsā ne apne gird baṛā hujūm dekhā to us ne shāgirdoṇ ko jhīl pār karne kā hukm diyā. ¹⁹ Rawānā hone se pahle shariāt kā ek ālim us ke pās ā kar kahne lagā, “Ustād, jahān bhī āp jāenge main āp ke pīchhe chaltā rahūngā.”

²⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyān apne bhaṭoṇ meṇ aur parinde apne ghoṇsloṇ meṇ ārām kar sakte haiṇ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīn.”

²¹ Kisī aur shāgird ne us se kahā, “Ḳhudāwand, mujhe pahle jā kar

apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deṇ.”

²² Lekin Īsā ne use batāyā, “Mere pīchhe ho le aur murdoṇ ko apne murde dafn karne de.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

²³ Phir wuh kashtī par sawār huā aur us ke pīchhe us ke shāgird bhī. ²⁴ Achānak jhīl par saḡht āndhī chalne lagī aur kashtī lahoṇ meṇ ḡbne lagī. Lekin Īsā so rahā thā. ²⁵ Shāgird us ke pās gae aur use jagā kar kahne lage, “Ḳhudāwand, hameṇ bachā, ham tabāh ho rahe haiṇ!”

²⁶ Us ne jawāb diyā, “Ai kam-etaqādo! Ghabrāte kyoṇ ho?” Khaṛe ho kar us ne āndhī aur maujoṇ ko ḡāntā to lahreṇ bilkul sākit ho gaīn. ²⁷ Shāgird hairān ho kar kahne lage, “Yih kis qism kā shaḡhs hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiṇ.”

Do Badrūh-giriftā Ādmiyoṇ kī Shafā

²⁸ Wuh jhīl ke pār Gadarīniyoṇ ke ilāqe meṇ pahuṇche to badrūh-giriftā do ādmī qabroṇ meṇ se nikal kar Īsā ko mile. Wuh itne

ḡhatarnāk the ki wahān se koī guzar nahīn saktā thā. ²⁹ Chikheñ mār mār kar unhoñ ne kahā, “Allāh ke Farzand, hamārā āp ke sāth kyā wāstā? Kyā āp hameñ muqarrarā waqt se pahle azāb meñ ḡalne āe haiñ?”

³⁰ Kuchh fāsile par suaroñ kā baṛā ḡhol char rahā thā.

³¹ Badrūhoñ ne Īsā se iltijā kī, “Agar āp hameñ nikālthe haiñ to suaroñ ke us ḡhol meñ bhej deñ.”

³² Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jāo.” Badrūheñ nikal kar suaroñ meñ jā ḡhusīn. Is par pūre kā pūrā ḡhol bhāḡ bhāḡ kar pahāṛī kī ḡhalān par se utrā aur jhīl meñ jhapṭ kar ḡūb marā. ³³ Yih dekh kar suaroñ ke gallābān bhāḡ gae. Shahr meñ jā kar unhoñ ne logoñ ko sab kuchh sunāyā aur wuh bhī jo badrūh-giriftā ādmiyoñ ke sāth huā thā.

³⁴ Phir pūrā shahr nikal kar Īsā ko milne āyā. Use dekh kar unhoñ ne us kī minnat kī ki hamāre ilāqe se chale jāeñ.

ādmī ko chārpāi par ḡāl kar us ke pās lāyā gayā. Un kā imān dekh kar Īsā ne kahā, “Beṭā, hauslā rakh. Tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

³ Yih sun kar shariat ke kuchh ulamā dil meñ kahne lage, “Yih kufr bak rahā hai!”

⁴ Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne un se pūchhā,

⁵ “Tum dil meñ burī bāteñ kyon soch rahe ho? Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh aur chal-phir?’ ⁶ Lekin main tum ko dikhātā hūn ki Ibn-e-Ādam ko wāqāi duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḡhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḡhātib huā, “Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar ghar chalā jā.”

⁷ Wuh ādmī kharā huā aur apne ghar chalā gayā. ⁸ Yih dekh kar hujūm par Allāh kā ḡhauf tāri ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karne lage ki us ne insān ko is qism kā iḡhtiyār diyā hai.

Maflūj Ādmī kī Shafā

9 Kashti meñ baiṭh kar Īsā ne jhīl ko pār kiyā aur apne shahr pahuñch gayā. ² Wahān ek maflūj

Mattī kī Bulāhaṭ

⁹ Āge jā kar Īsā ne ek ādmī ko dekhā jo ṭaiks lene wāloñ kī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Mattī thā. Īsā

ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Mattī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁰ Bād meñ Īsā Mattī ke ghar meñ khānā khā rahā thā. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī ā kar Īsā aur us ke shāgirdoñ ke sāth khāne meñ sharīk hue. ¹¹ Yih dekh kar Farīsiyoñ ne us ke shāgirdoñ se pūchhā, “Āp kā ustād ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyoñ khātā hai?”

¹² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Sehhatmandoñ ko ḍākṭar kī zarūrat nahīn hotī balki marīzoñ ko. ¹³ Pahle jāo aur kalām-e-muqaddas kī is bāt kā matlab jān lo ki ‘Main qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūn.’ Kyoñki main rāstbāzoñ ko nahīn balki gunāhgāroñ ko bulāne āyā hūn.”

Shāgird Rozā Kyoñ Nahīn Rakhte?

¹⁴ Phir Yahyā ke shāgird us ke pās āe aur pūchhā, “Āp ke shāgird rozā kyoñ nahīn rakhte jabki ham aur Farīsī rozā rakhte haiñ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah mātām kar sakte haiñ jab tak dūlhā un ke darmiyān hai? Lekin ek dīn āegā jab dūlhā un

se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.

¹⁶ Koī bhī nae kapṛe kā ṭukṛā kisī purāne libās meñ nahīn lagātā. Agar wuh aisā kare to nayā ṭukṛā bād meñ sukaṛ kar purāne libās se alag ho jāegā. Yoñ purāne libās kī phaṭī huī jagah pahle kī nisbat zyādā kharāb ho jāegī. ¹⁷ Isī tarah angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīn ḍālā jātā. Agar aisā kiyā jāe to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeñgī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeñgī. Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. Yoñ ras aur mashkeñ donoñ hī mahfūz rahte haiñ.”

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

¹⁸ Īsā abhī yih bayān kar rahā thā ki ek Yahūdī rāhnumā ne gir kar use sījdā kiyā aur kahā, “Merī beṭī abhī marī hai. Lekin ā kar apnā hāth us par rakheñ to wuh dubārā zindā ho jāegī.”

¹⁹ Īsā uṭh kar apne shāgirdoñ samet us ke sāth ho liyā.

²⁰ Chalthe chalthe ek aurat ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās kā

kinārā chhuā. Yih aurat bārah sāl se k̄hūn bahne kī marizā thī ²¹ aur wuh soch rahī thī, “Agar main sirf us ke libās ko hī chhū lūn to shafā pā lūngī.”

²² Īsā ne muṛ kar use dekhā aur kahā, “Beṭī, hauslā rak̄h! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.” Aur aurat ko usī waqt shafā mil gaī.

²³ Phir Īsā rāhnumā ke ghar meṁ dāk̄hil huā. Bānsrī bajāne wāle aur bahut-se log pahuñch chuke the aur bahut shor-sharābā thā. Yih dekh kar ²⁴ Īsā ne kahā, “Nikal jāo! Laṛkī mar nahīn gaī balki so rahī hai.” Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage. ²⁵ Lekin jab sab ko nikāl diyā gayā to wuh andar gayā. Us ne laṛkī kā hāth pakaṛā to wuh uṭh kharī huī. ²⁶ Is mojize kī k̄habar us pūre ilāqe meṁ phail gaī.

Do Andhoṅ kī Shafā

²⁷ Jab Īsā wahān se rawānā huā to do andhe us ke pīchhe chal kar chillāne lage, “Ibn-e-Dāūd, ham par rahm karen.”

²⁸ Jab Īsā kisī ke ghar meṁ dāk̄hil huā to wuh us ke pās āe. Īsā ne un se pūchhā, “Kyā tumhārā imān hai ki main yih kar saktā hūn?”

Unhoṅ ne jawāb diyā, “Jī, K̄hudāwand.”

²⁹ Phir us ne un kī āñkheṅ chhū kar kahā, “Tumhāre sāth tumhāre imān ke mutābiq ho jāe.” ³⁰ Un kī āñkheṅ bahāl ho gaīn aur Īsā ne saṁk̄hti se unheṅ kahā, “K̄habardār, kisī ko bhī is kā patā na chale!”

³¹ Lekin wuh nikal kar pūre ilāqe meṁ us kī k̄habar phailāne lage.

Gūnge Ādmī kī Shafā

³² Jab wuh nikal rahe the to ek gūngā ādmī Īsā ke pās lāyā gayā jo kisī badrūh ke qabze meṁ thā.

³³ Jab badrūh ko nikālā gayā to gūngā bolne lagā. Hujūm hairān rah gayā. Unhoṅ ne kahā, “Aisā kām Isrāīl meṁ kabhī nahīn dekhā gayā.”

³⁴ Lekin Farīsiyoṅ ne kahā, “Wuh badrūhoṅ ke sardār hī kī madad se badrūhoṅ ko nikāltā hai.”

Īsā ko Logoṅ par Tars Ātā Hai

³⁵ Aur Īsā safr karte karte tamām shahroṅ aur gānwōṅ meṁ se guzarā. Jahān bhī wuh pahuñchā wahān us ne un ke ibādatk̄hānoṅ meṁ tālīm dī, bādshāhī kī k̄hushk̄habrī sunāī aur har qism

ke marz aur alālat se shafā dī.

³⁶ Hujūm ko dekh kar use un par baṛā tars āyā, kyonki wuh pise hue aur bebas the, aisī bheṛon kī tarah jin kā charwāhā na ho. ³⁷ Us ne apne shāgirdon se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr kam. ³⁸ Is lie fasal ke mālik se guzārish karo ki wuh apnī fasal kāṭne ke lie mazdūr mazdūr bhej de.”

Bārah Rasūlon ko Ikhtiyār

Diyā Jātā Hai

10 Phir Īsā ne apne bārah rasūlon ko bulā kar unheñ nāpāk rūh nikālne aur har qism ke marz aur alālat se shafā dene kā ikhtiyār diyā. ² Bārah rasūlon ke nām yih haiñ: pahlā Shamāūn jo Patras bhī kahlātā hai, phir us kā bhāi Andriyās, Yāqūb bin Zabdī aur us kā bhāi Yūhannā, ³ Filippus, Bartulmāi, Tomā, Mattī (jo ṭaiks lene wālā thā), Yāqūb bin Halfāi, Taddī, ⁴ Shamāūn Mujāhid aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meñ use dushmanon ke hawāle kar diyā.

Rasūlon ko Tabligh ke lie

Bhejā Jātā Hai

⁵ In bārah mardon ko Īsā ne bhej diyā. Sāth sāth us ne unheñ hidāyat dī, “Ġhairyahūdī ābādiyon meñ na jānā, na kisī Sāmārī shahr meñ, ⁶ balki sirf Isrāil kī khoī huī bheṛon ke pās. ⁷ Aur chalte chalte munādī karte jāo ki ‘Āsmān kī bādshāhī qarīb ā chukī hai.’ ⁸ Bīmāron ko shafā do, murdon ko zindā karo, koṛhiyon ko pāk-sāf karo, badrūhon ko nikālo. Tum ko muft meñ milā hai, muft meñ hī bāntnā. ⁹ Apne kamarband meñ paise na rakhnā—na sone, na chāndī aur na tāñbe ke sikke. ¹⁰ Na safr ke lie baig ho, na ek se zyādā sūt, na jūte, na lāṭhī. Kyonki mazdūr apnī rozī kā haqdār hai.

¹¹ Jis shahr yā gānw meñ dākḥil hote ho us meñ kisi lāyq shaḥs kā patā karo aur rawānā hote waqt tak usī ke ghar meñ ṭahro. ¹² Ghar meñ dākḥil hote waqt use duā-e-ḥair do. ¹³ Agar wuh ghar is lāyq hogā to jo salāmatī tum ne us ke lie māngī hai wuh us par ā kar ṭahri rahegi. Agar nahīn to yih salāmatī tumhare pās lauṭ āegi. ¹⁴ Agar koī gharānā yā shahr tum ko

qabūl na kare, na tumhārī sune to rawānā hote waqt us jagah kī gard apne pānwoñ se jhār denā. ¹⁵ Main tumheñ sach batātā hūñ, adālat ke din us shahr kī nisbat Sadūm aur Amūrā ke ilāqe kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.

Āne Wālī Īzārasāniyāñ

¹⁶ Dekho, main tum bheṛoñ ko bheṛiyoñ meñ bhej rahā hūñ. Is lie sānpoñ kī tarah hoshyār aur kabūtaroñ kī tarah māsūm bano.

¹⁷ Logoñ se khabardār raho, kyonki wuh tum ko maqāmī adālatoñ ke hawāle karke apne ibādātḡhānoñ meñ koṛe lagwāenge. ¹⁸ Merī kḡhātir tumheñ hukmrānoñ aur bādshāhoñ ke sāmne pesh kiyā jāegā aur yoñ tum ko unheñ aur Ġhairyahūdiyoñ ko gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁹ Jab wuh tumheñ giriftār kareñge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki main kyā kahūñ yā kis tarah bāt karūñ. Us waqt tum ko batāyā jāegā ki kyā kahnā hai, ²⁰ kyonki tum kḡhud bāt nahīñ karoge balki tumhāre Bāp kā Rūh tumhārī mārīfat bolegā.

²¹ Bhāī apne bhāī ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle

karegā. Bachche apne wālidain ke kḡhilāf khare ho kar unheñ qatl karwāenge. ²² Sab tum se nafrat kareñge, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo ākḡhir tak qāym rahegā use najāt milegī. ²³ Jab wuh ek shahr meñ tumheñ satāenge to kisi dūsre shahr ko hijrat kar jānā. Main tum ko sach batātā hūñ ki Ibn-e-Ādam kī āmad tak tum Isrāīl ke tamām shahroñ tak nahīñ pahuñch pāoge.

²⁴ Shāgird apne ustād se baṛā nahīñ hotā, na ġhulām apne mālik se. ²⁵ Shāgird ko is par iktifā karnā hai ki wuh apne ustād kī mānind ho, aur isi tarah ġhulām ko ki wuh apne mālik kī mānind ho. Gharāne ke sarparast ko agar badrūhoñ kā sardār Bāl-zabūl qarār diyā gayā hai to us ke ghar wāloñ ko kyā kuchh na kahā jāegā.

Kis se Ḍarnā Hai?

²⁶ Un se mat ḍarnā, kyonki jo kuchh abhī chhupā huā hai use ākḡhir meñ zāhir kiyā jāegā, aur jo kuchh bhī is waqt poshidā hai us kā rāz ākḡhir meñ khul jāegā. ²⁷ Jo kuchh main tumheñ andhere meñ sunā rahā hūñ use roz-e-raushan meñ sunā

denā. Aur jo kuchh āhistā āhistā tumhāre kân meñ batāyā gayā hai us kā chhaton se elān karo. ²⁸ Un se khauf mat khānā jo tumhārī rūh ko nahīn balki sirf tumhāre jism ko qatl kar sakte haiñ. Allāh se dāro jo rūh aur jism donoñ ko jahannum meñ dāl kar halāk kar saktā hai. ²⁹ Kyā chiriyon kā joṛā kam poison meñ nahīn biktā? Tāham un meñ se ek bhī tumhāre Bāp kī ijāzat ke baḡhair zamīn par nahīn gir saktī. ³⁰ Na sirf yih balki tumhāre sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. ³¹ Lihāzā mat dāro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chiriyon se kahīn zyādā hai.

Masih kā Iqrār yā Inkār

Karne kā Natijā

³² Jo bhī logoñ ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār main kḥud bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne karūnga. ³³ Lekin jo bhī logoñ ke sāmne merā inkār kare us kā main bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne inkār karūnga.

Īsā Sulah-Salāmatī kā Bāis Nahīn

³⁴ Yih mat samjho ki main duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne

āyā hūñ. Main sulah-salāmatī nahīn balki talwār chālwanē āyā hūñ. ³⁵ Main beṭe ko us ke bāp ke kḥilāf kharā karne āyā hūñ, beṭi ko us kī mām ke kḥilāf aur bahū ko us kī sās ke kḥilāf. ³⁶ Insān ke dushman us ke apne ghar wāle honge.

³⁷ Jo apne bāp yā mām ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīn. Jo apne beṭe yā beṭi ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīn. ³⁸ Jo apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe na ho le wuh mere lāyq nahīn. ³⁹ Jo bhī apnī jān ko bachāe wuh use kho degā, lekin jo apnī jān ko merī kḥatir kho de wuh use pāegā.

Īsā aur Us ke Pairokaron ko

Qabul Karne kā Ajr

⁴⁰ Jo tumheñ qabul kare wuh mujhe qabul kartā hai, aur jo mujhe qabul kartā hai wuh us ko qabul kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴¹ Jo kisī nabī ko qabul kare use nabī kā-sā ajr milegā. Aur jo kisī rāstbāz shakhs ko us kī rāstbāzī ke sabab se qabul kare use rāstbāz shakhs kā-sā ajr milegā. ⁴² Main tum ko sach batātā hūñ ki jo in chhoton meñ

se kisī ek ko merā shāgird hone ke bāis ṭhanḍe pānī kā glās bhī pilāe us kā ajr qāym rahegā.”

Yahyā kā Īsā se Sawāl

11 Apne shāgirdon ko yih hidāyāt dene ke bād Īsā un ke shahron meñ tālīm dene aur munādī karne ke lie rawānā huā.

²Yahyā ne jo us waqt jel meñ thā sunā ki Īsā kyā kyā kar rahā hai. Is par us ne apne shāgirdon ko us ke pās bhej diyā ³tāki wuh us se pūchheñ, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār meñ raheñ?”

⁴Īsā ne jawāb diyā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ⁵‘Andhe dekhṭe, langaṛe chalte phirte haiñ, koṛhiyon ko pāk-sāf kiya jātā hai, bahre sunte haiñ, murdon ko zindā kiya jātā hai aur gharibon ko Allāh kī kḥushkhabrī sunāi jāti hai.’ ⁶Mubārak hai wuh jo mere sabab se ṭhokar khā kar bargashtā nahīñ hotā.”

⁷Yahyā ke yih shāgird chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā dekhne gae the? Ek

sarkanḍā jo hawā ke har jhonke se hiltā hai? Beshak nahīñ. ⁸Yā kyā wahāñ jā kar aise ādmī kī tawaqqo kar rahe the jo nafis aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīñ, jo shāndār kapṛe pahante haiñ wuh shāhī mahalon meñ pāe jāte haiñ.

⁹To phir tum kyā dekhne gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahih, balki meñ tum ko batātā hūñ ki wuh nabī se bhī baṛā hai. ¹⁰Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh, main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūñ jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’

¹¹Main tum ko sach batātā hūñ ki is duniyā meñ paidā hone wālā koī bhī shaḵhs Yahyā se baṛā nahīñ hai. To bhī āsmān kī bādshāhī meñ dākhil hone wālā sab se chhoṭā shaḵhs us se baṛā hai. ¹²Yahyā baptismā dene wāle kī kḥidmat se

le kar āj tak āsmān kī bādshāhī par zabardastī kī jā rahī hai, aur zabardast use chhīn rahe haiñ.

¹³Kyonki tamām nabī aur Tauret ne Yahyā ke daur tak is ke bāre meñ peshgoī kī hai. ¹⁴Aur agar tum yih mānane ke lie taiyār ho to māno

ki wuh Iliyās Nabī hai jise ānā thā.

¹⁵Jo sun saktā hai wuh sun le!

¹⁶ Main is nasl ko kis se tashbīh dūn? Wuh un bachchoṇ kī mānind haiṇ jo bāzār meṇ baiṭhe khel rahe haiṇ. Un meṇ se kuchh ūnchī āwāz se dūstre bachchoṇ se shikāyat kar rahe haiṇ, ¹⁷ ‘Ham ne bānsrī bajāi to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum ne chhātī pīṭ kar mātām na kiyā.’ ¹⁸ Dekho, Yahyā āyā aur na khāyā, na piyā. Yih dekh kar log kahte haiṇ ki us meṇ badrūh hai. ¹⁹ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab kahte haiṇ, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloṇ aur gunāhgāroṇ kā dost bhī hai.’ Lekin hikmat apne āmāl se hī sahīh sābit huī hai.”

Taubā na Karne Wāle Shahroṇ par Afsos

²⁰ Phir Īsā un shahroṇ ko dāntne lagā jin meṇ us ne zyādā mojize kie the, kyonki unhoṇ ne taubā nahīn kī thī. ²¹ “Ai Ḳhurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meṇ wuh mojize kie gae hote jo tum meṇ hue to wahān ke log kab ke ṭāṭ oṛh kar aur sar par rākh dāl kar taubā kar chuke hote. ²² Jī hān, adālat ke dīn

tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. ²³ Aur ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīn, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahunchegā. Agar Sadūm meṇ wuh mojize kie gae hote jo tujh meṇ hue haiṇ to wuh āj tak qāym rahtā. ²⁴ Hān, adālat ke dīn terī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.”

Bāp kī Tamjīd

²⁵ Us waqt Īsā ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Main terī tamjīd kartā hūn ki tū ne yih bāteṇ dānāoṇ aur aqalmandoṇ se chhupā kar chhoṭe bachchoṇ par zāhir kar dī haiṇ. ²⁶ Hān mere Bāp, yihī tujhe pasand āyā.

²⁷ Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī bhī Farzand ko nahīn jāntā siwāe Bāp ke. Aur koī Bāp ko nahīn jāntā siwāe Farzand ke aur un logoṇ ke jin par Farzand Bāp ko zāhir karnā chāhtā hai.

²⁸ Ai thakemānde aur bojh tale dabe hue logo, sab mere pās āo! Main tum ko ārām dūngā. ²⁹ Merā juā apne ūpar uṭhā kar mujh se

sīkho, kyoṅki main̄ halīm aur narmdil hūn̄. Yoṅ karne se tumhārī jāneṅ ārām pāeṅgī, ³⁰ kyoṅki merā juā mulāym aur merā bojh halkā hai.”

Sabat ke bāre meṅ Sawāl

12 Un dinoṅ meṅ Īsā anāj ke khetoṅ meṅ se guzar rahā thā. Sabat kā din thā. Chalthe chalte us ke shāgirdoṅ ko bhūk lagī aur wuh anāj kī bāleṅ toṛ toṛ kar khāne lage. ² Yih dekh kar Farīsiyoṅ ne Īsā se shikāyat kī, “Dekho, āp ke shāgird aisā kām kar rahe haiṅ jo Sabat ke din manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne nahīn paṛhā kī Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyoṅ ko bhūk lagī?

⁴ Wuh Allāh ke ghar meṅ dākhil huā aur apne sāthiyoṅ samet Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāṅ khāīn, agarche unheṅ is kī ijāzat nahīn thī balki sirf imāmoṅ ko? ⁵ Yā kyā tum ne Tauret meṅ nahīn paṛhā kī go imām Sabat ke din Baitul-muqaddas meṅ kḥidmat karte hue ārām karne kā hukm toṛte haiṅ to bhī wuh be’ilzām ṭaharte haiṅ?

⁶ Main̄ tumheṅ batātā hūn̄ kī yahān wuh hai jo Baitul-muqaddas se

afzal hai. ⁷ Kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, ‘Main̄ qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūn̄.’ Agar tum is kā matlab samajhte to bequsūroṅ ko mujrim na ṭahrate. ⁸ Kyoṅki Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth Wāle Ādmī kī Shafā

⁹ Wahān se chalte chalte wuh un ke ibādatkhāne meṅ dākhil huā. ¹⁰ Us meṅ ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. Log Īsā par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the, is lie unhoṅ ne us se pūchhā, “Kyā shariat Sabat ke din shafā dene kī ijāzat detī hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Agar tum meṅ se kisī kī bheṛ Sabat ke din gaṛhe meṅ gir jāe to kyā use nahīn nikāloge? ¹² Aur bheṛ kī nisbat insān kī kitnī zyādā qadar-o-qīmat hai! Ġharz shariat nek kām karne kī ijāzat detī hai.” ¹³ Phir us ne us ādmī se jis kā hāth sūkhā huā thā kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.”

Us ne aisā kiyā to us kā hāth dūsre hāth kī mānind tandurust ho gayā. ¹⁴ Is par Farīsī nikal kar āpas meṅ Īsā ko qatl karne kī sāzishēṅ karne lage.

Allāh kā Chunā Huā Kḥādim

¹⁵ Jab Īsā ne yih jān liyā to wuh wahān se chalā gayā. Bahut-se log us ke pīchhe chal rahe the. Us ne un ke tamām marizoñ ko shafā de kar ¹⁶ unheñ tākīd kī, “Kisī ko mere bāre meñ na batāo.” ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī,

¹⁸ ‘Dekho, merā kḥādim jise main ne chun liyā hai,

merā pyārā jo mujhe pasand hai.

Main apne Rūh ko us par dālūngā,

aur wuh aqwām meñ insāf kā elān karegā.

¹⁹ Wuh na to jhagaṛegā, na chillāegā.

Galiyoñ meñ us kī āwāz sunāi nahīn degī.

²⁰ Na wuh kuchle hue sarkandē ko toṛegā,

na bujhtī huī battī ko bujhāegā

jab tak wuh insāf ko ḡhalbā na baḡhshe.

²¹ Usī ke nām se qaumeñ ummīd rakheñgī.’

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

²² Phir ek ādmī ko Īsā ke pās lāyā gayā jo badrūh kī girift meñ thā. Wuh andhā aur gūngā thā. Īsā

ne use shafā dī to gūngā bolne aur deḡhne lagā. ²³ Hujūm ke tamām log hakkā-bakkā rah gae aur pūchhne lage, “Kyā yih Ibn-e-Dāūd nahīn?”

²⁴ Lekin jab Farīsiyoñ ne yih sunā to unhoñ ne kahā, “Yih sirf badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī mārīfat badrūhoñ ko nikāltā hai.”

²⁵ Un ke yih ḡhayālāt jān kar Īsā ne un se kahā, “Jis bādshāhī meñ phūṭ paṛ jāe wuh tabāh ho jāegī. Aur jis shahr yā gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī qāym nahīn rah saktā. ²⁶ Isī tarah agar Iblīs apne āp ko nikāle to phir us meñ phūṭ paṛ gaī hai. Is sūrat meñ us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ²⁷ Aur agar main badrūhoñ ko Bāl-zabūl kī madad se nikāltā hūn to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunāñche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁸ Lekin agar main Allāh ke Rūh kī mārīfat badrūhoñ ko nikāl detā hūn to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²⁹ Kisī zorāwar ādmī ke ghar meñ ghūs kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā kis tarah mumkin hai jab tak ki use bāndhā na jāe? Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

³⁰Jo mere sāth nahīn wuh mere ḵhilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīn kartā wuh bikhertā hai. ³¹Ġharz main tum ko batātā hūn ki insān kā har gunāh aur kufr muāf kiyā jā sakegā siwāe Rūhul-quds ke ḵhilāf kufr bakne ke. Ise muāf nahīn kiyā jāegā. ³²Jo Ibn-e-Ādam ke ḵhilāf bāt kare use muāf kiyā jā sakegā, lekin jo Rūhul-quds ke ḵhilāf bāt kare use na is jahān meñ aur na āne wāle jahān meñ muāf kiyā jāegā.

Daraḵht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

³³Achchhe phal ke lie achchhe daraḵht kī zarūrat hotī hai. Ḳharāb daraḵht se ḵharāb phal miltā hai. Daraḵht us ke phal se hī pahchānā jātā hai. ³⁴Ai sāñp ke bachcho! Tum jo bure ho kis tarah achchhī bāteñ kar sakte ho? Kyoñki jis chīz se dil labrez hotā hai wuh chhalak kar zabān par ā jātī hai. ³⁵Achchhā shaḵhs apne dil ke achchhe ḵhazāne se achchhī chīzeñ nikāltā hai jabki burā shaḵhs apne bure ḵhazāne se burī chīzeñ.

³⁶Main tum ko batātā hūn ki qiyāmat ke din logoñ ko beparwāi se kī gai har bāt kā hisāb denā paṛegā. ³⁷Tumhārī apnī bātoñ kī binā par tum ko rāst yā nārāst ṭhahrayā jāegā.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

³⁸Phir shariyat ke kuchh ulamā aur Farisiyoñ ne Īsā se bāt kī, “Ustād, ham āp kī taraf se ilāhī nishān deḵhnā chāhte haiñ.”

³⁹Us ne jawāb diyā, “Sirf sharir aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke. ⁴⁰Kyoñki jis tarah Yūnus tīn din aur tīn rāt machhli ke peṭ meñ rahā usī tarah Ibn-e-Ādam bhī tīn din aur tīn rāt zamīn kī god meñ paṛā rahegā. ⁴¹Qiyāmat ke din Nīnwā ke bāshinde is nasl ke sāth khaṛe ho kar ise mujrim ṭhahraēnge. Kyoñki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahān wuh hai jo Yūnus se bhī baṛā hai. ⁴²Us din junūbī mulk Sabā kī malikā bhī is nasl ke sāth khaṛī ho kar ise mujrim qarār degī. Kyoñki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke

lie āi thī jabki yahān wuh hai jo Sulemān se bhī baṛā hai.

Badrūh kī Wāpasī

⁴³Jab koī badrūh kisī shaḡhs se nikaltī hai to wuh wīrān ilāqon meñ se guzartī huī ārām kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīn miltā ⁴⁴to wuh kahti hai, ‘Main apne us ghar meñ wāpas chali jāūngī jis meñ se nikli thī.’ Wuh wāpas ā kar deḡhti hai ki ghar ḡhālī hai aur kisī ne jhāṛū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ⁴⁵Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ ḡhūnḡ lāti hai jo us se badtar hotī haiñ, aur wuh sab us shaḡhs meñ ghush kar rahne lagti haiñ. Chunāñche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jātī hai. Is sharīr nasl kā bhī yihī hāl hogā.”

Īsā kī Mān aur Bhāi

⁴⁶Īsā abhī hujūm se bāt kar hī rahā thā ki us kī mān aur bhāi bāhar khare us se bāt karne kī koshish karne lage. ⁴⁷Kisī ne Īsā se kahā, “Āp kī mān aur bhāi bāhar khare haiñ aur āp se bāt karnā chāhte haiñ.”

⁴⁸Īsā ne pūchhā, “Kaun hai merī mān aur kaun haiñ mere bhāi?”

⁴⁹Phir apne hāth se shāgirdon kī taraf ishārā karke us ne kahā, “Dekho, yih merī mān aur mere bhāi haiñ. ⁵⁰Kyonki jo bhī mere āsmānī Bāp kī marzī pūrī kartā hai wuh merā bhāi, merī bahan aur merī mān hai.”

Bij Bone Wāle kī Tamsil

13 Usī din Īsā ghar se nikal kar jhīl ke kināre baiṭh gayā. ²Itnā baṛā hujūm us ke gird jamā ho gayā ki āḡhirkār wuh ek kashti meñ baiṭh gayā jabki log kināre par khare rahe. ³Phir us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsilon meñ sunāiñ.

“Ek kisān bij bone ke lie niklā. ⁴Jab bij idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire aur parindon ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵Kuchh pathrīlī zamīn par gire jahān miṭṭī kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyonki miṭṭī gahrī nahīn thī. ⁶Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūñki wuh jaṛ na pakaṛ sake is lie sūkh gae. ⁷Kuchh ḡhudrau kāñṭedār paudon ke darmiyān bhī gire. Wahān

wuh ugne to lage, lekin k̄hudrau padoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne na diyā. Chunāñche wuh bhī k̄hatm ho gae.

⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zar̄khez zamīn meñ gire aur baṛhte baṛhte tīs gunā, sāṭh gunā balki sau gunā tak zyādā phal lāe. ⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

¹⁰ Shāgird us ke pās ā kar pūchhne lage, “Āp logoñ se tamsiloñ meñ bāt kyon̄ karte haiñ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to āsmān kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gai hai, lekin unheñ yih liyāqat nahīn dī gai.

¹² Jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hoñgī. Lekin jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ¹³ Is lie maiñ tamsiloñ meñ un se bāt kartā hūñ. Kyon̄ki wuh dek̄hte hue kuchh nahīn dek̄hte, wuh sunte hue kuchh nahīn sunte aur kuchh nahīn samajhte. ¹⁴ Un meñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūri ho rahī hai:

‘Tum apne kānoñ se sunoge
magar kuchh nahīn samjhogē,

tum apnī āñkhoñ se dekhoge
magar kuchh nahīn jānoge.

¹⁵ Kyon̄ki is qaum kā dil behis ho gayā hai.

Wuh mushkil se apne kānoñ se sunte haiñ,

unhoñ ne apnī āñkhoñ ko band kar rakhā hai,

aisā na ho ki wuh apnī āñkhoñ se dekheñ,

apne kānoñ se suneñ,

apne dil se samjheñ,

merī taraf rujū karen

aur maiñ unheñ shafā dūñ.’

¹⁶ Lekin tumhārī āñkheñ mubāarak haiñ kyon̄ki wuh dekh saktī haiñ aur tumhāre kān mubāarak haiñ kyon̄ki wuh sun sakte haiñ. ¹⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh tum dekh rahe ho bahut-se nabī aur rāstbāz ise dekh na pāe agarche wuh is ke ārzūmand the. Aur jo kuchh tum sun rahe ho ise wuh sunane na pāe, agarche wuh is ke k̄hāhishmand the.

Bij Bone Wāle kī Tamsil kā Matlab

¹⁸ Ab suno ki bij bone wāle kī tamsil kā matlab kyā hai. ¹⁹ Rāste par gire hue dāne wuh log haiñ jo

bādshāhī kā kalām sunte to haiñ, lekin use samajhte nahīñ. Phir Iblīs ā kar wuh kalām chhīñ letā hai jo un ke dilon meñ boyā gayā hai. ²⁰Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte hī use khushī se qabūl to kar lete haiñ, ²¹lekin wuh jaṛ nahīñ pakarte aur is lie zyādā der tak qāym nahīñ rahte. Jyon hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisi musibat yā izārasānī se dochār ho jāen to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ²²Khudrau kāñṭedār padoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir rozmarā kī pareshāniyān aur daulat kā fareb kalām ko phalne-phūlne nahīñ detā. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīñ pahuñchtā. ²³Is ke muqābale meñ zarḳhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām ko sun kar use samajh lete aur baṛhte baṛhte tīs gunā, sāth gunā balki sau gunā tak phal lāte haiñ.”

Khudrau Padoñ kī Tamsīl

²⁴ Īsā ne unheñ ek aur tamsīl sunāi. “Āsmān kī bādshāhī us kisān se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne

khet meñ achchhā bij bo diyā. ²⁵Lekin jab log so rahe the to us ke dushman ne ā kar anāj ke padoñ ke darmiyān khudrau padoñ kā bij bo diyā. Phir wuh chalā gayā. ²⁶Jab anāj phūṭ niklā aur fasal pakne lagī to khudrau paude bhī nazar āe. ²⁷Naukar mālik ke pās āe aur kahne lage, ‘Janāb, kyā āp ne apne khet meñ achchhā bij nahīñ boyā thā? To phir yih khudrau paude kahāñ se ā gae haiñ?’

²⁸Us ne jawāb diyā, ‘Kisī dushman ne yih kar diyā hai.’

Naukaron ne pūchhā, ‘Kyā ham jā kar unheñ ukhāren?’

²⁹‘Nahīñ,’ us ne kahā. ‘Āisā na ho ki khudrau padoñ ke sāth sāth tum anāj ke paude bhī ukhār ḍālo. ³⁰Unheñ fasal kī kaṭāi tak mil kar baṛhne do. Us waqt main fasal kī kaṭāi karne wālon se kahūngā ki pahle khudrau padoñ ko chun lo aur unheñ jalāne ke lie gaṭhon meñ bāndh lo. Phir hī anāj ko jamā karke godām meñ lāo.”

Rāi ke Dāne kī Tamsīl

³¹ Īsā ne unheñ ek aur tamsīl sunāi. “Āsmān kī bādshāhī rāi ke dāne kī mānind hai jo kisī ne le kar apne

khet meñ bo diyā. ³²Go yih bījoñ meñ sab se chhoṭā dānā hai, lekin baṛhte baṛhte yih sabziyoñ meñ sab se baṛā ho jātā hai. Balki yih daraḳht-sā ban jātā hai aur parinde ā kar us kī shāḳhoñ meñ ghoñsle banā lete haiñ.”

Ḳhamīr kī Tamsīl

³³Us ne unheñ ek aur tamsīl bhī sunāi. “Āsmān kī bādshāhī ḳhamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqṛiban 27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko ḳhamīr banā diyā.”

Tamsīloñ meñ Bāt Karne kā Sabab

³⁴Īsā ne yih tamām bāteñ hujūm ke sāmne tamsīloñ kī sūrat meñ kīñ. Tamsīl ke baḡhair us ne un se bāt hī nahīñ kī. ³⁵Yoñ nabī kī yih peshgoī pūrī huī ki “Maiñ tamsīloñ meñ bāt karūṅga, maiñ duniyā kī taḳhliq se le kar āj tak chhupī huī bāteñ bayān karūṅga.”

Ḳhudrau Paudoñ kī Tamsīl kā Matlab

³⁶Phir Īsā hujūm ko ruḳhsat karke ghar ke andar chalā gayā.

Us ke shāgird us ke pās ā kar kahne lage, “Khet meñ ḳhudrau paudoñ kī tamsīl kā matlab hamēñ samjhāeñ.”

³⁷Us ne jawāb diyā, “Achchhā bij bone wālā Ibn-e-Ādam hai. ³⁸Khet duniyā hai jabki achchhe bij se murād bādshāhī ke farzand haiñ. Ḳhudrau paude Iblīs ke farzand haiñ ³⁹aur unheñ bone wālā dushman Iblīs hai. Fasal kī kaṭāi kā matlab duniyā kā iḳhtitām hai jabki fasal kī kaṭāi karne wāle farishte haiñ. ⁴⁰Jis tarah tamsīl meñ ḳhudrau paude ukhāre jāte aur āḡ meñ jalāe jāte haiñ usī tarah duniyā ke iḳhtitām par bhī kiyā jāegā. ⁴¹Ibn-e-Ādam apne farishtoñ ko bhej degā, aur wuh us kī bādshāhī se bargashtagī kā har sabab aur shariyat kī ḳhilāfwarzī karne wāle har shaḳhs ko nikālte jāenge. ⁴²Wuh unheñ bhaṛaktī bhaṭṭī meñ phaiñk deṅge jahān log rote aur dāñt pīste raheṅge. ⁴³Phir rāstbāz apne Bāp kī bādshāhī meñ sūraj kī tarah chamkeṅge. Jo sun saktā hai wuh sun le!

Chhupe Hue K̄hazāne kī Tamsīl

⁴⁴ Āsmān kī bādshāhī khet meñ chhupe k̄hazāne kī mānind hai. Jab kisi ādmī ko us ke bāre meñ mālūm huā to us ne use dubārā chhupā diyā. Phir wuh k̄hushī ke māre chalā gayā, apnī tamām milkiyat faroḳht kar dī aur us khet ko k̄harid liyā.

Motī kī Tamsīl

⁴⁵ Nīz, āsmān kī bādshāhī aise saudāgar kī mānind hai jo achchhe motiyōn kī talāsh meñ thā. ⁴⁶ Jab use ek nihāyat qīmtī motī ke bāre meñ mālūm huā to wuh chalā gayā, apnī tamām milkiyat faroḳht kar dī aur us motī ko k̄harid liyā.

Jāl kī Tamsīl

⁴⁷ Āsmān kī bādshāhī jāl kī mānind bhī hai. Use jhīl meñ ḍālā gayā to har qism kī machhliyañ pakarī gaīñ. ⁴⁸ Jab wuh bhar gayā to machheroñ ne use kināre par khīñch liyā. Phir unhoñ ne baiṭh kar qābil-e-istemāl machhliyañ chun kar ṭokriyōn meñ ḍāl dīñ aur nāqābil-e-istemāl machhliyañ phaiñk dīñ. ⁴⁹ Duniyā ke iḳhtitām par aisā hī hogā. Farishte āeñge

aur bure logoñ ko rāstbāzoñ se alag karke ⁵⁰ unheñ bharakti bhaṭṭī meñ phaiñk deñge jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge.”

Naī aur Purānī Sachchāiyāñ

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Kyā tum ko in tamām bātoñ kī samajh ā gai hai?”

“Jī,” shāgirdoñ ne jawāb diyā.

⁵² Us ne un se kahā, “Is lie shariāt kā har ālim jo āsmān kī bādshāhī meñ shāgird ban gayā hai aise mālīk-e-makān kī mānind hai jo apne k̄hazāne se nae aur purāne jawāhar nikāltā hai.”

Īsā ko Nāsarāt meñ Radd**Kiyā Jātā Hai**

⁵³ Yih tamsileñ sunāne ke bād Īsā wahāñ se chalā gayā. ⁵⁴ Apne watanī shahr Nāsarāt pahuñch kar wuh ibādatk̄hāne meñ logoñ ko tālīm dene lagā. Us kī bāteñ sun kar wuh hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Use yih hikmat aur mojize karne kī yih qudrat kahāñ se hāsil huī hai? ⁵⁵ Kyā yih baṛhaī kā beṭā nahīñ hai? Kyā us kī māñ kā nām Mariyam nahīñ hai, aur kyā us ke bhāī Yāqūb, Yūsuf, Shamāūn aur Yahūdāh nahīñ haiñ? ⁵⁶ Kyā us kī

bahneñ hamāre sāth nahīñ rahtiñ? To phir use yih sab kuchh kahān se mil gayā?” ⁵⁷ Yoñ wuh us se ṭhokar khā kar use qabūl karne se qāsir rahe.

Īsā ne un se kahā, “Nabī kī izzat har jagah kī jāti hai siwāe us ke watani shahr aur us ke apne ḡhāndān ke.” ⁵⁸ Aur un ke imān kī kamī ke bāis us ne wahān zyādā mojize na kie

Yahyā kā Qatl

14 Us waqt Galīl ke hukmrān Herodes Antipās ko Īsā ke bāre meñ ittalā milī. ² Is par us ne apne darbāriyoñ se kahā, “Yih Yahyā baptismā dene wālā hai jo murdoñ meñ se jī uṭhā hai, is lie us kī mojizānā tāqateñ is meñ nazar āti haiñ.”

³ Wajah yih thī ki Herodes ne Yahyā ko giriftār karke jel meñ ḡālā thā. Yih Herodiyās kī ḡhātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāi Filippus kī bīwī thī. ⁴ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Herodiyās se terī shādī nājāyẓ hai.” ⁵ Herodes Yahyā ko qatl karnā chāhtā thā, lekin awām se ḡartā thā kyonki wuh use nabi samajhte the.

⁶ Herodes kī sālgirah ke mauqe par Herodiyās kī beṭi un ke sāmne nāchī. Herodes ko us kā nāchnā itnā pasand āyā ⁷ ki us ne qasam khā kar us se wādā kiyā, “Jo bhī tū māñgegi main tujhe dūngā.”

⁸ Apnī māñ ke sikhāne par beṭi ne kahā, “Mujhe Yahyā baptismā dene wāle kā sar ṭre meñ mangwā deñ.”

⁹ Yih sun kar bādshāh ko dukh huā. Lekin apnī qasmoñ aur mehmānoñ kī maujūdagi kī wajah se us ne use dene kā hukm de diyā. ¹⁰ Chunāñche Yahyā kā sar qalam kar diyā gayā. ¹¹ Phir ṭre meñ rakh kar andar lāyā gayā aur laṛkī ko de diyā gayā. Laṛkī use apnī māñ ke pās le gāi. ¹² Bād meñ Yahyā ke shāgird āe aur us kī lāsh le kar use dafnāyā. Phir wuh Īsā ke pās gae aur use ittalā dī.

Īsā 5000 Mardoñ ko Khānā

Khilātā Hai

¹³ Yih ḡhabar sun kar Īsā logoñ se alag ho kar kashti par sawār huā aur kisi wirān jagah chalā gayā. Lekin hujūm ko us kī ḡhabar milī. Log paidal chal kar shahroñ se nikal āe aur us ke pichhe lag gae. ¹⁴ Jab Īsā ne kashti par se utar kar baṛe

hujūm ko dekhā to use logoñ par baṛā tars āyā. Wahīn us ne un ke marīzoñ ko shafā dī.

¹⁵Jab dīn ḍhalne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wīrān hai aur dīn ḍhalne lagā hai. In ko ruḵsat kar deñ tāki yih irdgird ke dehātoñ meñ jā kar khāne ke lie kuchh ḵharīd leñ.”

¹⁶Īsā ne jawāb diyā, “Inheñ jāne kī zarūrat nahīn, tum ḵhud inheñ khāne ko do.”

¹⁷Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

¹⁸Us ne kahā, “Unheñ yahān mere pās le āo,” ¹⁹aur logoñ ko ghās par baiṭhne kā hukm diyā. Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyoñ ko le kar āsmān kī taraf dekhā aur shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne roṭiyōñ ko toṛ toṛ kar shāgirdoñ ko diyā, aur shāgirdoñ ne yih roṭiyāñ logoñ meñ taqsim kar dīñ. ²⁰Sab ne jī bhar kar khāyā. Jab shāgirdoñ ne bache hue ṭukre jamā kie to bārah ṭokre bhar gae. ²¹Ḳhawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle taqriban 5,000 mard the.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

²²Is ke ain bād Īsā ne shāgirdoñ ko majbūr kiya ki wuh kashtī par sawār ho kar āge nikleñ aur jhīl ke pār chale jāeñ. Itne meñ wuh hujūm ko ruḵsat karnā chāhtā thā. ²³Unheñ ḵhairbād kahne ke bād wuh duā karne ke lie akelā pahār par chaṛh gayā. Shām ke waqt wuh wahāñ akelā thā ²⁴jabki kashtī kināre se kāfī dūr ho gai thī. Lahreñ kashtī ko bahut tang kar rahī thīñ kyōñki hawā us ke ḵhilāf chal rahī thī.

²⁵Taqriban tīn baje rāt ke waqt Īsā pānī par chalte hue un ke pās āyā. ²⁶Jab shāgirdoñ ne use jhīl kī satah par chalte hue dekhā to unhoñ ne dahshat khāī. “Yih koī bhūt hai,” unhoñ ne kahā aur ḍar ke māre chīḵheñ mārne lage.

²⁷Lekin Īsā fauran un se muḵhātīb ho kar bolā, “Hauslā rakho! Main hī hūñ. Mat ghabrāo.”

²⁸Is par Patras bol uṭhā, “Ḳhudāwand, agar āp hī haiñ to mujhe pānī par apne pās āne kā hukm deñ.”

²⁹Īsā ne jawāb diyā, “Ā.” Patras kashtī par se utar kar pānī par chalte chalte Īsā kī taraf baṛhne

lagā. ³⁰ Lekin jab us ne tez hawā par ḡhaur kiyā to wuh ghabrā gayā aur ḡubne lagā. Wuh chillā uṭhā, “Kḡudāwand, mujhe bachāen!”

³¹ Īsā ne fauran apnā hāth baṛhā kar use pakaṛ liyā. Us ne kahā, “Ai kam-etaqād! Tū shak meñ kyon par gayā thā?”

³² Donoñ kashtī par sawār hue to hawā tham gai. ³³ Phir kashtī meñ maujūd shāgirdoñ ne use sijdā karke kahā, “Yaqīnan āp Allāh ke Farzand haiñ!”

Gannesarat meñ Marizoñ kī Shafā

³⁴ Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahuñch gae. ³⁵ Jab us jagah ke logoñ ne Īsā ko pahchān liyā to unhoñ ne irdgird ke pūre ilāqe meñ is kī khabar phailāi. Unhoñ ne apne tamām marizoñ ko us ke pās lā kar ³⁶ us se minnat kī ki wuh unheñ sirf apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shafā milī.

Bāpdādā kī Tālīm

15

Phir kuchh Farīsī aur shariāt ke ālim Yarūshalam se ā kar Īsā se pūchhne lage, ² “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyat

kyoñ toṛte haiñ? Kyoñki wuh hāth dhoe baḡhair roṭī khāte haiñ.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Aur tum apnī riwāyat kī kḡatir Allāh kā hukm kyoñ toṛte ho? ⁴ Kyoñki Allāh ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā māñ par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ ⁵ Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Main āp kī madad nahīn kar saktā, kyoñki main ne mannat māñ hai ki jo kuchh mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie waqf hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. ⁶ Yoñ tum kahte ho ki use apne māñ-bāp kī izzat karne kī zarūrat nahīn hai. Aur isī tarah tum Allāh ke kalām ko apnī riwāyat kī kḡatir mansūkh kar lete ho. ⁷ Riyākāro! Yasāyāh Nabī ne tumhāre bāre meñ kyā kḡub nabuwwat kī hai,

⁸ ‘Yih qaum apne hoñtoñ se to merā ehtirām kartī hai

lekin us kā dil mujh se dūr hai.

⁹ Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāydā.

Kyoñki wuh sirf insān hī ke ahkām sikhāte haiñ.”

Insān ko Kyā Kuchh Nāpāk**Kar Detā Hai?**

¹⁰ Phir Īsā ne hujūm ko apne pās bulā kar kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo.

¹¹ Koī aisī chīz hai nahīn jo insān ke muñh meñ dākhil ho kar use nāpāk kar sake, balki jo kuchh insān ke muñh se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.”

¹² Is par shāgirdoñ ne us ke pās ā kar pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki Farīsī yih bāt sun kar nārāz hue haiñ?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Jo bhī paudā mere āsmānī Bāp ne nahīn lagāyā use jaṛ se ukhārā jāegā. ¹⁴ Unheñ chhoṛ do, wuh andhe rāh dikhāne wāle haiñ. Agar ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kare to donoñ gaṛhe meñ gir jāenge.”

¹⁵ Patras bol uṭhā, “Is tamsil kā matlab hamēñ batāen.”

¹⁶ Īsā ne kahā, “Kyā tum abhī tak itne nāsamajh ho? ¹⁷ Kyā tum nahīn samajh sakte ki jo kuchh insān ke muñh meñ dākhil ho jātā hai wuh us ke mede meñ jātā hai aur wahān se nikal kar jā-e-zarūrat meñ? ¹⁸ Lekin jo kuchh insān ke muñh se nikaltā hai wuh dil se ātā

hai. Wuhī insān ko nāpāk kartā hai. ¹⁹ Dil hī se bure khayālāt, qatl-o-ghārat, zinākārī, harām-kārī, chorī, jhūṭī gawāhī aur buhtān nikalte haiñ. ²⁰ Yihī kuchh insān ko nāpāk kar detā hai, lekin hāth dhoe baḡhair khānā khāne se wuh nāpāk nahīn hotā.”

Ghairyahūdī Aurat kā Īmān

²¹ Phir Īsā Galīl se rawānā ho kar shimāl meñ Sūr aur Saidā ke ilāqe meñ āyā. ²² Is ilāqe kī ek Kanānī khātūn us ke pās ā kar chillāne lagī, “Ḳhudāwand, Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen. Ek badrūh merī beṭī ko bahut satātī hai.”

²³ Lekin Īsā ne jawāb meñ ek lafz bhī na kahā. Is par us ke shāgird us ke pās ā kar us se guzārish karne lage, “Use fāriḡh kar deñ, kyonki wuh hamāre pichhe pichhe chīkhtī-chillātī hai.”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Mujhe sirf Isrāīl kī khoī huī bheṛoñ ke pās bhejā gayā hai.”

²⁵ Aurat us ke pās ā kar muñh ke bal jhuk gaī aur kahā, “Ḳhudāwand, merī madad karen!”

²⁶ Us ne use batāyā, “Yih munāsib nahīn ki bachchoṇ se khānā le kar kuttoṇ ke sāmne phaiṇk diyā jāe.”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudā-wand, lekin kutte bhī wuh ṭukre khāte haiṇ jo un ke mālik kī mez par se farsh par gir jāte haiṇ.”

²⁸ Īsā ne kahā, “Ai aurat, terā imān baṛā hai. Terī darḱhāst pūrī ho jāe.” Usī lamhe aurat kī beṭī ko shafā mil gai.

Īsā Bahut-se Marizoṇ ko Shafā Detā Hai

²⁹ Phir Īsā wahān se rawānā ho kar Galīl kī Jhīl ke kināre pahunch gayā. Wahān wuh pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. ³⁰ Logoṇ kī baṛī tādād us ke pās āi. Wuh apne langaṛe, andhe, maflūj, gūnge aur kaī aur qism ke marīz bhī sāth le āe. Unhoṇ ne unheṇ Īsā ke sāmne rakhā to us ne unheṇ shafā dī. ³¹ Hujūm hairatzadā ho gayā. Kyoṇki gūnge bol rahe the, apāhajoṇ ke āzā bahāl ho gae. Langaṛe chalne aur andhe deḱhne lage the. Yih dekh kar bhīr ne Isrāīl ke Ḳhudā kī tamjīd kī.

Īsā 4000 Mardoṇ ko Khānā Khilātā Hai

³² Phir Īsā ne apne shāgirdoṇ ko bulā kar un se kahā, “Mujhe in logoṇ par tars ātā hai. Inheṇ mere sāth ṭhahre tīn dīn ho chuke haiṇ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīn hai. Lekin main inheṇ is bhūkī hālat meṇ ruḱhsat nahīn karnā chāhtā. Aisā na ho ki wuh rāste meṇ thak kar chūr ho jāeṇ.”

³³ Us ke shāgirdoṇ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meṇ kahān se itnā khānā mil sakegā ki yih log khā kar ser ho jāeṇ?”

³⁴ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāṇ haiṇ?” Unhoṇ ne jawāb diyā, “Sāt, aur chand ek chhoṭī machhliyaṇ.”

³⁵ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā. ³⁶ Phir sāt roṭiyōṇ aur machhliyoṇ ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheṇ toṛ toṛ kar apne shāgirdoṇ ko taqsim karne ke lie de diyā. ³⁷ Sab ne jī bhar kar khāyā. Bād meṇ jab khāne ke bache hue ṭukre jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhar gae. ³⁸ Ḳhawātīn aur bachchoṇ ke alāwā khāne wāle 4,000 mard the.

³⁹ Phir Īsā logon ko rukhsat karke kashti par sawār huā aur magadan ke ilāqe meñ chalā gayā.

Farīsī Ilāhī Nishān kâ Taqāzā

Karte Haiñ

16 Ek din Farīsī aur Sadūqī Īsā ke pās āe. Use parakhne ke lie unhoñ ne mutālabā kiya ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kâ iḡhtiyār sābit ho jāe. ² Lekin us ne jawāb diyā, “Shām ko tum kahte ho, ‘Kal mausam sāf hogā kyonki āsmān surḡh nazar ātā hai.’ ³ Aur subah ke waqt kahte ho, ‘Āj tūfān hogā kyonki āsmān surḡh hai aur bādāl chhāe hue haiñ.’ Ġharz tum āsmān kī hālat par ġhaur karke sahih natijā nikāl lete ho, lekin zamānon kī alāmatoñ par ġhaur karke sahih natije tak pahuñchnā tumhāre bas kī bāt nahīñ hai. ⁴ Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kâ taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīñ kiya jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke.”

Yih kah kar Īsā unheñ chhoṛ kar chalā gayā.

Farīsiyon aur Sadūqiyon

kā Ḳhamīr

⁵ Jhil ko pār karte waqt shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the.

⁶ Īsā ne un se kahā, “Ḳhabardār, Farīsiyon aur Sadūqiyon ke ḡhamīr se hoshyār rahnā.”

⁷ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki ham khānā sāth nahīñ lāe.”

⁸ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyon bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīñ hai?

⁹ Kyā tum abhī tak nahīñ samajhte? Kyā tumheñ yād nahīñ ki main ne pāñch roṭiyāñ le kar 5,000 ādmiyon ko khānā khilā diyā aur ki tum ne bache hue ṭukron ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹⁰ Yā kyā tum bhūl gae ho ki main ne sāt roṭiyāñ le kar 4,000 ādmiyon ko khānā khilāyā aur ki tum ne bache hue ṭukron ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹¹ Tum kyon nahīñ samajhte ki main tum se khāne kī bāt nahīñ kar rahā? Suno merī bāt! Farīsiyon aur Sadūqiyon ke ḡhamīr se hoshyār raho!”

¹² Phir unheñ samajh āī ki Īsā unheñ roṭī ke ḡhamīr se āgāh nahīñ

kar rahā thā balki Farīsiyon aur Sadūqiyon kī tālīm se.

Patras kā Iqrār

¹³ Jab Īsā Qaisariyā-filippī ke ilāqe meñ pahuñchā to us ne shāgirdon se pūchhā, “Ibn-e-Ādam logon ke nazdik kaun hai?”

¹⁴ Unhon ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki Yarmiyāh yā nabiyon meñ se ek.”

¹⁵ Us ne pūchhā, “Lekin tumhāre nazdik main kaun hūñ?”

¹⁶ Patras ne jawāb diyā, “Āp zindā Ḳhudā ke Farzand Masīh haiñ.”

¹⁷ Īsā ne kahā, “Shamāun bin Yūnus, tū mubārak hai, kyonki kisi insān ne tujh par yih zāhir nahīn kiyā balki mere āsmānī Bāp ne.

¹⁸ Main tujhe yih bhī batātā hūñ ki tū Patras yānī Patthar hai, aur isī patthar par main apnī jamāt ko tāmīr karūngā, aisī jamāt jis par Pātāl ke darwāze bhī ghālīb nahīn āenge. ¹⁹ Main tujhe āsmān kī bādshāhī kī kunjiyān de dūngā. Jo kuchh tū zamīn par bāndhegā wuh āsmān par bhī bandhegā. Aur jo

kuchh tū zamīn par kholegā wuh āsmān par bhī khulegā.”

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdon ko hukm diyā, “Kisī ko bhī na batāo ki main Masīh hūñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²¹ Us waqt se Īsā apne shāgirdon par wāzih karne lagā, “Lāzim hai ki main Yarūshalam jā kar qaum ke buzurgoñ, rāhnumā imāmon aur shariāt ke ulamā ke hāthon bahut dukh uṭhāūñ. Mujhe qatl kiyā jāegā, lekin tīsre din main jī uṭhūngā.”

²² Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā. “Ai Ḳhudāwand, Allāh na kare ki yih kabhī bhī āp ke sāth ho.”

²³ Īsā ne muṛ kar Patras se kahā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū mere lie ṭhokar kā bāis hai, kyonki tū Allāh kī soch nahīn rakhtā balki insān kī.”

²⁴ Phir Īsā ne apne shāgirdon se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ²⁵ Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī ḳhātir apnī jān kho

de wuhī use pā legā. ²⁶ Kyā fāyda hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsīl ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ²⁷ Kyōnki Ibn-e-Ādam apne Bāp ke jalāl meñ apne farishton ke sāth āegā, aur us waqt wuh har ek ko us ke kām kā badlā degā. ²⁸ Main tumheñ sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log khare haiñ jo marne se pahle hī Ibn-e-Ādam ko us kī bādshāhī meñ āte hue dekheñge.”

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal

Jāti Hai

17 Chhih dīn ke bād Īsā sirf Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūñche pahār par chaṛh gayā. ² Wahāñ us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gai. Us kā chehrā sūraj kī tarah chamakne lagā, aur us ke kapṛe nūr kī mānind safed ho gae. ³ Achānak Iliyās aur Mūsā zāhir hue aur Īsā se bāteñ karne lage. ⁴ Patras bol uṭhā, “Ḳhudāwand, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahāñ haiñ. Agar āp chāheñ to main tīn jhoñpṛiyāñ banāūngā, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.”

⁵ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek chamakdār bādal ā kar un par chhā gayā aur bādal meñ se ek āwāz sunāi dī, “Yīh merā pyārā Farzand hai, jis se main ḳhush hūñ. Is kī suno.”

⁶ Yīh sun kar shāgird dahshat khā kar aundhe muñh gir gae. ⁷ Lekin Īsā ne ā kar unheñ chhuā. Us ne kahā, “Uṭho, mat ḍaro.” ⁸ Jab unhoñ ne nazar uṭhāi to Īsā ke siwā kisī ko na dekhā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisī ko na batānā jab tak ki Ibn-e-Ādam murdoñ meñ se jī na uṭhe.”

¹⁰ Shāgirdoñ ne us se pūchhā, “Sharīat ke ulamā kyon kahte haiñ ki Masīh kī āmad se pahle Iliyās kā ānā zarūrī hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr sab kuchh bahāl karne ke lie āegā. ¹² Lekin main tum ko batātā hūñ ki Iliyās to ā chukā hai aur unhoñ ne use nahīñ pahchānā balki us ke sāth jo chāhā kiyā. Isī tarah Ibn-e-Ādam bhī un ke hāthon dukh uṭhāegā.”

¹³ Phir shāgirdoñ ko samajh āi ki wuh un ke sāth Yahyā baptismā dene wāle kī bāt kar rahā thā.

Īsā Laṛke meñ se Badrūh**Nikāltā Hai**

¹⁴Jab wuh nīche hujūm ke pās pahuñche to ek ādmī ne Īsā ke sāmne ā kar ghuṭne ṭeke ¹⁵aur kahā, “Ḳhudāwand, mere beṭe par rahm karen, use mirgī ke daure parṭe haiñ aur use shadīd taklīf uṭhānī parṭī hai. Kaī bār wuh āg yā pānī meñ gir jātā hai. ¹⁶Main use āp ke shāgirdoñ ke pās lāyā thā, lekin wuh use shafā na de sake.”

¹⁷Īsā ne jawāb diyā, “Īmān se ḵhālī aur ṭerhī nasl! Main kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ? Laṛke ko mere pās le āo.” ¹⁸Īsā ne badrūh ko ḍāntā, to wuh laṛke meñ se nikal gai. Usī lamhe use shafā mil gai.

¹⁹Bād meñ shāgirdoñ ne alahdagī meñ Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ham badrūh ko kyon na nikāl sake?”

²⁰Us ne jawāb diyā, “Apne imān kī kamī ke sabab se. Main tumheñ sach batātā hūñ, agar tumhārā imān rāī ke dāne ke barābar bhī ho to phir tum is pahār ko kah sakoge, ‘Idhar se udhar khisak jā,’ to wuh khisak jāegā. Aur tumhāre lie kuchh bhī nāmumkin nahīñ hogā.

²¹[Lekin is qism kī badrūh duā aur roze ke baḡhair nahīñ nikaltī.]”

Īsā Dūsri Bār Apnī Maut**kā Zikr Kartā Hai**

²²Jab wuh Galīl meñ jamā hue to Īsā ne unheñ batāyā, “Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā. ²³Wuh use qatl karenge, lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.” Yih sun kar shāgird nihāyat ḡhamgīn hue.

Baitul-muqaddas kā Ṭaiks

²⁴Wuh Kafarnahūm pahuñche to Baitul-muqaddas kā ṭaiks jamā karne wāle Patras ke pās ā kar pūchhne lage, “Kyā āp kā ustād Baitul-muqaddas kā ṭaiks adā nahīñ kartā?”

²⁵“Jī, wuh kartā hai,” Patras ne jawāb diyā. Wuh ghar meñ āyā to Īsā pahle hī bolne lagā, “Kyā ḵhayāl hai Shamāūn, duniyā ke bādshāh kin se ḍyūṭī aur ṭaiks lete haiñ, apne farzandoñ se yā ajnabiyoñ se?”

²⁶Patras ne jawāb diyā, “Ajnabiyoñ se.” Īsā bolā “To phir un ke farzand ṭaiks dene se barī hue. ²⁷Lekin ham unheñ nārāz nahīñ karnā chāhte. Is lie jhīl par jā kar us meñ ḍorī ḍāl denā. Jo

machhlī tū pahle pakāṛegā us kā muñh kholnā to us meñ se chāñdī kā sikkā niklegā. Use le kar unheñ mere aur apne lie adā kar de.”

Kaun Sab se Baṛā Hai?

18 Us waqt shāgird Īsā ke pās ā kar pūchhne lage, “Āsmān kī bādshāhī meñ kaun sab se baṛā hai?”

²Jawāb meñ Īsā ne ek chhoṭe bachche ko bulā kar un ke darmiyān kharā kiyā ³aur kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ agar tum badal kar chhoṭe bachchoñ kī mānind na bano to tum kabhī āsmān kī bādshāhī meñ dākhl nahīñ hoge. ⁴Is lie jo bhī apne āp ko is bachche kī tarah chhoṭā banāegā wuh āsmān meñ sab se baṛā hogā.

⁵Aur jo bhī mere nām meñ is jaise chhoṭe bachche ko qabūl kare wuh mujhe qabūl kartā hai.

Āzmāishen

⁶Lekin jo koī in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakkī kā pāṭ bāndh kar use samundar kī gahrāiyoñ meñ ḍubo diyā jāe. ⁷Duniyā par un chīzoñ

kī wajah se afsos jo gunāh karne par uksāti haiñ. Lāzim hai ki aisi āzmāishen āen, lekin us shaḥs par afsos jis kī mārifat wuh āen.

⁸Agar terā hāth yā pānw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do hāthoñ yā do pānwon samet jahannum kī abadī āg meñ phaiñkā jāe, behtar yih hai ki ek hāth yā pānw se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhl ho. ⁹Aur agar terī āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do āñkhoñ samet jahannum kī āg meñ phaiñkā jāe behtar yih hai ki ek āñkh se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhl ho.

Khoī Huī Bher kī Tamsil

¹⁰Ḳhabardār! Tum in chhoṭoñ meñ se kisī ko bhī haqīr na jānanā. Kyoñki maiñ tum ko batātā hūñ ki āsmān par in ke farishte har waqt mere Bāp ke chehre ko dekhte rahte haiñ. ¹¹[Kyoñki Ibn-e-Ādam khoe huon ko ḍhūñḍne aur najāt dene āyā hai.]

¹²Tumhārā kyā ḳhayāl hai? Agar kisī ādmī kī 100 bheren hoñ aur

ek bhaṭak kar gum ho jāe to wuh kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bhereñ pahārī ilāqe meñ chhoṛ kar bhaṭkī huī bheṛ ko ḍhūñḍne nahīñ jāegā? ¹³ Aur main tum ko sach batātā hūñ ki bhaṭkī huī bheṛ ke milne par wuh us ke bāre meñ un bāqī 99 bheṛoñ kī nisbat kahīñ zyādā kḥushī manāegā jo bhaṭkī nahīñ. ¹⁴ Bilkul isī tarah āsmān par tumhārā Bāp nahīñ chāhtā ki in chhoṭoñ meñ se ek bhī halāk ho jāe.

Gunāh meñ Paṛe Bhāī se Sulūk

¹⁵ Agar tere bhāī ne terā gunāh kiyā ho to akele us ke pās jā kar us par us kā gunāh zāhir kar. Agar wuh terī bāt māne to tū ne apne bhāī ko jīt liyā. ¹⁶ Lekin agar wuh na māne to ek yā do aur logoñ ko apne sāth le jā tāki tumhārī har bāt kī do yā tīn gawāhoñ se tasdīq ho jāe. ¹⁷ Agar wuh un kī bāt bhī na māne to jamāt ko batā denā. Aur agar wuh jamāt kī bhī na māne to us ke sāth ḡhairimāndār yā ṭaiks lene wāle kā-sā sulūk kar.

Bāndhne aur Kholne kā Ikhtiyār

¹⁸ Main tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh bhī tum zamīn

par bāndhoge āsmān par bhī bandhegā, aur jo kuchh zamīn par khologe āsmān par bhī khulegā.

¹⁹ Main tum ko yih bhī batātā hūñ ki agar tum meñ se do shaḡhs kisī bāt ko māngne par muttafiq ho jāeñ to merā āsmānī Bāp tum ko baḡhshegā. ²⁰ Kyonki jahāñ bhī do yā tīn afrād mere nām meñ jamā ho jāeñ wahāñ main un ke darmiyān hūngā.”

Muāf na Karne Wāle Naukar kī Tamsīl

²¹ Phir Patras ne Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ḳhudāwand, jab merā bhāī merā gunāh kare to main kitnī bār use muāf karūñ? Sāt bār tak?”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe batātā hūñ, sāt bār nahīñ balki 77 bār. ²³ Is lie āsmān kī bādshāhī ek bādshāh kī mānind hai jo apne naukaroñ ke karzoñ kā hisāb-kitāb karnā chāhtā thā. ²⁴ Hisāb-kitāb shurū karte waqt ek ādmī us ke sāmne pesh kiyā gayā jo Araboñ ke hisāb se us kā qarzdār thā. ²⁵ Wuh yih raqam adā na kar sakā, is lie us ke mālik ne yih qarz wasūl karne ke lie hukm diyā ki use bāl-bachchoñ aur tamām milkiyat samet faroḳht

kar diyā jāe. ²⁶ Yih sun kar naukar muñh ke bal girā aur minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, main pūrī raqam adā kar dūngā.’ ²⁷ Bādshāh ko us par tars āyā. Us ne us kā qarz muāf karke use jāne diyā.

²⁸ Lekin jab yihī naukar bāhar niklā to ek hamkhidmat milā jo us kā chand hazār rūpon kā qarzdār thā. Use pakaṛ kar wuh us kā galā dabā kar kahne lagā, ‘Apnā qarz adā kar!’ ²⁹ Dūsrā naukar gir kar minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, main āp ko sārī raqam adā kar dūngā.’ ³⁰ Lekin wuh is ke lie taiyār na huā, balki jā kar use us waqt tak jel meñ ḍalwāyā jab tak wuh pūrī raqam adā na kar de. ³¹ Jab bāqī naukaron ne yih dekhā to unheñ shadīd dukh huā aur unhoñ ne apne mālīk ke pās jā kar sab kuchh batā diyā jo huā thā. ³² Is par mālīk ne us naukar ko apne pās bulā liyā aur kahā, ‘Sharīr naukar! Jab tū ne merī minnat kī to main ne terā pūrā qarz muāf kar diyā. ³³ Kyā lāzim na thā ki tū bhī apne sāthī naukar par utnā rahm kartā jitnā main ne tujh par kiya thā?’ ³⁴ Ghusse meñ mālīk ne use jel ke afsaron ke hawāle kar diyā tāki us par us waqt tak

tashaddud kiya jāe jab tak wuh qarz kī pūrī raqam adā na kar de.

³⁵ Merā āsmānī Bāp tum meñ se har ek ke sāth bhī aisā hī karegā agar tum ne apne bhāī ko pūre dil se muāf na kiya.”

Talāq ke बारे में Tālīm

19 Yih kahne ke bād Īsā Galīl ko chhoṛ kar Yahūdīyā meñ Dariyā-e-Yardan ke pār chalā gayā. ² Baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā aur us ne unheñ wahāñ shafā dī.

³ Kuchh Farīsī āe aur use phaṁsāne kī gharz se sawāl kiya, “Kyā jāyz hai ki mard apnī bīwī ko kisī bhī wajah se talāq de?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ nahīn paṛhā ki ibtidā meñ Kḥālīq ne unheñ mard aur aurat banāyā?

⁵ Aur us ne farmāyā, ‘Is lie mard apne māt-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’

⁶ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke mutābiq do nahīn rahte balki ek ho jāte haiñ. Jise Allāh ne joṛā hai use insān judā na kare.”

⁷Unhoñ ne etarāz kiyā, “To phir Mūsā ne yih kyon farmāyā ki ādmī talāqnāmā likh kar bīwī ko ruḡhsat kar de?”

⁸Īsā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī saḡhtdilī kī wajah se tum ko apnī bīwī ko talāq dene kī ijāzat dī. Lekin ibtidā meñ aisā na thā. ⁹Main tumheñ batātā hūñ, jo apnī bīwī ko jis ne zinā na kiyā ho talāq de aur kisī aur se shādī kare, wuh zinā kartā hai.”

¹⁰Shāgirdoñ ne us se kahā, “Agar shauhar aur bīwī kā āpas kā tālluq aisā hai to shādī na karnā behtar hai.”

¹¹Īsā ne jawāb diyā, “Har koī yih bāt samajh nahīñ saktā balki sirf wuh jise is qābil banā diyā gayā ho. ¹²Kyonki kuchh paidāish hī se shādī karne ke qābil nahīñ hote, bāz ko dūsroñ ne yon banāyā hai aur bāz ne āsmān kī bādshāhī kī ḡhātīr shādī karne se inkār kiyā hai. Lihāzā jo yih samajh sake wuh samajh le.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Barkat Detā Hai

¹³Ek din chhoṭe bachchoñ ko Īsā ke pās lāyā gayā tāki wuh un

par apne hāth rakh kar duā kare. Lekin shāgirdoñ ne lāne wāloñ ko malāmat kī. ¹⁴Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyonki āsmān kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai.”

¹⁵Us ne un par apne hāth rakhe aur phir wahāñ se chalā gayā.

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dāḡhil Ho Sakte Haiñ

¹⁶Phir ek ādmī Īsā ke pās āyā. Us ne kahā, “Ustād, meñ kaun-sā nek kām karūñ tāki abadī zindagī mil jāe?”

¹⁷Īsā ne jawāb diyā, “Tū mujhe neki ke bāre meñ kyon pūchh rahā hai? Sirf ek hī nek hai. Lekin agar tū abadī zindagī meñ dāḡhil honā chāhtā hai to ahkām ke mutābiq zindagī guzār.”

¹⁸Ādmī ne pūchhā, “Kaun-se ahkām?”

Īsā ne jawāb diyā, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, ¹⁹apne bāp aur apnī mām kī izzat karnā aur apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.”

²⁰Jawān ādmī ne jawāb diyā, “Main ne in tamām ahkām kī pairawī kī hai, ab kyā rah gayā hai?”

²¹Īsā ne use batāyā, “Agar tū kāmīl honā chāhtā hai to jā aur apnī pūrī jāyādā faroqht karke paise gharibon meñ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par kḥazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pichhe ho le.”

²²Yih sun kar naujawān māyūs ho kar chalā gayā, kyonki wuh nihāyat daulatmand thā.

²³Is par Īsā ne apne shāgirdon se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki daulatmand ke lie āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil honā mushkil hai. ²⁴Main yih dubārā kahtā hūn, amir ke āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai ki ūnt sūi ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁵Yih sun kar shāgird nihāyat hairatzadā hue aur pūchhne lage, “Phir kis ko najāt hāsīl ho saktī hai?”

²⁶Īsā ne ghaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁷Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhor kar āp ke

pichhe ho lie haiñ. Hamen kyā milegā?”

²⁸Īsā ne un se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, duniyā kī nāi takhlīq par jab Ibn-e-Ādam apne jalālī takht par baiṭhegā to tum bhī jinhon ne merī pairawī kī hai bārah takhton par baiṭh kar Isrāīl ke bārah qabilon kī adālat karoge.

²⁹Aur jis ne bhī merī kḥatir apne gharon, bhāiyon, bahnon, bāp, mān, bachchon yā kheton ko chhor diyā hai use sau gunā zyādā mil jāegā aur mīrās meñ abadī zindagī pāegā. ³⁰Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt ākḥir honge aur jo ab ākḥir haiñ wuh awwal honge.

Angūr ke Bāgh meñ Mazdūr

20 Kyonki āsmān kī bādshāhī us zamīndār se mutābiqat rakhtī hai jo ek din subah-sawere niklā tāki apne angūr ke bāgh ke lie mazdūr dḥūnde. ²Wuh un se diḥārī ke lie chāndī kā ek sikkā dene par muttafiq huā aur unhen apne angūr ke bāgh meñ bhej diyā. ³Nau baje wuh dubārā niklā to dekhā ki kuchh log abhī tak manḍī meñ fāriḡh baiṭhe haiñ. ⁴Us ne un se kahā,

‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāgh meñ kām karo. Main tumhen munāsib ujrat dūngā.’ ⁵Chunānche wuh kām karne ke lie chale gae. Bārah baje aur tīn baje dopahar ke waqt bhī wuh niklā aur is tarah ke fāriḡh mazdūroñ ko kām par lagāyā. ⁶Phir shām ke pāñch baj gae. Wuh niklā to dekhā ki abhī tak kuchh log fāriḡh baiṭhe haiñ. Us ne un se pūchhā, ‘Tum kyon pūrā din fāriḡh baiṭhe rahe ho?’ ⁷Unhoñ ne jawāb diyā, ‘Is lie ki kisī ne hamen kām par nahīñ lagāyā.’ Us ne un se kahā, ‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāgh meñ kām karo.’

⁸Din ḡhal gayā to zamīndār ne apne afsar ko batāyā, ‘Mazdūroñ ko bulā kar unhen mazdūrī de de, ākhir meñ āne wāloñ se shurū karke pahle āne wāloñ tak.’ ⁹Jo mazdūr pāñch baje āe the unhen chāñdī kā ek ek sikkā mil gayā. ¹⁰Is lie jab wuh āe jo pahle kām par lagāe gae the to unhoñ ne zyādā milne kī tawaqo kī. Lekin unhen bhī chāñdī kā ek ek sikkā milā. ¹¹Is par wuh zamīndār ke kḡhilāf buṛbuṛāne lage, ¹²‘Yih ādmī jinhen ākhir meñ lagāyā gayā unhoñ ne sirf ek ghanṭā kām kiyā. To bhī āp ne unhen hamāre barābar kī

mazdūrī dī hālāñki hamen din kā pūrā bojh aur dhūp kī shiddat bardāsh karnī paṛī.’

¹³Lekin zamīndār ne un meñ se ek se bāt kī, ‘Yār, main ne ḡhalat kām nahīñ kiyā. Kyā tū chāñdī ke ek sikke ke lie mazdūrī karne par muttāfiq na huā thā?’ ¹⁴Apne paise le kar chalā jā. Main ākhir meñ kām par lagne wāloñ ko utnā hī denā chāhtā hūñ jitnā tujhe. ¹⁵Kyā merā haq nahīñ ki main jaisā chāhūñ apne paise kḡharch karūñ? Yā kyā tū is lie hasad kartā hai ki main faiyāzdil hūñ?’

¹⁶Yon awwal ākhir meñ āenge aur jo ākhirī haiñ wuh awwal ho jāenge.”

Īsā Tisrī Martabā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

¹⁷Ab jab Īsā Yarūshalam kī taraf baḡh rahā thā to bārah shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar us ne un se kahā, ¹⁸“Ham Yarūshalam kī taraf baḡh rahe haiñ. Wahāñ Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar ¹⁹use ḡhairyahūdiyoñ ke hawāle kar denge tāki wuh us kā

mazāq uṛāēñ, us ko koṛe māreñ aur use maslūb kareñ. Lekin tīsre dīn wuh jī uṭhegā.”

Yāqūb aur Yūhannā kī Māñ

kī Guzārish

²⁰ Phir Zabdī ke beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā kī māñ apne beṭoñ ko sāth le kar Īsā ke pās āi aur sijdā karke kahā, “Āp se ek guzārish hai.”

²¹ Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtī hai?”

Us ne jawāb diyā, “Apnī bādshāhī meñ mere in beṭoñ meñ se ek ko apne dāēñ hāth baiṭhne deñ aur dūsre ko bāēñ hāth.”

²² Īsā ne kahā, “Tum ko nahīñ mālūm ki kyā māng rahe ho. Kyā tum wuh pyālā pī sakte ho jo mainī pīne ko hūñ?” “Jī, ham pī sakte haiñ,” unhoñ ne jawāb diyā.

²³ Phir Īsā ne un se kahā, “Tum merā pyālā to zarūr piyoge, lekin yih faislā karnā merā kām nahīñ ki kaun mere dāēñ hāth baiṭhegā aur kaun bāēñ hāth. Mere Bāp ne yih maqām unhiñ ke lie taiyār kiya hai jin ko us ne khud muqarrar kiya hai.”

²⁴ Jab bāqī das shāgirdoñ ne yih sunā to unheñ Yāqūb aur Yūhannā

par ghussā āyā. ²⁵ Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho ki qaumoñ ke hukmrān apnī riāyā par rob ḍālte haiñ aur un ke baṛe afsar un par apne iḡhtiyār kā ghalat istemāl karte haiñ. ²⁶ Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīñ hai. Jo tum meñ baṛā honā chāhe wuh tumhārā khādim bane ²⁷ aur jo tum meñ awwal honā chāhe wuh tumhārā ghulām bane. ²⁸ Kyōñki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīñ āyā ki khidmat le balki is lie ki khidmat kare aur apnī jān fidyā ke taur par de kar bahutoñ ko chhuṛāe.”

Do Andhoñ kī Shafā

²⁹ Jab wuh Yarihū Shahr se nikalne lage to ek baṛā hujūm un ke piche chal rahā thā. ³⁰ Do andhe rāste ke kināre baiṭhe the. Jab unhoñ ne sunā ki Īsā guzar rahā hai to wuh chillāne lage, “Khudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareñ.”

³¹ Hujūm ne unheñ ḍāñṭ kar kahā, “Khāmosh!” Lekin wuh aur bhī ūñchī āwāz se pukārte rahe, “Khudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareñ.”

³² Īsā ruk gayā. Us ne unheñ apne pās bulāyā aur pūchhā, “Tum

kyā chāhte ho ki main tumhāre lie karūn?”

³³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ḳhudā-wand, yih ki ham dekh sakeñ.”

³⁴ Īsā ko un par tars āyā. Us ne un kī āñkhoñ ko chhuā to wuh fauran bahāl ho gañ. Phir wuh us ke pīchhe chalne lage.

Yarūshalam meñ Purjosh Istaqbāl

21 Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage pahuñche. Yih gāñw Zaitūn ke pahār par wāqe thā. Īsā ne do shāgirdoñ ko bhejā ² aur kahā, “Sāmne wāle gāñw meñ jāo. Wahāñ tum ko fauran ek gadhī nazar āegī jo apne bachche ke sāth bandhī huī hogī. Unheñ khol kar yahāñ le āo. ³ Agar koī yih dekh kar tum se kuchh kahe to use batā denā, ‘Ḳhudāwand ko in kī zarūrat hai.’ Yih sun kar wuh fauran inheñ bhej degā.”

⁴ Yoñ nabī kī yih peshgoī pūrī huī,

⁵ ‘Siyyūn Beṭī ko batā denā, dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai.

Wuh halīm hai aur gadhe par,

hāñ gadhī ke bachche par sawār hai.’

⁶ Donoñ shāgird chale gae. Unhoñ ne waisā hī kiyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. ⁷ Wuh gadhī ko bachche samet le āe aur apne kapre un par rakh die. Phir Īsā un par baiṭh gayā. ⁸ Jab wuh chal paṛā to bahut zyādā logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die. Bāz ne shāḳheñ bhī us ke āge āge rāste meñ bichhā diñ jo unhoñ ne daraḳhtoñ se kāt li thiñ. ⁹ Log Īsā ke āge aur pīchhe chal rahe the aur chillā kar yih nāre lagā rahe the,

“Ibn-e-Dāūd ko hoshānā!”^a

Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān kī bulandiyon par hoshānā.”

¹⁰ Jab Īsā Yarūshalam meñ dāḳhil huā to pūrā shahr hil gayā. Sab ne pūchhā, “Yih kaun hai?”

¹¹ Hujūm ne jawāb diyā, “Yih Īsā hai, wuh nabī jo Galīl ke Nāsarat se hai.”

^aHoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hamen bachā). Yahāñ is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹² Aur Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar un sab ko nikālne lagā jo wahāñ qurbāniyon ke lie darkār chīzon ki kharīd-o-faroḳht kar rahe the. Us ne sikkon kā tabādalā karne wālon ki mezeñ aur kabūtar bechne wālon ki kursiyāñ ulaṭ dīñ ¹³ aur un se kahā, “Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar kahlāegā.’ Lekin tum ne use ḍākuon ke aḍḍe meñ badal diyā hai.”

¹⁴ Andhe aur langarē Baitul-muqaddas meñ us ke pās āe aur us ne unheñ shafā dī. ¹⁵ Lekin rāhnumā imām aur shariāt ke ulamā nārāz hue jab unhoñ ne us ke hairatangez kām dekhe aur yih ki bachche Baitul-muqaddas meñ “Ibn-e-Dāūd ko hoshānā” chillā rahe haiñ. ¹⁶ Unhoñ ne us se pūchhā, “Kyā āp sun rahe haiñ ki yih bachche kyā kah rahe haiñ?”

“Jī,” Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ kabhī nahīñ parhā ki ‘Tū ne chhoṭe bachchoñ aur shīrkharon ki zabān ko taiyār kiyā hai tāki wuh teri tamjīd karen.’”

¹⁷ Phir wuh unheñ chhoṛ kar shahr se niklā aur Bait-anīyāh pahuñchā jahāñ us ne rāt guzārī.

Anjir ke Daraḳht par Lānat

¹⁸ Agle din subah-sawere jab wuh Yarūshalam lauṭ rahā thā to Īsā ko bhūk lagī. ¹⁹ Rāste ke qarīb anjir kā ek daraḳht dekh kar wuh us ke pās gayā. Lekin jab wuh wahāñ pahuñchā to dekhā ki phal nahīñ lagā balki sirf patte hī patte haiñ. Is par us ne daraḳht se kahā, “Ab se kabhī bhī tujh meñ phal na lage!” Daraḳht fauran sūkh gayā.

²⁰ Yih dekh kar shāgird hairān hue aur kahā, “Anjir kā daraḳht itnī jaldī se kis tarah sūkh gayā?”

²¹ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūñ, agar tum shak na karo balki imān rakho to phir tum na sirf aisā kām kar sakoge balki is se bhī baṛā. Tum is pahār se kahoge, ‘Uṭh, apne āp ko samundar meñ girā de’ to yih ho jāegā. ²² Agar tum imān rakho to jo kuchh bhī tum duā meñ māngoge wuh tum ko mil jāegā.”

Kis ne Īsā ko Ikhtiyār Diyā?

²³ Īsā Baitul-muqaddas mein dākhil ho kar tālīm dene lagā. Itne mein rāhnumā imām aur qaum ke buzurg us ke pās āe aur pūchhā, “Āp yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahe hain? Kis ne āp ko yih ikhtiyār diyā hai?”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki main yih kis ikhtiyār se kar rahā hūn. ²⁵ Mujhe batāo ki Yahyā kā baptismā kahān se thā—kyā wuh āsmānī thā yā insānī?”

Wuh āpas mein bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ²⁶ Lekin ham kaise kah sakte hain ki wuh insānī thā? Ham to ām logoñ se ɗarte hain, kyonki wuh sab mānte hain ki Yahyā nabī thā.” ²⁷ Chunānche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīn jānte.”

Īsā ne kahā, “Phir main bhī tum ko nahīn batātā ki main yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahā hūn.

Do Beṭon kī Tamsil

²⁸ Tumhārā kyā khayāl hai? Ek ādmī ke do beṭe the. Bāp baṛe beṭe ke pās gayā aur kahā, ‘Beṭā, āj angūr ke bāgh mein jā kar kām kar.’ ²⁹ Beṭe ne jawāb diyā, ‘Main jānā nahīn chāhtā,’ lekin bād mein us ne apnā khayāl badal liyā aur bāgh mein chalā gayā. ³⁰ Itne mein bāp chhoṭe beṭe ke pās bhī gayā aur use bāgh mein jāne ko kahā. ‘Jī jānāb, main jāūngā,’ chhoṭe beṭe ne kahā. Lekin wuh na gayā. ³¹ Ab mujhe batāo ki kis beṭe ne apne bāp kī marzī pūri kī?”

“Pahle beṭe ne,” unhoñ ne jawāb diyā.

Īsā ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki ɗaiks lene wāle aur kasbiyān tum se pahle Allāh kī bādshāhī mein dākhil ho rahe hain. ³² Kyonki Yahyā tum ko rāstbāzī kī rāh dikhāne āyā aur tum us par imān na lāe. Lekin ɗaiks lene wāle aur kasbiyān us par imān lāe. Aur yih dekh kar bhī tum ne apnā khayāl na badlā aur us par imān na lāe.

Angūr ke Bāgh meñ Muzāreōñ kī Baghāwat

³³ Ek aur tamsīl suno. Ek zamīndār thā jis ne angūr kā bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdiwārī banāī, angūroñ kā ras nikālne ke lie ek garhe kī khudāī kī aur pahredāroñ ke lie burj tāmīr kiyā. Phir wuh use muzāreōñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ³⁴ Jab angūr ko torne kā waqt qarīb ā gayā to us ne apne naukaroñ ko muzāreōñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl kareñ. ³⁵ Lekin muzāreōñ ne us ke naukaroñ ko pakaṛ liyā. Unhoñ ne ek kī piṭāī kī, dūsre ko qatl kiyā aur tīsre ko sangsār kiyā. ³⁶ Phir mālik ne mazīd naukaroñ ko un ke pās bhej diyā jo pahle kī nisbat zyādā the. Lekin muzāreōñ ne un ke sāth bhī wuhī sulūk kiyā. ³⁷ Āḡhirkār zamīndār ne apne beṭe ko un ke pās bhejā. Us ne kahā, ‘Āḡhir mere beṭe kā to lihāz kareñge.’ ³⁸ Lekin beṭe ko dekh kar muzāre ek dūsre se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise qatl karke us kī mīrās par qabzā kar leñ.’ ³⁹ Unhoñ ne use pakaṛ kar bāgh se bāhar phaiñk diyā aur qatl kiyā.”

⁴⁰ Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik jab āegā to un muzāreōñ ke sāth kyā karegā?”

⁴¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh unheñ burī tarah tabāh karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā, aise muzāreōñ ke sapurd jo waqt par use fasal kā us kā hissā deñge.”

⁴² Īsā ne un se kahā, “Kyā tum ne kabhī kalām kā yih hawālā nahīñ paṛhā,

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

Yih Rab ne kiyā

aur deḡhne meñ kitnā hairat-angez hai?”

⁴³ Is lie main tumheñ batātā hūñ ki Allāh kī bādshāhī tum se le lī jāegī aur ek aisī qaum ko dī jāegī jo is ke mutābiq phal lāegī. ⁴⁴ Jo is patthar par giregā wuh ṭukṛe ṭukṛe ho jāegā, jabki jis par wuh ḡhud giregā use wuh pīs ḡlāegā.”

⁴⁵ Īsā kī tamsileñ sun kar rāhnumā imām aur Farīsī samajh gae ki wuh hamāre bāre meñ bāt kar rahā hai. ⁴⁶ Unhoñ ne Īsā ko giriftār karne kī koshish kī, lekin wuh awām se ḡarte the kyonki wuh samajhte the ki Īsā nabī hai.

Barī Ziyāfat kī Tamsil

22 Īsā ne ek bār phir tamsilōn meñ un se bāt kī. ²“Āsmān kī bādshāhī ek bādshāh se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne betē kī shādī kī ziyāfat kī taiyāriyān karwāin. ³Jab ziyāfat kā waqt ā gayā to us ne apne naukarōn ko mehmānoñ ke pās yih italā dene ke lie bhejā ki wuh āēn, lekin wuh ānā nahīn chāhte the. ⁴Phir us ne mazīd kuchh naukarōn ko bhej kar kahā, ‘Mehmānoñ ko batānā kī main ne apnā khānā taiyār kar rakhā hai. Bailōn aur moṭe-tāze bachhōn ko zabah kiyā gayā hai, ⁵sab kuchh taiyār hai. Āēn, ziyāfat meñ sharīk ho jāēn.’ Lekin mehmānoñ ne parwā na kī balki apne muḥṭtalif kāmoñ meñ lag gae. Ek apne khet ko chalā gayā, dūsrā apne kārobār meñ masrūf ho gayā. ⁶Bāqiyōn ne bādshāh ke naukarōn ko pakaṛ liyā aur un se burā sulūk karke unheñ qatl kiyā. ⁷Bādshāh baṛe taish meñ ā gayā. Us ne apnī fauj ko bhej kar qātilōn ko tabāh kar diyā aur un kā shahr jalā diyā. ⁸Phir us ne apne naukarōn se kahā, ‘Shādī kī ziyāfat to taiyār hai, lekin jin mehmānoñ ko main

ne dāwat dī thī wuh āne ke lāyq nahīn the. ⁹Ab wahān jāo jahān saṛakeñ shahr se nikalti haiñ aur jis se bhī mulāqāt ho jāe use ziyāfat ke lie dāwat de denā.’ ¹⁰Chunāñche naukar saṛakoñ par nikle aur jis se bhī mulāqāt huī use lāe, ḳhāh wuh achchhā thā yā burā. Yoñ shādī hāl mehmānoñ se bhar gayā.

¹¹Lekin jab bādshāh mehmānoñ se milne ke lie andar āyā to use ek ādmī nazar āyā jis ne shādī ke lie munāsib kapṛe nahīn pahne the. ¹²Bādshāh ne pūchhā, ‘Dost, tum shādī kā libās pahne baḡhair andar kis tarah āe?’ Wuh ādmī koī jawāb na de sakā. ¹³Phir bādshāh ne apne darbāriyōn ko hukm diyā, ‘Is ke hāth aur pāñw bāndh kar ise bāhar tārikī meñ phaiñk do, wahān jahān log rote aur dānt pīste raheñge.’

¹⁴Kyoñki bulāe hue to bahut haiñ, lekin chune hue kam.”

Kyā Taiks Denā Jāyz Hai?

¹⁵Phir Farisiyōn ne jā kar āpas meñ mashwarā kiyā ki ham Īsā ko kis tarah aisi bāt karne ke lie ubhāreñ jis se use pakaṛā jā sake.

¹⁶Is maqsad ke taht unhoñ ne apne shāgirdōn ko Herodes ke

pairokāron samet Īsā ke pās bhejā. Unhoñ ne kahā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp sachche haiñ aur diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālim dete haiñ. Āp kisī kī parwā nahīn karte kyonki āp ḡhairjānibdār haiñ. ¹⁷ Ab hamen apnī rāy batāen. Kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

¹⁸ Lekin Īsā ne un kī burī nīyat pahchān lī. Us ne kahā, “Riyākāro, tum mujhe kyon phānsānā chāhte ho? ¹⁹ Mujhe wuh sikkā dikhāo jo ṭaiks adā karne ke lie istemāl hotā hai.”

Wuh us ke pās chāndī kā ek Romī sikkā le āe ²⁰ to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

²¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²² Us kā yih jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

²³ Us din Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyyāmat murde jī uṭheñge. Unhoñ

ne Īsā se ek sawāl kiya. ²⁴ “Ustād, Mūsā ne hamen hukm diyā ki agar koī shādishudā admī beaulād mar jāe aur us kā bhāi ho to bhāi kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāi ke lie aulād paidā kare. ²⁵ Ab farz karen ki hamāre darmiyān sāt bhāi the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. Is lie dūse bhāi ne bewā se shādī kī. ²⁶ Lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tise bhāi ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāi tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāi bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ²⁷ Ākhir men bewā bhī faut ho gaī. ²⁸ Ab batāen ki qiyāmat ke din wuh kis kī biwī hogī? Kyonki sāt ke sāt bhāiyon ne us se shādī kī thi.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ḡhaltī par ho ki na tum kalām-e-muqaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ³⁰ Kyonki qiyāmat ke din log na shādī karenge na un kī shādī karāi jāegī balki wuh āsmān par farishton kī mānind honge. ³¹ Rahī yih bāt ki murde jī uṭheñge, kyā tum ne wuh bāt nahīn parhī jo Allāh ne tum se kahī? ³² Us ne farmāyā, ‘Main Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb

kā Ḳhudā hūn,' hālānki us waqt tīnoñ kāfī arse se mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meñ zindā haiñ. Kyonki Allāh murdoñ kā nahīn balki zindoñ kā Ḳhudā hai."

³³ Yih sun kar hujūm us kī tālīm ke bāis hairān rah gayā.

Awwal Hukm

³⁴ Jab Farīsiyoñ ne sunā ki Īsā ne Sadūqīyoñ ko lājawāb kar diyā hai to wuh jamā hue. ³⁵ Un meñ se ek ne jo shariāt kā ālim thā use phaṁsāne ke lie sawāl kiyā, ³⁶ "Ustād, shariāt meñ sab se baṛā hukm kaun-sā hai?"

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, "Rab apne Ḳhudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān aur apne pūre zahan se pyār karnā." ³⁸ Yih awwal aur sab se baṛā hukm hai. ³⁹ Aur dūsrā hukm is ke barābar yih hai, 'Apne paṛosi se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.' ⁴⁰ Tamām shariāt aur nabīyoñ kī tālīmāt in do ahkām par mabnī haiñ."

Masīh ke bāre meñ Sawāl

⁴¹ Jab Farīsī ikatṭhe the to Īsā ne un se pūchhā, ⁴² "Tumhārā Masīh ke

bāre meñ kyā ḳhayāl hai? Wuh kis kā farzand hai?"

Unhoñ ne jawāb diyā, "Wuh Dāūd kā farzand hai."

⁴³ Īsā ne kahā, "To phir Dāūd Rūhul-quds kī mārīfat use kis tarah 'Rab' kahtā hai? Kyonki wuh farmātā hai,

⁴⁴ 'Rab ne mere Rab se kahā, mere dahne hāth baiṭh,

jab tak main tere dushmanoñ ko tere pānwoñ ke nīche na kar dūn.'

⁴⁵ Dāūd to ḳhud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah us kā farzand ho saktā hai?"

⁴⁶ Koī bhī jawāb na de sakā, aur us dīn se kisī ne bhī us se mazīd kuchh pūchhne kī jurrat na kī.

Ulamā aur Farīsiyoñ se Ḳhabardār

23 Phir Īsā hujūm aur apne shāgirdoñ se muḳhātib huā, ² "Shariāt ke ulamā aur Farīsī Mūsā kī kursī par baiṭhe haiñ. ³ Chunāñche jo kuchh wuh tum ko batāte haiñ wuh karo aur us ke mutābiq zindagī guzāro. Lekin jo kuchh wuh karte haiñ wuh na karo, kyonki wuh ḳhud apnī tālīm ke mutābiq zindagī nahīn guzārte. ⁴ Wuh bhāri gaṭhariyāñ

bāndh bāndh kar logon ke kandhon par rakh dete haiñ, lekin khud unheñ uṭhāne ke lie ek ungli tak hilāne ko taiyār nahiñ hote. ⁵Jo bhī karte haiñ dikhāwe ke lie karte haiñ. Jo tāwīz^a wuh apne bāzuon aur peshāniyon par bāndhte aur jo phundne apne libās se lagāte haiñ wuh khās baṛe hote haiñ. ⁶Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ziyāfaton aur ibādatkhānon meñ izzat kī kursiyon par baiṭh jāeñ. ⁷Jab log bāzaron meñ salām karke un kī izzat karte aur ‘ustād’ kah kar un se bāt karte haiñ to phir wuh khush ho jāte haiñ. ⁸Lekin tum ko ustād nahiñ kahlānā chāhie, kyonki tumhārā sirf ek hī ustād hai jabki tum sab bhāi ho. ⁹Aur duniyā meñ kisī ko ‘bāp’ kah kar us se bāt na karo, kyonki tumhārā ek hī Bāp hai aur wuh āsmān par hai. ¹⁰Hādi na kahlānā kyonki tumhārā sirf ek hī hādi hai yānī al-Masih. ¹¹Tum meñ se sab se baṛā shakhs tumhārā khādim hogā. ¹²Kyonki jo bhī apne āp ko sarfarāz karegā use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past karegā use sarfarāz kiyā jāegā.

Un kī Riyākārī par Afsos

¹³Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum logon ke sāmne āsmān kī bādshāhī par tālā lagāte ho. Na tum khud dākhil hote ho, na unheñ dākhil hone dete ho jo andar jānā chāhte haiñ.

¹⁴[Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bewāon ke gharon par qabzā kar lete aur dikhāwe ke lie lambī lambī namāz paṛhte ho. Is lie tumheñ zyādā sazā milegī.]

¹⁵Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum ek naumurīd banāne kī khātir khushkī aur tarī ke lambe safr karte ho. Aur jab is meñ kāmyāb ho jāte ho to tum us shakhs ko apnī nisbat jahannum kā dugnā sharīr farzand banā dete ho. ¹⁶Andhe rāhnumāo, tum par afsos! Tum kahte ho, ‘Agar koī Baitul-muqaddas kī qasam khāe to zarūrī nahiñ ki wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh Baitul-muqaddas ke sone kī qasam khāe to lāzim hai ki use pūrā kare.’ ¹⁷Andhe ahmaqo! Zyādā

^aTāwīzon meñ Tauret ke hawālājāt likh kar rakhe jāte the.

aham kiyā hai, sonā yā Baitul-muqaddas jo sone ko maḵhsūs-o-muqaddas banātā hai? ¹⁸ Tum yih bhī kahte ho, 'Agar koī qurbāngāh kī qasam khāe to zarūrī nahīn ki wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh qurbāngāh par paṛe hadiye kī qasam khāe to lāzim hai ki wuh use pūrā kare.' ¹⁹ Andho! Zyādā aham kiyā hai, hadiyā yā qurbāngāh jo hadiye ko maḵhsūs-o-muqaddas banāti hai? ²⁰ Ġharz, jo qurbāngāh kī qasam khātā hai wuh un tamām chīzoñ kī qasam bhī khātā hai jo us par paṛī haiñ. ²¹ Aur jo Baitul-muqaddas kī qasam khātā hai wuh us kī bhī qasam khātā hai jo us meñ sukūnat kartā hai. ²² Aur jo āsmān kī qasam khātā hai wuh Allāh ke taḵht kī aur us par baiṭhne wāle kī qasam bhī khātā hai.

²³ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Go tum baṛī ehtiyāt se paudīne, ajwāyn aur zīre kā daswāñ hissā hadiye ke lie maḵhsūs karte ho, lekin tum ne shariāt kī zyādā aham bātoñ ko nazarandāz kar diyā hai yāñī insāf, rahm aur wafādārī ko. Lāzim hai ki tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo. ²⁴ Andhe rāhnumāo! Tum apne mashrūb chhānte ho tāki

ḡhaltī se machchhar na pī liyā jāe, lekin sāth sāth ūñṭ ko nigal lete ho.

²⁵ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bāhar se har pyāle aur bartan kī safāī karte ho, lekin andar se wuh lūṭ-mār aur aishparasti se bhare hote haiñ. ²⁶ Andhe Farīsiyo, pahle andar se pyāle aur bartan kī safāī karo, aur phir wuh bāhar se bhī pāk-sāf ho jāeñge.

²⁷ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum aīsī qabroñ se mutābiqat rakhte ho jin par safedī kī gaī ho. Go wuh bāhar se dilkash nazar ātī haiñ, lekin andar se wuh murdoñ kī haḍḍiyoñ aur har qism kī nāpākī se bharī hotī haiñ. ²⁸ Tum bhī bāhar se rāstbāz dikhāī dete ho jabki andar se tum riyākārī aur bedīnī se māmūr hote ho.

²⁹ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum nabiyoñ ke lie qabreñ tāmīr karte aur rāstbāzoñ ke mazār sajāte ho. ³⁰ Aur tum kahte ho, 'Agar ham apne bāpdādā ke zamāne meñ zindā hote to nabiyoñ ko qatl karne meñ sharīk na hote.' ³¹ Lekin yih kahne se tum apne ḵhilāf gawāhī dete ho ki tum nabiyoñ ke

qātilōñ kī aulād ho. ³² Ab jāo, wuh kām mukammal karo jo tumhāre bāpdādā ne adhūrā chhoṛ diyā thā. ³³ Sāñpo, zahrīle sāñpoñ ke bachcho! Tum kis tarah jahannum kī sazā se bach pāoge? ³⁴ Is lie main nabiyoñ, dānishmandoñ aur shariāt ke ālimoñ ko tumhāre pās bhej detā hūñ. Un meñ se bāz ko tum qatl aur maslūb karoge aur bāz ko apne ibādatkhānoñ meñ le jā kar koṛe lagwāoge aur shahr bashahr un kā tāqqub karoge. ³⁵ Natīje meñ tum tamām rāstbāzoñ ke qatl ke zimmedār ṭahroge—rāstbāz Hābīl ke qatl se le kar Zakariyāh bin Barakiyāh ke qatl tak jise tum ne Baitul-muqaddas ke darwāze aur us ke sahan meñ maujūd qurbāngāh ke darmiyān mār ḍālā. ³⁶ Main tum ko sach batātā hūñ ki yih sab kuchh isī nasl par āegā.

Yarūshalam par Afsos

³⁷ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyoñ ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambaroñ ko sangsār kartī hai. Main ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murghī apne bachchoñ ko apne paron tale

jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tum ne na chāhā. ³⁸ Ab tumhāre ghar ko wirān-o-sunsān chhoṛā jāegā. ³⁹ Kyonki main tum ko batātā hūñ, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīn dekhoge jab tak tum na kaho ki mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

Baitul-muqaddas par Āne

Wālī Tabāhī

24 Īsā Baitul-muqaddas ko chhoṛ kar nikal rahā thā ki us ke shāgird us ke pās āe aur Baitul-muqaddas kī muḥtaliḥ imāratoñ kī taraf us kī tawajjuh dilāne lage. ² Lekin Īsā ne jawāb meñ kahā, “Kyā tum ko yih sab kuchh nazar ātā hai? Main tum ko sach batātā hūñ ki yahāñ patthar par patthar nahīn rahegā balki sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musibatōñ aur Īzārasāniyoñ

kī Peshgoī

³ Bād meñ Īsā Zaitūn ke pahār par baiṭh gayā. Shāgird akele us ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Hameñ zarā batāen, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se patā chalegā ki āp

āne wāle haiñ aur yih duniyā khatm hone wāli hai?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Khabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. ⁵ Kyonki bahut-se log merā nām le kar āenge aur kaheñge, ‘Main hī Masih hūn.’ Yon wuh bahuton ko gumrah kar denge. ⁶ Jangon kī khabreñ aur afwāheñ tum tak pahunchengi, lekin muhtāt raho tāki tum ghabrā na jāo. Kyonki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī ākhirat nahīñ hogī. ⁷ Ek qaum dūsri ke khlāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke khlāf. Kāl paenge aur jagah jagah zalzale āenge. ⁸ Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Phir wuh tum ko baṛī musibat meñ ḍāl denge aur tum ko qatl karenge. Tamām qaumeñ tum se is lie nafrat karenge ki tum mere pairokār ho. ¹⁰ Us waqt bahut-se log imān se bargashtā ho kar ek dūsre ko dushman ke hawāle karenge aur ek dūsre se nafrat karenge. ¹¹ Bahut-se jhūṭe nabī kharē ho kar bahut-se logon ko gumrah kar denge. ¹² Bedīnī ke baṛh jāne kī wajah se beshtar logon kī muhabbat ṭhandī paṛ jāegī. ¹³ Lekin jo ākhir tak qāym rahegā

use najāt milegī. ¹⁴ Aur bādshāhī kī is kḥushkhabrī ke paighām kā elān pūrī duniyā meñ kiyā jāegā tāki tamām qaumon ke sāmne us kī gawāhī dī jāe. Phir hī ākhirat āegī.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

¹⁵ Ek din āegā jab tum muqaddas maqām meñ wuh kuchh kharā dekhoge jis kā zikr Dānyāl nabī ne kiya aur jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyan de!) ¹⁶ “Us waqt Yahūdiyā ke rahne wāle bhāg kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. ¹⁷ Jo apne ghar kī chhat par ho wuh ghar meñ se kuchh sāth le jāne ke lie na utre. ¹⁸ Jo khet meñ ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. ¹⁹ Un kḥawātīn par afsos jo un dinoñ meñ hāmīlā hoñ yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hoñ. ²⁰ Duā karo ki tum ko sardiyoñ ke mausam meñ yā Sabat ke din hijrat na karnī paṛe. ²¹ Kyonki us waqt aisi shadīd musibat hogī ki duniyā kī taḥlīq se āj tak dekhne meñ na āī hogī. Is qism kī musibat bād meñ bhī kabhī nahīñ āegī. ²² Aur agar is musibat kā daurāniyā mukhtasar na kiya jātā to koī na bachtā. Lekin Allāh ke chune huon

kī kḥātīr is kā daurāniyā muḥhtasar kar diyā jāegā.

²³ Us waqt agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, Masīh yahān hai’ yā ‘Wuh wahān hai’ to us kī bāt na mānanā.

²⁴ Kyonki jhūṭe Masīh aur jhūṭe nabī uṭh khare hoṅge jo bare aḥib-o-gharīb nishān aur mojize dikhāeṅge tāki Allāh ke chune hue logoṅ ko bhī ghalat rāste par ḍāl deṅ—agar yih mumkin hotā.

²⁵ Dekho, main ne tumheṅ pahle se is se āgāh kar diyā hai.

²⁶ Chunāṅche agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, wuh registān meṅ hai’ to wahān jāne ke lie na nikalnā. Aur agar koī kahe, ‘Dekho, wuh andarūnī kamroṅ meṅ hai’ to us kā yaqīn na karnā. ²⁷ Kyonki jis tarah bādāl kī bijlī mashriq meṅ karak kar maḡhrib tak chamaktī hai usī tarah Ibn-e-Ādam kī āmad bhī hogī.

²⁸ Jahān bhī lāsh paṛī ho wahān giddh jamā ho jāeṅge.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁹ Musibat ke un dinoṅ ke ain bād sūraj tārik ho jāegā aur chānd kī raushnī kḥatm ho jāegī. Sitāre āsmān par se gir pareṅge aur āsmān kī quwwateṅ hilāi jāeṅgī.

³⁰ Us waqt Ibn-e-Ādam kā nishān āsmān par nazar āegā. Tab duniyā kī tamām qaumeṅ mātām kareṅgī. Wuh Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth āsmān ke bādaloṅ par āte hue dekheṅgī. ³¹ Aur wuh apne farishtoṅ ko bigul kī ūnchī āwāz ke sāth bhej degā tāki us ke chune huon ko chāroṅ taraf se jamā kareṅ, āsmān ke ek sire se dūse sire tak ikaṭṭhā kareṅ.

Anjir ke Daraḳht se Sabaq

³² Anjir ke daraḳht se sabaq sikhho. Jyon hī us kī shāḳheṅ narm aur lachakdār ho jāti haiṅ aur un se koṅpleṅ phūṭ nikaltī haiṅ to tum ko mālūm ho jātā hai ki garmiyon kā mausam qarīb ā gayā hai. ³³ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁴ Main tum ko sach batātā hūn ki is nasl ke kḥatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³⁵ Āsmān-o-zamīn to jāte raheṅge, lekin merī bāteṅ hameshā tak qāym raheṅgī.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā**Waqt Mālūm Nahīn**

³⁶ Lekin kisī ko bhī ilm nahīn ki yih kis dīn yā kaun-sī ghaṛī rūnumā hogā. Āsmān ke farishtoñ aur Farzand ko bhī ilm nahīn balki sirf Bāp ko. ³⁷ Jab Ibn-e-Ādam āegā to hālāt Nūh ke dīnoñ jaise hoñge. ³⁸ Kyonki sailāb se pahle ke dīnoñ meñ log us waqt tak khāte-pīte aur shādiyān karte karāte rahe jab tak Nūh kashtī meñ dākhl na ho gayā. ³⁹ Wuh us waqt tak āne wālī musibat ke bāre meñ lā'ilm rahe jab tak sailāb ā kar un sab ko bahā na le gayā. Jab Ibn-e-Ādam āegā to isī qism ke hālāt hoñge. ⁴⁰ Us waqt do afrād khet meñ hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ⁴¹ Do khawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoñgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.

⁴² Is lie chaukas raho, kyonki tum nahīn jānte ki tumhārā Khudāwand kis dīn ā jāegā. ⁴³ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko mālūm hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr chaukas rahtā aur use apne ghar meñ naqb lagāne na detā. ⁴⁴ Tum bhī taiyār raho, kyonki Ibn-e-Ādam aise waqt

āegā jab tum us kī tawaqqo nahīn karoge.

Wafādār Naukar

⁴⁵ Chunāñche kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaroñ par muqarrar kiyā ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheñ waqt par khānā khilāe. ⁴⁶ Wuh naukar mubārak hogā jo mālik kī wāpasī par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁷ Main tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāyādād par muqarrar karegā. ⁴⁸ Lekin farz karo ki naukar apne dil meñ soche, 'Mālik kī wāpasī meñ abhī der hai.' ⁴⁹ Wuh apne sāthī naukaroñ ko pītne aur sharābiyoñ ke sāth khāne-pīne lage. ⁵⁰ Agar wuh aisā kare to mālik aise dīn aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. ⁵¹ In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukṛe ṭukṛe kar ḍālegā aur use riyākāroñ meñ shāmil karegā, wahāñ jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge.

Das Kuṇwāriyoṅ kī Tamsīl

25 Us waqt āsmān kī bādshāhī das kuṇwāriyoṅ se mutā-biqat rakhegī jo apne charāgh le kar dūlhe ko milne ke lie nikleṅ. ²Un meṅ se pānch nāsamajh thīn aur pānch samajhdār. ³Nāsamajh kuṇwāriyoṅ ne apne pās charāghoṅ ke lie fāltū tel na rakhā. ⁴Lekin samajhdār kuṇwāriyoṅ ne kuppi meṅ tel ḍāl kar apne sāth le liyā. ⁵Dūlhe ko āne meṅ baṛī der lagī, is lie wuh sab ūnḡh ūnḡh kar so gaīn.

⁶Ādhī rāt ko shor mach gayā, ‘Dekho, dūlhā pahuñch rahā hai, use milne ke lie niklo!’ ⁷Is par tamām kuṇwāriyān jāg uṭhīn aur apne charāghoṅ ko durust karne lagīn. ⁸Nāsamajh kuṇwāriyoṅ ne samajhdār kuṇwāriyoṅ se kahā, ‘Apne tel meṅ se hameṅ bhī kuchh de do. Hamāre charāgh bujhne wāle haiṅ.’ ⁹Dūsarī kuṇwāriyoṅ ne jawāb diyā, ‘Nahiṅ, aisā na ho ki na sirf tumhāre lie balki hamāre lie bhī tel kāfī na ho. Dukān par jā kar apne lie kharīd lo.’ ¹⁰Chunānche nāsamajh kuṇwāriyān chalī gaīn. Lekin is daurān dūlhā pahuñch gayā. Jo kuṇwāriyān taiyār thīn

wuh us ke sāth shādī hāl meṅ dākḡhil huīn. Phir darwāze ko band kar diyā gayā.

¹¹Kuchh der ke bād bāqī kuṇwāriyān āīn aur chillāne lagīn, ‘Janāb! Hamāre lie darwāzā khol deṅ.’ ¹²Lekin us ne jawāb diyā, ‘Yaqīn jāno, maiṅ tum ko nahiṅ jāntā.’

¹³Is lie chaukas raho, kyonki tum Ibn-e-Ādam ke āne kā din yā waqt nahiṅ jānte.

Tīn Naukaroṅ kī Tamsīl

¹⁴Us waqt āsmān kī bādshāhī yoṅ hogī: Ek ādmī ko bairūn-e-mulk jānā thā. Us ne apne naukaroṅ ko bulā kar apnī milkiyat un ke sapurd kar dī. ¹⁵Pahle ko us ne sone ke 5,000 sikke die, dūsre ko 2,000 aur tīsre ko 1,000. Har ek ko us ne us kī qābiliyat ke mutābiq paise die. Phir wuh rawānā huā. ¹⁶Jis naukar ko 5,000 sikke mile the us ne sidhā jā kar unheṅ kīsī kārobār meṅ lagāyā. Is se use mazīd 5,000 sikke hāsil hue. ¹⁷Isī tarah dūsre ko bhī jise 2,000 sikke mile the mazīd 2,000 sikke hāsil hue. ¹⁸Lekin jis ādmī ko 1,000 sikke mile the wuh chalā gayā aur kahiṅ zamīn meṅ gaṛhā

khod kar apne mālīk ke paise us meñ chhupā die.

¹⁹ Baṛī der ke bād un kā mālīk laut āyā. Jab us ne un ke sāth hisāb-kitāb kiyā ²⁰ to pahlā naukar jise 5,000 sikke mile the mazīd 5,000 sikke le kar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 5,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, main ne mazīd 5,000 sikke hāsīl kie haiñ.’ ²¹ Us ke mālīk ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie main tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālīk kī khushī meñ sharīk ho jāo.’

²² Phir dūsra naukar āyā jise 2,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 2,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, main ne mazīd 2,000 sikke hāsīl kie haiñ.’ ²³ Us ke mālīk ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie main tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālīk kī khushī meñ sharīk ho jāo.’

²⁴ Phir tīsra naukar āyā jise 1,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, main jāntā thā ki āp saḡht ādmī

haiñ. Jo bij āp ne nahīñ boyā us kī fasal āp kātte haiñ aur jo kuchh āp ne nahīñ lagāyā us kī paidāwār jamā karte haiñ. ²⁵ Is lie main ḍar gayā aur jā kar āp ke paise zamīn meñ chhupā die. Ab āp apne paise wāpas le sakte haiñ.’

²⁶ Us ke mālīk ne jawāb diyā, ‘Sharīr aur sust naukar! Kyā tū jāntā thā ki jo bij main ne nahīñ boyā us kī fasal kātā hūñ aur jo kuchh main ne nahīñ lagāyā us kī paidāwār jamā kartā hūñ? ²⁷ To phir tū ne mere paise baink meñ kyon na jamā karā die? Agar aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’ ²⁸ Yih kah kar mālīk dūsron se muḡhātīb huā, ‘Yih paise is se le kar us naukar ko de do jis ke pās 10,000 sikke haiñ. ²⁹ Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hongī. Lekin jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ³⁰ Ab is bekār naukar ko nikāl kar bāhar kī tārikī meñ phaink do, wahāñ jahān log rote aur dānt pīste raheñge.’

Ākhirī Adālat

³¹Jab Ibn-e-Ādam apne jalāl ke sāth āegā aur tamām farishte us ke sāth hoṅge to wuh apne jalālī takht par baiṭh jāegā. ³²Tab tamām qaumeṅ us ke sāmne jamā kī jāeṅgī. Aur jis tarah charwāhā bheṛoṅ ko bakriyoṅ se alag kartā hai usī tarah wuh logoṅ ko ek dūsre se alag karegā. ³³Wuh bheṛoṅ ko apne dahne hāth kharā karegā aur bakriyoṅ ko apne bāeṅ hāth. ³⁴Phir Bādshāh dahne hāth wāloṅ se kahegā, ‘Āo, mere Bāp ke mubārak logo! Jo bādshāhī duniyā kī takhlīq se tumhāre lie taiyār hai use mirās meṅ le lo. ³⁵Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe khānā khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī pilāyā, main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī kī, ³⁶main nangā thā aur tum ne mujhe kapṛe pahnāe, main bīmār thā aur tum ne merī dekh-bhāl kī, main jel meṅ thā aur tum mujh se milne āe.’

³⁷Phir yih rāstbāz log jawāb meṅ kaheṅge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā dekh kar khānā khilāyā, āp ko kab pyāsā dekh kar pānī pilāyā? ³⁸Ham ne āp ko

kab ajnabī kī haisiyat se dekh kar āp kī mehmān-nawāzī kī, āp ko kab nangā dekh kar kapṛe pahnāe? ³⁹Ham āp ko kab bīmār hālat meṅ yā jel meṅ parā dekh kar āp se milne gae.’ ⁴⁰Bādshāh jawāb degā, ‘Main tumheṅ sach batātā hūn ki jo kuchh tum ne mere in sab se chhoṭe bhāiyoṅ meṅ se ek ke lie kiyā wuh tum ne mere hī lie kiyā.’

⁴¹Phir wuh bāeṅ hāth wāloṅ se kahegā, ‘Lānatī logo, mujh se dūr ho jāo aur us abadī āg meṅ chale jāo jo Iblīs aur us ke farishtoṅ ke lie taiyār hai. ⁴²Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe kuchh na khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī na pilāyā, ⁴³main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī na kī, main nangā thā aur tum ne mujhe kapṛe na pahnāe, main bīmār aur jel meṅ thā aur tum mujh se milne na āe.’

⁴⁴Phir wuh jawāb meṅ pūchheṅge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā, pyāsā, ajnabī, nangā, bīmār yā jel meṅ parā dekhā aur āp kī kḥidmat na kī?’ ⁴⁵Wuh jawāb degā, ‘Main tum ko sach batātā hūn ki jab kabhī tum ne in sab se chhoṭoṅ meṅ se ek kī madad karne se inkār kiyā to

tum ne merī k̄hidmat karne se inkār kiyā.’ ⁴⁶ Phir yih abadī sazā bhugatne ke lie jāēnge jabki rāstbāz abadī zindagī meñ dāk̄hil hoṅge.”

Īsā ke k̄hilāf Mansūbābandiyān

26 Yih bāteñ k̄hatm karne par Īsā shāgirdoñ se muḵhātib huā, ² “Tum jānte ho ki do dīn ke bād Fasah kī Īd shurū hogī. Us waqt Ibn-e-Ādam ko dushman ke hawāle kiyā jāegā tāki use maslūb kiyā jāe.”

³ Phir rāhnumā imām aur qaum ke buzurg Kāyfā nāmī imām-e-āzam ke mahal meñ jamā hue ⁴ aur Īsā ko kisi chālākī se giriftār karke qatl karne kī sāzishēñ karne lage. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Lekin yih id ke daurān nahīn honā chāhie, aisā na ho ki awām meñ halchal mach jāe.”

K̄hātūn Īsā par K̄hushbū

Unḍelti Hai

⁶ Itne meñ Īsā Bait-anīyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dāk̄hil huā jo kisi waqt koṛh kā marīz thā. Us kā nām Shamāun thā. ⁷ Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āi jis ke pās nihāyat qīmti itr kā itrdān thā. Us ne use Īsā ke sar par unḍel diyā. ⁸ Shāgird yih dekh kar nārāz hue.

Unhoñ ne kahā, “Itnā qīmti itr zāe karne kī kyā zarūrat thī? ⁹ Yih bahut mahangī chīz hai. Agar ise bechā jātā to is ke paise ḡhariboñ ko die jā sakte the.”

¹⁰ Lekin un ke k̄hayāl pahchān kar Īsā ne un se kahā, “Tum ise kyon tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ¹¹ Ḡharīb to hameshā tumhāre pās raheṅge, lekin main hameshā tak tumhāre pās nahīn rahūṅgā. ¹² Mujh par itr unḍelne se us ne mere badan ko dafn hone ke lie taiyār kiyā hai. ¹³ Main tum ko sach batātā hūn ki tamām duniyā meñ jahāñ bhī Allāh kī k̄hushk̄habrī kā elān kiyā jāegā wahāñ log is k̄hātūn ko yād karke wuh kuchh sunāēnge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle

Karne kā Mansūbā

¹⁴ Phir Yahūdāh Iskariyoti jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā rāhnumā imāmoñ ke pās gayā. ¹⁵ Us ne pūchhā, “Āp mujhe Īsā ko āp ke hawāle karne ke ewaz kitne paise dene ke lie taiyār hain?” Unhoñ ne us ke lie chāndī ke 30 sikke muta’ayyin kie. ¹⁶ Us waqt se

Yahūdāh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā dhūṇḍne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

¹⁷ Bekhamīrī Roṭī kī Īd āī. Pahle din Īsā ke shāgirdon ne us ke pās ā kar pūchhā, “Ham kahān āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹⁸ Us ne jawāb diyā, “Yarūshalam Shahr meṁ fulān ādmī ke pās jāo aur use batāo, ‘Ustād ne kahā hai ki merā muqarrarā waqt qarīb ā gayā hai. Main apne shāgirdon ke sāth Fasah kī Īd kā khānā āp ke ghar meṁ khāūngā.”

¹⁹ Shāgirdon ne wuh kuchh kiya jo Īsā ne unheṁ batāyā thā aur Fasah kī Īd kā khānā taiyār kiya.

Kaun Ghaddār Hai?

²⁰ Shām ke waqt Īsā bārah shāgirdon ke sāth khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ²¹ Jab wuh khānā khā rahe the to us ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki tum meṁ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird yih sun kar nihāyat ghamgīn hue. Bārī bārī wuh us se pūchhne lage, “Khudāwand, main to nahīn hūn?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Jis ne mere sāth apnā hāth sālān ke bartan meṁ ḍālā hai wuhī mujhe dushman ke hawāle karegā. ²⁴ Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas meṁ likhā hai, lekin us shaḵhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

²⁵ Phir Yahūdāh ne jo use dushman ke hawāle karne ko thā pūchhā, “Ustād, main to nahīn hūn?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, tum ne khud kahā hai.”

Fasah kā Āḥīrī Khānā

²⁶ Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke shāgirdon ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo aur khāo. Yih merā badan hai.”

²⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheṁ de kar kahā, “Tum sab is meṁ se piyo. ²⁸ Yih merā khūn hai, nae ahd kā wuh khūn jo bahuton ke lie bahāyā jātā hai tāki un ke gunāhon ko muāf kar diyā jāe. ²⁹ Main tum ko sach batātā hūn

ki ab se main angūr kā yih ras nahīn piyūngā, kyōnki agli dafā ise tumhāre sāth apne Bāp kī bādshāhi meñ hī piyūngā.”

³⁰ Phir ek zabūr gā kar wuh nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahunchē.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Īsā ne unheñ batāyā, “Āj rāt tum sab merī bābat bargashtā ho jāoge, kyōnki kalām-e-muqaddas meñ Allāh farmātā hai, ‘Main charwāhe ko mār ḍālūngā aur rewar kī bheṛeñ titar-bitar ho jāeñgi.’ ³² Lekin apne jī uṭhne ke bād main tumhāre āge āge Galīl pahunchūngā.”

³³ Patras ne etarāz kiyā, “Dūsre beshak sab āp kī bābat bargashtā ho jāeñ, lekin main kabhī nahīn hūngā.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, isī rāt murgh ke bāñg dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

³⁵ Patras ne kahā, “Hargiz nahīn! Main āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūngā, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī paṛe.”

Dūsroñ ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāgh meñ Īsā kī Duā

³⁶ Īsā apne shāgirdoñ ke sāth ek bāgh meñ pahunchā jis kā nām gatsamanī thā. Us ne un se kahā, “Yahāñ baiṭh kar merā intazār karo. Main duā karne ke lie āge jātā hūn.”

³⁷ Us ne Patras aur Zabdī ke do beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahāñ wuh ḡhamgīn aur beqarār hone lagā. ³⁸ Us ne un se kahā, “Main dukh se itnā dabā huā hūn ki marne ko hūn. Yahāñ ṭhahar kar mere sāth jāgte raho.”

³⁹ Kuchh āge jā kar wuh aundhe muñh zamīn par gir kar yoñ duā karne lagā, “Ai mere Bāp, agar mumkin ho to dukh kā yih pyālā mujh se haṭ jāe. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.”

⁴⁰ Wuh apne shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiñ. Us ne Patras se pūchhā, “Kyā tum log ek ghanṭā bhī mere sāth nahīn jāg sake? ⁴¹ Jāgte aur duā karte raho tāki āzmāish meñ na paṛo. Kyōnki rūh to taiyār hai lekin jism kamzor.”

⁴² Ek bār phir us ne jā kar duā kī, “Mere Bāp, agar yih pyālā mere pie

bağhair haṭ nahīn saktā to phir terī marzī pūrī ho.” ⁴³Jab wuh wāpas āyā to dubārā dekhā ki wuh so rahe haiñ, kyonki nīnd kī badaulat un kī āñkheñ bojhal thīñ.

⁴⁴Chunāñche wuh unheñ dubārā chhoṛ kar chalā gayā aur tisrī bār yihī duā karne lagā. ⁴⁵Phir Īsā shāgirdoñ ke pās wāpas āyā aur un se kahā, “Abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Dekho, waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam gunāhgāroñ ke hawāle kiyā jāe. ⁴⁶Uṭho! Āo, chaleñ. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Yahūdāh pahuñch gayā, jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā. Us ke sāth talwāroñ aur lāṭhiyon se lais ādmiyoñ kā baṛā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne bhejā thā. ⁴⁸Is ghaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā ki jis ko main bosā dūñ wuhī Īsā hai. Use giriftār kar lenā.

⁴⁹Jyon hī wuh pahuñche Yahūdāh Īsā ke pās gayā aur “Ustād,

assalāmu alaikum!” Kah kar use bosā diyā.

⁵⁰Īsā ne kahā, “Dost, kyā tū isī maqsad se āyā hai?”

Phir unhoñ ne use pakaṛ kar giriftār kar liyā. ⁵¹Is par Īsā ke ek sāthī ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ghulām ko mār kar us kā kāñ uṛā diyā. ⁵²Lekin Īsā ne kahā, “Apnī talwār ko miyān meñ rakh, kyonki jo bhī talwār chalātā hai use talwār se mārā jāegā. ⁵³Yā kyā tū nahīn samajhtā ki merā Bāp mujhe hazāroñ farishte fauran bhej degā agar main unheñ talab karūñ?

⁵⁴Lekin agar main aisā kartā to phir kalām-e-muqaddas kī peshgoiyāñ kis tarah pūrī hotīñ jin ke mutābiq yih aisā hī honā hai?”

⁵⁵Us waqt Īsā ne hujūm se kahā, “Kyā main ḍākū hūñ ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mujhe giriftār karne nikle ho? Main to rozānā Baitul-muqaddas meñ baiṭh kar tālīm detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīn kiyā. ⁵⁶Lekin yih sab kuchh is lie ho rahā hai tāki nabiyon ke sahifon meñ darj peshgoiyāñ pūrī ho jāeñ.”

Phir tamām shāgird use chhoṛ kar bhāg gae.

Īsā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

⁵⁷ Jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiyā thā wuh use Kāyfā Imām-e-Āzam ke ghar le gae jahāñ shariyat ke tamām ulamā aur qaum ke buzurg jamā the. ⁵⁸ Itne meñ Patras kuchh fāsile par Īsā ke pichhe pichhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Us meñ dākhil ho kar wuh mulāzimoñ ke sāth āg ke pās baiṭh gayā tāki is silsile kā anjām dekh sake. ⁵⁹ Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Īsā ke kḥilāf jhūṭī gawāhiyāñ dhūñḍ rahe the tāki use sazā-e-maut dilwā sakeñ. ⁶⁰ Bahut-se jhūṭe gawāh sāmne āe, lekin koī aisi gawāhī na milī. Ākḥirkār do ādmiyoñ ne sāmne ā kar ⁶¹ yih bāt pesh kī, “Is ne kahā hai ki main Allāh ke Baitul-muqaddas ko dhā kar use tīn dīn ke andar andar dubārā tāmīr kar saktā hūñ.”

⁶² Phir imām-e-āzam ne khaṛe ho kar Īsā se kahā, “Kyā tū koī jawāb nahīñ degā? Yih kyā gawāhiyāñ haiñ jo yih log tere kḥilāf de rahe haiñ?”

⁶³ Lekin Īsā kḥāmosh rahā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl

kiyā, “Main tujhe zindā Kḥudā kī qasam de kar pūchhṭā hūñ ki kyā tū Allāh kā Farzand Masīh hai?”

⁶⁴ Īsā ne kahā, “Jī, tū ne kḥud kah diyā hai. Aur main tum sab ko batātā hūñ ki āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādaloñ par āte hue dekhoge.”

⁶⁵ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapṛe phāṛ lie aur kahā, “Is ne kufr bakā hai! Hamen mazīd gawāhoñ kī kyā zarūrat rahī! Āp ne kḥud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai. ⁶⁶ Āp kā kyā faisla hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih sazā-e-maut ke lāyq hai.”

⁶⁷ Phir wuh us par thūkne aur us ke mukke mārne lage. Bāz ne us ke thappaṛ mār mār kar ⁶⁸ kahā, “Ai Masīh, nabuwwat karke hamen batā kī tujhe kis ne mārā.”

Patras Īsā ko Jānane se

Inkār Kartā Hai

⁶⁹ Is daurān Patras bāhar sahan meñ baiṭhā thā. Ek naukarānī us ke pās āī. Us ne kahā, “Tum bhī Galil ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁷⁰ Lekin Patras ne un sab ke sāmne inkār kiyā, “Main nahīñ

jāntā ki tū kyā bāt kar rahī hai.”
Yih kah kar ⁷¹wuh bāhar geṭ tak
gayā. Wahān ek aur naukarānī ne
use dekhā aur pās khare logoñ se
kahā, “Yih ādmī Īsā Nāsari ke sāth
thā.”

⁷²Dubārā Patras ne inkār kiyā. Is
dafā us ne qasam khā kar kahā,
“Main is ādmī ko nahīn jāntā.”

⁷³Thoṛī der ke bād wahān khare
kuchh logoñ ne Patras ke pās ā
kar kahā, “Tum zarūr un meñ se
ho kyonki tumhāri bolī se sāf patā
chaltā hai.”

⁷⁴Is par Patras ne qasam khā kar
kahā, “Mujh par lānat agar main
jhūṭ bol rahā hūñ. Main is ādmī
ko nahīn jāntā!” Fauran murgh ki
bāng sunāi di. ⁷⁵Phir Patras ko wuh
bāt yād āi jo Īsā ne kahī thi, “Murgh
ke bāng dene se pahle pahle tū
tīn bār mujhe jānane se inkār kar
chukā hogā.” Is par wuh bāhar
niklā aur ṭūṭe dil se kḥūb royā.

Īsā ko Pilātus ke sāmne

Pesh Kiyā Jātā Hai

27 Subah-sawere tamām
rāhnumā imām aur qaum
ke tamām buzurg is faisle tak
pahuñch gae ki Īsā ko sazā-e-maut

dī jāe. ²Wuh use bāndh kar wahān
se le gae aur Romī gawarnar Pilātus
ke hawāle kar diyā.

Yahūdāh kī Kḥudkushī

³Jab Yahūdāh ne jis ne use
dushman ke hawāle kar diyā thā
dekhā ki us par sazā-e-maut kā
fatwā de diyā gayā hai to us ne
pachhtā kar chāndī ke 30 sikke
rāhnumā imāmoñ aur qaum ke
buzurgoñ ko wāpas kar diē. ⁴Us
ne kahā, “Main ne gunāh kiyā hai,
kyonki ek bequsūr ādmī ko sazā-e-
maut dī gai hai aur main hī ne use
āp ke hawāle kiyā hai.”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Hameñ
kyā! Yih terā maslā hai.” ⁵Yahūdāh
chāndī ke sikke Baitul-muqaddas
meñ phaiñk kar chalā gayā. Phir us
ne jā kar phānsī le li.

⁶Rāhnumā imāmoñ ne sikkoñ ko
jamā karke kahā, “Sharīat yih paise
Baitul-muqaddas ke kḥazāne meñ
ḍālne kī ijāzat nahīn detī, kyonki
yih kḥūnrezī kā muāwazā hai.”

⁷Āpas meñ mashwarā karne ke bād
unhoñ ne kumhār kā khet kḥarīdne
kā faislā kiyā tāki pardesiyon ko
dafnāne ke lie jagah ho. ⁸Is lie yih

khet āj tak Ḳhūn kā Khet kahlātā hai.

⁹Yon Yarmiyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī kī “Unhon ne chāndī ke 30 sikke lie yānī wuh raqam jo Isrāīliyon ne us ke lie lagāī thī. ¹⁰In se unhon ne kumhār kā khet kharīd liyā, bilkul aisā jis tarah Rab ne mujhe hukm diyā thā.”

Pīlātus Īsā kī Pūchh-Gachh

Kartā Hai

¹¹Itne mein Īsā ko Romī gawarnar Pīlātus ke sāmne pesh kiyā gayā. Us ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyon ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp kḥud kahte haiñ.” ¹²Lekin jab rāhnumā imāmon aur qaum ke buzurgoñ ne us par ilzām lagāe to Īsā kḥāmosh rahā.

¹³Chunāñche Pīlātus ne dubārā us se sawāl kiyā, “Kyā tum yih tamām ilzāmāt nahiñ sun rahe jo tum par lagāe jā rahe haiñ?”

¹⁴Lekin Īsā ne ek ilzām kā bhi jawāb na diyā, is lie gawarnar nihāyat hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

¹⁵Un dinon yih riwāj thā ki gawarnar har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko āzād kar detā thā. Yih qaidī hujūm se muntaḡhab kiyā jātā thā. ¹⁶Us waqt jel mein ek badnām qaidī thā. Us kā nām Bar-abbā thā. ¹⁷Chunāñche jab hujūm jamā huā to Pīlātus ne us se pūchhā, “Tum kyā chāhte ho? Main Bar-abbā ko āzād karūñ yā Īsā ko jo Masīh kahlātā hai?” ¹⁸Wuh to jāntā thā ki unhon ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiyā hai.

¹⁹Jab Pīlātus yon adālat ke taḡht par baiṡhā thā to us kī bīwī ne use paighām bhejā, “Is bequsūr ādmī ko hāth na lagāeñ, kyonki mujhe pichhlī rāt is ke bāis kḥāb mein shadīd taklīf huī.”

²⁰Lekin rāhnumā imāmon aur qaum ke buzurgoñ ne hujūm ko uksāyā ki wuh Bar-abbā ko māñgeñ aur Īsā kī maut talab karen. Gawarnar ne dubārā pūchhā, ²¹“Main in donon mein se kis ko tumhāre lie āzād karūñ?”

Wuh chillāe, “Bar-abbā ko.”

²²Pīlātus ne pūchhā, “Phir main Īsā ke sāth kyā karūñ jo Masīh kahlātā hai?”

Wuh chīkhe, “Use maslūb karen̄.”

²³ Pīlātus ne pūchhā, “Kyon̄? Us ne kyā jurm kiyā hai?”

Lekin log mazīd shor machā kar chīkhte rahe, “Use maslūb karen̄!”

²⁴ Pīlātus ne dekhā ki wuh kisi natije tak nahīn pahuñch rahā balki hangāmā barpā ho rahā hai. Is lie us ne pānī le kar hujūm ke sāmne apne hāth dhoe. Us ne kahā, “Agar is ādmī ko qatl kiyā jāe to main beqūsūr hūñ, tum hī us ke lie jawābdeh ṭhahro.”

²⁵ Tamām logon̄ ne jawāb diyā, “Ham aur hamārī aulād us ke ḳhūn ke jawābdeh haiñ.”

²⁶ Phir us ne Bar-abbā ko āzād karke unheñ de diyā. Lekin Īsā ko us ne koṛe lagāne kā hukm diyā, phir use maslūb karne ke lie faujiyon̄ ke hawāle kar diyā.

Fauji Īsā kā Mazāq Uṛāte Haiñ

²⁷ Gawarnar ke fauji Īsā ko mahal banām Praitoriyum ke sahan meñ le gae aur pūrī palṭan ko us ke irdgird ikaṭṭhā kiyā. ²⁸ Us ke kapṛe utār kar unhoñ ne use arḡhawānī rang kā libās pahnāyā, ²⁹ phir kāñṭedār ṭahnīyon̄ kā ek tāj banā

kar us ke sar par rakh diyā. Us ke dahne hāth meñ chhaṛī pakaṛā kar unhoñ ne us ke sāmne ghuṭne ṭek kar us kā mazāq uṛāyā, “Ai Yahūdiyon̄ ke Bādshāh, ādāb!” ³⁰ Wuh us par thūkte rahe, chhaṛī le kar bār bār us ke sar ko mārā. ³¹ Phir us kā mazāq uṛāne se thak kar unhoñ ne arḡhawānī libās utār kar use dubārā us ke apne kapṛe pahnāe aur use maslūb karne ke lie le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

³² Shahr se nikalte waqt unhoñ ne ek ādmī ko dekhā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Use unhoñ ne salīb uṭhā kar le jāne par majbūr kiyā. ³³ Yoñ chalte chalte wuh ek maqām tak pahuñch gae jis kā nām Gulgutā (yānī Khoparī kā Maqām) thā. ³⁴ Wahāñ unhoñ ne use mai pesh kī jis meñ koī karṛwī chīz milāī gaī thī. Lekin chakh kar Īsā ne use pīne se inkār kar diyā.

³⁵ Phir faujiyon̄ ne use maslūb kiyā aur us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. Yih faislā karne ke lie ki kis ko kyā kyā mile unhoñ ne qurā ḍālā. ³⁶ Yoñ wuh wahāñ baiṭh kar

us kī pahrādārī karte rahe. ³⁷ Salīb par Īsā ke sar ke ūpar ek taḡhtī lagā dī gaī jis par yih ilzām likhā thā, “Yih Yahūdīyon kā Bādshāh Īsā hai.” ³⁸ Do ḡakuon ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiya gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāen hāth.

³⁹ Jo wahān se guzare unhoñ ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiqārat kā izhār kiya. ⁴⁰ Unhoñ ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muqaddas ko ḡhā kar use tīn dīn ke andar andar dubārā tāmīr kar dūngā. Ab apne āp ko bachā! Agar tū wāqāī Allāh kā Farzand hai to salīb par se utar ā.”

⁴¹ Rāhnumā imāmon, shariāt ke ulamā aur qaum ke buzurgoñ ne bhī Īsā kā mazāq urāyā, ⁴² “Is ne auron ko bachāyā, lekin apne āp ko nahīn bachā saktā. Yih Isrāīl kā Bādshāh hai! Abhī yih salīb par se utar āe to ham is par imān le āenge. ⁴³ Is ne Allāh par bharosā rakhā hai. Ab Allāh ise bachāe agar wuh ise chāhtā hai, kyonki is ne kahā, ‘Main Allāh kā Farzand hūn.’”

⁴⁴ Aur jin ḡakuon ko us ke sāth maslūb kiya gayā thā unhoñ ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

⁴⁵ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meñ ḡub gayā. Yih tārikī tīn ghanton tak rahī. ⁴⁶ Phir tīn baje Īsā ūnchī āwāz se pukār uṡhā, “Elī, Elī, lamā shabaqtanī” jis kā matlab hai, “Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyon tark kar diya hai?”

⁴⁷ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.” ⁴⁸ Un meñ se ek ne fauran dauṛ kar ek isfanj ko mai ke sirke meñ ḡuboyā aur use ḡande par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī.

⁴⁹ Dūsron ne kahā, “Āo, ham dekheñ, shāyad Iliyās ā kar use bachāe.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne dubārā bare zor se chillā kar dam chhoṛ diya.

⁵¹ Usī waqt Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṡkā huā pardā ūpar se le kar nīche tak do hisson meñ phat gayā. Zalzalā āyā, chaṡṡāneñ phat gain ⁵² aur qabreñ khul gain. Kāī marhūm muqaddasīn ke jismoñ ko zindā kar diya gayā. ⁵³ Wuh Īsā ke jī uṡhne ke bād qabron meñ se nikal

kar muqaddas shahr meñ dākhlil hue aur bahutoñ ko nazar æe.

⁵⁴Jab pās khaṛe Romī afsar^a aur Īsā kī pahrādārī karne wāle faujiyoñ ne zalzalā aur yih tamām wāqiyāt dekhe to wuh nihāyat dahshatzadā ho gae. Unhoñ ne kahā, “Yih wāqai Allāh kā Farzand thā.”

⁵⁵Bahut-sī kḥawātīn bhī wahāñ thiñ jo kuchh fāsile par is kā mushāhadā kar rahī thiñ. Wuh Galīl meñ Īsā ke pīchhe chal kar yahāñ tak us kī kḥidmat kartī āī thiñ. ⁵⁶Un meñ Mariyam Magdalīnī, Yāqūb aur Yūsuf kī māñ Mariyam aur Zabdī ke beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā kī māñ bhī thiñ.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁵⁷Jab shām hone ko thī to Arimatiyāh kā ek daulatmand ādmī banām Yūsuf āyā. Wuh bhī Īsā kā shāgird thā. ⁵⁸Us ne Pilātus ke pās jā kar Īsā kī lāsh māngī, aur Pilātus ne hukm diyā ki wuh use de dī jāe. ⁵⁹Yūsuf ne lāsh ko le kar use katān ke ek sāf kafan meñ lapeṭā ⁶⁰aur apnī zātī ghairistemālshudā qabr meñ rakh diyā jo chaṭṭān meñ

tarāshī gai thī. Ākhir meñ us ne ek baṛā patthar luṛhkā kar qabr kā muñh band kar diyā aur chalā gayā. ⁶¹Us waqt Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ke muqābil baiṭhī thiñ.

Qabr kī Pahrādārī

⁶²Agle din, jo Sabat kā din thā, rāhnumā imām aur Farīsī Pilātus ke pās æe. ⁶³“Janāb,” unhoñ ne kahā, “Hameñ yād āyā ki jab wuh dhokebāz abhī zindā thā to us ne kahā thā, ‘Tīn din ke bād main jī uṭhūngā.’” ⁶⁴Is lie hukm deñ ki qabr ko tīsre din tak mahfūz rakhā jāe. Aisā na ho ki us ke shāgird ā kar us kī lāsh ko churā le jāeñ aur logoñ ko batāeñ ki wuh murdoñ meñ se jī uṭhā hai. Agar aisā huā to yih ākhirī dhokā pahle dhoke se bhī zyādā baṛā hogā.”

⁶⁵Pilātus ne jawāb diyā, “Pahredāroñ ko le kar qabr ko itnā mahfūz kar do jitnā tum kar sakte ho.”

⁶⁶Chunāñche unhoñ ne jā kar qabr ko mahfūz kar liyā. Qabr ke muñh par paṛe patthar par muhr

^aSau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

lagā kar unhoñ ne us par pahredār muqarrar kar die.

Īsā Jī Uṭhā Hai

28 Itwār ko subah-sawere hī Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ko deḡhne ke lie nikliñ. Sūraj tulū ho rahā thā. ²Achānak ek shadīd zalzalā āyā, kyonki Rab kā ek farishtā āsmān se utar āyā aur qabr ke pās jā kar us par paṛe patthar ko ek taraf luṛhkā diyā. Phir wuh us par baiṭh gayā.

³Us kī shakl-o-sūrat bijli kī tarah chamak rahī thī aur us kā libās barf kī mānind safed thā. ⁴Pahredār itne ḡar gae ki wuh larazte larazte murdā se ho gae.

⁵Farishte ne ḡhawātīn se kahā, “Mat ḡaro. Mujhe mālūm hai ki tum Īsā ko ḡhūṇḡ rahī ho jo maslūb huā thā. ⁶Wuh yahān nahīñ hai. Wuh jī uṭhā hai, jis tarah us ne farmāyā thā. Āo, us jagah ko ḡhud dekh lo jahān wuh paṛā thā. ⁷Aur ab jaldī se jā kar us ke shāgirdoñ ko batā do ki wuh jī uṭhā hai aur tumhāre āge āge Galīl pahuñch jāegā. Wahīñ tum use dekhoge. Ab main ne tum ko is se āgāh kiyā hai.”

⁸ḡhawātīn jaldī se qabr se chali gaiñ. Wuh sahmī huī lekin baṛī ḡhush thīñ aur dauṛī dauṛī us ke shāgirdoñ ko yih ḡhabar sunāne gaiñ.

⁹Achānak Īsā un se milā. Us ne kahā, “Salām.” Wuh us ke pās āiñ, us ke pāñw pakaṛe aur use sijdā kiyā. ¹⁰Īsā ne un se kahā, “Mat ḡaro. Jāo, mere bhāiyōñ ko batā do ki wuh Galīl ko chale jāeñ. Wahāñ wuh mujhe dekheñge.”

Pahredāroñ kī Riport

¹¹ḡhawātīn abhī rāste meñ thīñ ki pahredāroñ meñ se kuchh shahr meñ gae aur rāhnumā imāmoñ ko sab kuchh batā diyā. ¹²Rāhnumā imāmoñ ne qaum ke buzurgoñ ke sāth ek mīṭing mun’aqid kī aur pahredāroñ ko rishwat kī baṛī raqam dene kā faislā kiyā. ¹³Unhoñ ne unheñ batāyā, “Tum ko kahnā hai, ‘Jab ham rāt ke waqt so rahe the to us ke shāgird āe aur use churā le gae.’ ¹⁴Agar yih ḡhabar gawarnar tak pahuñche to ham use samjhā leñge. Tum ko fikr karne kī zarūrat nahīñ.”

¹⁵Chunāñche pahredāroñ ne rishwat le kar wuh kuchh kiyā jo

unheñ sikhāyā gayā thā. Un kī yih kahānī Yahūdiyon ke darmiyān bahut phailāi gai aur āj tak un meñ rāyj hai.

Īsā Apne Shāgirdon par

Zāhir Hotā Hai

¹⁶ Phir gyārah shāgird Galīl ke us pahār ke pās pahunchē jahān Īsā ne unheñ jāne ko kahā thā. ¹⁷ Wahān use dekh kar unhoñ ne use sijdā kiyā. Lekin kuchh shak meñ paṛ

gae. ¹⁸ Phir Īsā ne un ke pās ā kar kahā, “Āsmān aur zamīn kā kul iḡhtiyār mujhe de diyā gayā hai. ¹⁹ Is lie jāo, tamām qaumon ko shāgird banā kar unheñ Bāp, Farzand aur Rūhul-quds ke nām se baptismā do. ²⁰ Aur unheñ yih sikhāo ki wuh un tamām ahkām ke mutābiq zindagī guzārēn jo main ne tumheñ die haiñ. Aur dekho, main duniyā ke iḡhtitām tak hameshā tumhāre sāth hūñ.”

Marqus

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī ẖhidmat

1 Yih Allāh ke Farzand Īsā Masīh ke bāre meñ ẖushẖabری hai,
²jo Yasāyāh Nabī kī peshgoī ke mutābiq yon shurū huī:

‘Dekh, main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūn
jo tere lie rāstā taiyār karegā.

³Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai,

Rab kī rāh taiyār karo!
Us ke rāste sīdhe banāo.’

⁴Yih paighambar Yahyā baptismā dene wālā thā. Registān meñ rah kar us ne elān kiyā ki log taubā karke baptismā leñ tāki unheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe. ⁵Yahūdīyā ke pūre ilāqe ke log Yarūshalam ke tamām bāshindoñ samet nikal kar us ke pās āe. Aur

apne gunāhoñ ko taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁶Yahyā ūñtoñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. ẖhurāk ke taur par wuh ṭiḍḍiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁷Us ne elān kiyā, “Mere bād ek āne wālā hai jo mujh se baṛā hai. Main jhuk kar us ke jūtoñ ke tasme kholne ke bhī lāyq nahīñ. ⁸Main tum ko pānī se baptismā detā hūñ, lekin wuh tumheñ Rūhul-quds se baptismā degā.”

Īsā kā Baptismā aur Āzmāish

⁹Un dinoñ meñ Īsā Nāsarāt se āyā aur Yahyā ne use Dariyā-e-Yardan meñ baptismā diyā. ¹⁰Pānī se nikalte hī Īsā ne dekhā ki āsmān

phaṭ rahā hai aur Rūhul-quds kabūtar kī tarah mujh par utar rahā hai. ¹¹ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se mainī khush hūn.”

¹² Is ke fauran bād Rūhul-quds ne use registān meñ bhej diyā.

¹³ Wahāñ wuh chālīs din rahā jis ke daurān Iblīs us kī āzmāish kartā rahā. Wuh janglī jānwaron ke darmiyān rahtā aur farishte us kī khidmat karte the.

Īsā Chār Machheroñ ko Bulātā Hai

¹⁴ Jab Yahyā ko jel meñ ḍāl diyā gayā to Īsā Galīl ke ilāqe meñ āyā aur Allāh kī khushkhabrī kā elān karne lagā. ¹⁵ Wuh bolā, “Muqarrarā waqt ā gayā hai, Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai. Taubā karo aur Allāh kī khushkhabrī par imān lāo.”

¹⁶ Ek din jab Īsā Galīl kī Jhil ke kināre kināre chal rahā thā to us ne Shamāūn aur us ke bhāī Andriyās ko dekhā. Wuh jhil meñ jāl ḍāl rahe the kyonki wuh mähigīr the. ¹⁷ Us ne kahā, “Āo, mere pīchhe ho lo, mainī tum ko ādamgīr banāūngā.”

¹⁸ Yih sunte hī wuh apne jāloñ ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

¹⁹ Thoṛā-sā āge jā kar Īsā ne Zabdi ke beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā ko dekhā. Wuh kashtī meñ baithe apne jāloñ kī marammat kar rahe the. ²⁰ Us ne unheñ fauran bulāyā to wuh apne bāp ko mazdūroñ samet kashtī meñ chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

Ādmī kī Badrūh ke Qabze se Rihāī

²¹ Wuh Kafarnahūm Shahr meñ dākhlil hue. Aur Sabat ke din Īsā ibādatkhāne meñ jā kar logoñ ko sikhāne lagā. ²² Wuh us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae kyonki wuh unheñ shariāt ke ālimoñ kī tarah nahiñ balki ikhtiyār ke sāth sikhātā thā.

²³ Un ke ibādatkhāne meñ ek ādmī thā jo kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Īsā ko dekhte hī wuh chīkh chīkh kar bolne lagā, ²⁴ “Ai Nāsarat ke Īsā, hamārā āp ke sāth kyā wāstā hai? Kyā āp hameñ halāk karne āe haiñ? Mainī to jāntā hūn ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

²⁵ Īsā ne use ḍānt kar kahā, “Kḥāmosh! Ādmī se nikal jā!” ²⁶ Is par badrūh ādmī ko jhanjhoṛ kar

aur chīkheñ mār mār kar us meñ se nikal gayā.

²⁷ Tamām log ghabrā gae aur ek dūsre se kahne lage, “Yih kyā hai? Ek naī tālim jo iḡhtiyār ke sāth dī jā rahī hai. Aur wuh badrūhoñ ko hukm detā hai to wuh us kī māntī haiñ.”

²⁸ Aur Īsā ke bāre meñ charchā jaldī se Galil ke pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut se Marīzoñ kī Shafā

²⁹ Ibādatḡhāne se nikalne ke ain bād wuh Yāqūb aur Yūhannā ke sāth Shamāūn aur Andriyās ke ghar gae. ³⁰ Wahāñ Shamāūn kī sās bistar par paṛī thī, kyonki use buḡhār thā. Unhoñ ne Īsā ko batā diyā ³¹ to wuh us ke nazdīk gayā. Us kā hāth pakaṛ kar us ne uṭhne meñ us kī madad kī. Is par buḡhār utar gayā aur wuh un kī ḡhidmat karne lagī.

³² Jab shām huī aur sūraj ḡhurūb huā to log tamām marīzoñ aur badrūh-giriftā ashḡhās ko Īsā ke pās lāe. ³³ Pūrā shahr darwāze par jamā ho gayā ³⁴ aur Īsā ne bahut-se marīzoñ ko muḡhtalif qism kī bīmāriyoñ se shafā dī. Us ne bahut-

sī badrūheñ bhī nikāl dīñ, lekin us ne unheñ bolne na diyā, kyonki wuh jāntī thiñ ki wuh kaun hai.

Galil meñ Munādī

³⁵ Agle din subah-sawere jab abhī andherā hī thā to Īsā uṭh kar duā karne ke lie kisī wīrān jagah chalā gayā. ³⁶ Bād meñ Shamāūn aur us ke sāthī use ḡhūñḡne nikle. ³⁷ Jab mālūm huā ki wuh kahāñ hai to unhoñ ne us se kahā, “Tamām log āp ko talāsh kar rahe haiñ!”

³⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Āo, ham sāth wālī ābādiyoñ meñ jāeñ tāki main wahāñ bhī munādī karūñ. Kyonki main isī maḡsad se nikal āyā huñ.”

³⁹ Chunāñche wuh pūre Galil meñ se guzartā huā ibādatḡhānoñ meñ munādī kartā aur badrūhoñ ko nikāltā rahā.

Korḡ se Shafā

⁴⁰ Ek ādmī Īsā ke pās āyā jo korḡ kā marīz thā. ḡhuṭnoñ ke bal jḡuk kar us ne minnat kī, “Agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

⁴¹ Īsā ko tars āyā. Us ne apnā hāth barḡhā kar use chhuā aur kahā, “Main chāhtā huñ, pāk-sāf ho jā.”

⁴²Is par bīmārī fauran dūr ho gai aur wuh pāk-sāf ho gayā. ⁴³Īsā ne use fauran ruḵsat karke saḵṭī se samjhāyā, ⁴⁴“Ḳhabardār! Yih bāt kisī ko na batānā balki Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariāt un se kartī hai jinheñ koṛh se shafā mili ho. Yoñ alāniyā tasdīq ho jāegī ki tū wāqāi pāk-sāf ho gayā hai.”

⁴⁵Ādmī chalā gayā, lekin wuh har jagah apnī kahānī sunāne lagā. Us ne yih ḵhabar itnī phailāi ki Īsā khule taur par kisī bhī shahr meñ dāḵhil na ho sakā balki use wīrān jaghoñ meñ rahnā paṛā. Lekin wahān bhī log har jagah se us ke pās pahuñch gae.

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

2 Kuchh dinoñ ke bād Īsā Kafarnahūm meñ wāpas āyā. Jald hī ḵhabar phail gai ki wuh ghar meñ hai. ²Is par itne log jamā ho gae ki pūrā ghar bhar gayā balki darwāze ke sāmne bhī jagah na rahī. Wuh unheñ kalām-e-muqaddas sunāne lagā. ³Itne meñ kuchh log pahuñche. Un meñ se

chār ādmī ek maflūj ko uṭhāe Īsā ke pās lānā chāhte the. ⁴Magar wuh use hujūm kī wajah se Īsā tak na pahuñchā sake, is lie unhoñ ne chhat khol di. Īsā ke ūpar kā hissā udheṛ kar unhoñ ne chārpāi ko jis par maflūj leṭā thā utār diyā. ⁵Jab Īsā ne un kā imān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Beṭā, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

⁶Sharīat ke kuchh ālim wahān baiṭhe the. Wuh yih sun kar soch-bichār meñ paṛ gae. ⁷“Yih kis tarah aisī bāteñ kar saktā hai? Kufr bak rahā hai. Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

⁸Īsā ne apnī rūh meñ fauran jān liyā ki wuh kyā soch rahe haiñ, is lie us ne un se pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyoñ soch rahe ho? ⁹Kyā maflūj se yih kahnā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar chal-phir’? ¹⁰Lekin main tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqāi duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḵtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḵhātib huā, ¹¹“Main tujh se kahtā hūñ ki uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar ghar chalā jā.”

¹²Wuh ādmī kharā huā aur fauran apnī chārpāi uṭhā kar un ke dekhte dekhte chalā gayā. Sab saḡht hairatzadā hue aur Allāh kī tamjīd karke kahne lage, “Aisā kām ham ne kabhī nahīn dekhā!”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

¹³Phir Īsā nikal kar dubārā jhīl ke kināre gayā. Ek baṛī bhīṛ us ke pās āi to wuh unheñ sikhāne lagā.

¹⁴Chalte chalte us ne Halfāi ke beṭe Lāwī ko dekhā jo ṭaiks lene ke lie apnī chaukī par baiṭhā thā. Īsā ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Lāwī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁵Bād meñ Īsā Lāwī ke ghar meñ khānā khā rahā thā. Us ke sāth na sirf us ke shāgird balki bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī the, kyonki un meñ se bahutere us ke pairokār ban chuke the.

¹⁶Shariat ke kuchh Farīsī ālimon ne use yon ṭaiks lene wālon aur gunāhgāron ke sāth khāte dekhā to us ke shāgirdon se pūchhā, “Yih ṭaiks lene wālon aur gunāhgāron ke sāth kyon khātā hai?”

¹⁷Yih sun kar Īsā ne jawāb diyā, “Sehhatmandon ko ḍakṭar kī

zarurat nahīn hotī balki marizon ko. Main rāstbāzon ko nahīn balki gunāhgāron ko bulāne āyā hūn.”

Shāgird Rozā Kyon Nahīn Rakhte?

¹⁸Yahyā ke shāgird aur Farīsī rozā rakhā karte the. Ek mauqe par kuchh log Īsā ke pās āe aur pūchhā, “Āp ke shāgird rozā kyon nahīn rakhte jabki Yahyā aur Farīsion ke shāgird rozā rakhte haiñ?”

¹⁹Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah rozā rakh sakte haiñ jab dūlhā un ke darmiyān hai? Jab tak dūlhā un ke sāth hai wuh rozā nahīn rakh sakte. ²⁰Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheṅge.

²¹Koī bhī nae kapṛe kā ṭukṛā kisī purāne libās meñ nahīn lagātā. Agar wuh aisā kare to nayā ṭukṛā bād meñ sukaṛ kar purāne libās se alag ho jāegā. Yon purāne libās kī phaṭī huī jagah pahle kī nisbat zyādā kharāb ho jāegī. ²²Isī tarah koī bhī angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkon meñ nahīn ḍāltā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeṅgī. Natije meñ mai

aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeñgī. Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jāta hai jo lachakdār hoti haiñ.”

Sabat ke bāre meñ Sawāl

²³ Ek din Īsā anāj ke kheton meñ se guzar rahā thā. Chalte chalte us ke shāgird khāne ke lie anāj kī bāleñ torne lage. Sabat kā din thā.

²⁴ Yih dekh kar Farīsiyon ne Īsā se pūchhā, “Dekho, yih kyon aisā kar rahe haiñ? Sabat ke din aisā karnā manā hai.”

²⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīn paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyon ko bhūk lagī aur un ke pās khurāk nahīn thī? ²⁶ Us waqt Abiyātar imām-e-āzam thā. Dāūd Allāh ke ghar meñ dākḥil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāñ le kar khāīñ, agarche sirf imāmon ko inheñ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthiyon ko bhī yih roṭiyāñ khilāīñ.”

²⁷ Phir us ne kahā, “Insān ko Sabat ke din ke lie nahīn banāyā gayā balki Sabat kā din insān ke lie.

²⁸ Chunāñche Ibn-e-Ādam Sabat kā bhī mālik hai.”

Sūkhe Hue Hāth kī Shafā

3 Kisī aur waqt jab Īsā ibādatkhāne meñ gayā to wahāñ ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. ² Sabat kā din thā aur log baṛe ghaur se dekh rahe the ki kyā Īsā us ādmī ko āj bhī shafā degā. Kyonki wuh is par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the. ³ Īsā ne sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meñ khaṛā ho.” ⁴ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, shariāt hameñ Sabat ke din kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī yā ghalat kām karne kī, kisī kī jān bachāne kī yā use tabāh karne kī?”

Sab khāmosh rahe. ⁵ Wuh ghusse se apne irdgird ke logon kī taraf dekhne lagā. Un kī sakḥtdilī us ke lie baṛe dukh kā bāis ban rahī thī. Phir us ne ādmī se kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā. ⁶ Is par Farīsī bāhar nikal kar sīdhe Herodes kī pāṛṭī ke afrād ke sāth mil kar Īsā ko qatl karne kī sāzishēñ karne lage.

Jhīl ke Kināre par Hujūm

⁷ Lekin Īsā wahān se haṭ kar apne shāgirdoñ ke sāth jhīl ke pās gayā. Ek baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā. Log na sirf Galīl ke ilāqe se āe balki bahut-sī aur jaghoñ yānī Yahūdiyā, ⁸ Yarūshalam, Idūmayā, Dariyā-e-Yardan ke pār aur Sūr aur Saidā ke ilāqe se bhī. Wajah yih thī ki Īsā ke kām kī khabar un ilāqoñ tak bhī pahuñch chukī thī aur natije meñ bahut-se log wahān se bhī āe. ⁹ Īsā ne shāgirdoñ se kahā, “Ehtiyātan ek kashtī us waqt ke lie taiyār kar rakho jab hujūm mujhe had se zyādā dabāne lagegā.” ¹⁰ Kyonki us dīn us ne bahutoñ ko shafā dī thī, is lie jise bhī koī taklīf thī wuh dhakke de de kar us ke pās āyā tāki use chhū sake. ¹¹ Aur jab bhī nāpāk rūhoñ ne Īsā ko dekhā to wuh us ke sāmne gir kar chīkheñ mārne lagīn, “Āp Allāh ke Farzand haiñ.”

¹² Lekin Īsā ne unheñ saḡhtī se ḍāñṭ kar kahā ki wuh use zāhir na karen.

Īsā Bārah Rasūloñ ko Muqarrar

Kartā Hai

¹³ Is ke bād Īsā ne pahār par chaṛh kar jinheñ wuh chāhtā thā unheñ apne pās bulā liyā. Aur wuh us ke pās āe. ¹⁴ Us ne un meñ se bārah ko chun liyā. Unheñ us ne apne rasūl muqarrar kar liyā tāki wuh us ke sāth chaleñ aur wuh unheñ munādī karne ke lie bhej sake. ¹⁵ Us ne unheñ badrūheñ nikālne kā iḡhtiyār bhī diyā.

¹⁶ Jin bārah ko us ne muqarrar kiyā un ke nām yih haiñ: Shamāūn jis kā laqab us ne Patras rakhā, ¹⁷ Zabdī ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā jin kā laqab Īsā ne ‘Bādal kī Garaj ke Beṭe’ rakhā, ¹⁸ Andriyās, Filippus, Bartulmāī, Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfaī, Taddī, Shamāūn Mujāhid ¹⁹ aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

²⁰ Phir Īsā kisī ghar meñ dākḡhil huā. Is bār bhī itnā hujūm jamā ho gayā ki Īsā ko apne shāgirdoñ samet khānā khāne kā mauqā bhī na milā.

²¹ Jab us ke kḡhāndān ke afrād ne yih sunā to wuh use pakaṛ kar le jāne ke

lie æe, kyonki unhoñ ne kahā, “Wuh hosh meñ nahīñ hai.”

²² Lekin sharīat ke jo ālim Yarūshalam se æe the unhoñ ne kahā, “Yih badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl ke qabze meñ hai. Usī kī madad se badrūhoñ ko nikāl rahā hai.”

²³ Phir Īsā ne unheñ apne pās bulā kar tamsiloñ meñ jawāb diyā. “Iblīs kis tarah Iblīs ko nikāl saktā hai? ²⁴ Jis bādshāhī meñ phūṭ paṛ jāe wuh qāym nahīñ rah saktī. ²⁵ Aur jis gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī qāym nahīñ rah saktā. ²⁶ Isī tarah agar Iblīs apne āp kī muḁhālafat kare aur yoñ us meñ phūṭ paṛ jāe to wuh qāym nahīñ rah saktā balki khatm ho chukā hai.

²⁷ Kisī zorāwar ādmī ke ghar meñ ghus kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā us waqt tak mumkin nahīñ hai jab tak us ādmī ko bāndhā na jāe. Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

²⁸ Maiñ tum se sach kahtā hūñ ki logoñ ke tamām gunāh aur kufr kī bāteñ muāf kī jā sakeñgī, ḁhāh wuh kitnā hī kufr kyon na bakeñ. ²⁹ Lekin jo Rūhul-quds ke ḁhilāf kufr bake use abad tak muāfī nahīñ milegī. Wuh ek abadī gunāh kā qusūrwar ṭhahregā.” ³⁰ Īsā ne yih is

lie kahā kyonki ālim kah rahe the ki wuh kisī badrūh kī girift meñ hai.

Īsā kī Māñ aur Bhāi

³¹ Phir Īsā kī māñ aur bhāi pahuñch gae. Bāhar khare ho kar unhoñ ne kisī ko use bulāne ko bhej diyā.

³² Us ke irdgird hujūm baiṭhā thā. Unhoñ ne kahā, “Āp kī māñ aur bhāi bāhar āp ko bulā rahe haiñ.”

³³ Īsā ne pūchhā, “Kaun merī māñ aur kaun mere bhāi haiñ?”

³⁴ Aur apne gird baiṭhe logoñ par nazar ḁāl kar us ne kahā, “Dekho, yih merī māñ aur mere bhāi haiñ.

³⁵ Jo bhī Allāh kī marzī pūrī kartā hai wuh merā bhāi, merī bahan aur merī māñ hai.”

Bij Bone Wāle kī Tamsil

4 Phir Īsā dubārā jhīl ke kināre tālīm dene lagā. Aur itnī baṛī bhīṛ us ke pās jamā huī ki wuh jhīl meñ khari ek kashtī meñ baiṭh gayā. Bāqī log jhīl ke kināre par khare rahe. ² Us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsiloñ meñ sikhāiñ. Un meñ se ek yih thī:

³ “Suno! Ek kisān bij bone ke lie niklā. ⁴ Jab bij idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire

aur parindon ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵ Kuchh pathrili zamīn par gire jahān miṭṭi kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyonki miṭṭi gahri nahīn thī. ⁶ Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūnki wuh jaṛ na pakaṛ sake is lie sūkh gae. ⁷ Kuchh dāne khudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahān wuh ugne to lage, lekin khudrau paudoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne kī jagah na dī. Chunāñche wuh bhī khatm ho gae aur phal na lā sake. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarkhez zamīn meñ gire. Wahān wuh phūṭ nikle aur baṛhte baṛhte tis gunā, sāth gunā balki sau gunā tak phal lāe.”

⁹ Phir us ne kahā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

¹⁰ Jab wuh akelā thā to jo log us ke irdgird jamā the unhoñ ne bārah shāgirdon samet us se pūchhā ki is tamsil kā kyā matlab hai? ¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī kā bhed samajhne kī liyāqat dī gai hai. Lekin main is dāyre se bāhar ke logoñ ko har bāt samjhāne ke lie tamsileñ istemāl

kartā hūñ ¹² tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki

‘Wuh apnī āñkhoñ se dekheñge magar kuchh nahīn jāneñge, wuh apne kānoñ se suneñge magar kuchh nahīn samjheñge, aisā na ho ki wuh merī taraf rujū kareñ aur unheñ muāf kar diyā jāe.’”

Bij Bone Wāle kī Tamsil kā Matlab

¹³ Phir Īsā ne un se kahā, “Kyā tum yih tamsil nahīn samajhte? To phir bāqī tamām tamsileñ kis tarah samajh pāoge? ¹⁴ Bij bone wālā Allāh kā kalām bo detā hai. ¹⁵ Rāste par girne wāle dāne wuh log haiñ jo kalām ko sunte to haiñ, lekin phir Iblīs fauran ā kar wuh kalām chhīn letā hai jo un meñ boyā gayā hai. ¹⁶ Pathrili zamīn par girne wāle dāne wuh log haiñ jo kalām sunte hī use khushī se qabūl to kar lete haiñ, ¹⁷ lekin wuh jaṛ nahīn pakaṛte aur is lie zyādā der tak qāym nahīn rahte. Jyon hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisī musibat yā izārasānī se dochār ho jāeñ, to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁸ Khudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log

hain jo kalām sunte to hain, ¹⁹lekin phir rozmarā kī pareshāniyān, daulat kā fareb aur dīgar chīzoñ kā lālch kalām ko phalne-phūlne nahīn dete. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīn pahuñchtā. ²⁰Is ke muqābale meñ zarḡhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log hain jo kalām sun kar use qabūl karte aur baḡhte baḡhte tīs gunā, sāṭh gunā balki sau gunā tak phal lāte hain.”

Koī Charāḡh ko Bartan ke nīche Nahīn Chhupātā

²¹Īsā ne bāt jāri rakhī aur kahā, “Kyā charāḡh ko is lie jalā kar lāyā jātā hai ki wuh kisī bartan yā chārpāi ke nīche rakhā jāe? Hargiz nahīn! Use shamādān par rakhā jātā hai. ²²Kyonki jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai use āḡhirkār zāhir ho jānā hai aur tamām bhedoñ ko ek dīn khul jānā hai. ²³Agar koī sun sake to sun le.”

²⁴Us ne un se yih bhī kahā, “Is par dhyān do ki tum kyā sunte ho. Jis hisāb se tum dūsroñ ko dete ho usī hisāb se tum ko bhī diyā jāegā balki tum ko us se baḡh kar milegā. ²⁵Kyonki jise kuchh hāsīl huā hai use aur bhī diyā jāegā, jabki jise

kuchh hāsīl nahīn huā us se wuh thoṛā-bahut bhī chhīn liyā jāegā jo use hāsīl hai.”

Ḳhud Baḡhud Ugne Wāle Bīj kī Tamsīl

²⁶Phir Īsā ne kahā, “Allāh kī bādshāhī yoñ samajh lo: Ek kisān zamīn meñ bīj bikher detā hai. ²⁷Yih bīj phūṭ kar dīn rāt ugtā rahtā hai, ḡhāh kisān so rahā yā jāḡ rahā ho. Use mālūm nahīn ki yih kyonkar hotā hai. ²⁸Zamīn ḡhud baḡhud anāj kī fasal paidā kartī hai. Pahle patte nikalte hain, phir bāleñ nazar āne lagti hain aur āḡhir meñ dāne paidā ho jāte hain. ²⁹Aur jyon hī anāj kī fasal pak jāti hai kisān ā kar darāntī se use kāt letā hai, kyonki fasal kī kaṭāi kā waqt ā chukā hotā hai.”

Rāi ke Dāne kī Tamsīl

³⁰Phir Īsā ne kahā, “Ham Allāh kī bādshāhī kā muwāzanā kis chīz se karen? Yā ham kaun-sī tamsīl se ise bayān karen? ³¹Wuh rāi ke dāne kī mānind hai jo zamīn meñ ḡlā gayā ho. Rāi bījoñ meñ sab se chhoṭā dānā hai ³²lekin baḡhte baḡhte sabziyoñ meñ sab se baḡā

ho jātā hai. Us kī shākheñ itnī lambī ho jātī haiñ ki parinde us ke sāye meñ apne ghoñsle banā sakte haiñ.”

³³ Īsā isī qism kī bahut-sī tamsilon kī madad se unheñ kalām yon sunātā thā ki wuh ise samajh sakte the. ³⁴ Hāñ, awām ko wuh sirf tamsilon ke zariye sikhātā thā. Lekin jab wuh apne shāgirdon ke sāth akelā hotā to wuh har bāt kī tashrīh kartā thā.

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

³⁵ Us dīn jab shām huī to Īsā ne apne shāgirdon se kahā, “Āo, ham jhīl ke pār chaleñ.” ³⁶ Chunāñche wuh bhīr ko rukhsat karke use le kar chal paṛe. Bāz aur kashtiyāñ bhī sāth gaīñ. ³⁷ Achānak saḡht āñdhī āī. Lahreñ kashtī se ṭakrā kar use pāñī se bharne lagīñ, ³⁸ lekin Īsā abhī tak kashtī ke pichhle hisse meñ apnā sar gaddī par rakhe so rahā thā. Shāgirdon ne use jagā kar kahā, “Ustād, kyā āp ko parwā nahīñ ki ham tabāh ho rahe haiñ?”

³⁹ Wuh jāg uṭhā, āñdhī ko ḍāñṭā aur jhīl se kahā, “Kḥāmosh! Chup kar!” Is par āñdhī tham gaī aur lahreñ bilkul sākit ho gaīñ. ⁴⁰ Phir

Īsā ne shāgirdon se pūchhā, “Tum kyon ghabrāte ho? Kyā tum abhī tak imān nahīñ rakhte?” ⁴¹ Un par saḡht kḥauf tārī ho gayā aur wuh ek dūsre se kahne lage, “Ākhir yih kaun hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiñ.”

Īsā Ek Garāsīñī Ādmī se Badrūheñ Nikāl Detā Hai

5 Phir wuh jhīl ke pār Garāsā ke ilāqe meñ pahuñche. ² Jab Īsā kashtī se utrā to ek ādmī jo nāpāk rūh kī girift meñ thā qabron meñ se nikal kar Īsā ko milā. ³ Yih ādmī qabron meñ rahtā aur is naubat tak pahuñch gayā thā ki koī bhī use bāndh na saktā thā, chāhe use zanjiron se bhī bāndhā jātā. ⁴ Use bahut dafā beṛiyon aur zanjiron se bāndhā gayā thā, lekin jab bhī aisā huā to us ne zanjiron ko toṛ kar beṛiyon ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā thā. Koī bhī use kanṭrol nahīñ kar saktā thā. ⁵ Dīn rāt wuh chīkheñ mār mār kar qabron aur pahārī ilāqe meñ ghūmtā-phirtā aur apne āp ko pattharon se zaḡhmī kar letā thā.

⁶ Īsā ko dūr se dekh kar wuh dauṛā aur us ke sāmne muñh ke bal girā. ⁷ Wuh zor se chīkhā, “Ai

Īsā Allāh T'ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Allāh ke nām meñ āp ko qasam detā hūn ki mujhe azāb meñ na ḍaleñ.”⁸ Kyoñki Īsā ne use kahā thā, “Ai nāpāk rūh, ādmī meñ se nikal jā!”

⁹ Phir Īsā ne pūchhā, “Terā nām kyā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Lashkar, kyoñki ham bahut-se haiñ.”¹⁰ Aur wuh bār bār minnat kartā rahā ki Īsā unheñ is ilāqe se na nikāle.

¹¹ Us waqt qarīb kī pahārī par suaroñ kā baṛā ḡhol char rahā thā.¹² Badrūhoñ ne Īsā se iltamās kī, “Hameñ suaroñ meñ bhej deñ, hameñ un meñ dākhil hone deñ.”¹³ Us ne unheñ ijāzat dī to badrūheñ us ādmī meñ se nikal kar suaroñ meñ jā ghusīñ. Is par pūre ḡhol ke taqriban 2,000 suar bhāg bhāg kar pahārī kī ḍhalān par se utre aur jhīl meñ jhapat kar ḍūb mare.

¹⁴ Yih dekh kar suaroñ ke gallābān bhāg gae. Unhoñ ne shahr aur dehāt meñ is bāt kā charchā kiyā to log yih mālūm karne ke lie ki kyā huā hai apnī jaghoñ se nikal kar Īsā ke pās āe.¹⁵ Us ke pās pahuñche to wuh ādmī milā jis meñ pahle badrūhoñ kā lashkar thā. Ab wuh kapre pahne wahāñ baiṭhā thā

aur us kī zahnī hālat ṭhīk thī. Yih dekh kar wuh ḍar gae.¹⁶ Jinhoñ ne sab kuchh dekhā thā unhoñ ne logoñ ko batāyā ki badrūh-giriftā ādmī aur suaroñ ke sāth kyā huā hai.

¹⁷ Phir log Īsā kī minnat karne lage ki wuh un ke ilāqe se chalā jāe.

¹⁸ Īsā kashtī par sawār hone lagā to badrūhoñ se āzād kie gae ādmī ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

¹⁹ Lekin Īsā ne use sāth jāne na diyā balki kahā, “Apne ghar wāpas chalā jā aur apne azīzoñ ko sab kuchh batā jo Rab ne tere lie kiyā hai, ki us ne tujh par kitnā rahm kiyā hai.”

²⁰ Chunāñche ādmī chalā gayā aur Dikapulis ke ilāqe meñ logoñ ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai. Aur sab hairatzadā hue.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

²¹ Īsā ne kashtī meñ baiṭhe jhīl ko dubārā pār kiyā. Jab dūsre kināre pahuñchā to ek hujūm us ke gird jamā ho gayā. Wuh abhī jhīl ke pās hī thā²² ki maqāmī ibādatkhāne kā ek rāhnumā us ke pās āyā. Us kā

nām Yāir thā. Īsā ko dekh kar wuh us ke pānwoñ meñ gir gayā ²³ aur bahut minnat karne lagā, “Merī chhoṭī beṭī marne wālī hai, barāh-e-karm ā kar us par apne hāth rakheñ tāki wuh shafā pā kar zindā rahe.”

²⁴ Chunāñche Īsā us ke sāth chal paṛā. Ek baṛī bhīṛ us ke pīchhe lag gaī aur log use gher kar har taraf se dabāne lage.

²⁵ Hujūm meñ ek aurat thī jo bārah sāl se kḥūn bahne ke marz se rihāī na pā sakī thī. ²⁶ Bahut ḍakṭaroñ se apnā ilāj karwā karwā kar use kaī tarah kī musibat jhelnī paṛī thī aur itne meñ us ke tamām paise bhī kḥarch ho gae the. To bhī koī faydā na huā thā balki us kī hālat mazīd kḥarāb hotī gaī. ²⁷ Īsā ke bāre meñ sun kar wuh bhīṛ meñ shāmil ho gaī thī. Ab pīchhe se ā kar us ne us ke libās ko chhuā, ²⁸ kyoñki us ne sochā, “Agar main sirf us ke libās ko hī chhū lūñ to main shafā pā lūngī.”

²⁹ Kḥūn bahnā fauran band ho gayā aur us ne apne jism meñ mahsūs kiyā ki mujhe is aziyatnāk hālat se rihāī mil gaī hai. ³⁰ Lekin usī lamhe Īsā ko kḥud mahsūs huā ki mujh meñ se tawānāī niklī hai.

Us ne muṛ kar pūchhā, “Kis ne mere kapṛoñ ko chhuā hai?”

³¹ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Āp kḥud dekh rahe haiñ ki hujūm āp ko gher kar dabā rahā hai. To phir āp kis tarah pūchh sakte haiñ ki kis ne mujhe chhuā?”

³² Lekin Īsā apne chāroñ taraf dekhṭā rahā ki kis ne yih kiyā hai.

³³ Is par wuh aurat yih jāñ kar ki mere sāth kyā huā hai kḥauf ke māre laraztī huī us ke pās āī. Wuh us ke sāmne gir paṛī aur use pūri haqīqat khol kar bayān kī. ³⁴ Īsā ne us se kahā, “Beṭī, tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se jā aur apnī aziyatnāk hālat se bachī rah.”

³⁵ Īsā ne yih bāt abhī kḥatm nahīñ kī thī ki ibādatkḥāne ke rāhnumā Yāir ke ghar kī taraf se kuchh log pahuñche aur kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd taklīf dene kī kyā zarūrat?”

³⁶ Un kī yih bāt nazarandāz karke Īsā ne Yāir se kahā, “Mat ghabrāo, faqt imān rakho.” ³⁷ Phir Īsā ne hujūm ko rok liyā aur sirf Patras, Yāqūb aur us ke bhāī Yūhannā ko apne sāth jāne kī ijāzat dī. ³⁸ Jab ibādatkḥāne ke rāhnumā ke ghar pahuñche to wahāñ baṛī afrā-tafrī nazar āī. Log kḥūb giryā-o-zārī kar

rahe the. ³⁹ Andar jā kar Īsā ne un se kahā, “Yih kaisā shor-sharābā hai? Kyoñ ro rahe ho? Laṛkī mar nahīn gaī balki so rahī hai.”

⁴⁰ Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage. Lekin us ne sab ko bāhar nikāl diyā. Phir sirf laṛkī ke wālidain aur apne tīn shāgirdoñ ko sāth le kar wuh us kamre meñ dāḡhil huā jis meñ laṛkī paṛī thī.

⁴¹ Us ne us kā hāth pakaṛ kar kahā, “Talithā qūm!” Is kā matlab hai, “Chhoṭī laṛkī, main tujhe hukm detā hūñ ki jāg uṭh.”

⁴² Laṛkī fauran uṭh kar chalne-phirne lagī. Us kī umr bārah sāl thī. Yih dekh kar log ghabrā kar hairān rah gae. ⁴³ Īsā ne unheñ sanjīdagī se samjhāyā ki wuh kisī ko bhī is ke bāre meñ na batāeñ. Phir us ne unheñ kahā ki use khāne ko kuchh do.

Īsā ko Nāsarat meñ Radd

Kiyā Jātā Hai

6 Phir Īsā wahān se chalā gayā aur apne watani shahr Nāsarat meñ āyā. Us ke shāgird us ke sāth the. ² Sabat ke din wuh ibādatkhāne meñ tālīm dene lagā. Beshtar log us kī bāteñ sun kar

hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Ise yih kahān se hāsil huā hai? Yih hikmat jo ise milī hai, aur yih mojize jo is ke hāthoñ se hote haiñ, yih kyā hai? ³ Kyā yih wuh baṛhai nahīn hai jo Mariyam kā beṭā hai aur jis ke bhāī Yāqūb, Yūsuf, Yahūdāh aur Shamāūn haiñ? Aur kyā is kī bahneñ yihīñ nahīn rahtiñ?” Yoñ unhoñ ne us se ṭhokar khā kar use qabūl na kiyā.

⁴ Īsā ne un se kahā, “Nabī kī har jagah izzat hotī hai siwāe us ke watani shahr, us ke rishtedāroñ aur us ke apne ḡhāndān ke.”

⁵ Wahān wuh koī mojizā na kar sakā. Us ne sirf chand ek marīzoñ par hāth rakh kar un ko shafā dī.

⁶ Aur wuh un kī be’etiḡādī ke sabab se bahut hairān thā.

Īsā Bārah Shāgirdoñ ko Tabliḡh

Karne Bhejtā Hai

Is ke bād Īsā ne irdgird ke ilāqe meñ ḡāñw ḡāñw jā kar logoñ ko tālīm dī. ⁷ Bārah shāgirdoñ ko bulā kar wuh unheñ do do karke muḡhtalif jaghoñ par bhejne lagā. Is ke lie us ne unheñ nāpāk rūhoñ ko nikālne kā iḡhtiyār de kar ⁸ yih hidāyat kī, “Safr par apne sāth kuchh na lenā

siwāe ek lāṭhī ke. Na roṭī, na sāmān ke lie koī baig, na kamarband meṁ koī paisā, ⁹ na ek se zyādā sūṭ. Tum jūte pahan sakte ho. ¹⁰ Jis ghar meṁ bhī dākhil ho us meṁ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ¹¹ Aur agar koī maqām tum ko qabūl na kare yā tumhārī na sune to phir rawānā hote waqt apne pānwōṁ se gard jhār do. Yoṁ tum un ke kḥilāf gawāhī doge.”

¹² Chunānche shāgird wahān se nikal kar munādī karne lage ki log taubā karen. ¹³ Unhoṁ ne bahut-sī badrūheṁ nikāl dīn aur bahut-se marizoṁ par zaitūn kā tel mal kar unheṁ shafā dī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kā Qatl

¹⁴ Bādshāh Herodes Antipās ne Īsā ke bāre meṁ sunā, kyoṁki us kā nām mashhūr ho gayā thā. Kuchh kah rahe the, “Yahyā baptismā dene wālā murdoṁ meṁ se jī uṭhā hai, is lie is qism kī mojiẓānā tāqateṁ us meṁ nazar āti haiṁ.”

Auroṁ ne sochā, “Yih Iliyās Nabī hai.”

¹⁵ Yih kḥayāl bhī pesh kiyā jā rahā thā ki wuh qadīm zamāne ke nabiyōṁ jaisā koī nabī hai.

¹⁶ Lekin jab Herodes ne us ke bāre meṁ sunā to us ne kahā, “Yahyā jis kā main ne sar qalam karwāyā hai murdoṁ meṁ se jī uṭhā hai.” ¹⁷ Wajah yih thī ki Herodes ke hukm par hī Yahyā ko giriftār karke jel meṁ ḍālā gayā thā. Yih Herodiyās kī kḥātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāī Filippus kī bīwī thī, lekin jis se us ne ab kḥud shādi kar lī thī. ¹⁸ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Apne bhāī kī bīwī se terī shādi nājāyz hai.”

¹⁹ Is wajah se Herodiyās us se kīnā rakhtī aur use qatl karānā chāhtī thī. Lekin is meṁ wuh nākām rahī ²⁰ kyoṁki Herodes Yahyā se ḍartā thā. Wuh jāntā thā ki yih ādmī rāstbāz aur muqaddas hai, is lie wuh us kī hifāzat kartā thā. Jab bhī us se bāt hotī to Herodes sun sun kar baṛī uljhan meṁ paṛ jātā. To bhī wuh us kī bāteṁ sunanā pasand kartā thā.

²¹ Ākḥirkār Herodiyās ko Herodes kī sālgirah par achchhā mauqā mil gayā. Sālgirah ko manāne ke lie Herodes ne apne baṛe sarkārī afsaroṁ, milṭrī kamānḍaroṁ aur Galīl ke awwal darje ke shahriyōṁ kī ziyāfat kī.

²² Ziyāfat ke daurān Herodiyās

kī beṭī andar ā kar nāchne lagī. Herodes aur us ke mehmānoñ ko yih bahut pasand āyā aur us ne laṛkī se kahā, “Jo jī chāhe mujh se māṅg to main wuh tujhe dūṅgā.” ²³ Balki us ne qasam khā kar kahā, “Jo bhī tū māṅgegī main tujhe dūṅgā, ḳhāh bādshāhī kā ādhā hissā hī kyon na ho.”

²⁴ Laṛkī ne nikal kar apnī mān se pūchhā, “Main kyā māṅgūn?”

Mān ne jawāb diyā, “Yahyā baptismā dene wāle kā sar.”

²⁵ Laṛkī phurtī se andar jā kar bādshāh ke pās wāpas āi aur kahā, “Main chāhtī hūn ki āp mujhe abhī abhī Yahyā baptismā dene wāle kā sar ṭre meñ mangwā deñ.”

²⁶ Yih sun kar bādshāh ko bahut dukh huā. Lekin apnī qasmon aur mehmānoñ kī maujūdagī kī wajah se wuh inkār karne ke lie bhī taiyār nahīn thā. ²⁷ Chunānche us ne fauran jallād ko bhej kar hukm diyā ki wuh Yahyā kā sar le āe. Jallād ne jel meñ jā kar Yahyā kā sar qalam kar diyā. ²⁸ Phir wuh use ṭre meñ rakh kar le āyā aur laṛkī ko de diyā. Laṛkī ne use apnī mān ke sapurd kiyā. ²⁹ Jab Yahyā ke shāgirdoñ ko yih ḳhabar pahuñchī to wuh āe aur

us kī lāsh le kar use qabr meñ rakh diyā.

Īsā 5000 Afrād ko Khānā

Khilātā Hai

³⁰ Rasūl wāpas ā kar Īsā ke pās jamā hue aur use sab kuchh sunāne lage jo unhoñ ne kiyā aur sikhāyā thā. ³¹ Is daurān itne log ā aur jā rahe the ki unheñ khānā khāne kā mauqā bhī na milā. Is lie Īsā ne bārah shāgirdoñ se kahā, “Āo, ham logoñ se alag ho kar kisī ḡhairābād jagah jāeñ aur ārām kareñ.” ³² Chunānche wuh kashtī par sawār ho kar kisī wīrān jagah chale gae.

³³ Lekin bahut-se logoñ ne unheñ jāte waqt pahchān liyā. Wuh paidal chal kar tamām shahroñ se nikal āe aur daur daur kar un se pahle manzil-e-maqsūd tak pahuñch gae. ³⁴ Jab Īsā ne kashtī par se utar kar bare hujūm ko dekhā to use logoñ par tars āyā, kyonki wuh un bheṛoñ kī mānind the jin kā koī charwāhā na ho. Wahīn wuh unheñ bahut-sī bāteñ sikhāne lagā.

³⁵ Jab dīn ḍhalne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wīrān hai aur dīn ḍhalne lagā

hai. ³⁶ In ko ruḵhsat kar deñ tāki yih irdgird kī bastiyōñ aur dehātōñ meñ jā kar khāne ke lie kuchh ḵharīd leñ.”

³⁷ Lekin Īsā ne unheñ kahā, “Tum ḵhud inheñ kuchh khāne ko do.”

Unhoñ ne pūchhā, “Ham is ke lie darkār chāñdī ke 200 sikke kahāñ se le kar roṭī ḵharīdne jāeñ aur inheñ khilāeñ?”

³⁸ Us ne kahā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ? Jā kar patā karo!”

Unhoñ ne mālūm kiyā. Phir dubārā us ke pās ā kar kahne lage, “Hamāre pās pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

³⁹ Is par Īsā ne unheñ hidāyat dī, “Tamām logōñ ko gurohoñ meñ harī ghās par biṭhā do.”

⁴⁰ Chunāñche log sau sau aur pachās pachās kī sūrat meñ baiṭh gae. ⁴¹ Phir Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyōñ ko le kar āsmān kī taraf dekhā aur shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne roṭiyōñ ko toṛ toṛ kar shāgirdōñ ko diyā tāki wuh logōñ meñ taqsim kareñ. Us ne do machhliyōñ ko bhī ṭukre ṭukre karke shāgirdōñ ke zariye un meñ taqsim karwāyā. ⁴² Aur sab ne jī bhar kar khāyā. ⁴³ Jab shāgirdōñ ne roṭiyōñ aur machhliyōñ ke bache

hue ṭukre jamā kie to bārah ṭokre bhar gae. ⁴⁴ Khāne wāle mardoñ kī kul tāḍād 5,000 thī.

Īsā Pāñī par Chaltā Hai

⁴⁵ Is ke ain bād Īsā ne apne shāgirdōñ ko majbūr kiyā ki wuh kashtī par sawār ho kar āge nikleñ aur jhil ke pār ke shahr Bait-saidā jāeñ. Itne meñ wuh hujūm ko ruḵhsat karnā chāhtā thā. ⁴⁶ Unheñ ḵhairbād kahne ke bād wuh duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. ⁴⁷ Shām ke waqt shāgirdōñ kī kashtī jhil ke bīch tak pahuñch gai thī jabki Īsā ḵhud ḵhushkī par akelā rah gayā thā. ⁴⁸ Wahāñ se us ne dekhā ki shāgird kashtī ko khene meñ baṛī jidd-o-jahd kar rahe haiñ, kyonki hawā un ke ḵhilāf chal rahī thī. Taqriban tīn baje rāt ke waqt Īsā pāñī par chalte hue un ke pās āyā. Wuh un se āge nikalnā chāhtā thā, ⁴⁹ lekin jab unhoñ ne use jhil kī satah par chalte hue dekhā to sochne lage, “Yih koī bhūt hai” aur chīkheñ mārne lage. ⁵⁰ Kyonki sab ne use dekh kar dahshat khāī.

Lekin Īsā fauran un se muḵhātib ho kar bolā, “Hauslā rakho! Maiñ hī huñ. Mat ghabrāo.” ⁵¹ Phir wuh

un ke pās āyā aur kashtī meñ baiṭh gayā. Usī waqt hawā tham gai. Shāgird nihāyat hī hairatzadā hue. ⁵² Kyoñki jab roṭiyōñ kā mojizā kiyā gayā thā to wuh is kā matlab nahīñ samjhe the balki un ke dil behis ho gae the.

Gannesarat meñ Marīzoñ kī Shafā

⁵³ Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahuñch gae aur langar ḍāl diyā. ⁵⁴ Jyoñ hī wuh kashtī se utre logoñ ne Īsā ko pahchāñ liyā. ⁵⁵ Wuh bhāg bhāg kar us pūre ilāqe meñ se guzare aur marīzoñ ko chārpāiyōñ par uṭhā uṭhā kar wahāñ le āe jahāñ kahīñ unheñ khabar mili ki wuh ṭhahrā huā hai. ⁵⁶ Jahāñ bhī wuh gayā chāhe gāñw, shahr yā bastī meñ, wahāñ logoñ ne bīmāroñ ko chaukoñ meñ rakh kar us se minnat kī ki wuh kam az kam unheñ apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shafā mili.

Bāpdādā kī Tālim

7 Ek din Farīsī aur shariāt ke kuchh ālim Yarūshalam se Īsā se milne āe. ² Jab wuh wahāñ

the to unhoñ ne dekhā ki us ke kuchh shāgird apne hāth pāk-sāf kie baḡhair yāñi dhoe baḡhair khānā khā rahe haiñ.

³ (Kyoñki Yahūdī aur kḥāskar Farīsī firqe ke log is muāmale meñ apne bāpdādā kī riwāyat ko mānte haiñ. Wuh apne hāth achchhī tarah dhoe baḡhair khānā nahīñ khāte. ⁴ Isī tarah jab wuh kabhī bāzār se āte haiñ to wuh ḡhushl karke hī khānā khāte haiñ. Wuh bahut-sī aur riwāyatoñ par bhī amal karte haiñ, masalan kap, jag aur ketlī ko dho kar pāk-sāf karne kī rasm par.)

⁵ Chunāñche Farīsīyōñ aur shariāt ke ālimoñ ne Īsā se pūchhā, “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyatoñ ke mutābiq zindagī kyoñ nahīñ guzārte balki roṭī bhī hāth pāk-sāf kie baḡhair khāte haiñ?”

⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Yasāyāh Nabī ne tum riyākāroñ ke bāre meñ ṭhīk kahā jab us ne yih nabuwwat kī,

‘Yih qaum apne hoñṭoñ se to merā ehtirām kartī hai

lekin us kā dil mujh se dūr hai.

⁷ Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāydā.

Kyoñki wuh sirf insān hī ke ahkāmsikhāte haiñ.’

⁸ Tum Allāh ke ahkām ko chhoṛ kar insānī riwāyāt kī pairawī karte ho.”

⁹ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī, “Tum kitne salīqe se Allāh kā hukm mansūkh karte ho tāki apnī riwāyāt ko qāym rakh sako. ¹⁰ Masalan Mūsā ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā mān par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ ¹¹ Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Main āp kī madad nahīn kar saktā, kyonki main ne mannāt mānī hai ki jo mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie qurbānī hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. ¹² Yon tum use apne mān-bāp kī madad karne se rok lete ho. ¹³ Aur isī tarah tum Allāh ke kalām ko apnī us riwāyat se mansūkh kar lete ho jo tum ne nasl-dar-nasl muntaqil kī hai. Tum is qism kī bahut-sī harkateñ karte ho.”

Kyā Kuchh Insān ko Nāpāk

Kar Detā Hai?

¹⁴ Phir Īsā ne dubārā hujūm ko apne pās bulāyā aur kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo. ¹⁵ Koī aisī chīz hai nahīn jo insān meñ dākhil ho kar use nāpāk

kar sake, balki jo kuchh insān ke andar se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.” ¹⁶ [Agar koī sun saktā hai to wuh sun le.]

¹⁷ Phir wuh hujūm ko chhoṛ kar kisī ghar meñ dākhil huā. Wahān us ke shāgirdon ne pūchhā, “Is tamsil kā kyā matlab hai?”

¹⁸ Us ne kahā, “Kyā tum bhī itne nāsamajh ho? Kyā tum nahīn samajhte ki jo kuchh bāhar se insān meñ dākhil hotā hai wuh use nāpāk nahīn kar saktā? ¹⁹ Wuh to us ke dil meñ nahīn jātā balki us ke mede meñ aur wahān se nikal kar jā-e-zarūrat meñ.” (Yih kah kar Īsā ne har qism kā khānā pāk-sāf qarār diyā.)

²⁰ Us ne yih bhī kahā, “Jo kuchh insān ke andar se nikaltā hai wuhī use nāpāk kartā hai. ²¹ Kyonki logon ke andar se, un ke dilon hī se bure khayālāt, harām-kārī, chorī, qatl-o-ghārat, ²² zinākārī, lālch, badkārī, dhokā, shahwatparastī, hasad, buhtān, ghurūr aur hamāqat nikalte haiñ. ²³ Yih tamām burāiyāñ andar hī se nikal kar insān ko nāpāk kar detī haiñ.”

Ghairyahūdi Aurat kā Īmān

²⁴ Phir Īsā Galil se rawānā ho kar shimāl meñ Sūr ke ilāqe meñ āyā. Wahān wuh kisī ghar meñ dākḥil huā. Wuh nahīn chāhtā thā ki kisī ko patā chale, lekin wuh poshidā na rah sakā. ²⁵ Fauran ek aurat us ke pās āi jis ne us ke bāre meñ sun rakhā thā. Wuh us ke pānwoñ meñ gir gai. Us kī chhoṭī beṭī kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thī, ²⁶ aur us ne Īsā se guzārish kī, “Badrūh ko merī beṭī meñ se nikāl deñ.” Lekin wuh aurat Yūnānī thī aur Sūrufenīke ke ilāqe meñ paidā huī thī, ²⁷ is lie Īsā ne use batāyā, “Pahle bachchoñ ko jī bhar kar khāne de, kyonki yih munāsib nahīn ki bachchoñ se khānā le kar kuttoñ ke sāmne phaiñk diyā jāe.”

²⁸ Us ne jawāb diyā, “Jī Kḥudāwand, lekin mez ke nīche ke kutte bhī bachchoñ ke gire hue ṭukre khāte haiñ.”

²⁹ Īsā ne kahā, “Tū ne achchhā jawāb diyā, is lie jā, badrūh terī beṭī meñ se nikal gai hai.”

³⁰ Aurat apne ghar wāpas chali gai to dekhā ki laṛkī bistar par paṛī hai aur badrūh us meñ se nikal chukī hai.

Gūnge-Bahre kī Shafā

³¹ Jab Īsā Sūr se rawānā huā to wuh pahle shimāl meñ wāqe shahr Saidā ko chalā gayā. Phir wahān se bhī fāriḡh ho kar wuh dubārā Galil kī Jhīl ke kināre wāqe Dikapulis ke ilāqe meñ pahuñch gayā. ³² Wahān us ke pās ek bahrā ādmī lāyā gayā jo mushkil hī se bol saktā thā. Unhoñ ne minnat kī ki wuh apnā hāth us par rakhe. ³³ Īsā use hujūm se dūr le gayā. Us ne apnī ungliyāñ us ke kānoñ meñ dālīñ aur thūk kar ādmī kī zabān ko chhuā. ³⁴ Phir āsmān kī taraf nazar uṭhā kar us ne āh bhari aur us se kahā, “Ifatah!” (Is kā matlab hai “Khul jā!”)

³⁵ Fauran ādmī ke kān khul gae. Zabān kā bandhan ṭuṭ gayā aur wuh ṭhīk ṭhīk bolne lagā. ³⁶ Īsā ne hāzirīn ko hukm diyā ki wuh kisī ko yih bāt na batāeñ. Lekin jitnā wuh manā kartā thā utnā hī log is kī kḥabar phailāte the. ³⁷ Wuh nihāyat hī hairān hue aur kahne lage, “Is ne sab kuchh achchhā kiyā hai, yih bahroñ ko sunane kī tāqat detā hai aur gūngoñ ko bolne kī.”

Īsā 4000 Afrād ko Khānā**Khilātā Hai**

8 Un dinoñ meñ ek aur martabā aisā huā ki bahut-se log jamā hue jin ke pās khāne kâ band-o-bast nahīn thā. Chunāñche Īsā ne apne shāgirdoñ ko bulā kar un se kahā, ² “Mujhe in logoñ par tars ātā hai. Inheñ mere sāth ṭhahre tīn din ho chuke haiñ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīn hai. ³ Lekin agar maiñ inheñ ruḥsat kar dūn aur wuh is bhūkī hālat meñ apne apne ghar chale jāeñ to wuh rāste meñ thak kar chūr ho jāenge. Aur in meñ se kâ dūr-darāz se āe haiñ.”

⁴ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meñ kahāñ se itnā khānā mil sakegā ki yih khā kar ser ho jāeñ?”

⁵ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt.”

⁶ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā. Phir sāt roṭiyōñ ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheñ toṭ toṭ kar apne shāgirdoñ ko taqsim karne ke lie de diyā. ⁷ Un ke pās do chār chhoṭī machhliyāñ bhī thiñ. Īsā ne un par bhī shukrguzārī kī duā

kī aur shāgirdoñ ko unheñ bāñṭne ko kahā. ⁸ Logoñ ne jī bhar kar khāyā. Bād meñ jab khāne ke bache hue ṭukre jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhar gae. ⁹ Taqriban 4,000 ādmī hāzir the. Khāne ke bād Īsā ne unheñ ruḥsat kar diyā ¹⁰ aur fauran kashtī par sawār ho kar apne shāgirdoñ ke sāth Dalmanūtā ke ilāqe meñ pahunch gayā.

Farīsī Ilāhī Nishān Talab**Karte Haiñ**

¹¹ Is par Farīsī nikal kar Īsā ke pās āe aur us se bahs karne lage. Use āzmāne ke lie unhoñ ne mutālabā kiyā ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kâ iḡhtiyār sābit ho jāe. ¹² Lekin us ne ṭhanḍī āh bhar kar kahā, “Yih nasl kyon ilāhī nishān kâ mutālabā kartī hai? Maiñ tum ko sach batātā hūn ki ise koī nishān nahīn diyā jāegā.”

¹³ Aur unheñ chhoṭ kar wuh dubārā kashtī meñ baiṭh gayā aur jhīl ko pār karne lagā.

Farīsīyōñ aur Herodes kâ Ḳhamīr

¹⁴ Lekin shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the. Kashtī meñ un ke pās sirf ek roṭī thi. ¹⁵ Īsā ne unheñ

hidāyat kī, “Ḳhabardār, Farīsiyon aur Herodes ke ḵhamīr se hoshyār rahnā.”

¹⁶ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki hamāre pās roṭī nahīn hai.”

¹⁷ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyon bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīn hai? Kyā tum ab tak na jānte, na samajhte ho? Kyā tumhāre dil itne behis ho gae haiñ? ¹⁸ Tumhārī āñkheñ to haiñ, kyā tum dekh nahīn sakte? Tumhāre kān to haiñ, kyā tum sun nahīn sakte? Aur kyā tumheñ yād nahīn ¹⁹ jab maiñ ne 5,000 ādmiyon ko pāñch roṭiyon se ser kar diyā to tum ne bache hue ṭukron ke kitne ṭokre uṭhāe the?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Bārah”.

²⁰ “Aur jab maiñ ne 4,000 ādmiyon ko sāt roṭiyon se ser kar diyā to tum ne bache hue ṭukron ke kitne ṭokre uṭhāe the?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt.” ²¹ Us ne pūchhā, “Kyā tum abhī tak nahīn samajhte?”

Bait-saidā meñ Andhe kī Shafā

²² Wuh Bait-saidā pahunchē to log Īsā ke pās ek andhe ādmī ko lāe. Unhoñ ne iltamās kī ki wuh use chhue. ²³ Īsā andhe kā hāth pakaṛ kar use gāñw se bāhar le gayā. Wahāñ us ne us kī āñkhoñ par ṭhūk kar apne hāth us par rakh die aur pūchhā, “Kyā tū kuchh dekh saktā hai?”

²⁴ Ādmī ne nazar uṭhā kar kahā, “Hāñ, maiñ logon ko dekh saktā hūñ. Wuh phirte hue daraḳhton kī mānind dikhāi de rahe haiñ.”

²⁵ Īsā ne dubārā apne hāth us kī āñkhoñ par rakhe. Is par ādmī kī āñkheñ pūre taur par khul gaiñ, us kī nazar bahāl ho gaiñ aur wuh sab kuchh sāf sāf dekh saktā thā. ²⁶ Īsā ne use ruḳhsat karke kahā, “Is gāñw meñ wāpas na jānā balki sīdhā apne ghar chalā jā.”

Patras kā Iqrār

²⁷ Phir Īsā wahāñ se nikal kar apne shāgirdon ke sāth Qaisariyā-filippī ke qarīb ke dehāton meñ gayā. Chalthe chalte us ne un se pūchhā, “Maiñ logon ke nazdik kaun hūñ?”

²⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene

wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabi haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki nabiyoñ meñ se ek.”

²⁹ Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdik mainī kaun hūñ?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Masīh haiñ.”

³⁰ Yih sun kar Īsā ne unheñ kisī ko bhī yih bāt batāne se manā kiyā.

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³¹ Phir Īsā unheñ tālīm dene lagā, “Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin wuh tisre din jī uṭhegā.”

³² Us ne unheñ yih bāt sāf sāf batāī. Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā. ³³ Īsā muṛ kar shāgirdoñ kī taraf dekhne lagā. Us ne Patras ko ḍanṭā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū Allāh kī soch nahīñ rakhtā balki insān kī.”

³⁴ Phir us ne shāgirdoñ ke alāwā hujūm ko bhī apne pās bulāyā. Us ne kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ³⁵ Kyonki jo apnī jān ko

bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī aur Allāh kī kḥushkhabrī kī kḥatīr apnī jān kho de wuhī use bachāegā. ³⁶ Kyā fāydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? ³⁷ Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ³⁸ Jo bhī is zinākār aur gunāhālūdā nasl ke sāmne mere aur merī bātoñ ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne Bāp ke jalāl meñ muqaddas farishtoñ ke sāth āegā.”

9 Īsā ne unheñ yih bhī batāyā, “Mainī tum ko sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log khare haiñ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhī ko qudrat ke sāth āte hue dekheñge.”

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

² Chhih din ke bād Īsā sirf Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūñche pahār par chaṛh gayā. Wahāñ us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gaī. ³ Us ke kapṛe chamakne lage aur nihāyat safed ho gae. Duniyā meñ koī bhī dhobī kapṛe itne safed nahīñ kar saktā.

⁴ Phir Iliyās aur Mūsā zāhīr hue aur Īsā se bāt karne lage. ⁵ Patras bol uṭhā, “Ustād, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahān haiñ. Āeñ, ham tīn jhoñpriyāñ banāeñ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.” ⁶ Us ne yih is lie kahā ki tīnoñ shāgird sahme hue the aur wuh nahīñ jāntā thā ki kyā kahe.

⁷ Is par ek bādāl ā kar un par chhā gayā aur bādāl meñ se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā pyārā Farzand hai. Is kī suno.” ⁸ Achānak Mūsā aur Iliyās ghāyb ho gae. Shāgirdoñ ne chāroñ taraf dekhā, lekin sirf Īsā nazar āyā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisi ko na batānā jab tak ki Ibn-e-Ādam murdoñ meñ se jī na uṭhe.”

¹⁰ Chunāñche unhoñ ne yih bāt apne tak mahdūd rakhī. Lekin wuh kaī bār āpas meñ bahs karne lage ki murdoñ meñ se jī uṭhne se kyā murād ho saktī hai. ¹¹ Phir unhoñ ne us se pūchhā, “Sharīat ke ulamā kyon kahte haiñ ki Masīh kī āmad se pahle Iliyās kā ānā zarūrī hai?”

¹² Īsā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr pahle sab kuchh bahāl karne ke lie āegā. Lekin kalām-

e-muqaddas meñ Ibn-e-Ādam ke bāre meñ yih kyon likhā hai ki use bahut dukh uṭhānā aur haqīr samjhā jānā hai? ¹³ Lekin main tum ko batātā hūñ, Iliyās to ā chukā hai aur unhoñ ne us ke sāth jo chāhā kiyā. Yih bhī kalām-e-muqaddas ke mutābiq hī huā hai.”

Īsā Laṛke meñ se Badrūh

Nikāltā Hai

¹⁴ Jab wuh bāqī shāgirdoñ ke pās wāpas pahuñche to unhoñ ne dekhā ki un ke gird ek baṛā hujūm jamā hai aur sharīat ke kuchh ulamā un ke sāth bahs kar rahe haiñ. ¹⁵ Īsā ko deḳhte hī logoñ ne baṛī bechainī se us kī taraf dauṛ kar use salām kiyā. ¹⁶ Us ne shāgirdoñ se sawāl kiyā, “Tum un ke sāth kis ke bāre meñ bahs kar rahe ho?”

¹⁷ Hujūm meñ se ek ādmī ne jawāb diyā, “Ustād, main apne beṭe ko āp ke pās lāyā thā. Wuh aisī badrūh ke qabze meñ hai jo use bolne nahīñ detī. ¹⁸ Aur jab bhī wuh us par ghālib ātī hai wuh use zamīn par paṭak detī hai. Beṭe ke muñh se jhāg nikalne lagtā aur wuh dānt pīsne lagtā hai. Phir us kā jism akaṛ jātā hai. Main ne āp ke shāgirdoñ se

kahā to thā ki wuh badrūh ko nikāl deñ, lekin wuh na nikāl sake.”

¹⁹ Īsā ne un se kahā, “Īmān se khālī nasl! Main kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsh karūñ? Laṛke ko mere pās le āo.” ²⁰ Wuh use Īsā ke pās le āe.

Īsā ko dekhte hī badrūh laṛke ko jhanjhoṛne lagī. Wuh zamīn par gir gayā aur idhar-udhar luṛhakte hue muñh se jhāg nikālne lagā. ²¹ Īsā ne bāp se pūchhā, “Is ke sāth kab se aisā ho rahā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Bachpan se. ²² Bahut dafā us ne ise halāk karne kī khātir āg yā pāñī meñ girāyā hai. Agar āp kuchh kar sakte haiñ to tars khā kar hamārī madad karen.”

²³ Īsā ne pūchhā, “Kyā matlab, ‘Agar āp kuchh kar sakte haiñ?’ Jo imān rakhtā hai us ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁴ Laṛke kā bāp fauran chillā uṭhā, “Main imān rakhtā hūñ. Meri be’etiḳādī kā ilāj karen.”

²⁵ Īsā ne dekhā ki bahut-se log dauṛ dauṛ kar dekhne ā rahe haiñ, is lie us ne nāpāk rūh ko ḍāñṭā, “Ai gūngī aur baharī badrūh, main tujhe hukm detā hūñ ki is meñ se nikal jā. Kabhī bhī is meñ dubārā dākhil na honā!”

²⁶ Is par badrūh chīkh uṭhī aur laṛke ko shiddat se jhanjhoṛ kar nikal gai. Laṛkā lāsh kī tarah zamīn par paṛā rahā, is lie sab ne kahā, “Wuh mar gayā hai.” ²⁷ Lekin Īsā ne us kā hāth pakaṛ kar uṭhne meñ us kī madad kī aur wuh khaṛā ho gayā.

²⁸ Bād meñ jab Īsā kisī ghar meñ jā kar apne shāgirdoñ ke sāth akelā thā to unhoñ ne us se pūchhā, “Ham badrūh ko kyon na nikāl sake?”

²⁹ Us ne jawāb diyā, “Is qism kī badrūh sirf duā se nikālī jā saktī hai.”

Īsā Dūsarī Dafā Apnī Maut

kā Zikr Kartā Hai

³⁰ Wahāñ se nikal kar wuh Galil meñ se guzare. Īsā nahīñ chāhtā thā ki kisī ko patā chale ki wuh kahāñ hai, ³¹ kyonki wuh apne shāgirdoñ ko tālīm de rahā thā. Us ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh use qatl karenge, lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.”

³² Lekin shāgird is kā matlab na samjhe aur wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ḍarte bhī the.

Kaun Sab se Baṛā Hai?

³³ Chalte chalte wuh Kafarnahūm pahuñche. Jab wuh kisī ghar meñ the to Īsā ne shāgirdoñ se sawāl kiyā, “Rāste meñ tum kis bāt par bahs kar rahe the?”

³⁴ Lekin wuh ḵhāmosh rahe, kyonki wuh rāste meñ is par bahs kar rahe the ki ham meñ se baṛā kaun hai? ³⁵ Īsā baith gayā aur bārah shāgirdoñ ko bulā kar kahā, “Jo awwal honā chāhtā hai wuh sab se āḵhir meñ āe aur sab kā ḵhādīm ho.” ³⁶ Phir us ne ek chhoṭe bachche ko le kar un ke darmiyān khaṛā kiyā. Use gale lagā kar us ne un se kahā, ³⁷ “Jo mere nām meñ in bachchoñ meñ se kisī ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh mujhe nahīñ balki use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai.”

Jo Hamāre Ḵhilāf Nahīñ Wuh

Hamāre Haq meñ Hai

³⁸ Yūhannā bol uṭhā, “Ustād, ham ne ek shaḵhs ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyonki wuh hamārī pairawī nahīñ kartā.”

³⁹ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā. Jo bhī mere nām meñ mojizā kare wuh agle lamhe mere bāre meñ burī bāteñ nahīñ kah sakegā. ⁴⁰ Kyonki jo hamāre ḵhilāf nahīñ wuh hamāre haq meñ hai. ⁴¹ Main tum ko sach batātā hūñ, jo bhī tumheñ is wajah se pānī kā glās pilāe ki tum Masīh ke pairokār ho use zarūr ajr milegā.”

Āzmāishen

⁴² Aur jo koī mujh par imān rakhne wāle in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakki kā pāṭ bāndh kar use samundar meñ phaiñk diyā jāe. ⁴³⁻⁴⁴ Agar terā hāth tujhe gunāh karne par uksāe to use kāṭ ḍālnā. Is se pahle ki tū do hāthoñ samet jahannum kī kabhī na bujhne wālī āg meñ chalā jāe [yānī wahāñ jahāñ logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīñ marte aur āg kabhī nahīñ bujhtī] behtar yih hai ki tū ek hāth se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dāḵhil ho. ⁴⁵⁻⁴⁶ Agar terā pāñw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāṭ ḍālnā. Is se pahle ki tujhe do pāñwoñ samet jahannum meñ

phainkā jāe [jahān logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī] behtar yih hai ki tū ek pāñw se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhil ho. ⁴⁷⁻⁴⁸ Aur agar terī āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl denā. Is se pahle ki tujhe do āñkhoñ samet jahannum meñ phainkā jāe jahān logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī behtar yih hai ki tū ek āñkh se mahrūm ho kar Allāh kī bādshāhī meñ dākhil ho.

⁴⁹ Kyoñki har ek ko āg se namkīn kiyā jāegā [aur har ek qurbānī namak se namkīn kī jāegī].

⁵⁰ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to use kyoñkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? Apne darmiyān namak kī khūbiyāñ barqarār rakho aur sulah-salāmātī se ek dūse ke sāth zindagī guzāro.”

Talāq ke bāre meñ Tālīm

10 Phir Īsā us jagah ko chhoṛ kar Yahūdīyā ke ilāqe meñ aur Dariyā-e-Yardan ke pār chalā gayā. Wahāñ bhī hujūm jamā ho

gayā. Us ne unheñ māmūl ke mutābiq tālīm dī.

² Kuchh Farīsī āe aur use phānsāne kī gharz se sawāl kiyā, “Kyā jāyz hai ki mard apnī bīwī ko talāq de?”

³ Īsā ne un se pūchhā, “Mūsā ne shariāt meñ tum ko kyā hidāyat kī hai?”

⁴ Unhoñ ne kahā, “Us ne ijāzat dī hai ki ādmī talāqnāmā likh kar bīwī ko ruḁhsat kar de.”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī saḁhtdilī kī wajah se tumhāre lie yih hukm likhā thā.

⁶ Lekin ibtidā meñ aisā nahīn thā. Duniyā kī taḁhliq ke waqt Allāh ne unheñ mard aur aurat banāyā. ⁷ ‘Is lie mard apne māñ-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. ⁸ Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke mutābiq do nahīn rahte balki ek ho jāte haiñ. ⁹ To jise Allāh ne ḁhud joṛā hai use insān judā na kare.”

¹⁰ Kisī ghar meñ ā kar shāgirdoñ ne yih bāt dubārā chheṛ kar Īsā se mazīd dariyāft kiyā. ¹¹ Us ne unheñ batāyā, “Jo apnī bīwī ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh us ke sāth zinā kartā hai. ¹² Aur jo aurat apne

khāwind ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh bhī zinā kartī hai.”

Īsā Chhoṭe Bachchoṅ ko Barkat Detā Hai

¹³ Ek din log apne chhoṭe bachchoṅ ko Īsā ke pās lāe tāki wuh unheṅ chhue. Lekin shāgirdoṅ ne un ko malāmat kī. ¹⁴ Yih dekh kar Īsā nārāz huā. Us ne un se kahā, “Bachchoṅ ko mere pās āne do aur unheṅ na roko, kyonki Allāh kī bādshāhī in jaise logoṅ ko hāsil hai. ¹⁵ Maiṅ tum ko sach batātā hūṅ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meṅ dākhlil nahīn hogā.” ¹⁶ Yih kah kar us ne unheṅ gale lagāyā aur apne hāth un par rakh kar unheṅ barkat dī.

Amīr Mushkil se Bādshāhī meṅ Dākhlil Ho Sakte Haiṅ

¹⁷ Jab Īsā rawānā hone lagā to ek ādmī daur kar us ke pās āyā aur us ke sāmne ghuṭne ṭek kar pūchhā, “Nek ustād, maiṅ kyā karūṅ tāki abadī zindagī mirās meṅ pāūṅ?”

¹⁸ Īsā ne pūchhā, “Tū mujhe nek kyon kahtā hai? Koī nek nahīn siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ¹⁹ Tū

shariāt ke ahkām se to wāqif hai. Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, dhokā na denā, apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā.”

²⁰ Ādmī ne jawāb diyā, “Ustād, maiṅ ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²¹ Īsā ne ghaur se us kī taraf dekhā. Us ke dil meṅ us ke lie pyār ubhar āyā. Wuh bolā, “Ek kām rah gayā hai. Jā, apnī pūrī jāydād faroḳht karke paise gharībōṅ meṅ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par khazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere piche ho le.” ²² Yih sun kar ādmī kā muṅh laṭak gayā aur wuh māyūs ho kar chalā gayā, kyonki wuh nihāyat daulatmand thā.

²³ Īsā ne apne irdgird dekh kar shāgirdoṅ se kahā, “Daulatmandon ke lie Allāh kī bādshāhī meṅ dākhlil honā kitnā mushkil hai!”

²⁴ Shāgird us ke yih alfāz sun kar hairān hue. Lekin Īsā ne dubārā kahā, “Bachcho! Allāh kī bādshāhī meṅ dākhlil honā kitnā mushkil hai.

²⁵ Amīr ke Allāh kī bādshāhī meṅ dākhlil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai ki ūṅṭ sūī ke nāke meṅ se guzar jāe.”

²⁶ Is par shāgird mazīd hairatzadā hue aur ek dūsre se kahne lage, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷ Īsā ne ḡhaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie nahīn. Us ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁸ Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn, jis ne bhī merī aur Allāh kī kḡhushkhabrī kī kḡhātir apne ghar, bhāiyoñ, bahnoñ, māñ, bāp, bachchoñ yā khetoñ ko chhoṛ diyā hai ³⁰ use is zamāne meñ izārasānī ke sāth sāth sau gunā zyādā ghar, bhāī, bahneñ, māeñ, bachche aur khet mil jāeñge. Aur āne wāle zamāne meñ use abadi zindagī milegī. ³¹ Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt ākḡhir hoñge aur jo ab ākḡhir haiñ wuh awwal hoñge.”

Īsā Tisrī Dafā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³² Ab wuh Yarūshalam kī taraf baḡh rahe the aur Īsā un ke āge āge chal rahā thā. Shāgird hairatzadā

the jabki un ke pīchhe chalne wāle log sahme hue the. Ek aur dafā bārah shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar Īsā unheñ wuh kuchh batāne lagā jo us ke sāth hone ko thā. ³³ Us ne kahā, “Ham Yarūshalam kī taraf baḡh rahe haiñ. Wahāñ Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar use ḡhairyahūdiyoñ ke hawāle kar deñge, ³⁴ jo us kā mazāq uṛāeñge, us par thūkeñge, us ko koṛe māreñge aur use qatl kareñge. Lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.”

Yāqūb aur Yūhannā kī Guzārish

³⁵ Phir Zabdi ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā us ke pās āe. Wuh kahne lage, “Ustād, āp se ek guzārish hai.”

³⁶ Us ne pūchhā, “Tum kyā chāhte ho ki main tumhāre lie karūñ?”

³⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jab āp apne jalālī taḡht par baiṭheñge to ham meñ se ek ko apne dāeñ hāth baiṭhne deñ aur dūsre ko bāeñ hāth.”

³⁸ Īsā ne kahā, “Tum ko nahīn mālūm ki kyā māñg rahe ho. Kyā

tum wuh pyālā pī sakte ho jo mainī pīne ko hūn yā wuh baptismā le sakte ho jo mainī lene ko hūn?”

³⁹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, ham kar sakte haiñ.” Phir Īsā ne un se kahā, “Tum zarūr wuh pyālā piyoge jo mainī pīne ko hūn aur wuh baptismā loge jo mainī lene ko hūn. ⁴⁰ Lekin yih faislā karnā merā kām nahīn ki kaun mere dāen hāth baiṭhegā aur kaun bāen hāth. Allāh ne yih maqām sirf unhīn ke lie taiyār kiya hai jin ko us ne khud muqarrar kiya hai.”

⁴¹ Jab bāqī das shāgirdoñ ne yih sunā to unheñ Yāqūb aur Yūhannā par ghussā āyā. ⁴² Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho ki qaumoñ ke hukmrān apnī riāyā par rob ḍalte haiñ, aur un ke baṛe afsar un par apne iḡhtiyār kā ḡhalat istemāl karte haiñ. ⁴³ Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīn hai. Jo tum meñ baṛā honā chāhe wuh tumhārā khādīm bane ⁴⁴ aur jo tum meñ awwal honā chāhe wuh sab kā ḡhulām bane. ⁴⁵ Kyōñki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīn āyā ki khidmat le balki is lie ki khidmat kare aur apnī jān fidyā ke taur par de kar bahutoñ ko chhuṛāe.”

Andhe Bartimāi kī Shafā

⁴⁶ Wuh Yarihū pahuñch gae. Us meñ se guzar kar Īsā shāgirdoñ aur ek baṛe hujūm ke sāth bāhar nikalne lagā. Wahāñ ek andhā bhīk māngne wālā rāste ke kināre baiṭhā thā. Us kā nām Bar-timāi (Timāi kā beṭā) thā. ⁴⁷ Jab us ne sunā ki Īsā Nāsari qarīb hī hai to wuh chillāne lagā, “Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen!”

⁴⁸ Bahut-se logoñ ne use ḍañṭ kar kahā, “Ḳhāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen!”

⁴⁹ Īsā ruk kar bolā, “Use bulāo.”

Chunāñche unhoñ ne use bulā kar kahā, “Hauslā rakh. Uṭh, wuh tujhe bulā rahā hai.”

⁵⁰ Bartimāi ne apnī chādar zamīn par phaiñk di aur uchhal kar Īsā ke pās āyā.

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtā hai ki mainī tere lie karūñ?”

Us ne jawāb diyā, “Ustād, yih ki mainī dekh sakūñ.”

⁵² Īsā ne kahā, “Jā, tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

Jyōñ hī Īsā ne yih kahā andhe kī āñkheñ bahāl ho gain aur wuh Īsā ke pīchhe chalne lagā.

Yarūshalam meñ Īsā kā

Purjosh Istaqbāl

11 Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage aur Bait-anīyāh pahuñchne lage. Yih gāñw Zaitūn ke pahār par wāqe the. Īsā ne apne shāgirdoñ meñ se do ko bhejā ²aur kahā, “Sāmne wāle gāñw meñ jāo. Wahāñ tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīn huā hai. Use khol kar yahāñ le āo. ³Agar koī pūchhe ki yih kyā kar rahe ho to use batā denā, ‘Khudāwand ko is kī zarūrat hai. Wuh jald hī ise wāpas bhej denge.”

⁴Donoñ shāgird wahāñ gae to ek jawān gadhā dekhā jo bāhar gali meñ kisī darwāze ke sāth bandhā huā thā. Jab wuh us kī rassī kholne lage ⁵to wahāñ khare kuchh logoñ ne pūchhā, “Tum yih kyā kar rahe ho? Jawān gadhe ko kyoñ khol rahe ho?”

⁶Unhoñ ne jawāb meñ wuh kuchh batā diyā jo Īsā ne unheñ kahā thā. Is par logoñ ne unheñ kholne diyā. ⁷Wuh jawān gadhe ko Īsā ke pās le āe aur apne kapre us par rakh die. Phir Īsā us par sawār huā. ⁸Jab wuh chal parā to bahut-se logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die. Bāz ne harī shākhēñ bhī us ke āge bichhā diñ jo unhoñ ne khetoñ ke darakhetoñ se kāt lī thiñ. ⁹Log Īsā ke āge aur pīchhe chal rahe the aur chillā chillā kar nāre lagā rahe the, “Hoshānā!”^a

Mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai. ¹⁰Mubāarak hai hamāre bāp Dāūd kī bādshāhī jo ā rahī hai. Āsmān kī bulandiyoñ par hoshānā.”

¹¹Yōñ Īsā Yarūshalam meñ dākhlil huā. Wuh Baitul-muqaddas meñ gayā aur apne irdgird nazar dauṛā kar sab kuchh dekhne ke bād chalā gayā. Chūñki shām kā pichhlā waqt thā is lie wuh bārah shāgirdoñ samet shahr se nikal kar Bait-anīyāh wāpas gayā.

^aHoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hamēñ bachā). Yahāñ is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

Anjir ke Daraḡht par Lānat

¹² Agle din jab wuh Bait-anīyāh se nikal rahe the to Īsā ko bhūk lagī.

¹³ Us ne kuchh fāsile par anjir kā ek daraḡht dekhā jis par patte the. Is lie wuh yih deḡhne ke lie us ke pās gayā ki āyā koī phal lagā hai yā nahīn. Lekin jab wuh wahān pahunḡchā to dekhā ki patte hī patte haiḡ. Wajah yih thī ki anjir kā mausam nahīn thā. ¹⁴ Is par Īsā ne daraḡht se kahā, “Ab se hameshā tak tujh se phal khāyā na jā sake!” Us ke shāgirdon ne us kī yih bāt sun lī.

Īsā Baitul-muqaddas meḡ Jātā Hai

¹⁵ Wuh Yarūshalam pahunḡch gae. Aur Īsā Baitul-muqaddas meḡ jā kar unheḡ nikālne lagā jo wahān qurbāniyon ke lie darkār chīzon kī ḡharīd-o-faroḡht kar rahe the. Us ne sikkon kā tabādalā karne wālon kī mezeḡ aur kabūtar bechne wālon kī kursiyan ulaḡ dīn ¹⁶ aur jo tijāratī māl le kar Baitul-muqaddas ke sahnon meḡ se guzar rahe the unheḡ rok liyā. ¹⁷ Tālīm de kar us ne kahā, “Kyā kalām-e-muqaddas meḡ nahīn likhā hai, ‘Merā ghar tamām qaumon ke lie duā kā

ghar kahlāegā’? Lekin tum ne use ḡākuon ke aḡḡe meḡ badal diyā hai.”

¹⁸ Rāhnumā imāmon aur shariāt ke ulamā ne jab yih sunā to use qatl karne kā mauqā ḡhūḡḡne lage. Kyonki wuh us se ḡarte the is lie ki pūrā hujūm us kī tālīm se nihāyat hairān thā.

¹⁹ Jab shām huī to Īsā aur us ke shāgird shahr se nikal gae.

Anjir ke Daraḡht se Sabaq

²⁰ Agle din wuh subah-sawere anjir ke us daraḡht ke pās se guzare jis par Īsā ne lānat bheḡī thī. Jab unhon ne us par ḡhaur kiyā to mālūm huā ki wuh jaḡon tak sūkh gayā hai.

²¹ Tab Patras ko wuh bāt yād āī jo Īsā ne kal anjir ke daraḡht se kī thī. Us ne kahā, “Ustād, yih dekheḡ! Anjir ke jis daraḡht par āp ne lānat bheḡī thī wuh sūkh gayā hai.”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Allāh par imān rakho. ²³ Maiḡ tum ko sach batātā hūn ki agar koī is pahār se kahe, ‘Uḡh, apne āp ko samundar meḡ girā de’ to yih ho jāegā. Shart sirf yih hai ki wuh shak na kare balki imān rakhe ki jo kuchh us ne kahā hai wuh us ke lie ho jāegā.

²⁴ Is lie main tum ko batātā hūn, jab bhī tum duā karke kuchh māngte ho to imān rakho ki tum ko mil gayā hai. Phir wuh tumheñ zarūr mil jāegā. ²⁵ Aur jab tum khaṛe ho kar duā karte ho to agar tumheñ kisī se shikāyat ho to pahle use muāf karo tāki āsmān par tumhārā Bāp bhī tumhāre gunāhoñ ko muāf kare. ²⁶ [Aur agar tum muāf na karo to tumhārā āsmānī Bāp tumhāre gunāh bhī muāf nahīn karegā.]”

Kis ne Īsā ko Ikhtiyār Diyā?

²⁷ Wuh ek aur dafā Yarūshalam pahuñch gae. Aur jab Īsā Baitul-muqaddas meñ phir rahā thā to rāhnumā imām, shariyat ke ulamā aur buzurg us ke pās āe. ²⁸ Unhoñ ne pūchhā, “Āp yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih karne kā ikhtiyār diyā hai?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki main yih kis ikhtiyār se kar rahā hūn. ³⁰ Mujhe batāo, kyā Yahyā kā baptismā āsmānī thā yā insānī?”

³¹ Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us

par imān kyon na lāe?’ ³² Lekin ham kaise kah sakte haiñ ki wuh insānī thā?” Wajah yih thī ki wuh ām logoñ se ḍarte the, kyonki sab mānte the ki Yahyā wāqāi nabī thā. ³³ Chunāñche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīn jānte.”

Īsā ne kahā, “To phir main bhī tum ko nahīn batātā ki main yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahā hūn.”

Angūr ke Bāgh ke Muzāreoñ kī Bāghāwat

12 Phir wuh tamsiloñ meñ un se bāt karne lagā. “Kisī ādmī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdiwārī banāi, angūroñ kā ras nikālne ke lie ek garhe kī khudāi kī aur pahredāroñ ke lie burj tāmīr kiyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ² Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko muzāreoñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl kare. ³ Lekin muzāreoñ ne use pakaṛ kar us kī piṭāi kī aur use khalī hāth lauṭā diyā. ⁴ Phir mālik ne ek aur naukar ko bhej diyā. Lekin unhoñ ne us kī bhī be’izzatī karke us kā sar phoṛ diyā. ⁵ Jab mālik ne tīsre

naukar ko bhejā to unhoñ ne use mār ḍālā. Yoñ us ne kaī ek ko bhejā. Bāz ko unhoñ ne mārā-pīṭā, bāz ko qatl kiyā. ⁶ Āḥhirkār sirf ek bāqī rah gayā thā. Wuh thā us kā pyārā beṭā. Ab us ne use bhej kar kahā, ‘Āḥhir mere beṭe kā to lihāz karenge.’ ⁷ Lekin muzāre ek dūsre se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo ham ise mār ḍāleñ to phir is kī mīrās hamārī hī hogī.’ ⁸ Unhoñ ne use pakaṛ kar qatl kiyā aur bāgh se bāhar phaiñk diyā.

⁹ Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? Wuh jā kar muzāreon ko halāk karegā aur bāgh ko dūsron ke sapurd kar degā. ¹⁰ Kyā tum ne kalām-e-muqaddas kā yih hawālā nahīn paṛhā,

‘Jis patthar ko makān banāne wālon ne radd kiyā

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

¹¹ Yih Rab ne kiyā

aur dekhne meñ kitnā hairat-angez hai.”

¹² Is par dīnī rāhnumāon ne Īsā ko giriftār karne kī koshish kī, kyonki wuh samajh gae the ki tamsīl meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh hujūm se

ḍarte the, is lie wuh use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Ṭaiks Denā Jāyz Hai?

¹³ Bād meñ unhoñ ne kuchh Farīsiyon aur Herodes ke pairokāron ko us ke pās bhej diyā tāki wuh use koī aisī bāt karne par ubhāreñ jis se use pakaṛā jā sake. ¹⁴ Wuh us ke pās ā kar kahne lage, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp sachche haiñ aur kisī kī parwā nahīn karte. Āp jānibdār nahīn hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. Ab hamen batāen ki kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz? Kyā ham adā karen yā na karen?”

¹⁵ Lekin Īsā ne un kī riyākārī jān kar un se kahā, “Mujhe kyon phānsānā chāhte ho? Chāñdī kā ek Romī sikkā mere pās le āo.”

¹⁶ Wuh ek sikkā us ke pās le āe to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

¹⁷ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.” Us kā yih jawāb sun kar unhoñ ne baṛā tājjub kiyā.

Kyā Ham Jī Uṭheṅge?

¹⁸ Phir kuchh Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahiṁ mānte ki roz-e-qiyāmat murde jī uṭheṅge. Unhoṁ ne Īsā se ek sawāl kiyā, ¹⁹ “Ustād, Mūsā ne hamēṁ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare.

²⁰ Ab farz karen ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. ²¹ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tīsre bhāī ne us se shādī kī. ²² Yih silsilā sātweṁ bhāī tak jāri rahā. Yake bād digare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. Āḡhir meṁ bewā bhī faut ho gaī. ²³ Ab batāen ki qiyāmat ke dīn wuh kis kī bīwī hogī? Kyonki sāt ke sāt bhāiyon ne us se shādī kī thi.”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ḡhaltī par ho ki na tum kalām-e-muqaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ²⁵ Kyonki jab murde jī uṭheṅge to na wuh shādī karenge na un kī shādī karāī jāegī balki wuh āsmān par farishton kī mānind hoṅge. ²⁶ Rahī yih bāt ki murde jī uṭheṅge. Kyā tum ne Mūsā ki

kitāb meṁ nahiṁ paṛhā ki Allāh jaltī huī jhāṛī meṁ se kis tarah Mūsā se hamkalām huā? Us ne farmāyā, ‘Maiṁ Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūn,’ hālāṅki us waqt tīnoṁ kāfī arse se mar chuke the. ²⁷ Is kā matlab hai ki yih haqīqat meṁ zindā haiṁ, kyonki Allāh murdon kā nahiṁ, balki zindon kā Ḳhudā hai. Tum se baṛī ḡhaltī huī hai.”

Awwal Hukm

²⁸ Itne meṁ shariāt kā ek ālim un ke pās āyā. Us ne unheṁ bahs karte hue sunā thā aur jān liyā ki Īsā ne achchhā jawāb diyā, is lie us ne pūchhā, “Tamām ahkām meṁ se kaun-sā hukm sab se aham hai?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Awwal hukm yih hai: ‘Sun ai Isrāīl! Rab hamārā Ḳhudā ek hī Rab hai. ³⁰ Rab apne Ḳhudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apne pūre zahan aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā.’ ³¹ Dūsra hukm yih hai: ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ Digar koī bhī hukm in do ahkām se aham nahiṁ hai.”

³² Us ālim ne kahā, “Shābāsh, ustād! Āp ne sach kahā hai ki

Allāh sirf ek hī hai aur us ke siwā koī aur nahīn hai. ³³ Hamen use apne pūre dil, apne pūre zahan aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā chāhie aur sāth sāth apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnī chāhie jaisī apne āp se rakhte haiñ. Yih do ahkām bhasm hone wālī tamām qurbāniyon aur digar nazaron se zyādā ahmiyat rakhte haiñ.”

³⁴ Jab Īsā ne us kā yih jawāb sunā to us se kahā, “Tū Allāh kī bādshāhī se dūr nahīn hai.” Is ke bād kisī ne bhī us se sawāl pūchhne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meñ Sawāl

³⁵ Jab Īsā Baitul-muqaddas meñ tālīm de rahā thā to us ne pūchhā, “Shariāt ke ulamā kyon dāwā karte haiñ ki Masīh Dāūd kā farzand hai? ³⁶ Kyonki Dāūd ne to khud Rūhul-quds kī mārifat yih farmāyā, ‘Rab ne mere Rab se kahā, mere dahne hāth baiṭh, jab tak main tere dushmanon ke to tere pānwon ke niche na kar dūn.’

³⁷ Dāūd to khud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah Dāūd kā farzand ho saktā hai?”

Shariāt ke Ulamā se Khabardār Rahnā

Ek baṛā hujūm maze se Īsā kī bāteñ sun rahā thā. ³⁸ Unhen tālīm dete waqt us ne kahā, “Ulamā se khabardār raho! Kyonki wuh shāndār choḡhe pahan kar idhar-udhar phirnā pasand karte haiñ. Jab log bāzaron meñ salām karke un kī izzat karte haiñ to phir wuh khush ho jāte haiñ. ³⁹ Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ibādatkhānon aur ziyāfaton meñ izzat kī kursiyon par baiṭh jāen. ⁴⁰ Yih log bewāon ke ghar haṛap kar jāte aur sāth sāth dikhāwe ke lie lambī lambī duāen māngte haiñ. Aise logon ko nihāyat saḡht sazā milegī.”

Bewā kā Chandā

⁴¹ Īsā Baitul-muqaddas ke chande ke baks ke muqābil baiṭh gayā aur hujūm ko hadiye ḍalte hue dekhne lagā. Kāi amīr baṛī baṛī raqmen ḍāl rahe the. ⁴² Phir ek ḡharīb bewā bhī wahān se guzarī jis ne us meñ tānbe ke do māmūlī-se sikke ḍāl die. ⁴³ Īsā ne shāgirdon ko apne pās bulā kar kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki is ḡharīb bewā ne tamām logon kī nisbat zyādā

ḍālā hai. ⁴⁴ Kyonki in sab ne apnī daulat kī kasrat se de diyā jabki us ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ.”

Baitul-muqaddas par Āne

Wālī Tabāhī

13 Us din jab Īsā Baitul-muqaddas se nikal rahā thā to us ke shāgirdon ne kahā, “Ustād, dekheñ kitne shāndār patthar aur imāraten haiñ!”

² Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ko yih baṛī baṛī imāraten nazar ātī haiñ? Patthar par patthar nahīñ rahegā. Sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musibatōn aur Īzārasānī

kī Peshgoī

³ Bād meñ Īsā Zaitūn ke pahār par Baitul-muqaddas ke muqābil baiṭh gayā. Patras, Yāqūb, Yūhannā aur Andriyās akele us ke pās āe. Unhon ne kahā, ⁴ “Hameñ zarā batāeñ, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm hogā ki yih ab pūrā hone ko hai?”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Ḳhabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. ⁶ Bahut-se log merā nām le kar

āenge aur kaheñge, ‘Main hī Masīh hūñ.’ Yon wuh bahuton ko gumrah kar denge. ⁷ Jab jangon kī khabren aur afwāhen tum tak pahuncheñgi to mat ghabranā. Kyonki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī ākhirat nahīñ hogī. ⁸ Ek qaum dūsri ke khalāf uṭh kharī hogī aur ek bādshāhī dūsri ke khalāf. Jagah jagah zalzale āenge, kāl pareñge. Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Tum khud khabardār raho. Tum ko maqāmī adālaton ke hawāle kar diyā jāegā aur log Yahūdī ibadatkhānon meñ tumheñ koṛe lagwāenge. Merī khātir tumheñ hukmrānon aur bādshāhon ke sāmne pesh kiya jāegā. Yon tum unheñ merī gawāhī doge. ¹⁰ Lāzim hai ki ākhirat se pahle Allāh kī khushkhabrī tamām aqwām ko sunāi jāe. ¹¹ Lekin jab log tum ko giriftār karke adālat meñ pesh karenge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki main kyā kahūñ. Bas wuhī kuchh kahnā jo Allāh tumheñ us waqt batāegā. Kyonki us waqt tum nahīñ balki Rūhul-quds bolne wālā hogā. ¹² Bhāī apne bhāī ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle kar

degā. Bachche apne wālidain ke k̄hilāf khare ho kar unhen qatl karwāenge. ¹³ Sab tum se nafrat karenge, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo āk̄hir tak qāym rahegā use najāt milegī.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

¹⁴ Ek din āegā jab tum wahān jahān use nahīn honā chāhie wuh kuchh kharā dekhoge jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyān de!) “Us waqt Yahūdiyā ke rahne wāle bhāg kar pahārī ilāqe mein panāh leñ. ¹⁵ Jo apne ghar kī chhat par ho wuh na utre, na kuchh sāth le jāne ke lie ghar mein dāk̄hil ho jāe. ¹⁶ Jo khet mein ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. ¹⁷ Un k̄hawātīn par afsos jo un dinoñ mein hāmīlā hon yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hon. ¹⁸ Duā karo ki yih wāqiyā sardiyoñ ke mausam mein pesh na āe. ¹⁹ Kyonki un dinoñ mein aisi musibat hogī ki duniyā kī taḥliq se āj tak deḥne mein na āī hogī. Is qism kī musibat bād mein bhī kabhī nahīn āegī. ²⁰ Aur agar K̄hudāwand is musibat kā daurāniyā muḥtasar na kartā to koī na bachtā. Lekin us

ne apne chune huon kī k̄hātīr us kā daurāniyā muḥtasar kar diyā hai.

²¹ Us waqt agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, Masīh yahān hai,’ yā ‘Wuh wahān hai’ to us kī bāt na mānanā. ²² Kyonki jhūṭe Masīh aur jhūṭe nabī uṭh khare honge jo ajīb-o-gharīb nishān aur mojize dikhāenge tāki Allāh ke chune hue logoñ ko ḡhalat rāste par ḍāl deñ—agar yih mumkin hotā. ²³ Is lie k̄habardār! Main ne tum ko pahle hī in sab bātoñ se āgāh kar diyā hai.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁴ Musibat ke un dinoñ ke bād sūraj tārīk ho jāegā aur chānd kī raushnī k̄hatm ho jāegī. ²⁵ Sitāre āsmān par se gir paṛenge aur āsmān kī quwwateñ hilāi jāengī. ²⁶ Us waqt log Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth bādaloñ mein āte hue dekheñge. ²⁷ Aur wuh apne farishtoñ ko bhej degā tāki us ke chune huon ko chāroñ taraf se jamā karen, duniyā ke kone kone se āsmān kī intahā tak ikaṭṭhā karen.

Anjir ke Daraḳht se Sabaq

²⁸ Anjir ke daraḳht se sabaq sīkho. Jyōñ hī us kī shāḳheñ narm aur lachakdār ho jātī haiñ aur un se koñpleñ phūṭ nikaltī haiñ to tum ko mālūm ho jātā hai ki garmiyōñ kā mausam qarīb ā gayā hai. ²⁹ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁰ Main tum ko sach batātā hūñ, is nasl ke ḳhatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³¹ Āsmān-o-zamīn to jāte raheñge, lekin merī bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā

Waqt Mālūm Nahīn

³² Lekin kisī ko bhī ilm nahīn ki yih kis dīn yā kaun-sī ghaṛī rūnumā hogā. Āsmān ke farishtoñ aur Farzand ko bhī ilm nahīn balki sirf Bāp ko. ³³ Chunāñche ḳhabardār aur chaukanne raho! Kyōñki tum ko nahīn mālūm ki yih waqt kab āegā. ³⁴ Ibn-e-Ādam kī āmad us ādmī se mutābiqat rakhtī hai jise kisī safr par jānā thā. Ghar chhoṛte waqt us ne apne naukaroñ ko intazām chalāne kā iḳhtiyār de kar

har ek ko us kī apnī zimmedārī sauñp dī. Darbān ko us ne hukm diyā ki wuh chaukas rahe. ³⁵ Tum bhī isī tarah chaukas raho, kyōñki tum nahīn jānte ki ghar kā mālīk kab wāpas āegā, shām ko, ādhī rāt ko, murgh ke bāñg dete yā pau phatṭe waqt. ³⁶ Aisā na ho ki wuh achānak ā kar tum ko sote pāe. ³⁷ Yih bāt main na sirf tum ko balki sab ko batātā hūñ, chaukas raho!”

Īsā ke ḳhilāf Mansūbābandiyān

14 Fasah aur Beḳhamirī Roṭī kī Īd qarīb ā gai thī. Sirf do dīn rah gae the. Rāhnumā imām aur shariāt ke ulamā Īsā ko kisī chālākī se giriftār karke qatl karne kī talāsh meñ the. ² Unhoñ ne kahā, “Lekin yih īd ke daurān nahīn honā chāhie, aisā na ho ki awām meñ halchal mach jāe.”

Ḳhātūn Īsā par Ḳhushbū

Uñḍeltī Hai

³ Itne meñ Īsā Bait-anīyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dāḳhil huā jo kisī waqt koṛh kā mariz thā. Us kā nām Shamāūn thā. Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āī. Us ke pās ḳhālīs jaṭamāsī ke

nihāyat qīmtī itr kā itrdān thā. Us kā sar toṛ kar us ne itr Īsā ke sar par unḍel diyā. ⁴ Hāzirīn meñ se kuchh nārāz hue. “Itnā qīmtī itr zāe karne kī kyā zarūrat thī? ⁵ Is kī qīmat kam az kam chāñdī ke 300 sikke thī. Agar ise bechā jātā to is ke paise gharibon ko die jā sakte the.” Aisi bāteñ karte hue unhoñ ne use jhiṛkā.

⁶ Lekin Īsā ne kahā, “Ise chhoṛ do, tum ise kyon tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ⁷ Gharīb to hameshā tumhāre pās raheñge, aur tum jab bhī chāho un kī madad kar sakoge. Lekin main hameshā tumhāre sāth nahīñ rahūngā. ⁸ Jo kuchh wuh kar saktī thī us ne kiyā hai. Mujh par itr unḍelne se wuh muqarrarā waqt se pahle mere badan ko dafnāne ke lie taiyār kar chukī hai. ⁹ Main tum ko sach batātā hūñ ki tamām duniyā meñ jahāñ bhī Allāh kī khushkhabrī kā elān kiyā jāegā wahāñ log is khātūn ko yād karke wuh kuchh sunāeñge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle

Karne kā Mansūbā

¹⁰ Phir Yahūdāh Iskariyotī jo bārah shāgirdon meñ se ek thā rāhnumā imāmon ke pās gayā tākī Īsā ko un ke hawāle karne kī bāt kare. ¹¹ Us ke āne kā maqsad sun kar wuh khush hue aur use paise dene kā wādā kiyā. Chunāñche wuh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā dhūñḍne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyāñ

¹² Beḡhamīrī Roṭī kī Īd āī jab log Fasah ke lele ko qurbān karte the. Īsā ke shāgirdon ne us se pūchhā, “Ham kahāñ āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹³ Chunāñche Īsā ne un meñ se do ko yih hidāyat de kar Yarūshalam bhej diyā ki “Jab tum shahr meñ dākhlil hoge to tumhārī mulāqāt ek ādmī se hogī jo pāñī kā gharā uṭhāe chal rahā hogā. Us ke pīchhe ho lenā. ¹⁴ Jis ghar meñ wuh dākhlil ho us ke mālik se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiñ ki wuh kamrā kahāñ hai jahāñ main apne shāgirdon ke sāth Fasah kā khānā khāūñ?’ ¹⁵ Wuh tumheñ dūsri manzil par ek baṛā aur sajā

huā kamrā dikhāegā. Wuh taiyār hogā. Hamāre lie Fasah kā khānā wahīn taiyār karnā.”

¹⁶ Donoñ chale gae to shahr meñ dākhlil ho kar sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. Phir unhoñ ne Fasah kā khānā taiyār kiyā.

Ghaddār Kaun Hai?

¹⁷ Shām ke waqt Īsā bārah shāgirdoñ samet wahāñ pahuñch gayā. ¹⁸ Jab wuh mez par baiṭhe khānā khā rahe the to us ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ, tum meñ se ek jo mere sāth khānā khā rahā hai mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

¹⁹ Shāgird yih sun kar ghamgīn hue. Bārī bārī unhoñ ne us se pūchhā, “Main to nahīn hūñ?”

²⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Tum bārah meñ se ek hai. Wuh mere sāth apnī roṭī sālan ke bartan meñ ḍāl rahā hai. ²¹ Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, lekin us shaḵhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

Fasah kā Ākhirī Khānā

²² Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke shāgirdoñ ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo, yih merā badan hai.”

²³ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheñ de diyā. Sab ne us meñ se pī liyā. ²⁴ Us ne un se kahā, “Yih merā khūn hai, nae ahd kā wuh khūn jo bahutoñ ke lie bahāyā jātā hai. ²⁵ Main tum ko sach batātā hūñ ki ab se main angūr kā ras nahīn piyūngā, kyonki aglī dafā ise nae sire se Allāh kī bādshāhī meñ hī piyūngā.”

²⁶ Phir wuh ek zabūr gā kar nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahuñche.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

²⁷ Īsā ne unheñ batāyā, “Tum sab bargashtā ho jāoge, kyonki kalām-e-muqaddas meñ Allāh farmātā hai, ‘Main charwāhe ko mār ḍālūngā aur bhereñ titar-bitar ho jāengī.’ ²⁸ Lekin apne jī uṭhne ke bād main tumhāre āge āge Galīl pahuñchūngā.”

²⁹ Patras ne etarāz kiyā, “Dūsre beshak sab bargashtā ho jāēn, lekin meñ kabhī nahīn hūngā.”

³⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, isī rāt murgh ke dūsri dafā bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

³¹ Patras ne isrār kiyā, “Hargiz nahīn! Main āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūnga, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī paṛe.”

Dūsroñ ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāgh meñ Īsā kī Duā

³² Wuh ek bāgh meñ pahuñche jis kā nām gatsamanī thā. Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Yahān baiṭh kar merā intazār karo. Main duā karne ke lie āge jātā hūn.” ³³ Us ne Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahān wuh ghabrā kar beqarār hone lagā. ³⁴ Us ne un se kahā, “Main dukh se itnā dabā huā hūn ki marne ko hūn. Yahān ṭhahar kar jāgte raho.”

³⁵ Kuchh āge jā kar wuh zamīn par gir gayā aur duā karne lagā ki agar mumkin ho to mujhe āne wālī gharīyoñ kī taklif se guzarnā na paṛe. ³⁶ Us ne kahā, “Ai abbā,

ai Bāp! Tere lie sab kuchh mumkin hai. Dukh kā yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūri ho.”

³⁷ Wuh apne shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiñ. Us ne Patras se kahā, “Shamāūn, kyā tū so rahā hai? Kyā tū ek ghanṭā bhī nahīn jāg sakā?” ³⁸ Jāgte aur duā karte raho tāki tum āzmāish meñ na paṛo. Kyoñki rūh to taiyār hai, lekin jism kamzor.”

³⁹ Ek bār phir us ne jā kar wuhī duā kī jo pahle kī thī. ⁴⁰ Jab wāpas āyā to dubārā dekhā ki wuh so rahe haiñ, kyoñki nīnd kī badaulat un kī ānkheñ bojhal thīñ. Wuh nahīn jānte the ki kyā jawāb deñ.

⁴¹ Jab Īsā tīsri bār wāpas āyā to us ne un se kahā, “Tum abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Bas kāfī hai. Waqt ā gayā hai. Dekho, Ibn-e-Ādam ko gunāhgāroñ ke hawāle kiyā jā rahā hai. ⁴² Uṭho. Āo, chaleñ. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

⁴³ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Yahūdāh pahuñch gayā, jo

bārah shāgirdon̄ meñ se ek thā. Us ke sāth talwāron̄ aur lāṭhiyon̄ se lais ādmiyon̄ kā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmon̄, shariāt ke ulamā aur buzurgoñ ne bhejā thā. ⁴⁴ Is ghaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā ki jis ko main̄ bosā dūñ wuhī Īsā hai. Use giriftār karke le jāēn.

⁴⁵ Jyon̄ hī wuh pahuñche Yahūdāh Īsā ke pās gayā aur “Ustād!” Kah kar use bosā diyā. ⁴⁶ Is par unhoñ ne use pakaṛ kar giriftār kar liyā. ⁴⁷ Lekin Īsā ke pās khare ek shakhs ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ghulām ko mār kar us kā kām uṛā diyā. ⁴⁸ Īsā ne un se pūchhā, “Kyā main̄ ḍākū hūñ ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mujhe giriftār karne nikle ho?” ⁴⁹ Main̄ to rozānā Baitul-muqaddas meñ tumhāre pās thā aur tālīm detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīñ kiyā. Lekin yih is lie ho rahā hai tāki kalām-e-muqaddas kī bāteñ pūri ho jāēñ.”

⁵⁰ Phir sab ke sab use chhoṛ kar bhāg gae.

⁵¹ Lekin ek naujawān Īsā ke pīchhe pīchhe chaltā rahā jo sirf chādar oṛhe hue thā. Logoñ ne use pakaṛne kī koshish kī, ⁵² lekin wuh

chādar chhoṛ kar nangī hālat meñ bhāg gayā.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

⁵³ Wuh Īsā ko imām-e-āzam ke pās le gae jahāñ tamām rāhnumā imām, buzurg aur shariāt ke ulamā bhī jamā the. ⁵⁴ Itne meñ Patras kuchh fāsile par Īsā ke pīchhe pīchhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Wahāñ wuh mulāzimon̄ ke sāth baiṭh kar āg tāpne lagā. ⁵⁵ Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Īsā ke k̄hilāf gawāhiyāñ ḍhūñḍ rahe the tāki use sazā-e-maut dilwā sakeñ. Lekin koī gawāhī na milī. ⁵⁶ Kāfī logoñ ne us ke k̄hilāf jhūṭī gawāhī to dī, lekin un ke bayān ek dūsre ke mutazād the.

⁵⁷ Āk̄hirkār bāz ne khare ho kar yih jhūṭī gawāhī dī, ⁵⁸ “Ham ne ise yih kahte sunā hai ki main̄ insān ke hāthoñ ke bane is Baitul-muqaddas ko ḍhā kar tīn din ke andar andar nayā maqdis tāmīr kar dūngā, ek aisā maqdis jo insān ke hāth nahīñ banāēnge.” ⁵⁹ Lekin un kī gawāhiyāñ bhī ek dūsre se mutazād thin̄.

⁶⁰ Phir imām-e-āzam ne hāzirīn ke sāmne khare ho kar Īsā se pūchhā, “Kyā tū koī jawāb nahīn degā? Yih kyā gawāhiyān hain jo yih log tere khilāf de rahe hain?”

⁶¹ Lekin Īsā khāmosh rahā. Us ne koī jawāb na diyā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl kiyā, “Kyā tū al-Hamīd kā Farzand Masīh hai?”

⁶² Īsā ne kahā, “Jī, main hūn. Aur āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādaloṅ par āte hue dekhoge.”

⁶³ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapre phāṛ lie aur kahā, “Hameṅ mazīd gawāhoṅ kī kyā zarūrat rahī! ⁶⁴ Āp ne khud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai. Āp kā kyā faislā hai?”

Sab ne use sazā-e-maut ke lāyq qarār diyā.

⁶⁵ Phir kuchh us par thūkne lage. Unhoṅ ne us kī āṅkhoṅ par paṭṭī bāndhī aur use mukke mār mār kar kahne lage, “Nabuwwat kar!” Mulāzimoṅ ne bhī use thappaṛ mārē.

Patras Īsā ko Jānane se Inkār

Kartā Hai

⁶⁶ Is daurān Patras niche sahan meṅ thā. Imām-e-āzam kī ek naukarānī wahān se guzarī ⁶⁷ aur dekhā ki Patras wahān āg tāp rahā hai. Us ne ghaur se us par nazar kī aur kahā, “Tum bhī Nāsarat ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁶⁸ Lekin us ne inkār kiyā, “Main nahīn jāntā yā samajhtā ki tū kyā bāt kar rahī hai.” Yih kah kar wuh geṭ ke qarīb chalā gayā. [Usī lamhe murgh ne bāṅg dī.]

⁶⁹ Jab naukarānī ne use wahān dekhā to us ne dubārā pās khare logoṅ se kahā, “Yih bandā un meṅ se hai.” ⁷⁰ Dubārā Patras ne inkār kiyā.

Thoṛī der ke bād Patras ke sāth khare logoṅ ne bhī us se kahā, “Tum zarūr un meṅ se ho kyōnki tum Galīl ke rahne wāle ho.”

⁷¹ Is par Patras ne qasam khā kar kahā, “Mujh par lānat agar main jhūṭ bol rahā hūn. Main us ādmī ko nahīn jāntā jis kā zikr tum kar rahe ho.”

⁷² Fauran murgh kī bāṅg dūsri martabā sunāi dī. Phir Patras ko wuh bāt yād āi jo Īsā ne us se kahī

thī, “Murgh ke dūsrī dafā bāṅg dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” Is par wuh ro parā.

Pilātus ke Sāmne

15 Subah-sawere hī rāhnumā imām buzurgoṅ, shariyat ke ulamā aur pūrī Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāth mil kar faisle tak pahuñch gae. Wuh Īsā ko bāndh kar wahān se le gae aur Romī gawarnar Pilātus ke hawāle kar diyā. ² Pilātus ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyoṅ ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp khud kahte haiñ.”

³ Rāhnumā imāmoṅ ne us par bahut ilzām lagāe. ⁴ Chunānche Pilātus ne dubārā us se sawāl kiya, “Kyā tum koī jawāb nahīn doge? Yih to tum par bahut-se ilzāmāt lagā rahe haiñ.”

⁵ Lekin Īsā ne is par bhī koī jawāb na diyā, aur Pilātus baṛā hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

⁶ Un dinon yih riwāj thā ki har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko rihā kar diyā jātā thā. Yih qaidī

awām se muntakhab kiya jātā thā. ⁷ Us waqt kuchh ādmī jel meṅ the jo hukumat ke khalāf kisī inqalābī tahrīk meṅ sharīk hue the aur jinhoṅ ne baḡhawāt ke mauqe par qatl-o-ghārat kī thī. Un meṅ se ek kā nām Bar-abbā thā. ⁸ Ab hujūm ne Pilātus ke pās ā kar us se guzārish kī ki wuh māmūl ke mutābiq ek qaidī ko āzād kar de. ⁹ Pilātus ne pūchhā, “Kyā tum chāhte ho ki main Yahūdiyoṅ ke Bādshāh ko āzād kar dūn?” ¹⁰ Wuh jāntā thā ki rāhnumā imāmoṅ ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiya hai.

¹¹ Lekin rāhnumā imāmoṅ ne hujūm ko uksāyā ki wuh Īsā ke bajāe Bar-abbā ko māṅgeṅ. ¹² Pilātus ne sawāl kiya, “Phir main is ke sāth kyā karūn jis kā nām tum ne Yahūdiyoṅ kā Bādshāh rakhā hai?”

¹³ Wuh chīkhe, “Use maslūb karen.”

¹⁴ Pilātus ne pūchhā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiya hai?”

Lekin log mazīd shor machā kar chīkhte rahe, “Use maslūb karen!”

¹⁵ Chunānche Pilātus ne hujūm ko mutma’in karne kī khatīr Bar-abbā ko āzād kar diyā. Us ne Īsā

ko koṛe lagāne ko kahā, phir use maslūb karne ke lie faujiyoṅ ke hawāle kar diyā.

Fauji Īsā kā Mazāq Uṛāte Haiṅ

¹⁶ Fauji Īsā ko gawarnar ke mahal banām Praitoriyum ke sahan meṅ le gae aur pūrī palṭan ko ikatṭhā kiyā. ¹⁷ Unhoṅ ne use arḡhawānī rang kā libās pahnāyā aur kāñṭedār ṭahniyoṅ kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. ¹⁸ Phir wuh use salām karne lage, “Ai Yahūdiyoṅ ke Bādshāh, ādāb!” ¹⁹ Lāṭhī se us ke sar par mār mār kar wuh us par thūkte rahe. Ghuṭne ṭek kar unhoṅ ne use sijdā kiyā. ²⁰ Phir us kā mazāq uṛāne se thak kar unhoṅ ne arḡhawānī libās utār kar use dubārā us ke apne kapṛe pahnāe. Phir wuh use maslūb karne ke lie bāhar le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

²¹ Us waqt Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā ek ādmī banām Shamāūn dehāt se shahr ko ā rahā thā. Wuh Sikandar aur Rūfus kā bāp thā. Jab wuh Īsā aur faujiyoṅ ke pās se guzarne lagā to faujiyoṅ ne use salīb uṭhāne par majbūr

kiyā. ²² Yoṅ chalte chalte wuh Īsā ko ek maqām par le gae jis kā nām Gulgutā (yānī Khoparī kā Maqām) thā. ²³ Wahāñ unhoṅ ne use mai pesh kī jis meṅ mur milāyā gayā thā, lekin us ne pīne se inkār kiyā. ²⁴ Phir faujiyoṅ ne use maslūb kiyā aur us ke kapṛe āpas meṅ bāñṭ lie. Yih faislā karne ke lie ki kis ko kyā kyā milegā unhoṅ ne qurā ḍālā. ²⁵ Nau baje subah kā waqt thā jab unhoṅ ne use maslūb kiyā. ²⁶ Ek takṭhī salīb par lagā dī gai jis par yih ilzām likhā thā, “Yahūdiyoṅ kā Bādshāh.” ²⁷ Do ḍakuoṅ ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiyā gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāeṅ hāth. ²⁸ [Yoṅ muqaddas kalām kā wuh hawālā pūrā huā jis meṅ likhā hai, ‘Use mujrimoṅ meṅ shumār kiyā gayā.’]

²⁹ Jo wahāñ se guzare unhoṅ ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiqārat kā izhār kiyā. Unhoṅ ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muqaddas ko ḍhā kar use tīn dīn ke andar andar dubārā tāmīr kar dūngā. ³⁰ Ab salīb par se utar kar apne āp ko bachā!”

³¹ Rāhnumā imāmoṅ aur shariāt ke ulamā ne bhī Īsā kā mazāq uṛā

kar kahā, “Is ne auroñ ko bachāyā, lekin apne āp ko nahiñ bachā saktā.³² Isrāil kā yih Bādshāh Masīh ab salib par se utar āe tāki ham yih dekh kar imān lāen.” Aur jin ādmiyon ko us ke sāth maslūb kiyā gayā thā unhoñ ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

³³ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meñ dūb gayā. Yih tārīkī tīn ghanton tak rahī. ³⁴ Phir tīn baje Īsā ūñchī āwāz se pukār uṭhā, “Eli, Eli, lamā shabaqtanī?” Jis kā matlab hai, “Ai mere Kḥudā, ai mere Kḥudā, tū ne mujhe kyon tark kar diyā hai?”

³⁵ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.” ³⁶ Kisī ne dauṛ kar mai ke sirke meñ ek isfanj dūboyā aur use ḍaṇḍe par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī. Wuh bolā, “Āo ham dekheñ, shāyad Iliyās ā kar use salib par se utār le.”

³⁷ Lekin Īsā ne baṛe zor se chillā kar dam chhoṛ diyā.

³⁸ Usī waqt Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne

laṭkā huā pardā ūpar se le kar nīche tak do hisson meñ phaṭ gayā. ³⁹ Jab Īsā ke muqābil khare Romī afsar^a ne dekhā ki wuh kis tarah marā to us ne kahā, “Yih ādmī wāqai Allāh kā Farzand thā!”

⁴⁰ Kuchh khawātīn bhī wahān thiñ jo kuchh fāsile par us kā mushāhadā kar rahī thiñ. Un meñ Mariyam Magdalīnī, chhoṭe Yāqūb aur Yoses kī māñ Mariyam aur Salomī bhī thiñ. ⁴¹ Galīl meñ yih auraten Īsā ke pīchhe chal kar is kī kḥidmat kartī rahī thiñ. Kā aur khawātīn bhī wahān thiñ jo us ke sāth Yarūshalam ā gai thiñ.

Īsā ko Dafn Kiya Jātā Hai

⁴² Yih sab kuchh jume ko huā jo agle din ke Sabat ke lie taiyārī kā din thā. Jab shām hone ko thī ⁴³ to Arimatiyāh kā ek ādmī banām Yūsuf himmat karke Pilātus ke pās gayā aur us se Īsā kī lāsh māñgī. (Yūsuf Yahūdī adālat-e-āliya kā nāmwar membar thā aur Allāh kī bādshāhī ke āne ke intazār meñ thā.) ⁴⁴ Pilātus yih sun kar hairān huā ki Īsā mar chukā hai. Us ne Romī afsar ko bulā kar us

^aSau sipāhiyon par muqarrar afsar.

se pūchhā ki kyā Īsā wāqāī mar chukā hai? ⁴⁵Jab afsar ne is ki tasdiq ki to Pilātus ne Yūsuf ko lāsh de di. ⁴⁶Yūsuf ne kafan kharīd liyā, phir Īsā ki lāsh utār kar use katān ke kafan meñ lapeṭā aur ek qabr meñ rakh diyā jo chaṭṭān meñ tarāshī gai thī. Ākhir meñ us ne ek baṛā patthar luṛhkā kar qabr kā muñh band kar diyā. ⁴⁷Mariyam Magdalīnī aur Yoses ki māñ Mariyam ne dekh liyā ki Īsā ki lāsh kahān rakhī gai hai.

Īsā Jī Uṭhā Hai

16 Hafte ki shām ko jab Sabat kā din guzar gayā to Mariyam Magdalīnī, Yāqūb ki māñ Mariyam aur Salomī ne khushbūdār masāle kharīd lie, kyōnki wuh qabr ke pās jā kar unheñ Īsā ki lāsh par lagānā chāhtī thiñ. ²Chunāñche wuh Itwār ko subah-sawere hī qabr par gaiñ. Sūraj tulū ho rahā thā. ³Rāste meñ wuh ek dūsre se pūchhne lagīñ, “Kaun hamāre lie qabr ke muñh se patthar ko luṛhkāegā?” ⁴Lekin jab wahāñ pahuñchīñ aur nazar uṭhā kar qabr par ghaur kiyā to dekhā ki patthar ko ek taraf luṛhkāyā jā

chukā hai. Yih patthar bahut baṛā thā. ⁵Wuh qabr meñ dākḥil huīñ. Wahāñ ek jawān ādmī nazar āyā jo safed libās pahne hue dāñ taraf baiṭhā thā. Wuh ghabrā gaiñ.

⁶Us ne kahā, “Mat ghabrāo. Tum Īsā Nāsārī ko dhūñḍ rahī ho jo maslūb huā thā. Wuh jī uṭhā hai, wuh yahāñ nahīñ hai. Us jagah ko khud dekh lo jahāñ use rakhā gayā thā. ⁷Ab jāo, us ke shāgirdoñ aur Patras ko batā do ki wuh tumhāre āge āge Galīl pahuñch jāegā. Wahīñ tum use dekhoge, jis tarah us ne tum ko batāyā thā.”

⁸Khawātīn laraztī aur uljhī huī hālat meñ qabr se nikal kar bhāg gaiñ. Unhoñ ne kisī ko bhī kuchh na batāyā, kyōnki wuh nihāyat sahmī huī thiñ.

Īsā Mariyam Magdalīnī par Zāhir Hotā Hai

⁹Jab Īsā Itwār ko subah-sawere jī uṭhā to pahlā shakhs jis par wuh zāhir huā Mariyam Magdalīnī thī jis se us ne sāt badrūheñ nikālī thiñ. ¹⁰Mariyam Īsā ke sāthiyoñ ke pās gai jo mātām kar rahe aur ro rahe the. Us ne unheñ jo kuchh huā thā batāyā. ¹¹Lekin go unhoñ ne sunā

ki Īsā zindā hai aur ki Mariyam ne use dekhā hai to bhī unheñ yaqīn na āyā.

Īsā Mazīd Do Shāgirdon

par Zāhir Hotā Hai

¹² Is ke bād Īsā dūsri sūrat meñ un meñ se do par zāhir huā jab wuh Yarūshalam se dehāt kī taraf paidal chal rahe the. ¹³ Donon ne wāpas jā kar yih bāt bāqī logoñ ko batāi. Lekin unheñ in kā bhī yaqīn na āyā.

Īsā Gyārah Rasūlon par

Zāhir Hotā Hai

¹⁴ Ākhir meñ Īsā gyārah shāgirdon par bhī zāhir huā. Us waqt wuh mez par baiṭhe khānā khā rahe the. Us ne unheñ un kī be'etiḳādi aur saḳhtdilī ke sabab se ḍāntā, ki unhoñ ne un kā yaqīn na kiyā jinhoñ ne use zindā dekhā thā. ¹⁵ Phir us ne un se kahā, “Pūrī duniyā meñ jā kar tamām

maḳhlūqāt ko Allāh kī ḳhushḳhabrī sunāo. ¹⁶ Jo bhī imān lā kar baptismā le use najāt milegī. Lekin jo imān na lāe use mujrim qarār diyā jāegā. ¹⁷ Aur jahān jahān log imān rakheñge wahān yih ilāhī nishān zāhir hoñge: Wuh mere nām se badrūheñ nikāl deñge, naī naī zabāneñ boleñge ¹⁸ aur sānpōñ ko uṭhā kar mahfūz raheñge. Mohlak zahr pīne se unheñ nuqsān nahīñ pahuñchegā aur jab wuh apne hāth marīzon par rakheñge to shafā pāeñge.”

Īsā ko Āsmān par Uṭhāyā Jātā Hai

¹⁹ Un se bāt karne ke bād Ḳhudāwand Īsā ko āsmān par uṭhā liyā gayā aur wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā. ²⁰ Is par shāgirdon ne nikal kar har jagah munādi kī. Aur Ḳhudāwand ne un kī himāyat karke ilāhī nishānon se kalām kī tasdīq kī.

Lūqā

Peshlafz

1 Muhtaram Thiuyafilus, bahut-se log wuh sab kuchh likh chuke haiñ jo hamāre darmiyān wāq̄e huā hai. ²Un kī koshish yih thī ki wuhī kuchh bayān kiyā jāe jis kī gawāhī wuh dete haiñ jo shurū hī se sāth the aur āj tak Allāh kā kalām sunāne kī k̄hidmat saranjām de rahe haiñ. ³Main ne bhī har mumkin koshish kī hai ki sab kuchh shurū se aur ain haqīqat ke mutābiq mālūm karūñ. Ab main yih bāteñ tartīb se āp ke lie likhnā chāhtā hūñ. ⁴Āp yih paṛh kar jān leñge ki jo bāteñ āp ko sikhāi gai haiñ wuh sach aur durust haiñ.

Yahyā ke bāre meñ Peshgoī

⁵Yahūdīyā ke bādshāh Herodes ke zamāne meñ ek imām thā jis

kā nām Zakariyāh thā. Baitul-muqaddas meñ imāmon ke muḳhtaliḡ guroh k̄hidmat saranjām dete the, aur Zakariyāh kā tālluq Abiyāh ke guroh se thā. Us kī biwī imām-e-āzam Hārūn kī nasl se thī aur us kā nām Ilīshibā thā. ⁶Miyāñ-biwī Allāh ke nazdīk rāstbāz the aur Rab ke tamām ahkām aur hidāyāt ke mutābiq be'ilzām zindagī guzārte the. ⁷Lekin wuh beaulād the. Ilīshibā ke bachche paidā nahiñ ho sakte the. Ab wuh donoñ būṛhe ho chuke the.

⁸Ek dīn Baitul-muqaddas main Abiyāh ke guroh kī bārī thī aur Zakariyāh Allāh ke huzūr apnī k̄hidmat saranjām de rahā thā. ⁹Dastūr ke mutābiq unhoñ ne qurā ḡālā tāki mālūm karen ki Rab ke maqdis meñ jā kar baḡhūr kī

qurbānī kaun jalāe. Zakariyāh ko chunā gayā. ¹⁰Jab wuh muqarrarā waqt par baḡhūr jalāne ke lie Baitul-muqaddas meñ dāḡhil huā to jamā hone wāle tamām parastār sahan meñ duā kar rahe the.

¹¹Achānak Rab kā ek farishta zāhir huā jo baḡhūr jalāne kī qurbāngāh ke dahnī taraf khaṛā thā. ¹²Use dekh kar Zakariyāh ghabrāyā aur bahut ḍar gayā. ¹³Lekin farishte ne us se kahā, “Zakariyāh, mat ḍar! Allāh ne terī duā sun lī hai. Terī bīwī Ilīshibā ke beṭā hogā. Us kā nām Yahyā rakhnā. ¹⁴Wuh na sirf tere lie ḡhushī aur musarrat kā bāis hogā, balki bahut-se log us kī paidāish par ḡhushī manāenge. ¹⁵Kyōnki wuh Rab ke nazdīk azīm hogā. Lāzim hai ki wuh mai aur sharāb se parhez kare. Wuh paidā hone se pahle hī Rūhul-quds se māmūr hogā ¹⁶aur Isrāīlī qaum meñ se bahutoñ ko Rab un ke ḡhudā ke pās wāpas lāegā. ¹⁷Wuh Iliyās kī rūh aur quwwat se ḡhudāwand ke āge āge chalegā. Us kī ḡhidmat se wālidoñ ke dil apne bachchoñ kī taraf māyl ho jāenge aur nāfarmān log rāstbāzoñ kī dānāi kī taraf rujū

kareñge. Yoñ wuh is qaum ko Rab ke lie taiyār karegā.”

¹⁸Zakariyāh ne farishte se pūchhā, “Main kis tarah jānūn ki yih bāt sach hai? Main ḡhud būrḡhā hūn aur merī bīwī bhī umrrasidā hai.”

¹⁹Farishte ne jawāb diyā, “Main Jibrāīl hūn jo Allāh ke huzūr khaṛā rahtā hūn. Mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai ki tujhe yih ḡhushḡhabrī sunāūn. ²⁰Lekin chūnki tū ne merī bāt kā yaqīn nahīn kiyā is lie tū ḡhāmosh rahegā aur us waqt tak bol nahīn sakegā jab tak tere beṭā paidā na ho. Merī yih bāteñ muqarrarā waqt par hī pūrī hongī.”

²¹Is daurān bāhar ke log Zakariyāh ke intazār meñ the. Wuh hairān hote jā rahe the ki use wāpas āne meñ kyōn itnī der ho rahī hai. ²²Āḡhirkār wuh bāhar āyā, lekin wuh un se bāt na kar sakā. Tab unhoñ ne jān liyā ki us ne Baitul-muqaddas meñ royā dekhī hai. Us ne hāthoñ se ishāre to kie, lekin ḡhāmosh rahā.

²³Zakariyāh muqarrarā waqt tak Baitul-muqaddas meñ apnī ḡhidmat anjām detā rahā, phir apne ghar wāpas chalā gayā.

²⁴ Thorē dinoñ ke bād us kī bīwī Ilīshibā hāmīlā ho gāī aur wuh pāñch māh tak ghar meñ chhupī rahī. ²⁵ Us ne kahā, “Ḳhudāwand ne mere lie kitnā baṛā kām kiyā hai, kyonki ab us ne merī fikr kī aur logoñ ke sāmne se merī ruswāī dūr kar dī.”

Īsā kī Paidāish kī Peshgoī

²⁶⁻²⁷ Ilīshibā chhih māh se ummīd se thī jab Allāh ne Jibrāīl farishte ko ek kuñwārī ke pās bhejā jo Nāsarat meñ rahtī thī. Nāsarat Galīl kā ek shahr hai aur kuñwārī kā nām Mariyam thā. Us kī mangnī ek mard ke sāth ho chukī thī jo Dāūd Bādshāh kī nasl se thā aur jis kā nām Yūsuf thā. ²⁸ Farishte ne us ke pās ā kar kahā, “Ai ḳhātūn jis par Rab kā ḳhās fazl huā hai, salām! Rab tere sāth hai.”

²⁹ Mariyam yih sun kar ghabrā gāī aur sochā, “Yih kis tarah kā salām hai?” ³⁰ Lekin farishte ne apnī bāt jāri rakhī aur kahā, “Ai Mariyam, mat ḍar, kyonki tujh par Allāh kā fazl huā hai. ³¹ Tū ummīd se ho kar ek beṭe ko janm degī. Tujhe us kā nām Īsā (Najāt Dene Wālā) rakhnā hai. ³² Wuh azīm hogā aur Allāh

T’ālā kā Farzand kahlāegā. Rab hamārā Ḳhudā use us ke bāp Dāūd ke taḳht par biṭhāegā ³³ aur wuh hameshā tak Isrāīl par hukūmat karegā. Us kī saltanat kabhī ḳhatm na hogī.”

³⁴ Mariyam ne farishte se kahā, “Yih kyonkar ho saktā hai? Abhī to main kuñwārī hūñ.”

³⁵ Farishte ne jawāb diyā, “Rūhul-quḍs tujh par nāzil hogā, Allāh T’ālā kī qudrat kā sāyā tujh par chhā jāegā. Is lie yih bachchā quddūs hogā aur Allāh kā Farzand kahlāegā. ³⁶ Aur dekh, terī rishtedār Ilīshibā ke bhī beṭā hogā hālāñki wuh umrrasidā hai. Go use bāñjh qarār diyā gayā thā, lekin wuh chhih māh se ummīd se hai. ³⁷ Kyonki Allāh ke nazdīk koī kām nāmumkin nahīn hai.”

³⁸ Mariyam ne jawāb diyā, “Main Rab kī ḳhidmat ke lie hāzir hūñ. Mere sāth waisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.” Is par farishtā chalā gayā.

Mariyam Ilīshibā se Milti Hai

³⁹ Un dinoñ meñ Mariyam Yahūdiyā ke pahārī ilāqe ke ek shahr ke lie rawānā huī. Us ne jaldī jaldī

safr kiyā. ⁴⁰ Wahān pahuñch kar wuh Zakariyāh ke ghar meñ dākhlil huī aur Ilīshibā ko salām kiyā. ⁴¹ Mariyam kā yih salām sun kar Ilīshibā kā bachchā us ke peṭ meñ uchhal paṛā aur Ilīshibā kḥud Rūhul-quḍs se bhar gaī. ⁴² Us ne buland āwāz se kahā, “Tū tamām auratoñ meñ mubārak hai aur mubārak hai terā bachchā! ⁴³ Main kaun hūñ ki mere Kḥudāwand kī māñ mere pās āī! ⁴⁴ Jyon hī main ne terā salām sunā bachchā mere peṭ meñ kḥushī se uchhal paṛā. ⁴⁵ Tū kitnī mubārak hai, kyonki tū imān lāī ki jo kuchh Rab ne farmāyā hai wuh takmīl tak pahuñchegā.”

Mariyam kā Gīt

⁴⁶ Is par Mariyam ne kahā,
 “Merī jān Rab kī tāzīm kartī hai
⁴⁷ aur merī rūh apne Najātdahindā Allāh se nihāyat kḥush hai.
⁴⁸ Kyonki us ne apnī kḥādīmā kī pastī par nazar kī hai.

Hāñ, ab se tamām nasleñ mujhe mubārak kaheñgī,

⁴⁹ kyonki Qādir-e-mutlaq ne mere lie baṛe baṛe kām kie haiñ.

Us kā nām quddūs hai.

⁵⁰ Jo us kā kḥauf mānte haiñ

un par wuh pusht-dar-pusht apnī rahmat zāhir karegā.

⁵¹ Us kī qudrat ne azīm kām kar dikhāe haiñ,

aur dil se maḡhrūr log titar-bitar ho gae haiñ.

⁵² Us ne hukmrānoñ ko un ke taḡht se haṭā kar

pasthāl logoñ ko sarfarāz kar diyā hai.

⁵³ Bhūkoñ ko us ne achchhī chīzoñ se mālāmāl karke

amīroñ ko kḥālī hāth lauṭā diyā hai.

⁵⁴ Wuh apne kḥādīm Isrāīl kī madad ke lie ā gayā hai.

Hāñ, us ne apnī rahmat ko yād kiyā hai,

⁵⁵ yānī wuh dāymī wādā jo us ne hamāre buzurgoñ ke sāth kiyā thā, Ibrāhīm aur us kī aulād ke sāth.”

⁵⁶ Mariyam taqrīban tīn māt Ilīshibā ke hāñ ṭaharī rahī, phir apne ghar lauṭ gaī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle

kī Paidāish

⁵⁷ Phir Ilīshibā kā bachche ko janm dene kā din ā pahuñchā aur us ke beṭā huā. ⁵⁸ Jab us ke hamsāyoñ aur rishtedāroñ ko ittalā milī ki Rab kī

us par kitnī baṛī rahmat huī hai to unhoñ ne us ke sāth ḵhushī manāī.

⁵⁹Jab bachchā āṭh din kā thā to wuh us kā ḵhatnā karwāne kī rasm ke lie āe. Wuh bachche kā nām us ke bāp ke nām par Zakariyāh rakhnā chāhte the, ⁶⁰lekin us kī māñ ne etarāz kiyā. Us ne kahā, “Nahīñ, us kā nām Yahyā ho.”

⁶¹Unhoñ ne kahā, “Āp ke rishtedāroñ meñ to aisā nām kahiñ bhī nahīñ pāyā jātā.” ⁶²Tab unhoñ ne ishāroñ se bachche ke bāp se pūchhā ki wuh kyā nām rakhnā chāhtā hai.

⁶³Jawāb meñ Zakariyāh ne taḵhti mangwā kar us par likhā, “Is kā nām Yahyā hai.” Yih dekh kar sab hairān hue. ⁶⁴Usī lamhe Zakariyāh dubārā bolne ke qābil ho gayā, aur wuh Allāh kī tamjīd karne lagā. ⁶⁵Tamām hamsāyoñ par ḵhauf chhā gayā aur is bāt kā charchā Yahūdiyā ke pūre ilāqe meñ phail gayā. ⁶⁶Jis ne bhī sunā us ne sanjīdagī se is par ḡhaur kiyā aur sochā, “Is bachche kā kyā banegā?” Kyoñki Rab kī qudrat us ke sāth thī.

Zakariyāh kī Nabuwwat

⁶⁷Us kā bāp Zakariyāh Rūhul-quds se māmūr ho gayā aur nabuwwat karke kahā,

⁶⁸“Rab Isrāīl ke Allāh kī tamjīd ho!

Kyoñki wuh apnī qaum kī madad ke lie āyā hai,

us ne fidyā de kar use chhuṛāyā hai.

⁶⁹Us ne apne ḵhādīm Dāūd ke gharāne meñ

hamāre lie ek azīm Najātdahindā khaṛā kiyā hai.

⁷⁰Aisā hī huā jis tarah us ne qadīm zamānoñ meñ

apne muqaddas nabiyōñ kī mārīfat farmāyā thā,

⁷¹ki wuh hameñ hamāre dushmanōñ se najāt dilāegā,

un sab ke hāth se

jo ham se nafrat rakhte haiñ.

⁷²Kyoñki us ne farmāyā thā ki wuh hamāre bāpdādā par rahm karegā

⁷³aur apne muqaddas ahd ko yād rakhegā,

us wāde ko jo us ne qasam khā kar

Ibrāhīm ke sāth kiyā thā.

⁷⁴ Ab us kā yih wādā pūrā ho jāegā:

Ham apne dushmanon se maḵhlaṣī pā kar

ḵhauf ke baḡhair Allāh kī ḵhidmat kar sakeṅge,

⁷⁵ jīte-jī us ke huzūr muqaddas aur rāst zindagī guzār sakeṅge.

⁷⁶ Aur tū, mere bachche, Allāh T'ālā kā nabī kahlāegā.

Kyonki tū Ḳhudāwand ke āge āge us ke rāste taiyār karegā.

⁷⁷ Tū us kī qaum ko najāt kā rāstā dikhāegā,

ki wuh kis tarah apne gunāhoṅ kī muāfi pāegī.

⁷⁸ Hamāre Allāh kī baṛī rahmat kī wajah se

ham par ilāhī nūr chamkegā.

⁷⁹ Us kī raushnī un par phail jāegī jo andhere

aur maut ke sāye meṅ baiṭhe haiṅ,

hān wuh hamāre qadmon ko salāmatī kī rāh par pahuñchāegī.”

⁸⁰ Yahyā parwān chaṛhā aur us kī rūh ne taqwiyyat pāī. Us ne us waqt tak registān meṅ zindagī guzārī jab tak use Isrāīl kī ḵhidmat karne ke lie bulāyā na gayā.

Īsā kī Paidāish

2 Un aiyām meṅ Rom ke shahanshāh Augustus ne farmān jāri kiyā ki pūrī saltanat kī mardumshumārī kī jāe. ² Yih pahli mardumshumārī us waqt huī jab Kūriniyus Shām kā gawarnar thā. ³ Har kisī ko apne watani shahr meṅ jānā paṛā tāki wahān rajistar meṅ apnā nām darj karwāe.

⁴ Chunānche Yūsuf Galīl ke shahr Nāsarat se rawānā ho kar Yahūdiyā ke shahr Bait-laham pahuñchā. Wajah yih thī ki wuh Dāūd Bādshāh ke gharāne aur nasl se thā, aur Bait-laham Dāūd kā shahr thā.

⁵ Chunānche wuh apne nām ko rajistar meṅ darj karwāne ke lie wahān gayā. Us kī mangetar Mariyam bhī sāth thī. Us waqt wuh ummīd se thī. ⁶ Jab wuh wahān ṭhahre hue the to bachche ko janm dene kā waqt ā pahuñchā. ⁷ Beṭā paidā huā. Yih Mariyam kā pahlā bachchā thā. Us ne use kapṛon^a meṅ lapet kar ek charnī meṅ liṭā diyā, kyonki unheṅ sarāy meṅ rahne kī jagah nahīn milī thī.

^aLafzī tarjumā: potaṛon.

Charwāhoṇ ko Ḳhushḱhabrī

⁸Us rāt kuchh charwāhe qarīb ke khule maidān meṇ apne rewaṇoṇ kī pahrādārī kar rahe the. ⁹Achānak Rab kā ek farishtā un par zāhir huā, aur un ke irdgird Rab kā jalāl chamkā. Yih dekh kar wuh saḱht ḍar gae. ¹⁰Lekin farishte ne un se kahā, “Ḍaro mat! Dekho main tum ko baṛī ḱhushī kī ḱhabar detā hūn jo tamām logoṇ ke lie hogī. ¹¹Āj hī Dāūd ke shahr meṇ tumhāre lie Najātdahindā paidā huā hai yānī Masīh Ḳhudāwand. ¹²Aur tum use is nishān se pahchān loge, tum ek shīrḱhār bachche ko kapṛoṇ meṇ liptā huā pāoge. Wuh charnī meṇ paṛā huā hogā.”

¹³Achānak āsmānī lashkaroṇ ke beshumār farishte us farishte ke sāth zāhir hue jo Allāh kī hamd-o-sanā karke kah rahe the,

¹⁴“Āsmān kī bulandiyon par Allāh kī izzat-o-jalāl, zamīn par un logoṇ kī salāmatī jo use manzūr haiṇ.”

¹⁵Farishte unheṇ chhoṛ kar āsmān par wāpas chale gae to charwāhe āpas meṇ kahne lage, “Āo, ham Bait-laham jā kar yih bāt

dekheṇ jo huī hai aur jo Rab ne ham par zāhir kī hai.”

¹⁶Wuh bhāg kar Bait-laham pahuṅche. Wahān unheṇ Mariyam aur Yūsuf mile aur sāth hī chhoṭā bachchā jo charnī meṇ paṛā huā thā. ¹⁷Yih dekh kar unhoṇ ne sab kuchh bayān kiya jo unheṇ is bachche ke bāre meṇ batāyā gayā thā. ¹⁸Jis ne bhī un kī bāt sunī wuh hairatzadā huā. ¹⁹Lekin Mariyam ko yih tamām bāteṇ yād rahīn aur wuh apne dil meṇ un par ḡhaur kartī rahī. ²⁰Phir charwāhe lauṭ gae aur chalte chalte un tamām bātoṇ ke lie Allāh kī tāzīm-o-tārif karte rahe jo unhoṇ ne sunī aur dekhī thiṇ, kyoṅki sab kuchh waisā hī pāyā thā jaisā farishte ne unheṇ batāyā thā.

**Bachche kā Nām Īsā Rakhā
Jātā Hai**

²¹Āṭh din ke bād bachche kā ḱhatnā karwāne kā waqt ā gayā. Us kā nām Īsā rakhā gayā, yānī wuhī nām jo farishte ne Mariyam ko us ke hāmīlā hone se pahle batāyā thā.

Īsā ko Baitul-muqaddas meñ**Pesh Kiyā Jātā Hai**

²²Jab Mūsā kī shariāt ke mutābiq tahārat ke din pūre hue tab wuh bachche ko Yarūshalam le gae tāki use Rab ke huzūr pesh kiyā jāe,

²³jaise Rab kī shariāt meñ likhā hai, “Har pahlauṭhe ko Rab ke lie maḵhsūs-o-muqaddas karnā hai.”

²⁴Sāth hī unhoñ ne Mariyam kī tahārat kī rasm ke lie wuh qurbānī pesh kī jo Rab kī shariāt bayān kartī hai, yānī “Do qumriyāñ yā do jawān kabūtar.”

²⁵Us waqt Yarūshalam meñ ek ādmī banām Shamāūn rahtā thā. Wuh rāstbāz aur ḵhudātars thā aur is intazār meñ thā ki Masīh ā kar Isrāil ko sukūn baḵshe. Rūhul-quds us par thā, ²⁶aur us ne us par yih bāt zāhir kī thī ki wuh jīte-jī Rab ke Masīh ko dekhegā.

²⁷Us din Rūhul-quds ne use tahrīk dī ki wuh Baitul-muqaddas meñ jāe. Chunāñche jab Mariyam aur Yūsuf bachche ko Rab kī shariāt ke mutābiq pesh karne ke lie Baitul-muqaddas meñ āe ²⁸to Shamāūn maujūd thā. Us ne bachche ko apne bāzuoñ meñ le kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue kahā,

²⁹“Ai āqā, ab tū apne bande ko ijāzat detā hai

ki wuh salāmatī se rehlat kar jāe, jis tarah tū ne farmāyā hai.

³⁰Kyonki main ne apnī āñkhoñ se terī us najāt kā mushāhadā kar liyā hai

³¹jo tū ne tamām qaumoñ kī maujūdagī meñ taiyār kī hai.

³²Yih ek aisī raushnī hai jis se Ġhairyahūdīyoñ kī āñkheñ khul jāeñgī

aur terī qaum Isrāil ko jalāl hāsīl hogā.”

³³Bachche ke māñ-bāp apne beṭe ke bāre meñ in alfāz par hairān hue. ³⁴Shamāūn ne unheñ barkat dī aur Mariyam se kahā, “Yih bachchā muqarrar huā hai ki Isrāil ke bahut-se log is se ṭhokar khā kar gir jāeñ, lekin bahut-se is se apne pāñwoñ par ḵaṛe bhī ho jāeñge. Go yih Allāh kī taraf se ek ishārā hai to bhī is kī muḵhālafat kī jāegī.

³⁵Yoñ bahutoñ ke dilī ḵhayālāt zāhir ho jāeñge. Is silsile meñ talwār terī jāñ meñ se bhī guzar jāegī.”

³⁶Wahāñ Baitul-muqaddas meñ ek umrrasidā nabiya bhī thī jis kā nām Hannāh thā. Wuh Fanuel kī beṭī aur Āshar ke qabile se thī.

Shādī ke sāt sāl bād us kā shauhar mar gayā thā. ³⁷ Ab wuh bewā kī haisiyat se 84 sāl kī ho chukī thī. Wuh kabhī Baitul-muqaddas ko nahīn chhoṛtī thī, balki din rāt Allāh ko sijdā kartī, rozā rakhtī aur duā kartī thī. ³⁸ Us waqt wuh Mariyam aur Yūsuf ke pās ā kar Allāh kī tamjīd karne lagi. Sāth sāth wuh har ek ko jo is intazār meñ thā ki Allāh fidyā de kar Yarūshalam ko chhuṛāe, bachche ke bāre meñ batātī rahī.

Wuh Nāsarat Wāpas Chale

Jāte Haiñ

³⁹ Jab Īsā ke wālidain ne Rab kī shariat meñ darj tamām farāyz adā kar lie to wuh Galīl meñ apne shahr Nāsarat ko lauṭ gae. ⁴⁰ Wahāñ bachchā parwān chaṛhā aur taqwiyaṭ pātā gayā. Wuh hikmat-o-dānāī se māmūr thā, aur Allāh kā fazl us par thā.

Bārah Sāl kī Umr meñ Baitul-muqaddas Meñ

⁴¹ Īsā ke wālidain har sāl Fasah kī Īd ke lie Yarūshalam jāyā karte the. ⁴² Us sāl bhī wuh māmūl ke mutābiq īd ke lie gae jab Īsā

bārah sāl kā thā. ⁴³ Īd ke iḡhtitām par wuh Nāsarat wāpas jāne lage, lekin Īsā Yarūshalam meñ rah gayā. Pahle us ke wālidain ko mālūm na thā, ⁴⁴ kyonki wuh samajhte the ki wuh qāfile meñ kahiñ maujūd hai. Lekin chalte chalte pahlā din guzar gayā aur wuh ab tak nazar na āyā thā. Is par wālidain use apne rishtedāroñ aur azizoñ meñ ḡhūñḡne lage. ⁴⁵ Jab wuh wahāñ na milā to Mariyam aur Yūsuf Yarūshalam wāpas gae aur wahāñ ḡhūñḡne lage. ⁴⁶ Tīn din ke bād wuh āḡhirkār Baitul-muqaddas meñ pahuñche. Wahāñ Īsā dīnī ustādoñ ke darmiyān baiṭhā un kī bāteñ sun rahā aur un se sawālāt pūchh rahā thā. ⁴⁷ Jis ne bhī us kī bāteñ sunīñ wuh us kī samajh aur jawāboñ se dang rah gayā. ⁴⁸ Use dekh kar us ke wālidain ghabrā gae. Us kī māñ ne kahā, “Beṭā, tū ne hamāre sāth yih kyon kiyā? Terā bāp aur maiñ tujhe ḡhūñḡte ḡhūñḡte shadīd koft kā shikār hue.”

⁴⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Āp ko mujhe talāsh karne kī kyā zarūrat thī? Kyā āp ko mālūm na thā ki mujhe apne Bāp ke ghar meñ honā zarūr hai?” ⁵⁰ Lekin wuh us kī bāt na samjhe.

⁵¹ Phir wuh un ke sāth rawānā ho kar Nāsarat wāpas āyā aur un ke tābe rahā. Lekin us kī mān ne yih tamām bāteñ apne dil meñ mahfūz rakheñ. ⁵² Yoñ Īsā jawān huā. Us kī samajh aur hikmat baṛhtī gai, aur use Allāh aur insān kī maqbūliyat hāsīl thī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī K̄hidmat

3 Phir Rom ke shahanshāh Tibariyus kī hukūmat kā pandrahwāñ sāl ā gayā. Us waqt Puntiyus Pilātus sūbā Yahūdiyā kā gawarnar thā, Herodes Antipās Galīl kā hākim thā, us kā bhāi Filippus Itūriyā aur Traḥhonītis ke ilāqe kā, jabki Lisāniyās Abilene kā. ² Hannā aur Kāyfā donoñ imām-e-āzam the. Un dīnoñ meñ Allāh Yahyā bin Zakariyāh se hamkalām huā jab wuh registān meñ thā. ³ Phir wuh Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe meñ se guzarā. Har jagah us ne elān kiyā ki taubā karke baptismā lo tāki tumheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe. ⁴ Yoñ Yasāyāh Nabī ke alfāz pūre hue jo us kī kitāb meñ darj haiñ:

‘Registān meñ ek āwāz pukār rahi hai,

Rab kī rāh taiyār karo!

Us ke rāste sīdhe banāo.

⁵ Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe,

zarūrī hai ki har pahār aur buland jagah maidān ban jāe.

Jo ṭeṛhā hai use sīdhā kiyā jāe,

jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe.

⁶ Aur tamām insān Allāh kī najāt dekheñge.’

⁷ Jab bahut-se log Yahyā ke pās āe tāki us se baptismā leñ to us ne un se kahā, “Ai zahrīle sānp ke bachcho! Kis ne tum ko āne wāle ḡhazab se bachne kī hidāyat kī?

⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqai taubā kī hai. Yih khayāl mat karo ki ham to bach jāeñge kyonki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Main tum ko batātā hūñ ki Allāh in pattharon se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ⁹ Ab to adālat kī kulhārī daraḡhton kī jaṛoñ par rakhī huī hai. Har daraḡht jo achchhā phal na lāe kāṭā aur āḡ meñ jhoñkā jāegā.”

¹⁰ Logoñ ne us se pūchhā, “Phir ham kyā karen?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Jis ke pās do kurte haiñ wuh ek us ko de de jis ke pās kuchh na ho. Aur jis ke pās khānā hai wuh use khilā de jis ke pās kuchh na ho.”

¹² Taiks lene wāle bhī baptismā lene ke lie āe to unhoñ ne pūchhā, “Ustād, ham kyā karen?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Sirf utne taiks lenā jitne hukūmat ne muqarrar kie haiñ.”

¹⁴ Kuchh faujiyoñ ne pūchhā, “Hameñ kyā karnā chāhie?”

Us ne jawāb diyā, “Kisī se jabran yā ḡhalat ilzām lagā kar paise na lenā balki apnī jāyz āmdanī par iktifā karnā.”

¹⁵ Logoñ kī tawaqqoāt bahut baṛh gaiñ. Wuh apne diloñ meñ sochne lage ki kyā yih Masīh to nahiñ hai? ¹⁶ Is par Yahyā un sab se muḡhātib ho kar kahne lagā, “Main to tumheñ pānī se baptismā detā hūñ, lekin ek āne wālā hai jo mujh se baṛā hai. Main us ke jūtoñ ke tasme kholne ke bhī lāyq nahiñ. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹⁷ Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah ko bīkul sāf karke anāj ko apne godām meñ

jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisi āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahiñ.”

¹⁸ Is qism kī bahut-sī aur bātoñ se us ne qaum ko nasīhat kī aur use Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāi.

¹⁹ Lekin ek dīn yoñ huā ki Yahyā ne Galil ke hākim Herodes Antipās ko ḡdāñṭā. Wajah yih thī ki Herodes ne apne bhāi kī bīwī Herodiyās se shādi kar lī thī aur is ke alāwā aur bahut-se ḡhalat kām kie the. ²⁰ Yih malāmat sun kar Herodes ne apne ḡhalat kāmōñ meñ aur izāfā yih kiya ki Yahyā ko jel meñ ḡal diyā.

Īsā kā Baptismā

²¹ Ek dīn jab bahut-se logoñ ko baptismā diyā jā rahā thā to Īsā ne bhī baptismā liyā. Jab wuh duā kar rahā thā to āsmān khul gayā ²² aur Rūhul-quds jismānī sūrat meñ kabūtar kī tarah us par utar āyā. Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāi dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se main ḡhush hūñ.”

Īsā kā Nasabnāmā

²³ Īsā taqriban tīs sāl kā thā jab us ne ḡhidmat shurū kī. Use Yūsuf kā beṭā samjhā jātā thā. Us kā

nasabnāmā yih hai: Yūsuf bin Eli²⁴ bin Mattāt bin Lāwī bin Malkī bin Yannā bin Yūsuf²⁵ bin Mattitiyāh bin Āmūs bin Nāhūm bin Asaliyāh bin Nogā²⁶ bin Mā'at bin Mattitiyāh bin Shamaī bin Yoseḡh bin Yūdāh²⁷ bin Yūhannāh bin Resā bin Zarubbābal bin Siyālṭiyel bin Nerī²⁸ bin Malikī bin Addī bin Qosām bin Ilmodām bin Er²⁹ bin Yashua bin Iliyazar bin Yorīm bin Mattāt bin Lāwī³⁰ bin Shamāun bin Yahūdāh bin Yūsuf bin Yonām bin Iliyāqīm³¹ bin Maleāh bin Minnāh bin Mattitiyāh bin Nātan bin Dāūd³² bin Yassī bin Obed bin Boaz bin Salmon bin Nahson³³ bin Ammīnadāb bin Admīn bin Arnī bin Hasron bin Fāras bin Yahūdāh³⁴ bin Yāqūb bin Is'hāq bin Ibrāhīm bin Tārah bin Nahūr³⁵ bin Sarūj bin Raū bin Falaj bin Ibar bin Silah³⁶ bin Qīnān bin Arfaksad bin Sim bin Nūh bin Lamak³⁷ bin Matūsilah bin Hanūk bin Yārid bin Mahalalel bin Qīnān³⁸ bin Anūs bin Set bin Ādam. Ādam ko Allāh ne paidā kiyā thā.

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

4 Īsā Dariyā-e-Yardan se wāpas āyā. Wuh Rūhul-quds se māmūr thā jis ne use registān meñ lā kar us kī rāhnumāi kī. ² Wahān use chālīs din tak Iblīs se āzmāyā gayā. Is pūre arse meñ us ne kuchh na khāyā. Āḡhirkār use bhūk lagī.

³ Phir Iblīs ne us se kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to is patthar ko hukm de ki roṭī ban jāe.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīn, kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī.”

⁵ Is par Iblīs ne use kisī buland jagah par le jā kar ek lamhe meñ duniyā ke tamām mamālik dikhāe.

⁶ Wuh bolā, “Main tujhe in mamālik kī shān-o-shaukat aur in par tamām iḡhtiyār dūngā. Kyonki yih mere sapurd kie gae hain aur jise chāhūn de saktā hūn. ⁷ Lihāzā yih sab kuchh terā hī hogā. Shart yih hai ki tū mujhe sijdā kare.”

⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Hargiz nahīn, kyonki kalām-e-muqaddas meñ yon likhā hai, ‘Rab apne Allāh ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādat kar.’”

⁹ Phir Iblīs ne use Yarūshalām le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūnchī jagah par kharā kiya aur kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahān se chhalāng lagā de.

¹⁰ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Wuh apne farishton ko terī hifāzat karne kā hukm degā, ¹¹ aur wuh tujhe apne hāthon par uṭhā leñge tāki tere pānwon ko patthar se ṭhes na lage.”

¹² Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiya aur kahā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Allāh ko na āzmānā.”

¹³ In āzmāishon ke bād Iblīs ne Īsā ko kuchh der ke lie chhoṛ diya.

Khidmat kā Āghāz

¹⁴ Phir Īsā wāpas Galīl meñ āyā. Us meñ Rūhul-quds kī quwwat thī, aur us kī shohrat us pūre ilāqe meñ phail gai. ¹⁵ Wahān wuh un ke ibādatkhānon meñ tālīm dene lagā, aur sab ne us kī tārif kī.

Īsā ko Nāsarāt meñ Radd Kiyā

Jātā Hai

¹⁶ Ek din wuh Nāsarāt pahuñchā jahān wuh parwān chaṛhā thā. Wahān bhī wuh māmūl ke mutābiq

Sabat ke din maqāmī ibādatkhāne meñ jā kar kalām-e-muqaddas meñ se paṛhne ke lie kharā ho gayā. ¹⁷ Use Yasāyāh Nabī kī kitāb dī gai to us ne tūmār ko khol kar yih hawālā ḍhūṇḍ nikālā,

¹⁸ “Rab kā Rūh mujh par hai, kyonki us ne mujhe tel se masah karke

gharībon ko khushkhabrī sunāne kā iḳhtiyār diya hai.

Us ne mujhe yih elān karne ke lie bhejā hai ki

qaidiyon ko rihāi milegi aur andhe dekheñge.

Us ne mujhe bhejā hai ki main kuchle huon ko āzād karāūn

¹⁹ aur Rab kī taraf se bahāli ke sāl kā elān karūn.”

²⁰ Yih kah kar Īsā ne tūmār ko lapeṭ kar ibādatkhāne ke mulāzim ko wāpas kar diya aur baiṭh gayā. Sāri jamāt kī ānkheñ us par lagī thin. ²¹ Phir wuh bol uṭhā, “Āj Allāh kā yih farmān tumhāre sunte hī pūrā ho gayā hai.”

²² Sab Īsā ke haq meñ bāteñ karne lage. Wuh un purfāz bāton par hairatzadā the jo us ke muñh se niklīn, aur wuh kahne lage, “Kyā yih Yūsuf kā beṭā nahīn hai?”

²³ Us ne un se kahā, “Beshak tum mujhe yih kahāwat batāoge, ‘Ai ḍāktar, pahle apne āp kā ilāj kar.’ Yānī sunane meñ āyā hai ki āp ne Kafarnahūm meñ mojize kie haiñ. Ab aise mojize yahān apne watanī shahr meñ bhī dikhāen. ²⁴ Lekin main tum ko sach batātā hūn ki koi bhī nabī apne watanī shahr meñ maqbūl nahīn hotā.

²⁵ Yih haqīqat hai ki Iliyās Nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ bahut-sī zarūratmand bewāen thiñ, us waqt jab sārhe tīn sāl tak bārish na hui aur pūre mulk meñ saḡht kāl paṛā. ²⁶ Is ke bāwujūd Iliyās ko un meñ se kisī ke pās nahīn bhejā gayā balki ek Ġhairyahūdī bewā ke pās jo Saidā ke shahr Sārpat meñ rahti thī. ²⁷ Isī tarah Ilishā nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ koṛh ke bahut-se mariz the. Lekin un meñ se kisī ko shafā na mili balki sirf Nāmān ko jo Mulk-e-Shām kā shahrī thā.”

²⁸ Jab ibādatḡhāne meñ jamā logoñ ne yih bāteñ sunīn to wuh baṛe taish meñ ā gae. ²⁹ Wuh uṡhe aur use shahr se nikāl kar us pahārī ke kināre le gae jis par shahr ko tāmīr kiyā gayā thā. Wahān se wuh use niche girānā chāhte the,

³⁰ lekin Īsā un meñ se guzar kar wahān se chalā gayā.

Ādmī kā Badrūh kī Girift se Rihāi Pānā

³¹ Is ke bād wuh Galīl ke shahr Kafarnahūm ko gayā aur Sabat ke din ibādatḡhāne meñ logoñ ko sikhāne lagā. ³² Wuh us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae. Kyonki wuh iḡhtiyār ke sāth tālīm detā thā. ³³ Ibādatḡhāne meñ ek ādmī thā jo kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Ab wuh chīḡh chīḡh kar bolne lagā, ³⁴ “Are Nāsarat ke Īsā, hamārā āp ke sāth kyā wāstā hai? Kyā āp hameñ halāk karne āe haiñ? Main to jāntā hūn ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

³⁵ Īsā ne use ḍānt kar kahā, “Ḳhāmosh! Ādmī meñ se nikal jā!” Is par badrūh ādmī ko jamāt ke bīch meñ farsh par paṭak kar us meñ se nikal gaī. Lekin wuh ādmī zaḡhmī na huā.

³⁶ Tamām log ghabrā gae aur ek dūsre se kahne lage, “Us ādmī ke alfāz meñ kyā iḡhtiyār aur quwwat hai ki badrūheñ us kā hukm māntī aur us ke kahne par nikal jātī haiñ?”

³⁷ Aur Īsā ke bāre meñ charchā us pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut se Marīzoñ kī Shafāyābī

³⁸ Phir Īsā ibādatkhāne ko chhoṛ kar Shamāūn ke ghar gayā. Wahāñ Shamāūn kī sās shadīd bukhār meñ muṭtalā thī. Unhoñ ne Īsā se guzārish kī ki wuh us kī madad kare. ³⁹ Us ne us ke sirhāne khare ho kar bukhār ko dāntā to wuh utar gayā aur Shamāūn kī sās usī waqt uṭh kar un kī khidmat karne lagī.

⁴⁰ Jab dīn ḍhal gayā to sab maqāmī log apne marīzoñ ko Īsā ke pās lāe. Khāh un kī bīmāriyāñ kuchh bhī kyon na thīñ, us ne har ek par apne hāth rakh kar use shafā dī. ⁴¹ Bahutoñ meñ badrūheñ bhī thīñ jinhoñ ne nikalte waqt chillā kar kahā, “Tū Allāh kā Farzand hai.” Lekin chūñki wuh jāntī thīñ ki wuh Masīh hai is lie us ne unheñ dānt kar bolne na diyā.

Khushkhabrī Har Ek ke lie Hai

⁴² Jab aglā dīn chaṛhā to Īsā shahr se nikal kar kisī wīrān jagah chalā gayā. Lekin hujūm use ḍhūñḍte ḍhūñḍte ākhirkār us ke pās pahunchā. Log use apne

pās se jāne nahīñ denā chāhte the. ⁴³ Lekin us ne un se kahā, “Lāzim hai ki main dūsre shahron meñ bhī jā kar Allāh kī bādshāhī kī khushkhabrī sunāūñ, kyonki mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai.”

⁴⁴ Chunāñche wuh Yahūdiyā ke ibādatkhānoñ meñ munādī kartā rahā.

Pahle Shāgirdoñ kī Bulāhaṭ

5 Ek dīn Īsā Galīl kī Jhīl Gannesarat ke kināre par khaṛā hujūm ko Allāh kā kalām sunā rahā thā. Log sunte sunte itne qarīb ā gae ki us ke lie jagah kam ho gaī. ² Phir use do kashtiyāñ nazar āñ jo jhīl ke kināre lagī thīñ. Machhere un meñ se utar chuke the aur ab apne jāloñ ko dho rahe the. ³ Īsā ek kashtī par sawār huā. Us ne kashtī ke mālik Shamāūn se darkhāst kī ki wuh kashtī ko kināre se thoṛā-sā dūr le chale. Phir wuh kashtī meñ baiṭhā aur hujūm ko tālīm dene lagā.

⁴ Tālīm dene ke ikhtitām par us ne Shamāūn se kahā, “Ab kashtī ko wahāñ le jā jahāñ pāñī gahrā

hai aur apne jālon ko machhliyān pakaṛne ke lie ḍāl do.”

⁵ Lekin Shamāūn ne etarāz kiyā, “Ustād, ham ne to pūrī rāt baṛī koshish kī, lekin ek bhī na pakaṛī. Tāham āp ke kahne par main jālon ko dubārā ḍālūngā.” ⁶ Yih kah kar unhoṅ ne gahre pānī meṅ jā kar apne jāl ḍāl die. Aur wāqāī, machhliyoṅ kā itnā baṛā ḡhol jālon meṅ phaṅs gayā ki wuh phatne lage. ⁷ Yih dekh kar unhoṅ ne apne sāthiyoṅ ko ishārā karke bulāyā tāki wuh dūsri kashtī meṅ ā kar un kī madad karen. Wuh āe aur sab ne mil kar donoṅ kashtiyōṅ ko itnī machhliyoṅ se bhar diyā ki āḡhirkār donoṅ ḍūbne ke ḡhatre meṅ thīn. ⁸ Jab Shamāūn Patras ne yih sab kuchh dekhā to us ne Īsā ke sāmne muṅh ke bal gir kar kahā, “Ḳhudāwand, mujh se dūr chale jāen. Main to gunāhgār hūn.” ⁹ Kyonki wuh aur us ke sāthī itnī machhliyān pakaṛne kī wajah se saḡht hairān the. ¹⁰ Aur Zabdi ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā kī hālat bhī yihi thī jo Shamāūn ke sāth mil kar kām karte the.

Lekin Īsā ne Shamāūn se kahā, “Mat ḍar. Ab se tū ādmiyoṅ ko pakaṛā karegā.”

¹¹ Wuh apnī kashtiyōṅ ko kināre par le āe aur sab kuchh chhoṛ kar Īsā ke pīchhe ho lie.

Koṛh se Shafā

¹² Ek din Īsā kisī shahr meṅ se guzar rahā thā ki wahān ek mariz milā jis kā pūrā jism koṛh se muta’assir thā. Jab us ne Īsā ko dekhā to wuh muṅh ke bal gir paṛā aur iltijā kī, “Ai Ḳhudāwand, agar āp chāheṅ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiṅ.”

¹³ Īsā ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Main chāhtā hūn, pāk-sāf ho jā.” Is par bīmāri fauran dūr ho gaī. ¹⁴ Īsā ne use hidāyat kī ki wuh kisī ko na batāe ki kyā huā hai. Us ne kahā, “Sīdhā Baitul-muqaddas meṅ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariāt un se kartī hai jinheṅ koṛh se shafā miltī hai. Yoṅ alāniyā tasdiq ho jāegī ki tū wāqāī pāk-sāf ho gayā hai.”

¹⁵ Tāham Īsā ke bāre meṅ ḡhabar aur zyādā tezi se phailti gaī. Logoṅ ke baṛe guroh us ke pās āte rahe tāki us kī bāteṅ sunen aur us ke hāth se shafā pāen. ¹⁶ Phir bhī wuh kāī bār unheṅ chhoṛ kar duā karne

ke lie wīrān jaghoñ par jāyā kartā thā.

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

¹⁷ Ek din wuh logoñ ko tālīm de rahā thā. Farīsī aur shariāt ke ālim bhī Galīl aur Yahūdīyā ke har gāñw aur Yarūshalām se ā kar us ke pās baiṭhe the. Aur Rab kī qudrat use shafā dene ke lie tahrīk de rahī thī. ¹⁸ Itne meñ kuchh ādmī ek maflūj ko chārpāi par ḍāl kar wahāñ pahuñche. Unhoñ ne use ghar ke andar Īsā ke sāmne rakhne kī koshish kī, ¹⁹ lekin befāyda. Ghar meñ itne log the ki andar jānā nāmumkin thā. Is lie wuh āḡhirkār chhat par chaṛh gae aur kuchh ṭāyleñ udheṛ kar chhat kā ek hissā khol diyā. Phir unhoñ ne chārpāi ko maflūj samet hujūm ke darmiyān Īsā ke sāmne utārā. ²⁰ Jab Īsā ne un kā imān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Ai ādmī, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

²¹ Yih sun kar shariāt ke ālim aur Farīsī soch-bichār meñ paṛ gae. “Yih kis tarah kā bandā hai jo is qism kā kufr baktā hai? Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

²² Lekin Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyon soch rahe ho?” ²³ Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh kar chal-phir’? ²⁴ Lekin main tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqai duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḡhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḡhātib huā, “Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar apne ghar chalā jā.”

²⁵ Logoñ ke dekhte dekhte wuh ādmī khaṛā huā aur apnī chārpāi uṭhā kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue apne ghar chalā gayā. ²⁶ Yih dekh kar sab saḡht hairatzadā hue aur Allāh kī tamjīd karne lage. Un par ḡhauf chhā gayā aur wuh kah uṭhe, “Āj ham ne nāqābil-e-yaqīn bāteñ dekhī haiñ.”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

²⁷ Is ke bād Īsā nikal kar ek ṭaiks lene wāle ke pās se guzarā jo apnī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Lāwī thā. Use dekh kar Īsā ne kahā, “Mere pīchhe ho le.” ²⁸ Wuh uṭhā aur sab kuchh chhoṛ kar us ke pīchhe ho liyā.

²⁹ Bād meñ us ne apne ghar meñ Īsā kī baṛī ziyāfat kī. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur digar mehmān is meñ sharik hue. ³⁰ Yih dekh kar kuchh Farīsiyoñ aur un se tālluq rakhne wāle shariāt ke ālimoñ ne Īsā ke shāgirdoñ se shikāyat kī. Unhoñ ne kahā, “Tum ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyoñ khāte-pīte ho?”

³¹ Īsā ne jawāb diyā, “Sehhat-mandoñ ko ḍāktar kī zarūrat nahīn hotī balki marīzoñ ko. ³² Main rāstbāzoñ ko nahīn balki gunāhgāroñ ko bulāne āyā hūn tāki wuh taubā karen.”

Shāgird Rozā Kyoñ Nahīn Rakhte?

³³ Kuchh logoñ ne Īsā se ek aur sawāl pūchhā, “Yahyā ke shāgird aksar rozā rakhte haiñ. Aur sāth sāth wuh duā bhī karte rahte haiñ. Farīsiyoñ ke shāgird bhī isī tarah karte haiñ. Lekin āp ke shāgird khāne-pīne kā silsilā jāri rakhte haiñ.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum shādī ke mehmānoñ ko rozā rakhne ko kah sakte ho jab dūlhā un ke darmiyān hai? Hargiz nahīn! ³⁵ Lekin ek din āegā jab dūlhā un

se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.”

³⁶ Us ne unheñ yih misāl bhī dī, “Kaun kisī nae libās ko phār kar us kā ek ṭukṛā kisī purāne libās meñ lagāegā? Koī bhī nahīn! Agar wuh aisā kare to na sirf nayā libās kharāb hogā balki us se liyā gayā ṭukṛā purāne libās ko bhī kharāb kar degā. ³⁷ Isī tarah koī bhī angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīn ḍālegā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phat jāengī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāengī. ³⁸ Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. ³⁹ Lekin jo bhī purānī mai pinā pasand kare wuh angūr kā nayā aur tāzā ras pasand nahīn karegā. Wuh kahegā ki purānī hī behtar hai.”

Sabat ke bāre meñ Sawāl

6 Ek din Īsā anāj ke khetoñ meñ se guzar rahā thā. Chalthe chalte us ke shāgird anāj kī bāleñ torne aur apne hāthoñ se mal kar khāne lage. Sabat kā din thā. ² Yih dekh kar kuchh Farīsiyoñ ne kahā,

“Tum yih kyon kar rahe ho? Sabat ke din aisā karnā manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīn paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyon ko bhūk lagī thī? ⁴ Wuh Allāh ke ghar meñ dākhil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāñ le kar khāīñ, agarche sirf imāmon ko inheñ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthiyon ko bhī yih roṭiyāñ khilāīñ.” ⁵ Phir Īsā ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth kī Shafā

⁶ Sabat ke ek aur din Īsā ibādatkhāne meñ jā kar sikhāne lagā. Wahāñ ek ādmī thā jis kā dahnā hāth sūkhā huā thā. ⁷ Shariyat ke ālim aur Farīsī baṛe ghaur se dekh rahe the ki kyā Īsā is ādmī ko āj bhī shafā degā? Kyonki wuh us par ilzām lagāne kā koī bahānā dhūnd rahe the. ⁸ Lekin Īsā ne un kī soch ko jān liyā aur us sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meñ khaṛā ho.” Chunāñche wuh ādmī khaṛā huā. ⁹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, shariyat hameñ Sabat ke din kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī

yā ghalat kām karne kī, kisī kī jān bachāne kī yā use tabāh karne kī?” ¹⁰ Wuh ḡhāmosh ho kar apne irdgird ke tamām logon kī taraf dekhnē lagā. Phir us ne kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā.

¹¹ Lekin wuh āpe meñ na rahe aur ek dūse se bāt karne lage ki ham Īsā se kis tarah nipaṭ sakte haiñ?

Īsā Bārah Rasūlon ko Muqarrar Kartā Hai

¹² Unhiñ dinoñ meñ Īsā nikal kar duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. Duā karte karte pūrī rāt guzar gaī. ¹³ Phir us ne apne shāgirdon ko apne pās bulā kar un meñ se bārah ko chun liyā, jinheñ us ne apne rasūl muqarrar kiyā. Un ke nām yih haiñ: ¹⁴ Shamāūn jis kā laqab us ne Patras rakhā, us kā bhāī Andriyās, Yāqūb, Yūhannā, Filippus, Bartulmāī, ¹⁵ Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfāī, Shamāūn Mujāhid, ¹⁶ Yahūdāh bin Yāqūb aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā Tālīm aur Shafā Detā Hai

¹⁷ Phir wuh un ke sāth pahār se utar kar ek khule aur hamwār maidān mein kharā huā. Wahān shāgirdon kī barī tādād ne use gher liyā. Sāth hī bahut-se log Yahūdiyā, Yarūshalam aur Sūr aur Saidā ke sāhilī ilāqe se ¹⁸ us kī tālīm sunane aur bīmāriyon se shafā pāne ke lie āe the. Aur jinheñ badrūheñ tang kar rahī thīñ unheñ bhī shafā milī. ¹⁹ Tamām log use chhūne kī koshish kar rahe the, kyonki us mein se quwwat nikal kar sab ko shafā de rahī thī.

Kaun Mubārak Hai?

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdon kī taraf dekh kar kahā,

“Mubārak ho tum jo zarūratmand ho,

kyonki Allāh kī bādshāhī tum ko hī hāsīl hai.

²¹ Mubārak ho tum jo is waqt bhūke ho,

kyonki ser ho jāoge.

Mubārak ho tum jo is waqt rote ho,

kyonki khushī se hañsoge.

²² Mubārak ho tum jab log is lie tum se nafrat karte aur tumhārā

huqqā-pānī band karte haiñ ki tum Ibn-e-Ādam ke pairokār ban gae ho. Hāñ, mubārak ho tum jab wuh isī wajah se tumheñ lān-tān karte aur tumhārī badnāmī karte haiñ. ²³ Jab wuh aisā karte haiñ to shādmān ho kar khushī se nācho, kyonki āsmān par tum ko barā ajr milegā. Un ke bāpdādā ne yihī sulūk nabiyon ke sāth kiya thā.

²⁴ Magar tum par afsos jo ab daulatmand ho,

kyonki tumhārā sukūn yihīñ khatm ho jāegā.

²⁵ Tum par afsos jo is waqt khūb ser ho,

kyonki bād mein tum bhūke hoge.

Tum par afsos jo ab hañs rahe ho, kyonki ek waqt āegā ki ro ro kar mātām karoge.

²⁶ Tum par afsos jin kī tamām log tārif karte haiñ, kyonki un ke bāpdādā ne yihī sulūk jhūte nabiyon ke sāth kiya thā.

Apne Dushmanon se Muhabbat Rakhnā

²⁷ Lekin tum ko jo sun rahe ho main yih batātā hūñ, apne dushmanon se muhabbat rakho, aur un se bhalāi karo jo tum se nafrat karte

haiñ. ²⁸ Jo tum par lānat karte haiñ unheñ barkat do, aur jo tum se burā sulūk karte haiñ un ke lie duā karo. ²⁹ Agar koī tumhāre ek gāl par thappaṛ māre to use dūsṛā gāl bhī pesh kar do. Isī tarah agar koī tumhāri chādar chhīn le to use qamīs lene se bhī na roko. ³⁰ Jo bhī tum se kuchh māñgtā hai use do. Aur jis ne tum se kuchh liyā hai us se use wāpas dene kā taqāzā na karo. ³¹ Logoñ ke sāth waisā sulūk karo jaisā tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth karen.

³² Agar tum sirf unhīñ se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to is meñ tumhāri kyā khās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³³ Aur agar tum sirf unhīñ se bhalāi karo jo tum se bhalāi karte haiñ to is meñ tumhāri kyā khās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³⁴ Isī tarah agar tum sirf unhīñ ko udhār do jin ke bāre meñ tumheñ andāzā hai ki wuh wāpas kar deñge to is meñ tumhāri kyā khās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī gunāhgāroñ ko udhār dete haiñ jab unheñ sab kuchh wāpas milne kā yaqīn hotā hai. ³⁵ Nahīñ, apne dushmanoñ se muhabbat karo aur

unhīñ se bhalāi karo. Unheñ udhār do jin ke bāre meñ tumheñ wāpas milne kī ummīd nahīñ hai. Phir tum ko baṛā ajr milegā aur tum Allāh T’ālā ke farzand sābit hoge, kyonki wuh bhī nāshukroñ aur bure logoñ par nekī kā izhār kartā hai. ³⁶ Lāzim hai ki tum rahmdil ho kyonki tumhārā Bāp bhī rahmdil hai.

Munsif na Bananā

³⁷ Dūsroñ kī adālat na karnā to tumhāri bhī adālat nahīñ kī jāegī. Dūsroñ ko mujrim qarār na denā to tum ko bhī mujrim qarār nahīñ diyā jāegā. Muāf karo to tum ko bhī muāf kar diyā jāegā. ³⁸ Do to tum ko bhī diyā jāegā. Hāñ, jis hisāb se tum ne diyā usī hisāb se tum ko diyā jāegā, balki paimānā dabā dabā aur hilā hilā kar aur labrez karke tumhāri jholī meñ ḍāl diyā jāegā. Kyonki jis paimāne se tum nāpte ho usī se tumhāre lie nāpā jāegā.”

³⁹ Phir Īsā ne yih misāl pesh kī. “Kyā ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kar saktā hai? Hargiz nahīñ! Agar wuh aisā kare to donoñ gaṛhe meñ gir jāeñge. ⁴⁰ Shāgird

apne ustād se baṛā nahīn hotā balki jab use pūrī ṭrening mili ho to wuh apne ustād hī kī mānind hogā.

⁴¹Tū kyon̄ ḡhaur se apne bhāi kī ānkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtīr nazar nahīn ātā jo terī apnī ānkh meñ hai? ⁴²Tū kyonkar apne bhāi se kah saktā hai, ‘Bhāi, ṭhahro, mujhe tumhārī ānkh meñ paṛā tinkā nikālne do’ jabki tujhe apnī ānkh kā shahtīr nazar nahīn ātā? Riyākār! Pahle apnī ānkh ke shahtīr ko nikāl. Tab hī tujhe bhāi kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

Daraḡht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

⁴³Na achchhā daraḡht ḡharāb phal lātā hai, na ḡharāb daraḡht achchhā phal. ⁴⁴Har qism kā daraḡht us ke phal se pahchānā jātā hai. Ḳhārdār jhāriyon̄ se anjīr yā angūr nahīn toṛe jāte. ⁴⁵Nek shaḡhs kā achchhā phal us ke dil ke achchhe ḡhazāne se nikaltā hai jabki bure shaḡhs kā ḡharāb phal us ke dil kī burāi se nikaltā hai. Kyonki

jis chīz se dil bharā hotā hai wuhī chhalak kar muñh se nikaltī hai.

Do Qism ke Makān

⁴⁶Tum kyon̄ mujhe ‘Ḳhudāwand, Ḳhudāwand’ kah kar pukārtē ho? Merī bāt par to tum amal nahīn karte. ⁴⁷Lekin main̄ tum ko batātā hūn ki wuh shaḡhs kis kī mānind hai jo mere pās ā kar merī bāt sun letā aur us par amal kartā hai. ⁴⁸Wuh us ādmī kī mānind hai jis ne apnā makān banāne ke lie gahrī buniyād kī khudāi karwāi. Khod khod kar wuh chaṭṭān tak pahuñch gayā. Usī par us ne makān kī buniyād rakhī. Makān mukammal huā to ek dīn sailāb āyā. Zor se bahtā huā pānī makān se ṭakrāyā, lekin wuh use hilā na sakā kyonki wuh mazbūti se banāyā gayā thā. ⁴⁹Lekin jo merī bāt suntā aur us par amal nahīn kartā wuh us shaḡhs kī mānind hai jis ne apnā makān buniyād ke baḡhair zamīn par hī tāmīr kiyā. Jyon̄ hī zor se bahtā huā pānī us se ṭakrāyā to wuh gir gayā aur sarāsar tabāh ho gayā.”

Romī Afsar ke Ġhulām kī Shafā

7 Yih sab kuchh logoñ ko sunāne ke bād Īsā Kafar-nahūm chalā gayā. ²Wahāñ sau faujiyoñ par muqarrar ek afsar rahtā thā. Un dinoñ meñ us kā ek ġhulām jo use bahut azīz thā bīmār paṛ gayā. Ab wuh marne ko thā. ³Chūñki afsar ne Īsā ke bāre meñ sunā thā is lie us ne Yahūdiyoñ ke kuchh buzurg yih darḡhāst karne ke lie us ke pās bhej die ki wuh ā kar ġhulām ko shafā de. ⁴Wuh Īsā ke pās pahuñch kar baṛe zor se iltijā karne lage, “Yih ādmī is lāyq hai ki āp us kī darḡhāst pūrī karen, ⁵kyoñki wuh hamārī qaum se pyār kartā hai, yahāñ tak ki us ne hamāre lie ibādatḡhānā bhī tāmīr karwāyā hai.”

⁶Chunāñche Īsā un ke sāth chal paṛā. Lekin jab wuh ghar ke qarīb pahuñch gayā to afsar ne apne kuchh dost yih kah kar us ke pās bhej die ki “Ḳhudāwand, mere ghar meñ āne kī taklif na karen, kyoñki main is lāyq nahīñ hūñ. ⁷Is lie main ne ḡhud ko āp ke pās āne ke lāyq bhī na samjhā. Bas wahīñ se kah deñ to merā ġhulām shafā pā jāegā. ⁸Kyoñki mujhe ḡhud ālā afsaroñ

ke hukm par chalnā paṛtā hai aur mere mātāht bhī fauji haiñ. Ek ko kahtā hūñ, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah main apne naukar ko hukm detā hūñ, ‘Yih kar!’ To wuh kartā hai.”

⁹Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muṛ kar apne pīchhe āne wāle hujūm se kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ, main ne Isrāīl meñ bhī is qism kā imān nahīñ pāyā.”

¹⁰Jab afsar kā paighām pahuñchāne wāle ghar wāpas āe to unhoñ ne dekhā ki ġhulām kī sehhat bahāl ho chukī hai.

Bewā kā Beṭā Zindā Kiyā Jātā Hai

¹¹Kuchh der ke bād Īsā apne shāgirdoñ ke sāth Nāyn Shahr ke lie rawānā huā. Ek baṛā hujūm bhī sāth chal rahā thā. ¹²Jab wuh shahr ke darwāze ke qarīb pahuñchā to ek janāzā niklā. Jo naujawān faut huā thā us kī mām bewā thī aur wuh us kā iklautā beṭā thā. Mām ke sāth shahr ke bahut-se log chal rahe the. ¹³Use dekh kar Ḳhudāwand ko us par baṛā tars āyā. Us ne us se kahā, “Mat ro.” ¹⁴Phir wuh janāze ke pās

gayā aur use chhuā. Use uṭhāne wāle ruk gae to Īsā ne kahā, “Ai naujawān, main tujhe kahtā hūn ki uṭh.” ¹⁵ Murdā uṭh baiṭhā aur bolne lagā. Īsā ne use us kī mān ke sapurd kar diyā.

¹⁶ Yih dekh kar tamām logon par kḥauf tāri ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karke kahne lage, “Hamāre darmiyān ek baṛā nabī barpā huā hai. Allāh ne apnī qaum par nazar kī hai.”

¹⁷ Aur Īsā ke bāre mein yih kḥabar pūre Yahūdiyā aur irdgird ke ilāqe mein phail gayā.

Yahyā kā Īsā se Sawāl

¹⁸ Yahyā ko bhī apne shāgirdon kī mārīfat in tamām wāqiyāt ke bāre mein patā chalā. Is par us ne do shāgirdon ko bulā kar ¹⁹ unheñ yih pūchhne ke lie Kḥudāwand ke pās bhejā, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār mein raheñ?”

²⁰ Chunāñche yih shāgird Īsā ke pās pahunch kar kahne lage, “Yahyā baptismā dene wāle ne hameñ yih pūchhne ke lie bhejā hai ki kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur kā intazār karen?”

²¹ Īsā ne usī waqt bahut-se logon ko shafā dī thī jo muḁhtalif qism kī bīmāriyon, musibaton aur badrūhon kī girift mein the. Andhon kī āñkheñ bhī bahāl ho gayī thīñ. ²² Is lie us ne jawāb mein Yahyā ke qāsidoñ se kahā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ‘Andhe deḁhte, langaṛe chalte phirte haiñ, koṛhiyon ko pāk-sāf kiyā jātā hai, bahre sunte haiñ, murdon ko zindā kiyā jātā hai aur ḡharibon ko Allāh kī kḥushkḥabri sunāi jātī hai.’ ²³ Yahyā ko batāo, ‘Mubārak hai wuh jo mere sabab se ṭhokar khā kar bargashtā nahīñ hotā.’”

²⁴ Yahyā ke yih qāsīd chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre mein bāt karne lagā, “Tum registān mein kyā deḁhne gae the? Ek sarkanḁā jo hawā ke har jhonke se hiltā hai? Beshak nahīñ. ²⁵ Yā kyā wahāñ jā kar aise ādmī kī tawaqqo kar rahe the jo nafis aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīñ, jo shāndār kapṛe pahante aur aish-o-ishrat mein zindagī guzārte haiñ wuh shāhī mahalon mein pāe jāte haiñ. ²⁶ To phir tum kyā deḁhne gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahīh, balki

main̄ tum ko batātā hūn ki wuh nabī se bhī baṛā hai. ²⁷ Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh main̄ apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūn jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’ ²⁸ Main̄ tum ko batātā hūn ki is duniyā meñ paidā hone wālā koī bhī shaḵhs Yahyā se baṛā nahīn hai. To bhī Allāh ki bādshāhī meñ dāḵhil hone wālā sab se chhoṭā shaḵhs us se baṛā hai.”

²⁹ Bāt yih thī ki tamām qaum bashamūl ṭaiks lene wāloñ ne Yahyā kā paighām sun kar Allāh kā insāf mām liyā aur Yahyā se baptismā liyā thā. ³⁰ Sirf Farīsī aur shariat ke ulamā ne apne bāre meñ Allāh kī marzī ko radd karke Yahyā kā baptismā lene se inkār kiyā thā.

³¹ Īsā ne bāt jāri rakhī, “Chunāñche main̄ is nasl ke logon̄ ko kis se tashbih̄ dūn? Wuh kis se mutābiqat rakhte haiñ? ³² Wuh un bachchoñ kī mānind haiñ jo bāzār meñ baiṭhe khel rahe haiñ. Un meñ se kuchh ūñchī āwāz se dūsre bachchoñ se shikāyat kar rahe haiñ, ‘Ham ne bāñsrī bajāi to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum na roe.’

³³ Dekho, Yahyā baptismā dene

wālā āyā aur na roṭī khāi, na mai pī. Yih dekh kar tum kahte ho ki us meñ badrūh hai. ³⁴ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab tum kahte ho, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ kā dost bhī hai.’ ³⁵ Lekin hikmat apne tamām bachchoñ se hī sahīh sābit hui hai.”

Īsā Shamāūn Farīsī ke Ghar Meñ

³⁶ Ek Farīsī ne Īsā ko khānā khāne kī dāwat dī. Īsā us ke ghar jā kar khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁷ Us shahr meñ ek badchalan aurat rahtī thī. Jab use patā chalā ki Īsā us Farīsī ke ghar meñ khānā khā rahā hai to wuh itrdān meñ beshqīmat itr lā kar ³⁸ pīchhe se us ke pāñwoñ ke pās khaṛī ho gai. Wuh ro paṛī aur us ke āñsū ṭapak ṭapak kar Īsā ke pāñwoñ ko tar karne lage. Phir us ne us ke pāñwoñ ko apne bāloñ se poñchh kar unheñ chūmā aur un par itr ḍālā. ³⁹ Jab Īsā ke Farīsī mezbān ne yih dekhā to us ne dil meñ kahā, “Agar yih ādmī nabī hotā to use mālūm hotā ki yih kis qism kī aurat hai jo use chhū rahī hai, ki yih gunāhgār hai.”

⁴⁰ Īsā ne in kḥayālāt ke jawāb meñ us se kahā, “Shamāūn, main tujhe kuchh batānā chāhtā hūñ.”

Us ne kahā, “Jī ustād, batāen.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Ek sāhūkār ke do qarzdar the. Ek ko us ne chāñdī ke 500 sikke di the aur dūsre ko 50 sikke. ⁴² Lekin donoñ apnā qarz adā na kar sake. Yih dekh kar us ne donoñ kā qarz muāf kar diyā. Ab mujhe batā, donoñ qarzdāroñ meñ se kaun use zyādā azīz rakhegā?”

⁴³ Shamāūn ne jawāb diyā, “Mere kḥayāl meñ wuh jise zyādā muāf kiya gayā.”

Īsā ne kahā, “Tū ne thīk andāzā lagāyā hai.” ⁴⁴ Aur aurat kī taraf muḥ kar us ne Shamāūn se bāt jāri rakhī, “Kyā tū is aurat ko dekhtā hai? ⁴⁵ Jab main is ghar meñ āyā to tū ne mujhe pāñw dhone ke lie pāñī na diyā. Lekin is ne mere pāñwoñ ko apne āñsuoñ se tar karke apne bāloñ se poñchh kar kḥushk kar diyā hai. Tū ne mujhe bosā na diyā, lekin yih mere andar āne se le kar ab tak mere pāñwoñ ko chūmne se bāz nahīn rahī. ⁴⁶ Tū ne mere sar par zaitūn kā tel na ḍālā, lekin is ne mere pāñwoñ par itr ḍālā. ⁴⁷ Is lie main tujhe batātā hūñ ki is ke gunāhoñ ko go wuh bahut hain

muāf kar diyā gayā hai, kyonki is ne bahut muhabbat kā izhār kiya hai. Lekin jise kam muāf kiya gayā ho wuh kam muhabbat rakhtā hai.”

⁴⁸ Phir Īsā ne aurat se kahā, “Tere gunāhoñ ko muāf kar diyā gayā hai.”

⁴⁹ Yih sun kar jo sāth baiṭhe the āpas meñ kahne lage, “Yih kis qism kā shaḥs hai jo gunāhoñ ko bhī muāf kartā hai?”

⁵⁰ Lekin Īsā ne kḥātūn se kahā, “Tere imān ne tujhe bachā liya hai. Salāmatī se chalī jā.”

Ḳhidmatguzār Ḳhawātīn Īsā ke sāth Safr Kartī Haiñ

8 Is ke kuchh der bād Īsā muḥtalif shahroñ aur dehātoñ meñ se guzar kar safr karne lagā. Har jagah us ne Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ kḥushkhabrī sunāi. Us ke bārah shāgird us ke sāth the, ² nīz kuchh kḥawātīn bhī jinheñ us ne badrūhoñ se rihāi aur bīmāriyoñ se shafā di thī. In meñ se ek Mariyam thī jo Magdalīnī kahlāti thī jis meñ se sāt badrūheñ nikālī gai thīn. ³ Phir Yuannā jo Ḳhūzā kī bīwī thī. (Ḳhūzā Herodes Bādshāh kā ek afsar thā.) Sūsannā aur digar

kaī ḵhawātīn bhī thīn jo apne māli wasāyl se un kī ḵhidmat kartī thīn.

Bij Bone Wāle kī Tamsīl

⁴Ek din Īsā ne ek baṛe hujūm ko ek tamsīl sunāī. Log muḵhtalif shahron se use sunane ke lie jamā ho gae the.

⁵“Ek kisān bij bone ke lie niklā. Jab bij idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire. Wahān unheñ pānwoñ tale kuchlā gayā aur parindon ne unheñ chug liyā.

⁶Kuchh pathrīlī zamīn par gire. Wahān wuh ugne to lage, lekin namī kī kamī thī, is lie paude kuchh der ke bād sūkh gae. ⁷Kuchh dāne ḵhudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahān wuh ugne to lage, lekin ḵhudrau paudoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne kī jagah na dī. Chunāñche wuh bhī ḵhatm ho gae. ⁸Lekin aise dāne bhī the jo zarkḥez zamīn par gire. Wahān wuh ug sake aur jab fasal pak gāi to sau gunā zyādā phal paidā huā.”

Yih kah kar Īsā pukār uṭhā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsīlon kā Maqsad

⁹Us ke shāgirdon ne us se pūchhā ki is tamsīl kā kyā matlab hai? ¹⁰Jawāb meñ us ne kahā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gāi hai. Lekin main dūsron ko samjhāne ke lie tamsīleñ istemāl kartā hūn tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki ‘Wuh apnī āñkhoñ se dekheñge magar kuchh nahīñ jāneñge, wuh apne kānon se suneñge magar kuchh nahīñ samjheñge.’

Bij Bone Wāle kī Tamsīl kā Matlab

¹¹Tamsīl kā matlab yih hai: Bij se murād Allāh kā kalām hai. ¹²Rāh par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir Iblīs ā kar use un ke dilon se chhīn letā hai, aisā na ho ki wuh imān lā kar najāt pāeñ. ¹³Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sun kar use ḵhushī se qabūl to kar lete haiñ, lekin jaṛ nahīñ pakarte. Natije meñ agarche wuh kuchh der ke lie imān rakhte haiñ to bhī jab kisī āzmāish kā sāmnā karnā partā hai to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁴Ḵhudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān gire

hue dāne wuh log haiñ jo sunte to haiñ, lekin jab wuh chale jāte haiñ to rozmarā kī pareshāniyāñ, daulat aur zindagī kī aish-o-ishrat unheñ phalne-phūlne nahīñ detī. Natije meñ wuh phal lāne tak nahīñ pahuñchte. ¹⁵ Is ke muqābale meñ zarqhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jin kā dil diyānatdār aur achchhā hai. Jab wuh kalām sunte haiñ to wuh use apnāte aur sābitqadmī se taraqqī karte karte phal lāte haiñ.

Koī Charāgh ko Bartan ke nīche Nahīñ Chhupātā

¹⁶ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use kisī bartan yā chārpāi ke nīche nahīñ rakhtā, balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wālon ko nazar āe.

¹⁷ Jo kuchh bhī is waqt poshidā hai wuh ākhir meñ zāhir ho jāegā, aur jo kuchh bhī chhupā huā hai wuh mālūm ho jāegā aur raushnī meñ lāyā jāegā.

¹⁸ Chunāñche is par dhyān do ki tum kis tarah sunte ho. Kyoñki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, jabki jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jis ke

bāre meñ wuh khayāl kartā hai ki us kā hai.”

Īsā kī Māñ aur Bhāi

¹⁹ Ek din Īsā kī māñ aur bhāi us ke pās āe, lekin wuh hujūm kī wajah se us tak na pahuñch sake. ²⁰ Chunāñche Īsā ko ittalā dī gai, “Āp kī māñ aur bhāi bāhar khare haiñ aur āp se milnā chāhte haiñ.”

²¹ Us ne jawāb diyā, “Merī māñ aur bhāi wuh sab haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karte haiñ.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

²² Ek din Īsā ne apne shāgirdon se kahā, “Āo, ham jhīl ko pār karen.” Chunāñche wuh kashtī par sawār ho kar rawānā hue. ²³ Jab kashtī chālī jā rahī thī to Īsā so gayā. Achānak jhīl par āndhī āī. Kashtī pānī se bharne lagī aur dūbne kā khatrā thā. ²⁴ Phir unhoñ ne Īsā ke pās jā kar use jagā diyā aur kahā, “Ustād, ustād, ham tabāh ho rahe haiñ.”

Wuh jāg uṭhā aur āndhī aur maujon ko dāntā. Āndhī tham gai aur lahreñ bilkul sākit ho gaiñ.

²⁵ Phir us ne shāgirdon se pūchhā, “Tumhārā imān kahān hai?”

Un par khauf tārī ho gayā aur wuh saḡht hairān ho kar āpas meṁ kahne lage, “Ākhir yih kaun hai? Wuh hawā aur pānī ko bhī hukm detā hai, aur wuh us kī mānte haiṁ.”

Īsā Ek Garāsīnī Ādmī se Badrūheṁ Nikāl Detā Hai

²⁶ Phir wuh safr jārī rakhte hue Garāsā ke ilāqe ke kināre par pahuṁche jo jhīl ke pār Galil ke muqābil hai. ²⁷ Jab Īsā kashtī se utrā to shahr kā ek ādmī Īsā ko milā jo badrūhon kī girift meṁ thā. Wuh kāfī der se kapṛe pahne baḡhair chaltā phirtā thā aur apne ghar ke bajāe qabron meṁ rahtā thā. ²⁸ Īsā ko dekh kar wuh chillāyā aur us ke sāmne gir gayā. Ūñchī āwāz se us ne kahā, “Īsā Allāh T’ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Maiṁ minnat kartā hūṁ, mujhe azāb meṁ na ḍaleṁ.” ²⁹ Kyonkī Īsā ne nāpāk rūh ko hukm diyā thā, “Ādmī meṁ se nikal jā!” Is badrūh ne baṛī der se us par qabzā kiyā huā thā, is lie logon ne us ke hāth-pānw zanjiron se bāndh kar us kī pahrādārī karne kī koshish kī

thī, lekin befāyda. Wuh zanjiron ko toṛ ḍāltā aur badrūh use wīrān ilāqon meṁ bhagāe phirtī thī.

³⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Terā nām kyā hai?” Us ne jawāb diyā, “Lashkar.” Is nām kī wajah yih thī ki us meṁ bahut-sī badrūheṁ ghusī huī thiṁ. ³¹ Ab yih minnat karne lagīṁ, “Hameṁ athāh gaṛhe meṁ jāne ko na kahēṁ.”

³² Us waqt qarīb kī pahārī par suaron kā baṛā ḡhol char rahā thā. Badrūhon ne Īsā se iltamās kī, “Hameṁ un suaron meṁ dākhil hone deṁ.” Us ne ijāzat de di. ³³ Chunāṁche wuh us ādmī meṁ se nikal kar suaron meṁ jā ghusīṁ. Is par pūre ḡhol ke suar bhāḡ bhāḡ kar pahārī kī ḍhalān par se utre aur jhīl meṁ jhapṭ kar ḍūb mare.

³⁴ Yih dekh kar suaron ke gallābān bhāḡ gae. Unhon ne shahr aur dehāt meṁ is bāt kā charchā kiyā ³⁵ to log yih mālūm karne ke lie kī kyā huā hai apnī jaghon se nikal kar Īsā ke pās āe. Us ke pās pahuṁche to wuh ādmī milā jis se badrūheṁ nikal gai thiṁ. Ab wuh kapṛe pahne Īsā ke pānīwoṁ meṁ baiṭhā thā aur us kī zahni hālat ṭhīk thī. Yih dekh kar wuh ḍar gae. ³⁶ Jinhon ne sab kuchh dekhā

thā unhoñ ne logoñ ko batāyā ki is badrūh-giriftā ādmī ko kis tarah rihāi milī hai. ³⁷ Phir us ilāqe ke tamām logoñ ne Īsā se darḡhāst kī ki wuh unheñ chhoṛ kar chalā jāe, kyonki un par baṛā ḡhauf chhā gayā thā. Chunāñche Īsā kashti par sawār ho kar wāpas chalā gayā. ³⁸ Jis ādmī se badrūheñ nikal gai thīñ us ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

Lekin Īsā ne use ijāzat na dī balki kahā, ³⁹ “Apne ghar wāpas chalā jā aur dūsroñ ko wuh sab kuchh batā jo Allāh ne tere lie kiyā hai.”

Chunāñche wuh wāpas chalā gayā aur pūre shahr meñ logoñ ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Ḳhātūn

⁴⁰ Jab Īsā jhīl ke dūsre kināre par wāpas pahuñchā to logoñ ne us kā istaqbāl kiyā, kyonki wuh us ke intazār meñ the. ⁴¹ Itne meñ ek ādmī Īsā ke pās āyā jis kā nām Yāir thā. Wuh maqāmī ibādatḡhāne kā rāhnumā thā. Wuh Īsā ke pāñwoñ meñ gir kar minnat karne lagā, “Mere ghar chaleñ.” ⁴² Kyonki us kī

iklautī beṭī jo taqrīban bārah sāl kī thī marne ko thī.

Īsā chal paṛā. Hujūm ne use yoñ gherā huā thā ki sāñs lenā bhī mushkil thā. ⁴³ Hujūm meñ ek ḡhātūn thī jo bārah sāl se ḡhūn bahne ke marz se rihāi na pā sakī thī. Koī use shafā na de sakā thā. ⁴⁴ Ab us ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās ke kināre ko chhuā. Ḳhūn bahnā fauran band ho gayā. ⁴⁵ Lekin Īsā ne pūchhā, “Kis ne mujhe chhuā hai?”

Sab ne inkār kiyā aur Patras ne kahā, “Ustād, yih tamām log to āp ko gher kar dabā rahe haiñ.”

⁴⁶ Lekin Īsā ne isrār kiyā, “Kisī ne zarūr mujhe chhuā hai, kyonki mujhe mahsūs huā hai ki mujh meñ se tawānāi niklī hai.” ⁴⁷ Jab us ḡhātūn ne dekhā ki bhed khul gayā to wuh laraztī huī āi aur us ke sāmne gir gai. Pūre hujūm kī maujūdagī meñ us ne bayān kiyā ki us ne Īsā ko kyon chhuā thā aur ki chhūte hī use shafā mil gai thī. ⁴⁸ Īsā ne kahā, “Beṭī, tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se chali jā.”

⁴⁹ Īsā ne yih bāt abhī ḡhatm nahīñ kī thī ki ibādatḡhāne ke rāhnumā Yāir ke ghar se koī shaḡhs

ā pahuñchā. Us ne kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd taklīf na deñ.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne yih sun kar kahā, “Mat ghabrā. Faqt īmān rakh to wuh bach jāegī.”

⁵¹ Wuh ghar pahuñch gae to Īsā ne kisī ko bhī siwāe Patras, Yūhannā, Yāqūb aur beṭī ke wālidain ke andar āne kī ijāzat na dī. ⁵² Tamām log ro rahe aur chhātī pīt pīt kar mātām kar rahe the. Īsā ne kahā, “Ḳhāmosh! Wuh mar nahīn gaī balki so rahī hai.”

⁵³ Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage, kyonki wuh jānte the ki laṛkī mar gaī hai. ⁵⁴ Lekin Īsā ne laṛkī kā hāth pakar kar ūñchī āwāz se kahā, “Beṭī, jāg uṭh.” ⁵⁵ Laṛkī kī jān wāpas ā gaī aur wuh fauran uṭh khaṛī huī. Phir Īsā ne hukm diyā ki use kuchh khāne ko diyā jāe. ⁵⁶ Yih sab kuchh dekh kar us ke wālidain hairatzadā hue. Lekin us ne unheñ kahā ki is ke bāre meñ kisī ko bhī na batānā.

Īsā Bārah Rasūloñ ko Tablīgh

Karne Bhej Detā Hai

9 Is ke bād Īsā ne apne bārah shāgirdoñ ko ikaṭṭhā karke

unheñ badrūhoñ ko nikālne aur marizoñ ko shafā dene kī quwwat aur iḡhtiyār diyā. ² Phir us ne unheñ Allāh kī bādshāhī kī munādi karne aur shafā dene ke lie bhej diyā. ³ Us ne kahā, “Safr par kuchh sāth na lenā. Na lāṭhī, na sāmān ke lie baig, na roṭī, na paise aur na ek se zyādā sūt. ⁴ Jis ghar meñ bhī tum jāte ho us meñ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ⁵ Aur agar maqāmī log tum ko qabūl na karen to phir us shahr se nikalte waqt us kī gard apne pāñwoñ se jhār do. Yoñ tum un ke ḵhilāf gawāhī doge.”

⁶ Chunāñche wuh nikal kar gāñw gāñw jā kar Allāh kī ḵushḵhabrī sunāne aur marizoñ ko shafā dene lage.

Herodes Antipās Pareshān

Ho Jātā Hai

⁷ Jab Galīl ke hukmrān Herodes Antipās ne sab kuchh sunā jo Īsā kar rahā thā to wuh uljhan meñ paṛ gayā. Bāz to kah rahe the ki Yahyā baptismā dene wālā jī uṭhā hai. ⁸ Auroñ kā ḵhayāl thā ki Iliyās Nabī Īsā meñ zāhir huā hai yā ki qadīm zamāne kā koī aur nabī jī uṭhā hai. ⁹ Lekin Herodes ne kahā,

“Main ne khud Yahyā kā sar qalam karwāyā thā. To phir yih kaun hai jis ke बारे में main is qism ki batēn suntā hūn?” Aur wuh us se milne ki koshish karne lagā.

Īsā 5000 Afrād ko Khānā

Khilātā Hai

¹⁰ Rasūl wāpas āe to unhoṅ ne Īsā ko sab kuchh sunāyā jo unhoṅ ne kiya thā. Phir wuh unheṅ alag le jā kar Bait-saidā nāmī shahr में āyā. ¹¹ Lekin jab logoṅ ko patā chalā to wuh un ke pichhe wahān pahunch gae. Īsā ne unheṅ āne diyā aur Allāh ki bādshāhi ke बारे में tālīm di. Sāth sāth us ne marizoṅ ko shafā bhī di. ¹² Jab dīn dhalne lagā to bārah shāgirdoṅ ne pās ā kar us se kahā, “Logoṅ ko ruḵsat kar deṅ tāki wuh irdgird ke dehātoṅ aur bastiyōṅ में jā kar rāt thaharne aur khāne kā band-o-bast kar sakeṅ, kyonki is wirān jagah में kuchh nahīn milegā.”

¹³ Lekin Īsā ne unheṅ kahā, “Tum khud inheṅ kuchh khāne ko do.”

Unhoṅ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāṅ aur do machhliyāṅ haiṅ. Yā kyā ham jā kar in tamām logoṅ ke lie khānā

khariḍ lāeṅ?” ¹⁴ (Wahān taqriban 5,000 mard the.)

Īsā ne apne shāgirdoṅ se kahā, “Tamām logoṅ ko gurohoṅ में taqsim karke biṭhā do. Har guroh pachās afrād par mushtamil ho.”

¹⁵ Shāgirdoṅ ne aisā hī kiya aur sab ko biṭhā diyā. ¹⁶ Is par Īsā ne un pāñch roṭiyōṅ aur do machhliyoṅ ko le kar āsmān ki taraf nazar uṭhāi aur un ke lie shukrguzārī ki duā ki. Phir us ne unheṅ toṛ toṛ kar shāgirdoṅ ko diyā tāki wuh logoṅ में taqsim kareṅ. ¹⁷ Aur sab ne jī bhar kar khāyā. Is ke bād jab bache hue ṭukre jamā kie gae to bārah ṭokre bhar gae.

Patras kā Iqrār

¹⁸ Ek dīn Īsā akelā duā kar rahā thā. Sirf shāgird us ke sāth the. Us ne un se pūchhā, “Main ām logoṅ ke nazdik kaun hūn?”

¹⁹ Unhoṅ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiṅ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiṅ. Kuchh yih bhī kahte haiṅ ki qadīm zamāne kā koī nabī jī uṭhā hai.”

²⁰ Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdik main kaun hūn?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Allāh ke Masih haiñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²¹ Yih sun kar Īsā ne unheñ yih bāt kisī ko bhī batāne se manā kiyā. ²² Us ne kahā, “Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariat ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin tīsre din wuh jī uṭhegā.”

²³ Phir us ne sab se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur har roz apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ²⁴ Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī khatir apnī jān kho de wuhī use bachāegā. ²⁵ Kyā fāyda hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsīl ho jāe magar wuh apnī jān se mahrūm ho jāe yā use is kā nuqsān uṭhānā pare? ²⁶ Jo bhī mere aur merī bātoñ ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne aur apne Bāp ke aur muqaddas farishtoñ ke jalāl meñ

āegā. ²⁷ Main tum ko sach batātā hūn, yahān kuchh aise log khare haiñ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhi ko dekheñge.”

Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

²⁸ Taqrīban āṭh din guzar gae. Phir Īsā Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth le kar duā karne ke lie pahar par charh gayā. ²⁹ Wahān duā karte karte us ke chehre kī sūrat badal gai aur us ke kapre safed ho kar bijli kī tarah chamakne lage. ³⁰ Achānak do mard zāhir ho kar us se muḥtātib hue. Ek Mūsā aur dūsrā Iliyās thā. ³¹ Un kī shakl-o-sūrat purjalāl thī. Wuh Īsā se is ke बारे meñ bāt karne lage ki wuh kis tarah Allāh kā maqsad pūrā karke Yarūshalam meñ is duniyā se kūch kar jāegā. ³² Patras aur us ke sāthiyoñ ko gahrī nīnd ā gai thī, lekin jab wuh jāg uṭhe to Īsā kā jalāl dekhā aur yih ki do ādmī us ke sāth khare haiñ. ³³ Jab wuh mard Īsā ko chhoṛ kar rawānā hone lage to Patras ne kahā, “Ustād, kitnī achchhi bāt hai ki ham yahān haiñ. Āeñ, ham tīn jhoñpīyāñ banāeñ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur

ek Iliyās ke lie.” Lekin wuh nahīn jāntā thā ki kyā kah rahā hai.

³⁴ Yih kahte hī ek bādal ā kar un par chhā gayā. Jab wuh us meñ dākḥil hue to dahshatzadā ho gae.

³⁵ Phir bādal se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā chunā huā Farzand hai, is kī suno.”

³⁶ Āwāz khatm huī to Īsā akelā hī thā. Aur un dinon meñ shāgirdon ne kisi ko bhī is wāqīye ke bāre meñ na batāyā balki kḥāmosh rahe.

Īsā Laṛke meñ se Badrūh

Nikāltā Hai

³⁷ Agle din wuh pahār se utar āe to ek baṛā hujūm Īsā se milne āyā.

³⁸ Hujūm meñ se ek ādmī ne ūnchī āwāz se kahā, “Ustād, mehrbānī karke mere beṭe par nazar karen. Wuh merā iklautā beṭā hai. ³⁹ Ek badrūh use bār bār apnī girift meñ le letī hai. Phir wuh achānak chīkheñ mārne lagtā hai. Badrūh use jhanjhoṛ kar itnā tang kartī hai ki us ke muñh se jhāg nikalne lagtā hai. Wuh use kuchal kuchal kar mushkil se chhoṛtī hai. ⁴⁰ Main ne āp ke shāgirdon se darḥāst kī thī ki wuh use nikāleñ, lekin wuh nākām rahe.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Īmān se kḥālī aur ṭeṛhī nasl! Main kab tak tumhāre pās rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ?” Phir us ne ādmī se kahā, “Apne beṭe ko le ā.”

⁴² Beṭā Īsā ke pās ā rahā thā to badrūh use zamīn par paṭaḥ kar jhanjhoṛne lagī. Lekin Īsā ne nāpāk rūh ko ḍānt kar bachche ko shafā dī. Phir us ne use wāpas bāp ke sapurd kar diyā. ⁴³ Tamām log Allāh kī azīm qudrat ko dekh kar hakkā-bakkā rah gae.

Īsā kī Maut kā Dūsrā Elān

Abhī sab un tamām kāmon par tājjub kar rahe the jo Īsā ne hāl hī meñ kie the ki us ne apne shāgirdon se kahā, ⁴⁴ “Merī is bāt par kḥūb dhyān do, Ibn-e-Ādam ko ādmiyon ke hawāle kar diyā jāegā.” ⁴⁵ Lekin shāgird is kā matlab na samjhe. Yih bāt un se poshīdā rahī aur wuh ise samajh na sake. Nīz, wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ḍarte bhī the.

Kaun Sab se Baṛā Hai?

⁴⁶ Phir shāgird bahs karne lage ki ham meñ se kaun sab se baṛā hai.

⁴⁷ Lekin Īsā jāntā thā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne ek chhoṭe bachche ko le kar apne pās kharā kiyā ⁴⁸ aur un se kahā, “Jo mere nām meñ is bachche ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. Chunāñche tum meñ se jo sab se chhoṭā hai wuhī baṛā hai.”

Jo Tumhāre ḳhilāf Nahīn Wuh Tumhāre Haq meñ Hai

⁴⁹ Yūhannā bol uṭhā, “Ustād, ham ne kisī ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyonki wuh hamāre sāth mil kar āp kī pairawī nahīn kartā.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā, kyonki jo tumhāre ḳhilāf nahīn wuh tumhāre haq meñ hai.”

Ek Sāmārī Gāñw Īsā ko Ṭhaharne Nahīn Detā

⁵¹ Jab wuh waqt qarīb āyā ki Īsā ko āsmān par uṭhā liyā jāe to wuh baṛe azm ke sāth Yarūshalām kī taraf safr karne lagā. ⁵² Is maqsad ke taht us ne apne āge qāsīd bhej die. Chalthe chalte wuh Sāmariyon

ke ek gāñw meñ pahuñche jahāñ wuh us ke lie ṭhaharne kī jagah taiyār karnā chāhte the. ⁵³ Lekin gāñw ke logoñ ne Īsā ko ṭikne na diyā, kyonki us kī manzil-e-maqsūd Yarūshalām thī. ⁵⁴ Yih dekh kar us ke shāgird Yāqūb aur Yūhannā ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā [Iliyās kī tarah] ham kahanē kī āsmān par se āg nāzil ho kar in ko bhasm kar de?”

⁵⁵ Lekin Īsā ne muṛ kar unheñ ḍāntā [aur kahā, “Tum nahīn jānte ki tum kis qism kī rūh ke ho. Ibn-e-Ādam is lie nahīn āyā ki logoñ ko halāk kare balki is lie ki unheñ bachāe.”] ⁵⁶ Chunāñche wuh kisī aur gāñw meñ chale gae.

Pairawī kī Sanjīdagi

⁵⁷ Safr karte karte kisī ne rāste meñ Īsā se kahā, “Jahāñ bhī āp jāen mainī āp ke pichhe chaltā rahūngā.”

⁵⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyāñ apne bhaṭoñ meñ aur parinde apne ghoñsloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīn.”

⁵⁹ Kisī aur se us ne kahā, “Mere pichhe ho le.”

Lekin us ādmī ne kahā, “Ḳhudāwand, mujhe pahle jā kar

apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

⁶⁰Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Murdoñ ko apne murde dafnāne de. Tū jā kar Allāh kī bādshāhī kī munādi kar.”

⁶¹Ek aur ādmī ne yih māzarat chāhī, “Ḳhudāwand, main zarūr āp ke pīchhe ho lūngā. Lekin pahle mujhe apne ghar wāloñ ko ḵhairbād kahne deñ.”

⁶²Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī hal chalāte hue pīchhe kī taraf dekhe wuh Allāh kī bādshāhī ke lāyq nahīn hai.”

Īsā 72 Shāgirdoñ ko Munādi ke lie Bhejtā Hai

10 Is ke bād Ḳhudāwand ne mazīd 72 shāgirdoñ ko muqarrar kiyā aur unheñ do do karke apne āge har us shahr aur jagah bhej diyā jahān wuh abhī jāne ko thā. ²Us ne un se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr thoṛe. Is lie fasal ke mālik se darkhāst karo ki wuh fasal kātne ke lie mazīd mazdūr bhej de. ³Ab rawānā ho jāo, lekin zahan meñ yih bāt rakho ki tum bheṛ ke bachchoñ kī mānind ho jinheñ main bheṛiyon

ke darmiyān bhej rahā hūn. ⁴Apne sāth na baṭwā le jānā, na sāmān ke lie baig, na jūte. Aur rāste meñ kisī ko bhī salām na karnā. ⁵Jab bhī tum kisī ke ghar meñ dāḵhil ho to pahle yih kahnā, ‘Is ghar kī salāmatī ho.’ ⁶Agar us meñ salāmatī kā koī bandā hogā to tumhārī barkat us par ṭahregī, warnā wuh tum par lauṭ āegī. ⁷Salāmatī ke aise ghar meñ ṭahro aur wuh kuchh khāo-piyo jo tum ko diyā jāe, kyonki mazdūr apnī mazdūrī kā haqdār hai. Muḵhtalif gharoñ meñ ghūmte na phiro balki ek hī ghar meñ raho. ⁸Jab bhī tum kisī shahr meñ dāḵhil ho aur log tum ko qabūl karen to jo kuchh wuh tum ko khāne ko deñ use khāo. ⁹Wahān ke marīzoñ ko shafā de kar batāo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai. ¹⁰Lekin agar tum kisī shahr meñ jāo aur log tum ko qabūl na karen to phir shahr kī saṛakoñ par khaṛe ho kar kaho, ¹¹‘Ham apne jūtoñ se tumhāre shahr kī gard bhī jhār dete haiñ. Yoñ ham tumhāre ḵhilāf gawāhī dete haiñ. Lekin yih jān lo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gai hai.’ ¹²Main tum ko batātā hūn ki us dīn us shahr kī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.

Taubā na Karne Wāle Shahroñ par Afsos

¹³ Ai K̄hurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahāñ ke log kab ke t̄at̄ oṛh kar aur sar par rākh dāl kar taubā kar chuke hote. ¹⁴ Jī hāñ, adālat ke din tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. ¹⁵ Aur tū ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīñ, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahuñchegā.

¹⁶ Jis ne tumhārī sunī us ne merī bhī sunī. Aur jis ne tum ko radd kiyā us ne mujhe bhī radd kiyā. Aur mujhe radd karne wāle ne use bhī radd kiyā jis ne mujhe bhejā hai.”

72 Shāgirdoñ kī Wāpasī

¹⁷ 72 shāgird lauṭ āe. Wuh bahut k̄hush the aur kahne lage, “K̄hudāwand, jab ham āp kā nām lete haiñ to badrūheñ bhī hamāre tābe ho jātī haiñ.”

¹⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Iblīs mujhe nazar āyā aur wuh bijli kī tarah āsmān se gir rahā thā. ¹⁹ Dekho, maiñ ne tum ko sāñpoñ aur

bichchhuoñ par chalne kā iḳhtiyār diyā hai. Tum ko dushman kī pūrī tāqat par iḳhtiyār hāsil hai. Kuchh bhī tum ko nuqsān nahīñ pahuñchā sakegā. ²⁰ Lekin is wajah se k̄hushī na manāo ki badrūheñ tumhāre tābe haiñ, balki is wajah se ki tumhāre nām āsmān par darj kie gae haiñ.”

Bāp kī Tamjīd

²¹ Usī waqt Īsā Rūhul-quds meñ k̄hushī manāne lagā. Us ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Maiñ terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāt dāñaoñ aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī hai. Hāñ mere Bāp, kyonki yihī tujhe pasand āyā.

²² Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī nahīñ jāntā ki Farzand kaun hai siwāe Bāp ke. Aur koī nahīñ jāntā ki Bāp kaun hai siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand yih zāhir karnā chāhtā hai.”

²³ Phir Īsā shāgirdoñ kī taraf muṛā aur alahdagī meñ un se kahne lagā, “Mubārak haiñ wuh āñkheñ jo wuh kuchh dekhtī haiñ jo tum ne dekhā hai. ²⁴ Maiñ tum

ko batātā hūn ki bahut-se nabī aur bādshāh yih dekhnā chāhte the jo tum dekhte ho, lekin unhoñ ne na dekhā. Aur wuh yih sunane ke ārzūmand the jo tum sunte ho, lekin unhoñ ne na sunā.”

Nek Sāmari ki Tamsil

²⁵ Ek mauqe par shariyat kā ek ālim Īsā ko phānsāne kī khatir kharā huā. Us ne pūchhā, “Ustād, main kyā kyā karne se mīrās mein abadi zindagi pā saktā hūn?”

²⁶ Īsā ne us se kahā, “Shariyat mein kyā likhā hai? Tū us mein kyā parhtā hai?”

²⁷ Ādmī ne jawāb diyā, “‘Rab apne Kḥudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apnī pūrī tāqat aur apne pūre zahan se pyār karnā.’ Aur ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’”

²⁸ Īsā ne kahā, “Tū ne thik jawāb diyā. Aisā hī kar to zindā rahegā.”

²⁹ Lekin ālim ne apne āp ko durust sābit karne kī gharz se pūchhā, “To merā paṛosī kaun hai?”

³⁰ Īsā ne jawāb mein kahā, “Ek ādmī Yarūshalam se Yarihū kī taraf jā rahā thā ki wuh ḍakuon ke hathon mein par gayā. Unhon ne

us ke kapre utār kar use khūb mārā aur adhmūā chhor kar chale gae.

³¹ Ittifāq se ek imām bhī usī rāste par Yarihū kī taraf chal rahā thā. Lekin jab us ne zaḥmī ādmī ko dekhā to rāste kī parli taraf ho kar āge nikal gayā. ³² Lāwī qabile kā ek khādim bhī wahān se guzarā. Lekin wuh bhī rāste kī parli taraf se āge nikal gayā. ³³ Phir Sāmariya kā ek musāfir wahān se guzarā. Jab us ne zaḥmī ādmī ko dekhā to use us par tars āyā. ³⁴ Wuh us ke pās gayā aur us ke zaḥmon par tel aur mai lagā kar un par paṭṭiyān bāndh diñ. Phir us ko apne gadhe par biṭhā kar sarāy tak le gayā. Wahān us ne us kī mazid dekh-bhāl kī. ³⁵ Agle din us ne chāndī ke do sikke nikāl kar sarāy ke mālik ko diye aur kahā, ‘Is kī dekh-bhāl karnā. Agar kharchā is se baḥ kar huā to main wāpasī par adā kar dūngā.’”

³⁶ Phir Īsā ne pūchhā, “Ab terā kyā khayāl hai, ḍakuon kī zad mein āne wāle ādmī kā paṛosī kaun thā? Imām, Lāwī yā Sāmari?”

³⁷ Ālim ne jawāb diyā, “Wuh jis ne us par rahm kiyā.”

Īsā ne kahā, “Bilkul thik. Ab tū bhī jā kar aisā hī kar.”

Īsā Mariyam aur Marthā ke Ghar Jātā Hai

³⁸ Phir Īsā shāgirdon ke sāth āge niklā. Chalte chalte wuh ek gānw meñ pahunchā. Wahān kī ek aurat banām Marthā ne use apne ghar meñ khushāmdid kahā. ³⁹ Marthā kī ek bahan thī jis kā nām Mariyam thā. Wuh Ḳhudāwand ke pānwoñ meñ baiṭh kar us kī bāteñ sunane lagī ⁴⁰ jabki Marthā mehmānoñ kī khidmat karte karte thak gai. Ākhirkār wuh Īsā ke pās ā kar kahne lagī, “Ḳhudāwand, kyā āp ko parwā nahīn ki merī bahan ne mehmānoñ kī khidmat kā pūrā intazām mujh par chhoṛ diyā hai? Us se kaheñ ki wuh merī madad kare.”

⁴¹ Lekin Ḳhudāwand Īsā ne jawāb meñ kahā, “Marthā, Marthā, tū bahut-sī fikroñ aur pareshāniyoñ meñ paṛ gai hai. ⁴² Lekin ek bāt zarūrī hai. Mariyam ne behtar hissā chun liyā hai aur yih us se chhīnā nahīn jāegā.”

Duā Kis Tarah Karnī Hai

11 Ek din Īsā kahiñ duā kar rahā thā. Jab wuh fāriḡh

huā to us ke kisi shāgird ne kahā, “Ḳhudāwand, hameñ duā karnā sikhāeñ, jis tarah Yahyā ne bhī apne shāgirdon ko duā karne kī tālīm di.”

² Īsā ne kahā, “Duā karte waqt yoñ kahnā,

Ai Bāp,

terā nām muqaddas mână jāe.

Terī bādshāhi āe.

³ Har roz hameñ hamārī roz kī roṭi de.

⁴ Hamāre gunāhoñ ko muāf kar.

Kyoñki ham bhī har ek ko muāf karte haiñ

jo hamārā gunāh kartā hai.^a

Aur hameñ āzmāish meñ na paṛne de.”

Māṅgte Raho

⁵ Phir us ne un se kahā, “Agar tum meñ se koī ādhī rāt ke waqt apne dost ke ghar jā kar kahe, ‘Bhāi, mujhe tīn roṭiyāñ de, bād meñ maiñ yih wāpas kar dūngā.

⁶ Kyoñki merā dost safr karke mere pās āyā hai aur maiñ use khāne ke lie kuchh nahīn de saktā.’ ⁷ Ab farz karo ki yih dost andar se jawāb de, ‘Mehrbānī karke mujhe tang na kar. Darwāze par tālā lagā hai aur

^a Lafzī tarjumā: jo hamārā qarzdār hai.

mere bachche mere sāth bistar par haiñ, is lie main tujhe dene ke lie uṭh nahīñ saktā.’ ⁸ Lekin main tum ko yih batātā hūñ ki agar wuh dosti kī khātir na bhī uṭhe, to bhī wuh apne dost ke bejā isrār kī wajah se us kī tamām zarūrat pūrī karegā.

⁹ Chunāñche māñgte raho to tum ko diyā jāegā, ḍhūñḍte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭāte raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ¹⁰ Kyonki jo bhī māñgtā hai wuh pātā hai, jo ḍhūñḍtā hai use miltā hai aur jo khaṭkhaṭātā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ¹¹ Tum bāpoñ meñ se kaun apne beṭe ko sāñp degā agar wuh machhli māñge? ¹² Yā kaun use bichchhū degā agar wuh anḍā māñge? Koī nahīñ! ¹³ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhī chīzeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī bāt hai ki āsmānī Bāp apne māñgne wāloñ ko Rūhul-quds degā.”

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

¹⁴ Ek din Īsā ne ek aisī badrūh nikāl dī jo gūñgī thī. Jab wuh gūñge ādmī meñ se niklī to wuh bolne lagā.

Wahāñ par jamā log hakkā-bakkā rah gae. ¹⁵ Lekin bāz ne kahā, “Yih to badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

¹⁶ Auroñ ne use āzmāne ke lie kisī ilāhī nishān kā mutālabā kiya. ¹⁷ Lekin Īsā ne un ke khayālāt jāñ kar kahā, “Jis bādshāhī meñ bhī phūṭ par jāe wuh tabāh ho jāegī, aur jis gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī khāk meñ mil jāegā. ¹⁸ Tum kahte ho ki main Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūñ. Lekin agar Iblīs meñ phūṭ par gai hai to phir us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁹ Dūsrā sawāl yih hai, agar main Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūñ to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunāñche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁰ Lekin agar main Allāh kī qudrat se badrūhoñ ko nikāltā hūñ to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²¹ Jab tak koī zorāwar ādmī hathiyāroñ se lais apne ḍere kī pahrādārī kare us waqt tak us kī milkīyat mahfūz rahtī hai. ²² Lekin agar koī zyādā tāqatwar shaḥs hamlā karke us par ḡhālib āe to wuh us ke aslāh par qabzā karegā

jis par us kā bharosā thā, aur lūṭā huā māl apne logoñ meñ taqsim kar degā.

²³ Jo mere sāth nahīn wuh mere kḥilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīn kartā wuh bikhertā hai.

Badrūh kī Wāpasī

²⁴ Jab koī badrūh kisī shaḥs meñ se nikalti hai to wuh wīrān ilāqoñ meñ se guzartī huī ārām kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīn miltā to wuh kahtī hai, ‘Main apne us ghar meñ wāpas chalī jāūngī jis meñ se niklī thī.’

²⁵ Wuh wāpas ā kar dekḥtī hai ki kisī ne jhārū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ²⁶ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ ḍhūṇḍ lātī hai jo us se badtar hotī haiñ, aur wuh sab us shaḥs meñ ghus kar rahne lagtī haiñ. Chunāñche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jātī hai.”

Kaun Mubāarak Hai?

²⁷ Īsā abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek aurat ne ūñchī āwāz se kahā, “Āp kī mān mubāarak hai jis ne āp ko janm diyā aur āp ko dūdh pilāyā.”

²⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Bāt yih nahīn hai. Haqīqat meñ wuh mubāarak haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karte haiñ.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

²⁹ Sunane wāloñ kī tādād bahut baḥ gaī to wuh kahne lagā, “Yih nasl sharīr hai, kyonki yih mujh se ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin ise koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus ke nishān ke. ³⁰ Kyonki jis tarah Yūnus Nīnwā Shahr ke bāshindoñ ke lie nishān thā bilkul usī tarah Ibn-e-Ādam is nasl ke lie nishān hogā.

³¹ Qiyāmat ke dīn junūbī mulk Sabā kī malikā is nasl ke logoñ ke sāth kharī ho kar unheñ mujrim qarār degī. Kyonki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke lie āī thī jabki yahān wuh hai jo Sulemān se bhī baḥā hai. ³² Us dīn Nīnwā ke bāshinde bhī is nasl ke logoñ ke sāth kharē ho kar unheñ mujrim ṭahraēnge. Kyonki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahān wuh hai jo Yūnus se bhī baḥā hai.

Badan kī Raushnī

³³Jab koī shaḡhs charāḡh jalātā hai to na wuh use chhupātā, na bartan ke nīche rakhtā balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wāloñ ko nazar āe. ³⁴Terī āñkh tere badan kā charāḡh hai. Agar terī āñkh ṭhīk ho to terā pūrā jism raushan hogā. Lekin agar āñkh ḡharāb ho to pūrā jism andherā hī andherā hogā. ³⁵Ḳhabardār! Aisā na ho ki jo raushnī tere andar hai wuh haqīqat meñ tārīkī ho. ³⁶Chunāñche agar terā pūrā jism raushan ho aur koī bhī hissā tārīk na ho to phir wuh bilkul raushan hogā, aisā jaisā us waqt hotā hai jab charāḡh tujhe apne chamakne-damakne se raushan kar detā hai.”

Farīsiyōñ par Afsos

³⁷Īsā abhī bāt kar rahā thā ki kisi Farīsī ne use khāne kī dāwat dī. Chunāñche wuh us ke ghar meñ jā kar khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁸Mezbān baṛā hairān huā, kyonki us ne dekhā ki Īsā hāth dhoe baḡhair khāne ke lie baiṭh gayā hai. ³⁹Lekin Ḳhudāwand ne us se kahā, “Dekho, tum Farīsī bāhar

se har pyāle aur bartan kī safāi karte ho, lekin andar se tum lūṭ-mār aur sharārat se bhare hote ho. ⁴⁰Nādāno! Allāh ne bāhar wāle hisse ko ḡhalaḡ kiyā, to kyā us ne andar wāle hisse ko nahiñ banāyā? ⁴¹Chunāñche jo kuchh bartan ke andar hai use ḡharīboñ ko de do. Phir tumhāre lie sab kuchh pāk-sāf hogā.

⁴²Farīsiyo, tum par afsos! Kyonki ek taraf tum paudīnā, sadāb aur bāḡh kī har qism kī tarkārī kā daswāñ hissā Allāh ke lie maḡhsūs karte ho, lekin dūsri taraf tum insāf aur Allāh kī muhabbat ko nazarandāz karte ho. Lāzim hai ki tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo.

⁴³Farīsiyo, tum par afsos! Kyonki tum ibādatḡhānoñ kī izzat kī kursiyoñ par baiṭhne ke lie bechain rahte aur bāzār meñ logon kā salām sunane ke lie tarāpte ho. ⁴⁴Hāñ, tum par afsos! Kyonki tum poshidā qabroñ kī mānind ho jin par se log nādānistā taur par guzarte haiñ.”

⁴⁵Shariāt ke ek ālim ne etarāz kiyā, “Ustād, āp yih kah kar hamārī bhī be’izzati karte haiñ.”

⁴⁶Īsā ne jawāb diyā, “Tum shariāt ke ālimon par bhī afsos! Kyonki

tum logoñ par bhārī bojh ḍāl dete ho jo mushkil se uṭhāyā jā saktā hai. Na sirf yih balki tum ḵhud is bojh ko apnī ek unglī bhī nahīn lagāte. ⁴⁷Tum par afsos! Kyoñki tum nabiyōñ ke mazār banā dete ho, un ke jinheñ tumhāre bāpdādā ne mār ḍālā. ⁴⁸Is se tum gawāhī dete ho ki tum wuh kuchh pasand karte ho jo tumhāre bāpdādā ne kiya. Unhoñ ne nabiyōñ ko qatl kiya jabki tum un ke mazār tāmīr karte ho. ⁴⁹Is lie Allāh kī hikmat ne kahā, ‘Main un meñ nabī aur rasūl bhej dūngī. Un meñ se bāz ko wuh qatl karenge aur bāz ko satāenge.’ ⁵⁰Nātiye meñ yih nasl tamām nabiyōñ ke qatl kī zimmedār ṭhahregī—duniyā kī takhlīq se le kar āj tak, ⁵¹yānī Hābīl ke qatl se le kar Zakariyāh ke qatl tak, jise Baitul-muqaddas ke sahan meñ maujūd qurbāngāh aur Baitul-muqaddas ke darwāze ke darmiyān qatl kiya gayā. Hāñ, main tum ko batātā hūñ ki yih nasl zarūr un kī zimmedār ṭhahregī.

⁵²Sharīat ke ālimo, tum par afsos! Kyoñki tum ne ilm kī kunjī ko chhīn liyā hai. Na sirf yih ki tum ḵhud dāḵhil nahīn hue, balki tum ne dāḵhil hone wāloñ ko bhī rok liya.”

⁵³Jab Īsā wahāñ se niklā to ālim aur Farīsī us ke saḵht muḵhālīf ho gae aur baṛe ḡhaur se us kī pūchh-gachh karne lage. ⁵⁴Wuh is tāk meñ rahe ki use muñh se niklī kīsī bāt kī wajah se pakareñ.

Riyākārī se Ḵhabardār Raho!

12 Itne meñ kāi hazār log jamā ho gae the. Baṛī tādād kī wajah se wuh ek dūse par gire parṭe the. Phir Īsā apne shāgirdoñ se yih bāt karne lagā, “Farīsīyoñ ke ḵhamīr yānī riyākārī se ḵhabardār! ²Jo kuchh bhī abhī chhupā huā hai use āḵhir meñ zāhir kiya jāegā aur jo kuchh bhī is waqt poshidā hai us kā rāz āḵhir meñ khul jāegā. ³Is lie jo kuchh tum ne andhere meñ kahā hai wuh roz-e-raushan meñ sunāyā jāegā aur jo kuchh tum ne andarūnī kamroñ kā darwāzā band karke āhistā āhistā kān meñ bayān kiya hai us kā chhatoñ se elān kiya jāegā.

Kis se Ḍarnā Chāhie?

⁴Mere azīzo, un se mat ḍarnā jo sirf jism ko qatl karte hain aur mazīd nuqsān nahīn pahuñchā sakte. ⁵Main tum ko batātā hūñ

ki kis se ḍarnā hai. Allāh se ḍaro, jo tumheñ halāk karne ke bād jahannum meñ phaiñkne kâ iḡhtiyār bhī rakhtā hai. Jī hāñ, usī se ḡhauf khāo.

⁶ Kyā pāñch chiṛiyāñ do poison meñ nahīñ biktīñ? To bhī Allāh har ek kī fikr karke ek ko bhī nahīñ bhūltā. ⁷ Hāñ, balki tumhāre sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. Lihāzā mat ḍaro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chiṛiyon se kahīñ zyādā hai.

Masīh kâ Iqrār yâ Inkâr Karne ke Natije

⁸ Maiñ tum ko batātā hūñ, jo bhī logoñ ke sāmne merā iqrār kare us kâ iqrār Ibn-e-Ādam bhī farishton ke sāmne karegā. ⁹ Lekin jo logoñ ke sāmne merā inkâr kare us kâ bhī Allāh ke farishton ke sāmne inkâr kiyā jāegā.

¹⁰ Aur jo bhī Ibn-e-Ādam ke ḡhilāf bāt kare use muāf kiyā jā saktā hai. Lekin jo Rūhul-quds ke ḡhilāf kufr bake use muāf nahīñ kiyā jāegā.

¹¹ Jab log tum ko ibādatḡhānoñ meñ aur hākimoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke sāmne ḡhasīḡ kar le jāenge to yih sochte sochte pareshān na

ho jānā ki maiñ kis tarah apnā difā karūñ yâ kyā kahūñ, ¹² kyonki Rūhul-quds tum ko usī waqt sikhā degā ki tum ko kyā kahnā hai.”

Nādān Amīr kī Tamsil

¹³ Kisī ne bhīṛ meñ se kahā, “Ustād, mere bhāī se kaheñ ki mīrās kâ merā hissā mujhe de.”

¹⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Bhāī, kis ne mujhe tum par jaj yâ taqṡīm karne wālā muqarrar kiyā hai?” ¹⁵ Phir us ne un se mazīd kahā, “Ḳhabardār! Har qism ke lālach se bache rahnā, kyonki insān kī zindagī us ke māl-o-daulat kī kasrat par munhasir nahīñ.”

¹⁶ Us ne unheñ ek tamsil sunāī. “Kisī amīr ādmī kī zamīn meñ achchhī fasal paidā huī. ¹⁷ Chunāñche wuh sochne lagā, ‘Ab maiñ kyā karūñ? Mere pās to itnī jagah nahīñ jahāñ maiñ sab kuchh jamā karke rakhūñ.’ ¹⁸ Phir us ne kahā, ‘Maiñ yih karūñgā ki apne godāmoñ ko ḡhā kar in se baṛe tāmīr karūñgā. Un meñ apnā tamām anāj aur bāqī paidāwār jamā kar lūngā. ¹⁹ Phir maiñ apne āp se kahūngā ki lo, in achchhī chīzoñ se terī zarūriyāt bahut sāloñ

tak pūrī hotī raheṅgī. Ab ārām kar. Khā, pī aur khushī manā.’ ²⁰ Lekin Allāh ne us se kahā, ‘Ahmaq! Isī rāt tū mar jāegā. To phir jo chīzeṅ tū ne jamā kī haiṅ wuh kis kī hoṅgī?’

²¹ Yihī us shaḳhs kā anjām hai jo sirf apne lie chīzeṅ jamā kartā hai jabki wuh Allāh ke sāmne ḡharīb hai.”

Allāh par Bharosā

²² Phir Īsā ne apne shāgirdoṅ se kahā, “Is lie apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie pareshān na raho ki hāy, main kyā khāūn. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, main kyā pahnūn. ²³ Zindagī to khāne se zyādā aham hai aur jism poshāk se zyādā. ²⁴ Kawwoṅ par ḡhaur karo. Na wuh bij bote, na fasleṅ kātṭe haiṅ. Un ke pās na sṭor hotā hai, na godām. To bhī Allāh khud unheṅ khānā khilātā hai. Aur tumhārī qadar-o-qīmat to parindōṅ se kahīn zyādā hai. ²⁵ Kyā tum meṅ se koī fikr karte karte apnī zindagī meṅ ek lamhe kā bhī izāfā kar saktā hai? ²⁶ Agar tum fikr karne se itnī chhoṭī-sī tabdilī bhī nahīn lā sakte to phir tum bāqī bātoṅ ke bāre meṅ kyon fikrmand ho? ²⁷ Ḡhaur karo ki

sosan ke phūl kis tarah ugte haiṅ. Na wuh mehnat karte, na kātṭe haiṅ. Lekin main tumheṅ batātā hūn ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kapṛoṅ se mulabbas nahīn thā jaise un meṅ se ek. ²⁸ Agar Allāh us ḡhās ko jo āj maidān meṅ hai aur kal āg meṅ jhoṅkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīn karegā?

²⁹ Is kī talāsh meṅ na rahnā ki kyā khāoge yā kyā piyoge. Aisī bātoṅ kī wajah se bechain na raho. ³⁰ Kyonki duniyā meṅ jo īmān nahīn rakhte wuhī in tamām chīzoṅ ke pīchhe bhāgte rahte haiṅ, jabki tumhāre Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in kī zarūrat hai. ³¹ Chunāṅche usī kī bādshāhī kī talāsh meṅ raho. Phir yih tamām chīzeṅ bhī tum ko mil jāeṅgī.

Āsmān par Daulat Jamā Karnā

³² Ai chhoṭe galle, mat ḍarnā, kyonki tumhāre Bāp ne tum ko bādshāhī denā pasand kiyā. ³³ Apnī milkīyat bech kar ḡharīboṅ ko de denā. Apne lie aise baṭwe banwāo jo nahīn ghiste. Apne lie āsmān par

aisā k̄hazānā jamā karo jo kabhī k̄hatm nahīn hogā aur jahān na koī chor āegā, na koī kīrā use k̄harāb karegā. ³⁴ Kyoṅki jahān tumhārā k̄hazānā hai wahīn tumhārā dil bhī lagā rahegā.

Har Waqt Taiyār Naukar

³⁵ K̄hidmat ke lie taiyār khare raho aur is par dhyān do ki tumhāre charāgh jalte raheṅ. ³⁶ Yānī aise naukaron kī mānind jin kā mālik kisī shādī se wāpas āne wālā hai aur wuh us ke lie taiyār khare haiṅ. Jyon hī wuh ā kar dastak de wuh darwāze ko khol deṅge. ³⁷ Wuh naukar mubārak haiṅ jinheṅ mālik ā kar jāgte hue aur chaukas pāegā. Main tum ko sach batātā hūn ki yih dekh kar mālik apne kapre badal kar unheṅ biṭhāegā aur mez par un kī k̄hidmat karegā. ³⁸ Ho saktā hai mālik ādhī rāt yā is ke bād āe. Agar wuh is sūrat meṅ bhī unheṅ musta'id pāe to wuh mubārak haiṅ. ³⁹ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko patā hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr use ghar meṅ naqb lagāne na detā. ⁴⁰ Tum bhī taiyār raho, kyoṅki Ibn-e-Ādam aise waqt

āegā jab tum is kī tawaqqo nahīn karoge.”

Wafādār Naukar

⁴¹ Patras ne pūchhā, “K̄hudāwand, kyā yih tamsil sirf hamāre lie hai yā sab ke lie?”

⁴² K̄hudāwand ne jawāb diyā, “Kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiya ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheṅ waqt par munāsib khānā khilāe. ⁴³ Wuh naukar mubārak hogā jo mālik kī wāpasī par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁴ Main tum ko sach batātā hūn ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāydād par muqarrar karegā. ⁴⁵ Lekin farz karo ki naukar apne dil meṅ soche, ‘Mālik kī wāpasī meṅ abhī der hai.’ Wuh naukaron aur naukarāniyon ko piṭne lage aur khāte-pite wuh nashe meṅ rahe. ⁴⁶ Agar wuh aisā kare to mālik aise dīn aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukre ṭukre kar dālegā aur use ghairimāndāron meṅ shāmil karegā.

⁴⁷Jo naukar apne mālik kī marzī ko jāntā hai, lekin us ke lie taiyāriyān nahīn kartā, na use pūrī karne kī koshish kartā hai, us kī kḥūb piṭāi kī jāegī. ⁴⁸Is ke muqābale meñ wuh jo mālik kī marzī ko nahīn jāntā aur is binā par koī qābil-e-sazā kām kare us kī kam piṭāi kī jāegī. Kyonki jise bahut diyā gayā ho us se bahut talab kiyā jāegā. Aur jis ke sapurd bahut kuchh kiyā gayā ho us se kahiñ zyādā māngā jāegā.

Īsā kī Wajah se Iḳhtilāf Paidā Hogā

⁴⁹Main zamīn par āg lagāne āyā hūñ, aur kāsh wuh pahle hī bhaṛak rahī hotī! ⁵⁰Lekin ab tak mere sāmne ek baptismā hai jise lenā zarūrī hai. Aur mujh par kitnā dabāw hai jab tak us kī takmīl na ho jāe. ⁵¹Kyā tum samajhte ho ki main duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūñ? Nahīn, main tum ko batātā hūñ ki is kī bajāe main iḳhtilāf paidā karūngā. ⁵²Kyonki ab se ek gharāne ke pāñch afrād meñ iḳhtilāf hogā. Tīn do ke kḥilāf aur do tīn ke kḥilāf hoñge. ⁵³Bāp beṭe ke kḥilāf hogā aur beṭā bāp ke kḥilāf, māñ beṭī ke kḥilāf aur beṭī

māñ ke kḥilāf, sās bahū ke kḥilāf aur bahū sās ke kḥilāf.”

Maujūdā Hālāt kā Sahih

Natiājā Nikālñā Chāhie

⁵⁴Īsā ne hujūm se yih bhī kahā, “Jyon hī koī bādāl maḡhribī ufaq se chaḥtā huā nazar āe to tum kahte ho ki bārish hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁵Aur jab junūbī lū chaltī hai to tum kahte ho ki saḡht garmī hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁶Ai riyākāro! Tum āsmān-o-zamīn ke hālāt par ḡhaur karke sahih natiājā nikāl lete ho. To phir tum maujūdā zamāne ke hālāt par ḡhaur karke sahih natiājā kyon nahīn nikāl sakte?

Apne Muḡhālīf se Samjhautā

Karnā

⁵⁷Tum kḥud sahih faislā kyon nahīn kar sakte? ⁵⁸Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to pūrī koshish kar ki kachahrī meñ pahuñchne se pahle pahle muāmalā hal karke muḡhālīf se fāriḡh ho jāe. Aisā na ho ki wuh tujh ko jaj ke sāmne ghasiṭ kar le jāe, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur pulis afsar tujhe jel meñ ḡāl de. ⁵⁹Main tujhe batātā

hūn, wahān se tū us waqt tak nahīn nikal pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.”

Taubā Karo Warnā Halāk Ho Jāoge

13 Us waqt kuchh log Īsā ke pās pahuñche. Unhoñ ne use Galil ke kuchh logoñ ke bāre meñ batāyā jinheñ Pilātus ne us waqt qatl karwāyā thā jab wuh Baitul-muqaddas meñ qurbāniyāñ pesh kar rahe the. Yoñ un kā khūn qurbāniyoñ ke khūn ke sāth milāyā gayā thā. ² Īsā ne yih sun kar pūchhā, “Kyā tumhāre khayāl meñ yih log Galil ke bāqī logoñ se zyādā gunāhgār the ki inheñ itnā dukh uṭhānā parā? ³ Hargiz nahīn! Balki main tum ko batātā hūn ki agar tum taubā na karo to tum bhī isī tarah tabāh ho jāoge. ⁴ Yā un 18 afrād ke bāre meñ tumhārā kyā khayāl hai jo mar gae jab Shiloḵh kā burj un par girā? Kyā wuh Yarūshalam ke bāqī bāshindoñ kī nisbat zyādā gunāhgār the? ⁵ Hargiz nahīn! Main tum ko batātā hūn ki agar tum taubā na karo to tum bhī tabāh ho jāoge.”

Bephal Anjir kā Daraḵht

⁶ Phir Īsā ne unheñ yih tamsil sunāi, “Kisī ne apne bāgh meñ anjir kā daraḵht lagāyā. Jab wuh us kā phal toṛne ke lie āyā to koī phal nahīn thā. ⁷ Yih dekh kar us ne māli se kahā, ‘Main tīn sāl se is kā phal toṛne atā hūn, lekin āj tak kuchh bhī nahīn milā. Ise kāṭ ḍāl. Yih zamīn kī tāqat kyon khatm kare?’ ⁸ Lekin māli ne kahā, ‘Janāb, ise ek sāl aur rahne deñ. Main is ke irdgird goḍī karke khād ḍālūngā. ⁹ Phir agar yih agle sāl phal lāyā to ṭhik, warnā ise kaṭwā ḍālnā.”

Sabat ke Din Kubaṛī Aurat kī Shafā

¹⁰ Sabat ke din Īsā kisī ibādatkhāne meñ tālīm de rahā thā. ¹¹ Wahān ek aurat thī jo 18 sāl se badrūh ke bāis bīmār thī. Wuh kubaṛī ho gaī thī aur sīdhī khaṛī hone ke bilkul qābil na thī. ¹² Jab Īsā ne use dekhā to pukār kar kahā, “Ai aurat, tū apnī bīmārī se chhūṭ gaī hai!” ¹³ Us ne apne hāth us par rakhe to wuh fauran sīdhī khaṛī ho kar Allāh kī tamjid karne lagī.

¹⁴ Lekin ibādatkhāne kā rāhnumā nārāz huā kyonki Īsā ne Sabat ke din shafā dī thī. Us ne

logoñ se kahā, “Haftē ke chhih dīn kām karne ke lie hote haiñ. Is lie Itwār se le kar jume tak shafā pāne ke lie āo, na ki Sabat ke dīn.”

¹⁵ Khudāwand ne jawāb meñ us se kahā, “Tum kitne riyākār ho! Kyā tum meñ se har koī Sabat ke dīn apne bail yā gadhe ko khol kar use thān se bāhar nahīn le jātā tāki use pānī pilāe? ¹⁶ Ab is aurat ko dekho jo Ibrāhīm kī beṭī hai aur jo 18 sāl se Iblīs ke bandhan meñ thī. Jab tum Sabat ke dīn apne jānwārōñ kī madad karte ho to kyā yih ṭhīk nahīn ki aurat ko is bandhan se rihāi dilāi jātī, chāhe yih kām Sabat ke dīn hī kyon na kiyā jāe?” ¹⁷ Īsā ke is jawāb se us ke muḥālīf sharīndā ho gae. Lekin ām log us ke in tamām shāndār kāmōñ se ḥush hue.

Rāi ke Dāne kī Tamsīl

¹⁸ Īsā ne kahā, “Allāh kī bādshāhī kis chīz kī mānind hai? Maiñ is kā muwāzanā kis se karūñ? ¹⁹ Wuh rāi ke ek dāne kī mānind hai jo kisī ne apne bāgh meñ bo diyā. Barḥte barḥte wuh daraḥt-sā ban gayā aur parindōñ ne us kī shāḥhoñ meñ apne ghoñsle banā lie.”

Ḳhamīr kī Misāl

²⁰ Us ne dubārā pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kā kis chīz se muwāzanā karūñ? ²¹ Wuh us ḥhamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqrīban 27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko ḥhamīr kar gayā.”

Tang Darwāzā

²² Īsā tālīm dete dete muḥtalīf shahroñ aur dehātoñ meñ se guzarā. Ab us kā ruḥ Yarūshalam hī kī taraf thā. ²³ Itne meñ kisī ne us se pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā kam logoñ ko najāt milegī?”

Us ne jawāb diyā, ²⁴ “Tang darwāze meñ se dāḥhil hone kī sirtor koshish karo. Kyonki maiñ tum ko batātā hūñ ki bahut-se log andar jāne kī koshish karenge, lekin befāydā. ²⁵ Ek waqt āegā ki ghar kā mālik uṭh kar darwāzā band kar degā. Phir tum bāhar khare rahoge aur khaṭkhaṭāte khaṭkhaṭāte iltamās karoge, ‘Ḳhudāwand, hamāre lie darwāzā khol deñ.’ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na maiñ tum ko jāntā hūñ, na yih ki tum kahāñ ke ho.’

²⁶ Phir tum kahoge, ‘Ham ne to āp ke sāmne hī khāyā aur piyā aur āp hī hamārī sarakoñ par tālīm dete rahe.’ ²⁷ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na main tum ko jāntā hūn, na yih ki tum kahān ke ho. Ai tamām badkāro, mujh se dūr ho jāo!’ ²⁸ Wahān tum rote aur dānt pīste rahoge. Kyoñki tum dekhoge ki Ibrāhīm, Is’hāq, Yāqūb aur tamām nabī Allāh kī bādshāhī meñ haiñ jabki tum ko nikāl diyā gayā hai. ²⁹ Aur log mashriq, mağhrib, shimāl aur junūb se ā kar Allāh kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharik hoñge. ³⁰ Us waqt kuchh aise hoñge jo pahle ākhir the, lekin ab awwal hoñge. Aur kuchh aise bhī hoñge jo pahle awwal the, lekin ab ākhir hoñge.”

Yarūshalam par Afsos

³¹ Us waqt kuchh Farīsī Īsā ke pās ā kar us se kahne lage, “Is maqām ko chhoṛ kar kahiñ aur chale jāeñ, kyoñki Herodes āp ko qatl karne kā irādā rakhtā hai.”

³² Īsā ne jawāb diyā, “Jāo, us lomṛī ko batā do, ‘Āj aur kal main badrūheñ nikāltā aur marīzoñ ko shafā detā rahūngā. Phir

tisre dīn main pāyā-e-takmīl ko pahuñchūngā.’ ³³ Is lie lāzim hai ki main āj, kal aur parsoñ āge chaltā rahūn. Kyoñki mumkin nahīn ki koī nabī Yarūshalam se bāhar halāk ho.

³⁴ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyōñ ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambarōñ ko sangsār kartī hai. Main ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murghī apne bachchoñ ko apne paroñ tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tū ne na chāhā. ³⁵ Ab tere ghar ko wīrān-o-sunsān chhoṛā jāegā. Aur main tum ko batātā hūn, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīn dekhoge jab tak tum na kaho ki mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

Sabat ke Dīn Marīz kī Shafā

14 Sabat ke ek dīn Īsā khāne ke lie Farīsīyōñ ke kisi rāhnumā ke ghar āyā. Log use pakaṛne ke lie us kī har harkat par nazar rakhe hue the. ² Wahān ek ādmī Īsā ke sāmne thā jis ke bāzū aur tāñgeñ phūle hue the. ³ Yih dekh kar wuh Farīsīyōñ aur shariāt

ke ālimoñ se pūchhne lagā, “Kyā shariāt Sabat ke din shafā dene kī ijāzat detī hai?”

⁴ Lekin wuh khāmosh rahe. Phir us ne us ādmī par hāth rakhā aur use shafā de kar ruḵhsat kar diyā.

⁵ Hāzirīn se wuh kahne lagā, “Agar tum meñ se kisī kā beṭā yā bail Sabat ke din kueñ meñ gir jāe to kyā tum use fauran nahīn nikāloge?”

⁶ Is par wuh koī jawāb na de sake.

Izzat aur Ajr Hāsīl Karne kā Tarīqā

⁷ Jab Īsā ne dekhā kī mehmān mez par izzat kī kursiyan chun rahe haiñ to us ne unheñ yih tamsīl sunāī,

⁸ “Jab tujhe kisī shādī kī ziyāfat meñ sharīk hone kī dāwat dī jāe to wahāñ jā kar izzat kī kursī par na baiṭhnā. Aisā na ho kī kisī aur ko bhī dāwat dī gāī ho jo tujh se zyādā izzatdār hai. ⁹ Kyōñki jab wuh pahuñchegā to mezbān tere pās ā kar kahegā, ‘Zarā is ādmī ko yahāñ baiṭhne de.’ Yoñ terī be’izzatī ho jāegī aur tujhe wahāñ se uṭh kar āḵhiri kursī par baiṭhnā paregā. ¹⁰ Is lie aisā mat karnā balki jab tujhe dāwat dī jāe to jā kar āḵhiri kursī par baiṭh jā. Phir jab mezbān tujhe wahāñ baiṭhā huā dekhegā

to wuh kahegā, ‘Dost, sāmne wālī kursī par baiṭh.’ Is tarah tamām mehmānoñ ke sāmne terī izzat ho jāegī. ¹¹ Kyōñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

¹² Phir Īsā ne mezbān se bāt kī, “Jab tū logoñ ko dopahar yā shām kā khānā khāne kī dāwat denā chāhtā hai to apne dostoñ, bhāiyoñ, rishtedāroñ yā amīr hamsāyoñ ko na bulā. Aisā na ho kī wuh is ke ewaz tujhe bhī dāwat deñ. Kyōñki agar wuh aisā karen to yihī terā muāwazā hogā. ¹³ Is ke bajāe ziyāfat karte waqt gharīboñ, langarōñ, maflūjoñ aur andhoñ ko dāwat de. ¹⁴ Aisā karne se tujhe barkat milegī. Kyōñki wuh tujhe is ke ewaz kuchh nahīn de sakeñge, balki tujhe is kā muāwazā us waqt milegā jab rāstbāz jī uṭheñge.”

Barī Ziyāfat kī Tamsīl

¹⁵ Yih sun kar mehmānoñ meñ se ek ne us se kahā, “Mubārak hai wuh jo Allāh kī bādshāhī meñ khānā khāe.”

¹⁶ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Kisī ādmī ne ek barī ziyāfat kā intazām

kiyā. Is ke lie us ne bahut-se logoñ ko dāwat dī. ¹⁷Jab ziyāfat kā waqt āyā to us ne apne naukar ko mehmānoñ ko ittālā dene ke lie bhejā ki ‘Āeñ, sab kuchh taiyār hai.’

¹⁸Lekin wuh sab ke sab māzarat chāhne lage. Pahle ne kahā, ‘Maiñ ne khet kharidā hai aur ab zarūrī hai ki nikal kar us kā muāynā karūñ. Maiñ māzarat chāhtā hūñ.’

¹⁹Dūsre ne kahā, ‘Maiñ ne bailoñ ke pāñch joṛe kharide haiñ. Ab maiñ unheñ āzmāne jā rahā hūñ. Maiñ māzarat chāhtā hūñ.’ ²⁰Tīsre ne kahā, ‘Maiñ ne shādī kī hai, is lie nahīñ ā saktā.’

²¹Naukar ne wāpas ā kar mālik ko sab kuchh batāyā. Wuh ghusse ho kar naukar se kahne lagā, ‘Jā, sīdhe shahr kī saṛakoñ aur galiyoñ meñ jā kar wahāñ ke ghariboñ, langaroñ, andhoñ aur maflūjoñ ko le ā.’ Naukar ne aisā hī kiyā. ²²Phir wāpas ā kar us ne mālik ko ittālā dī, ‘Janāb, jo kuchh āp ne kahā thā pūrā ho chukā hai. Lekin ab bhī mazīd logoñ ke lie gunjāish hai.’

²³Mālik ne us se kahā, phir shahr se nikal kar dehāt kī saṛakoñ par aur bāroñ ke pās jā. Jo bhī mil jāe use hamārī khushī meñ sharīk hone par majbūr kar tāki merā ghar

bhar jāe. ²⁴Kyōñki maiñ tum ko batātā hūñ ki jin ko pahle dāwat dī gai thī un meñ se koī bhī merī ziyāfat meñ sharīk na hogā.”

Shāgird Hone kī Qīmat

²⁵Ek baṛā hujūm Īsā ke sāth chal rahā thā. Un kī taraf muṛ kar us ne kahā, ²⁶“Agar koī mere pās ā kar apne bāp, mām, bīwī, bachchoñ, bhāiyoñ, bahnoñ balki apne āp se bhī dushmanī na rakhe to wuh merā shāgird nahīñ ho saktā. ²⁷Aur jo apnī salīb uṭhā kar mere piche na ho le wuh merā shāgird nahīñ ho saktā.

²⁸Agar tum meñ se koī burj tāmīr karnā chāhe to kyā wuh pahle baiṭh kar pūre akhrājāt kā andāzā nahīñ lagāegā tāki mālūm ho jāe ki wuh use takmīl tak pahuñchā sakegā yā nahīñ? ²⁹Warnā khatrā hai ki us kī bunīyād ḍālne ke bād paise khatm ho jāeñ aur wuh āge kuchh na banā sake. Phir jo koī bhī dekhegā wuh us kā mazāq uṛā kar ³⁰kahegā, ‘Us ne imārat ko shurū to kiyā, lekin ab use mukammal nahīñ kar pāyā.’

³¹Yā agar koī bādshāh kisī dūsre bādshāh ke sāth jang ke lie nikle to kyā wuh pahle baiṭh kar andāzā

nahīn lagāegā ki wuh apne das hazār faujiyoñ se un bīs hazār faujiyoñ par ghālib ā saktā hai jo us se larne ā rahe haiñ? ³² Agar wuh is natije par pahuñche ki ghālib nahīn ā saktā to wuh sulah karne ke lie apne numāinde dushman ke pās bhejegā jab wuh abhī dūr hī ho. ³³ Isī tarah tum mein se jo bhī apnā sab kuchh na chhoṛe wuh merā shāgird nahīn ho saktā.

Bekār Namak

³⁴ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to phir use kyonkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? ³⁵ Na wuh zamīn ke lie mufid hai, na khād ke lie balki use nikāl kar bāhar phaiñkā jāegā. Jo sun saktā hai wuh sun le.”

Khoī Huī Bheṛ

15 Ab aisā thā ki tamām ṭaiks lene wāle aur gunāhgār Īsā kī bāteñ sunane ke lie us ke pās āte the. ² Yih dekh kar Farīsī aur shariāt ke ālim buṛbuṛāne lage, “Yih ādmī gunāhgāroñ ko khushāmdid kah kar un ke sāth khānā khātā hai.” ³ Is par Īsā ne unheñ yih tamsīl sunāi,

⁴ “Farz karo ki tum mein se kisī kī sau bheṛeñ haiñ. Lekin ek gum ho jātī hai. Ab mālik kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bheṛeñ khule maidān mein chhoṛ kar gumshudā bheṛ ko dhūñdne nahīn jāegā? Zarūr jāegā, balki jab tak use wuh bheṛ mil na jāe wuh us kī talāsh mein rahegā. ⁵ Phir wuh khush ho kar use apne kandhoñ par uṭhā legā. ⁶ Yoñ chalte chalte wuh apne ghar pahuñch jāegā aur wahāñ apne dostoñ aur hamsāyoñ ko bulā kar un se kahegā, ‘Mere sāth khushī manāo! Kyonki mujhe apnī khoī huī bheṛ mil gāi hai.’ ⁷ Main tum ko batātā hūñ ki āsmān par bilkul isī tarah khushī manāi jāegī jab ek hī gunāhgār taubā karegā. Aur yih khushī us khushī kī nisbat zyādā hogī jo un 99 afrād ke bāis manāi jāegī jinheñ taubā karne kī zarūrat hī nahīn thī.

Gumshudā Sikkā

⁸ Yā farz karo ki kisī aurat ke pās das sikke hoñ lekin ek sikkā gum ho jāe. Ab aurat kyā karegī? Kyā wuh charāgh jalā kar aur ghar mein jhārū de de kar baṛī ehtiyāt se sikke ko talāsh nahīn karegī?

Zarūr karegī, balki wuh us waqt tak dhūndtī rahegī jab tak use sikkā mil na jāe. ⁹Jab use sikkā mil jāegā to wuh apnī saheliyoñ aur hamsāyoñ ko bulā kar un se kahegī, ‘Mere sāth khushī manāo! Kyoñki mujhe apnā gumshudā sikkā mil gayā hai.’ ¹⁰Main tum ko batātā hūn ki bilkul isī tarah Allāh ke farishton ke sāmne khushī manāī jāti hai jab ek bhī gunāhgār taubā kartā hai.”

Gumshudā Beṭā

¹¹Īsā ne apnī bāt jāri rakhī. “Kisī ādmī ke do beṭe the. ¹²In meñ se chhoṭe ne bāp se kahā, ‘Ai bāp, mīrās kā merā hissā de deñ.’ Is par bāp ne donoñ meñ apnī milkiyat taqsim kar di. ¹³Thoṛe dinoñ ke bād chhoṭā beṭā apnā sārā sāmān sameṭ kar apne sāth kisī dūr-darāz mulk meñ le gayā. Wahān us ne aiyāshī meñ apnā pūrā māl-o-matā uṛā diyā. ¹⁴Sab kuchh zāe ho gayā to us mulk meñ saḡht kāl paṛā. Ab wuh zarūratmand hone lagā. ¹⁵Natiṛe meñ wuh us mulk ke kisī bāshinde ke hān jā paṛā jis ne use suaroñ ko charāne ke lie apne khetoñ meñ bhej diyā. ¹⁶Wahān wuh apnā peṭ un phaliyoñ

se bharne kī shadīd khāhish rakhtā thā jo suar khāte the, lekin use is kī bhī ijāzat na milī. ¹⁷Phir wuh hosh meñ āyā. Wuh kahne lagā, ‘Mere bāp ke kitne mazdūroñ ko kasrat se khānā miltā hai jabki main yahān bhūkā mar rahā hūn. ¹⁸Main uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā jāūngā aur us se kahūngā, “Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. ¹⁹Ab main is lāyq nahīn rahā ki āp kā beṭā kahlāūn. Mehrbānī karke mujhe apne mazdūroñ meñ rakh leñ.”’ ²⁰Phir wuh uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā gayā.

Lekin wuh ghar se abhī dūr hī thā ki us ke bāp ne use dekh liyā. Use tars āyā aur wuh bhāḡ kar beṭe ke pās āyā aur gale lagā kar use bosā diyā. ²¹Beṭe ne kahā, ‘Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. Ab main is lāyq nahīn rahā ki āp kā beṭā kahlāūn.’ ²²Lekin bāp ne apne naukaroñ ko bulāyā aur kahā, ‘Jaldī karo, behtarīn sūt lā kar ise pahnāo. Is ke hāth meñ angūṭhī aur pāñwoñ meñ jūte pahnā do. ²³Phir moṭā-tāzā bachhrā lā kar use zabah karo tāki ham khāeñ aur khushī manāeñ, ²⁴kyoñki yih merā beṭā murdā thā ab zindā ho gayā

hai, gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’ Is par wuh ḵhushī manāne lage.

²⁵ Is daurān bāp kā baṛā beṭā khet meñ thā. Ab wuh ghar lauṭā. Jab wuh ghar ke qarīb pahuñchā to andar se mausiḳī aur nāchne kī āwāzeñ sunāi diñ. ²⁶ Us ne kisi naukār ko bulā kar pūchhā, ‘Yih kyā ho rahā hai?’ ²⁷ Naukar ne jawāb diyā, ‘Āp kā bhāi ā gayā hai aur āp ke bāp ne moṭā-tāzā bachhṛā zabah karwāyā hai, kyonki use apnā beṭā sahih-salāmat wāpas mil gayā hai.’

²⁸ Yih sun kar baṛā beṭā ḡhusse huā aur andar jāne se inkār kar diyā. Phir bāp ghar se nikal kar use samjhāne lagā. ²⁹ Lekin us ne jawāb meñ apne bāp se kahā, ‘Dekheñ, main ne itne sāl āp kī ḵhidmat meñ saḵht mehnat-mashaqqat kī hai aur ek dafā bhī āp kī marzī kī ḵhilāfwarzī nahīn kī. To bhī āp ne mujhe is pūre arse meñ ek chhoṭā bakrā bhī nahīn diyā ki use zabah karke apne doston ke sāth ziyāfat kartā. ³⁰ Lekin jyon hī āp kā yih beṭā āyā jis ne āp kī daulat kasbiyon meñ uṛā dī, āp ne us ke lie moṭā-tāzā bachhṛā zabah karwāyā.’ ³¹ Bāp ne jawāb diyā, ‘Beṭā, āp to har waqt mere pās rahe haiñ, aur

jo kuchh merā hai wuh āp hī kā hai.

³² Lekin ab zarūrī thā ki ham jashn manāeñ aur ḵhush hoñ. Kyonki āp kā yih bhāi jo murdā thā ab zindā ho gayā hai, jo gum ho gayā thā ab mil gayā hai.”

Chālāk Mulāzim

16 Īsā ne shāgirdon se kahā, “Kisi amīr ādmī ne ek mulāzim rakhā thā jo us kī jāydād kī dekh-bhāl kartā thā. Aisā huā ki ek din us par ilzām lagāyā gayā ki wuh apne mālik kī daulat zāe kar rahā hai. ² Mālik ne use bulā kar kahā, ‘Yih kyā hai jo main tere bāre meñ suntā hūñ? Apnī tamām zimmedāriyon kā hisāb de, kyonki main tujhe barḵhāst kar dūngā.’ ³ Mulāzim ne dīl meñ kahā, ‘Ab main kyā karūñ jabki merā mālik yih zimmedārī mujh se chhīn legā? Khudāi jaisā saḵht kām mujh se nahīn hotā aur bhīk māñgne se sharm āti hai. ⁴ Hāñ, main jāntā hūñ ki kyā karūñ tāki log mujhe barḵhāst kie jāne ke bād apne gharon meñ ḵhushāmdīd kaheñ.’

⁵ Yih kah kar us ne apne mālik ke tamām qarzdāron ko bulāyā. Pahle se us ne pūchhā, “Tumhārā qarzā

kitnā hai?’ ⁶Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe mālik ko zaitūn ke tel ke sau kanastar wāpas karne haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur baiṭh kar jaldī se sau kanastar pachās meñ badal lo.’ ⁷Dūsre se us ne pūchhā, ‘Tumhārā kitnā qarzā hai?’ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe gandum kī hazār boriyāñ wāpas karnī haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur hazār ke badle āṭh sau likh lo.’

⁸Yih dekh kar mālik ne be’imān mulāzim kī tārif kī ki us ne aql se kām liyā hai. Kyonki is duniyā ke farzand apnī nasl ke logoñ se nipaṭne meñ nūr ke farzandoñ se zyādā hoshyār hote haiñ.

⁹Main tum ko batātā hūñ ki duniyā kī nārāst daulat se apne lie dost banā lo tāki jab yih khatm ho jāe to log tum ko abadi rihāishgāhoñ meñ khushāmdid kahoñ. ¹⁰Jo thoṛe meñ wafādār hai wuh zyādā meñ bhī wafādār hogā. Aur jo thoṛe meñ be’imān hai wuh zyādā meñ bhī be’imānī karegā. ¹¹Agar tum duniyā kī nārāst daulat ko sañbhālne meñ wafādār na rahe to phir kaun haqīqī daulat tumhāre sapurd karegā? ¹²Aur agar tum ne dūsroñ kī daulat sañbhālne meñ

be’imānī dikhāi hai to phir kaun tum ko tumhāre zāti istemāl ke lie kuchh degā?

¹³Koī bhī ghulām do mālikoñ kī k̄hidmat nahīñ kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā, yā ek se lipaṭ kar dūsre ko haqīr jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī k̄hidmat nahīñ kar sakte.”

Isā kī Chand Kahāwaten

¹⁴Farīsiyoñ ne yih sab kuchh sunā to wuh us kā mazāq uṛāne lage, kyonki wuh lālchī the. ¹⁵Us ne un se kahā, “Tum hī wuh ho jo apne āp ko logoñ ke sāmne rāstbāz qarār dete ho, lekin Allāh tumhāre dilon se wāqif hai. Kyonki log jis chiz kī bahut qadar karte haiñ wuh Allāh ke nazdik makrūh hai.

¹⁶Yahyā ke āne tak tumhāre rāhnumā Mūsā kī shariāt aur nabiyōñ ke paighāmāt the. Lekin ab Allāh kī bādshāhī kī khushkhabrī kā elān kiyā jā rahā hai aur tamām log zabardasti is meñ dākhil ho rahe haiñ. ¹⁷Lekin is kā yih matlab nahīñ ki shariāt mansūk̄h ho gaī hai balki āsmān-o-zamīn jāte raheñge, lekin shariāt

kī zer zabar tak koī bhī bāt nahīn badlegī.

¹⁸Chunānche jo ādmī apnī bīwi ko talāq de kar kisi aur se shādī kare wuh zinā kartā hai. Isī tarah jo kisi talāqshudā aurat se shādī kare wuh bhī zinā kartā hai.

Amīr Ādmī aur Lāzar

¹⁹Ek amīr ādmī kā zikr hai jo arghawānī rang ke kapṛe aur nafīs katān pahantā aur har roz aish-o-ishrat meñ guzārtā thā. ²⁰Amīr ke geṭ par ek gharīb ādmī paṛā thā jis ke pūre jism par nāsūr the. Us kā nām Lāzar thā ²¹aur us kī bas ek hī kḥāhish thī ki wuh amīr kī mez se gire hue ṭukṛe khā kar ser ho jāe. Kutte us ke pās ā kar us ke nāsūr chāṭte the.

²²Phir aisā huā ki gharīb ādmī mar gayā. Farishton ne use uṭhā kar Ibrāhīm kī god meñ biṭhā diyā. Amīr ādmī bhī faut huā aur dafnāyā gayā. ²³Wuh jahannum meñ pahuñchā. Azāb kī hālat meñ us ne apnī nazar uṭhāi to dūr se Ibrāhīm aur us kī god meñ Lāzar ko dekhā. ²⁴Wuh pukār uṭhā, ‘Ai mere bāp Ibrāhīm, mujh par rahm karen. Mehrbānī karke Lāzar ko

mere pās bhej deñ tāki wuh apnī ungli ko pānī meñ ḍubo kar merī zabān ko ṭhandā kare, kyonki main is āg meñ tarāptā hūn.’

²⁵Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Beṭā, yād rakh ki tujhe apnī zindagī meñ behtarīn chīzeñ mil chukī haiñ jabki Lāzar ko badtarīn chīzeñ. Lekin ab use ārām aur tasallī mil gai hai jabki tujhe aziyat. ²⁶Niz, hamāre aur tumhāre darmiyān ek wasī khalīj qāym hai. Agar koī chāhe bhī to use pār karke yahān se tumhāre pās nahīn jā saktā, na wahān se koī yahān ā saktā hai.’ ²⁷Amīr ādmī ne kahā, ‘Mere bāp, phir merī ek aur guzārish hai, mehrbānī karke Lāzar ko mere wālid ke ghar bhej deñ. ²⁸Mere pāñch bhāi haiñ. Wuh wahān jā kar unheñ āgāh kare, aisā na ho ki un kā anjām bhī yih aziyatnāk maqām ho.’

²⁹Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Un ke pās Mūsā kī Tauret aur nabiyoñ ke sahīfe to haiñ. Wuh un kī suneñ.’ ³⁰Amīr ne arz kī, ‘Nahīn, mere bāp Ibrāhīm, agar koī murdoñ meñ se un ke pās jāe to phir wuh zarūr taubā karenge.’ ³¹Ibrāhīm ne kahā, ‘Agar wuh Mūsā aur nabiyoñ kī nahīn

sunte to wuh us waqt bhī qāyl nahīn hoṅge jab koī murdoṅ meṅ se jī uṭh kar un ke pās jāegā.”

Gunāh

17 Īsā ne apne shāgirdoṅ se kahā, “Āzmāishoṅ ko to ānā hī ānā hai, lekin us par afsos jis kī mārīfat wuh āeṅ. ² Agar wuh in chhoṭoṅ meṅ se kisī ko gunāh karne par uksāe to us ke lie behtar hai ki us ke gale meṅ baṛī chakkī kā pāṭ bāndhā jāe aur use samundar meṅ phaiṅk diyā jāe. ³ Khabardār raho!

Agar tumhārā bhāī gunāh kare to use samjhāo. Agar wuh is par taubā kare to use muāf kar do. ⁴ Ab farz karo ki wuh ek dīn ke andar sāt bār tumhārā gunāh kare, lekin har dafā wāpas ā kar taubā kā izhār kare, to bhī use har dafā muāf kar do.”

Īmān

⁵ Rasūloṅ ne Kḥudāwand se kahā, “Hamāre īmān ko baṛhā deṅ.”

⁶ Kḥudāwand ne jawāb diyā, “Agar tumhārā īmān rāī ke dāne jaisā chhoṭā bhī ho to tum shahtūt ke is daraḳht ko kah sakte ho,

‘Ukhaṛ kar samundar meṅ jā lag’ to wuh tumhāri bāt par amal karegā.

Ġhulām kā Farz

⁷ Farz karo ki tum meṅ se kisī ne hal chalāne yā jānwar charāne ke lie ek Ġhulām rakhā hai. Jab yih Ġhulām khet se ghar āegā to kyā us kā mālik kahegā, ‘Idhar āo, khāne ke lie baiṭh jāo?’ ⁸ Hargiz nahīn, balki wuh yih kahegā, ‘Merā khānā taiyār karo, ḍyūṭī ke kapṛe pahan kar merī kḥidmat karo jab tak main khā-pī na lūṅ. Is ke bād tum bhī khā aur pī sakoge.’ ⁹ Aur kyā wuh apne Ġhulām kī us kḥidmat kā shukriyā adā karegā jo us ne use karne ko kahā thā? Hargiz nahīn! ¹⁰ Isī tarah jab tum sab kuchh jo tumheṅ karne ko kahā gayā hai kar chuko tab tum ko yih kahnā chāhie, ‘Ham nālāyq naukar haiṅ. Ham ne sirf apnā farz adā kiyā hai.”

Koṛh ke Das Marīzoṅ kī Shafā

¹¹ Aisā huā ki Yarūshalam kī taraf safr karte karte Īsā Sāmariya aur Galīl meṅ se guzarā. ¹² Ek dīn wuh kisī gānw meṅ dāḳhil ho rahā thā ki koṛh ke das marīz us ko milne āe. Wuh kuchh fāsile par khaṛe ho kar

¹³ ūnchī āwāz se kahne lage, “Ai Īsā, ustād, ham par rahm karen.”

¹⁴ Us ne unheñ dekhā to kahā, “Jāo, apne āp ko imāmon ko dikhāo tāki wuh tumhārā muāynā karen.”

Aur aisā huā ki wuh chalte chalte apnī bīmārī se pāk-sāf ho gae. ¹⁵ Un meñ se ek ne jab dekhā ki shafā mil gaī hai to wuh muṛ kar ūnchī āwāz se Allāh kī tamjīd karne lagā, ¹⁶ aur Īsā ke sāmne muñh ke bal gir kar shukriyā adā kiyā. Yih ādmī Sāmariya kā bāshindā thā. ¹⁷ Īsā ne pūchhā, “Kyā das ke das ādmī apnī bīmārī se pāk-sāf nahīn hue? Bāqī nau kahān haiñ?” ¹⁸ Kyā is ḡhairmulki ke alāwā koī aur wāpas ā kar Allāh kī tamjīd karne ke lie taiyār nahīn thā?” ¹⁹ Phir us ne us se kahā, “Uṭh kar chalā jā. Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

Allāh kī Bādshāhī Kab Āegī

²⁰ Kuchh Farīsiyon ne Īsā se pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kab āegī?” Us ne jawāb diyā, “Allāh kī bādshāhī yon nahīn ā rahī ki use zāhirī nishānon se pahchānā jāe. ²¹ Log yih bhī nahīn kah sakeñge, ‘Wuh yahān hai’ yā ‘Wuh wahān hai’

kyonki Allāh kī bādshāhī tumhāre darmiyān hai.”

²² Phir us ne apne shāgirdon se kahā, “Aise din āenge ki tum Ibn-e-Ādam kā kam az kam ek din dekhne kī tamannā karoge, lekin nahīn dekhoge. ²³ Log tum ko batāenge, ‘Wuh wahān hai’ yā ‘Wuh yahān hai.’ Lekin mat jānā aur un ke pīchhe na lagnā. ²⁴ Kyonki jab Ibn-e-Ādam kā din āegā to wuh bijli kī mānind hogā jis kī chamak āsmān ko ek sire se le kar dūsre sire tak raushan kar detī hai. ²⁵ Lekin pahle lāzim hai ki wuh bahut dukh uṭhāe aur is nasl ke hāthon radd kiyā jāe. ²⁶ Jab Ibn-e-Ādam kā waqt āegā to hālāt Nūh ke dinon jaise honge. ²⁷ Log us din tak khāne-pīne aur shādī karne karwāne meñ lage rahe jab tak Nūh kashtī meñ dākhil na ho gayā. Phir sailāb ne ā kar un sab ko tabāh kar diyā. ²⁸ Bilkul yihī kuchh Lūt ke aiyām meñ huā. Log khāne-pīne, kharīd-o-faroḳht, kāshtkāri aur tāmīr ke kām meñ lage rahe. ²⁹ Lekin jab Lūt Sadūm ko chhoṛ kar niklā to āg aur gandhak ne āsmān se baras kar un sab ko tabāh kar diyā. ³⁰ Ibn-e-Ādam ke zuhūr ke waqt aise hī hālāt honge.

³¹Jo shaḵhs us din chhat par ho wuh ghar kā sāmān sāth le jāne ke lie nīche na utre. Isī tarah jo khet meñ ho wuh apne pīchhe paṛī chīzoñ ko sāth le jāne ke lie ghar na lauṭe. ³²Lūt kī bīwī ko yād rakho.

³³Jo apnī jān bachāne kī koshish karegā wuh use kho degā, aur jo apnī jān kho degā wuhī use bachāe rakhegā. ³⁴Main tum ko batātā hūn ki us rāt do afrād ek bistar meñ soe hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.

³⁵Do ḵhawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoñgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁶[Do afrād khet meñ hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.]”

³⁷Unhoñ ne pūchhā, “Ḵhudāwand, yih kahān hogā?” Us ne jawāb diyā, “Jahāñ lāsh paṛī ho wahāñ giddh jamā ho jāeñge.”

Bewā aur Jaj kī Tamsīl

18 Phir Īsā ne unheñ ek tamsīl sunāi jo musalsal duā karne aur himmat na hārne kī zarūrat ko zāhir kartī hai. ²Us ne kahā, “Kisī shahr meñ ek jaj rahtā thā jo na Ḵhudā kā ḵhauf māntā, na

kisī insān kā lihāz kartā thā. ³Ab us shahr meñ ek bewā bhī thī jo yih kah kar us ke pās ātī rahī ki ‘Mere muḵhālīf ko jītne na deñ balki merā insāf kareñ.’ ⁴Kuchh der ke lie jaj ne inkār kiyā. Lekin phir wuh dil meñ kahne lagā, ‘Beshak main Ḵhudā kā ḵhauf nahīn māntā, na logoñ kī parwā kartā hūn, ⁵lekin yih bewā mujhe bār bār tang kar rahī hai. Is lie main us kā insāf karūñga. Aisā na ho ki āḵhirkār wuh ā kar mere muñh par thappaṛ māre.”

⁶Ḵhudāwand ne bāt jāri rakhī. “Is par dhyān do jo be’insāf jaj ne kahā. ⁷Agar us ne āḵhirkār insāf kiyā to kyā Allāh apne chune hue logoñ kā insāf nahīn karegā jo din rāt use madad ke lie pukārte haiñ? Kyā wuh un kī bāt multawī kartā rahegā? ⁸Hargiz nahīn! Main tum ko batātā hūn ki wuh jaldī se un kā insāf karegā. Lekin kyā Ibn-e-Ādam jab duniyā meñ āegā to imān dekh pāegā?”

Farīsī aur Ṭaiks Lene Wāle kī Tamsīl

⁹Bāz log maujūd the jo apnī rāstbāzī par bharosā rakhte aur

dūsron ko haqīr jānte the. Unheñ Īsā ne yih tamsīl sunāī, ¹⁰“Do ādmī Baitul-muqaddas meñ duā karne āe. Ek Farīsī thā aur dūsrā ṭaiks lene wālā.

¹¹Farīsī khaṛā ho kar yih duā karne lagā, ‘Ai Ḳhudā, main terā shukr kartā hūñ ki main bāqī logon kī tarah nahīñ hūñ. Na main ḍākū hūñ, na be’insāf, na zinākār. Main is ṭaiks lene wāle kī mānind bhī nahīñ hūñ. ¹²Main hafte meñ do martabā rozā rakhtā hūñ aur tamām āmdanī kā daswāñ hissā tere lie maḵṣūs kartā hūñ.’

¹³Lekin ṭaiks lene wālā dūr hī khaṛā rahā. Us ne apnī āñkheñ āsmān kī taraf uṭhāne tak kī jurrat na kī balki apnī chhātī pīṭ pīṭ kar kahne lagā, ‘Ai Ḳhudā, mujh gunāhgār par rahm kar!’ ¹⁴Main tum ko batātā hūñ ki jab donoñ apne apne ghar laṭe to Farīsī nahīñ balki yih ādmī Allāh ke nazdīk rāstbāz ṭhahrā. Kyoñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Pyār

Kartā Hai

¹⁵Ek din log apne chhoṭe bachchoñ ko bhī Īsā ke pās lāe tāki wuh unheñ chhue. Yih dekh kar shāgirdon ne un ko malāmat kī. ¹⁶Lekin Īsā ne unheñ apne pās bulā kar kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki Allāh kī bādshāhī in jaise logon ko hāsīl hai. ¹⁷Main tum ko sach batātā hūñ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meñ dāḵhil nahīñ hogā.”

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dāḵhil Ho Sakte Haiñ

¹⁸Kisī rāhnumā ne us se pūchhā, “Nek ustād, main kyā karūñ tāki mīrās meñ abādī zindagī pāūñ?”

¹⁹Īsā ne jawāb diyā, “Tū mujhe nek kyoñ kahtā hai? Koī nek nahīñ siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ²⁰Tū shariat ke ahkām se to wāqif hai ki zinā na karnā, qatl na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, apne bāp aur apnī mām kī izzat karnā.”

²¹Ādmī ne jawāb diyā, “Main ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²²Yih sun kar Īsā ne kahā, “Ek kām ab tak rah gayā hai. Apnī pūrī jāydād faroḳht karke paise ḡharibon̄ meñ taq̄sīm kar de. Phir tere lie āsmān par ḡhazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pīchhe ho le.” ²³Yih sun kar ādmī ko bahut dukh huā, kyon̄ki wuh nihāyat daulatmand thā.

²⁴Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Daulatmandon̄ ke lie Allāh kī bādshāhī meñ dāḡhil honā kitnā mushkil hai! ²⁵Amīr ke Allāh kī bādshāhī meñ dāḡhil hone kī nisbat yih zyādā āsān hai ki ūñṡ sūī ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁶Yih bāt sun kar sunane wālon̄ ne pūchhā, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷Īsā ne jawāb diyā, “Jo insān ke lie nāmumkin hai wuh Allāh ke lie mumkin hai.”

²⁸Patras ne us se kahā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ.”

²⁹Īsā ne jawāb diyā, “Main̄ tum ko sach batātā hūñ ki jis ne bhī Allāh kī bādshāhī kī ḡhātīr apne ghar, bīwī, bhāiyon̄, wālidain yā bachchon̄ ko chhoṛ diyā hai ³⁰use is zamāne meñ kāī gunā zyādā

aur āne wāle zamāne meñ abadi zindagī milegī.”

Īsā kī Maut kī Tisrī Peshgoī

³¹Īsā shāgirdon̄ ko ek taraf le jā kar un se kahne lagā, “Suno, ham Yarūshalam kī taraf baḡh rahe haiñ. Wahāñ sab kuchh pūrā ho jāegā jo nabiyon̄ kī mārīfat Ibn-e-Ādam ke bāre meñ likhā gayā hai. ³²Use ḡhairyahūdīyon̄ ke hawāle kar diyā jāegā jo us kā mazāq uṛāenge, us kī be’izzatī karenge, us par thūkenge, ³³us ko koṛe mārenge aur use qatl karenge. Lekin tisre din wuh jī uṭhegā.”

³⁴Lekin shāgirdon̄ kī samajh meñ kuchh na āyā. Is bāt kā matlab un se chhupā rahā aur wuh na samjhe ki wuh kyā kah rahā hai.

Andhe kī Shafā

³⁵Īsā Yarihū ke qarīb pahuñchā. Wahāñ rāste ke kināre ek andhā baiṭhā bhīk māng rahā thā.

³⁶Bahut-se log us ke sāmne se guzarne lage to us ne yih sun kar pūchhā ki kyā ho rahā hai.

³⁷Unhon̄ ne kahā, “Īsā Nāsarī yahāñ se guzar rahā hai.”

³⁸ Andhā chillāne lagā, “Ai Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

³⁹ Āge chalne wāloñ ne use dāñt kar kahā, “Ḳhāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ai Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

⁴⁰ Īsā ruk gayā aur hukm diyā, “Use mere pās lāo.” Jab wuh qarīb āyā to Īsā ne us se pūchhā, ⁴¹ “Tū kyā chāhtā hai kī main tere lie karūñ?”

Us ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, yih kī main dekh sakūñ.”

⁴² Īsā ne us se kahā, “To phir dekh! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

⁴³ Jyon hī us ne yih kahā andhe kī āñkheñ bahāl ho gaīñ aur wuh Allāh kī tamjīd karte hue us ke pīchhe ho liyā. Yih dekh kar pūre hujūm ne Allāh ko jalāl diyā.

Īsā aur Zakkāi

19 Phir Īsā Yarihū meñ dākhlil huā aur us meñ se guzarne lagā. ² Us shahr meñ ek amīr ādmī banām Zakkāi rahtā thā jo ṭaiks lene wāloñ kā afsar thā. ³ Wuh

jānanā chāhtā thā kī yih Īsā kaun hai, lekin pūrī koshish karne ke bāwujūd use dekh na sakā, kyonki Īsā ke irdgird baṛā hujūm thā aur Zakkāi kā qad chhoṭā thā. ⁴ Is lie wuh daur kar āge niklā aur use dekhne ke lie anjir-tūt^a ke daraḳht par chaṛh gayā jo rāste meñ thā. ⁵ Jab Īsā wahāñ pahuñchā to us ne nazar uṭhā kar kahā, “Zakkāi, jaldī se utar ā, kyonki āj mujhe tere ghar meñ ṭhaharnā hai.”

⁶ Zakkāi fauran utar āyā aur khushī se us kī mehmān-nawāzī kī. ⁷ Yih dekh kar bāqī tamām log buṛbuṛāne lage, “Is ke ghar meñ jā kar wuh ek gunāhgār ke mehmān ban gae haiñ.”

⁸ Lekin Zakkāi ne Ḳhudāwand ke sāmne khare ho kar kahā, “Ḳhudāwand, main apne māl kā ādhā hissā ghariboñ ko de detā hūñ. Aur jis se main ne nājāyz taur se kuchh liyā hai use chār gunā wāpas kartā hūñ.”

⁹ Īsā ne us se kahā, “Āj is gharāne ko najāt mil gaī hai, is lie kī yih bhī Ibrāhīm kā beṭā hai. ¹⁰ Kyonki Ibn-

^a Ek sāyādār daraḳht jis meñ anjir kī tarah kā khurdanī phal lagtā hai. Is ke phul zard

aur ārāishī hote haiñ. Misrī tūt. Jamīz. Ficus sycomorus.

e-Ādam gumshudā ko ḍhūṇḍne aur najāt dene ke lie āyā hai.”

Paisōṁ meṁ Izāfā

¹¹ Ab Īsā Yarūshalam ke qarīb ā chukā thā, is lie log andāzā lagāne lage ki Allāh kī bādshāhī zāhir hone wālī hai. Is ke pesh-e-nazar Īsā ne apnī yih bāteṁ sunane wāloṁ ko ek tamsīl sunāi. ¹² Us ne kahā, “Ek nawāb kisī dūr-darāz mulk ko chalā gayā tāki use bādshāh muqarrar kiyā jāe. Phir use wāpas ānā thā. ¹³ Rawānā hone se pahle us ne apne naukaroṁ meṁ se das ko bulā kar unheṁ sone kā ek ek sikkā diyā. Sāth sāth us ne kahā, ‘Yih paise le kar us waqt tak kārobār meṁ lagāo jab tak main wāpas na āūn.’ ¹⁴ Lekin us kī riāyā us se nafrat rakhtī thī, is lie us ne us ke pichhe wafd bhej kar ittalā dī, ‘Ham nahīn chāhte ki yih ādmī hamārā bādshāh bane.’

¹⁵ To bhī use bādshāh muqarrar kiyā gayā. Is ke bād jab wāpas āyā to us ne un naukaroṁ ko bulāyā jinheṁ us ne paise die the tāki mālūm kare ki unhoṁ ne yih paise kārobār meṁ lagā kar kitnā izāfā kiyā hai. ¹⁶ Pahlā naukār āyā. Us

ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se das ho gae haiṁ.’ ¹⁷ Mālīk ne kahā, ‘Shābāsh, achchhe naukār. Tū thoṛe meṁ wafādār rahā, is lie ab tujhe das shahroṁ par iḳhtiyār milegā.’ ¹⁸ Phir dūsrā naukār āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se pānch ho gae haiṁ.’ ¹⁹ Mālīk ne us se kahā, ‘Tujhe pānch shahroṁ par iḳhtiyār milegā.’

²⁰ Phir ek aur naukār ā kar kahne lagā, ‘Janāb, yih āp kā sikkā hai. Main ne ise kapṛe meṁ lapeṭ kar mahfūz rakhā, ²¹ kyonki main āp se ḍartā thā, is lie ki āp saḳht ādmī haiṁ. Jo paise āp ne nahīn lagāe unheṁ le lete haiṁ aur jo bij āp ne nahīn boyā us kī fasal kātte haiṁ.’ ²² Mālīk ne kahā, ‘Sharīr naukār! Main tere apne alfāz ke mutābiq terī adālat karūṅga. Jab tū jāntā thā ki main saḳht ādmī hūn, ki wuh paise le letā hūn jo ḳhud nahīn lagāe aur wuh fasal kāṭtā hūn jis kā bij nahīn boyā, ²³ to phir tū ne mere paise baīnk meṁ kyon na jamā karāe? Agar tū aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’

²⁴ Yih kah kar wuh hāzirīn se muḳhātīb huā, ‘Yih sikkā is se le kar us naukār ko de do jis ke pās

das sikke haiñ.’ ²⁵ Unhoñ ne etarāz kiyā, ‘Janāb, us ke pās to pahle hī das sikke haiñ.’ ²⁶ Us ne jawāb diyā, ‘Main tumheñ batātā hūñ ki har shaḵhs jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, lekin jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīñ liyā jāegā jo us ke pās hai. ²⁷ Ab un dushmanoñ ko le āo jo nahīñ chāhte the ki main un kā bādshāh banūñ. Unheñ mere sāmne phāñsi de do.’”

Yarūshalam meñ Īsā kā

Purjosh Istaqbāl

²⁸ In bātoñ ke bād Īsā dūsroñ ke āge āge Yarūshalam kī taraf barhne lagā. ²⁹ Jab wuh Bait-fage aur Bait-aniyāh ke qarīb pahuñchā jo Zaitūn ke pahār par the to us ne do shāgirdoñ ko apne āge bhej kar ³⁰ kahā, “Sāmne wāle gāñw meñ jāo. Wahāñ tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīñ huā hai. Use khol kar le āo. ³¹ Agar koī pūchhe ki gadhe ko kyon khol rahe ho to use batā denā ki Ḳhudāwand ko is kī zarūrat hai.”

³² Donoñ shāgird gae to dekhā ki sab kuchh waisā hī hai jaisā Īsā

ne unheñ batāyā thā. ³³ Jab wuh jawān gadhe ko kholne lage to us ke mālikoñ ne pūchhā, “Tum gadhe ko kyon khol rahe ho?”

³⁴ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand ko is kī zarūrat hai.”

³⁵ Wuh use Īsā ke pās le āe, aur apne kapre gadhe par rakh kar us ko us par sawār kiyā. ³⁶ Jab wuh chal paṛā to logoñ ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die.

³⁷ Chalthe chalthe wuh us jagah ke qarīb pahuñchā jahāñ rāstā Zaitūn ke pahār par se utarne lagtā hai. Is par shāgirdoñ kā pūrā hujūm ḵhushī ke märe ūñchī āwāz se un mojizoñ ke lie Allāh kī tamjīd karne lagā jo unhoñ ne dekhe the,

³⁸ “Mubārak hai wuh Bādshāh jo Rab ke nām se ātā hai. Āsmān par salāmatī ho aur bulandiyoñ par izzat-o-jalāl.”

³⁹ Kuchh Farīsī bhī meñ the. Unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, apne shāgirdoñ ko samjhāeñ.”

⁴⁰ Us ne jawāb diyā, “Main tumheñ batātā hūñ, agar yih chup ho jāeñ to patthar pukār uṭheñge.”

Īsā Shahr ko Dekh Kar Ro**Partā Hai**

⁴¹Jab wuh Yarūshalam ke qarīb pahunchā to shahr ko dekh kar ro parā ⁴²aur kahā, “Kāsh tū bhī is din jān letī ki terī salāmatī kis mein hai. Lekin ab yih bāt terī ānkhon se chhupī huī hai. ⁴³Kyonki tujh par aisā waqt āegā ki tere dushman tere irdgird band bāndh kar terā muhāsarā karenge aur yon tujhe chāron taraf se gher kar tang karenge. ⁴⁴Wuh tujhe tere bachchon samet zamīn par paṭkenge aur tere andar ek bhī patthar dūse par nahīn chhoṅenge. Aur wajah yihī hogī ki tū ne wuh waqt nahīn pahchānā jab Allāh ne terī najāt ke lie tujh par nazar kī.”

Īsā Baitul-muqaddas mein Jātā Hai

⁴⁵Phir Īsā Baitul-muqaddas mein jā kar unhein nikālne lagā jo wahān qurbāniyon ke lie darkār chīzen bech rahe the. Us ne kahā, ⁴⁶“Kalām-e-muqaddas mein likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar hogā’ jabki tum ne use ḍakuon ke aḍde mein badal diyā hai.”

⁴⁷Aur wuh rozānā Baitul-muqaddas mein tālīm detā rahā. Lekin Baitul-muqaddas ke rāhnumā imām, shariāt ke ālim aur awāmī rāhnumā use qatl karne ke lie koshān rahe, ⁴⁸albattā unhein koī mauqā na milā, kyonki tamām log Īsā kī har bāt sun sun kar us se lipṭe rahte the.

Īsā kā Iḥtiyār

20 Ek din jab wuh Baitul-muqaddas mein logon ko tālīm de rahā aur Allāh kī ḡhushḡhabrī sunā rahā thā to rāhnumā imām, shariāt ke ulamā aur buzurg us ke pās āe. ²Unhon ne kahā, “Hamen batāen, āp yih kis iḡhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih iḡhtiyār diyā hai?”

³Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Tum mujhe batāo ki ⁴kyā Yahyā kā baptismā āsmānī thā yā insānī?”

⁵Wuh āpas mein bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ⁶Lekin agar ham kaheñ ‘Insānī’ to tamām log hamen sangsār karenge, kyonki wuh to yaqīn rakhte haiñ ki Yahyā nabī

thā.” ⁷ Is lie unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīn jānte ki wuh kahān se thā.”

⁸ Īsā ne kahā, “To phir main bhi tum ko nahīn batātā ki main yih sab kuchh kis iḡhtiyār se kar rahā hūñ.”

Angūr ke Bāgh ke Muzāreōñ kī Bāghāwat

⁹ Phir Īsā logon ko yih tamsil sunāne lagā, “Kisī ādmī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Phir wuh use muzāreōñ ke sapurd karke bahut der ke lie bairūn-e-mulk chalā gayā. ¹⁰ Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko un ke pās bhej diyā tāki wuh mālik kā hissā wasūl kare. Lekin muzāreōñ ne us kī piṭāi karke use ḡhālī hāth lauṭā diyā. ¹¹ Is par mālik ne ek aur naukar ko un ke pās bhejā. Lekin muzāreōñ ne use bhī mār mār kar us kī be’izzatī kī aur ḡhālī hāth nikāl diyā. ¹² Phir mālik ne tisre naukar ko bhej diyā. Use bhī unhoñ ne mār kar zaḡhmī kar diyā aur nikāl diyā. ¹³ Bāgh ke mālik ne kahā, ‘Ab main kyā karūñ? Main apne pyāre beṭe ko bhejūngā, shāyad wuh us kā lihāz karen.’ ¹⁴ Lekin mālik ke beṭe ko dekh kar muzāre āpas meñ kahne

lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise mār ḡāleñ. Phir is kī mīrās hamārī hī hogī.’ ¹⁵ Unhoñ ne use bāgh se bāhar phaiñk kar qatl kiyā.”

Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? ¹⁶ Wuh wahāñ jā kar muzāreōñ ko halāk karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā.”

Yih sun kar logon ne kahā, “Ḡhudā aisā kabhī na kare.”

¹⁷ Īsā ne un par nazar ḡāl kar pūchhā, “To phir kalām-e-muqaddas ke is hawāle kā kyā matlab hai ki

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā’?

¹⁸ Jo is patthar par giregā wuh ṭukre ṭukre ho jāegā, jabki jis par wuh ḡhud giregā use pīs ḡālegā.”

Kyā Ṭaiks Denā Jāy Hai?

¹⁹ Sharīat ke ulamā aur rāhnumā imāmoñ ne usī waqt use pakaṛne kī koshish kī, kyonki wuh samajh gae the ki tamsil meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh awām se ḡarte the. ²⁰ Chunāñche wuh use pakaṛne kā mauqā

ḍhūnḍte rahe. Is maqsad ke taht unhoñ ne us ke pās jāsūs bhej die. Yih log apne āp ko diyānatdār zāhir karke Īsā ke pās āe tāki us kī koī bāt pakaṛ kar use Romī gawarnar ke hawāle kar sakeñ. ²¹ In jāsūsoñ ne us se pūchhā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp wuhī kuchh bayān karte aur sikhāte haiñ jo sahih hai. Āp jānibdār nahīn hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. ²² Ab hamēñ batāēñ ki kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyṣ hai yā nājāyṣ?”

²³ Lekin Īsā ne un kī chālākī bhāñp lī aur kahā, ²⁴ “Mujhe chāñdī kā ek Romī sikkā dikhāo. Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

²⁵ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²⁶ Yoñ wuh awām ke sāmne us kī koī bāt pakaṛne meñ nākām rahe. Us kā jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur mazid koī bāt na kar sake.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

²⁷ Phir kuchh Sadūqī us ke pās āe. Sadūqī nahīñ mānte ki roz-e-qiyaamat murde jī uṭheñge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiya, ²⁸ “Ustād, Mūsā ne hamēñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁹ Ab farz kareñ ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. ³⁰ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beaulād mar gayā. ³¹ Phir tīsre ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ³² Ākhir meñ bewā bhī faut ho gai. ³³ Ab batāēñ ki qiyāmat ke din wuh kis kī biwī hogī? Kyoñki sāt ke sāt bhāiyoñ ne us se shādī kī thi.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Is zamāne meñ log byāh-shādī karte aur karāte haiñ. ³⁵ Lekin jinheñ Allāh āne wāle zamāne meñ sharīk hone aur murdoñ meñ se jī uṭhne ke lāyq samajhtā hai wuh us waqt shādī nahīñ kareñge, na un kī shādī kisī se karāī jāegī. ³⁶ Wuh mar bhī nahīñ sakeñge, kyoñki wuh

farishton kī mānind hoṅge aur qiyāmat ke farzand hone ke bāis Allāh ke farzand hoṅge. ³⁷ Aur yih bāt ki murde jī uṭheṅge Mūsā se bhī zāhir kī gaī hai. Kyoṅki jab wuh kāntedār jhārī ke pās āyā to us ne Rab ko yih nām diyā, ‘Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā,’ hālānki us waqt tinoṅ bahut pahle mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meṅ zindā haiṅ. ³⁸ Kyoṅki Allāh murdoṅ kā nahīn balki zindoṅ kā Ḳhudā hai. Us ke nazdik yih sab zindā haiṅ.”

³⁹ Yih sun kar shariāt ke kuchh ulamā ne kahā, “Shābāsh ustād, āp ne achchhā kahā hai.” ⁴⁰ Is ke bād unhoṅ ne us se koī bhī sawāl karne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meṅ Sawāl

⁴¹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Masīh ke bāre meṅ kyoṅ kahā jātā hai ki wuh Dāūd kā farzand hai? ⁴² Kyoṅki Dāūd Ḳhud zabūr kī kitāb meṅ farmātā hai,

‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh,

⁴³ jab tak main tere dushmanoṅ ko tere pānwoṅ kī chaukī na banā dūn.’

⁴⁴ Dāūd to Ḳhud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah Dāūd kā farzand ho saktā hai?”

Shariāt ke Ulamā se Ḳhabardār

⁴⁵ Jab log sun rahe the to us ne apne shāgirdoṅ se kahā, ⁴⁶ “Shariāt ke ulamā se Ḳhabardār raho! Kyoṅki wuh shāndār choḡhe pahan kar idhar-udhar phirnā pasand karte haiṅ. Jab log bāzaroṅ meṅ salām karke un kī izzat karte haiṅ to phir wuh Ḳhush ho jāte haiṅ. Un kī bas ek hī Ḳhāhish hotī hai ki ibādatḲhānoṅ aur ziyāfaton meṅ izzat kī kursiyoṅ par baiṭh jāēn.

⁴⁷ Yih log bewāoṅ ke ghar haṛap kar jāte aur sāth sāth dikhāwe ke lie lambī lambī duāēn māṅgte haiṅ. Aise logoṅ ko nihāyat saḳht sazā milegī.”

Bewā kā Chandā

21 Īsā ne nazar uṭhā kar dekhā ki amīr log apne hadiye Baitul-muqaddas ke chande ke baks meṅ dāl rahe haiṅ. ² Ek ḡharīb bewā bhī wahān se guzarī jis ne us meṅ tānbe ke do māmūlī-se sikke dāl die. ³ Īsā ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki is ḡharīb

bewā ne tamām logon kī nisbat zyādā ḍālā hai. ⁴Kyonki in sab ne to apnī daulat kī kasrat se kuchh ḍālā jabki is ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ.”

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

⁵Us waqt kuchh log Baitul-muqaddas kī tārīf mein kahne lage ki wuh kitne ḡhūbsūrāt pattharon aur mannat ke tohfon se sajī hui hai. Yih sun kar Īsā ne kahā, ⁶“Jo kuchh tum ko yahān nazar ātā hai us kā patthar par patthar nahīn rahegā. Āne wāle dinon mein sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musībatoñ aur Īzārasānī kī Peshgōī

⁷Unhon ne pūchhā, “Ustād, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm ho ki yih ab hone ko hai?”

⁸Īsā ne jawāb diyā, “Ḡhabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. Kyonki bahut-se log merā nām le kar āenge aur kaheñge, ‘Main hī Masīh hūn’ aur ki ‘Waqt qarīb ā chukā hai.’ Lekin un ke pīchhe na lagnā. ⁹Aur jab jangoñ aur fitnon

kī ḡhabreñ tum tak pahunchenēgi to mat ḡhabrānā. Kyonki lāzim hai ki yih sab kuchh pahle pesh āe. To bhī abhī āḡhīrat na hogī.”

¹⁰Us ne apnī bāt jāri rakhī, “Ek qaum dūsri ke ḡhilāf uṡh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke ḡhilāf. ¹¹Shadīd zalzale āenge, jagah jagah kāl paenge aur wabāi bīmāriyān phail jāenge. Haibatnāk wāqiyāt aur āsmān par baṛe nishān deḡhne mein āenge. ¹²Lekin in tamām wāqiyāt se pahle log tum ko pakaṛ kar satāenge. Wuh tum ko Yahūdī ibādatḡhānon ke hawāle karenge, qaidḡhānon mein ḍalwāenge aur bādshāhon aur hukmrānon ke sāmne pesh karenge. Aur yih is lie hogā ki tum mere pairokār ho. ¹³Natije mein tumheñ merī gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁴Lekin ṡhān lo ki tum pahle se apnā difā karne kī taiyārī na karo, ¹⁵kyonki main tum ko aise alfāz aur hikmat atā karūnga ki tumhāre tamām muḡhālīf na us kā muḡābalā aur na us kī tardīd kar sakeñge. ¹⁶Tumhāre wālidain, bhāi, rishtedār aur dost bhī tum ko dushman ke hawāle kar denge, balki tum mein se bāz ko qatl kiyā

jāegā. ¹⁷ Sab tum se nafrat karenge, is lie ki tum mere pairokār ho. ¹⁸ To bhī tumhārā ek bāl bhī bikā nahīn hogā. ¹⁹ Sābitqadam rahne se hī tum apnī jān bachā loge.

Yarūshalam kī Tabāhī

²⁰ Jab tum Yarūshalam ko faujon se ghirā huā dekho to jān lo ki us kī tabāhī qarīb ā chukī hai. ²¹ Us waqt Yahūdiyā ke bāshinde bhāg kar pahārī ilāqe mein panāh leñ. Shahr ke rahne wāle us se nikal jāen aur dehāt mein ābād log shahr mein dākḥil na hon. ²² Kyonki yih ilāhī ghazab ke dīn honge jin mein wuh sab kuchh pūrā ho jāegā jo kalām-e-muqaddas mein likhā hai. ²³ Un khawātīn par afsos jo un dinon mein hāmīlā hon yā apne bachchon ko dūdh pilāti hon, kyonki mulk mein bahut musibat hogī aur is qaum par Allāh kā ghazab nāzil hogā. ²⁴ Log unhen talwār se qatl karenge aur qaid karke tamām Ghairyahūdī mamālik mein le jāenge. Ghairyahūdī Yarūshalam ko pānwon tale kuchal dālenge. Yih silsilā us waqt tak jāri rahegā jab tak Ghairyahūdiyon kā daur pūrā na ho jāe.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁵ Sūraj, chānd aur sitāron mein ajīb-o-gharīb nishān zāhir honge. Qaumein samundar ke shor aur thāthen mārne se hairān-o-pareshān hongī. ²⁶ Log is andeshe se ki kyā kyā musibat duniyā par āegī is qadar khauf khāenge ki un kī jān mein jān na rahegī, kyonki āsmān kī quwwatein hilāi jāengī. ²⁷ Aur phir wuh Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth bādāl mein āte hue dekheenge. ²⁸ Chunāanche jab yih kuchh pesh āne lage to sīdhe khare ho kar apnī nazar uṭhāo, kyonki tumhārī najāt nazdīk hogī.”

Anjir ke Daraḥt kī Tamsīl

²⁹ Is silsile mein Īsā ne unhen ek tamsīl sunāi. “Anjir ke daraḥt aur bāqī daraḥton par ghaur karo. ³⁰ Jyon hī konpleñ nikalne lagti haiñ tum jān lete ho ki garmiyon kā mausam nazdīk hai. ³¹ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Allāh kī bādshāhī qarīb hī hai.

³² Main tum ko sach batātā hūñ ki is nasl ke khatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā.

³³ Āsmān-o-zamīn to jāte raheenge,

lekin merī bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

kyonki wuh awām ke radd-e-amal se ɖarte the.

Ḳhabardār Rahnā

³⁴ Ḳhabardār raho tāki tumhāre dil aiyāshī, nashābāzī aur rozānā kī fikron tale dab na jāeñ. Warnā yih din achānak tum par ān paṛegā, ³⁵ aur phande kī tarah tumheñ jakar legā. Kyonki wuh duniyā ke tamām bāshindon par āegā. ³⁶ Har waqt chaukas raho aur duā karte raho ki tum ko āne wālī in sab bāton se bach nikalne kī tawfīq mil jāe aur tum Ibn-e-Ādam ke sāmne khare ho sako.”

³⁷ Har roz Īsā Baitul-muqaddas meñ tālim detā rahā aur har shām wuh nikal kar us pahār par rāt guzartā thā jis kā nām Zaitūn kā Pahār hai. ³⁸ Aur tamām log us kī bāteñ sunane ke lie subah-sawere Baitul-muqaddas meñ us ke pās āte the.

Īsā ke ḳhilāf Mansūbābandiyān

22 Beḳhamīrī Roṭī kī Īd yānī Fasah kī Īd qarīb ā gai thī. ² Rāhnumā imām aur shariyat ke ulamā Īsā ko qatl karne kā koi mauzūn mauqā ḍhūnd rahe the,

Īsā ko Dushman ke Hawāle

Karne kā Mansūbā

³ Us waqt Iblīs Yahūdāh Iskariyoti meñ samā gayā jo bārah rasūlon meñ se thā. ⁴ Ab wuh rāhnumā imāmon aur Baitul-muqaddas ke pahredaron ke afsaron se milā aur un se bāt karne lagā ki wuh Īsā ko kis tarah un ke hawāle kar sakegā. ⁵ Wuh ḳhush hue aur use paise dene par muttafiq hue. ⁶ Yahūdāh razāmand huā. Ab se wuh is talāsh meñ rahā ki Īsā ko aise mauqe par un ke hawāle kare jab hujūm us ke pās na ho.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

⁷ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd āi jab Fasah ke lele ko qurbān karnā thā. ⁸ Īsā ne Patras aur Yūhannā ko āge bhej kar hidāyat kī, “Jāo, hamāre lie Fasah kā khānā taiyār karo tāki ham jā kar use khā sakeñ.”

⁹ Unhon ne pūchhā, “Ham use kahān taiyār karen?”

¹⁰ Us ne jawāb diyā, “Jab tum shahr meñ dāḳhil hoge to tumhārī mulāqāt ek ādmī se hogī jo pānī

kā gharā uṭhāe chal rahā hogā. Us ke pīchhe chal kar us ghar meñ dākḥil ho jāo jis meñ wuh jāegā. ¹¹ Wahān ke mālik se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiñ ki wuh kamrā kahān hai jahān main apne shāgirdon ke sāth Fasah kā khānā khāūñ?’ ¹² Wuh tum ko dūsri manzil par ek barā aur sajā huā kamrā dikhāegā. Fasah kā khānā wahīñ taiyār karnā.”

¹³ Donon chale gae to sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. Phir unhoñ ne Fasah kā khānā taiyār kiyā.

Fasah kā Ākhirī Khānā

¹⁴ Muqarrarā waqt par Īsā apne shāgirdon ke sāth khāne ke lie baiṭh gayā. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Merī shadīd ārzū thī ki dukh uṭhāne se pahle tumhāre sāth mil kar Fasah kā yih khānā khāūñ. ¹⁶ Kyonki main tum ko batātā hūñ ki us waqt tak is khāne meñ sharīk nahīñ hūngā jab tak is kā maqsad Allāh kī bādshāhī meñ pūrā na ho gayā ho.”

¹⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur kahā, “Is ko le kar āpas meñ bāñṭ lo. ¹⁸ Main

tum ko batātā hūñ ki ab se main angūr kā ras nahīñ piyūngā, kyonki agli dafā ise Allāh kī bādshāhī ke āne par piyūngā.”

¹⁹ Phir us ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke unheñ de diyā. Us ne kahā, “Yih merā badan hai, jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁰ Isī tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere kḥūn ke zariye qāym kiyā jātā hai, wuh kḥūn jo tumhāre lie bahāyā jātā hai.

²¹ Lekin jis shaḥs kā hāth mere sāth khānā khāne meñ sharīk hai wuh mujhe dushman ke hawāle kar degā. ²² Ibn-e-Ādam to Allāh kī marzī ke mutābiq kūch kar jāegā, lekin us shaḥs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā.”

²³ Yih sun kar shāgird ek dūsre se bahs karne lage ki ham meñ se yih kaun ho saktā hai jo is qism kī harkat karegā.

Kaun Barā Hai?

²⁴ Phir ek aur bāt bhī chhiṛ gayī. Wuh ek dūsre se bahs karne lage

ki ham mein se kaun sab se barā samjhā jāe. ²⁵ Lekin Īsā ne un se kahā, “Ġhairyahūdī qaumoñ mein bādshāh wuhī haiñ jo dūstroñ par hukūmat karte haiñ, aur iḡhtiyār wāle wuhī haiñ jinheñ ‘Mohsin’ kā laqab diyā jātā hai. ²⁶ Lekin tum ko aisā nahīñ honā chāhie. Is ke bajāe jo sab se barā hai wuh sab se chhoṭe larke kī mānind ho aur jo rāhnumāi kartā hai wuh naukar jaisā ho. ²⁷ Kyonki ām taur par kaun zyādā barā hotā hai, wuh jo khāne ke lie baiṭhā hai yā wuh jo logoñ kī ḡhidmat ke lie hāzir hotā hai? Kyā wuh nahīñ jo khāne ke lie baiṭhā hai? Beshak. Lekin main ḡhidmat karne wāle kī haisiyat se hī tumhāre darmiyāñ hūñ.

²⁸ Dekho, tum wuhī ho jo merī tamām āzmāishoñ ke daurān mere sāth rahe ho. ²⁹ Chunāñche mein tum ko bādshāhī atā kartā hūñ jis tarah Bāp ne mujhe bhī bādshāhī atā kī hai. ³⁰ Tum merī bādshāhī mein merī mez par baiṭh kar mere sāth khāo aur piyoge, aur takhton par baiṭh kar Isrāil ke bārah qabiloñ kā insāf karoge.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Shamāūn, Shamāūn! Iblīs ne tum logoñ ko gandum kī tarah phaṭakne kā mutālabā kiyā hai.

³² Lekin main ne tere lie duā kī hai tāki terā imān jātā na rahe. Aur jab tū muḡ kar wāpas āe to us waqt apne bhāiyōñ ko mazbūt karnā.”

³³ Patras ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, main to āp ke sāth jel mein bhī jāne balki marne ko taiyār hūñ.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Patras, main tujhe batātā hūñ ki kal subah murḡh ke bāṅg dene se pahle pahle tū tin bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

Ab Baṭwe, Baig aur Talwār kī Zarūrat Hai

³⁵ Phir us ne un se pūchhā, “Jab main ne tum ko baṭwe, sāmān ke lie baig aur jūtoñ ke baḡhair bhej diyā to kyā tum kisi bhī chiz se mahrūm rahe?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Kisi se nahīñ.”

³⁶ Us ne kahā, “Lekin ab jis ke pās baṭwā yā baig ho wuh use sāth le jāe, balki jis ke pās talwār na ho wuh apnī chādar bech kar talwār

ḵharīd le. ³⁷ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Use mujrimoñ meñ shumār kiyā gayā’ aur main tum ko batātā hūñ, lāzim hai ki yih bāt mujh meñ pūrī ho jāe. Kyoñki jo kuchh mere bāre meñ likhā hai use pūrā hī honā hai.”

³⁸ Unhoñ ne kahā, “Ḵhudāwand, yahāñ do talwāreñ haiñ.” Us ne kahā, “Bas! Kāfī hai!”

Zaitūn ke Pahār par Īsā kī Duā

³⁹ Phir wuh shahr se nikal kar māmūl ke mutābiq Zaitūn ke pahār kī taraf chal diyā. Us ke shāgird us ke pīchhe ho lie. ⁴⁰ Wahāñ pahuñch kar us ne un se kahā, “Duā karo tāki āzmāish meñ na paṛo.”

⁴¹ Phir wuh unheñ chhoṛ kar kuchh āge niklā, taqriban itne fāsile par jitnī dūr tak patthar phaiñkā jā saktā hai. Wahāñ wuh jhuk kar duā karne lagā, ⁴² “Ai Bāp, agar tū chāhe to yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahiñ balki terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Us waqt ek farishte ne āsmān par se us par zāhir ho kar us ko taqwiyat dī. ⁴⁴ Wuh saḵht pareshān ho kar zyādā dilsozī se duā karne lagā. Sāth sāth

us kā pasīnā ḵhūñ kī būndoñ kī tarah zamīn par ṭapakne lagā.

⁴⁵ Jab wuh duā se fāriḡ ho kar khaṛā huā aur shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh ḡham ke māre so gae haiñ. ⁴⁶ Us ne un se kahā, “Tum kyoñ so rahe ho? Uṭh kar duā karte raho tāki āzmāish meñ na paṛo.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek hujūm ā pahuñchā jis ke āge āge Yahūdāh chal rahā thā. Wuh Īsā ko bosā dene ke lie us ke pās āyā. ⁴⁸ Lekin us ne kahā, “Yahūdāh, kyā tū Ibn-e-Ādam ko bosā de kar dushman ke hawāle kar rahā hai?”

⁴⁹ Jab us ke sāthiyoñ ne bhāñp liyā ki ab kyā hone wālā hai to unhoñ ne kahā, “Ḵhudāwand, kyā ham talwār chalāeñ?” ⁵⁰ Aur un meñ se ek ne apnī talwār se imām-e-āzam ke ḡhulām kā dahnā kāñ uṛā diyā.

⁵¹ Lekin Īsā ne kahā, “Bas kar!” Us ne ḡhulām kā kāñ chhū kar use shafā dī. ⁵² Phir wuh un rāhnumā imāmoñ, Baitul-muqaddas ke pahredāroñ ke afsaroñ aur buzurgoñ se muḵhātīb

huā jo us ke pās āe the, “Kyā main̄ ḍākū hūn̄ ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mere k̄hilāf nikle ho?

⁵³ Main̄ to rozānā Baitul-muqaddas meñ tumhāre pās thā, magar tum ne wahāñ mujhe hāth nahīñ lagāyā. Lekin ab yih tumhārā waqt hai, wuh waqt jab tārikī hukūmat kartī hai.”

Patras Īsā ko Jānane se

Inkār Kartā Hai

⁵⁴ Phir wuh use giriftār karke imām-e-āzam ke ghar le gae. Patras kuchh fāsile par un ke pīchhe pīchhe wahāñ pahuñch gayā.

⁵⁵ Log sahan meñ āg jalā kar us ke irdgird baiṭh gae. Patras bhī un ke darmiyāñ baiṭh gayā. ⁵⁶ Kisi naukārāñi ne use wahāñ āg ke pās baiṭhe hue dekhā. Us ne use ghūr kar kahā, “Yih bhī us ke sāth thā.”

⁵⁷ Lekin us ne inkār kiyā, “K̄hātūn, main̄ use nahīñ jāntā.”

⁵⁸ Thoṛī der ke bād kisi ādmī ne use dekhā aur kahā, “Tum bhī un meñ se ho.”

Lekin Patras ne jawāb diyā, “Nahīñ bhai! Main̄ nahīñ hūn̄.”

⁵⁹ Taqribān ek ghanṭā guzar gayā to kisi aur ne isrār karke kahā, “Yih

ādmī yaqīnan us ke sāth thā, kyon̄ki yih bhī Galil kā rahne wālā hai.”

⁶⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, “Yār, main̄ nahīñ jāntā ki tum kyā kah rahe ho!”

Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki achānak murgh̄h kī bāng sunāi di.

⁶¹ K̄hudāwand ne muṛ kar Patras par nazar ḍālī. Phir Patras ko K̄hudāwand kī wuh bāt yād āi jo us ne us se kahī thī ki “Kal subah murgh̄h ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” ⁶² Patras wahāñ se nikal kar ṭūṭe dil se k̄hūb royā.

Lān-tān aur Piṭāi

⁶³ Pahredār Īsā kā mazāq uṛāne aur us kī piṭāi karne lage. ⁶⁴ Unhoñ ne us kī āñkhoñ par paṭṭī bāndh kar pūchhā, “Nabuwwat kar ki kis ne tujhe mārā?” ⁶⁵ Is tarah kī aur bahut-sī bātoñ se wuh us kī be’izzatī karte rahe.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke

sāmne Peshī

⁶⁶ Jab dīn chaṛhā to rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā par mushtamil qaum kī majlis ne jamā ho kar use Yahūdī adālat-e-āliyā

meñ pesh kiyā. ⁶⁷Unhoñ ne kahā, “Agar tū Masīh hai to hamen batā!”

Īsā ne jawāb diyā, “Agar main tum ko batāūñ to tum merī bāt nahīñ mānoge, ⁶⁸aur agar tum se pūchhūñ to tum jawāb nahīñ doge. ⁶⁹Lekin ab se Ibn-e-Ādam Allāh T’ālā ke dahne hāth baiṭhā hogā.”

⁷⁰Sab ne pūchhā, “To phir kyā tū Allāh kā Farzand hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī, tum khud kahte ho.”

⁷¹Is par unhoñ ne kahā, “Ab hamen kisī aur gawāhī kī kyā zarūrat rahī? Kyonki ham ne yih bāt us ke apne munh se sun lī hai.”

Pilātus ke Sāmne

23 Phir pūrī majlis uṭhī aur use Pilātus ke pās le āī. ²Wahāñ wuh us par ilzām lagā kar kahne lage, “Ham ne mālūm kiyā hai ki yih ādmī hamārī qaum ko gumrāh kar rahā hai. Yih shahanshāh ko ṭaiks dene se manā kartā aur dāwā kartā hai ki main Masīh aur bādshāh hūñ.”

³Pilātus ne us se pūchhā, “Achchhā, tum Yahūdiyon ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp khud kahte haiñ.”

⁴Phir Pilātus ne rāhnumā imāmon aur hujūm se kahā, “Mujhe is ādmī par ilzām lagāne kī koī wajah nazar nahīñ ātī.”

⁵Lekin wuh aṛe rahe. Unhoñ ne kahā, “Wuh pūre Yahūdiyā meñ tālīm dete hue qaum ko uksātā hai. Wuh Galil se shurū karke yahāñ tak ā pahunchā hai.”

Herodes ke Sāmne

⁶Yih sun kar Pilātus ne pūchhā, “Kyā yih shakhs Galil kā hai?” ⁷Jab use mālūm huā ki Īsā Galil yāñi us ilāqe se hai jis par Herodes Antipās kī hukūmat hai to us ne use Herodes ke pās bhej diyā, kyonki wuh bhī us waqt Yarūshalam meñ thā. ⁸Herodes Īsā ko dekh kar bahut khush huā, kyonki us ne us ke bāre meñ bahut kuchh sunā thā aur is lie kāfī der se us se milnā chāhtā thā. Ab us kī baṛī khāhish thī ki Īsā ko koī mojiẓā karte hue dekh sake. ⁹Us ne us se bahut sāre sawāl kie, lekin Īsā ne ek kā bhī jawāb na diyā. ¹⁰Rāhnumā imām aur shariat ke ulamā sāth khare baṛe josh se us par ilzām

lagāte rahe. ¹¹ Phir Herodes aur us ke faujiyon ne us kī tahqīr karte hue us kā mazāq urāyā aur use chamakdār libās pahnā kar Pilātus ke pās wāpas bhej diyā. ¹² Usī din Herodes aur Pilātus dost ban gae. Kyoṅki is se pahle un kī dushmanī chal rahī thī.

Sazā-e-Maut kā Faislā

¹³ Phir Pilātus ne rāhnumā imāmon, sardāron aur awām ko jamā karke ¹⁴ un se kahā, “Tum ne is shaḡhs ko mere pās lā kar is par ilzām lagāyā hai ki yih qaum ko uksā rahā hai. Main ne tumhārī maujūdagī meṅ is kā jāyzā le kar aisā kuchh nahīn pāyā jo tumhāre ilzāmāt kī tasdiq kare. ¹⁵ Herodes bhī kuchh nahīn mālūm kar sakā, is lie us ne ise hamāre pās wāpas bhej diyā hai. Is ādmī se koī bhī aisā qusūr nahīn huā ki yih sazā-e-maut ke lāyq hai. ¹⁶ Is lie main ise koṛon kī sazā de kar rihā kar detā hūn.”

¹⁷ [Asl meṅ yih us kā farz thā ki wuh īd ke mauqe par un kī ḡhātir ek qaidī ko rihā kar de.]

¹⁸ Lekin sab mil kar shor machā kar kahne lage, “Ise le jāen! Ise

nahīn balki Bar-abbā ko rihā karke hameṅ deṅ.” ¹⁹ (Bar-abbā ko is lie jel meṅ ḡālā gayā thā ki wuh qātil thā aur us ne shahr meṅ hukūmat ke ḡhilāf baḡhāwat kī thī.)

²⁰ Pilātus Īsā ko rihā karnā chāhtā thā, is lie wuh dubārā un se muḡhātib huā. ²¹ Lekin wuh chillāte rahe, “Ise maslūb karen, ise maslūb karen.”

²² Phir Pilātus ne tisrī dafā un se kahā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiyā hai? Mujhe ise sazā-e-maut dene kī koī wajah nazar nahīn ātī. Is lie main ise koṛe lagwā kar rihā kar detā hūn.”

²³ Lekin wuh baṛā shor machā kar use maslūb karne kā taqāzā karte rahe, aur āḡhirkār un kī āwāzeṅ ḡhālib ā gāin. ²⁴ Phir Pilātus ne faislā kiyā ki un kā mutālabā pūrā kiyā jāe. ²⁵ Us ne us ādmī ko rihā kar diyā jo apnī bāḡhiyānā harkaton aur qatl kī wajah se jel meṅ ḡāl diyā gayā thā jabki Īsā ko us ne un kī marzī ke mutābiq un ke hawāle kar diyā.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

²⁶ Jab fauji Īsā ko le jā rahe the to unhoṅ ne ek ādmī ko pakaṛ liyā

jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Us waqt wuh dehāt se shahr meñ dākḥil ho rahā thā. Unhoñ ne salīb ko us ke kandhoñ par rakh kar use Īsā ke pīchhe chalne kā hukm diyā.

²⁷ Ek baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā jis meñ kuchh aisī aurateñ bhī shāmil thiñ jo Sīnā pīt pīt kar us kā mātām kar rahī thiñ. ²⁸ Īsā ne muṛ kar un se kahā, “Yarūshalam kī beṭiyo! Mere wāste na ro’o balki apne aur apne bachchoñ ke wāste ro’o. ²⁹ Kyoñki aise din āeñge jab log kaheñge, ‘Mubāarak haiñ wuh jo bāñjh haiñ, jinhoñ ne na to bachchoñ ko janm diyā, na dūdh pilāyā.’ ³⁰ Phir log pahāroñ se kahne lageñge, ‘Ham par gir paṛo,’ aur pahāriyoñ se ki ‘Hameñ chhupā lo.’ ³¹ Kyoñki agar harī lakaṛī se aisā sulūk kiyā jātā hai to phir sūkhī lakaṛī kā kyā banegā?”

³² Do aur mardoñ ko bhī phānsī dene ke lie bāhar le jāyā jā rahā thā. Donoñ mujrim the. ³³ Chalte chalte wuh us jagah pahuñche jis kā nām Khopaṛī thā. Wahāñ unhoñ ne Īsā ko donoñ mujrimoñ samet maslūb kiyā. Ek mujrim ko us ke dāeñ hāth aur dūsre ko us ke bāeñ hāth laṭkā diyā gayā. ³⁴ Īsā ne kahā, “Ai Bāp,

inheñ muāf kar, kyoñki yih jānte nahīñ ki kyā kar rahe haiñ.”

Unhoñ ne qurā ḍāl kar us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. ³⁵ Hujūm wahāñ khaṛā tamāshā deḡhtā rahā jabki qaum ke sardāroñ ne us kā mazāq bhī uṛāyā. Unhoñ ne kahā, “Us ne auroñ ko bachāyā hai. Agar yih Allāh kā chunā huā aur Masīh hai to apne āp ko bachāe.”

³⁶ Faujiyoñ ne bhī use lān-tān kī. Us ke pās ā kar unhoñ ne use mai kā sirkā pesh kiyā ³⁷ aur kahā, “Agar tū Yahūdiyoñ kā Bādshāh hai to apne āp ko bachā le.”

³⁸ Us ke sar ke ūpar ek taḡhtī lagāi gāi thi jis par likhā thā, “Yih Yahūdiyoñ kā Bādshāh hai.”

³⁹ Jo mujrim us ke sāth maslūb hue the un meñ se ek ne kufr bakte hue kahā, “Kyā tū Masīh nahīñ hai? To phir apne āp ko aur hameñ bhī bachā le.”

⁴⁰ Lekin dūsre ne yih sun kar use ḍāntā, “Kyā tū Allāh se bhī nahīñ ḍartā? Jo sazā use dī gāi hai wuh tujhe bhī milī hai. ⁴¹ Hamāri sazā to wājibī hai, kyoñki hameñ apne kāmōñ kā badlā mil rahā hai, lekin is ne koī burā kām nahīñ kiyā.”

⁴² Phir us ne Īsā se kahā, “Jab āp

apnī bādshāhī meñ ãeñ to mujhe yād karen.”

⁴³ Īsā ne us se kahā, “Main tujhe sach batātā hūñ ki tū āj hī mere sāth firdaus meñ hogā.”

Īsā kī Maut

⁴⁴ Bārah baje se dopahar tīn baje tak pūrā mulk andhere meñ ḍub gayā.

⁴⁵ Sūraj tārīk ho gayā aur Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā do hisson meñ phaṭ gayā. ⁴⁶ Īsā ūñchī āwāz se pukār uṭhā, “Ai Bāp, main apnī rūh tere hāthoñ meñ sauñptā hūñ.” Yih kah kar us ne dam chhoṛ diyā.

⁴⁷ Yih dekh kar wahāñ khare fauji afsar^a ne Allāh kī tamjīd karke kahā, “Yih ādmī wāqāī rāstbāz thā.”

⁴⁸ Aur hujūm ke tamām log jo yih tamāshā dekhe ne lie jamā hue the yih sab kuchh dekh kar chhātī pīṭhe lage aur shahr meñ wāpas chale gae. ⁴⁹ Lekin Īsā ke jānane wāle kuchh fāsile par khare dekhte rahe. Un meñ wuh khawātīn bhī shāmīl thīñ jo Galīl meñ us ke pīchhe chal kar yahāñ tak us ke sāth āī thīñ.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁵⁰ Wahāñ ek nek aur rāstbāz ādmī banām Yūsuf thā. Wuh Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā ⁵¹ lekin dūson ke faisle aur harkatoñ par razāmand nahīñ huā thā. Yih ādmī Yahūdiyā ke shahr Arimatīyāh kā rahne wālā thā aur is intazār meñ thā ki Allāh kī bādshāhī ãe. ⁵² Ab us ne Pilātus ke pās jā kar us se Īsā kī lāsh le jāne kī ijāzat māñgī. ⁵³ Phir lāsh ko utār kar us ne use katān ke kafan meñ lapet kar chaṭṭān meñ tarāshī huī ek qabr meñ rakh diyā jis meñ ab tak kisī ko dafnāyā nahīñ gayā thā. ⁵⁴ Yih taiyārī kā din yāñī jumā thā, lekin Sabat kā din shurū hone ko thā.^b ⁵⁵ Jo aurateñ Īsā ke sāth Galīl se āī thīñ wuh Yūsuf ke pīchhe ho līñ. Unhoñ ne qabr ko dekhā aur yih bhī ki Īsā kī lāsh kis tarah us meñ rakhī gāī hai. ⁵⁶ Phir wuh shahr meñ wāpas chalī gāīñ aur us kī lāsh ke lie khushbūdār masāle taiyār karne lagīñ. Lekin bīch meñ Sabat kā din shurū huā, is lie unhoñ ne shariāt ke mutābiq ārām kiyā.

^aSau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

^bYahūdī dīn sūraj ke ghurūb hone se shurū hotā hai.

Īsā Jī Uṭhā Hai

24 Itwār ke din yih aurateñ apne taiyārshudā masāle

le kar subah-sawere qabr par gañ.

²Wahāñ pahuñch kar unhoñ ne dekhā ki qabr par kā patthar ek

taraf luṛhkā huā hai. ³Lekin jab

wuh qabr meñ gañ to wahāñ Ḳhudāwand Īsā kī lāsh na pāi.

⁴Wuh abhī uljhan meñ wahāñ khaṛī thiñ ki achānak do mard un

ke pās ā khaṛe hue jin ke libās bijli

kī tarah chamak rahe the. ⁵Aurateñ

dahshat khā kar muñh ke bal jhuk

gañ, lekin un mardoñ ne kahā,

“Tum kyoñ zindā ko murdoñ meñ ḍhūṇḍ rahī ho? ⁶Wuh yahāñ nahīñ

hai, wuh to jī uṭhā hai. Wuh bāt yād

karo jo us ne tum se us waqt kahī

jab wuh Galīl meñ thā. ⁷‘Lāzim hai

ki Ibn-e-Ādam ko gunāhgāroñ ke

hawāle kar diyā jāe, maslūb kiyā

jāe aur ki wuh tīsre din jī uṭhe.”

⁸Phir unheñ yih bāt yād āi. ⁹Aur

qabr se wāpas ā kar unhoñ ne yih

sab kuchh gyārah rasūloñ aur bāqī

shāgirdoñ ko sunā diyā. ¹⁰Mariyam

Magdalīnī, Yuannā, Yāqūb kī māñ

Mariyam aur chand ek aur aurateñ

un meñ shāmil thiñ jinhoñ ne yih

bāteñ rasūloñ ko batāiñ. ¹¹Lekin

un ko yih bāteñ betukī-sī lag rahī

thiñ, is lie unheñ yaqīn na āyā. ¹²To

bhī Patras uṭhā aur bhāg kar qabr

ke pās āyā. Jab pahuñchā to jhuk

kar andar jhānkā, lekin sirf kafan^a

hī nazar āyā. Yih hālāt dekh kar

wuh hairān huā aur chalā gayā.

Immāus ke Rāste meñ Īsā

se Mulāqāt

¹³Usī din Īsā ke do pairokār ek

gāñw banām Immāus kī taraf chal

rahe the. Yih gāñw Yarūshalam

se taqrīban das kilomīṭar dūr thā.

¹⁴Chalte chalte wuh āpas meñ un

wāqiyāt kā zikr kar rahe the jo

hue the. ¹⁵Aur aisā huā ki jab

wuh bāteñ aur ek dūsre ke sāth

bahs-mubāhasā kar rahe the to Īsā

Ḳhud qarīb ā kar un ke sāth chalne

lagā. ¹⁶Lekin un kī āñkhoñ par

pardā ḍālā gayā thā, is lie wuh use

pahchān na sake. ¹⁷Īsā ne kahā,

“Yih kaisī bāteñ haiñ jin ke bāre

meñ tum chalte chalte tabādālā-e-

ḳhyāl kar rahe ho?”

^aLafzī tarjumā: katān kī paṭṭiyāñ jo kafan ke lie istemāl hotī thiñ.

Yih sun kar wuh ḡhamgīn se khaṛe ho gae. ¹⁸Un meñ se ek banām Kliyupās ne us se pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam meñ wāhid shaḡhs haiñ jise mālūm nahiñ ki in dinoñ meñ kyā kuchh huā hai?”

¹⁹Us ne kahā, “Kyā huā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh jo Īsā Nāsārī ke sāth huā hai. Wuh nabī thā jise kalām aur kām meñ Allāh aur tamām qaum ke sāmne zabardast quwwat hāsil thī. ²⁰Lekin hamāre rāhnumā imāmoñ aur sardāroñ ne use hukmrānoñ ke hawāle kar diyā tāki use sazā-e-maut dī jāe, aur unhoñ ne use maslūb kiyā. ²¹Lekin hameñ to ummīd thī ki wuhī Isrāīl ko najāt degā. In wāqiyāt ko tīn din ho gae haiñ. ²²Lekin ham meñ se kuchh ḡhawātīn ne bhī hameñ hairān kar diyā hai. Wuh āj subah-sawere qabr par gaīñ ²³to dekhā ki lāsh wahāñ nahiñ hai. Unhoñ ne lauṭ kar hameñ batāyā ki ham par farishte zāhir hue jinhoñ ne kahā ki Īsā zindā hai. ²⁴Ham meñ se kuchh qabr par gae aur use waisā hī pāyā jis tarah un auratoñ ne kahā thā. Lekin use ḡhud unhoñ ne nahiñ dekhā.”

²⁵Phir Īsā ne un se kahā, “Are nādāno! Tum kitne kundzahan ho ki tumheñ un tamām bātoñ par yaqīn nahiñ āyā jo nabiyōñ ne farmāī haiñ. ²⁶Kyā lāzim nahiñ thā ki Masīh yih sab kuchh jhel kar apne jalāl meñ dāḡhil ho jāe?”

²⁷Phir Mūsā aur tamām nabiyōñ se shurū karke Īsā ne kalām-e-muqaddas kī har bāt kī tashrīh kī jahāñ jahāñ us kā zikr hai.

²⁸Chalte chalte wuh us gānw ke qarīb pahuñche jahāñ unheñ jānā thā. Īsā ne aisā kiyā goyā ki wuh āge baṛhnā chāhtā hai, ²⁹lekin unhoñ ne use majbūr karke kahā, “Hamāre pās ṭhahreñ, kyoñki shām hone ko hai aur din ḡhal gayā hai.” Chunāñche wuh un ke sāth ṭhaharne ke lie andar gayā. ³⁰Aur aisā huā ki jab wuh khāne ke lie baiṭh gae to us ne roṭī le kar us ke lie shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne use ṭukre karke unheñ diyā. ³¹Achānak un kī āñkheñ khul gaīñ aur unhoñ ne use pahchān liyā. Lekin usī lamhe wuh ojhal ho gayā. ³²Phir wuh ek dūsre se kahne lage, “Kyā hamāre dil josh se na bhar gae the jab wuh rāste meñ ham se bāteñ karte karte hameñ sahifōñ kā matlab samjhā rahā thā?”

³³ Aur wuh usī waqt uṭh kar Yarūshalam wāpas chale gae. Jab wuh wahān pahuñche to gyārah rasūl apne sāthiyōn samet pahle se jamā the ³⁴ aur yih kah rahe the, “Ḳhudāwand wāqai jī uṭhā hai! Wuh Shamāun par zāhir huā hai.”

³⁵ Phir Immāus ke do shāgirdōn ne unheñ batāyā ki gānw kī taraf jāte hue kyā huā thā aur ki Īsā ke roṭī torṭe waqt unhoñ ne use kaise pahchānā.

Īsā Apne Shāgirdōn par Zāhir

Hotā Hai

³⁶ Wuh abhī yih bāteñ sunā rahe the ki Īsā ḳhud un ke darmiyān ā khaṛā huā aur kahā, “Tumhārī salāmati ho.”

³⁷ Wuh ghabrā kar bahut ḍar gae. Kyōnki un kā ḳhayāl thā ki koī bhūt-pret dekh rahe haiñ. ³⁸ Us ne un se kahā, “Tum kyon pareshān ho gae ho? Kyā wajah hai ki tumhāre dilon meñ shak ubhar āyā hai? ³⁹ Mere hāthoñ aur pānwōn ko dekho ki main hī hūñ. Mujhe ṭaṭol kar dekho, kyonki bhūt ke gosht aur haḍḍiyāñ nahīn hotīñ jabki tum dekh rahe ho ki merā jism hai.”

⁴⁰ Yih kah kar us ne unheñ apne hāth aur pānw dikhāe. ⁴¹ Jab unheñ ḳhushī ke māre yaqīn nahīn ā rahā thā aur tājjub kar rahe the to Īsā ne pūchhā, “Kyā yahān tumhāre pās koī khāne kī chīz hai?” ⁴² Unhoñ ne use bhunī huī machhli kā ek ṭukṛā diyā ⁴³ us ne use le kar un ke sāmne hī khā liyā.

⁴⁴ Phir us ne un se kahā, “Yihī hai jo main ne tum ko us waqt batāyā thā jab tumhāre sāth thā ki jo kuchh bhī Mūsā kī shariat, nabiyōn ke sahifoñ aur zabūr kī kitāb meñ mere bāre meñ likhā hai use pūrā honā hai.”

⁴⁵ Phir us ne un ke zahan ko khol diyā tāki wuh Allāh kā kalām samajh sakeñ. ⁴⁶ Us ne un se kahā, “Kalām-e-muqaddas meñ yon likhā hai, Masih dukh uṭhā kar tīsre din murdoñ meñ se jī uṭhegā. ⁴⁷ Phir Yarūshalam se shurū karke us ke nām meñ yih paighām tamām qaumoñ ko sunāyā jāegā ki wuh taubā karke gunāhoñ kī muāfi pāeñ. ⁴⁸ Tum in bātoñ ke gawāh ho. ⁴⁹ Aur main tumhāre pās use bhej dūngā jis kā wādā mere Bāp ne kiya hai. Phir tum ko āsmān kī quwwat se mulabbas kiya jāegā. Us waqt tak shahr se bāhar na nikalnā.”

Īsā ko Āsmān par Uṭhāyā Jātā Hai

⁵⁰ Phir wuh shahr se nikal kar unheñ Bait-aniyāh tak le gayā. Wahān us ne apne hāth uṭhā kar unheñ barkat dī. ⁵¹ Aur aisā huā ki barkat dete hue wuh un se judā

ho kar āsmān par uṭhā liyā gayā.

⁵² Unhoñ ne use sijdā kiyā aur phir baṛī ḵhushī se Yarūshalam wāpas chale gae. ⁵³ Wahān wuh apnā pūrā waqt Baitul-muqaddas meñ guzār kar Allāh kī tamjīd karte rahe.

Yūhannā

Zindagī kā Kalām

1 Ibtidā meñ Kalām thā. Kalām Allāh ke sāth thā aur Kalām Allāh thā. ²Yihī ibtidā meñ Allāh ke sāth thā. ³Sab kuchh Kalām ke wasīle se paidā huā. Maḡhlūqāt kī ek bhī chīz us ke baḡhair paidā nahīn huī. ⁴Us meñ zindagī thī, aur yih zindagī insānoñ kā nūr thī. ⁵Yih nūr tārīkī meñ chamaktā hai, aur tārīkī ne us par qābū na pāyā.

⁶Ek dīn Allāh ne apnā paighambar bhej diyā, ek ādmī jis kā nām Yahyā thā. ⁷Wuh nūr kī gawāhī dene ke lie āyā. Maqsad yih thā ki log us kī gawāhī kī binā par imān lāen. ⁸Wuh khud to nūr na thā balki use sirf nūr kī gawāhī denī thī. ⁹Haqīqī nūr jo har shaḡhs ko raushan kartā hai duniyā meñ āne ko thā.

¹⁰Go Kalām duniyā meñ thā aur duniyā us ke wasīle se paidā huī to bhī duniyā ne use na pahchānā. ¹¹Wuh us meñ āyā jo us kā apnā thā, lekin us ke apnoñ ne use qabūl na kiyā. ¹²To bhī kuchh use qabūl karke us ke nām par imān lāe. Unheñ us ne Allāh ke farzand banane kā haq baḡhsh diyā, ¹³aise farzand jo na fitrī taur par, na kisī insān yā mard ke mansūbe se paidā hue balki Allāh se.

¹⁴Kalām insān ban kar hamāre darmiyān rihāishpazīr huā aur ham ne us ke jalāl kā mushāhadā kiyā. Wuh fazl aur sachchāī se māmūr thā aur us kā jalāl Bāp ke iklaute Farzand kā-sā thā.

¹⁵Yahyā us ke bāre meñ gawāhī de kar pukār uṭhā, “Yih wuhī hai jis ke bāre meñ main ne kahā, ‘Ek

mere bād āne wālā hai jo mujh se baṛā hai, kyonki wuh mujh se pahle thā.”

¹⁶ Us kī kasrat se ham sab ne fazl par fazl pāyā. ¹⁷ Kyonki shariat Mūsā kī mārifat dī gaī, lekin Allāh kā fazl aur sachchāī Īsā Masīh ke wasīle se qāym huī. ¹⁸ Kisi ne kabhī bhī Allāh ko nahīn dekhā. Lekin iklautā Farzand jo Allāh kī god meñ hai usī ne Allāh ko ham par zāhir kiya hai.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kā Paighām

¹⁹ Yih Yahyā kī gawāhī hai jab Yarūshalam ke Yahūdiyon ne imāmon aur Lāwiyon ko us ke pās bhej kar pūchhā, “Āp kaun haiñ?”

²⁰ Us ne inkār na kiya balki sāf taslīm kiya, “Main Masīh nahīn hūn.”

²¹ Unhon ne pūchhā, “To phir āp kaun haiñ? Kyā āp Iliyās haiñ?”

Us ne jawāb diyā, “Nahīn, main wuh nahīn hūn.”

Unhon ne sawāl kiya, “Kyā āp āne wālā nabī haiñ?”

Us ne kahā, “Nahīn.”

²² “To phir hamen batāen ki āp kaun haiñ? Jinhon ne hamen bhejā

hai unhen hamen koī na koī jawāb denā hai. Āp khud apne bāre meñ kyā kahte haiñ?”

²³ Yahyā ne Yasāyāh Nabī kā hawālā de kar jawāb diyā, “Main registān meñ wuh āwāz hūn jo pukār rahī hai, Rab kā rāstā sidhā banāo.”

²⁴ Bheje gae log Farisī firqe se tālluq rakhte the. ²⁵ Unhon ne pūchhā, “Agar āp na Masīh haiñ, na Iliyās yā āne wālā nabī to phir āp baptismā kyon de rahe haiñ?”

²⁶ Yahyā ne jawāb diyā, “Main to pānī se baptismā detā hūn, lekin tumhare darmiyān hī ek khaṛā hai jis ko tum nahīn jānte. ²⁷ Wuhī mere bād āne wālā hai aur main us ke jūton ke tasme bhī kholne ke lāyq nahīn.”

²⁸ Yih Yordan ke pār Bait-anīyāh meñ huā jahān Yahyā baptismā de rahā thā.

Allāh kā Lelā

²⁹ Agle din Yahyā ne Īsā ko apne pās āte dekhā. Us ne kahā, “Dekho, yih Allāh kā Lelā hai jo duniyā kā gunāh uṭhā le jātā hai. ³⁰ Yih wuhī hai jis ke bāre meñ main ne kahā, ‘Ek mere bād āne wālā hai jo mujh

se baṛā hai, kyonki wuh mujh se pahle thā.’ ³¹ Main to use nahin jāntā thā, lekin main is lie ā kar pānī se baptismā dene lagā tāki wuh Isrāil par zāhir ho jāe.”

³² Aur Yahyā ne yih gawāhī dī, “Main ne dekhā ki Rūhul-quds kabūtar kī tarah āsmān par se utar kar us par ṭahar gayā. ³³ Main to use nahin jāntā thā, lekin jab Allāh ne mujhe baptismā dene ke lie bhejā to us ne mujhe batāyā, “Tū dekhegā ki Rūhul-quds utar kar kisi par ṭahar jāegā. Yih wuhī hogā jo Rūhul-quds se baptismā degā.’ ³⁴ Ab main ne dekhā hai aur gawāhī detā hūn ki yih Allāh kā Farzand hai.”

Īsā ke Pahle Shāgird

³⁵ Agle din Yahyā dubārā wahin kharā thā. Us ke do shāgird sāth the. ³⁶ Us ne Īsā ko wahān se guzarte hue dekhā to kahā, “Dekho, yih Allāh kā Lelā hai!”

³⁷ Us kī yih bāt sun kar us ke do shāgird Īsā ke pichhe ho lie. ³⁸ Īsā ne muṛ kar dekhā ki yih mere pichhe chal rahe hain to us ne pūchhā, “Tum kyā chāhte ho?”

Unhon ne kahā, “Ustād, āp kahān ṭahare hue hain?”

³⁹ Us ne jawāb diyā, “Āo, khud dekh lo.” Chunānche wuh us ke sāth gae. Unhon ne wuh jagah dekhi jahān wuh ṭahrā huā thā aur din ke bāqī waqt us ke pās rahe. Shām ke taqriban chār baj gae the.

⁴⁰ Shamāun Patras kā bhāi Andriyās un do shāgirdon mein se ek thā jo Yahyā kī bāt sun kar Īsā ke pichhe ho lie the. ⁴¹ Ab us kī pahli mulāqāt us ke apne bhāi Shamāun se huī. Us ne use batāyā, “Hamein Masih mil gayā hai.” (Masih kā matlab ‘Masah Kiyā Huā Shaḥs’ hai.) ⁴² Phir wuh use Īsā ke pās le gayā.

Use dekh kar Īsā ne kahā, “Tū Yūhannā kā beṭā Shamāun hai. Tū Kaifā kahlāegā.” (Is kā Yūnāni tarjumā Patras yāni Patthar hai.)

Īsā Filippus aur Natanel ko

Bulātā Hai

⁴³ Agle din Īsā ne Galil jāne kā irādā kiyā. Filippus se milā to us se kahā, “Mere pichhe ho le.” ⁴⁴ Andriyās aur Patras kī tarah Filippus kā watani shahr Bait-saidā thā. ⁴⁵ Filippus Natanel se milā,

aur us ne us se kahā, “Hameñ wuhī shaḵhs mil gayā jis kā zikr Mūsā ne Tauret aur nabiyon ne apne sahīfon meñ kiyā hai. Us kā nām Īsā bin Yūsuf hai aur wuh Nāsarat kā rahne wālā hai.”

⁴⁶ Natanel ne kahā, “Nāsarat? Kyā Nāsarat se koī achchhī chīz nikal saktī hai?” Filippus ne jawāb diyā, “Ā aur ḵhud dekh le.”

⁴⁷ Jab Īsā ne Natanel ko āte dekhā to us ne kahā, “Lo, yih sachchā Isrāīlī hai jis meñ makr nahīn.”

⁴⁸ Natanel ne pūchhā, “Āp mujhe kahān se jānte haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Is se pahle ki Filippus ne tujhe bulāyā maiñ ne tujhe dekhā. Tū anjīr ke daraḵht ke sāye meñ thā.”

⁴⁹ Natanel ne kahā, “Ustād, āp Allāh ke Farzand haiñ, āp Isrāīl ke Bādshāh haiñ.”

⁵⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Achchhā, merī yih bāt sun kar ki maiñ ne tujhe anjīr ke daraḵht ke sāye meñ dekhā tū imān lāyā hai? Tū is se kahīñ baṛī bāteñ dekhegā.” ⁵¹ Us ne bāt jāri rakhī, “Maiñ tum ko sach batātā hūn ki tum āsmān ko khulā aur Allāh ke farishton ko ūpar chaṛhte aur Ibn-e-Ādam par utarte dekhoge.”

Qānā meñ Shādī

2 Tisre din Galīl ke gānw Qānā meñ ek shādī huī. Īsā kī māñ wahān thī ² aur Īsā aur us ke shāgirdon ko bhī dāwat dī gai thī. ³ Mai ḵhatm ho gai to Īsā kī māñ ne us se kahā, “Un ke pās mai nahīn rahī.”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Ai ḵhātūn, merā āp se kyā wāstā? Merā waqt abhī nahīn āyā.”

⁵ Lekin us kī māñ ne naukaron ko batāyā, “Jo kuchh wuh tum ko batāe wuh karo.” ⁶ Wahān patthar ke chhih maṭke paṛe the jinheñ Yahūdī dīnī ḡhushl ke lie istemāl karte the. Har ek meñ taqrīban 100 liṭar kī gunjāish thī. ⁷ Īsā ne naukaron se kahā, “Maṭkon ko pānī se bhar do.” Chunāñche unhoñ ne unheñ labālab bhar diyā. ⁸ Phir us ne kahā, “Ab kuchh nikāl kar ziyāfat kā intazām chalāne wāle ke pās le jāo.” Unhoñ ne aisā hī kiyā. ⁹ Jyon hī ziyāfat kā intazām chalāne wāle ne wuh pānī chakhā jo mai meñ badal gayā thā to us ne dūlhe ko bulāyā. (Use mālūm na thā ki yih kahān se āī hai, agarche un naukaron ko patā thā jo use nikāl kar lāe the.) ¹⁰ Us ne kahā, “Har

mezbān pahle achchhī qism kī mai pīne ke lie pesh kartā hai. Phir jab logon ko nashā chaḥne lage to wuh nisbatan ghaṭiyā qism kī mai pilāne lagtā hai. Lekin āp ne achchhī mai ab tak rakh chhoṛī hai.”

¹¹ Yon Īsā ne Galīl ke Qānā meñ yih pahlā ilāhī nishān dikhā kar apne jalāl kā izhār kiyā. Yih dekh kar us ke shāgird us par imān lāe.

¹² Is ke bād wuh apnī mān, apne bhāiyon aur apne shāgirdon ke sāth Kafarnahūm ko chalā gayā. Wahān wuh thoṛe din rahe.

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹³ Jab Yahūdī Īd-e-Fasah qarīb ā gai to Īsā Yarūshalam chalā gayā.

¹⁴ Baitul-muqaddas meñ jā kar us ne dekhā ki kaī log us meñ gāy-bail, bheṛen aur kabūtar bech rahe haiñ.

Dūsre mez par baiṭhe ghairmulkī sikke Baitul-muqaddas ke sikkon meñ badal rahe haiñ. ¹⁵ Phir Īsā ne rassiyoñ kā koṛā banā kar sab ko

Baitul-muqaddas se nikāl diyā. Us ne bheṛon aur gāy-bailon ko bāhar hānk diyā, paise badalne wālon ke sikke bikher die aur un kī mezen ulaṭ diñ. ¹⁶ Kabūtar bechne wālon ko us ne kahā, “Ise le jāo. Mere Bāp

ke ghar ko mandī meñ mat badlo.”

¹⁷ Yih dekh kar Īsā ke shāgirdon ko kalām-e-muqaddas kā yih hawālā yād āyā ki “Tere ghar kī ghairat mujhe khā jāegī.”

¹⁸ Yahūdiyon ne jawāb meñ pūchhā, “Āp hameñ kyā ilāhī nishān dikhā sakte haiñ tāki hameñ yaqīn āe ki āp ko yih karne kā iḳhtiyār hai?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Is maqdis ko ḍhā do to main ise tīn din ke andar dubārā tāmīr kar dūngā.”

²⁰ Yahūdiyon ne kahā, “Baitul-muqaddas ko tāmīr karne meñ 46 sāl lag gae the aur āp use tīn din meñ tāmīr karnā chāhte haiñ?”

²¹ Lekin jab Īsā ne “is maqdis” ke alfāz istemāl kie to is kā matlab us kā apnā badan thā. ²² Us ke murdon meñ se jī uṭhne ke bād us ke shāgirdon ko us kī yih bāt yād āī. Phir wuh kalām-e-muqaddas aur un bāton par imān lāe jo Īsā ne kī thiñ.

Īsā Insānī Fitrat se Wāqif Hai

²³ Jab Īsā Fasah kī Īd ke lie Yarūshalam meñ thā to bahut-se log us ke peshkardā ilāhī nishānon ko dekh kar us ke nām par imān

lāne lage. ²⁴ Lekin us ko un par etamād nahīn thā, kyonki wuh sab ko jāntā thā. ²⁵ Aur use insān ke bāre meñ kisi kī gawāhī kī zarūrat nahīn thī, kyonki wuh jāntā thā ki insān ke andar kyā kuchh hai.

Nikudemus ke sāth Mulāqāt

3 Farisī firqe kā ek ādmī banām Nikudemus thā jo Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā. ² Wuh rāt ke waqt Īsā ke pās āyā aur kahā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp aise ustād haiñ jo Allāh kī taraf se āe haiñ, kyonki jo ilāhī nishān āp dikhāte haiñ wuh sirf aisā shakhs hī dikhā saktā hai jis ke sāth Allāh ho.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūñ, sirf wuh shakhs Allāh kī bādshāhī ko dekh saktā hai jo nae sire se paidā huā ho.”

⁴ Nikudemus ne etarāz kiyā, “Kyā matlab? Būṛhā ādmī kis tarah nae sire se paidā ho saktā hai? Kyā wuh dubārā apnī māñ ke peṭ meñ jā kar paidā ho saktā hai?”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūñ, sirf wuh shakhs Allāh kī bādshāhī meñ dākhil ho saktā hai jo pāñi aur Rūh se paidā

huā ho. ⁶ Jo kuchh jism se paidā hotā hai wuh jismāñi hai, lekin jo Rūh se paidā hotā hai wuh ruhāñi hai. ⁷ Is lie tū tājjub na kar ki main kahtā hūñ, ‘Tumheñ nae sire se paidā honā zarūr hai.’ ⁸ Hawā jahāñ chāhe chaltī hai. Tū us kī āwāz to suntā hai, lekin yih nahīn jāntā ki kahāñ se ātī aur kahāñ ko jātī hai. Yihī hālat har us shakhs kī hai jo Rūh se paidā huā hai.”

⁹ Nikudemus ne pūchhā, “Yih kis tarah ho saktā hai?”

¹⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Tū to Isrāīl kā ustād hai. Kyā is ke bāwujūd bhī yih bāteñ nahīn samajhtā? ¹¹ Main tujh ko sach batātā hūñ, ham wuh kuchh bayān karte haiñ jo ham jānte haiñ aur us kī gawāhī dete haiñ jo ham ne khud dekhā hai. To bhī tum log hamārī gawāhī qabūl nahīn karte. ¹² Main ne tum ko duniyāwī bāteñ sunāī haiñ aur tum un par imān nahīn rakhte. To phir tum kyonkar imān lāoge agar tumheñ āsmāñi bātoñ ke bāre meñ batāūñ? ¹³ Āsmāñ par koī nahīn chaṛhā siwāe Ibn-e-Ādam ke, jo āsmāñ se utrā hai.

¹⁴ Aur jis tarah Mūsā ne registān meñ sānp ko lakaṛī par laṭkā kar ūñchā kar diyā usī tarah zarūr hai

ki Ibn-e-Ādam ko bhī ūnche par chaṛhāyā jāe, ¹⁵tāki har ek ko jo us par imān lāegā abadī zindagī mil jāe. ¹⁶Kyonki Allāh ne duniyā se itnī muhabbat rakhī ki us ne apne iklaute Farzand ko baḥshh diyā, tāki jo bhī us par imān lāe halāk na ho balki abadī zindagī pāe. ¹⁷Kyonki Allāh ne apne Farzand ko is lie duniyā meñ nahīñ bhejā ki wuh duniyā ko mujrim ṭhahrāe balki is lie ki wuh use najāt de.

¹⁸Jo bhī us par imān lāyā hai use mujrim nahīñ qarār diyā jāegā, lekin jo imān nahīñ rakhtā use mujrim ṭhahrāyā jā chukā hai. Wajah yih hai ki wuh Allāh ke iklaute Farzand ke nām par imān nahīñ lāyā. ¹⁹Aur logoñ ko mujrim ṭhahrāne kā sabab yih hai ki go Allāh kā nūr is duniyā meñ āyā, lekin logoñ ne nūr kī nisbat andhere ko zyādā pyār kiyā, kyonki un ke kām bure the. ²⁰Jo bhī ḡhalat kām kartā hai wuh nūr se dushmanī rakhtā hai aur us ke qarīb nahīñ ātā tāki us ke bure kāmōñ kā pol na khul jāe. ²¹Lekin jo sachchā kām kartā hai wuh nūr ke pās ātā hai tāki zāhir ho jāe ki us ke kām Allāh ke wasīle se hue haiñ.”

Īsā aur Yahyā

²²Is ke bād Īsā apne shāgirdōñ ke sāth Yahūdiyā ke ilāqe meñ gayā. Wahāñ wuh kuchh der ke lie un ke sāth ṭhahrā aur logoñ ko baptismā dene lagā. ²³Us waqt Yahyā bhī shālem ke qarīb wāqe maqām ainon meñ baptismā de rahā thā, kyonki wahāñ pāñi bahut thā. Us jagah par log baptismā lene ke lie āte rahe. ²⁴(Yahyā ko ab tak jel meñ nahīñ ḍālā gayā thā.)

²⁵Ek din Yahyā ke shāgirdōñ kā kisī Yahūdī ke sāth mubāhasā chhiṛ gayā. Zer-e-ḡhaur mazmūn dīñ ḡhushl thā. ²⁶Wuh Yahyā ke pās āe aur kahne lage, “Ustād, jis ādmī se āp kī Dariyā-e-Yardan ke pār mulāqāt huī aur jis ke bāre meñ āp ne gawāhī dī ki wuh Masīh hai, wuh bhī logoñ ko baptismā de rahā hai. Ab sab log usī ke pās jā rahe haiñ.”

²⁷Yahyā ne jawāb diyā, “Har ek ko sirf wuh kuchh miltā hai jo use āsmān se diyā jātā hai. ²⁸Tum ḡhud is ke gawāh ho ki maiñ ne kahā, ‘Maiñ Masīh nahīñ hūñ balki mujhe us ke āge āge bhejā gayā hai.’ ²⁹Dūlhā hī dulhan se shādī kartā hai, aur dulhan usī kī hai. Us kā dost sirf sāth khaṛā hotā hai. Aur

dūlhe kī āwāz sun sun kar dost kī ḡhushī kī intahā nahīn hotī. Main bhī aisā hī dost hūn jis kī ḡhushī pūrī ho gaī hai. ³⁰ Lāzim hai ki wuh barḡtā jāe jabki main ḡhaṡṡā jāūn.

Āsmān se Āne Wālā

³¹ Jo āsmān par se āyā hai us kā iḡhtiyār sab par hai. Jo duniyā se hai us kā tālluq duniyā se hī hai aur wuh duniyāwī bāteñ kartā hai. Lekin jo āsmān par se āyā hai us kā iḡhtiyār sab par hai. ³² Jo kuchh us ne ḡhud dekhā aur sunā hai usī kī gawāhī detā hai. To bhī koī us kī gawāhī ko qabūl nahīn kartā. ³³ Lekin jis ne use qabūl kiyā us ne is kī tasdīq kī hai ki Allāh sachchā hai. ³⁴ Jise Allāh ne bhejā hai wuh Allāh kī bāteñ sunātā hai, kyonki Allāh apnā Rūh nāp-tolkar nahīn detā. ³⁵ Bāp apne Farzand ko pyār kartā hai, aur us ne sab kuchh us ke sapurd kar diyā hai. ³⁶ Chunāñche jo Allāh ke Farzand par imān lātā hai abadī zindagī us kī hai. Lekin jo Farzand ko radd kare wuh is zindagī ko nahīn dekhegā balki Allāh kā ḡhazab us par ṡaharā rahegā.”

Īsā aur Sāmārī Aurat

4 Farisiyōn ko ittalā mili ki Īsā Yahyā kī nisbat zyādā shāgird banā rahā aur logoñ ko baptismā de rahā hai, ² hālāñki wuh ḡhud baptismā nahīn detā thā balki us ke shāgird. ³ Jab ḡhudāwand Īsā ko yih bāt mālūm huī to wuh Yahūdiyā ko chhoṛ kar Galīl ko wāpas chalā gayā. ⁴ Wahān pahuñchne ke lie use Sāmariya meñ se guzarnā thā.

⁵ Chalthe chalthe wuh ek shahr ke pās pahuñch gayā jis kā nām sūḡhār thā. Yih us zamīn ke qarīb thā jo Yāqūb ne apne beṡe Yūsuf ko dī thī. ⁶ Wahān Yāqūb kā kuāñ thā. Īsā safr se thak gayā thā, is lie wuh kuen par baiṡh gayā. Dopahar ke taqrīban bārah baj gae the.

⁷ Ek Sāmārī aurat pānī bharne āī. Īsā ne us se kahā, “Mujhe zarā pānī pilā.” ⁸ (Us ke shāgird khānā ḡharīdne ke lie shahr gae hue the.)

⁹ Sāmārī aurat ne tājjub kiyā, kyonki Yahūdī Sāmariyōn ke sāth tālluq rakhne se inkār karte haiñ. Us ne kahā, “Āp to Yahūdī haiñ, aur main Sāmārī aurat hūñ. Āp kis tarah mujh se pānī pilāne kī darkḡhāst kar sakte haiñ?”

¹⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Agar tū us baḵshish se wāqif hotī jo Allāh tujh ko denā chāhtā hai aur tū use jāntī jo tujh se pānī māṅg rahā hai to tū us se māṅgtī aur wuh tujhe zindagī kā pānī detā.”

¹¹ Ḳhātūn ne kahā, “Ḳhudāwand, āp ke pās to bālṭī nahīn hai aur yih kuān gahrā hai. Āp ko zindagī kā yih pānī kahān se milā? ¹² Kyā āp hamāre bāp Yāqūb se baṛe haiṅ jis ne hamēn yih kuān diyā aur jo Ḳhud bhī apne beṭon aur rewaṛon samet us ke pānī se lutfandoz huā?”

¹³ Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī is pānī meṅ se pie use dubārā pyās lagegī. ¹⁴ Lekin jise main pānī pilā dūn use bād meṅ kabhī bhī pyās nahīn lagegī. Balki jo pānī main use dūngā wuh us meṅ ek chashmā ban jāegā jis se pānī phūṭ kar abadi zindagī muhaiyā karegā.”

¹⁵ Aurat ne us se kahā, “Ḳhudāwand, mujhe yih pānī pilā deṅ. Phir mujhe kabhī bhī pyās nahīn lagegī aur mujhe bār bār yahān ā kar pānī bharnā nahīn paṛegā.”

¹⁶ Īsā ne kahā, “Jā, apne Ḳhāwind ko bulā lā.”

¹⁷ Aurat ne jawāb diyā, “Merā koī Ḳhāwind nahīn hai.”

Īsā ne kahā, “Tū ne saḥīh kahā ki merā Ḳhāwind nahīn hai, ¹⁸ kyonki terī shādī pāñch mardoṅ se ho chukī hai aur jis ādmī ke sāth tū ab rah rahī hai wuh terā shauhar nahīn hai. Terī bāt bilkul durust hai.”

¹⁹ Aurat ne kahā, “Ḳhudāwand, main deḳhtī hūn ki āp nabī haiṅ. ²⁰ Hamāre bāpdādā to isī pahār par ibādat karte the jabki āp Yahūdi log isrār karte haiṅ ki Yarūshalam wuh markaz hai jahān hamēn ibādat karnī hai.”

²¹ Īsā ne jawāb diyā, “Ai Ḳhātūn, yaqīn jān ki wuh waqt āegā jab tum na to is pahār par Bāp kī ibādat karoge, na Yarūshalam meṅ. ²² Tum Sāmari us kī parastish karte ho jise nahīn jānte. Is ke muqābale meṅ ham us kī parastish karte haiṅ jise jānte haiṅ, kyonki najāt Yahūdiyon meṅ se hai. ²³ Lekin wuh waqt ā rahā hai balki pahuñch chukā hai jab haqīqī parastār Rūh aur sachchāi se Bāp kī parastish karenge, kyonki Bāp aise hī parastār chāhtā hai. ²⁴ Allāh Rūh hai, is lie lāzim hai ki us ke parastār Rūh aur sachchāi se us kī parastish karen.”

²⁵ Aurat ne us se kahā, “Mujhe mālūm hai ki Masīh yānī Masah Kiyā Huā Shakh̄s ā rahā hai. Jab wuh āegā to hamēn sab kuchh batā degā.”

²⁶ Is par Īsā ne use batāyā, “Main hī Masīh hūn jo tere sāth bāt kar rahā hūn.”

²⁷ Usī lamhe shāgird pahuñch gae. Unhoñ ne jab dekhā ki Īsā ek aurat se bāt kar rahā hai to tājjub kiyā. Lekin kisī ne pūchhne kī jurrat na kī ki “Āp kyā chāhte haiñ?” yā “Āp is aurat se kyon̄ bāteñ kar rahe haiñ?”

²⁸ Aurat apnā gharā chhoṛ kar shahr meñ chalī gaī aur wahāñ logoñ se kahne lagī, ²⁹ “Āo, ek ādmī ko dekho jis ne mujhe sab kuchh batā diyā hai jo main ne kiyā hai. Wuh Masīh to nahīñ hai?” ³⁰ Chunāñche wuh shahr se nikal kar Īsā ke pās āe.

³¹ Itne meñ shāgird zor de kar Īsā se kahne lage, “Ustād, kuchh khānā khā leñ.”

³² Lekin us ne jawāb diyā, “Mere pās khāne kī aisī chīz hai jis se tum wāqif nahīñ ho.”

³³ Shāgird āpas meñ kahne lage, “Kyā koī us ke pās khānā le kar āyā?”

³⁴ Lekin Īsā ne un se kahā, “Merā khānā yih hai ki us kī marzi pūrī karūn jis ne mujhe bhejā hai aur us kā kām takmīl tak pahuñchāūn.

³⁵ Tum to khud kahte ho, ‘Mazīd chār mahīne tak fasal pak jāegī.’ Lekin main tum ko batātā hūn, apnī nazar uṭhā kar kheton̄ par ghaur karo. Fasal pak gaī hai aur kaṭāi ke lie taiyār hai. ³⁶ Fasal kī kaṭāi shurū ho chukī hai. Kaṭāi karne wāle ko mazdūrī mil rahī hai aur wuh fasal ko abadī zindagī ke lie jamā kar rahā hai tāki bij bone wālā aur kaṭāi karne wālā donoñ mil kar khushī manā sakeñ. ³⁷ Yon̄ yih kahāwat durust sābit ho jāti hai ki ‘Ek bij botā aur dūsrā fasal kāṭtā hai.’ ³⁸ Main ne tum ko us fasal kī kaṭāi karne ke lie bhej diyā hai jise taiyār karne ke lie tum ne mehnat nahīñ kī. Auroñ ne khūb mehnat kī hai aur tum is se faydā uṭhā kar fasal jamā kar sakte ho.”

³⁹ Us shahr ke bahut-se Sāmārī Īsā par imān lāe. Wajah yih thi ki us aurat ne us ke bāre meñ yih gawāhī dī thi, “Us ne mujhe sab kuchh batā diyā jo main ne kiyā hai.” ⁴⁰ Jab wuh us ke pās āe to unhoñ ne minnat kī, “Hamāre pās ṭhahreñ.” Chunāñche wuh do din wahāñ rahā.

⁴¹ Aur us kī bāteñ sun kar mazīd bahut-se log īmān lāe. ⁴² Unhoñ ne aurat se kahā, “Ab ham terī bātoñ kī binā par īmān nahīñ rakhte balki is lie ki ham ne ḵhud sun aur jāñ liyā hai ki wāqai duniyā kā Najātdahindā yihī hai.”

Afsar ke Beṭe kī Shafā

⁴³ Wahāñ do din guzārne ke bād Īsā Galīl ko chalā gayā. ⁴⁴ Us ne ḵhud gawāhī de kar kahā thā ki nabī kī us ke apne watan meñ izzat nahīñ hotī. ⁴⁵ Ab jab wuh Galīl pahuñchā to maqāmī logoñ ne use ḵhushāmdid kahā, kyonki wuh Fasah kī Īd manāne ke lie Yarūshalam āe the aur unhoñ ne sab kuchh dekhā jo Īsā ne wahāñ kiya thā.

⁴⁶ Phir wuh dubārā Qānā meñ āyā jahāñ us ne pāñī ko mai meñ badal diya thā. Us ilāqe meñ ek shāhī afsar thā jis kā beṭā Kafarnahūm meñ bimār paṛā thā. ⁴⁷ Jab use ittalā mili ki Īsā Yahūdīyā se Galīl pahuñch gayā hai to wuh us ke pās gayā aur guzārish kī, “Qānā se mere pās utar āeñ aur mere beṭe ko shafā deñ. Kyonki wuh marne ko hai.” ⁴⁸ Īsā ne us se kahā, “Jab tak tum

log ilāhī nishān aur mojize nahīñ dekhte īmān nahīñ lāte.”

⁴⁹ Shāhī afsar ne kahā, “Ḳhudāwand āeñ, is se pahle ki merā laṛkā mar jāe.”

⁵⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Jā, terā beṭā zindā rahegā.”

Ādmī Īsā kī bāt par īmān lāyā aur apne ghar chalā gayā. ⁵¹ Wuh abhī utar rahā thā ki us ke naukar us se mile. Unhoñ ne use ittalā dī ki beṭā zindā hai.

⁵² Us ne un se pūchh-gachh kī ki us kī tabiyat kis waqt se behtar hone lagī thī. Unhoñ ne jawāb diyā, “Buḵhār kal dopahar ek baje utar gayā.” ⁵³ Phir bāp ne jāñ liyā ki usī waqt Īsā ne use batāyā thā, “Tumhārā beṭā zindā rahegā.” Aur wuh apne pūre gharāne samet us par īmān lāyā.

⁵⁴ Yoñ Īsā ne apnā dūsrā ilāhī nishān us waqt dikhāyā jab wuh Yahūdīyā se Galīl meñ āyā thā.

Baitul-muqaddas ke Hauz par Shafā

5 Kuchh der ke bād Īsā kisī Yahūdī id ke mauqe par Yarūshalam gayā. ² Shahr meñ ek hauz thā jis kā nām Arāmī zabān

meñ Bait-hasdā thā. Us ke pāñch baṛe barāmde the aur wuh shahr ke us darwāze ke qarib thā jis kā nām ‘Bheṛon kā Darwāzā’ hai. ³In barāmdeñ meñ beshumār māsūr log paṛe rahte the. Yih andhe, langaṛe aur maflūj pānī ke hilne ke intazār meñ rahte the. ⁴[Kyonki gāhe bagāhe Rab kā farishtā utar kar pānī ko hilā detā thā. Jo bhī us waqt us meñ pahle dākhil ho jātā use shafā mil jātī thī khāh us kī bīmārī koī bhī kyon na hotī.] ⁵Marizon meñ se ek ādmī 38 sāl se māsūr thā. ⁶Jab Īsā ne use wahāñ paṛā dekhā aur use mālūm huā ki yih itnī der se is hālat meñ hai to us ne pūchhā, “Kyā tū tandurust honā chāhtā hai?”

⁷Us ne jawāb diyā, “Khudāwand, yih mushkil hai. Merā koī sāthī nahīn jo mujhe uṭhā kar pānī meñ jab use hilāyā jātā hai le jāe. Is lie mere wahāñ pahuñchne meñ itnī der lag jātī hai ki koī aur mujh se pahle pānī meñ utar jātā hai.”

⁸Īsā ne kahā, “Uṭh, apnā bistar uṭhā kar chal-phir!” ⁹Wuh ādmī fauran bahāl ho gayā. Us ne apnā bistar uṭhāyā aur chal-ne-phirne lagā.

Yih wāqiyā Sabat ke din huā. ¹⁰Is lie Yahūdiyon ne shafāyāb ādmī ko batāyā, “Āj Sabat kā din hai. Āj bistar uṭhānā manā hai.”

¹¹Lekin us ne jawāb diyā, “Jis ādmī ne mujhe shafā dī us ne mujhe batāyā, ‘Apnā bistar uṭhā kar chal-phir.’”

¹²Unhon ne sawāl kiyā, “Wuh kaun hai jis ne tujhe yih kuchh batāyā?” ¹³Lekin shafāyāb ādmī ko mālūm na thā, kyonki Īsā hujūm ke sabab se chupke se wahāñ se chalā gayā thā.

¹⁴Bād meñ Īsā use Baitul-muqaddas meñ milā. Us ne kahā, “Ab tū bahāl ho gayā hai. Phir gunāh na karnā, aisā na ho ki terā hāl pahle se bhī badtar ho jāe.”

¹⁵Us ādmī ne use chhoṛ kar Yahūdiyon ko ittalā dī, “Īsā ne mujhe shafā dī.” ¹⁶Is par Yahūdī us ko satāne lage, kyonki us ne us ādmī ko Sabat ke din bahāl kiyā thā. ¹⁷Lekin Īsā ne unheñ jawāb diyā, “Merā Bāp āj tak kām kartā āyā hai, aur main bhī aisā kartā hūñ.”

¹⁸Yih sun kar Yahūdī use qatl karne kī mazīd koshish karne lage, kyonki us ne na sirf Sabat ke din ko mansūkh qarār diyā thā balki Allāh

ko apnā Bāp kah kar apne āp ko Allāh ke barābar ṭhahrāyā thā.

Farzand kā Ikhtiyār

¹⁹ Īsā ne unheñ jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki Farzand apnī marzī se kuchh nahīn kar saktā. Wuh sirf wuh kuchh kartā hai jo wuh Bāp ko karte dekhtā hai. Jo kuchh Bāp kartā hai wuhī Farzand bhī kartā hai, ²⁰ kyonki Bāp Farzand ko pyār kartā aur use sab kuchh dikhātā hai jo wuh khud kartā hai. Hāñ, wuh Farzand ko in se bhī azīm kām dikhāegā. Phir tum aur bhī zyādā hairatzadā hoge. ²¹ Kyonki jis tarah Bāp murdoñ ko zindā kartā hai usī tarah Farzand bhī jinheñ chāhtā hai zindā kar detā hai. ²² Aur Bāp kisī kī bhī adālat nahīn kartā balki us ne adālat kā pūrā intazām Farzand ke sapurd kar diyā hai ²³ tāki sab usī tarah Farzand kī izzat karen jis tarah wuh Bāp kī izzat karte haiñ. Jo Farzand kī izzat nahīn kartā wuh Bāp kī bhī izzat nahīn kartā jis ne use bhejā hai.

²⁴ Main tum ko sach batātā hūñ, jo bhī merī bāt sun kar us par imān lātā hai jis ne mujhe bhejā hai

abadī zindagī us kī hai. Use mujrim nahīn ṭhahrāyā jāegā balki wuh maut kī girift se nikal kar zindagī meñ dākhil ho gayā hai. ²⁵ Main tum ko sach batātā hūñ ki ek waqt āne wālā hai balki ā chukā hai jab murde Allāh ke Farzand kī āwāz suneñge. Aur jitne suneñge wuh zindā ho jāeñge. ²⁶ Kyonki jis tarah Bāp zindagī kā mambā hai usī tarah us ne apne Farzand ko zindagī kā mambā banā diyā hai. ²⁷ Sāth sāth us ne use adālat karne kā ikhtiyār bhī de diyā hai, kyonki wuh Ibn-e-Ādam hai. ²⁸ Yīh sun kar tājjub na karo kyonki ek waqt ā rahā hai jab tamām murde us kī āwāz sun kar ²⁹ qabroñ meñ se nikal āeñge. Jinhoñ ne nek kām kiyā wuh jī uṭh kar zindagī pāeñge jabki jinhoñ ne burā kām kiyā wuh jī to uṭheñge lekin un kī adālat kī jāegī.

Īsā ke Gawāh

³⁰ Main apnī marzī se kuchh nahīn kar saktā balki jo kuchh Bāp se suntā hūñ us ke mutābiq adālat kartā hūñ. Aur merī adālat rāst hai kyonki main apnī marzī karne kī koshish nahīn kartā balki usī kī jis ne mujhe bhejā hai.

³¹ Agar main̄ khud apne bāre meñ gawāhī detā to merī gawāhī motabar na hotī. ³² Lekin ek aur hai jo mere bāre meñ gawāhī de rahā hai aur main̄ jāntā hūñ ki mere bāre meñ us kī gawāhī sachchī aur motabar hai. ³³ Tum ne patā karne ke lie apne logoñ ko Yahyā ke pās bhejā hai aur us ne haqīqat kī tasdīq kī hai. ³⁴ Beshak mujhe kisī insānī gawāh kī zarūrat nahīñ hai, lekin main̄ yih is lie batā rahā hūñ tāki tum ko najāt mil jāe. ³⁵ Yahyā ek jaltā huā charāgh thā jo raushnī detā thā, aur kuchh der ke lie tum ne us kī raushnī meñ khushī manānā pasand kiyā. ³⁶ Lekin mere pās ek aur gawāh hai jo Yahyā kī nisbat zyādā aham hai—wuh kām jo Bāp ne mujhe mukammal karne ke lie de diyā. Yihī kām jo main̄ kar rahā hūñ mere bāre meñ gawāhī detā hai ki Bāp ne mujhe bhejā hai. ³⁷ Is ke alāwā Bāp ne khud jis ne mujhe bhejā hai mere bāre meñ gawāhī dī hai. Afsos, tum ne kabhī us kī āwāz nahīñ sunī, na us kī shakl-o-sūrat dekhī, ³⁸ aur us kā kalām tumhāre andar nahīñ rahtā, kyonki tum us par imān nahīñ rakhte jise us ne bhejā hai. ³⁹ Tum apne sahīfon meñ dhūndte

rahte ho kyonki samajhte ho ki un se tumheñ abadī zindagī hāsil hai. Lekin yihī mere bāre meñ gawāhī dete hain! ⁴⁰ To bhī tum zindagī pāne ke lie mere pās ānā nahīñ chāhte.

⁴¹ Main̄ insānoñ se izzat nahīñ chāhtā, ⁴² lekin main̄ tum ko jāntā hūñ ki tum meñ Allāh kī muhabbat nahīñ. ⁴³ Agarche main̄ apne Bāp ke nām meñ āyā hūñ to bhī tum mujhe qabūl nahīñ karte. Is ke muqābale meñ agar koī apne nām meñ āegā to tum use qabūl karoge. ⁴⁴ Koī ajab nahīñ ki tum imān nahīñ lā sakte. Kyonki tum ek dūsre se izzat chāhte ho jabki tum wuh izzat pāne kī koshish hī nahīñ karte jo wāhid Khudā se miltī hai. ⁴⁵ Lekin yih na samjho ki main̄ Bāp ke sāmne tum par ilzām lagāūngā. Ek aur hai jo tum par ilzām lagā rahā hai—Mūsā, jis se tum ummīd rakhte ho. ⁴⁶ Agar tum wāqai Mūsā par imān rakhte to zarūr mujh par bhī imān rakhte, kyonki us ne mere hī bāre meñ likhā. ⁴⁷ Lekin chūñki tum wuh kuchh nahīñ mānte jo us ne likhā hai to merī bāteñ kyonkar mān sakte ho!”

Īsā Baṛe Hujūm ko Khānā**Khilātā Hai**

6 Is ke bād Īsā ne Galīl kī Jhīl ko pār kiya. (Jhīl kā dūsrā nām Tibariyās thā.) ²Ek baṛā hujūm us ke pīchhe lag gayā thā, kyonki us ne ilāhī nishān dikhā kar marīzoṅ ko shafā dī thī aur logoṅ ne is kā mushāhadā kiya thā. ³Phir Īsā pahār par chaṛh kar apne shāgirdoṅ ke sāth baiṭh gayā. ⁴(Yahūdī Īd-e-Fasah qarīb ā gaī thī.) ⁵Wahān baiṭhe Īsā ne apnī nazar uṭhāī to dekhā ki ek baṛā hujūm pahuñch rahā hai. Us ne Filippus se pūchhā, “Ham kahān se khānā kharīdeṅ tāki unheṅ khilāeṅ?” ⁶(Yih us ne Filippus ko āzmāne ke lie kahā. Kḥud to wuh jāntā thā ki kyā karegā.)

⁷Filippus ne jawāb diyā, “Agar har ek ko sirf thoṛā-sā mile to bhī chāndī ke 200 sikke kāfī nahīn hoṅge.”

⁸Phir Shamāūn Patras kā bhāī Andriyās bol uṭhā, ⁹“Yahān ek laṛkā hai jis ke pās jau kī pāñch roṭiyāṅ aur do machhliyāṅ haiṅ. Magar itne logoṅ meṅ yih kyā haiṅ!”

¹⁰Īsā ne kahā, “Logoṅ ko biṭhā do.” Us jagah bahut ghās thī.

Chunāñche sab baiṭh gae. (Sirf mardoṅ kī tādād 5,000 thī.) ¹¹Īsā ne roṭiyāṅ le kar shukrguzārī kī duā kī aur unheṅ baiṭhe hue logoṅ meṅ taqsim karwāyā. Yihī kuchh us ne machhliyoṅ ke sāth bhī kiya. Aur sab ne jī bhar kar roṭī khāī. ¹²Jab sab ser ho gae to Īsā ne shāgirdoṅ ko batāyā, “Ab bache hue ṭukṛe jamā karo tāki kuchh zāe na ho jāe.” ¹³Jab unhoṅ ne bachā huā khānā ikaṭṭhā kiya to jau kī pāñch roṭiyōṅ ke ṭukṛoṅ se bārah ṭokre bhar gae.

¹⁴Jab logoṅ ne Īsā ko yih ilāhī nishān dikhāte dekhā to unhoṅ ne kahā, “Yaqīnan yih wuhī nabī hai jise duniyā meṅ ānā thā.” ¹⁵Īsā ko mālūm huā ki wuh ā kar use zabardastī bādshāh banānā chāhte haiṅ, is lie wuh dubārā un se alag ho kar akelā hī kisī pahār par chaṛh gayā.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

¹⁶Shām ko shāgird jhīl ke pās gae ¹⁷aur kashtī par sawār ho kar jhīl ke pār shahr Kafarnahūm ke lie rawānā hue. Andherā ho chukā thā aur Īsā ab tak un ke pās wāpas nahīn āyā thā. ¹⁸Tez hawā ke bāis jhīl meṅ lahreṅ uṭhne

lagīn. ¹⁹ Kashtī ko khete khete shāgird chār yā pānch kilomīṭar kā safr tay kar chuke the ki achānak Īsā nazar āyā. Wuh pānī par chaltā huā kashtī kī taraf baṛh rahā thā. Shāgird dahshatzadā ho gae. ²⁰ Lekin us ne un se kahā, “Main hī hūn. Ḳhauf na karo.” ²¹ Wuh use kashtī meñ biṭhāne par āmadā hue. Aur kashtī usī lamhe us jagah pahuñch gaī jahān wuh jānā chāhte the.

Log Īsā ko Ḍhūñḍte Haiñ

²² Hujūm to jhīl ke pār rah gayā thā. Agle dīn logoñ ko patā chalā ki shāgird ek hī kashtī le kar chale gae haiñ aur ki us waqt Īsā kashtī meñ nahīn thā. ²³ Phir kuchh kashtiyāñ Tibariyās se us maqām ke qarīb pahuñchīñ jahān Ḳhudāwand Īsā ne roṭī ke lie shukrguzārī kī duā karke use logoñ ko khilāyā thā. ²⁴ Jab logoñ ne dekhā ki na Īsā aur na us ke shāgird wahān haiñ to wuh kashtiyōñ par sawār ho kar Īsā ko Ḍhūñḍte Ḍhūñḍte Kafarnahūm pahuñche.

Īsā Zindagī kī Roṭī Hai

²⁵ Jab unhoñ ne use jhīl ke pār pāyā to pūchhā, “Ustād, āp kis tarah yahān pahuñch gae.”

²⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn, tum mujhe is lie nahīn Ḍhūñḍ rahe ki ilāhī nishān dekhe haiñ balki is lie ki tum ne jī bhar kar roṭī khāī hai. ²⁷ Aisī ḳhurāk ke lie jidd-o-jahd na karo jo gal saṛ jāti hai, balki aisī ke lie jo abadī zindagī tak qāym rahtī hai aur jo Ibn-e-Ādam tum ko degā, kyōñki Ḳhudā Bāp ne us par apnī tasdiq kī muhr lagāī hai.”

²⁸ Is par unhoñ ne pūchhā, “Hameñ kyā karnā chāhie tāki Allāh kā matlūbā kām karen?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Allāh kā kām yih hai ki tum us par imān lāo jise us ne bhejā hai.”

³⁰ Unhoñ ne kahā, “To phir āp kyā ilāhī nishān dikhāenge jise dekh kar ham āp par imān lāen? Āp kyā kām saranjām denge? ³¹ Hamāre bāpdādā ne to registān meñ man khāyā. Chunāñche kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki Mūsā ne unheñ āsmān se roṭī khilāī.”

³² Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn ki k̥hud Mūsā ne tum ko āsmān se roṭī nahīn khilāi balki mere Bāp ne. Wuhī tum ko āsmān se haqīqī roṭī detā hai. ³³ Kyonki Allāh kī roṭī wuh shaḥṣ hai jo āsmān par se utar kar duniyā ko zindagī bakhshtā hai.”

³⁴ Unhon ne kahā, “K̥hudāwand, hameñ yih roṭī har waqt diyā karen.”

³⁵ Jawāb meñ Īsā ne kahā, “Main hī zindagī kī roṭī hūn. Jo mere pās āe use phir kabhī bhūk nahīn lagegī. Aur jo mujh par imān lāe use phir kabhī pyās nahīn lagegī. ³⁶ Lekin jis tarah main tum ko batā chukā hūn, tum ne mujhe dekhā aur phir bhī imān nahīn lāe. ³⁷ Jitne bhī Bāp ne mujhe diē haiñ wuh mere pās āēnge aur jo bhī mere pās āegā use main hargiz nikāl na dūngā. ³⁸ Kyonki main apnī marzī pūrī karne ke lie āsmān se nahīn utrā balki us kī jis ne mujhe bhejā hai. ³⁹ Aur jis ne mujhe bhejā us kī marzī yih hai ki jitne bhī us ne mujhe diē haiñ un meñ se main ek ko bhī kho na dūn balki sab ko qiyāmat ke din murdoñ meñ se phir zindā karūn. ⁴⁰ Kyonki mere Bāp kī marzī yihī hai ki jo bhī Farzand ko

dekh kar us par imān lāe use abadī zindagī hāsil ho. Aise shaḥṣ ko main qiyāmat ke din murdoñ meñ se phir zindā karūnga.”

⁴¹ Yih sun kar Yahūdī is lie buṛbuṛāne lage ki us ne kahā thā, “Main hī wuh roṭī hūn jo āsmān par se utar āī hai.” ⁴² Unhon ne etarāz kiyā, “Kyā yih Īsā bin Yūsuf nahīn, jis ke bāp aur mān se ham wāqif haiñ? Wuh kyonkar kah saktā hai ki ‘Main āsmān se utrā hūn.’”

⁴³ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Āpas meñ mat buṛbuṛāo. ⁴⁴ Sirf wuh shaḥṣ mere pās ā saktā hai jise Bāp jis ne mujhe bhejā hai mere pās khīnch lāyā hai. Aise shaḥṣ ko main qiyāmat ke din murdoñ meñ se phir zindā karūnga. ⁴⁵ Nabiyoñ ke sahifoñ meñ likhā hai, ‘Sab Allāh se tālim pāenge.’ Jo bhī Allāh kī sun kar us se sikhtā hai wuh mere pās ā jātā hai. ⁴⁶ Is kā matlab yih nahīn ki kisī ne kabhī Bāp ko dekhā. Sirf ek hī ne Bāp ko dekhā hai, wuhī jo Allāh kī taraf se hai. ⁴⁷ Main tum ko sach batātā hūn ki jo imān rakhtā hai use abadī zindagī hāsil hai. ⁴⁸ Zindagī kī roṭī main hūn. ⁴⁹ Tumhare bāpdādā registān meñ man khāte rahe, to bhī wuh mar gae. ⁵⁰ Lekin yahān āsmān se

utarne wālī aisī roṭī hai jise khā kar insān nahīn martā. ⁵¹ Main hī zindagī kī wuh roṭī hūn jo āsmān se utar āī hai. Jo is roṭī se khāe wuh abad tak zindā rahegā. Aur yih roṭī merā gosht hai jo main duniyā ko zindagī muhaiyā karne kī kḥātīr pesh karūnga.” ⁵² Yahūdī baṛī sargarmī se ek dūsre se bahs karne lage, “Yih ādmī hamēn kis tarah apnā gosht khilā saktā hai?”

⁵³ Īsā ne un se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki sirf Ibn-e-Ādam kā gosht khāne aur us kā kḥūn pīne hī se tum meñ zindagī hogī. ⁵⁴ Jo merā gosht khāe aur merā kḥūn pie abadī zindagī us kī hai aur main use qiyāmat ke din murdoñ meñ se phir zindā karūnga. ⁵⁵ Kyonki merā gosht haqīqī kḥurāk aur merā kḥūn haqīqī pīne kī chīz hai. ⁵⁶ Jo merā gosht khātā aur merā kḥūn pītā hai wuh mujh meñ qāym rahtā hai aur main us meñ. ⁵⁷ Main us zindā Bāp kī wajah se zindā hūn jis ne mujhe bhejā. Isī tarah jo mujhe khātā hai wuh merī hī wajah se zindā rahegā. ⁵⁸ Yihī wuh roṭī hai jo āsmān se utri hai. Tumhāre bāpdādā man khāne ke bāwujūd mar gae. Lekin jo yih

roṭī khāegā wuh abad tak zindā rahegā.”

⁵⁹ Īsā ne yih bāteñ us waqt kīn jab wuh Kafarnahūm meñ Yahūdī ibādatkḥāne meñ tālīm de rahā thā.

Abadī Zindagī kī Bāteñ

⁶⁰ Yih sun kar us ke bahut-se shāgirdoñ ne kahā, “Yih bāteñ nāgawār haiñ. Kaun inheñ sun saktā hai!”

⁶¹ Īsā ko mālūm thā ki mere shāgird mere bāre meñ buṛbuṛā rahe haiñ, is lie us ne kahā, “Kyā tum ko in bātoñ se ṭhes lagī hai?

⁶² To phir tum kyā sochoge jab Ibn-e-Ādam ko ūpar jāte dekhoge jahāñ wuh pahle thā? ⁶³ Allāh kā Rūh hī zindā kartā hai jabki jismānī tāqat kā koī fāyda nahīn hotā. Jo bāteñ main ne tum ko batāī haiñ wuh Rūh aur zindagī haiñ. ⁶⁴ Lekin tum meñ se kuchh haiñ jo imān nahīn rakhte.” (Īsā to shurū se hī jāntā thā ki kaun kaun imān nahīn rakhte aur kaun mujhe dushman ke hawāle karegā.) ⁶⁵ Phir us ne kahā, “Is lie main ne tum ko batāyā ki sirf wuh shaḥs mere pās ā saktā hai jise Bāp kī taraf se yih taufīq mile.”

⁶⁶Us waqt se us ke bahut-se shāgird ultē pānw phir gae aur āindā ko us ke sāth na chale. ⁶⁷Tab Īsā ne bārah shāgirdon se pūchhā, “Kyā tum bhī chale jānā chāhte ho?”

⁶⁸Shamāūn Patras ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, ham kis ke pās jāen? Abadī zindagī kī bāteñ to āp hī ke pās haiñ. ⁶⁹Aur ham ne imān lā kar jān liyā hai ki āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

⁷⁰Jawāb mein Īsā ne kahā, “Kyā main ne tum bārah ko nahīn chunā? To bhī tum mein se ek shaḵhs shaitān hai.” ⁷¹(Wuh Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh kī taraf ishārā kar rahā thā jo bārah shāgirdon mein se ek thā aur jis ne bād mein use dushman ke hawāle kar diyā.)

Īsā aur Us ke Bhāi

7 Is ke bād Īsā ne Galil ke ilāqe mein idhar-udhar safr kiya. Wuh Yahūdīyā mein phirnā nahīn chāhtā thā kyonki wahān ke Yahūdī use qatl karne kā mauqā ḍhūnḍ rahe the. ²Lekin jab Yahūdī id banām Jhoñpriyon kī Īd qarīb āī ³to us ke bhāiyon ne us se kahā, “Yih jagah chhoṛ kar Yahūdīyā chalā jā

tāki tere pairokār bhī wuh mojize dekh leñ jo tū kartā hai. ⁴Jo shaḵhs chāhtā hai ki awām use jāne wuh poshīdagī mein kām nahīn kartā. Agar tū is qism kā mojiḡānā kām kartā hai to apne āp ko duniyā par zāhir kar.” ⁵(Asl mein Īsā ke bhāi bhī us par imān nahīn rakhte the.)

⁶Īsā ne unheñ batāyā, “Abhī wuh waqt nahīn āyā jo mere lie mauzūn hai. Lekin tum jā sakte ho, tumhāre lie har waqt mauzūn hai. ⁷Duniyā tum se dushmanī nahīn rakh saktī. Lekin mujh se wuh dushmanī rakhti hai, kyonki main us ke bāre mein yih gawāhī detā hūn ki us ke kām bure haiñ. ⁸Tum ḳhud id par jāo. Main nahīn jāūngā, kyonki abhī wuh waqt nahīn āyā jo mere lie mauzūn hai.” ⁹Yih kah kar wuh Galil mein ṭhahrā rahā.

Īsā Jhoñpriyon kī Īd Par

¹⁰Lekin bād mein, jab us ke bhāi id par jā chuke the to wuh bhī gayā, agarche alāniyā nahīn balki ḳhufiyā taur par. ¹¹Yahūdī id ke mauqe par use talāsh kar rahe the. Wuh pūchhte rahe, “Wuh ādmī kahān hai?”

¹² Hujūm meñ se kaī log Īsā ke bāre meñ buṛbuṛā rahe the. Bāz ne kahā, “Wuh achchhā bandā hai.” Lekin dūsroñ ne etarāz kiyā, “Nahīñ, wuh awām ko bahkātā hai.” ¹³ Lekin kisī ne bhī us ke bāre meñ khul kar bāt na kī, kyonki wuh Yahūdiyoñ se ḍarte the.

¹⁴ Īd kā ādhā hissā guzar chukā thā jab Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar tālīm dene lagā. ¹⁵ Use sun kar Yahūdī hairatzadā hue aur kahā, “Yih ādmī kis tarah itnā ilm rakhtā hai hālāñki is ne kahīñ se bhī tālīm hāsīl nahīñ kī!”

¹⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Jo tālīm main detā hūñ wuh merī apnī nahīñ balki us kī hai jis ne mujhe bhejā. ¹⁷ Jo us kī marzī pūrī karne ke lie taiyār hai wuh jāñ legā ki merī tālīm Allāh kī taraf se hai yā ki merī apnī taraf se. ¹⁸ Jo apnī taraf se boltā hai wuh apnī hī izzat chāhtā hai. Lekin jo apne bhejne wāle kī izzat-o-jalāl barhāne kī koshish kartā hai wuh sachchā hai aur us meñ nārāstī nahīñ hai. ¹⁹ Kyā Mūsā ne tum ko shariāt nahīñ dī? To phir tum mujhe qatl karne kī koshish kyon kar rahe ho?”

²⁰ Hujūm ne jawāb diyā, “Tum kisī badrūh kī girift meñ ho. Kaun

tumheñ qatl karne kī koshish kar rahā hai?”

²¹ Īsā ne un se kahā, “Main ne Sabat ke din ek hī mojizā kiyā aur tum sab hairatzadā hue. ²² Lekin tum bhī Sabat ke din kām karte ho. Tum us din apne bachchoñ kā khatnā karwāte ho. Aur yih rasm Mūsā kī shariāt ke mutābiq hī hai, agarche yih Mūsā se nahīñ balki hamāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se shurū huī. ²³ Kyonki shariāt ke mutābiq lāzim hai ki bachche kā khatnā āthweñ din karwāyā jāe, aur agar yih din Sabat ho to tum phir bhī apne bachche kā khatnā karwāte ho tāki shariāt kī khlāfwarzī na ho jāe. To phir tum mujh se kyon nārāz ho ki main ne Sabat ke din ek ādmī ke pūre jism ko shafā dī? ²⁴ Zāhiri sūrat kī binā par faislā na karo balki bātini hālat pahchān kar munsifānā faislā karo.”

Kyā Īsā hī Masīh Hai?

²⁵ Us waqt Yarūshalam ke kuchh rahne wāle kahne lage, “Kyā yih wuh ādmī nahīñ hai jise log qatl karne kī koshish kar rahe haiñ?

²⁶ Tāham wuh yahāñ khul kar bāt

kar rahā hai aur koī bhī use rokne kī koshish nahīn kar rahā. Kyā hamāre rāhnumāon ne haqīqat mein jān liyā hai ki yih Masīh hai? ²⁷ Lekin jab Masīh āegā to kisī ko bhī mālūm nahīn hogā ki wuh kahān se hai. Yih ādmī farq hai. Ham to jānte haiñ ki yih kahān se hai.”

²⁸ Īsā Baitul-muqaddas mein tālīm de rahā thā. Ab wuh pukār uṭhā, “Tum mujhe jānte ho aur yih bhī jānte ho ki main kahān se hūn. Lekin main apnī taraf se nahīn āyā. Jis ne mujhe bhejā hai wuh sachchā hai aur use tum nahīn jānte. ²⁹ Lekin main use jāntā hūn, kyonki main us kī taraf se hūn aur us ne mujhe bhejā hai.”

³⁰ Tab unhoñ ne use giriftār karne kī koshish kī. Lekin koī bhī us ko hāth na lagā sakā, kyonki abhī us kā waqt nahīn āyā thā. ³¹ To bhī hujūm ke kā log us par imān lāe, kyonki unhoñ ne kahā, “Jab Masīh āegā to kyā wuh is ādmī se zyādā ilāhī nishān dikhāegā?”

Pahredār Use Giriftār Karne Āte Haiñ

³² Farīsiyon ne dekhā ki hujūm mein is qism kī bāteñ dhīmī dhīmī āwāz ke sāth phail rahi haiñ. Chunāñche unhoñ ne rāhnumā imāmon ke sāth mil kar Baitul-muqaddas ke pahredār Īsā ko giriftār karne ke lie bheje. ³³ Lekin Īsā ne kahā, “Main sirf thoṛī der aur tumhāre sāth rahūngā, phir main us ke pās wāpas chalā jāūngā jis ne mujhe bhejā hai. ³⁴ Us waqt tum mujhe ḍhūṇḍoge, magar nahīn pāoge, kyonki jahān main hūn wahān tum nahīn ā sakte.”

³⁵ Yahūdī āpas mein kahne lage, “Yih kahān jānā chāhtā hai jahān ham use nahīn pā sakeñge? Kyā wuh bairūn-e-mulk jānā chāhtā hai, wahān jahān hamāre log Yūnāniyon mein bikhri hālat mein rahte haiñ? Kyā wuh Yūnāniyon ko tālīm denā chāhtā hai? ³⁶ Matlab kyā hai jab wuh kahtā hai, ‘Tum mujhe ḍhūṇḍoge magar nahīn pāoge’ aur ‘Jahān main hūn wahān tum nahīn ā sakte.’”

Zindagī ke Pānī kī Nahreñ

³⁷ Īd ke ākhirī din jo sab se aham hai Īsā kharā huā aur ūnchī āwāz se pukār uṭhā, “Jo pyāsā ho wuh mere pās āe, ³⁸ aur jo mujh par imān lāe wuh pie. Kalām-e-muqaddas ke mutābiq ‘Us ke andar se zindagī ke pānī kī nahreñ bah nikleñgī.’” ³⁹ (“Zindagī ke pānī” se wuh Rūhul-quḍs kī taraf ishārā kar rahā thā jo un ko hāsil hotā hai jo Īsā par imān lāte haiñ. Lekin wuh us waqt tak nāzil nahīn huā thā, kyonki Īsā ab tak apne jalāl ko na pahuñchā thā.)

Sunane Wāloñ meñ Nā-ittafāqī

⁴⁰ Īsā kī yih bāteñ sun kar hujūm ke kuchh logoñ ne kahā, “Yih ādmī wāqai wuh nabī hai jis ke intazār meñ ham haiñ.”

⁴¹ Dūsroñ ne kahā, “Yih Masīh hai.”

Lekin bāz ne etarāz kiyā, “Masīh Galīl se kis tarah ā saktā hai! ⁴² Pāk kalām to bayān kartā hai ki Masīh Dāūd ke kḥāndān aur Bait-laham se āegā, us gāñw se jahāñ Dāūd Bādshāh paidā huā.” ⁴³ Yoñ Īsā kī wajah se logoñ meñ phūṭ par gai. ⁴⁴ Kuchh to use giriftār karnā

chāhte the, lekin koī bhī us ko hāth na lagā sakā.

Yahūdī Rāhnumā Īsā par Imān Nahīn Rakhte

⁴⁵ Itne meñ Baitul-muqaddas ke pahredār rāhnumā imāmoñ aur Farīsiyoñ ke pās wāpas āe. Wuh Īsā ko le kar nahīn āe the, is lie rāhnumāoñ ne pūchhā, “Tum use kyon nahīn lāe?”

⁴⁶ Pahredāroñ ne jawāb diyā, “Kisī ne kabhī is ādmī kī tarah bāt nahīn kī.”

⁴⁷ Farīsiyoñ ne tanzan kahā, “Kyā tum ko bhī bahkā diyā gayā hai?

⁴⁸ Kyā rāhnumāoñ yā Farīsiyoñ meñ koī hai jo us par imān lāyā ho? Koī bhī nahīn! ⁴⁹ Lekin shariāt se nāwāqif yih hujūm lānatī hai!”

⁵⁰ In rāhnumāoñ meñ Nikudemus bhī shāmil thā jo kuchh der pahle Īsā ke pās gayā thā. Ab wuh bol uṭhā, ⁵¹ “Kyā hamārī shariāt kisī par yoñ faislā dene kī ijāzat detī hai? Nahīn, lāzim hai ki use pahle adālat meñ pesh kiyā jāe tāki mālūm ho jāe ki us se kyā kuchh sarzad huā hai.”

⁵² Dūsroñ ne etarāz kiyā, “Kyā tum bhī Galīl ke rahne wāle ho?

Kalām-e-muqaddas meñ taftīsh karke khud dekh lo ki Galīl se koi nabī nahīn āegā.”⁵³ Yih kah kar har ek apne apne ghar chalā gayā.

Zinākār Aurat par Pahlā Patthar

8 Īsā khud Zaitūn ke pahār par chalā gayā. ²Agle din pau phatte waqt wuh dubārā Baitul-muqaddas meñ āyā. Wahān sab log us ke gird jamā hue aur wuh baiṭh kar unheñ tālīm dene lagā. ³Is daurān shariāt ke ulamā aur Farīsī ek aurat ko le kar āe jise zinā karte waqt pakaṛā gayā thā. Use bīch meñ khaṛā karke ⁴unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, is aurat ko zinā karte waqt pakaṛā gayā hai. ⁵Mūsā ne shariāt meñ hameñ hukm diyā hai ki aise logoñ ko sangsār karnā hai. Āp kyā kahte haiñ?” ⁶Is sawāl se wuh use phaṁsānā chāhte the tāki us par ilzām lagāne kā koī bahānā un ke hāth ā jāe. Lekin Īsā jhuk gayā aur apnī unglī se zamīn par likhne lagā.

⁷Jab wuh us se jawāb kā taqāzā karte rahe to wuh khaṛā ho kar un se muḁhātīb huā, “Tum meñ se jis ne kabhī gunāh nahīn kiyā, wuh pahlā patthar märe.” ⁸Phir

wuh dubārā jhuk kar zamīn par likhne lagā. ⁹Yih jawāb sun kar ilzām lagāne wāle yake bād digare wahān se khisak gae. Pahle buzurg, phir bāqī sab. Āḁhirkār Īsā aur darmiyān meñ khaṛī wuh aurat akele rah gae. ¹⁰Phir us ne khaṛe ho kar kahā, “Ai aurat, wuh sab kahān gae. Kyā kisī ne tujh par fatwā nahīn lagāyā?”

¹¹Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn Ḵhudāwand.”

Īsā ne kahā, “Main bhī tujh par fatwā nahīn lagātā. Jā, āindā gunāh na karnā.”

Īsā Duniyā kā Nūr Hai

¹²Phir Īsā dubārā logoñ se muḁhātīb huā, “Duniyā kā nūr main hūñ. Jo merī pairawī kare wuh tārikī meñ nahīn chalegā, kyonki use zindagī kā nūr hāsīl hogā.”

¹³Farīsīyoñ ne etarāz kiyā, “Āp to apne bāre meñ gawāhī de rahe haiñ. Aisī gawāhī motabar nahīn hotī.”

¹⁴Īsā ne jawāb diyā, “Agarche main apne bāre meñ hī gawāhī de rahā hūñ to bhī wuh motabar hai. Kyonki main jāntā hūñ ki main

kahān se āyā hūn aur kahān ko jā rahā hūn. Lekin tum ko to mālūm nahīn ki main kahān se āyā hūn aur kahān jā rahā hūn. ¹⁵ Tum insānī soch ke mutābiq logon kā faisla karte ho, lekin main kisi kā bhī faisla nahīn kartā. ¹⁶ Aur agar faisla karūn bhī to merā faisla durust hai, kyonki main akelā nahīn hūn. Bāp jis ne mujhe bhejā hai mere sāth hai. ¹⁷ Tumhārī sharīat mein likhā hai ki do ādmiyon kī gawāhī motabar hai. ¹⁸ Main khud apne bāre mein gawāhī detā hūn jabki dūsrā gawāh Bāp hai jis ne mujhe bhejā.”

¹⁹ Unhon ne pūchhā, “Āp kā Bāp kahān hai?” Īsā ne jawāb diyā, “Tum na mujhe jānte ho, na mere Bāp ko. Agar tum mujhe jānte to phir mere Bāp ko bhī jānte.”

²⁰ Īsā ne yih bāteñ us waqt kīn jab wuh us jagah ke qarīb tālīm de rahā thā jahān log apnā hadiyā dālte the. Lekin kisi ne use giriftār na kiyā kyonki abhī us kā waqt nahīn āyā thā.

Jahān Main Jā Rahā Hūn Tum

Wahān Nahīn Jā Sakte

²¹ Ek aur bār Īsā un se muḥhātib huā, “Main jā rahā hūn aur tum mujhe dhūnd dhūnd kar apne gunāh mein mar jāoge. Jahān main jā rahā hūn wahān tum nahīn pahuñch sakte.”

²² Yahūdiyon ne pūchhā, “Kyā wuh khudkushī karnā chāhtā hai? Kyā wuh isī wajah se kahtā hai, ‘Jahān main jā rahā hūn wahān tum nahīn pahuñch sakte.’”

²³ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī, “Tum niche se ho jabki main ūpar se hūn. Tum is duniyā ke ho jabki main is duniyā kā nahīn hūn. ²⁴ Main tum ko batā chukā hūn ki tum apne gunāhon mein mar jāoge. Kyonki agar tum imān nahīn lāte ki main wuhī hūn to tum yaqīnan apne gunāhon mein mar jāoge.”

²⁵ Unhon ne sawāl kiyā, “Āp kaun haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Main wuhī hūn jo main shurū se hī batātā āyā hūn. ²⁶ Main tumhāre bāre mein bahut kuchh kah saktā hūn. Bahut-sī aisī bāteñ haiñ jin kī binā par main tum ko mujrim ṭhahrā saktā hūn. Lekin jis ne mujhe bhejā

hai wuhī sachchā aur motabar hai aur main duniyā ko sirf wuh kuchh sunātā hūn jo main ne us se sunā hai.”

²⁷ Sunane wāle na samjhe ki Īsā Bāp kā zikr kar rahā hai.

²⁸ Chunānche us ne kahā, “Jab tum Ibn-e-Ādam ko ūnche par chaṛhāoge tab hī tum jān loge ki main wuhī hūn, ki main apnī taraf se kuchh nahīn kartā balki sirf wuhī sunātā hūn jo Bāp ne mujhe sikhāyā hai. ²⁹ Aur jis ne mujhe bhejā hai wuh mere sāth hai. Us ne mujhe akelā nahīn chhoṛā, kyonki main har waqt wuhī kuchh kartā hūn jo use pasand ātā hai.”

³⁰ Yih bāten sun kar bahut-se log us par imān lāe.

Sachchāi Tum ko Āzād Karegi

³¹ Jo Yahūdī us kā yaqīn karte the Īsā ab un se hamkalām huā, “Agar tum merī tālīm ke tābe rahoge tab hī tum mere sachche shāgird hoge.

³² Phir tum sachchāi ko jān loge aur sachchāi tum ko āzād kar degī.”

³³ Unhoñ ne etarāz kiyā, “Ham to Ibrāhīm kī aulād haiñ, ham kabhī bhī kisi ke ghulām nahīn rahe. Phir

āp kis tarah kah sakte haiñ ki ham āzād ho jāenge?”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn ki jo bhī gunāh kartā hai wuh gunāh kā ghulām hai. ³⁵ Ghulām to ārizī taur par ghar meñ rahtā hai, lekin mālik kā beṭā hameshā tak. ³⁶ Is lie agar Farzand tum ko āzād kare to tum haqīqatan āzād hoge. ³⁷ Mujhe mālūm hai ki tum Ibrāhīm kī aulād ho. Lekin tum mujhe qatl karne ke darpai ho, kyonki tumhāre andar mere paighām ke lie gunjāish nahīn hai. ³⁸ Main tum ko wuhī kuchh batātā hūn jo main ne Bāp ke hān dekhā hai, jabki tum wuhī kuchh sunāte ho jo tum ne apne bāp se sunā hai.”

³⁹ Unhoñ ne kahā, “Hamārā bāp Ibrāhīm hai.” Īsā ne jawāb diyā, “Agar tum Ibrāhīm kī aulād hote to tum us ke namūne par chalte. ⁴⁰ Is ke bajāe tum mujhe qatl karne kī talāsh meñ ho, is lie ki main ne tum ko wuhī sachchāi sunāi hai jo main ne Allāh ke huzūr sunī hai. Ibrāhīm ne kabhī bhī is qism kā kām na kiya. ⁴¹ Nahīn, tum apne bāp kā kām kar rahe ho.”

Unhoñ ne etarāz kiyā, “Ham harāmzāde nahīn haiñ. Allāh hī hamārā wāhid Bāp hai.”

⁴² Īsā ne un se kahā, “Agar Allāh tumhārā Bāp hotā to tum mujh se muhabbat rakhte, kyonki main Allāh mein se nikal āyā hūn. Main apnī taraf se nahin āyā balki usī ne mujhe bhejā hai. ⁴³ Tum merī zabān kyon nahin samajhte? Is lie ki tum merī bāt sun nahin sakte. ⁴⁴ Tum apne bāp Iblīs se ho aur apne bāp kī khāhishon par amal karne ke khāhān rahte ho. Wuh shurū hī se qātil hai aur sachchāi par qāym na rahā, kyonki us mein sachchāi hai nahin. Jab wuh jhūṭ boltā hai to yih fitrī bāt hai, kyonki wuh jhūṭ bolne wālā aur jhūṭ kā bāp hai. ⁴⁵ Lekin main sachchī bāteṅ sunātā hūn aur yihī wajah hai ki tum ko mujh par yaqīn nahin ātā. ⁴⁶ Kyā tum mein se koī sābit kar saktā hai ki mujh se koī gunāh sarzad huā hai? Main to tum ko haqīqat batā rahā hūn. Phir tum ko mujh par yaqīn kyon nahin ātā? ⁴⁷ Jo Allāh se hai wuh Allāh kī bāteṅ suntā hai. Tum yih is lie nahin sunte ki tum Allāh se nahin ho.”

Īsā aur Ibrāhīm

⁴⁸ Yahūdiyon ne jawāb diyā, “Kyā ham ne thīk nahin kahā ki tum

Sāmārī ho aur kisī badrūh ke qabze mein ho?”

⁴⁹ Īsā ne kahā, “Main badrūh ke qabze mein nahin hūn balki apne Bāp kī izzat kartā hūn jabki tum merī be’izzatī karte ho. ⁵⁰ Main khud apnī izzat kā khāhān nahin hūn. Lekin ek hai jo merī izzat aur jalāl kā khayāl rakhtā aur insāf kartā hai. ⁵¹ Main tum ko sach batātā hūn ki jo bhī mere kalām par amal kartā rahe wuh maut ko kabhī nahin dekhegā.”

⁵² Yih sun kar logoṅ ne kahā, “Ab hamen patā chal gayā hai ki tum kisī badrūh ke qabze mein ho. Ibrāhīm aur nabī sab intaqāl kar gae jabki tum dāwā karte ho, ‘Jo bhī mere kalām par amal kartā rahe wuh maut kā mazā kabhī nahin chakhegā.’ ⁵³ Kyā tum hamāre bāp Ibrāhīm se baṛe ho? Wuh mar gayā, aur nabī bhī mar gae. Tum apne āp ko kyā samajhte ho?”

⁵⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Agar mein apnī izzat aur jalāl baṛhātā to merā jalāl bātil hotā. Lekin merā Bāp hī merī izzat-o-jalāl baṛhātā hai, wuhī jis ke bāre mein tum dāwā karte ho ki ‘Wuh hamārā Khudā hai.’ ⁵⁵ Lekin haqīqat mein tum ne use nahin jānā jabki main use jāntā

hūn. Agar main kahtā ki main use nahīn jāntā to main tumhārī tarah jhūtā hotā. Lekin main use jāntā aur us ke kalām par amal kartā hūn. ⁵⁶ Tumhāre bāp Ibrāhīm ne khushī manāi jab use mālūm huā ki wuh merī āmad kā din dekhegā, aur wuh use dekh kar masrūr huā.”

⁵⁷ Yahūdiyon ne etarāz kiya, “Tumhārī umr to abhī pachās sāl bhī nahīn, to phir tum kis tarah kah sakte ho ki tum ne Ibrāhīm ko dekhā hai?”

⁵⁸ Īsā ne un se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, Ibrāhīm kī paidāish se peshtar ‘Main hūn.’”

⁵⁹ Is par log use sangsār karne ke lie patthar uṭhāne lage. Lekin Īsā ghāyb ho kar Baitul-muqaddas se nikal gayā.

Andhe kī Shafā

9 Chalthe chalthe Īsā ne ek ādmī ko dekhā jo paidāish kā andhā thā. ² Us ke shāgirdon ne us se pūchhā, “Ustād, yih ādmī andhā kyon paidā huā? Kyā is kā koi gunāh hai yā is ke wālidain kā?”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Na is kā koi gunāh hai aur na is ke wālidain kā. Yih is lie huā ki is kī zindagī meñ

Allāh kā kām zāhir ho jāe. ⁴ Abhī din hai. Lāzim hai ki ham jitnī der tak din hai us kā kām karte raheñ jis ne mujhe bhejā hai. Kyonki rāt āne wālī hai, us waqt koi kām nahīn kar sakegā. ⁵ Lekin jitnī der tak main duniyā meñ hūn utnī der tak main duniyā kā nūr hūn.”

⁶ Yih kah kar us ne zamīn par thūk kar mitṭī sānī aur us kī ānkhoñ par lagā dī. ⁷ Us ne us se kahā, “Jā, Shiloḡh ke hauz meñ nahā le.” (Shiloḡh kā matlab ‘Bhejā Huā’ hai.) Andhe ne jā kar nahā liyā. Jab wāpas āyā to wuh dekh saktā thā.

⁸ Us ke hamsāye aur wuh jinhon ne pahle use bhīk māngte dekhā thā pūchhne lage, “Kyā yih wuhī nahīn jo baiṭhā bhīk māngā kartā thā?”

⁹ Bāz ne kahā, “Hāñ, wuhī hai.”

Auroñ ne inkār kiya, “Nahīn, yih sirf us kā hamshakl hai.”

Lekin ādmī ne khud isrār kiya, “Main wuhī hūn.”

¹⁰ Unhon ne us se sawāl kiya, “Terī ānkheñ kis tarah bahāl huiñ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Wuh ādmī jo Īsā kahlātā hai us ne mitṭī sān kar merī ānkhoñ par lagā dī. Phir us ne mujhe kahā, ‘Shiloḡh ke hauz par jā aur nahā le.’ Main wahān gayā

aur nahāte hī merī āṅkheñ bahāl ho gaīñ.”

¹² Unhoñ ne pūchhā, “Wuh kahāñ hai?”

Us ne jawāb diyā, “Mujhe nahīñ mālūm.”

Farīsī Shafā kī Taftīsh Karte Haiñ

¹³ Tab wuh shafāyāb andhe ko Farīsīyoñ ke pās le gae. ¹⁴ Jis din Īsā ne miṭṭī sān kar us kī āṅkhoñ ko bahāl kiyā thā wuh Sabat kā dīn thā. ¹⁵ Is lie Farīsīyoñ ne bhī us se pūchh-gachh kī ki use kis tarah basārat mil gaī. Ādmī ne jawāb diyā, “Us ne merī āṅkhoñ par miṭṭī lagā dī, phir maiñ ne nahā liyā aur ab dekh saktā hūñ.”

¹⁶ Farīsīyoñ meñ se bāz ne kahā, “Yih shaḵhs Allāh kī taraf se nahīñ hai, kyonki Sabat ke dīn kām kartā hai.”

Dūsroñ ne etarāz kiyā, “Gunāhgār is qism ke ilāhī nishān kis tarah dikhā saktā hai?” Yoñ un meñ phūṭ paṛ gaī.

¹⁷ Phir wuh dubārā us ādmī se muḵhātib hue jo pahle andhā thā, “Tū ḵhud is ke bāre meñ kyā kahtā hai? Us ne to terī hī āṅkhoñ ko bahāl kiyā hai.”

Us ne jawāb diyā, “Wuh nabī hai.”

¹⁸ Yahūdiyoñ ko yaqīn nahīñ ā rahā thā ki wuh wāqai andhā thā aur phir bahāl ho gayā hai. Is lie unhoñ ne us ke wālidain ko bulāyā. ¹⁹ Unhoñ ne un se pūchhā, “Kyā yih tumhārā beṭā hai, wuhī jis ke bāre meñ tum kahte ho ki wuh andhā paidā huā thā? Ab yih kis tarah dekh saktā hai?”

²⁰ Us ke wālidain ne jawāb diyā, “Ham jānte haiñ ki yih hamārā beṭā hai aur ki yih paidā hote waqt andhā thā. ²¹ Lekin hamēñ mālūm nahīñ ki ab yih kis tarah dekh saktā hai yā ki kis ne is kī āṅkhoñ ko bahāl kiyā hai. Is se ḵhud patā kareñ, yih bālīgh hai. Yih ḵhud apne bāre meñ batā saktā hai.” ²² Us ke wālidain ne yih is lie kahā ki wuh Yahūdiyoñ se ḍarte the. Kyonki wuh faislā kar chuke the ki jo bhī Īsā ko Masīh qarār de use Yahūdī jamāt se nikāl diyā jāe. ²³ Yihī wajah thī ki us ke wālidain ne kahā thā, “Yih bālīgh hai, is se ḵhud pūchh leñ.”

²⁴ Ek bār phir unhoñ ne shafāyāb andhe ko bulāyā, “Allāh ko jalāl de, ham to jānte haiñ ki yih ādmī gunāhgār hai.”

²⁵ Ādmī ne jawāb diyā, “Mujhe kyā patā hai ki wuh gunāhgār hai yā nahīn, lekin ek bāt main jāntā hūn, pahle main andhā thā, aur ab main dekh saktā hūn!”

²⁶ Phir unhoñ ne us se sawāl kiyā, “Us ne tere sāth kyā kiyā? Us ne kis tarah terī āñkhoñ ko bahāl kar diyā?”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Main pahle bhī āp ko batā chukā hūn aur āp ne sunā nahīn. Kyā āp bhī us ke shāgird bananā chāhte haiñ?”

²⁸ Is par unhoñ ne use burā-bhalā kahā, “Tū hī us kā shāgird hai, ham to Mūsā ke shāgird haiñ. ²⁹ Ham to jānte haiñ ki Allāh ne Mūsā se bāt kī hai, lekin is ke bāre mein ham yih bhī nahīn jānte ki wuh kahān se āyā hai.”

³⁰ Ādmī ne jawāb diyā, “Ajīb bāt hai, us ne merī āñkhoñ ko shafā dī hai aur phir bhī āp nahīn jānte ki wuh kahān se hai. ³¹ Ham jānte haiñ ki Allāh gunāhgāroñ kī nahīn suntā. Wuh to us kī suntā hai jo us kā khauf māntā aur us kī marzī ke mutābiq chaltā hai. ³² Ibtidā hī se yih bāt sunane mein nahīn āi ki kisi ne paidāishī andhe kī āñkhoñ ko bahāl kar diyā ho. ³³ Agar yih ādmī

Allāh kī taraf se na hotā to kuchh na kar saktā.”

³⁴ Jawāb mein unhoñ ne use batāyā, “Tū jo gunāhālūdā hālat mein paidā huā hai kyā tū hamārā ustād bananā chāhtā hai?” Yih kah kar unhoñ ne use jamāt mein se nikāl diyā.

Ruhānī Andhāpan

³⁵ Jab Īsā ko patā chalā ki use nikāl diyā gayā hai to wuh us ko milā aur pūchhā, “Kyā tū Ibn-e-Ādam par imān rakhtā hai?”

³⁶ Us ne kahā, “Kḥudāwand, wuh kaun hai? Mujhe batāen tāki main us par imān lāūñ.”

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Tū ne use dekh liyā hai balki wuh tujh se bāt kar rahā hai.”

³⁸ Us ne kahā, “Kḥudāwand, main imān rakhtā hūn” aur use sijdā kiyā.

³⁹ Īsā ne kahā, “Main adālat karne ke lie is duniyā mein āyā hūn, is lie ki andhe dekhen aur dekhne wāle andhe ho jāen.”

⁴⁰ Kuchh Farīsī jo sāth khare the yih kuchh sun kar pūchhne lage, “Achchhā, ham bhī andhe haiñ?”

⁴¹ Īsā ne un se kahā, “Agar tum andhe hote to tum qusūrwar na ṭhaharte. Lekin ab chūnki tum dāwā karte ho ki ham dekh sakte haiñ is lie tumhārā gunāh qāym rahtā hai.

Charwāhe kī Tamsil

10 Main tum ko sach batātā hūñ ki jo darwāze se bheṛoñ ke bāre meñ dāḡhil nahīñ hotā balki phalāng kar andar ghus ātā hai wuh chor aur ḡākū hai.

² Lekin jo darwāze se dāḡhil hotā hai wuh bheṛoñ kā charwāhā hai.

³ Chaukīdār us ke lie darwāzā khol detā hai aur bheṛeñ us kī āwāz suntī haiñ. Wuh apnī har ek bheṛ kā nām le kar unheñ bulātā aur bāhar le jātā hai. ⁴ Apne pūre galle ko bāhar nikālne ke bād wuh un ke āge āge chalne lagtā hai aur bheṛeñ us ke pīchhe pīchhe chal paṛtī haiñ, kyonki wuh us kī āwāz pahchāntī haiñ. ⁵ Lekin wuh kisī ajnabī ke pīchhe nahīñ chaleñgī balki us se bhāg jāeñgī, kyonki wuh us kī āwāz nahīñ pahchāntīñ.”

⁶ Īsā ne unheñ yih tamsil pesh kī, lekin wuh na samjhe ki wuh unheñ kyā batānā chāhtā hai.

Achchhā Charwāhā

⁷ Is lie Īsā dubārā is par bāt karne lagā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki bheṛoñ ke lie darwāzā main hūñ. ⁸ Jitne bhī mujh se pahle āe wuh chor aur ḡākū haiñ. Lekin bheṛoñ ne un kī na sunī. ⁹ Main hī darwāzā hūñ. Jo bhī mere zariye andar āe use najāt milegī. Wuh ātā jātā aur harī charāgāheñ pātā rahegā. ¹⁰ Chor to sirf chori karne, zabah karne aur tabāh karne ātā hai. Lekin main is lie āyā hūñ ki wuh zindagī pāeñ, balki kasrat kī zindagī pāeñ.

¹¹ Achchhā charwāhā main hūñ. Achchhā charwāhā apnī bheṛoñ ke lie apnī jāñ detā hai. ¹² Mazdūr charwāhe kā kirdār adā nahīñ kartā, kyonki bheṛeñ us kī apnī nahīñ hotīñ. Is lie jyon hī koī bheṛiyā ātā hai to mazdūr use deḡhte hī bheṛoñ ko chhoṛ kar bhāg jātā hai. Natīje meñ bheṛiyā kuchh bheṛeñ pakaṛ letā aur bāqiyon ko muntashir kar detā hai. ¹³ Wajah yih hai ki wuh mazdūr hī hai aur bheṛoñ kī fikr nahīñ kartā.

¹⁴ Achchhā charwāhā main hūñ. Main apnī bheṛoñ ko jāntā hūñ aur wuh mujhe jāntī haiñ, ¹⁵ bilkul usī

tarah jis tarah Bāp mujhe jāntā hai aur main Bāp ko jāntā hūn. Aur main bheṛon ke lie apnī jān detā hūn. ¹⁶ Merī aur bhī bheṛen hain jo is bāre mein nahin hain. Lāzim hai ki unhen bhī le āūn. Wuh bhī merī āwāz suneṅgī. Phir ek hī gallā aur ek hī gallābān hogā.

¹⁷ Merā Bāp mujhe is lie pyār kartā hai ki main apnī jān detā hūn tāki use phir le lūn. ¹⁸ Koī merī jān mujh se chhīn nahīn saktā balki main use apnī marzī se de detā hūn. Mujhe use dene kā iḳhtiyār hai aur use wāpas lene kā bhī. Yih hukm mujhe apne Bāp kī taraf se milā hai.”

¹⁹ In bāton par Yahūdiyon mein dubārā phūṭ paṛ gaī. ²⁰ Bahuton ne kahā, “Yih badrūh kī girift mein hai, yih dīwānā hai. Is kī kyon sunen!”

²¹ Lekin auron ne kahā, “Yih aisi bāten nahīn hain jo badrūh-giriftā shakhs kar sake. Kyā badrūhen andhon kī ānkhen bahāl kar sakti hain?”

Īsā ko Radd Kiyā Jātā Hai

²² Sardiyon kā mausam thā aur Īsā Baitul-muqaddas kī Maḳhsūsiyat kī Īd banām Hanūkā ke daurān

Yarūshalam mein thā. ²³ Wuh Baitul-muqaddas ke us barāmdē mein phir rahā thā jis kā nām Sulemān kā barāmdā thā. ²⁴ Yahūdī use gher kar kahne lage, “Āp hamein kab tak uljhan mein rakheṅge? Agar āp Masīh hain to hamein sāf sāf batā den.”

²⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko batā chukā hūn, lekin tum ko yaqīn nahīn āyā. Jo kām main apne Bāp ke nām se kartā hūn wuh mere gawāh hain. ²⁶ Lekin tum imān nahīn rakhte kyonki tum merī bheṛen nahīn ho. ²⁷ Merī bheṛen merī āwāz sunti hain. Main unhen jāntā hūn aur wuh mere pichhe chaltī hain. ²⁸ Main unhen abadi zindagi detā hūn, is lie wuh kabhī halāk nahīn hoṅgī. Koī unhen mere hāth se chhīn na legā, ²⁹ kyonki mere Bāp ne unhen mere sapurd kiyā hai aur wuhī sab se baṛā hai. Koī unhen Bāp ke hāth se chhīn nahīn saktā. ³⁰ Main aur Bāp ek hain.”

³¹ Yih sun kar Yahūdī dubārā patthar uṭhāne lage tāki Īsā ko sangsār karen. ³² Us ne un se kahā, “Main ne tumhen Bāp kī taraf se kāi ilāhī nishān dikhāe hain. Tum

mujhe in mein se kis nishān ki wajah se sangsār kar rahe ho?”

³³ Yahūdiyon ne jawāb diyā, “Ham tum ko kisi achchhe kām ki wajah se sangsār nahīn kar rahe balki kufr bakne ki wajah se. Tum jo sirf insān ho Allāh hone kā dāwā karte ho.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Kyā yih tumhāri shariat mein nahīn likhā hai ki Allāh ne farmāyā, ‘Tum Ḳhudā ho?’

³⁵ Unhein ‘Ḳhudā’ kahā gayā jin tak Allāh kā yih paighām pahuñchāyā gayā. Aur ham jānte haiñ ki kalām-e-muqaddas ko mansūkh nahīn kiya jā saktā. ³⁶ To phir tum kufr bakne ki bāt kyon karte ho jab main kahtā hūn ki main Allāh kā Farzand hūn? Ākhir Bāp ne ḳhud mujhe maḳhsūs karke duniyā mein bhejā hai. ³⁷ Agar main apne Bāp ke kām na karūn to merī bāt na māno.

³⁸ Lekin agar us ke kām karūn to beshak merī bāt na māno, lekin kam az kam un kāmōn ki gawāhi to māno. Phir tum jān loge aur samajh jāoge ki Bāp mujh mein hai aur main Bāp mein hūn.”

³⁹ Ek bār phir unhoñ ne use giriftār karne ki koshish ki, lekin wuh un ke hāth se nikal gayā.

⁴⁰ Phir Īsā dubārā Dariyā-e-Yardan ke pār us jagah chalā gayā jahāñ Yahyā shurū mein baptismā diyā kartā thā. Wahāñ wuh kuchh der ṭhahrā. ⁴¹ Bahut-se log us ke pās āte rahe. Unhoñ ne kahā, “Yahyā ne kabhī koī ilāhī nishān na dikhāyā, lekin jo kuchh us ne is ke bāre mein bayān kiya, wuh bilkul sahih niklā.” ⁴² Aur wahāñ bahut-se log Īsā par imān lāe.

Lāzar ki Maut

11 Un dinoñ mein ek ādmī bīmār paṛ gayā jis kā nām Lāzar thā. Wuh apnī bahnoñ Mariyam aur Marthā ke sāth Bait-anīyāh mein rahtā thā. ² Yih wuhī Mariyam thi jis ne bād mein Ḳhudāwand par ḳhushbū unḍel kar us ke pāñw apne bāloñ se ḳhushk kie the. Usī kā bhāī Lāzar bīmār thā. ³ Chunāñche bahnoñ ne Īsā ko ittalā di, “Ḳhudāwand, jise āp pyār karte haiñ wuh bīmār hai.”

⁴ Jab Īsā ko yih ḳhabar mili to us ne kahā, “Is bīmārī kā anjām maut nahīn hai, balki yih Allāh ke jalāl ke wāste huā hai, tāki is se Allāh ke Farzand ko jalāl mile.”

⁵ Īsā Marthā, Mariyam aur Lāzar se muhabbat rakhtā thā. ⁶ To bhī wuh Lāzar ke bāre meñ ittālā milne ke bād do din aur wahīn ṭhahrā. ⁷ Phir us ne apne shāgirdon se bāt kī, “Āo, ham dubārā Yahūdīyā chale jāen.”

⁸ Shāgirdon ne etarāz kiyā, “Ustād, abhī abhī wahān ke Yahūdī āp ko sangsār karne kī koshish kar rahe the, phir bhī āp wāpas jānā chāhte haiñ?”

⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā din meñ raushnī ke bārah ghanṭe nahīn hote? Jo shaḥs din ke waqt chaltā phirtā hai wuh kisī bhī chīz se nahīn ṭakrāegā, kyonki wuh is duniyā kī raushnī ke zariye dekh saktā hai. ¹⁰ Lekin jo rāt ke waqt chaltā hai wuh chīzon se ṭakrā jātā hai, kyonki us ke pās raushnī nahīn hai.” ¹¹ Phir us ne kahā, “Hamārā dost Lāzar so gayā hai. Lekin main jā kar use jagā dūngā.”

¹² Shāgirdon ne kahā, “Ḳhudāwand, agar wuh so rahā hai to wuh bach jāegā.”

¹³ Un kā ḵhayāl thā ki Īsā Lāzar kī fitrī nīnd kā zikr kar rahā hai jabki haqīqat meñ wuh us kī maut kī taraf ishārā kar rahā thā. ¹⁴ Is lie us ne unheñ sāf batā diyā, “Lāzar

wafāt pā gayā hai. ¹⁵ Aur tumhārī ḵhātir main ḵhush hūn ki main us ke marte waqt wahān nahīn thā, kyonki ab tum imān lāoge. Āo, ham us ke pās jāen.”

¹⁶ Tomā ne jis kā laqab Juṛwān thā apne sāthī shāgirdon se kahā, “Chalo, ham bhī wahān jā kar us ke sāth mar jāen.”

Īsā Qiyāmat aur Zindagī Hai

¹⁷ Wahān pahuñch kar Īsā ko mālūm huā ki Lāzar ko qabr meñ rakhe chār din ho gae haiñ. ¹⁸ Bait-anīyāh kā Yarūshalam se fāsīlā tīn kilomīṭar se kam thā, ¹⁹ aur bahut-se Yahūdī Marthā aur Mariyam ko un ke bhāi ke bāre meñ tasalli dene ke lie āe hue the.

²⁰ Yih sun kar ki Īsā ā rahā hai Marthā use milne gaī. Lekin Mariyam ghar meñ baiṭhī rahī. ²¹ Marthā ne kahā, “Ḳhudāwand, agar āp yahān hote to merā bhāi na martā. ²² Lekin main jāntī hūn ki ab bhī Allāh āp ko jo bhī māngeṅge degā.”

²³ Īsā ne use batāyā, “Terā bhāi jī uṭhegā.”

²⁴Marthā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe mālūm hai ki wuh qiyāmat ke din jī uṭhegā, jab sab jī uṭheṅge.”

²⁵Īsā ne use batāyā, “Qiyāmat aur zindagī to main hūn. Jo mujh par imān rakhe wuh zindā rahegā, chāhe wuh mar bhī jāe.

²⁶Aur jo zindā hai aur mujh par imān rakhtā hai wuh kabhī nahīn maregā. Marthā, kyā tujhe is bāt kā yaqīn hai?”

²⁷Marthā ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, main imān rakhtī hūn ki āp Ḳhudā ke Farzand Masīh haiṅ, jise duniyā meṅ ānā thā.”

Īsā Rotā Hai

²⁸Yih kah kar Marthā wāpas chali gai aur chupke se Mariyam ko bulāyā, “Ustād ā gae haiṅ, wuh tujhe bulā rahe haiṅ.” ²⁹Yih sunte hī Mariyam uṭh kar Īsā ke pās gai. ³⁰Wuh abhī gānw ke bāhar usī jagah ṭhahrā thā jahān us kī mulāqāt Marthā se huī thī. ³¹Jo Yahūdī ghar meṅ Mariyam ke sāth baiṭhe use tasallī de rahe the, jab unhoṅ ne dekhā ki wuh jaldī se uṭh kar nikal gai hai to wuh us ke pichhe ho lie. Kyonki wuh samajh

rahe the ki wuh mātām karne ke lie apne bhāī kī qabr par jā rahī hai.

³²Mariyam Īsā ke pās pahuṅch gai. Use dekhte hī wuh us ke pānwōṅ meṅ gir gai aur kahne lagi, “Ḳhudāwand, agar āp yahān hote to merā bhāī na martā.”

³³Jab Īsā ne Mariyam aur us ke sāthiyōṅ ko rote dekhā to use baṛī ranjish huī. Muztarib hālat meṅ ³⁴us ne pūchhā, “Tum ne use kahān rakhā hai?”

Unhoṅ ne jawāb diyā, “Āeṅ Ḳhudāwand, aur dekh leṅ.”

³⁵Īsā ro parā. ³⁶Yahūdiyōṅ ne kahā, “Dekho, wuh use kitnā azīz thā.”

³⁷Lekin un meṅ se bāz ne kahā, “Is ādmī ne andhe ko shafā dī. Kyā yih Lāzar ko marne se nahīn bachā saktā thā?”

Lāzar ko Zindā Kar Diyā Jātā Hai

³⁸Phir Īsā dubārā nihāyat ranjīdā ho kar qabr par āyā. Qabr ek ghār thī jis ke muṅh par patthar rakhā gayā thā. ³⁹Īsā ne kahā, “Patthar ko haṭa do.”

Lekin marhūm kī bahan Marthā ne etarāz kiyā, “Ḳhudāwand, badbū

āegī, kyonki use yahān paṛe chār din ho gae haiñ.”

⁴⁰ Īsā ne us se kahā, “Kyā main ne tujhe nahīn batāyā ki agar tū imān rakhe to Allāh kā jalāl dekhegī?”

⁴¹ Chunāñche unhoñ ne patthar ko haṭā diyā. Phir Īsā ne apnī nazar uṭhā kar kahā, “Ai Bāp, main terā shukr kartā hūñ ki tū ne merī sun lī hai.

⁴² Main to jāntā hūñ ki tū hameshā merī suntā hai. Lekin main ne yih bāt pās khare logoñ kī khātir kī, tāki wuh imān lāeñ ki tū ne mujhe bhejā hai.” ⁴³ Phir Īsā zor se pukār uṭhā, “Lāzar, nikal ā!”

⁴⁴ Aur murdā nikal āyā. Abhī tak us ke hāth aur pāñw paṭṭiyōñ se bandhe hue the jabki us kā chehrā kapṛe meñ liṭṭā huā thā. Īsā ne un se kahā, “Is ke kafan ko khol kar ise jāne do.”

Īsā ke khilāf Mansūbābandī

⁴⁵ Un Yahūdiyōñ meñ se jo Mariyam ke pās āe the bahut-se Īsā par imān lāe jab unhoñ ne wuh dekhā jo us ne kiyā. ⁴⁶ Lekin bāz Farīsiyōñ ke pās gae aur unheñ batāyā ki Īsā ne kyā kiyā hai. ⁴⁷ Tab rāhnumā imāmoñ aur Farīsiyōñ ne Yahūdi adālat-e-āliyā kā ijlas mun’aqid

kiyā. Unhoñ ne ek dūsre se pūchhā, “Ham kyā kar rahe haiñ? Yih ādmī bahut-se ilāhī nishān dikhā rahā hai. ⁴⁸ Agar ham use khulā chhoṛeñ to ākhirkār sab us par imān le āenge. Phir Romī ā kar hamāre Baitul-muqaddas aur hamāre mulk ko tabāh kar deñge.”

⁴⁹ Un meñ se ek Kāyfā thā jo us sāl imām-e-āzam thā. Us ne kahā, “Āp kuchh nahīn samajhte ⁵⁰ aur is kā khayāl bhī nahīn karte ki is se pahle ki pūrī qaum halāk ho jāe behtar yih hai ki ek ādmī ummat ke lie mar jāe.” ⁵¹ Us ne yih bāt apnī taraf se nahīn kī thī. Us sāl ke imām-e-āzam kī haisiyat se hī us ne yih peshgoi kī ki Īsā Yahūdi qaum ke lie maregā. ⁵² Aur na sirf is ke lie balki Allāh ke bikhre hue farzandoñ ko jamā karke ek karne ke lie bhī.

⁵³ Us din se unhoñ ne Īsā ko qatl karne kā irādā kar liyā. ⁵⁴ Is lie us ne ab se alāniyā Yahūdiyōñ ke darmiyān waqt na guzārā, balki us jagah ko chhoṛ kar registān ke qarib ek ilāqe meñ gayā. Wahāñ wuh apne shāgirdoñ samet ek gāñw banām Ifrāīm meñ rahne lagā.

⁵⁵ Phir Yahūdiyōñ kī Īd-e-Fasah qarib ā gaī. Dehāt se bahut-se log apne āp ko pāk karwāne ke lie īd se

pahle pahle Yarūshalam pahuñche. ⁵⁶ Wahān wuh Īsā kā patā karte aur Baitul-muqaddas meñ khare āpas meñ bāt karte rahe, “Kyā khayāl hai? Kyā wuh tahwār par nahīn āegā?” ⁵⁷ Lekin rāhnumā imāmon aur Farisiyon ne hukm diyā thā, “Agar kisī ko mālūm ho jāe ki Īsā kahān hai to wuh ittālā de tāki ham use giriftār kar leñ.”

Īsā ko Bait-aniyāh meñ Masah

Kiyā Jātā Hai

12 Fasah kī Īd meñ abhī chhih din bāqī the ki Īsā Bait-aniyāh pahuñchā. Yih wuh jagah thī jahān us Lāzar kā ghar thā jise Īsā ne murdoñ meñ se zindā kiyā thā. ² Wahān us ke lie ek khās khānā banāyā gayā. Marthā khāne wāloñ kī khidmat kar rahī thī jabki Lāzar Īsā aur bāqī mehmānoñ ke sāth khāne meñ sharik thā. ³ Phir Mariyam ne ādhā liṭar khālis jaṭāmāsī kā nihāyat qīmtī itr le kar Īsā ke pānwoñ par unḍel diyā aur unheñ apne bāloñ se poñchh kar khushk kiyā. Khushbū pūre ghar meñ phail gāi. ⁴ Lekin Īsā ke shāgird Yahūdāh Iskariyotī ne etarāz kiyā. (Bād meñ usī ne Īsā ko

dushman ke hawāle kar diyā.) Us ne kahā, ⁵ “Is itr kī qīmat chāndī ke 300 sikke thī. Ise kyon nahīn bechā gayā tāki is ke paise ghariboñ ko die jāte?” ⁶ Us ne yih bāt is lie nahīn kī ki use ghariboñ kī fikr thī. Asal meñ wuh chor thā. Wuh shāgirdoñ kā khazānchī thā aur jamāshudā paison meñ se baddiyānatī kartā rahtā thā.

⁷ Lekin Īsā ne kahā, “Use chhor de! Us ne merī tadfīn kī taiyārī ke lie yih kiyā hai. ⁸ Gharīb to hameshā tumhāre pās raheñge, lekin main hameshā tumhāre pās nahīn rahūngā.”

Lāzar ke khilāf Mansūbābandī

⁹ Itne meñ Yahūdiyon kī baṛī tādād ko mālūm huā ki Īsā wahān hai. Wuh na sirf Īsā se milne ke lie āe balki Lāzar se bhī jise us ne murdoñ meñ se zindā kiyā thā. ¹⁰ Is lie rāhnumā imāmon ne Lāzar ko bhī qatl karne kā mansūbā banāyā. ¹¹ Kyonki us kī wajah se bahut-se Yahūdī un meñ se chale gae aur Īsā par imān le āe the.

Yarūshalam meñ Īsā kā**Purjosh Istaqbāl**

¹²Agle din īd ke lie āe hue logon ko patā chalā ki Īsā Yarūshalam ā rahā hai. Ek barā hujūm ¹³khajūr kī ḍāliyān pakare shahr se nikal kar us se milne āyā. Chalthe chalte wuh chillā kar nāre lagā rahe the,

“Hoshānā!^a

Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai!

Isrāīl kā Bādshāh mubārak hai!”

¹⁴Īsā ko kahīn se ek jawān gadhā mil gayā aur wuh us par baiṭh gayā, jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

¹⁵“Ai Siyyūn Beṭī, mat ḍar!

Dekh, terā bādshāh gadhe ke bachche par sawār ā rahā hai.”

¹⁶Us waqt us ke shāgirdon ko is bāt kī samajh na āī. Lekin bād meñ jab Īsā apne jalāl ko pahuñchā to unheñ yād āyā ki logon ne us ke sāth yih kuchh kiya thā aur wuh samajh gae ki kalām-e-muqaddas meñ is kā zikr bhī hai.

¹⁷Jo hujūm us waqt Īsā ke sāth thā jab us ne Lāzar ko murdoñ meñ se zindā kiya thā, wuh dūsron ko is

ke bāre meñ batātā rahā thā. ¹⁸Isī wajah se itne log Īsā se milne ke lie āe the, unhoñ ne us ke is ilāhī nishān ke bāre meñ sunā thā. ¹⁹Yih dekh kar Farīsī āpas meñ kahne lage, “Āp dekh rahe haiñ ki bāt nahīn ban rahī. Dekho, tamām duniyā us ke pīchhe ho li hai.”

Kuchh Yūnānī Īsā ko Talāsh**Karte Haiñ**

²⁰Kuchh Yūnānī bhī un meñ the jo Fasah kī Īd ke mauqe par parastish karne ke lie āe hue the. ²¹Ab wuh Filippus se milne āe jo Galīl ke Bait-saidā se thā. Unhoñ ne kahā, “Janāb, ham Īsā se milnā chāhte haiñ.”

²²Filippus ne Andriyās ko yih bāt batāī aur phir wuh mil kar Īsā ke pās gae aur use yih khabar pahuñchāī. ²³Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Ab waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam ko jalāl mile. ²⁴Main tum ko sach batātā hūñ ki jab tak gandum kā dānā zamīn meñ gir kar mar na jāe wuh akelā hī rahtā hai. Lekin jab wuh mar jātā hai to bahut-sā phal lātā hai. ²⁵Jo apnī jān ko

^aHoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hamēñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

pyār kartā hai wuh use kho degā, aur jo is duniyā meñ apnī jān se dushmanī rakhtā hai wuh use abad tak mahfūz rakhegā. ²⁶ Agar koī merī k̄hidmat karnā chāhe to wuh mere pīchhe ho le, kyonki jahān main hūn wahān merā k̄hādim bhī hogā. Aur jo merī k̄hidmat kare merā Bāp us kī izzat karegā.

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²⁷ Ab merā dil muztarib hai. Main kyā kahūn? Kyā main kahūn, ‘Ai Bāp, mujhe is waqt se bachāe rak̄h?’ Nahīn, main to isī lie āyā hūn. ²⁸ Ai Bāp, apne nām ko jalāl de.”

Tab āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Main use jalāl de chukā hūn aur dubārā bhī jalāl dūngā.”

²⁹ Hujūm ke jo log wahān khare the unhoñ ne yih sun kar kahā, “Bādal garaj rahe haiñ.” Auroñ ne k̄hayāl pesh kiyā, “Koī farishtā us se hamkalām huā hai.”

³⁰ Īsā ne unheñ batāyā, “Yih āwāz mere wāste nahīn balki tumhāre wāste thī. ³¹ Ab duniyā kī adālat karne kā waqt ā gayā hai, ab duniyā ke hukmrān ko nikāl diyā jāegā.

³² Aur main k̄hud zamīn se ūñche par chaṛhāe jāne ke bād sab ko

apne pās khīnch lūngā.” ³³ In alfāz se us ne is taraf ishārā kiya ki wuh kis tarah kī maut maregā.

³⁴ Hujūm bol uṭhā, “Kalām-e-muqaddas se ham ne sunā hai ki Masīh abad tak qāym rahegā. To phir āp kī yih kaisī bāt hai ki Ibn-e-Ādam ko ūñche par chaṛhāyā jānā hai? Ākhir Ibn-e-Ādam hai kaun?”

³⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Nūr thoṛī der aur tumhāre pās rahegā. Jitnī der wuh maujūd hai is nūr meñ chalte raho tāki tārikī tum par chhā na jāe. Jo andhere meñ chaltā hai use nahīn mālūm ki wuh kahān jā rahā hai. ³⁶ Nūr ke tumhāre pās se chale jāne se pahle pahle us par imān lāo tāki tum nūr ke farzand ban jāo.”

Log Īmān Nahīn Rakhte

Yih kahne ke bād Īsā chalā gayā aur ghāyb ho gayā. ³⁷ Agarche Īsā ne yih tamām ilāhī nishān un ke sāmne hī dikhāe to bhī wuh us par imān na lāe. ³⁸ Yoñ Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūri huī,

“Ai Rab, kaun hamāre paighām par imān lāyā?”

Aur Rab kī qudrat kis par zāhir huī?”

³⁹ Chunānche wuh īmān na lā sake, jis tarah Yasāyāh Nabī ne kahīn aur farmāyā hai,

⁴⁰ “Allāh ne un kī ānkhon ko andhā

aur un ke dil ko behis kar diyā hai,

aisā na ho ki wuh apnī ānkhon se dekhēn,

apne dil se samjheñ,

merī taraf rujū karen

aur main unheñ shafā dūn.”

⁴¹ Yasāyāh ne yih is lie farmāyā kyonki us ne Īsā kā jalāl dekh kar us ke bāre meñ bāt kī.

⁴² To bhī bahut-se log Īsā par īmān rakhte the. Un meñ kuchh rāhnumā bhī shāmil the. Lekin wuh is kā alāniyā iqrār nahīn karte the, kyonki wuh ḍarte the ki Farīsī hameñ Yahūdī jamāt se ḡhārij kar deṅge. ⁴³ Asal meñ wuh Allāh kī izzat kī nisbat insān kī izzat ko zyādā azīz rakhte the.

deḡhtā hai wuh use deḡhtā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴⁶ Main nūr kī haisiyat se is duniyā meñ āyā hūn tāki jo bhī mujh par īmān lāe wuh tārikī meñ na rahe. ⁴⁷ Jo merī bāteñ sun kar un par amal nahīn kartā main us kī adālat nahīn karūṅga, kyonki main duniyā kī adālat karne ke lie nahīn āyā balki use najāt dene ke lie. ⁴⁸ To bhī ek hai jo us kī adālat kartā hai. Jo mujhe radd karke merī bāteñ qabūl nahīn kartā merā pesh kiyā gayā kalām hī qiyāmat ke din us kī adālat karegā. ⁴⁹ Kyonki jo kuchh main ne bayān kiyā hai wuh merī taraf se nahīn hai. Mere bhejne wāle Bāp hī ne mujhe hukm diyā ki kyā kahnā aur kyā sunānā hai. ⁵⁰ Aur main jāntā hūn ki us kā hukm abadī zindagī tak pahuñchātā hai. Chunānche jo kuchh main sunātā hūn wuhī kuchh hai jo Bāp ne mujhe batāyā hai.”

Īsā kā Kalām Logon kī

Adālat Karegā

⁴⁴ Phir Īsā pukār uṡhā, “Jo mujh par īmān rakhtā hai wuh na sirf mujh par balki us par īmān rakhtā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴⁵ Aur jo mujhe

Īsā Apne Shāgirdon ke

Pānw Dhotā Hai

13 Fasah kī Īd ab shurū hone wālī thī. Īsā jāntā thā ki wuh waqt ā gayā hai ki mujhe is duniyā ko chhoṛ kar Bāp ke pās jānā

hai. Go us ne hameshā duniyā meñ apne logoñ se muhabbat rakhī thī, lekin ab us ne ākhiri had tak un par apnī muhabbat kā izhār kiya.

² Phir shām kā khānā taiyār huā. Us waqt Iblīs Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh ke dīl meñ Īsā ko dushman ke hawāle karne kā irādā ḍāl chukā thā. ³ Īsā jāntā thā ki Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diya hai aur ki main Allāh meñ se nikal āyā aur ab us ke pās wāpas jā rahā hūn. ⁴ Chunāñche us ne dastarkhwān se uṭh kar apnā libās utār diya aur kamr par tauliyā bāndh liya. ⁵ Phir wuh bāsan meñ pānī ḍāl kar shāgirdoñ ke pāñw dhone aur bandhe hue tauliyā se poñchh kar kḥushk karne lagā. ⁶ Jab Patras kī bārī āi to us ne kahā, “Kḥudāwand, āp mere pāñw dhonā chāhte haiñ?”

⁷ Īsā ne jawāb diya, “Is waqt tū nahīñ samajhtā ki main kyā kar rahā hūn, lekin bād meñ yih terī samajh meñ ā jāegā.”

⁸ Patras ne etarāz kiya, “Main kabhī bhī āp ko mere pāñw dhone nahīñ dūngā!”

Īsā ne jawāb diya, “Agar main tujhe na dho’ūn to mere sāth terā koī hissā nahīñ hogā.”

⁹ Yih sun kar Patras ne kahā, “To phir Kḥudāwand, na sirf mere pāñwoñ balki mere hāthoñ aur sar ko bhī dhoen!”

¹⁰ Īsā ne jawāb diya, “Jis shaḥs ne nahā liya hai use sirf apne pāñwoñ ko dhone kī zarūrat hotī hai, kyonki wuh pūre taur par pāk-sāf hai. Tum pāk-sāf ho, lekin sab ke sab nahīñ.” ¹¹ (Īsā ko mālūm thā ki kaun use dushman ke hawāle karegā. Is lie us ne kahā ki sab ke sab pāk-sāf nahīñ haiñ.)

¹² Un sab ke pāñw dhone ke bād Īsā dubārā apnā libās pahan kar baiṭh gaya. Us ne sawāl kiya, “Kyā tum samajhte ho ki main ne tumhāre lie kyā kiya hai?” ¹³ Tum mujhe ‘Ustād’ aur ‘Kḥudāwand’ kah kar muḥhātib karte ho aur yih sahih hai, kyonki main yihī kuchh hūn. ¹⁴ Main, tumhāre Kḥudāwand aur ustād ne tumhāre pāñw dhoe. Is lie ab tumhārā farz bhī hai ki ek dūsre ke pāñw dhoyā karo. ¹⁵ Main ne tum ko ek namūnā diya hai tāki tum bhī wuhī karo jo main ne tumhāre sāth kiya hai. ¹⁶ Main tum ko sach batātā hūn ki ḡhulām apne mālik se baṛā nahīñ hotā, na paighambar apne bhejne wāle se. ¹⁷ Agar tum yih jānte ho to

is par amal bhī karo, phir hī tum mubārak hoge.

¹⁸ Main tum sab kī bāt nahīn kar rahā. Jinheñ main ne chun liyā hai unheñ main jāntā hūn. Lekin kalām-e-muqaddas kī us bāt kā pūrā honā zarūr hai, ‘Jo merī roṭī khātā hai us ne mujh par lāt uṭhāī hai.’ ¹⁹ Main tum ko is se pahle ki wuh pesh āe yih abhī batā rahā hūn, tāki jab wuh pesh āe to tum imān lāo ki main wuhī hūn. ²⁰ Main tum ko sach batātā hūn ki jo shaḡhs use qabūl kartā hai jise main ne bhejā hai wuh mujhe qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle

Kiyā Jātā Hai

²¹ In alfāz ke bād Īsā nihāyat muztarib huā aur kahā, “Main tum ko sach batātā hūn ki tum meñ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird uljhan meñ ek dūsre ko dekh kar sochne lage ki Īsā kis kī bāt kar rahā hai. ²³ Ek shāgird jise Īsā pyār kartā thā us ke qarībtarīn baiṭhā thā. ²⁴ Patras ne use ishārā

kiyā ki wuh us se dariyāft kare ki wuh kis kī bāt kar rahā hai.

²⁵ Us shāgird ne Īsā kī taraf sar jhukā kar pūchhā, “Ḳhudāwand, yih kaun hai?”

²⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Jise main roṭī kā luqmā shorb meñ ḍubo kar dūn, wuhī hai.” Phir luqme ko ḍubo kar us ne Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh ko de diyā. ²⁷ Jyon hī Yahūdāh ne yih luqmā le liyā Iblīs us meñ samā gayā. Īsā ne use batāyā, “Jo kuchh karnā hai wuh jaldī se kar le.” ²⁸ Lekin mez par baiṭhe logon meñ se kisī ko mālūm na huā ki Īsā ne yih kyon kahā. ²⁹ Bāz kā ḡhayāl thā ki chūnki Yahūdāh ḡhazānchī thā is lie wuh use batā rahā hai ki id ke lie darkār chīzeñ ḡharīd le yā ḡharībōñ meñ kuchh taqsīm kar de.

³⁰ Chunānche Īsā se yih luqmā lete hī Yahūdāh bāhar nikal gayā. Rāt kā waqt thā.

Īsā kā Nayā Hukm

³¹ Yahūdāh ke chale jāne ke bād Īsā ne kahā, “Ab Ibn-e-Ādam ne jalāl pāyā aur Allāh ne us meñ jalāl pāyā hai. ³² Hāñ, chūnki Allāh ko us meñ jalāl mil gayā hai is lie Allāh

apne meñ Farzand ko jalāl degā. Aur wuh yih jalāl fauran degā. ³³Mere bachcho, main̄ thoṛī der aur tumhāre pās ṭhahrūnga. Tum mujhe talāsh karoge, aur jo kuchh main̄ Yahūdīyon̄ ko batā chukā hūn wuh ab tum ko bhī batātā hūn, jahān main̄ jā rahā hūn wahān tum nahīn ā sakte. ³⁴Main̄ tum ko ek nayā hukm detā hūn, yih ki ek dūsre se muhabbat rakho. Jis tarah main̄ ne tum se muhabbat rakhī usī tarah tum bhī ek dūsre se muhabbat karo. ³⁵Agar tum ek dūsre se muhabbat rakhoge to sab jān leñge ki tum mere shāgird ho.”

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³⁶Patras ne pūchhā, “Ḳhudāwand, āp kahān jā rahe haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jahān main̄ jā rahā hūn wahān tū mere pīchhe nahīn ā saktā. Lekin bād meñ tū mere pīchhe ā jāegā.”

³⁷Patras ne sawāl kiyā, “Ḳhudāwand, main̄ āp ke pīchhe abhī kyon̄ nahīn jā saktā? Main̄ āp ke lie apnī jān tak dene ko taiyār hūn.”

³⁸Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Tū mere lie apnī jān denā chāhtā hai? Main̄ tujhe sach batātā hūn

ki murgh̄ ke bāng dene se pahle pahle tū tīn martabā mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.

Īsā Bāp ke pās Jāne kī Rāh Hai

14 Tumhārā dil na ghabrāe. Tum Allāh par imān rakhte ho, mujh par bhī imān rakho. ²Mere Bāp ke ghar meñ beshumār makān haiñ. Agar aisā na hotā to kyā main̄ tum ko batātā ki main̄ tumhāre lie jagah taiyār karne ke lie wahān jā rahā hūn? ³Aur agar main̄ jā kar tumhāre lie jagah taiyār karūn to wāpas ā kar tum ko apne sāth le jāūngā tāki jahān main̄ hūn wahān tum bhī ho. ⁴Aur jahān main̄ jā rahā hūn us kī rāh tum jānte ho.”

⁵Tomā bol uṭhā, “Ḳhudāwand, hameñ mālūm nahīn ki āp kahān jā rahe haiñ. To phir ham us kī rāh kis tarah jāneñ?”

⁶Īsā ne jawāb diyā, “Rāh aur haq aur zindagī main̄ hūn. Koī mere wasīle ke baḡhair Bāp ke pās nahīn ā saktā. ⁷Agar tum ne mujhe jān liyā hai to is kā matlab hai ki tum mere Bāp ko bhī jān loge. Aur ab se aisā hai bhī. Tum use jānte ho aur tum ne us ko dekh liyā hai.”

⁸ Filippus ne kahā, “Ai ẖhudā-wand, Bāp ko hameñ dikhāeñ. Bas yihī hamāre lie kāfī hai.”

⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Filippus, mainī itnī der se tumhāre sāth hūñ, kyā is ke bāwujūd tū mujhe nahīñ jāntā? Jis ne mujhe dekhā us ne Bāp ko dekhā hai. To phir tū kyonkar kahtā hai, ‘Bāp ko hameñ dikhāeñ’?”

¹⁰ Kyā tū imān nahīñ rakhtā ki mainī Bāp meñ hūñ aur Bāp mujh meñ hai? Jo bāteñ meñ tum ko batātā hūñ wuh merī nahīñ balki mujh meñ rahne wāle Bāp kī taraf se haiñ. Wuhī apnā kām kar rahā hai.

¹¹ Merī bāt kā yaqīn karo ki mainī Bāp meñ hūñ aur Bāp mujh meñ hai. Yā kam az kam un kāmōñ kī binā par yaqīn karo jo mainī ne kie haiñ. ¹² Mainī tum ko sach batātā hūñ ki jo mujh par imān rakhe wuh wuhī kuchh karegā jo mainī kartā hūñ. Na sirf yih balki wuh in se bhī baṛe kām karegā, kyonki mainī Bāp ke pās jā rahā hūñ. ¹³ Aur jo kuchh tum mere nām meñ māñgo mainī dūngā tāki Bāp ko Farzand meñ jalāl mil jāe. ¹⁴ Jo kuchh tum mere nām meñ mujh se chāho wuh mainī karūnga.

Rūhul-quds Dene kā Wādā

¹⁵ Agar tum mujhe pyār karte ho to mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāroge. ¹⁶ Aur mainī Bāp se guzārish karūnga to wuh tum ko ek aur madadgār degā jo abad tak tumhāre sāth rahegā. ¹⁷ Yāñī sachchāī kā Rūh, jise duniyā pā nahīñ saktī, kyonki wuh na to use deḡhti na jāntī hai. Lekin tum use jānte ho, kyonki wuh tumhāre sāth rahtā hai aur āindā tumhāre andar rahegā.

¹⁸ Mainī tum ko yatīm chhoṛ kar nahīñ jāūngā balki tumhāre pās wāpas āūngā. ¹⁹ Thoṛī der ke bād duniyā mujhe nahīñ dekhegī, lekin tum mujhe deḡhte rahoge. Chūñki mainī zindā hūñ is lie tum bhī zindā rahoge. ²⁰ Jab wuh din āegā to tum jān loge ki mainī apne Bāp meñ hūñ, tum mujh meñ ho aur mainī tum meñ.

²¹ Jis ke pās mere ahkām haiñ aur jo un ke mutābiq zindagī guzartā hai, wuhī mujhe pyār kartā hai. Aur jo mujhe pyār kartā hai use merā Bāp pyār karegā. Mainī bhī use pyār karūnga aur apne āp ko us par zāhir karūnga.”

²²Yahūdāh (Yahūdāh Iskariyoti nahīn) ne pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā wajah hai ki āp apne āp ko sirf ham par zāhir karenge aur duniyā par nahīn?”

²³Īsā ne jawāb diyā, “Agar koī mujhe pyār kare to wuh mere kalām ke mutābiq zindagī guzāregā. Merā Bāp aise shakhs ko pyār karegā aur ham us ke pās ā kar us ke sāth sukūnat karenge. ²⁴Jo mujh se muhabbat nahīn kartā wuh merī bāton ke mutābiq zindagī nahīn guzārtā. Aur jo kalām tum mujh se sunte ho wuh merā apnā kalām nahīn hai balki Bāp kā hai jis ne mujhe bhejā hai.

²⁵Yih sab kuchh main ne tumhāre sāth rahte hue tum ko batāyā hai. ²⁶Lekin bād mein Rūhul-quds, jise Bāp mere nām se bhejegā tum ko sab kuchh sikhāegā. Yih madadgār tum ko har bāt kī yād dilāegā jo main ne tum ko batāi hai.

²⁷Main tumhāre pās salāmati chhoṛe jātā hūn, apnī hī salāmati tum ko de detā hūn. Aur main ise yon nahīn detā jis tarah duniyā deti hai. Tumhārā dil na ghabrae aur na ḍare. ²⁸Tum ne mujh se sun liyā hai ki ‘Main jā rahā hūn aur tumhāre

pās wāpas āūngā.’ Agar tum mujh se muhabbat rakhte to tum is bāt par khush hote ki main Bāp ke pās jā rahā hūn, kyonki Bāp mujh se baṛā hai. ²⁹Main ne tum ko pahle se batā diyā hai, is se peshtar ki yih ho, tāki jab pesh āe to tum imān lāo. ³⁰Ab se main tum se zyādā bāten nahīn karūnga, kyonki is duniyā kā hukmrān ā rahā hai. Use mujh par koī qābū nahīn hai, ³¹lekin duniyā yih jān le ki main Bāp ko pyār kartā hūn aur wuhī kuchh kartā hūn jis kā hukm wuh mujhe detā hai.

Ab uṭho, ham yahān se chalen.

Īsā Angūr kī Haqīqī Bel Hai

15 Main angūr kī haqīqī bel hūn aur merā Bāp mālī hai. ²Wuh merī har shākḥ ko jo phal nahīn lāti kaṭ kar phaink detā hai. Lekin jo shākḥ phal lāti hai us kī wuh kānṭ-chhānṭ kartā hai tāki zyādā phal lāe. ³Us kalām ke zariye jo main ne tum ko sunāyā hai tum to pāk-sāf ho chuke ho. ⁴Mujh mein qāym raho to main bhī tum mein qāym rahūngā. Jo shākḥ bel se kaṭ gai hai wuh phal nahīn lā sakti. Bilkul isi tarah tum bhī agar tum

mujh meñ qāym nahiñ rahte phal nahiñ lā sakte.

⁵ Maiñ hī angūr kī bel hūñ, aur tum us kī shākheñ ho. Jo mujh meñ qāym rahtā hai aur maiñ us meñ wuh bahut-sā phal lātā hai, kyonki mujh se alag ho kar tum kuchh nahiñ kar sakte. ⁶ Jo mujh meñ qāym nahiñ rahtā aur na maiñ us meñ use befāydā shākheñ kī tarah bāhar phaiñk diyā jātā hai. Aisi shākheñ sūkh jātī haiñ aur log un kā dher lagā kar unheñ āg meñ jhoñk dete haiñ jahāñ wuh jal jātī haiñ. ⁷ Agar tum mujh meñ qāym raho aur maiñ tum meñ to jo jī chāhe māñgo, wuh tum ko diyā jāegā. ⁸ Jab tum bahut-sā phal lāte aur yoñ mere shāgird sābit hote ho to is se mere Bāp ko jalāl miltā hai. ⁹ Jis tarah Bāp ne mujh se muhabbat rakhī hai usī tarah maiñ ne tum se bhī muhabbat rakhī hai. Ab merī muhabbat meñ qāym raho. ¹⁰ Jab tum mere ahkām ke mutābiq zindagī guzārte ho to tum merī muhabbat meñ qāym rahte ho. Maiñ bhī isī tarah apne Bāp ke ahkām ke mutābiq chaltā hūñ aur yoñ us kī muhabbat meñ qāym rahtā hūñ.

¹¹ Maiñ ne tum ko yih is lie batāyā hai tāki merī khushī tum meñ ho balki tumhārā dil khushī se bhar kar chhalak uṭhe. ¹² Merā hukm yih hai ki ek dūsre ko waise pyār karo jaise maiñ ne tum ko pyār kiya hai. ¹³ Is se baṛī muhabbat hai nahiñ ki koī apne dostoñ ke lie apnī jāñ de de. ¹⁴ Tum mere dost ho agar tum wuh kuchh karo jo maiñ tum ko batātā hūñ. ¹⁵ Ab se maiñ nahiñ kahtā ki tum ghulām ho, kyonki ghulām nahiñ jāntā ki us kā mālik kyā kartā hai. Is ke bajāe maiñ ne kahā hai ki tum dost ho, kyonki maiñ ne tum ko sab kuchh batāyā hai jo maiñ ne apne Bāp se sunā hai. ¹⁶ Tum ne mujhe nahiñ chunā balki maiñ ne tum ko chun liyā hai. Maiñ ne tum ko muqarrar kiya ki jā kar phal lāo, aisā phal jo qāym rahe. Phir Bāp tum ko wuh kuchh degā jo tum mere nām meñ māñgo. ¹⁷ Merā hukm yihī hai ki ek dūsre se muhabbat rakho.

Duniyā kī Dushmanī

¹⁸ Agar duniyā tum se dushmanī rakhe to yih bāt zahan meñ rakho ki us ne tum se pahle mujh se dushmanī rakhī hai. ¹⁹ Agar tum

duniyā ke hote to duniyā tum ko apnā samajh kar pyār kartī. Lekin tum duniyā ke nahīn ho. Main ne tum ko duniyā se alag karke chun liyā hai. Is lie duniyā tum se dushmanī rakhtī hai. ²⁰Wuh bāt yād karo jo main ne tum ko batāī ki ghulām apne mālik se baṛā nahīn hotā. Agar unhoñ ne mujhe satāyā hai to tumheñ bhī satāenge. Aur agar unhoñ ne mere kalām ke mutābiq zindagī guzārī to wuh tumhārī bātoñ par bhī amal karenge. ²¹Lekin tumhāre sāth jo kuchh bhī karenge, mere nām kī wajah se karenge, kyonki wuh use nahīn jānte jis ne mujhe bhejā hai. ²²Agar main āyā na hotā aur un se bāt na kī hotī to wuh qusūrwar na ṭhaharte. Lekin ab un ke gunāh kā koī bhī uzr bāqī nahīn rahā. ²³Jo mujh se dushmanī rakhtā hai wuh mere Bāp se bhī dushmanī rakhtā hai. ²⁴Agar main ne un ke darmiyān aisā kām na kiyā hotā jo kisī aur ne nahīn kiyā to wuh qusūrwar na ṭhaharte. Lekin ab unhoñ ne sab kuchh dekhā hai aur phir bhī mujh se aur mere Bāp se dushmanī rakhi hai. ²⁵Aur aisā honā bhī thā tāki kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūrī ho

jāe ki ‘Unhoñ ne bilāwajah mujh se kinā rakhā hai.’

²⁶Jab wuh madadgār āegā jise main Bāp kī taraf se tumhāre pās bhejūngā to wuh mere bāre meñ gawāhī degā. Wuh sachchāī kā Rūh hai jo Bāp meñ se nikaltā hai. ²⁷Tum ko bhī mere bāre meñ gawāhī denā hai, kyonki tum ibtidā se mere sāth rahe ho.

16 Main ne tum ko yih is lie batāyā hai tāki tum gumrah na ho jāo. ²Wuh tum ko Yahūdī jamātoñ se nikāl denge, balki wuh waqt bhī āne wālā hai ki jo bhī tum ko mār dālegā wuh samjhegā, ‘Main ne Allāh kī k̄hidmat kī hai.’ ³Wuh is qism kī harkateñ is lie karenge ki unhoñ ne na Bāp ko jānā hai, na mujhe. ⁴Main ne tum ko yih bāteñ is lie batāī haiñ ki jab un kā waqt ā jāe to tum ko yād āe ki main ne tumheñ āgāh kar diyā thā.

Rūhul-quds kī K̄hidmat

Main ne ab tak tum ko yih nahīn batāyā kyonki main tumhāre sāth thā. ⁵Lekin ab main us ke pās jā rahā hūñ jis ne mujhe bhejā hai. To bhī tum meñ se koī mujh se

nahīn pūchhtā, ‘Āp kahān jā rahe haiñ?’ ⁶Is ke bajāe tumhāre dil ḡhamzadā haiñ ki maiñ ne tum ko aisī bāteñ batāī haiñ. ⁷Lekin maiñ tum ko sach batātā hūñ ki tumhāre lie fāydāmand hai ki maiñ jā rahā hūñ. Agar maiñ na jāūñ to madadgār tumhāre pās nahīn āegā. Lekin agar maiñ jāūñ to maiñ use tumhāre pās bhej dūñgā. ⁸Aur jab wuh āegā to gunāh, rāstbāzī aur adālat ke bāre meñ duniyā kī ḡhaltī ko beniqāb karke yih zāhir karegā: ⁹gunāh ke bāre meñ yih ki log mujh par imān nahīn rakhte, ¹⁰rāstbāzī ke bāre meñ yih ki maiñ Bāp ke pās jā rahā hūñ aur tum mujhe ab se nahīn dekhoge, ¹¹aur adālat ke bāre meñ yih ki is duniyā ke hukmrān kī adālat ho chukī hai.

¹²Mujhe tum ko mazīd bahut kuchh batānā hai, lekin is waqt tum use bardāsht nahīn kar sakte. ¹³Jab sachchāī kā Rūh āegā to wuh pūrī sachchāī kī taraf tumhāri rāhnumāī karegā. Wuh apnī marzī se bāt nahīn karegā balki sirf wuhī kuchh kahegā jo wuh khud sunegā. Wuhī tum ko mustaqbil ke bāre meñ bhī batāegā. ¹⁴Aur wuh is meñ mujhe jalāl degā ki wuh tum ko wuhī kuchh sunāegā jo use mujh se milā

hogā. ¹⁵Jo kuchh bhī Bāp kā hai wuh merā hai. Is lie maiñ ne kahā, ‘Rūh tum ko wuhī kuchh sunāegā jo use mujh se milā hogā.’

Ab Dukh Phir Sukh

¹⁶Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge. Phir thoṛī der ke bād tum mujhe dubārā dekh loge.”

¹⁷Us ke kuchh shāgird āpas meñ bāt karne lage, “Īsā ke yih kahne se kyā murād hai ki ‘Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge, phir thoṛī der ke bād tum mujhe dubārā dekh loge?’ Aur is kā kyā matlab hai, ‘Maiñ Bāp ke pās jā rahā hūñ.’” ¹⁸Aur wuh sochte rahe, “Yih kis qism kī ‘thoṛī der’ hai jis kā zikr wuh kar rahe haiñ? Ham un kī bāt nahīn samajhte.”

¹⁹Īsā ne jān liyā ki wuh mujh se is ke bāre meñ sawāl karnā chāhte haiñ. Is lie us ne kahā, “Kyā tum ek dūsre se pūchh rahe ho ki merī is bāt kā kyā matlab hai ki ‘Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge, phir thoṛī der ke bād tum mujhe dubārā dekh loge?’ ²⁰Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki tum ro ro kar mātām karoge jabki duniyā khush hogī. Tum ḡham karoge,

lekin tumhārā ḡham ḡhushī meñ badal jāegā. ²¹Jab kisī aurat ke bachchā paidā hone wālā hotā hai to use ḡham aur taklif hotī hai kyonki us kā waqt ā gayā hai. Lekin jyon hi bachchā paidā ho jātā hai to mān ḡhushī ke märe ki ek insān duniyā meñ ā gayā hai apnī tamām musibat bhūl jātī hai. ²²Yihī tumhārī hālat hai. Kyonki ab tum ḡhamzadā ho, lekin main tum se dubārā milūngā. Us waqt tum ko ḡhushī hogī, aisī ḡhushī jo tum se koī chhīn na legā.

²³Us din tum mujh se kuchh nahīn pūchhoge. Main tum ko sach batātā hūn ki jo kuchh tum mere nām meñ Bāp se māngoge wuh tum ko degā. ²⁴Ab tak tum ne mere nām meñ kuchh nahīn māngā. Māngo to tum ko milegā. Phir tumhārī ḡhushī pūri ho jāegī.

Duniyā par Fatah

²⁵Main ne tum ko yih tamsiloñ meñ batāyā hai. Lekin ek din āegā jab main aisā nahīn karūnga. Us waqt main tamsiloñ meñ bāt nahīn karūnga balki tum ko Bāp ke bäre meñ sāf sāf batā dūngā. ²⁶Us din tum merā nām le kar māngoge.

Mere kahne kā matlab yih nahīn ki main hi tumhārī ḡhātīr Bāp se darḡhāst karūnga. ²⁷Kyonki Bāp ḡhud tum ko pyār kartā hai, is lie ki tum ne mujhe pyār kiyā hai aur imān lāe ho ki main Allāh meñ se nikal āyā hūn. ²⁸Main Bāp meñ se nikal kar duniyā meñ āyā hūn. Aur ab main duniyā ko chhoṛ kar Bāp ke pās wāpas jātā hūn.”

²⁹Is par us ke shāgirdoñ ne kahā, “Ab āp tamsiloñ meñ nahīn balki sāf sāf bāt kar rahe haiñ. ³⁰Ab hameñ samajh āī hai ki āp sab kuchh jānte haiñ aur ki is kī zarūrat nahīn ki koī āp kī pūchh-gachh kare. Is lie ham imān rakhte haiñ ki āp Allāh meñ se nikal kar āe haiñ.”

³¹Īsā ne jawāb diyā, “Ab tum imān rakhte ho? ³²Dekho, wuh waqt ā rahā hai balki ā chukā hai jab tum titar-bitar ho jāoge. Mujhe akelā chhoṛ kar har ek apne ghar chalā jāegā. To bhī main akelā nahīn hūngā kyonki Bāp mere sāth hai. ³³Main ne tum ko is lie yih bāt batāī tāki tum mujh meñ salāmatī pāo. Duniyā meñ tum musibat meñ phañse rahte ho. Lekin hauslā rakho, main duniyā par ḡhālib āyā hūn.”

Īsā Apne Shāgirdon ke lie**Duā Kartā Hai**

17 Yih kah kar Īsā ne apni nazar āsmān kī taraf uṭhāi aur duā kī, “Ai Bāp, waqt ā gayā hai. Apne Farzand ko jalāl de tāki Farzand tujhe jalāl de. ² Kyoṅki tū ne use tamām insānon par iḳhtiyār diyā hai tāki wuh un sab ko abadī zindagī de jo tū ne use die haiṅ. ³ Aur abadī zindagī yih hai ki wuh tujhe jān leṅ jo wāhid aur sachchā Ḳhudā hai aur Īsā Masīh ko bhī jān leṅ jise tū ne bhejā hai. ⁴ Maiṅ ne tujhe zamīn par jalāl diyā aur us kām kī takmīl kī jis kī zimmedārī tū ne mujhe dī thī. ⁵ Aur ab mujhe apne huzūr jalāl de, ai Bāp, wuhī jalāl jo maiṅ duniyā kī taḳhliq se peshtar tere huzūr rakhtā thā.

⁶ Maiṅ ne terā nām un logon par zāhir kiyā jinheṅ tū ne duniyā se alag karke mujhe diyā hai. Wuh tere hī the. Tū ne unheṅ mujhe diyā aur unhoṅ ne tere kalām ke mutābiq zindagī guzārī hai. ⁷ Ab unhoṅ ne jān liyā hai ki jo kuchh bhī tū ne mujhe diyā hai wuh terī taraf se hai. ⁸ Kyoṅki jo bāteṅ tū ne mujhe diṅ maiṅ ne unheṅ di haiṅ. Natije meṅ unhoṅ ne yih

bāteṅ qabūl karke haqīqī taur par jān liyā ki maiṅ tujh meṅ se nikal kar āyā hūṅ. Sāth sāth wuh imān bhī lāe ki tū ne mujhe bhejā hai.

⁹ Maiṅ un ke lie duā kartā hūṅ, duniyā ke lie nahīṅ balki un ke lie jinheṅ tū ne mujhe diyā hai, kyoṅki wuh tere hī haiṅ. ¹⁰ Jo bhī merā hai wuh terā hai aur jo terā hai wuh merā hai. Chunāṅche mujhe un meṅ jalāl milā hai. ¹¹ Ab se maiṅ duniyā meṅ nahīṅ hūṅgā. Lekin yih duniyā meṅ rah gae haiṅ jabki maiṅ tere pās ā rahā hūṅ. Quddūs Bāp, apne nām meṅ unheṅ mahfūz rakh, us nām meṅ jo tū ne mujhe diyā hai, tāki wuh ek hoṅ jaise ham ek haiṅ. ¹² Jitnī der maiṅ un ke sāth rahā maiṅ ne unheṅ tere nām meṅ mahfūz rakhā, usī nām meṅ jo tū ne mujhe diyā thā. Maiṅ ne yoṅ un kī nigahbānī kī ki un meṅ se ek bhī halāk nahīṅ huā siwāe halākat ke farzand ke. Yoṅ kalām kī peshgoī pūrī huī. ¹³ Ab to maiṅ tere pās ā rahā hūṅ. Lekin maiṅ duniyā meṅ hote hue yih bayān kar rahā hūṅ tāki un ke dil merī ḳhushī se bhar kar chhalak uṭheṅ. ¹⁴ Maiṅ ne unheṅ terā kalām diyā hai aur duniyā ne un se dushmanī rakhī, kyoṅki yih duniyā ke nahīṅ

hain, jis tarah main bhī duniyā kā nahīn hūn. ¹⁵ Merī duā yih nahīn hai ki tū unheñ duniyā se uṭhā le balki yih ki unheñ Iblis se mahfūz rakhe. ¹⁶ Wuh duniyā ke nahīn hain jis tarah main bhī duniyā kā nahīn hūn. ¹⁷ Unheñ sachchāī ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kar. Terā kalām hī sachchāī hai. ¹⁸ Jis tarah tū ne mujhe duniyā meñ bhejā hai usī tarah main ne bhī unheñ duniyā meñ bhejā hai. ¹⁹ Un kī ḵhātir main apne āp ko maḥsūs kartā hūn, tāki unheñ bhī sachchāī ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁰ Merī duā na sirf inhīn ke lie hai, balki un sab ke lie bhī jo in kā paighām sun kar mujh par imān lāenge ²¹ tāki sab ek hoñ. Jis tarah tū ai Bāp, mujh meñ hai aur main tujh meñ hūn usī tarah wuh bhī ham meñ hoñ tāki duniyā yaqīn kare ki tū ne mujhe bhejā hai. ²² Main ne unheñ wuh jalāl diyā hai jo tū ne mujhe diyā hai tāki wuh ek hoñ jis tarah ham ek hain, ²³ main un meñ aur tū mujh meñ. Wuh kāmīl taur par ek hoñ tāki duniyā jān le ki tū ne mujhe bhejā aur ki tū ne un se muhabbat rakhī hai jis tarah mujh se rakhī hai.

²⁴ Ai Bāp, main chāhtā hūn ki jo tū ne mujhe die hain wuh bhī mere sāth hoñ, wahāñ jahāñ main hūn, ki wuh mere jalāl ko dekheñ, wuh jalāl jo tū ne is lie mujhe diyā hai ki tū ne mujhe duniyā kī taḥlīq se peshtar pyār kiyā hai. ²⁵ Ai rāst Bāp, duniyā tujhe nahīn jāntī, lekin main tujhe jāntā hūn. Aur yih shāgird jānte hain ki tū ne mujhe bhejā hai. ²⁶ Main ne terā nām un par zāhir kiyā aur ise zāhir kartā rahūngā tāki terī mujh se muhabbat un meñ ho aur main un meñ hūn.”

Īsā kī Giriftārī

18 Yih kah kar Īsā apne shāgirdoñ ke sāth niklā aur Wādī-e-Qidron ko pār karke ek bāgh meñ dāḥhil huā. ² Yahūdāh jo use dushman ke hawāle karne wālā thā wuh bhī is jagah se wāqif thā, kyonki Īsā wahāñ apne shāgirdoñ ke sāth jāyā kartā thā. ³ Rāhnumā imāmoñ aur Farisiyoñ ne Yahūdāh ko Romī faujiyoñ kā dastā aur Baitul-muqaddas ke kuchh pahredār die the. Ab yih mashāleñ, lālṭain aur hathiyār lie bāgh meñ pahuñche. ⁴ Īsā ko

mālūm thā ki use kyā pesh āegā. Chunānche us ne nikal kar un se pūchhā, “Tum kis ko ḍhūṇḍ rahe ho?”

⁵Unhoñ ne jawāb diyā, “Īsā Nāsari ko.”

Īsā ne unheñ batāyā, “Main hī hūñ.”

Yahūdāh jo use dushman ke hawāle karnā chāhtā thā, wuh bhī un ke sāth kharā thā. ⁶Jab Īsā ne elān kiya, “Main hī hūñ,” to sab pīchhe haṭ kar zamīn par gir paṛe.

⁷Ek aur bār Īsā ne un se sawāl kiya, “Tum kis ko ḍhūṇḍ rahe ho?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Īsā Nāsari ko.”

⁸Us ne kahā, “Main tum ko batā chukā hūñ ki main hī hūñ. Agar tum mujhe ḍhūṇḍ rahe ho to in ko jāne do.” ⁹Yoñ us kī yih bāt pūri huī, “Main ne un meñ se jo tū ne mujhe die haiñ ek ko bhī nahīñ khoyā.”

¹⁰Shamāūn Patras ke pās talwār thī. Ab us ne use miyān se nikāl kar imām-e-āzam ke ḡhulām kā dahnā kān uṛā diyā. (ḡhulām kā nām malḡhus thā.) ¹¹Lekin Īsā ne Patras se kahā, “Talwār ko miyān meñ rakh. Kyā main wuh pyālā na piyūñ jo Bāp ne mujhe diyā hai?”

Īsā Hannā ke Sāmne

¹²Phir faujī daste, un ke afsar aur Baitul-muqaddas ke Yahūdī pahredāroñ ne Īsā ko giriftār karke bāndh liyā. ¹³Pahle wuh use Hannā ke pās le gae. Hannā us sāl ke imām-e-āzam Kāyfā kā susar thā. ¹⁴Kāyfā hī ne Yahūdiyoñ ko yih mashwarā diyā thā ki behtar yih hai ki ek hī ādmī ummat ke lie mar jāe.

Patras Īsā ko Jānane se

Inkār Kartā Hai

¹⁵Shamāūn Patras kisī aur shāgird ke sāth Īsā ke pīchhe ho liyā thā. Yih dūsrā shāgird imām-e-āzam kā jānane wālā thā, is lie wuh Īsā ke sāth imām-e-āzam ke sahan meñ dāḡhil huā. ¹⁶Patras bāhar darwāze par kharā rahā. Phir imām-e-āzam kā jānane wālā shāgird dubārā nikal āyā. Us ne geṭ kī nigarānī karne wālī aurat se bāt kī to use Patras ko apne sāth andar le jāne kī ijāzat mili. ¹⁷Us aurat ne Patras se pūchhā, “Tum bhī is ādmī ke shāgird ho ki nahīñ?”

Us ne jawāb diyā, “Nahīñ, main nahīñ hūñ.”

¹⁸ Thand̥ thī, is lie ḡhulāmon̄ aur pahredāron̄ ne lakaṛī ke koelon̄ se āg jalāī. Ab wuh us ke pās khaṛe tāp rahe the. Patras bhī un ke sāth khaṛā tāp rahā thā.

Imām-e-Āzam Īsā kī Pūchh- Gachh Kartā Hai

¹⁹ Itne meñ imām-e-āzam Īsā kī pūchh-gachh karke us ke shāgirdon̄ aur tālīm ke bāre meñ taftīsh karne lagā. ²⁰ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Main̄ ne duniyā meñ khul kar bāt kī hai. Main̄ hameshā Yahūdī ibādātḡhānon̄ aur Baitul-muqaddas meñ tālīm detā rahā, wahāñ jahāñ tamām Yahūdī jamā huā karte haiñ. Poshīdagī meñ to main̄ ne kuchh nahīñ kahā. ²¹ Āp mujh se kyon̄ pūchh rahe haiñ? Un se dariyāft karen̄ jinhon̄ ne merī bāteñ sunī haiñ. Un ko mālūm hai kī main̄ ne kyā kuchh kahā hai.”

²² Is par sāth khaṛe Baitul-muqaddas ke pahredāron̄ meñ se ek ne Īsā ke muñh par thappaṛ mār kar kahā, “Kyā yih imām-e-āzam se bāt karne kā tarīqā hai jab wuh tum se kuchh pūchhe?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Agar main̄ ne burī bāt kī hai to sābit kar. Lekin

agar sach kahā, to tū ne mujhe kyon̄ mārā?”

²⁴ Phir Hannā ne Īsā ko bandhī huī hālat meñ imām-e-āzam Kāyfā ke pās bhej diyā.

Patras Dubārā Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

²⁵ Shamāūn Patras ab tak āg ke pās khaṛā tāp rahā thā. Itne meñ dūsre us se pūchhne lage, “Tum bhī us ke shāgird ho kī nahīñ?”

Lekin Patras ne inkār kiyā, “Nahīñ, main̄ nahīñ hūñ.”

²⁶ Phir imām-e-āzam kā ek ḡhulām bol uṭhā jo us ādmī kā rishtedār thā jis kā kām Patras ne uṛā diyā thā, “Kyā main̄ ne tum ko bāḡh meñ us ke sāth nahīñ dekhā thā?”

²⁷ Patras ne ek bār phir inkār kiyā, aur inkār karte hī murḡh kī bāḡh sunāī dī.

Īsā ko Pilātus ke sāmne Pesh Kiyā Jātā Hai

²⁸ Phir Yahūdī Īsā ko Kāyfā se le kar Romī gawarnar ke mahal banām Praitoriyum ke pās pahuñch gae. Ab subah ho chukī thī aur chūñki Yahūdī Fasah kī Īd ke khāne meñ

sharīk honā chāhte the, is lie wuh mahal meñ dākhlil na hue, warnā wuh nāpāk ho jāte. ²⁹Chunānche Pilātus nikal kar un ke pās āyā aur pūchhā, “Tum is ādmī par kyā ilzām lagā rahe ho?”

³⁰Unhoñ ne jawāb diyā, “Agar yih mujrim na hotā to ham ise āp ke hawāle na karte.”

³¹Pilātus ne kahā, “Phir ise le jāo aur apnī sharaī adālatoñ meñ pesh karo.”

Lekin Yahūdiyoñ ne etarāz kiya, “Hameñ kisi ko sazā-e-maut dene kī ijāzat nahīn.” ³²Īsā ne is taraf ishārā kiya thā ki wuh kis tarah maregā aur ab us kī yih bāt pūrī huī.

³³Tab Pilātus phir apne mahal meñ gayā. Wahāñ se us ne Īsā ko bulāyā aur us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyoñ ke Bādshāh ho?”

³⁴Īsā ne pūchhā, “Kyā āp apnī taraf se yih sawāl kar rahe haiñ, yā auroñ ne āp ko mere bāre meñ batāyā hai?”

³⁵Pilātus ne jawāb diyā, “Kyā main Yahūdī hūñ? Tumhārī apnī qaum aur rāhnumā imāmoñ hī ne tumheñ mere hawāle kiya hai. Tum se kyā kuchh sarzad huā hai?”

³⁶Īsā ne kahā, “Merī bādshāhī is duniyā kī nahīn hai. Agar wuh

is duniyā kī hotī to mere khādim saḡht jidd-o-jahd karte tāki mujhe Yahūdiyoñ ke hawāle na kiya jātā. Lekin aisā nahīn hai. Ab merī bādshāhī yahāñ kī nahīn hai.”

³⁷Pilātus ne kahā, “To phir tum wāqai bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Āp sahih kahte haiñ, main bādshāh hūñ. Main isī maqsad ke lie paidā ho kar duniyā meñ āyā ki sachchāi kī gawāhī dūñ. Jo bhī sachchāi kī taraf se hai wuh merī suntā hai.”

³⁸Pilātus ne pūchhā, “Sachchāi kyā hai?”

Īsā ko Sazā-e-Maut Sunāi Jāti Hai

Phir wuh dubārā nikal kar Yahūdiyoñ ke pās gayā. Us ne elān kiya, “Mujhe use mujrim ṭhahrāne kī koī wajah nahīn milī. ³⁹Lekin tumhārī ek rasm hai jis ke mutābiq mujhe Īd-e-Fasah ke mauqe par tumhāre lie ek qaidī ko rihā karnā hai. Kyā tum chāhte ho ki main ‘Yahūdiyoñ ke Bādshāh’ ko rihā kar dūñ?”

⁴⁰ Lekin jawāb meñ log chillāne lage, “Nahiñ, is ko nahiñ balki Bar-abbā ko.” (Bar-abbā ḏākū thā.)

19 Phir Pilātus ne Īsā ko koṛe lagwāe. ² Faujiyoñ ne kāñtedār ṭahniyoñ kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. Unhoñ ne use arḡhawānī rang kā libās bhī pahñāyā. ³ Phir us ke sāmne ā kar wuh kahte, “Ai Yahūdiyoñ ke Bādshāh, ādāb!” Aur use thappaṛ mārte the.

⁴ Ek bār phir Pilātus nikal āyā aur Yahūdiyoñ se bāt karne lagā, “Dekho, main ise tumhare pās bāhar lā rahā hūñ tāki tum jān lo ki mujhe ise mujrim ṭahrāne kī koī wajah nahiñ mili.” ⁵ Phir Īsā kāñtedār tāj aur arḡhawānī rang kā libās pahne bāhar āyā. Pilātus ne un se kahā, “Lo yih hai wuh ādmī.”

⁶ Use dekhte hī rāhnumā imām aur un ke mulāzim chīkhne lage, “Ise maslūb karen, ise maslūb karen!”

Pilātus ne un se kahā, “Tum hī ise le jā kar maslūb karo. Kyoñki mujhe ise mujrim ṭahrāne kī koī wajah nahiñ mili.”

⁷ Yahūdiyoñ ne isrār kiyā, “Hamāre pās shariāt hai aur is shariāt ke mutābiq lāzim hai ki wuh

mārā jāe. Kyoñki is ne apne āp ko Allāh kā Farzand qarār diyā hai.”

⁸ Yih sun kar Pilātus mazīd ḏar gayā. ⁹ Dubārā mahal meñ jā kar Īsā se pūchhā, “Tum kahāñ se āe ho?”

Lekin Īsā khāmosh rahā. ¹⁰ Pilātus ne us se kahā, “Achchhā, tum mere sāth bāt nahiñ karte? Kyā tumheñ mālūm nahiñ ki mujhe tumheñ rihā karne aur maslūb karne kā iḡhtiyār hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Āp ko mujh par iḡhtiyār na hotā agar wuh āp ko ūpar se na diyā gayā hotā. Is wajah se us shakhs se zyādā sangīn gunāh huā hai jis ne mujhe dushman ke hawāle kar diyā hai.”

¹² Is ke bād Pilātus ne use āzād karne kī koshish kī. Lekin Yahūdi chīkh chīkh kar kahne lage, “Agar āp ise rihā karen to āp Romī shahanshāh qaisar ke dost sābit nahiñ hoñge. Jo bhī bādshāh hone kā dāwā kare wuh shahanshāh kī muḡhālāfat kartā hai.”

¹³ Is tarah kī bāteñ sun kar Pilātus Īsā ko bāhar le āyā. Phir wuh jaj kī kursī par baith gayā. Us jagah kā nām “Pachchikārī” thā. (Arāmī zabān meñ wuh Gabbatā kahlāti thī.) ¹⁴ Ab dopahar ke taqrīban

bārah baj gae the. Us din id ke lie taiyāriyān kī jāti thīn, kyonki agle din id kā āghāz thā. Pilātus bol uṭhā, “Lo, tumhārā Bādshāh!”

¹⁵ Lekin wuh chillāte rahe, “Le jāēn ise, le jāēn! Ise maslūb karen!”

Pilātus ne sawāl kiya, “Kyā main tumhāre Bādshāh ko salīb par chaṛhāūn?”

Rāhnumā imāmon ne jawāb diya, “Siwāe shahanshāh ke hamārā koī bādshāh nahīn hai.”

¹⁶ Phir Pilātus ne Īsā ko un ke hawāle kar diya tāki use maslūb kiya jāe.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

Chunānche wuh Īsā ko le kar chale gae. ¹⁷ Wuh apnī salīb uṭhāe shahr se niklā aur us jagah pahuñchā jis kā nām Khoparī (Arāmī zabān meñ Gulgutā) thā. ¹⁸ Wahān unhoñ ne use salīb par chaṛhā diya. Sāth sāth unhoñ ne us ke bāēn aur dāēn hāth do aur ādmiyon ko maslūb kiya. ¹⁹ Pilātus ne ek takhtī banwā kar use Īsā kī salīb par lagwā diya. Takhtī par likhā thā, ‘Īsā Nāsari, Yahūdiyon kā Bādshāh.’

²⁰ Bahut-se Yahūdiyon ne yih paṛh liya, kyonki maslūbiyat kā maqām

shahr ke qarīb thā aur yih jumlā Arāmī, Lātini aur Yūnānī zabānon meñ likhā thā. ²¹ Yih dekh kar Yahūdiyon ke rāhnumā imāmon ne etarāz kiya, “Yahūdiyon kā Bādshāh’ na likheñ balki yih ki ‘Is ādmī ne Yahūdiyon kā Bādshāh hone kā dāwā kiya.’”

²² Pilātus ne jawāb diya, “Jo kuchh main ne likh diya so likh diya.”

²³ Īsā ko salīb par chaṛhāne ke bād faujiyon ne us ke kapṛe le kar chār hisson meñ bāñṭ lie, har fauji ke lie ek hissā. Lekin choḡhā bejor thā. Wuh ūpar se le kar niche tak bunā huā ek hī ṭukṛe kā thā. ²⁴ Is lie faujiyon ne kahā, “Āo, ise phāṛ kar taqsim na karen balki is par qurā ḍāleñ.” Yon kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūrī huī, “Unhoñ ne āpas meñ mere kapṛe bāñṭ lie aur mere libās par qurā ḍālā.” Faujiyon ne yih kuchh kiya.

²⁵ Kuchh khawātīn bhī Īsā kī salīb ke qarīb kharī thīn: us kī mān, us kī khālā, Klopās kī bīwī Mariyam aur Mariyam Magdalini. ²⁶ Jab Īsā ne apnī mān ko us shāgird ke sāth kharē dekhā jo use pyārā thā to us ne kahā, “Ai khātūn, dekheñ āp kā beṭā yih hai.”

²⁷ Aur us shāgird se us ne kahā, “Dekh, terī māl yih hai.” Us waqt se us shāgird ne Īsā kī māl ko apne ghar rakhā.

Īsā kī Maut

²⁸ Is ke bād jab Īsā ne jān liyā ki merā mishan takmīl tak pahuñch chukā hai to us ne kahā, “Mujhe pyās lagī hai.” (Is se bhī kalām-e-muqaddas kī ek peshgoī pūrī hui.)

²⁹ Qarīb mai ke sirke se bharā bartan paṛā thā. Unhoñ ne ek ispanj sirke meñ ḍubo kar use zūfe kī shāḅh par lagā diyā aur uṭhā kar Īsā ke muñh tak pahuñchāyā. ³⁰ Yih sirkā pīne ke bād Īsā bol uṭhā, “Kām mukammal ho gayā hai.” Aur sar jhukā kar us ne apnī jān Allāh ke sapurd kar di.

Īsā kā Pahlū Chhedā Jātā Hai

³¹ Fasah kī taiyārī kā din thā aur agle din id kā āghāz aur ek ḳhās Sabat thā. Is lie Yahūdī nahīn chāhte the ki maslūb hui lāsheñ agle din tak salībōñ par laṭkī raheñ. Chunāñche unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh un kī ṭāngeñ tuṛwā kar unheñ salībōñ se utārne de. ³² Tab faujiyōñ ne ā kar Īsā ke

sāth maslūb kie jāne wāle ādmiyōñ kī ṭāngeñ toṛ diñ, pahle ek kī phir dūsre kī. ³³ Jab wuh Īsā ke pās āe to unhoñ ne dekhā ki wuh faut ho chukā hai, is lie unhoñ ne us kī ṭāngeñ na toṛiñ. ³⁴ Is ke bajāe ek ne neze se Īsā kā pahlū chhed diyā. Zaḳhm se fauran ḳhūn aur pānī bah niklā. ³⁵ (Jis ne yih dekhā hai us ne gawāhī di hai aur us kī gawāhī sachchī hai. Wuh jāntā hai ki wuh haqīqat bayān kar rahā hai aur us kī gawāhī kā maqsad yih hai ki āp bhī imān lāeñ.) ³⁶ Yih yōñ huā tāki kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūrī ho jāe, “Us kī ek haḍḍī bhī toṛī nahīn jāegī.” ³⁷ Kalām-e-muqaddas meñ yih bhī likhā hai, “Wuh us par nazar ḍāleñge jise unhoñ ne chhedā hai.”

Īsā ko Dafnāyā Jātā Hai

³⁸ Bād meñ Arimatiyāh ke rahne wāle Yūsuf ne Pilātus se Īsā kī lāsh utārne kī ijāzat māñgī. (Yūsuf Īsā kā ḳhufiyā shāgird thā, kyonki wuh Yahūdiyōñ se ḍartā thā.) Is kī ijāzat milne par wuh āyā aur lāsh ko utār liyā. ³⁹ Nīkudemus bhī sāth thā, wuh ādmī jo guzare dinoñ meñ rāt ke waqt Īsā se milne āyā thā.

Nikudemus apne sāth mur aur ūd kī taqriban 34 kilogrām k̄hushbū le kar āyā thā. ⁴⁰Yahūdī janāze kī rusūmāt ke mutābiq unhoñ ne lāsh par k̄hushbū lagā kar use paṭṭiyon se lapeṭ diyā. ⁴¹Salibon ke qarīb ek bāgh thā aur bāgh meñ ek nāi qabr thī jo ab tak istemāl nahīñ kī gai thī. ⁴²Us ke qarīb hone ke sabab se unhoñ ne Īsā ko us meñ rakh diyā, kyonki Fasah kī taiyārī kā dīn thā aur agle dīn īd kā āghāz thā.

Khālī Qabr

20 Hafte kā dīn guzar gayā to Itwār ko Mariyam Magdalīnī subah-sawere qabr ke pās āi. Abhī andherā thā. Wahāñ pahuñch kar us ne dekhā ki qabr ke muñh par kā patthar ek taraf haṭāyā gayā hai. ²Mariyam dauṛ kar Shamāun Patras aur Īsā ko pyāre shāgird ke pās āi. Us ne ittalā dī, “Wuh K̄hudāwand ko qabr se le gae haiñ, aur hameñ mālūm nahīñ ki unhoñ ne use kahāñ rakh diyā hai.”

³Tab Patras dūsre shāgird samet qabr kī taraf chal paṛā. ⁴Donon dauṛ rahe the, lekin dūsra shāgird zyādā tezraftār thā. Wuh pahle

qabr par pahuñch gayā. ⁵Us ne jhuk kar andar jhānkā to kafan kī paṭṭiyāñ wahāñ paṛī nazar āiñ. Lekin wuh andar na gayā. ⁶Phir Shamāun Patras us ke pīchhe pahuñch kar qabr meñ dākhil huā. Us ne bhī dekhā ki kafan kī paṭṭiyāñ wahāñ paṛī haiñ ⁷aur sāth wuh kapṛā bhī jis meñ Īsā kā sar liṭā huā thā. Yih kapṛā tah kiyā gayā thā aur paṭṭiyon se alag paṛā thā. ⁸Phir dūsra shāgird jo pahle pahuñch gayā thā, wuh bhī dākhil huā. Jab us ne yih dekhā to wuh imān lāyā. ⁹(Lekin ab bhī wuh kalām-e-muqaddas kī yih peshgoi nahīñ samajhte the ki use murdoñ meñ se jī uṭhnā hai.) ¹⁰Phir donon shāgird ghar wāpas chale gae.

Īsā Mariyam Magdalīnī par Zāhir Hotā Hai

¹¹Lekin Mariyam ro ro kar qabr ke sāmne kharī rahī. Aur rote hue us ne jhuk kar qabr meñ jhānkā ¹²to kyā dekhṭī hai ki do farishte safed libās pahne hue wahāñ baiṭhe haiñ jahāñ pahle Īsā kī lāsh paṛī thī, ek us ke sirhāne aur dūsra wahāñ jahāñ pahle us ke pāñw the.

¹³ Unhoñ ne Mariyam se pūchhā,
“Ai kḥātūn, tū kyoñ ro rahī hai?”

Us ne kahā, “Wuh mere
Ḳhudāwand ko le gae haiñ, aur
mālūm nahīñ ki unhoñ ne use
kahāñ rakh diyā hai.”

¹⁴ Phir us ne pīchhe muṛ kar Īsā
ko wahāñ khaṛe dekhā, lekin us ne
use na pahchānā. ¹⁵ Īsā ne pūchhā,
“Ai kḥātūn, tū kyoñ ro rahī hai, kis
ko ḡhūñḡ rahī hai?”

Yih soch kar ki wuh mālī hai
us ne kahā, “Janāb, agar āp use
le gae haiñ to mujhe batā deñ ki
use kahāñ rakh diyā hai tāki use le
jāūñ.”

¹⁶ Īsā ne us se kahā, “Mariyam!”

Wuh us kī taraf muṛī aur bol uṭhī,
“Rabbbūnī!” (Is kā matlab Arāmi
zabān meñ ustād hai.)

¹⁷ Īsā ne kahā, “Mere sāth chimṭī
na rah, kyoñki abhī main̄ ūpar, Bāp
ke pās nahīñ gayā. Lekin bhāiyoñ
ke pās jā aur unheñ batā, ‘Main̄
apne Bāp aur tumhāre Bāp ke pās
wāpas jā rahā hūñ, apne Ḳhudā aur
tumhāre Ḳhudā ke pās.’”

¹⁸ Chunāñche Mariyam
Magdalīnī shāgirdoñ ke pās gai
aur unheñ ittalā dī, “Main̄ ne
Ḳhudāwand ko dekhā hai aur us
ne mujh se yih bāteñ kahīñ.”

Īsā Apne Shāgirdoñ par

Zāhir Hotā Hai

¹⁹ Us Itwār kī shām ko shāgird
jamā the. Unhoñ ne darwāzoñ
par tāle lagā die the kyoñki wuh
Yahūdiyoñ se ḡarte the. Achānak
Īsā un ke darmiyān ā khaṛā huā
aur kahā, “Tumhārī salāmatī ho,”
²⁰ aur unheñ apne hāthoñ aur pahlū
ko dikhāyā. Ḳhudāwand ko dekh
kar wuh nihāyat ḡhush hue. ²¹ Īsā
ne dubārā kahā, “Tumhārī salāmatī
ho! Jis tarah Bāp ne mujhe bhejā
usī tarah main̄ tum ko bhej rahā
hūñ.” ²² Phir un par phūñk kar
us ne farmāyā, “Rūhul-quḡs ko pā
lo. ²³ Agar tum kisī ke gunāhoñ ko
muāf karo to wuh muāf kie jāenge.
Aur agar tum unheñ muāf na karo
to wuh muāf nahīñ kie jāenge.”

Tomā Shak Kartā Hai

²⁴ Bārah shāgirdoñ meñ se Tomā jis
kā laqab Juṛwāñ thā Īsā ke āne par
maujūd na thā. ²⁵ Chunāñche dūstre
shāgirdoñ ne use batāyā, “Ham ne
Ḳhudāwand ko dekhā hai!” Lekin
Tomā ne kahā, “Mujhe yaqīn nahīñ
ātā. Pahle mujhe us ke hāthoñ meñ
kiloñ ke nishān nazar āeñ aur main̄
un meñ apnī ungli ḡālūñ, pahle

main apne hāth ko us ke pahlū ke zaḥm meñ ḍālūn. Phir hī mujhe yaqīn āegā.”

²⁶ Ek haftā guzar gayā. Shāgird dubārā makān meñ jamā the. Is martabā Tomā bhī sāth thā. Agarche darwāzoñ par tāle lage the phir bhī Īsā un ke darmiyān ā kar kharā huā. Us ne kahā, “Tumhārī salāmatī ho!” ²⁷ Phir wuh Tomā se muḥhātib huā, “Apnī unglī ko mere hāthoñ aur apne hāth ko mere pahlū ke zaḥm meñ ḍāl aur be’etaqād na ho balki imān rakh.”

²⁸ Tomā ne jawāb meñ us se kahā, “Ai mere Ḳhudāwand! Ai mere Ḳhudā!”

²⁹ Phir Īsā ne use batāyā, “Kyā tū is lie imān lāyā hai ki tū ne mujhe dekhā hai? Mubārak haiñ wuh jo mujhe dekhe baḡhair mujh par imān lāte haiñ.”

Is Kitāb kā Maqsad

³⁰ Īsā ne apne shāgirdoñ ki maujūdagī meñ mazīd bahut-se aise ilāhī nishān dikhāe jo is kitāb meñ darj nahīñ haiñ. ³¹ Lekin jitne darj haiñ un kā maqsad yih hai ki āp imān lāeñ ki Īsā hī Masīh yānī Allāh kā Farzand hai aur āp ko is imān ke

wasīle se us ke nām se zindagī hāsīl ho.

Īsā Jhīl par Shāgirdoñ par Zāhir Hotā Hai

21 Is ke bād Īsā ek bār phir apne shāgirdoñ par zāhir huā jab wuh Tibariyās yānī Galīl kī Jhīl par the. Yih yoñ huā. ² Kuchh shāgird Shamāūn Patras ke sāth jamā the, Tomā jo Juḡwāñ kahlātā thā, Natanel jo Galīl ke Qānā se thā, Zabdī ke do beṭe aur mazīd do shāgird.

³ Shamāūn Patras ne kahā, “Main machhlī pakaṛne jā rahā hūn.”

Dūsroñ ne kahā, “Ham bhī sāth jāenge.” Chunāñche wuh nikal kar kashtī par sawār hue. Lekin us pūrī rāt ek bhī machhlī hāth na āī. ⁴ Subah-sawere Īsā jhīl ke kināre par ā kharā huā. Lekin shāgirdoñ ko mālūm nahīñ thā ki wuh Īsā hī hai. ⁵ Us ne un se pūchhā, “Bachcho, kyā tumheñ khāne ke lie kuchh mil gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahīñ.”

⁶ Us ne kahā, “Apnā jāl kashtī ke dāeñ hāth ḍālo, phir tum ko kuchh milegā.” Unhoñ ne aisā kiyā to

machhliyon kī itnī baṛī tādād thī ki wuh jāl kashtī tak na lā sake.

⁷ Is par Ḳhudāwand ke pyāre shāgird ne Patras se kahā, “Yih to Ḳhudāwand hai.” Yih sunte hī ki Ḳhudāwand hai Shamāun Patras apnī chādar oṛh kar pānī meñ kūd paṛā. (Us ne chādar ko kām karne ke lie utār liyā thā.) ⁸ Dūsre shāgird kashtī par sawār us ke pīchhe āe. Wuh kināre se zyādā dūr nahīn the, taqriban sau mīṭar ke fāsile par the. Is lie wuh machhliyon se bhare jāl ko pānī meñ khiñch khiñch kar ḡhushkī tak lāe. ⁹ Jab wuh kashtī se utre to dekhā ki lakaṛī ke koelon kī āg par machhliyāñ bhunī jā rahī haiñ aur sāth roṭī bhī hai. ¹⁰ Īsā ne un se kahā, “Un machhliyon meñ se kuchh le āo jo tum ne abhī pakaṛī haiñ.”

¹¹ Shamāun Patras kashtī par gayā aur jāl ko ḡhushkī par ghasīṭ lāyā. Yih jāl 153 baṛī machhliyon se bharā huā thā, to bhī wuh na phaṭā. ¹² Īsā ne un se kahā, “Āo, nāshtā kar lo.” Kisi bhī shāgird ne sawāl karne kī jurrat na kī ki “Āp kaun haiñ?” Kyonki wuh to jānte the ki yih Ḳhudāwand hī hai. ¹³ Phir Īsā āyā aur roṭī le kar unheñ dī aur isi tarah machhli bhī unheñ khilāi.

¹⁴ Īsā ke jī uṭhne ke bād yih tīsri bār thī ki wuh apne shāgirdon par zāhir huā.

Īsā kā Patras se Sawāl

¹⁵ Nāshte ke bād Īsā Shamāun Patras se muḡhātib huā, “Yūhannā ke beṭe Shamāun, kyā tū in kī nisbat mujh se zyādā muhabbat kartā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, āp to jānte haiñ ki main āp ko pyār kartā hūñ.”

Īsā bolā, “Phir mere lelon ko charā.” ¹⁶ Tab Īsā ne ek aur martabā pūchhā, “Shamāun Yūhannā ke beṭe, kyā tū mujh se muhabbat kartā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, āp to jānte haiñ ki main āp ko pyār kartā hūñ.”

Īsā bolā, “Phir merī bheṛon kī gallābānī kar.” ¹⁷ Tīsri bār Īsā ne us se pūchhā, “Shamāun Yūhannā ke beṭe, kyā tū mujhe pyār kartā hai?”

Tīsri dafā yih sawāl sunane se Patras ko baṛā dukh huā. Us ne kahā, “Ḳhudāwand, āp ko sab kuchh mālūm hai. Āp to jānte haiñ ki main āp ko pyār kartā hūñ.”

Īsā ne us se kahā, “Merī bheṛon ko charā.

¹⁸ Main tujhe sach batātā hūn ki jab tū jawān thā to tū ḵhud apnī kamr bāndh kar jahān jī chāhtā ghūmtā-phirtā thā. Lekin jab tū būṛhā hogā to tū apne hāthon ko āge baṛhāegā aur koī aur terī kamr bāndh kar tujhe le jāegā jahān terā dil nahīn karegā.” ¹⁹ (Īsā kī yih bāt is taraf ishārā thī ki Patras kis qism kī maut se Allāh ko jalāl degā.) Phir us ne use batāyā, “Mere pīchhe chal.”

Īsā aur Dūsrā Shāgird

²⁰ Patras ne muṛ kar dekhā ki jo shāgird Īsā ko pyārā thā wuh un ke pīchhe chal rahā hai. Yih wuhī shāgird thā jis ne shām ke khāne ke daurān Īsā kī taraf sar jhukā kar pūchhā thā, “Ḳhudāwand, kaun āp ko dushman ke hawāle karegā?” ²¹ Ab use dekh kar Patras ne sawāl kiyā, “Ḳhudāwand, is ke sāth kyā hogā?”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Agar main chāhūn ki yih mere wāpas āne tak zindā rahe to tujhe kyā? Bas tū mere pīchhe chaltā rah.”

²³ Natije meñ bhāiyon meñ yih ḵhayāl phail gayā ki yih shāgird nahīn maregā. Lekin Īsā ne yih bāt nahīn kī thī. Us ne sirf yih kahā thā, “Agar main chāhūn ki yih mere wāpas āne tak zindā rahe to tujhe kyā?”

²⁴ Yih wuh shāgird hai jis ne in bāton kī gawāhī de kar inhen qalamband kar diyā hai. Aur ham jānte hain ki us kī gawāhī sachhī hai.

Ḳhulāsā

²⁵ Īsā ne is ke alāwā bhī bahut kuchh kiyā. Agar us kā har kām qalamband kiyā jātā to mere ḵhayāl meñ pūrī duniyā meñ yih kitāben rakhne kī gunjāish na hotī.

Āmāl

1 Muazzaz Thiyufilus, pahli kitāb meñ maiñ ne sab kuchh bayān kiya jo Īsā ne shurū se le kar ²us dīn tak kiya aur sikhāya, jab use āsmān par uṭhāya gayā. Jāne se pahle us ne apne chune hue rasūloñ ko Rūhul-quḍs kī mārifat mazīd hidāyāt dīñ. ³Apne dukh uṭhāne aur maut sahne ke bād us ne apne āp ko zāhir karke unheñ bahut-sī daliloñ se qāyil kiya ki wuh wāqāi zindā hai. Wuh chālīs dīn ke daurān un par zāhir hotā aur unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ batātā rahā. ⁴Jab wuh abhī un ke sāth thā us ne unheñ hukm diya, “Yarūshalam ko na chhoṛnā balki is intazār meñ yihīñ ṭhahro ki Bāp kā wādā pūrā ho jāe, wuh wādā jis ke bāre meñ maiñ ne tum ko āgāh kiya hai. ⁵Kyonki Yahyā ne

to pānī se baptismā diya, lekin tum ko thoṛe dīnoñ ke bād Rūhul-quḍs se baptismā diya jāegā.”

Īsā ko Uṭhāyā Jātā Hai

⁶Jo wahān jamā the unhoñ ne us se pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā āp isī waqt Isrāīl ke lie us kī bādshāhī dubārā qāym karenge?”

⁷Īsā ne jawāb diya, “Yih jānanā tumhārā kām nahīñ hai balki sirf Bāp kā jo aise auqāt aur tārīkheñ muqarrar karne kā iḡhtiyār rakhtā hai. ⁸Lekin tumheñ Rūhul-quḍs kī quwwat milegī jo tum par nāzil hogā. Phir tum Yarūshalam, pūre Yahūdiya aur Sāmariya balki duniyā kī intahā tak mere gawāh hoge.” ⁹Yih kah kar wuh un ke deḡhte deḡhte uṭhā liya gayā. Aur

ek bādāl ne use un kī nazarōn se ojhal kar diyā.

¹⁰ Wuh abhī āsmān kī taraf dekh hī rahe the ki achānak do ādmī un ke pās ā khaṛe hue. Donoñ safed libās pahne hue the. ¹¹ Unhoñ ne kahā, “Galīl ke mardo, āp kyon khaṛe āsmān kī taraf dekh rahe hain? Yihī Īsā jise āp ke pās se āsmān par uṭhāyā gayā hai usī tarah wāpas āegā jis tarah āp ne use ūpar jāte hue dekhā hai.”

Yahūdāh kā Jānashīn

¹² Phir wuh Zaitūn ke pahār se Yarūshalam Shahr wāpas chale gae. (Yih pahār shahr se taqriban ek kilomīṭar dūr hai.) ¹³ Wahāñ pahuñch kar wuh us bālākhāne meñ dākhil hue jis meñ wuh ṭhahre hue the, yānī Patras, Yūhannā, Yāqūb aur Andriyās, Filippus aur Tomā, Bartulmāi aur Mattī, Yāqūb bin Halfai, Shamāūn Mujāhid aur Yahūdāh bin Yāqūb. ¹⁴ Yih sab yakdil ho kar duā meñ lage rahe. Kuchh aurateñ, Īsā kī mān Mariyam aur us ke bhāi bhī sāth the.

¹⁵ Un dinoñ meñ Patras bhāiyōn meñ khaṛā huā. Us waqt taqriban

120 log jamā the. Us ne kahā, ¹⁶ “Bhāiyo, lāzim thā ki kalām-e-muqaddas kī wuh peshgoī pūrī ho jo Rūhul-quds ne Dāūd kī mārifat Yahūdāh ke bāre meñ kī. Yahūdāh un kā rāhnumā ban gayā jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiya, ¹⁷ go use ham meñ shumār kiya jātā thā aur wuh isī kḥidmat meñ hamāre sāth sharīk thā.”

¹⁸ (Jo paise Yahūdāh ko us ke gḥalat kām ke lie mil gae the un se us ne ek khet kḥarīd liya thā. Wahāñ wuh sar ke bal gir gayā, us kā peṭ phaṭ gayā aur us kī tamām antariyāñ bāhar nikal paṛīñ. ¹⁹ Is kā charchā Yarūshalam ke tamām bāshindoñ meñ phail gayā, is lie yih khet un kī mādarī zabān meñ Haqaldamā ke nām se mashhūr huā jis kā matlab hai Kḥūn kā Khet.)

²⁰ Patras ne apnī bāt jāri rakhi, “Yihī bāt zabūr kī kitāb meñ likhī hai, ‘Us kī rihāishgāh sunsān ho jāe, koī us meñ ābād na ho.’ Yih bhī likhā hai, ‘Koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.’ ²¹ Chunāñche ab zarūrī hai ki ham Yahūdāh kī jagah kisī aur ko chun leñ. Yih shaḥs un mardoñ meñ se ek ho jo us pūre waqt ke daurān hamāre sāth safr karte rahe

jab Ḳhudāwand Īsā hamāre sāth thā, ²² yānī us ke Yahyā ke hāth se baptismā lene se le kar us waqt tak jab use hamāre pās se uṭhāyā gayā. Lāzim hai ki un men se ek hamāre sāth Īsā ke jī uṭhne kā gawāh ho.”

²³ Chunānche unhoñ ne do ādmī pesh kie, Yūsuf jo Barsabbā kahlātā thā (us kā dūsrā nām Yūstus thā) aur Mattiyāh. ²⁴ Phir unhoñ ne duā kī, “Ai Ḳhudāwand, tū har ek ke dil se wāqif hai. Ham par zāhir kar ki tū ne in donoñ men se kis ko chunā hai ²⁵ tāki wuh us ḳhidmat kī zimmedārī uṭhāe jo Yahūdāh chhoṛ kar wahāñ chalā gayā jahāñ use jānā hī thā.” ²⁶ Yih kah kar unhoñ ne donoñ kā nām le kar qurā ḍālā to Mattiyāh kā nām niklā. Lihāzā use bhī gyārah rasūloñ men shāmil kar liyā gayā.

Rūhul-quds kī Āmad

2 Phir Īd-e-Pantikust kā din āyā. Sab ek jagah jamā the ² ki achānak āsmān se aisī āwāz āi jaise shadīd āndhī chal rahī ho. Pūrā makān jis men wuh baiṭhe the is āwāz se gūñj uṭhā. ³ Aur unheñ shole kī laueñ jaisī nazar āñ jo alag alag ho kar un men

se har ek par utar kar ṭahar gain. ⁴ Sab Rūhul-quds se bhar gae aur muḳhtalif ḡhairmulkī zabānoñ men bolne lage, har ek us zabān men jo bolne kī Rūhul-quds ne use tauḳīq dī.

⁵ Us waqt Yarūshalam men aise ḳhudātars Yahūdī ṭahare hue the jo āsmān tale kī har qaum men se the. ⁶ Jab yih āwāz sunāi dī to ek baṛā hujūm jamā huā. Sab ghabrā gae kyonki har ek ne imāndāron ko apnī mādarī zabān men bolte sunā. ⁷ Saḳht hairatzadā ho kar wuh kahne lage, “Kyā yih sab Galīl ke rahne wāle nahīñ haiñ? ⁸ To phir yih kis tarah ho saktā hai ki ham men se har ek unheñ apnī mādarī zabān men bāteñ karte sun rahā hai ⁹ jabki hamāre mamālik yih haiñ: Pārthiyā, Mādiyā, Ailām, Masopotāmiyā, Yahūdiyā, Kappadukiyā, Puntus, Āsiyā, ¹⁰ Farūgiyā, Pamfiliyā, Misr aur Libiyā kā wuh ilāqā jo Kuren ke irdgird hai. Rom se bhī log maujūd haiñ. ¹¹ Yahāñ Yahūdī bhī haiñ aur Ḡhairyahūdī naumurīd bhī, Krete ke log aur Arab ke bāshinde bhī. Aur ab ham sab ke sab in ko apnī apnī zabān men Allāh ke azīm kāmōñ kā zikr karte sun rahe haiñ.”

¹² Sab dang rah gae. Uljhan meñ paṛ kar wuh ek dūsre se pūchhne lage, “Is kā kyā matlab hai?”

¹³ Lekin kuchh log un kā mazāq uṛā kar kahne lage, “Yih bas naī mai pī kar nashe meñ dhut ho gae haiñ.”

Patras kā Paighām

¹⁴ Phir Patras bāqī gyārah rasūlon samet kharā ho kar ūnchī āwāz se un se muḥhātib huā, “Suneñ, Yahūdī bhāiyo aur Yarūshalam ke tamām rahne wālo! Jān leñ aur ḡhaur se merī bāt sun leñ! ¹⁵ Āp kā ḡhayāl hai ki yih log nashe meñ haiñ. Lekin aisā nahīñ hai. Dekheñ, abhī to subah ke nau baje kā waqt hai. ¹⁶ Ab wuh kuchh ho rahā hai jis kī peshgoī Yoel nabī ne kī thī,

¹⁷ ‘Allāh farmātā hai ki āḡhiri dinoñ meñ

main apne Rūh ko tamām insānoñ par unḡel dūngā.

Tumhāre beṭe-beṭiyāñ nabuwwat karenge,

tumhāre naujawān royāeñ aur tumhāre buzurg ḡhāb dekeñge.

¹⁸ Un dinoñ meñ

main apne Rūh ko apne ḡhādimoñ aur ḡhādīmāoñ par bhī unḡel dūngā,

aur wuh nabuwwat karenge.

¹⁹ Main ūpar āsmān par mojize dikhāūngā

aur nīche zamīn par ilāhī nishān zāhir karūngā,

ḡhūn, āg aur dhueñ ke bādal.

²⁰ Sūraj tārik ho jāegā, chāñd kā rang ḡhūn-sā ho jāegā, aur phir Rab kā azīm aur jalālī din āegā.

²¹ Us waqt jo bhī Rab kā nām legā najāt pāegā.’

²² Isrāīl ke mardo, merī bāt suneñ! Allāh ne āp ke sāmne hī Īsā Nāsari kī tasdiq kī, kyonki us ne us ke wasīle se āp ke darmiyān ajūbe, mojize aur ilāhī nishān dikhāe. Āp ḡhud is bāt se wāqif haiñ. ²³ Lekin Allāh ko pahle hī ilm thā ki kyā honā hai, kyonki us ne ḡhud apnī marzi se muqarrar kiya thā ki Īsā ko dushman ke hawāle kar diya jāe. Chunāñche āp ne bedīn logoñ ke zariye use salīb par chaḡhwā kar qatl kiya. ²⁴ Lekin Allāh ne use maut kī aziyatnāk girift se āzād karke zindā kar diya, kyonki mumkin hī nahīñ thā ki maut use apne qabze meñ rakhe.

²⁵ Chunānche Dāūd ne us ke bāre meñ kahā,

‘Rab har waqt merī āñkhoñ ke sāmne rahā.

Wuh mere dahne hāth rahtā hai tāki main na ḍagmagāūñ.

²⁶ Is lie merā dil shādmāñ hai, aur merī zabāñ ḵhushī ke nāre lagātī hai.

Hāñ, merā badan purummīd zindagī guzāregā.

²⁷ Kyoñki tū merī jāñ ko Pātāl meñ nahīñ chhoṛegā,

aur na apne muqaddas ko galne-sarñe kī naubat tak pahuñchne degā.

²⁸ Tū ne mujhe zindagī kī rāhoñ se āgāh kar diyā hai,

aur tū apne huzūr mujhe ḵhushī se sarshār karegā.’

²⁹ Mere bhāiyo, agar ijāzat ho to main āp ko dilerī se apne buzurg Dāūd ke bāre meñ kuchh batāūñ. Wuh to faut ho kar dafnāyā gayā aur us kī qabr āj tak hamāre darmiyāñ maujūd hai. ³⁰ Lekin wuh nabī thā aur jāntā thā ki Allāh ne qasam khā kar mujh se wādā kiya hai ki wuh merī aulād meñ se ek ko mere takht par biṭhāegā. ³¹ Mazkūrā āyāt meñ Dāūd mustaqbil meñ dekh kar Masīh ke jī uṭhne kā

zikh kar rahā hai, yāñi ki na use Pātāl meñ chhoṛā gayā, na us kā badan galne-sarñe kī naubat tak pahuñchā. ³² Allāh ne isī Īsā ko zindā kar diyā hai aur ham sab is ke gawāh haiñ. ³³ Ab use sarfarāz karke Ḵhudā ke dahne hāth biṭhāyā gayā aur Bāp kī taraf se use mau’ūdā Rūhul-quds mil gayā hai. Isī ko us ne ham par unḍel diyā, jis tarah āp dekh aur sun rahe haiñ. ³⁴ Dāūd ḵhud to āsmāñ par nahīñ chaṛhā, to bhī us ne farmāyā,

‘Rab ne mere Rab se kahā, mere dahne hāth baiṭh

³⁵ jab tak main tere dushmanoñ ko

tere pāñwoñ kī chaukī na banā dūñ.’

³⁶ Chunānche pūrā Isrāīl yaqīñ jāne ki jis Īsā ko āp ne maslūb kiya hai use hī Allāh ne Ḵhudāwand aur Masīh banā diyā hai.”

³⁷ Patras kī yih bāteñ sun kar logoñ ke dil chhid gae. Unhoñ ne Patras aur bāqī rasūloñ se pūchhā, “Bhāiyo, phir ham kyā karen?”

³⁸ Patras ne jawāb diyā, “Āp meñ se har ek taubā karke Īsā ke nām par baptismā le tāki āp ke gunāh muāf kar die jāen. Phir āp ko Rūhul-quds kī nemat mil jāegī.

³⁹ Kyonki yih dene kā wādā āp se aur āp ke bachchoñ se kiya gayā hai, balki un se bhī jo dūr ke haiñ, un sab se jinheñ Rab hamārā Ḳhudā apne pās bulāegā.”

⁴⁰ Patras ne mazīd bahut-sī bātoñ se unheñ nasihat kī aur samjhāyā ki “Is ṭerhī nasl se nikal kar najāt pāeñ.” ⁴¹ Jinhoñ ne Patras kī bāt qabūl kī un kā baptismā huā. Yon us din jamāt meñ taqriban 3,000 afrād kā izāfā huā. ⁴² Yih imāndār rasūloñ se tālīm pāne, rifāqat rakhne aur rifāqatī khānoñ aur duāoñ meñ sharik hote rahe.

Imāndāroñ kī Hairatangez Zindagi

⁴³ Sab par khauf chhā gayā aur rasūloñ kī taraf se bahut-se mojize aur ilāhī nishān dikhāe gae. ⁴⁴ Jo bhī imān lāte the wuh ek jagah jamā hote the. Un kī har chiz mushtarakā hotī thī. ⁴⁵ Apnī milkiyat aur māl faroḳht karke unhoñ ne har ek ko us kī zarūrat ke mutābiq diyā. ⁴⁶ Rozānā wuh yakdilī se Baitul-muqaddas meñ jamā hote rahe. Sāth sāth wuh Masīh kī yād meñ apne gharoñ meñ roṭī torṭe, barī khushī aur sādagi se rifāqatī khānā khāte ⁴⁷ aur Allāh kī

tamjīd karte rahe. Us waqt wuh tamām logoñ ke manzūr-e-nazar the. Aur Ḳhudāwand roz baroz jamāt meñ najātyāftā logoñ kā izāfā kartā rahā.

Langare Ādmī kī Shafā

3 Ek dopahar Patras aur Yūhannā duā karne ke lie Baitul-muqaddas kī taraf chal paṛe. Tīn baj gae the. ² Us waqt log ek paidāishī langare ko uṭhā kar wahāñ lā rahe the. Rozānā use sahan ke us darwāze ke pās lāyā jātā thā jo ‘Ḳhūbsūrat Darwāzā’ kahlātā thā tāki wuh Baitul-muqaddas ke sahnoñ meñ dāḳhil hone wāloñ se bhīk māng sake. ³ Patras aur Yūhannā Baitul-muqaddas meñ dāḳhil hone wāle the to langarā un se bhīk māngne lagā. ⁴ Patras aur Yūhannā ghaur se us kī taraf deḳhne lage. Phir Patras ne kahā, “Hamārī taraf dekheñ.” ⁵ Is tawaqqo se ki use kuchh milegā langarā un kī taraf mutawajjih huā. ⁶ Lekin Patras ne kahā, “Mere pās na to chāñdī hai, na sonā, lekin jo kuchh hai wuh āp ko de detā hūñ. Nāsarat ke Īsā Masīh ke nām se uṭheñ aur chaleñ-

phireñ!” ⁷Us ne us kā dahnā hāth pakaṛ kar use khaṛā kiyā. Usī waqt langaṛe ke pānw aur ṭaḥne mazbūt ho gae. ⁸Wuh uchhal kar khaṛā huā aur chalne-phirne lagā. Phir wuh chalte, kūdte aur Allāh kī tamjīd karte hue un ke sāth Baitul-muqaddas meñ dāḡhil huā. ⁹Aur tamām logon ne use chalte phirte aur Allāh kī tamjīd karte hue dekhā. ¹⁰Jab unhoñ ne jān liyā ki yih wuhī ādmī hai jo Ḳhūbsūrat nāmī darwāze par baiṭhā bhīk māṅgā kartā thā to wuh us kī tabdīlī dekh kar dang rah gae.

Baitul-muqaddas meñ

Patras kā Paighām

¹¹Wuh sab dauṛ kar Sulemān ke barāmde meñ āe jahāñ bhīk māṅgne wālā ab tak Patras aur Yūhannā se liṭṭā huā thā. ¹²Yih dekh kar Patras un se muḡhātib huā, “Isrāīl ke hazarāt, āp yih dekh kar kyon hairān haiñ? Āp kyon ghūr ghūr kar hamārī taraf dekh rahe haiñ goyā ham ne apnī zātī tāqat yā dīndārī ke bāis yih kiyā hai ki yih ādmī chal-phir sake?” ¹³Yih hamāre bāpdādā ke Ḳhudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb

ke Ḳhudā kī taraf se hai jis ne apne bande Īsā ko jalāl diyā hai. Yih wuhī Īsā hai jise āp ne dushman ke hawāle karke Pilātus ke sāmne radd kiyā, agarche wuh use rihā karne kā faislā kar chukā thā. ¹⁴Āp ne us Quddūs aur Rāstbāz ko radd karke taqāzā kiyā ki Pilātus us ke ewaz ek qātil ko rihā karke āp ko de de. ¹⁵Āp ne zindagī ke sardār ko qatl kiyā, lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā. Ham is bāt ke gawāh haiñ. ¹⁶Āp to is ādmī se wāqif haiñ jise dekh rahe haiñ. Ab wuh Īsā ke nām par imān lāne se bahāl ho gayā hai, kyonki jo imān Īsā ke zariye miltā hai usī ne is ādmī ko āp ke sāmne pūrī sehhatmandī atā kī.

¹⁷Mere bhāiyo, main jāntā hūñ ki āp aur āp ke rāhnumāon ko sahīh ilm nahīñ thā, is lie āp ne aisā kiyā. ¹⁸Lekin Allāh ne wuh kuchh pūrā kiyā jis kī peshgoī us ne tamām nabiyon kī mārīfat kī thī, yāñi yih ki us kā Masīh dukh uṭhāegā. ¹⁹Ab taubā karen aur Allāh kī taraf ruḡ lāen tāki āp ke gunāhoñ ko miṭāyā jāe. ²⁰Phir āp ko Rab ke huzūr se tāzagī ke dīn muyassar āenge aur wuh dubārā Īsā yāñi Masīh ko bhej degā jise āp ke lie

muqarrar kiyā gayā hai. ²¹ Lāzim hai ki wuh us waqt tak āsmān par rahe jab tak Allāh sab kuchh bahāl na kar de, jis tarah wuh ibtidā se apne muqaddas nabiyon kī zabānī farmātā āyā hai. ²² Kyonki Mūsā ne kahā, ‘Rab tumhārā Kḥudā tumhāre wāste tumhāre bhāiyon meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Jo bhī bāt wuh kahe us kī sunanā. ²³ Jo nahīn sunegā use miṭā kar qaum se nikāl diyā jāegā.’ ²⁴ Aur Samuel se le kar har nabī ne in dinoñ kī peshgoī kī hai. ²⁵ Āp to in nabiyon kī aulād aur us ahd ke wāris haiñ jo Allāh ne āp ke bāpdādā se qāym kiyā thā, kyonki us ne Ibrāhīm se kahā thā, ‘Terī aulād se duniyā kī tamām qaumen barkat pāeñgī.’ ²⁶ Jab Allāh ne apne bande Īsā ko barpā kiyā to pahle use āp ke pās bhej diyā tāki wuh āp meñ se har ek ko us kī burī rāhoñ se pher kar barkat de.”

Patras aur Yūhannā Yahūdī

Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

4 Patras aur Yūhannā logoñ se bāt kar hī rahe the ki imām, Baitul-muqaddas ke pahredāron kā kaptān aur Sadūqī un ke pās

pahuñche. ² Wuh nārāz the ki rasūl Īsā ke jī uṭhne kī munādī karke logoñ ko murdoñ meñ se jī uṭhne kī tālim de rahe haiñ. ³ Unhoñ ne unheñ giriftār karke agle din tak jel meñ ḍāl diyā, kyonki shām ho chukī thī. ⁴ Lekin jinhoñ ne un kā paighām sun liyā thā un meñ se bahut-se log imān lāe. Yon imāndāron meñ mardoñ kī tādād baḥ kar taqriban 5,000 tak pahuñch gai.

⁵ Agle din Yarūshalam meñ Yahūdī adālat-e-āliyā ke sardāron, buzurgoñ aur shariāt ke ulamā kā ijlas mun’aqid huā. ⁶ Imām-e-āzam Hannā aur isī tarah Kāyfā, Yūhannā, Sikandar aur imām-e-āzam ke kḥāndān ke dīgar mard bhī shāmil the. ⁷ Unhoñ ne donoñ ko apne darmiyān khaṛā karke pūchhā, “Tum ne yih kām kis quwwat aur nām se kiyā?”

⁸ Patras ne Rūhul-quds se māmūr ho kar un se kahā, “Qaum ke rāhnumāo aur buzurgo, ⁹ āj hamārī pūchh-gachh kī jā rahī hai ki ham ne mazīr ādmī par rahm kā izhār kis ke wasīle se kiyā ki use shafā mil gai hai. ¹⁰ To phir āp sab aur pūrī qaum Isrāīl jān le ki yih Nāsarat ke Īsā Masīh ke nām se huā hai, jise

āp ne maslūb kiyā aur jise Allāh ne murdoñ meñ se zindā kar diyā. Yih ādmī usī ke wasīle se sehhat pā kar yahāñ āp ke sāmne kharā hai. ¹¹ Īsā wuh patthar hai jis ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.’ Aur āp hī ne use radd kar diyā hai. ¹² Kisī dūsre ke wasīle se najāt hāsil nahīñ hotī, kyonki āsmān ke tale ham insānoñ ko koī aur nām nahīñ baḡhshā gayā jis ke wasīle se ham najāt pā sakeñ.”

¹³ Patras aur Yūhannā kī bāteñ sun kar log hairān hue kyonki wuh dilerī se bāt kar rahe the agarche wuh na to ālim the, na unhoñ ne shariāt kī ḡhās tālīm pāi thī. Sāth sāth sunane wāloñ ne yih bhī jāñ liyā ki donoñ Īsā ke sāthī haiñ.

¹⁴ Lekin chūñki wuh apnī āñkhoñ se us ādmī ko dekh rahe the jo shafā pā kar un ke sāth kharā thā is lie wuh is ke ḡhilāf koī bāt na kar sake. ¹⁵ Chunāñche unhoñ ne un donoñ ko ijlās meñ se bāhar jāne ko kahā aur āpas meñ salāh-mashwarā karne lage, ¹⁶ “Ham in logoñ ke sāth kyā sulūk karen? Bāt wāzih hai ki un ke zariye ek ilāhī nishān dikhāyā gayā hai. Is kā

Yarūshalam ke tamām bāshindon ko ilm huā hai. Ham is kā inkār nahīñ kar sakte. ¹⁷ Lekin lāzim hai ki unheñ dhamkī de kar hukm deñ ki wuh kisī bhī shaḡhs se yih nām le kar bāt na karen, warnā yih muāmalā qaum meñ mazīd phail jāegā.”

¹⁸ Chunāñche unhoñ ne donoñ ko bulā kar hukm diyā ki wuh āindā Īsā ke nām se na kabhī boleñ aur na tālīm deñ.

¹⁹ Lekin Patras aur Yūhannā ne jawāb meñ kahā, “Āp ḡhud faislā kar leñ, kyā yih Allāh ke nazdīk ṡhīk hai ki ham us kī nisbat āp kī bāt māneñ? ²⁰ Mumkin hī nahīñ ki jo kuchh ham ne dekh aur sun liyā hai use dūsroñ ko sunāne se bāz raheñ.”

²¹ Tab ijlās ke membarān ne donoñ ko mazīd dhamkiyāñ de kar chhoṛ diyā. Wuh faislā na kar sake ki kyā sazā deñ, kyonki tamām log Patras aur Yūhannā ke is kām kī wajah se Allāh kī tamjīd kar rahe the. ²² Kyonki jis ādmī ko mojiẓānā taur par shafā milī thī wuh chālīs sāl se zyādā langarā rahā thā.

Dilerī ke lie Duā

²³ Un kī rihāī ke bād Patras aur Yūhannā apne sāthiyōn ke pās wāpas gae aur sab kuchh sunāyā jo rāhnumā imāmon aur buzurgoṇ ne unheṇ batāyā thā. ²⁴ Yih sun kar tamām imāndāron ne mil kar ūnchī āwāz se duā kī, “Ai āqā, tū ne āsmān-o-zamīn aur samundar ko aur jo kuchh un meṇ hai khalaq kiyā hai. ²⁵ Aur tū ne apne khādīm hamāre bāp Dāūd ke muñh se Rūhul-quḍs kī mārīfat kahā,

‘Aqwām kyon taish meṇ ā gai haiṇ?

Ummateṇ kyon bekār sāzishen kar rahī haiṇ?

²⁶ Duniyā ke bādshāh uṭh khare hue,

hukmrān Rab aur us ke Masīh ke khilāf jamā ho gae haiṇ.’

²⁷ Aur wāqai yihī kuchh is shahr meṇ huā. Herodes Antipās, Puntiyus Pilātus, Ghairyahūdī aur Yahūdī sab tere muqaddas khādīm Īsā ke khilāf jamā hue jise tū ne masah kiyā thā. ²⁸ Lekin jo kuchh unhoṇ ne kiyā wuh tū ne apnī qudrat aur marzī se pahle hī se muqarrar kiyā thā. ²⁹ Ai Rab, ab un kī dhamkiyōn par ghaur kar.

Apne khādimoṇ ko apnā kalām sunāne kī baṛī dilerī atā farmā.

³⁰ Apnī qudrat kā izhār kar tākī ham tere muqaddas khādīm Īsā ke nām se shafā, ilāhī nishān aur mojize dikhā sakeṇ.”

³¹ Duā ke iḡhtitām par wuh jagah hil gai jahān wuh jamā the. Sab Rūhul-quḍs se māmūr ho gae aur dilerī se Allāh kā kalām sunāne lage.

Imāndāron kī Mushtarakā

Milkiyat

³² Imāndāron kī pūrī jamāt yakdil thī. Kisī ne bhī apnī milkiyat kī kisī chīz ke bāre meṇ nahīn kahā ki yih merī hai balki un kī har chīz mushtarakā thī. ³³ Aur rasūl baṛe iḡhtiyār ke sāth Khudāwand Īsā ke jī uṭhne kī gawāhī dete rahe. Allāh kī baṛī mehrbānī un sab par thī. ³⁴ Un meṇ se koī bhī zarūratmand nahīn thā, kyonki jis ke pās bhī zamīneṇ yā makān the us ne unheṇ faroḡht karke raqam ³⁵ rasūloṇ ke pānwōn meṇ rakh dī. Yoṇ jamāshudā paison meṇ se har ek ko utne die jāte jitnoṇ kī use zarūrat hotī thī.

³⁶ Masalan Yūsuf nāmī ek ādmī thā jis kā nām rasūloṇ ne Barnabās

(Hauslā-afzāī kā Beṭā) rakhā thā. Wuh Lāwī qabīle se aur Jazīrā-e-Qubrus kā rahne wālā thā. ³⁷ Us ne apnā ek khet faroḳht karke paise rasūlōn ke pānwoṅ meṅ rakh die.

Hananiyāh aur Safīrā

5 Ek aur ādmī thā jis ne apnī bīwī ke sāth mil kar apnī koī zamīn bech dī. Un ke nām Hananiyāh aur Safīrā the. ² Lekin Hananiyāh pūrī raqam rasūlōn ke pās na lāyā balki us meṅ se kuchh apne lie rakh chhoṛā aur bāqī rasūlōn ke pānwoṅ meṅ rakh diyā. Us kī bīwī bhī is bāt se wāqif thī. ³ Lekin Patras ne kahā, “Hananiyāh, Iblīs ne āp ke dil ko yōn kyoṅ bhar diyā hai ki āp ne Rūhul-quds se jhūṭ bolā hai? Kyoṅki āp ne zamīn kī raqam ke kuchh paise apne pās rakh lie haiṅ. ⁴ Kyā yih zamīn faroḳht karne se pahle āp kī nahīn thī? Aur use bech kar kyā āp paise jaise chāhte istemāl nahīn kar sakte the? Āp ne kyoṅ apne dil meṅ yih ṭhān liyā? Āp ne hameṅ nahīn balki Allāh ko dhokā diyā hai.”

⁵ Yih sunte hī Hananiyāh farsh par gir kar mar gayā. Aur tamām

sunane wālōn par baṛī dahshat tāṛī ho gaī. ⁶ Jamāt ke naujawānoṅ ne uṭh kar lāsh ko kafan meṅ lapet diyā aur use bāhar le jā kar dafn kar diyā.

⁷ Taqṛībān tīn ghanṭe guzar gae to us kī bīwī andar āī. Use mālūm na thā ki shauhar ko kyā huā hai.

⁸ Patras ne us se pūchhā, “Mujhe batāeṅ, kyā āp ko apnī zamīn ke lie itnī hī raqam milī thī?”

Safīrā ne jawāb diyā, “Jī, itnī hī raqam thī.”

⁹ Patras ne kahā, “Kyoṅ āp donoṅ Rab ke Rūh ko āzmāne par muttāfiq hue? Dekho, jinhoṅ ne āp ke ḳhāwind ko dafnāyā hai wuh darwāze par khare haiṅ aur āp ko bhī uṭhā kar bāhar le jāeṅge.” ¹⁰ Usī lamhe Safīrā Patras ke pānwoṅ meṅ gir kar mar gaī. Naujawān andar āe to us kī lāsh dekh kar use bhī bāhar le gae aur us ke shauhar ke pās dafn kar diyā. ¹¹ Pūrī jamāt balki har sunane wāle par baṛā ḳhauf tāṛī ho gayā.

Mojize

¹² Rasūlōn kī mārīfat awām meṅ bahut-se ilāhī nishān aur mojize zāhir hue. Us waqt tamām imāndār

yakdilī se Baitul-muqaddas meñ Sulemān ke barāmde meñ jamā huā karte the. ¹³Bāqī log un se qarībī tālluq rakhne kī jurrat nahīn karte the, agarche awām un kī bahut izzat karte the. ¹⁴To bhī Ḳhudāwand par imān rakhne wāle mard-o-ḳhawātīn kī tādād baṛhtī gaī. ¹⁵Log apne marīzoñ ko chārpāiyōñ aur chaṭāiyōñ par rakh kar saṛakoñ par lāte the tāki jab Patras wahāñ se guzare to kam az kam us kā sāyā kisī na kisī par paṛ jāe. ¹⁶Bahut-se log Yarūshalam ke irdgird kī ābādiyōñ se bhī apne marīzoñ aur badrūh-giriftā azīzoñ ko lāte, aur sab shafā pāte the.

Rasūloñ kī Īzārasānī

¹⁷Phir imām-e-āzam Sadūqī firqe ke tamām sāthiyōñ ke sāth harkat meñ āyā. Hasad se jal kar ¹⁸unhoñ ne rasūloñ ko giriftār karke awāmī jel meñ ḍāl diyā. ¹⁹Lekin rāt ko Rab kā ek farishtā qaidḳhāne ke darwāzoñ ko khol kar unheñ bāhar lāyā. Us ne kahā, ²⁰“Jāo, Baitul-muqaddas meñ khare ho kar logoñ ko is nāi zindagī se mutālliḳ sab bāteñ sunāo.” ²¹Farishte kī sun kar rasūl subah-sawere Baitul-

muqaddas meñ jā kar tālim dene lage.

Ab aisā huā kī imām-e-āzam apne sāthiyōñ samet pahuñchā aur Yahūdī adālat-e-āliyā kā ijlās mun’aqid kiyā. Is meñ Isrāīl ke tamām buzurg sharīk hue. Phir unhoñ ne apne mulāzimoñ ko qaidḳhāne meñ bhej diyā tāki rasūloñ ko lā kar un ke sāmne pesh kiyā jāe. ²²Lekin jab wuh wahāñ pahuñche to patā chalā kī rasūl jel meñ nahīn haiñ. Wuh wāpas āe aur kahne lage, ²³“Jab ham pahuñche to jel baṛī ehtiyāt se band thī aur darwāzoñ par pahredār khare the. Lekin jab ham darwāzoñ ko khol kar andar gae to wahāñ koī nahīn thā!” ²⁴Yih sun kar Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur rāhnumā imām baṛī uljhan meñ paṛ gae aur sochne lage kī ab kyā hogā? ²⁵Itne meñ koī ā kar kahne lagā, “Bāt suneñ, jin ādmiyōñ ko āp ne jel meñ ḍālā thā wuh Baitul-muqaddas meñ khare logoñ ko tālim de rahe haiñ.” ²⁶Tab Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān apne mulāzimoñ ke sāth rasūloñ ke pās gayā aur unheñ lāyā, lekin zabardastī nahīn, kyonki wuh

ḍarte the ki jamāshudā log unheñ sangsār na kar deñ.

²⁷ Chunāñche unhoñ ne rasūloñ ko lā kar ijlās ke sāmne kharā kiya. Imām-e-āzam un se muḵhātib huā,
²⁸ “Ham ne to tum ko saḁhtī se manā kiya thā ki is ādmī kā nām le kar tālim na do. Is ke baraks tum ne na sirf apnī tālim Yarūshalam kī har jagah tak pahunchā dī hai balki hameñ is ādmī kī maut ke zimmedār bhī ṭhahrānā chāhte ho.”

²⁹ Patras aur bāqī rasūloñ ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki ham pahle Allāh kī sunēñ, phir insān kī. ³⁰ Hamāre bāpdādā ke Ḳhudā ne Īsā ko zindā kar diyā, usī shaḁhs ko jise āp ne salīb par chaṛhwā kar mār ḍālā thā. ³¹ Allāh ne usī ko Hukmrān aur Najātdahindā kī haisiyat se sarfarāz karke apne dahne hāth biṭhā liyā tāki wuh Isrāīl ko taubā aur gunāhoñ kī muāfi kā mauqā farāham kare. ³² Ham ḳhud in bātoñ ke gawāh haiñ aur Rūhul-quds bhī, jise Allāh ne apne farmāñbardāroñ ko de diyā hai.”

³³ Yih sun kar adālat ke log taish meñ ā kar unheñ qatl karnā chāhte the. ³⁴ Lekin ek Farīsī ālim ijlās meñ kharā huā jis kā nām Jamliyel

thā. Pūrī qaum meñ wuh izzatdār thā. Us ne hukm diyā ki rasūloñ ko thoṛī der ke lie ijlās se nikāl diyā jāe. ³⁵ Phir us ne kahā, “Mere Isrāīlī bhāīyo, ḡhaur se socheñ ki āp in ādmiyoñ ke sāth kyā kareñge. ³⁶ Kyoñki kuchh der huī Thiyūdās uṭh kar kahne lagā ki main koī ḳhās shaḁhs hūñ. Taqrīban 400 ādmī us ke pīchhe lag gae. Lekin use qatl kiya gayā aur us ke pairokār bikhar gae. Un kī sargarmiyōñ se kuchh na huā. ³⁷ Is ke bād mardumshumārī ke dinoñ meñ Yahūdāh Galilī uṭhā. Us ne bhī kāfī logoñ ko apne pairokār banā kar baḡhāwat karne par uksāyā. Lekin use bhī mār diyā gayā aur us ke pairokār muntashir hue. ³⁸ Yih pesh-e-nazar rakh kar merā mashwarā yih hai ki in logoñ ko chhoṛ deñ, inheñ jāne deñ. Agar in kā irādā yā sargarmiyāñ insānī haiñ to sab kuchh ḳhud baḳhud ḳhatm ho jāegā. ³⁹ Lekin agar yih Allāh kī taraf se hai to āp inheñ ḳhatm nahīñ kar sakeñge. Aisā na ho ki āḳhirkār āp Allāh hī ke ḳhilāf laṛ rahe hoñ.”

Hāzirīn ne us kī bāt mān lī. ⁴⁰ Unhoñ ne rasūloñ ko bulā kar un ko koṛe lagwāe. Phir unhoñ ne unheñ Īsā kā nām le kar bolne

se manā kiyā aur phir jāne diyā.
⁴¹ Rasūl Yahūdī adālat-e-āliyā se nikal kar chale gae. Yih bāt un ke lie baṛī ḵhushī kā bāis thī ki Allāh ne hameñ is lāyq samjhā hai ki Īsā ke nām kī ḵhātir be'izzat ho jāeñ. ⁴² Is ke bād bhī wuh rozānā Baitul-muqaddas aur muḵhtalif gharoñ meñ jā jā kar sikhāte aur is ḵhushḵhabrī kī munādī karte rahe ki Īsā hī Masīh hai.

Rasūloñ ke Sāt Madadgār

6 Un dinoñ meñ jab Īsā ke shāgirdoñ kī tādād baṛhtī gai to Yūnānī zabān bolne wāle imāndār Ibrānī bolne wāle imāndāroñ ke bāre meñ buṛbuṛāne lage. Unhoñ ne kahā, “Jab rozmarā kā khānā taqsim hotā hai to hamārī bewāoñ ko nazarandāz kiyā jātā hai.” ² Tab bārah rasūloñ ne shāgirdoñ kī pūrī jamāt ko ikaṭṭhā karke kahā, “Yih ṭhik nahīn ki ham Allāh kā kalām sikhāne kī ḵhidmat ko chhoṛ kar khānā taqsim karne meñ masrūf raheñ. ³ Bhāiyo, yih bāt pesh-e-nazar rakh kar apne meñ se sāt ādmī chun leñ, jin ke nek kirdār kī āp tasdīq kar sakte haiñ aur jo Rūhul-quds aur

hikmat se māmūr haiñ. Phir ham unheñ khānā taqsim karne kī yih zimmedārī de kar ⁴ apnā pūrā waqt duā aur kalām kī ḵhidmat meñ sarf kar sakeñge.”

⁵ Yih bāt pūrī jamāt ko pasand āi aur unhoñ ne sāt ādmī chun lie: Stifanus (jo imān aur Rūhul-quds se māmūr thā), Filippus, Pruḵhurus, Nikānor, Timon, Parminās aur Antākiyā kā Nikulāus. (Nikulāos Ḡairiyahūdī thā jis ne Īsā par imān lāne se pahle Yahūdī mazhab ko apnā liyā thā.) ⁶ In sāt ādmiyoñ ko rasūloñ ke sāmne pesh kiyā gayā to unhoñ ne in par hāth rakh kar duā kī.

⁷ Yoñ Allāh kā paighām phailtā gayā. Yarūshalam meñ imāndāroñ kī tādād nihāyat baṛhtī gai aur Baitul-muqaddas ke bahut-se imām bhī imān le āe.

Stifanus kī Giriftārī

⁸ Stifanus Allāh ke fazl aur quwwat se māmūr thā aur logoñ ke darmiyān baṛe baṛe mojize aur ilāhī nishān dikhātā thā. ⁹ Ek din kuchh Yahūdī Stifanus se bahs karne lage. (Wuh Kuren, Iskandariyā, Kilikiyā aur sūbā

Āsiyā ke rahne wāle the aur un ke ibādatkhāne kā nām Libartiniyon yānī Āzād Kie Gae Ġhulāmoñ kā Ibādatkhānā thā.) ¹⁰ Lekin wuh na us kī hikmat kā sāmna kar sake, na us Rūh kā jo kalām karte waqt us kī madad kartā thā. ¹¹ Is lie unhoñ ne bāz ādmiyon ko yih kahne ko uksāyā ki “Is ne Mūsā aur Allāh ke bāre meñ kufr bakā hai. Ham khud is ke gawāh haiñ.” ¹² Yoñ ām logoñ, buzurgoñ aur shariāt ke ulamā meñ halchal mach gai. Wuh Stifanus par charh āe aur use ghasit kar Yahūdī adālat-e-āliyā ke pās lāe. ¹³ Wahāñ unhoñ ne jhūṭe gawāh khaṛe kie jinhoñ ne kahā, “Yih ādmi Baitul-muqaddas aur shariāt ke khilāf bāteñ karne se bāz nahīñ ātā. ¹⁴ Ham ne is ke munh se sunā hai ki Īsā Nāsari yih maqām tabāh karegā aur wuh rasm-o-riwāj badal degā jo Mūsā ne hamāre sapurd kie haiñ.” ¹⁵ Jab ijlās meñ baiṭhe tamām log ghūr ghūr kar Stifanus kī taraf dekhne lage to us kā chehrā farishte kā-sā nazar āyā.

Stifanus kī Taqrīr

7 Imām-e-āzam ne pūchhā, “Kyā yih sach hai?”

² Stifanus ne jawāb diyā, “Bhāiyo aur buzurgo, meri bāt sunen. Jalāl kā Khudā hamāre bāp Ibrāhīm par zāhir huā jab wuh abhī Masoputāmiyā meñ ābād thā. Us waqt wuh Hārān meñ muntaqil nahīñ huā thā. ³ Allāh ne us se kahā, ‘Apne watan aur apnī qaum ko chhoṛ kar is mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhāūngā.’ ⁴ Chunāñche wuh Kasdiyon ke mulk ko chhoṛ kar Hārān meñ rahne lagā. Wahāñ us kā bāp faut huā to Allāh ne use is mulk meñ muntaqil kiyā jis meñ āp āj tak ābād haiñ. ⁵ Us waqt Allāh ne use is mulk meñ koī bhī maurūsī zamīn na dī thī, ek murabbā fuṭ tak bhī nahīñ. Lekin us ne us se wādā kiyā, ‘Main is mulk ko tere aur terī aulād ke qabze meñ kar dūngā,’ agarche us waqt Ibrāhīm ke hāñ koī bachchā paidā nahīñ huā thā. ⁶ Allāh ne use yih bhī batāyā, ‘Terī aulād aise mulk meñ rahegi jo us kā nahīñ hogā. Wahāñ wuh ajnabi aur ghulām hogi, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiyā jāegā. ⁷ Lekin main us qaum kī adālat karūnga jis ne use ghulām banāyā hogā. Is ke bād wuh us mulk meñ se nikal kar is maqām par meri ibādat

kareñge.’ ⁸ Phir Allāh ne Ibrāhīm ko khatnā kā ahd diyā. Chunāñche jab Ibrāhīm kā beṭā Is’hāq paidā huā to bāp ne āṭhweñ din us kā khatnā kiyā. Yih silsilā jāri rahā jab Is’hāq kā beṭā Yāqūb paidā huā aur Yāqūb ke bārah beṭe, hamāre bārah qabilon ke sardār.

⁹ Yih sardār apne bhāi Yūsuf se hasad karne lage aur is lie use bech diyā. Yoñ wuh ghulām ban kar Misr pahuñchā. Lekin Allāh us ke sāth rahā ¹⁰ aur use us kī tamām musibaton se rihāi dī. Us ne use dānāi atā karke is qābil banā diyā ki wuh Misr ke bādshāh Firaun kā manzūr-e-nazar ho jāe. Yoñ Firaun ne use Misr aur apne pūre gharāne par hukmrān muqarrar kiyā. ¹¹ Phir tamām Misr aur Kanān meñ kāl paṛā. Log baṛī musibat meñ paṛ gae aur hamāre bāpdādā ke pās bhī khurāk khatm ho gai. ¹² Yāqūb ko patā chalā ki Misr meñ ab tak anāj hai, is lie us ne apne beṭon ko anāj kharīdne ko wahāñ bhej diyā. ¹³ Jab unheñ dūsri bār wahāñ jānā paṛā to Yūsuf ne apne āp ko apne bhāiyon par zāhir kiyā, aur Firaun ko Yūsuf ke khāndān ke bāre meñ āgāh kiyā gayā. ¹⁴ Is ke bād Yūsuf ne apne bāp Yāqūb aur

tamām rishtedāron ko bulā liyā. Kul 75 afrād āe. ¹⁵ Yoñ Yāqūb Misr pahuñchā. Wahāñ wuh aur hamāre bāpdādā mar gae. ¹⁶ Unheñ Sikam meñ lā kar us qabr meñ dafnāyā gayā jo Ibrāhīm ne Hamor kī aulād se paise de kar kharīdī thī.

¹⁷ Phir wuh waqt qarīb ā gayā jis kā wādā Allāh ne Ibrāhīm se kiyā thā. Misr meñ hamāri qaum kī tādād bahut baṛh chukī thī. ¹⁸ Lekin hote hote ek nayā bādshāh takhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. ¹⁹ Us ne hamāri qaum kā istehsāl karke un se badsulūkī kī aur unheñ apne shirkhār bachchoñ ko zāe karne par majbūr kiyā. ²⁰ Us waqt Mūsā paidā huā. Wuh Allāh ke nazdīk khūbsūrat bachchā thā aur tīn māt tak apne bāp ke ghar meñ pālā gayā. ²¹ Is ke bād wālidain ko use chhoṛnā paṛā, lekin Firaun kī beṭī ne use lepālāk banā kar apne beṭe ke taur par pālā. ²² Aur Mūsā ko Misriyon kī hikmat ke har shobe meñ tarbiyat milī. Use bolne aur amal karne kī zabardast qābiliyat hāsil thī.

²³ Jab wuh chālīs sāl kā thā to use apnī qaum Isrāil ke logon se milne kā khayāl āyā. ²⁴ Jab us ne un ke pās

jā kar dekhā ki ek Misrī kisi Isrāīlī par tashaddud kar rahā hai to us ne Isrāīlī kī himāyat karke mazlūm kā badlā liyā aur Misrī ko mār ḍālā.

²⁵ Us kā ḵhayāl to yih thā ki mere bhāiyoñ ko samajh āegī ki Allāh mere wasīle se unheñ rihāi degā, lekin aisā nahīn thā. ²⁶ Agle dīn wuh do Isrāīliyoñ ke pās se guzarā jo āpas meñ laṛ rahe the. Us ne sulah karāne kī koshish meñ kahā, ‘Mardo, āp to bhāi hain. Āp kyon ek dūsre se ḡhalat sulūk kar rahe hain?’ ²⁷ Lekin jo ādmī dūsre se badsulūkī kar rahā thā us ne Mūsā ko ek taraf dhakel kar kahā, ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ ²⁸ Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte hain jis tarah kal Misrī ko mār ḍālā thā?’ ²⁹ Yih sun kar Mūsā farār ho kar Mulk-e-Midiyān meñ ajnabī ke taur par rahne lagā. Wahān us ke do beṭe paidā hue.

³⁰ Chālīs sāl ke bād ek farishta jaltī huī kāñṭedār jhārī ke shole meñ us par zāhir huā. Us waqt Mūsā Sīnā Pahār ke qarīb registān meñ thā. ³¹ Yih manzar dekh kar Mūsā hairān huā. Jab wuh us kā muāynā karne ke lie qarīb pahuñchā to Rab kī āwāz sunāi dī,

³² ‘Main tere bāpdādā kā Ḵhudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kā Ḵhudā hūñ.’ Mūsā thartharāne lagā aur us taraf deḡhne kī jurrat na kī.

³³ Phir Rab ne us se kahā, ‘Apnī jūtiyāñ utār, kyonki tū muqaddas zamīn par khaṛā hai. ³⁴ Main ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur un kī āheñ sunī hain, is lie unheñ bachāne ke lie utar āyā hūñ. Ab jā, main tujhe Misr bhejtā hūñ.’

³⁵ Yon Allāh ne us shaḡhs ko un ke pās bhej diyā jise wuh yih kah kar radd kar chuke the ki ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ Jaltī huī kāñṭedār jhārī meñ maujūd farishte kī mārīfat Allāh ne Mūsā ko un ke pās bhej diyā tāki wuh un kā hukmrān aur najātdahindā ban jāe. ³⁶ Aur wuh mojize aur ilāhī nishān dikhā kar unheñ Misr se nikāl lāyā, phir Bahr-e-Qulzum se guzar kar 40 sāl ke daurān registān meñ un kī rāhnumāi kī. ³⁷ Mūsā ne ḡhud Isrāīliyoñ ko batāyā, ‘Allāh tumhāre wāste tumhāre bhāiyoñ meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā.’ ³⁸ Mūsā registān meñ qaum kī jamāt meñ sharīk thā. Ek taraf wuh us farishte ke sāth thā jo

Sīnā Pahār par us se bāteñ kartā thā, dūsri taraf hamāre bāpdādā ke sāth. Farishte se use zindagibakhsh bāteñ mil gaiñ jo use hamāre sapurd karni thīñ.

³⁹ Lekin hamāre bāpdādā ne us ki sunane se inkār karke use radd kar diyā. Dil hī dil meñ wuh Misr ki taraf rujū kar chuke the. ⁴⁰ Wuh Hārūn se kahne lage, ‘Āeñ, hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāi karen. Kyonki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.’ ⁴¹ Usi waqt unhoñ ne bachhre kā but banā kar use qurbāniyāñ pesh kiñ aur apne hāthoñ ke kām ki khushī manāi. ⁴² Is par Allāh ne apnā muñh pher liyā aur unheñ sitāroñ ki pūjā ki girift meñ chhoṛ diyā, bilkul usi tarah jis tarah nabiyon ke sahife meñ likhā hai,

‘Ai Isrāil ke gharāne,
jab tum registān meñ ghūmte-
phirte the

to kyā tum ne un 40 sāloñ ke
daurān

kabhī mujhe zabah aur ghallā ki
qurbāniyāñ pesh kiñ?

⁴³ Nahīñ, us waqt bhī tum Malik
Dewatā kā tībūt

aur Rifān Dewatā kā sitārā uṭhāe
phirte the,

go tum ne apne hāthoñ se yih but
pūjā karne ke lie banā lie the.

Is lie maiñ tumheñ jilāwatan
karke

Bābal ke pār basā dūngā.’

⁴⁴ Registān meñ hamāre bāpdādā ke pās mulāqāt kā khaimā thā. Use us namūne ke mutābiq banāyā gayā thā jo Allāh ne Mūsā ko dikhāyā thā. ⁴⁵ Mūsā ki maut ke bād hamāre bāpdādā ne use wirse meñ pā kar apne sāth le liyā jab unhoñ ne Yashua ki rāhnumāi meñ is mulk meñ dākḥil ho kar us par qabzā kar liyā. Us waqt Allāh us meñ ābād qaumoñ ko un ke āge āge nikāltā gayā. Yoñ mulāqāt kā khaimā Dāūd Bādshāh ke zamāne tak mulk meñ rahā. ⁴⁶ Dāūd Allāh kā manzūr-e-nazar thā. Us ne Yāqūb ke Khudā ko ek sukūnatgāh muhaiyā karne ki ijāzat māñgi. ⁴⁷ Lekin Sulemān ko us ke lie makān banāne kā ezāz hāsil huā.

⁴⁸ Haqīqat meñ Allāh T’ālā insān ke hāth ke banāe hue makānoñ meñ nahīñ rahtā. Nabī Rab kā farmān yoñ bayān kartā hai,

⁴⁹ ‘Āsmān merā taḥt hai

aur zamān mere pānwoñ kī chaukī,

to phir tum mere lie kis qism kā ghar banāoge?

Wuh jagah kahān hai jahān mainī ārām karūnga?

⁵⁰ Kyā mere hāth ne yih sab kuchh nahīn banāyā?

⁵¹ Ai gardankash logo! Beshak āp kā khatnā huā hai jo Allāh kī qaum kā zāhirī nishān hai. Lekin us kā āp ke dilon aur kānon par kuchh bhī asar nahīn huā. Āp apne bāpdādā kī tarah hameshā Rūhul-quds kī muḥhālafat karte rahte haiñ. ⁵² Kyā kabhī koī nabī thā jise āp ke bāpdādā ne na satāyā? Unhoñ ne unheñ bhī qatl kiyā jinhoñ ne rāstbāz Masīh kī peshgoī kī, us shaḥs kī jise āp ne dushmanoñ ke hawāle karke mār ḍālā. ⁵³ Āp hī ko farishton ke hāth se Allāh kī shariāt hāsīl huī magar us par amal nahīn kiyā.”

Stifanus ko Sangsār Kiyā Jātā Hai

⁵⁴ Stifanus kī yih bāteñ sun kar ijlās ke log taish meñ ā kar dānt pīsne lage. ⁵⁵ Lekin Stifanus Rūhul-quds se māmūr apnī nazar uṭhā kar āsmān kī taraf takne lagā. Wahān

use Allāh kā jalāl nazar āyā, aur Īsā Allāh ke dahne hāth khaṛā thā. ⁵⁶ Us ne kahā, “Dekho, mujhe āsmān khulā huā dikhāi de rahā hai aur Ibn-e-Ādam Allāh ke dahne hāth khaṛā hai!”

⁵⁷ Yih sunte hī unhoñ ne chīḥ chīḥ kar hāthoñ se apne kānon ko band kar liyā aur mil kar us par jhapaṭ paṛe. ⁵⁸ Phir wuh use shahr se nikāl kar sangsār karne lage. Aur jin logoñ ne us ke ḳhilāf gawāhī dī thī unhoñ ne apnī chādareñ utār kar ek jawān ādmī ke pānwoñ meñ rakh diñ. Us ādmī kā nām Sāul thā. ⁵⁹ Jab wuh Stifanus ko sangsār kar rahe the to us ne duā karke kahā, “Ai Ḳhudāwand Īsā, merī rūh ko qabūl kar.” ⁶⁰ Phir ghuṭne ṭek kar us ne ūñchī āwāz se kahā, “Ai Ḳhudāwand, unheñ is gunāh ke zimmedār na ṭahrā.” Yih kah kar wuh intaqāl kar gayā.

8 Aur Sāul ko bhī Stifanus kā qatl manzūr thā.

Sāul Jamāt ko Satātā Hai

Us din Yarūshalam meñ maujūd jamāt saḳht izārasānī kī zad meñ ā gai. Is lie siwāe rasūloñ ke tamām imāndār Yahūdīyā aur Sāmariya

ke ilāqon meñ titar-bitar ho gae.
²Kuchh k̄hudātars ādmiyon ne Stifanus ko dafn karke ro ro kar us kā mātām kiyā.

³Lekin Sāul Īsā kī jamāt ko tabāh karne par tulā huā thā. Us ne ghar ghar jā kar imāndār mard-o-khawātīn ko nikāl diyā aur unheñ ghasīṭ kar qaidk̄hāne meñ ḍalwā diyā.

Ḳhushḱhabrī Sāmariya meñ Phail Jātī Hai

⁴Jo imāndār bikhar gae the wuh jagah jagah jā kar Allāh kī ḱhushḱhabrī sunāte phire. ⁵Is tarah Filippus Sāmariya ke kisi shahr ko gayā aur wahān ke logon ko Masīh ke bāre meñ batāyā. ⁶Jo kuchh bhī Filippus ne kahā aur jo bhī ilāhī nishān us ne dikhāe, us par sunane wāle hujūm ne yakdil ho kar tawajjuh dī. ⁷Bahut-se logon meñ se badrūheñ zordār chik̄heñ mār mār kar nikal gaiñ, aur bahut-se maflūjon aur langaron ko shafā mil gai. ⁸Yon us shahr meñ barī shādmānī phail gai.

⁹Wahān kāfī arse se ek ādmi rahtā thā jis kā nām Shamāun thā. Wuh jādugar thā aur us ke

hairatangez kām se Sāmariya ke log bahut muta'assir the. Us kā apnā dāwā thā ki main koi k̄hās shakhs hūn. ¹⁰Is lie sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us par k̄hās tawajjuh dete the. Un kā kahnā thā, 'Yih ādmī wuh ilāhī quwwat hai jo Azīm kahlāti hai.' ¹¹Wuh is lie us ke pīchhe lag gae the ki us ne unheñ barī der se apne hairatangez kāmōn se muta'assir kar rakhā thā.

¹²Lekin ab log Filippus kī Allāh kī bādshāhī aur Īsā ke nām ke bāre meñ ḱhushḱhabrī par imān le āe, aur mard-o-khawātīn ne baptismā liyā. ¹³Ḳhud Shamāun ne bhī imān lā kar baptismā liyā aur Filippus ke sāth rahā. Jab us ne wuh baṛe ilāhī nishān aur mojize dekhe jo Filippus ke hāth se zāhir hue to wuh hakkā-bakkā rah gayā.

¹⁴Jab Yarūshalām meñ rasūlon ne sunā ki Sāmariya ne Allāh kā kalām qabūl kar liyā hai to unhoñ ne Patras aur Yūhannā ko un ke pās bhej diyā. ¹⁵Wahān pahuñch kar unhoñ ne un ke lie duā kī ki unheñ Rūhul-quds mil jāe, ¹⁶kyonki abhī Rūhul-quds un par nāzil nahīn huā thā balki unheñ sirf Ḳhudāwand Īsā ke nām meñ baptismā diyā gayā thā. ¹⁷Ab jab Patras aur Yūhannā

ne apne hāth un par rakhe to unheñ Rūhul-quds mil gayā.

¹⁸ Shamāūn ne dekhā ki jab rasūl logoñ par hāth rakhte haiñ to un ko Rūhul-quds miltā hai. Is lie us ne unheñ paise pesh karke ¹⁹ kahā, “Mujhe bhī yih iḡhtiyār de deñ ki jis par maiñ hāth rakhūñ use Rūhul-quds mil jāe.”

²⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, “Āp ke paise āp ke sāth ḡhārat ho jāeñ, kyonki āp ne sochā ki Allāh kī nemat paison se ḡharidī jā saktī hai. ²¹ Is ḡhidmat meñ āp kā koī hissā nahīñ hai, kyonki āp kā dil Allāh ke sāmne ḡhālīs nahīñ hai. ²² Apnī is sharārat se taubā karke ḡhudāwand se duā karen. Shāyad wuh āp ko is irāde kī muāfi de jo āp ne dil meñ rakhā hai. ²³ Kyonki maiñ deḡhtā hūñ ki āp karwe pit se bhare aur nārāstī ke bandhan meñ jakare hue haiñ.”

²⁴ Shamāūn ne kahā, “Phir ḡhudāwand se mere lie duā karen ki āp kī mazkūrā musibaton meñ se mujh par koī na āe.”

²⁵ ḡhudāwand ke kalām kī gawāhī dene aur us kī munādī karne ke bād Patras aur Yūhannā wāpas Yarūshalam ke lie rawānā hue. Rāste meñ unhoñ ne Sāmariya ke

bahut-se dehāton meñ Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāi.

Filippus aur Ethiopiā kā Afsar

²⁶ Ek din Rab ke farishte ne Filippus se kahā, “Uṡh kar junūb kī taraf us rāh par jā jo registān meñ se guzar kar Yarūshalam se ḡhazzā ko jāti hai.” ²⁷ Filippus uṡh kar rawānā huā. Chalte chalte us kī mulāqāt Ethiopiā kī malikā Kandāke ke ek ḡhwājāsārā se hui. Malikā ke pūre ḡhazāne par muqarrar yih darbārī ibādat karne ke lie Yarūshalam gayā thā ²⁸ aur ab apne mulk meñ wāpas jā rahā thā. Us waqt wuh rath meñ sawār Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā thā. ²⁹ Rūhul-quds ne Filippus se kahā, “Us ke pās jā kar rath ke sāth ho le.” ³⁰ Filippus dauṡ kar rath ke pās pahuñchā to sunā ki wuh Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā hai. Us ne pūchhā, “Kyā āp ko us sab kī samajh āti hai jo āp paṡh rahe haiñ?”

³¹ Darbārī ne jawāb diyā, “Maiñ kyonkar samjhūñ jab tak koī merī rāhnumāi na kare?” Aur us ne Filippus ko rath meñ sawār hone kī dāwat di. ³² Kalām-e-muqaddas

kā jo hawālā wuh paṛh rahā thā yih thā,

‘Use bheṛ kī tarah zabah karne ke lie le gae.

Jis tarah lelā bāl katarne wāle ke sāmne kḥāmosh rahtā hai,

usī tarah us ne apnā muñh na kholā.

³³ Us kī tazlīl kī gaī aur use insāf na milā.

Kaun us kī nasl bayān kar saktā hai?

Kyonki us kī jān duniyā se chhīn lī gaī.’

³⁴ Darbārī ne Filippus se pūchhā, “Mehrbānī karke mujhe batā dījie kī nabī yahān kis kā zikr kar rahā hai, apnā yā kisī aur kā?” ³⁵ Jawāb meñ Filippus ne kalām-e-muqaddas ke isī hawāle se shurū karke use Īsā ke bāre meñ kḥushkhabrī sunāi. ³⁶ Saṛak par safr karte karte wuh ek jagah se guzare jahān pānī thā. Kḥwājāsārā ne kahā, “Dekheñ, yahān pānī hai. Ab mujhe baptismā lene se kaun-sī chīz rok sakti hai?” ³⁷ [Filippus ne kahā, “Agar āp pūre dil se imān lāeñ to le sakte haiñ.” Us ne jawāb diyā, “Main imān rakhtā hūñ ki Īsā Masīh Allāh kā Farzand hai.”]

³⁸ Us ne rath ko rokne kā hukm diyā. Donoñ pānī meñ utar gae aur Filippus ne use baptismā diyā.

³⁹ Jab wuh pānī se nikal āe to Kḥudāwand kā Rūh Filippus ko uṭhā le gayā. Is ke bād kḥwājāsārā ne use phir kabhī na dekhā, lekin us ne kḥushī manāte hue apnā safr jāri rakhā. ⁴⁰ Itne meñ Filippus ko Ashdūd Shahr meñ pāyā gayā. Wuh wahān aur Qaisariyā tak ke tamām shahroñ meñ se guzar kar Allāh kī kḥushkhabrī sunātā gayā.

Paulus kī Tabdīlī

9 Ab tak Sāul Kḥudāwand ke shāgirdoñ ko dhamkāne aur qatl karne ke darpai thā. Us ne imām-e-āzam ke pās jā kar ²us se guzārish kī ki “Mujhe Damishq meñ Yahūdī ibādatkḥānoñ ke lie sifārishī khat likh kar deñ tāki wuh mere sāth tāwun kareñ. Kyonki main wahān Masīh kī rāh par chalne wāloñ ko kḥāh wuh mard hoñ yā kḥawātin dhūnd kar aur bāndh kar Yarūshalam lānā chāhtā hūñ.”

³ Wuh is maqsad se safr karke Damishq ke qarīb pahuñchā hī thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez

raushnī us ke gird chamkī. ⁴Wuh zamīn par gir paṛā to ek āwāz sunāī dī, “Sāūl, Sāūl, tū mujhe kyon satātā hai?”

⁵Us ne pūchhā, “Ḳhudāwand, āp kaun hai?”

Āwāz ne jawāb diyā, “Main Īsā hūn jise tū satātā hai. ⁶Ab uṭh kar shahr meñ jā. Wahān tujhe batāyā jāegā ki tujhe kyā karnā hai.”

⁷Sāūl ke pās khare hamsafr dam baḳhud rah gae. Āwāz to wuh sun rahe the, lekin unheñ koī nazar na āyā. ⁸Sāūl zamīn par se uṭhā, lekin jab us ne apnī ānkheñ kholīn to mālūm huā ki wuh andhā hai. Chunāñche us ke sāthī us kā hāth pakaṛ kar use Damishq le gae. ⁹Wahān tīn din ke daurān wuh andhā rahā. Itne meñ us ne na kuchh khāyā, na piyā.

¹⁰Us waqt Damishq meñ Īsā kā ek shāgird rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Ab Ḳhudāwand royā meñ us se hamkalām huā, “Hananiyāh!”

Us ne jawāb diyā, “Ji Ḳhudāwand, main hāzīr hūn.”

¹¹Ḳhudāwand ne farmāyā, “Uṭh, us galī meñ jā jo ‘Sīdhī’ kahlāti hai. Wahān Yahūdāh ke ghar meñ Tarsus ke ek ādmī kā patā karnā

jis kā nām Sāūl hai. Kyonki dekh, wuh duā kar rahā hai. ¹²Aur royā meñ us ne dekh liyā hai ki ek ādmī banām Hananiyāh mere pās ā kar apne hāth mujh par rakhegā. Is se merī ānkheñ bahāl ho jāengī.”

¹³Hananiyāh ne etarāz kiyā, “Ai Ḳhudāwand, main ne bahut-se logon se us shaḳhs kī sharīr harkaton ke bāre meñ sunā hai. Yarūshalam meñ us ne tere muqaddason ke sāth bahut ziyādātī kī hai. ¹⁴Ab use rāhnumā imāmon se iḳhtiyār mil gayā hai ki yahān bhī har ek ko giriftār kare jo terī ibādāt kartā hai.”

¹⁵Lekin Ḳhudāwand ne kahā, “Jā, yih ādmī merā chunā huā wasīlā hai jo merā nām Ġhairyahūdiyon, bādshāhon aur Isrāīliyon tak pahunchāegā. ¹⁶Aur main use dikhā dūngā ki use mere nām kī ḳhātīr kitnā dukh uṭhānā paṛegā.”

¹⁷Chunāñche Hananiyāh mazkūrā ghar ke pās gayā, us meñ dāḳhil huā aur apne hāth Sāūl par rakh die. Us ne kahā, “Sāūl bhāī, Ḳhudāwand Īsā jo āp par zāhir huā jab āp yahān ā rahe the usī ne mujhe bhejā hai tāki āp dubārā dekh pāen aur Rūhul-quds se māmūr ho jāen.” ¹⁸Yih

kahte hī chhilkoñ jaisī koī chīz
Sāul kī āñkhoñ par se giri aur wuh
dubārā dekhne lagā. Us ne uṭh kar
baptismā liyā, ¹⁹ phir kuchh khānā
khā kar nae sire se taqwiyaṭ pāi.

Sāul Damishq meñ Allāh kī

ḲhushḲhabrī Sunātā Hai

Sāul kaī din shāgirdoñ ke sāth
Damishq meñ rahā. ²⁰ Usī waqt
wuh sīdhā Yahūdī ibādatḲhānoñ
meñ jā kar elān karne lagā ki Īsā
Allāh kā Farzand hai.

²¹ Aur jis ne bhī use sunā wuh
hairān rah gayā aur pūchhā, “Kyā
yih wuh ādmī nahīn jo Yarūshalam
meñ Īsā kī ibādat karne wāloñ ko
halāk kar rahā thā? Aur kyā wuh
is maqsad se yahān nahīn āyā ki
aise logoñ ko bāndh kar rāhnumā
imāmoñ ke pās le jāe?”

²² Lekin Sāul roz baroz zor
pakartā gayā, aur chūñki us ne
sābit kiya ki Īsā wādā kiya huā
Masīh hai is lie Damishq meñ ābād
Yahūdī uljhan meñ paṛ gae.

²³ Chunāñche kāfī dinoñ ke bād
unhoñ ne mil kar use qatl karne
kā mansūbā banāyā. ²⁴ Lekin Sāul
ko patā chal gayā. Yahūdī din rāt
shahr ke darwāzoñ kī pahrādārī

karte rahe tāki use qatl karen, ²⁵ is
lie us ke shāgirdoñ ne use rāt ke
waqt ṭokre meñ biṭhā kar shahr kī
chārdiwārī ke ek sūrāḳh meñ se
utār diyā.

Sāul Yarūshalam Meñ

²⁶ Sāul Yarūshalam wāpas chalā
gayā. Wahān us ne shāgirdoñ se
rābitā karne kī koshish kī, lekin
sab us se ḍarte the, kyonki unheñ
yaqīn nahīn āyā thā ki wuh wāqāī
Īsā kā shāgird ban gayā hai. ²⁷ Phir
Barnabās use rasūloñ ke pās le
āyā. Us ne unheñ Sāul ke बारे
meñ sab kuchh batāyā, ki us ne
Damishq kī taraf safr karte waqt
rāste meñ Ḳhudāwand ko dekhā,
ki Ḳhudāwand us se hamkalām
huā thā aur us ne Damishq meñ
dilerī se Īsā ke nām se bāt kī
thī. ²⁸ Chunāñche Sāul un ke sāth
rah kar āzādī se Yarūshalam meñ
phirne aur dilerī se Ḳhudāwand
Īsā ke nām se kalām karne lagā.
²⁹ Us ne Yūnānī zabān bolne wāle
Yahūdiyoñ se bhī muḲhātib ho kar
bahs kī, lekin jawāb meñ wuh use
qatl karne kī koshish karne lage.
³⁰ Jab bhāiyoñ ko mālūm huā to
unhoñ ne use Qaisariyā pahunḱā

diyā aur jahāz meñ biṭhā kar Tarsus ke lie rawānā kar diyā.

³¹ Is par Yahūdiyā, Galīl aur Sāmariya ke pūre ilāqe meñ phailī huī jamāt ko amn-o-amān hāsīl huā. Rūhul-quḍs kī himāyat se us kī tāmīr-o-taqwiyat huī, wuh Ḳhudā kā ḵhauf mān kar chaltī rahī aur tādād meñ bhī baṛhtī gaī.

Patras Luddā aur Yāfā Meñ

³² Ek din jab Patras jagah jagah safr kar rahā thā to wuh Luddā meñ ābād muqaddason ke pās bhī āyā.

³³ Wahān us kī mulāqāt ek ādmī banām Ainiyās se huī. Ainiyās maflūj thā. Wuh āṭh sāl se bistar se uṭh na sakā thā. ³⁴ Patras ne us se kahā, “Ainiyās, Īsā Masīh āp ko shafā detā hai. Uṭh kar apnā bistar sameṭ leñ.” Ainiyās fauran uṭh khaṛā huā. ³⁵ Jab Luddā aur maidānī ilāqe Shārūn ke tamām rahne wālon ne use dekhā to unhoñ ne Ḳhudāwand kī taraf rujū kiyā.

³⁶ Yāfā meñ ek aurat thī jo shāgird thī aur nek kām karne aur ḵhairāt dene meñ bahut āge thī. Us kā nām Tabītā (Ġhazālā) thā. ³⁷ Unhīn dinoñ meñ wuh bīmār ho kar faut ho gaī. Logoñ ne use ḡhusl

de kar bālāḵhāne meñ rakh diyā.

³⁸ Luddā Yāfā ke qarīb hai, is lie jab shāgirdon ne sunā ki Patras Luddā meñ hai to unhoñ ne us ke pās do ādmiyon ko bhej kar iltamās kī, “Sīdhe hamāre pās āen aur der na karen.” ³⁹ Patras uṭh kar un ke sāth chalā gayā. Wahān pahuñch kar log use bālāḵhāne meñ le gae. Tamām bewāon ne use gher liyā aur rote chillāte wuh sārī qamīseñ aur bāqī libās dikhāne lagīñ jo Tabītā ne un ke lie banāe the jab wuh abhī zindā thī. ⁴⁰ Lekīn Patras ne un sab ko kamre se nikāl diyā aur ghuṭne ṭek kar duā kī. Phir lāsh kī taraf muṛ kar us ne kahā, “Tabītā, uṭheñ!” Aurat ne apnī āñkheñ khol diñ. Patras ko dekh kar wuh baiṭh gaī. ⁴¹ Patras ne us kā hāth pakaṛ liyā aur uṭhne meñ us kī madad kī. Phir us ne muqaddason aur bewāon ko bulā kar Tabītā ko zindā un ke sapurd kiyā. ⁴² Yīh wāqiyā pūre Yāfā meñ mashhūr huā, aur bahut-se log Ḳhudāwand Īsā par imān lāe. ⁴³ Patras kāfī dinoñ tak Yāfā meñ rahā. Wahān wuh chamṛā rangne wāle ek ādmī ke ghar ṭahrā jis kā nām Shamāūn thā.

Patras aur Kurneliyus

10 Qaisariyā meñ ek Romī afsar^a rahtā thā jis kā nām Kurneliyus thā. Wuh us palṭan ke sau faujiyoñ par muqarrar thā jo Itālwi kahlāti thī. ²Kurneliyus apne pūre gharāne samet dīndār aur ḡhudātars thā. Wuh faiyāzī se ḡhairāt detā aur mutawātir duā meñ lagā rahtā thā. ³Ek din us ne tīn baje dopahar ke waqt royā dekhī. Us meñ us ne sāf taur par Allāh kā ek farishtā dekhā jo us ke pās āyā aur kahā, “Kurneliyus!”

⁴Wuh ghabrā gayā aur use ḡhaur se deḡhte hue kahā, “Mere āqā, farmāen.”

Farishte ne kahā, “Tumhārī duāoñ aur ḡhairāt kī qurbānī Allāh ke huzūr pahuñch gaī hai aur manzūr hai. ⁵Ab kuchh ādmī Yāfā bhej do. Wahāñ ek ādmī banām Shamāūn hai jo Patras kahlātā hai. Use bulā kar le āo. ⁶Patras ek chamṛā rangne wāle kā mehmān hai jis kā nām Shamāūn hai. Us kā ghar samundar ke qarīb wāqe hai.”

⁷Jyoñ hī farishtā chalā gayā Kurneliyus ne do naukaroñ aur apne ḡhidmatgār faujiyoñ meñ se

ek ḡhudātars ādmī ko bulāyā. ⁸Sab kuchh sunā kar us ne unheñ Yāfā bhej diyā.

⁹Agle din Patras dopahar taqriban bārah baje duā karne ke lie chhat par chaḡh gayā. Us waqt Kurneliyus ke bheje hue ādmī Yāfā Shahr ke qarīb pahuñch gae the. ¹⁰Patras ko bhūk lagī aur wuh kuchh khānā chāhtā thā. Jab us ke lie khānā taiyār kiyā jā rahā thā to wuh wajd kī hālat meñ ā gayā. ¹¹Us ne dekhā ki āsmān khul gayā hai aur ek chīz zamīn par utar rahī hai, katān kī baṛī chādar jaisī jo apne chār konoñ se nīche utārī jā rahī hai. ¹²Chādar meñ tamām qism ke jānwar haiñ: chār pāñw rakhne wāle, reñgne wāle aur parinde. ¹³Phir ek āwāz us se muḡhātīb huī, “Uṡh, Patras. Kuchh zabah karke khā!”

¹⁴Patras ne etarāz kiyā, “Hargiz nahīñ ḡhudāwand, maiñ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīñ khāyā.”

¹⁵Lekin yih āwāz dubārā us se hamkalām huī, “Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.” ¹⁶Yihī kuchh tīn martabā huā,

^aSau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

phir chādar ko achānak āsmān par wāpas uṭhā liyā gayā.

¹⁷ Patras baṛī uljhan meñ par gayā. Wuh abhī soch rahā thā ki is royā kā kyā matlab hai to Kurneliyus ke bheje hue ādmī Shamāūn ke ghar kā patā karke us ke geṭ par pahuñch gae. ¹⁸ Āwāz de kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā Shamāūn jo Patras kahlātā hai āp ke mehmān haiñ?”

¹⁹ Patras abhī royā par ghaur kar hī rahā thā ki Rūhul-quds us se hamkalām huā, “Shamāūn, tīn mard terī talāsh meñ haiñ. ²⁰ Uṭh aur chhat se utar kar un ke sāth chalā jā. Mat jhijaknā, kyoñki main hī ne unheñ tere pās bhejā hai.” ²¹ Chunāñche Patras un ādmiyoñ ke pās gayā aur un se kahā, “Main wuhī hūñ jise āp ḍhūndḍ rahe haiñ. Āp kyoñ mere pās āe haiñ?”

²² Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham sau faujiyoñ par muqarrar afsar Kurneliyus ke ghar se āe haiñ. Wuh insāfparwar aur kḥudātars ādmī haiñ. Pūrī Yahūdī qaum is kī tasdiq kar saktī hai. Ek muqaddas farishte ne unheñ hidāyat dī ki wuh āp ko apne ghar bulā kar āp kā paighām sunēñ.” ²³ Yih sun kar Patras unheñ andar le gayā aur un kī mehmān-

nawāzī kī. Agle din wuh uṭh kar un ke sāth rawānā huā. Yāfā ke kuchh bhāī bhī sāth gae. ²⁴ Ek din ke bād wuh Qaisariyā pahuñch gayā. Kurneliyus un ke intazār meñ thā. Us ne apne rishtedāroñ aur qarībī dostoñ ko bhī apne ghar jamā kar rakhā thā. ²⁵ Jab Patras ghar meñ dākḥil huā to Kurneliyus ne us ke sāmne gir kar use sijdā kiyā. ²⁶ Lekin Patras ne use uṭhā kar kahā, “Uṭheñ. Main bhī insān hī hūñ.” ²⁷ Aur us se bāteñ karte karte wuh andar gayā aur dekhā ki bahut-se log jamā ho gae haiñ. ²⁸ Us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki kisī Yahūdī ke lie kisī Ġhairyahūdī se rifāqat rakhnā yā us ke ghar meñ jānā manā hai. Lekin Allāh ne mujhe dikhāyā hai ki main kisī ko bhī harām yā nāpāk qarār na dūñ. ²⁹ Is wajah se jab mujhe bulāyā gayā to main etarāz kie baḡhair chalā āyā. Ab mujhe batā dije ki āp ne mujhe kyoñ bulāyā hai?”

³⁰ Kurneliyus ne jawāb diyā, “Chār din kī bāt hai ki main isī waqt dopahar tīn baje duā kar rahā thā. Achānak ek ādmī mere sāmne ā kharā huā. Us ke kapre chamak rahe the. ³¹ Us ne kahā, ‘Kurneliyus, Allāh ne tumhārī duā

sun lī aur tumhārī kḥairāt kā kḥayāl kiyā hai. ³² Ab kisī ko Yāfā bhej kar Shamāūn ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. Wuh chamṛā rangne wāle Shamāūn kā mehmān hai. Shamāūn kā ghar samundar ke qarīb wāqe hai.’ ³³ Yih sunte hī main ne apne logoñ ko āp ko bulāne ke lie bhej diyā. Achchhā huā ki āp ā gae haiñ. Ab ham sab Allāh ke huzūr hāzir haiñ tāki wuh kuchh sunen jo Rab ne āp ko hamen batāne ko kahā hai.”

Patras kī Taqrīr

³⁴ Phir Patras bol uṭhā, “Ab main samajh gayā hūñ ki Allāh wāqai jānibdār nahiñ, ³⁵ balki har kisī ko qabūl kartā hai jo us kā kḥauf māntā aur rāst kām kartā hai. ³⁶ Āp Allāh kī us kḥushkḥabrī se wāqif haiñ jo us ne Isrāīliyon ko bhejī, yih kḥushkḥabrī ki Īsā Masīh ke wasīle se salāmatī āi hai. Īsā Masīh sab kā Kḥudāwand hai. ³⁷ Āp ko wuh kuchh mālūm hai jo Galīl se shurū ho kar Yahūdiyā ke pūre ilāqe mein huā yānī us baptisme ke bād jis kī munādī Yahyā ne kī. ³⁸ Aur āp jānte haiñ ki Allāh ne Īsā Nāsari ko Rūhul-quds aur quwwat se masah

kiyā aur ki is par us ne jagah jagah jā kar nek kām kiyā aur Iblīs ke dabe hue tamām logoñ ko shafā dī, kyonki Allāh us ke sāth thā. ³⁹ Jo kuchh bhī us ne Mulk-e-Yahūd aur Yarūshalam mein kiyā, us ke gawāh ham kḥud haiñ. Go logoñ ne use lakaṛī par laṭkā kar qatl kar diyā ⁴⁰ lekin Allāh ne tisre din use murdoñ mein se zindā kiyā aur use logoñ par zāhir kiyā. ⁴¹ Wuh pūrī qaum par to zāhir nahiñ huā balki ham par jin ko Allāh ne pahle se chun liyā thā tāki ham us ke gawāh hoñ. Ham ne us ke jī uṭhne ke bād us ke sāth khāne-pīne kī rifāqat bhī rakhī. ⁴² Us waqt us ne hamen hukm diyā ki munādī karke qaum ko gawāhī do ki Īsā wuhī hai jise Allāh ne zindoñ aur murdoñ par munsif muqarrar kiyā hai. ⁴³ Tamām nabī us kī gawāhī dete haiñ ki jo bhī us par imān lāe use us ke nām ke wasīle se gunāhoñ kī muāfi mil jāegī.”

Rūhul-quds Ġhairyahūdiyyoñ par Nāzil Hotā Hai

⁴⁴ Patras abhī yih bāt kar hī rahā thā ki tamām sunane wāloñ par Rūhul-quds nāzil huā. ⁴⁵ Jo Yahūdi

imāndār Patras ke sāth āe the wuh hakkā-bakkā rah gae ki Rūhul-quds kī nemat Ġhairyahūdīyoṅ par bhī unḍelī gāi hai, ⁴⁶kyoṅki unhoṅ ne dekhā ki wuh Ġhairzabāneṅ bol rahe aur Allāh kī tamjīd kar rahe haiṅ. Tab Patras ne kahā, ⁴⁷“Ab kaun in ko baptismā lene se rok saktā hai? Inheṅ to hamārī tarah Rūhul-quds hāsil huā hai.” ⁴⁸Aur us ne hukm diyā ki unheṅ Īsā Masīh ke nām se baptismā diyā jāe. Is ke bād unhoṅ ne Patras se guzārish kī ki kuchh din hamāre pās ṭhahreṅ.

Yarūshalam kī Jamāt meṅ Patras kī Riport

11 Yih khabar rasūloṅ aur Yahūdīyā ke bāqī bhāīyoṅ tak pahuṅchī ki Ġhairyahūdīyoṅ ne bhī Allāh kā kalām qabūl kiyā hai.

²Chunānche jab Patras Yarūshalam wāpas āyā to Yahūdī imāndār us par etarāz karne lage, ³“Āp Ġhairyahūdīyoṅ ke ghar meṅ gae aur un ke sāth khānā bhī khāyā.”

⁴Phir Patras ne un ke sāmne tartīb se sab kuchh bayān kiyā jo huā thā.

⁵“Main Yāfā Shahr meṅ duā kar rahā thā ki wajd kī hālat meṅ ā kar royā dekhī. Āsmān se ek chīz

zamīn par utar rahī hai, katān kī baṛī chādar jaisī jo apne chāroṅ konoṅ se utārī jā rahī hai. Utartī utartī wuh mujh tak pahuṅch gāi. ⁶Jab main ne Ġhaur se dekhā to patā chalā ki us meṅ tamām qism ke jānwar haiṅ: chār pānw wāle, reṅgne wāle aur parinde. ⁷Phir ek āwāz mujh se muḵhātīb huī, ‘Patras, uṭh. Kuchh zabah karke khā!’ ⁸Main ne etarāz kiyā, ‘Hargiz nahīn, Kḥudāwand, main ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīn khāyā.’ ⁹Lekin yih āwāz dubārā mujh se hamkalām huī, ‘Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.’ ¹⁰Tīn martabā aisā huā, phir chādar ko jānwaroṅ samet wāpas āsmān par uṭhā liyā gayā. ¹¹Usī waqt tīn ādmī us ghar ke sāmne ruk gae jahān main ṭhahrā huā thā. Unheṅ Qaisariyā se mere pās bhejā gayā thā. ¹²Rūhul-quds ne mujhe batāyā ki main baġhair jhijke un ke sāth chalā jāūṅ. Yih mere chhih bhāi bhī mere sāth gae. Ham rawānā ho kar us ādmī ke ghar meṅ dākḥil hue jis ne mujhe bulāyā thā. ¹³Us ne hamen batāyā ki ek farishtā ghar meṅ us par zāhir huā thā jis ne use kahā thā, ‘Kisī ko Yāfā bhej kar Shamāun

ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. ¹⁴Us ke pās wuh paighām hai jis ke zariye tum apne pūre gharāne samet najāt pāoge.’ ¹⁵Jab main wahān bolne lagā to Rūhul-quds un par nāzil huā, bilkul usī tarah jis tarah wuh shurū meñ ham par huā thā. ¹⁶Phir mujhe wuh bāt yād āi jo Ḳhudāwand ne kahī thī, ‘Yahyā ne tum ko pānī se baptismā diyā, lekin tumheñ Rūhul-quds se baptismā diyā jāegā.’ ¹⁷Allāh ne unheñ wuhī nemat di jo us ne hameñ bhī dī thī jo Ḳhudāwand Īsā Masīh par imān lāe the. To phir main kaun thā ki Allāh ko roktā?”

¹⁸Patras kī yih bāteñ sun kar Yarūshalam ke imāndār etarāz karne se bāz āe aur Allāh kī tamjīd karne lage. Unhoñ ne kahā, “To is kā matlab hai ki Allāh ne Ġhairyahūdiyoñ ko bhī taubā karne aur abadī zindagī pāne kā mauqā diyā hai.”

Antākiyā meñ Jamāt

¹⁹Jo imāndār Stifanus kī maut ke bād kī izārasānī se bikhar gae the wuh Fenike, Qubrus aur Antākiyā tak pahuñch gae. Jahān bhī wuh jāte wahān Allāh

kā paighām sunāte albattā sirf Yahūdiyoñ ko. ²⁰Lekin un meñ se Kuren aur Qubrus ke kuchh ādmī Antākiyā Shahr jā kar Yūnāniyoñ ko bhī Ḳhudāwand Īsā ke bāre meñ ḵushḵhabrī sunāne lage. ²¹Ḳhudāwand kī qudrat un ke sāth thī, aur bahut-se logoñ ne imān lā kar Ḳhudāwand kī taraf rujū kiyā. ²²Is kī ḵhabar Yarūshalam kī jamāt tak pahuñch gai to unhoñ ne Barnabās ko Antākiyā bhej diyā. ²³Jab wuh wahān pahuñchā aur dekhā ki Allāh ke fazl se kyā kuchh huā hai to wuh ḵush huā. Us ne un sab kī hauslā-afzāi kī ki wuh pūrī lagan se Ḳhudāwand ke sāth lipṭe raheñ. ²⁴Barnabās nek ādmī thā jo Rūhul-quds aur imān se māmūr thā. Chunāñche us waqt bahut-se log Ḳhudāwand kī jamāt meñ shāmil hue.

²⁵Is ke bād wuh Sāul kī talāsh meñ Tarsus chalā gayā. ²⁶Jab use milā to wuh use Antākiyā le āyā. Wahān wuh donoñ ek pūre sāl tak jamāt meñ shāmil hote aur bahut-se logoñ ko sikhāte rahe. Antākiyā pahlā maqām thā jahān imāndār Masīhi kahlāne lage.

²⁷Un dinoñ kuchh nabī Yarūshalam se ā kar Antākiyā

pahuñch gae. ²⁸ Ek kā nām Agabus thā. Wuh khaṛā huā aur Rūhul-quḍs kī mārīfat peshgoī kī ki Rom kī pūrī mamlakat meñ saḡht kāl paṛegā. (Yih bāt us waqt pūrī huī jab shahanshāh Klaudiyus kī hukūmat thī.) ²⁹ Agabus kī bāt sun kar Antākiyā ke shāgirdon ne faislā kiyā ki ham meñ se har ek apnī mālī gunjāish ke mutābiq kuchh de tāki use Yahūdiyā meñ rahne wāle bhāiyoñ kī imdād ke lie bhejā jā sake. ³⁰ Unhoñ ne apne is hadiye ko Barnabās aur Sāul ke sapurd karke wahān ke buzurgoñ ko bhej diyā.

Mazīd Īzārasānī

12 Un dinon meñ bādshāh Herodes Agrippā jamāt ke kuchh imāndāron ko giriftār karke un se badsulūkī karne lagā. ² Is silsile meñ us ne Yāqūb rasūl (Yūhannā ke bhāi) ko talwār se qatl karwāyā. ³ Jab us ne dekhā ki yih harkat Yahūdiyoñ ko pasand āi hai to us ne Patras ko bhī giriftār kar liyā. Us waqt Beḡhamīrī Roṭī kī Īd manāī jā rahī thī. ⁴ Us ne use jel meñ ḍāl kar chār dastoñ ke hawāle kar diyā ki us kī pahrādārī karen. (Har daste meñ chār faujī

the.) Ḳhayāl thā ki id ke bād hī Patras ko awām ke sāmne khaṛā karke us kī adālat kī jāe. ⁵ Yoñ Patras qaidḡhāne meñ rahā. Lekin imāndāron kī jamāt lagātār us ke lie duā kartī rahī.

Patras kī Rihāī

⁶ Phir adālat kā din qarīb ā gayā. Patras rāt ke waqt so rahā thā. Agle din Herodes use pesh karnā chāhtā thā. Patras do faujiyoñ ke darmiyān leṭā huā thā jo do zanjīron se us ke sāth bandhe hue the. Dīgar faujī darwāze ke sāmne pahrā de rahe the. ⁷ Achānak ek tez raushnī koṭhaṛī meñ chamak uṭhī aur Rab kā ek farishtā Patras ke sāmne ā khaṛā huā. Us ne us ke pahlū ko jhaṭkā de kar use jagā diyā aur kahā, “Jaldī karo! Uṭho!” Tab Patras kī kalāiyoñ par kī zanjireñ gir gaīñ. ⁸ Phir farishte ne use batāyā, “Apne kapṛe aur jūte pahan lo.” Patras ne aisā hī kiyā. Farishte ne kahā, “Ab apnī chādar oṛh kar mere pīchhe ho lo.” ⁹ Chunāñche Patras koṭhaṛī se nīkal kar farishte ke pīchhe ho liyā agarche use ab tak samajh nahīñ āī thī ki jo kuchh ho rahā hai haqīqī hai. Us kā ḡhayāl

thā ki main royā dekh rahā hūn.
¹⁰Donoñ pahle pahre se guzar gae.
 Phir dūsre se aur yoñ shahr meñ
 pahuñchāne wāle lohe ke geṭ ke pās
 āe. Yih ḵhud baḵhud khul gayā aur
 wuh donoñ nikal kar ek galī meñ
 chalne lage. Chalthe chalte farishte
 ne achānak Patras ko chhoṛ diyā.

¹¹Phir Patras hosh meñ ā gayā.
 Us ne kahā, “Wāqai, Ḵhudāwand ne
 apne farishte ko mere pās bhej kar
 mujhe Herodes ke hāth se bachāyā
 hai. Ab Yahūdī qaum kī tawaqqo
 pūrī nahiñ hogi.”

¹²Jab yih bāt use samajh āi to
 wuh Yūhannā Marqus kī māñ
 Mariyam ke ghar chalā gayā.
 Wahān bahut-se afrād jamā ho
 kar duā kar rahe the. ¹³Patras ne
 geṭ khaṭkhaṭāyā to ek naukaranī
 deḵhne ke lie āi. Us kā nām rudī
 thā. ¹⁴Jab us ne Patras kī āwāz
 pahchān lī to wuh ḵhushī ke māre
 geṭ ko kholne ke bajāe dauṛ kar
 andar chalī gai aur batāyā, “Patras
 geṭ par khaṛe haiñ!” ¹⁵Hāzirīn ne
 kahā, “Hosh meñ āo!” Lekin wuh
 apnī bāt par aṛī rahī. Phir unhoñ
 ne kahā, “Yih us kā farishtā hogā.”

¹⁶Ab tak Patras bāhar khaṛā
 khaṭkhaṭā rahā thā. Chunāñche
 unhoñ ne geṭ ko khol diyā. Patras

ko dekh kar wuh hairān rah
 gae. ¹⁷Lekin us ne apne hāth
 se ḵhāmosh rahne kā ishārā kiyā
 aur unheñ sārā wāqiyā sunāyā ki
 Ḵhudāwand mujhe kis tarah jel se
 nikāl lāyā hai. “Yāqūb aur bāqī
 bhāiyoñ ko bhī yih batānā,” yih kah
 kar wuh kahiñ aur chalā gayā.

¹⁸Aglī subah jel ke faujiyoñ meñ
 baṛī halchal mach gai ki Patras kā
 kyā huā hai. ¹⁹Jab Herodes ne
 use ḍhūndā aur na pāyā to us ne
 pahredāroñ kā bayān le kar unheñ
 sazā-e-maut de di.

Is ke bād wuh Yahūdīyā se chalā
 gayā aur Qaisariyā meñ rahne lagā.

Herodes Agrippā kī Maut

²⁰Us waqt wuh Sūr aur Saidā ke
 bāshindoñ se nihāyat nārāz thā. Is
 lie donoñ shahroñ ke numāinde
 mil kar sulah kī darḵhāst karne ke
 lie us ke pās āe. Wajah yih thī ki
 un kī ḵhurāk Herodes ke mulk se
 hāsil hotī thī. Unhoñ ne bādshāh
 ke mahal ke inchārj blastus ko is
 par āmādā kiyā ki wuh un kī madad
 kare ²¹aur bādshāh se milne kā
 din muqarrar kiyā. Jab wuh din
 āyā to Herodes apnā shāhī libās
 pahan kar taḡht par baiṭh gayā aur

ek alāniyā taqrīr kī. ²²Awām ne nāre lagā lagā kar pukārā, “Yih Allāh kī āwāz hai, insān kī nahīn.”

²³Wuh abhī yih kah rahe the ki Rab ke farishte ne Herodes ko mārā, kyonki us ne logon kī parastish qabūl karke Allāh ko jalāl nahīn diyā thā. Wuh bīmār huā aur kīron ne us ke jism ko khā khā kar khatm kar diyā. Isī hālat mein wuh mar gayā.

²⁴Lekin Allāh kā kalām barhtā aur phailtā gayā.

²⁵Itne mein Barnabās aur Sāul Antākiyā kā hadiyā le kar Yarūshalam pahuñch chuke the. Unhon ne paise wahān ke buzurgoñ ke sapurd kar die aur phir Yūhannā Marqus ko sāth le kar wāpas chale gae.

Barnabās aur Sāul ko Tablighī Khidmat ke lie Chunā Jātā Hai

13 Antākiyā kī jamāt mein kaī nabī aur ustād the: Barnabās, Shamāun jo Kālā kahlātā thā, Lūkiyus Kurenī, Manāhem jis ne bādshāh Herodes Antipās ke sāth parwarish pāi thī aur Sāul.

²Ek din jab wuh rozā rakh kar Kḥudāwand kī parastish kar rahe

the to Rūhul-quds un se hamkalām huā, “Barnabās aur Sāul ko us kḥās kām ke lie alag karo jis ke lie main ne unheñ bulāyā hai.”

³Is par unhon ne mazīd roze rakhe aur duā kī, phir un par apne hāth rakh kar unheñ ruḥsat kar diyā.

Qubrus Mein

⁴Yon Barnabās aur Sāul ko Rūhul-quds kī taraf se bhejā gayā. Pahle wuh sāhili shahr Salūkiyā gae aur wahān jahāz mein baiṭh kar Jazīrā-e-Qubrus ke lie rawānā hue. ⁵Jab wuh Salamīs Shahr pahuñche to unhon ne Yahūdiyon ke ibādatkḥānon mein jā kar Allāh kā kalām sunāyā. Yūhannā Marqus madadgār ke taur par un ke sāth thā.

⁶Pūre jazīre mein se safr karte karte wuh Pāfus Shahr tak pahuñch gae. Wahān un kī mulāqāt ek Yahūdī jādūgar se huī jis kā nām Bar-īsā thā. Wuh jhūṭā nabī thā ⁷aur jazīre ke gawarnar Sirgiyus Paulus kī khidmat ke lie hāzir rahtā thā. Sirgiyus ek samajhdār ādmī thā. Us ne Barnabās aur Sāul ko apne pās bulā liyā kyonki

wuh Allāh kā kalām sunane kā kḥāhishmand thā. ⁸ Lekin jādūgar Ilimās (Bar-isā kā dūsra nām) ne un kī muḥhālafat karke gawarnar ko imān se bāz rakhne kī koshish kī. ⁹ Phir Sāul jo Paulus bhī kahlātā hai Rūhul-quds se māmūr huā aur ḡhaur se us kī taraf deḡhne lagā. ¹⁰ Us ne kahā, “Iblīs ke farzand! Tū har qism ke dhoke aur badī se bharā huā hai aur har insāf kā dushman hai. Kyā tū Ḳhudāwand kī sīdhī rāhoṅ ko bigāṛne kī koshish se bāz na āegā? ¹¹ Ab Ḳhudāwand tujhe sazā degā. Tū andhā ho kar kuchh der ke lie sūraj kī raushnī nahīn dekhegā.”

Usī lamhe dhund aur tārīkī jādūgar par chhā gai aur wuh ṭaṭol ṭaṭol kar kisī ko talāsh karne lagā jo us kī rāhnumāi kare. ¹² Yīh mājārā dekh kar gawarnar imān lāyā, kyonki Ḳhudāwand kī tālim ne use hairatzadā kar diyā thā.

Pisidiyā ke Shahr Antākiyā meṅ Munādī

¹³ Phir Paulus aur us ke sāthī jahāz par sawār hue aur Pāfus se rawānā ho kar Pirgā Shahr pahuṅch gae jo Pamfīliyā meṅ hai. Wahān

Yūhannā Marqus unheṅ chhoṛ kar Yarūshalam wāpas chalā gayā. ¹⁴ Lekin Paulus aur Barnabās āge nikal kar Pisidiyā meṅ wāqe shahr Antākiyā pahuṅche jahān wuh Sabat ke din Yahūdī ibādātḡhāne meṅ jā kar baiṭh gae. ¹⁵ Tauret aur nabiyōṅ ke sahifoṅ kī tilāwat ke bād ibādātḡhāne ke rāhnumāoṅ ne unheṅ kahlā bhejā, “Bhāiyo, agar āp ke pās logoṅ ke lie koī nasīhat kī bāt hai to use pesh karen.” ¹⁶ Paulus khaṛā huā aur hāth kā ishārā karke bolne lagā,

“Isrāil ke mardo aur ḡhudātars ḡhairyahūdiyo, merī bāt sunen! ¹⁷ Is qaum Isrāil ke Ḳhudā ne hamāre bāpdādā ko chun kar unheṅ Misr meṅ hī tāqatwar banā diyā jahān wuh ajnabī the. Phir wuh unheṅ baṛī qudrat ke sāth wahān se nikāl lāyā. ¹⁸ Jab wuh registān meṅ phir rahe the to wuh chālīs sāl tak unheṅ bardāsht kartā rahā. ¹⁹ Is ke bād us ne Mulk-e-Kanān meṅ sāt qaumoṅ ko tabāh karke un kī zamīn Isrāil ko wirse meṅ dī. ²⁰ Itne meṅ taqrīban 450 sāl guzar gae.

Yashua kī maut par Allāh ne unheṅ Samuel Nabī ke daur tak qāzī die tāki un kī rāhnumāi karen.

²¹ Phir in se tang ā kar unhoñ ne bādshāh māngā, is lie us ne unheñ Sāul bin Qīs de diyā jo Binyamīn ke qabīle kā thā. Sāul chālīs sāl tak un kā bādshāh rahā, ²² phir Allāh ne use haṭā kar Dāūd ko taḡht par biṭhā diyā. Dāūd wuhī ādmī hai jis ke bāre meñ Allāh ne gawāhī dī, ‘Main ne Dāūd bin Yassī meñ ek aisā ādmī pāyā hai jo merī soch rakhtā hai. Jo kuchh bhī main chāhtā hūñ use wuh karegā.’ ²³ Isī bādshāh kī aulād meñ se Īsā niklā jis kā wādā Allāh kar chukā thā aur jise us ne Isrāil ko najāt dene ke lie bhej diyā. ²⁴ Us ke āne se peshtar Yahyā baptismā dene wāle ne elān kiyā ki Isrāil kī pūrī qaum ko taubā karke baptismā lene kī zarūrat hai. ²⁵ Apnī ḡhidmat ke iḡhtitām par us ne kahā, ‘Tumhāre nazdik main kaun hūñ? Main wuh nahīñ hūñ jo tum samajhte ho. Lekin mere bād wuh ā rahā hai jis ke jūtoñ ke tasme main kholne ke lāyq bhī nahīñ hūñ.’

²⁶ Bhāiyo, Ibrāhīm ke farzando aur Ḡhudā kā ḡhauf mānane wāle Ḡhairyahūdiyo! Najāt kā paighām hameñ hī bhej diyā gayā hai. ²⁷ Yarūshalam ke rahne wāloñ aur un ke rāhnumāoñ ne Īsā ko na pahchānā balki use mujrim

ṭhahrāyā. Yoñ un kī mārifat nabiyōñ kī wuh peshgoiyāñ pūrī huīñ jin kī tilāwat har Sabat ko kī jāti hai. ²⁸ Aur agarche unheñ sazā-e-maut dene kī wajah na milī to bhī unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh use sazā-e-maut de. ²⁹ Jab un kī mārifat Īsā ke bāre meñ tamām peshgoiyāñ pūrī huīñ to unhoñ ne use salīb se utār kar qabr meñ rakh diyā. ³⁰ Lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā ³¹ aur wuh bahut dinoñ tak apne un pairokāroñ par zāhir hotā rahā jo us ke sāth Galil se Yarūshalam āe the. Yih ab hamārī qaum ke sāmne us ke gawāh haiñ. ³² Aur ab ham āp ko yih ḡhushḡhabrī sunāne āe haiñ ki jo wādā Allāh ne hamāre bāpdādā ke sāth kiya, ³³ use us ne Īsā ko zindā karke hamāre lie jo un kī aulād haiñ pūrā kar diyā hai. Yoñ dūsre zabūr meñ likhā hai, ‘Tū merā Farzand hai, āj main terā Bāp ban gayā hūñ.’ ³⁴ Is haqīqat kā zikr bhī kalām-e-muqaddas meñ kiya gayā hai ki Allāh use murdoñ meñ se zindā karke kabhī galne-sarñe nahīñ degā: ‘Main tumheñ un muqaddas aur anmiṭ mehrbāniyōñ se nawāzūngā jin kā wādā Dāūd se kiya thā.’ ³⁵ Yih bāt

ek aur hawāle meñ pesh kī gaī hai, ‘Tū apne muqaddas ko galne-sarñe kī naubat tak pahuñchne nahiñ degā.’ ³⁶ Is hawāle kā tālluq Dāūd ke sāth nahiñ hai, kyonki Dāūd apne zamāne meñ Allāh kī marzī kī k̄hidmat karne ke bād faut ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us kī lāsh gal kar k̄hatm ho gaī. ³⁷ Balki yih hawālā kisī aur kā zikr kartā hai, us kā jise Allāh ne zindā kar diyā aur jis kā jism galne-sarñe se dochār na huā. ³⁸ Bhāiyo, ab merī yih bāt jān leñ, ham is kī munādī karne āe haiñ kī āp ko is shakhs Īsā ke wasīle se apne gunāhoñ kī muāfi milti hai. Mūsā kī shariāt āp ko kisī tarah bhī rāstbāz qarār nahiñ de saktī thī, ³⁹ lekin ab jo bhī Īsā par imān lāe use har lihāz se rāstbāz qarār diyā jātā hai. ⁴⁰ Is lie k̄habardār! Aisā na ho ki wuh bāt āp par pūrī utre jo nabiyon ke sahifon meñ likhī hai, ⁴¹ ‘Ġhaur karo, mazāq urāne wālo!

Hairatzadā ho kar halāk ho jāo.

Kyonki main tumhare jite-jī ek aisā kām karūnga

jis kī jab k̄habar sunoge

to tumheñ yaqīn nahiñ āegā.”

⁴² Jab Paulus aur Barnabās ibādāt-khāne se nikalne lage to

logon ne un se guzārish kī, “Agle Sabat hamen in baton ke bare meñ mazīd kuchh batāen.” ⁴³ Ibādāt ke bād bahut-se Yahūdī aur Yahūdī imān ke naumurīd Paulus aur Barnabās ke pīchhe ho lie, aur donon ne un se bāt karke un kī hauslā-afzāi kī ki Allāh ke fazl par qāym raheñ.

⁴⁴ Agle Sabat ke din taqrīban tamām shahr K̄hudāwand kā kalām sunane ko jamā huā. ⁴⁵ Lekin jab Yahūdiyon ne hujūm ko dekhā to wuh hasad se jal gae aur Paulus kī bāton kī tardid karke kufr bakne lage. ⁴⁶ Is par Paulus aur Barnabās ne un se sāf sāf kah diyā, “Lāzim thā ki Allāh kā kalām pahle āp ko sunāyā jāe. Lekin chūñki āp use mustarad karke apne āp ko abadi zindagī ke lāyq nahiñ samajhte is lie ham ab Ġhairyahūdīyon kī taraf ruḥh karte haiñ. ⁴⁷ Kyonki K̄hudāwand ne hamen yihī hukm diyā jab us ne farmāyā, ‘Main ne tujhe digar aqwām kī raushnī banā dī hai tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahuñchāe.”

⁴⁸ Yih sun kar Ġhairyahūdī k̄hush hue aur K̄hudāwand ke kalām kī tamjīd karne lage. Aur jitne abadi

zindagī ke lie muqarrar kie gae the wuh imān lāe.

⁴⁹ Yoñ Ḳhudāwand kā kalām pūre ilāqe meñ phail gayā. ⁵⁰ Phir Yahūdiyoñ ne shahr ke liḍaroñ aur Yahūdī imān rakhne wālī kuchh bārasūkh Ġhairyahūdī ḵhawātīn ko uksā kar logoñ ko Paulus aur Barnabās ko satāne par ubhārā. Āḵhirkār unheñ shahr kī sarhaddoñ se nikāl diyā gayā. ⁵¹ Is par wuh un ke ḵhilāf gawāhī ke taur par apne jūtoñ se gard jhār kar āge baḥe aur Ikuniyum Shahr pahunch gae. ⁵² Aur Antākiyā ke shāgird ḵhushī aur Rūhul-quḍs se bhare rahe.

Ikuniyum Meñ

14 Ikuniyum meñ Paulus aur Barnabās Yahūdī ibādatḵhāne meñ jā kar itne iḵhtiyār se bole ki Yahūdiyoñ aur Ġhairyahūdīyoñ kī baḥī tādād imān le āī. ² Lekin jin Yahūdiyoñ ne imān lāne se inkār kiyā unhoñ ne Ġhairyahūdīyoñ ko uksā kar bhāiyoñ ke bāre meñ un ke ḵhayālāt ḵharāb kar die. ³ To bhi rasūl kāfī der tak wahāñ ṭhahre. Unhoñ ne dilerī se Ḳhudāwand ke

bāre meñ tālīm dī aur Ḳhudāwand ne apne fazl ke paighām kī tasdiq kī. Us ne un ke hāthoñ ilāhī nishān aur mojize rūnumā hone die. ⁴ Lekin shahr meñ ābād log do gurohoñ meñ baṭ gae. Kuchh Yahūdiyoñ ke haq meñ the aur kuchh rasūloñ ke haq meñ.

⁵ Phir kuchh Ġhairyahūdīyoñ aur Yahūdiyoñ meñ josh ā gayā. Unhoñ ne apne liḍaroñ samet faislā kiyā ki ham Paulus aur Barnabās kī tazlīl karke unheñ sangsār kareñge. ⁶ Lekin jab rasūloñ ko patā chalā to wuh hijrat karke lukāuniyā ke shahroñ Lustrā, Dirbe aur irdgird ke ilāqe meñ ⁷ Allāh kī ḵhushḵhabrī sunāte rahe.

Lustrā aur Dirbe

⁸ Lustrā meñ Paulus aur Barnabās kī mulāqāt ek ādmī se huī jis ke pānwoñ meñ tāqat nahīñ thī. Wuh paidāish hī se langarā thā aur kabhī bhī chal-phir na sakā thā. Wuh wahāñ baiṭhā ⁹ un kī bāteñ sun rahā thā ki Paulus ne ghaur se us kī taraf dekhā. Us ne jān liyā ki us ādmī meñ rihāi pāne ke lāyq imān hai. ¹⁰ Is lie wuh ūñchī āwāz se bolā, “Apne pānwoñ

par kharḥ ho jāēn!” Wuh uchhal kar kharḥ huā aur chalne-phirne lagā. ¹¹Paulus kā yih kām dekh kar hujūm apnī maqāmī zabān meñ chillā uṭhā, “In ādmiyon kī shakl meñ dewatā hamāre pās utar āe haiñ.” ¹²Unhoñ ne Barnabās ko Yūnānī dewatā Ziyūs qarār diyā aur Paulus ko dewatā Hirmes, kyonki kalām sunāne kī kḥidmat zyādātar wuh anjām detā thā. ¹³Is par shahr se bāhar wāqe Ziyūs ke mandir kā pujārī shahr ke darwāze par bail aur phūloñ ke hār le āyā aur hujūm ke sāth qurbāniyāñ chaṛhāne kī taiyāriyāñ karne lagā.

¹⁴Yih sun kar Barnabās aur Sāul rasūl apne kapron ko phar kar hujūm meñ jā ghuse aur chillāne lage, ¹⁵“Mardo, yih āp kyā kar rahe haiñ? Ham bhī āp jaise insān haiñ. Ham to āp ko Allāh kī yih kḥushkhabrī sunāne āe haiñ ki āp in bekār chīzon ko chhoṛ kar zindā Kḥudā kī taraf rujū farmāēñ jis ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai paidā kiya hai. ¹⁶Māzī meñ us ne tamām Ghairyahūdī qaumon ko khulā chhoṛ diyā thā ki wuh apnī apnī rāh par chaleñ. ¹⁷To bhī us ne aisi chīzeñ āp ke pās rahne dī haiñ jo us

kī gawāhī detī haiñ. Us kī mehrbānī is se zāhir hotī hai ki wuh āp ko bārish bhej kar har mausam kī fasleñ muhaiyā kartā hai aur āp ser ho kar kḥushī se bhar jāte haiñ.” ¹⁸In alfāz ke bāwujūd Paulus aur Barnabās ne baṛī mushkil se hujūm ko unheñ qurbāniyāñ chaṛhāne se rokā.

¹⁹Phir kuchh Yahūdī Pisidiyā ke Antākiyā aur Ikuniyum se wahāñ āe aur hujūm ko apnī taraf māyl kiya. Unhoñ ne Paulus ko sangsār kiya aur shahr se bāhar ghasiṭ kar le gae. Un kā kḥayāl thā ki wuh mar gayā hai, ²⁰lekin jab shāgird us ke gird jamā hue to wuh uṭh kar shahr kī taraf wāpas chal paṛā. Agle din wuh Barnabās samet Dirbe chalā gayā.

Shām ke Antākiyā meñ Wāpasī

²¹Dirbe meñ unhoñ ne Allāh kī kḥushkhabrī sunā kar bahut-se shāgird banāe. Phir wuh muṛ kar Lustrā, Ikuniyum aur Pisidiyā ke Antākiyā wāpas āe. ²²Har jagah unhoñ ne shāgirdon ke dil mazbūt karke un kī hauslā-afzāi kī ki wuh imān meñ sābitqadam raheñ. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki ham

bahut-sī musībatoñ meñ se guzar kar Allāh kī bādshāhī meñ dākhlil hoñ.” ²³ Paulus aur Barnabās ne har jamāt meñ buzurg bhī muqarrar kie. Unhoñ ne roze rakh kar duā kī aur unheñ us Ḳhudāwand ke sapurd kiyā jis par wuh imān lāe the.

²⁴ Yoñ Pisidiyā ke ilāqe meñ se safr karte karte wuh Pamfiliyā pahuñche. ²⁵ Unhoñ ne Pirgā meñ kalām-e-muqaddas sunāyā aur phir utar kar Attaliyā pahuñche. ²⁶ Wahāñ se wuh jahāz meñ baiṭh kar Shām ke shahr Antākiyā ke lie rawānā hue, us shahr ke lie jahāñ imāndāroñ ne unheñ is tabliḡhī safr ke lie Allāh ke fazl ke sapurd kiyā thā. Yoñ unhoñ ne apnī is khidmat ko pūrā kiyā.

²⁷ Antākiyā pahuñch kar unhoñ ne imāndāroñ ko jamā karke un tamām kāmoñ kā bayān kiyā jo Allāh ne un ke wasīle se kie the. Sāth sāth unhoñ ne yih bhī batāyā ki Allāh ne kis tarah Ḡhairyahūdīyoñ ke lie bhī imān kā darwāzā khol diyā hai. ²⁸ Aur wuh kāfī der tak wahāñ ke shāgirdoñ ke pās ṭhahre rahe.

Yarūshalam meñ Mushāwrati

Ijtimā

15 Us waqt kuchh ādmī Yahūdiyā se ā kar Shām ke Antākiyā meñ bhāiyoñ ko yih tālīm dene lage, “Lāzim hai ki āp kā Mūsā kī shariāt ke mutābiq khatnā kiyā jāe, warnā āp najāt nahiñ pā sakeñge.” ² Is se un ke aur Barnabās aur Paulus ke darmiyān nā-ittafāqī paidā ho gaī aur donoñ un ke sāth khūb bahs-mubāhasā karne lage. Ākhirkār jamāt ne Paulus aur Barnabās ko muqarrar kiyā ki wuh chand ek aur maqāmī imāndāroñ ke sāth Yarūshalam jāeñ aur wahāñ ke rasūloñ aur buzurgoñ ko yih muāmalā pesh kareñ.

³ Chunāñche jamāt ne unheñ rawānā kiyā aur wuh Fenīke aur Sāmariya meñ se guzare. Rāste meñ unhoñ ne maqāmī imāndāroñ ko tafsīl se batāyā ki Ḡhairyahūdī kis tarah Ḳhudāwand kī taraf rujū lā rahe haiñ. Yih sun kar tamām bhāī nihāyat khush hue. ⁴ Jab wuh Yarūshalam pahuñch gae to jamāt ne apne rasūloñ aur buzurgoñ samet un kā istaqbāl kiyā. Phir Paulus aur Barnabās ne sab kuchh bayān kiyā jo un kī mārīfat huā

thā. ⁵Yih sun kar kuchh imāndār kharē hue jo Farīsī firqe meñ se the. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki Ġhairyahūdīyoñ kā khatnā kiyā jāe aur unheñ hukm diyā jāe ki wuh Mūsā kī shariāt ke mutābiq zindagi guzāreñ.”

⁶Rasūl aur buzurg is muāmale par ġhaur karne ke lie jamā hue. ⁷Bahut bahs-mubāhasā ke bād Patras kharā huā aur kahā, “Bhāiyo, āp jānte haiñ ki Allāh ne bahut der huī āp meñ se mujhe chun liyā ki Ġhairyahūdīyoñ ko Allāh kī kḥushkhabrī sunāūñ tāki wuh imān lāeñ. ⁸Aur Allāh ne jo diloñ ko jāntā hai is bāt kī tasdīq kī hai, kyonki us ne unheñ wuhī Rūhul-quds bakḥshā hai jo us ne hameñ bhī diyā thā. ⁹Us ne ham meñ aur un meñ koī bhī farq na rakhā balki imān se un ke diloñ ko bhī pāk kar diyā. ¹⁰Chunāñche āp Allāh ko is meñ kyon āzmā rahe haiñ ki āp Ġhairyahūdī shāgirdoñ kī gardan par ek aisā juā rakhnā chāhte haiñ jo na ham aur na hamāre bāpdādā uṭhā sakte the? ¹¹Dekheñ, ham to imān rakhte haiñ ki ham sab ek hī tarīqe yānī Kḥudāwand Īsā ke fazl hī se najāt pāte haiñ.”

¹²Tamām log chup rahe to Paulus aur Barnabās unheñ un ilāhī nishānoñ aur mojizoñ ke bāre meñ batāne lage jo Allāh ne un kī mārifat Ġhairyahūdīyoñ ke darmiyān kie the. ¹³Jab un kī bāt khatm huī to Yāqūb ne kahā, “Bhāiyo, merī bāt sunēñ! ¹⁴Shamāūn ne bayān kiyā hai ki Allāh ne kis tarah pahlā qadam uṭhā kar Ġhairyahūdīyoñ par apnī fikrmandī kā izhār kiyā aur un meñ se apne lie ek qaum chun lī. ¹⁵Aur yih bāt nabīyoñ kī peshgoīyoñ ke bhī mutābiq hai. Chunāñche likhā hai,

¹⁶‘Is ke bād main wāpas ā kar

Dāūd ke tabāhshudā ghar ko nae sire se tāmīr karūñga,

main us ke khandarāt dubārā tāmīr karke bahāl karūñga

¹⁷tāki logoñ kā bachā-khuchā hissā aur wuh tamām qaumeñ

mujhe dḥundeñ jin par mere nām kā ṭhappā lagā hai.

Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī’

¹⁸balki yih use azal se mālūm hai.

¹⁹Yihī pesh-e-nazar rakh kar merī rāy yih hai ki ham un Ġhairyahūdīyoñ ko jo Allāh kī taraf rujū kar rahe haiñ ġhairzarūrī taklif

na deñ. ²⁰ Is ke bajāe behtar yih hai ki ham unheñ likh kar hidāyat deñ ki wuh in chīzoñ se parhez kareñ: aise khānoñ se jo butoñ ko pesh kie jāne se nāpāk haiñ, zinākārī se, aise jānwaroñ kā gosht khāne se jinheñ galā ghūñṭ kar mār diyā gayā ho aur ḡhūn khāne se. ²¹ Kyoñki Mūsawī shariyat kī munādī karne wāle kā nasloñ se har shahr meñ rah rahe haiñ. Jis shahr meñ bhī jāeñ har Sabat ke din shariyat kī tilawat kī jāti hai.”

Ġhairyahūdī Īmāndāroñ ke Nām Ḳhat

²² Phir rasūloñ aur buzurgoñ ne pūrī jamāt samet faislā kiya ki ham apne meñ se kuchh ādmī chun kar Paulus aur Barnabās ke hamrāh Shām ke shahr Antākiyā bhej deñ. Do ko chunā gayā jo bhāiyoñ meñ rāhnumā the, Yahūdāh Barsabbā aur Silās. ²³ Un ke hāth unhoñ ne yih ḡhat bhejā,

“Yarūshalam ke rasūloñ aur buzurgoñ kī taraf se jo āp ke bhāi haiñ.

Azīz Ġhairyahūdī bhāiyo jo Antākiyā, Shām aur Kilikiyā meñ rahte haiñ, assalāmu alaikum!

²⁴ Sunā hai ki ham meñ se kuchh logoñ ne āp ke pās ā kar āp ko pareshān karke bechain kar diyā hai, hālāñki ham ne unheñ nahīñ bhejā thā. ²⁵ Is lie ham sab is par muttāfiq hue ki kuchh ādmiyoñ ko chun kar apne pyāre bhāiyoñ Barnabās aur Paulus ke hamrāh āp ke pās bhejeñ. ²⁶ Barnabās aur Paulus aise log haiñ jinhoñ ne hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kī ḡhātīr apnī jān ḡhatre meñ ḡāl dī hai. ²⁷ Un ke sāthī Yahūdāh aur Silās haiñ jin ko ham ne is lie bhejā ki wuh zabānī bhī un bātoñ kī tasdīq kareñ jo ham ne likhī haiñ.

²⁸ Ham aur Rūhul-quds is par muttāfiq hue haiñ ki āp par siwāe in zarūrī bātoñ ke koī bojh na ḡāleñ: ²⁹ Butoñ ko pesh kiya gayā khānā mat khānā, ḡhūn mat khānā, aise jānwaroñ kā gosht mat khānā jo galā ghūñṭ kar mār die gae hoñ. Is ke alāwā zinākārī na kareñ. In chīzoñ se bāz raheñge to achchhā kareñge. Ḳhudā hāfiz.”

³⁰ Paulus, Barnabās aur un ke sāthī ruḡhsat ho kar Antākiyā chale gae. Wahāñ pahunch kar unhoñ ne jamāt ikatṭhī karke use ḡhat de diyā. ³¹ Use paṛh kar Īmāndār us ke hauslā-afzā paighām par ḡhush

hue. ³²Yahūdāh aur Silās ne bhi jo
 ʔhud nabī the bhāiyōn kī hauslā-
 afzāi aur mazbūti ke lie kāfi bāteñ
 kīñ. ³³Wuh kuchh der ke lie wahāñ
 ʔhahre, phir maqāmī bhāiyōn ne
 unheñ salāmatī se alwidā kahā tāki
 wuh bhejne wāloñ ke pās wāpas
 jā sakeñ. ³⁴[Lekin Silās ko wahāñ
 ʔhaharnā achchhā lagā.]

³⁵Paulus aur Barnabās ʔhud
 kuchh aur der Antākiyā meñ rahe.
 Wahāñ wuh bahut-se aur logōn ke
 sāth ʔhudāwand ke kalām kī tālīm
 dete aur us kī munādī karte rahe.

Paulus aur Barnabās Judā

Ho Jāte Haiñ

³⁶Kuchh dinoñ ke bād Paulus ne
 Barnabās se kahā, “Āo, ham muṛ
 kar un tamām shahroñ meñ jāeñ
 jahāñ ham ne ʔhudāwand ke kalām
 kī munādī kī hai aur wahāñ ke
 bhāiyōn se mulāqāt karke un kā
 hāl mālūm karen.” ³⁷Barnabās
 muttafiq ho kar Yūhannā Marqus
 ko sāth le jānā chāhtā thā, ³⁸lekin
 Paulus ne isrār kiya ki wuh sāth
 na jāe, kyonki Yūhannā Marqus
 pahle daure ke daurāñ hī Pamfiliyā
 meñ unheñ chhoṛ kar un ke sāth
 ʔhidmat karne se bāz āya thā. ³⁹Is

se un meñ itnā saḡht iḡhtilāf paidā
 huā ki wuh ek dūsre se judā ho
 gae. Barnabās Yūhannā Marqus ko
 sāth le kar jahāz meñ baiṭh gayā aur
 Qubrus chalā gayā, ⁴⁰jabki Paulus
 ne Silās ko ʔhidmat ke lie chun
 liyā. Maqāmī bhāiyōn ne unheñ
 ʔhudāwand ke fazl ke sapurd kiya
 aur wuh rawānā hue. ⁴¹Yōñ Paulus
 jamātoñ ko mazbūt karte karte
 Shām aur Kilikiyā meñ se guzarā.

Tīmuthiyus kā Chunāo

16 Chalte chalte wuh
 Dirbe pahuñchā, phir
 Lustrā. Wahāñ ek shāgird banām
 Tīmuthiyus rahtā thā. Us kī Yahūdī
 māñ imān lāi thi jabki bāp Yūnānī
 thā. ²Lustrā aur Ikuniyum ke
 bhāiyōn ne us kī achchhī riṇoṛṭ
 di, ³is lie Paulus use safr par apne
 sāth le jānā chāhtā thā. Us ilāqe
 ke Yahūdīyōn kā lihāz karke us ne
 Tīmuthiyus kā ʔhatnā karwāya,
 kyonki sab log is se wāqif the
 ki us kā bāp Yūnānī hai. ⁴Phir
 shahr bashahr jā kar unhoñ ne
 maqāmī jamātoñ ko Yarūshalam ke
 rasūloñ aur buzurgoñ ke wuh faisle
 pahuñchāe jin ke mutābiq zindagī
 guzārni thi. ⁵Yōñ jamāteñ imān

meñ mazbūt huññ aur tādād meñ
roz baroz baṛhtī gaññ.

Troās meñ Paulus kī Royā

⁶Rūhul-quds ne unheñ sūbā Āsiyā meñ kalām-e-muqaddas kī munādī karne se rok liyā, is lie wuh Farūgiyā aur Galatiyā ke ilāqe meñ se guzare. ⁷Mūsiyā ke qarīb ā kar unhoñ ne shimāl kī taraf sūbā Bithuniyā meñ dākḥil hone kī koshish kī. Lekin Īsā ke Rūh ne unheñ wahāñ bhī jāne na diyā, ⁸is lie wuh Mūsiyā meñ se guzar kar bandargāh Troās pahuñche. ⁹Wahāñ Paulus ne rāt ke waqt royā dekhī jis meñ shimālī Yūnān meñ wāqe sūbā Makiduniyā kā ek ādmī khaṛā us se iltamās kar rahā thā, “Samundar ko pār karke Makiduniyā āeñ aur hamārī madad karen!” ¹⁰Jyoñ hī us ne yih royā dekhī ham Makiduniyā jāne kī taiyāriyāñ karne lage. Kyoñki ham ne royā se yih natijā nikālā ki Allāh ne hameñ us ilāqe ke logoñ ko ḡhushḡhabrī sunāne ke lie bulāyā hai.

Filippī meñ Ludiya kī Tabdīlī

¹¹Ham Troās meñ jahāz par sawār ho kar sidhe Jazīrā-e-Samutrāke ke lie rawānā hue. Phir agle din āge nikal kar Nayāpulis pahuñche. ¹²Wahāñ jahāz se utar kar ham Filippī chale gae. Jo sūbā Makiduniyā ke us zile kā sadr shahr thā aur Romī nauābādī thā. Is shahr meñ ham kuchh din ṭahre. ¹³Sabat ke din ham shahr se nikal kar dariyā ke kināre gae. Jahāñ hamārī tawaqqo thī ki Yahūdī duā ke lie jamā hoñge. Wahāñ ham baiṭh kar kuchh ḡhawātīn se bāt karne lage jo ikaṭṭhī huī thiñ. ¹⁴Un meñ se Thuātīrā Shahr kī ek aurat thī jis kā nām Ludiya thā. Us kā peshā qīmtī arḡhawānī rang ke kapṛe kī tijārat thā aur wuh Allāh kī parastish karne wālī ḡhairiyahūdī thī. ḡhudāwand ne us ke dil ko khol diyā, aur us ne Paulus kī bātoñ par tawajjuh dī. ¹⁵Us ke aur us ke ghar wāloñ ke baptismā lene ke bād us ne hameñ apne ghar meñ ṭaharne kī dāwat dī. Us ne kahā, “Agar āp samajhte haiñ ki main wāqai ḡhudāwand par imān lāi huñ to mere ghar ā kar ṭahreñ.” Yoñ us ne hameñ majbūr kiya.

Filippī kī Jel Meñ

¹⁶ Ek din ham duā kī jagah kī taraf jā rahe the kī hamārī mulāqāt ek launḍī se huī jo ek badrūh ke zariye logon kī qismat kā hāl batātī thī. Is se wuh apne mālīkon ke lie bahut-se paise kamātī thī. ¹⁷ Wuh Paulus aur hamāre pīchhe paṛ kar chīḵh chīḵh kar kahne lagī, “Yīh ādmī Allāh T’ālā ke ḵhādīm haiñ jo āp ko najāt kī rāh batāne āe haiñ.” ¹⁸ Yīh silsilā roz baroz jāri rahā. Āḵhirkār Paulus tang ā kar muṛā aur badrūh se kahā, “Maiñ tujhe Īsā Masīh ke nām se hukm detā hūñ kī laṛkī meñ se nikal jā!” Usī lamhe wuh nikal gai.

¹⁹ Us ke mālīkon ko mālūm huā kī paise kamāne kī ummīd jāti rahī to wuh Paulus aur Sīlās ko pakaṛ kar chauk meñ baiṭhe iqtidār rakhne wālon ke sāmne ghasīṭ le gae. ²⁰ Unheñ majistreṭon ke sāmne pesh karke wuh chillāne lage, “Yīh ādmī hamāre shahr meñ halchal paidā kar rahe haiñ. Yīh Yahūdī haiñ ²¹ aur aise rasm-o-riwāj kā prachār kar rahe haiñ jinheñ qabūl karnā aur adā karnā ham Romiyon ke lie jāyẓ nahīñ.” ²² Hujūm bhī ā

milā aur Paulus aur Sīlās ke ḵhilāf bāteñ karne lagā.

Is par majistreṭon ne hukm diyā kī un ke kapṛe utāre aur unheñ lāṭhī se mārā jāe. ²³ Unhon ne un kī ḵhūb piṭāi karwā kar unheñ qaidḵhāne meñ ḍāl diyā aur dāroḡhe se kahā kī ehtiyāt se un kī pahrādārī karo. ²⁴ Chunāñche us ne unheñ jel ke sab se andarūñi hisse meñ le jā kar un ke pāñw kāṭh meñ ḍāl die.

²⁵ Ab aisā huā kī Paulus aur Sīlās ādhī rāt ke qarīb duā kar rahe aur Allāh kī tamjīd ke gīt gā rahe the aur bāqī qaidī sun rahe the. ²⁶ Achānak baṛā zalzalā āyā aur qaidḵhāne kī pūrī imārat buniyādon tak hīl gai. Fauran tamām darwāze khul gae aur tamām qaidiyon kī zanjireñ khul gain. ²⁷ Dāroḡhā jāg uṭhā. Jab us ne dekhā kī jel ke darwāze khule haiñ to wuh apnī talwār nikāl kar ḵhudkushī karne lagā, kyonki aisā lag rahā thā kī qaidī farār ho gae haiñ. ²⁸ Lekin Paulus chillā uṭhā, “Mat karen! Apne āp ko nuqsān na pahuñchāeñ. Ham sab yihīñ haiñ.”

²⁹ Dāroḡhe ne charāḡh mangwā liyā aur bhāḡ kar andar āyā. Larazte larazte wuh Paulus aur Sīlās ke sāmne gir gayā. ³⁰ Phir unheñ bāhar le jā kar us ne pūchhā,

“Sāhibo, mujhe najāt pāne ke lie kyā karnā hai?”

³¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand Īsā par imān lāen to āp aur āp ke gharāne ko najāt milegī.” ³² Phir unhoñ ne use

aur us ke tamām ghar wāloñ ko Ḳhudāwand kā kalām sunāyā.

³³ Aur rāt kī usī gharī dāroḡhe ne unheñ le jā kar un ke zaḡhmoñ ko dhoyā. Is ke bād us kā aur us ke sāre ghar wāloñ kā baptismā huā.

³⁴ Phir us ne unheñ apne ghar meñ lā kar khānā khilāyā. Allāh par imān lāne ke bāis us ne aur us ke tamām ghar wāloñ ne baṛī ḡhushi manāi.

³⁵ Jab dīn chaṛhā to majisṭreṭoñ ne apne afsaroñ ko dāroḡhe ke pās bhijwā diyā ki wuh Paulus aur Silās ko rihā kare.

³⁶ Chunāñche dāroḡhe ne Paulus ko un kā paighām pahuñchā diyā, “Majisṭreṭoñ ne hukm diyā hai ki āp aur Silās ko rihā kar diyā jāe. Ab nikal kar salāmati se chale jāen.”

³⁷ Lekin Paulus ne etarāz kiyā. Us ne un se kahā, “Unhoñ ne hameñ awām ke sāmne hī aur adālat meñ pesh kie baḡhair mār kar jel meñ ḡāl diyā hai hālāñki ham Romī shahrī haiñ. Aur ab wuh hameñ

chupke se nikālnā chāhte haiñ? Hargiz nahīñ! Ab wuh ḡhud āen aur hameñ bāhar le jāen.”

³⁸ Afsaroñ ne majisṭreṭoñ ko yih ḡhabar pahuñchāi. Jab unheñ mālūm huā ki Paulus aur Silās Romī shahrī haiñ to wuh ḡhabrā gae. ³⁹ Wuh ḡhud unheñ samjhāne ke lie āe aur jel se bāhar lā kar guzārish kī ki shahr ko chhoṛ deñ. ⁴⁰ Chunāñche Paulus aur Silās jel se nikal āe. Lekin pahle wuh Ludiyā ke ghar gae jahāñ wuh bhāiyoñ se mile aur un kī hauslā-afzāi kī. Phir wuh chale gae.

Thissalunīke Meñ

17 Amfipulis aur Apulloniya se ho kar Paulus aur Silās Thissalunīke Shahr pahuñch gae jahāñ Yahūdī ibādatḡhānā thā. ² Apnī ādat ke mutābiq Paulus us meñ gayā aur lagātār tīn Sabatoñ ke daurān kalām-e-muqaddas se dalāyl de de kar Yahūdiyoñ ko qāyl karne kī koshish kartā rahā. ³ Us ne kalām-e-muqaddas kī tashrīh karke sābit kiyā ki Masīh kā dukh uṭhānā aur murdoñ meñ se jī uṭhnā lāzim thā. Us ne kahā, “Jis Īsā kī main ḡhabar de rahā hūñ,

wuhī Masīh hai.” ⁴Yahūdiyon meñ se kuchh qāyl ho kar Paulus aur Silās se wābastā ho gae. Jin meñ khudātars Yūnāniyon kī barī tādād aur bārasūkh khawātīn bhī sharik thiñ.

⁵Yih dekh kar bāqī Yahūdī hasad karne lage. Unhoñ ne galiyon meñ āwārā phirne wāle kuchh sharīr ādmī ikatthe karke julūs nikālā aur shahr meñ halchal machā dī. Phir Yāson ke ghar par hamlā karke unhoñ ne Paulus aur Silās ko dhūndā tāki unheñ awāmī ijlās ke sāmne pesh karen. ⁶Lekin wuh wahāñ nahīñ the, is lie wuh Yāson aur chand ek aur imāndār bhāiyan ko shahr ke majistreton ke sāmne lāe. Unhoñ ne chīkh kar kahā, “Yih log pūrī duniyā meñ garbar paidā kar rahe haiñ aur ab yahāñ bhī ā gae haiñ. ⁷Yāson ne unheñ apne ghar meñ thahrāyā hai. Yih sab shahanshāh ke ahkām kī khilāfwarzī kar rahe haiñ, kyonki yih kisī aur ko bādshāh mānte haiñ jis kā nām Īsā hai.” ⁸Is tarah kī bāton se unhoñ ne hujūm aur majistreton meñ barā hangāmā paidā kiyā. ⁹Chunāñche majistreton ne Yāson aur dūson se

zamānat lī aur phir unheñ chhor diyā.

Beriyā Meñ

¹⁰Usī rāt bhāiyan ne Paulus aur Silās ko Beriyā bhej diyā. Wahāñ pahuñch kar wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ gae. ¹¹Yih log Thissalunike ke Yahūdiyon kī nisbat zyādā khule zahan ke the. Yih bare shauq se Paulus aur Silās kī bāteñ sunte aur roz baroz kalām-e-muqaddas kī taftish karte rahe ki kyā wāqāī aisā hai jaisā hamēñ batāyā jā rahā hai? ¹²Natiye meñ in meñ se bahut-se Yahūdī imān lāe aur sāth sāth bahut-sī bārasūkh Yūnānī khawātīn aur mard bhī. ¹³Lekin phir Thissalunike ke Yahūdiyon ko yih khabar milī ki Paulus Beriyā meñ Allāh kā kalām sunā rahā hai. Wuh wahāñ bhī pahuñche aur logon ko uksā kar halchal machā dī. ¹⁴Is par bhāiyan ne Paulus ko fauran sāhil par bhej diyā, lekin Silās aur Tīmuthiyus Beriyā meñ pīchhe rah gae. ¹⁵Jo ādmī Paulus ko sāhil tak pahuñchāne āe the wuh us ke sāth Athene tak gae. Wahāñ wuh use chhor kar wāpas chale

gae. Un ke hāth Paulus ne Silās aur Tīmuthiyus ko khabar bheji ki jitnī jaldī ho sake Beriyyā ko chhoṛ kar mere pās ā jāen.

Athene Meñ

¹⁶ Athene Shahr meñ Silās aur Tīmuthiyus kā intazār karte karte Paulus baṛe josh meñ ā gayā, kyonki us ne dekhā ki pūrā shahr butoñ se bharā huā hai.

¹⁷ Wuh Yahūdī ibādatkḥāne meñ jā kar Yahūdīyon aur kḥudātars Ġhairyahūdīyon se bahs karne lagā. Sāth sāth wuh rozānā chauk meñ bhī jā kar wahān par maujūd logoñ se guftgū kartā rahā.

¹⁸ Ipikūrī aur Stoikī falsafī^a bhī us se bahs karne lage. Jab Paulus ne unheñ Īsā aur us ke jī uṭhne kī kḥushkhabrī sunāi to bāz ne pūchhā, “Yih bakwāsī in bātoñ se kyā kahnā chāhtā hai jo is ne idhar-udhar se chun kar joṛ dī haiñ?”

Dūsroñ ne kahā, “Lagtā hai ki wuh ajnabī dewatāoñ kī khabar de rahā hai.” ¹⁹ Wuh use sāth le kar shahr kī majlis-e-shūrā meñ gae jo Ariyopagus nāmī pahārī par mun’aqid hotī thī. Unhoñ ne

darḥāst kī, “Kyā hameñ mālūm ho saktā hai ki āp kaun-sī nāi tālīm pesh kar rahe haiñ? ²⁰ Āp to hameñ ajīb-o-gharīb bāteñ sunā rahe haiñ. Ab ham un kā sahīh matlab jānanā chāhte haiñ.” ²¹ (Bāt yih thī ki Athene ke tamām bāshinde shahr meñ rahne wāle pardesiyoñ samet apnā pūrā waqt is meñ sarf karte the ki tāzā tāzā kḥayālāt suneñ yā sunāen.)

²² Paulus majlis meñ kharā huā aur kahā, “Athene ke hazarāt, main deḥtā hūñ ki āp har lihāz se bahut mazhabī log haiñ. ²³ Kyonki jab main shahr meñ se guzar rahā thā to un chizoñ par ghaur kiyā jin kī pūjā āp karte haiñ. Chalte chalte main ne ek aisī qurbāngāh bhī dekhī jis par likhā thā, ‘Nāmālūm Kḥudā kī Qurbāngāh.’ Ab main āp ko us Kḥudā kī khabar detā hūñ jis kī pūjā āp karte to haiñ magar āp use jānte nahīñ. ²⁴ Yih wuh Kḥudā hai jis ne duniyā aur us meñ maujūd har chīz kī taḥliq kī. Wuh āsmān-o-zamīn kā mālīk hai, is lie wuh insānī hāthoñ ke banāe hue mandiroñ meñ sukūnat nahīñ kartā. ²⁵ Aur insānī hāth us

^a Yānī Rawāqiyat ke falsafī.

kī k̄hidmat nahīn kar sakte, kyonki use koī bhī chīz darkār nahīn hotī. Is ke bajāe wuhī sab ko zindagī aur sāns muhaiyā karke un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā hai. ²⁶ Usī ne ek shaḡhs ko k̄halaq kiyā tāki duniyā kī tamām qaumeñ us se nikal kar pūrī duniyā meñ phail jāeñ. Us ne har qaum ke auqāt aur sarhaddeñ bhī muqarrar kiñ. ²⁷ Maqsad yih thā ki wuh K̄hudā ko talāsh kareñ. Ummīd yih thī ki wuh ṭaṭol ṭaṭol kar use pāeñ, agarche wuh ham meñ se kisī se dūr nahīn hotā. ²⁸ Kyonki us meñ ham jīte, harkat karte aur wujūd rakhte haiñ. Āp ke apne kuchh shāyroñ ne bhī farmāyā hai, ‘Ham bhī us ke farzand haiñ.’ ²⁹ Ab chūnki ham Allāh ke farzand haiñ is lie hamārā us ke bāre meñ tasawwur yih nahīn honā chāhie ki wuh sone, chāñdī yā patthar kā koī mujassamā ho jo insān kī mahārat aur ḍizāyn se banāyā gayā ho. ³⁰ Māzī meñ K̄hudā ne is qism kī jahālat ko nazarandāz kiyā, lekin ab wuh har jagah ke logoñ ko taubā kā hukm detā hai. ³¹ Kyonki us ne ek din muqarrar kiyā hai jab wuh insāf se duniyā kī adālat karegā. Aur wuh yih adālat ek shaḡhs kī mārifat karegā jis ko wuh muta’ayyin kar

chukā hai aur jis kī tasdīq us ne is se kī hai ki us ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā hai.”

³² Murdoñ kī qiyāmat kā zikr sun kar bāz ne Paulus kā mazāq uṛāyā. Lekin bāz ne kahā, “Ham kisī aur waqt is ke bāre meñ āp se mazīd sunanā chāhte haiñ.” ³³ Phir Paulus majlis se nikal kar chalā gayā. ³⁴ Kuchh log us se wābastā ho kar imān le āe. Un meñ se majlis-e-shūrā kā membar Diyonisiyus thā aur ek aurat banām Damaris. Kuchh aur bhī the.

Kurinthus Meñ

18 Is ke bād Paulus Athene ko chhoṛ kar Kurinthus Shahr āyā. ² Wahāñ us kī mulāqāt ek Yahūdī se hui jis kā nām Akwilā thā. Wuh Puntus kā rahne wālā thā aur thoṛī der pahle apnī biwī Priskillā samet Itālī se āyā thā. Wajah yih thī ki shahanshāh Klaudiyus ne hukm sādīr kiyā thā ki tamām Yahūdī Rom ko chhoṛ kar chale jāeñ. Un logoñ ke pās Paulus gayā ³ aur chūnki un kā peshā bhī k̄haime silāi karnā thā is lie wuh un ke ghar ṭhahar kar rozī kamāne lagā. ⁴ Sāth sāth us ne har Sabat

ko Yahūdī ibādatḵhāne meñ tālīm de kar Yahūdiyoñ aur Yūnāniyoñ ko qāyl karne kī koshish kī.

⁵Jab Silās aur Tīmuthiyus Makiduniyā se āe to Paulus apnā pūrā waqt kalām sunāne meñ sarf karne lagā. Us ne Yahūdiyoñ ko gawāhī dī ki Īsā kalām-e-muqaddas meñ bayān kiyā gayā Masih hai. ⁶Lekin jab wuh us kī muḵhālafat karke us kī tazlīl karne lage to us ne ehtijāj meñ apne kapṛoñ se gard jhār kar kahā, “Āp ḵhud apnī halākat ke zimmedār haiñ, main bequsūr hūñ. Ab se main Ġhairyahūdiyoñ ke pās jāyā karūnga.” ⁷Phir wuh wahāñ se nikal kar ibādatḵhāne ke sāth wāle ghar meñ gayā. Wahāñ Titus Yūstus rahtā thā jo Yahūdī nahīñ thā, lekin Ḵhudā kā ḵhauf māntā thā. ⁸Aur Krispus jo ibādatḵhāne kā rāhnumā thā apne gharāne samet Ḵhudāwand par imān lāyā. Kurinthus ke bahut sāre aur logoñ ne bhi jab Paulus kī bāteñ sunīñ to imān lāe aur baptismā liyā.

⁹Ek rāt Ḵhudāwand royā meñ Paulus se hamkalām huā, “Mat ḍar! Kalām kartā jā aur ḵhāmosh na ho, ¹⁰kyoñki main tere sāth hūñ. Koī hamlā karke tujhe nuqsān nahīñ

pahuñchāegā, kyoñki is shahr meñ mere bahut-se log haiñ.” ¹¹Phir Paulus mazīd ḍerh sāl wahāñ ṭhahar kar logoñ ko Allāh kā kalām sikhātā rahā.

¹²Un dinoñ meñ jab Galliyo sūbā Aḵhayā kā gawarnar thā to Yahūdī muttahid ho kar Paulus ke ḵhilāf jamā hue aur use adālat meñ Galliyo ke sāmne lāe. ¹³Unhoñ ne kahā, “Yih ādmī logoñ ko aise tarīqe se Allāh kī ibādat karne par uksā rahā hai jo hamārī shariāt ke ḵhilāf hai.”

¹⁴Paulus jawāb meñ kuchh kahne ko thā ki Galliyo ḵhud Yahūdiyoñ se muḵhātib huā, “Suneñ, Yahūdī mardo! Agar āp kā ilzām koī nāinsāfi yā sangīn jurm hotā to āp kī bāt qābil-e-bardāshst hotī. ¹⁵Lekin āp kā jhagaṛā mazhabī tālīm, nāmoñ aur āp kī Yahūdī shariāt se tālluq rakhtā hai, is lie use ḵhud hal karen. Main is muāmale meñ faislā karne ke lie taiyār nahīñ hūñ.” ¹⁶Yih kah kar us ne unheñ adālat se bhagā diyā. ¹⁷Is par hujūm ne Yahūdī ibādatḵhāne ke rāhnumā Sosthines ko pakaṛ kar adālat ke sāmne us kī piṭāi kī. Lekin Galliyo ne parwā na kī.

Antākiyā tak Wāpasī kā Safr

¹⁸ Is ke bād bhī Paulus bahut dīn Kurinthus meñ rahā. Phir bhāiyōñ ko ḡhairbād kah kar wuh qarīb ke shahr Kinkhriyā gayā jahāñ us ne kisī mannat ke pūre hone par apne sar ke bāl muñḡwā die. Is ke bād wuh Priskillā aur Akwilā ke sāth jahāz par sawār ho kar Mulk-e-Shām ke lie rawānā huā.

¹⁹ Pahle wuh Ifisus pahuñche jahāñ Paulus ne Priskillā aur Akwilā ko chhoṛ diyā. Wahāñ bhī us ne Yahūdī ibādatḡhāne meñ jā kar Yahūdiyōñ se bahs kī. ²⁰ Unhoñ ne us se darḡhāst kī ki mazīd waqt un ke sāth guzāre, lekin us ne inkār kiyā ²¹ aur unheñ ḡhairbād kah kar kahā, “Agar Allāh kī marzī ho to main āp ke pās wāpas āūḡḡā.” Phir wuh jahāz par sawār ho kar Ifisus se rawānā huā.

²² Safr karte karte wuh Qaisariyā pahuñch gayā, jahāñ se wuh Yarūshalam jā kar maḡāmī jamāt se milā. Is ke bād wuh Antākiyā wāpas chalā gayā ²³ jahāñ wuh kuchh der ṡhahrā. Phir āge nikal kar wuh Galatiyā aur Farūḡiyā ke ilāqe meñ se guzarte hue wahāñ ke tamām imāndāroñ ko mazbūt kartā gayā.

Apullos Ifisus aur Kurinthus Meñ

²⁴ Itne meñ ek fasīh Yahūdī jise kalām-e-muḡaddas kā zabardast ilm thā Ifisus pahuñch gayā thā. Us kā nām Apullos thā. Wuh Misr ke shahr Iskandariyā kā rahne wālā thā. ²⁵ Use ḡhudāwand kī rāh ke bāre meñ tālīm dī ḡāī thī aur wuh baṛī sargarmī se logoñ ko Īsā ke bāre meñ sikhātā rahā. Us kī yih tālīm sahīh thī agarche wuh abhī tak sirf Yahyā kā baptismā jāntā thā. ²⁶ Ifisus ke Yahūdī ibādatḡhāne meñ wuh baṛī dilerī se kalām karne lagā. Yih sun kar Priskillā aur Akwilā ne use ek taraf le jā kar us ke sāmne Allāh kī rāh ko mazīd tafsīl se bayān kiyā. ²⁷ Apullos sūbā Aḡhayā jāne kā ḡhayāl rakhtā thā to Ifisus ke bhāiyōñ ne us kī hauslā-afzāī kī. Unhoñ ne wahāñ ke shāḡirdoñ ko ḡhat likhā ki wuh us kā istaḡbāl karen. Jab wuh wahāñ pahuñchā to un ke lie baṛī madad kā bāis banā jo Allāh ke fazl se imān lāe the, ²⁸ kyoñki wuh alāniyā mubāhasoñ meñ zabardast dalāyl se Yahūdiyōñ par ḡhālīb āyā aur kalām-e-muḡaddas se sābit kiyā ki Īsā Masih hai.

Paulus Ifisus Meñ

19 Jab Apullos Kurinthus meñ ṭhahrā huā thā to Paulus Eshiyā-e-kūchak ke andarūnī ilāqe meñ se safr karte karte sāhili shahr Ifisus meñ āyā. Wahān use kuchh shāgird mile ² jin se us ne pūchhā, “Kyā āp ko imān lāte waqt Rūhul-quds milā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahīn, ham ne to Rūhul-quds kā zikr tak nahīn sunā.”

³ Us ne pūchhā, “To āp ko kaun-sā baptismā diyā gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahyā kā.”

⁴ Paulus ne kahā, “Yahyā ne baptismā diyā jab logoñ ne taubā kī. Lekin us ne ḡhud unheñ batāyā, ‘Mere bād āne wāle par imān lāo, yānī Īsā par.’”

⁵ Yih sun kar unhoñ ne Ḳhudāwand Īsā ke nām par baptismā liyā. ⁶ Aur jab Paulus ne apne hāth un par rakhe to un par Rūhul-quds nāzil huā, aur wuh ḡhairzabāneñ bolne aur nabuwwat karne lage. ⁷ In ādmiyoñ kī kul tādād taqrīban bārah thī.

⁸ Paulus Yahūdī ibādatḡhāne meñ gayā aur tīn mahīne ke daurān Yahūdiyoñ se dilerī se bāt kartā

rahā. Un ke sāth bahs karke us ne unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ qāyl karne kī koshish kī. ⁹ Lekin kuchh aṛ gae. Wuh Allāh ke tābe na hue balki awām ke sāmne hī Allāh kī rāh ko burā-bhalā kahne lage. Is par Paulus ne unheñ chhoṛ diyā. Shāgirdoñ ko bhī alag karke wuh un ke sāth Turannus ke laikchar hāl meñ jamā huā kartā thā jahān wuh rozānā unheñ tālim detā rahā. ¹⁰ Yih silsilā do sāl tak jāri rahā. Yoñ sūbā Āsiyā ke tamām logoñ ko Ḳhudāwand kā kalām sunane kā mauqā milā, ḡhāh wuh Yahūdī the yā Yūnānī.

Rāhnumā Imām Skiwā ke Sāt Beṭe

¹¹ Allāh ne Paulus kī mārifat ḡhairmāmūlī mojize kie, ¹² yahān tak ki jab rūmāl yā epran us ke badan se lagāne ke bād marizoñ par rakhe jāte to un kī bīmāriyān jāti rahtīn aur badrūheñ nikal jātīn. ¹³ Wahān kuchh aise Yahūdī bhī the jo jagah jagah jā kar badrūheñ nikālthe. Ab wuh badrūhoñ ke bandhan meñ phañse logoñ par Ḳhudāwand Īsā kā nām istemāl karne kī koshish karke kahne lage, “Main tujhe us Īsā ke nām se

nikalne kā hukm detā hūn jis ki munādī Paulus kartā hai.” ¹⁴ Ek Yahūdī rāhnumā imām banām Skiwā ke sāt beṭe aisā karte the.

¹⁵ Lekin ek dafā jab yihī koshish kar rahe the to badrūh ne jawāb diyā, “Īsā ko to main jāntī hūn aur Paulus ko bhī, lekin tum kaun ho?”

¹⁶ Phir wuh ādmī jis meñ badrūh thī un par jhapṭ kar sab par ḡhālīb ā gayā. Us kā un par itnā saḡht hamlā huā ki wuh nange aur zaḡhmī hālat meñ bhāḡ kar us ghar se nikal gae. ¹⁷ Is wāqiye kī ḡhabar Ifisus ke tamām rahne wāle Yahūdiyyoñ aur Yūnāniyoñ meñ phail gai. Un par ḡhauf tāri huā aur Ḳhudāwand Īsā ke nām kī tāzīm huī. ¹⁸ Jo imān lāe the un meñ se bahuteroñ ne ā kar alāniyā apne gunāhoñ kā iqrār kiyā. ¹⁹ Jādūgarī karne wāloñ kī baṛī tādād ne apnī jādūmantar kī kitābeñ ikaṭṭhī karke awām ke sāmne jalā diñ. Pūri kitāboñ kā hisāb kiyā gayā to un kī kul raqam chāñdī ke pachās hazār sikke thī. ²⁰ Yoñ Ḳhudāwand kā kalām zabardast tarīqe se baṛhtā aur zor pakartā gayā.

Ifisus meñ Hangāmā

²¹ In wāqiyāt ke bād Paulus ne Makiduniyā aur Aḡhayā meñ se guzar kar Yarūshalam jāne kā faislā kiyā. Us ne kahā, “Is ke bād lāzim hai ki main Rom bhī jāūñ.” ²² Us ne apne do madadgāroñ Tīmuthiyus aur Irāstus ko āge Makiduniyā bhej diyā jabki wuh ḡhud mazīd kuchh der ke lie sūbā Āsiyā meñ ṭaharrā rahā.

²³ Taqrīban us waqt Allāh kī rāh ek shadīd hangāme kā bāis ho gai.

²⁴ Yih yoñ huā, Ifisus meñ ek chāñdī kī ashyā banāne wālā rahtā thā jis kā nām Demetriyus thā. Wuh chāñdī se Artamis dewī ke mandir banwātā thā, aur us ke kām se dastkāroñ kā kārobār ḡhūb chaltā thā. ²⁵ Ab us ne is kām se tālluq rakhne wāle dīgar dastkāroñ ko jamā karke un se kahā, “Hazarāt, āp ko mālūm hai ki hamārī daulat is kārobār par munhasir hai. ²⁶ Āp ne yih bhī dekh aur sun liyā hai ki is ādmī Paulus ne na sirf Ifisus balki taqrīban pūre sūbā Āsiyā meñ bahut-se logoñ ko bhaṭkā kar qāyl kar liyā hai ki hāthoñ ke bane dewatā haqīqat meñ dewatā nahīñ hote. ²⁷ Na sirf yih ḡhatrā hai

ki hamāre kārobār kī badnāmī ho balki yih bhī ki azīm dewī Artamis ke mandir kā asar-o-rasūkh jātā rahegā, ki Artamis khud jis kī pūjā sūbā Āsiyā aur pūrī duniyā meñ kī jātī hai apnī azmat kho baiṭhe.”

²⁸ Yih sun kar wuh taish meñ ā kar chīkhne-chillāne lage, “Ifisiyon kī Artamis dewī azīm hai!” ²⁹ Pūre shahr meñ halchal mach gai. Logoñ ne Paulus ke Makiduni hamsafr Gayus aur Aristarkhus ko pakaṛ liyā aur mil kar tamāshāgāh meñ dauṛe āe. ³⁰ Yih dekh kar Paulus bhī awām ke is ijlās meñ jānā chāhtā thā, lekin shāgirdon ne use rok liyā. ³¹ Isī tarah us ke kuchh doston ne bhī jo sūbā Āsiyā ke afsar the use khabar bhej kar minnat kī ki wuh na jāe. ³² Ijlās meñ baṛī afrā-tafrī thī. Kuchh yih chīkh rahe the, kuchh wuh. Zyādātar log jamā hone kī wajah jānte bhī na the. ³³ Yahūdiyon ne Sikandar ko āge kar diyā. Sāth sāth hujūm ke kuchh log use hidāyāt dete rahe. Us ne hāth se khāmosh ho jāne kā ishārā kiyā tāki wuh ijlās ke sāmne apnā difā kare. ³⁴ Lekin jab unhoñ ne jān liyā ki wuh Yahūdī hai to wuh taqribān do ghanṭon tak chillā kar

nārā lagāte rahe, “Ifisus kī Artamis dewī azīm hai!”

³⁵ Ākhirkār baldiyā kā chif saikraṭarī unheñ khāmosh karāne meñ kāmyāb huā. Phir us ne kahā, “Ifisus ke hazarāt, kis ko mālūm nahīn ki Ifisus azīm Artamis dewī ke mandir kā muhāfiz hai! Pūrī duniyā jāntī hai ki ham us ke us mujassame ke nigarān haiñ jo āsmān se gir kar hamāre pās pahuñch gayā. ³⁶ Yih haqīqat to nāqābil-e-inkār hai. Chunāñche lāzim hai ki āp chup-chāp raheñ aur jaldbāzī na kareñ. ³⁷ Āp yih ādmī yahān lāe haiñ hālāñki na to wuh mandiron ko lūṭne wāle haiñ, na unhoñ ne dewī kī behurmatī kī hai. ³⁸ Agar Demetriyus aur us ke sāth wāle dastkāron kā kisī par ilzām hai to is ke lie kachahriyāñ aur gawarnar hote haiñ. Wahāñ jā kar wuh ek dūse se muqaddamā laṛeñ. ³⁹ Agar āp mazīd koī muāmalā pesh karnā chāhte haiñ to use hal karne ke lie qānūnī majlis hotī hai. ⁴⁰ Ab ham is khatre meñ haiñ ki āj ke wāqiyāt ke bāis ham par fasād kā ilzām lagāyā jāegā. Kyonki jab ham se pūchhā jāegā to ham is qism ke betartīb aur nājāyz ijtimā kā koī jawāz pesh

nahīn kar sakeṅge.” ⁴¹Yih kah kar us ne ijlās ko barḵhāst kar diyā.

Makiduniyā aur Aḵhayā Meñ

20 Jab shahr meñ afrā-tafri ḵhatm huī to Paulus ne shāgirdoñ ko bulā kar un kī hauslā-afzāi kī. Phir wuh unheñ ḵhairbād kah kar Makiduniyā ke lie rawānā huā. ²Wahān pahuñch kar us ne jagah bajagah jā kar bahut-sī bātoñ se imāndāroñ kī hauslā-afzāi kī. Yoñ chalte chalte wuh Yūnān pahuñch gayā ³jahāñ wuh tīn mäh tak ṭhahrā. Wuh Mulk-e-Shām ke lie jahāz par sawār hone wālā thā ki patā chalā ki Yahūdiyoñ ne us ke ḵhilāf sāzish kī hai. Is par us ne Makiduniyā se ho kar wāpas jāne kā faislā kiyā. ⁴Us ke kaī hamsafr the: Beriyyā se Purus kā beṭā Sopatrus, Thissalunīke se Aristarḵhus aur Sikundus, Dirbe se Gayus, Tīmuthiyus aur sūbā Āsiyā se Tuḵhikus aur Trufimus. ⁵Yih ādmī āge nikal kar Troās chale gae jahāñ unhoñ ne hamārā intazār kiyā. ⁶Beḵhamirī Roṭī kī Īd ke bād ham Filippī ke qarīb jahāz par sawār hue aur pāñch din ke bād un

ke pās Troās pahuñch gae. Wahān ham sāt din rahe.

Troās meñ Paulus kī

Alwidāi Miṭṭing

⁷Itwār ko ham Ashā-e-Rabbānī manāne ke lie jamā hue. Paulus logoñ se bāt karne lagā aur chūñki wuh agle din rawānā hone wālā thā is lie wuh ādhī rāt tak boltā rahā. ⁸Ūpar kī manzil meñ jis kamre meñ ham jamā the wahān bahut-se charāgh jal rahe the. ⁹Ek jawān khīrkī kī dahliz par baiṭhā thā. Us kā nām Yūtiḵhus thā. Jyoñ jyoñ Paulus kī bāteñ lambī hoti jā rahī thiñ us par nīnd ḡhālib āti jā rahī thī. Āḵhirkār wuh gahrī nīnd meñ tīsri manzil se zamīn par gir gayā. Jab logoñ ne nīche pahuñch kar use zamīn par se uṭhāyā to wuh jāñ bahaq ho chukā thā. ¹⁰Lekin Paulus utar kar us par jhuk gayā aur use apne bāzuoñ meñ le liyā. Us ne kahā, “Mat ghabraēñ, wuh zindā hai.” ¹¹Phir wuh wāpas ūpar ā gayā, Ashā-e-Rabbānī manāi aur khānā khāyā. Us ne apnī bāteñ pau phatne tak jāri rakhīñ, phir rawānā huā. ¹²Aur unhoñ ne jawān ko

zindā hālat meñ wahāñ se le kar bahut tasallī pāi.

Troās se Miletus Tak

¹³Ham āge nikal kar Assus ke lie jahāz par sawār hue. Ḳhud Paulus ne intazām karwāyā thā ki wuh paidal jā kar Assus meñ hamāre jahāz par āegā. ¹⁴Wahāñ wuh ham se milā aur ham use jahāz par lā kar Matulene pahuñche. ¹⁵Agle din ham ḳhiyus ke jazīre se guzare. Us se agle din ham Sāmus ke jazīre ke qarīb āe. Is ke bād ke din ham Miletus pahuñch gae. ¹⁶Paulus pahle se faislā kar chukā thā ki main Ifisus meñ nahīñ ṭhahrūnga balki āge niklūngā, kyonki wuh jaldī meñ thā. Wuh jahāñ tak mumkin thā Pantikust kī Īd se pahle pahle Yarūshalam pahuñchnā chāhtā thā.

Ifisus ke Buzurgoñ ke lie Paulus kī Alwidāi Taqrīr

¹⁷Miletus se Paulus ne Ifisus kī jamāt ke buzurgoñ ko bulā liyā. ¹⁸Jab wuh pahuñche to us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki main sūbā Āsiyā meñ pahlā qadam uṭhāne se le kar pūrā waqt āp ke sāth kis

tarah rahā. ¹⁹Main ne baṛī inkisārī se Ḳhudāwand kī ḳhidmat kī hai. Mujhe bahut ānsū bahāne paṛe aur Yahūdiyoñ kī sāzishoñ se mujh par bahut āzmāisheñ āiñ. ²⁰Main ne āp ke fāyde kī koī bhī bāt āp se chhupāe na rakhī balki āp ko alāniyā aur ghar ghar jā kar tālim detā rahā. ²¹Main ne Yahūdiyoñ ko Yūnāniyoñ samet gawāhī dī ki unheñ taubā karke Allāh kī taraf ruḳ karne aur hamāre Ḳhudāwand Īsā par imān lāne kī zarūrat hai. ²²Aur ab main Rūhul-quds se bandhā huā Yarūshalam jā rahā hūñ. Main nahīñ jāntā ki mere sāth kyā kuchh hogā, ²³lekin itnā mujhe mālūm hai ki Rūhul-quds mujhe shahr bashahr is bāt se āgāh kar rahā hai ki mujhe qaid aur musibatoñ kā sāmna karnā paṛegā. ²⁴Ḳhair, main apnī zindagī ko kisi tarah bhī aham nahīñ samajhtā. Aham bāt sirf yih hai ki main apnā wuh mishan aur zimmedārī pūrī karūñ jo Ḳhudāwand Īsā ne mere sapurd kī hai. Aur wuh zimmedārī yih hai ki main logoñ ko gawāhī de kar yih ḳhushḳhabrī sunāūñ ki Allāh ne apne faẓl se un ke lie kyā kuchh kiya hai.

²⁵ Aur ab main jāntā hūn ki āp sab jinheñ main ne Allāh kī bādshāhī kā paighām sunā diyā hai mujhe is ke bād kabhī nahīn dekheñge. ²⁶ Is lie main āj hī āp ko batātā hūn ki agar āp meñ se koī bhī halāk ho jāe to main bequsūr hūn, ²⁷ kyonki main āp ko Allāh kī pūrī marzī batāne se na jhīkā. ²⁸ Chunāñche khabardār rah kar apnā aur us pūre galle kā khayāl rakhnā jis par Rūhul-quds ne āp ko muqarrar kiya hai. Nigarānoñ aur charwāhoñ kī haisiyat se Allāh kī jamāt kī khidmat karen, us jamāt kī jise us ne apne hī Farzand ke khūn se hāsīl kiya hai. ²⁹ Mujhe mālūm hai ki mere jāne ke bād wahshī bheṛie āp meñ ghus āeñge jo galle ko nahīn chhoṛeñge. ³⁰ Āp ke darmiyān se bhī ādmī uṭh kar sachchāi ko toṛ-marōṛ kar bayān kareñge tāki shāgirdoñ ko apne pīchhe lagā leñ. ³¹ Is lie jāgte raheñ! Yih bāt zahan meñ rakheñ ki main tīn sāl ke daurān dīn rāt har ek ko samjhāne se bāz na āyā. Mere ānsuoñ ko yād rakheñ jo main ne āp ke lie bahāe haiñ.

³² Aur ab main āp ko Allāh aur us ke fazl ke kalām ke sapurd kartā hūn. Yihī kalām āp kī tāmīr karke

āp ko wuh mīrās muhaiyā karne ke qābil hai jo Allāh tamām muqaddas kie gae logoñ ko detā hai. ³³ Main ne kisī ke bhī sone, chāñdī yā kaproñ kā lālach na kiya. ³⁴ Āp khud jānte haiñ ki main ne apne in hāthoñ se kām karke na sirf apnī balki apne sāthiyoñ kī zarūriyāt bhī pūrī kīñ. ³⁵ Apne har kām meñ main āp ko dikhātā rahā ki lāzim hai ki ham is qism kī mehnat karke kamzoroñ kī madad karen. Kyonki hamāre sāmne Kḥudāwand Īsā ke yih alfāz hone chāhieñ ki denā lene se mubārak hai.”

³⁶ Yih sab kuchh kah kar Paulus ne ghuṭne ṭek kar un sab ke sāth duā kī. ³⁷ Sab khūb roe aur us ko gale lagā lagā kar bose die. ³⁸ Unheñ khāskar Paulus kī is bāt se taklīf huī ki ‘Āp is ke bād mujhe kabhī nahīn dekheñge.’ Phir wuh us ke sāth jahāz tak gae.

Paulus Yarūshalam Jātā Hai

21 Mushkil se Ifisus ke buzurgoñ se alag ho kar ham rawānā hue aur sīdhe Jazīrā-e-Kos pahuñch gae. Agle dīn ham rudus āe aur wahāñ se Patarā pahuñche. ² Patarā meñ Fenīke ke

lie jahāz mil gayā to ham us par sawār ho kar rawānā hue. ³Jab Qubrus dūr se nazar āyā to ham us ke junūb meñ se guzar kar Shām ke shahr Sūr pahuñch gae jahāñ jahāz ko apnā sāmān utārnā thā. ⁴Jahāz se utar kar ham ne maqāmī shāgirdoñ ko talāsh kiyā aur sāt din un ke sāth ṭhahre. Un imāndāroñ ne Rūhul-quds kī hidāyat se Paulus ko samjhāne kī koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ⁵Jab ham ek hafte ke bād jahāz par wāpas chale gae to pūrī jamāt bāl-bachchoñ samet hamāre sāth shahr se nikal kar sāhil tak āi. Wahīñ ham ne ghuṭne ṭek kar duā kī ⁶aur ek dūsre ko alwidā kahā. Phir ham dubārā jahāz par sawār hue jabki wuh apne gharoñ ko lauṭ gae.

⁷Sūr se apnā safr jāri rakh kar ham Patulimayis pahuñche jahāñ ham ne maqāmī imāndāroñ ko salām kiyā aur ek din un ke sāth guzārā. ⁸Agle din ham rawānā ho kar Qaisariyā pahuñch gae. Wahāñ ham Filippus ke ghar ṭhahre. Yih wuhī Filippus thā jo Allāh kī khushkhabrī kā munād thā aur jise ibtidāi dinoñ meñ Yarūshalam meñ khānā taqsim karne ke lie chhih aur ādmiyoñ ke

sāth muqarrar kiyā gayā thā. ⁹Us kī chār ghairshādīshudā beṭiyāñ thīñ jo nabuwwat kī nemat rakhtī thīñ. ¹⁰Kāi din guzar gae to Yahūdiyā se ek nabī āyā jis kā nām Agabus thā. ¹¹Jab wuh ham se milne āyā to us ne Paulus kī peṭī le kar apne pāñwoñ aur hāthoñ ko bāndh liyā aur kahā, “Rūhul-quds farmātā hai ki Yarūshalam meñ Yahūdi is peṭī ke mālik ko yoñ bāndh kar Ghairyahūdiyoñ ke hawāle kareñge.”

¹²Yih sun kar ham ne maqāmī imāndāroñ samet Paulus ko samjhāne kī khūb koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ¹³Lekin us ne jawāb diyā, “Āp kyon rote aur merā dil toṛte haiñ? Dekheñ, main Khudāwand Īsā ke nām kī khātir Yarūshalam meñ na sirf bāndhe jāne balki us ke lie apnī jāñ tak dene ko taiyār hūñ.”

¹⁴Ham use qāyl na kar sake, is lie ham yih kahte hue khāmosh ho gae ki “Khudāwand kī marzī pūrī ho.”

¹⁵Is ke bād ham taiyāriyāñ karke Yarūshalam chale gae. ¹⁶Qaisariyā ke kuchh shāgird bhī hamāre sāth chale aur hamēñ Manāson ke ghar pahuñchā diyā jahāñ hamēñ ṭhaharnā thā. Manāson Qubrus kā

thā aur jamāt ke ibtidāi dinoñ meñ
imān lāyā thā.

Paulus Yāqūb se Miltā Hai

¹⁷ Jab ham Yarūshalam pahuñche to maqāmī bhāiyōñ ne garmjoshī se hamārā istaqbāl kiyā. ¹⁸ Agle dīn Paulus hamāre sāth Yāqūb se milne gayā. Tamām maqāmī buzurg bhī hāzīr hue. ¹⁹ Unheñ salām karke Paulus ne tafsīl se bayān kiyā ki Allāh ne us kī khidmat kī mārīfat Ġhairyahūdiyōñ meñ kyā kiyā thā. ²⁰ Yih sun kar unhoñ ne Allāh kī tamjīd kī. Phir unhoñ ne kahā, “Bhāī, āp ko mālūm hai ki hazāroñ Yahūdī imān lāe haiñ. Aur sab baṛī sargarmī se shariāt par amal karte haiñ. ²¹ Unheñ āp ke bāre meñ khabar dī gai hai ki āp Ġhairyahūdiyōñ ke darmiyān rahne wāle Yahūdiyōñ ko tālīm dete haiñ ki wuh Mūsā kī shariāt ko chhoṛ kar na apne bachchoñ kā khatnā karwāeñ aur na hamāre rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagī guzāreñ. ²² Ab ham kyā karen? Wuh to zarūr sunenge ki āp yahāñ ā gae haiñ. ²³ Is lie ham chāhte haiñ ki āp yih karen: Hamāre pās chār mard haiñ jinhoñ ne mannāt

mān kar use pūrā kar liyā hai. ²⁴ Ab unheñ sāth le kar un kī tahārat kī rusūmāt meñ sharīk ho jāeñ. Un ke akhrajāt bhī āp bardāsht karen tāki wuh apne saroñ ko munḍwā sakeñ. Phir sab jān leñge ki jo kuchh āp ke bāre meñ kahā jātā hai wuh jhūṭ hai aur ki āp bhī shariāt ke mutābiq zindagī guzār rahe haiñ. ²⁵ Jahāñ tak Ġhairyahūdī imāndāroñ kī bāt hai ham unheñ apnā faisla khat ke zariye bhej chuke haiñ ki wuh in chīzoñ se parhez karen: butoñ ko pesh kiyā gayā khānā, khūn, aise jānwaroñ kā gosht jinheñ galā ghūñṭ kar mār diyā gayā ho aur zinākārī.”

²⁶ Chunāñche agle dīn Paulus un ādmiyōñ ko sāth le kar un kī tahārat kī rusūmāt meñ sharīk huā. Phir wuh Baitul-muqaddas meñ us dīn kā elān karne gayā jab tahārat ke dīn pūre ho jāenge aur un sab ke lie qurbānī pesh kī jāegī.

Baitul-muqaddas meñ

Paulus kī Giriftārī

²⁷ Is rasm ke lie muqarrarā sāt dīn khatm hone ko the ki sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdiyōñ ne Paulus ko Baitul-muqaddas meñ dekhā.

Unhoñ ne pūre hujūm meñ halchal machā kar use pakaṛ liyā ²⁸ aur chīkhne lage, “Isrāīl ke hazarāt, hamārī madad karen! Yih wuhī ādmī hai jo har jagah tamām logon ko hamārī qaum, hamārī shariāt aur is maqām ke k̄hilāf tālim detā hai. Na sirf yih balki is ne Baitul-muqaddas meñ Ġhairyahūdiyon ko lā kar is muqaddas jagah kī behurmatī bhī kī hai.” ²⁹ (Yih ākhirī bāt unhoñ ne is lie kī kyonki unhoñ ne shahr meñ Ifisus ke Ġhairyahūdi Trufimus ko Paulus ke sāth dekhā aur k̄hayāl kiyā thā ki wuh use Baitul-muqaddas meñ lāyā hai.)

³⁰ Pūre shahr meñ hangāmā barpā huā aur log chāron taraf se dauṛ kar āe. Paulus ko pakaṛ kar unhoñ ne use Baitul-muqaddas se bāhar ghasiṭ liyā. Jyon hī wuh nikal gae Baitul-muqaddas ke sahan ke darwāzon ko band kar diyā gayā. ³¹ Wuh use mār dālne kī koshish kar rahe the ki Romī palṭan ke kamāṇdar ko k̄habar mil gaī, “Pūre Yarūshalam meñ halchal mach gaī hai.” ³² Yih sunte hī us ne apne faujiyon aur afsaron ko ikaṭṭhā kiyā aur dauṛ kar un ke sāth hujūm ke pās utar gayā. Jab hujūm ne kamāṇdar aur us ke faujiyon

ko dekhā to wuh Paulus kī piṭāi karne se ruk gayā. ³³ Kamāṇdar ne nazdik ā kar use giriftār kiyā aur do zanjiron se bāndhne kā hukm diyā. Phir us ne pūchhā, “Yih kaun hai? Is ne kyā kiyā hai?” ³⁴ Hujūm meñ se bāz kuchh chillāe aur bāz kuchh. Kamāṇdar koī yaqīnī bāt mālūm na kar sakā, kyonki afrā-tafrī aur shor-sharābā bahut thā. Is lie us ne hukm diyā ki Paulus ko qile meñ le jāyā jāe. ³⁵ Wuh qile kī sīrhī tak pahuñch to gae. Lekin phir hujūm itnā beqābū ho gayā ki faujiyon ko use apne kandhoñ par uṭhā kar chalnā paṛā. ³⁶ Log un ke pīchhe pīchhe chalte aur chīkh-te-chillāte rahe, “Use mār dālo! Use mār dālo!”

Paulus Apnā Difā Kartā Hai

³⁷ Wuh Paulus ko qile meñ le jā rahe the ki us ne kamāṇdar se pūchhā, “Kyā āp se ek bāt karne kī ijāzat hai?”

Kamāṇdar ne kahā, “Achchhā, āp Yūnānī bol lete haiñ? ³⁸ To kyā āp wuhī Misrī nahīñ haiñ jo kuchh der pahle hukūmat ke k̄hilāf uṭh kar chār hazār dahshatgardon ko registān meñ lāyā thā?”

³⁹Paulus ne jawāb diyā, “Main Yahūdī aur Kilikiyā ke markazī shahr Tarsus kā shahrī hūn. Mehrbānī karke mujhe logoñ se bāt karne deñ.”

⁴⁰Kamāṇḍar mān gayā aur Paulus ne sirhī par khare ho kar hāth se ishārā kiyā. Jab sab khāmosh ho gae to Paulus Arāmī zabān meñ un se muḵhātib huā,

22 “Bhāiyo aur buzurgo, merī bāt sunen ki main apne difā meñ kuchh batāūn.” ²Jab unhoñ ne sunā ki wuh Arāmī zabān meñ bol rahā hai to wuh mazid khāmosh ho gae. Paulus ne apnī bāt jāri rakhi.

³“Main Yahūdī hūn aur Kilikiyā ke shahr Tarsus meñ paidā huā. Lekin main ne isī shahr Yarūshalam meñ parwarish pāi aur Jamliyel ke zer-e-nigarānī tālīm hāsīl kī. Unhoñ ne mujhe tafsīl aur ehtiyāt se hamāre bāpdādā kī shariat sikhāi. Us waqt main bhī āp kī tarah Allāh ke lie sargarm thā. ⁴Is lie main ne is naī rāh ke pairokāroñ kā pīchhā kiyā aur mardoñ aur khawātīn ko giriftār karke jel meñ ḍalwā diyā yahāñ tak ki marwā bhī diyā. ⁵Imām-e-āzam aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke

membarān is bāt kī tasdīq kar sakte haiñ. Unhīn se mujhe Damishq meñ rahne wāle Yahūdī bhāiyoñ ke lie sifārishī khat mil gae tāki main wahāñ bhī jā kar is nae firqe ke logoñ ko giriftār karke sazā dene ke lie Yarūshalam lāūn.

Paulus kī Tabdilī kā Bayān

⁶Main is maqsad ke lie Damishq ke qarīb pahuñch gayā thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī mere gird chamkī. ⁷Main zamīn par gir paṛā to ek āwāz sunāi dī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyon satātā hai?’ ⁸Main ne pūchhā, ‘Khudāwand, āp kaun haiñ?’ Āwāz ne jawāb diyā, ‘Main Īsā Nāsarī hūn jise tū satātā hai.’ ⁹Mere hamsafrōñ ne raushnī ko to dekhā, lekin mujh se muḵhātib hone wāle kī āwāz na sunī. ¹⁰Main ne pūchhā, ‘Khudāwand, main kyā karūn?’ Khudāwand ne jawāb diyā, ‘Uṭh kar Damishq meñ jā. Wahāñ tujhe wuh sārā kām batāyā jāegā jo Allāh tere zimme lagāne kā irādā rakhtā hai.’ ¹¹Raushnī kī tezī ne mujhe andhā kar diyā thā, is lie mere sāthī merā hāth pakar kar mujhe Damishq le gae.

¹²Wahān ek ādmī rahtā thā jis kâ nām Hananiyāh thā. Wuh shariat kâ kaṭar pairokār thā aur wahān ke rahne wāle Yahūdiyon meñ neknām. ¹³Wuh āyā aur mere pās khare ho kar kahā, ‘Sāul bhāi, dubārā binā ho jāen!’ Usī lamhe main use dekh sakā. ¹⁴Phir us ne kahā, ‘Hamāre bāpdādā ke Ḳhudā ne āp ko is maqsad ke lie chun liyā hai ki āp us kī marzī jān kar us ke rāst khādim ko dekhen aur us ke apne muñh se us kī āwāz suneñ. ¹⁵Jo kuchh āp ne dekh aur sun liyā hai us kī gawāhī āp tamām logoñ ko deñge. ¹⁶Chunānche āp kyon der kar rahe haiñ? Uṭhen aur us ke nām meñ baptismā leñ tāki āp ke gunāh dhul jāen.’

Paulus kī Ḡhairyahūdiyon meñ

Ḳhidmat kâ Bulāwā

¹⁷Jab main Yarūshalam wāpas āyā to main ek din Baitul-muqaddas meñ gayā. Wahān duā karte karte main wajd kī hālat meñ ā gayā ¹⁸aur Ḳhudāwand ko dekhā. Us ne farmāyā, ‘Jaldī kar! Yarūshalam ko fauran chhoṛ de kyonki log mere bāre meñ terī gawāhī ko qabūl

nahīn karenge.’ ¹⁹Main ne etarāz kiyā, ‘Ai Ḳhudāwand, wuh to jānte haiñ ki main ne jagah bajagah ibādatkhāne meñ jā kar tujh par imān rakhne wāloñ ko giriftār kiyā aur un kī piṭāi karwāi. ²⁰Aur us waqt bhī jab tere shahīd Stifanus ko qatl kiyā jā rahā thā main sāth kharā thā. Main rāzī thā aur un logoñ ke kapron kī nigarānī kar rahā thā jo use sangsār kar rahe the.’ ²¹Lekin Ḳhudāwand ne kahā, ‘Jā, kyonki main tujhe dūr-darāz ilāqon meñ Ḡhairyahūdiyon ke pās bhej dūngā.”

²²Yahān tak hujūm Paulus kī bāteñ suntā rahā. Lekin ab wuh chillā uṭhe, “Ise haṭā do! Ise jān se mār do! Yih zindā rahne ke lāyq nahīn!” ²³Wuh chīkhen mār mār kar apnī chādaren utārne aur hawā meñ gard uṛāne lage. ²⁴Is par kamānḍar ne hukm diyā ki Paulus ko qile meñ le jāyā jāe aur koṛe lagā kar us kī pūchh-gachh kī jāe. Kyonki wuh mālūm karnā chāhtā thā ki log kis wajah se Paulus ke khilāf yon chīkhen mār rahe haiñ. ²⁵Jab wuh use koṛe lagāne ke lie le kar jā rahe the to Paulus ne sāth

khare afsar^a se kahā, “Kyā āp ke lie jāyẓ hai ki ek Romī shahrī ke koṛe lagwāēn aur wuh bhī adālat meñ pesh kie baḡhair?”

²⁶ Afsar ne jab yih sunā to kamānḍar ke pās jā kar use ittalā dī, “Āp kyā karne ko haiñ? Yih ādmī to Romī shahrī hai!”

²⁷ Kamānḍar Paulus ke pās āyā aur pūchhā, “Mujhe sahīh batāēn, kyā āp Romī shahrī haiñ?”

Paulus ne jawāb diyā, “Jī hāñ.”

²⁸ Kamānḍar ne kahā, “Main to baṛī raqam de kar shahrī banā hūñ.”

Paulus ne jawāb diyā, “Lekin main to paidāishī shahrī hūñ.”

²⁹ Yih sunte hī wuh faujī jo us kī pūchh-gachh karne ko the pīchhe haṭ gae. Kamānḍar ḡhud ghabrā gayā ki main ne ek Romī shahrī ko zanjīroñ meñ jakāṛ rakhā hai.

Paulus Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

³⁰ Agle din kamānḍar sāf mālūm karnā chāhtā thā ki Yahūdī Paulus par kyon ilzām lagā rahe haiñ. Is lie us ne rāhnumā imāmoñ aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām membarān

kā ijlās mun’aqid karne kā hukm diyā. Phir Paulus ko āzād karke qile se nīche lāyā aur un ke sāmne kharā kiyā.

23 Paulus ne ḡhaur se adālat-e-āliyā ke membarān kī taraf dekh kar kahā, “Bhāiyo, āj tak main ne sāf zamīr ke sāth Allāh ke sāmne zindagī guzārī hai.” ² Is par imām-e-āzam Hananiyāh ne Paulus ke qarīb khare logoñ se kahā ki wuh us ke muñh par thappar mārēn. ³ Paulus ne us se kahā, “Makkār!^b Allāh tum ko hī māregā, kyonki tum yahān baiṭhe shariāt ke mutābiq merā faisla karnā chāhte ho jabki mujhe mārne kā hukm de kar ḡhud shariāt kī ḡhilāfwarzī kar rahe ho!”

⁴ Paulus ke qarīb khare ādmiyoñ ne kahā, “Tum Allāh ke imām-e-āzam ko burā kahne kī jurrat kyonkar karte ho?”

⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Bhāiyo, mujhe mālūm na thā ki wuh imām-e-āzam haiñ, warnā aise alfāz istemāl na kartā. Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki apnī qaum ke hākimoñ ko burā-bhalā mat kahnā.”

^aSau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

^bLafzī tarjumā: safedī kī huī diwār.

⁶Paulus ko ilm thā ki adālat-e-āliyā ke kuchh log Sadūqī haiñ jabki dīgar Farīsī haiñ. Is lie wuh ijlās meñ pukār uṭhā, “Bhāiyo, main Farīsī balki Farīsī kā beṭā bhī hūñ. Mujhe is lie adālat meñ pesh kiyā gayā hai ki main murdoñ meñ se jī uṭhne kī ummīd rakhtā hūñ.”

⁷Is bāt se Farīsī aur Sadūqī ek dūsre se jhagaṛne lage aur ijlās ke afrād do gurohoñ meñ baṭ gae. ⁸Wajah yih thī ki Sadūqī nahīn mānte ki ham jī uṭheñge. Wuh farishtoñ aur rūhoñ kā bhī inkār karte haiñ. Is ke muqābale meñ Farīsī yih sab kuchh mānte haiñ. ⁹Hote hote baṛā shor mach gayā. Farīsī firqe ke kuchh ālim khare ho kar josh se bahs karne lage, “Hameñ is ādmī meñ koī ḡhaltī nazar nahīn ātī, shāyad koī rūh yā farishtā is se hamkalām huā ho.”

¹⁰Jhagaṛe ne itnā zor pakaṛā ki kamānḍar ḍar gayā, kyonki khatrā thā ki wuh Paulus ke ṭukre kar ḍaleñ. Is lie us ne apne faujiyoñ ko hukm diyā ki wuh utreñ aur Paulus ko Yahūdīyoñ ke bīch meñ se chhīn kar qile meñ wāpas laeñ.

¹¹Usī rāt Kḥudāwand Paulus

ke pās ā khaṛā huā aur kahā, “Hauslā rakh, kyonki jis tarah tū ne Yarūshalam meñ mere bāre meñ gawāhī dī hai lāzim hai ki isī tarah Rom Shahr meñ bhī gawāhī de.”

Paulus ke kḥilāf Sāzish

¹²Agle din kuchh Yahūdīyoñ ne sāzish karke qasam khāī, “Ham na to kuchh khāeñge, na pieñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ.” ¹³Chālīs se zyādā mardoñ ne is sāzish meñ hissā liyā. ¹⁴Wuh rāhnumā imāmoñ aur buzurgoñ ke pās gae aur kahā, “Ham ne pakkī qasam khāī hai ki kuchh nahīn khāeñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ. ¹⁵Ab zarā Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāth mil kar kamānḍar se guzārish karen ki wuh use dubārā āp ke pās laeñ. Bahānā yih pesh karen ki āp mazīd tafsīl se us ke muāmale kā jāyzā lenā chāhte haiñ. Jab use lāyā jāegā to ham us ke yahān pahuñchne se pahle pahle use mār ḍālne ke lie taiyār hoñge.”

¹⁶Lekin Paulus ke bhānje ko is bāt kā patā chal gayā. Us ne qile meñ jā kar Paulus ko ittalā dī.¹⁷Is

par Paulus ne Romī afsaroṇ^a meṇ se ek ko bulā kar kahā, “Is jawān ko kamānḍar ke pās le jāeṇ. Is ke pās un ke lie khabar hai.” ¹⁸ Afsar bhānje ko kamānḍar ke pās le gayā aur kahā, “Qaidī Paulus ne mujhe bulā kar mujh se guzārish kī ki is naujawān ko āp ke pās le āūṇ. Us ke pās āp ke lie khabar hai.”

¹⁹ Kamānḍar naujawān kā hāth pakaṛ kar dūsroṇ se alag ho gayā. Phir us ne pūchhā, “Kyā khabar hai jo āp mujhe batānā chāhte haiṇ?”

²⁰ Us ne jawāb diyā, “Yahūdī āp se darḱhāst karne par muttafiq ho gae haiṇ ki āp kal Paulus ko dubārā Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne lāeṇ. Bahānā yih hogā ki wuh aur zyādā tafsīl se us ke bāre meṇ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiṇ. ²¹ Lekin un kī bāt na māneṇ, kyonki un meṇ se chālīs se zyādā ādmī us kī tāk meṇ baiṭhe haiṇ. Unhoṇ ne qasam khāi hai ki ham na kuchh khāeṅge na pieṅge jab tak use qatl na kar leṇ. Wuh abhī taiyār baiṭhe haiṇ aur sirf is intazār meṇ haiṇ ki āp un kī bāt māneṇ.”

²² Kamānḍar ne naujawān ko ruḱhsat karke kahā, “Jo kuchh āp

ne mujhe batā diyā hai us kā kisī se zikr na karnā.”

Paulus ko Gawarnar Feliks ke pās Bhejā Jātā Hai

²³ Phir kamānḍar ne apne afsaroṇ meṇ se do ko bulāyā jo sau sau faujiyoṇ par muqarrar the. Us ne hukm diyā, “Do sau faujī, sattar ghurṣawār aur do sau nezābāz taiyār kareṇ. Unheṇ āj rāt ko nau baje Qaisariyā jānā hai. ²⁴ Paulus ke lie bhī ghoṛe taiyār rakhnā tāki wuh sahih-salāmat gawarnar ke pās pahuṅche.” ²⁵ Phir us ne yih khat likhā,

²⁶ “Az: Klaudiyus Lūsiyās

Muazzaz Gawarnar Feliks ko salām. ²⁷ Yahūdī is ādmī ko pakaṛ kar qatl karne ko the. Mujhe patā chalā ki yih Romī shahrī hai, is lie main ne apne dastoṇ ke sāth ā kar ise nikāl kar bachā liyā. ²⁸ Main mālūm karnā chāhtā thā ki wuh kyon is par ilzām lagā rahe haiṇ, is lie main utar kar ise un kī adālat-e-āliyā ke sāmne lāyā. ²⁹ Mujhe mālūm huā ki un kā ilzām un kī shariat se tālluq rakhtā hai. Lekin is ne aisā kuchh nahīṇ kiyā jis kī

^aSau sipāhiyoṇ par muqarrar afsar.

binā par yih jel meñ ḍālne yā sazā-e-maut ke lāyq ho. ³⁰ Phir mujhe ittalā dī gai ki is ādmī ko qatl karne kī sāzish kī gai hai, is lie main ne ise fauran āp ke pās bhej diyā. Main ne ilzām lagāne wālon ko bhi hukm diyā ki wuh is par apnā ilzām āp ko hī pesh karen.”

³¹ Faujiyon ne usī rāt kamānḍar kā hukm pūrā kiyā. Paulus ko sāth le kar wuh Antīpatris tak pahuñch gae. ³² Agle din piyāde qile ko wāpas chale jabki ghurṣawāron ne Paulus ko le kar safr jārī rakhā. ³³ Qaisariyā pahuñch kar unhoñ ne Paulus ko khat samet Gawarnar Feliks ke sāmne pesh kiyā. ³⁴ Us ne khat parh liyā aur phir Paulus se pūchhā, “Āp kis sūbe ke haiñ?” Paulus ne kahā, “Kilikiyā kā.” ³⁵ Is par gawarnar ne kahā, “Main āp kī samā’at us waqt karūnga jab āp par ilzām lagāne wāle pahuñcheñge.” Aur us ne hukm diyā ki Herodes ke mahal meñ Paulus kī pahrādārī kī jāe.

Paulus par Muqaddamā

24 Pāñch din ke bād imām-e-āzam Hananiyāh, kuchh Yahūdī buzurg aur ek wakīl banām

Tirtullus Qaisariyā āe tāki gawarnar ke sāmne Paulus par apnā ilzām pesh karen. ² Paulus ko bulāyā gayā to Tirtullus ne Feliks ko Yahūdiyon kā ilzām pesh kiyā,

“Āp ke zer-e-hukūmat hamen baṛā amn-o-amān hāsil hai, aur āp kī dūrandeshī se is mulk meñ bahut taraqqī huī hai. ³ Muazzaz Feliks, in tamām bāton ke lie ham āp ke kḥās mamnūn haiñ. ⁴ Lekin main nahīn chāhtā ki āp merī bāton se had se zyādā thak jāen. Arz sirf yih hai ki āp ham par mehrbānī kā izhār karke ek lamhe ke lie hamāre muāmale par tawajjuh den. ⁵ Ham ne is ādmī ko awām dushman pāyā hai jo pūri duniyā ke Yahūdiyon meñ fasād paidā kartā rahtā hai. Yih Nāsari firqe kā ek sargḥanā hai ⁶ aur hamāre Baitul-muqaddas kī behurmatī karne kī koshish kar rahā thā jab ham ne ise pakaṛā [tāki apnī shariat ke mutābiq is par muqaddamā chalāen. ⁷ Magar Lūsiyās Kamānḍar ā kar ise zabardasti ham se chhīn kar le gayā aur hukm diyā ki is ke muddāi āp ke pās hāzir hoñ.] ⁸ Is kī pūchh-gachh karke āp kḥud hamāre ilzāmāt kī tasdiq karā sakte haiñ.” ⁹ Phir bāqī Yahūdiyon ne us kī hān meñ hān

milā kar kahā ki yih wāqāi aisā hī hai.

Paulus kā Difā

¹⁰Gawarnar ne ishārā kiyā ki Paulus apnī bāt pesh kare. Us ne jawāb meñ kahā,

“Main jāntā hūñ ki āp kāi sālon se is qaum ke jaj muqarrar haiñ, is lie khushī se āp ko apnā difā pesh kartā hūñ. ¹¹Āp khud mālūm kar sakte haiñ ki mujhe Yarūshalam gae sirf bārah din hue haiñ. Jāne kā maqsad ibādat meñ sharik honā thā. ¹²Wahāñ na main ne Baitul-muqaddas meñ kisī se bahs-mubāhasā kiyā, na shahr ke kisī ibādatkhāne meñ yā kisī aur jagah halchal machāi. In logon ne bhī merī koī aisī harkat nahīñ dekhī. ¹³Jo ilzām yih mujh par lagā rahe haiñ us kā koī bhī sabūt pesh nahīñ kar sakte. ¹⁴Beshak main taslīm kartā hūñ ki main usī rāh par chaltā hūñ jise yih bid’at qarār dete haiñ. Lekin main apne bāpdādā ke Khudā kī parastish kartā hūñ. Jo kuchh bhī shariyat aur nabiyon ke sahifon meñ likhā hai use main māntā hūñ. ¹⁵Aur main Allāh par wuhī ummīd rakhtā hūñ jo yih

bhī rakhte haiñ, ki qiyāmat kā ek din hogā jab wuh rāstbāzon aur nārāston ko murdon meñ se zindā kar degā. ¹⁶Is lie merī pūrī koshish yihī hotī hai ki har waqt merā zamīr Allāh aur insān ke sāmne sāf ho.

¹⁷Kāi sālon ke bād main Yarūshalam wāpas āyā. Mere pās qaum ke gharibon ke lie khairāt thī aur main Baitul-muqaddas meñ qurbāniyāñ bhī pesh karnā chāhtā thā. ¹⁸Mujh par ilzām lagāne wālon ne mujhe Baitul-muqaddas meñ dekhā jab main tahārat kī rusūmāt adā kar rahā thā. Us waqt na koī hujūm thā, na fasād. ¹⁹Lekin sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdī wahāñ the. Agar unheñ mere khilāf koī shikāyat hai to unheñ hī yahāñ hāzir ho kar mujh par ilzām lagānā chāhie. ²⁰Yā yih log khud batāen ki jab main Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne kharā thā to unhon ne merā kyā jurm mālūm kiyā. ²¹Sirf yih ek jurm ho saktā hai ki main ne us waqt un ke huzūr pukār kar yih bāt bayān kī, ‘Āj mujh par is lie ilzām lagāyā jā rahā hai ki main imān rakhtā hūñ ki murde jī uthenge.’”

²²Feliks ne jo Īsā kī rāh se khūb wāqif thā muqaddamā multawī kar diyā. Us ne kahā, “Jab Kamāndar

Lūsiyās æenġe phir main faislā dūngā.” ²³Us ne Paulus par muqarrar afsar^a ko hukm diyā ki wuh us kī pahrādārī to kare lekin use kuchh sahūliyāt bhī de aur us ke azīzoñ ko us se milne aur us kī khidmat karne se na roke.

Paulus Feliks aur Drūsillā ke Sāmne

²⁴Kuchh dinon ke bād Feliks apnī ahliyā Drūsillā ke hamrah wāpas āyā. Drūsillā Yahūdī thī. Paulus ko bulā kar unhoñ ne Īsā par imān ke bāre meñ us kī bāteñ sunīñ. ²⁵Lekin jab rāstbāzī, zabt-e-nafs aur āne wālī adālat ke mazāmīn chhīr gae to Feliks ne ghabrā kar us kī bāt kātī, “Filhāl kāfī hai. Ab ijāzat hai, jab mere pās waqt hogā main āp ko bulā lūngā.” ²⁶Sāth sāth wuh yih ummīd bhī rakhtā thā ki Paulus rishwat degā, is lie wuh kāī bār use bulā kar us se bāt kartā rahā.

²⁷Do sāl guzar gae to Feliks kī jagah Purkiyus Festus ā gayā. Tāham us ne Paulus ko qaidkhāne meñ chhoṛ diyā, kyonki wuh

Yahūdiyon ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā.

Paulus Shahanshāh se Apīl Kartā Hai

25 Qaisariyā pahuñchne ke tīn dīn bād Festus Yarūshalam chalā gayā. ²Wahāñ rāhnumā imāmon aur bāqī Yahūdī rāhnumāon ne us ke sāmne Paulus par apne ilzāmāt pesh kie. Unhoñ ne baṛe zor se ³minnat kī ki wuh un kī riāyat karke Paulus ko Yarūshalam muntaqil kare. Wajah yih thī ki wuh ghāt meñ baiṭh kar rāste meñ Paulus ko qatl karnā chāhte the. ⁴Lekin Festus ne jawāb diyā, “Paulus ko Qaisariyā meñ rakhā gayā hai aur main khud wahāñ jāne ko hūñ. ⁵Agar us se koī jurm sarzad huā hai to āp ke kuchh rāhnumā mere sāth wahāñ jā kar us par ilzām lagāeñ.”

⁶Festus ne mazīd āṭh das dīn un ke sāth guzāre, phir Qaisariyā chalā gayā. Agle dīn wuh adālat karne ke lie baiṭhā aur Paulus ko lāne kā hukm diyā. ⁷Jab Paulus pahuñchā to Yarūshalam se āe hue Yahūdī us ke irdgird khare hue aur us par kāī

^aSau sipāhiyon par muqarrar afsar.

sanjīdā ilzāmāt lagāe, lekin wuh koī bhī bāt sābit na kar sake. ⁸ Paulus ne apnā difā karke kahā, “Mujh se na Yahūdī shariat, na Baitul-muqaddas aur na shahanshāh ke kḥilāf jurm sarzad huā hai.”

⁹ Lekin Festus Yahūdiyon ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā, is lie us ne pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam jā kar wahān kī adālat meñ mere sāmne pesh kie jāne ke lie taiyār hain?”

¹⁰ Paulus ne jawāb diyā, “Main shahanshāh kī Romī adālat meñ kharā hūn aur lāzim hai ki yihī merā faislā kiya jāe. Āp bhī is se kḥūb wāqif hain ki main ne Yahūdiyon se koī nāinsāfi nahīn kī. ¹¹ Agar mujh se koī aisā kām sarzad huā ho jo sazā-e-maut ke lāyq ho to main marne se inkār nahīn karūnga. Lekin agar bequsūr hūn to kisī ko bhī mujhe in ādmiyon ke hawāle karne kā haq nahīn hai. Main shahanshāh se apīl kartā hūn!”

¹² Yih sun kar Festus ne apnī kaunsal se mashwarā karke kahā, “Āp ne shahanshāh se apīl kī hai, is lie āp shahanshāh hī ke pās jāenge.”

Paulus Agrippā aur Birnike ke Sāmne

¹³ Kuchh din guzar gae to Agrippā Bādshāh apnī bahan Birnike ke sāth Festus se milne āyā. ¹⁴ Wuh kāī din wahān ṭhahre rahe. Itne meñ Festus ne Paulus ke muāmale par bādshāh ke sāth bāt kī. Us ne kahā, “Yahān ek qaidī hai jise Feliks chhoṛ kar chalā gayā hai. ¹⁵ Jab main Yarūshalam gayā to rāhnumā imāmon aur Yahūdī buzurgoñ ne us par ilzāmāt lagā kar use mujrim qarār dene kā taqāzā kiya. ¹⁶ Main ne unheñ jawāb diyā, ‘Romī qānūn kisī ko adālat meñ pesh kie baḡhair mujrim qarār nahīn detā. Lāzim hai ki use pahle ilzām lagāne wālon kā sāmna karne kā mauqā diyā jāe tāki apnā difā kar sake.’ ¹⁷ Jab us par ilzām lagāne wāle yahān pahunchे to main ne tākḥir na kī. Main ne agle hī din adālat mun’aqid karke Paulus ko pesh karne kā hukm diyā. ¹⁸ Lekin jab us ke muḥkālif ilzām lagāne ke lie kharē hue to wuh aise jurm nahīn the jin kī tawaqqo main kar rahā thā. ¹⁹ Un kā us ke sāth koī aur jhagarā thā jo un ke apne mazhab aur ek murdā ādmī banām Īsā se tālluq rakhtā

hai. Is Īsā ke bāre mein Paulus dāwā kartā hai ki wuh zindā hai. ²⁰ Main uljhan mein par gayā kyonki mujhe mālūm nahīn thā ki kis tarah is muāmale kā sahīh jāyā lūn. Chunānche main ne pūchhā, ‘Kyā āp Yarūshalam jā kar wahān adālat mein pesh kie jāne ke lie taiyār hai?’ ²¹ Lekin Paulus ne apīl kī, ‘Shahanshāh hī merā faisla kare.’ Phir main ne hukm diyā ki use us waqt tak qaid mein rakhā jāe jab tak use shahanshāh ke pās bhejne kā intazām na karwā sakūn.”

²² Agrippā ne Festus se kahā, “Main bhī us shaḥs ko sunanā chāhtā hūn.”

Us ne jawāb diyā, “Kal hī āp us ko sun lenge.”

²³ Agle dīn Agrippā aur Birnīke baṛī dhūmdhām ke sāth āe aur baṛe faujī afsarōn aur shahr ke nāmwar ādmiyon ke sāth dīwān-e-ām mein dāḥil hue. Festus ke hukm par Paulus ko andar lāyā gayā. ²⁴ Festus ne kahā, “Agrippā Bādshāh aur tamām ḡhawātin-o-hazarāt! Āp yahān ek ādmī ko dekhte hai jis ke bāre mein tamām Yahūdī ḡhāh wuh Yarūshalam ke rahne wāle hon, ḡhāh yahān ke, shor machā kar sazā-e-maut kā taqāzā kar rahe

hai. ²⁵ Merī dānist mein to is ne koī aisā kām nahīn kiya jo sazā-e-maut ke lāyq ho. Lekin is ne shahanshāh se apīl kī hai, is lie main ne ise Rom bhejne kā faisla kiya hai. ²⁶ Lekin main shahanshāh ko kyā likh dūn? Kyonki is par koī sāf ilzām nahīn lagāyā gayā. Is lie main ise āp sab ke sāmne lāyā hūn, ḡhāskar Agrippā Bādshāh āp ke sāmne, tāki āp is kī taftish karen aur main kuchh likh sakūn. ²⁷ Kyonki mujhe betukī-sī bāt lag rahī hai ki ham ek qaidī ko Rom bhejen jis par ab tak sāf ilzāmāt nahīn lagāe gae hai.”

Paulus kā Agrippā ke sāmne Difā

26 Agrippā ne Paulus se kahā, “Āp ko apne difā mein bolne kī ijāzat hai.” Paulus ne hāth se ishārā karke apne difā mein bolne kā āḡhāz kiya,

² “Agrippā Bādshāh, main apne āp ko ḡhushnasīb samajhtā hūn ki āj āp hī merā yih difā bayān sun rahe hai jo mujhe Yahūdīyon ke tamām ilzāmāt ke jawāb mein denā par rahā hai. ³ ḡhāskar is lie ki āp Yahūdīyon ke rasm-o-riwāj aur

tanāzoñ se wāqif haiñ. Merī arz hai ki āp sabar se merī bāt suneñ.

⁴Tamām Yahūdī jānte haiñ ki maine ne jawānī se le kar ab tak apnī qaum balki Yarūshalam mein kis tarah zindagi guzārī. ⁵Wuh mujhe baṛī der se jānte haiñ aur agar chāheñ to is kī gawāhī bhī de sakte haiñ ki maine Farīsī kī zindagi guzārtā thā, hamāre mazhab ke usī firqe kī jo sab se kaṭar hai. ⁶Aur āj merī adālat is wajah se kī jā rahī hai ki maine us wāde par ummīd rakhtā hūñ jo Allāh ne hamāre bāpdādā se kiyā. ⁷Haqīqat mein yih wuhī ummīd hai jis kī wajah se hamāre bārah qabīle dīn rāt aur baṛī lagan se Allāh kī ibādat karte rahte haiñ aur jis kī takmīl ke lie wuh tarapte haiñ. To bhī ai bādshāh, yih log mujh par yih ummīd rakhne kā ilzām lagā rahe haiñ. ⁸Lekin āp sab ko yih khayāl kyon nāqābil-e-yaqīn lagtā hai ki Allāh murdoñ ko zindā kar detā hai?

⁹Pahle maine bhī samajhtā thā ki har mumkin tariqe se Īsā Nāsari kī muḥhālafat karnā merā farz hai. ¹⁰Aur yih maine ne Yarūshalam mein kiyā bhī. Rāhnumā imāmoñ se iḡhtiyār le kar maine ne wahān ke bahut-se muqaddasoñ ko jel mein

ḍalwā diyā. Aur jab kabhī unheñ sazā-e-maut dene kā faislā karnā thā to maine ne bhī is haq mein woṭ diyā. ¹¹Maine tamām ibādatkhānoñ mein gayā aur bahut dafā unheñ sazā dilā kar Īsā ke bāre mein kufr bakne par majbūr karne kī koshish kartā rahā. Maine itne taish mein ā gayā thā ki un kī izārasānī kī gharz se bairūn-e-mulk bhī gayā.

Paulus Apnī Tabdīlī kā Zikr

Kartā Hai

¹²Ek dīn maine rāhnumā imāmoñ se iḡhtiyār aur ijāzatnāmā le kar Damishq jā rahā thā. ¹³Dopahar taqrīban bārah baje maine saṛak par chal rahā thā ki ek raushnī dekhī jo sūraj se zyādā tez thī. Wuh āsmān se ā kar mere aur mere hamsafroñ ke girdāgird chamkī. ¹⁴Ham sab zamīn par gir gae aur maine ne Arāmī zabān mein ek āwāz sunī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyon satātā hai? Yon mere āñkus ke ḡhilāf pāñw mārñā tere lie hī dushwārī kā bāis hai.’ ¹⁵Maine ne pūchhā, ‘Ḳhudāwand, āp kaun haiñ?’ Ḳhudāwand ne jawāb diyā, ‘Maine Īsā hūñ, wuhī jise tū satātā hai. ¹⁶Lekin ab uṭh kar khaṛā

ho jā, kyonki main tujhe apnā ḡhādim aur gawāh muqarrar karne ke lie tujh par zāhir huā hūn. Jo kuchh tū ne dekhā hai us ki tujhe gawāhī denī hai aur us ki bhī jo main āindā tujh par zāhir karūnga. ¹⁷ Main tujhe terī apnī qaum se bachāe rakhūngā aur un ḡhairyahūdī qaumoṅ se bhī jin ke pās tujhe bhejūngā. ¹⁸ Tū un ki ānkhon ko khol degā tāki wuh tārīkī aur Iblis ke iḡhtiyār se nūr aur Allāh kī taraf rujū karen. Phir un ke gunāhon ko muāf kar diyā jāegā aur wuh un ke sāth āsmānī mīrās meṅ sharik hoṅge jo mujh par imān lāne se muqaddas kie gae haiṅ.

Paulus Apnī Ḳhidmat kā

Bayān Kartā Hai

¹⁹ Ai Agrippā Bādshāh, jab main ne yih sunā to main ne is āsmānī royā kī nāfarmānī na kī ²⁰ balki is bāt kī munādī kī ki log taubā karke Allāh kī taraf rujū karen aur apne amal se apnī tabdīlī kā izhār bhī karen. Main ne is kī tabliḡh pahle Damishq meṅ kī, phir Yarūshalam aur pūre Yahūdiyā meṅ aur is ke bād ḡhairyahūdī qaumoṅ meṅ bhī. ²¹ Isī wajah se Yahūdiyoṅ ne mujhe

Baitul-muqaddas meṅ pakar kar qatl karne kī koshish kī. ²² Lekin Allāh ne āj tak merī madad kī hai, is lie main yahān kharā ho kar chhoṭon aur baṛon ko apnī gawāhī de saktā hūn. Jo kuchh main sunātā hūn wuh wuhī kuchh hai jo Mūsā aur nabiyon ne kahā hai, ²³ ki Masīh dukh uṭhā kar pahlā shaḡhs hogā jo murdon meṅ se jī uṭhegā aur ki wuh yon apnī qaum aur ḡhairyahūdiyoṅ ke sāmne Allāh ke nūr kā prachār karegā.”

²⁴ Achānak Festus Paulus kī bāt kāt kar chillā uṭhā, “Paulus, hosh meṅ āo! Ilm kī ziyādati ne tumheṅ dīwānā kar diyā hai.”

²⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Muazzaz Festus, main dīwānā nahīn hūn. Merī yih bāteṅ haqīqī aur māqūl haiṅ. ²⁶ Bādshāh salāmat in se wāqif haiṅ, is lie main un se khul kar bāt kar saktā hūn. Mujhe yaqīn hai ki yih sab kuchh un se chhupā nahīn rahā, kyonki yih poshīdagī meṅ yā kisi kone meṅ nahīn huā. ²⁷ Ai Agrippā Bādshāh, kyā āp nabiyon par imān rakhte haiṅ? Balki main jāntā hūn ki āp un par imān rakhte haiṅ.”

²⁸ Agrippā ne kahā, “Āp to baṛī jaldī se mujhe qāyl karke Masīhī banānā chāhte haiñ.”

²⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Jald yā bader main Allāh se duā kartā hūn ki na sirf āp balki tamām hāzirīn merī mānind ban jāēñ, siwāe merī zanjirōñ ke.”

³⁰ Phir bādshāh, gawarnar, Birnike aur bāqī sab uṭh kar chale gae. ³¹ Wahāñ se nikal kar wuh ek dūsre se bāt karne lage. Sab is par muttāfiq the ki “Is ādmī ne kuchh nahīñ kiyā jo sazā-e-maut yā qaid ke lāyq ho.” ³² Aur Agrippā ne Festus se kahā, “Agar is ne shahanshāh se apīl na kī hotī to ise rihā kiyā jā saktā thā.”

Paulus kā Rom kī Taraf Safr

27 Jab hamārā Iṭālī ke lie safr muta’ayyin kiyā gayā to Paulus ko chand ek aur qaidiyōñ samet ek Romī afsar^a ke hawāle kiyā gayā jis kā nām Yūliyas thā jo shāhī palṭan par muqarrar thā. ² Aristarkhus bhī hamāre sāth thā. Wuh Thissalunīke Shahr kā Makidunī ādmī thā. Ham Adramittiyum Shahr ke ek jahāz

par sawār hue jise sūbā Āsiyā kī chand bandargāhoñ ko jānā thā. ³ Agle dīn ham Saidā pahuñche to Yūliyas ne mehrbānī karke Paulus ko shahr meñ us ke dostoñ ke pās jāne kī ijāzat dī tāki wuh us kī zarūriyāt pūrī kar sakeñ. ⁴ Jab ham wahāñ se rawānā hue to muḥhālīf hawāoñ kī wajah se Jazīrā-e-Qubrus aur sūbā Āsiyā ke darmiyān se guzare. ⁵ Phir khule samundar par chalte chalte ham Kilikiyā aur Pamfiliyā ke samundar se guzar kar sūbā Lūkiyā ke shahr Mūrā pahuñche. ⁶ Wahāñ qaidiyōñ par muqarrar afsar ko patā chalā ki Iskandariyā kā ek Misrī jahāz Iṭālī jā rahā hai. Us par us ne hamēñ sawār kiyā.

⁷ Kāī dīn ham āhistā āhistā chale aur baṛī mushkil se Kanidus ke qarīb pahuñche. Lekin muḥhālīf hawā kī wajah se ham ne Jazīrā-e-Krete kī taraf ruḥh kiyā aur Salmone Shahr ke qarīb se guzar kar Krete kī āṛ meñ safr kiyā. ⁸ Lekin wahāñ ham sāhil ke sāth sāth chalte hue baṛī mushkil se ek jagah pahuñche jis kā nām ‘Hasīn-

^aSau sipāhiyōñ par muqarrar afsar.

bandar' thā. Shahr Lasayā us ke qarīb wāqe thā.

⁹ Bahut waqt zāe ho gayā thā aur ab bahrī safr khatarnāk bhī ho chukā thā, kyonki Kaffārā kā din (taqrīban Nawambar ke shurū meñ) guzar chukā thā. Is lie Paulus ne unheñ āgāh kiyā, ¹⁰“Hazarāt, mujhe patā hai ki āge jā kar ham par baṛī musibat āegī. Hamen jahāz, māl-o-asbāb aur jānoñ kā nuqsān uṭhānā paṛegā.” ¹¹ Lekin qaidiyon par muqarrar Romī afsar ne us kī bāt nazarandāz karke jahāz ke nākhudā aur mālik kī bāt mānī. ¹² Chūñki ‘Hasīn-bandar’ meñ jahāz ko sardiyoñ ke mausam ke lie rakhnā mushkil thā is lie aksar log āge Feniks tak pahunch kar sardiyoñ kā mausam guzārnā chāhte the. Kyonki Feniks Jazīrā-e-Krete kī achchhi bandargāh thī jo sirf junūb-maḡhrib aur shimāl-maḡhrib kī taraf khulī thī.

Samundar par Tūfān

¹³ Chunāñche ek din jab junūb kī simt se halkī-sī hawā chalne lagi to mallāhoñ ne sochā ki hamārā

irādā pūrā ho gayā hai. Wuh langar uṭhā kar Krete ke sāhil ke sāth sāth chalne lage. ¹⁴ Lekin thoṛī hī der ke bād mausam badal gayā aur un par jazīre kī taraf se ek tūfānī hawā tūt paṛī jo bād-e-shimāl-mashriqī kahlāti hai. ¹⁵ Jahāz hawā ke qābū meñ ā gayā aur hawā kī taraf ruḵh na kar sakā, is lie ham ne hār mān kar jahāz ko hawā ke sāth sāth chalne diyā. ¹⁶ Jab ham ek chhoṭe jazīrā banām Kaudā kī āṛ meñ se guzarne lage to ham ne baṛī mushkil se bachāo-kashtī ko jahāz par uṭhā kar mahfūz rakhā. (Ab tak wuh rasse se jahāz ke sāth khīñchī jā rahī thī.) ¹⁷ Phir mallāhoñ ne jahāz ke ḍhāñche ko zyādā mazbūt banāne kī kḥātir us ke irdgird rasse bāndhe. Kḥauf yih thā ki jahāz shimālī Afrīqā ke qarīb paṛe chorbālū meñ dhañs jāe. (In retoñ kā nām sūrtis thā.) Is se bachne ke lie unhoñ ne langar ḍāl diyā^a tāki jahāz kuchh āhistā chale. Yoñ jahāz hawā ke sāth chalte chalte āge baṛhā. ¹⁸ Agle din bhī tūfān jahāz ko itnī shiddat se jhanjhoṛ rahā thā ki mallāh māl-o-

^a Langar yānī chhoṭā langar jis kī madad se jahāz kā ruḵh ek hī simt meñ rakhā jātā hai.

asbāb ko samundar meñ phaiñkne lage. ¹⁹Tisre din unhoñ ne apne hī hāthoñ se jahāz chalāne kā kuchh sāmān samundar meñ phaiñk diyā. ²⁰Tūfān kī shiddat bahut dinoñ ke bād bhī khatm na huī. Na sūraj aur na sitāre nazar āe yahān tak ki ākhirkāṛ hamāre bachne kī har ummīd jāti rahī.

²¹Kāfī der se dil nahīn chāhtā thā ki khānā khāyā jāe. Ākhirkāṛ Paulus ne logoñ ke bīch meñ khaṛe ho kar kahā, “Hazarāt, behtar hotā ki āp merī bāt mān kar Krete se rawānā na hote. Phir āp is musibat aur khasāre se bach jāte. ²²Lekin ab main āp ko nasīhat kartā hūn ki hauslā rakheñ. Āp meñ se ek bhī nahīn maregā. Sirf jahāz tabāh ho jāegā. ²³Kyonki pichhli rāt ek farishtā mere pās ā khaṛā huā, usī Kḥudā kā farishtā jis kā main bandā hūn aur jis kī ibādat main kartā hūn. ²⁴Us ne kahā, ‘Paulus, mat ḍar. Lāzim hai ki tujhe shahanshāh ke sāmne pesh kiyā jāe. Aur Allāh apnī mehrbānī se tere wāste tamām hamsafroñ kī jāneñ bhī bachāe rakhegā.’ ²⁵Is lie hauslā rakheñ, kyonki merā Allāh par imān hai ki aisā hī hogā jis tarah us ne farmāyā hai. ²⁶Lekin jahāz

ko kisī jazīre ke sāhil par chaḥ jānā hai.”

²⁷Tūfān kī chaudhwiñ rāt jahāz Bahīrā-e-Adriyā par bahe chalā jā rahā thā ki taqribān ādhī rāt ko mallāhoñ ne mahsūs kiyā ki sāhil nazdik ā rahā hai. ²⁸Pānī kī gahrāi kī paimāish karke unheñ mālūm huā ki wuh 120 fuṭ thī. Thoṛī der ke bād us kī gahrāi 90 fuṭ ho chukī thī. ²⁹Wuh ḍar gae. Kyonki unhoñ ne andāzā lagāyā ki khatrā hai ki ham sāhil par paṛi chaṭṭānoñ se ṭakrā jāeñ. Is lie unhoñ ne jahāz ke pichhle hisse se chār langar ḍāl kar duā kī ki din jaldī se chaḥ jāe. ³⁰Us waqt mallāhoñ ne jahāz se farār hone kī koshish kī. Unhoñ ne yih bahānā banā kar ki ham jahāz ke sāmne se bhī langar ḍālnā chāhte haiñ bachāo-kashtī pānī meñ utarne dī. ³¹Is par Paulus ne qaidiyōñ par muqarrar afsar aur faujiyōñ se kahā, “Agar yih ādmī jahāz par na raheñ to āp sab mar jāenge.” ³²Chunāñche unhoñ ne bachāo kashtī ke rasse ko kāt kar use khulā chhoṛ diyā.

³³Pau phatne wālī thī ki Paulus ne sab ko samjhāyā ki wuh kuchh khā leñ. Us ne kahā, “Āp ne chaudah din se izzat kī hālat meñ

rah kar kuchh nahīn khāyā. ³⁴ Ab mehrbānī karke kuchh khā leñ. Yih āp ke bachāo ke lie zarūrī hai, kyonki āp na sirf bach jāenge balki āp kā ek bāl bhī bikā nahīn hogā.”

³⁵ Yih kah kar us ne kuchh roṭī lī aur un sab ke sāmne Allāh se shukrguzārī kī duā kī. Phir use toṛ kar khāne lagā. ³⁶ Is se dūsroñ kī hauslā-afzāi huī aur unhoñ ne bhī kuchh khānā khāyā. ³⁷ Jahāz par ham 276 afrād the. ³⁸ Jab sab ser ho gae to gandum ko bhī samundar meñ phaiñkā gayā tāki jahāz aur halkā ho jāe.

Jahāz Ṭukṛe Ṭukṛe Ho Jātā Hai

³⁹ Jab din chaṛh gayā to mallāhoñ ne sāhilī ilāqe ko na pahchānā. Lekin ek ḵhalīj nazar āī jis kā sāhil achchhā thā. Unheñ ḵhayāl āyā ki shāyad ham jahāz ko wahāñ ḵhushkī par chaṛhā sakeñ. ⁴⁰ Chunāñche unhoñ ne langaron ke rasse kāt kar unheñ samundar meñ chhoṛ diyā. Phir unhoñ ne wuh rasse khol die jin se patwār bandhe hote the aur sāmne wāle bādbān ko chaṛhā kar hawā ke zor se sāhil kī taraf ruḵh kiyā. ⁴¹ Lekin chalte chalte jahāz ek chorbālū se

ṭakrā kar us par chaṛh gayā. Jahāz kā māthā dhañs gayā yahāñ tak ki wuh hil bhī na sakā jabki us kā pichhlā hissā maujoñ kī ṭakkaron se ṭukṛe ṭukṛe hone lagā.

⁴² Fauji qaidiyon ko qatl karnā chāhte the tāki wuh jahāz se tair kar farār na ho sakeñ. ⁴³ Lekin un par muqarrar afsar Paulus ko bachānā chāhtā thā, is lie us ne unheñ aisā karne na diyā. Us ne hukm diyā ki pahle wuh sab jo tair sakte haiñ pānī meñ chhalāng lagā kar kināre tak pahuñcheñ. ⁴⁴ Bāqiyon ko taḥtoñ yā jahāz ke kisi ṭukṛe ko pakaṛ kar pahuñchnā thā. Yoñ sab sahih-salāmat sāhil tak pahuñche.

Jazirā-e-Milite Meñ

28 Tūfān se bachne par hameñ mālūm huā ki jazire kā nām Milite hai. ² Maqāmī logoñ ne hameñ ḡhairmāmūlī mehrbānī dikhāi. Unhoñ ne āg jalā kar hamārā istaqbāl kiyā, kyonki bārish shurū ho chukī thī aur ṭhand thī. ³ Paulus ne bhī lakaṛī kā ḍher jamā kiyā. Lekin jyon hī us ne use āg meñ phaiñkā ek zahrilā sānp āg kī tapish se bhāg kar nikal āyā aur Paulus ke hāth se chimaṭ kar use

ḍas liyā. ⁴Maqāmī logoñ ne sāñp ko Paulus ke hāth se lage dekhā to ek dūsre se kahne lage, “Yih ādmī zarūr qātil hogā. Go yih samundar se bach gayā, lekin insāf kī dewī ise jīne nahiñ detī.” ⁵Lekin Paulus ne sāñp ko jhaṭak kar āg meñ phaiñk diyā, aur sāñp kā koī burā asar us par na huā. ⁶Log is intazār meñ rahe ki wuh sūj jāe yā achānak gir paṛe, lekin kāfī der ke bād bhī kuchh na huā. Is par unhoñ ne apnā kḥayāl badal kar use dewatā qarār diyā.

⁷Qarib hī jazīre ke sab se baṛe ādmī kī zamīneñ thiñ. Us kā nām Publiyus thā. Us ne apne ghar meñ hamārā istaqbāl kiyā aur tīn dīn tak hamārī kḥūb mehmān-nawāzī kī. ⁸Us kā bāp bīmār paṛā thā, wuh bukhār aur pechish ke marz meñ muṭtalā thā. Paulus us ke kamre meñ gayā, us ke lie duā kī aur apne hāth us par rakh die. Is par marīz ko shafā milī. ⁹Jab yih huā to jazīre ke bāqī tamām marīzoñ ne Paulus ke pās ā kar shafā pāī. ¹⁰Natije meñ unhoñ ne kaī tarah se hamārī izzat kī. Aur jab rawānā hone kā waqt ā gayā to unhoñ ne hameñ wuh sab kuchh muhaiyā kiyā jo safr ke lie darkār thā.

Jazīrā-e-Milite se Rom Tak

¹¹Jazīre par tīn māh guzar gae. Phir ham ek jahāz par sawār hue jo sardiyoñ ke mausam ke lie wahāñ ṭahar gayā thā. Yih jahāz Iskandariyā kā thā aur us ke mātḥe par juṛwāñ dewatāoñ ‘Kāṣṭar’ aur ‘Polluks’ kī mūrāt nasab thī. Ham wahāñ se ruḥsat ho kar ¹²Surkūsā Shahr pahuñche. Tīn dīn ke bād ¹³ham wahāñ se Regiyum Shahr gae jahāñ ham sirf ek dīn ṭahre. Phir junūb se hawā uṭhī, is lie ham agle dīn Putiyolī pahuñche. ¹⁴Is shahr meñ hamārī mulāqāt kuchh bhāiyoñ se huī. Unhoñ ne hameñ apne pās ek haftā rahne kī dāwat dī. Yoñ ham Rom pahuñch gae. ¹⁵Rom ke bhāiyoñ ne hamāre bāre meñ sun rakhā thā, aur kuchh hamārā istaqbāl karne ke lie qasbā banām appiyyus ke chauk tak āe jabki kuchh sirf ‘Tīn-sarāy’ tak ā sake. Unheñ dekh kar Paulus ne Allāh kā shukr kiyā aur nayā hauslā pāyā.

Rom Meñ

¹⁶Hamāre Rom meñ pahuñchne par Paulus ko apne kirāe ke makān meñ rahne kī ijāzat milī, go ek fauji

us kī pahrādārī karne ke lie us ke sāth rahā.

¹⁷ Tīn dīn guzar gae to Paulus ne Yahūdī rāhnumāon ko bulāyā. Jab wuh jamā hue to us ne un se kahā, “Bhāiyo, mujhe Yarūshalam meñ giriftār karke Romiyon ke hawāle kar diyā gayā hālānki main ne apnī qaum yā apne bāpdādā ke rasm-o-riwāj ke kḥilāf kuchh nahīn kiya thā. ¹⁸ Romī merā jāyzā le kar mujhe rihā karnā chāhte the, kyonki unheñ mujhe sazā-e-maut dene kā koī sabab na milā thā.

¹⁹ Lekin Yahūdiyon ne etarāz kiya aur yon mujhe shahanshāh se apīl karne par majbūr kar diyā gayā, go merā yih irādā nahīn hai ki main apnī qaum par koī ilzām lagāūn. ²⁰ Main ne is lie āp ko bulāyā tāki āp se milūn aur guftgū karūn. Main us shaḥs kī kḥatir in zanjiroñ se jakaṛā huā hūn jis ke āne kī ummīd Isrāīl rakhtā hai.”

²¹ Yahūdiyon ne use jawāb diyā, “Hameñ Yahūdiyā se āp ke bāre meñ koī bhī kḥat nahīn milā. Aur jitne bhāi wahān se āe haiñ un meñ se ek ne bhī āp ke bāre meñ na to koī manfī riport dī na koī burī bāt batāī. ²² Lekin ham āp se sunanā chāhte haiñ ki āp ke kḥayālāt kyā

haiñ, kyonki ham itnā jānte haiñ ki har jagah log is firqe ke kḥilāf bāteñ kar rahe haiñ.”

²³ Chunānche unhoñ ne milne kā ek dīn muqarrar kiya. Jab Yahūdī dubārā us jagah āe jahān Paulus rahtā thā to un kī tādād bahut zyādā thī. Subah se le kar shām tak us ne Allāh kī bādshāhī bayān kī aur us kī gawāhī dī. Us ne unheñ Mūsā kī shariāt aur nabiyon ke hawālājāt pesh kar karke Īsā ke bāre meñ qāyl karne kī koshish kī. ²⁴ Kuchh to qāyl ho gae. Lekin bāqī imān na lāe. ²⁵ Un meñ nā-ittafāqī paidā hūi to wuh chale gae. Jab wuh jāne lage to Paulus ne un se kahā, “Rūhul-quds ne Yasāyāh Nabī kī mārīfat āp ke bāpdādā se tḥik kahā ki

²⁶ Jā, is qaum ko batā, “Tum apne kānoñ se sunoge

magar kuchh nahīn samjhoge, tum apnī ānkhon se dekhoge magar kuchh nahīn jānoge.

²⁷ Kyonki is qaum kā dil behis ho gayā hai.

Wuh mushkil se apne kānoñ se sunte haiñ,

unhoñ ne apnī ānkhon ko band kar rakhā hai,

aisā na ho ki wuh apnī ānkhon se dekheñ,

apne kānoñ se suneñ,
apne dil se samjheñ,
merī taraf rujū kareñ
aur main unheñ shafā dūñ.”

²⁸ Paulus ne apnī bāt in alfāz se khatm kī, “Ab jān leñ ki Allāh kī taraf se yih najāt Ġhairyahūdiyoñ ko bhī pesh kī gaī hai aur wuh sunenge bhī!”

²⁹ [Jab us ne yih kahā to Yahūdī āpas meñ bahs-mubāhasā karte hue chale gae.]

³⁰ Paulus pūre do sāl apne kirāe ke ghar meñ rahā. Jo bhī us ke pās āyā us kā us ne istaqbāl karke ³¹ dilerī se Allāh kī bādshāhī kī munādī kī aur Ḳhudāwand Īsā Masīh kī tālīm dī. Aur kisī ne mudākhalat na kī.

Romiyon

Salām

1 Yih khat Masīh Īsā ke ghulām Paulus kī taraf se hai jise rasūl hone ke lie bulāyā aur Allāh kī khushkhabrī kī munādi karne ke lie alag kiyā gayā hai.

²Pāk nawishton meñ darj is khushkhabrī kā wādā Allāh ne pahle hī apne nabiyon se kar rakhā thā. ³Aur yih paighām us ke Farzand Īsā ke bāre meñ hai. Insānī lihāz se wuh Dāūd kī nasl se paidā huā, ⁴jabki Rūhul-quds ke lihāz se wuh qudrat ke sāth Allāh kā Farzand thahrā jab wuh murdon meñ se jī uthā. Yih hai hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke bāre meñ Allāh kī khushkhabrī. ⁵Masīh se hameñ rasūlī ikhtiyār kā yih fazl hāsil huā hai ki ham tamām Ghairyahūdiyon meñ munādi

kareñ tāki wuh imān lā kar us ke tābe ho jāen aur yon Masīh ke nām ko jalāl mile. ⁶Āp bhī un Ghairyahūdiyon meñ se haiñ, jo Īsā Masīh ke bulāe hue haiñ.

⁷Main āp sab ko likh rahā hūñ jo Rom meñ Allāh ke pyāre haiñ aur maḥsūs-o-muqaddas hone ke lie bulāe gae haiñ.

Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Rom Jāne kī Ārzū

⁸Awwal, main āp sab ke lie Īsā Masīh ke wasile se apne Khudā kā shukr kartā hūñ, kyonki pūrī duniyā meñ āp ke imān kā charchā ho rahā hai. ⁹Khudā hī merā gawāh hai jis kī khidmat main apnī rūh meñ kartā hūñ jab main us ke

Farzand ke bāre meñ ḵhushḵhabrī phailātā hūñ, main lagātār āp ko yād kartā rahtā hūñ ¹⁰ aur har waqt apnī duāon meñ minnat kartā hūñ ki Allāh mujhe āḵhirkār āp ke pās āne kī kāmyābī atā kare. ¹¹ Kyoñki main āp se milne kā ārzūmand hūñ. Main chāhtā hūñ ki mere zariye āp ko kuchh ruhānī barkat mil jāe aur yon āp mazbūt ho jāen. ¹² Yānī āne kā maqsad yih hai ki mere imān se āp kī hauslā-afzāi kī jāe aur isī tarah āp ke imān se merā hauslā bhi barh jāe.

¹³ Bhāiyo, āp ke ilm meñ ho ki main ne bahut dafā āp ke pās āne kā irādā kiyā. Kyoñki jis tarah dīgar Ġhairyahūdī aqwām meñ merī ḵhidmat se phal paidā huā hai usī tarah āp meñ bhi phal deḵhnā chāhtā hūñ. Lekin āj tak mujhe rokā gayā hai. ¹⁴ Bāt yih hai ki yih ḵhidmat saranjām denā merā farz hai, ḵhāh Yūnāniyon meñ ho yā Ġhairyūnāniyon meñ, ḵhāh dānāon meñ ho yā nādānon meñ. ¹⁵ Yihī wajah hai ki main āp ko bhi jo Rom meñ rahte haiñ Allāh kī ḵhushḵhabrī sunāne kā mushtāq hūñ.

Allāh kī Ḵhushḵhabrī kī Quḍrat

¹⁶ Main to ḵhushḵhabrī ke sabab se sharmātā nahīñ, kyoñki yih Allāh kī quḍrat hai jo har ek ko jo imān lātā hai najāt detī hai, pahle Yahūdiyon ko, phir Ġhairyahūdiyon ko. ¹⁷ Kyoñki is ḵhushḵhabrī meñ Allāh kī hī rāstbāzī zāhir hotī hai, wuh rāstbāzī jo shurū se āḵhir tak imān par mabnī hai. Yihī bāt kalām-e-muqaddas meñ darj hai jab likhā hai, “Rāstbāz imān hī se jītā rahegā.”

Insān par Allāh kā Ġhazab

¹⁸ Lekin Allāh kā Ġhazab āsmān par se un tamām bedīn aur nārāst logoñ par nāzil hotā hai jo sachchāi ko apnī nārāstī se dabāe rakhte haiñ. ¹⁹ Jo kuchh Allāh ke bāre meñ mālūm ho saktā hai wuh to un par zāhir hai, hāñ Allāh ne ḵhud yih un par zāhir kiyā hai. ²⁰ Kyoñki duniyā kī taḵhlīq se le kar āj tak insān Allāh kī andekhi fitrat yānī us kī azlī quḍrat aur ulūhiyat maḵhlūqāt kā mushāhadā karne se pahchān saktā hai. Is lie un ke pās koī uzr nahīñ. ²¹ Allāh ko jānane ke bāwujūd unhoñ ne

use wuh jalāl na diyā jo us kā haq hai, na us kā shukr adā kiyā balki wuh bātil khayālāt meṇ par gae aur un ke besamajh diloṇ par tārikī chhā gai. ²²Wuh dāwā to karte the ki ham dānā haiṇ, lekin ahmaq sābit hue. ²³Yon unhoṇ ne ḡhairfānī Kḡhudā ko jalāl dene ke bajāe aise butoṇ kī pūjā kī jo fānī insān, parindoṇ, chaupāiyoṇ aur reṅgne wāle jānwaroṇ kī sūrat meṇ banāe gae the.

²⁴Is lie Allāh ne unheṇ un najis kāmoṇ meṇ chhoṛ diyā jo un ke dil karnā chāhte the. Natīje meṇ un ke jism ek dūse se behurmat hote rahe. ²⁵Hāṇ, unhoṇ ne Allāh ke bāre meṇ sachchāi ko radd karke jhūṭ ko apnā liyā aur maḡhlūqāt kī parastish aur kḡhidmat kī, na ki Kḡhāliq kī, jis kī tārif abad tak hotī rahe, āmīn.

²⁶Yihī wajah hai ki Allāh ne unheṇ un kī sharmnāk shahwatoṇ meṇ chhoṛ diyā. Un kī kḡhawātīn ne fitratī jinsī tālluqāt ke bajāe ḡhairfitratī tālluqāt rakhe. ²⁷Isī tarah mard kḡhawātīn ke sāth fitratī tālluqāt chhoṛ kar ek dūse kī shahwat meṇ mast ho gae. Mardoṇ ne mardoṇ ke sāth behayā harkateṇ karke apne badanoṇ meṇ

apnī is gumrāhī kā munāsib badlā pāyā.

²⁸Aur chūṇki unhoṇ ne Allāh ko jānane se inkār kar diyā is lie us ne unheṇ un kī makrūh soch meṇ chhoṛ diyā. Aur is lie wuh aisī harkateṇ karte rahte haiṇ jo kabhī nahiṇ karnī chāhieṇ. ²⁹Wuh har tarah kī nārāstī, shar, lālach aur burāi se bhare hue haiṇ. Wuh hasad, kḡhūnrezī, jhagare, fareb aur kīnāwarī se labrez haiṇ. Wuh chuḡhlī khāne wāle, ³⁰tohmat lagāne wāle, Allāh se nafrat karne wāle, sarkash, maḡhrūr, shekḡhibāz, badī ko ijād karne wāle, mān-bāp ke nāfarmān, ³¹besamajh, bewafā, sangdil aur berahm haiṇ. ³²Agarche wuh Allāh kā farmān jānte haiṇ ki aisā karne wāle sazā-e-maut ke mustahiq haiṇ to bhī wuh aisā karte haiṇ. Na sirf yih balki wuh aisā karne wāle dīgar logoṇ ko shābāsh bhī dete haiṇ.

Allāh kī Rāst Adālat

2 Ai insān, kyā tū dūsoṇ ko mujrim ṭhahrātā hai? Tū jo koī bhī ho terā koī uzr nahiṇ. Kyonki tū kḡhud bhī wuhī kuchh kartā hai jis meṇ tū dūsoṇ ko mujrim ṭhahrātā

hai aur yoṇ apne āp ko bhī mujrim qarār detā hai. ² Ab ham jānte haiṇ ki aise kām karne wāloṇ par Allāh kā faislā munsifānā hai. ³ Tāham tū wuhī kuchh kartā hai jis meṇ tū dūsroṇ ko mujrim ṭhahrātā hai. Kyā tū samajhtā hai ki ḡhud Allāh kī adālat se bach jāegā? ⁴ Yā kyā tū us kī wasī mehrbānī, tahammul aur sabar ko haqīr jāntā hai? Kyā tujhe mālūm nahīṇ ki Allāh kī mehrbānī tujhe taubā tak le jānā chāhtī hai? ⁵ Lekin tū haṭdharma hai, tū taubā karne ke lie taiyār nahīṇ aur yoṇ apnī sazā meṇ izāfā kartā jā rahā hai, wuh sazā jo us dīn dī jāegī jab Allāh kā ḡhazab nāzil hogā, jab us kī rāst adālat zāhir hogī. ⁶ Allāh har ek ko us ke kāmōṇ kā badlā degā. ⁷ Kuchh log sābitqadmī se nek kām karte aur jalāl, izzat aur baqā ke tālib rahte haiṇ. Unheṇ Allāh abadi zindagī atā karegā. ⁸ Lekin kuchh log ḡhudḡharz haiṇ aur sachchāī kī nahīṇ balki nārāstī kī pairawī karte haiṇ. Un par Allāh kā ḡhazab aur qahr nāzil hogā. ⁹ Musibat aur pareshānī har us insān par āegī jo burāī kartā hai, pahle Yahūdī par, phir Yūnānī par. ¹⁰ Lekin jalāl, izzat aur salāmati har us insān ko hāsīl hogī jo neki kartā hai, pahle Yahūdī

ko, phir Yūnānī ko. ¹¹ Kyōṇki Allāh kisī kā bhī tarafdār nahīṇ.

¹² Ḡhairyahūdiyoṇ ke pās Mūsawī shariyat nahīṇ hai, is lie wuh shariyat ke baḡhair hī gunāh karke halāk ho jāte haiṇ. Yahūdiyoṇ ke pās shariyat hai, lekin wuh bhī nahīṇ bacheṅge. Kyōṇki jab wuh gunāh karte haiṇ to shariyat hī unheṇ mujrim ṭhahrātī hai. ¹³ Kyōṇki Allāh ke nazdik yih kāfī nahīṇ ki ham shariyat kī bāteṇ sunēṇ balki wuh hameṇ us waqt hī rāstbāz qarār detā hai jab shariyat par amal bhī karte haiṇ. ¹⁴ Aur go Ḡhairyahūdiyoṇ ke pās shariyat nahīṇ hotī lekin jab bhī wuh fitratī taur par wuh kuchh karte haiṇ jo shariyat farmātī hai to zāhir karte haiṇ ki go hamāre pās shariyat nahīṇ to bhī ham apne āp ke lie ḡhud shariyat haiṇ. ¹⁵ Is meṇ wuh sābit karte haiṇ ki shariyat ke taqāze un ke dīl par likhe hue haiṇ. Un kā zamīr bhī is kī gawāhī detā hai, kyōṇki un ke ḡhayālāt kabhī ek dūsre kī mazammat aur kabhī ek dūsre kā difā bhī karte haiṇ. ¹⁶ Ḡharz, merī ḡhushḡhabrī ke mutābiq har ek ko us dīn apnā ajr milegā jab Allāh Īsā Masih kī mārīfat insānoṇ kī poshidā bātoṇ kī adālat karegā.

Yahūdī aur Shariāt

¹⁷ Achchhā, tū apne āp ko Yahūdī kahtā hai. Tū shariāt par inhisār kartā aur Allāh ke sāth apne tālluq par faḡhr kartā hai. ¹⁸ Tū us kī marzī ko jāntā hai aur shariāt kī tālīm pāne ke bāis sahīh rāh kī pahchān rakhtā hai. ¹⁹ Tujhe pūrā yaqīn hai, ‘Main andhoñ kā qāyd, tārikī meñ basne wāloñ kī raushnī, ²⁰ besamjhoñ kā muallim aur bachchoñ kā ustād hūn.’ Ek lihāz se yih durust bhī hai, kyonki shariāt kī sūrat meñ tere pās ilm-o-irfān aur sachchāī maujūd hai. ²¹ Ab batā, tū jo auroñ ko sikhātā hai apne āp ko kyon nahīn sikhātā? Tū jo chorī na karne kī munādī kartā hai, ḡhud chorī kyon kartā hai? ²² Tū jo auroñ ko zinā karne se manā kartā hai, ḡhud zinā kyon kartā hai? Tū jo butoñ se ghin khātā hai, ḡhud mandiroñ ko kyon lūṭtā hai? ²³ Tū jo shariāt par faḡhr kartā hai, kyon is kī ḡhilāfwarzī karke Allāh kī be’izzatī kartā hai? ²⁴ Yih wuhī bāt hai jo kalām-e-muqaddas meñ likhī hai, “Tumhāre sabab se ḡhairyahūdīyoñ meñ Allāh ke nām par kufr bakā jātā hai.”

²⁵ Ḳhatne kā fāydā to us waqt hotā hai jab tū shariāt par amal kartā hai. Lekin agar tū us kī hukmadulī kartā hai to tū nāmaḡhtūn jaisā hai. ²⁶ Is ke baraks agar nāmaḡhtūn ḡhairyahūdī shariāt ke taqāzoñ ko pūrā kartā hai to kyā Allāh use maḡhtūn Yahūdī ke barābar nahīn ṭhahrāegā? ²⁷ Chunāñche jo nāmaḡhtūn ḡhairyahūdī shariāt par amal karte haiñ wuh āp Yahūdīyoñ ko mujrim ṭhahrāenge jin kā ḡhatnā huā hai aur jin ke pās shariāt hai, kyonki āp shariāt par amal nahīn karte. ²⁸ Āp is binā par haqīqī Yahūdī nahīn haiñ ki āp ke wālidain Yahūdī the yā āp ke badan kā ḡhatnā zāhiri taur par huā hai. ²⁹ Balki haqīqī Yahūdī wuh hai jo bātin meñ Yahūdī hai. Aur haqīqī ḡhatnā us waqt hotā hai jab dil kā ḡhatnā huā hai. Aisā ḡhatnā shariāt se nahīn balki Rūhul-quds ke wasīle se kiya jātā hai. Aur aise Yahūdī ko insān kī taraf se nahīn balki Allāh kī taraf se tārif milti hai.

3 To kyā Yahūdī hone kā yā ḡhatnā kā koī fāydā hai? ² Jī hān, har tarah kā! Awwal to yih ki Allāh kā kalām un ke sapurd kiya gayā hai. ³ Agar un meñ se bāz bewafā nikle to kyā huā? Kyā is

se Allāh kī wafādārī bhī khatm ho jāegī? ⁴ Kabhī nahīn! Lāzim hai ki Allāh sachchā ṭhahre go har insān jhūṭā hai. Yoñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Lāzim hai ki tū bolte waqt rāst ṭhahre aur adālat karte waqt ghālib āe.”

⁵ Koī kah saktā hai, “Hamārī nārāstī kā ek achchhā maqsad hotā hai, kyonki is se logoñ par Allāh kī rāstī zāhir hotī hai. To kyā Allāh be’insāf nahīn hogā agar wuh apnā ghazab ham par nāzil kare?” (Main insānī kḥayāl pesh kar rahā hūñ.) ⁶ Hargiz nahīn! Agar Allāh rāst na hotā to phir wuh duniyā kī adālat kis tarah kar saktā?

⁷ Shāyad koī aur etarāz kare, “Agar merā jhūṭ Allāh kī sachchāi ko kasrat se numāyān kartā hai aur yoñ us kā jalāl baṛhtā hai to wuh mujhe kyonkar gunāhgār qarār de saktā hai?” ⁸ Kuchh log ham par yih kufr bhī bakte haiñ ki ham kahte haiñ, “Āo, ham burāi karen tākī bhalāi nikle.” Insāf kā taqāzā hai ki aise logoñ ko mujrim ṭhahrāyā jāe.

Koī Rāstbāz Nahīn

⁹ Ab ham kyā kahan? Kyā ham Yahūdī dūsroñ se bartar haiñ?

Bilkul nahīn. Ham to pahle hī yih ilzām lagā chuke haiñ ki Yahūdī aur Yūnānī sab hī gunāh ke qabze meñ haiñ. ¹⁰ Kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai,

“Koī nahīn jo rāstbāz hai, ek bhī nahīn.

¹¹ Koī nahīn jo samajhdār hai, koī nahīn jo Allāh kā tālib hai.

¹² Afsos, sab saḥīh rāh se bḥaṭak gae.

Sab ke sab bigaṛ gae haiñ.

Koī nahīn jo bhalāi kartā ho, ek bhī nahīn.

¹³ Un kā galā khulī qabr hai, un kī zabān fareb detī hai.

Un ke honṭoñ meñ sāñp kā zahr hai.

¹⁴ Un kā muñh lānat aur kaṛwāḥaṭ se bharā hai.

¹⁵ Un ke pāñw kḥūn bahāne ke lie jaldī karte haiñ.

¹⁶ Apne pīchhe wuh tabāhī-o-barbādī chhoṛ jāte haiñ,

¹⁷ aur wuh salāmatī kī rāh nahīn jānte.

¹⁸ Un kī āñkhoñ ke sāmne Kḥudā kā kḥauf nahīn hotā.”

¹⁹ Ab ham jānte haiñ ki shariāt jo kuchh farmātī hai unheñ farmātī hai jin ke sapurd wuh kī gai hai. Maqsad yih hai ki har insān ke

bahāne khatm kie jāēn aur tamām duniyā Allāh ke sāmne mujrim ṭhahre. ²⁰ Kyoṇki shariyat ke taqāze pūre karne se koī bhī us ke sāmne rāstbāz nahīn ṭhahar saktā, balki shariyat kā kām yih hai ki hamāre andar gunāhgār hone kā ehsās paidā kare.

Rāstbāz Hone ke lie Īmān

Zarūrī Hai

²¹ Lekin ab Allāh ne ham par ek rāh kā inkishāf kiyā hai jis se ham shariyat ke baḡhair hī us ke sāmne rāstbāz ṭhahar sakte haiṅ. Tauret aur nabiyōṇ ke sahife bhī is kī tasdiq karte haiṅ. ²² Rāh yih hai ki jab ham Īsā Masih par Īmān lāte haiṅ to Allāh hamēn rāstbāz qarār detā hai. Aur yih rāh sab ke lie hai. Kyoṇki koī bhī farq nahīn, ²³ sab ne gunāh kiyā, sab Allāh ke us jalāl se mahrūm haiṅ jis kā wuh taqāzā kartā hai, ²⁴ aur sab muft meṅ Allāh ke fazl hī se rāstbāz ṭhahrāe jāte haiṅ, us fidie ke wasīle se jo Masih Īsā ne diyā. ²⁵ Kyoṇki Allāh ne Īsā ko us ke kḥūn ke bāis kaffārā kā wasilā banā kar pesh kiyā, aisā kaffārā jis se Īmān lāne wāloṅ ko gunāhoṅ kī muāfi milti hai. Yoṅ

Allāh ne apnī rāstī zāhir kī, pahle māzī meṅ jab wuh apne sabr-o-tahammul meṅ gunāhoṅ kī sazā dene se bāz rahā ²⁶ aur ab maujūdā zamāne meṅ bhī. Is se wuh zāhir kartā hai ki wuh rāst hai aur har ek ko rāstbāz ṭhahrātā hai jo Īsā par Īmān lāyā hai.

²⁷ Ab hamārā faḡhr kahān rahā? Use to khatm kar diyā gayā hai. Kis shariyat se? Kyā āmāl kī shariyat se? Nahīn, balki Īmān kī shariyat se. ²⁸ Kyoṇki ham kahte haiṅ ki insān ko Īmān se rāstbāz ṭhahrāyā jātā hai, na ki āmāl se. ²⁹ Kyā Allāh sirf Yahūdiyoṅ kā Ḳhudā hai? Ġhairyahūdiyoṅ kā nahīn? Hān, Ġhairyahūdiyoṅ kā bhī hai. ³⁰ Kyoṇki Allāh ek hī hai jo maḡhtūn aur nāmaḡhtūn donoṅ ko Īmān hī se rāstbāz ṭhahrāegā. ³¹ Phir kyā ham shariyat ko Īmān se mansūkh karte haiṅ? Hargiz nahīn, balki ham shariyat ko qāym rakhte haiṅ.

Ibrāhīm Īmān se Rāstbāz Ṭhahrā

4 Ibrāhīm jismānī lihāz se hamārā bāp thā. To rāstbāz ṭhaharne ke silsile meṅ us kā kyā tajrabā thā? ² Ham kah sakte haiṅ ki agar wuh shariyat par amal karne

se rāstbāz ṭhahartā to wuh apne āp par faḡhr kar saktā thā. Lekin Allāh ke nazdīk us ke pās apne āp par faḡhr karne kā koī sabab na thā. ³Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Ibrāhīm ne Allāh par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.” ⁴Jab log kām karte haiñ to un kī mazdūrī koī ḡhās mehrbānī qarār nahīñ dī jātī, balki yih to un kā haq bantā hai. ⁵Lekin jab log kām nahīñ karte balki Allāh par imān rakhte haiñ jo bedīnoñ ko rāstbāz qarār detā hai to un kā koī haq nahīñ bantā. Wuh un ke imān hī kī binā par rāstbāz qarār die jāte haiñ. ⁶Dāūd yihī bāt bayān kartā hai jab wuh us shaḡhs ko mubāarak kahtā hai jise Allāh baḡhair āmāl ke rāstbāz ṭhahrātā hai,

⁷“Mubāarak haiñ wuh jin ke jarāym muāf kie gae.

Jin ke gunāh ḡhāñpe gae haiñ.

⁸Mubāarak hai wuh jis kā gunāh Rab hisāb meñ nahīñ lāegā.”

⁹Kyā yih mubāarakbādī sirf maḡhtūnoñ ke lie hai yā nāmaḡhtūnoñ ke lie bhī? Ham to bayān kar chuke haiñ ki Ibrāhīm imān kī binā par rāstbāz ṭhahrā.

¹⁰Use kis hālat meñ rāstbāz

ṭhahrāyā gayā? Ḳhatnā karāne ke bād yā pahle? Ḳhatne ke bād nahīñ balki pahle. ¹¹Aur ḡhatnā kā jo nishān use milā wuh us kī rāstbāzī kī muhr thī, wuh rāstbāzī jo use ḡhatnā karāne se peshtar mili, us waqt jab wuh imān lāyā. Yoñ wuh un sab kā bāp hai jo baḡhair ḡhatnā karāe imān lāe haiñ aur is binā par rāstbāz ṭhaharte haiñ. ¹²Sāth hī wuh ḡhatnā karāne wāloñ kā bāp bhī hai, lekin un kā jin kā na sirf ḡhatnā huā hai balki jo hamāre bāp Ibrāhīm ke us imān ke naqsh-e-qadam par chalte haiñ jo wuh ḡhatnā karāne se peshtar rakhtā thā.

Allāh kā Wādā Imān se

Hāsil Hotā Hai

¹³Jab Allāh ne Ibrāhīm aur us kī aulād se wādā kiya ki wuh duniyā kā wāris hogā to us ne yih is lie nahīñ kiya ki Ibrāhīm ne shariāt kī pairawī kī balki is lie ki wuh imān lāyā aur yoñ rāstbāz ṭhahrāyā gayā. ¹⁴Kyonki agar wuh wāris haiñ jo shariāt ke pairokār haiñ to phir imān beasar ṭhahrā aur Allāh kā wādā miṭ gayā. ¹⁵Shariāt Allāh kā ḡhazab hī paidā kartī hai. Lekin

jahān koī shariāt nahīn wahān us ki k̄hilāfwarzi bhī nahīn.

¹⁶Chunānche yih mīrās īmān se milti hai tāki is kī buniyād Allāh kā fazl ho aur is kā wādā Ibrāhīm kī tamām nasl ke lie ho, na sirf shariāt ke pairokārōn ke lie balki un ke lie bhī jo Ibrāhīm kā-sā īmān rakhte haiṅ. Yihī ham sab kā bāp hai. ¹⁷Yōn Allāh kalām-e-muqaddas meṅ us se wādā kartā hai, “Main ne tujhe bahut qaumoṅ kā bāp banā diyā hai.” Allāh hī ke nazdik Ibrāhīm ham sab kā bāp hai. Kyonki us kā īmān us K̄hudā par thā jo murdoṅ ko zindā kartā aur jis ke hukm par wuh kuchh paidā hotā hai jo pahle nahīn thā. ¹⁸Ummīd kī koī kiran dikhāi nahīn detī thī, phir bhī Ibrāhīm ummīd ke sāth īmān rakhtā rahā ki main zarūr bahut qaumoṅ kā bāp banūṅgā. Aur āk̄hirkār aisā hī huā, jaisā kalām-e-muqaddas meṅ wādā kiyā gayā thā ki “Terī aulād itnī hī beshumār hogī.” ¹⁹Aur Ibrāhīm kā īmān kamzor na paṛā, hālānki use mālūm thā ki main taqṛībān sau sāl kā hūn aur merā aur Sārā ke badan goyā murdā haiṅ, ab bachche paidā karne kī umr Sārā ke lie guzar chukī hai. ²⁰To bhī Ibrāhīm kā īmān

k̄hatm na huā, na us ne Allāh ke wāde par shak kiyā balki īmān meṅ wuh mazīd mazbūt huā aur Allāh ko jalāl detā rahā. ²¹Use puk̄htā yaqīn thā ki Allāh apne wāde ko pūrā karne kī qudrat rakhtā hai. ²²Us ke is īmān kī wajah se Allāh ne use rāstbāz qarār diyā. ²³Kalām-e-muqaddas meṅ yih bāt ki Allāh ne use rāstbāz qarār diyā na sirf us kī k̄hātir likhī gai ²⁴balki hamārī k̄hātir bhī. Kyonki Allāh hamēn bhī rāstbāz qarār degā agar ham us par īmān rakheṅ jis ne hamāre K̄hudāwand Īsā ko murdoṅ meṅ se zindā kiyā. ²⁵Hamārī hī k̄hatāoṅ kī wajah se use maut ke hawāle kiyā gayā, aur hamēn hī rāstbāz qarār dene ke lie use zindā kiyā gayā.

Rāstbāzī kā Anjām

5 Ab chūnki hamēn īmān se rāstbāz qarār diyā gayā hai is lie Allāh ke sāth hamārī sulah hai. Is sulah kā wasilā hamārā K̄hudāwand Īsā Masīh hai. ²Hamāre īmān lāne par us ne hamēn fazl ke us maqām tak pahunchāyā jahān ham āj qāym haiṅ. Aur yōn ham is ummīd par faḡhr karte haiṅ ki ham Allāh ke

jalāl meṇ sharīk hoṅge. ³Na sirf yih balki ham us waqt bhī faḡhr karte haiṇ jab ham musībatoṇ meṇ phaṇse hote haiṇ. Kyoṇki ham jānte haiṇ ki musibat se sābitqadmī paidā hotī hai, ⁴sābitqadmī se puḡhtagī aur puḡhtagī se ummīd. ⁵Aur ummīd hameṇ sharmindā hone nahīṇ detī, kyoṇki Allāh ne hameṇ Rūhul-quḡds de kar us ke wasīle se hamāre diloṇ meṇ apnī muhabbat unḡeli hai.

⁶Kyoṇki ham abhī kamzor hī the to Masīh ne ham bedīnoṇ kī ḡhātīr apnī jān de dī. ⁷Mushkil se hī koī kīsī rāstbāz kī ḡhātīr apnī jān degā. Hāṇ, mumkin hai ki koī kīsī nekokār ke lie apnī jān dene kī jurrat kare. ⁸Lekin Allāh ne ham se apnī muhabbat kā izhār yoṇ kiyā ki Masīh ne us waqt hamārī ḡhātīr apnī jān dī jab ham gunāhgār hī the. ⁹Hameṇ Masīh ke ḡhūn se rāstbāz ṡahrāyā gayā hai. To yih bāt kitnī yaqīnī hai ki ham us ke wasīle se Allāh ke ḡhazab se bacheṅge. ¹⁰Ham abhī Allāh ke dushman hī the jab us ke Farzand kī maut ke wasīle se hamārī us ke sāth sulah ho gaī. To phir yih bāt kitnī yaqīnī hai ki ham us kī zindagī ke wasīle se najāt bhī pāeṅge. ¹¹Na

sirf yih balki ab ham Allāh par faḡhr karte haiṇ aur yih hamāre ḡhudāwand Īsā Masīh ke wasīle se hai, jis ne hamārī sulah karāī hai.

Ādam aur Masīh

¹²Jab Ādam ne gunāh kiyā to us ek hī shaḡhs se gunāh duniyā meṇ āyā. Is gunāh ke sāth sāth maut bhī ā kar sab ādmiyoṇ meṇ phail gaī, kyoṇki sab ne gunāh kiyā. ¹³Shariāt ke inkishāf se pahle gunāh to duniyā meṇ thā, lekin jahāṇ shariāt nahīṇ hotī wahāṇ gunāh kā hisāb nahīṇ kiyā jātā. ¹⁴Tāham Ādam se le kar Mūsā tak maut kī hukūmat jāri rahī, un par bhī jinhoṇ ne Ādam kī-sī hukmadūli na kī.

Ab Ādam āne wāle Īsā Masīh kī taraf ishārā thā. ¹⁵Lekin in donoṇ meṇ baṛā farq hai. Jo nemat Allāh muft meṇ detā hai wuh Ādam ke gunāh se mutābiqat nahīṇ rakhtī. Kyoṇki is ek shaḡhs Ādam kī ḡhilāfwarzī se bahut-se log maut kī zad meṇ ā gae. Lekin Allāh kā faẓl kahīṇ zyādā muassir hai, wuh muft nemat jo bahutoṇ ko us ek shaḡhs Īsā Masīh meṇ milī hai. ¹⁶Hāṇ, Allāh kī is nemat aur Ādam

ke gunāh meṇ bahut farq hai. Us ek shaḡhs Ādam ke gunāh ke natije meṇ hameṇ to mujrim qarār diyā gayā, lekin Allāh kī muft nemat kā asar yih hai ki hameṇ rāstbāz qarār diyā jātā hai, go ham se beshumār gunāh sarzad hue haiṇ. ¹⁷ Is ek shaḡhs Ādam ke gunāh ke natije meṇ maut sab par hukūmat karne lagī. Lekin is ek shaḡhs Īsā Masīh kā kām kitnā zyādā muassir thā. Jitne bhī Allāh kā wāfir fazl aur rāstbāzī kī nemat pāte haiṇ wuh Masīh ke wasīle se abadī zindagī meṇ hukūmat karenge.

¹⁸ Chunānche jis tarah ek hī shaḡhs ke gunāh ke bāis sab log mujrim ṭahre usī tarah ek hī shaḡhs ke rāst amal se wuh darwāzā khul gayā jis meṇ dāḡhil ho kar sab log rāstbāz ṭahar sakte aur zindagī pā sakte haiṇ. ¹⁹ Jis tarah ek hī shaḡhs kī nāfarmānī se bahut-se log gunāhgār ban gae. Usī tarah ek hī shaḡhs kī farmānbardārī se bahut-se log rāstbāz ban jāenge.

²⁰ Sharīat is lie darmiyān meṇ ā gai kī ḡhilāfwarzī baḡh jāe. Lekin jahāṇ gunāh zyādā huā wahāṇ Allāh kā fazl is se bhī zyādā ho gayā.

²¹ Chunānche jis tarah gunāh maut

kī sūrat meṇ hukūmat kartā thā usī tarah ab Allāh kā fazl hameṇ rāstbāz ṭaharā kar hukūmat kartā hai. Yoṇ hameṇ apne Ḳhudāwand Īsā Masīh kī badaulat abadī zindagī hāsil hotī hai.

Masīh meṇ Nāi Zindagī

6 Kyā is kā matlab yih hai ki ham gunāh karte raheṇ tāki Allāh ke fazl meṇ izāfā ho? ² Hargiz nahīṇ! Ham to mar kar gunāh se lātālluq ho gae haiṇ. To phir ham kis tarah gunāh ko apne āp par hukūmat karne de sakte haiṇ? ³ Yā kyā āp ko mālūm nahīṇ ki ham sab jinheṇ baptismā diyā gayā hai is se Masīh Īsā kī maut meṇ shāmil ho gae haiṇ? ⁴ Kyoṇki baptisme se hameṇ dafnāyā gayā aur us kī maut meṇ shāmil kiyā gayā tāki ham Masīh kī tarah nāi zindagī guzāreṇ, jise Bāp kī jalālī qudrat ne murdoṇ meṇ se zindā kiyā.

⁵ Chūnki is tarah ham us kī maut meṇ us ke sāth paiwast ho gae haiṇ is lie ham us ke jī uṭhne meṇ bhī us ke sāth paiwast hoṅge. ⁶ Kyoṇki ham jānte haiṇ ki hamārā purānā insān Masīh ke sāth maslūb ho gayā tāki gunāh ke qabze meṇ yih jism

nest ho jāe aur yon ham gunāh ke ġhulām na raheñ. ⁷ Kyoñki jo mar gayā wuh gunāh se āzād ho gayā hai. ⁸ Aur hamārā imān hai ki chūñki ham Masih ke sāth mar gae haiñ is lie ham us ke sāth zindā bhī hoñge, ⁹ kyoñki ham jānte haiñ ki Masih murdoñ meñ se jī uṭhā hai aur ab kabhī nahīñ maregā. Ab maut kā us par koī iḡhtiyār nahīñ. ¹⁰ Marte waqt wuh hameshā ke lie gunāh kī hukūmat se nikal gayā, aur ab jab wuh dubārā zindā hai to us kī zindagī Allāh ke lie maḡhsūs hai. ¹¹ Āp bhī apne āp ko aisā samjheñ. Āp bhī mar kar gunāh kī hukūmat se nikal gae haiñ aur ab āp kī Masih meñ zindagī Allāh ke lie maḡhsūs hai.

¹² Chunāñche gunāh āp ke fāñī badan meñ hukūmat na kare. Dhyān deñ ki āp us kī burī ḡhāhishāt ke tābe na ho jāeñ. ¹³ Apne badan ke kisī bhī azu ko gunāh kī ḡhidmat ke lie pesh na kareñ, na use nārāstī kā hathiyār banane deñ. Is ke bajāe apne āp ko Allāh kī ḡhidmat ke lie pesh kareñ. Kyoñki pahle āp murdā the, lekin ab āp zindā ho gae haiñ. Chunāñche apne tamām āzā ko Allāh kī ḡhidmat ke lie pesh

kareñ aur unheñ rāstī ke hathiyār banane deñ. ¹⁴ Āindā gunāh āp par hukūmat nahīñ karegā, kyoñki āp apnī zindagī shariāt ke taht nahīñ guzārte balki Allāh ke fazl ke taht.

Rāstbāzī ke ġhulām

¹⁵ Ab sawāl yih hai, chūñki ham shariāt ke taht nahīñ balki fazl ke taht haiñ to kyā is kā matlab yih hai ki hameñ gunāh karne ke lie khulā chhoṛ diyā gayā hai? Hargiz nahīñ! ¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīñ ki jab āp apne āp ko kisī ke tābe karke us ke ġhulām ban jāte haiñ to āp us mālīk ke ġhulām haiñ jis ke tābe āp haiñ? Yā to gunāh āp kā mālīk ban kar āp ko maut tak le jāegā, yā farmāñbardārī āp kī mālīkan ban kar āp ko rāstbāzī tak le jāegī. ¹⁷ Darhaḡiqat āp pahle gunāh ke ġhulām the, lekin ḡhudā kā shukr hai ki ab āp pūre dīl se usī tālīm ke tābe ho gae haiñ jo āp ke sapurd kī gaī hai. ¹⁸ Ab āp ko gunāh se āzād kar diyā gayā hai, rāstbāzī hī āp kī mālīkan ban gaī hai. ¹⁹ (Āp kī fitratī kamzorī kī wajah se main ġhulāmī kī yih misāl de rahā hūñ tāki āp merī bāt samajh paeñ.) Pahle āp ne apne āzā ko

najāsāt aur bedīnī kī ḡhulāmī meñ de rakhā thā jis ke natije meñ āp kī bedīnī barḥtī gāī. Lekin ab āp apne āzā ko rāstbāzī kī ḡhulāmī meñ de deñ tākī āp muqaddas ban jāeñ.

²⁰Jab gunāh āp kā mālik thā to āp rāstbāzī se āzād the. ²¹Aur is kā natijā kyā thā? Jo kuchh āp ne us waqt kiya us se āp ko āj sharm ātī hai aur us kā anjām maut hai. ²²Lekin ab āp gunāh kī ḡhulāmī se āzād ho kar Allāh ke ḡhulām ban gae haiñ, jis ke natije meñ āp maḡhsūs-o-muqaddas ban jāte haiñ aur jis kā anjām abadī zindagī hai. ²³Kyonki gunāh kā ajr maut hai jabki Allāh hamāre Ḳhudāwand Masīh Īsā ke wasīle se hameñ abadī zindagī kī muft nemat atā kartā hai.

Shādī kī Misāl

7 Bhāiyo, āp to shariāt se wāqif haiñ. To kyā āp nahīñ jānte ki shariāt us waqt tak insān par iḡhtiyār rakhtī hai jab tak wuh zindā hai? ²Shādī kī misāl leñ. Jab kisi aurāt kī shādī hotī hai to shariāt us kā shauhar ke sāth bandhan us waqt tak qāym rakhtī hai jab tak shauhar zindā hai. Agar shauhar mar jāe to phir wuh is bandhan

se āzād ho gāī. ³Chunāñche agar wuh apne ḡhāwind ke jīte-jī kisi aur mard kī bīwī ban jāe to use zinākār qarār diyā jātā hai. Lekin agar us kā shauhar mar jāe to wuh shariāt se āzād huī. Ab wuh kisi dūsre mard kī bīwī bane to zinākār nahīñ ṭhahartī. ⁴Mere bhāiyo, yih bāt āp par bhī sādīq ātī hai. Jab āp Masīh ke badan kā hissā ban gae to āp mar kar shariāt ke iḡhtiyār se āzād ho gae. Ab āp us ke sāth paiwast ho gae haiñ jise murdoñ meñ se zindā kiya gayā tākī ham Allāh kī ḡhidmat meñ phal lāeñ. ⁵Kyonki jab ham apnī purānī fitrat ke taht zindagī guzārete the to shariāt hamāri gunāhālūdā raḡhbatoñ ko uksātī thī. Phir yihī raḡhbateñ hamāre āzā par asarandāz hotī thīñ aur natije meñ ham aisā phal lāte the jis kā anjām maut hai. ⁶Lekin ab ham mar kar shariāt ke bandhan se āzād ho gae haiñ. Ab ham shariāt kī purānī zindagī ke taht ḡhidmat nahīñ karte balki Rūhul-quds kī naī zindagī ke taht.

Shariāt aur Gunāh

⁷ Kyā is kā matlab yih hai ki shariāt khud gunāh hai? Hargiz nahīn! Bāt to yih hai ki agar shariāt mujh par mere gunāh zāhir na karti to mujhe in kā kuchh patā na chaltā. Masalan agar shariāt na batāti, “Lālach na karnā” to mujhe darhaqīqat mālūm na hotā ki lālach kyā hai. ⁸ Lekin gunāh ne is hukm se fāydā uṭhā kar mujh meñ har tarah kā lālach paidā kar diyā. Is ke baraks jahān shariāt nahīn hoti wahān gunāh murdā hai aur aisā kām nahīn kar pātā. ⁹ Ek waqt thā jab main shariāt ke baḡhair zindagi guzartā thā. Lekin jyon hī hukm mere sāmne āyā to gunāh meñ jān ā gai ¹⁰ aur main mar gayā. Is tarah mālūm huā ki jis hukm kā maqsad meri zindagi ko qāym rakhnā thā wuhī meri maut kā bāis ban gayā. ¹¹ Kyonki gunāh ne hukm se fāydā uṭhā kar mujhe bahkāyā aur hukm se hī mujhe mār ḍālā.

¹² Lekin shariāt khud muqaddas hai aur is ke ahkām muqaddas, rāst aur achchhe haiñ. ¹³ Kyā is kā matlab yih hai ki jo achchhā hai wuhī mere lie maut kā bāis ban gayā? Hargiz nahīn! Gunāh hī ne

yih kiyā. Is achchhī chīz ko istemāl karke us ne mere lie maut paidā kar dī tāki gunāh zāhir ho jāe. Yon hukm ke zariye gunāh kī sanjīdagī had se zyādā baḡh jāti hai.

Hamāre Andar kī Kash-ma-kash

¹⁴ Ham jānte haiñ ki shariāt ruhānī hai. Lekin meri fitrat insānī hai, mujhe gunāh kī ḡhulāmī meñ bechā gayā hai. ¹⁵ Darhaqīqat main nahīn samajhtā ki kyā kartā hūn. Kyonki main wuh kām nahīn kartā jo karnā chāhtā hūn balki wuh jis se mujhe nafrat hai. ¹⁶ Lekin agar main wuh kartā hūn jo nahīn karnā chāhtā to zāhir hai ki main muttāfiq hūn ki shariāt achchhī hai. ¹⁷ Aur agar aisā hai to phir main yih kām khud nahīn kar rahā balki gunāh jo mere andar sukūnat kartā hai. ¹⁸ Mujhe mālūm hai ki mere andar yānī meri purānī fitrat meñ koī achchhī chīz nahīn bastī. Agarche mujh meñ nek kām karne kā irādā to maujūd hai lekin main use amlī jāmā nahīn pahnā saktā. ¹⁹ Jo nek kām main karnā chāhtā hūn wuh nahīn kartā balki wuh burā kām kartā hūn jo karnā nahīn chāhtā. ²⁰ Ab agar main wuh kām kartā hūn

jo main nahin karnā chāhtā to is kā matlab hai ki main kḥud nahin kar rahā balki wuh gunāḥ jo mere andar bastā hai.

²¹ Chunāñche mujhe ek aur tarah kī shariāt kām kartī huī nazar ātī hai, aur wuh yih hai ki jab main nek kām karne kā irādā rakhtā hūn to burāi ā maujūd hotī hai. ²² Hān, apne bātin mein to main kḥushī se Allāh kī shariāt ko māntā hūn. ²³ Lekin mujhe apne āzā mein ek aur tarah kī shariāt dikhāi detī hai, aisi shariāt jo merī samajh kī shariāt ke kḥilāf laṛ kar mujhe gunāḥ kī shariāt kā qaidī banā detī hai, us shariāt kā jo mere āzā mein maujūd hai. ²⁴ Hāy, merī hālat kitnī burī hai! Mujhe is badan se jis kā anjām maut hai kaun chhuṛāegā? ²⁵ Kḥudā kā shukr hai jo hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke wasīle se yih kām kartā hai.

Ġharz yihī merī hālat hai, Masīh ke baġhair main Allāh kī shariāt kī kḥidmat sirf apnī samajh se kar saktā hūn jabki merī purānī fitrat gunāḥ kī shariāt kī ġhulām rah kar usī kī kḥidmat kartī hai.

Rūh mein Zindagī

8 Ab jo Masīh Īsā mein haiñ unheñ mujrim nahin ṭhahrāyā jātā. ² Kyonki Rūh kī shariāt ne jo hameñ Masīh mein zindagī atā kartī hai tujhe gunāḥ aur maut kī shariāt se āzād kar diyā hai. ³ Mūsawī shariāt hamārī purānī fitrat kī kamzor hālat kī wajah se hameñ na bachā sakī. Is lie Allāh ne wuh kuchh kiyā jo shariāt ke bas mein na thā. Us ne apnā Farzand bhej diyā tāki wuh gunāhgār kā-sā jism iḡhtiyār karke hamāre gunāhoñ kā kaffārā de. Is tarah Allāh ne purānī fitrat mein maujūd gunāḥ ko mujrim ṭhahrāyā ⁴ tāki ham mein shariāt kā taqāzā pūrā ho jāe, ham jo purānī fitrat ke mutābiq nahin balki Rūh ke mutābiq chalte haiñ. ⁵ Jo purānī fitrat ke iḡhtiyār mein haiñ wuh purānī soch rakhte haiñ jabki jo Rūh ke iḡhtiyār mein haiñ wuh ruhānī soch rakhte haiñ. ⁶ Purānī fitrat kī soch kā anjām maut hai jabki Rūh kī soch zindagī aur salāmātī paidā kartī hai. ⁷ Purānī fitrat kī soch Allāh se dushmanī rakhtī hai. Yih apne āp ko Allāh kī shariāt ke tābe nahin rakhtī, na

hī aisā kar saktī hai. ⁸ Is lie wuh log Allāh ko pasand nahīn ā sakte jo purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ haiñ.

⁹ Lekin āp purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ nahīn balki Rūh ke iḡhtiyār meñ haiñ. Shart yih hai ki Rūhul-quds āp meñ basā huā ho. Agar kisī meñ Masīh kā Rūh nahīn to wuh Masīh kā nahīn. ¹⁰ Lekin agar Masīh āp meñ hai to phir āp kā badan gunāh kī wajah se murdā hai jabki Rūhul-quds āp ko rāstbāz ṭhahrāne kī wajah se āp ke lie zindagī kā bāis hai. ¹¹ Us kā Rūh āp meñ bastā hai jis ne Īsā ko murdoñ meñ se zindā kiya. Aur chūnki Rūhul-quds āp meñ bastā hai is lie Allāh is ke zariye āp ke fānī badanoñ ko bhī Masīh kī tarah zindā karegā.

¹² Chunāñche mere bhāiyo, hamārī purānī fitrat kā koī haq na rahā ki hameñ apne mutābiq zindagī guzārne par majbūr kare. ¹³ Kyoñki agar āp apnī purānī fitrat ke mutābiq zindagī guzāreñ to āp halāk ho jāenge. Lekin agar āp Rūhul-quds kī quwwat se apnī purānī fitrat ke ḡhalat kāmoñ ko nest-o-nābūd karen to phir āp zindā raheñge. ¹⁴ Jis kī bhī rāhnumāi Rūhul-quds kartā hai wuh Allāh

kā farzand hai. ¹⁵ Kyoñki Allāh ne jo Rūh āp ko diyā hai us ne āp ko ḡhulām banā kar ḡhaufzadā hālat meñ nahīn rakhā balki āp ko Allāh ke farzand banā diyā hai, aur usī ke zariye ham pukār kar Allāh ko “Abbā” yānī “Ai Bāp” kah sakte haiñ. ¹⁶ Rūhul-quds ḡhud hamārī rūh ke sāth mil kar gawāhī detā hai ki ham Allāh ke farzand haiñ. ¹⁷ Aur chūnki ham us ke farzand haiñ is lie ham wāris haiñ, Allāh ke wāris aur Masīh ke hammīras. Kyoñki agar ham Masīh ke dukh meñ sharīk hoñ to us ke jalāl meñ bhī sharīk hoñge.

Āindā kā Jalāl

¹⁸ Mere ḡhayāl meñ hamārā maujūdā dukh us āne wāle jalāl kī nisbat kuchh bhī nahīn jo ham par zāhir hogā. ¹⁹ Hāñ, tamām kāynāt yih deḡhne ke lie tarāptī hai ki Allāh ke farzand zāhir ho jāeñ, ²⁰ kyoñki kāynāt Allāh kī lānat ke taht ā kar fānī ho gāi hai. Yih us kī apnī nahīn balki Allāh kī marzī thī jis ne us par yih lānat bhejī. To bhī yih ummid dilāi gāi ²¹ ki ek din kāynāt ko ḡhud us kī fānī hālat kī ḡhulāmī se chhuṛāyā jāegā. Us

waqt wuh Allāh ke farzandon ki jalālī āzādī meñ sharik ho jāegī. ²² Kyoñki ham jānte haiñ ki āj tak tamām kāynāt karāhtī aur dard-e-zah meñ taraptī rahtī hai. ²³ Na sirf kāynāt balki ham ꣳhud bhī andar hī andar karāhte haiñ, go hamen āne wāle jalāl kā pahlā phal Rūhul-quds kī sūrat meñ mil chukā hai. Ham karāhte karāhte shiddat se is intazār meñ haiñ ki yih bāt zāhir ho jāe ki ham Allāh ke farzand haiñ aur hamāre badanoñ ko najāt mile. ²⁴ Kyoñki najāt pāte waqt hamen yih ummīd dilāi gai. Lekin agar wuh kuchh nazar ā chukā hotā jis kī ummīd ham rakhte to yih darhaqīqat ummīd na hotī. Kaun us kī ummīd rakhe jo use nazar ā chukā hai? ²⁵ Lekin chūñki ham us kī ummīd rakhte haiñ jo abhī nazar nahīñ āyā to lāzim hai ki ham sabar se us kā intazār karen.

²⁶ Isī tarah Rūhul-quds bhī hamārī kamzor hālat meñ hamārī madad kartā hai, kyoñki ham nahīñ jānte ki kis tarah munāsib duā māñgeñ. Lekin Rūhul-quds ꣳhud nāqābil-e-bayān āheñ bharte hue hamārī shafā'at kartā hai. ²⁷ Aur ꣳhudā Bāp jo tamām dilon ki tahqīq kartā hai Rūhul-quds kī soch

ko jāntā hai, kyoñki pāk Rūh Allāh kī marzī ke mutābiq muqaddasīn kī shafā'at kartā hai.

²⁸ Aur ham jānte haiñ ki jo Allāh se muhabbat rakhte haiñ un ke lie sab kuchh mil kar bhalāi kā bāis bantā hai, un ke lie jo us ke irāde ke mutābiq bulāe gae haiñ. ²⁹ Kyoñki Allāh ne pahle se apne logoñ ko chun liyā, us ne pahle se unheñ is ke lie muqarrar kiyā ki wuh us ke Farzand ke hamshakl ban jāen aur yoñ Masīh bahut-se bhāiyoñ meñ pahlauṡhā ho. ³⁰ Lekin jinheñ us ne pahle se muqarrar kiyā unheñ us ne bulāyā bhī, jinheñ us ne bulāyā unheñ us ne rāstbāz bhī ṡhahrāyā aur jinheñ us ne rāstbāz ṡhahrāyā unheñ us ne jalāl bhī baꣳhshā.

Allāh kī Masīh meñ Muhabbat

³¹ In tamām bātoñ ke jawāb meñ ham kyā kaheñ? Agar Allāh hamāre haq meñ hai to kaun hamāre ꣳhilāf ho saktā hai? ³² Us ne apne Farzand ko bhī dareḡh na kiyā balki use ham sab ke lie dushman ke hawāle kar diyā. Jis ne hamen apne Farzand ko de diyā kyā wuh hamen us ke sāth sab kuchh muft nahīñ degā? ³³ Ab kaun Allāh ke chune

hue logoñ par ilzām lagāegā jab Allāh ḵhud unheñ rāstbāz qarār detā hai? ³⁴ Kaun hameñ mujrim ṭhahrāegā jab Masīh Īsā ne hamāre lie apnī jān dī? Balki hamārī ḵhātir is se bhī zyādā huā. Use zindā kiyā gayā aur wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā, jahāñ wuh hamārī shafāʿat kartā hai. ³⁵ Ġharz kaun hameñ Masīh kī muhabbat se judā karegā? Kyā koī musibat, tangī, izārasānī, kāl, nangāpan, ḵhatrā yā talwār? ³⁶ Jaise kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Terī ḵhātir hameñ dīn-bhar maut kā sāmnnā karnā partā hai, log hameñ zabah hone wālī bheṛoñ ke barābar samajhte haiñ.” ³⁷ Koī bāt nahīñ, kyoñki Masīh hamāre sāth hai aur ham se muhabbat rakhtā hai. Us ke wasīle se ham in sab ḵhatron ke rūbarū zabardast fatah pāte haiñ. ³⁸ Kyoñki mujhe yaqīn hai ki hameñ us kī muhabbat se koī chīz judā nahīñ kar saktī: na maut aur na zindagī, na farishte aur na hukmrān, na hāl aur na mustaqbil, na tāqateñ, ³⁹ na nasheb aur na farāz, na koī aur maḵhlūq hameñ Allāh kī us muhabbat se judā kar sakegī jo hameñ hamāre

Ḵhudāwand Masīh Īsā meñ hāsil hai.

Allāh aur Us kī Qaum

9 Main Masīh meñ sach kahtā hūñ, jhūṭ nahīñ boltā, aur merā zamīr bhī Rūhul-quds meñ is kī gawāhī detā hai ² ki main dil meñ apne Yahūdī hamwatanon ke lie shadīd ġham aur musalsal dard mahsūs kartā hūñ. ³ Kāsh mere bhāī aur ḵhūñ rishtedār najāt pāen! Is ke lie main ḵhud malaūn aur Masīh se judā hone ke lie bhī taiyār hūñ. ⁴ Allāh ne unhiñ ko jo Isrāīlī haiñ apne farzand banane ke lie muqarrar kiyā thā. Unhiñ par us ne apnā jalāl zāhir kiyā, unhiñ ke sāth apne ahd bāndhe aur unhiñ ko shariyat atā kī. Wuhī haqīqī ibādat aur Allāh ke wādoñ ke haqdār haiñ, ⁵ wuhī Ibrāhīm aur Yāqūb kī aulād haiñ aur unhiñ meñ se jismānī lihāz se Masīh āyā. Allāh kī tamjīd-o-tārīf abad tak ho jo sab par hukūmat kartā hai! Āmīn.

⁶ Kahne kā matlab yih nahīñ ki Allāh apnā wādā pūrā na kar sakā. Bāt yih nahīñ hai balki yih ki wuh sab haqīqī Isrāīlī nahīñ haiñ jo Isrāīlī qaum se

haiñ. ⁷ Aur sab Ibrāhīm kī haqīqī aulād nahīñ haiñ jo us kī nasl se haiñ. Kyoñki Allāh ne kalām-e-muqaddas meñ Ibrāhīm se farmāyā, “Terī nasl Is’hāq hī se qāym rahegī.” ⁸ Chunāñche lāzim nahīñ ki Ibrāhīm kī tamām fitratī aulād Allāh ke farzand hoñ balki sirf wuhī Ibrāhīm kī haqīqī aulād samjhe jāte haiñ jo Allāh ke wāde ke mutābiq us ke farzand ban gae haiñ. ⁹ Aur wādā yih thā, “Muqarrarā waqt par main wāpas āūngā to Sārā ke beṭā hogā.”

¹⁰ Lekin na sirf Sārā ke sāth aisā huā balki Is’hāq kī bīwī Ribqā ke sāth bhī. Ek hī mard yāñī hamāre bāp Is’hāq se us ke juṛwāñ bachche paidā hue. ¹¹ Lekin bachche abhī paidā nahīñ hue the na unhoñ ne koī nek yā burā kām kiyā thā ki māñ ko Allāh se ek paighām milā. Is paighām se zāhir hotā hai ki Allāh logoñ ko apne irāde ke mutābiq chun letā hai. ¹² Aur us kā yih chunāo un ke nek āmāl par mabnī nahīñ hotā balki us ke bulāwe par. Paighām yih thā, “Baṛā chhoṭe kī kḥidmat karegā.” ¹³ Yih bhī kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Yāqūb mujhe pyārā thā, jabki Esau se main mutanaffir rahā.”

¹⁴ Kyā is kā matlab yih hai ki Allāh be’insāf hai? Hargiz nahīñ! ¹⁵ Kyoñki us ne Mūsā se kahā, “Main jis par mehrbān honā chāhūñ us par mehrbān hotā hūñ aur jis par rahm karnā chāhūñ us par rahm kartā hūñ.” ¹⁶ Chunāñche sab kuchh Allāh ke rahm par hī mabnī hai. Is meñ insān kī marzī yā koshish kā koī daḥl nahīñ. ¹⁷ Yoñ Allāh apne kalām meñ Misr ke bādshāh Firaun se muḥhātib ho kar farmātā hai, “Main ne tujhe is lie barpā kiyā hai ki tujh meñ apnī qudrat kā izhār karūñ aur yoñ tamām duniyā meñ mere nām kā prachār kiyā jāe.” ¹⁸ Ġharz, yih Allāh hī kī marzī hai ki wuh kis par rahm kare aur kis ko saḥt kar de.

Allāh kā Ġhazab aur Rahm

¹⁹ Shāyad koī kahe, “Agar yih bāt hai to phir Allāh kis tarah ham par ilzām lagā saktā hai jab ham se ġhaltiyāñ hotī haiñ? Ham to us kī marzī kā muqābalā nahīñ kar sakte.” ²⁰ Yih na kaheñ. Āp insān hote hue kaun haiñ ki Allāh ke sāth bahs-mubāhasā kareñ? Kyā jis ko tashkīl diyā gayā hai wuh tashkīl dene wāle se kahtā hai,

“Tū ne mujhe is tarah kyoñ banā diyā?” ²¹ Kyā kumhār kā haq nahīñ hai ki gāre ke ek hī launde se muḁhtalif qism ke bartan banāe, kuchh bā-izzat istemāl ke lie aur kuchh zillatāmez istemāl ke lie? ²² Yih bāt Allāh par bhī sādīq ātī hai. Go wuh apnā ḡhazab nāzil karnā aur apnī qudrat zāhir karnā chāhtā thā, lekin us ne baṛe sabr-o-tahammul se wuh bartan bardāsht kie jin par us kā ḡhazab ānā hai aur jo halākat ke lie taiyār kie gae haiñ. ²³ Us ne yih is lie kiyā tāki apnā jalāl kasrat se un bartanoñ par zāhir kare jin par us kā fazl hai aur jo pahle se jalāl pāne ke lie taiyār kie gae haiñ. ²⁴ Aur ham un meñ se haiñ jin ko us ne chun liyā hai, na sirf Yahūdiyoñ meñ se balki Ḡhairyahūdīyoñ meñ se bhī. ²⁵ Yoñ wuh Ḡhairyahūdīyoñ ke nāte se Hosea kī kitāb meñ farmātā hai, “Main use ‘Merī Qaum’ kahūngā jo merī qaum na thī, aur use ‘Merī Pyārī’ kahūngā jo mujhe pyārī na thī.” ²⁶ Aur “Jahāñ unheñ batāyā gayā ki ‘Tum merī qaum nahīñ’ wahāñ wuh ‘Zindā Ḳhudā ke Farzand’ kahlāenge.”

²⁷ Aur Yasāyāh Nabī Isrāīl ke bāre meñ pukārtā hai, “Go Isrāīlī sāhil par kī ret jaise beshumār kyoñ na hoñ to bhī sirf ek bache hue hisse ko najāt milegī. ²⁸ Kyoñki Rab apnā farmān mukammal taur par aur tezī se duniyā meñ pūrā karegā.” ²⁹ Yasāyāh ne yih bāt ek aur peshgoī meñ bhī kī, “Agar Rabbul-afwāj hamārī kuchh aulād zindā na chhoṛtā to ham Sadūm kī tarah miṭ jāte, hamārā Amūrā jaisā satyānās ho jātā.”

Isrāīl ke lie Paulus kī Duā

³⁰ Is se ham kyā kahnā chāhte haiñ? Yih ki go Ḡhairyahūdī rāstbāzī kī talāsh meñ na the to bhī unheñ rāstbāzī hāsil huī, aisī rāstbāzī jo imān se paidā huī. ³¹ Is ke baraks Isrāīliyoñ ko yih hāsil na huī, hālāñki wuh aisī shariat kī talāsh meñ rahe jo unheñ rāstbāz ṭhahrāe. ³² Is kī kyā wajah thī? Yih ki wuh apnī tamām koshishoñ meñ imān par inhisār nahīñ karte the balki apne nek āmāl par. Unhoñ ne rāh meñ paṛe patthar se ṭhokar khāī. ³³ Yih bāt kalām-e-muqaddas meñ likhī bhī hai,

“Dekho main Siyyūn meñ ek patthar rakh detā hūñ
jo thokar kā bāis banegā,
ek chaṭṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī.

Lekin jo us par imān lāegā
use sharmindā nahīn kiyā jāegā.”

10 Bhāiyo, merī dili ārzū aur merī Allāh se duā yih hai ki Isrāīliyoñ ko najāt mile. ² Main is kī tasdiq kar saktā hūñ ki wuh Allāh kī ghairat rakhte haiñ. Lekin is ghairat ke pīchhe ruhānī samajh nahīn hotī. ³ Wuh us rāstbāzī se nāwāqif rahe haiñ jo Allāh kī taraf se hai. Is kī bajāe wuh apnī zātī rāstbāzī qāym karne kī koshish karte rahe haiñ. Yoñ unhoñ ne apne āp ko Allāh kī rāstbāzī ke tābe nahīn kiyā. ⁴ Kyoñki Masīh meñ shariāt kā maqsad pūrā ho gayā, hāñ wuh anjām tak pahuñch gai hai. Chunāñche jo bhī Masīh par imān rakhtā hai wuhī rāstbāz ṭhahartā hai.

Sab ke lie Rāstbāzī

⁵ Mūsā ne us rāstbāzī ke bāre meñ likhā jo shariāt se hāsil hotī hai, “Jo shakhs yoñ karegā wuh jītā rahegā.”

⁶ Lekin jo rāstbāzī imān se hāsil

hotī hai wuh kahtī hai, “Apne dil meñ na kahnā ki ‘Kaun āsmān par chahegā?’ (tāki Masīh ko niche le āe). ⁷ Yih bhī na kahnā ki ‘Kaun Pātāl meñ utregā?’ (tāki Masīh ko murdoñ meñ se wāpas le āe).” ⁸ To phir kyā karnā chāhie? Imān kī rāstbāzī farmātī hai, “Yih kalām tere qarīb balki tere muñh aur dil meñ maujūd hai.” Kalām se murād imān kā wuh paighām hai jo ham sunāte haiñ. ⁹ Yānī yih ki agar tū apne muñh se iqrār kare ki Īsā Ḳhudāwand hai aur dil se imān lāe ki Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā to tujhe najāt milegi. ¹⁰ Kyoñki jab ham dil se imān lāte haiñ to Allāh hameñ rāstbāz qarār detā hai, aur jab ham apne muñh se iqrār karte haiñ to hameñ najāt milti hai. ¹¹ Yoñ kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Jo bhī us par imān lāe use sharmindā nahīn kiyā jāegā.” ¹² Is meñ koī farq nahīn ki wuh Yahūdī ho yā Ghairyahūdī. Kyoñki sab kā ek hī Ḳhudāwand hai, jo faiyāzī se har ek ko detā hai jo use pukārtā hai. ¹³ Kyoñki “Jo bhī Ḳhudāwand kā nām legā najāt pāegā.”

¹⁴ Lekin wuh kis tarah use pukār sakeñge agar wuh us par kabhī

imān nahīn lāe? Aur wuh kis tarah us par imān lā sakte haiñ agar unhoñ ne kabhī us ke bāre meñ sunā nahīn? Aur wuh kis tarah us ke bāre meñ sun sakte haiñ agar kisī ne unheñ yih paighām sunāyā nahīn? ¹⁵ Aur sunāne wāle kis tarah dūsroñ ke pās jāeñge agar unheñ bhejā na gayā? Is lie kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Un ke qadam kitne pyāre haiñ jo khushkhabrī sunāte haiñ.” ¹⁶ Lekin sab ne Allāh kī yih khushkhabrī qabūl nahīn kī. Yoñ Yasāyāh Nabī farmātā hai, “Ai Rab, kaun hamāre paighām par imān lāyā?” ¹⁷ Ġharz, imān paighām sunane se paidā hotā hai, yānī Masīh kā kalām sunane se.

¹⁸ To phir sawāl yih hai ki kyā Isrāīliyoñ ne yih paighām nahīn sunā? Unhoñ ne ise zarūr sunā. Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Un kī āwāz nikal kar pūrī duniyā meñ sunāī dī,

un ke alfāz duniyā kī intahā tak pahuñch gae.”

¹⁹ To kyā Isrāīl ko is bāt kī samajh na āī? Nahīn, use zarūr samajh āī. Pahle Mūsā is kā jawāb detā hai,

“Main khud hī tumheñ ġhairat dilāūngā,

ek aisī qaum ke zariye jo haqīqat meñ qaum nahīn hai.

Ek nādān qaum ke zariye main tumheñ ġhussā dilāūngā.”

²⁰ Aur Yasāyāh Nabī yih kahne kī jurrat kartā hai,

“Jo mujhe talāsh nahīn karte the unheñ main ne mujhe pāne kā mauqā diyā,

jo mere bāre meñ dariyāft nahīn karte the

un par main zāhir huā.”

²¹ Lekin Isrāīl ke bāre meñ wuh farmātā hai,

“Din-bhar main ne apne hāth phailāe rakhe

tāki ek nāfarmān aur sarkash qaum kā istaqbāl karūn.”

Isrāīl par Allāh kā Rahm

11 To kyā is kā yih matlab hai ki Allāh ne apnī qaum ko radd kiya hai? Hargiz nahīn! Main to khud Isrāīli hūñ. Ibrāhīm merā bhī bāp hai, aur main Binyamīn ke qabile kā hūñ. ² Allāh ne apnī qaum ko pahle se chun liyā thā. Wuh kis tarah use radd karegā! Kyā āp ko mālūm nahīn ki kalām-e-muqaddas meñ Iliyās Nabī ke bāre meñ kyā likhā hai? Iliyās

ne Allāh ke sāmne Isrāīlī qaum kī shikāyat karke kahā, ³“Ai Rab, unhoñ ne tere nabiyon ko qatl kiyā aur terī qurbāngāhoñ ko girā diyā hai. Main akelā hī bachā hūñ, aur wuh mujhe bhī mār dālne ke darpai haiñ.” ⁴Is par Allāh ne use kyā jawāb diyā? “Main ne apne lie 7,000 mardoñ ko bachā liyā hai jinhoñ ne apne ghutne Bāl Dewatā ke sāmne nahīñ ṭeke.” ⁵Āj bhī yihī hālat hai. Isrāīl kā ek chhoṭā hissā bach gayā hai jise Allāh ne apne fazl se chun liyā hai. ⁶Aur chūñki yih Allāh ke fazl se huā hai is lie yih un kī apnī koshishon se nahīñ huā. Warnā fazl fazl hī na rahtā.

⁷Gharz, jis chīz kī talāsh meñ Isrāīl rahā wuh pūrī qaum ko hāsīl nahīñ huī balki sirf us ke ek chune hue hisse ko. Bāqī sab ko fazl ke bāre meñ behis kar diyā gayā, ⁸jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

“Āj tak Allāh ne unheñ aisī hālat meñ rakhā hai

ki un kī rūh madhosh hai,
un kī āñkheñ dekh nahīñ saktīñ
aur un ke kān sun nahīñ sakte.”

⁹Aur Dāūd farmātā hai,

“Un kī mez un ke lie phandā aur jāl ban jāe,

is se wuh ṭhokar khā kar apne ḡhalat kāmōñ kā muāwazā pāeñ.

¹⁰Un kī āñkheñ tārīk ho jāeñ tāki wuh dekh na sakeñ,

un kī kamr hameshā jhukī rahe.”

¹¹To kyā Allāh kī qaum ṭhokar khā kar yon gir gāi ki kabhī bahāl nahīñ hogī? Hargiz nahīñ! Us kī ḡhatāon kī wajah se Allāh ne ḡhairyahūdīyon ko najāt pāne kā mauqā diyā tāki Isrāīlī ḡhairat khāeñ. ¹²Yon Yahūdīyon kī ḡhatāeñ duniyā ke lie bharpūr barkat kā bāis ban gāiñ, aur un kā nuqsān ḡhairyahūdīyon ke lie bharpūr barkat kā bāis ban gayā. To phir yih barkat kitnī aur zyādā hogī jab Yahūdīyon kī pūrī tādād is meñ shāmil ho jāegī!

Ḡhairyahūdīyon kī Najāt

¹³Āp ko jo Ḡhairyahūdī haiñ main yih batātā hūñ, Allāh ne mujhe Ḡhairyahūdīyon ke lie rasūl banāyā hai, is lie main apnī is ḡhidmat par zor detā hūñ. ¹⁴Kyonki main chāhtā hūñ ki merī qaum ke log yih dekh kar ḡhairat khāeñ aur un meñ se kuchh bach jāeñ. ¹⁵Jab unheñ radd kiyā gayā to bāqī duniyā kī Allāh ke sāth sulah ho gāi. To phir

kyā hogā jab unheñ dubārā qabūl kiyā jāegā? Yih murdoñ meñ se jī uṭhne ke barābar hogā!

¹⁶Jab āp fasal ke pahle āṭe se roṭī banā kar Allāh ke lie maḵsūs-o-muqaddas karte hain to bāqī sārā āṭā bhī maḵsūs-o-muqaddas hai. Aur jab daraḵht kī jaṛeñ muqaddas hain to us kī shāḵheñ bhī muqaddas hain. ¹⁷Zaitūn ke daraḵht kī kuchh shāḵheñ toṛ dī gai hain aur un kī jagah janglī zaitūn ke daraḵht kī ek shāḵh paiwand kī gai hai. Āp Ġhairyahūdī is janglī shāḵh se mutābiqat rakhte hain. Jis tarah yih dūsre daraḵht kī jaṛ se ras aur taqwīyat pāti hai usī tarah āp bhī Yahūdī qaum kī ruhānī jaṛ se taqwīyat pāte hain. ¹⁸Chunāñche āp kā dūsri shāḵhoñ ke sāmne sheḵhī mārne kā haq nahīñ. Aur agar āp sheḵhī māreñ to yih ḵhayāl kareñ ki āp jaṛ ko qāym nahīñ rakhte balki jaṛ āp ko.

¹⁹Shāyad āp is par etarāz kareñ, “Hāñ, lekin dūsri shāḵheñ toṛī gain tāki main paiwand kiyā jāūñ.” ²⁰Beshak, lekin yād rakheñ, dūsri shāḵheñ is lie toṛī gain ki wuh imān nahīñ rakhti thīñ aur āp is lie un kī jagah lage hain ki āp imān rakhte hain. Chunāñche apne āp

par faḵhr na kareñ balki ḵhauf rakheñ. ²¹Allāh ne aslī shāḵheñ bachne na dīñ. Agar āp is tarah kī harkateñ kareñ to kyā wuh āp ko chhoṛ degā? ²²Yahāñ hamēñ Allāh kī mehrbānī aur saḵhti nazar āti hai—jo gir gae hain un ke silsile meñ us kī saḵhti, lekin āp ke silsile meñ us kī mehrbānī. Aur yih mehrbānī rahegi jab tak āp us kī mehrbānī se lipṭe raheñge. Warnā āp ko bhī daraḵht se kāṭ ḍālā jāegā. ²³Aur agar Yahūdī apne kufr se bāz āeñ to un kī paiwandkārī dubārā daraḵht ke sāth kī jāegi, kyonki Allāh aisā karne par qādir hai. ²⁴Āḵhir āp ḵhud qudratī taur par zaitūn ke janglī daraḵht kī shāḵh the jise Allāh ne toṛ kar qudratī qawānīn ke ḵhilāf zaitūn ke asal daraḵht par lagāyā. To phir wuh kitnī zyādā āsānī se Yahūdiyon kī toṛī gai shāḵheñ dubārā un ke apne daraḵht meñ lagā degā!

Allāh kā Rahm Sab Par

²⁵Bhāiyo, main chāhtā hūñ ki āp ek bhed se wāqif ho jāeñ, kyonki yih āp ko apne āp ko dānā samajhne se bāz rakhegā. Bhed yih hai ki Isrāīl kā ek hissā Allāh ke fazl ke bāre

meñ behis ho gayā hai, aur us ki yih hālat us waqt tak rahegi jab tak Ġhairyahūdiyon ki pūri tādād Allāh ki bādshāhi meñ dākhil na ho jāe.

²⁶ Phir pūrā Isrāil najāt pāegā. Yih kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai,

“Chhurāne wālā Siyyūn se āegā.

Wuh bedinī ko Yāqūb se haṭa degā.

²⁷ Aur yih merā un ke sāth ahd hogā

jab main un ke gunāhoñ ko un se dūr karūnga.”

²⁸ Chūnki Yahūdi Allāh ki khushkhabri qabul nahin karte is lie wuh Allāh ke dushman hain, aur yih bat ap ke lie fayde ka bais ban gai hai. To bhī wuh Allāh ko pyāre hain, is lie ki us ne un ke bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ko chun liya thā.

²⁹ Kyonki jab bhī Allāh kisi ko apni nematon se nawāz kar bulātā hai to us ki yih nematen aur bulāwe kabhi nahin mitne ki.

³⁰ Māzī meñ Ġhairyahūdi Allāh ke tābe nahin the, lekin ab Allāh ne ap par Yahūdiyon ki nāfarmāni ki wajah se rahm kiya hai. ³¹ Ab is ke ulat hai ki Yahūdi khud ap par kie gae rahm ki wajah se Allāh ke tābe nahin hain, aur lāzim hai ki Allāh

un par bhī rahm kare. ³² Kyonki us ne sab ko nāfarmāni ke qaidi banā diya hai taki sab par rahm kare.

Allāh ki Tamjid

³³ Wāh! Allāh ki daulat, hikmat aur ilm kyā hī gahrā hai. Kaun us ke faislon ki tah tak pahunch saktā hai! Kaun us ki rāhoñ kā khoj lagā saktā hai! ³⁴ Kalām-e-muqaddas yon farmātā hai,

“Kis ne Rab ki soch ko jānā?

Yā kaun itnā ilm rakhtā hai

ki wuh use mashwarā de? ³⁵ Kyā

kisi ne kabhi use kuchh diya

ki use is kā muāwazā denā pare?”

³⁶ Kyonki sab kuchh usi ne paidā kiya hai, sab kuchh usi ke zariye aur usi ke jalāl ke lie qāym hai. Usi ki tamjid abad tak hoti rahe! Āmīn.

Pūri Zindagi Allāh ki Khidmat Meñ

12 Bhāiyo, Allāh ne ap par kitnā rahm kiya hai! Ab zarūri hai ki ap apne badanon ko Allāh ke lie maḥsūs karen, ki wuh ek aisi zindā aur muqaddas qurbāni ban jāen jo use pasand āe. Aisā karne se ap us ki māqūl ibādat karenge. ² Is duniyā ke sānche meñ na dhal jāen balki Allāh ko ap ki

soch kī tajdīd karne deñ tāki āp wuh shakl-o-sūrat apnā sakeñ jo use pasand hai. Phir āp Allāh kī marzī ko pahchān sakeñge, wuh kuchh jo achchhā, pasandīdā aur kāmīl hai.

³Us rahm kī binā par jo Allāh ne mujh par kiyā main āp meñ se har ek ko hidāyat detā hūñ ki apnī haqīqī haisiyat ko jān kar apne āp ko is se zyādā na samjheñ. Kyonki jis paimāne se Allāh ne har ek ko imān baḡhshā hai usī ke mutābiq wuh samajhdārī se apnī haqīqī haisiyat ko jān le. ⁴Hamāre ek hī jism meñ bahut-se āzā haiñ, aur har ek azu kā farq farq kām hotā hai. ⁵Isī tarah go ham bahut haiñ, lekin Masīh meñ ek hī badan haiñ, jis meñ har azu dūsroñ ke sāth jurā huā hai. ⁶Allāh ne apne fazl se har ek ko muḡhtalif nematoñ se nawāzā hai. Agar āp kī nemat nabuwwat karnā hai to apne imān ke mutābiq nabuwwat karen. ⁷Agar āp kī nemat ḡhidmat karnā hai to ḡhidmat karen. Agar āp kī nemat tālīm denā hai to tālīm deñ. ⁸Agar āp kī nemat hauslā-afzāi karnā hai to hauslā-afzāi karen. Agar āp kī nemat dūsroñ kī zarūriyāt pūri karnā hai

to ḡhulūdīlī se yihī karen. Agar āp kī nemat rāhnumāi karnā hai to sargarmī se rāhnumāi karen. Agar āp kī nemat rahm karnā hai to ḡhushī se rahm karen.

⁹Āp kī muhabbat mahz dikhāwe kī na ho. Jo kuchh burā hai us se nafrat karen aur jo kuchh achchhā hai us ke sāth lipṭe raheñ. ¹⁰Āp kī ek dūsre ke lie barādarānā muhabbat sargarm ho. Ek dūsre kī izzat karne meñ āp ḡhud pahlā qadam uṭhāeñ. ¹¹Āp kā josh ḡhilā na paṛ jāe balki ruhānī sargarmī se ḡhudāwand kī ḡhidmat karen. ¹²Ummīd meñ ḡhush, musibat meñ sābitqadam aur duā meñ lage raheñ. ¹³Jab muqaddasīn zarūratmand haiñ to un kī madad karne meñ sharīk hoñ. Mehmān-nawāzī meñ lage raheñ.

¹⁴Jo āp ko izā pahuñchāeñ un ko barkat deñ. Un par lānat mat karen balki barkat chāheñ. ¹⁵ḡhushī manāne wāloñ ke sāth ḡhushī manāeñ aur rone wāloñ ke sāth roeñ. ¹⁶Ek dūsre ke sāth achchhe tālluqāt rakheñ. Ūñchī soch na rakheñ balki dabe huoñ se rifāqat rakheñ. Apne āp ko dānā mat samjheñ.

¹⁷ Agar koī āp se burā sulūk kare to badle meñ us se burā sulūk na karnā. Dhyān rakheñ ki jo kuchh sab kī nazar meñ achchhā hai wuhī amal meñ lāeñ. ¹⁸ Apnī taraf se pūrī koshish kareñ ki jahān tak mumkin ho sab ke sāth mel-milāp rakheñ. ¹⁹ Azīzo, intaqām mat leñ balki Allāh ke ġhazab ko badlā lene kā mauqā deñ. Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Rab farmātā hai, intaqām lenā merā hī kām hai, maiñ hī badlā lūngā.” ²⁰ Is ke bajāe “Agar terā dushman bhūkā ho to use khānā khilā, agar pyāsā ho to pānī pilā. Kyoñki aisā karne se tū us ke sar par jalte hue koelon kā dher lagāegā.” ²¹ Apne par burāi ko ġhālib na āne deñ balki bhalāi se āp burāi par ġhālib āeñ.

Riāyā ke Farāyz

13 Har shakhs iḡhtiyār rakhne wāle hukmrānon ke tābe rahe, kyoñki tamām iḡhtiyār Allāh kī taraf se hai. Jo iḡhtiyār rakhte haiñ unheñ Allāh kī taraf se muqarrar kiyā gayā hai. ² Chunāñche jo hukmrān kī muḡhālafat kartā hai wuh Allāh ke farmān kī muḡhālafat kartā aur yon

apne āp par Allāh kī adālat lātā hai. ³ Kyoñki hukmrān un ke lie ḡhauf kā bāis nahiñ hote jo sahīh kām karte haiñ balki un ke lie jo ġhalat kām karte haiñ. Kyā āp hukmrān se ḡhauf khāe baġhair zindagi guzārnā chāhte haiñ? To phir wuh kuchh kareñ jo achchhā hai to wuh āp ko shābāsh degā. ⁴ Kyoñki wuh Allāh kā ḡhādīm hai jo āp kī behtarī ke lie ḡhidmat kartā hai. Lekin agar āp ġhalat kām kareñ to dāreñ, kyoñki wuh apnī talwār ko ḡhāhmaḡhāh thāme nahiñ rakhtā. Wuh Allāh kā ḡhādīm hai aur us kā ġhazab ġhalat kām karne wāle par nāzil hotā hai. ⁵ Is lie lāzim hai ki āp hukūmat ke tābe raheñ, na sirf sazā se bachne ke lie balki is lie bhī ki āp ke zamīr par dāġh na lage.

⁶ Yihī wajah hai ki āp ṭaiks adā karte haiñ, kyoñki sarkārī mulāzim Allāh ke ḡhādīm haiñ jo is ḡhidmat ko saranjām dene meñ lage rahte haiñ. ⁷ Chunāñche har ek ko wuh kuchh deñ jo us kā haq hai, ṭaiks lene wāle ko ṭaiks aur kasṭam d̡yūtī lene wāle ko kasṭam d̡yūtī. Jis kā ḡhauf rakhnā āp par farz hai us kā ḡhauf māneñ aur jis kā ehtirām karnā āp par farz hai us kā ehtirām kareñ.

Ek Dūsre ke lie Farāyz

⁸ Kisi ke bhī qarzdar na raheñ. Sirf ek qarz hai jo āp kabhī nahīn utār sakte, ek dūsre se muhabbat rakhne kā qarz. Yih karte raheñ kyonki jo dūsron se muhabbat rakhtā hai us ne shariat ke tamām taqāze pūre kie haiñ. ⁹ Masalan shariat meñ likhā hai, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chori na karnā, lālch na karnā.” Aur dīgar jitne ahkām haiñ is ek hī hukm meñ samāe hue haiñ ki “Apne paṛosi se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ¹⁰ Jo kisi se muhabbat rakhtā hai wuh us se ḡhalat sulūk nahīn kartā. Yon muhabbat shariat ke tamām taqāze pūre kartī hai.

¹¹ Aisā karnā lāzim hai, kyonki āp ḡhud is waqt kī ahmiyat ko jānte haiñ ki nīnd se jāg uṭhne kī ḡhaṛī ā chukī hai. Kyonki jab ham imān lāe the to hamārī najāt itnī qarīb nahīn thī jitnī ki ab hai. ¹² Rāt ḡhalne wālī hai aur din nikalne wālā hai. Is lie āeñ, ham tārikī ke kām gande kapṛon kī tarah utār kar nūr ke hathiyār bāndh leñ. ¹³ Ham sharīf zindagī guzāreñ, aise logon kī tarah jo dīn

kī raushnī meñ chalte haiñ. Is lie lāzim hai ki ham in chizon se bāz raheñ: badmastoñ kī rangraliyon aur sharābnoshi se, zinākārī aur aiyāshī se, aur jhagare aur hasad se. ¹⁴ Is ke bajāe ḡhudāwand Isā Masīh ko pahan leñ aur apnī purānī fitrat kī parwarish yon na karen ki gunāhāludā ḡhāhishāt bedār ho jāeñ.

Ek Dūsre ko Mujrim Mat Ṭahrānā

14 Jis kā imān kamzor hai use qabūl karen, aur us ke sāth bahs-mubāhasā na karen. ² Ek kā imān to use har chiz khāne kī ijāzat detā hai jabki kamzor imān rakhne wālā sirf sabziyāñ khātā hai. ³ Jo sab kuchh khātā hai wuh use haqīr na jāne jo yih nahīn kar saktā. Aur jo yih nahīn kar saktā wuh use mujrim na ṭahrāe jo sab kuchh khātā hai, kyonki Allāh ne use qabūl kiya hai. ⁴ Āp kaun haiñ ki kisi aur ke ḡhulām kā faisla karen? Us kā apnā mālik faisla karegā ki wuh khaṛā rahe yā gir jāe. Aur wuh zarūr khaṛā rahegā, kyonki ḡhudāwand use qāym rakhne par qādir hai.

⁵ Kuchh log ek din ko dūsre dinoñ kī nisbat zyādā aham qarār dete haiñ jabki dūsre tamām dinoñ kī ahmiyat barābar samajhte haiñ. Āp jo bhī kḥayāl rakheñ, har ek use pūre yaqīn ke sāth rakhe. ⁶ Jo ek din ko kḥās qarār detā hai wuh is se Ḳhudāwand kī tāzīm karnā chāhtā hai. Isī tarah jo sab kuchh khātā hai wuh is se Ḳhudāwand ko jalāl denā chāhtā hai. Yih is se zāhir hotā hai ki wuh is ke lie Ḳhudā kā shukr kartā hai. Lekin jo kuchh khānoñ se parhez kartā hai wuh bhī Ḳhudā kā shukr karke is se us kī tāzīm karnā chāhtā hai. ⁷ Bāt yih hai ki ham meñ se koī nahīñ jo sirf apne wāste zindagī guzartā hai aur koī nahīñ jo sirf apne wāste martā hai. ⁸ Agar ham zindā haiñ to is lie ki Ḳhudāwand ko jalāl deñ, aur agar ham mareñ to is lie ki ham Ḳhudāwand ko jalāl deñ. Ġharz ham Ḳhudāwand hī ke haiñ, kḥāh zindā hoñ yā murdā. ⁹ Kyoñki Masīh isī maqsad ke lie muā aur jī uṭhā ki wuh murdoñ aur zindoñ donoñ kā mālik ho. ¹⁰ To phir āp jo sirf sabzī khāte haiñ apne bhāi ko mujrim kyoñ ṭhahrāte haiñ? Aur āp jo sab kuchh khāte haiñ apne bhāi ko haqīr kyoñ jānte haiñ? Yād

rakheñ ki ek din ham sab Allāh ke taḳht-e-adālat ke sāmne kḥare hoñge. ¹¹ Kalām-e-muqaddas meñ yihī likhā hai,

Rab farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam,

har ghuṭnā mere sāmne jhukegā aur har zabān Allāh kī tamjīd karegī.”

¹² Hāñ, ham meñ se har ek ko Allāh ke sāmne apnī zindagī kā jawāb denā paregā.

Dūsroñ ke lie Girne kā Bāis

na Bananā

¹³ Chunāñche āeñ, ham ek dūsre ko mujrim na ṭhahrāeñ. Pūre azm ke sāth is kā kḥayāl rakheñ ki āp apne bhāi ke lie ṭhokar khāne yā gunāh meñ girne kā bāis na baneñ. ¹⁴ Mujhe Ḳhudāwand Masīh meñ ilm aur yaqīn hai ki koī bhī khānā bazāt-e-kḥud nāpāk nahīñ hai. Lekin jo kisī khāne ko nāpāk samajhtā hai us ke lie wuh khānā nāpāk hī hai. ¹⁵ Agar āp apne bhāi ko apne kisī khāne ke bāis pareshān kar rahe haiñ to āp muhabbat kī rūh meñ zindagī nahīñ guzār rahe. Apne bhāi ko apne khāne se halāk na kareñ. Yād

rakheñ ki Masih ne us ke lie apni jān dī hai. ¹⁶ Aisā na ho ki log us achchhi chiz par kufr bakeñ jo āp ko mil gai hai. ¹⁷ Kyonki Allāh ki bādshāhi khāne-pīne ki chizoñ par qāym nahin hai balki rāstbāzi, sulah-salāmatī aur Rūhul-quds meñ khushī par. ¹⁸ Jo yon Masih ki khidmat kartā hai wuh Allāh ko pasand aur insānoñ ko manzūr hai.

¹⁹ Chunānche aēñ, ham pūri jidd-o-jahd ke sāth wuh kuchh karne ki koshish karen jo sulah-salāmatī aur ek dūse ki ruhānī tāmīr-o-taraqqī kā bāis hai. ²⁰ Allāh kā kām kisi khāne ki khātir barbād na karen. Har khānā pāk hai, lekin agar āp kuchh khāte haiñ jis se dūse ko thes lage to yih ghalat hai. ²¹ Behtar yih hai ki na āp gosht khāen, na mai pieñ aur na koī aur qadam uṭhāen jis se āp kā bhāi thokar khāe. ²² Jo bhī imān āp is nāte se rakhte haiñ wuh āp aur Allāh tak mahdūd rahe. Mubārak hai wuh jo kisi chiz ko jāyz qarār de kar apne āp ko mujrim nahin thahrātā. ²³ Lekin jo shak karte hue koī khānā khātā hai use mujrim thahrāyā jātā hai, kyonki us kā yih amal imān par mabnī

nahin hai. Aur jo bhī amal imān par mabnī nahin hotā wuh gunāh hai.

Burdbarī

15 Ham tāqatwaroñ kā farz hai ki kamzoroñ ki kamzoriyāñ bardāsht karen. Ham sirf apne āp ko khush karne ki khātir zindagī na guzāren ² balki har ek apne paṛosī ko us ki behtarī aur ruhānī tāmīr-o-taraqqī ke lie khush kare. ³ Kyonki Masih ne bhī khud ko khush rakhne ke lie zindagī nahin guzārī. Kalām-e-muqaddas meñ us ke bāre meñ yih likhā hai, “Jo tujhe gāliyāñ dete haiñ un ki gāliyāñ mujh par ā gai haiñ.” ⁴ Yih sab kuchh hamen hamārī nasihat ke lie likhā gayā tāki ham sābitqadmī aur kalām-e-muqaddas ki hauslā-afzā bātoñ se ummīd pāen. ⁵ Ab sābitqadmī aur hauslā dene wālā Khudā āp ko tawfiq de ki āp Masih Isā kā namūnā apnā kar yagāngat ki ruh meñ ek dūse ke sāth zindagī guzāren. ⁶ Tab hī āp mil kar ek hī āwāz ke sāth Khudā, hamāre Khudāwand Isā Masih ke Bāp ko jalāl de sakeñge.

Ġhairyahūdiyoñ ke lie**ḲhushḲhabrī**

⁷Chunāñche jis tarah Masīh ne āp ko qabūl kiyā hai usī tarah ek dūsre ko bhī qabūl karen tāki Allāh ko jalāl mile. ⁸Yād rakheñ ki Masīh Allāh kī sadāqat kā izhār karke Yahūdiyoñ kā ḳhādim banā tāki un wādoñ kī tasdiq kare jo Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se kie gae the. ⁹Wuh is lie bhī ḳhādim banā ki Ġhairyahūdī Allāh ko us rahm ke lie jalāl deñ jo us ne un par kiyā hai. Kalām-e-muqaddas meñ yihī likhā hai,

“Is lie main aqwām meñ teri hamd-o-sanā karūñga, tere nām kī tārīf meñ gīt gāūñgā.”

¹⁰Yih bhī likhā hai,

“Ai dīgar qaumo, us kī ummat ke sāth ḳhushī manāo!”

¹¹Phir likhā hai,

“Ai tamām aqwām, Rab kī tamjīd karo!”

Ai tamām ummato, us kī satāish karo!”

¹²Aur Yasāyāh Nabī yih farmātā hai,

“Yassī kī jaṛ se ek koñpal phūṭ niklegī, ek aisā ādmī uṭhegā

jo qaumoñ par hukūmat karegā. Ġhairyahūdī us par ās rakheñge.”

¹³Ummīd kā Ḳhudā āp ko imān rakhne ke bāis har ḳhushī aur salāmatī se māmūr kare tāki Rūhul-quds kī qudrat se āp kī ummīd baṛh kar dil se chhalak jāe.

Dilerī se Likhne kī Wajah

¹⁴Mere bhāiyo, mujhe pūrā yaqīn hai ki āp ḳhud bhalāī se māmūr haiñ, ki āp har tarah kā ilm-o-irfān rakhte haiñ aur ek dūsre ko nasīhat karne ke qābil bhī haiñ. ¹⁵To bhī main ne yād dilāne kī ḳhātir āp ko kāi bāteñ likhne kī dilerī kī hai. Kyonki main Allāh ke fazl se ¹⁶āp Ġhairyahūdiyoñ ke lie Masīh Īsā kā ḳhādim hūñ. Aur main Allāh kī ḳhushḳhabrī phailāne meñ Baitul-muqaddas ke imām kī-sī ḳhidmat saranjām detā hūñ tāki āp ek aisī qurbānī ban jāeñ jo Allāh ko pasand āe aur jise Rūhul-quds ne us ke lie maḳhsūs-o-muqaddas kiyā ho. ¹⁷Chunāñche main Masīh Īsā meñ Allāh ke sāmne apnī ḳhidmat par faḳhr kar saktā hūñ. ¹⁸Kyonki main sirf us kām ke bāre meñ bāt karne kī jurrat karūñga jo Masīh ne merī mārīfat kiyā hai

aur jis se Ġhairyahūdī Allāh ke tābe ho gae haiṇ. Hān, Masīh hī ne yih kām kalām aur amal se, ¹⁹ilāhī nishānoṇ aur mojizoṇ kī quwwat se aur Allāh ke Rūh kī qudrat se saranjām diyā hai. Yoṇ main ne Yarūshalam se le kar sūbā illurikum tak safr karte karte Allāh kī ḡhushḡhabrī phailāne kī ḡhidmat pūrī kī hai. ²⁰Aur main ise apnī izzat kā bāis samjhā ki ḡhushḡhabrī wahān sunāūn jahān Masīh ke bāre meṇ ḡhabar nahīn pahuṇchī. Kyoṇki main aisi buniyād par tāmīr nahīn karnā chāhtā thā jo kisī aur ne ḡālī thī. ²¹Kalām-e-muqaddas yihī farmātā hai,

“Jinheṇ us ke bāre meṇ nahīn batāyā gayā
wuh dekheṅge,
aur jinhoṇ ne nahīn sunā
unheṇ samajh āegī.”

Paulus kā Rom jāne kā Irādā

²²Yihī wajah hai ki mujhe itnī dafā āp ke pās āne se rokā gayā hai. ²³Lekin ab merī in ilāqoṇ meṇ ḡhidmat pūrī ho chukī hai. Aur chūṅki main itne sāloṇ se āp ke pās āne kā ārzūmand rahā hūn

²⁴is lie ab yih ḡhāhish pūrī karne kī ummīd rakhtā hūn. Kyoṇki main ne spen jāne kā mansūbā banāyā hai. Ummīd hai ki rāste meṇ āp se milūṅgā aur āp āge ke safr ke lie merī madad kar sakeṅge. Lekin pahle main kuchh der ke lie āp kī rifāqat se lutfandoz honā chāhtā hūn. ²⁵Is waqt main Yarūshalam jā rahā hūn tāki wahān ke muqaddasīn kī ḡhidmat karūn. ²⁶Kyoṇki Makiduniyā aur Aḡhayā kī jamātoṇ ne Yarūshalam ke un muqaddasīn ke lie hadiyā jamā karne kā faisla kiyā hai jo ḡharīb haiṇ. ²⁷Unhoṇ ne yih ḡhushī se kiyā aur darasl yih un kā farz bhī hai. Ġhairyahūdī to Yahūdiyoṇ kī ruhānī barkatoṇ meṇ sharik hue haiṇ, is lie Ġhairyahūdiyoṇ kā farz hai ki wuh Yahūdiyoṇ ko bhī apnī māli barkatoṇ meṇ sharik karke un kī ḡhidmat karen. ²⁸Chunāṅche apnā yih farz adā karne aur maqāmī bhāiyoṇ kā yih sārā phal Yarūshalam ke imāndāroṇ tak pahuṇchāne ke bād main āp ke pās se hotā huā spen jāūṅgā. ²⁹Aur main jāntā hūn ki jab main āp ke pās āūṅgā to Masīh kī pūrī barkat le kar āūṅgā.

³⁰ Bhāiyo, main hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh aur Rūhul-quḍs kī muhabbat ko yād dilā kar āp se minnat kartā hūn ki āp mere lie Allāh se duā karen aur yoñ merī ruhānī jang meñ sharik ho jāen. ³¹ Is ke lie duā karen ki main sūbā Yahūdiyā ke ḡhairimāndāron se bachā rahūn aur ki merī Yarūshalam meñ kḥidmat wahān ke muqaddasīn ko pasand āe. ³² Kyonki main chāhtā hūn ki jab main Allāh kī marzī se āp ke pās āūngā to mere dil meñ kḥushī ho aur ham ek dūsre kī rifāqat se tar-o-tāzā ho jāen. ³³ Salāmatī kā Kḥudā āp sab ke sāth ho. Āmīn.

Salām-o-Duā

16 Hamārī bahan Fibe āp ke pās ā rahī hai. Wuh Kinkḥriyā Shahr kī jamāt meñ kḥādīmā hai. Main us kī sifārish kartā hūn ² balki Kḥudāwand meñ arz hai ki āp us kā waise hī istaqbāl karen jaise ki muqaddasīn ko karnā chāhie. Jis muāmale meñ bhī use āp kī madad kī zarūrat ho us meñ us kā sāth deñ, kyonki us ne bahut

logoñ kī balki merī bhī madad kī hai.

³ Priskillā aur Akwilā ko merā salām denā jo Masīh Īsā meñ mere hamkḥidmat rahe haiñ. ⁴ Unhoñ ne mere lie apnī jān par khelā. Na sirf main balki ḡhairyahūdiyoñ kī jamāteñ un kī ehsānmand haiñ. ⁵ Un ke ghar meñ jamā hone wālī jamāt ko bhī merā salām denā.

Mere azīz dost Ipinetus ko merā salām denā. Wuh sūbā Āsiyā meñ Masīh kā pahlā pairokār yānī us ilāqe kī fasal kā pahlā phal thā. ⁶ Mariyam ko merā salām jis ne āp ke lie baṛī mehnat-mashaqqat kī hai. ⁷ Andrūnikus aur Yūniyā ko merā salām. Wuh mere hamwatan haiñ aur jel meñ mere sāth waqt guzārā hai. Rasūloñ meñ wuh numāyān haisiyat rakhte haiñ, aur wuh mujh se pahle Masīh ke picḥhe ho lie the.

⁸ Ampliyātus ko salām. Wuh Kḥudāwand meñ mujhe azīz hai. ⁹ Masīh meñ hamāre hamkḥidmat Urbānus ko salām aur isī tarah mere azīz dost Istakḥus ko bhī. ¹⁰ Apellis ko salām jis kī Masīh ke sāth wafādārī ko āzmāyā gayā hai. Aristubūlus ke ghar wāloñ ko salām. ¹¹ Mere hamwatan

Herodiyon ko salām aur isī tarah Narkissus ke un ghar wālon ko bhī jo Masīh ke pīchhe ho lie haiñ.

¹² Trūfenā aur Trūfosā ko salām jo Ḳhudāwand kī ḳhidmat meñ mehnat-mashaqqat kartī haiñ. Merī aziz bahan parsis ko salām jis ne Ḳhudāwand kī ḳhidmat meñ baṛī mehnat-mashaqqat kī hai. ¹³ Hamāre Ḳhudāwand ke chune hue bhāī Rūfus ko salām aur isī tarah us kī mān ko bhī jo merī mān bhī hai. ¹⁴ Asinkritus, Faligon, Hirmes, Patrobās, Hirmās aur un ke sāthī bhāiyoñ ko merā salām denā. ¹⁵ Filulugus aur Yūliyā, Neriyaus aur us kī bahan, Ulimpās aur un ke sāth tamām muqaddasīn ko salām.

¹⁶ Ek dūsre ko muqaddas bosā de kar salām karen. Masīh kī tamām jamātoñ kī taraf se āp ko salām.

Āḳhiri Hidāyat

¹⁷ Bhāiyo, main āp ko tākid kartā hūñ ki āp un se ḳhabardār raheñ jo pārtībāzī aur ṭhokar kā bāis bante haiñ. Yih us tālīm ke ḳhilāf hai jo āp ko dī gāi hai. Un se kinārā karen ¹⁸kyonki aise log hamāre Ḳhudāwand Masīh kī ḳhidmat

nahīñ kar rahe balki apne peṭ kī. Wuh apnī mīṭhī aur chiknī-chupṛī bātoñ se sādālah logoñ ke dilon ko dhokā dete haiñ. ¹⁹ Āp kī farmāñbardārī kī ḳhabar sab tak pahuñch gāi hai. Yih dekh kar main āp ke bāre meñ ḳhush hūñ. Lekin main chāhtā hūñ ki āp achchhā kām karne ke lihāz se dānishmand aur burā kām karne ke lihāz se bequsūr hoñ. ²⁰ Salāmātī kā Ḳhudā jald hī Iblīs ko āp ke pāñwoñ tale kuchalwā dālegā.

Hamāre Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp ke sāth ho.

²¹ Merā hamḳhidmat Tīmuthiyus āp ko salām detā hai, aur isī tarah mere hamwatan Lūkiyus, Yāson aur Sosipātrus.

²² Main, Tirtiyyus is ḳhat kā kātib hūñ. Merī taraf se bhī Ḳhudāwand meñ āp ko salām.

²³ Gayus kī taraf se āp ko salām. Main aur pūrī jamāt us ke mehmān rahe haiñ. Shahr ke ḳhazāñchī Irāstus aur hamāre bhāī Kwārtus bhī āp ko salām kahte haiñ. ²⁴ [Hamāre Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.]

Ākhirī Duā

²⁵Allāh kī tamjīd ho, jo āp ko mazbūt karne par qādir hai, kyonki Īsā Masīh ke bāre meñ us ḡhushḡhabrī se jo main sunātā hūñ aur us bhed ke inkishāf se jo azal se poshīdā rahā wuh āp ko qāym rakh saktā hai. ²⁶Ab is bhed kī haqīqat nabiyoñ ke sahīfoñ se zāhir kī gai

hai aur abadī Ḳhudā ke hukm par tamām qaumoñ ko mālūm ho gai hai tāki sab imān lā kar Allāh ke tābe ho jāeñ.

²⁷Allāh kī tamjīd ho jo wāhid dānishmand hai. Usī kā Īsā Masīh ke wasīle se abad tak jalāl hotā rahe! Āmīn.

1 Kurinthyon

Salām

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh ke irāde se Masīh Īsā kā bulāyā huā rasūl hai, aur hamāre bhāi Sosthines kī taraf se.

²Main Kurinthus meñ maujūd Allāh kī jamāt ko likh rahā hūn, āp ko jinheñ Masīh Īsā meñ muqaddas kiyā gayā hai, jinheñ muqaddas hone ke lie bulāyā gayā hai. Sāth hī yih khat un tamām logon ke nām bhī hai jo har jagah hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā nām lete haiñ jo un kā aur hamārā Kḥudāwand hai.

³Hamārā Kḥudā Bāp aur Kḥudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmati atā karen.

Shukr

⁴Main hameshā āp ke lie Kḥudā kā shukr kartā hūn ki us ne āp ko Masīh Īsā meñ itnā fazl baḥshā hai. ⁵Āp ko us meñ har lihāz se daulatmand kiyā gayā hai, har qism kī taqrīr aur ilm-o-irfān meñ. ⁶Kyonki Masīh kī gawāhī ne āp ke darmiyān zor pakaṛ liyā hai, ⁷is lie āp ko hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke zuhūr kā intazār karte karte kisī bhī barkat meñ kamī nahiñ. ⁸Wuhī āp ko ākḥir tak mazbūt banāe rakhegā, is lie āp hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kī dūsri āmad ke dīn be'ilzām ṭhahreñge. ⁹Allāh par pūrā etamād kiyā jā saktā hai jis ne āp ko bulā kar apne Farzand hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kī rifāqat meñ sharīk kiyā hai.

Kurinthyon kī Pārṭībāzī

¹⁰ Bhāiyo, main apne Kḥudāwand Īsā Masīh ke nām meñ āp ko tākīd kartā hūn ki āp sab ek hī bāt kaheñ. Āp ke darmiyān pārṭībāzī nahīn balki ek hī soch aur ek hī rāy honī chāhie. ¹¹ Kyonki mere bhāiyo, āp ke bāre meñ mujhe Kḥaloe ke ghar wālon se mālūm huā hai ki āp jhagaron meñ ulajh gae haiñ. ¹² Matlab yih hai ki āp meñ se koi kahtā hai, “Main Paulus kī pārṭī kā hūn,” koi “Main Apullos kī pārṭī kā hūn,” koi “Main Kaifā kī pārṭī kā hūn” aur koi ki “Main Masīh kī pārṭī kā hūn.” ¹³ Kyā Masīh baṭ gayā? Kyā āp kī kḥatīr Paulus ko salīb par chaṛhāyā gayā? Yā kyā āp ko Paulus ke nām se baptismā diyā gayā?

¹⁴ Kḥudā kā shukr hai ki main ne āp meñ se kisī ko baptismā nahīn diyā siwāe Krispus aur Gayus ke. ¹⁵ Is lie koi nahīn kah saktā ki main ne Paulus ke nām se baptismā pāyā hai. ¹⁶ Hāñ main ne Stifanās ke gharāne ko bhī baptismā diyā. Lekin jahān tak merā kḥayāl hai is ke alāwā kisī aur ko baptismā nahīn diyā. ¹⁷ Masih ne mujhe baptismā dene ke lie rasūl banā kar nahīn bhejā balki is lie ki Allāh kī

kḥushkhabrī sunāūñ. Aur yih kām mujhe duniyāwī hikmat se ārāstā taqrīr se nahīn karnā hai tāki Masīh kī salīb kī tāqat beasar na ho jāe.

Salīb kā Paighām

¹⁸ Kyonki salīb kā paighām un ke lie jin kā anjām halākat hai bewuqūfī hai jabki hamāre lie jin kā anjām najāt hai yih Allāh kī qudrat hai. ¹⁹ Chunāñche pāk nawishton meñ likhā hai,

“Main dānishmandon kī dānish ko tabāh karūnga
aur samajhdaron kī samajh ko radd karūnga.”

²⁰ Ab dānishmand shaḥs kahāñ hai? Ālim kahāñ hai? Is jahān kā munāzare kā māhir kahāñ hai? Kyā Allāh ne duniyā kī hikmat-o-dānāi ko bewuqūfī sābit nahīn kiya?

²¹ Kyonki agarche duniyā Allāh kī dānāi se ghiri hui hai to bhī duniyā ne apnī dānāi kī badaulat Allāh ko na pahchānā. Is lie Allāh ko pasand āyā ki wuh salīb ke paighām kī bewuqūfī ke zariye hī imān rakhne wālon ko najāt de. ²² Yahūdī taqāzā karte haiñ ki ilāhī bāton kī tasdīq ilāhī nishānon se kī jāe jabki Yūnānī dānāi ke wasīle

se in kī tasdīq ke kḥāhān haiṅ. ²³ Is ke muqābale meṅ ham Masīh-e-maslūb kī munādī karte haiṅ. Yahūdī is se ṭhokar khā kar nārāz ho jāte haiṅ jabki Ġhairyahūdī ise bewuqūfī qarār dete haiṅ. ²⁴ Lekin jo Allāh ke bulāe hue haiṅ, kḥāh wuh Yahūdī hoṅ kḥāh Yūnānī, un ke lie Masīh Allāh kī qudrat aur Allāh kī dānāi hotā hai. ²⁵ Kyonki Allāh kī jo bāt bewuqūfī lagti hai wuh insān kī dānāi se zyādā dānishmand hai. Aur Allāh kī jo bāt kamzor lagti hai wuh insān kī tāqat se zyādā tāqatwar hai.

²⁶ Bhāiyo, is par ġhaur karen kī āp kā kyā hāl thā jab Kḥudā ne āp ko bulāyā. Āp meṅ se kam haiṅ jo duniyā ke meyār ke mutābiq dānā haiṅ, kam haiṅ jo tāqatwar haiṅ, kam haiṅ jo ālī kḥāndān se haiṅ. ²⁷ Balki jo duniyā kī nigāh meṅ bewuqūf hai use Allāh ne chun liyā tāki dānāon ko sharmindā kare. Aur jo duniyā meṅ kamzor hai use Allāh ne chun liyā tāki tāqatwaron ko sharmindā kare. ²⁸ Isī tarah jo duniyā ke nazdik zalil aur haqir hai use Allāh ne chun liyā. Hān, jo kuchh bhī nahīn hai use us ne chun liyā tāki use nest kare jo bazāhir kuchh hai. ²⁹ Chunānche

koī bhī Allāh ke sāmne apne par faḡhr nahīn kar saktā. ³⁰ Yih Allāh kī taraf se hai ki āp Masīh Īsā meṅ haiṅ. Allāh kī baḡhshish se Īsā kḥud hamārī dānāi, hamārī rāstbāzī, hamārī taqdis aur hamārī maḡhlaṣī ban gayā hai. ³¹ Is lie jis tarah kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Faḡhr karne wālā Kḥudāwand hī par faḡhr kare.”

Paulus kī Sādā Munādī

2 Bhāiyo, mujh par bhī ġhaur karen. Jab main āp ke pās āyā to main ne āp ko Allāh kā bhed moṭe moṭe alfāz meṅ yā falsafiyānā hikmat kā izhār karte hue na sunāyā. ² Wajah kyā thī? Yih ki main ne irādā kar rakhā thā ki āp ke darmiyān hote hue main Īsā Masīh ke siwā aur kuchh na jānūn, kḥāskar yih ki use maslūb kiyā gayā. ³ Hān main kamzorhāl, kḥauf khāte aur bahut thartharāte hue āp ke pās āyā. ⁴ Aur guftgū aur munādī karte hue main ne duniyāwī hikmat ke baḡe zordār alfāz kī mārifat āp ko qāyl karne kī koshish na kī, balki Rūhul-quds aur Allāh kī qudrat ne merī bātoṅ kī tasdīq kī, ⁵ tāki āp kā

īmān insānī hikmat par mabnī na ho balki Allāh kī qudrat par.

Ghalat aur Sahih Dānāi

⁶Dānāi kī bāteñ ham us waqt karte haiñ jab kāmīl īmān rakhne wāloñ ke darmiyān hote haiñ. Lekin yih dānāi maujūdā jahān kī nahīñ aur na is jahān ke hākimoñ hī kī hai jo miṭne wāle haiñ. ⁷Balki ham Ḳhudā hī kī dānāi kī bāteñ karte haiñ jo bhed kī sūrat meñ chhupī rahī hai. Allāh ne tamām zamānoñ se peshtar muqarrar kiyā hai ki yih dānāi hamāre jalāl kā bāis bane. ⁸Is jahān ke kisī bhī hākīm ne is dānāi ko na pahchānā, kyonki agar wuh pahchān lete to phir wuh hamāre jalālī Ḳhudāwand ko maslūb na karte. ⁹Dānāi ke bāre meñ pāk nawishte bhī yihī kahte haiñ,

“Jo na kisī āñkh ne dekhā, na kisī kān ne sunā,
aur na insān ke zahan meñ āyā,
use Allāh ne un ke lie taiyār kar diyā

jo us se muhabbat rakhte haiñ.”

¹⁰Lekin Allāh ne yihī kuchh apne Rūh kī mārīfat ham par zāhir kiyā kyonki us kā Rūh har chīz kā khoj lagātā hai, yahān tak ki Allāh kī

gahrāiyon kā bhī. ¹¹Insān ke bātin se kaun wāqif hai siwāe insān kī rūh ke jo us ke andar hai? Isī tarah Allāh se tālluq rakhne wāli bātoñ ko koī nahīñ jāntā siwāe Allāh ke Rūh ke. ¹²Aur hameñ duniyā kī rūh nahīñ mili balki wuh Rūh jo Allāh kī taraf se hai tāki ham us kī atākardā bātoñ ko jān sakeñ.

¹³Yihī kuchh ham bayān karte haiñ, lekin aise alfāz meñ nahīñ jo insānī hikmat se hameñ sikhāyā gayā balki Rūhul-quds se. Yon ham ruhānī haqīqatoñ kī tashrīh ruhānī logon ke lie karte haiñ. ¹⁴Jo shaḡhs ruhānī nahīñ hai wuh Allāh ke Rūh kī bātoñ ko qabūl nahīñ kartā kyonki wuh us ke nazdik bewuqūfi haiñ. Wuh unheñ pahchān nahīñ saktā kyonki un kī parakh sirf ruhānī shaḡhs hī kar saktā hai. ¹⁵Wuhī har chīz parakh letā hai jabki us kī apnī parakh koī nahīñ kar saktā. ¹⁶Chunāñche pāk kalām meñ likhā hai,

“Kis ne Rab kī soch ko jānā?

Kaun us ko tālīm degā?”

Lekin ham Masīh kī soch rakhte haiñ.

Kurinthus kī Bachagānā Hālat

3 Bhāiyo, main āp se ruhānī logoñ kī bāteñ na kar sakā balki sirf jismānī logoñ kī. Kyoñki āp ab tak Masīh meñ chhoṭe bachche haiñ. ² Main ne āp ko dūdh pilāyā, ṭhos ghizā na khilāi, kyoñki āp us waqt is qābil nahīn the balki ab tak nahīn haiñ. ³ Abhī tak āp jismānī haiñ, kyoñki āp meñ hasad aur jhagarā pāyā jātā hai. Kyā is se yih sābit nahīn hotā ki āp jismānī haiñ aur Rūh ke baḡhair chalte haiñ? ⁴ Jab koī kahtā hai, “Main Paulus kī pārṭī kā hūñ” aur dūsrā, “Main Apullos kī pārṭī kā hūñ” to kyā is se yih zāhir nahīn hotā ki āp ruhānī nahīn balki insānī soch rakhte haiñ?

Paulus aur Apullos kī Haisiyat

⁵ Apullos kī kyā haisiyat hai aur Paulus kī kyā? Donoñ naukar haiñ jin ke wasīle se āp imān lāe. Aur ham meñ se har ek ne wuhī kḥidmat anjām di jo Kḥudāwand ne us ke sapurd kī. ⁶ Main ne paude lagāe, Apullos pānī detā rahā, lekin Allāh ne unheñ ugne diyā. ⁷ Lihāzā paudā lagāne wālā aur ābpāshī karne wālā donoñ kuchh bhī nahīn,

balki Kḥudā hī sab kuchh hai jo paude ko phalne-phūlne detā hai. ⁸ Paudā lagāne aur pānī dene wālā ek jaise haiñ, albattā har ek ko us kī mehnat ke mutābiq mazdūrī milegī. ⁹ Kyoñki ham Allāh ke muāwin haiñ jabki āp Allāh kā khet aur us kī imārat haiñ.

¹⁰ Allāh ke us fazl ke mutābiq jo mujhe baḡhshā gayā main ne ek dānishmand ṭhekedār kī tarah buniyād rakhī. Is ke bād koī aur us par imārat tāmīr kar rahā hai. Lekin har ek dhyān rakhe ki wuh buniyād par imārat kis tarah banā rahā hai. ¹¹ Kyoñki buniyād rakhī jā chukī hai aur wuh hai Īsā Masīh. Is ke alāwā koī bhī mazīd koī buniyād nahīn rakh saktā. ¹² Jo bhī is buniyād par kuchh tāmīr kare wuh muḡhtalif mawād to istemāl kar saktā hai, masalan sonā, chāndī, qīmtī patthar, lakaṛī, sūkhī ghās yā bhūsā, ¹³ lekin āḡhir meñ har ek kā kām zāhir ho jāegā. Qiyāmat ke din kuchh poshīdā nahīn rahegā balki āḡ sab kuchh zāhir kar degī. Wuh sābit kar degī ki har kisī ne kaisā kām kiya hai. ¹⁴ Agar us kā tāmīrī kām na jalā jo us ne is buniyād par kiya to use ajr milegā. ¹⁵ Agar us kā kām jal gayā to use nuqsān

pahuñchegā. K̄hud to wuh bach jāegā magar jalte jalte.

¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīn ki āp Allāh kā ghar haiñ, aur āp meñ Allāh kā Rūh sukūnat kartā hai?

¹⁷ Agar koī Allāh ke ghar ko tabāh kare to Allāh use tabāh karegā, kyonki Allāh kā ghar maḥsūs-omuqaddas hai aur yih ghar āp hī haiñ.

Apne bāre meñ Sheḥī na Mārñā

¹⁸ Koī apne āp ko fareb na de. Agar āp meñ se koī samjhe ki wuh is duniyā kī nazar meñ dānishmand hai to phir zarūrī hai ki wuh bewuqūf bane tāki wāqai dānishmand ho jāe. ¹⁹ Kyonki is duniyā kī hikmat Allāh kī nazar meñ bewuqūfī hai. Chunāñche muqaddas nawishton meñ likhā hai, “Wuh dānishmandon ko un kī apnī chālākī ke phande meñ phaṁsā detā hai.” ²⁰ Yih bhī likhā hai, “Rab dānishmandon ke ḡhayālāt ko jāntā hai ki wuh bātil haiñ.” ²¹ Ġharz koī kisī insān ke bāre meñ sheḥī na māre. Sab kuchh to āp kā hai. ²² Paulus, Apullos, Kaifā, duniyā, zindagī, maut, maujūdā jahān ke aur

mustaqbil ke umūr sab kuchh āp kā hai. ²³ Lekin āp Masīh ke haiñ aur Masīh Allāh kā hai.

K̄hudāwand ke K̄hādīm aur

Un kā Kām

4 Ġharz log hamēñ Masīh ke k̄hādīm samjheñ, aise nigarān jinheñ Allāh ke bhedon ko kholne kī zimmedārī dī gāi hai. ² Ab nigarānon kā farz yih hai ki un par pūrā etamād kiyā jā sake. ³ Mujhe is bāt kī zyādā fikr nahīn ki āp yā koī duniyāwī adālat merā ehtisāb kare, balki main k̄hud bhī apnā ehtisāb nahīn kartā. ⁴ Mujhe kisī ḡhaltī kā ilm nahīn hai agarche yih bāt mujhe rāstbāz qarār dene ke lie kāfī nahīn hai. K̄hudāwand k̄hud merā ehtisāb kartā hai. ⁵ Is lie waqt se pahle kisī bāt kā faislā na kareñ. Us waqt tak intazār kareñ jab tak K̄hudāwand na āe. Kyonki wuhī tārīkī meñ chhupī huī chizon ko raushnī meñ lāegā aur dilon kī mansūbābandiyon ko zāhir kar degā. Us waqt Allāh k̄hud har fard kī munāsib tārīf karegā.

Kurinthyon kī Shekhībāzī

⁶Bhāiyo, main ne in bāton kā itlāq apne aur Apullos par kiya tāki āp ham par ghaur karte hue Allāh ke kalām kī hudūd jān leñ jin se tajāwuz karnā munāsib nahīn. Phir āp phul kar ek shakhs kī himāyat karke dūse kī mukhālafat nahīn kareñge. ⁷Kyonki kaun āp ko kisi dūse se afzal qarār detā hai? Jo kuchh āp ke pās hai kyā wuh āp ko muft nahīn milā? Aur agar muft milā to is par shekhī kyon mārte haiñ goyā ki āp ne use apnī mehnat se hāsīl kiya ho?

⁸Wāh jī wāh! Āp ser ho chuke haiñ. Āp amir ban chuke haiñ. Āp hamāre baḡhair bādshāh ban chuke haiñ. Kāsh āp bādshāh ban chuke hote tāki ham bhī āp ke sāth hukūmat karte! ⁹Is ke bajāe mujhe lagtā hai ki Allāh ne hamāre lie jo us ke rasul haiñ Romī tamāshāgāh meñ sab se nichlā darjā muqarrar kiya hai, jo un logoñ ke lie maḡhsūs hotā hai jinheñ sazā-e-maut kā faisla sunāyā gayā ho. Hāñ, ham duniyā, farishton aur insānon ke sāmne tamāshā ban gae haiñ. ¹⁰Ham to Masīh kī khātir bewuqūf ban gae

haiñ jabki āp Masīh meñ samajhdār khayāl kie jāte haiñ. Ham kamzor haiñ jabki āp tāqatwar. Āp kī izzat kī jāti hai jabki hamārī be'izzati. ¹¹Ab tak hameñ bhūk aur pyās satātī hai. Ham chithaḡon meñ malbūs goyā nange phirte haiñ. Hameñ mukke māre jāte haiñ. Hamārī koī mustaqil rihāishgāh nahīn. ¹²Aur baḡī mashaqqat se ham apne hāthon se rozī kamāte haiñ. Lān-tān karne wālon ko ham barkat dete haiñ, izā dene wālon ko bardāsht karte haiñ. ¹³Jo hameñ burā-bhalā kahte haiñ unheñ ham duā dete haiñ. Ab tak ham duniyā kā kūḡā-karkaṭ aur ḡhilāzat bane phirte haiñ.

Paulus Kurinthyon kā Ruhānī**Bāp Hai**

¹⁴Main āp ko sharmindā karne ke lie yih nahīn likh rahā, balki apne pyāre bachche jān kar samjhāne kī ḡharz se. ¹⁵Beshak Masīh Īsā meñ āp ke ustād to beshumār haiñ, lekin bāp kam haiñ. Kyonki Masīh Īsā meñ main hī āp ko Allāh kī khushkhabrī sunā kar āp kā bāp banā. ¹⁶Ab main tākīd kartā hūñ ki āp mere namūne par chaleñ. ¹⁷Is

lie main ne Tīmuthiyus ko āp ke pās bhej diyā jo Ḳhudāwand meñ merā pyārā aur wafādār beṭā hai. Wuh āp ko Masīh Īsā meñ merī un hidāyāt kī yād dilāegā jo main har jagah aur imāndāron kī har jamāt meñ detā hūñ.

¹⁸ Āp meñ se bāz yon phūl gae haiñ jaise main ab āp ke pās kabhī nahīñ āūngā. ¹⁹ Lekin agar Ḳhudāwand kī marzī huī to jald ā kar mālūm karūngā ki kyā yih phūle hue log sirf bāteñ kar rahe haiñ yā ki Allāh kī qudrat un meñ kām kar rahī hai. ²⁰ Kyonki Allāh kī bādshāhī khālī bāton se zāhir nahīñ hotī balki Allāh kī qudrat se. ²¹ Kyā āp chāhte haiñ ki main chhaṛī le kar āp ke pās āūñ yā pyār aur halīmī kī rūh meñ?

Zinākārī

5 Yih bāt hamāre kānoñ tak pahunchī hai ki āp ke darmiyān zinākārī ho rahī hai, balki aisī zinākārī jise Ġhairyahūdī bhī rawā nahīñ samajhte. Kahte haiñ ki āp meñ se kisī ne apnī sautelī māñ^a se shādī kar rakhī hai.

² Kamāl hai ki āp is fel par nādim nahīñ balki phūle phir rahe haiñ! Kyā munāsib na hotā ki āp dukh mahsūs karke is badī ke murtakib ko apne darmiyān se khārij kar dete? ³ Go main jism ke lihāz se āp ke pās nahīñ, lekin Rūh ke lihāz se zarūr hūñ. Aur main us shaḵhs par fatwā is tarah de chukā hūñ jaise ki main āp ke darmiyān maujūd hūñ. ⁴ Jab āp hamāre Ḳhudāwand Īsā ke nām meñ jamā hoñge to main Rūh meñ āp ke sāth hūngā aur hamāre Ḳhudāwand Īsā kī qudrat bhī. ⁵ Us waqt aise shaḵhs ko Iblīs ke hawāle karen tāki sirf us kā jism halāk ho jāe, lekin us kī rūh Ḳhudāwand ke din rihāī pāe.

⁶ Āp kā faḡhr karnā achchhā nahīñ. Kyā āp ko mālūm nahīñ ki jab ham thoṛā-sā khamīr tāzā gundhe hue āṭe meñ milāte haiñ to wuh sāre āṭe ko khamīr kar detā hai? ⁷ Apne āp ko khamīr se pāk-sāf karke tāzā gundhā huā āṭā ban jāeñ. Darhaqīqat āp haiñ bhī pāk, kyonki hamārā Īd-e-Fasah kā lelā Masīh hamāre lie zabah ho chukā hai. ⁸ Is lie āie ham purāne khamīrī

^a Lafzī tarjumā: bāp kī bīwī, lekin ḡhālīban is se murād sautelī māñ hai.

āṭe yānī burāī aur badī ko dūr karke t̄azā gundhe hue āṭe yānī ḵhulūs aur sachchāī kī roṭiyān banā kar Fasah kī Īd manāen.

⁹ Main ne ḵhat meñ likhā thā ki āp zinākāron se tālluq na rakheñ.

¹⁰ Merā matlab yih nahīn thā ki āp is duniyā ke zinākāron se tālluq munqate kar leñ yā is duniyā ke lālchiyon, luṭeron aur butparaston se. Agar āp aisā karte to lāzim hotā ki āp duniyā hī se kūch kar jāte.

¹¹ Nahīn, merā matlab yih thā ki āp aise shaḵhs se tālluq na rakheñ jo Masih meñ to bhāī kahlātā hai magar hai wuh zinākār yā lālchī yā butparast yā gālī-galoch karne wālā yā sharābī yā luṭerā. Aise shaḵhs ke sāth khānā tak bhī na khāen.

¹² Main un logoñ kī adālat kyon kartā phirūn jo imāndāron kī jamāt se bāhar haiñ? Kyā āp ḵhud bhī sirf un kī adālat nahīn karte jo jamāt ke andar haiñ? ¹³ Bāhar wāloñ kī adālat to Ḳhudā hī karegā. Kalām-e-muqaddas meñ yon likhā hai, ‘Sharīr ko apne darmiyān se nikāl do.’

Muqaddamābāzī

6 Āp meñ yih jurrat kaise paidā huī ki jab kisī kā kisī dūse imāndār ke sāth tanāzā ho to wuh apnā jhagarā bedīnon ke sāmne le jātā hai na ki muqaddason ke sāmne? ² Kyā āp nahīn jānte ki muqaddasīn duniyā kī adālat kareñge? Aur agar āp duniyā kī adālat kareñge to kyā āp is qābil nahīn ki chhoṭe moṭe jhagaron kā faislā kar sakeñ? ³ Kyā āp ko mālūm nahīn ki ham farishton kī adālat kareñge? To phir kyā ham rozmarrā ke muāmalāt ko nahīn niptā sakte? ⁴ Aur is qism ke muāmalāt ko faisal karne ke lie āp aise logoñ ko kyon muqarrar karte haiñ jo jamāt kī nigāh meñ koī haisiyat nahīn rakhte? ⁵ Yih bāt main āp ko sharm dilāne ke lie kahtā hūn. Kyā āp meñ ek bhī sayānā shaḵhs nahīn jo apne bhāiyon ke mābain faislā karne ke qābil ho? ⁶ Lekin nahīn. Bhāī apne hī bhāī par muqaddamā chalātā hai aur wuh bhī ḡhairimāndāron ke sāmne.

⁷ Awwal to āp se yih ḡhaltī huī ki āp ek dūse se muqaddamābāzī karte haiñ. Agar koī āp se nāinsāfi

kar rahā ho to kyā behtar nahīn ki āp use aisā karne den? Aur agar koī āp ko ṭhag rahā ho to kyā yih behtar nahīn ki āp use ṭhagne den? ⁸ Is ke baraks āp kā yih hāl hai ki āp ḵhud hī nāinsāfī karte aur ṭhagte haiñ aur wuh bhī apne bhāiyon ko. ⁹ Kyā āp nahīn jānte ki nāinsāf Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāeñge? Fareb na khāeñ! Harāmkār, butparast, zinākār, hamjinsparast, laundebāz, ¹⁰ chor, lālchī, sharābī, badzabān, luṭere, yih sab Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāeñge. ¹¹ Āp meñ se kuchh aise the bhī. Lekin āp ko dhoyā gayā, āp ko muqaddas kiyā gayā, āp ko Ḵhudāwand Īsā Masīh ke nām aur hamāre Ḵhudā ke Rūh se rāstbāz banāyā gayā hai.

Jism Allāh kā Ghar Hai

¹² Mere lie sab kuchh jāyz hai, lekin sab kuchh mufīd nahīn. Mere lie sab kuchh jāyz to hai, lekin main kisī bhī chīz ko ijāzat nahīn dūngā ki mujh par hukūmat kare. ¹³ Beshak ḵhurāk peṭ ke lie aur peṭ ḵhurāk ke lie hai, magar Allāh donoñ ko nest kar degā. Lekin ham is se yih natijā nahīn nikāl sakte

ki jism zinākārī ke lie hai. Hargiz nahīn! Jism Ḵhudāwand ke lie hai aur Ḵhudāwand jism ke lie. ¹⁴ Allāh ne apnī qudrat se Ḵhudāwand Īsā ko zindā kiyā aur isī tarah wuh hameñ bhī zindā karegā.

¹⁵ Kyā āp nahīn jānte ki āp ke jism Masīh ke āzā haiñ? To kyā main Masīh ke āzā ko le kar fāhishā ke āzā banāūn? Hargiz nahīn. ¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīn ki jo fāhishā se lipaṭ jātā hai wuh us ke sāth ek tan ho jātā hai? Jaise pāk nawishton meñ likhā hai, “Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.” ¹⁷ Is ke baraks jo Ḵhudāwand se lipaṭ jātā hai wuh us ke sāth ek rūh ho jātā hai.

¹⁸ Zinākārī se bhāgeñ! Insān se sarzad hone wālā har gunāh us ke jism se bāhar hotā hai siwāe zinā ke. Zinākār to apne hī jism kā gunāh kartā hai. ¹⁹ Kyā āp nahīn jānte ki āp kā badan Rūhul-quds kā ghar hai jo āp ke andar sukūnat kartā hai aur jo āp ko Allāh kī taraf se milā hai? Āp apne mālīk nahīn haiñ ²⁰ kyonki āp ko qīmat adā karke ḵharidā gayā hai. Ab apne badan se Allāh ko jalāl den.

Izdiwājī Zindagī

7 Ab main āp ke sawālāt kā jawāb detā hūn. Beshak achchhā hai ki mard shādī na kare. ²Lekin zinākārī se bachne kī kḥātīr har mard kī apnī bīwī aur har aurat kā apnā shauhar ho. ³Shauhar apnī bīwī kā haq adā kare aur isī tarah bīwī apne shauhar kā. ⁴Bīwī apne jism par iḳhtiyār nahīn rakhtī balki us kā shauhar. Isī tarah shauhar bhī apne jism par iḳhtiyār nahīn rakhtā balki us kī bīwī. ⁵Chunāñche ek dūsre se judā na hoñ siwāe is ke ki āp donoñ bāhamī razāmandī se ek waqt muqarrar kar leñ tāki duā ke lie zyādā fursat mil sake. Lekin is ke bād āp dubārā ikaṭṭhe ho jāen tāki Iblīs āp ke bezabt nafs se fāyda uṭhā kar āp ko āzmāish meñ na dāle.

⁶Yih main hukm ke taur par nahīn balki āp ke hālāt ke pesh-e-nazar riāyatan kah rahā hūn. ⁷Main chāhtā hūn ki tamām log mujh jaise hī hoñ. Lekin har ek ko Allāh kī taraf se alag nemat milī hai, ek ko yih nemat, dūsre ko wuh.

Talāq aur Ġhairīmāndār se Shādī

⁸Main ġhairshādīshudā afrād aur bewāoñ se yih kahtā hūn ki achchhā ho agar āp merī tarah ġhairshādīshudā raheñ. ⁹Lekin agar āp apne āp par qābū na rakh sakeñ to shādī kar leñ. Kyoñki is se peshtar ki āp ke shahwānī jazbāt belagām hone lageñ behtar yih hai ki āp shādī kar leñ.

¹⁰Shādīshudā joṛoñ ko main nahīn balki Ḳhudāwand hukm detā hai ki bīwī apne shauhar se tālluq munqate na kare. ¹¹Agar wuh aisā kar chukī ho to dūsri shādī na kare yā apne shauhar se sulah kar le. Isī tarah shauhar bhī apnī bīwī ko talāq na de.

¹²Dīgar logoñ ko Ḳhudāwand nahīn balki main nasīhat kartā hūn ki agar kisī imāndār bhāī kī bīwī imān nahīn lāī, lekin wuh shauhar ke sāth rahne par rāzī ho to phir wuh apnī bīwī ko talāq na de. ¹³Isī tarah agar kisī imāndār kḥātūn kā shauhar imān nahīn lāyā, lekin wuh bīwī ke sāth rahne par razāmand ho to wuh apne shauhar ko talāq na de. ¹⁴Kyoñki jo shauhar imān nahīn lāyā use us kī imāndār bīwī kī mārīfat muqaddas

ṭhahrāyā gayā hai aur jo bīwī imān nahīn lāi use us ke imāndār shauhar kī mārifat muqaddas qarār diyā gayā hai. Agar aisā na hotā to āp ke bachche nāpāk hote, magar ab wuh muqaddas haiñ. ¹⁵ Lekin agar ḡhairimāndār shauhar yā bīwī apnā tālluq munqate kar le to use jāne deñ. Aisī sūrat meñ imāndār bhāi yā bahan is bandhan se āzād ho gae. Magar Allāh ne āp ko sulah-salāmatī kī zindagī guzārne ke lie bulāyā hai. ¹⁶ Bahan, mumkin hai āp apne ḡhāwind kī najāt kā bāis ban jāeñ. Yā bhāi, mumkin hai āp apnī bīwī kī najāt kā bāis ban jāeñ.

Allāh kī Taraf se Muqarrarā

Rāh par Raheñ

¹⁷ Har shaḡhs usī rāh par chale jo Ḳhudāwand ne us ke lie muqarrar kī aur us hālat meñ jis meñ Allāh ne use bulāyā hai. Imāndāron kī tamām jamāton ke lie merī yihī hidāyat hai. ¹⁸ Agar kisī ko maḡhtūn hālat meñ bulāyā gayā to wuh nāmaḡhtūn hone kī koshish na kare. Agar kisī ko nāmaḡhtūnī kī hālat meñ bulāyā gayā to wuh apnā ḡhatnā na karwāe. ¹⁹ Na ḡhatnā kuchh chīz hai aur na

ḡhatne kā na honā, balki Allāh ke ahkām ke mutābiq zindagī guzārñā hī sab kuchh hai. ²⁰ Har shaḡhs usī haisiyat meñ rahe jis meñ use bulāyā gayā thā. ²¹ Kyā āp ḡhulām the jab Ḳhudāwand ne āp ko bulāyā? Yih bāt āp ko pareshān na kare. Albattā agar āp ko āzād hone kā mauqā mile to is se zarūr fāyda uṭhāeñ. ²² Kyonki jo us waqt ḡhulām thā jab Ḳhudāwand ne use bulāyā wuh ab Ḳhudāwand kā āzād kiyā huā hai. Isī tarah jo āzād thā jab use bulāyā gayā wuh ab Masīh kā ḡhulām hai. ²³ Āp ko qīmat de kar ḡharidā gayā hai, is lie insān ke ḡhulām na baneñ. ²⁴ Bhāiyo, har shaḡhs jis hālat meñ bulāyā gayā usī meñ wuh Allāh ke sāmne qāym rahe.

Ḡhairshādīshudā Log

²⁵ Kuñwāriyon ke bāre meñ mujhe Ḳhudāwand kī taraf se koī ḡhās hukm nahīn milā. To bhī main jise Allāh ne apnī rahmat se qābil-e-etamād banāyā hai āp par apnī rāy kā izhār kartā hūñ.

²⁶ Merī dānist meñ maujūdā musibat ke pesh-e-nazar insān ke lie achchhā hai ki ḡhairshādīshudā

rahe. ²⁷ Agar āp kisī ḵhātūn ke sāth shādī ke bandhan meñ bandh chuke haiñ to phir is bandhan ko torne kī koshish na karen. Lekin agar āp shādī ke bandhan meñ nahīñ bandhe to phir is ke lie koshish na karen. ²⁸ Tāham agar āp ne shādī kar hī lī hai to āp ne gunāh nahīñ kiyā. Isī tarah agar kuñwārī shādī kar chukī hai to yih gunāh nahīñ. Magar aise log jismānī taur par musibat meñ paṛ jāenge jabki main āp ko is se bachānā chāhtā hūñ.

²⁹ Bhāiyo, main to yih kahtā hūñ ki waqt thoṛā hai. Āindā shādīshudā aise zindagī basar karen jaise ki ḡhairshādīshudā haiñ. ³⁰ Rone wāle aise hoñ jaise nahīñ ro rahe. Ḵhushī manāne wāle aise hoñ jaise ḵhushī nahīñ manā rahe. Ḵharīdne wāle aise hoñ jaise un ke pās kuchh bhī nahīñ. ³¹ Duniyā se fāydā uṭhāne wāle aise hoñ jaise is kā koī fāydā nahīñ. Kyonki is duniyā kī maujūdā shakl-o-sūrat ḵhatm hotī jā rahī hai.

³² Main to chāhtā hūñ ki āp fikron se āzād raheñ. Ḡhairshādīshudā shakhs Ḵhudāwand ke muāmaloñ kī fikr meñ rahtā hai ki kis tarah use ḵhush kare. ³³ Is ke baraks

shādīshudā shakhs duniyāwī fikr meñ rahtā hai ki kis tarah apnī bīwī ko ḵhush kare. ³⁴ Yon wuh baṛī kash-ma-kash meñ mubtalā rahtā hai. Isī tarah ḡhairshādīshudā ḵhātūn aur kuñwārī Ḵhudāwand kī fikr meñ rahtī hai ki wuh jismānī aur ruhānī taur par us ke lie maḵsūs-o-muqaddas ho. Is ke muqābale meñ shādīshudā ḵhātūn duniyāwī fikr meñ rahtī hai ki apne ḵhāwind ko kis tarah ḵhush kare.

³⁵ Main yih āp hī ke fāyde ke lie kahtā hūñ. Maqsad yih nahīñ ki āp par pābandiyāñ lagāī jāen balki yih ki āp sharāfat, sābitqadmī aur yaksūī ke sāth Ḵhudāwand kī huzūrī meñ chaleñ.

³⁶ Agar koī samajhtā hai, ‘Main apnī kuñwārī mangetar se shādī na karne se us kā haq mār rahā hūñ’ yā yih ki ‘Merī us ke lie ḵhāhish had se zyādā hai, is lie shādī honī chāhie’ to phir wuh apne irāde ko pūrā kare, yih gunāh nahīñ. Wuh shādī kar le. ³⁷ Lekin is ke baraks agar us ne shādī na karne kā puḵhtā azm kar liyā hai aur wuh majbūr nahīñ balki apne irāde par iḵhtiyār rakhtā hai aur us ne apne dil meñ faisla kar liyā hai ki apnī kuñwārī laṛkī ko aise hī rahne de to us ne

achchhā kiyā. ³⁸ Ġharz jis ne apnī kunwārī mangetar se shādī kar lī hai us ne achchhā kiyā hai, lekin jis ne nahīn kī us ne aur bhī achchhā kiyā hai.

³⁹ Jab tak khāwind zindā hai biwī ko us se rishtā torne kī ijāzat nahīn. Khāwind kī wafāt ke bād wuh āzād hai ki jis se chāhe shādī kar le, magar sirf Khudāwand meñ. ⁴⁰ Lekin merī dānist meñ agar wuh aise hī rahe to zyādā mubāarak hogī. Aur main samajhtā hūn ki mujh meñ bhī Allāh kā Rūh hai.

Butoñ kī Qurbāniyān

8 Ab main butoñ kī qurbānī ke bāre meñ bāt kartā hūn. Ham jānte haiñ ki ham sab sāhib-e-ilm haiñ. Ilm insān ke phūlne kā bāis bantā hai jabki muhabbat us kī tāmīr kartī hai. ² Jo samajhtā hai ki us ne kuchh jān liyā hai us ne ab tak us tarah nahīn jānā jis tarah us ko jānanā chāhie. ³ Lekin jo Allāh se muhabbat rakhtā hai use Allāh ne jān liyā hai.

⁴ Butoñ kī qurbānī khāne ke zimn meñ ham jānte haiñ ki duniyā meñ but koī chīz nahīn aur ki Rab ke siwā koī aur Khudā nahīn

hai. ⁵ Beshak āsmān-o-zamīn par kāī nām-nihād dewatā hote haiñ, hāñ darasl bahutere dewatāon aur khudāwandoñ kī pūjā kī jāti hai. ⁶ To bhī ham jānte haiñ ki faqt ek hī Khudā hai, hamārā Bāp jis ne sab kuchh paidā kiyā hai aur jis ke lie ham zindagī guzārte haiñ. Aur ek hī Khudāwand hai yānī Īsā Masih jis ke wasile se sab kuchh wujūd meñ āyā hai aur jis se hameñ zindagī hāsil hai.

⁷ Lekin har kisī ko is kā ilm nahīn. Bāz imāndār to ab tak yih sochne ke ādī haiñ ki but kā wujūd hai. Is lie jab wuh kisi but kī qurbānī kā gosht khāte haiñ to wuh samajhte haiñ ki ham aisā karne se us but kī pūjā kar rahe haiñ. Yoñ un kā zamīr kamzor hone kī wajah se ālūdā ho jātā hai. ⁸ Haqīqat to yih hai ki hamārā Allāh ko pasand ānā is bāt par mabnī nahīn ki ham kyā khāte haiñ aur kyā nahīn khāte. Na parhez karne se hameñ koī nuqsān pahuñchtā hai aur na khā lene se koī fāyda.

⁹ Lekin khabardār raheñ ki āp kī yih āzādī kamzoroñ ke lie thokar kā bāis na bane. ¹⁰ Kyonki agar koī kamzorzamīr shaḡhs āp ko butkhāne meñ khānā khāte hue dekhe to kyā use us ke zamīr ke

ḳhilāf buton kī qurbāniyān khāne par ubhārā nahīn jāegā? ¹¹ Is tarah āp kā kamzor bhāi jis kī ḳhātir Masīh qurbān huā āp ke ilm-o-irfān kī wajah se halāk ho jāegā. ¹² Jab āp is tarah apne bhāiyon kā gunāh karte aur un ke kamzor zamīr ko majrūh karte haiñ to āp Masīh kā hī gunāh karte haiñ. ¹³ Is lie agar aisā khānā mere bhāi ko sahīh rāh se bhaṭkāne kā bāis bane to main kabhī gosht nahīn khāūngā tāki apne bhāi kī gumrāhī kā bāis na banūñ.

Rasūl kā Haq

9 Kyā main āzād nahīn? Kyā main Masīh kā rasūl nahīn? Kyā main ne Īsā ko nahīn dekhā jo hamārā Ḳhudāwand hai? Kyā āp Ḳhudāwand meñ merī mehnat kā phal nahīn haiñ? ² Agarche main dūstroñ ke nazdik Masīh kā rasūl nahīn, lekin āp ke nazdik to zarūr hūñ. Ḳhudāwand meñ āp hī merī risālat par muhr haiñ.

³ Jo merī bāzpurs karnā chāhte haiñ unheñ main apne difā meñ kahtā hūñ, ⁴ kyā hameñ khāne-pīne kā haq nahīn? ⁵ Kyā hameñ haq nahīn ki shādī karke apnī biwī ko

sāth lie phiren? Dūsre rasūl aur Ḳhudāwand ke bhāi aur Kaifā to aisā hī karte haiñ. ⁶ Kyā mujhe aur Barnabās hī ko apnī ḳhidmat ke ajr meñ kuchh pāne kā haq nahīn? ⁷ Kaun-sā fauji apne ḳharch par jang laṭtā hai? Kaun angūr kā bāgh lagā kar us ke phal se apnā hissā nahīn pātā? Yā kaun rewaṛ kī gallābānī karke us ke dūdh se apnā hissā nahīn pātā?

⁸ Kyā main yih faqt insānī soch ke taht kah rahā hūñ? Kyā shariāt bhī yihī nahīn kahtī? ⁹ Tauret meñ likhā hai, “Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.” Kyā Allāh sirf bailon kī fikr kartā hai ¹⁰ yā wuh hamārī ḳhātir yih farmātā hai? Hāñ, zarūr hamārī ḳhātir kyonki hal chalāne wālā is ummīd par chalātā hai ki use kuchh milegā. Isī tarah gāhne wālā is ummīd par gāhtā hai ki wuh paidāwār meñ se apnā hissā pāegā. ¹¹ Ham ne āp ke lie ruhānī bij boyā hai. To kyā yih nāmūnāsib hai agar ham āp se jismānī fasal kāṭen? ¹² Agar dūstroñ ko āp se apnā hissā lene kā haq hai to kyā hamārā un se zyādā haq nahīn bantā?

Lekin ham ne is haq se fāydā nahīn uṭhāyā. Ham sab kuchh bardāshṭ karte haiṅ tāki Masīh kī ḡhushḡhabrī ke lie kisī bhī tarah se rukāwaṭ kā bāis na baneṅ. ¹³ Kyā āp nahīn jānte ki Baitul-muqaddas meṅ ḡhidmat karne wālon kī zarūriyāt Baitul-muqaddas hī se pūrī kī jāti haiṅ? Jo qurbāniyān chaṛhāne ke kām meṅ masrūf rahte haiṅ unheṅ qurbāniyon se hī hissā miltā hai. ¹⁴ Isī tarah Ḳhudāwand ne muqarrar kiyā hai ki injil kī ḡhushḡhabrī kī munādī karne wālon kī zarūriyāt un se pūrī kī jāeṅ jo is ḡhidmat se fāydā uṭhāte haiṅ.

¹⁵ Lekin main ne kisī tarah bhī is se fāydā nahīn uṭhāyā, aur na is lie likhā hai ki mere sāth aisā sulūk kiyā jāe. Nahīn, is se pahle ki faḡhr karne kā merā yih haq mujh se chhīn liyā jāe behtar yih hai ki main mar jāūn. ¹⁶ Lekin Allāh kī ḡhushḡhabrī kī munādī karnā mere lie faḡhr kā bāis nahīn. Main to yih karne par majbūr hūn. Mujh par afsos agar is ḡhushḡhabrī kī munādī na karūn. ¹⁷ Agar main yih apnī marzī se kartā to phir ajr kā merā haq bantā. Lekin aisā nahīn hai balki Ḳhudā hī ne mujhe yih

zimmedārī dī hai. ¹⁸ To phir merā ajr kyā hai? Yih ki main injil kī ḡhushḡhabrī muft sunāūn aur apne us haq se fāydā na uṭhāūn jo mujhe us kī munādī karne se hāsil hai.

¹⁹ Agarche main sab logon se āzād hūn phir bhī main ne apne āp ko sab kā ḡhulām banā liyā tāki zyādā se zyādā logon ko jīt lūn. ²⁰ Main Yahūdiyon ke darmiyān Yahūdī kī mānind banā tāki Yahūdiyon ko jīt lūn. Mūsawī shariat ke taht zindagī guzārne wālon ke darmiyān main un kī mānind banā tāki unheṅ jīt lūn, go main shariat ke mātaht nahīn. ²¹ Mūsawī shariat ke baḡhair zindagī guzārne wālon ke darmiyān main unhīn kī mānind banā tāki unheṅ jīt lūn. Is kā matlab yih nahīn ki main Allāh kī shariat ke tābe nahīn hūn. Haqīqat meṅ main Masīh kī shariat ke taht zindagī guzartā hūn. ²² Main kamzoron ke lie kamzor banā tāki unheṅ jīt lūn. Sab ke lie main sab kuchh banā tāki har mumkin tariqe se bāz ko bachā sakūn. ²³ Jo kuchh bhī kartā hūn Allāh kī ḡhushḡhabrī ke wāste kartā hūn tāki is kī barakāt meṅ sharīk ho jāūn.

²⁴ Kyā āp nahīn jānte ki sṭeḍiyam meñ dauṛte to sab hī haiñ, lekin inām ek hī shaḵṣ hāsīl kartā hai? Chunāñche aise dauṛeñ ki āp hī jiteñ. ²⁵ Kheloñ meñ sharīk hone wālā har shaḵṣ apne āp ko saḵht nazm-o-zabt kā pāband rakhtā hai. Wuh fānī tāj pāne ke lie aisā karte haiñ, lekin ham ḡhairfānī tāj pāne ke lie. ²⁶ Chunāñche main har waqt manzil-e-maqsūd ko pesh-e-nazar rakhte hue dauṛtā hūñ. Aur main isī tarah bāksing bhī kartā hūñ, main hawā meñ mukke nahīn mārta balki nishāne ko. ²⁷ Main apne badan ko mārta kūtā aur ise apnā ḡhulām banātā hūñ, aisā na ho ki dūson meñ munādi karke ḡhud nāmaqbūl ṭhahrūñ.

Isrāil kā Ibratnāk Tajrabā

10 Bhāyo, main nahīn chāhtā ki āp is bāt se nāwāqif raheñ ki hamāre bāpdādā sab bādāl ke nīche the. Wuh sab samundar meñ se guzare. ² Un sab ne bādāl aur samundar meñ Mūsā kā baptismā liyā. ³ Sab ne ek hī ruhānī ḡhurāk khāi ⁴ aur sab ne ek hī ruhānī pānī piyā. Kyonki Masih ruhānī Chaṭṭān kī sūrat meñ un

ke sāth sāth chaltā rahā aur wuhī un sab ko pānī pilātā rahā. ⁵ Is ke bāwujūd un meñ se beshtar log Allāh ko pasand na āe, is lie wuh registān meñ halāk ho gae.

⁶ Yih sab kuchh hamārī ibrat ke lie wāqe huā tāki ham un logoñ kī tarah burī chizoñ kī hawas na kareñ. ⁷ Un meñ se bāz kī tarah butparast na baneñ, jaise muqaddas nawishton meñ likhā hai, “Log khāne-pīne ke lie baiṭh gae aur phir uṭh kar rangraliyon meñ apne dil bahlāne lage.” ⁸ Ham zinā bhī na kareñ jaise un meñ se bāz ne kiyā aur natije meñ ek hī din meñ 23,000 afrād ḡher ho gae. ⁹ Ham ḡhudāwand kī āzmāish bhī na kareñ jis tarah un meñ se bāz ne kī aur natije meñ sāñpon se halāk hue. ¹⁰ Aur na buṛbuṛāne jis tarah un meñ se bāz buṛbuṛāne lage aur natije meñ halāk karne wāle farishte ke hāthon māre gae.

¹¹ Yih mājare ibrat kī ḡhātir un par wāqe hue aur ham Aḡhīr zamāne meñ rahne wāloñ kī nasīhat ke lie likhe gae.

¹² ḡharz jo samajhtā hai ki wuh mazbūtī se kharā hai, ḡhabardār rahe ki gir na paṛe. ¹³ Āp sirf aisī āzmāishon meñ paṛe haiñ jo insān

ke lie ām hotī haiñ. Aur Allāh wafādār hai. Wuh āp ko āp kī tāqat se zyādā āzmāish meñ nahīñ parne degā. Jab āp āzmāish meñ par jāeñge to wuh us meñ se nikalne kī rāh bhī paidā kar degā tāki āp use bardāsht kar sakeñ.

Ashā-e-Rabbānī aur But-parastī meñ Tazād

¹⁴ Ġharz mere pyāro, butparastī se bhāgeñ. ¹⁵ Main āp ko samajhdār jān kar bāt kar rahā hūñ. Āp ḡhud merī is bāt kā faisla karen. ¹⁶ Jab ham Ashā-e-Rabbānī ke mauqe par barkat ke pyāle ko barkat de kar us meñ se pite haiñ to kyā ham yon Masīh ke ḡhūn meñ sharik nahīñ hote? Aur jab ham roṭī toṛ kar khāte haiñ to kyā Masīh ke badan meñ sharik nahīñ hote? ¹⁷ Roṭī to ek hī hai, is lie ham jo bahut-se haiñ ek hī badan haiñ, kyonki ham sab ek hī roṭī meñ sharik hote haiñ.

¹⁸ Banī Isrāīl par ḡhaur karen. Kyā Baitul-muqaddas meñ qurbāniyāñ khāne wāle qurbāngāh kī rifāqat meñ sharik nahīñ hote? ¹⁹ Kyā main yih kahnā chāhtā hūñ ki buton ke chaṛhāwe kī koī haisiyat hai? Yā ki but kī koī haisiyat

hai? Hargiz nahīñ. ²⁰ Main yih kahtā hūñ ki jo qurbāniyāñ wuh guzarānte haiñ Allāh ko nahīñ balki shayātīn ko guzarānte haiñ. Aur main nahīñ chāhtā ki āp shayātīn kī rifāqat meñ sharik hon. ²¹ Āp Ḳhudāwand ke pyāle aur sāth hī shayātīn ke pyāle se nahīñ pī sakte. Āp Ḳhudāwand ke rifāqatī khāne aur sāth hī shayātīn ke rifāqatī khāne meñ sharik nahīñ ho sakte. ²² Yā kyā ham Allāh kī ḡhairat ko uksānā chāhte haiñ? Kyā ham us se tāqatwar haiñ?

Dūsron ke Zamīr kā Lihāz Karnā

²³ Sab kuchh rawā to hai, lekin sab kuchh mufīd nahīñ. Sab kuchh jāyṛ to hai, lekin sab kuchh hamārī tāmīr-o-taraqqī kā bāis nahīñ hotā. ²⁴ Har koī apne hī fāyde kī talāsh meñ na rahe balki dūsre ke.

²⁵ Bāzār meñ jo kuchh biktā hai use khāeñ aur apne zamīr ko mutma'in karne kī ḡhātīr pūchh-gachh na karen, ²⁶ kyonki “Zamīn aur jo kuchh us par hai Rab kā hai.”

²⁷ Agar koī ḡhairīmāndār āp kī dāwat kare aur āp us dāwat ko qabūl kar leñ to āp ke sāmne jo kuchh bhī rakhā jāe use khāeñ. Apne

zamīr ke itmīnān ke lie taftīsh na karen. ²⁸ Lekin agar koī āp ko batā de, “Yih buton kā chaṛhāwā hai” to phir us shaḵhs kī ḵhātīr jis ne āp ko āgāh kiyā hai aur zamīr kī ḵhātīr use na khāen. ²⁹ Matlab hai apne zamīr kī ḵhātīr nahīn balki dūse ke zamīr kī ḵhātīr. Kyonki yih kis tarah ho saktā hai ki kisī dūse kā zamīr merī āzādī ke bāre meṁ faisla kare? ³⁰ Agar mainī Ḵhudā kā shukr karke kisī khāne meṁ sharik hotā hūn to phir mujhe kyon burā kahā jāe? Mainī to use Ḵhudā kā shukr karke khātā hūn.

³¹ Chunānche sab kuchh Allāh ke jalāl kī ḵhātīr karen, ḵhāh āp khāen, piēn yā aur kuchh karen. ³² Kisī ke lie ṭhokar kā bāis na baneṁ, na Yahūdīyon ke lie, na Yūnānīyon ke lie aur na Allāh kī jamāt ke lie. ³³ Isī tarah mainī bhī sab ko pasand āne kī har mumkin koshish kartā hūn. Mainī apne hī fāyde ke ḵhayāl meṁ nahīn rahtā balki dūsron ke tāki bahutere najāt pāen.

11 Mere namūne par chalen jis tarah mainī Masīh ke namūne par chaltā hūn.

Ibādat meṁ Ḵhawātīn kā Kirdār

² Shābāsh ki āp har tarah se mujhe yād rakhte haiṁ. Āp ne riwāyāt ko yon mahfūz rakhā hai jis tarah mainī ne unheṁ āp ke sapurd kiyā thā. ³ Lekin mainī āp ko ek aur bāt se āgāh karnā chāhtā hūn. Har mard kā sar Masīh hai jabki aurat kā sar mard aur Masīh kā sar Allāh hai. ⁴ Agar koī mard sar ḍhānk kar duā yā nabuwwat kare to wuh apne sar kī be’izzatī kartā hai. ⁵ Aur agar koī ḵhātūn nange sar duā yā nabuwwat kare to wuh apne sar kī be’izzatī kartī hai, goyā wuh sar munḍī hai. ⁶ Jo aurat apne sar par dopaṭṭā nahīn letī wuh ṭīnḍ karwāe. Lekin agar ṭīnḍ karwānā yā sar munḍwānā us ke lie be’izzatī kā bāis hai to phir wuh apne sar ko zarūr ḍhānke. ⁷ Lekin mard ke lie lāzim hai ki wuh apne sar ko na ḍhānke kyonki wuh Allāh kī sūrat aur jalāl ko mun’akis kartā hai. Lekin aurat mard kā jalāl mun’akis kartī hai, ⁸ kyonki pahlā mard aurat se nahīn niklā balki aurat mard se niklī hai. ⁹ Mard ko aurat ke lie ḵhalaq nahīn kiyā gayā balki aurat ko mard ke lie. ¹⁰ Is wajah se aurat farishton ko pesh-e-nazar rakh kar

apne sar par dopaṭṭā le jo us par iḡhtiyār kā nishān hai. ¹¹ Lekin yād rahe ki Ḳhudāwand meñ na aurat mard ke baḡhair kuchh hai aur na mard aurat ke baḡhair. ¹² Kyonki agarche ibtidā meñ aurat mard se nikli, lekin ab mard aurat hī se paidā hotā hai. Aur har shai Allāh se nikaltī hai.

¹³ Āp ḡhud faislā karen. Kyā munāsib hai ki koī aurat Allāh ke sāmne nange sar duā kare? ¹⁴ Kyā fitrat bhī yih nahīn sikhātī ki lambe bāl mard kī be'izzatī kā bāis haiñ ¹⁵ jabki aurat ke lambe bāl us kī izzat kā mūjib haiñ? Kyonki bāl use ḡhānpne ke lie die gae haiñ. ¹⁶ Lekin is silsile meñ agar koī jhagaṛne kā shauq rakhe to jān le ki na hamārā yih dastūr hai, na Allāh kī jamātoñ kā.

Ashā-e-Rabbānī

¹⁷ Maiñ āp ko ek aur hidāyat detā hūñ. Lekin is silsile meñ mere pās āp ke lie tārifī alfāz nahīn, kyonki āp kā jamā honā āp kī behtari kā bāis nahīn hotā balki nuqsān kā bāis. ¹⁸ Awwal to maiñ suntā hūñ ki jab āp jamāt kī sūrat meñ ikaṭṭhe hote haiñ to āp ke darmiyān

pārṭibāzī nazar ātī hai. Aur kisī had tak mujhe is kā yaqīn bhī hai. ¹⁹ Lāzim hai ki āp ke darmiyān muḡhtalif pārṭiyān nazar āeñ tāki āp meñ se wuh zāhir ho jāeñ jo āzmāne ke bād bhī sachche nikleñ. ²⁰ Jab āp jamā hote haiñ to jo khānā āp khāte haiñ us kā Ashā-e-Rabbānī se koī tālluq nahīn rahā. ²¹ Kyonki har shaḡhs dūsroñ kā intazār kie baḡhair apnā khānā khāne lagtā hai. Natije meñ ek bhūkā rahtā hai jabki dūsre ko nashā ho jātā hai. ²² Tājjub hai! Kyā khāne-pīne ke lie āp ke ghar nahīn? Yā kyā āp Allāh kī jamāt ko haqīr jān kar un ko jo ḡhālī hāth āe haiñ sharmindā karnā chāhte haiñ? Maiñ kyā kahūñ? Kyā āp ko shābāsh dūn? Is meñ maiñ āp ko shābāsh nahīn de saktā.

²³ Kyonki jo kuchh maiñ ne āp ke sapurd kiyā hai wuh mujhe Ḳhudāwand hī se milā hai. Jis rāt Ḳhudāwand Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā gayā us ne roṭī le kar ²⁴ shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukṛe karke kahā, “Yih merā badan hai jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁵ Isī tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere

ḵhūn ke zariye qāym kiya jātā hai. Jab kabhī ise piyo to mujhe yād karne ke lie piyo.” ²⁶ Kyonki jab bhi āp yih roṭī khāte aur yih pyālā pīte haiñ to Ḵhudāwand kī maut kā elān karte haiñ, jab tak wuh wāpas na āe.

²⁷ Chunāñche jo nālāyq taur par Ḵhudāwand kī roṭī khāe aur us kā pyālā pie wuh Ḵhudāwand ke badan aur ḵhūn kā gunāh kartā hai aur qusūrwar ṭhahregā. ²⁸ Har shaḵhs apne āp ko parakh kar hī is roṭī meñ se khāe aur pyāle meñ se pie. ²⁹ Jo roṭī khāte aur pyālā pīte waqt Ḵhudāwand ke badan kā ehtirām nahīñ kartā wuh apne āp par Allāh kī adālat lātā hai. ³⁰ Isī lie āp ke darmiyān bahutere kamzor aur bīmār haiñ balki bahut-se maut kī nīnd so chuke haiñ. ³¹ Agar ham apne āp ko jāñchte to Allāh kī adālat se bache rahte. ³² Lekin Ḵhudāwand hamārī adālat karne se hamārī tarbiyat kartā hai tāki ham duniyā ke sāth mujrim na ṭhahreñ.

³³ Ġharz mere bhāiyo, jab āp khāne ke lie jamā hote haiñ to ek dūsre kā intazār karen. ³⁴ Agar kisi ko bhūk lagī ho to wuh apne ghar meñ hī khānā khā le tāki āp kā jamā honā āp kī adālat kā bāis na ṭhahre.

Dīgar hidāyāt main āp ko us waqt dūngā jab āp ke pās āūngā.

Ek Rūh aur Muḵhtalif Nemateñ

12 Bhāiyo, main nahīñ chāhtā ki āp ruhānī nemateñ ke bāre meñ nāwāqif raheñ. ² Āp jānte haiñ ki imān lāne se peshtar āp ko bār bār bahkāyā aur gūnge butoñ kī taraf khīñchā jātā thā. ³ Isī ke pesh-e-nazar main āp ko āgāh kartā hūñ ki Allāh ke Rūh kī hidāyat se bolne wālā kabhī nahīñ kahegā, “Īsā par lānat.” Aur Rūhul-quds kī hidāyat se bolne wāle ke siwā koī nahīñ kahegā, “Īsā Ḵhudāwand hai.”

⁴ Go tarah tarah kī nemateñ hotī haiñ, lekin Rūh ek hī hai. ⁵ Tarah tarah kī ḵhidmateñ hotī haiñ, lekin Ḵhudāwand ek hī hai. ⁶ Allāh apnī qudrat kā izhār muḵhtalif andāz se kartā hai, lekin Ḵhudā ek hī hai jo sab meñ har tarah kā kām kartā hai. ⁷ Ham meñ se har ek meñ Rūhul-quds kā izhār kisi nemat se hotā hai. Yih nemateñ is lie dī jātī haiñ tāki ham ek dūsre kī madad karen. ⁸ Ek ko Rūhul-quds hikmat kā kalām atā kartā hai, dūsre ko wuhī Rūh ilm-o-irfān kā kalām.

⁹Tisre ko wuhī Rūh puḡhtā īmān detā hai aur chauthē ko wuhī ek Rūh shafā dene kī nemateñ. ¹⁰Wuh ek ko mojize karne kī tāqat detā hai, dūsre ko nabuwwat karne kī salāhiyat aur tisre ko muḡhtalif rūhoñ meñ imtiyāz karne kī nemat. Ek ko us se ḡhairzabāneñ bolne kī nemat miltī hai aur dūsre ko in kā tarjumā karne kī. ¹¹Wuhī ek Rūh yih tamām nemateñ taqsim kartā hai. Aur wuhī faislā kartā hai ki kis ko kyā nemat milnī hai.

Ek Jism aur Muḡhtalif Āzā

¹²Insānī jism ke bahut-se āzā hote haiñ, lekin yih tamām āzā ek hī badan ko tashkīl dete haiñ. Masīh kā badan bhī aisā hai. ¹³Ḳhāh ham Yahūdī the yā Yūnānī, ḡhulām the yā āzād, baptisme se ham sab ko ek hī Rūh kī mārifat ek hī badan meñ shāmil kiyā gayā hai, ham sab ko ek hī Rūh pilāyā gayā hai.

¹⁴Badan ke bahut-se hisse hote haiñ, na sirf ek. ¹⁵Farz karen kī pāñw kahe, “Maiñ hāth nahīñ hūñ is lie badan kā hissā nahīñ.” Kyā yih kahne par us kā badan se tālluq ḡhatm ho jāegā? ¹⁶Yā farz karen kī kān kahe, “Maiñ āñkh nahīñ hūñ

is lie badan kā hissā nahīñ.” Kyā yih kahne par us kā badan se nātā tūt jāegā? ¹⁷Agar pūrā jism āñkh hī hotā to phir sunane kī salāhiyat kahāñ hotī? Agar sārā badan kāñ hī hotā to phir sūñghne kā kyā bantā? ¹⁸Lekin Allāh ne jism ke muḡhtalif āzā banā kar har ek ko wahāñ lagāyā jahāñ wuh chāhtā thā. ¹⁹Agar ek hī azu pūrā jism hotā to phir yih kis qism kā jism hotā? ²⁰Nahīñ, bahut-se āzā hote haiñ, lekin jism ek hī hai.

²¹Āñkh hāth se nahīñ kah saktī, “Mujhe terī zarūrat nahīñ,” na sar pāñwoñ se kah saktā hai, “Mujhe tumhārī zarūrat nahīñ.” ²²Balki agar dekhā jāe to aksar aisā hotā hai ki jism ke jo āzā zyādā kamzor lagte haiñ un kī zyādā zarūrat hotī hai. ²³Wuh āzā jinheñ ham kam izzat ke lāyq samajhte haiñ unheñ ham zyādā izzat ke sāth ḡhāñp lete haiñ, aur wuh āzā jinheñ ham sharm se chhupā kar rakhte haiñ unhiñ kā ham zyādā ehtirām karte haiñ. ²⁴Is ke baraks hamāre izzatdār āzā ko is kī zarūrat hī nahīñ hotī ki ham un kā ḡhās ehtirām karen. Lekin Allāh ne jism ko is tarah tartīb diyā ki us ne kamqadar āzā ko zyādā izzatdār ṡhahrāyā, ²⁵tāki jism ke āzā meñ

tafriqā na ho balki wuh ek dūsre kī fikr karen. ²⁶ Agar ek azu dukh meñ ho to us ke sāth dīgar tamām āzā bhī dukh mahsūs karte haiñ. Agar ek azu sarfarāz ho jāe to us ke sāth bāqī tamām āzā bhī masrūr hote haiñ.

²⁷ Āp sab mil kar Masīh kā badan haiñ aur infirādī taur par us ke muḁhtalif āzā. ²⁸ Aur Allāh ne apnī jamāt meñ pahle rasūl, dūsre nabī aur tīsre ustād muqarrar kie haiñ. Phir us ne aise log bhī muqarrar kie haiñ jo mojize karte, shafā dete, dūsroñ kī madad karte, intazām chalāte aur muḁhtalif qism kī ḡhairzabāneñ bolte haiñ. ²⁹ Kyā sab rasūl haiñ? Kyā sab nabī haiñ? Kyā sab ustād haiñ? Kyā sab mojize karte haiñ? ³⁰ Kyā sab ko shafā dene kī nemateñ hāsīl haiñ? Kyā sab ḡhairzabāneñ bolte haiñ? Kyā sab in kā tarjumā karte haiñ? ³¹ Lekin āp un nematoñ kī talāsh meñ raheñ jo afzal haiñ.

Ab main āp ko is se kahiñ umdā rāh batātā hūñ.

Muhabbat

13

Agar main insānoñ aur farishtoñ kī zabāneñ

bolūñ, lekin muhabbat na rakhūñ to phir main bas gūñjtā huā ḡhariyāl yā ṭanṭanātī huī jhāñjh hī hūñ. ² Agar merī nabuwwat kī nemat ho aur mujhe tamām bhedoñ aur har ilm se wāqifiyat ho, sāth hī merā aisā imān ho ki paharoñ ko khiskā sakūñ, lekin merā dil muhabbat se ḡhālī ho to main kuchh bhī nahīñ. ³ Agar main apnā sārā māl ḡharīboñ meñ taqsim kar dūñ balki apnā badan jalāe jāne ke lie de dūñ, lekin merā dil muhabbat se ḡhālī ho to mujhe kuchh fāyda nahīñ. ⁴ Muhabbat sabar se kām letī hai, muhabbat mehrbān hai. Na yih hasad kartī hai na ḡingeñ mārṭī hai. Yih phūltī bhī nahīñ.

⁵ Muhabbat badtamīzī nahīñ kartī na apne hī fāyde kī talāsh meñ rahtī hai. Yih jaldī se ḡhusse meñ nahīñ ā jāṭī aur dūsroñ kī ḡhaltiyon kā rikārd nahīñ rakhtī. ⁶ Yih nāinsāfī dekh kar ḡhush nahīñ hotī balki sachchāī ke ḡhālīb āne par hī ḡhushī manātī hai. ⁷ Yih hameshā dūsroñ kī kamzoriyāñ bardāshṭ kartī hai, hameshā etamād kartī hai, hameshā ummīd rakhtī hai, hameshā sābitqadam rahtī hai.

⁸ Muhabbat kabhī khatm nahīn hotī. Is ke muqābale mein nabuwwatēn khatm ho jāēngī, ghairzabāneñ jāti raheṅgī, ilm mit jāegā. ⁹ Kyonki is waqt hamārā ilm nāmukammal hai aur hamārī nabuwwat sab kuchh zāhir nahīn kartī. ¹⁰ Lekin jab wuh kuchh āegā jo kāmīl hai to yih adhūrī chīzeñ jāti raheṅgī. ¹¹ Jab main bachchā thā to bachche kī tarah boltā, bachche kī-sī soch rakhtā aur bachche kī-sī samajh se kām letā thā. Lekin ab main bālīgh hūn, is lie main ne bachche kā-sā andāz chhoṛ diyā hai. ¹² Is waqt hamēñ āīne mein dhundlā-sā dikhāī detā hai, lekin us waqt ham rūbarū dekheṅge. Ab main juzwī taur par jāntā hūn, lekin us waqt kāmīl taur se jān lūṅgā, aise hī jaise Allāh ne mujhe pahle se jān liyā hai.

¹³ Gharz īmān, ummīd aur muhabbat tīnoñ qāym rahte haiñ, lekin in mein afzal muhabbat hai.

Nabuwwat aur Ghairzabāneñ

14 Muhabbat kā dāman thāme rakheñ. Lekin sāth hī ruhānī nematoñ ko sargarmī se istemāl mein lāeñ,

khusūsan nabuwwat kī nemat ko. ² Ghairzabān bolne wālā logoñ se nahīn balki Allāh se bāt kartā hai. Koī us kī bāt nahīn samajhtā kyonki wuh Rūh mein bhed kī bāteñ kartā hai. ³ Is ke baraks nabuwwat karne wālā logoñ se aisī bāteñ kartā hai jo un kī tāmīr-o-taraqqī, hauslā-afzāī aur tasallī kā bāis bantī haiñ. ⁴ Ghairzabān bolne wālā apnī tāmīr-o-taraqqī kartā hai jabki nabuwwat karne wālā jamāt kī.

⁵ Main chāhtā hūn ki āp sab ghairzabāneñ boleñ, lekin is se zyādā yih kḥāhish rakhtā hūn ki āp nabuwwat karen. Nabuwwat karne wālā ghairzabāneñ bolne wāle se aham hai. Hāñ, ghairzabāneñ bolne wālā bhī aham hai basharteki apnī zabān kā tarjumā kare, kyonki is se Kḥudā kī jamāt kī tāmīr-o-taraqqī hotī hai.

⁶ Bhāīyo, agar main āp ke pās ā kar ghairzabāneñ bolūñ, lekin mukāshafe, ilm, nabuwwat aur tālīm kī koī bāt na karūn to āp ko kyā fāyda hogā? ⁷ Bejān sāzoñ par ghaur karne se bhī yihī bāt sāmne āti hai. Agar bāñsrī yā sarod ko kisī kḥās sur ke mutābiq na bajāyā jāe to phir sunane wāle kis tarah pahchān sakeṅge ki in par kyā kyā

pesh kiyā jā rahā hai? ⁸ Isī tarah agar bigul kī āwāz jang ke lie taiyār ho jāne ke lie sāf taur se na baje to kyā fauji kamarbastā ho jāenge? ⁹ Agar āp sāf sāf bāt na karen to āp kī hālat bhī aisī hī hogī. Phir āp kī bāt kaun samjhegā? Kyonki āp logoñ se nahīn balki hawā se bāteñ karenge. ¹⁰ Is duniyā meñ bahut zyādā zabāneñ bolī jāti haiñ aur in meñ se koī bhī nahīn jo bemānī ho. ¹¹ Agar main kisī zabān se wāqif nahīn to main us zabān meñ bolne wāle ke nazdik ajnabī ṭhahrūnga aur wuh mere nazdik. ¹² Yih usūl āp par bhī lāgū hotā hai. Chūnki āp ruhānī nematoñ ke lie tarapte haiñ to phir ḡhāskar un nematoñ meñ māhir banane kī koshish karen jo Ḳhudā kī jamāt ko tāmīr kartī haiñ.

¹³ Chunānche ḡhairzabān bolne wālā duā kare ki is kā tarjumā bhī kar sake. ¹⁴ Kyonki agar main ḡhairzabān meñ duā karūn to merī rūh to duā kartī hai magar merī aql beamal rahti hai. ¹⁵ To phir kyā karūn? Main Rūh meñ duā karūnga, lekin aql ko bhī istemāl karūnga. Main Rūh meñ hamd-o-sanā karūnga, lekin aql ko bhī istemāl meñ lāūngā. ¹⁶ Agar āp sirf Rūh meñ hamd-o-sanā karen

to hāzirīn meñ se jo āp kī bāt nahīn samajhtā wuh kis tarah āp kī shukrguzārī par “Āmīn” kah sakegā? Use to āp kī bātoñ kī samajh hī nahīn āī. ¹⁷ Beshak āp achchhī tarah Ḳhudā kā shukr kar rahe hoñge, lekin is se dūse shakhs kī tāmīr-o-taraqqī nahīn hogī.

¹⁸ Main Ḳhudā kā shukr kartā hūn ki āp sab kī nisbat zyādā ḡhairzabānoñ meñ bāt kartā hūn. ¹⁹ Phir bhī main Ḳhudā kī jamāt meñ aisī bāteñ pesh karnā chāhtā hūn jo dūse samajh sakeñ aur jin se wuh tarbiyat hāsil kar sakeñ. Kyonki ḡhairzabānoñ meñ bolī gāī beshumār bātoñ kī nisbat pāñch tarbiyat dene wāle alfāz kahīn behtar haiñ.

²⁰ Bhāiyo, bachchoñ jaisī soch se bāz āeñ. Burāī ke lihāz se to zarūr bachche bane raheñ, lekin samajh meñ bālīgh ban jāeñ. ²¹ Shariāt meñ likhā hai, “Rab farmātā hai ki main ḡhairzabānoñ aur ajnabiyon ke hoñtoñ kī mārīfat is qaum se bāt karūnga. Lekin wuh phir bhī merī nahīn sunege.” ²² Is se zāhir hotā hai ki ḡhairzabāneñ imāndāroñ ke lie imtiyāzī nishān nahīn hotīñ balki ḡhairimāndāroñ ke lie. Is ke

baraks nabuwwat ġhairimāndāron ke lie imtiyāzī nishān nahiñ hoti balki imāndāron ke lie.

²³ Ab farz karen ki imāndār ek jagah jamā haiñ aur tamām hāzirīn ġhairzabāneñ bol rahe haiñ. Isī asnā meñ ġhairzabān ko na samajhne wāle yā ġhairimāndār ā shāmil hote haiñ. Āp ko is hālat meñ dekh kar kyā wuh āp ko dīwānā qarār nahiñ deñge? ²⁴ Is ke muqābale meñ agar tamām log nabuwwat kar rahe hon aur koī ġhairimāndār andar āe to kyā hogā? Wuh sab use qāyl kar leñge ki gunāhgār hai aur sab use parakh leñge. ²⁵ Yoñ us ke dil kī poshidā bāteñ zāhir ho jāeñgī, wuh gir kar Allāh ko sijdā karegā aur taslīm karegā ki filhaqīqat Allāh āp ke darmiyān maujūd hai.

Jamāt meñ Tartīb kī Zarūrat

²⁶ Bhāiyo, phir kyā honā chāhie? Jab āp jamā hote haiñ to har ek ke pās koī gīt yā tālīm yā mukāshafā yā ġhairzabān yā is kā tarjumā ho. In sab kā maqsad Ḳhudā kī jamāt kī tāmīr-o-taraqqī ho. ²⁷ Ġhairzabān meñ bolte waqt sirf do yā zyādā se zyādā tīn ashkhās boleñ aur

wuh bhī bārī bārī. Sāth hī koī un kā tarjumā bhī kare. ²⁸ Agar koī tarjumā karne wālā na ho to ġhairzabān bolne wālā jamāt meñ khāmosh rahe, albattā use apne āp se aur Allāh se bāt karne kī āzādī hai. ²⁹ Nabiyon meñ se do yā tīn nabuwwat karen aur dūsre un kī bātoñ kī sehhat ko parkheñ. ³⁰ Agar is daurān kisī baiṭhe hue shaḵhs ko koī mukāshafā mile to pahlā shaḵhs khāmosh ho jāe. ³¹ Kyonki āp sab bārī bārī nabuwwat kar sakte haiñ tāki tamām log sikhēñ aur un kī hauslā-afzāi ho. ³² Nabiyon kī rūh nabiyon ke tābe rahtī haiñ, ³³ kyonki Allāh betartībī kā nahiñ balki salāmāti kā Ḳhudā hai.

Jaisā muqaddasīn kī tamām jamātoñ kā dastūr hai ³⁴ khawātīn jamāt meñ khāmosh raheñ. Unheñ bolne kī ijāzat nahiñ, balki wuh farmānbardār raheñ. Shariāt bhī yihī farmāti hai. ³⁵ Agar wuh kuchh sikhnā chāheñ to apne ghar par apne shauhar se pūchh leñ, kyonki aurat kā Ḳhudā kī jamāt meñ bolnā sharm kī bāt hai.

³⁶ Kyā Allāh kā kalām āp meñ se niklā hai, yā kyā wuh sirf āp hī tak pahuñchā hai? ³⁷ Agar koī khayāl kare ki main nabī hūñ yā

ḡhās ruhānī haisiyat rakhtā hūn to wuh jān le ki jo kuchh main āp ko likh rahā hūn wuh ḡhudāwand kā hukm hai. ³⁸Jo yih nazarandāz kartā hai use ḡhud bhī nazarandāz kiyā jāegā.

³⁹ḡharz bhāiyo, nabuwwat karne ke lie tarapte raheñ, albattā kisī ko ḡhairzabāneñ bolne se na rokeñ. ⁴⁰Lekin sab kuchh shāystagī aur tartīb se amal meñ āe.

Masīh kā Jī Uṭhnā

15 Bhāiyo, main āp kī tawajjuh us ḡhushḡhabrī kī taraf dilātā hūn jo main ne āp ko sunāī, wuhī ḡhushḡhabrī jise āp ne qabūl kiyā aur jis par āp qāym bhī haiñ. ²Isī paighām ke wasīle se āp ko najāt miltī hai. Shart yih hai ki āp wuh bāteñ jyon kī tyon thāme rakheñ jis tarah main ne āp tak pahuñchāī haiñ. Beshak yih bāt is par munhasir hai ki āp kā imān lānā bemaqsad nahīn thā.

³Kyonki main ne is par ḡhās zor diyā ki wuhī kuchh āp ke sapurd karūn jo mujhe bhī milā hai. Yih ki Masīh ne pāk nawishton ke mutābiq hamāre gunāhoñ kī ḡhātir apnī jān dī, ⁴phir wuh dafn huā aur

tisre din pāk nawishton ke mutābiq jī uṭhā. ⁵Wuh Patras ko dikhāī diyā, phir bārah shāgirdoñ ko. ⁶Is ke bād wuh ek hī waqt pāñch sau se zyādā bhāiyoñ par zāhir huā. Un meñ se beshtar ab tak zindā haiñ agarche chand ek intaqāl kar chuke haiñ. ⁷Phir Yāqūb ne use dekhā, phir tamām rasūloñ ne.

⁸Aur sab ke bād wuh mujh par bhī zāhir huā, mujh par jo goyā qabl az waqt paidā huā. ⁹Kyonki rasūloñ meñ merā darjā sab se chhoṭā hai, balki main to rasūl kahlāne ke bhī lāyq nahīn, is lie ki main ne Allāh kī jamāt ko īzā pahuñchāī. ¹⁰Lekin main jo kuchh hūn Allāh ke fazl hī se hūn. Aur jo fazl us ne mujh par kiyā wuh beasar na rahā, kyonki main ne un sab se zyādā jāñfishānī se kām kiyā hai. Albattā yih kām main ne ḡhud nahīn balki Allāh ke fazl ne kiyā hai jo mere sāth thā. ¹¹ḡhair, yih kām main ne kiyā yā unhoñ ne, ham sab usī paighām kī munādī karte haiñ jis par āp imān lāe haiñ.

Jī Uṭhne par Etirāz

¹²Ab mujhe yih batāeñ, ham to munādī karte haiñ ki Masīh

murdoñ meñ se jī uṭhā hai. To phir āp meñ se kuchh log kaise kah sakte haiñ ki murde jī nahīñ uṭhte? ¹³ Agar murde jī nahīñ uṭhte to matlab yih huā ki Masīh bhī nahīñ jī uṭhā. ¹⁴ Aur agar Masīh jī nahīñ uṭhā to phir hamārī munādī abas hotī aur āp kā īmān lānā bhī befāyda hotā. ¹⁵ Niz ham Allāh ke bāre meñ jhūṭe gawāh sābit hote. Kyoñki ham gawāhī dete haiñ ki Allāh ne Masīh ko zindā kiya jabki agar wāqai murde nahīñ jī uṭhte to wuh bhī zindā nahīñ huā. ¹⁶ Ġharz agar murde jī nahīñ uṭhte to phir Masīh bhī nahīñ jī uṭhā. ¹⁷ Aur agar Masīh nahīñ jī uṭhā to āp kā īmān befāyda hai aur āp ab tak apne gunāhoñ meñ giriftār haiñ. ¹⁸ Hāñ, is ke mutābiq jinhoñ ne Masīh meñ hote hue intaqāl kiya hai wuh sab halāk ho gae haiñ. ¹⁹ Chunāñche agar Masīh par hamārī ummīd sirf isi zindagi tak mahdūd hai to ham insānoñ meñ sab se zyāda qābil-e-rahm haiñ.

Masīh Wāqai Jī Uṭhā Hai

²⁰ Lekin Masīh wāqai murdoñ meñ se jī uṭhā hai. Wuh intaqāl kie huon ki fasal kā phal hai. ²¹ Chūñki

insān ke wasīle se maut āī, is lie insān hī ke wasīle se murdoñ ke jī uṭhne kī bhī rāh khulī. ²² Jis tarah sab is lie marte haiñ ki wuh Ādam ke farzand haiñ usī tarah sab zindā kie jāenge jo Masīh ke haiñ. ²³ Lekin jī uṭhne kī ek tartīb hai. Masīh to fasal ke pahle phal kī haisiyat se jī uṭh chukā hai jabki us ke log us waqt jī uṭheñge jab wuh wāpas āegā. ²⁴ Is ke bād kḥātmā hogā. Tab har hukūmat, ikhtiyār aur quwwat ko nest karke wuh bādshāhī ko Kḥudā Bāp ke hawāle kar degā. ²⁵ Kyoñki lāzim hai ki Masīh us waqt tak hukūmat kare jab tak Allāh tamām dushmanoñ ko us ke pāñwoñ ke nīche na kar de. ²⁶ Ākhirī dushman jise nest kiya jāegā maut hogī. ²⁷ Kyoñki Allāh ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Us ne sab kuchh us (yānī Masīh) ke pāñwoñ ke nīche kar diya.” Jab kahā gayā hai ki sab kuchh Masīh ke mātāht kar diya gayā hai, to zāhir hai ki is meñ Allāh shāmil nahīñ jis ne sab kuchh Masīh ke mātāht kiya hai. ²⁸ Jab sab kuchh Masīh ke mātāht kar diya gayā tab Farzand kḥud bhī usī ke mātāht ho jāegā jis ne sab kuchh us

ke mātāht kiyā. Yon Allāh sab meñ sab kuchh hogā.

Jī Uṭhne ke Pesh-e-Nazar

Zindagī Guzārnā

²⁹ Agar murde wāqāī jī nahīn uṭhte to phir wuh log kyā karenge jo murdoñ kī kḥātir baptismā lete haiñ? Agar murde jī nahīn uṭheñge to phir wuh un kī kḥātir kyon baptismā lete haiñ? ³⁰ Aur ham bhī har waqt apnī jān kḥatre meñ kyon ḍāle hue haiñ? ³¹ Bhāīyo, main rozānā martā hūñ. Yih bāt utnī hī yaqīnī hai jitnī yih ki āp hamāre Kḥudāwand Masīh Īsā meñ merā faḥhr haiñ. ³² Agar main sirf isī zindagī kī ummīd rakhte hue Ifisus meñ wahshī darindoñ se laṛā to mujhe kyā fāyda huā? Agar murde jī nahīn uṭhte to is qaul ke mutābiq zindagī guzārnā behtar hogā ki “Āo, ham khāeñ pieñ, kyonki kal to mar hī jānā hai.”

³³ Fareb na khāeñ, burī sohbat achchhī ādatoñ ko bigāṛ detī hai. ³⁴ Pūre taur par hosh meñ āeñ aur gunāh na karen. Āp meñ se bāz aise haiñ jo Allāh ke bāre meñ kuchh nahīn jānte. Yih bāt main āp ko sharm dilāne ke lie kahtā hūñ.

Murde Kis Tarah Jī Uṭheñge

³⁵ Shāyad koī sawāl uṭhāe, “Murde kis tarah jī uṭhte haiñ? Aur jī uṭhne ke bād un kā jism kaisā hogā?”

³⁶ Bhaī, aql se kām leñ. Jo bīj āp bote haiñ wuh us waqt tak nahīn ugtā jab tak ki mar na jāe. ³⁷ Jo āp bote haiñ wuh wuhī paudā nahīn hai jo bād meñ ugegā balki mahz ek nangā-sā dānā hai, kḥāh gandum kā ho yā kisī aur chiz kā. ³⁸ Lekin Allāh use aisā jism detā hai jaisā wuh munāsib samajhtā hai. Har qism ke bīj ko wuh us kā kḥās jism atā kartā hai.

³⁹ Tamām jāndāroñ ko ek jaisā jism nahīn milā balki insānoñ ko aur qism kā, maweshiyon ko aur qism kā, parindoñ ko aur qism kā, aur machhliyon ko aur qism kā.

⁴⁰ Is ke alāwā āsmānī jism bhī haiñ aur zamīnī jism bhī. Āsmānī jismoñ kī shān aur hai aur zamīnī jismoñ kī shān aur. ⁴¹ Sūraj kī shān aur hai, chānd kī shān aur, aur sitāroñ kī shān aur, balki ek sitārā shān meñ dūsre sitāre se farq hai.

⁴² Murdoñ kā jī uṭhnā bhī aisā hī hai. Jism fānī hālat meñ boyā jātā hai aur lāfānī hālat meñ jī uṭhtā hai. ⁴³ Wuh zalīl hālat meñ

boyā jātā hai aur jalālī hālat meñ jī uṭhtā hai. Wuh kamzor hālat meñ boyā jātā hai aur qawī hālat meñ jī uṭhtā hai. ⁴⁴ Fitrati jism boyā jātā hai aur ruhānī jism jī uṭhtā hai. Jahān fitrati jism hai wahān ruhānī jism bhī hotā hai. ⁴⁵ Pāk nawishton meñ bhī likhā hai ki pahle insān Ādam meñ jān ā gai. Lekin ākhirī Ādam zindā karne wālī rūh banā. ⁴⁶ Ruhānī jism pahle nahīn thā balki fitrati jism, phir ruhānī jism huā. ⁴⁷ Pahlā insān zamīn kī miṭṭī se banā thā, lekin dūsrā āsmān se āyā. ⁴⁸ Jaisā pahlā kḥākī insān thā waise hī dīgar kḥākī insān bhī haiñ, aur jaisā āsmān se āyā huā insān hai waise hī dīgar āsmānī insān bhī haiñ. ⁴⁹ Yon ham is waqt kḥākī insān kī shakl-o-sūrat rakhte haiñ jabki ham us waqt āsmānī insān kī shakl-o-sūrat rakheñge.

Maut par Fatah

⁵⁰ Bhāiyo, main yih kahnā chāhtā hūn ki kḥākī insān kā maujūdā jism Allāh kī bādshāhī ko mirās meñ nahīn pā saktā. Jo kuchh fānī hai wuh lāfānī chizon ko mirās meñ nahīn pā saktā.

⁵¹ Dekho main āp ko ek bhed batātā hūn. Ham sab wafāt nahīn pāeñge, lekin sab hī badal jāeñge. ⁵² Aur yih achānak, āñkh jhapakte meñ, ākhirī bigul bajte hī rūnumā hogā. Kyonki bigul bajne par murde lāfānī hālat meñ jī uṭheñge aur ham badal jāeñge. ⁵³ Kyonki lāzim hai ki yih fānī jism baqā kā libās pahan le aur marne wālā jism abadī zindagī kā. ⁵⁴ Jab is fānī aur marne wāle jism ne baqā aur abadī zindagī kā libās pahan liyā hogā to phir wuh kalām pūrā hogā jo pāk nawishton meñ likhā hai ki

“Maut ilāhī fatah kā luqmā ho gai hai.

⁵⁵ Ai Maut, terī fatah kahān rahī? Ai Maut, terā ḍanak kahān rahā?”

⁵⁶ Maut kā ḍanak gunāh hai aur gunāh shariat se taqwiyaat pātā hai. ⁵⁷ Lekin Kḥudā kā shukr hai jo hameñ hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke wasile se fatah baḥshtā hai.

⁵⁸ Ġharz, mere pyāre bhāiyo, mazbūt bane raheñ. Koī chiz āp ko ḍānwāñdol na kar de. Hameshā Kḥudāwand kī kḥidmat jāñfishānī se kareñ, yih jānte hue ki Kḥudāwand ke lie āp kī mehnat-mashaqqat rāyḡān nahīn jāegī.

Yarūshalam kī Jamāt ke lie Chandā

16 Rahī chande kī bāt jo Yarūshalam ke muqaddasīn ke lie jamā kiyā jā rahā hai to usī hidāyat par amal karen jo main Galatiyā kī jamātoñ ko de chukā hūn. ²Har Itwār ko āp men se har koī apne kamāe hue paisoñ men se kuchh is chande ke lie maḡhsūs karke apne pās rakh chhoṛe. Phir mere āne par hadiyājāt jamā karne kī zarūrat nahīn paṛegī. ³Jab main āūngā to aise afrād ko jo āp ke nazdik qābil-e-etamād haiñ kḡhutūt de kar Yarūshalam bhejūngā tāki wuh āp kā hadiyā wahān tak pahuñchā deñ. ⁴Agar munāsib ho ki main bhī jāūn to wuh mere sāth jāenge.

⁵Main Makiduniyā se ho kar āp ke pās āūngā kyōnki Makiduniyā men se safr karne kā irādā rakhtā hūn. ⁶Shāyad āp ke pās thoṛe arse ke lie ṡhahrūñ, lekin yih bhī mumkin hai ki sardiyoñ kā mausam āp hī ke sāth kāṡūñ tāki mere bād ke safr ke lie āp merī madad kar sakeñ. ⁷Main nahīn chāhtā ki is dafā muḡhtasar mulāqāt ke bād chaltā banūñ, balki merī ḡhāhish hai ki kuchh waqt āp

ke sāth guzārūñ. Shart yih hai ki ḡhudāwand mujhe ijāzat de.

⁸Lekin Īd-e-Pantikust tak main Ifisus men hī ṡhahrūnga, ⁹kyōnki yahān mere sāmne muassir kām ke lie ek baṛā darwāzā khul gayā hai aur sāth hī bahut-se muḡhālīf bhī paidā ho gae haiñ.

¹⁰Agar Tīmuthiyus āe to is kā ḡhayāl rakheñ ki wuh bilāḡhauf āp ke pās rah sake. Merī tarah wuh bhī ḡhudāwand ke khet men fasal kāṡ rahā hai. ¹¹Is lie koī use haḡīr na jāne. Use salāmatī se safr par rawānā karen tāki wuh mujh tak pahuñche, kyōnki main aur dīgar bhāī us ke muntazir haiñ.

¹²Bhāī Apullos kī main ne baṛī hauslā-afzāī kī hai ki wuh dīgar bhāīyoñ ke sāth āp ke pās āe, lekin Allāh ko qat'an manzūr na ṡhā. Tāham mauqā milne par wuh zarūr āegā.

Nasīhateñ aur Salām

¹³Jāgte raheñ, imān men sābitqadam raheñ, mardānagī dikhāeñ, mazbūt bane raheñ.

¹⁴Sab kuchh muḡhabbat se karen.

¹⁵Bhāīyo, main ek bāt men āp ko nasīhat karnā chāhtā hūn. Āp jānte

haiñ ki Stifanās kā gharānā Aḳhayā kā pahlā phal hai aur ki unhoñ ne apne āp ko muqaddasīn kī ḳhidmat ke lie waqf kar rakhā hai. ¹⁶ Āp aise logoñ ke tābe raheñ aur sāth hī har us shaḳhs ke jo un ke sāth ḳhidmat ke kām meñ jāñfishānī kartā hai.

¹⁷ Stifanās, Furtūnātus aur Aḳhīkus ke pahuñchne par maiñ bahut ḳhush huā, kyoñki unhoñ ne wuh kamī pūrī kar dī jo āp kī ḡhairhāzirī se paidā huī thī.

¹⁸ Unhoñ ne merī rūh ko aur sāth hī āp kī rūh ko bhī tāzā kiyā hai. Aise logoñ kī qadar kareñ.

¹⁹ Āsiyā kī jamāteñ āp ko salām kahtī haiñ. Akwilā aur Priskillā

āp ko Ḳhudāwand meñ purjosh salām kahte haiñ aur un ke sāth wuh jamāt bhī jo un ke ghar meñ jamā hotī hai. ²⁰ Tamām bhāī āp ko salām kahte haiñ. Ek dūsre ko muqaddas bosā dete hue salām kaheñ.

²¹ Yih salām maiñ yāñī Paulus apne hāth se likhtā hūñ.

²² Lānat us shaḳhs par jo Ḳhudāwand se muhabbat nahīñ rakhtā.

Ai hamāre Ḳhudāwand, ā!
²³ Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp ke sāth rahe.

²⁴ Masīh Īsā meñ āp sab ko merā pyār.

2 Kurinthyon

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai. Sāth hī yih bhāi Tīmuthiyus kī taraf se bhī hai.

Main Kurinthus mein Allāh kī jamāt aur sūbā Aḡhayā mein maujūd tamām muqaddasīn ko yih likh rahā hūn.

²Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Allāh kī Hamd-o-Sanā

³Hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke Ḳhudā aur Bāp kī tamjīd ho, jo rahm kā Bāp aur tamām tarah kī tasallī kā Ḳhudā hai. ⁴Jab bhī ham musībat mein phaṅs jāte haiṅ to wuh hameṅ tasallī detā hai tākī ham auron ko bhī tasallī de sakeṅ. Phir jab wuh kisī musībat

se dochār hote haiṅ to ham bhī un ko usī tarah tasallī de sakte haiṅ jis tarah Allāh ne hameṅ tasallī dī hai. ⁵Kyōṅkī jitnī kasrat se Masīh kī-sī musībateṅ ham par ā jātī haiṅ utnī kasrat se Allāh Masīh ke zariye hameṅ tasallī detā hai. ⁶Jab ham musībaton se dochār hote haiṅ to yih bāt āp kī tasallī aur najāt kā bāis bantī hai. Jab hamārī tasallī hotī hai to yih āp kī bhī tasallī kā bāis bantī hai. Yōṅ āp bhī sabar se wuh kuchh bardāsht karne ke qābil ban jāte haiṅ jo ham bardāsht kar rahe haiṅ. ⁷Chunāṅche hamārī āp ke bāre mein ummīd puḡhtā rahtī hai. Kyōṅkī ham jānte haiṅ kī jis tarah āp hamārī musībaton mein sharīk haiṅ usī tarah āp us tasallī mein bhī sharīk haiṅ jo hameṅ hāsil hotī hai.

⁸ Bhāiyo, ham āp ko us musibat se āgāh karnā chāhte haiñ jis meñ ham sūbā Āsiyā meñ phañs gae. Ham par dabāw itnā shadid thā ki use bardāsht karnā nāmumkin-sā ho gayā aur ham jān se hāth dho baiṭhe. ⁹ Ham ne mahsūs kiyā ki hameñ sazā-e-maut dī gai hai. Lekin yih is lie huā tāki ham apne āp par bharosā na karen balki Allāh par jo murdoñ ko zindā kar detā hai. ¹⁰ Usī ne hameñ aisī haibatnāk maut se bachāyā aur wuh āindā bhī hameñ bachāegā. Aur ham ne us par ummīd rakhī hai ki wuh hameñ ek bār phir bachāegā. ¹¹ Āp bhī apnī duāoñ se hamārī madad kar rahe haiñ. Yih kitnī ḡhūbsūrat bāt hai ki Allāh bahutoñ kī duāoñ ko sun kar ham par mehrbānī karegā aur natije meñ bahutere hamāre lie shukr karenge.

Paulus ke Mansūboñ meñ Tabdīlī

¹² Yih bāt hamāre lie faḡhr kā bāis hai ki hamārā zamīr sāf hai. Kyoñki ham ne Allāh ke sāmne sādādīlī aur ḡhulūs se zindagī guzārī hai, aur ham ne apnī insānī hikmat par inhisār nahīn kiyā balki Allāh ke fazl par. Duniyā meñ aur ḡhāskar

āp ke sāth hamārā rawaiyā aisā hī rahā hai. ¹³ Ham to āp ko aisī koī bāt nahīn likhte jo āp parh yā samajh nahīn sakte. Aur mujhe ummīd hai ki āp ko pūre taur par samajh āegī, ¹⁴ agarche āp filhāl sab kuchh nahīn samajhte. Kyoñki jab āp ko sab kuchh samajh āegā tab āp ḡhudāwand Īsā ke din ham par utnā faḡhr kar sakeñge jitnā ham āp par.

¹⁵ Chūñki mujhe is kā pūrā yaqīn thā is lie main pahle āp ke pās ānā chāhtā thā tāki āp ko dugnī barkat mil jāe. ¹⁶ ḡhayāl yih thā ki main āp ke hāñ se ho kar Makiduniyā jāūñ aur wahāñ se āp ke pās wāpas āūñ. Phir āp sūbā Yahūdiyā ke safr ke lie taiyāriyāñ karne meñ merī madad karke mujhe āge bhej sakte the. ¹⁷ Āp mujhe batāen ki kyā main ne yih mansūbā yoñ hī banāyā thā? Kyā main duniyāwī logoñ kī tarah mansūbe banā letā hūñ jo ek hī lamhe meñ “Jī hāñ” aur “Jī nahīñ” kahte haiñ? ¹⁸ Lekin Allāh wafādār hai aur wuh merā gawāh hai ki ham āp ke sāth bāt karte waqt “Nahīñ” ko “Hāñ” ke sāth nahīn milāte. ¹⁹ Kyoñki Allāh kā Farzand Īsā Masīh jis kī munādi main, Silās aur Tīmuthiyus ne kī wuh bhī aisā

nahīn hai. Us ne kabhī bhī “Hān” ko “Nahīn” ke sāth nahīn milāyā balki us meñ Allāh kī hatmī “Jī hān” wujūd meñ āī. ²⁰ Kyonki wuhī Allāh ke tamām wādoñ kī “Hān” hai. Is lie ham usī ke wasīle se “Āmīn” (Jī hān) kah kar Allāh ko jalāl dete haiñ. ²¹ Aur Allāh ḡhud hamēñ aur āp ko Masīh meñ mazbūt kar detā hai. Usī ne hamēñ masah karke maḡhsūs kiyā hai. ²² Usī ne ham par apnī muhr lagā kar zāhir kiyā hai ki ham us kī milkiyat haiñ aur usī ne hamēñ Rūhul-quḡds de kar apne wādoñ kā bayānā adā kiyā hai.

²³ Agar main jhūṭ bolūñ to Allāh mere ḡhilāf gawāhī de. Bāt yih hai ki main āp ko bachāne ke lie Kurinthus wāpas na āyā. ²⁴ Matlab yih nahīn ki ham imān ke muāmale meñ āp par hukūmat karnā chāhte haiñ. Nahīn, ham āp ke sāth mil kar ḡhidmat karte haiñ tāki āp ḡhushī se bhar jāēñ, kyonki āp to imān kī mārīfat qāym haiñ.

2 Chunāñche main ne faisla kiyā ki main dubārā āp ke pās nahīn āūñgā, warnā āp ko bahut ḡham khānā paṛegā. ² Kyonki agar main āp ko dukh pahuñchāūñ to kaun mujhe ḡhush karegā? Yih wuh shaḡhs nahīn karegā jise main

ne dukh pahuñchāyā hai. ³ Yihī wajah hai ki main ne āp ko yih likh diyā. Main nahīn chāhtā thā ki āp ke pās ā kar unhīñ logoñ se ḡham khāūñ jinheñ mujhe ḡhush karnā chāhie. Kyonki mujhe āp sab ke bāre meñ yaqīn hai ki merī ḡhushī āp sab kī ḡhushī hai. ⁴ Main ne āp ko nihāyat ranjīdā aur pareshān hālat meñ ānsū bahā bahā kar likh diyā. Maḡsad yih nahīn thā ki āp ḡhamgīn ho jāēñ balki main chāhtā thā ki āp jāñ leñ ki main āp se kitnī gahrī muhabbat rakhtā hūñ.

Mujrim ko Muāf Kar Diyā Jāe

⁵ Agar kisī ne dukh pahuñchāyā hai to mujhe nahīn balki kisī had tak āp sab ko. (Main zyādā saḡhtī se bāt nahīn karnā chāhtā.) ⁶ Lekin mazkūrā shaḡhs ke lie yih kāfī hai ki use jamāt ke aksar logoñ ne saza dī hai. ⁷ Ab zarūrī hai ki āp use muāf karke tasallī deñ, warnā wuh ḡham khā khā kar tabāh ho jāegā. ⁸ Chunāñche main is par zor denā chāhtā hūñ ki āp use apnī muhabbat kā ehsās dilāēñ. ⁹ Main ne yih mālūm karne ke lie āp ko likhā ki kyā āp imtihān meñ pūre utreñge aur har bāt meñ tābe

raheñge. ¹⁰Jise āp kuchh muāf karte haiñ use main bhī muāf kartā hūñ. Aur jo kuchh main ne muāf kiya, agar mujhe kuchh muāf karne kī zarūrat thī, wuh main ne āp kī kḥātir Masīh ke huzūr muāf kiya hai ¹¹tāki Iblīs ham se fāydā na uṭhāe. Kyonki ham us kī chālon se kḥūb wāqif haiñ.

Troās meñ Paulus kī Pareshānī

¹²Jab main Masīh kī kḥushkhabrī sunāne ke lie Troās gayā to Kḥudāwand ne mere lie āge kḥidmat karne kā ek darwāzā khol diyā. ¹³Lekin jab mujhe apnā bhāi Titus wahāñ na milā to main bechāin ho gayā aur unheñ kḥairbād kah kar sūbā Makiduniyā chalā gayā.

Masīh meñ Fatah

¹⁴Lekin Kḥudā kā shukr hai! Wuhī hamāre āge āge chaltā hai aur ham Masīh ke qaidī ban kar us kī fatah manāte hue us ke pīchhe pīchhe chalte haiñ. Yon Allāh hamāre wasīle se har jagah Masīh ke bāre meñ ilm kḥushbū kī tarah phailātā hai. ¹⁵Kyonki ham Masīh kī kḥushbū haiñ jo

Allāh tak pahuñchtī hai aur sāth sāth logoñ meñ bhī phailti hai, najāt pāne wālon meñ bhī aur halāk hone wālon meñ bhī. ¹⁶Bāz logoñ ke lie ham maut kī mohlak bū haiñ jabki bāz ke lie ham zindagībakhsh kḥushbū haiñ. To kaun yih zimmedārī nibhāne ke lāyq hai? ¹⁷Kyonki ham aksar logoñ kī tarah Allāh ke kalām kī tijārat nahīñ karte, balki yih jān kar ki ham Allāh ke huzūr meñ haiñ aur us ke bheje hue haiñ ham kḥulūdīlī se logoñ se bāt karte haiñ.

Nae Ahd ke Kḥādīm

3 Kyā ham dubārā apnī kḥūbiyon kā dḥandorā pīt rahe haiñ? Yā kyā ham bāz logoñ kī mānind haiñ jinheñ āp ko sifārishī khat dene yā āp se aise khat likhwāne kī zarūrat hotī hai? ²Nahīñ, āp to kḥud hamārā khat haiñ jo hamāre dilon par likhā huā hai. Sab ise pahchān aur paṛh sakte haiñ. ³Yih sāf zāhir hai ki āp Masīh kā khat haiñ jo us ne hamārī kḥidmat ke zariye likh diyā hai. Aur yih khat siyāhī se nahīñ balki zindā Kḥudā ke Rūh se likhā gayā, patthar

kī takhtiyon par nahin balki insani dilon par.

⁴ Ham yih is lie yaqin se kah sakte hain kyonki ham Masih ke wasile se Allāh par etamad rakhte hain.

⁵ Hamare andar to kuchh nahin hai jis ki binā par ham dāwā kar sakte ki ham yih kām karne ke lāyq hain. Nahin, hamari liyaqat Allāh ki taraf se hai. ⁶ Usi ne hamein nae ahd ke khadim hone ke lāyq banā diya hai. Aur yih ahd likhi hui shariat par mabni nahin hai balki Rūh par, kyonki likhi hui shariat ke asar se ham mar jate hain jabki Rūh hamein zindā kar deta hai.

⁷ Shariat ke huruf patthar ki takhtiyon par kandā kie gae aur jab use diya gayā to Allāh kā jalāl zahir huā. Yih jalāl itnā tez thā ki Israili Mūsā ke chehre ko lagātār dekh na sake. Agar us chiz kā jalāl itnā tez thā jo ab mansūkh hai ⁸ to kyā Rūh ke nizām kā jalāl is se kahiin zyādā nahin hogā? ⁹ Agar purānā nizām jo hamein mujrim thahrātā thā jalāli thā to phir nayā nizām jo hamein rāstbāz qarār deta hai kahiin zyādā jalāli hogā. ¹⁰ Hān, pahle nizām kā jalāl nae nizām ke zabardast jalāl ki nisbat kuchh bhī nahin hai. ¹¹ Aur agar us purāne nizām kā jalāl bahut

thā jo ab mansūkh hai to phir us nae nizām kā jalāl kahiin zyādā hogā jo qāym rahegā.

¹² Pas chūnki ham aisi ummid rakhte hain is lie barī dilerī se khidmat karte hain. ¹³ Ham Mūsā ki mānind nahin hain jis ne shariat sunāne ke ikhtitām par apne chehre par niqāb dāl liyā tāki Israili use takte na rahein jo ab mansūkh hai. ¹⁴ To bhī wuh zahnī taur par aar gae. Kyonki āj tak jab purāne ahdnāme ki tilawat ki jātī hai to yih niqāb qāym hai. Āj tak niqāb ko haṭāyā nahin gayā kyonki yih ahd sirf Masih mein mansūkh hotā hai.

¹⁵ Hān, āj tak jab Mūsā ki shariat parhi jātī hai to yih niqāb un ke dilon par parā rahtā hai. ¹⁶ Lekin jab bhī koī Khudāwand ki taraf rujū kartā hai to yih niqāb haṭāyā jātā hai, ¹⁷ kyonki Khudāwand Rūh hai aur jahān Khudāwand kā Rūh hai wahān āzādī hai. ¹⁸ Chunānche ham sab jin ke chehron se niqāb haṭāyā gayā hai Khudāwand kā jalāl mun'akis karte aur qadam baqadam jalāl pāte hue Masih ki sūrat mein badalte jate hain. Yih Khudāwand hi kā kām hai jo Rūh hai.

Miṭṭi ke Bartanon meṇ**Ruhānī Kḥazānā**

4 Pas chūnki hamēn Allāh ke rahm se yih kḥidmat sauṇpī gaī hai is lie ham bedil nahīn ho jāte. ²Ham ne chhupī hui sharmnāk bāteṇ mustarad kar di haiṇ. Na ham chālākī se kām karte, na Allāh ke kalām meṇ tahrif karte haiṇ. Balki hamēn apnī sifārish kī zarūrat bhī nahīn, kyonki jab ham Allāh ke huzūr logon par haqīqat ko zāhir karte haiṇ to hamārī neknāmī kḥud baḥhud har ek ke zamīr par zāhir ho jātī hai. ³Aur agar hamārī kḥushkḥabrī niqāb tale chhupī hui bhī ho to wuh sirf un ke lie chhupī hui hai jo halāk ho rahe haiṇ. ⁴Is jahān ke sharīr Kḥudā ne un ke zahnon ko andhā kar diyā hai jo imān nahīn rakhte. Is lie wuh Allāh kī kḥushkḥabrī kī jalālī raushnī nahīn dekh sakte. Wuh yih paighām nahīn samajh sakte jo Masīh ke jalāl ke bāre meṇ hai, us ke bāre meṇ jo Allāh kī sūrat hai. ⁵Kyonki ham apnā prachār nahīn karte balki Īsā Masīh kā paighām sunāte haiṇ ki wuh Kḥudāwand hai. Apne āp ko ham Īsā kī kḥatīr āp ke kḥādīm qarār

dete haiṇ. ⁶Kyonki jis Kḥudā ne farmāyā, “Andhere meṇ se raushnī chamke,” us ne hamāre dilon meṇ apnī raushnī chamakne di tāki ham Allāh kā wuh jalāl jān leṇ jo Īsā Masīh ke chehre se chamaktā hai.

⁷Lekin ham jin ke andar yih kḥazānā hai ām miṭṭi ke bartanon kī mānind haiṇ tāki zāhir ho ki yih zabardast quwwat hamārī taraf se nahīn balki Allāh kī taraf se hai. ⁸Log hamēn chāron taraf se dabāte haiṇ, lekin koī hamēn kuchal kar kḥatm nahīn kar saktā. Ham uljhan meṇ paṛ jāte haiṇ, lekin ummīd kā dāman hāth se jāne nahīn dete. ⁹Log hamēn izā dete haiṇ, lekin hamēn akelā nahīn chhoṛā jātā. Logon ke dhakkon se ham zamīn par gir jāte haiṇ, lekin ham tabāh nahīn hote. ¹⁰Har waqt ham apne badan meṇ Īsā kī maut lie phirte haiṇ tāki Īsā kī zindagī bhī hamāre badan meṇ zāhir ho jāe. ¹¹Kyonki har waqt hamēn zindā hālat meṇ Īsā kī kḥatīr maut ke hawāle kar diyā jātā hai tāki us kī zindagī hamāre fānī badan meṇ zāhir ho jāe. ¹²Yon ham meṇ maut kā asar kām kartā hai jabki āp meṇ zindagī kā asar.

¹³ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Main īmān lāyā aur is lie bolā.” Hamen īmān kā yih Rūh hāsīl hai is lie ham bhī īmān lāne kī wajah se bolte haiñ. ¹⁴ Kyonki ham jānte haiñ ki jis ne Ḳhudāwand Īsā ko murdoñ meñ se zindā kar diyā hai wuh Īsā ke sāth hameñ bhī zindā karke āp logoñ samet apne huzūr khaṛā karegā. ¹⁵ Yih sab kuchh āp ke fāyde ke lie hai. Yoñ Allāh kā fazl āge baṛhte baṛhte mazīd bahut-se logoñ tak pahuñch rahā hai aur natije meñ wuh Allāh ko jalāl de kar shukrguzārī kī duāoñ meñ bahut izāfā kar rahe haiñ.

Īmān kī Zindagī

¹⁶ Isī wajah se ham bedīl nahīñ ho jāte. Beshak zāhirī taur par ham ḵhatm ho rahe haiñ, lekin andar hī andar roz baroz hamārī tajdīd hotī jā rahī hai. ¹⁷ Kyonki hamārī maujūdā musibat halkī aur pal-bhar kī hai, aur wuh hamāre lie ek aisā abadī jalāl paidā kar rahī hai jis kī nisbat maujūdā musibat kuchh bhī nahīñ. ¹⁸ Is lie ham dekhī huī chīzoñ par ḡhaur nahīñ karte balki andekhī chīzoñ par. Kyonki dekhī

huī chīzeñ ārizī haiñ, jabki andekhī chīzeñ abadī haiñ.

5 Ham to jānte haiñ ki jab hamārī duniyāwī jhoñpṛī jis meñ ham rahte haiñ girāī jāegī to Allāh hameñ āsmān par ek makān degā, ek aisā abadī ghar jise insānī hāthoñ ne nahīñ banāyā hogā. ² Is lie ham is jhoñpṛī meñ karāhte haiñ aur āsmānī ghar pahan lene kī shadīd ārzū rakhte haiñ, ³ kyonki jab ham use pahan leñge to ham nange nahīñ pāe jāeñge. ⁴ Is jhoñpṛī meñ rahte hue ham bojh tale karāhte haiñ. Kyonki ham apnā fānī libās utārnā nahīñ chāhte balki us par āsmānī ghar kā libās pahan lenā chāhte haiñ tāki zindagī wuh kuchh nigal jāe jo fānī hai. ⁵ Allāh ne ḵhud hameñ is maqsad ke lie taiyār kiya hai aur usī ne hameñ Rūhul-quds ko āne wāle jalāl ke baiāne ke taur par de diyā hai.

⁶ Chunāñche ham hameshā hauslā rakhte haiñ. Ham jānte haiñ ki jab tak apne badan meñ rihāishpazīr haiñ us waqt tak Ḳhudāwand ke ghar se dūr haiñ. ⁷ Ham zāhirī chīzoñ par bharosā nahīñ karte balki īmān par chalte haiñ. ⁸ Hāñ, hamārā hauslā buland

hai balki ham zyādā yih chāhte haiñ ki apne jismānī ghar se rawānā ho kar Ḳhudāwand ke ghar meñ raheñ. ⁹ Lekin ḳhāh ham apne badan meñ hoñ yā na, ham isī koshish meñ rahte haiñ ki Ḳhudāwand ko pasand āeñ. ¹⁰ Kyonki lāzim hai ki ham sab Masīh ke taḳht-e-adālat ke sāmne hāzir ho jāeñ. Wahān har ek ko us kām kā ajr milegā jo us ne apne badan meñ rahte hue kiya hai, ḳhāh wuh achchhā thā yā burā.

Masīh ke wasīle se Hamārī

Allāh ke sāth Dostī

¹¹ Ab ham Ḳhudāwand ke ḳhauf ko jān kar logon ko samjhāne kī koshish karte haiñ. Ham to Allāh ke sāmne pūre taur par zāhir haiñ. Aur main ummīd rakhtā hūn ki ham āp ke zamīr ke sāmne bhī zāhir haiñ. ¹² Kyā ham yih bāt karke dubārā apnī sifārish kar rahe haiñ? Nahīn, āp ko ham par faḳhr karne kā mauqā de rahe haiñ tāki āp un ke jawāb meñ kuchh kah sakeñ jo zāhirī bāton par sheḳhī mārte aur dili bāteñ nazarandāz karte haiñ. ¹³ Kyonki agar ham beḳhud hue to Allāh kī ḳhātīr, aur agar hosh meñ

haiñ to āp kī ḳhātīr. ¹⁴ Bāt yih hai ki Masīh kī muhabbat hamēñ majbūr kar detī hai, kyonki ham is natīje par pahuñch gae haiñ ki ek sab ke lie muā. Is kā matlab hai ki sab hī mar gae haiñ. ¹⁵ Aur wuh sab ke lie is lie muā tāki jo zindā haiñ wuh apne lie na jien balki us ke lie jo un kī ḳhātīr muā aur phir jī uṭhā.

¹⁶ Is wajah se ham ab se kisī ko bhī duniyāwī nigāh se nahīn deḳhte. Pahle to ham Masīh ko bhī is zāwiye se deḳhte the, lekin yih waqt guzar gayā hai. ¹⁷ Chunānche jo Masīh meñ hai wuh nayā maḳhlūq hai. Purānī zindagī jāti rahī aur naī zindagī shurū ho gāi hai. ¹⁸ Yih sab kuchh Allāh kī taraf se hai jis ne Masīh ke wasīle se apne sāth hamārā mel-milāp kar liyā hai. Aur usī ne hamēñ mel-milāp karāne kī ḳhidmat kī zimmedārī dī hai. ¹⁹ Is ḳhidmat ke taht ham yih paighām sunāte haiñ ki Allāh ne Masīh ke wasīle se apne sāth duniyā kī sulah karāi aur logon ke gunāhoñ ko un ke zimme na lagāyā. Sulah karāne kā yih paighām us ne hamāre sapurd kar diyā.

²⁰ Pas ham Masīh ke elchī haiñ aur Allāh hamāre wasīle se logon

ko samjhātā hai. Ham Masīh ke wāste āp se minnat karte haiñ ki Allāh kī sulah kī peshkash ko qabūl karen tāki us kī āp ke sāth sulah ho jāe. ²¹ Masīh begunāh thā, lekin Allāh ne use hamārī kḥātir gunāh ṭhahrāyā tāki hameñ us meñ rāstbāz qarār diyā jāe.

6 Allāh ke hamkḥidmat hote hue ham āp se minnat karte haiñ ki jo fazl āp ko milā hai wuh zāe na jāe. ² Kyonki Allāh farmātā hai, “Qabūliyat ke waqt main ne terī sunī, najāt ke din terī madad kī.” Suneñ! Ab qabūliyat kā waqt ā gayā hai, ab najāt kā din hai.

³ Ham kisī ke lie bhī ṭhokar kā bāis nahīn bante tāki log hamārī kḥidmat meñ nuqs na nikāl sakeñ. ⁴ Hāñ, hameñ sifārish kī zarūrat hī nahīn, kyonki Allāh ke kḥādīm hote hue ham har hālat meñ apnī neknāmī zāhir karte haiñ: Jab ham sabar se musībateñ, mushkilāt aur āfateñ bardāst karte haiñ, ⁵ jab log hameñ mārte aur qaid meñ ḍalte haiñ, jab ham beqābū hujūmoñ kā sāmnā karte haiñ, jab ham mehnat-mashaqqat karte, rāt ke waqt jāgte aur bhūke rahte haiñ, ⁶ jab ham apnī pākizagī, ilm, sabar aur mehrbān sulūk kā izhār

karte haiñ, jab ham Rūhul-quds ke wasīle se haqīqī muhabbat rakhte, ⁷ sachchī bāteñ karte aur Allāh kī qudrat se logoñ kī kḥidmat karte haiñ. Ham apnī neknāmī is meñ bhī zāhir karte haiñ ki ham donoñ hāthoñ se rāstbāzī ke hathiyār thāme rakhte haiñ. ⁸ Ham apnī kḥidmat jāri rakhte haiñ, chāhe log hamārī izzat karen chāhe be’izzatī, chāhe wuh hamārī burī report den chāhe achchhī. Agarche hamārī kḥidmat sachchī hai, lekin log hameñ daḡhābāz qarār dete haiñ. ⁹ Agarche log hameñ jānte haiñ to bhī hameñ nazarandāz kiyā jātā hai. Ham marte marte zindā rahte haiñ aur log hameñ mār mār kar qatl nahīn kar sakte. ¹⁰ Ham ḡham khā khā kar har waqt kḥush rahte haiñ, ham ḡharīb hālat meñ bahutoñ ko daulatmand banā dete haiñ. Hamāre pās kuchh nahīn hai, to bhī hameñ sab kuchh hāsil hai.

¹¹ Kurinthus ke azīzo, ham ne khul kar āp se bāt kī hai, hamārā dil āp ke lie kushādā ho gayā hai. ¹² Jo jagah ham ne dil meñ āp ko dī hai wuh ab tak kam nahīn huī. Lekin āp ke diloñ meñ hamāre lie koī jagah nahīn rahī. ¹³ Ab main āp se jo mere bachche haiñ darḡhāst

kartā hūn ki jawāb meñ hamen bhi apne dilon meñ jagah den.

Ghairmasihī Asarāt se Khabardār

¹⁴ Ghairimāndāron ke sāth mil kar ek jue tale zindagī na guzāren, kyonki rāstī kā nārāstī se kyā wāstā hai? Yā raushnī tārīkī ke sāth kyā tālluq rakh saktī hai?

¹⁵ Masih aur Iblis ke darmiyān kyā mutābiqat ho saktī hai? Īmāndār kā ghairimāndār ke sāth kyā wāstā hai? ¹⁶ Allāh ke maqdis aur buton meñ kyā ittafāq ho saktā hai? Ham to zindā Kḥudā kā ghar haiñ. Allāh ne yon farmāyā hai,

“Main un ke darmiyān sukūnat karūnga

aur un meñ phirūnga.

Main un kā Kḥudā hūngā,
aur wuh merī qaum hoṅge.”

¹⁷ Chunāanche Rab farmātā hai,

“Is lie un meñ se nikal āo
aur un se alag ho jāo.

Kisī nāpāk chīz ko na chhūnā,
to phir main tumheñ qabūl karūnga.

¹⁸ Main tumhārā Bāp hūngā
aur tum mere beṭe-beṭiyān hoge,
Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai.”

7 Mere azīzo, yih tamām wāde ham se kie gae haiñ. Is lie āen, ham apne āp ko har us chīz se pāk-sāf karen jo jism aur rūh ko ālūdā kar detī hai. Aur ham Kḥudā ke khauf meñ mukammal taur par muqaddas banane ke lie koshān raheñ.

Paulus kī Kḥushī

² Hameñ apne dil meñ jagah den. Na ham ne kisī se nāinsāfī kī, na kisī ko bigārā yā us se ghalat fāyda uṭhāyā. ³ Main yih bāt āp ko mujrim ṭaharāne ke lie nahīn kah rahā. Main āp ko pahle batā chukā hūn ki āp hameñ itne azīz haiñ ki ham āp ke sāth marne aur jīne ke lie taiyār haiñ. ⁴ Is lie main āp se khul kar bāt kartā hūn aur main āp par baṛā faḡhr bhī kartā hūn. Is nāte se mujhe pūrī tasallī hai, aur hamārī tamām musībatoñ ke bāwujūd merī kḥushī kī intahā nahīn.

⁵ Kyonki jab ham Makiduniyā pahuñche to ham jism ke lihāz se ārām na kar sake. Musībatoñ ne hameñ har taraf se gher liyā. Dūsron kī taraf se jhagaṛon se aur dil meñ tarah tarah ke ḍar se nipaṭnā paṛā. ⁶ Lekin Allāh ne jo

dabe huon ko tasalli baḥshtā hai Titus ke āne se hamārī hauslā-afzāi kī. ⁷Hamārā hauslā na sirf us ke āne se baḥh gayā balki un hauslā-afzā bātoṅ se bhī jin se āp ne use tasalli dī. Us ne hameṅ āp kī ārzū, āp kī āh-o-zārī aur mere lie āp kī sargarmī ke bāre meṅ riport dī. Yih sun kar merī ḡhushī mazīd baḥh gai.

⁸Kyonki agarache main ne āp ko apne ḡhat se dukh pahuṅchāyā to bhī main pachhtātā nahīn. Pahle to main ḡhat likhne se pachhtāyā, lekin ab main deḡhtā hūn ki jo dukh us ne āp ko pahuṅchāyā wuh sirf ārizī thā ⁹aur us ne āp ko taubā tak pahuṅchāyā. Yih sun kar main ab ḡhushī manātā hūn, is lie nahīn ki āp ko dukh uṭhānā paṛā hai balki is lie ki is dukh ne āp ko taubā tak pahuṅchāyā. Allāh ne yih dukh apnī marzī pūrī karāne ke lie istemāl kiyā, is lie āp ko hamārī taraf se koī nuqsān na pahuṅchā. ¹⁰Kyonki jo dukh Allāh apnī marzī pūrī karāne ke lie istemāl kartā hai us se taubā paidā hotī hai aur us kā anjām najāt hai. Is meṅ pachhtāne kī gunjāish hī nahīn. Is ke baraks duniyāwī dukh kā anjām maut hai. ¹¹Āp ḡhud dekheṅ ki Allāh ke is

dukh ne āp meṅ kyā paidā kiyā hai: kitnī sanjīdagī, apnā difā karne kā kitnā josh, ḡhalat harkatoṅ par kitnā ḡhussā, kitnā ḡhauf, kitnī chāhat, kitnī sargarmī. Āp sazā dene ke lie kitne taiyār the! Āp ne har lihāz se sābit kiyā hai ki āp is muāmale meṅ bequsūr haiṅ.

¹²Ḡharz, agarache main ne āp ko likhā, lekin maqsad yih nahīn thā ki ḡhalat harkateṅ karne wāle ke bāre meṅ likhūn yā us ke bāre meṅ jis ke sāth ḡhalat kām kiyā gayā. Nahīn, maqsad yih thā ki Allāh ke huzūr āp par zāhir ho jāe ki āp hamāre lie kitne sargarm haiṅ. ¹³Yihī wajah hai ki hamārā hauslā baḥh gayā hai.

Lekin na sirf hamārī hauslā-afzāi huī hai balki ham yih dekh kar be'intahā ḡhush hue ki Titus kitnā ḡhush thā. Wuh kyon ḡhush thā? Is lie ki us kī rūh āp sab se tar-o-tāzā huī. ¹⁴Us ke sāmne main ne āp par faḡhr kiyā thā, aur main sharmindā nahīn huā kyonki yih bāt durust sābit huī hai. Jis tarah ham ne āp ko hameshā sachchī bāteṅ batāi haiṅ usī tarah Titus ke sāmne āp par hamārā faḡhr bhī durust niklā. ¹⁵Āp use nihāyat azīz haiṅ kyonki wuh āp sab kī farmānbardārī yād

kartā hai, ki āp ne ḍarte aur kānpṭe hue use kḥushāmdīd kahā. ¹⁶ Main kḥush hūn ki main har lihāz se āp par etamād kar saktā hūn.

Yahūdiyā ke Ġharībōn

ke lie Hadiyā

8 Bhāiyo, ham āp kī tawajjuh us fazl kī taraf dilānā chāhte haiñ jo Allāh ne sūbā Makiduniyā kī jamātoñ par kiyā. ² Jis musibat meñ wuh phañse hue haiñ us se un kī saḡht āzmāish huī. To bhī un kī be'intahā kḥushī aur shadīd ġhurbat kā natijā yih niklā ki unhoñ ne baṛī faiyāzdilī se hadiyā diyā. ³ Main gawāh hūn ki jitnā wuh de sake utnā unhoñ ne de diyā balki is se bhī zyādā. Apnī hī taraf se ⁴ unhoñ ne baṛe zor se ham se minnat kī ki hamēñ bhī Yahūdiyā ke muqaddasīn kī kḥidmat karne kā mauqā deñ, ham bhī dene ke fazl meñ sharīk honā chāhte haiñ. ⁵ Aur unhoñ ne hamārī ummīd se kahīñ zyādā kiyā! Allāh kī marzī se un kā pahlā qadam yih thā ki unhoñ ne apne āp ko Kḥudāwand ke lie maḡhsūs kiyā. Un kā dūsra qadam yih thā ki unhoñ ne apne āp ko hamāre lie maḡhsūs kiyā. ⁶ Is

par ham ne Titus kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās bhī hadiyā jamā karne kā wuh silsilā anjām tak pahuñchāe jo us ne shurū kiyā thā. ⁷ Āp ke pās sab kuchh kasrat se pāyā jātā hai, kḥāh imān ho, kḥāh kalām, ilm, mukammal sargarmī yā ham se muhabbat ho. Ab is bāt kā kḥayāl rakheñ ki āp yih hadiyā dene meñ bhī apnī kasīr daulat kā izhār kareñ.

⁸ Merī taraf se yih koī hukm nahīñ hai. Lekin dūsroñ kī sargarmī ke pesh-e-nazar main āp kī bhī muhabbat parakh rahā hūn ki wuh kitnī haqīqī hai. ⁹ Āp to jānte haiñ ki hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ne āp par kaisā fazl kiyā hai, ki agarche wuh daulatmand thā to bhī wuh āp kī kḥātīr ġharīb ban gayā tāki āp us kī ġhurbat se daulatmand ban jāeñ.

¹⁰ Is muāmale meñ merā mashwarā suneñ, kyonki wuh āp ke lie mufīd sābit hogā. Pichhle sāl āp pahlī jamāt the jo na sirf hadiyā dene lagī balki ise denā bhī chāhtī thī. ¹¹ Ab use takmīl tak pahuñchāeñ jo āp ne shurū kar rakhā hai. Dene kā jo shauq āp rakhte haiñ wuh amal meñ lāyā jāe. Utnā deñ jitnā āp de sakeñ.

¹² Kyonki agar āp dene kā shauq rakhte haiñ to phir Allāh āp kā hadiyā us binā par qabūl karegā jo āp de sakte haiñ, us binā par nahīn jo āp nahīn de sakte.

¹³ Kahne kā matlab yih nahīn ki dūsron ko ārām dilāne ke bāis āp ḵhud musibat meñ par jāeñ. Bāt sirf yih hai ki logon ke hālāt kuchh barābar hone chāhieñ. ¹⁴ Is waqt to āp ke pās bahut hai aur āp un kī zarūrat pūrī kar sakte haiñ. Bād meñ kisī waqt jab un ke pās bahut hogā to wuh āp kī zarūrat bhī pūrī kar sakeñge. Yoñ āp ke hālāt kuchh barābar raheñge, ¹⁵ jis tarah kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai, “Jis ne zyādā jamā kiyā thā us ke pās kuchh na bachā. Lekin jis ne kam jamā kiyā thā us ke pās bhī kāfī thā.”

Titus aur Us ke Sāthī

¹⁶ Ḵhudā kā shukr hai jis ne Titus ke dil meñ wuhī josh paidā kiyā hai jo main āp ke lie rakhtā hūñ. ¹⁷ Jab ham ne us kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās jāe to wuh na sirf is ke lie taiyār huā balki baṛā sargarm ho kar ḵhud baḵhud āp ke pās jāne ke lie rawānā huā.

¹⁸ Ham ne us ke sāth us bhāi ko bhej diyā jis kī ḵhidmat kī tārif tamām jamāteñ kartī haiñ, kyonki use Allāh kī ḵhushḵhabrī sunāne kī nemat mili hai. ¹⁹ Use na sirf āp ke pās jānā hai balki jamāton ne use muqarrar kiyā hai ki jab ham hadiye ko Yarūshalam le jāeñge to wuh hamāre sāth jāe. Yoñ ham yih ḵhidmat adā karte waqt Ḵhudāwand ko jalāl deñge aur apnī sargarmī kā izhār karenge.

²⁰ Kyonki us baṛe hadiye ke pesh-e-nazar jo ham le jāeñge ham is se bachnā chāhte haiñ ki kisī ko ham par shak karne kā mauqā mile. ²¹ Hamārī pūrī koshish yih hai ki wuhī kuchh karen jo na sirf Ḵhudāwand kī nazar meñ durust hai balki insān kī nazar meñ bhī.

²² Un ke sāth ham ne ek aur bhāi ko bhī bhej diyā jis kī sargarmī ham ne kāi mauqon par parkhī hai. Ab wuh mazīd sargarm ho gayā hai, kyonki wuh āp par baṛā etamād kartā hai. ²³ Jahān tak Titus kā tālluq hai, wuh merā sāthī aur hamḵhidmat hai. Aur jo bhāi us ke sāth haiñ unheñ jamāton ne bhejā hai. Wuh Masīh ke lie izzat kā bāis haiñ. ²⁴ Un par apnī muhabbat kā izhār karke yih zāhir karen ki ham

āp par kyon fakhṛ karte haiñ. Phir yih bāt Ḳhudā kī dīgar jamātoñ ko bhī nazar āegī.

Muqaddasīn kī Madad

9 Asal meñ is kī zarūrat nahīñ ki main āp ko us kām ke bāre meñ likhūñ jo hamēñ Yahūdīyā ke muqaddasīn kī ḵhidmat meñ karnā hai. ² Kyonki main āp kī garmjoshī jāntā hūñ, aur main Makiduniyā ke imāndāroñ ke sāmne āp par fakhṛ kartā rahā hūñ ki “Aḳhayā ke log pichhle sāl se dene ke lie taiyār the.” Yon āp kī sargarmī ne zyādātār logoñ ko ḵhud dene ke lie ubhārā. ³ Ab main ne in bhāiyon ko bhej diyā hai tāki hamārā āp par fakhṛ bebuniyād na nikle balki jis tarah main ne kahā thā āp taiyār raheñ. ⁴ Aisā na ho ki jab main Makiduniyā ke kuchh bhāiyon ko sāth le kar āp ke pās pahuñchūngā to āp taiyār na hūñ. Us waqt main, balki āp bhī sharmindā hoñge ki main ne āp par itnā etamād kiyā hai. ⁵ Is lie main ne is bāt par zor denā zarūrī samjhā ki bhāi pahle hī āp ke pās ākar us hadiye kā intazām karen jis kā wādā āp ne kiya hai. Kyonki main chāhtā hūñ ki mere

āne tak yih hadiyā jamā kiya gayā ho aur aisā na lage jaisā ise mushkil se āp se nikālñā parā. Is ke bajāe āp kī saḵhāwat zāhir ho jāe.

⁶ Yād rahe ki jo shaḵhs bij ko bachā bachā kar botā hai us kī fasal bhī utnī kam hogī. Lekin jo bahut bij botā hai us kī fasal bhī bahut zyādā hogī. ⁷ Har ek utnā de jitnā dene ke lie us ne pahle apne dil meñ ṭhahrā liyā hai. Wuh is meñ taklīf yā majbūrī mahsūs na kare, kyonki Allāh us se muhabbat rakhtā hai jo ḵhushī se detā hai.

⁸ Aur Allāh is qābil hai ki āp ko āp kī zarūriyāt se kahīñ zyādā de. Phir āp ke pās har waqt aur har lihāz se kāfī hogā balki itnā zyādā ki āp har qism kā nek kām kar sakeñge.

⁹ Chunāñche kalām-e-muqaddas meñ yih bhī likhā hai, “Us ne faiyāzī se zarūratmandoñ meñ ḵhairāt bikher dī, us kī rāstbāzī hameshā tak qāym rahegī.” ¹⁰ Ḳhudā hī bij bone wāle ko bij muhaiyā kartā aur use khāne ke lie roṭī detā hai. Aur wuh āp ko bhī bij de kar us meñ izāfā karegā aur āp kī rāstbāzī kī fasal ugne degā. ¹¹ Hāñ, wuh āp ko har lihāz se daulatmand banā degā aur āp har mauqe par faiyāzī se de sakeñge. Chunāñche jab ham

āp kā hadiyā un ke pās le jāeṅge jo zarūratmand haiṅ to wuh Ḳhudā kā shukr kareṅge. ¹²Yon āp na sirf muqaddasīn kī zarūriyāt pūrī kareṅge balki wuh āp kī is ḳhidmat se itne muta'assir ho jāeṅge ki wuh baṛe josh se Ḳhudā kā bhī shukriyā adā kareṅge. ¹³Āp kī ḳhidmat ke natije meṅ wuh Allāh ko jalāl deṅge. Kyonki āp kī un par aur tamām imāndāron par saḳhāwat kā izhār sābit karegā ki āp Masīh kī ḳhushḳhabrī na sirf taslīm karte haiṅ balki us ke tābe bhī rahte haiṅ. ¹⁴Aur jab wuh āp ke lie duā kareṅge to āp ke ārzūmand raheṅge, is lie ki Allāh ne āp ko kitnā baṛā faẓl de diyā hai. ¹⁵Allāh kā us kī nāqābil-e-bayān baḳhshish ke lie shukr ho!

Paulus Apnī Ḳhidmat kā

Difā Kartā Hai

10 Main āp se apīl kartā hūn, main Paulus jis ke bāre meṅ kahā jātā hai ki main āp ke rūbarū ājiz hotā hūn aur sirf āp se dūr ho kar diler hotā hūn. Masīh kī halīmī aur narmī ke nām meṅ ²main āp se minnat kartā hūn ki mujhe āp ke pās ā kar itnī dilerī se un logoṅ se nipaṭnā na paṛe

jo samajhte haiṅ ki hamārā chāl-chalan duniyāwī hai. Kyonki filhāl aisā lagtā hai ki is kī zarūrat hogī. ³Beshak ham insān hī haiṅ, lekin ham duniyā kī tarah jang nahīn laṛte. ⁴Aur jo hathiyār ham is jang meṅ istemāl karte haiṅ wuh is duniyā ke nahīn haiṅ, balki unheṅ Allāh kī taraf se qile ḍhā dene kī quwwat hāsil hai. In se ham ḡhalat ḳhayālāt ke ḍhāṅche ⁵aur har ūnchī chīz ḍhā dete haiṅ jo Allāh ke ilm-o-irfān ke ḳhilāf kharī ho jātī hai. Aur ham har ḳhayāl ko qaid karke Masīh ke tābe kar dete haiṅ. ⁶Hān, āp ke pūre taur par tābe ho jāne par ham har nāfarmānī kī sazā dene ke lie taiyār hoṅge.

⁷Āp sirf zāhirī bāton par ḡhaur kar rahe haiṅ. Agar kisī ko is bāt kā etamād ho ki wuh Masīh kā hai to wuh is kā bhī ḳhayāl kare ki ham bhī usī kī tarah Masīh ke haiṅ. ⁸Kyonki agar main us iḳhtiyār par mazīd faḳhr bhī karūn jo Ḳhudāwand ne hameṅ diyā hai to bhī main sharmindā nahīn hūṅgā. Ḡhaur karen ki us ne hameṅ āp ko ḍhā dene kā nahīn balki āp kī ruhānī tāmīr karne kā iḳhtiyār diyā hai. ⁹Main nahīn chāhtā ki aisā

lage jaise main āp ko apne khaton se darāne kī koshish kar rahā hūn. ¹⁰ Kyonki bāz kahte haiñ, “Paulus ke khat zordār aur zabardast haiñ, lekin jab wuh kḥud hāzir hotā hai to wuh kamzor aur us ke bolne kā tarz hiqāratāmez hai.” ¹¹ Aise log is bāt kā kḥayāl karen ki jo bāten ham āp se dūr hote hue apne khaton mein pesh karte haiñ unḥin bāton par ham amal karenge jab āp ke pās āenge.

¹² Ham to apne āp ko un mein shumār nahīn karte jo apnī tārif karke apnī sifārish karte rahte haiñ, na apnā un ke sāth muwāzanā karte haiñ. Wuh kitne besamajh haiñ jab wuh apne āp ko meyar banā kar usī par apne āp ko jānchte haiñ aur apnā muwāzanā apne āp se karte haiñ. ¹³ Lekin ham munāsib had se zyādā faḥr nahīn karenge balki sirf us had tak jo Allāh ne hamāre lie muqarrar kiya hai. Aur āp bhī is had ke andar ā jāte haiñ. ¹⁴ Is mein ham munāsib had se zyādā faḥr nahīn kar rahe, kyonki ham to Masīh kī kḥushkhabri le kar āp tak pahunch gae haiñ. Agar aisā na hotā to phir aur bāt hotī. ¹⁵ Ham aise kām par faḥr nahīn karte jo dūsron kī

mehnat se saranjām diyā gayā hai. Is mein bhī ham munāsib haddon ke andar rahte haiñ, balki ham yih ummīd rakhte haiñ ki āp kā imān baḥh jāe aur yon hamārī qadar-o-qīmat bhī Allāh kī muqarrarā had tak baḥh jāe. Kḥudā kare ki āp mein hamārā yih kām itnā baḥh jāe ¹⁶ ki ham Allāh kī kḥushkhabri āp se āge jā kar bhī sunā sakeñ. Kyonki ham us kām par faḥr nahīn karnā chāhte jise dūsre kar chuke haiñ.

¹⁷ Kalām-e-muqaddas mein likhā hai, “Faḥr karne wālā Kḥudāwand hī par faḥr kare.” ¹⁸ Jab log apnī tārif karke apnī sifārish karte haiñ to is mein kyā hai! Is se wuh saḥih sābit nahīn hote, balki aham bāt yih hai ki Kḥudāwand hī is kī tasdiq kare.

Paulus aur Jhūṭe Rasūl

11 Kḥudā kare ki jab main apnī hamāqat kā kuchh izhār kartā hūn to āp mujhe bardāsht karen. Hāñ, zarūr mujhe bardāsht karen, ² kyonki main āp ke lie Allāh kī-sī ḡhairat rakhtā hūn. Main ne āp kā rishtā ek hī mard ke sāth bāndhā, aur main āp ko pākdāman kuñwārī kī haisiyat se us

mard Masīh ke huzūr pesh karnā chāhtā thā. ³ Lekin afsos, mujhe dar hai ki āp Hawwā kī tarah gunāh meñ gir jāenge, ki jis tarah sānp ne apnī chālākī se Hawwā ko dhokā diyā usī tarah āp kī soch bhī bigar jāegī aur wuh k̄hulūdīlī aur pāk lagan k̄hatm ho jāegī jo āp Masīh ke lie mahsūs karte haiñ. ⁴ Kyonki āp k̄hushī se har ek ko bardāst karte haiñ jo āp ke pās ā kar ek farq qism kā Īsā pesh kartā hai, ek aisā Īsā jo ham ne āp ko pesh nahīñ kiyā thā. Aur āp ek aisī rūh aur aisī “K̄hushk̄habrī” qabūl karte haiñ jo us rūh aur k̄hushk̄habrī se bilkul farq hai jo āp ko ham se milī thī.

⁵ Merā nahīñ k̄hayāl ki main in nām-nihād ‘k̄hās’ rasūlon kī nisbat kam hūñ. ⁶ Ho saktā hai ki main bolne meñ māhir nahīñ hūñ, lekin yih mere ilm ke bāre meñ nahīñ kahā jā saktā. Yih ham ne āp ko sāf sāf aur har lihāz se dikhāyā hai.

⁷ Main ne Allāh kī k̄hushk̄habrī sunāne ke lie āp se koī bhī muāwazā na liyā. Yon main ne apne āp ko nīchā kar diyā tāki āp ko sarfarāz kar diyā jāe. Kyā is meñ mujh se ḡhaltī huī? ⁸ Jab main āp kī k̄hidmat kar rahā thā to mujhe K̄hudā kī digar jamāton se paise

mil rahe the, yānī āp kī madad karne ke lie main unheñ lūt rahā thā. ⁹ Aur jab main āp ke pās thā aur zarūrātmand thā to main kisī par bojh na banā, kyonki jo bhāī Makiduniyā se āe unhoñ ne merī zarūriyāt pūrī kiñ. Māzī meñ main āp par bojh na banā aur āindā bhī nahīñ banūngā. ¹⁰ Masīh kī us sachchāī kī qasam jo mere andar hai, Āk̄hayā ke pūre sūbe meñ koī mujhe is par faḡhr karne se nahīñ rokegā. ¹¹ Main yih kyon kah rahā hūñ? Is lie ki main āp se muhabbat nahīñ rakhtā? K̄hudā hī jāntā hai ki main āp se muhabbat rakhtā hūñ.

¹² Aur jo kuchh main ab kar rahā hūñ wuhī kartā rahūngā, tāki main nām-nihād rasūlon ko wuh mauqā na dūñ jo wuh ḡhūnd rahe haiñ. Kyonki yihī un kā maqsad hai ki wuh faḡhr karke yih kah sakeñ ki wuh ham jaise haiñ. ¹³ Aise log to j̄hūte rasūl haiñ, dhokebāz mazdūr jinhoñ ne Masīh ke rasūlon kā rūp dhār liyā hai. ¹⁴ Aur kyā aḡab, kyonki Iblīs bhī nūr ke farishte kā rūp dhār kar ghūmtā-phirtā hai. ¹⁵ To phir yih baḡī bāt nahīñ ki us ke chele rāstbāzī ke k̄hādīm kā rūp dhār kar ghūmte-phirte haiñ. Un

kā anjām un ke āmāl ke mutābiq hī hogā.

Rasūl Hone kī Wajah se

Paulus kī Īzārasānī

¹⁶ Main dubārā kahtā hūn ki koi mujhe ahmaq na samjhe. Lekin agar āp yih socheñ bhī to kam az kam mujhe ahmaq kī haisiyat se qabūl karen tāki main bhī thoṛā-bahut apne āp par faḵhr karūn.

¹⁷ Asal meñ jo kuchh main ab bayān kar rahā hūn wuh Ḳhudāwand ko pasand nahīn hai, balki main ahmaq kī tarah bāt kar rahā hūn.

¹⁸ Lekin chūnki itne log jismānī taur par faḵhr kar rahe haiñ is lie main bhī faḵhr karūnga. ¹⁹ Beshak āp Ḳhud itne dānishmand haiñ ki āp ahmaqon ko Ḳhushī se bardāsht karte haiñ. ²⁰ Hāñ, balki āp yih bhī bardāsht karte haiñ jab log āp ko ḡhulām banāte, āp ko lūṭte, āp se ḡhalat fāydā uṭhāte, naḡhre karte aur āp ko thappaṛ mārte haiñ. ²¹ Yih kah kar mujhe sharm ātī hai ki ham itne kamzor the ki ham aisā na kar sake.

Lekin agar koi kisi bāt par faḵhr karne kī jurrat kare (main ahmaq kī-sī bāt kar rahā hūn) to main bhī

utnī hī jurrat karūnga. ²² Kyā wuh Ibrānī haiñ? Main bhī hūn. Kyā wuh Isrāīlī haiñ? Main bhī hūn. Kyā wuh Ibrāhīm kī aulād haiñ? Main bhī hūn. ²³ Kyā wuh Masīh ke Ḳhādim haiñ? (Ab to main goyā beḲhud ho gayā hūn ki is tarah kī bāteñ kar rahā hūn!) Main un se zyādā Masīh kī Ḳhidmat kartā hūn. Main ne un se kahīñ zyādā mehnat-mashaqqat kī, zyādā dafā jel meñ rahā, mere zyādā saḡhti se koṛe lagāe gae aur main bār bār marne ke Ḳhatron meñ rahā hūn. ²⁴ Mujhe Yahūdiyōn se pāñch dafā 39 koṛon kī sazā mili hai. ²⁵ Tīn dafā Romiyōn ne mujhe lāṭhī se mārā. Ek bār mujhe sangsār kiyā gayā. Jab main samundar meñ safr kar rahā thā to tīn martabā merā jahāz tabāh huā. Hāñ, ek dafā mujhe jahāz ke tabāh hone par ek pūrī rāt aur dīn samundar meñ guzārnā paṛā. ²⁶ Mere beshumār safroñ ke daurān mujhe kā tarah ke Ḳhatron kā sāmānā karnā paṛā, dariyāon aur ḡākuon kā Ḳhatrā, apne hamwatanon aur Ḡhairyahūdiyōn ke hamlon kā Ḳhatrā. Jahān bhī main gayā hūn wahāñ yih Ḳhatre maujūd rahe, Ḳhāh main shahr meñ thā, Ḳhāh ḡhairābād ilāqe

meñ yā samundar meñ. Jhūṭe bhāiyon kī taraf se bhī khatre rahe haiñ. ²⁷ Main ne jāñfishānī se saḡht mehnat-mashaqqat kī hai aur kai rāt jāgtā rahā hūñ, main bhūkā aur pyāsā rahā hūñ, main ne bahut roze rakhe haiñ. Mujhe sardī aur nangepan kā tajrabā huā hai. ²⁸ Aur yih un fikron ke alāwā hai jo main Kḥudā kī tamām jamāton ke lie mahsūs kartā hūñ aur jo mujhe dabātī rahtī haiñ. ²⁹ Jab koī kamzor hai to main apne āp ko bhī kamzor mahsūs kartā hūñ. Jab kisī ko ḡhalat rāh par lāyā jātā hai to main us ke lie shadīd ranjish mahsūs kartā hūñ.

³⁰ Agar mujhe faḡhr karnā pare to main un chīzon par faḡhr karūnga jo merī kamzor hālat zāhir kartī haiñ. ³¹ Hamārā Kḥudā aur Kḥudāwand Īsā kā Bāp (us kī hamd-o-sanā abad tak ho) jāntā hai ki main jhūṭ nahīñ bol rahā. ³² Jab main Damishq Shahr meñ thā to bādshāh Aritās ke gawarnar ne shahr ke tamām darwāzon par apne pahredār muqarrar kie tāki wuh mujhe giriftār karen. ³³ Lekin shahr kī fasil meñ ek darīchā thā, aur mujhe ek ṭokre meñ rakh kar

wahāñ se utārā gayā. Yon main us ke hāthon se bach niklā.

Paulus par Kai Bāton kā Inkishāf

12 Lāzim hai ki main kuchh aur faḡhr karūñ. Agarche is kā koī faydā nahīñ, lekin ab main un royāon aur inkishāfāt kā zikr karūnga jo Kḥudāwand ne mujh par zāhir kie. ² Main Masīh meñ ek ādmī ko jāntā hūñ jise chaudah sāl hue chhīn kar tisre āsmān tak pahuñchāyā gayā. Mujhe nahīñ patā ki use yih tajrabā jism meñ yā is ke bāhar huā. Kḥudā jāntā hai. ³ Hāñ, Kḥudā hī jāntā hai ki wuh jism meñ thā yā nahīñ. Lekin yih main jāntā hūñ ⁴ ki use chhīn kar firdaus meñ lāyā gayā jahāñ us ne nāqābil-e-bayān bāteñ sunīñ, aisī bāteñ jin kā zikr karnā insān ke lie rawā nahīñ. ⁵ Is qism ke ādmī par main faḡhr karūnga, lekin apne āp par nahīñ. Main sirf un bāton par faḡhr karūnga jo merī kamzor hālat ko zāhir kartī haiñ. ⁶ Agar main faḡhr karnā chāhtā to is meñ ahmaq na hotā, kyōñki main haqīqat bayān kartā. Lekin main yih nahīñ karūnga, kyōñki main chāhtā hūñ ki sab kī mere bāre

meñ rāy sirf us par munhasir ho jo main kartā yā bayān kartā hūn. Koī mujhe is se zyādā na samjhe.

⁷ Lekin mujhe in ālā inkishāfat kī wajah se ek kāñtā chubho diyā gayā, ek taklīfdeh chīz jo mere jism meñ dhañsī rahtī hai tāki main phūl na jāūn. Iblīs kā yih paighambar mere mukke mārta rahtā hai tāki main maḡhrūr na ho jāūn. ⁸ Tīn bār main ne Ḳhudāwand se iltijā kī ki wuh ise mujh se dūr kare. ⁹ Lekin us ne mujhe yihī jawāb diyā, “Merā faẓl tere lie kāfī hai, kyonki merī qudrat kā pūrā izhār terī kamzor hālat hī meñ hotā hai.” Is lie main mazīd ḡhushī se apnī kamzoriyon par faḡhr karūnga tāki Masīh kī qudrat mujh par ṭhahrī rahe. ¹⁰ Yihī wajah hai ki main Masīh kī ḡhātir kamzoriyon, ḡāliyon, majbūriyon, izārasāniyon aur pareshāniyon meñ ḡhush hūn, kyonki jab main kamzor hotā hūn tab hī main tāqatwar hotā hūn.

Paulus kī Kurinthyon ke lie Fikr

¹¹ Main bewuqūf ban gayā hūn, lekin āp ne mujhe majbūr kar diyā hai. Chāhie thā ki āp hī dūsron ke sāmne mere haq meñ

bāt karte. Kyonki beshak main kuchh bhī nahīn hūn, lekin in nām-nihād ḡhās rasūlon ke muqābale meñ main kisi bhī lihāz se kam nahīn hūn. ¹² Jo muta’addid ilāhī nishān, mojize aur zabardast kām mere wasīle se hue wuh sābit karte haiñ ki main rasūl hūn. Hāñ, wuh baṛī sābitqadmī se āp ke darmiyān kie gae. ¹³ Jo ḡhidmat main ne āp ke darmiyān kī, kyā wuh Ḳhudā kī dīgar jamāton meñ merī ḡhidmat kī nisbat kam thī? Hargiz nahīn! Is meñ farq sirf yih thā ki main āp ke lie mālī bojh na banā. Mujhe muāf kareñ agar mujh se is meñ ḡhaltī huī hai.

¹⁴ Ab main tīsri bār āp ke pās āne ke lie taiyār hūn. Is martabā bhī main āp ke lie bojh kā bāis nahīn banūngā, kyonki main āp kā māl nahīn balki āp hī ko chāhtā hūn. Āḡhir bachchoñ ko mān-bāp kī madad ke lie māl jamā nahīn karnā chāhie balki mān-bāp ko bachchoñ ke lie. ¹⁵ Main to baṛī ḡhushī se āp ke lie har ḡharchā uṭhā lūngā balki apne āp ko bhī ḡharch kar dūngā. Kyā āp mujhe kam pyār kareñge agar main āp se zyādā muhabbat rakhūn?

¹⁶Thik hai, main āp ke lie bojh na banā. Lekin bāz sochte haiñ ki main chālāk hūñ aur āp ko dhoke se apne jāl meñ phansā liyā. ¹⁷Kis tarah? Jin logon ko main ne āp ke pās bhejā kyā main ne un meñ se kisi ke zariye āp se ġhalat fāydā uṭhāyā? ¹⁸Main ne Titus kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās jāe aur dūsre bhāi ko bhī sāth bhej diyā. Kyā Titus ne āp se ġhalat fāydā uṭhāyā? Hargiz nahīñ! Kyonki ham donoñ ek hī rūh meñ ek hī rāh par chalte haiñ.

¹⁹Āp kāfī der se soch rahe hoñge ki ham āp ke sāmne apnā difā kar rahe haiñ. Lekin aisā nahīñ hai balki ham Masīh meñ hote hue Allāh ke huzūr hī yih kuchh bayān kar rahe haiñ. Aur mere azīzo, jo kuchh bhī ham karte haiñ ham āp kī tāmīr karne ke lie karte haiñ. ²⁰Mujhe ḍar hai ki jab main āūngā to na āp kī hālat mujhe pasand āegī, na merī hālat āp ko. Mujhe ḍar hai ki āp meñ jhagarā, hasad, ġhussā, ḡhudġharzī, buhtān, gapbāzī, ġhurūr aur betartībī pāī jāegī. ²¹Hāñ, mujhe ḍar hai ki aglī dafā jab āūngā to Allāh mujhe āp ke sāmne nīchā dikhāegā, aur main un bahutoñ ke lie ġham khāūngā

jinhoñ ne māzī meñ gunāh karke ab tak apnī nāpākī, zinākārī aur aiyāshī se taubā nahīñ kī.

Ākhiri Tambīh aur Salām

13 Ab main tīsri dafā āp ke pās ā rahā hūñ. Kalām-e-muqaddas ke mutābiq lāzim hai ki har ilzām kī tasdīq do yā tīn gawāhoñ se kī jāe. ²Jab main dūsri dafā āp ke pās āyā thā to main ne pahle se āp ko āgāh kiyā thā. Ab main āp se dūr yih bāt dubārā kahtā hūñ ki jab main wāpas āūngā to na wuh bacheñge jinhoñ ne pahle gunāh kiyā thā na dīgar log. ³Jo bhī sabūt āp māñg rahe haiñ ki Masīh mere zariye boltā hai wuh main āp ko dūngā. Āp ke sāth sulūk meñ Masīh kamzor nahīñ hai. Nahīñ, wuh āp ke darmiyān hī apnī quwwat kā izhār kartā hai. ⁴Kyonki agarche use kamzor hālat meñ maslūb kiyā gayā, lekin ab wuh Allāh kī qudrat se zindā hai. Isī tarah ham bhī us meñ kamzor haiñ, lekin Allāh kī qudrat se ham āp kī ḡhidmat karte waqt us ke sāth zindā haiñ.

⁵Apne āp ko jāñch kar mālūm karen ki kyā āp kā imān qāym hai?

Ḳhud apne āp ko parkheñ. Kyā āp nahīn jānte ki Īsā Masīh āp meñ hai? Agar nahīn to is kā matlab hotā ki āp kā imān nāmaqbul sābit hotā. ⁶ Lekin mujhe ummīd hai ki āp itnā pahchān leñge ki jahān tak hamārā tālluq hai ham nāmaqbul sābit nahīn hue haiñ. ⁷ Ham Allāh se duā karte haiñ ki āp se koī ḡhaltī na ho jāe. Bāt yih nahīn ki logon ke sāmne ham saḥīh nikleñ balki yih ki āp saḥīh kām karen, chāhe log hameñ Ḳhud nākām kyon na qarār den. ⁸ Kyonki ham haqīqat ke Ḳhilāf khare nahīn ho sakte balki sirf us ke haq meñ. ⁹ Ham Ḳhush haiñ jab āp tāqatwar haiñ go ham Ḳhud kamzor haiñ. Aur hamārī duā yih hai ki āp kāmīl ho jāeñ. ¹⁰ Yihi wajah hai ki main āp se dūr rah kar

likhtā hūñ. Phir jab main āūngā to mujhe apnā iḳhtiyār istemāl karke āp par saḳhtī nahīn karnī paregi. Kyonki Ḳhudāwand ne mujhe yih iḳhtiyār āp ko ḍhā dene ke lie nahīn balki āp ko tāmīr karne ke lie diyā hai.

¹¹ Bhāiyo, āḳhir meñ main āp ko salām kahtā hūñ. Sudhar jāeñ, ek dūse kī hauslā-afzāi karen, ek hī soch rakheñ aur sulah-salāmatī ke sāth zindagī guzāreñ. Phir muhabbat aur salāmatī kā Ḳhudā āp ke sāth hogā.

¹² Ek dūse ko muqaddas bosā denā. Tamām muqaddasīn āp ko salām kahte haiñ.

¹³ Ḳhudāwand Īsā Masīh kā fazl, Allāh kī muhabbat aur Rūhul-quds kī rifāqat āp sab ke sāth hotī rahe.

Galatiyoñ

1 Yih khat Paulus rasul kī taraf se hai. Mujhe na kisī guroh ne muqarrar kiya na kisī shaḡhs ne balki Īsā Masīh aur Ḳhudā Bāp ne jis ne use murdoñ meñ se zindā kar diya. ²Tamām bhāi bhī jo mere sāth haiñ Galatiyā kī jamātoñ ko salām kahte haiñ.

³Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

⁴Masīh wuhī hai jis ne apne āp ko hamāre gunāhoñ kī ḡhātir qurbān kar diya aur yon hamen is maujudā sharir jahān se bachā liya hai, kyōñki yih Allāh hamāre Bāp kī marzī thī. ⁵Usī kā jalāl abad tak hotā rahe! Āmīn.

Ek hī Ḳhushḡhabrī

⁶Main hairān hūñ! Āp itnī jaldī se use tark kar rahe haiñ jis ne Masīh ke fazl se āp ko bulāyā. Aur ab āp ek farq qism kī “Ḳhushḡhabrī” ke pīchhe lag gae haiñ. ⁷Asal meñ yih Allāh kī ḡhushḡhabrī hai nahīñ. Bas kuchh log āp ko uljhan meñ ḡāl kar Masīh kī ḡhushḡhabrī meñ tabdili lānā chāhte haiñ. ⁸Ham ne to aslī ḡhushḡhabrī sunāī aur jo is se farq paighām sunātā hai us par lānat, ḡhāh ham ḡhud aisā karen ḡhāh āsmān se koi farishtā utar kar yih ḡhalat paighām sunāe. ⁹Ham yih pahle bayān kar chuke haiñ aur ab main dubārā kahtā hūñ ki agar koī āp ko aisī “Ḳhushḡhabrī” sunāe jo us se farq hai jise āp ne qabūl kiya hai to us par lānat!

¹⁰ Kyā main is meñ yih koshish kar rahā hūñ ki log mujhe qabūl karen? Hargiz nahīñ! Main chāhtā hūñ ki Allāh mujhe qabūl kare. Kyā merī koshish yih hai ki main logon ko pasand āūñ? Agar main ab tak aisā kartā to Masīh kā kḥādim na hotā.

Paulus Kis Tarah Rasūl Ban Gayā

¹¹ Bhāiyo, main chāhtā hūñ ki āp jān leñ ki jo kḥushkhabrī main ne sunāi wuh insān kī taraf se nahīñ hai. ¹² Na mujhe yih paighām kisī insān se milā, na yih mujhe kisī ne sikhāyā hai balki Īsā Masīh ne kḥud mujh par yih paighām zāhir kiya.

¹³ Āp ne to kḥud sun liyā hai ki main us waqt kis tarah zindagi guzartā thā jab Yahūdī mazhab kā pairokār thā. Us waqt main ne kitne josh aur shiddat se Allāh kī jamāt ko izā pahuñchāi. Merī pūrī koshish yih thī ki yih jamāt khatm ho jāe. ¹⁴ Yahūdī mazhab ke lihāz se main aksar dīgar hamumr Yahūdiyon par sabqat le gayā thā. Hāñ, main apne bāpdādā kī riwāyaton kī pairawī meñ had se zyādā sargarm thā.

¹⁵ Lekin Allāh ne apne faẓl se mujhe paidā hone se peshtar hī chun kar apnī kḥidmat karne ke lie bulāyā. Aur jab us ne apnī marzī se ¹⁶ apne Farzand ko mujh par zāhir kiya tāki main us ke bāre meñ Ġhairyahūdiyon ko kḥushkhabrī sunāūñ to main ne kisī bhī shaḥs se mashwarā na liyā. ¹⁷ Us waqt main Yarūshalam bhī na gayā tāki un se milūñ jo mujh se pahle rasūl the balki main sīdhā Arab chalā gayā aur bād meñ Damishq wāpas āyā. ¹⁸ Is ke tīn sāl bād hī main Patras se shanāsā hone ke lie Yarūshalam gayā. Wahāñ main pandrah dīn us ke sāth rahā. ¹⁹ Is ke alāwā main ne sirf Kḥudāwand ke bhāi Yāqūb ko dekhā, kisī aur rasūl ko nahīñ.

²⁰ Jo kuchh main likh rahā hūñ Allāh gawāh hai ki wuh saḥīh hai. Main jhūṭ nahīñ bol rahā.

²¹ Bād meñ main Mulk-e-Shām aur Kilikiyā chalā gayā. ²² Us waqt sūbā Yahūdiyā meñ Masīh kī jamāteñ mujhe nahīñ jāntī thiñ. ²³ Un tak sirf yih kḥabar pahuñchī thī ki jo ādmī pahle hameñ izā pahuñchā rahā thā wuh ab kḥud us imān kī kḥushkhabrī sunātā hai jise wuh pahle khatm karnā chāhtā thā.

²⁴ Yih sun kar unhoñ ne meri wajah se Allāh kī tamjīd kī.

Paulus aur Dīgar Rasūl

2 Chaudah sāl ke bād main dubārā Yarūshalam gayā. Is dafā Barnabās sāth thā. Main Titus ko bhī sāth le kar gayā. ²Main ek mukāshafe kī wajah se gayā jo Allāh ne mujh par zāhir kiya thā. Meri alahdagī mein un ke sāth mīting hui jo asar-o-rasūkh rakhte haiñ. Is mein main ne unhen wuh khushkhabri pesh ki jo main Ghairyahudiyoñ ko sunātā hūñ. Main nahin chāhtā thā ki jo dauṛ main dauṛ rahā hūñ yā māzī mein dauṛā thā wuh ākhirkār befāyda nikle. ³Us waqt wuh yahān tak mere haq mein the ki unhoñ ne Titus ko bhī apnā khatnā karwāne par majbūr nahin kiya, agarche wuh Ghairyahudi hai. ⁴Aur chand yihī chāhte the. Lekin yih jhūṭe bhāi the jo chupke se andar ghus āe the tāki jāsūs ban kar hamārī us āzādī ke बारे mein mālūmāt hasil kar leñ jo hamen Masīh mein mili hai. Yih hamen ghulām banānā chāhte the, ⁵lekin ham ne lamhā-bhar un kī bāt na mānī aur na un ke

tābe hue tāki Allāh kī khushkhabri kī sachchāi ap ke darmiyan qāym rahe.

⁶Aur jo rāhnumā samjhe jāte the unhoñ ne meri bāt mein koi izāfā na kiya. (Asl mein mujhe koi parwā nahin ki un kā asar-o-rasūkh thā ki nahin. Allāh to insān kī zāhiri hālat kā lihāz nahin kartā.) ⁷Baharhāl unhoñ ne dekhā ki Allāh ne mujhe Ghairyahudiyoñ ko Masīh kī khushkhabri sunāne kī zimmedārī dī thi, bilkul usī tarah jis tarah us ne Patras ko Yahudiyoñ ko yih paighām sunāne kī zimmedārī dī thi. ⁸Kyonki jo kām Allāh Yahudiyoñ ke rasūl Patras kī khidmat ke wasile se kar rahā thā wuhī kām wuh mere wasile se bhī kar rahā thā, jo Ghairyahudiyoñ kā rasūl hūñ. ⁹Yāqūb, Patras aur Yūhannā ko jamāt ke satūn mānā jāta thā. Jab unhoñ ne jān liya ki Allāh ne is nāte se mujhe khās fazl diya hai to unhoñ ne mujh se aur Barnabās se dahnā hāth milā kar is kā izhār kiya ki wuh hamare sāth haiñ. Yoñ ham muttafiq hue ki Barnabās aur main Ghairyahudiyoñ mein khidmat karenge aur wuh Yahudiyoñ mein. ¹⁰Unhoñ ne sirf ek bāt par zor

diyā ki ham zarūratmandon ko yād rakheñ, wuhī bāt jise main hameshā karne ke lie koshāñ rahā hūñ.

Antākiyā meñ Paulus Patras ko Malāmat Kartā Hai

¹¹ Lekin jab Patras Antākiyā Shahr āyā to main ne rūbarū us ki muḥālāfat kī, kyonki wuh apne rawaiye ke sabab se mujrim ṭhahrā. ¹² Jab wuh āyā to pahle wuh Ġhairyahūdī imāndāron ke sāth khānā khātā rahā. Lekin phir Yāqūb ke kuchh azīz āe. Usī waqt Patras pīchhe haṭ kar Ġhairyahūdīyon se alag huā, kyonki wuh un se ḍartā thā jo Ġhairyahūdīyon kā ḵhatnā karwāne ke haq meñ the. ¹³ Bāqī Yahūdī bhī is riyākārī meñ shāmil hue, yahāñ tak ki Barnabās ko bhī un kī riyākārī se bahkāyā gayā. ¹⁴ Jab main ne dekhā ki wuh us sīdhī rāh par nahīñ chal rahe haiñ jo Allāh kī ḵhushḵhabrī kī sachchāi par mabnī hai to main ne sab ke sāmne Patras se kahā, “Āp Yahūdī haiñ. Lekin āp Ġhairyahūdī kī tarah zindagī guzār rahe haiñ, Yahūdī kī tarah nahīñ. To phir yih

kaisī bāt hai ki āp Ġhairyahūdīyon ko Yahūdī riwāyāt kī pairawī karne par majbūr kar rahe haiñ?”

Sab Imān se Najāt Pāte Haiñ

¹⁵ Beshak ham paidāishī Yahūdī haiñ aur ‘Ġhairyahūdī gunāhgār’ nahīñ haiñ. ¹⁶ Lekin ham jānte haiñ ki insān ko shariāt kī pairawī karne se rāstbāz nahīñ ṭhahrāyā jātā balki Īsā Masīh par imān lāne se. Ham bhī Masīh Īsā par imān lāe haiñ tāki hamen rāstbāz qarār diyā jāe, shariāt kī pairawī karne se nahīñ balki Masīh par imān lāne se. Kyonki shariāt kī pairawī karne se kisi ko bhī rāstbāz qarār nahīñ diyā jāegā. ¹⁷ Lekin agar Masīh meñ rāstbāz ṭhaharne kī koshish karte karte ham ḵhud gunāhgār sābit ho jāen to kyā is kā matlab yih hai ki Masīh gunāh kā ḵhādīm hai? Hargiz nahīñ! ¹⁸ Agar main shariāt ke us nizām ko dubārā tāmīr karūñ jo main ne ḍhā diyā to phir main zāhir kartā hūñ ki main mujrim hūñ. ¹⁹ Kyonki jahāñ tak shariāt kā tālluq hai main murdā hūñ. Mujhe shariāt hī se mārā gayā hai tāki Allāh ke lie jī sakūñ. Mujhe Masīh ke sāth maslūb kiya gayā ²⁰ aur

yoñ main̄ khud zindā na rahā balki Masīh mujh meñ zindā hai. Ab jo zindagī main̄ is jism meñ guzārtā hūñ wuh Allāh ke Farzand par īmān lāne se guzārtā hūñ. Usī ne mujh se muhabbat rakh kar mere lie apnī jān di. ²¹ Main̄ Allāh kā fazl radd karne se inkār kartā hūñ. Kyōñki agar kisī ko shariyat kī pairawī karne se rāstbāz ṭhahrāyā jā saktā to is kā matlab yih hotā ki Masīh kā marnā abas thā.

Shariyat yā Īmān

3 Nāsamajh Galatiyo! Kis ne āp par jādū kar diyā? Āp kī āñkhoñ ke sāmne hī Īsā Masīh aur us kī salībī maut ko sāf sāf pesh kiyā gayā. ² Mujhe ek bāt batāeñ, kyā āp ko shariyat kī pairawī karne se Rūhul-quds milā? Hargiz nahīñ! Wuh āp ko us waqt milā jab āp Masīh ke bāre meñ paighām sun kar us par īmān lāe. ³ Kyā āp itne besamajh haiñ? Āp kī ruhānī zindagī Rūhul-quds ke wasīle se shurū huī. To ab āp yih kām apnī insānī koshishoñ se kis tarah takmīl tak pahuñchānā chāhte haiñ? ⁴ Āp ko kāi tarah ke tajrabe hāsil hue haiñ. Kyā yih sab

befāyda the? Yaqīnan yih befāyda nahīñ the. ⁵ Kyā Allāh is lie āp ko apnā Rūh detā aur āp ke darmiyān mojize kartā hai ki āp shariat kī pairawī karte haiñ? Hargiz nahīñ, balki is lie ki āp Masīh ke bāre meñ paighām sun kar īmān lāe haiñ.

⁶ Ibrāhīm kī misāl leñ. Us ne Allāh par bharosā kiya aur is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā. ⁷ To phir āp ko jān lenā chāhie ki Ibrāhīm kī haqīqī aulād wuh log haiñ jo īmān rakhte haiñ. ⁸ Kalām-e-muqaddas ne is bāt kī peshgoī kī ki Allāh Ġhairyahūdiyoñ ko īmān ke zariye rāstbāz qarār degā. Yoñ us ne Ibrāhīm ko yih khushkhabrī sunāi, “Tamām qaumeñ tujh se barkat pāeñgi.” ⁹ Ibrāhīm īmān lāyā, is lie use barkat milī. Isī tarah sab ko īmān lāne par Ibrāhīm kī-sī barkat milti hai.

¹⁰ Lekin jo bhī is par takiyā karte haiñ ki hameñ shariat kī pairawī karne se rāstbāz qarār diyā jāegā un par Allāh kī lānat hai. Kyōñki kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Har ek par lānat jo Shariat kī Kitāb kī tamām bāteñ qāym na rakhe, na in par amal kare.” ¹¹ Yih bāt to sāf hai ki Allāh kisī ko bhī shariat kī pairawī karne kī binā par rāstbāz

nahīn ṭhahrātā, kyoṅki kalām-e-muqaddas ke mutābiq rāstbāz īmān hī se jītā rahegā. ¹² Īmān kī yih rāh shariāt kī rāh se bilkul farq hai jo kahtī hai, “Jo yōn karegā wuh jītā rahegā.”

¹³ Lekin Masīh ne hamārā fidyā de kar hamēn shariāt kī lānat se āzād kar diyā hai. Yih us ne is tarah kiya ki wuh hamārī khatir khud lānat banā. Kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, “Jise bhī daraḥt se laṭkāyā gayā hai us par Allāh kī lānat hai.” ¹⁴ Is kā maqsad yih thā ki jo barkat Ibrāhīm ko hāsīl huī wuh Masīh ke wasīle se Ġhairyahūdīyōn ko bhī mile aur yōn ham īmān lā kar wādā kiya huā Rūh pāen.

Shariāt aur Wādā

¹⁵ Bhāiyo, insānī zindagī kī ek misāl leṅ. Jab do pārṭiyān kisī muāmale meṅ muttāfiq ho kar muāhadā kartī haiṅ to koi is muāhade ko mansūkh yā is meṅ izāfā nahīn kar saktā. ¹⁶ Ab ġhaur karen ki Allāh ne apne wāde Ibrāhīm aur us kī aulād se hī kie. Lekin jo lafz Ibrānī meṅ aulād ke lie istemāl huā hai is se murād bahut-se afrād nahīn balki ek fard

hai aur wuh hai Masīh. ¹⁷ Kahne se murād yih hai ki Allāh ne Ibrāhīm se ahd bāndh kar use qāym rakhne kā wādā kiya. Shariāt jo 430 sāl ke bād dī gai is ahd ko radd karke Allāh kā wādā mansūkh nahīn kar saktī. ¹⁸ Kyoṅki agar Ibrāhīm kī mirās shariāt kī pairawī karne se milti to phir wuh Allāh ke wāde par munhasir na hotī. Lekin aisā nahīn thā. Allāh ne ise apne wāde kī binā par Ibrāhīm ko de diyā.

¹⁹ To phir shariāt kā kyā maqsad thā? Use is lie wāde ke alāwā diyā gayā tāki logoṅ ke gunāhoṅ ko zāhir kare. Aur use us waqt tak qāym rahnā thā jab tak Ibrāhīm kī wuh aulād na ā jātī jis se wādā kiya gayā thā. Allāh ne apnī shariāt farishtoṅ ke wasīle se Mūsā ko de di jo Allāh aur logoṅ ke bich meṅ darmiyānī rahā. ²⁰ Ab darmiyānī us waqt zarūrī hotā hai jab ek se zyādā pārṭiyōn meṅ ittafāq karāne kī zarūrat hai. Lekin Allāh jo ek hī hai us ne darmiyānī istemāl na kiya jab us ne Ibrāhīm se wādā kiya.

Shariāt kā Maqsad

²¹ To kyā is kā matlab yih hai ki shariāt Allāh ke wādoṅ ke khalāf

hai? Hargiz nahīn! Agar insān ko aisī shariyat milī hotī jo zindagī dilā saktī to phir sab us kī pairawī karne se rāstbāz ṭhaharte. ²² Lekin kalām-e-muqaddas farmātā hai ki pūrī duniyā gunāh ke qabze meṅ hai. Chunānche hameṅ Allāh kā wādā sirf Īsā Masīh par imān lāne se hāsīl hotā hai.

²³ Is se pahle ki imān kī yih rāh dastyāb huī shariyat ne hameṅ qaid karke mahfūz rakhā thā. Is qaid meṅ ham us waqt tak rahe jab tak imān kī rāh zāhir nahīn huī thī. ²⁴ Yoṅ shariyat ko hamārī tarbiyat karne kī zimmedārī dī gaī. Use hameṅ Masīh tak pahuñchānā thā tāki hameṅ imān se rāstbāz qarār diyā jāe. ²⁵ Ab chūnki imān kī rāh ā gaī hai is lie ham shariyat kī tarbiyat ke taht nahīn rahe.

²⁶ Kyonki Masīh Īsā par imān lāne se āp sab Allāh ke farzand ban gae haiṅ. ²⁷ Āp meṅ se jītnoṅ ko Masīh meṅ baptismā diyā gayā unhoṅ ne Masīh ko pahan liyā. ²⁸ Ab na Yahūdī rahā na Ġhairyahūdī, na ġhulām rahā na āzād, na mard rahā na aurat. Masīh Īsā meṅ āp sab ke sab ek haiṅ. ²⁹ Shart yih hai ki āp Masīh ke hoṅ. Tab āp Ibrāhīm kī

aulād aur un chīzoṅ ke wāris haiṅ jin kā wādā Allāh ne kiyā hai.

4 Dekheṅ, jo beṭā apne bāp kī milkiyat kā wāris hai wuh us waqt tak ġhulāmoṅ se farq nahīn jab tak wuh bāligh na ho, hālānki wuh pūrī milkiyat kā mālik hai. ² Bāp kī taraf se muqarrar kī huī umr tak dūsre us kī dekh-bhāl karte aur us kī milkiyat saṅbhālte haiṅ. ³ Isī tarah ham bhī jab bachche the duniyā kī kuwatoṅ ke ġhulām the. ⁴ Lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to Allāh ne apne Farzand ko bhej diyā. Ek aurat se paidā ho kar wuh shariyat ke tābe huā ⁵ tāki fidyā de kar hameṅ jo shariyat ke tābe the āzād kar de. Yoṅ hameṅ Allāh ke farzand hone kā martabā milā hai.

⁶ Ab chūnki āp us ke farzand haiṅ is lie Allāh ne apne Farzand ke Rūh ko hamāre diloṅ meṅ bhej diyā, wuh Rūh jo “Abbā” yānī “Ai Bāp” kah kar pukārtā rahtā hai. ⁷ Ġharz ab āp ġhulām na rahe balki beṭe kī haisiyat rakhte haiṅ. Aur beṭā hone kā yih matlab hai ki Allāh ne āp ko wāris bhī banā diyā hai.

Paulus kī Galatiyoñ ke lie Fikr

⁸Māzī meñ jab āp Allāh ko nahīn jānte the to āp un ke ġhulām the jo haqīqat meñ Ḳhudā nahīn haiñ. ⁹Lekin ab āp Allāh ko jānte haiñ, balki ab Allāh ne āp ko jān liyā hai. To phir āp muṛ kar in kamzor aur ghaṭiyā usūloñ kī taraf kyon wāpas jāne lage haiñ? Kyā āp dubārā in kī ġhulāmī meñ ānā chāhte haiñ? ¹⁰Āp baṛī fikrmandī se ḵhās dīn, māh, mausam aur sāl manāte haiñ. ¹¹Mujhe āp ke bāre meñ ḍar hai, kahiñ merī āp par mehnat-mashaqqat zāe na jāe.

¹²Bhāiyo, main āp se iltijā kartā hūñ ki merī mānind ban jāeñ, kyonki main to āp kī mānind ban gayā hūñ. Āp ne mere sāth koī ġhalat sulūk nahīn kiya. ¹³Āp ko mālūm hai ki jab main ne pahli dafā āp ko Allāh kī ḵhushḵhabrī sunāi to is kī wajah mere jism kī kamzor hālat thī. ¹⁴Lekin agarche merī yih hālat āp ke lie āzmāish kā bāis thī to bhī āp ne mujhe haqīr na jānā, na mujhe nīch samjhā, balki āp ne mujhe yon ḵhushāmdid kahā jaisā ki main Allāh kā koī farishtā yā Masīh Īsā ḵhud hūñ. ¹⁵Us waqt āp itne ḵhush the! Ab kyā huā hai?

Main gawāh hūñ, us waqt agar āp ko mauqā miltā to āp apnī āñkheñ nikāl kar mujhe de dete. ¹⁶To kyā ab main āp ko haqīqat batāne kī wajah se āp kā dushman ban gayā hūñ?

¹⁷Wuh dūsre log āp kī dostī pāne kī pūrī jidd-o-jahd kar rahe haiñ, lekin un kī niyat sāf nahīn hai. Bas wuh āp ko mujh se judā karnā chāhte haiñ tāki āp unhīn ke haq meñ jidd-o-jahd karte raheñ. ¹⁸Jab log āp kī dostī pāne kī jidd-o-jahd karte haiñ to yih hai to ṭhīk, lekin is kā maqsad achchhā honā chāhie. Hāñ, sahīh jidd-o-jahd har waqt achchhi hotī hai, na sirf is waqt jab main āp ke darmiyān hūñ. ¹⁹Mere pyāre bachcho! Ab main dubārā āp ko janm dene kā-sā dard mahsūs kar rahā hūñ aur us waqt tak kartā rahūngā jab tak Masīh āp meñ sūrat na pakare. ²⁰Kāsh main us waqt āp ke pās hotā tāki farq andāz meñ āp se bāt kar saktā, kyonki main āp ke sabab se baṛī uljhan meñ hūñ!

Hājirā aur Sārā kī Misāl

²¹Āp jo shariāt ke tābe rahnā chāhte haiñ mujhe ek bāt batāeñ, kyā āp wuh bāt nahīn sunte jo

shariyat kahti hai? ²² Wuh kahti hai ki Ibrāhīm ke do beṭe the. Ek launḍi kā beṭā thā, ek āzād aurat kā. ²³ Launḍi ke beṭe kī paidāish hasb-e-māmūl thī, lekin āzād aurat ke beṭe kī paidāish ḡhairmāmūlī thī, kyonki us meñ Allāh kā wādā pūrā huā. ²⁴ Jab yih kināyatan samjhā jāe to yih do ḡhawātīn Allāh ke do ahdoñ kī numāindagī kartī haiñ. Pahli ḡhātūn Hājirā Sīnā Pahār par bandhe hue ahd kī numāindagī kartī hai, aur jo bachche us se paidā hote haiñ wuh ḡhulāmī ke lie muqarrar haiñ. ²⁵ Hājirā jo Arab meñ wāqe pahār Sīnā kī alāmat hai maujūdā shahr Yarūshalam se mutābiqat rakhti hai. Wuh aur us ke tamām bachche ḡhulāmī meñ zindagī guzārte haiñ. ²⁶ Lekin āsmānī Yarūshalam āzād hai aur wuhī hamārī māñ hai. ²⁷ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Ḳhush ho jā, tū jo beaulād hai, jo bachche ko janm hī nahīñ de saktī.

Buland āwāz se shādiyānā bajā, tū jise paidāish kā dard na huā.

Kyonki ab tark kī huī aurat ke bachche

shādishudā aurat ke bachchoñ se zyādā haiñ.”

²⁸ Bhāiyo, āp Is’hāq kī tarah Allāh ke wāde ke farzand haiñ. ²⁹ Us waqt Ismāil ne jo hasb-e-māmūl paidā huā thā Is’hāq ko satāyā jo Rūhul-quḍs kī qudrat se paidā huā thā. Āj bhī aisā hī hai. ³⁰ Lekin kalām-e-muqaddas meñ kyā farmāyā gayā hai? “Is launḍi aur is ke beṭe ko ghar se nikāl deñ, kyonki wuh āzād aurat ke beṭe ke sāth wirsā nahīñ pāegā.” ³¹ Ḡharz bhāiyo, ham launḍi ke farzand nahīñ haiñ balki āzād aurat ke.

Apnī Āzādī Mahfūz Rakheñ

5 Masīh ne hameñ āzād rahne ke lie hī āzād kiyā hai. To ab qāym raheñ aur dubārā apne gale meñ ḡhulāmī kā juā ḡālne na deñ.

² Suneñ! Maiñ Paulus āp ko batātā hūñ ki agar āp apnā ḡhatnā karwāeñ to āp ko Masīh kā koī fāyda nahīñ hogā. ³ Maiñ ek bār phir is bāt kī tasdīq kartā hūñ ki jis ne bhī apnā ḡhatnā karwāyā us kā farz hai ki wuh pūrī shariyat kī pairawī kare.

⁴ Āp jo shariyat kī pairawī karne se rāstbāz bananā chāhte haiñ āp kā Masīh ke sāth koī wāstā na rahā. Hāñ, āp Allāh ke fazl se dūr ho gae haiñ. ⁵ Lekin hameñ ek farq ummīd

dilāi gaī hai. Ummīd yih hai ki Ḳhudā hī hamēn rāstbāz qarār detā hai. Chunāñche ham Rūhul-quds ke bāis imān rakh kar isī rāstbāzī ke lie tarāpte rahte haiñ. ⁶ Kyonki jab ham Masīh Īsā meñ hote haiñ to ḳhatnā karwāne yā na karwāne se koī farq nahīn paṛtā. Farq sirf us imān se paṛtā hai jo muhabbat karne se zāhir hotā hai.

⁷ Āp imān kī dauṛ meñ achchhī taraqqī kar rahe the! To phir kis ne āp ko sachchāi kī pairawī karne se rok liyā? ⁸ Kis ne āp ko ubhārā? Allāh to nahīn thā jo āp ko bulātā hai. ⁹ Dekheñ, thoṛā-sā ḳhamīr tamām gundhe hue āṭe ko ḳhamīr kar detā hai. ¹⁰ Mujhe Ḳhudāwand meñ āp par itnā etamād hai ki āp yihī soch rakhte haiñ. Jo bhī āp meñ afrā-tafrī paidā kar rahā hai use sazā milegī.

¹¹ Bhāiyo, jahān tak merā tālluq hai, agar main yih paighām detā ki ab tak ḳhatnā karwāne kī zarūrat hai to merī izārasānī kyon ho rahī hotī? Agar aisā hotā to log Masīh ke maslūb hone ke bāre meñ sun kar ṭhokar na khāte. ¹² Behtar hai ki āp ko pareshān karne wāle na sirf apnā ḳhatnā karwāne balki ḳhoje ban jāeñ.

¹³ Bhāiyo, āp ko āzād hone ke lie bulāyā gayā hai. Lekin ḳhabardār raheñ ki is āzādī se āp kī gunāhālūdā fitrat ko amal meñ āne kā mauqā na mile. Is ke bajāe muhabbat kī rūh meñ ek dūse kī ḳhidmat karen. ¹⁴ Kyonki pūrī shariāt ek hī hukm meñ samāi huī hai, “Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ¹⁵ Agar āp ek dūse ko kāṭṭe aur phāṛte haiñ to ḳhabardār! Aisā na ho ki āp ek dūse ko ḳhatm karke sab ke sab tabāh ho jāeñ.

Rūhul-quds aur Insānī Fitrat

¹⁶ Main to yih kahtā hūn ki Rūhul-quds meñ zindagī guzāreñ. Phir āp apnī purānī fitrat kī ḳhāhishāt pūrī nahīn karenge. ¹⁷ Kyonki jo kuchh hamārī purānī fitrat chāhtī hai wuh us ke ḳhilāf hai jo Rūh chāhtā hai, aur jo kuchh Rūh chāhtā hai wuh us ke ḳhilāf hai jo hamārī purānī fitrat chāhtī hai. Yih donoñ ek dūse ke dushman haiñ, is lie āp wuh kuchh nahīn kar pāte jo āp karnā chāhte haiñ. ¹⁸ Lekin jab Rūhul-quds āp kī rāhnumāi kartā hai to āp shariāt ke tābe nahīn hote.

¹⁹Jo kām purānī fitrat karti hai wuh sāf zāhir hotā hai. Masalan zinākārī, nāpākī, aiyāshī, ²⁰butparastī, jādūgarī, dushmanī, jhagaṛā, hasad, ghussā, khudgharzi, anban, pārṭibāzī, ²¹jalan, nashābāzī, rangraliyān waḡhairā. Main pahle bhī āp ko āgāh kar chukā hūn, lekin ab ek bār phir kahtā hūn ki jo is tarah kī zindagī guzārte haiñ wuh Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāenge.

²²Rūhul-quds kā phal farq hai. Wuh muhabbat, khushī, sulah-salāmātī, sabr, mehrbānī, nekī, wafādārī, ²³narmī aur zabt-e-nafs paidā kartā hai. Shariat aisī chīzoñ ke khilāf nahīn hotī. ²⁴Aur jo Masīh Īsā ke haiñ unhoñ ne apnī purānī fitrat ko us kī raḡhbatoñ aur burī khāhishoñ samet maslūb kar diyā hai. ²⁵Chūñki ham Rūh meñ zindagī guzārte haiñ is lie āeñ, ham qadam baqadam us ke mutābiq chalte bhī raheñ. ²⁶Na ham maḡhrūr hoñ, na ek dūsre ko mushta'il karen yā ek dūsre se hasad karen.

Ek Dūsre ke Bojh Uṭhānā

6 Bhāiyo, agar koī kisī gunāh meñ phañs jāe to āp jo ruhānī haiñ use narmdilī se bahāl karen. Lekin apnā bhī khayāl rakheñ, aisā na ho ki āp bhī āzmāish meñ phañs jāeñ. ²Bojh uṭhāne meñ ek dūsre kī madad karen, kyonki is tarah āp Masīh kī shariat pūrī karenge. ³Jo samajhtā hai ki main kuchh hūn agarche wuh haqīqat meñ kuchh bhī nahīn hai to wuh apne āp ko fareb de rahā hai. ⁴Har ek apnā zātī amal parkhe. Phir hī use apne āp par faḡhr kā mauqā hogā aur use kisī dūsre se apnā muwāzanā karne kī zarūrat na hogī. ⁵Kyonki har ek ko apnā zātī bojh uṭhānā hotā hai.

⁶Jise kalām-e-muqaddas kī tālim dī jāti hai us kā farz hai ki wuh apne ustād ko apnī tamām achchhī chīzoñ meñ sharīk kare.

⁷Fareb mat khānā, Allāh insān ko apnā mazāq uṛāne nahīn detā. Jo kuchh bhī insān botā hai usī kī fasal wuh kāṭegā. ⁸Jo apnī purānī fitrat ke khet meñ bij boe wuh halākat kī fasal kāṭegā. Aur jo Rūhul-quds ke khet meñ bij boe wuh abadi zindagī kī fasal kāṭegā. ⁹Chunāñche ham nek kām karne meñ bedil na ho

jāeñ, kyoñki ham muqarrarā waqt par zarūr fasal kī kaṭāi kareñge. Shart sirf yih hai ki ham hathiyār na ḍāleñ. ¹⁰ Is lie āeñ, jitnā waqt rah gayā hai sab ke sāth nekī kareñ, kḥāskar un ke sāth jo imān meñ hamāre bhāi aur bahneñ haiñ.

Ākhirī Āgāhī aur Salām

¹¹ Dekheñ, main̄ bare bare hurūf ke sāth apne hāth se āp ko likh rahā hūñ. ¹² Yih log jo duniyā ke sāmne izzat hāsil karnā chāhte haiñ āp ko kḥatnā karwāne par majbūr karnā chāhte haiñ. Maqsad un kā sirf ek hī hai, ki wuh us izārasānī se bache raheñ jo tab paidā hotī hai jab ham Masīh kī salībī maut kī tālīm dete haiñ. ¹³ Bāt yih hai ki jo apnā kḥatnā karāte haiñ wuh kḥud shariāt kī pairawī nahīn karte. To bhī yih chāhte haiñ ki āp apnā

kḥatnā karwāeñ tāki āp ke jism kī hālat par wuh faḡhr kar sakeñ.

¹⁴ Lekin Kḥudā kare ki main̄ sirf hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kī salīb hī par faḡhr karūñ. Kyoñki us kī salīb se duniyā mere lie maslūb huī hai aur main̄ duniyā ke lie.

¹⁵ Kḥatnā karwāne yā na karwāne se koī farq nahīn parṭā balki farq us waqt parṭā hai jab Allāh kisī ko nae sire se kḥalaq kartā hai. ¹⁶ Jo bhī is usūl par amal karte haiñ unheñ salāmatī aur rahm hāsil hotā rahe, unheñ bhī aur Allāh kī qaum Isrāīl ko bhī.

¹⁷ Āindā koī mujhe taklīf na de, kyoñki mere jism par zaḡhmoñ ke nishān zāhir karte haiñ ki main̄ Īsā kā ḡhulām hūñ.

¹⁸ Bhāiyo, hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā faẓl āp kī rūh ke sāth hotā rahe. Āmīn.

Ifisiyon

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai.

Main Ifisus Shahr ke muqaddasīn ko likh rahā hūn, unheñ jo Masīh Īsā meñ imāndār haiñ.

²Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī baḡhsheñ.

Masīh meñ Ruhānī Barkateñ

³Khudā hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp kī hamd-o-sanā ho! Kyoñki Masīh meñ us ne hamen āsmān par har ruhānī barkat se nawāzā hai. ⁴Duniyā kī taḡhliq se peshtar hī us ne Masīh meñ hamen chun liyā tāki ham muqaddas aur beaib hālat meñ us ke sāmne zindagī guzāreñ.

Yih kitnī azīm muhabbat thī! ⁵Pahle hī se us ne faislā kar liyā ki wuh hamen Masīh meñ apne beṭe-beṭiyān banā legā. Yihī us kī marzī aur khushī thī ⁶tāki ham us ke jalālī fazl kī tamjīd kareñ, us muft nemat ke lie jo us ne hamen apne pyāre Farzand meñ de di. ⁷Kyoñki us ne Masīh ke khūn se hamārā fidyā de kar hamen āzād aur hamāre gunāhoñ ko muāf kar diyā hai. Allāh kā yih fazl kitnā wasī hai ⁸jo us ne kasrat se hamen atā kiyā hai.

Apnī pūrī hikmat aur dānāi kā izhār karke ⁹Allāh ne ham par apnī poshidā marzī zāhir kar di, yānī wuh mansūbā jo use pasand thā aur jo us ne Masīh meñ pahle se banā rakhā thā. ¹⁰Mansūbā yih hai ki jab muqarrarā waqt āegā to Allāh

Masīh meñ tamām kāynāt ko jamā kar degā. Us waqt sab kuchh mil kar Masīh ke taht ho jāegā, kḥāh wuh āsmān par ho yā zamīn par.

¹¹ Masīh meñ ham āsmānī bādshāhī ke wāris bhī ban gae haiñ. Allāh ne pahle se hameñ is ke lie muqarrar kiya, kyonki wuh sab kuchh yon saranjam detā hai ki us kī marzī kā irādā purā ho jāe.

¹² Aur wuh chāhtā hai ki ham us ke jalāl kī satāish kā bāis banen, ham jinhon ne pahle se Masīh par ummīd rakhi.

¹³ Āp bhī Masīh meñ haiñ, kyonki āp sachchāī kā kalām aur apnī najāt kī khushkhabrī sun kar imān lāe. Aur Allāh ne āp par bhī Rūhul-quds kī muhr lagā di jis kā wādā us ne kiya thā. ¹⁴ Rūhul-quds hamārī mīrās kā bayānā hai. Wuh hameñ yih zamānat detā hai ki Allāh hamārā jo us kī milkiyat haiñ fidiya de kar hameñ purī maḥlasī tak pahuñchāegā. Kyonki hamārī zindagī kā maqsad yih hai ki us ke jalāl kī satāish kī jāe.

Paulus kī Duā

¹⁵ Bhāiyo, main kḥudāwand Īsā par āp ke imān aur āp kī tamām

muqaddasīn se muhabbat ke bāre meñ sun kar ¹⁶ āp ke lie kḥudā kā shukr karne se bāz nahīn atā balki āp ko apnī duāon meñ yād kartā rahtā hūñ. ¹⁷ Merī kḥās duā yih hai ki hamāre kḥudāwand Īsā Masīh kā kḥudā aur jalālī Bāp āp ko dānāī aur mukāshafā kī rūh de tāki āp use behtar taur par jān sakeñ. ¹⁸ Wuh kare ki āp ke dilon kī ānkhen raushan ho jāen. Kyonki phir hī āp jān leñge ki yih kaisī ummīd hai jis ke lie us ne āp ko bulāyā hai, ki yih jalālī mīrās kaisī daulat hai jo muqaddasīn ko hāsil hai, ¹⁹ aur ki ham imān rakhne wālon par us kī qudrat kā izhār kitnā zabardast hai. Yih wuhī behad qudrat hai ²⁰ jis se us ne Masīh ko murdon meñ se zindā karke āsmān par apne dahne hāth biṭhāyā. ²¹ Wahān Masīh har hukmrān, iḥtiyār, quwwat, hukūmat, hāñ har nām se kahīn sarfarāz hai, kḥāh is duniyā meñ ho yā āne wālī duniyā meñ. ²² Allāh ne sab kuchh us ke pāñwon ke niche karke use sab kā sar banā diya. Yih us ne apnī jamāt kī kḥātir kiya ²³ jo Masīh kā badan hai aur jise Masīh se purī māmūrī hāsil hotī hai yānī us se jo har tarah se sab kuchh māmūr kar detā hai.

Maut se Zindagī Tak

2 Āp bhī apnī khatāon aur gunāhon kī wajah se ruhānī taur par murdā the. ² Kyoṅki pahle āp in meṅ phan̄se hue is duniyā ke taur-tarīqon ke mutābiq zindagī guzārte the. Āp hawā kī kuwwaton ke sardār ke tābe the, us rūh ke jo is waqt un meṅ sargarm-e-amal hai jo Allāh ke nāfarmān haiṅ. ³ Pahle to ham bhī sab un meṅ zindagī guzārte the. Ham bhī apnī purānī fitrat kī shahwateṅ, marzī aur soch pūrī karne kī koshish karte rahe. Dūsron kī tarah ham par bhī fitrī taur par Allāh kā ḡhazab nāzil honā thā.

⁴ Lekin Allāh kā rahm itnā wasī hai aur wuh itnī shiddat se ham se muhabbat rakhtā hai ⁵ ki agarche ham apne gunāhon meṅ murdā the to bhī us ne hameṅ Masīh ke sāth zindā kar diyā. Hān, āp ko Allāh ke fazl hī se najāt milī hai. ⁶ Jab ham Masīh Īsā par imān lāe to us ne hameṅ Masīh ke sāth zindā karke āsmān par biṭhā diyā. ⁷ Īsā Masīh meṅ ham par mehrbānī karne se Allāh āne wāle zamānon meṅ apne fazl kī lā-mahdūd daulat dikhānā chāhtā thā. ⁸ Kyoṅki yih us kā fazl

hī hai ki āp ko imān lāne par najāt milī hai. Yih āp kī taraf se nahīn hai balki Allāh kī baḡhshish hai. ⁹ Aur yih najāt hameṅ apne kisī kām ke natije meṅ nahīn milī, is lie koī apne āp par faḡhr nahīn kar saktā. ¹⁰ Hān, ham usī kī maḡhlūq haiṅ jinheṅ us ne Masīh meṅ nek kām karne ke lie kḡhalaq kiya hai. Aur yih kām us ne pahle se hamāre lie taiyār kar rakhe haiṅ, kyoṅki wuh chāhtā hai ki ham unheṅ saranjām dete hue zindagī guzāreṅ.

Masīh meṅ Ek

¹¹ Yih bāt zahan meṅ rakheṅ ki māzī meṅ āp kyā the. Yahūdī sirf apne lie lafz maḡhtūn istemāl karte the agarche wuh apnā khatnā sirf insānī hāthon se karwāte haiṅ. Āp ko jo Ḡhairyahūdī haiṅ wuh nāmaḡhtūn qarār dete the. ¹² Us waqt āp Masīh ke baḡhair hī chalte the. Āp Isrāīl qaum ke shahrī na ban sake aur jo wāde Allāh ne ahdon ke zariye apnī qaum se kie the wuh āp ke lie nahīn the. Is duniyā meṅ āp kī koī ummīd nahīn thī, āp Allāh ke baḡhair hī zindagī guzārte the. ¹³ Lekin ab āp Masīh meṅ haiṅ. Pahle āp dūr the, lekin

ab āp ko Masīh ke khūn ke wasīle se qarīb lāyā gayā hai. ¹⁴ Kyōnki Masīh hamārī sulah hai aur usī ne Yahūdiyon aur Ġhairyahūdiyon ko milā kar ek qaum banā diyā hai. Apne jism ko qurbān karke us ne wuh dīwār girā dī jis ne unheñ alag karke ek dūsre ke dushman banā rakhā thā. ¹⁵ Us ne shariāt ko us ke ahkām aur zawābit samet mansūkḥ kar diyā tāki donoñ gurohoñ ko milā kar ek nayā insān khalaq kare, aisā insān jo us meñ ek ho aur sulah-salāmatī ke sāth zindagī guzāre. ¹⁶ Apnī salībī maut se us ne donoñ gurohoñ ko ek badan meñ milā kar un kī Allāh ke sāth sulah karāī. Hāñ, us ne apne āp meñ yih dushmanī khatm kar dī. ¹⁷ Us ne ā kar donoñ gurohoñ ko sulah-salāmatī kī khushkhabrī sunāī, āp Ġhairyahūdiyon ko jo Allāh se dūr the aur āp Yahūdiyon ko bhi jo us ke qarīb the. ¹⁸ Ab ham donoñ Masīh ke zariye ek hī Rūh meñ Bāp ke huzūr ā sakte haiñ.

¹⁹ Natīje meñ ab āp pardesī aur ajnabī nahīn rahe balki muqaddasīn ke hamwatan aur Allāh ke gharāne ke haiñ. ²⁰ Āp ko

rasūloñ aur nabiyon kī buniyād par tāmīr kiyā gayā hai jis ke kone kā buniyādī patthar Masīh Īsā khud hai. ²¹ Us meñ pūrī imārat jū jātī aur baḥtī baḥtī Khudāwand meñ Allāh kā muqaddas ghar ban jātī hai. ²² Dūsroñ ke sāth sāth us meñ āp kī bhī tāmīr ho rahī hai tāki āp Rūh meñ Allāh kī sukūnatgāh ban jāeñ.

Paulus kī Ġhairyahūdiyon meñ Khidmat

3 Is wajah se main Paulus jo āp Ġhairyahūdiyon kī khātir Masīh Īsā kā qaidī hūñ Allāh se duā kartā hūñ. ² Āp ne to sun liyā hai ki mujhe āp meñ Allāh ke fazl kā intazām chalāne^a kī khās zimmedārī dī gāī hai. ³ Jis tarah main ne pahle hī mukhtasar taur par likhā hai, Allāh ne khud mujh par yih rāz zāhir kar diyā. ⁴ Jab āp wuh paḥenge jo main ne likhā to āp jān leñge ki mujhe Masīh ke rāz ke bāre meñ kyā kyā samajh āī hai. ⁵ Guzare zamānoñ meñ Allāh ne yih bāt zāhir nahīn kī, lekin ab us ne ise Rūhul-quds ke zariye apne muqaddas rasūloñ aur nabiyon par

^a Yānī khushkhabrī sunāne.

zāhir kar diyā. ⁶ Aur Allāh kā rāz yih hai ki us kī ḡhushḡhabrī ke zariye Ġhairyahūdī Isrāīl ke sāth āsmānī bādshāhī ke wāris, ek hī badan ke āzā aur usī wāde meñ sharīk haiñ jo Allāh ne Masīh Īsā meñ kiyā hai.

⁷ Main Allāh ke muft fazl aur us kī qudrat ke izhār se ḡhushḡhabrī kā ḡhādīm ban gayā. ⁸ Agarche main Allāh ke tamām muqaddasīn se kamtar hūñ to bhī us ne mujhe yih fazl baḡhshā ki main Ġhairyahūdīyon ko us lā-mahdūd daulat kī ḡhushḡhabrī sunāñ jo Masīh meñ dastyāb hai. ⁹ Yih merī zimmedārī ban gāi ki main sab par us rāz kā intazām zāhir karūñ jo guzare zamānoñ meñ sab chīzoñ ke Ḳhāliq Ḳhudā meñ poshīdā rahā. ¹⁰ Kyonki Allāh chāhtā thā ki ab Masīh kī jamāt hī āsmānī hukmrānoñ aur kuwwatoñ ko Allāh kī wasī hikmat ke bāre meñ ilm pahuñchāe. ¹¹ Yih us kā azlī mansūbā thā jo us ne hamāre Ḳhudāwand Masīh Īsā ke wasīle se takmil tak pahuñchāyā. ¹² Us meñ aur us par imān rakh kar ham pūrī āzādī aur etamād ke sāth Allāh ke huzūr ā sakte haiñ. ¹³ Is lie merī āp se guzārish hai ki āp merī musibateñ dekh kar bedil na

ho jāeñ. Yih main āp kī ḡhātir bardāst kar rahā hūñ, aur yih āp kī izzat kā bāis haiñ.

Masīh kī Muhabbat

¹⁴ Is wajah se main Bāp ke huzūr apne ghuṭne ṭektā hūñ, ¹⁵ us Bāp ke sāmne jis se āsmān-o-zamīn kā har ḡhāndān nāmzad hai. ¹⁶ Merī duā hai ki wuh apne jalāl kī daulat ke muwāfiq yih baḡhshe ki āp us ke Rūh ke wasīle se bātīnī taur par zabardast taqwīyat pāeñ, ¹⁷ ki Masīh imān ke zariye āp ke dilon meñ sukūnat kare. Hāñ, merī duā hai ki āp muhabbat meñ jaṛ pakaṛeñ aur is buniyād par zindagī yoñ guzāreñ ¹⁸ ki āp bāqī tamām muqaddasīn ke sāth yih samajhne ke qābil ban jāeñ ki Masīh kī muhabbat kitnī chauṛī, kitnī lambī, kitnī ūñchī aur kitnī gahrī hai. ¹⁹ Ḳhudā kare ki āp Masīh kī yih muhabbat jāñ leñ jo har ilm se kahīñ afzal hai aur yoñ Allāh kī pūrī māmūrī se bhar jāeñ.

²⁰ Allāh kī tamjīd ho jo apnī us qudrat ke muwāfiq jo ham meñ kām kar rahī hai aisā zabardast kām kar saktā hai jo hamārī har soch aur duā se kahīñ bāhar hai.

²¹Hān, Masīh Īsā aur us kī jamāt meñ Allāh kī tamjīd pusht-dar-pusht aur azal se abad tak hotī rahe. Āmīn.

Badan kī Yagāngat

4 Chunānche main jo Ḳhudā-wand meñ qaidī hūn āp ko tākid kartā hūn ki us zindagī ke mutābiq chalen jis ke lie Ḳhudā ne āp ko bulāyā hai. ²Har waqt halīm aur narmdil raheñ, sabar se kām leñ aur ek dūsre se muhabbat rakh kar use bardāsht kareñ. ³Sulah-salāmatī ke bandhan meñ rah kar Rūh kī yagāngat qāym rakhne kī pūrī koshish kareñ. ⁴Ek hī badan aur ek hī Rūh hai. Yoñ āp ko bhī ek hī ummīd ke lie bulāyā gayā. ⁵Ek Ḳhudāwand, ek imān, ek baptismā hai. ⁶Ek Ḳhudā hai, jo sab kā wāhid Bāp hai. Wuh sab kā mālik hai, sab ke zariye kām kartā hai aur sab meñ maujūd hai.

⁷Ab ham sab ko Allāh kā fazl baḡhshā gayā. Lekin Masīh har ek ko muḡhtalif paimāne se yih fazl atā kartā hai. ⁸Is lie kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Us ne bulandī par chaḡh kar qaidiyōñ kā hujūm giriftār kar liyā aur ādmiyōñ

ko tohfe die.” ⁹Ab ḡhaur kareñ ki chaḡhne kā zikr kiyā gayā hai. Is kā matlab hai ki pahle wuh zamīn kī gahrāiyōñ meñ utrā. ¹⁰Jo utrā wuh wuhī hai jo tamām āsmānōñ se ūñchā chaḡh gayā tāki tamām kāynāt ko apne āp se māmūr kare.

¹¹Usī ne apnī jamāt ko tarah tarah ke ḡhādimoñ se nawāzā. Bāz rasūl, bāz nabī, bāz mubashshir, bāz charwāhe aur bāz ustād haiñ. ¹²In kā maqsad yih hai ki muqaddasīn ko ḡhidmat karne ke lie taiyār kiyā jāe aur yoñ Masīh ke badan kī tāmīr-o-taraqqī ho jāe. ¹³Is tariqe se ham sab imān aur Allāh ke Farzand kī pahchān meñ ek ho kar bālīḡh ho jāeñge, aur ham mil kar Masīh kī māmūrī aur balūḡhat ko mun’akis kareñge. ¹⁴Phir ham bachche nahīñ raheñge, aur tālīm ke har ek jhoñke se uchhalte phirte nahīñ raheñge jab log apnī chālākī aur dhokebāzī se hameñ apne jāloñ meñ phañsāne kī koshish kareñge. ¹⁵Is ke bajāe ham muhabbat kī rūh meñ sachchī bāt karke har lihāz se Masīh kī taraf baḡhte jāeñge jo hamārā sar hai. ¹⁶Wuhī nason ke zariye pūre badan ke muḡhtalif hissoñ ko ek dūsre ke sāth joḡ kar muttāhid kar detā hai. Har hissā

apnī tāqat ke muwāfiq kām kartā hai, aur yōn pūrā badan muhabbat kī rūh meñ baḥtā aur apnī tāmīr kartā rahtā hai.

Masīh meñ Nāi Zindagī

¹⁷ Pas main̄ Ḳhudāwand ke nām meñ āp ko āgāh kartā hūn ki ab se ḡhairimāndāroñ kī tarah zindagī na guzāreñ jin kī soch bekār hai ¹⁸ aur jin kī samajh andhere kī girift meñ hai. Un kā us zindagī meñ koī hissā nahīñ jo Allāh detā hai, kyonki wuh jāhil haiñ aur un ke dil saḡht ho gae haiñ. ¹⁹ Behis ho kar unhoñ ne apne āp ko aiyāshī ke hawāle kar diyā. Yōñ wuh na bujhne wālī pyās ke sāth har qism kī nāpāk harkateñ karte haiñ.

²⁰ Lekin āp ne Masīh ko yōn nahīñ jānā. ²¹ Āp ne to us ke bāre meñ sun liyā hai, aur us meñ ho kar āp ko wuh sachchāi sikhāi gai jo Īsā meñ hai. ²² Chunāñche apne purāne insān ko us ke purāne chāl-chalan samet utār denā, kyonki wuh apnī dhokebāz shahwatoñ se bigartā jā rahā hai. ²³ Allāh ko āp kī soch kī tajdīd karne deñ ²⁴ aur nae insān ko pahan leñ jo yōn banāyā gayā hai ki wuh haqīqī

rāstbāzī aur quddūsiyat meñ Allāh ke mushābeh hai.

²⁵ Is lie har shaḡhs jhūṭ se bāz rah kar dūsroñ se sach bāt kare, kyonki ham sab ek hī badan ke āzā haiñ. ²⁶ Ḡhusse meñ āte waqt gunāh mat karnā. Āp kā ḡhussā sūraj ke ḡhurūb hone tak ṭhanḍā ho jāe, ²⁷ warnā āp Iblīs ko apnī zindagī meñ kām karne kā mauqā deñge. ²⁸ Chor ab se chori na kare balki ḡhūb mehnat-mashaqqat karke apne hāthoñ se achchhā kām kare. Hāñ, wuh itnā kamāe ki zarūratmandoñ ko bhī kuchh de sake. ²⁹ Koī bhī burī bāt āp ke muñh se na nikle balki sirf aisī bāteñ jo dūsroñ kī zarūriyāt ke mutābiq un kī tāmīr karen. Yōñ sunane wāloñ ko barkat milegī. ³⁰ Allāh ke muqaddas Rūh ko dukh na pahuñchānā, kyonki usī se Allāh ne āp par muhr lagā kar yih zamānat de dī hai ki āp usī ke haiñ aur najāt ke din bach jāeñge. ³¹ Tamām tarah kī talḡhī, taish, ḡhusse, shor-sharābā, gālī-galoch balki har qism ke bure rawaiye se bāz aēñ. ³² Ek dūsre par mehrbān aur rahmdil hoñ aur ek dūsre ko yōñ muāf karen jis tarah Allāh ne āp ko bhī Masīh meñ muāf kar diyā hai.

Raushnī meñ Zindagī Guzārñā

5 Chūnki āp Allāh ke pyāre bachche haiñ is lie us ke namūne par chalen. ² Muhabbat kī rūh meñ zindagī yon guzāren jaise Masīh ne guzārī. Kyoñki us ne ham se muhabbat rakh kar apne āp ko hamāre lie Allāh ke huzūr qurbān kar diyā aur yon aisi qurbānī ban gayā jis kī khushbū Allāh ko pasand āi.

³ Āp ke darmiyān zinākārī, har tarah kī nāpākī yā lālach kā zikr tak na ho, kyoñki yih Allāh ke muqaddasīn ke lie munāsib nahīn hai. ⁴ Isī tarah sharmnāk, ahmaqānā yā gandī bāteñ bhī thīk nahīn. In kī jagah shukrguzārī honī chāhie. ⁵ Kyoñki yaqīn jāneñ ki zinākār, nāpāk yā lālchī Masīh aur Allāh kī bādshāhī meñ mīrās nahīn pāenge. (Lālach to ek qism kī butparastī hai.)

⁶ Koī āp ko bemānī alfāz se dhokā na de. Aisi hī bātoñ kī wajah se Allāh kā ghazab un par jo nāfarmān haiñ nāzil hotā hai. ⁷ Chunānche un meñ sharīk na ho jāeñ jo yih karte haiñ. ⁸ Kyoñki pahle āp tārīkī the, lekin ab āp Ḳhudāwand meñ raushnī haiñ. Raushnī ke farzand

kī tarah zindagī guzāreñ, ⁹ kyoñki raushnī kā phal har tarah kī bhalāi, rāstbāzī aur sachchāi hai. ¹⁰ Aur mālūm karte raheñ ki Ḳhudāwand ko kyā kuchh pasand hai. ¹¹ Tārīkī ke bephal kāmoñ meñ hissā na leñ balki unheñ raushnī meñ lāeñ. ¹² Kyoñki jo kuchh yih log poshīdagī meñ karte haiñ us kā zikr karnā bhī sharm kī bāt hai. ¹³ Lekin sab kuchh beniqāb ho jātā hai jab use raushnī meñ lāyā jātā hai. ¹⁴ Kyoñki jo raushnī meñ lāyā jātā hai wuh raushan ho jātā hai. Is lie kahā jātā hai,

“Ai sone wāle, jāg uṭh.

Murdoñ meñ se jī uṭh,
to Masīh tujh par chamkegā.”

¹⁵ Chunānche barī ehtiyāt se is par dhyān deñ ki āp zindagī kis tarah guzārte haiñ—besamajh yā samajhdār logoñ kī tarah. ¹⁶ Har mauqe se pūrā fāyda uṭhāeñ, kyoñki din bure haiñ. ¹⁷ Is lie ahmaq na baneñ balki Ḳhudāwand kī marzī ko samjheñ.

¹⁸ Sharāb meñ matwāle na ho jāeñ, kyoñki is kā anjām aiyāshī hai. Is ke bajāe Rūhul-quds se māmūr hote jāeñ. ¹⁹ Zabūroñ, hamd-o-sanā aur ruhānī gītoñ se ek dūsre kī hauslā-afzāi kareñ.

Apne dilon meñ Ḳhudāwand ke lie gīt gāeñ aur naḡhmāsarāi kareñ. ²⁰ Hāñ, har waqt hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām meñ har chiz ke lie shukr kareñ.

Miyān-Bīwī kā Tālluq

²¹ Masīh ke ḡhauf meñ ek dūse ke tābe raheñ. ²² Bīwiyo, jis tarah āp Ḳhudāwand ke tābe haiñ usī tarah apne shauhar ke tābe bhī raheñ. ²³ Kyonki shauhar waise hī apnī bīwī kā sar hai jaise Masīh apnī jamāt kā. Hāñ, jamāt Masīh kā badan hai jise us ne najāt dī hai. ²⁴ Ab jis tarah jamāt Masīh ke tābe hai usī tarah bīwiyān bhī apne shauharon ke tābe raheñ.

²⁵ Shauharo, apnī bīwiyon se muhabbat rakheñ, bilkul usī tarah jis tarah Masīh ne apnī jamāt se muhabbat rakh kar apne āp ko us ke lie qurbān kiya ²⁶ tāki use Allāh ke lie maḡhsūs-o-muqaddas kare. Us ne use kalām-e-pāk se dho kar pāk-sāf kar diya ²⁷ tāki apne āp ko ek aisī jamāt pesh kare jo jalālī, muqaddas aur be'īlzām ho, jis meñ na koī dāḡh ho, na koī jhurri, na kisi aur qism kā nuqs. ²⁸ Shauharon kā farz hai ki wuh apnī bīwiyon se aisi

hī muhabbat rakheñ. Hāñ, wuh un se waisī muhabbat rakheñ jaisī apne jism se rakhte haiñ. Kyonki jo apnī bīwī se muhabbat rakhtā hai wuh apne āp se hī muhabbat rakhtā hai. ²⁹ Āḡhir koī bhī apne jism se nafrat nahīn kartā balki use ḡhurāk muhaiyā kartā aur pāltā hai. Masīh bhī apnī jamāt ke lie yihī kuchh kartā hai. ³⁰ Kyonki ham us ke badan ke āzā haiñ. ³¹ Kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai, “Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jātē haiñ.” ³² Yih rāz bahut gahrā hai. Maiñ to us kā itlāq Masīh aur us kī jamāt par kartā hūn. ³³ Lekin is kā itlāq āp par bhī hai. Har shauhar apnī bīwī se is tarah muhabbat rakhe jis tarah wuh apne āp se rakhtā hai. Aur har bīwī apne shauhar kī izzat kare.

Bachchoñ aur Wālidain kā Tālluq

6 Bachcho, Ḳhudāwand meñ apne mān-bāp ke tābe raheñ, kyonki yihī rāstbāzī kā taqāzā hai. ² Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā.” Yih pahlā hukm hai

jis ke sāth ek wādā bhī kiyā gayā hai, ³“Phir tū ḡhushhāl aur zamīn par der tak jītā rahegā.”

⁴Ai wālido, apne bachchoñ se aisā sulūk mat karen ki wuh ḡhusse ho jāen balki unheñ Ḳhudāwand ki taraf se tarbiyat aur hidāyat de kar pālen.

Ġhulām aur Mālik

⁵Ġhulāmo, ḡarte aur kāñpte hue apne insāni mālikoñ ke tābe raheñ. Ḳhulūdili se un ki ḡhidmat yon karen jaise Masīh ki. ⁶Na sirf un ke sāmne hī aur unheñ ḡhush rakhne ke lie ḡhidmat karen balki Masīh ke ḡhulāmoñ ki haisiyat se jo pūri lagan se Allāh ki marzi pūri karnā chāhte haiñ. ⁷Ḳhushī se ḡhidmat karen, is tarah jaisā ki āp na sirf insānoñ ki balki Ḳhudāwand ki ḡhidmat kar rahe hoñ. ⁸Āp to jānte haiñ ki jo bhī achchhā kām ham ne kiyā us kā ajr Ḳhudāwand degā, ḡhāh ham ḡhulām hoñ yā āzād. ⁹Aur māliko, āp bhī apne ḡhulāmoñ se aisā hī sulūk karen. Unheñ dhamkiyān na deñ. Āp ko to mālūm hai ki āsmān par āp kā bhī mālīk hai aur ki wuh jānibdār nahīn hotā.

Ruhānī Zirābaktar

¹⁰Ek āḡhiri bāt, Ḳhudāwand aur us ki zabardast quwwat meñ tāqatwar ban jāen. ¹¹Allāh kā pūrā zirābaktar pahan leñ tāki Iblis ki chāloñ kā sāmna kar sakeñ. ¹²Kyonki hamāri jang insān ke sāth nahīn hai balki hukmrānoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke sāth, is tārīk duniyā ke hākimoñ ke sāth aur āsmāni duniyā ki shaitāni kuwwatoñ ke sāth hai. ¹³Chunāñche Allāh kā pūrā zirābaktar pahan leñ tāki āp musibat ke din Iblis ke hamloñ kā sāmna kar sakeñ balki sab kuchh saranjām dene ke bād qāym rah sakeñ.

¹⁴Ab yon khare ho jāen ki āp ki kamr meñ sachchāi kā paṭkā bandhā huā ho, āp ke sine par rāstbāzi kā sināband lagā ho ¹⁵aur āp ke pāñwoñ meñ aise jūte hoñ jo sulah-salāmati ki ḡhushḡhabri sunāne ke lie taiyār raheñ. ¹⁶Is ke alāwā imān ki ḡhāl bhī uṭhāe rakheñ, kyonki is se āp Iblis ke jalte hue tīr bujhā sakte haiñ. ¹⁷Apne sar par najāt kā ḡhod pahan kar hāth meñ Rūh ki talwār jo Allāh kā kalām hai thāme rakheñ. ¹⁸Aur

har mauqe par Rūh meñ har tarah
kī duā aur minnat karte raheñ.
Jāgte aur sābitqadmī se tamām
muqaddasīn ke lie duā karte raheñ.
¹⁹ Mere lie bhī duā kareñ ki jab
bhī main apnā muñh kholūñ Allāh
mujhe aise alfāz atā kare ki pūrī
dilerī se us kī ḡhushḡhabrī kā
rāz sunā sakūñ. ²⁰ Kyonki main
isī paighām kī ḡhātīr qaidī, hāñ
zanjīroñ meñ jakaṛā huā Masīh
kā elchī hūñ. Duā kareñ ki main
Masīh meñ utnī dilerī se yih
paighām sunāūñ jitnā mujhe karnā
chāhie.

Āḡhirī Salām

²¹ Āp mere hāl aur kām ke bāre meñ
bhī jānanā chāheñge. Ḥudāwand
meñ hamārā azīz bhāī aur wafādār
ḡhādim Tuḡhikus āp ko yih sab
kuchh batā degā. ²² Main ne use
isī lie āp ke pās bhej diyā ki āp ko
hamāre hāl kā patā chale aur āp ko
tasallī mile.

²³ Ḥudā Bāp aur Ḥudāwand Īsā
Masīh āp bhāiyōñ ko salāmatī aur
īmān ke sāth muhabbat atā kareñ.
²⁴ Allāh kā fazl un sab ke sāth ho
jo anmiṭ muhabbat ke sāth hamāre
Ḥudāwand Īsā Masīh ko pyār karte
haiñ.

Filippiyon

Salām

1 Yih khat Masīh Īsā ke ġhulāmon Paulus aur Tīmu-thiyus kī taraf se hai.

Main Filippī meñ maujūd un tamām logon ko likh rahā hūn jinheñ Allāh ne Masīh Īsā ke zariye maḵsūs-o-muqaddas kiyā hai. Main un ke buzurgoñ aur ḵhādīmon ko bhī likh rahā hūn.

² Ḵhudā hamārā Bāp aur Ḵhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Jamāt ke lie Shukr-o-Duā

³ Jab bhī main āp ko yād kartā hūn to apne Ḵhudā kā shukr kartā hūn.

⁴ Āp ke lie tamām duāon meñ main hameshā ḵhushī se duā kartā hūn,

⁵ is lie ki āp pahle dīn se le kar āj tak Allāh kī ḵhushḵhabrī phailāne meñ

mere sharīk rahe haiñ. ⁶ Aur mujhe yaqīn hai ki Allāh jis ne āp meñ yih achchhā kām shurū kiyā hai ise us dīn takmīl tak pahuñchāegā jab Masīh Īsā wāpas āegā. ⁷ Aur munāsib hai ki āp sab ke bāre meñ merā yihī ḵhayāl ho, kyonki āp mujhe azīz rakhte haiñ. Hāñ, jab mujhe jel meñ ḍālā gayā yā main Allāh kī ḵhushḵhabrī kā difā yā us kī tasdīq kar rahā thā to āp bhī mere is ḵhās fazl meñ sharīk hue. ⁸ Allāh merā gawāh hai ki main kitnī shiddat se āp sab kā ārzūmand hūn. Hāñ, main Masīh kī-sī dīlī shafqat ke sāth āp kā ḵhāhishmand hūn.

⁹ Aur merī duā hai ki āp kī muhabbat meñ ilm-o-irfān aur har tarah kī ruhānī basīrat kā yahāñ tak izāfā ho jāe ki wuh barḥtī barḥtī

dil se chhalak uṭhe. ¹⁰Kyonki yih zarūrī hai tāki āp wuh bāten qabūl karen jo buniyādī ahmiyat ki hāmīl hai aur āp Masīh kī āmad tak belaus aur be’īlzām zindagī guzāren. ¹¹Aur yon āp us rāstbāzī ke phal se bhare raheṅge jo āp ko Īsā Masīh ke wasīle se hāsīl hotī hai. Phir āp apnī zindagī se Allāh ko jalāl denge aur us kī tamjīd karenge.

Har Ek ko Mālūm Ho Jāe

Ki Masīh Kaun Hai

¹²Bhāiyo, main chāhtā hūn ki yih bāt āp ke ilm meṅ ho ki jo kuchh bhī mujh par guzarā hai wuh haqīqat meṅ Allāh kī ḡhushḡhabrī ke phailāo kā bāis ban gayā hai. ¹³Kyonki Praiṭoriyum^a ke tamām afrād aur bāqī sab ko mālūm ho gayā hai ki main Masīh kī ḡhātīr qaidī hūn. ¹⁴Aur mere qaid meṅ hone kī wajah se Ḳhudāwand meṅ zyādātār bhāiyoṅ kā etamād itnā baṛh gayā hai ki wuh mazīd dilerī ke sāth bilāḡhauf Allāh kā kalām sunāte haiṅ.

¹⁵Beshak bāz to hasad aur muḡhālāfat ke bāis Masīh kī munādī kar rahe haiṅ, lekin bāqiyon kī nīyat achchhī hai, ¹⁶kyonki wuh jānte haiṅ ki main Allāh kī ḡhushḡhabrī ke difā kī wajah se yahān paṛā hūn. Is lie wuh muhabbat kī rūh meṅ tabliḡh karte haiṅ. ¹⁷Is ke muqābale meṅ dūsre ḡhulūdīlī se Masīh ke bāre meṅ paighām nahiṅ sunāte balki ḡhudḡharzī se. Yih samajhte haiṅ ki ham is tarah Paulus kī giriftārī ko mazīd taklīfdeh banā sakte haiṅ.

¹⁸Lekin is se kyā farq partā hai! Aham bāt to yih hai ki Masīh kī munādī har tarah se kī jā rahī hai, ḡhāh munād kī nīyat purḡhulūs ho yā na. Aur is wajah se main ḡhush hūn. Aur ḡhush rahūṅgā bhī, ¹⁹kyonki main jāntā hūn ki yih mere lie rihāī kā bāis banegā, is lie ki āp mere lie duā kar rahe haiṅ aur Īsā Masīh kā Rūh merī himāyat kar rahā hai. ²⁰Hān, yih merī pūrī tawaqḡo aur ummīd hai. Main yih bhī jāntā hūn ki mujhe kisī bhī bāt meṅ sharmindā nahiṅ kiyā jāegā balki jaisā māzī meṅ hameshā huā

^aGawarnar kā sarkārī mahal Praiṭoriyum kahlātā thā. Yahān is kā matlab shāhnshāh ke pahredāron ke kwārṭar bhī ho saktā hai.

ab bhī mujhe baṛī dilerī se Masīh ko jalāl dene kā fazl milegā, kḥāh main zindā rahūn yā mar jāūn. ²¹Kyonki mere lie Masīh zindagi hai aur maut nafā kā bāis. ²²Agar main zindā rahūn to is kā fāyda yih hogā ki main mehnat karke mazīd phal lā sakūngā. Chunānche main nahīn kah saktā ki kyā behtar hai. ²³Main baṛī kash-ma-kash meñ rahtā hūn. Ek taraf main kūch karke Masīh ke pās hone kī ārzū rakhtā hūn, kyonki yih mere lie sab se behtar hotā. ²⁴Lekin dūsri taraf zyādā zarūrī yih hai ki main āp kī kḥātir zindā rahūn. ²⁵Aur chūnki mujhe is zarūrat kā yaqīn hai, is lie main jāntā hūn ki main zindā rah kar dubārā āp sab ke sāth rahūngā tāki āp taraqqī karen aur imān meñ kḥush raheñ. ²⁶Hāñ, mere āp ke pās wāpas āne se āp mere sabab se Masīh Īsā par had se zyādā fakhr karenge.

²⁷Lekin āp har sūrat meñ Masīh kī kḥushkhabrī aur āsmān ke shahriyon ke lāyq zindagi guzāreñ. Phir kḥāh main ā kar āp ko dekhūn, kḥāh ghairmaujūdagī meñ āp ke bāre meñ sunūn, mujhe mālūm hogā ki āp ek Rūh meñ qāym hain, āp mil kar yakdili se us imān

ke lie jānfishānī kar rahe hain jo Allāh kī kḥushkhabrī se paidā huā hai, ²⁸aur āp kisī sūrat meñ apne muḥhālifoñ se dahshat nahīn khāte. Yih un ke lie ek nishān hogā ki wuh halāk ho jāenge jabki āp ko najāt hāsil hogī, aur wuh bhī Allāh se. ²⁹Kyonki āp ko na sirf Masīh par imān lāne kā fazl hāsil huā hai balki us kī kḥātir dukh uṭhāne kā bhī. ³⁰Āp bhī us muqābale meñ jānfishānī kar rahe hain jis meñ āp ne mujhe dekhā hai aur jis ke bāre meñ āp ne ab sun liyā hai ki main ab tak us meñ masrūf hūn.

Yagāngat kī Zarūrat

2 Kyā āp ke darmiyān Masīh meñ hauslā-afzāī, muhabbat kī tasallī, Rūhul-quds kī rifāqat, narmdili aur rahmat pāī jāti hai? ²Agar aisā hai to merī kḥushī is meñ pūrī karen ki āp ek jaisī soch rakheñ aur ek jaisī muhabbat rakheñ, ek jān aur ek zahan ho jāeñ. ³Kḥudgharz na hoñ, na bātīl izzat ke pīchhe paṛeñ balki farotanī se dūsroñ ko apne se behtar samjheñ. ⁴Har ek na sirf apnā fāyda soche balki dūsroñ kā bhī.

Masīh kī Rāh-e-Salīb

⁵ Wuhī soch rakheñ jo Masīh Īsā kī bhī thī.

⁶ Wuh jo Allāh kī sūrat par thā nahīñ samajhtā thā ki merā Allāh ke barābar honā

koī aisī chīz hai

jis ke sāth zabardastī chimṭe rahne kī zarūrat hai.

⁷ Nahīñ, us ne apne āp ko is se mahrūm karke

ghulām kī sūrat apnāī

aur insānoñ kī mānind ban gayā.

Shakl-o-sūrat meñ wuh insān pāyā gayā.

⁸ Us ne apne āp ko past kar diyā

aur maut tak tābe rahā,

balki salībī maut tak.

⁹ Is lie Allāh ne use sab se ālā maqām par sarfarāz kar diyā

aur use wuh nām baḥshā jo har nām se ālā hai,

¹⁰ tāki Īsā ke is nām ke sāmne har ghuṭnā jhuke,

ḳhāh wuh ghuṭnā āsmān par, zamīn par yā is ke nīche ho,

¹¹ aur har zabān taslīm kare ki Īsā Masīh Ḳhudāwand hai.

Yon Ḳhudā Bāp ko jalāl diyā jāegā.

Ruhānī Taraqqī kā Rāz

¹² Mere azīzo, jab main āp ke pās thā to āp hameshā farmānbardār rahe. Ab jab main ḡhairhāzir hūñ to is kī kahiñ zyādā zarūrat hai. Chunāñche ḍarte aur kāñpte hue jāñfishānī karte raheñ tāki āp kī najāt takmil tak pahuñche.

¹³ Kyonki Ḳhudā hī āp meñ wuh kuchh karne kī ḳhāhish paidā kartā hai jo use pasand hai, aur wuhī āp ko yih pūrā karne kī tāqat detā hai.

¹⁴ Sab kuchh buṛbuṛāe aur bahs-mubāhasā kie baḡhair karen ¹⁵ tāki āp be'īlzām aur pāk ho kar Allāh ke bedāḡh farzand sābit ho jāeñ, aise log jo ek ṭeṛhī aur ulṭī nasl ke darmiyān hī āsmān ke sitāron kī tarah chamakte-damakte ¹⁶ aur zindagī kā kalām thāme rakhte haiñ. Phir main Masīh kī āmad ke din faḡhr kar sakūñgā ki na main rāygāñ dauṛā, na befāyda jidd-o-jahd kī.

¹⁷ Dekheñ, jo ḳhidmat āp imān se saranjām de rahe haiñ wuh ek aisī qurbānī hai jo Allāh ko pasand hai. Ḳhudā kare ki jo dukh main uṭhā rahā hūñ wuh mai kī us nazar kī mānind ho jo Baitul-muqaddas meñ qurbānī par unḍeli

jāti hai. Agar merī nazar wāqai āp kī qurbānī yon mukammal kare to main khush hūn aur āp ke sāth khushī manātā hūn. ¹⁸ Āp bhī isī wajah se khush hon aur mere sāth khushī manāen.

Timuthiyus aur Ipafruditus ko Filippiyon ke pās Bhejā Jāegā

¹⁹ Mujhe ummīd hai ki agar Khudāwand Īsā ne chāhā to main jald hī Timuthiyus ko āp ke pās bhej dūngā tāki āp ke bāre mein khabar pā kar merā hauslā bhī barh jāe. ²⁰ Kyonki mere pās koī aur nahīn jis kī soch bilkul merī jaisī hai aur jo itnī khulūdīlī se āp kī fikr kare. ²¹ Dūse sab apne mafād kī talāsh mein rahte hain aur wuh kuchh nazarandāz karte hain jo Īsā Masīh kā kām barhātā hai. ²² Lekin āp ko to mālūm hai ki Timuthiyus qābil-e-etamād sābit huā, ki us ne merā beṭā ban kar mere sāth Allāh kī khushkhabrī phailāne kī khidmat saranjām dī. ²³ Chunānche ummīd hai ki jyon hī mujhe patā chale ki merā kyā banegā main use āp ke pās bhej dūngā. ²⁴ Aur merā Khudāwand mein imān hai ki main bhī jald hī āp ke pās āūngā.

²⁵ Lekin main ne zarūrī samjhā ki itne mein Ipafruditus ko āp ke pās wāpas bhej dūn jise āp ne qāsid ke taur par merī zarūriyāt pūrī karne ke lie mere pās bhej diyā thā. Wuh merā sachchā bhāī, hamkhidmat aur sāthī sipāhī sābit huā. ²⁶ Main use is lie bhej rahā hūn kyonki wuh āp sab kā nihāyat ārzūmand hai aur is lie bechain hai ki āp ko us ke bīmār hone kī khabar mil gāī thī. ²⁷ Aur wuh thā bhī bīmār balki marne ko thā. Lekin Allāh ne us par rahm kiya, aur na sirf us par balki mujh par bhī tāki mere dukh mein izāfā na ho jāe. ²⁸ Is lie main use aur jaldī se āp ke pās bhejūngā tāki āp use dekh kar khush ho jāen aur merī pareshānī bhī dūr ho jāe. ²⁹ Chunānche Khudāwand mein barī khushī se us kā istiqbāl karen. Us jaise logoṅ kī izzat karen, ³⁰ kyonki wuh Masīh ke kām ke bāis marne kī naubat tak pahuṅch gayā thā. Us ne apnī jān khatre mein dāl dī tāki āp kī jagah merī wuh khidmat kare jo āp na kar sake.

Allāh mein Khushī

3 Mere bhāiyo, jo kuchh bhī ho, Khudāwand mein khush

raheñ. Main āp ko yih bāt batāte rahne se kabhī thaktā nahīñ, kyonki aisā karne se āp mahfūz rahte haiñ.

Yahūdīyon se Khabardār

² Kuttoñ se khabardār! Un sharīr mazdūroñ se hoshyār rahnā jo jism kī kāñṭ-chhāñṭ yāñī khatnā karwāte haiñ. ³ Kyonki ham hī haqīqī khatnā ke pairokār haiñ, ham hī haiñ jo Allāh ke Rūh meñ parastish karte, Masīh Īsā par faḡhr karte aur insānī kḡhūbiyon par bharosā nahīñ karte.

Paulus kī Shaḡhsī Gawāhī

⁴ Bāt yih nahīñ ki merā apnī insānī kḡhūbiyon par bharosā karne kā koi jawāz na hotā. Jab dūsre apnī insānī kḡhūbiyon par faḡhr karte haiñ to main un kī nisbat zyādā kar saktā hūñ. ⁵ Merā khatnā huā jab main abhī āṭh dīn kā bachchā thā. Main Isrāīl qaum ke qabile Binyamīn kā hūñ, aisā Ibrānī jis ke wālidain bhī Ibrānī the. Main Farīsiyon kā membar thā jo Yahūdī shariyat ke kaṭar pairokār haiñ. ⁶ Main itnā sargarm thā ki Masīh kī jamātoñ ko izā pahuñchāī.

Hāñ, main shariyat par amal karne meñ rāstbāz aur be'ilzām thā.

Haqīqī Fāydā

⁷ Us waqt yih sab kuchh mere nazdik nafā kā bāis thā, lekin ab main ise Masīh meñ hone ke bāis nuqsān hī samajhtā hūñ. ⁸ Hāñ, balki main sab kuchh is azīmtarīn bāt ke sabab se nuqsān samajhtā hūñ ki main apne Kḡhudāwand Masīh Īsā ko jāntā hūñ. Usī kī kḡhātir mujhe tamām chīzoñ kā nuqsān pahuñchā hai. Main unheñ kūrā hī samajhtā hūñ tāki Masīh ko hāsil karūñ ⁹ aur us meñ pāyā jāūñ. Lekin main is naubat tak apnī us rāstbāzī ke zariye nahīñ pahuñch saktā jo shariyat ke tābe rahne se hāsil hotī hai. Is ke lie wuh rāstbāzī zarūrī hai jo Masīh par īmān lāne se miltī hai, jo Allāh kī taraf se hai aur jo īmān par mabnī hotī hai. ¹⁰ Hāñ, main sab kuchh kūrā hī samajhtā hūñ tāki Masīh ko, us ke jī uṭhne kī qudrat aur us ke dukhoñ meñ sharīk hone kā fazl jāñ lūñ. Yon main us kī maut kā hamshakl bantā jā rahā hūñ, ¹¹ is ummīd meñ ki main kisī na kisī

tarah murdoñ meñ se jī uṭhne kī naubat tak pahuñchūngā.

Inām Hāsil Karne ke lie Daureñ

¹² Matlab yih nahīñ ki main yih sab kuchh hāsil kar chukā yā kāmīl ho chukā hūñ. Lekin main manzil-e-maqsūd kī taraf dauṛā huā jātā hūñ tāki wuh kuchh pakaṛ lūñ jis ke lie Masīh Īsā ne mujhe pakaṛ liyā hai. ¹³ Bhāiyo, meñ apne bāre meñ yih kḥayāl nahīñ kartā ki main ise hāsil kar chukā hūñ. Lekin main is ek hī bāt par dhyān detā hūñ, jo kuchh mere pīchhe hai wuh main bhūl kar saḡht tag-o-dau ke sāth us taraf baṛhtā hūñ jo āge paṛā hai. ¹⁴ Main sīdhā manzil-e-maqsūd kī taraf dauṛā huā jātā hūñ tāki wuh inām hāsil karūñ jis ke lie Allāh ne mujhe Masīh Īsā meñ āsmān par bulāyā hai.

Masīh meñ Puḡhtā Honā

¹⁵ Chunāñche ham meñ se jitne kāmīl haiñ āeñ, ham aisī soch rakheñ. Aur agar āp kisī bāt meñ farq sochte haiñ to Allāh āp par yih bhī zāhir karegā. ¹⁶ Jo bhī ho, jis

marhale tak ham pahuñch gae haiñ āeñ, ham us ke mutābiq zindagī guzāreñ.

¹⁷ Bhāiyo, mil kar mere naqsh-e-qadam par chaleñ. Aur un par kḥūb dhyān deñ jo hamāre namūne par chalte haiñ. ¹⁸ Kyoñki jis tarah main ne āp ko kāī bār batāyā hai aur ab ro ro kar batā rahā hūñ, bahut-se log apne chāl-chalan se zāhir karte haiñ ki wuh Masīh kī salīb ke dushman haiñ. ¹⁹ Aise logoñ kā anjām halākat hai. Khāne-pīne kī pābandiyāñ aur kḥatne par faḡhr un kā Kḥudā ban gayā hai.^a Hāñ, wuh sirf duniyāwī soch rakhte haiñ. ²⁰ Lekin ham āsmān ke shahrī haiñ, aur ham shiddat se is intazār meñ haiñ ki hamārā Najātdahindā aur Kḥudāwand Īsā Masīh wahīñ se āe. ²¹ Us waqt wuh hamāre psthāl badanoñ ko badal kar apne jalālī badan ke hamshakl banā degā. Aur yih wuh us quwwat ke zariye karegā jis se wuh tamām chīzeñ apne tābe kar saktā hai.

^aLafzī tarjumā: Un kā peṭ aur un kā apnī sharm par faḡhr un kā Kḥudā ban gayā hai.

Hidāyāt

4 Chunānche mere pyāre bhāiyo, jin kā ārzūmand main hūn aur jo merī musarrat kā bāis aur merā tāj haiñ, Kḥudāwand meñ sābitqadam raheñ. Azīzo, ²main Yuwadiyā aur Suntuḳhe se apīl kartā hūn ki wuh Kḥudāwand meñ ek jaisī soch rakheñ. ³Hāñ mere hamḳhidmat bhāi, merī āp se guzārish hai ki āp un kī madad kareñ. Kyonki wuh Allāh kī ḳhushḳhabrī phailāne kī jidd-o-jahd meñ mere sāth ḳhidmat kartī rahī haiñ, us muqābale meñ jis meñ Klemens aur mere wuh bāqī madadgār bhī sharīk the jin ke nām kitāb-e-hayāt meñ darj haiñ.

⁴Har waqt Kḥudāwand meñ ḳhushī manāeñ. Ek bār phir kahtā hūn, ḳhushī manāeñ.

⁵Āp kī narmdilī tamām logon par zāhir ho. Yād rakheñ ki Kḥudāwand āne ko hai. ⁶Apnī kisi bhī fikr meñ ulajh kar pareshān na ho jāeñ balki har hālat meñ duā aur iltijā karke apnī darḳhāsteñ Allāh ke sāmne pesh kareñ. Dhyān rakheñ ki āp yih shukrguzārī kī rūh meñ kareñ. ⁷Phir Allāh kī salāmatī jo samajh se bāhar hai āp

ke dilon aur ḳhayālāt ko Masīh Īsā meñ mahfūz rakhegi.

⁸Bhāiyo, ek āḳhirī bāt, jo kuchh sachchā hai, jo kuchh sharīf hai, jo kuchh rāst hai, jo kuchh muqaddas hai, jo kuchh pasandīdā hai, jo kuchh umdā hai, ḡharz, agar koī aḳhlāqī yā qābil-e-tārīf bāt ho to us kā ḳhayāl rakheñ. ⁹Jo kuchh āp ne mere wasile se sīkh liyā, hāsīl kar liyā, sun liyā yā dekh liyā hai us par amal kareñ. Phir salāmatī kā Kḥudā āp ke sāth hogā.

Jamāt kī Mālī Imdād**ke lie Shukriyā**

¹⁰Main Kḥudāwand meñ nihāyat hī ḳhush huā ki ab āḳhirkār āp kī mere lie fikrmandī dubārā jāg uṭhī hai. Hāñ, mujhe patā hai ki āp pahle bhī fikrmand the, lekin āp ko is kā izhār karne kā mauqā nahīn milā thā. ¹¹Main yih apnī kisi zarūrat kī wajah se nahīn kah rahā, kyonki main ne har hālat meñ ḳhush rahne kā rāz sīkh liyā hai. ¹²Mujhe dabāe jāne kā tajrabā huā hai aur har chīz kasrat se muyassar hone kā bhī. Mujhe har hālat se ḳhūb wāqif kiya gayā hai, ser hone se aur bhūkā rahne se bhī, har

chīz kasrat se muyassar hone se aur zarūratmand hone se bhī. ¹³ Masīh meñ main sab kuchh karne ke qābil hūn, kyonki wuhī mujhe taqwiyat detā rahtā hai.

¹⁴ To bhī achchhā thā ki āp merī musibat meñ sharīk hue. ¹⁵ Āp jo Filippī ke rahne wāle hain khud jānte hain ki us waqt jab Masīh kī munādī kā kām āp ke ilāqe meñ shurū huā thā aur main sūbā Makiduniyā se nikal āyā thā to sirf āp kī jamāt pūre hisāb-kitāb ke sāth paise de kar merī khidmat meñ sharīk huī. ¹⁶ Us waqt bhī jab main Thissalunīke Shahr meñ thā āp ne kāī bār merī zarūriyāt pūrī karne ke lie kuchh bhej diyā. ¹⁷ Kahne kā matlab yih nahīn ki main āp se kuchh pānā chāhtā hūn, balki merī shadīd khāhish yih hai ki āp ke dene se āp hī ko Allāh se kasrat kā sūd mil jāe. ¹⁸ Yihī

merī rasīd hai. Main ne pūrī raqam wasūl pāī hai balki ab mere pās zarūrat se zyādā hai. Jab se mujhe Ipafruditus ke hāth āp kā hadiyā mil gayā hai mere pās bahut kuchh hai. Yih khushbūdār aur qābil-e-qabūl qurbānī Allāh ko pasandīdā hai. ¹⁹ Jawāb meñ merā Khudā apnī us jalālī daulat ke muwāfiq jo Masīh Īsā meñ hai āp kī tamām zarūriyāt pūrī kare. ²⁰ Allāh hamāre Bāp kā jalāl azal se abad tak ho. Āmīn.

Salām aur Barkat

²¹ Tamām maqāmī muqaddasīn ko Masīh Īsā meñ merā salām denā. Jo bhāī mere sāth hain wuh āp ko salām kahte hain. ²² Yahān ke tamām muqaddasīn āp ko salām kahte hain, khāskar shahanshāh ke gharāne ke bhāī aur bahneñ. ²³ Khudāwand Īsā Masīh kā fazl āp kī rūh ke sāth rahe. Āmīn.

Kulussiyon

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai. Sāth hī yih bhāi Tīmuthiyus kī taraf se bhī hai.

² Main Kulusse Shahr ke muqaddas bhāiyon ko likh rahā hūn jo Masīh par imān lāe hai:

Khudā hamārā Bāp āp ko fazl aur salāmatī baḡhshe.

Shukrguzārī kī Duā

³ Jab ham āp ke lie duā karte haiñ to har waqt Khudā apne Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp kā shukr karte haiñ, ⁴kyonki ham ne āp ke Masīh Īsā par imān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat ke bāre mein sun liyā hai. ⁵Āp kā yih imān aur muhabbat wuh kuchh zāhir karte haiñ jis kī āp ummīd rakhte haiñ aur jo āsmān par āp ke lie

mahfūz rakhā gayā hai. Aur āp ne yih ummīd us waqt se rakhī hai jab se āp ne pahlī martabā sachchāi kā kalām yānī Allāh kī khushkhabrī sunī. ⁶Yih paighām jo āp ke pās pahuñch gayā pūrī duniyā mein phal lā rahā aur baḡh rahā hai, bilkul usī tarah jis tarah yih āp mein bhī us dīn se kām kar rahā hai jab āp ne pahlī bār ise sun kar Allāh ke fazl kī pūrī haqīqat samajh lī. ⁷Āp ne hamāre azīz hamkhidmat Ipafrās se is khushkhabrī kī tālīm pā lī thī. Masīh kā yih wafādār khādim hamārī jagah āp kī khidmat kar rahā hai. ⁸Usī ne hameñ āp kī us muhabbat ke bāre mein batāyā jo Rūhul-quds ne āp ke dilon mein ḍāl dī hai.

⁹Is wajah se ham āp ke lie duā karne se bāz nahīn āe balki yih

māngte rahte haiñ ki Allāh āp ko har ruhānī hikmat aur samajh se nawāz kar apnī marzī ke ilm se bhar de. ¹⁰ Kyonki phir hī āp apnī zindagī Kḥudāwand ke lāyq guzār sakeñge aur har tarah se use pasand āeñge. Hāñ, āp har qism kā achchhā kām karke phal lāeñge aur Allāh ke ilm-o-irfān meñ taraqqī kareñge. ¹¹ Aur āp us kī jalālī qudrat se milne wālī har qism kī quwwat se taqwiyat pā kar har waqt sābitqadmī aur sabar se chal sakeñge. Āp kḥushī se ¹² Bāp kā shukr kareñge jis ne āp ko us mīrās meñ hissā lene ke lāyq banā diyā jo us ke raushnī meñ rahne wāle muqaddasīn ko hāsil hai. ¹³ Kyonki wuhī hameñ tārīkī ke iḳhtiyār se rihāī de kar apne pyāre Farzand kī bādshāhī meñ lāyā, ¹⁴ us wāhid shaḳhs ke iḳhtiyār meñ jis ne hamārā fidyā de kar hamāre gunāhoñ ko muāf kar diyā.

Masīh kī Shaḳhsiyat aur Kām

¹⁵ Allāh ko dekhā nahīñ jā saktā, lekin ham Masīh ko dekh sakte haiñ jo Allāh kī sūrat aur kāynāt kā pahlauṭhā hai. ¹⁶ Kyonki Allāh ne usī meñ sab kuchh kḥalaq kiyā, kḥāh āsmān par ho yā zamīn par,

āñkhoñ ko nazar āe yā na, kḥāh shāhī taḳht, quwwateñ, hukmrān yā iḳhtiyār wāle hūñ. Sab kuchh Masīh ke zariye aur usī ke lie kḥalaq huā. ¹⁷ Wuhī sab chīzoñ se pahle hai aur usī meñ sab kuchh qāym rahtā hai. ¹⁸ Aur wuh badan yānī apnī jamāt kā sar bhī hai. Wuhī ibtidā hai, aur chūñki pahle wuhī murdoñ meñ se jī uṭhā is lie wuhī un meñ se pahlauṭhā bhī hai tāki wuh sab bātoñ meñ awwal ho. ¹⁹ Kyonki Allāh ko pasand āyā ki Masīh meñ us kī pūrī māmūrī sukūnat kare ²⁰ aur wuh Masīh ke zariye sab bātoñ kī apne sāth sulah karā le, kḥāh wuh zamīn kī hūñ kḥāh āsmān kī. Kyonki us ne Masīh ke salīb par bahāe gae kḥūn ke wasīle se sulah-salāmatī qāym kī.

²¹ Āp bhī pahle Allāh ke sāmne ajnabī the aur dushman kī-sī soch rakh kar bure kām karte the. ²² Lekin ab us ne Masīh ke insānī badan kī maut se āp ke sāth sulah kar lī hai tāki wuh āp ko muqaddas, bedāgh aur be'ilzām hālat meñ apne huzūr khaṛā kare. ²³ Beshak ab zarūrī hai ki āp imān meñ qāym raheñ, ki āp ṭhos buniyād par mazbūtī se khaṛe raheñ aur us kḥushkḥabī kī ummīd se haṭ na

jāeñ jo āp ne sun lī hai. Yih wuhī paighām hai jis kī munādī duniyā meñ har maḡhlūq ke sāmne kar dī gaī hai aur jis kā ḡhādim main Paulus ban gayā hūñ.

Jamāt ke ḡhādim kī Haisiyat se Paulus kī ḡhidmat

²⁴ Ab main un dukhoñ ke bāis ḡhushī manātā hūñ jo main āp kī ḡhātir uṡhā rahā hūñ. Kyoñki main apne jism meñ Masīh ke badan yāñi us kī jamāt kī ḡhātir Masīh kī musībatoñ kī wuh kamiyāñ pūrī kar rahā hūñ jo ab tak rah gaī haiñ.

²⁵ Hāñ, Allāh ne mujhe apñi jamāt kā ḡhādim banā kar yih zimmedārī dī ki main āp ko Allāh kā pūrā kalām sunā dūñ, ²⁶ wuh rāz jo azal se tamām guzarī nasloñ se poshidā rahā thā lekin ab muqaddasīn par zāhir kiya gayā hai. ²⁷ Kyoñki Allāh chāhtā thā ki wuh jāñ leñ ki ḡhairyahūdiyoñ meñ yih rāz kitnā beshqīmat aur jalālī hai. Aur yih rāz hai kyā? Yih ki Masīh āp meñ hai. Wuhī āp meñ hai jis ke bāis ham Allāh ke jalāl meñ sharīk hone kī ummīd rakhte haiñ. ²⁸ Yoñ ham sab ko Masīh kā paighām sunāte haiñ. Har mumkinā hikmat se

ham unheñ samjhāte aur tālim dete haiñ tāki har ek ko Masīh meñ kāmil hālat meñ Allāh ke huzūr pesh karen. ²⁹ Yihī maqsad pūrā karne ke lie main saḡht mehnat kartā hūñ. Hāñ, main pūrī jidd-o-jahd karke Masīh kī us quwwat kā sahārā letā hūñ jo baḡe zor se mere andar kāam kar rahī hai.

2 Main chāhtā hūñ ki āp jāñ leñ ki main āp ke lie kis qadar jāñfishāñī kar rahā hūñ—āp ke lie, Laudikiyā wāloñ ke lie aur un tamām imāndāroñ ke lie bhī jin kī mere sāth mulāqāt nahīñ huī. ² Merī koshish yih hai ki un kī dilī hauslā-afzāi kī jāe aur wuh muhabbat meñ ek ho jāeñ, ki unheñ wuh ṡhos etamād hāsil ho jāe jo pūrī samajh se paidā hotā hai. Kyoñki main chāhtā hūñ ki wuh Allāh kā rāz jāñ leñ. Rāz kyā hai? Masīh ḡhud. ³ Usī meñ hikmat aur ilm-o-irfāñ ke tamām ḡhazāne poshidā haiñ.

⁴ ḡharz ḡhabardār raheñ ki koī āp ko bazāhir sahih aur miṡhe miṡhe alfāz se dhokā na de. ⁵ Kyoñki go main jism ke lihāz se hāzir nahīñ hūñ, lekin Rūh meñ main āp ke sāth hūñ. Aur main yih dekh kar ḡhush hūñ ki āp kitnī munazzam

zindagī guzārte haiñ, ki āp kā Masīh par imān kitnā puḡhtā hai.

Masīh meñ Zindagī

⁶ Āp ne Īsā Masih ko Ḳhudāwand ke taur par qabūl kar liyā hai. Ab us meñ zindagī guzāreñ. ⁷ Us meñ jaṛ pakaṛeñ, us par apnī zindagī tāmīr kareñ, us imān meñ mazbūt raheñ jis kī āp ko tālīm dī gai hai aur shukrguzārī se labrez ho jāeñ.

⁸ Muhtāt raheñ ki koī āp ko falsafiyānā aur mahz fareb dene wālī bātoñ se apne jāl meñ na phaṅsā le. Aisī bātoñ kā sarchashmā Masīh nahīñ balki insānī riwāyateñ aur is duniyā kī quwwateñ haiñ. ⁹ Kyonki Masīh meñ ulūhiyat kī sārī māmūrī mujassam ho kar sukūnat kartī hai. ¹⁰ Aur āp ko jo Masīh meñ haiñ us kī māmūrī meñ sharīk kar diyā gayā hai. Wuhī har hukmrān aur iḡhtiyār wāle kā sar hai.

¹¹ Us meñ āte waqt āp kā ḡhatnā bhī karwāyā gayā. Lekin yih ḡhatnā insānī hāthoñ se nahīñ kiyā gayā balki Masīh ke wasīle se. Us waqt āp kī purānī fitrat utār dī gai, ¹² āp ko baptismā de kar Masīh ke sāth dafnāyā gayā aur āp ko imān se

zindā kar diyā gayā. Kyonki āp Allāh kī qudrat par imān lāe the, usī qudrat par jis ne Masīh ko murdoñ meñ se zindā kar diyā thā. ¹³ Pahle āp apne gunāhoñ aur nāmaḡhtūn jismānī hālat ke sabab se murdā the, lekin ab Allāh ne āp ko Masīh ke sāth zindā kar diyā hai. Us ne hamāre tamām gunāhoñ ko muāf kar diyā hai. ¹⁴ Hamāre qarz kī jo rasīd apnī sharāyt kī binā par hamāre ḡhilāf thī use us ne mansūḡh kar diyā. Hāñ, us ne ham se dūr karke use kiloñ se salīb par jaṛ diyā. ¹⁵ Us ne hukmrānoñ aur iḡhtiyār wāloñ se un kā aslāh chhīn kar sab ke sāmne un kī ruswāi kī. Hāñ, Masih kī salībī maut se wuh Allāh ke qaidī ban gae aur unheñ fatah ke julūs meñ us ke pīchhe pīchhe chalnā paṛā.

¹⁶ Chunāñche koī āp ko is wajah se mujrim na ṡhahrāe ki āp kyā kyā khāte-pīte yā kaun kaun-sī ideñ manāte haiñ. Isī tarah koī āp kī adālat na kare agar āp Hilāl kī Īd yā Sabat kā din nahīñ manāte. ¹⁷ Yih chīzeñ to sirf āne wālī haqīqat kā sāyā hī haiñ jabki yih haqīqat ḡhud Masīh meñ pāī jāti hai. ¹⁸ Aise log āp ko mujrim na ṡhahrāeñ jo zāhirī farotanī aur farishtoñ kī

pūjā par isrār karte haiṇ. Baṛī tafsīl se apnī royāoṇ meṇ dekhī huī bāteṇ bayān karte karte un ke ḡhairrūhānī zahan ḡhāhmaḡhāh phūl jāte haiṇ. ¹⁹Yoṇ unhoṇ ne Masīh ke sāth lage rahnā chhoṛ diyā agarche wuh badan kā sar hai. Wuhī joṛoṇ aur paṭṭhoṇ ke zariye pūre badan ko sahārā de kar us ke muḡhtalif hissoṇ ko joṛ detā hai. Yoṇ pūrā badan Allāh kī madad se taraqqī kartā jātā hai.

Masīh ke sāth Marnā aur

Zindagī Guzārṇā

²⁰Āp to Masīh ke sāth mar kar duniyā kī kuwwatoṇ se āzād ho gae haiṇ. Agar aisā hai to āp zindagī aise kyoṇ guzārte haiṇ jaise ki āp abhī tak is duniyā kī milkiyat haiṇ? Āp kyoṇ is ke ahkām ke tābe rahte haiṇ? ²¹Masalan “Ise hāth na lagānā, wuh na chakhnā, yih na chhūnā.” ²²In tamām chīzoṇ kā maqsad to yih hai ki istemāl ho kar ḡhatm ho jāeṇ. Yih sirf insānī ahkām aur tālīmāt haiṇ. ²³Beshak yih ahkām jo ghaṛe hue mazhabī farāyz, nām-nihād farotanī aur jism ke saḡht dabāw kā taqāzā karte haiṇ hikmat par

mabnī to lagte haiṇ, lekin yih bekār haiṇ aur sirf jism hī kī ḡhāhishāt pūri karte haiṇ.

3 Āp ko Masīh ke sāth zindā kar diyā gayā hai, is lie wuh kuchh talāsh kareṇ jo āsmān par hai jahān Masīh Allāh ke dahne hāth baiṭhā hai. ²Dunyāwī chīzoṇ ko apne ḡhayāloṇ kā markaz na banāeṇ balki āsmānī chīzoṇ ko. ³Kyoṇki āp mar gae haiṇ aur ab āp kī zindagī Masīh ke sāth Allāh meṇ poshīdā hai. ⁴Masīh hī āp kī zindagī hai. Jab wuh zāhir ho jāegā to āp bhī us ke sāth zāhir ho kar us ke jalāl meṇ sharīk ho jāeṅge.

Purānī aur Nāī Zindagī

⁵Chunānche un duniyāwī chīzoṇ ko mār ḡāleṇ jo āp ke andar kām kar rahī haiṇ: zinākārī, nāpākī, shahwatparastī, burī ḡhāhishāt aur lālach. (Lālach to ek qism kī butparastī hai.) ⁶Allāh kā ḡhazab aisī hī bātoṇ kī wajah se nāzil hogā. ⁷Ek waqt thā jab āp bhī in ke mutābiq zindagī guzārte the, jab āp kī zindagī in ke qābū meṇ thī.

⁸Lekin ab waqt ā gayā hai ki āp yih sab kuchh yānī ḡhussā, taish, badsulūkī, buhtān aur gandī zabān

ḵhastāhāl kapre kī tarah utār kar phaink deñ. ⁹Ek dūse se bāt karte waqt jhūṭ mat bolnā, kyonki āp ne apnī purānī fitrat us kī harkaton samet utār dī hai. ¹⁰Sāth sāth āp ne naī fitrat pahan lī hai, wuh fitrat jis kī tajdīd hamārā Ḵhāliq apnī sūrat par kartā jā rahā hai tāki āp use aur behtar taur par jān leñ. ¹¹Jahān yih kām ho rahā hai wahān logon meñ koī farq nahīn hai, ḵhāh koī Ḡhairyahūdī ho yā Yahūdī, maḵtūn ho yā nāmaḵtūn, Ḡhairyūnānī ho yā Skūtī,^a ḡhulām ho yā āzād. Koī farq nahīn parṭā, sirf Masīh hī sab kuchh aur sab meñ hai.

¹²Allāh ne āp ko chun kar apne lie maḵsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Wuh āp se muhabbat rakhtā hai. Is lie ab tars, nekī, farotanī, narmdilī aur sabar ko pahan leñ. ¹³Ek dūse ko bardāsht karen, aur agar āp kī kisi se shikāyat ho to use muāf kar deñ. Hāñ, yon muāf karen jis tarah Ḵhudāwand ne āp ko muāf kar diyā hai. ¹⁴In ke alāwā muhabbat bhī pahan leñ jo sab kuchh bāndh kar kāmiliyat kī taraf le jāti hai. ¹⁵Masīh kī salāmatī

āp ke dilon meñ hukūmat kare. Kyonki Allāh ne āp ko isī salāmatī kī zindagī guzārne ke lie bulā kar ek badan meñ shāmil kar diyā hai. Shukrguzār bhī raheñ. ¹⁶Āp kī zindagī meñ Masīh ke kalām kī pūrī daulat ghar kar jāe. Ek dūse ko har tarah kī hikmat se tālīm dete aur samjhāte raheñ. Sāth sāth apne dilon meñ Allāh ke lie shukrguzārī ke sāth zabūr, hamd-o-sanā aur ruhānī gīt gāte raheñ. ¹⁷Aur jo kuchh bhī āp karen ḵhāh zabānī ho yā amlī wuh Ḵhudāwand Īsā kā nām le kar karen. Har kām meñ usī ke wasile se Ḵhudā Bāp kā shukr karen.

Nai Zindagi meñ Tālluqāt

Kaise Hūn

¹⁸Bīwiyo, apne shauhar ke tābe raheñ, kyonki jo Ḵhudāwand meñ hai us ke lie yihī munāsib hai.

¹⁹Shauharo, apnī bīwiyon se muhabbat rakheñ. Un se talḵh-mizājī se pesh na āeñ.

²⁰Bachcho, har bāt meñ apne mān-bāp ke tābe raheñ, kyonki yihī Ḵhudāwand ko pasand hai.

^aEk qabilā jo zalīl samjhā jātā thā.

²¹ Wālıdo, apne bachchoñ ko mushta'il na karen, warnā wuh bedil ho jāeñge.

²² Ğhulāmo, har bāt meñ apne duniyāwī mālikoñ ke tābe raheñ. Na sirf un ke sāmne hī aur unheñ khusht rakhne ke lie k̄hidmat karen balki k̄hulūdilī aur K̄hudāwand kā k̄hauf mān kar kām karen.

²³ Jo kuchh bhī āp karte haiñ use pūrī lagan ke sāth karen, is tarah jaisā ki āp na sirf insānoñ kī balki K̄hudāwand kī k̄hidmat kar rahe hūñ. ²⁴ Āp to jānte haiñ ki K̄hudāwand āp ko is ke muāwaze meñ wuh mīrās degā jis kā wādā us ne kiyā hai. Haqīqat meñ āp K̄hudāwand Masīh kī hī k̄hidmat kar rahe haiñ. ²⁵ Lekin jo ĝhalat kām kare use apnī ĝhaltiyon kā muāwazā bhī milegā. Allāh to kisi kī bhī jānibdārī nahīn kartā.

4 Māliko, apne ĝhulāmoñ ke sāth munsifānā aur jāyaz sulūk karen. Āp to jānte haiñ ki āsmān par āp kā bhī mālīk hai.

Hidāyāt

² Duā meñ lage raheñ. Aur duā karte waqt shukrguzārī ke sāth jāgte raheñ. ³ Sāth sāth hamāre lie

bhī duā karen tāki Allāh hamāre lie kalām sunāne kā darwāzā khole aur ham Masīh kā rāz pesh kar sakeñ. Āk̄hir main isī rāz kī wajah se qaid meñ hūñ. ⁴ Duā karen ki main ise yon pesh karūñ jis tarah karnā chāhie, ki ise sāf samjhā jā sake.

⁵ Jo ab tak imān na lāe hoñ un ke sāth dānishmandānā sulūk karen. Is silsile meñ har mauqe se fāyda uṭhāeñ. ⁶ Āp kī guftgū har waqt mehrbān ho, aisi ki mazā āe aur āp har ek ko munāsib jawāb de sakeñ.

Āk̄hirī Salām-o-Duā

⁷ Jahān tak merā tālluq hai hamārā azīz bhāī Tuḡhikus āp ko sab kuchh batā degā. Wuh ek wafādār k̄hādīm aur K̄hudāwand meñ hamk̄hidmat rahā hai. ⁸ Main ne use k̄hāskar is lie āp ke pās bhej diyā tāki āp ko hamārā hāl mālūm ho jāe aur wuh āp kī hauslā-afzāi kare. ⁹ Wuh hamāre wafādār aur azīz bhāī Unesimus ke sāth āp ke pās ā rahā hai, wuhī jo āp kī jamāt se hai. Donoñ āp ko wuh sab kuchh sunā denge jo yahān ho rahā hai.

¹⁰ Aristarkhus jo mere sāth qaid meñ hai āp ko salām kahtā hai

aur isī tarah Barnabās kā kazaṇ^a Marqus bhī. (Āp ko us ke bāre meṇ hidāyāt dī gaī haiṇ. Jab wuh āp ke pās āe to use ḡhushāmdid kahnā.)

¹¹ Īsā jo Yūstus kahlātā hai bhī āp ko salām kahtā hai. Un meṇ se jo mere sāth Allāh kī bādshāhī meṇ ḡhidmat kar rahe haiṇ sirf yih tīn mard Yahūdī haiṇ. Aur yih mere lie tasallī kā bāis rahe haiṇ.

¹² Masīh Īsā kā ḡhādim Ipafrās bhī jo āp kī jamāt se hai salām kahtā hai. Wuh har waqt baṛī jidd-o-jahd ke sāth āp ke lie duā kartā hai. Us kī ḡhās duā yih hai ki āp mazbūti ke sāth khaṛe raheṇ, ki āp bāligh Masīhī ban kar har bāt meṇ Allāh kī marzī ke mutābiq chaleṇ. ¹³ Main ḡhud is kī tasdīq kar saktā hūṇ ki us ne āp ke lie saḡht mehnat kī hai

balki Laudīkiyā aur Hiyarāpulis kī jamātoṇ ke lie bhī. ¹⁴ Hamāre aziz ḡāktar Lūqā aur Demās āp ko salām kahte haiṇ.

¹⁵ Merā salām Laudīkiyā kī jamāt ko denā aur isī tarah Numfās ko us jamāt samet jo us ke ghar meṇ jamā hotī hai. ¹⁶ Yih paṛhne ke bād dhyān deṇ ki Laudīkiyā kī jamāt meṇ bhī yih ḡhat paṛhā jāe aur āp Laudīkiyā kā ḡhat bhī paṛheṇ. ¹⁷ Arḡhippus ko batā denā, ḡhabardār ki āp wuh ḡhidmat takmīl tak pahuṇchāeṇ jo āp ko ḡhudāwand meṇ sauṇpī gaī hai.

¹⁸ Main apne hāth se yih alfāz likh rahā hūṇ. Merī yānī Paulus kī taraf se salām. Merī zanjīreṇ mat bhūlnā! Allāh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

^a Yūnānī lafz se zāhir nahīn hotā ki Marqus chachā, māmūn, phūphī yā ḡhālā kā laṛkā hai.

1 Thissalunīkiyōn

1 Yih khat Paulus, Silwānus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Ham Thissalunīkiyōn kī jamāt ko likh rahe haiñ, unheñ jo Kḥudā Bāp aur Kḥudāwand Īsā Masīh par imān lāe haiñ.

Allāh āp ko fazl aur salāmati baḥshe.

Thissalunīkiyōn kī Zindagī aur Īmān

²Ham har waqt āp sab ke lie Kḥudā kā shukr karte aur apnī duāon meñ āp ko yād karte rahte haiñ. ³Hameñ apne Kḥudā Bāp ke huzūr khāskar āp kā amal, mehnat-mashaqqat aur sābitqadmī yād ātī rahtī hai. Āp apnā imān kitnī achchhī tarah amal meñ lāe, āp ne muhabbat kī rūh meñ kitnī mehnat-mashaqqat kī aur

āp ne kitnī sābitqadmī dikhāi, aisī sābitqadmī jo sirf hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh par ummīd hī dilā saktī hai. ⁴Bhāiyo, Allāh āp se muhabbat rakhtā hai, aur hameñ pūrā ilm hai ki us ne āp ko wāqai chun liyā hai. ⁵Kyonki jab ham ne Allāh kī khushkhabrī āp tak pahuñchāi to na sirf bāteñ karke balki quwwat ke sāth, Rūhul-quds meñ aur pūre etamād ke sāth. Āp jānte haiñ ki jab ham āp ke pās the to ham ne kis tarah kī zindagī guzārī. Jo kuchh ham ne kiya wuh āp kī khātir kiya. ⁶Us waqt āp hamāre aur Kḥudāwand ke namūne par chalne lage. Agarche āp baḥarī musibat meñ paḥ gae to bhī āp ne hamāre paighām ko us khushī ke sāth qabūl kiya jo sirf Rūhul-quds de saktā hai. ⁷Yon

āp sūbā Makiduniyā aur sūbā Aḡhayā ke tamām imāndāroṇ ke lie namūnā ban gae. ⁸Ḳhudāwand ke paighām kī āwāz āp meṇ se nikal kar na sirf Makiduniyā aur Aḡhayā meṇ sunāi dī, balki yih ḡhabar kī āp Allāh par imān rakhte haiṇ har jagah tak pahunḡh gai hai. Natije meṇ hameṇ kuchh kahne kī zarūrat nahīn rahī, ⁹kyonki log har jagah bāt kar rahe haiṇ kī āp ne hameṇ kis tarah ḡhushāmdid kahā hai, kī āp ne kis tarah butoṇ se muṇh pher kar Allāh kī taraf rujū kiyā tāki zindā aur haqīqī Ḳhudā kī ḡhidmat karen. ¹⁰Log yih bhī kah rahe haiṇ kī ab āp is intazār meṇ haiṇ kī Allāh kā Farzand āsmān par se āe yānī Īsā jise Allāh ne murdoṇ meṇ se zindā kar diyā aur jo hameṇ āne wāle ḡhazab se bachāegā.

Thissalunīke meṇ Paulus kā Kām

2 Bhāiyo, āp jānte haiṇ kī hamārā āp ke pās ānā befāyda na huā. ²Āp us dukh se bhī wāqif haiṇ jo hameṇ āp ke pās āne se pahle sahnā parā, kī Filippi Shahr meṇ hamāre sāth kitnī badsulūkī huī thī. To bhī ham ne apne Ḳhudā kī madad se āp

ko us kī ḡhushḡhabrī sunāne kī jurrat kī hālānki bahut muḡhālāfat kā sāmna karnā parā. ³Kyonki jab ham āp ko ubhārte haiṇ to is ke pīchhe na to koī ḡhalat nīyat hotī hai, na koī nāpāk maqsad yā chālākī. ⁴Nahīn, Allāh ne ḡhud hameṇ jānch kar is lāyq samjhā kī ham us kī ḡhushḡhabrī sunāne kī zimmedārī saṇbhāleṇ. Isī binā par ham bolte haiṇ, insānoṇ ko ḡhush rakhne ke lie nahīn balki Allāh ko jo hamāre diloṇ ko parakhtā hai. ⁵Āp ko bhī mālūm hai kī ham ne na ḡhushāmad se kām liyā, na ham pas-e-pardā lālchī the—Allāh hamārā gawāh hai! ⁶Ham is maqsad se kām nahīn kar rahe the kī log hamārī izzat karen, ḡhāh āp hoṇ yā dīgar log. ⁷Masīh ke rasūloṇ kī haisiyat se ham āp ke lie mālī bojh ban sakte the, lekin ham āp ke darmiyān hote hue narmdil rahe, aisī mān kī tarah jo apne chhoṡe bachchoṇ kī parwarish karti hai. ⁸Hamārī āp ke lie chāhat itnī shadīd thī kī ham āp ko na sirf Allāh kī ḡhushḡhabrī kī barkat meṇ sharīk karne ko taiyār the balki apnī zindagiyoṇ meṇ bhī. Hāṇ, āp hameṇ itne azīz the! ⁹Bhāiyo, beshak āp ko yād hai kī ham ne

kitnī sakht mehnat-mashaqqat kī. Din rāt ham kām karte rahe tāki Allāh kī khushkhabrī sunāte waqt kisī par bojh na banēn.

¹⁰ Āp aur Allāh hamāre gawāh haiṁ ki āp imān lāne wālon ke sāth hamārā sulūk kitnā muqaddas, rāst aur be'ilzām thā. ¹¹ Kyonki āp jānte haiṁ ki ham ne āp meṁ se har ek se aisā sulūk kiyā jaisā bāp apne bachchoṁ ke sāth kartā hai. ¹² Ham āp kī hauslā-afzāi karte, āp ko tasallī dete aur āp ko samjhāte rahe ki āp Allāh ke lāyq zindagī guzārēn, kyonki wuh āp ko apnī bādshāhī aur jalāl meṁ hissā lene ke lie bulātā hai.

¹³ Ek aur wajah hai ki ham har waqt Kḥudā kā shukr karte haiṁ. Jab ham ne āp tak Allāh kā paighām pahunchāyā to āp ne use sun kar yon qabūl kiyā jaisā yih haqīqat meṁ hai yānī Allāh kā kalām jo insānon kī taraf se nahīn hai aur jo āp imāndāron meṁ kām kar rahā hai. ¹⁴ Bhāiyo, na sirf yih balki āp Yahūdiyā meṁ Allāh kī un jamāton ke namūne par chal paṛe jo Masīh Īsā meṁ haiṁ. Kyonki āp ko apne hamwatanon ke hāthon wuh kuchh sahnā paṛā jo unheṁ pahle hī apne hamwatan Yahūdiyon se

sahnā paṛā thā. ¹⁵ Hān, Yahūdiyon ne na sirf Kḥudāwand Īsā aur nabiyon ko qatl kiyā balki hamēn bhī apne bīch meṁ se nikāl diyā. Yih log Allāh ko pasand nahīn āte aur tamām logon ke kḥilāf ho kar ¹⁶ hamēn is se rokne kī koshish karte haiṁ ki Ghairyahūdiyon ko Allāh kī khushkhabrī sunāen, aisā na ho ki wuh najāt pāen. Yon wuh har waqt apne gunāhon kā pyālā kināre tak bharte jā rahe haiṁ. Lekin Allāh kā pūrā ghazab un par nāzil ho chukā hai.

Paulus kī Un se Dubārā

Milne kī Kḥāhish

¹⁷ Bhāiyo, jab hamēn kuchh der ke lie āp se alag kar diyā gayā (go ham dīl se āp ke sāth rahe) to ham ne baṛī ārzū se āp se milne kī pūrī koshish kī. ¹⁸ Kyonki ham āp ke pās ānā chāhte the. Hān, main Paulus ne bār bār āne kī koshish kī, lekin Iblīs ne hamēn rok liyā. ¹⁹ Ākḥir āp hī hamārī ummīd aur khushī kā bāis haiṁ. Āp hī hamārā inām aur hamārā tāj haiṁ jis par ham apne Kḥudāwand Īsā ke huzūr faḥhr karēnge jab wuh āegā.

²⁰ Hān, āp hamārā jalāl aur k̄hushi haiñ.

3 Āk̄hirkār ham yih hālat mazīd bardāsht na kar sake. Ham ne faislā kiya ki akele hī Athene meñ rah kar ² Tīmuthiyus ko bhej deñge jo hamārā bhāi aur Masīh kī k̄hushk̄habrī phailāne meñ hamāre sāth Allāh kī k̄hidmat kartā hai. Ham ne use bhej diya tāki wuh āp ko mazbūt kare aur imān meñ āp kī hauslā-afzāi kare ³ tāki koī in musibatoñ se bechain na ho jāe. Kyonki āp k̄hud jānte haiñ ki in kā sāmna karnā hamāre lie Allāh kī marzī hai. ⁴ Balki jab ham āp ke pās the to ham ne is kī peshgoī kī ki hamen musibat bardāsht karnī paregi. Aur aisā hī huā jaisā ki āp k̄hūb jānte haiñ. ⁵ Yihī wajah thī ki main ne Tīmuthiyus ko bhej diya. Main yih hālat bardāsht na kar sakā, is lie main ne use āp ke imān ko mālūm karne ke lie bhej diya. Aisā na ho ki āzmāne wāle ne āp ko yon āzmāish meñ dāl diya ho ki hamārī āp par mehnat zāe jāe.

⁶ Lekin ab Tīmuthiyus lauṭ āyā hai, aur wuh āp ke imān aur muhabbat ke bāre meñ achchhī k̄habar le kar āyā hai. Us ne hamen batāyā ki āp hamen bahut yād karte

haiñ aur ham se utnā hī milne ke ārzūmand haiñ jitnā ki ham āp se.

⁷ Bhāiyo, āp aur āp ke imān ke bāre meñ yih sun kar hamārī hauslā-afzāi huī, hālānki ham k̄hud tarah tarah ke dabāw aur musibatoñ meñ phanse hue haiñ. ⁸ Ab hamārī jān meñ jān ā gaī hai, kyonki āp mazbūti se K̄hudāwand meñ qāym haiñ. ⁹ Ham āp kī wajah se Allāh ke kitne shukrguzār haiñ! Yih k̄hushī nāqābil-e-bayān hai jo ham āp kī wajah se Allāh ke huzūr mahsūs karte haiñ. ¹⁰ Din rāt ham baṛī sanjīdagī se duā karte rahte haiñ ki āp se dubārā mil kar wuh kamiyañ pūrī karen jo āp ke imān meñ ab tak rah gaī haiñ.

¹¹ Ab hamārā K̄hudā aur Bāp k̄hud aur hamārā K̄hudāwand Īsā rāstā khole tāki ham āp tak pahuñch sakeñ. ¹² K̄hudāwand

kare ki āp kī ek dūse aur dīgar tamām logoñ se muhabbat itnī baṛh jāe ki wuh yon dil se chhalak uṭhe jis tarah āp ke lie hamārī muhabbat bhī chhalak rahī hai.

¹³ Kyonki is tarah Allāh āp ke dilon ko mazbūt karegā aur āp us waqt hamāre K̄hudā aur Bāp ke huzūr be'ilzām aur muqaddas sābit hoñge jab hamārā K̄hudāwand Īsā apne

tamām muqaddasīn ke sāth āegā. Āmīn.

Allāh ko Pasandīdā Zindagī

4 Bhāiyo, ek ākhirī bāt, āp ne ham se sīkh liyā thā ki hamārī zindagī kis tarah honī chāhie tāki wuh Allāh ko pasand āe. Aur āp is ke mutābiq zindagī guzārte bhī haiṇ. Ab ham Ḳhudāwand Īsā meṇ āp se darḡhāst aur āp kī hauslā-afzāi karte haiṇ ki āp is meṇ mazīd taraqqī karte jāeṇ. ²Āp to un hidāyāt se wāqif haiṇ jo ham ne āp ko Ḳhudāwand Īsā ke wasīle se dī thiṇ. ³Kyonki Allāh kī marzī hai ki āp us ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hoṇ, ki āp zinākārī se bāz raheṇ. ⁴Har ek apne badan par yoṇ qābū pānā sīkh le ki wuh muqaddas aur sharīf zindagī guzār sake. ⁵Wuh ḡhairīmāndāroṇ kī tarah jo Allāh se nāwāqif haiṇ shahwatparastī kā shikār na ho. ⁶Is muāmale meṇ koī apne bhāi kā gunāh na kare, na us se ḡhalat fāyda uṭhāe. Ḳhudāwand aise gunāhoṇ kī sazā detā hai. Ham yih sab kuchh batā chuke aur āp ko āgāh kar chuke haiṇ. ⁷Kyonki Allāh ne hameṇ nāpāk zindagī guzārne ke lie nahīṇ bulāyā balki maḡhsūs-

o-muqaddas zindagī guzārne ke lie. ⁸Is lie jo yih hidāyāt radd kartā hai wuh insān ko nahīṇ balki Allāh ko radd kartā hai jo āp ko apnā muqaddas Rūh de detā hai.

⁹Yih likhne kī zarūrat nahīṇ ki āp dūsre imāndāroṇ se muhabbat rakheṇ. Allāh ne ḡhud āp ko ek dūsre se muhabbat rakhnā sikhāyā hai. ¹⁰Aur haqīqatan āp Makiduniyā ke tamām bhāiyoṇ se aisī hī muhabbat rakhte haiṇ. To bhī bhāiyo, ham āp kī hauslā-afzāi karnā chāhte haiṇ ki āp is meṇ mazīd taraqqī karte jāeṇ. ¹¹Apnī izzat is meṇ barqarār rakheṇ ki āp sukūn se zindagī guzāreṇ, apne farāyz adā kareṇ aur apne hāthoṇ se kām kareṇ, jis tarah ham ne āp ko kah diyā thā. ¹²Jab āp aisā kareṅge to ḡhairīmāndār āp kī qadar kareṅge aur āp kisī bhī chīz ke muhtāj nahīṇ raheṅge.

Ḳhudāwand kī Āmad

¹³Bhāiyo, ham chāhte haiṇ ki āp un ke bāre meṇ haqīqat jān leṇ jo so gae haiṇ tāki āp dūsroṇ kī tarah jin kī koī ummīd nahīṇ mātām na kareṇ. ¹⁴Hamārā imān hai ki Īsā mar gayā aur dubārā jī uṭhā, is lie

hamārā yih bhī imān hai ki jab Īsā wāpas āegā to Allāh us ke sāth un imāndāroṅ ko bhī wāpas lāegā jo maut kī nīnd so gae haiṅ.

¹⁵Jo kuchh ham ab āp ko batā rahe haiṅ wuh Ḳhudāwand kī tālīm hai. Ḳhudāwand kī āmad par ham jo zindā hoṅge soe hue logon se pahle Ḳhudāwand se nahīn mileṅge. ¹⁶Us waqt ūnchī āwāz se hukm diyā jāegā, farishtā-e-āzam kī āwāz sunāi degī, Allāh kā turam bajegā aur Ḳhudāwand ḳhud āsmān par se utar āegā. Tab pahle wuh jī uṭheṅge jo Masīh meṅ mar gae the. ¹⁷In ke bād hī hameṅ jo zindā hoṅge bādalon par uṭhā liyā jāegā tāki hawā meṅ Ḳhudāwand se mileṅ. Phir ham hameshā Ḳhudāwand ke sāth raheṅge. ¹⁸Chunāanche in alfāz se ek dūse ko tasallī diyā kareṅ.

Ḳhudāwand kī Āmad ke lie Taiyār Rahnā

5 Bhāiyo, is kī zarūrat nahīn ki ham āp ko likheṅ ki yih sab kuchh kab aur kis mauqe par hogā. ²Kyonki āp ḳhud ḳhūb jānte haiṅ ki Ḳhudāwand kā dīn yon āegā jis tarah chor rāt ke waqt ghar meṅ

ghus ātā hai. ³Jab log kaheṅge, “Ab amn-o-amān hai,” to halākat achānak hī un par ān paregī. Wuh is tarah musibat meṅ paṛ jāeṅge jis tarah wuh aurat jis kā bachchā paidā ho rahā hai. Wuh hargiz nahīn bach sakeṅge. ⁴Lekin āp bhāiyo tārikī kī girift meṅ nahīn haiṅ, is lie yih dīn chor kī tarah āp par ghālīb nahīn ānā chāhie. ⁵Kyonki āp sab raushnī aur dīn ke farzand haiṅ. Hamārā rāt yā tārikī se koī wāstā nahīn. ⁶Gharz āeṅ, ham dūseṅ kī mānind na hoṅ jo soe hue haiṅ balki jāgte raheṅ, hoshmand raheṅ. ⁷Kyonki rāt ke waqt hī log so jāte haiṅ, rāt ke waqt hī log nashe meṅ dhut ho jāte haiṅ. ⁸Lekin chūnki ham dīn ke haiṅ is lie āeṅ ham hosh meṅ raheṅ. Lāzim hai ki ham imān aur muhabbat ko zirābaktar ke taur par aur najāt kī ummīd ko ḳhod ke taur par pahan leṅ. ⁹Kyonki Allāh ne hameṅ is lie nahīn chunā ki ham par apnā ghazab nāzil kare balki is lie ki ham apne Ḳhudāwand Īsā Masīh ke wasīle se najāt pāeṅ. ¹⁰Us ne hamārī ḳhātir apnī jān de dī tāki ham us ke sāth jieṅ, ḳhāh ham us kī āmad ke dīn murdā hoṅ yā zindā. ¹¹Is lie ek dūse kī hauslā-afzāi aur

tāmīr karte raheñ, jaisā ki āp kar bhī rahe haiñ.

Āḡhirī Hidāyāt aur Salām

¹² Bhāiyo, hamārī darḡhāst hai ki āp un kī qadar karen jo āp ke darmiyān saḡht mehnat karke Ḳhudāwand meñ āp kī rāhnumāi aur hidāyat karte haiñ. ¹³ Un kī ḡhidmat ko sāmne rakh kar pyār se un kī barī izzat karen. Aur ek dūsre ke sāth mel-milāp se zindagī guzāren.

¹⁴ Bhāiyo, ham is par zor denā chāhte haiñ ki unheñ samjhāen jo beqāyda zindagī guzārte haiñ, unheñ tasallī den jo jaldī se māyūs ho jāte haiñ, kamzoroñ kā ḡhayāl rakheñ aur sab ko sabar se bardāst karen. ¹⁵ Is par dhyān den ki koi kisi se burāi ke badle burāi na kare balki āp har waqt ek dūsre aur tamām logoñ ke sāth nek kām karne meñ lage raheñ.

¹⁶ Har waqt ḡhush raheñ, ¹⁷ bilānāḡhā duā karen, ¹⁸ aur har hālat meñ Ḳhudā kā shukr karen.

Kyōñki jab āp Masīh meñ haiñ to Allāh yihī kuchh āp se chāhtā hai.

¹⁹ Rūhul-quds ko mat bujhāen.

²⁰ Nabuwwatoñ kī tahqīr na karen.

²¹ Sab kuchh parakh kar wuh thāme rakheñ jo achchhā hai, ²² aur har qism kī burāi se bāz raheñ.

²³ Allāh ḡhud jo salāmatī kā Ḳhudā hai āp ko pūre taur par maḡhsūs-o-muqaddas kare. Wuh kare ki āp pūre taur par rūh, jān aur badan samet us waqt tak mahfūz aur be'ilzām raheñ jab tak hamārā Ḳhudāwand Īsā Masīh wāpas nahīñ ā jātā. ²⁴ Jo āp ko bulātā hai wuh wafādār hai aur wuh aisā kareḡā bhī.

²⁵ Bhāiyo, hamāre lie duā karen.

²⁶ Tamām bhāiyoñ ko hamārī taraf se bosā denā.

²⁷ Ḳhudāwand ke huzūr main āp ko tākīd kartā hūñ ki yih ḡhat tamām bhāiyoñ ke sāmne parḡhā jāe.

²⁸ Hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

2 Thissalunīkiyon

1 Yih khat Paulus, Silwānus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Ham Thissalunīkiyon kī jamāt ko likh rahe haiñ, unheñ jo Allāh hamāre Bāp aur ẖhudāwand Īsā Masīh par imān lāe haiñ.

²ẖhudā hamārā Bāp aur ẖhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī baḡhsheñ.

Masīh kī Āmad par Adālat

³Bhāiyo, wājib hai ki ham har waqt āp ke lie ẖhudā kā shukr karen. Hāñ, yih mauzūñ hai, kyonki āp kā imān hairatangez taraqqī kar rahā hai aur āp sab kī ek dūsre se muhabbat baḡh rahi hai. ⁴Yihī wajah hai ki ham Allāh kī dīgar jamātoñ meñ āp par faḡhr karte haiñ. Hāñ, ham faḡhr karte haiñ ki āp in dinon meñ kitni

sābitqadmī aur imān dikhā rahe haiñ hālāñki āp bahut izārasāniyāñ aur musibateñ bardāsht kar rahe haiñ.

⁵Yih sab kuchh sābit kartā hai ki Allāh kī adālat rāst hai, aur natīje meñ āp us kī bādshāhī ke lāyq ṭhahreñge, jis ke lie āp ab dukh uṭhā rahe haiñ. ⁶Allāh wuhī kuchh karegā jo rāst hai. Wuh unheñ musibaton meñ ḡāl degā jo āp ko musibat meñ ḡāl rahe haiñ, ⁷aur āp ko jo musibat meñ haiñ hamāre samet ārām degā. Wuh yih us waqt karegā jab ẖhudāwand Īsā apne qawī farishton ke sāth āsmān par se ā kar zāhir hogā ⁸aur bharaktī huī āg meñ unheñ sazā degā jo na Allāh ko jānte haiñ, na hamāre ẖhudāwand Īsā kī ḡhushḡhabrī ke tābe haiñ. ⁹Aise log abadī halākat

kī sazā pāēnge, wuh hameshā tak Ḳhudāwand kī huzūrī aur us kī jalālī qudrat se dūr ho jāēnge. ¹⁰ Lekin us dīn Ḳhudāwand is lie bhī āegā ki apne muqaddasīn meñ jalāl pāe aur tamām īmāndāroñ meñ hairat kā bāis ho. Āp bhī un meñ shāmil hoñge, kyonki āp us par īmān lāe jis kī gawāhī ham ne āp ko dī.

¹¹ Yih pesh-e-nazar rakh kar ham lagātār āp ke lie duā karte haiñ. Hamārā Ḳhudā āp ko us bulāwe ke lāyq ṭhahrāe jis ke lie āp ko bulāyā gayā hai. Aur wuh apnī qudrat se āp kī nekī karne kī har ḳhāhish aur āp ke īmān kā har kām takmīl tak pahunchāe. ¹² Kyonki is tarah hī hamāre Ḳhudāwand Īsā kā nām āp meñ jalāl pāegā aur āp bhī us meñ jalāl pāēnge, us fazl ke mutābiq jo hamāre Ḳhudā aur Ḳhudāwand Īsā Masīh ne āp ko diyā hai.

“Bedīnī kā Ādmī”

2 Bhāiyo, yih sawāl uṭhā hai ki hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kī āmad kaisī hogī? Ham kis tarah us ke sāth jamā ho jāēnge? Is nāte se hamārī āp se darḳhāst hai ² ki jab log kahte haiñ ki Ḳhudāwand kā dīn

ā chukā hai to āp jaldī se bechain yā pareshān na ho jāēñ. Un kī bāt na māneñ, chāhe wuh yih dāwā bhī kareñ ki un ke pās hamārī taraf se koī nabuwwat, paighām yā khat hai. ³ Koī bhī āp ko kisī bhī chāl se fareb na de, kyonki yih dīn us waqt tak nahīñ āegā jab tak āḳhirī baḡhāwat pesh na āe aur “Bedīnī kā ādmī” zāhir na ho jāe, wuh jis kā anjām halākat hogā. ⁴ Wuh har ek kī muḳhālāfat karegā jo Ḳhudā aur mābūd kahlātā hai aur apne āp ko un sab se baṛā ṭhahrāegā. Hāñ, wuh Allāh ke ghar meñ baiṭh kar elān karegā, “Main Allāh hūñ.”

⁵ Kyā āp ko yād nahīñ ki main āp ko yih batātā rahā jab abhī āp ke pās thā? ⁶ Aur ab āp jānte haiñ ki kyā kuchh use rok rahā hai tāki wuh apne muqarrarā waqt par zāhir ho jāe. ⁷ Kyonki yih purasrār bedīnī ab bhī asar kar rahī hai. Lekin yih us waqt tak zāhir nahīñ hogī jab tak wuh shaḳhs haṭ na jāe jo ab tak use rok rahā hai. ⁸ Phir hī “Bedīnī kā ādmī” zāhir hogā. Lekin jab Ḳhudāwand Īsā āegā to wuh use apne muñh kī phūñk se mār dālegā, zāhir hone par hī wuh use halāk kar degā. ⁹ “Bedīnī ke ādmī” meñ Iblīs kām karegā. Jab

wuh āegā to har qism kī tāqat kā izhār karegā. Wuh jhūte nishān aur mojize pesh karegā. ¹⁰Yon wuh unheñ har tarah ke sharīr fareb meñ phānsāegā jo halāk hone wāle haiñ. Log is lie halāk ho jāeñge ki unhoñ ne sachchāi se muhabbat karne se inkār kiyā, warnā wuh bach jāte. ¹¹Is wajah se Allāh unheñ burī tarah se fareb meñ phānsne detā hai tāki wuh is jhūt par imān lāeñ. ¹²Natije meñ sab jo sachchāi par imān na lāe balki nārāstī se lutfandoz hue mujrim ṭhahreñge.

Āp ko Najāt ke lie Chun

Liyā Gayā Hai

¹³Mere bhāiyo, wājib hai ki ham har waqt āp ke lie Ḳhudā kā shukr karen jinheñ Ḳhudāwand pyār kartā hai. Kyoñki Allāh ne āp ko shurū hī se najāt pāne ke lie chun liyā, aisī najāt ke lie jo Rūhul-quds se pākizagī pā kar sachchāi par imān lāne se hāsil hotī hai. ¹⁴Allāh ne āp ko us waqt yih najāt pāne ke lie bulā liyā jab ham ne āp ko us kī ḵushḵhabrī sunāi. Aur ab āp hamāre Ḳhudāwand Īsā Masih ke jalāl meñ sharīk ho sakte haiñ.

¹⁵Bhāiyo, is lie sābitqadam raheñ aur un riwāyāt ko thāme rakheñ jo ham ne āp ko sikhāi haiñ, ḵhāh zabānī yā ḵhat ke zariye.

¹⁶Hamārā Ḳhudāwand Īsā Masih ḵhud aur Ḳhudā hamārā Bāp jis ne ham se muhabbat rakhī aur apne fazl se hameñ abadi tasallī aur ṭhos ummid baḵshī ¹⁷āp kī hauslā-afzāi kare aur yon mazbūt kare ki āp hameshā wuh kuchh boleñ aur karen jo achchhā hai.

Hamāre lie Duā Karnā

3 Bhāiyo, ek āḵhiri bāt, hamāre lie duā karen ki Ḳhudāwand kā paighām jaldī se phail jāe aur izzat pāe, bilkul usī tarah jis tarah āp ke darmiyān huā. ²Is ke lie bhī duā karen ki Allāh hameñ ḡhalat aur sharīr logoñ se bachāe rakhe, kyoñki sab to imān nahīñ rakhte.

³Lekin Ḳhudāwand wafādār hai, aur wuhī āp ko mazbūt karke Iblis se mahfūz rakhegā. ⁴Ham Ḳhudāwand meñ āp par etamād rakhte haiñ ki āp wuh kuchh kar rahe haiñ balki karte raheñge jo ham ne āp ko karne ko kahā thā.

⁵Ḳhudāwand āp ke diloñ ko Allāh kī muhabbat aur Masih kī

sābitqadmī kī taraf māyl kartā rahe.

Kām Karne kā Farz

⁶Bhāiyo, apne Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām meñ ham āp ko hukm dete haiñ ki har us bhāi se kinārā karen jo beqāyda chaltā aur jo ham se pāi huī riwāyat ke mutābiq zindagī nahīn guzartā. ⁷Āp Ḳhud jānte haiñ ki āp ko kis tarah hamāre namūne par chalnā chāhie. Jab ham āp ke pās the to hamārī zindagī meñ betartībī nahīn pāi jāti thī. ⁸Ham ne kisi kā khānā bhī paise de baḡhair na khāyā, balki dīn rāt saḡht mehnat-mashaqqat karte rahe tāki āp meñ se kisi ke lie bojh na baneñ. ⁹Bāt yih nahīn ki hameñ āp se muāwazā milne kā haq nahīn thā. Nahīn, ham ne aisā kiya tāki ham āp ke lie achchhā namūnā baneñ aur āp is namūne par chaleñ. ¹⁰Jab ham abhī āp ke pās the to ham ne āp ko hukm diya, “Jo kām nahīn karnā chāhtā wuh khānā bhī na khāe.”

¹¹Ab hameñ yih ḡhabar mili hai ki āp meñ se bāz beqāyda

zindagī guzarte haiñ. Wuh kām nahīn karte balki dūsron ke kāmōn meñ ḡhāhmaḡhāh daḡhl dete haiñ. ¹²Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām meñ ham aise logoñ ko hukm dete aur samjhāte haiñ ki āram se kām karke apnī rozī kamāeñ.

¹³Bhāiyo, āp bhalāi karne se kabhī himmat na hāreñ. ¹⁴Agar koī is ḡhat meñ darj hamārī hidāyat par amal na kare to us se tālluq na rakhnā tāki use sharm āe. ¹⁵Lekin use dushman mat samajhnā balki use bhāi jān kar samjhānā.

Āḡhiri Ālfāz

¹⁶Ḳhudāwand Ḳhud jo salāmatī kā sarchashmā hai āp ko har waqt aur har tarah se salāmatī baḡhshe. Ḳhudāwand āp sab ke sāth ho.

¹⁷Main, Paulus apne hāth se yih likh rahā hūñ. Merī taraf se salām. Main isī tariqe se apne har ḡhat par dastḡhat kartā aur isī tarah likhtā hūñ.

¹⁸Hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

1 Tīmuthiyus

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai jo hamāre Najātdahindā Allāh aur hamārī ummīd Masīh Īsā ke hukm par Masīh Īsā kā rasūl hai.

² Maiñ Tīmuthiyus ko likh rahā hūñ jo imān meñ merā sachchā beṭā hai.

Ḳhudā Bāp aur hamārā Ḳhudāwand Masīh Īsā āp ko fazl, rahm aur salāmatī atā karen.

Ġhalat Tālīm se Ḳhabardār

³ Maiñ ne āp ko Makiduniyā jāte waqt nasīhat kī thī ki Ifisus meñ raheñ tāki āp wahāñ ke kuchh logoñ ko Ġhalat tālīm dene se rokeñ. ⁴ Unheñ farzī kahāniyoñ aur khatm na hone wāle nasabnāme ke pīchhe na lagne deñ. In se mahz bahs-mubāhasā paidā hotā hai aur Allāh kā najātbaḳhsh mansūbā

pūrā nahīñ hotā. Kyoñki yih mansūbā sirf imān se takmīl tak pahuñchtā hai. ⁵ Merī is hidāyat kā maqsad yih hai ki muhabbat ubhar āe, aisī muhabbat jo ḳhālis dil, sāf zamīr aur Beriyā imān se paidā hotī hai. ⁶ Kuchh log in chīzoñ se bhaṭak kar bemānī bātoñ meñ gum ho gae haiñ. ⁷ Yih shariāt ke ustād bananā chāhte haiñ, lekin unheñ un bātoñ kī samajh nahīñ ātī jo wuh kar rahe haiñ aur jin par wuh itne etamād se isrār kar rahe haiñ.

⁸ Lekin ham to jānte haiñ ki shariāt achchhī hai basharteki ise sahīh taur par istemāl kiyā jāe. ⁹ Aur yād rahe ki yih rāstbāzoñ ke lie nahīñ dī gāi. Kyoñki yih un ke lie hai jo baḡhair shariāt ke aur sarkash zindagī guzārte haiñ, jo bedīn aur gunāhgār haiñ, jo

muqaddas aur ruhānī bātoṅ se k̄hālī haiṅ, jo apne mān-bāp ke qātil haiṅ, jo k̄hūnī, ¹⁰zinākār, hamjinsparast aur ghulāmoṅ ke tājir haiṅ, jo jhūṭ bolte, jhūṭī qasam khāte aur mazīd bahut kuchh karte haiṅ jo sehhatbaḳhsh tālīm ke k̄hilāf hai. ¹¹Aur sehhatbaḳhsh tālīm kyā hai? Wuh jo mubārak K̄hudā kī us jalālī k̄hushk̄habrī meṅ pāī jāti hai jo mere sapurd kī gai hai.

Allāh ke Rahm ke lie Shukrguzārī

¹²Main apne K̄hudāwand Masīh Īsā kā shukr kartā hūṅ jis ne merī taqwīyat kī hai. Main us kā shukr kartā hūṅ ki us ne mujhe wafādār samajh kar k̄hidmat ke lie muqarrar kiyā. ¹³Go main pahle kufr bakne wālā aur gustāk̄h ādmī thā, jo logoṅ ko īzā detā thā, lekin Allāh ne mujh par rahm kiyā. Kyonki us waqt main īmān nahīṅ lāyā thā aur is lie nahīṅ jāntā thā ki kyā kar rahā hūṅ. ¹⁴Hāṅ, hamāre K̄hudāwand ne mujh par apnā fazl kasrat se uṇḍel diyā aur mujhe wuh īmān aur muhabbat atā kī jo hamen Masīh Īsā meṅ hote hue milti hai.

¹⁵Ham is qābil-e-qabūl bāt par pūrā

bharosā rakh sakte haiṅ ki Masīh Īsā gunāhgāroṅ ko najāt dene ke lie is duniyā meṅ āyā. Un meṅ se main sab se barā gunāhgār hūṅ, ¹⁶lekin yihī wajah hai ki Allāh ne mujh par rahm kiyā. Kyonki wuh chāhtā thā ki Masīh Īsā mujh meṅ jo awwal gunāhgār hūṅ apnā wasī sabar zāhir kare aur main yon un ke lie namūnā ban jāūṅ jo us par īmān lā kar abadī zindagī pāne wāle haiṅ. ¹⁷Hāṅ, hamāre azlī-o-abadī Shahanshāh kī hameshā tak izzat-o-jalāl ho! Wuhī lāfānī, andekhā aur wāhid K̄hudā hai. Āmīn.

¹⁸Tīmuthiyus mere beṭe, main āp ko yih hidāyat un peshgoiyoṅ ke mutābiq detā hūṅ jo pahle āp ke bāre meṅ kī gai thiṅ. Kyonki main chāhtā hūṅ ki āp in kī pairawī karke achchhī tarah laṛ sakeṅ ¹⁹aur īmān aur sāf zamīr ke sāth zindagī guzār sakeṅ. Kyonki bāz ne yih bāteṅ radd kar dī haiṅ aur natīje meṅ un ke īmān kā beṛā gharq ho gayā. ²⁰Huminyus aur Sikandar bhī in meṅ shāmil haiṅ. Ab main ne inheṅ Iblīs ke hawāle kar diyā hai tāki wuh kufr bakne se bāz ānā sikeṅ.

Jamāt kī Parastish

2 Pahle main is par zor denā chāhtā hūn ki āp sab ke lie darḡhāsteñ, duāeñ, siphārishen aur shukrguzāriyāñ pesh karen, ²bādshāhoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke lie bhī tāki ham ārām aur sukūn se ḡhudātars aur sharīf zindagī guzār sakeñ. ³Yih achchhā aur hamāre Najātdahindā Allāh ko pasandidā hai. ⁴Hāñ, wuh chāhtā hai ki tamām insān najāt pā kar sachchāi ko jān leñ. ⁵Kyonki ek hī ḡhudā hai aur Allāh aur insān ke bīch meñ ek hī darmiyānī hai yānī Masīh Īsā, wuh insān ⁶jis ne apne āp ko fidyā ke taur par sab ke lie de diyā tāki wuh maḡhlasī pāeñ. Yon us ne muqarrarā waqt par gawāhī di ⁷aur yih gawāhī sunāne ke lie mujhe munād, rasūl aur ḡhairyahūdiyon kā ustād muqarrar kiyā tāki unheñ imān aur sachchāi kā paighām sunāūñ. Main jhūṭ nahīñ bol rahā balki sach kah rahā hūn.

⁸Ab main chāhtā hūn ki har maqāmī jamāt ke mard muqaddas hāth uṭhā kar duā karen. Wuh ḡhusse yā bahs-mubāhasā kī hālat meñ aisā na karen. ⁹Isī tarah main chāhtā hūn ki ḡhawātīn

munāsib kapre pahan kar sharāfat aur shāystagī se apne āp ko ārāstā karen. Wuh gundhe hue bāl, sonā, motī yā had se zyādā mahange kapron se apne āp ko ārāstā na karen ¹⁰balki nek kāmoñ se. Kyonki yihī aisī ḡhawātīn ke lie munāsib hai jo ḡhudātars hone kā dāwā kartī haiñ. ¹¹ḡhātūn ḡhāmoshī se aur pūrī farmāñbardārī ke sāth sīkhe. ¹²Main ḡhawātīn ko tālīm dene yā ādmiyon par hukūmat karne kī ijāzat nahīñ detā. Wuh ḡhāmosh raheñ. ¹³Kyonki pahle Ādam ko tashkīl diyā gayā, phir Hawwā ko. ¹⁴Aur Ādam ne Iblīs se dhokā na khāyā balki Hawwā ne, jis kā natijā gunāh thā. ¹⁵Lekin ḡhawātīn bachche janm dene se najāt pāeñgī. Shart yih hai ki wuh samajh ke sāth imān, muhabbat aur muqaddas hālat meñ zindagī guzartī raheñ.

ḡhudā kī Jamāt ke Nigarān

3 Yih bāt yaqīnī hai ki jo jamāt kā nigarān bananā chāhtā hai wuh ek achchhī zimmedārī kī ārzū rakhtā hai. ²Lāzim hai ki nigarān be'ilzām ho. Us kī ek hī bīwī

ho. Wuh hoshmand, samajhdār,^a sharif, mehmān-nawāz aur tālīm dene ke qābil ho. ³Wuh sharābī na ho, na laṛākā balki narmdil aur amnpasand. Wuh paison kā lālach karne wālā na ho. ⁴Lāzim hai ki wuh apne ḡhāndān ko achchhī tarah sañbhāl sake aur ki us ke bachche sharāfat ke sāth us kī bāt māneñ. ⁵Kyonki agar wuh apnā ḡhāndān na sañbhāl sake to wuh kis tarah Allāh kī jamāt kī dekh-bhāl kar sakegā? ⁶Wuh naumurid na ho warnā ḡhatrā hai ki wuh phūl kar Iblīs ke jāl meñ ulajh jāe aur yon us kī adālat kī jāe. ⁷Lāzim hai ki jamāt se bāhar ke log us kī achchhī gawāhī de sakeñ, aisā na ho ki wuh badnām ho kar Iblīs ke phande meñ phañs jāe.

Jamāt ke Madadgār

⁸Isī tarah jamāt ke madadgār bhī sharif hon. Wuh riyākār na hon, na had se zyādā mai pieñ. Wuh lālchī bhī na hon. ⁹Lāzim hai ki wuh sāf zamīr rakh kar imān kī purasrār sachchāiyān mahfūz rakheñ. ¹⁰Yih bhī zarūrī hai ki unheñ pahle

parkhā jāe. Agar wuh is ke bād be'īlzām nikleñ to phir wuh ḡhidmat karen. ¹¹Un kī biwiyañ bhī sharif hon. Wuh buhtān lagāne wālī na hon balki hoshmand aur har bāt meñ wafādār. ¹²Madadgār kī ek hī biwī ho. Lāzim hai ki wuh apne bachchon aur ḡhāndān ko achchhī tarah sañbhāl sake. ¹³Jo madadgār achchhī tarah apnī ḡhidmat sañbhālte haiñ un kī haisiyat baḡh jāegī aur Masīh Īsā par un kā imān itnā puḡhtā ho jāegā ki wuh baḡe etamād ke sāth zindagī guzār sakeñge.

Ek Azīm Bhed

¹⁴Agarche main jald āp ke pās āne kī ummīd rakhtā hūñ to bhī āp ko yih ḡhat likh rahā hūñ. ¹⁵Lekin agar der bhī lage to yih paḡh kar āp ko mālūm hogā ki Allāh ke gharāne meñ hamārā bartāw kaisā honā chāhie. Allāh kā gharānā kyā hai? Zindā ḡhudā kī jamāt, jo sachchāi kā satūn aur buniyād hai. ¹⁶Yaqīnan hamāre imān kā bhed azīm hai.

Wuh jism meñ zāhir huā,

^aYūnānī lafz meñ zabt-e-nafs kā unsur bhī pāyā jātā hai.

Rūh meñ rāstbāz ṭhahrā
aur farishton ko dikhāi diyā.

Us kī Ġhairyahūdiyon meñ
munādī kī gāi,

us par duniyā meñ imān lāyā
gayā

aur use āsmān ke jalāl meñ uṭhā
liyā gayā.

Jhūṭe Ustād

4 Rūhul-quds sāf farmātā hai
ki āḳhirī dinon meñ kuchh
imān se haṭ kar farebdeh rūhon aur
shaitānī tālīmāt kī pairawī kareṅge.

² Aisi tālīmāt jhūṭ bolne wālon kī
riyākār bāton se ātī haiñ, jin ke
zamīr par Iblīs ne apnā nishān lagā
kar zāhir kar diyā hai ki yih us
ke apne haiñ. ³ Yih shādī karne
kī ijāzat nahīn dete aur logon ko
kahte haiñ ki wuh muḳhtalif khāne
kī chīzon se parhez karen. Lekin
Allāh ne yih chīzen is lie banāi haiñ
ki jo imān rakhte haiñ aur sachchāi
se wāqif haiñ inheñ shukrguzārī ke
sāth khāen. ⁴ Jo kuchh bhī Allāh ne
ḳhalaq kiya hai wuh achchhā hai,
aur hamen use radd nahīn karnā
chāhie balki Ḳhudā kā shukr karke
use khā lenā chāhie. ⁵ Kyonki use

Allāh ke kalām aur duā se maḳhsūs-
o-muqaddas kiya gaya hai.

Masīh Īsā kā Achchhā Ḳhādim

⁶ Agar āp bhāiyon ko yih tālīm
deñ to āp Masīh Īsā ke achchhe
ḳhādim hoṅge. Phir yih sābit ho
jāegā ki āp ko imān aur us achchhī
tālīm kī sachchāiyon meñ tarbiyat
dī gāi hai jis kī pairawī āp karte
rahe haiñ. ⁷ Lekin dādī-ammān kī
in bemānī farzī kahāniyon se bāz
raheñ. In kī bajāe aisi tarbiyat hāsil
kareñ jis se āp kī ruhānī zindagī
mazbūt ho jāe. ⁸ Kyonki jism kī
tarbiyat kā thoṛā hī fāyda hai, lekin
ruhānī tarbiyat har lihāz se mufīd
hai, is lie ki agar ham is qism kī
tarbiyat hāsil karen to ham se hāl
aur mustaqbil meñ zindagī pāne kā
wādā kiya gaya hai. ⁹ Yih bāt qābil-
e-etamād hai aur ise pūre taur par
qabūl karnā chāhie. ¹⁰ Yihī wajah
hai ki ham mehnat-mashaqqat aur
jāñfishānī karte rahte haiñ, kyonki
ham ne apnī ummīd zindā Ḳhudā
par rakhī hai jo tamām insānon
kā Najātdahindā hai, ḳhāskar imān
rakhne wālon kā.

¹¹ Logon ko yih hidāyāt deñ
aur sikhāen. ¹² Koī bhī āp ko

is lie haqīr na jāne ki āp jawān haiñ. Lekin zarūrī hai ki āp kalām meñ, chāl-chalan meñ, muhabbat meñ, imān meñ aur pākizagī meñ imāndāroñ ke lie namūnā ban jāeñ. ¹³Jab tak main nahiñ ātā is par khās dhyān deñ ki jamāt meñ bāqāydaḡī se kalām kī tilāwat kī jāe, logon ko nasihat kī jāe aur unheñ tālim dī jāe. ¹⁴Apnī us nemat ko nazarandāz na karen jo āp ko us waqt peshgoī ke zariye mili jab buzurgoñ ne āp par apne hāth rakhe. ¹⁵In bātoñ ko faroḡh deñ aur in ke pichhe lage raheñ tāki āp kī taraqqī sab ko nazar āe. ¹⁶Apnā aur tālim kā khās khayāl rakheñ. In meñ sābitqadam raheñ, kyonki aisā karne se āp apne āp ko aur apne sunane wāloñ ko bachā leñge.

Imāndāroñ se Sulūk

5 Buzurg bhāiyon ko sakhti se na dāntnā balki unheñ yon samjhānā jis tarah ki wuh āp ke bāp hoñ. Isī tarah jawān ādmiyon ko yon samjhānā jaise wuh āp ke bhāi hoñ, ²buzurg bahnoñ ko yon jaise wuh āp kī māeñ hoñ aur jawān khawātīn ko tamām pākizagī ke

sāth yon jaise wuh āp kī bahneñ hoñ.

³Un bewāon kī madad karke un kī izzat karen jo wāqāi zarūratmand haiñ. ⁴Agar kisī bewā ke bachche yā pote-nawāse hoñ to us kī madad karnā unhiñ kā farz hai. Hāñ, wuh sikheñ ki khudātars hone kā pahlā farz yih hai ki ham apne ghar wāloñ kī fikr karen aur yon apne mām-bāp, dādā-dādī aur nānā-nānī ko wuh kuchh wāpas karen jo hamen un se milā hai, kyonki aisā amal Allāh ko pasand hai. ⁵Jo aurat wāqāi zarūratmand bewā aur tanhā rah gai hai wuh apnī ummīd Allāh par rakh kar dīn rāt apnī iltijāon aur duāon meñ lagī rahti hai. ⁶Lekin jo bewā aish-o-ishrat meñ zindagī guzārtī hai wuh zindā hālat meñ hī murdā hai. ⁷Yih hidāyat logon tak pahuñchāeñ tāki un par ilzām na lagāyā jā sake. ⁸Kyonki agar koī apnoñ aur khāskar apne ghar wāloñ kī fikr na kare to us ne apne imān kā inkār kar diyā. Aisā shakhs ḡhairimāndāroñ se badtar hai.

⁹Jis bewā kī umr 60 sāl se kam hai use bewāon kī fahrist meñ darj na kiya jāe. Shart yih bhī hai ki jab us kā shauhar zindā thā to wuh us kī wafādār rahī ho ¹⁰aur ki log

us ke nek kāmōn kī achchhī gawāhī de sakeñ, masalan kyā us ne apne bachchoñ ko achchhī tarah pālā hai? Kyā us ne mehmān-nawāzī kī aur muqaddasīn ke pānw dho kar un kī k̄hidmat kī hai? Kyā wuh musībat meñ phanse huon kī madad kartī rahī hai? Kyā wuh har nek kām ke lie koshāñ rahī hai?

¹¹ Lekin jawān bewāēñ is fahrist meñ shāmīl mat karnā, kyonki jab un kī jismānī k̄hāhishāt un par ghālib ātī haiñ to wuh Masīh se dūr ho kar shādī karnā chāhtī haiñ. ¹² Yon wuh apnā pahlā īmān chhoṛ kar mujrim ṭhahartī haiñ. ¹³ Is ke alāwā wuh sust hone aur idhar-udhar gharon meñ phirne kī ādī ban jātī haiñ. Na sirf yih balki wuh bātūnī bhī ban jātī haiñ aur dūsron ke muāmālāt meñ daḡhl de kar nāmūnāsīb bāteñ kartī haiñ. ¹⁴ Is lie main chāhtā hūñ ki jawān bewāēñ dubārā shādī karke bachchoñ ko janm deñ aur apne gharon ko sañbhāleñ. Phir wuh dushman ko badgoī karne kā mauqā nahīñ deñgī. ¹⁵ Kyonki bāz to saḡhī rāh se haṭ kar Iblīs ke

pīchhe lag chukī haiñ. ¹⁶ Lekin jis īmāndār aurat ke k̄hāndān meñ bewāēñ haiñ us kā farz hai ki wuh un kī madad kare tāki wuh K̄hudā kī jamāt ke lie bojh na baneñ. Warnā jamāt un bewāon kī saḡhī madad nahīñ kar sakegī jo wāqāi zarūratmand haiñ.

¹⁷ Jo buzurg jamāt ko achchhī tarah sañbhālte haiñ unheñ dugnī izzat ke lāyq samjhā jāe.^a Main k̄hāskar un kī bāt kar rahā hūñ jo pāk kalām sunāne aur tālīm देने meñ mehnat-mashaqqat karte haiñ. ¹⁸ Kyonki kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.” Yih bhī likhā hai, “Mazdūr apnī mazdūrī kā haqdār hai.” ¹⁹ Jab kisī buzurg par ilzām lagāyā jāe to yih bāt sirf is sūrat meñ māneñ ki do yā is se zyādā gawāh is kī tasdīq kareñ. ²⁰ Lekin jinhon ne wāqāi gunāh kiya ho unheñ pūrī jamāt ke sāmne samjhāēñ tāki dūsre aisī harkateñ karne se ḡar jāēñ.

²¹ Allāh aur Masīh Īsā aur us ke chunīdā farishton ke sāmne main

^aYahāñ matlab hai ki un kī izzat k̄hāskar māli lihāz se kī jāe.

sanjīdagī se tākid kartā hūn ki in hidāyāt kī yon pairawī karen ki āp kisī muāmale se sahīh taur par wāqif hone se peshtar faislā na karen, na jānībdārī kā shikār ho jāen. ²²Jaldi se kisī par hāth rakh kar use kisī k̄hidmat ke lie maḵhsūs mat karnā, na dūsron ke gunāhon meñ sharīk honā. Apne āp ko pāk rakhen.

²³Chūnki āp aksar bīmār rahte haiñ is lie apne mede kā lihāz karke na sirf pānī hī piyā karen balki sāth sāth kuchh mai bhī istemāl karen.

²⁴Kuchh logoñ ke gunāh sāf sāf nazar āte haiñ, aur wuh un se pahle hī adālat ke taḡht ke sāmne ā pahunchte haiñ. Lekin kuchh aise bhī haiñ jin ke gunāh goyā un ke pīchhe chal kar bād meñ zāhir hote haiñ. ²⁵Isī tarah kuchh logoñ ke achchhe kām sāf nazar āte haiñ jabki bāz ke achchhe kām abhī nazar nahīn āte. Lekin yih bhī poshidā nahīn raheñge balki kisī waqt zāhir ho jāeñge.

6 Jo bhī ḡhulāmī ke jue meñ haiñ wuh apne mālikoñ ko pūrī izzat ke lāyq samjhen tāki log Allāh ke nām aur hamārī tālīm par kufr na bakeñ. ²Jab mālik imān lāte haiñ to ḡhulāmon ko un kī is

lie kam izzat nahīn karnā chāhie ki wuh ab Masīh meñ bhāi haiñ. Balki wuh un kī aur zyādā k̄hidmat karen, kyonki ab jo un kī achchhī k̄hidmat se fāydā uṡhā rahe haiñ wuh imāndār aur azīz haiñ.

Ḡhalat Tālīm aur Haqīqī Daulat

Lāzim hai ki āp logoñ ko in bāton kī tālīm den aur is meñ un kī hauslā-afzāi karen. ³Jo bhī is se farq tālīm de kar hamāre K̄hudāwand Īsā Masīh ke sehhatbaḡhsh alfāz aur is k̄hudātars zindagī kī tālīm se wābastā nahīn rahtā ⁴wuh k̄hudpasandī se phulā huā hai aur kuchh nahīn samajhtā. Aisā shaḡhs bahs-mubāhasā karne aur k̄hālī bāton par jhagaṛne meñ ḡhairsehhatmand dilchaspī letā hai. Natije meñ hasad, jhagaṛe, kufr aur badgumānī paidā hotī hai. ⁵Yih log āpas meñ jhagaṛne kī wajah se hameshā kuṛhte rahte haiñ. Un ke zahan bigaṛ gae haiñ aur sachchāi un se chhīn lī gāi hai. Hāñ, yih samajhte haiñ ki k̄hudātars zindagī guzārne se māli nafā hāsīl kiyā jā saktā hai.

⁶K̄hudātars zindagī wāqāi bahut nafā kā bāis hai, lekin shart yih hai

ki insān ko jo kuchh bhī mil jāe wuh us par iktifā kare. ⁷Ham duniyā meñ apne sāth kyā lāe? Kuchh nahīn! To ham duniyā se nikalte waqt kyā kuchh sāth le jā sakeñge? Kuchh bhī nahīn! ⁸Chunāñche agar hamāre pās ḡhurāk aur libās ho to yih hamāre lie kāfī honā chāhie. ⁹Jo amīr banane ke ḡhāhān rahte haiñ wuh kāi tarah kī āzmāishoñ aur phandoñ meñ phañs jāte haiñ. Bahut-sī nāsamajh aur nuqsāndeh ḡhāhishāt unheñ halākat aur tabāhī meñ ḡharq ho jāne detī haiñ. ¹⁰Kyonki paison kā lālach har ḡhalat kām kā sarchashmā hai. Kāi logoñ ne isī lālach ke bāis imān se bhaṭak kar apne āp ko bahut aziyat pahuñchāi hai.

Shaḡhsī Hidāyāt

¹¹Lekin āp jo Allāh ke bande haiñ in chīzoñ se bhāgte raheñ. In kī bajāe rāstbāzī, ḡhudātarsī, imān, muhabbat, sābitqadmī aur narmdilī ke pīchhe lage raheñ. ¹²Imān kī achchhī kushtī laheñ. Abadī zindagī se ḡhūb lipaṭ jāeñ, kyonki Allāh ne āp ko yihī zindagī pāne ke lie bulāyā, aur āp ne

apnī taraf se bahut-se gawāhoñ ke sāmne is bāt kā iqrār bhī kiyā. ¹³Mere do gawāh haiñ, Allāh jo sab kuchh zindā rakhtā hai aur Masīh Īsā jis ne Puntiyus Pilātus ke sāmne apne imān kī achchhī gawāhī dī. Inhiñ ke sāmne main āp ko kahtā hūñ ki ¹⁴yih hukm yoñ pūrā kareñ ki āp par na dāḡh lage, na ilzām. Aur is hukm par us din tak amal karte raheñ jab tak hamārā ḡhudāwand Īsā Masīh zāhir nahīn ho jātā. ¹⁵Kyonki Allāh Masīh ko muqarrarā waqt par zāhir karegā. Hāñ, jo mubārak aur wāhid Hukmrān, bādshāhoñ kā Bādshāh aur mālikoñ kā Mālik hai wuh use muqarrarā waqt par zāhir karegā. ¹⁶Sirf wuhī lāfānī hai, wuhī aisī raushnī meñ rahtā hai jis ke qarīb koī nahīn ā saktā. Na kisī insān ne use kabhī dekhā, na wuh use dekh saktā hai. Us kī izzat aur qudrat abad tak rahe. Āmīn.

¹⁷Jo maujūdā duniyā meñ amīr haiñ unheñ samjhāeñ ki wuh maḡhrūr na hoñ, na daulat jaisī ḡhairyaqīnī chīz par ummīd rakheñ. Is kī bajāe wuh Allāh par ummīd rakheñ jo hameñ faiyāzī se sab kuchh muhaiyā kartā hai tāki ham us se lutfandoz ho jāeñ. ¹⁸Yih

pesh-e-nazar rakh kar amīr nek kām karen aur bhalāi karne men hī amīr hoñ. Wuh ḡhushī se dūsroñ ko dene aur apnī daulat men sharīk karne ke lie taiyār hoñ. ¹⁹ Yoñ wuh apne lie ek achchhā ḡhazānā jamā karenge yānī āne wāle jahān ke lie ek ṭhos buniyād jis par khaṛe ho kar wuh haqīqī zindagī pā sakeñge.

²⁰ Tīmuthiyus beṭe, jo kuchh āp ke hawāle kiyā gayā hai use mahfūz rakheñ. Dunyāwī bakwās aur un mutazād ḡhayālāt se katrāte raheñ jinheñ ḡhaltī se ilm kā nām diyā gayā hai. ²¹ Kuchh to is ilm ke māhir hone kā dāwā karke imān kī sahīh rāh se haṭ gae haiñ.

Allāh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

2 Tīmuthiyus

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai tāki us wādā kī huī zindagī kā paighām sunāe jo hamēn Masīh Īsā meñ hāsil hotī hai.

²Main apne pyāre beṭe Tīmuthiyus ko likh rahā hūn.

Ḳhudā Bāp aur hamārā Ḳhudāwand Masīh Īsā āp ko fazl, rahm aur salāmatī atā karen.

Shukrguzārī aur Hauslā-afzāī

³Main āp ke lie Ḳhudā kā shukr kartā hūn jis kī k̄hidmat main apne bāpdādā kī tarah sāf zamīr se kartā hūn. Din rāt main lagātār āp ko apnī duāon meñ yād rakhtā hūn.

⁴Mujhe āp ke ānsū yād āte haiñ, aur main āp se milne kā ārzūmand hūn tāki k̄hushī se bhar jāūn. ⁵Mujhe

k̄hāskar āp kā muḳhlis imān yād hai jo pahle āp kī nānī Lūis aur māñ Yūnike rakhtī thiñ. Aur mujhe yaqīn hai ki āp bhī yihī imān rakhte haiñ. ⁶Yihī wajah hai ki main āp ko ek bāt yād dilātā hūn. Allāh ne āp ko us waqt ek nemat se nawāzā jab main ne āp par hāth rakhe. Āp ko us nemat kī āg ko nae sire se bhaṛkāne kī zarūrat hai. ⁷Kyōñki jis Rūh se Allāh ne hamēn nawāzā hai wuh hamēn buzdil nahīn banātā balki hamēn quwwat, muhabbat aur nazm-o-zabt dilātā hai.

⁸Is lie hamāre Ḳhudāwand ke bāre meñ gawāhī dene se na sharmāen, na mujh se jo Masīh kī k̄hātir qaidī hūn. Is ke bajāe mere sāth Allāh kī quwwat se madad le kar us kī k̄hushk̄habrī kī

ḵhātir dukh uṭhāen. ⁹Kyonki us ne hamen najāt de kar muqaddas zindagī guzārne ke lie bulāyā. Aur yih chīzen hamen apnī mehnat se nahīn miliṅ balki Allāh ke irāde aur fazl se. Yih fazl zamānon kī ibtidā se pahle hamen Masih men diyā gayā ¹⁰lekin ab hamāre Najātdahindā Masih Īsā kī āmad se zāhir huā. Masih hī ne maut ko nest kar diyā. Usī ne apnī ḵhushḵhabrī ke zariye lāfānī zindagī raushnī men lā kar ham par zāhir kar dī hai.

¹¹Allāh ne mujhe yihī ḵhushḵhabrī sunāne ke lie munād, rasūl aur ustād muqarrar kiya hai. ¹²Isī wajah se main dukh uṭhā rahā hūn. To bhī main sharmātā nahīn, kyonki main use jāntā hūn jis par men imān lāyā hūn, aur mujhe pūrā yaqīn hai ki jo kuchh main ne us ke hawāle kar diyā hai use wuh apnī āmad ke dīn tak mahfūz rakhne ke qābil hai. ¹³Un sehhatbaḵsh bāton ke mutābiq chalte raheṅ jo āp ne mujh se sun li haiṅ, aur yon imān aur muhabbat ke sāth Masih Īsā men zindagī guzāren. ¹⁴Jo beshqīmat chīz āp ke hawāle kar dī gāi hai use Rūhul-

quds kī madad se jo ham men sukūnat kartā hai mahfūz rakheṅ.

¹⁵Āp ko mālūm hai ki sūbā Āsiyā men tamām logoṅ ne mujhe tark kar diyā hai. In men Fūgilus aur Hirmuḡhines bhī shāmil haiṅ. ¹⁶Ḳhudāwand Unesifurus ke gharāne par rahm kare, kyonki us ne kāi dafā mujhe tar-o-tāzā kiya. Hān, wuh is se kabhī na sharmāyā ki main qaidī hūn. ¹⁷Balki jab wuh Rom Shahr pahuñchā to baṛī koshishon se merā khoj lagā kar mujhe milā. ¹⁸Ḳhudāwand kare ki wuh qiyāmat ke dīn Ḳhudāwand se rahm pāe. Āp ḵhud behtar jānte haiṅ ki us ne Ifisus men kitnī ḵhidmat kī.

Masih Īsā kā Wafādār Sipāhī

2 Lekin āp, mere beṭe, us fazl se taqwiyaat pāen jo āp ko Masih Īsā men mil gayā hai. ²Jo kuchh āp ne bahut gawāhoṅ kī maujūdagi men mujh se sunā hai use motabar logoṅ ke sapurd karen. Yih aise log hoṅ jo auroṅ ko sikhāne ke qābil hoṅ.

³Masih Īsā ke achchhe sipāhī kī tarah hamāre sāth dukh uṭhāte raheṅ. ⁴Jis sipāhī kī ḍyūṭī hai

wuh ām riāyā ke muāmalāt meñ phānsne se bāz rahtā hai, kyoñki wuh apne afsar ko pasand ānā chāhtā hai. ⁵Isī tarah khel ke muqābale meñ hissā lene wāle ko sirf is sūrat meñ inām mil saktā hai ki wuh qawāyd ke mutābiq hī muqābalā kare. ⁶Aur lāzim hai ki fasal kī kaṭāī ke waqt pahle us ko fasal kā hissā mile jis ne khet meñ mehnat kī hai. ⁷Us par dhyān denā jo main āp ko batā rahā hūn, kyoñki Ḳhudāwand āp ko in tamām bātoñ kī samajh atā karegā.

⁸Masīh Īsā ko yād rakheñ, jo Dāūd kī aulād meñ se hai aur jise murdoñ meñ se zindā kar diyā gayā. Yihī merī ḳhushḳhabrī hai ⁹jis kī ḳhātir main dukh uṭhā rahā hūn, yahān tak ki mujhe ām mujrim kī tarah zanjīroñ se bāndhā gayā hai. Lekin Allāh kā kalām zanjīroñ se bāndhā nahīn jā saktā. ¹⁰Is lie main sab kuchh Allāh ke chune hue logoñ kī ḳhātir bardāsht kartā hūn tāki wuh bhī najāt pāeñ—wuh najāt jo Masīh Īsā se miltī hai aur jo abadī jalāl kā bāis bantī hai. ¹¹Yih qaul qābil-e-etamād hai,

agar ham us ke sāth mar gae
to ham us ke sāth jienge bhī.

¹²Agar ham bardāsht karte raheñ to ham us ke sāth hukūmat bhī kareñge.

Agar ham use jānane se inkār kareñ

to wuh bhī hameñ jānane se inkār karegā.

¹³Agar ham bewafā nikleñ to bhī wuh wafādār rahegā.

Kyoñki wuh apnā inkār nahīn kar saktā.

Qābil-e-Qabūl Ḳhidmatguzār

¹⁴Logoñ ko in bātoñ kī yād dilāte raheñ aur unheñ sanjidagī se Allāh ke huzūr samjhāeñ ki wuh bāl kī khāl utār kar ek dūsre se na jhagareñ. Yih befāyda hai balki sunane wāloñ ko bigār detā hai.

¹⁵Apne āp ko Allāh ke sāmne yon pesh karne kī pūri koshish kareñ ki āp maqbūl sābit hoñ, ki āp aisā mazdūr nikleñ jise apne kām se sharmāne kī zarūrat na ho balki jo sahīh taur par Allāh kā sachchā kalām pesh kare. ¹⁶Dunyāwī bakwās se bāz raheñ. Kyoñki jitnā yih log is meñ phañs jāenge utnā hī bedīnī kā asar baṛhegā ¹⁷aur un kī tālīm kainsar kī tarah phail jāegī. In logoñ meñ Huminyus aur Filetus

bhī shāmīl haiñ ¹⁸jo sachchāī se haṭ gae haiñ. Yih dāwā karte haiñ ki murdoñ ke jī uṭhne kā amal ho chukā hai aur yoñ bāz ek kā īmān tabāh ho gayā hai. ¹⁹Lekin Allāh kī ṭhos buniyād qāym rahtī hai aur us par in do bātoñ kī muhr lagī hai, “Ḳhudāwand ne apne logoñ ko jān liyā hai” aur “Jo bhī samjhe ki maiñ Ḳhudāwand kā pairokār hūñ wuh nārāstī se bāz rahe.”

²⁰Bare gharoñ meñ na sirf sone aur chāñdī ke bartan hote haiñ balki lakaṛī aur miṭṭī ke bhī. Yānī kuchh sharīf kāmoñ ke lie istemāl hote haiñ aur kuchh kamqadar kāmoñ ke lie. ²¹Agar koī apne āp ko in burī chīzoñ se pāk-sāf kare to wuh sharīf kāmoñ ke lie istemāl hone wālā bartan hogā. Wuh maḳhsūs-o-muqaddas, mālik ke lie mufīd aur har nek kām ke lie taiyār hogā. ²²Jawānī kī burī ḳhāhishāt se bhāg kar rāstbāzī, īmān, muhabbat aur sulah-salāmātī ke pīchhe lage raheñ. Aur yih un ke sāth mil kar kareñ jo ḳhulūdīlī se Ḳhudāwand kī parastish karte haiñ. ²³Hamāqat aur jahālat kī bahsoñ se kinārā kareñ. Āp to jānte haiñ ki in se sirf jhagaṛe paidā hote haiñ. ²⁴Lāzim hai ki Ḳhudāwand kā ḳhādim na

jhagaṛe balki har ek se mehrbānī kā sulūk kare. Wuh tālīm देने ke qābil ho aur sabar se ḡhalat sulūk bardāst kare. ²⁵Jo muḳhālafat karte haiñ unheñ wuh narmdīlī se tarbiyat de, kyoñki ho saktā hai ki Allāh unheñ taubā karne kī tawfīq de aur wuh sachchāī ko jān leñ, ²⁶hosh meñ āeñ aur Iblīs ke phande se bach nikleñ. Kyoñki Iblīs ne unheñ qaid kar liyā hai tāki wuh us kī marzī pūri kareñ.

Āḳhīrī Dīn

3 Lekin yih bāt jān leñ ki āḳhīrī dīnoñ meñ haulnāk lamhe āenge. ²Log ḳhudpasand aur paisoñ ke lālchī hoenge. Wuh sheḳhibāz, maḡhrūr, kufr bakne wāle, māñ-bāp ke nāfarmān, nāshukre, bedīn ³aur muhabbat se ḳhālī hoenge. Wuh sulah karne ke lie taiyār nahīñ hoenge, dūsoñ par tohmat lagāenge, aiyāsh aur wahshī hoenge aur bhalāī se nafrat rakheñge. ⁴Wuh namak-harām, ḡhairmuṭtāt aur ḡhurūr se phūle hue hoenge. Allāh se muhabbat rakheñge ke bajāe unheñ aish-o-ishrat pyārī hogī. ⁵Wuh bazāhir ḳhudātars zindagī guzāreñge, lekin

haqīqī k̄hudātars zindagī kī quwwat k̄ inkār karenge. Aisoñ se kinārā karen. ⁶Un meñ se kuchh log gharoñ meñ ghus kar kamzor k̄hawātīn ko apne jāl meñ phañsā lete haiñ, aisi k̄hawātīn ko jo apne gunāhoñ tale dabī huī haiñ aur jinheñ kaī tarah kī shahwateñ chalātī haiñ. ⁷Go yih har waqt tālīm hāsil kartī rahtī haiñ to bhī sachchāī ko jānane tak kabhī nahīñ pahuñch saktīñ. ⁸Jis tarah Yannes aur Yambres Mūsā kī muḥhālafat karte the usī tarah yih log bhī sachchāī kī muḥhālafat karte haiñ. In k̄ zahan bigarā huā hai aur in k̄ imān nāmaqbūl niklā. ⁹Lekin yih zyādā taraqqī nahīñ karenge kyonki in kī hamāqat sab par zāhir ho jāegī, bilkul usī tarah jis tarah Yannes aur Yambres ke sāth bhī huā.

Āk̄hiri Hidāyāt

¹⁰Lekin āp har lihāz se mere shāgird rahe haiñ, chāl-chalan meñ, irāde meñ, imān meñ, sabar meñ, muhabbat meñ, sābitqadmī meñ, ¹¹izārasāniyoñ meñ aur dukhoñ meñ. Antākiyā, Ikuniyum aur Lustrā meñ mere sāth kyā

kuchh na huā! Wahāñ mujhe kitnī saḡht izārasāniyoñ k̄ sāmñā karnā parā. Lekin K̄hudāwand ne mujhe in sab se rihāī dī. ¹²Bāt yih hai ki sab jo Masīh Īsā meñ k̄hudātars zindagī guzārñā chāhte haiñ unheñ satāyā jāegā. ¹³Sāth sāth sharīr aur dhokebāz log apne ḡhalat kāmōñ meñ taraqqī karte jāenge. Wuh dūsroñ ko ḡhalat rāh par le jāenge aur unheñ k̄hud bhī ḡhalat rāh par lāyā jāegā. ¹⁴Lekin āp k̄hud us par qāym raheñ jo āp ne sīkh liyā aur jis par āp ko yaqīn āyā hai. Kyonki āp apne ustādoñ ko jānte haiñ ¹⁵aur āp bachpan se muqaddas sahifoñ se wāqif haiñ. Allāh k̄ yih kalām āp ko wuh hikmat atā kar saktā hai jo Masīh Īsā par imān lāne se najāt tak pahuñchātī hai. ¹⁶Kyonki har pāk nawishtā Allāh ke Rūh se wujūd meñ āyā hai aur tālīm dene, malāmat karne, islāh karne aur rāstbāz zindagī guzārne kī tarbiyat dene ke lie mufīd hai. ¹⁷Kalām-e-muqaddas k̄ maqsad yihī hai ki Allāh k̄ bandā har lihāz se qābil aur har nek kām ke lie taiyār ho.

4 Main Allāh aur Masīh Īsā ke sāmne jo zindoñ aur murdoñ kī adālat karegā aur us kī āmad aur bādshāhī kī yād dilā kar sanjīdagī

se is kī tākīd kartā hūn, ²ki waqt bewaqt kalām-e-muqaddas kī munādī karne ke lie taiyār raheñ. Baṛe sabar se imāndāron ko tālim de kar unheñ samjhāeñ, malāmat kareñ aur un kī hauslā-afzāi bhī kareñ. ³Kyōnki ek waqt āegā jab log sehhatbaḡhsh tālim bardāsht nahīn kareñge balki apne pās apnī burī ḡhāhishāt se mutābiqat rakhne wāle ustādoñ kā ḡher lagā leñge. Yih ustād unheñ sirf dil bahlāne wālī bāteñ sunāeñge, sirf wuh kuchh jo wuh sunanā chāhte haiñ. ⁴Wuh sachchāi ko sunane se bāz ā kar farzī kahāniyoñ ke pīchhe paṛ jāeñge. ⁵Lekin āp ḡhud har hālat meñ hosh meñ raheñ. Dukh ko bardāsht kareñ, Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāte raheñ aur apnī ḡhidmat ke tamām farāyz adā kareñ.

⁶Jahān tak merā tālluq hai, wuh waqt ā chukā hai ki mujhe mai kī nazar kī tarah qurbāngāh par unḡelā jāe. Mere kūch kā waqt ā gayā hai. ⁷Main ne achchhī kushtī laṛī hai, main daur ke ikhtitām tak pahuñch gayā hūn, main ne imān ko mahfūz rakhā hai. ⁸Aur ab ek inām taiyār paṛā hai, rāstbāzī kā wuh tāj jo ḡhudāwand hamārā rāst

munsif mujhe apnī āmad ke din degā. Aur na sirf mujhe balki un sab ko jo us kī āmad ke ārzūmand rahe haiñ.

Kuchh Shaḡhsī Bāteñ

⁹Mere pās āne meñ jaldī kareñ.

¹⁰Kyōnki Demās ne is duniyā ko pyār karke mujhe chhoṛ diyā hai. Wuh Thissalunike chalā gayā. Kreskens Galatiyā aur Titus dalmatiyā chale gae haiñ. ¹¹Sirf Lūqā mere pās hai. Marqus ko apne sāth le ānā, kyōnki wuh ḡhidmat ke lie mufid sābit hogā. ¹²Tuḡhikus ko main ne Ifisus bhej diyā hai. ¹³Āte waqt merā wuh kūṭ apne sāth le āeñ jo main Troās meñ Karpus ke pās chhoṛ āyā thā. Merī kitābeñ bhī le āeñ, ḡhāskar charmī kāḡhaz wālī.

¹⁴Sikandar lohār ne mujhe bahut nuqsān pahuñchāyā hai. ḡhudāwand use us ke kām kā badlā degā. ¹⁵Us se muhtāt raheñ kyōnki us ne baṛī shiddat se hamārī bātoñ kī muḡhālafat kī.

¹⁶Jab mujhe pahlī dafā apne difā ke lie adālat meñ pesh kiyā gayā to sab ne mujhe tark kar diyā. Allāh un se is bāt kā hisāb na le balki ise nazarandāz kar de. ¹⁷Lekin

Ḳhudāwand mere sāth thā. Usī ne mujhe taqwiyat dī, kyonki us kī marzī thī kī mere wasīle se us kā pūrā paighām sunāyā jāe aur tamām Ġhairyahūdī use suneñ. Yoñ Allāh ne mujhe sherbabar ke muñh se nikāl kar bachā liyā. ¹⁸ Aur āge bhī Ḳhudāwand mujhe har sharīr hamle se bachāegā aur apnī āsmānī bādshāhī meñ lā kar najāt degā. Us kā jalāl azal se abad tak hotā rahe. Āmīn.

Āḳhirī Salām

¹⁹ Priskillā, Akwilā aur Unesifurus ke gharāne ko hamārā salām kahnā. ²⁰ Irāstus Kurinthus meñ rahā, aur mujhe Trufimus ko Miletus meñ chhoṛnā paṛā, kyonki wuh bīmār thā. ²¹ Jaldī karen tākī sardiyon ke mausam se pahle yahāñ pahuñcheñ.

Yübūlus, Pūdēns, Līnus, Klaudiya aur tamām bhāī āp ko salām kahte haiñ.

²² Ḳhudāwand āp kī rūh ke sāth ho. Allāh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

Titus

1 Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kā kḥādim aur Īsā Masīh kā rasūl hai.

Mujhe chun kar bhejā gayā tāki main īmān lāne aur kḥudātars zindagī kī sachchāi jān lene meṁ Allāh ke chune hue logoṁ kī madad karūṁ. ²Kyonki us se unheṁ abadi zindagī kī ummīd dilāi jāti hai, aisi zindagī kī jis kā wādā Allāh ne duniyā ke zamānoṁ se peshtar hī kiyā thā. Aur wuh jhūṭ nahīn boltā. ³Apne muqarrarā waqt par Allāh ne apne kalām kā elān karke use zāhir kar diyā. Yihī elān mere sapurd kiyā gayā hai aur main ise hamāre Najātdahindā Allāh ke hukm ke mutābiq sunātā hūn.

⁴Main Titus ko likh rahā hūn jo hamāre mushtarakā īmān ke mutābiq merā haqīqī beṭā hai.

Kḥudā Bāp aur hamārā Najātdahindā Masīh Īsā āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Krete meṁ Titus kī Kḥidmat

⁵Main ne āp ko Krete meṁ is lie chhoṛā thā ki āp wuh kamiyān durust karen jo ab tak rah gāi thīn. Yih bhī ek maqsad thā ki āp har shahr kī jamāt meṁ buzurg muqarrar karen, jis tarah main ne āp ko kahā thā. ⁶Buzurg be'ilzām ho. Us kī sirf ek biwī ho. Us ke bachche imāndār hon aur log un par aiyāsh yā sarkash hone kā ilzām na lagā sakeṁ. ⁷Nigarān ko to Allāh kā gharānā saṁbhālne kī zimmedārī dī gāi hai, is lie lāzim hai ki wuh be'ilzām ho. Wuh kḥudsar, gḥusilā, sharābī, laṛakā yā lālchī na ho. ⁸Is ke

bajāe wuh mehmān-nawāz ho aur sab achchhī chīzoñ se pyār karne wālā ho. Wuh samajhdār, rāstbāz aur muqaddas ho. Wuh apne āp par qābū rakh sake. ⁹Wuh us kalām ke sāth lipṭā rahe jo qābil-e-etamād aur hamārī tālīm ke mutābiq hai. Kyonki is tarah hī wuh sehhatbaḡhsh tālīm de kar dūsroñ kī haoslā-afzāi kar sakegā aur muḡhālafat karne wāloñ ko samjhā bhī sakegā.

¹⁰Bāt yih hai ki bahut-se aise log haiñ jo sarkash haiñ, jo fuzūl bāteñ karke dūsroñ ko dhokā dete haiñ. Yih bāt ḡhāskar un par sādiq ātī hai jo Yahūdiyoñ meñ se haiñ. ¹¹Lāzim hai ki unheñ chup karā diyā jāe, kyonki yih lālach meñ ā kar kai logoñ ke pūre ghar apnī ḡhalat tālīm se ḡharāb kar rahe haiñ. ¹²Un ke apne ek nabī ne kahā hai, “Krete ke bāshinde hameshā jhūṭ bolne wāle, wahshī jānwar aur sust peṭū hote haiñ.” ¹³Us kī yih gawāhī durust hai. Is wajah se lāzim hai ki āp unheñ saḡhti se samjhāeñ tāki un kā imān sehhatmand rahe ¹⁴aur wuh Yahūdī farzī kahāniyoñ yā un insānoñ ke ahkām par dhyān na

deñ jo sachchāi se haṭ gae haiñ. ¹⁵Jo log pāk-sāf haiñ un ke lie sab kuchh pāk hai. Lekin jo nāpāk aur imān se ḡhālī haiñ un ke lie kuchh bhī pāk nahīñ hotā balki un kā zahan aur un kā zamīr donoñ nāpāk ho gae haiñ. ¹⁶Yih Allāh ko jānane kā dāwā to karte haiñ, lekin un kī harkateñ is bāt kā inkār kartī haiñ. Yih ghinaune, nāfarmān aur koī bhī achchhā kām karne ke qābil nahīñ haiñ.

Sehhatbaḡhsh Tālīm

2 Lekin āp wuh kuchh sunāeñ jo sehhatbaḡhsh tālīm se mutābiqat rakhtā hai. ²Buzurg mardoñ ko batā denā ki wuh hoshmand, sharīf aur samajhdār hoñ. Un kā imān, muhabbat aur sābitqadmī sehhatmand hoñ.

³Isī tarah buzurg ḡhawātīn ko hidāyat denā ki wuh muqaddasīn kī-sī zindagī guzāreñ. Na wuh tohmat lagāeñ na sharāb kī ḡhulām hoñ. Is ke bajāe wuh achchhī tālīm dene ke lāyq hoñ ⁴tāki wuh jawān auratoñ ko samajhdār zindagī guzārne kī tarbiyat de sakeñ, ki wuh apne shauharoñ aur bachchoñ

se muhabbat rakheñ, ⁵ki wuh samajhdār^a aur muqaddas hoñ, ki wuh ghar ke farāyz adā karne meñ lagī raheñ, ki wuh nek hoñ, ki wuh apne shauharoñ ke tābe raheñ. Agar wuh aisī zindagī guzāreñ to wuh dūsroñ ko Allāh ke kalām par kufr bakne kā mauqā farāham nahīn kareñgī.

⁶Isī tarah jawān ādmiyoñ kī hauslā-afzāi kareñ ki wuh har lihāz se samajhdār zindagī guzāreñ. ⁷Āp ḳhud nek kām karne meñ un ke lie namūnā baneñ. Tālīm dete waqt āp kī ḳhulūdili, sharāfat⁸ aur alfāz kī be'īlzām sehhat sāf nazar āe. Phir āp ke muḳhālīf sharmindā ho jāeñge, kyonki wuh hamāre bāre meñ koī burī bāt nahīn kah sakeñge.

⁹Ġhulāmoñ ko kah denā ki wuh har lihāz se apne mālīkoñ ke tābe raheñ. Wuh unheñ pasand āeñ, bahs-mubāhasā kie baḡhair un kī bāt māneñ¹⁰ aur un kī chīzeñ chori na kareñ balki sābit kareñ ki un par har tarah kā etamād kiya jā saktā hai. Kyonki is tariqe se wuh hamāre Najātdahindā Allāh ke bāre

meñ tālīm ko har tarah se dīlkash banā deñge.

¹¹Kyonki Allāh kā najātbāḡhsh fazl tamām insānoñ par zāhir huā hai. ¹²Aur yih fazl hameñ tarbiyat de kar is qābil banā detā hai ki ham bedīnī aur duniyāwī ḳhāhishāt kā inkār karke is duniyā meñ samajhdār, rāstbāz aur ḳhudātars zindagī guzār sakeñ. ¹³Sāth sāth yih tarbiyat us mubāarak dīn kā intazār karne meñ hamāri madad kartī hai jis kī ummīd ham rakhte haiñ aur jab hamāre azīm Ḳhudā aur Najātdahindā Īsā Masīh kā jalāl zāhir ho jāegā. ¹⁴Kyonki Masīh ne hamāre lie apnī jān de dī tāki fidya de kar hameñ har tarah kī bedīnī se chhuṛā kar apne lie ek pāk aur maḳhsūs qaum banāe jo nek kām karne meñ sargarm ho.

¹⁵Inhīn bātoñ kī tālīm de kar pūre iḳhtiyār ke sāth logoñ ko samjhāeñ aur un kī islāh kareñ. Koī bhī āp ko haqīr na jāne.

Masīhī Kirdār

3 Unheñ yād dilānā ki wuh hukmrānoñ aur iḳhtiyār

^aYūnānī lafz meñ zabt-e-nafs kā unsur bhī pāyā jātā hai.

wālon ke tābe aur farmānbardār raheñ. Wuh har nek kām karne ke lie taiyār raheñ, ²kisī par tohmat na lagāeñ, amnpasand aur narmdil hoñ aur tamām logon ke sāth narmmizājī se pesh āeñ. ³Kyonki ek waqt thā jab ham bhī nāsamajh, nāfarmān aur sahīh rāh se bhaṭke hue the. Us waqt ham kaī tarah kī shahwaton aur ḡhalat ḡhāhishon kī ḡhulāmī meñ the. Ham bure kāmōñ aur hasad karne meñ zindagī guzārte the. Dūsre ham se nafrat karte the aur ham bhī un se nafrat karte the. ⁴Lekin jab hamāre Najātdahindā Allāh kī mehrbānī aur muhabbat zāhir hui ⁵to us ne hameñ bachāyā. Yīh nahīn ki ham ne rāst kām karne ke bāis najāt hāsil kī balki us ke rahm hī ne hameñ Rūhul-quds ke wasīle se bachāyā jis ne hameñ dho kar nae sire se janm diyā aur naī zindagī atā kī. ⁶Allāh ne apne is Rūh ko baṛī faiyāzī se hamāre Najātdahindā Īsā Masīh ke wasīle se ham par unḡel diyā ⁷tāki hameñ us ke fazl se rāstbāz qarār diyā jāe aur ham us abadī zindagī ke wāris ban jāeñ jis kī ummīd ham rakhte haiñ. ⁸Is bāt par pūrā etamād kiya jā saktā hai.

Main chāhtā hūn ki āp in bāton par ḡhās zor deñ tāki jo Allāh par imān lāe haiñ wuh dhyān se nek kām karne meñ lage raheñ. Yīh bāteñ sab ke lie achchhī aur mufid haiñ. ⁹Lekin behūdā bahsoñ, nasabnāmon, jhagaṛon aur shariāt ke bāre meñ tanāzon se bāz raheñ, kyonki aisā karnā befāyda aur fuzūl hai. ¹⁰Jo shaḡhs pārtībāz hai use do bār samjhāeñ. Agar wuh is ke bād bhī na māne to use rifāqat se ḡhārij kareñ. ¹¹Kyonki āp ko patā hogā ki aisā shaḡhs ḡhalat rāh par hai aur gunāh meñ phaṁsā huā hotā hai. Us ne apnī harkaton se apne āp ko mujrim ṭhahrāyā hai.

Āḡhiri Hidāyat

¹²Jab main Artimās yā Tuḡhikus ko āp ke pās bhej dūngā to mere pās āne meñ jaldī kareñ. Main Nīkupulis Shahr meñ hūn, kyonki main ne faisla kar liyā hai ki sardiyoñ kā mausam yahāñ guzārūñ. ¹³Jab Zenās wakīl aur Apullos safr kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ to un kī madad kareñ. ḡhayāl rakheñ ki un kī har zarūrat pūrī kī jāe. ¹⁴Lāzim hai ki hamāre log nek kām karne meñ lage rahnā sīkheñ,

ḵhāskar jahān bahut zarūrat hai,
 aisā na ho ki āḵhirkār wuh bephal
 nikleñ. ¹⁵Sab jo mere sāth haiñ āp
 ko salām kahte haiñ. Unheñ merā

salām denā jo īmān meñ ham se
 muhabbat rakhte haiñ.
 Allāh kā fazl āp sab ke sāth hotā
 rahe.

Filemon

¹Yih khat Masīh Īsā ke qaidī Paulus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Main apne azīz dost aur hamk̄hidmat Filemon ko likh rahā hūn ²aur sāth sāth apnī bahan Afiyā, apne hamsipāh Arkhippus aur us jamāt ko jo āp ke ghar men jamā hotī hai.

³Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Filemon kī Muhabbat aur Īmān

⁴Jab bhī main duā kartā hūn to āp ko yād karke apne Khudā kā shukr kartā hūn. ⁵Kyonki mujhe Khudāwand Īsā ke bāre men āp ke imān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat kī khabar miltī rahtī hai. ⁶Merī duā hai ki āp kī jo rifāqat

imān se paidā huī hai wuh āp men yon zor pakare ki āp ko behtar taur par har us achchhī chīz kī samajh ae jo hamein Masīh men hāsīl hai. ⁷Bhāī, āp kī muhabbat dekh kar mujhe barī khushī aur tasallī huī hai, kyonki āp ne muqaddasīn ke dilon ko tar-o-tāzā kar diyā hai.

Unesimus kī Sifārish

⁸Is wajah se main Masīh men itnī dilerī mahsūs kartā hūn ki āp ko wuh kuchh karne kā hukm dūn jo ab munāsib hai. ⁹To bhī main aisā nahīn karnā chāhtā balki muhabbat kī binā par āp se apil hī kartā hūn. Go main Paulus Masīh Īsā kā elchī balki ab us kā qaidī bhī hūn ¹⁰to bhī minnat karke apne beṭe Unesimus kī sifārish kartā hūn. Kyonki mere qaid men

hote hue wuh merā beṭā ban gayā.
¹¹ Pahle to wuh āp ke kām nahīn ā
 saktā thā, lekin ab wuh āp ke lie aur
 mere lie kāfī mufīd sābit huā hai.^a

¹² Ab main is ko goyā apnī jān
 ko āp ke pās wāpas bhej rahā hūn.

¹³ Asal mein main use apne pās
 rakhnā chāhtā thā tāki jab tak main
 khushkhabrī kī khātir qaid mein
 hūn wuh āp kī jagah merī khidmat
 kare. ¹⁴ Lekin main āp kī ijāzat ke
 baḡhair kuchh nahīn karnā chāhtā
 thā. Kyonki main chāhtā hūn ki
 jo bhī mehrbānī āp karenge wuh
 āp majbūr ho kar na karen balki
 khushī se.

¹⁵ Ho saktā hai ki Unesimus is lie
 kuchh der ke lie āp se judā ho gayā
 ki wuh āp ko hameshā ke lie dubārā
 mil jāe. ¹⁶ Kyonki ab wuh na sirf
 ghulām hai balki ghulām se kahīn
 zyādā. Ab wuh ek azīz bhāī hai jo
 mujhe khās azīz hai. Lekin wuh āp
 ko kahīn zyādā azīz hogā, ghulām kī
 haisiyat se bhī aur Khudāwand mein
 bhāī kī haisiyat se bhī.

¹⁷ Gharz, agar āp mujhe
 apnā sāthī samjhein to use yon
 khushāmdid kahein jaise main
 khud ā kar hāzir hotā. ¹⁸ Agar us
 ne āp ko koī nuqsān pahunchāyā

yā āp kā qarzdār huā to main is kā
 muāwazā dene ke lie taiyār hūn.

¹⁹ Yahān main Paulus apne hī hāth
 se is bāt kī tasdiq kartā hūn: Main is
 kā muāwazā dūngā agarche mujhe
 āp ko yād dilāne kī zarūrat nahīn ki
 āp khud mere qarzdār hai. Kyonki
 merā qarz jo āp par hai wuh āp
 khud hai. ²⁰ Chunānche mere
 bhāī, mujh par yih mehrbānī karen
 ki mujhe Khudāwand mein āp se
 kuchh fāydā mile. Masih mein merī
 jān ko tāzā karen.

²¹ Main āp kī farmānbardārī par
 etibār karke āp ko yih likh rahā
 hūn. Kyonki main jāntā hūn ki
 āp na sirf merī suneṅge balki is se
 kahīn zyādā mere lie karenge. ²² Ek
 aur guzārish bhī hai, mere lie ek
 kamrā taiyār karen, kyonki mujhe
 ummīd hai ki āp kī duāon ke jawāb
 mein mujhe āp ko wāpas diyā jāegā.

Ākhirī Salām

²³ Ipafrās jo Masih Īsā mein
 mere sāth qaidī hai āp ko salām
 kahtā hai. ²⁴ Isī tarah Marqus,
 Aristarkhus, Demās aur Lūqā bhī
 āp ko salām kahte hai.

²⁵ Khudāwand Īsā kā fazl āp sab
 ke sāth hotā rahe.

^aUnesimus = kārāmad, fāydāmand.

Ibrāniyon

Allāh kā Apne Farzand ke zariye Kalām

1 Māzī meñ Allāh muḵhtalif mauqon̄ par aur kāī tariqon̄ se hamāre bāpdādā se hamkalām huā. Us waqt us ne yih nabiyon̄ ke wasīle se kiyā² lekin in āḵhirī dinon̄ meñ wuh apne Farzand ke wasīle se ham se hamkalām huā, usī ke wasīle se jise us ne sab chīzon̄ kā wāris banā diyā aur jis ke wasīle se us ne kāynāt ko bhī ḵhalaq kiyā. ³Farzand Allāh kā shāndār jalāl mun'akis kartā aur us kī zāt kī ain shabīh^a hai. Wuh apne qawī kalām se sab kuchh sañbhāle rakhtā hai. Jab wuh duniyā meñ thā to us ne hamāre lie gunāhon̄ se pāk-sāf ho jāne kā intazām qāym kiyā. Is ke

bād wuh āsmān par Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth jā baiṭhā.

Allāh ke Farzand kī Azmat

⁴Farzand farishton̄ se kahīn azīm hai, itnā jitnā us kā mīrās meñ pāyā huā nām un ke nāmon̄ se azīm hai. ⁵Kyon̄ki Allāh ne kis farishte se kabhī kahā,

“Tū merā Farzand hai,
āj main̄ terā Bāp ban gayā hūn.”

Yih bhī us ne kisī farishte ke bāre meñ kabhī nahīn kahā,

“Main̄ us kā Bāp hūngā
aur wuh merā Farzand hogā.”

⁶Aur jab Allāh apne pahlaūthe Farzand ko āsmānī duniyā meñ lātā hai to wuh farmātā hai,

“Allāh ke tamām farishte us kī parastish karen̄.”

^aYā naqsh.

⁷ Farishton ke bāre meñ wuh farmātā hai,

“Wuh apne farishton ko hawāen aur apne khādimoñ ko āg ke shole banā detā hai.”

⁸ Lekin Farzand ke bāre meñ wuh kahtā hai,

“Ai Kḥudā, terā taḥt azal se abad tak qāym-o-dāym rahegā,

aur insāf kā shāhī asā terī bādshāhī par hukūmat karegā.

⁹ Tū ne rāstbāzī se muhabbat aur bedīnī se nafrat kī, is lie Allāh tere Kḥudā ne tujhe

khushī ke tel se masah karke

tujhe tere sāthiyon se kahīñ zyādā sarfarāz kar diyā.”

¹⁰ Wuh yih bhī farmātā hai,

“Ai Rab, tū ne ibtidā meñ duniyā kī buniyād rakhī,

aur tere hī hāthoñ ne āsmānoñ ko banāyā.

¹¹ Yih to tabāh ho jāeñge, lekin tū qāym rahegā.

Yih sab libās kī tarah ghis-phaṭ jāeñge

¹² aur tū inheñ chādar kī tarah lapetegā,

purāne kapre kī tarah yih badle jāeñge.

Lekin tū wuhī kā wuhī rahtā hai,

aur terī zindagī kabhī khatm nahīñ hotī.”

¹³ Allāh ne kabhī bhī apne kisī farishte se yih bāt na kahī,

“Mere dahne hāth baiṭh, jab tak main tere dushmanon ko tere pāñwoñ kī chaukī na banā dūñ.”

¹⁴ Phir farishte kyā haiñ? Wuh to sab khidmatguzār rūh haiñ jinheñ Allāh un kī khidmat karne ke lie bhej detā hai jinheñ mīrās meñ najāt pāñī hai.

Najāt kī Azmat

2 Is lie lāzim hai ki ham aur zyādā dhyān se kalām-e-muqaddas kī un bāton par ghaur karen jo ham ne sun lī haiñ. Aisā na ho ki ham samundar par beqābū kashtī kī tarah bemaqsad idhar-udhar phiren. ² Jo kalām farishton ne insān tak pahuñchāyā wuh to anmiṭ rahā, aur jis se bhī koī khatā yā nāfarmānī huī use us kī munāsib sazā milī. ³ To phir ham kis tarah Allāh ke ghazab se bach sakeñge agar ham Masīh kī itnī azīm najāt ko nazarandāz karen? Pahle Kḥudāwand ne khud is najāt kā elān kiyā, aur phir aise logon

ne hamāre pās ā kar is kī tasdiq kī jinhoñ ne use sun liyā thā. ⁴Sāth sāth Allāh ne is bāt kī is tarah tasdiq bhī kī ki us ne apnī marzī ke mutābiq ilāhī nishān, mojize aur muḡhtalif qism ke zordār kām dikhāe aur Rūhul-quḡs kī nematen logoñ meñ taqṡīm kiñ.

Masīh kā Najātbakḡsh Kām

⁵Ab aisā hai ki Allāh ne mazkūrā āne wālī duniyā ko farishtoñ ke tābe nahīñ kiyā. ⁶Kyōñki kalām-e-muḡaddas meñ kisī ne kahiñ yih gawāhī dī hai,

“Insān kaun hai ki tū use yād kare yā ādamzād ki tū us kā ḡhayāl rakhe?

⁷Tū ne use thoṛī der ke lie farishtoñ se kam kar diyā,

tū ne use jalāl aur izzat kā tāj pahnā kar

⁸sab kuchh us ke pāñwoñ ke nīche kar diyā.”

Jab likhā hai ki sab kuchh us ke pāñwoñ tale kar diyā gayā to is kā matlab hai ki koī chīz na rahī jo us ke tābe nahīñ hai. Beshak hameñ hāl meñ yih bāt nazar nahīñ ātī ki sab kuchh us ke tābe hai,

⁹lekin ham use zarūr dekḡhte haiñ jo

“Thoṛī der ke lie farishtoñ se kam” thā yāñī Īsā ko jise us kī maut tak ke dukh kī wajah se “Jalāl aur izzat kā tāj” pahnāyā gayā hai. Hāñ, Allāh ke fazl se us ne sab kī ḡhātir maut bardāsht kī. ¹⁰Kyōñki yihī munāsib thā ki Allāh jis ke lie aur jis ke wasīle se sab kuchh hai yoñ bahut-se beṡoñ ko apne jalāl meñ sharīk kare ki wuh un kī najāt ke bāñī Īsā ko dukh uṡhāne se kāmiliyat tak pahuñchāe.

¹¹Īsā aur wuh jinheñ wuh maḡhsūs-o-muḡaddas kar detā hai donoñ kā ek hī Bāp hai. Yihī wajah hai ki Īsā yih kahne se nahīñ sharmātā ki muḡaddasīn mere bhāī haiñ. ¹²Masalan wuh Allāh se kahtā hai,

“Main apne bhāiyōñ ke sāmne tere nām kā elān karūṅga, jamāt ke darmiyān hī terī madahsarāī karūṅga.”

¹³Wuh yih bhī kahtā hai, “Main us par bharosā rakhūṅgā.” Aur phir “Main hāzīr hūñ, main aur wuh bachche jo Allāh ne mujhe die haiñ.”

¹⁴Ab chūñki yih bachche gosht-post aur ḡhūn ke insān haiñ is lie Īsā ḡhud un kī mānind ban gayā aur un kī insāñī fitrat meñ sharīk

huā. Kyoṅki is tarah hī wuh apnī maut se maut ke mālik Iblīs ko tabāh kar sakā, ¹⁵ aur is tarah hī wuh unheñ chhuṛā sakā jo maut se ḍarne kī wajah se zindagī-bhar ḡhulāmī meñ the. ¹⁶ Zāhir hai ki jin kī madad wuh kartā hai wuh farishte nahiñ haiñ balki Ibrāhīm kī aulād. ¹⁷ Is lie lāzim thā ki wuh har lihāz se apne bhāiyoñ kī mānind ban jāe. Sirf is se us kā yih maqsad pūrā ho sakā ki wuh Allāh ke huzūr ek rahīm aur wafādār imām-e-āzam ban kar logon ke gunāhoñ kā kaffārā de sake. ¹⁸ Aur ab wuh un kī madad kar saktā hai jo āzmāish meñ uljhe hue haiñ, kyoṅki us kī bhī āzmāish huī aur us ne ḡhud dukh uṭhāyā hai.

Īsā Mūsā se Barā Hai

3 Muqaddas bhāiyo, jo mere sāth Allāh ke bulāe hue haiñ! Īsā par ḡhaur-o-ḡhauz karte raheñ jo Allāh kā paighambar aur imām-e-āzam hai aur jis kā ham iqrār karte haiñ. ² Īsā Allāh kā wafādār rahā jab us ne use yih kām karne ke lie muqarrar kiyā, bilkul usī tarah jis tarah Mūsā bhī wafādār rahā jab Allāh kā pūrā ghar us ke sapurd

kiyā gayā. ³ Ab jo kisī ghar ko tāmīr kartā hai use ghar kī nisbat zyādā izzat hāsīl hotī hai. Isī tarah Īsā Mūsā kī nisbat zyādā izzat ke lāyq hai. ⁴ Kyoṅki har ghar ko kisī na kisī ne banāyā hotā hai, jabki Allāh ne sab kuchh banāyā hai. ⁵ Mūsā to Allāh ke pūre ghar meñ ḡhidmat karte waqt wafādār rahā, lekin mulāzim kī haisiyat se tāki kalām-e-muqaddas kī āne wālī bātoñ kī gawāhī detā rahe. ⁶ Masīh farq hai. Use Farzand kī haisiyat se Allāh ke ghar par iḡhtiyār hai aur isī meñ wuh wafādār hai. Ham us kā ghar haiñ basharteki ham apnī dilerī aur wuh ummīd qāym rakheñ jis par ham faḡhr karte haiñ.

Allāh kī Qaum ke lie Sukūn

⁷ Chunāñche jis tarah Rūhul-quds farmātā hai,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno

⁸ to apne dilon ko saḡht na karo jis tarah baḡhāwat ke dīn huā, jab tumhāre bāpdādā ne registān meñ mujhe āzmāyā.

⁹ Wahāñ unhoñ ne mujhe āzmāyā aur jāñchā,

hālāñki unhoñ ne chālīs sāl ke daurān mere kām dekh lie the.

¹⁰ Is lie mujhe us nasl par ġhussā āyā aur main bolā,

‘Un ke dil hameshā sahīh rāh se haṭ jāte haiñ

aur wuh merī rāheñ nahīñ jānte.’

¹¹ Apne ġhazab meñ main ne qasam khāi,

‘Yih kabhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge

jahāñ main unheñ sukūn detā.”

¹² Bhāiyo, khabardār raheñ tāki āp meñ se kisī kā dil burāi aur kufr se bhar kar zindā Kḥudā se bargashtā na ho jāe. ¹³ Is ke bajāe jab tak Allāh kā yih farmān qāym hai rozānā ek dūsre kī hauslā-afzāi kareñ tāki āp meñ se koī bhī gunāh ke fareb meñ ā kar saḡhtdil na ho. ¹⁴ Bāt yih hai ki ham Masīh ke sharīk-e-kār ban gae haiñ. Lekin is shart par ki ham ākḥir tak wuh etamād mazbūti se qāym rakheñ jo ham āġhāz meñ rakhte the.

¹⁵ Mazkūrā kalām meñ likhā hai, “Agar tum āj Allāh kī āwāz suno, to apne dilon ko saḡht na karo jis tarah baġhāwat ke din huā.”

¹⁶ Yih kaun the jo Allāh kī āwāz sun kar bāġhī ho gae. Wuh sab jinheñ Mūsā Mīsr se nikāl kar bāhar lāyā. ¹⁷ Aur yih kaun the jin se Allāh chālīs sāl ke daurān

nārāz rahā? Yih wuhī the jinheñ ne gunāh kiya aur jo registān meñ mar kar wahīñ paṛe rahe. ¹⁸ Allāh ne kin kī bābat qasam khāi ki “Yih kabhī bhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge jahāñ main unheñ sukūn detā”? Zāhir hai un kī bābat jinheñ ne nāfarmānī kī thī. ¹⁹ Chunāñche ham dekhte haiñ ki wuh imān na rakhne kī wajah se mulk meñ dākḥil na ho sake.

4 Dekheñ, ab tak Allāh kā yih wādā qāym hai, aur ab tak ham sukūn ke mulk meñ dākḥil ho sakte haiñ. Is lie āeñ, ham khabardār raheñ. Aisā na ho ki āp meñ se koī pīchhe rah kar us meñ dākḥil na hone pāe. ² Kyōñki hameñ bhī un kī tarah ek kḥushkhabrī sunāi gai. Lekin yih paighām un ke lie befāyda thā, kyōñki wuh use sun kar imān na lāe. ³ Un kī nisbat ham jo imān lāe haiñ sukūn ke is mulk meñ dākḥil ho sakte haiñ.

Ġharz, yih aisā hī hai jis tarah Allāh ne farmāyā,

“Apne ġhazab meñ main ne qasam khāi,

‘Yih kabhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge

jahāñ main unheñ sukūn detā.”

Ab ġhaur karen ki us ne yih kahā agarche us kā kām duniyā kī taḡhliq par iḡhtitām tak pahuñch gayā thā. ⁴Kyonki kalām-e-muqaddas meñ sātweñ din ke bāre meñ likhā hai, “Sātweñ din Allāh kā sārā kām takmil tak pahuñch gayā. Is se fāriḡh ho kar us ne ārām kiyā.” ⁵Ab is kā muqābalā mazkūrā āyat se karen,

“Yih kabhi us mulk meñ dāḡhil nahīn hoñge

jahān main unheñ sukūn detā.”

⁶Jinhoñ ne pahle Allāh kī ḡhushḡhabri sunī unheñ nāfarmān hone kī wajah se yih sukūn na milā. To bhī yih bāt qāym rahī ki kuchh to sukūn ke is mulk meñ dāḡhil ho jāeñge. ⁷Yih madd-e-nazar rakh kar Allāh ne ek aur dīn muqarrar kiyā, mazkūrā “Āj” kā din. Kaī sāloñ ke bād hī us ne Dāūd kī mārifat wuh bāt kī jis par ham ġhaur kar rahe haiñ,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno to apne dilon ko saḡht na karo.”

⁸Jab Yashua unheñ Mulk-e-Kanān meñ lāyā tab us ne Isrāīliyōn ko yih sukūn na diyā, warnā Allāh is ke bād ke kisī aur dīn kā zikr na kartā. ⁹Chunāñche Allāh kī qaum ke lie ek ḡhās sukūn bāqī

rah gayā hai, aisā sukūn jo Allāh ke sātweñ din ārām karne se mutābiqat rakhtā hai. ¹⁰Kyonki jo bhī wuh sukūn pātā hai jis kā wādā Allāh ne kiya wuh Allāh kī tarah apne kāmōñ se fāriḡh ho kar ārām karegā. ¹¹Is lie āeñ, ham is sukūn meñ dāḡhil hone kī pūrī koshish karen tāki ham meñ se koī bhī bāpdādā ke nāfarmān namūne par chal kar ḡunāh meñ na gir jāe.

¹²Kyonki Allāh kā kalām zindā, muassir aur har dodhārī talwār se zyādā tez hai. Wuh insān meñ se guzar kar us kī jān rūh se aur us ke joṛōñ ko ḡūde se alag kar letā hai. Wuhī dil ke ḡhayālāt aur soch ko jāñch kar un par faislā karne ke qābil hai. ¹³Koī maḡhlūq bhī Allāh kī nazar se nahīn chhup saktī. Us kī āñkhoñ ke sāmne jis ke jawābdeh ham hote haiñ sab kuchh ayāñ aur beniqāb hai.

Īsā Hamārā Imām-e-Āzam Hai

¹⁴Ġharz āeñ, ham us imān se liptē raheñ jis kā iqrār ham karte haiñ. Kyonki hamārā aisā azīm imām-e-āzam hai jo āsmānoñ meñ se guzar gayā yāñī Īsā Allāh kā Farzand. ¹⁵Aur wuh aisā imām-e-āzam

nahīn hai jo hamārī kamzoriyōn ko dekh kar hamdardī na dikhāe balki agarche wuh begunāh rahā to bhī hamārī tarah use har qism kī āzmāish kā sāmna karnā paṛā. ¹⁶Ab āēn, ham pūre etamād ke sāth Allāh ke taḡht ke sāmne hāzir ho jāēn jahān fazl pāyā jātā hai. Kyoṅki wahīn ham wuh rahm aur fazl pāēnge jo zarūrat ke waqt hamārī madad kar saktā hai.

5 Ab insānoṅ meṅ se chune gae imām-e-āzam ko is lie muqarrar kiyā jātā hai ki wuh un kī ḡhātir Allāh kī ḡhidmat kare, tāki wuh gunāhoṅ ke lie nazarāne aur qurbāniyān pesh kare. ²Wuh jāhil aur āwārā logōṅ ke sāth narm sulūk rakh saktā hai, kyoṅki wuh ḡhud kāi tarah kī kamzoriyōn kī girift meṅ hotā hai. ³Yihī wajah hai ki use na sirf qaum ke gunāhoṅ ke lie balki apne gunāhoṅ ke lie bhī qurbāniyān chaḡhānī paṛtī haiṅ. ⁴Aur koī apnī marzī se imām-e-āzam kā purwaḡar ohdā nahīn apnā saktā balki lāzim hai ki Allāh use Hārūn kī tarah bulā kar muqarrar kare.

⁵Isī tarah Masīh ne bhī apnī marzī se imām-e-āzam kā purwaḡar ohdā nahīn apnāyā. Is ke bajāe Allāh ne us se kahā,

“Tū merā Farzand hai,
āj main terā Bāp ban gayā hūn.”

⁶Kahīn aur wuh farmātā hai,
“Tū abad tak imām hai,
aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

⁷Jab Īsā is duniyā meṅ thā to us ne zor zor se pukār kar aur ānsū bahā bahā kar use duāēn aur iltijāēn pesh kiṅ^a jo use maut se bachā saktā thā. Aur Allāh ne us kī sunī, kyoṅki wuh ḡhudā kā ḡhauf rakhtā thā. ⁸Wuh Allāh kā Farzand to thā, to bhī us ne dukh uṡhāne se farmān bardārī sikhī. ⁹Jab wuh kāmiliyat tak pahuṅch gayā to wuh un sab kī abadī najāt kā sarchashmā ban gayā jo us kī sunte haiṅ. ¹⁰Us waqt Allāh ne use imām-e-āzam bhī muta’ayyin kiyā, aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.

Īmān Tark Karne kī Bābat Āgāhī

¹¹Is ke bāre meṅ ham mazīd bahut kuchh kah sakte haiṅ, lekin ham mushkil se is kī tashrīh kar sakte

^aYānī imām kī haisiyat se us ne yih duāēn aur iltijāēn qurbānī ke taur par pesh kiṅ.

haiñ, kyonki āp sunane meñ sust haiñ. ¹² Asal meñ itnā waqt guzar gayā hai ki ab āp ko k̄hud ustād honā chāhie. Afsos ki aisā nahīñ hai balki āp ko is kī zarūrat hai ki koī āp ke pās ā kar āp ko Allāh ke kalām kī buniyādī sachchāiyāñ dubārā sikhāe. Āp ab tak ṭhos khānā nahīñ khā sakte balki āp ko dūdh kī zarūrat hai. ¹³ Jo dūdh hī pī saktā hai wuh abhī chhoṭā bachchā hī hai aur wuh rāstbāzī kī tālīm se nāwāqif hai. ¹⁴ Is ke muqābale meñ ṭhos khānā bālighon ke lie hai jinhon ne apnī balūghat ke bāis apnī ruhānī basārat ko itnī tarbiyat dī hai ki wuh bhalāi aur burāi meñ imtiyāz kar sakte haiñ.

6 Is lie āeñ, ham Masīh ke bāre meñ buniyādī tālīm ko chhoṛ kar balūghat kī taraf āge baṛheñ. Kyonki aisī bāteñ dohrāne kī zarūrat nahīñ honī chāhie jin se imān kī buniyād rakhī jāti hai, masalan maut tak pahuñchāne wāle kām se taubā, ² baptismā kyā hai, kisī par hāth rakhne kī tālīm, murdoñ ke jī uṭhne aur abadī sazā pāne kī tālīm. ³ Chunāñche Allāh kī marzī huī to ham yih chhoṛ kar āge baṛheñge.

⁴ Nāmumkin hai ki unheñ bahāl karke dubārā taubā tak pahuñchāyā jāe jinhon ne apnā imān tark kar diyā ho. Unheñ to ek bār Allāh ke nūr meñ lāyā gayā thā, unhon ne āsmān kī nemat chakh lī thī, wuh Rūhul-quds meñ sharīk hue, ⁵ unhon ne Allāh ke kalām kī bhalāi aur āne wāle zamāne kī kuwwaton kā tajrabā kiyā thā. ⁶ Aur phir unhon ne apnā imān tark kar diyā! Aise logon ko bahāl karke dubārā taubā tak pahuñchānā nāmumkin hai. Kyonki aisā karne se wuh Allāh ke Farzand ko dubārā maslūb karke use lān-tān kā nishānā banā dete haiñ.

⁷ Allāh us zamīn ko barkat detā hai jo apne par bār bār paṛne wālī bārish ko jazb karke aisī fasal paidā kartī hai jo khetībārī karne wāle ke lie mufīd ho. ⁸ Lekin agar wuh sirf k̄hārdār paude aur ūñṭkaṭāre paidā kare to wuh bekār hai aur is k̄hatre meñ hai ki us par lānat bhejī jāe. Anjām-e-kār us par kā sab kuchh jalāyā jāegā.

⁹ Azīzo, go ham is tarah kī bāteñ kar rahe haiñ to bhī hamārā etamād yih hai ki āp ko wuh behtarīn barkateñ hāsīl haiñ jo

najāt se milti haiñ. ¹⁰ Kyoñki Allāh be'insāf nahiñ hai. Wuh āp kā kām aur wuh muhabbat nahiñ bhūlegā jo āp ne us kā nām le kar zāhir kī jab āp ne muqaddasīn kī k̄hidmat kī balki āj tak kar rahe haiñ. ¹¹ Lekin hamārī baṛī k̄hāhish yih hai ki āp meñ se har ek isī sargarmī kā izhār āk̄hir tak kartā rahe tāki jin bātoñ kī ummīd āp rakhte haiñ wuh wāqāi pūrī ho jāeñ. ¹² Ham nahiñ chāhte ki āp sust ho jāeñ balki yih ki āp un ke namūne par chaleñ jo imān aur sabar se wuh kuchh mirās meñ pā rahe haiñ jis kā wādā Allāh ne kiya hai.

Allāh kā Yaqīni Wādā

¹³ Jab Allāh ne qasam khā kar Ibrāhīm se wādā kiya to us ne apnī hī qasam khā kar yih wādā kiya. Kyoñki koī aur nahiñ thā jo us se baṛā thā jis kī qasam wuh khā saktā. ¹⁴ Us waqt us ne kahā, “Main zarūr tujhe bahut barkat dūngā, aur main yaqīnan tujhe kasrat kī aulād dūngā.” ¹⁵ Is par Ibrāhīm ne sabar se intazār karke wuh kuchh pāyā jis kā wādā kiya gayā thā. ¹⁶ Qasam khāte waqt log us kī qasam khāte haiñ jo un se baṛā hotā hai. Is

tarah se qasam meñ bayānkardā bāt kī tasdiq bahs-mubāhasā kī har gunjāish ko k̄hatm kar deti hai. ¹⁷ Allāh ne bhī qasam khā kar apne wāde kī tasdiq kī. Kyoñki wuh apne wāde ke wārison par sāf zāhir karnā chāhtā thā ki us kā irādā kabhī nahiñ badlegā. ¹⁸ Ġharz, yih do bāteñ qāym rahī haiñ, Allāh kā wādā aur us kī qasam. Wuh inheñ na to badal saktā na in ke bāre meñ jhūṭ bol saktā hai. Yoñ ham jinheñ ne us ke pās panāh lī hai baṛī tasallī pā kar us ummīd ko mazbūti se thāme rakh sakte haiñ jo hameñ pesh kī gāi hai. ¹⁹ Kyoñki yih ummīd hamārī jān ke lie mazbūt langar hai. Aur yih āsmānī Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke parde meñ se guzar kar us meñ dākhil hoti hai. ²⁰ Wahīn Isā hamāre āge āge jā kar hamārī k̄hātir dākhil huā hai. Yoñ wuh Malik-e-sidq kī mānind hameshā ke lie imām-e-āzam ban gayā hai.

Malik-e-sidq

7 Yih Malik-e-sidq, Sālim kā bādshāh aur Allāh T'ālā kā imām thā. Jab Ibrāhīm chār

bādshāhoṇ ko shikast dene ke bād wāpas ā rahā thā to Malik-e-sidq us se milā aur use barkat dī. ²Is par Ibrāhīm ne use tamām lūṭ ke māl kā daswān hissā de diyā. Ab Malik-e-sidq kā matlab “Rāstbāzī kā Bādshāh” hai. Dūsre, “Sālim kā Bādshāh” kā matlab “Salāmatī kā Bādshāh” hai. ³Na us kā bāp yā mān hai, na koī nasabnāmā. Us kī zindagī kā na to āghāz hai, na iḳhtitām. Allāh ke Farzand kī tarah wuh abad tak imām rahtā hai.

⁴Ghaur karen kī wuh kitnā azīm thā. Hamāre bāpdādā Ibrāhīm ne use lūṭe hue māl kā daswān hissā de diyā. ⁵Ab shariāt talab kartī hai kī Lāwī kī wuh aulād jo imām ban jātī hai qaum yānī apne bhāiyōn se paidāwār kā daswān hissā le, hālānki un ke bhāī Ibrāhīm kī aulād haiñ. ⁶Lekin Malik-e-sidq Lāwī kī aulād meñ se nahīn thā. To bhī us ne Ibrāhīm se daswān hissā le kar use barkat dī jis se Allāh ne wādā kiya thā. ⁷Is meñ koī shak nahīn kī kamhaisiyat shaḳhs ko us se barkat miltī hai jo zyādā haisiyat kā ho. ⁸Jahān Lāwī imāmoñ kā tālluq hai fānī insān daswān hissā lete haiñ. Lekin Malik-e-sidq ke muāmale meñ yih hissā us ko milā

jis ke bāre meñ gawāhī dī gai hai kī wuh zindā rahtā hai. ⁹Yih bhī kahā jā saktā hai kī jab Ibrāhīm ne māl kā daswān hissā de diyā to Lāwī ne us ke zariye bhī yih hissā diyā, hālānki wuh ḳhud daswān hissā letā hai. ¹⁰Kyōnki go Lāwī us waqt paidā nahīn huā thā to bhī wuh ek tarah se Ibrāhīm ke jism meñ maujūd thā jab Malik-e-sidq us se milā.

¹¹Agar Lāwī kī kahānat (jis par shariāt mabnī thī) kāmiliyat paidā kar saktī to phir ek aur qism ke imām kī kyā zarūrat hotī, us kī jo Hārūn jaisā na ho balki Malik-e-sidq jaisā? ¹²Kyōnki jab bhī kahānat badal jātī hai to lāzim hai kī shariāt meñ bhī tabdilī āe. ¹³Aur hamārā Ḳhudāwand jis ke bāre meñ yih bayān kiya gayā hai wuh ek farq qabīle kā fard thā. Us ke qabīle ke kisī bhī fard ne imām kī ḳhidmat adā nahīn kī. ¹⁴Kyōnki sāf mālūm hai kī Ḳhudāwand Masīh Yahūdāh qabīle kā fard thā, aur Mūsā ne is qabīle ko imāmoñ kī ḳhidmat meñ shāmil na kiya.

Malik-e-sidq Jaisā Ek aur Imām

¹⁵Muāmālā mazīd sāf ho jātā hai. Ek farq imām zāhir huā hai jo

Malik-e-sidq jaisā hai. ¹⁶ Wuh Lāwī ke qabile kā fard hone se imām na banā jis tarah shariāt taqāzā kartī thī, balki wuh lāfānī zindagī kī quwwat hī se imām ban gayā. ¹⁷ Kyoṅki kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Tū abad tak imām hai,
aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

¹⁸ Yoṅ purāne hukm ko mansūkh kar diyā jātā hai, kyoṅki wuh kamzor aur bekār thā ¹⁹ (Mūsā kī shariāt to kisī chīz ko kāmīl nahīn banā saktī thī) aur ab ek behtar ummīd muhaiyā kī gāī hai jis se ham Allāh ke qarīb ā jāte haiṅ.

²⁰ Aur yih nayā nizām Allāh kī qasam se qāym huā. Aisī koī qasam na khāī gāī jab dūsre imām bane. ²¹ Lekin Īsā ek qasam ke zariye imām ban gayā jab Allāh ne farmāyā,

“Rab ne qasam khāī hai
aur is se pachhtāegā nahīn,
“Tū abad tak imām hai.””

²² Is qasam kī wajah se Īsā ek behtar ahd kī zamānat detā hai.

²³ Ek aur farq, purāne nizām meṅ bahut-se imām the, kyoṅki maut ne har ek kī k̄hidmat mahdūd kie rakhī. ²⁴ Lekin chūṅki Īsā abad tak zindā hai is lie us kī kahānat kabhī

bhī k̄hatm nahīn hogī. ²⁵ Yoṅ wuh unheṅ abadī najāt de saktā hai jo us ke wasīle se Allāh ke pās āte haiṅ, kyoṅki wuh abad tak zindā hai aur un kī shafā’at kartā rahtā hai.

²⁶ Hamēṅ aise hī imām-e-āzam kī zarūrat thī. Hāṅ, aisā imām jo muqaddas, bequsūr, bedāgh, gunāhgāroṅ se alag aur āsmānoṅ se buland huā hai. ²⁷ Use dūsre imāmoṅ kī tarah is kī zarūrat nahīn ki har roz qurbāniyāṅ pesh kare, pahle apne lie phir qaum ke lie. Balki us ne apne āp ko pesh karke apnī is qurbānī se un ke gunāhoṅ ko ek bār sadā ke lie miṭā diyā. ²⁸ Mūsawī shariāt aise logoṅ ko imām-e-āzam muqarrar kartī hai jo kamzor haiṅ. Lekin shariāt ke bād Allāh kī qasam Farzand ko imām-e-āzam muqarrar kartī hai, aur yih Farzand abad tak kāmīl hai.

Īsā Hamārā Imām-e-Āzam

8 Jo kuchh ham kah rahe haiṅ us kī markazī bāt yih hai, hamārā ek aisā imām-e-āzam hai jo āsmān par jalālī K̄hudā ke taḳht ke dahne hāth baiṭhā hai. ² Wahāṅ wuh maqdis meṅ k̄hidmat kartā hai, us haqīqī mulāqāt ke k̄haime

meñ jise insānī hāthoñ ne kharā nahīn kiyā balki Rab ne.

³Har imām-e-āzam ko nazarāne aur qurbāniyāñ pesh karne ke lie muqarrar kiyā jātā hai. Is lie lāzim hai ki hamāre imām-e-āzam ke pās bhī kuchh ho jo wuh pesh kar sake. ⁴Agar yih duniyā meñ hotā to imām-e-āzam na hotā, kyonki yahāñ imām to haiñ jo shariāt ke matlūbā nazarāne pesh karte haiñ.

⁵Jis maqdis meñ wuh k̄hidmat karte haiñ wuh us maqdis kī sirf naqlī sūrat aur sāyā hai jo āsmān par hai. Yihī wajah hai ki Allāh ne Mūsā ko mulāqāt kā k̄haimā banāne se pahle āgāh karke yih kahā, “Ġhaur kar ki sab kuchh ain us namūne ke mutābiq banāyā jāe jo main tujhe yahāñ pahār par dikhātā hūñ.” ⁶Lekin jo k̄hidmat Īsā ko mil gai hai wuh duniyā ke imāmoñ kī k̄hidmat se kahiñ behtar hai, utnī behtar jitnā wuh ahd jis kā darmiyānī Īsā hai purāne ahd se behtar hai. Kyonki yih ahd behtar wādoñ kī buniyād par bāndhā gayā.

⁷Agar pahlā ahd be’ilzām hotā to phir nae ahd kī zarūrat na hotī.

⁸Lekin Allāh ko apnī qaum par ilzām lagānā parā. Us ne kahā,

“Rab kā farmān hai, aise din ā rahe haiñ

jab main Isrāil ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne se ek nayā ahd bāndhūngā.

⁹Yih us ahd kī mānind nahīn hogā

jo main ne un ke bāpdādā ke sāth us din bāndhā thā jab main un kā hāth pakaṛ kar

unheñ Misr se nikāl lāyā.

Kyonki wuh us ahd ke wafādār na rahe

jo main ne un se bāndhā thā.

Natije meñ merī un ke lie fikr na rahī.

¹⁰K̄hudāwand farmātā hai ki jo nayā ahd main un dinoñ ke bād un se bāndhūngā

us ke taht main apnī shariāt

un ke zahnoñ meñ ḍāl kar

un ke diloñ par kandā karūngā.

Tab main hī un kā K̄hudā hūngā, aur wuh merī qaum hoñge.

¹¹Us waqt se is kī zarūrat nahīn rahegī

ki koī apne paṛosī yā bhāī ko tālīm de kar kahe,

‘Rab ko jān lo.’

Kyonki chhoṭe se le kar baṛe tak sab mujhe jāneñge,

¹²Kyonki main un kā qusūr muāf karūnga

aur āindā un ke gunāhoñ ko yād nahīn karūnga.”

¹³In alfāz meñ Allāh ek nae ahd kā zikr kartā hai aur yoñ purāne ahd ko matrūk qarār detā hai. Aur jo matrūk aur purānā hai us kā anjām qarīb hī hai.

Dunyāwī aur Āsmānī Ibādat

9 Jab pahlā ahd bāndhā gayā to ibādat karne ke lie hidāyat dī gaiñ. Zamīn par ek maqdis bhī banāyā gayā, ²ek khaimā jis ke pahle kamre meñ shamādān, mez aur us par paṛī maḥsūs kī gaiñ roṭiyāñ thīñ. Us kā nām “Muqaddas Kamrā” thā. ³Us ke pīchhe ek aur kamrā thā jis kā nām “Muqaddastarīn Kamrā” thā. Pahle aur dūsre kamre ke darmiyān wāqe darwāze par pardā lagā thā. ⁴Is pīchhle kamre meñ baḥhūr jalāne ke lie sone kī qurbāngāh aur ahd kā sandūq thā. Ahd ke sandūq par sonā mañdhā huā thā aur us meñ tīn chīzeñ thīñ: sone kā martabān jis meñ man bharā thā, Hārūn kā wuh asā jis se koñpleñ phūṭ niklī thīñ aur patthar kī wuh do

taḥṭiyāñ jin par ahd ke ahkām likhe the. ⁵Sandūq par ilāhī jalāl ke do karūbī farishte lage the jo sandūq ke ḍhakne ko sāyā dete the jis kā nām “Kaffārā kā ḍhaknā” thā. Lekin is jagah par ham sab kuchh mazīd tafsīl se bayān nahīn karnā chāhte.

⁶Yih chīzeñ isī tartīb se rakhi jāti haiñ. Jab imām apnī khidmat ke farāyz adā karte haiñ to bāqāydaḡī se pahle kamre meñ jāte haiñ. ⁷Lekin sirf imām-e-āzam hī dūsre kamre meñ dākhil hotā hai, aur wuh bhī sāl meñ sirf ek dafā. Jab bhī wuh jātā hai wuh apne sāth khūn le kar jātā hai jise wuh apne aur qaum ke lie pesh kartā hai tāki wuh gunāh miṭ jāeñ jo logoñ ne ḡhairirādī taur par kie hote haiñ. ⁸Is se Rūhul-quds dikhātā hai ki Muqaddastarīn Kamre tak rasāi us waqt tak zāhir nahīn kī gaiñ thī jab tak pahlā kamrā istemāl meñ thā. ⁹Yih majāzan maujūdā zamāne kī taraf ishārā hai. Is kā matlab yih hai ki jo nazarāne aur qurbāniyāñ pesh kī jā rahī haiñ wuh parastār ke zamīr ko pāk-sāf karke kāmīl nahīn banā saktīñ. ¹⁰Kyonki in kā tālluq sirf khāne-pīne wālī chīzoñ aur ḡhusl kī muḥṭtalif rasmoñ se

hotā hai, aisī zāhirī hidāyāt jo sirf nae nizām ke āne tak lāgū haiñ.

¹¹ Lekin ab Masīh ā chukā hai, un achchhī chīzōñ kā imām-e-āzam jo ab hāsil huī haiñ. Jis khaime meñ wuh k̄hidmat kartā hai wuh kahīñ zyādā azīm aur kāmīl hai. Yih k̄haimā insānī hāthōñ se nahīñ banāyā gayā yānī yih is kāynāt kā hissā nahīñ hai. ¹² Jab Masīh ek bār sadā ke lie khaime ke Muqaddastarīn Kamre meñ dāk̄hil huā to us ne qurbāniyāñ pesh karne ke lie bakroñ aur bachhroñ kā k̄hūn istemāl na kiyā. Is ke bajāe us ne apnā hī k̄hūn pesh kiyā aur yōñ hamāre lie abadī najāt hāsil kī. ¹³ Purāne nizām meñ bail-bakroñ kā k̄hūn aur jawān gāy kī rākh nāpāk logoñ par chhiṛke jāte the tāki un ke jism pāk-sāf ho jāeñ. ¹⁴ Agar in chīzōñ kā yih asar thā to phir Masīh ke k̄hūn kā kyā zabardast asar hogā! Azlī Rūh ke zariye us ne apne āp ko bedāgh qurbānī ke taur par pesh kiyā. Yōñ us kā k̄hūn hamāre zamīr ko maut tak pahuñchāne wāle kāmōñ se pāk-sāf kartā hai tāki ham zindā K̄hudā kī k̄hidmat kar sakeñ.

¹⁵ Yihī wajah hai ki Masīh ek nae ahd kā darmiyānī hai. Maqsad yih

thā ki jitne logoñ ko Allāh ne bulāyā hai unheñ Allāh kī mau'ūdā aur abadī mīrās mile. Aur yih sirf is lie mumkin huā hai ki Masīh ne mar kar fidyā diyā tāki log un gunāhoñ se chhuṭkāṛā pāeñ jo un se us waqt sarzad hue jab wuh pahle ahd ke taht the.

¹⁶ Jahān wasiyat hai wahāñ zarūrī hai ki wasiyat karne wāle kī maut kī tasdīq kī jāe. ¹⁷ Kyoñki jab tak wasiyat karne wālā zindā ho wasiyat beasar hotī hai. Is kā asar wasiyat karne wāle kī maut hī se shurū hotā hai. ¹⁸ Yihī wajah hai ki pahlā ahd bāndhte waqt bhī k̄hūn istemāl huā. ¹⁹ Kyoñki pūrī qaum ko shariat kā har hukm sunāne ke bād Mūsā ne bachhroñ kā k̄hūn pānī se milā kar use zūfe ke guchchhe aur qirmizi rang ke dhāge ke zariye Shariat kī Kitāb aur pūrī qaum par chhiṛkā. ²⁰ Us ne kahā, “Yih k̄hūn us ahd kī tasdīq kartā hai jis kī pairawī karne kā hukm Allāh ne tumheñ diyā hai.” ²¹ Isī tarah Mūsā ne yih k̄hūn mulāqāt ke khaime aur ibādat ke tamām sāmān par chhiṛkā. ²² Na sirf yih balki shariat taqāzā kartī hai ki taqrīban har chīz ko k̄hūn hī se pāk-sāf kiyā jāe balki Allāh ke

huzūr k̄hūn pesh kie baḡhair muāfi mil hī nahīn saktī.

Masīh kī Qurbānī Gunāhoñ ko Miṭā Deti Hai

²³ Ḡharz, lāzim thā ki yih chīzen jo āsmān kī asli chīzoñ kī naqlī sūrateñ haiñ pāk-sāf kī jāeñ. Lekin āsmānī chīzen k̄hud aisi qurbāniyōñ kā mutālaba karti haiñ jo in se kahiñ behtar hoñ. ²⁴ Kyōñki Masīh sirf insānī hāthoñ se bane maqdis meñ dāk̄hil nahīn huā jo asli maqdis kī sirf naqlī sūrat thī balki wuh āsmān meñ hī dāk̄hil huā tāki ab se hamārī k̄hātir Allāh ke sāmne hāzir ho. ²⁵ Duniyā kā imām-e-āzam to sālānā kisi aur (yānī jānwar) kā k̄hūn le kar Muqaddastarīn Kamre meñ dāk̄hil hotā hai. Lekin Masīh is lie āsmān meñ dāk̄hil na huā ki wuh apne āp ko bār bār qurbānī ke taur par pesh kare. ²⁶ Agar aisā hotā to use duniyā kī taḡhliq se le kar āj tak bahut dafā dukh sahnā paṛtā. Lekin aisā nahīn hai balki ab wuh zamānoñ ke iḡtītām par ek hī bār sadā ke lie zāhir huā tāki apne āp ko qurbān karne se gunāh ko dūr kare. ²⁷ Ek bār marnā aur Allāh kī adālat

meñ hāzir honā har insān ke lie muqarrar hai. ²⁸ Isī tarah Masīh ko bhī ek hī bār bahutoñ ke gunāhoñ ko uṭhā kar le jāne ke lie qurbān kiyā gayā. Dūsri bār jab wuh zāhir hogā to gunāhoñ ko dūr karne ke lie zāhir nahīn hogā balki unheñ najāt dene ke lie jo shiddat se us kā intazār kar rahe haiñ.

10 Mūsawī shariat āne wālī achchhī aur aslī chīzoñ kī sirf naqlī sūrat aur sāyā hai. Yih un chīzoñ kī asli shakl nahīn hai. Is lie yih unheñ kabhī bhī kāmīl nahīn kar saktī jo sāl basāl aur bār bār Allāh ke huzūr ā kar wuhī qurbāniyāñ pesh karte rahte haiñ. ² Agar wuh kāmīl kar saktī to qurbāniyāñ pesh karne kī zarūrat na rahtī. Kyōñki is sūrat meñ parastār ek bār sadā ke lie pāk-sāf ho jāte aur unheñ gunāhgār hone kā shaūr na rahtā. ³ Lekin is ke bajāe yih qurbāniyāñ sāl basāl logoñ ko un ke gunāhoñ kī yād dilātī haiñ. ⁴ Kyōñki mumkin hī nahīn ki bail-bakroñ kā k̄hūn gunāhoñ ko dūr kare.

⁵ Is lie Masīh duniyā meñ āte waqt Allāh se kahtā hai,

“Tū qurbāniyāñ aur nazareñ nahīn chāhtā thā

lekin tū ne mere lie ek jism taiyār kiyā.

⁶Bhasm hone wālī qurbāniyān aur gunāh kī qurbāniyān tujhe pasand nahīn thiñ.

⁷Phir main bol uṭhā, ‘Ai Ḳhudā, main hāzir hūn

tāki terī marzī pūrī karūn, jis tarah mere bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ^a likhā hai.”

⁸Pahle Masīh kahtā hai, “Na tū qurbāniyān, nazareñ, bhasm hone wālī qurbāniyān yā gunāh kī qurbāniyān chāhtā thā, na unheñ pasand kartā thā” go shariāt inheñ pesh karne kā mutālabā kartī hai.

⁹Phir wuh farmātā hai, “Main hāzir hūn tāki terī marzī pūrī karūn.” Yoñ wuh pahlā nizām ḳhatm karke us kī jagah dūsrā nizām qāym kartā hai. ¹⁰Aur us kī marzī pūrī ho jāne se hameñ Īsā Masīh ke badan ke wasīle se maḳhsūs-o-muqaddas kiyā gayā hai. Kyoñki use ek hī bār sadā ke lie hamāre lie qurbān kiyā gayā.

¹¹Har imām roz baroz maqdis meñ khaṛā apnī ḳhidmat ke farāyz adā kartā hai. Rozānā aur bār bār wuh wuhī qurbāniyān pesh kartā

rahtā hai jo kabhī bhī gunāhoñ ko dūr nahīn kar saktiñ. ¹²Lekin Masīh ne gunāhoñ ko dūr karne ke lie ek hī qurbānī pesh kī, ek aisī qurbānī jis kā asar sadā ke lie rahegā. Phir wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā. ¹³Wahīn wuh ab intazār kartā hai jab tak Allāh us ke dushmanoñ ko us ke pānwoñ kī chaukī na banā de. ¹⁴Yoñ us ne ek hī qurbānī se unheñ sadā ke lie kāmīl banā diyā hai jinheñ muqaddas kiyā jā rahā hai.

¹⁵Rūhul-quḍs bhī hameñ is ke bāre meñ gawāhī detā hai. Pahle wuh kahtā hai,

¹⁶“Rab farmātā hai ki jo nayā ahd main un dinoñ ke bād un se bāndhūngā us ke taht main apnī shariāt un ke diloñ meñ ḍāl kar un ke zahnoñ par kandā karūnga.”

¹⁷Phir wuh kahtā hai, “Us waqt se main un ke gunāhoñ aur burāiyoñ ko yād nahīn karūnga.” ¹⁸Aur jahān in gunāhoñ kī muāfi hui hai wahān gunāhoñ ko dūr karne kī qurbāniyoñ kī zarūrat hī nahīn rahī.

^aLafzī tarjumā: kitāb ke tūmār meñ.

Āeñ, Ham Allāh ke Huzūr Āeñ

¹⁹ Chunānche bhāiyo, ab ham Īsā ke ḵhūn ke wasīle se pūre etamād ke sāth Muqaddastarīn Kamre meñ dāḵhil ho sakte haiñ. ²⁰ Apne badan kī qurbānī se Īsā ne us kamre ke parde meñ se guzarne kā ek nayā aur zindagībaḵsh rāstā khol diyā. ²¹ Hamārā ek azīm imām-e-āzam hai jo Allāh ke ghar par muqarrar hai. ²² Is lie āeñ, ham ḵhulūsdili aur imān ke pūre etamād ke sāth Allāh ke huzūr āeñ. Kyoñki hamāre dilon par Masīh kā ḵhūn chhiṛkā gayā hai tāki hamāre mujrim zamīr sāf ho jāeñ. Niz, hamāre badanon ko pāk-sāf pānī se dhoyā gayā hai. ²³ Āeñ, ham mazbūtī se us ummīd ko thāme rakheñ jis kā iqrār ham karte haiñ. Ham ḍāñwāñḍol na ho jāeñ, kyoñki jis ne is ummīd kā wādā kiyā hai wuh wafādār hai. ²⁴ Aur āeñ, ham is par dhyān deñ ki ham ek dūse ko kis tarah muhabbat dikhāne aur nek kām karne par ubhār sakeñ. ²⁵ Ham bāham jamā hone se bāz na āeñ, jis tarah bāz kī ādat ban gaī hai. Is ke bajāe ham ek dūse kī hauslā-afzāi karen, ḵhāskar yih bāt madd-

e-nazar rakh kar ki Ḵhudāwand kā din qarīb ā rahā hai.

²⁶ Ḵhabardār! Agar ham sachchāi jān lene ke bād bhī jān-būjh kar gunāh karte raheñ to Masīh kī qurbānī in gunāhon ko dūr nahīn kar sakegī. ²⁷ Phir sirf Allāh kī adālat kī haulnāk tawaqqo bāqī rahegī, us bhaṛakti huī āg kī jo Allāh ke muḵhālifoñ ko bhasm kar ḍālegī. ²⁸ Jo Mūsā kī shariāt radd kartā hai us par rahm nahīn kiyā jā saktā balki agar do yā is se zāyd log is jurm kī gawāhī deñ to use sazā-e-maut dī jāe. ²⁹ To phir kyā ḵhayāl hai, wuh kitnī saḵht sazā ke lāyq hogā jis ne Allāh ke Farzand ko pāñwoñ tale raundā? Jis ne ahd kā wuh ḵhūn haqīr jānā jis se use maḵhsūs-o-muqaddas kiyā gayā thā? Aur jis ne fazl ke Rūh kī be'izzatī kī? ³⁰ Kyoñki ham use jānte haiñ jis ne farmāyā, “Intaqām lenā merā hī kām hai, main hī badlā lūngā.” Us ne yih bhī kahā, “Rab apnī qaum kā insāf karegā.” ³¹ Yih ek haulnāk bāt hai agar zindā Ḵhudā hameñ sazā dene ke lie pakare.

³² Īmān ke pahle din yād karen jab Allāh ne āp ko raushan kar diyā thā. Us waqt ke saḵht muqābale

meñ āp ko kāi tarah kā dukh sahnā parā, lekin āp sābitqadam rahe.

³³ Kabhī kabhī āp kī be'izzatī aur awām ke sāmne hī izārasānī hotī thī, kabhī kabhī āp un ke sāthī the jin se aisā sulūk ho rahā thā.

³⁴ Jinheñ jel meñ ḍālā gayā āp un ke dukh meñ sharīk hue aur jab āp kā māl-o-matā lūṭā gayā to āp ne yih bāt ḵhushī se bardāsht kī. Kyoñki āp jānte the ki wuh māl ham se nahīn chhīn liyā gayā jo pahle kī nisbat kahīn behtar hai aur har sūrat meñ qāym rahegā.

³⁵ Chunānche apne is etamād ko hāth se jāne na deñ kyoñki is kā baṛā ajr milegā. ³⁶ Lekin is ke lie āp ko sābitqadmī kī zarūrat hai tāki āp Allāh kī marzī pūrī kar sakeñ aur yon āp ko wuh kuchh mil jāe jis kā wādā us ne kiya hai. ³⁷ Kyoñki kalām-e-muqaddas yih farmātā hai,

“Thoṛī hī der bāqī hai

to āne wālā pahuñchegā, wuh der nahīn karegā.

³⁸ Lekin merā rāstbāz imān hī se jītā rahegā,

aur agar wuh pīchhe haṭ jāe

to main us se ḵhush nahīn hūngā.”

³⁹ Lekin ham un meñ se nahīn haiñ jo pīchhe haṭ kar tabāh ho jāeñge balki ham un meñ se haiñ jo imān rakh kar najāt pāte haiñ.

Imān

11 Imān kyā hai? Yih ki ham us meñ qāym raheñ jis par ham ummīd rakhte haiñ aur ki ham us kā yaqīn rakheñ jo ham nahīn dekh sakte. ² Imān hī se purāne zamānon ke logoñ ko Allāh kī qabūliyat hāsil huī.

³ Imān ke zariye ham jān lete haiñ ki kāynāt ko Allāh ke kalām se ḵhalaq kiya gayā, ki jo kuchh ham dekh sakte haiñ nazar āne wālī chīzon se nahīn banā.

⁴ Yih imān kā kām thā ki Hābīl ne Allāh ko ek aisī qurbānī pesh kī jo Qābīl kī qurbānī se behtar thī. Is imān kī binā par Allāh ne use rāstbāz ṭahrā kar us kī achchhī gawāhī dī, jab us ne us kī qurbāniyon ko qabūl kiya. Aur imān ke zariye wuh ab tak boltā rahtā hai hālāñki wuh murdā hai.

⁵ Yih imān kā kām thā ki Hanūk na marā balki zindā hālat meñ āsmān par uṭhāyā gayā. Koī bhī use ḍhūṇḍ kar pā na sakā kyoñki Allāh use

āsmān par uṭhā le gayā thā. Wajah yih thī ki uṭhāe jāne se pahle use yih gawāhī mili ki wuh Allāh ko pasand āyā. ⁶ Aur imān rakhe baḡhair ham Allāh ko pasand nahīn ā sakte. Kyōnki lāzim hai ki Allāh ke huzūr āne wālā imān rakhe ki wuh hai aur ki wuh unheñ ajr detā hai jo us ke tālib haiñ.

⁷ Yih imān kā kām thā ki Nūh ne Allāh kī sunī jab us ne use āne wālī bātoñ ke bāre meñ āgāh kiyā, aisi bātoñ ke bāre meñ jo abhī dekhne meñ nahīn āi thiñ. Nūh ne Ḳhudā kā ḡhauf mān kar ek kashtī banāi tāki us kā ḡhāndān bach jāe. Yoñ us ne apne imān ke zariye duniyā ko mujrim qarār diyā aur us rāstbāzī kā wāris ban gayā jo imān se hāsīl hotī hai.

⁸ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm ne Allāh kī sunī jab us ne use bulā kar kahā ki wuh ek aise mulk meñ jāe jo use bād meñ mīrās meñ milegā. Hāñ, wuh apne mulk ko chhoṛ kar rawānā huā, hālāñki use mālūm na thā ki wuh kahāñ jā rahā hai. ⁹ Imān ke zariye wuh wādā kie hue mulk meñ ajnabī kī haisiyat

se rahne lagā. Wuh ḡhaimoñ meñ rahtā thā aur isi tarah Is'hāq aur Yāqūb bhī jo us ke sāth usī wāde ke wāris the. ¹⁰ Kyōnki Ibrāhīm us shahr ke intazār meñ thā jis kī mazbūt buniyād hai aur jis kā naqsh banāne aur tāmīr karne wālā ḡhud Allāh hai.

¹¹ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm bāp banane ke qābil ho gayā, hālāñki wuh buṛhāpe kī wajah se bāp nahīn ban saktā thā. Isi tarah Sārā bhī bachche janm nahīn de saktī thī. Lekin Ibrāhīm samajhtā thā ki Allāh jis ne wādā kiyā hai wafādār hai. ¹² Go Ibrāhīm taqrīban mar chukā thā to bhī usī ek shaḡhs se beshumār aulād niklī, tādād meñ āsmān par ke sitāroñ aur sāhil par kī ret ke zarroñ ke barābar.

¹³ Yih tamām log imān rakhte rakhte mar gae. Unheñ wuh kuchh na milā jis kā wādā kiyā gayā thā. Unhoñ ne use sirf dūr hī se dekh kar ḡhushāmdīd^a kahā. Aur unhoñ ne taslīm kiyā ki ham zamīn par^b sirf mehmān aur ārizī taur par rahne wāle ajnabī haiñ. ¹⁴ Jo is

^aLafzī tarjumā: salāmī dī. Salām de kar izzat kā izhār kiyā. Salyūṭ kiyā.

^bzamīn par yā mulk (yāñi Kanān) meñ.

qism kī bāteñ karte haiñ wuh zāhir karte haiñ ki ham ab tak apne watan kī talāsh meñ haiñ. ¹⁵ Agar un ke zahan meñ wuh mulk hotā jis se wuh nikal āe the to wuh ab bhī wāpas jā sakte the. ¹⁶ Is ke bajāe wuh ek behtar mulk yānī ek āsmānī mulk kī ārzū kar rahe the. Is lie Allāh un kā Ḳhudā kahlāne se nahīn sharmātā, kyonki us ne un ke lie ek shahr taiyār kiya hai.

¹⁷ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm ne us waqt Is'hāq ko qurbānī ke taur par pesh kiya jab Allāh ne use āzmāyā. Hāñ, wuh apne iklaute beṭe ko qurbān karne ke lie taiyār thā agarche use Allāh ke wāde mil gae the ¹⁸ ki “Terī nasl Is'hāq hī se qāym rahegī.” ¹⁹ Ibrāhīm ne sochā, “Allāh murdoñ ko bhī zindā kar saktā hai,” aur majāzan use wāqai Is'hāq murdoñ meñ se wāpas mil gayā.

²⁰ Yih imān kā kām thā ki Is'hāq ne āne wālī chizoñ ke lihāz se Yāqūb aur Esau ko barkat di.

²¹ Yih imān kā kām thā ki Yāqūb ne marte waqt Yūsuf ke donoñ beṭoñ ko barkat di aur apnī lāṭhī ke sire par ṭek lagā kar Allāh ko sijdā kiya.

²² Yih imān kā kām thā ki Yūsuf ne marte waqt yih peshgoi kī ki Isrāīlī Misr se nikleñge balki yih bhī kahā ki nikalte waqt merī haḍḍiyāñ bhī apne sāth le jāo.

²³ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ke mān-bāp ne use paidāish ke bād tin māt tak chhupāe rakhā, kyonki unhoñ ne dekhā ki wuh ḳhubsūrat hai. Wuh bādshāh ke hukm kī ḳhilāfwarzī karne se na ḍare.

²⁴ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ne parwān chaḥ kar inkār kiya ki use Firaun kī beṭī kā beṭā ṭhahrāyā jāe. ²⁵ Ārizī taur par gunāh se lutfandoz hone ke bajāe us ne Allāh kī qaum ke sāth badsulūkī kā nishānā banane ko tarjih di. ²⁶ Wuh samjhā ki jab merī Masīh kī ḳhātīr ruswāi kī jāti hai to yih Misr ke tamām ḳhazānoñ se zyādā qimti hai, kyonki us kī āñkheñ āne wāle ajr par lagī rahīñ.

²⁷ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ne bādshāh ke ḡhusse se ḍare baḡhair Misr ko chhoṛ diyā, kyonki wuh goyā andekhe Ḳhudā ko musalsal apnī āñkhoñ ke sāmne rakhtā rahā. ²⁸ Yih imān kā kām thā ki us ne Fasah kī Īd manā kar hukm diyā ki ḳhūn ko chaukhaṭoñ par lagāyā jāe

tāki halāk karne wālā farishtā un ke pahlauṭhe beṭoṅ ko na chhue.

²⁹ Yih imān kā kām thā ki Isrāīli Bahr-e-Qulzum meṅ se yōṅ guzar sake jaise ki yih ḡhushk zamīn thī. Jab Misriyōṅ ne yih karne ki koshish kī to wuh ḡḡb gae.

³⁰ Yih imān kā kām thā ki sāt dīn tak Yārīhū Shahr kī fasīl ke gird chakkar lagāne ke bād pūrī dīwār gir gāi. ³¹ Yih bhī imān kā kām thā ki Rāhab fāhishā apne shahr ke bāqī nāfarmān bāshindoṅ ke sāth halāk na huī, kyoṅki us ne Isrāīli jāsūsoṅ ko salāmati ke sāth ḡhushāmdīd kahā thā.

³² Maiṅ mazīd kyā kuchh kahūṅ? Mere pās itnā waqt nahīn ki maiṅ Jidāun, Baraq, Samsūn, Iftāh, Dāūd, Samuel aur nabiyōṅ ke bāre meṅ sunātā rahūṅ. ³³ Yih sab imān ke sabab se hī kāmyāb rahe. Wuh bādshāhiyōṅ par ḡhālīb āe aur insāf karte rahe. Unheṅ Allāh ke wāde hāsīl hue. Unhoṅ ne sherbabaroṅ ke muṅh band kar diē ³⁴ aur āg ke bhaṛakte sholoṅ ko bujhā diyā. Wuh talwār kī zad se bach nikle. Wuh kamzor the lekin unheṅ quwwat hāsīl huī. Jab jang chhiṛ gāi to wuh itne tāqatwar sābit hue ki unhoṅ ne ḡhairmulkī

lashkaroṅ ko shikast dī. ³⁵ Imān rakhne ke bāis ḡhawātīn ko un ke murdā azīz zindā hālat meṅ wāpas mile.

Lekin aise bhī the jinheṅ tashaddud bardāsht karnā paṛā aur jinhoṅ ne āzād ho jāne se inkār kiyā tāki unheṅ ek behtar chīz yānī jī uṭhne kā tajrabā hāsīl ho jāe. ³⁶ Bāz ko lān-tān aur koṛoṅ balki zanjīroṅ aur qaid kā bhī sāmānā karnā paṛā. ³⁷ Unheṅ sangsār kiyā gayā, unheṅ āre se chīrā gayā, unheṅ talwār se mār ḡālā gayā. Bāz ko bheṛ-bakriyōṅ kī khāloṅ meṅ ḡhūmnā phirnā paṛā. Zarūrātmand hālat meṅ unheṅ dabāyā aur un par zulm kiyā jātā rahā. ³⁸ Duniyā un ke lāyq nahīn thī! Wuh wirān jaghoṅ meṅ, pahāṛoṅ par, ḡhāroṅ aur ḡaṛhoṅ meṅ āwārā phirte rahe.

³⁹ In sab ko imān kī wajah se achchhī gawāhī milī. To bhī inheṅ wuh kuchh hāsīl na huā jis kā wādā Allāh ne kiyā thā. ⁴⁰ Kyoṅki us ne hamāre lie ek aisā mansūbā banāyā thā jo kahīn behtar hai. Wuh chāhtā thā ki yih log hamāre baḡhair kāmiliyat tak na pahuncheṅ.

Allāh Hamārā Bāp

12 Ġharz, ham gawāhoñ ke itne baṛe lashkar se ghere rahte haiñ! Is lie āeñ, ham sab kuchh utāreñ jo hamāre lie rukāwaṭ kā bāis ban gayā hai, har gunāh ko jo hameñ āsānī se uljhā letā hai. Āeñ, ham sābitqadmī se us dauṛ meñ dauṛte raheñ jo hamāre lie muqarrar kī gaī hai. ²Aur dauṛte hue ham Īsā ko takte raheñ, use jo imān kā bānī bhī hai aur use takmīl tak pahuñchāne wālā bhī. Yād rahe ki go wuh ḵhushī hāsīl kar saktā thā to bhī us ne salībī maut kī sharmnāk be'izzatī kī parwā na kī balki use bardāsht kiyā. Aur ab wuh Allāh ke taḡht ke dahne hāth jā baiṭhā hai!

³Us par dhyān deñ jis ne gunāh-gāroñ kī itnī muḵhālafat bardāsht kī. Phir āp thakte thakte bedil nahīñ ho jāeñge. ⁴Dekheñ, āp gunāh se laṛe to haiñ, lekin abhī tak āp ko jān dene tak is kī muḵhālafat nahīñ karnī paṛī. ⁵Kyā āp kalām-e-muqaddas kī yih hauslā-afzā bāt bhūl gae haiñ jo āp ko Allāh ke farzand ṭhahrā kar bayān kartī hai,

“Mere beṭe, Rab kī tarbiyat ko haqīr mat jān,

jab wuh tujhe ḍāñte to na bedil ho.

⁶Kyōñki jo Rab ko pyārā hai us kī wuh tāḍīb kartā hai, wuh har ek ko sazā detā hai jise us ne beṭe ke taur par qabūl kiyā hai.”

⁷Apnī musībatoñ ko ilāhī tarbiyat samajh kar bardāsht kareñ. Is meñ Allāh āp se beṭoñ kā-sā sulūk kar rahā hai. Kyā kabhī koī beṭā thā jis kī us ke bāp ne tarbiyat na kī? ⁸Agar āp kī tarbiyat sab kī tarah na kī jāti to is kā matlab yih hotā ki āp Allāh ke haqīqī farzand na hote balki nājāyẓ aulād. ⁹Dekheñ, jab hamāre insānī bāp ne hamārī tarbiyat kī to ham ne us kī izzat kī. Agar aisā hai to kitnā zyādā zarūrī hai ki ham apne ruhānī Bāp ke tābe ho kar zindagī pāeñ. ¹⁰Hamāre insānī bāpoñ ne hameñ apnī samajh ke mutābiq thoṛī der ke lie tarbiyat dī. Lekin Allāh hamārī aisī tarbiyat kartā hai jo fāyde kā bāis hai aur jis se ham us kī quddūsiyat meñ sharīk hone ke qābil ho jāte haiñ. ¹¹Jab hamārī tarbiyat kī jāti hai to us waqt ham ḵhushī mahsūs nahīñ karte balki ḡham. Lekin jin kī tarbiyat is tarah hotī hai wuh bād

meñ rāstbāzī aur salāmatī kī fasal kātṭe haiñ.

Hidāyāt

¹²Chunāñche apne thakehāre bāzuon aur kamzor ghuṭnon ko mazbūt karen. ¹³Apne rāste chalne ke qābil banā deñ tāki jo azu langarā hai us kā joṛ utar na jāe^a balki shafā pāe.

¹⁴Sab ke sāth mil kar sulah-salāmatī aur quddūsiyat ke lie jidd-o-jahd karte raheñ, kyonki jo muqaddas nahīñ hai wuh Ḳhudāwand ko kabhī nahīñ dekhegā. ¹⁵Is par dhyān denā ki koī Allāh ke fazl se mahrūm na rahe. Aisā na ho ki koī karwī jaṛ phuṭ nikle aur baṛh kar taklīf kā bāis ban jāe aur bahuton ko nāpāk kar de.

¹⁶Dhyān deñ ki koī bhī zinākār yā Esau jaisā duniyāwī shaḵhs na ho jis ne ek hī khāne ke ewaz apne wuh maurūsī huqūq bech dāle jo use baṛe beṭe kī haisiyat se hāsil the. ¹⁷Āp ko bhī mālūm hai ki bād meñ jab wuh yih barkat wirāsat meñ pānā chāhtā thā to use radd kiyā gayā. Us waqt use taubā kā mauqā

na milā hālāñki us ne āñsū bahā bahā kar yih barkat hāsil karne kī koshish kī.

¹⁸Āp us tarah Allāh ke huzūr nahīñ āe jis tarah Isrāīlī jab wuh Sīnā Pahār par pahuñche, us pahār ke pās jise chhuā jā saktā thā. Wahāñ āg bhaṛak rahī thī, andherā hī andherā thā aur āñdhī chal rahī thī. ¹⁹Jab narsinge kī āwāz sunāi dī aur Allāh un se hamkalām huā to sunane wālon ne us se iltijā kī ki hameñ mazīd koī bāt na batā. ²⁰Kyonki wuh yih hukm bardāsht nahīñ kar sakte the ki “Agar koī jānwar bhī pahār ko chhū le to use sangsār karnā hai.” ²¹Yih manzar itnā haibatnāk thā ki Mūsā ne kahā, “Main ḵhauf ke māre kāñp rahā hūñ.”

²²Nahīñ, āp Siyyūn Pahār ke pās ā gae haiñ, yāñi zindā Ḳhudā ke shahr āsmānī Yarūshalam ke pās. Āp beshumār farishton aur jashn manāne wālī jamāt ke pās ā gae haiñ, ²³un pahlauṭhon kī jamāt ke pās jin ke nām āsmān par darj kie gae haiñ. Āp tamām insānon ke munsif Allāh ke pās ā gae haiñ aur

^aEk aur mumkinā tarjumā: jo langarā hai wuh bhaṭak na jāe.

kāmīl kie gae rāstbāzoñ kī rūhoñ ke pās. ²⁴Nīz āp nae ahd ke darmiyānī Īsā ke pās ā gae haiñ aur us chhiṛkāe gae ḵhūn ke pās jo Hābīl ke ḵhūn kī tarah badlā lene kī bāt nahīn kartā balki ek aisī muāfi detā hai jo kahīn zyādā muassir hai. ²⁵Chunāñche ḵhabardār raheñ kī āp us kī sunane se inkār na kareñ jo is waqt āp se hamkalām ho rahā hai. Kyoñki agar Isrāīlī na bache jab unhoñ ne duniyāwī paighambar Mūsā kī sunane se inkār kiyā to phir ham kis tarah bacheñge agar ham us kī sunane se inkār kareñ jo āsmān se ham se hamkalām hotā hai. ²⁶Jab Allāh Sīnā Pahār par se bol uṭhā to zamīn kāñp gaī, lekin ab us ne wādā kiyā hai, “Ek bār phir main na sirf zamīn ko hilā dūngā balki āsmān ko bhī.” ²⁷“Ek bār phir” ke alfāz is taraf ishārā karte haiñ kī ḵhalaq kī gaī chīzoñ ko hilā kar dūr kiyā jāegā aur natīje meñ sirf wuh chīzeñ qāym raheñgi jinheñ hilāyā nahīn jā saktā.

²⁸Chunāñche āeñ, ham shukrguzār hoñ. Kyoñki hameñ ek aisī bādshāhī hāsīl ho rahī hai jise hilāyā nahīn jā saktā. Hāñ, ham shukrguzārī kī is rūh meñ ehtirām aur ḵhauf ke sāth Allāh

kī pasandīdā parastish kareñ, ²⁹kyoñki hamārā Ḵhudā haqīqatan bhasm kar dene wālī āg hai.

Ham Allāh ko Kis Tarah

Pasand Āeñ

13 Ek dūsre se bhāiyōn kī-sī muhabbat rakhte raheñ. ²Mehmān-nawāzī mat bhūlnā, kyoñki aisā karne se bāz ne nādānistā taur par farishtoñ kī mehmān-nawāzī kī hai. ³Jo qaid meñ haiñ, unheñ yōñ yād rakhnā jaise āp ḵhud un ke sāth qaid meñ hoñ. Aur jin ke sāth badsulūkī ho rahī hai unheñ yōñ yād rakhnā jaise āp se yih badsulūkī ho rahī ho.

⁴Lāzim hai kī sab ke sab izdiwājī zindagī kā ehtirām kareñ. Shauhar aur bīwī ek dūsre ke wafādār raheñ, kyoñki Allāh zinākāroñ aur shādī kā bandhan toṛne wāloñ kī adālat karegā.

⁵Āp kī zindagī paison ke lālach se āzād ho. Usī par iktifā kareñ jo āp ke pās hai, kyoñki Allāh ne farmāyā hai, “Maiñ tujhe kabhī nahīn chhoṛūngā, maiñ tujhe kabhī tark nahīn karūngā.” ⁶Is lie ham etamād se kah sakte haiñ,

“Rab merī madad karne wālā hai,

is lie main nahīn ḍarūnga.

Insān merā kyā bigāṛ saktā hai?”

⁷ Apne rāhnumāon ko yād rakheñ jinhoñ ne āp ko Allāh kā kalām sunāyā. Is par ghaur karen ki un ke chāl-chalan se kitni bhalāi paidā huī hai, aur un ke imān ke namūne par chaleñ. ⁸ Īsā Masīh māzī meñ, āj aur abad tak yaksān hai. ⁹ Tarah tarah kī aur begānā tālimāt āp ko idhar-udhar na bhaṭkāeñ. Āp to Allāh ke fazl se taqwiyat pāte haiñ aur is se nahīn ki āp muḥṭtalif khānoñ se parhez karte haiñ. Is meñ koī ḵhās fāyda nahīn hai.

¹⁰ Hamāre pās ek aisi qurbāngāh hai jis kī qurbānī khānā mulāqāt ke ḵhaima meñ ḵhidmat karne wāloñ ke lie manā hai. ¹¹ Kyonki go imām-e-āzam jānwaroñ kā ḵhūn gunāh kī qurbānī ke taur par Muqaddastarīn Kamre meñ le jātā hai, lekin un kī lāshoñ ko ḵhaimāgāh ke bāhar jalāyā jātā hai. ¹² Is wajah se Īsā ko bhī shahr ke bāhar salībī maut sahnī paṛī tāki qaum ko apne ḵhūn se maḵsūs-o-muqaddas kare. ¹³ Is lie āeñ, ham ḵhaimāgāh se nikal kar us ke pās jāeñ aur us kī be’izzatī meñ sharīk ho jāeñ. ¹⁴ Kyonki yahān hamārā koī qāym rahne wālā shahr nahīn hai balki ham āne

wāle shahr kī shadīd ārzū rakhte haiñ. ¹⁵ Chunānche āeñ, ham Īsā ke wasīle se Allāh ko hamd-o-sanā kī qurbānī pesh karen, yānī hamāre hoñṭon se us ke nām kī tārif karne wālā phal nikle. ¹⁶ Nīz, bhalāi karnā aur dūsroñ ko apnī barakāt meñ sharīk karnā mat bhūlnā, kyonki aisi qurbāniyān Allāh ko pasand haiñ.

¹⁷ Apne rāhnumāon kī suneñ aur un kī bāt māneñ. Kyonki wuh āp kī dekh-bhāl karte karte jāgte rahte haiñ, aur is meñ wuh Allāh ke sāmne jawābdeh haiñ. Un kī bāt māneñ tāki wuh ḵhushī se apnī ḵhidmat saranjām deñ. Warnā wuh karāhte karāhte apnī zimmedārī nibhāeñge, aur yih āp ke lie mufid nahīn hogā.

¹⁸ Hamāre lie duā karen, go hameñ yaqīn hai ki hamārā zamīr sāf hai aur ham har lihāz se achchhī zindagī guzārne ke ḵhāhishmand haiñ.

¹⁹ Main ḵhāskar is par zor denā chāhtā hūñ ki āp duā karen ki Allāh mujhe āp ke pās jald wāpas āne kī taufīq baḵshe.

Ākhiri Duā

²⁰ Ab salāmatī kā Ḳhudā jo abadi ahd ke ḳhūn se hamāre Ḳhudāwand aur bheṛon ke azīm charwāhe Īsā ko murdon meñ se wāpas lāyā ²¹ wuh āp ko har achchhī chīz se nawāze tāki āp us kī marzī pūrī kar sakeñ. Aur wuh Īsā Masīh ke zariye ham meñ wuh kuchh paidā kare jo use pasand āe. Us kā jalāl azal se abad tak hotā rahe! Āmīn.

Ākhiri Alfāz

²² Bhāiyo, mehrbānī karke nasīhat kī in bāton par sanjīdagī se ḡhaur

kareñ, kyonki main ne āp ko sirf chand alfāz likhe haiñ. ²³ Yih bāt āp ke ilm meñ honī chāhie ki hamāre bhāi Tīmuthiyus ko rihā kar diyā gayā hai. Agar wuh jaldī pahunche to use sāth le kar āp se milne āūngā.

²⁴ Apne tamām rāhnumāon aur tamām muqaddasīn ko merā salām kahnā. Iṭālī ke imāndār āp ko salām kahte haiñ.

²⁵ Allāh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

Yāqūb

1 Yih khat Allāh aur Ḳhudāwand
Īsā Masīh ke kḥādīm Yāqūb kī
taraf se hai.

Ġhairyahūdī qaumon meñ
bikhre hue bārah Isrāīlī qabilon ko
salām.

Īmān aur Hikmat

²Mere bhāiyo, jab āp ko tarah
tarah kī āzmāishon kā sāmānā karnā
pare to apne āp ko kḥushqismat
samjheñ, ³kyonki āp jānte haiñ
ki āp ke īmān ke āzmāe jāne
se sābitqadmī paidā hotī hai.

⁴Chunāñche sābitqadmī ko baṛhne
deñ, kyonki jab wuh takmil tak
pahuñchegī to āp bālīgh aur kāmīl
ban jāenge, aur āp meñ koī bhī
kamī nahīñ pāī jāegī. ⁵Lekin agar
āp meñ se kisī meñ hikmat kī kamī
ho to Allāh se māñge jo sab ko

faiyāzī se aur baḡhair jhīrkī die
detā hai. Wuh zarūr āp ko hikmat
degā. ⁶Lekin apnī guzārish īmān
ke sāth pesh karen aur shak na
karen, kyonki shak karne wālā
samundar kī mauj kī mānind hotā
hai jo hawā se idhar-udhar uchhaltī
bahtī jātī hai. ⁷Aisā shaḡhs na
samjhe ki mujhe Ḳhudāwand
se kuchh milegā, ⁸kyonki wuh
dodilā aur apne har kām meñ
ḡhairmustaqilmizāj hai.

Ġhurbat aur Daulat

⁹Pasthāl bhāī Masīh meñ apne
ūñche martabe par faḡhr kare
¹⁰jabki daulatmand shaḡhs apne
adnā martabe par faḡhr kare,
kyonki wuh janglī phūl kī tarah
jald hī jātā rahegā. ¹¹Jab sūraj tulū
hotā hai to us kī jhulsā dene wālī

dhūp meñ paudā murjhā jātā, us kā phūl gir jātā aur us kī tamām k̄hūsūrati k̄hatm ho jāti hai. Us tarah daulatmand shaḵhs bhī kām karte karte murjhā jāegā.

Āzmāish

¹² Mubārak hai wuh jo āzmāish ke waqt sābitqadam rahtā hai, kyonki qāym rahne par use zindagi kā wuh tāj milegā jis kā wādā Allāh ne un se kiyā hai jo us se muhabbat rakhte haiñ. ¹³ Āzmāish ke waqt koī na kahe ki Allāh mujhe āzmāish meñ phaṁsā rahā hai. Na to Allāh ko burāī se āzmāish meñ phaṁsāyā jā saktā hai, na wuh kisī ko phaṁsātā hai. ¹⁴ Balki har ek kī apnī buri k̄hāhishāt use khīnch kar aur uksā kar āzmāish meñ phaṁsā detī haiñ. ¹⁵ Phir yih k̄hāhishāt hāmīlā ho kar gunāh ko janm detī haiñ aur gunāh bālīgh ho kar maut ko janm detā hai.

¹⁶ Mere azīz bhāiyo, fareb mat khānā! ¹⁷ Har achchhī nemat aur har achchhā tohfā āsmān se nāzil hotā hai, nūron ke Bāp se, jis meñ na kabhī tabdīlī ātī hai, na badalte hue sāyon kī-sī hālat pāī jātī hai. ¹⁸ Usī ne apnī marzī se

hamen sachchāī ke kalām ke wasīle se paidā kiyā. Yon ham ek tarah se us kī tamām maḵhlūqāt kā pahlā phal haiñ.

Sunanā Kāfī Nahīn Hai

¹⁹ Mere azīz bhāiyo, is kā k̄hayāl rakhnā, har shaḵhs sunane meñ tez ho, lekin bolne aur ghussā karne meñ dhīmā. ²⁰ Kyonki insān kā ghussā wuh rāstbāzī paidā nahīn kartā jo Allāh chāhtā hai. ²¹ Chunānche apnī zindagi kī gandī ādateñ aur sharīr chāl-chalan dūr karke halīmī se kalām-e-muqaddas kā wuh bij qabūl karen jo āp ke andar boyā gayā hai, kyonki yihī āp ko najāt de saktā hai.

²² Kalām-e-muqaddas ko na sirf sunen balki us par amal bhī karen, warnā āp apne āp ko fareb denge. ²³ Jo kalām ko sun kar us par amal nahīn kartā wuh us ādmī kī mānind hai jo āīne meñ apne chehre par nazar dāltā hai. ²⁴ Apne āp ko dekh kar wuh chalā jātā hai aur fauran bhūl jātā hai ki main ne kiyā kuchh dekhā. ²⁵ Us kī nisbat wuh mubārak hai jo āzād karne wālī kāmīl shariāt meñ ghaur se nazar dāl kar us meñ qāym rahtā hai aur use sunane ke

bād nahīn bhūltā balki us par amal kartā hai.

²⁶ Kyā āp apne āp ko dīndār samajhte haiñ? Agar āp apnī zabān par qābū nahīn rakh sakte to āp apne āp ko fareb dete haiñ. Phir āp kī dīndārī kā izhār bekār hai. ²⁷ Ḳhudā Bāp kī nazar meñ dīndārī kā pāk aur bedāgh izhār yih hai, yatīmon aur bewāon kī dekh-bhāl karnā jab wuh musibat meñ hoñ aur apne āp ko duniyā kī ālūdagī se bachāe rakhnā.

Tāssub se Ḳhabardār

2 Mere bhāiyo, lāzim hai kī āp jo hamāre jalālī Ḳhudāwand Īsā Masih par imān rakhte haiñ jānībdārī na dikhāeñ. ² Farz karen kī ek ādmī sone kī angūṭhī aur shāndār kapṛe pahne hue āp kī jamāt meñ ā jāe aur sāth sāth ek gharīb ādmī bhī maile-kuchaile kapṛe pahne hue andar āe. ³ Aur āp shāndār kapṛe pahne hue ādmī par ḵhās dhyān de kar us se kaheñ, “Yahān is achchhī kursī par tashrif rakheñ,” lekin gharīb ādmī ko kaheñ, “Wahān kharā ho jā” yā “Ā, mere pānwoñ ke pās farsh par baiṭh jā.” ⁴ Kyā āp aisā karne se

mujrimānā ḵhayālāt wāle munsif nahīn sābit hue? Kyoñki āp ne logoñ meñ nārāwā farq kiyā hai.

⁵ Mere azīz bhāiyo, sunēñ! Kyā Allāh ne unheñ nahīn chunā jo duniyā kī nazar meñ gharīb haiñ tākī wuh imān meñ daulatmand ho jāeñ? Yihī log wuh bādshāhī mīrās meñ pāenge jis kā wādā Allāh ne un se kiyā hai jo use pyār karte haiñ. ⁶ Lekin āp ne zarūratmandoñ kī be’izzatī kī hai. Zarā soch leñ, wuh kaun haiñ jo āp ko dabāte aur adālat meñ ghasīṭ kar le jāte haiñ? Kyā yih daulatmand hī nahīn haiñ? ⁷ Wuhī to Īsā par kufr bakte haiñ, us azīm nām par jis ke pairokār āp ban gae haiñ.

⁸ Allāh chāhtā hai kī āp kalām-e-muqaddas meñ mazkūr shāhī shariat pūrī karen, “Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ⁹ Chunāñche jab āp jānībdārī dikhāte haiñ to gunāh karte haiñ aur shariat āp ko mujrim ṭhahrātī hai. ¹⁰ Mat bhūlnā kī jis ne shariat kā sirf ek hukm toṛā hai wuh pūrī shariat kā qusūrwar ṭhahartā hai. ¹¹ Kyoñki jis ne farmāyā, “Zinā na karnā” us ne yih bhī kahā, “Qatl na karnā.” Ho saktā hai kī āp ne zinā

to na kiyā ho, lekin kisī ko qatl kiyā ho. To bhī āp us ek jurm kī wajah se pūrī shari'at torne ke mujrim ban gae haiñ. ¹²Chunāñche jo kuchh bhī āp kahte aur karte haiñ yād rakheñ ki āzād karne wālī shari'at āp kī adālat karegī. ¹³Kyonki Allāh adālat karte waqt us par rahm nahīn karegā jis ne kḥud rahm nahīn dikhāyā. Lekin rahm adālat par ghālib ā jātā hai. Jab āp rahm kareñge to Allāh āp par rahm karegā.

Īmān Nek Kāmoñ ke Baḡhair

Murdā Hai

¹⁴Mere bhāiyo, agar koī īmān rakhne kā dāwā kare, lekin us ke mutābiq zindagī na guzāre to us kā kyā fāyda hai? Kyā aisā īmān use najāt dilā saktā hai? ¹⁵Farz karen ki koī bhāi yā bahan kapṛoñ aur rozmarṛā roṭī kī zarūratmand ho. ¹⁶Yih dekh kar āp meñ se koī us se kahe, “Achchhā jī, Kḥudā hāfiz. Garm kapṛe pahno aur jī bhar kar khānā khāo.” Lekin wuh kḥud yih zarūriyāt pūrī karne meñ madad na kare. Kyā is kā koī fāyda hai? ¹⁷Gharz, mahz īmān kāfī nahīn.

Agar wuh nek kāmoñ se amal meñ na lāyā jāe to wuh murdā hai.

¹⁸Ho saktā hai koī etarāz kare, “Ek shaḡhs ke pās to īmān hotā hai, dūsre ke pās nek kām.” Āeñ, mujhe dikhāeñ ki āp nek kāmoñ ke baḡhair kis tarah īmān rakh sakte haiñ. Yih to nāmumkin hai. Lekin main zarūr āp ko apne nek kāmoñ se dikhā saktā hūñ ki main īmān rakhtā hūñ. ¹⁹Achchhā, āp kahte haiñ, “Ham īmān rakhte haiñ ki ek hī Kḥudā hai.” Shābāsh, yih bilkul saḥīh hai. Shayātīn bhī yih īmān rakhte haiñ, go wuh yih jān kar kḥauf ke māre thartharāte haiñ. ²⁰Hosh meñ āeñ! Kyā āp nahīn samajhte ki nek āmāl ke baḡhair īmān bekār hai? ²¹Hamāre bāp Ibrāhīm par ḡhaur karen. Wuh to isī wajah se rāstbāz ṭhahrāyā gayā ki us ne apne beṭe Is'hāq ko qurbāngāh par pesh kiyā. ²²Āp kḥud dekh sakte haiñ ki us kā īmān aur nek kām mil kar amal kar rahe the. Us kā īmān to us se mukammal huā jo kuchh us ne kiyā ²³aur is tarah hī kalām-e-muqaddas kī yih bāt pūrī huī, “Ibrāhīm ne Allāh par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.” Isī wajah se wuh “Allāh kā dost” kahlāyā. ²⁴Yon

āp ḵhud dekh sakte haiñ ki insān apne nek āmāl kī binā par rāstbāz qarār diyā jātā hai, na ki sirf imān rakhne kī wajah se.

²⁵ Rāhab fāhishā kī misāl bhī leñ. Use bhī apne kāmoñ kī binā par rāstbāz qarār diyā gayā jab us ne Isrāīlī jāsūsoñ kī mehmān-nawāzī kī aur unheñ shahr se nikalne kā dūsrā rāstā dikhā kar bachāyā.

²⁶ Ġharz, jis tarah badan rūh ke baḡhair murdā hai usī tarah imān bhī nek āmāl ke baḡhair murdā hai.

Zabān

3 Mere bhāiyo, āp meñ se zyādā ustād na baneñ. Āp ko mālūm hai ki ham ustādoñ kī zyādā saḡhtī se adālat kī jāegī. ²Ham sab se to kāī tarah kī ḡhaltiyāñ sarzad hotī haiñ. Lekin jis shaḡhs se bolne meñ kabhī ḡhalti nahiñ hotī wuh kāmīl hai aur apne pūre badan ko qābū meñ rakhne ke qābil hai. ³Ham ghore ke muñh meñ lagām kā dahānā rakh dete haiñ tāki wuh hamāre hukm par chale, aur is tarah ham apnī marzī se us kā pūrā jism chalā lete haiñ. ⁴Yā bādbānī jahāz kī misāl leñ. Jitnā bhī baṛā wuh ho aur jitnī bhī tez hawā chaltī

ho nāḡhudā ek chhoṭī-sī patwār ke zariye us kā ruḡh ṭhīk rakhtā hai. Yoñ hī wuh use apnī marzī se chalā letā hai. ⁵Isī tarah zabān ek chhoṭā-sā azu hai, lekin wuh baṛī baṛī bāteñ kartī hai.

Dekheñ, ek baṛe jangal ko bhasm karne ke lie ek hī chingārī kāfī hotī hai. ⁶Zabān bhī āḡ kī mānind hai. Badan ke dīgar āzā ke darmiyān rah kar us meñ nārāstī kī pūrī duniyā pāī jātī hai. Wuh pūre badan ko ālūdā kar detī hai, hāñ insān kī pūrī zindagī ko āḡ lagā detī hai, kyonki wuh ḵhud jahannum kī āḡ se sulgāī gāī hai. ⁷Dekheñ, insān har qism ke jānwaroñ par qābū pā letā hai aur us ne aisā kiyā bhī hai, ḡhāh janglī jānwar hoñ yā parinde, reñgne wāle hoñ yā samundarī jānwar. ⁸Lekin zabān par koī qābū nahiñ pā saktā, is betāb aur sharīr chīz par jo mohlak zahr se labālāb bhārī hai. ⁹Zabān se ham apne Ḳhudāwand aur Bāp kī sataish bhī karte haiñ aur dūsoñ par lānat bhī bhejte haiñ, jinheñ Allāh kī sūrat par banāyā gayā hai. ¹⁰Ek hī muñh se sataish aur lānat nikaltī hai. Mere bhāiyo, aisā nahiñ honā chāhie. ¹¹Yih kaise ho saktā hai ki ek hī chashme se miṭhā aur

karwā pānī phūṭ nikle. ¹² Mere bhāiyo, kyā anjīr ke daraḳht par zaitūn lag sakte haiñ yā angūr kī bel par anjīr? Hargiz nahīn! Isī tarah namkīn chashme se mīṭhā pānī nahīn nikal saktā.

Āsmān se Hikmat

¹³ Kyā āp meñ se koī dānā aur samajhdār hai? Wuh yih bāt apne achchhe chāl-chalan se zāhir kare, hikmat se paidā hone wālī halīmī ke nek kāmōñ se.

¹⁴ Lekīn ḳhabardār! Agar āp dil meñ hasad kī karwāhaṭ aur ḳhudḡharzī pāl rahe haiñ to is par sheḳhī mat mārñā, na sachchāi ke ḳhilāf jhūṭ boleñ. ¹⁵ Aisā faḳhr āsmān kī taraf se nahīn hai, balki duniyāwī, ḡhairrūhānī aur Iblīs se hai. ¹⁶ Kyōñki jahāñ hasad aur ḳhudḡharzī hai wahāñ fasād aur har sharīr kām pāyā jātā hai.

¹⁷ Āsmān kī hikmat farq hai. Awwal to wuh pāk aur muqaddas hai. Niz wuh amnpasand, narmdil, farmāñbardār, rahm aur achchhe phal se bharī huī, ḡhairjānibdār aur ḳhulūdīl hai. ¹⁸ Aur jo sulah karāte haiñ un ke lie rāstbāzī kā phal salāmatī se boyā jātā hai.

Duniyā se Dostī

4 Yih laṛāiyāñ aur jhagaṛe jo āp ke darmiyāñ haiñ kahāñ se āte haiñ? Kyā in kā sarchashmā wuh burī ḳhāhishāt nahīñ jo āp ke āzā meñ laṛtī rahtī haiñ? ² Āp kisi chiz kī ḳhāhish rakhte haiñ, lekin use hāsil nahīñ kar sakte. Āp qatl aur hasad karte haiñ, lekin jo kuchh āp chāhte haiñ wuh pā nahīñ sakte. Āp jhagaṛte aur laṛte haiñ. To bhī āp ke pās kuchh nahīñ hai, kyōñki āp Allāh se māñgte nahīñ. ³ Aur jab āp māñgte haiñ to āp ko kuchh nahīñ miltā. Wajah yih hai ki āp ḡhalat nīyat se māñgte haiñ. Āp is se apnī ḳhudḡharz ḳhāhishāt pūrī karnā chāhte haiñ. ⁴ Bewafā logo! Kyā āp ko nahīñ mālūm ki duniyā kā dost Allāh kā dushman hotā hai? Jo duniyā kā dost banāñā chāhtā hai wuh Allāh kā dushman ban jātā hai. ⁵ Yā kyā āp samajhte haiñ ki kalām-e-muqaddas kī yih bāt betukī-sī hai ki Allāh ḡhairat se us Rūh kā ārzūmand hai jis ko us ne hamāre andar sukūnat karne diyā? ⁶ Lekin wuh hameñ is se kahīñ zyādā fazl baḳhshtā hai. Kalām-e-muqaddas yōñ farmātā hai, “Allāh maḡhrūrōñ

kā muqābalā kartā lekin farotanoñ par mehrbānī kartā hai.”

⁷ Ġharz, Allāh ke tābe ho jāeñ. Iblis kā muqābalā kareñ to wuh bhāg jāegā. ⁸ Allāh ke qarib ā jāeñ to wuh āp ke qarib āegā. Gunāhgāro, apne hāthoñ ko pāk-sāf kareñ. Dodilo, apne diloñ ko maḥsūs-o-muqaddas kareñ. ⁹ Afsos kareñ, mātām kareñ, ḡhūb roeñ. Āp kī hañsī mātām meñ badal jāe aur āp kī ḡhushī māyūsī meñ. ¹⁰ Apne āp ko Ḳhudāwand ke sāmne nīchā kareñ to wuh āp ko sarfarāz karegā.

Ek Dūsre kā Munsif Mat Bananā

¹¹ Bhāiyo, ek dūsre par tohmat mat lagānā. Jo apne bhāi par tohmat lagātā yā use mujrim ṭhahrātā hai wuh shariāt par tohmat lagātā hai aur shariāt ko mujrim ṭhahrātā hai. Aur jab āp shariāt par tohmat lagāte haiñ to āp us ke pairokār nahīñ rahte balki us ke munsif ban gae haiñ. ¹² Shariāt dene wālā aur munsif sirf ek hī hai aur wuh hai Allāh jo najāt dene aur halāk karne ke qābil hai. To phir āp kaun haiñ jo apne āp ko munsif samajh kar apne paṛosī ko mujrim ṭhahrā rahe haiñ!

Sheḡhī Mat Mārñā

¹³ Aur ab merī bāt sunēñ, āp jo kahte haiñ, “Āj yā kal ham fulāñ fulāñ shahr meñ jāeñge. Wahāñ ham ek sāl ṭhahar kar kārōbār karke paise kamāeñge.” ¹⁴ Dekheñ, āp yih bhī nahīñ jānte ki kal kyā hogā. Āp kī zindagī chīz hī kiya hai! Āp bhāp hī haiñ jo thoṛī der ke lie nazar ātī, phir ḡhāyb ho jātī hai. ¹⁵ Balki āp ko yih kahnā chāhie, “Agar Ḳhudāwand kī marzī huī to ham jieñge aur yih yā wuh kareñge.” ¹⁶ Lekin filhāl āp sheḡhī mār kar apne ḡhurūr kā izhār karte haiñ. Is qism kī tamām sheḡhībāzī burī hai.

¹⁷ Chunāñche jo jāntā hai ki use kyā kyā nek kām karnā hai, lekin phir bhī kuchh nahīñ kartā wuh gunāh kartā hai.

Daulatmando, Ḳhabardār!

5 Daulatmando, ab merī bāt sunēñ! Ḳhūb roeñ aur giryā-o-zārī kareñ, kyonki āp par musibat āne wālī hai. ² Āp kī daulat saṛ gāī hai aur kīṛe āp ke shāñdār kapṛe khā gae haiñ. ³ Āp ke sone aur chāñdī ko zang lag gayā hai. Aur un kī zangālūdā hālat āp ke ḡhilāf

gawāhī degī aur āp ke jismoñ ko āg kī tarah khā jāegī. Kyoñki āp ne in ākhirī dinoñ meñ apne lie k̄hazāne jamā kar lie haiñ. ⁴ Dekheñ, jo mazdūrī āp ne fasal kī kaṭāi karne wāloñ se bāz rakhī hai wuh āp ke k̄hilāf chillā rahī hai. Aur āp kī fasal jamā karne wāloñ kī chīkheñ āsmānī lashkaroñ ke Rab ke kānoñ tak pahuñch gai haiñ. ⁵ Āp ne duniyā meñ aiyāshī aur aish-o-ishrat kī zindagī guzārī hai. Zabah ke dīn āp ne apne āp ko moṭā-tāzā kar diyā hai. ⁶ Āp ne rāstbāz ko mujrim ṭaharrā kar qatl kiyā hai, aur us ne āp kā muqābalā nahīñ kiyā.

Sabar aur Duā

⁷ Bhāiyo, ab sabar se K̄hudāwand kī āmad ke intazār meñ raheñ. Kisān par ghaur kareñ jo is intazār meñ rahtā hai ki zamīn apnī qīmtī fasal paidā kare. Wuh kitne sabar se k̄harīf aur bahār kī bārishoñ kā intazār kartā hai! ⁸ Āp bhī sabar kareñ aur apne diloñ ko mazbūt rakheñ, kyoñki K̄hudāwand kī āmad qarīb ā gai hai.

⁹ Bhāiyo, ek dūsre par mat bur̄burānā, warnā āp kī adālat

kī jāegī. Munsif to darwāze par kharā hai. ¹⁰ Bhāiyo, un nabiyoñ ke namūne par chaleñ jinhoñ ne Rab ke nām meñ kalām pesh karke sabar se dukh uṭhāyā. ¹¹ Dekheñ, ham unheñ mubārak kahte haiñ jo sabar se dukh bardāsht karte the. Āp ne Ayyūb kī sābitqadmī ke bāre meñ sunā hai aur yih bhī dekh liyā ki Rab ne ākhir meñ kyā kuchh kiyā, kyoñki Rab bahut mehrbān aur rahīm hai.

¹² Mere bhāiyo, sab se baṛh kar yih kī āp qasam na khāeñ, na āsmān kī qasam, na zamīn kī, na kisī aur chīz kī. Jab āp “Hāñ” kahnā chāhte haiñ to bas “Hāñ” hī kāfī hai. Aur agar inkār karnā chāheñ to bas “Nahīñ” kahnā kāfī hai, warnā āp mujrim ṭahreñge.

¹³ Kyā āp meñ se koī musibat meñ phañsā huā hai? Wuh duā kare. Kyā koī k̄hush hai? Wuh sataish ke gīt gāe. ¹⁴ Kyā āp meñ se koī bīmār hai? Wuh jamāt ke buzurgoñ ko bulāe tāki wuh ā kar us ke lie duā kareñ aur K̄hudāwand ke nām meñ us par tel maleñ. ¹⁵ Phir imān se kī gai duā marīz ko bachāegī aur K̄hudāwand use uṭhā kharā karegā. Aur agar us ne gunāh kiyā ho to

use muāf kiyā jāegā. ¹⁶Chunāñche ek dūsre ke sāmne apne gunāhoñ kā iqrār karen aur ek dūsre ke lie duā karen tāki āp shafā pāen. Rāst shaḡhs kī muassir duā se bahut kuchh ho saktā hai. ¹⁷Iliyās ham jaisā insān thā. Lekin jab us ne zor se duā kī ki bārish na ho to sārhe tīn sāl tak bārish na huī. ¹⁸Phir us ne dubārā duā kī to āsmān ne

bārish atā kī aur zamīn ne apnī fasleñ paidā kiñ.

¹⁹Mere bhāiyo, agar āp meñ se koī sachchāi se bhaṭak jāe aur koī use sahīh rāh par wāpas lāe ²⁰to yaqīn jāneñ, jo kisī gunāhgār ko us kī ḡhalat rāh se wāpas lātā hai wuh us kī jān ko maut se bachāegā aur gunāhoñ kī baṛī tādād ko chhupā degā.

1 Patras

1 Yih khat Īsā Masīh ke rasūl Patras kī taraf se hai.

Main Allāh ke chune huon ko likh rahā hūn, duniyā ke un mehmānon ko jo Puntus, Galatiyā, Kappadukiyā, Āsiyā aur Bithuniyā ke sūbon meñ bikhre hue haiñ. ²Khudā Bāp ne āp ko bahut der pahle jān kar chun liyā aur us ke Rūh ne āp ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā. Natije meñ āp Īsā Masīh ke tābe aur us ke chhīrkāe gae kḥūn se pāk-sāf ho gae haiñ.

Allāh āp ko bharpūr fazl aur salāmati baḥshe.

Zindā Ummīd

³Khudā hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp kī tārif ho! Apne azīm rahm se us ne Īsā Masīh ko zindā karne ke wasīle se hamēn

nae sire se paidā kiyā hai. Is se hamēn ek zindā ummīd milī hai, ⁴ek aisī mīrās jo kabhī nahīn saṛegī, kabhī nahīn nāpāk ho jāegī aur kabhī nahīn murjhāegī. Kyoñki yih āsmān par āp ke lie mahfūz rakhī gai hai. ⁵Aur Allāh āp ke imān ke zariye apnī qudrat se āp kī us waqt tak hifāzat kartā rahegā jab tak āp ko najāt na mil jāe, wuh najāt jo ākḥirat ke din sab par zāhir hone ke lie taiyār hai.

⁶Us waqt āp khushī manāenge, go filhāl āp ko thoṛī der ke lie tarah tarah kī āzmāishon kā sāmna karke ḡham khānā partā hai ⁷tāki āp kā imān aslī sābit ho jāe. Kyoñki jis tarah āg sone ko āzmā kar kḥālīs banā detī hai usī tarah āp kā imān bhī āzmāyā jā rahā hai, hālāñki yih fānī sone se kahīn zyādā qīmtī hai.

Kyonki Allāh chāhtā hai ki āp ko us dīn tārīf, jalāl aur izzat mil jāe jab Īsā Masīh zāhir hogā. ⁸ Usī ko āp pyār karte haiñ agarche āp ne use dekhā nahīñ, aur usī par āp imān rakhte haiñ go wuh āp ko is waqt nazar nahīñ ātā. Hāñ, āp dil meñ nāqābil-e-bayān aur jalālī khushī manāenge, ⁹ jab āp wuh kuchh pāenge jo imān kī manzil-e-maqsūd hai yāñi apnī jānoñ kī najāt.

¹⁰ Nabī isī najāt kī talāsh aur taftīsh meñ lage rahe, aur unhoñ ne us fazl kī peshgoī kī jo Allāh āp ko dene wālā thā. ¹¹ Unhoñ ne mālūm karne kī koshish kī ki Masīh kā Rūh jo un meñ thā kis waqt yā kin hālāt ke bāre meñ bāt kar rahā thā jab us ne Masīh ke dukh aur bād ke jalāl kī peshgoī kī. ¹² Un par itnā zāhir kiyā gayā ki un kī yih peshgoiyāñ un ke apne lie nahīñ thīñ, balki āp ke lie. Aur ab yih sab kuchh āp ko unhīñ ke wasīle se pesh kiyā gayā hai jinhoñ ne āsmān se bheje gae Rūhul-quds ke zariye āp ko Allāh kī khushkhabrī sunāī hai. Yih aisī bāteñ haiñ jin par farishte bhī nazar dālne ke ārzūmand haiñ.

Muqaddas Zindagī Guzārñā

¹³ Chunāñche zahnī taur par kamarbastā ho jāeñ. Hoshmandī se apnī pūrī ummīd us fazl par rakheñ jo āp ko Īsā Masīh ke zuhūr par baḡhshā jāegā. ¹⁴ Āp Allāh ke tābefarmān farzand haiñ, is lie un burī khāhishāt ko apnī zindagī meñ jagah na deñ jo āp jāhil hote waqt rakhte the. Warnā wuh āp kī zindagī ko apne sāñche meñ dhāl leñgī. ¹⁵ Is ke bajāe Allāh kī mānind baneñ jis ne āp ko bulāyā hai. Jis tarah wuh quddūs hai usī tarah āp bhī har waqt muqaddas zindagī guzāreñ. ¹⁶ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Apne āp ko maḡhsūs-o-muqaddas rakho kyonki main muqaddas hūñ.”

¹⁷ Aur yād rakheñ ki āsmānī Bāp jis se āp duā karte haiñ jāñibdārī nahīñ kartā balki āp ke amal ke mutābiq āp kā faislā karegā. Chunāñche jab tak āp is duniyā ke mehmān raheñge Ḳhudā ke khauf meñ zindagī guzāreñ. ¹⁸ Kyonki āp khud jānte haiñ ki āp ko bāpdādā kī bemānī zindagī se chhuṛāne ke lie kyā fīdyā diyā gayā. Yih sone yā chāñdī jaisī fāñi chīz nahīñ thī ¹⁹ balki Masīh kā qīmī khūn thā.

Usī ko benuqs aur bedāgh lele kī haisiyat se hamāre lie qurbān kiyā gayā. ²⁰ Use duniyā kī takhlīq se peshtar chunā gayā, lekin in ākhiri dinon mein āp kī khātir zāhir kiyā gayā. ²¹ Aur us ke wasīle se āp Allāh par imān rakhte haiñ jis ne use murdon mein se zindā karke izzat-o-jalāl diyā tāki āp kā imān aur ummīd Allāh par ho.

²² Sachchāi ke tābe ho jāne se āp ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā gayā aur āp ke dilon mein bhāiyon ke lie Beriyā muhabbat ḍālī gai hai. Chunāñche ab ek dūsre ko ḥulūdīlī aur lagan se pyār karte raheñ. ²³ Kyonki āp kī nae sire se paidāish huī hai. Aur yih kisī fānī bīj kā phal nahīn hai balki Allāh ke lāfānī, zindā aur qāym rahne wāle kalām kā phal hai. ²⁴ Yon kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Tamām insān ghās hī haiñ,
un kī tamām shān-o-shaukat
janglī phūl kī mānind hai.

Ghās to murjhā jāti aur phūl gir
jātā hai,

²⁵ lekin Rab kā kalām abad tak
qāym rahtā hai.”

Mazkūrā kalām Allāh kī
ḥushḥabī hai jo āp ko sunāi gai
hai.

Zindā Patthar aur Muqaddas Qaum

2 Chunāñche apnī zindagī se tamām tarah kī burāi, dhokebāzi, riyaḳārī, hasad aur buhtān nikālēñ. ² Chūñki āp naumaulūd bachche haiñ is lie ḳhālis ruhānī dūdh pīne ke ārzūmand raheñ, kyonki ise pīne se hī āp baḥte baḥte najāt kī naubat tak pahuñcheñge. ³ Jinhoñ ne Ḳhudāwand kī bhalāi kā tajrabā kiyā hai un ke lie aisā karnā zarūrī hai.

⁴ Ḳhudāwand ke pās āeñ, us zindā patthar ke pās jise insānon ne radd kiya hai, lekin jo Allāh ke nazdik chunīdā aur qīmī hai. ⁵ Aur āp bhī zindā patthar haiñ jin ko Allāh apne ruhānī maqdis ko tāmīr karne ke lie istemāl kar rahā hai. Na sirf yih balki āp us ke maḥsūs-o-muqaddas imām haiñ. Īsā Masīh ke wasīle se āp aisī ruhānī qurbāniyāñ pesh kar rahe haiñ jo Allāh ko pasand haiñ. ⁶ Kyonki kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Dekho, main Siyyūn mein ek
patthar rakh detā hūñ,

kone kā ek chunīdā aur qīmī
patthar.

Jo us par īmān lāegā
use sharmindā nahīn kiyā jāegā.”

⁷ Yih patthar āp ke nazdik jo īmān rakhte haiñ beshqīmat hai. Lekin jo īmān nahīn lāe unhoñ ne use radd kiyā.

“Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.”

⁸ Niz wuh ek aisā patthar hai

“Jo thokar kā bāis banegā,
ek chaṭṭān jo thes lagne kā sabab hogī.”

Wuh is lie thokar khāte haiñ kyonki wuh kalām-e-muqaddas ke tābe nahīn hote. Yihī kuchh Allāh kī un ke lie marzī thī.

⁹ Lekin āp Allāh kī chunī huī nasl haiñ, āp āsmānī Bādshāh ke imām aur us kī maḥsūs-o-muqaddas qaum haiñ. Āp us kī milkiyat ban gae haiñ tāki Allāh ke qawī kāmoñ kā elān karen, kyonki wuh āp ko tārikī se apnī hairatangez raushnī meñ lāyā hai. ¹⁰ Ek waqt thā jab āp us kī qaum nahīn the, lekin ab āp Allāh kī qaum haiñ. Pahle āp par rahm nahīn huā thā, lekin ab Allāh ne āp par apne rahm kā izhār kiyā hai.

Allāh ke Ḳhādim

¹¹ Azīzo, āp is duniyā meñ ajnabī aur mehmān haiñ. Is lie maiñ āp ko tākid kartā hūñ ki āp jismānī ḳhāhishāt kā inkār karen. Kyonki yih āp kī jān se laṭī haiñ. ¹² Ḡhairīmāndāroñ ke darmiyān rahte hue itnī achchhī zindagī guzāren ki go wuh āp par ḡhalat kān karne kī tohmat bhī lagāen to bhī unheñ āp ke nek kān nazar āen aur unheñ Allāh kī āmad ke din us kī tamjīd karnī paṛe.

¹³ Ḳhudāwand kī ḳhātīr har insānī iḳhtiyār ke tābe raheñ, ḳhāh bādshāh ho jo sab se ālā iḳhtiyār rakhne wālā hai, ¹⁴ ḳhāh us ke wazīr jinheñ us ne is lie muqarrar kiyā hai ki wuh ḡhalat kān karne wāloñ ko sazā aur achchhā kān karne wāloñ ko shābāsh den. ¹⁵ Kyonki Allāh kī marzī hai ki āp achchhā kān karne se nāsamajh logoñ kī jāhil bātoñ ko band karen. ¹⁶ Āp āzād haiñ, is lie āzādānā zindagī guzāren. Lekin apnī āzādī ko ḡhalat kān chhupāne ke lie istemāl na karen, kyonki āp Allāh ke ḳhādim haiñ. ¹⁷ Har ek kā munāsib ehtirām karen, apne bahan-bhāiyōñ se muhabbat

rakheñ, ẖhudā kā ẖhauf māneñ, bādshāh kā ehtirām kareñ.

Masīh ke Dukh kā Namūnā

¹⁸ Ai ġhulāmo, har lihāz se apne mālīkoñ kā ehtirām karke un ke tābe raheñ. Aur yih sulūk na sirf un ke sāth ho jo nek aur narmdil haiñ balki un ke sāth bhī jo zālīm haiñ.

¹⁹ Kyoñki agar koī Allāh kī marzī kā ẖhayāl karke be'insāf taklīf kā ġham sabar se bardāsht kare to yih Allāh kā fazl hai. ²⁰ Beshak is meñ faẖhr kī koī bāt nahīñ agar āp sabar se piṭāī kī wuh sazā bardāsht kareñ jo āp ko ġhalat kām karne kī wajah se milī ho. Lekin agar āp ko achchhā kām karne kī wajah se dukh sahnā paṛe aur āp yih sazā sabar se bardāsht kareñ to yih Allāh kā fazl hai. ²¹ Āp ko isī ke lie bulāyā gayā hai. Kyoñki Masīh ne āp kī ẖhātir dukh sahne meñ āp ke lie ek namūnā chhoṛā hai. Aur wuh chāhtā hai ki āp us ke naqsh-e-qadam par chaleñ. ²² Us ne to koī gunāh na kiyā, aur na koī fareb kī bāt us ke muñh se niklī. ²³ Jab logoñ ne use gāliyāñ diñ to us ne jawāb meñ gāliyāñ na diñ. Jab use dukh sahnā paṛā to us ne kisī ko

dhamkī na dī balki us ne apne āp ko Allāh ke hawāle kar diyā jo insāf se adālat kartā hai. ²⁴ Masīh ẖhud apne badan par hamāre gunāhoñ ko salīb par le gayā tāki ham gunāhoñ ke etibār se mar jāeñ aur yoñ hamārā gunāh se tālluq ẖhatm ho jāe. Ab wuh chāhtā hai ki ham rāstbāzī kī zindagī guzāreñ. Kyoñki āp ko usī ke zaẖhmoñ ke wasīle se shafā milī hai. ²⁵ Pahle āp āwārā bheṛoñ kī tarah āwārā phir rahe the, lekin ab āp apnī jānoñ ke charwāhe aur nigarān ke pās lauṭ āe haiñ.

Bīwī aur Shauhar

3 Isī tarah āp bīwiyōñ ko bhī apne apne shauhar ke tābe rahnā hai. Kyoñki is tarah wuh jo imān nahīñ rakhte apnī bīwī ke chāl-chalan se jīte jā sakte haiñ. Kuchh kahne kī zarūrat nahīñ rahegī ² kyoñki wuh dekheñge ki āp kitnī pākīzagī se ẖhudā ke ẖhauf meñ zindagī guzārtī haiñ. ³ Is kī fikr mat karnā ki āp zāhirī taur par ārāstā hoñ, masalan khās taur-tarīqoñ se gundhe hue bāloñ se yā sone ke zewar aur shāndār libās pahnane se. ⁴ Is ke bajāe is kī fikr

kareñ ki āp kī bātini shakhsiyat ārāstā ho. Kyoñki jo rūh narmdili aur sukūn ke lāfānī zewaroñ se saji hui hai wuhī Allāh ke nazdik beshqīmat hai. ⁵ Māzī meñ Allāh par ummīd rakhne wālī muqaddas kḥawātīn bhī isī tarah apnā singār kiyā kartī thiñ. Yoñ wuh apne shauharoñ ke tābe rahīñ, ⁶ Sārā kī tarah jo apne shauhar Ibrāhīm ko āqā kah kar us kī māntī thī. Āp to Sārā kī beṭiyāñ ban gai haiñ. Chunāñche nek kām kareñ aur kisi bhī chīz se na ḍareñ, kḥāh wuh kitnī hī ḍarāunī kyoñ na ho. ⁷ Is tarah lāzim hai ki āp jo shauhar haiñ samajh ke sāth apnī bīwiyōñ ke sāth zindagī guzāreñ, yih jāñ kar ki yih āp kī nisbat kamzor haiñ. Un kī izzat kareñ, kyoñki yih bhī āp ke sāth zindagī ke fazl kī wāris haiñ. Aisā na ho ki is meñ beparwāi karne se āp kī duāiyā zindagī meñ rukāwaṭ paidā ho jāe.

Nek Zindagī Guzārne kī

Wajah se Dukh

⁸ Ākhir meñ ek aur bāt, āp sab ek hī soch rakheñ aur ek dūsre se tālluqāt meñ hamdardī, pyār, rahm aur halīmī kā izhār kareñ. ⁹ Kisi

ke ḡhalat kām ke jawāb meñ ḡhalat kām mat karnā, na kisi kī gāliyoñ ke jawāb meñ gāli denā. Is ke bajāe jawāb meñ aise shakhs ko barkat deñ, kyoñki Allāh ne āp ko bhī is lie bulāyā hai ki āp us kī barkat wirāsāt meñ pāeñ. ¹⁰ Kalām-e-muqaddas yoñ farmātā hai,

“Kaun maze se zindagī guzārñā aur achchhe din deḡhnā chāhtā hai?

Wuh apnī zabān ko sharīr bātenī karne se roke

aur apne hoñṭoñ ko jhūṭ bolne se.

¹¹ Wuh burāi se muñh pher kar nek kām kare,

sulah-salāmatī kā tālib ho kar us ke pīchhe lagā rahe.

¹² Kyoñki Rab kī āñkheñ rāstbāzoñ par lagī rahtī haiñ,

aur us ke kān un kī duāoñ kī taraf māyl haiñ.

Lekin Rab kā chehrā un ke kḥilāf hai jo ḡhalat kām karte haiñ.”

¹³ Agar āp nek kām karne meñ sargarm hoñ to kaun āp ko nuqsān pahuñchāegā? ¹⁴ Lekin agar āp ko rāst kām karne kī wajah se dukh bhī

uṭhāñā paṛe to āp mubārak haiñ. Un kī dhamkiyoñ se mat ḍarnā

aur mat ghabrāñā ¹⁵ balki apne dilon meñ Kḥudāwand Masih ko

maḵhsūs-o-muqaddas jāneñ. Aur jo bhī āp se āp kī Masīh par ummīd ke bāre meñ pūchhe har waqt use jawāb dene ke lie taiyār raheñ. Lekin narmdilī se aur Ḳhudā ke ḵhauf ke sāth jawāb deñ. ¹⁶Sāth sāth āp kā zamīr sāf ho. Phir jo log āp ke Masīh meñ achchhe chāl-chalan ke bāre meñ ḡhalat bāteñ kar rahe haiñ unheñ apnī tohmat par sharm āegī. ¹⁷Yād rahe ki ḡhalat kām karne kī wajah se dukh sahne kī nisbat behtar yih hai ki ham nek kām karne kī wajah se taklīf uṭhāeñ, basharteki yih Allāh kī marzī ho. ¹⁸Kyonki Masīh ne hamāre gunāhoñ ko miṭāne kī ḵhātir ek bār sadā ke lie maut sahī. Hāñ, jo rāstbāz hai us ne yih nārāstoñ ke lie kiyā tāki āp ko Allāh ke pās pahuñchāe. Use badan ke etibār se sazā-e-maut dī gai, lekin Rūh ke etibār se use zindā kar diyā gayā. ¹⁹Is Rūh ke zariye us ne jā kar qaidī rūhoñ ko paighām diyā. ²⁰Yih un kī rūh thīñ jo un dinoñ meñ nāfarmān the jab Nūh apnī kashtī banā rahā thā. Us waqt Allāh sabar se intazār kartā rahā, lekin āḵhirkār sirf chand ek log yāñī āṭh afrād pāñī meñ se guzar kar bach nikle. ²¹Yih pāñī

us baptisme kī taraf ishārā hai jo is waqt āp ko najāt dilātā hai. Is se jism kī gandagī dūr nahīñ kī jāti balki baptismā lete waqt ham Allāh se arz karte haiñ ki wuh hamārā zamīr pāk-sāf kar de. Phir yih āp ko Īsā Masīh ke jī uṭhne se najāt dilātā hai. ²²Ab Masīh āsmān par jā kar Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā hai jahāñ farishte, iḵhtiyār wāle aur quwwateñ us ke tābe haiñ.

Tabdīlshudā Zindagiyañ

4 Ab chūñki Masīh ne jismāñī taur par dukh uṭhāyā is lie āp bhī apne āp ko us kī-sī soch se lais kareñ. Kyonki jis ne Masīh kī ḵhātir jismāñī taur par dukh sah liyā hai us ne gunāh se nipaṭ liyā hai. ²Natiye meñ wuh zamīn par apnī bāqī zindagī insān kī burī ḵhāhishāt pūrī karne meñ nahīñ guzāregā balki Allāh kī marzī pūrī karne meñ. ³Māzī meñ āp ne kāfī waqt wuh kuchh karne meñ guzārā jo ḡhairimāndār pasand karte haiñ yāñī aiyāshī, shahwatparastī, nashābāzī, sharābnoshī, rangraliyōñ, nāch-rang aur ghinaunī butparastī meñ. ⁴Ab āp ke ḡhairimāndār dost tājjub

karte haiñ ki āp un ke sāth mil kar aiyāshī ke is tez dhāre meñ chhalāñg nahīñ lagāte. Is lie wuh āp par kufr bakte haiñ. ⁵ Lekin unheñ Allāh ko jawāb denā paregā jo zindon aur murdon kī adālat karne ke lie taiyār kharā hai. ⁶ Yih wajah hai ki Allāh kī khushkhabrī unheñ bhī sunāi gāi jo ab murdā haiñ. Maqsad yih thā ki wuh Allāh ke sāmne rūh meñ zindagī guzār sakeñ agarche insānī lihāz se un ke jism kī adālat kī gāi hai.

Apnī Nematon se Ek Dūsre

kī Khidmat Kareñ

⁷ Tamām chizon kā khātmā qarīb ā gayā hai. Chunāñche duā karne ke lie chust aur hoshmand raheñ. ⁸ Sab se zarūrī bāt yih hai ki āp ek dūsre se lagātār muhabbat rakheñ, kyonki muhabbat gunāhoñ kī barī tādād par pardā dāl detī hai. ⁹ Burburāe baghair ek dūsre kī mehmān-nawāzī kareñ. ¹⁰ Allāh apnā fazl mukhtalif nematon se zāhir kartā hai. Fazl kā yih intazām wafādārī se chalāte hue ek dūsre kī khidmat kareñ, har ek us nemat se jo use milī hai. ¹¹ Agar koī bole to Allāh ke-se alfāz ke sāth bole.

Agar koī khidmat kare to us tāqat ke zariye jo Allāh use muhaiyā kartā hai, kyonki is tarah hī Allāh ko Īsā Masīh ke wasile se jalāl diyā jāegā. Azal se abad tak jalāl aur qudrat usī kī ho! Āmīn.

Āp kī Musibat Ghairmāmūlī

Nahīñ Hai

¹² Azīzo, izārasānī kī us āg par tājjub na kareñ jo āp ko āzmāne ke lie āp par ān parī hai. Yih mat sochnā ki mere sāth kaisī ghairmāmūlī bāt ho rahī hai. ¹³ Balki khushī manāeñ ki āp Masīh ke dukhoñ meñ sharīk ho rahe haiñ. Kyonki phir āp us waqt bhī khushī manāenge jab Masīh kā jalāl zāhir hogā. ¹⁴ Agar log is lie āp kī be'izzatī karte haiñ ki āp Masīh ke pairokār haiñ to āp mubārak haiñ. Kyonki is kā matlab hai ki Allāh kā jalālī Rūh āp par thahrā huā hai. ¹⁵ Agar āp meñ se kisī ko dukh uṭhānā pare to yih is lie nahīñ honā chāhie ki āp qātil, chor, mujrim yā fasādī haiñ. ¹⁶ Lekin agar āp ko Masīh ke pairokār hone kī wajah se dukh uṭhānā pare to na sharmāeñ balki Masīh ke nām meñ Allāh kī hamd-o-sanā kareñ.

¹⁷Kyonki ab waqt ā gayā hai ki Allāh kī adālat shurū ho jāe, aur pahle us ke ghar wāloñ kī adālat kī jāegī. Agar aisā hai to phir is kā anjām un ke lie kyā hogā jo Allāh kī k̄hushkhabrī ke tābe nahīñ haiñ? ¹⁸Aur agar rāstbāz mushkil se bacheñge to phir bedīn aur gunāhgār kā kyā hogā? ¹⁹Chunāñche jo Allāh kī marzī se dukh uṭhā rahe haiñ wuh nek kām karne se bāz na āeñ balki apnī jānoñ ko usī ke hawāle karen jo un kā wafādār K̄hāliq hai.

Allāh kā Gallā

5 Ab main āp ko jo jamātoñ ke buzurg haiñ nasīhat karnā chāhtā hūñ. Main k̄hud bhī buzurg hūñ balki Masīh ke dukhoñ kā gawāh bhī hūñ, aur main āp ke sāth us āne wāle jalāl meñ sharīk ho jāūñgā jo zāhir ho jāegā. Is haisiyat se main āp se apīl kartā hūñ, ²gallābān hote hue Allāh ke us galle kī dekh-bhāl karen jo āp ke sapurd kiyā gayā hai. Yih k̄hidmat majbūran na karen balki k̄hushī se, kyonki yih Allāh kī marzī hai. Lālch ke baḡhair pūrī lagan se yih k̄hidmat saranjām deñ. ³Jinheñ

āp ke sapurd kiyā gayā hai un par hukūmat mat karnā balki galle ke lie achchhā namūnā baneñ. ⁴Phir jab hamārā sardār gallābān zāhir hogā to āp ko jalāl kā ḡhairfānī taj milegā.

⁵Isī tarah lāzīm hai ki āp jo jāwān haiñ buzurgoñ ke tābe raheñ. Sab inkisārī kā libās pahan kar ek dūse kī k̄hidmat karen, kyonki Allāh maḡhrūroñ kā muqābalā kartā lekin farotanoñ par mehrbānī kartā hai. ⁶Chunāñche Allāh ke qādir hāth ke nīche jhuk jāeñ tāki wuh mauzūñ waqt par āp ko sarfarāz kare. ⁷Apnī tamām pareshāniyāñ us par ḡāl deñ, kyonki wuh āp kī fikr kartā hai.

⁸Hoshmand raheñ, jāgte raheñ. Āp kā dushman Iblīs garajte hue sherbabar kī tarah ḡhūmtā-phirtā aur kisī ko haṛap kar lene kī talāsh meñ rahtā hai. ⁹Īmān meñ mazbūt rah kar us kā muqābalā karen. Āp ko to mālūm hai ki pūrī duniyā meñ āp ke bhāī isī qism kā dukh uṭhā rahe haiñ. ¹⁰Lekin āp ko zyādā der ke lie dukh uṭhānā nahīñ paṛegā. Kyonki har tarah ke fazl kā K̄hudā jis ne āp ko Masīh meñ apne abadī jalāl meñ sharīk hone ke lie bulāyā hai wuh k̄hud āp ko kāmiliyat

tak pahunchāegā, mazbūt banāegā, taqwiya degā aur ek ṭhos buniyād par kharā karegā. ¹¹Abad tak qudrat usī ko hāsil rahe. Āmīn.

Ākhirī Salām

¹²Main āp ko yih muḁhtasar ḁhat Silwānus kī madad se likh rahā hūn jise main wafādār bhāi samajhtā hūn. Main is se āp kī hauslā-afzāi

aur is kī tasdīq karnā chāhtā hūn ki yihī Allāh kā haqīqī faiz hai. Is par qāym raheñ.

¹³Bābal meñ jo jamāt Allāh ne āp kī tarah chunī hai wuh āp ko salām kahtī hai, aur isī tarah merā beṭā Marqus bhī. ¹⁴Ek dūsre ko muhabbat kā bosā denā.

Āp sab kī jo Masīh meñ hain salāmatī ho.

2 Patras

1 Yih khat Īsā Masīh ke kḥādim aur rasūl Shamāūn Patras kī taraf se hai.

Main un sab ko likh rahā hūn jinheñ hamāre Kḥudā aur Najātdahindā Īsā Masīh kī rāstbāzī ke wasīle se wuhī beshqīmat īmān baḥshā gayā hai jo hameñ bhī milā.

²Kḥudā kare ki āp use aur hamāre Kḥudāwand Īsā ko jānane meñ taraqqī karte karte kasrat se fazl aur salāmati pāte jāeñ.

Allāh kā Bulāwā

³Allāh ne apnī ilāhī qudrat se hameñ wuh sab kuchh atā kiya hai jo kḥudātars zindagī guzarne ke lie zarūrī hai. Aur hameñ yih use jān lene se hāsil huā hai. Kyoñki us ne hameñ apne zātī jalāl aur qudrat

ke zariye bulāyā hai. ⁴Is jalāl aur qudrat se us ne hameñ wuh azīm aur beshqīmat chīzeñ dī haiñ jin kā wādā us ne kiya thā. Kyoñki wuh chāhtā thā ki āp in se duniyā kī burī kḥāhishāt se paidā hone wāle fasād se bach kar us kī ilāhī zāt meñ sharīk ho jāeñ. ⁵Yih sab kuchh pesh-e-nazar rakh kar pūrī lagan se koshish karen ki āp ke īmān se aḥhlāq paidā ho jāe, aḥhlāq se ilm, ⁶ilm se zabt-e-nafs, zabt-e-nafs se sābitqadmī, sābitqadmī se kḥudātars zindagī, ⁷kḥudātars zindagī se barādarānā shafqat aur barādarānā shafqat se sab ke lie muhabbat. ⁸Kyoñki jitnā hī āp in kḥūbiyon meñ baḥte jāeñge utnā hī yih āp ko is se mahfūz rakheñgī ki āp hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ko jānane meñ sust aur

bephal raheñ. ⁹ Lekin jis meñ yih khūbiyāñ nahīñ haiñ us kī nazar itnī kamzor hai ki wuh andhā hai. Wuh bhūl gayā hai ki use us ke guzare gunāhoñ se pāk-sāf kiyā gayā hai.

¹⁰ Chunāñche bhāiyo, mazīd lagan se apne bulāwe aur chunāo kī tasdīq karne meñ koshāñ raheñ. Kyoñki yih karne se āp gir jāne se bacheñge ¹¹ aur Allāh baṛī khushī se āp ko hamāre Kḥudāwand aur Najātdahindā Īsā Masih kī bādshāhī meñ dākḥil hone kī ijāzat degā.

¹² Is lie main hameshā āp ko in bātoñ kī yād dilātā rahūngā, hālāñki āp in se wāqif haiñ aur mazbūtī se us sachchāi par qāym haiñ jo āp ko milī hai. ¹³ Balki main apnā farz samajhtā hūñ ki jitnī aur der main jism kī is jhoñpṛī meñ rahtā hūñ āp ko in bātoñ kī yād dilāne se ubhārtā rahūñ. ¹⁴ Kyoñki mujhe mālūm hai ki ab merī yih jhoñpṛī jald hī ḍhā di jāegī. Hamāre Kḥudāwand Īsā Masih ne bhī mujh par yih zāhir kiyā thā. ¹⁵ Lekin main pūrī koshish karūnga ki mere kūch kar jāne ke bād bhī āp har waqt in bātoñ ko yād rakh sakeñ.

Masih ke Jalāl ke Gawāh

¹⁶ Kyoñki jab ham ne āp ko apne aur āp ke Kḥudāwand Masih kī qudrat aur āmad ke bāre meñ batāyā to ham chālākī se ghaṛe qisse-kahāniyoñ par inhisār nahiñ kar rahe the balki ham ne yih gawāhoñ kī haisiyat se batāyā. Kyoñki ham ne apnī hī āñkhoñ se us kī azmat dekhī thī. ¹⁷ Ham maujūd the jab use Kḥudā Bāp se izzat-o-jalāl milā, jab ek āwāz ne Allāh kī purjalāl shān se ā kar kahā, “Yih merā pyārā Farzand hai jis se main khush hūñ.” ¹⁸ Jab ham us ke sāth muqaddas pahār par the to ham ne kḥud yih āwāz āsmān se ātī sunī.

¹⁹ Is tajrabe kī binā par hamārā nabiyōñ ke paighām par etamād zyādā mazbūt hai. Āp achchhā kareñge agar is par kḥūb dhyān deñ. Kyoñki yih kisī tārik jagah meñ raushnī kī mānind hai jo us waqt tak chamaktī rahegī jab tak pau phat kar subah kā sitārā āp ke diloñ meñ tulū na ho jāe. ²⁰ Sab se baṛh kar āp ko yih samajhne kī zarūrat hai ki kalām-e-muqaddas kī koī bhī peshgoī nabī kī apnī hī tafsīr se paidā nahīñ hotī. ²¹ Kyoñki koī bhī peshgoī kabhī bhī insān

kī tahrīk se wujūd meñ nahīñ āi balki peshgoī karte waqt insānoñ ne Rūhul-quḍs se tahrīk pā kar Allāh kī taraf se bāt kī.

Jhūṭe Ustād

2 Lekin jis tarah māzī meñ Isrāīl qaum meñ jhūṭe nabī bhī the, usī tarah āp meñ se bhī jhūṭe ustād khare ho jāenge. Yih Ḳhudā kī jamātoñ meñ mohlak tālīmāt phailāenge balki apne mālik ko jānane se inkār bhī kareñge jis ne unheñ ḳharīd liyā thā. Aisī harkatoñ se yih jald hī apne āp par halākat lāenge. ² Bahut-se log un kī aiyāsh harkatoñ kī pairawī kareñge, aur is wajah se dūstre sachchāī kī rāh par kufr bakeñge. ³ Lālach ke sabab se yih ustād āp ko farzī kahāniyāñ sunā kar āp kī lūṭ-khasoṭ kareñge. Lekin Allāh ne baṛī der se unheñ mujrim ṭhahrāyā, aur us kā faislā sustraftār nahīñ hai. Hāñ, un kā munsif ūñgh nahīñ rahā balki unheñ halāk karne ke lie taiyār kharā hai.

⁴ Dekheñ, Allāh ne un farishtoñ ko bachne na diyā jinhoñ ne gunāh kiya balki unheñ tārikī kī zanjīroñ meñ bāndh kar jahannum meñ ḍāl

diyā jahāñ wuh adālat ke din tak mahfūz raheñge. ⁵ Isī tarah us ne qadīm duniyā ko bachne na diyā balki us ke bedīn bāshindoñ par sailāb ko āne diyā. Us ne sirf rāstbāzī ke paighambar Nūh ko sāt aur jānoñ samet bachāyā. ⁶ Aur us ne Sadūm aur Amūrā ke shahroñ ko mujrim qarār de kar rākh kar diyā. Yoñ Allāh ne unheñ ibrat banā kar dikhāyā ki bedīnoñ ke sāth kyā kuchh kiya jāegā. ⁷ Sāth sāth us ne Lūt ko bachāyā jo rāstbāz thā aur be'usūl logoñ ke gande chāl-chalan dekh dekh kar pistā rahā. ⁸ Kyonki yih rāstbāz ādmī un ke darmiyān bastā thā, aur us kī rāstbāz jān roz baroz un kī sharīr harkateñ dekh aur sun kar saḳht azāb meñ phaṁsī rahī. ⁹ Yoñ zāhir hai ki Rab dīndār logoñ ko āzmāish se bachānā aur bedīnoñ ko adālat ke din tak sazā ke taht rakhnā jāntā hai, ¹⁰ ḳhāskar unheñ jo apne jism kī gandī ḳhāhishāt ke pīchhe lage rahte aur Ḳhudāwand ke iḳhtiyār ko haqīr jānte haiñ.

Yih log gustāḳh aur maḡhrūr haiñ aur jalāli hastiyōñ par kufr bakne se nahīñ ḍarte. ¹¹ Is ke muqābale meñ farishte bhī jo kahīñ zyādā tāqatwar aur qawī haiñ Rab

ke huzūr aisī hastiyōn par buhtān aur ilzāmāt lagāne kī jurrat nahīn karte. ¹² Lekin yih jhūṭe ustād beaql jānwārōn kī mānind haiñ, jo fitrī taur par is lie paidā hue haiñ ki unheñ pakaṛā aur khatm kiyā jāe. Jo kuchh wuh nahīn samajhte us par wuh kufr bakte haiñ. Aur janglī jānwārōn kī tarah wuh bhī halāk ho jāenge. ¹³ Yōñ jo nuqsān unhoñ ne dūsroñ ko pahuñchāyā wuhī unheñ kḥud bhugatnā paṛegā. Un ke nazdik lutf uṭhāne se murād yih hai ki din ke waqt khul kar aish karen. Wuh dāgh aur dhabbe haiñ jo āp kī ziyāfaton meñ sharik ho kar apnī daḡhābaziyoñ kī rangraliyāñ manāte haiñ. ¹⁴ Un kī āñkheñ har waqt kisī badkār aurat se zinā karne kī talāsh meñ rahtī haiñ aur gunāh karne se kabhī nahīn ruktiñ. Wuh kamzor logoñ ko ḡhalat kām karne ke lie uksāte aur lālach karne meñ māhir haiñ. Un par Allāh kī lānat! ¹⁵ Wuh saḥīh rāh se haṭ kar āwārā phir rahe aur Bilām bin Baor ke naqsh-e-qadam par chal rahe haiñ, kyonki Bilām ne poison ke lālach meñ ḡhalat kām kiyā. ¹⁶ Lekin gadhī ne use is gunāh ke sabab se dāñṭā. Is jānwar ne jo bolne ke qābil nahīn thā insān kī-

sī āwāz meñ bāt kī aur nabī ko us kī dīwānagī se rok diyā.

¹⁷ Yih log sūkhe hue chashme aur āndhī se dhakele hue bādāl haiñ. In kī taqdīr andhere kā tārikhtarīn hissā hai. ¹⁸ Yih maḡhrūr bāteñ karte haiñ jin ke pīchhe kuchh nahīn hai aur ḡhairaḡhlāqī jismānī shahwatoñ se aise logoñ ko uksāte haiñ jo hāl hī meñ dhoke kī zindagī guzārne wāloñ meñ se bach nikle haiñ. ¹⁹ Yih unheñ āzād karne kā wādā karte haiñ jabki kḥud badkārī ke ḡhulām haiñ. Kyonki insān usī kā ḡhulām hai jo us par ḡhālīb ā gayā hai. ²⁰ Aur jo hamāre Kḥudāwand aur Najātdahindā Īsā Masīh ko jān lene se is duniyā kī ālūdagī se bach nikalte haiñ, lekin bād meñ ek bār phir is meñ phañs kar maḡhlūb ho jāte haiñ un kā anjām pahle kī nisbat zyādā burā ho jātā hai. ²¹ Hāñ, jin logoñ ne rāstbāzī kī rāh ko jān liyā, lekin bād meñ us muqaddas hukm se muñh pher liyā jo un ke hawāle kiyā gayā thā, un ke lie behtar hotā ki wuh is rāh se kabhī wāqif na hote. ²² Un par yih muḡawarā sādiq ātā hai ki “Kuttā apnī qai ke pās wāpas ā jātā hai.” Aur yih bhī ki “Suarnī nahāne

ke bād dubārā kīchar meñ loṭne lagti hai.”

Ḳhudāwand kī Āmad kā Wādā

3 Azīzo, yih ab dūsra khat hai jo main ne āp ko likh diya hai. Donoñ khaton meñ main ne kai baton ki yaad dilā kar āp ke zahoñ meñ pak soch ubharne ki koshish ki. ²Main chāhtā hūn ki āp wuh kuchh yaad rakheñ jis ki peshgoi muqaddas nabiyoñ ne ki thi aur saath saath hamare Ḳhudāwand aur Najātdahindā kā wuh hukm bhi jo āp ko apne rasulon ki marifat mila. ³Awwal āp ko yih bat samajhne ki zarurat hai ki in ākhiri dinoñ meñ aise log aenge jo mazaq ura kar apni shahwaton ke qabze meñ raenge. ⁴Wuh puchheñge, “Isa ne aane ka wada to kiya, lekin wuh kahan hai? Hamare bāpdāda to mar chuke haiñ, aur duniya ki takhliq se le kar aaj tak sab kuchh waise ka waisa hi hai.” ⁵Lekin yih log nazarandaz karte haiñ ki qadim zamane meñ Allāh ke hukm par āsmānoñ ki takhliq hui aur zamān pāni meñ se aur pāni ke zariye wujūd meñ āi. ⁶Isi pāni ke zariye qadim zamane ki duniya

par sailāb āya aur sab kuchh tabah hua. ⁷Aur Allāh ke isi hukm ne maujudā āsmān aur zamān ko ag ke lie mahfuz kar rakhā hai, us din ke lie jab bedin logoñ ki adalat ki jaegi aur wuh halak ho jaeenge.

⁸Lekin mere azizo, ek bat ap se poshida na rahe. Ḳhudāwand ke nazdik ek din hazar sal ke barabar hai aur hazar sal ek din ke barabar. ⁹Ḳhudāwand apna wada pura karne meñ der nahin kartā jis tarah kuchh log samajhte haiñ balki wuh to āp ki khātir sabar kar raha hai. Kyonki wuh nahin chāhtā ki koī halak ho jae balki yih ki sab tauba ki naubat tak pahuncheñ.

¹⁰Lekin Ḳhudāwand ka din chor ki tarah aega. Āsmān bare shor ke saath khatm ho jaeenge, ajram-e-falakī ag meñ pighal jaeenge aur zamān us ke kamoñ samet zahir ho kar adalat meñ pesh ki jaegi. ¹¹Ab socheñ, agar sab kuchh is tarah khatm ho jaege to phir ap kis qism ke log hone chahien? Ap ko muqaddas aur khudatars zindagi guzarte hue ¹²Allāh ke din ki rah dekhni chahie. Han, ap ko yih koshish karni chahie ki wuh din jaldi ae jab āsmān jal jaeenge aur ajram-e-falakī ag meñ

pighal jāenge. ¹³ Lekin ham un nae āsmānoñ aur naī zamīn ke intazār meñ haiñ jin kā wādā Allāh ne kiya hai. Aur wahāñ rāstī sukūnat karegi.

¹⁴ Chunāñche azīzo, chūñki āp is intazār meñ haiñ is lie pūrī lagan ke sāth koshāñ raheñ ki āp Allāh ke nazdīk bedāgh aur be'ilzām thahreñ aur āp kī us ke sāth sulah ho. ¹⁵ Yād rakheñ ki hamāre Ḳhudāwand kā sabar logoñ ko najāt pāne kā mauqā detā hai. Hamāre azīz bhāī Paulus ne bhī us hikmat ke mutābiq jo Allāh ne use atā kī hai āp ko yihī kuchh likhā hai. ¹⁶ Wuh yihī kuchh apne tamām ḳhatoñ meñ likhtā hai jab wuh is mazmūn kā zikr kartā hai. Us ke

ḳhatoñ meñ kuchh aisi bāteñ haiñ jo samajhne meñ mushkil haiñ aur jinheñ jāhil aur kamzor log toṛ-maror kar bayān karte haiñ, bilkul usī tarah jis tarah wuh bāqī sahifoñ ke sāth bhī karte haiñ. Lekin is se wuh apne āp ko hī halāk kar rahe haiñ.

¹⁷ Mere azīzo, main āp ko waqt se pahle in bātoñ se āgāh kar rahā hūñ. Is lie ḳhabardār raheñ tāki be'usūl logoñ kī ghalat soch āp ko bahkā kar āp ko mahfūz maqām se haṭā na de. ¹⁸ Is ke bajāe hamāre Ḳhudāwand aur Najātdahindā Īsā Masīh ke fazl aur ilm meñ taraqqī karte raheñ. Use ab aur abad tak jalāl hāsil hotā rahe! Āmīn.

1 Yūhannā

Zindagī kā Kalām

1 Ham āp ko us kī munādī karte haiñ jo ibtidā se thā, jise ham ne apne kānoñ se sunā, apnī āñkhoñ se dekhā, jis kā mushāhadā ham ne kiyā aur jise ham ne apne hāthoñ se chhuā. Wuhī zindagī kā kalām hai. ² Wuh jo ḵhud zindagī thā zāhir huā, ham ne use dekhā. Aur ab ham gawāhī de kar āp ko us abadī zindagī kī munādī karte haiñ jo Ḵhudā Bāp ke pās thī aur ham par zāhir hūi hai. ³ Ham āp ko wuh kuchh sunāte haiñ jo ham ne ḵhud dekh aur sun liyā hai tāki āp bhī hamārī rifāqat meñ sharīk ho jāeñ. Aur hamārī rifāqat Ḵhudā Bāp aur us ke Farzand Īsā Masīh ke sāth hai. ⁴ Ham yih is lie likh rahe haiñ tāki hamārī ḵhushī pūrī ho jāe.

Allāh Nūr Hai

⁵ Jo paighām ham ne us se sunā aur āp ko sunā rahe haiñ wuh yih hai, Allāh nūr hai aur us meñ tārikī hai hī nahīñ. ⁶ Jab ham tārikī meñ chalte hue Allāh ke sāth rifāqat rakhne kā dāwā karte haiñ to ham jhūṭ bol rahe aur sachchāi ke mutābiq zindagī nahīñ guzār rahe. ⁷ Lekin jab ham nūr meñ chalte haiñ, bilkul usī tarah jis tarah Allāh nūr meñ hai, to phir ham ek dūsre ke sāth rifāqat rakhte haiñ aur us ke Farzand Īsā kā ḵhūn hameñ tamām gunāhoñ se pāk-sāf kar detā hai.

⁸ Agar ham gunāh se pāk hone kā dāwā karen to ham apne āp ko fareb dete haiñ aur ham meñ sachchāi nahīñ hai.

⁹ Lekin agar ham apne gunāhoñ kã iqār kareñ to wuh wafādār aur rāst sābit hogā. Wuh hamāre gunāhoñ ko muāf karke hameñ tamām nārāstī se pāk-sāf karegā.

¹⁰ Agar ham dāwā kareñ ki ham ne gunāh nahīn kiyā to ham use jhūṭā qarār dete haiñ aur us kã kalām hamāre andar nahīn hai.

Masīh Hamāri Shafāʾat Kartā Hai

2 Mere bachcho, main āp ko yih is lie likh rahā hūñ ki āp gunāh na kareñ. Lekin agar koī gunāh kare to ek hai jo Ḳhudā Bāp ke sāmne hamāri shafāʾat kartā hai, Īsā Masīh jo rāst hai.

² Wuhī hamāre gunāhoñ kã kaffārā dene wālī qurbānī hai, aur na sirf hamāre gunāhoñ kã balki pūrī duniyā ke gunāhoñ kã bhī.

³ Is se hameñ patā chaltā hai ki ham ne use jān liyā hai, jab ham us ke ahkām par amal karte haiñ.

⁴ Jo kahtā hai, “Main use jāntā hūñ” lekin us ke ahkām par amal nahīn kartā wuh jhūṭā hai aur sachchāi us meñ nahīn hai. ⁵ Lekin jo us ke kalām kī pairawī kartā hai us meñ Allāh kī muhabbat haqīqatan takmīl tak pahuñch gāi hai. Is se

hameñ patā chaltā hai ki ham us meñ haiñ. ⁶ Jo kahtā hai ki wuh us meñ qāym hai us ke lie lāzim hai ki wuh yon chale jis tarah Īsā chaltā thā.

Ek Nayā Hukm

⁷ Azīzo, main āp ko koī nayā hukm nahīn likh rahā, balki wuhī purānā hukm jo āp ko shurū se milā hai. Yih purānā hukm wuhī paighām hai jo āp ne sun liyā hai. ⁸ Lekin dūsri taraf se yih hukm nayā bhī hai, aur is kī sachchāi Masīh aur āp meñ zāhir huī hai. Kyoñki tārīkī khatm hone wālī hai aur haqīqī raushnī chamakne lag gāi hai.

⁹ Jo nūr meñ hone kã dāwā karke apne bhāi se nafrat kartā hai wuh ab tak tārīkī meñ hai. ¹⁰ Jo apne bhāi se muhabbat rakhtā hai wuh nūr meñ rahtā hai aur us meñ koī bhī chīz nahīn pāi jāti jo ṭhokar kã bāis ban sake. ¹¹ Lekin jo apne bhāi se nafrat kartā hai wuh tārīkī hī meñ hai aur andhere meñ chaltā phirtā hai. Us ko yih nahīn mālūm ki wuh kahān jā rahā hai, kyoñki tārīkī ne use andhā kar rakhā hai.

¹² Pyāre bachcho, main āp ko is lie likh rahā hūñ ki āp ke gunāhoñ

ko us ke nām kī khātir muāf kar diyā gayā hai. ¹³ Wālidō, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne use jān liyā hai jo ibtidā hī se hai. Jawān mardo, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp Iblīs par ghālīb ā gae haiñ. Bachcho, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne Bāp ko jān liyā hai. ¹⁴ Wālidō, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne use jān liyā hai jo ibtidā hī se hai. Jawān mardo, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp mazbūt haiñ. Allāh kā kalām āp meñ bastā hai aur āp Iblīs par ghālīb ā gae haiñ.

¹⁵ Duniyā ko pyār mat karnā, na kisī chīz ko jo duniyā meñ hai. Agar koī duniyā ko pyār kare to Ḳhudā Bāp kī muhabbat us meñ nahīñ hai. ¹⁶ Kyonki jo bhī chīz duniyā meñ hai wuh Bāp kī taraf se nahīñ balki duniyā kī taraf se hai, khāh wuh jism kī burī khāhishāt, ānkhon kā lālach yā apnī milkiyat par faḡhr ho. ¹⁷ Duniyā aur us kī wuh chīzeñ jo insān chāhtā hai khatm ho rahī haiñ, lekin jo Allāh kī marzī pūrī kartā hai wuh abad tak jītā rahegā.

Masīh kā Dushman

¹⁸ Bachcho, ab āḡhirī ghaṛī ā pahuñchī hai. Āp ne khud sun liyā hai ki muḡhālīf-e-Masīh ā rahā hai, aur haqīqatan bahut-se aise muḡhālīf-e-Masīh ā chuke haiñ. Is se hameñ patā chaltā hai ki āḡhirī ghaṛī ā gā hai. ¹⁹ Yih log ham meñ se nikle to haiñ, lekin haqīqat meñ ham meñ se nahīñ the. Kyonki agar wuh ham meñ se hote to wuh hamāre sāth hī rahte. Lekin hameñ chhoṛne se zāhir huā ki sab ham meñ se nahīñ haiñ.

²⁰ Lekin āp farq haiñ. Āp ko us se jo Quddūs hai Rūh kā masah mil gayā hai, aur āp pūrī sachchāī ko jānte haiñ. ²¹ Main āp ko is lie nahīñ likh rahā ki āp sachchāī ko nahīñ jānte balki is lie ki āp sachchāī jānte haiñ aur ki koī bhī jhūṭ sachchāī kī taraf se nahīñ ā saktā.

²² Kaun jhūṭā hai? Wuh jo Īsā ke Masīh hone kā inkār kartā hai. Muḡhālīf-e-Masīh aisā shakhs hai. Wuh Bāp aur Farzand kā inkār kartā hai. ²³ Jo Farzand kā inkār kartā hai us ke pās Bāp bhī nahīñ hai, aur jo Farzand kā iqrār kartā hai us ke pās Bāp bhī hai.

²⁴Chunānche lāzim hai ki jo kuchh āp ne ibtidā se sunā wuh āp meñ rahe. Agar wuh āp meñ rahe to āp bhī Farzand aur Bāp meñ raheñge. ²⁵Aur jo wādā us ne ham se kiyā hai wuh hai abadī zindagī.

²⁶Maiñ āp ko yih un ke bāre meñ likh rahā hūñ jo āp ko sahīh rāh se haṭāne kī koshish kar rahe haiñ.

²⁷Lekin āp ko us se Rūh kā masah mil gayā hai. Wuh āp ke andar bastā hai, is lie āp ko is kī zarūrat hī nahīñ ki koī āp ko tālīm de. Kyoñki Masīh kā Rūh āp ko sab bātoñ ke bāre meñ tālīm detā hai aur jo kuchh bhī wuh sikhātā hai wuh sach hai, jhūṭ nahīñ. Chunānche jis tarah us ne āp ko tālīm dī hai, usī tarah Masīh meñ raheñ.

²⁸Aur ab pyāre bachcho, us meñ qāym raheñ tāki us ke zāhir hone par ham pūre etamād ke sāth us ke sāmne khaye ho sakeñ aur us kī āmad par sharmindā na honā pare. ²⁹Agar āp jānte haiñ ki Masīh rāstbāz hai to āp yih bhī jānte haiñ ki jo bhī rāst kām kartā hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai.

Allāh ke Farzand

3 Dhyān deñ ki Bāp ne ham se kitnī muhabbat kī hai, yahañ tak ki ham Allāh ke farzand kahlāte haiñ. Aur ham wāqā haiñ bhī. Is lie duniyā hameñ nahīñ jāntī. Wuh to use bhī nahīñ jāntī. ²Azīzo, ab ham Allāh ke farzand haiñ, aur jo kuchh ham hoñge wuh abhī tak zāhir nahīñ huā hai. Lekin itnā ham jānte haiñ ki jab wuh zāhir ho jāegā to ham us kī mānind hoñge. Kyoñki ham us kā mushāhadā waise hī kareñge jaisā wuh hai. ³Jo bhī Masīh meñ yih ummīd rakhtā hai wuh apne āp ko pāk-sāf rakhtā hai, waise hī jaisā Masīh khud hai.

⁴Jo gunāh kartā hai wuh shariāt kī khilāfwarzī kartā hai. Hāñ, gunāh shariāt kī khilāfwarzī hī hai.

⁵Lekin āp jānte haiñ ki Īsā hamāre gunāhoñ ko uṭhā le jāne ke lie zāhir huā. Aur us meñ gunāh nahīñ hai.

⁶Jo us meñ qāym rahtā hai wuh gunāh nahīñ kartā. Aur jo gunāh kartā rahtā hai na to us ne use dekhā hai, na use jānā hai.

⁷Pyāre bachcho, kisī ko ijāzat na deñ ki wuh āp ko sahīh rāh se haṭā de. Jo rāst kām kartā hai wuh rāstbāz, hāñ Masīh jaisā rāstbāz

hai. ⁸Jo gunāh kartā hai wuh Iblis se hai, kyonki Iblis shurū hī se gunāh kartā āyā hai. Allāh kā Farzand isī lie zāhir huā ki Iblis kā kām tabāh kare.

⁹Jo bhī Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh gunāh nahīn karegā, kyonki Allāh kī fitrat us meñ rahtī hai. Wuh gunāh kar hī nahīn saktā kyonki wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai. ¹⁰Is se patā chaltā hai ki Allāh ke farzand kaun haiñ aur Iblis ke farzand kaun: Jo rāst kām nahīn kartā, na apne bhāi se muhabbat rakhtā hai, wuh Allāh kā farzand nahīn hai.

Ek Dūsre se Muhabbat Rakhnā

¹¹Kyonki yihī wuh paiḡhām hai jo āp ne shurū se sun rakhā hai, ki hamen ek dūsre se muhabbat rakhnā hai. ¹²Qābīl kī tarah na hoñ, jo Iblis kā thā aur jis ne apne bhāi ko qatl kiyā. Aur us ne us ko qatl kyon kiyā? Is lie ki us kā kām burā thā jabki bhāi kā kām rāst thā.

¹³Chunāñche bhāiyo, jab duniyā āp se nafrat kartī hai to hairān na ho jāen. ¹⁴Ham to jānte haiñ ki ham maut se nikal kar zindagi

meñ dākhil ho gae haiñ. Ham yih is lie jānte haiñ ki ham apne bhāiyoñ se muhabbat rakhte haiñ. Jo muhabbat nahīn rakhtā wuh ab tak maut kī hālat meñ hai. ¹⁵Jo bhī apne bhāi se nafrat rakhtā hai wuh qātil hai. Aur āp jānte haiñ ki jo qātil hai us meñ abadī zindagi nahīn rahtī. ¹⁶Is se hī ham ne muhabbat ko jānā hai ki Masīh ne hamārī ḡhātir apnī jān de dī. Aur hamārā bhī farz yihī hai ki apne bhāiyoñ kī ḡhātir apnī jān den. ¹⁷Agar kisī ke māli hālāt ṭhīk hoñ aur wuh apne bhāi kī zarūratmand hālat ko dekh kar rahm na kare to us meñ Allāh kī muhabbat kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁸Pyāre bachcho, āen ham alfāz aur bāton se muhabbat kā izhār na karen balki hamārī muhabbat amlī aur haqīqī ho.

Allāh ke Huzūr Pūrā Etamād

¹⁹Ḡharz is se ham jān lete haiñ ki ham sachchāi kī taraf se haiñ, aur yoñ hī ham apne dil ko tasallī de sakte haiñ ²⁰jab wuh hamen mujrim ṭhahrātā hai. Kyonki Allāh hamāre dil se baṛā hai aur sab kuchh jāntā hai. ²¹Aur azīzo, jab

hamārā dil hamēn mujrim nahīn ṭhahrātā to ham pūre etamād ke sāth Allāh ke huzūr ā sakte haiñ ²²aur wuh kuchh pāte haiñ jo us se māngte haiñ. Kyoñki ham us ke ahkām par chalte haiñ aur wuhī kuchh karte haiñ jo use pasand hai. ²³Aur us kā yih hukm hai ki ham us ke Farzand Īsā Masīh ke nām par imān lā kar ek dūsre se muhabbat rakheñ, jis tarah Masīh ne hamēn hukm diyā thā. ²⁴Jo Allāh ke ahkām ke tābe rahtā hai wuh Allāh meñ bastā hai aur Allāh us meñ. Ham kis tarah jān lete haiñ ki wuh ham meñ bastā hai? Us Rūh ke wasīle se jo us ne hamēn diyā hai.

Haqīqī aur Jhūṭī Rūh

4 Azīzo, har ek rūh kā yaqīn mat karnā balki rūhoñ ko parakh kar mālūm karen ki wuh Allāh se haiñ yā nahīn, kyoñki muta'addid jhūṭe nabī duniyā meñ nikle haiñ. ²Is se āp Allāh ke Rūh ko pahchān lete haiñ: Jo bhī rūh is kā etarāf kartī hai ki Īsā Masīh mujassam ho kar āyā hai wuh Allāh se hai. ³Lekin jo bhī rūh Īsā ke bāre meñ yih taslīm na kare wuh Allāh se nahīn hai. Yih muḥḥālīf-e-Masīh

kī rūh hai jis ke bāre meñ āp ko ḡhabar milī ki wuh āne wālā hai balki is waqt duniyā meñ ā chukā hai.

⁴Lekin āp pyāre bachcho, Allāh se haiñ aur un par ḡhālib ā gae haiñ. Kyoñki jo āp meñ hai wuh us se baṛā hai jo duniyā meñ hai. ⁵Yih log duniyā se haiñ aur is lie duniyā kī bāteñ karte haiñ aur duniyā un kī suntī hai. ⁶Ham to Allāh se haiñ aur jo Allāh ko jāntā hai wuh hamārī suntā hai. Lekin jo Allāh se nahīn hai wuh hamārī nahīn suntā. Yoñ ham sachchāi kī rūh aur fareb dene wālī rūh meñ imtiyāz kar sakte haiñ.

Allāh Muhabbat Hai

⁷Azīzo, āeñ ham ek dūsre se muhabbat rakheñ. Kyoñki muhabbat Allāh kī taraf se hai, aur jo muhabbat rakhtā hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai aur Allāh ko jāntā hai. ⁸Jo muhabbat nahīn rakhtā wuh Allāh ko nahīn jāntā, kyoñki Allāh muhabbat hai. ⁹Is meñ Allāh kī muhabbat hamāre darmiyān zāhir huī ki us ne apne iklaute Farzand ko duniyā meñ bhej diyā

tāki ham us ke zariye jien. ¹⁰Yihī muhabbat hai, yih nahīn ki ham ne Allāh se muhabbat kī balki yih ki us ne ham se muhabbat karke apne Farzand ko bhej diyā tāki wuh hamāre gunāhoṅ ko miṭāne ke lie kaffārā de.

¹¹Azīzo, chūnki Allāh ne hamen itnā pyār kiya is lie lāzim hai ki ham bhī ek dūse ko pyār karen. ¹²Kisī ne bhī Allāh ko nahīn dekhā. Lekin jab ham ek dūse ko pyār karte haiñ to Allāh hamāre andar bastā hai aur us kī muhabbat hamāre andar takmīl pātī hai.

¹³Ham kis tarah jān lete haiñ ki ham us meñ rahte haiñ aur wuh ham meñ? Is tarah ki us ne hamen apnā Rūh baḡhsh diyā hai. ¹⁴Aur ham ne yih bāt dekh lī aur is kī gawāhī dete haiñ ki Ḳhudā Bāp ne apne Farzand ko duniyā kā Najātdahindā banane ke lie bhej diyā hai. ¹⁵Agar koī iqrār kare ki Īsā Allāh kā Farzand hai to Allāh us meñ rahtā hai aur wuh Allāh meñ.

¹⁶Aur Ḳhud ham ne wuh muhabbat jān lī hai aur us par imān lāe haiñ jo Allāh ham se rakhtā hai. Allāh muhabbat hī hai. Jo bhī muhabbat meñ qāym rahtā hai wuh Allāh meñ rahtā hai aur Allāh us meñ. ¹⁷Isī

tarah muhabbat hamāre darmiyān takmīl tak pahuñchtī hai, aur yon ham adālat ke din pūre etamād ke sāth khare ho sakeñge, kyonki jaise wuh hai waise hī ham bhī is duniyā meñ haiñ. ¹⁸Muhabbat meñ Ḳhauf nahīn hotā balki kāmīl muhabbat Ḳhauf ko bhagā detī hai, kyonki Ḳhauf ke pīchhe sazā kā ḍar hai. Jo ḍartā hai us kī muhabbat takmīl tak nahīn pahuñchī.

¹⁹Ham is lie muhabbat rakhte haiñ ki Allāh ne pahle ham se muhabbat rakhī. ²⁰Agar koī kahe, “Main Allāh se muhabbat rakhtā hūn” lekin apne bhāī se nafrat kare to wuh jhūṭā hai. Kyonki jo apne bhāī se jise us ne dekhā hai muhabbat nahīn rakhtā wuh kis tarah Allāh se muhabbat rakh saktā hai jise us ne nahīn dekhā? ²¹Jo hukm Masih ne hamen diyā hai wuh yih hai, jo Allāh se muhabbat rakhtā hai wuh apne bhāī se bhī muhabbat rakhe.

Duniyā par Hamārī Fatah

5 Jo bhī imān rakhtā hai ki Īsā hī Masīh hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai. Aur jo Bāp se muhabbat rakhtā hai

wuh us ke Farzand se bhī muhabbat rakhtā hai. ²Ham kis tarah jān lete haiñ ki ham Allāh ke Farzand se muhabbat rakhte haiñ? Is se ki ham Allāh se muhabbat rakhte aur us ke ahkām par amal karte haiñ. ³Kyonki Allāh se muhabbat se murād yih hai ki ham us ke ahkām par amal karen. Aur us ke ahkām hamāre lie bojh kā bāis nahīñ haiñ, ⁴kyonki jo bhī Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh duniyā par ghālib ā jātā hai. Aur ham yih fatah apne imān ke zariye pāte haiñ. ⁵Kaun duniyā par ghālib ā saktā hai? Sirf wuh jo imān rakhtā hai ki Īsā Allāh kā Farzand hai.

Īsā Masīh ke bāre meñ Gawāhī

⁶Īsā Masīh wuh hai jo apne baptisme ke pānī aur apnī maut ke khūn ke zariye zāhir huā, na sirf pānī ke zariye balki pānī aur khūn donoñ hī ke zariye. Aur Rūhul-quds jo sachchāi hai is ki gawāhī detā hai. ⁷Kyonki is ke tīn gawāh haiñ, ⁸Rūhul-quds, pānī aur khūn. Aur tinoñ ek hī bāt ki tasdiq karte haiñ. ⁹Ham to insān ki gawāhī qabūl karte haiñ, lekin

Allāh ki gawāhī is se kahiñ afzal hai. Aur Allāh ki gawāhī yih hai ki us ne apne Farzand ki tasdiq ki hai. ¹⁰Jo Allāh ke Farzand par imān rakhtā hai us ke dil meñ yih gawāhī hai. Aur jo Allāh par imān nahīñ rakhtā us ne use jhūṭā qarār diyā hai. Kyonki us ne wuh gawāhī na mānī jo Allāh ne apne Farzand ke bāre meñ dī. ¹¹Aur gawāhī yih hai, Allāh ne hameñ abadī zindagī atā ki hai, aur yih zindagī us ke Farzand meñ hai. ¹²Jis ke pās Farzand hai us ke pās zindagī hai, aur jis ke pās Allāh kā Farzand nahīñ hai us ke pās zindagī bhī nahīñ hai.

Abadī Zindagī

¹³Main āp ko jo Allāh ke Farzand ke nām par imān rakhte haiñ is lie likh rahā hūñ ki āp jān leñ ki āp ko abadī zindagī hāsil hai. ¹⁴Hamārā Allāh par yih etamād hai ki jab bhī ham us ki marzi ke mutābiq kuchh māṅte haiñ to wuh hamārī suntā hai. ¹⁵Aur chūnki ham jānte haiñ ki jab māṅte haiñ to wuh hamārī suntā hai is lie ham yih ilm bhī rakhte haiñ ki hameñ wuh kuchh hāsil bhī hai jo ham ne us se māṅgā thā.

¹⁶ Agar koī apne bhāi ko aisā gunāh karte dekhe jis kā anjām maut na ho to wuh duā kare, aur Allāh use zindagī atā karegā. Maiñ un gunāhoñ kī bāt kar rahā hūñ jin kā anjām maut nahīñ. Lekin ek aisā gunāh bhī hai jis kā anjām maut hai. Maiñ nahīñ kah rahā ki aise shaḡhs ke lie duā kī jāe jis se aisā gunāh sarzad huā ho. ¹⁷ Har nārāst harkat gunāh hai, lekin har gunāh kā anjām maut nahīñ hotā.

¹⁸ Ham jānte haiñ ki jo Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh gunāh kartā nahīñ rahtā, kyonki Allāh kā Farzand aise

shaḡhs ko mahfūz rakhtā hai aur Iblīs use nuqsān nahīñ pahunchā saktā.

¹⁹ Ham jānte haiñ ki ham Allāh ke farzand haiñ aur ki tamām duniyā Iblīs ke qabze meñ hai.

²⁰ Ham jānte haiñ ki Allāh kā Farzand ā gayā hai aur hameñ samajh atā kī hai tāki ham use jān leñ jo haqīqī hai. Aur ham us meñ haiñ jo haqīqī hai yāñi us ke Farzand Īsā Masīh meñ. Wuhī haqīqī Ḳhudā aur abadī zindagī hai.

²¹ Pyāre bachcho, apne āp ko butoñ se mahfūz rakheñ!

2 Yūhannā

¹Yih khat buzurg Yūhannā ki taraf se hai.

Main chunīdā khatūn aur us ke bachchoñ ko likh rahā hūñ jinheñ main sachchāi se pyār kartā hūñ, aur na sirf main balki sab jo sachchāi ko jānte haiñ. ²Kyonki sachchāi ham meñ rahtī hai aur abad tak hamāre sāth rahegi.

³Khudā Bāp aur Bāp kā Farzand Īsā Masīh hamēñ fazl, rahm aur salāmatī atā kare. Aur yih chīzeñ sachchāi aur muhabbat kī rūh meñ hamēñ hāsil hoñ.

Sachchāi aur Muhabbat

⁴Main nihāyat hī khush huā ki main ne āp ke bachchoñ meñ se bāz aise pāe jo usī tarah sachchāi meñ chalte haiñ jis tarah Khudā Bāp ne hamēñ hukm diyā thā. ⁵Aur ab

azīz khatūn, main āp se dar-khāst kartā hūñ ki āeñ, ham sab ek dūstre se muhabbat rakheñ. Yih koī nayā hukm nahīñ hai jo main āp ko likh rahā hūñ balki wuhī jo hamēñ shurū hī se milā hai. ⁶Muhabbat kā matlab yih hai ki ham us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñ. Jis tarah āp ne shurū hī se sunā hai, us kā hukm yih hai ki āp muhabbat kī rūh meñ chaleñ.

⁷Kyonki bahut-se aise log duniyā meñ nikal khare hue haiñ jo āp ko sahīh rāh se haṭāne kī koshish meñ lage rahte haiñ. Yih log nahīñ mānte ki Īsā Masīh mujassam ho kar āyā hai. Har aisā shakhs fareb dene wālā aur mukhālīf-e-Masīh hai. ⁸Chunāñche khabardār raheñ. Aisā na ho ki āp ne jo kuchh mehnat karke hāsil kiyā hai wuh jātā rahe

balki ẖhudā kare ki āp ko is kā pūrā ajr mil jāe.

⁹ Jo bhī Masīh kī tālīm par qāym nahīn rahtā balki is se āge nikal jātā hai us ke pās Allāh nahīn. Jo Masīh kī tālīm par qāym rahtā hai us ke pās Bāp bhī hai aur Farzand bhī.

¹⁰ Chunāñche agar koī āp ke pās ā kar yih tālīm pesh nahīn kartā to na use apne gharon meñ āne deñ, na us ko salām karen. ¹¹ Kyonki jo us ke lie salāmatī kī duā kartā hai wuh

us ke sharīr kāmon meñ sharīk ho jātā hai.

Āḡhirī Bāteñ

¹² Main āp ko bahut kuchh batānā chāhtā hūn, lekin kāghaz aur siyāhī ke zariye nahīn. Is ke bajāe main āp se milne aur āp ke rūbarū bāt karne kī ummīd rakhtā hūn. Phir hamārī ḡhushī mukammal ho jāegī.

¹³ Āp kī chunīdā bahan ke bachche āp ko salām kahte haiñ.

3 Yūhannā

¹Yih khat buzurg Yūhannā ki taraf se hai.

Main apne aziz Gayus ko likh rahā hūn jise main sachchāi se pyār kartā hūn.

²Mere aziz, merī duā hai ki āp kā hāl har tarah se thik ho aur āp jismānī taur par utne hī tandurust hon jītnē āp ruhānī lihāz se haiñ.

³Kyonki main nihāyat khush huā jab bhāiyon ne ā kar gawāhī dī ki āp kis tarah sachchāi ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. Aur yaqīnan āp hameshā sachchāi ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. ⁴Jab main suntā hūn ki mere bachche sachchāi ke mutābiq zindagī guzārte haiñ to yih mere lie sab se zyādā khushī kā bāis hotā hai.

Gayus kī Tārīf

⁵Mere aziz, jo kuchh āp bhāiyon ke lie kar rahe haiñ us meñ āp wafādārī dikhā rahe haiñ, hālānki wuh āp ke jānane wāle nahīñ haiñ.

⁶Unhon ne Kḥudā kī jamāt ke sāmne hī āp kī muhabbat kī gawāhī dī hai. Mehrbānī karke un kī safr ke lie yon madad karen ki Allāh khush ho. ⁷Kyonki wuh Masih ke nām kī khātir safr ke lie nikle haiñ aur ghairīmāndāron se madad nahīñ lete. ⁸Chunānche yih hamārā farz hai ki ham aise logon kī mehmānawāzī karen, kyonki yon ham bhī sachchāi ke hamkḥidmat ban jāte haiñ.

Diyutrifes aur Demetriyus

⁹Main ne to jamāt ko kuchh likh diyā thā, lekin Diyutrifes jo un

meñ awwal hone kī ḡhāhish rakhtā hai hameñ qabūl nahīn kartā.

¹⁰Chunāñche main jab āūngā to use un burī harkaton kī yād dilāūngā jo wuh kar rahā hai, kyonki wuh hamāre ḡhilāf burī bāteñ bak rahā hai. Aur na sirf yih balki wuh bhāiyoñ ko ḡhushāmdīd kahne se bhī inkār kartā hai. Jab dūsre yih karnā chāhte haiñ to wuh unheñ rok kar jamāt se nikāl detā hai.

¹¹Mere azīz, jo burā hai us kī naql mat karnā balki us kī karnā jo achchhā hai. Jo achchhā kām kartā hai wuh Allāh se hai. Lekin jo burā kām kartā hai us ne Allāh ko nahīn dekhā.

¹²Sab log Demetriyus kī achchhī gawāhī dete haiñ balki sachchāi ḡhud bhī us kī achchhī gawāhī detī hai. Ham bhī is ke gawāh haiñ, aur āp jānte haiñ ki hamāri gawāhī sachchī hai.

Āḡhiri Salām

¹³Mujhe āp ko bahut kuchh likhnā thā, lekin yih aisī bāteñ haiñ jo main qalam aur siyāhī ke zariye āp ko nahīn batā saktā. ¹⁴Main jald hī āp se milne kī ummīd rakhtā hūñ. Phir ham rūbarū bāt karenge.

¹⁵Salāmatī āp ke sāth hotī rahe.

Yahān ke dost āp ko salām kahte haiñ. Wahān ke har dost ko shaḡhsī taur par hamārā salām den.

Yahūdāh

¹Yih khat Īsā Masīh ke kḥādim aur Yāqūb ke bhāi Yahūdāh kī taraf se hai.

Main unheñ likh rahā hūñ jinheñ bulāyā gayā hai, jo Kḥudā Bāp meñ pyāre haiñ aur Īsā Masīh ke lie mahfūz rakhe gae haiñ.

²Allāh āp ko rahm, salāmatī aur muhabbat kasrat se atā kare.

Jhūṭe Ustād

³Azīzo, go main āp ko us najāt ke bāre meñ likhne kā baṛā shauq rakhtā hūñ jis meñ ham sab sharik haiñ, lekin ab main āp ko ek aur bāt ke bāre meñ likhnā chāhtā hūñ. Main is meñ āp ko nasīhat karne kī zarūrat mahsūs kartā hūñ ki āp us imān kī kḥātir jidd-o-jahd karen jo ek hī bār sadā ke lie muqaddasīn ke sapurd kar diyā

gayā hai. ⁴Kyonki kuchh log āp ke darmiyān ghus āe haiñ jinheñ bahut arsā pahle mujrim ṭhahrāyā jā chukā hai. Un ke bāre meñ yih likhā gayā hai ki wuh bedīn haiñ jo hamāre Kḥudā ke fazl ko toṛ-marōṛ kar aiyāshī kā bāis banā dete haiñ aur hamāre wāhid āqā aur Kḥudāwand Īsā Masīh kā inkār karte haiñ.

⁵Go āp yih sab kuchh jānte haiñ, phir bhī main āp ko is kī yād dilānā chāhtā hūñ ki agarche Kḥudāwand ne apnī qaum ko Misr se nikāl kar bachā liyā thā to bhī us ne bād meñ unheñ halāk kar diyā jo imān nahīn rakhte the. ⁶Un farishton ko yād karen jo us dāyṛā-e-iḡhtiyār ke andar na rahe jo Allāh ne un ke lie muqarrar kiyā thā balki jinheñ ne apnī rihāishgāh ko tark

kar diyā. Unheñ us ne tārīkī meñ mahfūz rakhā hai jahāñ wuh abadi zanjīroñ meñ jakarē hue roz-e-azīm kī adālat kā intazār kar rahe haiñ. ⁷Sadūm, Amūrā aur un ke irdgird ke shahroñ ko bhī mat bhūlnā, jin ke bāshinde in farishton kī tarah zinākārī aur ġhairfitrī sohbat ke pīchhe parē rahe. Yih log abadi āg kī sazā bhugatte hue sab ke lie ek ibratnāk misāl haiñ.

⁸To bhī in logoñ ne un kā-sā rawaiyā apnā liyā hai. Apne khabōñ kī binā par wuh apne badanoñ ko ālūdā kar lete, Kḥudāwand kā iḡhtiyār radd karte aur jalālī hastiyōñ par kufr bakte haiñ. ⁹In ke muqābale meñ sardār farishte Mikāel ke rawaiye par ġhaur karen. Jab wuh Iblīs se jhagaṛte waqt Mūsā kī lāsh ke bāre meñ bahs-mubāhasā kar rahā thā to us ne Iblīs par kufr bakne kā faisla karne kī jurrat na kī balki sirf itnā hī kahā, “Rab āp ko ḡānte!”

¹⁰Lekin yih log har aisī bāt ke bāre meñ kufr bakte haiñ jo un kī samajh meñ nahīñ ātī. Aur jo kuchh wuh fitrī taur par besamajh jānwaroñ kī tarah samajhte haiñ wuhī unheñ tabāh kar detā hai.

¹¹Un par afsos! Unhoñ ne Qābil

kī rāh iḡhtiyār kī hai. Paison ke lālach meñ unhoñ ne apne āp ko pūre taur par us ġhaltī ke hawāle kar diyā hai jo Bilām ne kī. Wuh Qorah kī tarah bāġhī ho kar halāk hue haiñ. ¹²Jab yih log Kḥudāwand kī muhabbat ko yād karne wāle rifāqatī khānoñ meñ sharīk hote haiñ to rifāqat ke lie dhabbe ban jāte haiñ. Yih ḡare baġhair khānā khā khā kar us se mahzūz hote haiñ. Yih aise charwāhe haiñ jo sirf apnī gallābānī karte haiñ. Yih aise bādāl haiñ jo hawāoñ ke zor se chalte to haiñ lekin baraste nahīñ. Yih sardiyoñ ke mausam meñ aise daraḡhton kī mānind haiñ jo do lihāz se murdā haiñ. Wuh phal nahīñ lāte aur jaṛ se ukhaṛe hue haiñ. ¹³Yih samundar kī beqābū lahroñ kī mānind haiñ jo apnī sharmināk harkatoñ kī jhāg uchhāltī haiñ. Yih āwārā sitāre haiñ jin ke lie Allāh ne sab se ġahrī tārīkī meñ ek dāymī jagah maḡhsūs kī hai.

¹⁴Ādam ke bād sātweñ ādmī Hanūk ne in logoñ ke bāre meñ yih peshgoī kī, “Dekho, Kḥudāwand apne beshumār muqaddas farishton ke sāth ¹⁵sab kī adālat karne āegā. Wuh unheñ

un tamām bedīn harkatoṅ ke sabab se mujrim ṭhahrāegā jo un se sarzad huī haiṅ aur un tamām saḡht bātoṅ kī wajah se jo bedīn gunāhgāroṅ ne us ke ḡhilāf kī haiṅ.”

¹⁶ Yih log buṛbuṛāte aur shikāyat karte rahte haiṅ. Yih sirf apnī zātī ḡhāhishāt pūrī karne ke lie zindagī guzārte haiṅ. Yih apne bāre meṅ sheḡhī mārte aur apne fāyde ke lie dūsroṅ kī ḡhushāmad karte haiṅ.

Āgāhī aur Hidāyāt

¹⁷ Lekin āp mere azīzo, wuh kuchh yād rakheṅ jis kī peshgoī hamāre ḡhudāwand Īsā Masīh ke rasūloṅ ne kī thī. ¹⁸ Unhoṅ ne āp se kahā thā, “Āḡhirī dinoṅ meṅ mazāq uṛāne wāle hoṅge jo apnī bedīn ḡhāhishāt pūrī karne ke lie hī zindagī guzāreṅge.” ¹⁹ Yih wuh haiṅ jo pāṛṭibāzī karte, jo duniyāwī soch rakhte haiṅ aur jin ke pās Rūhul-quds nahīn hai. ²⁰ Lekin āp mere azīzo, apne āp ko apne muqaddastarīn imān kī buniyād

par tāmīr kareṅ aur Rūhul-quds meṅ duā kareṅ. ²¹ Apne āp ko Allāh kī muhabbat meṅ qāym rakheṅ aur is intazār meṅ raheṅ ki hamāre ḡhudāwand Īsā Masīh kā rahm āp ko abadī zindagī tak pahuñchāe.

²² Un par rahm kareṅ jo shak meṅ paṛe haiṅ. ²³ Bāz ko āg meṅ se chhīn kar bachāeṅ aur bāz par rahm kareṅ, lekin ḡhauf ke sāth. Balki us shaḡhs ke libās se bhī nafrat kareṅ jo apnī harkatoṅ se gunāh se ālūdā ho gayā hai.

Satāish kī Duā

²⁴ Us kī tamjīd ho jo āp ko ṭhokar khāne se mahfūz rakh saktā hai aur āp ko apne jalāl ke sāmne bedāḡh aur baṛī ḡhushī se māmūr karke khaṛā kar saktā hai. ²⁵ Us wāhid ḡhudā yānī hamāre Najātdahindā kā jalāl ho. Hāñ, hamāre ḡhudāwand Īsā Masīh ke wasīle se use jalāl, azmat, qudrat aur iḡhtiyār azal se ab bhī ho aur abad tak rahe. Āmīn.

Mukāshafā

1 Yih Īsā Masīh kī taraf se mukāshafā hai jo Allāh ne use atā kiya tāki wuh apne k̄hādimoñ ko wuh kuchh dikhāe jise jald hī pesh ānā hai. Us ne apne farishte ko bhej kar yih mukāshafā apne k̄hādīm Yūhannā tak pahuñchā diyā. ² Aur jo kuchh bhī Yūhannā ne dekhā hai us kī gawāhī us ne dī hai, k̄hāh Allāh kā kalām ho yā Īsā Masīh kī gawāhī. ³ Mubārak hai wuh jo is nabuwwat kī tilāwat kartā hai. Hāñ, mubārak haiñ wuh jo sun kar apne dilon meñ is kitāb meñ darj bāteñ mahfūz rakhte haiñ, kyonki yih jald hī pūri ho jāeñgī.

Sāt Jamātoñ ko Salām

⁴ Yih k̄hat Yūhannā kī taraf se sūbā Āsiyā kī sāt jamātoñ ke lie hai.

Āp ko Allāh kī taraf se fazl aur salāmatī hāsīl rahe, us kī taraf se jo hai, jo thā aur jo āne wālā hai, un sāt rūhoñ kī taraf se jo us ke taq̄ht ke sāmne hotī haiñ, ⁵ aur Īsā Masīh kī taraf se yāñi us se jo in bātoñ kā wafādār gawāh, murdoñ meñ se pahlā jī uṭhne wālā aur duniyā ke bādshāhoñ kā sardār hai.

Us kī tamjīd ho jo hameñ pyār kartā hai, jis ne apne k̄hūn se hameñ hamāre gunāhoñ se k̄halāsi baq̄hshī hai ⁶ aur jis ne hameñ shāhī iḳhtiyār de kar apne K̄hudā aur Bāp ke imām banā diyā hai. Use azal se abad tak jalāl aur qudrat hāsīl rahe! Āmīn.

⁷ Dekheñ, wuh bādaloñ ke sāth ā rahā hai. Har ek use dekhegā, wuh bhī jinhoñ ne use chhedā thā. Aur duniyā kī tamām qaumeñ use dekh

kar āh-o-zārī karengī. Hān, aisā hī ho! Āmīn.

⁸Rab Ḳhudā farmātā hai, “Maiñ Awwal aur Āḳhir hūñ, wuh jo hai, jo thā aur jo āne wālā hai, yānī Qādir-e-mutlaq Ḳhudā.”

Masīh kī Royā

⁹Maiñ Yūhannā āp kā bhāī aur sharik-e-hāl hūñ. Mujh par bhī āp kī tarah zulm kiyā jā rahā hai. Maiñ āp ke sāth Allāh kī bādshāhī meñ sharik hūñ aur Īsā meñ āp ke sāth sābitqadam rahtā hūñ. Mujhe Allāh kā kalām sunāne aur Īsā ke bāre meñ gawāhī dene kī wajah se is jazīre meñ jo Patmus kahlātā hai chhoṛ diyā gayā. ¹⁰Rab ke dīn yānī Itwār ko maiñ Rūhul-quḍs kī girift meñ ā gayā aur maiñ ne apne pīchhe turam kī-sī ek ūñchī āwāz sunī. ¹¹Us ne kahā, “Jo kuchh tū dekh rahā hai use ek kitāb meñ likh kar un sāt jamātoñ ko bhej denā jo Ifīsus, Smurnā, Pīrgamun, Thuātīrā, Sardis, Filadilfiyā aur Laudīkiyā meñ haiñ.”

¹²Maiñ ne bolne wāle ko deḳhne ke lie apne pīchhe nazar ḍālī to sone ke sāt shamādān dekhe.

¹³In shamādānoñ ke darmiyān koi

kharā thā jo Ibn-e-Ādam kī mānind thā. Us ne pāñwoñ tak kā lambā choḡhā pahan rakhā thā aur sīne par sone kā sināband bāndhā huā thā. ¹⁴Us kā sar aur bāl ūn yā barf jaise safed the aur us kī āñkheñ āg ke shole kī mānind thiñ. ¹⁵Us ke pāñw bhaṭṭe meñ damakte pītal kī mānind the aur us kī āwāz ābshār ke shor jaisī thī. ¹⁶Apne dahne hāth meñ us ne sāt sitāre thām rakhe the aur us ke muñh se ek tez aur dodhārī talwār nikal rahī thī. Us kā chehrā pūre zor se chamakne wāle sūraj kī tarah chamak rahā thā. ¹⁷Use deḳhte hī maiñ us ke pāñwoñ meñ gir gayā. Maiñ murdā-sā thā. Phir us ne apnā dahnā hāth mujh par rakh kar kahā, “Mat ḍar. Maiñ Awwal aur Āḳhir hūñ. ¹⁸Maiñ wuh hūñ jo zindā hai. Maiñ to mar gayā thā lekin ab dekh, maiñ abad tak zindā hūñ. Aur Maut aur Pātāl kī kunjiyāñ mere hāth meñ haiñ. ¹⁹Chunāñche jo kuchh tū ne dekhā hai, jo abhī hai aur jo āindā hogā use likh de. ²⁰Mere dahne hāth meñ sāt sitāroñ aur sāt shamādānoñ kā poshīdā matlab yih hai: Yih sāt sitāre Āsiyā kī sāt jamātoñ ke farishte haiñ, aur yih sāt shamādān yih sāt jamāteñ haiñ.

Ifisus ke lie Paighām

2 Ifisus meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā: Yih us kā farmān hai jo apne dahne hāth meñ sāt sitāre thāme rakhtā aur sone ke sāt shamādānoñ ke darmiyān chaltā phirtā hai. ² Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ, terī saḡht mehnat aur terī sābitqadmī ko. Maiñ jāntā hūñ ki tū bure logoñ ko bardāsht nahīñ kar saktā, ki tū ne un kī paṛtāl kī hai jo rasūl hone kā dāwā karte haiñ, hālāñki wuh rasūl nahīñ haiñ. Tujhe to patā chal gayā hai ki wuh jhūṭe the. ³ Tū mere nām kī ḡhātīr sābitqadam rahā aur bardāsht karte karte thakā nahīñ. ⁴ Lekin mujhe tujh se yih shikāyat hai, tū mujhe us tarah pyār nahīñ kartā jis tarah pahle kartā thā. ⁵ Ab ḡhayāl kar ki tū kahāñ se gir gayā hai. Taubā karke wuh kuchh kar jo tū pahle kartā thā, warnā maiñ ā kar tere shamādān ko us kī jagah se haṭā dūngā. ⁶ Lekin yih bāt tere haq meñ hai, tū merī tarah Nikuliyon ke kāmoñ se nafrat kartā hai.

⁷ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ḡhālib āegā use maiñ zindagī ke daraḡht kā phal khāne ko dūngā, us daraḡht kā phal jo Allāh ke firdaus meñ hai.

Smurnā ke lie Paighām

⁸ Smurnā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā: Yih us kā farmān hai jo Awwal aur Āḡhir hai, jo mar gayā thā aur dubārā zindā huā. ⁹ Maiñ terī musibat aur ḡhurbat ko jāntā hūñ. Lekin haqīqat meñ tū daulatmand hai. Maiñ un logoñ ke buhtān se wāqif hūñ jo kahte haiñ ki wuh Yahūdī haiñ hālāñki haiñ nahīñ. Asal meñ wuh Iblīs kī jamāt haiñ. ¹⁰ Jo kuchh tujhe jhelnā paṛegā us se mat ḡarnā. Dekh, Iblīs tujhe āzmāne ke lie tum meñ se bāz ko jel meñ ḡāl degā, aur das din tak tujhe izā pahuñchāi jāegī. Maut tak wafādār rah to maiñ tujhe zindagī kā tāj dūngā.

¹¹ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ḡhālib āegā use dūsri maut se nuqsān nahīñ pahuñchegā.

Pirgamun ke lie Paighām

¹² Pirgamun meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jis ke pās dodhārī tez talwār hai. ¹³ Main jāntā hūn ki tū kahān rahtā hai, wahān jahān Iblīs kā taḡht hai. Tāham tū mere nām kā wafādār rahā hai. Tū ne un dinon meñ bhī mujh par imān rakhne kā inkār na kiya jab merā wafādār gawāh Antipās tumhāre pās shahid huā, wahān jahān Iblīs bastā hai.

¹⁴ Lekin mujhe tujh se kāi bāton kī shikāyat hai. Tere pās aise log haiñ jo Bilām kī tālīm kī pairawī karte haiñ. Kyonki Bilām ne Balaq ko sikhāyā ki wuh kis tarah Isrāīliyon ko gunāh karne par uksā saktā hai yānī buton ko pesh kī gai qurbāniyān khāne aur zinā karne se. ¹⁵ Isī tarah tere pās bhī aise log haiñ, jo Nikuliyon kī tālīm kī pairawī karte haiñ. ¹⁶ Ab taubā kar! Warnā main jald hī tere pās ā kar apne muñh kī talwār se un ke sāth laṛūngā.

¹⁷ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamāton ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use main poshidā man meñ se dūngā. Main use ek safed patthar bhī dūngā jis par ek nayā nām likhā hogā, aisā nām jo sirf milne wāle ko mālūm hogā.

Thuātīrā ke lie Paighām

¹⁸ Thuātīrā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih Allāh ke Farzand kā farmān hai jis kī ānkheñ āg ke sholon aur pānw damakte pital kī mānind haiñ. ¹⁹ Main tere kāmōn ko jāntā hūn yānī terī muhabbat aur imān, terī khidmat aur sābitqadmī, aur yih ki is waqt tū pahle kī nisbat kahīn zyādā kar rahā hai. ²⁰ Lekin mujhe tujh se yih shikāyat hai, tū us aurat Īzabil ko jo apne āp ko nabiya kahtī hai kām karne detā hai, hālānki yih apnī tālīm se mere khādimoñ ko sahīh rāh se dūr karke unheñ zinā karne aur buton ko pesh kī gai qurbāniyān khāne par uksāti hai. ²¹ Main ne use kāfī der se taubā karne kā mauqā diyā hai, lekin wuh is ke lie taiyār nahīn hai. ²² Chunāñche main use yon mārūnga ki wuh bistar par paṛī rahegi. Aur agar wuh jo us ke sāth zinā kar rahe haiñ apnī

ghalat harkatoñ se taubā na karen to main unheñ shadīd musibat meñ phañsāūngā. ²³ Hāñ, main us ke farzandoñ ko mār ḍālūngā. Phir tamām jamāteñ jān leñgi ki main hī zahnoñ aur diloñ ko parakhtā hūñ, aur main hī tum meñ se har ek ko us ke kāmoñ kā badlā dūngā.

²⁴ Lekin Thuātīrā kī jamāt ke aise log bhī haiñ jo is tālīm kī pairawī nahīñ karte, aur jinhoñ ne wuh kuchh nahīñ jānā jise in logoñ ne ‘Iblīs ke Gahre Bhed’ kā nām diyā hai. Tumheñ main batātā hūñ ki main tum par koī aur bojh nahīñ ḍālūngā. ²⁵ Lekin itnā zarūr karo ki jo kuchh tumhāre pās hai use mere āne tak mazbūtī se thāme rakhnā. ²⁶ Jo ghālib āegā aur ākhir tak mere kāmoñ par qāym rahegā use main qaumoñ par iḵhtiyār dūngā. ²⁷ Hāñ, wuh lohe ke shāhī asā se un par hukūmat karegā, unheñ miṭṭī ke bartanoñ kī tarah phoṛ ḍālegā. ²⁸ Yānī use wuhī iḵhtiyār milegā jo mujhe bhī apne Bāp se milā hai. Aise shaḵṣ ko main subah kā sitārā bhī dūngā.

²⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quḍs jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Sardīs ke lie Paighām

3 Sardīs meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo Allāh kī sāt rūhoñ aur sāt sitāroñ ko apne hāth meñ thāme rakhtā hai. Main tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Tū zindā to kahlātā hai lekin hai murdā. ² Jāg uṭh. Jo bāqī rah gayā hai aur marne wālā hai use mazbūt kar. Kyoñki main ne tere kām apne Ḳhudā kī nazar meñ mukammal nahīñ pāe. ³ Chunāñche jo kuchh tujhe milā hai aur jo tū ne sunā hai use yād rakhnā. Use mahfūz rakh aur taubā kar. Agar tū bedār na ho to main chor kī tarah āūngā aur tujhe mālūm nahīñ hogā ki main kab tujh par ān paṛūngā. ⁴ Lekin Sardīs meñ tere kuchh aise log haiñ jinhoñ ne apne libās ālūdā nahīñ kie. Wuh safed kapṛe pahne hue mere sāth chaleñ-phireñge, kyoñki wuh is ke lāyq haiñ. ⁵ Jo ghālib āegā wuh bhī un kī tarah safed kapṛe pahne hue phiregā. Main us kā nām kitāb-e-hayāt se nahīñ miṭāūngā balki apne Bāp aur us ke farishtoñ ke sāmne iqrār karūnga ki yih merā hai.

⁶Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Filadilfiyā ke lie Paighām

⁷Filadilfiyā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo quddūs aur sachchā hai, jis ke hāth meñ Dāūd kī chābī hai. Jo kuchh wuh kholtā hai use koī band nahīn kar saktā, aur jo kuchh wuh band kar detā hai use koī khol nahīn saktā. ⁸Main tere kāmoñ ko jāntā hūn. Dekh, main ne tere sāmne ek aisā darwāzā khol rakhā hai jise koī band nahīn kar saktā. Mujhe mālūm hai ki terī tāqat kam hai. Lekin tū ne mere kalām ko mahfūz rakhā hai aur mere nām kā inkār nahīn kiyā. ⁹Dekh, jahān tak un kā tālluq hai jo Iblīs kī jamāt se haiñ, wuh jo Yahūdī hone kā dāwā karte haiñ hālāñki wuh jhūṭ bolte haiñ, main unheñ tere pās āne dūngā, unheñ tere pānwoñ meñ jhuk kar yih taslīm karne par majbūr karūnga ki main ne tujhe pyār kiya hai. ¹⁰Tū ne merā sābitqadam rahne kā hukm pūrā kiya, is lie main tujhe āzmāish kī

us gharī se bachāe rakhūngā jo pūrī duniyā par ā kar us meñ basne wāloñ ko āzmāegī.

¹¹Main jald ā rahā hūn. Jo kuchh tere pās hai use mazbūtī se thāme rakhnā tāki koī tujh se terā tāj chhīn na le. ¹²Jo ghālib āegā use main apne Ḳhudā ke ghar meñ satūn banāūngā, aisā satūn jo use kabhī nahīn chhoṛegā. Main us par apne Ḳhudā kā nām aur apne Ḳhudā ke shahr kā nām likh dūngā, us nae Yarūshalam kā nām jo mere Ḳhudā ke hāñ se utarne wālā hai. Hāñ, main us par apnā nayā nām bhī likh dūngā.

¹³Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Laudīkiyā ke lie Paighām

¹⁴Laudīkiyā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo Āmīn hai, wuh jo wafādār aur sachchā gawāh aur Allāh kī kāynāt kā mambā hai. ¹⁵Main tere kāmoñ ko jāntā hūn. Tū na to sard hai, na garm. Kāsh tū in meñ se ek hotā! ¹⁶Lekin chūñki tū nīmgarm hai, na garm, na sard, is lie main tujhe qai karke

apne muñh se nikāl phainkūngā.

¹⁷Tū kahtā hai, ‘Main amīr hūn, main ne bahut daulat hāsīl kar lī hai aur mujhe kisī bhī chīz kī zarūrat nahīn.’ Aur tū nahīn jāntā ki tū asal meñ badbakht, qābil-e-rahm, ġharīb, andhā aur nangā hai. ¹⁸Main tujhe mashwarā detā hūn ki mujh se āg meñ khalīs kiya gayā sonā kharīd le. Tab hī tū daulatmand banegā. Aur mujh se safed libās kharīd le jis ko pahnane se tere nangepan kī sharm zāhir nahīn hogī. Is ke alāwā mujh se ānkhoñ meñ lagāne ke lie marham kharīd le tāki tū dekh sake. ¹⁹Jin ko main pyār kartā hūn un kī main sazā de kar tarbiyat kartā hūn. Ab sanjīdā ho jā aur taubā kar. ²⁰Dekh, main darwāze par kharā khatkhatā rahā hūn. Agar koī merī āwāz sun kar darwāzā khole to main andar ā kar us ke sāth khānā khāūngā aur wuh mere sāth. ²¹Jo ġhālīb āe use main apne sāth apne takht par baiṭhne kā haq dūngā, bilkul usī tarah jis tarah main kḥud bhī ġhālīb ā kar apne Bāp ke sāth us ke takht par baiṭh gayā.

²²Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.”

Āsmān par Allāh kī Parastish

4 Is ke bād main ne dekhā ki āsmān meñ ek darwāzā khulā huā hai aur turam kī-sī āwāz ne jo main ne pahle sunī thī kahā, “Idhar ūpar ā. Phir main tujhe wuh kuchh dikhāūngā jise is ke bād pesh ānā hai.” ²Tab Rūhul-quds ne mujhe fauran apnī girift meñ le liyā. Wahān āsmān par ek takht thā jis par koī baiṭhā thā. ³Aur baiṭhne wālā dekhne meñ yashab aur aqīq se mutābiqat rakhtā thā. Takht ke irdgird qaus-e-quzah thī jo dekhne meñ zumurrad kī mānind thī. ⁴Yih takht 24 takhtoñ se ghīrā huā thā jin par 24 buzurg baiṭhe the. Buzurgoñ ke libās safed the aur har ek ke sar par sone kā tāj thā. ⁵Darmiyanī takht se bijli kī chamkeñ, āwāzeñ aur bādal kī garjeñ nikal rahī thīñ. Aur takht ke sāmne sāt mashāleñ jal rahī thīñ. Yih Allāh kī sāt rūh haiñ. ⁶Takht ke sāmne shīshe kā-sā samundar bhī thā jo billaur se mutābiqat rakhtā thā.

Bīch meñ takht ke irdgird chār jāndār the jin ke jismon par har jagah ānkheñ hī ānkheñ thīñ, sāmne wāle hisse par bhī aur pīchhe wāle hisse par bhī. ⁷Pahlā

jāndār sherbabar jaisā thā, dūsrā bail jaisā, tīsre kā insān jaisā chehrā thā aur chauthā urte hue uqāb kī mānind thā. ⁸In chār jāndāroṅ meṅ se har ek ke chhih par the aur jism par har jagah āṅkheṅ hī āṅkheṅ thīṅ, bāhar bhī aur andar bhī. Dīn rāt wuh bilānāghā kahte rahte haiṅ,

“Quddūs, quddūs, quddūs hai Rab Qādir-e-mutlaq Kḥudā, jo thā, jo hai aur jo āne wālā hai.”

⁹Yoṅ yih jāndār us kī tamjīd, izzat aur shukr karte haiṅ jo taḳht par baiṭhā hai aur abad tak zindā hai. Jab bhī wuh yih karte haiṅ ¹⁰to 24 buzurg taḳht par baiṭhne wāle ke sāmne muṅh ke bal ho kar use sijdā karte haiṅ jo azal se abad tak zindā hai. Sāth sāth wuh apne sone ke tāj taḳht ke sāmne rakh kar kahte haiṅ,

¹¹“Ai Rab hamāre Kḥudā, tū jalāl, izzat aur qudrat ke lāyq hai.

Kyoṅki tū ne sab kuchh khalāq kiyā.

Tamām chīzeṅ terī hī marzī se thīṅ aur paidā huīṅ.”

Sāt Muhroṅ Wālā Tūmār

5 Phir main ne taḳht par baiṭhne wāle ke dahne hāth meṅ ek tūmār dekhā jis par donoṅ taraf likhā huā thā aur jis par sāt muhroṅ lagī thīṅ. ²Aur main ne ek tāqatwar farishtā dekhā jis ne ūṅchī āwāz se elān kiyā, “Kaun muhroṅ ko toṛ kar tūmār ko kholne ke lāyq hai?” ³Lekin na āsmān par, na zamīn par aur na zamīn ke nīche koī thā jo tūmār ko khol kar us meṅ nazar dāl saktā. ⁴Main kḥūb ro paṛā, kyoṅki koī is lāyq na pāyā gayā ki wuh tūmār ko khol kar us meṅ nazar dāl saktā. ⁵Lekin buzurgoṅ meṅ se ek ne mujh se kahā, “Mat ro. Dekh, Yahūdāh qabīle ke Sherbabar aur Dāūd kī Jā ne fatah pāī hai, aur wuhī tūmār kī sāt muhroṅ ko khol saktā hai.”

⁶Phir main ne ek Lelā dekhā jo taḳht ke darmiyān khaṛā thā. Wuh chār jāndāroṅ aur buzurgoṅ se ghīrā huā thā aur yoṅ lagtā thā ki use zabah kiyā gayā ho. Us ke sāt sīṅg aur sāt āṅkheṅ thīṅ. In se murād Allāh kī wuh sāt rūh haiṅ jinheṅ duniyā kī har jagah bhejā gayā hai. ⁷Lele ne ā kar taḳht par baiṭhne wāle ke dahne hāth se

tūmār ko le liyā. ⁸ Aur lete waqt chār jāndār aur 24 buzurg Lele ke sāmne muñh ke bal gir gae. Har ek ke pās ek sarod aur baḥhūr se bhare sone ke pyāle the. In se murād muqaddasīn kī duāen haiñ. ⁹ Sāth sāth wuh ek nayā gīt gāne lage,

“Tū tūmār ko le kar
us kī muhron ko kholne ke lāyq hai.

Kyonki tujhe zabah kiyā gayā, aur apne ḳhūn se

tū ne logon ko har qabīle, har ahl-e-zabān, har millat aur har qaum se Allāh ke lie ḳharid liyā hai.

¹⁰ Tū ne unheñ shāhī iḳhtiyār de kar

hamāre Ḳhudā ke imām banā diyā hai.

Aur wuh duniyā meñ hukūmat karenge.”

¹¹ Maiñ ne dubārā dekhā to beshumār farishton kī āwāz sunī. Wuh taḳht, chār jāndāron aur buzurgoñ ke irdgird khare ¹² ūnchī āwāz se kah rahe the,

“Lāyq hai wuh Lele jo zabah kiyā gayā hai.

Wuh qudrat, daulat, hikmat aur tāqat,

izzat, jalāl aur satāish pāne ke lāyq hai.”

¹³ Phir maiñ ne āsmān par, zamīn par, zamīn ke nīche aur samundar kī har maḳhlūq kī āwāzeñ sunīñ. Hañ, kāynāt kī sab maḳhlūqāt yih gā rahe the,

“Taḳht par baiṭhne wāle aur Lele kī satāish aur izzat, jalāl aur qudrat azal se abad tak rahe.”

¹⁴ Chār jāndāron ne jawāb meñ “Āmīn” kahā, aur buzurgoñ ne gir kar sijdā kiyā.

Muhreñ Toṛī Jāti Haiñ

6 Phir maiñ ne dekhā, Lele ne sāt muhron meñ se pahli muhr ko kholā. Is par maiñ ne chār jāndāron meñ se ek ko jis kī āwāz karakte bādalon kī mānind thī yih kahte hue sunā, “Ā!” ² Mere deḳhte deḳhte ek safed ghoṛā nazar āyā. Us ke sawār ke hāth meñ kamān thī, aur use ek tāj diyā gayā. Yon wuh fāteh kī haisiyat se aur fatah pāne ke lie wahān se niklā.

³ Lele ne dūsri muhr kholī to maiñ ne dūsre jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” ⁴ Is par ek aur ghoṛā niklā jo āg jaisā surḳh thā. Us ke sawār ko duniyā se sulah-salāmātī chhīnane kā iḳhtiyār diyā gayā tāki

log ek dūsre ko qatl karen. Use ek baṛī talwār pakaṛāi gāi.

⁵ Lele ne tisrī muhr kholī to main ne tisre jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” Mere dekhte dekhte ek kālā ghoṛā nazar āyā. Us ke sawār ke hāth meñ tarāzū thā. ⁶ Aur main ne chāroñ jāndāroñ meñ se goyā ek āwāz sunī jis ne kahā, “Ek din kī mazdūrī ke lie ek kilogrām gandum, aur ek din kī mazdūrī ke lie tīn kilogrām jau. Lekin tel aur mai ko nuqsān mat pahuñchānā.”

⁷ Lele ne chauthī muhr kholī to main ne chauthe jāndār ko kahte sunā ki “Ā!” ⁸ Mere dekhte dekhte ek ghoṛā nazar āyā jis kā rang halkā pilā-sā thā. Us ke sawār kā nām Maut thā, aur Pātāl us ke pīchhe pīchhe chal rahī thī. Unheñ zamīn kā chauthā hissā qatl karne kā iḡhtiyār diyā gayā, ḡhāh talwār, kāl, mohlak wabā yā wahshī jānwaroñ ke zariye se ho.

⁹ Lele ne pāñchwiñ muhr kholī to main ne qurbāngāh ke nīche un kī rūh dekhīñ jo Allāh ke kalām aur apnī gawāhī qāym rakhne kī wajah se shahīd ho gae the. ¹⁰ Unhoñ ne ūñchī āwāz se chillā kar kahā, “Ai Qādir-e-mutlaq, quddūs aur sachche Rab, kitnī der aur lagegī?

Tū kab tak zamīn ke bāshindoñ kī adālat karke hamāre shahīd hone kā intaqām na legā?” ¹¹ Tab un meñ se har ek ko ek safed libās diyā gayā, aur unheñ samjhāyā gayā ki “Mazīd thoṛī der ārām karo, kyonki pahle tumhāre hamḡhidmat bhāiyoñ meñ se utnoñ ko shahīd ho jānā hai jitnoñ ke lie yih muqarrar hai.”

¹² Lele ne chhaṭī muhr kholī to main ne ek shadīd zalzalā dekhā. Sūraj bakrī ke bāloñ se bane ṭāṭ kī māmīnd kālā ho gayā, pūrā chāñd ḡhūn jaisā nazar āne lagā ¹³ aur āsmān ke sitāre zamīn par yoñ gir gae jis tarah anjīr ke daraḡht par lage āḡhirī anjīr tez hawā ke jhoñkoñ se gir jāte haiñ. ¹⁴ Āsmān tūmār kī tarah jab use lapeṭ kar band kiyā jātā hai pīchhe haṭ gayā. Aur har pahāṛ aur jazīrā apnī apnī jagah se khisak gayā. ¹⁵ Phir zamīn ke bādshāh, shahzāde, jarnail, amīr, asar-o-rasūḡh wāle, ḡhulām aur āzād sab ke sab ḡhāroñ meñ aur pahāṛī chaṭṭānoñ ke darmiyān chhup gae. ¹⁶ Unhoñ ne chillā kar pahāroñ aur chaṭṭānoñ se minnat kī, “Ham par gir kar hameñ taḡht par baiṭhe hue ke chehre aur Lele ke ḡhazab se chhupā lo. ¹⁷ Kyonki

un ke ḡhazab kā azīm dīn ā gayā hai, aur kaun qāym rah saktā hai?”

Isrāīl ke 1,44,000 Chune Hue Afrād

7 Is ke bād main ne chār farishton ko zamīn ke chār konoṅ par khare dekhā. Wuh zamīn kī chār hawāon ko chalne se rok rahe the tāki na zamīn par, na samundar yā kisī daraḡht par koī hawā chale. ² Phir main ne ek aur farishtā mashriq se charḡte hue dekhā jis ke pās zindā Ḳhudā kī muhr thī. Us ne ūnchī āwāz se un chār farishton se bāt kī jinheṅ zamīn aur samundar ko nuqsān pahuṅchāne kā iḡhtiyār diyā gayā thā. Us ne kahā, ³ “Zamīn, samundar yā daraḡhton ko us waqt tak nuqsān mat pahuṅchānā jab tak ham apne Ḳhudā ke ḡhādimoṅ ke māthon par muhr na lagā leṅ.”

⁴ Aur main ne sunā ki jin par muhr lagāi gai thī wuh 1,44,000 afrād the aur wuh Isrāīl ke har ek qabile se the: ⁵ 12,000 Yahūdāh se, 12,000 Rūbin se, 12,000 Jad se, ⁶ 12,000 Āshar se, 12,000 Naftālī se, 12,000 Manassī se, ⁷ 12,000 Shamāūn se, 12,000 Lāwī se, 12,000 Ishkār se,

⁸ 12,000 Zabūlūn se, 12,000 Yūsuf se aur 12,000 Binyamin se.

Allāh ke Huzūr Ek Barā Hujūm

⁹ Is ke bād main ne ek hujūm dekhā jo itnā barā thā ki use ginā nahīn jā saktā thā. Us meṅ har millat, har qabile, har qaum aur har zabān ke afrād safed libās pahne hue taḡht aur Lele ke sāmne khare the. Un ke hāthon meṅ khajūr kī ḡaliyān thīn. ¹⁰ Aur wuh ūnchī āwāz se chillā chillā kar kah rahe the, “Najāt taḡht par baiḡhe hue hamāre Ḳhudā aur Lele kī taraf se hai.” ¹¹ Tamām farishte taḡht, buzurgoṅ aur chār jāndāron ke irdgird khare the. Unhoṅ ne taḡht ke sāmne gir kar Allāh ko sijdā kiyā ¹² aur kahā, “Āmīn! Hamāre Ḳhudā kī azal se abad tak satāish, jalāl, hikmat, shukrguzārī, izzat, qudrat aur tāqat hāsīl rahe. Āmīn!”

¹³ Buzurgoṅ meṅ se ek ne mujh se pūchhā, “Safed libās pahne hue yih log kaun haiṅ aur kahāṅ se āe haiṅ?”

¹⁴ Main ne jawāb diyā, “Mere āqā, āp hī jānte haiṅ.”

Us ne kahā, “Yih wuhī haiṅ jo barī izārasānī se nikal kar āe haiṅ.

Unhoñ ne apne libās Lele ke k̄hūn meñ dho kar safed kar lie haiñ. ¹⁵ Is lie wuh Allāh ke taḡht ke sāmne khaṛe haiñ aur dīn rāt us ke ghar meñ us kī k̄hidmat karte haiñ. Aur taḡht par baiṭhā huā un ko panāh degā. ¹⁶ Is ke bād na kabhī bhūk unheñ satāegī na pyās. Na dhūp, na kisī aur qism kī taptī garmī unheñ jhulsāegī. ¹⁷ Kyonkī jo Lelā taḡht ke darmiyān baiṭhā hai wuh un kī gallābānī karegā aur unheñ zindagī ke chashmoñ ke pās le jāegā. Aur Allāh un kī āñkhoñ se tamām āñsū poñchh ḍālegā.”

Sātwiñ Muhr

8 Jab Lele ne sātwiñ muhr kholī to āsmān par k̄hāmoshī chhā gaī. Yīh k̄hāmoshī taqrīban ādhe ghanṭe tak rahī. ² Phir main ne Allāh ke sāmne khaṛe sāt farishtoñ ko dekhā. Unheñ sāt turam die gae.

³ Ek aur farishtā jis ke pās sone kā baḡhūrdān thā ā kar qurbāngāh ke pās khaṛā ho gayā. Use bahut-sā baḡhūr diyā gayā tāki wuh use muqaddasīn kī duāoñ ke sāth taḡht ke sāmne kī sone kī qurbāngāh par pesh kare. ⁴ Baḡhūr kā dhuāñ muqaddasīn kī duāoñ ke sāth

farishte ke hāth se uṭhte uṭhte Allāh ke sāmne pahunchā. ⁵ Phir farishte ne baḡhūrdān ko liyā aur use qurbāngāh kī āg se bhar kar zamīn par phaiñk diyā. Tab kaṛaktī aur garajti āwāzeñ sunāī dīñ, bijli chamakne lagī aur zalzalā ā gayā.

Turamoñ kā Asar

⁶ Phir jin sāt farishtoñ ke pās sāt turam the wuh unheñ bajāne ke lie taiyār hue.

⁷ Pahle farishte ne apne turam ko bajā diyā. Is par ole aur k̄hūn ke sāth milāī gaī āg paidā ho kar zamīn par barsāī gaī. Is se zamīn kā tīsrā hissā, daraḡhtoñ kā tīsrā hissā aur tamām harī ghās bhasm ho gaī.

⁸ Phir dūsre farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par jaltī huī ek baṛī pahārnumā chīz ko samundar meñ phaiñkā gayā. Samundar kā tīsrā hissā k̄hūn meñ badal gayā, ⁹ samundar meñ maujūd zindā maḡhlūqāt kā tīsrā hissā halāk aur baharī jahāzoñ kā tīsrā hissā tabāh ho gayā.

¹⁰ Phir tīsre farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par mashāl kī tarah bhaṛaktā huā ek baṛā sitārā āsmān se dariyāoñ ke

tīsre hisse aur pānī ke chashmon par gir gayā. ¹¹ Is sitāre kā nām Afsantīn thā aur is se pānī kā tīsra hissā afsantīn jaisā karwā ho gayā. Bahut-se log yih karwā pānī pīne se mar gae.

¹² Phir chauthe farishte ne apne turam meñ phūnk mārī. Is par sūraj kā tīsra hissā, chānd kā tīsra hissā aur sitāron kā tīsra hissā raushnī se mahrūm ho gayā. Din kā tīsra hissā raushnī se mahrūm huā aur isī tarah rāt kā tīsra hissā bhī.

¹³ Phir dekhte dekhte main ne ek uqāb ko sunā jis ne mere sar ke ūpar hī bulandiyon par urte hue ūnchī āwāz se pukārā, “Afsos! Afsos! Zamīn ke bāshindon par afsos! Kyonki tīn farishton ke turamon ki āwāzen abhī bāqī haiñ.”

9 Phir pānchwen farishte ne apne turam meñ phūnk mārī. Is par main ne ek sitārā dekhā jo āsmān se zamīn par gir gayā thā. Is sitāre ko athāh garhe ke rāste kī chābī dī gāi. ² Us ne athāh garhe kā rāstā khol diyā to us se dhuān nikal kar ūpar āyā, yon jaise dhuān kisi baṛe bhaṭṭe se nikaltā hai. Sūraj aur chānd athāh garhe ke is dhuen se tārīk ho gae. ³ Aur dhuen meñ se ṭiḍḍiyān nikal kar zamīn par utar

āiñ. Unheñ zamīn ke bichchhuon jaisā iḡhtiyār diyā gayā. ⁴ Unheñ batāyā gayā, “Na zamīn kī ghās, na kisi paude yā daraḡht ko nuqsān pahunchāo balki sirf un logon ko jin ke māthon par Allāh kī muhr nahīn lagī hai.” ⁵ Ṭiḍḍiyon ko in logon ko mār dālne kā iḡhtiyār na diyā gayā balki unheñ batāyā gayā ki wuh pānch mahīnon tak in ko aziyat deñ. Aur yih aziyat us taklīf kī mānind hai jo tab paidā hotī hai jab bichchhū kisi ko ḍanak mārta hai. ⁶ Un pānch mahīnon ke daurān log maut kī talāsh meñ raheñge, lekin use pāeñge nahīn. Wuh mar jāne kī shadīd ārzū kareñge, lekin maut un se bhāḡ kar dūr rahegi.

⁷ Ṭiḍḍiyon kī shakl-o-sūrat jang ke lie taiyār ghoṛon kī mānind thī. Un ke saron par sone ke tājon jaisi chīzen thīn aur un ke chehre insānon ke chehron kī mānind the. ⁸ Un ke bāl ḡhawātīn ke bālon kī mānind aur un ke dānt sherbabar ke dānton jaise the. ⁹ Yon lagā jaise un ke sinoñ par lohe ke-se zirābaktar lage hue the, aur un ke paron kī āwāz beshumār rathon aur ghoṛon ke shor jaisi thī jab wuh muḡhālīf par jhapaṭ rahe hote hon. ¹⁰ Un kī dum par bichchhū

kā-sā ḍanak lagā thā aur unheñ inhiñ dumoñ se logoñ ko pāñch mahinoñ tak nuqsān pahuñchāne kā iḡhtiyār thā. ¹¹Un kā bādshāh athāh gaṛhe kā farishtā hai jis kā Ibrānī nām Abaddon aur Yūnānī nām Apulliyon (Halākū) hai.

¹²Yon pahlā afsos guzar gayā, lekin is ke bād do mazīd afsos hone wāle haiñ.

¹³Chhaṭe farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par main ne ek āwāz sunī jo Allāh ke sāmne wāqe sone kī qurbāngāh ke chār konon par lage siñgon se āī. ¹⁴Is āwāz ne chhaṭā turam pakaṛe hue farishte se kahā, “Un chār farishton ko khulā chhoṛ denā jo baṛe dariyā banām Furāt ke pās bandhe hue haiñ.” ¹⁵In chār farishton ko isī mahīne ke isī din ke isī ghañte ke lie taiyār kiyā gayā thā. Ab inheñ khulā chhoṛ diyā gayā tāki wuh insānon kā tīsrā hissā mār ḍaleñ. ¹⁶Mujhe batāyā gayā ki ghoṛon par sawār fauji bīs karoṛ the. ¹⁷Royā meñ ghoṛe aur sawār yon nazar āe: sinoñ par lage zirābaktar āg jaise surḡh, nīle aur gandhak jaise pīle the. Ghoṛon ke sar sherbabar ke saron se mutābiqat rakhte the aur un ke muñh se āg, dhuāñ aur

gandhak nikaltī thī. ¹⁸Āg, dhuen aur gandhak kī in tīn balāon se insānon kā tīsrā hissā halāk huā. ¹⁹Har ghoṛe kī tāqat us ke muñh aur dum meñ thī, kyonki un kī dumeñ sāñp kī mānind thiñ jin ke sar nuqsān pahuñchāte the.

²⁰Jo in balāon se halāk nahīñ hue the balki abhī bāqī the unhoñ ne phir bhī apne hāthon ke kāmōn se taubā na kī. Wuh badrūhoñ aur sone, chāñdī, pītal, patthar aur lakaṛī ke buton kī pūjā se bāz na āe hālāñki aisī chīzeñ na to dekh saktī haiñ, na sunane yā chalne ke qābil hotī haiñ. ²¹Wuh qatl-o-ghārat, jādūgarī, zinākārī aur choriyon se bhī taubā karke bāz na āe.

Farishtā aur Chhoṭā Tūmār

10 Phir main ne ek aur tāqatwar farishtā dekhā. Wuh bādāl oṛhe hue āsmān se utar rahā thā aur us ke sar ke ūpar qaus-e-quzah thī. Us kā chehrā sūraj jaisā thā aur us ke pāñw āg ke satūn jaise. ²Us ke hāth meñ ek chhoṭā tūmār thā jo khulā thā. Apne ek pāñw ko us ne samundar par rakh diyā aur dūsre ko zamīn par. ³Phir wuh ūñchī āwāz se pukār uṭhā.

Aise lagā jaise sherbabar garaj rahā hai. Is par karak kī sāt āwāzen bolne lagīn. ⁴Un ke bolne par main un kī bāten likhne ko thā ki ek āwāz ne kahā, “Karak kī sāt āwāzon kī bāton par muhr lagā aur unhen mat likhnā.”

⁵Phir us farishte ne jise main ne samundar aur zamīn par kharā dekhā apne dahne hāth ko āsmān kī taraf uṭhā kar ⁶Allāh ke nām kī qasam khāi, us ke nām kī jo azal se abad tak zindā hai aur jis ne āsmānon, zamīn aur samundar ko un tamām chizon samet khalaq kiya jo un mein hai. Farishte ne kahā, “Ab der nahin hogi. ⁷Jab sātwan farishta apne turam mein phunk marne ko hogā tab Allāh kā bhed jo us ne apne nabuwwat karne wāle khādimon ko batāyā thā takmil tak pahunchegā.”

⁸Phir jo āwāz āsmān se sunāi di thi us ne ek bār phir mujh se bat kī, “Jā, wuh tūmār le lenā jo samundar aur zamīn par kharē farishte ke hāth mein khulā parā hai.”

⁹Chunānche main ne farishte ke pās jā kar us se guzārish kī ki wuh mujhe chhotā tūmār de. Us ne mujh se kahā, “Ise le aur khā le. Yih tere muh mein shahd kī tarah

mīthā lagegā, lekin tere mede mein karwahaṭ paidā karegā.”

¹⁰Main ne chhotē tūmār ko farishte ke hāth se le kar use khā liyā. Mere muh mein to wuh shahd kī tarah mīthā lag rahā thā, lekin mede mein jā kar us ne karwahaṭ paidā kar di. ¹¹Phir mujhe batāyā gayā, “Lāzim hai ki tū bahut ummaton, qaumon, zabānon aur bādshāhon ke bāre mein mazid nabuwwat kare.”

Do Gawāh

11 Mujhe gaz kī tarah kā sarkanḍā diyā gayā aur batāyā gayā, “Jā, Allāh ke ghar aur qurbāngāh kī paimāish kar. Us mein parastāron kī tādād bhī gin. ²Lekin bairūnī sahan ko chhor de. Use mat nāp, kyunki use ghairimāndāron ko diyā gayā hai jo muqaddas shahr ko 42 mahinon tak kuchalte raheṅge. ³Aur main apne do gawāhon ko ikhtiyār dūngā, aur wuh ṭāṭ orh kar 1,260 dinon ke dauran nabuwwat kareṅge.”

⁴Yih do gawāh zaitūn ke wuh do daraḥt aur wuh do shamādān hai jo duniyā ke āqā ke sāmne kharē hai. ⁵Agar koī unhen

nuqsān pahuñchānā chāhe to un ke muñh meñ se āg nikal kar un ke dushmanoñ ko bhasm kar deti hai. Jo bhī unheñ nuqsān pahuñchānā chāhe use is tarah marnā partā hai. ⁶In gawāhoñ ko āsmān ko band rakhne kā iḡhtiyār hai tāki jitnā waqt wuh nabuwwat kareñ bārish na ho. Unheñ pānī ko ḡhūn meñ badalne aur zamīn ko har qism kī aziyat pahuñchāne kā iḡhtiyār bhī hai. Aur wuh jitnī dafā jī chāhe yih kar sakte haiñ.

⁷Un kī gawāhī kā muqarrarā waqt pūrā hone par athāh gaṛhe meñ se nikalne wālā haiwān un se jang karnā shurū karegā aur un par ḡhālīb ā kar unheñ mār ḡālegā.

⁸Un kī lāsheñ us baṛe shahr kī saṛak par paṛī raheñgī jis kā alāmatī nām Sadūm aur Misr hai. Wahān un kā āqā bhī maslūb huā thā.

⁹Aur sārhe tīn dīnoñ ke daurān har ummat, qabīle, zabān aur qaum ke log in lāshoñ ko ḡhūr kar dekheñge aur inheñ dafn karne nahīñ deñge.

¹⁰Zamīn ke bāshinde un kī wajah se masrūr hoñge aur ḡhushī manā kar ek dūsre ko tohfe bhejeñge, kyonki in do nabiyōñ ne zamīn par rahne wāloñ ko kāfī izā pahuñchāi thī.

¹¹Lekin in sārhe tīn dīnoñ ke bād

Allāh ne un meñ zindagī kā dam phūñk diyā, aur wuh apne pānwoñ par khare hue. Jo unheñ dekh rahe the wuh saḡht dahshatzadā hue. ¹²Phir unhoñ ne āsmān se ek ūñchī āwāz sunī jis ne un se kahā, “Yahān ūpar āo!” Aur un ke dushmanoñ ke deḡhte deḡhte donoñ ek bādāl meñ āsmān par chale gae. ¹³Usī waqt ek shadīd zalzalā āyā aur shahr kā daswāñ hissā gir kar tabāh ho gayā. 7,000 afrād us kī zad meñ ā kar mar gae. Bache hue logoñ meñ dahshat phail gāi aur wuh āsmān ke Ḳhudā ko jalāl dene lage.

¹⁴Dūsra afsos guzar gayā, lekin ab tīsra afsos jald hone wālā hai.

Sātwañ Turam

¹⁵Sātweñ farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par āsmān par se ūñchī āwāzeñ sunāi deñ jo kah rahī thiñ, “Zamīn kī bādshāhī hamāre āqā aur us ke Masīh kī ho gāi hai. Wuhī azal se abad tak hukūmat karegā.” ¹⁶Aur Allāh ke taḡht ke sāmne baiṭhe 24 buzurgoñ ne gir kar Allāh ko sijdā kiyā ¹⁷aur kahā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā, ham terā shukr karte haiñ, tū jo hai aur jo thā. Kyonki tū

apnī azīm qudrat ko kām meñ lā kar hukūmat karne lagā hai. ¹⁸Qaumeñ ġhusse meñ āīn to terā ġhazab nāzil huā. Ab murdoñ kī adālat karne aur apne kḥādimoñ ko ajr dene kā waqt ā gayā hai. Hāñ, tere nabiyōñ, muqaddasīn aur terā kḥauf mānane wāloñ ko ajr milegā, kḥāh wuh chhoṭe hoñ yā baṛe. Ab wuh waqt bhī ā gayā hai ki zamīn ko tabāh karne wāloñ ko tabāh kiyā jāe.”

¹⁹Āsmān par Allāh ke ghar ko kholā gayā aur us meñ us ke ahd kā sandūq nazar āyā. Bijlī chamakne lagī, shor mach gayā, bādāl garajne aur baṛe baṛe ole paṛne lage.

Ḳhātūn aur Azhdahā

12 Phir āsmān par ek azīm nishān zāhir huā, ek kḥātūn jis kā libās sūraj thā. Us ke pāñwoñ tale chāñd aur sar par bārah sitāroñ kā tāj thā. ²Us kā pāñw bhāri thā, aur janm dene ke shadīd dard meñ muṭtalā hone kī wajah se wuh chillā rahī thī.

³Phir āsmān par ek aur nishān nazar āyā, ek baṛā aur āg jaisā surkḥ azhdahā. Us ke sāt sar aur das sīng the, aur har sar

par ek tāj thā. ⁴Us kī dum ne sitāroñ ke tīsre hisse ko āsmān par se utār kar zamīn par phaiñk diyā. Phir azhdahā janm dene wāli kḥātūn ke sāmne kharā huā tāki us bachche ko janm lete hī harāp kar le. ⁵Ḳhātūn ke beṭā paidā huā, wuh bachchā jo lohe ke shāhī asā se qaumoñ par hukūmat karegā. Aur kḥātūn ke is bachche ko chhīn kar Allāh aur us ke taḡht ke sāmne lāyā gayā. ⁶Ḳhātūn kḥud registān meñ hijrat karke ek aisī jagah pahuñch gai jo Allāh ne us ke lie taiyār kar rakhī thī, tāki wahāñ 1,260 dīn tak us kī parwarish kī jāe.

⁷Phir āsmān par jang chhīr gai. Mikāel aur us ke farishte azhdahe se laṛe. Azhdahā aur us ke farishte un se laṛte rahe, ⁸lekin wuh ġhālib na ā sake balki āsmān par apne maqām se mahrūm ho gae. ⁹Baṛe azhdahe ko nikāl diyā gayā, us qadīm azhdahe ko jo Iblīs yā Shaitān kahlātā hai aur jo pūrī duniyā ko gumrāh kar detā hai. Use us ke farishtoñ samet zamīn par phaiñkā gayā.

¹⁰Phir āsmān par ek ūñchī āwāz sunāi dī, “Ab hamāre Ḳhudā kī najāt, qudrat aur bādshāhī ā gai hai, ab us ke Masīh kā iḡhtiyār ā

gayā hai. Kyoñki hamāre bhāiyōñ aur bahnoñ par ilzām lagāne wālā jo dīn rāt Allāh ke huzūr un par ilzām lagātā rahtā thā use zamīn par phaiñkā gayā hai. ¹¹ Īmāndār Lele ke kḥūn aur apnī gawāhī sunāne ke zariye hī us par ghālīb āe haiñ. Unhoñ ne apnī jān azīz na rakhī balki use dene tak taiyār the. ¹² Chunāñche kḥushī manāo, ai āsmāno! Kḥushī manāo, un meñ basne wālo! Lekin zamīn aur samundar par afsos! Kyoñki Iblīs tum par utar āyā hai. Wuh baṛe ghusse meñ hai, kyoñki wuh jāntā hai ki ab us ke pās waqt kam hai.”

¹³ Jab azhdahe ne dekhā ki use zamīn par girā diyā gayā hai to wuh us kḥātūn ke pīchhe paṛ gayā jis ne bachche ko janm diyā thā. ¹⁴ Lekin kḥātūn ko baṛe uqāb ke-se do par die gae tāki wuh uṛ kar registān meñ us jagah pahuñche jo us ke lie taiyār kī gāi thī aur jahāñ wuh sārhe tīn sāl tak azhdahe kī pahuñch se mahfūz rah kar parwarish pāegī. ¹⁵ Is par azhdahe ne apne muñh se pāñī nikāl kar dariyā kī sūrat meñ kḥātūn ke pīchhe pīchhe bahā diyā tāki use bahā le jāe. ¹⁶ Lekin zamīn ne kḥātūn kī madad karke apnā muñh khol diyā aur us dariyā ko

nigal liyā jo azhdahe ne apne muñh se nikāl diyā thā. ¹⁷ Phir azhdahe ko kḥātūn par ghussā āyā, aur wuh us kī bāqī aulād se jang karne ke lie chalā gayā. (Kḥātūn kī aulād wuh haiñ jo Allāh ke ahkām pūre karke Īsā kī gawāhī ko qāym rakhte haiñ). ¹⁸ Aur azhdahā samundar ke sāhil par khaṛā ho gayā.

Do Haiwān

13 Phir main ne dekhā ki samundar meñ se ek haiwān nikal rahā hai. Us ke das sīng aur sāt sar the. Har sīng par ek tāj aur har sar par kufr kā ek nām thā. ² Yih haiwān chīte kī mānind thā. Lekin us ke rīchh ke-se pāñw aur sherbabar kā-sā muñh thā. Azhdahe ne is haiwān ko apnī quwwat, apnā taḥt aur baṛā iḥtiyār de diyā. ³ Lagtā thā ki haiwān ke saroñ meñ se ek par lā'ilāj zaḥm lagā hai. Lekin is zaḥm ko shafā dī gāi. Pūrī duniyā yih dekh kar hairatzadā huī aur haiwān ke pīchhe lag gāi. ⁴ Logoñ ne azhdahe ko sijdā kiyā, kyoñki usī ne haiwān ko iḥtiyār diyā thā. Aur unhoñ ne yih kah kar haiwān ko bhī sijdā kiyā, “Kaun is haiwān

kī māmīnd hai? Kaun is se laṛ saktā hai?”

⁵ Is haiwān ko baṛī baṛī bāteñ aur kufr bakne kā iḳhtiyār diyā gayā. Aur use yih karne kā iḳhtiyār 42 mahīne ke lie mil gayā. ⁶ Yoñ wuh apnā muñh khol kar Allāh, us ke nām, us kī sukūnatgāh aur āsmān ke bāshīndoñ par kufr bakne lagā. ⁷ Use muqaddasīn se jang karke un par fatah pāne kā iḳhtiyār bhī diyā gayā. Aur use har qabīle, har ummat, har zabān aur har qaum par iḳhtiyār diyā gayā. ⁸ Zamīn ke tamām bāshīnde is haiwān ko sījdā karenge yānī wuh sab jin ke nām duniyā kī ibtidā se Lele kī kitāb-e-hayāt meñ darj nahīn haiñ, us Lele kī kitāb meñ jo zabah kiyā gayā hai.

⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le! ¹⁰ Agar kisī ko qaidī bananā hai to wuh qaidī hī banegā. Agar kisī ko talwār kī zad meñ ā kar marnā hai to wuh aise hī maregā. Ab muqaddasīn ko sābitqadmī aur wafādār imān kī ḳhās zarūrat hai.

¹¹ Phir maiñ ne ek aur haiwān ko dekhā. Wuh zamīn meñ se nikal rahā thā. Us ke lele ke-se do siñg the, lekin us ke bolne kā andāz azhdahe kā-sā thā. ¹² Us ne pahle haiwān kā pūrā iḳhtiyār us

kī ḳhātīr istemāl karke zamīn aur us ke bāshīndoñ ko pahle haiwān ko sījdā karne par uksāyā, yānī us haiwān ko jis kā lā'ilāj zaḳhm bhar gayā thā. ¹³ Aur us ne baṛe mojizānā nishān dikhāe, yahān tak ki us ne logoñ ke deḳhte deḳhte āsmān se zamīn par āg nāzil hone dī. ¹⁴ Yoñ use pahle haiwān kī ḳhātīr mojizānā nishān dikhāne kā iḳhtiyār diyā gayā, aur in ke zariye us ne zamīn ke bāshīndoñ ko sahīh rāh se bahkāyā. Us ne unheñ kahā ki wuh us haiwān kī tāzīm meñ ek mujassamā banā deñ jo talwār se zaḳhmī hone ke bāwujūd dubārā zindā huā thā. ¹⁵ Phir use pahle haiwān ke mujassame meñ jān dālne kā iḳhtiyār diyā gayā tāki mujassamā bol sake aur unheñ qatl karwā sake jo use sījdā karne se inkār karte the. ¹⁶ Us ne yih bhī karwāyā ki har ek ke dahne hāth yā māthe par ek ḳhās nishān lagāyā jāe, ḳhāh wuh chhoṭā ho yā baṛā, amīr ho yā ḡharīb, āzād ho yā ḡhulām. ¹⁷ Sirf wuh shaḳhs kuchh ḳharīd yā bech saktā thā jis par yih nishān lagā thā. Yih nishān haiwān kā nām yā us ke nām kā nambar thā.

¹⁸Yahān hikmat kī zarūrat hai. Jo samajhdār hai wuh haiwān ke nambar kā hisāb kare, kyonki yih ek mard kā nambar hai. Us kā nambar 666 hai.

Lelā aur Us kī Qaum

14 Phir main ne dekhā ki Lelā mere sāmne hī Siyyūn ke pahār par kharā hai. Us ke sāth 1,44,000 afrād khare the jin ke māthoñ par us kā aur us ke Bāp kā nām likhā thā. ²Aur main ne āsmān se ek aisī āwāz sunī jo kisi bare ābshār aur garajte bādaloñ kī ūñchī karak kī mānind thī. Yih us āwāz kī mānind thī jo sarod bajāne wāle apne sāzon se nikālte haiñ. ³Yih 1,44,000 afrād takht, chār jāndaroñ aur buzurgoñ ke sāmne khare ek nayā gīt gā rahe the, ek aisā gīt jo sirf wuhī sikh sake jinheñ Lele ne zamīn se kharid liyā thā. ⁴Yih wuh mard haiñ jinheñ ne apne āp ko kḥawātīn ke sāth ālūdā nahīn kiya, kyonki wuh kuñwāre haiñ. Jahān bhī Lelā jātā hai wahān wuh bhī jāte haiñ. Unheñ bāqī insānoñ meñ se fasal ke pahle phal kī haisiyat se Allāh aur Lele ke lie kharidā gayā hai. ⁵Un ke muñh se

kabhī jhūt nahīn niklā balki wuh be'ilzām haiñ.

Tīn Farishte

⁶Phir main ne ek aur farishtā dekhā. Wuh mere sar ke ūpar hī hawā meñ uṛ rahā thā. Us ke pās Allāh kī abadī kḥushkhabrī thī tāki wuh use zamīn ke bāshindoñ yāñi har qaum, qabile, ahl-e-zabān aur ummat ko sunāe. ⁷Us ne ūñchī āwāz se kahā, “Kḥudā kā kḥauf mān kar use jalāl do, kyonki us kī adālat kā waqt ā gayā hai. Use sijdā karo jis ne āsmānoñ, zamīn, samundar aur pāñi ke chashmoñ ko kḥalaq kiya hai.”

⁸Ek dūsre farishte ne pahle ke pīchhe pīchhe chalte hue kahā, “Wuh gir gayā hai! Hāñ, azīm Bābal gir gayā hai, jis ne tamām qaumoñ ko apnī harāmkārī aur mastī kī mai pilāi hai.”

⁹In do farishtoñ ke pīchhe ek tīsrā farishtā chal rahā thā. Us ne ūñchī āwāz se kahā, “Jo bhī haiwān aur us ke mujassame ko sijdā kare aur jise bhī us kā nishān apne mātḥe yā hāth par mil jāe ¹⁰wuh Allāh ke ghazab kī mai se piegā, aisī mai jo milāwaṭ ke baḡhair hī Allāh

ke ḡhazab ke pyāle meñ ḡālī gai hai. Muqaddas farishton aur Lele ke huzūr use āg aur gandhak kā azāb sahnā paṛegā. ¹¹ Aur in logon ko satāne wālī yih āg jaltī rahegī, is kā dhuāñ abad tak chaḡhtā rahegā. Jo haiwān aur us ke mujassame ko sijdā karte haiñ yā jinhon ne us ke nām kā nishān liyā hai wuh na din, na rāt ko ārām pāenge.”

¹² Yahāñ muqaddasīn ko sābitqadam rahne kī zarūrat hai, unheñ jo Allāh ke ahkām pūre karte aur Īsā ke wafādār rahte haiñ.

¹³ Phir main ne āsmān se ek āwāz yih kahtī huī sunī, “Likh, mubārak haiñ wuh murde jo ab se Ḳhudāwand meñ wafāt pāte haiñ.”

“Jī hāñ,” Rūh farmātā hai, “Wuh apnī mehnat-mashaqqat se ārām pāenge, kyonki un ke nek kām un ke pīchhe ho kar un ke sāth chaleñge.”

Zamīn par Fasal kī Kaṭāī

¹⁴ Phir main ne ek safed bādāl dekhā, aur us par koī baiṭhā thā jo Ibn-e-Ādam kī mānind thā. Us ke sar par sone kā tāj aur hāth meñ tez darāntī thī. ¹⁵ Ek aur farishtā Allāh ke ghar se nikal kar ūnchī

āwāz se pukār kar us se muḡhātīb huā jo bādāl par baiṭhā thā, “Apnī darāntī le kar fasal kī kaṭāī kar! Kyonki fasal kāṭne kā waqt ā gayā hai aur zamīn par kī fasal pak gai hai.” ¹⁶ Chunāñche bādāl par baiṭhne wāle ne apnī darāntī zamīn par chalāī aur zamīn kī fasal kī kaṭāī huī.

¹⁷ Is ke bād ek aur farishtā Allāh ke us ghar se nikal āyā jo āsmān par hai, aur us ke pās bhī tez darāntī thī.

¹⁸ Phir ek tīsrā farishtā āyā. Use āg par iḡhtiyār thā. Wuh qurbāngāh se āyā aur ūnchī āwāz se pukār kar tez darāntī pakare hue farishte se muḡhātīb huā, “Apnī tez darāntī le kar zamīn kī angūr kī bel se angūr ke guchchhe jamā kar, kyonki us ke angūr pak gae haiñ.” ¹⁹ Farishte ne zamīn par apnī darāntī chalāī, us ke angūr jamā kie aur unheñ Allāh ke ḡhazab ke us baṛe hauz meñ phaiñk diyā jis meñ angūr kā ras nikālā jātā hai. ²⁰ Yih hauz shahr se bāhar wāqe thā. Us meñ paṛe angūron ko itnā raundā gayā ki hauz meñ se ḡhūn bah niklā. Ḳhūn kā yih sailāb 300 kilomīṭar dūr tak pahuñch gayā aur

wuh itnā zyādā thā ki ghoṛon kī lagāmon tak pahuñch gayā.

Ākhirī Balāon ke Farishte

15 Phir main ne āsmān par ek aur ilāhī nishān dekhā, jo azīm aur hairatangez thā. Sāt farishte sāt ākhirī balāen apne pās rakh kar khaṛe the. In se Allāh kā ghazab takmīl tak pahuñch gayā.

²Main ne shīshe kā-sā ek samundar bhī dekhā jis meñ āg milāi gāi thī. Is samundar ke pās wuh khaṛe the jo haiwān, us ke mujassame aur us ke nām ke nambar par ghālīb ā gae the. Wuh Allāh ke die hue sarod pakāṛe ³Allāh ke kḥādīm Mūsā aur Lele kā gīt gā rahe the,

“Ai Rab Qādir-e-mutlaq Kḥudā,
tere kām kitne azīm aur hairatangez haiñ.

Ai zamānon ke Bādshāh,
terī rāheñ kitnī rāst aur sachchī haiñ.

⁴Ai Rab, kaun terā kḥauf nahīn mānegā?

Kaun tere nām ko jalāl nahīn degā?

Kyonki tū hī quddūs hai.

Tamām qaumeñ ā kar tere huzūr sijdā kareñgī,

kyonki tere rāst kām zāhir ho gae haiñ.”

⁵Is ke bād main ne dekhā ki Allāh ke ghar yānī āsmān par ke shariāt ke kḥaime ko^a khol diyā gayā.

⁶Allāh ke ghar se wuh sāt farishte nikal āe jin ke pās sāt balāen thiñ. Un ke katān ke kapṛe sāf-suthrī aur chamak rahe the. Yih kapṛe sinoñ par sone ke kamarband se bandhe hue the. ⁷Phir chār jāndāron meñ se ek ne in sāt farishton ko sone ke sāt pyāle die. Yih pyāle us Kḥudā ke ghazab se bhare hue the jo azal se abad tak zindā hai. ⁸Us waqt Allāh kā ghar us ke jalāl aur qudrat se paidā hone wāle dhueñ se bhar gayā. Aur jab tak sāt farishton kī sāt balāen takmīl tak na pahuñchiñ us waqt tak koī bhī Allāh ke ghar meñ dākhil na ho sakā.

Allāh ke Ghazab ke Pyāle

16 Phir main ne ek ūñchī āwāz sunī jis ne Allāh ke ghar meñ se sāt farishton se kahā, “Jāo, Allāh ke ghazab se bhare sāt pyālon ko zamīn par unḍel do.”

^aYānī mulāqāt ke kḥaime ko.

²Pahle farishte ne jā kar apnā pyālā zamīn par unḍel diyā. Is par un logoñ ke jismoñ par bhadde aur taklifdeh phoṛe nikal āe jin par haiwān kā nishān thā aur jo us ke mujassame ko sijdā karte the.

³Dūsre farishte ne apnā pyālā samundar par unḍel diyā. Is par samundar kā pānī lāsh ke-se kḥūn meñ badal gayā, aur us meñ har zindā maḥhlūq mar gaī.

⁴Tisre farishte ne apnā pyālā dariyāoñ aur pānī ke chashmoñ par unḍel diyā to un kā pānī kḥūn ban gayā. ⁵Phir main ne pāniyoñ par muqarrar farishte ko yih kahte sunā, “Tū yih faisla karne meñ rāst hai, tū jo hai aur jo thā, tū jo Quddūs hai. ⁶Chūnki unhoñ ne tere muqaddasīn aur nabiyōñ kī kḥūnrezi kī hai, is lie tū ne unheñ wuh kuchh de diyā jis ke lāyq wuh haiñ. Tū ne unheñ kḥūn pilā diyā.” ⁷Phir main ne qurbāngāh ko yih jāwāb dete sunā, “Hāñ, ai Rab Qādir-e-mutlaq Kḥudā, haqīqatan tere faisle sachche aur rāst haiñ.”

⁸Chauthē farishte ne apnā pyālā sūraj par unḍel diyā. Is par sūraj ko logoñ ko āg se jhulsāne kā iḳhtiyār diyā gayā. ⁹Log shadīd tapish se jhulas gae. Aur unhoñ ne Allāh ke

nām par kufr bakā jise in balāoñ par iḳhtiyār thā. Unhoñ ne taubā karne aur use jalāl dene se inkār kiyā.

¹⁰Pāñchweñ farishte ne apnā pyālā haiwān ke taḳht par unḍel diyā. Is par us kī bādshāhī meñ andherā chhā gayā. Log aziyat ke māre apnī zabāneñ kātṭe rahe. ¹¹Unhoñ ne apnī taklifōñ aur phoṛoñ kī wajah se āsmān par kufr bakā aur apne kāmoñ se inkār na kiyā.

¹²Chhaṭe farishte ne apnā pyālā baṛe dariyā Furāt par unḍel diyā. Is par us kā pānī sūkh gayā tāki mashriq ke bādshāhoñ ke lie rāstā taiyār ho jāe. ¹³Phir main ne tīn badrūheñ dekhīñ jo meñḍakoñ kī mānind thiñ. Wuh azhdahe ke muñh, haiwān ke muñh aur jhūṭe nabī ke muñh meñ se nikal āīñ. ¹⁴Yih meñḍak shayātīn kī rūh haiñ jo mojize dikhātī haiñ aur nikal kar pūrī duniyā ke bādshāhoñ ke pās jātī haiñ tāki unheñ Allāh Qādir-e-mutlaq ke azīm dīn par jang ke lie ikaṭṭhā karen.

¹⁵“Dekho, main chor kī tarah āūngā. Mubārak hai wuh jo jāgtā rahtā aur apne kapṛe pahne hue rahtā hai tāki use nangī hālat

meñ chalnā na paṛe aur log us kī sharmgāh na dekheñ.”

¹⁶ Phir unhoñ ne bādshāhoñ ko us jagah par ikatṭhā kiyā jis kā nām Ibrānī zabān meñ harmajiddon hai.

¹⁷ Sātweñ farishte ne apnā pyālā hawā meñ unḍel diyā. Is par Allāh ke ghar meñ taḡht kī taraf se ek ūñchī āwāz sunāī dī jis ne kahā, “Ab kām takmīl tak pahuñch gayā hai!”

¹⁸ Bijliyañ chamakne lagīñ, shor mach gayā, bādal garajne lage aur ek shadīd zalzalā āyā. Is qism kā zalzalā zamīn par insān kī taḡhliq se le kar āj tak nahīñ āyā, itnā saḡht zalzalā kī ¹⁹ azīm shahr tīn hissoñ meñ baṭ gayā aur qaumoñ ke shahr tabāh ho gae. Allāh ne azīm Bābal ko yād karke use apne saḡht ḡhazab kī mai se bharā pyālā pilā diyā. ²⁰ Tamām jazīre ḡhāyb ho gae aur pahār kahīñ nazar na āe. ²¹ Logoñ par āsmān se man man bhar ke baṛe baṛe ole gir gae. Aur logoñ ne oloñ kī balā kī wajah se Allāh par kufr bakā, kyonki yih balā nihāyat saḡht thī.

Mashhūr Kasbī

17 Phir sāt pyāle apne pās rakhne wāle in sāt farishtoñ meñ se ek mere pās āyā. Us ne kahā, “Ā, main tujhe us baṛī kasbī kī sazā dikhā dūñ jo gahre pāñī ke pās baiṭhī hai. ² Zamīn ke bādshāhoñ ne us ke sāth zinā kiyā. Hāñ, us kī zinākārī kī mai se zamīn ke bāshinde mast ho gae.”

³ Phir farishtā mujhe Rūh meñ ek registān meñ le gayā. Wahāñ main ne ek aurat ko dekhā. Wuh ek qīrmizī rang ke haiwān par sawār thī jis ke pūre jism par kufr ke nām likhe the aur jis ke sāt sar aur das sīng the. ⁴ Yih aurat arḡhawānī aur qīrmizī rang ke kapṛe pahne aur sone, beshqīmat jawāhar aur motiyōñ se saḡī huī thī. Us ke hāth meñ sone kā ek pyālā thā jo ḡhinaunī chīzoñ aur us kī zinākārī kī gandagī se bharā huā thā. ⁵ Us ke mātthe par yih nām likhā thā, jo ek bhed hai, “Azīm Bābal, kasbiyōñ aur zamīn kī ḡhinaunī chīzoñ kī māñ.” ⁶ Aur main ne dekhā ki yih aurat un muqaddasīn ke ḡhūn se mast ho gaī thī jinhoñ ne Īsā kī gawāhī dī thī.

Use dekh kar main nihāyat hairān huā. ⁷Farishte ne mujh se pūchhā, “Tū kyon hairān hai? Main tujh par aurat aur us haiwān kā bhed khol dūngā jis par aurat sawār hai aur jis ke sāt sar aur das sīng haiñ. ⁸Jis haiwān ko tū ne dekhā wuh pahle thā, is waqt nahīn hai aur dubārā athāh garhe meñ se nikal kar halākat kī taraf barhegā. Zamīn ke jin bāshindoñ ke nām duniyā kī taḥliq se hī kitāb-e-hayāt meñ darj nahīn haiñ wuh haiwān ko dekh kar hairatzadā ho jāenge. Kyonki wuh pahle thā, is waqt nahīn hai lekin dubārā āegā.

⁹Yahāñ samajhdār zahan kī zarūrat hai. Sāt saron se murād sāt pahār haiñ jin par yih aurat baiṭhī hai. Yih sāt bādshāhoñ kī numāindagi bhī karte haiñ. ¹⁰In meñ se pāñch gir gae haiñ, chhaṭā maujūd hai aur sātwañ abhī āne wālā hai. Lekin jab wuh āegā to use thoṛī der ke lie rahnā hai. ¹¹Jo haiwān pahle thā aur is waqt nahīn hai wuh āṭhwāñ bādshāh hai, go wuh sāt bādshāhoñ meñ se bhī ek hai. Wuh halākat kī taraf barh rahā hai.

¹²Jo das sīng tū ne dekhe wuh das bādshāh haiñ jinheñ abhī koī

bādshāhī nahīn mili. Lekin unheñ ghanṭe-bhar ke lie haiwān ke sāth bādshāh kā iḡhtiyār milegā. ¹³Yih ek hī soch rakh kar apnī tāqat aur iḡhtiyār haiwān ko de deñge aur Lele se jang karenge, ¹⁴lekin Lelā apne bulāe gae, chune hue aur wafādār pairokāron ke sāth un par ḡhālib āegā, kyonki wuh rabboñ kā Rab aur bādshāhoñ kā Bādshāh hai.”

¹⁵Phir farishte ne mujh se kahā, “Jis pānī ke pās tū ne kasbī ko baiṭhī dekhā wuh ummateñ, hujūm, qaumeñ aur zabāneñ hai. ¹⁶Jo haiwān aur das sīng tū ne dekhe wuh kasbī se nafrat karenge. Wuh use wīrān karke nangā chhoṛ deñge aur us kā gosht khā kar use bhasm karenge. ¹⁷Kyonki Allāh ne un ke dilon meñ yih ḍāl diyā hai ki wuh us kā maqsad pūrā karen aur us waqt tak hukūmat karne kā apnā iḡhtiyār haiwān ke sapurd kar deñ jab tak Allāh ke farmān takmīl tak na pahuñch jāen.

¹⁸Jis aurat ko tū ne dekhā wuh wuhī barā shahr hai jo zamīn ke bādshāhoñ par hukūmat kartā hai.”

Bābal Shahr kī Shikast

18 Is ke bād main ne ek aur farishtā dekhā jo āsmān par se utar rahā thā. Use bahut iḡhtiyār hāsil thā aur zamīn us ke jalāl se raushan ho gaī. ²Us ne ūnchī āwāz se pukār kar kahā, “Wuh gir gaī hai! Hāñ, azīm kasbī Bābal gir gaī hai! Ab wuh shayātīn kā ghar aur har badrūh kā baserā ban gaī hai, har nāpāk aur ghinaune parinde kā baserā. ³Kyonki tamām qaumoñ ne us kī harāmkarī aur mastī kī mai pī lī hai. Zamīn ke bādshāhoñ ne us ke sāth zinā kiya aur zamīn ke saudāgar us kī belagām aiyāshī se amīr ho gae haiñ.” ⁴Phir main ne ek aur āwāz sunī. Us ne āsmān kī taraf se kahā, “Ai merī qaum, us meñ se nikal ā, tāki tum us ke gunāhoñ meñ sharīk na ho jāo aur us kī balāeñ tum par na āeñ. ⁵Kyonki us ke gunāh āsmān tak pahuñch gae haiñ, aur Allāh un kī badiyoñ ko yād kartā hai. ⁶Us ke sāth wuhī sulūk karo jo us ne tumhāre sāth kiya hai. Jo kuchh us ne kiya hai us kā dugnā badlā use denā.

Jo sharāb us ne dūsroñ ko pilāne ke lie taiyār kī hai us kā dugnā badlā use de denā. ⁷Use utnī hī aziyat aur ḡham pahuñchā do jitnā us ne apne āp ko shāndār banāyā aur aiyāshī kī. Kyonki apne dil meñ wuh kahtī hai, ‘Main yahāñ apne taḡht par rānī hūñ. Na main bewā hūñ, na main kabhī mātām karūngī.’ ⁸Is wajāh se ek dīn yih balāeñ yānī maut, mātām aur kāl us par ān paṛeñgī. Wuh bhasm ho jāegī, kyonki us kī adālat karne wālā Rab Ḳhudā qawī hai.” ⁹Aur zamīn ke jin bādshāhoñ ne us ke sāth zinā aur aiyāshī kī wuh us ke jalne kā dhuāñ dekh kar ro paṛeñge aur āh-o-zārī kareñge. ¹⁰Wuh us kī aziyat ko dekh kar ḡhauf khāeñge aur dūr dūr khāṛe ho kar kaheñge, “Afsos! Tujh par afsos, ai azīm aur tāqatwar shahr Bābal! Ek hī ghanṭe ke andar andar Allāh kī adālat tujh par ā gaī hai.” ¹¹Zamīn ke saudāgar bhī use dekh kar ro paṛeñge aur āh-o-zārī kareñge, kyonki koī nahiñ rahā

hogā jo un kā māl kharīde: ¹² un kā sonā, chāndī, beshqīmat jawāhar, motī, bārik katān, arghawānī aur qirmizī rang kā kaprā, resham, har qism kī khushtūdār lakaṛī, hāthidānt kī har chīz aur qīmtī lakaṛī, pītal, lohe aur sang-e-marmar kī har chīz, ¹³ dārchīnī, masālā, agarbattī, mur, baḥhūr, mai, zaitūn kā tel, behtarīn maidā, gandum, gāy-bail, bheṛeñ, ghoṛe, rath aur ghulām yānī insān. ¹⁴ Saudāgar us se kahañge, “Jo phal tū chāhtī thī wuh tujh se dūr ho gayā hai. Terī tamām daulat aur shān-o-shaukat ghāyb ho gai hai aur āindā kabhī bhī tere pās pāī nahīn jāegī.” ¹⁵ Jo saudāgar use yih chīzeñ farokht karne se daulatmand hue wuh us kī aziyat dekh kar khauf ke māre dūr dūr khaṛe ho jāeñge. Wuh ro ro kar mātām kareñge ¹⁶ aur kahañge, “Hāy! Tujh par afsos, ai azīm shahr, ai khatūn jo pahle bārik katān, arghawānī aur qirmizī rang ke kapre pahne phirtī thī aur jo sone, qīmtī jawāhar aur motiyon se sajī huī thī. ¹⁷ Ek hī ghanṭe ke andar andar sārī daulat tabāh ho gai hai!”

Har baharī jahāz kā kaptān, har samundarī musāfir, har mallāh aur wuh tamām log jo samundar par safr karne se apnī rozī kamāte haiñ wuh sab dūr dūr khaṛe ho jāeñge. ¹⁸ Us ke jalne kā dhuāñ dekh kar wuh kahañge, “Kyā kabhī koī itnā azīm shahr thā?” ¹⁹ Wuh apne saron par khaḥ dāl leñge aur chillā chillā kar roeñge aur āh-o-zārī kareñge. Wuh kahañge, “Hāy! Tujh par afsos, ai azīm shahr, jis kī daulat se tamām baharī jahāzon ke mālik amīr hue. Ek hī ghanṭe ke andar andar wuh wīrān ho gayā hai.”

²⁰ Ai āsmān, use dekh kar khushtī manā!

Ai muqaddaso, rasūlo aur nabiyo, khushtī manāo!

Kyonki Allāh ne tumhārī khatīr us kī adālat kī hai.

²¹ Phir ek tāqatwar farishte ne baṛī chakkī ke pāt kī mānind ek baṛe patthar ko uṭhā kar samundar meñ phaiñk diyā. Us ne kahā, “Azīm shahr Bābal ko itnī hī zabardastī se paṭak diyā jāegā. Bād meñ use kahiñ nahīn pāyā jāegā. ²² Ab se na mausiḳāron kī āwāzeñ tujh meñ kabhī sunāi deñgī, na sarod, bānsrī yā turam

bajāne wālon kī. Ab se kisī bhī kām kā kārigar tujh meñ pāyā nahīn jāegā. Hāñ, chakkī kī āwāz hameshā ke lie band ho jāegī. ²³ Ab se charāgh tujhe raushan nahīn karegā, dulhan-dūlhe kī āwāz tujh meñ sunāi nahīn degī. Hāy, tere saudāgar duniyā ke baṛe baṛe afsar the, aur terī jādūgarī se tamām qaumoñ ko bahkāyā gayā.”

²⁴ Hāñ, Bābal meñ nabiyoñ, muqaddasīn aur un tamām logoñ kā khūn pāyā gayā hai jo zamīn par shahīd ho gae haiñ.

19 Is ke bād main ne āsmān par ek baṛe hujūm kī-sī āwāz sunī jis ne kahā, “Allāh kī tamjīd ho! Najāt, jalāl aur qudrat hamāre Ḳhudā ko hāsil hai. ² Kyōñki us kī adālateñ sachchī aur rāst haiñ. Us ne us baṛī kasbī ko mujrim ṭhahrāyā hai jis ne zamīn ko apnī zinākārī se bigāṛ diyā. Us ne us se apne khādimoñ kī qatl-o-ghārat kā badlā le liyā hai.” ³ Aur wuh dubārā bol uṭhe, “Allāh kī tamjīd ho! Is shahr kā dhuān abad tak chaṛhtā rahtā hai.” ⁴ Chaubīs buzurgoñ aur chār jāndāroñ ne gir kar taḡht par baiṭhe Allāh ko sijdā kiyā. Unhoñ ne kahā, “Āmīn, Allāh kī tamjīd ho.”

Lele kī Ziyāfat

⁵ Phir taḡht kī taraf se ek āwāz sunāi dī. Us ne kahā, “Ai us ke tamām khādimo, hamāre Ḳhudā kī tamjīd karo. Ai us kā khāuf mānane wālo, khāh baṛe ho yā chhoṭe us kī sataish karo.” ⁶ Phir main ne ek baṛe hujūm kī-sī āwāz sunī, jo baṛī ābshār ke shor aur garajte bādaloñ kī kaṛak kī mānind thī. In logoñ ne kahā, “Allāh kī tamjīd ho! Kyōñki hamārā Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā taḡhtnashīn ho gayā hai. ⁷ Āo, ham masrūr hoñ, khushī manāeñ aur use jalāl deñ, kyōñki Lele kī shādī kā waqt ā gayā hai. Us kī dulhan ne apne āp ko taiyār kar liyā hai, ⁸ aur use pahnane ke lie bārik katān kā chamaktā aur pāk-sāf libās de diyā gayā.” (Bārik katān se murād muqaddasīn ke rāst kām haiñ.)

⁹ Phir farishte ne mujh se kahā, “Likh, mubāarak haiñ wuh jinheñ Lele kī shādī kī ziyāfat ke lie dāwat mil gai hai.” Us ne mazīd kahā, “Yih Allāh ke sachche alfāz haiñ.”

¹⁰ Is par main use sijdā karne ke lie us ke pānwoñ meñ gir gayā. Lekin us ne mujh se kahā, “Aisā mat kar! Main bhī terā aur tere un bhāiyoñ kā hamkhidmat hūn jo Īsā

kī gawāhī dene par qāym haiñ. Sirf Allāh ko sijdā kar. Kyonki jo Īsā ke bāre meñ gawāhī detā hai wuh yih nabuwwat kī rūh meñ kartā hai.”

Safed Ghoṛe kā Sawār

¹¹ Phir maiñ ne āsmān ko khulā dekhā. Ek safed ghoṛā nazar āyā jis ke sawār kā nām “Wafādār aur sachchā” hai, kyonki wuh insāf se adālat aur jang kartā hai. ¹² Us kī āñkheñ bharakte shole kī māmīnd haiñ aur us ke sar par bahut-se tāj haiñ. Us par ek nām likhā hai jise sirf wuhī jāntā hai, koī aur use nahīñ jāntā. ¹³ Wuh ek libās se mulabbas thā jise kḥūn meñ ḍuboyā gayā thā. Us kā nām “Allāh kā Kalām” hai. ¹⁴ Āsmān kī faujeñ us ke pīchhe pīchhe chal rahī thīñ. Sab safed ghoṛoñ par sawār the aur bārīk katān ke chamakte aur pāk-sāf kapṛe pahne hue the. ¹⁵ Us ke muñh se ek tez talwār nikaltī hai jis se wuh qaumoñ ko mār degā. Wuh lohe ke shāhī asā se un par hukūmat karegā. Hāñ, wuh angūr kā ras nikālne ke hauz meñ unheñ kuchal ḍālegā. Yih hauz kyā hai? Allāh Qādir-e-mutlaq kā saḡht ḡhazab. ¹⁶ Us ke libās aur rān par

yih nām likhā hai, “Bādshāhoñ kā Bādshāh aur rabboñ kā Rab.”

¹⁷ Phir maiñ ne ek farishtā sūraj par khaṛā dekhā. Us ne ūñchī āwāz se pukār kar un tamām parindoñ se jo mere sar par mañḍlā rahe the kahā, “Āo, Allāh kī baṛī ziyāfat ke lie jamā ho jāo. ¹⁸ Phir tum bādshāhoñ, jarnailoñ, baṛe baṛe afsaroñ, ghoṛoñ aur un ke sawāroñ kā gosht khāoge, hāñ tamām logoñ kā gosht, kḥāh āzād hoñ yā ḡhulām, chhoṭe hoñ yā baṛe.”

¹⁹ Phir maiñ ne haiwān aur bādshāhoñ ko un kī faujoñ samet dekhā. Wuh ghoṛe par “Allāh kā Kalām” nāmī sawār aur us kī fauj se jang karne ke lie jamā hue the. ²⁰ Lekin haiwān ko giriftār kiyā gayā. Us ke sāth us jhūṭe nabī ko bhī giriftār kiyā gayā jis ne haiwān kī kḥātīr mojiẓānā nishān dikhāe the. In mojiẓoñ ke wasīle se us ne un ko fareb diyā thā jinheñ haiwān kā nishān mil gayā thā aur jo us ke mujassame ko sijdā karte the. Donoñ ko jaltī huī gandhak kī sholākḥez jhīl meñ phaiñkā gayā. ²¹ Bāqī logoñ ko us talwār se mār ḍālā gayā jo ghoṛe par sawār ke muñh se nikaltī thī. Aur tamām

parinde lāshon kā gosht khā kar
ser ho gae.

Hazār Sāl kā Daur

20 Phir main ne ek farishtā
dekhā jo āsmān se utar
rahā thā. Us ke hāth mein athāh
garhe kī chābī aur ek bhārī zanjīr
thī. ²Us ne azhdahe yānī qadīm
sānp ko jo Shaitān yā Iblīs kahlātā
hai pakar kar hazār sāl ke lie bāndh
liyā. ³Us ne use athāh garhe mein
phaink kar tālā lagā diyā aur us par
muhr lagā dī tāki wuh hazār sāl tak
qaumon ko gumrah na kar sake. Us
ke bād zarūrī hai ki use thoṛī der ke
lie āzād kar diyā jāe.

⁴Phir main ne taḥt dekhe jin
par wuh baiṭhe the jinheñ adālat
karne kā iḥtiyār diyā gayā thā. Aur
main ne un kī rūh dekhī jinheñ
Īsā ke bāre mein gawāhī dene aur
jin kā Allāh kā kalām pesh karne
kī wajah se sar qalam kiyā gayā
thā. Unhoñ ne haiwān yā us ke
mujassame ko sijdā nahīn kiyā thā,
na us kā nishān apne māthoñ yā
hāthoñ par lagwāyā thā. Ab yih log
zindā hue aur hazār sāl tak Masīh
ke sāth hukūmat karte rahe. ⁵(Bāqī
murde hazār sāl ke iḥtitām par hī

zindā hue.) Yih pahli qiyāmat hai.
⁶Mubārak aur muqaddas haiñ wuh
jo is pahli qiyāmat mein sharīk haiñ.
In par dūsri maut kā koī iḥtiyār
nahīn hai balki yih Allāh aur Masīh
ke imām ho kar hazār sāl tak us ke
sāth hukūmat karenge.

Iblīs kī Shikast

⁷Hazār sāl guzar jāne ke bād Iblīs
ko us kī qaid se āzād kar diyā
jāegā. ⁸Tab wuh nikal kar zamīn
ke chāroñ konoñ mein maujūd
qaumon banām Jūj aur Mājūj ko
bahkāegā aur unheñ jang karne
ke lie jamā karegā. Larne wāloñ
kī tādād sāhil par kī ret ke zarroñ
jaisi beshumār hogī. ⁹Unhoñ ne
zamīn par phail kar muqaddasīn
kī lashkargāh ko gher liyā, yānī us
shahr ko jise Allāh pyār kartā hai.
Lekin āg ne āsmān se nāzil ho kar
unheñ harap kar liyā. ¹⁰Aur Iblīs ko
jis ne un ko fareb diyā thā jalti hūī
gandhak kī jhīl mein phainkā gayā,
wahāñ jahāñ haiwān aur jhūṭe nabī
ko pahle phainkā gayā thā. Us jagah
par unheñ dīn rāt balki abad tak
azāb sahnā paregā.

Ākhirī Adālat

¹¹ Phir main ne ek barā safed taḥt dekhā aur use jo us par baiṭhā hai. Āsmān-o-zamīn us ke huzūr se bhāg kar ghāyb ho gae. ¹² Aur main ne tamām murdoñ ko taḥt ke sāmne khare dekhā, kḥāh wuh chhoṭe the yā barē. Kitābeñ kholi gayī. Phir ek aur kitāb ko khol diyā gayā jo kitāb-e-hayāt thī. Murdoñ kā us ke mutābiq faislā kiyā gayā jo kuchh unhoñ ne kiyā thā aur jo kitāboñ meñ darj thā. ¹³ Samundar ne un tamām murdoñ ko pesh kar diyā jo us meñ the, aur Maut aur Pātāl ne bhī un murdoñ ko pesh kar diyā jo un meñ the. Chunāñche har shaḥs kā us ke mutābiq faislā kiyā gayā jo us ne kiyā thā. ¹⁴ Phir maut aur Pātāl ko jaltī hui jhīl meñ phaiñkā gayā. Yih jhīl dūsri maut hai. ¹⁵ Jis kisī kā nām kitāb-e-hayāt meñ darj nahīn thā use jaltī hui jhīl meñ phaiñkā gayā.

Nayā Āsmān aur Naī Zamīn

21 Phir main ne ek nayā āsmān aur ek naī zamīn dekhī. Kyonki pahlā āsmān aur pahlī zamīn khatm ho gae the aur samundar bhī nest thā. ² Main ne

nae Yarūshalam ko bhī dekhā. Yih muqaddas shahr dulhan kī sūrat meñ Allāh ke pās se āsmān par se utar rahā thā. Aur yih dulhan apne dūlhe ke lie taiyār aur saji hui thī. ³ Main ne ek āwāz sunī jis ne taḥt par se kahā, “Ab Allāh kī sukūnatgāh insānoñ ke darmiyān hai. Wuh un ke sāth sukūnat karegā aur wuh us kī qaum hoñge. Allāh kḥud un kā Kḥudā hogā. ⁴ Wuh un kī āñkhoñ se tamām ānsū poñchh dālegā. Ab se na maut hogī na mātām, na ronā hogā na dard, kyonki jo bhī pahle thā wuh jātā rahā hai.”

⁵ Jo taḥt par baiṭhā thā us ne kahā, “Main sab kuchh nae sire se banā rahā hūñ.” Us ne yih bhī kahā, “Yih likh de, kyonki yih alfāz qābil-e-etamād aur sachche haiñ.” ⁶ Phir us ne kahā, “Kām mukammal ho gayā hai! Main Alif aur Ye, Awwal aur Ākhir hūñ. Jo pyāsā hai use main zindagi ke chashme se muft pāñi pilāūngā. ⁷ Jo ghālib āegā wuh yih sab kuchh wirāsat meñ pāegā. Main us kā Kḥudā hūngā aur wuh merā farzand hogā. ⁸ Lekin buzdiloñ, ghairimāndāroñ, ghinaunoñ, qātiloñ, zinākāroñ, jādūgaroñ, butparastoñ aur tamām

jhūṭe logon kā anjām jaltī huī
gandhak kī sholāḳhez jhīl hai. Yih
dūsri maut hai.”

Nayā Yarūshalam

⁹Jin sāt farishton ke pās sāt ākhiri
balāon se bhare pyāle the un meñ
se ek ne mere pās ā kar kahā,
“Ā, main tujhe dulhan yāni Lele
kī biwī dikhāūn.” ¹⁰Wuh mujhe
Rūh meñ uṭhā kar ek baṛe aur
ūnche pahār par le gayā. Wahāñ
se us ne mujhe muqaddas shahr
Yarūshalam dikhāyā jo Allāh kī
taraf se āsmān par se utar rahā
thā. ¹¹Use Allāh kā jalāl hāsīl
thā aur wuh anmol jauhar balki
billaur jaise sāf-shaffāf yashab kī
tarah chamak rahā thā. ¹²Us kī baṛī
aur ūnchī fasīl meñ bārah darwāze
the, aur har darwāze par ek farishta
khaṛā thā. Darwāzon par Isrāīl
ke bārah qabilon ke nām likhe
the. ¹³Tin darwāze mashriq kī taraf
the, tin shimāl kī taraf, tin junūb

kī taraf aur tin maḡhrib kī taraf.
¹⁴Shahr kī fasīl kī bārah buniyāden
thin jin par Lele ke bārah rasūlon
ke nām likhe the. ¹⁵Jis farishte
ne mujh se bāt kī thī us ke pās
sone kā gaz thā tāki shahr, us ke
darwāzon aur us kī fasīl kī paimāish
kare. ¹⁶Shahr chaukor thā. Us
kī lambāi utnī hī thī jitnī us kī
chaurāi. Farishte ne gaz se shahr
kī paimāish kī to patā chalā ki us
kī lambāi, chaurāi aur ūnchāi 2,400
kilomīṭar hai. ¹⁷Jab us ne fasīl
kī paimāish kī to chaurāi 60 mīṭar
thī yāni us paimāne ke hisāb se jo
wuh istemāl kar rahā thā. ¹⁸Fasīl
yashab kī thī jabki shahr ḳhālis
sone kā thā, yāni sāf-shaffāf shishe
jaise sone kā. ¹⁹Shahr kī buniyāden
har qism ke qīmī jawāhar se saji
huī thin: pahlī yashab^a se, dūsri
sang-e-lājaward^b se, tīsri sang-e-
yamāni^c se, chauthī zumurrad se,
²⁰pāñchwiñ sang-e-sulemāni^d se,
chhaṭī aqīq-e-ahmar^e se, sātwiñ

^ajasper

^blapis lazuli

^cchalcedony

^dSardonyx. Yāni sang-e-sulemāni kī ek
qism jis meñ nāranji aur safed aqīq ke parat
yake bād digare hote haiñ.

^ecarnelian

zabarjad^a se, āṭhwīn āb-e-bahr^b se, nawwīn pukhrāj^c se, daswīn aqīq-e-sabz^d se, gyārhwīn nīle rang ke zarqon^e se aur bārhwīn yāqūt-e-arḡhawānī^f se. ²¹Bārah darwāze bārah motī the aur har darwāzā ek motī kā thā. Shahr kī baṛī sarāk ḡhālīs sone kī thī, yānī sāf-shaffāf shīshe jaise sone kī.

²²Main ne shahr mein Allāh kā ghar na dekhā, kyonki Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā aur Lelā hī us kā maqdis hai. ²³Shahr ko sūraj yā chānd kī zarūrat nahīn jo use raushan kare, kyonki Allāh kā jalāl use raushan kar detā hai aur Lelā us kā charāḡh hai. ²⁴Qaumein us kī raushnī mein chaleṅgī, aur zamīn ke bādshāh apnī shān-o-shaukat us mein lāeṅge. ²⁵Us ke darwāze kisī bhī din band nahīn hoṅge kyonki wahān kabhī bhī rāt kā waqt nahīn āegā. ²⁶Qaumein kī shān-o-shaukat us mein lāi jāegī. ²⁷Koī nāpāk chīz us mein dāḡhil nahīn hogī, na wuh jo ghinaunī harkatein kartā aur jhūṭ boltā hai. Sirf wuh dāḡhil hoṅge jin

ke nām Lele kī kitāb-e-hayāt mein darj hai.

Mukāshafā

22 Phir farishte ne mujhe zindagī ke pānī kā dariyā dikhāyā. Wuh billaur jaisā sāf-shaffāf thā aur Allāh aur Lele ke taḡht se nikal kar ²shahr kī baṛī sarāk ke bīch mein se bah rahā thā. Dariyā ke donoī kināroī par zindagī kā darāḡht thā. Yīh darāḡht sāl mein bārah dafā phal lātā thā, har mahīne mein ek bār. Aur darāḡht ke patte qaumein kī shafā ke lie istemāl hote the. ³Wahān koī bhī malaūn chīz nahīn hogī. Allāh aur Lele kā taḡht shahr mein hoṅge aur us ke ḡhādīm us kī ḡhidmat kareṅge. ⁴Wuh us kā chehrā dekheṅge, aur us kā nām un ke māthoī par hogā. ⁵Wahān rāt nahīn hogī aur unheī kisī charāḡh yā sūraj kī raushnī kī zarūrat nahīn hogī, kyonki Rab Ḳhudā unheī raushnī degā. Wahān wuh abad tak hukūmat kareṅge.

^aperidot

^bberyl

^ctopaz

^dchrysoprase

^eYūnānī lafz kuchh mubham-sā hai.

^famethyst

Īsā kī Āmad

⁶Farishte ne mujh se kahā, “Yih bāteñ qābil-e-etamād aur sachchi haiñ. Rab ne jo nabiyon kī rūhon kā Ḳhudā hai apne farishte ko bhej diyā tāki apne ḳhādimoñ ko wuh kuchh dikhāe jo jald hone wālā hai.”

⁷Īsā farmātā hai, “Dekho, main jald āūngā. Mubārak hai wuh jo is kitāb kī peshgoiyon ke mutābiq zindagī guzartā hai.”

⁸Main Yūhannā ne ḳhud yih kuchh sunā aur dekhā hai. Aur use sunane aur dekhne ke bād main us farishte ke pānwoñ meñ gir gayā jis ne mujhe yih dikhāyā thā aur use sijdā karnā chāhtā thā.

⁹Lekin us ne mujh se kahā, “Aisā mat kar! Main bhī usī kā ḳhādim hūñ jis kā tū, tere bhāi nabī aur kitāb kī pairawī karne wāle haiñ. Ḳhudā hī ko sijdā kar!” ¹⁰Phir us ne majhe batāyā, “Is kitāb kī peshgoiyon par muhr mat lagānā, kyonki waqt qarīb ā gayā hai. ¹¹Jo ḡhalat kām kar rahā hai wuh ḡhalat kām kartā rahe. Jo ḡhinaunā hai wuh ḡhinaunā hotā jāe. Jo rāstbāz hai wuh rāstbāzī kartā rahe. Jo

muqaddas hai wuh muqaddas hotā jāe.”

¹²Īsā farmātā hai, “Dekho, main jald āne ko hūñ. Main ajr le kar āūngā aur main har ek ko us ke kāmōñ ke muwāfiq ajr dūngā. ¹³Main Alif aur Ye, Awwal aur Āḳhir, Ibtidā aur Intahā hūñ.”

¹⁴Mubārak haiñ wuh jo apne libās ko dhote haiñ. Kyonki wuh zindagī ke daraḳht ke phal se khāne aur darwāzon ke zariye shahr meñ dāḳhil hone kā haq rakhte haiñ. ¹⁵Lekin bāqī sab shahr ke bāhar raheñge. Kutte, zinākār, qātil, butparast aur tamām wuh log jo jhūṭ ko pyār karte aur us par amal karte haiñ sab ke sab bāhar raheñge.

¹⁶“Main Īsā ne apne farishte ko tumhāre pās bhejā hai tāki wuh jamātoñ ke lie tumheñ in bātoñ kī gawāhī de. Main Dāūd kī Jaṛ aur Aulād hūñ, main hī chamaktā huā Subah kā Sitārā hūñ.”

¹⁷Rūh aur dulhan kahtī haiñ, “Ā!” Har sunane wālā bhī yihī kahe, “Ā!”

Jo pyāsā ho wuh āe aur jo chāhe wuh zindagī kā pānī muft le le.

Ḳhulāsā

¹⁸ Main, Yūhannā har ek ko jo is kitāb kī peshgoiyān suntā hai āgāh kartā hūn, agar koī is kitāb meñ kisī bhī bāt kā izāfā kare to Allāh us kī zindagī meñ un balāon kā izāfā karegā jo is kitāb meñ bayān kī gā haiñ. ¹⁹ Aur agar koī nabuwwat kī is kitāb se bāteñ nikāle to Allāh us se kitāb meñ mazkūr zindagī

ke darakht ke phal se khāne aur muqaddas shahr meñ rahne kā haq chhīn legā.

²⁰ Jo in bāton kī gawāhī detā hai wuh farmātā hai, “Jī hān! Main jald hī āne ko hūn.” “Āmīn! Ai Ḳhudāwand Īsā ā!”

²¹ Ḳhudāwand Īsā kā fazl sab ke sāth rahe.